

OBNOVA

Číslo 1. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 5. ledna 1911.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

PILÁŘKY:
V PRAZE Jednotné národní palác ob-
chodu a živnost. komory.
v TURNOVě ul. sv. Václava 4 a 4 1/2 %
Akciev. kapitál K 200.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vlastní K 500.000. Provádí valné
shromáždění bankovní, úvěrní a hospod.
Rakousko-uherská a česká (včetně slovenské). Obchodní
účetní. Smlouvání. Smlouvání. Smlouvání a jiné.

Rakousko jest velmoc katolická.

Tak aspoň prohlásil ministr hr. Aehrenthal. A nyní si všimněme každodenní skutečnosti! Již 18. května 1908 citovalo „Právo L.“ toto hrdé prohlášení soc. dem. posl. Němce: „A toho jsme dosáhli. Ať je to vláda, ať je to panenská sňemovna, vždy, když chtějí něco podniknouti, napřed se ptají, co tomu řeknou sociální demokraté. To jest úspěch, s kterým můžeme být spokojeni.“ A co soc. demokracie a naši církevní obmyšlí? Podívejte se do Francie a Portugal. Ostatně soc. demokratická kladenská „Svoboda“ napsala již 1. února roku 1906: „I kdyby klerikálové vzdali se svých hospodářských a sociálních výhod, kdyby řídili se skutečně jen písmem v evangelia a konání své jen ve smyslu náboženském zařizovali, i tehdy mohli by i museli bychom se postavit i proti tomuto náboženství.“ — A téhle straně vláda se klání.

Samy židovské noviny přiznaly, že hlavní vliv v ministerstvu vídeňském měl syn koše-
rákův, semita Sieghart; vliv svůj udržoval dlouho i v době té, kdy do lidového parla-
mentu přibyl jistý počet katolických poslanců. A ministru financí vázal ruce dle libosti mil-
lionář žid Tausseig.

Odtud si lehce vysvětlíme, proč byrokraté vystupují v Rakousku proti rozhodným kato-
lickým krátce a řízně. Na př. loni „Našinec“ sdělil: „Na svátek sv. Cyrilla a Metheda dne 5. července letoš měl být krajský sjezd ka-
tolického spolku rolnického, venkovské on la-
diny a Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva u Dobré Vody u Kdousova okr. jemnického. Když se v určenou hodinu sešli zástupci účastníků a Dobré Vody, přijel pan komisař od hejt-
manství z Morav. Budějovic a oznámil, že ko-
nání tábora nedovoluje. Od té doby se věc ta
stále vyšetřuje, napřed četníky, nyní ještě
v listopadu, byli všichni, kdo v jednotlivých
obcích roždali nebo přibíli plakáty o táboru,
předvoláni k výslechu k okresnímu soudu, jenž
má, co vyšetří, zaslati kraj. soudu do Znojma,
u něhož o záležitosti té bude vynesen rozsudek.“

Tak vlídně se chovají pánové ke straně,
která má na programu udržovati stát a dotu
k panovníkovi proti revolučním soc. demokra-
tům. Jako by se jednalo o veliký katolický
zločin!

Dr. Myslivec 19. června r. 1908 v parla-
mentě promluvil řeč proti pronásledování ka-
tolictva, z níž vyjmáme: „My v Čechách máme
hojsem, jakoby soudní a politické úřady byly
přímou dostaly rozkaz, aby všemožně vzrůst
strany katolické potlačovaly... Jistý soudce
nechal přísahati v trestní záležitosti, vedené
proti našinci, svědka, který byl trestán smé-
stím trestem kalátem pro lživou přísahu a na
základě výpovědi tohoto svědka vynal pak
rozsudek... Jiný soudce týrá svědkovi a
hrozí mu vězením, když svědek nevypráví
podle jeho chuti... Opět jiný soudce sepi-
saje protokoly o líčení teprve po skončeném
líčení ve své kanceláři... Jedná se o proces,
kde bylo slyšeno nejméně 20 svědků a sedělo
na lavici obžalovaných 7 našich lidí. Tentýž
soudce odsoudil našeho člověka za záhlavě vý-
povědi svědka, jenž soudcem byl žalobcem a
nota bene ani při spáchání činu samého nebyl

přítomen. Soudce ten je protestant... Jako
pomocníci těchto soudců získali si neobyčejné
zásluhy — četníci! Jich zůřivost v udávání
našich lidí budila zhueta úžas i samých stát-
ních návladníků. Za noci ploužili se vesničkami
a bušili na dveře klidně spících obyvatelů,
probouzeli je a zaváděli s nimi protokoly. A
co učinili tyto třesoucí se na celém těle hrů-
zou, za nářko dětí a lomení rukou poděš-
ných žen vyslyšeli ubožáci? Několik letáků
rozšířili, jimiž kandidát strany katolické t. j.
„revoluční“ byl odporčován... Ano,
na přání několika sociálních demokratů zapo-
vídal zástupce vlády, okresní komisař řeční-
k naší strany, aby mluvili proti soc. dem-
kratům... Tentýž komisař dal také nasrozum-
něnou svolavatelům schůze, že musí být také
druhá strana t. j. soc. demokratická připuštěna
do předsednictva a že musí její řečníci přípu-
štění býti, ke slovu. A nás bylo na táboru onom
k osmi tisícům a socialistů bylo dvě stě.“

Tyto a podobné případy dr. Myslivec u-
váděl, dokazuje zároveň, jak macešsky odklá-
dají vládní kruhy žádosti katolických poslanců
za pomoc rolníkům, stíženým v katolických
okresech pohromami.

Loni lublaňský pastor dr. Hagermann
přednášel ve Frydlaně na thema: „Proč mu-
síme bojovati proti klerikalismu?“ Jaká be-
ránčí ta řeč byla, patrně z toho, že byl pastor
napomenut několikrát komisařem. Pak stihán
státním zastupitelstvím pro přečin dle § 303.
trest. zák. Úřední žaloba dokazovala, že přečin
spáchán mimo jiné těmito výroky: „Dogmata
katolické církve jsou vůbec proti rozumu.
Dogma svátosti oltářní jest v rozporu se
zdravým lidským rozumem.“ Leč čtyřlenný
senát po ústním přelíčení pastora osvobodil.
V důvodech rozsudku se praví, že evangelický
farář neměl v úmyslu (katolickou církev ura-
ziti, nýbrž zdůvodňoval pouze nutnost boje
proti klerikalismu, jako politickému směru.

Kdokoli prohlásí za hlupáka, za člověka
nezdravého rozumu máte většinou katolickým
věroučným článkům, nebani tím katolickým
církev a víru, ale bojuje jen — proti politi-
ckému směru klerikalismu. Co má činiti ka-
tolická víra v Nejevětější svátost s „politickým
klerikalismem“, zůstává nám záhadou. Někdo
namítne: „Ale přece má být dovoleno, aby
každý pronesl volně pokrokový názor o...“
Jen počkat a nepřetáhnat na jiné pole! Ra-
kouský zákon, který dosud odvolán není, za-
povídá zřetelně zlehčování našich věroučných
článků. A dle tohoto zákona tedy náleží sou-
diti, pokud nebude vydán paragraf jiný. A jak
v uvedeném případě bylo souzeno, o tom volný
posudek napsati nesmíme.

Jestliže v katolickém listě šlápně jenom
neopatrně na kníhku židovským milionářům,
jest list zkonfiskován. Dokonce předešlý měsíc
byla zabavena příloha „Selské Obrany“ pro
citát z epistol sv. Pavla. Tedy i s otisková-
ním částí Písma sv. musí být katolík v „zkle-
rikalizovaném“ Rakousku opatrný. Mimochodem
připomínáme, že v pražském návladnictví (kde
se konfiskace stala) zasedá dr. Berger, pů-
vodem žid.

Ale co všechno projde bez závary! Pokro-
kářský valašsko-moravský list „Palacký“ napsal
dne 9. prosince v č. 50. pod nadpisem „Tma,
tma...“ doslovně: „Soumrak houste, na-
stává černá noc, v níž vládu budou míti sovy,
kulichové a netopýři. Jen v katolickém Ra-
kousku nastává noc, jen tam, kde vane vítr
od Konopiště. A to ještě žije tolerantní císař
František Josef I., jak pak to zde bude vypa-
dat, až na trůn dojde přinejmenším katolický Fer-
dinand d'Este? Jeho vliv je ovšem už cítit.
Dnes už je kutas nejvyšší státní autoritou a
mocí.“

Prošla-li tato slova hladce cenzurou
v Meximě a v jiných městech, doufáme, že
snad nebude náš list zkonfiskován proto, že ta
neomalená, fanatická slova odsuzuje, zasmá-
náváje tatáž k vůli výstraze. Stává se totiž,
že projdou smutná slova v listu pokrokař-
ském nebo radém. A jestliže katolický tisk

slova uveřejní s
rověmu útoku, je
jako by s nimi se
víře nebo státu
orgánu však pr
aby katolíci byli pos
kony jako zvěř a aby se do nich kopalo.

Katolická velmoc! Pokrokařští učitelé
sice skládají přísahu na nábožensko-mravní
výhovu, ale jest jim dovoleno násilně šika-
novat učitele, kteří v duchu přísahy si počí-
nají. Katolický hierarc a Pöting založil velkou
školu pro křesťanskou výchovu dívek. Tam
však působí dvě učitelky, které otevřeně se
přiznávají, že se s křesťanským názorem na
život rozešly. Podepsaly se též na svolání
k založení spolku pokrokových žen. A nyní
může věděti každý chlapec, že kterékoli po-
krokařské sdružení podvrací základy křesťan-
ských dogmat, popírají i Božství Kristovo.

Mladý úředník ochotně vyplní některé for-
mality, kterými zevně potvrdí své příslušen-
ství k některé církvi státně uznané. A pak
může dělati cokoli — i silně útočiti ve veřejné
schůzi proti církvi, k níž se úředně přihlásil.
Vymluví se snadno, že útočil „jen“ proti kle-
rikalismu a je po starosti. Zato však úředník,
který rozhodně se hlásí i ve veřejnosti k naší
církvi, zakusí mnoho i od svých představených.

Leč zatím dosti. Byl by těch dokladů pře-
dlouhý řetěz. Nynější situace nejlépe dokazuje,
jak jest potřeba svorné, veliké, rovné seřádné
katolické organizace, aby skůdcové naši
polevili ve své smělosti a aby katolík měl
u nás skutečných, reálních práv lidských aspoň
tolik, jako v protestantském Německu. Všichni
do jedné řady! Teprve společný, mocný, da-
vový hlas bude prospěšně imponovat!

Obrana

Rudá národní spravedlivost židov-
ských pohlavářů vídeňských ukázala se již na
kodaňském soc. demokratickém sjezdu, kde
ostrými výpady a intrikami bylo tolik národ-
ním právům soc. demokratů českých ubližová-
váno. — Zákeřná taktika „mezinárodního“ ru-
dého štábu však pokračuje dále. Nejlépe český
národ cítí a dosud pocituje, jaké pluky českých
lidí ze sčítacích archů mizí obratnou otázkou
o „řeči obcovací“ (nikoli tedy prostě mateřské)
každého jednotlivce. A tu přichází ústřední
orgán rakouské soc. demokracie „Arbeiterzeitung“
s tímto oficiálním a pro všechny sou-
druhy závazným „pončením“. Odstavec 13.
obsahuje otázku obcovací řeči. Tento odstavec
jest nutno jen od rakouských státních občanů
vyplnit. Obcovací řeč nelze s národností, nebo
ještě méně s původem nebo rason zaměňovat.
Jest nutno zde udati řeč, kterou člověk v oby-
čejném obcování v rodině, v dílně atd. potře-
buje. Pro dívky nebo něm jest nutno udati
řeč okolí.

Každý vidí, že to jest chytře nastražená
udice na chytání zvláště vídeňsko-českých ru-
dých kaprů. Tak tedy radí papežové rozumější
národní právním, tak semitský vrahův koman-
dant dr. Adler snaží se rozmnožiti vídeňskou
německou většinu o příslušníky národnosti
české. Toto radé rozhodnutí vrhlo nové ostré
papírky na povahu národního „Sokola“, který
soc. demokratům poohlebuje, přijímá je do
svých řad, ale členy národních katolických
spolků vylučuje. Jest ještě v čerstvé paměti,
jak se statečně postavilo české Všeodborové
sdružení křesťanského dělnictva proti lapání
českých katolických dělníků pod křesť.-sociální
klobouk německo-vídeňský. I ve Vídni tvoří
čestí křesť. soc. dělníci národní samostatnou
organizaci. A tyto naši nemají apaslechnouti
nacionálního komanda semity dra Adlera. Leč
„Sokol“ se domnívá, že národ zvelebí odstrko-
váním katolického žilva národního a námlu-
vami se sluhý vídeňských židů.

Obyčejná pokrokařsko-agrární logika.
Když v dalekém Španělsku byl odpraven nevěd-

žený nákeřný anarchista Ferrey svátkem vládnou, rozčiloval se pokrokový tisk proto proti — katolické církvi, ba i proti katolíkům českým. Agrárníci ovšem zavčas přilili také dobře odpočítanou dávku sra. Toho bylo ovšem nejvýš potřeba, aby náš národ neshynul!

Teď obraťme list! Semita Nathan napadl papešskou stolicí tak drze, že nevíme, zda se máme dříve diviti jeho ignoranci či drzé lživosti. Vychrčení toho jedu z Judey rozhodně se masilo dotknouti každého křesťana, který posud uznává papeže za hlavu církve a tím i za nejvyššího arcipastýře našeho. Ale kolo agrárního mlýna sačalo se nyní točiti zcela obráceně. Agrární „Zájmy Jihu“, list určený pro ten kraj země naší, kde Kroiher působí, napesly dne 17. prosince o protestu budějovických katolíků:

„Celý kraj byl vzhledem ku protestu, všude český lid měl protichůdné pocity. Protože římský primátor se nepokoušel, přesto, že dva Italíáni: primátor Bona a biskup Bona mezi sebou řekli! To byla největší starost křesťanských sociálů v posledních letech. Kdy lid klesá pod tíhou břemen a bídou, kdy lid hospodářským poškozením způsobilým živelnými pohromami... Ale co jsou živelní pohromy proti urážce spáchané israelitou purkmištem Nathanem, co jest hlad a bída zemědělského lidu proti urážlivým slovům, které(?) si řekli ve válce mezi sebou Nathan a papež! Lid katolický, protože se dva lidé v Římě urazili, musel v Českých Budějovicích protestovat! Křesťanství sociálně tomu tak chtělo a lid katolický musel zapomenouti na vše, co se kolem něho děje, jen na — směšný protest!...“ Ze v následujících řádkách pak tupí křesťansko-sociální stranu a poselance — rozumí se samo sebou. Konec pak článku jest takovýto: „Co jest národu českému do toho, co se v Římě děje? Kdo dal těm čas. Konrádům svolení, aby mluvili jménem čas. národa na ochranu černého Říma, který národu českému tolik zla natopil, jež ani nejmenším se nepokouší oddělit, který nás o samostatnost připravil a který jest v dějinách našeho národa pro rdousení českého jazyka tak černě zapsán?“

Věru, že člověk prostomyslný těmi rafinovanými a nepoctivými řádky dá se snadno omámiti. Leč všimněme si aspoň něčeho! Prý „dva Italíáni si mezi sebou něco řekli.“ Leč! Nathan nemluvil k papeži, ale o papeži, proti papeži a proti naší víře a to před obrovským shromážděním. Ta řeč se rozléla do celého světa. Leč „Zájmy Jihu“ šlobovitým způsobem píše tak, jako by se jednalo o nějakou soukromou hádku.

Agrární orgán klepe na cit farisejským poukazováním na bídu lidu. Tu se tážeme: Proč v době veliké bídě lidu se líbily tolik agrárníkům volnomyšlenkářské štvavice a proč agrárníci tak horlivě posud rozšiřují štvavého „Havlíčka“ a „Volnou Myšlenku“? Proč v době bídě právě agrární velkořepaři sradili malorepaře, proč „Venkov“ poškozoval rolnictvo při té bídě uveřejňováním klamných zpráv? Proč volnomyšlenkáři i v nynější době veliké bídě raději štvou, než by řidy vybidli, aby tolik z mosolů lidských nelichváli? A kdy se mluvili katolíci při svých protestech tak falešně jménem celého českého národa, jako se odvažují mluvit agrární egoisté jménem českého venkova vůbec? A nejdříve jsou řidi, že Řím(?) nás připravil o samostatnost, že rdousil český jazyk atd. Na takové fanaticky štvavé řidi netřeba před lidmi inteligentními odpovídati. Spíš slušně vyzvatí fanatického pisatele, aby si přehlídl historický slabikář. My jsme chtěli hlavně zde ukázati agrárnícky dvojitý metr a dokumentovati, zda taková strana jest schopna spojovati český venkov.

Pravda o vývedech bratra Chrastriny proti „Orlům“. Nyní po svých šalobách jest val. mezifický starosta Chrastrina v ústky. Dokázáno mu světle, že svým referováním o podpoře a shánce „Orlů“ delegáty české obce sokolské smále klamal. Právě mimo jiné, že se shánějí „Orlů“ i nabízením velikých peněžitých obnosů (tedy nabízejí se veliké sumy hned na několik stran!). Prý Chrastrinovi samému bylo nabízeno z okolí děkana Ghilika třicet pět tisíc korun!! Chrastrina dovedl hovořiti tak, jako by ta obrovská suma byla nabízena k vůli posle „Orlů“ již v městě existujícího. Zatím pravdou jest, že Chrastrina nabízel „Orlům“ své tiskářské služby sám, tak že títo mohli „uklidniti“ radikálně-pokrokovou jeho krev mnohem levněji. Dále jednalo se o mešní podpora Chrastriny rodiny a to v čase, kdy ještě „Orlů“ vůbec ve Val. Meziříčí ještě nebyl ustaven.

Chrastrina pokusil se na přímou výzvu katolického tisku aspoň o dárku, že katolíci jeho samého přece chtěli zakoupiti. Napesal v Pa-lackém, že prý děkan z kaplanem chtěli v době Chrastrinovy tiskové podpory směnku na 4000 K (tedy už nikoli na 25.000 K!). Ještě se ptal kaplana Kavana, proč nepomůže raději katolickým ubožákům, chtěl-li konati větší jeho po-

krokové rodině milosrdenství. Paal v hávu o špinění, podstírání atd.

Leč kaplan Kavan odpověděl dne 31. prosince v „Novinách z Pod-Budhoště“: „V Hlu-bu r. 1909 — tehdy Orlů u nás vůbec ještě nebylo — čekal mne u řady před 6. hodinou večerní p. prof. Čip a sdělil mi, že p. prof. Groh rád by se mnou mluvil o něčem velmi důležitém. Tázal jsem se, co by to asi bylo? — „Báží o Ochrastinu“ — praví p. Čip — „vlastně o jeho děti. Kolega Groh chce vás prosit, zda byste mohli za Chrastrinu sáhnout.“ — Ohromilo mě to. Běskem prolétly mou duší všechny ty urážky a křivdy, jichž dopastil se p. Chrastrina proti nám, světlě proti panu děkanovi, ale hned zas viděl jsem utrápenou paní a plačící dítka. Slíbil jsem, že o tom řeknu p. děkanovi. Večer měl jsem přinést odpověď k Schiedkům do Krasna. Pan prof. Groh měl si pro ni přijít. Veledp. děkan překvapen byl neméně, než já. Po krátké úradě dohodli jsme se, že zachráníme rodinu p. Chrastrinovu. Večer sešel jsem se v soukromém bytu p. Schiedka v Krasné s p. prof. Grohem; evédkem naší rozmluvy byl p. prof. Čip. Pan Groh řekl asi toto: „U Chrastrinů je zle. On ujel do Prahy shánět peníze. Zítra dojde směnka — tuším asi na 4000 K pravil, paní neví si rady. Není jisto, zda a s jakou Chrastrina se vrátí. Ale směnka musí být zítra buď vyplacena nebo proloužována. Nikde nemohu najít rukovětka — prosím vás tedy, podepíšte vy. Pan Chrastrina pak nemůže proti vám vystupovat.“ Oznámil jsem krátce p. Grohovi, že směnku čnu, bude-li třeba, podepíše pan děkan a já — ale s jednou podmínkou: bylo by od nás nečestným, vést se to Chrastrinovi ruce v politice. Nechceme ho koupit, ale rodině jeho pomoci. Chrastrina nechť politiku dělá, jak mu libo.“

Tak se tedy věci měly. Teď ať si udělá o charakteru Chrastrinově každý čtenář správný pojem sám. Chce-li projevit katolík skutek milosrdenství, pokrokař se mu odmění tak, že dobrý skutek přebaví koštěm na čín nepěkný. Když „Orlové“ nechťeli u Chrastriny tisknouti, odpověděl jim na to směšnými pomluvkami před nástupci sokolské obce.

Nyní by měla česká obec sokolská promluvit o Chrastrinovi sama. Jedná se tu přece o smělou myslivost, jež jen usplísila známé zásadní rozhodnutí proti členům katolických spolků.

Dále: co tomu řekne Národní rada? Ta jest tíse k jednání Chrastrinovi i k rozhodnutí české obce sokolské, jako by členové národní spolky katolických k národu nepatřili. Když se roznesla zcela lživá denunciac, že „Obnova“ rozkazuje voliti Němce proti evangelickému kandidátovi českému, hned byl studentský odbor Národní rady na nohou; projevil důstojnou lehkomyšlnost a tím, že reální podstatu denunciac ani nevyšetřil, ale hned s patra protestoval proti tomu, co ani v „Obnově“ vytištěno nebylo. Takové přátele mají čeští katolíci! A když se píše v listech národních proti katolickým organizacím daleko hůře než proti vídeňským židům, když se jim veřejně odírají práva národní (ba i politická a lidská), to Národní radou nehne.

Jen samé povinnosti — ale žádná práva! Tak přikazují katolíkům „jednotelitel“ českého lidu. Jednání české obce sokolské po pomlu-vách Chrastrinových zůstane vášním historickým dokumentem, jak „klerikálové“ všecko ovládají.“

Resumé Masarykova deníku o klerikalismu. Na výtky „Videňského Deníku“ odpověděl „Čas“ v č. 355: „My prý pokládáme za klerikalismus, chodí-li někdo do kostela. Chodí-li do kostela — ovšem prý ne do kostela protestantského, ne do synagogy židovské, jenom do kostela katolického. Žid smí chodit do kostela, evangelík smí chodit do kostela, jen katolík je nám hned — klerikálem. Domnívali jsme se, že jsme v Čechách dál, přes to musíme se vracet k vysvětlování pojmu stokrát vysvětlených. Tedy pravíme: chodí do kostela nepokládáme za klerikalismus, neboť někteří redaktori Času sami chodí do kostela. Proto s velikým klidem ohlašujeme (nejčastěji v in-sertní části) také služby boží židům a evangelíkům, neboť předpokládáme, že evangelisti a židovští lidé, když svolávají na bohoslužby, chodí do kostela se modlit a ne dělat politiku... Za měsíc, za dva, až poněkud na nějaké zanedbání nebo chytráky (nejednou to byli ateisté), kteří budou v kostele přisla-hovat církevní parádě, mladočeský a radikální tisk budou nám zase dávat poučení, že chodit do kostela a modlit se není klerikalismem.“

Věru chytrácké vykrucování! Ale kdo masarykovou redakci zná, hned vidí jasné, jakými cestičkami snaží se realistický úhoř proklouznouti.

1. „Čas“ už přece se prohlásil za orgán bezkonfesionální; dle Masaryka má zásadu (aspoň v teorii), že jest potřeba bojovati proti všem stávajícím pozitivním konfesím, proti všemu církevnictví. Ale — přece uveřejňuje reklamu (a to většinou v části redakční) bohoslužbám

židovským a evangelickým. Docela dělal reklamu i německo-rabinské Talmud-Thora-Schule a monisticko-německo-židovskému „Völkerver-eine“, který zahrnuje židovsko-německé libery konfesionální, jež dle vyznání samých židů v šesti semi germanisují.

2. Velice chytře jest napačeno, že „Čas“ uveřejňuje bohoslužby židům a evangelikům. To „také“ jest smyšlenkou popletení, aby se zdálo, že katolíkům uveřejňuje „Čas“ bohoslužby také. Zatím však masarykovský deník smísl se někdy o bohoslužbách katolických jen se štvavou tendencí proti nim. Jindy nikoliv, i když nemůže mluvit ani slovem o klerikalismu.

3. Ovšem — někteří redaktori Času také chodí do kostela, a to — divte se! — nejraději do kostelů katolických; ale hlavně k vůli špehování. V „Čase“ objevují se pak překrou-cené správy o kázáních a oázvů se surový ohechtot, jestliže některý ulišník do kostela vpašoval sirovodík.

4. Prý se jinověrci chodí modlit a ne dělat politiku. Co znamená jít do dryádné osnamování „kázání z bible královské“ a ta lživá návštěva, že se bude kázati učení Husovo? Ačkoli masarykovi tolik ulídi a čemichají v katolických kostelích pražských, kde náš kazatel provozuje v kostele politiku, přece lov jest tak hubený, že „Čas“ leda v roce jednou našel se něco konstatovati a ještě se sřejmým přebarvením. Není divu, že „Čas“ nemůže pode-přít své neustálé lhavé fráze o „politice na kazatelně“ věcnými doklady. Kteří kněží ne-účastní se katolicko-politického života ani ve veřejnosti, ti tím méně vtaňují politiku na kazatelnu.

5. Ačkoli „Čas“ dobře ví, jak málo poli-tiky se na kazatelnech katolických pronese, tváří se, jako by o politování pastora nic nevěděl. Kto pak jen patřil k hlavním sloupům Masarykova politického štábu? Kdo pomáhá statečně samým protikřesťanským živlům v protikatolické politice? Kdo to šel rokovati do německého kasina s pruskými pastory proti „klerikalismu“? Byli to přece čeští pastori. Dobráček „Čas“ tváří se, jako by nevěděl, jaká slova z kazatelen evangelických hřměla proti „Národ. Listům“, když tento mladočeský list správně po zaslání několik evangelicko-klerikálních špic pro příliš důvěrné styky s pražskými šovin. Lhalo se bez přitvře, že jest napadena česká evangelická věc. Ale — pastori nikde nepolitují. Patro to na př. z toho, jak horlivě evang. farář Šádek pracoval pro zvolení bezkonfesionálního Al. Hajna do sněmu. A přivěděl, že evangelici spoji se proti katolíkům třeba s čertem. Tak tedy vyhlíží nepolitující evangelický beránek, který nota bene jest dlouholetým redaktorem náboženského časopisu evangelického. Šádek „hledá si věci čistě náboženské, pouze svých záležitostí církevních“ — podporování máte bezkonfessionálního. A kdo podporoval tak horlivě kandidaturu dra Boučka i jiných „proticírkevních“ masarykovců? Pastori stáli na přední strážě se židy. A ústa hlaholila v kostelích pouka-zováním na politické nebezpečnost, hrozící „Sionu“ se strany „klerikálů“.

6. „Čas“ škubá sebou nervosně při výtoe, že by prohádoval návštěvu katolického kostela za klerikalismus. Jen ať se odvážl některý masarykovec navštívit pravidelně katolický chrám nikoli za účelem špiclovským, ale k vůli modlení! Hned uťiti na zádech realistický ka-rabáč, houkne se mu do uší slovo o spáče-nictví, bezcharakternosti. Nenazval bezchar-akternými lidmi „Čas“ ty Sokoly, kteří se účastní nepolitických katolických pouť a převodů o Vzkříšení? Když se dva delegáti stu-dentstva účastnili v Třebíči před zahájením výstavy bohoslužeb, napesal „Čas“ o nich: „Ti, kdož mají býti jádrem české intelligence, stojí svými názory daleko níže než prostý sociálně-demokratický dělník. To uvádí v úžas.“

Ostatně marně si vlk nastrojuje škrabošku beránci už proto, že jest dobře znám jeho sa-vilý protikatolický fanatismus, který ve své slepotě uveřejnil celou kupu protikatolických zpráv, jichž nepravdivost byla stejná hned každému člověku trocha přemýšlelím. A nad to nade všecko: Co znamená vlastně v pražské masarykovské sídce, tehlejší jasně v „Čase“ vy-slovené? Masaryk přece se vyjádřil, že „kato-lictví jest v rozpore s moderním myšlením“. Prohlásil, že moderní věda musí státi proti konfesím všechným i jejich obřadům a svě-ště proti církvi katolické. Jak tedy vůbec může „Čas“ svým příslušníkům dovolovati, aby se účastnili katolických obřadů, katolických kon-fesionálních modliteb jako lidé katolický věřící? Buďto mají nyní vědecky ověřené právo kato-lické bohoslužby nebo věda Masarykova. Zde nepomůže žádné vykrucování, překrucování, žádné výtky, že se nemá vaitřní náboženské přesvědčení majiti s vědeckými poznatky. Ty dva proudy narážejí na sebe tak těsně, že vědecká a náboženská má zde tolik sobě přímo odporajících zájmů, že se zde nevyhne kram-bolům nebo obrátěním úhoř. Jestliže listy ma-

sarkofagové tak prudec napadají katolické dogmata, pak jest holým farizejstvím tvrditi, že tenký tlak má se chovati ke katolickému přemýšlení náboženskému snášenlivě. Jinak by se vychovávali lidé dvojích, sobě odporých zásad.

Ozřem „Čas“ aspoň svými reklamními správami podporuje nepokrokovější, nejoševicnější a nejlidumilnější konfesi — talmudistických německých rabínů. V tomto případě totiž ani nejedná o nedůslednost kapse neškodí. Když však ve Žďáře měli kásat naši misijní ryse nábožensky, „Čas“ se líbil počítaný dav, sakazující kněží i laikům katolickým vstup do katolického kostela.

Politický přehled.

Ministerstvo Bienenrthovo ve třetím vydání. Bienenrth vlastnoručněm připsal panovníkům z 31. prosince 1910 opět pověřen sestavením ministerstva a jest už v proudu vyjednávání s předními politiky. Na prvním místě se uvádějí bar. Chisari a dr. Gross, kteří prý byli ujištěni, že směr vlády, třebaž nové, zůstane starý. Bienenrth konferoval i s prof. Glombiňským a z Čechů pozván jest na konferenci dr. Fidler, předseda Českého klubu. Bar. Bienenrth čeká s rozhodnutím, až dohodovací jednání v Praze bude mít určitý výsledek. Němečtí poslanci předložili prý různá pláň a rozmnožením kabinetu o Čechy by milostivě povolili, ale jen na základě pevné dohody. Němci zvykli si hráti na vedlejší vládu a určují, kdo má vstupiti do ministerstva a jaký má býti jeho směr. České poselstvo stojí zatím stranou. Češi se nepotřebují nabízet a také se nabízet nebudou. Přijíti se musí k nim s nabídkami. Předseda dr. Fidler svolal telegraficky členy předsednictva Českého klubu k poradě do Vídně na 4. ledna.

Nové vyjednávání o směr začalo v Praze 2. ledna. Běží o to, aby Čechové svolili k novému požadavku Němců, kterým za povolení berních předloh má se dostat nejen permanentního národně-politického výboru, nýbrž také schválení těch částí dohod, které dosud byly projednány a které jsou na prospěch Němců. Tato porada skončila bezvýsledně; posl. dr. Eppinger prohlásil totiž, že za pouhé prohlášení permanentnosti komise vyrovnávací Němci nemohou propustiti obou předloh. Ale ani 4. t. m. nedošlo k patřičné dohodě.

Čisari ochravně následkem rýmy, ale v činnosti jeho nenastala žádná změna.

Pouštěný Slapinský, vůdce polské lidové strany, zase změnil svou taktiku. Po tři roky stál proti dru Glombiňskému, proti němuž se spojil s konservativci, kterým však nyní vypoovídá přátelství a nabízí se demokratům z toho prý důvodu, aby oslabil vliv konservativců, aby totiž při řešení krise ministerské nevyšla polská lidová strana na prázdno.

Delegace přijaty v Pešti 29. prosince v audience od následníka trůnu arciknížete Františka Ferdinanda. Následník přednesl krátkou trůnní řeč, kterou prohlášen dobrý styk se všemi mocnostmi, vysloveny však větší požadavky pro námořnictví. Delegace povolily prozatímni tříměsíční rozpočet a byly nato odročeny. Den před příchodem arciknížete uspořádali socialisté v Pešti velké demonstrace pro všeobecné volební právo.

Vláda proti zem. výboru v Čechách. Vláda odepřela schválení usnesení zemského výboru o 10procentním zvýšení zemské přírůžky. Ale ponechává prý zemskému výboru na vůli, chce-li podati žádost za další vybití zemské přírůžky v dosavadní výši 55%. Jakoby vláda záleželo na tom, aby zemské finance byly nadobro zničeny.

Rakousko-uherská banka konala 28. prosince valnou hromadu, na níž schválena byla všemi hlasy proti hlasům Čechů smlouva banky s oběma našimi vládami a schváleno také prodloužení platnosti dosavadního statutu na 6 neděl, pro něž hlasovali také Češi. Při českých řečích brněli Němci a zvlášť proti Čechům zaútočil vídeňský milionář Luc. Bruner.

O obléhání rakousko-ruském mnoho se psalo v poslední době, k čemuž závdávala pověst, že následník trůnu arcivévoda František Ferdinand pojede na carské hony do Skierněvic, kteroužto zprávu vyvrací však nyní sám zahraniční úřad v Petrohradě.

Situace v Portugalsku. Dle soukromých zpráv situace v Portugalsku přes popírání vlády lisabonské neustále, tak že každou chvíli jest se obávat vzpoury. Ovšem vláda přehlíží co nejostřejší všechny telegramy z Portugalska do ciziny.

V Japonsku připravují se, k válce nové a to proti Číně. — Ohýstalo se tu i spiknutí proti životu císaře, ale včas všecko vyraženo.

Zprávy organ. a spolkové.

Valná schůze křesť. sociál. spolku paní a dívek „blah. Aničky“ v Hradce Králové. Schůzi zahájil duchovní rádec dr. Fr. Reyl dočím pr. slovem, ve kterém poukázal na vzdělávací, charitativní a sociální význam spolku, pracujícího na základě zásad katolických. Spolek založil již před 5 lety nedělní ústupu pro služebné dívky, čímž dokázal, že má pro časové sociální potřeby záležitosti porozumění. Spolek klade váhu na platnost náboženských zásad ve veřejném životě a tím přispívá ku vývoji autné sociální reformy, která dle znamenitého pedagoga Förstra jest ve své podstatě vlastně otázkou výchovy. Po ukázkavém desetiletí trvání spolku, povzbudil členky ku obětavé spolkové práci, vzájemné snášlivosti a vytrvalosti. Jednatelská zpráva nakreslila přehledně obraz spolkové činnosti za uplynulý správní rok. Výbor konal 11 schůzí, pořádko bylo 6 přednášek, členky účastnily se korporativně společného sv. přijímání, slavnosti Božího těla a spolkové procesie do Svatošovic. Členek je 220, z nichž 8 během roku zemřelo a 11 nově přistoupilo. Pořádán byl výlet, divadelní představení a koncert. Všecky tyto spolkové záležitosti vyvolaly hrabý příjem 845 K a potkaly se s pěkným úspěchem. Pokladní zpráva vykazuje příjem 1447 K 36 h a výdání 1419 K 68 h. Na podporách výdání celkem 476 K, z nichž nemocným vyplaceno 80 K, pohřebného 200 K, vánoční nadílka 119 K a potřeby patronátu 77 K. Knihovna byla rozmožněna letos opět koupí a dary nových knih. Patronát služebných dívek shromáždí kolem 40 služebných dívek, které se vyučují v šití prádla a vzdělávají se ve všeobecné prospěšných vědomostech. Při volbách byly svorně dle kandidátní listiny povolány do výboru p. t. dámy: p. Růžena Hobzová, předsedkyně, p. Růžena Jirotková, místopředsedkyně, p. Růžena Nosková, jednatelka, al. Adéla Aiglová, pokladní, p. Marie Rosová, správkyně patronátu, p. Emilie Ubrová, knihovna, p. Josefka Smolčková, p. Zofie Rezková, p. Antonie Škodová, al. Zdenka Hálková, jednatelka zábravního odboru, p. Marie Housková. Za náhradnice: p. Marie Kadaníková, p. Anna Podhorová. Za revisorky: p. Anna Dvořáčková a al. Josefka Hodková. Duchovním rádcem byl zvolen p. dr. Fr. Reyl. Při volných návrzích bylo usneseno oslaviti přiměřeně 10leté jubileum trvání spolku, přistoupiti ku zemskému svazu křesťanských žen a vybrati členku přispívky pochůzkou důvěrnice. Pohřebné bude se vypláceti jen těm přibuzným chudých členek, kteří se prokáží, že pohřební útraty nesl. Schůze skončena za povznesené nálady pro myšlenku spolkovou. Zdař Bůh!

Rusce v Hradce Králové. Na Nový rok pořádalo zdejší Sdružení katolické mládeže veřejnou členkou schůzi s přednáškou. Prostranný sál u Sováků byl domácími i cizími hosty a členy našeho Sdružení silně naplněn. Z Pouchova přišel k nám značný počet našich přátel s panem far. Konečným a s panem Bastlem z Hradce Králové. O sedmé hodině večer měl přednášeti o zemědělské otázce rolnický syn p. Lochmann, jenž však pro nepředvidanou překážku nemohl se dostaviti ani v čas omluviti. Nicméně zahájil dp. farář jako obvodní předseda mládeže katolické obléšenou schůzi i přednášku, k níž ochotně se uvolil přítomný náš pracovník z Hradce Králové p. Bastl. Mluvil o nutnosti katolických organizací velmi poutavě a věcně i fize téměř hodinu a osvědčil se dobrým řečníkem. Po něm ujal se slova dp. Konečný, aby osvětlil různé námítky, které se proti nám činívaly k vůli „klerikalismu“, jenž prý jest jedním z hlavních nešťastí českého národa. Pan farář ukázal, že tomu tak není a vyvrátil různé protikatolické fráze. Posluchači hlali výklady řečníkovy, a když skončil, děkovali mu a tleskali se všech stran, až na přednášce bylo přítomno hodně hostů jinak než my smýšlejících. Porozovali jsme mezi nimi také několik zdejších evangeliků, kteří však též svoji spokojenost hlukovým potleskem projevíli. Schůze skončila v nejlepšímu pořádku a s dobrým výsledkem. Cíl skupiny ruské katol. mládeže má být plně splněna se schůzí touto. Důšno též pochvalně se zmíniti, že přednášce obcovalo mnoho ruských žen a mužů, mezi nimi také stoupenci strany agrární, kteří ohováli se všichni vzorně a projevovali důl zájem na věci od počátku až do konce. Též se na novou smlouvu schůzi přednáškovou a doufáme, že se nás opět tolik sejde a že bude tak spokojeno, jako tentokrát.

Něm. Brod. Katolická vzděl. jednota naše, jež nedávno teprve se srodila, ukázala, že nebude pořád tím, slabým nemluvačem, oddávajícím se ponejvíce jen spánku. Shodila již se sebe tlamci ji plány a v srdcích svých zakladatelů i členů utvrdila radostně přesvědčení, že nebude jen živit, ale opravdu žít. . . . Kdo byl přítomen 4. prosince v hotelu p. Stolze naší mikulášské zábavě, byl překvapen, ba přímo nadšen při pohledu na množství horlivých stoupenců našich, kteří spolu s přivedenými hosty z města i z venkova v počtu přes 250 tlamili se ve třech místnostech p. hotelierem Jednotě s milou ochotou propůjčících. Člá jednatelka spolku al. M. Pyšňáková uví-

tala všechny upřímným proslavem a nyní bohatý soulaďný program zábavy se počal rozvíjati. Na jevišti vystoupil náš obětavý stoupenec p. učitel v. v. Ambroš a šertovnou rýmovatku namladil poslušně k srdečné veselosti. Nato sehrány velice štastně 2 jednoaktovky „Netek“, fraška od M. Fučíka a „Plesové střevíce“, veselobra od G. Gastinau, při nichž účinkující pp. a al.: K. Blažek, Jos. Eis, A. Marešová, Růž. Vachová, A. Bělohlávková, M. Krejčová a A. Calková, ač téměř všichni prvně hráli, na jevo dali, že jsou spolehlivými uspokojiti svými výkony i sebe přianějšího kritika. Též se, že nám — tímto úspěchem povzbuzeni — svým vystoupením na prknech zase brzy některý veďer zpřijemal. Po první jednoaktovce sbor mladých pěvků zazpíval dvojhlase Vojt. Říbovského „Lásky máj“ s doprovodem pianu a národní píseň „Dolina, dolina.“ Jako divadlo tak i spěvy byly přijaty obecenstvem s plným uznáním a vděkem. Tím odměnou asp á z části obětavá snaha vážené al. Hadačové, která s obdivuplnou pilí a trpělivostí s účinkujícími všechny úlohy vzorně nacvičila. Zápina za vše odplatiti jí ovšem může jen dobrotivý Bůh. Zdařilá zábava pak ukončena mikulášskou scénou a rozdáváním dárek, učež po veselém rozhovoru u jednotlivých stolů společnost se rozcházela v té naději, že takových krásných, hřejivých večerůk zažije v naší milé jednotě ještě více. „Zdař Bůh!“

Ozečnice. „Sdružení venkovské mládeže křesťansko-sociální“ za přispění hospodářsko-šternéské besedy v Ozečnici u Dobrého pořádalo dne 26. prosince r. 1910 v sále p. Anny Andřové divadelní představení „Furiant“ od E. Peškova. Ač mimo obot p. řidičho učitele, která hrála výtečně, všichni poprvé vystoupili na prkna divadelní, možno říci, že souhra byla velmi zdařilá a všichni se vysnažili, aby obecenstvo, jež velmi četné z obce i z okolí se dostavilo, co nejvíce uspokojili. Ovšem blavá zásluha o zdařilou souhru patří v první řadě řidičmu učiteli zdejšímu p. Arnoštu Hnatowiczovi, který přese všechny překážky obětavě a rád divadelní kas nacvičil. Též se, že v bruku ochotníci zdejší chopí se práce ušlechtilé s vůdcovství p. řidičho a pozvou obecenstvo k novému výkonu divadelního. Kéž při novém jevišti!

Ples organizace mládeže a českoslov. lidu okresu Kostelec n. Orli., Rychnov n. Kn. a Zamberk v nové upravené dvoraně na Rabštejně pořádal se 17. ledna pod protektórátem vysocenos. p. Františka hr. Kinského, c. a k. komitoba, velkostatkáře stá. v Kosteleci n. O. Hudba c. a k. pěšího pluku č. 18. Začátek přesně v 7 hodin. Vstupné 2 K. Jen pro zvané. Střízlosti na svatí vyřizuje v Pardubicích organizace českoslov. lidu. Čistý výnos ve prospěch knihovny výhradně zmíněných okresů.

Romev nad Doubravou. V mladém věku zemřela srdečně oplakávaná paní Růžena Calková, choť váženého učitele a ředitele šk. Zesnula po delší bolestné nemoci u věku 29 let 28. prosince, byvši zaopatřena svátostmi umírajících. Pohřeb konal se za veliké účasti dne 30. prosince. Odpočívaj v pokoji!

Korunhev u Poličky. Dne 28. prosince 1910 pořádala sv. Josefka Jednota zdejší přednášku „O pouťi do Sv. země“, která provazena byla 180 avětelnými obrazy. Přednášel dp. J. Petrásek, kaplan v Černilové. Velice poutavě líčil cestu po moři i po místech posvátných v Palestině, takže nad očekávání četné shromážděné obecenstvo odměnilo dp. řečníka za jeho výkon dlouhotrvajícím potleskem. Dp. Petráskovi srdečný dík — a další činnosti spolkové: Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Pro sdar církevního umění a umělecké výchovy. Snahou J. Exc. nejdp. biskupa Dr. Jos. Doubravy bylo vždy šířiti rozhled a porozumění v uměleckých a stavitelských památkách vlastní diecése a vychovati budoucí duchovenstvo tak, aby nejen hledělo zachovati to, co má cenu umělecko-historickou pro naše kulturní snaby a tvoření, ale aby také bylo rádcem v umělecké výchově. Vivuplným působením J. Exc. u vya. c. k. minist. kultu a vyučování povolena pro theologický ústav bradecký docentura dějin církevního umění a architektury, počínaje škol. r. 1910-11 (v minist. č. 19779 18. července 1910). Docentem doporučen p. c. k. konservator architekt B. Dvořák. Bude se moci pochlubit bisk. theologický ústav bradecký rozhledem v umění, jehož postrádají ostatní semináře rakouské. Ba ani theologické ústavy evang. v Německu nevěnují tolik pozornosti náležitěmu předmětu jako si předsevzal theologický ústav bradecký. Dle návrhu přednášek prebrati se má historicko-umělecký a technický výklad slohů antických od roku 3000 před Kr. až do r. 200 po Kr. v Egyptě, Asii, Řecku a v Italii. Dále slohy byzantský, gotický, renaissance, barok, rokoko a empir. Církevní umění od I. do V. století. Křesťanské stavby a výtvoř. umělecké v Čechách a na Moravě od sv. vározvěstí Cyrilla a Methoděje až po naše doby. Církevní umění doby renaissance. Výklad zákonů a zařízení minist., amfajících k záchraně umělec

101117 K mostě v jiřím plovětruhel
kapsa esch: křesťov, nátrav a nedřabna, v
má genav i pérovy, má, tallov a nedřabna, ra-
mav, má, soprav, vřovřch břevst, bo-
rov plovětruhel i frakov vřovř, mōdřav nátrav
a firm: Fejř a Bysřav v jřihov vřovř
naproti laběřmā mosta. Vřevř velikř, obeluh a
cov vřevř solidř.

[illegible]

Čáslav. Zasedání ob. zastupitelstva tak svané rozpočtové komise bylo dva dny před novým rokem a ještě při tom piloten byl rozpočet na rok. Ještě viděti, že ani občanstvo ani jeho zástupce finance obce přílišnými lábkami nenaplňují. A přece vyskytuje se tentokrát výše jak obecně tak školních přírůstek s jistou vyhládkou na pokračování, až vstoupí v život nevyhnutelné podniky obecní jako kámenlaze a stěžení dostatečného vodovodu. Při projednávání těchto piloten rozvírala se at prázdná debata, ale všecko dopadlo konečně ku největší spokojenosti. Opposice, která se sem tam ukázala, počínala si příliš roztřášeně a nebyla ani v zásadních věcech vždy stejného názoru. Tim ovšem posiloi většinu jenom sesilovala. Po čtyřhodiném zasedání rozpočet schválen i se 60%, přírůstkou obecní a 30%, školní. O jednolitých položkách zmíníme se, až vyjde tiskem a bude rozdána občanstvu. — Voithova deska. Mezi jiným otáčila se debata při posledním zasedání obecního zastupitelstva i na odstranění desky Voithovy z chrámu Páně a umístění její v eukristii. Zaslouží pochvalné zmínky, že přece zaslouží se mezi zástupci občanstva mužové, kteří se této trápěné záležitosti ujali. Bylo usneseno, aby deska byla umístěna opět na vhodném místě v chrámu Páně. Při tom vyšlo na jevo zajímavé domněnky a úst jednoho předního otce města, proč vlastně byla deska z byt. místa odstraněna. „Jak prý mohla zůstat patnácti deska c. k. třída, na tom místě, kde byl hrob tatůška Ziský?“ Vlastenecový cit jest jistě krásný a šlechtný cit, ale pokud se nezpráhne ve vlastenecskou fantazii. A ta strčila n nás v poslední době již tolik krkolomných kouřů, že ne ne král. město dlouho bude pamatovati! — Sou d pp. c. k. konservátora, J. V. Joneška a ř. P. Zvěřiny, dona Matěského řádu s důstojným zvěřiným Feliksem, jest je narkl, že včera ova desku s napsím o Ziskovi zhotovili a do výklenku kapli vloží, skončíli po delším projednávání, směrem. Zlobci odpustili p. Panklavi, když odročili jich, prohlásili, že je naprosto nemáme vinní, z jednání tohoto, kterým je takto děsivá právní svadení falešným indiciem a když zvolil se zaplatit všechny dostavní ústavy apod. Co p. Feliks přivedlo k tomu, aby si z osobitné záležitosti této palil prsty, to se vynořilo z právního vyšetření, o tom vtěsná domněnka na nás, ale není jediná, že to se v trase budování. Kdo by měl, že při tomto právní, včera bude popírák stěle v tomto náhodu, náhodného rozporu, budou se shánět. Na jak dlouho však, neví se. Byl se dožadován jednání s tím tím, tím větším zaplacením, jistě, v něm pravděpodobně se oděsí, aby stál, má se stát, bude napsán, dlouho jako jám se napíše. A věru, že bychom si v našem celém věci nepatřili náhodou bránit.

Všeobecné sdružení křesťanských dělnictva v Pardubicích uspořádalo v neděli dne 1. ledna ve 4 hod. v sále „Staré Besedy“ v Pardubicích veřejnou spolkovou schůzi dělnictva, při které mluvil br. Fr. Vesecký, zámečnický a redaktor z Kladna, na thema „Uštipnutí pomocí dělnictva“. Pěkná a přesvědčivá jeho řeč vynořila byla, s horlivou podporou a odměnou hlubokým potleskem všech přítomných. Po něm ujal se slova M. Fr. Jakubcová, redaktor „Jitřenky“, kterémuž mluvil o práva dělnic. Také tato sdělení byla s velkým zájmem a s potleskem vypořádaná. Na konci řeči trvalý potleskem. Následoval pak Novotný, který svou řeč zakončil slovy: „Přijímám všechny vaše návrhy a přání, které jste mi předložili.“ Po něm mluvil M. Fr. Vesecký, který svou řeč zakončil slovy: „Přijímám všechny vaše návrhy a přání, které jste mi předložili.“ Po něm mluvil M. Fr. Vesecký, který svou řeč zakončil slovy: „Přijímám všechny vaše návrhy a přání, které jste mi předložili.“

aby kde koho zastránil. Kde to nejde po dobrém,
tam hrozí vším možným. Tot zase nezvratný důkaz,
že ta červená organizace má tuze slabé základy,
ještěže ji musí pomáhati nášili. Spravedlnost a
právo nepotřebují, mňli pánové, teroru ani nášili.
Zdar Běh !

Ples sdružených jednot katolických v Pardubicích bude všeobecný sítjem. I mezi inteligenty vyskytlo se několik, kteří přiblíží svoji účast. Jsme přesvědčeni, že to bude ples opravdu reprezentací.

Sylvestrovská zábava měšťanské besedy v Pardubicích. Měšťanská beseda v Pardubicích uspořádala pro své členy sylvestrovskou zábavu. Většina katolických kněží v Pardubicích jsou členy besedy, ale to pranic nevydilo zábavnímu výboru v předvedení při této příležitosti na scéně karikatury mnicha, kterou podal „interessantním“ způsobem známý p. Kuchynka, také sokol. Pan Kuchynka je katolík a neváhá přece parodovat instituci katolické církve. Ale tento pán jde po celém světě a hledá žida, který by byl schopný v karikaturách znížovati svého rabína! Pravý inteligent je si vědom, že takovéto sesměšování stavu duchovního (bud si to náboženství kterékoli) jest nedůstojné, třeba to bylo o Sylvestru. V našem případě tím bolestnější je to, že se tak stalo v měšťanské besedě, jejíž členové tvoří smetanku pardubické společnosti a nota bene se přítomnosti dvou kněží! Když se tak stalo snad v některém obškurním lokále! Ale v místnostech besedních před inteligencí a výkvetem společnosti to přece jen sází! Proč pak pan Kuchynka nevalí si za předmět své maskary některého povedeného žida? Ani jediný žid není členem besedy a nebyl by tudíž svým komickým výstupem uráždil někoho do poctopitelých rozpátek. Takhle si měšťanská beseda neposlouští.

Renov nad Dombavem. Mssa Thalia uviedla na scénu nášeho obľíbeného repertoíru ku dni sv. Štěpána veľkou frašku o 4 jedn. „Ideálny manželstvi“ od Eugena Bartscha. Preplnený sál divadelní svėdčil jaasnė, jakė obľíbė tóh se naši milí občaníci. Pani Leokadie v póse vážné matrony, avykľé držeti žeslo a hráti v domácnosti „prim“, a prostredovaním karakteru domáovala po celý večer. Gratulujeme z plna srdca. Jak přirozenė vyjímala se její služka Marie, která s chytráky naivním vystupovála, za zády své pani pletbírá ženicha docti svoji velitelky. První milovnice Julie s Pavlinou dělily se tentokrát o potlesk, jehož se jim v plné míře dostalo. Charakteristická mluva s britkým výtem Pavlininým doplňovala eleganci v přednesu a pohybech u Julie. Jen tak dále na začatě dráze! Jak něžně tál se Žofie s Klárkou ku své matince a upadají v naprostou melancholii citů při vzpomínce, že jejich ženichové mohli by jich opustiti! Vroucnost citů, projevovaná chováním, vyjímá se čarokrásně. Pan Štucel po delší přestávce opět sáhal na podium starý humor a jemu patřil opět a uznání na předním místě. A náš vždy vítaný Beran, jakoby byl nasadí všechen um, snad proto, že již brzy sám vpluje do ráje manželského. Doufáme, že i pak bude na jevišti dále účinkovati. Ten vášň Fiala, ten vždy charakterní muž, jak praktické dává rady v příčině stavu manželského. Ký div, že jeho slov chytá se Jahoda a Novák, aby po zrale úvaze v manželství způsobili obrat. Jmenovitě Jahoda n porozumění tentokrát odnesl si polovinu vavřínu. Potutelný Hlavatý s vervou přednáší výstup s pani Leokadií. Nekonečné smích, veselosti a potlesku sklídil sluha s obchodu a opravňuje k nejlepšímu nadějímu. Případně počínaly si kucharka se služkou jinou, zejména v honěni zloděje v domácnosti. Všem hrajícím vadává odbor katol. spolku „Rovnost“ opímané díky a volá erdečnou „Zaplat Pán Bůh“. Též patřil dík p. A. Barčovi a p. J. Svobodovi za přípravy novhstané ku produkci.

Romey nad Doub. Hubert Končický, dosavadní účetní nadacího velkostatku Romey nad Doub, a velkostatkář Běstivina-Hojánek jmenován byl v těchto dnech děchodním v této službě. Pan děchodní Končický pro svou milou a konciálníat povahu získal si upřímné přátelství různých stran. Každému milé a ochotné v meších své působnosti s radostí vyhoví. Přejeme novému p. děchodnímu v novém úřadu mnoho zdraví a voláme s plnou srdece: Ad multos annos!

Žárky u Hřanova. K vybudání p. J. Rýdla, známého to píštěle školy a mládeže, po-
řídila odborka sdružení katolických zemědělců školu sdejší 2 krásou, skutečně umělecké kříže,
jimiž třídy ozdobeny byly. Obraz Ukřižovaného
dál dojem neodolatelný a -přitom přesně ná-
darem vyslovil se tímto utvív a srdečně díky.

kterého chtěli Češi viděti i mlti zástupcem na radě Hlásků a řádně, aby mu byl popuštěn mandát v Cechách, dal na české podniky videoněk 30.000 Kč ad. Pudivno jest, že na Vídeň a její Čechy pamatují hlavně „nepřátelé národa“, klerikálové. Zato však lyčkáři soc. demokraté pomáhají na komando Adlerovo Němcům.

Nová výstraha. Dívka, 23letá, vysoké postavy, šedě obličejná, mluvící výslovností moravskou, byla na sv. Štěpána v Horoticích, kde se dovolávala známosti jistě domácí slečny, a níž byla prý v klášteře a žádala za půjčku, ještě prý odcizila peníze, jež musí vrátit, nemá-li býti jako učitelka na matiční škole propuštěna. Když slečna, a níž bylo pořídné, potvrdila, že ji Horáková psal a že se je hodná, byla jí půjčka učiněna; zatím se však ukázalo, že to byla jen známost z vlaku. Je to dle všeho zboží zvlášť vybrané a leží v zájmu veřejné bezpečnosti a majetku, aby podvodnice, kde se objeví, byla odevzdána četnictvu a aby to k větší soudnému materiálu, jenž bude, jak i ze zpráv „Čecha“ patrno, věřili, v novinach oznámeno bylo.

Z katol. světa. Slovinský svaz křesť. sociální, jehož duší jest říšský poslanec Krek a biskup Mahnič z Krku, nabývá v lidu vždy větší pody. Nyní má celkem asi 33 000 členů, kterýchto číslo vzbuzuje i úcta a každého nepřítel. Zvláštní pozornost zaslouží si rychlý vzrůst tělocvičných odborů „Orel“. R 1806 bylo těchto odborů tělocvič. celkem 2, do konce 1910 jest jich však už 128 a 3691 členem. Tyto tělocvičné odbory jsou pod řídnými místními skupinami křesťansko-sociálního spolku. — Útula pro katolické dívky otevřena byla právě v Londýně. Slavnostní řeč měl arcibiskup dr. Fr. Bourne, který vytkl veliký význam tohoto sociálního zřízení.

Jed z Judej. Komu prospělo argentinské maso nejvíce? Židovi Karpelesovi, který byl zprostředkovatelem. Když druhá objednávka vážla, zlobili se soc. demokraté ve sněmovně velice, protože dr. Karpeles jest jejich vrchností a dodává zboží do soc. dem. konsumních spolků. — V Uhrách obchod obilím, dobytkem a vinem jest vybraně v rukou židovských. Israelité jsou nestoliko předními, ale přímo absolutními pány v kruzích finančních. Maďarská šlechta jest u nich at po krk zblázněna. Magnát Kornfeld, zástupce vídeňského Rothschilda v uherském ústavním ústavu byl první finanční osobou v zemi. Aby obrovské panství židů tolik nekrátilo, projednávala se v minulém měsíci ve sněmovně „reforma“ trestního zákona. Jak? Aby se židům ubíla. Dolní sněmovna se usnesla, že pti výsledku svědků mají odpadnouti dotazí soudcovy po náboženském vyznání Horní sněmovna též návrh přijala většinou také. Až by se i přitá veřejnost doviděla, kteří svědkové to byli, již vytažili židovské bankrotáře z káse, pš sobilo by to varušení, židům velice nemilé. V naší říši jsou židé nejmocnější v Haliči a v Uhrách. Jaké pozeňnutí a spokojenost tam zaneali svoji šachkou po mamona, to patrně z toho, že z téci zemí prchají křesťané do Ameriky nejčastěji. — Komu posluhují časopisy rudé a liberální? Jest malé ukáзка! Soc. demokr. „Zít“ má v předposledním čísle 115 řádků proti „klerikálům“, proti židům ani jediné. Předposl. číslo „Cepu“ má 87 řádků proti našincům, proti židům však také ani jediné.

Povaha moderních mladých hrdinů.
„Hlas“ dne 25. prosince oznámil: „Dne 21. t. m. při premiéře opery „Quo vadis“ v městském divadle ve Št. Hradci došlo k bouřlivým demonstracím výrostků, hlavně gymnasiálních žáků, kteří nebyli spokojeni s „klerikální“ tendencí kusu. Při třetím jednání při scéně, v níž sv. Petr vypravuje, že se mu při útěku z Říma zjevil Kristus a na Petrovu otázku: „Pane, kam jdeš?“, odpověděl: „Ponevadž opouštím svůj lid, jdu do Říma, abych ještě jednou podstoupil smrt kříže“ — výrostci a studenti počali pískat a vyčet. Choť herce Wernera nad klukovstvím projevil svou nevoli a dostala se proto do sporu s jistým mladým mužem, který ji urazil. Když po divadle Werner, pravý to silák, vyšel ještě s jinými herci ven a dověděl se, co se jeho chotě stalo, zastavil ihned mladíka, který mu byl označen, že jeho ženu urazil. Právil mu: „Domnívám se, že mám před sebou univerzitního studenta, a proto pošlu všem své svědky.“ Výtřask, který před tím měl plno kušle proti jeho chotě, nyní obrátil a vylukoval se: „Já nejsem schopen satisfakce, jsem ještě gymnasiistou.“ Na to mu herce dal dvě pořádné facky. Celý výjev měl mnoho diváků a byl příčinou nových bouří. Gymnastiisté nebyli totiž z výplatou, již se dostalo jejich kolegovi, spokojeni. Dobrá bude před soudem. Výtřaski jsou věhlasní členové německo-radikálního spolku žáků středních škol. V divadle hráli a rámušili při každém poubém slově „Řím.“ — Co z toho referátu vysvitá? Ubozí mladíkové byli slepými nástroji v rukou skrytých, obalých fana- tiků, kteří akcířili před sebe mladou sed. Jaké bylo „samostatné myšlení“ „vědomostního student- stra“, patrně z toho, „co všechno již ti obchovní hoškové pokládali za klerikalismus“. A to staře- nost nejkrásnějšího „pozera“ Klukovina, bývá nádeřsky „babala“, který „trochu“ za vědomostný „služant“ „jakový“ dočast „páť má“ referování celý „svět“ stále „patrně“ se „jeví“ „jak“ „trůvavě“ se „otrá- vuje“ mladé „krůtčím“ „jsem“ z „Jedey, na“ „m stá-“

Různé zprávy.

37. **Národní rada.** Ve Vídni sbírá česká
menšina příspěvky, aby mohla udržet jednák,
kterých autůr český lid ve Vídni potřebuje. Po-
dávajících je, kdo je nepotřebuje. Zamilují hrabě
Hrabě vsovně 100.000 K. za český hotel a
50.000 K. za českou školu. Hrabě Štěpán zvaloval
30.000 K. za českou školu. Hrabě Štěpán zvaloval
40.000 K. za českou školu. Prof. dr. Drozda,

Záved založen r. 1898.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akiový kapitál K 15,000.000.—. Rezervní fondy K 2,400.000.—.

Filiálky:

JIČÍN : KRAKOV : PRAHA : SEMILY : TURNOV.

Expositury: Turnov, Jičín.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.
Zúročí veškeré vklady **4 $\frac{1}{2}$ %** ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.

Telefon č. 9. a 29. — Telegramy: Kralobanka.

Bursovní obchody tu i cizozemské. Pronajímá levně
sádky se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

✂ Velkoobchod uhlím. ✂

Akiový kapitál K 4,000.000.—

Vklady přes K 14.000.000.—

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

zúročí vklady na knížky a běžné účty ode dne vložení do dne vybrání

4 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{3}{4}$ %

dle lhůty výpovědní a výše vkladu.

✂ Vkladní knížky a složení listy poštovní spořitelny zdarma. ✂

Vklady vložené na účet příští emise zúročíme 4 $\frac{1}{2}$ %

✂ Eskont směn a faktur. ✂

✂ Velkoobchod uhlím. ✂

Úřední hodiny od 8.—12 $\frac{1}{2}$ a 2 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$.

Centrála v Praze.

Expositura na Smíchově.

Filiálka v Liberci.

Příloha „OBNOVY“ k číslu I.

Basídka

Sensadní výzkumy v naší době, zvláště pak v hradech hradeb roku 3910

Roku 3910 po Kr. hrozná katastrofa postihla větší část civilizované pevniny naší zeměkoule. Sice mnoho odvážných aviatiků pokusilo se v fideletních balonech připlouti k severnímu pólu, aby se poznalo, jak veliký magacin ledu jest tam uložen. Ale nešťastí následovalo za nešťastím. Jednomu balonářovi právě v severní záti. Druhý větroplavec smrzl dřív, než se balon na led snesl. Třetí byl udáven hladovým medvědem právě v okamžiku, když konal měření Jindy celá velká žvýčková výprava krále Karla XXV. sasypána sněhovou bouří. Právě veliké nebezpečnosti příšerné cesty dráždilo a zvyšovalo žízlivou tužbu odvážných učenců, aby se světu pochlubili objevy ze severní točny. Statečným učencům přidávány k podpoře celé čtyřtrestanců odsouzených k smrti. Ale všechno nic nepomohlo. Po nerovném boji s dravou a příšernou přírodou bělely se pouze bláze v polárním kraji veliké hromady ohlodaných kostí, jež mluvit nemohly.

Konečně roku 3905 vrátil se aviatik Sheettland s hroznou zvěstí, že severní točnu nikdo nikdy nevidí, protože jest na ní narovnána hrozná hranice ledu, vysoká 180.000 metrů; základna této strašné ledové hory má 250.000 km². Metelice se objem hory stále šíří, protože paprsky sluneční i v létě jen nepatrně množství kondenzovaného ledu roztaví. Mrazem vrchní vrstvy ledu křehnou, tak že při silném větru ožívá se podezřelá vrstvá a pražská vrchní částí velehor, nachýlené nad mořský led. Učená předpověď Sheettlandova zněla: „Jestliže toliko třetina té mrazivé spousty prorazí mořský led, ozve se ohlušující rána, zeměkoule se zachvěje zemětřesením, moře vyrazí divě se šlehu a zaplaví nashle většinu světové pevniny. Nyní jedná se vážně o to, jak led po měsících částečně prachem roztřáskává a do moře sypatí, aby se předělo broudnému a náhlému zřícení té strašné spousty. K severní točně musí se vybrati tisíce odhodlaných, zdatných mužů, aby se předělo katastrofě všeho lidstva.“

Leč ani za celých šest měsíců nedaly se ty tisíce sehnati, protože dělníci věděli, jak přibyl Sheettland do Evropy s ozdobným obličejem a bez tří prstů, která mu umrzly. Když konečně po několikaletém uvažování a domlouvání velká výprava vesedla do nejnovějších fideletních balonů, ozvalo se strašné dunění, až domy padaly, zdvihly se vichřice, která kosila mohutné lesy, takže balony zmizely, aniž se vědělo kam. A druhý den nešťastného roku 3910 přivalily se věžovité vlny borácejících mořských spoust, až si žraloci o bory hlavy třídili . . .

98 procent všeho lidstva stalo se kořistí mořských dravců. Vyhybnuly celé národy úplně, jejich kulturní díla byla zaplavena 10 až 30 metrovou vrstvou náosu. Jen sem tam na vysokých horách se zachovaly některé rodiny, které během staletí daly vznik národům novým. A jak podivně, neštějně vyvíjela se vzdělanost nových rodů! Některé valedělčité vynálezy naprosto zapomenuty, protože zbytnuli ti, kteří jim rozuměli. Velká většina kulturních, moderních potřeb světa utopeného docela zapomenuta. Jiné výzkumy pak netoliko se udržely v paměti lidstva nového, nýbrž byly stále více zdokonalovány.

Naše země česká stala se na celá staletí bahenní slanou pouští, protože z té kotliny byl odtok jenom pozvolný. Lidé zde nebydli; pouze bahenní ptáci zde hnědili a panáčovali, nebojíce se, že z ostrého pachu hniječích slaneček je stihne mor.

Leč již r. 3610 počala se česká kotlina oživovati množstvím rybářů z Uher, kde již mořská voda nadobro vyschla. A krok za krokem vyvíjela se na troskách staré vzdělanosti nová, směrem nestejným, klikatým. Konečně nejučenější muškové z university v městě Novém Světe, rozkládajícím se na Zvičíně, počali s vědeckými výzkumy. Po prvních senačních nálezech začali bopati v Čechách i archaeologové jiní. A jak už to u mužů učených bývá pravidlem, pohádali se žárliví badatelé v novinách důkladně, třebaže ještě r. 3910 byl papír sotkaný z jemných vláken (smaží z oleje, vosku a křídý natřený) značně drahý.

Vědecká „Kultura“ 30. čísla r. 3909 sdělila, že výzkumné práce v naší Bohemii pokračují. Vynalézali se starodávni domorodci v století XIX. a XX. Itálii ta známá výzkumy. Pa-
Domorodci ještě papíru neměli, protože různá česlá, vědní sdělení a velké nápisy prahy, řezány a rytý na vrata, na omítku stěn, na plech, stromy, sloupy a na vyhládky, napysané desky kamenné i dřevěné. Národ, který zde před dvěma tisíci lety obýval, na-

zýval si říšské, potom nálezeny časté nápisy: „My národ husitský — Naše husitská krev — Naši husitská předkové — Husitská pohlavtíle atd.“ To národ, který náležel kmeni slovanstému, byl patrně lidem panujícím.

Šli se ovšem na různé kmeny. Tak na východě obývali Kujebáci s hlavním městem Mýtem, severněji Kopčáci s ústředním sídlištěm Landákrounem, ve středu země Podakaláci a Peptáci, jichž hlavní obec byla Praha, za soutokem Orlice s Labem Ajzbohoáci, na jihu Buláci a Budějici. Tyto kmeny často mezi sebou válčily, protože hrudkou nebo rydlem na vratech čteme opovídky války. Na př.: „Až na vás přijdeme mí hoši z Limperak, tak vas kujebaci rozsekáme.“

Dle nápisů zachovaných souditi dlužno, že na soutoku Orlice s Labem byla veliká kolonie gelejních trestanců, kteří pravděpodobně vysušovali bahniška; jistě v té rovině dvě veliké feky nadělaly hojnost močálů. V rumech nalezena podzemní, pevná cihlová vězení se silným mřížovým zvlášt na kraji bývalého zrušeného parku. Na vyvýšeném místě nalezena tabulka „Na hradě“ a nedaleko odtud zříceniny jiného rozsáhlého vězení.

Leč za 10 dní nato odpověděl časopis „Světlo“: „Kultura“ se mýlí, domnívá-li se, že na soutoku byli pouzí trestanci. Dle nové objevených nápisů jest přesně zjištěno, že v XIX. století bujelo v Bohemii ještě zcela pravidelné otroctví. Nápis y črtý „hradeckí votroci“ a pod. nenechávají v rozpacích nikoho, kdo zná trochu řeč starodávných domorodců. Svobodné obyvatelstvo těch míst nazývalo se pokrokaři čili klerikálové. Na důkaz toho bude vydán obšírný spis s detailními doklady a ilustracemi prvního řádu. Podatilo se nám zároveň vyzkoumati sídlo tehdejšího místního knězstva: opodál soutoku, kdež nalezeny v zříceninách nápisy „Na farářství.“ Jistě tam poletovalo kolem tek mnoho moskytů a komárů; zjištěno nad všecou pochybnost, že každý domorodec hleděl obšírný hmyz od sebe zaháněti pálením tabákových listů, stočených v malé roubky. Kouř se vdechoval a pak proti hmyzu z úst vypouštěl. Ty uschlé lupeny zvány půldrubáky čili viržinka. V sousedství ovšem žil kmen Ajzbohoáci. My však již víme, proč se tak zvali. Byl to porobený kmen německý, který pracoval v obrovských železářských dílnách, takže stávl na kolečkách i pohyblivé domky. (I v jiných kopaninách nalezeno plno nářků německého kmene, ujařmeného od četnějších Husitů). Již také můžeme prozraditi, jakých přírodních plodů domorodci používali. Byli to většim dletem: salám, nevidličku, kafe, nářez, guláš. Na jakých stromech se ty plodiny dávaly, vytrvale zkoumá slovatný náš pracovník Vševedka.“ (Dokončení.)

Věda a umění.

Nové kritické české dějiny. Nákladem Jana Laichtera vydán již první sešit „Českých dějin“, jež píše za pomoci několika spolupracovníků univerzitní profesor dr. Václav Novotný. V nynějším čase, kdy český lid jest popleten a skandálně klamán různými fanatickými pamflety, bylo sverchované potřebí, aby se k vůli uvědomění širých vrstev konečně vydalo nové dílo solidní. Ovšem my katolíci nečekáme, že práce dr. Novotného odstraní protikatolické předurky všechny. Předvídáme také, pod jakým sorným dletem filosofickým budou dějiny psány. Leč jméno velice váženého badatele ručí nám za to, že se nebudou fakta komoliti a že česká veřejnost konečně nalezne potvrzení těch mnohých pravd, které provázela pohrdáním, kdykoli byly podávány s odůvodněním sebe lepším od pilavých historiků katolických.

V úvodu praví dr. Novotný v příčině roztrhání českých dějin: „Každý pokus o vědecké třídění a rozdělání kterékoli oboru vědního může býti toliko výsledkem úplného jeho ovládnutí, pochopení a proniknutí, výsledkem uvědomění si všech základních jeho problémů, a tedy zároveň pokusem o jakousi filosofii. A jako filosofie sama, snažíc se na základě ostatních věd vybudovati jednotný názor světový, nesmí opustiti onoho základu, tak také filosofie té které vědy, tedy v našem případě filosofie dějin a zvláště českých, nechce-li utonouti v planém rozumování bez věcného odůvodnění, nemůže nať vyházeti s pevného základu určitých, dobře ověřených fakt, z jejichž vnitřní souvislosti dovede teprve své poznatky abstrahovati.“

Autor zmiňuje se o předních tvářích kritického českého dějepisu, mezi nimiž čelne místo zaslulému piaristě Gelasiusu Dobner, jenž jest nazýván otcem českého dějepisu. Dobner narodil se r. 1719 v Praze, učil v kolejiích řádových ve Vídni, Mikulově, Kroměříži a v Praze. Po obrovské práci historické zemřel r. 1790.

Dr. Novotný, snažíc se o Písecký, Volgovi, Dobnerem a j., praví toto: „Ale ať hád. těchto jmen, kteří nemohli býti nikdy zapomenuti, pojí se k nim i význačné jméno, jehož nelze vzpomínati

dosti často. Jeho nositelem jest vlastně zakladatel kritického dějepisu českého, slavný již své a neméně i dnešní době Gelasius a S. Catharina-Job Felix Dobner. Ozve-li se jméno Dobnerovo, vždy jako ozvěnou zavazí také chřídlené slovo F. F. Procházky (kněze řádu paulánského): mentisendi finem fecit, učinil konec hlavní Hájkovy. Mám však za to, že by to byla největší křivda na Dobnerovi páchaná, kdyby se jeho význam jenom takto měl měřiti. Ve vývoji našeho obrození ovšem zůstává největší zásluhou Dobnerovou, že kroniku Hájkovu, tu bezkarakterní předzvěst protireformace, vyrasil z ruky důvěřivého čtenáře, ale význam jeho jakožto historika jenom v tom neležel.

R. 1761 Dobner vydal pod titulem: Wenzeslaus Hagek a Liboczan Annales Bohemorum . . I. svazek revidovaného překladu kroniky Hájkovy, který kdysi pořídil piarista Viktorianus a S. Oruce (Jovina), provázeného obšírným komentářem kritickým, a po dvaceti letech dostal se roku 1782 (sv. VI.) jenom k r. 1198, odhodlav se teprve tenkrát nahraditi nešťastnou formu komentáře souvislým vypravováním.

První dojem tohoto neobyčejného zjevu literárního věru nemůže býti jiný, nežli rozpaky, čemu se více diviti, zda ohromné plí a učencost, jež vysazuje s každého řádku, či té hyperaestetické trpělivosti, která tak dlouho vydržela při neudělné formě komentáře ke kněžce, o níž sám Dobner již dávno dospěl přesvědčení, že komentáře není hodna . . . Pochopíme, že tento zjev byl napadavý již současníkům, a že to za ně vyslovil již Dobnerův poznaménka a rozhodnutí, které dostavivši se teprve při VI. svazku, dostavilo se příliš pozdě. Ale ironie, která z této poznámky se ozvala, ač k ní dané okolnosti samy sváděly, nebyla přece oprávněna. Byla to opravdu jen forma, která se u Dobnera poněkud změnila. I když bylo dříve mnoho času sbytečně věnováno vypracování myšlenek Hájkových, přece ani při jediném rece nechybí rubrika „Praeterrima“, v níž Dobner podává, čeho se nedočeti u Hájka, ale shleď na jinych pramenů. A zde tkví nejpodstatnější význam práce Dobnerovy, zde teprve předstupuje před naše oči Dobner historik, zde jest, třebaž v nešťastné formě doplněk k Hájkovi, kritický zpracování celá nejstarší česká historie. Řekl bych, že se zde ony rozpaky, čemu se více diviti, mohou vrátiti, kdyžby zde nemusily ustoupiti jedinému pocitu nekonečného a nevylovného obdivu nad těmi překvapujícími vědomostmi, nad tou ohromnou učencostí, jíž nelze se nepokoriti. Zdá se, jako by Dobner chtěl si plným právem zasloužiti čestného epitetha „vševědoucí“. Nejsou řídké, ba jsou téměř pravidelné případy, kdy se dnešní historik domnívá, že nalezl nový pramen, nový doklad, nový detail, jichž ještě nebylo užito, a kdy se na konec přesvědčí, že Dobner onen pramen — třebaž pod jiným jménem a v nějakém starém, nepřístupném vydání — znal a jeho zpráv užil . . . A snad nejlíp lze tento význam díla Dobnerova osvědčiti konstatováním, že bez něho nebylo by ani dílo Palackého možné (aspek ne v době poměrně tak krátké), neboť to, co ve starších partiích Palackého čteme, řekl již dříve Dobner, který tu někdy přejímán i bez kritiky.“

Tak vzdan zasloužilý hold bystrému otci českého dějepisu. (O Dobnerovi vyšla již dávno velice informativní úvaha ve „Vlasti“.)

V 1. sešitě zahájeny dějiny poukazem na archaeologické poznatky z nejstarších dob země české.

Knihni a žurnalistická produkce v Rusku. Na sojčském sjezdu byla také uspořádána výstava ruských knih, kterou umožnilo ruské ministerstvo vnitra. Výstava byla velice dokonalá a podávala přesný obraz celé knižní produkce v Rusku za posledních několik let. Nebylo tam přirozeně všechno, ale i to účinkovalo uchvatně. Málo kdo ví, že ruská literatura patří mezi největší z celého světa, a že není knihy, která by nebyla aspoň v překladu připsána ruskému národu. Zvláště vědecké knihy jsou překládány bedlivě, často pod redakcí profesorů univerzitních. A ruské knihy jsou velice laciné. Jen kdyby byl knižní trh s Ruskem osnažen, pak bychom mohli daleko více čerpat z Ruska a nemusili bychom býti odkázáni na literaturu německou. Roku 1909 vyšlo v Rusku 20.698 ruských knih v 84.640.042 exemplářích v ceně asi 26 milionů rublů. Z toho připadlo nejvíce na učebnice (1396 knih v 16 mil. exemplářích), pak náboženských, románů a j. Polských knih vyšlo v Rusku 1906 v 4.882.170 exemplářích v ceně asi 1 milionu rublů, tatarských 383 v 1.757.000 exemp. v ceně 278.476 rublů, astonských 355 děl v 1.1 mil. exemplářů v ceně 200.000 rublů. Více mimoruských vydání bylo 6144 v 16.826.866 exemplářích v ceně 3.5 mil. rublů. Celková produkce knižní v Rusku tedy obnášela za rok 1909 29.638 děl v 101.466.908 exemplářích v ceně 29.854.904 rublů. Proti roku 1908 znamená to přírůstek o 2786 děl, 25.598.588 kusů a 4.391.616 rublů. Větší literaturu anglickou a německou sestává Rusko ještě sice posadu, ale

dobání je velice rychle. Zajímavá je statistika časopisecká. Nejbohatší ruská literatura je snad právě revuální. Snad žádný národ nemá tolik tiskových měsíčníků („tolstaki“) jako Rusko. Je jich pět (Věstník Jevropy, Sovremennij mir, Russkoje bogatstvo, Russkaja mysl', Obrazovanie) a mívají v čísle 300—400 stran, při tom jsou neobyčejně levné. R. 1909 vycházelo v Rusku 1648 ruských časopisů, z toho 981 „žurnálů“, t. j. revuál a pod., a 662 „gazet“, t. j. denníků a pod. listů, 218 polských (žurnálů 172, gazet 46), německých 69, gruzinských 89, estonských 88, lotyšských 42, smírských 28, estonských 16, litevských 15, švédských 22 (z nichž 14 v žargonu a 8 v starohebrejštině); celkem vychází v Rusku ve 20 různých řečích 2176 časopisů (1319 žurnálů a 854 gazet).

Umělecké výrobky

a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámce nových vzorů levně a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců

Josefa Kieslioha,
Hradec Králové, Jirskova třída.

Kulturní jiskry.

Jak se rozšiřují pokrokové obzory. „Stopa“ K. Horkého do svého štítu vryla hluboce heslo: „Protiklerikální pokrok!“ Jaké všední dušičky mávají tu nad hlavou „pokrokovou“ fangli, o tom svědčí věčná kritika jiného pokrokového listu, totiž „Přehledu“, který 30. prosince mimo jiné píše o překladech aforismů ženiálního K. Krause, otištěných ve „Stopě“: „Co se týče odsouzení hodné chatrnosti překladů z Karla Krause ve „Stopě“, není důkaz pravdy pranic nesnadný; umělec slovního, ba slabičného a interpunkčního vtipu, narázkové hry a logického karambolu, jako je Kraus, musí býti překládán přímo úzkostlivě a zároveň elegantně; pouhé vystižení smyslu není ještě správným překladem. Dva příklady z č. 20. a 21. „Stopy“. Věrostat a víra jsou burzovními naucemi“ zní v orig. „Treu und Glauben im Geschlechtaverkehr ist eine Börsensauce“; „Kosmetik ist die Lehre vom Kosmos des Weibes“ zní v překladě „Kosmetika je naukou kosmosu (!) ženy“. Co jest to probůh nauka kosmosu? Kdo se opováhá hájiti překlad aforismu o 8 slovech, kde dvě, a to základní slova vypadnou? Pan Karel Horký má jedinou odvahu: křičeti co nejhlasitěji, avšak křik není ještě důkazem. Ale naše necht k bromadným překladům z duchaplného Karla Krause ve „Stopě“ má ještě jiný důvod. „Stopa“ jest časopis, jehož vlastním smyslem a principem jest jakási esprítová kultura, jakási kritika společnosti a veřejnosti vtipem, jakási umění říci pravdu žertem: avšak jaký má smysl takový list, kde esprít, vtip, žert jsou převzaty a přeloženy? Půl roku cizopasila „Stopa“ na Rodu-Rodovi, aby se ho pak slavnostně zřekla, teď přišel na řadu Karel Kraus — a ten ke všemu v bídných překladech.

Dvě stě rozvodů za jediný den provedeno bylo před časem před senátním soudem v Paříži. Tak alespoň sděloval francouzský účastník ankety, konané v Londýně za účelem porady o změně manželského práva v Anglii. Dle statistiky 28 z 1000 sňatků, ve Francii uzavřených, končí rozvodem. Zvláště v kruzích dělnických v poslední době počet rozvodů nápadně stoupá. — Tato zpráva „Nár. Listů“ ze dne (1. t. m.) jest nejzřetelnějším důkazem, jak volnomyšlenká podvábění tvrzení, že rozluka by platila pouze ve výjimečných případech, kdy soužití jest již naprosto nenesitelné. Kdo chce se zbavit rodinných povinností, tomu šikovní advokáti francouzští vždycky k vyplnění přání za tačný honorář pomohou. Lehkomyslné sňatky z té příčiny stále se množí, protože snoubenci vědí, že máše býti manželský svazek přerván kdykoli.

Na soc. demokratických mušdálkách. „Deutsche Tageszeitung“ ze dne 11. zář. 1910 (tedy žádný klerikální list) přinesl o soc. demokratech následující zprávu: „Jak známo, stávkují právě pokrývání a klempíři pařížští a tu stávkují bedlivě sledují každého stávkokaze. Mají tak sv. „myšlívce oddělily líškové“, které mají účel na stavbách pracující dělníky vyvalditi a bída pak tvora, kterého při práci přistihnou! Policie sice všemožně hledí tyranu neškodnými účinami, leč tyto líšáci jsou tak obezřetní, že je při činu samém nikde policie chytnouti nemůže. Vždy jede několik cyklistů stejného smýšlení napřed a když objeví se policie, ihned líšáci smírně v některém domě.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřickni poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Béda tomu dělátku, kterého líšák polapí. Poslyšme, co jeden takový ubožák vypravuje. Dělník Leroy šel s nástroji po své práci klempířské, ale byl líšáky lapen a na dělnickou bursu v Rue Pouchet zavlečen. Tamtéž Leroy k sloupu přivázán a stávkáři defilovali kolem něho a každý mu utáčil políček. Strhali s něho pracovní šaty, pokud to šlo a červený kuchař přišel s vidličkou a bodal jej na mnoha místech. Na to nasadili mu dlouhý kuchyňský nůž na břicho a brozili bodnutím, neprohlásili se solidárním se stávkujícími. Rozumí se, že ohudákovi pot bázně řinul s čela. Aby mu pot utřeli, vzali hadřík a oťeli jej sazemi — načež jej v obličej černým hadrem utřali. Pak chodili kolem něho a každý napil mu do obličeje. Když už obět svou dostatečně potrápili, odveden byl stýraný do tmavé komory, kde jej o hladě na zemi svázaného nechali ležet několik hodin. Když obět křičela, ta udělali krátký proces. Vrasili mu větší kost do úst a takto překazili jeho křik. Mimo toto mučení jest ještě více způsobů, jakými oběti své pokořovali, tak že již při vzpomínce člověku stydne krv v těle. — Patrně, že bestie, která v člověku dříme, nedá se skrotiti sebe šikovnějšími paragrafy moderní světové humanity. Nejvzdělanější město na světě — a tak haronské, rafinované promyšlené barbarství v něm! Náboženství však neurčuje pouze skutky vnější, ono jasnými příkazy duši slo v zárodku, zapovídá i mativé myšlenky a upozorňuje, že vševedoucnost Boží zkoumá srdce i ledví.

Byl středověk temný, nasměhlý? Kdyby bývali katolíci měli tak strohé, těsné zámečky jako první čeští bratři, pak by byli ovšem pohledli na svět jako na největší slo, jako na jediné údolí slzavé, v němž jarý smích jest hříchem. Leč naopak středověk katolický byl dobou veliké tělesné i duševní prázdnosti. Jásavé zpěvy, jež se nám z té doby četne zachovaly, prozrazují ayton radost se života. Umění antické i v době nádherného rozkvětu bylo ledové. Antičtí básníci málo veršů napsali ke chvále přírody. A jak sám pokrokový kritik Šalda proti Vrehlickému poznamenal: obrovské, majestátní bory dělily antické občany svojí grandiositou. V jejich velebě nedovedl antický poeta naléztí nejvděčnější předmět k básnění. Nyní pak ve „Volných Směrech“ v článku Maurice Denisa „O neobratnosti primitiv“ čtou se tyto řádky: „Když vládla představa o středověku jako době barbarství a temnoty a smutného mysticismu. Ale naopak! Křesťanství vyvolalo lásku k přírodě, lidé středověci byli vsačeni divadlem stvoření. Umění řecko-latinské jest nejčastěji chladné a bez chuti, umění středověké zdá se nekonečně samilovaným do bohatství látky, do skvělých barev, do všeho, co ve produktech země jest skvostného a krásného. Smutná antika nemilovala přírodu s takovou silou a s takovou jemností.“

Škromní velškami vždy více lidu českému prospěli, než největší křiklouni, řičící každý den sbrání. Stále se přesvědčujeme o pravdě slov, jež pověděl Kolár o pastachové chýče a táboru Žitkově. Lidé, kteří si z vlastenečství udělali kšélt, kteří by bez radikálních frazí bladem mřeli, těší se takovým oslavám, jako Mucius Scaevola, Ondřej Hofer, Winkelried, jako Havlíček atd. Zato mušové tiše ale zdárně a pozitivně pro národ pracují, odstavují se do stinných houšt. Malý muž, který byl od nesralých hrdopýšků pokládán za tuctového byrokrata, překvapí na konec českou veřejnost spásitelným činem obrovského doahu. Sta liberálních a pokrokových pohlavárů a publicistů dělila se v posledním třicetiletí o vlivy paní Populárky. Kolik z těch lidí, veřejnou prací často zbohatlých, odkázalo národu větší dar? A ejhle! Na rozhraní roku 1910—1911 roznesla se radostná zpráva, že tichý, skromný inspektor ústecko-teplické dráhy Ladislav Kuchyňa odkázal Úst. Matici Školské jmění, reprezentující okrouhle 800.000 K. Veliké překvapení! Ovšem jest provázeno obvyklou hablonovitou frazí, že světlá památka jeho jména nikdy z vděčné duše národa nevymizí atd. I — vymizí. O to se již postarají

zištní akrobati, aby se za takové jméno mnoho nevzpomínalo. Toto jméno ovšem se zaznamená do suchých annálů, sem tam se o něm napíše několik řádků v dějinách našeho osvobozovacího boje, několik vděčných duší dlouho mu bude věnovati vřelou vzpomínku, ale národu jako celku bude brzy jméno Kuchynkovo dříve neurčitým, sáhadajm. Vždyť se musí tleskati Chocům, Lisým a jiným a proto nezbude času na klivou dědičkovou vzpomínku. Zrovna tak se, jako se nevzpomíná těch přetných českých kněží mecenášů, kteří složili celkem na 3 miliony korun k založení studentských nadací. A přece z těch základních kapitálů berou studenti (větším dílem pokrovní) ročně téměř 100.000 K. Vždyť řijeme ve sféře ryku, hluku a fanatických projevů sloby. Zamřelo již více mecenášů, kteří věnovali na Úst. Matici Školskou deseti až statisíce a jména jejich leží v polovičném zapomenutí na papíru věstačku naší Matice. Ta se stará, aby je národ slavil, ale nedochází ohlasu.

Soc. demokratická theologie. Bude „učenci“ páchat při výkladu Písma a katolické nauky tak beštčné podvody, že kriminál by byl jen malým trestem pro ty sločinné podvodníky. Literatura soc. demokratická u nás jen se hemí překrucováním Písma, falešnými výklady biblických slov a úmyslně lhavým vykládáním článků katolické víry. V Německu není o mnoho lépe. Berlinský ústřední orgán soc. demokracie německé „Vorwärts“ vydal nedávno v 10 svazcích „Biblische Geschichten“. Neomyšly tam uveřejněné zarážejí svou drzostí i krubý protikatelický. O této „theologii“, která „vysvětluje“ vznik křesťanství a křesťanství, napsal v „Liter. Rundschau“ B. Sommer: „Péro se srovna přiči při opisování takového nesmyslu. Každý, kdo se opováhá tvrditi, že si pod tímto žvaněním (unter diesem Bimbam) dovede představití něco rozumného nebo logického, jest docela obyčejný tiampač (Aufschneider). Na každých šest řádků tohoto díla musí by člověk napsati celou stránku oprav a vyvrácení.“ — Ovšem taková řízná kritika soudruhy ani v nejmenším nezarází. Dílo jest určeno k podvracení filosofického náboru křesťanského, literární podvodníci vědí, že radi čtenáři budou přímo ty řádky blitati, že si nepřetou odpověď na ty nesmysly a proto vsáru k dalšímu klamání! Vždyť z těch dábelkých podvodů kriminál nehrozí! A možná dost, že co nejdivně vyjde ta spousta klamu v jazyce českém, zrovna jako byly do češtiny přeloženy lži Haecklovy v době, kdy byl Haeckel usvědčen jako odvážlivý podvodník.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, řídí ve Vyprávkách)

doporučuje P. T. velelústoja. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spelkových praporek a kevevého nářadí

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukážku se na požádání franko zašlou.

Kupte a rozšiřujte spis

**„Justiční vražda“
Ferrerova ve světle
rozumu a pravdy.**

Stran 52. Cena 16 hal. PH kromadné sítěce větší slova

Objednávky vyřizuje administrace

v „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatné na čtvrt roku 3 K 50 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 13. ledna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knihy vkladní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1908. Ako. ka. itál. K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000. FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve- šelé ban- kovní, směná- renské a bur- sovní ob- chody. Ekont faktur. Směnárna Uhlí a cement.

Vyhledky.

Baron Bienerth jest nepřekonatelným čarodějem. Hotový kouzelník s olovem v patkách. Záplava politických nesází jej sráží k zemi, ale umělec hned v následujícím okamžiku stojí zase u hlavy vstýčenou jako Napoleon. Bienerth II. staral se ústředlivě, aby se příslušná nervosita Němců nestupňovala, spoléhaje se na trpělivost Čechů a Slováků vůbec. Nyní jest již hotovo ministerstvo Bienertha III. předsedou bar. Rich. Bienerth. Ministrem vnitra stal se důvěrný přítel předsedův dr. Max hrabě Wickenburg, který byl nejdříve sekčním šéfem v ministerstvu vyučování, nato v prvním kabinetu Bienerthově byl provisorním správcem ministerstva veřejných prací. Ministrem zeměbrany polní maršálek Bedřich Št. Georgi. Ministrem vyuč. Karel hr. Stürgkh. Ministrem obchodu dr. R. Weisskirchner, státník zkušený, dobře zapracovaný. Finance: dr. Rob. Mayer. Železnice: vynikající polský politik dr. St. Glabinski. Ministrem orby jmenován Vojt. baron Widmann. Tak povolán v čelo veledůležitých odborů Bienerthova kabinetu dvor. rada při zemské vládě slezské, který nejprve přijal politickou službu v Cechách a pak byl povolán jako komisař do ministerstva vnitra, kde byl přidělen českému oddělení. Do Slezska se dostal r. 1909 jako dvorní rada a náměstek zemského presidenta. Menšinový orgán „Opavský Týdeník“ o něm praví: „Za dosavadního řídování osvědčil se jako spravedlivý úředník, který neupadl do zajetí Kudlichova a Nordmarky. Smýšlení je rozhodně konservativního, český jazyk ovládá úplně dokonale. Jako velkostatkář jevil vždy největší zájem o pokroky v zemědělství. O novém ministru orby, který byl však posnačován také za ministra vnitra, možno říci, že za ministra orby hodí se dobře.“ Ministrem práce jmenován sekční šéf v ministerstvu železnic Karel Marek, jehož činnost jest dobře známa z pražského ředitelství. Ministerstvo práce za dřívějších ministrů dra Gessmanna a Ritta vykazovalo značné slabiny. Tadiž čekají na Marka naléhavé reformy. Polský ministrem krajanem jmenován dr. Václav ryt. Zaleski.

Patrně, že Poláci mohou se těšiti z nového kabinetu více než Čechové. Bienerth vřadil do kabinetu pouze jednoho Čecha a pak německého konservativce nakloněného Čechům a znajícího dobře poměry ve všech zemích koruny české.

Již sestavení ministerstva nedává mnoho příležitosti k růžovým nadějím, zvláště když povíkáme, co předcházelo. Dohodovací konference česko-německé byly nátlakem wolfiánů rozbity. Ozval se německý štvavý hlas, že Čechové přijdou v požadavech svých ihned dále, jakmile se jim jen něco málo daruje. Všesměci ovládli situaci přes to, že jiní Němci vyslovovali hlukité přání, aby k nějaké realitě došlo.

rozhodně došlo. Dlouhá desetiletí poučila samy Němce, že zatvrzelá národnostní nedůstupnost německá neškodí pouze Čechům a že jest nemožno zabýjiti se aspoň jistého příměří, nemají-li býti zájmy obchodní a průmyslové v Rakousku nacionálními štvanicemi těžce poškozovány. A přece! — Když pak Němci viděli určitější kontury třetího kabinetu Bienerthova, spustili hned bandurskou. Wolfiáni vyhrožovali, že si vyhradí politiku volné ruky, jakmile Bienerth povolá do ministerstva dva Čechy. Wolfiáni hrozili, že vystoupí z německého souřadnictví, jestliže jiné německé strany nepostaví se proti jmenování dvou českých ministrů a pobrážky ty zastrášíly nerozhodné. Wolf radikálně protestoval proti „klerikalismu“ hraběte Stürgkha, proti slibům, jež učinily Polákům atd. Když však Bienerth tentokrát vystoupil rázněji a prohlásil, že se vzdá úkolu přiděleného, Wolf značně skrotl a řekl, že nemůže za německoradikální stranu dáti závazného ujištění, jak se tato zachová k příští vládě a že nechce Bienerthovi v provedení kabinetních propozic překážeti.

Již tyto výstupy byly neblahým znamením pro budoucnost, ačkoli každá strana, která na seslení Rakouska upřímně záleží, věděla, jak jest nezbytně nutno, aby aspoň na chvíli přestalo pro-ikavé řinčení nacionálních zbraní. Když byla provedena anneze Bosny a Hercegoviny, nastaly pro obchod a průmysl rakouský nesmírné svízele, kterých ještě ani rok 1910 úplně neodstranil. Finance státní v uplynulém roce byly též ve znamení veliké tísně. Rozpočet říšský byl passivní a přes námahu ministra Bilišského slepšen jen skrovně. V příčině obchodní politiky, týkající se zemí balkánských, jsme posud ve vážné krizi, ačkoli vzrůst průmyslových výrobků potřebuje ousně zahraničních kupců. Dopravní politika i plány vodních cest vázou. Stále hluchěji na dvéře buší otázky sociálně politické, kterými se roku 1910 vážně a prakticky nehnulo, třebaže permanentní výbor radil se čile dále.

A nyní do toho všeho hluboký bojovný pokřik nacionální, ačkoli zájmy hospodářské jsou v tak těsné souvislosti se zájmy zcela politickými!

I to již ukazuje směr nastávající politické kampaně, že Bienerth před vytvořením kabinetu napřed vyjednával s Němci, pak s Poláky a na konec pouze pro formu s Čechy. Patrně, že se naši oposice příliš neleká. Poláci — jak obyčejné — chytí se německých šosů, ačkoli vidí, kam směřuje nadprávi německé a tak jejich stanovisko pro příští zasedání parlamentu již napřed lze uhodnouti dle četných zkušeností starších. Přes to, že nový kabinet má pro Němce tvářnost tolik vřidnou, přes to, že Bienerth odhodlal se k dalšímu ústupku, vypovídají znovu německí radikálové povolnost a přátelství Bienerthovi. A tak vidíme, že se vlastně na prahu roku nového nezměnilo v náš prospěch vlastně nic. Proto není divu, že české poselstvo jest odhodláno k důsledné opozici. Na Bienerthovy sliby těžko něco dáti. A tak sedá Bienerth III. mezi židle, protože nikde se nemůže nadíti bezpečné podpory. Tadiž místo nadějí na úspěch otvírá se vtravé před naším zrakem pouze dvojitá možnost: po neplodném jednání parlamentním buď padne Bienerth nebo krizi odnese parlament. Smutná novoroční vyhlídka!

Volné listy.

Černošitý profesor a rakouský vlastenec. Stalo se, jak „Čas“ ohlašoval. Masaryk v delegacích nechtěl rozpřádat nit o paděláních listinách a o Vasičovi, který byl ve spojení s úředníkem rakouského vyslanectví v Bělehradě. Označujeme to jako nechtěnost proto, že vzhledem na politické poměry dosti bylo, když vše přetřásáno a odhaleno byla v minulém delegačním zasedání. Tehdy všichni pravdy a spravedlnosti milovní lidé napáchnou ona historická zásadně odsoudili. Proč tedy Masaryk

vše zase rozšlapával, když již celému světu byla průhledná? A že Masarykovi nebylo již nic přidělovati, vyznal sám ve své delegační řeči: „Celý svět již ví, že mám pravdu.“

Jest hodno povšimnutí, jak Masaryk na svou obranu dovolával se svého rakouského vlastenectví. Neučinil tak přímo, nýbrž nepřímou řka: „Třicet let jsem doma líčen jako obzvlášť horlivý Rakušán, bojuje se proti mně a nyní jest ministr toho názoru, že řečník není názorem dobrým Rakušánem.“ Po našem soudu jest tento Masarykův důkaz příliš laciným zbožím, neboť o nějakém vážném boji proti Masarykovi, jako dobrému Rakušánu, není nic známo. Někdy mizivý nápad některého novináře nebo řečníka nemá váhy ani důkazné síly.

Dobrý Rakušán pověděl by jednou pravdu, která světu jasností by přesvědčovala a potom by nerozmnožoval zahraniční nesáze. Jak to dobře vystihl delegát dr. Gessman: „Není dojiště potěšujícím zjevem, jestliže z tohoto místa podnikána jest akce, která může mít pouze ten účel, aby snížila vážnost monarchie a porušila přátelské vztahy k sousedním státům. Takový postup rakouského poslance jest v odporu s povinnostmi, jež slíbil plniti a musí proto býti naprosto odsouzen, neboť poslanec, nechtě náležeti ke kterékoli národnosti, má míti ohled v prvé řadě na povšechné zájmy říše a má se zdržeti každého činu, jenž mohl by poškoditi říši a obývací ji národy.“

Že Masaryk svou polévku pořádně přepěl a postavil se do světla velmi podivného, vidno z toho, že v prvním zasedání delegačního telegrafoval Miljukovi, náčelníku ruské strany, která švala Rusko do války proti Rakousku, a když telegram jeho neobratností ruských přátel dostal se do novin, musil čín svůj omývat tak, že z celé obrany vysvítalo, jak mu prozrazení telegramu jest nepřijemno. A přece Masaryk oblíbil si jiné poučovat takto: „Vaše řeč buď: ano ano, ne ne.“

Jsmo, jak bylo řečeno, s Bělehradem v přátelském poměru a nelze nahlédnouti, proč by nemohl rakouský delegát jeti do Srbska, právě tak, jako mohou jiní delegáti jezdit do Šaska a jinam! Vzhledem k tomuto kusu obrany Masarykovy rozum i cit rozhodně povídají, že zájezd jeho do Srbska v době, kdy sousedské trpkosti posud nejsou vyhlazeny, s hlediska politické logiky a rakouského vlastenectví jest hoden odsouzení. I bez přítomnosti Masarykovy v Bělehradě byly by noviny o procesu pověděly to, co přinesly a čím doplněno a potvrzeno veřejné mínění, že úředník rakouského vyslanectví v Bělehradě dopustil se podvodu. Ostatně se slovy Masarykovými, že žijeme se Srbskem v přátelství, divně se snášejí štiplavé poznámky „Času“, který co chvíli připomíná, že srbský soud ovšem musil si počínati opatrně z důvodu toho, že jest Srbsko proti Rakousku slabým. Jak viděti, humanitní cíle a nadšení pro smírné vyrovnávání mezinárodních zápletek orgánu Masarykovu nejsou vždycky směrodatnými a možno je zejména zastrčiti do kapsy, když běží o smírnou dohodu mezi Rakouskem, v němž žijeme, a mezi Srbskem, v němž žijí slovanští naši bratři. Jinými slovy: Masaryk mluvil gramaticky, a „Čas“ v zachvatu upřímnosti hovořil negramaticky.

Delegát dr. Grabmayer řekl: „Není viděti rozumného politického účelu celé této akce.“ Ovšem sdá se tak, ale právě, že veřejnost nevidí účelu, celá akce určitý účel svůj asi má. Neběží tu jen o Srbsko. Vzpomeňme, jak se Srbskem ohledně Bosny a Hercegoviny zaujato bylo i Rusko! A právě teď, kdy připravuje se sblížení Rakouska, Ruska a Německa v pevný

svasek protirevoluční, leccos již poslouchá, aby se nepřímo rozněcovala nedůvěra v Říš carové.

Noviny také přinesly správu, že Masaryk stýkal se s jedním arabským redaktorem, jehož list projevil velikou lítost nad tím, že se nepodařil atentát na jistou vysokou osobu rakouskou. „Čas“ tuto správu sám otiskl bez poznámky, čímž takticky dal na jevo bezúbožnou vysokomyslnost, která nutí, aby se čteno mezi řádky. Ze Masaryk do všech podrobností aféry dobře vidí, ukazuje jeho vývozy proti „Nene Freie Presse“, z nichž poznáváme, že informacemi byl zahrnován ze všech stran. Na příklad: „Výkladům hr. Forgácha nelze jinak rozumět, nežli že hr. Forgách sám o tomto dopisu erbeké vládě řekl a že jí snad i dopis ukázal, aby se zdálo, že on je nevinný. Ukázal však erbeké vládě celý dopis Varšavě?“ Touto otázkou jakoby Masaryk odhrnová jeden cíp svých čtených stýků a jakoby viděl i do erbských vládních kabinetů. Mluví tedy pouhou pravdu „Čas“, že erbská vláda musí jednat opatrně, protože jest proti Rakousku slába.

Ostatně podivná úloha Masarykova zračí se i v jednání delegátů mladočeských, kteří při vystupování Masarykova do debaty nevznikli se ani slovem. Poznávají dobře choullostivost situace a ošemetnou půdu, na kterou Masaryk vykročil. Postarali se jen o zvolení jeho — a nic více, což jim také „Čas“ vyčetl. Zato bušili na kovadlinu agrárníci, jejichž delegát Udržal rozhodně nesložil akousku státníkovu, když tak neprozíravě a neoddůvodněně ohnal se černošlutým profesorem.

Domníváme se, že čeští členové delegace měli mti dosti na tom, když v prvním zasedání nedovoleno padělaných listin na pranýř byla přibita a že z vyšších obledů politických nemusili již připomínati, aby Němcům v delegacích poskytnuta byla příležitost dělati rakouské vlastence.

Zmatek nad smetkem. Zvláštního povšimnutí zasluhuje řečníci oslavující Tolstého. Řečí jejich v nejednom bodě prorazují všechnu nejistotu novodobé filosofie a všechnu zmatek mravních názorů, jimiž prý nahraditi chtějí náboženské učení křesťanské. Tak na příklad prof. Drtina ve staroměstské radnici v Praze, dle „Času“ ze dne 27. prosince 1910, jímavými slovy líčil podstatu náboženských ideí Tolstého a dovodil přibuznost náboženských jeho myšlenek a zásad s ostatními pravěkými (Buddha) i novověkými hlasateli světového míru a lásky k člověku. V nové době zvykli jsme již všemožným ředem, majícím oddělovat existenci rozličných filosofů, a proto již bez údivu přijímáme spojování Tolstého s Buddhou, poukazující na známé příslaví, že voda plyne a řeč se mluví. Řekl-li Drtina, že Tolstoj postavil svého ducha ve službu práce, lásky a boje za pravdu a dovolává-li se hned v zápatí Buddhy, pak nemožno věru jinak přednášku jako charakterisovati, než oním poněkud triviálním příslavím.

Mohutná touha Tolstého po přetvoření života, jeho pracovní síla a reformační rozmachy mají se přece k buddhismu, jako mohutné zvuky polnice k slabodechému pískání vrbové píšťalky. Možná dost, že prof. Drtina svým tvrzením činí také ústupky usilování volnomyšlenkářskému, které, potírajíc všude náboženství katolické, odporně říká po učení buddhistickém. Jest to smutné věc, ale pravdivá. Nuže, co jest buddhismus svým obsahem a jaké jsou jeho podněty ku práci, k životním reformám, kterými slynul Tolstoj?

Tolstoj všude hořce odhaloval a cítil bídu lidskou a snažil se jí odpomoci, když ne proměnou prakticky, aspoň vždy svým učením. Jaké má však buddhismus prostředky, aby zmírnil lidskou mravní a tělesnou bídu? Márná otázka. Krásný onen příklad o milosrdném Samaritánu, jehož smyslem dal se ovládati Tolstoj, nemá v buddhismu ani stopy. Buddhismus nikde se neumáhá, aby lidské bdy léčil, nýbrž stará se o to, aby jim usnadnil odloučení od pozemské nezemské existence. Kdyby člověk dle buddhismu měl péči o lidské útrapy, přiděluval by si jen starosti a rušil by klid své duše. Smílovnost a láska buddhismu jest vlastně zjemnělým sobectvím, které váimá si zevnějšího světa jen proto, aby si uspořilo dalších vyrušujících nepřijemností. Proto dobře dle Oldenberg, výtečný znalec buddhismu: „Když buddhismus hlásá odpustění viny, které se kdo vědí blížnému dopustil, pak musíme pozorovati, že odpouští si a smířiti se jest mu vlastně užitečnější politikou, než se smířiti.“ Jest to přirozeno u učení, které hlásá jako hlavní účel utéci tomuto světu a smizeti v nicotě, aby bylo možno zmiznouti všech starostí a nepřijemností. Z toho plyne též, že o nějakém činném podniku, o nějaké práci v buddhismu nemůže býti ani řeči. Proto F. Hallwaldovi buddhismus jest náboženstvím ležnosti a Berthelet se táže, zda snad náboženství toto pr oto ne bývá nerozlučilo, že takovou úctou hová lidským slabostem.

A vyhlašuje-li se Tolstoj za společenského reformátora, nelze tak tvrditi o Buddhovi, ačkoli povrchní lidé tomu tak chtějí. Buddhimus neměl síly, aby odstranil rosdíly kast lidických, již proto ne, že životní pesimismus, jenž jest mu vlastní, nemůže býti obecným dobrem vřetav lidových. Oldenburg praví: Mluví-li kdo o demokratickém životě v učení buddhistickém, nutno mu se vší rozhodností odpráti, neboť myšlenka na reformu státního a společenského života byla buddhimu cizí.

Není potřeba ještě jinými doklady dovazovati naprostou nesprávnost mínění, které spojuje památku činnorodého Tolstého s prázdňím a líným buddhimem. A tām, kteří v nové době vynášejí buddhimus nad náboženství Kristovo, uvádíme na paměť úsudek Chamberlainův: „Novobuddhimus, jenž v posledních letech v jistých společnostech evropských se pěstuje jako lepší náhrada za křesťanství, jest jen důkazem o rozšířené povrchnosti myšlení. Život a myšlení Buddhy jest nejvyššího významu opakem učení a života Kristova, tedy tím, co logik nazývá antithésou, a co fysik jmenuje protivným pólem.“

Praktické důsledky. Ve své přednášce dr. Drtina pronesl také několik vět, v nichž ukazoval na úzký vztah Tolstého k náboženství. Na příklad: „Život jest Bůh, milovati život znamená poznávati Boha. Tolstoj opírá mravnost o náboženství a jest odpůrcem kultury rozumové. Lidstvo bez náboženství jest mu jako člověk bez srdce, bez oita.“ Tvrzení, že by život byl Bohem, náleží sice v obor umělecké obraznosti, ale nicméně Drtina s Tolstým určitě konstatuje potřebu náboženství a nepřímou napovídá, že vzdálost pouze rozumová, vzdálost bez náboženství člověku nedostačuje, vysušuje a znavuje lidstvo proto, že mu nevytýčuje posmrtného cíle, bez kterého všechno zápolení zde na zemi nemá vůbec smyslu. A s tohoto právě hlediska Tolstoj rozřešil si otázku po smyslu života zde na zemi.

I Masaryk po různu zdůrazňuje potřebu náboženství. Hledíme-li tedy k Drtinovi a Masarykovi, kterak jako vědci duchové pokrokové intelligence k náboženství se hlásí, nemůžeme mlčením pomíjeti té překvapující skutečnosti, že právě v této jejich intelligenci vědy okatěji mnozí se vysnávají ateistické (bezbožské). Jest to palčivá ironie rozporu mezi učiteli a žáky, již podobně těžko by bylo v kulturních dějinách hledati. Masaryk a Drtina jsou i přes to, že si proti autoritám leckdy zahovoří, svým lidem nepopíratelnými autoritami, jejich slova váží, každý jejich výrok v novinách pokrokových vyhlašuje se za směrodatný, ale v náboženství mláděť svým mistrům dává vždy hlasitě a určitě kontra. Tato věc stává se skutečným problémem a nespornou důležitostí zejména vzhledem ke mravnosti, která, jak Masaryk a Drtina s Tolstým vysnávají, opírá se o náboženství. Odkud to, že vědecké snahy se rozseví zrna a — v srdcích posluchačů vzbudí koutol? Odkud to, že na snahy náčelníků stoupenci odpovídají posměchem ateismu (bezbožství)? Vše jest důležitá nejen pro společenské zájmy, v nichž bezbožství zanechává vždy stopy rozkladu, ale i pro vědec samé, jimž nemůže býti přece lhostejno, když mravnost, o níž tak usilují, podkopávána jest samými jejich žáky.

Nevykonali bychom svého úkolu, kdybychom neukázali na příčinu, která tento stav myslí a pokrokové intelligence saviňuje. Příčina předem všeho jest u samých vědců. Zájem o náboženství u pokrokových vědců po našem soudu nenaplnuje celých jejich bytostí, protože spočívá spíše na theorii, nežli na celovědomém přesvědčení a na upřímném citu. Důkazem toho jest, že nikdy ani nepokusí se zakřiknouti ty, kteří proti jejich snahám v listech pokrokových ateismu holdují. Zvláště „Čas“, tělesný orgán Masarykův, dopřává mladým ateistům řádit do válce a jest obvyklým místem, kde mláděť budoucnosti své bezbožské vysnání ukládá. Mohlo by se tak dít, kdyby Masaryk a Drtina o náboženství pouze netheorisovali? Z četných dokladů ukazujeme na příklad, jenž parádne v Besedě Času dne 28. prosince. Kterýsi mladý pán dokazuje tam duševní rozhled a myšlenkovou hloubku vypravováním o vzniku svého ateismu. Nevěra u něho povstává tak snadno a tak rychle, jako když člověk převléká kabáty. Vyznává se tam s upřímností chvály hodnou, že se jeden večer sedl s. ateismem (bezbožcem). Posléze pročetl si Mila a pak jediná kniha postála, Krejčího „Filosofie přítomnosti“, aby se stal stoupencem pantheismu, který prý ho uspokojil a všechny pochybnosti urovnal. Téhož několik řádků postčuje, aby se otavřelo okno do duši tohoto Masarykových a Drtinových žáka. Nemůže býti také výmluvnějšího vysvětlení o duševní chabosti a neuváženosti Tolstoj, o němž Masaryk a Drtina přednášejí, o náboženství přemýšlel celým svým životem, správo-

vával ohromný materiál knih, ponořoval se do hlubin lidských duší, sledoval každou myšlenku náboženskou a filosofickou od jejího pramene až do konce, uvědomil sobě, jak vytváří se život dle zásad protináboženských a náboženských, a tu český pokrokový rozřešil si nejlépe nejšší zájem představením jedné knihy a vyjmenoval si na obrátka a hravě otázku, kterouž šije a dýchá veškeré lidstvo. A potom přijde a řekne nám ještě, že pokrokové mláděť vůbec nepřemýšlí!

Neméně k rozkladu náboženského přesvědčení a života působí kritika, kterou Masaryk pěstuje proti náboženství katolickému. Mláděť je udeliva a vidouc, že mistr podrývá náboženství nejprůběžněji, hájí přes palubu náboženství vůbec. Žádný meš není o jediném ostří. Každý meš má dvojí ostří; kdo ramí jedním, poraní se druhým; kterých pravdy Masaryk stává se soudcem a svědkem v jedné osobě.

Hláběho přesvědčení náboženského nemůže podporovati také vědecké a filosofické hledisko učitelův a vychovatelův univerzitních. Masaryk to byl, jenž 3. prosince 1907 v politické sněmovně prohlásil, že podstatnou známku moderní vědy váží katolické filosofie jest agnosticismus (nepoznatečnost Boha, jeho zjevení a t. d.). Jak mohou tedy působiti ve prospěch náboženství řeči učitelů, kteří ujišťují, že o Boha a zjevení nic nevědí, ano jsou přesvědčeni, že ani nic o tom všem věděti nemohou? Pak ovšem hledisko toto dává jen ten závěr, že jest docela přirozeno, když mláděť řeči o náboženství nedbá a žene se za Macharem a pomáhá uskutěčňovati tupoblavé cíle volných myšlenkářů, kteří krtčí svou filosofii Boha popírají a učíce duševnímu vývoji člověka ze stavu zvířecího, veškeru mravnost společně spalují. Márně vaše řeči o náboženství, pánové! Praktické důsledky dávají na jevo, že za vašeho vedení a filosofování mláděť propadá vždy víc náboženskému a mravnímu rozkladu, který, nejna ani osvětou ani pravým pokrokem, všští pohromu přimykáváním mladých lidí k nebezpečným a protispolečenským proudům, proti nimž posud nikde jste neprotestovali.

Obvlastnění soudce. K řádkům svrohu uvedeným připojujeme poznámku o onom soudci, jenž pochvilil se svým bezbožstvím. Když dával podřízeným úředníkům obědník o službách Božích na památný den panovníkův, prohlásil: „Pro mě to není, já jsem ateista.“ Tento soudce, o jehož jméno a osobu nám nevědí, jest zase jen znamením naší pokrokové doby. Ohlubiť se svým ateismem, znamená vlastně dělati si poškľebky z vlastní intelligence, znamená z nejposvátějších potřeb člověka dělati si masopustní úterek. Jestliže dav, zřetelovaný obmecenou filosofii socialistickou a volnomyšlenkářskou, vydává na ramena toho, kdo veřejně se prohlašá za ateistu, měl by onen p. soudce věděti, že tento poslátkový cár vzbuzuje zase soucituou útrpnost u lidí, kteří studují, myslí a jsou života znali. Neudálo se mu asi nikdy přemýšlet, že kdysi ateismus byl módní, ale dnes jest již zpátečnický bošáctví zejména tām, kteří dovidají se od přírodospytčů, že svět se vší velikolepou harmonií formulku bezbožství již rozdrtil. Tento p. soudce jest zase jen sarážejícím dokladem duševní málkosti v době, která křikem o své kultuře takofka ochraptěla. Doporučovali bychom tomuto pánovi právě jako soudci hluboký výrok Wandtáv: „Bez víry v Boha, bez náboženství nemůže na delší dobu obstáti žádné právo.“

Obrana.

Co vím nad celou Evropou. Rudé máky se množí na všech evropských nížích a soc. demokratické despoty nedovede ukoliti nikdo. Myslílo se, že republikánské zřezání nebo že ustavení liberálních a sednářských kabinetů rudé mazlíčky na delší dobu uspokojí. Márná naděje! Každý prapor vlaje tím revolučněji, čím více se před ním vlády sklánějí. Důkladné naučení dala světu poslední obrovská stávka ve Francii. A coť v sednářské Italii? Tam nepomohou všechny komplimenty sednářských ministrů, tam sanika bez praktických výsledků i ohnivý pochlepný hlas senáty Nathana. Máno i domlouvatí soudrahům, že vojsko sednářské Italie musí hájiti i „pokrokový“ stát proti útokům velmocí „spátečnických“ a že tedy v zájmu vlastní ochrany soc. demokraté mají věrně sloužiti praporům italským. Radý Bumbřídek jest velice vymaněný a nervosní. Vždyť soc. demokratické táhnutí italské rozhodilo k mladým vojínům toto provolání:

„Ve jménu jakési prý povinnosti k „vlasti“ odpínají vás láce vašich rodičů, vytrhují z náručí vašich matěk, oddělují vás práci na vašich pozemcích a ve vašich dílnách a posílají vás

pyš, daleko od svého rodiště, mezi lidí neznámé, do smutných obydlí s velkými světelnými obojích syrových zdech, do strašlivé smutnice lidí nejrozumnějších charakterů a nářečí. Každý jsou smutným vězením, jež drží vás v krásných svých spárech, a s vás nadšených, živou se radujících, energicky mladých lidí učí předčasně, smotané starce... „Vlast“ našich lidí, ale tvory hluché, slepé, jen poslouchající... Soudrasil! Chť vás podvésti, pod záminkou obrany „vlasti“ obtáhne s vás učinití vrahy. Vymknete se jim, a budou-li vás nutiti, už — mifte dobře a usmrtíte ty, kteří jsou příčinou všech dnešních sociálních nerovností! Dávám vám vašim karabinám, které dalo vám do ruky měšťáctvo, společně s vámi se servilismus; už, buďte pamětlivi, že jste nepřáteli kapitalistických tříd; společně, že svých karabin užijete v nejkrásnější a nejpravdivější válce, k válce občanské mezi prací a kapitálem, mezi vykořisťovanými a vykořisťovateli. — Ústřední výbor sociálně-demokratický.“

Tak tedy strana zpupných násilníků se tvářila, jako by byla proti krvavému boji. Soc. demokracie italská, která se rozjásala nad bestialitami vrahy barcelonskými, vraždícími celé řady katolíků, tvářila se rozšířeně nad vojny, určenými k obraně vlasti a k zamezení domácích krvavých bojů. A hned obratem ruky radí k „nejspravedlivější“ válce, která by vlastně byla nejskrápnější barbarstvím, k tuhé válce občanské, která by kosila i všechny ty, kteří po velikém strádání a šetření zcela poctivě nabývali majetku. Provolání rudého tábora italského má být válným znamením pro všechny státy. Necht všude vlády konají nad lidem spravedlivost a necht také zároveň chránit různé pokojné občany před živly revolucí. To jest jisté, že rudí ve svém postupu neustanou, pokud jiné občany svým terorem nezotročí. Vlády však mají všude hájiti občanskou svobodu i — proti demokracii anarchistické, která bývá horší než vláda některého jednotlivého mocného despoty.

Politický přehled.

Přehled smírčenských směrů a to zase vinou Němců, jak prokázáno na poradě kinbovních předsedů 4. ledna u nejvyššího zemského maršálka prince Lobkovic. Podkladem jednání měly být kompromisní návrhy hr. Fr. Thuna. Ale posl. Pachet jménem Němců prohlásil, že tyto návrhy jsou pro Němce nepřijatelné. Na dotaz dr. Škardy, zda mají snad jiné návrhy, odpověděl, že je věc Čechů, aby přišli s novými návrhy. Dr. Škarda na tuto zpupnou odpověď prohlásil, že česká strana trvá na svém uměření z 19. listopadu 1910, aby Němci propestili berní předlohy za prohlášení permanentnosti vyrovnávací komise. Posl. Pachet na to oznámil, že Němci žádají, 1.) aby byly sněmem projednány všechny předlohy, pokud byly v komisi schváleny, 2.) aby se ve sněmu hlasovalo o resoluci Baerenreitherové, 3.) a aby zákon o krájských vládách byl dojednán do 1. listopadu 1911. Po krátké poradě Čechů prohlásil dr. Škarda tyto něm. návrhy za nepřijatelné a trvali na nich Němci přece, musejí Čechové považovati jednání za zmařené, ježto Čechové již bez toho zašli na krajní mez ústupnosti. Poněvadž Němci neukazují ani dobré vůle pro smír, je posílání Čechů skončeno. Hr. Martinic vyslovil politování nad zmařeným vyjednáváním, ale prohlásil, že chápe české stanovisko. Nejvyšší zemský maršálek princ Lobkovic rozhodčím hlasem prohlásil, že si vždy ukládá rezervu, ale nyní musí prohlásiti, že němečtí poslanci opět své požadavky stupňovali.

Co teď? Podobně jako katolicko-konser. vatér „Vaterland“ také křesť. sociální „Reichspost“ obviňuje německé radikály, že oni zneškodnili dohodu v Čechách a praví, že oktroy v Čechách stane se asi nezbytným. Přes to se však tvrdí, že v českoněmeckých konferencích bude se pokračovati neustávne dále, ježto dohoda v Čechách musí být provedena. Ovšem v českém srdci za takových poměrů ustáluje se přesvědčení, že jsme voděti Němci stále za nos a pomalu že už je nedůstojno, aby se Čechové účastňovali českoněmeckého dohodování. Vše to věru v českém lidu, který jest sýť už všeho toho smlouvání o českou kůži, a nejraději by sahával do Vídně: Přes se všim dohodování a zařídí Čechi a Němce důstojnou zavnoprávnost ve všem a všude!

Bývalý ministr dr. Foit o situaci. Dr. Foit vyslovil se na schůzi v Košicích, že situace politická dá se vysloviti dvěma věstmi: 1. Všecko proti Čechům. 2. Na politickém horizontě objevují se nastávající nové volby. Dr. Foit dále tvrdil, že baron Bienenroth si dohody v Praze nepřál. Rozpuštění poslanecké sněmovny a českého sněmu, není-li otázkou několika neděl, není jisté několika měsíců.

Zelkínův poselství hr. Fr. Thuna. V německém i českém tisku stále se objevuje zpráva, že hr. Fr. Thun bude jmenován místopředsedou českým, aby dokončil českoněmecké vyrovnání. Zprávy tyto jako pravdivé potvrzuje i předseda něm. nacionálního svazu bar. Chiari, který prohlašuje hr. Fr. Thuna za vhodného zprostředkovatele míru v Čechách. A „Vaterland“ dokládá: „Kdyby měl hr. Thun skutečně převzít toto výjimečné poslání, nečinil by tak jako pouhý místopředseda, aby nynějšímu kabinetu hrál marionetu ve fraku místopředsedském. Jeho poslání bylo by výjimečné a on by ho vzal na sebe toliko s přesvědčením, že jedná jako zástupce císaře samého. Žádal by, aby zasedal též v ministerské radě jako ministr bez portfeje, zastupující celý komplex českých otázek.“ — Zpráva tuto uvádí také korespondence „Austria.“

Nový vyhlášení Schreinerů. Dr. Schreiner byl dosud členem výkonného výboru ústavovného velkostatku v Čechách. Po rozbití pražského vyjednávání, na němž v záklusí měl Schreiner opět lvi podíl, objevily se v novinách útoky na činnost tohoto štváře a útoky ty vycházely z řad konservativního velkostatku. Dr. Schreiner žádal, aby se ho výkonný výbor ústavovného velkostatku ujal. Tento však odmítl hájiti Schreineru. A tak dru Schreinerovi nezbylo, než z výkonného výboru vystoupiti.

Skandály při sčítání lidu ve Vídni. Národní radě vídeňské a redakci tamních českých listů došly nové nesčetné stížnosti na křiklavé nesprávnosti, páchané při sčítání lidu. Na př. v XXI. okresu vyplnili členové české sčítací komise 3000 tamějších Čechů 13. odstavec obcovací řecí českou. Ale sčítací komisař tamější mladický učitel seškrtnal všecka tato správná údání a prohlásil krátce, že obcovací řec ve Vídni je prý německá a že žádnou jinou řec nezapíše. Dokonce i předsedovi sčítací komise škrtl obcovací řec českou a napsal „deutsch!“ — V jiném okresu zapsána byla sice otci a matce obcovací řec česká, ale šesti jejich dětkám chodícím do německé školy německá.

Znamky v Turecku. Několik delegátů mlado-tureckého výboru odebralo se z Cañhradu do Soluně, kde se mají konat opět porady s delegáty ústředního výboru o otázkách vnitřní politiky. Dále docházejí ze Soluně zprávy o ustavičném kvašení v Albánii, které se jeví v opět nových srážkách na černo-horakých hranicích. Hlavní úlohu prý tu hraje vůdce albánský Boletinac. Albánci, protrhnuvše šik turecký, pronikli do Malesie, kde dostali z kruhů obyvatelstva posily. Aby bylo další šíření vzpoury zamezeno, poslala tam turecká vláda ihned dělostřelectvo a dva pěší prapory s kulomety.

Španělský král nastoupil cestu do Maroka v průvodu ministerského předsedy Canalejasa a ministra války.

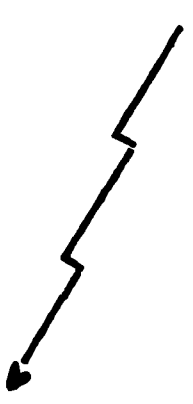
Pouchov. Dne 22. o 6. hod. večer pořádají křesť. soc. organizace poučovské první společný ples v hostinci „Na Staré.“

Čermákov. Na Nový rok dvakrát (odpoledne a večer) provedena na našem jevišti Flekšková „Čarovná noc“. Souhra byla bezvadná; spěvy předneseny s doprovodem p. A. Hojně přecisně. Rátie vip. Ant. Macháně ukázala velikou plí a pochopení. Škoda, že musel odejít na jiné působiti. Společný ples se dobře vydařil, sč náleží nevěstilo tak čistou návštěvu. — Na Jména Ježíš 15. t. m. bude valná schůze Jednoty, v níž přednáší al. Čermákova pro dospělé i mládež. Přijďte všichni přehlednouti naši práci a vyalechnouti výbornou technici! Zdat Bůh!

Týniště n. Orli. Křesťansko-sociál. spolek lidový pro Týniště n. Orli. a okolí pořádá na svátek sv. Tří Králů dne 6. ledna svoji výroční valnou schůzi, kterou zahájil p. předseda Martin Typit u přítomnosti četných členů a všech místních duchovních v čele s vldp. Karlem Dvořákem, farářem a duchovním rádcem spolku. Z obšířlé jednatelešské zprávy, kterou činnost spolku za uplynulý rok 1910 jasně a přehledně byla nakreslena, vyjímáme následující: Spolek pořádá dne 23. ledna m. r. reprezentativní ples, který se velice stkvěle vydařil, neboť návštěva byla více než 90 páry. Ples tento předcházela kurs tanečních hodin, který řídil pěkně člen spolku p. Jos. Bedrna. Co se týče divadelních představení, sebrány byly třem vip. Jos. Ježka, kaplana následující díla: 1. „Křídla u potoka“, obraz ze života stejnojmenného románu od Kar. Světlé, spracovaný Štolbou; 2. „Staníš se věle tvá“, obraz ze života o 4 jednáních od J. E. Šlechty; 3. „Ideály manželství“, veselohra o 5 jednáních od Eugena Bartoše; 4. „Poklad“, obraz z vesnického života o 4 dějstvích od Karla Pleška. Při spolku zřízen tělocvičný odbor „Orli“, jenž čítá na 30 členů, a který horlivě započal své cvičení na farukém dvoře laskavostí vldp. faráře k tomu účelu propůjčením. Za tím účelem spolek opatřil značným nákladem tělocvičnou nářadí, jako: šinky, věci ke skoku potřebné a j. Dále k opatření nových divadelních zařízení velmi slušného nákladu spolek též nalitoval. Tak spolek stal se spolunajitelem div. podla se spolkem „Besedou“ z Týniště n. O. v „Panském domě“, dále opatřil 2 div. proměny, které velmi pěkně vymaloval člen našeho spolku p. J. Koldinský, malíř. Spolek účastnil se korporativně církev. slavnosti a průvodu na „Vskříšení“ a na „Boží Telo“. Na valné hromadě katolické strany čes. v Praze ve dnech 27. a 28. března m. r. zastoupen byl důstojně spolek náš svým předsedou p. Mart. Typitem, známým horlivým průkopníkem zásad křesťanských ve veřejném životě, jenž svými řeči na sjednání tom proměny k objasnění mnohých časových otázek přítomného našeho života přispěl se značnou měrou. Spolek protestoval proti uráškám, učiněným semitou Nathanem na Sv. O. ce Pia X. — Na technický kurs v Hradci Králové ve dnech 10.—17. července pořádán vyslal spolek nadané své mládež členy al. Hanu Čermákovou, al. Lidušku Š. jaovou a p. Jos. Kozia. Absolventi tohoto kursu vědomosti takto nabyté znamenitě uplatňují, přednášejíce nejen ve středě našem, nýbrž i v jiných bratrských spolcích blízkého i vzdalného okolí. Símě zasets bylo, jak patrné, v řadu úrodnou, přineslo již a dá Bůh v budoucnosti ještě více přinese mnoho zdárného ovoce na obranu našeho ze všech stran nespravedlivě napadaného sv. náboženství. Přednáška v našem spolku měl p. říd. učitel V. Špaček: „O potřebě katol. náboženství pro český národ“, dále mládeži i dospělým přednášeli místní řečníci: dp. Frant. Komárek, katecheta a jednatel spolku, vip. Jos. Ješek, kaplan, al. Hanu Čermáková, p. Jos. Kozel, knihar, p. F. Rybka, slévač a p. Ant. Eliáš, strojník. Společné knihovna v roce minulém rozmnožena o řadu nových svazků a jest velmi čile a pilně zvláště dorůstající mládeží používána. Z časopisů odebírají se: „Čech“, „Obnova“, „Štít“, „Casové Úvahy“, „Práce“, „Venkov“, „Jitrenka“, „Měč“, „Lidové Noviny“, „Lidové Listy“, „Malotivnostník“, „Dorost“, „Pravda“ (vídeňská). Výborových schůzí konal spolek 12. Při nových volbách za duchovního rádcu opět zvolen vldp. Karel Dvořák, farář, za předsedu p. Martin Typit, mistr kovářský; do výboru p. Jos. Votroubek za místopředsedu, dp. Frant. Komárek, katecheta, za jednatele, p. Jan Kozel, mistr koželatý, za pokladníka, p. Jos. Bedrna, slévač železa, za knihovníka, p. Václav Hloušek, sedník a p. Jos. Baudý, rolník. Za náhradníky p. Lud. Hladký, mistr kopytářský a p. Ant. Eliáš, strojník za revisory sčít. zvoleni vp. Jos. Ješek a zároveň za režiséra a p. Jan Marešek, mistr obuvnický. Za kolportéra a rozasílate novín ustanoven p. Jos. Hladký, pomocník kopytářský a za správce divadla p. Jos. Fryml, hodinář. Kéž dá Pán, aby se činnost spolku i v novém roce utěšeně rozvíjela. Zdat Bůh!

Litbát. Zdejší katolická jednota pořádala dne 6. ledna výroční řádnou valnou hromadu. Die jednatelešské zprávy jevil se život spolkuový minulé roku následovně: Jednota pořádala 13 schůzí výborových. Schůzi spojených a přednáškami bylo osm. Přednášeli: Vldp. Ant. Lát, farář a Luminice a/P. „O své cestě do Londýna“. Dp. Vítězslav

Hudebniny



stále v největším výběru má na skladě

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství,
antikvariát
v Hradci Králové.
R. 1908.
Seznamy zdarma a franko.

Zprávy organ. a spolkové.

Stomské Předměstí. Dne 15. ledna o 7. hod. večer pořádá sdružení české mládeže křesť. sociál. veřejnou besedu o schůzi a přednáškou al. Čermákovu a vldp. faráře Konečného.

Kadrnovský „O slavnosti otevření spolkového domu“. P. Karel Ješek, kandidát učitelství z Lomnice n. P. „Mládež na cestách životem“. P. Frant. Těhník „O tělocviku“, „O protikatelickém boji Macharové“, „O sociálním postavení dělného lidu“, „Zda-li je církev katolická spásečnicka“. Dp. Frant. Stříbrný, kaplan ze Mlýnské „O důležitosti tisku“. Pořádána slavnost otevření spolkového domu. Právě do chrámu Páně byl imponantní, jakého Liběšát předtím neviděl. 19 okolních jednot se 7 prapory dodaly mu zvláštního lesku. Ve chrámu Páně — přeplněném větším lidem, promluvil nečekaný, v pravdě apoštolský řečník, vysocedůstojný pán kanovník Dr. František Šulc z Hradce Králové na slova Pisma sv.: „Vystavěli sobě dům ku přebývání svému.“ Nato sloužil slavnou zpívanou mši sv. za asistence okolního duchovenstva. Odpoledne přednášel za velkého účastenství v zahrádě spolkového domu slovatný p. poslanec Václav Myslivec: „O kulturních, hospodářských a politických poměrech katolického lidu“. Oslaveno 25leté kněžské jubileum vldp. faráře Frant. Dohnálka. Zábavní odbor sebral 7 divadelních představení a sice: „Spanilá Savojsanka“ (3krát), „Na valdýnské šachtě“ (2krát), „Lucifer“, „Bobatá holka“, „Ideální manželství“, „Na dušičky“, „Čarovná noc“ (3krát). Zábavy pořádané dvě. Ples a ep: lebný věneček. Založen tělocvič. odbor „Orsl“ o 22 členech mužských a 24 ženských a zřízena spolková kapela. Spolek účastenil se 16. října, ve výroční den smrti dp. Ludvíka Křiglera, bývalého zdejšího kaplana, korporativně slavných služeb Božích. Z časopisů odebrány: „Nový věk“, „Selská obrana“, „Venkován“ (47), „Štít“ (52), „Meš“ (28), „Jitřenka“ (28), „Křesťanská Maria“ (74), „Naše mládež“ (12), „Obnova“ (6), „Ladmila“ (16), „Sv. Vojtěch“ (150) exempl. Mimoto rozšířen byl veliký počet katol. kalendářů. Celkový příměr jednoty obnášel za minulý rok 4049 K 74 hal. Vydání 3628 K. Při volbách zvoleni byli pp.: Za předsedu Josef Machytka, za místopředsedu Jos. Polák, za jednatele dp. Karel Prucha, za pokladníka Jos. Plichta. Do výboru pp.: Frant. Pospíšil, Jos. Pospíšil, Čeněk Prásek, Fr. Šmid, Fr. Sedláček, Jos. Sedláček, Jos. Fejfar, Jos. Holec, Fr. Junek, Frant. Těhník, pi Fr. Fejfarová, al. Bož. Nykllová. Revisory účtu pp.: Josef Fejfar a Fr. Pospíšil. Kde i nadále vyvíjí jednotu zdárnou činností a skládá bojně stoupenců a příslušců! Zdať Báh!

Jareměš. Dne 8. t. m. odbyvala se V. výroční řádná valná hromada našeho katolického spolku, při níž až na malé výjimky zvolen představitel výbor. Zdať Báh!

Beveň. Naše katolická jednot pořádala dne 6. ledna přednášku o cestě po Japonsku a Americe, provázenou světlými obrazy. Vldp. farář dašický, Ludvík Hora posván byl za řečníka. Své slohy se zhoštil znamenitě. Ve své 2 hodiny trávající, poněkud a zdravým humorem provyčené přednášce vyvolal jasně a zřetelně poměry v Americe a zvláště v Japonsku, což všeobecně se líbilo, tak že účastníci vldp. řečníka na konci přednášky bouřlivým potleskem odměnili a vylovovali přání, by vldp. řečník brzy k nám zavítal. Děkujeme všem vldp. řečníka za jeho poučnou a zábavnou přednášku a přejeme upřímně k další jeho činnosti mnoho zdaru. Zdať Báh!

Litomyšl. Nově zřízený spolek katolických paní a dívek v Litomyšli pořádá dne 8. ledna t. r. zdaťlou schůzi, na níž přednášela al. Frant. Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“ z Prahy, spůsobem poutavým o ruz. organizacích a ženské otázce, ze účasti asi 300 osob, jichž se většina ku spolku přihlásila. Schůzi zahájila obětavá předsedkyně pi Ant. Kaplanová, přivítavši všechny shromážděné. Zvláště mile působila účast našeho horlivého pana probošta vldp. Fr. Křivohlávka, který s nevšední ohotou spolkové stanovy vypracoval a velmi potěnou přednáškou účel spolku vysvětlil. Vzdáváme mu tímto nejvřelejší díky. Dále budiž vzdán dík dp. profesoru V. Bláškovi, že laskavě přijal funkci spolkového rádce duchovního, jakož i za hmotnou podporu v začátcích; rovněž díst. pánům B. Kacafírkovi a J. Dvořákovi, že schůzi návštěvou svojí potčili. Nejdůležitější díky vzdává též spolek náš. el. výboru zdejší křesť. sociální jednoty mužů, která nám svou místnost velkomyslně bezplatně propůjčila a při zakládání spolku svou skřížeností a radou nápomocna byla, zejména pánům Fr. Šponarovi, Fr. Capouškovi, J. Doležalovi, J. Vaňkovi, jakož i zavítavšímu hostu, horlivému členu jednoty v Příbrami, p. Al. Petrasevi. Další činnosti spolkové Zdať Báh! Katolicko-národní jednot paní a dívek.

Chvojčeme. V neděli dne 8. t. m. připravili členové místní skupiny sdružení venk. mládeže našemu obecnímu příjemný večer. Po delší přestávce sebrali dramatický kus „Palčova dcera“. Ačkoliv v osadě během 5 neděl hrálo se čtyřikrát, byl prostranný sál pi Vaňkové v pravém slova smyslu nabit. Dobrá pověst o výkonech ochotníků z představení dřívějších přilákala veliké množství plespolních hostů z Chvojčeme, Bejčtě, Rokytan, Drahošova a z vzdáleného Bělčicka, odkudž přijeli povozem, jakož i Hoděšovic, tak že místnost téměř nedostačovala. A ke oti účinkujících budiž přiznáno, že ve svých úlohách opětne obetili stkvěle, ač náctí v hlavních rolích byli na jevišti poprvé, o čemž svědčili obrovský neustuchající

potlesk a časté „výboras“ se řad obecnímu. Jednotlivé osoby nelze na místě tomto kritizovati, ale místy smích, místy hrobové ticho a lesknoucí se slza v oku byly svědectvím jak mistrně jednotlivé scény provedeny byly. Zvláštního oslnění však získala si al. Mašková v úloze Šestakové. Ačkoliv náhla a velice tlakou nemocí v posledním týdnu nvržena byla na lože, tak že musila pomoci lékařské vyhledávati, přece v posledním den vstoupila se a s velkým sebeapřením, vlastního zdraví nešetřila, sebrala svou roli velice pěkně a tím ukázala, co smíše pravá láska jednotlivce ku společné dobré věci. Zajisté že skupina uspokojena výsledkem tímto neustane ve své dosavadní práci a připraví zase svým příslušcům brzy tak nevinnou a náležitou zábavu. Upřímně, přátelské „Zdať Báh“ další práci přeje R.

Benešov u Beneva n. Dvbr. Naše čilé sdružení křesť. soc. mládeže připravilo nám na svátek sv. tří Králů zábavní večer sebráním tří veselých aktůvek. Živá souhra našich mladých ochotníků svědčila o vědomí, že hrají ve svém vlastním — na nové zřízeném svém jevišti. Každý z účinkujících se porozuměním podal ákol svůj. Tak v prvním kuse koma by nelbil se fotograf umělec, jak vítá a obaluhuje své zákasulky, a tito kterak vžili se ve svou roli, že všicku obecnostu strhli v živé veselí. Výborným konánek pro náš venkov byl výstup: „Z městské služby“, v němž al. Lori svým živým přednesem s Aničkou a Mařenkou podala pravý obrazek dívky, jež službou v německém městě ztratila svou prostou mysl, jež jest ozdobou venkovské dívky. A snad nejvíce pobavil nás pan Dr. Jedlička se svým Matějem, který přímou uchvacoval všaké obecnostu svou přirozenou hrou a nelčeným humorem; k nim v dokonale souhře družili se pan mistr barvíř i jeho podomek. Však obecnostu hojným potleskem odměňovalo po celý večer zdaťlou hru a neméně i připojené dvě deklamace žertovné, jež roztomile přednesly slečny ochotnice. K tak zdaťlému večeru náš milé mládeži srdečně gratulujeme a přejeme: Statné v před!

Katolická organizace pro okres česko-saský a maobostanné přání pořádá dne 22. t. m. taneční vlnk v hotelu pi Fr. Bartoničkové (v horním sále). Začátek v 7 hod. večer. Hudba novoměstská osobním řízením p. kapelníka Boše. Čistý výtěžek jest určen blahodárnému účelu. Nechtě se dostaví všichni milí katolíci, kteří se chtějí pěkně pobaviti mezi svými. Prosim, aby návštěva byla co nejčastější! Na scilon shledanou!

Hora Kutná. Valná hromada zábavního odboru spolku sv. Vojtěcha odbyvána dne 8. ledna 1911 v místnostech na staré Poště. Zahájena se přítomností více než 50 členů panem předsedou Adamcem; oavětila co nejlépe v průběhu jednání činnost a zdar zábav. odboru. Ze správy jednatele budiž uvedeno, že odbor pořádal v minulém roce 8 divadelních představení (včetně osenné hry) a mše se směle co do počtu postaviti vedle místního ochotnického spolku. Vedle těchto divadelních představení pořádal několik večerků, tak že na každý měsíc v roce připadlo buď divadlo neb večerek. Ze se sdarem byl každý podnik provášen, tomu nasvědčuje pokladní správa, která v příjmu vykazuje celkem 2219 K 30 h. Z příjmu toho bylo upotřebeno na správní výlohy 1918 K; v tomto obnosu jest zahrnut také náklad na nové jeviště, dekorace a různé jiné rekvizity v obnosu 638 K 29 h. Darováno bylo: menšinovým školám 60 K, na čestné služby Boží 60 K a chudým dětem 70 K. Vydání činí tudíž 2208 K. — Jak správa jednatele tak pokladní byla s povděkem schválena a pokladní po vynalezení správy revisorů účtu uděleno absolutorium. Zpráva p. rečníka, již přednesl dp. Mašina, vyzněla po zevrubném probírání činnosti v roce minulém v to přání, by se sdružené ochotnictvo věnovalo práci i na dále s takovou láskou i chutí jako dosud, což všeobecně přislíbno. Následující volby předsednictva a výboru nepřinesly nic nového, ješto o-svědčení a obětaví pracovníci přijali opět novou volbu. Ku konci správy této budiž projednáno přání, by daný návrh na vytvoření hudebního kroužku byl vzat ve vážnou úvahu. Za.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou pp.: Dr. Frant. Šulc, čestný kanovník, konsist. rada, profesor theologie, jmenován b. kommisarem na c. k. gymnasiu v Novém Bydčově a na c. k. reálce v Nové Pace, Dr. Gustav Domabyl, konsist. rada, profesor theologie, b. kommisarem na c. k. gymnasiu v Rychnově a. K., Dr. Frant. Rey, konsist. rada, rektor kněžského semináře, b. kommisarem na c. k. reálce, na c. k. gymnasiu a na divěm reálném gymnasiu v Pardubicích, Frant. Proschwitzner, b. vikář, děkan ve Vrchlabí, b. kommisarem na reálném gymnasiu ve Vrchlabí; Vilém Chmelíček, vik. sekretář, děkan v Dolních Kralovicích, b. notářem, Václ. Dvořák, farář v Nížkově, vikariátním sekretářem. Expositorium canoniale obdrželi pp.: Frant. Kubánek, farář v Javoránci, Jos. Martinek, farář ve Zbýšově, Frant. Tejchl, farář v Křetíně, Vladimír Hornov, katecheta a

profesor na c. k. gymnasiu v Hradci Králové. Ustanovení jsou pp.: Euan. Šavrdla, administrátor v Hlinsku, za administrátora do Rychmburku, Ant. Meehané, kaplan v Černilově, za koop. do Pouchova, Viktor Kadrovoický, kaplan v Liběšátě, za kazatele u sv. Barbory v Kutné Hoře, Jan Biskup, kaplan v Petrovích, za administrátora do Břevvaldu, Josef Tušín, kaplan v Č. Bělé, za kaplana do Ústí n. Orli, Jiří Blička, katecheta ve Vamberku, obdržel dimisii do Olomoucké diecése, Boh. Kobza za výpom. katecheta ve Vamberku, Karel Prácha, kapl. v Lymaici, za pros. kooperátora do Liběšátu, Jos. Pavel, koop. ve Vojnové Městci, za administrátora do Příbryslavi. Na odpočinek vstoupili: p. Fr. Kotrbolec, děkan v Příbryslavi, Jan Zukrigl, farář v Ullersdorfu. Uprázděná místa: Příbryslav, fara, patron. Eduardiny kněžny Khevenbülller-Metesch a Klotildy hraběnky Festetics, Nieder-Ullersdorf, fara, patron. nábož. matice, obojí od 1. ledna 1911.

Mariánské družiny v Hradci Král. oslaví svátek nejav. Jména Ježíš společným svatým přijímáním v kostele Panny Marie. Slavnost započne o 6. h. ranní a koná se následujícími pořadem: 1. Uvítání Jeho Exc. nejdp. biskupa Dra Jos. Doubravy. 2. Předě má sv. apřvá se plesá: „Zavítej, sv. Duše, k nám.“ 3. Při mši sv. až do posváhování: „O Jesu, spásu moje.“ 4. Po proměně do přijímání: „Tvé srdce, Jesu, ve svátosti.“ 5. Mezi společným přijímáním: „Přijď, o sladká láska, ke mně.“ 6. Promluva Jeho Excellence po posledním evangeliu a po té záslibná modlitba. 7. K požehnání: „Pange lingua“. 8. Družinskou hymnou se ukončí slavnost. — Hosté z města a okolí jsou velice vítáni.

Z Rudolfsma. Pan Josef Voženšek, majitel automatických mlýnů v Předměstíech a. Lab. zaslal jako novoroční dar částku 20 K ve prospěch ústavu a spolek Mládeže v Bačedíně u M. Města a. M. 5 K. — Ředitelství ústavu vděčně přijímajíc dary tyto, vyslovuje šlechetným dárcům vřelé díky a volá upřímně: Zaplať Báh!

Vánoční hra v Borromaeu. Chovanci biak. Borromaea sehraji v neděli dne 15. ledna 1911 vánoční hru: Čarovná noc. Ve třech jednáních s proměnou. Napal. Jos. Flekábek. Zpřva a prředv aložil A. K. Knorr. Začátek v pět hodin odpoledne.

Dobrohlubný komitét dam opatřil pro chudé chovance zdejšího ústavu bluchoněmých k vánoční naděle: 58 m bavlněného plátna na prostěradla, 20 m barevné látky na košile pro chlapce, 25 m modrého krysu na soční kabátky, 20 m látky na stáry pro dívky, 60 m kanafasu na pošívky, 6 pár punčoch, 6 pár ponožek, 30 m látky na pokrývky šatů, 2 malé věšáky, 35 kartonových šátků pro dívky, 25 vázasek pro chlapce, 3 krátké zimní kabáty pro chlapce, 30 uk-sové obleky pro 5 chovance a 1 m téže látky na záplaty, tkanice, knoflíky, černé a bílé niti, jehly, červenou bavlnu ke zašátkování, 10 m lo-movky, rám k vyšívání pro dívky a 1 malý bubinek a 8 pár vlněných rukavic. — Mimo to přispěly následující dámy z výboru peněžními dary: po 5 K pi Anna Czurbová a pi Anna Nováková; po 4 K: pi Karolina Engiberthová, pi Bohumila Kofířková, pi Teresie Stefanová a pi Pavlína Tolmanová; 3 K vřavala al. Adéla Eí-glová. — Dále zaslali: p. Václav Javůrek 20 K; p. František Kondelka, učitel v. v. v. Paece 6 K; p. lékařník Košťál ve Vošici 3 K; p. Jos. Jelínek: svíčky na vánoční stromek; pi Anna Hatlová: klobásy; pi Marie Špalková: cukroví a látku na záplaty; p. Albrecht Mahlbarg, továrník ve Smi-ticích, bednu vína; p. Vojtěch Ráží: čokoládu, pomeranče, filky a ořechy; nejmenovaný obrázkové knihy. — Ředitelství ústavu bluchoněmých vzdává jménem chovanců všem šlechetným dobrodincům, zvláště pak váženým dámám dobročinného komi-tétu nejuctivější díky a doporučuje chudé dívky bluchoněmé vážené ptizni spanilomyslných dam i v letech budoucích. — Zaplať Báh nastokrát!

II. šermířská akademie pořádána bude královéhradeckým šermířským klubem pod protektorátem al. městské rady dne 11. února 1911 t. r. v 8 hodin večer ve dvorane Adalbertina na spoluúčasti pražských šermířů, A. ryt. Sokolow-ského, diplomovaného mistra šermu pi král. Český šermířský škole i členů vlastních. Vřst klubu umožnil rozšíření letošního programu o hromadná cvičení klubovně elavě ve fleuretu. Na pořadí italský fleuret, kord, šavle a dýka. Úřad. maître d' armats laskavě převzal p. dr. O. Klum-par. Po vyčerpání programu tanec pi hudbě s. a k. 18. pět. pluku. Reklamacie řízeny budiž na p. R. Holwicha v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Krá-lové. Stav velkovýřek vkladů u nás čilil koncem měsíce prosince k 36,584.188— bez úroků, plus K 104.591—.

Záložna v Hradci Králové. Výřas na měsíc prosince 1910. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,706.870—. Vloženo během měsíce K 109.842—, vybráno K 83.242—, stav koncem měsíce korun 1,733.464—; stav příjmků počátkem měsíce korun 2,395.696—, půjčeno během měsíce K 176.861—, splaceno K 64.898—, stav koncem měsíce korun 2,567.664—; rezervní fondy K 174.702—, návední podíl K 83.468—, pokladni obrát K 1,318.580—.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi dne 1. I. ledna 1911 učinila tato usnesení: K návrhu p. Al. Hofbauera, člena obec. výboru, zavede se stálý policejní dohled na křižovatkách před hotelem „Merkur“. Techn. kancelář bylo uloženo vypracovati na opravu sdi hřbitovní v Lochovicích rozpočet. Přispěvek člena záhládajících se „Klubu přírodovědeckému pro severovýchodní Čechy.“ — Panu A. Devátému, hostinskému, uděleno bylo povolení kotvení místnosti hostinské přes policejní budovu, do odvolání, za obvyklých podmínek. — Pan Ant. Hájek, kovář, vyhlášen se, aby střídal mosazkový chodník před domem čp. 220.

† **Emanuel Mifioveský.** Dne 10. t. m. zemřel po krátkém, bolestném utrpení na Král. Vinohradech školní rada Emanuel Mifioveský, c. k. profesor královéhradeckého pedagogia v. v., známý český básník, intimní přítel + Svatopluka Čecha. Narodil se 24. prosince 1846 v Jindřichově Hradci, kdež vykonával studia gymnasiální. Nato studoval filosofii v Praze. Stal se domácím učitelem v domě K. M. barona Villaného, pak vychovatelem v polské rodině ve Vídni a od r. 1872 do 1885 vyučoval na reálných gymnasiích v Litomyšli, Olomouci, Prostějově, Pardubicích a Praze. Od r. 1885—1908 působil nepřetržitě na c. k. pedagogiu v Hradci Králové. Do Prahy se odebral na trvalý odpočinek. Hradec miloval velice, leč při odchodu mu bylo útechem, že v Praze bude mlti častější styk s Vrchlickým a jinými starými literárními přáteli. Zdraví jeho bylo otřeseno, ačkoli při několikaletém sjezdu do Hradce ujišťoval, že se mu daří velmi dobře. Naposledy ani bolestná operace nedovedla ho čteným přátelům a čtením zachovati. Mifioveský byl muž vysoké, štíhlé postavy, elegantní, vřelý; rád pracoval vlně, kde mohl národu prospěti, byl rutinosným řečníkem a otcovským přítelem studentů, přímý, otevřený jak k čteným přátelům tak k svým představeným. Pro své vlastenecké snahy přinesl mnoho obětí — i na své kariéře. Jeho jméno před dvaceti lety bylo v literární obci velice známo. Mistrné verše jeho působí dosud jako budba. Již za svých studií účastnil se různým způsobem literárního ruchu. Stal se zakladatelem a redaktorem táborského „Luzničana“, v Olomouci redigoval „Besedu“, „Prostějovské Noviny“ v Prostějově, „Perastýn“ v Pardubicích. Byl dlouholetým referentem „Pokroku“, „Lumíra“, „Zlaté Prahy“, a „Politik“. Za pražského pobytu také byl spolupracovníkem „Národních Listů“ v hudební rubrice. Kromě četných příspěvků drobných vydal básně: Márianka r. 1869, Básně 1869, Básně 1881, Nové básně 1888, Simon kostelník v Poetických besedách r. 1885, Památce Calderonové 1881, dále povídky Mezi váli a činem (v Kolíně 1879), Povídky a kresby (Pardubice 1882), Kresby a povídky (Praha 1888). Kromě toho napsal řadu rozprav pedagogicko-gramatických. Přeložil z Goetha „Wertherovy strasti“, Hamerlingova „Abasvera“ a j. Ačkoli byl Mifioveský pracovníkem skromným, stalo se jeho jméno v Čechách velice populárním a celé generace žactva, jež odchovával, vzpomínají na svého bystrého a dobrého učitele s velikou vděčností. Roku 1900 zemřel mu syn akademik, což bylo pro něho přetěžkou ztrátou. Nyní oplakává ztrátu jeho chotě a dvě dcery. V dějinách české literatury a vlasteneckého snažení zůstane jeho jméno zapámo písmem významným. Budíž mu zachována nehybnou čestná paměť! Odpočívaj v pokoji!

Zemědělská klikatka. „Osvětl. Lidu“ se nelíbí, že sdejší katolíci křesťan pan starosta dr. Ulrich účastnil se na nový rok katolické pontifikální mše sv. Ale vidět má tento list srovná před okny velkého pohlavára pokrokatstva pardubického, iarnelita dra Vohryška, který při slavnostních příležitostech jest horlivým nářivěnkem synagogy. A bere si tam modlitební knihu Dr. Vohryška vyznávající náboženství pokrokovější? Dále myslíme, že si pranic český starosta nezadal, jestliže pozdravil osvětlenceho, umění milovného katolického arcipastýře, který jeví pro kulturní snahy větší a obětavější zájem než nejpokrokovější zdejší komunita. Ostatně p. starosta obvykle sdává každého slušného občana hradeckého předem. A považuje-li pokrokatřský tiak některou úklonu za velkou, ať si vzpomene na komplimenty vlastní před lidmi, kteří národu našemu neprosipávají. Patrně, kdo malichernými výtkami snaží se rušit klidnější soustílení a souchucovati společnou kulturní práci.

Koncert na oslavu 25letého trvání „Obecné Kuchyně“, jejím dámským odborem uspořádaný, znamenitě se vydařil. Program byl zajímavý, provedení mistrné. V popředí všeho byl ovšem p. Fráňa Daniel, ták prof. Baštáče a býv. král. koncertní mistr v Cetylai, jehož předcházela z pražského koncertu českých turnalistů nejlepší pověst. Zklamání jsme nebyli. Vyspělá jeho technika překonává hravě všechny obtíže, tak že se může bez překážky oddatí tomu, co s virtuozní činností mistra: odměněnělně přednesl skladby. Zvláště mile působí jeho příjemná kantilénka, která se výborně uplatnila v Mendelssohnově koncertu „Já—dar. Přidané Van Goethovo Scherzo přednesl se zvláště precizností a Fibichův tklivý Poem pronesl, že není jen technická dovednost jeho behatstvím, nýbrž že dovede porozuměním i citem

odvítit svou hru. Litajeme, že povolující struny rádky mistra ve hře. Projevujeme přání, abychoh uslyšeli p. Daniela záhy znovu; prostě jeho vystupování sjednalo mu přisáh všech, zrovna jako nemohl nikdo odepřítí uznání jeho umění. — Pl Jančová přispěla k lesku večera zdařilými ukázkami svého repertoaru koncertního Umění její vřídlo jako vždy. — Pl E. Marešová doprovázela besvadně; litajeme, že neměla příležitosti samostatněji ukázati krásu své hry. Koncertní klavírní part Schoeckovy sonaty, kterou hrál p. Daniel v Praze, byl by tu příležitost jí poskytl a program by byl obohacen o novinku. — Vedle hudby a spěvu čestné se uplatnila recitace. Krásný proslav p. prof. Hornofa, jímž básník vystihl význam dne, a pochopením přednesla sl. Ulrichová. Všeobecná pozornost byla dokladem, jak vroucně a tklivě přednášela. — Pl Jirotková, která tolik zásluh si sjednala o Obecnou kuchyň a uspořádání akademie, také činně se účastnila proctěným přednesem melodramatu „Sádkenky.“ — Šťastný den měl p. kapelník a skladatel Mádlo—Veross. Způsobu, jakým doprovázela kapela Mendelssohnův obří koncert, musíme opravdu gratulovati. Byl to výkon znamenitý a hře solistové besvadně přiléhá. Provedení Smetanovy „Šířky“ dokázalo na jakou dokonalost p. kapelník vojenskou kapelu přivedl; i nejobtížnější skladby programní hudby zdárně provede. Jako solista zpíval p. Mádlo vřídlo psané v různých řečích jakož i zdařilé skladby své a byl hluchně akklamován. Melodram „Sádkenky“ dokazuje sice veliké schopnosti skladatele, ale zároveň poučuje, jak těžká je volba vhodného textu melodramatického. Radujeme se s velkého úspěchu, kterého si dobyl p. kapelník Mádlo—Veross. Zdařilý průběh koncertu vyvolal všeobecné uspokojení, které budíž díkem těm, kteří akademií tu uspořádali a k jejímu zdaru přispěli.

Všeobecná úvěrní společnost v Hradci Králové. Za měsíc prosinec 1910 bylo vloženo K 86.825 13, vybráno K 21.287 05. Zápatěček poskytlanto K 162.084 02, splaceno K 114.968 72. Členůvých podílů přijato K 440.— Obrat pokladniční za měsíc prosinec 1910 činil K 1.197.586 90, což nejlépe svědčí o velice čilém pohybu obchodu u této mláde, avšak velice čilá úvěrní společnost. V číslech těchto nejsou obsaženy výsledky doctlené filiálkou v Brně, která rovněž velice dobře prospívá. Úplná bilance za uplynulý rok, která bude obsahovati čísla nad míru přísná, uveřejněna bude co nejdříve.

Bankovní správy, vydávané Českou bankou, přisílají ve svém lednovém čísle tyto články: „Z hospodářského života v Rusku. Dávěra v akci a cena její kdysi a nyní, K úkolům úřednictva peněžního, Bursovni přehled, Česká banka před novou emisí, Česká banka v roce 1910, Rakousko-chorvatská akciová paroplavební společnost v Pustu“ jakož i jiné zajímavé správy. Jmenované číslo obdržíte bez zdarma na přihlášku u České banky a její filiálce v Hradci Králové a na Smíchově.

Přírodovědecký klub pro severovýchodní Čechy v Hradci Králové se ustavil na schůzi konané v pondělí o 6. h. več. v Besedě. Klub vytkl si za účel pěstování přírodní vědy vůbec, starati se o přírodovědecký výskum severových. Čech a šířiti zájem o přírodu. Prostředky, jimiž chce čili svých dojtí, jsou jednak přednášky a rozpravy vědecké i lidové, referáty o nových objevích vědy, stízení odborné knihovny, vydávání vědeckých i populárních publikací a exkurse; v Hradci pak založení botanické zahrady, jež by byla společnou i pro školy, a sbírek, které by byly podkladem budoucího masové přírodovědeckého. Členové příspěvky jsou: 50 K jednou pro vědy pro členy zakládající, 4 K ročně a 1 K zápisného pro členy činné; příspěvek členů přispívajících bude stanoven valnou hromadou. Do výboru zvoleni: Vl. r. J. Novák, první zakládající člen, starostou, MUDr. O. Klumpar místostarostou, dále professoři K. Prokeš, J. Mareš a Dr. J. Zavřel, vrbni městský zahrádník J. K. Valáš a c. a k. lesmistr B. Hacker. Za náhradníky: prof. D. Filip, cv. nř. J. Kubáček a odb. uč. Janček z Kuklen. Do dozortní komise: prof. Steblík a ing. J. Jindra. Zveme všechny, kdož mají zájem o přírodu, aby hojným přístupováním za členy činnosti spolu co možná urychlili. Blíží informace ochotně podá ing. K. Prokeš, prof. reálky v Hradci Králové.

Na odvrácení germanizace českých dětí dolnerakouských přispěl v měsici prosinci 1910 spolek „Komenský“ ve Vídni III./3 Strohgasse 45, který vydruje nyní 5 obecných škol, 3 opatrovny, 5 škol jazykových a školu pohřebovací; politický okres Hradeck Králové: Hradec Král. Prof. Fr. Rejthárak 1 K, J. E. Duchaček 1 K, Úředníci c. k. počt. úřadu 2 K, P. J. Brabec 1 K. — Mokrovousy, M. Pazderna 5 K. — Piletics, J. Šrámek 5 K. — Přím. Dol. V. John 2 K. — Státery. Zpěv. ochot. spol. „Mladota“ 20 K a sbírka do pokl. 11 K. — Světy. Al. Konáček 3 K.

Kuklony. Odbor zemské jednoty soukromých úředníků v Hradci v Hradci Králové a Odbor zemské jednoty soukromých úředníků v Hradci v Hradci Králové pořádají v sobotu 14. ledna 1911 o 8. hod. večer v sále hostince „Ohi-

cago“ v Hradci Králové II. (Pražské Předměstí) schůzi soukromého úřednictva, na níž „O dnešním postavení soukromého úřednictva a vztahy jeho ku společnosti“ promluví pan Eduard Houdek, tajemník „Zemské jednoty soukromých úředníků v Hradci Králové v Praze.“ Dostavte se všichni organizovaní i neorganizovaní! Pořadatelé.

Vynamemání. Nejdř. opat broumovský dr. Bruno Cvrtečka obdržel od J. V. Komthurský kříd řádu Františka Josefa s hvězdou.

Ocební se stěšer. „Signum laboris fideliter parati“ se 40letou věrnou službu propěčeno bylo v tyto day c. k. místodržitelstvím vřídločnému panu fiditeli revizní kanceláře a patronát-nímu komisiari velkostatku sádovského panu Josefu Svobodovi, majiteli rytířského řádu Františka Josefa. K tomuto zaslouženému vyznamenání přejeme panu fiditeli upřímně a srdečně voláme: Ad multos annos!

Vražda v Hřívěné. Dělník Jironšek, veliký citel rudé „Pochodně“, junácky zanevřel na brozonou církev. Také jednou přišel na faru oznámit, že vystoupí z církve. Myslí, jak se překvapeným katolíkům zjeví vlasy. Ale tam mu bylo řečeno, že mu ještě poradí, jak se to dělá. Osvícený ten muž totiž nebyl v úřadování a psaní příliš zbláhly. Zbledl, ale vykonal jiný brozý čin. V hostinci Bucharově popíjel a dostal jistou dávku piva zdarma, aby netropil randál. Dar přijal ochotně, ale podmínku nevyplnil. Když se v pozdní hodině noční p. hostinský k jeho stolu přiblížil, Jironšek jej probodl, tak že p. Buchar ve dvou dnech skončil. Vrah zatčen.

Nechemilec. Farní chrám Páně náš o vánočních svátcích osaděn byl krásnými, umělecky provedenými vánočními jesličkami, t. zv. Betlemem. Práce jest opravdu překvapující svoji rázovitostí v provedení jednotlivých sošek, a proto naplněn byl chrám náš zástupy věřícího lidu o těchto svátcích, ač počasí bylo nadmíru nepřívětivo. Zvláště mládež nachází svoje potěšení v kostele, když zřítí může tak náročné provedené zobrazení radostné události Betlemské. Nemůžeme než vřele odporučiti všem duchovním správám, chtějí-li spůsobiti radost mladým i starým, chtějí-li dostati do kostelů zástupy lidí, aby podobné jesličky zřídili v chrámech svých. Obnos na zřízení jich potřebný sežene se vždy sbírkou, jako stalo se u nás. Zasluby o jesličky ty má firma B. Bek, seobah v Kutné Hoře, jež obzvláště solidními podmínkami platebními, jakož i poměrně nízkou cenou umožnil postavení jich. Začej zasluhuje vřelých díků i upřímného odporučení.

Nechemilecká samospráva. Hřbitove, hřbitove, zahrado zelená, co se u nás s tebou děje, je historika šeredná! Do čeho jsme se nezakousli! Místo do argentinského, do hřbitova! Bude to sice tvrdé sousto, doufáme však, že si na něm přece někdo saby vyláme. Kdyby nebyla věc opravdu vážná, začínal bych s našim občanům radit takto: Dělejte to jako já, to je pěkná zábava. A skutečně, jak živ jsem se tolik nenasmařil jako teď, co jsem dopisovatelem „Obnovy“. Dne 5. t. m. byla zase schůze k váli hřbitovu a sice die paragrafu. Víte, co je paragraf? Takové malé známénko, které, obrátí-li se hlavou dolů, vyhlíží jako dříve; ono však za to nemůže. Schůze svolána byla i na dobu u nás neobvyklou, skoro na poledne, jako by páni četali, že 12. hodina jim brzy udeří. Když se tedy sešli v radě, musím i já s trochou do mlýna. Po počátku města, když i kostel starý vyhořel, zrušen hřbitov, který se do té doby kolem něho nalézal a založen nový, kde dosud se nalézá. Tenkrát bylo to na místě. dnes však rozhodně nikdy! Svědčí to zajiště o lásce a úctě k svým mrtvým, že nalézeme místo takové, o kterém ještě dnes platí ándek, že lepšího u nás vůbec není. Než vyskytli se lidé, kterým překáží, anžto jej mají před oky. Historie tuto táhne se již celou řadu let. Posemek, na kterém se hřbitov nalézá, patřil obci. Pro sokolovnu místo také bylo, toliko pro školu jsme místa neměli a museli drabo platiti. Jistě nenadálí se tehdejší občané, že přijdou jejich potomci a budou jej chtítí naspátek. Že ho nezakramatili jako místo pro sokolovnu nýbrž pokolení, to je jisto. Ti staří spátočníci vyměnili pro sebe i budoucí, že mechanicti odpočívati budou sdarma. Na to upozornil sám městský rada, když se o hřbitově před časem jednalo, a dovozoval, že naši chudší občané budou tím okradeni. Než přes to došli k soudu, a jak dopadl, je známo. Tím však spětetěna osud našeho hřbitova. Ne s potřeby, ale se vidoru, že byli poraženi, žádáno za jeho zrušení. Než při komisionelním ohledání usnáš se spůsobily. Sdělán tedy záduší plán na úprava a předložení obecnímu úřadu jako dozortnímu orgánu k schválení. Leč plán nebyl přijat. Přitom poukazoval člen zastupitelstva, bývalý náš pan notář, že by nyní mohly existovati hřbitovy vedle sebe dva, totiž zádušní a obecní. Nato vyskočil jiný člen zvaný „doktor“, (ale bez diplomu) a zvolal: „Te my neochobíme!“ — Žádáno za zrušení znova a dobrozdání vřídlo sice jako poprvé, ale našla se vada v tom, že nedostačuje, že je malý. Na základě tom c. k. hejtmanství hřbitov zrušilo a nařídilo stavbu nového. Na to, že zrušením těžce postižen bude náš lid, se nikdo neohlížel. Páni výbori k tomu většinou mlčeli, aby se náš „lidumil“ neškaradil, neb to prosím mnoho u nás znamená. On totiž rozdává

všechny funkce a mandáty do výboru a volby ty jsou jen formou. Nedivím se pak takovému nepočetnému výboru, že přibíhá jako divý s ratbou domů a jít na prahu křičí: „Máminko, už jsem tam.“ A naše obyvatelstvo se ani neozývá. Tma stáčí jednou za rok vejšlap na obecní štraty s nezbytnou přítom „Hranice vsplála“, po případě i demonstrací. Národ si na to pohubuje a pobručí, dýchá a dříme dál. Poměry opravdu divné! Odloučením obcí Lubna, Bobětná, Kubylice, Opatova, konečně i Kunčice a St. Nechanic poškozeno bude místní živnostnictvo a obchodnictvo, a stavbou nového hřbitova budeme bití všichni. A tu by bylo, pane Maděro, na místě, abyste se za nás poděkoval, když to tak dobře umíte. Uvádím z jiných husarských kousků ještě poslední s naší divčí měšťankou. V té chvíli se zaříditi ústřední topení. K vůli tomu jsme zakopali tisíce do země. Když to vylezlo na denní světlo, tu sbornili se někteří dalšího zadlužení obce a po velikém úsilí a namáhání nápad ten konečně pochtibili. Pro nějakých 20.000 to je malíček, to se sáhne jen do kapes. Dnes teprve můžeme posoudit, o jakou vymoženost jsme přišli. Jaka by to byla výhoda při nyníjší drahotě pro nás, kdyby při ústředním topení topilo se vodou a my nemuseli při tom topit uhlím! Takový pokrok nenašel by se ani na Kamčatce. Naše šama však povídá, že budeme muset pořídit parní čerpadlo jako užívají na Labi a k obalaze na místo strojníka vypsatí konkurs. Státi se takové kotrmelce jinde jako se děje u nás, již dávno takové představenstvo bylo by pohrouženo do té vody.

Nechanický hřbitov. Přifařeným obcím Nechanic a starostům připomínám a vskazuji, že to bylo v květnu 1904, kdy byli všichni starostové a komise o. k. okr. hejtmanství shromážděni za přítomnosti zemského okr. lékaře z Hradce Král. Urbana. Ten protokolárně prohlásil, že na úmrtí komisi uvedená je starý hřbitov dostatečně prostorný, ve zdravotním ohledu nezávadný, že větry jdou do polí, že má nejlepší a nejvyšší místo, že je zákonem vzdálen od obydlí lidských, že neškodí nikterak studním. Není tedy příčiny, proč by měl být zavřen. My opřeli jsme se zřízení nového hřbitova z ohledu finančních, že by hrob ať velký nebo malý stál 30 K a více, protože se obyčejně nešetí, když lid má platit. Přáli jsme si rozšíření hřbitova a ne smotvení. Bude-li se hřbitov znova zřizovati, že si shlíme hřbitovy své. Nechanicím nešlo o nic, jen hřbitov prohlásit za nepotřebný a my jsme protokol podepsali a teď se uhnulo na nás shlíti nový hřbitov. Řeklo se: „Venkov musí s námi!“ To se tím však nechtělo, že si obce venkovské nemohou shlíti své hřbitovy. A tak se také děje — obce, které pjdou s Nechanicemi, vždy budou více platit, než ta, která se odtrhne. Přemýšlejte, uvažujte! — Venkovský radní.

Tragická smrt v Jaroměři. Dne 9. t. m. o 4 hod. odp. chtěl majitel provaznické dílny, známé elektrickým motorem, p. Bedřich Červený (na Pražském předměstí) vchodit na stojan s cívkami šňůru, určenou k návinu ořev. Postavil se na podstavce, na němž jest stojan umístěn, spadl náhle do stroje. Hlava byla znetvořena tak, že mozek vytekl; část tváře bylo utrženo, oko vyraženo a levé ucho rozspaceno. Krev stříkala na všechny strany. Byla to hrůzná podivná! Tak tedy při práci shynul pečlivý živitel rodiny! Každý ho upřímně lituje.

Debrážka. Křesťanská jednota sv. Václava zaslala protest proti jednání římského starosty Mathana, jakož i sdružení mládeže a sdružení všeoborové a vyslovily Sv. Otci svou oddanost a věru. — Dne 11 prosince sešla křesť. jednota brů „Terna“ a 26 prosince „Rážová pouť“. Obě byly se velmi líbily a děkující odměněny salvou potlesku po každém jednání. Všichni se zhostili svých úloh velmi dobře. Aby se vícekrát neopakovalo, že objednaní hudebníci se nedostavili, ustavil se dobrovolný orchestr, který v budoucnosti chce obstarati hudbu při divadlech zdarma. Vystoupil již, ať jest v počátcích, v obou jmenovaných divadelních představeních a velmi se líbil. Jde o něm všechna chvála. Jsou také v něm hudebníci na slovo vzati a horliví. Přejeme mu v budoucnosti hojného rozkvětu a vzrůstu. — Sylvestrovskou zábavu jednota letos nepořádala, posléze na Nový rok hrálo sdružení katol. mládeže Hrozen vlp. V. Buřila vánoční zpěvohru „Narození Páně“ od J. Zelinky a dra Kováře. Provedení bylo pěkné, místy uchvatné a sázechalo v diváckých hluboký dojem. Buřta potlesku byla odměnou za namáhavou práci a obět, již vp. Buřila členové při navštívení přinesli. Hudbu provedl zase dobrovolný orchestr; téžká místa překonával lehou, a bravurou. Zaslouží si všeobecného uznání a chvály. Kroužek dorostu mládeže pořádá občas děbatní večírky, aby mládež se cvičila v technice a dovedla znáti i odrážeti vtípy a útoky nepřátel. Večírky hojně jsou navštěvovány i od členů obřatných spolků. To ovšem nelíbí se nepřítelům a občas po členech některých mrští jedovatým šípem a nadávkou ve svých „Rozhledech“. Za to pokroková strana pořádala nakladou sylvestrovskou zábavu na potvrzení nátku o ohromné drahotě a bídě. Vstupné obnášelo za osobu 2 K netto. Vše řídil p. Karel Krauer a výlohy vyhnal do výše 500 K, nečítaje v to 40 K od obce na potízení

ráme k novým kulicím a cenné aot, jež zatím hradil sám. Hosté byli sehnáni známou barnumskou reklamou se všech koutů, i p. nakladatel Leichter musel přijeti, aby viděl, jak se debrážský pokrok lacině baví. Výkony k dekoraci byly v poměru opatrném a celek nespokojil. Téžko děláti z Dobrušky Prahu. Nejmenší se potěšil p. hostinský, kterému dražší zásoby pokrmů zbyly. Pasažro po půlnoci šlo do hotelu „Rýd“ a chudší se spokojili všemi lacinějšími. Jestliže si takového způsobu nábl vydání všimne p. berní inspektor, téžko bude slevovati z předpisů daně. — Pan učitel Holanec z Valu, proti jehož zvolení za poslance podán o důvodný protest, nemá právě usláno na trať. Učitelský plat nese 2300 K; několikráte více nesou dva statky v Prepyších, revisorství u banky Slavie 1200 K. Nepočítáme-li plat poslance, má pan učitel ročních důchodů nejméně na 25 000 K. Připomínáme to jen proto, že jeho přátelé dovedou vyčísti „klerikálům“ a zvláště kněžím každou korunku. Není učitel jako učitel.

Kostelec nad Orlicí. Před rokem započala v zdejší městě působiti družina dam pod záštitou sv. Alžběty, jejíž cílem jest. podporovati chudé a to potravinami a oděvem. Za právě minulý rok 1910 podporováno bylo tímto lidumilným spolkem 23 chudých. Rozdalo se 311 kg obilnů, 305 kg mouky, 36-5 kg rýže, 27 kg krupice, 8 1/2 kg masa hovězího a 266 porcí hovězí polévky s masem; mimo to rozdalo se 76 kusů oděvů. Bylo by žádoucí, by k tomuto dobročinnému spolku hojně členů přistupovalo a aby byl všestranně podporován. Loňského roku pořádaný koncert ve prospěch chudých potkal se s žádoucí přísní ctěného obecnstva, což doufáme že i letos se stane.

Socha sv. Apošt. Judy Tadeáše v Brandýse n. Orli. Městský úřad v Brandýse ne právě podařeným způsobem omlouvá se c. k. okresnímu hejtmanství ve V. Měste připsím se dne 30. listopadu 1910, z jakých příčin masela býti socha světce z náměstí odstraněna. — „Schoditě bylo přý na rozespání a socha esutím hrozila a proto byla odstraněna a při provádění oprav tak znehodnocena, že na její postavení není možno mysliti.“ — Dle shlídnutí c. k. konservátora na místě v Chocni, kam byla socha převezena ku kameníku Reilovi, aby ji přepracoval, byla ještě loňského roku, ač značně otlučena, schopna po opravě ustavení. Zde ukázalo město Brandýs, jak váží si památek po otčích zděděných. Boť sochy, památky staleté a na místě nich stavi hudební pavilony. Dává upravovatí sousoší Mariánské a to na njmu jeho starobylosti i doby, kdy bylo vytvořeno (1798). Jiné porozumění pro naše cenné památky má J. Excel. nejdp. biskup Dr. Doubrava, jak svědčí připsí zaslaný vya. c. k. centr. komisi, která s nemalým povděkem vsala jej na vědomí a uvěřejnila v „Micheilg“ — „Ku dotazu se dne 24. srpna 8383 projevujeme vzhledem k dobrému zdání kameníka a sochaře Reila z Chocně své politování, že se stal pokus o „umělecké“ přepracování sochy sv. Judy Tad. Známe to ze zkušenosti, jak taková „umělecká“ metamorfosa starých památek dopadá. Pel starobylosti se úplné setře a celé dílo pak nemá ani historické ani umělecké ceny. Umístění sochy ponecháváme dobrému zdání komise. V zájmu našich histor. a uměl. památek se doporučiti, aby vysoká c. k. centr. komise, vya. c. k. minist. kulta a vyučování vydalo vhodné připomenutí, že se zapovídá odstraňování, natírání a přepracování soch, jaké v častých případech se děje, aabý by příslušné úřady nabýly příležitosti v čas tomu zabrániti.“

Lázně v Poděbradech. Minulý týden přišlo se v Poděbradech na Biegrové náměstí v hloubce 85 m na mohutný pramen minerální vody. Jest nejsilnější z dosavadních sedmi pramenů, skýtá na 250 hektolitřů vody denně. Nový tento pramen jest zárukou brzkého a účelného rozšíření lázní, jež v krátké době svého trvání získaly si všeobecné oblíby a pňané lázeňských hostů.

Různé zprávy.

Veliká medailečnost reprezentace českého listu. Administrace „Lidových Novin“, orgánů to semity dra Stránského, štemovala německými připsy u Němců a šidit o inserci. Nyní také „Národ listy“ vydaly německou nabídku německým inseratům, která jest účtována ve formě „Nár. Listů“. Pod brdým titulem „Národní Listy“ začínají německá slova: „In der Beilage erlauben wir uns Euer Hochwohlgeborren die Neujahrsgaube der „Národní Listy“ zur gef. Einsichtnahme einzusenden und bemerken . . .“ To právě není nejskrvělejší příkladem, jak máme své jazykové práva proti Němcům hájiti a jak máme pracovati pro národohospodářské osvobození. Ovšem vyvádělitelce to jest poněkud obecným nezdravým proudem a velikou konkurencí menší časopisy. Denník vyváděje obrovského nákladu, který se odočká soběati mesi. A se srovnejme! Tytéž „hradby nezadávající práv českého národa“, které k váli grošům sekají před německými šidly hluboké komplimenty, vylučují z čas-

ské národa bodré katolické Čechy. Katolíci čeští, opovírá-li se organizovaně hájiti své práva náboženská, jsou pronásledováni od reprezentačních českých orgánů jako „nejhorší nebezpečnost národní“. Aby komika ještě byla větší, vyhasují se z národa lidé, kteří ještě ušívají místy docela staročeských krojů, ale před německými šidly se kleká. Kde jest skutečného, důsledného vlastnictví víc, to se posná z toho, že katolické listy, i když existenčně zápasí, německých posvánek k inserci nerozesílají. A liberální orgány, aby mohly „hájit čest“ a „obětovat se národu“, potřebují — německých peněz. Ať se nikde redakce bláhové nevymlouvá, že není zodpovědná za administraci. Vždyť administrace opatřuje redakci existenční podmínky a při sestavování každého čísla musí býti a redakce ve styku. — Tu také vidíme jednoduché rozluštění, proč protikatolický tisk jest rozšířenější než náš. Naši protivníci bovoří mnoho o velikém majetku církve, ale finančně dobře vědí, kde skutečný kapitalismus vězí a kam se tedy mají obracet se žádostí o peníze. Právě žurnalista zvláště administrátor ví, že žid může platiti nejvíce, protože má.

Tragická odhalení v obvyklém konstetování smrti. Pařížská Akademie udělila Durgateovu cenu marseillákmu dru Icardovi za knihu „O sjšťování smrti v nemocnicích“, která teď je senasol dne. Vypravuje se v ni, že v nemocnicích velmi často jsou pitváni neb pohřbíváni lidé domněle mrtví, protože smrt nezjišťují lékaři, nýbrž obvykle jen ošetřovatelsky neb slušově, lékaři pak dle jejich údajů pouze vyplňují úmrtní listek. Sám dr. Icard za své působnosti v Marsilli poznal 40 takových případů. V těchto 40 případech byl omyl poznán, kolik však jich stálo nepoznáno! Jednou pitvaný procihl pod noží lékařů. Jiný student mohl pozorovati ještě, jak srdce bije, když otevřeli hrudník dítěte. Dokonce přý kdysi ošetřovatelé, aby se nezdržovali, vložili umřelého do rakve a zavřeli ji, ač ještě dýchal. Kniha stane se nyní předmětem soudního vyšetřování. — Jest to špatné vysvědčení pro pokrok Francie. Leť podobné případy množí se i jinde. Ať by se zavedlo rychlé spalování mrtvol, pak by se snadno utajily setoliko zákeřné otravy ale i případy spalování lidí, mrtvých pouze zdánlivě. Dle „Sam. Směra“ uvěřil Ant. Macek v časopise „Plastik“ o spalovacích dšatech tote: „Krematoria jsou dobrá jen po stránce hygienické a kde musí záležeti na tom, by mrtví neohrožovali živé. Kde toho není, je lépe, aby velké peníze, jež spálení mrtvol stojí, byly obráceny ve prospěch živých. Tak zřizovati krematorium v krajině málo obydlené, kde je zvolena pro hřbitůvek půda, v níž rozklad rychle pokračuje a kde malé rozměry obce vylučují, že nekupí se mrtvola na mrtvole, kde hřbitůvek je hodně odlehly od obytných stavení, tam jest krematorium zbytečným luxem. Raději pamatujme na živé; při palivu, které se k vůli mrtvole propálí, ať se raději chudšasové v zimě ohřejí a uvarují se nemocí, vzniknuvších ze zimy a nedostatečné výživy. Estetika (krasocit) je zde vlastně tase problematická věc, tlení a rospadávání vidíme denně před zraky svými na povrchu země, kde rospadá se a tli spadane listí. Proto nelze pňad působit na cit estetický. Spálení mrtvol připomíná také příliš moderní brutální fabriku, strašné hutě a ani dost málo není estetické. Víc ohroňuje zdraví dělnictva taková moderní fabrika, pracující s jedovatými látkami, vzduchem, jedovatými chemikáliemi otráveným a práci životu nebezpečnou, než nějaký odlehly venkovský hřbitůvek. Nejsem pro vladnoucí, bohužel, sentimentálnost se sesazými; živí potřebují větší péče a kdyby pár set korun, jež spálení stojí, bylo věnováno na zachránění člověka, na pň. na vyléčení vyléčitelného souchootiča, byl e by to lepší, než pochybná pocta mrtvole. O krematoriích nutno říci také pravdy, které se nepevidají, jako o mnohých moderních fotiích (bábošech).“

S.-e. demokraciisti uvažují. Na Balhanském království Bulharské národním pokroku věnuje se všech států pozornost největší. Ale tamější moc demokracie nade všim činí kyselou tvář. Podnikne-li se něco, nad čím jása každý upřímný Bulhar, v záští se vylíne radý posr a nějakým protestem a škarohlídou kritikou. Ovšem že taci nespokojenci sami jsou v pozitivní práci přívě komicky nehrabací. Markantní příklad! Správa bulharského města Samokova dostala se před krátkým časem do rukou soc. demokratů. Rozumí se, že aspoň jazykem (tedy způsobem nejlacnější) soc. demokraté hned byli ochotni „reformovati“; hned prvním jejich činem bylo, že prohlásili Samokov za město „komunistické“ a na radnici vystrčili rudý prapor. Tyto „obrovité“ činy, které by dokázal také člověk neumějíci číst a psát, byly však také koncem „nových epochálních činů.“ Veřejnost byla svědáv, jaké zásky ti hrdí rytíři ducha učinil. Zvědavci byli ovšem překvapeni, ale hodné mrzutě. Bulharský list „Rabotnicma Bulgaria“ uvěřejnila totiž tuto správu: „Soc. demokratická městská rada samokovská vyřkla městský rozpočet s 200.000 franků na 400.000 fr. To jest ten první krok k socialismu. Všecky strany městského rozpočtu jsou de nejkrásnější míry naplány. Tedy neodstřeňují se ani taxy ani žádné jiné poplatky, jak se obecně mnilo a jak bylo vždy od soc. dem. nabíováno. Místu toho však

byla odhlasována výpůjčka 400.000 franků, která ročně zatíží městské finance o 80.000 franků více. Tento obnos jest zajisté nadmíru veliký, jestliže uvážíme, že město Samokov čítá pouze 10.000 obyvatel a nemá žádného průmyslu ani obchodu. Z ustanovené výpůjčky ušije se 130.000 fr. na zřízení elegantního hotelu s lázněmi pro letní hosty a parku, kde se budou zdržovati jen bohatí buržoázi tří až čtyři měsíce v roce. Za 100.000 fr. staví se radnice, ačkoli pro město takové, jakým jest Samokov, mohla by se postaviti radnice za 20.000 nebo 25.000 franků. — Tudíž rudí kavalíři v přední řadě pamatovali na pohodlí bohatých měšťáků a rudých radničních pánů.

Váleční haličtí židé ubohými žebráky! Osvěta Lidu dne 10. t. m. s vášnou tváří sděluje: „Od delší doby připravovaná, neustále však odkládaná akce haličského zemského výboru o bídě a nouzi Židů v Haliči konati se bude dne 23. t. m. a zúčastní se jí zástupci zemského výboru, politické, rabini a přednostové židovských obcí a jiné osobnosti s otázkou židovskou v Haliči obecně. Účelem jejím jest najít cesty a prostředky, jimiž bylo by možno bídu a nouzi v širších vrstvách haličského obyvatelstva židovského zmenšiti a umožniti mu příležitost k výdělkové činnosti. Židovského obyvatelstva v Haliči v kruté nouzi se nalézajícího jest 800.000. Kolik tedy židů vlastně v Haliči něco vůbec má? Vždyť všech židů haličských dohromady jest okrouhle 800.000. Hochů židovských studuje poměrně dvakrát tolik co křesťanských. Mnohé velké ústavy školské až třikrát více návštěvníků židovských než křesťanských. Kdo to ožebračil polské šlechtice a ty statkáře, kteří na bývalém svém majetku dělají čeledíny? Skoro čtvrtina velkých statků vězí v rukou židovských. Selských drabeňů padlo židům do ruky ještě více. K tomu jsou vyhrabáni pány v obchodu, bankách a průmyslu. Kde je ta davová bída, odpočítáme-li několik málo velkoměstských ghetto? Není spíš nutno přemýšlet o hrozném osudu polských chlopů, kteří jsouce ožebračeni židovskou kofalkou, ve velkých zástupech se stěhují do Ameriky?

A zase vydaření rudí předáci. Veliké pohnutí bylo v prosinci v Linci. Rudé společenstvo truhlářů zle se osvědčilo. Tito lidé ovšem kázali o 8hodinové době pracovní, o placeném dovolené, o 5hodinovém příplatku při mimořádné práci atd. Pro rudé mistry však platila jiná pravidla. Jím dělníci pracovali 10 až 12 hodin. Stavba budovy okres. soudu v Leonfeldu byla zadána dle offertního řízení. Měšťáci truhlářští mistři nabídli, že příslušné práce truhlářské provedou za 22.000 K, aby mohli uspokojiti požadavky svých pomocníků. O tačném výdělu mistrů nemohlo přitom býti řeči. Leť soc. demokratičtí truhlářští linečtí avorili se tutéž práci přijmouti za 19.000 K, tedy levněji o celých 3000 K. Ovšem že toto snížení bylo obmyšleno na úšek pomocnictva. Tak si počínali lidé, kteří den se dne křičeli proti špičkové konkurenci! Když byla práce zadána rudým samostatníkům, šli tyto obstarat si podlahy, trámy a jiné věci u mistrů leonfeldských, aby nemusili platiti mimořádnou mzdu svým rudým dělníkům. Taková jest rudá praxe! Vlastní málec plnit do vrchu a dobrodínai prokazovati na úšek cíli!

Dvacet největších měst. Dle nejnovějších statistik různých zemí jeví se pro dvacet nejnovějších měst světa toto pořadí: Na prvním místě Londýn se 7.450.000 obyvateli, po té následuje New York se 6.500.000, dále Paříž s 2.745.000, Chicago s 2.118.000 a Berlín s 2.108.000 obyv. — Dale se řadí Vídeň s 2.021.000, Petrohrad s 1.550.000 obyv., Filadelfia s 1.533.000, Moskva s 1.412.000, Buenos Ayres s 1.147.000 obyvatel. Z velkoměst, jejich počet obyvatelstva nedosahuje milionu, třeba uvéstí nejdříve Kalkatu s 993.000 obyv.; po té Bombay s 978.090, Birmingham s 875.000, Hamburg s 866.000, Paříž s 812.000, Liverpool se 763.000, Káhira se 693.000, Manchester se 649.004 a Rio de Janeiro se 636.000 obyvatel.

Harmá příprava na pohřeb. Letos o Novém roce slavil nejstarší kněz ve Francii svůj 105. rok, při čemž stále ještě těší se dobrému zdraví. Až dosud vykonává své farář povinnosti, ale ujišťuje, že mu vysoké stáří dělá nesnáze. Nebyl by se nikdy nadál věku tak vysokého, protože pochází z rodu souchoťníků. Proto divil se, když dosáhl 75. roku, načest objednal si svůj pomník. Na ploty v předu dal vyryti: M. Gadanne, † 1896 — poslední číselnici ponechal k vyrytí až po své smrti. Ale když už nadešel rok 1890, otec Gadanne šel dohodu. Dal tedy osmičku na pomník vykrabat a čekal na smrt dále. Ta však nepřišla, i když nastal rok 1900. Otec Gadanne byl dosud při zdraví. Nyní však nastala opava nová. Dvě poslední číselnice musily býti opaveny. Nyní však již přestal svému důmyslu důvěřovati. Ponechal na tabulce pouze 1900 a to ostatní ponechal dobrotivě Prokřtěnci. Konečně sova již bude třeba, leť by se dožil roku 1909.

Co umějí mladí lidé v Americe. Dva jdi, Johnson a Munday, valili předešlý pátek do kuchařského hotelu v Pensacole v Americe, a když vstoupili a ukradli s pokladou 50 dolarů.

PH tom byli dopadeni strážníkem, který jel s nimi tramvají na policejní řidičství. Náhle vytáhl jeden z hochů revolver a zastřelil strážníka, načest drabý rozkázal pasažérům, aby svedli ruce. Tito v poděšení uposlechli, a druhý hoch, prohlédav jejich kapsy, vzal jim hodinky a peníze. Nato přinutili konduktéra, aby jel co možná rychle ku křižovatce elektrických drah, kde oba vyskočili a zmizeli. Přes sto strážníků podniklo hon na drzé lupiče, ale dosud se jim nepodařilo zmoctiti se jich.

Všelicos. Stávka domovníků v Praze (že prý nebudou zametat chodníky) na 6. ledna ohlášena málokde byla dodržena. — Nejdektivějším rokem od r. 1845 byl rok minulý, kdy mimo trochu říjnového sluněčka stále jeh přišlo, takže napadlo 40%, nad normál., t. j. 873 milimetry. — Zemětřesení, které postihlo Asii, bylo tak prudké, že jemu není rovné v paměti lidské. Město Plevalek zmizelo úplně s povrchu země a na jeho místě vyvstalo jezero. Tisíce lidí zabynulo beze stopy. — V kostele sv. Lukáše v Londýně spojil pastor Buckley v 72 minutách 87 po shatku tónůvých párků. — Prefekt kongregace Indexu, kardinál Francesco Segna, zemřel. — V obci Bezerenji u Budapešti zemřela vdova Imreová ve stáří 117 let. — Chef vladivostockého ruského inženýrského sboru generál Šigalovský byl zatčen pro zpronevěru dvou milionů rublů. — Pro účast na odhalení pomníku St. Fajnova v Senici na náberském Slovensku pokutováno 21 Slováků, ačkoli slavnost byla církevního rázu. — Dne 1. října 1910 bylo ve Vídni 242.368 školních dětí, z nichž 119.954 hochů a 122.432 děvčat. — V Budapešti otevřena právě turecká škola. Pro Turky mají Maďaři školy (ovšem Mongolů Mongolů jest blíž), pro Slováky však nic. — Maďaři zakládají v Bosně maďarské školy na místech, kde vůbec není maďarských dětí. Účel jest průzračný. — Die španělských zpráv rychlík, v němž byl průvod krále Alfonse, srazil se s jiným vlakem. Mnoho osob jest mrtvých a raněných. — V horní Italii panovaly minulé týden velké sněhové vánice. — Uberský velkostatek Earl Bixony odkázal svým 12 taťmým koním celé své jmění více než 500.000 K. Převrácený svět. — Nejlepší placeným dělníkem světa jest americký báňský inženýr John Hays Hammod, který má ročně 2 miliony korun platu. — Předseda ruského ministerstva Stolypin upozorňuje katolické biskupy, že všechny listy a rozkazy papežské masejí býti sdělovány prostřednictvím ministerstva vnitra. — V minulém roce vydala si vzduchoplovba 31 lidských životů. — Ve Vídni zemřel nejstarší generál rakouské armády Karel šl. Tasch, 97 roků starý. — V kruzích obecní rady vídeňské připravuje se návrh, aby tam občanům, kteří se přihlásili k české obcovačské řadě, právo měšťanské bylo odňato. Hotové barbasť! — Rakousko-uherská banka za r. 1910 má 21.143.444 28 K čistého výnosu. — Dnem 1. ledna přestala v Haliči propinační práva. Statkáři ve svých obcích mohli vařiti pivo, páliťi kofalku a stizovati nálevy dle své vůle. Nová úprava poměru má za následek, že mnoho židů přišlo o své výsady. Tim zbaví se obyvatelstvo haličské četných židovských pivovic. — V Žandavě u Těšína zvolen byl za starostu zednický pomocník Blumentritt. — Organizování ebovatelů dojnic kolem Prahy a Kladna dnem 15. ledna zvýší ceny mléka o 3 hal. na litru.

III. reprezentační výměšek České Ligy Akademické pořádán bude pod protektorem hraběte Em. Mensdorffa-Pouilly dne 26. ledna v hotelu Central v Praze. Případné reklamace přijímají se ještě v místnostech spolkových Praha II., Voršílká ul. č. 1.

Zvláštní jubileum. Byl uplynulý rok významným jubileem. Oslavováno bylo jubileum Jeho Svatosti papeže Pia X. a 80leté výročí narození Jeho Velčenstva císaře a krále Františka Josefa I. — Také i oslavila loni jubileum 100letého založení a 40letého vlastního vedení závodu osvědčená, nejstarší firma v zemích slovanských, c. a k. dvorní dodavatel Josef Nekudla, c. a k. výsadní výroba kostelních paramentů, umělých vyšívaní atd. v Jabloněm s/Ořl. č. 86 v Čechách. Reolní katolický závod tento založen byl v r. 1810 a v r. 1870 převzal jej nynější majitel do vlastního řízení a v starých zděděných tradicích poctivosti a kulturnosti jej vede. Hned po převzetí svým důmyslem, nabytými zkušenostmi v oboru umění církevního a nezávislou pilí závod rozšířil a veškeré odvětví zavedl, že dnes požívá světového jména. Což zvláště i tím se mu podařilo, že v horaté krajíně té na venkově má hojnost levných pracovních sil, tím i obživě chudému lidu se dostává, takže výrobky své může mnohem levněji dodávati, nežli závody téhož druhu ve velkých městech a tím kostelním, zejména chudším se velmi prospívá a příležitost dává, že se malý peníz více věcí důkladných a trvalých se poříditi může, což dnešní dobou na velkou váhu padá. Že výše uvedená snaha nejen u vld. duchovenstva a válečných oděbnatelů usazení došla, jest důkazem tlusté čestných usazení, zvláštní důvěra a dobré jméno, jehož výsledek požívá, ale i u nejvyššího trénu ocenění náleže, nejvyšším vyznamenáním, udělením titulu c. a k. dvorního dodavatele a mimo to na všech zemských jubileích i národopisných výstavách v Praze a mnoha jiných obrázkových výstavách

nejvyšší i státní ceny za vystavené výrobky firmě té přisouzeny byly. Z důvodů tuto uvedených a že kostelním po tak drahou dobu let svědomitým obaluhováním si zásluh získal, nemůžeme jinak, než-li jmenované firmě ku dvojmu jubileu blahopřáti a závod ten poctivý, katolický vld. duchovenstvu ku hojným objednávkám vřele doporučovati, což všim právem zasluhuje. Uvedená firma zasílá na požádání první české obrázkové ceníky v zboží k výběru franco. Viz inserát.

Drahota masa. Soc. demokraté při svých protestech rádi si smlanou na chudých malorolnících, jako by ty udělené venkovské putavy přímě lichvaly. Zatím chudák venkovan tětko udržuje to, co má. Uvažme, že spotřeba masa u jednotlivců proti dřívějším letům značně stoupá! Po čem jest pilnější poptávka, to přirozeně stoupá v ceně. Pracovních sil při zemědělství jeví se stále citelnější nedostatek, dělníci valem přebíhají z venkova do měst, tak že pracovní chov dobytka na přečetných místech musil býti omezen. Jsou sice stroje k setí, orání, mlácení atd., ale dobytek se musí obsluhovati bez strojů, a toutéž námahou jako dříve; a přitom se musí platiti dělnímu lidu daleko více než dříve. Ti pak, kteří jako podruzi pomáhali, větším dílem se odstěhovali do měst. Z dřívějších pěstitelů dobytka stali se spotřebovatelé. A jako v průmyslu čím méně potřebných věcí lze vyrobiti, tím jsou dražší, tak také v hospodářství sdražuje se to, čeho nelze při nejlepší vůli dostatečně množství vypěstiti. Proto jest vždycky opatrné! Je-li dovoleno každému dělníku žádati vyšší mzdu, musí to býti dovoleno i udělnému pěstiteli dobytka.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. ledna 1910. 1 hl pšenice K 15:40—16:80, žito K 11:40—12:80, ječmene K 11:20—12:80, oves K 7:30—8:00, prosa K 12:00 až 14:00, vike K 16:00—17:00, hrachu K 26:00—28:00, čočky K 26:00—28:00, jablek K 26:00—28:00, krup K 24:00—4:00, bramborů K 4:80—6:00, jetel, semene červ. K 140:00—150:00, máku K 40:00—44:00, lněm. semene K 00:00—06:00, 100 kg žitných otrub K 12:00 až —, pšenič. otrub K 11:50—00:00, 1 kg másla K 2:08—2:40, sádla vepřového K 2:30—0:00, tvarohu K 0:24—0:32, 1 vejce K 0:10—0:00. 1 kopa selí K 2:00 až 20:0, 1 kopa kapusty K 2:00—4:00, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00—0:00, 1 kopa celeru K 0:00—2:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 pytl mrkve K 2:00 až 2:40, 1 hl cibule K 8:00—9:00, 1 hl jablek K 12:00 až 18:00, 1 hl hrášek K 00:00—00:00, 1 bedna švestek K 0:0—0:0. — Na týhodní trh dne 7. ledna 1910 bylo přivezeno: pšenice hl 181, žito hl 82, ječmene hl 116, oves hl 139, prosa hl 0, jablek hl 00, jetelového semene hl 1 1/4, máku hl 2, selí kop 10, celeru kop 00, kapusty kop 40, drobné zeleniny kop 20, petržele kop 000, mrkve pytl 45, cibule hl 45, brambor hl 77, jablek hl 89, hrášek hl 000, švestek bedek 000, vepřá kusy 0, podsvinčat kusů 000.

Prodá se klekátko

zánovní v dobrém stavu.

Doptati se lze u p. Anny Malinové v č. 231. blízko c. k. berního úřadu.

Byty!!

2—3 pokojové s krásnou vyhlídkou, koupelnou a celým příslušenstvím levně lze najmouti od

1. května.

Dotazy zodpoví administrace t. 1.

Velmi příležitostná koupě.

Převzal jsem a tovary pro šivelní a nehoďe přímě ku rozprodání mnoho tisíc kusů

**krásných, těžkých,
hanelových přikrývek zimních,**

skvrstných, nejnovějších vzorků a stálých barev, hedváb. glotem bohatě lemované, úplně čerstvé, bezvadné, boří se pro každou lepší domácnost ku přikrývání postelí i osob, jsou velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm. dl. a 130 cm. šir. Zasílám dobírku s kusy hed. glot. lemov. za . . . 10 K, 4 kusy nelemovaných za . . . 11 K, hospodářské deky šitné neb kostkované 4 kusy za 12 K,

Prošívané, vatou plněné přikrývky, s glotem, hedvábí napodobeného, velké a nádherné lesklé, bledomodré neb bordeaux, 2 kusy za . . . 14 K. Velmi krásné plyšové deky kotárové neb zastavní kusy za . . . 12 K. Nádh. salonní soupravy (karnitury) na 2 postele i na stůl, bordeaux neb mochev salonní za 10 K.

Ujistěte, kdo s dávkou objedná, bude krásou a láskou mile překvapen.

Adr.: R. Bokora, továr. sklad a výprava v Berlíně, král. České.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladu. poukázky na úrok

4¹/₂ %

Daň důchodková platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listy poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lesů, rent, dŕv, valů atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádla a kauce. — Eskont faktur a smének. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promesey. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Rembourse, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladisté spojene telegrafní koleji s nádražím. — Výhoda expedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

doává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševické. — Brilky. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Akciový kapitál K 4,000.000.—

Vklady přes K 14,000.000.—

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

záročí vklady na knížky a běžné účty ode dne vložení do dne vybrání

4¹/₂ — 4³/₄ %

dle lhůty výpovědní a výše vkladu.

Vkladní knížky a slošní listy poštovní spořitelny zdarma.

Vklady vložené na účet příští emise záročíme 4¹/₂ %

☛ Eskont smének a faktur. ☛

✱ Velkoobchod uhlím. ✱

Úřední hodiny od 8.—12¹/₂. a 2¹/₂.—5¹/₂.

Centrála v Praze.

Expositura na Smíchově.

Filiálka v Liberci.

a porouel je (na př. v přičině svatosti, při usdra-
vení slepého atd.) Ostatně obědňá, provádívá po-
směchem obřady katolické, sami svádějí své ob-
řady zavádějí.

Roku 1910 vydal protestantský theolog dr.
Treybe v Gothě u Perthessa knihu „Německá lidová
pověra a její poměr ke křesťanství a rozdíly od
čarodějství.“ V ní na str. 76. praví: „Znamená
význam somatického (tělesného) a tělesnosti zna-
čnou, kdo by na základě spiritualistického (du-
chového) anebo z básně, aby neupadl v pověru
nechtěl při žehnání používat svatého kříže. Jako
ke každé osobnosti náleží nejen duch a duše,
nýbrž i tělo, tak i ke každému signum — znamení;
a kdo jím opovrhne, zneuznává význam žehnání,
stejně jako význam tělesnosti. „Často jsem zkoušel“,
praví Rovel, „jak velká síla spočívá již ve zna-
mení kříže. Bylo zvykem stejně přirozeným a odů-
vodněným, jak i krásným, když se lidé žehnali
znaméním svatého kříže. Odstraněním toho oby-
čeje ztratil svět více, nežli tuší. Jen v nebi se to
ví. Jistě se tam tenkrát zarmoutili, když na zemi
přestali ve vědním životě používat znamení kříže.
Kolikrátkoli cítím nepokoj, třeba jen si je uvě-
domiti a v této chvíli se upokojí. To se děje
jakoby zásrakem. Vůak se také největší zásrak
světa zjevil na kříži.“

Spisovatel dle, že nebezpečností poblouzení
přítom neby vyloučeno, ale tomu se dá zabrániti
správnou praxí. O svátecké a církevní praxi na
str. 107. praví: „Theorie pouhá by tu nesjednala
dostatečné pomoci. Zastavit krev tekoucí, zače-
hnávati, zatřívávati a ostatní prostředky sympa-
tické, to vše by tak dlouho mezi lidem trvalo —
ano jako plevel bujelo, pokud církev znovu ne-
vzbudí a neoživí charismat (milostin, svatostin) jí
odevzdány, pokud jich sama nepřidělí úřadům
od Pana ustanoveným, aby je odtud dále rozvá-
děla a k potřebě lidí obracela. — A potud také
milostiny a obřady posvátné, na způsob svatostin
mezi lidem rozhodně se vyskytují, třeba že dosti
často pod plevelem pověr bující, jsou a zůstávají
hlavním obviněním té církve, která nejen že sa-
nedbává milostin sobě svěcené, nýbrž i dary mezi
lidem vsutku jsouc ještě nadto ničí, proti nim
bojuje.“

Tedy autor vytýká církvi protestantské, že
nenásleduje příkladu církve naší.

U Herdera ve Fryburku vyšlo r. 1910 dvo-
svazkové dílo „Svěcení a žehnání ve středověku“
od A. Franze. Tam na str. 149. čteme: „Tím, že
lid požíval svěcení a žehnání, spojen byl lidový
život ve středověku s církví. Toto spojení bylo
vůak novotami 16. věku osudným způsobem přetr-
ženo. Tím, že benedikce, svěcení byly odstraněny,
zároveň odňaty byly z náboženského života lidí
neocenitelné podněty a síly. Takto vůak povstaly
také mezery v tom, co lid v mysli své cítil a
prožíval, a mezery ty duševního života nedaly se
vyplniti hmotnými požitky. Německý lid žil a
tyl celou svou podstatou v náboženských vzpo-
mínkách. Lid ten, jsa provázen při každém kroku
církevním požehnáním, vstával na Boha a Boží
vedení vše, co konal, co tvořil a co trpěl. Za duš
zdravých i nemocných, v bídě a nesnázích nalézal
v církevních svěceních a žehnáních — útěchu
a naději.“

S církevními slavnostmi spojoval lid ten staré
zvyky a obyčeje a jsa církví veden — náležitě
si své radosti. Všecko to převráceno bylo nábo-
ženskými převraty v 16. století záplna. Ale i kon-
tinuita, souvislost lidových obyčejů, jež byly s cír-
kevními zvyklostmi mnohonásobně splnuly, byla
takto násilně přerušena. Chce-li kdo tedy stopo-
vati zvyky německého lidu naspět do minulosti,
bude mu především probádati zkazky a podání
těch částí země, jež zůstaly katolickými. Tam sa-
chovaly se až do posledního času s církevními
zvyky i staré německé mravy a obyčeje lidové
a houževnatost upřímosti, kdežto v zemích zprote-
stantizovaných zvyky ty zmizely. A takto odstra-
nění církevních benedikcí způsobilo velkou škodu
nejen životu církevnímu, nýbrž i německé lidové
svědomitosti.“

Ejhle, nový zorný úhel objevuje se tedy u
učenců! Co zvráto od lidí nemyslivých pověr, to
nyní jest hájeno od těch, kteří dějiny nábožen-
ského života lidu dobře znají.

Bývávalo. Katolický předák dr. Jos. Šl.
Koudela na požádání napsal do liberálních „Hlasů
z Hané“ vzpomínky na národní probuzení v Pro-
stějově, v nichž lidé národní probuzení v Prostěj-
ově od doby, kdy nastoupil jako koncipient dra
Jos. Fanderlíka dne 29. října 1870 až do r. 1885.
Vypisuje útoky dra Zailaera, dra Heina a Jana
Zajíčka na českou národní a realitu, organizování
Čechů na ulicích, až při sčítání lidu r. 1880 se
docílilo, že z Moravců stali se Češi a byl položen
základ k vítězství české národní strany, ovšem
za vedení dra Koudely. Na konec také se dr.
Koudela, v čem se záleželo tajemství úspěchu
Čechů a odpovídá: „Po celou dobu boje vláda
mezi Čechy prostějovskými naprostě lásky, vlast-
necké nadšení, pravá svoboda a snaha po pravém
pokroku. Byli mezi námi mužové rozličných směrů
politických, avšak všechny pojila láska k národu
a touha po jeho prospěchu. Mnozí z vynikajících de-
mokratických v Prostějově se dojísta pamatují na
p. Josefa Vělu, který dle svého myšlení by se
počítal mezi muže t. sv. krajně pokrokové, avšak

ani p. Vrievi ani jiným pásmu to nevařilo, když
Sokol s velkým nadšením slavil vítězství na ná-
městí svatosti svého praporu a když se o Božím
Těle zúčastnil v plném počtu církevního průvodu
po náměstí.“ — Bývávalo! A co nyní činí česká
obec sokolská?

Řešití mezi kulturní činností osvíc-
ených dam konservativních a pokro-
kářských. Skromná spisovatelka Eliška Krásno-
horská došla si širokým rozhledem a mravenčí
přítel nesmrtelných zásluh založením a spravováním
spolku „Minervy“, který tolik pro výši kulturní
žen vykonal! Ovšem veliké reklamy svému jménu
nedělala, raději pilně zalévala nový svět sad,
tak že se brzy rděl krásnými plody, na které pak
dostali chuť pokrokové a dámy přemancipované.
Helem jejich bylo: „Co nejdříve vyžádáme dosa-
vadní zadržníky, nebo ať, plody krásné spadnou
bez námahy do lůna našeho!“ A také loni se po-
datilo pokrokové kruhů důkladně zdecimo-
vati pečlivý a zasloužilý starý výbor. Poněvadž
v činnosti nových sledování různé háčky, vydal
nový výbor ubrašené „Memorandum“, na něž Eliška
Krásnohorská důstojně, ale zároveň věcně a rázně
odpovídá v 1. čísle „Ženských Listů“. Mimo jiné
praví o „Memorandu“: „Hlavním jeho znakem jest
farizejství, kterým si chytře pomáhá, aby lidem
vpravil představu, že „Minerva“ do dne 27. října
1909 byla tak mizerná a povinností zpronevře-
tila, až nezbyvalo žádné jiné pomoci, než v onen
den vpadnouti přímo do samé valné hromady bouřem
nového „mladého“ členstva, které tehdy si nedě-
lalo skrupulí, má-li člen bez legitimace právo
členství, nýbrž veselé podalo seznam svých jmen
i příspěvky, a již se vrhlo bez legitimací na
sedadla! . . . A tak si „nový režim“ za příspěvky
25 členů, tedy za 100 K, koupil celou „Minervu“,
s oběmi nepochopenými a s námahami neodhad-
nutelnými z níhož vypracovanou jinými pracovníky,
pro něž lidé „mladého“ režimu neměli dotud než
osobování, výtky a vmucované komando bez jediného
hrotyaru příspěvků sa plných 19 let! Když pak se
jim dobrý ten obchod tak lacinou podalil, a oni
v „Minervě“ opakovali, probudily se v útěle
jejich spolkovém svědomí pojednou skrupule, že
členové noví (panstva neměli. Pozn. red.), hlasivší
se a zaplativší ode dne 29. října do dne 2. listo-
padu 1910, tedy během čtyř dnů, nemohou do
valné hromady býti puštěni bez legitimací! Že
byli „do seznamu zapadáni“, což je mněmu svědomí
„mladého“ režimu před rokem stačilo, to již nic ne-
platilo dne 2. listopadu 1910, když to byli lidé
„mladému“ režimu nepohodlní! . . .“

Novým režimem bylo vyloučeno z volby 8
velezasloužilých členů. 9 míst ponechal pro členy
výboru starého a to většinou nikoli dobré pracov-
níky, ale lidi koketující s mladým režimem. Jen
dva velice zasloužilí členové jako vějička a „snak
snášlivosti“ ponechání. Ale proč? Protože právě
tito pracovali v té době vůbec nemohli. Zvolená
paní Lamblová totiž měla muže smrtelně nemoc-
ného a druhá sama byla chorá tolik, že se oče-
kávala její jistě smrt. Tudíž nešťastí dvou dam
velmi dobře se hodilo do vypočítavého krámu
mladých. Obě dámy zvolené vůak, prohlédnuvše
brn, poděkovaly se z výboru, což posloužilo pan-
stvu zase jiným směrem.

Krásnohorská vypočítává obrovské zásluhy
starších členů, kteří byli r. 1909 z volby vylou-
čeni. Z jejího vysvětlení jde na jevo, jak pružnou,
věci a nezištnou plní vyvinuli ti lidé, ačkoli na
veřejnosti mluvilo se o skromných pracovnicích
tolik málo! Mladý režim vystřelil z kandidátní
listiny dvě horlivé a bystré dámy. Aby vůak od-
kopnutí tolik seřídilo, navrhl a odhlasoval —
aby byly zvoleny čestnými členy „Minervy“. Který
zarytý šosák kdy znechodočil význam čestného
členství takovým trikem?

Nejtvrdším oříškem bylo vymýšlení chytrého
stanoviště, jaké by se mělo sanjati k zaklada-
telce. Napsali tedy cosi o její chorobě, která ji
odtrhla od veřejného života. Prý nemohla sledo-
vati přímo všechny ruch sociální a v řadách žen
sváděti; ale oni jsou přesvědčeni, že by jinak
vedla spolek týmiž cestami, kam směřovaly snahy
mladých. Na to odpověď zakladatelky: „Rozumí
se, že nikdo z „mladých“ se ani slovem nezpetal
také mne, souhlasím-li skutečně s jejich cestami
a intencemi a bylo by to také zbytečno bývalo,
neboť odděli dobře, že s nimi nesouhlasím a dáleže
jsem jejich cest!“ To dokazuje zakladatelka pát-
nými doklady a pokračuje: „Nikdo z „mladých“
se mne neptal, se mnou se neradil a nedorozu-
míval o jejich zámýšlích ani o ohystaném „coup
d' état“ r. 1909. Věděli předobře, že rána jest
namířena proti mým intencím, a že, kdybych o ni
svědčila, učinila bych vše, abych jim ji zanesla.“

Vímte tedy, co nyní dělá výbor „Mi-
nervy“? Dívám se výborům jejím vytýká: hned
v úvodě nic menšího, nežli že jejich vůinou „Mi-
nerva“ „znaplnila svého poslání“, ba že ani „ne-
domyšlela“ své povinnosti k chovánkám a k ná-
rodům!! Jsou-li tyto výskyly plastickým projevem
nejnašfonějšího nevděku, jakého se mohly do-
pusťti odchovanky „Minervy“, zasedající ve vý-
boru jejím, tož přímo lapidární ořízost se ukazuje
v úžasné tvrzení, že při činnosti „Minervy“ „se
patrně vyčerpalu střízením gymnasia!!“ — A což
akademická práva, ty doktoráty a profesory, ty
spadly sletám s nebo do klína? Nebo si jich do-

byly samy, jen svým studiem, bez příspěvků „Mi-
nervy“?

Sytými, reálnými barvami líčí dále Krásno-
horská seznávanou, složitou a depésnou akci
ulohovitých dřívějších sloupů „Minervy“ a o
vděčnosti chovaneček, pro jejich prospěch bylo po-
třebi tolik vyvolujícího trmácení, sděluje toto:
„Při první ženské promoci filosofické vzpomněl
děkan fakulty dr. Dvořák s uznáním na zásluhy
„Minervy“ a jejich zakladatelů, rektor dr. Sta-
pecký učinil taktéž, ale promovenka neměla jediného
slova o těch, kdož ženskému studiu vykonali jevu.
Nejspíše „Minerva“ a její tvůrce také prorazili cestu.
Avšak „povinnost“ a nebylo zač jim děkovat. A
při první ženské promoci lékařské promovenka
sice uznala zakladatelku „Minervy“ hodnou podě-
kování, ale jen tuto, nikterak také ony muže, kteří
opatřili universitám práva akademická“ Vhodné
Krásnohorská připomíná v předu: „Snad také ne-
domyšlely (chovanky), že snažily-li se ve studiích
se všech sil, činily to pro sebe samy, ale co pra-
covníci „Minervy“ činili, že nečinili pro sebe, nýbrž
pro ně.“

Za tím dosti, ačkoli jest prospěšné znáti celý
věcný posudek El. Krásnohorské o jednání „vdě-
ných“ chovaneček i mladých větelců, aby se poznalo,
jak moderní věčky dovedou se uhnáziti v pečlivě
připraveném dlu, aby se velikým pohrdáním vzblí-
šely na květiny, z nichž sbírají pel. Celá odpověď
šlechetné, osvědčené zakladatelky jest řetězem dá-
kazů o malicherném, neplodném pozérství, nafou-
kanosti a nevděčnosti moderní generace. Realis-
tická výchova „nových povah“ jeví se tu ve světle
přímě odporném. Vždyť právě masarykovský tisk
dokazoval, jakou neodůvodněnou vlastností jest
vděčnost. (Ovšem k realistickým koryfeům musí
zachovati každý vděčnost největší!! Ta se vyža-
duje bezpodmínečně.)

Zrovna tak, jako nyní podniknut útok proti
osvědčené družině El. Krásnohorské, děje se nezbedné
výpady proti katolické církvi. Professori, kteří se
usadili na universitě založené a podporované od
katolické církve, kteří do světa, jak byla a jest
církve nepřátelskou vsadili. Akademické, šijící
z kněžských nadací, svolávají davy k protestu
proti „klerikálnímu tmářství“. Nervósní pokro-
kářští supletti, kteří vystudovali s milostí kato-
lických dobrodinců, vyžadují pro sebe největší
čest, ale podřývají autoritu katolických kolegů
atd. Jak takové zjevy prospějí kultuře skutečné,
jak mladí poserí a nebetičným sebevědomím zro-
formují svět neustálým kritickým řemeslem, to leží
na bídeli před každým, kdo se s nestranným
usuzováním dosud nerozloučil. „Minerva“ byla
zkrátka málo masarykovská. Krásnohorská měla
s chovánkami uspořádati několik rýčových protest-
ních průvodů, měla je naučiti rozmarům ruských
emancipovaných mužatek. Pak by jí fanatické
dušičky daly srdce celé. Prospěšnou práci by jí
dovedly vládne úplně odpustiti.

Velmi levně
ze
Carneval 1911 odbyti,
obráťte-li se při svém nákupu na
firmu **Fejgl & Byčičtš**
Jirškova tř. proti nov. lázeňskému mostu,
kde obdržíte ve velkém výběru
novinky v plesových ozdobách, vějířů,
šálů hedv. a tálů, rukavičky, šňů-
růvky, soupravy plesových krejčov,
hlé vesty, velké křídlaté prádlo,
moderní kravaty atd.

Kněžské kollarčky
a patentní náprsenky bez háčků.

Hospodářská hlídka.
Stále ubývání pracovníků v země-
dělství. Stále ubývání zemědělských sil dove-
deme si vysvětliti. Statistika udává, že v letech
1900—1905 vystěhovalo se z Rakouska 536 416
lidí. Jedině z Čech a Moravy r. 1905 vystěhovalo
se 12 000 Čechů. Ještě větší počet je r. 1905 vy-
stěhovalců slováckých z Uher: dosáhli výše 28 000.
Nezajíš to na škodu státu i zemědělství? — Jinou
příčinou nedostatku dělnictva zemědělského je
 špatné hospodářství mnohých mladých rolníků. —
Dříve než si chalupařik pole koupil neb pronajal,
byl odkázán na rolníka a proto byl tomuto vždy
ku práci pohotov. Nyní vůak je tam rolník od-
kázán na vůli dělníkovu a jen prozíravý, který si
dovede zabezpečiti chudší lid, potáhne obdělávaje
ma pole, dostane ve svých lidech na práci. — Proto
jest nutno v ohledu hospodářském povzbudit lid
na stupě deby zakládáním hospodářských druž-
stev, besídek, peněžních ústavů, obilních skladišť,
seznámení ho s vymoženostmi zemědělskými, na-
hládati ho k emencování potřeb a zjednodášení
hostin, svateb. Přílišná nedostatku zemědělských
sil spočívá též v obrovském rozvoji průmyslu.

Přesvědčte se, kněžské koláry Stanislav Jirásek,

Objednávky se obrátím vyřizují!

prací i celuloidové, náprsenky, lístky, elegantní stříbrné lano jediné u fy

Hradec Králové 136.



Girový účet u Ústř. banky
čís. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zápisné společenství s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—5%, dle výpočtu ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje střádanéky úplně bezplatně a vklady na ně účinné úročí 5%, bez výpočtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání složní listy pošt. spořitelny. Daň dědičkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1910 K 410.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směny a ručitelé

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kuponů a cizí mince atd.

Podílů členské úročí se výhodně.

Spých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uchovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.



Veledůst. duchovenstvu

dovoluje si nabízet

M. J. Říha

v Městci Heřmanově

veškeré práce kostelní

zavazlací a výrobu bohoslužebného náčiní, též zavazlací oltářů.

Tyž prodá

pěkné jesle chrámové.

Závod trvá přes 50 let.

Velmi levně

lze

Carneval 1911

odbyti,

obrátko-li se při svém nákupu na

firmu **Fejgl & Byčičtš**

Jirškova tř. proti nov. lázeňskému mostu,

kde obdržíte ve velkém výběru

novinky v plesových oděbech, výtřa, bílý hedv. a tál, rukavičky, šněrovačky, soupravy vlnových kreboň, bílé vesty, veškeré klatovské prádlo, moderní kravaty atd.

Kněžské koláry

a patentní náprsenky bez háčků.

Přesídlení!

— Sklady —

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně snížené.



Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupí pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam ramu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.



FOTOGRAFIE



nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává

cis. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatebčanů.

Objednejte si Dra Reyla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostrádatelná příručka pro naše spolky a sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce o sociálních potřebách nabýti přehledného poučení. Spis neposílá se bez objednávky na ukásku. Cena 3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10%, sleva a franko. Objednávky přijímá a vyřizuje

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatorův synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 39 nové blíže Malého náměstí, dříve přím 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se lesklými rámy, střešními, osazenými.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bere vší závažnosti ku definitivnímu jednání.

Neúčinná veřejná i písemná poštovní zásila: 4.

Založeno roku 1836.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str.

Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny

A Hradci Králové.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zdrojem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Určitě zkuste

k šatům
sadařské sešitky

Toutain šatů kněžské a boží. šatů!

Klatovské prádlo

Výbavy pro novinky!

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Období naprosto reální!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!



Jen jednou
získáte modlo lidro-
vodní firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
převládá se zde a v okolí jeho
a nepříznivými zvity se mu nevyrovná
a do jakosti, láze a opory v upotřebení.

JAN STOUPA V PRAZE,

Staroměstská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po-
stela od . . . K 7-80 od . . . K 5-
železná skříňová po-
stela s 8 díl. matrací
od . . . K 27- až do . . . K 11-
železná mycí stoly
od . . . K 5-
železná noční stoly
od . . . K 10-
železná stojany na
šaty od . . . K 11-

Úplně zařízená lážka od K 33-.

Skládací polní sedátka

od K 1- až do K 5-

záhradní patení aví-
novací zástony K 36-

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných ústavů

na ceny zvláště výhodné.

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15 a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Concely zdarma a
franko.

Nejméně měsíční
splátky.



P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

do roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pletených
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Ocťná usmání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poutě ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
mouku.

Volejte látky na taláry.
Vše na splátky bez zvýšení ceny.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

(proti Grandhotelu)

přijímá vklady na kuláky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení látky na požádání zdarma.

Úhrn jakosti
co nejlevněji.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberů a
kebových náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než v ústředí.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doobnovné se vyprošuje.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo.

„Vzájemnost“
v Hronově č. 136.

Vývoz líného a modrého zboží.

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátka, damasky, ubrusy, ručníky **zešfry** na kotěle,
— šaty atd., překrásných modních vzorů.

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m šatyků vkusné rozdrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

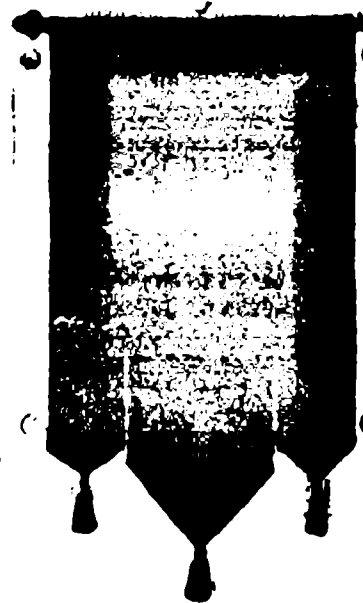
Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

Obdržíte to nejlepším! Křesť. se cítil podnik!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Úlaha ku vytváření
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (bald-
chyňů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 8., vedle La-
zaritického chrámu
Pásk.

Na ukádku posílá
se vše franco.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvzácnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Všeobecně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen v ústředí a k tomu uměním
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Allosti revidov-
ány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím a ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, lacině a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukádku franko
se zasílám.



Chudším kostelům mohu splácet i za tříštek.

Sta odporuční a čestných uznání po ruce.

Prostím veledůstojnému duchovenstvu o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 20. ledna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akc. kapitál: K 15.000.000 Res. fondy: K 2.500.000. FILIALEKY: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí všechny bankovní, směnárenské a bursovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí a cement.
--	--	--

U nás.

Po rozbití smířovaček zavládla v naší zemi bezradnost a to tím větší, že většina Němců neprojevila ani trochu dobré vůle ku smíru. A ustoupit Němcům jen dost málo, znamenalo otevřítí volnou cestu nejspupnějšímu dalšímu požadavkům německých radikálů. Bienenrth sice nové ministerstvo sestavil, ale důvěra vlivných diplomatů království Českého v kabinet Bienenrthův klesla více než dříve. Do Vídně tedy nemohli Čeští patřiti s nějakými reálnými nadějemi. Ocitli jsme se u nás v tak mrazivé krisi, jaká již nebyla celá desetiletí.

V tom se vyskytly pověsti, že místodržitelem království našeho stane se František hr. Thun. U nás uvítány zprávy ty většinou sympaticky. Ovšem soc. demokraté, židé a stoupenci Wolfovi spustili proti Thunovi ostrou palbu; to však jest nejlepším důkazem, že se Thuna bojí a že tedy nemáme příčiny na Thuna pohlížeti škarohlídě.

Dne 17. t. m. vydáno císařské rozhodnutí, jímž Fr. hr. Thun k návrhu ministra vnitra jest jmenován místodržitelem v království Českém.

Nový místodržitel narodil se 2. září 1847. Studoval na vídeňské universitě práva a pak zemědělství. R. 1872 věnoval se správě rozsáhlých rodinných statků. V mládí sloužil též u 14. dragounského pluku. R. 1870 zvolen do říšské rady jako kandidát českého konservativního velkostatku. Od r. 1881 zasedal právem dědičným v sněmovně panské. Za dvě léta stal se v téže kurii poslancem v sněmu českém. Pro nás jest významno, že 6. října 1888 vyslovil sjevně na českém sněmu zásadu národnostní rovnoprávnosti.

Dne 4. září 1889 stal se poprvé místodržitelem království českého a podržel křeslo to až do 18. února 1896. Dne 7. března 1898 stal se ministerským předsedou, leč již 2. října 1899 podal demissi. Přes to však byl v politickém životě dále neúnavně činný — zvláště na sněmu českém a ve sněmovně panské.

Tudíž jest patrné, že Thun prošel velikou a pestrou školou politickou a že má zkušenosti i z jiných oborů. Jestliže již dříve nebylo žádnou slasti rovnati v Čechách dva rozdílné národy, jest právě nyní nejobtísnější úlohou zastávati dobře v naší zemi úřad náměstka císařova. A kdyby přišel člověk sebe lepší vůle, neschůze nic, jestliže by postrádal veliké diplomatické vyškolenosti. V nynějším rozháraném stavu, kdy tonoucí i stěbla se chytají, sluší tudíž vřele, že místodržitelem se stal politik znamenitě zapracovaný, který zemské poměry výborně zná. Dlouholetá praxe může mu býti nejlepší radkyní pro budoucnost.

Na Thuna v době mladočeského radikalismu bylo velice naříkáno. Právě v době, kdy byl místodržitelem, došlo k osudnému procesu

s Omladinou, k pozdvižení českého li u pražského proti buršákům a Němcům vůbec. Ovšem víme, že by se v případě opačném bylo postupovalo proti Němcům jistě mírněji než proti rostrpeným Čechům. Lze však všechnu vinu svalovati na Thuna? Mladočeši, kteří v době Thunova místodržitelství byli předními a rozhodujícími tlumočníky našeho národa, ostrým radikalismem sami naválili mnoho nesnází. A že v té době jejich radikální a neplodná horečka pokazila přemnoho, to přece doznal později sám nynější vůdce Mladočechů dr. Kramář. Jestliže konservativní Thun byl v prudkém boji s mladočesko-pokrokovskými poblaváry, neznamenal to přece, že jest proti českému národu vůbec. A také Thun kulturnímu českému snažení prokázal cenné služby.

Ostatné jaká byla politická situace tehdy a jaká jest nyní? Tehdy Thun-Badeni a ještě do nedávna Coudenhove Bienenrth. Mladočeši nestačili na úkol velice širokého slohu, jež si vytkli. Jestliže vypudili z křesla Thuna, padl na druhé straně šlechtitný Badeni nátlakem řvavých Wolfů. Jakou dvojici by si vybrali raději Mladočeši nyní? Na to odpovídají sami tím, že Thuna posazují mnohem střízlivěji a sympatičtěji než před patnácti lety.

Nyní přestávají všechny romantické náhledy a rozběhy. Skutečnost jest tato: Němci smířovačky zemské svévolně rozbili a smířiti se ani nyní nechťejí, ať již české poselstvo mluví hlasem andělským či hromovým. Bienenrth nám přítelem není a jisto jest, že říšská rada bude tělesem nedůživým potud, pokud nedojde u nás aspoň k vážnějšímu národnostnímu kompromisu. A nejhorší národnostní krise v království našem nese nebláhé následky netoliko pro Čechy, ale i pro Němce. Ti však se podobají onomu závištlivci z bajky, který chtěl býti oslepen na jedno oko, jestliže jeho druhovi budou vyloupeny oči obě. Jest potřeba tudíž ruky energické a velice zkušené. A taková ruka jest Thunova. Do soutěsek, do nichž nás vhnějí Němci, Thun nás nikdy zapuditi nechťejí. A mluví-li se o zvláštním poslání nového místodržitele, o rozmnožení jeho moci, pak nutno vyznati, že jest nezbytnou podmínkou, aby Thunovi byla popřána větší samostatnost, má-li skrotiti Všeněmce.

Nepomůže-li Thun, pak od Bienenrtha tím méně lze něco prospěšného čekati. Hlavním posláním Thunovým jest národnostní smír v Čechách. Němci ovšem protestují proti Thunovi plným hrdlem, protože tímto vymazleným ani Bienenrth se nelíbí. Již také 17. t. m. v říšské radě Wolf opovídal prudký boj samému Bienenrthovi. Kabinet dle něho jest přesunutím sil v neprospěch Němců. Prý smířovačky rozbila nedůstupnost česká. Jmenování Thuna místodržitelem prý oživuje ihned v Němcích vzpomínku na dobu, kdy německý národ vedl nejvážnější boj proti ministerstvu, které chtělo Němce zašlápnouti. (!) Strana Fečnickova vyhradí si ve všech otázkách, v nichž bude dotádováno jejího souhlasu, úplné volnou ruku. Wolf prohlásil též co nejurčitěji, že jeho strana nedá své hlasy resortům, jež byly obsazeny způsobem, přivodivším změnu v poměru sil. Nyní nastává otázka, coik poslanců za sebou skupina Wolfova strhne. Tu právě nastává vážná úloha hr. Thuna, který má tolik konnexí. Thun dovedl ve Vídni německé obstrukci dlouho čeliti, jest vůdcem pravice v panské sněmovně. Poměry se kaboní, ale právě taková doba jest příležitostí k mistrné zkoušce státníkové a k uplatnění promyšlené energie. Kéž Thun jako rakouský vlastenec nalezne nejlepší cestu k důkladné porážce těch Němců, kteří bojují okázale zvláště poškozování našeho národa proti živlům státotvorným!

Poznámky k řeči Nathanově.

Křesťanství a svoboda.

Nejklasičtější místo „řeči Nathanovy jest ono, kde zdůrazňuje, že „on Nathan má čest zastupovati mocí svého úřadu třetí Řím (pokrokový), který od druhého Říma papežského liší se tím, že touží po bratrství všech a je mstitelům šlapané svobody svědomím!“

Tento passus v řeči Nathanově vzbudil v srdci každého obdivovatele smavé, krásné Italie, věčného, památného Říma trpký úsměv. Semita Nathan hrdě prohlašuje sebe za reprezentanta třetího Říma, toužícího po bratrství všech národů — Nathan — kost z kostí těch, kteří chtěli zabiti Pavla, když prohlásil, že i národové do království Kristova povolání jsou; krev z krve těch, kteří jako těžké okovy věsili se na ruce církve, když rozvazovala pouta otroků a hlásala svobodu synů Božích; potomek těch, kteří v dobách zlých utíkali se pod ochranný plášť církve, hájící svobodu jejich vyznání a v době své moci zabíjející fanatický boj proti své bývalé ochránkyni, ovládající svým kapitálem tělo i ducha moderní společnosti.

Nic nemohlo tak zkompromitovati v očích myslící Evropy nynější pokrokový Řím a otevřítí zrak i méně chápavým, jako prohlášení semity Nathana: „Jsem reprezentantem protipapežského Říma!“

Nathan přilíh jasně a sebevědomě prohlásil, odkud vychází nynější „protiklerikální“ kurs — a měl dosti semitské smělosti, aby dějinnou skvrnu svého plemene vrhl ve tvář křesťanství a sám zahalil se v toga bratrství národů, jež vybojovala církev — proti ponanstvu i židovstvu!

Tažme se dějin, kdo větší právo má mluvit jako reprezentant bratrství národů? Semita Nathan, zástupce zednářského Říma, či papež, zástupce Říma křesťanského?

Křesťanství prohlásil bratrství a rovnost národů, když pravil apoštolům: „Jdouce do celého světa, učte všechny národy!“ Křesťanství zavrhu zásadu, že je část lidstva přirozeně určena k porobě, že poroba je přirozeným zákonem. Všichni lidé jsou potomky jednoho prarodce, tedy bratři, všichni obrazem Božím, povolání v církev a v ní všichni jsou údové jednoho mystického těla Kristova. „Ta již není ani žid ani pohan, není služebník ani svobodný, není muž ani žena, nebo všichni jedno jsme v Ježíši Kristu“ (Galat. 3, 28).

„Všecky ctěte, bratrstvo milujte!“ prohlašuje sv. Petr (I. Petr 2). Cti lidí, poněvadž jsou lidé, poněvadž i za ně dal Syn Boží svou krev. Církev naukou, že všichni mají společného Otce a že tudíž jsou bratři, zasadila smrtelnou ránu nenávisti mezi národy a rozlomila pouta otroků.

Zásady církve o odstranění otroctví vyhlásil Pavel Allard v díle „Křesťanství otroci od prvních dob církve až do zániku římské vlády na západě.“ (Vydáno v Paříži 1900 a počteno francouzskou akademií věd.)

Co praví o otroctví antickém? „Lid neměl většího nepřítelě než otroctví“ (Str. 6).

A kdo osvobodil lid od jeho největšího nepřítelě? Allard dokazuje: Byla to církev. Jen některé doklady z díla jeho, aby jasně vysvitlo, že slovo „bratrství“ v plném slova významu vysloveno a v život uvedeno bylo křesťanstvím — křesťanským Římem, jehož říza poskvrněna semitou Nathanem.

V osvobození otroků třeba rozeznávati dva stupně: svobodu osob a svobodu práce. První je řádu mravního, druhá je odvislá od řádu ekonomického a politického. Můžeme tvrditi, že první byla téměř úplná křesťanstvím sjednána, nebo při nejmenším zcela připravena před druhou polovicí 6. století.

To bylo dílem křesťanství. Jeho vlivem přestával býti otrok věc: nabýval jednoho práva lidské osoby po druhém. Ve společnosti náboženské m.

»OBNOVU« V PRAZE

dotati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

ihned všechna práva od podléhu hlášení evangelia. V civilní nabyval jich poněkud dle toho, čím více duch křesťanský unikl do zákonodárství. Propasti, která vřede dělila otroka od člověka svobodného, nebylo v církvi vůbec.

Otrok v očích církve byl úplně roven svobodnému a byl věra za to vděčen a dovedl to ocenit. Vždy, kdykoli se křesťané měli přiznat k víře, přišel i otrok a krev jeho mísila se s krví svobodných. Z úst otroka slyšíme hlas svědomí, důkaz svobody mravní! Umírají za víru, za čistotu! — V církvi, kde nebylo sociálních rozdílů, skládány hymny na počest těchto obětí a u hrobů jejich k velikému podivu pohanů vidíme klečeti věřící všech stavů před hrobem, oltářem — otroka mučedníka.

Konečně připravila církev zákon otcovství dvojím způsobem: potíráním luxusu a odstraňujíc propast, kterou způsobilo pohanství mezi otrokem a svobodným tím, že pokládalo práci tělesnou za nedůstojnou. Církev získala práci čest příkladem Ježíše Krista, apoštolů, prvních biskupů a klérů. Práce přestává být nedůstojnou, ponechanou otrokům, a pracují i nejvznešenější. — Svobodní s prací se smířili, a tím není již největší překážka k budoucímu odstranění otroctví.

"Všeho toho", dokládá Allard, "dosáhno bez vspourey, bez válek, pouze na základě křesťanských zásad, výsledkem přímé akce církevní v této periodě. Vše bylo doplněno a potvrzeno zákony, které inspirovala církev císařům po obrácení Konstantinově."

Když Konstantin zakáže vypalovati odsouzeným zrak, "kde je obraz krásy boží"; když ze státní pokladny i ze svého privátního majetku dává opatřiti výživu chudým rodinám, aby tak předešel pohazování a prodávání dětí, když prohlásí, že pán provinil se vraždou a bude potrestán, zavíná-li špatným zacházením smrt svých otroků; když prohlásí, že otrok bude svoboděn, požádá-li za to klerik; když zakáže oddělovati rodiny otroků a prohlásí svědomí otroka svobodným, "ať je křesťanem nebo ne" — tu krásný tento směr zákonů jeví se nám jako zářný triumf ducha křesťanského.

Týž duch jeví se i v zákonech Konstantinových, který dovoluje kleru a věřícím osvoboditi otroka, byl-li od pána zneuctěn. Zákony Theodosiovy prohlašují za svobodné všechny, kteří byli prodáni do otroctví svými otci a tak splňují požadavek círk. otců a koncilů. Theodosius II. dovoluje zneuctěným otrokům hledati ochrany u biskupův, by byli propuštěni na svobodu.

Jediný se vladař IV. st. ničeho ve prospěch otroků neučinil — Julián Apostata (odpadlík — přítel a miláček Židů — vzor a předchůdce syna Heliova). Jsa pln pohanských přesudků, mluvil o nich s antickým pohrdáním.

Za Justiniana dosáhl křesťanský směr zákonodárství vrcholu. Únos otrokův trestán právě tak jako žen svobodných, otroctví za trest odstraněno, státně uznán sňatek otroka se svobodnou. Zákony Justinianovy netýkají se toliko ochrany osoby, svědomí a cti otrokovy, nýbrž činí je také účastnými občanských práv. Stanoví četné podněty a příčiny, na jejich základě otroci osvobožování, propuštěným dána též hodnost, jakou měli svobodně zrození. Děti osvobozených rodičů nabývají práva nástupnictví, nikoliv pán, třeba se narodily ještě v době, kdy rodiče byli otroky. Senátorům dovoleno bráti si za manželky osvobozené otroky. Prohlášena svoboda všech pohozených dětí, třeba i původu otrockého. Vstup otroků do kleru a do klášterů povolen bez formálního souhlasu pánova, ano někdy i proti vůli jeho.

Zákony dané v první polovici 6. stol. dýšejí láskou k otrokům a ošklivostí před otroctvím "touto barbarskou institucí, odporující přirozenému právu", jak je nazývá Justinian. Jsou to slova, ozvěna těch, jež pronesli Otcové církve v IV. stol., důstojná slova, jimiž končí se období římského práva.

P. Allard dokládá: "Všechny dobré prvky, všechna zlepšení, svedená před 6. stol. pro slavo otroků, byla provedena pouze silou křesťanství, které, dlouho samo bojující s římským právem, vytvořilo nové právo, proniklé duchem evangelia, jež je mocným a poučným prostředkem pokroku."

Byla to tedy církev, křesťanský Řím, Nathanem tak potupený, který osvobodil osobu otrokovu a přikl k ní práva a postavení, bez nichž svoboda práce nebyla by se mohla provést! Učinila tak bez násilí, bez revoluce, jediné mravní silou svého božského poslání, majíc proti sobě celý pohanský svět. (Pokrač.)

Z interpelace poslance V. Myslivec, Šachla a soudruhů, podané v poslední schůzi rady říské r. 1908 vasedání předvánočním, vyjímáme: "Pověstí lidé stojí v řadách našich nepřítel, musí být helem českého obyvatelstva: Ni jediný kádr lidových obchodníků! Jako doupatím morovým vyhubíte se lidovským obchodem! Zradu na svém národně páte křesťan, když kupuje u žida!"

Politický přehled.

Ministerstvo Bismarckovo představeno se posl. sněmovně 17. t. m., kdy se táž po vánočních prázdninách sešla. "Uvítal" ho zvlášť posl. Wolf, že byli jmenováni dva Slované ministři a pak bouři výčitek ho zahrnuli čeští radikálové, kteří hlavně vinili vládu ze spoluúčastenství na podvodech, které byly páchany při sčítání lidu v zemích českých a Dol. Rakousích. Programovou řeč bar. Bismartha přerušovali stále čeští a něm. radikálové. Bar. Bismarck spustil zase starou známou o nestrannosti co nejsvědomitější, že bude se starat o konsumenty i výrobce, Poláky pohladil slibem o splavnění jejich řek, nejdražším dítkem že mu však zůstane i nadále česko-německé vyrovnání. Úkolem vlády jest vyříditi státní nezbytnosti: bankovní předlohu, kontingent nováčků, vládkou práv. fakultu a rozpočet na r. 1911. Na další nezbytnosti lidové: soc. pojištění, branný zákon, sanaci financí atd. sotva se odváží se svou většinou.

Poslanecká sněmovna v práci. Po programové řeči Bismarckové předseda Čes. klubu dr. Fiedler podal návrh, aby o vládním prohlášení provedena byla debata, ve které by zároveň proneseny byly stížnosti na velké nesprávnosti při sčítání lidu. Při hlasování zamítnut návrh Fiedlerův všemi hlasy proti hlasům Čechů, Jihoslovánů, Rusů a něm. radikálů. Něm. socialisté hlasovali proti, kdežto čeští socialisté vyšli ze sněmovny. Tak došla vláda prvního vítězství. Po hlasování zahájeno první čtení rozpočtu. Dne 18. t. m. dr. Fiedler dokazoval v řeči své, že politika i taktika jednotného klubu Českého zůstala touže, ježto ani v ministerstvu ani ve vládní většině nastala žádná změna na prospěch Čechů. Necht vláda při nynějším sčítání ukáže svou nestrannost a všechny podvody tu opraví, pak uznají i čeští poslanci její vychvalovanou nestrannost. Dokázal dale, že byla to jen politika a taktika Němců, která česko-německé vyjednávání zmařila.

Slovanská Jednota bude prý znova oživena, ježto Slovinci za jistých podmínek ochotni jsou k obrození Slov. Jednoty. Tomu však nesvědčí řeč dr. Kreka, který ve Slovinském klubu otočil na Čechy, ježto prý rozbili Slovanskou Jednotu. Rozbití její jest prý přímou výzvou pro Slovincy, aby šli svou cestou a politiku volné ruky zachovali si jak vůči Čechům tak vůči vládě a ostatním stranám.

Poláci jsou zase na koni. Polský klub má podporovat politiku nynějších polských ministrů. Předsedou polského kola zvolen divoký demokrat dr. Lazarski, advokát, který dosud nijak nevystupoval politicky do popředí.

Panská sněmovna 17. t. m. schválila ve 3. čtení předlohu o zákazu noční práce žen s platností od 1. srpna 1911.

Finanční tisk v Berlíně. Českém projevila se též výpověď, kterou dostal personál (200 osob) zemského inspektorátu pro vybírání pivní dávky.

Vražedný útok ve francouzské sněmovně. Dne 17. t. m. vypáleny ve francouzské sněmovně s galerií 2 rány z revolveru. Zasažen byl ředitel chudínek v ministr. vnitřní Mirman, ačkoli rány platily minister. předsedovi Briandovi, jak se chybný útočník Gizolme sám přiznal.

Zmátky v Portugalsku neustávají. Až jest stávka železniční v Lisabonu skončena, jest situace nadále vážnou. Stávka železniční skončila hlavně nátlakem obyvatelstva, které následkem stávky trpělo nedostatkem potravin. Mezi stávkujícími a obecnostem došlo i k bojům. Vedle želez. zřízenec stávkovali i dělníci v plynárnách. Ve venkovských městech portugalských jest dělnictvo s chováním vlády nespokojeno. Také se mluví o agitaci prince Don Miguela z Braganzy proti republice. K tomu ještě portugalské záložníci zdráhají se uposlechnouti rozkazu mobilizačního.

Zprávy organ. a spolkové.

Slezské Předměstí. V nádražním hostinci p. V. Spryňara konala se dne 15. t. m. veřejná členská schůze "Sdružení katolické mládeže" za účastenství hojněho jak členů, tak i jiných hostů. Začátek učiněna o 7. hod. večerní a jako první řečnice vystoupila sl. Čermáková, která promluvila "o povinnostech katolické, české mládeže k víře a vlasti". Poutavá a věcná přednáška slavnice zaujala pozornost všech posluchačů; všeobecně se líbila a odměněna hlučným potleskem. Zvláštního usazení zasahuje sl. Čermáková, že v týž den přednášela na katolické schůzi v Černilově, odkud přišla k nám přednášet do schůze naší. Sl. Čermáková vyvinula se za první rok svého působení ve výbornou řečnici, která jistě získá mnoho naší dobré věci. Po řeči slavnice rozvedl

hlavní její myšlenky dle místních a časových potřeb velice oblibený, mistraým vysvětlením poměru a milým humorem vynikající řečník vldp. Filip Jan Konečný, farář a biak. sekretář v Pouchově, jež po upřímném, rovněž hlučném potlesku sdružených schůzi v nejlepší pořádku jakožto předseda ukončil. Na schůzi této bylo viděti hojně mládeže ze Slezského Předměstí, která zajisté krásnými přednáškami posilněna, stane se pevným činitelem naší místní organizace. Posluchači aspoň všichni (mezi nimi přesporní i nečlenové) odnášeli si z této schůze pěkný duševní požitek. Těšíme se na brzkou schůzi katolické politické jednoty na Slezském Předměstí.

Černilov. O řádné valné schůzi kat. Jednoty dne 15. ledna t. r. řečnila zde slečna Hana Čermáková z Týniště n. Orli. za velikého účastenství členů, členek i posvaných hostů. Přednáška s velikým zájmem byla sledována a dosud o tom se mluví, jak výborná řečnice lidovým způsobem, jasnou výřečností a nevšedním přednesem dovede rozhoviti. Díky srdečné! — Dle bohaté jednatelešské správy, již přednášel vlp. Petrásek, náš zasloužilý jednatel, byl opět minulý rok na přednášce přebohatý — všech konalo se 24. Časopisy odebíraly se u větším ještě počtu proti roku minulému, ušlechtilé zábavy a poučná divadla přispívala ku povznesení. — Pečlivému p. pokladníkovi s díky za obětavou činnost uděleno absolutorium. — Po volbách ustavil se i výbor a jest vše na malé změny při starém. — Zdať Bůh!

Katná Hora. V neděli na Jména Ježíš obhřívána valná hromada katolické jednoty sv. Vojtěcha v místnosti "Na Poště". Předseda p. Fr. Pospíšil, uvítav počtem 60 přítomné členstvo, zahajuje proslovem valnou hromadu. Povstáním projevona pieta k zemřelým členům v minulém roce. Zároveň projevona povstáním dik nepřítomným dp. Paphamovi za sloužení máj sv. v roce 1910 a duchovnímu rádeci dp. Zuzánkovi. Nato čtení protokolu o minulé valné hromadě, který schválen a jednatelešská zpráva. Obě správy se zájmem sledovány a poněvadž námitek nestávalo, schváleny. Jednatelešská zpráva stručně a sevrubně osvětlila činnost usazení hodozu jednoty. Pokladní zpráva výmluvnými číslicemi přesvědčila nás, že vedení spolku jest v rukou svědomitých a obětavých činitelů. Při 179 členech, včetně přispívajících, vykazuje příjem na přispěvčích a zápisném 948 K 1 h, na úrocích 8554 K, splacením obnosu od zábavního odboru 100 K a různých jiných příjmů celkem s vkladem v měst. spořitelně 1263 K 25 h po odečtení výdajů a to 391 K na podporách v nemoci, 50 K pohřebného, 53 K 80 h na dary a 42774 K na správní výlohy. Mimo to podniknuta sbírka ve prospěch postavení sanatoria pro choroby plicní. Vynesla slušný obnos 142 K, který byl svému účelu ihned odveden. Referát o činnosti zábav. odboru přednesl dp. Mašina, který ukončuje došlovem, by členstvo bylo si vědomo, jakou obrovskou práci odbor ten za uplynulý rok vykonal, prosí, aby snahy odboru byly co nejvíce podporovány. Zábavní odbor pořídil v uplynulém roce jevitě a dekorace v ceně přes 600 K a udělil vedle toho dary v obnose 190 K. Zpráva knihovny vzata jako správa domácího správce s povděkem na vědomí. — Nasledovaly volby funkcionářů. Volby tyto nepřinesly nic nového, což lze jenom vítati; nepochybujeme totiž, že zapracování a osvědčení pracovníci opět své služby věnují dobrou celého spolku s vědomím, že vykonávají značný kus národohospodářské práce. Zvolení volbu téměř všichni přijali. Dlužno vítati také myšlenku založení fondu pro zbudování vlastního krbu — vlastního domu. Fond obnáší dnes 22 K. Kéž najde se hojně přiznivců, kteří dlo to pomohli by nám uskutečniti. Za duchovního rádece byl opět náš milovaný dp. Zuzánek zvolen. Nato předčítány dopisy a vyřizeny. Honorát sluhovi zřýšna na 125 K. Ku konci správy této připojujeme se k závěrům p. jednatele: "Necht skvělá a roste jednota v utěšeném rozvoji!" Tož všude tedy k nové a plodné činnosti! Zdať Bůh!

Dobruška. Skupina křesťansko-sociální mládeže v Dobrušce sešla na Nový rok se zdařilým úspěchem vánoční spěvohru "Narození Páně." Účinkující členové i členky svým vystoupením úplně uspokojili, o což největší zásluhu má vádce org. ml. dp. Buřil, kaplan, který s nevšední obětavostí výevik hry řídil a výtečným dirigentem se osvědčil. Pravým požitkem bylo naslouchati hubbě zpěvy doprovázející, kterou naši obětaví páni nám připravili. Jest si jenom přáti, aby podobných hubdebuch požitků bylo více. Ve sboru andělů poznali jsme opět známé nám dámy spěvačky. Dne 8. ledna táž hra opakována byla pro školní mládež, s týž zdařilým úspěchem za přeplánné místnosti mládeží i obecnostem. Návštěva tak velká je neklamným znamením, že organizace ml. křesť. soc. též se u obecnosti oblibě. Rodičové členů i členek jsou přesvědčeni o morálním prospěchu svých dětí a proto rádi svolí ku vystoupení do této organizace. Organizace, jeouc dobře vedena, vyvíjí sdárací činnost a to jest trnem v oku různým přítelům s řad nepřátelských. Tepou ji dosti často v "Pekrkonošských Rozhledech." Důkaz to, že jim není po chuti a že by raději viděli, aby se v organizaci spalo. Té radosti jim naše mládež nedopřeje. Ona má lásku i chuť ku práci, o kteréž je pře-

svědčena, že slouží jí ku cti a jest jí zároveň ku prospěchu. Jen tak dále pokračuj, mládeži milá, sestav pracovatí horlivě o svém sebevzdělání a snilechtění, k radosti rodičů, duchovních rádců i všech těch, kdož jsou přáteli mládeže. Činnosti dále: „Zdař Bůh!“ Jeden z pozorovatelů.

Závratce u Remova nad Doubravou. Ze všech šestí odboček sdružení katolické mládeže na osadě Ronov nad Doubravou zůstalo naše sdružení poslední, než se odhodlalo také uspořádati divadelní představení. Stalo se tak konečně v neděli dne 8. ledna v hostinci p. J. Horáka. Na poprvé dávána hra „Zmatek nad zmatek“ o 5 jednáních od Aug. Šl. Kotzebue, již přeložil J. L. Turnovský. Souhra podána s nevšední elegancí a rutinou. Žádný nevěřil, že ochotníci jsou po prvé na prknech. Bylo by sbytečno podávati charakteristiku jednotlivců. Jedním slovem hrála naše milá mládež roztomile. Mluva uhlazená, pohyby nenucené. Nepřejeme si nic jiného, než aby každá následující hra takhle dopadla. O návštěvě obrovské svědčí příjem 180 korun. Těšíme se, že nás naši čilí pracovníci opětně nějakým pěkným kusem v době příští pobaví. Všem co nejserdečněji k úspěchu blahopřejeme. Zdař Bůh!

Mladotice u Remova n. Doubravou. Sdružení katolické mládeže v Mladoticích sešlo na den sv. „Tři kráží“ v místnostech p. Petra Šauera divadelní představení „Černý kříž v lese“; obraz ze života vesnického ve 4 jednáních od M. Peškova. Účinkující vesměs vynikli pilným nastudováním a dokonalým pochopením děje. Jak roztomile si počínaly služka Nanyka, Mařenka a Verunka. Naproti tomu vážnost Barušky a smutek Voršily dodávaly velkou kontrastu. Přejeme další činnosti hojného zdatu volající Zdař Bůh!

Záboř m. L. Lidový křesť. sociální spolek zdejší pořádal dne 8. ledna t. r. divadelní představení. Bylo to první vystoupení našeho spolku na jevišti. Zvolen kus „Paní revírnická a její Tony“ od Boguera. Přes všechny překážky, které se nám v cestu stavěly, přece jsme triumfovali. Každý čekal, jaká bude návštěva. Není divu! Vždyť jsme hráli my „černí“. A dopadlo to znamenitě. Sál byl plný, přes 220 osob (dle účtů prodaných lístků) pozorovalo naše první vystoupení. My jsme nikomu nevnucovali lístky, měli jsme jen předprodej, a hle, prvé a druhé místo vyprodáno až na několik čísel již předem. Vybralo se 96 K 60 h. Na zábořské poměry úspěch zajiště krásný. Co se týče souhry, musí uznati každý, že kus účinkujícími byl sehrán ladně. Uvážíme-li, že onen kus byl dosti těžký, a uvážíme-li dále, že mnozí účinkující poprvé stáli na prknech, můžeme jen říci, že vedli si statečně a jistě. Každý účinkující měl úlohu svoji nastudovanou dobře; svléstí slečny musíme pochváliti. Kdybychom měli rozhodovati o tom, komu náleží palma celé hry, věru těžko by se dalo rozhodnouti. P. nadlesní (p. Vamberky) vkřikl se do své úlohy velice zdařile. Počínal si jako pravý revírník, úloha jeho byla těžká. Byť přisýl a zároveň přitom dobrákem není tak lehké. Provedl svoji úlohu znamenitě. Díky mu! Jeho příchod (sl. Tonička Šancova) ve své dlouhé úloze nás přimělo překvapila. Hrála jistě a plynule. Vše potlesk jí byl jistě odměnou velkou. A co máme říci o jejích divoškách sl. A. Lázníkové a sl. B. Kopákové? Svým srdečným smíchem nás velice pobavily. Dovedly se bystře vřít do svých úloh. Vše to bylo nějakého smíchu! Třetí dcera „Tony“ (sl. A. Poláková), jež měla vážnou úlohu, provedla ji velice zdařile. Rovněž nás překvapila sl. A. Poláková, která, ač poprvé hrála, připravila nám krásnou chvíli; hra její byla velice zdařilá. Těž její dcery Mici (sl. A. Špryncová) a Flora (sl. K. Šomerádová) provedly své úlohy velice zdařile, s pravým pochopením a srdečností. Rovněž p. Dušek, p. Kačer, p. Polák Ferd., p. Polák Oldřich, p. Vaněk A. a p. Skalák drželi se statečně. Každý z těch páni i v těch menších úlohách byl na svém místě. Všeobecně hra se líbila všem, až na nějaké výjimky, o kterých netřeba se rozepisovati. Velikou zásluhu v této hře má sl. Božka Kovářová, ind. náčelnice, která, ač churava, přec obětavě se starala o souhru tohoto kusu. Vše jí také všichni poslouchali. Vzdáváme slečné srdečné díky. Nelčené díky patří pánům nečlenům, kteří, ač byli srazováni, přece s námi hráli. Byli nám vítáni. Dále děkujeme našim členům a všem, kteří nám přišli vstříc a prokázali nám dobrou službu. Režii měl. P. Herman. Zdař Bůh!

Semilý. Dne 26. prosince 1910 a dne 15. ledna 1911 přednášel ve schůzi pořádané místní odbočkou všeoborového sdružení křesť. dělnictva vldp. Ant. Láš, farář z Lomnice nad Pop. o své cestě do sv. Země. Oba dily přednášky byly od četné shromážděných s největší pozorností vyslechnuty, ježto vldp. farář přednášel velice poutavě, zajímavě a zábavně. Všichni byli jeho přednáškou i co do obsahu uneseni. Přednášel o místech nám všem drahých, na nichž žil i trpěl náš Spasitel. Doufáme, že tato velice příjemná a poučná přednáška nemalo přispěje k tomu, by v lečterém snad již vlažném srdci znova byla oživena víra v živého Boha. — Děkujeme upřímným „zaplat Bůh“ vldp. faráři nejen za jeho láskyplnou ochotu, se kterou nám dvakrát přednášel, nýbrž i za jeho nezištnost, která mu nedovolovala od nás

nějaké náhrady za značné výlohy, a cestou z Lomnice do Semli spojené, přijati. Zvláštní dík vzdáváme mu za milé, nám darované upomínky. Dáváme, že na obou přednáškách, k nimž byl vstup úplně volný, sebráno bylo 50 K na novostavbu zdejšího farního kostela, které byly svému účelu ihned odevzdány. — Dovolujeme si všechny bratrské organizace a jednoty na velmi zajímavé a poučné přednášky vldp. Ant. Láše upozorniti.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi dne 16. ledna 1911 učinila tato usnesení: Za věnování obnosu 12 K ve prospěch místních chudých jako novoročního daru c. a k. dvor. továrnou hudeb. nástrojů fy V. F. Červený a synové vzdají se díky. — Městské divadlo Klicperovo propůjčeno k uspořádání přednášky p. insp. L. Weignera, spojené se světeln. obrazy, na den 26. ledna t. r. a divadelního foyer k uspořádání výstavy prací akad. sochaře F. Fabiánka na dny od 1.—12. února t. r. měst. přím. museem. — Jmenování zástupce zdejšího Z. Ú. U. do místní školní rady, p. c. k. dvor. továrníka Jar. Červeného a správa farního úřadu v Pouchově odobrem stavu hrobky p. Ar. Bradyho na hřbitově pouchovském vzaty byly na vědomí. — Vzhledem k tomu, že obecní mostní váha je pasivní, upraví se vázné poplatky přiměřeně k poplatkům za vážení na obecní váze v městech okolních a sice: 1. od zvažení povozu do 15 q těžkého 30 h, 2. od zvažení povozu přes 15 q těžkého 40 h (vážení tary v to počítaje), 3. od zvažení povozu, který na váze nebyl 20 h (poplatek tento se při vážení vozů s nákladem odpočítá), 4. od zvažení 1 kusu dobytka velkého 20 h. — 5. od zvažení 1 kusu dobytka malého 10 h. — Ježto p. Josef Michálek, železník, dosud neodstranil střiznou jím bez povolení prkennou střechu na dvorku svého domu čp. 83, nařídí se bezodkladně odstranění této a opis protokolu a nařízení dodá se místnímu vojenskému velitelství. — Proti střizení skladiště pro 12 hl libu v továrně na nábytek p. Nevyhoštěného nebude číněno námitky, budou-li splněny podmínky, stanovené c. k. okres. hejtmánstvím. — Zamítnutí stížnosti p. J. Novotného, stavitele zde, do prodeje stav. parc. č. 11 v bloku XV. p. J. Jiroutovi, okresním výborem, vzato na vědomí a bude intimováno p. stěžovateli. — Pro vodní reservoir na „Kozince“ objedná se nový registrační vodoznam a za účelem zlepšení osvětlení ve třídě Pospíšilově provede se komise na místě samém. — Panna J. Keclíková povolí se překročení polic. hodiny v jeho hostinci v domě čp. 79 za obvyklých podmínek. — Městskému zastupitelstvu postoupí se žádost Karla Matějčka o udělení nadace Tomkovy za školní rok 1909—1910.

Výkaz činnosti a peněžního obrátu c. k. poštovního a telegr. úřadu v Hradci Králové I za rok 1910. Doporučených psaní podáno 113 233, doručeno 112 332. Peněžních psaní a balíků podáno 89 027, doručeno 96 456. Poukazek podáno 43 611 (na nichž vepsán obnos úhrnem 2 294 494 K), doručeno 58 344 (s obnosem 2 532 201 K). Poštovních příkazů došlo 1 118 (suma 84 879 K), vyplaceno 494 (29 677 K), vráceno 624 (55 202 K). Do poštovního spořitelny vloženo na 64 026 slož. lístků 8 488 836 K, vyplaceno na 7 888 poukazek 3 629 695 K. Peněžní obrát u pokladny 32 390 537 K. Telegramů podáno 17 423, doručeno 18 543. Telegramů došlých a dále podaných 18 547. Při telefonu (139 stanic) bylo rozhovorů meziměstských 21 728. Depesí podáno 9 387. Dobírek došlo 9 462. Dle podacího protokolu vyřizeno dopisů 5 998. — Peněžní obrát c. k. pošt. a telegr. úřadu nádraží (II) za rok 1910: celkový obrát 7 835 690 K, příjmy 38 938 K, výdání 80 607 K. — Z těchto cifér vysvitá, že agenda v Hradci Králové stále početně stoupá a že by tedy větší rozmnožení úřednictva nebylo žádným přepychem. Zvláště při přijímání složených lístků poštovní spořitelny by měli počátkem každého měsíce býti zaměstnáni úředníci dva. Hradec Král. ježt městem obchodním, obchod mohutní stále, což počta cítí velice markantně.

Ples jednoty katol. tovaryšů bude v Adalbertinu v neděli dne 29. ledna t. r. při hudbě vojenské. Reklamae pozvánek vytizuje p. Eduard Soudil.

Dary. Vědp. kanovník dr. Soukup daroval jednotě katol. tovaryšů 5 K, odbočce Všeobor. sdružení 3 K, spolku „bl. Aněšky“ 2 K. Zaplat Pan Bůh!

Koncert Ševčíkova kvartetta v Hradci Králové bude v sobotu dne 11. února. Na programu je: Glazounov, Kvartett. A moll, Mozart, Kvartett B dur, Dvofák, Kvartett Es dur. Zaznamy sedadel v knihkupectví F. Pišl v Hradci Králové.

Skandinávský sever zastoupen jest pěknou serií obrazů v Panoramě Národní jednoty Severočeské v Hradci Král. za Bílou věží v týdnu od 21. do 27. ledna 1911. Jsou to malebné scenerie břehů fjordu Trondhjemského a Romedalského

ského a údolí Gudbrandsdalského a Romedalského v Norsku, v nichž střídající se daleké obzory, malebná zátíhla a pěkné vodopády budou se každému návštěvníku.

Velký všeoboranský maškarní ples absolventů Čtvrtečkovy taneční školy pořádá se dne 5. února ve dvoraně Adalbertina v Hradci Králové. Přihlášky k nacičení různých tanců, veskeré dotazy a reklamace vyřídí ředitel taneční školy V. Čtvrtečka v Palackého tř. č. 359. a Rad. Vosáhlo, aranžér na Praž. Předměstí v domě p. Kutlíka. Legitimace a prodej vstupenek pod zárukou míčlivosti tamtéž.

Poučení o placení daní. Zdejší purkmistrovský úřad sděluje vyhláškou, že dle zákonů mají se platiti daně takto: a) daň pozemková ve 12 lhůtách, dne prvního každého měsíce předem; b) daň domovní třídní ve čtvrtletních lhůtách, dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října předem; daň činovní a 5%, daň z výnosu číně ve čtvrtletních lhůtách, dne 1. února, 1. května, 1. srpna a 1. listopadu předem (dle nař. c. k. min. fin. na základě zák. z 11. června 1894 č. 110 ř. z.); c) všeob. daň výdělková a daň výdělková z podniků povinných veř. účtování, ve lhůtách čtvrtletních, dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října předem; d) daň důchodová, pokud placení její srážkou se neděje, v pololetních lhůtách, dne 1. června a dne 1. prosince; e) osobní daň z příjmu a daň z výš. služného v pololetních lhůtách dne 1. června a 1. prosince. Kdyby poplatník nezaplatil těchto daní přímých i s přírůžkami fondovými nejdéle ve čtrnácti dnech po uplynutí doby splatnosti, povinen bude platiti úroky z prodlení, přesahuje-li daň za celý rok výši 100 K. Nedoaplaky na přímých daních budou ve čtyřech nedělich od doby splatnosti předepsaným říšením exekucním dobývány. Nestává-li posud předpisu na běžný rok, platí se dle předpisu roku předcházejícího. Přímé daně, pokud se u c. k. berního úřadu přímo platí, lze nejenom osobně nebo důvěrníkem, ale i prostřednictvím pošty a poštovní spříteľny odevzdati. P. T. pány poplatníky žádáme, aby ve vlastním zájmu povinností svým správně a pravidelně hleděli dostáti a vyhnuli se tak event. exekucnímu dobývání a vzniklým z něho nepřijemnostem a útratám. Odpisy, jež se snad v některých případech očekávají, připiší se event. k dobrému. K přijetí plateb na jakoukoli daň anebo dávku vzejnou, jež se u c. k. berního úřadu platiti mají, není žádný ze zdejších berních exekutorů oprávněn, takže by poplatník povinen byl exekutorovi placenou částku znovu zaplatiti v případě, že týž by ji c. k. bernímu úřadu nedovděl.

Česká banka před novou emisí. Česká banka přistoupí v brzké době k vypisování 3. emise svých akcií. Uveřejněná tato poznámka dostala, aby dodane zamluveno bylo od starých akcionářů, hlavně však od nových interessentů na 2000 kusů akcií s příští emisí, což jest tím pozoruhodnější, poněvadž nějaká soukromá vybídka, nebo veřejná vyhláška vůbec se nestala a upisovací podmínky, zejména kurs, jsou dosud neznámé. Skutečnost tato svědčí o vzácné důvěře, již zmíněné kruhy bance, resp. správě její projevují, která naproti tomu vždy se snaží, aby uznání této korektním jednáním ospravedlnila. Zajiště pozoruhodný úspěch v době předsubskribční.

Poplatkový ekvivalent. Zvláštní výstisky nařízení ministerstva financí se dne 10. října 1910 č. 186. ř. z., ohledně přiznání jmění, podlehajícího poplatkovému ekvivalentu, dále ohledně předpisu a placení této dávky pro nové VII. desetiletí (1911—1920), byly již c. k. státní a dvoraní tiskárnou ve Vídni zhotoveny a možno je u c. k. berních úřadů po 20 haléřích obdržeti. C. k. finanční rada Režny.

Česká banka státníka v Hradci Králové převzala výhradní prodej pražského staroměstského hydraulického vápna pro severovýchod. Čechy a poslouží její oddělení pro zboží na požádání nejlevnější nabídkou. Vzhledem k tomu, že jedná se o známku vápna v nejbližších kruzích odborných známou a hledanou, bude zajiště střizení prodejny ve velkém v Hradci Králové uvítáno v těchto kruzích s náležitým zájmem.

Přednáška p. insp. Leop. Weignera „Zájezd do zemí norských“ koná se ve čtvrtek dne 26. ledna v 7 hod. več. v divadle Klicperově. Přednáška rozdělena jest ve dva oddíly; v prvním promluví p. přednášející o Dánsku, Kodani, jeho sochařství a porcelánu, mořských lázních, král. zámčích a Švédsku, Göteborgu pteřích, Norsku, Christianii a jejím okolí, fjordech Bydgb. V oddílu druhém o Šokholm a umělecko-průmyslové výstavě, práce žen švédských, Upsale, Lundu, Malmö, Rajaně, Sasicích, Arkoně, Bergenu, Stralsundu. Promítáno bude na 200 obrazů světelných. Ceny míst: Lože 4 K, křesla a balkon 1 K, sedadla v přízemí 70 hal, na galerii 40 hal, parket 40 hal, parter 20 hal. Studující, studentky, dělníci a vojáci 20 a 10 hal. Předprodej lístků z ochoty převzal p. Fr. Pišl, knihkupec. Přednášku pořádá městské průmyslové museum.

Heřimovec. Dne 12. ledna zemřel zde státem plic Josef Holý, který pil netoliko kofalku, ale i pivní slevky několik dní staré. Roznesla se

ověst, že prý zemřel tím, že se upil, když dva občane přes mřiu do něho alkohol utuli. Leč když 14. t. m. dostavila se soudní komise s lékaři s Jaroměte, uznalo se pitvou, že alkohol nebyl besprctředně příčinou smrti, že pouze nemírné pití usplnilo sánět plie. Ovšem nezřízené pití alkoholu hledalo na zdraví nešťastníka již dříve.

Moderní finančníci. Die taktiky židovské snaží se získati si snadno veliký majetek některými lidé pokřtěni. V posledních měsících několikrát v našem městě všude se vlna varování. Napřed Tylš, potom „Důvěra“, která vlastně se měla svátí „Pověra“. Tylš si objednával i kavalírské insceity, které pak po opětovných upomínkách neplatil. Jeho zásadou bylo: Staré dluhy neplatit a ty nejnovější — nechat sestárnout! — Ale tečně proti takovým umělcům jen slovíčko poděšení! Tito eskamotéři dovedou se brániti jako hadi a znají dobře cesty, jakými lze přivésti pozitivního žalobce i do kriminálu. Jest ještě v čerstvé paměti, jak rudý Kudrnáš přivedl do vězení pozitivního nabince, který se odvážil potřásti rameny nad Kudrnášovým finančnictvím. Když náš pražský dopisovatel oznámil v „Obnově“, jakým finančním umělcem jest pražský Berger, byli jsme nuceni otisknouti lhavou opravu s několikařym: „Není pravda — ale jest pravda.“ A ramena bezpečnosti byla dále klidná, ačkoli náš list smnil se mnohokrát i o jiných uprech chudého lidu. — V pondělí vzrušena královéhradecká veřejnost novým případem. Dva day konal se porotní soud nad známým boháčem Karlem Dixem, zdejším materialistou a jeho pomocníky. U Dixe s jídlem rostla chuť. Ač naby obrovského jmění více finančními triky než krámským obchodem, takže na staré kolena mohl být živ jako hrabě, neopustila ho partikárská povaha. „Mohl starý žid Mantler a dobře se mu vedlo až do smrti — mohl i já,“ uvažoval K. Dix, který dovedl při obstarávání běžných potřeb smlouvat i jako chudý nešťastný baráčník. Leč najednou udeřilo. C. k. krajskému soudu dodána v listopadu m. r. žaloba c. k. státního zastupitelství na Aloise Babasa pro zločin dokonaneho a nedokonaneho podvodu, na Karla Dixe pro zločin spoluviny na podvodu a se sločinu podvodu, Václava Hofmana se zločinu spoluviny na podvodu. Nejvýznamnější osobou mezi žalovanými byl K. Dix, rozený dne 28. dubna 1865 v Semilech, příslušný do Hradce, který měl už předtím soudů dosti, ale skoro vždycky šikovně zvládl nad lidmi pokřivenými, takže si proti němu málokdo troufal. Velice spletité byly cesty tohoto finančníka, jemuž byly nekale čechy druhou přirozeností. Děti neměl a přece shromažďoval vyssáváním abožáků nové kapitály, ačkoli si mohl aspoň v posledních letech odpočinouti. (Dokonč.)

Josefov. (Elektrické osvětlení. Neštěstí.) Náměstí, ulice a většina domů jsou v našem městě již na druhý měsíc elektricky osvětlovány. Na zavádění elektrického světla do ostatních domů stále pilně se pracuje a do jara budou veškeré tyto práce skončeny. — Dne 11. t. m. večer rozšířila se po městě správa, že nešťastnou náhodou zastřelil se mladý muž ve strážním domku ve vojenské zelinářské zahradě v korunách hradeb. Byl to 25letý František Černý, dříve sklepmistr, v poslední pak době vybral z Labe plsek. Navštívil vojnu v zelinářské zahradě, aby prý od něho koupil pistoli. Mezitím co vojna venku rozsvěcoval, pohrával si Černý s jeho služební puškou, v okamžiku vyšla rána, a když se vojna vrátil, spatřil Černého v tratišti krve s prostřelenou hlavou topnou na zemi ležeti. Pronesl ještě slova: „Snad jsem se střelil“ — a za chvíli byl mrtvolou. — Bray na to udělo se zde druhé neštěstí. Dne 14. t. m. ráno odešla ze svého bytu na nákup manželka kočého Lad. Pazderky a když se po půl hodině domů vrátila, našla své tři dcerušky, děvčátka u věku od 1½, do 4½, roku na zemi sadušené ležeti. Z kamen vypadl asi do řísek úhel, zapálil je, od nich začali doutnati vedle ležící hadry a tak dýchátka dýmem se sadušila. Snaha na rychlo přivolaného lékaře, dtky k životu přivésti, zůstala marnou. Záramtek rodiče jest nesmírný a ubohá, těžce skoušená matka dítek bude asi ještě volána k soudu, aby se ospravedlnila z domácelého prunedbání povinné péče.

O neštěstí v Josefově došlo nás ještě více původních zpráv, s nichž vyjmáme: Oen vojna jmenoval se František Ruthe. Rána z vojenské pušky třeskla, když chtěl vojna rozsvítiti. Ruthe střeleného podržel, leč ohladnoucí mrtvolu pustil a běžel případ oznámiti u svých představených. Večer konána vojenská komise. Ruthe nachází se nyní ve vojenském vyšetřování. Zajisté postrašený vojna skusil již mnoho. Přivedl si přítel na opuštěné místo, kde mu bylo jako vojenskému zahradníku určeno diti. Ani v nejmenším úmyslu neměl připravit Černého o život. Oba se měli velice rádi. — V příčné neštěstí v rodině Pazderkové se sděluje, že vypadl z kamen úhel, od kterého chytla natřená podlaha, tak že ji část shořela. Děti byly pitvány.

Jaroměř. V neděli 22. t. m. pořádá katolický spolek spolu se zdejší odbótkou Všobd. sdružení křesť. dělnictva schůzi, na níž bude řečniti p. Jar. Bažil s Hradce Král. o křesť. socialismu.

Nový Bydčov. Novobydčovský odděpatý spolek ženského pomocného spolku červeného kříže pro království České pořádá dne 15. t. m. svoji desátou valnou hromadu v sále městské radnice řísením předsedkyně pl. Anny šl. Richové z Burgbrücken, pod jejímž vedením utěšeně skvělá. Letošním rokem získala šlechtná paní tato spolu s delegátem spolku p. Ferd. Richtrem šl. z Burgbrücken opět tři nové zakládající členy a sice J. Oav. p. hr. Otta z Harrachu a J. Oav. pl. br. Karolina z Harrachu, roz. princezau z Oettingu a pl. Marta Tichou, velkostatkárka z Mal Barchova, kromě jiných 134 členů. Při vykonané volbě zvoleny jednohlasně: za předsedkyni pl. Anna šl. Richtrová z Burgbrücken, za 1. místopředsedkyni pl. L. ontina šl. Rittrá-Záhony II. místopředsedkyni pl. Anaszt. Kühneová, vdova po c. a k. setník, jednatečku pl. Magda Julišová, choť c. k. vrch. pošt. správce, pokladní pl. Anna Dolešalová, choť c. a k. majora. Spolek čítá 414 členů a sice dva čestné, 42 zakládající, 82 řádné a 290 přispívajících; s těch 8 korporací a 70 obcí. Po odvedení povinné 50% kvoty spolku kmenového v Praze a odečtení veškerých výloh, vykazuje čistě jmění spolku obnos K 11.186.04 v hotovosti.

Pardubice. Dne 22. t. m. pořádá se ve dvoraně městské radnice ples sdružených katolických spolků zdejších (katolické jednoty paní, mužů, všeodborového sdružení křesťanského dělnictva a sdružení čes. křesť. soc. mládeže) Hadba c. a k. pěšího pluku 18. Začátek přesně v 7 hod. Vstupné: 2 K, rodina 3 K. Jen pro svazé. Reklamae pozvánek vytváří předsednictva.

Všeodborové sdružení křesťan. dělnictva v Pardubicích a jeho nepřítel. Poslední schůze sdružení křesťanského dělnictva ve staré Besedě v Pardubicích zavdala neprve sociál. demokratickému „Východočeskému Obsoru“ vítaný podnět ku složitým útokům a neomaleným náadvkám vůči katolíkům a zvláště proti dp. Novotnému. Již tento tón žurnalistického psaní musí nám býti neklamnou známkou jakési ukrývané slabosti a strachu. Bylo by zajisté daleko moudřejší vyvrátiti námitky řečníka o placených židovských agitátorech sociální demokracie a veliké židovské moci a penězích v sociálně-demokratickém tisku, o masách lidu, který nevědomky se vedení svých vůdců stává se stráší velkokapitalistických šoků židovských. To vše měli páni ve svém orgánu a na své schůzi pádně vyvrátiti. Byla by to aspoň čestná zbraň, nemuseli se zlobiti, nadávati a konečně i lháti, že dp. Novotný vypověděl na schůzi křesťanského sdružení boj všem stranám svobodomyšlným a pokrokovým v Pardubicích. „Východočeský Obsor“ si schválně tak zafixoval, aby také jindy tak nenáviděnou stranu svobodomyšlnou podplchl proti tomuto sdružení. Jest na podiv, že svobodomyšlný list v Pardubicích chytíl se na prohnanou lokálku Vohryzkova orgánu a napsal na tomto podkladě svůj referát o schůzi našeho sdružení a o klerikálech. Chť-li vůbec svobodomyšlný orgán o schůzi referovati, měl si tam jako seriosní list poslati svého člověka, který by se byl přesvědčil, jak sociálně demokratický list o „klerikálech“ práší. A pak rače dovoliti, pániové! Proč pak nechcete vlastně, aby se u nás dělnictvo organizovalo dle svého svobodomyšlného přesvědčení na základech křesťanských a nepracovalo v křesťanských intencích ku svépomoci? To není přece svobodomyšlné ani pokrokové! Český křesťanský dělník musí býti aspoň rovnocenný všem těm českým dělníkům, kteří stojí pod kanton německého semity Adlera. Také „Osvěta lidu“ popadla s chutí domnělý výrok dp. Novotného, ale tomu se už nelze diviti. Pokrokové noviny vítají vždycky každou příležitost jako sáminku k boji proti katolíkům. Sociální demokracie usilují aprostými náadvkami, uličnickým pokřikováním, vyhrázkami a všemožným násilím zastráti křesťanské dělníky. Kde pak je vaše kultura, rovnost a svoboda? O náme vás, vy Papešbeimé! Chceme však ku konci mluviti slovy „Východoč. Obsoru“ jen s malou změnou slov: „Křesťanští dělníci, nedopusťte, aby židovský tisk zapnul kofeny v našem městě, nedopusťte, aby plátky vydávané za podpory židovských peněz, vydávané k zotročení lidu, vůbec se u nás šířily. Rozšiřujte tisk křesťanský! To bude nejlepší odpověď Židovský socialismus je pravičnou na těle národa, ničte ji a chráňte se před jejím rozšiřováním!“

V městském divadle v Pardubicích dávala pardubská Filharmonie dne 15. ledna t. r. odpoledne již po čtvrté komickou operu Smetanovou „Tajemství“ a ve čtvrtek dne 19. t. m. po páté při snižených cenách. Operu nastudoval a řídil p. Vojta Lantner. Při nedělním představení laskavě spolutičkovali sl. Leop. Strobachová, operní pěvkyně z Prahy a p. Valent. Šindler, host Národ. divadla v Praze. Oba vzácní hosté překvapili svým krásným, milým blysem a hrou a byli za svůj umělecký výkon odměněni salvamí potlesku všeho posluchačstva. Při všech představeních bylo divadlo úplně vyprodáno, což zajisté jest potěšitelnou známkou touhy občanstva pardubského po uměleckých počinech.

Dallice. Přednáška konaná na Nový rok naším dp. farářem „Ze života českého Japonsce“ doprovázena byla 160 nádhernými, světelnými

obrazy z Evropy, Ameriky, Japons a Asie; část slovná přiléhala ku části obrázkové tak, že dp. farář mže se svou přednáškou před každé — i sebe vybranější obecenstvo předstoupiti a najde jeho hezká a propracovaná přednáška miléh; vřude přijeti. Obecenstvo odneslo si z oné přednášky domů zaokrouhlený celek o životě, cestách a úspěších českého Japonsce inženýra Karla Jana Hory, na nějž národ náš může býti hrdým, poněvadž svou národnost nikde nespřel a dělá nám Čechům v Japonsku čest. Přednáška tato vynesla dobročinnému účelu, jemuž byla věnována (i v darem pl. Anny L. ebichové, choťi obvod. lékaře), celkem 25 K, kteréž ku dítvějšímu obnosu 38 K na knížku byly uloženy. — Dne 6. ledna konán (jako minulá léta) ples hospodářské besedy. Přes usilovnou a všestrannou protiaťtaci jistých kruhů byl česně navštíven; zabava pak byla srdečná a nenucená. Po půl noci přišel do sálu jistý napilý agrární baron z jedné nedaleké osady, chtěje snad zůmyšlně zabavu pokazit. Když však viděl, že by mohl špatně pochoditi, brzo se vzdálil. Neradili bychom onomu pánovi, by podrobě něco podobného zkoušel; snad dostal mu k provedení dákazu o agrární vyspělosti a vzdělanosti domácí zábavy agrární úplně. Či snad má málo ostady doma, že musí ještě jinde šititi česť zeleného praporu?

Jedlovatě byli na melioraci v Nechanicích. U Nechanic provádí se meliorace. Dělníci (na větším díle soc. demokrati) vše co vydělají, nechají v kofalně známého „doktora“ bez diplomu. Dne 16. ledna pro rouhání a urátku náboženství zde zatčen na melioraci zaměstnaný Fr. Rázek. Dopustil se zločinu, za nějž bude se mu zodpovídati u c. k. krajského soudu v Hradci Kr. Kofalna a špatné čtení svedly ho, že jako kvě svíře počínal si p. d. stráž. Budeme na podobné kousky časem poukazovati.

Časlav. Přípíná ní kříže. Dne 8. ledna konalo se zde slavnostní odezdání rytířského kříže řádu Františka Jos. I. vdp. děkanovi Jos. Foltovi za účastenství štábních důstojníků 12. pl. zemské obrany, zástupce patronálního řádu p. Dr. Jos. Zimura, purkmistra a zástupců zeměpanického řádu pp. c. k. míst. sekretáře Novotného a c. k. míst. koncipienty Zelenky. Čestným úkolem ozvadati vys. vyznamenání pověřen byl p. c. k. plukovník Baar, jenž krátkými ale výraznými slovy smnil se o zásluhách, kterých během dvacetiletého působení vdp. děkan si získal svojí péčí o zeměbranu a ku konci přál mu, aby ještě dlouho těžil se z této čestné upomínky. Vdp. děkan děkuje za srdečná slova ta akcenoval, že přijímá vyznamenání toto ne tak pro svou osobu jako pro veškerou duchovní správu, která snažila se dle svých sil pracovati k tomu, aby vojní víru, kterou si s domu přinesli, neztratili, lásku k vlasti a panovačku rozmnožili a vědomí povinnosti svébě upevnili. Skončil upřímným díkem všem, kdož se se o vyznamenání této příčinili a provoláním slávy J. Velicečenstva. Po blahopřání přítomných byla slavnost skončena. — Poznamka k poslední zasedání obec. zastupitelstva. Při debatě o desce svob. p. Voitha pronesl statkář p. Frant. Procházka náhled, že die odeleutí býv. kaplana p. P. Kaliny sasazena byla deska tato v místa, kde předem jiné památnosti, velice vážné, byly vyhlazeny. Informovali jsme se o této věci a jsme zplnomocněni sdělitii veřejnosti, že nikdy a nikde dp. L. Kalina takového výroku nepronese, ba a ni proněsti nemohl, neboť naprosto o žádných památnostech na tomto místě se snad nacházejících sám osobně se neptavěděl, ba o nich vůbec po veškerý svůj pobyt zde neslyšel. Bude to jenom tedy fantastická povídka, jak: všecky ty nyní tak houševnatě uváděné a památky i p. děkana Nožičky hanobící. Tím zároveň padá i ten naprosto neoprávedlivý úsudek p. MUOr. Tesaře a ještě neoprávedlivější útok p. Ant. Krulíše. — Nálež u v y f c h r e s e k. V poslední době narízeno bylo, aby odklizen byl starý ram z klenby nynější sakristie, původního to románského kostelíka. Při tom odkryty byly na stěnách nad klenbou se nacházejících staré fresky, ovšem valně porušené. Jsou pozůstatkem býv. výzdoby tohoto kostelíka, který mival rovný dřevěný strop vyšší nežli jest klenba nynější. Fresky byly opatrně odštěpný od prachu a po úsudku znalce budou snad sásky a na patřičném místě uloženy. — Požár v Dusíkově divadle. V pondělí 16. t. m. poděšeno bylo obyvatelstvo správou, že v Dusíkově divadle boří. Chytala podlaha na galerii, ale oheň byl hned v zárodku uhašen. Jak požár vznikl, určité ovšem nelze říci. Zdá se, že stalo se to odhozením cigarety. Večer před tím konán byl v divadle ples železničních zřízenec, jenž trval do časných hodin ranních. Divno, že dovoleno jest při takové příležitosti konatiti na galeriích a na jevišti. Škoda jest hrzena pojištěním. — Výroční valná hromada spolku sv. L. a d. m. i. y konána bude v neděli 22. ledna v zasedací síni městské radnice. Hojná účast členstva žádoucí. — Sypaní obodníků. Od pražských domovníků, kteří chtěli zahájiti stávku při čištění a sypaní chodníků, vzali si snad příklad i někteří naši domáci páni. Hoditi trochu pska nebo popela na chodník ani je nenapadne. Mládež jest jim sice za tuto pozornost vděčna, neboť dáti se jí tím znamenitě zřizování klouzaček, obecenstvo má však o tom názor zcela jiný. Městská správa, usadává-

me loyálně, čilišně a sypaní chodáček natřídila, ale bylo by potřeba občas některé domácí pány trochu energičtěji pobídnouti, aby městských výnosů také dbali. Čekati, až se někdo potluče, bylo by trochu odvážné.

Z rychnovského vikariátu. (Organizační schůze.) Ve čtvrtek dne 12. ledna konala se v útulné dvoraně hotelu „U Labatů“ v Rychnově n. Kn. důležitá organizační schůze duchovenstva a důvěrníků-laiků z vikariátu východ. Čech. Účastenství bylo dosti četné, ale mohlo být daleko větší. S bolestí bylo konstatováno a veřejně od-suzováno, že někteří kněží vikariátu rychnovského, kteří nemají daleko do Rychnova, tuto schůzi vůbec ignorovali a tím dali opět na jevo, že orga-nisovat nechťají. A bobužel právě ti kněží ne-přišli, v jejich osadách ve příčině organizace se dosud nic nestalo; 2 toliko kněží svou nepřítom-nost řádně omluvili. Pánové, dokud nebudeme sjednoceni, marná jest práce jednotlivců! K této schůzi dostavil se slavný organizátor, väd. ka-novník a profesor dr. Frant. Šulc z Hradce Krá-lové. Jež vřelými slovy uvítal väd. vikář a děkan Jos. Čížek a navrhl za předsedu známého pracov-níka na poli organ. väd. faráře Vacka z Boro-brádka a za zapisovatele dp. Jos. Röslera, ka-plana z Vel. Ouhma. Väd. předseda děkuje za poctu mu prokázanou a prosí väd. dr. Šulce, aby se ujal slova. Pan doktor dvhvatou, téměř 2 ho-diny trvajici svou řečí vďěčné posluchačstvo oektri-soval a k organizaci povzbudil. Musíme se organisovati jako: 1. lidé, 2. katol. křesťané, 3. příslušníci katol. státu, 4. Češi. Týž zmínil se o borrom encyklice, která svět tolik „pobouřila“; jest odsuzována od lidí, kteří ji vůbec ani nečetli, jako na př. bodů agrárníci na schůzi v N. m. Brodě. Odsoudil dále nestoudné útoky římského starosty Nathana proti katol. náboženství. A co tropí Machar, který hašnuje po městech a šíří zást proti Kristu a církvi? Ukázal na podvrtnou práci „Volné Myšlenky“, jež velké procento fe-drovatelů má v řadách učitelských a sokolských. Ký div, že za takovýchto smutných poměrů mravnost klesá a složinec obviňuje mladistvých přibývá, pro něž vláda musí stízatví avšak na-syly. Katol. náboženství jest ohroženo; ať nikdo netřká: *„Za nás to vydrží. Mohlo by se stát, že to práce nevydrží.“* Vyhlídka do budoucnosti jsou v ohledu náboženském velice u nás nejisté. Řečník podrobil ostré kritice parlament, český sněm, novou předlohu zákona a j. Lid nemá z nového parlamentu ničeho, leda že *dráží* jezdi na postát-ných dráhách; nedělnosti sněmu trpí celá země, obviňuje humanit, charitativní ústavy, jako ne-mocnice, sirotčince a ústavy pro hluchoněmé. Po-něvadž vše jest povážlivé, nutná jest organizace v dobách přítomných. Nechtějí se dobrý tisk jako: „Stít“, „Dorost“, atd., ať zakládají se volné organizace, jednoty a spolky. Řečník skončil nad-šenými slovy: *Kde máš jít s lidem a lid s křesťanem!* V jednotě dojdeme ku křesťanému cíli! Když byl väd. předseda Vacek slov. řečníku po-děkoval, navrhla byla dp. zapisovatelem resoluce, jež byla od všech přijata. Druhým řečníkem byl p. Frant. Matoušek z Kyšperka, jež ohnivými slovy odporučoval obviňovat v Rychnovsku inten-sivní práci organizací. Pan Matoušek jest vyško-leným, inteligentním řečníkem, jež bratrským jednotám vřele odporučujeme. S přáním, abychom se častěji scházeli a navzájem povzbuzovali, ukon-čil väd. předseda sdánilo tuto schůzi. Dotyčná resoluce zaslána byla Jeho Excelenci a prosbou, aby Sv. Otci tlumočil naši oddanost, dále poslan-cům pp. dr. Horáčkovi a dr. Hrubanovi. Po krátkém oběratvením odebrali se kněží do děkan- chrámu Páně k rekolekci, při kteréž opět väd. dr. Šulc dojemně promluvil o potřebě duch. rek-ollekce. Na to vystavene Nejv. Svátost oltářní a všichni kněží vykonali sv. zpověď Pořadatelstvo v čele s väd. vikářem Čížkem srdečně vzdává díky väd. dr. Šulcovi, zpovědníkům väd. kva-rtdánovi P. Rich. Randákoví z Opočna, kons. ra-dovi Rosinkovi ze Štálky, dále neznámému, o organizaci na Orlických horách zaslanému väd. vikáři a děkanu Hlavasovi z Rokytane, jakož i všem väd. spolubratřím a horlivým laikům sou-sedních vikariátů za milou účast, kterou dali tak mnohým liknavým a vlažným zářným příklad. Tot, Rychnovsko, probuď se k energické práci, bray snad již bude bít hodina rozhodná, kát nás ne-najde nepřipraveny! Na brzkou shledanou v Rychnově!

Kumštát. Na svátek sv. TH králů před-nášel zde přes 3 hod. za ohromného účastenství dp. Jos. Rösler, kaplan z Vel. Ouhma o své cestě do Sv. země. Přednáška otivená četnými episoda-mi z cest a řízným vtipem nikoho neznavovala, nýbrž upoutala pozornost posluchačů až do konce. Kolorované obrázky, promítané skioptikonem, byly velice jasné a ostré; není také divu, neboť p. kaplan užívá při projekci diapositivů nejlepšího světla, totiž Doumandova (kyslíku spojeného s ga-solinem). Přednášky této účastnili se místní pp. učitelé se školními dětmi, pp. učitelé se soused-ních pruských osad, inteligence pruská i kun-štáták, která s intereseem naslouchala lahodným slovům p. kaplana. — V neděli dne 8. ledna přednášel opět dp. Jos. Rösler v příslušné obci Překově, kdež bylo účastenství daleko větší;

pruští sousedé byli velice častě zastoupeni. Jakým sympatiím se zde na hranici p. kaplan těší, vidno z toho, že byl pozván ještě na třetí přednášku, jež koná se v Neudorfu Vdětní osadníci z Kun-štátu a sousedních obcí pruských děkují p. ka-planu za laskavost, a jako se uvolil u nás o své cestě přednáseti a přeji bojného sdaru další před-náškové činnosti. Čistý výtěžek, který byl dosti značný, věnován byl chudé školní mládeži.

Agárnícký fanatismus. V neděli dne 15. ledna konal v Lukavici n. Rychnova n. Kn. kaplan z Vel. Ouhma přednášku o své cestě do Sv. země, provázenou světebnými obrazy. Tato přednáška rozdělna hladinu záští proti všemu ka-tolickému naplněného srdce agrárníků — také ka-tolické, kteří celý týden soustavně švali klidné občany, aby do této „klerikální“ přednášky nešli. Před přednáškou pak samou stáli tito „milovalci osvěty“ před hostincem a každého přemlouvali. Vzdor tomu byla přednáška poměrně dobře na-věštvena. Mezi přednáškou byl p. řečník několi-krát silným bouchnutím na dveře vyrušován. Zde máte agrárníky v nedbalech! Pouhá přednáška, která s politikou nemá nic společného, rozběsnil tyto nevzdělance, jejichž drzé jednání několik tu přítomných socialistů náležitě odsoudilo. Vidíte, socialista zná více taktu a slušnosti ve společnosti. Nejvíce se „vyznamenali“ starosta Šabata, dále Bartoša a Brož. A takovými svobodomyšlníky v naší krajině se bratříkuje jeden kněz!

Jeden účastník schůze.

Kyšpersko. V neděli na den Nejv. Jména Ježíš přednášel v Orlici u Kyšperka vp. Al. Šorm, kyšperský kaplan o pašijových brách v Horní Ammergavě, kterých se loňského roku byl účast-nil. Živé slovo jeho provázeno bylo 106 sdáilými kolorovanými obrazy. Hluboce pobnutí odcházeli účastníci po přednášce do svých domovů. Čistý výtěžek bude věnován fondu pro opravu sešlé poutní kaple sv. Jana Nep. na Kopečku u Kyšperka. Zaplať Pán Bůh!

Dobrušské poměry. Na Nový rok přibyl k nám p. dr. Drtina, aby promluvil o politické situaci. V prostorném sále bylo asi kolem sta lidí. Byli to většim dílem lidé z řádových řad — jak se samo sebou rozumí — pokrokové učitel-stvo z širšího okolí. Co jsme se vlastně dověděli nového? Protože se dnes všude hubuje na Němce, huboval Drtina také, ačkoli v nedávné době bla-soval s Wolfem v příčině umělecké akademie proti českým klubům. Církev si má prý své ú-stavy vydržovati sama. Ale na pokrokové máme platiti všichni jako morovatí, že ano? Vždyť si církev založila a nadala univerzitu. Proč však se dobráci pokrokové na ústav ten tolik drali, ačkoli na něj nedali ničeho? Kdo si ústav sám zakládl, má tam míti své výhradní práva. Pan řečník ústy oavědčoval velikou lidumilnost. Lépe by bylo, kdyby pro příkladu katolických kněží, kteří z uni-versity řádových přijímá ani nebrali, založil pěkné stadijní nadace pro akademickou mládež. Učitelstvu masal med kolem úst. Prý se mu musí přidati. Snadná dobročinnost! Zato však větší lidumilnost projevuje ten, který mnoho nemá a přece si ne-stýská, že musí z vlastní kapsy platiti větší daně k váli pokroku ve školství. Tentokrát bylo trochu komické, jací „nbožáci“ kývali na souhlas, když jim Drtina sliboval, že jich nenechá hladověti. Na konec jako Pythie volal: „Nebude-li rovné právo, je po Rakousku!“ Jaké to volné právo myslil, jest nám trochu záhadou. Má-li to býti takové rovné právo jako v Portugalsku, kde je pokojný člověk za své náboženské přesvědčení pronásledo-ván jako zločinec, pak močrkat za takovou rovnost děkujeme. Faktum jest, že nejhorší hlízou, rako-vinou a lučavkou státu jest zednářstvo. Proti zed-nářům však dr. Drtina ani slova nepronel, jak-k li by měl nyní z Francie a Portugalska k od-suzování podvrtné zednářské činnosti látky až příliš mnoho. Od nás odjel dr. Drtina do Opočna. — Soc. dem. Bauer, který opustil svoji chof a dítka a ubytoval se v Opočně, byl v Hradci Krá-lové soudem donucen ku řádnému vydržování své rodiny. Od jara nedal na svou rodinu ani haléře. Po demokraticku. Jemu všecko, jinému nic. Až bude stát budoucnosti, matky, tčste se! — Řídící učitel p. Fr. Hájek z Valu při svém přeloení do Pasek u Vysokého n. J. dal svůj nábytek odstě-hovati p. zasláteli z Dobrušky, Petříkovu. Pan říd. uč. dostal k tomu eili zálohu slušnou na stě-hování od zemské školní rady. Pan Petřík stěho-vání obstaral a čekal na peníze. Ale ono nic. Čekal dva měsíce a sase nic. Tedy to šlo k soudu. Ale tam také nepotřídil. Advokát totiž podal zá-lohu o den dříve než měli žalobce a žalovaný smluvenou lhůtu a soud samit žalobu. PH druhý žalobě p. Petřík se dověděl, že bude muset moc dlouho čekat, než na jeho pohledávku přijde řada. Má totiž p. Hájek velmi mnoho ještě jiných věri-telů, kteří přišli dříve než p. Petřík. Nesbude ji-ného, než si přáti, aby se těšil dlouhému životu.

Lemnice n. Pop. Strádání drobného rolnictva jest tak patrné, že každý soudný člověk skutečně uděné zemědělec polituje. Nejvíce však křtí o své bídě agrární zemani kteří často vlastní rukou nepracují nic U nás v sobotu před svátkem nejv. Jména Ježíše byl agrárníký ples, při němž litaly z kapes celé desítky. Jeden agrární „ubo-žák“ utratil padesátku. Jiní byli z tak příliš ned-

žné náladě (svláště k ránu), jako by byl na světě samý ráj. Jest rozdíl mezi plesem a plesem. A žádají-li pak taci kavalíři o subvence, co zbude na rolníky skutečně potřebné, kteří jedí den se dne brambory a kafe? Katolíci drobáí zemědělcí těžko co dostanou.

Litomyšl. Na svátek nejv. Jména Ježíš posvětil väd. probošt náš v apli avatojosefské v prob. chrámu Páně novou sochu sv. Josefa, patrona katol. jednoty zde. Jest to v krátké době již třetí nově pořízený gotický oltář, úplně přiměřený gotickému slohu našeho chrámu Páně od spolehlivé české firmy P. Buška synové na Sychrově zhotovený. Na tyto oltáře věnován obnos 6800 K od dobrodinců. — Katolická jednota var. etia leto; o dvacet členů. Též katolický „Sokol“ pořádá schůze a cvičí se v místnostech katol. jednoty.

Humpolec. (Vánoční stromek v nemoc-nici.) I letošního roku milosrdné sestry připravily ve zdejší okr. nemocnici o Štědrém večeru vánoční stromek pro nemocné. Krásné spěvy navrhli s pře-vzácnou ochotou čes. n. m. výboru p. učitel O. Rychnovský. Nemocní poděleni byli různými dárky. Tato slavnosti se účastnili mimo jiné i pp.: okr. hejtman Dr. Váňš, starosta města A. Worm, MUDr. J. Kašpar, primát nemocnice, väd. děkau. Všem dobrodincům, kteří přispěli štědou rukou k této slavnosti, zaplať Bůh! — (Literátský sbor.) Ve valné hromadě 8. t. m. zvolen byl opět za předsedu lit. sboru p. J. Hornek. — (Dámský křesť. soc. spolek.) Valná hromada konala se 15. t. m. o 3. hod. odp.

Pro chudého živnostníka a člena katol. jednoty „sv. Vojtěcha“ v Hoře Kutné jako milodary zaslali následující p. t. pánové a spolky: Sdružení křesť. soc. pro Krasno a okolí 1 K 10 hal, Jan Černý, farář v Budislavicih 1 K, Ferd. Schmid, děkan v Divišově 1 K, Nejmenovaný v Košticích 10 K, Jos. Žak, c. k. školní rada v Pisku 2 K, zamecký kaplan v Klášteře n. J. 1 K 08 h, Farář úřad v Zábotti n. L. 5 K, Fr. Janoušek, farář ve Vápne 4 K, P. Raf. Scholz, O. S. B. v Břevnově u Prahy 1 K, M. Kolandová, čl. katol. sdružení ve Velimi 8 K, Nejmenovaný z Kladsna 2 K, Fr. Kutláčková v Klapě 2 K, Vác. Slavík, farář, Stein na Šumavě 2 K, Nejmenovaný v Litomyšli 2 K, Vác. Buřil, kaplan v Dobrušce 5 K, Anežka Novátná v Žamberku 3 K, Nejmenovaný z Vinohrad 3 K, odběratelky Jitřenky z Nové Kdysě 6 K 80 h, M. Ševčík, Žehušice 6 K a členat „Stítu“ Jos. Kalina, kolář, Vrbová Lhota 60 h, Fil. Loudová, švadlena v Přichovicích 1 K, Jos. Havel v Nové Vsi 2 K, Sdružení čes. křesť. soc. mládeže v Pardubicích 4 K, Dp. Pour, vicerektor z Kutné Hory 1 K 31 h, Nejmenovaný z Kutné Hory 2 K, An. Němečková, čl. všeob. sdružení z Kutné Hory 2 K 22 h, od výboru kat. jednoty „sv. Vojtěcha“ v Kutné Hoře 80 h, M. Mašinová, čl. kat. jednoty „sv. Vojtěcha“ v Hoře Kutné, pro dělátko šatecké, perka a něco vaření. Šlechticna M. Ježkova z Kutné Hory 6 K, Nejmenovaný čl. kat. jednoty v Rostokách u Ji-lemnice 1 K 30 h, Fr. Fajfarová, jednatealka kat. jednoty v J.lemnici 2 K 20 h, Nejmenovaná člen. „Jitřenky“ v Náchodě 2 K, Sdružení venkovské mládeže pro Sukdol a okolí 8 K. Od dělcic c. k. tabákové továrny v Sedlci vybráno p. Křivohlavou 14 K a sl. Petříkovou 6 K. z Časlavě 2 K. Marie Koukalová z Poličky 2 K. Všem dárcům ardečné „Zaplať Bůh!“

Kupte a rozšiřujte spis
„Justiční vražda“
Ferrerova ve světle
rozumu a pravdy.

Stran 62. Cena 16 hal. PH hromadné náaloe větší slova

Objednávky vyřizuje administrace
v „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni, která již přes 35 let neúporně a za velikých ob-uzí a obětí pracuje službami Božími, aby ubo-hému lidu českému ve Vídni zachránila sv. víru, mravnost a poutivost, aby české služby Boží v ne-příznivé cizině mu byly útěchou a posilou, prosti snažné a úpěnlivě katolické a křesťansko-sociální spolky, aby ročné výtěžek aspoň z jednoho divadla aneb jiné náležitosti zábavy věnovaly na ten ve-liký dluh 200.000 K, kterým jest stížen český kostel vídeňský. Prosimé snažné a úpěnlivě dñst. duchovenstvo, aby tu i tam v kázání upozornilo na důležitost a potřebu českých služeb Božích ve Vídni, aby lid povzbudilo ku podpoře a svláště aby též v závěti se pamatovalo na jednotu. V po-slední době stotisícové odkazy v novinách osná-meny na národní podniky, ale žádný ani tisícový na český kostel vídeňský; tedy český lid vídeňský. že se drží sv. víry, že pínáái krvavé oběti na svůj kostel, ten nepatří již k národu českému? Není hoden podpory? Kde toho příčina? Málo bývá na to upozorněno; i osoby, jinak zbožné, o nás nevědí, a dověděly by se o nás, kdyby v kostele

byly na nás upozorňovat. Kde prosba naše není „hlasem volajícího na poušti“! Proč o horlivou podporu!

Když je ale, jsem přece jeptišky dobré. Všem čtenářům jest dostatečně známo, jak bezohledně a krutě vypudila mladá seditelská republika portugalská zasloužilé mouchy a milosrdné sestry. A co se nestalo? V provincii minulého roku vypukla cholera na ostrově Madeiry, jižně od Španěl, který náleží Portugalcům. V této čísní nevěděla protikatolická republika si jiné lepší rady nežli dopisati řádu „Panen Anglických“, které již před 20 lety byly s Portugalska vypuzeny a poprositi je, by se ujal cholerau postižených. A sestry ty se tam ihned odebraly. Tak odpálci ty nenáviděné jeptišky. Jsou tedy církevní řády přece ještě Portugalsku dobré!

Kněs ať neplote se do politiky, volají strany agrární, pokrokové a socialistické na naše kněze katolické, rabín neb pastor však může tak činiti a za vůdce lidí se nabízet. Ze tomu tak, ukázalo se nedávno v Prostějově. Konal se tam před 14 dní sjezd rabínů, na němž prostějovský rabín dr. Goldamied v řeči své dovozoval, že rabínů nechťjí býti jen duchovními, aťžj i vůdci lidí. Tedy rabínů chťjí zřádati lid a vésti jej, a řádny časopis stran agrárních, pokrokových a socialistických slovem proti tomu neřval. Inu to proto, že se zde jedná o duchovního — židovského, který má právo být vůdcem lidí! Katolický kněz však dle těchto listů patří jen do kostela. Falešná logika stran liberálních!

Kam vede beznáboženská škola. V Římě, kde vládne sednát Nathan, žijí se 4000 dětí žebrotou, v Miláně 5000.

Portugalská vzdělanost. V Berlíně vychází vědecký časopis „Deutsche Entomologische Nationalbibliothek“, který v jménu vědy protestuje proti barbarství, které bylo spácháno na portugalských učencích řádu jesuitského. Redaktor časopisu „Broteria“ a jeho spolupracovníci museli při začátku revoluce uprchnouti. P. Silvo Tavares, který požívá světového jména, chce nyní časopis ten vydávati v Americe. Knihovna časopisu byla sice zachráněna, ale knihy proslulého P. Zimmermanna luza, která do jeho laboratoře se vlonupala, rostrhala na kusy. Přes 2000 vědeckých drobnobledných preparátů, které měly býti základem nových vědeckých prací, bylo rozbito a P. Zimmermann jen zázrakem holý život zachránil, neboť bylo po něm stříleno.

Pomník odhalen katolickému kaplanu v Gettysburku v Pensylvanii dne 29. října 1910. S velkou slavností na bojišti, kde svedena byla památná bitva u Gettysburku, nyní v krásný národní park přeměněném, byla odhalena bronzová socha Williama Corbyho, kaplana proslavené katolické brigády, která si získala slávy svou odvahou za války občanské severu proti jihu. Bitva u Gettysburku r. 1863 samežila postap jižní armády, a byla počátkem potom dokonané jejich porážky. — Nežli se vydala brigáda do hrozného boje, stalo se to, co je na pomníku vyobrazeno. Brigádní kaplan dp. Corby postavil se na velký balvan a když mužstvo vzdalo čest, připomnul jim, aby konali svou povinnost a pak jim oznámil, že v takovém případě, kdy není již možno se jednotlivcem spovídati, může býti uděleno všeobecné rozpuštění, litují-li upřímně svých hříchů a učiní-li předsevzetí, hned jak budou míti příležitost, potom se vyspovídají. Na to vzbudil s vojny lítost nad hříchy a předsevzetí se polepšit a při první příležitosti se dobře vyspovídají. Netrvalo půl hodiny, a mnozí z nich již byli na věčnosti. A vjev ten, jak kněz a vojny vzbuzuje lítost nad hříchy, je zvěděn na pomníku. Mnozí dobří katolíci prolevali slzy, když pomník byl odhalen, a ještě nyní s pohnutím každý na něj patří.

Pokrokové spronevra v Kerntanku. Veliké vzrušení budí v semi zmišené německo-nacionálního řídícího učitele A. Martinjaka z jeho služebního místa Eggu. Před svým náhlým odcestováním přijal ještě své služné a vyprázdnil rychle sběračův škrínky „Südmarky“. Krátce před tím stěžovali si do slabého docházení darů. Bez stopy zmizelý zastával jakožto důvěrník německých nacionálů mnohé hodnosti, které jej také zmocňovaly k přijímání peněz. Uprchlý sáhl na své peníze. Pokud byly poškozeny spolky a soukromé osoby, není ještě přesně zjištěno. Jeho zanechaný majetek byl věřiteli, jichž je veliký počet, zabaven. Martinjak byl také členem obecního výboru a zástupcem Zemské pojišťovny proti škodě ohněm.

Mezinárodnost sociál. demokracie. Soudruh Seliger napsal v „Kampfu“: „Tu se musí českým soudruhům říci: Třídni zájmy německé třídy dělnické naprosto nevyžadují toho, aby bylo zabíráno českým dělníkům, do německých obvodů přicestovavším, do německých obvodů německými. Naopak, třídni zájmy německého dělníka by na příklad velmi posloužilo, kdyby — a to uvádím jen jako příklad — s četných česko-nacionálních a anarchistických horníků v kraji mosteckém a dachovském, se mírnou asimilací stali Němci; tím by se lehčeji a rychleji vyměnili s působení vlivů sociální struktury oúřadů, se kterých pocházejí a jež se projevují v jejich nacionalistickém chauvinismu a anarobismu a byli by si

skláni pro sociální demokracii. V řadách třídne uvědomělých německých dělníků bojují dnes sta a tisíce těch, ježleží otcové a dědové nebo předkové s matčiny strany náleželi českému národnímu společenství. Hle, proč by ti měli být proti tomu, aby je jiní na této cestě následovali? Kde zde vězí jejich proletářský zájem? A který proletářský zájem německého dělníka měl by přikazovat, aby řádny český dělník nestal se tím, čím on sám je, Němcem? Německý sedník nemá žádného zájmu na tom, aby právě přistěhovalý český dělník, který počal na stavbě vedle něho pracovati, nebyl asimilován německé národnosti. On má větší českému kolegovi v práci jen jedno sociální přání: nejlépejší přání, diktované jeho zájmem třídním, aby tento nový kolega, pocházející snad z okresu bídy, co nejrychleji prodělal sociálně-psychologický vývoj k vyšším kulturním potřebám, aby ho nejbezpečněji chránil před návratem k dřívější skromnosti a tím také zabránil tomu, že by snad vpadl do zad svým soudruhům v boji. A když přistěhovalý český dělník během tohoto vývojového procesu sociálního zároveň protijde také proces národnosti, přejde od svého dřívějšího národního společenstva k německému, jaký pak zájem měl by německému sedníkovi přikazovati, aby působil proti tomu? Tento zájem on nemá jako dělník a tím méně jako Němec. Tím choi říci, že zájmy české a německé dělnické třídy se v otázce menšinové různí.“ — Patrně, jak rudá škola vychovala své vysavače k snášlivosti národnosti! Co uchvacují liberální nacionálové kritikem, to měrou hojnějším zabírají soc. demokraté uspávacími prostředky. Ovšem čeští pokrokaři, kteří české katolíky vylučují z národa, budou s nevolnickým aktivním úsměvem státi vůči rudé internacionále dále. A přece chamtivé, šovinistické snahy rudých Němců dráždí k rozhodné odvěti všechny ty, jimž česká národnost není pouhým bezesvůdným slovem.

Z katolického života. Na Moravě poslední desetiletí českého katolického života znamená jeho všetranný rozmach. Více než 100.000 soustřeďuje v organizacích na podkladě katolickém abudovaných, které zasahují už hluboko do celého života národního, sociálního a hospodářského a vysílají do sborů zákonodárných 35 poslanců, z nichž 25 zemských a 10 říšských. — Francis. Kardinál Lučan a s ním 4 biskupové na žalobu učitelského spolku odsouzení k peněžitému pokutě, ježto odsoudili protikřesťanské články ve školních knihách pro děti. Biskupové prý „nesprávně a neoprávněně“ (!) obviňovali učitelstvo a způsobili prý mu tím škodu. Tedy ve Francii nesmí se kritizovat státní učebnice, které obsahují přímé a prolhané hanobení katolictva. — Z Portugalska vypovězeno bylo ve jména volného myšlení a svobody 148 jezuitů, kteří se mohou vrátiti do vlasti jenom tehdy, vystoupí-li z řádu a zůstanou mimo řád 20 let (!) v cizině.

Všelicos. Ve Frauenreuthu zemřel nejstarší katolický kněz v království čes., konsistor. rada v. v. Jos. Bůčan ve věku 95 let. — Ředitel buchorstského „Casino de Paris“ přijal pro svůj podnik spěvačku Viscontini, kterou dle úmluvy posílala mu rumunská paroplavební společnost na dobírku za 800 K. — Nařizovní ministerstva vnitra zrušují se všechna opatření proti choleře, ježto se v Rakousku, ani v Uhrách, ani v Chorvatsku a ve Slavonii od 25. prosince 1910 žádný případ cholery nevykytl. — Argentinské maso došlo v sobotu do Prahy. Maso jest prý smrzlé jako roh a výtečně jakosti. — Z jištěho kadeřaického závodu ve Frankfartu ukradeno za 40 tisíc marek vlasů. — Pověstný římský starosta Nathan zaslal pražským volnomyšlenkářům dopis, ve kterém děkuje za jejich projev a slibuje, že se postará, aby 20. září byl světovým svátkem. — Město Labovňa v uherské Spíši bylo degradováno na obec. Labovňa patřila kdysi k oněm 16 královským městům ve Spíši, jež už s poloviny zanikla, ač byla kdysi tak bohatá, že je král Zikmund dával do zástavy. — V loni v Příbrami zemřelá pí Em. Králová odkázala na 300.000 K vylučně českým vlasteneckým a obecně dobročinným účelům. — Srbský princ Jiří odjede za hranice, vstupní do francouzského vojska a vláda zaplatí jeho dluhy. — Zemský svaz uherských zemědělců protestuje proti dovozu argentinského masa do Uher. — V Maadžursku rozšířuje se stále více mor (zejména plicní) a vyžaduje četné oběti. — Pruské dráhy státní vynesly r. 1909 čistého přebytku 182 mil. marek. Za rok 1910 očekává se čistý zisk na 240 mil. marek a na letošní rok je čistý zisk rozpočten na 262 miliony marek. U nás „vynesly“ státní dráhy letos — schodek 114 mil. korun. — Městem advokátů jest Budapest. Jest jich tam 1700; ve Vídni 1100, v Berlíně asi 1000. — Jistá firma v Bádenu uvedla do prodeje plynové pumpy; místo prachu jest zde ušito kapalně kyseliny uhlíkové. Nárasem kohoutka vnikne kapka kyseliny za střílu, zde se promění v plyn a rozpínavostí svou vyžene náboj s hlavě. — Dle německých listů r. 1910 přešlo v Čechách 17 deskových státek z německých rukou v majetek český, na-proti čemuž z českých rukou do německých pouze 3 velkoúatky. — Ve Španělsku panovaly minulý týden vánice eněboré, takže četné vlaky zůstaly věsné ve sněhu. — V Plzni bylo napočítáno 80.729 obyvatel (r. 1900 68.079, r. 1870 25.009).

— Ve Vídni jest nyní 2.030.884 obyvatel, počítaje v to i 26.543 vojska. Celkem přibýlo Vídni za 10 let 355.877 obyvatelů, v což jest započítán také 21. okres Florisdorf se 77.314 obyv., který byl v době té k Vídni připojen. 1., 5. a 15. okres vykazuje úbytek obyvatelstva. Co do velikosti jest Vídeň 6. městem na světě.

Ještě o haličských vyděděncích židovských. Také českožidovský „Rozvoj“ dne 13. ledna projevuje velikou starost, aby haličští židé hladem nezemřeli. Neblamuje se ovšem tvrzením, že v Haliči trpí velikou bídu 800 000 židů, protože ani nejrudější soc. demokrat by neuvěřil, že tam židé jsou smahem velikými žebračky. „Rozvoj“ píše však aspoň toto: „Povstává již odkládání anketa haličského zemského výboru o bíde haličských židů jest konečně, prý definitivně, ustanovena na 28. t. m. Předsedati bude zemský maršálek hr. Bádani a porad se s účastní politikové, starostové a rabíni náboženských obcí, jakož i jiní znalci poměrů. Jde o to, poskytnout širokým vrstvám židovského obyvatelstva, jehož bída zrušením propinací ještě vzrostla, nové prameny výživy.“ Aby bylo jasno, konstatujeme, že „propinace“ jest výčepné právo. Podíváme se dneš na tu bídu haličských židů blíže. Kde se židům dobře nevede, tam se jich neusadí celá obrovská masa. Izraelité jsou živlem velice pohyblivým, řídíce se důsledně zásadou: „Kde dobře, tam vlast.“ A v Haliči na 1000 obyvatel připadá (dle statistiky ježtá r. 1906 otiskované) 111 židů. A visme, jak rychle tam vzrůstala moc židovstva na úkor obyvatelstva polského a rusínského! Dle třední statistické správy z r. 1909 jest v Haliči 115 měst samosprávných. V těchto městech bylo pouze 11 městských rad, kde nebylo ani jediného žida. V 28 městech měli absolutní většinu, v 36 městech patřila jim polovice nebo více než polovice míst městských radů. Ačkoli tudíž židé tvoří v obyvatelstvu necelých dvacet setin, přece víc než polovice městských rad (totiž 63) reprezentuje komando židovské. Od r. 1874 do r. 1907 vzrostl (při obecném vzrůstu obyvatelstva) počet katolických obecních radů se 48:1 procent na 48:3%, tedy pouze o 2 desetiny procenta; zato však průběhem téže doby vzrostl počet židovských radů z 31:6 procent na 36:3 procent, tedy o celých 4:7 procent. Tudíž přibývání židovských radů bylo skoro dvadvacetkrát větší než přibývání radů katolických. Kde se jednou dostali židé na radnici, tam také obsazovali městské úřady židovskými příslušníky. Touto dobou v 36 magistrátech jsou židovští úředníci ve většině a v jiných městech jsou při úřadech městských zastoupeni velice četně. Kolik jest vlastně židovských chudáků? Dle letošního výkazu majitelů domů v Przemyslu náleží v nejpaušnějších sličích středního města se 48 domů židům 41. Polovice domů na náměstí v Przemyslu patří — židům. Polobné majetnické poměry jsou v Krakově a ve Lvově. Domy na třech stranách náměstí lvovského jsou majetkem židovským a jen 8 domy ze 60 jsou v držení křesťanů. Ve velkém Stanislavově (34.000 obyvatel) fekl v městské radě židovský radní křesťanskému: „Vesmíste si a města své kostely; vše už tu nemáte dostatek co hledat.“ V mnoha městech bez žida nemáte občan ani byt si najmouti. Na veskově krčmy a hostince židům přinášely tudě příjmy a ošebračovaly statisíce polských a rusínských sedláků. Proto ovšem rosieli se v Izraeli ohnávající nářek, když od 1. ledna t. r. bylo upraveno provozování a stizování hostinských živností dle způsobu našeho. V Haliči, která má 78 500 km², jest nyní kolem 8.000.000 obyvatel. A zde napočteno 15.754 náleven. Z těch bylo v rakou křesťanských pouze na 3000. Teď si představme, jak se otravovali Poláci koraletcům jedem, aby tolik tisíc židovských náleven mohlo existovati! Na př. sjištěno, že bylo 2593 výčepů lihovin, z nichž na každou připadlo pouze 200 lidí. Tato hratka odváděla židovi tak tučnou kataloční daň, že židovskou rodianu nestihlo ušítíva, ale pomohla jí i k majetku. Pak ovšem může studovati několikrát větší počet hochů židovských než křesťanských. Kde již není možno v Haliči vysávkat, s těch míst se odebere šid do Karpát uherských, kde hned přichází na bubon majetek Ruslů. A židé mají mezi sebou kollegiální smlouvu; šid majetek zadluženého ubožáka prodává, šid kupuje pod cenu, aniž by na něho jiný přihlasoval. Jsou-li židé národem lidumilným, soucitným, proč už dávno trochu sami okrádanému lidu neotevřeli oči a proč si vůde v těch místech počínají jako egyptské kobylky? — Každý národ za takovou podivnou „assimilaci“ židovskou se poděkuje. A chťjí se židé haličtí vůbec assimilovat (eplynout s národem křesťanským)? Vždyť právě v minulých dnech proběhly zvinami správy, že mezi haličskými židy se rozvířila čilá agitace, aby při sčítání udali za svou obcovací řeč židovskou. Agitace byla tak úspěšná, že vyšlo přisné nařizení místodržitelské, ve kterém bylo pod trestem zákázáno ve sčítacích arších uváděti obcovací řeč židovskou. Leč zákaz mnoho nespomohl, protože v samém Krakově na 20 000 lidí zapsalo, že užívají obcovací řeči židovské. — Na — konečně by vlastně bylo prospěšno křesťanskému obyvatelstvu, aby židovstvo důstně obcovalo jen samo mezi sebou, aby Poláci polskou řečí do kramů nelákalo. A kdo se má starati o skrovný počet chudších židů haličských? Jestliže židé tak ú-

porně se oddělují od vysávaných křesťanů, ať se radí o pomoci chudým Israelitům židovští kapitalisté sami. Křesťané mají ještě dávati mimořádnou podporu těm, od nichž byli tolik poškozeni!

Všem obecním úřadům! Česká zemská komise pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém platí jeden ze svých četných humanitních úkolů zřídila ve městě Hradci Králové výchovnu pro děti duševně abnormální. Do výchovy této zřízené pouze pro chlapce přijímají se duševně abnormální chlapci ve věku 8—12 let (výminky jsou přípustny), kteří bez úspěchu navštěvují školu anebo jejich zlá výchova jak ve škole tak i v rodině jest nemožná a u nichž směna prostředí a větší kázně jeví se býti nutnou, nemají-li se díky takové státi jednou přitěšeni nejen jejich rodin ale i obcí. Výše platů určuje se v každém případě zvláště dle majetkových poměrů žadatele. Nemajetní mají nárok na značnou slevu, chudí přijímají se zdarma. Upozorňujeme obecní úřady, že ve výchovně této jest ještě několik míst volných, žádáme, aby ve vlastním zájmu svých obcí zjistily, není-li v nich dítě zejména z rodiny chudých, které by do chlapecké výchovy v Hradci Králové přijaty býti mohly, a aby v případě kladném rodiče dítěte na výchovu tuto upozornily a jménem chudých rodičů samy o přijmutí dítěte do výchovy žádost podaly. Žádosti zaslány buďtež „Chlapecké výchovně české zemské komise pro ochranu dětí v Hradci Králové“ č. 62 a buďtež k nim připojeny: křesťan list, dobrozdání učitele a lékaře o duševních schopnostech dítěte, vysvědčení o majetkových poměrech žadatele. Zevrubné informace podá žadatelům sama správa „Chlapecké výchovy.“ Okresní výbor v Hradci Králové, dne 14. ledna 1911. Okresní starosta: Hynek Srdínko, v. r.

Pokrokařské akce nejsou na prodej. K vůli zadání insertu činil „Čas“ reklamu židovské „Talmud-Thora-Schule“. Bil do ruské půjčky, ale najednou se objevily v „Čase“ inserty činící reklamu této půjčce a zároveň zmizely rázem redakční protesty proti ní. Vzádu židovské a evangelické inserty, v předu oznamování židovských a evangelických bohoslužeb a docela i reklamní správy o „Jüdisches Schulverein“, který germanisuje. — A dne 17. t. m. oznamuje „Čas“, že není na prodej. (R. 1906 prohlášovali aspoň pokrokařští odpůrci Herbenovi, že opravdu nebylo skoro co kupovati protože byl ten deník až příliš zadlužený.) „Čas“ dodává: „V českých bankách ani není tolik peněz, aby mohly Čas koupit.“ — Ovšem, až budou mít banky tolik peněz jako záložna Orth-Drozdova, pak ta pravda bude ještější. Zatím vynikající financer „Času“, žid p. Dubeky aspoň milostivě snad připustí, aby některá banka „Času“ půjčila. Proti vypůjčování a směněním závazkům masarykovský deník nikdy nebyl. **Příloha.** K celému nákladu dnešního čísla přikládáme důležité prospekty královéhradecké Spořitelny. Odporúčujeme všestranné pozornosti.

**Kathreinerovu
sladovou kávu
Kneippovu —**

**pijí denně mil-
liony pro její
nedostižitelné
přednosti. Jediná
skutečná ro-
dinná káva! La-
ciná a zdravá.**

Výstavnou, nově upravenou usedlost **ve Štánkově**, pro letní byty zařízenou, se 14 korci pozemků, soudně na 25.600 K odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle ujednání. Nabídky přijímá kancelář **JUDr. ALFRÉDA RUDOLFA**, advokáta v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Velmi levně

lze

Carneval 1911 odbyti,

obráťte-li se při svém nákupu na

firmu **Fejgl & Byčičtě**

Jitřkova tř. proti nov. laskému mostu,

kde obdržíte ve velkém výběru

novinky v plesových ozdobách, vějíře, šály hodv. a tůl, rukavičky, šnůrvačky, soupravy vlasových hřebců, bílé vesty, veškeré klatovské prádlo, moderní kravaty atd.

Kněžské kollárky a patentní náprsenky bez háčků.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Továrna na cottagová americká **HARMONIA**

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 48. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší městské splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.



Podobizny nejlepší!

J. F. LANGHANS,

o. a k. dvorní fotograf,

Hradec Králové

Adalbertinum.

**Svatební skupiny.
Tableaux.
Plesové toalety.**

Ceny nejprázdnivější.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.



Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpřehlednější pracované, přesně ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čisté, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.



Přesvědčte se, kněžské

že nejlepší

koláry

Objednávky se obratem vyřizují!

proci i celulóidové, náprsenky, bířety, oingulum atd. dostati lze jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové 136.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—. Stav vkladů ca. K 35,500.000.—. Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a složní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukladacích, losů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessey. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladiště spojeno železniční kolejí s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dožívá veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševské. — Brikety. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.
Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Objednejte si Dra Rayla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostradatelná příručka pro naše spolky a sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce o sociálních potřebách nabyti přehledného poučení. Spis neposílá se bez objednávky na ukázkou. Cena 3 K. Pro abonenty »Obnovy« 10% sleva a franko.

Objednávky přijímá a vyřizuje
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

== Kupte si poučný spis ==

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.
Objednávky vyřídí Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

≡ Vklady na knížky ≡

4¹/₄ %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Akciový kapitál K 4,000.000.

Vklady ca K 15 000.000.

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze. Filiálka v Liberci. Expositura na Smíchově.

Eskont směnek a faktur.

Koupé a prodej cenných papírů a losů. Výměna kuponů, tažených cenných papírů, deviz a valut.

Vklady na knížky a běžný účet 4¹/₂—4³/₄.

Úhrady na cizinu,
šeky, akkreditivy.

Bursovní obchody.

Vádia a kauce.
Promessey.

Úvěry všeho druhu.

✂ Velkoobchod uhlím a koksem. ✂

„ „ Oddělení pro zboží. „ „
Úřední hodiny od 9. do půl 1., od půl 2. do půl 6.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 3.

Besídka.

Sensitní výzkumy v zemi české, zvláště pak v Hradci Králové roku 1810.

III.

„Kultura“ 30. srpna 1910 napsala: „Stále více se potvrzuje náš objev, že obyvatelstvo na soutoku Orlice s Labem nazývalo se Socialisté. Nalezli jsme další nápisy: „Sociální demokrati, Křest. socialisté, Národní socialisté.“ Patrně, že tady domorodci tvořili více kast. Zároveň dokumentováno již samým názvem, že známost křesťanských zásad i do těch míst již vnikla, třebaže národním náboženstvím panujícím dle zachovaných památek až do XX. století bylo náboženství římsko-řecké z dob Augustových; četné nápisy totiž velebí Antiku, Apollona, Helia, Caesara, Juliana Apostata, ba i Nerona. Nejsme jistě daleko od pravdy, tvrdíme-li, že i tehdy zvyk křesťanství byl proti křesťanstvu oblíben. V rumech sídlící zvaného „Pouchova“ nalezeno několik velkých, zka-menělých křížů. Kdyby tak příčná břevna pro-mluvíla!

Přiznáváme, že dle sdělení „Světla“ domo-rodci papír již znali. Sám náš slovutný spolupra-covník Věvěd nalezl dva kusy tubého, primitiv-ního papíru (po jedné straně černého, po druhé šedého); na straně černé bílou hrudkou zapáleno: „Kiseli zely“, „Vepřové body“ a podobně.

Ale že bylo vrcholem tehdejšího malíř-ského umění malování na nalezených, ovšem cen-ných 32 papírových destičkách, dovolujeme si silně pochybovati. Právě nalezeny plechové desky, na nichž umělecky provedeny osoby nesoucí nad hlavou housky nebo dráčky v ústech dlouhé trou-bele (snad starodávne flétny či klarinety, ale bez dírek). Zdaž ta podlouhlá, zarostlá hadí těla, zvaná „boe“, náležela zvířeti či docela čtvernožcům, ještě se ukáže. Nalezli jsme podobné tučné hady pod-bité platnem; po zvířecích vnitřnostech ani pa-měť. Také jiný objev utvrzuje v nás domněnku, že zde jest jen umělé napodobení zvířete. Věvěděl nalezl jakési tučné zvíře s kůží holou. Marné pátral po stopách hlavy nebo nohou. Když pilkou zkamenělinu rozřezal, objevil se mu v průřezu zr-nitý obraz, mramorově žilhaný; dělalo to dojem jako lehce broušeného brachovce nebo achátu. Když přelízl ještě jednu polovici, zase tatáž po-doba. Po nějakých zvířecích vnitřnostech ani stopy. Lesk byl mastný. Posud se neví, co to vlastně jest. Tabulka, jež v blízkosti nalezena, nese nápis: „Denné čeraví prebustři.“ Ale tato slova mohou se vztahovati k něčemu jinému.

Zato však jest zjištěno naším Věvědělem zcela určitě, že občanstvo v celé Bohemii trpělo velice dravými vpády divokých psů, kteří se zdr-žovali nejvíce v hustých leších, vycházejíce v noci na lup. Věvěděl již má celou sbírku tabulek s nadpisem: „Pozor, zlý pes!“ Tak se varovali domorodci v Bohemii i vzájemně před tou divou zvířetí. Též jakési delší vyhlásky propagovaly „o-chranu proti vztělým psům.“ Byla to tedy zvíř-velice nebezpečná. Na ochranu proti šelmám pio-vitým chovali si domorodci ve svých domácnos-tích různé šelmy kočkovité, které zajisté jak svými zuby tak silnými drápy byly psům nema-lým postrachem.

Dale proti „Světlu“ tvrdíme, že zlatožluté peníze se značkou „F. J. I.“ nenosily se na šůrkách, ale přilhlývaly se na čepice, na kabáty a pod. Kdo ví, zda to vůbec peníze byly! Nalezli jsme více podobných drobných předmětů z růz-ných kovů a i z kostí, které byly pevně přilhlý na starodávných oděvech. Proč asi? Nyní, kdy jest doba pokročilá, každý, kdo si přeje nový oblek, přijde do továrny a nechá se obepřít odě-vem ladné přiléhajícím, aniž by potřeboval ně-jakých spon. Před tisíci lety však se obleky pracně sešívaly a spínaly se kolem těla buďto šůrkami nebo zvláštními knoflíky. Skutečné pen-íze nošeny spíše u fetišků hodinových strojků, na tenkých zlatých a korálových řetězcích, u ná-ramků atd. Nutno tedy při každém nálezu dů-kladně studovat, přemýšlet!

„Světlo“ dne 6. září odpovědělo: „Kultura“ mluví tak povýšeně, s tak nebetýčného vědeckého patra, jako by jen sama byla povolána k vědec-kému badání. My však dovedeme samostatně my-slíti také. Nové důkazy! Pod pobořeným malým klenutím nalezen v troskách velkého hrnce zvláštní nerost barvy masy žlutavé, místy špinavé náledlé. Veliká kulovitá tato brouda byla tvrdá jako křemen, při klepnutí kladivkem jasně zvonila. Pod tím malá destička s nápisem: „Dobře uleželi zed-níci sýra.“ Hádáno sem tam, protože takové nerosty v Bohemii nyní nikde se nenacházejí. Při rozvažování přišlo se na menší okrouhlé oblázky právě v sousedství. Vnitřek křemenitých oblázků se nápadně podobal vrypu té broudy. Tu přední znalci již se chýlili k názoru, že jak obrovská brouda tak oblázky vytaženy asi před tisíciletími z vody, že se zde jedná o zvláštní druh vápenců.

Univerzitní geolog Zeměvěda (dopisovatel „Kul-tury“) prohlásil, že brouda jest slepencem, skláda-jícím se z různých vápenatých zrn. Vskutku, když byla brouda perlkem celé rozražena, jevil se místy obsah srnitý. Náš spolupracovník Pozna-tel však byl nedůvěřivý, zvláště když nalezl vedle těch oblázků na černém prkénku nápis: „Nejllepší homolki vždy k dostání.“ Podrobil oblázky che-mické zkoušce v hydraulicko-magnetickém elektrif-ónu. Kamenkové kotoučky rozpouštěly se velice rychle; rovněž tak třísky z veliké broudy. Puch byl přítom tak ostrý jako ze shnilé ryby, takže diváci rychle odsakovali a náš vytrvalý snaživec padl do mdlob, tak že musil býti omýván. Když se vzpomatoval, pokračoval v rozboru s velkým sebezaporem dále a shledal, že v hroudě i obláz-cích jsou prvky stejnorodé. Nalezl v nich mléčnan kravnatý, syrovatec cukernatý a kasein tučnatý. Zda se tudíž, že to byl nějaký druh zkameně-lého mléka. Tomu však odporují jiné okolnosti. Mléko delší dobu chované nekamení, ale rozkládá se. Součástky, které by snad byly schopny pře-jíti do stavu tubého, ztrávil červi. A voda, již bývá v mléce přes 87 procent, všecka pryč! Ty oblázky tedy ani neviděly; tam by se rozpustily v několika dnech. Jest to zkrátka umělý výrobek snad k okrase domácnosti sloužící. Posud jsme však nezkoušeli, jakého lesku by se na oblázcích docílilo umělým broušením. Ostatně tato umělá příprava byla jistě zdraví nejvíce nebezpečná.

Domorodci užívali ostatně i jiných jedova-tých přípravek; nalezena na př. škatulka se jmé-nem „Binninger“, v níž bylo černé masadlo na řasy, vlasy a vousy. Kočáry a loukoté kol černili odpornou masťou zvanou „kolomaz“, pili ostrý rybí tuk „šitrona“, kousali gumu, žvýkali tabák, pojídali blemýždě a žáby, na rukou nosili přikrývky z my-ších kůží — což o velikém stupni kultury právě nesvědčí.

Pravdou ovšem jest sdělení „Kultury“, že domorodcům bylo mnoho snášení od zvířecích psích smeček, které pastýřům stáda dávaly. Vy-zkoumali jsme však ještě dále, jak se tehdejší pastýři zajímali šelmám psovitým matili. Přiva-zovali je na řetěz, tlamy jim zavěšili pletenými dráty nebo řemením, takže šelmy bídě hladem zvolna hynuly. Barbarství! A přece nyní vykou-máno, že i šelmy psovité dají se ochoťiti líp než šelmy kočkovité, tak že mnohý pes při dobré a mírné dresuře stává se věrným společníkem a ochráncem člověkovým.

Z ptačtva stříleny s oblibou divoké kachny, slepice a krůty. Hnízda slepičí byla vybírána s ve-likou oblibou; kde tyto ptáci tehdy hnízdili, posud se neví, ale časté nálezy skořápek slepičích vajec svědčí, že v Bohemii poletovala obrovská hejna těchto chutných letounů. (Dokonč.)

Moderní názory o Bílé Hoře.

O příčinách katastrofy bělohorské má dr. Josef Teige názory při nejmenším podivné a neodůvodněné. Vyšlo bohužel vyprávěné histo-rické dílo „Na Bílé Hoře“ společnou prací ně-kolika učenců. V takové publikaci, jež má být čímsi monumentálním, mají se bráti slova zvlášt na války velice citlivě; ale dr. Josef Teige vá-žení si velice usnadnil, pohybuje se ve svém samostatném článku docela leckde vyšlapanými cestičkami tučového historického romantismu. Píše na př. na str. 1.—3.: „Jest jen náhoda, že následky nastaly po 8. listopadu 1620 ne-dustavily se již dříve, že již Ferdinand I., který razil r. 1647 Bílé Hoře cestu, tuto snahu svoji nedokončil.“ Ferdinand I. svou doménu „hodil rozmožiti zeměmi koruny české, v nichž žil českoslovanský měl být na prospěch německé-ho potlačen a vyznání katolické pouze pano-vati. A k tomu cíli kráček on i jeho nástupcové promyšleně a energicky, nalézajíce ku svému vždy příjemnému překvapení náš odpor ni-čemným.“ Prý zvolení Ferdinanda I. za českého krále „byla naše pravá Bílá Hora.“

Jest věru zvláštní, jak lehce se dovede dr. Teige přehoupnouti přes situaci tolik kom-binovanou pohyby silnými frázemi. Sice sám přiznává, že česká stavová svou hamižností, ne-svorností, zbabělostí a bezradností na kata-strofi brali veliký podíl, ale při tom přemrštěně zveličuje nebezpečný vliv zevnější.

Nejlépe však jest jíti ke kořenům, abychom poznali, jak znenáhla ale zcela určitě a dů-sledně se utvářely po dvě století obrysy Bílé Hory.

K nejvyššímu stupni vnitřní politické a národohospodářské síly přivedl stát český Karol IV., který se též postaral o to, že naše země se stala kulturním ohništěm celé střední Evropy, tak že náš národ stal se tehdy v střední Evropě národem nejvzdělanějším. Za Václava IV. tržaly se plody ze stromů Karlem všípených. Otce vlasti provedl praktický důkaz, po jaké cestě nutno jest jíti za rozvojem zdařným, bes-pedným.

Přišla doba husitská, která porušila so-ciální rovnováhu způsobem nelehkomyslně-jím. Stav kněžský ožebračen, tak že husitští kněží, kteří (dle příkladu katolických kněží se století XIV) měli být ochránci rolnictva proti zpupné šlechtě, stali se existencí a tím i mravně závislí na urozených kollátorech. Zkrátka šlechta ve století husitském zotročila jak stav kněžský tak selský. Mezi husity proudily celé potoky reformačních frází, které se neplnily, jak dosvědčují sami čelní representanti husit-ské církve, jako Rokycana, Kofanda, Přibram, Vaněk Valečovský atd. Tomek sám napsal: „Hus opustil cestu, po níž se posavad kráčelo ku předu, k nenabytému štěstí naš. Hluboké o náboženství ve směru proticírkevním nevedlo, jak on se domníval, k opravě společnosti církevní ani k lepšímu vzdělání mravněmu, nýbrž jen k rozpustění svazků církevních a ku zlehčení náboženství; čehož následkem byla značná zástava v utěšeném pokroku duchovním, jež spatřujeme před tím. Husitská válka vyvolala moc křivdovskou a rozmnožila moc šlechty pře-s-píliší; jistě rovnováha mezi mocmi státními, na níž spočíval doposud zákonný pořádek, byla tím zrušena; pročež nacházela se země od té doby s jistými přestávkami brzy více brzy méně ve stavu anarchickém.“ (Masejník z r. 1864, str. 242). Dle těchto Tumka za vnikání lutherství do církve husitské byly zmatky ještě větší.

Tedy v době husitské byla spředená první určitá vlákna, z nichž později utkána drsná přase následujících bád. Tato pravda vystupuje při novodobém historickém badání před očima stále v plastičtější podobě a nedá se zатуšo-vati sebe lákavější frází. Dr. Teige praví: „Ne-patrnou událostí zoveme bitvu bělohorskou proto, ježto daleko dříve ukázal se světu pád říše, kterou slavný syn země této, náš král Jiřík z Poděbrad, k takové přivedl slávu. Smrti jeho (22. března 1471) nastává rychlý úpadek říše české...“

Dr. Teige snaží se tu propoliti dhořovitě mezi Scyllou a Charybdou. Jiří z Poděbrad byl ovšem panovníkem slavným, ale dr. Teige ne-připomíná, že jeho akce potud byla prospěšná, pokud se pohybovala v starodávných tradicích Karla IV., jenž i od husitů byl zván „světlem knížat, císařem svatě paměti.“ A právě nové útvary sociální a náboženské způsobily, že všehlasný národní panovník Jiřík narážel na veliké překážky, až se stával hrdinou tragickým. I kdyby nebýval proti němu vyhlášen Vatikán válku, byla vnitřních nesází zemských míra srovnatelná. Vždyť již tehdy položeny základy k zotročení jádra českého lidu — totiž rolnictva. Jen jíti tudíž ke kořenům! A že by teprve po smrti Jiřího nastával úpadek země české, to přece nemůže tvrditi nikdo, kdo pe-dlivě srovná dráhou půli století XIV. s prvou polovicí století XV. (husitského). Kde vládnou tak děsné krvavé spory občanské, jaké zavládly za války husitské a po ní, tam ná-rodní těleso přece trpí hrozným neduhem. Praha od husitů zpustošena tak, že o násled-jících dvou stoletích nezmohla se ani na polo-vici toho počtu obyvatelstva, jaký byl za Vá-clava IV. Obchod a průmysl v době kacífské nikdy nedostoupil té výše jako za Karla. Uni-versita oloupena o své statky tak, že její ubohé živování bylo horší národní hanbou než zánik toho učení. Vždyť ve století tak eminentně theologickém neměla universita pod husitským režimem ani fakulty bohoslovecké. Synkové selští byli od šlechty z university vyháněni; katolíkům též zbraňován přístup na univer-situ atd.

Po smrti energického Jiřího jak šlechta tak města vybouřila své nevlastenecké vášně měrou vrchovatou, tak že při svých stavov-ských sporech byli Čechové slepi k tomu, jak obchod se soustřeďuje v království v rukou Němců a židů, jak se řemeslnické cechy znovu poněmčují.

Za Ludvíka Jagielovce zahrála si Praha na samostatnou republiku. Purkmistr s konšely krále neposlouchali, řídili se vlastní vůlí. A tu nastaly pro pražské občanstvo svízele tak hrozné, jaké panovaly jen za války husitské, kdy Jan Želivský a po něm Jakub Vlk tyranis-ovali bezcitně konservativnější živly husitské. Strašná inkvisice držela ve svých spárech za Ludvíka pražské občany. Světská tyranie měst-ského primasa Paška z Vratu spojila se s cír-kevní bezohlednou despotií kališného admi-nistrátora Havla Cahery. Proti českým bratřím a lidem, nakloněným učení Lutherovu páchána pravá lotrovství. Snad nikdy nebyla Praha svědkem tak hnusného a křesťanského klari-kalismu, jaký rozvíjeli se svými pochopy dva starokališníci: Pašek a Cahera. Celé řady ná-boženských novotářů byly buď věsněny nebo z Prahy vypovídaný. Jiní byli mučeni a upa-

lování. Kdo však s novotářů se odhodlal otce města podplatit, měl pokoj. Leckdy dle očitého svědka Bartoše Písaře stačilo dáti nějaký obnos židovi, který již za značný výdělek šikovně podplacení sprostředkoval. Mladý Ludvík proti výdělečné tyranii společnosti nemohl ani častými výnosy nic. A že za takového bezcitného režimu trpěla celá země, netřeba šife dokládati.

Pět let katanská tyranie Paškova plodila v Praze největší hrůzu, aby bylo dokumentováno, jak čistě národní samospráva dovedla být tvrdým nepřítelem občanské svobody a národního prospěchu. Správce samosprávy z Ministerstva byl v zajetí Paškoviců. Tu právě se provalila hlása, která vzbudila určitým hlasem praktický pobitek neodvratného moru.

A kdo tato zlou chorobu aspoň na čas zastavil? Byl to právě Ferdinand I., zakladatel mocnářství Rakousko-Uherského, který věděl, že pustošitelé samských poměrů po dobrém neposlechnou, ale že jest potřeba razného zakročení, nemá-li dílo domácích zhoubců zemských otravovati poměry dále. Pašek snažil se svým sobeckým cílům dáti ideální zbarvení zájmů náboženských. Lisal se s Caherou docela ke katolické kapitule pražské. Leč Ferdinand I. prohlédl Pappenheimské důkladně. Bilanci posledních padesáti let před nastoupením Ferdinandovým charakterizuje Denis: „Královská moc byla oslabena a potupena, lid poroben, města ochuzena a ohrožena, veřejný život zkažen, zřízení zemské porušeno, hospodářský pokrok zastaven, jednota národní poškozena.“ Denis připomíná, že Jagielovci byli spoluvinníky smutného osudu. Ale čím hlavně? Tím, že „národu“ (totiž české aristokracii) dopřávali volnosti více než bylo třeba. Stavové čeští přilíhli zřejmě bohatě dokazovali svými nehezkými a nevlasteneckými starostmi, že nedovedou těžiti z vítězství husitských ani tolik, aby záplatovali tam, kde lítice válečná dříve nemilosrdně trhala.

Zvedl se jistý odpor proti volbě Ferdinanda I. Kandidáti na královský stolec český věděli, že jest potřeba v přední řadě hodně zaplatiti. Rázní jednatelé slibovali, že zaplatí zemské dluhy. Konečně Ferdinand I. zaplatil a hned se mraky rozptýlovaly. Sám protestant Bartoš Písař o Ferdinandovi napsal: „Byla pověst, že jest milovník spravedlnosti, maje v nenávisti křivdu. A protože mnohým Čechům bylo těžko o něm slyšeti, zvláště těm, kterýmž spravedlnost a všechno řád dobrý v nelibosti byl; ale dobrým, slechetným a spravedlnosti řízným byl velmi vděčný, protože již nesměli mnozí hlavy pozdvihnouti pro přílišnou nespravedlnost těch, kteříž moc nad nimi měli.“ Názor Bartoše Písaře o spravedlnosti králově sdílelo i mnoho protestantů jiných. Sami viděli protestanty čekati s dychtivostí, aby tento katolický panovník udělal konečně potěšení, jež si sami Čechové dříve nedověděli.

Ferdinand v Čechách dobře se rozhlédl, poznal ničemnost Paškoviců. Když již cítil pernou půdu, počal souditi rázně a spravedlivě mezi katibnými despoty a novotářskými vyhnanci. Paškovi kroutili se jako hadi, když vycházeli na jevo nemravné úplatky, když padalo ostré světlo na žalobce, kteří se činili zároveň soudci. Pašek volal, že prý by mohlo dojít v obci k násilnostem, kdyby se vyhnanci vrátili. Leč král pohrozil trestem smrti těm, kteří by chtěli ublížiti vyhnaným. Lišák Cahera vybízel lid, aby stál při svých závazcích proti vyhnancům; připomínal, jak Pražané připravovali předešlé panovníky sobě k vůli, kdykoli chtěli. Ať se Pražané nebojí žádného člověka! Budou-li všichni za jednu, žádný člověk, ani nynější král jim nebude moci škoditi. Poučné jest čtení, jakými hadími akty a výkruty chtěl Pašek zachovati svou tyranii. Přátelské smilování odporých stran zmařeno Pašek se hleděl vlichotiti v přítěž Ferdinandovu novými krutými skutky proti katibům. Upálení hrozným způsobem Jiří f. ašněř a Václav pasíř. Leč dobře Tomek poznamenává: „Mistr Jan Pašek myslil se v povaze krále Ferdinanda. Nebýt nikoli milovníkem pronásledování pro víru, než jen milovníkem řádu v náboženství, nepouštěje rušení jeho, pokud shledával v něm nebezpečnost pro zachování pokoje a řádu ve správné státní.“ (Dějiny města Prahy XI., 66.) Ferdinand postupoval opatrně, ale důsledně. Rozpočítal moc hrůzovládců obnovením samostatných dvou rad měst Pražských. Dosadiv nové konšely za Staré Město, pomínil Paška a jeho několik pomocníků. Unovoměstské radnice byl Ferdinand přijat velikou jásotou českých davů jako spasitel. Občanstvo spívalo díky Bohu za skutek „nepřátelského“ Ferdinanda, a když jmenování konšelů, z tří tisíc hrdel zpíváno radostně „Te Deum.“ Pak znovu obec děkovala králi za vyvobození od velkých těžkostí, připomínaje nespravedlivé vyproštění a pronásledování. Noví konšelé pak promili panovníka, aby je chránil proti Paškovicům, osvědčující se, že se chtějí jen svým bratrem spravovati. Pak zpívali přítomní: „Veselýť jest nám den nastal, v němž

olav Karal s mrtvých vstal.“ Tedy po době sužování vítali rodni Čechové Ferdinanda jako druhého Otce vlasti. A to mělo být pravou Blon Horou? Král tím, že tlačil ke zdi Paškovic, tlačil k gemi i velemocného katolického pána Zdeňka Lva.

Dopad však úskočností nebyli povaleci zcela; i noví konšelé se jich velice báli. Paškovi dývali i nyní církevní klatbou stíhati přátele vybanová. S kazateli kališných bémělý klatby i proti těm vypověděncům, kteří se za podpory Ferdinandovy vrátili. Leč král konečně proti metivému kališnému správci Caherovi vystoupil na otevřené pole a vypověděl ho z celého českého království. Král horlivě pracoval, aby nastalo klidné soužití všech konfesi českých, ač to byl úkol Siyřův i pro Jiřího z Poděbrad. Padla i moc Zdeňka Lva, který k udržení své moci nestydl se zrádně navazovati styky s vévody Bavorskými, které byl dříve ze ziskuchtivosti před samou volbou Ferdinandovou zradil. Vida velikou nepřítelů Ferdinandovu a nesnáze ze všech stran, složil roku 1529 (11. března) sám úřad nejvyššího purkrabí.

Pak panovník pověděl od plie Paškovi do očí, jak Cahera podporoval v řádění proti jinovědcům i samotnému králi. Oznamil mu zároveň, že ho vypovídá z Prahy. Lišák Pašek ukazoval na své šediny, otřesené zdraví, na svou touhu, aby složil kosti v městě, v němž jeho předkové odpočívají. Ferdinanda však theatrální tvařnost starého komedianta neapletla. Naopak bystrý vládce odpověděl: „Pomávejž jsi ty nechtěl mlti lítosti žádně netoliko nad starými a šedivými a to zachovalými lidmi, ale také ani nad zrodilými v tomto městě, a zvláště tebdáž, když jsou někteří před tebou klekali, prosíce tebe pro nejvyššího Boha za milost: není slušné ani hodné, aby tobě byla ukázána.“

Tak zastavoval Ferdinand energickou rukou nebespočeství blížící se Bílé Hory. Vzal v ochranu samy utíkové své evangeliky proti katolickému byrokratovi a tyranu starokališným, nic se neohlížeje na to, že tito v sobeckém zájmu se lisali ke katolíkům. Ale — dr. Teige tvrdí, že zvolení Ferdinandovo byla „pravá Bílá Hora“, že dle plánů Ferdinandových měl být český živel potlačen za prapěch německého, že mělo pouze vyznání katolické panovati. (Dokončení.)

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zaopatření a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četné ukázky od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Práce Milosrdných sester a katolíků. V přičině lidumilnosti, upřímného soucitu s lidskou bídou nemáme snad v dějinách lidstva zjevu všudejšího nad obraz účinné lásky milosrdných sester, které s pouhé lásky ke bližnímu obětují své mládí, stav i rod a věnují se službě nemocných. Po celém světě působí 457.000 katolických řeholnic, z nichž blahu bližních se věnuje 410.000. Počítáme-li dle normalů praxe jen 10 ošetřovatelek na jednu řeholnici, shledáme, že přes 4.000.000 sirotků, nemocných a oboromyslných je tu ošetřováno od pronásledovaných řeholnic. Pro chudinu vykoná a vykonává nedocenitelné služby spolek sv. Vincence, jenž za 70 let čítá na 6000 skupin se 100.000 činných členů a více než 9 mil. K dostává se ročně rukou Vincenciánů chudině. V Čechách spolek Vincenciánů za 25 let 28.776 chudým v 63 odbočcích rozdál 1.552.396 K. Chudý kněz J. Cottolengo založil dobročinný ústav, který záhy našel napodobovatele a dnes na 6000 ošetřovanců nalézá v těchto ústavech pomoc i přístěti. Kde jsou milosrdné sestry socialistů? Kde volných myšlenkářů? Ovšem pohodlnější práci jest vřískati do světa za tučné zaplacení: „Klerikalismus jest nepřitelem trpícího lidstva, klerikalismus místo prospěšné práce vyznává.“ A šid, který otravuje lid kofalkou, této lži nadšeně tleská.

Snaha po čistě vědecké pravdě a raděch kulturních vědců. Pokrokat dr. E. Chalupný dne 13. t. m. v „Přehledu“ oznamuje: „Na můj článek o straně sociálně demokratické (Přehled 11. listopadu 1910) odpověděl p. dr. L. Langer v „Akademii“; informace mé osnažil za nepravdivé a zároveň nářádl mi několik osobních poškubků. Pomíjeje tyto urážky, za které, jak jsem ze spolehlivých pramenů svěděl, vřáhají slušní sociální demokraté se stydí tím spíše, že můj poměr k jejich straně byl vždy přátelský,

konstatoval jsem v kratičké věcné opravě, zaslané redakci „Akademie“, že ony domněle nesprávné informace své jsem čerpal právě z „Akademie“, a z osobních sdělení dra Langa. Tu opravu redakce „Akademie“ potlačila a to, doufám, stačí každému objektivnímu čtenáři k úsudku, sdali v tvrzení o poměrech sociálně demokratických mám pravdu já či „Akademie“. Kdyby mé informace o tom popíral některý orthodoxní list soc. dem. strany, bylo by to pochopitelné; ale když tak činí „Akademie“, která p. celých čtrnáct let svého trvání plše proti těm poměrům, jako jsem proti nim psal já, pak toto její vystoupení proti mně vrhá na opravdovost jejího vlastního směru světlou velmi smutnou. Kdo jinému jámu kopá . . .“

Krvavá radost v naší nejnovější době. Pokračuje oděchovaná Francie v údu-citu? Volnomýslenkáři tvrdí, že prý mládež zasu-rovuje konstatování vraždy Kainova; pobledl na Ukřizovaného atd. Teď už děti francouzské jsou zbaveny „klerikálního jba.“ Oč tedy jest obecnostvo francouzské průběhem let jemnější? Proti katolíkům bylo užíváno od intelligentů pomoci pa-řížských lapidů (Apačů). Krvavé demonstrace proti samým lidem sednařského smýšlení odehrávají se stále častěji. Soc. demokraté vůdcové radili svým soudruhům, aby v případě povolání na vojnu postříleli své důstojníky.

„Národní Politika“ dne 12. t. m. líčí scény, jaké se odehrávaly před a po popravě vraha Fa-viera. Když se vyskytly pověsti, že vrahu bude dána milost, došlo před budovou žaláři k demon-stracím. Katu Deiblerovi byly na nádraží při jeho přijezdu do Lille připraveny bouřlivé a dlouho-trvajcí ovace nepřehlednými zástupy lidu, jež ho doprovodily až k jeho hotelu. Večer před popra-vou naplněny byly veškeré nálevny, hostince a kavárny obecnostvem, jež chtělo tak vyčkatí rána, aby si včas zajistilo dobré místo na popravě. O 2. hod. noční byly s nařízením presidenta veškeré veřejné místnosti vyklizeny. Obecnostvo prochá-zelo se pak za spěvu městem, ráno pak shro-máždilo se před žalářní budovou. Pomocníci ka-tovi zřídili zatím guilotinu. Skandál byl jedním některých majitelů domů, kteří pronajímali okna k popravě obrácená až za 150 franků. Favier byl o 6 hod. ráno probuzen. O 7/2. hod. byly přípravy k popravě hotovy a vrah veden ke gu-ilotině. Utatá hlava spadla do připraveného kóde naplněného drtinami. Kat po vykonané popravě prohlásil: „Takovou neohroženost delikventa jsem ještě za své praxe neviděl.“ Obecnostvo propadlo po vykonané popravě v bouřlivý jásot a připra-vilo katu Daiblerovi velké ovace. Popravenému provolalo banba. Policie a četnictvo mělo co dělat, aby mohutné davy rospýtilo.

Taková jest duše francouzských širých davů, „obrozených novými ideami.“ Byl více odpravován sločinec, ale humanita i při této přiležitosti ma-sila zaplákat. Katu volnomýslentářské davy při-pravují ovace a milosrdné sestry, které ve dne v noci choré lidi léčily, jsou z Francie vyháněny.

V řadě četných kněží vynálezce vý-znamné místo zaujímá Cerebotani. Právě osnažily francouzské časopisy, že tamější ministr pošt a telegrafů se rozhodl zakoupiti pro celý stát vy-nález Monsignora Cerebotaniho, zvaný „telety-pograf“. Jest to vlastně psací stroj spojený s tele-grafem. Stiskne-li se na jedné stanici klaviatura s písmeny, vizuami Hestrovými se písmo přeneso na druhou, kde stroj tato písmo ihned tiiskne na proužek papíru. Ministerstvo francouzských pošt přepustilo nadanému knězi též část telegrafních stanic bez drátu, aby mohl konati další pokusy. Cerebotani pochází z Braseie v Itálii a zdržuje se v Mnichově, kde vede duchovní správu svých kra-janů. Již před několika lety upozornil na sebe ka-penním telegramem, což jest telegrafický přijímač bez drátu, který (možno s sebou nositi jako dale-kohled a s nímž lze vénde na ulici, na cestě atd. přijímáti telegrafické zprávy, odeslané z centrály. Teokráte málo si povážuvuly liberální listy dů-myslného vynálezce, některé židovské časopisy umlčovaly ho, celá věc prý spíše zdá se hračkou — byl to katolický kněz a šádý Ehrlich. Před několika dny však Cerebotany saje si do Paříže a tam v síle „Společnosti civilních inženýrův“ před četnou schází odborníků ukazoval a vysvět-loval své vynálezy. Mimo již uvedené zvláště se technikové sejmali o přístroj zvaný „Salektonista“ (t. j. vřlácný), který izoluje sdělení bezdrátové telegrafie tak, že je může přijati a zachytiti pouze ta osoba, která má přístroj stejné zladěný. K o-chraně tajemství telegrafického sdělení má to da-lekosáhlý význam. Konečně konal Cerebotany po-kusy se svým novým vzorcem bezdrátové telegrafie „teleantografem“, jenž mnohem osnažují a přesněji přenášej nejen písmo, ale celá kresby.

Hospodářská hlička.

Přátele hadivářství upozorňujeme na chov bourova dubového či temerova (Aethera mylitta), jehož housenka se šří lupením dubovým. Hedvábí i motýle dobře lze zpeněžiti a chov to-nurovů lze v rodinách prováděti jako prospěšné zaměstnání dětí odrostlejších.

» Hradec Králové 188. »

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorkul



Jen jednou
zkuste mýdlo Jádru
vše od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná mýdla s nejčistšími zvláštními neuvěřitelnými do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.

Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny
a Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse č. 1, vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na úkladu zasílá
se vše franco.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Složit listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rešie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než u vás jde.

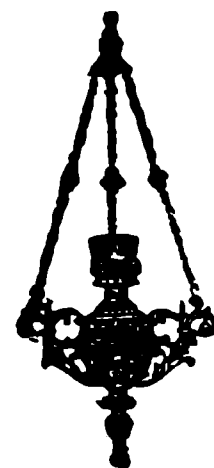
Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.



Vele důstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rušiti veškeré kostelní nádoby a

náděti a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, svíčky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Předce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných blonů, jako: fotků,
madonek, křížků, prýmků, náramků atd. z Biskupské
prstony, tabulky, jídelní nádobí ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posil a ciseleur

Praha I, ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Vele důstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
brusu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vsorku a ryze církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňujeme
mi dodatí vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mémi nádoby jsou v ohn-
slatí za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrepy i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílá.

Chudším kostelům možno splácet bez úhrady.

Sta odporušení a četných uznání po ruce.

Prosim vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru záveda domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Objednejte si Dra Reyla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostradatelná příručka pro naše spolky a
sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce
o sociálních potřebách nabyti přehledného poučení.
Spis neposílá se bez objednávky na ukásku. Cena
3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10%, sleva a franko.

Objednávky přijímá a vyřizuje

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Umělecký ústav
pro malbu na klenbě

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malování ná-
dob chrámových v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
stíže a vězrasazenovinné.
Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křížové cestní atd.
Nákrepy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



Přetvárné vyznamenání a doporučení. J

Určitě
zkuste

k zimní
sezóně nejlepší

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Opeluha naprosto roční!

Továrni sklad látkového a bavln. zboží!

Výhavy pro novičky!

OBNOVA

Číslo 4. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 27. ledna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVŮ.		
Přijímá vklady na knihy vkladní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve šteré ba- kovn, směn- renaké a bur- sovní ob hody. Eskont faktar. Směnárna. Uhlí a cement.
	Akc. ka. stál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000 FILIAŁKY: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Poznámky k řeči Nathanové.

Křesťanství a svoboda.

II.

Ukázali jsme v předchozím článku, že to byla církev, která vítězně bojovala za svobodu otroků v říši římské.

V témže duchu pracovalo i později, zejména od stolice papežské. Na konci 6. století volal nadšeně papež Řehoř Veliký: „Poněvadž Pán a Spasitel náš sám proto se stal člověkem, aby milostí a svobodou zlomil okovy otroctví našeho, je dobré a spravedlivé, i člověku, který svobodným se narodil a jen náhlým pod jařmo otroctví byl uveden, dobrodružně protnout svobody opět prokázat.“ — Oznáma těchto slov ozývá se po celý středověk s apoštolské stolice.

Pavel Allard praví: „Křesťanství nepřestalo urychlovati konec otroctví, užívajíc moci, jakou má nad dušemi, by vysvobodilo množství otroků v nové společnosti, sbudované s trosk říše římské. Jednalo právě tak, jako před pádem této říše. Zákony, ustanovení koncilů, papežské listy, formule, nápisy, všechny dokumenty veřejné i soukromé svědčí o vytrvalosti a zdaru těchto snah. Otroctví té doby nemá již svého barbarického rázu. Jak v říši římské, tak jednala církev i mezi cizozemci. Papeži a koncily rozmnožili dekadentní vymoženosti, přidali nové podněty a důvody k osvobození, otevřeli chrámy útěšitě pro otroky, s nimiž se zle nakládalo, života a svědomí jejich chránili exkomunikací (vyloučením z církve) toho, kdo by otrokům ublížil. Hrozil disciplinárními tresty biskupům, kteří dovolí, by v jejich diecesi někdo se odvážil rozloučiti manželství otroků, chrání svobody propuštěných proti náruživým nárokům jejich pánů, užívají především duchovní své zbraně, mravní síly a moci, aby zachránili otrokům nabytá práva. Čím více nabývají převahy nad římským právem, tím více doplňují osobní svobodu otroků.“

Opětovně podmiňovali papežové odsunutého hlasu proti obchodu s otroky a používali nešťálka i jména církevního, aby jim na svobodu pomohli. Řídíce se zásadou sv. Ambrože, že i kostelní nádoby smí za tím účelem býti prodány. Tak dle příkladu sv. Cypriána († 258) a sv. Pavlina (st. 5.) poslal papež Jan IV. (840) všechny poklady církve do Dalmacie, aby za ně ujařmené tam křesťany vykoupil.

Papež Zachariáš r. 741 zakázal pod trestem vyloučení z církve zejména Benátčanům prodávati otroky Mohamedánům. Ve francie říši pak ujal se jich arcibiskup lyonský Agobard († 840) slovy, spisy i skutky svými a opíral se hanebnému obchodu s otroky, jež tehdejší lidé mezi křesťany vedli a za podpory mnoha biskupů dosáhl výsledků sdárných i na dvoře královském.

A jest to sjevem významným ve středověku, že byli to lidé, kteří svou aktivitou udržovali v lidstvu hanebné otroctví a byli velikou překážkou snahám církve katlické, aby konečně tato skvrna lidstva byla odstraněna.

Historik J. Vacek ve svém díle: „Sociální dějiny české starší doby“ na str. 531 píše: „Židé obchodují s lidmi přiváděli do země otroky, pohany i křesťany, a přechovávali je ve svých příbytcích, buď trvale, užívajíc jich služeb v domácnosti, nebo na čas, pokud nenaskytla se příležitost, aby trhem jich odbyli. Křesťanským parobům vycházelo na dobré, že církve měla řeči o ně, a ukládala biskupům, aby podle největší možnosti své pomáhali jim s otroctvím. Nač jím horlivěji konal tu službu tělesného milosrdenství sv. Vojtěch.“ (Canaparius, Vita s. Adalberti, c. 12 praví: že „třetí příčinou odchodu sv. Vojtěcha z diecese bylo, že nemohl vykoupiti tak velké množství zajatců a otroků, jež „mercator Judaeus infelici auro emerat“ — obchodník žid skupil.“) Viz Palacký. D. n. č. díl I, část 1., str. 236. a 266.

Jako dříve proti pohanstvu, chránila nyní církev osobní svobody proti židům a to s obětavostí bezpříkladnou, majíc před sebou nepříteli, který zlatem dovedl si získati potřebnou záštitu a ochranu.

Snahám církve v Čechách konečně podařilo se, že kníže Vladislav I. r. 1194 vykoupil všechny křesťanské otroky od židů a vydal sáponě, že křesťan nesmí se státí parobem židovským (Cosmas. Chronica; III., 57.)

U nás v Čechách celavují se všechna možná jubilea, ale tento stávkový bod českého ducha v boji za osobní svobodu lidskou jakoby vymazán byl z dějin našich — a to snad proto, že je stávkou stávkou dějin církve — katolické.

V době té i jiným způsobem zasáhla církev v boj za ochranu utištěného.

„Na ochranu lidí, kterým blížili jejich odprá milosrdenství, hájila církev výsady i svobodného asylu. Účelem zřízení toho nebylo snad vydírati zločince ze zaslouženého trestání, nýbrž chrániti jej před unáhleným násilím a vyjednati mu trest okolnostem zločinu přiměřený. Nevinných osob, jež utekly se o záštitu k církvi nebo na posvátné místo, bylo ovšem hájiti proti jakémukoliv bezpráví. Asylního práva užila církev v Čechách, pokud víme, nejprve roku 995.“

„Sluší také vzpomenouti péče, kterou církev věnovala věřícím, vypravujíc k nim kněží, aby ubohým lidem skýtali útěchu a vyprášovali jim polehčení vazby.“ (Vacek, op. c. str. 593)

Než místo otroků zaujali později nevolníci, kteří prací i poslušností pánu svému patřili, ač mohli rodinu míti a chovati. I tento snazila se církev pomocí k úplné svobodě, ulevujíc jim trpké jejich postavení všemožně. Zákonitým jejich ochráncem byl biskup ve své diecezi, jenž měl povinnost použiti veškeré své autority, aby je chránil před utiskováním a týráním jejich pánů. Utekli-li nevolník, pronásledován od pána, otevírala mu církev kostely za útočiště a navracela jej jen tehda pánu, pakli tento přisežně příslibil, že pomsty prost bude šetřiti života i zdraví jeho. Církev dále trestala toho, kdož nevolníka usmrtil, jako každého jiného vraha; chtěl-li dosáhnouti odpuštění, musel po 7 let — a to první 40 dní při vodě a chlebě — pokání konati.

Církev učinila také vítěsný průlom do nevolnictví — této renaissance antiky. Sňala hanbu s nevolnictvím, otevřevši nevolníkům přístup do stavu kněžského a v něm ke všem důstojnostem. Tak na př. arcibiskup Remešský Ebbo (9. st.) pocházel z rodu nevolnického. Prakticky pak snazila se církev k vymácení nevolníků tím, že na svých statech poddané a pracovní nevolníky v dědičné nájemníky aneb poplatné vlastníky proměňovala a čím dále tím více práv jim poskytovala a méně povinností jim ukládala. Takto snahou a neúnavnou činností církve bylo nevolnictví vždy více omezeno a poněkud nahrazeno svobodným poměrem služebným. (Dr. Samsour: Obrazy dějin.) F. Vacek (Soc. dějiny české doby starší, str. 75) píše: „Při

popise různých tříd nevolného obyvatelstva v 9. (české) před koncem XII. st. vspomenouti jest blahodějné činnosti církve, ana pamatujíc na dlouhý svůj, ujmáti se lidí utisknutých — povinnost tu podle svých zásad zastávala. Biskupové vykupovali otroky, sňovali je za služby při svých ekonomických, propůjčovali jim časem pozemky a činili je úrodnými hospodáři. Kláštery a kapitoly přijímaly od kněze desátek zajatců nebo sluhů, a časovaly je po vesích jako poplatné řemeslníky a hospodáře. Na statech církevních svedeny jsou nejdříve fixní platy poddaných sedláckých. Z toho vznikalo právo poddaných k nerušenému držení pozemků, jež s panstvím církevním rasilo sobě cestu na statky světských pánů. Zásadní biskupů pražských o polehčení břemene chudým lidem a hájení vdov a sirotek proti utiskovatelům velebí letopisci na mnohých místech.“

Na př. Jarlochův Letopis k r. 1187 praví o biskupu Jindřichovi: „Ochráně chudých tak přiklonil srdce své, že v obraně jejich nebal se opadnouti v nemilost předních země.“

Když Děpolt, úřední kníže v jižní polovici východních Čech, vydal lid na pospas svým vládařům, biskup Jindřich Břetislav vystoupil k obraně utiskovaných. Když Děpolt jeho slov nedbal, ohlásil biskup záporu služeb Božích v údělu Děpoltově a přiměl viníky ke slušné satisfakci. Rovněž na sněmu řezenském vystoupil jako rozhodný obránce práv poddaného lidu.

O právním postavení lidu na statech círk. svědčí i to, že dovoleno lidem sádkám, aby sami poháněli úhádce své k soudům podle různých stavů jejich rozdílné: zemany k sudům, poddané k soudům vrchnostenským, lidi královské před vládaře a nutili je k odětu nebo ke splacení pokuty.“ (List krále Václava II. r. 1298)

Od 12. stol. obrací církev svou zvláštní pozornost k národům trpícím pod těžkým jhem Mohamedánů. K osvobození otroků z rukou Mohamedánů založen řád Trinitářů (potvrzen papežem Innocencem III., r. 1198). R. 1223 za Řehoře IX. založen řád Mercenářů, kteří nejen otroky vykupovali, ale i v neustálém výkupných peněz sami sebe na tak dlouho v zástavu dávali, až potřebný obnos byl sebrán.

Jak horlivé a obětavé bylo humanitní působení těchto řádů, lze poznati z toho, že oba řádové vykoupili v celku 1,400.000 otroků za 8 miliard franků.

Dík jejich působení mohl papež Pius II. (1458) zvolati: „Díky Bohu a církvi, otroctví nahyná již záděného národa v Evropě.“

Invaze zlátných Evropanů do Ameriky zrodila však novou epochu lidského utrpení: zotročení Indiánů a hnaný obchod s otroky, kteří dováženi z Afriky. Vše dále se pod patronací některých států evropských. V boji proti tomuto novému otroctví zaznamenána jsou zlatým písmem jména: Las Casas, lidumilný prelát španělský a kněz Petr Claver, zvaný otec otroků.

Vypisovati zásluby těchto velikých a obětavých duší v boji za svobodu utlačených, bylo by líčiti nejstávkovější listy v dějinách nové doby.

A k těmto mužům nemohu nepřipojiti jméno, jež neobyčejného dudává lesku humanitním snahám 19. st.: Kardinál Karel Lavigerie, apoštol svobody, osvěty a lásky křesťanské.

O zásluhách papežského Říma o kulturu lidstva napsal protestant Harnack: „Katolická církev vychovávala národy; mladým národům přinesla kulturu a nejenom jednou přinesla, by je pak podržela na jejím nejvyšším stupni, ona jim darovala cosi dále vzdělávatelného a téměř tisíc let tento pokrok sama řídila.“

Z církve zrodila se svoboda a kultura. De Tocqueville, jenž zprvu jako mnoho jiných byl smýšleni protikřesťanského, napsal: „Když jsem začal studium historie, byl jsem pln předsudků proti církvi; když jsem je skončil, byl jsem pln úcty k ní.“ Dle Pouchona však „právě s našich dnů důležitě datovati potopu lidí, které skazily veřejná mínění.“

A jejich hlavní pramen je tž jako na počátku křesťanství:

Nathan potupil křesťanství, potomek těch, o nichž máme v písmě sv.:

„Rouhají se tobě, kteří se praví býti židé, a nejsou, ale jsou synagoga satanova.“ (Jan 8, 9).

Volné listy.

Tupé vtipy. „Čas“ se dne 16. ledna projevuje rozhodnou nespokojeností s naším článkem, v němž před čtrnácti dny vzali jsme v pochlebnost černokřídlaté vlastenectví Masarykovo. „Obnova“ prý by ráda dokázala, že profesor Masaryk svým odhalením o padělaných dokumentech kuje velezradné pikle proti Rakousku. Ale důkazy scházejí.

Ani na myslí nám nezatanulo dokazovati velezradné pikle Masarykovy, kterýmiž slovy „Čas“ naše řádky nesprávně označuje, nýbrž dali jsme jen průchod svému názoru o podezřelém postupu a ovzádní výkladů Masarykových.

„Obnova“ není dost vtipná a nedomyšlí se docela dobře účelu Masarykovy akce. Prof. Masaryk chtěl svou akci odhalit duši katolické žurnalistiky a morálky. A „Obnova“, jak je patrné z uvedeného místa, sedla mu na lep — ukazující celé srdce a ledví té morálky. Tak vtipkuje o nás „Čas“. Ale aby mohl tento vtip spáchat, musel s citátem vypustiti místo, v němž jsme ukázali na telegram, jež po své řadě v dohledu Masaryk poslal do Moskvy Miljukovi. Muž tento jest vůdcem strany, která v čas konfliktu o Bosnu a Hercegovinu švala říši Ruskou do války proti Rakousku. Reklí jsme, že prozrazení tohoto telegramu bylo Masarykovi velmi nemilé; a že jsme se ve svém úsudku nemýlili, dokazuje sám „Čas“, když ono místo ve svém citátu z „Obnovy“ vynechává. Není to tedy s vtipností „Obnovy“ tak zlé, když pro její vývody musí „Čas“ hráti úlohu nedovtipy a pohroužit se ke dnu jako ryba, která spolka udicový háček.

Vynechati hlavní důvody, vybrati, co se hodí do kráma a přispěbívati svým potřebám, k tomu jest potřebí jen trochu násilí proti pravdě. A takových praktik jest „Čas“ velmi znalý. To, co řekla „Obnova“, mohl přece říci každý, kdo umí čísti a kdo obsahu četby rozumí. Nejméně „Čas“ smí nám s posměchem vytýkati katolickou morálku, když poukazuje na její mezinárodní souhlas, jejichž revolucionářský ráz jest samozřejmý. Kdo radostí metá koselece nad revolucí portugalskou, jako pokrokový tisk, kdo s takovou ochotou chrání volnomyšlenkáře, jejichž revoluční cíle v Bruselu byly nepokrytě prohlášeny, kdo s takovým zápalem opěval revolucionáře a anarchistu Ferrera, jako činil „Čas“, ten pozbyl práva vznášet se rozhorlovati, když mu jsou takové a jiné podezřelosti připomínány. Vynucený vtip „Časův“, že „Obnova“ sedla Masarykovi na lep, jest máchnutím do vzduchu. Zato byl to „Čas“ sám, jenž, sedaje na lep neznámému vtipkaři, ukázal ubohou morálku pokrokovému tisku, že dal katolickým kněžím zastřeliti řepinského učitele, který vůbec na světě neexistoval.

Jme připraveni: Různí ejčkové vídeňské sněmovné prorokují brzký konec. Za takové nálady každá strana prohlíží své posice, skoumá prostředky a váží síly, se kterými podstoupí volební boj. Nejinak děje se i ve straně křesťansko-sociální. Ač leckde pozorujeme vzestup náboženského uvědomění, přece jen nemožno z toho uzavírati na určité výsledky volební. Nemožno-li předpovídati, kolik mandátů by strana naše dostala, možno jest zato tím určitější již dnes říci, že proti nám spojí se všichni, kteříouž vyhlídku nutno bráti v úvahu. Kdyby všudy pronikalo vědomí o velikém zápasu myšlenkovém, kdyby vrstvy obyvatelstva, které protináboženským tiskem nejsou ještě otráveny, byly uvědoměny o tom, že tu jde již podstatně o boj pusté nevěry proti Kristu, zajisté našich hlasů všudy by značně přibýlo. Pokud a jak zprávy o vážnosti tohoto boje přišly na vědomí voličům, kteří při posledních volbách, jsouce katolíky, dávali hlasy stranám protikatolickým, nelze také dnes dopodrobna vyliciti.

Že možno očekávati dobrých výsledků tam, kde jest mohutné rozšíření náš tisk, jest samozřejmo. Kde se povinnost tato zanedbala, setkáváme se s tou smutnou skutečností, že jinak dobří katolíci mluví proti tak zvaným „klerikálům“, kteří dnes vlastně, vedle péče o otázky společenské a hospodářské, jsou obránci náboženství proti valící se zátopě nevěry. Noviny a vůdcové stran protikatolických provádějí žalbu tím, že stoupencům svým, kteří jsou významní katolíci, pravý stav zastírají. Tím neuvědomlost, kterou všichni naši odpůrci házejí na krk katolíkům, v nejširších rozměrech pěstována jest právě v táborech tak zvaných svobodomyšlených.

Zejména u agrárníků objevila se specialita přetírání ve velkém. Kněží, kteří na kazatelně hájí základních pravd náboženských, jsou jim lidmi, kteří zatahují politiku do kostela a štvou. A protože obrana náboženských zásad děje se dnes hlavně proti bezuzdnosti a nevědomosti volnomyšlenkářské, přijali vůdci agrárníci a jejich noviny úlohu bifičů, kteří nechtějí nic dopustiti na volnomyšlenkářské štváře a revolucionáře.

Když agrární poslanec dr. Zahradník před časem radil organizovaným katolíkům, aby neobali volné pole agrárníkům, a když předpovídal, že může nastati v Čechách náboženské spustošení, projevil vlastně velikou znalost agrárních vůdcův a novinářů. Jest v tom zajiště úžasná spupnost, když v době svobody a volného myšlení agrárníci odvažují se kněžím zakazovati, aby neobírali se obranou napadeného náboženství. V tom jeví se všechno jiné, jen ne lepší katolictví, kterým se řečnící agrárníci chlubí, a co při tom zvláštního, při této nepravdě se ani nezardí. Kdy pak agrární noviny vlastně zakřikly protikatolické agitátory volnomyšlenkářské? Nikdy. A přece mělo se tak etáti, bylo-li by pravda, že agrárníci o náboženství tolik pečují. Posuzovateli veřejných našich poměrů by mohl usouditi, že agrárníci jsou vůdci katolíkům velmi neprohlédavými politiky. Stačilo by přece v agrárních novinách rozepsati se o tom, jak nemožno schvalovati protináboženskou štvárl. Takovým skutkem zajiště agrárníci by měli jakou takou zbraň proti organizovaným katolíkům a jejich výtkám, že agrární strana jest protikatolická. Ovšem nebyl by to důkaz úplný a přesvědčující, ale bylo by to aspoň něco, o co by se agrární řečníci v nouzi mohli opírat. Ale ani tato maličkost není v jejich inventáři. A to jest nevyvratitelným důkazem, že agrárníci řeči o posvátnosti náboženství jsou lícoměrností a že hlavní činitelé v agrárním táboře dávno již dali katolické náboženství na pospas nevěrecké zřivosti volnomyšlenkářské.

V tomto ohledu mezi námi a agrárníky jest hrozná jasná. Nyní běží o to, aby se co nejdříve uvědomili oni katolíci, kteří posud jsou členy strany agrární. Ze se této věci vůdcové a noviny agrární bojí, patrné z jejich zlobných výkřiků, že kněží pěstují na kazatelnách politiku, ač vlastně konají jen to, co jest jejich nejpřednější povinností. My chceme, aby oni katolíci, kteří jsou v agrární straně, prohlédli, kdežto agrárníci překrucováním a paděláním pojmů dávají těmto katolíkům na oči klapky a usilují o to, aby zůstali neuvědomělými. V tomto ohledu ovšem pomáhají schůze a zejména tisk. Jest dokázáno mnohými příklady, že tam, kde katolíci, čtouce jedině agrární noviny, dostali do rukou noviny naše, probouzejí se jako z hlubokého spánku, jejich náboženská strana v duši se zachívá a rozum jejich ukazuje cestu mezi své. Při tom však nelze se zřetele pouštěti, že agrárníci takovýmto svým stoupencům dávají noviny začaromo. A protože těžko takový štenář odhodlá se předpláceti nějaký list, když má noviny odjinud bez výdaje, jest patrné, že těmto nejistým agrárníkům třeba poskytovatí našich novin tím způsobem, aby je mnoho nestály. Jest to důležitá otázka, ale musí se řešiti, mají-li se dobří katolíci z agrární strany přivésti tam, kam přisluší. Jest tu potřebí jistých obětí a nadšení pro dobrou věc, a bude-li všude dobrá vůle, mohou se potíže i tady překonati. Kés by na tomto poli zaryli rýš aspoň ti kněží, kteří přes všechny broživé úkazy vůči organizaci katolického lidu zůstávají stále neteďnými. „Za mně to ještě vydrží“, nebo: „po nás ať přijde potopa“ jest heslem slabochů, ne-li dokonce heslem lidí, zrasujících své povinnosti. Doufáme, že všichni línávi, vědomi si jounce své zodpovědnosti, ono zbabělé heslo odevadají době minulé a přičiní se, aby katolický lid všude se probudil.

Volnomyšlenkářské balamunění. Opatřili jsme si správné znění přednášky, kterou měl dr. Bartošek v Chotěboři. Protože tento nevědecký a nelogický myslící člověk své „kredo“ roznáší po Čechách dle hlavního obsahu stejně, jest radno, abychom na jeho vývody a smělé tvrzení odpověděli podrobně a soustavně. Aby mohli porážeti křesťanský názor, mají volní myšlenkáři ve svém pohádkovém arsenálu zejména tvrzení, že člověk povstal ze zvířat vývojem. S touto zřezavélou halapartnou vykročil dr. Bartošek i v Chotěboři. Předem budiž jasno, že dr. Bartošek volně nempěl, nýbrž jest mechanickým opisovačem z Haeckla.

Že systém tohoto německého muže jest již odpraven, Bartoškovi ani dost málo nevaří, Chce-li kdo balamunět, balamuní posluchače o závod. Učení, že člověk povstal ze zvířat vývojem, jest důležitou částí Haecklova systému. Dle Haeckla jest jedna nekonečná podstata hmoty, energie jest ctiel a myslící část této hmoty, obě dvě pak jsou vlastnostmi všech

máhlé světové bytosti božské. Pohybem hmotných částic povstal život, tímto pohybem vzniklo i myšlení; nejprve ovšem projevil se duševní život u zvířat a pak vývojem dostavilo se i myšlení lidské. Všechno toto dění přírodní, vznikání a zanikání světů, ty přechody ze chvění hmoty v život duševní dějí se věčně. Toť jsou stručně vyjádřeny myšlenky německého naturfilosofa, jak jsou uloženy v jeho „Záhadách Světových“ a jak je dopodrobna dr. Bartošek na svých schůzích papouškaje.

Předem tvrdíme, že toto rozřešení jest naprosto nevědecké. O Haecklovi psali mnozí učenci, odsuzující a zamítající jeho romantiku. Úsudek předních učenců o Haecklovi jest zhuštěn u prof. Mareše takto: „Haecklovo rozřešení záhad světových na základě přírodní vědy vyjadřuje přesvědčení všech pravých, totiž průměrných přírodospytců, kteří pro badání zapomínají mysliti, tak že ani nespisují, že všechno to badání bylo vlastně zbytečné, rozřešili-li záhady světa už dávno Spinozův monism (Haeckel své domněnky vzal totiž ze Spinozy); neposporovali též, že materialistické (hmotářské) rozřešení záhad světa, kterého dříve dospěla přírodní věda, bylo již dávno podáno bez této vědy starořeckými materialisty; neposporují vůbec, že obor a úkol přírodní vědy netýká se řešení záhad světa a že nemůže býti přírodovědeckého rozřešení těchto záhad. Haecklův spis (Záhady Světa) představuje důstojně přírodovědeckého ducha na konci 19. století, totiž duchaprázdnot, která se jeví obzvláště v tom, že potírá náboženskou nauku jménem přírodovědeckého poznání, vrhaje se v nerovný zápas s filosofickými rozmyslnějšími theologi.“

Dr. Bartošek jednoduše neví, co jest vědecké poznání, ačkoli všude ujišťuje, že volní myšlenkáři pěstují vědění a odmítají všechnu metafysiku a víru. Bartošek neví, co jest úkolem vědy. Úkolem vědy jest zjišťovati pouhé fakta (skutečnosti) a uváděti je ve vzájemný poměr a vyvozovati z nich zákony. *Poslední příčiny, vztahující se na původ věcí, jsou věde naprosto nepřístupny.* Dr. Bartošek však svým povídáním tvrdí, že poslední příčiny ví, a v tom právě tkví hrozná jeho nevědomost. On ví, že jest hmota spojená se silou a že z nich pohybem hmotných částic povstalo vědomí, které vývojem ze zvířat vytvořilo i duševní život člověka. Zatím však tvrzení tato vymykají se poznání vědy a jsou za hranicemi, kterých věda nemůže vůbec přestoupiti. To jest právě metafysika, to jest věra, proti které volní myšlenkáři rozhorčeně protestují a již přece všude otrocky podléhají, kterážto bezhlavost vymáhá vysokou daň směšnosti. Povaha lidského ducha ovšem nabádá hledati poslední příčiny, bytnosti věcí, proč jsou takové, ale zkušeností se poučujeme, že není možno poznati více, než jak se věci mají; možno toliko urditi podmínky, za kterých zjevy nastávají. Tím jest vědecké cíle dosaženo, a dále za tento oíl jíti není nám dáno. O tomto vědeckém poznání, opakujeme ještě jednou, dr. Bartošek má ve hlavě své svačnou prázdnotu.

Tvrdí-li tedy, že jako volní myšlenkář má vědění o tom, jak částecy hmotné chvěním přecházejí ve vědomí a odtud z duševního stavu zvířecího jak vyvíjí se duševní život člověka, neprozrazuje nic jiného, než že má *dehonale poznání absolutní, vědomí a že stále se mu přístupným to, o čemž učenci vědecky vědí a národní posud marně usilovali.* Tím však směšnost Bartoškova se vyvrcholuje.

Vzhledem k vědění Bartoškova, že člověk vyvinul se ze zvířete, nutno se tázati, jaká jsou tu vědecká fakta, která mají v otázce této rozhodující význam?

Citujeme z pramene moudrosti páne Bartoškova, z Haeckla: „původ člověka z opice není již neurčitou domněnkou, nýbrž historickou skutečností — které arci nelze vědecky dokázati.“ Tedy původ člověka z opice jest historickou skutečností, ale není vědecky dokázán. Takové šprýmy si dělá Haeckel z Bartoška a Bartošek z posluchačů. Čím jest tedy tvrzení Bartoškovo, že člověk vyvinul se ze zvířete? Šalba, mam, klam a frivolnost! Sám Haeckel tedy přiznává se, že dějiny rodokmene živočišstva jsou a zůstanou budou domněnkou, protože není o oho utíniti vědeckého výzkumu v dobách dávno minulých, ač ostatně i zkameněliny svědčí mohutnou řečí proti epidému názoru. Bartošek však proti veškeré vědecké skutečnosti přemlouvá své posluchače, aby ve zvířatech uctivě posazovali své předky a příbuzné.

Jiným vědeckým faktem jest, že věda i dnes přechodu zvířete v člověka nemůže sjistiti. Vědeckou skutečností jest, že duševní život zvířete není základem duševního života člověka. Právě-li Bartošek, že člověk se vyvinul ze zvířete, zapomíná na soudaný závěr, že na základě tom musila by se zvířata i dále vyvíjet v lidi at tělesně, at duševně. Zkušenost toho popírá rozhodně, a zkušenost dle samých volných myšlenkářů jest hlavní podmínkou vědy. Tvrzení Bartoškovo nutně předpokládá

ve zvířatech mohutnost myšlení, ale vědecké poznání toho popírá jasně a určitě.

Nyní by byly zvlášť příznivé podmínky, aby zvířecí mozek se přetvořoval v lidský. Vždyť jsou nyní celé zástupy dresérů, které v potu tváří udí různá zvířata úkonům lidským. Proč tedy aspoň čtvrtá generace cvičených šimpanzů, papoušků, kanárů a koní nerodí se chytřejší, než jejich praotcové! Ejhle, člověk snaží se vším důmyslem usplítni vývoj zvířecí chápavosti k rozumu lidskému (čehož v dávnych časech vůbec nebylo) a pokusy končí bezradností. A dříve se ten vývoj dál samočinně, bez vnější rozumové pomoci?

Du Bois-Reymond, blíženec Haecklov, přezvěděl se, jak praví, že dávno před ním *osada byl problém vysvětliti vědomí a pohyby hmoty jakožto nemožný a nesmyslný*. Tentýž učenec prohlásil nepokrytě, že původ myšlení a řeči se hmoty nelze vysvětliti. Co se týká zvířat, zjišťovala věda, že ani včely a mravenci nejevili nic, co by svědčelo o duševní kvalitě a že ostatně spekulace o pocitech a vůli zvířat jsou mimo dosah vědy, ježto je nelze pokusem stanovit. Na druhé straně však lze vědecky konstatovati, že zvířata mohutnosti myšlenkové nemají, o čemž budoucně podrobně promluvíme.

Právem tedy o Haecklovi a jeho žácích dí prof. Mareš: „Materialistická dogmata dovolávají se přírodní vědy, prohláshující se za exaktní, objektivní, vědecké poznání, a v tom jsou horší, než všechna dogmata, ježto se přímo poomlouvají lidskému rozumu.“ Slovem, dr. Bartošek topí se ve spoustě nevědeckých tvrzení, rozporů, nesmyslů a nemožností a při tom má tolik směrlosti, že vytýká církvi, jako by potřebovala nemyslivých lidí. On, jenž nemůže existovati bez stoupenců duchem chudých, velmi rád překrucuje výrok: „blahoslavení chudí duchem“, a tvrdí, že církev slova tato přijímá ve smysle hloupých věřících. Tento rytíř s vědeckými kasy ani za mák nerozumí, že ona slova Spasitelova převrátila názory o ceně věcí pozemských, o účelu života, naučila člověka ovládati se co do tužeb tělesné smyslnosti, postavila celou sociální ekonomii, která změnila vzájemné styky lidí, zúšlechtila práci, utrpení a z chaboby učinila povolání stejně užitečné jako svaté. Výklad, jakoby tento výrok Spasitelův vstahoval se na lidi hloupé, dokazuje jen, že naivní hlava Bartošková vkládá ve slova Kristova to, čim vlastně naplněno jest jeho volnomyšlenkářské nitro. Ano, jsou skutečně chudí duchem ti lidé, kteří tímto způsobem výrok Kristův vykládají a my jim milerádi ponecháváme právo, aby se ke své omezenosti a ochrnutí mozku na schůzích hlásili...

Politický přehled.

Státní rozpočet rakouský v prvním svém čtení dospěl 25. ledna až k volbě generálních řečníků, dr. Kramáře proti, ryt. Kozlovského pro. Vláda ve své starosti o rozpočet vyslovila přání, aby rozpočet byl projednán do konce března, kdy vyprší prozatímní rozpočet, ale dle všech příznaků sotva se do té doby vyplní žádost vládní.

Sčítání lidu v posl. sněmovně. Ve schůzi posl. sněmovny 24. ledna odpovídal ministr vnitra hr. Wickenburg na interpelaci ohledně sčítání lidu. Ministr pravil, že nařídil nejpodrobnější vyšetření udaných případů, načež velmi podrobně rozhovořil se o opatřeních vlády, aby úplná objektivnost a nestrannost orgánů sčítacích a revisních byla zajištěna. Ale dle dokladů podaných posl. dr. Baxou bylo viděti, že si podřízené úřady ničeho z ministerských nařízení nedělají, jestliže skutečně taková nařízení byla vydána.

Polské požadavky, zejména pokud se týkají zájmů Haliče, přednesl v posl. sněmovně 24. ledna předseda Polského klubu dr. Lazarski. Všeobecně překvapil chladný ton dra Lazarského vůči vládě a nejvíce konec, kdež se zdůrazňuje, že Polské kolo vyhraňuje si úplně volnou ruku a bude se ohováť k vládě podle toho, jak se vláda zachová k polským požadavkům. Polský klub považuje utvoření pevné parlamentní většiny ze zástupců všech velkých národních stran za podmínku pravidelné činnosti sněmovny poslanecké. Poláci žádají dále zavedení polské řeči v železniční službě v Haliči.

Finanční těsně v Čechách. Zástupcové něm. poslaneckých z Čech jednali 20. t. m. s vládou o finančních a školských poměrech v Čechách. Stěžovali si na zemský výbor, který jest nucen vyvoditi důsledky z něm. obstrukce a z neochoty vlády, jakou osvědčila k finančním návrhům zem. výboru. Obstrukce se ovšem Němcům snadně dělá, hůře je nésti její následky. Dle vídeň. zpráv povolí třetí vláda Bienerthova zvýšení přírůžek o 10%, které druhá vláda odírala. Nastalý obrát přispívá se ministru finanční, který v rozvratu zemských financí v Čechách vidí nebezpečnost pro finance státní. Přirozeně však se tato zpráva popírá, ježto se

Němci ozvali proti tomuto přý „podporování, Čechů.

Nová dohoda mezi Čechy a Němci nastane přý dle výpovědi samého místopředsedatele hr. Thuna až v měsících pozdějších; musí nastati příznivější nálada, než jaká jest nyní. Vše Němci vyhlásili v neděli na schůzi v Chomutově i německé radikály za zrůdu národní věci, poněvadž jejich vůdcové posl. Pachera a Wolfa zúčastnili se posledního dohodování v Praze. Tedy nálada pro úspěšné dohodování nevalná.

Vojenské námořní požadavky ve společném rozpočtu na r. 1911. Společný rozpočet na rok 1911 byl členům delegací rozdělán. Celkový požadavek obnáší 461,294.403 K. V řádném rozpočtu požaduje se více o 27,300.090 K a sice na zlepšení materiálního postavení mužstva, na různé zaopatřovací přídavky, na zařízení kasáren atd. Kromě toho výdaje žádá se v mimořádném rozpočtu o 20 mil. K více a sice 6 mil. K na fortifikační opatření, 3,796.057 K na reorganizaci těžkého horského, pevnostního a polního dělostřelectva, 2,974.543 koruny na stavby, 2,100.000 kor. na očištění a střelnice, 2,008.000 K na strojové pušky, 1,900.000 K na výzbroj, 450.000 na automobily a 771.400 na menší výdaje. Kromě toho požadují se ještě 4 mil. na opatření nového materiálu pro polní dělostřelectvo. Dále do rozpočtu námořního zařazeno je 55 mil. kor., na mimořádné vydání pro výstavbu dreadnoughtů, na něž, jak známo, je věnováno 312,400.000 K. Oněch 55 mil. K. je první splátka. Celkem jsou vojenské a námořní požadavky na rok 1911 vyšší o korun 106,300.000.

Obchodní smlouva rakousko-srbská nabyla 24. ledna platnosti. Toho dne přijeli do Bělehradu rakouští veterináři, kteří mají na základě ustanovení rakousko-srbské obchodní smlouvy zkoumati v bělehradských jatkách srbské maso určené pro dovoz do Rakouska. Dne 25. ledna započalo za jejich dozoru zabíjení srbského vepřového dobytka a 26. započala doprava jeho do Vídně.

Povstání Arabů. Celá téměř Arabie zdvihla se proti sultánské vládě. Vzpouza zachvátila Bassoru a Mezopotamii a na jihu celý Yemen, krajiny co do rozlohy obrovské, avšak chudé, z většiny pusté, obydlené z velké části nezkrotnými Beduiny, kočovníky. Pluk za plukem vysílá Vysoká Porta do Arabie, vojsko to stále však nestačí na zdolání vzpoury. Turecká armáda je mobilisována.

Zákon o přistěhovalcích ve Spojených Státech. V senátě byla předložena osnova zákona, kterým se ustanovení o přistěhování cizozemců zostřují a zodpovědnost za přistěhování cizinců se na paroplavební společnosti svaluje. Předloha ustanovuje těžké tresty a i konfiskaci lodí pro případ, že by cizinci byli protizákonně vyloděni.

Zprávy organ. a spolkové.

Pouchov. Dne 22. ledna konaly naše organizace pouchovské, zvláště čilé sdružení křesťansko-sociální mládeže na Pouchově první společný ples. Naše dívky přičinily se o vkusnou výzdobu sálu p. Zadrobílkova „Na Staré“, kdež i naše schůze přednáškové konáváme. Kdo zná zdejší poměry, ví, že jakési napiatě očekávání, jak ples katolický se vydaří, na mnohé straně bylo zjevně i tajně vysloveno. A vydařil se nad očekávání skvěle; tak skvěle, že bychom i s polovičním výsledkem, jehož jsme dosáhli, byli bývali plně spokojeni. Čtené obecenstvo pouchovské bez rozdílu smýšlení navštívilo hojně náš ples a chovalo se vsorně, takže pěkná nálada ničím ani v nejmenším nebyla skalena. Našinci — mladí i staří — přišli velmi četní, a pobratimské organizace mládeže z okolních vesnic vyslaly k nám své členky a členy. Z jediného Rusku přišlo jich kolem 20! Dále zastoupeny byly naše organizace z Vel. Skalice, z Librantic, z Divce, z Malšovy Lhoty, ze Slez. Předměstí, z Černilova (odkudž byla i naše plesová hudba), z Výřavy, z Piletic a z Hradce Králové. Také asi 8 vojnův s několika poddůstojníky účastnilo se naší zábavy a byli velmi rádi viděni. Zábava začala v 6 hodin volným příchodem obecenstva a o 7. hodině měli jsme již tolik přijmů, že všechny výlohy (per 85 K) byly kryty. Značný přebytek peněžní (82 K) z této zábavy připadne naší pouchovské organizaci mládeže, která vlastně ples aranžovala. Při zábavě vybraly naše dívky 12 K 75 h na „Ústav slepých na Kampě v Praze“, kamž také obnos ten již zaslán byl.

Chvojemeč. Křesťan. sdružení venkovské mládeže konalo dne 15. t. m. valnou bromaду za velikého účastenství členstva, mnoha domácích i přespolečných hostů. Schůze zahájena místopředsedkyní sl. Mařenkou Kollinovou, která po uvítání přítomných přistoupila k projednání ústředím navrženého programu. Zpráva jednatele p. Kouby ukázala nám celoroční činnost sdružení. Spolek s hrdlostí a znamenitým výsledkem materiálním a mravním předvedl několik úspěšných her di-

vadelaich. Dle zprávy jednatele sehrány během roku tyto kusy: „Václav Hrobbický z Hrobbic“, kus zajisté obtížný a pro vesnici odvážný, který proveden dosti precizně, tak že upevnil jen dobrou pověst o vyspělosti a sdzdatnosti členstva skupiny. Na kluzké půdě divadelní, osudné pro mnohého zkušeného herce, osvědčili se všichni účinkující znamenitě. Pověst o sboru, řízeném tak zkušeným a osvědčeným režisérem p. Frant. Kamenickým, přivábila hojně účastníky i následujícím kusům, sehraným během roku. Dne 13. března proveden „Černý kříž v lese“, 5. června „Jakou našel Jakub melu na slou Teklu“, a 8. ledna 1911 „Palčivá dcera“. — Při spolku zřízen kroužek pěvecký, který osvojil si během roku znalost mnoha písní národních, blaťáckých a libických; připočtou-li se k tomu i „Přástky“, jež v r. 1909 provedeny, ta mohla by skupina i v tomto oboru ušlechtilou zábavu uspořádati. Jest si jen přáti, aby i mladenci větší chuť a pl. ilii, a horlivější družky i v tomto následovali. Během roku konala skupina více schůzí výborových i členských, ve kterých přednášeny básně a konány poučné přednášky. Přednášeli: vdp. farář Náhlík, protektor spolku, alč. Mařenka Kollinová, vdp. farář Filip Konečný, dp. Josef Novotný, kaplan z Pardubic. Členové účastnili se společně sv. zpovědi a sv. přijímání, ejazdu mládeže v Hradci Král. atd. — Tak asi vyzněla zpráva jednatele. Po stručné zprávě pokladní, která pro nepřítomnost revisora schválena býti nemohla, přikročeno k volbě nových funkcionářů. Volby přerušeny příchodem dp. Jos. Novotného, pozvaného řečníka, vykonány listky. Za protektora zvolen vdp. Frant. Náhlík, za předsedu p. Ant. Petruška, za místopředsedkyni sl. Mařenka Kollinová, za jednatele p. Václav, Lohnický, za pokladníka p. Adolf Zabálka, za náhradníky p. Bohumil Petruška a sl. Mařenka Kloučková a za revisory účtů sl. Julča Hemelíková a sl. Františka Uhlířová. — Knihovníkem ustanoven p. Boh. Petruška. — Ve volných návrzích, které pro pokročilou dobu projednány v následující mimořádné členské schůzi, konané dne 22. ledna ve farní budově, usneseno, aby sdružení přihlásilo se k ústředí hradeckému; ustanoven přesný pořádek pro schůze výborové a sice vždy první neděli v měsíci po ranních službách Božích ve farní budově, každých 14 dní členská schůze v neděli po požehnání, společná sv. zpověď a sv. přijímání — mimo čas velikonoční — 10. prosince v den celodenní výstavy Nejsv. Svátosti Oláňní. Konečně určeno, aby sdružení účastnilo se korporativně služeb Božích ve svátek sv. Václava, sv. Jana Nep., o Vzkříšení a Božím Těle a 8. prosince, v den ustavení se sdružení. Říká se, že cesta do pekla dlážděna jest samými dobrými předsevzetími. Kéž nevstahuje se nikdy toto přísloví na naše sdružení. Svornost, vzájemná láska a duch křesťanský kéž jest tmelem, který spojí všechny členy jeho v hradbu nerozborou, proti níž marný bude boj nepřátel! Další činnosti zdať Bůh!

Přednáška ve Chvojemeči. Dne 15. ledna přednášel při valné bromadě našeho křesť. sdružení venkovské mládeže pozvaný řečník dp. J. Novotný, kaplan z Pardubic, který v mistrné své řeči od srdce k srdci promluvil jak ku mladým tak i ku přítomným starším. Kritisovali krásnou jeho přednášku, kofeněnou zdravým humorem, nemožno! Přednáška taková musí se vyslechnouti. Odporujeme dp. řečníka bratrským spolkům a zajišťujeme jim, že si opět budou přáti, aby k nim zavítal, jako i my prosíme dp. řečníka, by nezapomněl na odlehlý náš kraj, kde bude vždy uvítán s úctou a otevřenou náručí.

Černilov. O Hromnicích odpoledne o půl 3. hodině přednášeti bude v zdejší Katolické Národní Jednotě vdp. Th. Dr. Frant. Reyl o časovém předmětu „O tisku“. Těšmo se co nejvíce.

Čes. Třebová. Rok minulý skončil pro náš život spolkový i odborový i politický rozhodným úspěchem. Zprávy funkcionářů zní stále příznivěji, v pokladně odpočívá nějaká „ta modrá.“ Drželi jsme se. Za jeden jediný rok v život uvedena tělocvičná jednota, zřízen pěvecký kroužek, ustaven zábavní kroužek, založena filiálka konsumu. Přednášky, schůze, zábavy střídaly se pravidelně. Lupalo nám mnohdy v křtíži, ale od práce neodvrátilo. Máme pracovníky zdátne, horlivé i nadšené, vážné a veselé. Ne, už se péro udržet nedá, aby nepředvedlo aspoň jednoho veselého, co je ve spolku „tak pro ty hlouposti“. Je to náš podnikavý a nečinný řed. zábav. kroužku p. Kornelius Mičánek. Kam Kornel vstupí, tváře se rozjasní a: „Pan Mičánek je tady, bude veselo!“ A také že ano! Nechte si na př. vypravovat, jak jedna paní zatopila destkou! Nebo, pane Mičánu, jak to bylo s tím zkráceným jménem? A uslyšíte historie, že nezapomenete. Zajímavá podívaná se naskytne, když p. Kornel rozdává úlohy. Bez hněvu a mrzutosti ve smích vezme každý úlohu — nu a „když se ruka k ruce vine — pak je z toho svatba.“ Přejeme si upřímně, aby p. Mičánek „tak ty hlouposti“ (tak sám nazývá obtížné produkce zábavy) ještě dlouho se stejným z darem prováděl. Ne pouze nevinná zábava z nich plyne, ale i udržení jednoty a slušný zdroj přijmů. Zvědaví, jaký vtip učiní na tuto naši smůlku. Činnost i letos utěšeně začíná. Po ves le m

masopustním přikročeno k vážné práci na spol. schůzi dne 22. ledna. Jak šluga utasaje, bude letošní rok ve znamení mládeže. Tak se aspoň dá soudit z referátu, který měl v p. Robert Vala na této první schůzi: „Příčiny úpadku a prostředky k záchraně naší mládeže.“ Byla to programová řeč pro příští období. Pole působnosti jest velmi široké, práce náslušná a — co hlavněho — každému přístupná. Po přednášce projednány některé podružné záležitosti spolkové. Z důležitějších věcí třeba připomenouti střízení štátar. Vykonání příkazů výboru. Vybírání příspěvků, přijímání nových členů. Vzhůru, vlasti dymové!

Renov. nad Dvůrky. Viděvací katolický sociální spolek „Rovnost“ pořádá dne 22. ledna b. r. svoji výroční valnou hromadu, při níž promluví předseda spolku dp. Martin Klouda na veřejné schůzi o katolickém tisku. Dp. řečník uvádí slova ze Zjevení sv. Jana (13, 1): „I viděl jsem šelmu vystupující z moře a mající 7 hlav a 10 rohů a na hlavách jejich jména rouhavá. A otevřela ústa svá k rouhání se Bohu, aby rouhala se jménu jeho i stánku jeho i těm, kteří přebývají na nebi... a klaněli se jí všichni, kteří přebývají na zemi, jichžto jména nejsou napsána v knize života Beránka.“ A co obsahuje tisk špatný? Jeoucnost Boží, křesťanství světa, jeho přikázání, vtělení, vykoupění, věčná odplata jest vydána potupě, církev Kristem založená ve svém zařazení i působení je zpřevrácena, vydána záští; všechno náleží křesťanství, dobré je podezříváno a tapeno. Jaké jsou následky a účinky takového tisku? Žádná kniha, žádné umění stojí ve službě pravdy nenalézá u ní milosti. A kdo může s touto šelmou zápasit? Jest to dobrý katolický tisk. Sv. Otec Pius X. praví: „Stále se ještě nechápe důležitost tisku, neobírají se jím tak, jak by zasloužil, ani lid ani duchovenstvo. Nadarmo budete stavěti kostely, podporovati misie, konati dobré skutky, všechny vaše námahy budou marny, nebudete-li vyvířeni k boji a k odrážení útoku dobrým, katolickým spravedlivým tiskem. Jak se má chovati lid katolický ku svému tisku? 1. Čísti a dle možnosti odebírat katolické listy. 2. Vyhledávati své listy ve veřejných místnostech a jich se dovolávati. 3. Podporovati je zasíláním důležitých zpráv a informací. 4. Podporovati je inserty a odvolávati se na inserty. 5. Neodebírat a nečísti listů nepřátelských. 6. Pokládati zdar tisku svého za povinnost nikoli vratvy jediné, ale za záslužný úkol všech, jímž záleží na mravním a hmotném povznesení národa pomocí pravdy křesťanské. Dp. řečník končí slovy: Kdo podporuje dobrý tisk, jest opravdu apoštol. Budme tedy všichni apoštoly katolického tisku! Řeč hřímavě applaudována. — Nato podány zprávy činovníků a vykonány nové volby. Za předsedu zvolen dp. Martin Klouda, za místopředsedu A. Karabáček, za jednatele Jan Handl a za pokladníka Josef Urban. Do výboru pp.: J. Auer, Frt. Nesládek (Lipovec), Josef Svoboda, Josef Kroufek, Václav Holoun (Mladotice), Jan Bláha, Frt. Zikmund, Josef Dufek (Lhota). Náhradníci pp.: Karel Hájek, Josef Tittmann, Josef Vévoda, Josef Šindelář. Revisory: Jan Bukovský a Josef Tuhy (Biskupice). Pak utvořen zvláštní odbor divadelní, vyřízeny došlé dopisy a podány volné návrhy. Za povznesené nálady schůze doslovem p. předsedy nadšeně ukončena. Zdat Bůh!

Závratce u Renova nad Dvůrky. Sdružení venk. mládeže naše za spolupůsobení mládeže z Vinné pořádá dne 29. ledna v 7 hodin večer divadelní představení „Devět křížů v lese“ aneb „Krvavá svatba nad Damašovem“. O obraz se života venkovského o 5 jedn. s předehrou od Jana Rosola, v hostinci p. J. Horáka. Po divadle volná zábava při hudbě železků. Vzhledem na zajímavý kus čeká se veliká návštěva. Čile v před!

Bojanov. Dne 8. ledna sehrála skupina venkovské mládeže v Bojanově na jevišti farním veselohru od Šamberka: „Břinkalovy trampoty“ velmi zdařile. Návštěva byla tak četná, že prostorný sál hostince byl malý, což svědčí o přání obecnosti ke skupině. A tato věm právem toho zasluhuje. Soubra byla velmi pěkná a všichni účinkující s úspěchem zhostili se úloh svých, za což díky zaslouží p. Josef Tlapák, ředitel kůru, který měl režii. — Ani odbočka hospodářská nezahálí, ale čile pracuje k dobru křesťanský smýšlejších členů svých, kterých čítá již 40. Konala 11 schůzí členských a 3 veřejné přístupné schůze v roce minulém. Pro členy objednala s jara 1910 187 kg. jetelového semene a 100 metr. ctů. superfosfátu na podzim. Pro jaro 1911 objednáno 410 kg jetelového semene. Vše objednáno od Hospodářského sdružení v Praze k úplné spokojenosti. Nové volby vykonány byly v klidu a p. předsedou Rulíkem zvolán dik dp. farář Václ. Šafránkovi za veškeru vykonanou práci, kterou oo zapisovatel a pokladník odbočky měl. Dne 5. února uspořádá odbočka pro členy a hosty taneční zábavu. Jak z uvedené vidno, pracuje se u nás neúnavně, bez hluku a křiku, však jistě k prospěchu strany naší katolické, za což ovšem v prvé řadě díky námi milovanému p. faráři přislíbí.

Kostelec m. O. V neděli dne 15. t. m. přednášel u nás p. m. schůzi katol. jednoty v sále na „Rabštejně“ pan Fr. Šupka, redaktor z Hradce Králové. V přednášce téměř půl druhé

hodiny trvajících osvětlil záboženské poměry hospodářské, národ. i a kulturní v Evropě vůbec a v Čechách zvláště a poukázal k tomu, kterak by mládež byla spravedlivým způsobem poměry tyto zlepšiti. Poutavá, mnohými příklady proknaná přednáška pozorně sledována množstvím posluchačů jak členů katol. jednoty, tak i P. T. pp. hostů a odměněna bouřlivým souhlasem. Další zdatné činnosti p. red. „Zdat Bůh!“ Zaamenitým požítkem pro účastníky schůze bylo několik krásných písní, jež s ochotou dohvatně přednesl vážený p. F. Hofman, techn. předník Čilou a veselou náladu při schůzi jak vždy udržovala oblíbená hudba kroužku „Allegro.“

Krommá. V neděli, dne 29. ledna 1911 o 1. hod. odpol. dostane se našemu lidu v pravdě věcného duševního požítku. Přijede k nám vážený host, předal barcovník na poli katol. organizace vasp. dr. Fr. Šule, professor z Hradce Králové, aby zde přednášel o nutnosti naší organizace. Jesté než odejel od nás věcně nás nezapomenutelný vldp. farář Mimra, slibil nám pozvání do naší osady slov. řečníka dra. Šule. Jelikož však odjezd páne farářův se urychlil, nedošlo k uskutečnění tohoto plánu. Tento stal se však dnes skutkem. Čilá odbočka „Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva“ pořádala sama vasp. kanovníka a předníka a obětavý pan s neradostí laskavostí a ochotou vyhověl. Jste jisti, že každý uvítá správu tuto s radostí a přijde vyslechnout řeč muže, který dobyl si v organizování křesťan. lidu zásluh velikých. A jest nám toho přec tolik zapotřebí! Nuže, přijďte všichni! Domáci i přespolní, blízcí i vzdálení! Nenechte si ujíti této vhodné příležitosti, slyšeti výklady nad jinými povolanými! Heslem naším buďte: Na shledanou do jednoho v neděli v sále u Brádků!

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada 23. t. m. učinila tato usnesení: Policejnímu útadu bylo uloženo, by dbal toho, by nikde kry ledové z vozů přeloeno na dlažba mosaikových chodníků nebyly házeny. — Panna J. Babasovi, uměl. zámečnicku, uděleno bylo povolení ku střízení dveří z okna v domě čp. 318. — Účty měšťanské školy dívčí, týkající se škol. dotací za rok 1910, byly schváleny. — Uděleno povolení ku stavbě domu na parc. č. 3. v bloku XIV. p. Jar. Ludvíkovi a ku přístavbě továrny a plotu firmě Holimann, Jindra a spol. — Kolaudována byla novostavba Živnostenského domu na parc. č. 8 v bloku Fa domu čp. 239 pp. manž. Potůčkových v Jířkově třídě. — Českámu ústřednímu spolku učitelů vysokýchškolských v Praze propůjčel se městské divadlo k uspořádání schůze ohledně střízení druhé české univerzity. — V městských jatkách zřídil se čekárna pro řezníky. — P. Fr. Šimonovi, majiteli domu na parc. č. 138-1 ve třídě Pospíšilově, neuděl se povolení k obývání tohoto domu, dokud úpravy nařízené neprovede.

† Stanislav Červený. Dne 22. t. m. po delším bolestném utrpení dokončil svůj život u věku 56 let p. Stanislav Červený, spolunajitel a spoluběf proslulé světové továrny na hudební nástroje v Hradci Králové. Zesnulý náležel před 20 lety k předním esdobám hradeckého vlasteneckého občanstva. Již od r. 1870 byl členem „Sokolů“ královéhradeckého, který v těch časech tolik přispěl k národnímu uvědomění a rozmachu města, jež pouze pomalu zbavovalo se náteru německého. Působil zde 23 let. R. 1871 zvolen náčelníkem pro výlety a po 5 letech skutečným náčelníkem. Vyvíjel činnost nehorlivější, nescházel na českém severo-východě nikde, kde se jednalo o postup myšlenky sokolské. Stal se i komisařem župy východočeské. Vůbec celá rodina V. F. Červeného s osudy sdejšího „Sokola“ jest svou prací těze spojena. Stanislav Červený vynikal ohlasným, elegantním vystupováním a v pravdě sokolským, přímým charakterem. Když ve výboru „Sokola“ nebyl přijat jeho návrh na uvítání vlasteneckého biskupa Brynscha (při jeho nastolení v Hradci), resignoval na svou čestnou funkci; bylť jeho heslem národní sjednocení. Byl samostatným srdcem šlechetného, osvědčující včelí důvěrnost lidumilnost. Po svém vynikajícím otoi zdědil též věcnou dovednost v práci a srčnost u vedení závodu. Leč již před 4 roky byl stížen zákeřnou vleklou chorobou, která jej konečně sklátila v hrob. Pochován za veliké účasti. Buďtež čest jeho památce!

† Václav Horák. Při klekání ranním o 5. hod. 28. t. m. zemřel č. kanovník, sk. konsist. rada, bisk. vikář a děkan Václav Horák v Hostiněm. Narodil se 23. září 1839 v Lomnici, vyráběl na kněze r. 1856. Horlivá, neúnavná byla jeho činnost na vinici Páně, která byla provázena příslušným oceněním. Pohřeb zasloužilého kněze koná se stř. v sobotu dne 28. t. m. o 9. hod. dopol. Odpočívaj v pokoji!

Cayeová podvodnice. Na informaci „Obnovy“ konečně chytena čer. jvlasá podvodnice, která tolik lidí šálila. O Vánocích byla přistihena jednou, naším čtenářem ve Vrbové Lhotě u Počeh na dr. Spáchalova podvodu a krádeže v okolí Poděbrad. Jest to Albína Faltusová z Kyšperka. Jedná se tu o podvodnice dvě, protože jiná (z Fryštátu) byla polapena již dříve.

Moderní finančník. (Dokont.) Karel Dix byl finančníkem všestranným. Kdekol. otčil, že by se dalo něco vydělat, hned byl v práci. Jinak pro něho celé okolí neexistovalo. Přitom emuloval bouřlivost, i když si něco kupoval u lidí, kteří mu dali třítku sta. Pokud mu popřávaly různé peněžní machy chvíli prázdnoty, dělal filatelistu. Kupoval a prodával velký počet poštovních známek. Věděl na vlně, kdy a jak kterou známku lze sponšit. Na poslední pražské výstavě skomplil na př. všechny korrpond. výstavní listky, pokud ten den byly na skladě, dal si je orazkovat a vzal si je sám do Hradce Králové, těch listků př. stoupne v několika letech velice. — Hlavním však a nejvýznamnějším kř. st. Dixovi bylo obchodování s lidskou bídou, zvláště s nemocí. Pravý hygienismus páchal pojišťování lidí souchotinatřkých; s podvedení pojišťovatelů stavě a ubožáků (které nazýval „chcípáky“) kynul přilem velice snadně. K takovým podvodům jest však potřeba nejméně dvou až tří srozuměných lidí. A pak banka, která jen dost málo umí v ostražitosti, jest okradena ihned. Vyšlehné oko Dixovo si také šikovně pomocníky vyhledalo. Dva se sice již chytili při průchodu branou spravedlnosti za drápák, jiní posud jsou na svobodě. Leč možná dost, že se brzy dočkáme dalších zatčení, protože př. sám Dix (již uvězněný) prohlašuje, že bude dále mluviti, aby se spálili také jiní. Těž ti, kteří své peněžní spory s Dixem dříve prohráli, sdvibají hlavu. A tak možná dost, že se na scéně objeví celý složitý stroj velké finanční společnosti, jehož ústředním kolečkem byl Dix. — Svými machinacemi by ten muž mohl vzbuditi i závist pověstného Vogta z Kopanky. Nebyl chyčen spravedlností za límeček bezprostředně. Napřed volán k pořádku jeho pomocník, z jehož kapsy se vlekla hadovitě červená nit, vedoucí střížce zákona do kráma Dixova. Nit by byla zapadla snad i tentokrát do vody, kdyby byl Dix z lakoty nevybíhal peníze od pojišťovny tenkrát, když podezření nabývalo reálních obrysů. K věci! Agent V. Chlupáč z Král. Vinohradů podal 28. února 1909 žalobu proti pojišťovací společnosti berlínské „Viktoria“ (resp. proti její vídeňské agentuře), žádaje zaplacení 8000 K. Bylo tvrzeno, že ta pojišťka původně platila krejč. ovskému dílovedoucímu Františku Hladíkovi, zaměstnanému v Hradci Králové, který se pojistil dne 7. července r. 1908 u jmenované společnosti na život na 15 let obnos. Leč Hladík zemřel již 18. září 1908 v Žitě na souchotiny. Pojistky však nabyl Václav Chlupáč koupí. Společnost namítala, že není právo Chlupáčevo prokázáno, protože žádal jakýsi F. Fojtek rovač o vyplacení této pojistky a protože Hladík v čase svého pojištění zasloužil při lékařské prohlídce, že jest také churav tuberkulou. Tu zástupce Chlupáčův dr. Fausta při dalším šetření prohlásil, že Chlupáč nabyl pojistky od materialisty K. Dixe; materialista pak zase od Fojtka, krejč. dělníka který ji získal od Al. Babasa, pardubského krejčího, rozeného r. 1881 v Bezděkově. Alois Babas pak nabyl pojistky od samého Hladíka. Tedy hezky dlouhá šňůra! Nyní se zjistilo, že 70letý lékař MUDr. Reichert (r. 1909 zemřelý) obhledal k žádosti Babasově zdravého Václava Hofmanna, rozeného r. 1882 v Žamberku a vystavil podvodně psané zdravotní vyvědčení na jméno Hladíka. Jen proto se mohlo pojištění uskutečnit. Dix koupil pojistku jen na oko, příslušný obnos se mu nedal. Byl povolán k soudu jako svědek; zde pod přísahou tvrdil věci nepravdivé, tak že byl zaslalován o. k. státním zastupitelstvím pro křivou přísahu. Dixovy počty se pomátly. Dix vyslal Chlupáče samého k žalobě, aby se mohl k soudu dostavit jako svědek a tak lépe k vydání 8000 K. přispěti. MUDr. Jos. Holeček prohlásil, že zjistil 2. června 1908 u Hladíka katar plicní s infiltrací pravého brotu plicního. A brzy nato sledal, že Hladík trpí pokročilou tuberkulou, tak že obhledání Reichertovo bylo podvodné. Hladík byl již dříve u něho několikrát v ordinaci pro kašel a šaladkové bolesti; nepracoval již od 2. června r. 1908. (Ovšem žaloba Chlupáčova byla dne 18. října r. 1909 odmítnuta.) A na Dixe dolehly ještě žaloby další. — Souchotinatřský abožák, cukrář Al. Vachek, nalezl u Dixe vliednou pomoc právě pro svou chorobu. Vachek bydlil v jeho domě. Dixovým a Babasovým prostřednictvím dal se pojistiti. S ním se šlo k několika lékařům, až po dobrozdání dra Holečka, které zaslalo zcela jinak než vysvědčení pardubského dra Vobryška, byl r. 1908 od „Viktorie“ odmítnut. Tudíž do Pardubic byl od společností Dixovy nastřčen člověk jiný k oklamání lékaře. Dix pak po nezdařeném plánu Vachkovém právě na štěstý den r. 1903 vzvel krám a vedl proti nim exekuci. Vachek, který byl vytláčen od Dixe z dobrého místa, přišel nyní o všechno zaměstnání, ocitl se úplně na mině a zemřel na souchotiny 27. září r. 1909. — A Dix odvážil se ještě před soudem tvrditi, že se finančními obchody pojišťovacími nezaměstnává vůbec! — Kuklenský fidele hospodářské školy Ant. Müller byl souchotinář. I jeho pojistky najednou se ocitly v rukou Dixových. — Paní Cítková, manželka samostatnavatele Hladíkova dala se pojistiti na 10.000 K. Dix, který včde bdele věřil, dal si připojistiti jenom — 15.000 K. — Dix byl ve velmi přátelských stykách s uvězněným Tyllkem a zálodnou „Dávrou“. Společ-

most Dixova zbyla snadno a rychle i přijetek mnoha jiných oduševněl. Byl to hotový handl s lidmi amfrajtclři; obyčejně v jednom roce chrábla po úmrtí nešťastně odholikančiny obnos. Byl to hyenismus borší než sabšesl lidí. Porotai přelíčení budilo veliký rozruch. Z daleka sjeli se lidé, aby se přesvědčili, zda takové hyeny dovedou skrotit stávající zákony. Lidový soud v úterý dne 17. t. m. dopadl uspokojivě. K. Dix, který jako starý kozák chtěl buditi dojem bezpečnosti umělkovým úsměvem, odsouzen do vězení na pět let, Rabas na 15 a Hofman na 12 měsíců. Netoliko při přelíčení, ale i před soudní budovou stálo mnoho lidí, kteří dychtili svědět výsledkem přelíčení. Když Dix vycházel, křičely samy děti: „Pět let — pět let.“ Zda-li je dětem sdávo již v mládí se zaměstnávání kriminalogii, to ať posoudí lidé uvážliví. — Dix po odsouzení v krátké době den pracoval, jako by se bylo nic nestalo, sčkoli se na podlaží kaplo mnoho lidí. Leč Dix z pochopitelné opatrnosti byl vzat do vazby, aby nedošlo k případně dr. Rybu. Uvedené případy slouží k poučení všem lidem nepevného zdraví, jaké křečty by mohly lidské hyeny na jejich úbet provozovati. Zároveň podotýkáme, že zdejší majitel uměl. zámečnictví p. J. Rabas není vůbec v jakémkoli poměru přibuzenském s odsouzeným Rabasem a že tedy nebyl při přelíčení ani žádným interestem.

Z průmyslového muzea v Hradci Králové. Zpráva o činnosti za rok 1910 Uplynulý patnáctý rok činnosti muzejní snaží vzor citelné újmě, jakou finančnímu stavu muzea působí finanční kalamita země, opět krok ku předu. Museum zahájilo šťastně svou zvelebovací akci malozemnostenskou i ve svém obvodu, uspořádavši kursy a přednášky v Nechanicích a Třebouchovicích. Jinou potřebitelou okolností jest pro další zdárnou činnost muzea, že budova muzejní blíží se ku svému dohotovení. V jakém směru bylo pracováno a jakých výsledků dosáhla se činnost kuratoria, svědčí následující vyhlášení o roce minulém: 1. Jedním z nejvýznamnějších podniků muzejních jest odborná knihovna a čítárna. Za dobu svého 15letého působení se úplně vžila a tvoří s čítárnou Palackého důležitou součást veřejného života nejen města samého, ale zasaňuje svým působením i do dalekého okolí. Svým složením tvoří odborná knihovna muzejní sáklad přísti knihovny vědecké, jejíž zřízení jest jen otázkou času. V roce 1910 byla rozmnokena knihovna o 592 díla ve 682 svazcích. Sbírka předloh o 8697 listů. Celkem čítá knihovna koncem roku 1910 na 6789 spisů ve 8735 svazcích a 85 379 předloh. Z nich největší část 3128 svaz. patří umění a uměleckému průmyslu, pak následují technické vědy a 1286 spisů o 1646 svazcích, díla dějepisná, přírodovědy a časopisy. Leč i ostatní obory vědění a práce jsou slušně zastoupeny a ať řádně v nové budově bude knihovna umístěna, duzná teprve náležitěho zájmu a upotřebení. To ostatně stoupá každým rokem. Čítárna navštěvována byla i v r. 1910 neobyčejně častě. Průměr návštěv 66 osob svědčí o tom zřetelně. Přirozeně, že čítárna, ve které najde a stolu jen 48 osob místa, daleko nestačí a přemnozí musí vstati za vděk místa u oken; ovšem okolnost neptidávající zádného klidu. Čítárna během roku 1910 otevřena byla 101krát, vždy po 2 hodinách. — **Kursy.** Pěkné výsledky vykazuje i činnost kursovní v roce 1910. Za přispění ministeria veřejných prací c. k. říditelství odbor. školy, čímž podán nejlepší důkaz důležitosti kursu tohoto. — V červnu ukončeno bylo vyučování v malířském kursu a v kreslířském. Velice zdařilý byl kurs knihatřský. Výsledky kursu, šířícímu obecnostu předvedené na improvizované výstavce, překvapily množstvím a vkusným provedením běžných druhů vazby. — V roce 1910 zahájeno bylo i pořádání kursů v okolních místech obvodu muzejního a sice uspořádány byly mistrovské kursy krejčovské v Třebouchovicích a Nechanicích. V Nechanicích vedle toho pěti muzea uspořádán byl i kurs účetnický pro krejčí a přibuzné živnosti. Mistrovský kurs obuvnický uspořádán byl v srpnu v Hradci Králové. Počátkem září zahájena byl přednáškový kurs o konstrukcích ve stavitelské živnosti se vyskytujících. Posledním kursem byl 10hod. kurs přednáškový o motorech v malozemnostech. Přes 200 účastníků vykazuje letošní kursy, z těch 106 vyžádalo sobě vysvětlění o návštěvě kursů. — **Ales přednáškový** vykazuje několik zdařilých přednášek. Velké návštěvě těšily se přednášky: O regulaci měst se stětelem ku stavebnímu vývoji Hradce, O užitím kreslení, O svépomocném sdružování živnostenském, O autogenním svícení

a kování ková, O posuzování a ukončení výrobků textilních, O umění. O vývoji vazby knižní a peštěných papírech, O historickém interiéru a nábytku. Poslední byla přednáška O hračkách a brách dětí, která byla novým důkazem o nevhodnosti čítárny ku přednáškám. Celkem bylo 9 přednášek. — **Výstav a menších příležitostných výstavek** uspořádáno celkem rovněž 9. V větších jmenujeme výstavu obrazů Jar. Panušky a plastik B. Vlčka v modelovně c. k. odb. školy, výstavu obrazů M. Jiráka, výstavu prací s kreslířského kursu severočeského muzea v Liberci, doplněnou ukázkami užitého kreslení s měšťanské školy v Holicích, výstavku akvarelů p. J. Šimy, výstavku modlitbební knihy císaře Maxmiliána I. zdobené kresbami Dürerovými a 3 výstavky prací s četných kursů muzejních v roce 1910 pořádaných. Členů muzea bezesvčí agitace přibývá; v roce uplynulém přiblížilo se nových 45 členů přispívajících. Budova muzejní ukončena a přikryta; zbývá jen provést vnitřní práce a úpravu okolí, což zabře ještě celý rok ku svému dokončení. A pak nastane důležitá a zdolná práce vnitřního zařízení místnosti a úpravy sbírek. Práce, ku kterým nutno zaujmouti již nyní pevné stanovisko a urdit program, podle kterého by měly práce instalační postupovat. Ale v prvé řadě zajistiti nějaký fond na úhradu vydání se zařízením budovy spojených. To bude asi nejzávažnější částí programu.

Výstavka plastik akademického sochaře p. Fabiánka otevřena bude pěti městského průmyslového muzea v Hradci Králové od 2. do 12. února ve foyeru Klicperova divadla denně od 10 do 4 h. Vstupné 40 h, studijní a dělníci 20 hal. Katalog 30 hal. Jmenovaný umělec získal si za dobu svého působení v Hradci Králové dobré jméno zdařilým portrétováním celé řady známých osobností hradeckých, pěkných dětských skupinek portrétů a celé řady studií. Jeho návrh na pomník mecenáši Hlávovi, z doby jeho pobytu na akademii, obdržel první cenu a byl přijat ku provedení. Obecenstvo jistě ocení hojnou návštěvou práci mladého, snaživého umělce.

Slovenské divadlo a výstavka v Hradci Králové. V neděli a v pondělí (dne 29. a 30. ledna) budou v městském Klicperově divadle slovenskými ochotníky provedeny dvě hry Fr. Urbánka „Bludár“ a „Roznajírn“, obrázky to se slovenského života. Slovenskou tuto společnost, čítající 25 členů, vede MUDr. Pavel Blaho, jeden ze tří slovenských poslanců a lázeňský lékař v Luhačovicích. Hereci jsou v národních krojích, mají svoji kapelu a při hrách budou provedeny tance a spěvy. — Protektorát přijala slavná měst. rada. Po „Bludárovi“ v neděli večer bude přátelská schůzka se Slováky v sále Besedy. v pondělí p. divadle v Grandhotelu. — Po oba tyto dny bude v čítárně průmyslového muzea výstavka slovenského lidového umění vlněvek, keramiky atd. Vše bude prodejně listky do divadla lze dostati v předprodeji u p. knihkupce Pěšy.

Marianek družina mužů a jinochů v Hradci Králové pořádá 2. února (svátek Očišťování P. Marie) svou titulární slavnost v družinské kapli sv. Josefa. V 7 hodin ráno je promluva, před níž zpívá se: „Zavítej, duše Svatý, k nám!“ Po promluvě následuje mše sv., při které přistoupí členové Mar. družiny mužů a jinochů společně k sv. přijímání. Po sv. přijímání modlí se soddělové společně modlitbu: „Duše Kristova, posvět mne“, pak zálusnou modlitbu k P. Marii a poté modlitby odpustkové. Po mši sv. udělí ho sv. polehání. — Zpěv z ochoty obstará otib S. Caecilie s pensionátn „Školských sester“. — Přisazeli družiny jsou vítáni.

Výkaz příspěvků na venk. knihovny: Odboru Jednoty boboslovců královéhradeckých na zakládání venk. knihoven darovali na příspěvcích: Vdp. Th. Dr. C. Ant. Mikán, kaplan v Brandýse n. Orli. 5-10 K, vdp. Jindřich Kolář, farář v Poniklě 5 K, vdp. Frant. Černý, farář v Čermné u Kyšperka 5 K, „Nejmenovaný“ dp. 2 K, dále jest nám poděkovati „Nejmenovanému“ dp. za darování přes 100 knih, které velice se hodí pro venk. knihovny. Stvrzující tímto došle příspěvky, srdečně: „Zaplať Pán Bůh!“ všem vzdávají a o další přizpěh prost — boboslovci královéhradečtí.

Ples spolku na podporu chudých studujících zdejších středních škol dne 10. t. m. v místnostech Besedy pořádaný setkal se s úplným zdarem. Návštěvou svou potčili jej četné vynikající osobnosti našeho města. Tanečnictví mládež, které se dostavilo tolik, že beseda ať naprosto nestačil, do pozdních hodin nadšeně holdovala Terpsichoré. Také finanční výtěsek předčil veškerá léta minulá. Příjem činil 1224 K 70 h. vydání 379 K 41 h, takže zbývá 845 K 29 h, která částka bude rozdělena na podporu chudých studentů. Četní příznivci spolku subskribovali obnosy, vstupné plesové mnohokrát převyšující. Všem, kdo zasloužne se přičinili o hmotný úspěch plesu, vzdává se tímto veřejný dík.

Úřednictvo Zámečnického ústředního ústavu v Hradci Králové věnovalo k účelné paměti zemřelého pana Stanislava Červeného, c. a k. dvorního dodavatele a spolumajitele firmy V. F. Červený & synové v Hradci Králové místo věnce 100 K na Ústřední Matici Školskou.

Slatina u Hradce Králové. Dne 29. ledna řekla sl. Čermáková na veřejné členské schůzi sdružení křesťansko-sociální mládeže, již účastní také zdejší mužská a ženská organizace dospělých. Po sl. Čermákové promluví dp. řát Konečný s Pouchova. K této schůzi sveme všechny své okolní známé a přátelské organizace. — Hasičský ples, jenž se konal ve Slatině dne 22. ledna, vydařil se velmi pěkně. Členové hasičského sboru Slatinského jsou vážní jinoši a mužové, kteří hlásí se ku křesťanským zásadám. Takových sborů hasičských, jako je slatinský, když jest v Čechách hojnost! Bylo by to opravdu Bohu ke cti, blížilmu k blahu a jednotlivým členům k vášnosti. Pan velitel Hynek máže býti na svůj sbor hrdým.

Třebouchovice. Prohlášíme tímto veřejně, že při úmrtí Karla Kolence, řezníka v Třebouchovicích, žádáno bylo na řadu pouze za výkrop a že nám dle našeho přání bylo s d r m a vyhověno a proto veliká řeči, které kolují o přemrštěném požadavku duchovní správy za pohřeb, prohlášíme za lživé a pomlouvačné. V Třebouchovicích, dne 24. ledna 1911. Pavla Kolencová, manželka. Josef Thyra, správce chudobnice, obstaratel onoho výkropu.

O mechanickém hřbitově dále. Dne 24. t. m. svolána byla schůze obecního zastupitelstva. Zabývala se — jak jinak ani nemůže být — zase hřbitovem. V celém jednání jeví se bezhlavost a nejednocenost a výsledek všeho velká nula. Otli jsme se tamtéž, kde před 2 měsíci, jen s tím rozdílem, že tentokrát smlouvali jsme se se všemi obcemi a dnes pouze s poslední, totiž St. Nechanicemi. Jak jsem se již předešle zmínil, byl pozemek pro místo obecní a jeho vyhrazení právo odpovídati na něm zadarmo. Jest tedy zároveň kus práva osobního, které dosavad platí. Přetěl jen právo to hájiti a neptipustiti k jeho zaniknutí. Proč jen páni na radnici před tím utíkají a samovolně dožadovaným zrušením se ho ztíkají? Že nešlo zrovna po jejich, neměli býti tak splašení a hřbitov by byl stejné připadl obci, jako jedenkrát případně i kostel a musí se oň potom starati. Pod slovem obecní vyrozumívá se jistě, že by zastupitelstvo bylo obec Zastupitelstvo jest tu proto, aby hájilo zájmy občanů, poněvadž není možná, aby vždy celá obec jako celek vystoupila. V mimořádných případech se tak dělo jindy a i dnes se může diti. V husitských dobách rozhodovala také velká obec a u nás jest prý město husitské Podobně i ve St. Nechanicích svolána byla obec dohromady, aby se o věci vyslovila. Obecní zřízení samo něco podobného zná ano ukládá, má-li se něco většího prováděti, aby se provedlo hlasováním. Čiž to pánové nevědí? Vždyť přece znají paragrafy. Namítne snad někdo, od čeho jsou volby do obecního zastupitelstva. Ano volby — ale musela by se v nich opravdu jevit vůle lidu. Tomu však není namozte tak. Nemusíme chodit daleko. A hájiti prospěch občanů, resp. obce, toť přece povinnost svoleného výboru, vždyť to přece slibuje. Vyžadoval toho však prospěch občanů, aby hřbitov byl zrušen? To snad nepopovázá se nikdo tvrditi. Poukazuje při tom na obec Kukleny, Chlumec, Pouchov a i na matičku Prahu, na hřbitovy Olšanské. Co může býti tam, může býti zajiště i u nás. Vždyť na našem hřbitově pouze jediné místo je zakoupené A takový, jaký máme dnes, ani tak hned nevedeme dohromady. To je věc, která se má srale uvážiti. Ty časy, kdy z Ruska hrnuly se k nám tisíce, se asi sotva vrátí a nám zůstanou jen velká břemena. A ukazovat, že to dnes nejde, že jest již zrušen a že to jest nařizeno, hm — ono jest velice nařizeno, na př. škola a umíme v tom chodit. Proč ne také tady? Jen se dobře zamysli, proč a za jakým účelem nařizeno. Ať jen svobodomyšlnici opravdu samostatně přemýšlejí!

Hnutí v příslušných obcích u Nechanic. Měl jsem příležitost poseděti ve společnosti několika mechanických měšťanů. Přetřásala se otázka, proč vesnice se trhají od města. A tu se řeklo: vy měšťané trháte se od kostela, vy volíte do konsorcia hřbitovního starokatolíka H. a B., který se rozešel se všemi křesťanskými věroukami. Co pak můžeme od vás čekat? Nedáte „prý“ na hřbitov ani kříž, a my nejme takové nevěrci, abychom nechtěli odpovídati u kříže hřbitovního. Kolik pak z těch, kteří se radí o hřbitově, jde do kostela? Skoro nikdo! Proto vám nevěříme — jako nevěří beránek lvu. Vaše podmínky, že bude mít obec tolik a tolik hlasů, to vy to vždycky dovedete samachlovati ve svůj prospěch. Ostatně dnes máme dorost, který vychodil měšťanské školy a dovedeme si funkce sami zastávat ve vesnici jako v městě. Máme práva na záložny, spořitelny, družstva jako vy, ba až t. je viděti v čekankárně, že venek zvitázil. Ve Starých Nechanicích ještě ti větší, co mají u vás funkce, ti tak jako by s vámi ještě drželi, ale jedna ves — žádná ves, a malý lid ten je pro otrázení. Je tu dosti n. příjezdnost se školou a proto obce vzdálenější jako Kurčice rády by se odškolily — i Lubno by tak učiniti mohlo, když se uváží vzdálenost od města až ku pobudně. Přítelové praví: „Kdo s pány jídá třešně, zůstanou mu pecky“. Mnoho jiných věcí se přetřásalo, o kterých podám zpráva budoucně.

Ples katolických sdružení v Pardubicích vydali se nad očekávání skvěle. Sál be-

sedat, kdež se ples konal, byl se všemi přílehlými místnostmi přeplněn, tak že tu nebylo místa pro prázdného a po celé přiléhající bylo možno dostatečně místa vyžádati. Máme plnou měrou říci, že ples náš téžil se návštěvami obrovskými. Všichni přítomní přes všechnu přeplácnost místa bavili se zájemně. Zvláště ti váleční, kteří se nepříteli jen dívat, ale opravdu tancem se pobavit, byli jak náležitě spokojeni. Vůde bylo živo a hloubo jak v úle, vše probíhálo bylo dobrodružstvím a srdečností. Pořadatelstvo mělo si v každém směru gratulovati. Sál byl jednoduše, ale velice vkusným způsobem dekorován a líbil se všem až snad nato, že tomu množství tanečnických svým prostorem nevystačoval. Hudba hrála velice pěkně a k tomu vytrvale. Účastníci bavili se mezi svými hodnými dlouho a odnesli si všichni několik světlých a milých vzpomínek do dalších dnů práce a námahy.

Městský veřejný chorobinec v Pardubicích, otevřený dnem 1. ledna 1908, vykazoval se za tři léta své působnosti pozoruhodnými výsledky. Počet chorob, jímž dostává se pečlivého, všestranného ošetření, dostoupil letos na 70; ústav sám sřazen jest na 150 postelí. Do tohoto chorobince mohou býti přijati i cizí příslušníci, osoby choré, staré aneb k výdělku neschopné, zaváže-li se obec domovská za ně hraditi nízký obětovavší náklad. Správu tohoto humanitního ústavu v Pardubicích vedou ctihodné sestry řádu Nejev. Svátosti. Blíží informace podá městský úřad v Pardubicích.

Volby do okresní německé pokladny v Pardubicích konaly se tentokrát za všeobecného vzrušení dne 22. t. m. ve snahách četnických bodáků. Až doposud byla tato instituce v rukou strany národně-socialní. Sociální demokraté po celou řadu let usilovali s bouřnatou úporností vytlačiti své soky z pokladny a dostati tam své lidi. Letos se jim to konečně podařilo. Při nedělních volbách zvítězili sociální demokraté nad národními socialisty zdrcenými většinou, neboť jen v Pardubicích odevzdáno bylo pro sociálně demokratickou stranu 1114 hlasů, kdežto národní měli jen něco přes 300. Již dávno před volbami sváděly se mezi oběma stranami ostré novinářské přetáčky, které hrozily v den voleb vypuknouti v pouliční osobní boje a srážky. Město samo nechtělo ručiti za udržení pořádku a proto c. k. hejtmanství povolalo na den volební celý hof četníků, kteří po šesti v plné zbroji a každé volební místnosti drželi na ústě horkokrevné voliče. Volba konána byla od 8 ráno až do 3 odpoledne a skončila celkem klidně za rozjařeného náladu vítězů a stísněnosti poražených. Ty četnické bodáky rozhodně však nedělaly volbám — anebo máme říci voličům — žádnou čest. Co si máme mysliti, vidíme-li tento neblahý a smutný zjev, když čteme ty různé listy sčítaných stran, které přetékají chválou o vyspělosti, kultuře, pokroku, vzdělání atd. svých členů? Ach ty fráze, ale mrazivé skutečnosti! Národní socialisté podají prý rekurs.

Umřel dvakrát. V úterý dopoledne měl v Pardubicích pobýh p. J. Krejsa, vrch. poštovní oficiál z Holešovic, který ve svém životě prodělal opravdový román. V roce 1866 zemřel otec Krejsa a s ním zároveň jeho asi štiřetý synáček Josef. Pro velkou chudobu v rodině byla objednána jen jediná rakva, do které byla vložena obě těla, otec i syna. Chlapecek položen byl do nohou svého otce. Jen zvláštní náhodou lze děkovati, že nedošlo k usazení rakvy. Jakýsi příbuzný přišel tehda k rakvi, aby se s oběma nešťáky rozšel. Ale vida, že dítě jaksi nepohodlné je v rakvi uloženo, posáhl domnělou mrtvolu, aby ji upravil pohodlnější posici. Tímto nahodilým posáhlutím vrátil se život do zdánlivě mrtvého těla a dítě vráceno životu. Ale pozdější život jeho bylo hotově utrpení. Jako student dělal realky neměl často v praxi slova smyslu co do úst. Jakási káva byla často jedinou a celodenní jeho stravou. Zůstával v bídné, úzké, tmavé a studené komůrce a tam studoval. Žádný se o něho nestaral, žádný na ubohého ani nevzpomněl. Strádal hrozně. Někdy neměl ani času, aby si k obědu obřál někde tu kávovou bryndu. Sotva tehda sehnal jakousi lahvičku po léku, kterou si naplnil olejem, zasadil tam bídný útek a při této lampě studoval. Po dlouhých útrapách dokončil studia na realce. Nemaje však žádného místa ani potřebného chleba, chytil se práce nádennické a podával v Pardubicích na stavbě cibly. Když se o studentovi dozvěděl ředitel realky Jahn, postaral se mu o místo výpom učitele v Šachově u Borohrádku, odkud později odešel k poště, kdež dosáhl hodnosti vrch. poštovního oficiála. Težká choroba ledvin sklátila jej v předčasný hrob.

Pardubská filharmonie, o které jsme se zmínili, že pod vedením p. V. Lantnera poskytl nám v poslední době znamenitých uměleckých požitků provedením nejlepších oper českých v městském pardubském divadle, čtyřikrát sehnala Smetanovo tajemství vždy při vyprodaném divadle, ale na konec přihledala, že to všechno nestačí na krytí výloh s takovým podnikem spojených. Dle doslechu měla filharmonie poslední 800 K deficitu. To nasvědčuje, že pardubské divadlo jest pro takové operní podniky přece jen malé, ač jinak pro činohru úplně vystačuje.

Potrestaný pokročí v Holicích.

Veřejnost města Holice byla poslední dobou velice pobouřena. Události se věci sajtě vážné, neboť obecní zastupitelstvo bylo ustavičně novinami vládní stranou pokrokově-socialistickou. Již po léta ventiluje se občanstvem myšlenka, že město Holice má nutnou potřebu třetího lékaře. Jakmile však se té myšlenky někde ujme a ve skutek ji uvéstí se snaží (ačkoliv většina občanstva s tím souhlasí, jelikož městský lékař p. Dr. Č. Zemánek a spol. věnují se až příliš boji protiklerikálního, jest ihned k tomu cíli naverbovanými mluvky seznámen. Při posledním zasedání obecního zastupitelstva měla býti uskutečněna otázka školního lékaře, a místo to mělo býti obsazeno lékařem třetím, proti čemuž však ohradil se městský lékař p. Dr. Zemánek uváděje, že by tím byla ohrožena existence již stávajících dvou lékařů, a nezajištěná existence lékaře třetího. My nesouhlasíme s důvody p. Dr. Zemánka, že p. Dr. Vanický opustil Holice s nedostatkem klientů. Naopak ještě dříve velká většina občanstva na něho vzpomíná a nelituje nákladu, vyhledávaje jeho pomoc v nynějším jeho působení. Dále klademe za důvod velmi časté se zdržování měst. lékaře mimo působení. Jsou důkazy, že v nutných případech bylo občanstvo nuceno hledati pomoc lékařskou v Dašicích a na Jelení. Tak i tentokrát byl od p. Dr. Zemánka vícekrát napaden p. Josef Konrád, městský radní, který hned se proti tomu ohradil v zasedání obecního zastupitelstva. Toto pak většinou takové jednání, jako nedůstojné člověka inteligentního, bláznivého pokrok a lepší kulturu, odsoudilo. Když však ani to nepomohlo, byl nucen p. J. Konrád podati na p. Dr. Zemánka žalobu pro na cti utržení. Hlavní líčení odbyvalo se dne 17. t. m. u c. k. okr. soudu v Holicích, kdež obžalovaný odvolal veškeré nářky proti p. J. Konrádu učiněné a složil pokutu 125 K na dobročinné účely, kteréž p. Konrád sám určil, a sice: 50 K spolku vojenských vyloštělých v Holicích, k podpůrnému fondu chudých vdov a sirotků, 50 K spolku pro opouštěnou mládež pro okres Holický a 25 K krejčovskému spolku v Holicích. Pan doktor též zaplatil soudní útraty.

Debrážka. U nás soudruzi Adlerovi měli 14. t. m. bal. Místnost si proň objednali v pavillonu v městském parku. Hostinský p. Tomáš byl připraven náležitě je pohostiti jídlem i nápojem, ale došel velkého zklamání. Kol pálnoci přes 40 soudruhů se zvedlo a okázale odešli na zmlouvenou večeři do 10 minut vzdálené hospody soudruha Bohlena. S hostinským p. Tomášem nejprve mají obelubu vyjednánu a pak ho opustí a plní hospodu svého stoupence. Není nad židovsko-rádou věrnost! V budoucnosti však nepřijíjí jim nikdo sál, aby si ušetřil zklamání a poškození. — V neděli nato, o půl 3. hodině odpolední byl vyhozen na ulici se soudružského hostince Rohlenova soudruh v modré bluze a když sešvarně na zem dopadl, vyletěla za ním čepice. Nejdříve všechno utratil, peníze, sdraví, rozam a pak soudružská láska mu vydala boty. A což pak, až bude ten soudružský stát? To se vřelty netrhne! — Soudruzi z Adlerovy židovskými opustili svého hostinského p. Machka a odstěhovali se do hostince v uličce k židovskému náměstí, který od p. Haněla ujal soudruh z Velkého Poříčí Rohlena. Dříve tiobá hospůdka dostala hned jiný život. Od večera do rána soudruzi v ní utrácí a při tom protestují proti drahotě, apšaji městským, kteří tenhle luxus si dovoliti nemohou. A pak vězte, že jim je zle! — Tenhle týden meškal zde bioskop p. Nosálův. Mezi úředně povolenými filmy měl však též mnoho obrazů nepovolených, které byly hodně neslušné; majitel jimi pepřil představení. Bylo to však naž udáno strážci veřejného pořádku a vyměřeno mu pokuta 20 K. Kdyby tak jednaly orgány veřejného pořádku vůde! Školní mládež měla vstup zakázaný. Odtud odejel do Náchoda.

Javenice. Dne 18. prosince a v neděli dne 1. ledna měl zde přednášku dp. Jos. Rösler, kaplan z Vel. Ouhova o své cestě do sv. Země. Obě přednášky byly vyslechnuty s velkou pozorností. Ač v druhém hostinci bylo divadlo, bylo účastenství na obou přednáškách veliké; mnozí nemohouce dostati místo, museli se vrátiti. Ačkoliv dšet. pán 3 hodiny mluvil, nebyli posluchači naveni, neboť dovedl zdravím, sobě obvyklým humorem přednášku oživit a s četných úst posluchačů bylo slyšeti: „Ten Velebnoušek ouřimský to nmlí poddati.“ Za velikou ochotu, kterou projevil tím, že, ač cesta tak daleká a nepohodlná, po dvakrát k nám zavítal a dva krásné večery nám připravil, vzdáváme srdečný dík a voláme: Zaplať Báh. — Čistý výnos věnován Nár. Jednotě Severočeské.

Smutná příhoda v Měšově. Politování hodná, nešťastná událost přihodila se v neděli ve zdejší obci v rodině Fr. Kosiny, domkaře a dozorce v lomech okolních. Jsa domácími poměry již po kolik dní rozrušen, stavil se Fr. Kosina v sobotu večer v hostinci, kdež se zármátku popíjel, ač jinak je, v každém ohledu řádný a vzorný manžel a starostlivý otec. Když pak o půl noci přišel domů, došlo k hádce, v níž 18letý syn přišel k poranění na hlavě. Matka s dětmi odešla nato ze stavení k sousedním příbuzným svým. Ráno byl hoch čilý, procházel se venku a sobě i prospíval. Odpoledne však pocítil v hlavě bolest; ihned

šel s ním k lékaři do Holm. Město, ale pomoc lékařská již nestačila. Na zpáteční cestě dokončil mladý život svůj. Ubohý otec, který je s míry dobrý člověk, na něho nikdy nic špatného slyšeti nebylo a jemuž každý to nejlepší vysvědčení musí dáti, litaje přehálení svého a hoře sáhá na nešťastné oko pláči. Byl také hned druhého dne odveden k soudu a vyšetřováním zjistí se snad pravá příčina smrti. Zatím matka, která na lůžko je upoutána, oplakává s třemi dcerkami, s nichž jedna je hluchoněmá, milovaného syna i otce, jehož vířivý na čas bude zbavena.

Různé zprávy.

70. narozeniny J. Ex. nejáp. kníže-arcibiskupa Olomouckého dr. Frt. Bauera oslaveny včera po celé Moravě s nejživějším zájmem a upřímnou radostí. J. Ex. jest rodem Moravan-Valach, byl professorem bohosloví v Olomouci a v Praze, nato 22 let biskupem v Brně a nyní už sedmý rok v čele metropolitě moravského v Olomouci. Vůde za všech sil plnil své domité povinnosti své, nehledaje prospěchu ani slávy, a právě jeho svědomitost a skromnost otevřela mu cestu k vysokým hodnostem. Své smýšlení národní nezapíral oslavencem nikdy. Jeho vystoupení pro výchovu jazykem mateřským a proti školám odnárodnějším jest známo v celém českém národě. Za něho jak ve správě diecése tak i ve správě arcibiskupských statků zavedena byla úplná rovnoprávnost jazyka českého. Ad multos annos!

† Dr. František Stratil. Dne 23. t. m. zemřel v Opavě předseda zemského výboru dr. Stratil, který byl po dlouhá léta vůdcem českého lidu slezského. Tento šlechtatý muž nenáviděl sbrklých pokrokových přemetů: věda, že spása menšinu spotívá ve svornosti, nerozdvojoval, ale spojoval; osobně se účastnil všech menšinových podniků kulturních, hospodářských a politických, jež v posledním desetiletí byly uvedeny ve Slezsku v život. Narodil se r. 1849 v Huncovicích a r. 1875 byl povýšen v Praze na doktora práv. Od r. 1880 žil v Opavě jako advokát. Pracoval společně s mnoha vlasteneckými kněžskými pro povznesení českého živlu ve Slezsku. Od r. 1889 byl poslancem na zemském sněmu, předsedlím zem. výboru od r. 1897. Byl řiditelem centrální záložny v Opavě, stal v čele různých korporací národních a hospodářských. Získal si veliké zásluhy o založení českého gymnasia. Byl muž dobrý, konservativce nábožensky smýšlející. Budiž mu zachována nejčestnější paměť!

Koho se nastávali! Z Moravské Ostravy vypověděli nějaký počet ruských uprchlíků, kteří bojuje se odplaty za svou revoluční činnost, utekli za hranice a v Haliči, ve Vídni a v Brně byli přijati s otevřenou náručí — byliť to většinou politicky kompromittovaní židé, a k těm nato přece mít zvláštní ohledy! Vědělo se, že vyobcovaní Rusové jsou lidé špatní, ale pro to přece pražský konsul ruský Žukovský odebral se do Moravské Ostravy a shledal, že při vyloučení Rusů nešlo o důvody politické, nýbrž výhradně o vypořádání lidí, kteří jsou do krajní míry nebezpečnými při zachování bezpečnosti života, pokoje a majetku. Ruský konsul přesvědčil se na základě statistiky vykonaných vražd, vražděných pokusů a útoků na cizí majetek, která mu byla předložena, že šlo při vykonávání vypořádání jenom o takové živly, jichž oddálení bylo nezbytno v zájmu bezpečnosti života a majetku. Konsul Žukovský podá ve smyslu tom správu ruské vládě. — A sociál. demokratický a židovsko-liberální tisk tak zastával se těchto ostravských mučedníků, „tichých a pracovitých“.

Svoboda nedáňské portugalské vlády. V dekretu o vyhnání řádu z Portugalska stanoví se, že Jeauité nesmí překročiti hranice země ani tenkrát, když z řádu vystoupí. Teprve nejméně po uplynutí dvaceti let od vystoupení z řádu smejí se do Portugalska navrátiti. Také jména všech se země vyhnaných Jeauitů — celkem 148 — jsou v úředním listě uveřejněna, důkaz to, jak „bratří lože“ považují prosté mouchy za nebezpečné. Jakou „svobodomyšlnost“ honosí se vláda portugalská, ukazují tyto dva články (42. a 43.) dekretu: Nošení jakéhokoli náboženského obleku jest uvedeným osobám zakázáno. Kdyby ustanovení tohoto článku přestoupily, mají býti zatčeny. — Ve čl. 253. zákona uvedeného tresty stihnou všechny členy jmenované společnosti Ježišovy, kteří v Portugalsku nebo jeho koloniích žili neb žijí a kteří v seznamu ze dne 29. prosince 1910 v úředním listu uveřejněném jsou uvedeni, jakmile se na půdě portugalské objeví. Právo zatknouti takovou osobu má kdokoli z lidu — Tedy každý lupič, vrah, nezralý mladík má právo zatknouti Jeauita, který vstoupne na pohostinnou půdu portugalskou. — V Portugalsku jest řád Assonso Costa od vítězství revoluce ministrem spravedlnosti. Přesadil již čtyři dekrety do Gue v Indii, poněvadž nesoudil tak, jak si vláda přála. Pátý dekret přeložen byl do Loandy v západní Africe, poněvadž prohlásil se za nekompetentního v řízení proti bývalému ministru financí Da Obrenovi, který dle názoru soudceva přináležel před komoru. Za to mus soudce do — Afriky.

III. řádná schůze ústředního výboru Obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny v Hradci Králové konala se za neobyčejně četné účasti v sobotu dne 21. ledna 1911 o 1. hod. odpo. v aule Obchodní akademie. Průběh jednání byl následující: Po vřelém uvítání přítomných prezidentem ústředny, starostou panem Drem Ulrichem, předneseny tajemníkem p. Drem Matysem správy prezidiální, jež schváleny zároveň s rozpočtem na rok 1911. Nato podány a schváleny pilné návrhy: Pilný návrh p. A. Fal-tuse z Nové Paky o prodeji a tisku tarifů. Pilný návrh téhož pána, týkající se vydávání celoročních jízdnicích lístků c. k. státních dráh s platností též pro soukromé místní dráhy. Pilný návrh p. J. Bachtíka, místopředsedy živnostenské sekce z Nové Paky, týkající se reorganizace státních dráh. Pilný návrh p. továrníka Filipa Bergru z Hradce Král. ohledně vodních dávek na Labi. Pilný návrh městské rady a společenství mladoboleslavských, týkající se uspořádání sedmidenního kursu živno-stensko-právního pro činovníky společenství a učitele pokračovacích škol živnostenských v létě 1911 v Ml. Bolešlavi. Dále schválena po referátu tajemníka p. Dra Matyse správa průmyslové sekce o chystané reformě vodního práva, a správa pre-sidiální komise o stavu sklářského průmyslu se-veročeského dle referátu p. Dra A. Viškovského, spolu se zprávou živnostenské a obchodní sekce o vybudování c. k. odborné školy pro broušení kamenů v Turnově. Vzata na vědomí správa ob-chodní sekce o stavu nádraží v obvodu ústředny; k ní četné nové stesky přednesli pp.: Fejtek z Ja-roměře, Strenitz z Ml. Bolešlavi a j. Vzata na vědomí zpráva téže sekce o poštovním, telefonním a telegrafním spojení na českém severovýchodě; připomínky učinili pp.: Bachtík, Šalc, Fejtek, Šmoranc a jiní. Schválena správa živnostenské sekce o živnostenském úvěrnictví, o úrazovém po-jistění menších podniků živnostenských, o pořá-dání výstavy strojů a motorů elektrických pro živ-nostnictví, jakož i kursů tovaryšských v Hradci Králové r. 1913, po případě při výstavě mlado-boleslavské r. 1912. Se zvláštním uspokojením vyslechouta zpráva o výsledcích hospodaření Druž-stva k nákupu strojů pro české živnostníky v ob-vodu obchodní a živnostenské komory liberecké. Vzata na vědomí zpráva prezidiální komise o vý-měněných sazbách pro hospodář. stroje, vrácené tovarům a výměněných sazbách na lůh z ha-nišských stanic. Volný návrh podal p. Th. Strenitz z Ml. Bolešlavi ohledně zřízení stipendií cestov-ních pro syry obchodníky a živnostníky, hodlající nabytí praxe v cizozemsku, p. inž. Jindra ohledně živější žurnalistické agitace ve prospěch ústředny. Oba návrhy přikázány k dalšímu šetření komisi prezidiální. Pan inž. Radouš dal podnět k organi-zaci vývozců hospodářských strojů na Rus. Po-něvadž dalších volných návrhů nebylo, ukončil prezident p. Dr. F. Ulrich schůzi poděkováním přítomným.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 1. února 1911, o 2. hod. odpo.

v divočišti spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřikova tř. č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Beyl,
jednatel.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů ve-le-důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-sluzbě mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Výstavnou, nově upravenou usedlost
ve Štánkově, pro letní byty zařízenou,
se 14 korci pozemků, soudně na 25.600 K
odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle ujednání. Nabídky přijímá
kancelář **JUDr. ALFRÉDA RUDOLFA**,
advokáta v Hradci Králové.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-—

Křesla houpací
od . . . K 20-—
Křesla ku psaní
od . . . K 9-—
Křesla na šroubu
od . . . K 19-—
Sedátka na šroubu
od . . . K 12-—

a jiné, v nejmodernějším provedení
a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Mlynářský pomocník

prosí pp. mlynáře o přiměřené místo. Jest dlouho-letý pracovník, vyzná se při veškerém zařízení strojů, dobrý mlec pšenice i žita, výtečný mani-pulant i při vedení knih.

Ct. náb. pod zn.: „Naděje“ do adm. t. l.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj vele důstojnému ducho-venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

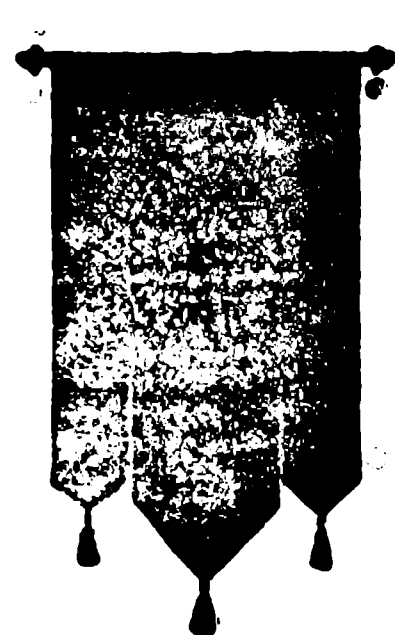
v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-stelních rouch,
korouhví (balda-chýnů), nebes a
spolkových prapo-rů; na požádání
obstarám též ko-vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-strasse 5., vedle La-zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

**Určitě
zkuste**

k zimní
sezóně nejlepši

Klatovské prádlo

Obsluha naprosto reální!

od fy
Stanislav Jirásek, 136.

Továrni sklad láneho a bavl. zboží!

Výbavy pro nevěsty!

Vklady ca. 15.000.000-—

Abs. kapitál K 4.000.000-—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4½ — 4¾%

Eskont směnec i faktur
Úvěry všeho druhu

**Velkoobohod uhlím
a koksem.**

Vadla a kauce
Bursovní obchody

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slovní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukládacích, losů, rent, deviz, valat atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenových papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Súčinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladistiště spojeno železniční kolejí s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševické. — Bríky. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Díkůvzdání.

Poděpsaní pokládají za svoji přední povinnost vysloviti za veškerá slova útěchy, projevy soustrastné i dary květinové za příčinou úmrtí našeho nezapomenutelného, drahého pana

Stanislava Červeného,

c a k. dvorního továrníka hudebních nástrojů a spolušéfa firmy F. V. Červený
a synové v Hradci Králové

nejupřímnější díky.

Zejména tak činíme J. Excel. nejdůstojnějším panu biskupu Královéhradeckému, dru Doubravovi a vele-důstojnému duchovenstvu, p. dvor. radovi a presidentu krajského soudu Ot. Wintrovi a ostatním P. T. pp. soudcům, p. místopředsedě krajského soudu H. Steinfeldovi a P. T. pp. c. k. úředníkům politickým a technickým c. k. berního referátu a berního úřadu, i c. k. státního zastupitelství, p. finanč. řediteli Marvanovi a P. T. úřednictvu okres. finanč. ředitelství, p. c. k. generálmajoru z Becků a P. T. důstojnickému sboru Královéhradecké posádky. Zvláště vroucně děkujeme slo-vutnému p. starostovi města JUDru Ulrichovi a slavné radě městské, deputacím bratrských jednot Sokolských, Králové-hradecké, Novoměstské a Nechanické, zdejšímu sboru dobrovol. hasičů, spolku »Svornost« a ostatním deputacím sl. spolků místních a okolních, jakož i sl. Exposituře úrazové pojišťovny dělnické pro král. české. Skutečnou útěchou byla nám všeobecná účast veškerého dělnictva a továrního úřednictva, kteří našeho drahého až ke hrobu doprovodili a můžeme říci, že zvláště hudebníci z řad dělnických, kteří dojemným přednesem národní hymny české výrazně utili ryzí vlastenectví zesnulého.

Neskonalem díkem jsme zavázáni lékaři-příteli zesnulého P. T. p. MUDru L. Batkovi za obětavé lékařské ošetření.

Všem, kdož účasti na pohřbu památku zesnulého utili a zvláště těm, kdož doprovodili jej až k spočinutí posledního na hřbitov Pouchovský a všem těm, jež snad nedopatřením jmenovati jsme opomenuli, platíž náš dík nejvšelejší.

Také nelze nám opomenouti poděkovati veřejně vzornému opatrovateli zesnulého p. Dřubalovi za věrné služby až ke hrobu.

Firmě H. Řichtra nást. p. Šolcovi v Hradci Králové děkujeme za krásné vypravení pohřbu.

V Hradci Králové, dne 26. ledna 1911.

Za firmu

V. F. Červený a synové
Jaroslav Červený.

Máda Červená,
choť zesnulého.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 4.

Čistota a čištění na venkově u našich předků.

Čistota u jiného posuzovala se vždy nejprv na osobě samé, pak na jejím oděvu a obuvi, konečně také na obydlí. Nečistota, jaká se promítala někdy mužům a oblapcům, přišlo se kárala u žen a dívek.

K hlavnímu čištění těla počítalo se každodenní ranní umývání obličeje. Obyvatelé blíže potoků a řek dávali vždy přednost tekoucí vodě před studniční.

Ačkoli ledakde v týdnu čistoty vždy nedbali, zachovávali většinou obvalitelný obyčej, že v sobotu večer všichni členové domácnosti se umývali teplou vodou. Kde to bylo možno, užívali i lázni, zvláště pro děti. Při tom se přiblíželo hlavně k čistotě celé hlavy a krku, pak rukou a nohou. Lidé v prachu pracující přimíchávali si do teplé vody domácího louhu, aby mýdla ušetřili. Z téže příčiny řemeslníci o kovech pracující čistili si ruce červenicí neb jilem. Při mytí užívali viněných kusů — „kloců“ — neb části moučného pytlíku se mýla, jemuž říkali „šifka“.

Kdo chodil bos, toho vybízeli, aby si před uložením ku spaní nohy umyl. Kdo si umýval nohy o moku (tedy nedbale), tomu se připomínalo, že se po smrti pokálí. Kdo měl ruce neb nohy rozpuklé, přimíchávali si do teplé vody k mytí určené něco plenicných otrub, jindy „seaných trusků“, neb mateřidonský a jiného kofení. K osušení těla po umytí používali tu i tam odložené špinavé prádlo; nyní skoro již v každé domácnosti mají zvláštní utěrky.

O tom, kdo měl nečistý obličej, říkali, že ho protáhli „capouchem“, neb že je jako „pecivál“, také: „Není myt od doby, kdy ho bába koupala“.

Kdo měl nečistý nos, nazýván „uklubeným“, neb že sobal „s vránama“. Nemohlo ani jinak býti v době, kdy se nos čistil pouze rukou bez kapesníku. Měli pak otřeli prsty prostě o spodky neb o podšívku kazajky, ženy o spodničku neb o rub zástěry. Tak ovšem dalo se v době prací venkovských i domácích.

Užívání kapesníků — před 60 lety říkali „šnuptyhol“ — začalo se ujmáti nejdříve pro dobu nedělní a sváteční, při návštěvě kostela, pak při rodinných slavnostech. Mělo-li před 60 lety mezi 100 chlapců na venkově 5—10 kapesníky, to bylo mnoho. Mnohý 10—12letý chlapec neuměl jinak nos očistiti, než jen *pesem po rukách*; děvčata dovedla si již jinak pomoci.

Dlouho ještě potom, když užívání kapesníků zobečnelo, mnozí ze svyku čistili nos rukou, používajíce kapesníku pouze k osušení nosu a prstů.

Kdo měl kontky ústní nečisté, tomu se říkalo, že posud *omluu* neodložil, neb že má kontky jako mladý *orabčák*. Nečistý krk přirovnávali k holince, nečistý uši nazývali hucjištěm.

Nohy špinavé: Na těch prý možno řepu sázet, nebo: Má nohy, jako by malta šlapal. Kuce umazané: Vymetal se někde kamna. — V čem pak se to patal?

Nečistá hlava — viz stat „Vlasy“.

Nečistou šenu nazývali *camplochem*, *camplitou*, *cuchton*.

O nečistém oděvu vůbec: „Mohl by z něj volat táhnout — Vypadá, jako by ho z louže vytáh.“ O oděvu ženském: „Je ucouraná.“ — „Je to coura! Hněvá se s vodou.“

Nečistá obuv: „Staré bláto nesluší.“ — Obuv se čistila ovšem jen šifka, poněvadž se jí také šifka užívalo. Bláta sprostěnou obuv osušili o natřeli masnotou, do níž přidali sání neb koptu. Také si upravovali leštičlo na obuv: Naškrabané mýdlo rozpustili na mírném ohni s voskem a do roztoku namíchali koptu.

Čistota v bytě udržovali sametáním, smýčením, otíráním, bílěním a mytím. K sametání užívali košťat, jež si dříve každá domácnost sama upravovala. Košťátům z proutí březového, z chvoji jedlového i z větviček olšových sametali světlnici hned ráno, obyčejně po snídani a pak po obědě. Kde se mete večer, tam se peníze nedrží. V hostincích sametaly služby vždy ode dveří ku středu „šenkovny“, aby se hosté scházeli. Podobně činili u řemeslníků. Ostatní místnosti ve stavení aspoň jednou denně řádně sametli. Omluva přicházela: „Ještě jsme pro práci ani zamést nemohli“, bývala arci tu i tam dosti častá. Když u nás aluška sametala, tu babička častěji napomínala.

Každěmu, nejenom na rynku, taky v ulicích! Tentýž přístroj jako koště, avšak na dlouhém dřívě, nazývají zde *pometlo*. Pometla se slámy a větviček listnatých, pokud jsou čisté, užívají na „emejčení“ stěn každé soboty; týchž užívá se pak na vymetání popelu z pekárny. Prach z oken a nábytku stírá se *hláhem* (kus sta-

rého jemného plána), mokrá neb zamazaná místa na podlaze čistí se *hadrem* (z hrabého plátna). Hadr na utírání stola po jídle, k čištění lavie a židlí nazývají *lavítkem*; toho se neuvívá k jinému čištění.

K osušení nádobí po mytí mají *utěrky* (utěrku. — Viz „V kuchyni.“) Nádobí dřevěné, jako škopky, putny, konve, vany, vály, prkna pro pečivo a j. *vždy v sobotu* odpoledne řádně udrhli. Před umýváním podbělovali pecinky a dolní části stěn bláze kamen a dveří.

Hlavní čištění obydlí bylo vždy před svátky velikonočními (jarní čištění) a pak před posvícením (podzimní čištění). Před čištěním vynesli všechn nábytek ze světnice, řádně jej očistili a nechali provětrati. Světnici vyemejčili, místa, kde byla omítka nebma zahnala ve stěně vydrobená, jakož i pátu ve světlici vylepšili a upěchovali; na to obilili stěny dle potřeby dva- i třikráte. Bílení obstarávaly vždy ženy. Bílily štětkou upravenou z *klasov* žitné slámy. Častým podbělováním a bílením brany stupínků na pekárnu a pecinky a kamen se staly oblými. Po vybílění umývali okna a dveře, naposled podlahu, byla-li jaká. Umytá podlaha potrousila se čistou slámou, již teprv druhého dne ráno odklidili. V. P.—3.

Sociální besídka.

K nynější situaci Všeodborového sdružení *křesťanského dělnictva v Čechách*. Zemská centrála v Hradci Králové velikou píli a nejostrašitější obzřetelností postavila naši dělnickou organizaci na základ nejpevnější. K starším pracovníkům přibýlí velice čilí a obětaví organizátoři noví, kteří s horlivostí spěchají všude tam, kde jest jim označena dobrá půda k organizování. Centrála působila se stkvělým výsledkem k stavovskému i náboženskému uvědomění dělnictva, takže členstvo jest pevným, spolehlivým kádrem strany křesť. sociální, náležející do řady pracovníků nejhodnějších a nejšťastnějších. Neméně důležitá jest okolnost ta, že sdružení jest postaveno nejpatričným způsobem a honěnoustou příslušností centrály na první základ finanční. Uvážme-li, že jmění zastřádáno haléř po haléři výhradně chudým dělnictvem a že tyto úspory spravovali zase výhradně dělníci, musíme vzdáti práci příslušné všecku čest.

Ale v tom najednou v pražských křesť. sociálních orgánech čteme překvapující, těžko pochopitelný steek. Tento týden jak „Nový Věk“ tak živnostenský „Mír“ a roln. „Selská Obrana“ jedním hlasem, týmiž slovy (a docela i stejnou sázbou!) volají, aby bylo ústředí přeloženo do Prahy. Prý jest neoprávněno vytýkati, že by se nenalezlo v Praze dosti obětavých, svědomitých a schopných pracovníků. Naopak, výtka tato platí dnes plným právem ne Praze, ale Hradci, kdež není právě během posledních dvou let s důstátek schopných a věci znalých pracovníků. Všeodborové sdružení za poslední dvě léta nevykazuje také nijakých zvláštních úspěchů. Prý moravské sdružení předhloilo sdružení naše již dávno o sto mil. Potud tedy v pražských článcích.

Leč nejjednodušší a nejpřirozenější vysvětlení volnějšího postupu našeho v pražských úvazích uveřejněno není. Tedy aspoň něco povíme z toho, co leží přímo na dlaní. Na Moravě speciální odborový orgán ani nevyhází, zato však všechny tamější časopisy křesť. sociální v nejvornějším šiku podporují všeodborovou dělnickou organizaci. A netoliko časopisy! Jak veliké řady kněžstva moravského osobně se účastní v dělnické akci. A u nás? Centrála sice rozasílala průběhem osmi let letáků celé spousty; ale ty byly přehlédnuty, pomínuty mlčením i na těch četných místech, kde všechny okolnosti označovaly půdu za velmi příznivou. Pracovníci z řad duchovenstevských jsou v přirovnání k Moravě u nás četou dosti skrovnou. V charitativní činnosti ovšem kněží čestí valnou většinou vynikají, rozdávají i poslední groše prosebníkům nejradnější (často i zbytečně), ale hospodářské, široce založené organizaci rozhodných dělníků katolických věnují pozornost jenom na málo místech. A přece jsme nejednou psali, jak právě organizace dělnická v naší organizaci má velikou důležitost. Jestliže jest církev pro všechny, jestliže cenila a cení všechny nesmrtelné duše stejně, jak si představuje duchovenstvo u nás boj proti otravě dělnictva nevěreckým rudým tiskem? S jakou armádou chce vyrukovati proti desetitisícovému plukům dělnictva uchváceného duchem protikřesťanským? Kde ty pluky se vůbec seberou? Jak uvěří nynější dělník, že se katolictvo o něho stará více než soc. demokracie, jestliže na základě zákona Ježíšova mu nebude poskytnuta pomoc trvalejší a jistější,

než jakou může dáti organizace rudá? Dlouho letá zkušenost učí, že širé zástupy dělnické nepřestanou se hrnouti na škodu vlastní do proticírkevního tábora, pokud proti rudé organizaci nebude postavena dobře promyšlená dělnická organizace katolická. Učme se z cizích zemí a čerpejme poučení z dlouholetých zkušeností lidí jiných! Sedět za pecí a stýskati si na „ten zlý svět“ dovede zcela pohodlně každý. Ale takovým stýskáním se nepostaví ani domeček ze sirkových škatulek.

Jest věru div, že trapné zkušenosti nepoučily posud tak mnohé lidi! Apoštolé za spásu jediné duše byli hotovi své životy obětovati. Nyní však v tiché obci najednou se zahostí silná rudá organizace, jejíž soustavným duševním chlebem jest nevěrecká četba. A duchovní na všechno dívá se jenom z okna, i když někteří řádní, konservativní dělníci přicházejí s upozorněním: „Proti tomu musíme nějak pracovat, aby samy děti dělníků katolických nestaly se nepřáteli přesvědčení svých upřímných zbožných rodičů.“ A tak na mnoha místech jsou založeny a vedeny i silné odbočky našeho dělnictva bez pomoci duchovních, kteří si často ani nedají práci s přečtením stanov Všeodborového sdružení.

Tu jest tedy jedna příčina, proč jest postup dělnictva katolického v Čechách volnější než na Moravě. Druhá příčina vězí v tom, že podpora, jakou věnují listy české našemu sdružení, daleko se neryrová čile podpoře listů moravských.

A což čestí řečníci při katolických schůzích, pokud nejsou přímo ve službách Všeodborového sdružení? Jejich pomoc byla v příčině dělnické organizace také nedostatečná. A tak odborové pracovníci byli výhradně odkázáni sami na sebe.

Již tyto okolnosti jsou svědectvím, že centrála se přičítají mylné nedostatky, které leží bez její viny mimo hranice jejího působení. Jsou však ještě pozoruhodnější věci, které vrhají na pražskou nespokojenost světlo ještě nepřiznivější.

Kolik pracovníků pražských osvědčilo horlivou sympatii rostoucí organizaci dělnické? K šíření a udržení organizace nestačí pouze dar řečnický. Jest potřeba nejvzácnějších dokumentů účinné lásky a neomrně plle. Jestliže v Praze s velikým přízvukem slibují někteří horlivou, obětavou a svědomitou službu teprve nyní, tím málokterý dělník se dá přilákat, zvláště když pozoruje, že ta pražská horlivost bláší se ke slova srovna před valnou hromadou a to výhradně zase za tím účelem, aby centrála byla přeložena. Jak jen mohou pražští organizátoři soudit o schopnosti a obětavosti hradeckého ústředí, jestliže si sami tak málo všimají organizační práce v samé Praze, kde poměry přímo volaly na každém kroku, čeho jest potřeba? Páni organizovali zemědělce, starali se o organizaci živnostníků, pracovali pilně v organizacích politických. Práce to zajisté záslužná. Kolikrát však na schůzkách, kde nebyli jen sami živnostníci nebo rolníci, přimluví se všle, aby přítomní dělníci vstoupili do odborové organizace naší? Kolik katolických rolníků na popud pánů pražských a jejich spolorganizátorů venkovských přivedlo své dělníky do naší dělnické organizace? Mládež venkovská, která spadá přímo pod pražské vedení, jest dosti četná. Odkud to, že se nepřiblížuje zároveň venkovské mládež dělnická do příslušné odborové organizace, ačkoli jest pro mládež zřízena zvláštní třída, která za nepatrné členské příspěvky poskytuje veliké výhody? Snad proto, že z veliké lásky k dělnictvu pražské vedení vysvětlovalo řádně a soustavně na venkově výhody naší organizace odborové? Zkrátka právě venkovská mládež jest poměrně zastoupena ve Všeodborovém sdružení velice slabě a — ještě slaběji zemědělská dospělá dělníci. A jestliže lidé z těchto vrstev jsou v odborovém sdružení přece, jsou do něho přivedeni výhradně hradeckou centrálou a těmi řečníky, kteří byli speciálně ve službách této centrály.

Až bude mít centrála naše tolik vnějších, horlivých pomocníků, kolik jich má centrála moravská, pak zajisté půjde naše dělnictvo také mlhovými kroky ku předu. Ale vyslovovati bez rozmyslu podezření, že v Hradci Králové není dostatek schopných a věci znalých pracovníků, jest velkou lehkomyšlností a nespravedlivým podceňováním práce neproskumované. Jak pánové tu práci znají, jest patrné z jejich tvrzení, že práce zdejší za poslední dvě léta nevykazuje nijakých zvláštních úspěchů. Proč se jenom tímto soudcové předem nezaptají těch, kteří o pokroku nejlépe mohou správy podati? Ovšem — kdyby všude sdružení dělnické pokračovalo tak jako v Praze, kde páni slibují sami měli horlivě pracovat!

pak by to byl pokrok velice loedavý. Snad tedy považován celkový stav jen podle sběžného přehledu Prahy — a to jest chyba.

Jaké představenstvo má dělnictvo nyní, to dobře členové vědí. Jaké by však dostalo při přeložení do Prahy, posud neví. Pánové — ovšem s pochopitelnou opatrností — neřekli blíže, kteří vlastně pražští pracovníci jsou vyhlédnutí za nové vůdce sdružení. Dělnictvo by se totiž ihned ptalo, co který kandidát speciálně pro odborovou organizaci dělnickou vykoná. Někteří ovšem již slibovali několikrát doati, ale ke skutkům nedošlo. To by dělníci vytknutí okamžitě. Chce-li někdo posuzovati zdatnost a obětavost těch nebo oněch v práci družstevní, jest k tomu povolána pracovní centrála, která má po praktické práci přátel sdružení důkladný přehled, daleko spíše, než na př. pražský náhle vzplanuvší horlivec, který ani nejnutnějších členských povinností nekoná.

Jaké porozumění mají někteří Pražané právě pro nejtěžší a nejmornější družstevní práci, to vysvětlí z toho, že na příklad jedna pražská odbočka navrhuje, aby p. Polákovi nebyla svěřována žádná funkce. Nechceme se zde šířiti o neocenitelných zásluhách jiných členů představenstva, kteří v obětavém nadšení vykonali práci obrovskou. Ale poněvadž právě odtří obráceno jest proti Polákovi, dáváme na uvážení samým pražským opravdovějším interestům, zda může dobře informovaný křesťan vylučovati s družstevní práce muže, jenž po dvacet let již co nejhorlivěji pro dělnictvo v organizaci pracuje, který stál u kolébky sdružení nynějšího a již na devátý rok i noci nastavuje, aby houževnatou plí zcela neništěné sdružení povzněl. Či snad Polák z některé strany přeběhl k nám, když tužil, že by s ní dostal výpověď? Jeho štít jest nejčistší. A nyní by se mu měl od katolíků za tak obrovitou práci vyplatiti honorář takovým nedělkem! Nechtě uváží ti, kteří opravdu pracovali a dílo Polákovo dobře znají! Zvláštní, že na druhé straně zase leták od Pražanů vydaný slibuje, že Polákovi bude umožněna práce v Praze. V čí prospěch a za jakým nejvlastnějším účelem byl ten slib puštěn do světa?

Zvláštní důkaznost! Prý z Prahy se bude lépe šířiti sdružení než s nepatrného venkovského města! To jest asi tak pravda, že by se katolická církev daleko více šířila, kdyby byla papežská stolice v Londýně, v Paříži nebo v jiném městě daleko větším, než jest Řím. Jedná se o vůdce v řadě první. Pak teprve o místo působení. Jestliže chtějí pánové sdružení našemu věcně prospěti, měli raději vydati nadšený leták ve prospěch sdružení vůbec a ten rozšířiti hlavně v Praze.

Centrála sdružení nemilovala mnoho slov a raději pilně pracovala. Proto se snad některým netrpělivcům zda, že jest jakási stagnace. Na to budou ovšem nejlepší odpovědi referáty při valné hromadě. Jen maličko vyčkáti a doví se veřejnost, jak dalekosáhlá práce vykonána a jak neochvějným krokem se kráčí vpřed. Budou s toho potěšení i pražští uvažliví přátelé.

Myslíme, že nyní dosavadní organizátoři pražští předsevzali si již jiných okolů zatím dosti mnoho, tak že nevíme, jak by mohli ještě nový tolik zodpovědný úkol se vši plí zastávat. A pokud se jim při dosavadním sražení práce ideální daří, sami radost oltíme a jim v práci nepřekážíme. Leč zároveň žádáme, aby ti, kteří z Prahy v posledních dnech se tolik o sdružení sajímali, pomohli mu trochu prospěšnějším a vydatnějším způsobem, než jak se stalo. A můžeme-li žádati aspoň službu tu nejmenší, tož prosíme, aby se nám zdárná práce aspoň nestěžovala. Dělnictvo po podrobném složení příslušných útůt sezná dokonale, jak bažila sdružení se upovíňuje stále více, protože základy jsou nejlepší.

Dlouho jsme se vyhýbali neplodným zápasům, ale tentokrát mlčení vůči kombinované kritice zdálo by se přiváděním.

Znovu vyjádíme, aby každý upřímný katolík pracoval dle své možnosti na záru nadějně a dělnické organizace křesťanského dělnictva!

Slovenské družstvo pro lidový průmysl v Uh. Skalici. Na Slovensku vytvořeny celé spony uměleckých předmětů, které pomohly k velikému bohatství — maďarským a vídeňským židům. Nyní Slováci začínají mítí lepší pochopení pro cenu své umělecké národní práce. Proto se utvořilo v Uh. Skalici slovenské družstvo pro lidový průmysl.

Obor krajařský zaměstnává veliký počet zdatných pracovníků. Keramičskou výrobu Slovenska odhadují odborníci v 18. a 19. století na 10 milionů kusů. Střevně malované slovenské talíře, džbány atd. jsou roztoušeny po celém světě. Z toho tyjí hlavně Maďaři, kteří prohlášení krásné národní vzorky slovenského umění za plod ducha maďarského. Slovenské ženy pokračují dále úspěšně v umělecké práci. Nyní se jedna o to, aby pracovníci byly řádně odměněny, aniž by židovští zisků křesťanů středkovali. Založené družstvo již čítá asi 60 vyšíváček, košíkáře, vyrábitele dřevěných to-

varů atd. Správa vede záležitosti družstva bezplatně. Má stále na skladě za 5000 K výrobků. Zasílá vzorníky a malé kolekce na zakázku jen za poštovné.

Má na skladě přibory, vyšívané pro dámy, blazy, vložky, šály, náprsenky, krajky, šepčky pro dámy a děti, vyšívané zástěrky, ridicule, vaky, koncertní entré, plachty na dekorace staré i nové, luxusní zlaté pásky, podušky, záclony; dále košíky ze slámy a vrbového lýka na ovoce a pečivo, drobné ozdůbky dřevěné pro domácnost; též celé původní kroje slovenské.

Naskytá se tudíž vítaná příležitost zvláště damám, aby osvědčily skutkem svou lásku utěkovanému Slovensku. Peníze do Skalice zaslané nebudou almužnou, vyřadující zvláštní obětavost, protože se za ně obdrží zboží nej-solidnější. Tak prospějí české dámy samy sobě.

Dotazy, objednávky a zásilky vyřizuje jednatelka družstva slč. Anna Jurkovičová v Uh. Skalici (Uhry).

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vydávejte si ihned vsory pánských látek

k nahlednutí. (Zvláštní vsor látky »Palmyra«)

od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český sátlatelský závod soukromého zboží
... r. 1876. ...

Kulturní jiskry.

Církev a militarismus. Protikatolické živly tropí rímus, jakoby právě v „klerikálních“ státech militarismus nejvíce mohutněl. A tím? Když se rozpádá komisi, vojenský stát římský, v němž po Augustovi pohanští důstojníci dosazovali a sesazovali císaře dle libosti, stálá vojska v křesťanských státech přestávala. Největší spory, které brozily pobitím statisíců lidí, vyrovnávaly se cestou pokojnou prostřednictvím papežské stolice. Rytířství sice kvetlo, ale na př. při největším smohutnění státu českého do státního rytíře Karla IV. stálého, pravidelného vojska nebylo. Vzdorocelstí Ludvík Bavor nemohl v Německu sehnati proti Karlovi ani několik málo tisíc bojovníků, ačkoli v čase bitvy u Krešbaku měl vhodnou příležitost vpadnouti od severu i východu do Čech. Ulevoval si tedy aspoň v hrubém psaní, zaslaném Karlovi.

Kde vládne nyní nejsilnější militaristický duch? V protestantském Německu, které svévolně a s lakoty provedlo krvavé války proti Francii a Rakousku.

Přes to však v jiných státech nekatolických musí jíti na vojnu poměrně ještě více mladíků než v Německu. V roce 1909 bylo ustanoveno, že v případě války musí jíti na vojnu z jednoho sta mužů v republice Švýcarské 80 mužů, v Srbaku 26, ve Francii a Černé Hore 22, v Itálii 20, v Německu a Turecku 15, ve Švédsku 13, v Bulharsku 10, v Řecku a Rumunsku 9, v Norsku 8, v Rak.-Uhersku 7, v Nizozemí a Rusku 6, v Belgii 5, v Anglii a Dánsku 4 a ve Španělsku tři muži. Tedy pokroková Francie i útočiště anarchistů Švýcarsko pořadovaly (odečteme-li Srbaku) největší daň z krve. Také židovský ministr vojenský v sedmátské Itálii chtěl daleko více vojska než Rakousko. Ale „zpátečnické, sklerikalizované“ státy jako Rak.-Uhersko, Belgie, Španělsko stojí při těchto požadavcích na místech posledních.

Proč jenom radí ministři francouzští (Briand, Millerand) nestenčili válečnou moc aspoň tak jako naše říše? Protože potřebují mnoho vojska zvláště na udržení pořádku proti násilníkům radým — proti vnitřnímu nepříteli. Ať tedy soc. demokraté zase budou se roztřepovati proti militarismu v „klerikálních“ státech, až budou slibovati, jak za pomoci pokrokatů a jiných volnomyšlenkářů stenci vojsko, ukaže jim na sedmátsko-rudou Francii. A septajte se jich, proč právě za veliké stávky telegrafických zřítasenů byli houfně voláni do vojenských řad rezervisté.

A závisť vůbec nyní od církve, jak se kde vojsko mocí? Ani jediný ministr vojenství v celé Evropě netáhá se papeže nebo biskupů, jak veliký počet vojska má býti. Ministři ptají se zcela jinak — konferují o tom s židovskými millionáři, kteří mají z vojny prospěch největší. Kdyby židovští bankéři státům nepůjčovali obrovské milliony, hned by bylo vojska méně. Dále vojenskými velkodavatelii v Evropě jsou výhradně židé. Komu tedy hlavně záleží na tom, aby vojska bylo mnoho? Ovšem paškům novit — na to už jsou židé choulivější, jak dokazují tisíce a tisíce židovských sběhů od ruského vojska za války s Japonskem.

K čemu mají pokrokatři schopnost největší? Katolíci poslanec moravský Kadlčík byl zvolen jednatelem menšinového odboru jednotného klubu českého na radě říšské. Pokrokatřský tisk nad tím padá do mlůb, ačkoli ví, že přece českým menšinám nemohou pomoci lidé pokrokatřští, kteří se tolik líbají k židům, hlavněmu to ger-

manisačnímu jádru ve smíšených okresech. Nedělní pokrokatřský „Posor“ ve článku „Moravští poslanci“ navazuje na zvolení poslance Kadlčíka, ostře vrhá se na poslance pokrokatřské, vině je z pohodlnosti a lenivosti. Píše: „Neklerikální poslanci moravské ustíme ještě tak v pilném sboru po místě sekčního šéfa nebo po křesle ministerském, ale nijak neví o nich ani vláda, ani parlament, ani voliči. Úloha, kterou hrají ve Vídni moravští neklerikální poslanci, jest nepochybně velmi ubohá“. Ve článku nepřítmo usuzává se velká činnost našich poslanců. Patrně tedy, že pokrokatři největší a nejbližší virtuositu osvědčují ve štvání, v oslovování národnostních rozbrojů. Jinak jsou slabí a — líní.

Umělecké výrobky

• a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámce nových vsořů levně a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců

Josefa Kieslioha,

Hradec Králové, Jirskova ulice

Hospodářská hlídka.

Socialistické a kmetské otázky v Bosně. Kmetského hnutí v Bosně hledí pro sebe využívat socialisté. Tyto dny konána byla v Sarajevě schůze, svolaná socialistickou organizací, na které jednáno bylo o vyvazení kmetů. Četní řečníci prohlásili, že nebude-li kmetům přisazeno jejich právo, nesbývá, leč aby si vydobyli násilím. Spravedlivým rozřešením otázky by bylo, kdyby páda byla muslimským majitelům oddána, poněvadž se jí zmocnili násilně s handžerem v ruce. Jeden řečník konstatoval, že setrvá-li vláda při nynějším systému vyvazení kmetů, kterých jest 82.000, stanou se Tito teprv v r. 2025 volnými rolníky. Ku konci přijata resoluce, ve které se žádá povinné vyvazení kmetů.

Jednání mezi řepaři a zástupci průmyslu cukrovarnického. Minulý týden konala se v budově místodržitelství za předsednictví c. k. místodržitelského vicepresidenta Vojtěcha schůze ústního výboru pro dohodovací jednání mezi zástupci pěstitelů řepy a zástupci průmyslu cukrovarnického. Předmětem jednání pořádku byla porada o způsobu, jakým by se měla i pro další léta zachovati dohoda, která byla dočasně v roce 1910 mezi cukrovary a pěstiteli řepy v příčině ceny a podmínek pro dodávání řepy. Za všeobecné rozpravy projeven byl s obou stran souhlas s tím, aby se na dosavadní cestě pracovalo k dočasné dohodě. Zvolen pak podvýbor se zástupců cukrovarníků a pěstitelů řepy.

Cukerní kartel vstoupí v platnost od 1. března t. r. Rašnerie se již shodly. Každé rašnerii bude přičten určitý kontingent pláskového cukru, jež by musila prodati kartelu. Kartel má býti uzavřen na dobu šesti let, aby bylo dočasně delší stálosti domácího trhu cukerního. Tak se chystá zase metla na naše rolnictvo.

Nejen argentinské, ale i sobí maso. Obchodní a živnostenská komora ve Vídni vymohla u c. k. ministerstva orby pro jistou firmu povolení k dovozu 30.000 kg sobího masa z Norska. Sobí maso náleží dle úsudku znalců k nejlepšímu druhům světin. Cena masa bude asi poměrně levná.

Při jarní prohlídce včel v úlu mnoho nehrabějme. Jakmile nastane přiměřená teplota, otevřeme úl a co nejrychleji vyberme plásty plasnivé, molem nakaténé nebo znečištěné kalem. Vyčistíme, kde třeba a úl uzavřeme, když bylo dno ntebelcem a křídlem vyčištěno. Dila nerozbírejme, když vidíme, že včely jsou spokojené, při snážení, není toho třeba. K vůli sjitnění zásob vsadu se prohlédnou asi dva rámy. Slabším včelstvům přibytčné plásty vyberme a ploditě přiměřeně sníme.

Pod podlahy v přibytích, zvláště v přímě, dáváme dehtovanou lepenku. Tím se chrání desky před vlivem vlhka, domácí houba se neujme a dřevo nepráchniví tak rychle, jako se děje, přimě-li se dotýká násypu. Také na základy pod zdívo cihlové vložíme lepenku dehtovou. Vlhko z kamenného zdíva neproniká do zdíva cihlového, zdívo nevlhne, budovy netrpí vlhkem.

Herká jídla a včelí mápaje způsobují ochrnutí žaludku, dávání žaludční vředy a rakovinu, kasy na zubech a jiné nebezpečné choroby. Kdo si chce zachovati zdravé zuby a žaludek, nepožívej ani ledových nápojů a pokrmů, ani vřelých te utin a pokrmů.



Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Raďte si psát o vzorky
firmě
Tkalcovské výrobní společenstvo.
„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.
— Vývoz lněného a modního zboží. —
Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlákně i prací, dámské i panské
plátna, damašky, ubrusy, ručníky, zefíry na košile,
— láty atd., překrásných modních vzorů.
Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených
za 18 K.
Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.
Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,
zapečené společenstvo s ručením obmezeným,
Spálená ul. č. 9. II.
Zárukuje vklady 4 1/2%—5% dle výpo-
vedí ode dne vložení do dne vybrání.
Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5% bez vý-
povědi.
Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požádání složní listy pošt. spořitelny. Daň
dřehodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.
Stav vkladů 30. listopadu 1910 K 410.000.—.
Poskytuje zápůjčky na směnky z ručitelů
(nebo pojistky), na hypotéky z úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.
Podílý členské úročí se výhodně.
Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.
Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.
Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Všeob. úvěrní společnost,
zapečené společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listy na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
domech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.
Jubil. 100 let. trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vypořádá.

Křestní listy
(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Velečestojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručovat veškeré kostelní nádoby a
nádobí a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, křížky, paciálky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující. Staré předmě-
ty opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.
Sklad veškerých nádob a stříbrných předmětů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové**
pretohy, tabulky, jídelní nádobí se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
paříř a cizelce
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velečestojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířů
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.
k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí velečestojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho-
Blahopřání Milosti revidov-
ány.
Mešní nádoby jsou v ohni-
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílá.
Ověřím kostelům možno splácet bez úroků.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím velečestojné duchovenstvo o laskavou přímě-
ř a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Jen jednou
zkuste mojí výro-
bu
JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že mi ta vydatná odměna mi-
díla a nejrůznější zvláštnosti se mi nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyřezávání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritánského chrámu
Páně.
Na ukásku zasílá
se vše franco.

Určitě zkuste k zimní sezóně nejlepší
Továrna sklad lněného a bavln. zboží! Výbavy pro nevěsty!
Klatovské prádlo od fy
Stanislav Jirásek, 136.
Obelaha naprosto reálná!

OBNOVA

Číslo 5. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 3. únem 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOV.		
Přijímá vklady na knížky vk adní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní ob.hody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí a cement.
	Ako. ka itál. K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000 FILIAKY: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Portugalské blaho.

Málokdy zažívalo Portugalsko tak smutný masopust jako letos. Před revolucí pokrokařští živlové rozdávali portugalskému lidu blaho plnou hrstí a pokrok docela po centech. Vždyť se tak lenko slibuje! Nikdo nedovede házet širokým davům do očí písek tak chytře a účinně jako volnomyšlenkáři. Lid byl zmámen podvodnými sliby sobeckých komediantů tak, že slyšel v hřbitovní revolucních děl hymnu rajských časů. Ale jáseň rej proměnil se v náhlou stísněnost již za několik dní po posledním houkání námořního děla. Zednářům nastala mistrovská zkonka z pozitivní práve. Ti, kteří slibům uvěřili, žádali, aby se jim směnky zrobené z pavučin vyplatilí hotovými. Samozvaní vládcové chtěli si z okamžité tísne pomoci sliby novými, přirozeně odkládali. Množství však se stávalo tím netrpělivějším, čím určitěji se rýsovala na portugalském horizontu zednářská neopřítomnost. Samozvaní vládcové, kteří dříve v hrde póze vyhlíželi jako obrovití bohové pomsty, propadali pojednou přímo směnčnosti, když si postavili na hlavu papírové koruny. Byl to pohled přímo komický, jaký se naskytne, když chce lézt po provaze kulhavý, kterého s.tva silnice chrání před

FEUILLETON.

Pytlácká mrzťavost.

Se starým Franckem už to u statkáře Kopnosa nešlo. Práce se mu ukládalo sice mnoho; ale Franček se příliš nebral ani do práce skrovnějš. Nařikal si na sekaturu a jednoho podzimního dne s ušlem v ruce hledal si zaměstnání jinde. Ve Vodově se mu dobře hodilo místo u pantáty Dvojklaška. «Hřbet si u mne, Francku, děním nestrbáš. Budeš jenom lehko podělkovat a případně hlídat. Najíš se dost a uvidím-li, že se na tvou věrnost a přičinlivost mohu spolehnout, ještě nějakou zlatku přidám. Ale teď jdi dát krmení koním!»

Takový byl slovní úvod hospodářův k nové službě ledivého Francka. Když nově přijatý sluha svou práci vykonával, poučoval ho ještě hospodář hlasem přítulným: «A to ti povídám, žádné klepy nevynášet! Jináč jsem kat! Zvlášť si dej pozor na bubu, abys nevynášel, kdy jdu k lesu. Jsou z toho hned všelijaké řeči, zbytečné opletání... No — však budeš brzo stejně rozumět. Někdy jedovaté jazyky nafouknou mydlinovou bublinu na hotový balon. Teď odpoledne zůstaneš doma ke hlídání; žena půjde na besedu, já zas jinam. Pěkně všechno obhlídni! Zahradu je veliké, kluci lezou na jablka jako housenky...»

Franček poslouchal usmívavě s okem čtverácky přibíhouněm. Rozuměl nejen trochu, ale velice dokonale. Slyšel totiž nejméně stokrát, jak vyniká Dvojklašek v pytláctví a že již dvakráte

pádem. Zednáři na nevděčném republikánském provaze tápali, rukama úzkostlivě ve vzduchu gestikulovali a zuby jektali.

Teď bylo také zcela zřetelné, zda zednářští vládcové chopili se žezla z vůle lidu. Ničeho se tak nelekali jako davových projevů. Vždyť ve své nejpevnější baště — v revolučním Lisaboně — necítili se bezpečni. Prý má vládnouti lid! Zatím však nejružnějšími machy tak dlouho se vyhýbali právoplatnému projevu lidu! Lidové volby oddalovány co nejvíce, protože by se bylo ukázalo ihned, zda většina lidu si přála převrat takový, jaký viděla. Sami zednáři nikterak netajili bázeň před velkým množstvím domácích katolíků a monarchistů. Proto, jakkoli již uplynulo od převratu čtvrt roku, ještě dosud lid portugalský nemůže novou vládu voliti.

Zatím se chtěl zednářští despotové upevniti násilnými opatřeními. Jakkoli vláda prohlásila, že úřad soudcovský jest nezávislý, že soudce má užívati plné svobody při pronášení rozsudků, vypudila ze země soudce ty, kteří osvobodili obžalované, zednářům nemilé. Také ovšem — aby neztratila papírový štít pokrokovosti — vydala nařízení o svobodě tisku. Ale přidala velice chytrou formou dodatky, které omezují svobodu písemných projevů daleko více než jak se dělo za vlády Manuelovy. Ba v samém Turecku možno svobodněji psáti než pod vládou zednářských bratří portugalských. V Portugalsku dopisovatelé do cizích listů jsou tísňeni hotovou svérací kazajkou. I telegrafní depeše jsou cenzurovány a komoleny, než se dostanou za hranice. Docela dopisovatelům, kteří nechťejí v dopisech svých bezcharakterně lhat, hrozí se vypovězením. Proč se jen „obránci pravdy a osvěty“ právě pravdy tolik bojí?

Jakou politickou morálku zavedli revolucionáři? Věřeli se ke dvoru, s tanou komplimenty sloužili králi jako jeho osobní rádce a vyšší důstojníci. Manuelovi do očí pochybovali a za zády drželi v rukou pumy. A ti to farizeové dostali se nyní právě svou přetvárkou k nejvyšší moci. Sami ústřední moc radňovanými knyfy podkopávali, rozvířili proti vládní revoluci a — nyní pokládají za největší zločin, ozve-li se svobodně někdo proti nim. Kdo by si dovolil proti zednářským vládcům jen polovici té kritiky, jakou proti vládnímu absolutismu ruskému Tolstoj přímo z rukávu sypal, hned by byl uvězněn nebo vypověděn. Komu záleží na charakterním vystupování, vy-

byl proto trestán. Ostatně Franček za mladších let nebyl lepší. Mnoho zajců si pobřečelo v oku, které nastrčil. Jindy zas uměl nadehnati zajíce do kive, kde ho snadno holou rukou ulovil. Proto se staroch lovecké vášni hospodářově mnoho nedivil, zvlášť když okoukl terén; Dvojklaškova zahrada byla tak blízko u lesa!

Odpoledne osířela jak hospodářova zahrada tak stavení. Děti si šly k vodě, panímáma pospíšila na konec vsi ke švagrově na trochu disputace. A Dvojklašek? Již včera se dověděl, že foť Vranka tento den odjede s dcerou do města. Kam by tedy šel nyní hospodář, který s tak vášnivou horlivostí stopoval cesty lesní zvěře?

Franček si napsal kořenku a vypouštěje modravé obláčky, konal obhlídku. Tu odhodil sukovitou holí šníté jablíčko, tu zas poklepal na strom, není-li již dutý, tam zase rozkopř mravenčí bromědku. Byla mu ta pochůzka trochu fádni. Skoro se hněval, že mu nebyla dána příležitost zabíhat svým težavým barytonem na některého pytláckého kluka. Aspoň by se pak mohl pantátovi pochlubit, že už svou bdělostí někoho «chytí».

V tom se mu zornice vesele rozšířily. Co to vidí? Srnka — no, na moutě — opravdová srnka si tamhle lehce hopkuje po trávníku. Hned by ji radostí objal. «No — nesavděčím-li se hospodář dnes, pak už nikdy! Počkaj, slečinko, teď se ti nevyplatí, že si tak směle špacíruješ z lesa až do cizí zahrady! Hospodář hlupák stojí trpělivě někde za borovicí a já tu mám srnku beze všeho pachtní a strachu». Zuby mu radostným rozchvěním sacvakaly. Jen pět kroků dál a už držel

plývající z vnitřního přesvědčení. stojí nyní v Portugalsku bezradně a bez pomoci.

Zednáři mají zásadu, že ve státě vůle lidové menšiny má se podrobiti většině. Jak však o tom věděli, co chce většina, když začaly lítati dělové koule na rozkaz proradných vojínů do královského paláce? Proč se nyní lekají katolického protestu, opatřeného sta tisíci podpisy? Ani jednotlivé strany pokrokařské nemají náklady ke klidnému soužití. U vlády jsou historičtí republikáni, kteří po několik desetiletí upravovali půdu převratu svými teoriemi. Leč praktickými vykonavateli revoluce jsou karbonáři, kteří čekali za jednodenní krvavou práci zabezpečení stálého blahobytu. Leč vláda na ně pohlížela jako na mouřeniny, kterých již nepotřebuje. Jelikož pak karbonáři z hamiznosti a zpupnosti kladou požadavky víc než přemrštěné, tím přirazeněji jsou odmítáni. Proto toto krajní křídlo revolucionářů tropí proti samé vládě veliké nepokoje, které snaží se ministři všemi prostředky utajiti.

Dělnictvo se těšilo na zlepšení existence. Ale štváci, kteří dělníkům pochybovali, zapomněli vysvětliti pověť, odkud, z kterých pokladen bude možno a do oken pracujícím lidu zvýšiti mzdu. Uvědomělý Portugalec však si mohl na přestech vypočítati, že židovští kapitalisté (jichž jest v Portugalsku tolik) nesympatizují s pokrokařským hnutím proto, že by chtěli ve prospěch lidu ročně aspoň několik reišů tratiiti. Israelité přece čekali ještě větší stoupnutí svého kapitálu; vždyť věděli, jak po konfiskaci duchovenského majetku ve Francii židovští millionáři zbohatli ještě více. Odkud tedy jen vzít honem prostředky k upokojení obrovských dělnických davů, když kouřskáni žeň v klášterech byla tolik hubená? Zadužená země nemohla ukrojiti dělnictvu kus nebeského blánky zrovna tak, jako to nemohl dříve učiniti rázný reformátor portugalských financí Joao Franco. Proč pod štítem mafi noby a tří bodů vznikly tak obrovské stávky, jakých vláda královská v Portugalsku nikdy nezažila. Zednářská vláda sama uznala právo stávky a dělnictvo využílo svého práva měrou vrchovatou. Rozsáhlá stávka železničních zřízenč způsobila hotový děs; byla v stavu zastavití všechny hlavní tepny hospodářského a obchodního života. Vláda se svíjela v bezradných křečích. A začali také stávkovati dělníci plynárenští, železářští a jiní. To, čemu se naučili dělníci od zednářů proti konservativcům, páchají teď proti svým učitelům. Pod mosty se

v ruce kilový kámen. A podivno, ta srnka nebyla právě plachá! «Inu — nemůže dobře věřit, protože vítr vane ode mne k ní,» myslil si staroch. Zase nových pět kroků — srnka se obrátila a docela hopkovala k hlídaci. Hned letěl proti kámen, který zasáhl přední nohu. Zvíře zabečelo, těžce uskočilo. Staroch za ním a dotloukl je holí.

Hospodář se vrátil pozdě večer. «Pantáto, celé stavení neví, jakou radostí vás dnes překvapím. Mráka srnka mi vběhla z lesa pod ruku právě do zahrady. Ale já jsem jí dal! Ukázal jsem jí, že mé staré noby dovedou být rychlejší než její. Bác po ní kamenem! A už kulhala. Kráp holí! A už klesla.»

«No, ty stará rachotino, mizerná, že's radši ty staré své hnáty nezlámal, sotva že se hnuly! vyjel hospodář s příšernými blecky v očích. «Vždyť ta srnka byla krotká, ochočená, to byl můj majetek. Já chlapa najmu, aby mi hlídal dům před škůdci, a on mi tady rasuje vlastní dobytce. To's už mohl zabít taky tele v chlívě, rozáfný hlídači! Takovou službu by mi prokázal každý cikán.»

Kletba zlých činů tentokrát těžce dolehla na Dvojklaška. Přinesl domů jediného zajíčka a — přišel o celou srnku. «Ale vždyť jste mi nic nefekl!»

«Ale to nevíš, že bylo všechno zavřeno — i dvůr i zahrada? Jak sem mohla srnka z lesa vrazit? Teď se mi vychechtá celá obec, že jsem vzal do služby domácího pytláka, který jest pytlek praštěný sám...»

objevují bomby, rozbíjejí se plynové roary atd. Máže však vláda různé zakročiti proti těm, které dříve sami sednají štvali a kteří jim byli pomocníky v převratu? Ani pomyslet! Hleďme na Paříž! Povstání banditů! Apačové byli francouzským volnomyšlenkářům velice dobří při demonstracích proti „klerikalismu“; Apačové pomáhali dělati randály tak vřeskavé a násilné, až naposledy katolíkům slápnuto na šíj. Proto opatrní otcové pařížští jeví úžasnou trpělivost při sločinech rabiatských tlap apačských, aby nekusili na vlastních zádech to, co dříve Apačové k jejich radosti páchali na katolících.

Vojko, které mělo lvi podíl na revoluci, jeví pramalou chuť k udržení náhle vrostlého stromu, s něhož slibované sladké plody nepadají. Vojáci docela konají své ochůze, na nichž se radí o nátlaku; málokterý pluk jest spolehlivým ramenem exekutivní moci vládní. A to jest znamením zvlášť nebezpečným. Jakým právem nynější vláda pak bude trestati vojáky, kteří se proti ní sjejmě bouří? Vádyt nynější vládcové sami dříve učili vojsko neposlušnosti a revoluci.

Při všem pak nejhorší jest to, že „z nadšených, obětavých a hrdinných osvicenců“, kteří tolik proti královské vládě poponželi, vyklubali se zcela tuctová křesťanství byrokrati; tito lidé v čase příhodném k lovení bohaté placených úřadů jako by zcela zapomněli, jak vlast sténá. Chamtivost jejich buď v chudinské obecně rostrpění. Masky jsou odhazeny a šedá práva lačné chamtivosti působí dokonale rozčarování.

„Uvědomělý lid promluví!“ volali sednající lháři, kteří přece věděli, že většina Portugalců ani neumí psát. Proto se tolik bojí, aby lidu nebyla vysvětlena pravda od lidí vážně přemýšlejících! Proto také to odkládání voleb. Teprve 29. ledna otcové sedící na ministerských křeslech projednali prvních šest článků osnovy volebního zákona. Věru postup až příliš — konservativní.

A v zápětí telegrafovalo se (30. ledna) z Paříže: „Z Lisabonu došly sem dnes poplašné depeše o velkých manifestacích, jichž jevištěm bylo všude hlavní město mladé republiky. Depese však byly naprosto nesouvislé, poněvadž je censura úplně opravila, tak že není mámo, od vlastné jde.“ A druhý telegram: „Dle depeše, kterou obdržel „Paris Journal“, propukla v Portugalsku těžká krise republiky.“

Tedy sám Lisabon, který byl považován za blavniš baštu republikánů, najednou pustil do světa hlas, který se tolik liší od říjnové mluvy protidynamestických děl. Jak dříve vesele republikáni spolu s karbonáři k smrti utloukli 72letého kněze Barros-Gomea! Jak snadno dovedli zastřelit bezbranného superiora Gomea. Jak bylo lehké štvát pouliční chátu proti pokojným mnichům, kteří byli vlečeni jako sločinci! Jaké však hrdinství osvědčil sednání nyní, kdy nastává vážná mistrovská zkouška z rytířství?

Svět má zase nový příklad, že zdravý pokrok se děje vývojem, evolucí — nikoli však rozbrojem a revolucí.

Obrana.

Vyrábění „klerikálních“ náčelníků. Masarykův denník v 8. 11. oznámil hned jako první správa deníku velkým písmem, jak padla nová „klerikální“ záložna — tentokrát slovinská v Kraňsku. Rozumí se, že přidal k této pastice nezbytný kompot: „Její úpadek po velkém krachu korutanském znovu ukázal, jak špatně klerikálové dovedou hospodařit se svěřenými penězi. Není pochyby o tom, že hospodářský krach slovinských klerikálů dojde i politického ohlasu a zdá se...“ — To je právě chyba, že se nemá mluvit dle pouhého sdání. „Čas“ to sám posléze trochu uznal, protože se nápadně nad tím „klerikálním“ krachem pak odmlčel. A s ním i řady jiné, které s netajenou radostí na význačných místech oznamovaly „nový veliký klerikální škandál.“ Již měl protikatolický tisk vypočítáno, jak tučnou pastiku rozfízne na kousky, aby stačila ke krmení čtenářstva aspoň na dva měsíce. A najednou na tuto pochoutku dána pokroková poklička, jako by silně páchla. Židovské lži o „klerikální“ baně totiž náhle byly opraveny. Vedení lublaňského peněžního spolku „Glavne Slovenske Posojilnice“ totiž nacházelo se v rukou pokrokových. Dne 8. t. m. konala se valná hromada tohoto spolku, která se uanesla po velice podrážděné debatě na likvidaci. Shledáno, že nekrytý echodek obnáší K 1,800.000. Věru hrozná stráta pro tak malý národ! V čele podniků stál známý miláček českých pokrokářů dr. Hribar. Tedy nyní možno užiti slov „Času“ jako metly na pokrokové záda: „Není pochyby o tom, že hospodářský krach slovinských pokrokářů dojde i politického ohlasu.“ A když došlo ke krachu koru-

tanckému, tentokrát dokázalo kněžstvo stkvěle, jak dovede stkvělou obětavostí napravit lehkomyslnost kněží dvou. Ukáže také pokrokový kádr tolik obětavosti? Ten se dovede spíš vymývat a tupiti kněze, kteří svou obětavostí zachránili tisíce existencí. Kdy pokrokáři nebo židé oddělili vlastní osobní obětavosti nějaký veliký krach svých nejbližších lidí?

Odměna církví za výši kultury. Krakovská universita vznikla dříve než universita v nynější Říši Německé. Universita pražská, založená r. 1848, stala se ohniskem vzdělanosti celé střední Evropy. Již r. 1849 byli v Praze graduováni učební mistři. R. 1864 založena universita v království Polském (v Krakově) a teprve 1865 ve Vídni. Patrně tudíž, jakým starobylým zřizováním církevním jest universita krakovská. Poctiví a osvícení Poláci byli také vědecky vědci církví za výši kultury, která jim byla universitou poskytnuta. University totiž nebyly jenom od církve zakládány; byly také vydržovány obětavostí horlivých katolíků, zvláště kněží. Do polského národa však vnikl jed z Judey; ten otravoval polský lid napřed kořalkou. A když tou otravou si dopomohl k velikému jmění a tím i k převahapujícím vlivu, začal otravovati veřejné polské mínění. Studenti, kteří se dali zachytiti židovským proudem, nyní „v zájmu osvěty“ překážejí katolickým profesorům přednášet. Takové zvelebení kultury, takové akademickou svobodu ovšem dovede projevovali také každý židovský buršák. Ba — takovou osvětu dovedou šířiti docela velice snadno i učedníci z židovských obuvnických továren. Israelité mohou být křesťanstvu vědci, že křesťanství Slované nesetřepovali důkladně se starými židy, kteří místo podporování kultury vlekli celé zástupy Slovanů za tučný bahčíš do otroctví. Ale kdo může žádati vyšší ideály od židovstva, které proměňuje každou vyšší snahu v zvonivou minoi? Svedené pokrokové studentstvo však nepřemýšlí mnoho, kdo se upřímně staral o kulturní povznesení národa polského. Uvidělo hrdou, od židů nastrčenou standardu s nápisem: „Za pokrokem! Boj proti klerikalismu tmářství!“ A již se hrne bezhlavě za standardem. Nepozoruje, jak nyní obtíží v kalných vodách lovit židovští kořalečníci polští, jimž se novými předpisy o výšepuštění šlápo důkladně na paty.

Sám „Čas“ uveřejnil dne 31. ledna tyto původní telegramy, zasláné 30. ledna: „Během dopoledne došlo na universitě několikrát k srážkám mezi katolickými a pokrokovými studenty. Když pokrokoví studenti sváděli, že profesoři přednášejí, počali holemi vytloukat velké okenní tabule, vypálili vrata a vnikli do universitní budovy. Na koridorech svedena byla prudká bitva s katolickými studenty, kteří sálkami byli do posluhářů. — V ranních hod. odebrala se část nestávkujícího studentstva (totiž katolického. Pozn. „Obnovy“) do universitních poslucháren, kde přednášelo několik profesorů. Kolem půl 12. hod. vypálili stávkující studenti ahromádění na universitní rampě hlavní vrata university a vnikli do poslucháren, kde zabránili přednáškám. — Před některými posluchárenami byly nastaveny barikády z lavic. Neklerikální studenti je odstranili a vnikli do poslucháren, v nichž se přednášelo. Za neustálého volání: paret proti klerikalním profesorům a klerikalním studentům byly převráceny lavice a katedry, takže pokroková přednáška byla snesena... Studentům konečně podal se klerikál s universití vůbec vyhlášení se bouřlivých slov. Prospěvající písně ovládli protiklerikální studenti celou universitu a postavili ku branám své stráž, aby zamezili novému vniknutí klerikálů do budovy. Od 5. hodiny odpolední byli protiklerikální studenti pány situace a smetli svými strážemi v bran i schůzi akademického senátu... Z vyprávění klerikálních profesorů a studentů bylo zjištěno, že nejhorší byla zřezna posluchárna 4. 89, v níž četl profesor Los.“

Tak se tedy starali o pokrok vědy studenti nakažení jedem z Judey. Kdy takovým mongolským způsobem rušili akademické katolické vyučování klerikální nekatolické školy? Ovšem že akademikům pomáhali v rušení přemáček i studentky, aby nezůstaly pozadu za pokřídovými furiemi ruskými.

Tedy pokrokářští studenti „v zájmu vyučování“ vytloukali okenní tabule, vypálili vrata universitní budovy, znásilnili svobodu vyučování, převraceli katedry, vyhnaní ty, kteří se věnovali vědám a docela postavili stráž, aby se jiní studenti neopovážili účastnit se přednášek. Výrazný to dokument židovské podpory kultury. Žid již ode dávna stál před branou školy, zabíráje křesťanským svým sluhům uvědomění.

Svoboda akademiků katolických proti barbarakému náslí „pokroku“ musli hájiti neakademickými policisty a vojáky.

A nejpovadnější scéna se naskytla, když soc. demokratický poslanec Daesynski, který prohlásil denuncoval alesoké Čechy, prohlásil ve své řeči k pokrokovému studentstvu, že

myšlenka svobody učení nad klerikalismem. Ovšem dle vzoru pokrokových studentů dovedli „hájiti svobodu proti klerikalismu“ i Hanové a Lataři.

Ovšem židovská a pořídovětá část akademické Vídně musila přispěchat na pomoc. Vždyť se pokrokářští studenti krakovští obrátili na několik jiných universit se žádostí o podporu. „Svobodomyšlné“ studentstvo vídeňské, které tolik randálů natropilo proti katolíkům, vydalo provolání: „Kommilitoné: jedná se opět o to, obhájit ohroženou svobodu našich vysokých škol! Sdělujeme se sjezd neohrožené boje proti škálismu (1) klerikalismu jako klerikalismu vystupuje proti nám! Povstáme krakovské udolosti pouze za předvoj před roshadnou bitvou.“ — Ale židovští akademikové ani slovem se nezmiňují, že pobnutí na krakovské universitě bylo vyvoláno uměle poštvanými pokrokovými studenty, kteří páchali hrubé násilí na katolickém profesorovi, vykládajícím poctivě sociologické zjevy současné. Výsavný dokument, jak se nyní rozumí účelu vysokých škol!

Jerusalemská „Volná Myšlenka“. Sami němečtí židé se přiznali, že účastníci pražského sjezdu „V. Myšlenky“ byli převážnou většinou židé. V české sekci „Volná Myšlenka“ jest židů dost, ačkoli se jich tolik málo hlásí u nás k národu českému. Zato však v sekci německé tvoří židé většinu. Co v tom vězí, že tito volnomyšlenkářští židé se neúčastní boje proti křiklavým germanizačním machům v našem království? Ačkoli ústy hlásají národnostní rovnoprávnost, táhnou se Všeněmei společnou káru.

Před krakovští studenti demonstrovali? Jak již oznámemo, universitní kněz-profesor Zimmermann vabulí evými sociologickými přednáškami na universitě sensaci. Ovšem že poukázal také otevřeně na sociální manévry nekřesťanské, čímž pichl do soc. demokratů a talmudistických židů. Zimmermann ohlásil také besplatnou přednášku pro posluchače všech fakult. Této přednášce mohl se účastniti kdokoli chtěl; nikdo k ní nebyl nucen. A když Zimmermann byl jen tuctovým intelligentem, mážem takého duševního obsoru (jak by rádi židé světa namluvili), pak by zajisté nebyli soc. demokraté zdvihli tak hromý povyk. Máte smělého nebo malicherného se přece nemusili báti. Ale protože katolický profesor chtěl užiti aspoň části těch práv, jaká pro sebe reklamují akademikové židovští, již se svedl uměle vyvolaný randál. Při přednášce Zimmermannové pokrokářští studující pokřikovali, tropili lozoz; když pak začal hájiti svobodu slova Zimmermannova rektor Witkowski, počal stříkati jed z Judey po členech akademického senátu. Začalo terrorisování katolického studentstva. Užito proti němu rafinovaných násilností. Menší surové boje proměnily se naposled ve velkou bitvu; 500 židovských a pokrokových studentů udeřilo na katolické kollegy. Fanatikové také prohlásili stávkou.

Rozumí se, že by bývali pokojní údové university největšími sbabáci, kdyby se bývali nepostavili na ochranu akademické svobody, která byla od „svobodomyšlných“ mongolsky utiskována. A tak v mezích svého práva akademický senát jednoho zafivého despota relegoval z university na vědy, jiného na dva roky a jinému zakázáno konati rigorozum. Tadiž trest ten za obnovu turecké tyranie byl značně mírný. Jiní studující dostali ptyanou dátku. Ale to byla lačné očekávaná jiskra, vržená do snadno vznětlivého jerikského oleje. Proto vyhlášeno „svobodomyšlné“ heslo: „Neumí přednášet žádný profesor.“ A 500 studentů, ozbrojených revolvery hrálo se k universitě. Patrně, jak blízká ruská škola vydatně působila. A když tito „representanti svobodné vědy“ universitu zřídili jako Vandalové, když 14 profesorů překazili přednášky, uanesli se před pomníkem Mickiewicovým, že sedají pokoj, pokud nebude dosaženo těchto požadavků: 1. odvolání disciplinárních trestů, 2. odstranění Zimmermanna z bohoslovecké fakulty a 3. odělení bohoslovecké fakulty od university.

Tudíž v „klerikalismovaném“ Rakonsku již docela židovští mladci chytí rosharovati nedstapné, fact profesoři mají pšebíti na katolické bohoslovecké fakultě. Kdy jen křesťanství studentů nafizovali, kteří rabini mají vyučovati na židovské „Talmud—Thora—Scanne“? Tedy židé takovým způsobem projevují vědomost, že jim jest umožněno studovati na universitě, na jejíž založení jejich practické nedali ani halafé. Zvláštní znak židovského pokroku! Brownigův revolver samířaný na toho, který chce zřivati universitu k tomu, k čemu hlavně byla založena, totiž k učení!

Nyní jest universita uzavřena. Pokrokové studentstvo chtělo dokázat, že profesor na universitě nesmí se těšiti svobodě, jestliže jest znám svým smýšlením katolickým. „Čas“ dne 1. t. m. sděluje, že stolice křesťanské sociologie byla obazena klerikalním agitátorem, který, ještě mu běhalo o agitaci, ohlásil přednášku jako publikum (veřejnou). Studenti c-

přeli se tomuto zneuhodnění univerzity k účelům klerikální agitace“.

A ruka pokrokuje toto píleho nebrání! Kdo pak mohl říci, že univerzita je židovská? Snad útok židovských studentů vídeňských na svobodu říšského parlamentu spadl do přednáškové univerzitní osnovy? Masaryk tehdy židovské studentstvo horlivě hájil. Ci snad to byla také vyšší univerzitní práce, když zfanaticovaní akademikové pražští kopali do dveří, kde univerzitní profesor přednášel, aby přednáška (ke všemu ještě nenáboženská) pokračovala? Není hrubým zneuhodněním univerzity, jestliže někteří univerzitní profesoři dovedou demagogicky šestřvati akademiky k proticírkevním a politickým ran- dálům? Na bohoslovoch fakultě nesmí kněz hájit své katolické zásady, ale na fakultěch ne- theologických musí být dovoleno hrubě štvát proti ná- kládům katolické církve. A kdyby byl takový pro- fessor napomenut, aby se držel svého před- mětu, hned vyskočí celé bouřky fanatiků s po- křikem, že se ruší univerzitní svoboda.

Prý zneuhodnil Zimmermann svého postavení k agitaci. S dovolením: není univerzitní pro- fessor Masaryk několikanásobným agitátorem? A pak i u zednářů přece platí zásada: Jen tomu přísluší práva, kdo též koná příslušné povinnosti. Jak tomu však bylo na univerzitě krakovské? Každému akademikovi bylo dá- váno od pokrokové družiny právo odprave- vatí Zimmermanna; i takovým akademikům, kteří mimo vlastní zápis o univerzitu se nijak nestarali. Jestliže tedy studenti, kteří místo ná- věstí přednášek se potloukali po ulicích, najednou profesorů hromou škou před strážou vyřídí kultury, kterou nemají a po níž se ani nepáší, nechť se jim přistří před očima příslušné sradlo. Největší zne- uuhodnění univerzity povalečí, kteří si na vysokou školu vzpomenu výhradně tenkrát, když uznají za dobré dát si potvrdit frekvenci („přílhu návštěvu“). Podvodník, který vyše- duje, aby se jeho lenosti vystavilo nespraved- livé přísnivé vysvědčení, nemá ani za nehet práva místit se do záležitosti lidí studujících. Tím méně má právo vyhazovati z univerzity plněného profesora.

Politický přehled.

Jednotný český klub dosud vlastně zabýval se jen otázkami osobními, vnucovanými jemu mladočechy. Návrh poslance Choce, aby se sta- novy klubu neměnily a zůstalo při starém, za- mítnut 27 proti 25 hlasům radikálů, katolíků a některých agrárních. Jednomyslně byl přijat návrh dra Myslivce, aby se předseda jednot- něho klubu českého zdržoval politických debat svého klubu a nebyl jimi vázán. Poslanec dr. Kramář byl pak také zvolen 32 proti 20 hlasům členem předsednictví. Počet náhradníků parlamentní komise byl rozmnožen ze 6 na 8 a místa ta vyhrazena V. Myslivci a Kalinovi. Dr. Kramář prohlásil, že pro příští dva roky budou mít jeden delegační mandát mladočeši a druhý katolíci z Čech. Usneseno též, že čle- nové Jednotného klubu, kteří státu dodávají zboží z továren, dílen atd., musí k tomu mít klubovní svolení. Snad nyní, když dr. Kra- mář zvolen je do předsednictví, dají mlado- češi už pokoj a klub bude se moci věnovati pozitivní práci.

Poslanecké sněmovna 28. ledna skončila 1. čtení rozpočtu a příští plenární schůze jest až 7. února. V této pauze má rozpočtový výbor denně schůzi. — Orgány němec. nacionálního svazu myslí, že situace v parlamentě jest ne- udržitelnou a že vláda po skončení delegačního zasedání poslan. sněmovnu rozpustí. Strany něm. křesť. sociální a něm. radikální činí prý už k volbám horlivé přípravy.

Vysokéškolské požadavky Slovínů. Slovinský klub zamítl nabídku vlády, která dávala Slo- vínům za upuštění od obstrukce proti vládké právnické fakultě tyto koncesse: hmotné pod- porovat slovinské docentury v Záhřebu a po- volit absolventům záhřebské university, aby mohli skládat zkoušky v Zadru místo ve Vídni. Slovinský klub usnesl se trvat na tom, aby zkoušky v Záhřebu platily i pro Rakousko a slovinské docentury aby zřizovány byly v Praze nebo v Krakově. Unesení toto znamená, že jihoslovanský vysokoškolský výbor se rozpadne, ješto skupina Plojova přistoupila na vládní koncesse.

Nový výnos proti bojkotům vzhledem ku sčítání vydal ministr vnitra hr. Wickenburg. Podřízeným politickým úřadům se tu přísně připomíná, že nesmí býti trpěn žádný bojkot z národnostních důvodů, že ve všech pří- padech musí býti zachovávána úplně stejno- měrná praxe, aby nebylo vzbuzeno zdání, že s jednotlivými politickými nebo národnostními stranami jest různě nakládáno. Jest to už ně- kolikátý výnos ku sčítání lidu, vydaný vládou Bienertovou, ale praktického jejich provádění

nevidět nikde, leč snad tam, kde jimi mo- hou býti potřebováni — Čechi.

Delegace v Paříži. Ve výboru rakouské dele- gace prohlásil ministr hr. Aehrenthal ve svém výkladu o zahraniční situaci, že jest poměr Rakouska k mocnostem dobrý a že i nadále uspokojivým zůstane. V námořním výboru uherské delegace velitel námořnictví hr. Mon- tecucoli odůvodňoval velmi obšírně obrovsky zvýšené požadavky správy námořní a také pří- znal, že příští bude třeba požadavky ty ještě stupňovati. Šílené zbrojení. Ovšem k tomu nutí Rakousko „dobrý“ jeho přítel Německo a pak také šílené zbrojení Italie.

Metropolita hr. Szeptycki ve Vídni. Metropol- ita hr. Szeptycki přijel do Vídne v záležitosti polsko-rusinského smíru. Metropolita bude přijat ošatem i následníkem trůnu a bude konfero- vat také s bar. Bienenrhem. Poláci nabízejí Rusinům právníkou fakultu, ale Rusin chtěl celou rusínskou universitu v Haliči. Hlavní obtíž smíru činí však oprava zemského voleb- ního řádu. Případná dohoda Poláků s Rusíny měla by velký vliv na seskupení stran v po- slanecké sněmovně.

Situace v Uhrách stává se pro vládu hr. Khuen-Hederváryho čím dále tím povážlivější. Uherský parlament rokuje již od prosince mi- nulého roku o bankovní otázce a dosud nepro- vedl ještě ani povšechnou debatu.

Spolek francouzsko-ruský. Na hostině ruské obchodní komory v Paříži pronesl francouzský ministr zahraničních záležitostí Pichon a ruský vele vyslanec Izvolský přípitky, které svědčí o pevnosti spolku rusko-francouzského.

Situace v Portugalsku dle soukromých zpráv zdá se kritickou. V Lisabonu udály prý se prudké srážky mezi republikánskou bezpečnostní mocí a monarchisty. Propaganda za účelem ob- novení monarchie šíří se zejména na severu země.

Povstání v Yamanu nabývá velice hrozivé podoby.

Zprávy organ. a spolkové.

Valná hromada Všeobhor. sdružení křesť. dělnictva pořádána byla dne 2. t. m. Rozhodnuto 216 hlasy proti 20, aby centrála se- trvala dále v Hradci Králové. Předsedou zvolen p. J. Katar.

Slatina. Dne 29. ledna konala se spolková schůze veřejná v hostinci p. Krajčho; byla velmi četně navštěvena. Posluchači těšili se na před- nášku sl. Čermákové, která však nemohla se pro vážné překážky dostaviti. Přednášel tudíž vdp. farář ponchovský o běžných lichých námitkách proti katolické církvi. Celé shromáždění usneslo se jednolitě pořádati 26. února v těchto míst- nostech novou spolkovou schůzi veřejnou a pořá- datí sl. Čermákovou o slibenou přednášku. Před- nášku snažil se rušiti jistý p. Vašek ze Slez. Předseda, jemuž zvláštní „pokrokové“ názory přítomní nařinici s útrpností rádi odpustili, když bylo hned patno, v jakém namotaném stavu je pronášel.

Tanečkové v Chrudimě. Konala se zde zdařilá schůze, na níž přednášel vdp. kanovník dr. Frant. Sulc z Hradce Králové. Schůze té sč- častili se četní rolníci a přívrženci naší strany katolické i z okolí. Zvláště četně zastoupena byla organizace mládeže, tak že prostranný sál v ho- stinci p. Steblika byl plný. Se zájmem vyslechlo celé shromáždění poučnou a poučnou přednášku o cílech a potřebě naší organizace i o nynější si- tuaci národohospodářské i politické. Na této schůzi důstojným vystupováním ukázala naše strana ka- tolická svou politickou vyspělost a proto s útrp- ným úsměvem odmítla „vzdělanost a společenský takt“ těch několika nedospělých mladíků agrár- ních, kteří při přednášce, k hanbě naší obce pod okny hostince chovali se způsobem, který by se spíše hodil někam do krajin afrických než do naší pokrokové obce.

Renov. nad Doubravou. Odborka ho- spodářského sdružení pro Renov. nad Doubravou pořádá dne 5. února o půl 3. hod. odpol. v míst- nostech p. J. Vávry svoji výroční valnou hromadu. Program jednání: 1. Zahájení schůze. 2. Zprávy činnosti. 3. Volba činnosti. 4. Vnitřní záleži- tosti spolkové. 5. Volné návrhy. Vzhledem k dů- ležitosti jest účast co největší všech pp. členů nutná. Přijďte, bychom se opět navzájem posil- nili a svoje stesky si upřímně přednesli. Za od- bočku hospodářského sdružení Karel Kratochvíl, t. č. jednateř.

Závratec u Renova nad Doubravou. Skupina sdružení katol. mládeže ve Vlnatých vy- stoupila dne 29. ledna pohostinsku v Závratcích za spoludělníků skupiny domácí ve hře „Devět křížů v lese“ aneb krvavá svatba nad Damašovem“, obraz ze života venkovského o 5 jednáních, a pře- dehran od Jana Rosula. Vyskolenost Karlova do- minovala po celou hru. Utrápená Madlenka v pra- villa se úplně v roli trpitelky. Ztětelný přednes Čuborův svědčil o delší rutině. Velmi mile se

vyjímala Barbora s Leonorkou, které v jedné har- monii doplňovaly Bětaška, Kačenka a Verunka. Potouchlý Machovec byl typem venkovského svá- děce lidí duhromady, by se svěřili a pak sám má z toho ďábelskou radost. A coť náš malý Florian? Ten jest na prknech jako doma. Účinkujícím vzdáváme: Zaplat Pán Bůh. V první řadě stávká p. J. Krumlovi z Vlnat, který svědomitě o mládež naši se stará a ji jak morálně tak hmotně ve všem podporuje. Jen takových Krumlů více! Pak by naše strana brzy ukázala, jak nicotým jest nepřítel. Zůstaňte, pane Krumle, i na dále našim příznivcem. Nemenší dík patří p. J. Nigrinovi, stávkáři rovněž z Vlnat, který si neobtěžoval nás počtiti svojí návštěvou se svojí slečnou, pokladnicí spolku. Další horlivé činnosti v jednotné organi- saci voláme: Zdať Bůh!

Nové Město n. M. Dne 29. ledna konán byl v hotelu p. Vondráčka ples, který podal nový stkvělý důkaz obětavosti členův místní katolické organizace. Návštěva byla překvapující, takže prostorný sál taneční stěží pojmul mohl množ- ství tanečníků, kteří okousleni byli krásnou deko- rací, měnící sál v pohádku. Lvi podíl na krásném úspěchu spolku však má obzvláště venkov, neboť mnozí, nedbajíce obtíží, se vzdálených obcí se dostavili. V očekávání svém sklamaní nebyli. Na plesu účinkovala osvědčená kapela p. Baše. — „Zdať Bůh!“

Hronov. Zdejší křesťansko-sociální orga- nizace konaly 8. ledna společný ples ve dvoraně „U mostu“, jenž se nad vše očekávání vydařil. Zvláště sluší vzdáti dík „Odboru soukromých ú- řadníků“, jenž za zcela mírný poplatek ponechal nám nádhernou květinovou výzdobu jakož i úpravu vodotrysku. Čistý zik, který obnášel K 182, roz- dělen na následující účely: Na školní pomůcky pro chudou mládež v Hronově, zdejšímu „Křesť. soc. Sokolu“, na agitační fond 43. voleb. okresu, na vydávání časopisu „Čes. Stráž“ v Hronově, na české bohoslužby ve Vídni, na český katolický ústav učitelů v Babenci, na sirotky v Ústavě sv. Josefa na Král. Vinohradech, slepým dívkám na Kampě a na agitační fond české strany křesť. so- ciální v Praze.

Krouná. Jako nerad loučí se vděčný syn se svým dobrým otcem, tak neradi loučili jsme se v neděli 29. ledna se vzácným našim hostem vdp. drem Fr. Šulcem. Skoro ani nedýchajíce po- slouchali jsme překrásnou jeho přednášku. Dobře řekl vdp. farář Kostkan z Pastě Kamenice, že řeč pana kanovníka přímo nás elektrisovala. Neradi rozcházel se nadšením posluchači. „Kéž aspoň jed- nou za měsíc slyšíme tak poučnou, povzbuzující a posilující slova!“ povídali si. Účastenství bylo na schůzi značné. Nejen že prostorný sál „u Brázdů“ do posledního místa byl naplněn, ale ještě i v po- stranních místnostech našlo se množství poslu- chačů. Velice nás těšilo, že do schůze přišli také mnozí evangelisté, kteří vyslechli přednášku klidně a pozorně až do konce. Bylo viděti, že i jim se přednáška líbila. Náš dík patří zvláště Pasto-ka- menickému vdp. faráři Kostkanovi, který s mnoha svými farníky do schůze se dostavil a tuto jako její předseda řídil. Vdp. farář Jul. Váha se omlu- vil, an musel odejti na pohřeb. Plní vděčnosti vzdáváme nejuctivější díky vdp. dru Šulcovi za to, že nepohrdl naším pozváním a přijel do vzdálené, horské naší osady jako pravý apoštol, jenž ne- štětí obětí hmotných ani zdraví, jen aby svému lidu poučení a povzbuzení přinesl. Chováme jedi- ně vroucí přání v srdcích a to jest, aby Bůh po- ptál Vám, vdp. doktora, zdraví a síly k dalšímu Vašemu apoštolskému poslání a abyste nezapom- neli také na nevládné, zimavé pohostí česko-mo- ravské a hřejivými paprsky svých laskavých slov je i s naší Krounou zase brzo rozešli a ob- čerstvil!

Humpolec. Dne 29. ledna t. m. konal křesť. sociál. spolek „Svornost“ svoji 19. řádnou valnou hromadu. Za předsedu zvolen p. Jos. Po- spíšil, místopředsedou katecheta dp. Odo Vorlíček, jednatelem p. Daníček a pokladníkem p. Kryštofek. Spolek čítá 137 členů. Čestnými členy zvoleni: p. B. Málner a chotí v Herálcích pro podporu a přízeň prokazovanou našemu spolku. — (Dámský spolek.) Za předsedkyni zvolena opět pl. Terezie Horneková, která s neúnavnou plí stará se o dámský spolek. Členek čítá spolek 153.

Valná schůze lid. spolku křesť. sociál. v Kolíně a okolí koná se v neděli 12. února t. r. o půl 4. hod. odpol. v sále „u Karla IV.“ Čle- nové spolku svou se tímto k hojně účasti!

Zemská rada katolíků v král. Ús- kem konala řádnou schůzi dne 19. m. m. za předsednictví J. E. hr. Vojt. Schoenborna a učinila mimo jiné tato usnesení: Schválen řád řecnický pro řecnický zem. kat. rady. — Dosaďadl sekretit ustanoven byl definitivně a upraven služební jeho poměr a pensijní pojištění. — Vzata na vědomí správa o ustavení se svazu ženských nepolitických spolků a organizací v král. Částem k němuž při- hlášeny hned v prvé informativní schůzi ap. iky a organizace čítající více než 6000 členky. — Schváleno bylo znění konkurzu o cenu za nej- lepší nápěv k mešní plni svatováclavské na oba cenou počtené texty. — Projednáno postup další eucharistické akce a stálý její referát b. abov. se přijal J. M. vdp. opatřetabovský M. Zavoral

Korreferentem jest dp. M. Jvec, superior v Ces. Bádšjovicích.

Zprávy místní a z kraje.

Dar. Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Doubrava daroval dne 2. t. m. „Všeobor. sdružení křesť. dělnictva“ 100 K. Zaplat Pán Báh!

Městská rada dne 30. ledna 1911. Váto na vědomí, že c. k. okresní hejtmanství neudělilo povolení ku provozování koncese hostinské v domě čp. 487 ve třídě Karlově p. Ant. Mikuleckému. — Za dar 50 K. věnovaný c. a k. dvorní továrnou V. F. Červený a synové, k účtění památky zesnulého spolunajitele téže firmy, p. Stanislava Červeného, c. a k. dvorního dodavatele, ve prospěch zdejšího ústavu chudých, vzdány byly díky. — K návrhu okrašlovacího odboru budou upraveny koruny stromů na nábreží císaře Františka Josefa I. a ve třídě Karlově; by nebyly tak husté, odstraní se větve tamtéž povozům překážející, vykácení však neb přesazení těch stromů se nepřipustí. — Policejnímu úřadu bylo uloženo, by nepřipouštěl plakátování návěstí na obecních tabulkách, které se přičítají stávajícím zákonům a nariadením, neb jež by odporovaly obchodním obyčejům. — Pp. F. Vrbatovi a Emila Pravdovi, vlastníků domů č. pop. 228 a č. 222 uložil se, by nejdéle ve dvou měsících zřídili dali odkapal roury se střešních svahů domů k domovní kanalizaci. — Žádost tělocvičné jednoty „Sokol“ za zavedení elektriny do tělocvičny postoupena byla k dětem obecního rozpočtu na rok 1911.

Státní vyšší škola textilní práce bude zřízena v Hradci Králové. Bude však zároveň usilováno, aby v Ústí n. Ori. vešla v život prádelnická škola mistrovská.

Konec Ševčíkova kvarteta je v sobotu 11. února o půl 8. hod. večer v městském divadle v Hradci Králové.

Jubiläum. Neunavý organizátor vesp. kanovník dr. František Šulc končí 60. rok svého věku a zároveň 60. semestr svého učitelského působení na zdejšímu theologickém ústavě. Přes všechny práce, spojené s úřadem profesora, vyvinuje p. kanovník nejoblíbenější činnost organizační. Téměř každou neděli a svátek, ba i ve všední dny spěchá přednášet všude, kdekoli jest požádán. Vyřizuje spoustu dopisů pro organizaci, jest spolupracovníkem křesť. soc. tisku atd. Báh posiluj zdatného pracovníka v úspěšné práci další!

Ples tovaryšské jednoty v Hradci Králové, pořádaný dne 29. ledna, vydařil se skvěle nade všecko očekávání. Návštěva proti loňsku ještě stoupila, zábava byla animovaná a čistý zisk předčil léta minulá. Hrubá 18. c. a k. pěšího pluku hrála krásně a vytrvale.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů u nás činil koncem měsíce prosince n. 36,534.188.— bez úroků, plus K 39,015.597.38.

Česká banka filialka v Hradci Králové. Dosavadní pokladník filialky p. Ferdinand Hájek jmenován byl pokladníkem cenných papírů v centrále v Praze a na jeho místo jmenován byl ve filialce dosavadní likvidátor pan Kamil Neposický; likvidátorem filialky pak jmenován dosavadní účetník její pan František Wolf.

Prodloužení telegrafních a telefonních hodin úředních u c. k. pošt. úřadu 3 v Hradci Králové (Pražské Předměstí). C. k. ministerstvo obchodu povolilo výnosem ze dne 13. ledna 1911, čís. 53.775 P. nepřetržitě úřadování ve službě telegrafní a telefonní až do 9. hodin večerní. Doba zahájení této prodloužené služby bude v č. a šířící veřejnosti sdělena v úředním listu, denním a krajinském tisku, jakož i vyhláškou na c. k. poštovním úřadě na Pražském Předměstí.

Pouchov. V neděli dne 29. ledna pořádán byl v hostinci u Českých hasičských ples, který byl navštíven velmi četně všemi třídami obecního, tak že ani v nejmenším nebyla postrádána přítomnost páni soudruhů, kteří od delšího času po známé silácké atěře v hostině p. Česáka zmizeli. — Posvátné zpěvy kostelní, jež zavádí do zdejšího chrámu Páně nový kooperátor vp. Macháně, nacházejí v obecnímu veliké obliby, zvláště dvouhlasé zpěvy dětské. Poslední nedělí byl a té příslušný chrám Páně dopoledne i odpoledne velmi častě navštíven.

Děkuvzdání do Nov. Hradce Králové. Nížejsaní vzdávají tímto svůj nejardnější dík veled. p. Ant. Vitvarovi, konsist. radovi, bisk. notáři a děkanu v Novém Hradci Králové za vzácnou ochotu při požehání sňatku našemu. Velect. p. řídící kůru Václavu Studenému za dojemnou píseň, přednesenou při naší svatě, ctěným slečnám za laskavé spoludělnictví. A zároveň všem, kdož jakýmkoli způsobem blahopřáním nám radost způsobili, vzdáváme nejlépe díky. Karel Václavík, Aloisie Václavíková, Nový Hradec Králové.

Pohazené dítě. U nádraží opatovického směrem k Březhradu nalezeno dne 30. ledna ve vodě pohazené nemluvně (asi pětiměsíční). Z Hradce Králové dostavila se vyšetřující komise čtyř den.

Pardubské městské divadlo. V pátek a v sobotu večer minulého týdne těšilo se městské divadlo v Pardubicích milé návštěvě bratří a sester ze Slovenska, kteří tu předvedli dva obrazy ze života, Rozmarýn a Bludar za obětavého vedení dr. Pavla Blaho Jakým sympatiím se těšili naši hosté, toho důkazem bylo přeplněné divadlo při obou představeních a neutuchající potlesk, který doprovázel jejich herecké i zpěvnické výkony. — Neunavná pardubská filharmonie chystá se pro dobu jara uspořádati v divadle samostatný koncert a předvésti na scéně Dvořákovu zpěvohru „Tvrď palice“. Vedle toho hodlá nastudovati „Dalibora“ od Smetany.

Vzrůst Pardubic. Pardubice čítaly při posledním sčítání přes 17.000 obyvatel. Die nejnovějšího sčítání mají Pardubice 22.000. Zvláště vzrostly Pardubice na svém obvodu, kdež vyrostly během krátké doby celé kolonie domů a tím i počet obyvatelstva. Také i osady přiléhající svojí blízkostí těsně k Pardubicím značně počteně se rozmohly. Naproti tomu vzdálenějším obcím obyvatelstva ubylo. Svítkov, samostatná obec, rozkládající se kolem pardubské petrolejové rafinerie, ač do nedávna nepatrná vesnice, vzrostla co do počtu obyvatel na 1800 duší. Vedle toho značně přibýlo obyvatelstva v Poupkovicích, v Rosicích, v Pardubičkách a v Jančicích.

Přímé spojení drakou mezi Pardubicemi a Chrudimí opět na nedozrinnou dobu jest odloženo. Bylo to vroucí přání všech v Pardubicích a Chrudimí, aby to zbytečné zajištění dráhy do Rosic bylo konečně zrušeno. Celá akce byla na nejlepší cestě ku svému uskutečnění, ale v poslední době železniční komise shledala, že vystavění nové trati do nádraží pardubského stálo by tak veliký náklad, že by to dráze působilo značné poškození. Proto musíme trpělivě dále jezditi přes Rosice. Rosice ovšem vítají toto rozhodnutí s radostí.

Okresní nemocnice v Pardubicích není politicky neutrální, jak by se slušelo na humanitní ústav. Jest známo, že jisti činitelé nutili z nemocnice učiniti exposituru své strany. A tohle právě jest kardinalní příčina, proč nemocnice se nerozvíjí a neroste, ač by snadno mohla a měla a jest naopak místem stálých ruznic a třenic. Každý jen trochu rozumný a moudrý člověk (a není k tomu třeba ani graduované inteligence) hledí každé nedorozumění, tím více ruznice na takovém místě, jako jest nemocnice, co možno nejdříve odstraniti. Ale v nešťastné pardubské okresní nemocnici nenalezli ani tyto nejušlechtlejší snahy po klidném a společenském soužití svého ohlasu. To není rozhodně humánní — ani důstojno graduovaných inteligentů. Ve „Věstníku čes. lékařů“ čteme prohlášení bývalých sekundárních lékařů této nemocnice, ve kterém se líčí trapný stav této nemocnice zároveň s výstrahou, aby se z lékařů nikdo do této nemocnice za sekundáře nehlásil. No, tohle je nám pěkná humanita! Protože se v pardubské okresní nemocnici dva političtí sokové hádají, má to odesáti nemocnice a nemocní v ní! My dobře víme, že tato výstraha, která není právě krásným svědectvím rozumné, humánní a nepředpojaté vyspělosti, stala se na popud toho, který na prvním místě měl by se o to starati, aby v nemocnici byl ladaý pořádek, důstojná rovnováha a naprostá politická nestrannost. Naposledy snad nezbude nic jiného, než nemocnici zavřít pro ustavičné slomyslné tahauice!

Čáslav. Spolek sv. Ludmily konal 22. ledna výroční hromadu a přítomností 39 členů. Po zahájení schůze vrch. ing. pl. Heyerovou přednesl vřdp. děkan J. Folta výroční správu, v níž vzdává především čestnou vzpomínku zemřelým členům a avádí, že během uplynulého správního roku vystěhovalo se 9 členek, takže spolek čítá 238 členek. Z četných věcí politických pro chrám Páně jmenuje zvláště krásné provedenou opravu bílých dalmatic, pořízení nového, bohatě vyřezaného vata a doplnění mnohých částí kostelního prádla. Děkuje všem šlechtným dávkynám, které přispěly k výzdobě domu Božího, mezi nimi pak na prvním místě těm, které tak pečlivě se postaraly o důstojnou výzdobu oltáře Mariánského o pobožnosti májové. Velebí-li se správné činnosti těch dam, které se zasazovaly o vlast a národ, čím více chvaly zaslouží ty dámy, které spojují se šlechtnými ideály vlasti a národa i ten nejvyšší ideál sv. víry. Ku konci také se, žádá-li kdo z přítomných o nějaké bližší vysvětlení. Když nikdo se nehlásil, podala správu pokladní pl. Bayerová, choť polis. komisaře a účetní spolku. Příjem obnášel v minulém roce 1898.19 K, vydání 465.51 K. Zbylá částka jméni 1430.68 K. Na kapli pod věží vybráno 2734.70 K. Všecky obnosy byly řádně sdělovány, výdaje doloženy a proto dáno pl. účtení a upřímným díkem absolutorium. Mezitím, co konáno bylo skrutiním nového výboru, projednány volné návrhy. Na prvním místě projednáno dopis el. městské rady, v němž děkuje spolku, že uvolil se vlastním nákladem osvětlovati plynem kostel. Ani výb. r spolku ani minulá valná hromada se však o čemsi podobném nezmáhala a proto probrána otázka ta velice důkladně a usneseno, že aice spolek sv. Ludmily neodpírá přispěti na osvětlení, ale úplnou starost o to že valti si nemáše, neboť byly by tím příjmy

spolkové silně vyčerpávány. Stanoveno, že spolek přispívati bude ročně 50 K, a podotknutím, že mimo to i osvětlení při pobožnosti májové, jako činil dosavad, bude hraditi také se svého. Doufá, že tím vyjde větší el. městské radě, která jako patron chrámu o ostatní benevolentě se postará. Podivení vzbudilo, že spolku k zaplacení předložil byl účet za odstranění kandelábru z kostelní, ač před tím o ničem nebyl avědomě. Usneseno podruhé reklamovati své právo. Na žádost některých dam svěřena odměna blídači u kaple P. Marie Pomocné. Vřdp. děkan žádá, aby členky osobei agitací snažily se získati co nejvíce příznivkyň vznešeným intencím spolku zvláště nyní, kdy oprava chrámu blíží se k dokončení a kdy na spolek čekati budou značné výdaje. Po provedeném skrutiním konstatováno, že zvolen byl úplně starý výbor, což svědčí zajisté o veliké důvěře členstva ve vedení spolku. Doufáme, že tato naděje bude také úplně splněna a přejeme proto váženému výboru plného zdaru! — Bezpečnostní opatření. Po šťastné uduseném ohni v divadle Dusíkové přikročeeno bylo k novému stanovení bezpečnostních opatření. Hasičstvu dány jsou zosťněné instrukce, dle nichž konána bude při všech zábavách požární služba dle pravidelného pořádu se záznamem stráž drčících členů a časem odchodu a příchodu. V zábavných místnostech musí býti připraveny věci nutné k prvému zdolání ohně a členové sboru hasičského nesmí odejiti dříve, dokud nepohlédli náležitě místnosti. Zvláště zosťněna byla opatření při zábavách v divadle, konání na galeriích jest přísně zakázáno. Opatření tato lze jenom schvalovati. Bylo by však záhodno, aby členové dobrovolného sboru hasičského, posláni na stráž, byli i se námahou svou a zodpovědností náležitě honorováni. Větší náklad na to povinen jest přece hraditi ten, kdo zábavu pořádá a proto pokladna hasičská tím obůžena nebude. — Kaple pod věží. V poslední době proskakují městem pověsti, jakoby kaple Mariánská pod věží, v níž nalezeny byly tak svaté kosti Žitkovy, měla býti dosavadnímu účeli odřata a proměněna v Žitkovo mauoleum či museum. Nevíme ovšem, kdo si tuto pověst vymyslel, aby ji občanstvo naše katolické znepokojoval, ale tolik třeba podotknouti, že výmysl ten jest naprosto bezpodstatný. Duchovní úřad aspoň o tom ničeho neví a proto případné jifření proti kompetentním krahům nemá žádného důvodu. Záléžitost tak dalekosáhlá nevyřizuje se nápadem jedné hlavy a jame přesvědčení, že nikomu z vážných činitelů ani nenapadne působiti smutky v slečtosti tak choullostivě, jako jest proměňování kaple Mariánské, tak veliké vášenosti a účtu se těšící, v síni museální a odstranění krásného oltáře, zvláště když spolek sv. Ludmily, jak výše uvádíme, na opravu té kaple sebral obnos tak značný, který svědčí o tom, kolik nadšených ctitelů místo to má. — Osvětlový svaz zahájil veřejnou činnost přednáškou o Tolstém, k níž přijel prof. F. Krejčí z Prahy. Ač rozeslány byly plakáty po širém okolí, přece dostavilo se posluchochů velice málo, takže zasedací síň radnice, v níž přednáška konána, naplněna byla dosti řídko. Hlavní kontingent tvořili studující ev. paedagogia a někteří gymnasiisté. Z dospělých zasoupěni byli většinou členové Volné Myšlenky, kteří přišli projevit sympatie svému pražskému předáku. Přednáška nesla se však klidným tonem.

Čáslavsko. V druhé polovici ledna svolala organizace agrární pro okres Čáslavský veřejnou schůzi, v níž promluveno mělo býti o pojišťování dobytka. Schůze konána byla v síle hotelu „U bílého koně“ v Čáslavi a sešlo se na ni značné množství z c. lého okolí, všech smýšlení politických. O předložené otázce pojednati měl samý poslanec cís. rada p. Blažek, který také snažil se myšlenku tu všestranně osvětliti a přítomnost pro ni nadchnouti. Vedl si, což die pravdy uvádíme, zcela objektivně, vyhýbaje se i nejmenší nářadce na politické odpárce. Žel, že tato všadná v době naší nestrannost nebyla respektována i některými účastníky z řad agrárních. Neznámostivost tato však vymstila se hned po ředí p. poslance na samých agrárnících. Když ujal se slova c. k. vrchní zvěrolékař p. Wagner, aby pronesl několik poznámek k právě zruřící nákazě slintavky a kulbavky, propukl proti němu v posluchochůch-agrárnících mohutný odpor, který směl se v divokou hádku, plnou átoků a výtek. A přece p. c. k. vrchní zvěrolékař stojí v řadách agrárních a pracuje pro tuto stranu velice horlivě. Nálada schůze byla tím úplně zmařena a účastníci rozběhli se velice rostrpěni. Bylo by záhodno, aby naši stoupenci informovali se o otázce této a Hospodářského Svazu našeho a hleděli co nejdříve dobrodiní toho zřízení využiti, bez ohledu jak zachová se dále vedení strany, která myšlenku tuto u nás křiti počala. Nechtě hospodářské odbočky naše ničeho nesauezbají.

Nové Dvory. Dne 30. prosince 1910 byla veleal. c. k. místodržitelství přiknuta čestná jubilejní medaile bronzová p. Václavu Raubovi za 40letou kostelníckou službu. Táá dne 15. ledna 1911 od p. správce panství a patronátu byla slavnostně před čtenictvem a slušebnictvem vrchnostenským za přítomnosti veled. p. faráře Stan. Červa stařickému jubilaatu v kauceletí vrchnostenské odevzdána zároveň s dazem od Jeho Excellence vysokorodého p. hraběte Emericha

Oloha, dobročivého patrona chrámu Páně. Mnohá léta!

Dobruška. (Opodráno.) Místní tělocvičná jednota „Sokol“ došla vážné změny. Sociální demokraté odtrhli se od měšťáků a utvořili si samostatnou sokolskou odbočku sociální demokracie. Ze starého, opelichaného ptáka zrodilo se ptáče rudé. Israel se libezně usmívá, neboť teď má již jistý kadr jeruzalemské pěchoty, která na známý signál jerišké trubky se postaví na obranu „Zlatého telete“, užívajícího polovici Dobrušského mujetku. Za starých dob musel přistěhovalec sloužiti domácímu obyvatelstvu a nyní domácí člověk ve službách cizáckých kapitalistů se může sfaufrať. Bývali Čechové statní Jonáci, ale teď jistí jsou židovskými sluby. To je pokrok, co? Tyrš a Fügner by se namáhali, až by jim z očí teklo! — Nyní v Dobrušce meška církev s avšé známého p. J. Junga, který v ruské židovské revoluci přišel o všecko. Teď bídne živiťi tento český člověk, jenž tak rád dával představení ve prospěch Ů. M. Š., jsa jeden z její horlivých podporovatelů. Jest líto jeho šedivé hlavy, která slávu jména českého i do ciziny nesla a na sklouku života má tak trpký chléb. Ti, kdo by mohli ho podporovati, do církve ani nepáchoou. Sem tam nějaké dítě. Celkem třicet, čtyřicet osob. . . A ještě správa města mu vykázála místo za městem, hasičskou zahradu, kam vedou neschůdné a neosvětlené cesty. V posledních dnech (24. t. m.) nějakí darebové mu pofezali plachty a tím udělali škodu nejméně 20 K. Mimo to ukradli tam s kuffku vstupenky. Na jednu z nich chtěl se jakýsi výrostek dostat do vnitř. Když byl zadržen, udeřil paňi jej zadržující silně do tváře a utekl. Tak se vede českým podnikům v Čechách.

Říkovičce u Litomyšle. Na neděli III. po zjevení Páně čili na svátek sv. Rodiny slavil v naší kapli, sv. Rodině zasvěcené, poprvé vldp. probost z Litomyšle obět mše sv. po svolení Jeho Excellence, nejdp. našeho vrchního pastýře Dra J. Doubravy, jenž vloni na prosbu vldp. probosta oltářní kámen pro kapli naši ráčil zaslati. Výlohy s tímto blahodárným potěšením kryl vldp. probost sám. K oslavě této shromáždila se obec Říkovičská s p. starostou Mackem a ct. sborem hasičským. Vldp. probost byl uvítán dražičkou a velitelem hasičů, slavil první u nás Obět převzatou a po ní promluvil o svaté Rodině, jako vzoru všech rodin křesťanských, nabádaje osadníky ku lásce a věrnosti k sv. víře katolické a k našemu vrchnímu pastýři.

Kaple na hradě Bezdězi. J. Exclbrabě karel Waldstein uvolil se restaurovati památnou gotickou kapličku na hradě Bezdězi, která byla již na rozpadnutí. Projevuje tu osvícený hrabě nemalé porozumění a cit pro zachování našich historicko-uměleckých památek. Kaplička hradní skoro půl století byla opuštěna, okna vyražena, stěchou satékalo na krásnou gotickou klenbu. Tisíce turistů přišlo shlédnouti zříceniny hradu Bezděz; politovali, někdy i rozhořčenými slovy dali na jevo svůji nelibost, že neděje se ničeho pro zachránu památek českých. V poslední době ujal se záchrany kaple bezdězské konservator p. B. Dvořák a vyhlásil nejen smutný stav kapličky ale i ceannost její jako památky historicko-umělecké. Na popud vysoké c. k. centrální komise pro zachování památek ve Vídni uvoluje se osvícený hrabě, jak jsme již z předu poznamenali, kapličku na Bezděze opravit. Doufáme, že kaplička bezdězská bude upravena a opravena s větším porozuměním a citem pro zachování památek než kaplička na hradě Konečticích. Bylo by záhodno, aby okrašlovací spolky se spolky turistů a spolky muzejními hleděly nalésti cesty k držitelům hradů a přičinily se všemožně k záchrane nejvýznačnějších míst na zříceninách hradních. Že nejvýznačnějšími a někde macešky zachovávanými částmi hradu jsou kaple, netřeba připomínati. K nutné záchrane nutno uvést kapličku Svojanova, Lipnice a J., které svým původem řadí se mezi nejstarší. Upěnlivě volají o záchranu aspoň před úplným rozpadnutím a zkázou.

Místní odbor Ústřední Matice Škol-ské pro Vamberk a okolí odevzdal národní pokladně výťažek svatováclavské sbírky K 411.70, s členských příspěvků K 259.—, s devíti pokladnic K 190.10, na různých darech, sbírkách a výťažku z poevicoenské vesnice K 160.85 úhrnem K 941.65. — Všem spolupracovníkům a příznivcům odboru vysloveny díky.

Různé zprávy.

Eucharistický sjезд kněží v Praze. Die usazení zemského sboru nepolitické organizace katolíků v král. Českém koná se s Nejdůstojnějším vrchnopastýřským schválením v den sv. Juliana ve čtvrtek dne 16. února 1911 v Praze eucharistický sjезд kněží všech čtyř diecézí král. českého. Sjезд odbyvá se na Strabově a počne téhož dne o 11. hod. dopol. proslovem vdp. univ. prof. Mona. Kordače ve strabovském chrámu Páně, načež následuje adorace. O půl jedné hod. oip. společný oběd ve dvoranách restaurace strabovské (menu 1 K 40 h.). Po obědě jednání a rokování

o akci eucharistické s praktickými pokyny pro pořádání eucharistických slavností v jednotlivých farních osadách. Akci řídí J. M. ndp. opat M. Zavoral, jako referent euch. akce Zemské rady katolické. Nelze pochybovati o velikém účastenství důstojného duchovenstva z celých Čech. Účast na sjезде třeba předem ohlásiti s výslovným a závažným oddělením, refektuje-li se na společný oběd. Přihlášky (i pražských dpp účastníků) včetně do 11. února 1911 zaslaty buďtež do sekretariátu zemské rady katolické v Praze II., Myslíkova ul. č. 5.

Vypisání soutěže. Zemská rada katolická v král. Českém vypisuje tímto soutěž na nápis lidové písně mešní k sv. Václavu za těchto podmínek: 1.) Ceny jsou 5, 3 a 2 dukáty, jež však nemusí býti uděleny všechny a mohou býti po návrhu poroty jinak rozděleny. 2.) Nápis musí býti složený na cenou početné texty, které vydá nebo zasle na požádání sekretariát Z. r. k. v Č. 3.) Nápis musí odpovídati zásadám posvátné písně lidové, mohou býti komponovány pro každou sloku jiné, ale nemusí; podmínkou však jest aby byly tak složeny, aby se po případě mohly zpívat na jeden z nápisů všechny sloky písně. 4.) Zadané práce s beslem a uzavřenou obálkou obsahující jméno a adresu skladatele buďtež zaslaty do 1. května 1911 do 12. hod. polední do sekretariátu Z. r. k. v Č. 5.) Cenou početné práce stanou se majetkem Z. r. k. v Č., která je smí vydati. Oproti jiným nakladatelům nastupují práva autorova. 6.) Jména porotců budou ohlášena posději.

Katolická hierarchie. V Evropě jest nyní 47 kardinálů obřadu latinského, 2 patriarchové, 114 arcibiskupů, 496 biskupů, 17 eximovaných opatů a 9 apošt. vikářů; dle ritu (obřadu) řeckého: 3 arcibiskupové, 11 biskupů a 2 apošt. vikáři. V Asii dle ritu latinského: 2 patriarchové, 11 arcibiskupů, 28 biskupů a 60 apošt. vikářů; dle ritu řeckého: 5 patriarchů, 17 arcibiskupů, 38 biskupů a 3 apošt. vikáři. V Africe jsou: 2 arcibiskupové, 13 biskupů 1 eximovaný opat a 43 apošt. vikářů ritu latinského; 1 patriarcha, 3 biskupové a 4 apošt. vikáři ritu řeckého. V Americe jsou hodnostáři jen ritu latinského a to: 2 kardinálové, 64 arcibiskupů, 218 biskupů, 3 eximovaní opati a 24 apošt. vikářů. V Australii je 1 kardinál, 7 arcibiskupů, 25 biskupů, 1 eximovaný opat a 16 apošt. vikářů vesměs ritu latinského. Kromě toho jsou na světě ještě 3 titulární patriarchové, 89 tit. arcibiskupů, 425 tit. biskupů. Celkem je dnes 60 kardinálů, 13 patriarchů, 297 arcibiskupů, 1257 biskupů a 23 eximovaných opatů. Katolíků jest celkem 285.912.838. Z těch bydlí v Evropě 182.497.522 (177.385.844 latinského a 5.051.678 řeckého ritu). V Asii je 4.559.865 katolíků, v Africe 2.681.740, v Americe 86.996.513, v Australii 8.374.422.

Kněžstvo a Ústřední Matice Škol-ská. Kněžstvo prý bojuje proti národním podnikům, bílé pokrokové tisk. Zatím skutečnost nás poučuje o něčem jiném. Dle výročních zpráv „Věstník Ů. M. Š.“ za rok 1909 v jednotlivých místních odbořech jsou kněží: ve 12 odborech předsedy, v 10 jednatele, v 19 pokladníky a v 54 členy výboru. Při odkazech Ů. M. Š. r. 1909 jsou s kněží uvedeni: Štěpán Váňa, farář ve Mšeně s 1000 K, děkan Brdík v Potáčkách a farář Straboch v Husinci se 200 K, dále mnoho jiných s menšími odkazy. A kdyby pp. funkcionáři místo štvaní pracovali pro národní jednotu a ne pro volno-myšlenkářství v národních spolecích, bylo by těch příspěvků ještě více.

Jak se ve Vídni sčítalo. vyhlásil v posl. sněmovně posl. dr. Kramář. Kojenci a hluchoněmí byli vesměs prohlášeni za Němce. Bývalému ministru zahraničních záležitostí Goluchowskému škrtli ve sčítacím archu zásluham, že jest Polákem, a že jeho rodina jest polská, a napsali, že všichni jsou Němci. Když sčítatelé opovázili se takové věci proti hr. Goluchowskému, čeho si potom troufají naproti českému chudásovi? Jeden český dvorní rada a jeden polský odborový rada dlouho se museli namáhati nežli vymohli, že se jim na sčítacích archích dali jejich jazyk obcovací. Celé setniny ve vojku nám ukradli. Dr. Kramář na podkladě celé řady důkazů dokázal, že při sčítání lidí ve Vídni šlo o systematický prováděný podvod na národě českém. Přetěl připsal, který rozeslal svaz arijských spolků německých v nedalekém Meidlingu, a kterým vysvali Němce, aby každého, kdo se sáplše s obcovací řečí českou, okamžitě vypověděli s bytu. K tomu dokládá dr. Kramář: „To jest loupež duší, to jest největší sprostota!“ Předložil na to dopis českého dělníka, kterým sděluje, že mu bylo pobroseno, že bude vyhozen na ulici, sáplše-li českou obcovací řeč ve Vídni. On nedal se však zastrábiti a sapsal český jazyk. Píše: „Naši otcové obdávali šivoty a statky. My, jejich synové, nesmíme se báti, přinášeti oběti stejné!“ „Jak morálně vysoko stojí tento český dělník nad nynějším parkmistrem vídeňským a nad všemi darebáky, kteří páchali podvody na českém lidu při sčítání lidí!“

Machar a alkohol. V zasvěcených kruzích vídeňských udržuje se houževnatá správa, že Machar své snůvé výpady proti katolickému kléru píše pod silnými dojmy čistých požitků alkoholu. Nechceme ani věřiti, že by „nejlepší český člověk“

dopřával si pravědní požitky obyčejných smrtelníků, ale při čtení jeho nedělních faniletónů v „Case“ máme dojem, že střízlivý člověk takové bibloviny by nepal do časopisů pokrokové inteligence.

Polští židé pámy situace. Křesťanský lid se konečně probouzí. Varšavský městský úřední spolek, ačkoli měl mezi svými členy i židy, přece měl v čele právě Poláky. Letos však polští kandidáti nadobro propadli; zvolen výbor čistě židovský. A již také židovský tisk jáás, že Varšava jest a zůstane městem židovským. Israelita Moric Rutbenberg v „Kurjera Porannym“ napsal jízlivě: „Vaše středověké nátoky, páni Poláci, jsou dnes přežilou legendou. Země polská jest veskrze židovskou a v té nemá práva vlnouti. Odvykněte si, vážení páni Gojové, této myšlence. Naše dcery a ženy nebyly nikdy vašimi služkami, chůvami, kojnými, ale vaše ženy nám sloužily.“ Teď konečně spáči prohlédají, jak se jim odměňuje Israel za ponížené služby. Žid dělá malého a aktivého jen tam, kde toho vyžaduje jeho křesť a kde necítí sílu potřebnou k despotii. Kde však se dali křesťané líčenou snášelivostí nspati, tam náhle pocítí na rukou semitská pouta.

Jak se židé asimilují. Uvedli jsme již, jakou pšlenou separaci provádějí židé v Haliči. Nový příklad! Ruská „Zemščina“ píše: „Odvivuhodnou jest síla a intenzivita vzrůstu židovstva v zemích, kde seslábl cit národního sebevědomí a vlastenecké ideály. Jak mech ve vlbku, kde je mnoho hniloby a málo vzduchu a světla, tak i židé v takových poměrech se zrovna rojí. Nedávno spoličili se ve svaz židovští universitální studenti a židovští studující středoškolští za věnované židovské peníze — z ciziny! Za tyto peníze zřizen ve Švýcarsku fond k podpoře studujících židů z celého světa. Fondy tyto vzrostou jistě i různými švindly, jimiž židé dovedou se obháněti při přelévání peněz z fondů k podpoře ruského studentstva do fondů židovských. Židovská „Rěč“ přináší zprávu o novém židovském fondu světovém. V Kyjevě prý byla konference vůdců ruského a zahraničního židovstva, při níž projednávána otázka zřízení fondu „židovských literátů a učenců.“ Rozhodnuto zahájit za tím účelem sbírky mezi židy a jejich přáteli. „Rěč“ zřejmě klame ruský lid; na konferenci kyjevské nejednalo se o zřízení fondu (neboť fond ten dávno existuje a jsou jím nejen židovští spisovatelé podporováni, ale i křesťanští ziskáváni!), ale jen o částečnou jeho reformu! A co naše ruská „kassa literátů“? Ta beztoho podporuje téměř výlučně spisovatele-židy! A „fond akademie věd a umění“? Ten je přistupen jen — pokrokatům! Věrný, v pravdě ruský spisovatel nemá, kde by pomoci hledal; za to žid-spisovatel má pomoc v pravo v levo!“

Semité dovedou falšovat i jed. V Oděse chtělo se otrávit 14 trestanců, kteří byli odsouzeni k doživotnímu žaláři. Vloupali se do lékárny žalářního domu a poili všechen tam se nalézající chloroform a morium. Ačkoli však každý požil velkou dávku, přece jenom zůstali úplně zdravými. Vyšetřováním pak se zjistilo, že ty lékárnické příp. avky byly zakupeny od jedné židovské firmy, která provádí falšování lékárnických potřeb ve velkém. Shledáno, že ta firma skládá se z veliké židovské společnosti, roztroušené v různých krajích Ruska. Mnoho vinníků již se nachází v žaláři.

Tři židovští lékaři před soudem. Kratička, ale zajímavá událost: Dne 20. července minulého roku rozemohla se dcera rabína v Domašlicích, zaměstnaná v dějář blavní trafice, kterou má v ruce také žid. K devěti povolán byl židovský lékař Wotitzky, na něhož učinila „nemoc“ dojem, jakoby se jednalo o umělé vyhnání plodu. Nařídil, aby děvče dáno bylo do nemocnice a více se oň nestaral. Zde ji ošetřoval židovský lékař Mauthner, který konstatoval potrat; příslušnou operaci provedl na ní třetí židovský lékař Haim. Oba tyto lékaři nenalezli žádných známek, svědčících o násilném vyhnání plodu. Teprve když děvče vážně onemocnělo, shledali otravu krve. Děvče se doznalo, že porodit bába Lieblová dala jí nějaké prášky. „aby si pomohla.“ Druhý den po dovození do nemocnice Poláková skonala. Dr. Mauthner učinil o tom oznámení úřadům. Soudní pitvou zjištěno, že smrt nastala otravou krve následkem požití fosforu; pokud pak se potratu týče (jak píše „Venkov“), nenalezeny žádné známky násilného zasáhnutí. Proti porodní bábě Lieblové bylo vyšetřování zastaveno a na jmenované lékaře podána žaloba. Okresní soud také všechny tři odsoudil a sice: dra Mauthnera k pokutě 90 K, dra Haima 60 K a dra Wotitzkého k 30 K. Všichni tři byli žalováni pro porušení § 359. tr. z. (opomenutí povinné péče). Odsouzení se odvolali. Líčení odvolací vykonáno bezvýsledně — bylot odročeno za přčinou předvolání soudních znalců.

Přistěhovalec do Ameriky za rok 1910 přibýlo 1.041.570, z těch bylo vráceno od přistěhovaleckého úřadu zpět do starých zemí 24.270 čili každý čtyřicátý druhý. Nejvíce přistěhovalec bylo z Ruska, Uherska, Balkánských států a Italie. Amerikánům se všichni tyto sdají „nežádoucími živlem“ a odtud se vysvětlí ona ochranná čalice vrácených. Vždyť v r. 1908 bylo deportováno (zpět posláno) jen 4458 osob, v r.

1907, kdy plovod přístěhovalecký byl nejmocnější, pouze 6866 osob. V r. 1909 byly předpisy upraveny a tak byl přístup do Ameriky odfeknut již 15.927 osobám, letos pak dokonce 24.730 a stále a stále se osývají hlasy hlavně z řad uniového dělnictva po přitahování přístěhovaleckých zákonů, na př. aby neznačili písmo a čtení byli bezes věcho odmítáni. Naproti tomu jižní státy přejí si více přístěhovaleckých, které by třeba neumožňovaly vládnoucí přímou, ale dovedlo věsti pluh a obáněti se špičákem v uhelných dolech. Nejvíce křesťanských vystěhovalců jest z krajů zamofených židy, jako z Uher, Hallé, ruského Polska atd. Ze severních Uher před židovskými přácedárci Rusini přebíhají do Ameriky a jiseých semí šmahem.

Největší hodiny světa za nedlouho budou mít v Liverpoolu, kde sdbíhají budou novostavbu „Royal Liver Society“. Hodiny budou mít 4 ciferníky, z nichž každý bude průměru 25 stop (přes 8 metrů); minutová „ručička“ bude 14 stop (4½ m) dlouhá a na svém nejširším místě 1 m tlustá (silná). Trámoví každého ciferníku bude vážit přes 3½ tuny, a sklo, které každou z těchto 4 ploch má chránit proti nepohodám počasí, váží 20 metr. centů. Značky minutové jsou od sebe vzdáleny na 14 palců a číselce hodinové mají vzdálenost od sebe navzájem 8 stopy a 6 palců, tedy přes 1 m. — Jak ohromných rozměrů jsou ciferníky, dokazuje okolnost, že na jednom z nich 50členná společnost konala svůj banket. Jelikož hodiny budou ve výši 220 stop (73 metrů), je třeba, aby sklo kladlo co největší odpor. Je tak konstruováno, že může vzdorovat tlaku 11 tun.

Cena českých a německých knih. Kdo porovnává cenu českých a německých knih katolických, shledává, že jest skoro tatáž. A přese v nejlepšíh případech činí náklad české knihy 2000 exemp., kdežto nejmenší náklad německé knihy činí 20.000; tedy jest desetkrát větší nežli v Čechách. Hlavní výdaj při vydání knihy činí vždy sazba a honorář a tu jest veliký rozdíl finanční, jestliže se výdaje za sazbu a honorář spisovatelský má rovnat v Čechách na 2000 exemp., nebo v Německu na 20.000 exempl. Na příklad činí-li tento náklad 20.000 K, tu připadá řeše na 1 exemplář německý 1 K. Kdežto na 1 exemplář český 10 K, — a přec čeští nakladatelé stanoví ceny stejné a nakladatelé německými. Z toho vidno, že české knihy, kdyby chtěli čeští nakladatelé pracovat s takovým procentem výdělku jako němečtí, musily by býti desetkrát dražší nežli jsou.

Všelicos. Ve vídeňském přístavu dunajském ve Freudenau přezimuje velmi mnoho lodí, obydlých 1800 osobami, plavci a jich rodinami. Pro tyto stížen svlátní plavci i jejich rodinami. Na třetím sjezdu čes. okresů v Praze vládní osnova zákona o stížení krajských zastupitelstev a zákona, jímž se upravuje užívání obou zem. jazyků při samosprávných úřadech, byly prohlášeny za naprosto nepřijatelné. — Pardubice mají obyvatel 22.000 (vzrůst o 5000). Mladá Boleslav 17.000 (vzrůst o 4000). Náchod 11.800 (vzrůst o 1752). Král. Vinohrady 79.214 (r. 1900 52.501). Smíchov 60.990 (r. 1900 47.179). Karlín 26.148 (19.401). Nusle 38.600 (více o 18.000). Ve Vídni dle N. Listů napočteno přes všechny náslivosti 130.000 Čechů. — Ve Lvově objevil se na ulici úplně nahý žid, jež na ulici vyslal židovský spolek, aby tímto způsobem vyvolal demonstraci ve prospěch židovské ankety na haličském sněmu. — V Berlíně napočteno 8535 slovanckých dětí. — Nejvíce hektových jest ve Francii (na tisíc branů u odvodu 7, v Rakousko-Ubersku 3). — Ve Francii u St. Didier-la-Beaune a Graze objevili se nedávno vici, kteří ve Francii byli považováni za vymřelé. — V Michli a Prahy vloupali se dosud neznaní pachatelé do kostela a odcizili posáčené ciborium a posáčený melohisadech v ceně 1570 K. — Posl. dr. Gessmann 29. ledna navštívil Poštornou, při čemž uvítán starostou Beránkem a starosty okolních slováckých obcí a podána mu — sůl a chléb. České dítky pak ještě musili před pády defilovat. Tak vítají odrodilci nepřátele české krve. — Posl. Wolf vyslal čes. posl. Kotláře na souboj, že v posl. sněmovně vyčeti, že posl. Wolf učil se pilně česky a že čes. učebníci dosud nevrátili. — Na Kavkazu řídí vance velmi zhoubné. — Na r. 1917 chystají v japonském Tokiu světovou výstavu. — V Jhaneburgu v Oraňsku v již. Africe poprvé objevil se před soudem Zulukafr (černoch) jako obhájce. Jiný Zulukafr zasedá jako poslanec v parlamentu jihoafrických spojených států. — 48 hodin vězení za českou odpověď při sdělení dostal asistent státních drah Škarda v Kašticích, okr. Podbořany v Čechách. — Minulý týden sekali na lukách u Třeboně otavy, které od loňska byly zatopeny. Voda nyní odpadla, proto trebonští se přisívají povětrnosti otavy zkošili aspoň na stání. — Ve Vídni po dlouhém čase prodává se zase erbské maso, kilogram o 10 hal. lacnější než obvykle. — V Mnichově odobuzeno bylo soudem 7 sklepníků z jednoho maichovského pivovaru do vězení na 2—7 neděl, že nedolivali a tím obecnostu šidili.

Výnos ministra Glombišského. Ministr železnic prof. dr. Glombišský vydal právě

výnos na všechna řidičství drab, ve kterém se podřezané úřady vyřvají, aby ve styka se stranami jednaly, pokud možná, a největší samostatnosti a neodvolávaly se na instance drabé, a dále, aby nerohodovaly pouze dle znění slovního, nýbrž dle ducha ustanovení. Tím má býti doprava, pokud možná, přispěšována moderním poměrům.

Sociál. demokraté jako namoštmatelé. „Č. S.“ píše: „Do nedávna nadávali soc. demokraté každému, kdo řekl, že pivovar v Radvanicích u Mor. Ostravy není dělnický. Tvdili, že je ryze soc. demokratický, třebaže patřil kapitalistům Škarotovi a Karpelesovi, kteří ovládají také soc.-demokratické konsumy. Pivovar prý zajišťoval a zajišťuje straně část výdělku. Teprve od té doby, co jsou spory mezi autonomisty a centralisty, zpívají jinou. Sám zemský orgán strany soc.-demokratické, „Rovnost“ píše už „dělnický“ pivovar v avosovkách. Proč tak najednou? Škarot a Karpeles a tedy celá správa pivovaru tábnou s centralisty. Na žádost sekretáře centralistických pivovarských dělníků chtěli propustit všechny dělníky autonomisty. — Ale aby to nedělalo tolik hluku, proponují je po jednom, ale soustavně. Tak se rozumí svobodě v soc.-dem. straně. A když se jí tak rozumí proti samým sociálním demokratům, jak by jí rozuměli proti drabým ve svém slibovaném socialistickém státě a všude tam, kde by se stali stranou vládnoucí? Podotýkáme, že dělnickost pivovaru je pastý švindl, jako dělnickost velkonakupní společnosti vídeňské, která ovládá sociálně-demokratické konsumy a prospěch těchto Škarota a Karpeles.“

Česká banka v Praze. Bilanční schůze správní rady konati se bude v prvních dnech t. m. Dle ukončených prací bilančních jsou výsledky docílené za uplynulý rok nad míru utěšené a mnohem příznivější, než v roce předcházejícím. Čistý zisk při nesměněném akciovém kapitálu činí téměř 8%, hrubého zúčtování též proti 6%, roku předcházejícího. Tim saračena jest nejen značné zvýšení dividendy, ale i svláště silné mimořádné dotace rezervnímu fondu.

Česká banka filiálka v Liberci zahájila 20. ledna svoji činnost. Organizace filiálky svěřena prokuristovi centrály panu Václavu Váňovi a k vedení filiálky ustanoven pan Rudolf Blažek, dosavadní hlavní likvidátor pražské centrály, jemuž byla udělena prokura. Likvidátorem filiálky jmenován pan Josef Koudeřka, pokladníkem pan Rudolf Jahoda, účetním pan Rudolf Kocourek. D. představenstva povolán správní radou ředitel České záložny v Liberci a majitel realit pan Karel Dítě. Jakkoliv místnosti filiálky dosud zevně nejsou upraveny, též se tato značné pozornosti obyvatel obou národností.

Na židovského lékaře vydán zasykání. Okresní soud vídeňský stíhá zatykačem židovského lékaře, 36 roků starého, jmenem Bedrich Loev ve Schweinberyau. Tento židovský lékař po mnoho roků páchal nemravnosti na nemocných divkách a vdáných ženách, bohatých i chudých, a pak se s tím ještě svým soudruhům, mladým israelitům, chlubil — jak převratný počet dívek a žen za celá ta léta zhanobil. Dr. Loev jest narozen ve Vídni. Když tato ohavnost vyšla na jevo a mezi lidem, svláště mezi muži, povstalo hotové vsbouření, tu židovský lékař MUDr. Loev za časného rána z místa zmizel, neboť dobře věděl, že za jeho složený na ubohých pacientkách ho očekává stráža lékařského diplomu a žalář.

Nové děsné správy o řádění mongolských ret tureckých. Veliké vzrušení působí, co všechno sjistili bulharští poslanci Dorov a Pavlov; tento konstatoval, že v posledních měsících „odbrojovaci“ zkec turecké v Makedonii a Starém Srbsku bylo vojenskými komisemi stýráno 4900 křesťanských Slovánů, z nichž mnoho desítek na vždy zmrazeno a 11 pod ranami vypustilo ducha. Ale pobohlná diplomacie evropská při tureckém dvoře vsazila se teprve, když o trýznění v Makedonii a tribuny parlamentu promluvil poslanec turecký Lutfi beg. Řečník konstatoval, že všichni zatčení, jakmile byli dovedeni na úřad, nejprve byli bití dubovou holí. Každý dostal na přivítanou padesát ran, někteří více. Drabý stupeň mučení jest, že mučenému přivázou provaz na krk a sbyhají ho tak dlouho, až se mu hlava dotýká nobou, načež ho bijou čtvrt nebo pát hodiny. Tento způsob mučení nazývá se „domuz topu“. Třetí stupeň mučení je tento: Mučitelé srazí do země dubovou hůl, mučeného přinutí, aby vsal volný konec hole do úst, načež jej za noby sdivhají, až celá těla těla tlačí na hůl, jež mučenému vauká do krku, dnu a sražuje ho. Oblíbeným způsobem trýznění jest, že nešťastníka zavrou do „dolapu“ (skříně ve stěně), kde musí stále stát, nemoha sebou pohnout. Světla nevidí jen jednou za den, když mu přinesou chleba a vody. Maosí tak byli vězněni několik měsíců. Lutfi beg ukázal, že nebývají mučení jen křesťané, nýbrž i mohamedáni, když nejsou jedním vojenským komise, policie nebo žandarmerie spokojeni. Mučení byli na př. Mustafa Ata effendi, právník, Hafas Kamal, set bývalého poslance Kamala bega, Abdul Rachman effendi, člen politického klubu, jen po tři měsíce nosil na nobou tetáry 50 kg těžké. Někteří mučedníci spáchali sebevraždu, aby své muky skrátili. — Tak konstatoje 26. číslo „Nár. Listů“,

které zároveň uvotajňuje původní dopis ze Skopje obsahující mimo jiné tyto správy: „Řádění turecké soldatesky nepřestává, naopak denně se množí nové případy. Nedávno ve Ferizović v noci několik opilých vojáků chtělo pokračovati v pijatose, odebrali se k hostinci Jovana Sinadinoviče, a jali se dělati rámus, vysvájloce hostinského, aby jim otevřel hospodu, jež byla savřena. Když hostinský nevyhověl jejich přání, vyloupali dvře a vaukli do místnosti, načež nadávajice a vyhrožujice chtěly vauknouti do hofejšího poschodí, kde hostinský se svou rodinou spal. Ale Sinadovič jal se volati o pomoc, která na štěstí záhy přišla a zachránila jej i jeho rodinu od střáci zruřivých vojáků. Ve vnučanském kraji musí srbský lid snášeti neolychaná násilí mohamedána Ameta. agy. Ten slotvor přivlastnil si četné posezky srbských sedláků jež nyní pobíhá na soud. přestoupili se svým dobytčím na „jeho“ pádu, a nejsou jim nic platné soudní rozsudky, kterými jich vlastnické právo na ty posezky usnáno. Několik sedláků z Gojbalje vyhnal arcif Amet-aga s jejich statků, usadiv se sám na nich. Úřady turecké, kterým případ oznámen, nehnuly ani prstem, aby vyhoštěným sedlákům jich usedlosti byly vráceny. Jak si nedbale počínají turecké úřady, když jde o křivdu, spáchanou na křesťan, svědčí nejlépe okolnost, že Arnauta Ajdara Sokola, který sekrou zabil jednoho Srba z Nového Sela, ani nehnali k zodpovědnosti za jeho sloboňný skutek. Totéž se stalo, i když jiný Arnaut střílel s pušky na Srba Živka Atanaskoviče ze Blivovice. Nemluvíme o četných případech krádeže, jež soud, jsou-li pachatelé mohamedáni, vůbec nestihá. O těch hrozných poměrech mluvil právě tyto dni srbský poslanec v tureckém parlamentě Sáva Stojanović, poukázav svláště na neuvěřitelný fakt, že v jediném gilauském okrese řádí sto šedesát soudně vyhlášených bajdaků (loupežníků). Avšak turecké úřady v Makedonii, místo, aby vyplnily tu neřest, která ručí ubohý srbský lid, vymýšlejí všelijaká „spiknutí“, jen aby jej mohly týrati. Nejlépe se to ukázalo při odbrojování, když str přisloužník srbského národa bylo ukrutně mučeno, že chováji u sebe pumy, a puma u řádění z nich nenalezena. Vývodom posl. Stojanoviče dostává se právě potvrzení veřejným listem, kterým jej srbské pohlaví vysvájí, aby sakračil u vlády, aby nad vrahem popa Mika, mohamedánem Audijou, byl vynesen rozsudek, neboť gilauský soud činí vše možné, aby vrah srbského hněze sástal nepotrestán.“

Nové správy o „assimilanci“ židů haličských. Haličtí židé vyplňovali při sdětní lidu rubriku o obcovaci řeči slovem: židovská. Židovská řeč však není v Haliči uznána za řeč v semi obvyklou, a proto úřady nutily židy, aby se přiblížili k jiné řeči v semi uznané. Než židé souřvali při židovčině a neustoupili od ní ani když byli pokutováni. V Krakově zaplatili židé proto, že nechtěli se jinak zapsati než s řečí židovskou, přes 2000 K pokuty. Přes 6000 židů jen v Krakově odepřelo škrtouti řeč židovskou a magistrát uvedlo do úzkých. Magistrát krakovský se neodvážil totis pokutovati tolik lidí — a proto se obrátil o radu k místodržiteli. A tento začal odpor židů lámati. Ve středu minulý týden vydal výnos na všechna okresní hejtmanství, aby židé byli napřed napomenuti, pak aby byli pokutováni až 40 K, a nepomůže-li ani pokuta, aby byli k úřadům předvoláni a po jich výsledku aby úřady obcovací řeč židovskou škrtly a nahražily řečí v semi obvyklou. Tento výnos přirozeně židy v celé Haliči podráždil, a židé ve všech větších městech pořádají protestní schůze.

OBNOVU V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Bavorhy v Žitné ulici a v prodejích novin p. M. Vlčka na Příkopské.

Srdečný dík

vzdávají v účtě podepsaní veledůst. panu Dr. Rejlovi, o. a k. dvornímu továrníku p. A. Petrovi, o. a k. setník 18. pluku p. Novákoví, a o. a k. kapel. p. Mádlovi za veškerou a vzácnou ochotu prokázanou při „Poslední léci“, pořádané 28. ledna t. r.

P. T.
vzácným hostům z Hradce Králové a širého okolí voláme: Na shledanou!

Prátelé myslivosti
z Hradce Králové a okolí.

(Zasláno).

Pau

Bohumilu Bekevi, v. I.
majitelu závodu sochařského

(v. Mele Kárné.

Sdílujeme Vám, že od Vás objednaná sv. křížová cesta, na plátně malovaná, je dílem krásným, které kapli naší velice okrášlilo. Každý návštěvník služeb Božích její provedení chválí, zejména ty krásné výrazné tváře, které překvapují. Náš důst. p. katecheta byl překvapen a nám její provedení, jak malbu tak i sáramování chválil. První jeho otázka byla, od koho je objednána. Doufáme, že i on Vám své uznání sdělí. Přijměte náš neupřímnější dík, že jste naší důvěře ve Vás s kládemou neklamali.

Chceme a můžeme Vás bezpečně každému doporučit.

Edvard a Alžběta Bernáthovi.

Ve Škvřanech 18. ledna 1911.

Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu —

píjí denně mil-
iony pro její
nedostižitelné
přednosti. Jediná
skutečná ro-
dinná káva! La-
ciná a zdravá.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zavazování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná uznání od vld. důstojníků duchov. k dispozici.

Kupte a rozšiřujte spis

**„Justiční vražda“
Ferrerova ve světle
rozumu a pravdy.**

Stran 62. Cena 16 hal. PH hromadné zásilce větší sleva

Objednávky vyřizuje administrace

v „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Raďte si psát o vzorky
firmé

Tkalcovské výrobní společenstvo.

„Mzajemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modré látky vlněné i prací, dámské i pánské

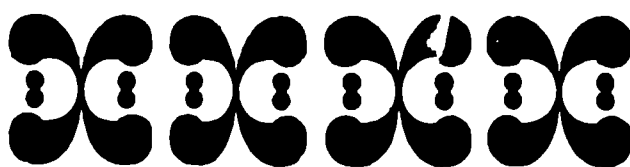
plátna, damasky, ubrusy, ručníky, zářezky na kotile,

— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

na levně, pevně, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
skvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené i balík 40 m sbytků rukávnatých
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!



Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. mistodržitelstvím koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-

celacích skládá

přiměřené obnosy

se zárukou

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za
výhodných
platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.



Jan Kryšpín,

(J. Sylvartův

synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

— malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěny, vsazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.



Fotografický aparát

detektivní komora pro 12
desek 12 krát 6 1/2, s Mars
Anastigmatem a stativem

se za 30 korun prodá.

Adresu sdělí administrace tohoto listu.

Objednejte si Dra Reyla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostradatelná příručka pro naše spolky a
sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce
o sociálních potřebách nabyti přehledného poučení.
Spis neposílá se bez objednávky na ukásku. Cena
3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10%, sleva a franko.

Objednávky přijímá a vyřizuje

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Přes 35 roků stávající

hokynářství

zvěřinářství

s prodejem monky a vařiva se prodá za
příčinou stálí majitelů. Nejstarší a největší toho
druha obchod (se stálým zákaznictvem) ve velkém
posádkovém městě. Velké studené sklepy, stáj,
odd. svět. s mechan. mandlem. Hoří se výb. pro
intelig. a přičinlivé manžele. Zaslouží nám. řeči
nutná. Nab. pod zn. „Jistota“ do adm. t. l.

Umělecký ústav
pro malbu a kreslu
B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mozaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazenou místě.
Mesačky sklenné pro fa-
gašy, křížové cesty atd.
Nářezky, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



Předtá významování a doporučení.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₂ %

Daň důchodková platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lesů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadía a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessey. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladistiště spojeno telegrafní koloží s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dočívá veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slenský anthracit. Koksy slenské a svatoševické. — Brikety. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

Pilu na kámen,

s usrub, brousíci a lešící stroje na kámen, pískovcové lomy s připravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, žlaby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,
strojn. kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.



dosly rázem velké obliby, kdekoliv byly zavedeny, pro svoji

aparitní chuť a elegantní balení,

v čemž předčí všechny sdejší i cizí lahůdky. 1 krabice (26 kusů) ku prodeji k 10 h za K 2.—. Jediný výrobce:

První česká akciová společnost
továren na orientální cukrovinky a čokoládu
NA KRÁL. VINOHRADĚCH

řídí **A. MARŠNER.**

SEKLADY: Praha, Ferdinandova tř. a Václav. nám.
Viedeň VI. Theobaldg. 4.

≡ Vklady na knížky ≡

4¹/₄ %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysekomytá, 2. vřelejší poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Vklady přes 10,000.000.—

Akt. kapitál K 4,000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4¹/₂ — 4³/₄ %.

Eskont směnek i faktur

Úvěry všeho druhu ☐

Velkoobohod uhlím
a koksem.

Vadía a kauce ☐

☐ Bursovní obchody

Kulturní jiskry.

Nejlepší přátelé. Vídeňská „Pravda“ píše: „Nejlepší přátelé má česká menšina vídeňská v kruzích katolických. To jest nepopíratelným, kteří libáme chladně již ruce zemřelého hr. Jana z Harrachů s jeho darem 100 000 K na český kostel vedle 30 000 K na českou školu, kteří vřele tiskneme ruku našeho milého hr. Karla ze Seilerů za dar 50 000 K na český dům, kteří jsme tolik vděční prelátu dru Hornému za jeho dar 40 000 K na katolický dům, kteří nezapomeneme prof. dru Drozdovi jeho 30 000 K, věnovaných na české podniky, a kteří dobře známe štedrou duši vlastenky naší Thonerové. A co máme těch obětavých a nejobětavějších z řad skromných služek, dělníků, řemeslníků! Věru, katalog dobročinných ve Vídni jest katalogem katolíků!“

Sokolové a Orlí. Pokrokaté Sokolové ve svých listech uveřejňují polemiku s „Čechem“, který poukázal sokolským čtenářům Jana Žižky, jak tento nepřemožitelný vůdce ctil Největšího Svátost Oltářní. Ve vojenském řádě Žižkově „mohou se naši Sokolové dočísti, že prostým srdcem věřil Žižka z Trocnova a Kalicha, že v Největšího Svátosti Oltářní jest tělo a krev Pána našeho Ježíše Krista Boha všemohoucího a proto staral se o to, aby všichni tuto svátost přijímali s bázní, s náboženstvím a poctivostí zejména v neděli každý týden.“ Dle tohoto přání Žižkova však moderní jeho čtenář se neřídí. Potud „Čech.“ — Pokrokatí odpovídají, že ve vojenském řádě Žižkově jest psáno též: „Třetí, abychom kněžstvem přivedli a uvedli k životu Syna Božího Pána Ježíše Krista a k životu apoštolskému, a nadání jich a zboží svatokupectví rušili a zkažili s pomocí Boží.“ A ten odstavec spojuje nás Sokoly z dvacátého století s Žižkou století patnáctého.

Jest předně otázka, zda vůbec mohou prohlášovati Žižku za svého lidu ti, kteří kráčí přímo a okázale proti základním zásadám tábořského vůdce. Ten bojoval s vojskem křesťanským netoliko proti Němcům, ale i Čechům ve službách idey náboženské, prohlášoval, že chce zavést starý křesťanský život; tedy v jeho programu bylo: křesťanství ve veřejném životě co nejvíce upevniti, potrestati ty, kteří by si vyražovali náboženství jako věc čistě soukromou. Boj Žižkův byl v prvé řadě bojem náboženským. Také v tehdejší hymně husitské jest sice vášnivá výzva k bájení „Zákona Božího“ (ovšem od Husitů vysvětleného), ale ani slovíčko o vlasti, o bájení zájmů národních. Sokolové však jdou obráceně. Volají neustále „vlast“, ale proti veřejnému vyznání náboženského přesvědčení staví se tak fanaticky, že se spojují (jako volnomyšlenkáři) i s německými židy, jen aby náboženství bylo vyvětřeno ze samých škol. Podvrací základní věroučné články křesťanské, čímž se staví ostře proti hlavnímu úsilí Žižkovu; pro takové lidi neplatila u Žižky žádná snášlivá disputace, ani nejmenší přisvědčení, ale — ohnivá hranice. Odmysleme si u Žižky náboženský zápal; co pak zbude z té celé rázovité postavy? Ale — poněvadž rozbíjel Žižka hlavy katolické, již ho vlekom volnomyšlenkáři ve svůj střed a tančí kolem něho jásavě jako kolem svého krále. Ubohý Žižka, v jakém to úpi zajetí! Kdyby se začali katolíci bláskati k dru Hájovi, dru Baxovi a Dykovi z té příčiny, že tyto mužové bojují proti masarykovcům, spáchali bychom podobný křivý, jaký páši atheističtí Haeklovci, ukazující abohého Žižku s dryádnicou reklamou ve vlastních panoramatech.

A dále: Žižka tedy chtěl, aby se kněžstvo reformovalo, aby se rušila politická vláda kněžstva, aby přestalo svatokupectví. Opatrní Sokolové nepřipomínají, zda se to taktikou Žižkovou dávalo. Právě z rukou tábořských a jiných radikálních kněží husitských končila se krev nevinné prolévání. Dle kázaní fanatických kněží tábořských přijaty od táborů tyto zásady: „Každý věrný, kněz kterakoli duchovní, jest slovečnice, i kterýž meti svému tělesné zbraňuje od pomsty a od vylévání krve protivníků, zákona Kristova; ale má ruce své umývat v jich krvi a posvětit.“ Tak zasnámenává sám současný svědek, Husita Vavřinec z Břesové. Sami kněží vodili lid k bitvám a na kázání naváděli své věrné, aby „bylo bojováno, mordováno a plynuceno k zákonu Božímu.“ (Winter: Život církevní v Čechách, 13.) A Vavřinec z Břesové píše, jak kněží tábořští surově pronásledovali samy kněze kališné, kteří byli umírněných náboženských názorů: „Všecky faráře i kněze, kteříž při svých osadních farách ovce své věrné slovem Božím a rozdáváním těla a krve Kristovy pod obojí způsobou krmlili a o páslu jsou, násilím z jich dvorův a kostelův, když máše sloužili, ornáty na nich trhálice, jímali a svázané do Hradiště Tábora vodili jsou.“ (U Kmlera, 414.) Kališný mistr Křístan káral Táboře: „Vistež, kněží, že Kristus nechce, aby učedníci kupovali sobě meče k bojování tělesnému.“ Kališný mistr Příbram docela o tábořských kněžích píše, že by ti „maři krvaví“ neměli kněžství býti.

Tábořští kněží dle památných čtyř pražských článků neměli světsky panovati. Ale i husitští protivníci Táborů říkali že kněží tábořští přes to panují a „císařují“. Prv v každém jejich městě jest kněz „huťmanem“. Kněží dosazují konšely, rozhodují v soudech, vyhánějí s měst, koho chtějí. (Srv. Winter: Život církevní 9, 14.) Sokolové nyní proti kněžím katolickým s průhlednou tendencí bez řádného vysvětlení pravého účelu a okolností vyvolávají slova Kristova: „Mé království není z tohoto světa.“ Nemají však Sokolové dle pravdy raději konstatovati, že proti těm slovům nejvíce se provinili právě kněží Žižkovi? Nikdy v Čechách nenaslázala tak drsná kněžská tyranie, nikdy tak bezohledně v rukou kněžských se nespojovala mor politická a vojenská jako za válek husitských. Kněží sami byli mezi předními vojenskými vůdci. Politická a vojenská moc tábořských kněží rostla samému Žižkovi přes hlavu. Vždyť na př. na slova vášnivého kněze Antocha odepřela jedna část bojovníků tábořských Žižkovi poslušnost, takže Žižka bez meškání Antocha zpočítával. Podarilo se tedy aspoň samému přísnému Žižkovi přivést vlastní kněze k životu apoštolskému? Vodil sv. Pavel veliké armády na drancování do cizích zemí jako Žižkův vychovavec, kněz Prokop Veliký? A že po válce rozhostilo se v občračeném kněžstvu husitském svatokupectví horší než v kněžstvu katolickém, káraném od Husa, to dosvědčuje zvláště husitský podkomoří krále Jiřího Vaněk Valečový, správce a jiní Husité. Tudíž — snadno jest chít, háře vykonati.

A volnomyšlenkáři že by si přáli, aby kněžstvo navýklo životu přesně apoštolskému? Dobráci, nesekejte svými zuby do vlastního jazyka! Vždyť přece velebíte otrocko-aristokratickou antikou, kdy byli apoštolští kněží křížováni a upalováni. Sami jste tleskali, když křesťanství bylo prohlášováno za jed z Judey, když byl veleben život antický se svými pozemskými radovánkami. Jen tedy pohansko-antickou tógu, kterou ste tak rádi oblékli, nepřikrývejte najednou farizejsky oblekem česko-bratrských asketů. Nechlaďte se Žižkou, který byl s tábořskými duchovními největším nepřitelem antiky a který byl na sto honů vzdálen od záchvatů volnomyšlenkářských.

Program Orlů jest důsledný. Zato však nedůsledné jest jednání Sokolstva; toto volá, že chce národ sjednotiti k obraně proti krvi cizí, zatím však vylučuje ze svých řad české katolíky a přijímá židy. Sam sokolský vůdce dr. Scheiner byl napaden, jako by nadřezoval „klerikálům“, když nechtěl členy katolických spolků prostě ze Sokola vyhazovati. V odpovědi své napsal v „Sokole“ fanatickám: „Dle mého soudu nebylo by správné vymýtit z jednot našich šmahem všechny, kdož jsou příslušníky nějakých klerikál. Spolky a stran. neboť členství to jest u jednotlivých osob různými pohnutkami diktováno. Vždyť u převážné většiny jsou to ohledy rodinné, společenské, materiální, u některých názory politické, ekonomické a mnohých i opravdové přesvědčení vnitřní, pevná víra v kázaná dogmata, a jiných nevědomost, nedostatek soudu a pod. Ti všichni že nepatří do našich řad?“

Napsal též, že česká obec sokolská loňským usnešením se odchýlila od směru, pro který byla Tyršem založena. — Jest ostatně pravdou stále zřetelnější se jevíci, že Sokolstvo nyní jest v prvé řadě válečným žikem proti českým katolíkům a pak teprve sdružením vlasteneckým. Odchýlilo se tudíž radikálně od vlastního úkolu; nechť tedy místo frázovitých napominání jiných raději samo se vážně porozhlédne po tábore vlastním a dbá o svou vnitřní reformu. Sokol si sám křídlo přerazil tepáním do katolické tvrze, takže rychle klesá; Orla však mladé peruti nesou vzhůru. Nedáme se!

Bezecharakterní podvody protestantské. Roku 1910 jel do Ameriky z rozkazu paapešského ruský metropolita Ondřej Szeptycki, arcibiskup Lvovský. Visitoval též Rusiny katolické v západní Kanadě a tu s největším rozbočením vyslovil se o řádění protestantů proti katolíkům: „Bylo nám řečeno, že si protestanté vyvolili naše lidi za kořisti, ale nutným bylo poznati osobním stykem tuto zásku. Shledal jsem, že protestantské společnosti misijnářské podplatily lehkého znájmého ruskáky, aby napodobili sloužení máše sv., spovídání, udělování sv. svátostí a aby se co nejvroucněji veřejně modlili za Sv. Otce, papeže. To všechno pouze proto, aby lid oklamali a svedli. Takové jednání jest haněbné. Ba stalo se i, že dali peníze jakémuś ruskému židu, aby napodobil kněze máše sv. sloužícího a takto aby lid klamal.“

U nás chce se udržeti protestantský ovčinec pruskými markami, v Kanadě se pracuje bezecharakterními podvody. A to přý má býti návrat k čistému evangeliu!

Strana lidověpokraková na Moravě a soc. demokraté. Samy „Lidové Noviny“ semily Stránského již se musily ozvati proti křiklavé nevlasteneckému podínání českých soc. demokratů. — Při posledních říšských volbách pokrokatí a pokrokoví agrárníci na Moravě (jako a náe) volili proti „klerikálům“ soc. demokraty. Nyní však po-

crokátí brdinové chytají se za hlavu nad tím, co jim provádějí rudí spojenci a obránci. „Klerikalové“ osvědčují i nyní, jak jim na srdci leží solidarita národní a proto jsou členy českého klubu. Leč o soc. demokratech píše lidověpokrakový brněnský orgán: „Těch 27 poslanců sociálně-demokratických, které český národ v omámení slibů volebních do vídeňského parlamentu vyslal, těch 27 českých poslanců je strážou pro prospěch české věci, je jejím sešlabováním a skracováním. Čeští sociální demokraté na příklad byli v čele všech snah na vymýcení obstrukce z poslanecké sněmovny a byli vysláni pokadě do první řady, když česká delegace sahla k ostřejší taktice v ní proti nepřátelské vládě. Činili tak vždycky s heslem v zájmu důlnosti parlamentu; jakou cenu tato důlnost má, měli jsme příležitost nesčetněkrát jim dokázati. Bylo to vždycky jen promrskání oněch potřeb, které vláda bez většiny, vláda a nejreakcionářtější programem potřebovala.“ — Vinnu na poškození věci národní, volbu sociálních demokratů má ovšem v první řadě strana lidověpokraková, která z protikatolického fanatismu obětovala zájem všénárodní.

Moderní proudy a evangelici. Hezky teplo se to sedělo evangelikům v cizích teplých hnízdech. Tito pomáhali téměř všem nekteřanským židům proti katolictvu; posilovali strany protináboženské, ačkoli viděli, že tím autorita evangelia trpí. Za své boživé služby se ovšem těšili osobní imunitě. Protestovalo se proti evangeliu, křičelo se, že Kristus ani neexistoval. Ale proti samým evangelikům, ačkoli se podrážděly ve skutečnosti základy jejich víry, — proti evangelickým osobám se nevystupovalo. To jízlivcům evangelickým stačilo. „Ať si jest Kristus bohaprázdne snižován! Jen když my sedíme v teple!“ libovali si v taji duše své evangeličtí klerikalové. Nyní však, kdy protikřesťanské proudy již moute-ninských služeb evangeliků nutně nepotřebují, kdy stanovisko evangelického tábora stále jeví křiklavější nedůslednost, ozývají se spravedlivější kritiky i v listech protikatolických. Na př. národně-sociální „Naše Právo“ dne 27. ledna napsalo: „To, co většina učitelů se značkou „katolík“ považovali by za velikou ostudu, za nedůstojno svého stavu, to evangelický učitel zcela klidně udělá. Jaké poměry vládnou na jejich čistě konfesionálních školách, že svobodomyšlný učitel ochotně káže za nemocného „dvojetihodného“ pána, jeho obskakuje, jemu varhání, k němu na hostiny chodí, schází začíná samým Sionem atd., není žádným tajemstvím. Dnes neklidně putí se v budoucno, až řada učitelů rozejde se každoročně z nového klerikálního ústavu Bubenečského a při tom opomíjí se, že tak děje se již léta na evangelicko-klerikálním ústavu čáslavském. Inteligent-katolík — se svojí církví doúčtoval, inteligent-evangelík je sloupem své církve. I studentstvo vysokoškolské má své evangelické sdružení, na což ovšem je potřebí větší práce církevního ústavu.“ — Jsem socialistou, avšak jenom kousek. Já si mohu na vrata, na novou chalupu (což nyní již katol. ani nenapadne) udělat kálicu jako tuplák, na tom nikomu nezáleží. Jsem evangelík a kdo je víc? Toť symbol mého socialismu, toť můj protiklerikalismus. A myslím, že se ve své diagnóze nemýlím, řeknu-li, že kdyby měl kandidovati za poslance nějaký dvojetihodný pán, obdržel hlasy svých oveček, ať patřil k straně třeba římské... Takový lid není schopen mravně, lidsky žíti, ten hledá polepšení sebe, jenom když čelem bije v práci země, jenom, když se spoutává v regule kasty. Katolíku ani nenapadne postit se, kdy si farář vzpomene, žid však v očekávání svého Mesiasa, raději hlady uschne, než by porušil zákon Mojžišův... Jak volnost myšlenky jest evangelicismem chápána, je pozoruhodno. Dokud Volná Myšlenka přinášela stati protiklerikální (proti římské politice), bylo radosti a stoupanců řady, když však poukázalo se i na klerikalismus evangelický, och je, tu mnoho bojovníků hodilo zbraň do žita.“

V Japonsku hynou anarhisté bene slávy. Ruští bandité byli na šťastné planetě; čím více vraždili nevinné lidi, kteří se ani politikou nezabývali, tím více je židovský tisk chválil. A soc. demokraté zcela nerušeně konali pro ně velké peněžité sbírky, k nimž nabádali ve svých listech. V Japonsku, kde jest židů nepatrné procento, jest s anarhisty o mnoho hůře. Tam nad revolucionáři nepějí se v listech dlouhé smutné elegie, jakkoli Japonsko není státem spásečnickým. Dříve než zákeřník některého státníka savraždí, již jest v rukou úřadů a bez dlouhých okolků visí. Událo se rařinované spiknutí proti životu mládovu (císařovu). Pávodci jeho byli tokijští socialisté, které vedl dr. Kotoku. Hned osoby silně podezřelé s anarchismu byly zatčeny. Soud konal se krátce a 24 uvězněných bylo 18. ledna odsouzeno k smrti na šibenici. Poprava vykonána bez hluku, tajně a bez dlouhých odkladů. Jeden provinilec odsouzen do žaláře na 8 let, jiný na 11 let

Naši pokrokaři, kteří dříve Japonce velebili a dávali je Rusům za vsor, hledí nyní vyjevoš. Posorní, jak by japonská vláda krátce jednala se samým Tolstým, kdyby si dovolil tak volnou kritiku v Japonsku, jaká mu byla dovolena v Rusku.

Není stanovisko japonské vlády vyvážlivé? Ta velmi dobře zná „útloucit“ anarchistů; vždyť čte správy, jak si počínali anarchisté v Rusku, Španělsku a Portugalsku. Proto tygři zuby vyrazila na odstraňující příklad se vší rázností.

Nová prodejna ubohých otroků nejbédnějšího druhu nalezena. Soc. demokratické „Právo lidu“ přineslo tuto zprávu: „Na pobádkově krásném ostrově Korfu, sídle knížat evropských, zemřel v těchto dnech král obchodníků s děvčaty „baron“ Ferdinand Weissmann. Nicemá, který si založil obrovské bohatství a zabezpečil bezstarostné státi verbování a zaprodávání děvčat do balkánských a asijských nevěstinců a který jen své rafinovanosti a svému včasnému ústupu děkuje, že neustrávil větší část svého života v káznici. Svou životní dráhu započal v Praze v bordelářských kruzích konfidentů pražské policie. Když mu bylo asi 20 let., seznámil se s madame Goldschmiedovou, pražskou obchodnicí s děvčaty, a byl jejím milencem. Madame mu vypala kapsy penězi a zasvěcovala ho nezištně do tajů svého obchodu. A za krátko stal se přes své mládí „obchodním cestujícím“ madame Goldschmiedové. „Pracoval“ zejména v Uhrách a sklízěl velké úspěchy. Dovedl vyčenichat, kde lze koupit lidské maso, dovedl si konečně opatřit také celou armádu agentů, sprostředkova- teřů a náhončích a tak se stal jedním z největších evropských vývozců. Ve všech balkánských velkoměstech byl známou osobností. Přivozil si baronský titul, nakoupil si falešné řády a navštěvoval své zákazníky, obklopen vždycky hojnem svých neteří, sester a sestřenců. Konečně dolehl i na Balkán mezinárodní handi pro potírání obchodu s děvčaty. Obchod byl tím velice stížen a stával se také nebezpečným. Baron Weissmann omezil svou působnost jen na detailní obchod a udržoval obchodní styky jen s nejvznešenějšími zákazníky v Cařihradě, Petrohradě, Bělehradě, Sofii a Bukurešti. Ale ani nejvznešenější zákazníci ho nechránili, aby nebyl pronásledován policií. V žádném zemi nebyl jist, všude byl stíhán jako zločinec, který se vedle obchodu s děvčaty zabýval také politickým vysvě- dčstvím, loupežemi, paděláním mincí a bankovek. Jednou byl dokonce obviněn ze spoluviny na úkladné vraždě. Alba zločinců ve všech zemích byla osdobena jeho obrazem, bezpočtukrát byl změřen a zvězen, otisky jeho prstů byly všude pečlivě uloženy, ale kriminálám přece ušel. Bydlel dlouho v Budapešti, ale když i tady ho po- licie počala „obtěžovat“, sebral své obrovské bo- hatství a náhle tajně jedné noci zmizel. Opustil nehostinnou pevninu evropkou a usadil se na ostrově Korfu. Koupil si zde nádhernou vilu, šil tu bezstarostně jako „německý baron“ a šťastný „otec“ několika krásných děvčat. Byl známou osobností s nejživějších promenád na ostrově a nikdo prý by byl nevěřil, že tento příjemný, usměvavý a dobrácky vyhlížející elegant děkuje jen náhodě a snad i shovívavosti úřadů policej- ních, že chodí doživotně po lázeňské promenádě a nikoli po nádvoří některé evropské káznice. Ale on chodil se vstýčenou hlavou. Věděl dobře, že takových lotrů obodí po lázeňských prome- nádách víc...“

Až sem „Právo Lidu“, které s pochopitelné galantností zapomnělo dodat, že Weissmann byl talmudistický žid a že zásadně proti svému tal- mudu nejednal. Jest známo, že prohlašuje tal- mud křesťanství a co všechno proti nim dovoluje. Pokrokařské listy přijaly zprávu „Práva Lidu“ zamklé, až přímo přišla po kritice, jak žid, o němž tolik podrobností kriminálních bylo mámo, nekončil ve vězení nebo na šibenici. Raději pa- píroví pokrokaři roztahovali celé týdny aféru kněze Holého. Zda bylo potřeba tolik starosti o toho faráře, svědčí fakt, že bylo proti němu vyšetřo- vání zastaveno.

Jen ať nyní soc. demokraté přemýšlejí roz- vášněji, kdo „pije dělnickou krev“, kdo otročuje a zaprodává. Každý druhý měsíc čte se v novinách o některé židovské společnosti, která křesťovala hnusným otročováním dívek. Příklad Weiss- manův svědčí, že valná většina těchto bezcitných handlířů křesťuje dále bezpečně, aniž by se jim chamtivě ruce přetáhly.

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná akc. společnost pro pojistování NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Provádí za nejvýhodnějších podmínek starobní a pensijní pojistování.

Žádejte prospekt.

Školský obzor.

Soc. demokraté — přátelé školy.
Pokrokařský „Ostr. Deník“ píše: „Sociální de- mokraté v obecním zastupitelstvu svinovském jsou

skutečně povedeni. Tak navrhli, aby v rozpočtu škrtly se tyto položky: 200 korun na polévku chudým školním dětem (sajisté s velkého soucitu k ubohým hladovcům. Posn. red.), 50 korun na školní zahrádku, dále navrhli, aby se škrtly dra- hotná přídatky učitelům i zástupce virálního hlasu byl pro ponechání těchto položek, drahotná pří- datky virilista docela obhajoval. Ale sociální de- mokraté navrhovali škrtání položek, pro něž mohli a měli hlasovati oběma rukama, jak jim komunální program káže. Špatně vychovávali sociální demo- kratičtí generálové své kaprály.“ „Ostr. Deník“ je časopis pokrokový. Na místě by bylo, aby se bil sám v prsa. Spojenectví se sociální demokracií začíná již býti pokrokovým pánům a učitelstvu mrzutou věcí. Ale proti katolickým přece jsou jedno.

Katol. ústavu ku vzdělání učitelů dostává se stále více porozumění nikoliv však ná- ležitě podpory, které této všeobecné záchranné dílo českých katolíků potřebuje a plně si také zaslouží. Snad je tím více míněno, že máme již na různých místech? Postýká-li si právem Ústřední Matice školská, tak pláče svépomocné všeobecné dílo českých katolíků a vzdání prosby své zvláště ku katolickým spolkům, jakotito reprezentantům katolického lidu. Co se naskytá nyní krásné pří- ležitosti těm velice četným spolkům katolickým osvědčiti svoje kulturní poslání. Co tu zábat, vě- nečků a plesů, které by mohly býti pořádané ve prospěch katolického ústavu učitelského, bobaš, že naše katolické spolky v tomto ohledu se dosud nechopily těch bojných příležitostí, které jsou v jich moci. Vysvětlíme proto tímto všechny katolické spolky ku karnevalovému daru na český kato- lický ústav učitelů. Povedeme v novinách zvláštní rubriku masopustního daru katol. spolků katolio- kému ústavu učitelskému a doufáme, že budou Češi-katolíci míti příležitost ku šlechetné hrdošti na své spolky. Nuže, od slov k činům! Kterým spolkům nebude možno pořádati zábatu a p, uspo- řádají zajisté aspoň sbírka mezi členy na „Masopustní dar katol. spolků katolickému učitelskému ústavu.“ Adresa: První katolický ústav ku vzdě- lání učitelů (Sekretariát spolku) Praha-Bubenec.

ZALOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proo.

Sociální besídka.

Rádím vechodem. Centrální rudý svaz zedníků v Rakousku uveřejnil pokladní správu centrály za rok 1910. Z této jest patrné, že počet členstva se zmenšil ještě více než roku 1909. Na příspěvcích totiž vybrala tato orga- nizace r. 1908 K 487.029, r. 1909 K 376.581 a r. 1910 jenom K 272.212. Na členských pří- spěvcích vybrala organizace r. 1909 méně o 22.7 procent než r. 1908 a r. 1910 o 27.7 procent méně než r. 1909. R. 1910 tedy došlo příspěvků o K 214.817 (tedy o 43.7 procent) méně než r. 1908. Tudiž lze předpokládati, že svaz ztratil 7000—8000 osob. R. 1908 čítala ta pyšná or- ganizace ještě na 40.000 členů, r. 1907 již 38.000, r. 1908 30.643 a r. 1909 pouze 21.000. Tedy jde to sice a kopce. Jestliže si myslila rudá organizace, že budou pro její členstvo snové protikatolické výpady stavou postatitelnou, velice se mylila. Rudí členové žádali také po- sitivní práci a obětavost vůdců, čekali, kdy rudí demagogové své sliby splní. A — když dlouho marně dychtili po lepších časech, přešla je trpělivost. „Der deutsche Unternehmer“ dne 15. ledna píše o konferenci říšského svazu ně- meckých dělnických sdružení rakouských; z řádků jeho vysvítá, že na konferenci proná- šeny stesky, že rozvoj říšského svazu v pod- najských zemských jest neuspokojivý. Rádi věříme, že zde nemůže býti o „rozvoji“ řeči. Vždyť byl zrušen ve Vídni sekretariát.

Slovinský svaz křesť. soc. štít 83.000 členů. Skupin 416. Přednášek za uplynulý rok bylo 1644. Spolkových domů mají 29. Duší or- ganizace jest luhlaňský kanovník a sociolog Dr. J. Krek a biskup Mahnič z Krku. Hnutí křesťansko-sociální u Slovinců spočívá na pe- vných základech a lid slovinský vidí, že předáci křesťansko-sociální nehledají prospěchu svého, nýbrž prospěchu lidu.

Rudý revisionista o potřebě nábožen- ství. Revisionisté, kteří naprosto nejsou kle- rikály, boří smatečnou babilonskou věž Mar- xovu a Babelovu stále více. Nyní dr. Jan Müller ve štrnáctidenníku „Sozialistische Monats- hefte“ (sv. 28. na str. 1885 a následujících) nazývá náboženství „motorem pokrokového so- ciálního vývoje“. Veliké slovo z úst soc. demo- krata! Tím větší, že tak dlouho nejráznějším způsobem Tibulovi soudruzi snažili se přesvěd- čovati svět, jak jest náboženství věcí úplně překonanou, jak jest křesťanství největší zá- vadou sociálního pokroku! Müller vytýká sou-

drhým stanovisko protináboženské jako ve- likou chybu; dle něho jest náboženství pro so- cialismus nezbytnou silou pomocnou. Nábožen- ství působí všude jako činitel sociální, upev- ňující společenskou soudržnost. Pokusy o za- ložení komunistických společností zdařily se pouze lidem nábožensky otloučeným; jinak končily neúspěchem. To platí i o hospodářských a vzájemně podpůrných sdruženích. Veliké my- šlenky rodí se jen v čistých srdcích a rozvíjejí se spíše jen v hlavách lidí, kteří svůj život žijí nikoli pro sebe ale pro věc, která leží zcela mimo jejich osobní zájmy. Zato denně naskytají se případy, že kolektivní egismus, totiž pouhý hmotný zájem větší nebo menší skupiny osob nikterak nestačí k tomu, aby se udržel i nejskrvnější společek, založený pro politický, odborový či hospodářský účel. Müller uvádí k svým vývodům pádné doklady z hi- storie a dokládá: „Dokonce jsem přišel k pře- svědčení z nojné zkušenosti a pozorování na poli družstevního ruchu, že náboženství a jeho sil nemůžeme vůbec postrádati při stavbě so- cialistických organizací, a že bez něho musel se rozpliznouti a změknoti každý socialistický rach. Proto pravím, že moderní socialismus musí si za první úkol obrátit zrevizování vlastních názorů o náboženství, o jeho pod- statě a jeho působnosti ve vývoji lidstva. Musí se zasaditi sám o to, aby z jednoho z nejil- nějších pramenů, z nichž se musí živiti, byl odstraněn nános zastaralých předpoklů, jímž se překážá ještě dnes milionům socialistickým vyznavačů z tohoto pramene čerpati.“

Naši soc. demokraté ovšem jako nejra- dikálnější předvoj Volné Myšlenky zásady Müllerovy svým čtenářům neoznámí ani nevy- světlí. Vždyť Müller dle námnoze opakuje to, co katolíci tvrdili již dávno. A nelze nic těš- šího od soc. demokratů žádati než přiznání, že velice chybovali.

Müller o náboženské taktice soc. de- mokratů. V téže článku revisionista Müller ukazuje, jak velice povrohně pohlíželi Marx a Engels na náboženství, považující je fantasti- ckou nemožností zábrobních poměrů, ntvoře- nou v hlavách lidských. Müller praví: „Jest ihned patrné, že tento pojem náboženství vede přímo k atheismu (bezbožectví). Není-li nábo- ženství ničím jiným než mystickým mluvním závojem, musí býti víra v Boha iluzí, pověrou.“ A dodává k theoretické rudé zásadě o „sou- kromosti náboženství“ a snášlivosti k nábo- ženskému přesvědčení: „Na všechny strany jest tato snášlivost se stanoviska oficiální nauky strany (rudé) logickou nedůsledností. Jestliže jest náboženství v našem životě jen fantasti- ckým odleskem kapitalismu a víra v Boha jen iluzí, tedy strana, která chce kapitalismus po- rasiti, má povinnost lid o tom poučiti. A také mu nesmí zamředit ani v tomto bodu úsudek o souvislosti všech důležitých zájevů s materiální základnou lidské společnosti. Jestliže náleží kapitalismus a náboženství k sobě a musejí-li společně padnouti, tedy jest každý útok na kapitalismus také útokem na křesťanství. Při tomto nazírání — přímě logicky vzato — nesmí se prohlašovati zásada náboženské snášlivosti, nesmí se dovolovati, aby mohl býti socialista věřícím křesťanem.“

To jest ovšem stará a vždy správná pí- snička. Heslo, dle něhož „náboženství jest věcí soukromou“, bylo vynalezeno od hadích oby- trků, aby se ho užívalo na mámení a athei- stické podkopy tam, kde ještě lidé věří. Ná- boženství jest a zůstane věcí nejvýznamnější, ná- ležitostí, která jest v úzké souvislosti se všemi veřejnými skutky člověka. Ale soc. demokraté se tvářili, jako by chtěli laštití nejtěžší ve- řejné problémy (zvláště sociální) beze všeho ohledu na účinnost náboženství, které se přece hlásí ke slovu při každém důležitějším kroku. Zahrali si chytře na slepce — ale jen v the- orií. V praksi svými dravými útoky dokázali, že jim náboženství není a nemůže naprosto býti věcí lhostejnou. Theorie mámila a uspávala, práce pak křiklavě lhala. A podvodné, obo- jaké stanovisko nedá se dlouho držeti.

Vzácný zaměstnavatel. Nedávno zemřel továrník Smith Remsen z New-Yorku učinil 1900 svých dělníků hlavními dědici svého jmění. Průměrně připadne na každého 500 dollarů. Ovšem žid to nebyl.

Angličtí soc. demokraté proti veleb- nímu právu žen. Soc. demokraté přebízejí vídně, že za časů pohanské antiky byl dělník otrokem a že byla žena jak chudá tak uro- sená ubohou spoutanou služkou nadutých mužů; křičí však plným hrdlem, že prý křesťanské církve udržují ženu v nevolnictví, že jí ubírají příslušná práva. Věak prý to soc. demokra- tický tábor napravit! Proč však jenom soc. de- mokraté francouzští za nejvyššího vzpěti svých sil nevymohli ženám volební právo? Proč por- tugaltí soc. demokraté také váhají? Tedy mají přece nejlepší příležitost. Rudý tábor se skrátka bojí, že by hlasovací listky samých manžel- k soudruhů nadělaly velikých trhlín v radem pláni. A jak jest tomu v Anglii? Tamější rudý

předák Belfort-Bax v hlavním listě anglických soc. demokratů „The Socialdemocrat“ vyslovil se ostře proti zavedení volebního práva žen. Prý žena jest již beztoho bezmezně hýčkaným členem lidské společnosti a proto by bylo ženské volební právo nespravedlností!! To jest ovšem velikou, nečekanou sprchou zvláště na rudé listy německé. Proč se však tolik hněvají? Vždyť praktickému rudému luštění ženské otázky Belfort-Bax stejně skoro nic neškodil. Což se namáhali rudí o zavedení toho volebního práva rázně a důlně? Theoretické porádání a sliby ještě nejsou znakem opravdovosti.

Velmi levně Ize Carneval 1911 odbýti,

obrátkte-li se při svém nákupu na
firmu **Fejgl & Byčičtš**

Jirškova tř. proti nov. lázeckému mostu,
kde obdržíte ve velkém výběru

novinky v plesových oděvích, vějíře,
šály hodv. a tálí, rukavičky, šněro-
vačky, soupravy vlasových hřebentů,
bílé vesty, veškeré klatovské prádlo,
moderní kravaty atd.

Kněžské kollarčky
a patentní náprsenky bez háčků.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vyládejte si ihned vsory pánských látek
knablněnní. (Zvláště vsor látky »Palmyra«)
od fy **ED. DOSKOČIL CHOCEŇ.**

První český saskatelský úvod soukromého obší
sol. r. 1876.



Girový účt u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účt pošt. spoř.
č. 111.610.

Českoslovanská záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—5% dle výpo-
vėdi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5% bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zaslání peněz vydá záložna na
požadání složní listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1910 K 410.000—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli
(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.
Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5



Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleřduřtojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vysnamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového nářadí

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Č. L. P. V.

**PRVNÍ ČESKÁ
VZÁJEMNÁ
POJIŠŤOVNA**

z. r. 1827.

Společný ústav
Č. L. P. V. První česká
vzájemná pojišťovna

**ČESKÁ VZÁJEMNÁ
ŽIVOTNÍ
POJIŠŤOVNA**

ÚRAZ ŽIVOT SKLO

Kancelář ústavu: Praha, Spálená ul. pojišťovny. Pádo

Byty!!

2—3 pokojové s krásnou vyhlídkou, koupelnou
a celým příslušenstvím v Hradci Králové
levně lze najmouti od

1. května.

Dotaz zodpoví administrace t. l.



Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.**



Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný
životnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
siskav 805 členů. Jak děkovné dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 21 do 45 let.
Přispěvek správně každoročně obnáší 2 K, zápisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spolulčena 2 K, jež se vyplátí
bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
bora za svého života označil.

Spolek stáříá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

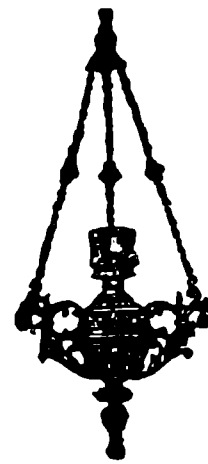
Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,
předseda.

Václ. Jenševský
jednatel.



**Veleřduřtojněmu
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dceľuje si dceľ-**
ruřiti veřkeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy
cibále, nádoby, s.anky, paciřkály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovuřící. Staré přede-
měty opravuře v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuře. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupuř
Vše se posílá posvěcené. Předeř ruřní

Shled veřkerých slatěch a stříbrných klenotů, jako: řetěřů,
madonek, křičků, prstýnků, náramků atd. :: **Metářské
přetony, tabulěrky, jídelní nářadí ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladeř.**

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuře za neřvyřší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.



Přesídlení!

— Sklady —

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyňi jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně snižené.

Koberce **JAN** Zálony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikřívky

flanclové, se arsti volbloudi.

Pokřívky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deřtařky. — — — **Železný nábytek.**

v bohatém
výběru.

Zbytky koberců
za značně
anižněné ceny.

v cenách
nejlevněřších



**den
jednou
zkuste mřdílo jádro-
vřdř firmy**

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přeřvěřte se, že ani la vřchvalovaná mř-
řla s neřřůzněřšími zřvřřaty se mu neřverovna-
ří do jakosti, lize a úřpory v upotřebenř



Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá deřřitiletř vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými věřřátory jakožto přřjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabřří

A. J. Andres v Ústř n. Orli,

továrna nejřjemněřřích likérů.

Taktěř doporučuře se ku koupi pravého franc.
cognacu, srřmské slivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejřjemněřřích likérů v cenách
nejlevněřřích. P. T. páňům obchodníkům a
hostinským povoluří se zvlářřř výhodněné ceny.



Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!



Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činele, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.



Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledušojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než u nás jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.



Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
duš. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!



Podobizny nejlepší!

J. F. LANGHANS,

o. a k. dvorní fotograf,

Hradec Králové

Adalbertinum.

Svatební skupiny.
Tableaux.
Plesové toalety.

Ceny nejpriznivější.

Výstavnou, nově upravenou usedlost
ve Štěnkově, pro letní byty zařízenou,
se 14 korci pozemků, soudně na 25.600 K
odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle ujednání. Nabídky přijímá
kancelář JUDr. ALFREDA RUDOLFA,
advokáta v Hradci Králové.



Služka

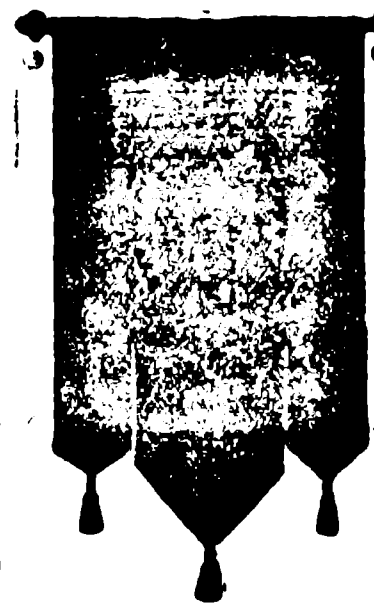
25letá, která zná úplně všechny domácí práce,
prosí o službu buď na faře bez polního hospo-
dářství nebo do dobré katolické rodiny.

Nabídati pod zn. C+D do admin. t. l. do
9. února t. r.



První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenálky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.



Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledušojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejakostnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledušojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v chci
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se sdílou.



Chcete-li katechismus nebo splátek bez příplatku.

Sta odporučením a četnými uznání po ruce.

Prosim veledušojné duchovenstvo o laskavé přijetí
a dárku návodů domácím u.

Společně doporučuji rychlé a trvalé provedení
odznaků spolkových atd.

Besídka

Senzualní výzkumy v zemi české, zvláště pak v Hradci Králové roku 2010.

IV.

«Kultura» dne 10. září zaznamenala: «Nyní se můžeme pochlubit novým veledůležitým objevem, který má pro geologii cenu nesmírnou. Jakkoli posud se pspouškují bajky, že země chladne, slunce méně září, my naopak konstatujeme, že před 2000 let byla v Bohemii doba pololeďová. Mráz zde jako v Sibirfjordu. Na sudech s nápoji, uschovaných ve sklepech, usazoval se i v létě led. Taktéž na masce. Proto lehce vysvětlitelné, proč nalezeny ve sklepech celé zásoby černého hořlavého uhlí. Bylo tam nutno někdy i v létě topiti, aby se nápoje neproměnily v led, jehož silou by sudy pukaly. Nyní již jest jasno, že zvířecí «bos» byly umělé přípravy z kůže na přikrývání šije proti zmrznutí. Střevíce nošeny vatýrované. Tělo pokrýváno koženými chlupatými plášti, ruce ukrývány do rukavic i v létě proti drsnému počasí. Docela i tváře pokrývány rouškami, ovšem jemnějšími, aby nebyl zastřen zcela zrak. Nalezení však docela mužové na vozidlech páchnoucích benzinem, kteří měli celou tvář zastřenou huňatou látkou, i oči jejich byly v zajetí skel, takže ani čtvereční centimetr lidského těla nebyl bez obalu. (Tak se ani Eskymáci neopatřují.) Benzinem si neboží vozatajové zatápěli pod sedly, aby doplnili nutnou příchranu teplého šatstva. Jinak by při případném zdfimnutí přece zmrzli. Jídlo bláno k vůli úspoře topiva ve stavu zmrzlém («zmrzlina»); i v obytných pokojích kolem vinných lahví usazoval se led («ledničky»). Všeobecný nářek na drahotu topiva nejlépe svědčí, jak ohřátí bylo požitkem vzácným. Boty s masivními holinkami nošeny i v létě, aby lýtka nenachladla. Dnešní pokolení, které topí v hydroelektronu zdarma vodou, kdykoli se mu zachce, těžko si dovede učiniti představu o děsných svizcích, jaké dřívě bohemským domorodcům připravoval mráz. Mluvílo se o studeném náfezu, studených koupelích, lidech studených, masivním dechu; led se vysékal z fek i z luk a odvážel se v ústraní, protože by letní slunce nestačilo do května roztaviti ledové plochy v místech, kde mělo něco dozrát.

Dým tabákových lupenů vdechován zvláště v zimě a to pro zahřátí.

Na hřbet koní dávány leckdy i v létě huňaté přikrývky, na blavy jejich kloboučky, na krk obrovité, dobře vypsané límce; domácí menší zvířata odívána i v červenci do pestrých pláštěků, někde jim docela obouvány zvláštní botičky. (Připojujeme obraz, jak asi vyhlížel dřívější domorodec v březnu. Z vousů a vlasů visí dlouhé rampouchy. V lednu ovšem se podobal chodícímu slámkou.)

Nejhubše bylo, když začaly strašné sněhové vánice a když se pohnuly patnáctimetrové vrstvy sněhu. Leckde zasypána celá města i s vysokými budovami na delší čas. Jen z té asi příčiny, aby se mohli zimní poutníci (cestující na lýžích) orientovati, opatřeny domy a docela i věže na střechách štíhlými kovovými tyčemi, které mřsty nad sněhové spousty vynikaly. Silnice raženy na povýšených místech, utvrzeny dřevěnými pražci, kamením a kolejnicemi. Kolem nich vbodány do země vysoké tyče, spojené kovovými dráty, aby tyče pod spoustou sněhu snadno nepadaly. Účelná to pomůcka pro orientaci těch, kteří nechtěli při spoustách sněhu opustiti bezpečnou vrstvu usazenou na silnici.

Všecky tyto i jiné okolnosti svědčí, jak v době pololeďové zvláště v zimě všecko mrazem křehlo. Proto jest odůvodněna hypotéza, že i slepice v Bohemii byly tehdy ptactvem stěhovavým. Co by zde byly zobaly v zimě?

Nastává otázka, proč po světové katastrofě (r. 2910) klima s nápadnou rychlostí se měnilo, tak že nyní zažíváme léta docela žhavá? Uvažme, že jistě veliký ořes zeměkoule způsoben, když strašná ledová hora (180.000 vysoká) sřtila se se severního pólu do moře. Zcela lehce lze pochopiti, proč po roztání tak obrovské spousty ledové, jež ve stavu tekutém se rozdělila po celé zeměkouli, osa zemská při svém kolotání se nachýlila, tak že severnější kraje obráceny více ke slunci.

Leč «Světlo» za měsíc napsalo: «Kultura» se zdá, že rotace zemská vyřinula se roku 2910 ze svých kolejí. My však pozorujeme, že panuje velice zmatená rotace v jejích vývodech, svědčících o vyřinutí rozumu ze správné cesty. Prý před 2000 lety panovala v Bohemii doba pololeďová! K smíchu! Rukaviček a závoje obličejových uživalo se proti moskýtům, komárům a včelám; nalezena ostatně roucha přímo pavučinová, která ani nezakrývala celých těl. Také nalezeny zvláštní široké slunečníky, jichž domorodci uživali proti slunečnímu úpalu. Klobouky i v zimě nošily se širší než v Mexiku. «Kultura» snad nebude tvrditi, že ty obrovité opálky, jichž ťší sotva ženská hlava sdolala, nošily se pro parádu. Věřím také nebylo fofrováno k vůli nedostatku tepla.

Komu mozek nenamrzl, ten také lehce pochopí, proč i v létě na silnicích šterkovaných ostrými kameny, spájených pražci a kolejnicemi — se nosily boty. A není-li nyní v Bohemii zmijí a štrůd, tož tehdy mohla tato havěť škoditi bosým nobám chodců velice nebezpečně. — Ostatně všechny zdánlivě vědecké důvody «Kultury» jsou velice směšné, tak že škoda při nich se zdržovati. Raději povíme, co vyzkoumali učení spolupracovníci našeho listu. Domorodci se vyznali výtečně v pálení cihel, jak četné zbytky staveb svědčí. Na př. na samém břehu labském blíže zbytku zborceného železničního mostu nalezeny zbytky obrovské cihelny z pěkně pálených cihel. Jednoduchý sloh svědčí, že byla stavěna dávno dřívě, než se objevily v Bohemii stavby barokové a gothické. Cihelny pozdější vynikaly obrovitými komíny, při jmenované však nenalezeny ani zbytky nějakého velkého komínu.

Domorodci také byli vášnivými milovníky jízdy v lodkách. Nalezeny lodky větší i menší. Nejmenší (snad pro děti) zvány necky nebo vany. Pokrmy se vařily v hrncích a kotlecích, čili pikhaubnách. Po silnicích se hojně jezdilo: velké společnosti na čtyřkolkách, jednotlivci jezdili na dvojkolkách, děti byly voženy na jednokolce čili trakaři. Posud není znám úplný výčet toho, co se na poli zaslávalo. Zatím určité zjištěno aspoň, že se sely tyto plodiny: brambory, mandele, mrkve, otypky, seno, špangle, snopy, bezinky, zemáky, kokotice, erterple, konopí, blízy pimprlata a pivoňky, otavy, makovice, brachoviny, lučné olejky, jalovčinky, kybule, jáhly, kopy okurkové, krupice, cukry, řízky, malhny, heřmánky, chmelné ječmeny, puškvorce, cikorky a čokolády. Dosud však zbývá dosti vědecké práce k badání, jakou která rostlina měla podobu.

Sřtilo se olejem v malých, primitivních lampičkách, jak nálezy na Pouchově a v Olšanech svědčí.

Do nosů a na pysky dle vzoru Indiánů a černochů si domorodci ozdobné předměty a kroužky sice nevpičovali. Zato však uši provrtávali pichlavými sponami. Patrně, že tedy barbarské zvyky úplné ještě roku 1910 nepominuly, ačkoli obyvatelstvo Bohemie, jak z dřívě uvedeného patrně, stálo v civilizaci nad Motentoty a Patagonce poněkud výše. Pravidelné tetování nebylo možno zjistiti. Snad ten zvyk nejdéle udržel se v Praze, kde nalezeno několik balsamovaných lidí, zvaných «buržáci», kteří vesměs měli na obličejích polepené rýhy. Patrně to byli poslední Mohykáni nejstaršího barbarského kmene. Jinak by jejich mrtvolky nebyly jako rarita tak pečlivě zachovány. O lidojedech tehdejších dočítáme se pouze různých nářeků; leckde psáno o «pijavicích», dřívěch «sajících krev», o dávení českých dětí jakýmsi brozným mužem Schulvereinem. Bezpochyby však, že takové zbytky starých lidojedů byly pozavírány a usmrceny, třebaže se o tom nedostává zpráv.

Zato však skalpování zbojníků a padlých protivníků bylo dovoleno. V místnostech zvaných «holrny» a «coiffeur» nalezeno množství skalpů, které vystaveny triumfálně na odív za sklem. Tudíž snadno si lze vysvětliti, proč vykopáno více mladých mrtvol, jež neměly na hlavě ani vlásku. Těž nalezeno více žen, jimž vraženy masivními klobouky do hlavy dlouhé jehlice. Zvláštní způsob usmrcování! Při boji i tenkrát užíváno štitů, štitků, kalených šípů, jedovatých střel; o těchto zbraních bylo psáno zvláště v hádavé žurnalistice. Nalezeno též několik řádků svědčících, že bojovníci měli «brnění v loktech i nobou». Vojní pokrývali též hlavu čínovými příšbicemi čili šálky.

Nejvyššími ústředními pohlaváři všech kmenů v Bohemii sdílících byli aušéři, inspektori, rektoři, komtessové, komandanti, despotové, předsedové, tyrani, ministranti, veteránští velitelé (asi jako nynější stařešinové), regenschorové, policajti, dirigenti, komisaři, prokurátoři, poručníci, princové a feldvéblové. Dosud jest o některých záhadno, jaký byl jejich speciální obor ústřední správy, ale jistě i zde bude brzy jasno; vždyť žijeme ve věku osvětleném, před nímž prchají temnoty minulosti i stíny přítomnosti.

Kulturní jiskry.

Hříchy krakovského profesora Zimmermanna. Jakých zbraní užito proti knězi profesorovi od židovských studentů, patrně z toho, že s rámussem zvlášť velikým poukazováno na Zimmermannův spis «Moja Baba». Ta kniha prý svědčí, jak jsou jeho vědomosti málkové, že se nehodí za profesora sociologie atd. Kniha ta však není žádným spisem vědeckým, nýbrž pouze zábavným. Jest to obrázek z vlastního života Zimmermannova. života citlivého kněze pod rukou staré, bluché, hrubé a mrzuté služebné, ku které jeví kněz soucit a trpělivost. Zde také humoristicky a satyricky jsou líčeny sociální a politické poměry poznašské. A tento zábavný spis hodil se štváčem za podklad satirických demonstrací, za důkaz «vědecké malichernosti» Zimmermannovy. A soc. demokraté docela zanesli jej do interpelace na říšské radě. Tu vysvětlí co nejzřejměji, zda šlo štváčem o nějakou svobodu vědy či o bládní záminek k utlčení svobody katolického profesora. Nyní ovšem židé namáhají se ze všech sil štváti v Haliči křesťanské vrstvy proti sobě, aby křesťanský lid přestal kontrolovati «dobrciní» haličských vysavačů židovských.

Pro vřadecovství rabínů jiný pokrokařský leket. V Prostějově pořádán sjezd rabínů, na němž rabín prostějovský dr Goldschmied dovozoval, že rabíni nechtějí býti pouze duchovními, nýbrž i vůdci lidu. A ticho v tisku rudém i pokrokovém! A přece tento tisk tolik zakazuje katolickým kněžím politické působení. Kdyby těchto lidí kněz poslechl, bude se zase na něho dočítat obviněním, že jest církví hospodářské a národnostní blaho věci zcela lhostejnou.

Kdo se obohatí případnou válkou nejvíce? Staré přísloví: Válkou jeden zbohatne a sto jiných zchudne. Kdo bude tím bohatcem? Dodavatelé židovští — jako obyčejně. Ještě nebyly v delegacích povoleny potřebné miliony na stavbu nových lodí a již se dohodla vláda s dodavateli. Organ židovské bursy vídeňské («Neue Freie Presse») dne 29. ledna oznamil: «O 4 nové dreadnoughty (moderní válečné lodí) podělily se již tyto armý: lodní tělesa postaví Stabilimento tecnico triestino (vídeňská banka «Union», ovládaná od semity), pancéřové plotny dodají železářny vítkovické (židovští baroni Rothschild a Guttman), děla a pancéřové věže továrna Škodova (Rothschildův rakouský úvěrní ústav), munici dodají závody vítkovické a firma Maunfed Weiss v Uhrách.» — Budou tedy těžiti z nového zbrojení klerikálové či někdo jiný? A nastane-li skutečná válka, pak pro židovské finančníky teprve budou velké hody. Jak se dokázalo při rusko-japonské válce, dovedou židé statečně z vojny utíkat, mají-li nosit pušku; zato s jiného hlediska se jim vojna líbí znamenitě. Teď jen ještě schází, aby pokrokařský tisk prohlásil, že s militarismu se obohacují kněží.

Jak vládl na krakovské universitě «klerikalismus». Běsnění židovských studentů a jejich posluhovačů na krakovské universitě stane se cenným a pro vždy důležitým dokumentem pokrokařské kultury a spravedlnosti. Konservativní professoři a studenti znásilnění způsobem nejsevernějším. Ale pokrokové studentstvo české protestovalo proti násilí — klerikalismu! Proto, že znemožněny přednášky profesora katolického, ustanoveno, aby tři fanatické byli z university relegováni a jeden aby byl quasi relegatus. Toť ten «brozný» trest pro zpupné násilníky. A proto musila nastati velká vřava netoliko v Krakově, ale i v Praze. Když v Praze byl před vánocemi relegován technik Haas za to, že uspořádal stávkou zemědělců proti prof. Brdlíkovi, nedošlo k žádným zvláštním výtržnostem a nebráněno nikomu navštěvovati přednášky. Ale nyní totéž české studentstvo má vybočiti z kolejí k vůli universitě oizí, z důvodů těch, že si dupli polští židé. Po každé schůzi zpívali v Krakově stávkující soc. demokratickou hymnu, čímž vysnali markantně svou politickou přiláupnost.

Uvěřejnivše předešlé zprávy o studentských bouřích z masarykovského denníku, konstatujeme zde ještě sdělení jinébo volnomyšlenkářského listu. «Neue Freie Presse» totiž sama napsala: «Když se dozvěděli «pokrokoví» a sociálně-demokratičtí studenti, shromáždění před universitou, že někteří professoři konají přednášky (prý 200 klerikálních studentů), zmocnilo se jich prudké rozčilení, a hned ozvalo se volání: «Vniknout!» Holemí rozbity byly skleněné tabule velké universitní brány, a studenti, stojící před branou shlukli se, aby vrata vyvrátili. Vrata se shroutila. Studenti vnikli s překotem a řevem do vnitřku university. Pak vrasili, rozdělili ve skupiny, do poslucháren, v nichž konaly se přednášky. Zde přehotili za volání «Perest» profesorům a přítomným klerikálním studentům lavice a katedry, s nichž dvě byly roztříštěny. Přednášející byli nuceni zastaviti přednášky. Někteří studenti chopili se tříštěk s rozbitých kateder a mlátili jimi nebo holemi do svých odpůrců. U po-

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Osobní vedení od vlt. dřevěných duchov. a diaspasí.

sluchárny prof. Losa, která byla s vnitr zavřena, vyrašeny byly dvěma útočnými studenty za řadu s pískotu, načež i zde byly lavice a katedra přehozeny. Svobodomyšlní studenti vytlačili pak násilím klerikální studenty z univerzity, při čemž došlo k rvačce. Za zpěvu hymny internacionály zmocnili se pak svobodomyšlní studenti celé univerzity a postavili u všech bran stráž, aby zabránili vniknutí klerikálních studentů nebo policie. Skupiny svobodomyšlních studentů obcházely od posluchárny k posluchárně, aby se přesvědčily, nekoná-li se ještě někde přednáška. Když se přesvědčili, že není tomu tak, uspořádali na chodbách schůze, v nichž vyzývali k bezpodmínečnému vytrvání ve stávce. Studenti alibili si, že za každou cenu zamezí přednášce, a že nebudou-li tresty (ku kterým byli někteří studenti akademickým senátem odsouzeni) odvolány, vynutí uzavření univerzity. Stávkující studenti byli o 4. hod. odpolední pány situace. Akademický senát nemohl se shromáždit, protože vchody do univerzity byly studenty stráženy. Svobodomyšlní studenti jsou v permanentě. Teprve večer bylo možno učiniti si obraz spousty, kterou způsobili stávkující studenti. Největší spousta jsou v posluchárně prof. Losa. Lavice a katedry jsou rozbity. Kandelábr na chodbě a v posluchárnách vytrženy. Mnoho dveří je vyvráceno.

Takovou tedy kulturu dle slov samého židovsko-volnomyšlenkářského listu i dle jiných shodných pokrokových správ vyvinuli na universitě studenti židovští. Stalo se dne 30. ledna 1911. Semité se nanesli, že si vynutí uzavření univerzity. Stalo se v „klerikalizovaném“ Rakousku ihned — téhož dne. Soc. dem. poslanec Daszynski, tento nepřítel jazykových práv českých, prohlásil, že musí být odvoláno od univerzity vojsko a to bezpodmínečně — tedy že akademické snovce nesmí potkat žádná nepřijemnost. Stalo se dle rudého rozkazu. Pak prý jest Rakousko velmoc katolická! Jeden dvacetiletý, nedostudovaný žid zmůže víc než dva biskupové.

Rabínská moudrost. Českořidovský týdeník „Rozvoj“ rozebral se dne 27. ledna o poměru svém k lidem bezkonfesijským. Vyslechneme některé zajímavé výklady s připojením (v závorce) vlastních poznámek! „Rozvoj“ píše o upadání citu náboženského u židů: „Bylo by to přetvářkou, kdybychom tvrdili, že na tento rozklad díváme se lhostejně, nikoliv, boť nás to, třeba bychom sami k bezkonfesijskosti neměli daleko. Mísící pevný útvar neposkytuje pohledu radostného, je to něco podobného jako představa vymírajícího národa, hasnoucího rodu, zkrátka vymírání a umírání... Kotvíme v tom starém útvaru příliš hluboko, byl to první zdroj, z něhož pily naše dětské duše, a nemáme-li již více libého pocitu utištěné žití, zbyl nám přece pocit oavěšení pro celý život. (Židé však přejí židé pokoje a duševního oavěšení lidem konfesse katolické? Sami vzpomínají s tklivou elegií na dětské ideály náboženské, ale křesťanským mladíkům podtrhávají trhané pamflety namířené proti svátostem, biskupům, farářům, jako by naše náboženství bylo hotovým hrozným jedem. A přece i racionalisté souhlasně tvrdí, že víra katolická jest daleko dokonalejší než rabínská.) Rozum nám máte tisíckrát lici: vzdejte se těch přetvárek, pro něž tak mnoho (!?) trpíte, ale cit to tu ruší, nemůžeme se spronevřiti svému dětství, rozčehnat se se všemi vzpomínkami, přervati všechna pouta, zraditi staré svazky přátelů a rodinné a hledati něco nového, o čem nevíme, co nám dá, zda utiší naše duše či znova je roznárá pohybnostmi a dissonancemi. (Zato však čeští pokřtění aluhové židovstva dovedou zpracovati křesťanskou mládež tak, že se tato přímo do očí chcechtá svým rodičům a dědům pro jejich náboženskou význaní. Křesťanská mládež se naplňuje bezradným skepticismem, plivá na to, co bylo českým předkům největší oporou ve velkém soužení — a židé se do brsti přitom smějí.) Zvykli jsme (evému utlumení svéta) přespříšili, než bychom se cítili svobodnými a šťastnými na volném prostřanství bezkonfesijskosti, druzí jsou v tomto ohledu ve větší výhodě... Pro nás bezkonfesijskost není správným řešením naší krise. Nemůžeme opustiti těch, s kterými nás váže tolik vzpomínek na zále boje a překonané útrapy, naše čest nám brání opustiti tábor napadený a ohrožený. (Trochu mnoho elegie! Napadá snad katolický tiak tak pepicky neuvěřalým způsobem čistý náboženský cit židovský, jakým jsme napadáni my? A jestliže jsme stiháni za své přeověřčené surovými poškľebky, pak katolické mládeži nekáže skutečně čest, aby jíslivce okřikla? Není náš tábor ohrožený?) *Naši souvěrní mají na nás právo, že trpěli i za nás... Bezkonfesijskost neodpovídá také naší tradiční taktice... Moesismus... přháným je toliko v jednom ohledu, chce totiž, aby každý poslušen byl zákonu své země, smýšlet máže jakkoli, máže se rouhati myšlenkami i slovy, ale zákonu nesmí přece porušovati, i kdyby byly sebe neomylnější. (Proč však právě poživovětlý tiak tolik horlivě snaží se lháti, že protirozumové jsou právě zásady církve katolické? Proč se pokouší o důkazy, že protimyslnost církevní jest jedním pro praktický život? Leč slyšme dále!) Nad tímto zdánlivým paradoxem třeba se zamyslet; není to jen ortodoxní (konzervativně náboženský) instament, nýbrž hluboká, praktická*

moudrost, neboť zamezuje libovůli jednotlivců a umožňuje kritiku a ag. aci, ke hantím lidovým, které sbory zákonodárné doazní ku směsám zákonů přetřých nebo protimyslných. (Tedy protimyslnost židovská odstraňuje protimyslnost jiného druhu! Klín klínem se vyrátí. A masarykovi na tu nedůslednost nepoukazuje!) *K němu tak negatiivnímu (k nové), nehotovému a neucelenému není radno se hlásiti. (Pro gojimy to však stačí?) Bezkonfesijskost je za dnešních poměrů protestem a nikoliv programem a proto necht protestují ti, kteří jsou k tomu donuceni... ale u nás třeba více programů, tiché práce, probouzení, uvědomování a to vše vyžaduje sebesapření, trpělivost a shovívavost s těmi, kteří jsou jiného smýšlení a které přece jen choeme pro své snahy získati.* (Kdy však židovské listy napáli, že jest potřeba i ke katolíkům snášlivosti? Proč podporují abouvaním a tučnými inserty právě ty listy, které proti názoru křesťanskému přímo běsní? Apřese jsou židé živi z peněz lidu křesťanského, z nichž dávají veliké procento na podporování žurnalistického tupení konsumentů. Jen pro židy privilej! Kdy však kteří židé na veřejné schůzi odsoudili zvrhlé útoky protikřesťanské, aš věděli, že takové mongolské sprostoty vedou k barbarizaci lidu? Užitečno, aby každý katolík nad dvojím jazykem židovským vážně se zamyslí. Pak pozná, jakou bescharakterní hra s ním vedou placení náhozí judaismu)

Velmi levně
za
Carneval 1911 odbýt,
obrátkte-li se při svém nákupu na
firmu **Fejgl & Byčičtš**
Jirřkova tř. proti nov. labekému mostu,
kde obdržíte ve velkém výběru
**novinky v vlasových ozdobách, vřřřř,
šály hedv. a tálí, rukavičky, šněro-
vačky, soupravy vlasových křehůň,
bílě vesty, velkové křetavské prádlo,
moderní kravaty atd.**

**Kněžské kolárky
a patentní náprsenky bez háčků.**

Věda a umění.

Pro drubou českou universitu. Pro různé spory samy politické strany české přestaly věnovati druhé universitě zájem náležitý. Nyní však s novou silou hřmí svorný požadavek: „Obce me nevoliku rovnoprávnost jazykovou ale i kulturní! Jsou-li založeny univerzity pro malý počet Němců, nechť konečně jest zřizena i druhá universita pro velký počet Čechů, jímž pražská daleko nestačí! Universita druhá budiž zřizena na Moravě! Jest daleko potřebnější než na př. německá universita v Černovicích. Dle sčítání provedeného před 10 lety bylo v Rakousko-Uhersku Čechů 8.200.000, všech Slovanských 23 milionů. Němců bylo v celé říši 11.500.000. Němci měli univerzit 6, Čechové jedinou. Všichni Slovanské dohromady, jichž počet proti Němcům byl dvojnásobný, měli o jednu universitu méně než Němci. Jest tedy patřno, jak křiklavě nestatej jest vídeňský loket. Ačkoli Slovanské od té doby valně přibýlo, poměry jsou stejné. Proto jest potřeba s důrazem žádati druhou českou universitu. Nyní právě stojíme před valnými schůzemi, které myslence druhé university mají prospěti. Odporučujeme tato shromáždění více i našincům. Jedat se o společný kulturní prospěch celého národa.“

Velikost hvězd. Známý francouzský astronom Karel Nordmann opravuje některé chybné představy o velikosti několika a největších hvězd. Doposud měli hvězdáři velikost hvězd dle jejich zdánlivého lesku, rovnávající jej se světlem slunečním. Ale Nordmann dokázal na základě své přesné metody měření světla hvězdného, že intenzita (síla) světla závisí od řádu hvězd a nikoli od jejich velikosti. Tak na př. Sirius, dosud považovaný za jednu z největších hvězd, jest sotva jeden a půlkrát větší nežli naše slunce, kdežto Aldebaran, který dosud pokládán byl za nepatrnou hvězdu, jest 13krát větší než slunce.

Nejznamenitějšími pracovníky v oboru astronomie byli a jsou katolíci kněží. Vapomeňme, jak nazval Luther bláznem zakladatele moderní správné soustavy astronomie, kanovníka Koperníka! A tu si uvědomíme, kde byla tma a kde žilá touha po světle pravdy. I v čase nejnovějším málokterý laický hvězdář vyrovná se badatelům duchovním. Též příbuzná věda geologie našla v kněžském stavu znamenitých pracovníky. Právě příslušejí italské listy správa, že bylo opět obsazeno místo ředitele observatoře na Vesuvu. Když s posledních výbuchů Vesuvu dobře známý prof. Matanoci před 2 lety zemřel, nastalo jeho místo osiřelé, aš teprve teď obdržel nástupce, prof. Mercalliho, každé. Mercalli jest učenec a od-

borníkem, pokud týče se sopek, všeobecně uznávaným i daleko za hranicemi své vlasti. Playch 26 roků studuje již sopečné úkazy a na Vesuvu není místačka, kde by byl neprozkoumal lávu a popel. Stodil celou řadu spisů geologických a fyzických, o sopkách, o souvislosti seměťřesení s geologií, od mnoha let vede denně vědecký o činnosti Vesuvu, jeho pojednání o seměťřeseňích v Kalabrii, Andalanii a na Riviře dosvědčují velikou znalost předmětu; také vynalezl novou stupnici, která označuje s opně seměťřesení. A tento velice mladý a hluboce učený muž jest sase kaš — a to neobyčejně skromý. Jsou ti kněží — „tmáři“!

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Provádí se za nejvýhodnějších podmínek starobní a penzijní pojistování.
Žádejte prospekt.

Sociální besídka.

Máj státní budovenosti již se ohla-
šuje. Jak soudruzi prakticky mezi sebou provádějí volnost, rovnost a bratrství, o tom píše sám prostějovský orgán rudých autonomistů takto: „Prostřavějši dělníci, jejichž soudnost nebyla otrávena štvavými šlágry vídeňských žoldnéřů, postřehli záhy nebezpečí a snažili se, pokud byl čas, vymknout se ze zajetí těchto lidí. Zakládali své autonomní organizace, obětavali všechny nároky, které u centrálních organizací nabyli, opustili vše, co dlouholetou činností nastřádali a budovali vše znova. A za to bylo jim snášení nejhrubších insultů, nejpodlejšího zákeřnictví, nejtrvdšího terrora se strany vídeňských biřidů. Bylo třeba veliké obětavosti, velikého nadšení a lásky u poutivých soudruhů, aby všem těmto nárazům odolali. Vedle jiných odborů také krajští přistoupili nedávno k založení skupiny českého svazu krejčích, neboť v dosavadním centrálním svazu byli příliš epiatí klikou lidí Vídně sjednaných. Již při přípravné schůzi pocítili „mezínárodní solidaritu“ centralistických předáků, kteří násilím, sklenicemi a pěstmi snažili se schůzi rozbít. Způsobili masakru, při níž několik našich soudruhů bylo raněno! Když ale přes jejich násilnictví skupina českého svazu krejčích byla ustanovena, zahájili proti ní centralističtí sekretáři a podsekretáři vyhlazovací boj a putřali ji neurvaleji než ten nejhlavnější kapitalistický úpir. Osvědčovali tak svoji mezínárodní solidaritu, již mají plně usta. Dne 14. listopadu m. r. svolali centralisté schůzi krejčích do hotelu „Pietech“, na níž sekretáři Tauber a Viduě a Gerš z Prostějova prosbami a hrozbami činili na přítomné členy českého svazu nátlak, aby přestoupili do svazu centrálního. Když tito odmítli, usnesena a zahájena byla proti autonomně organizovaným štvavá kampaň. Hned druhý den intervenoval Tauber a firmy Kurbliřch & Schnaubelt a u Kavky, aby členové českého svazu krejčích byli z práce vyhozeni a zbaveni chleba. Takové podlosti je schopna centralistická zášť sekretářská! Nešťiti se vyštvať chudé dělníky z práce a uvrhnout je do spárů nejkrutější bídý. Nešťiti se takového skutku líc, kteří říkají, že e dělnictvem cítí a jeho zájmy hájí.“ Ovšem — když socialistický terror zbavoval práce dělníky křesťansko-sociální, bylo to v pořádku.

Soc. demokráte jako naměstnava-
telé. V Bělidicích na Moravě představenstvo rudého konseumu se souhlasem dozorců rady rozhodlo, že se skladníkovi k měsíčnímu honoráři (100 K) povolí pšlprocentní provize s ohledem na to, že skladník nemůže všechnu práci zastati, takže mu musí vypomáhati jeho žena, která k váli tomu byla nucena k malým dítkám přibrati „jášku. Vždyt také konseum čítal 161 členů a roční obrát minulého roku při sběři činil kolem 60.000 K. Provize obnášela 299 K a několik haléřů, takže za rok 1910 měl skladník obdržeti kolem 1500 K. Leč na valné hromadě dne 29. ledna t. r. rozpředla se o provizi hlučná debata a shromáždění se usneslo téměř dvěma třetinama hlasů, že nelze tímto způsobem stále příjem skladníkům zvyšovati, protože by mohli podílíci jednou obdržeti místo sedmiprocentní dividendy pěti- nebo šestiprocentní. Zde projevila se uobeká hamiznost soudruhů v plné nahotě. A tak rozhodnutí představenstva da vorým hlasováním odpraveno.

Zase v Německu známka nového
rudého úpadku. Dle oddělení samého rudého tiaku časopis rudého dorosta „Arbeiterjugend“, který měl 54.000 odběratelů, klesl na pouhých 32.000 abonentů.

Sláva rudému internacionálistu!
Hlučným healem Marxových ádů bylo: „Proletáři všech zemí, spojte se!“ Nyní však v prvním čísle revizionistického listu „Social-

stische Monatshefte" soudruh Arnošt Untermann velice prudce útočí proti asiatským přivandrovalcům. Právě, že šel rok mezi Malajci a celou jejich životosprávu dobře prostudoval. Proto prý přišel k přesvědčení, že by raději chtěl bojovat jako tygr proti davovému přistěhování Asiátů, než by se snížil k jejich způsobu života. Ani ve jménu internacionální solidarity by nechtěl být spokojen s rýží, sušenými rybami a 30 reály denně. Dále poukazuje na konkurenční boj, který v San Francisku sváděl o denní chléb s Asiaty a poznamenává k tomu: „Jak má nalézt deset mužů práci tam, kde lze pouze jedno místo zadati? Taková byla otázka. Tu nepomohly všechny teorie pranic. Přišel boj o bytí a tento boj byl vybojován nikoli slovy, nýbrž pěstmi. My jsme jednoduše Asiaty vyhodili.“ Ejhle, jak se chovali mezi národní dělníci k trpícím spoluproletářům jiného národa! Rudí theoretikové projevují velikou radost nad postupem soc. demokracie v Japonsku a v Číně, ale praktické bojují proti asijským soudruhům pěstmi a ohlašují tygří boj proti přistěhování asijského dělnictva.

Organisace katol. mládeže v Německu. Statistika generálního sekretariátu (v Düsseldorfě) organisované katolické mládeže ukazuje na veliký rozvoj. Organisováno ve svazech diecézních. Každý svaz má v čele předsedu, jmenovaného biskupem. Předsedou diecézního výboru jest vrchní farář dr. Drammer v Cáchách, generálním sekretářem C. Mosterts v Düsseldorfě. Organisace činí úhrnem 194 077 členů v 1937 spolcích. Vedle toho v Německu jest organisace katolických tovaryšů a v Bavorsku katolická selská mládež; tyto čítají 100.000 členů. Mládež jest také organisována v katolických spolcích dělnických a kupeckých. Kdy v Čechách dohoníme německé souvěrce? Která strana má mládež, té náleží budoucnost. Sdružení mládeže východočeské, nad nímž převzal protektorát Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava, pokračuje čile vpřed zvláště v posledních dvou letech. Radost pozorovati nadšení mladých ideálních duší! Jest patrné, že organisace složení, na němž tolik úspěchu záleží, jest v hlavních rysech podobná německému. A v praxi se znamenitě osvědčuje. Tedy jen čile v před! Co jde jinde, možno při dobrém vedení i u nás.

Zprostředkování letních bytů. Úspěch, jehož docílil Ústav král. hlav. města Prahy pro zprostředkování bytů v minulých sezónách ručních doporučením příležitých vilegiatů, již nyní se hlásí četnou poptávkou z obecnosti pražského k příznivé předzvěsti na rok letošní. Upozorňují se proto majitelé letních bytů venkovských, aby zavčas nabídky své písemně zaslali ústavu (Betlémská ul. č. 11.) za účelem sestavení příslušných záznamů. Podotýká se, že nezbytné třeba, aby označeno bylo kromě místa (obce) a čísla domu, jaká jest poloha bytu (přízemí či patro), kolik tento čítá pokojů, zda jest opatřen předstí, kuchyní a nábytkem, jaké jest nájemné za měsíc a sezónu, zda zavedeno stravování v hostinci a jaká jest vzdálenost dle minut od nádraží, koupadla a lesa, kterážto údaje co do správnosti stvrzeny býti musejí buď místním spolkem okrašlovacím neb místním úřadem obecním. Posléz se dokládá, že v uzavřený dopis přiložiti dlužno 1 K 10 h v poštovních známkách na úhradu režijních výloh zprostředkovacích.

Sociálně-demokratický defraudant. Z Mnichova smízel úředník sociálně-demokratického svazu dopravních dělníků Bölt. S ním smízelo z pokladny nemocenské 6000 marek. Defraudant vzal si na cestu sklepnici. Před rokem dopustil se v témže svazu defraudace úředník Dobler. Bölt byl při posledních obecních volbách v Mnichově kandidátem sociálně-demokratické strany.

Francozáti soc. demokraté proti dělnickému pojišťování. V dubnu minulého roku nabyt ve Francii platnosti zákon o starobním pojišťování dělnictva. Na úhradu starobních rent přispívá také dělnictvo a to v celé zemi obnosem 80 milionů franků. Dne 24. ledna podal sociální demokrat Guesde ve sněmovně návrh na zrušení zákona o starobním dělnickém pojištění a na zvýšení daně z pozůstalosti. Svůj návrh odůvodňuje tím, že dělnictvo soc. demokratické nemůže uznati zákona, který „zkracuje výdělek dělníka“. Proto je prý třeba zákon zrušiti a nahraditi jej jiným, který nepřipouští srážek ze mzdy dělnické. Nestane-li se tak, pak, pravil Guesde, nedojde snad jen ke generální stávce, nýbrž přímo k revoluci.

Země od židů zamořená. Nyní židé haličtí nafkají, že jest s nimi sle. Kdyby se byly tisíce židů ohopily práce užitečnější než jest prodávání kořalky, nemuselo se nyní nafkati na velikou bídu. Výčepnictví bylo vyhrádné v rukou židovských. Nyní novým rokem srušeno staré panské výčepní právo a zavedena koncesovaná živnost hostinská, jako jest u nás. Pod starým právem výčepním bylo „žukytů“ 17.800; nyní jich jest pouze 10.500.

Haličský lid nebyl by nikdy spotřeboval tolik kořalky, kdyby nebyli židé stáli v čele šíření kořalečného moru; to patrné z toho, že nyní některým obcím musily býti výčepnické koncesse přímo vaučovány, poněvadž tyto obce vůbec žádné hospody nechtěly. Nyní se horlivě vyjednává o to, jak prospěti židům, kteří přišli o výnosné kořalky. Nejhorlivěji snaží se „nešťastníkům“ pomoci pokrokaři, kteří projevují největší radost, když francouzské milosrdné sestry byly na škodu státu vyháněny z nemocnic jako nějakí brozí darebové a zlodinci. Ze statistiky, jež jest předložena krubům, jednajícím o znopátrání kořalečníků, vysvítá toto: židovských velkostatkářů bylo r. 1861 pouze 38, r. 1870 již 68, r. 1889 docela 314 a r. 1908 mezi 2187 velkostatkáři bylo židovských 478. Tadiž židé mají 20%, všech haličských velkostatků. Počítejme, co zbudě křesťanům, přijdou-li židé stejným krokem 50 let dále. Tisíce a tisíce Poláků i Rusů jsou čeledíny na usedlostech, kde jejich otcové byli majiteli. Izraelité sebrali si půdu, zahráli finančnictví, průmysl a — křesťanům dali jaku obytné kořalku. Sami židé ji totiž nepijí — Ve Lvově jest mezi 278 advokátů 174 židů, 84 Poláků a 20 Rusů; tedy zde činí židé 62%. Leť v obvodě komory lvovské na venkově jest židovských advokátů 75%. Kolik židů se tam dře na poli?

Nové příznaky rudého organisování bankrotu v Čechách. Soc. demokraté v krajině své nouzi chytají se stěbla, aby se jim pyšný koráb najednou nepotopil. Svým uprchlým ovečkám zasílají leták s tímto obsahem: Neodkládej, dokud nepřečteš! Vážný soudruh! Pozornosti naší neušlo, že již po delší dobu stojíš mimo naše řady. Z doby, kdy jsi byl řádným členem naší politické organizace, víme, že jsi byl i horlivým stoupencem československé strany sociálně demokratické. Když přes to již několik měsíců vyhýbáš se našim podnikům a k nám se nehlásíš, má to jistě nějaké příčiny. Pátrajíc po nich, soudíme, že jsi asi zrovna tak rozmrzelý nad celým veřejným životem jako velice mnoho našich soudruhů. Nedivíme se Ti příliš a nevyčítáme Ti toho. Poslední doby veřejného života i vnitř-

ního života naší strany sklamaly mnoho oprávněných nadějí. My všichni slibovali jsme si daleko více od parlamentu všeobecného a rovného práva hlasováního, nežli parlament splnil. My všichni očekávali jsme nebývalý rozmach dělnického hnutí a zatím ve hnutí to vnikl na různých místech rozvrat. To jsou jistě zjevy, které musí bolestí naplniti každého, kdo s hnutím dělnickým dobře smýšlí. Nápravy však nezjednáme, když rozmrzelí nade vším saleseme do kouta a odpůrcům svým přenecháme volné pole. Ničeho jiného nepřejí si toužebněji odpůrci demokratických řádů v Rakousku, nežli aby po celé říši dělníci rozmrzeli se tak jako jsi se rozmrzel Ty. Potom — doufají — nabudou si dělníci vůbec všimati ničeho, co kolem nich se děje, a dosavadní vládcové budou pak moci provádět s námi starou hru. Proto nejhašlivějšími slovy vyslovuji se o hlasovacím právu, aby dělnictvo si je zosklivilo a nevyužilo ho. Až přejde Tě rozmrzelost první chvíle, seznáš jistě, jak by bylo nebezpečno, těmto nepřátelům lidu ustoupit z bojiště. My Tě předem upozorňujeme na toto nebezpečí. Žádáme Tě, abys na chvíli se zamyslí nad dosavadním vývojem věcí u nás, jistě snadno poznáš, že je třeba postaviti se příkře proti těmto odpůrcům lidu. To pak nezmožou jednotlivci, nýbrž k tomu je zapotřebí sdružení lidových mas. Jsme přesvědčeni, že se nebudeš nadále vyhýbatí tomuto sdružení. Jsme přesvědčeni, že věnuješ opět síly svoje společné myšlence: osvobození potlačovaných od nadvlády. K tomu cíli Tě zveme, abys nadále dostavoval se mezi nás, abys se cítil a abys byl opět tím, čím jsi byl až do nedávna: uvědomělým českým sociálním demokratem. — Výkonný výbor místní politické organizace soc. dem. Nová legitimace bude Ti na požádání vydána. — Dělnická knihovna v Praze. — Nákl. vlastním. — Přiblaška. Potvrzuji, že chci býti nadále členem místní organizace sociálně demokratické strany dělnické a žádám, aby mi byla vystavena nová legitimace, za kterou předem platím . . . hal. Podpis. — Z této úpěnlivé prosby, z návodu, jak uproblé ovce mají se zpět do rudého ovčince přihlašovati, jest patrné, jak jest se soc. demokraty velice již zle.

≡ Vklady na knížky ≡

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vlašští poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Rozšiřujte „Obnovu“
Casové úvahy!

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: štůry, střepece, tře-
pení atd. — — — — —

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
- za nejlevnější cenu nabízí firma -

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Byty!!

2—3 pokojové s krásnou vyhlídkou, koupelnou
a celým příslušenstvím v Hradci Králové
levně lze najmouti od

1. května.

Dotaz, zodpoví administrace t. 1.

Všeob. úvěrní společnost,

zapezané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

≡ za 4 1/4 % až 5 % ≡

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakost
co nejlevnější. :

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

Přesídlení!

➡ Sklady ➡

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně snížené.



Jen jednou

získáte modlo jádro-
vých firm

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a předsedá se ze zmluvy uzavřené me-
dí a zprávy zmluvy se zmluvy uzavřené
a zprávy zmluvy se zmluvy uzavřené



Uznáný za nejrychlejší a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstarších
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než v městě. —
Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlové se vyprošuje.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sazby kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Výstavnou, nově upravenou usedlost
ve Štánkově, pro letní byty zařízenou,
se 14 korci pozemků, soudně na 25.600 K
odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle ujednání. Nabídky přijímá
kancelář **JUDr. ALFRÉDA RUDOLFA,**
advokáta v Hradci Králové.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízi
Biskupská knihtiskárna.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
živnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
získav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let,
Příspěvek správně každoroční obnáší 2 K, zápisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spolulčena 2 K, jež se vyplácí
bez přetahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek střeží jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své
neptátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,
předseda.

Václ. Jančevský
jedenáct.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprasklích)

doporučuje P. T. veleddstoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová za ukážku
se na požádání franko zašlou.

Chcete se výhodně obstarati ??

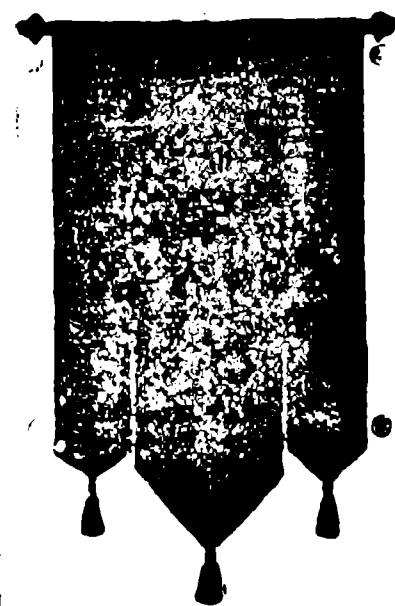
Vyhládejte si ihned vzory pánských látek
knihlédnutí. (Zlaté vzory látky „Palmira“)

od fy **ED. DOSKOČIL CHOCEN.**

První český textilní závod soukromého vlast-
ní. r. 1876.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukážku zašlou
se vše franco.



Veleddstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-

rušiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádoby, svíčky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbrní nebo proti do-
platku se nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zašlou na u-
kážku franko bez závažnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Šílené veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z klenotnické
praxe, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i českého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a cizinec

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Fotografický aparát

detektivní komora pro 12
desek 12 krát 16 s Mars
Anastigmatem a stativem

se za 30 korun prodá.

Adresu sdělí administrace tohoto listu.

OBNOVA

Číslo 6. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 10. února 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Zal. r. 1868.

Ako. kapitál:
K 15.000.000.

Res. fondy:
K 2.500.000.

FILIAKY:

Praha,
Jičín,
Semily,
Turnov,
Krakov.

Provádí ve-
škeré bac-
kovn., směná-
renské a bur-
sovní obchody.
Eskont
faktur.
Směnárna.
Uhlí
a cement.

Přijímá
vklady na
knížky vkladní
na úrok
4 1/2 %
Na účty dle
ujednání.

Rok naší dělnické organizace.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva na valné hromadě dne 2. února v Hradci Králové vydalo počet ze své celoroční práce. Konstatováno, že nových členů se přihlásilo 1862. (Nových skupin přibýlo 11 a 4 nové odbočky.) Celkem jest odboček 54 a skupin 126. U 23 organizací jsou řečnické kroužky, a 15 pěvecké, a 27 dramatické, a 18 státní, a 14 tělocvičné.

O dělníky se hlásilo prostřednictvím sdružení 180 mistrů, kteří obdrželi 42 dělníky. Práci hledalo 147 dělníků, z nichž 43 obdrželi žádaná místa. O učně žádalo 59 mistrů a obdrželi učně 15. Učňů žádalo o místa 16.

Pracováno pečlivě o ustavení samostatného odboru textilníků; stanovy jsou již sdány k schválení c. k. místodržitelství. Urychlení odboru toho vynucuje i agitace německých křesť. sociálů, kteří ve smyšlených českých krajinách loví české dělníky. — Právní porada poskytnuta 19 členům; podáno 12 žalob na úrazovou pojišťovnu, z nichž 9 vyřízeno ve prospěch žalujících dělníků.

Všecka naše konsumní společnost pracují se značným ziskem; přibyla dvě nová.

Vedle listovních zásilek redakčních přijato v ústředí 11.860 kusů korespondence, z nichž dopisů 7150; odesláno dopisů 5.850. Výborových schůzí konal užší výbor 116, plenní schůze byly 4. Agitačních schůzí řízených ústředím pořádáno 116.

Odbočky a skupiny měly přednášek a schůzí 626, z nichž 96 čistě odborových. Divadelních představení v nich pořádáno 208 a 96 zábav jiných, jež vynesly organizaci slušný peníz.

Všeodborové sdružení se osvědčilo též jako horlivý podporovatel katolického tisku. Každého týdne rozšiřováno mimo spolkový časopis „Střída“ 6.960 exemplářů, „Obnovy“ 215, „Čecha“ 160, „Venkovana“ 8.900, „Hlasu lidu“ 208, „Našeho Věku“ 376, „Českého Západu“ 142, „Meče“ 1.080, „Naší Mládeže“ 834, „Dorostu“ 215, „Jitřenky“ 3670, „Práva“ 320, vedle jiných katolických listů českých i moravských. A tak naše dělnictvo rozšíří ročně několik millionů výtisků časopisů. Různých brožur rozšířeno 86.864. Z toho patrno, že sdružení nemá pouze veliký význam stavovský, nýbrž i nábožensko-kulturní. Ve sdružení jsou uvědomělí horlivci, kteří nezištně a bystře podporují hnutí křesť. sociální strany celé. Proto také zcela nemístná jest domněnka některých katolíků, jako by bylo sdružení baštou v sebe uzavřenou. Všimněme si analogie! Co by byli pokrokaři bez soc. demokratů? Kde by sehnali větší davy k svým protikatolickým přednáškám? Proto pokrokařští kapitalisté sami se lisají k soc. demokratům, ačkoli tito aspoň v theorii ohlašují strohý třídní boj. Jak možno s úspěchem

čeliti rudé povodni, jestliže proti ní nebude postavena silná hráz uvědomělého dělnictva katolického? Má se toto dělnictvo nechat na pospas anarchistickým živlům jako v Portugalsku a Barceloně? Učme se konečně ze zkušenosti velice výmluvné! Uanáváme, že duchovenstvo jest místy velice zaměstnáno a vyčerpáváno jinými katolickými spolky, založenými částečně již před sdružením. Leč myslíme, že by přesto se mohla věnovati (zvláště na místech, kde se vůbec neorganizuje) větší pozornost našemu sdružení, protože kněží účastnili se organizační práce speciálně dělnické pouze 56, takže jest zřejmo, jak práce Sdružení spočívala výhradně na bedrech dělnictva samého. A přece se pokračovalo!

Ve 49 organizacích jsou založeny spolkové knihovny vlastní o 6120 svazcích. Okresové představenstvo pražské konalo 88 schůzí výborových a několik schůzí spolkových.

Členů zemřelo za uplynulý správní rok 30. Pozůstalým vyplacen slušný obnos. Podpora udělena 1703 nemocným (dnů podporovaných bylo 17616), 357 nezaměstnaným (podporovaných dnů 3424), stěhovací podpora 39 členům. Nemocným vyplaceno 11893 K 18 h, nezaměstnaným 2183 K 76 h. Stěhujícím se a cestujícím 272 K 92 h.

Učiněny první kroky k založení společenstva pro šicí a vyšivačky, aby tyto strádající dělnice nebyly odkázány na prostřednictví vydělečných židů.

Přesto, že finanční tíseň v uplynulém roce byla zvláště v pracovních třídách velká, vykonalo Sdružení úkol veliký, úspěšný. Hospodářská deprese posad nepotmčila, ale Sdružení postupuje vítězně dále. Věnujme dělnické organizaci naší pilnou pozornost a podporu, abychom co nejdříve dohonili pokročilou Moravu!

Opory trůnu.

(Obrana proti volnomyšlenkářským lžem.)

Časopis „Volná Myšlenka“ jako ústřední orgán protikatolických útoků, jest oblíbeným pramenem, z něhož všechny klerikálně-židovsko-pokrokové listky v chudobě ducha svého čerpají látku pro své sloupce. Jejich historicko-kritická ignorance a protináboženský fanatismus přijímá vše za pravdu, jen když účelu je dosaženo — a církev potupena.

Volnomyšlenkářům a jejich venkovským odnožím jest již nevolno v revolučně-anarchistickém prachu, který zvířili kolem sebe velebením anarchisty Ferrera, účastí na sjednání v Bruselu a netajenou radostí nad židovsko-zednářskou revolucí portugalskou! Proto jako onen utíkající zloděj volají: „Chyťte zloděje!“ — aby tak odvrátili pozornost od svých pudratných snah a cílů. Že některé venkovské židovsko-pokrokové listy jim v tom pomáhají, jest zjevem, který víc než markantně naznačuje jejich směr a snahy!

Židovsko-zednářská „V. Myšlenka“, internacionální hlasatelka revolučních snah, dovoluje si masopustní vtíp: „Hlavy církve hlásají, že církev má dáti panovníkům i sádky, hlavy její proklely a sádky rakouské sádky.“

Dále již židovsko-zednářská drzost nemůže jíti, více již nemůže potupiti církev nenáviděných goimů.

Jako dohlady uvádí citlivý jednak nepravé, jednak skomolené a prohlašuje se učení církve některé výroky jednolitě, jež autoritou církevní jako bludné byly sádky. Abychom ukázali, jakých zbraní užívá „V. M.“, aby potupila katolíky, poukážeme na citovaná slova papeže Klimenta I.: „Petr nařídil všem knížatům semé a všem lidem, aby kněží poslouchali a jim se kořili. Zdráhají-li se tak učiniti, budou prokleti, postaveni mimo zákon a vyobcováni z církve.“

Citlivé tento — a to ještě skomolené — vyřadí jest s podvržených „Nepřávných Dobrot“, které objevily se 700 let po smrti sv. Klimenta († 100) mezi rokem 809—849 a obsahují podvržené

listy papežů, počínajíc Klimentem I. až k sv. Řehoři. — Tedy podvržený, kritikou za nepravý uznáný list uvádí se jako svědek učení otců církevních! Ignorance či drzost?

Jest třeba jen nahlédnouti v dobu apoštolských a církví otců, abychom poznali nízkost volnomyšlenkářské insinuace. Úcta k vrchnosti jest příkazem víry a křesťané, když i byli pro víru svou pronásledováni, ochotně za přesvědčení své umírali, ale za zločin pokládali branným nebo násilným způsobem hájiti se proti vrchnosti.

Názor křesťanský o povinnostech k vrchnosti vychází ze slov sv. Pavla: „Není mocnosti jediné od Boha a ty, které jsou, od Boha zřízeny jsou. Proto, kdo vrchnosti se protiví, Božímu zřízení se protiví — protože poddání buďte netoliko pro hněv, ale i pro svědomí.“ (Řím. 13.).

Úcta k panovníkovi nese rás náboženský; bohoposta a úcta k panovníkovi jsou sobě příbuzné a úzce spojené povinnosti křesťana. Sv. Petr je sám slučuje, an dří: „Boha se bojte, krále v aktivosti mějte!“ (I. Petr 2, 17). — „Poddání buďte všelikému lidskému zřízení pro Boha, buďte králi, jako nejvyššímu, nebo vládařům, jako od něho poslaným.“ (I. Petr 2, 13, 14).

Ale panovníci nemají jen práva, nýbrž i povinnosti. Vládaři jsou povinni spravedlivě vládnouti. „Milujte spravedlnost vy, kteří soudíte semi.“ (Moudr. 1, 1). „Páni, co spravedlivého a slušného, služebníků svým prokazujte, věduce, že i vy máte Pána v nebesích.“ (Kol. 4, 1).

Proto žádná moc světská nemá práva narážovati něco, co přiči se zákonu Božímu. Slova Kristova: „Dávejte, co jest císařovo, císaři a co jest Božího, Bohu“ — savazují i lidskou moc, aby bořila právní sféry jednotlivcovy a nenutila člověka k zachování zákonů nemravných, přičič se zákonu Božímu, ať přirozenému ať kladnému.

Když apoštolové stáli před židovským synedriem a toto přikazovalo jim, aby nemluvíli dále o Kristu, prohlásil sv. Petr: „Více sluší poslouchati Boha, než lidi!“ (Sk. ap. 5, 20).

Křesťan má spíše směřti, než přestoupiti zákon Boží, ale nesmí se (dle slov sv. Petra: „Poddání buďte nejen pánům dobrým, ale i zlým.“) brániti vspourou, násilím, seměradou, nýbrž odporem passivním (trpným): odtud mučednictví. Dovoleny jsou i ty loyální prostředky, jichž použití státní ústava dovoluje, jako jsou: právo petiční, shromažďovací, tisk a pod.

V tomto bodu liší se křesťan, háje prostředky loyálními svého svědomí proti násilí — od volnomyšlenkářských teroristů a la Ferrer a volnomyšlenkářských revolucionářů portugalských, kteří mluvou děl a pum podvracejí trůny.

Křesťanům vira poroučí, aby v útisku sebe větším zachovávali věrnost k panovníku a tolika loyálními dovoláváním se svého práva a poukazem na bezpráví učiněné nápravy se domáhali.

„Za tytéž císaře (píše Tertullian ad Scapul., 2, 2) přinášeli křesťané Bohu modlitby každého dne, od nichžto denně byli pronásledováni, a každodenně obětovali nekrvavou obět za stát, jenž denně krev jejich bratří proléval.“ Týž Ter-

SUBSKRIPCE

i akcií III. emise i

ČESKÉ BANKY V PRAZE.

Upisovací kurs 410—415.

■ DIVIDENDA 5 1/4 % ■

PROSPEKTY A PŘIHLÁŠKY VYDÁVÁ
A ZASÍLÁ

ČESKÁ BANKA

FILIAKA V HRADCI KRÁLOVÉ.

tallian ve svém „Apologetiku“ (Cap. XXV.) stavi poddanost křesťanů proti duchu vapoury a pohanských Římanů a praví: „Který Říman jest, jehož jazyk by kdy uměl šetřiti svého panovníka?“ — A dále praví, že mezi křesťany nelze hledati vrahů. „Odkud pocházejí mužové, jako Cassius, Niger, Albinus, kteří mezi dvěma vavřiny savraždili Caesaru? Z Římanů — ale nikoli z křesťanů...“

V cap. XXX.: „Modlíme se vždycky za všechny císaře, života jim vyprošťujeme hojného, císařování bezpečného, domu pevně opatřeného, vojsk udatných, senátu věrného, lidu správného, zemského okrášku pokojného, šohokoliv člověk a císař sobě přeje.“ — A v této věrnosti neotřese křesťany ani pronásledování: „Takž nás k Bohu rozprostřené bodejte, věšte na kříže, ohněm ohlejte, měči srabte, šelmám vydejte: hotova jest ke všemu mučení zevnější způsob modlitby se křesťana.“ — To číte — vymuďte duši, modliť se k Bohu za císaře!“

Z těchto slov jasně vysvítá náboženská povinnost křesťana: „Dávejte, co jest císařovo, císaři, co Božího — Bohu!“ — Císaři poddanost až k smrti, Bohu věrnost a poctivost duše až k mukám! „Vymuďte duši, modliť se k Bohu za císaře!“

A vzpomeňme velikých otců církev sv. Ambrože a sv. Augustina!

Sv. Ambrož, jakkoliv hájil autoritu řádu mravního proti pohoršení se shora a bez bázně káral i poklesky císařů, vyznával vždy: „Jsem poddan císařům!“ — „My dáváme, co je císařovo, císaři!“

A žák jeho sv. Augustin ve svém slavném díle „De civitate Dei“ naprosto nehlásal „opovrhovati světskou mocí“, ale vždy uznával povinnost, které křesťan ze závazku víry své k ní má.

„Církev složená jsouc z občanů nebeského Jerusalema, musí sloužiti pod králi pozemskými. Neboť učení apoštolské dí: „Každá duše moonostem vyšším poddána buď.“ A Pán sám neopovrhnuv platiti daň a nařídil sloužiti moonostem.“

„V čem ublížili kdy křesťané království pozemskému, oni, kterým slíbil král jejich království nebeské? Neželi-liž on sám: „Dávejte, co je císařovo, císaři? Neplatil-li daň? Nenařídil apoštol církví, aby se modlila za krále? Nadarmo tedy králové pozemští pronásledovali křesťany!“

Vidíme, že křesťanství v Písmě sv. i ve spisích církv. otců hlásá stát a poddanost vrchnostem a historie nám dokazuje, že bylo to křesťanství, které otvíralo a posuzovalo autoritu světské vrchnosti, poněkud menší. Korunu královskou posvětilo ve svých basilikách a v srdci národa vzbudilo úctu ke králi, za posvátnou prohlásilo jeho osobu. Opakujte pak slova Kristova: „Dávejte, co je císařovo, císaři, co Božího, Bohu!“ — hlásalo slovy těmi nikoliv poddanost otroků, nýbrž oddanost dětí Božích, které dávají, co je císařovo, císaři: službu poslušnou; Bohu, co Božího jest: službu nesmrtelné duše! Král pak vědom si jsa své zodpovědnosti před Bohem, má vlásti spravedlivě, neporušuje mravního zákona, daného Bohem.

Obec nebeská a obec pozemská — dle idey sv. Augustina — má žiti v pokoji. Křesťanství vzhledem k státu představuje tu svou bodu svědomí a v tom je jeho historická a kulturní velikost.

Práve tento nábor křesťanský, hájící mravní individualitu unitárního člověka a povinnosti oddanosti k podléhaným a naopak, upravený ideou apoštolskou, první vědy, je základem křesť. civilizace, zachraňuje důstojnost člověka, směřuje náslonou revoluci poddaných a sadruje tyranii nadřazených; ukazuje na vyšší mravní řád, kterým omamena jest moc silnějšího a chráněno právo slabšího... „Páni, pamatujte, že i vy máte Pána v nebesích.“

Slovutný právník Nicolas ve spise „Philosophische Studien über das Christenthum“ str. 461 neustranně uznává blahoděrný vliv těchto zásad křesťanských na uspořádání společnosti lidské, píše:

„Křesťanství, když náboženský poměr lidstva k Bohu změnilo, zároveň tím všem ostatním směrům cestu prokázalo, změnilo to, které v přirozeném a sociálním vztahu otce a k pápu, ženy k mužům, dítky k otcům, chudáky k bohatým, poddaného k vrchnosti, tuzemce k cizozemci teprve později svým časem se dostaviti měly. A jestliže vidíme, že od toho okamžiku nastalo jest se snaha, vše podle plansk pravdy opět opravit, důstojnost osob oceniti a všem potřebovat a právním sadstvom, jestliže pozorujeme, jak původové a pomocníci těchto oprav vůbec na křesťanských ideách stávi a řídí, spisy a příklady stímé civilizace a do veřejných mravů rozstávají — tu jasně musíme přiklíti toho křesťanství příspění.“

Tak křesťanství, řídící se slovy: Dávejte, co jest císařovo, císaři, co Božího, Bohu, chránilo a chrání lidstvo — současně se jedné straně před destrukcí na straně druhé před anarchií; to usmířil i liberalní Herder, když napsal: „Bez křesťanské civilizace byla by pudla Evropa v lap de-

spoután, byla by se stala dějištěm neustálé, ne-li dokonce pouště barbarů.“

Chce-li „Volná Myšlenka“ hledati sobě podobné „opory trůnu“, musí je hledati mezi důvěrně spřízněnými židovsko-pokrokovými příslušovými. Dáváme jí satim, než přikročíme v díle příštím k jejím „královským fantasiím“, něco maličkého k rozjímání:

Několik dnů před atentátem na německého císaře (stal se 11. května 1878) ocitoval duchovně a zásadami ji tak blízký židovsko-sociální „Vorwärts“ (9. května 1878) ruskou vražednicí Veru Bašuličovu:

„V Petrohradě díle spěla mstitelka, v svém oku hněv, dýku, kterou v ruce měla, stopila v tyraha krev.“

„V. Myšlenko!“ — obdivovatelko Ferrera nesmrtelného, nevě v tobě krev nadšením?..

(Pokrač.)

Volné listy.

Ohledla katolických poslanců. Naši katoličtí poslanci náleželi vždy k těm politikům, kteří uznávali potřebu, aby Bismarck poražen byl obzřelou opozicí a nikoli obstrukcí. Kdykoli Bismarckova vláda ocitla se v úzkých, přispěla jako na zavolanou obyčejně obstrukce, která dula nový vítr do plachet kolísavé kabinetní jeho lodí. Tuto službu ochotně Bismarckovi prokazovali katoličtí poslanci slovinští a čeští agráři. Zda obstrukce pro slovinskou politiku byla výhodnou čili nic, nelze nám neznalým poměrů tamních zásadně rozhodovati, ale že naši agráři za vůdcovství Udrálova vřhali se znova a znova střemhlav do obstrukce, toho s hlediska politické taktiky české nebylo lze pochopiti.

Pamatujeme se, jak agrární listy vytýkaly přímo i nepřímou našim katolickým poslancům nestatečnost; ale dnes, kdy věc možno posuzovati již z určité dálky, povšechný úsudek a nepopíratelná skutečnost našim poslancům dávají úplně za pravdu.

Bezdělným svědkem prozíravosti a politické kvalifikace našich katolických poslanců jest sám „Čas“, který ve článku „Nad hrobem Slovanské jednoty“ hovoří takto: „Nás daleko více zajímá jednání o poměra slovinských poslanců k našim. Pro tento poměr jest zajisté příznačné, že dr. Krek ve své řeči, kterou mluvil takřka nad hrobem Slovanské jednoty, vyslovoval uznání českým agrárikům a radikálům, kdežto o svých nejbližších a nejpřirozenějších spojencích mezi českými poslanci, o českých klerikálech, ani nemluvil. Jim, mladým českým a posl. Masarykovým platilo skryté od-sazování Krekovo; tímto stranám P. Krek i P. Korollec vytýkali, že Slovanskou Jednotu rosbili. Že P. Krek aspává „loyalnost českých agráriků, jest přirozeno; vždyť pan Udrál byl nerozlučným spojencem slovinských klerikálů a zavedl právě s drem Šusterčičem Slovanskou Jednotu tam, kde ji většina českých poslanců máti nechťela, poněvadž politika, kterou čeští agráři a radikálové v spojení se Slovinci v Slovanské Jednotě do loňského července dělali, dle nejlepšího přesvědčení většiny českých lidí našim zájmům nesloužila.“

Pochybujeme velice, že pisatel tohoto uznání v časopise tak zářivě protikatolickém, jako jest „Čas“, nepřímou chválou našich poslanců sobě avědomoval. Konečně na úmyslu jeho nezáleží; co hlavně jest, že tímto způsobem promluvil před celou veřejností, která proti katolickému poslanceckému klubu našemu důvěrně vystrojována jest směrem zarpátile nepřátelským. Nicotně jsou tedy všechny od-sudky a poškledky na klerikály, kdyžž skutečnost sama velmi arozmítně dokazuje, že katoličtí naši poslanci vedou si správně a, majíce na stěti hospodářské a národné zájmy lidu svého, berou se ku předu tak prozíravě, že v tom sastiňují i politické odpůrce, kteří, číhající na nějaký chybný jejich krok, hromadí sami chyby a zabyho.

Zase jeden svědek. „Hlas z Poásavi“ v Německém Brodě vedle jiných výstředků radikálního novinaření jsou přímě protikatolické. Lidem se májaky „čas také k mladoděchům, od kterých však pákné dostaly košem, protože rozumní mladoděši dobře uvažovali, že takový revolventový list jejich věrnosti by jen uškodil. Za to staly se „Hlas z Poásavi“ listem volnomyšlenkářským a — také agrárním. Z mnohých dísel novin těchto mohli bychom dokázati, že proti katolickému náboženství vedou si po způsobu svůvce, jenž posbýl rozum, slušnosti a svědomí. Také často chválen v našich časopisech, že pro věrnost a její důležitost lidem, „nepřítel“ projevem „náboženského nevě-zanost. Volnomyšlenkáři, mající v nich své protináboženské odpady,“ „Hlas z Poásavi“ se svý přijati i čeští agráři,

kteří mají stále dost smělosti dávat se, že jim jest náboženství věci posvátné. Pevně mi, s kým oboujím, a povím ti, čím jsi. Toto přisloví plnou měrou možno obrátiti na agráři, kteří s rozvinutým praporem přistěhovali se do volnomyšlenkářského listu. Konečně také mnoho prozrazuje skutečnost, že Hořevsky Hlas z Poásavi čtené odbírány jsou od německobrodských a okolních řídů.

V jednom z posledních dísel „Hlas z Poásavi“ zajímavé přiznání učinil zapřisáhlý pokrokař, učitel Halík z Humpolecka. V úvodním článku vystoupil jako nadšený stoupenec agrárikův a zároveň obránce jejich proti inženýrovi Radoušovi. Ujišťuje všechny pokrokařskou a volnomyšlenkářskou veřejnost, aby se jen agrární strany nebála. Sám prý se přesvědčil, že agrární strana jest naplněna zdravým duchem pokrokovým.

Rádi věříme, že agrárikům jsou milejší pokrokařští učitelé, nežli náboženské přesvědčení jejich voličů. Budou míti všichni hajitelé v táboře agrárním ještě tolik smělosti, aby vykrucovali a ujišťovali, že smýšlejí s náboženstvím upřímně? Budou ještě házetí prach v oči, když čistokrevní pokrokaři a volnomyšlenkáři stranu agrární si tak pochvalují, jako to učinil pokrokař, učitel Halík? Neboť co jest ustáleným programem pokrokařův a volnomyšlenkářů? Volná škola, odstranění náboženství ze škol a mravní výchova na podkladě vědecké domněnky, že člověk jest vyvinutým zvířetem. Připomeňme si také, že „Právo Lidu“ se zájmá konkurenčních prozradilo, že volní myšlenkáři mají již své čtené odbočky mezi agráři, vezmeme v úvahu, že volnomyšlenkářského „Havlíčka“ po venkově rozšiřují i mnozí agráři, a naskytá se otázka, proč vůdčí činitelé agrární neodhodí již fíkové listy všech výmluv a proč přímo neřeknou: „Ano, jsme již protikatoličtí a protináboženská.“ To by byla mluva upřímně mužná. Proč tedy akryžují, co celý svět vidí? V poměru našem vůči agrární straně hromadí se tedy den za den poznatky, které železným postupem všechny nábožensky smýšlející lidi co do politického organizování od ní vždy určitěji oddělají. A s toho důvodu zasnámenali jsme také významné svědectví pokrokaře Halíka v „Hlas z Poásavi“, jenž si mne ruce nad pokrokařským duchem ve straně agrární.

Nesouhlasíme. Zemědělská rada vyzvala všechny hospodářské sdružení a organizace, aby v každém okrese ustanoveno bylo družstvo chovatelů dobytka. Účel družstev jest, aby chov dobytka byl položen na pevný základ, dále se účelně výběrem osvědčených kusův a aby družstva co nejvhodněji přijímala a amistvovala subvence, pro něž určena jest značná státní dotace. Na Čechy připadá 1,184,000 korun. Zemědělská rada určité prohlašuje, že subvence budou udílěny jen okresním družstvům, která do konce února musí být ustanovena. Nebude-li v některém okrese tohoto družstva, světi zemědělská rada rozdílení subvencei některému hospodářskému spolku, který v okrese existuje.

„Selek Obrana“ vyzývá stoupence křesťansko-sociální, aby do těchto okresních družstev se nepřiklášovali, protože prý jest to zachování se subvencemi a lov pro politickou agrární stranu. Nerozhodujeme zatím, jaké účely zemědělská rada tímto družstvem sleduje, a kdyby měla pravdu „Selek Obrana“, musili bychom vše odsouditi stejně rozhodně, jako tento bratrský náš list. Na druhé straně však bereme v úvahu, že v mnohých okresech naši stoupenci činí pozoruhodnou menšinu, v jiných počtem rovnají se agrárikům a někde křesťansko-sociálních zemědělců jest většina. Bylo by tedy na pováženou, kdyby naši rozdílování subvencí ponechali jen tak bez všeho agrárikům a vzdali se zcela spolurozhodnutí a soudnosti v těchto nových družstvech. Dle našeho soudu kontrola při rozdílování této státní dotace jest zajisté jen tehdy možná, když budou naši členy družstva a když budou se snažiti všeliké přehmaty stihati a žádati pro sebe spravedlivého měřítka. Právě hromadným přihlašováním možno překážeti lovu pro stranu agrární. Ignorováním družstev nasměrujme, aby leckde naši výhodami nebyli zlákáni. Sdělujeme-li se, budou subvence, dostane-li se jich nám, uděleny stejným našim stoupencům za soudnosti nás všech, kdežto jinak vypadalo by to jako agrární dobrodělí, přemlouvající k opatření vlastního prapore. Slovem, řekneme si to upřímně, nutno počítati se slabostí, která leckde se vykytuje jak mezi námi, tak i mezi agráři. Účastanství pak naše ve družstvech rozhodně nasměruje dožadovati se milosti od agráriků, protože peníze od státu nemohou být, s kým chovateli dobytka bez rozdílu, a právě spoludávnost naše bude nejvhodnějším agrárním ohledem, že se subvence, subvence rozdělí, práva, správní agráři.

Pán Bartoček vída a vědomosti. Tvrdí-li Bartoček, že člověk vynikal se ze zvířete, musí být dokázáno, že zvířata mají zásadně duševní schopnosti, jako člověk, ovšem v míře menší, tedy takové schopnosti, které vývojem stávají se duševními mohutnostmi lidskými. V tomto ohledu předem konstatujeme, že věda toho popírá, ješto ani pokusem, ani zkušeností nic takového nebylo zjištěno, ať badání v tomto oboru dějí se vytrvale a neustále. Někteří učenci jsou pravi toa takofka schvácení. Na příklad Bethe staví si téměř nad úspěchem své práce, všude stává se mu v cestu nové překážky, chce-li hlouběji vniknouti ve tvoření přírody; její prostředky jsou mnohem složitější, než se vědci domnívali. Bethe prohlížíje svou práci, shledává, že nepřipadá nic k faktickému poznání.

Bartoček nepřihlí k faktickému poznání hlavně proto, že volně mluvení není u rozumných lidí přesvědčujícím důkazem. Hejlům volnomyšlenkářským takové laciné zboží za důkaz ovšem postačí úplně.

O překlenují nebo docela o výplň propasti mezi duševním životem člověka a zvířete pokoušejí se všelijací volní myšlenkáři již ode dávna. Jelikož pak život zvířat o lidské rozvaze a rozumu nesvědčí ani v nejmenším, pokoušejí se mnozí onu propast překlenují způsobem jiným. Chápají se na konec oněch jednáni, o kterých se sdá, jakoby vyplývala z duševní zvířecí rozvahy a která člověka věci nesnalého mohou hodně překvapiti. Že takové projevy zvířecího života jsou, nemůže nikdo popírati, ale jest důležitá otázka, zda nutno vykládati je rozumovou výbavou zvířat, nebo zda možno je vysvětliti jinak. Otázka byla by rázem rozřešena, kdyby jen u jedinkého zvířete mohutnost myslící byla dokázána. Důkaz takového však dosud nikdo nepodal.

Z toho jest jasno, proč přívrženci rozumového nadání zvířat prohlédávají všechnu živočišnou říši, proč smýšlí v menažeriích, zoologických zahradách, chytají se každé zprávy cestovatelů v cizích zemích a proč ulakomují se na každou bátku o vynalézavé opici, čtoucím pes a počítajícím koni. Novinářská kachna před několika týdny o mluvícím psovi byla jedním z mnohých dokladů, které dosvědčují, kterak ochtívost v tomto ohledu vytrvale pídí se po každém nesmyslu.

Ale přese tyto námaby všechna píle vyahází nadarmo. Co kde velebno bylo jako rozumové zvířecí nadání, nevymykalo se oblasti padův a ponce myslového poznávání živočišného. Prorok volných myšlenkářů, Haackel, řekl vše, že duševní rozdíl mezi člověkem a člověko-opicí jsou menší, než rozdíl mezi touto člověko-opicí a opicemi pejnížšího řádu, ale slova jeho jsou tak pravdivá, jako ujišťování člověka, jenž by tvrdil, že němečtí učenci neprohlásili, že Haackel není hoden, aby mu počtívý člověk podal ruku. Všechny správy o myslících zvířatech pocházejí buď od předpojatých cestovatelů, kteří básní a přilhávají a kteří stojí co stoj něco takového usilují objeviti, nebo od lidí, kteří v svém zájmu výdělečném o překot vychvalují své myslící a chytré zvířata.

Jest zajisté odůvodněná tato otázka: proč všechna tato myslící zvířata prozrazují své duševní vlohy teprve v zajetí a přesto jich neviděla nikdy na svobodě?

Jestliže dle volnomyšlenkářů se myslí moskem a jestliže jest opice tolik chytrá právě proto, že útvar jejího mozku nejvíce se přibližuje mozku lidskému, proč právě mravenci a včely, jejichž mozek jest nepatrnější a zcela jinak ustrojen, vedou si daleko účelněji než opice? Proč vrabeček žije chytrěji než orangutan? Tedy podivný, až hrůza klikatý a záhadný by to byl vývoj k myšlení, jakým vymyká člověk. Nikde nenajdeme jednotného, účelného vývoje a řady v té příčině.

A to, co se báječně vypravuje o zvířatech na svobodě, jest vždy pozdějšími výzkumy opraveno. Brehmův „Život zvířat“ na příklad v mnohých částech jest tak fantasticky psán, že nová pozorování a zkušenosti dokazují docela něco jiného, než co v tomto ohledu dokázati chtěl Brehm, jako volný myšlenkář.

Americký badatel Thorndike, jenž dlouhý čas zaměstnával se s jihoamerickými opicemi druhu Cebus, prohlásil toto: „Ve vysvětlování tohoto předmětu (že opice schopny jsou učiti se) musíme zásadně škrtnouti populární výklad, jakoby toto učení zakládalo se na schopnostech mysliti. Jestliže pojem „myslet“ přijímáme v technickém duševním smyslu, tedy jako schopnost činiti závěry z poznávání a vzájemných vztahů a srovnávaním dodělávati se závěrů, pak nemáme pro myšlení opice na prouto žádného důkazu. Jako na opicích, tak i na ostatních savcích máme naopak pozitivní důkazy pro naprostý nedostatek jakési myšlenkové mohutnosti.“

Právě tak odbyty jsou všechny báje o mravencích, o jejich promyšlené prý stavbě mostů, o hřbitovech, na nichž se smutkem prý pohřbívají své druhy, o racionelním chovu domácho jejich dobytečka, o otrockých válkách. Právě tak se má vše se psý, kteří štekotem

ohlašují, kolik jest hodin, čtou nebo počítají. Všechny tyto hlasy namoží sdělovat, ať už v dlouhé a trpělivé dresurě. Vzdělali se od psa eviditel a ptali se psa někdo z diváků, jest pes se svým uměním v koncích. A bžili o koně, ukáže se, že kůň jest jen koněm. Co bylo na příklad natropeno hluku s berlínským hřebcem r. 1904, nazvaným „der kluge Hans“? Tu všichni volní myšlenkáři mohli se ujásati jistotou, že mají vyhráno, že přechod od myšlení zvířecího k lidskému jest dokázán. Jako vřchol všeho opojení hned si napáli: „Jestliže tady jest dresura, pak lidské vědění není nic jiného než dresura.“

Chytrý Hans skutečně počítal, četl až sama radost. Ale vše hned se změnilo, jakmile začala chytrého Janka zkoušeti komise, jejímž členům šlo předem o pravdu. Komise shledala, že rozřešení záhady záleží ve spojení experimentátora s jeho Jankem. To se hned objasnilo, jakmile hřebec byl tázan na věci, o nichž experimentátor sám ničeho nevěděl. Ukázány-li hřebci číselce, jimž experimentátor nerozuměl, mlčel Janek jako zafazaný. Jakmile hřebci dány byly na oči klapky, takže nemohl pána svého a jeho znamení viděti, byla chytrost milého Janka ta tam. Slovem „der kluge Hans“ byl vycvičen mehanický tu sova znatelným pohybem hlavy svého pána, jeho vykročením, vysdvižením ruky a jinými obvyklými prostředky. A neméně rozhodujícím jest, že tato vycvičená zvířata nedovedou a nemohou těmto kouskům naučiti své mláďata. Proč papouškové a špačci, kteří se přece naučí dresurou mluvíti, slovům štebetaným sami nerozumějí? Proč nevyjadřují své přání, ať slyší, jakými slovy žádají lidé věci nejpotřebnější? Vždyť tyto ptáci mají jazyk k řeči uspořádaný.

Vůbec bylo by možno o otázce této široce se rozpensati, ale vývody tyto tuším dostačí, nebo konečně jsou i zbytečný všem těm rozumným lidem, kteří i bez zvláštních studií přesvědčení jsou o ubohosti těch, kteří na oděhrání ruzdílů mezi člověkem a zvířaty lapají všechny nesmysly, kdekoli se jen vyskytnou. Sami nepřátelé křesťanského náoru o člověku uznávají tíže a nepřímou nemožnost svých domněnek tím, že po všech vědu končinách zvířeny hledají, jen aby mohli nějaké myslící zvíře ukázati. Posud se jim to nepodařilo, a — možno s největší jistotou tvrditi — nikdy se jim to nepodaří, protože se to vůbec podařiti nemůže.

Tím tuto kapitolu proti volnomyšlenkářské nevědecké domněnce končíme. „Člověk se vynikal ze zvířete“, to jest její slovo. Slovo vědy však jest: „Pro vývoj zvířete v člověka není důkazů a zkušenost přesvědčujících, že nikde myslícího zvířete nebylo a není.“ Na jedné straně tedy věda, rozum a zkušenost, na druhé straně Bartoček, jenž ani sám neví, kde jeho moudrost začíná a kde vůbec končí.

Z interpelace poslance V. Myslivece, Šachla a soudruhů, podané v poslední schůzi rady říšské r. 1908 v sasešné přednášce, vyjímáme: „Podnětů židů stojí v řadách našich nepřátel, musí býti helem českého občanstva: Ni jediný haléř židovským obchodníkům! Jako dopustím morovým vyhýbejte se židovským obchodům! Zradu na svém národě páte každý hřechan, když kupuje u žida!“

Obrana.

Hyenismus Masarykova „Času.“ U mravního „Času“, orgánu odchovaného Masarykových, uveřejnil přepis jistého Hašlara, jenž se prohlašuje za syna zesnulého biskupa Haise. Běží zde o projev člověka dle všeho choromyslného, jenž po několik let již obtěžoval bradecké církevní kruhy nesmyslnými povídačkami, které naprosto s pravdou se nesrovnávají.

Zmíněný Hašlar psal na různé strany četné dopisy, v nichž romantické vypravování končilo vždy žádostí o peníze. Ke konci byly dopisy plné vyhružkami, že Hašlar prozradí to „tajemství“. Tudíž to konečně Hašlar „prozradil“!

Pouhé přečtení těchto dopisů Hašlarových svědčí, že běží zde o pouhé bajky, jež jsou v naprostém rozporu s fakty prokázanými a vnucují na první pohled přesvědčení, že se jedná o člověka zatíženého utkvělou představou; to patrně i z toho, že bez důvodu a souvislosti vpletena bajka ta v samo prohlášení odpadu v přepis svědčícím o k. hejmanství v Ml. Boleslavi. Ale kritický „Čas“ bez vyčkání, beze všeho, co řeknou kruhy kompetentní, ač v případech takových každý slušný list se řádně informuje, uveřejnil potupný projev.

Úmysl „Času“ je zcela průzračný: chce potřásniti světlou památku vlasteneckého, šlechetného biskupa Haise bezpříkladným, úmyslným hyenismem, neboť nelze se domýšleti, že by jinak někdo z okolí Masarykova byl tak obmezeným, aby nesmysly Hašlarovy bral za bernou minci.

Odmítajíce krátce prozatím tuto podlost, ponecháváme si celý zajímavý listinný a věcný materiál pro příští číslo, abychom neslychaný tento případ přibíli na zasloužený pranýř.

Katolický kněz a klerikalismus. „Morav. Venkov“ uveřejnil tato slova o naší straně, pronesená profesorem Hnídkem na schůzi agrárních důvěrníků moravsko-slezských.

„Hleďte jen na ně! Dotkne-li se třebaš jen kostelíka, již volají, že uráží se náboženství, vytkne-li nějaké darebáctví, až zase jste snižovali náboženství. To, přátelé, není náboženské přesvědčení.“ Pana Hnídku žádáme, aby nám dokázal, v kterém časopise křest. soc. strany bylo kdy uráženo náboženství takto dokumentovano. Žádáme odpověď zcela jasnou. Lehce jest paušálně ze stranické nenávisti obviňovati. Jak to při své přednášce p. profesor Hnídek myslil „upřímně“, vyavítá z toho, že protikřesťanské záohvaty vytýkal výhradně straně naší. Zato však ani slovem se nezmínil o dělejších důvodech, které neodolatelně nutí naši stranu k náboženské obraně proti straně agrární. Položil na stůl před posluchačstvo svou vymyšleninu o fanatické nedůtklivosti „klerikálů“, ale nepokáral nic agitaci volnomyšlenkářských agrárních pro vyloučení náboženství ze škol, pro jejich spojení s protikřesťanskými učitelí, ani nekáral agrárních, že rozšiřováním „Havlíčka“ šíří čirou nevěrou a že se staví s volnomyšlenkáři do jedné bitevní čáry žádosti o rozluku manželskou a odluku církve od státu.

Jestliže volnomyšlenkářské řádění a lhaní o Kristu neloupi lidu náboženský cit, pak si nechtě nevěru nikdo. Tohle měl p. Hnídek upřímně pokřesťanským agrárníkům povědět, záleželi-li mu vůbec na záchraně jakékoli pozitivní víry v zemích českých. Mával mečem proti stínům a halucinaci, zato však byl úmyslně slepý k přímým, dokázaným a neurvalým útokům protináboženským řemeslných štváčů. Kdo jen trochu citu a sympatie ke křesťanskému názoru světového jeví, nemůže mu býti nevěrecká povodeť ani chvíli lhostejnou. Kolikrát se však zastal dr. Hnídek na svých četných schůzi lidí upřímně věřících? Kolikrát odsoudil surové nadávky, metané v tvář zbožným ženám a docela i světoům od katolíků uctívaným? Takové vystoupení na obranu utiskovaných by bylo skutečné hrdinství, ale dosavadní fráze Hnídkovy jsou jen — jak patrně — vypočítány na tučové pooblebování agrárníkům a z toho vyplývající lacinou popularitu.

Abý se vědělo ještě určitěji, jakým siláckým způsobem odvažuje se dr. Hnídek opakovati po agrárním tisku lá, poukazueme zde ještě na tato jeho slova o katolickém tisku: „Pohleďte jen na jejich tisk. Jak to bývá jednou od nadpisu až do zodpovědného redaktora jedna nadávka a lež.“ Pane professore, dříve dokážete, že lze z pelyňku vyrábět oukr a že orel snáší slepičí vejce, než jedinkým příkladem doložíte pravdivost svého tvrzení. Takové neomalené lež nemá vycházeti s úst, která se chlubí touhou po pravdě. Vy jste však těžil z fanatismu ignorantů, o nichž víte, že příkrynou ke každé protikatolické frázi.

Jestliže jest vaše horlivost pro pravdu všetranná a upřímná, proč jste jenom zcela klidně snášeli uveřejnění, časté a řemeslné podvody tisku agrárního? Proč jste se nepohnul aspoň tenkrát k protestu, když křiklavé a odkryté lá agrární byly se vši zavilostí znovu a znovu opakovány? Vždyť to byl soustavný a zámyslný výsměch, vrhaný v tvář pravdy a spravedlnosti vůbec. Právě jste, že „klerikálové“ proti jiným mají jednu strašnou zbraň, hloupost lidskou. Sám se však tváříte až příliš nevědomým — ovšem a tendencním úmyslem. O pravdu o těch besectných lžech agrárních, o jejich žlakovém opakování nově? Přejete-li si, pomůžeme vaši krátké paměti ihned. A zároveň konstatujeme, že s tou „klerikální“ hloupostí to není tak velké, protože řád.ý organizovaný našinec není tak zabeđeným, aby vašim nepravdám shora uvedeným uvěřil tak rychle jako „vtipní“ agrárníci a pokrokáři.

Právě jste též: „A tudíž náš poměr ku klerikalismu? Zde není možný kompromis. Zbývá boj.“ Dobře. Ale pak ať agrárníci farisejsky neřičí, že jsou napadáni a provokováni, když se proti fanatickým útokům hájíme a když se stavíme charakterně proti takovým „pravdám“, jaké dr. Hnídek promáhal. Jest to naší povinností, nemají-li nás otitulovati lhářci názvem: „Neuvědomělí zbabělci“. Nyní čekáme, jak podá dr. Hnídek, t. č. ještě velebný pán, žádané důkazy bez použití vytáček a kliděk.

Není to evangelický klerikalismus? Volnomyšlenkáři všlekaré provolávají, že má býti náboženství ze škol vyloučeno. A zle se vede tomu učitelí, který výkon jsa své přisaze, vychovává děti nábožensky, v zásadách katolických. A ejhle, co potadují evangelici! Evangelický presbyteriát pelhřimovský podal k okresní školní radě v Pelhřimově žádost, aby na uprázdňené místo po říd. učitelí Fr. Zieglerovi vypsal byl konkurs s podmínkou, že učitel musí býti náboženství evangelického

k vůli „zabezpečení náboženského vyučování evangelické menšiny“, ačkoliv v Pelhřimově o vyučování evangelického náboženství je dobře postaráno evangelickým tamním farářem. Mimo to evangelických dětí je tam nepatrné procento. Kdyby podobnou žádost někde podali katolíci, to by bylo křiku, že chtějí školu sklerikalizovat! Ovšem že masarykovské listy ani slovíčkem necharakterizovali tu žádost jako „klerikální troufalost“.

Kde vede soc. demokrata v ruském Polsku? Soc.-demokratický ruch v ruském Polsku provádí se výhradně od židů. Ve všech obecních výborech a hlavních komitétách soc. demokratických stran ve Varšavě zasedají většinou židé. Vyličení přímo hrozných poměrů v nich podal sám vulgomyšlenkářský spisovatel Niemojewski, jenž sám po mnoha let soc. demokratické straně náležel, v listě „Svobodomyšlnost“. V posledním čísle vyličil podíl židů na ruské revoluci roku 1905 a 1906. Niemojewski dokazuje, že nejohroženější ukrutností revolucionářů v ruském Polsku byly pr. vádány návodem židů. „Válečné oddělení v sociálně-demokratické straně“, praví, „stálo pod vedením žida, jenž byl z centrály k vedení revoluce vyslán. Bylo nařízeno, všechny kořalny, zřízené ruskou vládou, vypáliti, a na místo nich postaviti kořalny nové, od židů zřízené, v nichž vodka byla dražší a horší. Dále přišel rozkaz, aby po celém okolí skoupny byly potraviny a v židovských krámech uloženy. Když se to stalo, byl dán povel všechny mosty, hlavně železniční, vyhoditi do povětří. Následkem toho lidé nemohli chodit do měst na koupi a musili kupovati drazé od židů. Židé dělali znamenité obchody. Tu ruská vláda zakročila, židovské agenty schytala. Několik židů bylo pověšeno a do Sibíře zavezeno, ale ti hlavní z komitétu jsou dnes ve Varšavě bohatými domácními pány.“ A pak se divíme, že právě teď po ruské revoluci židé varšavští cítí svou velikou sílu a že dávají bezohledně znáti svoji moc křesťanskému obyvatelstvu, posmívajíce se Polákům ve svém tisku se vši drzostí. Proto také židovští akademikové v sousední Haliči zdvihají hlavy tak pánovitě.

Kde porončí v Portugalsku? Snad lid? Právě lidu zednářská samosvaná vláda nejvíce se bojí. Ministrem spravedlnosti jest tam žid Assonso Costa. Ten přesadil již 5 soudců do vzdálených osad proto, že tito soudili spravedlivě podle svého svědomí. Kde jest ministrem spravedlnosti žid, tam nemá spravedlnost oči zavázané k vůli neutránnému souzení — ale šilhavé.

Politický přehled.

Zákon o zákazu noční práce žen v továrnách přijat byl v poslanecké sněmovně 7. t. m. Osnova zákona tohoto vrácena poslanecké sněmovně panskou sněmovnou s návrhem, aby zákaz vešel v platnost od 1. srpna 1911. Na návrh ten poslanecká sněmovna přistoupila.

Zákon o podomním obchodu. Zákon ten byl již čtyřikrát v poslanecké sněmovně projednáván, ale nikdy se nezdařilo zákon úplně provésti. Nyní se činí pokus po páté. Základem jednání jest vládní návrh zákona z r. 1909, na němž živnostenský výbor provedl značné změny. Odpor proti omezení podomního obchodu jest ještě značný. Pro neobmezené obchodování podomní jsou hlavně soc. demokraté (že jim tak židé porončejí), sionisté a vídeňští liberálové.

Věrolomnost Slovinců. Čeští poslanci bez výjimky jsou rozhodnutí do duše. Jihoslované a zejména Slovinci, dřívější nadšení hlasatelé obstrukce a stálí opozičníci, přešli zřejmě do tábora vládního. Rozhodli se proto, když 7. t. m. beze studu ústy dr. Korošce prohlásili, že projednávání předlohy o vlašské fakultě nebudou klásti žádných překážek, poněvadž na ni hledí docela věcně a předpokládají, že nebudou odmítnuty jejich požadavky vysokoškolské: uznání v Rakousku zkoušek a diplomů z chorvatské university v Záhřebě a přípravy pro zřízení university slovinské. Vládní většina jest tímto jednáním Slovinců zachráněna, poněvadž jdou nyní s vládou i Vlachové. A nedosti na tom. Čechům za všecko pomoc Slovincům ústy dr. Šusteršiče dostalo se pořádného kopance. Mezitím, co česká parlamentárka se radila, jak Slovincům pomoci, usnesli se Slovinci zachováti přísné mlčení o svém rozhodnutí a k největšímu úžasu českých zástupců dr. Šusteršič odmítl jim podati žádané vysvětlení v záležitosti právnické fakulty. Následkem toho většina čes. poslanců prohlásila, že po této události není jim možno s dr. Šusteršičem společně zasedati. Dokud se Češi slepě podvolovali komandu slovinskému, byla Slovanská Jednota dobrá, když se však trochu osamostatněli, nedává se Čechům ani přímá odpověď na určitou otázku. Chybou jest, že Slovinci nezaujali podobné taktiky už loni, ale ještě větší chy-

bou by bylo neschválit jejich resoluční přání a vyprovokovat je k obstrukci.

Z delegací. Ve vojenském výboru rakouské delegace ministr financí dr. Mayer tvrdil, že pro první rok zvýšený náklad uhradí se z došlých prostředků bez zvýšení daní, v budoucnosti však že bude třeba opatřit nové prameny příjmů. Celkem i mezi Němci jeví se odpor proti přílišným požadavkům vojenským a vládní strany prohlašují, že budou po vládě žádati záruku, že následkem zvýšených vojenských požadavků nebudou zmenšeny hospodářské potřeby.

Doplňovací volba na Žambercku a Ústecku rozvířila touhu v kandidátech poslanectví. Za stranu naši v okrese tom kandiduje Mš. poslanec V. Myslivec, agrárníci kandidují tu okres. starostu Kepřtu, realisté okres. tajemníka Nováčka (tedy tajemník proti vlastnímu představenému), soc. demokraté postavili tu dr. Šmerala, národ. socialisté pověstného red. Svozila. Naši lidé křesť. soc. jistě hlasy své soustředí na V. Myslivece.

Jak se s Čechy počítá? Jmenování soudců v Čechách způsobilo v českých kruzích poslaneckých přímé vzrušení a to tím větší, ježto ani zakročení předsedy Jednotného čes. klubu dr. Fiedlera u bar. Bienenrtha nezmírnilo tu v ničem křivdy spáchané. Nejen že dr. Sandmann (Němec) jmenován byl v Praze prvním státním zástupcem — také známý německý nacionál Berg jmenován náměstkem vrchního státního zástupce Merhauta, jenž v brzkou půjde do výslužby, a jehož nástupcem dle výroku ministra Hochenburgera Berg se stane. Kolik českých úředníků muselo zde býti přeskočeno, aby Němci byli uspokojeni!

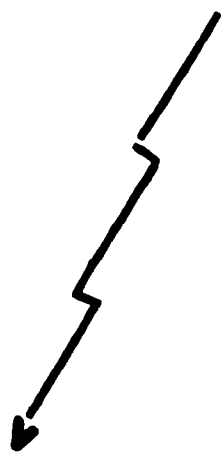
Dohoda Čechů a Němců v Čes. Budějovicích stala se už skutkem. Ujednání stalo se na tom základě, že žádná národnost nesmí býti druhou majorisována a že oběma musí býti zaručena úplná volnost přirozeného rozvoje.

Provisorium bankovní muselo býti prodlouženo z 15. února do 1. května, ježto ani v bankovním výboru ani v poslanecké sněmovně uherké otázka bankovní projednána není. Tím nejlépe jest charakterisována ubohost nynějšího vládního systému.

Na Kavkase přišlo se na stopu revolučnímu spiknutí, jež si vzalo za úkol odtrhnouti tuto provincii od Ruska. Celá řada vynikajících osob byla zatčena.

Revoluce v Mexiku táhne dále. Povstalci zničili tu železniční trať, zastavili vlak s vládním vojskem a v nastalém boji padlo 160 mužů vládního vojska.

Antikvariát



bohatě zásobený doporučuje ku zakládání a doplňování knihoven

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství a závod hudební

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808 Seznamy zdarma a franko.

Zprávy organ. a spolkové.

K organizaci mládeže. Sdružení české mládeže křesť. sociál. se sídlem v Hradci Králové založí skupiny mládeže všude tam, kde bude o to požádáno. Přihlášky adresovány buďtež na Sekretariát sdružení mládeže v Hradci Král. (Adalbertinum). Nechtějí se v diocesi hradecké místa, kde by nebyla skupina našeho Sdružení. Je-li v místě 10 jiných a dle smýšlení katol. a přejí si mít skupinu, nechť dopíše sekretariátu o řečníka, kterého

Sdružení na vlastní útraty vyšle. Stanovy žádá dříve samo a platí skupina na výlohy s tím spojené K 3.—. Po schválení stanov svolá se ustavující valná hromada a zvolí výbor. Veškeré pokyny a dotazy se obratem zodpoví. Členem Sdružení mládeže může se stát každý jinoch neb dívka od 14 let počínaje, zaplatí-li 50 h zápisného a avol-li se platiti 36 h ročního příspěvku, měsíčně obnos nepatrný 3 h! Prosíme, by naši stoupenci v celé diocesi šířili naše Sdružení i jeho časopis Dorost (předplatné při jednom výtisku K 2.—, při 10 výtiscích K 10.—) a tím pracovali ve prospěch celé strany.

Véneček okremní organizace české mládeže křesť. soc. na Hradecku pořádá se tuto neděli dne 12. února 1911 ve dvoraně Adalbertina v Hradci Králové. Začátek o 7. hod. večer. Hudba černoilovská. Vstupné: pán K 1.20, dáma 50 h.

Sdružení křesť. soc. mládeže venk. farmaři Golč. Jeníkovské podává veřejnosti přehled své spolkové činnosti za rok 1910. Dramatický odbor sdružení křesť. soc. mládeže v Sirakovicích a Stuparovicích sebral 18. ledna 1910 ve Stuparovicích lidovou hru dle Kosmákovy povídky: „Jakou našel Jakub metlu na slou Teklu“ a 20. února tamtéž „Pasačku z Lurd.“ 6. března přednášel známý řečník p. Fr. Kaňourek ze Strunkovic v Podmokách o nutnosti organizace křesť. soc. mládeže. 5. června pořádala organizace křesť. soc. mládeže výlet spojený s koncertem, solovými výstupy v Sirakovicích v „jubilejním sadě“ a téhož dne přednášel v Podmokách p. Vincenc Reichert, úředník z Prahy, při zakládání hospodářské odbočky. 14. června byla v Stuparovicích přednáška p. J. Adámka, red. „Venkovana“, o účelu pojišťování dobytka. Po žních pořádána byla v Stuparovicích „Obtínková slavnost.“ 9. října přednášel p. J. Kohout, katecheta v Golč. Jeníkově, o tisku a náboženství v Sirakovicích a 13. listopadu zahráli členové a členky dramatického odboru dramatický kus „Paní představená“ od T. Náblavského tamtéž. 8. prosince Mikulášská zábava se solovými výstupy a živými obrazy v Sirakovicích ukončila celoroční spolkovou činnost. Jak viděti z celoroční činnosti, sdružení naší mládeže vyvíjelo jako jiná léta horlivou činnost, ač mnohé překážky se jí stavěly v cestu. Členové a členky dramatického odboru učinili zásluhu svým dílčím v jednotlivých dramatických kusech, záleželo jim i obětavému regisseurovi p. Fr. Vávrovi ze Sirakovic zasloužený dík a plné uznání veškeré organizace. Též přednášky navštěvovány byly hojně posluchačstvem. Bylo by si jen přáti, by spolkové knihovny jednotlivých odboček více byly rozšířovány a více užívány. Další činnosti „Zdát Bůh!“

Sdružení křesť. soc. mládeže venk. v Stuparovicích a Sirakovicích pořádá v neděli dne 12. února t. r. o půl 2. hod. ve spolkové místnosti p. J. Dostála, hostinského ve Stuparovicích přednášku p. Josefa Kohouta, katechety z Golč. Jeníkova, o „tisku a mravnosti“, k níž své stoupence z okolních obcí aktivně zve!

Chotěbořsko. Před třinácti dny v Malči na valné hromadě mládeže přednášel dp. farář Vlček o protináboženských prouděch a sděloval nutnost obrany, vč. se mají chápati, kteří vidí do budoucnosti a kteří z událostí světových dovedou se učiti. Doporučil pilně sebevzdělání, snášlivost a slušnost ke každému, jenž jest odchýleného přesvědčení. Katolíci neurážejí náboženství židovského ani evangelického, proto odmítají surové výpady proti náboženství svému. Mládež katolická nechť všude předchází společeným a mravním životem.

Ze Zbečnicku do Hronova. Já nítěpsaný veřejnosti sděluji, že mé pan učitel Havlík v Hronově začaloval pro urážku proti bezpečnosti cti. Dne 21. ledna r. 1911 měli jsme přelíčení u c. k. soudu v Náchodě. Ačkoli jsem vyhrál já, tak že pan učitel musel soudní útraty zaplatit, přece ocitlo se v „Náchodských Novinách“ dne 27. ledna r. 1911 č. 5. toto prohlášení: „Žádám pana učitele Havlíka, aby máe odpustil urážku, kterou jsem v jeho nepřítomnosti v hotelu Radnici jemu učinil. Benjamin Havel, tkacler ve Zbečnicku.“ Toto prohlášení mne opravdu velmi překvapilo. Poněvadž jsem o ničem nevěděl a nevím posud, kdo tu správu do novin dal a ještě mým podpisem opatřil, dívám se tomu smělema podvádění veřejnosti. Takto klamati veřejnost. Táž se všech soudných lidí, není-li to darebáctví. Tolik na zrosměnou. Benjamin Havel, tkacler ve Zbečnicku.

Kupte a rozšiřujte spis
„Justiční vražda“
Ferrerova ve světle
rozumu a pravdy.

Stran 62. Cena 16 hal. PH hromadné záalce větší slova

Objednávky vyřizuje administrace

v „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Pevňovací příklad. Za přispívající členy Všeobecného sdružení křesťanského dělnictva nové přistoupili: vsdpp. členové zdejší kapituly dr. J. Soukup, Magr M. Musil, Magr J. Bartak, Fr. Kerner; dále vsd. kon. radové: Dr. G. Domabyl, Dr. J. Jindra, J. Veverka, A. Hrubý; vsdpp. vikáři: probošt J. Závodní a J. Pospíšil. Két tento příklad nalezne hojnost následovníků! Zde Báh katolického dělnictva!

Usohmi. Skutečnými bisk. vikáři jmenováni byli vsdpp. Josef Závodní, probošt v Poděbradech a Jos. Pospíšil, farář v Luči.

Městská rada dne 6. února 1911. Pokrokovému klubu propůjčeno bylo městské divadlo na den 19. února t. r. večer k uspořádání večera písní. — Přijata byla offera p. Sýkory na zřízení parketové podlahy v tělocvičně c. k. vyšší reálky. — Vypsán byl konkurs na obsazení místa substituta městského zvěrolékaře po dobu choroby tohoto. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 30. ledna t. r. a výměr c. k. okresního hejtmanství kterým udělena byla koncesse kavárenská v domě čp. 163 p. K. Smutnému. vzaty byly na vědomí. — Návrh řádu pro městskou moštní váhu a seznam invalidů, navržených pro podělení požitky zadace, zřísené městem Hradcem Králové pro raněné vojny pš. pluku č. 18 z války r. 1866, postoupeny byly městskému zastupitelstvu. — P. Jos. Dvořákovi, kloboučníku, povoleno bylo sříditi portál na domě jeho čp. 82. v Palackého ulici. — Uděleno bylo povolení k obývání pěti člašovních domů p. K. V. Skuherského v bloku VIII. — Pp. manž. B. a B. Čejkovým povoleno bylo zřícení záchodu v jich domě čp. 23.

Substituta městského zvěrolékaře při městských ústředních jatkách v Hradci Králové hledá se na delší dobu. Nabídky podány buďtež do 20. února 1911 purkmistrovskému úřadu v Hradci Králové, který zodpoví dotazy a sdělí bližší podmínky.

Vyhlaška. Na základě usnesení městské rady ze dne 2. ledna 1911 prodávati se počalo dnem 9. února t. r. ve dvoře městské plynárny ořechové uhlí Ia jakosti za cenu režijní K 2.70 za 1 q místním chudým, a to jednotlivci nejvýše 3 q najednou. Poukázky vydávati bude policejní úřad. Purkmistrovský úřad král. věnného města Hradce Králové, dne 8. února 1911. Za starostu: Dr. Al. Zimmer, m. p.

Dar. Paní Máda Červená-Hermannová zaslala k uctění památky zesnulého svého chotě p. Stanislava Edg. Červeného zdejšímu ústavu pro hluchoněmé velikomyslný dar 200 K. — Za štědrý podporu tohoto humanitního ústavu vzdává ředitelství „Rudolfina“ šlechtěné dárky vřelý dík. — Podotýkáme, že zesnulý pan c. a k. dvor. továrník Červený po dlouhá léta byl obětavým evičitelem tělocviku hluchoněmých chovanců, pokud ještě byli ve staré budově. Tim zavázal si již dávno „Rudolfinu“ k upřímné vděčnosti.

Z Rudolfiny. Vldp. M. Jičínský, farář ve Věstecích, daroval zdejšímu ústavu hluchoněmých 5 K. Slavný obecní úřad Zbraslavice u Kutné Hory věnoval 10 K jako příspěvek na rok 1910. Zaplať Pán Báh!

Valná hromada „Samostatnosti“ v Hradci Králové odbývá se dne 24. února o 8. hod. večer v Adalbertinu. Na programu mimo obvyklé správy členů ředitelstva je volba jednoho člena dozordí rady, jenž vystupuje losem a stanovení počtu členských podílů pro členy. — Volné návrhy. Fr. Pavlík, ředitel. Otto Feigl, jednatel.

Zprávy o jmenování nového kapelníka orchestru „Národního divadla“ vyvolaly v hradeckém obecní životě diskusi. Pan Vojt. Mádro by byl ovšem dirigentem znamenitě kvalifikovaným. Leč oznamujeme, že místa toho nepřijme, poněvadž byl před lety roztrpčen tím, jak lehkomyšlně byla bagatelisována jeho opera, která byla skomponována pro „Nár. divadlo.“ Neměl tolik vlivných strýčků, kolik jiný. Jeho vzpomínky na působení v orchestru nejsou také růžové. Zůstane tedy při kapele zdejšího c. k. 18. pš. pluku.

SLEČNA MARUŠKA KOZLOVÁ
Z ČERNÉHO U NOV. MĚSTA N. MET.

A PAN ARNOŠT ŠTĚDRÝ,
UČITEL V MEZILUSÍ

BYLI DNE 6. ÚNORA ODDÁNI VE PARNÍM
CHRAMU PÁNĚ SV. JANA KŘTITELĚ V PŘÍ-

BYSLAVI

(MÍSTO ZVLÁŠTNÍHO OZNÁMENÍ.)

Prezident krajského soudu v Hradci Králové, dvorní rada Otokar Winter, odchází na vyřádkový odpočinek, při kterém příležitosti vysloveno mu nejvyšší uznání za jeho dlouholeté věrné služby.

Jmenování. Rada zem. soudu dr. Ant. Zlatek v Hradci Král. jmenován prvním státním zástupcem v Čes. Budějovicích.

Pokrokový vývoj. Dávno již doznali jsme zkušenost, že pokrokovost zaměňují si mnozí pokrokaři za hrabost, takže hrubost a pokrokovost nabyly ve veřejnosti české stejného významu. Kdo čte na př. Macharovy nedělní feuilletony v „Čase“, může být jist, že ani jediný polemik v nich nenajde bez sprostoty. Vesměte kterýkživ pokrokový list do ruky a učiníte stejnou zkušenost, že přese všecku umravňovanou pózu a četné rady pro ustání smrtelníky hemží se jeho sloupce nevybranou hrubostí. Ano i listy, které koketují s pokrokem, upadají do stejného tonu a nemohou být považovány za slušné. Nechceme analyzovati pojem pokrokovosti, ale v Čechách rozhodně obsahuje pojem tento prvky sprostoty a hulvátství. Snad přirozeně hrubí lidé dávají si náter pokrokovosti a tím ovšem pokrokovost a hrubost je jedna a táž věc. Jestliže nám někdo dokáže, že někteří pokrokaři čeští jsou taktičtí, jemní lidé, opravíme svůj názor. My jsme přesvědčeni na základě denních projevů, že pokrokařství od sprostoty spíše k uličnictví a nešetří ani neprimtivnějších pravidel společenské slušnosti. Minulý týden na př. přinesl zdejší kšeftácký „Ratibor“, hlásná trouba hradeckých pokrokařů, o *návštěvě české umělkyně sl. Destinnové v Hradci Králové tak surový a uličnický feuilleton, že musil být c. k. úřadem zabaven, aby se část hradecké veřejnosti nestala postrachem každého civilizovaného hosta.* Četba Macharových feuilletonů nese zdárné ovoce, neboť vyrůstá v Čechách generace, která snaží se předstihnouti mistra. My můžeme klidně přihlížeti k dalšímu vybarvování pokrokových českých tygrů, jimž se házejí do hitanu stále tučná sousta s obecní tabule, aby dali pokoj. Stále to mazlení a koketování s pokrokařským táborem docílilo pravý opak obmyšleného cíle. Pokrokaři osobují si patent na jediný správný rozum, důvěru pro svou falešnost, bestrestnost pro svou znepravňelost, obdiv pro své hulvátství, pardon pro svou ignoranci, úplnou volnost pro ukolení své bezohledné zřítlosti a lakoty. Vybeřte si kteroukoliv osobnost z českého pokrokového tábora a jestliže se aspoň něco nehodí na ni z uvedených charakteristických známek pokrokařských, pak milerádi svůj názor o pokrokovém charakteru opravíme. Důkaz našeho správného názoru o pokrokovém úpadku nalezne veřejnost v tom, co po našem tomto projevu bude nyní v pokrokovém tisku následovati. Nebude ani dostatek petroleje a siry, která se bude sypati na naši hlavu za upřímná slova. Ale my se těšíme zkušenosti, že pro pravdu se lidé nejvíce zlobí.

✓ **Počet osob v Hradci Králové** dle předběžného výsledku sčítání činí asi 9286, k čemuž nutno připočísti asi 2300 osob vojenských, celkem tedy 11.585. Před desíti roky napočteno tu s vojskem 9767. S Hradcem související Pražské Předměstí čítá letos přibližně 6500 osob.

Pohyb obyvatelstva. Za rok 1910 v Hradci Králové (kromě přifařených obcí) narodilo se dětí 143, z nichž bylo 9 mrtvorozených. Kopulací bylo 70. Zemřelo 226 osob, z nichž plyných 135 ve zdejší nemocnici. A tak v Hradci zemřelo více cizinců než domácích. Veliké úmrtní číslo nemocnice jest též svědectvím, jaká spousta ubožáků hledá zde pomoci; patrně, že otázka rozšíření nemocnice est stále palčivější. Nemine jednoho dne, aby budova nebyla přeplněna.

Městské divadlo Klieperovo. S radostí kvitujeme úspěch, jehož dobyla ochotnická jednota „Kliepera“ v neděli dne 5. února 1911 provedením katalonské hry Guimerá-ovy „V nížině“. Jest nesporné, že palma vítězství náležel v první řadě panu továrníku Novotnému z Kyšperka, jenž vystoupil pobožně. Svou úlohu přijal s nevšedním pochopením a vytvořil v Manelichovi velmi zajímavou osobu. V prvních výstupech sice tápalo obecníctvo ve značných neurčitostech jeho podání, ale vinnu toho jest spíše příkladati dramatu samému, jež přes markantní uměleckou hodnotu námětu i rozvedení jeví tak obtížné přechody psychologické, že při produkci nelze se ubrániti pocitu rozporu. Okolnost to pro herce nebezpečná. Ostatní účinkující zamlouvali se také všeobecně, vyjímaje pana K. Peřinu, jenž nejvil mistr dostatečného pochopení; hra jeho byla trochu strnulá. Z dam velmi roztomile si počínaly p. Koboutová a slečna Hofmanová. — Výprava byla přílehavá.

Batlemi ples soustředil letos opět distinguishedou společnost z města i okolí k ušlechtilé zábavě; sály dvorana taneční skýtala ladný, uklidňující rámeček celkovému, šumnému obrazu, který utkávaly slícné postavy vábavých krásek ve svých rubách, plynch vybraného vkusu a nevědní elegance. Vysoké pak hodnostáři civilní i vojenská a zástupcové obchodu a průmyslu zvyňovali přítomností svou skvělý průběh pečlivě připraveného podniku. Jaký tedy div, že sály všem účastníkům oči radostí, a že přetvárné páry nadšené při výborných výkonech horlivé hudby p. Sekyrový hodo-

valy tanci až do hodina ranních . . . Z přítomných vzácných hostů pozorovali jsme svláště: presidenta kraj. soudu, dvor. radu Wintra, vicepres. Srpa, vrch. z. radu z Isakovců, stan. velitele general-majora Cibulku, generála jízdy Pokorného, vrbu. řu. radu Marvana, náměstka starostova, cís. radu Pilnáčka, měst. radního dra Batka, velkoobchodníka Hanuše, vrchn. řiditele banky Z. Ú. Ú. Plšu, zem. rady, soudcovské úředníky, státní i subalterní důstojníky, professory, inženýry, bankovní městské i j. úředníky. Omluvil se dr. Ulrich, předseda matičního odboru, zem. poslanec a starosta města, meškaje ve Vídni, a řiditel škol Ryba. Dekorace dvorany, upravená dle direktivy dra Klimeše a prof. Skopala, v barvě jasně žluté, vyjímala se velice pěkně; vkusné, moderní taneční pořádky dodala firma Th. Vanta z Prahy, dle návrhu prof. Zaeplka. Krásné lonošky ze svláštňi ochoty zapůjčil dvor. dodavatel Skuherský, květinovou dekoraci provedl zahradník Pudhůr, látkovou čalouník Thoř. Tance aranžoval obětavě mí-tr Čtvrtečka ml. V plesovém komitétě činní byli mimo oba matiční odbory cito pánové: inž. Páněk, Vaněček Barta, učitelé Tvrzský, Kozel, Machek, ak. malíř Beránek, úředníci Z. Ú. Ú., Jarkovský, Štark, Holubec, Richter, Kašák, Svráček, JUC. Zahradník, Trykar, Svoboda, akad. Kukla, Hacker, Krejsa, Matějček, předsednictvo řid. Ryba, prof. Rejthárek a agitař jednatel JUDr. Hušák, pokladník Tolman.

Z okresní jednoty živnostenských společenstev. Ačkoli ve všech místních časopisech a i písemným vyzváním některým živn. společenstvům nabízeny byly přednášky okresní jednotou, neoznala dotýcná společenstva za dobré, aby se přiláčila. Opakujeme to proto, aby ti, kteří o nečinnosti rádi mluví, přičinili se nejdříve ve svých společenstvech o větší činnost a čílost a teprve ukázkou své práce nutili k ní jiné.

I. řadná valná hromada Društva k nákupu strojů v Hradci Králové, sp. s r. o., bude se konati v neděli, dne 12. února 1911 o 10. hod. v zasedací síni okresního zastupitelstva v Hradci Králové. Program: 1. Výroční zpráva o činnosti. 2. Schválení zprávy účetní a zprávy dozordí rady o revisi. 3. Usnesení o rozdělení zisku. 4. Návrh na změnu stanov (§ 27.) 5. Schválení jednacího řádu. 6. Volby vylosovaných funkcionářů. 7. Volné návrhy. Vzhledem k živnému zájmu, který si získalo Društvo v kruzích živnostnictva dosavadní úspěšnou činností, očekáváme hojnou účast všeho členstva. Správní výbor. Hradec Králové, 3. února 1911.

Na odvrácení germanisace českých dětí delmerakouských přispěl v měsíci prosinci 1910 spolku „Komenský“ ve Vídni III/3 Strohgassee 45, který vydává nyní 5 škol obecných, 3 opatrovny, 5 škol jazykových a školu pokračovací, politický okres Hradec Králové: Bělč. Obecní úřad 5 K. — Černilov. V. Hodek 1 K. — Hradec Král. Záložní dvorní ústav 10 K, V. Sláma 2 K, Vl. Sekera 1 K a 1 K, Rašínová M. a B. 2 K. — Hradec Král. Nový. Obč. záložna 5 K. Živnostenských spolek smíš. živností 5 K, Všeob. spolek děl. soc. dom. 5 K. — Nechanice. J. Rainiš ab., k níž přispěli: L. Kašák, F. Jančík, J. Truksa, J. Ryba, A. Horáček, A. Sarm, J. Klepl, J. Rainiš, R. Mešejdová, J. Fiala, F. Francek, F. Malina, al. Vachtová po 1 K, celkem 13 K. — Stěžery. J. Zítka a A. Wellner 2 K. — Stráňov. K. Šrámek 2 K.

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci lednu 1911 bylo vloženo K 500.061.41, vybráno K 418.416.42, tudíž více uloženo o K 81.64.99. Stav vkladů koncem ledna K 14.772.499.37. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 129.149.95, splaceno K 94.452.42. Na hypotékách koncem ledna K 12.075.075.62. Zásoba cenových papírů korun 2.695.600.—. Směnky K 141.339.31. Uložené přebytky K 598.479.50.

Potřebitelny pohyb vykazují v poslední době Spořitelna Kralohradecká, a její pokladny vystrídalo se v lednu t. r. 1587 stran, uložních celkem K 500.061.41, proti 1061 straně s úhrnem vkladů K 322.185.80 v téže měsíci roku minulého. Naproti tomu vybrala 891 strana celkem K 418.416.42, kdežto v lednu 1910 vybralo 797 stran K 337.776.89. Stoupila tudíž frekvence a 1868 osob na 2478 osob a obrat na účtu vkladů s K 659.962.69 na K 918.477.83, čili v procentech vyjádřeno, frekvence o 33%, a obrat o 39%. Ředitelství spořitelny učinilo již opatření, aby příbráním další síly člena bylo možným průtahům a vyřizování záležitostí stran u pokladny spořitelny.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc leden 1911. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.769.961.—. Vloženo během měsíce K 153.775.—, vybráno K 126.472, stav koncem měsíce korun 1.797.264.—; stav půjček počátkem měsíce korun 2.507.664.—, půjčeno během měsíce K 324.451.—, splaceno K 276.450.—, stav koncem měsíce korun 2.555.665.—; počet účtů 3819; rezervní fondy K 205.727.—, závodní podíly K 89.747.—, pokladní obrat K 1.840.181.—.

Jmenování v České bance. Následkem stále vzrůstajících obchodů bylo nutno rozmnožiti počet splnomocněných úředníků a jmenování proto správní radou prokuristy: vrbního kontrolor, pan V. Nálevka, vrchní účetní pan B.

Poborák, předseda dopisovny pan J. Ponec. Mimo to ustanovení: dosavadní pokladník cenných papírů, pan A. Kabelka, hlavním likvidátorem cenotrály, pan C. Vilím likvidátorem, dosavadní pokladník peněz, pan S. Jilek, pokladníkem cenných papírů, dosavadní pokladník filiálky hradecké, p. V. Šveřpa, předsedou oddělení akvizitního. Ve filiálce v Hradci Králové jmenován pan Nepasický pokladníkem a pan Fr. Wolf likvidátorem.

III. emise akcí České banky. Tímto dnem přistupuje Česká banka na základě rozhodnutí správní rady ze dne 8. února t. r., spino-mocenské valnou hromadou ze dne 9. března 1909 a na základě státního schválení dotyčných změn stanov, k svržení akciového kapitálu ze 4 na 8 milionů korun. Dávody tohoto svržení plynou z mohutného vzrůstu a rozšíření činnosti banky (mimo jiné sřísením filiálky), vzhledem k čemuž jest třeba, aby seřídila vlastní prostředky a uvedla je v soulad se svěřenými vklady. Z upisovacích podmínek, jež podrobně obsaženy jsou ve vksné upravených prospektách, které banka na požádání ohotně zašle, vyjímáme, že na každou starou akci připadá jedna nová za kurs K 410.—, stanovený pro pp. akcionáře, a K 415.— pro pp. neakcionáře za každou akci. Upisovací lhůta končí 31. březnem t. r., do kdy složiti třeba první splátku K 110.— resp. K 115.—. Upsané obnosy ztročí se 4½%. Akcie budou uvedeny během tohoto roku na Pražskou burzu. Všem kruhům české veřejnosti naskytá se tu příležitost získati výhodně ryze český, dobrý a výnosný papír (dividenda 5½%). Zároveň upozorňujeme na vyhlášku v dnešních insertech.

Sbírký muzejní v Pardubicích. Nemí v celých východních Čechách tak bohatého muzea na památky historické a historicko-umělecké jako muzeum pardubické. Bohužel sbírky muzejní nemohou býti řádně uspořádány, jak by toho jejich cennost a obsah vyžadovaly. Umístění sbírek v II. patře zámecké budovy jest jednak nepostačitelné a pak trpí sbírky velice plnění, které objevuje se v takové míře, že pokrývá veškeré předměty, jako cenné knihy, mince, obrazy a je níčí. Mimo zámeckou budovu jsou uloženy sbírky v radnici a akoro ve všech školách. Při valné hromadě muzea dne 2. února 1911 s nemalým zájmem žádáno město o vykásní místa pro stavbu vhodné udovy muzejní a doufáme, že se snad již brzy tak stane, neboť již sedm let svoji žádost spolek muzejní bespočítakrátě opakuje. Chvályhodno jest, že samýlil spolek při novém muzeu uspořádati oddělení církevních památek všech dob z Východo-česka. O toto oddělení tak málo muzea venkovských měst se zajímají, ať památky tyto svým uměleckým i historickým významem jsou nejcen-nější.

Záchrana památek u sv. Michala v Chrádímí. V sezóni městské rady chrudimské 4. ledna 1911 uneseno přikročení co nejdříve k restauračním pracím kostela sv. Michala na starém hřbitově. Bude tím respektováno přání J. cíle. a král. Vys. arkoňní. násled. Františka Ferdinanda, který nemalý zájem projevil o zachování a restaurování památek památného kostelíka starohřbitovního sv. Michala. Přání projevil milým a vzácným připsím 27. července 1910 prostřed-nictvím vysoké c. k. ústřední komise ve Vídni. Bude opravením cených památek, které chová svatyně sv. Michala, zachováno pro budoucí časy mnohé, čemu již neodvratná hrozila škoda. Bude se moci sl. rada král. ven. města Chrudimě pochlubit, co ještě nedosti oceněných památek ve svém středu chová, a že vždy dobrou vůli má památky naší historie a kultury zachovávat i v dobrém stavu udržovati. Restaurací program, sestavený konservátorem B. Dvořákem a schvá-lený v. c. k. centrální komisí, bude vodítkem při pečlivých pracích opravných, které se budou dítí za součinnosti c. k. st. rady F. Šebka a ředitele muzea Pošta. — Doufáme, že po zdár-ném úspěchu dojde i na opravu kaple sv. Kate-řiny a starodávného domu na fortaš.

Sbírký Sokola chrudimského, které se každoročně ve zdejší Sokolovně s velkou oká-zalostí — aspoň na programových oznámeních — pořádají, snaží se všemožně, aby vynikaly origi-nalitou. I letos sokolská obec chrudimská s něko-lika aranžéry v čele chtěla býti zapsána v análech chrudimské intelligence jako vtipný vynálezce „přitažlivých“ zábav a frašek a proto uspořádala letošní „sbírký“ jako ples „esperantistů“, jehož vrcholem měla býti t. zv. pálniční scéna. Jaké však bylo zklamání obecnstva, když v sále ob-jevilo se několik herců v řeholním oděvu, kteří měli úkolem parodovati klášterníky! Obecnstvo bylo z velké části roztrpčeno nad takovým pro-jevem „svobodomyšlnosti“. Tímto výstupem vydalo sobě sokolské sdružení stkvělé testimonium pau-peratis co do tipu, požádavši obecnstvo bylo nuceno baviti se na účet roucha společnosti nábo-ženaké a církevní. Chrudimská Sokolovna byla již často svědkem bestaktních parodií na život náboženský (na př. parodování kolínská pouť do Chrudimě s Mariánskou soškou!). A letos opět rozena jakási dívka sálem sokolovny a jí od roz-jařených některých návštěvníků vzdává se pocta, a jakou se secháváme v katol. kostelích. Jak se asi taková jednání říká? Sprostota jest asi

příliš eufemistickým výrazem pro takový způsob zábavy. Jak by asi Týr a Fagner dívali se na své vynálezce, kteří velkou, v zásadě národní myšlenku poskvrhají tak uličnickým jednáním! Jak by se na př. vyjímali takový herec v pose polského rabína se známými pejzy? Než tento výstup nedal se provést, poněvadž sokolstvo moderní se svým volnomyšlenkářským srdcem má za štítě ne-pasné kouzelné healo: „Za svobodu myšlení, slova i skutků!“ Znamenitý by byl i Machar jako figu-rina Neronova a jak by se asi usmíval, ať by ná-rodní pídimužici „největšímu českému básníku“ vsdávali božský hold! Co náměti má pokrokové sokolstvo ve svém vlastním táboře ku pobavení obecnstva! Nač choditi až do středověku pro mušákové hávy? Prosradili jste časnou chudoba ducha, když jste z nedostatku humoru sdravého, osvětlujícího sáhli k takové neohutnosti. A pak chcete, aby vás každý pokládal za velice vtipné a osvícené. Radíme chrudimskému Sokolu, aby požádal svého starostu a velitele, aby sokolská tělesná a sportovní cvičení střídala s kursem pro slušné chování.

Uhelná Příbram. Dne 29. ledna byla u nás veřejná sebzě, na níž mluvil farář dp. Vlček z Heřmaně o volných myslitelích. Osvítíl jejich program, jenž jinak zní napsán, jinak v praxi. Volní myslitelé vypověděli boj všemu ná-boženství, obzvláště katolickému. Hlásají-li, že jejich světový názor jest vědecky odůvodněn, pak buďte v hrdlo lhou, anebo nevědomě papouškují, co jim napsal Haeckel v „Záhadách světových“. Řečník dokázal na podkladě vědy přírodní, sdravého rozumu a filosofie, že názor volných myslitelů jest bibým povídáním, jenž odůvodněn jest nanejvýš směrlostí, s kterou jest přednášen a tznenej. Řečník dále uváděl nejnovější vědecké důkazy pro jseucnost Boží a nesmrtnost lidské duše, čemuž obojímu volní myšlenkáři se postupně vysmívají. Důsledky mravní, z učení volných myslitelů plynoucí, ubíjejí všechnu mravnost, což hodí se velmi dobře všem podvratným živlům, které usilují o společenskou revoluci. Z toho chá-peme, proč volní myslitelé jsou za jedno s anar-chisty, jako na příklad byl Ferrer, který byl vol-nými mysliteli vleben jako mučedník, ačkoli vy-choval a povzbudil k pálení a vraždění. Všichni katolíci musí si uvědomiti, že jsou uráženi, mravně políčkováni a že jest už nejvyšší čas, aby sebe-vědomě povstali na svoji obranu, tím více, pro-tože včude se vyskytují lidé, kteří šílením „Ha-vlíčka“ připravují pádu snahám, které konesí končí znamenají rozvrat společnosti, zákeřní mrav-nosti a obecné zdívočení.

Zbečník u Hřemova. Zdejší křesť.-soc. lidový spolek pořádal přednášku, která byla dosti četně navštívena, dne 15. ledna r. 1911 v sále hostince p. Frant. Draboně. Na ní promluvil pan Václav Špaček, řídící učitel z Březových Hor, o povinnostech katolíků a „Volné Myšlenky“. Před-náška se všem velice líbila — jen ne pádným So-kolům. Nemohli slyšeti pravdu; proto někteří ra-ději se schůze odedili. Někteří však zůstali až do konce. Když pan řečník navrhl resoluci v příměš zsmravacele mládeže, žádaje, by se podala našemu poslanci dr. Horákému, tu vystoupil jeden Sokol a řekl, že prý jim musíme dokázat, je-li mládež ve Zbečínku zsmravována. Tedy nerozuměl ani tolik, že se mluví o pokazené mládeži vůbec. Po něm zase vystoupil jiný Sokol a spustil: „Já — já — já bych něco řekl a oni mě chtějí ubít“ — a rozháněl při tom rukama. Tak byl se svojí řečí hotov. Celému shromáždění ani nenapadlo tohoto hrdiny si všimati nebo dokonce ho ubíjet. Reso-luce odhlasována až na tři hlasy. Na ústelský ústav vybráno K 460. Všem dárčům srdečně děkujeme. Zaplat Báh! — Ples pořádalí jsme dne 28. ledna u p. Frant. Draboně. Zábava vydařila se nad všecko očekávání. Z čistého zisku daro-váno na školní pomůcky 5 K a 8 K na vysta-vění kaple ve Zbečínku. Milodary na kapli při-jímá Jarosl. Draňar, truhlář ve Zbečínku. Zvláště děkujeme všem našim přispíváům, kteří nás svou návštěvou poctili a vůbec všem, kteří se jakým-koliv způsobem o zdar plesu přičinili. Srdečný dík!

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě vykaže za měsíc leden 1911 tyto vý-sledky: vloženo na knížky a listky vkladní korun 362.243.30, vybráno K 358.165.07, vloženo na běžný účet K 140.018.36, vybráno K 24.948.94, zůstatek vkladů na knížky K 6013.883.23, na běžný účet K 1.343.774.77, úhrnný zůstatek K 7.357.658.—. Na hypotéky půjčeno nové korun 24.400.—, splaceno K 15.440.22, zůstatek hypo-téčních zápůjček K 4.631.378.94. Směnek eskompto-váno K 216.743, splaceno K 189.433.38, zůstatek směnek K 196.443.79. Vloženo do jiných ústavů na běžný účet K 676.319.39, vybráno korun 378.856.02, zůstatek vkladů na běžném účtě v jiných ústavech K 348.737.25. Zálohy na cenné papíry K 3770. Cenných papírů v zásobě za K 3.047.081.18. Výpůjček na cenné papíry korun 1.556.839.09. Aktivních záloh K 696.193.43. Ho-tovost pokladni K 15.184.18. Depozit v uschování a ve správě K 1.800.325.84. Obrát účtů za měsíc leden 1911 K 3.063.443.08.

Prohlášení. Já níspodpsaná Anna Šrá-mková, manželka rolníka a Libantio, prohlašuji, že ne-mohu Marii Winterovou, manželku rolníka z Liba-

kovie, viniti z něčeho neobstáého, zejména, že nemohu tvrditi, že by ji, aneb jejího manžela byli vyhnali z Bohemslavie pro krádež a že ei to přiznává písemně a prosí pí Winterovou Marii za odpuštění, litajíce jí způsobených urádek. Anna Šrámková.

De okres: Žamberk a Ústí n. O.
K dopiřování volbi do oněmu českého, jež koná se 28. února, doporučujeme Vám handi-dát strany naší, jímž je p

Václav Myslivec,
Háský poslanec v Praze,

a prosíme, abyste všichni šle pracovali a sgi-tovali, bychom vyšli z volab s výsledkem čestným.

Diecénní komitét královéhradecký.

Různé zprávy.

Akademické bohoslužby. Jest nám zaznamenati významný a potěšitelný fakt: obnovu akademických bohoslužeb v Praze pro akademickou mládež a intelligenci vůbec. Po resignaci dp. kanovníka Blandy vzal na se ku přání nejd. kon-sistote konání akademických bohoslužeb přední náš theolog a filosof univ. prof. Mons. Dr. Kordač. Bohoslužby konají se v Klementinu každé neděle a svátku o 9. hod. dop. Počínají kázáním a tichou mší sv. (Ve svátky kázání odpadá.) Akademické bohoslužby konají se ve všech universitních mēstech a jsou ovšem v první řadě, besprostředně určeny pro akademickou mládež, avšak jsou také shromáždiskem katolické intelligence vůbec, neboť skýtají jí příležitost poslechnouti výklad věro-utných článků víry, věro- a mravouky a vědecké jejich založení a odůvodnění ve filosofii. Poslední doba ukázala (sociální katolické kurvy) v Merkuru, že v kruzích intelligence naší jest veliký a oprav-dový zájem pro vědecké výklady náboženských a bude zajiště obnovu akademických bohoslužeb v kruzích těch co nejradostněji uvítána. V době postní konána budou kázání odpoledne a to v sou-vislém cyklu o vědeckých podkladech nábožen-ských, o poměru víry a vědy. První obnovené bohoslužby akademické konány v neděli 5. t. m. a po té budou každou následující neděli a svátek.

Jak umírali nepřítelé církve? D' A-lembert blížil se k smrti. Nerozlučný tento přítel Voltairův onemocněl 5 let po smrti druhové a žádal, aby mu povolali k loži faráře od sv. Ger-maina. Přítomný Condorcet odešel, jako by chtěl vyhověti žádosti umírajícího soudruha, ale jen tak na oko. Když volaný kněz nepřicházel, poslal proň D' Alembertanova důrazněji — marš. Tuše zradu, vyslal zoufalý nemocn" co nejvypašěji k sv. Germainu svého sluhu; nešli se však tenže vrátil, byl věhlasný nevěreco-myslitel už mrtvolou. Šám jednou k umírajícímu Voltairovi nechtěl připustiti kněze, ať si toho Voltaire přál a nyní po-dobně s ním založil dábelaký Condorcet, sbaviv ho poslední útěchy v zápasu smrtelném. „Kdyby mne tu nebylo, byl by se vzdal, t. j. se vyspo-vidal a dal započítit!“ pravil cynický tvrdý Con-dorcet k zednářským přátelům nebožtíka, jenž na večeř života vracel se k Bohu. — Diderot opu-štíel svět podobně. Ošetřován za své smrtelné ne-moci zbožným mladíkem, naslouchal jen nebdale proebám tohoto, aby se dal započítiti. Uctív pe-zději smrt vedle lože a zasažen otázkou svého ošetřovatele, je-li jist, že nevěrečká jeho filosofie spasí jeho duši, žádal kněze. Přítel sednátetv však obklopili postel, vymlouvali nemocnému kněze a když on v slzách nepřestával po něm volati, satarasili před přicházejícím knězem dveře domu a potom pod záminkou uzdravení odvzeli jej na venkov, stojíce přísané na stráž, dokad nevydechí svou nešťastnou duši dne 2. července 1784. Šel stejnou cestou a Voltairum, D' Alembertum za ti-vota jako zarputilý nevěrec a ve smrti jako ka-jloník věčící. — Cavour měl umřti. Jak velkým byl státníkem italským, tak malým byl přítelem církve katolické, již poutal i nevybranými pro-středky bespráví. Ale při smrti r. 1861 smřil se s tou, již nenáviděl; přijal služebníka církve, kněze Giakoma a z rukou jeho svaté svátosti se slovy: „Musím se připraviti k velikému kroku na věčnost. Chci, aby lid v Turíně viděl, že odchá-zím jako dobrý křesťan z tohoto života na věč-nost“. Zemřel vskutku jako věřící kajloník.

Zednářská svoboda ve Francii. Všechny francouzské zednářské lože obdržely cir-kulář, v němž zdůrazňuje se nutnost odrasiti „pře-bmaty“ katolického kleru. Lože se vyzývají, aby všemi možnými prostředky pracovaly k rychlému doolení těchto výsledků: Má býti vydán zákaz nositi jakékoliv označení kněžského stavu a dá-stojnosti mimo kostel, odbývání procesí a jiných osvědčení víry, svonění zvony a každá jiná mme kostel odhývaná manifestace, svoucí učiti do kostela. Všechny na veřejných budovách umístěné náboženské emblemy a znaky mají býti ihned od-straněny. Napřístě nesmějí nikde, zejména ne na kostelích, býti vsazeny jiné prapory než prapor francouzský, nebo barvy praporů cizozemských ná-rodů. Již na ponejprv má býti potrestán duchovní, který nečetli předpisy a vyzývá náboženství ve

škole jakýmkoli způsobem. Naproti agitaci katolických otců rodin mají být ustaveny jednoty republikánské. Má být činěn veřejný nátlak, aby co nejdříve potvrzeny byly zákony „na ochranu“ laické školy. Konečně má být odstraněna náboženská výchova vězňů. A přes to jsou i ve Francii také „katolíci“, kteří církvi vytýkají, že stále mluví o boji a o potřebě organizace. Ovšem vůči apokryfickým lupičům jest Paříž velice krotká, protože jich potřebovala proti katolictvu.

Vláda španělská nebeží se sendu prohnaných Ferrerových. Tito lhalí s užitím všech možných podvodů, jak Ferrer byl odsouzen bez řádného soudního postupu, jak nebyl ve spojení s barcelonskými bestialními vrahy atd. Leč jedno svědectví za druhým dokazovalo, z jakého blánu vařili volnomyšlenkáři kaši na otrávení pravdy. Nyní španělská vláda vypisuje mezi tiskárny soutěž na zadání tiskových prací k vytištění úředních spisů o Ferrerovi. Z tohoto vypědání soutěže vychází na jevo, že vytištěny budou také spisy o teroristických činech, z nichž byl Ferrer zapleten. Děje se tak proto, že v aktech obou těchto afér osoba Ferrerova hraje velmi významnou úlohu. Podmínkou zadání jest, že tisk musí být do jednoho měsíce dokončen. Radikální republikánům jest uveřejnění těchto spisů nejvýš nepohodlné. Před krátkým časem rozšířili správu, že od tisku se upustilo, poněvadž vyšlo na jevo, že scházejí dvě důležité listiny. Nejvyšší soudní dvůr, v jehož archivu spisy ty byly uschovány, ihned oznámil, že spisy jsou úplné, a že pokus, ukrásti dvě listiny, naprosto se nezdařil. Nyní se přesvědčí celá Evropa znovu, jak hanebně byla klamána silně rozsvíceným a bohatým zednářským závodem na výrobu lží a protikřesťanských štvánek.

Liberalní škandál a krach v Lublani. Již jsme sdělili, že valná hromada liberálního slovinského hospodářského společenstva „Glavna Posojilnica“ v Lublani usnesla se na likvidaci podniku, poněvadž společenstvo vykazovalo skoro dva miliony schodků. Avšak během likvidace seznává se, že konkursa společnost je neodvratná. „Glavna Posojilnica“ čítala 539 členů, z nichž sotva 40 bylo účastněno s větším vkladem než 5 K, takže okrouhle na 500 členů připadá obnos sotva 2500 K. Většina ručitelů není schopna placení. Členové, kteří by mohli platit, snaží se předstírat, že nemají jmění, nebo přepašují je na své příbuzné. Lidé, válečníci, kteří též vydělávají, šli do liberálního zálohu, by si něco nastřádali na státi, shromažďují se houfem před zkrachovalým podnikem, žádajíce svoje vklady zpět. V sobotu přišel k pokladně chudý dělník s nemocnou ženou a žádal, aby mu byl vyplacen vklad 10 K, že nemá se čím živit, ale ani tento nepatrný obnos mu nebyl vyplacen. Zde pokročí mezi sebou seberou statky, aby nebyly poškozeny oběti jednotlivců?

Pod okny dvorního hradu. 30. ledna učinilo okr. zastupitelstvo v VI. a XIX. okresu vídeňském podobné usnesení, jaké již několikrát okres. zastupitelstvo vídeňských učinilo v otázce bojkotu a pronásledování Čechů, kteří při sdělení lidu ve Vídni přiznali se k české občanské řeči.

Kde také hájili „svou“ svobodu akademikové. I ve Lvově měli pokrokařští akademikové velkou chuť k provádění vandalství na univerzitě. Dne 3. t. m. děkan právnické fakulty St. Grabstein vyslovil se o studentské stávce takto: „Výtrnosti účastnil se jen malý počet studentů. Demonstranti, kteří chtěli demolovati dvéře do auly, vykazovali značný počet osob, kteréž s naší univerzitou nemají nic společného.“ Věru velice zvláštní, že židovští studenti nepoučili shlukující se výrostky, že na univerzitě nemají co dělat. Proti katolíkům a úřadům hájí svéprávnost univerzity do krajnosti, ale anarchistickým dělníkům by byli popřáli „univerzitní součinnost“ ihned.

Přátelé tisku katolického, co tomu říkáte? V době jednoho roku rozhodili soc. demokraté v Německu 23,162,000 letáků a 2,544,000 brožur. Periodických časopisů mají 73 denníků, 6 týdníků a měsíčníků; ilustr. „Neue Welt“ přikládá k ostatním listům v nákladu 500,000 ex. Na předplatném sebrali v posledním roce 259,000 a na insertech 616,000 Mk. Účme se od nepřátel a šliře svůj katolický tisk; jen ten svítí, kdo má silně rozsvícený svůj tisk.

Jak rozumějí svobodu v Portugalsku. Svoboda řeči byla v Portugalsku uložena, ale od prohlášení svobody potlačen už čtvrtý list, který se republikánské svobodě nelibí. — Svoboda svobodná náboženská, a s tím vyházení fahbílci. — Svoboda bezpečnost majetku, a pokraden majetek káholi. — Za doby republiky zbudováno toliko jedno muzeum a sice v domě ukradeném Ješuitům v Quarm. Mr. Perceval Phillips píše: „To jest první ústav, který je stížen za republiky. Jistě je to nejhorší muzeum v celé Evropě. Toto dvoupatrový dům na vrcholu kopce, kde jest koule, která zabít býval král, uložena na jakémsi dráhu olivky a pomerančů. Muzeum jest zbudováno pod přízrakem svobody.“ Tam také rozestaveny jsou v krásných řadách pumy všeho druhu s belly, které odstavují vřady a přehlébají oběti. Tento smutek pojímá vši spravedlnosti saléz v Čechách velebitelé i mezi lidmi, kteří mají učiti mládež. Uctívání ostatků se naší pokrokaři vysmívají a zde uctívají ostatky vražd. Američané jsou přes pokročilejší, cti boty, které nosil Roosevelt, když pásal dobytek, ale uctívají vrabu — doveďe Portugalec a — volnomyšlenkář. Katolíci sbírali v museích statisíce vzácných památek ukazujících na postup kultury; leč dle všeho nejvýznamnějším odznakem portugalské kultury zednářské jest — puma a jiné vandalské přístroje. A tito lidé se tváří, jako by v zájmu humanitě bojovali proti militarismu!

Příjmy proletářského posl. Eldersche. „Rovnost“ přináší článek proti volbám do brněnské okresní nemocenské pokladny, kterou spravuje soc. dem. poslanec Eldersch. V čísle ze 4. února 1911 se vytýká Elderschovi, že vedle diet za mandát, za členství v sociálně-pojišťovací komisi, sekretářství Mě. svazu nemocenských pokladen v obnosu nejméně 10,000 K, pravíme deset tisíc korun ročně, bere také 5000 korun platů z pokladny, ve které vlastně skoro celý rok se nemůže ani ukázat. — Proletářský poslanec má tedy 15,000 K ročně.

Pedil Uher na stavbě nových válečných lodí. Z celého obnosu, kterého třeba bude k vybudování válečného loďstva, 312,400,000 K, připadá 113,000,000 K na Uhry. Jelikož cena 1 dreadnoughta odhaduje se na 60 mil. K, náklad na pancéřovou loď na 15 mil. K, torpedoborce na 2-2 mil. K a podmořského člunu na 600,000 K, připadá by Uhrám stavba 1 dreadnoughta, 2 pancéřových křižníků, 6 ničitelů torpéd a 6 podmořských člunů. „Pester Lloyd“ poznamenává k tomu: „Bude-li uherská vláda spolupůsobiti na tom, aby Uhry účastněny byly na stavbě válečného loďstva plnými 36 1/10 %, potom by byl poměr nahoře uvedený, správně dodržen.“

Všelicos. V Sciglianě v Kalabrii (Italie) zastřelen byl při ranní mši sv. tamější farář neznámým mužem. — Krakovský „Czas“ prohlašuje, že brilliantová koruna častohovského obrazu Matky Boží nalezena byla v ukrajinském městě, 800 verst od Varšavy. — V sibiřském Tomsku 375 studentů tamního technologického ústavu, kteří se účastnili nepovolené studentské schůze, bylo z ústavu vyloučeno. — Při sopečném výbuchu na vých. asijském souostroví filipinském zahynulo na 600 osob. — Placímú moru v Mandžursku padlo již na 60,000 lidí v obět. Prehájící Číňané roznášeli mor po Maadžursku. Město Charbin (čítá již na 30,000 obyv.) několikrát bylo vzhledem uzavřeno, aby zabránilo útoku obyvatelstva. — Při výbuchu dynamitu v Novém Yorku bylo zraněno 20 osob a 600 zraněno. Dle jiných zpráv zraněno při výbuchu přes 1000 osob a zraněno 50. — Z norského pobřeží zahynulo 253 rybářů do moře na ledové kře, která přitáhla u ostrova Šetkarn. Několik rybářů bylo přes zachráněno. — Následkem posledního procesu s anarochisty v Japonsku zastřena tam byla censura a mezi jinými byly i spisy Tolstého zcela zapovězeny. — V Praze od posledního sčítání stoupl počet obyvatelstva ze 37,293,535 na 40,157,573. — 87letá Anna D. Wenschpová, vdova po továrníku, dala se zapsati jako studentka na universitě Columbu ve státě Ohio. — V severo-americkém Texasu chtějí se usnísti na zákonu, jímž se zapovídá prodej lihovin na vzdálenost deseti mil od jakékoliv školy. — V Minneapolis kepal se sjezd více jak šesti set účastníků amerických. Sjezd se sjížděli též vynikající čeští učenici John Zelený a Ant. Zelený s univerzitou mistrotaž, bratr jmenovitých K. Zelený s univerzitou illioiské, prof. Nový s Ann Arbor, Mich. a Boh. Šimek s university jowské. Všichni jmenovaní jsou známí odborníci ve vědeckém světě.

Bezruký a beznohý šemich. Ve Znojme oženil se 37letý Rudolf G. se 17letou dcerou sednického mistra, krásnou jako obrázek. Novomanžel je bezruký a beznohý. Před několika lety odešel do Ameriky, kde našel v elektrotechnické továrně v Nov. Yorku dobré postavení. Následkem neštěstí musely mu býti ruce i nohy odhuty. Když se pozdravil, dostal umělé ruce i nohy a byl poslán zpět do vlasti. Ve svém rodném městě seznámil se s dcerou zednického mistra D. Poněvadž otec její bránil jím ve sňatku, milenci utekli. Na G. bylo učiněno udání pro zvrh. Oba vrátili se dobrovolně zpět a děvče prohlásilo před soudem, že raději se usmrtí, než by upustilo od svého ženicha. G. byl ze žaloby osvobozen a když na konec i otec navštívil avoliku sňatku, konala se sňatka jistě řídka svého druhu.

Nová pouť do Palestiny, spojená s případným výhledem do Egypta. Dne 4. března odejde z Vídně poštovní vlak. Mimo jiné vysoké hodnostáře účastní se pouť též Jeho Exc. arcibiskup, vojvůž Theodorovic. Cesta povede přes Budapešť, Bukurešť, Caribrad a Jaffu do Jerusalema a jiných důležitějších míst Sv. Země. Bude možného účastníkům, aby při té příležitosti podíleli se na výstavě poselství z Palestiny a Egypta. Nové přihlášky budou přijaty jen v počtu velice omezeném nejdéle do 15. t. m. Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února. Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února. Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1. února.

— Poutníci budou musiti být v Jerusalemu do 1.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

ZALOŽEN R. 1868.

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₂%

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lesť, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursní, daňové a celovní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladisti spojene železniční koleji s nádratím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slozský anthracit. Koksy slozské a svatoševické. — Brikety. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

ČESKÁ BANKA V PRAZE. FILIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálka v Liberoi.

Expositura na Smíchově.

Akc. kapitál K 4,000.000.

Vklady v únoru K 17,000.000.

Akc. kapitál K 4,000.000.

UPISOVÁNÍ NOVÝCH AKCIÍ III. EMISSE.

Rádná valná hromada pánů akcionářů České banky usnesla se dne 9. března 1909, aby byl zvýšen akciový kapitál

z K 4,000.000.— na K 8,000.000.—

a zmocnila správní radu, aby toto zvýšení provedla.

Plně toto usnesení přikročuje správní rada k veřejnému upisování akcií a zve celou českou veřejnost, aby se účastnila subkripce

10.000 nových akcií III. emise po K 400.— nom.
za těchto

upisovacích podmínek:

- a) Majitelům starých akcií přísluší dle § 8. stanov přední právo na akcie nové, při čemž připadá na každou starou akcií jedna akcie nová za K 410.—.
b) pro pp. upisovatele, již nejsou akcionáři, obnáší kurs K 415.— za kus;

c) Upisování končí dne 31. března 1911, do které doby třeba splatit přihlášku a složit zároveň na každou přihlášenou akcií hotové K 110.— starými akcionáři a K 115.— novými. Páni akcionáři nechtě předložit s přihláškou své staré akcie (plášť bez kuponových archů), jež se po označení o vykonaném úpisu opět vrátí.

Po provedené repartici, jež vyhrazena jest správní radě, třeba splatiti na každou přidělenou akcií dalších K 150.— do konce června 1911 a zbytek K 150.— do 30. září 1911.

d) Pp. upisovatelům jest volno konati i větší splátky aneb složit celý obnos K 410.—, pokud se týče K 415.— najednou. Veškeré splátky na přítknuté akcie složené záročí se do 31. prosince t. r.

4¹/₂%

a nové akcie mají nárok na dividendu za rok 1912.

Akcie České banky budou během tohoto roku zavedeny na pražskou burzu.

Porovnání obchodů České banky za tři roky.

	Roku 1908	Roku 1909	Roku 1910
Akciový kapitál	2,000.000.—	4,000.000.—	4,000.000.—
Celkový obrát	481,000.000.—	872,000.000.—	930,000.000.—
Čistý zisk obnášel	107.708.37	217.665.08	273.925.10
Dividenda	4 ¹ / ₂ % = 18.—	4 ¹ / ₂ % = 18.—	5 ¹ / ₂ % = 21.—*)
Počet akcionářů	22	52	103

*) S výhradou schválení letošní valné hromady.

**Upisovací přihlášky a prospekty zasílá
Česká banka filiálka v Hradci Králové.**

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 17. února 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRDEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1908. Akc. kapitál: K 15,000,000. Res. fondy: K 2,500,000- FILIAKY: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krákov.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní ob. hody. Eskont faktor. Směnárna Uhlí a cement.
--	---	--

Nekorunovaný vladař.

Nedívejte soustavně potměšilý plán tajných cest a cestiček požívatelského tisku! Proti „bohaté hierarchii“ a rodové šlechtě se křičí, až žily na hrdle nabíhají, ale moderní šlechta peněží, která vzrůstá v hrozivé obry, těší se největší snášlivosti ba i vlivným úsměvům „pokrokového“ tisku. A přece právě pokroková odražená mají vynikati dalekosrady, mají jeviti nejcitlivější prozíravost do budoucna. Kdo není hotovým slepce, uhodne snadno, že v moderní době šlechta rodová nezaostává ani osvětu ani demokratizaci; poměry jsou takové, že na pontání svobodných rakou jest zcela slabá.

Proto tím více skutečný pokrovec má upírati zrak ke vzrůstající četě skutečných velmožů přítomnosti, jimž kyne budoucnost ještě slibnější. Velmožové pracují tiše a vytrvale na zvelebení své moci, postupují bese vši okázalostí, ale jejich převládý vliv jest cítiti jak v politice tak v situaci sociální.

Peněžním nekorunovaným vladařům vede se nejlépe. Nemusí se před širými davy s velikým nákladem reprezentovati, podplacený tisk dle jejich přání málokdy se o nich zmíní; není jim nutno v parlamentě se vystavovati útokům lidových poslanců, nemusí před veřejností přiznávat se k svým sociálním a politickým názorům. Dočtete se o nich obyčejně jen tolik, zda přijali či nepřijali. A jestliže případně nastane někde k vůli státní půjčce rozdělení, tu řekne se jednoduše: „Vždyť přece i bohatý semita má právo na tolik občanské svobody, aby mohl komukoli půjčku odepít nebo adélit.“

Klerikalismus jest příčinou vzrůstajícího militarismu, houkne zednářský tisk; po něm to opakují miliony nemyslicích mozků, několi každoroční statistika dokazuje, že státy zednářské se militarismem přímo dusí. A kdo umožňuje tolik zbrojení? Parlamenty, vlády by stály bezradné, kdyby nepřijali židovský bankovní dům a kdyby obrovské židovské závody nenabízely nejdůležitější vojenské dodávky. Rozumí se, že stát za půjčku vděčen býti musí. A miliardář hovoří si při všem v suchu, jak obklopen nejspolehlivější hustou tělesnou stráží, která vystřeluje papírové rány do klidných chodců. Kapitalista při tom může choditi v ošuntělém, roztrhaném kabátě. Všecko u něho jest věci pouze — osobní. Vymáčkává peníze od milionů, ale tyto se stávají zcela soukromým majetkem, soukromou mocí kapitalisty, jakmile zapadnou do jeho pokladny. Jak ubohým a kolika stranám zodpovědným jest ministr financí proti modernímu kapitalistovi! Každá cifra, kterou napíše po dlouhém přemýšlení na svém ministerském stole, jest kontrolována a kritisována obrovskými davy. A dřív než byla napsána, předcházelo přece tolik úporných, vyčerpávajících porad a vysvětlování! Těchto velikých nepříjemností jsou pe-

nělní vladaři staveni. Mohou se oddati pouhé matematice; tam, kde jiní mají srdce, mohou míti násobilku a úrokovou míru.

Jak málo se psalo a píše na př. v Rakousku o žijících millionářích, kteří jsouce ukryti za kulisami, provozují mnohdy větší vliv než parlament! Teprve po jejich smrti sem tam uklouzne slůvko o jejich železném rameni. Když na příklad v uplynulém desetiletí tušilo se do „klerikální moci“, který pokrokový list prozradil, že hlavní slovo v Rakouském peněžnictví a politice vedou semité Taussig, Sieghart a Rothschild? Kdyby to nebyli prozradili sami židé, do dnes by pokrokový tisk o tom mlčel.

Po Taussigovi brzo odebral se na věčnost (11. t. m.) šéf vídeňského „Rotschildova domu“ baron Albert Šalomoun Anselm Rothschild u věku 67 let. Po 37 let měl Rothschild a jeho skupina (Ústav pro úvěr pozemkový, Bankverein, Mendelssohn v Berlíně a Länderbanka) výhradní právo na všechny rakouské a uherské výpůjčky. Závod Rothschildů vídeňských pracoval při finančních operacích v pevném a podrobném porozumění s pařížskou a londýnskou větvi Rothschildů. Odtud lze vysvětliti různá politická překvapení ve státech těch, protože Rothschildové stáli pevně při sobě. Tato drtivá, kombinovaná moc zahrávala si s ministry jako s kaččukovými panáčky.

Když se mělo válčit se Srbskem, půjčil Rothschild. Když se měly stavět dva obrovské dreadnoughty, poskytl peníze Rothschild. Pro válečné lodí rakouské robil pancéře, děla a granáty ve svých vítkovických železárnách při zdraznění asi 50 milionů K. Rozbitou, vyještěnou severní dráhu prodal státu za obrovský peníz. Albert Rothschild nepotřeboval drahé reklamy, nemusel se nabízet, nepotřeboval sekati drahé komplimenty po způsobu židů v krámech. Nejvyšší páni přicházeli s hlubokými poklonami k semitovi semí. Oba Tiszové, Weckerle, Lukacs, Schell ajiní ministři vcházel k Rothschildovi vyslyšet jeho přání. On byl věřitelem knížat, princů, hrabat, zkrátka nejpyšnější šlechty rakouské i maďarské. Největší finanční ústav uherský „Všeobecná úvěrní banka“ byl majetkem Rothschildovým. Právě Rothschildovi mohou Maďaři býti vděční nejvíce, že jest udržován v soustátí nám nepřiznivý dualismus, že Maďaři s jinými kmeny v Uhrách bydlícími zacházeli jako s porobenci. Kdykoli Maďaři něčeho získali proti Cislantii, měl v tom prsty Rothschild, který Uhrám poskytl všechny státní půjčky až na dvě Rothschild při značném vlastním výdeleku podporoval od počátku dualismu co nejvíce všechny velké průmyslové podniky uherské. Dle Peter Lloyda říkával tento baron: „Uhry nesmí býti bohaté a mocné.“ A také dokázal, že aspoň uherští židé zmohli se ve 40 letech tak závažně, že se před nimi třesou největší magnáti. Zato křesťanské obyvatelstvo jest tlenu chladným, železným semitiem tak, že se stěhuje v obrovských masách do Ameriky.

Jakého byl Rothschild smýšlení náboženského? Až příliš přeměřeným způsobem praktickým popravil nehlavně zásadu volnomyšlenkářskou, dle níž prý náboženství jest poškozováním pozemského blaha a hospodářské síly lidstva. *Albert byl pravověrným talmudistou.* Odváděl zvýšený pravidelný příspěvek náboženské obci vídeňské; posledním jeho darem bylo 20.000 K na stavbu synagogy. Vídeňský rabín dr. Stern pravil o něm: „Své židovství nebožtík baron nejednou ostře odraňoval. Svě choti Bettyne, když umírala, sám říkal hebrejské modlitby umíralo. Pro svůj pohřeb stál na přieném ritu: *Nad hrobem smí jen mlouiti radba.*“ Toužil sice po titulu „Excellence“, ale přece ho nepřijal, protože v přisaze tajných radů se mu nezamlouvala jedna věta s důvodů konfesioních.

Tudíž „Volná Myšlenka“, která tolik ráda poukazovala na „zbožný vliv hierarchického kapitalismu“, měla vděčnou příležitost k mnoha článkům o *vládě bohatého talmudismu.* Vždyť měl

baron Albert Šalomoun jmění o mnoho větší než mají všichni kněží v Rakousku dohromady. Tato velikou převahu kapitálu jediného talmudistického žida nad všim jménem duchovenstva rakouského neodvažují se popíráti ani židé ani volnomyšlenkáři ani s. c. demokraté. *„Ale přece se číi bescharakternosti výhradně poukazují na jmění duchovenstva jako na hlavní slatodol, jímž by se při „vyvlastnění“ odstranila bída obecná.“* A takové podvábění nemyslivých davů děje se za bílého dne docela v době, kdy odstraňují příklad Francie do celého světa bříhá, že dělnické vrstvy francouzské jsou po konfiskaci duchovenského jmění nešťastnější a nespokojenější než před zabráním církevního majetku.

„Hloupy křesťan a chytrý žid“ stává se proto okřídleným příslovím mezi vrstvami spravedlivými a myslícími. Semita prodává kofalku, ale sám ji nepije. Dává tučný zold volnomyšlenkářům na boj proti katolické církvi, ale sám se rozněvá, promluví-li proti Talmudu a své víry se drží. Rozdává pokrok tvrzením, že naše náboženství jest věcí přežitou, ale sám lípí na víře, která dle souhlasného tvrzení všech velkých myslitelů jest značně pozadu za učení Kristovým. Semita odporučuje spalování mrtvol ohněm, podporuje krematoria finančně, ale sám si vyhrazuje, že musí býti pohřben dle ritu židovského. Tisk židovský ponouká chytře k odporu proti katolickému kněžstvu, ale sám si rabíny hájí.

Rothschild také dle své poslední vůle byl pohřben přesně dle ritu židovského. Nekoronovaný vladař, jehož vůle platila v Evropě víc než několik panovnických rodů dohromady! Uhry mu mají co děkovati, že tolik proti Cislantii ve svůj prospěch prosadily! Narodil se r. 1844 ve Frankfurtě, převzal r. 1874 po svém otci bankovní závod vídeňský. Nyní převezme řízení závodu jeho syn 27letý Louis, člen správy Kreditního ústavu. Liberalismus povýšil Rothschildy na vladaře a liberalní poměry nynější je obohacují dále.

Jesuité a tyranovražda.

(Obrana proti volnomyšlenkářským lžím.)

„Volná Myšlenka“ hází na stůl svého čtenářstva všechny lži, byt i kolikrát byly vyvráceny, fidele se zásadou: *„Tup statečně, něco přece uvázne!“* Zná své čtenáře...

„Řád jesuitský prý učil, že dovolena jest královražda.“ Jako doklad uvádí Jana Marianna a Saurera.

Otázka tato jest dnes již tak historicko-kriticky objasněna, že je s podivem, jak volnomyšlenkářské listy tak ignorantsky ji používati mohou k útoku na církev katolickou.

Již r. 1415 na sněmu v Kostnici v sesení 16. *sazřeno a odsouzeno bylo učení, že „dovoleno jest, aby každý tyran od kteréhokoliv svého vasalla neb poddaného byl usmrcen“* (Mansi. S. Conc. nova collectio XXVII, 765.)

Tímto jasným výrokem sněmu Kostnic-

SUBSKRIPCE

! **akoii III. emisse** !
ČESKÉ BANKY V PRAZE.

Upisovací kurs 410—415.

— **DIVIDENDA 5 1/2 %** —

PROSPEKTY A PŘIHLÁŠKY VYDÁVÁ
A ZASÍLÁ

ČESKÁ BANKA

FILIALE V HRADCI KRÁLOVÉ.

bého zavržena tyranovraždá a výroka odsuzujícímu propadl každý, kdež by takové učení obhajoval, at' laič, at' kně.

Jestliže by tedy jednotlivec učení toto, od němu již jednou zavržené, blásl a hájil, nepoctivě by bylo přičítati je církvi, která je výslovně zavržla.

A této nepoctivosti se dopouští „V. M.“, když chybného názoru Mariana o tyranovraždě, který od církve i od představených řádu byl odsouzen, užívá k útokům na církev katolickou.

A nyní všimneme si „povástného“ spisu Mariana „De rege (o králi)“. Kniha tato napadá byla k žádosti Garce de Loayasa, vychovatele královských princů na dvoře Filipa II. r. 1599. O knize té napsal Mariana Filipa III.: „Podal jsem vašemu Veličenstvu knihu, kterou jsem napsal o vlastnostech, jež má mít dobrý král; mým nejvšelejším přáním bylo, aby ji všechna knížata četla a dobře ji rozuměla.“ Kniha tedy není psána pro lid, nýbrž pro vládu.

S neobyčejnou a nadšenou láskou k lidu a smělou otevřeností, milující pravdu a spravedlnost, mluví Mariana v knize „de rege“ o vlastnostech dobrého krále i o nepořádkách ve správě státu. S jakým nadšením ujmá se ohudých! „O kolik ohudých mohlo by se užít, co bdy mohlo by se odstraniti penězi, jichž se teď užívá ve státě na marnosti, nádherné šatstvo, labušnická jídla — na honiči pay a jich krmení, na oispaeniky a lichotníky!“ S tímž důrazem, s jakým ujmá se Mariana spravedlnosti, potírá špatnost, nechť jeví se v podobě jakékoliv.

Historik Wachler ohvílí široký rozhled a odvážnou svobodomyšlenost Mariana („Geschichte der historisch. Forschung“ I. 528 nsl.): „Jeho historický rozhled je rozsáhlý a má zření ke všemu, co má třeba jen vzdálenější vztah k osudům vlasti; dává na jevo takovou všestrannou názor a studia, že čtenář nemůže mu odepřiti plně úcty. Setkáváme se u něho s přesvědčivými důkazy nepředpojatosti jeho ducha a jeho smělé svobodomyšlenosti.“

A nyní všimneme si oné pověstné kapitoly, v níž Mariana mluví o tyranovraždě (De rege I. 1, c. 5). Mariana lid tu tyraa oproti dobrému králi, jako člověka, jenž dle svých choutek a náruživosti žije. Heslem tyranovým jest: Co v říši je vznešeného, musí padnouti! Toho snaží se dosáti zřejmým násilím i lstí. Žádný občan nestátává ušetřen, všechny snaží se zničit. . . Co činiti jest občanům proti této hrůzovládě? Mariana praví: Nejprve má býti napomenut; prospělo-li napomenutí, pak je vše v pořádku a dále postoupiti se nesmí. Nemí-li však žádné nádeje, pak důstojně odepřiti poslušnost. Chopí-li se tyraa zbraní, důstojně se brániti; není-li žádné jiného prostředku, může býti prohlášen za pance a usmrcen. To pak volno jest každému, kdo chce vlasti přispěti ku pomoci. Přitom nemá nebespěti, že mnozí povstanoa proti knížeti pod záminkou, že je tyranem; neboť to stánerší, neposlušnost jedné jednotlivce, nýbrž to musí rozhodnutí soudů a odliši mužové, napomeno-li o tom souhlas zcela všeobecný.“

Ku konci pak praví: „Toto má mání vytrpěti státní lid s úpínností srdce; jestliže pak jako člověk při tom moha obyvat, přijmu a povděkem každý náhled lápe odůvodněný.“

A nyní se tařme, je-li to poctivě skomoliti citát tak, jak čteme jej v „Ratiboru“: „Kralovraždá jest v jistých případech příkazem: Nemůže-li lid v řádném shromáždění vynésti proti tyraa rozsudek smrti, je každý jednotlivec zavázán vsáti ten úkol na sebe.“

Takový způsob boje odsuzuje se sám sebou. Všimneme si, jak nešťastně mašové soudí o spisu Mariana „De rege“. Protestantský paedagog Dr Leutbecher (Ve spise „Der berühmte Jesuit Juan Mariana über den König und dessen Erziehung str. 73) podrobil práci Marianaou podrobné kritice a pronesl tento soud: „Jakožto areadlo knížat jeví se mi celé to dílo jako úplně araly pld mnohaletého studia dějin. . . Mariana mluví to s králi naprosto poctivě, což zřídka kdy se stává. Poučuje je, mluví otevřeně a svobodomyšleně o všech jejich právech a povinnostech. Nadto činí Mariana vždy přesný rozdíl mezi panovníkem a tyranem; je pro panovníky jest úlo jeho psáno. . . Pro krále jest dobré, aby věděl, kterak si počínati, aby se ne stal tyranem; a touto tendencí nese se dílo Mariana.“

Proti kralovraždě Mariana nemá ničeho, opak, každému se mu k tomu nákytá přičiněti, mluví o jeho prospěch. Jen proti tyranství rospaluje se hrdlově spravedlivým, jenž smrti se nebojí.“

V poznámce na str. 70 obrací se Dr Leutbecher proti „nanejvýš nedbalému a mnoho nesprávnosti obsahujícímu článku „Juan Mariana“ v Brockhausev „Conversations-Lexikon“ a podotýká: „Spisovatel toho článku, jak se zdá, Marianaova díla „De rege“ vůbec ani nečetl.“

A nyní se tařme, jak zachoval se řád Jesuitský k mluvě Marianaou o tyranovraždě?

Sám Hugo Grotius (opera theol. IV. 708) praví: „Marianus dicit, nedostává se řádu Jesuitů, protože od řádu nejsou kápana.“

Jakmile totiž řádový generál Aquaviva byl r. 1599 upozorněn na dílo Mariana, vyslovil politování nad tím, že spis ten byl bez jeho vědomí vydán a prohlásil, že postará se o opresení knihy té. A když pak r. 1605 vyšla kniha jako špekulace kalvinistické školy Weobell, protestoval proti vydání tomu.

Okružníkem pak se dne 6. července 1610 zakázal pod nej přísnějšími tresty, aby žádný člen Tovaryšstva „veřejně neb soukromně neodvažoval se tvrditi, že by kdo, buď kdo buď, směl pod jakousi záminkou tyranství krále nebo knížete usmrtili nebo jim o život ukřádati, tak, aby pod tento roušku nebyl dáván podnět k záhubě knížat, k rušení míra a k ohrožování bezpečnosti těch, jimiž po příkaze Božím má býti prokazována čest, jakožto osobám posvátným.“ (Text v opise dekretu ze dne 1. srpna 1614 ve Vid. dvorní bibliotéce c. 11963 list 42.)

K doložení tétož uvádíme proti neodůvodněnému citátu P. Becana — skutečná slova P. Becana (van der Beeck), jež napsal r. 1608 (Resp. ad Aphorismos Calvinistarum-Opuscula theologica (vyd. Pařížské 1668) 180., kdež hájí, že legitimní panovník, jenž tyranem se stane, nesmí od poddaných svých býti usmrcen. „A důvod toho jest, že pravý a legitimní panovník, i když tyranem panuje, zůstává přece panovníkem. Musí tedy poddaní jeho býti poslušni. . . Proto poroučí Pismo sv., abyohom ve všem dovoleném poslouchali také pohanských panovníků, jakožto vrchnosti svých, byt' byli i největšími tyraný.“

A výslovně podotýká, že protestantské panovníky jest považovati za legitimní knížata. Opakuje, co napsal Gretser r. 1606 proti hanopisu kalvinisty Šimona Steina, který vytýkal řádu, že prý nepovažuje protestantských knížat za legitimní pány. Gretser praví: „Jesuité pokládají nejen katolické knížata za legitimní, nýbrž i knížata jiná, byť apoštolské stolicí byla nepřítelejší.“ (Opera omnia XI. 465 s.).

Jak shodují se tyto authenticke citáty s nedoloženými výroky „V. M.“?

Znamenitý je citát zeSuarezova, „že papež mále krále k bičování i k smrti odsouditi.“ Pisatel přibodil se týž malheur jako p. T. V. Bilkovi, který nečta díla Suarezova „Defensio fidei cath.“, klade Suarezovi do úst to, co právě Suarez v díle svém v odst. 16.—18. vyvrací.

Německý historik Riffel (v díle „die Aufhebung des Jesuitenordens“ str. 281.) správně praví: „Kdo jsou oni muži, kteří skutečně napobídnuli dovolnost a opředenost několik tyranovražd, nýbrž kralovražd a dle této nádeje té jednali? Která je to strana, jež veřejně prohlásila, že „svět nemůže býti šťastným dříve, dokud nebude poslední král sardoušem střevem posledního nabitého kluce?“ Je to strana t. sv. francouzských filosofů 18. století, jsou to sapientní nepřítelé Jesuitů, kteří nemohli spekulati svůj hravý čin na pomazané hlavě krále a jeho mandátky dříve, až když besprávně a násilně srušili řád tovaryšstva Jesuitova.“

A jak chovali se členové řádu toho? Věraí své víře, věraí svému králi, dali se před ním, s ním a po něm popraviti; krev jejich smísila se s jeho krví, jako spojovale se modlitba jejich s modlitbou jeho po dobu hanebného vězení. Tyto skutečnosti podávají svěa zcela svědčící důkazy, že kralovraždě . . .

„V. M.“ a s ní její nehlada „R.“ dopustili se náramné neprosfetenosti, když na rudou anarohistickou bundu, špičt ještě poslední volnomyšlenkářskou revoluci v Portugalsku, navlékli harlekýnské roucho predikanta.

Kdo prohlásil Ferrera za svého bratra a mučeníka? Kdo připravil revoluci portugalskou? Anglický protestantský list „The Moral Post“ psal dne 30. srpna 1910: „Republikánská politická občejí nasýtili lahodnými masny Volnou Myšlenkou a Francie a jsou odhodláni přerušiti všechny tradice portugalské. Několik let vedli zlomyšlný boj proti několika řádům, které ještě existují. — Vymýšlejí všechny možné „maršální obžaloby“ bez míloslavenosti. Republikánkoua svoboda lze viděti v jejich chování k Jesuitům, kteří mají dvě výborné školy, ač nemají majetku. Působnost těchto škol, bez státní subvence, se nepopírá, ale republikánská občejí Tovaryšstvo vyhnati s Portugalska. — Hlavní vinou Jesuitů je, že jsou oddáni trůnu.“

Pro každého, kdo zachoval si ještě jasny, nezkalený úsudek, jest odividným, proč „V. M.“ a její vankovaké odážje tak fanatickým způsobem tupí katolickou církev a její řády. Církev stojí v cestě jejich podvratným snahám.

V byt' mučedníka „V. Myšlenky“ Ferrera nalezeny v celých avazích revolucií církuře V jednom z nich (naveřejně „Hamb. Volksblatt“ 2. list. 1909) se praví:

„Soudrazil! Budme muži! V hodině revoluce, která se blíží, překročte přes jejich měšťácké společnosti a jejich infamní programy. Uvidíte, jak v rozhodné chvíli mnozí s politiku pod rouškou humanity a šlechetnosti vám

bude alibovati, aby mohli udeřiti zaplacené bořáky. Nedějte jim, šlápněte na ně, nabte je, je-li toho třeba. . .

Náš program: Odstranění dosud stávajících zákonů. Zapuzení a smízení nábožen. společnosti. Stržení kostelů. Rozpuštění úřednictva atd.“

Tedy napřed pryč s náboženstvím, s církví i kostely — a pak to již půjde. — „Volná Myšlenka“ i s nás statečně si vede a siskává i na venkově oddané přísluhovače. Hlásá-li se i list t. zv. pokrokové intelligence do takové společnosti, jest to příznacným zjevem dekadence našich poměrů. Přísluhováním „V. Myšlenky“ a fanatickým tupením církve katolické vplete jen další vavřiny do nevdanosti korany své volnomyšlenkářské „pokrokovosti“.

Politický přehled.

Obecnost Slovanské jednoty. Ve dnech všeobecného rostrpění ve straně české, že Slovinské vstoapili do vládní většiny, kdy německé listy s velikým jásotem prohlásovaly námitk Slovanské jednoty, rodila se tato skrytá k novému životu. Poznali se, že hlavní vina na nezdarech Slovanské jednoty v prvním jejím období měla obstrukce, což svým příkloněním k vládě první dali na jevo Slovinci, kteří dříve obstrukci celé Slovanské jednotě diktovali. V této rostrpčenosti na straně české poznali zároveň Slovinci, že Čechové jsou důležitým činitelem v parlamentě, s kterým se počítati musí, došlo k vystřízlivění, k povolnosti, která vedla v několika hodinách k znovuzřízení Slovanské jednoty, o které se právě povolnější kruhy marně po delší dobu namáhaly. Naši katol. poslanci při znovuzřízení Slovanské jednoty na základě jasnějších stanov a určitějšího programu měli vynikající úspěch. Nové stanovy Slovanské Jednoty mají 10 paragrafů. Předseda Slov. Jednoty je jeden a má 6 náměstků. Dříve byli předsedové dva totiž Udriai a Šusteršič. Předseda je výkonným orgánem parlamentní komise J. S., která skládá se ze 26 členů, z nichž je 17 Čechů, 5 členů klubu slovinského, 3 jihooslovanského svazu a 1 Rusin. S. J. usnává se prostou většinou hlasů. Žádný člen nesmí hlasovat proti jejjmu usnesení, avšak smí odejít ze zasedavny, když odhod předsedovi ohlásí. Přijetí jiných stanov do S. J. usnává se dvoutřetinovou většinou an tajného hlasováním. Stanovy tyto mohou být změněny pouze dvoutřetinovou většinou. — Stálým předsedou Slovian. Jednoty zvolen dr. Fiedler. Místopředsedy rovněž jednolhasně zvoleni I. dr. Šusteršič, II. posl. Udriai, III. dv. r. Pluj. IV. dr. Kramar, V. dr. Hruban a VI. posl. Klofáč. Ke Slovian. jednotě přistoupili také četní radikálové, kteří loni v prosinci a ní vystoupili.

Odložení státní fakulty právnické vyřizena 9. února v rozpočtovém výbora. Schváleno 46 proti 6 hlasům zřízení fakulty vlašské ve Vídni prozatím na čtyry léta. R. 1918 má vláda podat osnovu zákona, dle níž fakulta vlašská má se zřídit v městě vlašském. Pozoruhodno, že úkrtnat byl § 4, jenž zní: „Při skouškách budíh zjištěna a kandidáté úplně znalost němčiny a spěsobilost utváti ji“. Proti úkrtnutí jménem posl. českých ohradil se posl. Šramek, jinak čeští poslanci budou také rozhodně sdáti, aby co nejdříve byly odstraněny německé skoušky na české universitě.

Zákon o podomním občedě přijat 10. t. m. ve 2 i 3. čtení. Jest však zcela jisto, že panuší sněmovna tento zákon neschválí, ale vrátí jej posl. sněmovně, neboť k paragrafům, jež zákon obsahuje, příčiněno bylo 183 doplňkových a posměhovacích návrhů. Při hlasování nastal takový zmatek, že přijata byla ustanovení do celá protiběžná. Tímto hlasováním akčním sněmovna bezmádejnou rozervanost — proto pevně většiny naneyvýš jest potřebí.

Proti odvolání na hraběcí univerzitu vydal ministr přisná nařízení. Ode všech studentů bude se při zápisu, jenž bude scházen 13. března, žádati, aby obnovili slib, že budou šetřiti svědomitě univerzitních zákonů a že se poslušně a uctivě budou choovati k akademickým úřadům. Bez tohoto písemného závazku nebude nikdo přijat. Zavedeno nové vyšetřování a kdo budou zjištěni, budou při zápisu odmítanti. Aby se výtržnosti neopakovaly, budou učiněna přisná bezpečnostní opatření. Tentokráte se akademičti sbujanci přepočítali.

Zvýšení požadavků vojenských dle dosavadního jednání dojdou souhlasu a velké většiny jak vojenského výbora tak celé delegace. To se ukázalo při hlasování o resoluci Staňkové, aby rokování o vojenských požadavcích bylo odloženo do podzimu, a která zamítnuta všemi hlasy proti 3. Německí členové delegace, kteří se do nedávna trůžtovali, že požadav. y vojenské musí se říšně seškrtnat, najednou od svéhc úmyslu npustili.

Studentští stánky v Praze navštívily v Po-
moštěbá, Mělník a Václavě a sice náleží k
nového vládního nařízení o studentských schů-
zkách, kterým se schůzky v universitách stávají
pod dozor policie.

Česl. Vláda churaví, proto hodlá urychlit
cestu na ostrov Korfu, kde doufá se setavit.

Masi Rusové a Činci došlo ke sporu.
Česká vláda sanáží se při tajně úmyslem po-
držiti výsmev práv a nadpráví Ruska, která
jeou smlouvanými.

Povstání v Arabii postupuje se strany do-
morodců tvrdokříže dále. Dochází k častým
světům.

Zprávy organ. a spolkové.

Rusok a Pouchova. První ples našeho
sdružení křesťansko-sociální mládeže konal se u
Svatých dne 5. února. Účastníci byli dosti četní.
Zvláště nás potěšilo, že přišli mezi nás Poucho-
vští a Slezskopředměstští a též odjinud z blízkého
okolí. V době nejbližší uctíme se na spolkovou
přednášku.

Líbětští. Vdp. dr. Josef Kašper, c. k. pro-
fesor a katecheta gymnasiální z Jičína, přednášeti
bude dne 19. února o 5. hod. odpol. v sále spol-
kového domu zdejší katol. jednoty: „O původu
šveta na zemi.“ K této zajímavé přednášce slov.
p. řečníka zveme co nejaktivěji p. t. členy okol-
ních katolických jednot. Zdat Bůh!

Opouchov. Sdružené spolky křesť. soc. po-
táhný v neděli dne 12. února t. r. masopustní
sábavu, jež v každém ohledu naše vše očekávaní
vydala se znamenitě a velkolepě. Dekorovaná
dvorana „Národního Kodymova domu“ byla pře-
plněna, což svědčí o přímě a lásce, jaké se těší
zdejší spolek křesť. sociální. Všichni sdružující
provedli své role s velkým úspěchem a byli od-
měnění vdy dlouhotrvajícím potěšením. Při zábavě
té velmi animované bylo vybráno přes 311 K.
Kde skvělá náš spolek křesťansko-sociální a najde
všudeho porozumění ve všech vrstvách! K tomu
velíme s hloubi srdce upřímně: Zdat Bůh! K. J.

**Velká hromada odbočky hospodář-
ského sdružení v Hronově m. Broumovu.**
Naše odbočka konala dne 5. února v místnostech
hostince p. Josefa Vávry výroční valnou hromadu.
Předseda vdp. Frt. Kašpák zahájil schůzi krátkým
prosvetováním a hned přikročeno ku podávání zpráv
funkcionářů. Jednatel konstatuje, že naše odbočka
za uplynulý rok měla největší obrát se všech od-
boček u Svaz, totiž na 22.000 K. Pán jednatel
s p. pokladníkem podal zprávy nejvýše potě-
šující. Jen vidycky takové! Nato přikročeno k volbě
nových činovníků. Za předsedu zvolen vdp. Frt.
Kašpák, za místopředsedu Frt. Škoba, jednatelem
Karel Kratochvíl, učitel a pokladníkem Josef
Vávra. Dále do výboru: Václav Svatoň, Václav
Berky, Josef Kolářek a Frt. Spávek. Revisory:
Frt. Hrdák a Frt. Jeřábek. Ve volných návrších
vdp. předseda zmiňuje se o tom, že bylo by žá-
deno státi se celou farou dobytí pojišťovny.
Přijato jednohlasně. Po živé debatě, již účastníci
se všichni přítomní, zdati schůze za povzneseně
náhody skončena. Zdat Bůh!

Velká Jemnice. Dne 5. února pořádala
šupina sdružení české mládeže křesť. sociální pro
Jemnici a okolí svůj ples. 8. tajemným napětím ča-
kalo se všeobecně, jak se vydaří tato zábava „sta-
dených“. A vydařila se nad všeobecně očekávaní
neobyčejně pěkně. Z celého okolí, od Jaroměře
až ku Hronovu dostavili se členové družných
šupin i stoupenci stran jiných. Vesele a neru-
šeně plynula zábava tato a velice zaměřovala se
i tím, kteří nejsou přímo nadšení pro hnutí naší
mládeže. Toto proslá, ale milé pobavení všech bez
rozdílu smýšlení nejlepší dáva svědectví, že není
třeba shlížeti na naše mládežské sdružení s zája-
kým předsmekem.

Horná Kutná. Zábavní výb. sdružených
spolků křesť. sociál. uspořádá v měsíci březnu
1911 u „Slovanské lpy“ 2 divadelní představení
a sice v neděli dne 12. veseloheru „Přítel“ od B.
Vikové-Kunětické a v sobotu dne 25. „Cikádina
pomsta“, drama od Ad. Bogaera. Oba kusy obsa-
zeny jsou dobrými ochotníky a za vedení osvěd-
čených režisérů dp. Mařiny a p. J. Bohy se pečlivě
studují, takže dobrý výsledek morální jest sara-
žen. Přátelé, slyšte horlivě, by účast v divadle
byla co možno největší! Předprodej vstupenek od
6. března u p. Keisla, obch. na Pal. nám. Zdat Bůh!

Rehezná u Poličky. Sdružení mládeže
křesťansko-sociální se sídlem v Hradci Králové
uspořádalo dne 12. t. m. pro své členy zdejší
večírek. Vlak jest jich zde již besky přes 30,
ažkoliv teprve od včera počala se ta myšlenka
sde šířiti. Večírek měl býti ukázkou, jak by se
dala také jiná, ušlechtilější zábava mezi mládeží
přetvářati než na jakou byli dosud zvyklí, a do-
stál stkvěle svého účlu. Výstupy, deklamace a ná-
rodní zpěvy, které členové (ažkoliv až na několik
málo všichni vystoupili po prvě) provedli dobře,
ba některé přímo výborně, velice se líbily a při-
tomní posvazí hosté všeobecně vyvolavovali přání,
aby naše mládež dále takovouto zábavu přeto-
vala, která nejenom baví, ale i povznáší a pou-

čuje. Bude to členům milou pobídkou, aby v této
dobré zásluze ostvali a domovní berlivost a nad-
šení si zachovali. Každý člověk rozumný jim bude
přítel a je v tom podporovatel. Na konec také dlužno
vytvořiti díky slavnému spolku divadelních ochot-
níků v místě, za napájení krásného jeviště a za
všecku ochotu, s jakou Sdružení o večíru přišli
vstříti.

Městoř m. L. V neděli dne 22. ledna t. r.
konal zdejší spolek křesť. sociální svou první vý-
roční valnou hromadu. Schůze navštěvována byla
velmi četně. Přítomné přivítal srdečně předseda
p. V. Charvát. Dle jednatele zprávy, kterou pře-
četl P. F. Herman, spolek vedl v činnosti 1. li-
stopadu 1910. Tehdy bylo 58 členů a nyní je už
až 83, s nichž 2 zakládající. Spolek konal 4 vý-
borové schůze v místnosti farní. Dále měl 2 čle-
nů měsíční schůze a to první v listopadu m. r.,
a níž přednášel vdp. farář G. Čeněk s Konárovic
o své cestě po Itálii, kteroužto přednášku dopro-
vázal světelnými obrazy skioptikonu. Druhá mě-
síční schůze byla v prosinci m. r., na níž před-
nášel vdp. dr. F. Hrachovský z Kolína o snahách
a cílech křesť. socialismu. Na této schůzi bylo
protestováno proti římskému starostovi Nathanovi,
ještě hrubě urazil našeho sv. Otce Pia X. Spolek
pořádá též jednu divadelní hru. Za předsedu zvolen
opět nám všem milý p. V. Charvát a taktéž znovu
zvolen odstapující výbor. Na návrh místního fa-
ráře vdp. T. Confala zvolil spolek jednohlasně
za svého protektora Jeho Krce. pana hraběte
Emericha Chotka z Chotkova, který volbu ochotně
už přijal a 50 K dobročinně daroval ve prospěch
spolku. Městoř směle Hoi, že spolek do té doby
za tak krátkou dobu má v pokladně 213 K, a co
toto píšeme, má už 282 K na hotovosti. Také
zpráva pokladníka p. K. Charvát a knihovníka
p. Ferd. Poláka byla přijata s povděkem. K valné
hromadě dostavil se známý váleční horlivý našinec
p. Krejčík ze Sulovic a 5 statečných stoupenců
našich z Radovesnic. Z těchto krásné k nám pro-
mluvil o snahách a protivnostech radovesnického
sdružení p. Slavíček. — Dne 5. února konal spolek
svůj první ples. Účast byla velká, neb jsme
vybrali 130 K 30 h, takže čistý výnos byl 29 K
62 h. Zvláště je to, že nějaký náš cítel, jenž
naše tichá práce leží v šatukru, velice se o nás
stará. Neboť jak při divadle, tak i v den plesu
dostali jsme od hejtmanství zákaz pořádati jak
divadlo tak i ples, že při místnost naše nevy-
hovuje zákonnitě výše 3 m. Už také udali na
hejtmanství, že při jame podplatili p. starostu
a p. polic. komisaře, kteří udali falešnou výšku.
My toto tvrzení bezcharakteru nasyváme sprostou
lží. Svoji něčímotnost ukázali tím, že na dopis na-
slaný k hejtmanství se nepodepsali. Zajisté čistý
charakter svého podpírat a udat a se nepodepsat!
To dovede jen člověk, jest nemá v těle žádné cti.
Než my půjdeme dále v před přes všechny pře-
kážky. To dokazuje ta okolnost, že každou neděli
se přihlašují aovi členové, kteří opouštějí jiné tá-
bory a k nám jdou. Nebojme se. My pracujeme
na vztáčení a podporování našince. Zdat Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou
pp.: Dr. Jan Šindra, konsistoriální rada, profesor
theologie, bisk. komissarem na c. k. gymnasiu a
divním pedagogem v Litomyšli, Dr. Frant. Beyl,
konsist. rada a rektor b. katolického semináře, b.
komissarem na c. k. reálné v Č. Těbově, Josef
Závedal, č. kanovník, infel. probost v Poděbradech,
akutelným vikářem okresu Poděbradského, Joa.
Pospíšil, b. notář, farář v Lažci, skutečným
vikářem okresu Novobydžovského, Magr. Albin
Seidel, pap. komoří, farář v Č. Prusnici, správce
vik. Hostinského, Karel Janský, farář v Uhersku,
správce vikariátu Vysokomýtského a obdržel
Expositorium canoniale, Vincenc Erlebach, farář
ve Zvoli, sekretářem vikariátu Opoučenského. U-
stanovení jsou pp.: Jan Sobotka, katecheta
v Ohrudimě, za definit. katechetu na c. k. peda-
gogi v Poličce, Josef John, farář v Bernarticích,
za definit. katechetu na c. k. gymnasiu v Hostin-
ném, Václ. Oliva, kaplan v Chroustovicích, za ka-
plana v Dolním Újezdě, Jos. Dubec, kaplan v D.
Újezdě, za administr. in spirit. v Chroustovicích,
Jan Wschionek, kaplan v Jedlově, za administr.
ve Valteřicích, Aug. Kristian, kaplan na Poucho-
vě, za administrátora v Bříti, Karel Sovák, kapl.,
za administrátora v Hostinném. V Pánu z e-
smu ni pp.: Václav Horák (V Vula.), jubilar,
čestný kanovník, kons. rada, bisk. vikář a děkan
v Hostinném, † 26. ledna (naroz. 1832, vysvěcen
1856), Jan Matějka (V Vula.), prvoděkan v Čes.
Těbově, † 10. února (nar. 1844, vysvěcen 1869).
Na o po čine k vstupil p. Seb. Karásek, farář
v Bříti. Uprázděná místa: (Smrtná), fara,
patr. nábož. matice, podruhé, od 16. ledna, Horst
Dobronč, fara, patr. téže obce, podruhé, od 16.
ledna, Břít, fara, patronát nábož. matice, od 1.
února, Hostinná (Arana), děkanství, patron. hra-
bůte Deyma, od 2. února, Česká Těbová, děkan-
ství, patron. kněze Liechtensteina, od 16. února.

Městská rada dne 13. února 1911.
Podrobná zpráva o výsledcích zkušební vody se
studny vodárenské, odebrané ve strojovně v r.

1910 a vody Labské, odebrané v místech naproti
vodárně v téže roce, podaná přednostou Hygie-
nického a bakteriologického ústavu při c. k. české
univerzitě v Praze p. prof. Dr. G. Kabrhelom a
výkaz pokladni hotovosti za dne 6. února t. r.
byly vzaty za vědomí. — P. Ant. Jeřábekovi, ho-
stinskému, povoleno bylo prodloužení hodiny pa-
licejní na obvyklých podmínkách do odvolání v ho-
stinské místnosti v domě čp. 175 ve Špitálské
ulici. — C. k. místodržitelství v Praze se projeví
souhlas a připevněním stožárů pro elektr. osvě-
tlení uprostřed železného obloukového mostu přes
Labe dle náčrtku jeho. — Stavební změny, pro-
vedené p. Janem Kubečkem, hostinským, v domě
čp. 317, byly schváleny. — Přijata byla offera
p. V. Škody, mistra kamenického, na dodání abý-
vajících žulových součástí pro úpravu obou před-
mostí u nového Labského mostu. — Na žádost
řiditelství městského průmyslového musea pro-
půjčen byl foyer měst divadla pro výstavu sklad.
sochaře p. Fabiána do 19. února t. r. — Návrh
úpravy pracoviště novostavby dvoupatrového domu na
staveništi č. 3. v bloku XIV. p. Jarosl. Ludvíka
byl schválen. Jedna žádost za svyšení chudinské
podpory byla samitauta.

Mariánská družina mužů a žinechů
v Hradci Králové pořádá dne 30. února t. r.
v sále Adalbertina o půl 7. hod. přátelský večí-
rek s pestrým programem. Na večírku tomto mají
účast i rodiny soddů a hostů. Vstup dovolen
pouze zvaným a soddly uvedeným.

Ochotnické sdružení „Tyl“ předvedlo
nám v neděli dne 12. února za řízení p. Paula
jedno z nejlepších dramat Schönbavnských:
„Hloupy konsek.“ Kus tento zajímavý svou kom-
plikací zápletek — jedna druhou stihajících — a
přece harmonicky a úspěšně rozluštěných vyja-
duje ensemblu již vytříbeného, aby se nemianul
effektem. Jest nám však projeviti nemalé potěšení,
že „Tyl“ požadavkům hry znamenitě dostal. Jed-
notlivé složky byly velmi případně charakteriso-
vány. První větší debut slečny Vl. Böhmové budí
naději, že alečna vyspěje v dokonalejší alu dra-
matickou. Též souhra byla dobrá. Režie jevila
osvědčenou péči p. Paulova. Jen ty dlouhé pře-
stávky! Těšíme se zase na nové představení.

**Městské divadlo Klieperovo v Hrad-
ci Králové** máno jest: v únoru: dne 26. pro
Spolek pro podporu ženského vzdělání (koncert
slečny Marie Dvořákové); v březnu: dne 5. pro
Sokolu, 12. pro ochotn. spolek Kliepera, 19. pro
Spolek pro podporu ohudých studujících, 26. pro
ochotnický spolek „Tyl“; v dubnu: dne 2. pro
ochotnický spolek „Tyl“, 9. pro Cyrilakou Jednotu,
16. a 17. pro Pěvecké sdružení Moravských učitelů,
23. pro Hudební a pěvecký spolek, 30. pro
ochotnický spolek „Kliepera“; v květnu: pro Vy-
chodočeské divadlo.

Klieperovo divadlo. Koncert Šev-
číkova kvartetta dne 11. února 1911 po-
skytli příležitost poznati mladé toto sdružení, jež
důstojně krácí ve slápných staršího světoznámého
Českého kvartetta. Program zajímavý byl tím,
že vedle známého Loveckého kvartetta Mozartova
obsahoval i Dvořákovu Es dur a Glasounovovu
A-moll kvartetto, střída u nás alýchané. Vzhledem
k provedení konstatovati dlužno znamenitou souhru,
která po několika prvních taktích Glasounovova
kvarteta skvěle se uplatnila. Zvláště mile působí,
jak individuálně jsou při souhrě ovládnány jedno-
livé nástroje; každý nástroj jak by mluvil svou
mluvou, a přec zcela nespádně přejímaly nástroje
po sobě imitační motivy, aniž by barvou tonu se
lišily. Z Glasounovova avšak třetí věta svízňm
přednesem obecnostvo uchrátila. V Mozartově
kvartettu máme za to, že akvapeně bylo tempo
první i čtvrté věty. Ač jsou obě věty „allegro“
a na dvě strany, přece jen tempo bylo příliš ry-
chlé, tak že lecjaký detail nevyzníkl. Také přílišné
manýrování v tempu 3. věty nespádně dle našeho
soudu s chápaním doby mozartovské. Za to však
přednes Dvořákovu kvartetta byl „mistný a pro-
stý“, kde každá z překypujících myšlenek Dvořá-
kových v rámci znamenité souhry skvěle se uplat-
nila. Ševčíkovo kvartetto provází naše přání, aby
dočkalo se další ch zaslužených úspěchů světových.

Židovský „Ratibor“ dělá hloupého.
Odsoudili jsme po zásluze surový útok „Ratiborů“
na pěvkyni al. Destiniovou a s námi souhlasila
celá bradecká veřejnost, které posud civilisace a
společenský takt není pojmem neznámým. Ovšem
jest pochopitelné, proč se nešlo v rukavičkách na
ulicičky, jichž broší kůže svou tvrdostí vsdoruje
civilisaci nejprimitivnější. Teď „Ratibor“ po vy-
prasku dělá hloupého a vymlouvá se drze, že
feuilleton byl středověkou vymyšlenou pobídkou,
„v níž vůbec nikdo (!) nebyl jmenován ani nazna-
čován (!), děj docela vymyšlený, a nota bene ani
ne původní.“ O Destiniově nebyla „vůbec řeč“.
Zrovna tak bezcharakterně ječí kluk chycený na
hrachu, je-li důkladně chycen za vlasy. Ale sapaň
poznala veřejnost z vlastního doznání pokrokové
tiskoviny, že tato ke špiněti lidí ušlechťující
historik. Dnes může si tedy učiniti každý
úsmek o hodnověrnosti skandálních historiků
o kněžích, kterými se „Ratibor“ jen hemží. „Rati-
bor“ se horší nad názvem „intelligentní lžáka“,
otisknutým v pražském „Čechu“, pro jeho přiv-
řence dopisovatele. Savi uznáváme, že to slovo

„intelligentní“ není na svém místě. Pro takové zrádné charaktery, kteří po způsobi kryjí libují si jen ve spodinách lidského života, název „intelligence“ jest vlastně znehodnocování pojmu kultury. — Článek byl vymyšlen, Hradce se netýká, křičí nezbada, aby mohl nějak vyklouznout. Jako by bylo náhodné, že po tak dlouhém čase téměř v jediném dni „Ratibor“ se synem Heliořem v „Čase“ tak nápadně se doplňovali; jako by chytrácky název místa a jiné okolnosti nenapovídaly tolik, že samy „Orl. Proud“ a „Kraj Král.“ ostře protestovaly proti té zvláštnosti. „Osvěta l.“, dne 14. t. m. napsala: „Pokrokovost a snost jsou dvě věci nerozlučné. Feuilleton „Ratibora“ byl všeobecně odsouzen, pravice nepomůže slabší dělá a vytáčky, vše byla příliš přehledná a už proto odsouzení hodna, že by mohla vzbuditi stín úcty tak vzácné umělkyni, jakou je al. Emma Destiniová.“ Prý pokroková strana není za ten čin spoluzodpovědná, protože „Ratibor“ — není a nebyl listem strany. Překvapující sdělení! Tedy Dr. Hostovský, J. Novák, Střezt atd. a Machar naposledy nejsou ani pokrokaři? Ovšem jest pochopitelné, proč zvláště nyní po blamáži „Ratibora“ od těchto sloupů zdejší Antiky sami někteří masarykovci se odvracejí. Měli k tomu již dávno příčin jiných dosti; obecně známé ty příčiny uváděti jest odporno a proto je ponecháváme k rozboru chemikům, kteří rádi analyzují stouhlinu.

Na poškozené povedení v Kunovicích na Moravě a na Slovácku, sešlo se z dílece 3000 korun, které byly odeslány nejđ. k. a. Konsistoci v Olomouci k rozdělení. Všem dárcům srdečně Zaplat Pán Bůh!

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Z knihovny a čítárny musej. Čítárnu navštívilo v měsíci lednu v 11 přístupných dvouhodinách 750 osob. Nově vykládaný časopisy „Beton und Eisen“, Malířské Listy, Technik u. Wirtschaft, Zahradá domácí a školní, Christliche Kunst, Emporium. — Do knihovny věnovali různé spisy pp. dr. Ot. Klumpar, Jiří Tolman, inž. Jindra, muzeum v Pacově, p. Fr. Krejčí v Chicagu, vydavatelstvo Zahrady domácí a školní (výměnou), učeňská besídka v Obrudimí, obchodní komory v Plase, Plzni a Budějovicích. Do knihovny vřaděno: Haberlandt „Österreichische Volkskunst“, Mähleisen „Deckenverzierungen“, Blitlichtphotografie, Phot Unterhaltungsbuch, Rodinný dům, der Wohnhausbau, Vzoré návrhy pro stavbu dělnických domků. Pan prof. Kotěra v Praze věnoval do sbírek kožený pás vyřezaný p. B. Kašpar pamětní medaili. Dárcům díky! — Mistrovský kurs obuvnický zahájen byl v pondělí dne 6. února v Nové Pace. Kursu za řízení odb. učitele p. J. Laštovky účastní se 16 mistrů a tovaryšů. Zbořánské kurzy pro obuvníky a koželuby, krejčí a přebusné živnosti připravují se na březen. — Přednáška p. insp. L. Weiguera „Žena v řemeslech a živnostech“ uspořádána bude počátkem března v člátné musej. — Výstava plastik p. Fr. Fabiánka prodloužena byla do neděle dne 19. února. Do 12. února navštívilo výstavku 406 osob. Výstava obrazů a plastik Bř. Laudových otevřena bude počátkem března. V programu vedle toho výstava kresek a ukázek prací z malířských kursů technologického muzea v Praze, pod vedením prof. Beneše provedených. — Za členy musea přiblížili se pp. F. Rejthárek, profesor reálky, generálmajor v. v. J. Pokorný, J. Fěr, řídící Z. Ů. Ů. a chotí, dr. Rud. Fiedler, c. k. místodrž. koncipista, C. Freitag, profesor lycea, Jos. Jarý, zámečnický mistr v Král. Městci a Fr. Širáček, o. k. vrob. ber. správce zde.

Jmenování. Radou zem. soudu pro Hradec Král. jmenován Fr. Barcal, okresní soudce v Ml. Boleslavi.

Výstava plastik akad. sochaře Fr. Fabiánka. Akad. sochař p. Fr. Fabiánek, žák umělecké školy mistra Myslbeka, pořádá v těchto dnech ve foyeri měst. divadla výstavu svých plastických děl: jednak studií jednak portrátů. V pracích těchto jasně sráží se i nadání i umělecký směr p. Fabiánkův; leč ani nezapírá se v nich blahodárný vliv genialní tvůrčí síly Myslbekovy, jež patrně vpružila uměleckou snadivost p. Fabiánkovou. Právem kladou se v portrítech na místo první skizsa a portrét světlého mecenáše praesidenta Hlávky, v nichž několik charakteristických tahů markantního zjevu Hlávkovy šťastně zachyceno a v lepon pōsu uceleno. Několik dětských hlaviček dovědňuje, že mladý umělec má vlnmavou mysl i pro měkkou linii dětské něhy; smysl pro ladnou linii prozrazuje i skizsa „Na samích“. Porozumění pro draperii plastiky ohledáváme ve studii mnicha a v něžné studii babičky, která zvláště jímá milým výrazem tváře. Nechazejí ani stopy mohutného rosmachu Rodinovského. — Umělec setkává se po záslnu se svými plastikami se sympatií uměnímilovného obecnstva, jež sjejsa i s návštěvy výstavky se všech krahů. Mezi návštěvníky znamenat i Jeho Excellenci nejđp. biskupa, který se vyjádřil k přítomnému umělci jak o celkovém vkusném uspořádání výstavky, tak i o jednotlivých některých plastikách, zvláště však o jednatlivých Hlávkových velmi pochvalně.

III. emise akcí České banky. Tímto dnem přistupuje Česká banka na základě rozhod-

nutí správní rady ze dne 8. února t. r., splnomocněné valnou hromadou ze dne 9. března 1909 a na základě státního schválení dotýčejících změn stanov. k svýšení akciového kapitálu se 4 na 8 milionů korun. Dávody tohoto svýšení plynou z mohutného vzrůstu a rozšíření činnosti banky (mimo jiné sřazením filiálék). vzhledem k čemuž jest třeba, aby sešlila vlastní prostředky a uvedla je v soulad se svěřenými vklady. Z upisovacích podmínek, jež podrobně obsaženy jsou ve vkusně upravených prospektech, které banka na požádání ochotně zašle, vyjímáme, že na každou starou akcií připadá jedna nová za kurs K 410 —, stanovený pro pp. akcionáře a K 415 — pro pp. neakcionáře za každou akcií. Upisovací lhůta k něč 31. březnem t. r., do kdy třeba složit první splátku K 110 — resp. K 115 —. Upevně obnosy zdrojů se 4¹/₂%. Akcie budou uvedeny během tohoto roku na Pražskou burzu. Všem krahům české veřejnosti naschytá se tu příležitost získati výhodně ryze český, dobrý a výnosný papír (dividenda 5¹/₂%). Zároveň upozorňujeme na vyhlášku v dnešních insertech.

Úmorné emisní čísto bankovních správ České banky vyšlo právě s bohatým obsahem, z něhož uvádíme zejména úvahu z kruhů kapitalistických „Dividendy“, dále článek ména a spůsoby placení v Egyptě, bursovní přehled za měsíc leden, zprávy o činnosti České banky a její filiálék, slosovací list atd. Bankovní správy lze obdivěti zdarma u pokladny České banky filiálky v Hradci Králové, která je na požádání též pravidelně zašílá úplně besplatně.

Konecrt slešay Marie Dvořákové nejlepši současně české virtuozky na klavír a p. prof. Pavla Dědečka, virtuosa na housle, pořádá se v neděli dne 26. t. m. v městském divadle Kileperové. Koncert ten zajisté bude atkvostným uměleckým počínkem prvního řádu. Předprodej listků obstarává knihkupec p. Pša.

Účetní výkms matičního plesu 1911. Subskripce 1035, vstupné 298 02 K; dohromady 1333 02 K. — Vydání sál 45 K, hudba 156 K, dekorování 45, hudebné spaletnu 13 60 K, tiskopisy 48 70 K, různé účty 34 40 K. Výsledek tudíž 980 32 K.

Valná hromada Záložny v Hradci Král. odbyváti se bude dne 5. března o 2. hod. odpol. v Sokolovně. Závěrečné účty za r. 1910 vykazují vzešlap ve všech odvětvích. Uvádíme ciferál stav hlavních položek koncem r. 1910 s připojením stavu koncem r. 1909 v závorec. Podlý členské K 89 109 (K 78 180), vklady K 1 769 961 (K 1 629 672), půjčky K 2 507 664 (K 1 676 051), fondy sáruční K 195 727 (K 171 485), obrat pokladni K 14 274 041 (K 8 576 571). Souhrn aktiv 31. prosince 1910 činil K 2 844 308 65, pasiv 2 830 676 24. Čistý zisk za týž rok K 13 630 41. Záložna podléhá povinné revisi Jednoty záložen v Praze. P.slední revize byla provedena ve dnech 24 — 30. ledna t. r.

Převéka jednota Vlastimil v Kukulské pořádala dne 10. února 1911 svoji 47. výroční schůzi, kterou zahájil vhodným uvítáním pp. členů dlouholetý starosta p. Ot. Balcar. Na to jednatele přečetl záznam o poslední valné hromadě a po schválení podal správnu jednatelekou za rok 1910, která jednoblasně přijata. Zpráva pokladní vykazuje příjem 281 K 80 h. vydání 179 K 71 h, jest tedy hotovost 51 K 69 h. Pokladni kaiba pp. revisory účtů s položkami byla porovnána a nalezeno vše v úplném souladu a v nejlepší pořádku. Volby daly se listky. Předsedou zvolen zase p. Ot. Balcar, abormistrem p. Jar. Jobavý, pokladníkem p. Petr Rabič a jednatelem p. Jan Pochyba. Členy výboru dále zvoleni pp.: Al. Nejedlý, Jindřich Jelínek, MUDr. Vanický, K. Kalivoda a St. Měller. Náhradníky pp. Vikt. Čejka a Jos. Nejedlý, revisory účtů pp. Ant. Šouba a V. Kocourek, praporečnickem p. B. Čejka a ná-městem p. K. Jakoubek. Členem šupního výboru zvolen zase p. Jindř. Jelínek. Ve volbách návržích přijato, by archiv, který čítá 992 sbory v ceně 2135 K 10 h, se vším majetkem Vlastimila, a následjícím se ve spěvné síni, byl pojistěn. Dále přijato, by při pohřbu neb svatbě zpívalo se jen členům. Ověření spěvní kórsna zase dvakráté týdně vady ve středu a v pátek od 7 do 6 hod. večer. Pan abormistr přeje si větší návštěvu, zvláště pánů ve skouškách. Pan tovaršik Al. Nejedlý předpácti bude pro Vlastimil „Hudební Revui“, sežší mu vzdán vřelý dík. Schůzi ukončil p. předseda poděkováním pp. členům za jich účast a přeje Vlastimilu mnoho zdaru.

Lemnice m. Pcp. Dne 26. února odpol přednáší zde p. Josef Kozel s Týniště a. Orli.

Jan Matějka. V pátek dne 10. t. m. o 8. hod. odpol. sešel v České Trebové po dl. ubém a bolestném utrpení tamní provědkan, vdp. Jan Matějka v 67. roce svého věku a v 43. roce po-zehnacího kněžství. Zesnulý narodil se r. 1844 v Libli u Castolovic, byl roku 1869 na kněze vysvěcen a působil po všechna kněžská léta na patronátě J. J. kněze Liechtensteina. R. 1900 nabyl beneřie v České Trebové a u příležitosti gen. kan. visitace, kdy fara tamní povýřena byla na děkanství, stal se provědkasem. Od loňského roku byl spolu komisarom za tamní c. k. radice. V pondělí dne 18. t. m. pohřben byl na velkého

časatenství na novém hřbitově českotřebovském. Právda pohřebeného, jež vedl vdp. vikář Fr. Michalitzke, děkan Luňkrovec, účastnilo se na 40 duchovních spolubratřích, zastupitelstva místní i přifařených obcí, četné spolky, veškerá škola mládež a nesčetné zástupy věřících. V děk. chrámu Páně prošel krátkou ale vřelou vzpomínku na zesnulého vdp. děkana Noška, načež složil slavnostní Requiem vdp. konat. rada a proběhl v. v. V. Bier. Ave anima pia! R. l. p.

Okresní nemocnice v Pardubicích jest posud ve stavu abnormálním a neustáleném. Není třeba býti žádným prorokem, a napřed už můžeme prohlásiti, že nešťastná nemocnice v Pardubicích tak dlouho nebude míti pokoje, dokud tu potrvají příčiny oně rozháranosti a sporů, v nichž nemocnice tone od svého počátku. Dne 15. t. m. měli opustiti nemocnici oba sekundární a primární lékaři v nemocnici sám. To byl úmysl p. primáře. Nemocnice se měla od lékařů bykovat. Z příčinou urovnání těchto životních zájmů nemocnice vyslala ústřední lékařská organizace svoje zástupce minulou neděli do Pardubic: dr. Kotýnka, dr. Semerada a dr. Zahradnického. Okresní výbor, zástupci lékařů a předseda nemocničního správního výboru p. Benáček radili se o odvolání bojkotu lékařského proti nemocnici v Pardubicích s podmínkou, aby p. Benáček dal sekundárním jakousi satisfakci. Již v předešlém sezení okres. zastupitelstva byl p. primář dr. Mesary vyzván, aby p. Benáčka žáloval u okr. soudu pro různé přehmaty p. primáři p. Benáčkem vytýkané. Jest v Pardubicích zámo, jak p. primář se rád soudí. Měl několikrát soudní líčení v Pardubicích, v Chrudimí, v Hradci Králové, ale nastojte! Tentokráte p. primář nešaloval, ale ponechal svoji spornou záležitost k vyřízení lékařskému organizačnímu ústředí, které patrně v nejlepší úmysla rozhodlo, aby spor urovnala disciplinární komise okr. zastupitelstva. Protože však okr. zastupitelstvo se uuneslo již předtím ponechatí vše okres. soudu, uložili zástupci lékařské organizace p. primáři, aby proti tomuto usnesení okr. zastupitelstva podal odvolání k zem. výboru. — V sobotu dne 11. t. m. měl p. Benáček soudní líčení u okr. soudu v Pardubicích, jež žalovna správcem nemocnice p. Kašparem, o kterém se prý vyjádřil, že čestnictví jako bývalý medik naprosto nerozumí. K rozsudku však nedošlo — za účelem vyslechnutí nových svědků. V pondělí a úterý konalo okresní zastupitelstvo nová dvě sezení, v nichž na programu byly záležitosti nemocniční. Tak odlišné jsou poměry nemocniční v Pardubicích! Tvrdí-li „Osvěta lidu“, že krise tato v nemocnici se sotva zalehne, tvrdíme to my také a sice na tak dlouho, dlekd potrvá hlavní příčina této krise.

Kuchařská a hospedýnská škola v Pardubicích uspořádala dne 12. února kuchářskou výstavu svého umění v malém sále městské besedy. Výstava těšila se neobyčejně silné návštěvě jak se strany dam tak i pánů, takže místnost vystavni nemohla všeobv zvédatě ani pojmuti. Žáky a dámy, které navštívovaly odpoleď kurzy vaření, ukázaly na výstavě, jakých pokroků se ve svém odboru na kuchářské škole dodělaly. Touto milou výstavkou ukončen byl 1. běh kuchářské školy a 2. běh začal dne 16. února t. r. ve vlastni kuchyni na Starém Městě v Pardubicích. Ředitelem školy je p. Č. Váňa a vyučaje odborná učitelka M. Zoubková.

Úmrtí. V Pardubicích zemřel 11. února t. r. JUDr. Alois Tarek, advokát, ve stáří 45 roků na součhotiny. Byl pro svoji milou a vřelou povahu velice oblíben a v všeobecné vážnosti. Za velké účasti občanstva pardubského a okolního byl dne 14. tohoto m. na hřbitově pardubském pochován.

Manifestační schůze pro druhou českou univerzitu v Pardubicích konala se v besedním sále městské radnice v neděli dne 13. t. m. o 11. hod. dopoledne za hojného časatenství všech vrstev pardubského občanstva. Po zahájení schůze p. starostou Prokopem promluvil p. dr. Janovský, univerzální profesor, o potřebě druhé české univerzity. Po něm ujal se slova prof. Hlavatý, zem. poslanec Frant. Udrásl a dr. Lipčík. Přislíbenou resoluci za učitelstvo podal p. Velinský, učitel a Přelouče a p. Hloněk z Pardubic. Za živnostelestvo p. Sochor z Pardubic. Schůze ukončila o půl 1. hod. dopoledne.

Hodná mládež. Na novoměstské škole v Pardubicích seprali se před školou dva štáci dět obecné školy. Jeden z nich vypálil si od svého kamaráda nář a vrazil ho svému srku do boku. Této zraněný musel býti odvezen do okresní nemocnice.

Právníci východních Čech pořádají dne 18. února 1911 právnícký ples v Pardubicích na „Veselce“ pod protektorátem starosty král. kom. města Pardubic p. tovaršika Josefa Prohopy. Ples tento sledující vedle své stránky zabavni též účel sblížení veškeré příslušníky stavu právníckého celých východních Čech slibuje dle vykonaných příprav a všeobecného zájmu býti pravým eidorádem nejvybranějšího světa dámského i pánského. Ctěné reklamace přijímá plesový výbor. Vstupné: rodinný listek 10 K, listek pro osobu 5 K. Plesová kancelář otevřena bude od 15. února v hosta Veselka.

Velká katastrofa v koňské stáji. Velkou škodu způsobil v Kundičích u Nechanic neopatrný čeledín na Harrachovském panství. Odešel z koňské stáje, kde měl opatrovat 6 párů koní, v noci do hospody na pivo. V jeho nepřítomnosti spadla bořící lampa, která zapálila slámu a háj. Kouřem se udusilo 9 koní a 3 stěže se usdraly.

Čáslav. Manifestační schůze pro brněnskou univerzitu, svolaná sl. městskou radou do zasedací síně obec. zastupitelstva, konala se za četné účasti zástupců inteligence, rolnictva, živnostnictva a dělnictva a vyzobila v nadšený projev souhlasu s tímto základním kulturním požadavkem našeho národa. Schůzi zahájil instruktivním prolovem purkmistr p. JUDr. J. Zimmer, po němž tlumočil přání středoskolských učitelů prof. A. Tomaš. Na to ujal se slova universitní prof. Dr. Čada, jehož řeč hluboce obsažná, logicky spořádaná a skvěle přednesená shromáždění elektrisola. Důvody historickými i statistickými vyložil nutnost střízení drabého vysokého učení pražského, vyvrací všechny namítky, jež činí se proti tomuto přání národa ze strany Němců, dokládaje, že podle výše svého vzdělání, své poplatnosti a své populace měli bychom právo ne na dvě ale na tři univerzity. Spontánní potlesk, jímž řeč znamenitého profesora učence a výtečného řečníka byla odměněna, svědčil, že posluchačstvo ho pochopilo a že každý se stane apoštolem této myšlenky v neširších kruzích. Po slovech p. MUDr. Tesáře, jenž slibil jménem městského zastupitelstva a všeho občanstva Čáslavského pracovatí pro nejintenzivnější porozumění tomuto národním cíli, přednesl p. vrchní pošt. správce Procházka příslušnou resoluci, která zaslána bude vládě i zástupcům národa. Ke schůzi došlo souhlasné připsy poslanců p. dr. rady Blaška a J. Eze. p. JUDr. B. Pacáka. — Rozpočet. Byli jsme vyzváni z několika stran, abychom vznesli dotaz, proč letos tištěný rozpočet král. města našeho dostává se do rukou jenom některým poplatníkům naší obce. Informovali jsme se o tom a oznamujeme, že prý letos vůbec neměl být rozpočet tisknut, aby se něco ušetřilo když opposice stále žádá šetrnost. K přání však p. řed. kanceláře J. Dlabáčka povolila městská rada obmýšlet počet výtisků, které může si, pokud záoba stačí, každý na požádání vyzvednouti v radnici. Poplatníci, jímž dříve rozpočet býval doručován, budou tím ovšem překvapeni, neboť byli vydán za jejich peníze, pochopitelně bude se jim to zdát kuriozou, aby chodili ohledat. Jinak však se k němu nedostanou, leč by ovšem jejich zástupcové našli jinou cestu k doručení. — Hledá se d. l. Kdo přišel v minulých dnech do děkanického chrámu, byl překvapen nakupenou hradbou, přepažující vchod do presbytery, za níž nikomu vniknouti nebylo možno, nechtěli-li slyšet skásky sdrvořilosti zaměstnanců tam sedících. Ostatně nebylo třeba ani tam choditi, neboť rány motyk, za hradbou se ozývající, dokazovaly, že se tam kope. Prokopávání byla páda přesbytě, najde-li se tam něco. Našli se tam kosti dle všeho býv. zdejších farářů, neboť při odkrytí několika hrobů nalezen byl starodávý slatý prsten nejvyšší asi tak zv. notářský a pozůstatek modlitební knihy. Co však při tomto nálezu překvapilo, bylo, že lebky těchto zesnulých byly sebrány a ve škatuli odneseny — do musea. K čemu se to stalo, naprosto nevíme, neboť do Prahy snad nepájdou. Nevíme také, kdo dal dovolení, aby pozůstatky byly z kostela odnášeny; povolání k tomu kruhů o tom aspoň něčeho nevěděly. Že by pak museum se proměňovalo v kostnici, také jsme neslyšeli. Jsme toho přesvědčení a s námi všechna široká veřejnost Čáslavská, že mrtvým má býti důk pokoj. Natropeno bylo s kostmi zemřelých Čáslavců u nás už dost mrzutosti, připomínáme jenom vandalismus na hřbitově u sv. Alšbety, válečníci se dělali kosti kol chrámu sv. Petra při kopání jam pro ležení atd., takže by už jednou mohli mítí dotčení pánové rozum. Právem podotkli mnozí občané o tom bovořící, že evangeličtí spolunobědáci, nechtěli židovští, by si tohle libiti nedali, že jim by se to udělali nikdo ani neopovázil. Nedivíme se pak, že se dnes zmáhá u nás agitace pro pohřbívání obnám, neboť kde se boří pieta k pozůstatkům mrtvých předků, tam jinak to ani nejde. Či snad je to srovná účelem? Pod železnými horami. S velikou účastí sledovány jsou občanstvem našeho podhůří všechny kroky, které podnikány jsou v zájmu prodloužení železniční tratě Vápený Podol — Třemošnice a Třemošnice — Chotěboř. Dráha tato měla by dalekosáhlý význam pro celý kraj a proto není divu, že zástupcové obcí obce okresu Chotěbořského, které vidí v tomto komunikačním prostředku všech svůj budoucí život, jsou hotovi k obětem vzhledem k chudobě své aš příkladným. Tím více však záboleti musila každého z nich zpráva bohatého okresu Čáslavského, že vůbec akce té finančně se neúspěšná, poněvadž prý nové projektovaná trať poměrně k požadovaným nákladům okresu se nedotýká; a ještě více zarmoutiti musila je zpráva městské rady Čáslavské, že ani ke schůzi v samém sousedství konané delegáty své nevyšla, poněvadž prý pro město Čáslav v prodloužení dráhy žádného prospěchu nevidí. Nevíme opravdu, z čí hlavy odůvodnění právě i drabého odkrnutí vyšlo a nechceme vě-

řiti, že by to bylo názorem toho, kdo v obou korporacích stojí na vědeckém místě. Domníváme se spíše, že pracují tu jiné vlivy, jímž dvojnásobně p. starosta podlehá, neboť i se stanoviska čiré spravedlnosti i pouhého nepředpojatého rozumu ten i oase důvod k odkrnutí odpadá. Byli jsme sice dosud vždy v našich obcích svyklí na zdržlivé jednání pánů z města a kraje, ale že se dočkáme chování tak otvídné očímského, toho jsme se nenadáli. Doufáme, že snad aspoň v poslední chvíli osve se trochu citu pro opomíjené zapadlé konty této periferie okresu Čáslavského a že nebudou nám sousedé naši v okresu chotěbořském vyčítati nebo co ještě horšího — se vysmívati!

Lhůta u Ronova nad Dobruškou. S potěšením můžeme očekávat, že naše dlouholeté přání, abychom měli také k nám okresní sílnici, blízí se pomalu ku svému uskutečnění. Přičiněním p. Václava Skokana, purkmistra v Ronově n. D., zahájil sl. okresní výbor v Čáslavi další jednání se sl. patronátním úřadem v Ronově n. D., resp. s úřadem farním stran odprod. je zádušních pozemků, kudy nová sílnice má se bráti. Všichni zainteresováni jsou záležitosti velice příznivě nakloněni, takže jak dojde povolení v příčině odprod. je od vyšších nadřízených úřadů, bude sílnice definitivně povolena. Ze pan starosta města Ronova n. D. je svědomitý a poctivý (nešlibuje, co splnití nemůže neb nerche), jest všeobecně znám. Co mu schází ve vyšším stupni na rafinovanosti, to převyšuje daleko poctivost o níž se zajisté všem poplatníkům v první řadě jedná.

Poměry na škole v Úpeli. Letos na zdejší chlapecké škole na doporučení (vysvědčení dostal jeden chlapec z mravů třetí stupeň a druhý pátý stupeň. Kdože obou chlapců podal stížnost k semské školní radě a tato poslala příslušné listiny místní školní radě k vůli zavedení vyššího vyučování. Ve stížném dopise byli učitelé obviněni, že nezasahují dobře svých povinností. Prý jsou vinní sami, že si jich řáči neváží; nechávají prý se tabatí za kabáty a i jinak se chovají tak, že ztrácejí u žactva vážnost. Výše uvedených chlapců obdrželi špatnou známku z mravů proto, že dělali na učitele dlouhý nos. Ošsem chlapeckou tu rozpustilost dlužno rázně odsouditi. Ale přitom se vynořují myšlenky, proč nynější učitelstvo tolik strádá na autoritě. Což když chlapec pozoruje stejné na některém učiteli, že si týž často také autoritu neváží, ba že bagatelizuje i vůči větším katolíčkám posvátné? Pisatel těchto řádků ví, že jedna učitelka chová se v kostele nepřístojněji, než jak by se musila chováti i v pouhém divadle. Žádka dá křesťanské pozdravení, ale učitelka za sdrvořilost ji odséká: „Jdi si svou cestou, žádný s tebou o tebepr si!“ — Ba dokonce jeden učitel, když byl od žáka křesťanský pozdraven odpovídal: „Drť hubu!“ Zeptejte se třebaš židovské učitele, zda takové odpovědi jsou pedagogické a zda mohou zvýšiti učitelstvu autoritu! — Jiný případ: Učitel ptal se žáka, kdo byl na pátnoci. Prč se jenom tolik o to zajímal, chodili sám do kostela jen tehdy, když musí? Když se řáči hláslu, řekl jim vychovatel: „Že se vám chtělo! Na to máte času dost, až budete velcí.“ Ejhle, prokřákáří učitelé prohláší, že má býti náboženství věcí úplně soukromou, že do školy nepatří, ale sami dávají náboženské otázky ducela v hodinách nenáboženských a tak činí z náboženství věc veřejnou. Jednou bylo před zpovědí. Evangelický učitel poučuje „otcovčiny“ taky, že „teď ještě musí, ale až budou velcí...“ Nemí tohle směle vahovano do učiva knězova? Jak potom hoch takto poučovaný svou zpovědní povinnost vykoná? Věru my katolíci otime velmi dobře, jak by bylo potřeba, aby škola byla konfessiální. Mladé se nyní zvláště ráda kostela vyhýbá, zato však vešlece vzrůstá život hospodský, při němž se probíjí mnoho peněz. Ošsem velikou vinnu na tom že se nevědecký tisk. Bylo by velmi dobře zaříditi zde pevnou organizaci mládeže katolické, protože mládež zdejší jest lákána k liberalním Sokolům nebo k soc. demokratům.

Výsledek sčítání v Úpeli. V závorkách připisujeme stav před 10 lety. Nynější počet obyvatel 6800 (4919), obytných stran (rodin) 1615, obydlených domů 501 (387), neobydlených 28, katolíků 6552 (4679), vyznání řeckovýchodního 5, evang. anglikánského 22 (7), evang. avob. reform. Irvingiánů 13, evang. reform. 92 (38), israelického 108 (88), bez vyznání 28 (4). Počet obyvatel národnosti české 6653 (4742), německé 148 (77), italské 1. — Počet koní 105 (68), hovězího dobytka 141 (181), koz 131 (173), vepřů 30 (9), dlu 50 (29), slepic 1221 (870), hus 48 (34), kačken 9 (28), jiné drabě 87.

Opočetmek. Dostala se na veřejnost zpráva o činnosti veřejné Rudolfovny nemocnice v Opocně, již podal primář nemocnice p. MUDr. Jar. Zimmer. Z ní možno se dověděti, že v roce 1910 ošetřováno bylo 1695 nemocných, z nichž jen 63 zemřelo. Počet látek obnáší 79. Taxa ošetřovací obnáší na II třídě 5 K, na III třídě 1-70 K. Lákaři jsou: Primář a operaér: MUDr. Jar. Zimmer, ordinující lékař: MUDr. Václav Cypra, sekundární: MUDr. Jos. Straka, Externi: MUDr. Františka Kyndlová. Ošetřování nemocných vykonávají: 1 operační sála, 1 civilní ošetřovatelka, 3 sestry České Diakonice. Kuchyni vede 1 sestra

České Diakonice. A tu právě jedno zarazí. Dříve byly v této nemocnici Milosrdné sestry a nyní se nového p. primáře jsou zde ponežáhu zaváděny diakonisky, ačkoliv okres opočenský má lid až na nepatrný zlomek protestantů helv. vyzn. a židů vyznání katolického. Nemá zde býti lid katolický respektován, aby obalouzen a potěšen byl ve dnech bolesti a v posledních hodinách od osob a ním stejné víry jsoucích? Máže se do toho dočkati od osob, které jsou vychovány v odporu proti katolíčkám? Lékař ví, jak mocně k vyčlenění působí klid a povznese duše trpělicho. Kdo toho přičinou? Buďto sám p. primář, o němž se poslyšba, že jest evangelíkem. Nebyl by to klerikalismus? Nebo správní výbor s p. Adolfem Volfem, okresním a opočenským starostou v čele, a pak tu je vylouzena otevřeně bezohledná cesta pokrokové, kteří zde nabyli veliké moci. Co tomu řeknou katolíci? Právě jsou žádány obce o příspěvek značný na přístavbu nemocnice. Dají, ale za jedné podmínky: Ať jsou zase zavedeny ku ošetření osoby katolické. Snad to nemocni zaslouží. Neať nemocný člověk přece jako rozlámáný trakať, kterému to je jedno, jak se kdo naň při správě dívá. Heslo ať zní: Do opočenské nemocnice katolické ošetřovatelky! —

Kaple si za K 1-70 důkladný spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“
Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Dobruška. Obecní správa uvázla nyní na mrtvém bodě. Starosta obce p. Eduard Žižka, tékarník, se z hodnosti poděkoval. Poněvadž neudal důvod, byl požádán, by udal zákonitou příčinu a resignace zatím nepřijata. Tak má Dobruška nyní nejistou hlavu. Tésko je v Dobrušce vládnouti. Tolik pokrokových zatčení by bylo třeba, ale není peněz! Jen dluhy, veliké dluhy, zaviněné zbytečně drahou stavbou škol, zbývali k dispozici p. starostovi, by je mohl; pak 180 procent obecních přírůžek, při jichž placení obecnístvo divně zpívá o správě města a konečně členové zastupitelstva, kteří by sice na útraty obecní chtěli všechno podporovati, ať sami (i bohatí salaristé) mají kapsy zaplány. Z toho ovšem bouře u těch, kteří musí 180 procent obecních přírůžek platit. Proto lepší účel! Tésko tahati obecní káru, propadlou tolik do babna dluhů!

Něm: Brod. „Hlas z Posázaví“ prožívají v poslední době těžké chvíle. Přišel na ně čas trpkých skoušek. Proti nim sadul z nenadání nepřijemný ledový severák. Došla totiž konečně zdejšímu občanstvu míra trpělivosti a to nyní začíná se proti nim posvědčati. Proti „Hlasu“ zahájen prudký boj v „Neudivilých listech“, jehož účastní se horlivě zvláště ti, kteří do nedávna „Hlas“ podporovali. „Hlas“ nad tím nevěděkem jsou play rozhořčení — bolné výkřiky vyzývají z jejich litoosti seřvených papírových útroh. K nátku na nevědek poji se též stesky „Hlas“ na nezdar, a nímž se jejich námaha na poli osvětovém potkala. Co se napracovaly, aby to „černé nebezpečí“, klerikalismus, od lidu odvratily, co se navarovaly! Všechno maraol! „Černé nebezpečí“, řadí stále brosaři v řadách ubohého lidu a jako přisera a hroznou silou valí se stále vpřed, slavic všude triumfy! Běda, běda, běda! Kde koho zachvacuje. „Hlas“ nestačí svým čtenářům hlásti čtené o bēti tohoto „moru“. Posledně mezi jinými hlášen případ zvláště tragický. Nese nadpis: Smutný zjev. Už ten nadpis je smutný, což však teprve zpráva sama, jež pod ním uvedena! Vsmuž se, čtenáři milí, co uslyšíš, je vskutku hrozná. Zpráva zní: Zabavu křesťanských sociálů dne 5. t. m. navštívila též choť c. k. inženýra pí. Kouzelková, do nedávna předsedkyně dámské vzdělávací jednoty „Eliška“. — Vidíš, čtenáři milí, co se v Něm. Brodě všechno děje! Muzli lidé zde jsou tak neopatrní, že navštívují místa, která se bacily „černého moru“ jen hemží a tak dobrovolně a lehkomyslně jdou své záhubě vstříc! Varování „Hlas“ jakoby nealyšeli. „Hlas“ nad tím skoro zoufá, než přece ještě nešťračeji nadobro hlavy. Hledí zachrániti takové nešťastníky tím, že je vezmou do „horké“ koupeli, vstříknou jim při tom pod káži zvláštní serum „klerikálsmrť“ zvané a uloží jim pak psané místům náklady se vyhýbat. Všechno to opatření však prý nepomáhá a tak „černý mor“ šíří se dále, broze zachvátiti i „Hlas z Posázaví“, jež strachem před ním už nyní posvolna umíráj...!

Chrudim. Otíkaně předěšlý týden zaslanou správu o šibřinkách chrudimského Sokola, považujeme za spravedlivě otákanou i hlas strany obviněné. Slov. p. dr. Pippich, tedy nut kompetentní, zaslal nám toto přátelské vysvětlení: Ke článku „Šibřinky Sokola chrudimského“, uveřejněnému v 8. letošního ročníku „Obnovy“, v němž jsem jako starosta jednoty dovolován, abych se postaral v jednotě o kuru „pro slušné chování“, budíh mně dovoleno sdělit: podle pravdy následující vyhlášení pravého stavu věci: V letošních šibřinkách chrudimského Sokola nebylo žádné pámoční scény, v které by byli vystupovali někteří herci v řeholním oděvu, kteří by byli měli škol parodovati kláštoralky, nečili aby byla „nosena jaká dívka sálem sokolny, které vzdávána od některých návštěvníků pocta, a jakou setkáváme se v katolických kostelích“. V pámoční scéně účinkovali pouze bratři se sábovního od-

bera v kostumech giglákých a členové společenství Východočeského divadla v různých kostumech, provádějící solové tance, s nichž však žádný nebyl v oděvu febolem. Šiblínek šťastně se sice několik herců (asi 3—4) v kůtách s Andronovy operetty „Pancraka“, ale nebyly to obrazy nějaké určité febole a nebyli jimi také parodováni kláterníci. Žádný z těchto herců nebyl šťastně na půlnoční sešně. Jestliže jediný z nich počínal si veseleji při vystupování clownů, dělo se to bez jakékoli parodie v rámci slušného veselí masopustního. Někde aprototy nebo nějakého urášení a náboženského přesvědčení nebo společenského mravu nikdy v Sokole chrudimském nebylo a nebylo by ani mnoh ani kýmoli z výboru Sokola trpělo. Také posměška o parodování kolínské posty do Chrudimi v dřívějších Šiblíkových neskládá se na pravdu. Chrudimský Sokol též se právem dobré pověsti ve svém styku s celou naší společností, v zachovávaní slušného mravu společenského a v odmítání všeho, co je sprosté, banální nebo neohrabané, jakým by s jistotou byla také jakákoliv parodie náboženského nějakého zvyku, obřadu neb pod. V Chrudimi 14. února 1911. Dr. Karel Pippich, starosta Sokola. — K těmto fádům jsme nuceni připojit několik vyvážlivých dle jiných zpráv, jež nás došly. Rozhodně nepochybujeme, že p. dr. Pippich osobně jest nepřítel podobných scén, jaké se lišily v 6. č. „Obnovy.“ Leč dle souhlasných zpráv očitých svědků půlnoční scéna se odehrála od herců na účet stavu febolního. Dojem účastnictva nedá se popřít a pořadatelstvo mělo řádně sakročit. Přítelé „Sokola“ vystup herců sami odsuzovali. Parodii kolínské posty s r. 1902 také lze těžko vyvracet, sami poukázali kolínští činili s toho důsledky. Dále vystup s dívkou působil skutečně pohorlivě; bylo vyvolováno stejné, že jest to parodie účty Mariánské. Také se ta záležitost již řádně vyšetřuje. Kroky ty se nestaly na základě klepů, ale na základě uvážlivých dojmů. Nutno tedy dbati rozhodně přístě větší opatrnosti.

Různé zprávy.

O katolický tisk tvrdí nemát! „Nový Věk“ otákuje se „Salaké Obrany“ výtku, že jsou v Hradci Králové páni „neohrožení a stateční proti našemu hnutí“ (?), ale proti pr. Haidkovi, který patří „diecési do Král. Hradce“, nedovedou vystoupiti a jej zakřiknouti. Připojena ještě otázka: „Či snad nechťší?“ Odpovídáme: 1. Proč se Praha tak zaívá táže, když se mohla a měla přece napřed přesvědčiti o našem stanovisku právě s „Obnovy“ vytištěné již dle 10 t. m. Tam jest vřavován Haidkově činnosti téměř celý sloupec. Ta slova si nedá Haidk jistě za rámeček. 2. Haidk náleží svým kněžským stavem posud diecési budějovické; zde nepřijal řádné církevní služby, ale působí v Chrudimi jako professor historie. 3. Farář Vacek, farář Blahovec a kaplan Kroiher působí v diecési budějovické docela v duchovní správě. A to je sjev ještě smutnější. Za to však diecéšní komitét budějovický nemůže srovnat tak, jako nemohou organizovaní katolíci hradečtí za Haidka. Lái, které nedávno troušil, zajiště mu nenašleptala řádná katol. organizace a my jsme se proti nim předešlý týden ohradili s veškerou rázností. Odsouzení Haidka a odporování kandidatury Myslivcovy v témže číle nejlépe vyvrací domněnky „Nášeho Věku.“

Podivná horlivost v hájení pokroku. Francie má pokrok ať nasbyt — ať se v něm duší. Mají-li však býti nynější pokrokové poměry ubájevy jak proti cizinám tak vnitřním nepřátelům, jest potřeba silné ruky, zdatného vojska. Ať už ideální lidé sebe více se starají o odsbrojení, věčný mír, o nahrazení boje tělesného bojem duševním, přitomná drsná situace vyžaduje k obraně proti nepříteli spolehlivého vojska. Kdyby na př. němečtí nebo angličtí „spásečnicki“ udeřili na Francouze, neubráň se už to sebe vtipnějšími aforismy a neobměklí vetřelce ani nejnadšenější básni. Přítomný život bohužel jest velice prosaiický, což uznává sama francouzská vláda, která stále vojsko rozmnožuje — a to ještě s větším chvatem než země „méně kulturní.“ Jaké však spolehnouti na ozbrojenou moc, která tak často se bouří proti předatavým, jež má hájiti? Docházejí stále nové správy, jak oddily vojenské vypravují poslušnost samým důstojníkům a to často s přídmi nejmaličernějších. Zkrátka vojáci francouzští stejně dokazují, že nynější „pokrokové řády“ v nich nebudí nadšení, že jen s odporem dávají se nutiti k jejich obraně. Zase nový doklad! Pařížský „Journal“ oznamuje, že deset dělostřelců ve versaillejských kasárnách odepřelo službu, poněvadž nedostali ráno chutnou snídaní. Dělostřelci byli od druhé batterie 11. pluku. Kapitán Bomaegere vypravil se k dělostřelcům a mluvil jim domlouval, aby jen vstáli na káň, že sám se o to postará, aby měli bojnou a chutnou snídaní. Dělostřelci dali si říci a poslechli. — Na druhé straně pak důstojníci se vši bezcitnou bezohledností postupují proti vojákům, v nichž necítí revolučního kvasu. — „Berl. Tagblatt“ oznamuje: „V noci konal se mezi dvěma sbory noční manévra na tempelebohé pláň. Vojákům bylo kopati

umrleu sami tak dlouho, až vykopali hluboký příkop pro střelce. Potom, až umrlo jen pruhlé, natakovali octnatý drát. Při svitu obaivých kouli a elektrických reflektorů musili všichni vojáci boditi s sebou do země, aby je nebylo viděti jako cíl nepřátelských mitraljeus. Cvičení trvalo až do časných hodla ranních.“ Tedy poměry hodné rozčarované, nedělné. Jak asi by dopadla pro Francii velká válečná akce? Stávka železničních střešenců napovídá, že by dobrá třetina vojáků v okamžiku nejkritičtějším zahodila zbraň.

Důležitý volnomyšlenkář. „Nový Věk“ píše: Obchodník Emanuel Novák v Českém Brodě obdržel nabídku jistě firmy, označené jako „firma křesťanská“. Ruče sedl a napsal firmě té tuto stručnou odpověď: „Jsem volnomyšlenkář a kupuji jen u členů, buď volnomyšlenkářů aneb u členů, kteří jsou bez viny.“ — Emanuel Novák je obchodníkem obilím, mlýnskými výrobky a umělým hnojivem v Českém Brodě. Kupuje jen a volnomyšlenkářů a bezvěro: ale koma prodává? Dle dřídmiš výkazů čítal Český Brod loni 4011 katolíků, 124 nekatolíků, 93 židů a 5 osob bez vyznání. Psa Novák neprodává ale jen českobrodskými, nýbrž zajiště i okolními obyvatelstvem a tomu snad nejvíce. Nuže vikariát českobrodský vykazuje 32.331 katolíků, 989 nekatolíků, 355 židů a 26 osob bez vyznání. — Kdyby ti katolíci na Českobrodsku jsou trochu uvědomělí byli, mohli by Em. Novák tak se k nim chovati jako se obová? — Karát Novákova ještě ostřeji se rysuje, uvážíme-li, že firmy jsou označovány slovem „křesťanský“ obyčejně nikoli z nějaké horlivé přichylnosti ke „klerikalismu“, nýbrž na rozdíl od firm semitických. Patrně však, jak „V. Myšlenka“ zpracovává své čtenáře ve prospěch židovstva, když odchovanec volnomyšlenkářské školy čtí servositu již při pouhém slově „křesťanství.“

Majestát českého agrárního pohlavu oselmlí Maďarů. Závorka dá si na svém etiketním vystupování velice záležet — víc než na úspěšné práci hospodářsko-politické, k vůli níž jest zvolen v přední řadě od důvěřivého lidu. Zase nový doklad! Aby měli Maďaři náležitý respekt před českým lvem, dal si jako delegát v Pešti vytknouti maďarské visitky; tak se Maďaři dověděli, jak jejich řád jest valespotřebný i u vzdálených Čechách. Uměl-li maďarské otištění svého titulu Závorka správně přeložit, noviny nesdělují. Ovšem hleděl také buditi dojem nadbytečnými řečmi, jímž se Maďaři musili jen usmívati. Jeden z členů maďarské strany Justhovy řekl, že zápas český má mnoho podobných rysů (!!) se zápasem, který vedou Uhry o svou samostatnost a uplatnění práv (proti Slovákům ?); táž se Závorky, zda nebude vykřičen jako straník strany Justhovy. Ale Závorka odpověděl: „Pokládám bych si to jen za čest, neboť jsem vždy dovedl oceniti výsnam národních zápasů.“ Sami uvážliví agrárníci musili býti zaraženi, jak tam hazardas plynal slávu, která kolem jeho hlavy bez osobních zásluh byla rozprostřena. O „akci“ Závorkové napsal 6. t. m. „Poster Lloyd“: O nějaké „akci“ pana poslance Závorky nebo dokonce o „slancích“, které by byl usavřal, není tu povědomo ničeho. Jeho návštěvy v jednotlivých klubech byly posuzovány pouze a veselé stránky svláště proto, že do sněmovny poslanec — dostavil se ve společnosti jakéhosi Kollicher — Kchana (Peršana), který tam rozdával brožurky o své dostatečné známé síle. — Maďaři se směji a agrárníci (s nimi bohužel český lid vůbec) mají o jednu blamáž více.

Uherská vláda a vystěhovalectví. „Zeit“ uveřejňuje obsah smlouvy uherské vlády se severoatlantickou lodní společností. Ze smlouvy vyvíká, že uherská vláda nejen nenasíl se velkých rozměrů nabývajícím se vystěhovalectví s Uher odpomáhati, nýbrž spíše bere od lodní společnosti podíl na zisku a každé hlavy vystěhovalce. Toto účastenství na „lidokupectví“ vynáší prý uherské vládě ročně více než dva mil. kor. Ovšem Maďaři obětují rádi zájmy svého státu svým kapesám a a národnímu šovinismu, neboť většina vystěhovalců s Uher jsou Slovani, hlavně Slováci. Maďaři tak jednou ranou zabíjejí dvě mouchy, získávají peníze pro státní pokladnu na maďarizaci s „prodeje“ Nemaďarů do Ameriky a zároveň vystěhovalectvím Nemaďarů mění se poněkud poměr mezi národnostmi a zastoupením ve správě státu a parlamentě v Uhrách ve prospěch „rytířského národa.“

Pruský Němec o krakovských univerzitních škandálech. V „Berliner Lokal-anseignr“ rozeplal se professor berlínské university dr. L. Bernhard o krakovských bouřích studentských a poměru jich k pruskému poláctví. Prof. Bernhard tvrdí, že situace Poláků není příznivá. Pokud šil energií prelát Wawrzyniak, železnou rukou třímá celou finanční organizaci v Poznaňsku. Ale již za života jeho vystupovali proti němu. Nyní teprve se hlavy nespokojenců vstávají. Němec prý by měl této chvíli využítkovat náležitě. Budoucí úpadek polských sil vidí prof. Bernhard v úpadku nábožnosti a ve stále se vzámábajícím boji jistých lidí proti církvi. Stanovisko toto k církvi a duchovenstvu akcentuje professor Bernhard motivuje historicky, že v Polsku pojmy „Bůh a víra“ byly úplně nerozlučné a že v tom tkvěla moc Poláků. Váček-li nyní němec

polák s církvi, sama se ozlobuje. Z toho důvodu vítá prof. Bernhard krakovské škandály. Práví: „Prof. Kasimír Zimmermann, proti kterému studenti krakovští vystoupili, byl ještě před několika měsíci v Poznani. Byl to jeden z nejbližších přátel neobřetika prelata Wawrzyniaka, onoho muže, kterému Poláci v Prusku vděčí svoje současné finančníctví a svou hospodářskou organizaci. Dr. Zimmermann redigoval v Poznani časopis sociálně-hospodářský (Ruch chřesciannko spolecny), který zabývá se otázkou dělnickou v duchu katolickém. Dr. Zimmermann jest jedním z nejlépe orientovaných kněžských představitelů systému polského, systému, který s tak velkým úspěchem postavil se proti politice pruské kolonizační komise. Tyto úspěchy způsobily, že dr. Zimmermann povolán byl za profesora sociologie na universitu krakovskou Professor Bernhard dovozuje, že v Krakově signalisován boj proti systému vlády kněžské v organizacích hospodářsko-politických, který zvláště v pruském Polaku kvete. Nepokrytě doznává prof. Bernhard: „Nesce pochýbovat, že hospodářské síly a pohotovost Poláků tímto boji vnitřními utrpí těžké škody.“ — Dále píše prof. Bernhard: „Nedávno zemřel prelát Wawrzyniak, který duchem prorockým hleděl před sebe, pracoval v posledních letech svého žití systematicky na tom, aby vřídil místo duchovenstva v hospodářské budově polské také pro budoucnost upevnil. Sjednotil kněze ve Svazu hospodářském a připoutával k sobě lidi, kteří by mohli v díle jeho pokračovati. On to byl, který provedl, že dnes většina polských spolků v Prusku je vedena kněžími a že zodpovědná místa ve finančníctví polském mají nebo alespoň kontrolují kněží. Prelát Wawrzyniak využítkoval povah semkautého celku klerikálního, aby společnost polské dodal trvalivosti a jednotnosti. Nevěřil, že by rosbité měšťanstvo polské mohlo vlastně silami takové dílo dokonat a věděl dobře, že „demokratické“ stanovisko polské je ve skutečnosti sdánlivé demokratické. Je sice vše zorganizováno ve spolkách a činovníky jsou lidé voleni, ale v pravdě vládne jen několik vůdců osvědčených. Nad poměrně málo stojící demokracií vznáší se moc diktátorská. A proti této moci žene se vlna. Je to pak charakteristické, že v Krakově povstala nyní bouře proti jednomu nejnadšenějšímu žáku toho člověka, kterému Poláci v Prusku vděčí dodnes svoji bouřavost a odporu schopnost.“ — Vývody prof. Bernharda jsou jistě zajímavé. Ukazují jasně, pro koho vlastně židovskoliberalní studentstvo krakovské pracuje a kdo je vlastním ochráncem nejzákeřnějších zájmů polských — totiž kněžstve. Průběh profesor Bernhard, vlivný činitel ovládavací komise, raduje se z krakovských událostí! Nemělo by to býti mementem a výstrahou?

Vybarvuje se. Nově jmenovaný první státní návladní v Prase dr. Sandmann, který byl s mnohých stran líčen jako objektivní úředník, přiměl už barvu. Dosud vždy býval nad úřadovnou pratekého prvního státního zástupce napsal napřed český a pak německý. Dr. Sandmann dal tabulku odstranit a pověsit novou s nápisem napřed německým a pak českým. Kdyby si to tak dovolil některý český úředník ve Vídni, co by tomu Němci říkali?

Peměňal cema děti. Ve správě avotejné zdravotním úřadem v městě St. Sacramento (v Kalifornii) obaženy jsou zajímavé údaje o peněňal ceně dětí. Jako základ slouží výdaje za vyobování od narození až ku dvacátému roku. Dle uvedených správ činí tyto výdaje 4150 dolarů. Ve 30. roce má muž, oceněn obohodně, cena 15.000 dolarů; odečteme-li výdaje od narození až ku 20. roku, to jest až po dobu, kdy muž vydělává, stane hrubý přebytek 11.850 dolarů; odečteme-li dále od této částice výdaje vřívky až ku 30. roku páčené na 10.150 dolarů, zůstane vždy ještě čistý zisk 1700 dolarů. Průměrná cena všech hochů Spojených států byla odhadnuta na 2000 dolarů za chlapce. Na základě těchto výpočtů představuje pracující živel, který jest zaměstnán v dílnách a továrnách, pouze ve státě Kalifornii skoro sedm miliard dolarů, aneb polovici ceny všech ostatních pramenů bohatství.

Všelicos. Schodek světové výstavy loni v Bruselu pořádané činí 1.446.000 franků. — Nenadálými mrazy a vánicemi zabynuly v jistém Kavkazu miliony rúdného ptactva, které se tam následkem teplého podsimu usadilo. — Cestovatel Arabi prof. Al. Musil jmenován byl o dánekého krále komandérem danebrogského řádu. — Po uvádě nebude lze předlohu braneckou vyříditi do konce tohoto měsíce, bylo zabájení odvodů určeno na 19. dubna. — Polední výstřel zazněl 9. t. m. s Mariánských bradeb v Praze zazpoled. K vypálení tohoto posledního výstřelu vyslala městská rada — deputaci. — V Buenos Aires zemřel stářícký farář Valero, který nešťastněho císaře mexického Maximiliana před smrtí vyspovídal. — 8. února přijel císař do Budapešti. — Loterie jest zákonem odstraňena — ve Francii. — V Budapešti saviádl boj proti dlouhým dámeckým jeblíčkům. Za několik týdnů bylo jich tam zabaveno 1286. — V Plzni napačeno 80.944 obyvatelů (v tom 2395 vojáků, Němců 9247). — 65leté manželství slavili v Saratich na Moravě 87letý rolník K. Zeman se svou 85letou ženou Klárou. Potomstvo

V zastoupení vldp. děkana Jana Cyska a s jeho
svěplm. zástupcem Václavem Jankovským a třetím
apod. zástupcem děkanem Václavem Křížem o cestovní
pro chřám Páně na Hemších, která všem, k-ž j
u tti velkým zvláštností. Je to práce velmi přesná.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—. Stav vkladů ca. K 35,500.000.—. Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukladacích, losů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promesasy. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akreditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladisté spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševské. — Brilky. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Pilu na kámen,

s usrub., bronzicí a lešící stroj na kámen, pískovcové lomy s přepravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, v řejných a soukromých budov, pomníky, brány, žlaby atd. nabízí

Jan Novotný,

Stanice sez.-zép. dráhy Ostrověř.

strojní kamenoprůmysl

v Újezdě Podhorním.

Záložna v Hradci Králové

nabízí k tahu dne 1. března následující losy na splátky:

LOS:	Taby	Hlavní výhra	Posl. tab	Měsíčně
100zl. los města Vídně	$\frac{1}{10}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{10}$	800.000.—	1924	20.—
5zl. uh. los červen. kříže	$\frac{1}{10}$ $\frac{1}{10}$	30.000.—	1933	2.—
5zl. los budapeštské basiliky	$\frac{1}{10}$ $\frac{1}{10}$	30.000.—	1936	2.—

Celá tato skupina za 20.— měsíčně.

==== Každou jinou skupinu dle přání sestaví kancelář. ====

Pro poštovní čas

odporúčujeme:

Pojďme za ním. 14 poštovních řečí na 14 zastavení křížové cesty. Napsal Alf. Pryč. Cena K 2.—, poštou K 2.08 h.

Patero exhort pro studující středních škol, zvláště vyšších tříd. Napsal Jos. Rybák T. J. Cena 50 h, poštou 52 h.

Otázka alkoholová v přítomnosti. Šest promluv. Napsal Ferstl-Lužný. Cena 70 h, poštou 74 h.

Žádejte ve všech knihkupectvích nebo přímo u nakladatele

R. PROMBERGRA v Olomouci.

Zajímavé vystoupení z církve.

I. Znamravý tisk tří pomlvy.

Židovsko-helvetský „Čas“ uveřejnil v č. 39. níže uvedenou lokálku, kterou ihned po něm otiskly židovské listy německé, takže patně běží o dobře promyšlený ničemný útok, který jsme již v předchozím čísle „Obnovy“ nazvali po právu hyenismem. „Čas“ píše:

„Čís. kr. okresní hejtmanství v Mladé Boleslavi dostalo tento dopis:

„Já Petr F. P. Hašlar, dělník v Dobří, oznamuji, že vystupuji z římsko-katolické církve a zřizuju bez konfese.

Narodil jsem se 29. června r. 1876 v Chrastí v Chrastí. Patřím do příslušné obce Bradlec (okres Mladoboleslavský). Moje matka se jmenovala rodným jménem Celestina Havlová, otec můj pravý Jos. J. Hais, biskup. Matka se provdala za muže Václava Hašlara, jelikož udržovala milostný poměr s Jos. J. Haisem. Tu její muž se od matky odloučil a matka se odebrala k Jos. J. Haisovi, který ji vydržoval. Po čase jsem se narodil a můj pravý otec byl Jos. J. Hais, tehdejší biskup v Králové Hradci.

Doufám že moje oznámení bude c. k. okresním hejtmanstvím přijato a mně vyhověno.

V ústě

Petr František s Pauly Hašlar.

V Dobří 1. ledna 1911.“

Potud „Čas“ a po něm celá smečka židů placených novin německých.

„Zajímavým vystoupením z církve“ nazval „Čas“ čin Petra Hašlara a my také přiznáváme, že považujeme celý případ za velmi zajímavý doklad zvláštních poměrů naší moderní doby, a také nevážlivosti vůči přičině, proč se nám jeví případ tento tak zajímavým.

a) Smutně zajímavým jest případ tím, že náš tiskový zákon dovoluje, aby hyena v lidské podobě vyhrabala mrtvolu i nejschetrnějšího člověka ze zaslouženého klidu posmrtného, vyvlekla ji na veřejné fórum a zde před tvář celého světa posílala a potěšila čest člověka, který se brániti již nemůže.

Proti zákeřnictví a hyenismu toho druhu není v rakouském zákoně žádného právního prostředku a žádné ochrany. Svrchu uvedená lokálka „Času“ nedá se opravit podle § 19. tisk. zák., protože není zde již osoby, která by k opravě měla náležité legitimace; ani se nedá úspěšně žalovati, protože výsledkem žaloby na tiskový přečin bývá dle smutných zkušeností velmi problematický.

b) Smutně zajímavým zjevem jest přitom také to, že Hašlarovo oznámení o odpadu s hanebnou a do aktu nenáležející poznámkou bylo c. k. hejtmanstvím v Mladé Boleslavi přijato za základ úředního jednání mezi obecním úřadem v Dobří a farním úřadem v Kosmonosích, vzdor tomu, že městský úřad v Chrastí připsal z 15. října 1910 upozornil c. k. hejtmanství na nesmyslnou báchorku F. Hašlara, který již po delší dobu obtěžoval tím různé úřady.

c) Považujeme případ tento za zajímavý i z toho důvodu, že nám dovolil nahlédnouti do černé kuchyně pokrokového štábu, kde se fabrikují skandální historky a ničemné pomlvy i proti nejlepší lidem. Nemýlíme se snad, když soudíme, že zde běží o dávno osnovaný plán, v kterém pokrokaři mají své nečisté ruce, což každý čtenář sezná z uveřejněných výňatků listů Hašlarových.

Otázka: Čím dokazuje Hašlar své tvrzení?

Za důkaz uvádí: 1. Svou „paměť“ z mládí a svou bujnou fantazii, které popustil uzdu ve svých dopisech k různým úřadům.

2. Sdělení mrtvého již děkana v Kosmonosích, který prý mu pravý jeho původ „vyzradil“. Oba tyto důkazy podrobíme kritické úvaze.

II. Dopisy Hašlarovy v kritickém rozboru.

Jak v předchozím čísle jsme slíbili, uveřejníme dopisy Hašlarovy, jimiž obtěžoval od poloviny roku 1909 různé úřady na Královéhradecku a jimiž dokazuje své tvrzení.

Dne 12./9. 1909 zaslal Petr Hašlar, dělník v Dobří u Kosmonos, dopis biskupskému ordinariátu v Hradci Králové, žádaje, aby mu byly vydány nějaké poručenské listiny po zesnulém biskupu Haisovi, protože prý jest vlastním synem jeho. Vzpomíná prý si na to, že chodil s matkou svou do zámku v Chrastí, kde prý mu pan biskup vždy dával mnoho „čtyráků“. Jednou také docela přijel pan biskup za jeho matkou do lesa u Bradlec, kde však se s matkou jeho nepohodli. Tehdáž byla Hašlarovi již 4 1/2 léta. Po celou dobu svého života Hašlar na tyto události z mládí si jen prý vzpomínal, ale nikdy po žádném dědictví v Chrastí se nesháněl, až najednou v 31. roce věku jeho, to jest v roce 1907, vyjasnilo se mu v hlavě, že není synem obyčejného dělníka, nýbrž velkého biskupa.

Nechme Petra Hašlara svého vypravování o záhadném dělení, které mu učinil děkan Šimon v Kosmonosích o jeho původu. Uveřejňujeme věrně a souvislé výňatky z původních dopisů Hašlarových se všemi chybami v doslovném znění:

„Budou tomu as tři roky, co jsem byl zaslán na faru v Kosmonosích. Přijdu tam a pan děkan kanovník jmenem Josef Šimon mě povídá že tam malíci s dráhou z Prahy a že ji musí vyhotovit. Ptá se mě, vy se jmenujete Petr Hašlar? Já, nato, ano. Váš otec? Já; Václav Hašlar, On, matka? Já; která prosím? moje vlastní zemřela; On; ta co zemřela, Ja: Celestina Hašlarova rozená Havlová. Po těch slovech on se zarazil, zbledne celá hlava. Bůž hochu drabej, tudle není tvůj pravý otec, tvůj pravý byl biskupem, ne — né ty to neomyšl Hct, alib mě že to neřekneš nikomu co živ budu. On se celí třásl a já plakal, politil sem jej a slibil čestným slovem že co on živ bude vše sy nechám sebe. Vše mě do podrobnosti vyprávěl, akrs jeho ruce šly od p. biskupa, matince dopisy. I řekl sem jemu co já sy pamatoval jako mali chlapeček. Dne 16 března rok 1907 jsi měl pohřeb. Propílal sem celé noci nad tím že otec tak veliký světec a zajiště bohač a syn jeho chudý dělník, který od malička v potu tváří velikými mizernými na rukou musy chleba se škály vydobívat.“

Tak tedy Petr Hašlar uvedl na jeviště romantické historie korunního svědka, ale již kolik let mrtvého a rozhodně vymyšleného. Nemotornost tohoto výmyslu vynikne, když si ujasníme, jak nemyslitelnost jest, aby biskup ku nepravosti používal prostřednictví kněze cizí diecése a k tomu ještě naprosto neznámého.

Kdo pak znal charakter zesnulého děkana Šimona, neuvěřil zvěsti Hašlarovu, že by se byl propůjčil za pomocníka v nedovoleném a trestním počínání a že by byl Hašlarovi „prozradil“ pravý jeho původ teprv po dlouhých letech, kdy „prozrazení“ pro Hašlara nemělo vůbec žádného praktického významu, protože pozůstalost biskupa Haise již na žádné nároky zřetel vzíti nemůže. Nedá se ani mysliti, že by ještě před svou smrtí učinil děkan Šimon důvěrníkem svým člověka, který mu mohl každým okamžikem způsobiti trapné chvíle před soudem požadovaným svědectvím.

Mimo to ukážeme ještě, že v dopise o několik dní později zasláném děkanškému úřadu v Chrastí ličí „prozrazení“ děkanova Hašlara jinak, udáváje takové okolnosti, které Hašlara usvědčují ze lži. O tom však později.

Z kritické úvahy uvedeného svědectví děkanova plyne, že Hašlar spáchal tímto výmyslem nové darebáctví na cti kněze mrtvého, jenž se nemůže již hájiti. A nejenom kritická úvaha, ale i autoritativní svědek vyvrací nicotnou báchorku o tajemném sdělení děkana Šimona.

Farní úřad v Kosmonosích, jemuž listy Hašlarovy byly zaslány, byv požádán hradeckým ordinariátem, aby se vyjádřil o původu bídných utrhačných listů a pisatele osobně upozornil na trestnost jeho počínání, podal o věci následující dobrozdání:

Č. 798.

Nejduštojnější biskupský Ordinariát!

V nejnižší dotč dovoluji si připojiti následující: Z přehášených a s časem se neosnovávajících dat vysvitá, jako by Hašlar udával faru Kosmonosickou na místo různých schůzek a to myslím naprávem.

Já jsem sde již 16 let a zemřelý můj předchůdce, který sde byl 55 let, nikdy se o J. M. Nejděst p. biskupa Haisovi nezmiňoval a myslím, že jej ani neznal. Těžal jsem se též bývalé sdejší hospodyně sl. Langové, která byla na faře sdejší 55 let, sda znala Nejděst p. biskupa Haise, i řekla, že nikoliv; i téžal jsem se, sda někdy byl též n. sdejší faře? I řekla: Kde pak! To bych musela já to věděti, když otvíráme.

S Hašlarem, myslím, po dobrotě že to nepřijde a také si myslí, že se ho bojí; když se mu domlouvá, trvá na svém.

Ze sprostého tonu a naprosto neosnovanosti a házení slov vysvitá slomyslnost a nebo popletenost mozku, které, myslím, konec by se učinil různým zakročením, neboť s jeho dopisy jeví se naprostý odpor toho, co neomyšlně a báchorkami dokázati chce.

V Kosmonosích, dne 21. prosince 1909.

Václav Říha, farář.

Jakkoliv Petr Hašlar prvými dvěma dopisy dělal dojem, jako by psal tajně z vlastního popudu, vzbudily další dopisy podezření, že jedná z návodů cizího. Dle listů těchto jeví se zasláncem Hašlarovým náš „nejlepší český člověk“ Machar. Hašlar v 3. dopise z 8. listopadu 1909 si stěžuje, že se mu nedostává z Hradce Králové ani z Chrastí odpovědi a tu se obrátil o pomoc jinam:

„Tu sem se obrátil na básníka „Machara“, vše ma vypsal do podrobnosti naroven prosl o tajnost a poradu. I přišel na přednáška dne 7. t. m. do Mladé Boleslavi a tam mě radil toto: A bych Vaši biskupské Visosti dopsal a poslédi osobně se dostavil. A bych vše dopodrobnosti řekl a žádal a prosyl Vaši biskupskou Visost, aby mně bylo poskytnuto „to“ co mě po mém otci čestně náležel. Pakli bych byl samitant že vše dám do veřejnosti. Byl jsem věru rád za tu poradu kterou mě básník Machar udělil i oto že se nedálo mě ujme když budu samitant.“

Ta dobrá duše Macharova, která objednala 1/2 milionu šibeníček na české krky, zapřela se ve vrozené krvežiznivosti a radila Hašlarovi diskretní proceduru v delikátní této záležitosti, aby dobrý mrav v Čechách, pokazený bertak křechovitými záchvaty dodávající Macharovy musy, nezral větší úhony.

Hašlar dále znova v dobrotě dle návodu prý Macharova dokazuje svůj domnělý původ a poznovu dovolává se svědectví mrtvého děkana v Kosmonosích. Tentokrát však ještě s náramně důležitou tvář sděluje, že má také v rukou 5 dopisů biskupa Haise, jeho matce zasláných. Jak patmo, uvádí Hašlar stále pádnější a pádnější dokumenty na světlo. Přetčme si tedy ten důležitý objev dopisů dle vypravování Hašlarova:

Dne 16 března rok 1907 sy mě nechal p. děkan kanovník Josef Šimon z Kosmonos, zaslati a jsi podrahé mě vyprávěl že sem synem p. biskupa jenž roku 1676—1879 i poslédi v Královém Hradci účadoval a v Chrastí se zdržoval, dále že p. biskup měl matinku moc rád, že akud matinka byla v Chrastí tak neví jak se scházeli ale co se přistěhovali na Bradlec tak že on musel dělati prostředníka. Dopisy poslal p. biskup na mě a já je musel doručiti. Vaše biskupské Visosti, ještě mnoho toho co mě vše řekl, a obnádek třel se přitom aš kpolitování. Pak odevšel truhlik u stolu a dal mě poslední vůli mé předrahé matinku, kde mě matinka vše zřeluje. Z děluje že můj pravý otec jest biskupem a co ji vše sliboval a proč ona se otrávil, co mám činiti a kam jíti. Dále pět dopisů co biskup psal matince. Vaše biskupské Visosti! Pláču nad těmi dopisy neb muselo to býti ukrutné a matinku. Poslední dopis co p. biskup matince psal, přišlo již pozdě neb matinka již byla mrtvá. V tom dopise dává p. biskup matince pokyny rozhodující, v němž povídá farář Šimon pro Tebe přijede odvaz. Té na nadraší, dcery sy vezme foť a Petřika dám do kadetky a Ty Célu puďdeš do kláštera a Hašlara dám Célu do Teretu. Ubohá matinka že to psaní nedostala dříve zajiště by sy smrd neb byla udělala. Odpuste Vaše biskupské Visosti že o těch psaních sem se dříve nezmiňal, činil sem tak proto že sem se bál šebloh odpisy přišel, kdybych je musel předložit.

Když již Hašlar nález průkazných dokumentů oznámil, přistoupil hnedle k jádru věci, aby nepracoval nadarmo. Hašlar také hrozí soudy a Macharem, jestliže se mu nevyhoví:

Na základě toho co mě pan děkan a kanovník řekl o těch dopisech a té poslední vůli mé předrahé matinku a co sy jako mali chlapeček pamatují, na základě toho všeho „prosym“ Vaši biskupskou Visost by mě bylo dáno „to“ co mě asi má patřiti. Neb jak mě děkan sdělil že jeho jméni stálo na biskupství Královohradeckém když on zemřel. Tudis prosym o „pomoceni“ abyoh nemusel „syn“ takového světce pracovat ve škole jako otrok. Přijmul bych třeba mýto nějaké kde bych si lépe a lehčeji chleba vydělal. Pakli by mě bylo vše samitnuto Vaši biskupskou Visosti tak „rozhodne“ prohlásím že vše veřejně oznamym a soudy budu viděbývati a zajiště „Machar“ a jeho spolu kolegove mě neopustí. Neb oni my rádi nejdříve abyoh žádal v dobrotě a prosbou, když to nepomůže tak „právem“. Oznamuji dále, že dokumenty co sem od matinku jako odkaz obdržel, sem ochoten před Vašimi očima zničit i jen tenkrát, když mě bude dáno „to“ co mě plným právem náleží.

Blouznivý Hašlar jedná zde již z návodu zakuklených zákeřníků, které blíže označuje v posledním 4. svém dopise z 18. listop. 1909. Je to čeládka z „Volné Myšlenky“, která s Hašlarem chtěla učiniti dobrý obchod.

„Jak sem předchozím psaní Vaši bis. Jasnosti psal, že sem vše dopodrobnosti vypsal velikému filosofu a básníku Macharovi, a on mě poradil abyoh vše rádeji potichu a vdobrotě vše vymahal tak sem jej poslechl. Dále řekl básník Machar (když sem jemu ukázal poslední vůli mé předrahé matinku a poslední dokumenty) toto: Když Vám podobrem nepomůže, Vaši povinnosti jest a bude aby ste vše soudně a veřejně roshlasili. Zároveň mě ohlásil doktora právníka který po prostudování mých dokumentů mě se saručil že sadarmo vše bude prováděti. Až sem oba máši prosyl o tajnost, nevím který ji nedodržel, neb přicházejí různá politická velikani a prosejí takřka ovisraseni což já je vždy odkáši na dobu poslédi. I přicházejí „ti“ jenž se jim říká kacíři ať sou to spisovatele a velcí páni, veliké poklony mě skládají, a nabízejí krásné zaměstnání a ještě penize jen abyoh je poslechl. Ano to ještě neudělám, neboť sem spokojen svou prací čím a miluji ji tak, že sem takřka „vnorem“ svých spoludělníků, což ne jenom že by dokázal samostatně ale dokázal i spolu dělníci. A že sem psal Vaši bis. Jasnosti proto, že jako otrok musym pracovat vnejvětší to práci, neboť v tudobu se mě „sabil“ kamarád a začal jsem škálu nenavídeti. Nynt zase láskou lau k práci ať stěžu napomínám na přitale, a když přijdou „ti“ co sem již napsal aby se mě poklonili, obdivují se mě jak statečně sy při práci vedu a počínám. Nebudu Vaši biskupskou Jasnost dle obtěžovati se psaním (možná žeby to bylo Vaši bis. Jasnosti optičné) ale ukončuji tímto; Necht Vaše biskupské Jasnost rozhodne dle Vašeho přání nebudu se již doprobovati, pakli mě Vaše biskupské Jasnost „pomůže“ budu Ji posel šivot vděčen, pakli budu nevoličen skratka navržen pak necht přijme Vaše biskupské Jasnost muj dik. Zoufati nebudu! Ale puďdu tam, kamse předrahá matinka ve své poslední vůli posílá, totis puďdu našemu nejmilostivějšímu a nejdobrotivějšímu Jeho Velčenstvu, Osaři a Králi Františku Josefu I.

Tam jemu vše do podrobnosti sdělím a poprosím o radu.

Neboť necht mému předrahému Otci, posmrtni dělati vůlky přelí veřejnosti, anž by oh nevyplnil přání matinku.

Dále prosím Vaši biskupskou Jasnost aby mě ráčila do tohoto prosyne t. r. odpověděti, pakli odpoví nedostanu tak budu i hned psati na kabinetní kancelář Jeho Veličenstva, sprosbon kdybych mohl býti připsán k audienoi.

A pak půjde vše dále tak, jak já budu obtíti. Poroučím se v Úctě

Petr F. P. Hašlar
v Dobří dne 18 listopadu r. 1909.
p. Josefodol u Kosmonos.

Nevěřili bychom Hašlarovi ani tyto údaje o jeho důvěrných stycích s Macharem a s jinými „kacfi“, ale z lokálky v „Čase“ o odpadu Hašlarově od církve uveřejněné, uzavíráme, že tvrzení jeho o stycích s Macharem jest pravdě podobné. Proto jsme oprávněni na základě jindy již prokázané pokrokové podlosti usuzovati, že celý tlach Hašlarův je zcela sprostý hyenismus, spáchaný na světlé památce + biskupa Haise, jenž zůstavil po sobě dobrou pověst jako lidumilného a všeobecně váženého církevního hodnostáře. Mělo se dokázati, že ani takový muž nebyl bez velkých chyb a proto se vyskytl lupič cti zesnulého. Zákeřným útokem jest smělé tvrzení Hašlarovo. Přesvědčení své opíráme o skutečná fakta, která prokázají naprosto živost a přímou nemožnost spustitých báchorek Hašlarových.

III. Pravý původ Hašlarův.

Hašlar také obtěžoval svými báchorkami děkanský a městský úřad v Chrasti. V dopise, zasláném děkanskému úřadu v Chrasti 18. září 1909, je křiklavý rozpor s bájkou Hašlarovou a se skutečností. Hašlar píše totiž o sdělení děkana v Kosmonosích takto:

O. (děkan) mě vypravuje, že otec tento co mám, byl čteníkem a matinku sy namluvil, pak od čteníka vystoupil matinku sy vzal. Později se odstěhoval s Chraští do Kosmonos a matinka již měla známost p. biskupem neb dvakrát zani do Kosmonos přijel, šel s ním do tam nevěděla než já, neb p. biskup s ním umě a mě poslal pro vaší matinku. Když se loučili podruhé tak vaše matinka jemu slíbila že tam brzy zase pojede a také na krátký čas se s Kosmonos se odstěhovali do Chraští a tam jste se vy narodil.

Na tomto místě je podvodná živost Hašlarova nejpatrnější. Hašlar tvrdí, že se matka stěhovala z Chraští do Kosmonos a pak opět z Kosmonos do Chraští, kde prý se teprv narodil. Faktum však je, že se Petr Hašlar narodil v Chrasti 29. 6. 1876, pak se rodiče odstěhovali r. 1880 do Dobří u Kosmonos, kdež již zůstali.

Pravý stav věci objasňuje nejlépe zpráva děkanského úřadu v Chrasti, kterou uvádíme:

Po svém vysvěcení na kněze 1873 — referuje nynější děkan Kober — byl jsem ustanoven kaplanem v Chrasti, kam jsem se koncem srpna přistěhoval. Tenkrát bylo obyvatelstvo Chraští usedlé, proto brzy poznal jsem osadníky města, jejich povahu a hodnost. O rodičích Havlových došel jsem brzy, že otec i matka a odrostlé děti oddány jsou opilství — kořalo, ano že otec majetek není před nimi jistým. Nemohu se určitě upamatovati, bylo-li to r. 1873 neb 1874, bylo mně doneseno, že do rodiny Havlovy dochází c. k. čteník Hašlar a jednu dceru si namlouvá. Pamatuji si velmi dobře, jak obecenstvo chraštěcké šehralo na to, že c. k. čteník ve službě (na stanici v Chrasti) rodinu tuto, špatné pověsti, navštěvuje. Následkem návštěv Hašlarových byl, že Celestina Havlova dne 24. února 1875 porodila nemanželkou dceru Marii, kterou nem. otec Václav Hašlar, bývalý čteník, neví, dosloužil-li svá služební léta neb byl-li se služby čtenícké propuštěn, legitimoval čteníkem s Celestinou Havlovou 15. ledna 1875 v Chrasti uzavřeným. Dne 29. června narodil se manželům Hašlarovým syn Petr Prantášek a 27. července 1878 dcera Františka. Václav Hašlar usedl se v Chrasti jako obyčejný dělník. Oba se opíjeli a kradli a následkem toho byl, že dle připojené přílohy rodina Hašlarova 1880 vypovězena byla s Chraští a musila Chraští opustiti.

Pan biskup Hais navštívil poprvé do Chraští 1875 krátce před sv. Václavem. V Chrasti dlouho semoudržel, v podstatu našel rozvášnělé opravy v zámku a ty trvaly nepatrnými přestávkami hodné dlouho do léta 1876. V době oprav pan biskup v Chrasti nepobyl, na to se velmi dobře pamatuji.

Čelý příběh Hašlarův jest směšná výmysl, ne smysl a tvrzení proti zdravému rozumu: Jako že p. biskup s matkou jeho Celestinou Hašlarovou v městečku sabradě se procházel, jemu dítěti kvítka trhal. — Od časného jara až do po pozdního podzimu pracují čteníci dělníci v sabradě, ti Hašlarovou znali, ti by to jistě neasmíleli a hned mezi lidem roznegli, tím méně by se utajilo vypravování Hašlarovo o altánku. Pak že p. biskup samý šel Hašlarovou vstříti na hospodyně a že se tak nestalo, Hašlarová se otrávil, neb že jezdil za Hašlarovou do Kosmonos, chtěl s ní uprchnouti, farář kosmonoský apotroval jejích schůzky atd., jaké to neomyly a jaké nestvůry klade do úst p. farář kosmonoskému!

Z celého smotaného lícení Hašlarova připsaním pouze, že jeho matka, jsou se svou rodinou v bídě a nouzi, již v Chrasti neb pak s Bradlou posílala p. biskupovi prosebné listy a že p. biskup ve své dobrotě jí nějaký dárek udělil.

Nepředloží mi také, sdělí nějaká banda nejmenší a nepodplatila Hašlara, aby etropil poborbení proti sv. církvi.

V Chrasti, 12. prosince 1909.

Jan Kober, děkan.

Očité svědectví současných událostí, dosud žijící a veřejnosti zodpovědný, kteří zcela jinak poměry a původ Hašlarův, který je tedy zcela prosaický a všední. Že se Hašlar za vlastního otce stydl, lze poněkud pochopiti původem jeho z rodiny pňanské. Je snad duševně zatížen, proto trpí utkvělou představou. Kofalka a Machar hrají důležitou roli v celém případě!

Chrastecký p. děkan bezděčně projevil již r. 1909 náhled, že nějaká banda Hašlara najala, a náhled tento musí sdíleti dnes každý, kdo srovná skutečnost s báchorkami Hašlarovými. Celé to pleťivo lži a výmyslů je krátce přetnuto tou skutečností, že p. biskup Hais do Chraští přijel poprvé 27. září 1875 a po krátkém pobytu ihned odejel k vůli opravám chraštěckého zámku a vrátil se sem teprv pozdě v létě r. 1876, tedy již po narození Petra Hašlara, jenž narodil se jako manželský syn 29. června 1876. Tím ovšem padá to blabolení o návštěvách biskupových v Kosmonosích, kamž se rodina Hašlarova musila nutně vystěhovati 4 léta po narození Petra Hašlara r. 1880.

IV. Nedověrnost Hašlarova.

Jakou víru zaslouží Hašlar a celá jeho rodina, dokazují úřední přípisy z r. 1880.

I. Opis.

Pod. 28. dubna 1880.

Č. 275.

Na Václava Hašlara, nádeníka a jeho manželku Celestinu Hašlarovu v Chrasti.

Byl jste již pro víceero přestupků proti bezpečnosti jmění soudně potrestán a nyní pro složení krádeže k trestu vězení na dobu 4 měsíců odsouzen, kterýžto trest jste také již přestál.

Tím jest dokázáno, že jste osobnost cizímu majetku velmi nebezpečná a že padáte za břemeno v obci. Na tom základe a vzhledem k usazení obecního zastupitelstva města Chraští se dne 22. března t. r. nařizuje se Vám, abyste do tří dnů, které se Vám k urovnání Vašich domácích záležitostí povolují, a celou svoji rodinou sdejší obec na dobro opustil, jinak by se proti Vám další řízení zákonně navázati musilo. Z toho nařízení odvolati se můžete k c. k. okres. hejtmanství.

28/4.880.

Patočka.

Opisal a zaslal polic. strážníkem 30./4.880. V. K.

Hašlar se zpěchoval vystěhovati se z Chraští, proto podána záležitost c. k. okresnímu hejtmanství v Chrudimi.

II.

Čís. 5367.

Vyřizující správu ze dne 31. června 1880, č. 294. vyřizujeme obecní úřad Václava Hašlara předvolati a jemu mým jménem nříditi, by se svou rodinou dle rozhodnutí obecního úřadu se dne 28. dubna 1880, č. 275 do svého domova do 8 dní se odebral, jinak by šupem tam hnán byl.

O tom budíh protokol sepsán a jím podepsán.

Kdyby tohoto vysvání neuposlechl, budíh po uplynutí lhůty točený protokol k dalšímu opatření mi předložen.

C. k. okresní hejtmanství v Chrudimi, dne 31. června 1880.

C. k. místodržitelství rada

Těpily.

Tím končí se záležitost o vypovězení Hašlara a jeho rodiny z Chraští.

Předkové Hašlarovi byli oddáni opilství a kradli lidem majetek. Potomek jejich dal se do loupeže cti mrtvých lidí a chvástá se s důvěrnými styky s „nejlepším českým člověkem“ a jinými výtečníky.

Nicotnost Hašlarova výmyslu o mimořádném původu je prokázána: 1. zmatenými údaji Hašlarovými; 2. vyšetřeními okolnostmi, které prokazují fyzickou nemožnost tohoto původu; a 3. špatnou pověstí celého rodu Hašlarova, jenž nemůže míti víry.

Výmysl Hašlarův na první pohled je tak bizarní a pravdě nepodobný, že věřiti mu může jenom duševní obmezenec a propůjčiti se mu za propagátora může jen mravní schátralac. Zda a jakou účast měl Machar v celé věci, nebudeme sami rozsuzovati.

Jsmé přesvědčeni, že bídný klep o synu Haisově jsmé definitivně odbyli a tím po zásluze přibili na pranýř zvrhlost pokrokové současné společnosti, která se prohlašuje za výkvět národa.

Kritická naše studie bude jednou cenným příspěvkem pro kulturní historii mravně schátralých poměrů nynější doby, ve které nevěrecký fanatismus neušetřil ani hrobu katolického biskupa.

Sociální besídka.

Tak hospodaří „zpátečníci“ v Belgii. Za katolické vlády, která jest již po 26 let v Belgii u vesla, učinil tento stát veliký pokrok. Jen několik dat o tom uvádíme: Belgie má dnes poměrně nejhustější síť železniční ze všech států. Žádná jiná země neposkytuje tak příjemnou a lacinou příležitost k cestování jako právě Belgie. Od r. 1909 jsou Antverpy nejdůležitějším obchodním přístavem na celé evropské pevnině. V žádném kulturním státě

nežije se tak lacině jako v Belgii. Žádný jiný stát při tak velkolepém rozmachu průmyslu, obchodu a dopravy nemůže se pochlubit tak příznivým finančním stavem jako právě Belgie. R. 1884 připadlo tam na hlavu 6.75 franků státního dluhu, r. 1906 již jen 8.79 franků. Tak výdatně jako Belgie nechrání žádná jiná země svůj průmysl a nepodporuje jej. Dle úsudku samých evangelických sociálních politiků učinilo nikde jinde za posledního čtvrt století sociální zákonodárství a péče o dělnictvo takový pokrok jako v Belgii. Za 23 let své vlády při neobyčejném stoupání rozpočtu nezavedla katolická většina ani jedné nové daně kromě daně z lihovin. Od r. 1880 až do r. 1907 klesl počet analfabetů v Belgii o více než polovici — z 21% na 9.03%. Školství vyvíjelo se utěšeně a povšechné vzdělání obyvatelstva vzrostlo. Protestantský patřický „Tempe“ dodává k tomu: „Vláda pravice v Belgii dala Belgii krásné období blahobytu a štěstí.“ A časopis „Tribuna“, orgán to svobodomyšlných zednářů, píše: „Belgie může platiti za vzor a příklad jiným evropským státům.“ Belgie, ač rovná se sova polovině království českého, má obrovské bohatství kapitálů uložených v cizině. Dle nejnovější úřední zprávy má v Rusku 441 mil. franků, ve Španělsku 337 milionů, v Kongu 323 mil., v Argentině 290 mil., v Německu 244 mil., v Egyptě 219 mil., v Holandsku 70 mil., celkem tedy na 3000 mil. franků.

Socialistický milionář zemřel. Berlínský boháč Pavel Singer neměl ovšem pro duševní život sociální demokracie významu; k jeho vůdčímu postavení v německé sociální demokracii dopomohl mu jeho smysl pro finance strany. Pavel Singer byl židovský milionář berlínský, který od liberálů přestoupil k sociálnímu demokratům, když se přesvědčil, že soc. demokracie etane se dědičkou liberalismu. (Jeho příkladu ovšem následovaly brzy celé statisíce židů, kteří zpozorovali, že pod rudou vlajkou kyne židovskému křesťanství lepší budoucnost.) Lidovým řečníkem Singer nebyl a znamenal více na berlínské radnici než na říšském sněmu. Singer byl s počátku tak jako Bebel nepřitelem odborových organizací právě tak jako v poslední době proti pořízení agrárního programu strany. Stál vždycky proti liberalismu, ještě zastal dobu, kdy liberalismus pronásledoval sociální demokracii, byl proti spojenectví socialisticko-liberálnímu a nebyl také stoupencem kulturního boje, jsa protivníkem všech výjimečných zákonů proti katolíkům. Ještě také hlavní generálové červené armády v Německu Bebel a Vollmar jsou již invalidy, je úmrtí Singerovo, který předsedal všem socialistům německým, pro jeho stranu stráton velkou.

Z Československé záložny. Střádankové odělení, jež záložna v prosinci minulého roku zavedla, velice dobře se osvědčilo. Až do dnešního dne vydáno je 70 střádanek a užetřený obnos za krátkou tu dobu činí přes 2000 K, ponejvíce lidí ohudých. Viděti z toho, že při dobré vůli i z mála dá se šetřiti. Střádanky Československé záložny jsou nejlepším dárkem pro děti, jež se tím učí šetřiti na věcech zbytečných; s pokladniček vkusně vypravených mají radost a těší se z obnosů nšetřených a vkladní knížce přibývajících. Jaké oblíbenosti střádanky Československé záložny těší, svědčí nejlépe, že i z venkova nás docela její žádosti za zaslání pokladniček. Velkou zásluhu o tato rozšíření má i vld. duchovenstvo, na něž jsme se obrátili se žádostí, aby naše střádanky doporučovalo, zejména při výhodném záročení. (Viz insert v dnešním čísle.) Nedošli jsme bohužel všude porozumění s naší akcí, jež směřuje k osamostatnění a bohatnutí našeho lidu katolického; než přece velká část vld. duchovenstva nám vyhověla; ba sami si akci tuto vzali za vlastní. V této obětavosti jako zářivý příklad stojí vdp. J. Špale, katecheta Velvary, vdp. farář s dp. kaplanem z Únětic a vdp. farář K. Bartovský z Citova. Doufáme, že i ostatní vld. duchovenstvo podá nám ruky pomocné a tak pomůže šířiti střádanky Československé záložny v celé naší vlasti Československé. V nejbližší době obrátíme se na organizace a spolky katolické se žádostí, aby střádanky naše buď pro spolek nebo pro jednotlivé členy doporučily. Doufáme, že i zde najdeme porozumění a že brzy nebude jediného spolku, jediné rodiny, ba ani jediného dítěte, jež by nemělo střádanky Československé záložny a nás bude těšiti, že činíme vše, co nám možno, by lid náš katolický se osamostatnil a šetřil na budoucí léta.

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná akc. společnost pro pojišťování NA ŽIVOT.

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Provádí se nejvýhodnějšími podmínkami starobní a penzijní pojišťování.

Žádejte prospekt.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Přesídlení!

Sklady

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně sníženy.



Jen
jednou
zkuste mýdlo jádro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejrůznějšími zvláštnostmi nevyrovná-
jí do jakosti, láce a účinky v upotřebení.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměrné režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy domovné ve vyprostuje.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ddst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Podobizny nejlepší!

J. F. LANGHANS,

o. a. k. dvorní fotograf,

Hradec Králové

Adalbertinum.

Svatební skupiny.
Tableaux.
Plesové toalety.

Ceny nejpriznivější.

Cestující a zástupce

na vysokou provizi přijme továrna hospodář-
ských strojů, benzinových motorů a šicích strojů,
firma

Boh. Mareš v Třebíči.

(Morava).

Umělecký ústav
pro malbu na skle

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mociokového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
až a vězeňské noviny.

Mosalky akenné pro is-
gady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



Přetná významnosti a doporučení.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudly syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělsk)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovového náčiní

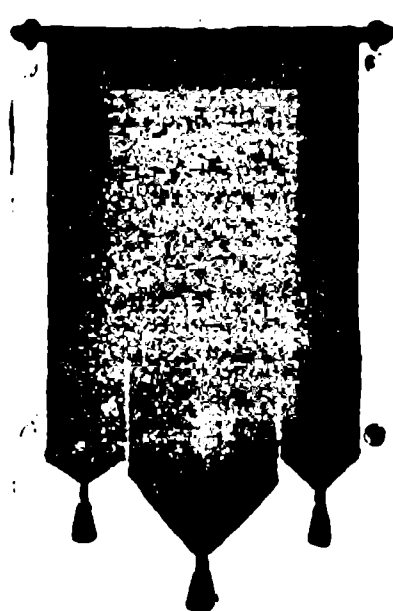
Cenisky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Piano

velmi zachovalé, vídeňské krátké křídlo, prodám
za příčinou přestěhování za levnou cenu. K vi-
dění na městských jatkách v Hradci Král.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vytváření
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritického chrámu
Páně.

Na ukásku posílá
se vše franco.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.



Veleddstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušiti veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy

číše, nádobky, a. d., paciškaly,

svíčky, lampy, kadidelnice, kumpenky

atd. své vlastní výroby, přepřímám

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni zlata a stříbra nebo proti de-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy posílá na u-

kásku franko bez záruční kaspé.

Vše se posílá poselství. Předem ruční

šlák osvědčených státek a církevních blánsk, jako: křížů,
madonek, křížů, prstýmk, náramků atd. z čistého
právo, tabulek, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čistého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drágozemsky kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posl. a cizokur

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

boženské základy podvrátili, jako se děje dnes. Ani za politické vlády mladobeské nebylo šlechetného katolického hnutí, až hrubý materialismus socialistický tu a tam vyběhl, aby se katolické spolky zakládaly. Teprve v době nejnovější, kdy zaslepná přímo suřivost protikřesťanská usiluje všemožně náboženskou převládání a očištění vyhládky, katolíci se čile organizují, aby odráželi útoky a ubránili základy, které nesbytny jsou pro společenskou řád, mravnost a jistotu všelidského práva. Pane dre Hnídku, jsou Vám jako člověka všestranně vzdělanému tyto skutečnosti známy?

Popírá se Bůh, nesmrtnost duše, plivá se na vše, co jest křesťanské, tvrdí se, že Krista Ježíše nebylo, že křesťanství ve škole znehravuje a mnoho ještě jiného. Pane dre Hnídku, víte jako člověk všestranně vzdělaný o těchto věcech, o kterých se tak mnoho mluví a píše?

Katolíci jsou přesvědčeni, že mají právo nejen přirozené, ale také pozitivní, aby se proti všem těmto suřivostem bránili. Za tím účelem se uvědomují a organizují, proto pořádají schůze a vydávají své noviny. Bylo by to nepopíratelným znamením jejich úpadku, hlouposti a zbabělosti, kdyby tak nečinili. Pane dre Hnídku, mají katolíci právo své náboženství bránit, nebo takového práva nemají?

Všude všech protináboženských duchů jdou volní myšlenkáři, jejichž protikřesťanský názor není ničím vědecky odůvodněn, neboť jest pouhým opáčením Haecklových „Světových Záhad“, které v Německu nejprůběžnější učenici jsou odmítnuty jako libovolná a laická tvrzení. Jest dokázáno, že na mnohých místech agrárníci s volnými myšlenkáři jsou za jedno a jejich tisk vydatně podporují a rozšiřují. Z toho jde na jevo, že agrárníci o klamu filosofického a vědeckého názoru volných myšlenkářů nemají ani ponětí. My katolíci tvrdíme, že jsme o všem tom dobře informováni, až nekřesťané na schůzích o všestranně své vzdělanosti a připravenosti.

Pane dre Hnídku, jest Vám známo učení volnomyšlenkářské a činite si soud o jeho nebezpečných společenských důsledcích? Pane dre Hnídku, jest Vám známa podpora, kterou poskytnou agrárníci lidem, hlásícím se k anarchismu? Žádáme Vás, pane dre Hnídku, slušně, abyste nám na několik těchto otázek odpověděli. Očekáváme Vaši odpověď tím jistěji, čím urtější o hypotézu naší na Moravě jest se rozhořčí. Mluvte nám těchto několik řádek před celou veřejností a Vy jste zároveň pyšní, abyste své obvinění před touto veřejností objasnili a odvrátili.

Pokračování o pane Bartoškovi
Mluvil jsem o tvrzení Bartoškova a volných myšlenkářů vůbec, že člověk povstal z opice, můžeme stále více se k Haecklovi, prof. v Jopě, jenž učení darwinického zaujal se zachvilu a safadil je ve svoji soustavu. Haeckel to všem byl, jenž přišel se nejvíce o rozšíření tohoto opičáckého názoru. Jeho myšlenky, jak vyvolaly v německé společnosti jako vědecky zajištěnou pravdu, rozšířily se přes hranice Německa a zastoupily vědu o lidském původu.

„Vidíš! Nedbej na hloupé řeči a dě! Umlíš taky šetřit; vy dva se k sobě hodíte jako ryba k vodě.“

A tak se Nepustil přitínil. Začalo nové hospodaření. Aby se společně mohl rozmnožovat ještě víc, vymohl si do obestřelého stavení šenk. Nepustil se díel za dva, Nepustilka za tři. Lidé o nich říkali, jaké body si někdy popřávají: „Dvakrát týdně ti marnotratníci okrajují červivá jablka, snědí je a zapijí se selskou vodou.“ Jednou týdně pro nějaké mafičernosti nadal Nepustil ženě, že není hospodárná; a ona zase nejvíce dvakrát mu nadala, že nešetří a rozhazuje. Nepustilka od dřevní hrbaté a sesychala se, chodila v takových hadrech, že ji cizí příchod považovali za šlechetku nebo zlodějku. I dělnice, když byly plnější nedbalé svého zevnějšku, byly kárány od hospodářů výtkou: „Chudíš jako Nepustilka.“ A starý nosil místo šif uzlovat provazky. Zaměřoval na nouhu dřeváky za boty jenom v neděli.

„Koukejte na tu Nepustilku“, ukazoval jednoho pozmourného dne Vocek. „Už zas běží s vidlemi na pole jako koroptvička. Před třemi dny ji trkla kráva do oka, až si myslila, že jí vyteče. Ještě má nad okem živé maso a už běží jako s kešerem. Všechny blády! A zaccouraná jako cikánka! Pro koho ti lidé tolik škrtí, když žádných dětí nemají?“

Nepustilka na vzdáleném poli kuchala vidlemi do bromádek a takovým chvatem, jako by vyrýpávala diamanty. Pot z ní jenom lila.

Končila práci... Ufela si čelo drsnou dlaní a vzhledla k obloze. „Hm, připravuje se na dést! Dobře, že jsem šla dřív.“

Mrskla blavou na levo. Po zablácené silnici hrčel landaur. „Kam pak, Tomášku, kam?“ usmívala se Nepustilka jako posvátný koláček.

„No — tady po té silnici.“

Co pak je Vám, Tomášku! Vy si pořád jezdíte jako hrabě — projíždíte se ve společnosti

vzdělaného světa. Dle tohoto opičáckého názoru řídily se myšl, kdykoli udělo se přejednávání otázku o člověka, ano zdělavány i učebnice a čítanky, jak nedávno za příklad uvedli jsme pedagogického spisovatele Vorovku. Zabýváme-li se tedy větší tonto obšírněji, nebžli nám toliko o Bartoška a jeho druhy, nýbrž o celé vrstvy vzdělanců, kteří tak bannymylenkovitě sedli na lep dryšáctví, které s nealýchanou smělostí předstíralo vědecké základy.

Jest znamením hanby, kterou neznamená lze smazati, že nedávna a nyní kultura zapřáhla se ve jho této světové myšlénky a ohromné lži. U nás pak jest to velmi smutným vysvědčením pro duševní zdatnost pokrokových činitelů, kteří mohou se upesati o přímě vědecké metody a kteří zejména na podkladě tohoto opičáckého názoru pobízejí s patra na zbabělost nás „klerikálů“. Marně se strany katolické již dávno dokazovalo bylo, že Haecklova tvrzení nemají vědeckého odůvodnění; nic naplat, všechny důvody naše o jeoucnosti Boha, nesmrtnosti duše, o vyšším účelu člověka byly přezírány jako obrana tmy, zpátečnictví a hlouposti. Proto uznali jsme za nutno promluvit o těchto věcech obšírněji, aby vysvitla duševní otročina volnomyšlenkářské a aby osvojen byl způsob, kterým rozliční vzdělanci s našimi náboženskými názory nakládají, nedokazující nic jiného, než důraznou lehkověrnost a naivní nekritičnost. Těchto našich řádků jest tím více potřeba, čím urtější jest skutečnost, že materialistický názor světový ovládá veřejný život a zasahuje skůro všechna jeho území. Osvítíme-li pramen tohoto názoru, bude zároveň zjednáno jasno, jak naše kultura co nejdůkladněji se Haecklem blamuje.

Předem jest jisto, že Haeckel na podepření oněm ohromné myšlénky dopouštěl se četných podvodů a uváděl jako vědecké poznatky to, co jakživ neviděl než ve své fantasi a co nikdo s přírodopysky neměl v rukou. Postará, když uvedeme určitá fakta.

Haeckel praví: „Napředpojatí jazykospytci jsou toho mínění, že lidská pojmová mluva zvolna vyvinula se ze zvukové řeči pliocenních opic.“ A na jiném místě tvrdí Haeckel, že zvuková řeč opic jest předehosím stápním kartikulované mlavě lidské. Přesvědčíme se prý o tom, zkoumáme-li fyziologické základy obou řečí. Zatím však fyziologické základy (ústroje mlavy) jsou u opic i u lidí stejné, proto fyziologické ústrojí opic není předehosím stápním k ústrojí lidskému. Tím však jest počás nejlepší důkaz o tom, že k řeči jest potřeba ještě zcela něčeho jiného, než jsou ústa a jazyk. A těmi potřebami jsou myšlenky a pojmy. Pliocenních opic, jako předků člověka, nikdo neviděl, nikde po nich nechtalo ani stopy, tím méně pak mohl kdo slyšet jejich mluvu. A přece odvažuje se Haeckel tvrdit, že napředpojatí jazykospytci odvráží mluvu lidskou. „Řeči opic!“ Konečně ani se zvuků nýbějších opic nelze pro přechod k řeči lidské vůbec vybrati, a všechny pokusy v tom ohledu vysnily do prázdna. Haeckel mluví o napředpojatých učencích a stoupenci jeho, kteří vyhlíží zarážející jednostrannosti, ovšem ne-

nejdůležitějších faktů, panna dostane jako rva. Ale taková ubbá selka jako já dává každý den jen kravám dobrýto. Jo — kdyhych se mohla každý den takhle povozit! Kdyby maj nebohy Ferda byl dospěl, musel by se státi fialistom jako vy. Hned bych si k Vám sedla.“

„Víte co, tetičko, teda si sedněte. Jste-li tolik pracovitá, až si trochu odpočínáte.“

A Vy, šelmo, opravdu starou totku vezmete do landauru?

„I s těmi vidlemi. Však jste taky paní. Nemusíte pořád jezdit jen s traktorem.“

„Vy jste přece jenom duše dobrá. Máte uznání k lidem těžce pracujícím.“ A už si sedala.

Lidé jdoucí z Uhrova zastavovali se a směli se hlásit.

„Nepustilko, vy jste najednou zpanětlá! Jede si jako královna s bexlem v ruce.“

„Atsi, ikřibila se pasážérka, však landaury nemají žil jen pro městské darimochleby.“

Odkrytý landaur hrčel dále kolem rybníka.

„To si vezete, Tomášku, divnou nevěstu“, řekla se Kvápilka, která tam šlímala prádlo. „Pořád lidé, proč se neženete a vy, šelmo, jste zatím špekuloval víc na peníze než na krásu. Ale měl jste si ji trochu líp vystrojit, aby nedělala lakýrovanému kočáru hanbu.“

„I to jedno“, odpověděla Nepustilka, „však se atlasové šaty koupí i se závojem; jen když si teď nezabílám lakýrky.“

„Koukejme, koukejme! Nepustilka si z toho nedělala nic, když ji bráva přitla rohem do oka! A teď se najednou bojí, aby nedostala od bláta do chodidel reuma!“ křičel u první chalupy truhlák Vozáb. „Potom že se vede sedláckům zle! Dávají se vozit i ke kompostu a k mrvě v kočáře. Takových časů nezažili nikdy. Naposlady budou kupovat i pro koně Klobouky se pětosi-

mi pery a kožm budou dávat cukrované nudličky s máslem.“

mohou se pak dovědět, že takových učenců ve smyslu Haecklově vůbec není.

Napředpojatí jest výrok velkého německého Mällera, který ve vědě jazykospytně má spáhem větší vědu, než neodborník Haeckel. Mäller dí: „Nové anatomické příběhy, které by naložovaly světu oesofiti si mluva. Ale mluvit může zvíře jen tehdy, když stane se myslící bytostí. Potom nebylo by to již zvíře, nýbrž člověk. Člověk mluví, ale žádné zvíře nepromluví nikdy ani slova. Řeč jest našim Eubikonem, a žádné zvíře se neodhodlá jej přehodit. To jest na skutečnostech zakládající se odpověď naše těm, kteří mluví o vývoji a kteří věří, že přapočátky lidské činnosti odkryjí a opic. Řeč jest něco hmatatelnějšího, než ryba v mozků nebo tvar lebky, ona nepřipouští vytáček a žádný přírodní a sebe významnější výběr není s to, aby ji z ptáčího zpěvu nebo z křiku zvířat zvyodil.“

I Ranke praví: „Ústroje, kterými člověk vytváří spěv a mluvu, má tak zvaná člověku podobná opice v takové míře, že člověk, kdyby jimi byl opatřen, mnohem dokonaleji ke spěvu a k řeči by jich používal. Rozdíly tedy jsou, ale jest se více na přepětí opic, nežli člověka. Mluva lidská podstatně na těchto ústrojích jest nezávislá, neboť jest vlastností našeho ducha.“ Jsou to tedy články výry a ne vědy, které Haeckel již sedmatřicet let prodává, jest to pravěrost ve vývoj člověka z opice i přes protesty odborníků.

Z jedné odrady lidí-opic v dobu pliocenní vyvinul se nemluvíci člověk (Pithecanthropus alalus), a z něho konečně povstal člověk mluvíci. Jak krásné to zní! Člověk by hned myslil, že Haeckel tehdy byl při tom. Přírodopysce Ratzel však takové bábořky Haecklovy odpravuje takto: „Nejen Haecklův nemluvíci člověk (homo alalus) zmizel v zapomnutí, ale také všichni ti nedokonalé mluvíci a švatlající, kteří přišli po něm, nežli téhož osadil.“ Takovou jasnou ironií skutčný badatel odbývá Haecklovy výmysly. Slavný Virehow há základe přímě vědy prohlásil: „Všechny námahy, najiti vesetapný spěv od opice k člověku, byly marny. Nezáleží protozutrupa (člověka-opice); nedostávalo se žádný mezi opicemi a člověkem byl vytvořen nový.“ Také svědectví nejpřednějších badatelů mohli bychoem o mnohé jiné rosmožiti, ale již na nich jest dosti, aby myslícím lidem bylo jasno, že Haeckel nestaví své tvrzení na poznatech vědeckých, nýbrž na bujně své fantasi a že naši volní myšlenkáři s drem Bartoškem hrají sloba neskonale směšnou, když s nevědomostí nebo s hlouposti tyto frvenci nepravdy opou do hlav svých českých stoupenců. Jak to asi vanečně vypadá, když dr. Bartošek na schůzi s vášnou tvrdí prodává tuto velikou myšlénku: „Není to hanba a ne-etydme se za to, že pocházíme z opic!“ Ať se dr. Bartošek stydí nebo nestydí, na tom nám nezáleží, za to však jistě musí se stydět člověk, když vidí, jaké neohrabanosti dr. Bartošek páchá na čest české kultury.

Slyšíme však ještě jinou zajímavost! Haeckel vydal vědeckou knihu: „Systematische Phylogenie“, a jejížto byla ústom pro odborníky, vyjádřil se v ní, že jeho vývoj člověka

často popřel. Tomášek dvorně nabovotil do zadu: „Dějte ty vidle sem na kochk, musíme landaur zavít, aby Vám dést nepokazil toaletu. Nesmím přece Bruběnků přivést jako smoklou slepici, to by byla pro mne hanba. K Vám ještě daleko.“

„Ale Vy jste, Tomášku, Ferina. Že si se mnou dáváte takovou práci! No — ale se zvrtilost ještě nebyl nikdo bit. A tady jsou stěre všichni krobíani. Ani děvčeka kale s hospodyně nepromluví.“ A v skrytu duše své si umínovála, že malíje doma Tomáškovu přimprle dobře slyvica. Starý snad bude bruchet, ale pak se těmže.

Kočár již skřípál u stavení Nepustilova. Na okno povozu bylo bušeno: „Teda už zastavte!“

„I to by nebylo v pořádku. Mohla byste si zamazat na blátivém dvoře nohy.“ Landaur zabnul do dvora...

Nepustil právě se díval oknem. Kdo to jede? Nějaký velký pán — a tak najednou! Zastal a obouval si rychle boty. Pak šel po vestě. Venku na zápmi s úklonou otřvil Tomášek dvířka. „No — ty mášaro — ty's mne pořádne polekalo, boukl hospodář.“ Vyvádil jako o ostatcích.

„No — no, kdyby nebyl krobíam, mohl bys se někdy takhle pohodlně svěst z pole taky. Radši jdi a nalej tomuhle dobrákovi pimprle dobré slivovice, až se v tom dešti zahřeje! Nepustil zmizel ve dvéřích bruce si: „Taková komedie, abytočné vydaní.“

Tomášek poděkoval za štamprli, vypil, olízl se a znovu otevřel ústa svá, ukrytá pod rezavým knírkem: „Prosil bych zároveň, panímámo, abyste mi se svezení zaplatila hned. Nemám žádných kapitálů, ovas je drahý...“

„Čáčo? vyvalila oči Nepustilka. „Já jsem přece myslela...“

s opise jest jen soukromým náčrtem (vielmehr trägt mein „Entwurf“ noch den Charakter eines subjektiven Geschichtsbildes). Nebo jak volně překládáme, na jiném místě knihy té píše: „Rosami se immo sebon, se dějiny o našem původu jsou soustavou domněnek.“ (Selbstverständlich ist und bleibt unsere Stammsgeschichte ein Hypothesengebäude). Ve svých „Záhadách“ však, psaných pro lid, mluví o původu člověka s opicí s jistotou, která vysmívá se všem pochybnostem. „Jen neznalí nebo omezení duchové mohou o těchto pravdách pochybovati.“ (Nur Unkundige oder beschränkte Geister können heute noch an ihrer Wahrheit zweifeln). Citujeme ona rozhodná místa německy, aby naši vzdělanci mohli si vytvořiti dojem o nepoctivosti a šarlatánství Haecklova. V odborné knize mluví jen o domněnkách, ale v „Záhadách“ již o pravdách. Patrně, že „Záhady“ psal pro nevědomé nebo hloupé. A že se mu tohle zdařilo a že mnoho okounů na udici nachytal, dovědíme velmi přesvědčivě dr. Bartošk a s ním celá jeho garda. Haeckel vodí dra Bartoška za nos a naši vulnomyšlenkáři ani za mák netuší, jak německý přírodní filosof používá jejich nevědomosti.

* * *

Neovědomost vulnomyšlenkářské spojné s Haecklovými podvodny. Vědomosti, jež dr. Bartošek po Čechách roznášel, nutno osvětliti povahou a podvodny jeho učitele. V roce 1868 uveřejnil Haeckel své vydání „Dějin přirozeného stvoření.“ Snažil se v nich dokázati, že zárodky (embrya) různých zvířat shodují se se zárodkem člověka. K tomu účelu v knize na str. 242. jsou umístěny obrázky zárodků člověka, opice a psa, na stránce 248. obrázky zárodků psa, kuřete a želvy. Brzo poté profesor zoologie a srovnávací anatomie Rytmeyer dokázal, že Haeckel obrázky jednoduše obrazností svou vynalezl, jiné pak libovolně modeloval a generalisoval. Podrobné zkoumání obrázků dokázalo, že Haeckel s jedním a tímž obrázkem pokládá udělat tři. Slovem Haeckel tentýž obrázek označil jednou jako zárodek člověka, potom jako zárodek psa a konečně opice. A jakým jest Haeckel poctivým badatelem, dovozovati musí i profesor His při pátém vydání svého uvedeného knihy.

Prof. His říká: „Nezměněné a dvěma novými figurami rozmnožené zůstávají i v pátém vydání obrázky, které mají dokazovati totožnost zárodku lidského se zárodkem psa, kuřete a želvy.“ Prof. His ve svém posouzení uvádí ještě celou řadu podvodů Haecklových vzhledem k zárodku člověka, kterých pro rozsáhlost neuvádíme a které spíše měly by uveřejněny býti v našich odborných časopisech přírodovědeckých.

Professor Semper soudí, že podvodné a nedokázané poučky z Haecklových spisů nejsou jen proto vypuštěny, protože náležejí v domněnkovou a věroučnou zřetelnou jeho soustavu. Prof. Semper odpovídá Haecklovi praví: „Opravdu, pane Haeckle, podivuji se vám, jak umíte obecně nedokázané a nedokazatelné dogmata předkládati, abyste mohl z darvinismu učiniti

„Já vám v myšlení nepřekážím; mohla jste si myslet, co jste chtěla. Ale to víte, že jsem neřekl, že Vás svezu zadarmo.“

„Ale vždyť jste stejně jel touhle cestou.“

„Jo — ale jen kousek. Neřekl jsem přece, že jedu do Uhrova. Býval bych před rybníkem zatočil na druhou silnici k nádraží. Tam bych vydělal v tom dešti peněz jako želez. Byl bych přijel právě k vlaku.“

Nepustil zlosti se celý třásl. „Jste Vy pěkný ptáček. Co teda chcete?“

„No — tři zlatky — a není to moc. Podívejte se, jak se sedadlo zamezalo. To se musí čistiti.“

„Že zavolám vořecha!“ křikl hospodář.

„Zavolejte. Já ho švihnu přes noseček a uvidíme se u soudu.“

„Teda zlatku, máte až moc.“

„Nepovolím. Proč si pan/máma předem cenu nesmluvila, když se jí to zdá teď moc?“

„Člověče lakomá, zistná,“ pískla Nepustilka, „ještě chcete člověka přivést do soudu. Kdybych se takhle desetkrát svezla, pak by mohla přijít chalupa na buben.“

„Dělejte, jak rozumíte. Budu žalovat.“ Tomášek lezl na kozlík a už pobídl: „Bje, bje.“

„Počkejte, nedobroto. Vy nás chcete vystavit posměchu!“ zdržoval Nepustil. Tomášek zastavil a Nepustil přinesl 6 K.

Landaur odhrčel, na dvoře klid. Ale za to v šenkovně! Křiku jako o muzice. „Ty baronko z Bahniště! Podruhé ti koupím na pole ještě rukavičky! Taková útrata! Všecko rozbáží a utratíš, komediantko protivná!“ Do toho pískla rychlá slova Nepustilky. Pojďme raději kousek dál, aby nám na blavu něco nepřilítlo. Viděli jsme aspoň tolik, že padla kosa na kámen.



náboženství, času nad vaší obratností, se kterou dovedete obecně podváděti, máje masku vědeckého badatele.“

Dr. Brass skoumal jiné vyobrazení, jimiž Haeckel minil rozřešiti opičí problém pro své cíle, a výsledkem zkoumání byl hravý. Haecklovi bylo dohadováno, že vyobrazení jiných badatelů ho svým účelem předčítal a podpisoval je svými názory. Obíral se zejména ocasitým Gibbonem, jež nazval opicí člověku nejpodobnější. Podle to o si také upravil své obrázky. Brass říká: „I. tabulka má nápis: „Kostry pěti lidí-opic.“ Haeckel tedy přiřazuje, čehož posud nikdo ze zoologů nečinil, člověka přímo k opici, neboť pod prvou z pěti koster napsal slovo: člověk. S podlomnými nahami kráčí ubohý člověk v čele strašlivého pravou, strnule vzpřímena a s prohnutými koleny bere se za ním gorila v parádním pochodu; parádní tyto opice nahami bezky ploše došlapají, palec ční ku předu, neboť jinak nebyly by lidmi-opicemi, kterými přece absolutně býti mají.“ A podobně ironicky dobírá si Brass Haeckla dále: „Musí se chtějí nechtějí dáti do směchu, kdo podívá se na ubohého zkrleslého červa, jenž má představovati zárodek lidský, který se zásadně liší od zárodků, jak je správně dle skutečnosti zobrazili Rabl, Keibel, His a jiní. Čtyřicetkrát obrátí (člověk má jich dle skutečnosti 35—36) má ubohé dítě lidské, které je zdědilo asi po nějakých ocasitých předcích. Pyšně se může dívat na svůj ocas, jestliže ovšem nabude kdy mohutnosti uvažovati. Neboť čeho se mu dostalo velkou měrou na ocasy, tím skrblila příroda na jeho ústrojí pro myšlení. Každá ovce má větší mozek, nežli toto mládětko. Elitním koncem našich opičích předků jest prostřední zárodek Gibbona, jež haecklověm, kteří přisahají na slova svého mistra, doporučují do erbu. Haecklovi šlo o to, aby měl nějaké vývojové stupně lidí-opic, tedy zárodky gorily, oranga, šimpanse, nebo, co jest nejvhodnějšího, nějakého Gibbona. Haeckel zhotovil si tohoto Gibbona tím, že ze „Studii“ Selenkových ze stránky 28. a 357. vybral si dvě figury, ofotografoval je, spojil, ocas o 15—16 obrátů zkrátil a co do vrchní polovice těla dal mu podobu lidského zárodku. Chybělo ještě jméno, ale o to se Haeckel již snadno postaral, nazvav tohoto tvora: „Cercopithecus cynomolgus.“

* * *

Závěr. Doklady, které jsme o studii moudrosti dra Bartoška podali, zajisté postačí. Právem napsala tedy „Münch. Allg. Zeitung“, že neběží toliko o zničení cti Haecklovy a jeho jména jako badatele, ale také o hanbu německé vědy vůbec. Právě tak nutno mluvit i u nás. Neběží zajisté tak o duševní zbědovanost vulgárních myšlenkářů, jako o dobrou pověst vzdělanosti a české intelligence, kterou Bartošek zotuzuje. Běží také hlavně o výchovu lidu, jež Bartošek nesvědomitě ohlupuje. Masaryk, Drtina Machar co chvíli buší v prsa, to a to že nemůže se díti v národě Kumenského a Husa, ale k tomuto hromadnému ohlupování však mlčky projevují svůj souhlas. To v Německu jsou upřímnější lidé, a byl to zejména Pausan, jenž ohledně Haeckla prohlásil: „Stydím se, že takové věci jsou možny v národě, který nám dal Kanta, Goethe a Schopenhauera.“ U nás, jak vidno, přední zástupci vědy a filosofie se nestydí . . .

Obrana

Loskot a Hašlar. Odpadlý kněz Loskot vydal loni brožurku „Bezženství kněžské a jeho dějiny“ nákladem „Volné Myšlenky“. Jako celé své činnosti tak i tomuto spisku příkládá Loskot náter seriosnosti a obražuje se několikrát proti tomu, aby někdo spisek jeho považoval za pamflet. Jest to však ještě něco nižšího nežli pamflet! Obsah spisku je tak surový, že může býti směle zařazen buď do kategorie výlevů, kterých se dopouští propuštěná služka, nebo do řady zlomyslností, kterými špatné svědomí se chce očistiti panšálními suizováním jiných. Ať již výplod Loskotův sledoval jeden aneb oba cíle, nestojí ani za povšimnutí slušných lidí. Tak pro nějakého socialista je to přiměřená čestba. Pro se přece o spisku šířime, je ta zajímavá okolnost, že pamflet Loskotův je v úzkém spojení s Hašlarov, jenž ve svém hybnismu vydával se za syna + biskupa Haise, a že poskytuje hmatavý doklad, jak ničemnými sbranými bujuje celá ta „Volná Myšlenka“ proti katolické církvi.

Loskot v úvodu svého pamfletu vypravuje doslova to, co Hašlar ve svých dopisech tvrdil, jen jména osob zamlčje. Petr Hašlar mu prozradil, že otec z hoře nad nevěrou své ženy prý chtěl ho utopiti a pomocí svého přítele odpravil docela ještě dva jeho sourozence. A když celou tu příšernou báchorku potrhly Hašlar vengeroval něčemu doktoru theologie, zasypěl se a místo, aby Hašlarovi odporučil nějaké sanatorium, namočil péro a začal psáti tuto

knížka (totiž o bezženství). Dnes tedy roznímáme, z jakých pramenů učencos Loskot čerpal látku pro svůj basopis. Jestliže všechny jeho panšální pomluvy mají stejnou hodnotu, jako vyperkovaná historie Hašlarova na úvodním místě knížky, pak občan svěcený mohl skutečně užitečnější práci vykonati za 20 K na říšské radě, nežli interpelací zachraňovati — blamáti Loskotovu. Tak ti nejlepši čeští lidé Loskot, Machar a Hašlar vzdělávají národ samou pravdou!

Hašlar jako chrámec pokrokařů. Někteří se dříve domnívali, že realisté přijímají naučení moudrosti přímo z Olympu. Neodělní „Čas“ však dokazuje, že hyperkritikové masarykovští spokojí se i s informací Hašlarovou, jen když tato čelí proti katolickému biskupovi. Zrovna tak „Čas“ kladl velikou váhu na svědectví kriminálního individua proti zbitému katechetovi pardubskému. Ovšem ten „vážený svědek“ byl odsouzen pro křivé svědectví. Teď zase nalezl „Čas“ zdroj pokrokové osvícenosti v Hašlarovi. „Čas“ chce vyklouznouti tvrzením, že prý naše výklady + biskupa neumyly. My však tvrdíme naopak, že lidský čachr „Čas“ nedovedl nic dokázati a přece fakticky snažil se poškvrniti. O zesnulém rabínovi by takovou zprávu „Čas“ do světa nevypustil. A kdyby někdo s takovým zákeřným útokem vystoupil časem proti zesnulému Masarykovi, vrazil by „Čas“ jako divý a žádal by důkazy. Kdo tedy láš vypustil, ten má povinnost dokazovat. Nevěděli jste určitého nic a my jsme zákeřně podezření vyvrátili. A že pravdu máme my, dokážeme ještě jasněji v čisle příštím.

Zase lidský útok pověřenými modlitbičkami. Naše listy již tolikrát psaly proti pověřeným modlitbičkám, rozšiřovaným na podvádění zbožného lidu od skrytých pokrokařů, že není potřebi mnoho dalších slov. Dokázali jsme několikrát, že ty modlitbičky se tisknou v tiskárnách pokrokařských, citovali jsme na výstrahu některé nesmysly z těch slátanin, takže bezcharakterní řemeslo skrytých pokrokařů nenese výsledků. Našinci již pokrokařské manévry velmi dobře znají. Ze zlosti nad nezdařeným balamucením si tedy autoři slátanin ulevují aspoň ve svých novinách.

Na př. dne 18. t. m. v „Osvětu lidu“ uvádí se jedna taková dlouhá modlitbička, podobná jako vejce vejci těm, jež jsme již dávno důkladně zkritisovali. „Osv. l.“ praví, že „není na tom uvedena ani tiskárna, ani co jiného.“ Rádi věříme. Pokrokařský autor totiž nechce se dát polapiti.

K uveřejněné pověřené modlitbičce jest připojena bezohledná kritika: „Ptám se všech soudných lidí: Je to pitomost, či ne? Je to něco daleko horšího. Je to vyložené darebáctví, myslet si, že lidstvo již kleslo dost hluboko, aby mu mohly být strkány do rukou takové tiskoviny, takové bibosti, jež čtenáře pověřivého a modlářského důševně zamotají a nadobro umordují.“ — Výboru! Ale tím jest hotovo jen půl práce. Pane objeviteli, teď jenom pátřejte dál a ukažte světu toho pokrokařského syala, který z dlouhé chvíle snaží se podváděti lid věřící takovým taškárským způsobem! Vám se to podaří spíš než tupeným katolíkům. Jestliže aspoň trochu čtete noviny, máte vědět, že takové výmysly vycházejí z tiskáren pokrokařských. Ještě ani jednou při takové bezcharakterní práci nechytli jste katolika. Odsoudili jste pokrokařskou komedii velmi přilehavě — třebaže bezdůčně.

Israelská asimilace. Neklerikální „Slovanský trh“, který jest orgánem „Národohospodářské Jednoty“, napsal dne 1. t. m. toto: „Jsem otroky? Stále násleďující neuvěřitelný případ Odbor naší Národohospodářské Jednoty v Kolíně vydal „Adresář českých výrobců a obchodníků v Kolíně“. Zařadil firmy takové, o kterých jest jejich češství známo nesporně; firmy nejisté, kteréz buď posílají své ditky do utrakvistických či německých škol, které vedou domácnosti po německu, mají knihy německy zavedené, odebírají „Prager Tagblatt“ či jiné německé listy, přijímají německé cestující a s nimi německy jednají a české cestující odbývají, které dávají vždy přednost cizímu výrobku před českým, ty do tohoto adresáře ovšem nepojal, poněvadž nemohl vědět, zdali se skutečně samy za české mohou pokládati. Přece, jsme-li Čechy, musí to býti z celého našeho života zřejmo — nestačí jen říkati: „Ich bin auch ein Böhm!“ Neznáš pravdu? A nyní se stalo něco neuvěřitelného. Právě vzbouření židovského Kolína. Jistý žid, advokát s českou klientelou, veřejně napadl předsedu odboru NHJ., okresního starostu, poslance a průmyslníka kolínského, jakož i místostarostu NHJ., advokata tamže v „Kolínských Listech“. Židé veřejně atakovali na ulici dáma, jednatelku NHJ., choť profesora, protože se domnívali, že na adresáři pracovala. Uštvaná dáma není jista na ulici českého Kolína!

Ale to není vše. „Kolínských Listy“ otiskly nejen útok židovského advokata, ale ještě z vlastního dlouhý článek přidaly, účelice na už

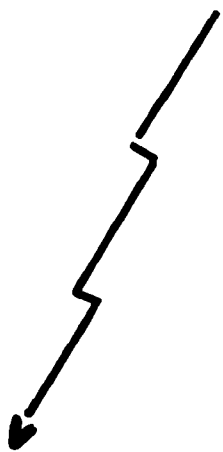
odbor a opakujíc všechny útky na vlastní lidi — vlastní krvi!

Nestačí, že židé obsadili v Kolíně celé náměstí, že okupovali obchod a průmysl, že mezi vámi se obohatili, *jiš i výslovné vyhrožují „svými penězi“*. Nestačí, že do krajnosti nás bojkotují, jen židovky si běhají, jen u židů kupují, jen své kroužky tvoří a sebe podporují, tvoříce obce v obcích!

Židovská ruka už se odvažuje na nás s vyhrůžkami a karabáčem. Už nesmíme učiniti ani součet našich lidí, už jsme cele v moci židovského kapitálu? I naše veřejné mínění — noviny? Židovský karabáč sviští nám nad hlavami. Potud „Slovanský Trh.“

Tu máte vloženo, jak se hledí židé asimilovati tam, kde mají velikou moc. Machar před týdnem napsal mnoho kritiky na poměry kolínské, ale o židovské asimilaci chytřak ani slova. Israelité v Kolíně nemají tedy snad ani jediné chyby. Jen si vzpomeňme na obdobné poměry ve Varšavě! Obyvatelstva křesťanského sice jest tam dosud poněkud více než židovského, ale židé zcela neomaleně dali nyní křesťanům tlakem na jevo, že ve Varšavě jest pánem Israel, že se židé asimilovati nijak nemíní, ale naopak, že k vůli nim jest nutno přeměnit poměry křesťanské.

Hudebniny



bohatě zásobený doporučuje ku zakládání a doplňování knihoven

B. Melichar,

stále v největším výběru má na skladě knihkupectví, nakladatelství, antikvariat

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808 Seznamy zdarma a franko.

Politický přehled.

Vojenské náklady byly ve výboru rak. delegace dle návrhů společné vlády přijaty všemi hlasy proti 3. Proti hlasovali del. Srámek, Závorka a Elenbogen. Čeští del. Masaryk a Staněk saházeli . . . Skrtnuto nebylo pranic, nevynuceny žádné slevy z ohromných vydání. Za obrovské milliony není lidu dáno nic, není zajištěna dvouletá vojenská služba, která vyžaduje ovšem dalších ohromných millionů, není ani přislíbena rovnoprávnost při soudním vojenském řízení.

Plendrní schůze delegační počaly v Pešti 22. t. m. Není pochybnosti, že delegace povolí všechny požadavky společné vlády, jak byly odhlasovány ve výborech.

Zemské finance v Čechách děsí dále svou rozháraností. Nic nepomohla cesta místodržitele hr. Frt. Thuna do Vídně. Vláda nechce povolit zvýšení zemských přírůžek, čímž ukázala, že jest dosud v zajetí německých nesnášlivců v Čechách. Ochotna jest však dáti zemi úděly z přímých daní, dosud ovšem také upírané.

Německé snahy. Moravští Němci vyhrožují v „Tagesbote“ odporem všeho Německva v Rakousku, kdyby vláda bez dohody s Němci chtěla řešit otázku české university na Moravě. Naproti tomu ve „Vaterland“ přimlouvá se nejménovaný konservativní politik, aby konservativci budovali velké Rakousko, v němž by panoval národní mír a které by bylo mocné a otěné na venek. Německé liberály, něm. stranu lidovou i křesť. sociály něm. nazývá pouze „obchodními politiky“, kteří si nikdy neosvojili pravé rakouské myšlenky.

Trpný odpor úřednictva v Terstu. 16. února zahájili v Terstu velkokř. státní úředníci a zřízení pasivní resistenci, která zejména byla patrnou na poště, drahách, ve skladištích a v pří-

mořských přístavech a rozšířila se po celém Přímoří. Trpný odpor vyvolán byl zvláštními drahotnými poměry v Přímoří. Původně mělo se vyjednávat se zřízením a vyčkati, jak se vše dále vyvine. Ale po ministerské radě hodlá vláda vzhledem na poškozené zájmy obyvatelstva a na ubájení státní autority a veškerou pfiisností zakročiti proti trpnému odporu státních úředníků. Učiněna opatření, aby se konala služba za všech okolností bezvadně.

Král srbský Petr byl návštěvou u královské rodiny v Římě, kde byl přijat s velkou okazalostí. Výsledkem této cesty jest prý úplná dohoda Srbska a Italie v otázkách balkánských na základě státu quo.

Na Balkáně to zase vše. Křesťanské obyvatelstvo zbraní povinné slovanské i řecké prochá do všech s Tureckem sousedících států, aby se vyhnulo dopravě na bojiště do Arabie. Zvláště na Černé Hoře je mnoho uprchlíků srbských i albánských.

Protirepublikánské kněží v Portugalsku lze znamenati zvláště v severních krajích. V městě Paredes kázal jistý kněz proti republice. Když pak úřady jej chtěly zatknouti, ozbrojil se lid a za zvonění na poplach překazil zatčení duchovního. Musilo býti vysláno vojsko, aby klid byl uchován. Též v jiných městech se podobné výjevy opakují.

Spor rusko-tliský. Čína souve před Ruskem, uznávajíc veškerá práva a privilegia, jež má Rusao a chce přátelským způsobem se dorozuměti o sporných věcech.

Zprávy organ. a spolkové.

Slatina a Hradec Králové. První ples naší křesť. sociální mládeže, spojené s organizací mužů a žen slatinských, vydatil se v každém ohledu stkvěle. Příjem čistý byl velmi pěkný. Máme značný přebytek na hotovosti. — Milá členka našeho Sdružení, slč. Mařenka Juklová rozloučila se s námi. Dne 21. února měla svatbu s p. Janem Hodkem, rolníkem z Rusku, kamž se od nás odebrala. Přejeme jí, bývalé pokladničce našeho dívčího Sdružení, vše nejlepší v novém životě, a prosíme ji, aby zůstala i v Rusku věrna zásadám našim a podporovala tamější naše členy a členky. Zdať Báh, milá družko!

Blešno. Dne 26. t. m. o 2. hod. odpol. koná odbočka hospodářského sdružení pro Blešno a okolí v hostinci „Barák“ veřejnou schůzi, na níž promluví vsdp. dr. Sulc o sdružení katolické mládeže a vdp. Konečný o „klerikalismu.“

Velká Skatlice. Dne 19. února pořádalo Sdružení katol. mládeže v hostinci p. Pultra o 2. hod. odpoledne veřejnou členskou schůzi. Ač počasí bylo velmi nepřítulné, dostavilo se přece dosti četné obecenstvo, a dokonce i z okolních vesnic přišlo mezi nás několik našich přátel. Pan předseda našeho sdružení zahájil schůzi přímětenou promluvou a udělil slovo vdp. Fil. Janu Konečnému, faráři z Pouchova, který promluvil o falešných „protiklerikálních“ frásích a vysval přítomné, aby avorné a nadšené pracovali ve Sdružení křesťanské mládeže zdejší, které čítá mnoho obětavých členův a členek. Ve schůzi bylo též přítomno mnoho našich otcův a matek. Posilili jsme se a půjdeme srdnatě dalším bojům vstříc, jež očekávají naše Sdružení. Na schůzi byli též mužové jiného smýšlení než jsme my, ale ničím nerušili klidnou a věcnou přednášku našeho řečníka. Naopak! Předák zdejších agrárníků doznal, že přednáška byla poučná, věcná a mírná. Několik hostů (mladších agrárníků) bavilo se sice dosti živě za přednášky v místnosti vedlejší, ale přece nerušili schůzi trapně. Předseda Sdružení vyzval dvakráte přítomné, aby se hlásili k slovu, přejí-li si vysvětlění od p. řečníka, ale nikdo se nehlásil, ač i pan řečník projevil ochotu k slušné debatě. Poděkovav všem přítomným, ukončil p. předseda tuto zdařitou schůzi, kterou jsme byli opětně posilěni. V přátelském rozhovoru vytrvali jsme ještě chvíli s p. řečníkem a s hosty poučovskými (p. Pulterem a Machkem), načež jsme se srdečně rozloučili. — Večer téhož dne konalo naše Sdružení první svůj ples v pěkné dekorované místnosti p. Pultrově. Účastenství bylo na naše poměry přiměřené. Těšme se na březenovou schůzi, v níž má promluvit u nás slečna Čermáková.

Vinařské a Žlebů. Sdružení katolické mládeže ve Vinařích pořádalo dne 12. února divadelní představení „Viktorka“, po němž při volné zábavě vybrané bylo kolportárem katol. spolků p. Václavem Vlškem na ústav slepých dívk v Praze na Kampě 5 K, jež příslušnému účelu odeslány. Všem darcům a přispěvatelům upřímně: Zaplať Pán Báh! — Naše mládež má se čile k životu; pořádala od vánoc již tři divadelní představení.

Romev nad Doubravou. Vzdělávací katolický sociální spolek „Rovnost“ pořádá dne 26. února o pól 8. hodině odpoledne v místnostech hostince p. J. Vávry veřejnou přednášku, na níž promluví p. Fr. Šupka, redaktor „Štita“, na thema: Hlavní úkoly křesťanského socialismu.

Nová Ves nad Popelkem. Dne 12. února odpoledne přednášel sám ve dvorane p. J. Noska chvalně známý řečník p. Fr. Šupka z Hradce Králové o zarytém boji nepřítelů proti církvi a náboženství katolickému. Vznik toho boje liberalismu a radikalismu objasnil připadami příklady a upozornil na shodbu následky všelikého toho štvání proti náboženství katolickému a tím objasnil také nutnost, aby všechny třídy společnosti lidské — vyšší i nižší v směru náboženském i politickém se zorganizovaly. Nelze nepřítelům důvěřovati, klamou-li nás tělesně, že nejsou proti náboženství, nýbrž jen proti klerikalismu. Odhodili škrabošku liberálův, pokrokařů, sociálů demokratů, agrárníků a volnoomyšlenkářů a tvrdí již nepokrytě, že klerikalismem mluví církve katolickou dle revolucio-náše Gambetty. A tak i my naproti tomu vystupme již odhodlaně se soukromí! Veřejně bez bázně na poli náboženském i politickém proti společnému nepříteli obhajujme nejdražší statek, svou víru, pro kterou i Kristus ne soukromě, ale na boje veřejně trpěl a umel. Zvláště rodinný život o pravdu křesťanský musí býti průpravou života veřejného. Za tuto časovou přednášku, která půltřetí hodiny trvala, byl p. řečník hojným potleskem odměněn! Báh posiluj jej dále v jeho blahodárné činnosti!

Česká Třebová. Když můžeš ty, proč ne já? Toto rčení bývá výronem pavné vůle a označuje rozhodný úmysl něco podniknouti. Když mohou mužové mít svoje přednášky a schůze, proč ne my ženy a dívky? Od slova k činu jako s přístavu do širého moře! Dne 12. února svolaly ženy a dívky schůzi důvěrnou, zaopatřily si řečníci, zabezpečily účast A vida, ono to jde! Schůzi řídila p. Heřmanová, obětavá a horlivá čenka. Přednášku měla sl. Zajíčková. Nechceme podrobně obsahem se zabývat, ale tolik říci můžeme, že pozorový posluchač mnohé srnko dobré písnice odnésti si mohl. Křesťanství ženu povznášá a činí účtyhodnou, moderní pohanství znehodnocuje a snižuje. Slova — jak doufáme — byla tím účinnější, že vycházela ze srdce křesťanského. Jsme povděční slečně, připomínáme evidnou větu z první články: „Cvičená dělá cvičená!“ Tato zdařilá schůze žen a dívek nebyla nikterak zenskou válkou, ale ušlechtilým zápasem a skončkou vyspělosti v životě spolkovém. Vždyť byli jsme my mužové posvátni, rádi viděti ba i volnost slova dána. Proto vlp. Robert Vala přičinil některé v čeně poznámky k řeči sl. Zajíčkové. Poukázal sli ástě na ten zjev, že dívky nekřesťanského života ani od světáka nebývají voleny za přítelky matky. Nádávky, kterými častují protivníci katol. ženy a dívky, padají zpět na hlavu nepřítel, proti neodůvodněným výpadům třeba se hájiti. Přátelským rozhovorem schůze skončena. — Dne 13. února smutkem se přiodělo město naše. Toho dne uložili jsme k věčnému spánku našeho duch. správce vldp. děkana Jana Matějku. Přes 40 kněží doprovodilo zesnulého na cestě poslední. Spolky, zá-stupcové úřadů a korporací prokázali zemřelému povinnou čest. I naše sdružení katol. korporativně se účastnilo průvodu s odznaky. Smrt vysvobo-zením byla pro vldp. děkana, jež stížen jsa rakovinou, přes dva roky vlekle umíral. Zaplať mu Pán Báh milosrdenstvím, co pro život katol. eký učinil! Nebude snad nemístno, že projevujeme pfiání, aby nástupce vdp. děkana, ať jest jím kdokoli, nám štvárným katolíkům věnoval trochu své práce a lásky! — Při společném obědě kněží vybráno na katol. tisk a organizaci 32 K jako dobrý skutek věnovaný účt zemřelého p. děkana. Příjem pokladník s díky kvituje.

Mříemš. Dne 19. t. m. ve zdejší katolické jednotě přednášel dp. Jos. Bössler, kaplan z Ou-hima „O své cestě do Orientu.“ Přednáška tohoto široko daleko dobře známého řečníka místy hluboce vážná, místy zase dobrým českým humorem okosená a 154 světelnými obrazy — v pravdě nádhernými — provázená těšila se všeobecne pozornosti. Mnohé obrazy byly přímo okouzlující jako na př. jeskyně, kde se narodil Pán náš; obecenstvo nemohlo ani odtrhnouti zraku svých od tohoto místa, plného tajemství hlubokého; a po-avátná ta nálada byla ještě stupňována úchvatnou promluvou p. na řečníka. Aby obecenstvo mělo úplný geografický přehled země té nám všem tak už od mládí posvátné, provedl nás pan řečník od severu až k jihu řadou měst, městeček, vesnic, pohoří i pustín, představil různé typy palestinské: vše v krásných barevných obrazech, takže přednášku možno pokládati nejen za zábavnou ale i v pravdě za vzdělávací. Ač viděl pan řečník mnoho zajímavých a krásných krajů i modravé moře Středozemní tiché i bouřlivé, přece jen pravil, že se těšili všichni, ať spatří po únavách cesty svoji milou českou domovinu; proto také zakončil přednášku svou úchvatným panoramatem našich Král. Hradčan, symbola naší slávy, moci i utrpení. Při tomto obraze tak jímavém propuklo obecenstvo ve spěv naší hymny: „Kde domov můj.“ Kol 11. hod. večer ukončena přednáška a přítomné obecenstvo odvštělo se slovnatému řečníkovi frenetickým potleskem. Pan řečník svými přednáškami po českých vlastech koná v pravdě práci záslužnou a kulturní a naše katol. jednota vzdává mu ardečný dík za ohotu, s jakou k nám zavítal, ač počasí bylo nevlídné. Panu řečníka voláme ardečně: „Na shledanou!“

Parník u Čes. Třebové. Voiební řečníkové zápas kandidátů pěti stran politických jsou v plném proudu. Minulé týdny mluvili a nás za stranu pokrokovou p. okr. tajemník a sa nár. soc. p. J. Svobol o nutnosti národobospodářské nápravy a zneužívání zemských subvencí na škro malých rolníků, chalupníků a jiných potřebných lidí. Jména sgráral se nevyslovila. Však víme proč. Vždyť při možné užší volbě spoj se všichni pokrokaři s agrárníky proti nám. Proto si nechťají párové poháněvatí přátel své spojence. Neat potřebí á roce se rozepisovati, jak se pan Svobol avel po církvi, biskupcech, neomylnosti papežské atd. K slovu proti němu se přiblížil nášinec p. J. Habiger. Rozpředla se dlouhá debata, při níž p. Habiger důkladně posvítíl na strannické fráze Svobolovy. Na těchto lid již se nedá nyní tolik mamiťi jako dříve. Dovede samostatně přemýšlet, poněvadž pokrokařských spasilců prohlédl již dosti.

Světový v Žďáru. Dne 29. ledna konala se u nás důvěrná schůze, na které jsme ustavili organizaci křesť. sociální. O účelu této organizace promluvil k nám překrásně dp. Čupr, kaplan se Žďáru. Po skončení schůzi na naše vyzvání přiblížilo se do organizace 120 členů a zároveň vykonány volby předsednictva. Za předsedu zvolen pan Josef Stínal, za místopředsedu pan Frant. Rádek, jednatelem p. Fr. Leskaur, pokladníkem p. J. Váca a kolportérem p. Jos. Anděl. Dejl Báh, aby naše práce přinesla hojného ovoce! Dp. řečníkovi voláme z plna srdce: Zaplat Báh!

Liběšitz. V neděli dne 19. února o 5. hod. odpol. pořádala sdejší katol. jednota spolkovou schůzi pro členy a jímí uvedené hosty. Pozvaným řečníkem byl vldp. dr. Josef Kašpar, c. k. profesor a katecheta z Jidova. Úderem 5. hodiny byl spolkový sál naplněn. Než — stala se nečekávaná nehoda. Na dráze mezi Turnovem a Malou Škálou, kudy pan řečník jel, sesulo se kus skaly na trať a tím se vlak téměř o celé 4 hodiny opozdil. Dik Bohu, že se většího neštěstí nestalo! Někteří z účastníků schůze se rozešli, většina však setrvala za zvuků spolkové kapely, která se na rychlo s nevedenou obětavostí dostavila a přítomné přednesem několika koncertů mile pobavila. Restaurateur p. Hanel s usměvavou tváří s čilým svým personálem pt. hosty k úplné spokojenosti obsluhoval, maje asi tajně přání: Kž by se to ještě protáhlo . . . ! Teprv po 9. hodině dostavil se — zdráv a vesel — do spolkového domu slovatný p. řečník a byl bouřlivým jasotem uvítán. Po předehování přítomným za nevědnou vytrvalost a představení dp. farářem Frant. Dobošíkem, ujal se slova. Obsah jeho zajímavé přednášky byl ve stručných rysech tento: Výklad pojmu života. Bytost živou od neživé rozesná každý. Vylíčení života v různých formách, pokud se jeví v přírodě již pouhému oku. Život pod drobnohledem. Život, jak se vyskytuje v jednotlivých vrstvách kůry zemské. Život na zemi není věčný. Sám sebou s neživé hmoty se vyvinouti nemohl, proto musel mít Stvořitele. Toť stručný nástin přednášky, kterou p. řečník protkal humorem sobě vlastním, mnohými poutavými epizodami, doložil výroky předních učenců a oživil násořné vhodnými ilustracemi. Přednáška přes hodinu trvajíc byla svernovaně zajímavou jak novostí a zvláštností obsahu, tak poutavostí přednesu; byla se zájmem sledována a o tom, že se všeobecně líbila, svědčil hluchý, dlouhotrvající potlesk a provalání tiskrání slávy! Slovatnému p. řečníku vyslovujeme vřelý dík za poučení a pobavení a kojíme se nadějí, že zase co nejdříve mezi námi — kdež se mu dojíta také líbilo — zavítá! Zdař Báh!

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi dne 20. února t. r. konané tato usnesení: Spolku pro podporu ženského vzdělání propůjčeno bylo městské divadlo na večer, dne 28. února t. r., pro uspořádání koncertu. — Uloženo bylo povolení ku stavbě domu na parc. č. 10 v bloku XV. p. Ros. Vastlové. — Nedoplatky obecní daně z pař za rok 1909—10 budou vymahány na dluhových exekucích prostřednictvím o. k. okres. hejtmanský. — O. k. ministerstva železnic předložil se žádost za ustanovení pochozí komise ve věci zřízení elektrické dráhy. — Oděratelům elektrické energie, kteří přes vyzvání nezaplátili nedoplatků za instalace a dodání proud, další dodávka proudu se zastaví. — Uloženo bylo povolení k vyboření přístky mezi krámy v domě čp. 170—171 p. Ant. Hanuš. — Upravena bude cesta, vedoucí k domům čp. 408 a 409. — Uloženo bylo povolení ku stavbě hostela a tary ev. ref. církve a kavalíra č. 35. — Žádost pí Ant. Komárkové a p. Fr. Jar. Černého za rozdělení parcely č. 12 v bloku E postoupena byla městskému zastupitelstvu. — Stížnost p. J. Kienliche do podmísky stavěb povolení, jednající o vlastnictví opěrné zdi při jeho novostavbě v Jiřkově tř., odkázána na pořad práva, ješto jde pouze o vše soukromoprávní mezi pp. Josefem Kienlichem a Otou Frášklem. — Jedna žádost za udělení chudinské podpory byla zamítnuta pro nepřítomnost, jedné žádosti na svření podpory bylo vyhověno.

Jmenování. Rada vrch. zemského soudu Karol ál. a Isakowicz v Hradci Králové při odchodu avém na vyžádaný odpčiněk jmenován dvoralm radou.

Třídenní pobožnost v Mariánském chrámě v Hradci Králové v posledních dnech doby masopustní, 26, 27. a 28. února t. r., před vystavenou Veleb. Svátostí. Každý den p. slavné mši sv. která v neděli jest o pál 8, v pondělí a úterý však již o šesté hodině, vystaví se Veleb. Svátost a zůstane k uctění zbožných věřících vystavena až do 5. hod. odpol. Po všechny tři dny je ve 4 hod. kázání a po něm sv. požehnání. Thema kázání bude: „Proti zlobě uraťat.“ K závěrku v úterý o 4. hod. zavítá nám J. Ex. ndp. biskup a bude mlti zakončující sv. požehnání s chvalozpěvem sv. Ambrože; k témuž dostaví se též členové Mariánské družiny mužů a jinochů s odznaky a svícemi.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek „bl. Anžky“ přednášeti bude v neděli dne 26. února v Adalbertinu dp. vicerektor Augustin „O společenském postavení ženy ve starověku“. Začátek o pól 3. hod. odpol.

Přátelský večírek Mariánské družiny mužů a jinochů v Král. Hradci dne 20. t. m. vydál se znamenitě. Ač byl to všední den a k tomu ještě p. neděli, byla návštěva tak hojná, že bylo třeba přidati stolů. Účastníci přesvědčili se, jak i upřímní katolíci bez rozdílu stavů dovedou se přátelsky a ušlechtilé pobaviti, aniž by v nejmenším zadali své cti a svému pevnému náboženskému přesvědčení. Radostná nálada nebyla ani nejmenším mrákem nepřijemnosti porušena. Účinkující byli odměňováni salvy potlesku. „Sbory byly velmi přesně nacvičeny“, vyjadřovali se jedni. A o solových zpěvech a bud. knesech „To je jako v Národním“, pravili druzí. Po vyčerpání programu poděkoval nový pan starosta družiny výsoco v. p. rada St. Fišer krásnými slovy účinkujícím i účastníkům.

Z činnosti všeob. veřejné nemocnice za rok 1910. Dne 31. pros. 1909 zbylo v ošetřování na r. 1910 pacientů 127. R. 1910 bylo přijato 1371 mužů a 1030 žen. Celkem tedy r. 1910 ošetřováno 2528 chorých, tedy počet obrovský v tak malé nemocnici. Propuštěno vyléčených 1336, polepšených 797, nevyléčených 117. Zemřelo 146 koncem r. 1910 zbylo v ošetřování 132 pacientů. Nejmenší počet ošetřovaných byl 78 (dne 4. srpna) a největší 189 (8. ledna). Průměrné ošetřováno nemocných denně 1455. Ošetřování obstarávalo 11 milosrdných sester kongregace III. řádu sv. Františka. — Operativní výkon provedeno 904. O velikém rozvoji nemocnice v posledních letech svědčí na př. tyto cifry: r. 1905 přijato 838 nemocných, r. 1906 1351, r. 1909 2139, r. 1910 již 2401. — Počet nemocných z okresu hradeckého (oční nemocí nečítajíce) tvoří v posledním třiletí stále přes 64%. To jest neklamný doklad, komu nemocnice slouží v své řadě.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové kvituje s díky příjem 6 K, které zasílala paní B. Jirotková, choť c. k. plukovníka pro chudé dívky bluboněné místo kytice na roč. senale pí T. Štefanové, vdovy po řediteli měšťanských škol.

Dodatek o pokrokařském feuilletonu. Odsoudili jsme právem rázně skrytou ruku, která, kryje papírovým šitím „Ratibora“ svou anonymitu, pustila do tisku hanopis, který stíkal bláto na umělkyni Em. Destinnovou Sama „Ov. lidu“ odsoudila jak čin tak vykrucování „Ratibora“. K reprodukci slov „Oavřít lidu“ připojili jsme otázku, zdaž někteří páni nejsou pokrokaři. Na otázku tu p. prof. J. Novák požádal nás za vysvětlení, že nikdy členem pokrokového klubu nebyl, do organizace pokrokové nepřispíval a že není dopisovatelem „Ratibora.“ Zrovna tak se nám aděluje od jiných o panu profes. Stratzovi. Tím ovšem odpadá domněnka, jako by se mohlo kterékoli odsuzující slovo té lokalky vztahovati na ně. P. dr. Hostovský ovšem psal pod svým jménem do „Ratibora“; leč zajisté nelze při jeho postavení jako pedagoga a skutečného vzdělance připustiti domněnku, že by vůbec stál za něčím tak nízkým, za něčím tak urážlivým, jako je celou taktikou veřejnosti odsouzený feuilleton. Ovšem nevysspytelně jsou cesty syna Heliova, dávajícího audience docela i Haslerům. Obecně však se soudí, že by přece Machar napsání toho feuilletonu ani nepřesíl a že ruka, která pověstný feuilleton psala, dovede spíše vládnouti klidem nebo suchorem, nežli perem feuilletonisty. Proto jsme také napsali, že dávati autora název „intelligentní“ jest znehodnocování kultury. A té neavěstné ruce, která se posud k svému dílu nepřiblížila, platilo a platí naše odsouzení.

Zájezd Pěveckého sdružení moravských měltelů do Hradce Král. uskutečnil se opět o svátcích Velikonocích. Kdo si vzpomene na loňské dva koncerty tohoto inteligentního sboru v našem městě, jistě uvítá s radostí tuto správu.

Z „Besedy“. Ve valné hromadě 18. t. m. zvolení přednesou: řed. Ryba, místopředsedou prof. Rejthárek, pokladník Dr. Kahla. Do výboru pak Dr. Pokorný, Jiř. Tolman, prof. Filip, MUDr. Král, uč. Senger, Orach, prof. Zábot, prof. Zá-

bravský, ing. Nápravník, uč. Oehm. Za náhradníky: ing. Vacek, JUC. Vacek, soudce Maryška, JUC. Müller. Revisory: prof. Fischer a Vocásek. Knihovna bude přemístěna do čítárny, čítárna do jídelny, obě na skoušku. Uspořádány budou tři programové večery ještě před příchodem divadelní společnosti. Nové předplatí se „Svět zvířat“. Dne 28. t. m. koná se k skončení letošní sezony programový večer s tancem.

(Zasláno).

Firma Fejgl & Byčičtš Hradec Králové.

Vyrovnáváje účet se dne 8. a 10. února 1911 děkují za správné obalování a aděluje a Vámi, že nové patentní náprsenka kašlekká bez háčků je vynález velmi praktický, protože pohodlný a bezpečný, takže všem pánům spolubratřím ji upřímně doporučuji, a že něco vhodnějšího v tomto oboru již vynalezi nelze. Zdáám ještě za

S dotou

Augusta Žďárský,

farář.

V Dubejově, 19./II. 1911.

Čechy.

Bilance Záložního úverního ústavu v Hradci Králové. (Dividenda sedm procent. — Zvýšení akc. kapitálu.) Včera konala se bilance: schůze Záložního úverního ústavu v Hradci Králové, o níž vydáno toto communiqué: „Správní rada Záložního úverního ústavu v Hradci Králové achválila ve včerejší schůzi předloženou bilanci za rok 1910 a k návrhu ředitelství uanesla se předložit valné hromadě následující rozdělení čistého zisku za rok 1910 v obnosu K 1,004.626/80 (více o K 370 988 54 proti roku 1909): K 700 000 = 7%, dividenda (K 28— jako r. 1909), korun 161 997/72 dotace rezervním fondům (proti kor. 155.838/29 r. 1909) K 46.309/52 tautima správní radě a odměna revisorům (proti 31.361/30 K r. 1909), K 96 319/56 převod na rok 1911 (loni K 26.438/67). — Na programu valné hromady, svolané na den 14. března 1911, nalézati se bude též zvýšení dosavadního akciového kapitálu s 15 mil. K na 20 mil. K. Správní radě ponechá se provéstí zvýšení ve vhodnou dobu. — Reserovat fondy ústavu po letošní dotaci a přiděleného zřiz. z poslední emise dosáhnou nyní výše korun 2.419.032/28 (loni korun 1.228 121/36). — Zisky z podniků průmyslových, kde ústav na výstětku participuje, v této bilanci zúčtovány nejsou.“ — Jak z tohoto komunniké vysvítá, podotilo se Zálož. úverního ústavu přes vydaté zvýšení akciového kapitálu ze 6 na 10 mil. K, jež provedl no koncem r. 1909, udržeti dosavadní dividendu plných 7 proc. ivedenda činí plných 28 K a vzhledem k nynějšímu kursu akcií (včera 515 K) značí zúročení 6/44 proc. Čistý zisk stoupil o 370.988 K a odpovídá částkou přes 1 mil. K něco více než 10 proc. akc. kapitálu. Loni provedl Zálož. úverní ústav, jak známo, další zvýšení svého kapitálu na 15 mil. K, a tímž vstoupil do nového roku 1911. Poněvadž tím vyčerpáno bylo dosavadní valnou hromadou povolené zvýšení, navržena bude valné hromadě změna stanov v tom směru, aby maximální hranice akc. kapitálu byla zvýšena na 20 mil. K. Kdy dojde ke skutečnému seslení akcií, kapitálu, o tom ponechává se rozhodnutí správní radě. V novém roce má Zálož. úverní ústav vlastních kapitálů přes 17/4 mil. (proti 11/2 mil. K před rokem) Přenos zisku na rok 1911 zvýšen o plných 70 000 K. — Ústav zřídil loni filiálku v Praze, která vykáslala velmi pěkné výsledky, dále expositura v Jicině a počátkem tohoto roku filiálku v Krakově. Z větších průmyslových resp. obchodních transakcí v uplynulém roce uvéstí důžno zřízení ubalové centrály v Hradci Králové a převzetí obchodu se staveb. hmotami firmy J. A. Komárek.

Dar. Dne 19. února pořádal ples kuchatky královéhradecké ve dvoraně Adalbertina. Nejraději dík vzdávají všem, kteří je poctili svojí návštěvou. Čistý výnos, který obnáší 20 K věnují nevidomým dívkám v Praze.

Raďte si psáti o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo.

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakootech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i pánské

plátka, damsky, ubrusy, ročníky zefíry na košile,

— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

na levná, pevná, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-

chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-

láme vyplacen. 1 halík 40 m slytká vkusně rozvrážených

za 16 K.

Obáráte se nejlepší: Křesť. sociál. podnik!

Z činnosti „Rozedy“ v Hradci Králové. V uplynulém správním období konáno 8 programových večerů, sylvestrovská zábava, 2 večery, tedy 11 zábav. Přednášek bylo 7 a to: „Dílo umělecké dokumentem kulturního vývoje“, „O turistice na slov. jihu“, „O Máchovi“, „Doket kuchařský“, „O Mahenovi“, „Kterak se jeví vlastnosti člověka v jeho rukopise“, „Žena starověká“. Přispíváno na Palackého čítárnu, „U. M. Š.“, nář. jednotu severočeskou a pošumavskou, rozhlednu Zvičínskou a podpůrné spolky střed. škol a obchodní akademie. V čítárně vloženy byly listy a revue politické, umělecké a literární všech směrů; knihovna, čítající přes 1000 knih, doplněna vhodným výběrem, těžila se rovněž velkému použití. Rovněž sbírání vědy a 30 knih o věřících našlo svou oblibu. Členů čít. Beseda 185, úmrtím odpadlo 5, vystoupilo neb přesídlilo 12, přistoupilo 31. Pořádán Máchův večer, sylvestrovská zábava pak s „Dobroslavem“ a „hud. a pív. spolkem“. Všem účinkujícím uctívý dík. K zábavám zvány mimo stanovy různé spolky, korporace, studentsko a ženy. Provedeny některé opravy v místnostech, ostatní se dokončí letos. Škole Těchonínské věnovány peníze, pomůcky a oděvy. Darováno 38 knih historickému muzeu, stejný počet pedagogickému. Neprodané noviny dávány do uzavíraných úsečí. Beseda byla členem „Manesa“, „Trutnovského národního domu“ a „Palackého čítárny“. Na rozhlednu Zvičínskou vybráno po balíčcích K 70.—, na matiční diplom při billardu a kartech K 200.—. Přátelský styk pěstěn s hudebním a pěveck. spolkem. Podporovalo se slevováním poplatků neb slevněním jich za místnosti 37 spolků, sdružení neb organizací.

Z Rudolfiny. Pan JUDr. Alois Zimmer, advokát v Hradci Králové, zaslal z trestní rozpravy částku 12 K zdejším ústavu hluchoněmých. — Při večírku Pantátovském dne 18. t. m. sebráno bylo ve prospěch chudých chovanců ústavu 3 K. — Ředitelství ústavu, přijímající dary tyto, vzdává šlechetným dárcům jich vřelé díky. — Zaplať Bůh!

Fotografie. Umělecký ústav c. k. dvorního fotografa cis. rady J. F. Langhause sestavil tabeau veškerých českých poslanců na račě říšské. Zajímavý obraz tento vystaven jest ve výstavě závodu na Adalbertinu, kdež též se všeobecně pozorosti.

I. výroční valná hromada Družstva k nákupu strojů pro české živnostníky v obvodu komory liberecké sídlem v Hradci Králové konána za účasti členů družstva v neděli 12. února t. r. v místnosti okresního zastupitelství v Hradci Králové. Po zahájení schůze předsedou Družstva panem Zdeňkem Ješkem a schválení zpráv výroční o činnosti účetní a revizní přijat se živým souhlasem společný návrh dozorčí a správní rady, opírající se o skvělé obchodní výsledky prvního pololetí, aby úroková míra z úvěru na zakoupené stroje (který se povoluje na 70% kupní ceny) byla snížena pro rok 1911 na 4%. Závodní podíl 30 K úročí se 5%. Obrát K 78 tisíc, čistý zisk K 405, rezervní fond K 510. Splacené závodní podíl 2.840 K. Zakoupeno 40 strojů za 55.514 K. Do konce roku realizováno zatím jen 6 obchodů se stroji za K 16.000, při nichž pro žadatele docílono K 357 37 K slevy. Úvěr povolován na 3 až 10 let. Stav členstva 103, závodních podílů 131. Za vystouplé členy dozorčí rady zvoleni opět pp. V. Rebb z Ml. Boleslavi a Jindřich Formánek z Kostelce n. Orli. Ve volných návrzích domáháno se ochrany technického zdokonalení výroby proti úrazové pojišťovně a vzato s povděkem na vědomí, že ústředna zakročila pro snížení příspěvků cestou paušalování a vybírání zemským výborem. Založením Družstva k nákupu strojů vykonala ústředna pro živnostníky kus velmi záslužné práce. Úspěch několika měsíců podává zároveň zajímavé rozřešení otázky živnostenského úvěru ve spojení se vzpruhou k technickému pokroku a racionálnímu podnikání. K tomu přispěla v nemalé míře také Královéhradecká spořitelna poskytováním 4 1/2 % půjčky a bezplatným vedením knih a pokladny. Působnost Družstva jest tak pozoruhodná, že neopomeneme ještě se vrátiti k podrobnostem z výroční zprávy právě vydané tiskem.

Upisování akcií České banky v Praze postupuje skutečně utěšeně, ačkoli od prohlášení jeho uplynulo sotva několik dnů. Okolnost tato jest tím zajímavější, poněvadž svědčí o p. rozumění a podpoře naší veřejnosti jakož i o kapitalové síle její, která i po nedávných značných emisích českých bank necechabla. Faktum toto zajisté jest příčinou, že upisováno během málo dnů 1 1/2 milionu korun z kapitálu k subskripci vyloženého, tedy více jak třetina. Pozoruhodnou jest též velká poplávka po starých akciích, kterých není ani při ceně, emisní kurs značně převyšující, dostatek po roce. (Upisovací podmínky v insertní části.)

Změna sobotních úředních hodin peněžních ústavů v Hradci Králové. Záložní úvěrní ústav (centrála), Filialka české banky, Spořitelna a Záložna v Hradci Králové zavádějí v zájmu a pro pohodlí obecnosti v sobotu nepřetržitě úřadování od 8 hodin dopol. do 1 hodiny odpo. Tím ušetrí se místnímu obchodnictvu a živnostnictvu nejlepší možnost, aby obnosy na sobotní

výplaty mohli si v pokladně přiměřeně obstarati a mimo to poskytuje se úřednictvu sobotní volné odpoledne. Doufáme, že naše obecenstvo přijme sympatičsky toto úřadování.

Offertní řízení. Městská obec Královéhradecká prodá cestou offertního řízení nejvíce podávajícímu as 300 q slámy, 100 q dhrabků, as 400 q sena, buď v celku neb v částech, nejmenší však 50 q jednomu offerentu. Zapečetěné offertory podány buďteš do městské technické kanceláře (odděl. hospodářské) do 1. března 1911 do 12 hodiny pol.

Záložna v Hradci Králové předkládá letos svojí 48. výroční zprávu, která jest zajímavou velice pěkným výsledkem zisku K 13 630.41. Zisk tento rozdělen bude po schválení valné hromady, která se bude konati 5. března 1911 o 2. hod. v Sokolovně, rázným fondům a dobročinným účelům. Ze záložny výborně dbá o rozmnožení svých rezerv, dovědčuje to, že záručním fondům uděluje ze zisku K 10.000.— dotace, kromě toho každoročně úrokuje veškeré fondy 4 až 4 1/2 %. Ročenka záložny jest upravená velice pěknou formou a cenným vskutku obsahem: kromě účtů ročních a správy o činnosti záložny za rok 1910 obsahuje pokyny o použití služeb záložny, přehled nejoblíbenějších cenových papírů a losů, které záložna svým členům na výhodné splátky opatřuje, dále jest v ní poznámková část a kalendář a ku konci nadmíru zajímavá tabulka, jak vzroste vklad při pravidelném ukládání a na tuto zvlášť poukazuje, jakož i na výsledky snah záložny v ohledu střadatelském, v němž po krátkém čase docílila tak krásného výsledku. Máť vydáno 695 pokladniček se saldem K 80 300.—, což zajisté jest číslo přímo překvapující — ale záložna jde ve své snaze ku podporování střadatelů dále a kromě bezplatného propůjčování pokladniček, v nichž leží dosti značný kapitál — povoluje letos fund střadatelský K 1000.—, ze kterého bude střadatelům, kteří dle svého stavu pilně ukládají, udělena přiměřená odměna, která bude jim do knížek zvlášť připsována.



Nový podnik. Zásluhou několika jednotlivců razí sobě cestu široké veřejnosti ku prospěchu podnik Družstva nábytkářů chystaným otevřením

Tržnice

nábytku v Hradci Králové, ku kterémuž účelu prozatím pronajaty místnosti v domě p. Thofe proti Adalbertinu. S úpravou těchto obchodních místností počne se 1. března. aby otevření tržnice bylo umožněno 15. března. V čele

Družstva

jsou odborníci těšící se dobré pověsti, jež jest nejlepší zárukou, že výrobky z tržnice budou konstruktivně i slohově bevvadné. V důsledku povznesení výroby našich

nábytkářů

po stránce umělecké navázány styky s architekty a umělci, i bude možno tržnici i nejjemnějšímu vkusu svých P. T. zákazníků plně vyhověti. Jest nesporné, že družstvo vedle vlastní svépomoci bude i družstvem vychovávacím celé řady našich živnostníků a my plně doufáme, že podnik tento najde morální i hmotné podpory všech vrstev

v Hradci Králové

i v celém okolí, kam všude při dobré vůli příslušných faktorů jest družstva na základě vzorných stanov působnost k hospodářskému povznesení jednotlivců i celých stave

otevřena.



Agrární vpád do Ronova nad Doubravou. Městem našim tronsí se zpráva, že prý největší agrární bojovník proti katolickým redaktor „Cepu“ Vraný chystá se u nás uspořádati se svými noblesy v dubnu nějaké přednášky. Snad nastrčí prý dorost agrární k této agitaci zakuklené, která ponese název „hospodářské přednášky“, ale bude politickou agitací. Kdo není slepý a má zdravý rozum, ten usuzuje takto: V Ronově nad Doubravou není ani jediného jinocha, který by náležel ku straně agrární; z toho jde, že štvárice pořádati budou dospělí. Z dospělých jest u nás as 1 1/2 člena vyznání agrárního. Tato celá a půl jednotka však není čistokrevná. Jest to smíšenina staročeská s vyznáním liberálním, s náterem zelenomaceškovým. Evangelium na Čáslavsku dá ten Ronov starostí Již zkoušeli všechny možné prostředky. Ti ostatní, kteří nejsou agrárníky, ale také nejsou s katolíky, půjdou s každým jiným, třeba přišel mohamedán, žid, Turek, jen když to nebude vyznavač Kristův. A pak tito poslední žádných poří nemají a tudíž na rolnických přednáškách nemají zájmu. Jest tudíž odivné, že to bude snad odvážný ještě pokus někoho získati pro zemanstvo agrární. Jest zajímavé pozorovati běh života lidí. Stále se mluví o vzdělání a stále se

doporučují hospodářské školy. Lidé se „jáho jsou z nich vyhlídky. To by bylo krásné. Než musí býti někdo, kdo by absolventy škol hospodářských přijímal do služeb. Známe pána, který již horlí pro vzdělání, a který jest nájemcem as 7 neb 8 dívrů, ale nemá ani jediného člověka s absolovanou školou hospodářskou. Vše obstarávají šafáři. Kdyby takhle měli si podělati Auerpergové, Schwarzenbergové a jiní, pak by se mohly všechny hospodářské školy uzavřít. Musíme srovnávat slova se skutečností. Dále připomínáme, že naše odbora hospodářské časopisy jsou tak dokonale a zevrubně redigovány od skutečných rolníků, Adámka, Šafránka, Kaňourka, Krejčího, Kohlmaera a cel řady jiných, že asi by nám mělo nově a praktického pro hospodářství povědělí redaktori „Cepu.“ Zkušenost nás již o tom přesvědčila, že řečník agrární (snad poslanec, snad z Prahy dokonce muž c. k. s velkým titulem) neměl ani potuchy o zákonu stran kulhavky a alitavky. Již předem děkujeme za ten kurs a ujišťujeme, když se odloží tak asi na 20 roků, že občané města Ronova nad Doubr. pranic tím neztratí. Helvetické štvaní na Čáslavsku nechce mít konce. Radíme pánům, aby ten kurs pořádali někde v Semtšči neb na podobném místě. Kdyby původce toho kursu, totiž který p. Vraného vyslal, nebyl znám až příliš svým jednáním, kterému on říká šetrnost vůči všem, pak bychom věřili, že snaha jest dobrá. Než takhle se všeho kouká čertovo kopytko; proto, katolíci, pozor!

Krise v okresní nemocnici v Pardubicích vleče se dále. Sekundáři opustili nemocnici. Dr. Šimek sástal v městě a slíbil vypořádati v nemocnici až do 1. března. Boykot lékařů proti nemocnici návodem primáta se tudíž provádí. P. Benáček je předmětem útoků pokračáckých listů, že měl tolik odvahy a beze všeho krčení a tetelení se před primátem ukázal na nepřistojnosti v nemocnici. Ovšem u velikém rozčilení v ledačce přestěheli; ale kdyby se útočím listům proti p. Benáčkovi jednalo poctivě o pravdu a nade všechny osobní zájmy povýšenou důležitostí a významem okresní nemocnice, byly by prostě vyvrátily všechny výtky p. primáti činěné a byl by jednoduchým způsobem všem třením učiněn konec. Toho však stranické listy nečinily a učiní ani nemohly a protože k tomu všemu p. primát p. Benáčka soudně nežaloval, jsou tu už pohříchu chyby. Přisedlíci zem. výboru Žďárský přijede v nejbližších dnech do Pardubic, aby tu zavedl v nemocnici náležité vyšetření. Okresní zastupitelstvo stojí většinou na straně p. Benáčka. Odpůrci p. Benáčka v okresním zastupitelstvu jsou p. okresní starosta Vandura, důvěrný přítel p. primáta, dr. Thein, advokát a evangelický „klerikál“ Kostecký. Jest zcela přirozeno, že lékaři sdružení v lékařské organizaci jsou již ze stavovských ohledů na straně p. primáta, ačkoli většina z nich je přesvědčena o vyloučené bezaktivity a nabubřelé domýšlivosti šéfa okresní nemocnice v Pardubicích. V minulých dnech měl p. Benáček soudní líčení s ošetřovatelkou nemocnice Chabátovou, kterou žaloval pro urážku na cti, které se dopustila, když v kanceláři nemocniční natkla p. Benáčka, že se ve veřejnosti vyjádřil, že je předsedou Hurrenhausu a ne Kranzenhausu. Líčení však odloženo opět za příčinou výsledku nových svědků. — Druhé líčení ve 28. tohoto měsíce.

Městské divadlo v Pardubicích. Divadelní společnost sdružených měst východočeských zavítala minulý den do Pardubic a za šila svůj divadelní repertoar v městském divadle operou od A. Dvořáka „Jakobín“. Ředitelem je Antoš J. Frýda-Friedl a hudby řídí kapelník Vl. Würser. Společnost hodlá setrvati v městě několik neděl.

Jednota hudebních stavů v Pardubicích koná schůzi ve čtvrtek 2. března 1911 ve 2 hod. odpo. „u Heřmanů“. 1. Zahájení a čtení zápisu min. schůze. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladníka a revize účtů. 4. Zpráva o úbor. 5. Schválení revize členského seznamu. 6. Hudebně pedagogický kongres. 7. Přijímání nových členů. 8. Volné návrhy. 9. Rozhovor o otázkách stavovských i uměleckých P. T. pp. členové skupiny východočeské. dostavte se všichni!

Do Dobřenic a okolí. Úřednictvo a zřizenci c. k. poštovního úřadu zdejšího pořádali dne 11. února t. r. elitní dobročinný ples; čistý výnos byl 160 K, jenž rozdělen byl na následující účely: Místnímu hasičskému sboru 10 K, ve prospěch místních chudých 20 K, ve prospěch ústřední matice školské 10 K, ve prospěch Komenského ve Vídni 10 K, ve prospěch ústavu pro tuberkulózní na Pleši 10 K, ve prospěch vdov a sirotků po c. k. pošt. zřizencích 50 K, ve prospěch odbočky c. k. pošt. a telegr. zřizenců v Hradci Král. 40 K, ve prospěch chudých dítek obecné školy v Dobřenicích 10 K. Odbočka královéhradecká vzdává tímto všem ctěným pp. přiznivcům za laskavé přispění a zapůjčení povozů a dekorací jakož i účast při plesu svůj nejsrdečnější dík; zvlášť majiteli panství svobodnému pánu K. Weinrichovi, řediteli p. Erbeckovi, p. důchodnímu Frankovi, p. správci Benešovi, důstojnému p. Novákovi, p. statkáři Nálevkovi, p. zahradníku Petříkovi, p. poštmistru Jirěšovi z Jaroměře a p. poštmistru Laskovi v Praskačce. Dále děkujeme za ctěnou

z domu čp. 232, Karlova ulice
rode teprve (s. K. V. Škorpěch)

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

ZALOŽEN R. 1868.

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₂ %

Daň důchodková platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lešt. rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promesky. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladisté spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dožívá veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slovenský anthracit. Koksy slovenské a svatoševické. — Bríky. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Pilu na kámen,

s usrub, broušící a lešící stroj na kámen, pískovcové lomy s přepravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, žláby atd. nabízí

Stanice, se-záp. dráhy Ostrověš.

Jan Novotný,
strojní kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zve pány akcionáře

ku

42. řádné valné hromadě,

kteří konati se bude

v úterý dne 14. března 1911

o půl 11. hod. dopoledně v aule

obch. akademie v Hradci Král.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní za rok 1910.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Volba 4 akrotatorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1910 a stanovení dividendy.
5. Návrh spr. rady na změnu stanov.
6. Návrh správní rady na zvýšení akciového kapitálu.
7. Doplnovací volba do správní rady.
8. Volba revisorů účtů.
9. Volné návrhy (dle stanov).

Platné hlasování může se účastniti ve valné hromadě dle § 13, nové znění § 23.) stanov každý akcionář, který své akcie nejdéle do 6. března t. r. inclusive u pokladny ústavu v Hradci Králové neb u filiálky v Krakově, v Praze, v Semilech, Expositury v Jičíně a Turnově složil.

Správní rada.

Pro poštovní čas

odporučujeme:

Pojďme za ním. 14 poštovních řečí na 14 zastavení křížové cesty. Napsal Alf. Pryš. Cena K 2.—, poštou K 208 h.

Patero exhort pro studující středních škol, zvláště vyšších tříd. Napsal Jos. Rybák T. J. Cena 50 h, poštou 52 h.

Otázka alkoholová v přítomnosti. Šest promluv. Napsal Feret-Lužný. Cena 70 h, poštou 74 h.

Zadejte ve všech knihkupectvích nebo přímo u nakladatele

R. PROMBERGA v Olomouci.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 24. února 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Zal. r. 1868.

Akc. ka itál:
K 15.000.000.

Res. fondy:
K 2.500.000.

FILIALE:

Prah,

Jičín,

Semily,

Turnov,

Krakov.

Provádí ve
široké ban-
kovní, směná-
renské a bur-
sovní obchody.
Eskont
faktur.
Směnárna
uhlí
a cement.

Přijímá
vklady na
knížky vk adní
na úrok
4 1/2 %
Na účty dle
ujednání.

Nekorunovaný vladař.

II.

Kde jest skutečná mrtvá ruka, to vysvitá stále jasněji ze zpráv o zesnulém Rothschildovi. Jméno duchovenské a jeho užívání podléhá nepřesnější kontrole veřejnosti. Rothschild k podávání veřejných účtů ze svého „soukromého majetku“ nemohl býti nikdy nucen. Z majetku, náležejícího v Rakousku církvi, udržují svou existenci veliké tisíce laiků. Platí se z něho umělcům, řemeslníkům, dělníkům, úředníkům atd. Rothschild však při svém movitém kapitálu musil zaměstnávat pouze ty lidi, kteří jeho peníze dále rozmnožovali.

Američtí millionáři křesťanští věnují c-brované sumy na vzdělávací a lidumilné účely. Rothschild věnoval nepatrné poměrné obnosy jen tam, kde revidel vyhnutí. Sami Sionisté, tedy kováři talmudistických židů mluví o něm mrsutě. Sionistický orgán „Die Welt“ prohlásil jej za odporného žida. Byl to prý Harpagon

FEUILLETON.

Panská jízda.

Lakota staré Nepustilky z Uhrova byla pověstná v celém širém okolí, tak že se jí říkalo „uhrovská škrtka“. — „Ta ženská by dovedla smlouvat i na poště, a u kasíra na dráze!“ prohlásil její soused Korál. „Až umře, nic za to nedám, že se ještě v truhle zdvihne a nadá zlodějů jak truhláři tak brobaři a ministrantům. Ta to umí! Děveče sarky přepočítávala, kávu váží tak pozorně k vážení, že i srpkou překousne, když se jí jazyček na váze nezdá přesně jistý. Jak přijde v městě do krámu, vlasy se kupeckým mládencům jeví: někde ji přes ruce při stálém vybírání plácají a jinde už nechtějí nic prodat. A při tom umí brát tyátr, že by ji každý nezalec považoval za osobu usouzenou, pronásledovanou, hladovou. Já se jí bojím víc než cholery.“

Nepustilka byla vdaná již podruhé. První muž snášel sekýrování trpělivě tři léta. Když však bezohledná muťatka mu nepopřávala k lidskému životu ani tolik, čeho se dostává jinde čeledinovi, začal tajně velice prodávat a zlost zapljet. Svary se stupňovaly. Nepustilka před lidmi spínala ruce jako nevinné dítě nad mužskou nešlechetností; doma však zakročovala s kyrysnickou rázností. Nebylo divu, že muž byl brzy na prkne. „Utrá-pila ho“, tak šel jeden hlas. Její malý Ferda chodil roztrhaný, skoušel jako od macechy. Všecko se divilo, že vlastní matka zachází s hochem hůř než s přijednaným pasáčkem. Ferdovi bylo líto, když viděl, jak jiné chudší děti užívají bez veliké práce. A on — při tak velikém dření žije jako sibiřský trestanec. Proto toužil pryč, ven — jen z toho dusna, kde viděl místo přívětivé tváře násobilku. Vdova se mnoho tomuto přání nespěchovala: „Jai veliký pitomec, koupil by tě každý. Ať se trochu

(lakomec) „mit der scheusslichen Fratze“ (s obyčejnou prackou). Byl prý „Parnes“ (špin-ka). Slíbil, že upíše na synagogu 300 000 K — ale do konce svého života nesložil ani koruny. Na kolonie sionistických židů v Palestýně nesložil nic, ač byl žádán. Na rozšíření židovské nemocnice upsal 125 000 K. Další starost o to ponechal obci, která se do úpadu zatížila. Zprávy o dobročinných odkazech jeho se různí. Ale i ty, které udávají cifru největší, svedčí o tom, že miliardář odkázel v poměru k svému jmění na nejvýš jen tolik, co se dá pokládat za nepatrnou diškrecei.

Israelický „Prager Tagblatt“ napsal o moci zesnulého miliardáře mimo jiné: „Rothschild se svou skupinou jsou hlasy rakouských velkých finančníků, které poslouchají železniční společnosti, průmysl železářský, cukerní, li-hový, potravinový, výroba válečných lodí, zbraní a munice a předtím jiné hospodářské obory. Rothschild byl absolutním pánem v říši, která se vyrovnává státu.“

Nikdo z pokrokařů tohoto tubého talmu-distu nenazval klerikem. A přece z talmu-distického jeho přesvědčení plynulo tolik skutků, za něž by se pokrokaři vrhali na ka-toliky se vši prudkostí. Na př. zesnulý Roth-schild nedovolil svému synovi Oskarovi vzít si mladou křesťanku, protože to bylo proti Talmudu. Proto se mladistvý syn miliardářův zastřelil.

Jak jsou židovští kapitalisté „utiskováni“, jak snášejí „brozné útrky“, ukázalo se při Rothschildově pohřbu.

Rothschild přesně dle náboženského před-pisu byl vložen do prosté rakve z neoblova-ného dřeva. A když měl být 14. t. m. pocho-ván v rodinném mausoleu, sešla se velká řada vysokých šlechticů, dvorní i státní hodnostáři, ministr vnitra hr. Wickenburg, finanční ministr dr. Meyer, ministr vyučování hr. Stürgk, od-borní přednostové všech ministerstev, guver-néři, bankovní ředitelé atd., atd. Rothschild měl velikou slávu zadarmo, za to, že tolik millionů na státu vydělal zcela lehce, pouhou dčtení manipulací. Komu se tu přední špiče v Cislajtánii klaněli?

otrkáš. Pojedeš do Landákrouna. Naučíš se ně-mecky, to je hlavní. A potom se hned vrátíš. S cvikem a v rukavičkách jako jení darmochle-bové chodit nebudeš. Brzo tě zapřáhnou zas. Na cestu dala vdova hochovi tolik přísných rad a po-kyků, že se Ferdovi točila nade vším blava. . . . Hocha náhlá svoboda poplásla. Po několika mē-sících počal víc užívat než měl; v druhém běhu svého studia polovici zasláného školného půjčil jednomu kumpánovi a druhá polovice se mu roz-kutálela ve dvou týdnech. A když lehkomyšlný Ferda, který peníze půjčené zpět dostati nemohl, trapně přemýšlel, jak by z ředné situace obstojně vyklouzl, přišlo mu jednoho deštivého dne bro-motlucké psaní matčino; dopis značně přiosřila censura, kterou vdova po professorské konferenci o Ferdovi obdržela. Proto v rázném listě bylo psáno cosi o „utržení uší, přeražení hřbetu“ a pod. Ferda zbledl jako stěna. . . . Za dva dny vdově byl přivezen v rakvi zastřelený synek.

Vdova se připravila na trapné shledání se vším důmyslem. V černých šatech pomalu šinula nohy vpřed, zas couvala a vyrážela ze sebe nesou-visle účelné nadvicené slova: „Pusťte mne, pusťte — vždyť já — já se musím podívat, je-li — je-li to můj — můj syn.“ Nikdo jí ovšem nedržel. Účinek divadelní pózy selhával. Také markýrovala mistrně mdloby; ale když viděla, že by jí nikdo nechytil, vždy se chytře vzpamatovala.

„Komediánka, jako bychom jí neznali!“ zamručel Korál; „myslil jsem, že aspoň teď nechá tyátru. Vždyť víme, kdo vlastně tohle zavinil.“

A za ním se ozvalo: „Ta ženská by zaslou-žila! Má srdce stejné z hroší kůže. Tak vyváděť . . .“

Pohřeb byl dosti slavný. Vdova rozuměla efektu až příliš dobře. Pořádala mimo jiné ředi-těle kůru, aby při requiem zabral na varhany: „Matka pláče, ruce spíná . . .“

„I to nepůjde“, mávl regenschovi rozčí-leně rukou. „To jest píseň postní a zpívá se jen

Ale — Rothschild byl „rakouským vla-stencem“ aspoň dle jednomyslného souhlasu židovského tisku. Na to odpovídáme: Budejť by haněl a tupil tu říši, která byla pro něho slatodolem! Přes to však Translajtánii proka-zoval přízeň větší než Rakousku. Veliký vladaf odešel; moc jeho se nerozpadla, byla pouze odkázána potomstvu k vládě další.

Volné listy.

Pane dre Hnídku v Chrudimí! Mnoho se již napsalo o Vašich útocích, které jste na Mo-ravě učinil proti organisovaným katolíkům. Aby bylo sje-náno jasno, obracíme se dnes přímo na Vás. Právil jste: „A přece než veřejně vy-stoupím, mám býti náležitě, všestranně vzdělán a připraven. Tak jsou zde již (kněží v semi-nářích) vychováni k fanatismu, hnání v kle-rikalism.“ Z těchto slov Vašich vysvitá vědomí, že jste sám pro veřejný život všestranně vzdě-lán a připraven. Vzhledem k tomu Vás žádáme, abyste posoudil tyto naše vývodv. Za politic-kého vedení staročeského nebylo o hnutí kato-lickém ani potuchy. Zajisté proto, že nebylo tehdy fanatiků nevěry, kteří by tak pustě ná-

SUBSKRIPCE

akcií III. emisse
ČESKÉ BANKY V PRAZE.

Upisovací kurs 410-415.

DIVIDENDA 5 1/4 %.

PROSPEKTY A PŘÍHLÁŠKY VYDÁVÁ
A ZASÍLÁ

ČESKÁ BANKA

FILIALE V HRADCI KRÁLOVÉ.

k vůli cti a slávě Uctizovaného — nikoli nad o-byčejnými lidmi. Nechce brat jméno Boží na-darmo? . . . A když vdova s kyseľým obličejem odešla, sekla za ní choť řídícího jazykem: „No — ta by sehrála v kostele tragedii líp než Sára Ber-nardová. Jak by hlas varhan přišel ke slovům „ruce spíná“, hned by zalomila rukama, aby bu-dila veliký dojem.“

„I vždyť to vím, znám ji taky dobře. Proto jsem ji řekl, co jí patřilo. Ať se radši dobře pomodlí.“

Po smrti Ferdově vedla vdova hospodářství samostatně ještě rok. Přemýšlela však, že přece na všecko nestačí, jak by sama chtěla, že jest po-třebí mužské ruky při hospodářství tak nutně, jako voje u vozu. Čeládka se střídala u zlostné a lakotné ženy tak rychle, jako účastníci měsíčního kursu. Když šla k ní některá děvečka sloužit, říkali jí lidé: „Děveče, dej se radši zazit! V tali-jánské vojně bys tolik nezkusilo.“

Vdova vzkazovala na několik adres po svých několika důvěrnících. Dlouho bez výsledku. „Radši se napít pelyňku nebo blínu“, odpovídali ti, kteří byli zváni do domu nejvyšší šetrností: „Ta furie by mužem orala a vlačela.“

A přece se dočkala svatby. Čtyřicetiletý vdo-vec bez dětí Nepustil z Hrachova počal váž-ně na vdovu myslet. Sám byl hodně lakomý, peníze měl a slídil zase jen tam, kde mnoho peněz ji-ných čtíl.

„Vy říkáte kmotříčku, že ta ženská má dva-cet tisíc opravdu?“

„Ať, hochu, nejsem tvým strýcem, selhal-li jsem jedno slovo“, odpovídal dědeček.

„Hm, to jsou pěkné peníze; ženská umí dělat a šetřit — pravda. Ale když je to furie!“

„Však si, hochu, každý dovede vychovat ženu sám. Krabáček byl brambora, bačkora. Proto se vztekala.“

„A já jsem měl zas ženu takovou slívu.“

Útek z venkova do měst. Pívoa korespondence na základě čísel dokazuje, že při posledním sčítání lidu napočteno bylo o více než 10% zemědělského dělnictva méně než před 20 lety. Tehdy napočteno bylo osob živících se zemědělstvím neb při zemědělství přes 60%, nyní přibližně 50%. Přírůstek obyvatelstva ve vesnicích převahou seláckých je malý, ba v některých i obyvatelstva dokonce ubylo, zatím města rostou stále rychlým tempem. V některých napočteno dokonce o 50% více obyvatel než před 10 lety. Zavinuje to v první řadě útek z venkova do měst, za leh-

čím chlebem" Zpráva Píovy korespondence říká se ovšem v první řadě německých sedláků, ale poměry v našich krajích nebudou o mnoho lepší. A přece bez selského stavu nemáme žádný stát existovat! Je tu proto třeba zasáhnouti vlády, by zvláště střední stav selský pomalu, ale jistě nevymizel ku škodě státu.

O cenu řepy v Čechách. Počátkem února konala se u místodržitelství v Praze společná porada zástupců řepářů a cukrovarníků, aby stanovili cenu řepy pro příští kampaň. Při poradě však dohody nebylo docíleno. Loni připustily cukrovary pevné ceny 220 až 230 K. Letos činí nabídka menší a dovolávají se při tom nízkých cen cukerních. Nabízejí řepatům 190 až 210 K, což přijato nebylo. Řepaři žádají ustanovení základní ceny 205 K a příplatkem 10 hal. na každou korunu, o níž cukerní cena nad 20 K brutto. Ústí bude znamenána, při čemž at průměrný zásnam v měsících červenec-prosinec tvoří základnu. Dále žádají řepaři 60 proc. fisku zdarma a 5 proc. náplav a kg. cukru za 107 q řepy. V poradě bude pokračováno.

Nejvzácnější ovoce lze u nás pěstovati na vějířovitých zákrescích po zdech rozložených. Nejjemnější hrušky velikosti nevidané, nejušlechtilější jablka tabulová, meruňky, vzácné třešně a višně, překrásné zelenky výtečně se daří na zdech v krajích, kde víno již vypovídá. A jak slídná je chaloupka, když stěny z jara květem jsou obaleny. Jak pěkný pohled v jeseni, když překrásné plody zdobí špalíry po zdech vedené. Všímejte si více těchto vzácných zdrojů krásy i užitku!

Petrolej v zahrádkářství osvědčuje se jako dobrý prostředek na vyhubení mšic, rosočků, puchovek a jiných škůdců. K tomu účelu důkladně smíchá se 5 litrů petroleje s 1152 gramy mounky a 40 litry vody. Směs smíchá se 5-10 minut, a sice napřed smíchá se petrolej s mounkou a třetinou vody a teprve po řádném promíchání přidá se zbytek vody a znovu smíchá.

Růže v drsnějším podnebí často hynou mrazem a vlhkem. Čím náležitější, tím snadněji zanikne. Je tedy s užitkem pěstovati růže pravokofenné, které sice mají méně květů a květy nejsou tak nádherné, jako na šípek šlechtěné růže, za to však dobře přezimují a zvláštní péče nevyžadují.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚBOKUJE VELADY

4 a půl proo.

Školský obzor.

Naši středoškolské studenti. Ministerstvo vyučování uveřejňuje výkaz o počtu žáků a žákyň na všech veřejných středních školách v Rakousku na počátku běžného školního roku. Na gymnasiích studovalo v Čechách 10 139 žáků a 607 žákyň českých, 7410 žáků a 77 žákyň německých, na Moravě 4980 českých a 3430 německých žáků, ve Slezsku německých, českých a polských žáků 2303, v Haliči 33 858 žáků a 1781 žákyň atd., celkem v Rakousku 97 796 gymnasiistů a 2856 gymnasistek. Na reálkách studovalo v Čechách 10 887 českých a 5238 německých žáků, na Moravě 4788 českých, 4088 německých, ve Slezsku 1495 žáků a v Haliči 4052 žáků, v celém Rakousku 48 922 žáků. Ty číselnice stojí za povšimnutí!

Organizace katol. učitelstva v Rakousku. V Rakousku je 27 učitelských spolků, které jsou sdruženy v „Katolickém učitelském svazu“, který čítá 7000 členů. Nejmladším katolickým spolkem učitelským v Rakousku je spolek korutanský, který se ustavil tyto dny.

Velmi levně

lze

Carneval 1911 odbyti,

obráťte-li se při svém nákupu na

firma **Fejgl & Bydžický**

Jihova tř. proti nov. lázeňskému mostu,

kde obdržíte ve velkém výběru

novinky v plesových oděvích, vtipné, šaty hodv. a tál., rukavičky, šněrováčky, soupravy vlasových klobouků, bílé vesty, vlněné kloboukové přádky, moderní kravaty atd.

Kněžské kuličky
a patentní náprsenky bez háčků.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Rádec duchovní. Časopis kněžstva českoslovanského. Řídí ugr. F. Vaněček. Roč. 18, čís. 3. a 4. Vychází měsíčně za roč. předplatné 8 K. — O Bohu a Jeho vlastnostech. Napsal P. Fr. Žák T. J. Homiletické knihovny sv. 12., čís. 16.-19. Cena celého vzácného díla 950 K. — Pense. Napsala B. Mellanová. „Ludmila“ r. XIII, sv. 2. Povídka skutečně vzdělávací. Na „Ludmilu“, 6 objemných svazků o 1000 str. ročně, předplácí se na vydání brožované 220 K, na vydání vázané 420 K.

Z nakladatelství benediktinské knih-tiskárny v Brně. Hlídka. Vychází měsíčně za roční předplatné 10 K. Řídí dr. Pavel Vychodil. — Rakouský poplatkový ekvivalent. Se zřetelem na prováděcí nařízení pro desetiletí sedmé. Napsal dr. J. Ošmera. Cena 170 K. — Knihovna našeho lidu: čís. 1. Obrázky ze slovanské vesnice. Zčetil Jar. Janko. Za 120 K. Čís. 2.: Jarní stíny a jiné povídky. Napsal P. Giuseppe. Cena 60 h. — Mezi víry a úskalími. Mádeži napsal K. J. Zákoucký. Knihovny naší mládeže čís. 14. Cena 180 K. — Václava Kosmáka sebrané spisy. Díl XV., seš. 92. a 93. Na pět 96 stránkových sešitů lacinějšího vydání předplácí se 130 K, lepšího vydání 2 K. — Všecky tyto spisy vše doporčujeme.

Nákladem J. Otty v Praze. Lidové vydání spisů Tolstého. Anna Karenina Seš. 3. za 20 hal. — Zikmunda Wintre: Sebrané spisy. Z belletrie a z kulturních studií. Sv. 1. Rakovnické obrázky. Sešit 3 za 30 hal. Tolstoj a Wintre tímto jistě hodně se doporučují. — Frt. Heritese sebrané spisy VIII: Maloměstské povídky, díl III, seš. 2.-4. po 30 hal.

Nový obzor. Měsíčník pro literaturu a umění. Řídí F. Dohnal. Roč. I, čís. 1. Ročně 576 stran četby. V I. roč. 26 obrázků Rafaela a 22 obrázků Rembrandta, a tři zvláštní premie. Roční předplatné 8 K v nakladatelství R. Prombergera v Olomouci.

Ve službách královny. Věstník Mariánských družin českých. Roč. IV., čís. 1. Vychází šestkrát do roka. Předplatné 2 K ročně zasílá se administraci Praha-II., Jetná ul.

Vychovatelské listy. Časopis pro pedagogiku a kritiku method vyučovacích. Řídí redakční sbor. Roč. 11., seš. 1. Nakladatel Katol. spolek českých učitelů na Moravě. Vychází měsíčně v Ivančicích na Moravě za roč. předplatné 6 korun.

Slovanská útanka. Vydává Moravskoslezská beseda v Praze. Seš. 7. za 30 hal. Nákl. E. Šolce v Telči.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theol. literatuře národů slovanských. Řídí dr. F. Kryštofek, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Roč. 52., seš. 2. Nákladem kněž. arcib. knihovny v Praze. Vychází 10krát za rok za předplatné 9 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí P. A. H. fmann. Předpl. na rok 240 kor. přijímá administrace na Král. Vinohradech.

Chvilky. V čís. 1. přináší též J. Pelcla: Příklad, jež dal chudý svět. Čís. 2. J. D. Rockefeller: Jak jsem nabyl. V čís. 3. A. Zavadiła: Obrázky ze Švýcarska a j. V čís. 4. A. L. Volynský: Moderní idealismus a j. Sešit za 20 hal. Nákladem J. Pelcla v Praze II.

Kvítky. Časopis katolické školní mládeže. Vychází desetkrát ročně za 70 hal. Roč. III., čís. 1.-3. Administrace v Praze-II., Lipová ul. 5

Sociální besídka.

Ideální obec dělnická. „Čes. Sl.“ zaznamenává: „O málo známé obci poblíž Barcelony podává spravodaj čas. „Momento“ zajímavé správy. Zakladatelem této obce je hrabě Guell, majitel největší španělské továrny na samet. Založil poblíž své továrny dělnické město, ve kterém také sám žije se svými dvěma syny. Jeho synové Kladius a Eusebius jsou řediteli továrny. Osada sestává ze 150 krásných velkých domů se světlými místnostmi. U každého domu jest krásná a rozsáhlá zahrada. Pro děti byly vystavěny potřebné školy. V osadě působí učitel, lékař, farář a lékárník. Dům hraběte nalézá se uprostřed osady. Hraběcí rodina sdílí elasti i strasti celé osady. Tato osada existuje už 18 let, ale doposud nevyžily se v ní ani jediný nesouhlas. Naopak jest u všech osadníků silně vyvinut pocit solidarity a ochoty. Za doklad se uvádí příklad z r. 1905, kdy jeden hoch spadl do kotle s vařícím barvivem. Aby mohl býti zachráněn při životě, bylo nezbytno transplantovati lidskou kůži na jeho opažené údy. Farář svolal osadu a vysvětlil jí situaci. Sám prohlásil, že si dá vyřiznouti kus kůže. Ihned se přihlásilo 43 dělníků, kteří následovali jeho příkladu. Mezi nimi byli i oba synové majitele továrny. Starší, Kladius, prohlásil, že si dá první vyřiznouti potřebný kus

kůže. Za ním následoval jeho mladší bratr, pak farář a ještě sedm dělníků. Nemocný by zachráněn a žije doposud.“

Tedy hned v sousedství sločinného rejdiště Ferrerova vzorná komunita na základě křesťanském a — založena šlechticem, který tedy náležel „společenské vrstvě, která jest od Ferrerových zůřivě napadána. Podalilo se někde aspoň na tři roky zavésti podobnou spokojenou a humánní obec na základě soc. demokratickém? Tato obec jest nejkřiklavější obžalobou zfanatisovaných banditů barcel. nských, kteří „reformovali“ společenské řády pustými složiny, ačkoli hned v sousedství měli praktický příklad, jak se reformuje s úspěchem.

Komu slouží soc. demokracie. Zajímavé doznaní učinil francouzský soc. demokratický poslanec Jaurès. V debatě parlamentární o přijetí železničních sřizenců pravil následující: Zamožní železniční bankéři, od nichž osud 5000 rodin železničních sřizenců závisí, nechť jen nezapomenou, že by byli všichni bohatí židé bývali smeteni, kdyby se nebyla soc. demokracie antisemitické propagandě na odpor postavila. Zdá se nám, že toto zajímavé doznaní má i mimo Francii svůj význam. Neb nejen ve Francii, ale i jinde jsou sociální demokraté nejlepšími zastánci židovstva. Za to ovšem dostávají od židů podporu hodně na stavby svých dělnických domů, tiskáren, časopisů atd. Proto také neřádají nikde, a nikdy soc. demokraté konfiskaci židovského kapitálu, nýbrž křičí jen stále po konfiskaci daleko menšího církevního jmění. — Ale soc. demokrat namítne, že není hanbou zastávati se člověka napadaného. Dobře. Ale proč se tolik běsní proti katolickým kněžím a milosrdným sestram, které nemají peněz na vyplacení rudých žurnalistů? Proč se bouří tak zůřivě proti kapitalistům, co na druhé straně se slouží kapitalismu židovskému?

Starý kozák odstřelcem. Proti poslanci Vaňkovi zdvihli centralisté hrozný boj, že na soc. demokratické důvěrníky, shromážděné k poradě, puolo! telefonicky 18. ledna policajty. Jaká hrozná zášť planula právě v soudruzích Vaňkových proti policii, ačkoli tato tolik soc. demokraty šetřila! A nyní Vaněk své nedávné poddané dává reformovati tou ne-náviděnou policií. „Revoluční“ soc. demokraté, kteří říkají, že zreformují všechny řády samostatně, najednou se utíkají k „byrokratům“, aby mezi nimi tyto učinili pořádek! Patrně najednou, jak soc. demokratům „prohnilé poměry městské“ najednou jsou dobré. Jinak by se soudruzi nesoudružsky ukousali. Rakouská soc. dem. založila mezinárodní podpůrný spolek „Gewerkechaft“, jehož členy byli i čeští soc. demokraté. Když rozpoutal se mezi soc. dem. boj o reformu organizační, začali němečtí soc. demokraté nepohodlné české soudruhy se spolku vyhasovat. V těchto dnech vyloučen byl ze spolku také posl. Vaněk. Ztráta na příspěvcech, které do útavu vložil, obnáší K 1016. A tak starý kozák Vaněk jest v klatbě jak centralistů tak „Gewerkechaftu“. Rudé dělnictvo vyzvalo Vaňka, aby se mandátu vzdal a i se společným pohlavarem Tusarem auy byl z Brna odvolán.

Centralisté nasývají ho „baronem.“ Vaněk počal nepohodlně lidi vyhasovati z nemoc. pokladny a z rudých redakcí, rospouští i nepohodlné rudé organizace. Centralisté na něho šalují: Vaněk ničí existenci centralistických sřizenců, na důvěrné schůze dělnické, kde se mluví proti němu, posílá policii, aby je rozehnala, autonomisté vyhánějí dělníky z dělnických domků, neštítí se žádného násilí, ničí dělnické konsumy, štvou továrny proti centralistickým dělníkům a ženou se jen za osobním prospěchem. „Rovnost“ odpovídá: V okr. nemocenské pokladně posílají pro policajty, když se dělník domáhá vyplacení nemocenské podpory; za to však sledinky z německého divadla posílají do lázní, s dělnictvem nelidsky zacházejí a volby do pokladny sřizují tak, aby se dělnictvo k nim nemohlo dostaviti. — Totéž ovšem tvrdí zase představenstvo okresní pokladny o zacházení s dělnictvem ve Všeobecné nemocenské pokladně, a „Volksfreund“ napovídá, že ciframi dokáže, že Všeobecná nemocenská pokladna dbá více o dobro vládnoucí v ní kluky, než o prospěch dělnictva. A tak to jde do nekonečna. — O centralistů jest Vaněk tedy odstřelen. Poradí se s Vaňkem zcela?

Proletáři? Za válečného viru vyčítají si radi centralisté s autonomisty tučné platy. Z těch zpráv vysvitá, že poslanec Eldersch dává si vypláceti od okr. nemocenské pokladny v Brně 5200 K ročně. Jeho zástupce Taub má 5300 K ročně. Vyčítají mu autonomisté, že má ročně 17 000 K příjmů. Když takový proletář z dělnických mozolů tolik peněz ročně dostává, pak se mu to ovšem pohodlně proletář. Ovšem také jiní pohlaváři sedí u masy vrhovatě naplíně. A tyto „obětaví“ dobrodinci pak štvou lid proti „obrovskému“ církevnímu jmění. A ještě otázka: Který z našich organizátorů dělnictva si ochrání z mozolů dělnických kapitálů? Honorářem obvyklým pro naše organizátory bývá

meta soc. demokratů. Proto vypočítává křesťané do naší strany se nehrnou. Vědí dobře, že by zde pro ně nebylo žádné vítané sousto a proto raději slouží židům a jejich pokřtěným sluhám.

Carnegie o stávkách. Na schůzi občanské společnosti v New-Yorku přednášel americký miliardář Andrew Carnegie o stávkách a pravil: „V devíti případech z deseti shledáte, že se nejedná o peníze ani o spor přímo mezi kapitalistou a dělníkem, ale že stávku zavinili ti, kteří zaměstnavatele zastupují a prostředníky mezi ním a dělnictvem dělají. Čím více povolí zaměstnavatel pro dělníky, tím více dělá pro sebe. Já jsem zaměstnával veliké tisíce dělníků a neměl jsem stávky plných dvacet šest roků; to bylo tím, že jsem nikdy žádnému ne-

dovolil, aby mezi mnou a dělníky se míchal.“ Dále pravil, že se ve Skotsku pro dělníky více dělá, než ve Spojených státech. Po něm mluvil Roosevelt, který se vyslovil, že věří více v evoluci než revoluci a že se stav dělnictva dá zlepšiti jenom moudrým zákonodárstvím, ale ne revolucí. Každý zákon, který se ve sněmovnách projednává, má býti výsledkem rozumné porady mezi zástupci dělníků i zaměstnavatelů.

Ztráty sociální demokracie v Uhrách jsou též velmi značné. Socialistická „Leipsiger Volkszeitung“ vypočítává, že odborové organizace socialistické v Uhrách čítaly r. 1906 členů 150.000. Koncem r. 1908 však už jenom 102.000, koncem r. 1909 pak 85.000. Ztráty za r. 1910 jsou následkem vnitřních sporů ještě větší.

Obrana židovského náboženství.

S jakou nemyslivostí dávají se vláčet sami židé metafysickou cestou masarykovskou, patrně z „Rozvoje“. Protože Masaryk dovede chytře židy umývat a ještě chytřejší jejich veliké chyby přikrývají pláštěm mlčení, musí mít dle židů ve všem pravdu. Někteří židé dávají se strhnutí docela naučenými frázemi i proti rabínátu, aniž by samostatně přemýšleli, co vlastně činí. Masarykovy a Macharovy pozérské fráze proti katolicismu staly se u nemyslivých lidí okřídleným healem, i když sebe více duní prázdnotou nebo barnumskou přemrštěností. A Israelité se jim naučili tak, že je docela přetřetávají do vlasního tábora, jakkoli Masaryk sám té odvahy větší židům neměl.

Dne 27. února českožidovský „Rozvoj“ v úvaze o židovském náboženství napal: „Nebyli bychom tak netrpělivými, kdyby mezi tím, co předáci naši uvažují, jak reformovati, aby netrpělo ani náboženství ani ritus, nemrzáčily se naše děti v náboženských hodinách a neucily se pohrdati vším, co v naukách těch je dobrého a cenného a kdyby nehrácely tam všechen cit a všechnen smysl pro to, čím je modernímu člověku otázka náboženská.“

Dr. V. Tyto floskule jsou z Masarykovy „vědy“ jako vystřiženy, ačkoli jsou nehorázným bagatelisováním každého pozitivního náboženství.

Tudíž v témže „Rozvoji“ dne 3. února odpovídal rabín dr. Richard Feder z Roudnice:

Vážený pane doktore!

Vyjímám nadepsanou větu z Vašeho otěného článku, poněvadž obsahuje nespravedlivou kritiku a urážku stavu rabínského a podkopává vážnost a autoritu mužů, pečujících všemi silami a často a největším sebezapřením o zachování israel. náboženství. Vaše slova musí v každém čtenáři vzbuditi přesvědčení, že jsme lidé neschopní, že kazíme děti nám svěřené, že na jejich duševní vývoj špatně působíme a že z nich duševní mrzáky děláme...

Prosím Vás, vážený pane doktore, pověste nám laskavě, čím vlastně na děti tak zlobně působíme, čím je na dobro zmrzačujeme? My jim přece vypravujeme, jak to právě jich stáří a duševnímu vývinu odpovídá, jednotlivé události ze života našich patriarchů, líčíme jim živě dojemné dějiny lidu našeho, předvádíme jim naše duchovní velikány, za které se před nikým stydět nemusíme, neboť takový Hillul, Šamaj, Raban Jochanan ben Zakaj, R. Eliášer ben Hyrkanos, R. Josua ben Chanania, R. Meir, R. Akiba, R. Juda hanasi atd. atd., to jsou skvenci charaktery, které s dobrým svědomím každému jako skvělé ideály a dobré vzory doporučení můžeme. Tisíce lidí soubírají s námi, že se tímto osvědčeným způsobem děti dobře vychovávají, že se jich duševní obzor šíří, jich pudy k zlému otupují, city zjemňují, ... a zatím slyšíme, že je zmrzačujeme. Učíme děti Boha znáti, k němu se modlíti, v něho doufati, rodiče ctíti, nejen bližního, nýbrž všechny lidi milovati, a my rabíni jsme přesvědčení, že tím dětem mravní základy pro celý život dáváme, ale Vy tvrdíte, že je zmrzačujeme... Učíme je pohrdati zlem, bítichem, pýchou a jak se všechny ty okliklé vlastnosti jmenují, ale ne učíme je pohrdati naukami dobrými a cennými. Čím je tedy zmrzačujeme? Snad svou pokorou, svým dobrým srdcem, svým idealismem, svým vzorným rodinným životem?

Není nám tajno, že hoši ve vyšších třídách středních škol k nevěře se kloní, slova naše podešívají, před námi úcty nemají; je to však vlivem našich anebo doby a okolí jejich?

Jsem ochoten Vám všechny své záky předvésti a když na jednom shledáte, že byl mým vyučováním zmrzačen, vzdám se ihned svého úřadu a půjdu nádeničit; jsem si jist, že totéž všichni rabíni do jednoho učiní. Vzneš jste těžkou obžalobu na nás a ptám se Vás, co by řekli páni medicové, kdyby někdo tvrdil, že oni jsou původci všech nemocí; co by řekli páni advokáti, kdyby někdo řekl, že oni zavinili veškerá bluda a nouzi na světě? Netvrdíte totéž o nás?

Pane doktore, házíte nemilosrdně kamením po nás. Což nevíte, že rány, které přátelé zasazují, více bolí nežli rány nepřátel? ... Rekněte mi, co spáchal stav rabínský, že takto jej seasměňujete, že o mužích, kteří zasvětili život svému Bohu a svému národu, takto píšete... Nebude Vám to příliš nesnadné, neboť jste přesvědčen o tom co píšete a řídíte se zejména slovy Abtaljonovými: „Chachomim hisoharú bedivrechem, filosofové, buďte opatrní ve slovech svých!“

Tak jest zcela spravedlivě odražena masarykovština, která nevědomky šlehla i do tábora rabínského.

Ona frázovitá slova „Rozvoje“ byla vpletena do zmíněného již článku, který proti volnomyšlenkářům uváděl důvody náboženského konservatismu židovského.

Rabín však nepropustil bez důkladné kritiky ani těch několik řádků, jimiž se cítili rabíni dotčeni.

A katolíci by měli soustavně tupení svého náboženství snášeti bez septání! Právě proti nám jest vymýšlena bezcharakterní fráze, že katechismus náš obsahuje veškeru jiného než rysí náboženství, že se utápíme jen ve formalitách. Podvodníku, vezmi ten katechismus do ruky a čti!

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřelkni poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Cestující a zástupce

na vysokou provizi přijme továrna hospodářských strojů, benzínových motorů a křídlových strojů, firma

Boh. Mareš v Třebíči
(Morava).

SOCHY VZKRŘENÍ,
KŘÍŽOVÉ CESTY,

vkusné a levné oltáře

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a křesťanských andělů dovoluje si nabídnouti veledůst. duchovenstvu abstrakt. a k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

SPORITELNA

KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

II 4% II

ODE DNE VLOŽENÍ

DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNÍŽKY

II ZDARMA. II

NEJBEPÉČNĚJŠÍ ULOŽENÍ ÚSPOR.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

II za 4 1/4 % až 5 % II

úrok a to dle výpovědi.

Služba listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Umělecký útvar
pro malbu na křídlo

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a všeobecně noviny atd.

Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křídlové cesty atd.
Nákrety, rozpočty i od-
borná rada zdarma

Předtátná vyznamenání a doporučení.



Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

➤ Závod založen r. 1898. ➤

Přesídlení!

➤ Sklady ➤

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně sníženy.



**Jen
jednou**
získáte možná jádro
veškeré firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že při tažení nabízená maj-
etla s nejvýhodnějšími výhodami se nemu nevyrovna-
ní do jakosti, láce a úspory v upotřebení.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
keveho náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyproduje.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Venkovský závod stavitelský

přijme vyškoleného a spolehlivého

stavitelského kresliče

(stavby vedoucího)

absolventa průmyslové školy stavitelské, pokud
možno se znalostí prací železobetonových v theorii
a praxi. Místo toto jest stále a nejdéle 15. března
t. r. k obsazení. Administrace tohoto listu přijímá
nabídky s udáním dosavadního působení, struč-
ného životopisu a nároku na plat pod značkou
„Budoucnost“ do 25. t. m.

Výstavnou, nově upravenou usedlost
ve Štěrbově, pro letní byty zařízenou,
se 14 korci pozemků, soudně na 25.600 K
odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle ujednání. Nabídky přijímá
kancelář **JUDr. ALFRÉDA RUDOLFA,**
advokáta v Hradci Králové.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po- stela od . . . K 7-80	železná mycí stolky od . . . K 5-—
železná skříňové po- stela s 3 díl. matrací od . . . K 27-—	železná noční stolky od . . . K 10-—
	železná stojany na šaty od . . K 11-—

Úplně zařízená lážka od K 33-—.

Skládací polní sedátka

od . . . K 1-—

zahrad. sklád. lenošky

od . . . K 5-—

zahradní patentní avi-
novací zástěny K 36-—

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Zahradní nábytek.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná úmluva)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. I. veleúspěšnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

spolkových praporek a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku

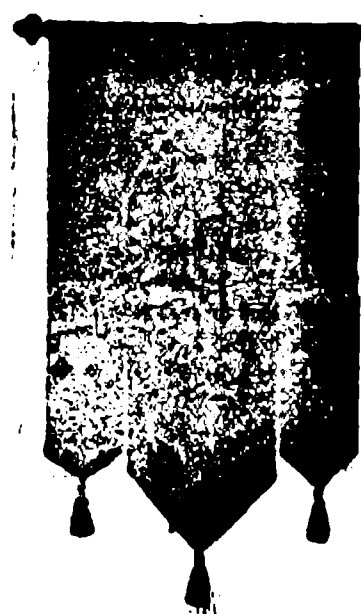
na požádání franko zasílu.

Piano

velmi zachovalé, vídeňské krátké křídlo, prodám
za příčinou přestěhování za levnou cenu. K vi-
dění na městských jatkách v Hradci Král.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle Ja-
zaritzkého chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.



Veleúspěšnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům doporučuje si depo-
zitovat veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy

cibálky, nádoby, a šálky, paciálky,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbří nebo protí de-
platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výrobky možná na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posílá poselstvem. Předce raději

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Biskupské
protěny, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čináky vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a dopravce

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

OBNOVA

Číslo 9. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 3. března 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOV.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve- šeré ba- kovn, směná- renské a bur- sovní ob hody. Eskont faktar. Směnárna. Uhlí a cement.
	Akc. ka itál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000	
	FILIAŁKY:	
	Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Pohyb obyvatel. na okrese královéhradeckém a nechanickém.

Výsledek posledního sčítání jest opět smutným důkazem, jak se český venkov vy-
lidňuje ačkoli v městech nejsou právě nyní po-
měry pro dělnictvo hodné závidění. V obou
sousedních okresech ubylo obyvatelstva ven-
kovského a — v nechanickém okrese zmenšil
se počet obyvatel vůbec.

Napřed přehled obcí, kde obyvatelstva
přibýlo! U každé obce první číslice značí počet
obyvatelstva dle posledního sčítání a druhá (uzá-
vorkovaná) cifra naznačuje přírůstek za posled-
ních 10 let proti r. 1900. Březhrad 465 (47), Buk-
ovina 353 (25), Cistoves 209 (34), Divoc 262 (17),
Hradec Králové 11064 (1297), Nový Hradec Kr.
2910 (234), Jenikovice 1005 (48), Krácnice 184
(25), Kráňovice 131 (6), Kukleny 3443 (531), Lhota
Malšová 347 (45), Libníkovice 283 (4), Libran-
tice 653 (44), Malšovice 1401 (420), Neděštiny
543 (16), Nepasice 360 (13), Piletice 236 (49),
Plačice 679 (73), Plotiště 2872 (385), Pouchov
1252 (202), Praskačka 672 (124), Praž. Před-
městí 4623 (1969), Předměřice 1351 (247), Roud-
nička 605 (159), Rozběřice 264 (5), Rusek 364
(5), Sedlice 310 (67), Slez. Předměstí 900 (128),
Střebeš 906 (250), Světy 447 (39), Svinarv 263
(12), Sv. bod. Dyory 2232 (487), Třebechovice
3761 (379), Vákoš 503 (99), Vlčkovice 276 (5),
Všestary 404 (2), Černilov 1985 (10).

Dobruška 717 (28), Dohalice 616 (40),
Dub 201 (27), Libčany 608 (17), Lodin 570 (4),
Lubno 410 (5), Mlýny 439 (9), Nechanice 2066
(29), Obědovice 376 (17), Probluz 308 (16), Pu-
chlovice 270 (29), Radikovice 217 (10), Radostov
226 (11), Stářížka 289 (29), Suchá 385 (7),
Voznice 900 (3).

Nyní stůjtež zde jména obcí, v nichž oby-
vatelstva ubylo! První číslice značí počet oby-
vatelstva, druhá v závorce úbytek proti roku
1900. Bláň 340 (17), Bláň 357 (11), Březva 321
(2), Cibus 144 (2), Ohlum 448 (12), Lupa 229
(10), Lochenice 746 (20), Oujezd 345 (16), Po-
lanka 383 (9), Řibsko 334 (10), Skalice Velká
444 (86), Skalice Malá 189 (57), Slatina 726
(2), Stáňkov 208 (31), Stáňkery 931 (7), Urba-
nice 288 (16), Výrava 728 (47).

Babice 394 (9), Bohárna 516 (44), Hrádek
261 (27), Klenice 196 (25), Kratonohy 775 (92),
Kunčice 488 (54), Lhota Lib. 676 (1), Mokro-
vousy 326 (78), Nechanice Staré 630 (6), Ne-
rošov 121 (17), Petrovice 536 (16), Popovice
151 (10), Přím Dol. 411 (62), Rosnice 404 (52),
Roudnice 882 (40), Sobětuš 324 (12), Sovětice
489 (14), Stračov 790 (88), Střesetice 257 (18),
Syrůvka 364 (2), Těchlovice 505 (4), Třebo-
vice 420 (58), Trnava 242 (36), Zvíkov 227 (28).

Stejný počet obyvatelstva za poslední
desetiletí zachovaly obce v okrese nechanickém:
Přím Hor. 164 a Želí 95.

CELKEM v okrese královéhradeckém r.
1900 bydlilo v 5082 domech 48.448 obyvatel.

Za 10 let nato v 5888 domech 55568 obyvatel.
Tudíž přibýlo: 806 domů a 7125 obyvatel. V
okrese nechanickém r. 1900 bydlilo v 2802
domech 19.134 obyvatel. Za 10 let nato v 3016
domech 18 637 lidí. Tudíž přibýlo domů 214 a
ubylo obyvatelstva 503.

V nechanickém okrese daleko větší pro-
cento obyvatel jest zaměstnáno při zemědělství
než v královéhradeckém. Při n nejší krizi rolní-
ckého stavu tudíž jest dosti vysvětlitelný
úbytek na okrese velikou převahou rolnického.
Neúprosná statistika dokazuje, že úbytek zna-
menatí jest výhradně v obcích, kde není téměř
žádného průmyslu nebo kde jest nepatrný. A
značněji přibýlo zase jen tam, kde průmysl se
rozvíjí. Prchání dělnictva lze pozorovati zvláště
z velkostatků. Jiná jest však otázka, zda
v místech průmyslových zlepši se existence
dělných tříd trvale.

Neprechází z venkova však pouze dělníci;
sami rolníci (zvláště menší) prodávají zděděnou
půdu, hledajíce slibnější existenci v městech.
Nechť tudíž soc. demokraté tolik neláteří na
„selaké lichváře“! Nejjistější známkou, že rolní-
ci kapitály hromadí snadno nemohou, jest ta
okolnost, že židé v naší zemi jsou posud ve-
lice zdržliví v kupování hospodářství a že
raději věnují pozornost fabrikám a obchodu
peněžnímu.

Leč přes to všechno bylo jistě potřebí již
dávno, aby se v okrese nechanickém přikro-
čilo k zdravým reformám. Pokrokový-
socialistický pokrok vyběhl se v pláně radiká-
lního, postavila se socha Husova — ale
hmotné poměry v úrodném tom okrese „zlep-
šily“ se tak, že lidé odtud přecháží. Vždyť i
venkovské obce okresu královéhradeckého cel-
kem vykazují značný přírůstek, kdežto v sa-
mém centru okresu nechanického (v Nechanic-
cích) rozmnožilo se obyvatelstvo pouze o 23
lidí. Několik málo jednotlivců, kteří autonomii
okresu ovládají, ovšem zbohatli. Proč také ne
široké masy?

Jest potřebí důkladně srovnati statistiku
okresů převahou rolnických se statistikou vy-
danou před 10 lety, seznati z cifer, kde co
shnilého a pracovati čile pro nápravu. Pokud
bude český lid lhosti a plnou láskou k půdě,
potud bude státi národ pevně.

Demokracie v XVI. století.

Prof. Pavel Janet ve svém díle „Dějiny
vědy politické“ (Díl I str. 386) praví: „Hle-
díme-li vynajít hlavní rys a pravou novotu
století XVI., shledáme tam na prvním místě
obnovení učení demokratických; demokracie je
všude: mezi učenici, u bohoslovců, u utopistů.
Katolíci i protestanté závodí v demokratických
nápadech o překot...“

Mohutný rozruch duchový v přechodu ze
stol. XV. do stol. XVI. vyvolává nové otázky,
jež stejně zachvívají katedrou učence, cellou
mnicha, samotou filosofa: poměr mezi panov-
níkem a lidem. Demokracie hlásí se ke svému
právu a její tužby a utopie v nejrůznějších
variantách ozývají se ve spisech té doby, ob-
sahujících mnoho, co vzbuzuje naši úctu, ale
také mnoho, s čím nelze souhlasiti.

Pozoruhodné ideje demokratické lze na-
leznouti ve spisech jak katolíků, tak i prote-
stantů; vedle nich však také přestřelky a bludy,
bez nichž ražení nových cest nikdy se ne-
obejde.

Ve článku „Jesuité a tyranovražda“ uká-
zali jsme, jak chybného učení Marianova, jež
řádem oficiálně bylo odsouzeno, užívá se k ne-
spravedlivým útokům na řád jesuitický, ba do-
konce i na samu katolickou církev. Chybil však
Jesuita — a proto chyby jeho se využije do
posledních konsekvencí.

Opatrně se však mluví, že nebyl to on
první, který užil dovolenosti tyranovraždy, ale
že k mínění tomu sveden byl učením mnohých,
kteří před ním již hájili tento blud demokracie.
Uvedeme tyto učence z různých táborů,

SUBSKRIPCE

1 akcí III. emise
ČESKÉ BANKY V PRAZE.

Uplatovací kurs 410-415.

DIVIDENDA 5 1/4 %

PROSPEKTY A PŘIHLÁŠKY VYDÁVÁ
A ZASÍLÁ

ČESKÁ BANKA

FILIAŁKA V HRADCI KRÁLOVÉ.

aniž bychom z toho chtěli po způsobu „Volné
Myšlenky“ a její odnože „R.“ vyvozovati u-
rážlivé důsledky pro některou náboj. společnost.
Na přetřes přivedena byla otázka demokracie
XVI. st. a její výstřední učení o tyranovraždě;
třeba tedy otázku tu všestrauně objasniti, aby
zřejmo bylo, jak nepoctivou zbraní bojuje se
proti katolíkům...

Anglický básník Milton, který hájil do-
volenost tyranovraždy, praví ve svém spise
proti Salmasiovi: „Ty vyznáváš, že někteří
reformátoři učili, že tyranu nutno odstraniti;
posouditi však, kdo tyranem je, že se má po-
nechat lidem moudrým a učeným. Ty nejme-
nuješ reformátorů, kteří takto mluvili. Ja však
je uvedu jménem, jelikož pravíš, že jsou
mnohem horší než jesuité.“ *Jest to Luther,
Zwingli, Kalvín, Bucer, Pareus a mnozí jiní.*“
(Huber. der Jesuitenorden str. 271) A v pravdě
ani Mariana nestanovil tak dalekosáhlých zásad,
jako někteří z těchto mužů.

K otázce: „možno-li tyranu, jenž proti
právu a spravedlnosti libovolně jedná, usmr-
titi“, odpovídá Luther: Jednotlivému a oby-
čejnému člověku, jenž nemá veřejného úřadu
aniž pravomoci, není to dovoleno. „Kdyby tyran
tomu jeho ženu, onomu jeho dceru, třetímu
pole a statky jeho odňal a občané a poddaní
by se sešli a nemohli děle jeho násilí a ty-
ranství snášeti, nechť si jej usmrtí, jako kterého-
koliv jiného vražděného a lupiče.“ (Sämtl. Werke.
Erlangské vydání, LXII. sv. Tischreden VI,
206.—207).

Melanchthon, odpovídaje k otázce, je-li do-
voleno usmrtiti tyranu, praví ve svém kom-
pendiu morální filosofie: „Je-li tyran usur-
pátorem, jenž se panství ještě nezmočil, *mohou
ti, kdož s legitimní vrchností drží, na svou pěst
(převzatím) jej usmrtiti jako lupiče.* Jestliže tyran
jest v držení svrchované moci a poddaným
svým těžké a zjevné bezpráví činí, přísluší
poddaným obrana jak v osobním nebezpečí,
tak i v záležitostech státních. (Melanchthon.
Philosophie moralis epitomes libri duo — Corp.
Reform. XVI., 106 sq.) — A v listě k Vitu
Theodorovi z r. 1540 praví: „Anglický tyran
(král Jindřich VIII.) usmrtil Cromwella...
Jak správně řečeno jest v tragedii: „Nemůže
býti Bohu zabita obětí příjemnější nad tyranu.“
Kéž Bůh některému statečnému muži k tomu
vnukne odvahu.“ (Corp. Reform. III., 1076.) —
Zde tedy slavený reformátor přímo velel králo-
vraždu jako věc žádoucí s odpornou blasfemií do-
volenosti se smrti Božího!

Kalvín podává výklad 6. kapitoly Da-
nielovy, praví: „Světští velmožové, kteří proti
Bohu povstávají, zbavují sami sebe své moci,
ano jsou naprosto nehodní toho, aby přijati
byli v počet lidí; *důležité tudíž spíše ve tvůr jim
přítí, nežli jich poslouchati, nevykládá-li náplna
veliké pověry* (t. j. katolickou víru).“ (Calvinus
in c. 6. Danielis u Becana „Calvinistarum pri-
vilegia XII.“ — Opuscula theol. III. (ed. Paris.
1639), 29.)

Jak výše tu stojí v toleranci jesuité nad
Kalvína, učíce, že za legitimní panovníky jest
považovati nejen katolická knížata, nýbrž i

knížata jiná, byť apoštolské stolici byla nepřítelem (Gretser, van de Beek, Lamormain).

Zvlášť ostře vyjadřují se mezi kalvinisty mnozí francouzští jurišty. Franc. parlamentní rada Jean Bodin hájí ve svém spise „Six livres de la République“ (Paris 1576) dovoluost tyranovraždy. (Viz Jansen V, 589). Karel Dumoulin, jeden z orakulů francouzské byrokracie, praví, že s tyrany nelze mít žádného společenství, že se musí usmrtiti.

Z něm. reform. spisovatelů jest ještě u věsti Davida Parey (vlastně D. Wängler), jenž hájí dovoluost tyranovraždy.

Kesolutně demokraticky počíná si v ohledu tom John Knox, apoštol školské reformace v knize „První zvuk polnice proti hanebné vládě žen“ (1558). Vyslovuje (Dle Janeta str. 310, 311): Pásovatci mohou býti ze spravedlivé příčiny sesazeni. — Jestliže panovníci se chovají jako tyranové proti Bohu a Boží pravdě, jsou jich poddaní sprostěni přibaví věrnosti.

Báseň a historik skotský George Buchanan, vychovatel krále Jakuba VI., ve svém jiaak vynikajícím díle „O královském právu u Škotsk“ (1580) souhlasí s potrestáním samovládců, který zneužívá své moci, ano dovoluost i královraždy. Nejen celý národ, nýbrž i jednotlivci mají právo utratiti nepřítel národa — takového totiž tyranu. (Janet str. 310.)

Přehledněme-li tyto doklady různých demokratických idejí a náhledů století XVI., jak jeví se u vynikajících spisovatelů té doby, poznáváme, že *Mariana, kterýž spis svůj vydal r. 1589, opakuje — a to s mnohými hantelnými — učení reformátorů a světských spisovatelů té doby.* Jest jakýmsi modernistou své doby a při tom demokratem tělem i duší, jak zvlášť jeho spis „De mutatione monetae“ (U směně mince) dokazuje.

Kdyby svj odsouzení svého učení od řádu byl zahodil svůj řeholní háv a stal se apoštola — Hoensbroechem 17. století — byl by dnes slaveným muštem volnomyšlenkářské obce. Neříkalo by se „pověstný jesuita Mariana“ — nýbrž „proslulý myslitel Mariana, obět Říma, mučenník svobody, nesmrtelný bojovník demokracie, zářivý duch XVI. st., jenž vymaňuje se z dusné atmosféry římské skřivenosti, měl sílu setřásti se sebe otroctví ducha a vystoupiti na vyvýšený piedestal lidskosti, aby nám bojovníkům za svobodu a práva svědomí záhl jako neochvějný charakter poctivosti a neohroženosti v boji za právo individua proti dusící moci světské i duchovní byrokracie!“

Mariano, chybil jsi! Jako volnomyšlenkář mohl jsi býti proslulý, jako jesuita zůstal jsi jen pověstný!

Ubrana.

Katolická Unie. Zemská rada katolická rozeslala dne 27. února tuto oficiální správu:

Včera sešli se v paláci J. J. kníž. Ferd. Zd. Lobkowitza na Hradčanech zástupcové katol. komitétů v král. českém, zemské rady katolické a německé sekce zemské nepolit. organizace katol. v král. českém a zástupcové ústředního výboru rakouských katol. organizací ve Vídni k informování poradě o změně statutu stávající nepolitické organizace rakouských katolíků. Po objasnění navrhovaných změn, směřujících k soustředění dosud rozptýlených sil katolických nepolitických organizací a spolků národů a zemí rakouských, přijata byla resoluce:

„Podpisání zástupcové katol. komitétů pro král. české, zemské rady katolíků a německé sekce zem. org. katol. v král. českém v přítomnosti členů ústředního komitétu nepol. katol. organizací v Rakousku na schůzi dne 26. února 1911. v Praze konané, usnesli se takto: Podpisání zástupcové svrchu jmenovaných nepol. katol. organizací souhlasí s přeměnou dosavadního jména „Nepolitická organizace katolíků v Rakousku“ v název „Katolická Unie“ a pohledají tuto, tak jako dříve, za povolnou jednotu všech katolických rakouských. Zřízení „Katolické Unie“ jeví se jako pokračování a vybudování dosavadní „Nepolitické organizace katolíků“ a zakládá se, zachovávající úplnou autonomii všech národů, jakož i autonomii katolických organizací na starém, osvědčeném, v polistatě samměněném, takto účelu přispívajícímu k jednotě, kterouž nejbližší schůze delegátů právoplatně schváliti má.“

Resoluci podepsali: President centrálního komitétu a zem. komitétu J. J. kníže F. Zd. Lobkowitz a president české sekce J. E. hr. Vojt. Scheenborn, pak přítomní P. T. L. Broll, Ben. Cookoll, dr. Džakobil (jménem J. E. nřp. biskupa Doubravy), Džrport, Eckhardt, Aug. hr. Gallen, prof. dr. Hillgreiner, prof. dr. Jaksch, nakl. Václav Kotrba, Mons. Kypka (jménem J. E. nřp. bisk. hr. Huysa), Mons. prof. dr. Kordák, hr. Lažanský, dr. Mazanec, hrabě Menendorff, prof. Václav Müller, JUC. M. urak, hr. Nostitz, hr. Rességuier, prof. dr. Slavík (za J. M. nřp. bisk. Hálka), J. Schin-

der, Ulbrich, kan. Mons. Vanáček, opat Zavoral. J. Em. nřp. kardinála knížete arcibiskupa zastupoval J. M. biskup Frind.

Machar dostal styky s Hašlarzem. Odhalili jsme listy Hašlarovým překvapující okolnost, že do celého plánu k potupení hroba biskupa Haise byl zasvěcen Machar se svými přáteli. Machar tuto účast doznal v „Case“ (č. 57.), kde píše, že prý se ma Hašlar svěřil již r. 1909 se svým domnělým původem a proto ho prý poslal na skoušku k nynějšímu biskupovi, sděliv také svým přátelům, co Hašlar podniká. Očekávaly tyto dobré duše, že prý Hašlar dostane několik desítek aneb hrst vřelých slov, což prý by udělal každý, kdyby měl před sebou takového chudáka, jakým je Hašlar. Machar prý tím nechtěl naváděti k nějakému úplatku, ani k nějakému utuštění skandálu.

Tak a podobně vykrucuje se Machar z ošklivé aféry, a proto podle své osvědčené manýry spílá nám za to, že jsme se odvážili hyemismus nazvati pravým jménem, nepřehlížejíce k tomu, že v tom je zapleten „nejlepší český člověk.“

Machare, spíláte proto, že nemáte, jako obyčejně pravdu! Hašlarovi se dalo dobré slovo, protože byl považován za člověka důševně nepřítelstného. Včas byl upozorněn na trestnost svého počínání. Několik těch desítek ovšem nedostal, protože o podpora nezádal, nýbrž chtěl dědictví po svém domnělém otci.

A kdyby byl několik těch slávek dostal, byl by to, Machare, pravím, který by tento skutek důprnosti vyhránil do světa jako důmyslný úplatník na satošování pravdy. Známe tu jizlivou duši pokrokařskou dokonale! Když se vám nepovedla náštiná past, vyřikujete, že klerikálové nemají účinné lásky ku bližnímu. Z lupiče cti zemělého člověka dáváte mučedníka, svou spolutčast svádíte na své pancované křesťanství a nás, kteří s povinností ujali jsme se člověka, jenž se již nemůže sám hájiti, prohlašujete za necitelné lidi. Machare, zase fixujete a matete pojmy! Machare, vite, co říkal Bedřich III. o fixování? Vy znáte jen Fridricha II., ke třetímu jste ještě ve svých studiích nedošel, proto vám sdělujeme výrok Bedřicha III., jenž říkával: „Kdo vědomě veřejnost podvádí, je dareba; kdo činí tak nevědomky, je hlupák.“

Přáli bychom vám, aby o vás výrok mondrého vladaře neplatil! — A nyní několik důvěrných slov, Machare! Zlobíte se na nás, že jsme vám zkažili vaše obchody s neetvárnými názory o křesťanství. Nechtěli jsme, aby se svět českého národa vymanil, že plaší 400 K za šidovské eródné výmysly. Bylo potřeba otevřiti lidem našim trochu oči a hnedle jste byl se svým kšeftem hotov. Dnes by vás neposlouchali ani v Kocouskově. Posloušili jsme tím vám i českým lidem. Zatím se na vaše neomyly zapomena a kamarádejší kritika může vás i radále prohlášovati za nejlepšího básníka. My ani tohle nevěříme a vy také asi ne, neboť jinak nezaníhoval byste památku lidí, kteří stojí nad vámi o celou postavu výše. Tohle házení kamením na hroby Hálka, Zeyra, Haise není znakem žádné velikosti ducha. Tolik vás ale ujišťujeme, že se vás nebojíme a že vám vždycky citelně dokážeme, jak každá vaše hlá má dva konce. Z aféry Hašlarovy vás ani na vaše vytáčky nepropustíme tak z lehka.

Politický přehled.

Spor o vojenské dodávky. Mezi delegáty strany křesť. sociální jest veliké rozdělení proto, že bez vědomí ministra obchodu dr. Weiskirchnera učiněno bylo 31. ledna t. r. dohodnutí se strany uherské s velitelem válečného námořnictva hr. Montecuccolim o dodávkách stěhiva pro loďní děla, při čemž připraven prý rakouský průmysl o neméně než 30 mil. Ujednáním tím zaplácány Uhram. s 812.4 mil. korun výdajů na válečné loďstvo dodávky za 113 mil. K. Ukazuje se k tomu, že v Rakousku máme tři rozsáhlé továrny na náboje, jež tímto pomínaním citelně jsou poškozeny. Naproti tomu námořní výbor uherské delegace schválil rozpočet námořní správy beze změny a vyslovil hr. Montecuccolovi úplnou důvěru. V rakouské pak delegaci při povolání bosenského dvůra schválena resoluce Steinerova, v níž se protestuje proti sadání některých dodávek pro námořnictvo jen maďarským firmám a žádá se přesné dodržování kvoty při rozdělení dodávek mezi oba dílčí státy. Proti sobě stojí zde tedy rakouská a uherská delegace. Vytyká se také, že rakouský ministr obchodu dr. Weiskirchner měl býti obratnější a ostražitější a že ještě v posledních chvílích mohl svrátiti úmluvu námořní správy s uherským ministrem obchodu.

Z rozhovoru J. V. cláře s delegáty. Po delegační hostině 28. února rozmlouval panovník a četnými delegáty. K delegátu Bachmannovi přistoupil s otázkou: Co je s vyrovnáním v Čechách? Již jste byli blízko dohody. Proč jste se rozešli? Del. Bachmann: Ani jsme se vlastně nerozešli, ale byli jsme již dlouhým vyjednáváním unaveni. Doufám, že budeme nyní moci znovu vyjednávat. Clář: Písem se, zda radikálové na obou stranách nemají pokusů o smír? Del. Bachmann: Tožha po smíru je na obou stranách velká — a tak snad k smíru dříve. Clář: Ano, to by mně skutečně způsobilo srdečnou radost. S delegátem dr. Kramářem hovořil clář rovněž o nutnosti smíru v Čechách a o českých záležitostech. Del. Bulina se támal, jak se ma líbí Peřt. Když dr. Bulina odpovídal, že se Budapešť v mnohém ohledu podobá Praze, řekl clář: Ale Praha je starobylější. K del. Staňkovi pravil clář, že na Moravě musí opět nastati pořádek a pokoj. — Del. Šrámka oslovil clář: Jste tu poprvé, že ano? Del. Šrámek: Ano, Velidenstvo. Clář: Jste v duchovní správě? Del. Šrámek: Jsem docentem sociologie na theologickém ústavě v Brně. Clář: Tedy jste brněnský diecéan? Delegát Šrámek: Olomoucký diecéan, ale jsem již 8 let v Brně. A pak clář hovořil s del. Šrámkem o záležitostech církevních.

Výplata státních údelů. Vláda vyslovila prostřednictvím místodržitelství předsednictvu zemského výboru království českého ochotu, vyplatiti během tohoto roku všechny státní údely. To se týká především ložiského zbytku údelu z výnosu osobní daně s příjmu za rok 1910 v obnosu okrouhle 3 mil. K, dále údelu z daně z lihu v obnosu 3,900.000 K a údelu z osobní daně s příjmu v r. 1911 v obnosu 4,333.000 K, tedy celkem přes 11 mil. K. Zvýšení zemských přírážek o 10%, bylo by vynealo asi 8 mil. K, tudíž o 3 mil. K méně, než státní údely. V tom asi jeví se už ruka místodržitele hr. Thuna.

Doplnovací volby do zem. sněmu. Dne 28. února ve venkovské skupině Žamberk—Ústí n. Orli zvolen agrárník Jos. Kapra 1903 hlasů; křesť. sociál V. Myslivec dostal 567 hlasů, realista Nováček 226, národ. socialista J. Svouil 179 a soc. dem. Šmeral 108 hlasů. Za skupinu Benešov—Neveklov—Vlašim zvolen také agrárník A. Prokůpek 2759 hlasů, křesť. sociál Šachl dostal 1331 a soc. dem. Sturec 186 hlasů. Mandát za Žamberk—Ústí měl v rukou realista, čimž strana jeho utrpěla ztracenou porážku.

Ministerstvo krize se Francií. Minister Briaud svým, dle francouzského zákona, protiklerikálním jednáním se konečně sám nezachoval, nebyl prý dosti rázný, proto se poroučel s celým ministerstvem a president Fallières svěřil sestavení nového ministerstva senátora Monisovi, jenž se to také podařilo.

Ruské šlechtě proti šidům. Kongress zastupců ruské šlechty se usnesl na resoluci, ve které se žádá bezpodmínečné vyloučení šidů, i když přestoupí na pravoslavi, ze všech státních úřadů, zákonodárné činnosti a z vojska.

U křesťanů našeho protějšku převažuje stálé vztahy na předmětech zlatých. Co málo se také hrdíti k mance evangeia — a láse k bytostem a g-moci ubohým, ani tato misionářská obrasť, která v lidstvu naším posmádovala splatky a hynoucí. A přitom málo jsem slyšel bylo sám zachráněno, hrděti se starých nápisů a s vypracování důvěrných pamětníků před nájské paprsky padnou na některý dosud nenaplněný kout v dějinách našich, nepříjemně, vlně, potěšuje se s postavami vlastních dějů, hrděti... Po šidě náhledy dle rye slo-venství šidlo oběti politického zbrojení a organizování lidí — při ale zachráněno křesť. křesť v prvních letech, ne šidlo potěšuje se s přehled-ky misionářské uel dříve; ti a nás, kteří s ji-ností svého jsi sami doveden se uplatňovat na ruské let, křesťanských, nepopulárně na postavy evan-geia křesť. kteří v čele voličstva hrděti k šidlo voličstva.

Prof. Dr. Alois Brůt:
O našem křesťanském životě.

Zprávy organ. a spolkové.

Král. Dvůr n. L. Dne 26. ledna odhýval dojezí křesť. sociální spolek svatý valpův bratřada. Za předsedu zvolen byl Jos. Komárek, za čestnou předsedkyni M. Fichtnerová, za místopředsedu Frant. Malý, za jednatele Jos. Polák, za pokladníka Jos. Rejl, za náčelníka duchovního Ph. Dr. Jos. Šalda, kaplan. Nové předsednictvo dává paději k blahodárné činnosti, čehož děkujeme, že se přiblížilo odvalné hromady nových 80 členů. Všemohoucí Bůh zehaj dělu činnosti naší!

Litomyšl. Ve zdejším katolické sociální jednotě v Černého orla předsedeti bude v neděli dne 5. března vys. čest. pan kanovník Dr. Frant. Šal o výstředních poměrech a nutnosti organizace. Těšme se upřímně na slovatého božského.

Dřívadla v Opočně. Lidový spolek křesť. soc. pro Nové Město a okolí sehraje v neděli dne 5. března 1911 pohostitky v Opočně ve dvoraně „Národního Kodymova domu“ divadelní představení, sensační americké drama: „V ardei Chicago“ ve 4 jednáních s předehrou. Ve scénu uvedl režisér p. Jos. Kaytl z Nového Města n. M. Zčítetek přesně o půl 8. hodině večer. Hra tato

dávám s velikým úspěchem v Chicago přes 600krát, přičemž dojemem mohutným a zapůsobivým a proto douhám, že i naše P. T. obecenstvo přijme ji též s povděkem a zájmem.

Manžestvoční schůze v Hrnově n. Dobrušce. Dne 26. února přednášel za obřadské účasti p. Fr. Šupka z Hradce Král. v hostinci p. Vávry na téma „Hlavní úkoly křesťanského socialismu“. Vývody jeho byly vyslechnuty s napjatou pozorností a odměněny bouřlivým souhlasem. Po došlovu místního kaplana dp. M. Kloudy tato grandiosní a velice památná schůze ukončena. Účastníci v nadšení za zpěvu písně „Kde domov můj“ opouštěli sál. Byl zde též přítomen obětavý horlivý vasp. vikář Ant. Schreiber ze Žlebs a rovněž nadšený pracovník p. prof. Kohout.

Hrnov n. D. Vzdělávací katolický sociální spolek „Rovnost“ sehraje dne 5. března přesně o půl 8. hodině večer v místnostech hostince p. Jos. Vávry veselohru o 3 jednáních „Dobrodinci“ od JU r. Fr. Hermana. Ceny míst obyčejná. Předprodej vstupenek u p. J. Bláhy v Ronově n. D.

Zprávy místní a z kraje.

Koncerty moravských učitelů v Hradci Král. budou dva v neděli a jeden v pondělí velikonoční. Aby se venkovským účastníkům umožnila co nejvíce návštěva koncertů, stanoven je začátek nedělního odpoledního koncertu na půl 4. hod., pondělního odpo. na 2. hod. a nedělního večerního na půl 8. hod. Vlakové spojení je tedy na všechny strany — buď k jednomu neb druhému koncertu — výhodné. Páni abonenti divadla se upozorňují, že se tentokrát nebudou místa rezervovat a je nutno přihlásiti se již o zásnam na určitý koncert. Programy jsou různé. Rozesílati se budou asi 10. března. Zásnamy přijímá knihkupec Fr. Piša, kde možno též již nyní nahlédnouti do programu.

Z průmyslového muzea v Hradci Králové. Výstava obrazů Rich. Laudy a plastik bratra jeho Bohuše otevřena bude od 4. do 19. března v čtátné muzej. Práce Laudovy jsou již všeobecně známy. Méně snad jeho olejové obrazy, ale za to jeho kresby a litografie s motivy dělnického a rolnického života jihočeského jsou mým potěšením velikých i našich dětí. Proto naše obecenstvo jistě rádo uvítá menší souborův výstavku jeho prací městským průmyslovým muzeem pokřtěnou. Plastiky bratra jeho Bohuše doplňují vhodné obsah výstavy. Jsou vášeň rásu, jakým se i její charakter lidu i krajiny táboraké. Vstup do výstavy jest volný, denně od 10—12 hod. a od 1—6 hod. — Výstava plastik akad. sochaře p. Fabiánka uzavřena byla v neděli dne 19. února. Celková návštěva: 462 platící osoby. Výstava vyvolala řadu příznivých kritik a byla mocna vspříchu ku prohloubení další umělecké činnosti pana Fabiánka.

Přednáška o Japonsku. V neděli dne 5. března 1911 přednáší dp. Ladvík Hora z Dašic ve dvoraně Adalbertina o Japonsku. Přednášku doprovodí 150ti skvostnými světelnými obrazy. Přednášky dp. faráře, který má synovce v Yohamě, vynikají věcností a badí všude veliký zájem. Ceny míst: Křeslo 1 K, I. místo 80 h, II. místo 60 h, k stání 20 h. Zásnamy na sedadla v Adalbertinu č. 1. Začátek přesně v 7 hodin večer.

Mariánská družina mužů a jím. v Hradci Králové. V úterý, 28. února, byl pořeb zemřelého horlivého sedláka Aloise Mareše, stá. VI. tř. redni. Družina zastoupila byla deputací, k níž se připojil i slov. pan prof. Th. dr. Jan Jindra, jenž pro své zásluhy o založení družiny jmenován byl jednohlasně čestným jejím členem. Tímto stal se též podle jednomyšlného usnesení valné hromady vysoced. pan kanovník, Monsignore Th. dr. Ant. Brycht. — Zásnami bohoslužba na t. sedláka A. Mareše koná se v sobotu 3. března v 6. hod. ráno v družinské kapli sv. Josefa, k níž se svou i přibuzní a známí sesazného.

Dobrošimský komitét dam v Hradci Králové kvitaje s díky příjem 10 K, které zaslala p. Božena Franková, vdova po štátníku v Turnově, pro obdarování hudebně na učení památky sesazné paní Terenzie Štefanové.

Japonsko na jaře svými pěvaby salibi se každému, kdo navštíví Panorámu Národ. Jednoty Severočeské v Hradci Králové v týdnu od 4. do 10. března. Spetří tam bývalé císařské sídlo Osaku, chrámová bojiště a zahrady v Sumioji, Klotu, Kamakuru, posvátné jezero v Naře, pouznicí místa Esosima a Vakajamu, kroje a svrky Japonců v době jejich národního svátku Sakury, v době květu třešní.

Výroční valná hromada mužského odboru Ústřed. Matice školské v Hradci Králové konati se bude v pátek dne 10. března 1911 o 7 hod. 30 min. v místnostech Besedy. Program: Zprávy pp. revisorů úřdu a funkcionářů o činnosti odboru za rok 1910, volba předsednictva, 4 členů výboru a jeho náhradníků. Volné návrhy. — Všichni členové odboru se k účasti tímto aktivně svou.

Valná hromada dámského odboru U. M. Šk., zasedlá krátkým prolovem předsedkyně p. Schmidtové, podány správy pokladní a jednatelek al. uč. Vaniček a p. Rejthárkové. Účty shledány v následném pořádku revisorkou p. Tolmanovou. Při provedených volbách bez ohledu na vsdávající se funkcionářky opět zvoleny: předsedkyně p. Schmidtová, místopředsedkyně p. Špalková, jednatelek p. Rejthárková, pokladní al. Vanička, revisorkou p. Tolmanová, mimo to p. t. dámy: p. Batková, Červená, Domečková, al. Eiglová, p. Hacharová, Jihlavcová, Hobaková, al. Lačková, p. Rybová, al. Šimová, Trykarová, nově p. Androsová, Filipová, Hromádová, Jirotková, Jirásková, Králová, Marešová, Oehmová, al. Pospíšilová a p. Trappová. Doufá se, že zvolené dámy dle příkladu let minulých vnesou svým povinností vyhoví měrou ochotou. Blíží správy z činnosti přátel.

Úmrtí. Dne 28. února zemřel p. Václav Vondráček, c. k. dvorní rada a prezident kraj. soudu v. v. v Hradci Králové v 81. roce svého věku, zaopatřen sv. svátostmi. Tělesné poštátky ctihodného kmeta večera o 8. hod. zde vykropeny a zaveseny k pohřbení do Žamberka nad Orlicí. Odp. v p.

Předložený masopust. Přece byl trochu krátký; proto zdejší hudební a pěvecký spolek dle oznámení 4. t. m. k hudebním a zpěvním činnostem (na přátelském večírku) přidá tanec. To tu ještě nebylo.

Zábavní spolek „Svornost“ u Macháčků vykonal kus opravdové humanity. Darovací listina vykazuje kromě obvyklých ročních 40 K (z nadace pro vzorného žáka odb. školy průmyslové) obnos 268 K k účelům dobročinným.

Grand orient kinematograf p. Frant. Růhy zahájí v nejbližších dnech v Adalbertině řadu skvělých představení, která všude (i před vysokou šlechtou) přijata s nadšeným obdivem.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav veškerých vkladů činil koncem února K 39.414.906.

Společnost Kralohradecká. V měsíci lednu 1911 bylo vloženo K 500.061.41, vybráno K 418.416.42, tudíž více uloženo o K 81.644.99. Stav vkladů koncem ledna K 14.772.499.37. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 129.149.95, splaceno K 94.452.42. Na hypotékách koncem ledna K 12.075.075.62. Zásoba cenných papírů korun 2.896.600.—. Smečky K 141.889.81. Uložené přebytky K 598.479.50.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc únor 1911. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.797.284.—. Vloženo během měsíce K 102.780.—, vybráno K 117.186, stav koncem měsíce korun 1.782.888.—; stav půjček počátkem měsíce korun 2.556.666.—, půjčeno během měsíce K 161.304.—, splaceno K 185.186.—, stav koncem měsíce korun 2.581.784.—; počet účtů 3846; rezervní fondy K 206.788.—, závodní podíl K 90.196.—, pokladni obrát K 1.384.664.—.

Dary. Politickému družstvu tiskovému daroval vasp. Jan Nosek, farář v. v. 200 K. — Patronatu sněboňských děvát na říci stroj duchovenstvo zdejší sbírkou 24 K.

Ohněd Nechanice. Schůze obecního zastupitelstva konána 24. února 1911. Na programu: Schválení protokolu z předcházející schůze, b) schválení pronajmu pivní dárky za ročních 4808 K panu Javřkovu, c) vyřízení žádosti státních komisariátů na zaplacení 400 K za provedené sčítání. O tomto předmětu rozspadla se živá diskuse. Litují, že vůbec tato i předcházející schůze není steno-graficky zachycena. Bylo by to pěkné říkání. Věc má se asi takto: Sčítací komisariát uvolili se, že sčítání provedou za odměnu 100 K. Když seznali, že nebudou tak brzy hotovi, jak si mysleli, oznámili to městskému úřadu a tam se řeklo, že se tedy něco přidá. Po sčítání podali si však účet na zaplacení 400 K. Městská rada uvážovala o tom a uvolila se dáti 200 K, což však p. Javřek jménem druhých odmítl a požadován, nedostane-li se zádaný obnos, že půjde na hejtmanskost. Pan Javřek odvolává, že nadenník vydělá si na melioraci nejméně 320 K denně, že částka ta není přemrštěná. Stálo by to za skoušku. Lidé je na melioraci potřebl, neboť půjde-li to takovým hlomyšlím krokem vřed jako dosad, budou se hrabat v té hlíně kolik let. Žádost přijde zpět zase do městské rady a budeme mít příležitost ji znova sledovat. Dle sčítání čítají Nechanice přibližně 2060 obyvatelů. Dle perleťovým knoflíkům přibýlo as 20 as 25 lidí, jinak bychom asi zaznamenávali dýtek. Dle výsazní jest 7 osob židovského, 2 starokato-lič, 4 bez výsazní a ostatní katolíci. Jsou tedy Nechanice i s panem starostou aspoň dle jména katolické. d) Schválení usnesení hřbitovního konsorcia. Když v předcházející jednání bylo tak nejednocenné, pan Vačura ve stěněné náledě gtl se: kdo tedy vlastně má právníky projednávat. Pod dojmem těch slov svořeno teprve konsorcium. Byli jsme proto svědavi, jaké podmínky a závazky pro budoucnost obec na šedra svá má vsiti. Očekávali jsme nějakou listinu nebo obopisnou smlouvu mezi obcí naší a Staronechanickou, která by v případě schválení vložena byla do pozemkových knih. Let něco podobného sepsali vůbec na přetřes. Zato přišla však již k schválení volba místa pro

hřbitov. Přitom poukazováno na estetiku. Prý se vyjmá hřbitov na místě vyhlédne lépe než na revíně anebo v údolí a vyhlédnuto pole paní Munarové ve výměře 1700 sáhů za 1400 K korec. Konstatují bez poznámek. Za mluvil se též o poli pana Novotného, byl snad nááledek volebního manévru získati hlasy. O poli p. Munarové bylo známo již dávno, že je vyhlédnuto pro hřbitov. Zároveň přiložen také hned plán a rozpočet, který zhotovil p. J. Hysek, sednický mistr. Stavba rozpočtena na 15.718 K 02 h. Plán byl dán k proskoumání panu Šolcovi. Ten vypočetl, že bude stát pouse 13.810 K 52 h. K tomu přistupuje kupní cena za pozemek a nutná odvodnění do hloubky 2 m 20 cm, jež bude vyžadovat nákladu as 1200 K, tak že celý rozpočet obnáší 19.513 K 82 h. Bude to pro nás hořká pilulka; než osazuje nám ji vědomí, že dle mínění p. Vačury budeme moci žádati o zemskou a státní subvenci. Pro samé subvence nebudeme již vidět ani na krok před sebe. Za zmínku stojí, že člen konsorcia p. Žabka pro schválení nehlasoval, což si dal i protokolovat. Rozpočty a plány pana Hyška budou státi, neobdrží-li stavbu, 250 K a panu Šolcovi přijde 15 K. Jak dobře plánujeme rozumíme, ukáží nejlépe na příkladě. Před několika roky (za starostování p. Vačury) stavěl se ohudobinec. Ten měl být obrácen čelem k jihu. Dle schválených plánů přikročeno ku stavbě a když měla se zakládati okna, seznáno, že se staví obráceně. Poněvadž „obrátil to nešlo“, stojí ohudobinec čelem k severu a dívá se na nás do města. Co se hřbitovních plánů v budoucnosti vykvete, to se teprve ukáže. Ostatně ohápeme situaci, že by se snad mělo hejtmanskví žádat za odvolání zrušujícího nálezu. (Bylo naneseno odklizení boudy p. Mašendy, ale bouda stojí dosud.) Dále byl návrh p. Hoška na systemisování místa druhého strážníka, poněvadž se potlouká mnoho pobudů, kteří ohrožují bezpečnost občanstva, jeden strážník ke všemu že nestačí. Ovšem — vždyť náš strážník musí hlídat spořitelnu, aby nám ji neodnesli, obeluhovat acetylem, posluhovat a j. mimo služby. Připomenouti musím však k tomu, že by se neuvěřil, kdyby nebyl zaměstnán při spořitelně. Jest dostatečně známo, že obecní stráženci, kteří nejsou „od péra“, mají sáňas velmi hubené. Tak náš lesní strážník má 240 K, lampár 188 K, policajt i s oděvem 600 K, ponocný 192 K ročně na hotovosti. Co dostane hrobník, o tom se ještě nejednalo. A na taková místa se s otevřenou náručí ještě čeká. U okresu jest to nejinak; tam to dotud cestá nejvýš na 30 K měs. Návrh byl prosazím odložen. Pan Maděra není proti tomu, ale upozorňuje jen, že by bylo třeba na policajta 12%, přírůstek. Zvláště, že když jedná se o hřbitov neb o výpomocného úředníka, na ty myšlenky nepřijde. Cím to asi je, hravě bychom asi uhodli. Svěho času, když navrhovala se první 15%, přírůstek, p. Vačura pravil, že když se dobře hospodáří, není třeba přírůstek. Dnes budeme jich mít tak dobrých 120%. Pak se tedy jistě dobře nehospodáří. Dále žádat p. Bednáře za elevní pokuty pro přestupek stavebního řádu. Po vřelém a vysvětlování prohlásil p. Bednář, že žádost odvolává, pokutu zaplatí a rostrpčen se schůze odešel. — Pan lék. Hemr upozorňuje, v jakém stavu nachází se ulice, ve které bydlí; sčkoliv již 10 let stojí tam domy, vřs tam se boří po nápravy a činí se případnou škodu městskou radu zodpovědnou. Pan parkmistr běže to na vědomí a praví, že jiade na p. a na okresní silnici ke Kunčicím jsou ohromné propasti a ty že jsou lépe stavěny než cesty naše. Proto mohou snad být i u nás v městě také. A podíváme se. K vůli snářné měli jsme honem stavět štětovanou silnici proto, že někdo napadlo postavit ji do prostřed poli na p. Vačurovo. Dále upozorňuje, že dle novinářských zpráv vyaktylo se v Hřešce radě na programu 5 nových drah, ale naše že tam není a žádá, aby se v té věci něco dělo. Ukazuje při tom, že našim hudebníkům se brání do ciziny za živobytím a že jest potřeba zdůraznit tu bídu u nás na patřičných místech třeba deputací. Pan starosta odpovídá, že o tom ví; již má kabát uchystaný, jakmile dojde posvátní z Vídně. Prý s p. okresním starostou a p. řiditelem hned pojedí.

Babílec. Zde žije 77letý vojenský vysloužilce Jan Flégr, který prodělal bitvy v Itálii pod Radeckým. Často o svých vojenských zkušenostech vypravuje. Žije u svého syna a zastává službu kostelního zvoníka. V těchto dnech spříjemněno mu bylo státi darem 20 K, který mu byl zaslán od Jeho Veličanstva.

Jiřím. Ve středu dne 8. března bude v Jiřím konána valná konference duchovenstva vikariátního s rekolekci. O 1 hodině odpoledne reko-lekce se sv. zpovědí, o 8. hod. v děkanátním domě porada. Zpovědník dp. quadrán z Turnova. Po volbách v Jiřím dochází k stále novým překvapením. Poslední „Křesťanské“ ptá se p. Vochoče, c. k. přednosty stanice severosápadní dráhy, jak je možno, že volí za dráhu, když přec je známo, že tato nedává k volbám plné moci? Jsem žádostiv, jak p. Vochoč se k této, zajisté velmi choulostivé pro něho otázce zachová. My však ptáme se p. Vochoče dále: Schvaluje ředitelství dráhy, aby její zřísenec stal se volebním agitátorem? Schvaluje, aby týž p. přednost mluvil na veřejných scházích a napadal politické a náboženské přesvědčení občanstva tak hrubě, že se

riosa lidé opouštěli místnost, odsuzující jeho fanatické povídání? Schválně by mu ředitelství, kdyby se dozvědělo, že sliboval voličům, bude-li zvolen, že prosadí výhodné spojení sdejšního města? To jsme věru netušili, že vlastně stísnění mohou fideletství poroučeti, co a jak má kde upravit a obáváme se, že když nyní p. Vochoť třikrát slavně propadl, nedočká se město splnění spravedlivých svých požadavků. Troufalost p. přednosty přesahuje věcky mase; místo, co by si hleděl svého nádraží, zaměstnává nadbytečně jen politickými agitacemi a vnáší nesvár v občanstvo sdejš, které jest již ayto jeho skutků; mohl by to jasné poznati již z toho, že nepřijalo ho, vsdor další agitaci jeho, ani za posledního náhradníka.

Čáslav. Svěcení chrámu sv. Petra a Pavla. V minulých dnech doručena byla městské radě petice obchodnictva a živnostnictva, aby restaurace děkanického kostela byla tak usplněna, aby mohl býti již o velikonocních svátcích vrácen bohoslužebným účelům. Městská rada usnesla se také požádati církevní úřady o stanovení doby posvěcení chrámu. Jelikož však posvěcení kostela J. E. nejdnst. p. biskupem nemůže býti vykonáno dříve, pokud není chrám úplně vně i vnitř dohotoven a to nebude dříve nežli v červnu, vyjednáno vdp. děkanem slavnostní svěcení na den sv. Petra a Pavla a spojeno bude s udílením sv. břimování. Doufáme, že spojením obou těchto církevních slavností bude katolické občanstvo naše radostně potěšeno a že i živnostnictvo naše, které právem si stěžovalo na poklesnutí obchodu, pokud děkanický chrám byl zavřen, bude úplně spokojeno. Obšírnější zprávy přineseme v příštích číslech. — Vzácní dárcové. Jednotě pro opravu chrámu, P. dostalo se v poslední době významných darů od sousedních kavalírů. Vysokorodý pan V. rytíř z Kleebourů daroval 1000 K a J. O. p. hrabě Chotek 400 K. Jménem všech katolíků vzdáváme upřímný dík a děj Báh, aby se našlo podobných dárců co nejvíce ve všech okolních sámcích. — Kritika trochu u nás hlená. V posledním nedělním čísle „Českého Slova“, jež přináší obvyklé dopisy z Čáslavě při posuzování obecního hospodářství, proklouzla dopisovateli slova, že radnice umělecky převyšuje celý děkanický kostel. Nasíraní na umělecké tvůrby jest sice silně závažné na individualitě pozorovatele, ale myslíme, že v tomto případě přihodil se přece jen pozorovatel lapený calami. Uznáváme, že naše radnice jest architektonicky velice cenná, ale že by byla větším uměleckým skvostem nežli kostel, o tom jest již objektivní úsudek dávno jasný. Podotýkáme to jenom proto, abyohom uvedli rozličné postranní povídání na pravou míru. — Nová divadelní sezona oznámena jest právě jednotou ochotnickou pro posní neděle. Novinkou jest, že osnačují se připravované hry. Má to prý býti odpovědí na posudek o režii a vedení ochotnické jednoty v posledním čísle „Pravdy“, která v ochotnictvu způsobila značné rozkladění. Vítáme zavedení této novinky a přáli bychom si, aby jenom pokračování bylo tak šťastné jako začátek, to jest, aby se na naší scéně objevilo co nejvíce původní české tvorby. — K našim poměrům farnostnickým. Jak jsme již přinesli správu, hodlá okres. výbor zavésti v koupacím hotelu „U královce“ elektrické osvětlení. Pro potřebný pohon hledán byl přibližný motor u všemožných firem cizích a když probrány byly nabídky všechny, shledáno, že přece nejlépe bude sástatu u firmy domácí a tak dostane prý sáksaku strojní závod p. Vávry. Jest to chvályhodno, že okresní výbor rozhodl se pro závod domácí a bylo by jistě našim živnostnictvem radostně přijato, kdyby dalo se tak ode všech korporací a vědyky. Jak mohou se jinak české domácí firmy rozvíjeti, když vlastně okolí se k nim chová macošsky! Bohužel, že často jest vina i na samých našich živnostnících. — Otázka gymnasiální přístavby, tolikrát již k spánku kancelářskému uložena, počíná se v poslední době opět probouzeti. S povděkem vzato bylo na vědomí všemi přáteli střední školy vystoupení pana řed. Pícku, jenž navrhl v okresním zastupitelstvu, aby okres přispěl na přístavbu 3000 korun ročně, protože veliké procento žactva jest z venkovských obcí okresu čáslavského a ještě důležitější náladu vyvolala správa J. E. Dra Pacáka, že stát jest ochoten odpustiti městu závazných 64 000 K pod tou podmínkou, když užije jích na rozšíření budovy. Jen aby nepřijalo zase sklámání a aby i dále plány stavby netily někde v prachu archivů! — Výstava Velebné svátosti konána byla se čestné účasti věřících, kteří po celý den se střídali v návštěvě chrámu Páně. Zvláštní dík zaslouží si spanilomyslné dámy, které květinami ozdoby oltář a pak i sl. sbor vojenských vysloužilců, jenž držel stráž u Sanctissima.

Od železnic k hor. Přinesli jsme již správy o rozruchu, který způsobil projekt dráhy, jenž připojití má náš dosud tak odstrkovaný kraj k ostatním světem. Hlavním faktorem tohoto projektu, majícího spojití okresy čáslavský, chotěbořský, chrudimský a přeloučský, jest prof. a hlásky posl. Hráský. Na jeho popud svolány byly schůze interessentů, které také svolily v Přeloučském komitě, jež pracovali mělo o poskytnutí nutných příspěvků a sjednání sympatií naboru i dole. Všecko šlo s počátku velmi hladce, až najednou trhl se od akce okres chrudimský a co

ještě více zaráželo — okres čáslavský, nejbohatší to okresy, mezitím co okresy chudé jako chotěbořský a také v poslední době okres nasavský byly ochotny k obětem velmi snažným. Tak okres chotěbořský upsal na 360 000 K. 12. února svolána byla schůze interessentů do Rynova nad Doubravkou, v níž prof. Hráský vyloučil sevrubné domavdní podnikatelské kroky a zároveň nastínil, jak třeba dále pokračovati. Ukázal, že za stávajících poměrů a za nastalé nechuť okresu chrudimského a čáslavského lze toliko zatím pomýšleti na trať Třemošnice—Chotěboř a trať Třemošnice—Prachovice se spojením na Heřmanův Městec—Chrudim že třeba pustiti se zřetele. V „Národ. Listech“ hned po této schůzi probrán byl sevrubný celý projekt a ukázáno na jeho přednosti i na překážky, které mu v cestu byly postaveny se strany, již by se byl nikdo nenašel. Odpovědi na schůzi i na ozen člásek bylo zasláno okresnímu starostu dra Zimrnu v Čáslavi, kde kladen důraz na to, že spojení Třemošnice s Prachovicemi si vyhradil kdysi stát a že jeho povinností jest, aby tomu také dostal. Proto okresní výbor čáslavský rozhodl se neodstáti se celé akce prof. Hráského. Nelze pochybovati o tvrzení p. okr. st. časl., ale bezděky namanuje se otázka, proč již prve při počátku celé akce o tom slibu státu okresní výbor ničeho neřekl a proč dal se i p. JUDr. Zimmer voliti do přípravného komitě, ano proč i svolil býti členem deputace k p. místodržiteli? Zajisté se bez důvodu pronášá se u nás, že asi budou tu působiti na okresního p. starostu čáslavského vlivy jiné a zřetelně jest vyslovováno jméno pána, jehož násmem se p. starosta rád přispěje často ovšem ke své morální škodě. Doufáme však, že i přes ono zasláno, v němž poněkud podrážděné mluveno bylo o mentorování, přijde přece jenom okresní výbor čáslavský se svým p. starostou k lepšmu názoru a že uzná, že projekt obou tratí bude mít i své značné výhody pro okres čáslavský, jak uznáno to bylo i tak povolným činitelem, jako jest ústřední správa nadačních velkostatků Rynovských, která hotova jest přiněsti oběť přes půldruha sto tisíc korun. A tak na dobré cestě v plánu porozumění bude i plně shoda!

Kutná Hora. Prý katolíkům náboženství nikdo nebere, není potřebí katolických organizací! Volnomýšlenkářské schůze poučily nás o jiném. Ve výkladní skříní p. knihkuce Holana byla otevřena čítanka Horkého, právě na tom místě, kde se čte, jak prý kněží „nosí ve fatrále“ toho, kterého sv. Petr kázal v srdci nositi. Pak báseň o posledním pomazání, která ovšem také naší věrouku neutvrzuje. Tedy trochu více šetrnosti k náboženským citům přece jest potřeba.

Chotěbořsko. Ve Spálavě ve farnosti modelínské byla dne 27. února schůze, na níž hovořili zemský poslanec Adam, delegát zemědělské rady Vik a farář Vlček. Váhlodem k agitaci volných myšlenkářů jest důležitá, aby se jejich účely odhalily. Proto p. farář Vlček pojednal o volných myšlenkářích jakožto straně, jejímž účelem jest: náboženství úplně vyhladiti a která předem má namířeno na náboženství katolické. Vědecké základy, jimiž volní myšlenkáři šermují, jsou ubohé a v Německu, ve světě učeném, dávno vyvrácené. P. farář Vlček sděloval, že přejeme každému jeho přesvědčení, ale žádáme této svobody také pro sebe. Věřejně štvánice však dokazuje, že katolíci této svobody nemají, musejí si ji tedy dobiti organizací a prací v každém oboru. My zejména jsme přesvědčeni, že katolíci mají právo svého náboženství hájiti. Kdo jim tohoto práva popírá, sám se vynořuje z právní společnosti, není vzdáncem a není ovšem také ani křesťanem. Pan posl. Adam referoval o nečinnosti zemského sněmu, ukázal na příšly, které brání pravidelnému sněmování a dokazoval, že na. no rolníkům tím více chápáti se svépomocné práce hospodářské. Nechtěl si má kdo jakékoli přesvědčení, a spoť v hospodářské činnosti si neškodíme. Pan delegát zeměd. rady Vik nakreslil jasnými rysy přítomné hospodářské poměry, odůvodňoval, jak se sebezvěděvám rolník jest všude projevovali zdravé sebevědomí, které ovšem nemá ničeho se spapnosti. Mluvil pak podrobně o druzstva chovatelů dobytka, o jeho vzniku, účelnosti a důležitosti pro rolníky. Na konec dokázal, že rozdělování subvencí za jeho účasti dře se spravedlivě a odmítá se souhlasu stejné smýšlejších útoky na jeho osobu v tom ohledu činné Nastala debata a čilá výměna myšlenek. Jest záhodno poznamenati, že jeden opozitník rozhovořil se o celibátu a farář Prokopa Holém. Konstatováno, že jest to smutné, když noviny o takovýchto věcech dostávají se do rukou dítek.

Nemecnice Mléčedrných bratří v H. Městě m. M. Do této přijímají se padenci bez rozdílu náboženství, národnosti a stavu. Z roku 1909 bylo v nemocnici pro ošetřování na r. 1910 nemocných 28. Během r. 1910 bylo přijato 388 nemocných, tak že celkem léčeno 416 neduzitých. Z nich propuštěno 271 vyléčených, 81 alepčených a 9 nevyvlečených. Zemřelo 22. V ošetřování sástalo 27 nemocných. Součet ošetřovacích dnů obnáší 8903, tak že průměrně na 1 nemocného připadá 214 dní. Die vyznání bylo s přijatých: 384 katolíků a 4 evangelců. 376 jich bylo s Čech, 1 s Haléře, 9 s Moravy, 1 s Dol. Rakous, 1 s Pruska

a 1 s Uher. Byla vykonána velká řada finanční operačních. Patrně, že nemocnice t. má záslužné práce velmi mnoho. Proto kdo na ni něco věnuje, koná službu samaritánskou. Praktické křesťanské humanity jest stále potřeba.

Farní chrám Páně sv. Prokopa v Přepychách. Starodátný kostelík, památka to všacná pro kulturní dějiny domácí se 14. stol., obnovená a z větší části přestavěná ve stol. 16., měl býti zbořen a nahrazen šablonovitým kostelem novým ve slohu úředním. Přítelství teprve nyní pocítují cennost památky starého kostelíka, když jim bylo vysvětleno, co půvabu, co místní historie v sobě stará svatyně chová. Starý kostelík založen ve 14. věku ve starém sídlišti die spásobu, jak se kostelíky v os. dách v prvých dobách zakládaly. Přetrval věky, časy dobré a zlé, byl účištěm proseb k Všemohoucímu našim předkům, šel na jejich křty, oddávky i pohřby. Jistě by nenašel se jeden z přisávených křesťanů, který by trval na tom, aby ten svědek šetora staletí našeho žití zmizel z povrchu zemského. Že nezmizí o to se postaral náš nejdůstojnější arcipastýř J. Excel. dr. J. Doubrava. Ošil s památkou, rozpoznal hned při návštěvě Přepych cennost historick-stavitelskou a všemi možnými prostředky působil, až došlo z instancí nejvyšších z Vídně, že kostelík přepýšný má býti zachován a náležitě restaurován. Přejeme z plna srdce dobrým přisáveným křesťanům, aby v čase nejbližším radovali se mohli se slohově upraveného kostelíka svého.

Opěšle. (Úmrtí.) „Uloženo jest lidem jednou umřiti, nevíme však kdy, kde a jak.“ Tato slova písmu sv. v plně míře vyplnila se na sdejším měšťanu a hodináři p. Adolfu Drégrovi. Zesnul v Pánu náhle ve čtvrtek dne 23. února t. r. o 5 hod. večerní ve státi 61 roku, věnovaného blahu rodiny. Byl mužem energickým, dbalým svých povinností náboženských, stál v popředí života veřejného, činný byl radou neb skutkem v životě spolkovém. Byl po dlouhou řadu let jednatelem družstva sdejšního „Národního Kodymova domu“, jež vroucně miloval a pečoval svědomitě o jeho zvelebení. Též rusbu křesť. sociálního plně se účastnil. Pán pokynul a povolal služebníka svého, jenž nyní oplakáván vroucně milovanou manželkou a hodnými, vzorné a po křesťanskou vychovávanými dětmi, dle tam v té říši nadhřezde, odkud není více návratu. Tělesná ochránka a drahého zesnulého byla v neděli dne 26. února t. r. o půl 4 hod. odp. v domě smutku vykropena a na sdejším poli svatém k věčnému odpočinku uložena. Kondukt vedl vdp. děkan P. Fr. Barvít za asistence dp. P. Micharda Randáka, kvádřána a vlp. P. K. Jirky, katechety. Účast velká při pohřbu svědčila o přisázi a lásce, jaké se těší v Pánu zesnulý. Naše, api sladce, příteli náš, bratře náš, v tom tmavém hrobě a očekávej! Jedenkrát slavného vzkříšení tam u Pána nebes i země. Odpočinku věčné dejt mu, ó Pane, a světlo věčné ať mu svítí, ať odpovídá ve svatém pokoji! K. J.

Trojovice. Jak máže špatný farnostník odborník pokazit věci umělecké, viděti v kostele trojovickém u Ohrudimě. Dobrým přispěvatelům milodaru na opravy cemešao se diviti; jak to obýejně na vesku bývá, chtí, aby se vše znovu zlatilo a nové natíralo. Kde není farního štádu jako v Trojovicích, není nikoho, kdo by poradil. Účitelé pak nejméně starají se o naše cenné památky umělecké, až je to jejich svatou povinností upozorniti a poraditi, na koho by se o radu připsaen odbornou měla obec obrátiti. Vždyť mají předměty kostelní sloužiti nejen k úkonům náboženským, ale i k umělecké výchově mládeže. Toho všeho nebylo hleděno v Trojovicích. Umělecky provedené stakové oltáře se natřely barvou olejovou a elakovaly, obrazy náterácky restaurovaly a pod. Die výnosu e. k. centralní komise a příkazu e. k. hejtmantství bude autou vše, co nerozumné neodborná ruka pokazila, napraveni. Práce opravné budou se diti pod dohledem e. k. konservatora B. Dvořáka.

Schůze dopravních interessentů českého severu a severovýchodu uspořádnána byla Obchodní, živnostenskou a průmyslovou ústřednou v neděli dne 26. února v Hradci Králové. Schůzi zahájil starosta města. Hradce Králové p. dr. Fr. Ulrich uvítáním přítomných, sviděti pana Hláského poslance dra Hájaa. Zmínil se v ávodu o schůzi dopravních interessentů (Verkehrstag), jež pořádnána byla Libereckou komorou 22. ledna t. r. v Trutavě a konstatoval, že čestné stesky hlavně rázu všeobecného jsou společný interessentům obou národností, většina požadavků však, sviděti spojení vlakového se týkající, rozchází se diametrálně. Na to ujal se slova tajemník Ústředny pan dr. Matys, jenž poukázal k nendřitelným poměrům na železnicích severo-východočeských a prohlásil za jeden s nejdůležitějších úkolů projektovaného poradního sboru dopravních interessentů urovnávaní protivy v lokálních sájmecch dopravních neustále se vyskytujících. Působnost projektovaného dopravního sboru nebude se vztahovati ovšem pouze na železnice, nýbrž i na dopravní prostředky ostatní, posťm, telefon, telegraf a pod. Na to předneseny k vyzvání předsedajícího prezidenta Ústředny p. dra Ulricha jednotlivými zástupci stesky, týkající se hlavně nevyhovujícího spojení železničního a nedostatečného upravení

trati a nádraží. Promluvil mezi jinými: Dr. Lohat, člen ústředního výboru Ústředny poukázal společně se starostou panem Jirů na zbudované železniční spojení Jičína. Pan Falta, člen ústředního výboru Ústředny spolu s p. Kašou zastali se požadavků Nové Paky. Pan Šubrt, starosta města Dvora Králové n. L., v temperamentní řeči vyličil nedostatečné vypravení tamějšího nádraží. Pan Beneš, starosta města Semil, obšírně a přesvědčivě dovedl nedostatečnost nádraží Semilského, protestoval proti neslýchané germanisaci na státních dráhách, a žádal, aby navráženo se na místech povolaných o položení druhé koleje na trati Německý Boud-Liberec. Zástupce okresu Novoměstského p. továrník Boumar poukázal na důležitost projektu lokální dráhy Nové Město-Olešnice. Pan Václav Medek z Cernilova vyličil výhody projektované lokální dráhy Králové Hradec-Cernilov-Opočno. Za Nové Benátky promluvil pan František Keller. Pan Rydli z Jaroměře dotkl se mezi jiným nedostatečného spojení s Prahou. O projektu lokální Dobruška-Tis promluvil pan IgPh. Zizka, starosta z Dobrušky. Pan Červinka, člen ústředního výboru Ústředny, reklamoval přestavbu nádraží v Týněti nad Orlicí. Pan Josef Brož, starosta města Dobrušky, promluvil o projektu lokální Chotěboř-Dobruška. Pan Štěpán Müller, člen městské rady v Josefově, požadoval lepší spojení s Náchodem a Novým Městem a spě. Za Nové Město nad Metují promluvil p. továrník Bondy, za Úpici člen městské rady pan Schmidt. Zástupce Liberecké menšiny pan Jan Konrád trpce žaloval na germanisaci při státních dráhách a líčil zajímavé boj českých menšin o jazykovou spravedlnost na železnicích. Pan cis. rada Špalek z Obchodní gremium Kralohradecké doporučil odpomoci nedostatku poštovních ambulací sázením svlaštích základních rychlíků poštovních. Za Náchod promluvil pan Karel Krouský, člen městské rady. Účelnější variantu projektované lokální Zamberk-Kunwald-Trčkov žádal p. Fr. Ludvík z Kunvaldu. O témtéž tématu promluvil za Obchodní gremium Zamberck pan V. Habr, jenž podal návrh na konec debaty. — Na to předseda pan Dr. Ulrich znovu návrh na ustavení poradního sboru dopravních interestů při Ústřední Kralohradecké a sdělil seznam korporací, jež mají býti požádány, aby do něho delegovaly svoje zástupce. Jak již svrchu naznačeno, budou to jednak městské rady interessovaných měst severovýchodočeských, jednak spolek českých průmyslníků textilních a komitáty projektovaných lokálních dráh. Návrh přijat jednolamě, načež předsedající ukončil schůzi.

Různé zprávy.

„Čas“ stýděl se za firmu. Označili jsme lokálku „Čas“ o vystoupení Hašlarové z cirkve jako pušty hyenismus a pojmenovali jsme tento list dle jeho pravé firmy židovsko-belvetakým. Nad tímto správným pojmenováním se „Čas“ silně rozčiluje. A není snad naše označení správným? Není snad nakladatel „Čas“, knihapek Dubský žid? Není redaktor Dr. Herben belvetem? Máte „Čas“ zapřít, že od aféry Hilanerovy datuje se zabezpečení jeho existence jako deníku? Zapřel by „Čas“ své spojení se s kruhy protestantskými? Nepěstuje „Čas“ jen a jen politiku židovsko-belvetakou? Když tyto a podobné otázky „Čas“ odpoví záporně a odřekne-li se hlavně podpory židovsko-belvetaké a bude-li péstovati poctivou politiku českou, opravíme své mínění o jeho charakteru. Když byl „Čas“ skutečně listem objektivním, nesproptičoval by své sloupce různým hyenám v lidské podobě, které vyhrabávají hroby Zeyera, Halase atd. Že obrana cí biskupa Halase „Času“ se nelíbila, nic se nedivíme; to by „Čas“ neměl ani vycházeti, kdyby měl uznávati pravdu. Hezlo jeho „s pravdou ve“ je pouhá finta pro lehkověrnou polointeligenci, která s „Času“ čerpá svou moudrost a při tom jeho jistivost. Tak tedy, „Čas“, odpírej poměrně pravdě jenom dále, jinak stratiš podporu židovstva a belvetstva, odvěkých nepřátel katolické církve!

Jak soudí o nás císař. Dle správy živnostenské komory v Londýně, sledující hospodářské poměry států evropských, nelze přehlédnouti podíl životní nad tím, že 50 mil. rakousko-uherského obyvatelstva vinou špatné státní správy uvedeno v úpadek, který se dá těžko zastaviti. V Rakousko-Uhersku se provozuje valiké a neohrožené zdražování předmětů krajně nevyhnutelných a rovnoběžné s ním zhoršení stravy obyvatelstva a tím i jeho zdraví. Na jedné straně upadá průmysl, na druhé se špatně masie stavět a přestavovat bez potřeby, klene hra na burse, přepych v ženské parádě a plýtvání státními i soukromými prostředky, vyhledávání zábav místo práce, kterážto úpadková přisauky znamenají se i a nejobhůdných vrstev společnosti. Při všelijak lesku zmenšila se v rak. uh. městech spotřeba masa o 12 liber na člověka; na to číste stoupily na 40, na 50 procent příjmy nájemníkůvých. Zchudnutí lidí málo za nádelek zmoženosti výroby; v bavlských thaleovských bylo v Rak.-Uhersku v r. 1910 spracováno o 80 mil.

liber suroviny méně. Aby se udrželi nad vodou, rak.-uh. továrníci viděli se nuceni odbývati své výrobky způsoby, v obchodním světě pokládány za nečestné. — Druhý vidí dále než my, proto i tato zpráva z Anglie má v mnohém pravdu, kterou nezastrou sebe větší chvalospěvy rakouských ministrů o blahobytu, který u nás panuje. Oštem náprava musí z dola, od jednotlivců.

Z katolického světa. Svan ženských katolických nepolitických spolků v království českém, který se právě ustavil, dítá hned na p. částku 9000 členek. — V Prostějově na Moravě koupili si katolíci pro účely strany dům, čímž slibně hnutí katolické vyvine se tu v plné síle. — Ve Lvově otevřen právě slavnostním způsobem nový postavený katolický dům. Stavební místo v ceně 100.000 K daroval arcibiskup dr. Bilczewski, polská šlechta darovala na stavbu 300.000 K. Nový spolkový dům jest stavba imponantní. — Mezinárodní liga na ochranu katol. církve se tvoří. Podnět k ní vyšel z Anglie a Iraka. Nejprve utvoří se liga ve všech anglických zemích a osadách a pak v ostatních katolických zemích a národech.

Něco o Jesuitce. Na novém Městě pražském žila v XVII. století pražská měšťanka paní Marie Štyrová. Tato měla zbožného syna, který vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. S dovolením představených svých napsal českolatinskou mluvnici a jakýsi brus jazyka českého a titulem: Výborný dobrý způsob jak se má po česku psát. Svůj podíl dědičky, který mu připadl, daroval s povolením představených na vydávání dobrých českých knih. Jeho matka pak ze svého jmění věnovala jistinu 800 slatých na též účel. V základaci listině z r. 1669 píše: Usaudila jsem, že bych učinila Pánu Bohu více milau a svým křesťanům velmi užitečnou kdybych swág stateczek obrátila na vytisťením pobožných knížek, kterých by se rozdávali darmo chudým aby po místech a miestecích i po venkovie, lidem i ti sedlaczkové ve svých a také potřebné osoby z kteréhokoli stavu toho užiti mohli. A tak „pekarska“ paní Marie Štyrová se svým synem Matějem Václavem do rakou provincie Jesuitů v Praze složili jistinu 1800 sl. na Dědictví svatého Václava. Jesuité, ti „nepřátelé knih českých“, to popadli za pravý konec. Úroky byly s počátku malé. A proto se snažili rozmnožiti jistinu. To se jim dosti podařilo. Obětaví členové řádu, Bohuslav Balbin, bratři Tannerové, Grugerius, Bats sehnali 6000 sl., a mimo to i od šlechty značné dary, tak že za 80 let bylo rozdáno a to zdarma 80.000 českých knih chudému lidu. Knihy, na něž skvěl se snak svatovavelský, putovaly nejen do Čech ale i do Moravy, Slezska, Slovácka, ano i na Balkán, mezi porobené od Turků bratry slovanské, dále i do Bosny, Dalmácie, Bulharska. Původní jistina přes to dostoupila vrcholu 15.000 sl. V tu dobu řád jesuitů byl zrušen, a jmění jistiny zabaveno od státu, a nikdy již svému účelu neodevzdáno. Později dle vzoru Dědictví svatovavelského bylo Knězem A Hanikým založeno Dědictví svatojanské a jiné k. p. Dědictví malíčských, sv. Prokopa, sv. Cyrilla a Metoděje. Dědictví svatovavelské ale má velikou zásluhu o zachování jazyka českého v dobách národu našemu nejnebezpečnějších.

Největší protislovanský společen Německ mtracem. (Protialkoh. kor. Českoslov. Abst. Sv.) Někteří německé listy (na př. „Kreuzzeitung“) odkrýly nové nebespěti pro Němce. Poukazuji na činnost polského duchovenstva, jež odvrací lid od kofalky a šiní jej tak echopným bespřikladného pokroku. Ostatně konstatují i hrůzu, že také u Čechů a Chorvatů vsmáhá se hnutí za ostrhislivěním. — Pijáctví bylo až dosud vydatným společenem Němců v boji proti Slovanům a nyní strážejí Němci i tohoto spojení. (N. K.)

Nový židovský otrokář polapem. Nár. Listy“ dne 10. t. m. oznámily: „V těchto dnech poskyto bylo v Novém Yorku první zastřešeno zákona proti obchodu s děvčaty. Založený Samuel Rubin odsouzen byl do žaláře na 17 let, který v případě dobrého chování mže mu být sleva do 10 let.“

Židovská liehva v Bukovině. „Reichspost“ se odtamtud píše: Ve Vídni ve vládních kruzích nemají ani tušení, co se v Bukovině děje. Liehvatři si tam počínají již s neustydou vyřvavostí. O právu a zákonu tam již není řeči. Zločin se páči veřejně. Lupičtství toho druhu je hrozné. Nejen že veliké statky o tisících hektarů dávají se do nájmů, ale již i statky menší. Hlavní pachytý platí průměrně za hektar ročně 40 korun, načež pole pronajme pod ruou malému ročně za 80—140 korun. Tito podnájemníci jsou ponejvíce židé, kteří teprve pole na díle pronajmou člověka, jenž je hotov na polu za ně a na ně se dítí za siak 4—8 K židu do kapsy. Někteří parcely jsou však tak špatné, že se nenažde člověk, jenž by se na nich díel. Ale i tu vědí si židé rady. Oni pole oceňjí čimkoliv: ovsem, kukuřicí a pod., načež se s nimi i se stodoou pojí. A svlaštka ákaz: ty stodoły pravidelně po žních vyhoří. Jiný šviní děje se pašování rumunských vepřů přes hranice. Iu, Bukovina sousedí s Rumunskem a Uhrami.

Náklad na stavbu jedného dreadnoughtu jest dle údajů správy válečného námořnictva, předložených ve schůzi výboru rakouské

delegace, u nás o 4 mil. korun větší než v Německu, Anglii a jiných zahraničních státech, vyjímaje Itálii a Francii, které budují zmládné obrovské lodi rovněž tak draho jako Rakousko-Uhersko. Na zdražení o 4 mil. korun mají podíl Škodovy závody v Plzni, Stabilimento Tecnico v Teratě a Vltkovické železářny. Cena jednoho dreadnoughtu zbudovaného v tuzemsku, skládá se z těchto položek: Trup lodi 14.5 mil. K, stroje 6.6 mil. K, brnění mil. K, dvojnásobné stěhivo 10.2 mil. K, kuchyně, kabiny s příslušenstvím 1.5 mil. K, dělostřelectvo 12.8 mil. K, dvojnásobné stěhivo 10.2 mil. K. Úhrnem tedy 59.5 mil. K. K tomu dlužno ještě připočítati náklad na různé pomocné plavidla, torpédové čluny atd.

Cisár Vilém všem rozumí. Po přednášce na schůzi Hěské zemědělské rady v Berlíně 17. m. m. ujal se také slova přítomný císař a vykládal s různými vtipy, jak také on na svém vzorném statku sušil rašelinu. Pak se rozhovořil o chovu dobytka a vyzýval zemědělce, aby chovu tomu věnovali plnou pozornost, aby se Německo stalo od ciziny nezávislým ve své výživě. V podobném tónu mluvil těchto d. b. říšský kancléř německý.

Všeobec. Letos napočteno ve vlastní Praze — bez předměstí — 219 553 obyvatel oproti 215 614 obyv. z r. 1900. Přibýlo tedy Praze ani ne celých 4000 lidí. V I.—VI. čtvrti pražské bylo následkem vyliďňování a stěhování se do předměstí celkem 10 874 osob, toliko v VII. a VIII. čtvrti (Holešovice-Bubna a Libeň) přibýlo o 14 774 obyv. — V Caricynu zahájili obyvatelé hladovou stávkou proto, že obilný maich byl pro pobuřující řeči poslán do vzdáleného kláštera do vyhnanství. Všecko obyvatelstvo s umněchem tím uzavřelo se v kostele a dobrovolně hladovělo. — Město Terat má 224 465 obyvatel (více o 46 293), z nichž jest 77 000 Slovinců. Jest tedy Terat největším slovinským městem a šivel slovinský tam nezadržitelně roste. — V Českých Budějovicích napočteno 44 692 obyvatel. Z těch jest 25 986 Čechů (r. 1900 = 22 198), Němců 16 368 (roku 1900 = 14 703). — Říšská německá zdravotní rada prohlásila, že dle dosavadního průběhu Evropy vůbec zavlečení morové nákazy nehrozí. — V obci Jarové u Berouna v hostinci p. Veselého již 15 let nehrají se vůbec karty. Hosté, kdyby i chtěli hrát, karet nedostanou, poněvadž hostinský žádných nemá. — Vilu, v níž jest usídlen bývalý sultán Abdul Hamid, střelil nyní sto vyvolených vojáků, jím velí rovněž vyskoušení důstojníci, kteří ručí za vše, co se přihodí. — Za nynější kruté zimy ve východní Halici celé smečky vlků vrhají se na osamělé myslivny, osady a pod. — Před Národ. divadlem došlo 24. února mezi stoupenci starého a nového směru „Manesa“ k tak ostrému sporu, že musila zakročit policie. — V Německu jest nyní 64 896 881 obyvatel oproti 60 541 489 roku 1900. — Císař Vilém v řeči své o sebevraždě hr. Pfeila prohlásil: Pokud-li se kdo o sebevraždě, zodpoví za to svému svědomí a Bohu. Žádnému třetímu do toho nic není. — Dle vídeňských zpráv vyjednáván o velký kartel cukerních rafinerií a surovarů jest nadobro ztroskotáno. — Dle „Bonifacius-Korrespondenz“ odpadlo minulého roku v Čechách od katolicismu následkem žvanie „log-vonromistů“ 2400 osob, do lúaa církve katolické vrátilo se 585. — Zatečen byl dávno hledaný obchodník děvčaty žid Drechsler (a jeho 20 agentů), který již po mnoho let prodával dívky z ruského Polska a Halice do cizosemekých vykríčených domů. — Jan Otto, vynikající nakladatel český, dovršil čtvrté desetiletí své záslužné činnosti ve prospěch české knihy. — R. 1910 bylo v Čechách 1227 advokátů, z toho 440 v Praze. — President vrch. zem. soudu brněnského ryt. Bleibeben nafidil, aby v trestacích jemu podřízených konány byly každou neděli odpoledne poučné přednášky.

Ohně sv. Eliáše. Pohraničním místům horního Rudohoří objevilo se v noci na 8. února vzácné, nádherné divadlo. Mezitím, co sušila bouře, pozorovateli bylo v noční temnotě zářivě jasně světlo. Padající víčky sněhové podobaly se zlatým ptákům a sněhová pokrývka jakoby hořela. Na špičkách hromosvodů byly ohnivé chomáčky a te- i-grafai dráty činily dojem, jakoby to byly tažené zlaté niti od tyče k tyči. Byl to nádherný ohně sv. Eliáše, také Castor a Polux svaný.

Smlouba úrokové míry se 4 1/2% na 4% provedla Rakousko-uherská banka.

Jak se Rumunsko stará o zemědělce. Nová konservativní vláda rumunská samýliti zavěsti ve prospěch dělníků a fermeníků úrazové, nemocenské a starobní pojištění, zrušiti všechny daně na hospodářské usedlosti pod šest hektarů a reformovati zemědělské pomocné poklady, aby umožnilo se rolníkům kupovati pozemky o 25 hektarech, čímž má býti svedena střední stav rolnický. — A v Rakousku?

Křídlovou cestu F. Bilka s močilbami, písal a nápevem K. D. Lutinova lze objednat v redakci „Ječínka“ v Prostějově. Výtiak 20 haléřů, 10 výtisků K 1.40. Doporučujeme k dobé svatopostní.

Česká banka v Praze. Data o příjmích výsledcích tříleté činnosti České banky, srovnávané na počátek tohoto měsíce, setkala se s velkým zájmem v kruzích dosavadních akcio-

náleželo této banky, což jeví se též v hojně účasti na upisování právě vyložených akcií III. emise. Úspěch tento jest podporován výhodným upisovacím kursem, jenž stanoven jest do konce září t. r., při čemž sručí se složené obnosy celými 4 1/2 % do konce roku. S nemešnou pozorností však sledována činnost banky i kruhy reakcionářskými, jejich zájem byl tak silný, že již před zahájením subskripce, kdy ještě nebyl znám kurs ani dividendy, upisováno bylo — za současného složení obnosů — přes půltřetího tisíce kusů, aby tím zajištěno bylo pořadí při repartici.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů koncem měsíce února činí 17,194,786,22 K, tudíž o 1,178,296,97 K více než v měsíci předcházejícím. V tom nejsou zahrnuty splátky na upisované akcie III. emise.

Společný zájezd do Bosny, Hercegoviny a Dalmácie ve dnech 31. července až 12. srpna t. r. pořádá Alois Klaus, učitel obchodní školy v Chrudimi. Výprava vyjíždí dne 31. července v I. třídě dunajské parolodi z Vídně do Budapešti, kterémužto městu věnován celý následující den. Odtud přes Vukovar (prohlídka města) a Bosenský Brod do Sarajeva (dvoudenní pobyt), lázni Ilidži, Mostaru (půl dne) i Dubrovniku, kdeš pobudou účastníci výletu 2 a půl dne. (Z Dubrovniku vykoná se odbočný výlet do Kotoru a Černé Hory.) Dne 8. srpna navštíví se ostrov Korčula, Hvar a město Split, následujícího dne Malý Lošinj a Pulje a 10. a 11. srpna vykoná se prohlídka Terstu. Rozpočet s jízdným, stravným a noclehem v nejvýhodnějších hotelích v Budapešti, Sarajevu, Dubrovniku i Terstu činí toliko 128 K. Tato suma mohla býti stanovena proto, poněvadž zájezd jest čistě neziskovým. Podrobný prospekt cesty zasle na požádání pořadatel.

Velikonoční výprava do Benátek a na Gardské jezero. O letošních velikonočních uspořádá Jaroslav Karásek, c. k. učitel tělocviku v Brně společnou výpravu do Postojny, jeskyň St. Canzianských, Terstu, Miramare, Benátek, Verony a na Gardské jezero. Vyjede se z Vídně v úterý 11. dubna večer, návrat přes Innsbruck do Vídně a do Prahy v úterý 18. dubna večer. Náklad na veškeré výlohy činí 235 K s jízdnou v Rakousku ve III. tř., v Itálii v II. tř., na lodi v I. tř.; s jízdou v úterý ve II. tř., s lůžkem ve vagóně spacím a na lodi v I. tř. 295 K. K přihláškám nutno připojit zálohu 50 K.

Ostatky a Popelce. Ostatky jsou dědictvím bujajících slavností z času pohanického, které se konaly na počest bohů vlna Baka. Původ „bakchanalií“ jest dle toho hledati v Egyptě, odkud se rozšířily do Řecka a Itálie. — Popelce středem se nazývá středa před první postní nedělí. V týž den znamenají kněží čela věřících posvěceným popelem ze spalovaných ratolestí od neděle květné. Popel je znakem pomílejivosti a pokání. „Prach jsi a v prach se obrátíš“, praví Písmo. Podnět k obřadu stávajícímu byl způsob, jakým dříve veřejní hříšníci pokání své v první den postu začínali. Shromáždili se přede dveřmi chrámovými, odtud za hlásků žalmů vedeni do chrámu, kde jim na hlavu ruce skládány; byli pokropeni svěcenou vodou, posypáni popelem, oblačeni v žiténé roucho a za spěvu kajících žalmů vyváděni z chrámu ven, od kterého chvíle počínalo jejich veřejné pokání.

Hašlarovo svědectví. Hašlarovo povídání může vzbuditi důvěru jen v člověka, který pro slepý fanatismus přestává mysliti anebo který nezná ani základních rysů psychologie. Hašlar praví: „Otec věděl o poměru matčině a prelátově a proto změnil bydliště.“ Zatím však je úředně zjištěno, že otec Hašlarovi se z Chrásti nechtělo. Rodina byla úředně dne 28. dubna 1880 vyzvána, aby Chrást opustila, poněvadž V. Hašlar dopustil se více přestupků proti bezpečnosti majetku a seděl v žaláři 4 měsíce pro zločin krádeže. Ani tenkrát nechtělo se Hašlarovi z Chrásti. Proto 21. června musilo zakročiti hejtmanství vyhrážkou nuceného postupu. Tudíž příčina odchodu z Chrásti byla velice prosaická; kde Hašlar syna naznačuje romantičtější morální rozehvění, tam působila vlastně fyzická nutnost. Hašlara otec ličí syn jako muže morálně velice ctitivého, který mohl býti povoláním, přilným soudcem nad biskupem. Zatím však Hašlar otec již před příchodem biskupa měl s Celestínou Havlovou nemanželskou deernu a obyvatelstvo chrastické bylo roztrpčeno, co vyváděl. „Pak se ještě pamatuji, jak otec kdysi držel mi hlavu pod vodou v rybníku; ale ozvaly se hlasy a já byl zachráněn. Teď pochopuji šílené (!) hoře otcovo, které ho vodlo k těmto skutkům.“ Aby se pak jarmareční obraz stal hodně povstavým, přidán ještě tento křiklavý ornament: „Také se přepsil přítel (který?) mého otce, a jeho smrt souvisela se smrtí mých sourozenců.“ Jak? Jen hodné krve jako v Bambasově románu! Méně pepřená paštika by soc. demokratů mnoho nechutnala. „Ubohý člověk, ten můj otec vychovával. Před smrtí letos řekl mi otec vše... Po jeho smrti nemůžu již zachovat mlčení.“ To je zvláštní. Otec ani dospělému svému synovi neřekl, proč ho jednou „topil.“ Všecko v sobě tajil ten ideální šlechtík až do

smrti; člověk vypovězený z Chrásti pro nepolepšitelnou slodějskou povahu byl tak šarmaným, že netoliko „tajemství“ nedal do veřejnosti, ale ani od biskupa nic nechtěl. A jeho syn vymáhá s pohrůžkou vysazení peníze na lidech, kteří vůbec s celým tím románem nemají co dělati.

A nyní rozum do hrsti! Bi-kup Hais přijel do Chrásti vůbec poprvé r. 1875 v neděli před sv. Václavem na večer; po sv. Václavu hned odejel, poněvadž v zruinovaném zámku nebylo lze bydlet. Hned se daly přípravy k rozsáhlým opravám. Nynější Petr Hašlar pak se narodil 29. června 1876. Potomci rodiny Havlovy žijí dosud v Chrásti a okolí, jsou to lidé řádní, bezúhonní, žijí se poctivou prací a s příbuzným Petrem Hašlarem nejsou v žádném spojení. A tito netroušili nic z obmyslných klepů, které pronesl Petr Hašlar. Naopak jeden z rodu Havlova prohlásil: Matka Petra Hašlara Celestina zemřela následkem chřlání krve, jímž postižena byla při vážení vody ze studně. Tvrzení Petra Hašlara, že matka jeho se otráвила, jest hanebnou lží. Příští soudní řízení vypuštěné pomluvy postaví ještě do náležitějšího světla.

Veřejný projev.

Ohražujeme se proti rozbití naší jednotné dělnické organizace a prohlašujeme, že si tuto rozbití nedáme, proto důtklivě varujeme před založením nové zbytečné odborové organizace. Přijďme k svému cíli přes všechny nástrahy nepřátel i „přátel.“

Odsuzujeme nespravedlivé a nemístné výtky vůči našemu tajemníku br. Polákovi a vzdáváme mu za jeho práci vřelé díky a plné uznání ústf. výboru.

Organizace naše pak žádáme, by nám posílaly projevy souhlasu neb nesouhlasu.

Z usnesení plenární schůze Všeodbor. sdružení křesťan. dělnictva pro království České, konané dne 19. února 1911.

Josef Katnar, František Menš, František Matoušek, Josef Mašina, Marie Munzarová, Jan Říha, Josef Matějka, František Vančura, Ant. Pochmon, Frant. Táborský, Jan Joudal, Josef Havelka, Josef Kozel, Hana Čermáková, Antonín Eliáš, Dr. Frant. Rey, Josef Světlý, Frant. Hetflejš, Jiří Sahula, Josef Středa, Alois Dvořák, František Mizera, Josef Pech, Ant. Hýbl, členové ústf. výboru, náhradníci a dozorcí rada. —

(Zasláno).

Snad málokteré odvětví dělníků bylo více přehlíženo než naše šičky a vyšivačky. Nevědomití zaměstnavatelé vykořistili bezradnost dělnic a plnili své měšce, zatím co ubohé šičky za mizerný groš svého výdělků umornou prací podřývaly své zdraví. Dnes, kdy v úterý se volá po 9, nanejvýš 10hodinné pracovní době, tyto ubohé ženy pracovaly až 18 hodin denně za výdělek směšně nepatrný. Hrozný stav tento volal po nápravě. Zákony zůstávají literou, pomoc odnikud!!! Jediná naděje je ve svépomoci!

Zde nastoupilo cestu „Společnost vyšivaček a šiček „Záštita“ v Chrásti u Chrudimě.“ Než, má-li prospívati, musí naleznouti porozumění a podpory v naší veřejnosti. Výbavy pro nevěsty přepychové i jednoduché, vše co nej-svědomitěji obstará „Záštita“. Bílé prádlo i barevné kupujte jen v křesťanské „Záštiti.“ Košteiní prádlo: alby, rochetty, mappy a t. d., vše slohově zaručené dle přání vyhotoví naše společnost.

Též ozdobné práce hedvábné obstarávají budou co nejsvědomitěji.

Choďte snad dle svých vzorů ozdobiti své výbavy? Račte je předložit a budou přesně vypracovány!

Uplatněte heslo: „Svůj k svému!“ Odporučíte tento první ryze svépomocný závod našich šiček a vyšivaček ve svém okolí! Objednejte alespoň něco na zkoušku a budete jistě spokojeni a přesvědčíte se, že zasluhujete důvěry.

Společnost výrobního sdružení vyšivaček a šiček „Záštita“ v Chrásti u Chrudimě.

Pana

Bohumila Bekovi,
mistra sochařského a kovářského

v Městečku.

S obrasy křesťanské cesty s řeznými rámeč, jež jsem od Vás objednal, jsem úplně spokojen, neboť i dle sluhu krásně se hodí do našeho kostela. Od této doby kladu sobě na povinnost umělecký závod Vás vždy každému doporučiti.

Jan Satorio,
státník.

Podmoky, 14. ledna 1911.

Prohlášení.

Prohláším, že jsem slov uvedených v letáku d. Jakubcové „Kdybych neměl ženu a dítě a vím v Boha, tak bych musel skočiti do vody,“ nepsal.

Stvrzuji dále, že jsem nebyl nucen přes úřední hodiny pracovati; noční práce konal tajemník.

Dále prohlašuji, že hned z počátku odmítl jsem druhou sílu kancelářskou.

V ostatních věcech následkem přivála práce před valnem hromadou vyřkl jsem leckteré rozšílené slovo, které nyní po dobrém rozmyšlení odvolávám. Špatně se mnou nakládáco nebylo. Taktéž nedal jsem nikomu svolení k vydání letáku, ale odsuzuji takovýto bratrovražedný boj.

Jar. Bastl,

V Hradci Králové, dne 2. března 1911.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. února 1911. 1 hl pšenice K 16:50—17:30, žito K 12:40—13:10, ječmene K 12:60—00:00, oves K 9:00—9:30, prosa K 00:00 až 00:00, vike K 14:00—16:00, hrachu K 24:00—26:00, čočky K 24:00—26:00, jahel K 26:00—28:00, krup K 24:00—44:00, brambor K 5:20—5:60, jetel. semene červ. K 16:00—00:00, máku K 40:00—44:00, žit. až —, pšenič. otrub K 12:00—00:00, 1 kg másla K 2:32—2:58, sádla vepřového K 2:20—0:00, tvarohu K 0:24—0:32, 1 vejce K 0:08—0:09, 1 kopa selí K 9:00 až 20:0, 1 kopa kapusty K 3:00—4:00, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00—0:00, 1 kopa cerele K 0:00—0:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 pytel mrkve K 3:00 až 4:00, 1 hl cibule K 6:00—7:0, 1 hl jablek K 12:00 až 18:00, 1 hl hrášek K 00:00—00:00. 1 bečka švestek K 0:0—0:0. — Na týž den trž dne 26. února 1911 bylo přivezeno: pšenice hl 386, žito hl 190, ječmene hl 12, oves hl 107, prosa hl 0, jahel hl 00, jetelového semene hl 25, máku hl 3, selí kop 4, cerele kop 00, kapusty kop 25, drobné zeleniny kop 80, petržele kop 000, mrkve pytlů 50, cibule hl 50, brambor hl 108, jablek hl 36, hrášek hl 000, švestek beček 00, vepř. kasy 0, podvážkat kusů 000, kůnat 18.

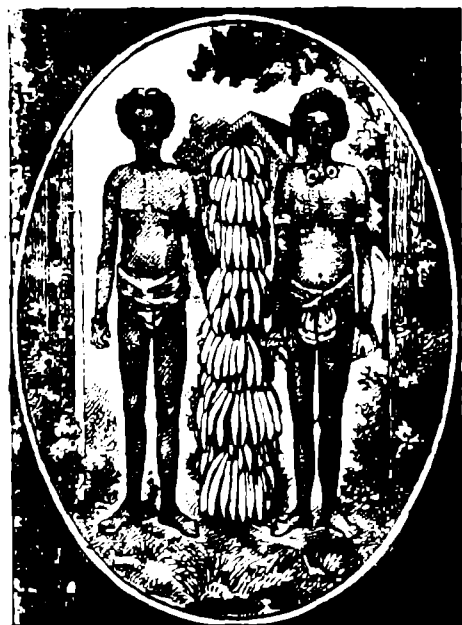
Cestující a zástupce

na vysokou provizi přijme továrna hospodářských strojů, benzínových motorů a šicích strojů.

firma

Boh. Mareš v Třebíči.

(Morava).



BACAO

(patentním úřadem chráněno)

banánové kakao.

Pro značný obsah kyseliny fosforečné jest BACAO nejlepší výživou pro

lidí nervosní,
rekonvalcenty
a slabé děti.

BACAO — banánové kakao vyrábí a v obchod uvádí jen

První česká akciová společnost

továrna na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve

A. Maršner.

K dostání u firem: Andrlík Jan, Guthová Bratři, Khom Boh., Šajnochová Marie.
a sice ve dvou druzích:

I. v plechových patent. krabičkách 1 krab. K 1.—
II. v balíčcích po K —20

Pravá jen
s touto
známkou.



Žádejte
všude.

Veškeré plechové

hudební nástroje

Fr. Pleskot

v Josefově
(dříve K. J. Saibert.)

Koberce JAN Záclony
STOUPA

v jednotě v jednotě	Zbytky koberců II. třídy snížené ceny.	v jednotě v jednotě
--------------------------------	--	--------------------------------

Domek villové úpravy

na Novém Hradě Králové

Výhodné pro pensisty.

Bližší sdělí administrace tohoto listu.

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Malínský křen

5kg balčeky potton franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší občanská dílna pastýřská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.



**Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se pašou.**

**Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových štítů.**

Disney

ihned k pronajmutí a od 1. dubna k stěhování, velké, v souterraineru v domě čp. 466, Chmelova ulice (rohový dům do nábreží).

Případně i s bytem.

Bližší u majitele domu než u domovněka.

Za vzácné a všestranné účastenství při pohřbu drahé sestry, švagrové a tety naší, paní

Anny Mikešové.

majitelky domu a vdovy po ohelfu fy. J. A. Mikeš v Hradci Králové,

za všechnu přízeň a lásku za života Jeho Ji prokázanou i za všechnu soustrast jakýmkoliv způsobem nám projevovanou, vzdáváme jí jménem veškerého příbuzenstva

své vroucí, hluboké díky.

Zvláštní díky naše platí p. místodržitelskému radovi Steinfeldovi, presidentu krajského soudu p. Srpovi, císařskému radovi p. Pilgáčkovi a dvornímu fotografu p. Russovi, kteří soustrast Svoji nám projevíli a v Pánu zesnulou k věčnému odpočinku doprovodili.

Za pečlivé vypravení pohřbu děkujeme tímto též majiteli pohřebního ústavu p. Šolcovi.

Rod Skuherských.

K. Hradec Králové v měsíci únoru 1911.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/2 %

Daň důchodková platí ústav sám. — Vkladní knížky a slovní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukládacích, lesů, rent, dŕav, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadie a kauce. — Eskont faktur a smének. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promesay. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Rembourse, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladiště spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dobává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vlašský a slovenský anthracit. Koks slovenský a svatoševický. — Brikety. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Pilu na kámen,

soustruh, broušení a leštění strojů na kámen, pískovcové lomy s. p. pravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, žlaby atd. nabízí

Stanice ser.-záp. dráhy Ostroměš.

Jan Novotný,
strojn. kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

Zapamatujte si!

- ◆ Pardubická: Franckovka: je pravá, ◆
- ◆ je-li na každém balíčku nebo bed- ◆
- ◆ niče „kávoový mlýnek“! ◆

Telegram !!

V nejbližších dnech
zavítá sem

nový obrovský

největší nádherně zařízený

Grand orient

kinematograf

elektrické divadlo živých fotografií

uspořádá zde jen několik skvělých představení

Blíží vývěsky.

První představení dne 11. března
v sále Adalbertina.

O bojnou návštěvu prosí

Ředitelství.

SOCHY VZKRÁŠENÍ KŘÍŽOVÉ CESTY,

vkusné a levné oltáře

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a křesťanských andělů
dovoluje si nabídnouti veškerým duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Takéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srbské slivovice jakož i pův. jam rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Nepal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal

Objednatky vyřídí Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

|| 4% ||

ODE DNE VLOŽENÍ

DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNÍŽKY

■ ZDARMA. ■

**NEJBEZPEČNĚJŠÍ
ULOŽENÍ ÚSPOR.**

Jeho Exc. prof. Dr. Albín Bráf.

Mlhy šílené moderní demagogie zabraňují zmatenému lidu jasné výhledy. Lid zfanatisovaný řinčivými, radikálními frázemi, paponěkuje několik politických koránů, čeká a čeká marně, kdy slova hlásaná promění se ve vážné skutky. Avšak i nyní do bouřlivých, zmatených mraků svítí jasné některé hvězdy, které osvětlují cesty práce reální. Mezi nimi vyniká zvláště univerzitní profesor a ministr m. s. Dr. Albín Bráf, který dne 27. února oslavil šedesátku svého věku. Jest předním národohospodářským pracovníkem českým. Svoji bystrostí dobyl si veliké vážnosti v národohospodářských kruzích evropských vůbec.

Fr. Ad. Šubert napsal o něm v „Národní Politice“: „Je zakladatelem vědecké nauky národohospodářské v národě našem, jest jejím pěstovatelem a hlásatelem ve všech jejích oborech, jest dále prováděčem jejím v praxi, ve které ji ztělesňoval a dosud ztělesňuje způsobem v pravdě vskoryseým, jest jako univerzitní učitel původcem české školy národohospodářské, odchovatel celou řadu svých nástupců. Jeví se tedy i touto všakerou činností i svým působením publicistickým přímo apoštolem našeho probuzení národnostního, jehož nutnost právě on sám neuváženě slovem i skutkem hlásá.“

„Zlatá Praha“ napsala: „Není takřka obora ani praktického ani theoretického, do něhož by byl Bráf činně a vlivně zasáhl. Jeho žáci a spolupracovníci národohospodářští zvalí jistě kriticky a po zásadě v těchto dnech všechnu jeho činnost na poli otázek agrárních, sociálních politických, železničních, ohodnotě politických, statistických, finančně-vědeckých, komunálních, obecnější a plněji, než je to možno ve sloupcích našeho listu. Prof. Albín Bráf je jeden z mála těch českých učenců, kterým péro od mládí již je nástrojem, jímž vládnou brilliantně a suverénně — jemaž i ostře, dle potřeby tu s duchaplnou ironií, tu zase se strhující výmluvností a s pádností, jaké dodává jenom jistota nevýratných fakt a naprosto bezpečné ovládnutí materiálu.“

Dr. Horáček mimo jiné poukazuje: „V době, když politické přeběhlství odměňováno bylo čestnými hodnostmi a hmotnými výhodami, Bráf, jakožto vzor politického charakteru, vytrval při zlomené žerdi starého poctivého programu na místě nejezponovanějšími. Ani nízké útoky zdivočilého tisku, ani rozvášněná nenávist poštvané mládeže nedovedly otřásti jeho přesvědčením a způsobiti, aby odchýlil se jen čárku od cesty, kterou pokládal za správnou.“ Tedy i v těžkých dobách zůstal Bráf mužem veskrze důsledným, nedovedl se plazit k vůli získání popularity před blýskavými hesly, hnásilo se mu demagogicky pochlebovatí mládeži k vůli lacinému potlesku. Měl vždy na zřeteli obecné zájmy národního celku, započinaje úplně na prospěch osobní. U něho nelze vypátrati politickou nevrátivost a z toho vyplývající strannické jednání. Samy „Národní Listy“ napsaly: „Přislouženství ku straně nikdy mu nebránilo uznávati dobré stránky a činy jiných stran a osob, třeba v protivném táboře stojících. Nic ho snad nemrzívalo více, nežli když ten či onen petent (žadatel) chtěl se mu omlouvat ze svého jiného smýšlení politického nebo se domníval, že se musí přizpůsobiti názorům Bráfovým.“ Srovnáme tento šlechetný rys jeho povahy s bezohledným násilnictvím jiných, kteří prohlašují, že jsou muži svobodomyšlnými!

A tento muž, jenž sami politici jeho protivníci vzdávají zasloužený hold, veřejně se hlásá k náboženskému přesvědčení katolickému, vyznává tak zřejmě, že mu náboženství nijak nepřekáží v bystrém postřehu vážných událostí a že není nejmenší překážkou ušlechtilého pokroku. Když začaly na pražské univerzitě vinou slávyčtivých demagogů vířiti a kvásiti ruské poměry, dal jemuž ale určitým způsobem přechod svému mínění o takové „univerzitní práci.“

Jaký jest poměr Bráfův k hnutí křesťansko-sociálnímu? O tom píše Jan Šl. Koudela v „Obzoru Národohospodářském“: „Už r. 1891 v Katolické jednotě v Praze mluví o nutnosti sociologického vzdělání duchovenstva, r. 1898 v I. ročníku zaniklého bohužel „Aletheie“ píše o novém buditeli kněžském, kterým rozumí národohospodářskou a sociální práci duchovenstva, r. 1899 vydává svoje „Listy o studiu národohospodářském“, psané pro bohoslovce, r. 1902 mluví o studiu věd sociálních na sjezdu bohoslovců na Velehradě a r. 1904 o téměř předmětě na sjezdu duchovenstva v Českých Budějovicích. Bráf všude tu podává mladšímu duchovenstvu a kněžskému dorostu ochotné ruku, aby sociální snahy jeho uvedl na pravé cesty a dal pracovníkům v hnutí křesťansko-

sociálním do rukou zbraň a světlo moderní sociologie. Všimá si zároveň i vznikající literatury křesťanské-sociální, káže i povzbuzuje a volá: „Chovám úplně víru v možnost nového mocného působení církve v oboru sociálním, již dal výraz Anna-ole Leray — Beaulieu ve svém spisu o „papežství, demokracii a socialismu.“ Ale vykonpen může býti ten úspěch jen jakostí výkonu.“ (O novém buditelství kněžském.)

Aby praktická práce křesťansko-sociální dostala ráz trvalosti a serióznosti, žádá Bráf ve svých přednáškách a článcích zřízení stolic pro vědy sociální na theologických učilištích, zřízení knihoven vybraných „pisů z oboru věd sociálních v každém sídle diecézním a všech alumnátech, vydávání dobrých, ne k agitaci, ale k vědeckému sebevzdělání určených spisů, z počátku třeba překladů a prvních: „Vypěstovat v dorostu kněžském pravé apoštoly tohoto ducha, povznesené nad jakoukoli strannickou podjatost a vášnivou vřavu agitaci, kladí bych na ten čas mezi nejdůležitější úkoly vedoucích a rozhodujících osobností našich církevních a za velký prospěch církve samé. Před sto lety stál u kolébky probuzení našeho národního vlastenecký kněz a vykonal dílo nebynoucí. Nezamlouvá se na novém rozhraní dvou věků sama sebou myšlenka, aby kněz český v ryzím, spasném duchu evangelia ujal se poselství sociálního míru a aby v duchu tom, ozbrojen potřebnou měrou vědění, platně pomáhal udržeti dílo nezbytného společenského přetvoření na drahách bezpečného, ušlechtilého pokroku?“ A na bohosloveckém sjezdu na Velehradě r. 1902 v přednášce o studiu věd sociálních znova mluví tímto směrem: „Myslím, že není pochybeno, když mluví o třetím úkolu (po národním a politickém probuzení) kněžstva: vstoupiti do (sociálního) zápasu s plně vědecké výzbrojí, s dokonalým poznáním poměrů společenských, a vykonávati znova buditele pro společenský pokrok na půdě sociálního míru.“

Požadavkům Bráfovým vychází se horlivě vstříc. Studium sociologie na př. v bohosloveckých ústavech pěstuje se intenzivně. Působilo radostně, že věhlasný sociolog manifestacním způsobem ocenil národní důležitost stavu kněžského v době, kdy různí demagogičtí parasité k vůli záchraně svých mis kopají do kněží jako do zbytečné přítěže.

Bráf narodil se 27. února 1851 ve Lhotě u Třebíče, kde otec jeho byl Waldštejnským úředníkem. Nejprv byl professorem na obchodní akademii, pak učil na technice a konečně na universitě. Již v roce 1883 stal se, jsa teprv 32 let star, v Čechách zemským poslancem, po pádu strany staročeské volil ho velkostatek a byl též přísedícím zemského výboru, při čemž zemědělství velkých služeb prokázal. V r. 1905 byl povolán do panské sněmovny, v r. 1909 byl pak na podzim přes velké zdřáhání jmenován ministrem orby, v kterémž úřadě se znamenitě osvědčil. Za choť pojal dceru dra Frant. Ladislava Riegra a trpce se ho dotkl osud, když ztratil jediného nadějněho syna. Ačkoliv sám je zdraví nevalného, je sama chuť k práci, je pln nadšení, poctivé snahy prospěti lidu českému tam, kde toho nejvíce zapotřebí. Nechtě ještě dlouhá leta může kráčet po drahách, které se ukázaly přes všechna pochybení nejlepšími pro český lid, stokrát prospěšnějšími než všechno tuctové a rvavé pokrokářství.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

zaovaztizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četné umění od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Kostelíček na Orebi.

—t. Na návrší tomto konala své hromady sekta Táborův a sem vypuzený farář z Hradce, kněz Ambrož, sebral v druhé polovici dubna 1420 množství osbrojeného lidu, kteří odtud vedeni jsouce od pana Hynka Krušiny z Lichtenburka táhli ku Praze. Uvyklí dávati horám jména biblická, pojmenovali návrší toto horou Orebi; odtud Orebité nazváni jsou.

Tehdy asi založena dřevěná kaple Božího Těla na Orebu, o jejíž osudech není žádných zpráv.

Roku 1528 vystavěl na Orebi Zdeněk Trčka z Lipy a na Lichtenburce dřevěný kostelík pro přisluhování pod obojí. Vyobrazení tohoto kostelíčka vidíme na pěkném obraze v siní chrámové.

Kostelíček ten byl roubený; loď byla půdorysu obdélníkového a nevelké výšky. Kryt byl šindelový. Uprostřed s temene střechy čněla malá, prkny obitá vížka, krytá jehlanovitou stříškou s křížem na špičce.

Loď osvětlena byla okny s obou stran; na straně severní a jižní bylo po dvou oknech obdélníkových, z nichž okno bližší vchodu bylo umístěno výše, patrně proto, že v těch místech byla kruchta. Vchody byly dva. Jeden velice nízký vedl se stranu západní; byl rovněž obdélníkový s rovným nadpražím. Před ním nalézal se dosti prostranný ale nízký přístřešek, spočívající na dřevěných sloupech, z nichž nahoře proti sobě vybíhaly šikmé podpěry, nesoucí trámovou konstrukci střechy. Vysoká, šindelová střecha přístřeškem zabíhala s větší částí do svislé průčelní stěny lodi; toliko jen nejhořejší část zasahovala do její střechy.

Druhý vchod vedl do lodi se strany jižní; byl rovněž obdélníkový, ale vyšší. Před ním byl přístřešek spočívající na šesti dřevěných sloupcích, z nichž nahoře vybíhaly dřevěné šikmé podpěry k vodorovnému trámovi střechy.

Presbytář byl značně vyšší nežli loď, ale jeho půda téměř téže výšky s ní; byl osvětlen v každém z obou rovnoběžných boků jedním oknem rovněž obdélníkovým. Veškerá okna zasklena byla skelnými kolečky, olovem spolu spojenými.

V průčelní kostela v hořejší čtvrtině byl šikmý malý přístřešek, jehož účelem patrně bylo odváděti deštovou vodu od základů.

Opodál kostela ke straně severovýchodní stála zvonice, rovněž dřevěná. Rozdělena byla ve dvě patra, z nichž hořejší bylo značně užší a od dolejšího odděleno šikmou stříškou kolokolem obíhající. V přízemí byl se strany jižní vchod; v patře bylo po každé straně po dvou malých okénkách.

Měšťané Třebechovští věnovali nějaký peníz na udržení kostelíčka. Tak čteme r. 1597 v účtech: Od hranice pro nový zvon dáno 2 kopy 15 gr a k tomu přidali Pavlovi Tesařovi 1 korec žita, 2 čtvrtce krup.

Martin Kovář v roce 1598 dělal ke kostelíčku 2 svorníky a řezky k páncvicím, aby zvon z čepu nemohl vypadnouti; od práce dáno 15 gr.

V roce 1598 měšťané kostelíček opravovali, jak vysvitá z účtů. Za 21 kop šindelů dali 57 gr 6 den., od pobíjení 6 gr a za hřebíky (2000) 48 gr.

Roku 1785 kostelík byl opravován, a brzy na to pro sešlost stržen.

Nynější kostelík stojí od r. 1835. Je to stavba jednoduší z lámaného kamene omítnutého, v prostém slohu renaissance. Loď tvaru obdélníkového, s otupenými rohy, je kryta taškovou střechou, ze které vyčnívá osmihranný sanktusník.

Po obou stranách věže pnou se do výše hlavní římsy oblé přístavky; v jednom je schodiště na kruchtu a na věž. Touto vchází se do kostelíka portálem v kamenné zárubni, svrchem půlkruhové. Nad vchodem vystupuje římsa s rovným štítem, podporovaná dvěma konsolkami.

Vnitřek lodi je tvaru obdélníkového, sklenutý českou klenbou mezi dvěma válenými pásy. Nad kobkou ve věži je kruchta. Na východní straně přiléhá k lodi výklenek. Za ním je malá sakristie.

Výprava je slušná. Obraz na hlavním oltáři, Kristus a obraz P. Marie byly malovány ředitelem pražské malířské akademie Fr. Waldherrem v letech 1834—35. Obrazy sv. Jana Křtitele a jeho stětí jsou kopie obrazů vláské školy lizianovy.

Hlavní zásluha o nynější kostelík má rodák třebechovský, Jan Theobald Held, doktor lékařství atd.

Patronem je obec třebechovská, jak svědčí pěkný erb v průčelní kostelíka. V roce 1909 byl kostelíček vkusně upraven péčí sl. městské rady a nevšední ochotou dp. Fr. Hrubanta, kaplana zdejšího.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vydávejte si ihned vsory pánebných látek knažlédnutí. (Zolášt vsor látky »Palmyra«)

od fy ED. DOSKOULL CHOCEN.

První český textilní závod soukromého vlastnictví
rok r. 1876.

Právě vyšel důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném zřetelém k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brycht,

kanovník-štrasce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; veliká 8°; Cena 11 K.

Velice common tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvíce doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Věda — se nedoporučuje. Sociálně demokratická revue „Der Kampf“ (seš. 5.) udílí tisku své strany toto příznačné napomenutí:

„Některé listy naší strany věnují naší literatuře velmi málo pozornosti. Věnují celé aloupec tak mnohemu novému románu, tak mnohé knize o osobě Ježíšově, ač žádný dělník nemá peněz, aby knihy ty si koupil a přečetl. Leč o dobrých, laciných brožurách pro dělníky určených ani se nezmiňují. Jiné tisky zase se spokojí, když otisknou doporučení nakladatelem jim zasláné. Tim není dělníkovi pomoheno. Kdo chce mu poradit, musí umět řádnou knihu vyvolit. Proto nežádá se a nedoporučuje se, aby v listech naší strany byly doporučovány vědecké spisy vůbec, avšak jest nutno, aby naši redaktori s velkou péčí od roku rostoucí naší literatury brožur vyhledávali a doporučovali ty, které hodí se pro soudruhy.“

Znamenitě. Méně vědeckých knih, ale více nevědeckých a otravných letáků má se dostati dělnictvu. Dělník nemá vědět ničeho jiného, než co obsahuje koran strany a ničeho se dovědět, co by mohlo býti nebezpečným učení rudého Mohameda. Povinností sociálně demokratických listů jest zabránit, aby dělník se nedověděl, že kromě sociální demokracie jest na světě ještě něco jiného.

Portugalští diktátoři a náboženská svoboda. Ve své nedávné rozmluvě s cizími žurnalisty ujišťoval je seňor Machado, že po rozluce církve od státu zaručena bude všem náboženstvím úplná svoboda. Povolí se školy konfesionální, lid nebude omezován ve stavbě budov aloufických náboženských propagand; ba aliboval dokonce že majetek cizích kongregací, jež vlada na čas si byla přivlastnila, bude vrácen, nebo přiměřeně zaplacen. Falešné tyto sliby mají asi svůj důvod v nastávajících volbách, anebo chtějí páni vyhověti oprávněným nárokům cizozemským dříve, než by byli k tomu donuceni. O pokrytectví diktátorů, jejichž slova nesrovnávají se s činy, svědčí události posledních dnů. Dvacet osob bylo uvězněno, že zúčastnily se právo na počest sv. Štěpána. Muž jeden byl na hranici zatčen a uvězněn, protože prý jakožto vyslanec Jesuitů rozšiřoval pobuřující četbu; našel u něho Cabralovu brožurku, obsahující řád Jesuitů. Z Hongkongu došla zpráva, že tam došlo několik italských jeptulek, jež byly od Portugalců ve srozumění s vládou ze svého působení vyhnány. Po rozluce má býti majetek církve a kongregací státem skonfiskován. Aby cit náboženský u lidu byl oslaben, pokusili se diktátoři, na štěstí bezúspěšně, o náboženskou rozmluvu. Sam Alfonso Costa prý se nestyděl učiniti návrh toho druhu patriarchu lisabonskému. K témuž účelu prý asi směřovalo nedávno slavnostní přivítání a banket, jež vystrojila vlada methodistickému biskupu z Ameriky. Dle toho všeho je slibovaná svoboda náboženská pokrytectví, anebo by platila pro všechna náboženství vyjma katolické.

Protest vědy proti portugalským revolucionářům. V Berlíně vycházející „Německá entomologická bibliotéka“ posvědila ostrý protest proti barbarství lisabonské lusu, spáchanému na jesuitickém řádu a proti zhanobení vědy, provedenému pod praporem volnomyšlenkářství. Zmíněný časopis vypravuje, jak museli za vzniku revoluce uprchnouti redaktor vědeckého časopisu „Broteria“ a jeho spolupracovníci. Slavný přírodopisec a redaktor kněz Silvo Tavares uprchl do Buenos Aires, aby v jižní Americe dále vydával svůj přírodovědecký časopis. Knihovna „Broteria“ byla zachráněna, jen část byla zničena. Přes 2.00 mikroskopických preparátů, jež byly připraveny k vydání, leželo na stole a bylo zničeno. Kněz učenec na útěku byl pronásledován stíháním, ale ani jediná rána ho nezastihla. Pro vědu bylo ztraceno mnoho cenných výstřků a zvláště byla poctěna entomologie. Takové kritiky vzdělanosti a lusu byly pomocnými čerty velikého „díla osvobození“.

Nejenergičtější republika spíše nlekom. Jak často socialistické listy pělly, že byrokratické poměry rásou se naprávi ve státech, jakmile monarchie přijmou vládní formu republikánskou! Ubožáci jako by zapomněli, že židovská šlechta peněžní vyvinuje i v republice daleko větší moc než padesát lidových poslanců. V republikách poměry se tak vytvářejí, že i poslanecké mandáty jsou odvislé od žoků zlatem naplněných. Forma lidová vyhlíží v nich vábívě, ale republikánských paragrafů se zneužívá způsobem nejrůznovějším. Nyní soc. demokraté zvláště po prohrané stávce železničních zřízenec stále ostřeji dotírají na francouzskou vládu. A jest tam přece ministerkým předsedou muž, jemuž dopomohly k mandátu blasy soc. demokratické. Německý rudý „Schuhmacher-fachblatt“ napeal o situaci ve Francii: „Ve svobodné republice francouzské sufi nejčertější reakce. Bylo určeno nejenergičtějšímu propagátorovi a pozdějšímu zrádci ministru Briandovi, aby přetrml reakcionářská ministerstva Mélinova, Dupuyova atd. Vláda, současně a podnikatelské kluky sávodí vsájemně v nejprudším potírání a v nejúžším i zcela neživovaném tlaku pracovní dělnické třídy. A to se děje ve svobodné republice, v níž mohou se čísti na všech koutech a koncích, na všech oficiálních budovách — tiké na žalářích — vznešená slova: „Volnost, rovnost a bratrství.“ Skutečně si člověk myslí, že nežije ve Francouzské republice, která svá demokratická zřízení vybojovala a upevnila v krvavých a přelavavých revolucích, nýbrž v krajně reakcionářském koutě Ruska nebo v jiné temné monarchii.“

„Artěl“, měsíčník pro umění, bude vydávati spolek výtvarníků „Artěl“, Praha I. Františkovo nábřeží. Předplatné 10 K. Artěl sestupuje pracovníky, činné dříve ve Stylu, rozmožené předními našimi odbornými spisovateli. Bude pokračovati v idejích a tradici šifných zaniklým Stylem. Přívuk položí na architekturu jako umění kufenné a jako na otázku nejpálčivější aktuálnosti; rozšiřuje svůj program, bude hostiti i umění architektury nejbližší, sochařství a malířství, nevyhne se ani řešení aktuálních otázek širší kulturní základny. „Artěl“ povede dále tradici založenou dvěma ročníky Stylu, splnění však svoje stanovisko a svůj svoje měřítko. Bude uveřejňovati obrázkem nejlepší plody výtvarných umění cizích i domácích a textem bude řešiti podstatné otázky uměleckého tvoření i díla, pokud souvisí s výtvarným životem dneška a jeho potřebami. „Artěl“ bude forem předních pracovníků českých, usilujících o vybudování skutečné umělecké kultury, rostoucí z našeho života a nezavrhující tradici v jejích dobrých výsledcích. Ze spolupracovníků: Dr. F. K. Šalda, Pavel Janák, Dr. Z. Wirth, Jan Thon, F. Filla, Dr. J. Borovička, J. Gočár, Dr. V. V. Štech, A. Matějček, bratři Čapkové, B. Kubista, J. Chochol, F. Kysela, Z. Kratochvíl, V. H. Brunner, V. Hofmann, a j. První číslo vyjde v druhé polovici měsíce března.

Cyrill, časopis pro katolickou hudbu posvátnou i nejnovější 2. číslem svědčí, jak jest řízen nejednatelnější odborníky, takže články zvláště kulturní — historické mají velikou cenu ne toliko pro náš národ, nýbrž i pro historiky hudby v Evropě vůbec. „Cyrill“ jest světlým důkazem, že vážně udržujeme stejný krok s nejpokrošilejší cizinou. Poukazueme zvláště na tyto články: „Svatý týden v našem farním kostele.“ Napsal dr. Fr. Hrubík. „Paběrky k předpisům a hře na varhany.“ Napsal dr. J. Cibulka. Dr. Fr. Cernovský: Čeho má dbáti duchovní správce při písání kostelních.“ Redaktor listu Dobroslav Orel pokračuje zde v hluboce promyšleném „katechismu církevního spěvu.“ Pokud jsme srovnali s pracemi vyššími v cizině, máme tici, že Orlův „katechismus“ bude svým uspořádáním, přehledností a důkladnou znalostí řáky předním dílem svého druhu vůbec. Orel při svých studiích pečlivě a šťastně pátrá vady po základních prámelech, takže vysocí stojí nad různými hudebními spisovateli, kteří, nahlédneme-li pozorněji do jejich dílny, jsou vlastně kompilátory. — Reditelům káru zajisté budou vítány harmonizované Omáčky. Zpěvy přede má svaton a po ní, jakož i mužský sbor „Zdravas, Maria“ od prof. Radolfa Wlasche; sbor velice působivý s jasnou harmonií, který však nezabíhá do theatrální přecitlivosti. „Cyrill“ skrátka vyniká netoliko hloubkou theoretických studií, ale jest zároveň nejpraktičtějším rádcem upřímným reformátorům spěvu kostelního. Roční předplatné (pouze 5) přijímá Clem. Kaffner, farář, Praha-IV.

Náboženství potěchem umírajících. Slavný čestovatel v nejtemnější Africe Sir Henry Stanley, Angličan, protestant, necestoval za tou příčinou, aby náboženství hládal, ale k vůli vědě a politice. To chtěl také vyloučiti divočinu na břehu řeky Kong. Než nadarmo. Odpověděl mu: „My jsme bez učení a vzdělání. Nuzové s ciziny p.řebujete naše zblá. Vy, mužéte si je, ale dejte nám, čeho potřebujeme. My jsme v životě nešťastní a smrti se bojíme. Sýcháme však, že život bílých mužů jest šťastný a že v neštěstí mají náboženství, které je bonato na útěchu. Co jest to „náboženství“? Máme bílí mužové umírají s demétem na rtech, protože u vás jsou mužové, kteří naučí člověka, aby smrti se nebal.“

Poslejte nám takové téžitele.“ — Tito divoši stojí nad nevědeckými chemtíci, kteří k vůli křesťu by prodali třebas troje náboženství.

Milostřední Bratři mají v rakousko-české řádové provincii 15 nemocnic. V nich s r. 1909 na rok 1910 zbylo 1349 ošetřovanců, nové přijato r. 1910 pacientů 20.443, takže celkové ošetřováno 21.832 osob. Z těch bylo 19.143 katolíků, 87 příslušníků řeckého vyznání, 660 evangeliků, 8 starokatolíků, 629 židů, 4 mohamedáni a 12 bezkonfesionů. Propuštěno bylo 19.072, zemřelo 1288, na rok 1911 pozůstalo v léčení 1477. Počet ošetřovanců dosáhl 497.766. To jest tedy výmluvný obrázek činnosti „lenochů.“ Na tyto lidi se útočí, ale demagogům, kteří stvou výhradně z křesťanských důvodů, nadšeně se tleská. Apašské živly, před nimiž není bezpečen ani život ani majetek lidí pokojných, jsou oslavovány, i když pamami nadělají tisíce mrzáků. Ti však, kteří léčí, jsou od „humanitářů“ nenáviděni. Ve prospěch haličských kofalečníků, kteří tolik polských existencí zničili, zdvihl se pokřkářský tábor hned. Na druhé straně však tentýž tábor chrlí siru na mnichy. Stkvostná tvář moderní humanity!

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze. Provádí za nejvýhodnějších podmínek starobní a penzijní pojišťování.

Žádejte prospekt.

Školský obzor.

Státo-občanská výchova ve škole. Moderní pedagogické heslo zní: Státo-občanská výchova mládeže! Vyjadřuje se jim požadavek, aby mladý člověk vhodným poučením a výchovným vlivem byl připraven státi se potřebným členem lidské společnosti. Požadavek tento není novým a školní praxe již dlouho k němu přihlíží. Jak? — o tom později. Novým jest jen, že státo-občanská výchova má býti samostatným předmětem vyučování.

Proč právě nyní osývá se volání po státo-občanské výchově hlasitěji než dříve?

Jest nesporné, že žijeme v době společenského úpadku. Státy jsou ve své existenci ohroženy, národy ničí se samy, pokračuje-li podceňování veškeré autority a neváhaost ke všemu, co otcové naši v těžkých dobách vytvořili. Proto jeví se snahy podepřti společenský pořádek a budoucí společnost učiniti schopnou odporovati rozkladným ideám moderní doby. Není to náhodou, že k došetření tohoto účelu má nasaditi se páka již ve škole obecné. Žáci obecných škol, zejména ve velkých městech a v místech průmyslových, pocházejí z velké části z oněch vrstev obyvatelstva, kde zrásonosné myšlenky nové doby největšího našly ohlasu. Mimo to mladici v době učení v závodech živnostenských vyznání jsou vlivu starších kolegů, kteří jsou odpárci stavajícího společenského pořádku. Neat tedy špetnou myšlenku poučovatí řáky obecné školy o zřízení obecním a státním, aby je poznali a mohli rozzumně posouditi, aby byli utuženi proti zhanobnému vlivu rostoucí sociální demokracie a Volné Myšlenky.

Může-li se tak státi, bude-li, jak zní požadavek, hodinu týdně vyučováno občanské vědě, jest otázka jiná. Tato vyučovací hodina má ve zhuštěné a zvyšené míře probrati látku, která posud při jiných předmětech porážku se podávala. Kdo však pozorně prohlédne si osávu našich škol, i jednoduché venkovské školy, naiesne mnohé, co spadá pod pojem národního hospodářství a občanské vědy. Při počtech projednává se na př. zevrubně systémem míncí, míry a váhy. Oběh peněz, o fomeslech, o zákoně péči o dělníky, o poměru služebním, o všem tom může býti příležitostně promluveno. A v zeměpisu? Při vlastivědě může učitel poměry naší domoviny vylíčiti jak duch a schopnosti řáky tomu odpovídají. Jednaje o rozdělení státa může řáky poučiti o různých instancích správních úřadů a jejich úkolech, může zmíniti se o dalekých obchodních člancích, o clech k ochraně domácí výroby. O čem všem může promluvovati, když rozvine před zraky řáky mapy? Jmenujeme jen na př. kapitulu o branné povinnosti, válce, míru, soudnictví, ochraně občanů, o bernictví atd. atd.

Nedostatečný tento výpočet již dokazuje, že zamýšlený zavedením občanské vědy v obecné školy konečný cíl jest dosažitelný již zdůrazněním im státo-občanského momenta při vyučování jednotlivým předmětům (je-li vůbec vyučováno dostatečně). V tom spočívá jádro celé otázky státo-občanské výchovy. Znati a býti vyučováno o státo a jeho zřízení nečítá ještě člověka dobrým státním občanem. Neat-li v táboru nepřátel světového a společenského řádu duati mužů, kteří vředečné poučení jsou a zaají veškeru občanskou vědu? Toto vědomí musí býti pronámo duchem člověka, který naučil se rozlišavati mravně dobré od zavrátelného, a jehož vůle jest nakloněna r-

platit se ve směru dobrém, slovem „šlechetný charakter musí být základem úspěšného vyučování o státo-občanských právech a povinnostech.“ Výchově charakteru slouží však v obecné škole především vyučování náboženství. Vyučování náboženství většinou se žádám mravní povinností dětí před právní a státní autoritou. Náboženství vybrožuje trestem těm, kdož opovrhují státními zákony a slibuje odměny těm, kdož věrně plní povinnosti své ku státu. V mravně přísné savazující moci náboženství spočívá nepopíratelně hlavní základ všech občanských ctností. Naše mládež, má-li být vychována v řádné státní občany, musí být vyučována náboženství. Tobo pamětliví nechtě jsou ti povolání a rozhodující činitelé, k jejich sluchu doléhá nyní „Odstraňte náboženství ze škol a zaveďte místo náboženství vyučování občanské vědy“

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Sociální besídka.

Soc. demokraté jako zaměstnavatelé. Favoritský „Arbeiterheim“ ve Vídni má reprezentovati jeden zlatý článek dlouhého řetězu slasti ve státu budoucnosti. Dům pro blaho rudého dělnictva! Ve smlouvě jest určeno, že kvalifikovaní sklepníci nejsou nuceni konati hrubé práce, jež jim nepřísluší. Přesto však sklepníci v „Arbeiterheimu“ vykonávají služby domovníků a dělnických nosičů. Když proti tomu sklepníci protestovali, svolána proti nim schůze jako proti buřičům. Přesto však, že při poradě byl přítomen i zástupce svazu rudých sklepníků, řeklo se sklepníkům, že musejí i nadále ku ati služby domovnícké a dopravní. Mluvíci nespokojených sklepníků Seifert byl ze maty ze služby propuštěn. Nadto prohlásil ještě zástupce sklepnického svazu Karel Komenda, že sklepníci k vůli vyhozenému Seifertovi stávkovati nesmějí. Jestliže se prý odhodlají ku stávce, obstará za ně pracovníky jiné. Sklepníci tudíž se ulekli a nechali svého mluvčího v blamázi. Věru poněkud obrázek! Proti samým organizovaným soc. demokratům brozí rudí pohlaví sehnati pro případ stávky stávkokaze! Tudíž ten rudý ráj okazuje již předem velice škarohlídnou tvář.

Jak se rvou o plné mísy. Na Moravě v rudém táboře pokračuje hrozný rozbroj, který vynáší na povrch, jak „obětavé“ rudí vůdové pracovali a pracují. Centralistický „Proletář“ dne 10. února napsal: „Nechceme Potravní spolek dāti do rukou nedělnických, ale také ne lidem, kteří nikde dobře nechtějí a kteří si u dělali z dělnických hospodářských podniků nevyčerpatelnou studnici ku svému dobru. Dále nechceme, co potravní spolek vydělá, aby se dalo snést do mlýna, (kde již brzy domelou p. p.) a zakopaných dělnických haléřů, poněvadž sisk patří členstvu.“

Nechceme, aby naše podniky „rostly“ od deseti k pěti . . . Poukážeme na ty Manhardy, Duřpeky, Šehy atd., jak půjčují těm našim zadluženým podnikům „své tisíce“ (nahrabané z dělnictva) a pak křičí do světa o obětavosti. Dále poukážem na Rudofkova (Bechyně), „rodinnou“ politiku, jakou úlohu hraje se svým tchánem. (Jedná se o pekárnu a jiné věci.) Proti ostravskému rudému poslanci Prokšovi též se útočí zle. Centralistický důvěrník z Mar. Hor. Ant. Hoffmanna adresuje tato slova: „Zato, že jsem Vám na schůzi 4. t. m. důvěrně dāti slovo, počítal jste na mne ve své autonomistické zlobě hordu opilých individuí soc. dem., která mne ztýrala; Vámi poštvaná horda mně vyhrožuje, že dlouho v Mariánských Horách bílá šlapat nebude.“ A ženatému redaktorovi „Dacha Času“ Čermákovi připomíná: „Jen si vzpomeňte na první květen 1910, kdy tisíce ostravských proletářů volalo o kus většního chleba a Vy, jako vůdce a učitel dělníků, byl jste tam, kde je rozkoš, kde nad Vaší hlavou poletoval Amorek, symbol lásky.“

Dělnictvo krejčovské v Olomouci nechťelo přistoupiti na domáckou práci, což bylo proti smlouvě a proto bylo vyloučeno.

„Proletář“ 3. února o tom píše: „Tomuto zaměstnavateli propůjčili se separatisté za stávkokazy a český soc. dem. poslanec F. J. Ber se propůjčil za agenta stávkokazů. To již přestává všechno.“

Dělníci, což ani podobné bídáctví vám neotevře oči, či chcete stále své krvavé vydělané krejčery sypat srádcům a zlodějům soc. demokratickým?

Jedni soc. dem. vůdové vás srazují, druzí na Vás volají policii (Vaněk 18. ledna 1911 v Brně), jiní opět Vám vyhrožují zabitím.

To je ta blázaná „Rovnost, Volnost a bratrství“

Přímo hrozné obvinění vrhá soc. dem. „Proletář“ č. 14 ze dne 17. února 1911 na své stoapence. Píše, že soudr. Kudla, adm. „Rovnosti“, byl zatčen na udání soc. demokratů.

A podává hned důkaz otisknutím fotografického snímku dopisu soc. dem. Fencle, který je zaměstnan v Ústřed. lidové záložně, kde rozhoduje posl. Vaněk. Dopis zní: „V Brně věci dospěly až tam, že Tusar stal se denním návštěvníkem komisaře Sojky a hejtmanství. Slyšeli jsme mnohdykráte rozhovory o pořádání demonstrací aseb průvodů a do telefonu hovořil (Tusar): „No, víte, naši lidé na to zvykli“, „reforma musí být“, „vždyť nás znáte a různé benevolence.“ Komisařem Sojkou míněn nynější c. k. dvorní rada Sojka, ředitel statui policie v Brně.

Autonomisté odplácejí. „Duch Času“ napsal na př.: „Nedávno „ztratilo“ se jednomo pokladníku hornické „Unie“ na Šalomounské kolonii z bytu přes 200 korun. „Okradený“ chudák vypravoval, že přišel právě domů a na stěně prý se ještě kýval „lancušek“ od hodinek, co je ten zloděj také sebral. To věru ten zloděj uniových peněz musel být ještě na blízku místa krádeže. 200 K se „ztratilo“ a zloděj zmizel jako dym. Stejně nepříjemná příhoda potkala ostravskou centralistickou skupinu kovodělníků. Pokladník téže nesl na poštu otnos 200 K a též je „ztratil“. Bohužel, že se nenašel poctivý nálezece, který by byl „ztracených“ 200 K vrátil a tak svaz kovodělníků přišel o 200 K.“

Nejhorlivějšími čtiteli Macharovými jsou soc. demokraté. A Machar napsal v caesarské póze: „A já se mohu chlubit, že nejlepší lidé naší mych časů jsou přáteli mými.“

Odsouzený soc. demokratický poslanec. Z Gothy se oznamuje: Soc. demokratický zemský poslanec Denner byl pro zpronevěru a podvod, jehož se dopustil v nemocenské pokladně, odsouzen po 4denním líčení na 1 rok a 1 měsíc do vězení, na 300 marek pokuty a k ztrátě cti na 3 léta.

ČESKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA

z. r. 1827.

ČESKÁ VZÁJEMNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA

Praha, Spálená ul. Pojišťovna.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

**Kathreinerovu
sladovou kávu
Kneippovu —**

**pijí denně mil-
lony pro její
nedostižitelné
přednosti. Jediná
skutečná ro-
dinná káva! La-
ciná a zdravá.**

Velmi levné

lze

Festival 1911 odbýti,

obrátkte-li se při svém nákupu na

firma **Fejgl & Byčičtš**

Jirřikova tř. proti nov. labakému mostu,

kde obdržíte ve velkém výběru

novinky v plesových ozdobách, vějíře, šály hedv. a tálí, rukavičky, šněrováčky, soupravy vlasových hřebců, bílé vesty, veškeré křatovské prádlo, moderní kravaty atd.

Kněžské kollarčky

a patentní náprsenky bez háčků.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Šložití listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Vklady na knížky

4¼%

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřichní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Pp. sklenářům a zahradníkům
nabízíme

**sklo tabulové do paře-
nišťat, jakož i stavební**

— za ceny nejlevnější. —

**Výborný fermez. tmel sklenářský,
sklenářské zaručeně vyskoušené
diamanty kus 5 K**

dodáme na každou stanici železniční franko.

Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský,
c. a k. dvorní dodavatel, Hradec Králové
výhradně v továrně.



Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.610.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

**Zárukuje vklady 4 1/2 % — 4 3/4 % dle výpo-
vědi ode dne vložení do dne vybrání.**

Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5 %, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požádání slovní listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1910 K 410.000.—

Poskytuje zápůjčky na směnky a ručители
(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.
Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5.



**Člen
jednou**
získáte modely jadro-
vých firm

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a převedete se ze zničených a vyhořelých
dla a nejrůznějšími zvířaty se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberců a
keřového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20 %, než v ústředí.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Výstavnou, nově upravenou usedlost
ve **Štěrňově**, pro letní byty zařízenou,
se 14 korci pozemků, soudně na 25.600 K
odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle ujednání. Nabídky přijímá
kancelář **JUDr. ALFRÉDA RUDOLFA**,
advokáta v Hradci Králové.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzly

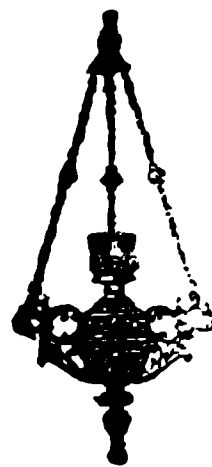
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Cenná uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!



**Veleúspěšnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-

ruovat veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. rance, kalichy
cibáče, nádoby, a. ény, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrní nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záruky koupě
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové
prsteny, tabulky, jídelní náčiní** se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

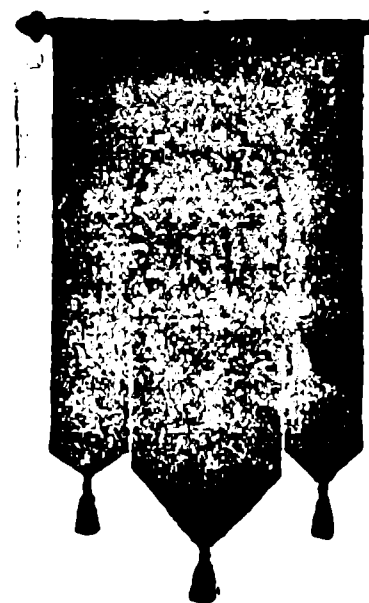


Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.



Piano

velmi zachovalé, vídeňské krátké křídlo, prodám
za příčinou přestěhování za levnou cenu. K vi-
dění na městských jatkách v Hradci Král.



Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyššíměstě)

doporučuje P. T. veleúspěšnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporek a keřového náčiní

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

s chutí vyplí... Jeptiškám dostává se však jídla jen dvakrát denně! Zde duchovním očem... jest pater Holeček. Tento chudý následovník Krista má jen 6 skvostně zařízených pokojů, které se v zimě všechny na stejnou teplotu vytápějí! Jeptiškám v celách se vůbec nezoplí!

Takovým nekřesťanským žvástům uvěřil Masarykův humanitářský orgán ihned, ačkoli tolik horlivě pobízí lidi jiné, aby o všem samostatně přemýšleli a dříve svobodně zkoumali, než čemukoli uvěřili. Ale přišla sprcha. Dne 8. února v samém „Čase“ uveřejněny tyto skromné, zaražené a zastržené řádky:

„K našemu článku o šedivých sestřích ze 27. února dochází nás sdělení z učitelstva měšťanské školy na Karlově, kde je ve článku zmíněný P. Suchoradecký katechetou, že nemůže být pravdivé tvrzení, aby P. Suchoradecký byl v ošetřování u jeptišek v dětské nemocnici po čtyři neděle, poněvadž nikdy nesa-
maškal ani jedné hodiny svého vyučování. Také je nepravdivé, že jezdívá na léto na několik měsíců „na zotavenou“, *poněvadž na léto vůbec nejjezdí, ale i o prázdninách bývá v Praze přítomen, zastupuje ředitele měst. škol.* Soudě dle těchto na nepravdivé podaných informací spočívajících klamných zpráv a dle povahy řečeného kněze, lze mít za to, že i jiná udání, jeho osoby se týkající, jsou nesprávná, nebo aspoň přehnaná. — Vyšetříme tyto námitky u pramene.“

Ale to vyšetřování se mělo a mohlo státi dříve, než masopustní nesmyslná maškaráda začala parádovati v ostatkovém čísle Masarykova denníku, který přece k dětské nemocnici nemá daleko.

A nová rána! Představená kláštera posílala opravu: „Není pravda, že mám 3 psy, že je krmím šunkou a napájím vínem, *ale pravdou jest, že v celém klášteře, jehož jsem představenou, vůbec psů není,* není pravdou, že P. Holeček má 6 pokojů atd., ale pravdou jest, že má *místnost obývací s velikostí jednoho pokoje, přepačenou na pracovnu a ložnici s malou přední*“ atd. atd.

Jak by „Čas“ byl rád — ovšem „v zájmu humanity“ — kdyby jeho praconě vymyšlené báchorky o služebnících humanity byly pravdou! Milosrdné sestry statečně ošetřují ve všech dílech světa statisíce lidí stížených epidemickými nemocemi, jdou téměř jistě smrti vstříc ošetřováním malomocných. A pro to moře obětavosti neměl „Čas“ ani slůvka uznání. Neřekl židům a volnomyšlenkářům, aby podobnou samaritánskou práci dohonili charitu křesťanskou. Ale k zhanobení obětavých duší namočil pero už často.

Katecheta Ant. Hoffmann na Král. Vinohradech postaral se s obrovskou pilí a obětavostí o útulek pro mnoho opuštěných a zanedbaných dětí. Co činili nyní pokrokáři a soodemokraté, kteří lhou do světa, že církev jen vyasává, nestaraje se o ubožáky? Hoffmann byl zákeřně pošiněn v obojím tisku z nemravnosti a svádění k nezákonné operaci k vůli zakrytí hříchu. Tlouklo se předem na buben, že bude mravně popraven. Celá síť surových klevet byla zpřetrhána soudním líčením, prolhala udavačka s pláštěm prosila o prominutí. A napsal snad aspoň později fanatický tisk něco ku chvále ústava Hoffmannova? Kadejší

řečené v „Čase“ pod značkou „by“. Chtěli jsme jej otisknouti jako charakteristický pro autora i jeho družinu. S podivem jsme při korektuře četli záhadnou proměnu, která se v textu udála. Kde pravi originál „Zeyer“, čteme slovo „Machar“. Kde uvádí originál „Myšlenky Julia Zeyera“, sebrané sl. Kalasovou, čteme „Katolické povídky“, napsané Macharem. Slovo „katolického“ je nahrazeno slovem „realistického“. *Ni méně neprovedli jsme korektury. Snad oddíl ruky sasebova sám Genius Pravdy. Vadná reprodukce je alespoň neakonale bližší než ústavní originál.*

Po takovém literárním výprasku je v domě smutno. Co říkají?

III.

V naší literární obci vypadá to jako v hospodě při muzice! Přijde chasník do hospody, vyhrne si rukávy a vzkřikne: „Tedy budu mlátit do všeho, co není z naší literární vesnice!“ A mlátí, je bit, až se z něho práší a vídeňský chasník křičí: „Jen když se peru!“

Tuhle se chytil Machar s Hladíkem. Machar napsal o „Národních Listech“: „Starý, bez počtu trestaný lotras, chycený při zlodějství, darba, zasloužil by padesát let kriminálu, prodal svou duši...“

Spisovatel p. Hladík odpovídá nejlepšimu realistickejšímu člověku: „Macharova „jubilejní gratulace“ je ústavním úkazem, to již není ironie, vtíp, jstlivost, ale trivialnost a něco ještě horšího. Tímto dokumentem Macharovým nemůže se zabývat literatura, patří na kliniku Kraft-Ebinga a Bechtěreva. V nejvyšších bojích novinářských nepadá taková slova, jeť nenajdete ani v pokročilých žurnálech.“

A p. Hladík, podobně jako p. Sekanina o stýchavě posnamenivší, že „Machar“ v „posi-

se lhalo neomaleně dále, že duchovenstvo jest v příčině humanity pátým kolem a větr. Pojednou předešlý týden uveřejněna oficiální zpráva, jak rozděleny odměny z Riegrova fondu, určené za výtečný čin obětavosti, křesťanské lásky nebo lidumilství. Mezi 5 podarovanými jest Hoffman, „který osobními službami organizacími, sběratelskými i literárními ujal se dětí opuštěných a zanedbaných, a pomocí svých horlivých pomocníků toho dosáhl, že za deset let z nepatrných počátků vytvořil sirotčinec se 179 chovanci, zaopatřiv vedle toho již 70 dětem opuštěným přístřeší a opatření u do-
brodinců soukromých.“ Tak tedy působil a působí člověk, jehož chtěli v slepé a horoucné závisi protikatolické „humánní“ kruhy zničit. Ovšem mezi těmi horlivými pomocníky náleží kněžstvo do řady prvé. A což útulek pro slepé dívky, zřízený obětavým knězem Seyvalterem? Požidavostěly tiek posud mlčí; až se však bude domnívati, že vyčlenil něco, čím by si mohl zchladiť žáhu, bude paští široce hněd.

Jakou planou, odkonkanou psozu je moderní humanita, patrné na umělkovaném rozčilení, když se katecheta dr. Hrachovský zmínil o autnosti tělesného trestání té mládeže, která jest tupá ke každému napomenutí. „Čas“ napsal dlouhé kazatelské říkání, v němž dovozoval, že prý se takový Hrachovský nehodí ani za čeledína, protože prý si nenechá hospodář nyní ani dobytče tlouci. Psal též: „Čím by tento dr. Hrachovský mohl býti, kdyby nebyl doktorem theologie a katechetou? Nevím. Víím jen, že by nemohl být profesorem ani v káznici ani v trestnici. Na Pankráci v Čechách a na Mírově moravském jest bití dávno odstraněno.“ Kdo by neznal cynickou a draží povahu pokrokářského tisku, mohl by se domnívati, že ta slova jsou výronem duše nejcitlivější. Zatím však! Když rusko-židovští a pak barcelonští bandité páchali děsnější ohavnosti než tygři, „Čas“ je omlouval a omýval; sopil proti těm, kteří barbarakému řádění se snažili učiniti přítrž. Když v Pardubicích byl surově zbit katecheta (tedy člověk dospělý), „Čas“ místo patřičného odsouzení pomáhal ztyraného kněze zlehčovati a surový skutek vykrucovati. Mravní původce barcelonského krveprolití Ferrer platí u realistů za šlechtetného velikána. Masaryk nazval „darebáky“ lidi, již protestovali proti zvláštním ruským revolučníkům a katolíky pojmenoval „černá banda.“ Zato však „Čas“ uveřejnil provolání ku sbírce na rumunské židy, když tito pro své vytrdění byli ošetrovanými lidem vypuzeni za hranice. V „Čase“ uveřejňuje se často pobízení k mlácení a sackám. A tak jest patrné, jak to sentimentální rozčítlivěni proti školní rákoce jest farisejským hereckým humbukem.

Když byly vypuzovány z Francie milosrdné sestry, když se tam kradl pokojnému kněžstvu majetek, to bylo dle požidavětlého tisku v pořádku. Když však židovským kořelečníkům haličským, kteří tolik bídy polského lidu zavínili, bylo zastaveno pouhé právo výčepní, hned se bralo jméno humanity nadarmo. Zatím koncese odmítnuta jen těm osobám, které krčmářství zneužívaly k lichvě a kupovaly či přechovávaly kradené věci; dále těm, které mají jinou výnosnou živnost.

Takové obrázky, fotografující ostře mo-

církevní kampani došel už i k „nejslabšímu“ projevu, že vyblí se již v bojích titěrných...
Zhruba: předloženo - duševní - polichání...
Poslední stanice: Hašlar, Zeyer, — šibenická v Přehledu...

IV.

Přítel X. zapálil si cigaretu a zahleděl se rozmrzele oknem v nevládné silhouety holých stromů, trčících do smutných mlh březnové melancholie... Confiteor:

„Tak city, vzlety, dumy, sny a sly ten věčen květ jsem pobíbil divoce, — jsem jako strom, jenž ku pádu se chýlí a v celém žití neměl ovoce.“

V recitaci sloky z „Confiteora“ zavzněl rezavý smích: „Cha, Cha!“

Kýho víra, toť šetek Svatopluka Čecha!... A tam z knihovny zadumaně hledí vedle něho Zeyer, útrpně usmívá se Vrchlický...

Půl milionu dobrých šibeníček u našich věsek, měst, půl milionu dobrých, pevných klíčků — do nich půl milionu realistických hrdel! těch tvoucích, realistických hrdel — bylo by dobře nám a dobře všem těm přítelům až na věky!

Pam. V recitaci básně J. S. Machara „Píseň rodinná“ přihodilo se nám něco podobného jako v „Přehledu“. Kde v originálu čteme slovo „steneckých“, dal saseč slovo „realistických“. Budoucnost rozhodne, zda pravdu měl saseč — nebo poeta.

derní chromou humanita, by se daly rozšířiti celými sbírkami. Jest májímave, že z Riegrova odkazu nebyl postta cenou žádný masarykovec. A přece dr. Herben projevil velkou starost o mostecké nebohé sirotky, Masaryk se vrhe ujal Hilanera. (Že propastil se „andělivostí“ slušku, jakmile se dověděl, že jest astrou katolického faráře, jest u realistů maličerností.) Machar pak poskytl protekci ubohému Hašlarovi tolik horlivě, že snad pospomněl i na vlastní přibuzenstvo. (Aspoň dne 8. t. m. „Labeké Proudý“ pravi, že o kolínském feuilletonu Macharově „všeobecný úsudek vyzněl v ten smysl, že by Machar lépe udělal, kdyby více než o Kolín staral se o svou stařickou tetu, jež ho vychovala.“ My sami nevíme, pokud kolínské mínění jest správné, ale vronci zájem Macharův k Hašlarovi známe). A tato tři světla nejvyšší moderní humanity byla od zpátečnické komise při rozdělení cen opomnuta! Zjevno tudíž, že ještě mnoho lidí nechce nejmodernější humanitě rozuměti.

Volné listy.

Dr. Bartošek o duši lidské. Vůdce volných myšlenkářů vyčítá z Haeckla, že podstata světa jest jediná a její vlastnostmi že jsou hmota a síla. To jest ten monism, jež si Haeckel vybral ze Spinozy. Později dokážeme, že Haeckel Spinozovi neporozuměl a důkladně pojem ten popletl. A nemožno očekávati od dra Bartoška, že by mistra svého opravil. Neboť předně nesluší se, aby sluha tlačil se před svého velitele a za druhé náš volnomyšlenkářský filosof nemá duševní samostatnosti, což nasbyt dokazuje svými přednáškami. A tak nezbyvá mu než dělati, co dělala Erasova opice, která dřívkem nápodobovala, jak se její pán holí.

Libovolně vymyšlený monism jest sonstava, která učí, že jest pouze hmota a její síly, má za účel odstraniti ze světa všechno, co jest duševního, tedy Boha a lidskou duši.

Pojem duše dle Bartoška vznikl tím, že divoch považoval dech za duši a tak uctíváním duchů vzniklo náboženství a zároveň kněžská kasta. Nynější vzdělané lidstvo zajistě již se vybavilo ze stavu divošského, a jest pozoruhodno, že posud pojem duše si podrželo. — Jest tedy povinností dra Bartoška, aby vysvětlil, proč vzdělané lidstvo jest tak hloupé, přivlastňuje si pojem, který si vytvořil nevzdělaný divoch. Ba ještě více, nynější vzdělané lidstvo nespokojuje se již ani pojmem a dokazuje, že duše lidská jest věcná podstata.

Uctívání duchů ve výkladech o původu náboženství jmenuje se animismem. Povstalo prý toto uctívání pozorováním rozdílů mezi tělem živým a mrtvým. To něco, čím mrtvé tělo opuštěno, byl dech. Náboženství pak vzniklo prý uctíváním duchů zemřelých předků. Na prvý pohled pozorujeme, že Bartošek křesťanský pojem duše chce vyvracet na psychologickým rozborem a vědeckými důkazy, nýbrž opakováním mňivých spekulací. A namáhá-li se takovým laciným zbožím porážeti křesťanský pojem duše, projevuje nejen myšlenkovou povrchnost, nýbrž i nevásnost k posluchačstvu, v němž přece ta onde vyskytne se snad člověk, který, hově si na pohovce, takové výklady někdy si pročítal pro zábavu a pro ukrácení chvíle. Právě dějiny takovým výkladům nenasvědčují. Pochýbám uctíváním duchů ani náhle náboženství vyplátno. Vůdce jsou předkové buďto vedle božstev, tedy podřízeni, nebo nastupují na místo božstev, ale s vyšší, božskou mocí, s takovou, jakou měli zapomenutí bohové. Původní představa o božstvu tedy již jen přeměně a snižuje, ale nevytvoruje.

Uctívání duchů zemřelých předků povstalo prý dojmem a úvahami, které se člověku dostavovaly, když pozoroval zemřelého otce. Smrt prý mu působila představy o duši. Psychologický výklad Bartoškův již předem ohlašuje svoji bezcennost, neboť smrt jest nejnerhodnější popudem k myšlenkám o nesmrtnosti, spíše působí opačně. Přechod od živého člověka k jeho mrtvole jest takovou důkladnou změnou, že sama sebou vtrá se myšlenka, že jest všamě kneco. Nelze také pochopiti, proč jezon nad mrtvolou člověka takové nápady povstaly a proč nezatauly na mysl i nad mrtvými zvířaty. Bartoškovi nejsem ničím hluboké ani vyučení a filosof o lidské duši, ničím vědecké rozpravy v době přítomné o věci nejživější, proto zatahuje posluchače k libovolným myšlenkám. Již toto přezírání dokazuje, že účelem Bartoškovým jest, aby posluchači přijali za pravdu dětské mňivosti.

Bromě slova náboženství. Rozumí se, že všechny za vlasý přitahované výklady Bartoškovy mají sloužiti předpjeté sonstavě monistické, dle níž ze hmoty vývojem sám sebou povstá život a vývojem se hmoty povstalo i myšlení lidské.

Tato hmotná myšlenka dosti posledním závěrem: hmota moskovská myslí, a není tedy lidská duše jako bytost, od této podstatné rozdílné. Ačkoli tyto nevědecké nejasnosti materialistické od vážných vědců jsou již dávno odbyty, přece naši volní myslitelé jsou do těchto zpátečnických nesmyslů tak zamilováni, že vyhlásili za pokrok a osvícení domněnky, kterým se jinde již shovívavě smějí. Jest potřeba tedy, abychom proti tomuto ohlapování uvedli některé určité skutečnosti.

Kdyby dr. Bartošek o příslušných otázkách sam směřujících byl studoval a přemýšlel, byl by se dověděl, že domněnka vývoje hmoty k myšlení jest vlastně již odpravena pudem světa. Na samém počátku, v nejnižších řadách zvířectva pud (instinkt) několika nepatrných hmyzů stačí k tomu, aby přirozený vývoj hmoty k mohutnosti myšlenkové dokonale byl vyvrácen. Ze mnohých příkladů uvedeme aspoň brouka, který z březového listu svíjí trychtýřový domek pro své potomstvo. Brouk tento protíná obě polovice březového listu, jež svíjí v trychtýř a tím staví ochránku pro své vajíčka tak, že dílem svým prakticky řeší úlohu vyšší geometrie. Známý německý matematik Heis dovodil, že problém, tímto broukem rozřešený, obsahuje na nejvyšší složité upotřebení diferenciálního počtu ve službách geometrie. Problém to, jehož náhodné nalezení dle počtu pravděpodobnosti rovná se nule a jehož rozumové nalezení předpokládá, aby rozum Haygenův byl rozmnožen, rozumem všech jeho předchůdců, problém to jehož obrátě provedení, účelné a vypočítané upotřebení vzhledem k rozličným okolnostem bez předchozího učení, áváb a cviku žádá opravdu duševního obra. Připustíme-li na chvíli, že zvířata mají mohutnost myšlení, jak to hlásají volní myslitelé slepotou poražení, pak musíme se ptáti: na které universitě konal tento brouk matematická studia? A tato otázka jest právě tím opodstatněna, že konání tohoto brouka předpokládá vědomosti věhlasného matematika.

To jest jedna z mnohých dokladů, který nejvýmluvněji svědčí, že obmezená domněnka materialistická musí se zásadně zamítnouti již při vysvětlování zvířecího pudu, natož aby mohla být přijata při duševní činnosti lidské. Dále duševní a hmota přirozeným vývojem uspořádaná myslí! Učíváme tu důrazného výkřiku, abychom nasnažili, jak tyto dva pojmy zásadně se potírají. Sřechu vzpomenuť přímo nárazný brouček ukazuje, že není a nemůže být smíra mezi těmito dvěma pojmy: hmota a myšlení. Již tento nepatrný brouček poráží dra Bartoška a sanechává to ve mládě na písku po příkladu římských gladiátorů, odvláčených sítí a probodnutých smrtícím trojským.

Jednotnost duše. Předem jisto jest, že máme se vědomí jistotu své jednotnosti. Myšlenka vždy jeví se jako bytost jednotná a nikoli jako mechanism složený z mnohých kusů. Hledí-li se k tomu, že dle volných myslitelů myslí moskovská hmota, a vezme-li se v úvahu, že mozek skládá se z tisíců milionů buněk, pak musel být i vědomí mnohonásobné a myšlenka musel se skládat z tisíců kusů. Tomu však tak není, a proto plyne z toho jen ten neodbytný logický závěr, že jednotu našeho vědomí a myšlenky ukazuje na podstatu duševní a zásadně od hmoty rozdílnou. Materialisté ovšem neuvávně pokoušeli se z těchto nesnází vyprostiti, ale všechny jejich vytáčky na konec číhají ještě zpleťtější a záhadnější. Herbartovec Flogel nevidí z materialistických domněnek žádný výsledek, podotýká: „Z toho vyplývá, rozumně řečeno, jakožto poslední a jediná možnost: uznání jedné skutečné bytosti za nosiče nebo za pojítko všech duševních stavů osobnosti.“ A slova jeho nejsou nic jiného, než přiznání lidské nehmotné duše.

Slovem, rozpor mezi nepopíratelnou jednotností esouy a kterenkoli vlastností moskovských hmotných částicek v níže obrací námahu, která chce dokázat, že osobní vědomí jest vlastností moskovské hmoty. A tvrzení naše nebare stochitě k milbám náijná dětské minulosti, kam sahá pro své zbraně dr. Bartošek, nýbrž stojí na vědeckých pozorováních a na zásadách rozumného myšlení.

Věda dokazuje, že tělo obnavuje největší část hmoty své ve 20—30 dnech. Právě tak i mozek, jehož látka nestává dva týdny touže sama o sobě. Molek máni se v krátké době úplně, a hmota jeho není stálým postupováním, neustálou měnou a střídáním. Proti tomu však myslící osobnost zůstává. Každý z nás má jistotu, že od dětství až po věk, jehož dospěl, se nezmenil, ačkoli se změnilly součástky jeho těla a mozku. Tělesně člověk stále jiný, ale duševně stále týž! Moje osobnost myslící jest tatáž jako před 5, 10, 40, 70 lety. Z toho zase plyne řezelnou logikou, že má jednotná myšlenka a má jednotné vědomí nejsou plodem stále se vyměňující hmoty moskovské a že stálá totožnost mé osobnosti jest v zásadním a ne-

překlenutelném rozporu s neustálou měnivostí hmoty. A vzniká-li posnání vědecké na pozorování a zkušenosti, pak sjištění naší duševní bytosti, podstatně od hmoty rozdílné, děje se právě touto nasnaženou metodou a zaslouhuje plnou měrou jména poznání vědeckého. Ostatně neméně známá jest zásada, že nehmotný výsledek, totiž myšlení, ukazuje na svoji nehmotnou příčinu.

Závěr učenců. Materialisté všemožně, jak již řečeno, přičiňovali se o to, aby svoji domněnku o myslící hmotě dokázali, ale nesvedli ničeho. Aby vysvětlili jednotu vědomí a myšlenky, odpovídali na příklad, že jest to soubor mozku, který myslí a nikoli každá částička sama. Tím však teprve vyšli s prásdnou. Neboť co jest soubor mozku jiného, než sdružení částic, které jej skládají? Dělal-li tak z mozku bytost ideální na způsob národu, nemohli přece dodělati se toho, aby tato společnost myslila bez samostatného myšlení každého svého člena. Společnost nebo národ o sobě nejsou přece bytostmi skutečnými, nýbrž souborem, jehož povaha a hodnota nejsou dány než členy, se kterých jsou složeny. A tak na konec všech nemožných vysvětlování musilo dostaviti se to, čemu nebylo lze se vyhnouti. Ve jménu vědy, v německé společnosti učenců ujal se slova Du Bois Reymond, jinak pravověrný materialista, a mezi světovými záhadami, které určité formuloval, umístil též původ myšlení. „Hmota nemyslí a myslí samé“, pravil, „a nezbyvá nic jiného než prohlásiti: nevíme a nebudeme věděti (ignoramus et ignorabimus)“.

Myšlící člověk z těchto slov Du Bois Reymondových jasně poznává, že německý tento učenec učinil mocný krok ku pravdě, ale druhým obratem „nevíme“ se vykočil, totiž nechtěl uznati pravdy úplně. Jinými slovy postavil u věchodu ku pravdě strážníka s rozkazem, že není dovoleno vstoupiti, neboť každý návštěvník uchopil by pravdu celou. Nemůže-li hmota sebe lépe organizovaná mysliti, pak dle zásady dostatečného důvodu za původ myšlení musí býti uznána podstatu duševní. Není-li dostatečným důvodem hmota moskovská, jest jím nutně lidská duše.

Nechť se tedy dr. Bartošek horoucně kochá materialistickými svými mámidly, věda a rozumné myšlení rozbíjí jeho lepenkové domky se padrti; nechť se prohlašuje za nositele světla, věda a rozumné myšlení dokazují, že on sám světla potřebuje nejvíce . . .

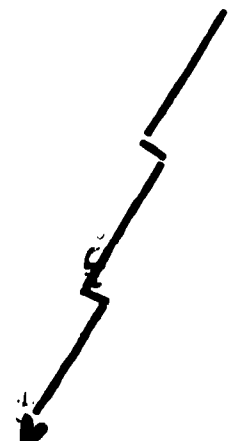
Dr. Hnídek a Obnovění posud neodpověděl na naši výzvu, kterou jsme před čtrnácti dny v „Obnově“ učinili. Hlavní jádro otázek našich bylo, aby dr. Hnídek pronesl svůj soud o tom, zda katolický lid má právo se organizovati a zda lze nazvati organizaci tu hlupotou, kterýmž názvem nás tento agrární poslanec poctil. Za to vyjel za dra. Hnídku lámat kopí „Čas“, jenž poznámenává: „O to přece nejde. Pan dr. Hnídek může znát učení volnomyšlenkářské a může být i jeho nepřitelem; pan dr. Hnídek může vědět, že agrárníci podporují anarchisty a schvalovat to nebo neschvalovat atd., ale není nikomu povinen mravně se zpovídat tam, kde nechce. A dokonce by z té spovědi nenásledovalo, že kterikoli tisk není sprostý a prohaný.“

Učený „Čas“ mluví tu velmi neuváženě. Jestliže člověk veřejně působí a k tomu ještě agrární poslanec nazve veřejně katolický lid hloupým, jest povinen mravně a povinen v zájmu své otě, aby odpověděl na otázky, které mu slušně byly učiněny. Oi imanita poslanecská, znamená volnost nadávek a mravní nezodpovědnost? Či býti poslancem oběhaje právo svobodně urážet? Nejmeně k takové sofistice může se utíkat „Čas“, který co chvíli před soudem svoji stolicí volá každého, kdo jen poněkud dotekl se zájmů pokrokových. Tomuto vykrucování ostatně jsme u židovsko-helvétského listu tohoto dávno již zvykli, neboť zejména vůči katolíkům má pojmy rozumu a nesmyslu, čestnosti a nepočestnosti hrozně přeházeny. A co se tkne smínek „Časovy“ o sprostotě a prohanosti klerikálního tisku, upozorňujeme, že není radno mluvíti o provaze v domě oběšenčově. Sprostotu někomu vytýkati nemá se opovážovati list, jež světoznámou květomilavou zasobuje Machar, a lhát někomu splati, nemají dovoleno noviny, které lhou jako když tiskne. Ostatně nechť „Čas“ vytkne našemu listu sprostoty a lži, my pak mu vzájemně uvedeme na vědomost některé libeznosti z jeho vlastního inventáře, a pak se uvidí, kde tyto hříchy jsou domovem, a potom bude jasno, že jsou noviny, jímž nic prospěšnějšího není nad lež a nic škodlivějšího nad pravdu . . .

Machar—Hašlar. Přiznám se, chtěl jsem kdysi veršovati. Bylo to tehdy, když Machar

psal proti katolíkům epigramy. Měl jsem hezký epigram, ve kterém v jednom řádku na konci bylo jméno Machar. Ale nemoha nalésti rýmu ke jménu Machar, epigram jsem odhodil. A tu najednou s podivením vidím, že syn Eliáš o příslušný rým postaral se sám. Ale nejen rým, jest to zároveň epigram ve dvou sluvech: Machar—Hašlar. Ovšem není tu rým plnozvuký, ale tím vinen jest zase jen Machar, neboť proč právě s Hašlarem vešel v pokoutní spolek, jehož kulturním účelem jest vyhrabávat mrtvoly zemřelých biskupů? Podle všeho spolek tento má ještě jiné členy, kteří se před srakoma mravností schovávají. Veřejnost však zatím může býti spokojena tím, že do rejstříku obchodních společností v „Č.“ dal se spolek zapíati pod firmou: Machar—Hašlar. Jas veřejnosti jest neúprosný, vyznačuje se zvláštní vlastností, že staví do světla, co se skrývalo v temnu. Na příklad v noci zdálo by se, že Machar a Hašlar jsou dvě osoby, ale za bílého dne se rozpoznává, že mravně jest tu jen osoba jedna, což vystihuje správně sám sebou podávající se epigram: Machar—Hašlar. A nevdí, že epigramem strácí se nejlepší český člověk v temné postavě Hašlarově, vždyť jenom tak stává se Machar nesmrtelným. Curtius skočil za vlast do propasti a Machar za mravní a kulturní zájmy dal se pohltiti Hašlarem.

Ku dodávání knih a časopisů



doporučuje se co nejvříve

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební

v Hradci Králové.

R. 1808.

Seznamy zdarma a franko.

Obraha.

Evangelická německá internacionála mála jest zrovna tak národnostně spravedlivá jako rudá. Naši evangelíci tutlali a tutlali, pokud se dalo. Po známé schůzi pražských pastorů s evangelíky v německém kasině čeští evangelíci drhli německo-protestantského monofenina, pokud se dalo. Leč ješka v pytli těžko lze utajiti. Proto ozvaly se proti německo-protestantské spolupnosti nejprve hlasy nesmělé a pak již určitější; tyto protesty českých evangelíků jsou nepřímým, ale výrazným svědectvím, oč se vlastně „evangelizující“ pastoraři pruským v Čechách jedná. Popíralo se všelijak, ale nyní jde na povrch pravda, že šifritům „evangelia“ v zemích koruny České jde v přední řadě o postup germanisace. Pastori němečtí totiž by měli v samé říši Vilémově až po krk práce obrácením těch statisíců nevěrou, kteří jsou od pastora pokřtěni, sametaji autoritu evangelia šmahem.

Evangelický „Hus“ píše v č. 3. žalospév na počínání Hlavního Gust. Adolfského spolku rakonského. Do slavnostního programu schůze v Těšíně (dne 2. a 3. září) započten večírek těšínské skupiny německo-evangelického svazu, na němž nedovoleno mluvíti polsky. Podmínka ta přijata protokolárně i presbyterstvem těšínského evang. sboru, který jest ohromnou převahou polský. „Hus“ dodává: „Rozumí se, kde měla ve psí dána býti polština, čeština tím spíš . . . A tak čeští hosté Gust. Adolfského spolku v Těšíně trvali tam pod dojmem těžké, ničím přece nevyprovokované pohany polské a české národnosti. Následkem toho ultraněmeckého večírku . . . nepřišli ani druhého dne k společnému obědu ve „Slezském Domě“ . . . Jinak nedali národně smýšlející Poláci a Češi své tiché a spravedlivé nevoli žádného okaté,-

ho projevu . . . Taková beránská krotkost porážila čísi vůli nátern. Známa, svým šovinismem pověstná Bileká „Evang. Kchtz“ přinesla ve svém 18. čísle z min. roku štvavý článek: „Slované na slavnosti Gustav Adolfské v Těšíně.“ V článku tom prohlásila reserva Slované zminěného večírku se zdrževších za urážku něm. svazu, těšínského presbyterstva i Gust. Adolfského Spolku a žádala prostě řečeno — vyhasov Slované ze Spolku Gust. Adolfského cestou rozdělení, či roztržení Hlavního G. A. spolku rakouského podle národnosti. Urážku Poslem Evangelickým oznámenou prohlásila Ev. Kchtz krátce a stručně za lež, o čemž by se Slované byli mohli přesvědčiti, kdyby byli v čas na předchozí schůzi uťvřeli k příslušnému dotazu ústa.

Superintendent Císař poslal Bileké Kchtz proti článku jednání Slované zdůvodňující a německý šovinism po zásluze oceňující . . . Redaktor Dr. Schmidt nveřejnění odepřel a v pozdějším čísle článek Císařův jako dlouhohodechý (langatmig) zesměšnil. Sup. Císař nabídl svůj článek dvěma jiným něm. ev. časopisům, z nichž jeden řídí dv. kazatel Dr. Rogge v Berlíně. Marně. I pořídil sup. Císař typogramy svého článku a postaral se, aby se tyto typogramy dostaly před zraky představa Hl. G. A. spolku ve Vídni, ústředního přestavu v Lipsku, jistého univerzitního profesora v Německu a redakce „Posla Evangelického.“ Tentu učinil ve svých sloupcích ze článku kratičký výřah. Představa Gust. Adolfské písemně nereagovaly. Osobně sup. C. zvěděl, že jeho vývody v příslušných schůzích byly čteny, ale dokonce se nelíbily. Rozladily. Proč? — Protože ničehož neomlouvaly, ale šalovaly. Ukazovaly, že zadostučnění by slušelo dáti Slovanům, a nikoli Slované urazivším Němcům.“ Další jednání a vysvětlování Němců v té příčině naprosto nemohlo evangeliky české uspokojiti, protože se jim přes všecka bladá slova dávalo na jevo, že jsou — méně cenní.

Vy ještě nevíte?

že se „pravá pardubická Franckovka“ poznává dle tovární známky „kávového mlýnku“?

Nechť varuje se každá hospodyně klamných padělků, jež jsou svým balením „pravé Franckovce“ velmi podobny.

Politický přehled.

Po delegacích. Zasedání delegací skončeno v sobotu a vojenská správa jest spokojena s výsledkem. Přes všechn lidený odpor německých delegátů dosáhla, co chtěla. Má svých 500 mil. K a delegáti jen své resoluce: o dodávkách vojenských, o snahách po odzbrojení, proti hrabivosti maďarské atd. Malou útěchou jest, že z vojenských nákladů dobré dvě třetiny zase se vrátí na mzách a dodávkách do obcecenstva. Uneraká delegace tentokráte požadavkům vojenské správy neodpírala; něco za něco! Proti vojenským požadavkům byli delegáti čeští a soc. demokrati.

Proč jsou Němci pro vojenské požadavky? Německto rakouské vi, co má v nynější vládě, a proto nešťstí se žádných obětí, aby nynější systém udrželo. Odhlasování nových vojen. úvěrů v delegacích v obnosu 500 mil. korun jest jedna z těch obětí velikých, jež Německto všech barev přinášá pro udržení německo-byrokratické vlády. Za těchto 500 millionů, které půjdou také z kapes slovanových poplatníků, mají Němci slíbeno, že Říšská rada rozpuštěna nebude a systém Bismartha se bude trvati dále.

Kramářova politika došla patřičného posouzení ve „Slovenci“: „Kolik dr. Kramář slovanek věci již uškodil, vědí Čechové nejlépe, kteří ho musili poslední dobou odstavit. Právě jako J. Hribar je Kramář mužem, jenž žije pouze a pouze z velké reklamy, bez které neznamena ničeho. Jeho řeči v Petrohradě a Moskvě, jeho koketování s matičkou Rusí, která je rakouským Slovanům stále macechou, jeho dětinské sympatie s Anglií a Francií a vůbec se všemi, kteří rakouského mocnářství nenávidí, způsobily, že jsou Češi v pověsti říši nepřátelského žijí. Češi barumbaylejskou politiku dr. Kramáře pocítili na vlastní káži a ještě dnes cítí. Politika p. Kramáře a jeho nepatrného okolí směřuje k tomu, aby Rakousko nezmohtnulo. Proto je také Kramář velikým protivníkem Chorvatů a slovinského národa, poněvadž se bojí, že Jihoslované opravdu na prospěch velmocenského postavení naší říše a k vlastnímu zisku sdružití by se mohli . . .“

Poslanecká sněmovna sešla se zase 8. t. m. za poměrů neméně rozháraných jako předtím. Neochopnost a neplodnost nynější vládní většiny jeví se v prozatímním rozpočtu na tři měsíce od 1. dubna do 30. června, jež právě vláda předložila sněmovně; nemá vláda naděje, že by byl řádný rozpočet projednán ve 3 nedělích. V návrhu prozatímního rozpočtu vláda

se vyskyvá, aby si úvěrní operaci opatřila 25.884.597 K na umoření všeobec. státního dluhu a 50.244.000 K na úhradu vojenských nákladů delegacemi povolených na výzbroj vojska a stěhivo; tedy nové dluhy. Slovaneká opposice rozhodla se pro opposici důslednou a bude proto potírat i rozpočet, jehož povolení jest přece vyslovením důvěry vládě.

Společovací zákon. Ministr vnitra hr. Wickenburg předložil posl. sněmovně osnovu zákona o vykonávání společovacího práva. Proti starému zákonu jest tu více směn. Zakládání spolků nemá býti omezoováno, činí se však zahájení spolkové činnosti závislým na předchozím oznámení politickým úřadům a na předložení stanov. Schůze, jichž se účastní nejvýše 20 členů, nemusejí býti oznamovány. Rozdíl mezi spolky politickými a nepolitickými například smizí a ženy budou s muži úplně rovnocennými.

Slabost vlády rakouské nejlépe se jeví proti vypovídání Čechů z Pruska. V Pešti konala se za zasedání delegací konference bar. Bismartha s vůdci stran o tomto vypovídání. A výsledkem jednání jest ubohá resoluce, kterou se delegace vyskyvá, aby v dohodě s rakouskou a uherskou vládou vynasnažila se docílení rozhodné ochrany rakouských a uherských dělníků v Německu. Toť vše! A v Prusku budou dále čeští lidé zbavováni chleba. Inu, aby se pan soused nepohnával.

Uherská sněmovna konečně vyřídila celou bankovní předlohu a přikročila k předložce branecké.

Nové francouzské ministerstvo, v jehož čele stojí 65letý Monis, slibuje, že bude sledovat rozhod a proticírkevní politiku, že zmírní zákony proti stávkám (aby se salbilo socialistům). Hlavní jeho oporou mají býti radikálové a socialisti.

Proticírkevní boj v Portugalsku jeví se právě v prohlášení vlády, kterým se zakazuje čtení pastýřských listů mezi službami B. řími. Přesto na př. duchovenstvo arcidiecese oport-ké neuposlechlo a pastýř. list v kostele četlo. Následkem toho 50 duchovních bylo zatčeno, u vězněno a plat jim zastaven. S arcibiskupem zavedeno disciplinární vyšetřování a když přijel do Lisabonu, byl přepaden lázou; zároveň byl vyzván, aby opustil své místo.

Zprávy organ. a spolkové.

Říšská valná schůze Politického družstva tiskového v Hradce Králové 1. března 1911. Schůzi zahájil za onemocnělého předsedu vysloup. kanovník Dr. Šulc spolkovými modlitbami a krátkým prolovem. Jednatelská správa klade důraz na nutnost nezávislé organizace, vzdor tomu, že hydra rozkolu brozí opět smařiti všechnu dosavadní práci. Činnost tisková zejména jeví potěšitelné úspěchy, a proto se odporučuje členstvu výdatná podpora všech tiskových podniků. Účetní správa podala naprosto uspokojivý obraz peněžního finančního základu družstevní činnosti. Opět v uplynulém správním roce byl stavební dluh vydatnými splátkami zmenšen. Výhoda indultu by'a letos všemi pp. beneficiáty uznávána, ale u mladšího kleru ani tentokrát neise znamenati všeobecné porozumění pro úkoly družstva. V dnešním sociálním uvědomění o významu každého stavu společenského ve veřejném životě jest nešťčnost k snahám našeho družstva sjevem pováhlivým. Výbor poznovu vyslovuje žádost, aby členství Politického družstva bylo považováno za požadavek stavovské povinnosti. Novou volbou byli povoláni do výboru jednomyselně opět staří pracovníci. — Zvoleni byli výbor: pp. Václav Uhlíř, biak. vikář v Přepychách, předseda; Dr. Fr. Šulc, prof. theologie, místopředseda; Dr. Fr. Reyl, ředitel biak. semináře, jednatel; Dr. Jos. Novotný, prof. theologie, pokladník; Dr. Jos. Mrštil, arciděkan v Ohrudimí; Jos. Kouval, děkan v Hořicích; Filip Konečný, farář v Pouchově; Dr. Hugo Doukořil, prof. theologie; Jan Seidl, biak. vikář v Černilově; Vladislav Sekera, ředitel Radolfinů. Za náhradníky pp.: Jan Beneš, kaplan v Chrásti; Karel Kepl, rektor b. Borromaea; Antoina Lát, farář v Lomnici nad P.; Jos. Vaněček, farář v Mikulovicích. Revisory byli zvoleni pp. děkan Kouval, ředitel Sekera a ředitel Kepl. Výbor kooptoval předsedu sdružení mládeže vp. J. Petráška, kaplana v Černilově. — Z volných návrhů nejdůležitějšími byly: ustavení stavebního odboru družstva pro stavbu spolkových domů v diecési a sřazení družského schodiště u sálu Adalbertina. Do tiskárny se pořídí nový zásečí stroj a nový rychlois. Nové ustavenému podniku vyřídíček v Chrásti družstvo poskytl hmotnou podporu a odporučuje nový tento křesťanský svépomocný podnik pozornosti svých členů. Valná schůze usnesla se podati výkonnému komitétu křesťanskosociální strany v Praze důtklivé memorandum, aby se postaral o náležitě zavedení disciplíny v tisku strany a o řádnou kontrolu úřední činnosti sekretáře strany. Valná schůze byla za povznesené nálady skončena. Zdař Báb!

Blešno. Dne 5. března konala se u nás veřejná schůze, svolaná naší katolickou odbočkou semedělskou pro Blešno a okolí. Zámyslné pořádky jsme veřejnou schůzi a rozhlásili ji včas po celém okolí, aby naši odpárcové poznali, že se ne bojíme a veřejně své věci věci komukoli hájiti dovedeme. Působilo to také značný a nás rozruch, a někteří přítelíčkové chystali se do poslední chvíle ale na nás, ale když přišlo ke schůzi, stáli hrdinsky doma. Nemohli přý sehnati protitečnicka! Za naši stranu dostavili se tečnicki dva: kanovník dr. Šulc a farář Filip Konečný. Za předsedu schůze zvolen pan farář Konečný, za místopředsedu náš milý spolubratr z Nepasic rolník a z mládeže místní zvolen zapisovatel. Místnost hostinská byla posluchači dobře naplěna; maosí naši přátelé přišli až z Trebechovic se dvěma pány duchovními. Po zahájení schůze panem předsedou, který saradil každému svoboda slova v zákonitých mezích, mluvil vadv. prof. dr. Šulc 1/2 hod. o katolické organizaci. Řeč jeho věcná, padná a velice poučná upoutala cele od počátku až do konce. Veliký potlesk byl zasluženou odměnou přednášejícímu. Pan předseda rekapituloval řeč předfčníkovu a rozvířil poutavě některé zvláště význačné její rysy, jež stálým souhlasem doprovázen. Na to vyzval přítomné k slovu, ale nikdo se nepřihlásil. Toho použil p. prof. dr. Šulc a velice pěknými dvěma vložkami doplňoval svou řeč, načež mu po každé podobné odpovědi pan farář Konečný, za něhož schůzi vedl pan místopředseda. Poněvadž čas už hodně pokročil, usneseno, aby dp. farář Konečný svou přednášku poodložil na schůzi příští, kterou budeme konati někdy s jara snad v Nepasicích. Schůze tato vydatila se velmi dobře. Podobně tak organizační báí, jež jsme večer téhož dne konali, uspokojil nás všestranně. Děkujeme čilým našim místním činovníkům, kteří se o tento krásný u nás den poučením i zábavou postarali.

Nový Bydžov. Katolická cír. Jednota konala v neděli, dne 19. února t. r. valnou hromadu. Pan předseda zahájil schůzi o 5. hod. odpol.; po přečtení protokolu jednatelem p. F. Kholem a výroční správy byla volba představenstva; zvoleni byli pp.: A. Bandyš předsedou, B. Dufek místopředsedou, J. Ebrle pokladníkem, dp. J. Havel jednatel. Výbor: dp. K. Hubert, pp. F. Landfeld, V. Pulter, J. Biško, J. Šír, V. Zvoníček, F. Umda, V. Pospíšil, J. Šenk. Místopředsedkyň: pl. A. Fousková. Výbor: al. A. Tomková, pl. A. Landfeldová a pl. L. Šírová. Revisori ústá dp. E. Čihák a p. Pečený. Praporečnicki: p. K. Hadinec a p. J. Lexa, knihovník p. V. Seidl. — Paní místopředsedkyň připomíná členstvu, by všdy a více jich se účastnili při církevních průvodech. — Na to p. předseda ukončil o 8. hod. schůzi a svolalao „Zdař Báb.“ — Též se mu-mise smínil, že náš zakladatel a dlouholetý místopředseda naší Jednoty p. H. Králíček pro své staří vzdal se místopředsednictví, pročť mu s hloubí srdce přejeme, by mu Báb popřál stálého zdraví, a ještě dlouhá léta zachovati ráčil. Výbr. — Nato pořádala jednota v sobotu dne 25. února t. r. v sále „U slatého anděla“ čajový večírek s podáváním čaje a zákusek. Program byl pestrý a zábavný pod vedením režiséra dp. J. Havla, takže vyvolal bouři smíchu a potlesku. V přední řadě budiř vzdán srdečný dík p. předsedovi A. Bandyšovi a jeho ochotí, pak pořadatelkám a všem, kdož ku zdaru večírku nějakým darem přispěli, též děkujícím dámám i pánům za jejich obětavost a námahu, se kterou se přičinili, by se stal večírek opravdu příjemným a zábavným, že i při rozechdu bylo alydětí s úst obcecenstva, by takových zába v se pořádalo více. Sál byl vyplněn vybranou společností do posledního místačka. Zábava trvala do posledních hodin ranních při chvalné známé hudbě p. K. Nového. — 8.

Křesť. soc. lidový spolek pro Měchlavy a okolí, se sídlem ve Smřicích, pořádl v neděli dne 12. března 1911 v místnostech městského hotelu divadelní představení „Otkáčina pomsta“ od Adolfa Bogaera.

Litomyšl. V neděli 1. svatoptostní t. r. savítal k nám na porvání vadv. proběha našeho vadv. Dr. Frant. Šulc, profesor a ř. kanovník s Hradce Králové. V místnostech katol. soc. jednoty u „Č. Orla“ po uvítání čestného katol. obcecnstva — místnost byla přeplněna — a vadv. řednicka od vadv. proběha mistrů v řeči 1/2. hod. trvajici probíral vřeláns p. ředník na podkladě balady od Erbena „Svatební koule“ povážlivé poměry lidstva na zemi vůbec a u nás v Čechách a v Rakousku zvláště. — Těmto nebezpečným ajevům v lidstvu vůbec i u nás třeba vš dovolenou mocí čelití tím, že lidstvo přimane se ku pravdám Kristovým, věrnosti svou přilne ku katol. církvi Kristově a dle nauk katolických zařídí život. K tomu cíli třeba lid vůbec a katolický zvláště uvědomovati, spojovati (organizovati) a utvzovati a to nejen se strany duchovenstva, ale též laiků (apoštolská laika). Všechn cíl budiř jeden „zachrana svatého katol. náboženství“, neboť pouze takto odvrátí se přitál zhoubný od lidstva a od naší milé vlasti. Mocnou a působivou paka snah katol. nutně třeba zasaditi ve výchovu a zachranu katol. mládeže. Práce budiř jednomyselná a neřizná, plně svatých ideálů, prostá všeho materialismu, osob-

ních zájmů a nekvalitních proudů pro cti a předáctví. Jsem skromná, stálá, vytrvalá, jednomyšlná (byť sváta zcela nespasná) duchovenstva i laiků práce dovede shromáždit kupci na lody a brozící pohřbiti viru a dobré mravy. Nikdo, nikde a nijak se nestav na stranu protikatelickou! Nebud zárodek, ale šlechtěným a obětavým rádcem lidí! Až na nepatrné výjimky bylo všecko p. t. duchovenstvo místní příkorně vzácné a duobysplně přednášce vesp. kanovníka Dr. Fr. Šulce. Těž četný počet dívek, dam z města a návštěvníků z okolí vyslechli za hlubokého ticha mistraou promluvu p. řečníka. Na konec děkoval vesp. probost místní vldp. řečníku a prosbou, by tlumočil v stáde biskupském naši věrnost ke sv. Stolič. sp. k našemu vrchnopastýři a ku sv. víře katol. Vldp. řečníku budiž tato ještě vřelý dík a mnohá léta mu nebe přej v jeho novodobé misijní naze!

Dvůr Král. n. L. První elitní ples křesť. sociální organizace a sdružení katol. mládeže pro Dvůr Král. n. L. a okolí, pořádány dne 19. února na Karlově, vydal se nad očekávání skvěle. Čistý výtěžek 65 17 K. Z čistého výtěžku věnováno bylo po 5 K na Ústředí sv. Jos. a na slepé dívky v Praze, k nimž dodala nejmenovaná paní po 1 K, mládeži 25 K, na katolický dům 15 K, ve prospěch strany křesť. sociální 15 17 K. V plenu vybráno též na chudou vdovu Fr. Káourkovou 9 24 K. Všem účastníkům a příznivcům plenu: Zaplat Bůh!

Divadelní představení v Remové nad Dobruškou. Klasický kus repertoáru divadelního „Dobrodinci“ předvedli nám naši milí ochotníci katolického spolku „Rovnost“ na prknech dne 5. března. JUDr. František Herman ve svých „Dobrodincích“ předkládá veřejnosti veselohru o třech jednáních, která by vlastně měla nésti název „Satira na poměry dvacátého století.“ Celým dějem jak nif červená vleče se boj materialismu se skomírajícím idealismem. Honba za obohacením na cizí útraty! Duba naše strácí pevné charaktery, obětavost. Většina spěchá za svým egoistickým prospěchem. Život veřejnosti jest klamaním. Pan Topinka, který hraje nejen ústy a pohyby, nýbrž celým svým postavením zevnějším, podával po způsobu Mošny charakteristiku měšťana, který se stal bohatým člověkem z jarmarečnického obchodníka, tak dokonale, tak vybraně, že stál koncem hry na podiu vítězně a vavřínem v ruce. Typická postava Kateřiny charakterizovala do nejpodrobnějších odstinů život domácí jak ve městě tak na venkově. Jako obyčejná polovina vavřínu náležela paní Katince. Viděli jsme a tohoto párku výkony v pravdě umělecké. Vrcholem společenských zvracených poměrů bylo vyznání lásky sl. Týnanky učitelu Čížkovi. Ratinovaný přednes této scény vyvolal bouřlivý potlesk při otevřeném jevišti. Něžná elegance, majitel soustrast se sirotky u Marie, poněkud se ve šťastný zápas ideálů lásky k blízkému s bláznovostí bratra Adolfa. Jak výborně se jejich vystupování doplňovala! Vkusná toaletta Helušky s učenencem vypulčovaným přednesem znamenitě se prezentovaly v dialogu o básních mladého Topinky. Mladinké naivce Anně můžeme k úspěchu blahopřáti. Hevera se Štovičkem dodávali v emimentním slova smysla celé hře povahu vypočítavých a chytrých lidí. Hevera b-dil neobyčejnou sensací se svojí kópanou a Štoviček opět svým výstředním chováním. Tito pánové dovedou vždy udržeti společnost při znamenitém humoru. Sekyrka byl pravým originálem mnohých rad, ale každému slibí svoji pomoc v městské radě, ale žádnému nic dobrého neudělají. Tak emimentně provedená hra zasluhuje veřejné pochvaly, což milerádi činíme. Výbor spolku „Rovnost“ vzdává všem účinkujícím upřímně „Zaplat Pán Bůh.“ Stejný dík patří obětavým pracovníkům A. Barešovi a J. Svobodovi. „Zaplat Bůh!“

Schůze a přednáška v Remové nad Dobruškou. Vzdělávací katolický sociální spolek „Rovnost“ pořádá přednášku dne 25. března o půl 8. hod. odpo. v místnostech hostince p. Jos. Vávry. Promluví vldp. Frant. Kohout, profesor z Čáslavě, na velmi časové téma: „Volná Myšlenka a Hus.“

Kolín. 19. března t. r. pořádá lidový spolek křesť. soc. v Kolíně „Pásljové hry v Oberammergavě t. 1910“ s 50 světelnými obrazy v sále zámecké restaurace o 3 hodině odpoledne. Obrazy doplní přednáškou vldp. kvard. P. Aug. Kubea. Oběhává se velká účast! Zatímci divadelní. Lístky možno již u pokl. p. Václ. Rydla obdržeti.

Z interpelace poslance V. Myslivec Suchla a soudruhů, podané v poslední schůzi rady Říšské v. 1908 vasedání předvánočním. vyjímáme: „Podnětů bídě stojí v řadách našich nepřítelů, musí být řešen českým obyvatelstvem: Ni jediný haldě bídoučkým obchodníkům! Jako doupatám morovým vyhybje se bídoučkým obchodům! Zradu na svém národě pabe každý křesťan, když kupuje u bída!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou pp.: Jos. Imšarf administrátor, za faráře v Lukavici, Dr. Rom. Václ. Havrda za kaplana do Čeravlova,

Alexandr Štancel, kaplan, za administrátora v České Třebové, Frant. Macek, kaplan v Zbraslavicích, za kaplana do Smrdova, Jan Janisch, farář v Limberku, převzal excurrando administraci v Květně, Karel Prácha, kooperátor v Liběšově, za kapl. do Lomnice, Václ. Masač, koop. v Onbyslavicích, za kaplana do Liběšova, Jan Dvořák, kaplan ve Vejvanovicích, za kaplana do Sezemice. V Pánu zsmul: p. Josef Vyhnánek, (V Valu), farář v Květně † 15. února (naroz. 1843, vye. 1870). Uprázdnula se: fara v Květně (Blumenau), patron. náboženské matice od 23. února 1911

Městská rada v Hradci Králové dne 6. března 1911 učinila tato usnesení: Na žádost ředitelství c. k. vyšší reálky za vykazání hříšné pro žactvo ustanoví se komisionální jednání. — Technické kanceláři bylo uloženo, by předložila návrh na rozšíření hřbitova Pouchovského. — S obecním úřadem v Novém Hradci Králové se sdělí, že příslušné návrhy na rozšíření hřbitova tamního byly již c. k. místodržitelství ke schválení předloženy. — Lesnímu úřadu bylo přikázáno opravit poškozený rourvod u rybníku „Čikána“. — Pokrokovému klubu propůjčeno bylo divadlo městské na den 15. března 1911 ku večerní přednášce. — Panu Jos. Šrámovi z Malšovic pronajat byl písník na Orlici za nájemné K 150. — Návrh technické kanceláře na prodloužení pilíře mezi centrálou a vorovou propustí na Orlici o 1 m postoupen byl měst. zastupitelstvu. — K informaci studentů, věnujících se studiu jazyka francouzského, doručí se ředitelství sdejších škol programy prázdninových kurzů o jazyku a literatuře francouzské, které uspořádá v Paříži v červenci a srpnu t. r. Alliance Française. — Uděleny byly dvě mimořádné podpory na úhradu pohřebních a léčebných výloh. — Návrh pana Fr. Hlávky, člena obec. výboru, na opatření lacinějších stěraokrojů pro policejní stráž, přidělen byl k aktům obec. rozpočtu na rok 1911.

Schůze městského zastupitelstva koná se dnes o 8. hodině odpo. Rozhodne se mimo jiné: o příspěvku na nový jez a savení k němu elektr. pohonu; udělí se několik nadací, předloží se opravená osnova tržního řádu; dá se vyjádření o žádosti p. E. Gráfa, saseže za koncesi knihtiskař. a o několika žádostech za koncesi h. stinskou, projedná se návrh na koupi louky č. kat. 717 v N. Hradci Král.

Z průmyslového muzea v Hradci Králové. Čítarou muzejní navštívilo v měsíci února ve 12 přístapních dvouhodinách 674 osoby. Mezi vykládané časopisy přibýly: „Der Cicero“ a „Starýje Gody“. Do knihovny vřadeno: Budapest Neubauteu Ser. II, 65 tab. I a 231 Sataka otosovaná. Roč. 1908—1910 II. f. 393. Künstlerische Grabdenkmäbler. Ser. VI, 30 tab. IIIa 27. 600 Mongramme und Signature VIIIa 83. Durch ganz Italien X. 115. Petersen — Hochspannungstechnik B h 3113. — Knihovně věnovali pp. K. Adámek, přis. zem. výbora v Hlinsku 31 dalších svých spisů, p. inž. Jindra řadu brožur, p. J. Tolman 1 svazek. — Darcům dík! — Po dobu trvání výstavy do 17. března zůstane čítarou večer zavřena. — Většina časopisů však ve výstavě je přistupna a bude vyměňována.

Výstava. V neděli dne 5. března otevřena byla v čítárně muzejní výstava obrazů R. Laudy a plastik bratra jeho Bohuše. Lauda, známý ilustrátor knih pro děti a obrasů pro školy, poslal na souboření výstavu svého umění na 45 obrazů. Více než stačí čítarou k dokonalemu jich umístění. Než i tak vyniká a zamlouvá se umělecký výraz jeho ohtění, jeho věrné podání jihočeské krajiny a různé nálad přírody i lidí. Lauda neokraduje své náměty, podává je snad tlumeněji než jví se ve skutečnosti. Velice rád maluje večerní nálady, které bezmála převládají. Nejlepší jeho obraz jest podobizna jeho matky. Nádherným dojmem působí „klusák“. Ovšem obrazy jeho, tak rásvitého umělce nezalíbí se na ráz, ale za to pozorně přiblednuté upoutají cele. Rovněž i plastiky jeho bratra neapírují na laciný potlesk, ale natí k přemýšlení. Vstup do výstavy jest volný.

Občanský penzionát císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové sehraji ve prospěch kaple rožberské v neděli 12. března o půl 8. hod. odpoledne hra: Svata Cecilia. Drama v 6 dějstvích od Marie Deodaty. Předě hrou: R. Dobritsch: „Večerní nálada“, pro 2 housle, harmonium a klavír — Z. Skaláková, M. Faitová, sl. Růž. Bečvářová, sl. L. Karlová. Při hře za účelem: a) M. Burger: „Slavností pohod“, housle, harmonium a klavír. b) M. Deodata: „Zpěv Cecilia“, solo s právodem harmonia. Mar. Jetábková. c) F. Koenen: „Veni sponsa Christi“, 3h. sbor. Po hře: d) „Živý obraz.“ Ceny míst: Sedadlo 1 K, k stání 40 h. Pro dívky ceny poloviční. Vstupenky lze dostati v ústavu již předem.

36. valná valná hromada Gremia obchodních v Hradci Králové. Odbyváti se bude v pondělí dne 13. března t. r. o půl 8. hod. večerní vasedání slni okra zastupitelství. Valná hromada se usnáší právoplatně jen tehdy, když jest aspoň jedna čtvrtina členů, hlasovací právo majících, přítomna.

Tržnísek nábytku v Hradci Králové. Jak bylo v tomto listu již nveřejněno, sestavilo se nábytkářské družstvo, které jak s insertu vy-

svítá, otevře sklad 15. t. m. v domě naproti Adalbertinu. Obecenstvo se uposrhuje, že v družstvu zastoupení jsou jen takoví odborníci, kteří posívají všeobecné důvěry; to jest sárazou, že zboží bude úplně dokonalé, co možno nejlepší. Z malých počátků chce družstvo na reálním základě, cestou nejvhodnější oblahy, dopravovati se velkého rozsahu. Lze proto doufati, že tato snaha bude ct. obecenstvem po zásluze chvalně oceněna a podporována.

Z dámského odboru Ú. H. Šk. Činnost jeho dle správy jednatelešké za rok 1910 byla paralelní s odborem mužským. Ač má vykazané cesty a obecenstvo sdejší tolik jest vyčerpáváno podobnými sbírkami a podniky, přece výbor nešel, aby vyzískal slušného obnosu pro ústřední pokladnu. Účastnil se dv. jicí při všeobecné sbírce Hradecka pro Komenského ve Vídni, pořádané loni v únoru v městě. Dne 22. května uskutečněn sdalilý a hojně navštěvovaný proměnný koncert v městských sedech, kde zajištěn zisk tak veliký kapelníkem p. Sekyrou ze Světlí, jenž s kapelou úplně zdarma účinkoval. Rovněž značný vřnos měla matiční slavnost červnová na štělnici, která byla jinak ještě menších rozměrů než předěslá. Matiční beseda dne 4. února t. r. měla úspěch finanční i morální, ač pořádaná v rámci obyčejného plenu. Celkem odvedeno do Prahy 1150 K z hrubého příjmu 1615 96 K. Výbor při květnovém koncertě se dělil o výtěžek s Českou zemskou komisií, pro niž nebylo lze svisláti den určití. Nemovitého jmění nebo fondův odbor nemá; v pokladně zbylo 39 87 K.

Grand orient kinematograf Řiháv zahájí své představení v sobotu 11. t. m. v Adalbertinu. Předvede mistrné obrazy, jež posud nikde nebyly dávány. Na žádost a za podpory spolku pro ochranu dívek předveden bude obraz „Bílá otrokyně“, dlouhý 1600 metrů, což vyplní jeden celý večer.

Kleperova divadlo. V neděli 12. t. m. sehraje Jednota „Klepera“ Stechova komedii o 3 jednáních „Habada a Jordán.“ Jest to poslední novinka Vinohrad. divadla. Předprodej lístků u p. Růžičky.

Přednáška vdp. L. Hory z Dašic o Japonsku, pořádaná dne 5. t. m., svou poutavostí, bystrým a účelným rozčleněním dobyla si jednomyšlné pochvaly sdejšího posluchačstva. Jak slova tak dobře volené světelné obrazy byly nám vřacím poučením. Přejeme obětavému vdp. přednášceři, aby projektované další přednášky těšily se pozorností největší.

Emise akcí České banky v Praze. Zprávy o příznivých výsledcích, jichž dosáhla banka v prvních letech, zejména však v posledním roce své činnosti, jež uveřejněny byly jednak při zahájení subkripce jednak při vydání výroční správy, přijaty byly se stejným a nebyvalým zájmem v kružích české veřejnosti, která uznává rozvoj našich českých peněžních ústavů a spatřuje v nich nejvážnějšího faktora našeho národohospod. života. Tyto názory a sympatie jví svůj potěšující obraz v hojném upisování akcií České banky III. emise, se které již teď převládá část jest upisána, ačkoliv uplynula teprve menší část upisovací lhůty, stanovené do konce března t. r. Zvláště pozoruhodnou jest účast našich domácích ústavů peněžních, jakož i četné přihlášky Čechů vidělských. Potrvá-li dosavadní tempo upisovací, lze očekávati nejen upisání, ale i přeplnění vyloženého kapitálu. — Akcie vyložené jsou ke kursu 410 pro staré, ke kursu 415 pro nové akcionáře. Tiskopisy a případné vysvětlení podá ochotně Česká banka (Václavské nám. 82) a filiálky její v Hradci Králové, v Liberci a na Smíchově.

Založení úvěrního ústav v Hradci Králové. snižuje úrokovou míru a vkladních knihůk s dosavadních 4 1/2 % na 4 1/4 %, počínaje dnem 1. března t. r.

Argentinské muze objevilo se už také v Hradci Králové. Židovský řezník Kleiner plakáty rozlašoval tu vymoženost pro Hradec. Divno, že s řad socialistických věnována masu tomu pramalá pozornost, ač dříve odtud po něm nejvíce touženo.

Všeobecná úvěrní společnost zapsaná společenstvem s ručením omezen v Hradci Králové odbyváti bude svoji 7. řádnou valnou hromadu dne 19. března 1911 o 10. hod. dopol. v místnostech společnosti, které předložena bude následující účetní správa za rok 1910. a) aktiva: Hotovost pokladni 6313 81 K, sápnjčky 740.253 83 K, úroky z reeskontu přeplacené 1696 50 K, úroky nedoplatené z půjček 1910 4385 32 K, zálohy na cenné papíry a jiné 8234 51 K, cenné papíry i s úrokem 22 337 66 K, uložené přebytky 46.265 49 K, tiskopisy 900 K, inventář 5600 K, obchod uhlím 35.705 52 K, obchod vápnem 629 20 korun, různé pohledávky 228 68 K, přeplacené nájemné a telefon 170 K, celkem 867.718 47 K. b) pasiva: Členské podíly 122 636 K, vklady korun 430 221 67, banky v účtce 55 556 K, reeskont 220 378 K, úroky přeplacené z půjček 2.810 34 K, dividendy nevybrané 2615 K, rezervní fondy 11.378 84 K, nedoplatené daně činžovní a jiné účty 800 K, čistý zisk 21.328 62 K, celkem tedy kor. 867.718 47. — V účtu stráty a zisku: a) strata: úroky ze vkladů připsané 16.117 47 K, úroky

ze vkladů vyplacené 688.74 K, úroky nahrazené 19.167.01 K, úroky nedoplačené s půjčkou 1909 2342.79 K, úroky přeplacené roku 1910 koruna 2810.84, daně a poplatky 992.26 K, správní výlohy 17.752.66 K, inserty 7425 K, informace K 3469.60, úroky přeplacené z reeskontu r. 1909 1781.88 K, přeplacené nájemné a telefon v roce 1909 192.50 K, úrok nedoplačený ze záloh roku 1909 49.24 K, odpisy na tiskopisech, inventáři atd. 3877.92 K, nedoplačená daň číselová a jiné úřady 800 K, čistý zisk 21.328.62 koruna, celkem 97.785.97 K; b) zisk: zápisné 1050 K, úroky s půjčky 41.745.68 K, úroky jiné 1560.70 kor., úroky z reeskontu přeplacené 1696.50 K, úroky přeplacené s půjčky r. 1909 4001.45, úroky nedoplačené s r. 1910 4885.32 K, zisk na cenových papírech 612 K; různé: provize, obchod zboží atd. 42.684.32 K, celkem 97.785.97 K. — Výstavy tyto zajisté plně uspokojí nejen všechno členstvo společnosti, nýbrž i vkladatele, kteří při dobrém úroku (4 1/2 — 5 1/2 %) vklady své mají při takovéto prosperitě této mladé, ale velmi čilé společnosti bezpečně uloženy. Valné hromadě učiněna bude návrh, aby největší část docíleného zisku přikázána byla rezervním fondům, čímž tyto letos dosáhnou výše nejméně 25.000 K, a aby členům vyplacena byla opět 5 % dividendy. Obrát pohladní obnášel 9.006.579.19 K. Společnost podléhá revizi Jednoty záloh v Praze.

Žití vycházejícího slunce — Japonsko — vylíčí známý cestovatel dp. Alois Svojsák z Prahy v přednášce v neděli dne 19. t. m. o půl osmé hodině večerní v Klicperově divadle. Téhož dne o 8. hod. odpol. koná se stejná přednáška pro školní mládež. Obě přednášky provázejí budou mnohým světelným obrazem v Japonku shotovených a kolorovaných. Výnos případně spolku na podporu chudých studujících zdejších středních škol. Předprodej lístků v knihkupectví p. Tolmána.

Ruční strach před rolníckým hospodářstvím. V soc. demok. tisku ozvaly se výtky, že při rolníci zůmyslně samlčí náklad spojený se zavedením osvětlovacího zařízení; při chudí domkáři mají placením dražší energie pro osvětlování dopomoci většinu rolníků k lacinému pohánění strojů. Jest to nepravda. Sám věhlasný zasloužilý starosta p. Černý sestavil brožuru, v níž uveden jest náklad vzaty s praxe; ta brožura jest v rukou povolaných zainteresů. Akce pro elektrické pahony při hospodářství nachází se v rukou dobrých. Ale poněvadž rudé listy jeví jednou velkou starost o chudé domkáře, připomínáme, jak by našim mohli domkáře chrániti soc. demokráte způsobem nejpraktičtější. Dělník u regulace, ve strážném nebo při nádraží byl na tom loni mnohem lépe, než některé domkáři. Dělníci dostávali vždy v sobotu první plat, domkáři byl odkázan na rosmary nastálého počasí. Malý rolník dítel se do úpady, počítaje, co aš, sklídí. Zatím však na polích plotištěkých a v okolí v noci strážely se celé kupy zelí, celeru, kapusty atd. A kradené věci pokoutně prodávány. Stav okrádaných jedlých domkářů stával se tak přemutný. Jisto jest, že noční pašeráci nebyli ani klerikálové ani agrárníci. Přimáváme konečně také, že není zjištěno, že které organizaci či vyvlastňovateli většinou náleželi či sda s nich byl jistý počet neorganizovaných. Totik však jisto, že kradli ti lidé chudákům, kteří si při perné práci vydělali na živobytí za ten rok méně, než co obdělí průměrná mada dělníků. Jestliže pak soc. demokráte leson tolik do svědomí rolníků a hned vědí „se vši určitosti“ o „prospěchářství“, jest velice podivno, že nevěděli o skutečném vyvlastňování, které bylo daleko patrnější. Jen tedy spravedlivě na všechny strany!

Kuklárny. Dne 6. března t. r. přednášel v obci a. Hynčt, tneed p. prof. Bedřich Knor o svých cestách v Bavorsku, Belgii a Holandsku. Přednáška byla velmi zajímavá a poutavá. Doopravena mnohými obrázky. Po přednášce byla převážně hudební produkce, jež všeobecně se namulovala. Na Ú. M. Šk. vybráno 10 K. — Dne 2. dubna pořádá „Beseda“ přednášku cestovatele A. Svojsáka.

Pompos funébrs v Nechanicích. Počasí krásné konají se u nás každou neděli o 1/2 na 3. hod. odpoledne. Káse vp. Macháně. Před kázáním bývá o 2. hod. křesťanská cesta. První neděle bylo hojnost posluchačů, ať počasí bylo nepříznivo. — V týž den měla skupina sdělit křesť. mládeže valnou hromadu, která skončila v nejlepší náladě. Zvláště dojal přítomné děkovný list, který jim poslal slepá dívka z útluný pražské na Kampě, děkující za poslaný dar, jež jim naše skupina zaslala ze sbírky při organizačním poučkovském plese. Budoucí neděle (12. března) přistoupí naše skupina mládeže eborové a s odznakem po sv. povědi k stolu Páně. Pobožnosti té účastní se také organizované ženy poučkovské. — Za vedení vp. Macháně cvičíme se dvakrát v týdnu ve faze v různých spolko- vých spěvech, jež vedle dívek dospělých navštěvují též některé organizované ženy a muži. Některé písně jsme dosti pěkně nacvičili a donáme, že časem navějíme vše, co potřebujeme, abychom se adarem veřejně vystopili. Posměvážká a sá- visticke ovšem také necháň, ale právě to nás pobádá, abychom neochabovali. K vůli protivná- kům jsme nezadali a také nepřestaneme.

Humor. Z neděle na pondělí abomal u nás náhle pan Fiedler. Ještě v sobotu seděl se ne- mecen: v neděli ulehl; lékař konstatoval smrt plíc a jakkoli ujišťoval, že nehrozí bezprostřední plně nebezpečnost, přitřídilo se nemocnému do té míry v noci, že tyž náhle po 1/3. hod. ranní skonal, nedočkav se kněza, pro kterého mu jeli jeho syn František s panem Hodkem, aš si ve- lice pospíšili. Pan Fiedler byl znám v našem o- kolí jako výborný hudebník na klavírovku. Za šiva rád vypomáhal v poučovském kostele při slav- ných slukbách Božích. Trávilci posílali, s nímž syn a dcera jsou členy naší zdejší organizované mládeže katolické, vystrojili zesnulému ve středu nádherný pohřeb, jehož se účastnilo mnoho obe- censtva.

De Opatovic n. L. a okolí. Za sel- čené projevy účasti a upřímného přátelství, kterých se mi při mém odchodu do výslužby v tak hojně míře dostalo, dovoluji si tímto všem přátelům a známým ještě jednou vzdáti vrouci své díky. — Jan Havel, c. k. vrchní official v. v.

Dobřemice. Zde přednášel dne 5. března večer t. r. pro dospělé a dne 6. března odpoledne pro školní děti o svých zkušenostech a dojmech se Sv. země a krajín východních dp. Joa. Rösler, kaplan z Velk. Oufima. Obojí přednášku konanou před velmi četným posluchačstvem provázel krás- nými světelnými obrázky, kořenil místy i sdrym humorem. Jme mu vděční za lazkavé poučení o místech každému křesťanu milých. Čistý výnos obou přednášek bude obrácen na pořízení obrazů av. věrozvěstů slovanských Cyrilla a Methoděje pro zdejší chrám Páně. Dobřemice jsou jedním s míst naší vlasti, posvěcených apoštolským působením av. Methoděje, ale dosud ani obrazem v chrámu Páně svou vděčnost mu neprojevily. Tedy vhodno pomýšlet na vzdání důstojného holdu o- svíceným apoštolům.

Nechanice. Máte to být? Byli jsme pře- kvapení vyhláškou na rozích, dle které má se od- bývatí dražba na stavbu nového hřbitova. Poděpsán předseda hřbitovního konsoreia p. Fr. Raša. Páni mají nějak na kvap! Tak daleko přece nedošlo. Či chtějí páni postaviti hřbitov za své peníze a nám jej darovati? Zastanali jsme dost, že by to mohli udělat; my bychom jim byli za to vděční. Kdyby bylo hřbitova opravd. potřeba, kdyby toho vyžadoval rozvoj města, ať raději bychom to vítali, ale s pouhého přespěhu něco uva- lovat na chudý lid — to nezásleuči ani po- jmenování. Máme ještě v dobré paměti vystoupení pana Fr. Vidry v spležitosti silnice k sázárně. Teprve prohlašil, že kdyby se to schválilo, za- sloužilo by zastupitelstvo, aby poplatníci vsa, na ně kořáta. K našim obecním záležitostem připade prý nový lazár šrobník. Bude prý od případu k případu a přitom prý může choditi na práci jízna.

Fedpora žambereckého pokroku v Nechanicích. Známe, že agrárníci samostatně při volbách vždy velkou řadu hbitých jasyků. Na Žamberecku také vřhli agrárníci velkou sílu pe- dlivě předem opatřených bojovníků. Kdo se dal naverbovat, byl více vítán. A tak i s. našice pře- ovidňaných Nechanic sebrana nejmenší šárova k českému žambereckému temnot. „Pokrokové listy“ dne 4. t. m. sdělily roztrpčené: „Agrární strana za- plavila celý volební okres sponetou agitací kvalit velmi pochybných. A mezi těmi našel se k na- tomu těsně také Bohumil Vančura, náš okr. tajemník, neustálý aspirant mandátu poslancekého, čestatel erba atd. Kdybychom byli shemyslnými, mohli bychom se ptáti al. okresního výboru: nač platí p. Bohumila Vančura? Jako tajemníka, nebo jako agitátora agrární strany? K otázce té měli bychom plně právo, neboť od soboty až do úterka měl ten člověk za účely stranického agitacního mimo okres. Ale to je ostatně věc svědomí okres. výboru. My máme jiné jiné. Ten člověk, u nás tak smutně známý, mluvil tam na scházích. Ani to by nebylo přestupkem. Ale jak mluvil! On prý sám dobře pama kolega Nováčka, jako řádného, čestného a „mnohokrátého“ člověka a když prý vstup- pil do jejich řad, jistě by ho hned; nemluvil; jak prý ale máše kandidovat za pokrokovou stranu? On se prý vůbec diví, jak pan kolega máše rose- štávat venkovský lid, který si ho svými penězi platí? Teď se ptáme, ale my: kdo vám dal právo, Bohumile Vančuro, okraeni tajemníku, takto mlu- vit? Jak se opovážujete nasývat kolegom muže, kterému osobní etí, celým životem a vzděláním neasbáte ani po kotníky? Jak se opovážujete mlu- viti o štvaní vy, v Nechanicích tak smutný slavný rytíři? Nemáte těch škrabáňků dost u nás? Svrbí vás, že je teď trochu ticho? Itaque ad finem: budete jist, že právě teď si dáme za vás dobrý pospp! Za v případě potřeby už dozvedeme za- krociti! A na konec ještě dobře mluvenou radu: Máte-li tolik volného času mimo svou „práci“, ať vám poskytneme nemědělácká radp subvence na knižku od Kniggeho a pročtete ji. Jsou tam pěkné ka- pitoly o obcování s lidmi, o osobní etí, o pocti- vosti, o denunciantech atd. Budou vám rozhodně ku prospěchu! — Ponechť váme dobrozdání na- leho členství, pokud jest pokrokovéka charak- teristika p. Boh. Vančury správná. Ale podotýká- me, že do té volby uměl tančiti Vančura mení vojei daleko obratněji. Byl tak chytrý, sekal kompli-

menty pokrokatům různého politického sbarvení tak elegantně, že byl hezký na několik stran; těžko bylo poznati, ke kterému „přesvědčení“ kdy se klonil nejvíce. Ovšem přemáraj nechanický občan nedovedl a nemohl sledovati klesání a stoupání akcí různých politických stran tak bystře a „ú- čelně“ jako Vančura. A tak jsme malokdy věděli, v které s tolika stran kariera jest nejjistější. Ovšem teď si dá zas pozor. Až přibude k nám dr. Drtina, dá se Vančura znova volit do pokrokového předsed- nictva. Realisté už mu nějak agrární výlet od- pustí. Vančura už najde cestu k navázání pletčené niti s nevyrovnanou šikovností.

Pompos funébrs v Nechanicích. Nač si to jezon pokrokovéi vzpomněli právě ten- krát, když se postarali o nový hřbitov? Už máme na krku přednášku v „Sokole“ o pohřbívání o- hněm. K čemu bude potřeba velikého hřbitova, když páni nyní touží po snížení nákladné pece? Zdá se nám, že by bylo lépe, kdyby organizovali páni učili pečlivěji děti číst, psát a počítat. Na to počítání jsou tady pokrokatéti občané zvlášť slabí — a teď se chtějí plést do povolání doktorům. Kdo se do cizího plece, své zanedbává. Lidé ti- kají, že by zde spíše prospěly přednášky na prak- tická thémata: „Kundičti hoši aneb chůze do školy. Zvěřinec na výlet. Jak našel Jakub metlu na slou T. klm. — Skrofulosní paedagog a zabi- jacka. — Hlídači ovoce a cesta do školy. — Jak vyhnati industriální učitelku, chodí-li do kostela. — Faust a Markéta. Učitel a učitelka. — Ale starají-li se páni, aby se u nás vedle dobře aspoň nebožtíkům, přejme jim to! O živé se totiž chu- dáci postarati neumějí.

Třemešnice u Rounva nad Doubravou. Pokud nám poplatníkům jest zámo, stává nářzení, že každá obec má, vlastně musí míti zvláštní domek, kam ukládány jsou osoby zvlá- semfé, neb s nakažlivými nemocmi nebo ko- nečně kde bydlí místní zchudlí občané. U nás již po více roků, zvláště pak během dvou posledních let stále a stále se mluví o obecním domku a stále nic. Dnes platíme námětem tím osobám, štra možno že jich bude více. To však by se táhlo do nekonečna. Radí bychom věděli, kde jest toho pravá příčina a kdo stavbu tak nutnou a po- třebnou zdráha. Kdyby rozhodující neb vlivným činitelem byl stoupence české strany křesťansko- sociální a ten zdržoval stavbu obecního domku, řekl by se: Co chcete? Jest to spásečník. Takhle ovšem jest vše v nelepším pořádku a tatáž zále- žitost v rukou jiných stáje pokrokem. Uplatňaje se tudíž přisloví: „Činai-li dva totáž, není to totáž!“ Máme prý mezi našimi nářzeními mocná pěkna, jenže jen na papíře. My máme poplatníci si pře- jeme, aby co nejdříve nářzení stran domků obec- ních i u nás uvedeno bylo ve skutek.

Průmyslový plán kostela v Ronově nad Doubravou. Jedna správa sňhá drahou o postupu myšlecek evangelického hnutí na čáslav- sku. Ten Ronov a. D., ten prý jest vyhledán za středisko, kam spěti mají každé neděle vysnavači Lutherovi. Zptá se členů, jak to? Jan, stále se tuška, že 2 čísla obyvatel stavení mají padnouti za obět ku sborníci, a na jich rozvalinách má se postavit evangelická modlitba a ještě při ní škola. Jsou prý ta čísla v klidu, kus obce před nimi či vlastně za nimi; innu místo tak přibedné, že by lepšího nikdo nenašel. Jen čeká se vhodná chvíle, ať jeden majetník se rozhodne a svoje obydlí prodá. Sada to bude kouzloves av. Jana Nepomuckému. Potom, že se klerikalismus v Ro- nově a. D. neroztáhne? A jak mnoho, ale ten evangelicko-helvetký! — 185—9.

Evangelické horácké ve Velimě. Jaké nezasné, hezké chvíle a přehádky v tělešném po- kroku trpili evangelici již dávno z cybického justamentu katolického šarlatství, převédeno již dříve. Nyní vykonaly 19. února obecní volby, v nichž soc. demokráte spojili s evangeliky pod- lehlí. Státoprávní-pokrokové „Labské Prohdy“ dne 3. t. m. pší: „Kolíské Listy“ ze dne 4. ledna vytkaly starostovi Urbánkovi, že po volbách v pr- sinci r 1910, které pro formální vadu byly sra- ženy, vyjednával se stranou evangelicku o kom- promis, s něhož chtěl míti i v podíl pro sebe. Zatím nechtěl více, než co straně hadi dle její početnosti v obci patřti. Ba ani tolik nechtěl, neboť saračoval evangelické straně své místo v obec představenstva, subvence na jejich soukromou ná- boženskou školu a jiné výhody. Nabídka starostova samitanta. Naši evangel. spolusobčané jsou jako ra- kouskí „Land“: rozpjejí dohodě tak, že oni mají v qpo. panovat a my poslouchat. Po tředesát let v obci pašovský vládli a teď měli by „přestopit“? Za žádnou cenu. Proto garda šiztova podala pro- test proti volbám a přivodila jich srušení — ovšem ku své škodě, neboť nové volby přinesly jim ještě větší neštěpěch. ... Poslední volby byly prove- deny tak správně, že sami odpárci páne Urbán- kovi uznali, že protestovali proti nim bylo by marné a proto námitek proti nim nepodali, a tak v nejbližších dnech dojde k ustavení nového za- stupitelstva. Nátlak, který strana evangelická při posledních volbách prováděla na voliče, byl ne- smírný.“

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 10. března 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVŮ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4¹/₄ až 4¹/₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní ob.hody. Eskont faktar. Směnářna. Uhlí a cement.
	Akc. ka. itál. K 15,000.000 Rea. fondy: K 2,500.000	
	FILIAŁKY:	
	Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Moderní humanita.

Heala zevšedňují, čím častěji se jich užívá; slova ztrácejí svůj význam, kde jsou vyslovována šablonovitě, bez procítění. Papoušci a špačkové štěbetají vždy dle módy proto, aby se zalíbili a budili zdání duchaplnosti. Mýslit si přitom nemusejí nic a snažit se o realizování některé idey teprv nikoli. Vyplní se pouze šabloní rozkazy různých sdružení, odvede se toliko předepsaná daň a dušička může zůstat zrovna tak byrokratická jako před tisíci lety. Cestu k pohodlnosti a ukojení egismu naleznou si povaha lidská za každých společenských podmínek; pod nejlaskavějším štítem humanity, pod nechlubnější standardou lidovosti může nerušeně bujet kokotice a blůn.

„Doeavadní humanita křesťanská nám nestálí; jest potřebí jíti výše“, řeklo se. A proč? „Inu — všude musí být pokrok; a jestliže se na př. pokračuje v technice, v chirurgii, musíme také pokračovati v názorech humanitních. Bylo by nedůstojno osviceného století, abychom neobjevili nějakou vyšší humanitu, než jaká byla zde domovem před tisíci lety.“ A tak hledají nové ideály humanitní i lidé, kteří jsou

FEUILLETON.

Realistické povídky.

I.

„Co ještě mluvit dál, když proklét jsem svět celý a celou bídu svou?“ —

Ta slova z „Confiteor“ recitoval přítel X. a prsty bubnoval na posledním čísle „Přehledu“, který ležel přede mnou na stole . . .

Pomlčka.

„Četl jsi onu infamní travestii „Večer nad Zamberkem“? Kdosi prý ji poslal do moravského „Ječmínka“, jehož redaktor je ctitel syna Heliůva. Redaktor prý ji s indignací zamítl, ale neznámým způsobem zmizela z redakčního koše a rozlétila se přes moravské hranice do všech redakcí. Zde máš otisk!“

Syn Heliův kdys se dobře bil, meč jeho byl na slovo vzatý — sám Taussig za to zavěsil mu na hrdlo řetěz svůj zlatý.

Syn Heliův pil a hřmotil, klel, oči mu plály jak plamen, obromný meč a přílbu měl, rudý plášť visel mu s ramen . . .

Syn Heliův čest i mrtvým bral, rozbíjel živoucím hlavu, až přišel Přehled, mocný král — a konec byl zbojnické slávy.

cizopasnými příživníky společnosti lidí pracujících. To by bylo z.s. aby se nevynašla z brusu nová humanita! Objev se dostaviti musí, protože nikdy tak netoužilo lidstvo po novotách jako nyní lidé moderní. Tito ovšem mají čerpati poučení a zkušenosti z nenustále se hromadící historie. Mají se učit dějepisu proto, aby poznali, jak přecházel překotné novoty skoučily netoliko bankrotem, ale zavínily uadto strašnou bídu millionových davů. Ale co na tom? Zvědavci chtějí mít před zraky originální novotu; a není-li při největším přemýšlení možno vyhověti, ať se znovu aspoň ohřeje zelní, které se přejedlo před stoletím. Prodá se velmi dobře pod novou vignetou.

Jak se novodobé humanitní fráze praktikuji, svědčí tyto obrázky.

Kdo má normální moskovské závitky, pochopí beze všeho vysvětlování, jak obtížnou a zároveň zásluhou práci humanitní vykonávají tiché milosrdné sestry. Život takových ošetřovatelek jest ustavičnou vzácnou obětí. Komu zbylo ještě kus srdce v těle — byť by to byl žid nebo soc. demokrat — [vzdává nadšený hold samaritánské službě skromných žen. Sami pokrokaři v případě domácí nemoci prosí, aby k nim byla vyslána řeholní ošetřovatelka z řádu šedých sester. Každý rozumný člověk pochopuje, že při jakýchkoli rozmarech časové humanitní instituce takových ošetřovatelek zůstane stále moderní, protože jest nezbytnou nutností. Proto ten, kdo nepokládá reální humanitu za legrační sport, snaží se těžký úkol ošetřovatelek ulehčiti; zároveň nemůže nespravedlivě tupiti toho, kdo ošetřovatelkám poskytuje duševní posilu a potěchu v pracovním díle.

Ale — nadhumanitářský „Čas“ byl sveden protikatolickou zavilostí k jinému jednání. Vystoupila členka řádu (prý) mu našeptala tak divoké, v pravdě orientální pomluvy, jakým může věřiti leda křesťanská lebká černoc.ova. Kdyby něco podobného se tvrdilo o ži ech, vybuchl by masarykovský denník v smích a tepal by pomluvy několik dní. Leč při svém protikatolickém fanatismu realistický tetřev hlošeo toká a toká se spuštěnými očnicmi klapkami všecko, co proti katolíkům uslyší. Šedivé sestry docházejí do české dětské nemocnice. „Čas“ pak dne 27. února napsal o jejich zpovědníkově: „Jest to ještě ne příliš starý kněz P. Suchoradecký, jenž není sice stále v nemocnici, ale dochází tam často utěšovat

Krev sedlou a vztek na tváři,
kol šije ten řetěz zlatý,
Syn Heliův veden byl před krále,
důkladným provazem spjatý.

A když se západ ve nuchu
a v lesku zlateném koupal,
všem lotfíkům ku postrachu
Syn Heliův se tam houpal . . .

„Co říkáš té travestii?“

„No — vlá, trochu smělé — příliš realistické!“ —

„Právě, právě! Myslím, že tomuto nápadu zasměje se jistě syn Heliův, přítel silných, realistických slov. Vlá, jak rád cituje Písmo, a přisívá jeho výroky na protivné římské kabáty! „Kdo s čím zachází . . .“ praví Písmo. A on dobrovolně se kdysi přihlásil jako Piperger volontear ke katovské práci v Čechách . . .

„Půl millionu dobrých žibeníček
u našich vlsek, měst,
půl millionu dobrých a pevných klíčků
do nich
půl millionu vlasteneckých hrdel!“ —

Chudáček nepomyslel, že Zeyer — bude jeho „poslední katovo dílo.“ Dobrá a pevná klíčka „Přehledu“ — zadržela jeho útloucí literární hrdlo! Uřízne ho jeho kamarádstvo ještě v čas? — Po takové operaci zůstane prý člověku vždy jakýsi defekt — připitomělost! — — — — —
Mravní oběšenec!

II.

Paří se bude jednou životopis „nejlepšího člověka“. Spisovatel položí otázku: „Co soudila

4¹/₄ % zúročí se

do 31. prosince 1911
splátky složené na ::
subskripci akcií III.
emise České banky
v Praze. — Upisovací
kurs korun 410—415.
Vyzádejte si prospekty
u České banky filiálky
:: v Hradci Král. ::

Dividenda 5¹/₄ %

sestry . . . Přes svůj věk a pobožnost nesepe už ruce na břicho, „dyby ho pěkně prosil. Není to prostě fyzicky možno (!!) pro značný objem pasu. (To by musil být tlustší než pět Herbenův. Pozn. Obn.) Tento duchovní otec . . . jmenovává se obyčejně Ježíšek. Nemocniční řád předpisuje, že duchovní otec nesmí zůstat v nemocnici přes noc. Ale vedle pokoje představené zřízen zvláštní pokoj pro „Ježíška“, v němž bývá hostem vždy po zpo-
vědi. Ba stalo se jednou, že „Ježíšek“ v nemocnici se náhle rozstolal a tu jeptišky nlo-
žily jej do tohoto pokojíka, sama představená jej ošetřovala po čas nemoci — která trvala asi čtyři neděle.“ Nasleduje nízké podezřívání o prozrazování zpovědního tajemství představené, ale s takovou židovskou rafinovaností, aby se to nedalo žalovati. Pokračuje se: „Nemocnice za jeptišku platí 24 K měsíčně! . . . Ale jeptišky samy z peněz nespasí ani ba-
leře. Vždyť musí se platit také něco za slova duch. útěchy „Ježíškovi.“ A tak „Ježíšek“ jede na léto na několik měsíců (!!) do lázní „na zota-
venou“ a přiváží pak jeptiškám svaté obrázky a různé drobnosti . . . Poměry v hlavním ma-
teřinci v Bartolomějské ulici nejsou jiné. Tam představená chová tři psy. Tito psi spí ve zvláštních peřinách s bílými polčky a na deset hodin jim podstrojují šunku a dávají jim do misek víno, které tyto modernisté skutečně

neustranná kritika o nejlepší realistickém českém člověku? — Spisovatel vezme do ruky 22. číslo „Přehledu“ r. 1911 a bude z něho citovati:

Přehled praví:

Fragment. „Několik mých řádek o Macharovi vzrušilo několik lebek v království i markrabství. Že prý se mylím, že prý se mnou nesouhlasí a kdesi cosi. Že prý je to velký básník, úžasný myslitel, čarovný umělec a kdesi cosi . . .

Mně je lhostejno, jak kdo a co myslí a jak o tom a onom soudí — ale tolik je mým právem, že smím mluvit, jak myslím a cítím já. Hlavu si nedám rovnat nikým a každé kantorování je obyčejné. K onomu „úžasnému mysliteli“ ještě dodávám: Pan Machar vydal nedávno knihu „Katolické povídky.“ Doporučuji všem jeho ctitelům a velebitelům. Pan Machar se přičinil jak nejlíp mohl — ale není tristnějších a plošších feuilletonů na světě než tyto myšlenky „úžasného myslitele.“ Machar je přímo typem českého realistického poseura. Člověk neupřímný k sobě, neupřímný k své práci, neupřímný k světu. Koketuje se vším, před čím se zastaví. Nemá úcty ke svému umění a pracuje bez pocitu odpovědnosti. Je mi protivný. — Soud svůj a soud těch všech lebek odkazují budoucnosti — jsem jist, že bude konstatovat, že to byly lebky prázdny.“

Toto ocenění činnosti Macharovy je tím významnější, že psáno jest na základě kritiky, kterou Machar pod značkou „by“ napsal o literární činnosti J. Zeyera a která vzbudila v literárních kruzích silný odpor.

Ku „Fragmentu“ je v „Přehledu“ připojena následující poznámka:

„Fragment pochází z literární besedy, uve-

XXVIII. sjedn včelařů českoslovanských a německá výstava včelařská v Chlumu n. O. Pořádány budou u příležitosti oslavy hospodářské, průmyslové a živnostenské výstavy. O odměny při závodění na včelařském poli tomto jest nejen výstavní výborem ale i podpořeným včelařským spolkem hojně postaráno. Program výstavy včelařské bude v čísle 8. (bruska) Čech. Věstník.

Memoranda doby. Dne 18. února konal se v Kolíně sjezd českých venkovů a velkých nádhernou. Kolínské listy (české) píše o něm následovně: „Země upravená, kolínský venkov jest zároveň a může si tudíž přepych dovoliti. Ale nechápeme však, proč k tomuž ižsku přispěla kolínská obecni správa způsobem nebylým. Kolínské občanstvo bylo nemalo udiveno, když v sobota se soumrakem ozvalo se z městské bláznice při hlav. chrámu blažné vytrubování. Tak kdysi vítali v Kolíně českého krále a v době moderní zahajují se tak slavnosti rázu všeobecného. Ale aby pěknými intrádami (jež měly i v poledne provedeny býti, dle dávných hudebních, z čehož odporem jich sešlo) zahajován byl bál a k tomu bál organizace politické strany (agrární) — tobo věru nebylo. Přirozeně i jiné politické strany budou nyní žádati pro své zábavy této počty městské vše a důsledně i každá větší zábava (masťkarní nevyjímaje) bude zahajována trubením z věže, ať již bude pořádána kýmkoli — a poněvadž velkou jest pojmem velmi roztažitým, dočkáme se s jistotou, že bude vytrubováno i k veštvým hodům, avšak budou-li pořádány některým příslušníkem strany radikální. Věc má ovšem také své vážné pozadí. — Radikální otcové města potřebují agrárníky pro doplňovací volby a proto jim trublili z věže.“ Co by tomu říká „Venkov“, kdyby s katolické věže bylo vytrubováno k bálu katolickému? Nazval by to nejhorším klerikalismem. Ale agrárníkům jest to dovoleno. A pak prý katolíci, kteří i s kněžmi kolínskými to mlčky svedli, jsou prý nesnášliví, výbojní.

Otčina porážka pokrokové při doplňovací volbě. Na Zamberecku obdržel dr. Stemberka r. 1908 při první volbě 1086 hlasů, při druhé 1647 hlasů; nyní masarykovský kandidát Nováček sehnal pouze 226 hlasů. To jest porážka zdrcující, kterou neodčiní sebe obratnější fráze. Voličové pozorují, jak se masarykovci uplatňují velice pohodlným způsobem výhradně v kritice a odsuzování stran jiných. Tentokrát má pravdu „Venkov“, když říká o masarykovcích: „Podobají se své tečce, která chodila po všech domácnostech, nadávala poličky s hrací a odsuzovala jídla svých sousedů, za to však sama pro tuto „činnost“ nic si nevýtáhla. Jiné strany uvedly v krátké době řadu vázaných institucí a podniků v život. Realistická strana jest s to udělati svůj doplněk. Za to už její revue a vědecké knihovny nemají se ujetí jednotlivce, soukromý nakladatel. Na čistě politickém poli jest ovšem její pozice nejběžnější.“ Kdyby nevedla strana Masarykova fanatický boj protikřesťanů, kdyby jí nedělaly sem tam reklamu jiné protikřesťanské strany pro její protikatolickou zavilost, kdo by v Čechách vážně o Masarykově štábu mluvil? Dvořák Masarykovi jsou ovšem vždy velice chytili. Uvěřili s velikou rutinou vyslíditi okamžik, kdy cítí, jak se salibochotí tím davům způsobem nejlacinějším. Nikdo tak slobným vášním postvzaných vrstev neumí li chotiti, nikdo tak nedovede rytmus popularitu k době obrátcu jako táci Masarykovi. Páni vedou s takzvanou výslovností živit se při strážkách jiných, přibíhají se bez práce u ohnisků zapálených lidmi jinými. Myslí-li to strana Masarykova s realizováním svého programu vážně, proč se ponechává nezávislé prakticky organizovati dělnictvo dle zásad vlastních? Proč se spokojuje přímou podporou posluhovačů a pooblebování straně soc. demokratické? Protože by Masaryk při svých protikatolických přednáškách rázem strčil většinu tleskajících posluchačů. Nyní paňují přímou dělní svazu v táboře soc. demokratickém, při nichž znovu se osvědčuje zajeří statečnost masarykovců. Proč jenom realistické orgány, zejména vážným a arditým způsobem do sporů tleskají? Proč svou slabost raději hledí maskovati předními sloky proti „klerikalismu“? Nechtějí si akce a dobře rozliší oet ani s centralisty ani s autonomisty. Tím nepřímou dokazuje realističtí tlesk, jak vědomě lhal, kdykoli přiváděoval, že mdy tlesk jest tleskem svobodomyšlným, mluvíciom volnost slova a kritiky. Jen s veliké bázni totiž před rudyml bezohlednými klacky výmluvnost „Času“ nápadně smikla. Realisté vědí, jak by se s nimi dostavali jejich radi spojenci neomalené vyprávědali. Proče se jim nechce pokorněti pavnost rade klacky k svobodě kláděti? Proč také Masarykovi Čechové nezakládají sdružení pokrokového rolnictva? Poněvadž vědí, jak málo hojiti by nachytali i při největší veliké krizi strany agrární. Sami velice kritizovali by praktické zapřehospodářské práci byli brzy tak dokonale v jinych podobných sdruženích, že by se s ran nikdy nevyhojili. A i ty předešlé drobnější případy? Každou jak se to připravuje, tak se utvrzují dobře velkou práci lidí hanební, jak se pokrokové hrou playm proudem, hledí slyšeti intrikami odhaliti ty, kteří se o přímou podporu strany masarykovské.

pravového hářečka dovede snadno sedati každý vrabec, každá slepá vrána. Strana Masarykova chytí žije na útraty jiných s velkých slov a s barumského předstírání statečného radikalismu. Při tom s lákčí opatrností vyhýbá se práci takové, jaká by poskytovala předmět k posuzování od stran jiných. A přece práce praktická stále více nachází porozumění v širokých lidových vrstvách. Strana „bezkonnfessních“ udržuje se při životě advokátskou ochranou církve židovské a evangelické; strana „realistická“ dělá největší hluk nesmyslným odporováním otrokářské Antiky, strana „lidová“ skládá se s professory a úředníky, vědc se lidé jinde organizovanému na paty; strana „národní“ uctívě sleduje náladu židovsko-německé „Neue Freie Presse.“ A pak má zdárně prakticky pracovati.

Různé zprávy.

Dojde na Macharův tiskový brak. Dle zpráv časopiseckých stížen bude v policejním řiditelství ve Vídni kontrolní úřad, jehož úkolem bude vésti boj proti krvavé a necudné literatuře. Tato instituce bude ve spojení s podobnými úřady všech evropských států, takže před časem bude lze potlačit pornografickou špinu, kterou židovští oajatci otravují veřejnost. Lze očekávat, že opile a křovské plody Macharovy dojdou teprv nyní náležitěho posouzení na policejním úřadě přese všecku vyhanou chvalu smrazele realistické kritiky.

Epizody s kulturního boje ve Francii. Na státní škole v Montignacu v departementu Lot et Garonne působící učitel Marce byl policejním soudem v Neracu odsouzen ku pokutě 16 franků, poněvadž stílel do procesů. K radě svých představených úřadů odvolal se s rozsudku a dočillil skutečně, že byl osvobozen. Osvobození bylo odůvodněno tím, že zamýšlel protiklerikální projev. Soud, který tento „šalamounský“ rozsudek vyneal, sídlí v Agneau, domově z presidenta Fallierse. — Na základě zákona ze dne 19. května 1881 stidili si kněží v diecési tulleké podpůrku pokladnu, jejíž kapitál vzrostl na 270.000 franků. Vládním opatřením se dne 13. prosince 1906 bylo toto jmění zabaveno. Poněvadž však peníze včas putovaly za hranice, byl pokladník farář Soulier učiněn zodpovědným za poškození vládního měšce. Byl starý, nemocný a chudý a nemohl ničeho dát, poněvadž ničeho neměl. Nyní šlune fiska ve dvou instancích celou správní radu a skutečně také soudní dvér v Limoges odsoudil všechny členy správní rady solidárně k výplatě celé sumy, pak k 2000 franků náhrady škody a ku hrazení všech útrat. — Mezi departementy Rhone a Loire vypukl spor pro zabavení církevní stáčky arcidiecése lyonské.

Proměšlování Čechů ve Vídni. Na návrh měst. rady Raima rozhodla městská rada vídeňská, aby českým nájemníkům (kteří při stitání lidu udali českou obcovací řeč) v domech, které jsou majetkem města Vídně, byla dána apodílná výpověď s bytu a to v pájmu phájení německého rázu Vídně. Návrh ten provádí se bezohledně jako na výměch známému výnosu ministra vnitř Wickenburga. Takové jednání ovšem v nejmenším není křesťanské. Zajímavé též, že poprvé bylo žádáno od uchazeče o místo chauffera v městských automobilech, že musí přiznati obcovat se německu.

Masarykova statečnost a důslednost. Masaryk ohlásil své dávání milionům různých semí a národů široce založenou reklamou, že aféra Vasičova (o padělkové aféře) s hrabětem Aehrenthallem projedná „neque ad finem“ (ať do konce). Proče také dr. Kramář se, všech si se vynasnažil, aby Masaryk se dostal znovu do delegací. Vědce mladosteké strany byl zvědav, od se doví svět nového. — Zatím sám pokrokatý „Přehled“ dne 3. t. m. sděluje: „Prof. Masaryk rozvinul ještě jednou celou věc v delegacích dne 22. února. V téže své příležitosti ovšem, že se falšovalo také do strany masarykovské... A konečně prof. Masaryk podotkl, že zná ještě všechny další věci, týkající se dokumentů, nehodí však uvést, poněvadž by jmenoval osoby, jež se jich účastnily; první jen, že jím vyprac. předst. rakousko-uherský sám věc dosud jistěmu hodnotit srbského zahraničního úřadu. V tom je hlavní slabina řeči prof. Masaryka. Nemá šici, že kdosi komusi něco povídal, nýbrž přímou udáti jména a fakta. V tom neprovedl věc usque ad finem a usadnil hr. Aehrenthalovi odpověd... Shrneme-li tedy Masarykova ohrožení a Aehrenthalovu obranu, vidíme, že prof. Masaryk vytkl zahraničnímu úřadu věci, které ministr prostě popírá (ministr také v takových případech jinak se nemůže hájit), načež prof. Masaryk nedovede uvéstí důkaz svého tvrzení. Prof. Masaryk tvrdí, že hr. Forgách obcoval s Vasičem — hr. Aehrenthal to popře a stavi proti své svědomí, nepodléhá. Někdo ovšem připadá dementi. Buď tedy se popírá, aneb hrabě Aehrenthal mluví vědomě a nevědomě nepravdu. Prof. Masaryk tvrdí, že zahraniční úřad žádal, na Forgáchovo doporučení, zahraničního ministra, aby hr. Forgách popírá. Prof. Masaryk obviňuje zahraničního ministra, že popírá. —

Aehrenthal sjetil vyšetřováním, že žádný úředník bělehradský neměl podílu na falších. Prof. Masaryk tvrdí, že dokument proti Spalajkovičovi byl přeložen z německého originálu — chef zahraničního úřadu prohlašuje, že takového dokumentu zahraniční ministerstvo vůbec nemělo. A tak to jde dále. Prof. Masaryk sbavuje se pak i pro dupliku dalších zbraní, nechtě uvádět podrobnosti a jmenovat osoby, které by jeho tvrzení mohly dokázati. Prof. Masaryk může mít ve všem pravdu, co tvrdí, ale také může být sám z části obětí omylu, v něž ho uvedli v Srbsku. Věc tedy nebyla úplně vyjasněna ani v delegacích, jak jsme si přáli, a posice prof. Masaryka před řečí ze dne 22. února byla silnější než po ní. Naproti tomu hr. Aehrenthal nejen že sfikal votum důvěry projevem bar. Obiarho, tlumočnickem mínění „převážně většiny“ delegace, nýbrž přes protest dra. Kramáře a jiných českých poslanců odchází z delegací ne sice jako vítěz, ale aspoň jako někdo, jež protivníku se nepodařilo přemoci... Prof. Masaryk ve své řeči dosud, že Srbové a Chorvaté mají touhu po národní a kulturní jednotě — s toho ovšem se bude nadále vytloukat kapitál pro velkorakou propagandu. On také nechápal, proč v orgánech zahraničního úřadu býval uváděn v intimním spojení s p. Rybníkem: s jistotou proto, že p. Rybníkar je vydavatelem srbské Politiky, v níž byl uveřejněn článek schvalující bosenský atentát. Tím vším měla být zlehčena svědectví prof. Masaryka, nasbírána na místě deliktu. Prof. Masaryk vytkal hr. Aehrenthalovi, že svá dosudní vypouštění po kapičkách, ale sám upadal v toně chybu, vydávaje svá obvinění také po částkách během celého roku a ještě seslabuje je nezakrytým hněvem na zahraniční úřad, jehož reprezentanta sesměšňoval. Prof. Masaryk teprve ve své duplice 24. února navrhl, by materiál vyšetřování o padělaných dokladech byl odkázán sněmovní komisi, věc, kterou měl navrhnout již dávno, hned kdy přinesl první obžalobu. Takto celá záležitost uvizla v písku.“ — „Neodvislé listy“ dne 4. t. m. poznamenávají: „Poslední vystoupení prof. Masaryka v delegacích trapně zklamalo. Hlavně ovšem ty, kteří se zájmem sledovali jeho akci Vasič-Forgách-Aehrenthal a kteří si přáli, aby prof. Masaryk konkrétně dobojoval a vyvrcholil věc. Tak, jak sliboval. Proto také dr. Kramář zasadil se vši silou, aby byl zvolen do delegací, by mohl svou při provéstí do konce. Zatím prof. Masaryk ji neprovedl. Nemůže se tak přec říci o něm, když opakoval znovu staré věci, když nepovídal nic nového, konkrétního. Jest pochopitelné, že dr. Kramář a Událem vřele se zastáli a přidali se k prof. Masarykovi, když vládní strany provedly exodus (odchod) při řeči Masarykově, ale bylo by neupřímností pro domo sua (v zájmu vlastní věci) neřici, že prof. Masaryk sestavil apš, nek. propásl své akci novým opakováním. A je proto přirozeno, že to usavalo i doma v Čechách. Jen „Osvěta Lidu“ dovede melancholicky se átěšovati, že velice, všestranně posílání Masarykovo v otázce individua Vasiče ani v české veřejnosti není chápáno. Jen „Osvěta Lidu“ může si kresliti monumentálními rysy ohromné důsledky dovolu prof. Masaryka v budoucí historii.“

Vzrůst národů. Největší přírůstek v minulých deseti letech jeví se v tak zvaném „šupadkovém“ Rusku. Obyvatelstvo Ruska vzrostlo ze 135.590.000 v roce 1900 na 160.095.000 duš. Francie vykazuje přírůstek nejmenší: z 38.900.000 na 39.278.000, tedy jen asi 400 tisíc. Španělsko z 18.607.674 na 19.945.000, Itálie z 32.348.000 na 34.276.000. Rakousko-Uhersko z 45.405.000 na 49.163.000. Spojené Sever. státy z 76.303.000 na 88.566.000 duš. Japonsko se 44.831.000 na 49.905.000 duš. Velká Británie z 41.155.000 na 45.000.000. Německo z 56.367.000 na 63.879.000 obyvatel.

Počet obyvatelstva v Čechách a na Moravě. Počet veškerého obyvatelstva v království Českém činí dle sčítání 31. prosince 1910 celkem 6.773.547 osob. Dne 31. prosince 1900 činil počet 6.318.697 lidí. Obnáší tedy přírůstek 454.850 duš. — Na Moravě napočteno 2.812.106 osob před deseti lety napočteno 2.420.455 osob. Přibýlo tedy 191.651 osob.

Věšlákos. Na Král. Vinohradech semřelý vrahni inženýr J. Stovíček odkázal celé své jmění na 26.000 K České dětské nemocnici, U. Matce Školské a na stavbu sanatoria na Pleši. — Na uprázdňené místo obec. tajemníka v Bukovsku s roč. platem 1000 K hlásilo se 57 osob, mezi nimiž doktor filosofie, 18 právníků se 2 a 2 státními zlouškami, inženýr atd. — V Německu jeví se nedostatek dětojnůk, jestli mnoho dětojnůk s armády vystupuje a mládež dáva přednost službě v armádě před službou v armádě před službou v armádě. Nejcitlivější nedostatek jeví se v psach, kde v 8026 místech dostatek chybí 1197. — V Moskvě zakázáno vydání tří nových děl Tolstojových, jež hodlala vydati jeho choť. — Po všech evropských městech počínají nyní strašit přemrštěná dárky, která chtějí zavésti a se novou modu kalhotové sukně. Leckdy tyto výstřednice způsobují takto shán lidí, před. nímk mluví, když lidé, zabuzují jen útrpnost. — V Záhře zavazena byla die přání Chorvatů 2. t. m. sčítání počtu, čemuž však s důvodů národnostně nerovnováhy státní úřad odmítl. —

příčinou 50leté památky zrušení nevolnictví slibuje car v reskriptu, že učiní malého sedláka nejen svobodným, nýbrž také hospodářsky silným — Pro Kladno a okolí dodáno 5000 kg argentinského masa. — V četných kostelích anglických pořádají teď anglikánští kazatelé boj proti ohromným modním kloboukům dámským. — V neděli konala se ve Vídni obrovská schůze svolaná kat. svazem lidovým. Návštěva byla tak ohromná, že musela býti pořádána schůze druhá. Shromáždění odsoudilo co nejostřeji ničemnou agitaci za heilem „Pryč od Říma“ v Rakousku. — V Mnichově jest na 5000 číslíc, což jest na 500.000 obyvatel počet veliký. — Město Praha povolilo 30.000 K subvence Českému závodnímu spolku v Praze na pořádání koňských dostihů; k tomu spolek ten jest německý. Na důležitější české podniky není haléře. — Vedle řádícího moru počíná v Číně a Mandžursku hroziti hlad. — Správní soud v minulých dnech v několika případech na Moravě rozhodl i proti praxi ministerstva vyučování, že české děti nesmějí býti přijímány do škol německých. — V odpověď na provokaci brněnské radnice uspořádali 6. t. m. Češi v Brně velkolepý manifestační průvod ve prospěch stížení české university v Brně. Současná německá manifestace skončila žalostným fiaskem. Konala se se pod ochranou policie a vojska. Na ulici se Němci nedvážili. — V posledních dnech skončilo sebevraždou dvanáct studentů z haličských gymnasií. — Ve sboru obecních starších v Praze 6. t. m. usneseno připojit sousední a předměstské obce ku Praze. Praha bude tedy míti 16 okresů se 450.000 obyvatel. — U příležitosti korunovace anglického krále připravena bude v Londýně na útraty koruny slavnostní hostina pro sto tisíc dětí. —

Lidová statečnost agrárního poslance. Když se jednalo v delegacích o povolení osmi milionů korun na vojsko a nové válečné lodě, stál křesť. sociální poslanec Šrámek z Moravy s dvěma jinými při hlasování na svém místě, hlasoval proti povolení třísvých břemen. Ale vůdce moravských agrárníků posl. Staněk před hlasováním utekl. Pokazilo by mu to totiž vyhlídky na

ministrský frak. Aťo ten se stará radikál Staněk velice pečlivě. Pak má mít vláda před námi respekt.

Měsíc únor v Československé záložně v Praze-II. Spálená ul. č. 9 V měsíci únoru přijala vkladů 151.364.49 K, vybráno vkladů 103.969.39 K. — Zůstatek vkladů ku 28. únoru 1911 činí K 518.705.82. — Stav splacených členských podílů k 28. únoru 1911 činí K 29.081. — Jak patrné z uvedených zpráv, ústav náš nabývá stále větší a větší důvěry lidu katolického. Jest málo ústavů, které za jeden rok činnosti mohou se vykásat 1/2 mil. stavem vkladů.

(Zasláno.)

P. T. velečestojnému duchovenstvu!

Předešlý týden osmělím se zaslati velečestojnému kléru diecese královéhradecké spis J. M. odp. biskupa z Přemyslu Th. Dra. Josefa Seb. Pelczara „*Ježíš Kristus usorem a mistrem kněze*“, jež jsem se svolením autorovým přeložil a svým nakladem ve prospěch stavby katolického domu v Sušici vydal.

Spis tento obsahem svým pro kněze velice cenný doporučen byl velmi pochvalnými posudky časopisů polských i českých.

I prosím snažně, aby každý, komu z velečestojných pánů spis tento bude zaslán laskavě si jej podržel. Za nepatrný obnos 2 K 20 h, který na knihu věnuje, *opatří si osvědčení duševní zachráně vydavatele před hrozcícím deficitem a udělí almužnu na důležitý podnik, jakým jest stavba katolického domu.*

Konečně dovoluji si p dotknouti, že mám též na skladě výtisky ve vkusné pevné vazbě (po 8 K 20 h), jež zasílám pouze na objednávku.

V úctě nejhlubší

Jan Mottl,
kaplan.

V Sušici, 1. března 1911.

(Zasláno.)

**Kathreinerovu
sladovou kávu
Kneippovu —**

**pijí denně mil-
liony pro její
nedostižitelné
přednosti. Jedi-
ná skutečná ro-
dinná káva! La-
ciná a zdravá.**

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Sahula. Cena 4 K.

Objednávky vyřídí

Bišupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Pilu na kámen,

s usrub, brousící a leštící stroj na kámen, pískovcové lomy a s právenou zásobou 20 000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, v fejných a soukromých budov, pomníky, brusy, žlaby atd. nabízí

Stanice ser.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,

strojný kamenoprůmysl

v Újezdě Podhorním.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodková pátí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lesů, rent, dŕvís, valst atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádta a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. **Skladitě spojené telegrafní koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.**

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slovenský anthracit. Kokry slovenské a saské. — Brhlky. Nově zřízené uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 23, Praha č. 4506, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

Kulturní jiskry.

Stále smutnější univerzální pokrok. Jit jsme často dokázali, jak pro samé vytkování hesla „pokroku“ pokrok skutečný se dusí, jak jára láska k ušlechtilé pověsti se rozpívá v lučavce praobyčejného pokrokařského chlebičkářství. Kdo drsné skutečnosti nezná, mohl se naivně domnívat, že demonstrace pražského studentstva pro Wabrundu byly čistým výronem horlivosti pro pokrok svobodné vzdělanosti — ano že studentstvo pokrokařské jest vychováno pro zájem vědy tak, jak tomu nebylo nikdy. Jaké js u však poměry na masarykovské fakultě filosofické? Na to odpovídá výrazně dne 3. t. m. pokrokařský „Přehled“: Více než jiné fakulty právě filosofická jest pokračováním středoškolských nauk ve smyslu zajištění vyšším; kdo tedy tam nebyl nadšen pro filologii nebo historii nebo matematiku, komu jednotlivé předměty byly naprosto lhostejné a řádný z nich mu nepřišli k srdci, ten na naší fakultu nevstupuj! . . . Na tu lásku a oddanost ku předmětu zvolenému resp. ke skupině jejich, na lásku podmíněnou u patrně nadáním, kladu důraz největší. Taková láska je konečně i schopná, nahodilá a ne vždy zaviněná mezery středoškolské vyrovnanosti a doplnění. Bohužel, mezi mladší generací filosofickou je té lásky citelně málo; ten, kdo před tím filologii nemohl přijít ani na jméno, pojednou — po maturitě celkem chatrné a neutěšené, zvláště v jazycích, hrje si na odborníka! Elementární mluvnických nezná, nic nečetl dříve a nehodlá tak činiti ani nyní, nemá zájmu ani o jazykospyt ani o literární historii, ani o plody literární nebo divadlo — ale platí za filologa, ovšem jen tak dlouho, dokud svědomitý examinator mu nestrhne škrabošku s tváře. Romanista — a neví o Molérovi víc, než čiperný realista — a pak jde na školu a 30 let zaujímá místo učitelské a „kazi mládež“ nemoha ji naučiti ničemu pořádnému! Protože ve svém oboru zevyniká a vůbec necítí se na své stolici pevný, chytá se bujícího dneš i ve školství špihalství a spoléhá na protekci; tak postupuje, tak dělá kariéru. Jest úžasno, jak málo váží si ředitelů a i vyšší ještě řady zdrcujícího verdiktu zkušební komise u kandidátů kvality rozhodně poslední, těch, kteří třeba v obou svých hlavních předmětech přistupovali k selektivnímu stolu tři až čtyřikrát nežli dosáhli approbace pouze „dostatečně“: za málo let výtečník takový sedí už v Praze a, zahloubav se do nejnicotnějších hnid a lapálů čistě mechanických, ba školmetakých, aspiruje už na místo ředitele nebo napřed školního inspektora. O suplentech, kteří pod takovým „ředitelem“ (nesouhlasí to s „ředitel“?) slouží a zrovna tak jsou obeznali s předměty jako on, říká, že jejich neznalost (na příklad němčiny) se na škole podá, že nedouk to „dotah-e“. — Tak tedy ve skutečnosti vyhlíží pokrokový zájem u pokrokovců, kteří fušují řemeslnicky i v tom oboru, za který jsou placeni

Radionaktivnost rosy. Cena léčby Kneippovy, která kdysi vynálezci zjednala tolik přivřeců, dochází nyní z vědecké strany nového osvětlení, jež farář Kneippovi dává za pravdu, když svým pacientům radil chodit za časného rána na bosy po lukách. Profesor Negro z bolohské univerzity zjistil, že ranní rosa obsahuje značné množství radiové aktivity. Dal večer skleněné tabule na volné prostranství a časně z rána, když byly vlhky rosou, zkoumal je, při čemž ukázalo se, že skleněné desky na straně k slunci obrácené nabyly silné radiové aktivity. Vlastný učenec ve svém badání pokračuje; domnívá se, že možno vysvětliti zjev ten magnetickým vlivem horních zemských vrstev na kapky rosy. Učedníci Kneippovi, kteří šli ráno bosí na procházku, nematili tedy nikterak čas dotýkáním se travin a keřů skropených rosou, neb vnímali do svého těla radiové účiny, které mohly působiti na organismus lidský velice blahodárně.

Masaryk socialistem. V „Klubu zemědělské reformy“ v Petči mluvil v době zasedání delegací mezi jinými rakouskými delegáty také prof. Masaryk, který prohlásil, „že je socialista, ale vědomí, že dnes lépe může socialismu prospět působením mezi buržoasií, zdržuje ho od přistoupení k sociální demokracii.“ Tak referuje „Právo Lidu“ v čís. 64. ze dne 5. března. Co pak na to řeknou živnostníci a měšťáci voličové paně profesorovi v městské skupině valašskomesiříské? Proč pak tam při volbách neukázal pravou svoji socialistickou tvář?

Pocta českému umělci v Petrohradu. Dne 20. února rozloučil se benefičním představením se svým úřadem chefredisér carské opery petrohradské Josef Paleček. Představení stalo se zároveň slavností dvorní. Do opery dostavili se členové carské rodiny, všichni páni a dámy dvorní, ministři, štábní důstojníci atd. Po druhém aktu dal si car zavolat Palečka do své lože, blahopřál mu a děkoval za cenné služby, které prokázal ruské operě a daroval mu vlastnoručně velký slatý pohár. Pak blahopřála kmetu

umělci carevna a dala mu jehlici s brillanty a carskou korunu. Pak následovaly veliké ovace od obecenstva. Palečkovi dáno mnoho darů. Ve čtvrtek nato pořádána na počest Palečkova veliká slavnost v carské konservatoři, kde byl náš krajan dlouho professorem. Paleček narodil se r. 1842 v Jestřabí Lhotě v Čechách.

Sdružení učitelů pěvecké ve Slezsku. Ostravský odbor pořádá 12. března koncert ve Frenštátě (odp.) a ve Frýdlantu (večer). 19. března v Orlové-Dombrově (večer). Spojené odbory jsou pozvány ke koncertu, který pořádá odbor Ústřed. spolku českých profesorů za účelem umělecké výchovy studentstva v sobotu 18. března odpol. ve 3 hod. ve velké dvoraně Národního domu v Mor. Ostravě a v neděli 26. března vystoupí jako host pěvecké jednoty „Křizkovský“ v Opavě o půl 4. hod. odp. Sbor 45 členů diriguje p. prof. Rud. Wüsch. Spolupůsobí známá naše operní pěvkyně sl. Lida Mašková z Polské Ostravy a virtuos na housle p. uť. Eng. Karlický.

Moderní polointelligence. Zajímavá slova pronesl o tak zvané dnešní intelligenci František Geiger u Schülera, ve spisku „Gibt es wirklich ein anderes Leben?“ na str. 16. Právě: Druhdy byli v ohledu literárním jen dva druhy lidí: učený a neučený. Prvnější nebyli sice četní, ale každý z nich vyznal se ve svém oboru dokonale. Neučení pak měli tolik zdravého rozumu, že svou v mnohých věcech nevědomost uznávali a vědění přenechali učeným, a nichž v případě potřeby hledali rady.

Ze našich dní je tomu však jinak. Mezi výše uvedené dvě třídy lidí vtládila se třetí, a v krátké době stala se tak četnou, že obě dvě druhé předstihla. Je to třída tak zv. „vzdělaných“, čili „intelligentů“. Tak jako mnohá jiná slova pozbyla svého pravého nebo starého významu, tak i slovo „vzdělaný“. — Vzdělanými, intelligentními nazývají se ti, kteří v nynějších školách se měli učiti mnohým a různým věcem a také trošku náboženství, kteří však právě proto, že to byly tak mnohé věci, ničemu se nemohli naučiti dokonale. V literárním a vědeckém ohledu nazývám tyto t. zv. vzdělance — plavci, kteří se pohybují pouze na povrchu jako špatné ryby, které jsou stále na povrchu a po komárech lapají. Tu špetku vědomosti považují už za všecko vědění, proto také odsuzují všechno, čemu nerozumějí. K dalšímu učení se nemají času pro obrovské množství špatných novin a jiných nepořádných tiskovin, jež musí všechny čísti, chtějí-li ve svých společnostech platiti za vzdělance. Všecka jejich věda je věda novinářská (pouze z novin čerpaná). V náboženství nebyli nikdy dobře vycvičení, proto se též stali nevěrci; ne sice proto, že by věděli, proč jsou nevěřícími, nýbrž proto, že nevědí, proč a čemu by měli věřiti! — Ave.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovastizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Čestná uznání od v. d. řádu duchov. k dispozici.

Školský obzor.

PM c. k. státní průmyslové školy v Pardubicích bude se konati v době od 17. července do 5. srpna 1911 odborný kurs k dalšímu vzdělání učitelů nauk živnostensko-obchodních na živnostenských školách pokračovacích.

Zádoti za přijetí do tohoto kursu, psané na kolkou 1 K, podati jest prostřednictvím správy neb ředitelství školy, na které žadatel působí, ředitelství c. k. státní průmyslové školy v Pardubicích do 15. června t. r. Brzy nato rozhodne se o přijetí žadatelův a každý se o tom spraví. K žádosti jest třeba připojiti: vysvědčení o učitelské způsobilosti, dekrety ustanovovací, potvrzení od správy školy pokračovací, že na škole pokračovací učil, kterým předmětům a jak dlouho, nebo že v čase nejbližším učiti bude.

Rudá výchova nedospělých dětí. V III. roč. č. 9. rudého časopisu dětského čtou se tato neskončená slova: „... pámbu stvořil nebe i zemi a napadlo ho, že by to nebylo špatné, kdyby stvořil taky člověka. Nasbíral si (!!) bláta, rozválel a vyhněti a uplácal z něj tělo. Aby dobře uschlo, opřel je o plot, který tam stál, a šel si domů pro duši.“ Taková sarovost, takové bescitné podvádění malých dětí má pak býti vzdělávací

činností! Soc. demokraté vědí, že dítě rudých r o dítě nedostane do rukou biblí, aby se přesvědčilo, jak „Jaro“ hanebně podvádí, jen aby by sesměšně Stvořitel i samý akt stvoření. Pak prý nikdo lida náboženství nebere. Může pak dítě věřiti, když takovým cynismem jest oklamáváno? A to se děje v době, kdy ještě platí paragraf na ochranu náboženských citů. Jak bude později, až bude dána rudým taková zvířle, jakou si soc. demokraté vynucují hřimavým hlasem?

V roč. IV. v č. 8 „Jaro“ odporučuje dítkám, aby nevěřily knězi, co jim vykládá v hodinách náboženských. Kdyby takovým přímým a sumárním způsobem byla podkopávána vážnost k jiným učitelům a školním předmětům, neváhaly by úřady proti protisákočné demagogii zakročit. Proti katechismu však rudý boykot pracuje svobodně. — V témže čísle napsáno: „Ničemu z toho, čemu nás z katechismu o duši učili, nevěříme.“ Jinde (III., 4.): „Není spravedlivého soudce na zemi, není spravedlivého soudce na nebi a pošetilý, kdo se naň spoléhá.“ Z Ježíška v Betlémě tropí si „Jaro“ posměch (III., 6.). Kněží jsou prý „zloději, vražedci, nejhorší zločinci.“ (IV., 4.) Mají na svědomí zastřelení šlechtického Ferrera, který „zakládal školy pro chudé děti“. Nedovolil však černým pámbu do svých škol ani nobou páchnout. Proto dali jej zastřelit.“ (III., 4.) Zase podvod, jakého by byl schopn sotva cikán. Teď, kdy jest nad slunce jasněji dokázáno, jaké bestialní vraždění a pustošení Ferrer připravil, kdy jsou prokázány jeho kriminální velké švindly peněžní, kdy se ví, že byl odsouzen soudem vojenským jako osoba nebezpečná životu pokojných lidí vůbec, otiskují se tak nehorázné lži! Naposlady snad „jezuvité“ sami Ferrera pobídlí ke krvavým skutkům? Jinde „Jaro“ učí: „Do kostela nejděte.“ (IV., 5.) Pastýřským listům prý jest nejlépe se vyměti.

A tak to jde dále. Představme si nyní, jakou slasti jest pro katecheta vyučovati děti zpracované takovým způsobem. A běda mu, kdyby na obranu svého předmětu někdy varoval před četbou rouhavou a před nevěrci! Rudí otcové hned spustí povyk, že katecheta jest fanatic, že popuzuje děti proti rodičům. Rudý otec, který nenapíše bez brožných pravopisných chyb ani dva řádky, považuje se za uvědomělejšího, než jakým jest akademický občan a dává dle narychlo shltaných tištěných lží dítěti náboženské hodiny sám. Děti již v útlém věku jsou zbavovány nadzemských ideálů; posmívají se netoliko autoritě kněžové ale i učitelově, tak že škola se mění pro paedagogy v hotový ošistec. — Ale — až začnou zase volby, budou rudí agenti před prostým lidem dále lháti, jak si náboženství váží a jak mají úctu před Kristem, jehož osoba nyní přímo neomaleně tupí. Tak se pomáhá dělnictvu! Aby se zatažovala nelidová politika, snaží se vůdcové zaměstnat pozornost svých radých poplatníků výchovou v cynismu.

Zklamání nad volbou školou francouzskou projevuje se stále častěji i z úst živlů protikatolických. O tom ovšem soc. demokraté rudým dětem nepovědí ani slova, protože by to překáželo výchově ve slepém faustismu. Musí se klamati mládež řemeslně, důsledně, po fabricku. Přes to však čistý pramen pravdy proráží nad bahnitou kaluží mocným proudem. Jit jsme uvedli některé výroky republikánských pohlavářů francouzských o moderní škole. Nyní nový dokument.

Sám revolucionářský anarchista Allard, nejnadšenější stoupenec radikálního programu, pravil ve sněmovně: „Budme si jen upřímní, páni radikálové; bez Boha není žádné morálky, ale my morálky potřebujeme. Já to zcela přiznávám, přiznejte to i vy! Bez Boha jest pouze jakýsi styk mezi lidmi a nic více. Aby kdo mohl vyučovati, má potřebu, aby věděl více než jenom to, čemu má učiti. — Proto musíte dáti svým učitelům jinou kulturu, která jest vyšší než ona, již oni mají dáti dětem. — Ve skutečnosti opouští však většina dítek své školy, aniž umějí čísti a psáti.“ (Na levici se volá: „Vydáváme však na to peněz dost!“) — Allard pokračuje: „Ano; ale na tak špatný způsob, že by mnohdy bylo lépe některé školy zavřít. Ba, já se táži, zda vaše nedostatečné vyučování nemá vinu na vzrůstajícím počtu zločinců?“ (Rozčilení a výtky nevole ve vládní straně.) — Allard: „Jenom, prosím, nedejte, jako byste mi nerozuměli! Poskytujete dětem, jejichž intelligence jest často dosti velká, nedostatečné vyučování, jež jim jenom s těží otvírá dvře k vyššímu vzdělání, ale žene je brutálním způsobem do továren. Ano, děláte z dítek apače!“ (Hrozný křik na lavičce levice. Předseda volá ředníka k pořádku.) Allard: „Nikoho neurážím. Tvrdím pouze, že radikálové učinili se svým školním programem bankrot — že jejich škola poskytuje dětem nedostatečné vzdělání a dělá z nich apače. Byl jsem přívržencem monopolu ve vyučování; nyní jím již nejsem.“

Jen povrch lesklý! Americké školství je stále drátem, po němž pošilhá naše učitelstvo a v něm hledá vzory pro školství u nás. Americké školství má býti našemu vzorem. Jaké te

školení je, toho důkazem prohlášení uveřejněné v měsíčníku „The Monthly Messenger“ (1909 VI., č. 1): „Velikou chybou ve výchově současného počtu těch, kteří tvoří dorůstající generaci, jest ono zcela povrchní vychování, jehož následky mnozí odcobovanci veřejných škol tak příliš zřetelně dávají na jevo. Každý, kdo hledá do svého obchodu „kierky“ (obchodní sluha, písař a pod.), může pravdu mých slov dotvrditi. Většinou uchazeči o místa v bankách, kancelářích velikých dopravních společností, kupeckých a jiných závodů obchodních nejsou schopni napsati správnou žádost o místo. Jejich rukopis je špatný; často se prohřešují proti pravopisu. Kdežto ve dřívějších dobách pracovalo se ve školách o důkladné vychování mládeže, aby žáci nabyli výtečné znalosti zemského jazyka a počtenictví, aby si osvojili zřetelný, čitelný rukopis, v nové době nedbá se náležitě těchto hlavních pravidel vyučování.“

ZALOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Sociální besídka.

Rudé volby v Brně. Pravý obraz despotické hrůzy! Jednalo se o volby do okres. nemocenské pokladny, která jest v držení rudých centralistů (rudých Němců, židů a českých sluhů). Neklerikální „České Slovo“ nakresilo tento obraz: „Pověstné uherské volby jsou nevinnou událostí proti švindlům, které napáchali němečtí sociální demokraté s českými centralisty. Sta a sta voličů neobdrželo legitimace volební, a když je reklamovali, byli z pokladny vyhazováni, a když stáli energicky na svém právu, žádáno na nich písemné prohlášení, že budou volit kandidátku německých a českých centralistů. Agitátoři běhali po dlnách, sbírali pod záminkou opravy legitimací veškeré listiny, ale zpět je nevrátili a na ně odvolili. U ne-sebrali centralisté, sebrali korteši z radnice, která šla tentokrát samostatně do voleb. Před volbami dlouho rozváděny nejnižší pudý lidu, každému, kdo opovázil se říci, že bude voliti opozičně, broženo výpraskem. Městská reduta, v níž volby se konaly, dávno před 9. hod. ranní obsazena policií, která šla svým miláčkům ve všem na ruku. Spousta židovských agitátorů utvořila řetěz za policií a zrakem Argusovým prohlíželi každého voliče. Spatřili-li, že to český opoziční volič, který přišel ráno, musel stát v blátě až do 12. ba do 2 hod. než se dvojnásobným kordonem prodral do volebních místností. V redutě samé volilo se v pěti místnostech. Volební komise skládala se z vyslovených straníků dra Czecha a Eldersche. Pro všech pět místností určen byl jeden komisař státní policie. Jakmile přišel volič opoziční, tázal se ho dr. Czech po roku narození a neřekl-li ihned, kdy se narodil, sebrána mu legitimace, byl udán a na rozkaz dra Czecha vyveden ven. Takovým švindlem zkráceno opět sta voličů o své právo. Kdo se komisi nelbil, bezohledně na rozkaz machrů vyveden. Agitace byla ohromná. Ani o říšských volbách nebyl takový ruch. Kde jaká droška byla dlouho předem pronajata pro radnici a centralisty. Agitátoři obou stran dopouštěli se hrubých nezákonností před zraky klidně dívající se policie. Legitimace a hlasovací listky kradeny z kapes, trhány a každé chvíle zdálo se, že dojde k bitce. Za takových okolností bylo zřejmo, že opoziční kandidátka projíti nemůže a to tím více, že hlasy pro opoziční odezvané mohly být směle na stolech zaměňovány. Dle záznamů v agitačních kancelářích opoziční odvolilo do 2 hod. odpol. 1500 voličů. Znamenati dlužno, že tabule agitační, které vydala strana opoziční, byly ihned policií zabaveny. Všeobecný rozruch způsobil příchod obecních metarů a zřizenců, kteří sevřeným dvojstupem šli k volbě hromadně. Kdežto ostatní voličové museli čekat. Každý přírůstek voličů centralistických uvítán hromovým jásotem. Kofalka, pivo, teror, násilí, hrály tu hlavní roli, u stoupenců tajného volení a „svobody přesvědčení“. Rada osob posatykána. O 2. hod. udělán konec volbám bez ohledu na to, že celé zástupy dělnictva čekaly, až přijde na ně řada voliti. Výsledek prohlášen o 4. hod. odpol. Spojení centralisté obdrželi 3585 hlasů, radnice (němečtí nacionálové) 1071 hlasů a opoziční česká (čeští soc. dem., podporovaní ostatními stranami) 600 hlasů. Výsledek uvítán hromným řevem. Celé židovské Brno stálo před redutou.“

Bezcditný terror rudých centralistů. Soc. dem. autonomista dr. Fr. Soukup uveřejňuje dne 1. t. m. v „Právu lidu“ tyto řádky: „Je to prostě úžasné, uváží-li se, že soudruh

Vaněk v Brně, jenž neučinil nic jiného, nežli že se dovolával pomoci policejních orgánů jedině na osobní ochranu svou a členů představenstva, byl z „Gewerkschaftu“ vyloučen, ale členem spolku zůstává klidně dál na př. Tetenka — tentýž Tetenka jenž na policejní ředitelství a státní návladnictví pražské činil trestní oznámení na výbor pražské skupiny, a tímto v dějinách strany neslýchaným způsobem harangoval veřejné orgány, aby výbor tento vzaly do vazby a hnaly před soud a do kriminálu Všechna oznámení Tetenkova ukázala se býti bezdůvodnými a křivými, ale Tetenka je členem „Gewerkschaftu“ a soudr. Vaněk byl vyloučen, ačkoli nečinil žádných trestních oznámení, ačkoli neharangoval policii proti jednotlivým soudruhům a organizacím strany, ale žádal jedině za ochranu pro sebe, když mu bylo už dlouho před tím veřejně vyhrožováno, že ho „roztrhají jako kolčavu“, a když za těchto poměrů jako otec nezaopatřených dětí se mohl v tmavé ulici a v noci důvodně obávat útoku na své zdraví.“ — A před několika lety „Právo lidu“ vyrazilo s šílenou palbou proti „Nár. Politice“, když tato se odvažila pronésti skromný názor, že i soc. demokrat může se dopustiti krveprolití. Zvláštní internacionála ti němečtí soudruzi. Ale to přece vědělo „Právo lidu“ již před lety, že němečtí soc. demokraté jsou vychováni v zavlilém zášti proti českému národu. A přece snažili se čeští soudruzi namluviti národu, jak jsou soc. demokraté němečtí povznešení nad nacionální šovinismus.

Válečná scéna z rudého tábora. Před okresním soudem v Brně konalo se přelčení mezi autonomisty a centralisty. Posl. Vaněk žaluje redaktora „Proletáře“ R. Nádvořníka, redaktora „Volksfreunde“ Pipala a člena představenstva Všeobecné nemocenské pokladny Josefovského pro urážku na cti, ješto o něm na schůzi b tvrdil, že povolal na důvěrníky dělnictva shromážděné v Dělnickém domě policii. Obžalovaní se sice vykrucovali, ale konečně jejich obhájce dr. Czech nabídl důkaz pravdy. Mezi stoupenci obou směrů docházelo v soudní síni ke srážkám. Jednu takovou scénu mezi hlasateli bratrství ličí „Lidové Noviny“ takto: „Když soudce upozornil, že svědci nesmí zůstat v jednací síni, došlo k prvním srážkám. Autonomista Ad. Kytner vyběhl centralistu Kovandu, aby vyšel ven, avšak Kovanda, jenž seděl, odpověděl podrážděně: „Neukazuj na mě, nebo ti tu ruku urazím“. Při těchto slovech se rozpřáhl, jako by chtěl Kytnerovi zasadit políček. Kol obou ozvaly se hlasité nadávky: „Lumpe, trhané, špinavče“, většinou z malé skupiny podrážděných centralistů. Napadený Kytner zjistil si svědky této scény a bude asi žalovat Kovandu pro urážku na cti; na to ihned vyšel na chodbu, kde byl i dále provokován.“ — Výchova socialistického listu je na tomto výjevu patrna.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vyládejte si ihned vzory pánských látek k nahlednutí. (Zoláště vzor látky » Palmira «)

od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český socialistický zveřejněn soukromého sborů
... r. 1876. ...

... ..

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, orepové, ripsové, gobelinové polo- i celehdvábne v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, střepe, třepení atd. — — — — —

LINOLEUM, VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA VPRAZE, Jindřichská ul. 1.

... ..

Domek villové úpravy

se zahradou, verandou, prádelnou a vším příslušenstvím, pohodlně zařízený, na slunné straně

na Novém Hradci Králové

je od konce června t. r. buď z volné ruky na prodej aneb k pronajmutí.

Výhodné pro pensisty.

Bližší sdělí administrace tohoto listu.

... ..

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 48. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Camelky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. důchovenstva svlátní výhody.



PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Provádí za nejvýhodnějších podmínek starobní a pensijní pojišťování.

Žádejte prospekt.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí Rudolf Hacker, c. a k. lesmistr v Hradci Králové, z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť: smrk, borovice, modřín, jedli, akát, dub obyčejný a americký, borovice černou, banksovu hedvábnou, tůju, jasan, javory, olše, jilmy, břízu habr, čilimník, dřívák, dřezovec, topoly, vrby, buk, lípu, hloh a mnohé jiné druhy, též na živé, ploty do parků a t. d. — Balení do mechu zdarma, koše v ceně výrobní. Žádejte cenník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky. Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží skoro jen za cenu zboží nákladního.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným v Hradci Králové, :: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složit listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
za nejlevnější.

... ..

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
najících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

SOCHY VZKŘÍŠENÍ,
KŘÍŽOVÉ CESTY,
vkusné a levné oltáře

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a kletčích andělů
dovoluje si nabídnouti veleúspěš. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napaal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

ČESKÁ BANKA

v Praze.

Dle usnesení řádné valné hromady akcionářů
dne 3. března t. r. konané, vyplácí se na akcie
I. a II. emise

dividenda K 21.—
na kupon čís. 3.

při předložení tohoto kuponu u pokladny České
banky v Praze, a jejích filiálkách v Hradci Králové,
Liberci a na Smíchově.

V Praze, dne 4. března 1911.

Správní rada.



Jen
jednou
zkuste mýdlo jadro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přeověřte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevprova-
ní do jakosti, láce a úspory v upotřebení.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Výstavnou, nově upravenou usedlost
ve Štáňkově, pro letní byty zařízenou,
se 14 koroi pozemků, soudně na 25.600 K
odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle ujednání. Nabídky přijímá
kancelář JUDr. ALFRÉDA RUDOLFA,
advokáta v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

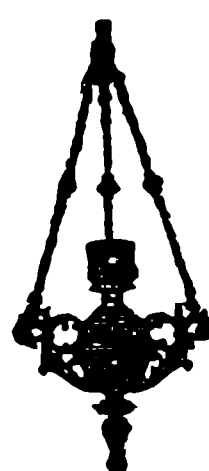
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
úspěš. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!



Veleúspěšnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rukovati veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. rance, kalichy
cibáče, nádoby, s. ény, paciřkály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Hotelské
prostýny, tabulěrky, jídelní náčiní** se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ošeleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

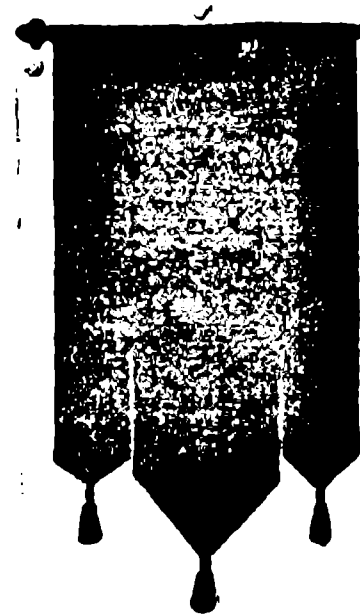
Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritaského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis

»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vprahtelích)

doporučuje P. T. veleúspěš. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovového náčiní

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

Velkozávod krej-
čovský pro pány
: a obchod soukenický :

V. ROSA,
C. a k.
dvorní krejčí



zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

II 4% II

ODE DNE VLOŽENÍ

DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNÍŽKY

■ ZDARMA. ■

NEJBEZPEČNĚJŠÍ
ULOŽENÍ ÚSPOR.

Cestující a zástupce

na vysokon provisi přijme továrna hospodář-
ských strojů, benzinových motorů a železných strojů.

firma

Boh. Mareš v Třebíči.

(Morava).

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků
praktická, pohodlná a poněvile
se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samo-
zřejmě přehánění háčků, jinak
u náprs. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškábou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připnutých náprsenek,
velmi nízká.

Zásilkou obratem pošty vyřizuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galanterním zbožím
Hradec Králové, Jirákova třída.

Objednejte si Dra Reyla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostrádatelná příručka pro naše spolky a
sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce
o sociálních potřebách nabyti přehledného poučení.
Spis neposílá se bez objednávky na ukázkou. Cena
3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10%, sleva a franko.

Objednávky přijímá a vyřizuje

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv

synovec, nástupce)

odborný

— umělecký záved —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. 39 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěží, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, heze
vážlivosti ku definitivní objednávce.

Nešetelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.



Velocipedy

jen zaručené jakosti s písemnou zárukou, jakož
i veškeré součásti prodává v levných cenách

Fr. Vodehnal, Hradec Králové,
Velké náměstí 17.

Veškeré opravy ve svých odborných dílnách rychle
a levně.

Cenníky zdarma a franco.

Oznámení.

Od 1. února 1911 přesešli

záved nádražský a malířství písma

Otty Fejgla v Hradci Králové

do domu čp. 222., Karlova ulice
vedle továrny (p. K. V. Skuherskéh.).

Tržnice nábytku otevřena bude
15. t. m. proti Adalbertinu.
v domě

Akceový kapitál K 4.000.000.

Vklady ca K 15 000.000.

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchovské.

Eskont směnek a faktur.

Koupě a prodej cenných papírů a losů. Výměna kuponů, tažených cenných papírů, devis a valut.

Vklady na knížky a běžný účet 4½—4½.

Úhrady na cizinu,
šeky, akreditivy.

Bursovni obchody.

Vadla a kauce.
Promeny.

Úvěry všeho druhu.

✕ Velkoobchod uhlím a koksem. ✕

„ „ Oddělení pro zboží. „ „
Úřední hodiny od 9. do půl 1., od půl 3. do půl 6.

OBNOVA

Číslo 11. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 17. března 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Roku XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 1/4 až 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868. Akce ka itál. K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000— FILIALE: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krákov.	Provádí ve šesté ba- kovn, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna Uhlí a cement.

Zednářská svobodomyslnost.

Bezcitná tyranie, jakou páchají moderní volnomyšlenkáři všude, kdekoli se dostanou k moci, má být nejvážnější výstrahou všem lidem, jimž není svoboda pouze prostředkem k podvádění bližních. S ničím se nešvindluje v nynějším století tak hanebně jako se slovem „svoboda.“ Nikdy tyranie neukrývala se za štít svobody tak drze jako za věku nynějšího. Pod klobouk svobody moderní eskamotéři vpašovali tolik surovosti a okovů, že pojem snášlivosti a volnosti jest naprosto znehodnocen. Nejfanatičtější tyrané, kteří připravují za kulami otroctví, mání lid zvůcnými hesly, aby jim vběhl do smýček. A kde prostí lidé poskytnou despotům z neznalosti jejich povahy pomoc, tam nastávají pro svobodu často horší poměry než v káznici.

Nyní jest nutno obracet pilný zřetel k Portugalsku, za jehož nynější nové svizele odpovídati musí výhradně samostatná vláda zednářská. Volnomyšlenkáři za vlády Manuela vyběhali na výšiny a hřimavým hlasem žádali „lidovou svobodu.“ Zatím však způsobili převrat za pomoci zrádců, proradných úředníků a důstojníků; a pak hned se starali lišácky o to, aby lidové volby do slibovaného zreformovaného parlamentu byly co nejvíce oddáleny.

Duší zednářské revoluce byl Magalhães Lima, který předtím s odporným farizejstvím se stavěl jako ubohý, pokojný mučedník; sjezdu „V. Myšlenky“ r. 1907 zaslal list, v němž omlouvá svou nepřítomnost takto: „Vina je tu reakce, zosobněná v portugalské vládě, vládě perversní a vražednické svobody.“ Byl jsem napřed pronásledován soudně pro přestupek tiskový, po té denuncován úřadům jako spoluvinník ve vzpouře proti prezidentovi říšské rady, a posléze byl můj časopis na 30 dnů zastaven; pohnutek neznám (?), nebyly mi ředeny.“ Takovou hadí přetvářku si osvojil člověk, který již tehdy měl v ruce všechny hlavní dráty revolučního telegrafu. Kdyby nyní někdo proti portugalské vládě v samém Portugalsku řekl, že jest perversní vražednická svoboda, hned bude dán zcela jistě do kriminálu jako nebezpečný buřák. (Lima však, přišel ta slova v Lisaboně, zůstal na svobodě.) Vždyť bezcharakterní uchvatitelé moci s inkvisiční příností pátrají po „spiklencích.“ V zemi, kde katolický redaktor byl surově zavražděn, kde sjednaná luza pustoší a vybijí katolické redakce, každé podezření z odporu proti zednářům jest trestáno se vši bezcitností.

V Portugalsku kvete ještě horší denun-
ciační špehounství, než jaké řádilo ve Francii
proti katolickým důstojníkům. Jak zuřivě jsou
pronásledováni za vlády prezidenta Bragy lidé,
kteří si dovoří pronést svobodnější náhled,

svědčí tento případ. Dr. João Bentes Castel—
Branco, lékařský inspektor v lisabonském pří-
stavě, byl na palubě lodi tážán od několika
Brasilčanů, co soudí o portugalských poměrech.
Odpověděl, že dle jeho soukromého mínění
nejdou valně. A hned se dostavil za tato zcela
nevinná slova drakonický trest. Ačkoli jest
občanem nejlepší pověsti, ačkoli jest pokládán
za nejproslulejšího lékaře v městě, schystána
nízká pomsta. Lékař obžalován, že provádí
nejápornější propagandu proti novému způ-
sobu vlády a byl zbaven na dobu 6 měsíců
svého úřadu.

S notorickými revolucionáři zacházela
vláda Manuela jako s maslem. A byli-li ně-
kteří zbojníci zavřeni, hned houkala zednářská
děla naučená hesla o svobodě tisku, svědomí,
společnosti atd. Nyní však vláda potlačovala
nebo kumulovala telegramy, zvěstující pravý stav
věcí, zastavovala nebo aspoň přísně pokutovala
časopisy, které se odvažovaly pověděti pouhou
pravdu, poněvadž skutečnost mluvila přímo
příšerně. Právě když zednářští „zastanci lidu“
chopili se vlády, následovaly t. k obrovské
dělnické stavky, jakých předtím nebylo. Po-
měry staly se krajně rozháranými, ale — mlu-
vit se o tom nesmělo.

Za vlády královské bylo dovoleno repu-
blikánům oslavovati manifestačně vrahy krá-
lova otce Dona Carlosa a jeho nejstaršího syna.
Naopak zase Lima se chlubil pražskému sjezdu
„V. M.“, jak volnomyšlenkáři za vlády krá-
lovské překasili a rozptýlili procesy, konané
u příležitosti oslavy stého výročí sv. Antonína
Lisabonského. Lima připsal: „K tomuto se-
směšnění přispěla činná propaganda protije-
covitská; dříve připravená krúhem radikálních
republikánů, odkud vyšla propagační skupina
této společnosti.“

A za vlády republikánské? Před 8 nedě-
lemi v Coimbre sjednaná chátka zpusťovala ka-
tolické kluby, přerušivši předtím smuteční
slavnosti studujících na paměť zavražděného
krále. Slavnost ta vymykala se rázu mani-
festačnímu, ale studující neměli ani při účasti
na requiem pokoje. Když napadení žádali za
policijní ochranu, odpověděli policisté, že stu-
dentům monarchickým ochrany neposkytnou.
Byli ovšem strážníci velmi účelně zpracováni
s horu. A když se luza hrnula do klubovních
místností, nebylo po ruce ani jediného stráž-
níka, ačkoli byl přednostou policejní stráž od
studentů zpraven o tom, co se připravuje.
Mezi pustošiteli bylo mnoho republikánských
předáků.

Když dílo zkázy dokonáno, prohlásila
vláda, že učiní vše, aby útočníci byli potře-
stáni. Této zednářské lži a přetvářce však
stihli masku sami pustošitelé bezděčně sice,
ale výmluvně. Když strážníci k vůli formě na
oko hledali vinníky v lese, dali se randalisté
fotografovati na náměstí (vzdáleném asi 300
kroků) novinářským fotografem-amateurem při
elektrickém světle. Veškeré ilustrované no-
viny portugalské přinesly obrázek té skupiny,
v níž jednotlivci mávali meči, stojíce za ba-
rikádami. Tolik troufati si mohli pouze zboj-
níci tací, kteří se nebáli ani stínu trestu. Titěž
lidé téže noci přepadli závod vynikajícího vě-
deckého, nepolitického časopisu „Estudos So-
ciais.“ Ačkoli za tento list náhrady v repu-
blikánském tisku není, přece musil být zničen,
protože byl v rukou katolických. Gomes Santos,
vynikající žurnalista, správně se vyjádřil:
„Nenávisť a zášť proti svobodnému tisku,
hrůza před vším rozumovým, odpor proti kri-
tice vytýkající vady, surová nesnášlivost vůči
tým, kteří nesouhlasí s tím, co se děje, du-
šení každého projevu kromě vlastního, rdo-
šení myšlenek — vše to svědčí hlasitě proti
novému způsobu vlády a vtláče jí znak, jež
nebude možno nikdy shladiti, smýti.“

Za vlády královské tisíce úředníků účast-
nili se politických štvanců protimonarchických,
tito lidé psali do revolučních listů zcela ote-
vřené; toto řádění odbyvala monarchická vláda
obyčejně jen udělováním úředních důtek, jež
v praxi neznamenal nic. Nyní však na ano-

nymní udání a stížnosti bez řádného soudu
jsou odstraňováni „podezřelí“ úředníci (i ne-
stranní soudcové) beze všech rozpaků.

Teď ovšem zednáři potřebují jako soli po-
tlačení katolických klubů a novin, protože se
blíží volby. Prostý lid musí být zpracován
jako povolný nástroj zednářů, protože právě
volnomyšlenkáři bojí se lidového hlasování
nejvíce. —

Nehorázný švindl, jaký provedli portu-
galští volnomyšlenkáři se svobodou, musí být
vážnou výstrahou všemu občanstvu evrop-
skému, které ostatně již se přesvědčilo též,
jakou bezcitnou tyranii páchali volnomyšlen-
káři španělští, rusští, francouzští a maďarští.

Volní myslitelé všech zemí tvoří soli-
dární, jednotnou společnost. Z té příčiny tedy
ani farizejští volnomyšlenkáři rakouští neod-
suzují hrubé násilí, páchané od jejich portu-
galských přátel. Naopak bezcitnost ta hledí se
všelijak vykrucovati a španělský podvodník
Ferrer jest oslavován dále.

Velice praktickým předvojem zednářským
jsou soc. demokraté, kteří se ani na mnoze
tím netají. Na př. orgán říšsko-německých soc.
demokratů „Die neue Zeit“ praví, že soc. de-
mokratie „bude muset použiti také svobodného
zednářství. Společně s ním zničí se i klerika-
lismus . . . Socialismus a svobodné zednářství
své děli od sebe pouze několik předmětů. Ve
základní snaze a podstatě jest svobodné
zednářství socialistické . . . Zednářství tvoří
pevnou, trvanlivou schopnou organizaci, jedinou
která jest schopna, stejně jsouc silná, čelit
církvi, s níž bojuje.“

Jak pomůže dělnictvu zednářstvo v praxi,
to bylo patrné při veliké stávce železničních
zřízenců francouzských. A právě včera došel
z Lisabonu telegram: „Stávka dělníků továren
na konzervy v Setubalu šíří se nyní na různé
továrny v Lisaboně a v předměstích. Subko-
mité práce, jenž neschvaluje energické zakro-
čení vojska v Setubalu, podal demisi.“ Tak
jest tudíž spokojeno dělnictvo, které pracuje
výhradně pro — vládní vojsko. Stávka na
stávku. — Ale co na tom? Společná zášť proti-
katolická spojí bohuže se soudruhy přece.

V praxi soc. demokraté s volnomyšlen-
kářskými millionáři již dávno proticírkevní
násilností a demonstrace páchají rukou svornou
a nerozdílnou. A jakou svobodu zednářsko-
rudá alliance pro katolictvo chystá, jest pa-
trno dostatečně. Jestliže rozvadané tábory rudé
v zemích koruny české páchají navzájem su-
rová násilí, jestliže soudruh soudruha přípra-
vuje o existenci a vyhání ze socialistických
domů, jaké milosrdenství od těch lidí mohou
čekati katolíci? Proto se nesmí dát zmýlit
žádný lidmi, kteří otroctvou ohlávku prohlašují
za rážovou stuhu svobody.

Politický přehled.

Předloha o opravě spolkového zákona, jak
vyšla z ústavního výboru, byla 10. t. m. po-
slaneckou sněmovnou přijata ve drnhém a
třetím čtení. Jest to vlastně návrh soc. dem.
poslance Pernertorfera, a podán byl již dávno.
Vláda podala zatím svůj návrh zákona, v mnohé
příčině lepší návrh na celkovou změnu spolčo-
vacího zákona, než je přistřípkářské dílo výbo-
rové, a chtěla, aby dobrozdání výboru bylo
vráceno, a návrh její byl dán na denní pořá-
dek. Ale nepochodila; někteří němečtí nacio-
nálové, radikálové a vídeň. křesť. sociálové
před tím ze zasedací síně vyšli a tak zvítězil
soc. dem. návrh s dodatečným návrhem žida
Kurandy. Přijatý návrh spolčovací však sotva
bude schválen i panskou sněmovnou.

Zemědělské resoluce, řada to zpráv země-
dělského výboru, projednávány byly minule
sněmovnou poslanceckou. Návrhy ty týkají se
zvelebení pastvin a meliorací luk, zvelebení do-
bytčí soli, umělých hnojiv, zvelebení chovu
dobytka vepřového a hovězího. Při té příle-
žitosti ministr orby pravil, že úplně souhlasí

4% zúročí se

do 31. prosince 1911
splátky složené na ::
subskripci akcií III.
emise České banky
v Praze. - Upisovací
kurs kupon 410-415.
Vyzádejte si prospekty
u České banky filialky
v Hradci Král. ::

Dividenda 5%

s resolucemi a ukázal na opatření, kteráž byla učiněna v ministerstvu orby v poslední době ve prospěch potřeb zemědělských. Debata koná se za úplné nepozornosti a neúčasti sněmovny; v zasedací síni jest velmi málo poslanců.

Žádné vyrovnání! Zástupci německé národní rady v Čechách na schůzi v Litoměřicích 9. března schválili resoluci, která znamená zamítnutí každého vyrovnacího pokusu v Čechách. Žádají národního obránění a administrativní rozdělení země. Výsledky posledního vyrovnacího vyjednávání prohlásují nedostatečnými. Naproti tomu poslanci německé z Čech odmítají tuto litoměřickou resoluci něm. národ. rady a stěžují si, že „volkerat“ podkopává jejich autoritu. Také křesť. soc. „Vaterland“ dokládá, že vyrovnání v Čechách musí býti provedeno proti těm, kdož chtějí bezohledně roztrhnout historickou jednotu země.

Slovanská jednotá. Český jednotný klub i Slovanská jednotá konaly porady svých parlamentárních komisí, a usnesly se na důsledném provádění opozičního stanoviska k rozpočtu. Jinak jest v řadách Slovanské jednoty nepokojenost, podrážděnost, čehož příčinou především osobní boj Kramář-Susterčič, mužové to, kteří jsou zvyklí státi v popředí, a když to nejde, přenášejí se rozbroj v celou jednotu. Také čeští státoprávníci vyslovili se proti státnímu právu jihoslovanskému a nechtějí trialismu, poněvadž by tím severní Slované byli oslabeni; proto rozladění mezi Jihoslovany.

Bar. Bienenrth v úských. Poměr mezi bar. Bienenrthem a pokrokovými Němci doznal značného zkalení. Pokrokové Němci odhlasovali totiž v delegacích velké vojenské úvěry, nyní však zdráhají se hlasovat pro půjčku, kterou vláda vřadila do rozpočtu a která je určena na úhradu vojenských nákladů v delegacích povolených. Křesť. sociálové německí na záchranu bar. Bienenrtha domlouvají něm. stranám pokrokovým, aby povolili, co v Pešti slibili. Druhá mrzutost vlády s něm. pokroky tkví v jejich výletu do Říma na slavnost sjednocení. Křesť. sociálové a kruhy katolické činí za výlet zodpovědným bar. Bienenrtha, který nepostaral se, aby vládní strany od podobného počínání upustily. Bar. Bienenrth prý nadhodil, že následkem počínání vládních stran bude nucen obrátit se na Čechy. Ovšem to jest poslední stanice Bienenrthova, kde se Čechové jistě nezastaví.

Ze sněmovních výborů poslan. sněmovny pontá k sobě pozornost výbor rozpočtový. Jest tu zvláštní většina vládní, která nemá absolutní většiny ze všech k hlasování oprávněných, a která jest většinou jen proto, že celá řada lidí je na rozcestí, kam se přikloniti — a proto, aby se nemusila ani tak ani onak rozhodnouti, odejde před hlasováním. Resoluce posl. Šrámka, Šillingra a Choce. aby rozsudky správního soudu byly vydávány v řeči státnosti, byla 20 hlasy proti 16 hlasům schválena.

Významné. V rozpočtovém výboru dotkl se ministr vnitra hr. Wickenburg také sčítání lidu. Přišlo prý 163 protestů od lidí proti trestům vyměřeným jim za to, že zapsali židovský obecní jazyk. Všem protestům vyhověno. Ze by také byly dohly české protesty a že by byly vyřízeny příznivě, o tom pan ministr — ani mluví!

V Uhrách nařídila vláda, aby výsledky sčítání lidu byly zpracovány co nejdříve, aby na základě nich vybudována býti mohla i volební oprava. Košut pak prohlásil se přímo nepřitelem všeob. rovného práva hlasovacího. — S Rumany počali Maďaři zase vyjednávati. Rumuni žádají 40 mandátů, používání rumunštiny před soudem, při vyučování náboženství a zasedání všech politických procesů.

Mobilisace ve Spoj. státech Severoamerických. V Mexiku buňti revoluce, následkem čehož přeluháloji Spojených států cítí se tu ohroženi, revolucionáři překročí americké hranice a dopravní podlouhne zbraně do Mexika. Proto Spojené státy mobilisují svou armádu.

Zprávy organ. a spolkové.

Černilov. V posledním čase katol. Jednota pořádala řadu pěkných posrůných a časových přednášek. O tisku promluvil slovně řečník vřdp. Dr. Reyl. — Obětavý p. redaktor Šupka přednášel v Bukovině a Libranticích o křesťanském socialismu. Přednáška v Libranticích byla tím zajímavější, že mnozí „taky—katolíci“ pustili se do debaty, ve které nadobro podlehli. — O jarních pracích v zahradách vykládal známý odborník p. řidič Ant. Šteffek. Při této přednášce vyložené výřivky českých vyřiváček se sájmem byly prohlédnuty. Dp. J. Petrásek navázal na feuilleton o Macharovi (v Čechu“), promluvil o důležitosti dobrého tisku a dp. Václav Havrda o poměrech v Římě vzhledem ke hrubým útokům Macharovým. Orlové z Hradce Králové za veliké pozornosti všech přítomných předvedli cvičení prostná i na bradlech od jednoduchých až k nejtěžším a byli za své znamenité výkony vřdy bouřlivým potleskem odměněni. Třeba takových cvičení na venkově více a častěji, aby „Orlové“ venku našel více pochopení a podpory. — Divadlo „Ona něco ví“ sehráno bylo k uspokojení všech návštěvníků i účinkujících a blízkí se mají, doufáme, že zase něco přinese. Zdat Bůh!

Pardubice. Sdružené katol. spolky v Pardubicích pořádají v neděli 19. března 1911 v 7 hodin večer ve velkém sále městské radnice dyčánek s velmi bohatým a pečlivě nastudovaným programem. Vstupné 40 h. člen 60 h.

Žitobaké Chválevice u Beneva nad Dnebravem. Místní skupina katolické mládeže v naší obci stálým cvikem a neobyčejnou pilí propracovala se z malých začátků v oboru divadla tak, že dnes může již vystoupiti směle v kusech obtížnějších. Dne 12. března předvedla na jevišti tragedii v 5 jednáních od J. Ladeckého „Kortan.“ Kus velmi obtížný k nastudování, jakož i veliké přípravy vyžadující v úborech. Kostymy vesměs dodány od přítelovny divadelní z Kutné Hory. Nikdy jsme se nenadáli, že by u nás mohla mládež tak mistrnou zábavu a poučení poskytovat. Jednání první představuje počátek touhy po vyřazení z roboty na panství mladého hraběte Adolfa r. 1775 v jihovýchodních Čechách. Celý kus má ráz „Jana Vřavy.“ Jednání druhé vrcholí v líčení choutek mladého hraběte, an klame chudé děvče Marii, schovanku starého Boreše. Když zklamání jest skončeno, dovídá se od Boreše, že Marie jest jeho sestrou! V jednání třetím jest významným trest Borešův v kláde a trest Marie postavený na pranýř. Úchvatný jest monolog Kortanův o svobodě, o též přináší zprávu z města. Kulminací bodem jest jednání čtvrté, kde robota jest zrušena, lid se bouří a návodem Kortanovým žene útokem na zámek a snaží se mladého hraběte zabít, což se Kortanovi zdaří. Dce chvěje se hrabě na celém těle, před smrtí při děťatě za své hříchy, což mistrně s vervou podal p. Polák, a prosí apěnlivě Kortana, by mu popřál aspoň jedné noci ještě, by se mohl smířiti s Bohem a káti se za všechny své sloupy; než marně. Kortan hraběte zastřelí. O hraběte před skončením pokouší se šílenství. Na povel Kortanův mladý hrabě apěnlivě se před smrti modlí. Tak hladce a s náležitým pochopením podával Kortan svoji obtížnou roli. Stařech Boreš s Váchoou osvědčili se co staří harcovníci herečtí. Ulištělým výrazem řeči a přirozeným přednesem líbila se Marie. Jednání páté končí sebevraždou Kortana, když do vesnice přijde vojsko a Kortan má býti za všechny vydán. Veřejně projevujeme obdiv nad pilí, s jakou kus tak obtížný byl nastudován. Přejeme skupině mnoho zdaru a voláme s plná srdce dalším působení „Zdat Bůh!“

Záboř u L. V neděli, dne 12. března t. r. o 5. hod. odpol. zdejší křesť. sociální lidový spolek pro Záboř u L. a okolí pořádal svoji měsíční členskou schůzi. Do této schůze byl posván slovně řečník a spisovatel vřdp. dr. Josef Kašpar, c. k. profesor a katecheta v Jičíně. Přednášel „o původu života.“ Přednáška tato byla v pravdě vědecká, přednes živý, ponavý, takže každý, až na nepatrné výjimky těch „moudrých“ byl přímo učen. Krátký obsah řeči byl asi tento: Výklad pojmu života. Každý rozená bytost živa od neživé Vylíčil sám život, kterak se jeví v přírodě. Život pod drobnohledem, život ve vodě. Život, jak se vyvíjí v jed. živých vrstvách kůry zemské. Postupoval od nejnižší vrstvy kůry zemské, a poukázal, které živočišstvo v ní žilo, až přišel k vrstvě kůry zemské, na které mohl žiti král všeho tvorstva — člověk. Dokázal, že život na zemi není věčný. A když dokazoval, že nic živého nemohlo povstati samo se sebe, že tedy nějaká bytost živá musela zde býti, tu každý cítil to již sám, co přijde, totiž, že tou bytostí je Bůh. Slova vřdp. dr. „Credo“, „věřím v Stvořitele Boha“, ta působila na nás mocným dojmem, a věru že mnohému slza vkrádala se do oka. Přednáška sama byla protkána humorem, mnohými ponavými epizodami, výroky slavných učenců na poli vědeckém a některými vřdovými obrazy. Po řeči poděkoval náš předseda p. V. Charvát slovněmu p. řečníku za tak krásná slova. A my ještě jednou voláme: „Zaplať Bůh!“ A těšme se, jak nám slibil vřdp. doktor, že nás zase navštíví a mile posléh a pobaví. Zájem o tu přednášku byl velký.

Va 260 osob sešlo se u p. V. Kopáčka, takže náš vpravdě byl naplněný. Zajímavým jest to, že na přednášku přišli ostatní strany, jak agrární, tak i sociální demokraté, kteří toho dne pořádali veřejnou schůzi a s ní šli někteří přímo k nám. Čekali asi, že budeme štvát, ale zmýlili se. My jsme tím dokázali, že staráme se o poučení lidí našeho a ne o štvání, jako jiné strany. Nás jen těší to, že nepřítelé naši poznali, jak my pracujeme ve spolku ve prospěch svého lidu. Přednáška ta chválena i od našich nepřítelů. Do schůze přišlo hojně obecnostva s okolí. Z Kolína (6 páns a p. předsedou Koudelkou), z Kladra, z Radovesnic, ze Litovic, z L. Týnice, horliví nášinci ze Salovic atd. a ze všech obcí naší farnosti. Zastoupena též hojně inteligence. Další naší činnosti voláme: Zdat Bůh!

Kněžice u Beneva n. Dnebravem. Neveliká obec zdejší snaží se státi v popředí ruchu křesťansko-sociálního. Odbočka hospodářského sdružení vymaňila obecnostvo se vřva semitského a uplatnila heslo: Svůj k svému! Jen ku prospěchu všeho občanstva jest, že nyní uvyklo již obracet se s nákupem všech hospodářských potřeb na své sdružení, jehož výhody naučilo se znáti a dovede jich si vážit. — Sdružení pak mládež během masopustu pilně cvičila se, aby nám uchystala dne 12. března milou zábavu. traukou Hlavatého: „Osudné jmeniny.“ Jednotlivé dílohy byly v osvědčených rukou a dle toho a vřnované pfe vřněla souhra v záslužný potlesk. Páni akademičtí malíři Relink a Vřtavský postavili obecnostva znamenité své umělecké působení, kterým pleš zaujali pana Kocourka a jeho celý dům: paní Kocourkovou, Bětku kuchařku i Johana domovnačka, až přišly osudné jmeniny s nevianým darečkem, s nímž nevíce zkoušila vřmlavná paní Klačáková; nastalo rozuzlení a šťastný konec s manželekým napomenutím v vlastní zkušnosti pana Kocourka. I mečí dílohy, Elly modelky a Vobořila, policejního ředníka, pěkně přiléhaly. Proto s Angelem provoláváme: Eviva signore Kocourek, eviva signora Kocourková, ať žije naše snazivá mládež a opět: brzo nás novou hrou pobaví! Čile vřřed!

Červený Kostelec. Ve svátek 25. března t. r. (o 8. hod. večer) a v neděli 26. března t. r. (o 4. hod. odpol.) v hostinci p. Stan. Chrásky přednáseti bude vřp. Frant. Průdč, kaplan o svém výletu: Tyrolskem do Benátek, se 100 barev. světél. obrazy. Táž přednáška bude v Olešnici v hostinci p. Jos. Mrdlika 2. dubna t. r. o 8. hod. večerní.

Lábeň. V neděli, dne 12. března uspořádala zdejší skupina Vřsodborového sdružení schůzi v senešní obci Košťálově, v hostinci p. Šimáčka, při níž promluvil p. Alois Petr z Nevě Paky o otázce dělnické a křesťanství. Již předem dalo se očekávat z horoucné agitace protivných stran, že schůze bude neobyčejně živou, a také proto, že Košťálov jest nádelem fanatické agitace protikřesťanské, velkého počtu sociálních demokratů a anarchistů, lidí to bez vřelického náboženského vřnání. O 7. hod. večer sbáhl davěrník p. Frant. Těšák z Lábeňu schůzi za velkého štěstí; uřivav všechny přítomné, udělal slovo mladému sice, ale velice nadanému řečníku p. Petrovi. Řeč jeho hodina trvala byla s počátkem a vřstrannou pozorností sledována, když mluvil o zániku otroctvř, o povznesení práce i dělníků křesťanstvím. O středověku, kdy kvetla feudalismus i platy dělnictva byly slušné i ceny potraviny poměrně nízké. Padějí vřivem liberalismu vše se zhorřilo. Potom mluvil o miserných poměrech nynějších, o nedostatečném zákonodářství pro dělníka, o továrních inspekcích, práci žem, sřdrazování potraviny a jiných přídělech, které na dělnictvo těles doléhají. Naproti tomu uvřděl spravedlivě pořádky dělnictva křesťanského a důležitost spolupomocné organizace. Hlasatelům revnosti, svornosti, bratrství a svobody dělalo se horko; proto si uřverovali různými posánkami jako: „S tím přišláste pozdě!“ a pod. Po skončené době promyšlené řeči p. Petra nastal řečníkový turnaj. Pan Petr ihned reagoval na to „přicházeti pozdě.“ Což nevolalo křesťanství již od počátku: „Hoden je dělník mřdy své?“ Nemá snad dělník dle evangelia práva na život člověka důstojný? Padě nepřicházíme, zásady spravedlnosti hájilo křesťanství vřdycky. Ci snad z těch pořádků již všehocho dosaženo bylo, že bychom my přicházeli pozdě? Nikoliv. „Musíte poslouchat ve všem vřchnosti, kteráž jest — jak říkáte — od Boha!“ uřlehčil si jiný anarchista. Ve všem nikoliv, jen ve věcech dovolených, neboť i nám náleží práva, kterých ani vřchnosti si neasmíme nechati odejmouti. — Přítelé volnosti dostávali čím dál větší kuráž, nejraději chtěli mluvit všichni najednou, čímž povstával veliký rámus, takže se strany předsednictva i rozumnějších socialistů stále křocení býti museli. — Díky p. Petrovi, který chladnokřevně odřážel ořpané námítky nevřdů, socialistů, anarchistů i otrokářů, jako jsou: Bohatství církve, odsouzení Ferrera, zbyřčnosti různých řeholů atd. V tom moři tabákového dýmu byla to zajisté 2 hodiny trvající debata námahou velice vysilující. Korunou všeho byly výroky p. Jos. Linka, dílovedoucího v továrně pp. St. Hyblera a V. Kuřery v Košťálově, který sám vytřpal, proč máme schůze při uzavřených dvřřích,

groš ne vohajná. A obratem se diví té epovádli-
vosti, jak jsme mohli s tou „nákanou“ přijít a
uspokojit schůzi v Kottářově, kde je všechno —
ovšem dle p. Josefa Lásky — pokrokové. Ihned
však vysvětlil, v čem ten jeho pokrok záleží, když
pravil, že každý pokrokový člověk musí křičet:
„Přijď od Říma!“ Potom chválil socialisty, že se
první dělnické otázky ujali. Na konec se opovážil
p. Šos. Lásek tázati, co vykonala církev pro lid-
stvo, sčkoliv již působí přes 1900 let. P. Petr
poukázal jenom na zakládání dobročinných ústavů
od církve, na působení kardinála Manninga, biskupa
Kottelera a p. Jos. Lásek umkl. Na konec přece
jen zásady křesťanské od rozumnějších byly uznány,
čímž ústředí naší schůze došlo.

Polihimov. Dr. Rudolfa Šetiny:
„Vzpouza v pensionátě“, která se o pa-
mátném sjezdu králohradeckém tolik líbila, pro-
vedena bude divním sborem národní jednoty ka-
toličské „Třebízské“ v Pelhřimově 19. března t. r.
Radujeme se, že nám bude možno přičiněním pl.
Franclova, sl. Holých a p. odb. učitele Hrubanta
provést v našem spolku tak pěkné, jemného hu-
mora a melodii plné díla našeho skladatele. Vedle
tohoto pěveckého tertu jsou na programu večera
1. V. J. Novotný: Z libických písní „Měsíček
svítí“ — divčí sbor. 2. K. V. Kois: „Drotar“ —
recitace. 3. W. Heiser Op. 30: „Osamělý ro“ —
tenorové solo. 4. G. Fieck: „Holubičko moje,
hlavičku skloň ní“ — barytonové solo. 5. J. C.
Baar: „Býkorka“ — recitace. 6. Karel Pospíšil:
„Zastaveníčko v ráji“ — melodram. 7. V. J. No-
votný: Z libických písní „Jak se ten měsíček“ —
divčí sbor. 8. B. Peyr: „Nimrod“ — komické
duetto pro 2 mužské hlasy. (Dokonč.)

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení byli pp.:
Frant. Kočí, kaplan v Zamberce, za administra-
tora do Klášterce n. O., ThC. Ant. Mikán, kaplan
v Brandýse nad Orlicí, za kaplana do Zám-
berka, Ignác Dvořák, kooperátor v Klášterci n.
O., za kaplana do Brandýsa n. O. — V Pánu
zemni: vdp. Matěj Kubek (V Václav.), bisk. notář
a pens. farář Kunvaldský, † 13. března v Zám-
berku (nar. 1850, vysvěcen 1874). — Uprázdnila
se: fara v Klášterci n. O. pod patronátem Oka-
ra svob. pána Parische ze Senftenbergu, od 1.
dubna 1911.

Městská rada v Hradci Králové u-
činila dne 13. března 1911 tato usnesení: Pravo-
vární měřanstvo se požívá za odělení, zda by
souhlasilo se střížením nového, většího vodojemu
na Kozince. — Vstalo bylo na vědomí, že o. k.
okres. hejtmanství udělilo p. Václavu Boučkoví,
vinnáru, koncesi ku provozování živnosti vý-
čepnické ve spol. domě čis. pop. 202, 203 a 204
a oprávněnými: podávati teplé pokrmy, čepovati
vino a víno ovocné. — Běže se na vědomí výkas
pokladní hotovosti ze dne 9. března t. r. — Udě-
leno bylo povolení ku stavbě dvoupatrového domu
pí Ant. Komárkové a hlavní frontou do ulice Če-
lakovského. p. Fr. Černého, mistra zednického,
s hlavní frontou do ulice Havlíčkovy na parce-
lace čis. 12 v bloku E, nyní na dvě polovice roz-
dělené. — Se spolkem pro svržení lidového bla-
hobytu se oděl, že nelze dáti povolení ku stavbě
truhlářské dílny na parc. čis. 179-22 v dělnic.
bloku čis. VII, pokud se přední dům současně
stavěti nebude. — Povoleno bylo střížení krámu
p. V. Vojdovskému v domě čp. 248 v Komen-
ského čtěstě a postavení výkladní skříně na pod-
míni domu čp. 147 p. J. Srajbrovi, krejčímu. —
Žálost p. MUDra A. Guttha za odělení povolení
ku parcelaci pozemku čis. 174-1, ležícího vedle
domu čp. 427 p. F. Peška při hranici obce Praš-
ské Předměstí v bloku VI. postoupena byla měst.
zastupitelstvu. — Udělena byla jedna mizofédná
podpora chudinská.

Výbor obchod. gremia a IV. živnost.
společnostve v Hradci Králové usnesly se na
společné schůzi dne 2. března t. r. požádati své
členské korporace a své poslance, aby proti usne-
sení vojenského výboru a dalším požadavkům c.
a k ministerstva vojenství co nejrozhodněji pro-
testovali, poněvadž by měly v zájmu nejen osla-
bení poplatnictva, ale přímo snížení tisíců samo-
statných živnostníků. Vybízíme i ostatní gremia
a společnostve, aby sledovala činnost vojenského
výboru a proti přemrštěným požadavkům a dal-
ším vykořisťování poplatnictva energicky se o-
hradila.

Valná hromada okraňovacího spolku
v Hradci Králové koná se v pondělí 20. března
1911 o 7. hodině večerní v místnostech Besedy.
Pořad jednání: 1. Čtení zápisu poslední valné
hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva po-
kladníka. 4. Zpráva revisorů čtět. 5. Volba
nových členů výboru. 6. Volné návrhy. Pozn. Ne-
sejde-li se v ustanovenou hodinu dostatečný počet
členů, koná se valná hromada o hodinu později
za každého počtu přítomných.

Svejskéva přednáška o Japonaku a
jeho obyvatelích koná se již tuto neděli ve 3 hod.
odpoledne a o půl 8. hodině večer v Klicperově
divadle ve prospěch spolku na podporu chudých

stadujících. Přednáška bude doprovázena 250 své-
telnými obrázky, jež jsou v ohledu uměleckém
pravým unikátem. Oestovatel ve dvouhodině řeči
promluví o hlavních charakteristických známkách
japonského národa, který v posledních čtyřech
desetiletích vytrvale obrací k sobě stětel všeho
kulturního světa. 1. přednáška pro školní mládež
a její průvodce počíná o 3. hod. odpo. Vstupné:
lože 4 K, sedadlo na tribuně 80 h, křeslo neb
sedadlo v přizemí 60 h, sedadlo na galerii 40 h,
místo k stání 20 h. II. přednáška počíná o půl 8.
hod. večerní. Vstupné: lože 5 K, sedadlo na tri-
buně K 1-20, křeslo a sedadlo v přizemí 1 K,
sedadlo na galerii 80 h, k stání 40 h, studující
a vojsko 20 h. Předprodej lístků převzal s o-
bhoty knihkupectví pana B. E. Tolmana.

Městské Klicperovo divadlo. Již od
delší doby žádná dramatická novinka nebyla
v Hradci očekávána s takovým intereselem, jako
nejmladší plod dramatické tvorby Štechovy:
„Habada a Jordán“, školská komedie o 3 jed-
náních. A nedivno. Neboť ohlásila novinářská
a časopisecká kritika téměř jednohlasně, že jde
o dílo ceny nikoli jepicové. Po úspěšné pro-
dukcí, podané v našem divadle 12. března t. r.
Jednotou „Klicpera“, s potěšením přisvědčili
jsemé tomuto úsudku. Pravda: ani námět ani
provedení jeho není zcela originelní, nicméně
dotýká se drama to cíle opravdu vážného,
jednoho z největších problémů našeho národ-
ního života: obecné školy, řešící otázku s ote-
vřeností a porozuměním opravdu uznání hod-
ným. Jsme sice toho názoru, že na mnohých
místech obrazu svého nanesl Štech barvy příliš
ostré; zajiště nechtěl karikovat působení na-
šeho učitelstva vůbec, neboť pak by to bylo
neopravedlivé. Jest ovšem problematická otázka,
zda hraní toho kusu před velkým počtem mlá-
deže jest přijemné a prospěšné pro obtížný
stav učitelství vůbec. Štech jako bývalý učitel
vystoupil energicky, aby ukázal na stíny mo-
derního směru v naší škole obecné. Tolik o
vnitřní ceně dramatu. Konstrukce děje jest
velmi účinná, místy neomylně efektní — spád
děje plynulý, kresba charakterů výrazná a zda-
řilá. — Hráno bylo dobře. Návštěva byla ve-
líká. Byl přítomen i sám autor Václav Štech,
jež byl na konci zahrnován salvami potlesku
a vyvolán na jeviště.

† Marie Ladislava. Dne 16. t. m. se
tíše se světem rozloučila zaaloužilá představená
Škol. Sester d. N. D. a učitelka v ústavě pro
hluchoněmé Marie Ladislava Vrbová. Zemřela
v 49. roce svého života, působivši 23 let ve
zdejší „Rudolfinu“. Vykonala pro dobro a
vzdělání ubožáků obrovskou práci, o které se
na veřejnosti nemluví, ale která přináší pro-
spěch nedoceněný. Tělesná schránka v Pánu
zeanulá bude v sobotu dne 18. března o 9.
hodině ráno vykropena a po skončení zá-
dušních službách Božích uložena k tichému
spánku na hřbitově poučovském. Bůh odplatí
miliony duší: všechny dobré skutky stonásobně.

Kurs o zručnosti a kořím (bez-
platný) pro živnostníky křesť spracující, pro ob-
chodníky kořím a výrobce kořím hodlá za pří-
spěšné technologického musea v Praze uspořádati
ve dnech 1., 2., 3. a 8., 9. a 10. dubna 1911
městské průmyslové museum v Hradci Králové.
Program kursu: 1. Úvodní přednáška: O průmyslu
kořím, jeho odbořech a o účelu kursu. 2. Surové
křesť, jich vlastnosti se sřetelem na vydělávání. 3.
Postup při vydělávání kořím: práce předběžné,
vlastní vydělávání různými způsoby, úprava různ-
ých druhů kořím po jich vydělání. 4. Posuzování
a skoušení kořím. Přednášky doloženy budou uká-
zkami hmot, obrázky nástrojů a pochoď při vydě-
lávání a úpravě kořím používanými a vzorky různ-
ných druhů zboží. Proveděny budou způsoby skon-
čení kořím se sřetelem na možné obtížnosti. Určo-
vána bude plošná míra kořím seřehovaným přístro-
jem planimetrickým i jinak. Kura vyžadovati bude
za 16 hodin vyučovací i s pokusy a vycházkami
do závodů. Vyučováno bude vždy od 2—5 hodin
odpoledne. Učitelem kursu bude p. ing. chem.
Rob Urban, náměstek přednosty chem. oddělení
technolog. musea v Praze. Přihlášky do 28. března
1911 správě průmyslového musea v Hradci Král.
Lad. Haněl, m. p., řídítel musea.

V e. k. berním a depozitním úřadě
za přičinou čistění úředních místností nebudou se
dne 20 a 21. března 1911 peníze přijímati ani
vydávati.

Záložní úřední ústav v Hradci Král.
odbyl dne 14. března t. r. řádnou valnou hro-
madu a usneseno vypláceti na kupon č. 7 divi-
dendu 7%, t. j. K 28.—.

Společnost králohradecká. V měsíci
únoru bylo složeno K 265.385-68, vybráno K
197.197-16, tudíž více uloženo o K 68.088-52.
Stav vkladů koncem února K 14.942.262-97. Na
hypotéky bylo nově půjčeno K 133.377.—, spla-
ceno K 15.002-22, na hypotékách koncem února
K 12.193.450-80. Zásoba cenných papírů korun
2.694.600.—. Směnky K 119.193-25. Uložené pře-
bytky K 629.525-03.

Místní odbor Ú. M. Š. konal výroční
valnou hromadu dne 10. t. m. Při zahájení schůze

věnována byla vapoimka dlouholetému činnému
členu odboru panu Josefu Láblerovi, c. k. blav.
bernímu, jenž mimo jiné četné odkazy zanechal
legát K 400 Ú. M. Š. Na to schváleny byly správy
funkcionářů a panu pokladníkovi uděleno bylo ab-
solutorium. Hrubý příjem za rok 1910 činil kor.
7760-81, výlohy správní 128 35 K, 7102-99 kor.
zasláno bylo do Prahy, sčtatek K 599 47 pone-
chán v pokladně. Za činnost ve výboru vzdají se
díky p. Dru Fr. Doškál, koncipientu v Holicích.
Na rok 1911 zvoleni byli pp. Dr. Frant. Ulrich
za předsedu, Tolman za pokladníka, Dr. Hušák
za jednatele, profesoři Fischer a Racek za reví-
sory čtět, prof. Rejthárek, říd. Ryba, Dr. Klimeš,
prof. Zaspálík, koncipienti Svoboda a Trykar a
inš. B. Vacek za členy výboru. Místo to zvolen
byl zvláštní samostatný závažní odbor čítající
12 členů. Usneseno bylo uspořádati Matiční kon-
cert v květnu a slavnost v červnu t. r.

Pensíonování. Koncem měsíce února t.
r. odebral se na vyžádaný, trvalý odpočinek
ředitel zdejšího c. k. gymnasia, pan vládní rada
Frant. Ruth a byl mu při této příležitosti c. k.
zemskou školní radou jménem J. E. pana c. k.
ministra kultu a vyučování vysloven dík a
uznání za dlouholeté, velmi prospěšné konání
služby. Před nedávnou dobou dán byl také
k vlastní své žádosti na trvalý odpočinek
dlouholetý professor téhož ústavu pan Ignác
Svoboda, a byl mu rovněž c. k. zemskou školní
radou jménem pana c. k. ministra kultu a vy-
učování vysloven dík a plné uznání za jeho
dlouholetou velice úspěšnou činnost učitelskou.
Oběma jmenovaným hodnotářům přejeme, aby
podzim svého života ztrávili v blahu a radosti
v kruhu svých milých.

Redinná tragedie. Dne 7. t. m. ze-
mřel vážený mistr pokrývačský p. Matouš Mo-
tyčka. 7 sirotek oplakávalo drabého otce. A
hned 15. t. m. náhle zemřela jeho ovdovělá
manželka pí Karolína Motyčková, ježž tělesné
ostatky budou pohřbeny v sobotu o 3. hodině
odpo. Smutný stav ubohých siroteků!

Dobřemice. A zas oheň! Dne 13. t. m.
shořela panská kolna na rozcestí do Kratonoh
a Roudnice. Byl v ní složen oves, který byl
s tíží zavezen pod střechu (ležel posekaný skoro
8 neděl, až hnil); a také shořel starý mláticí
stroj. Tudíž škoda není tak velká. — Jest těch
ohňů v našem okolí trochu mnoho. Letos sho-
řely panské stohy v Obědovicích a kolna s je-
telem a brambory v Kratonohách, před třemi
roky tři podobné kolny v Dobřenicích.

† Matěj Kubek. Dne 13. t. m. po delší
trapné nemoci, jsa zaopatřen svat. svátostmi,
zemřel o 12. hodině polední v věku 62 let vdp.
Matěj Kubek, biskupský notář a bývalý farář
kunvaldský, který trávil podzim svého života
na odpočinku v Zamberku. Tělesné ostatky
otřehodného kmeta pohřbeny za veliké účasti
včera v Zamberku. — Služebníce věrný, vejdi
v radost Pána svého!

Vesek u Kněže. Naše odbočka hospo-
dářského sdružení křesť zemědělců sestavila
dne 26. m. m. ráznou resoluci proti útokům
semity Nathana. Resoluce podepsaná všemi
členy zaslána na příslušné místo.

Třebochovice. Co je u nás nového? Ale
dost. Máno se u nás mluví o zajímavé schůzi
obecního zastupitelstva i o valné hromadě okraň-
lovacího spolku; ale přemnozí krouť hlavou, jak
je to vlastně možné, že o valné hromadě „Občan-
ské záložny“ zvolen byl do výboru p. Bujet, který,
jak obecně známo, drží palec pokrokatům — 47
hlasy, kdežto propadl konservativce p. Č. Bouček,
který měl o 40 hlasů více. Inu vadil v tom „koží
chlup“ v podobě nově objevené formální chybičky
na plinomocenstvích, sčkoliv dle téže šablony jistě
po 25 let vesele se volilo. To je demokratismus,
co? Palma ovšem zasluží energický předseda a
velký konservativce (ale za humny!) p. Mrha,
kterého svého času pp. pokrokaté jako starého
tatíka z obecního zastupitelstva něžně vykazali.
V záložně však jeho služeb velice velmi mohou
— až do času — ještě potřebovati. Divíte se
však, že p. Bujet volbu přijal? Inu jedno polské
přísloví ne nadarmo praví: Nie honorowo, ale
zdrowo! Přítomný volič, neklerikál.

Ještě volby. Na pokrokaté výtky od-
pověděl p. Vančura, že se sčastnil schůzi
v den určený pro jeho klid, tedy nikoli od so-
boty do úterka. Opravňuje takto pokrokaté
omyl, konstatujeme nicméně, že p. Vančura
má funkci trochu mnoho.

Nechemice. Kdo se chce vycvičiti v ruti-
novaného herce, ať si bere koadice a paní Mali-
nové. „Mé náboženství jest konání dobra“, prohlá-
sila osvěcená hlava emancipované dámy s přísluš-
ným caesarským výrazem v tváři. To je podivné,
jak smotané naši osvícenci určují podstatu nábo-
ženství. Tuhle „Nár. Listy“ zase napsaly: „Naším
největším náboženstvím jest národnost.“ Dle
volnomyslenkářů zas jest náboženství „zkrášlování
života.“ Hlava se s toho točí. Nejlíp ty všecy
mudře svolat ke konferenci, aby konečně řekli
něco soublesného a nepletli lid frázemi. — Ale

konečně proti osobnímu gustu žádný díšputát. Přitom nám však napadá, proč právě pí Malinová tak hrdě na své konání dobra utasuje. Jiní vykonali a nás desetkrát více, ale nechtějí se. Někteří na př. do polévkového útavu platí již 20 let, ale o těch přispěvovcích sbytně řeč neroztažují, protože povinnost bohatších k chudším rozumí se mezi křesťany sama sebou. A jestliže polévka bude okoufenána nějakou pokrůčkovou frází, chudák v ní lepší chuti nenasaje. A konečně pí Malinová přece tolik lidstvu se neobětuje jako na př. skromná milosrdná sestra. A jestliže říká, že ta pokroková rodina tolik horoucích sympatií projevuje s. c. demokratům! Ti přece bratři na každého, kdo má nějaký soukromý majetek. „Konají dobro“ radostným schvalováním toho, že ve Francii i chudším kněžím a milosrdným sestřím sebráno všecko, nadávají „buržoám“ až hrůza. A — Malinovi mají přece vlastní stavení v Plotišťích u cihelen, tedy zrovna v sousedství s. c. demokratů. Tedy p. Malinová nepatří právě do jejich majetkové kategorie. A přece ten veliký průvod cihlářů na trnc konservativcům! No — trochu jsme se pobavili nad těmi honosnými ale lacinými výlevy lásky k rudé straně. Když pí Malinovou na schůzi byl nucen sám c. k. komissar optiknouti, to snad také učinil proto, že dávala svému „náboženství“ průchod „konáním dobra“? Jen tedy rychle k dílu vášnému! Chcete-li hodně neobanickým prospěti, myslíte-li to s prospěchem lidovým vážné, pak se postavte směle a důsledně proti pokrokařsko-rudosené klíce, která pro plýtvání frásami zanedbala tolik lidového blaha! Pak se budete moci chlubit spíše.

Zelená brána v Pardubicích. Pardubice nemají větší chrámových jako bývá v jiných městech, za to mají jiný stavitelský skvost a to pověsrou Zelenou bránu. Zelená brána má pro Pardubice význam historický a přitom význam estetický. Bez Zelené brány nelze si Pardubice mysliti. Zelenou branou nabývají Pardubice svého určitého rázu. Nebyti Zelené brány, vyhlížely by Pardubice jako rozlehlá velká vesnice někde na severu u moře baltického. Zelená brána je pro Pardubice nejhezčí stavitelskou památkou, na níž se sálibou spočívá oko každého, kdož k Pardubicům se přiblíží. Pardubice jsou také Zelenou branou hrdy. V poslední době se jedná o dokončení opravu této pardubské stkvostné památky. Původci její jsou Vilém a Jan z Pernštýna, kteří ji dali vystavěti Jiříkem Znojenským na počátku 16. století. Úprava brány náležá na některé vážné přestavby, které působí různá stavební hmota brány. Dolní část jest vystavěna z čediče kunětického a ten nechce dráti omítku. Druhé patro jest z cihlových a kamenných dílků a na těch se drží omítka výborně. Třetí patro je práce novější díle návrhu architekta Mokša z pískových mohutných kvádrů. Tam původně byl oheň, který byl později zastěn a nyní měl býti znovu upraven, ale silné pískové kvádry jsou tomu na překážku. Jednotná a historická rázu odpovídající oprava Zelené brány jest tudíž komplikovaná a nelze ji tak snadno rozřešiti. Musejní spolek města Pardubic věnuje bráně celou svoji pozornost a usiluje všemožně o nejdokonalejší její úpravu. Centrální komise pro staré památky ve Vídni jeví pro Zelenou bránu čilý zájem — a což jest zajímavé — sám náleďalík tránu ujal se v centrální komisi pardubské Zelené brány, aby byla nejen zachována pro budoucí věky, ale též důkladně restaurována. Silné otřásání, které působí projíždění těžkých ornálních autobusů skrze bránu, dalo podnět k tomu, aby celá Zelená brána spiata byla silnými železnými obrušemi. Toto otřásání branou působí také, že omítka a brány čím dále tím více opadává. — Svého času byly na Zelené bráně také zvony chrámové.

Okresní nemocnice v Pardubicích. Sporná záležitost nemocniční se zdánlivě ukončila tím, že dočasný předseda nemocničního výboru p. Benáček na tuto hodnost resignoval a místo jeho zaujal p. Juhl. Primát za pomoci stranického tlaku a hlavně lékařské organizace přemohl svého soupeře a pardubské okresní nemocnice bude kráčet ve starých kolejkách jako před tím. Okresní výbor bude platiti a mířiti a primát v nemocnici povede dále svou jako dříve. Pardubice budou mít o jednu senaci méně a místní noviny přijdou o vítanou příležitost klanění se a přechovávání svého nadělovka a skandalizování svých odpůrců. Pravda dostala aspoň na pobled noty politiků, ale to nevadí; jen když byl zachráněn pardubský Askulap s rudým karmátem a na tom ostatním zcela nic nesádeí.

Holohlavý. (Svatokrádeř.) Hrozná svatokrádeř spáchána v noci s 8. na 9. března v děkaněm chrámu Páně v Holohlevoch. Neznámý zloceý vypáčil svatokrádeř a uloupil s něho ciborium i s posvěcenými hostiemi, s nichž nalezeny 2 na diaľbě chrámové v presbytěři. Dosud není vysvětleno, jakým způsobem nicma ten do chrámu vnikl. Poněvadž okno nikde nebylo poškozeno, soudí se, že se nechal ve středu po mši sv. v kostele zavřít, tam celý den prodíel a k ránu ve čtvrtek děsný svůj čin provedl. Umlknouti se snažil nejdříve dveřmi, když však se mu to nepodařilo, pomoci šebřiku, jehož se užívá při čistění kostela a šerdě od korouhve dostal se na

kár, odkud shroutil mše, nalézající se v okně, aby se jimi mohl provléci, načež po hromosvedním drátě spustil se k zemi. Stopy, s nichž patrně, že měl galosé, vedly kolem kostela a pak smazely Rozchvění věčícího lidu, který ve čtvrtek do chrámu Páně na mši svatoa se dostavil, když viděl tu sponzu v chrámě, bylo nesmírné. Jsou to věru smutné časy, když již ani naše svatoatanky nejsou bezpečny před bestiiemi v lidské podobě! Jest proto třeba největší opatrnosti a obestřetnosti! Na smířenou svatostatého Krista po tři neděle ustanovena před vystavenou Největšíší Svátostí pobožnost. Účastenství věčících při pobožnosti první, konané minulou neděli, bylo velice časté.

Ze Smiřítie. (Divadlo.) V neděli 12. t. m. sebral divadelní kroužek křesťansko-socialního lidového spolku divadelní představení „Cikánčina pomsta“ od Bugnera. Ačkoliv drama to vyžadovalo na účinkujících značné výkolenosti, přece věichni účinkující plní svou překonali veškeré obtíže a zhostili se svých úloh k největší spokojenosti obecenstva. Znamenitými výkony svými ubájlili dobrou pověst, kterou v dřívějších představeních si získali. Návěťva byla tak častá, že sál byl v pravém slova smyslu přeplněn, ač mnozí ještě neodřídili místa. Jest to důkazem, že divadelní představení, pořádaná křesťansko-socialním spolkem, čím dále těší se větší oblibě. Toto vědomí máte našim zdatným ochotníkům, jimž k jejich čestnému vystoupení a úspěchu gratulujeme, všim právem lichotiti. Budtež jim vzdány za jejich ušlechtilé snahy největší díky! Zdať Báh!

Dobruška. Dne 10. března 1911 „Podkonošské Rozhledy“ přinesly zprávu, že občan Hejlsar v Dobrušce peřinu po semtelé své děti vysypal do protékajícího městem potoka. Dopisovatel měl asi vlti mlhu a viděl, co vůbec vidět nebylo možno. Pan Hejlsar peřinu, kterou se jeho nemocná dcera přikrývala, nevysypal do žádného potoka. nýbrž ji prodal jednomu obchodníku s peřím v Dobrušce. Ubozí soudrazi, kteří takovými vymyšlenými zprávami jsou krmení!

Bychov m. Km. Pěti obč. besedy bude zde o velikonočních dne 17. dubna t. r. večer ve dvoraně Národ. domu pořádan koncert pěveckého sdružení moravských učitelů. Na programu jsou: Křikovsky: Utonulá Dvořák: a) Pomlva, b) Hostina. Smetana: Tři jezdci. Hegar: Tábor mrtvých. Janáček: Maryška Magdónova. Foerster: Polní cestou. Křikovsky: Dar za lásku a Smetana: Plšeň na moři. Ceny míst na sedadla: Křeslo 5 K, I. místo 4 K, II. místo 3 K, k stání 1 K. Dám jest až na malé výjimky vyprodáno.

Čáslav. Jednota pro opravu chrámu Páně sv. Petra a Pavla konala výroční valnou hromadu ve středu 8. března v zasedací síni městské radnice za dosti značné účasti při tak málo členech, zvláště přispívajících. Pokud jsme slyšeli, jest jich asi 40, počet to přímo směšný při těch sympatiích, kterým se těšila akce opravy děkaněho chrámu. Než není divu, když rozmnožení počtu členstva vzal si na starost výbor, který zase s obavou, aby nebyla poškozena sbírka „Sokol“, jak přece bylo při jednání konstatováno, nevěšel na nabídku dam ani ze spolku sv. Ludmily ani ze spolku paní a dívek, jež chtěly provésti agitaci dům od domu. Zdá se, že tyto divné náhledy a názory také působily onu ledovou náladu valné hromady, že to až saráželo. Purkmistr p. JUDr. Zimmer zahájil valnou hromadu, udělil slovo p. řediteli měst. úřadů J. Dlaběčkovi, jenž přečetl protokol valné hromady a po jeho schválení obšírnou a pečlivě zpracovanou jednací zprávu, která však spíše byla zprávou o restaurační kostelní činnosti městské rady než o činnosti jednoty. Zpráva ta uveřejněna bude v místním časopise a přineáš postupný výčet prací věřejích i vnitřních loni a letos na chrámu provedených. Ku konci pak připojena byla děsná zpráva o stavu pukladny, jež vykazuje celkový příjem 15.490 86 K. Co překvapilo při tom, byl veliký přes 400 K obnášející obnos odpisu nezaplacených příspěvků. Zajisté jenom vinou dříve nedobře uspořádané sběratelské činnosti, ač při při tom nacházeli se i obnosy zakládajících členů, kteří dali se zaplati a pak byli vypuštěni. Proč a kým, nevíme. Ze sebraných příjmů jednoty povoleno 15.000 K na krytí výloh a vnitřní opravou spojených, neboť s peněz subvencemi a příspěvky města nabytých vyčerpáno 119.819 25 K. Do výboru jednoty zvolen na p. c. k. ř. radu G. Schejbala p. Řešler, mydlář. Při volacích návrzích, k nimž se nikdo nehlásil, oznamuje purkmistr p. JUDr. Zimmer, že byl s členy městské rady a vdp. děkanem u J. Ex. nejdp. biskupa Královéhradeckého se žádostí o vysvěcení kostela s předcházející dřívější benedikt o Velikonocích. Odpověď zněla však, že to není možno, neboť benediktos povoluje se jenom v tom případě, že má ku konsekraci přijíti až po delší době a tu jest rozdíl tolika dvou měsíců. Aby obchodnictvo, jež na neotvírání kostela nařiká, bylo upokojeno, bude s konsekrací spojeno udělování svátosti břimování a budou slavnosti trvati tři dny, takže lze doufati v plnou náhradu. Když bylo ještě na dotaz p. řed. Čermáka dáno ujištění, že oprava dubových lavic dje se se vši možnou obestřetností, byla valná hromada skončena. — Přednáška dr. Matiegky o tak sv. kostech

Zižkových, pořádaná městskou radou v místnostech Dandkova divadla, přivábila množství obecenstva, tak že prostory divadla byly takřka přeplněny. Slovatný osteolog podával tu svoje důvody pro pravděpodobnost nálezů, jak slyšeli jsme je byli čísti v referátech denních listů a ve svislém článku „Nár. Listů.“ Přidány byly k tomu zajímavé projekce fotografické. Ze přednáška sledována byla velice pozorně, nelze se diviti při místním zájmu, k jehož napětí přispěl velice úvodní článek „Č. Slova“, v němž jest upozorňována veřejnost, jak ledabylo jednáno bylo s počátku s nálezem a v němž pisatel pověsrou destičky vlastně se ukazuje ve světle znamenitého patriota, který chtěl tímto makavým důkazem probuditi netečnost a lhostejnost patřičných kruhů. — Voithova deska, k vlti níž svedeno bylo tolik papírových i slovních potyček, dostala konečně své čestné místo opět na stěně kostela. Myslíme, že mohlo býti mnoho trpkostí ušetřeno, kdyby naši otcové města znali také dějiny města a jeho jednotlivých korporací. Zvláště jsou-li to těchto korporací — předsedové! Kdo chce věděti, jak si město bar. Voitha vážilo, ať si jenom přečte „Památník obojnického divadla“ vyd. r 1893 a samy si an nad str. 32. To mluví dosti zřetelně, nehledě ani k jinému!

Od Železných hor. V jednom z předělých díel uváděli jste, že agrární štáb pražský strojil pro Čáslavsko kuray, na nichž by pod rouškou vzdělávacích přednášek vábili vyslaní řečníci nové stoupence do agrární strany. Měly se takové kuray pořádati v Křnově, ale protože to je dosud ještě tuze črné, přeneseny počátky vzdělávací práce agrární do bašty jejich do Chotusic, k velikému překvapení domoicích agrárníků, kteří o tomto rozhodnutí štábu neměli ani potuchy a kteří k vlti tomu musili odložit i valnou hromadu Ruřiseňky. Přednášky pro mládež přijeli konati akademici Zadina a Šova, ale shledali se se slabou účastí, takže při odjezdu nemohli aspoň svým známým neuvěřiti tlenuý dojem, který na ně učinila nejsilnější posice agrární na Čáslavsku. Po pravdě třeba avěsti, že vedli si taktně aspoň k straně katolického lidu, rozhodně taktnější než jejich kollega Kubíček a jiní, které sem štáb pražský zase poslá k politické práci agitací a k děláni kravalů na katolických scházích. Usadivši to i sami agrárníci, že mladí pánové křídla řvavých jsou jim jen pro ostudu a že celá jejich působení rovna se výroku: „Ať jsem blit, jen když se peru!“ Nás ovšem toto počínání ponechává docela v klidu, neboť nám nejedná se o bombastické články ani v pražských listech natož v čáslavské tiskovině, ani o výplatu honorářů za silácké spílání, ale o pevnou, prohloubenou činnost lidovou, která se diti máte i bez karsů i bez hádek veřejných širokých schůzí. A k té snova vyblisíme naše stoupence jako v odpověď na pražské unilování v Čáslavsko!

Agrární čáslavsko-pěšíneou do rukou řídovsko-německého kapitálu. Před několika měsíci uposorali jsme na chystanou koupi cukrovaru dolnobučického Ländlerbankou Domnivali jsme se, že si toho všimnou povolané kruhy agrárnícké, které jsou velkoma-jiteli akcií a že při svém deklamování o záchráně rolnictva vyvolají akci proti tomuto sotročení zemědělského kraje našeho, ale marně. Správní rada, v níž zasedá mlad čech p. Fr. Tetřev, ing. a čtyři agrární předáci rolníci Hruška Jos., Louka Václ., Vančura Čeněk a Chadraha Jakub, dala se s Ländlerbankou do vyjednávání a smluvila se akcií 975 K (nominální cena 400 K) a zahájila již práci k získání akcií pro tuto řídovsko-německou společnost. Akcií jest 1500 a protože většinou drží je kapitalisté, ta jest rolnická menšina podlehne, svláště když jí nikdo pomocné ruky nepodává, ani ti agrární její předáci ne! Třeba konstatovati, že mezi rolnictvem našio se i dosti neprositavě, kteří se domnívají, kdo ví jaký neudělají obchod! Až pak bude Ländlerbanka diktovati rolníku cenu řepy, poznají, že to byl vlastně bankrot, neboť a cukrovarem dolnobučickým to nekončí; zakoupen jest i cukrovar vršovský a už se dje útok na cukrovar mčovický a tak celý průmysl cukerný na Čáslavsko bude v rukou cizích! A jelikož bude Ländlerbanka pronajímati i dvory a již Trunovské má pronajaty, spíše rolnictvo do řídovsko-německé tyranie, při všech svých deklamacích o osvobození rolnictva od velkokapitálu. Ale na tyhle úvahy není času ani chuti. Čas i chaf se musí vynakládati na boj proti „klerikalismu“ a na šíření pokrokařských a volno-myšlenkářských nadávek a pomluv! Nejmunnější přitom jest i to, že naše velkova-tesecké žurnály, které při prvním vyjednávání Ländlerbanky o prvý český cukrovar (holický) spustily hrozná lamenta, dnes ani nepípnu. A přece sařirá se řídovsko-německý kapitál do českého těla zrovna v samém středu našeho království, v jeho nejdůležitějších krajích polabekých. Když se tak spojil s německým velkokapitálem a s cizím mezi nás vtisknutým šivem, bylo by to hrozně probuzení! Kdož pak ovšem bude dnes na tohle mysliti, když našim největším nepřitelem jest — klerikalismus!

Josefov u Zelené. Neradi uvádíme pohorlivé gvoý našeho, svislé vankovské žívota. Přece však vedení zájemem o veřejnou mrav-

most, nuceni jsme tentokrát přibít na pranyf německost která probouřila celé široké okolí naše a nedala příčinu k tomu, že značná část spotřebního obživstva našeho trpěti musí ostřelivost pověstí, vyvolanou náboženskou bezvěstností a bejnost nevězaností několika jedinců. Dne 1. března objevily se na některých přibytích naší obce plakáty, hlásající, že téhož dne, to jest na popoleční středě koná se bude v hostinci p. Málka merenda pod protektorátem hudební kapely p. J. S. L. učila, kapelníka hudby Josefova. A také skutečně večer tato merenda s tancem byla odbytá až do čtvrtky do rána. Že k tomu náležely katolických citů propájení hostinec p. Málka, nedivíme se; jest evangelik a nemá pochopení pro svatopostní čas, ale že se k tomu propájení s Lousilovy hudby i šest katolických hudebníků, a že se k tomu mohlo sehnati s katolických řad i tolik „čumilů“, tomu se divíme. Nevíme, měli-li pořadatelé povolení občanského představenstva, ač bylo by to prapodivné, a zaplatili-li úřady stanovené hudební ale tolik víme, že byla to vysvavost nejen proti katolickým církvím apokryfickým, ale i oněm moudrým činitelům, kteří přišli se, aby letos upuštěno bylo od nemravných převodů masokárních v úterý masopustní. Vysvavost ta jest tím větší, že letos musí každý při dlouhém masopustu dosti se vyčkáti. Ci snad se domnívali: naséptávací a p. řadatelé, že tím dokážou svůj pokrok, když po příkladě velkoměst budou pořádati „ples lampů“? A to stalo se takřka v čase výročí hrozné vodní pohromy zdejšího okolí, po níž na všechny strany voláno bylo o pomoc a nářikáno na bídu. Budou to mít úřady i široká veřejnost pěkný důvod pro polevení úsměchů bremeni!

Potěhy. V neděli dne 3. března zavítal k nám říší poslanec p. Fr. Šabata. aby promluvil ku svým voličům. Jakmile schůze byla omluvna, nastal mezi agrárníky, socialisty a pokrokaři rozruch. Se všech stran svolávání senů, červení a ti „kašobran do selemu“, aby nenáviděnému „černému“ poslanci zahráli. Již při volbě předsednictva snažili se prosaditi své lidi. Každý se musel diviti jen té jich troufalosti. Dohromady všech těch vyznavačů různého učení a s tupadelským volnomyšlenkám nebyla ani třetina všech účastníků. Leč aby agrárníci nenářikali, jak je „černí“ utíkají, bylo jim ponecháno místo místopředsedy. Dotyčného pána však ta hodnota mnoho netěšila; dával to bláznivě na jevo a když agrárníci chvaloběrně nemohli najíti konec, málem by byl se schůze odešel. Pan poslanec způsobem postavy vyloučil politickou situaci. Vysvětlil, proč česká politika je tak ubohá. Zmínil se o neblahých proudcích v naší době, které podřívají autoritu božskou a s ní nic všichni autorita lidskou a saviují tak také rozervané nynější poměry. Nebude lepa, dokud lidé nevrátí se zase k Bohu a na tom základě nesetnou všichni společně pracovat. Proto je nepřítel lidské společnosti a českého národa ten, kdo v něm víru podřívá. Řeč p. poslance odměněna byla bouřlivým potleskem. Pak přihlásil se ke slovu o agrárníků najatý jakýsi p. Kubiček z Prahy; čím vlastně je a co v Praze dělá, nepověděl; ale jak jsme z řeči poznali, je to hodně blbědělý agrárník, který sotva asi by rozesal žito od pšenice. Ale vyřídilka má. Páni agrárníci a „bratříčkové“ myslili, že p. poslanec umluví svou s „Cepu“ napapouškovanou řečí, kterou se sebe ohrlil, že mu sotva dům postáčí. „Klerikálové prý se spojují s Němci.“ Agrárníci však raději než klerikálové volí Němce a s velkého vlastenečství prodávají českou půdu Němcům. „Co je nám do papeže, tak řečím taky-katolí, jestli ho nějaký žid urazil? Co a dělal pro český národ? Ať vystaví aspoň ve Vidni Čechům kostel. Má peněz dost!“ Myšleme, že mu jich ani tolik nezbude, co dostanou agrárníci na sbytečných subvencích; mohli by tedy nějakou na kostel dát a nemusili by to čísti na papě. Ten stavi kostely mezi černochy a pohany, ale „lepší“ katolíci si je snad postaví sami. Velice radoval se slavný řečník, že jsou klerikálové rozbiti; ale kdo má maslo na hlavě, ten se nemůže mnoho smát. Klerikálové se přece ještě tak neoprali, jako agrárníci v Lounech. Prohlásil p. poslanec za vinníka, že k nám jde argentinské maso, vytýkal mu, že saviuil kulhavku na Čáslavsku, ať jsme myslili, že nemluví k nám řečník protistrany, ale nějaký humorista. Pan poslanec proto věcným a postavným způsobem vyvrátil všechny jeho výtky a schladil mladého řečníka tak, že když si po drabě vyřádal slovo, mluvil již mírně o sjednocení venkova. Do sebe chvilil kněze, starší pány, kteří se agrárníkům nepletou do politiky, že jeden poslouchá smesem jeho řeči zvolal: „Kamaráde, pojď mezi nás, vždyť mluvíš jako klerikál.“ Ovšem největší chvála vzdal kněžím agrárníkům. To jsou ryší povahy! Kroiher prý v Praze sloužil každý den při sv. Páně řečník Kubiček asi na ni chodí, proto to tak dobře ví! Dokud byl Kroiher kaplancem, vynesal při sv. třeba v neděli. Potom přiskočil od kněží ku Raiffeisenům, dlouho vykládal, co to je. Hned byl v Čechách, nas na Moravě, dovedl nás až do Baska a my i p. poslanec jsme trpělivě poslouchali, jen aby protivníci neřekli, že jim ubližujeme. Pan poslanec jen si dovolil malou otázku: „Proč ústřední jednota, která má 250 milionů korun obrátu, má tak malý rezervní fond? Funkce, jak řekl p. řečník,

konají se sdarma; musí tedy ty miliony zvláště v náspasem odboru něco vyváděti. Pan Kubiček však přímo neodpověděl, ale chtěl to posluchačům vyloučit a proto vzal na to výř i matematiku: „To máte tak“, pravil, „jako kdybyste měli tisíc korun a stále s nimi manipulovali; hned udelejte zde obchod, hned tam, a tak je můžete převrátiti stokrát a budete mít stále jen tisíc korun.“ — „A třeba nic“, dodal jeden dobromyslný posluchač; „a jestli to tam v ústředí také tak děláte, budete asi brzy mít také nic.“ A takovéto moudrosti šířil ten p. Kubiček dále, nechtěje ustáti v řeči, aby ho p. poslanec nepolitoval. Nášinci mnozí, nemohouce dočkati se konce, odcházeli. Od 2 hod. do 7 hod. trvala schůze. Pan předseda konečně vida, že řečník agrárníci mluví jen, aby mluvil, a že již po třetí se opakuje, ať to působilo smích, schůzi ukončil.

Horlivost agrárníků v Čáslavském kraji. Do Potěh přišel náš poslanec Šabata. Dobře jsme sledovali chování agrárníků a sennali jsme, že se ve škole „Cepu“ dobře vydělali. Tak mají jednati rolníci vůči poslanci rolníkovi? Tak se praktikuje heslo „Venkov jedna rodina“? Proti rolníkovi objedná se velkoměstská vyřídilka, která mele páté přes deváté se zřejmou tendencí, aby ji do toho nevskčil hlas jiny, aby se pozornost a napjatost posluchačstva vyčerpala, unavila, aby poslední slovo bylo pro dobro tábora agrárníckého. Když už byla schůze ukončena, přiběhl ještě ke stolu p. Kubiček znovu, že chce mluvit; prý p. Šabata vyslal předsedu, aby ukončil schůzi, a to z strachu! Tomu jsme se masili srdčně zasmáti. Proč jenom agrárníci, chtějí-li mít debatu, nepovolají vázaného a zasloužilého muže, který by dovedl debatovati věcně a k prospěchu rolnictva všeho? Převláděli jsme se však, že agrárníkům se obýčejně jedná buď jiné lidi umluvit, uškrtit — anebo schůzi rozbiti. Charakteristické jest, že si berou proti katol. rolníkům na pomoc do schůzi soc. demokracii a volnomyšlenkáře. Kdo se jim přihlásí k potrestání „klerikálů“, každý jest přijat se vši vřelostí. Myslíte si, že sami pokojní a rozvášni agrárníci o těchto zjevích vážně nepřemýšlejí a že radostně vítají v senelém táboře stejné škůdce stavu rolnického? Víme, že mnoho agrárníků, kteří do kostela chodí, nelíbě nese, že ve schůzích agrárníků jest fanaticky napadána se všech církví pouze církev naše. Pokojní agrárníci uzavíjí a uzavíjí, jak by se pomohlo zdáras rolnického stavu, kdyby agrárníci vůdcové na skutečný hospodářský pokrok rolnictva věnovali aspoň polovici té horlivosti, jakou plynou na zhanobení rolníků katolických. Politický kšeft však jest agrárníkům daleko milejší než skutečné blaho venkova. Vidíme přece nyní, jak se chovají vůdcové agrárníků setetně, kdy o naše cukrovary uniluje čistý kapitalismus. A vidíme ještě dále. Pro samý zápas s „hrozným klerikalismem“ věnuje se družstevnímu rozvoji tak skrovná pozornost, že docházeti tolik často správy Jobovy. Jest smutné známo, do jakého smutného životní zapadlo družstvo německo-brodské. A nyní zase docházejí správy nár. soc. tisku, jak jest borko skladišť družstva v Pardubicích. Za 6 let stráta 87 000 K! Ztratilo se — neznám kam — 12 vagonů uhlí a 2 vagony ova. Takový prodělek při 22 000 K subvence! Sám vůdce strany agrár. prohlásil: „My jsme samé agrární heslo, agrárníctvím oplyváme, ale každý s nás chce jen se všeho tékat a kofit.“ Tak sděluje aspoň nár. soc. tisk. Ale když podobně mluvili o agrárníčích katolcích, tu Holdek. Kroiher stál. Hned se agrárníci zastávali, jako by jich nesali! Proč aspoň revidenti si nedali lepší pozor? — Ty Potěhy! Ve schůzi vedle evangelika seděl bratrsky pokrokař, vedle soc. demokracie volnomyšlenkář — a všichni jedna duše proti katolickým rolníkům. Všichni ku konci schůze stáli proti nám jako jediná fronta, hledíce nás různým lišáckým způsobem vyprovokovati. Ale k jejich mrzutosti — nedařilo se. Vážnější agrárníci sami uznávají, že p. Šabata jest na svém místě, že dbá dobře svých povinností. Také posledek důstojným vystoupením utvrdil naši důvěru. A tak se nesplní rozhodné „prorocství“ uveřejněné dle „vol.“ fantasie v „Pravdě“ Řádi ovšem věříme, že se přítomným volnomyšlenkářům nijak nelibilo postní kázání p. poslance. Mluvil do duše, opravdově a, pravda pálivá. Na agitaci, na celé řady temelných agentů mají agrárníci blávnati vždycky peněz dosti; ale družstevní jejich činnost zkomírá.

Velba starosty obchodního gremia v Remové nad Doubravou. V dějinách obchodního gremia u nás státně pro věčné časy jakožto naše potupa zaznamenána hanba, že dne 12. března byl zvolen za předsedu gremia žid. Snad celý okralek gremiový čítá asi 70 členů a s těch v okolí jsou pouze 3 židé. Naše město při letošním sčítání vykazuje cifru obyvatel 1642 a s těch jsou 2 židé. A najdou se ještě lidé, kteří mluví ve prospěch žida! Přiblížíme záležitost tu na pranyf. Pak se divíme, když čteme o hrozných útlacích, jež národ israelický páse na ubohých Slovácích, Polácích a jiných národech. Vždyť naši lidé u nás sami snad pro záviť proti draběms křesťanům podporují i v této české funkci žida. Vy, kteří jste byli shromážděni a volili jste žida, představte si, že by byli sami židé na místě vašem a katolíci jen tři. Zda-li pak by vás oni

zvolili za svého předsedu? Uvažuj každý, kdo má zdravý ještě rozum! Tomhle se říká uvědomění! Dobře, že tu agitaci pro žida neprovádějí žádný stoupenec vyslovený strany křesťansko-socialní. Bohu za to díky! Tomhle se říká záviť, která se cítí dotčena zřízením hospodářských družstev a společenstev a která se snaží tato po venkově rozbiti slibováním svým lidem různých výhod. To jest truc, který se někdy nevyplácí.

Chemutlice. Ve dnech 5.—12. března konali ve zdejší farnosti sv. misii vdpp. P. Dalmac Hones, převor z Uh. Brodu na Moravě a P. Valentin Melichar ze Znojma, oba členové z řádu kazatelů sv. Dominika. Účastenství bylo jak při ranním a odpoldním kázání i při stavových církevních obzvláště v posledních dnech při příznivějším počasí veliké. Obzvláště dojemné byly pobožnosti k Nejvyšší svatosti kdy u hlavního oltáře jinochové, a pobožnost k bl. P. Marii, kdy dospělé dívky s rozřátnými evicemi u krásné ozdobené oltáře Mariánského čestnou útráť konali. V neděli pak sv. misie ukončena byla za ohromného účastenství přívodem s Nejvyšší svatosti po osadě při osvětlených oknech za účastenství osmi kněží, všech pěti sborů hasičských z přifařených obcí a živnostenského spolku s praporem. Během sv. misii 1947 osob vykonalo sv. zpověď. Kázání časova živě a s vroucností přednesena. Za v pravdě apokryfickou lásku a horlivost a s přáním, aby i v jiných farnostech tak blahodárně působili, voláme vdpp. misionářům: „Zaplať vám vše, co jste dobrého zde pro nás vykonali, všemohoucí Bůh!“

Renovace svaté Missie v Lučci n. Chlumce n. C. konána byla letos od 1.—5. března od dp. P. Josefa Strýhala S. J. se zřetelným výsledkem. Ačkoliv v tyto dny byla nepohoda deštivá, přece od hodin ranních až do večera byl farní chrám Páně naplněn posluchači zbožnými, kteří dostavovali se, aby poslouchali řeči horlivého misionáře, jenž i čtyřikráte za den překrásně kázal. Zvláštním dojmem uchvatným působilo slavnostní sv. přijímání mužův a jinochů, kteří v počtu na půl třetího sta shromáždili se před Svatostánkem, aby obnovili veřejně a slavnostně slib křesťanů a slibili svému Spasiteli věrnou a vytrvalou lásku i oddanost až do konce života. Každník všech bylo na osem set s farností lužecké. Dejt Bůh, aby slavnostní kazatelem při obnově sv. Missie zaseté vydalo v nynějších rozkvášených dobách hojněho užítka! Neúnavnému misionáři voláme s hloubí duší svých: „Zaplať Bůh!“

Agrární svétlo v Nové Vsi u Lomnice n. Pop. V agrární „Venkov“ objevil se článek pod názvem „Z Nové Vsi u Lomnice n. Pop.“, který ukazuje agrárníky v pravém svétle, že totiž jest jim dobrou každá leť a špina k potupení strany jiné. Ve výroční valné hromadě místní organizace agrární, jak sám „Venkov“ píše, p. Josef Orha, předseda okresní org. agrární, mezi jiným pravil: „Máme-li mluvit o nějakém sesouření tisku vůbec, největší zásluhu o ně má jistě žurnalistika tak sv. „katolická.“ Pane předsedo, dle vašeho tvrzení jistě nechtěte agrární orgány „Cep“ a „Venkov“, poněvadž byste tam našel kopu už každý den a tolik bláta a hrobnosti, že byste sám musil doznati, že takovou žurnalistikou lid se nevedělává, ale suroví. Pohleďte na praktické výsledky agrárních časopisů, pozorujme agrárníky místní, kteří se hlásí do počtu 33! Vyskytnete-li se někde hádka, jsou to jistě agrárníci, a jak surově si přitom počínají, sám vite nejlépe, vždyť Vy sám jste je nazval oklikivci, ba Vy sám agrárníka a k tomu ještě švagra svého jste žaloval pro urážku na cti. A sam agrárníci veřejně před více osobami doznal, že nejvíce lidí pochýbně povahy jest u strany agrární a soc. demokracické. Tak tedy vás zuelechťuje ta vaše žurnalistika? To jsou jistě výsledky smutné. A jak vás ta vaše žurnalistika vedělává, zase podal jste nejlepších důkaz sám. Jistě jste počítal s bloupostí svých věrných, když jste jim dne 19. února maloval straky na vrbě. Tehdy jste řekl, že by „Ústřední Jednota“ svým členům dodala lněné semeno za korun 47 76 a že totéž semeno dává „Zemský svaz“ za cenu 62 K. Takovým bajkám věří jen lidé obmezení. Ve skutečnosti má se věc takto: Ústřední jednota má semeno od firmy Vaněk, která firma známku „Jacke“ vůbec nevede. Nimo to prodává se lacinější len rigavský obyčejně pod známku pernavský a tu ten, který prodává vlastně len rigavský pod známku pernavský, může ho dáti jistě laciněji, než ten, kdo prodává pravý len pernavský. Ostatně celá záležitost přijde ještě před valnou hromadou místní Raiffeisenky; proto doufáme, že p. Orha se zcela jistě dostaví, aby mohl své nařčení odůvodniti. Jinak považovali bychom jej za pomluvu. Dále se p. Orha také zlobí — a to jest vlastně hlavní příčina — že naše Raiffeisenka vystoupila z „Jednoty“ a přestoupila k „Zemskému svazu“, ale jistě mu nejsou žádné důvody, proč tak učinila. Proto je rádi sdělíme. Při valné hromadě „Jednoty“ nani možným, aby přilákal jiné strany přenesl své místo, jelikož jest ukřídlen ještě dříve, než promluví. Uhlí a semeno, které jsme jako dlešové objednávali od Ústředí, přišlo nám drtš, než když jsme totéž objednali u soukromých obchodníků. Uměš hnojiva byla tak drabá, že jejich vysoká cena byla každému nápadná a my

byli tázáni vícekrát po příčině dráhoty. Proto jsme si psali o ceně do továrny v Kolíně a shledali jsme, že Ústředí dává hnojivo za cenu, jaká byla v ceníku. Továrna, jak známo, z cen v ceníku ještě slevuje, takže nám dávalo Ústředí umělé hnojivo ještě dříve, než bychom je byli obdrželi z továrny. Ne tedy, pane Orho, „rozkaz a háry“, ale smutné zkušenosti s „Jednotou“ přinutily nás k tomu, abychom přestoupili k „Zemskému svazu.“ Ostatně vím, odkud vítr věje; budou volby, a proto by bylo vroucím přáním mnohých, aby občanstvo bylo rozeštváno. Toho důkazem jsou mnohé nedůstojné, zákeřné útoky některých fanatiků na členy „Kat. Jednoty“; jdou tak daleko, že se nestydějí ani zneužít jména Kat. Jednoty na anonymních dopisech. Zajisté u-ličnictví vyššího stupně. O tom si ještě promluvíme na veřejné schůzi v Nové Vsi, kde se takové jednání veřejně odsoudí.

Divadlo v Libštátě. V sobotu, dne 25. března v 7 hod. večer sehraje zábravní odbor zdejší katolické jednoty ve vlastním domě — se svolením slav. Ústřední jednoty českého herectva v Praze — divadelní představení „Holka z fabрики“. Obraz ze života dělnického o 4 jednáních. Napsal G. L. Pracný. Čistý výtěžek věnován bude místnímu Všeoborovému sdružení křesťanského dělnictva. Zdat Bůh!

Dobře vypočtené a agitace dinné sešládkování určitých nauk sociálních s rozhodně protináboženskými proudy musilo by každému, kdo i jen jako soudce zcela střídmý a nestranný by stál naproti běhům časovým, úplně dostačiti k ospravedlnění nábožensko-sociálních snah duchovenstva. Očekávati od nich něco jiného, bylo by tolik, jako žádati, aby neměli přesvědčení, aniž vůle sjednati mu platnost. Již s toho hlediska musil by proto každý pokládán býti za podjatého straníka, kdo by chtěl zásadně odpráti snahám posléz řečeným i samo subjektivně oprávněni. To nikdo nesmí činiti a nečiniti, kdo sám chce, aby jeho přesvědčení bylo ctěno a šetřeno, když sa svou povinnost usnadňují sjednati mu platnost. Dr. Albín Bráf.

**PRVNÍ ČESKÁ
VZÁJEMNÁ
POJIŠŤOVNA**

z. r. 1927.

**ČESKÁ VZÁJEMNÁ
ŽIVOTNÍ
POJIŠŤOVNA**

Kancelář: Praha, Společná ul. Pádko
Kancelář: Praha, Společná ul. Pádko

Různé zprávy.

VI. všeobecný sjezd katolíků československých koná se letos ve dnech 12. až 15. srpna v král. hlav. městě Olomouci. Pořádání sjezdu bylo J. E. nejdůstojnějším kníže-arcibiskupem olomouckým Františkem Šal., který též přijal protektorát, schváleno. Ostatní nejdůst. ordinariáty byly rovněž o souhlas požádány. Přípravy sjezdové jsou v plném proudu. Provolání sboru místních důvěrníků a ústředního přípravného výboru uveřejněno bude ve všech listech katolických dne 25. března na svátek Zvěstování Panny Marie. Katolíci českoslovanští, chystají se! Na shledanou na Moravě! Za Tiskovou sekci VI. všeob. sjezdu katol.-československého: red. Lad. Zamykal.

Židovští žáci proti katol. náboženským hodinám. Neuvěřitelný případ stal se minulý týden na III. gymnasiu Lvovském v V. třídě. Měla býti náboženská hodina katolická a žáci židovští, jichž je ve třídě malá polovice, měli vyjít, jak obyčejně činili, ven ze třídy. Ale neudělali toho a zůstali ve třídě. Stávalo se to mimořádně i jindy, že v případě velké nepohody venku počkali ve třídě a pracovali si tiše své úlohy, nevyrušovali a nikdo jich nevyháněl. Tentokrát však zůstali pro něco jiného. Když katecheta R., u katol. žáků jinak velmi oblíbený, jal se přednášet, ozval se z řad židovských žáků nepokoj: napřed šepot, potom smích, konečně hluk, křik a pláskot, řvaní a na konec bombardování katedry a katechety

papírovými koulemi a knibami. Katecheta a katolíci žáci zůstali tímto výjevem jak omráčeni, tak je překvapil a nepokusili se ani o to, aby buřáckou demonstrantů vyžádali a vytlačili ze třídy, což mohli snadno učiniti. Výsledkem a původcové židovských demonstrantů v katolické náboženské hodině byli synáčekové dvou předních „polských“ židů, místostarosta Lvovského dr. A. Kenase a dr. Schleyena. — Tento útok jinověrců na náboženské vyučování, po němž jim docela nic není, a na člověka, proti kterému nicého nemají, byl by neuvěřitelný, kdyby nepředcházel aféra krakovská s dr. Zimmermannem. Kvintání židovští ze Lvova chtěli tímto útokem osvědčiti svou solidaritu se svými souvěrci, kteří demonstrovali na universitě krakovské! Tedy tak daleko to v Haliči došlo, že židé budou vyhánět katol. kněze ze škol!

Veřejný dotaz k J. S. Macharevi. básníkovi a přední osobě realismu! Slovnitý pane a pane! Uznávám jste tou dobou, jak tušíme zcela spravedlivě, za nejlepšího českého člověka a uróujete svými nestrannými soudy mravní názory současné doby. Váš soud o mravní hodnotě toho kterého vrstevníka má cenu neomylnou a zapisuje se ihned do rejstříku zemských desk. Každý, koho poctíte svou pozorností, má zajištěnou nesmrtelnost a proto se mnoho lidí namáhá, aby se s vámi d stali do bližšího styku. Známé jednoho současného vrstevníka, který by zasloužil, abyste promluvil o něm nestranný úsudek a tak pro budoucí časy odevzdal ho s náležitým oceňováním historii. Bojí se však vás obtěžovati, vida, kterak jste cele zaujat pozorováním veřejnosti, takže vám nezbyvá mnoho času na jednotlivce. Chceme tomu skromnému muži pomoci a proto žádáme vás, ménem jeho, abyste o něm vyslovil příslušné řízný úsudek. Člověk ten v mládí studoval, ale místo studií vytloukal bordely a po celý skoro život pěstoval pilně cizoložné styky. To je všechno zjištěno vlastním jeho přiznáním. Když prošel školy a k ničemu se nehodil, nenašel ve vlasti místa, proto šel do ciziny a tam dal se do služeb židovských. Jeho chlebováre poznal v tomto člověku, že jest dost pružným charakterem, aby se dal ke všemu potřebovati, proto našel ho k výnosnému dílu. Za jidášský groš hanobil a sešmáhne člověk ten ideály nábožen. ve kterých sám byl kdysi odchován. Za svou prodávnost člověk tento však pranic se nestydí, nýbrž ve svém pustém cynismu hraje si ještě na mravokárce a surovým svým štváním snižuje mravní citění současné doby. Člověk tento měl by dávno býti po zásluze z české veřejnosti vyřazen, ale židovstvo uplatilo celou jednu vrstvu české společnosti a proto tato nesmí „s pravdou ven“, aby toto individuum nevyčítlo jí také úplatnost. Slov. Machare! Jen následkem vašeho pilného studia nemravnosti klerikální stalo se asi, že vaší zřetelné kritice užel svrchu zmíněný mravnost. Dnes, kdy jsme vás přímo požádali, abyste o něm promluvil soud spravedlivý, nenjde jistě zaslouženému osadu. Nejmenovali jsme ho, ale vy ho snadno za pomoci svých přátel poznáte. Toť se ví, že se to vás nikterak netýče. Bijte klerikály jenom dál, ale pokud vám čas stačí, všimněte si člověka, který hájí po lidech kamení, ale sám sedí ve sklenku. Váš nestranný soud neopomene „Obnova“ zaznamenati, protože dělá vám již delší dobu, jak sám vděčně kvítujete, zaslouženou reklamu „Obnovy“ úsudek rozhodně má pro vás větší užitek, nežli celé sloupce „Času“ a „Ratibora“, proto chápeme vaši vděčnost k listu, jenž s Hasiarem drží se hesla, že pravda všechno porazí. Doufáme, že s dotazu tohoto nebude vám horko a že ho správně zodpovíte. Jeden z vašich čtenářů.

Modlitbové tažení křížové na Afriku. (Od 28. dubna do 7. května včetně.) Družina sv. Petra Klavera, náboženská společnost ku podporování katolických misí v Africe, koná každoročně tak zvané „modlitbové tažení křížové na Afriku“. Toto modlitbové tažení spočívá v tom, že se každý účastník modlí soukromě nebo, kde je to možné, společně s jinými po devět dní před svátkem Ochrany sv. Josefa, letos od 28. dubna do 7. května církevně schválenou modlitbu k Nejsv. Srdci Ježíšovu za pohany africké. Účel této devítidenní pobožnosti, při níž se tisíce a tisíce katolíků obrací důvěrně v modlitbě na Nejsv. Srdce Ježíšovo, jest dvojitý: předně má vyprositi srdcím pohanských černochů milost, aby se stala přístupnější blahu misijnářů, za druhé má vyprositi na Bohu nové misijnáře, nové tance pro bohatou řadu duší v Africe, aby se tak vyplnilo přání Ježíše, Křovaciho: Proste Pána žní, aby poslal dělníky na vinici svou. Zmíněnou smírnou modlitbu k Nejsv. Srdci Páně, které se při tomto křížovém tažení používá, dostati lze v libovolném počtu zdarma a vyplaceně, kdokoli o ni požádá korespondenčním listkem. O hojnou objednávku snažné prosí Družina sv. Petra Klavera pro africké misie v Praze na Hradčanech 38.

Taky katolíci. Už dříve agrární tisk prohlašoval, že po tom národu českému nic není, jestliže byl papež od semity Nathana uražen. A teď? V delegacích soc. dem. poslanec dr. Soukup z Prahy podal návrh, aby Rakousko odvolalo svého veleposlance z římského Vatikánu a přestalo ho vydržovati. Pro tento návrh hlasovali (mimo soc.

dem. delegáty) agrární poslanci Stašek, Udráal a Závorka.

Jak píše socialistický tisk o rolnictvu. Soc.-dem. „Zít“ v č. 8. ze dne 28. února 1911 tituluje rolníky ve článku: Kde se vzala nenávisť proti rolníkům, takto: „Byla přivoděna nealýcháným bezprávím, jaké agrární zaměstnavatelé na svém dělnictvu pášl. Či nevzbuzuje to nenávisť, když takový agrární zeman nebo velkostatek s bytím tylem, s panderem jako vědro a tvátemi přýtláči omastkem, nasycený a napitý nechá svého dělníka žít?“ Ovšem „agrárníci“ i přes to budou dělat kompromisy se soc. demokraty proti nenáviděným křesť. soc. a pan Starostík dle jménem kultury (!) bude nazívat rolnictvu, aby volilo socialisticky. — Sekretariát agrární vydal v „Jihl. Listech“ výroční zprávu, v níž se přiznává otevřeně: „Bez obalu říkáme, že jsme pracovali také se soc. demokraty.“ Ze záští proti katolictvu agrárníci se spojují s těmi, kteří hotovými sochorý tlakou stav rolnický přes blavu.

Agrární vlastnictví. „Hlas“ píše: „Agrárníci „Venkov“ se chlábí, jak to agrárníci vyhráli na Žambercku, kde kandidáty druhých stran vinili z nadlízání Němcům. „Čas“ „Venkov“ mezi jiným odpovídá: „A korona všeho: v tu chvíli, kdy tento netečný útok do „Venkova“ byl psán (totiž v době, kdy „Venkov“ vinil, že ostatní strany nadlízají Němcům), agrárníci čestí už měli s německými obcemi ujednáný pakt, a články do „Venkova“ psal inteligent, který uzavření paktu byl přítomen a snad přímo k němu působil. Výsledky voleb v německých obcích dopadly také podle paktu. Pokud je známe, vypadají takto: V Libchavě Dolní šlo k volbám 56 Němců a všech 56 hlasů dali panu Kepřtovi, v Libchavě Horní všech 44 hlasů, v Cernovýru všech 22.“

Mudroslovi agrárního posl. Vojty Dne 5. března uspořádána naše schůze v obci agrárního poslance a poštmiatra Vojty — v Bernardicích. Po řeči posl. V. Myslivec, častěji přerušované od agrárníků a soc. demokratů, promluvil posl. Vojta. Na jeho řeč odpověděl posl. Myslivec tak věcně, že bylo agrárníkům horko. Vojta se všelijak začal samotářiti. Konečně chtěl si pomoci obhříváním starých lží a vytkaul posl. V. Myslivecovi hájení kartelů a hlasování pro zmocňovací zákon. Poslanec V. Myslivec klidně vytáhl svou řeč o kartelích a celému shromáždění ji předčítal, čímž nejdůkladněji lhaní Vojtova odrazil a potřel. Co pak hlasování pro zmocňovací zákon se týče, konstatoval řečník, že i agrárníci v prosinci 1907 do posledního muže pro zmocňovací zákon hlasovali. Poslanec Vojta vstává a volá: „To není pravda!“ — Posl. V. Myslivec: „Pak bych ovšem musil míti za to, že jste sice poslancem, ale nevíte ani, o čem se v parlamentě jedná a hlasuje. Já opakuji, že všichni čeští agrární poslanci v prosinci 1907 pro zmocňovací zákon (dovoz dobytka ze Srbska do Rakouska) hlasovali.“ — Posl. Vojta: „To není pravda, to lžete!“ — V. Myslivec prohlásil: „Pane posl. Vojto! Bud jsem nemluvil pravdu a pak jsem já špatný člověk, nebo jsem mluvil pravdu a pak jste vy špatný člověk! Prohlašuji zde veřejně a celého shromáždění za svědka se dovolávám: Když poslanec Vojta dokáže, že jsem nemluvil pravdu, tvrdě, že agrární poslanci v prosinci 1907 pro zmocňovací zákon hlasovali, pak se vzdám svého poslaneckého mandátu.“ Ve shromáždění zavládlo ticho. Zraky všech obráceny byly na posl. Vojtu, co na určitou tu výavu odpoví. Bledý a na celém těle se třesa, začne posl. Vojta ze sebe konečně vykoktat, že „tenkrát“ skutečně pro zmocňovací zákon hlasovali, poněvadž přý měli v ministerstvu Práka. A před malou chvílí prohlašoval to za lež! — Za tohoto stavu věcí nelze se diviti, že i sami agrárníci nad jednáním svého poslance se pozastavovali.

President Taft obráncem řeholí portugalských. Americké donalmy přinesly zprávu, že president Taft, dovědáv se o pronásledování řeholí v Portugalsku, telegrafoval svému vyslanci v Lisabonu a rozkázal mu, aby uvědomil portugalskou vládu, že jest velmi pobouřen tímto nečestným jednáním, a jestliže tato pronásledování neustanou, že Spojené státy uznají nové republiky.

Nový pokrokový krach v Lublani. „Učiteljská tiskárna“, důležitější pokrokovému učitel. spolku slovinskému, stojí před krachem. V tiskárně tisklo se „Jutro“, které neplatilo. Ješto papíraické firmy nalézaly na tiskárnu, aby zaplatila papír, podala tiskárna na „Jutro“ žalobu na 23.000 K. Ličení koná se dnes 17. března. V tiskárně jest investován vdovský a sirotčí fond pokrokového učitel. spolku. Na domě tiskárny má na prvním místě půjčku něm. kraňská spořitelna. Tiskárna má 200.000 K dluhů.

Velký Liberec. Po příkladě Prahy usneslo se okresní zastupitelstvo liberecké, aby 9 sousedních obcí bylo přivtěleno k Liberci, čímž počet libereckého obyvatelstva stoupne na 65.000. Liberečtí Němci mermomocí chtějí z Liberce udělati malou Prahu a střed všeho německého snažení.

Obrovský podnik novinářský. Největším podnikem novinářským v Německu jest bez odporu „Berliner Morgenpost“, která se tiskne denně v 350.000 exemplářích, z nichž poštou

onně se rozešla přes 50.000 exemplářů. Při sazbě samostatno jest přes 140 ručních sasečů a 82 sasečích strojů a k tisku používá se denně 34 rotačních strojů, z nichž každý vychází za hodinu 6—10.000 výtisků. Roční spotřeba ve váze asi 21.000 tun.

Za jednu hodinu lze vykonati zbožné pobožnost křížové cesty dle textu vřelých modliteb J. Paulyho a i s písní od Lutinova, která zpívá se obvyklým nápěvem. Jeden exemp. stojí 16 h, 50 exemp. 6 K 30 haléřů i s poštou. Pobožnost ta jest zavedena na několika stech farách. Objednávky přijímá J. Kotík, knihkupec na Smíchově.

Nejvhodnější obrázek k prvnímu sv. přijímání jest dvanáctibarevná reprodukce uměleckého obrazu Jar. Duška: Sv. Methoděj podává Tělo Páně sv. Ludmile, Bořivojovi, Svato-plukovi a českým pánům. Je to první sv. přijímání českého knížete a českých pánů. Velikost jest 33 krát 24 cm. Obrázek má cenu historickou, vlasteneckou a uměleckou a proto hodí se nejlépe českým dětem. Obrázky má na skladě uměl. závod J. Kotík na Smíchově a prodává 100 kusů za 12 K, 50 kusů za 7 K, 25 kusů za 4 K a 1 kus za 20 h.

Žena v právu americkém. Veškeré jmění ženy před sňatkem a po sňatku nabyté je odděleným jejím vlastnictvím, se strany mužovy nedotknutelným. Může býti prodáno pouze oběma společně cestou písemnou za spolupodpisu oprávněných svědků. Žena nemůže se státi přímo ani nepřímo ručitelkou za muže, je však pouze sama zodpovědná za své závazky a chyby v obchodech, jež sama provádí. Sňatek propůjčuje zde ženě neploleté plnoletost, jež počíná zde po dvacátém prvním roce.

Třetí česká pouť do Lurd. Poněvadž možno považovati za definitivně přihlášené pouze ty, kteří poslali duchovnímu vůdci řádně vyplněný přihlašovací list, žádají se všichni, kteří se předběžně přihlásili a kterým přihlašovací list byl poslán, aby jej ihned duchovnímu vůdci poslali. Nával je tak veliký, že pro III. třídu možno přijímati pouze pod podmínkou, kdyby někdo z přihlášených již přihlášku svou odvolal. V II. třídě je volných míst pouze několik ještě. Leopold Kolisek, farář v Blanoku, duchovní vůdce pouti.

Z Československé záležitosti v Praze II. Spálená ul. č. 9. Bilanční práce byly právě skončeny a v nejbližších dnech počne se s rozesíláním výročních zpráv za rok 1910. Z výroční správy jest patrný potěšitelný rozvoj ústavu, který hned v prvním roce svého trvání našel velkou oblibu u katolického lidu našeho, k jehož hospodářskému posílení byl v říjnu r 1909 založen. Nejlépe jeví se obliba ústavu našeho u dětí vkladů, které stoupily v roce 1910 o K 297.121.26 na K 467.569.45. Členů přibýlo 109 s 224 upsanými podíly a čítá ústav náš koncem roku 1910 267 členů s 526 upsanými podíly, na něž splaceno K 26.201.—. Zápůjčky vzrostly o obnos K 283.959.26 na K 419.673.79, což vysvětluje se tím, že ústav náš, jsa založen na podkladě křesťanském, hledí dlužníkům co nejvíce přijíti vstříc a klade na ně jen ty nejnutnější požadavky. Účet ztráty a zisku vykazuje: Ztrata: účet úroků K 16.948.57, daně a poplatky K 193.45, správní výlohy K 6.531.82, odpisy a amortisace K 89.55, zisk za rok 1910 K 1.375.38, úhrnem K 25.138.77. Zisk: účet úroků K 91.546.30, náhrada kolik. poplatků K 17.20, zisk na cenných papírech K 19.25, správ. přísp. a odměny K 3.534.53, zisk z roku 1909 nerozděl. K 21.49, úhrnem K 25.138.77. Rozvaha k 31. pro-

sinci 1910. Jméni: hotovost K 9.343.30, zápůjčky K 419.673.79, přebytky K 65.367.—, zálohy daně K 207.70, inventář, tiskopisy a zařízení K 3.261.—, přeplacený nájem K 200.—, úroky pro rok 1910 dlužné K 882.23, úhrnem K 498.935.02. Dluhy: vklady na knížky a běžné účty K 467.569.45, splacené podíly K 26.201.—, rezervní fond K 750.49, zálohy obdržené K 156.24, úroky za rok 1911 placené K 2.872.46, zisk za rok 1910 K 1.375.38, úhrnem K 498.935.02. Celkový obrát v roce 1910 obnáší K 3.951.959.68. Valné hromadé, jež se svolá na 20. t. m. bude navrženo, aby se z čistého zisku vyplácela dividenda 4 1/2 % ze splacených podílů a zbytek aby přidělen byl rezervnímu fondu. Zpráva výroční na požádání každému se ochotně zašle. —

Velná Myšlenka a její boj proti katolické církvi v Čechách. Takový název má stručný, jasný a věcný spis Filipa Jana Konečného, který vyšel nákladem Katol.-polit. Jednoty v král. Českém. Spisovatel usvědčuje „V. Myšlenku“ z jejích skutečných neblahých cílů pádnými dokumenty, shledanými hlavně ze samých volnomyšlenkářských spisů. Na 66 stranách sneseno mnoho velice důležitého materiálu. Spis možno obdržeti v administraci spolku sv. Bonifáce v Praze.

Jméno
MAGGI
zaručuje
výbornou jakost
MAGGI^{HO} kostek
 po 5 h na 1/4 litru
výtečné hovězí polévky.
MAGGI^{HO} kostky jsou nejlepší!
Radě toho dhati při nákupu!

Dílny ihned k pronajmutí a od 1. dubna k stěhování, velké, v suterainu v domě čp. 466, Chmelova ulice (rohový dům do nábreží).
Případně i s bytem.
Blíží u majitele domu neb u domovníka.

(Zasláno.)

Vzdávám uctivý dík sl. podpůrnému spolku „Charitas“ za laskavou pomoc, které se mi dostalo po úmrtí mého manžela Matouše Motýčky.

Karolina Motýčková.

Kathreinerova sladová káva Kneippova —

jest pouze jedna —
napodobenin však
mnoho! Proto opa-
trnost! Požadujte
a přijímejte pouze
původní balíčky se
„ jménem „
Kathreiner

Vyhláška.

Patronátní úřad v Častolovicích
žadá offertním řízením

postavení chlěvků
a kůlny na dříví

při farní budově ve Voděradech,
rospočtené nákladem K 3098.16.

V rozpočty a podmínky o sadání stavby lze nahlédnouti u patronátního úřadu ve všední dny od 8. do 12. hod. polední, kamž řízeny budtež i případné nabídky opatřené 15% vadiem rozpočt. obnosu do 1. dubna t. r.

V Častolovicích 15 března 1911.

**Velkozávod krej-
čovský pro pány**
: a obchod soukenický :

V. ROSA,
c. a k. s. r. o.
dvorní krejčí

zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů. ::

Vklady přes 16.000.000.—

Akc. kapitál K 4.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %.

Eskont směnec i faktur
Úvěry všeho druhu

**Velkoobchod uhlím
a koksem.**

Vadla a kauce
= Bursovní obchody

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

II 4% II

ODE DNE VLOŽENÍ
DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNÍŽKY

■ ZDARMA. ■

**NEJBEPÉČNĚJŠÍ
ULOŽENÍ ÚSPOR.**

== Kupte si poučný spis ==

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal

Objednávky vyřídí **Biskupská knih-**
tiskárna v Hradci Králové.

VKUSNÉ =
NAVŠTÍVENKY

ZHOTOVUJE

BISKUP. KNIHTISKÁRNA
V HRADCI KRÁLOVÉ

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

vyplácí z usnesení řádné valné hromady ze dne 14. března t. r.
za rok 1910

7%ní dividendu = K 28.—

za kupon č. 7 u pokladny centrály v Hradci Králové, filiálky v Praze
(Josefské nám.), Semilech, Krakově a u expositur v Jičíně a Turnově.

Správní rada.

JARO-LÉTO 1911.

MODERNÍ

LÁTKY NA SVEČNÍKY, OBLEKY, ČERNÁ A BAREVNÁ SUKNA VE
VELKÉM VÝBĚRU NABÍZÍ A VZORY NA POŽÁDÁNÍ OCHOTNĚ ZAŠLE

OBCHODNÍ DŮM SUKNY

frmy V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

ZALOŽENO R. 1834.

TELEFON 64.

Pilu na kámen,

sous'rub, broušící a leštící stroj na kámen, pískovcové lomy s přpravenou zásobou 20.000 m³
velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavy kostelů, škol, veřejných a
soukromých budov, pomníků, brusy, žlaby atd. nabízí

Stanice ser.-zíp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,
strojní kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Dalš. důchodkovou piatí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukládacích, lošt, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vádía a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promessey. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.

Skladistě spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda rozpočtů. — Informační oddělení. — Gement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slonský anthracit. Koksy slonské a svatoševské. — Brlikoty.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 20, Praha č. 4503, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Památce

Biskupa Dr. Josefa Jana Haise.

(Svědectví mladého poslance Karla Adámka v Čas. musea kr. č. 1910, II. 246.)

V diecési Královéhradecké zavládly za dlouholeté správy (1832—74) biskupa Karla Bor. Haise (nar. 4. září 1782 v Krbicích na Zatecku, zemřel 7. října 1874) neutěšené poměry, protože poslední leta smíšený biskup pozbyl duševní bystrosti a správu diecése nemohl sám říditi. Hani byl Němec a česky se nikdy nenaučil. Za takovýchto poměrů nemohlo býti s podivem, že české obyvatelstvo Královéhradecké diecése uvítalo jeho nástupce, Čecha Dr. Josefa Jana Haise (nar. 1829), kterýž se v Českých Budějovicích jako profesor a kanovník velké oblibě těšil, a uspokojením.

Hais byl synem prostých venkovaňů. Na studiích ve Vídni bydlel s Dr. Edvardem Grégrem, po jehož svědeckém tam s velkou zálibou studoval spisy filozofů, popírajících božství Kristovo a j. Hodnotu doktora bohosloví dostal Hais ve vídeňském Frintanenu. V Českých Budějovicích byl profesorem v semináři a stýkal se tam s vynikajícími Čechy. Své styky s Haisem vyličil V. Vlček ve svých Budějovických vzpomínkách v Osvětě (1896). V roce 1875 byl jmenován biskupem Královéhradeckým. Základním rysem povahy biskupa Haise byla přislovitá добрta srdce a veliká lidumilnost, která se projevila zejména založením ústavu pro bluhoněné v Hradci Králové. Karel Adámek píše:

„Královéhradecké biskupství má v okresech hlineckém rozestlé lesy u Chlumu a u Vortové, zvláště pak lesy vortovské byly při hrozném spojení špatnou, roklinovou cestou úvozovou přímo nepřístupné. Když pak okres postavil silnici do Vortové, zaslal mi biskup Hais dne 23. září 1882 srdečné poděkování za podporování tohoto projektu a sděloval se mnou, že se již dávno chytá mne v Hlinsku navštívit. Mimo jiné psal: „V takovém úmyslu jsem již před 4 týdny setkav se milou náhodou s Dr. Riegerem v Golč. Jeníkově, jemuž jsem slíbil, že jeho zvlášť srdečný pozdrav Vašnosti vyřídím. Viděl jsem, že Rieger si Vašnosti vysoce váží. Používám této příležitosti, bych slibu tomu aspoň písemně dostal dříve, než se ráčíte na eněm s ním osobně sejíti. Zaslal jsem v loni na zemský výbor žádost, by u sl. sněma nám pro náš ústav bluhoněných, Rudolfinum, nějakou podporu vymohl, aspoň část toho, co pro Pražský, Budějovický, Litoměřický ústav činí, kdyby nám se dostalo; bylo to však na letošní rok odloženo, až ústav se osvědčí. Ten však se osvědčil. Bylo 15 chovanců a při veřejné zkoušce v červenci, při níž bylo množství profesorů Král. Hradeckých přítomno, podivilo se obecenstvo, vidouce tak značné výsledky vyslovování, psaní, počítání, vypravování příběhů biblických, pak přírodopisu, hlavně zvířat a obilí, ovšem pomůckami, i nám srozumitelnými. Letos máme 31 chovanců, přes polovic zdarma a ostatní pro nemajetnost též málo platí. Jaké to tedy výlohy pro učitelstvo a stravování. Koupil jsem 3 domy a z nich vystavěl jeden velký, prostorný, aby 72 chovanců se svými učiteli mohli v něm přebývat. Rozpočet byl na 60.000 zl., slyším ale, že to bude 70 tisíc stát. Než to jsem převzal na sebe a hradím to ze svých příjmů a jmění. Ale na vydržování učitelstva a chovanců nestačí mé síly; děje se ze sbírek, jichž během 1½ roku se bez mála 40.000 zl. sešlo. Ale to daleko nestačí. Račtež tedy, milý Pane, se svými přáteli na sněm mou žádost, pak-li ji zemský výbor přednese, laskavě podporovati.“

Když jsme se v rozpočtové komisi sněmovní s příznivým výsledkem této plně odůvodněné žádosti ujmali, jevil nad tím Hais velké potěšení. 22. listopadu 1882 mi srdečně děkoval, že jsem se Rudolfinu ujal; připojil: „Zpráva ukazuje, že náš ústav toho zasluhuje.“

Biskup Hais byl horlivý protialkoholik a ujmál se osvědčení před mnohými lety v diecési Královéhradecké za správy biskupa Hana založené jednoty proti opilství. Jeho péčí byla vydána a rozšířena píseň proti kořalečnímu moru. Když jsem mu zaslal svůj spis „Kořaleční mor“, dopsal mi 13. listopadu 1883: „Obdržel jsem před 8 dny Váš s podivuhodnou všestrannou důkladností složený spis o kořalečním moru, vzdávám jménem dobré věci srdečné díky za tu ráznost a bystrost, s kterou proti zločinu vědu na těle společenském našeho národa bojujete. Nebude tuším státníka, nebude vlastence u nás, který by po přečtení Vašeho spisu nebyl nadchnutý spravedlivým hněvem proti zločinu tomu, který bych složením proti vlasti nazval jak v mravním, tak v společenském ohledu. Jedu dnes do Hradce

a beru s sebou výtisky spisu, aby v konečném o vhodném upotřebení jeho porada se stala. Račte přijmouti srdečné přání, by Bůh Vás na přemnohá léta nám zachoval a sílil pro dobro vlasti.“

Konečně vydala kurenda 22. listopadu 1883 č. 8568, již posílala můj spis „Kořaleční mor“, aby byl z fary na faru v traktu poslán a konečně ve vikariátním archivu uložen.“

O vlasteneckém citění biskupa Haise, důvěrného přítele biskupa Jirska, píše K. Adámek: „V létě r. 1886 mne biskup Hais navštívil v Hlinsku, opakoval jsem tuto návštěvu za jeho pobytu v Chrašti, kde mívá v létě vždycky hojně hostů. Biskup lehce churavěl, přijal mne ve své pracovně. Záhy obrátil se hovor k afáirě trutnovské. Když Trutnovští kladli svůj odpor konání bohoslužeb a kázání českých, ačkoliv tam bylo 1399 Čechů, vyslovil biskup Hais přání, aby bylo v tomto městě alespoň jednou ve 14 dnech český kázání. Trutnovští Němci také tomu odporovali, ano i vystupování s církve hrozili, bude-li se tamjším Čechům vůbec hlásati slovo Boží v řeči mateřské a budou-li čeští žáci vyučování náboženství česky a odpírali k tomu povolení, pokud se týkalo městských chrámů. Biskup rozhovřen nad touto urputností, mi vykládal, že nejspíše „opatří sám Čechům trutnovským důstojný stánek Páně, v němž by mohli slyšeti ve své mateřské řeči slovo Boží.“ Odsuzuje tyto brutálnosti Trutnovských, zvláště pak jejich hrozný vystoupením z církve, vypravoval, že jim chystá odpověď, kteráž je snad přivede k chladné rozvaze. Na stole měl Janšeny dějiny německého národa I. díl, z nichž mi předčítal některé usnesení synod z XV. a XVI. věku, jež Trutnovským svede na paměť. Tak upozorňoval mne, že se synoda bamberžská usnesla v r. 1491, „aby kazatelé písma svatého, zvláště pak nový zákon jasné a srozumitelně vykládali a aby alespoň jednou v roce o desateru pojednali. Kde jest obyvatelstvo smíšené, německé a slovanské, musí býti na kazatelně také k tomuto obyvatelstvu zřetel brán.“ „Na diecesánní synodě v Míšni r. 1504 konané bylo vydáno nařízení: Každý kněz lidový, v jehož farnosti jsou také Slované, jest povinen vydržovati řeči slovanské (vendické) znalého pomocného kněze, aby slovanskému lidu ve farnosti kázal a jej také vyučoval.“

Podobná nařízení vydala také synoda pasovská r. 1740. Když dočetl, pravil: „To napíší Trutnovským v odpověď na hrozby, že z církve vystoupí, aby poznali, jak i proti svým předkům klesli.“

Pozn. red. Sotva čestná vzpomínka na šlechtického biskupa Haise vyšla tiskem, utvořila se společnost na potupení zasloužilého hodnostáře a najala pověstného Hašlara, aby se vydával za syna biskupova. Do aféry je zapleten Machar a Loskot.

Finanční umění rodu Rothschildova.

Anglická větev Rothschildů jest nejbohatší. Na otázku, jakým způsobem se stal anglický Nathan Rothschild milionářem, odpověděl „Č. Merkur“ uvedením velice zajímavých fakt. Israelita Nathan přinesl si do Anglie pouze několik set zlatých. Ale hned stovky se mu měnily v tisíce chytrou spekulací. Na př. koupil veliké zásoby zlata právě v době, kdy vláda východoindická uzavřela s Anglií smlouvu na dodávku 800.000 lib. sterlingů (asi 19 milionů korun). Nathan Rothschild dal s podvodným úmyslem některými námořními rokláskami, že se loď s nákladem zlata potopila. Jelikož však vláda potřebovala zlata za každou cenu, obrátila se na Nathana, který jí své zásoby prodal za cenu značně zvýšenou. Loď se ovšem nepotopila, ale Nathan se obohatil. — Leč švec z Koplnky neprovedl ani zdaleka skutek tak podvodný jako Nathan v den bitvy u Waterloo r. 1815, kdy armáda Napoleonova byla na hlavu poražena. V ten den čilý Nathan seděl na koni nedaleko bojiště. Když pozoroval, že francouzské vojsko ustupuje, pobídl svého koně, ujížděl tryskem do Bruselu, kde již na něj čekal kočár; v něm se dal zavésti žid do Ostende. Nyní se mu jednalo o rychlou přepravu do Anglie. Každý okamžik byl drahý. Nathan chystal se totiž v Anglii rozhlásiti falešné zprávy o výsledku bitvy, od níž závisely další cesty peněžní spekulace. Přibude-li na anglickou půdu z bojiště některý posel s pravdivou zprávou dříve než Nathan, výpočty židovské budou zmařeny. V mořském práplavu La Manšeském zafila tou dobou prudká bouře mořská. Nathan však prohlásil, že tomu kapitánovi, který ho dopraví na anglický břeh, dá odměnou 5000 franků. Tedy dostal se přece na břeh anglický do přístavu doverského. Teď už měl

vyhráno, protože poslové jiní stejně by byli vyčkali konce bouře, i kdyby bývali Nathana následovali v patách. Nathan však k vůli větší jistotě koupil si rychlého koně, na němž tryskem uháněl do Londýna, vzdáleného asi 100 km. Následujícího jitra pak objevil se s ličeným smutkem na burse londýnské, kde oznamoval „důvěrně“ některým spekulantům, že staříký velitel spojeneckých vojsk generál Blücher byl od Napoleona poražen u Ligny (den před porážkou vojska francouz. u Waterloo). Ale — výsledek bitvy u Waterloo zamlčel. Ovšem nyní nastalo na burse hrozná zděšení, poněvadž se každý domníval, že spojenecká vojska, jichž vítězství v Anglii se pevně očekávalo, jsou nadobro rozprášena. V době primitivní komunikace, kdy nadto nebylo telegrafů, ovšem zpráva o vítězství Napoleonu u Ligny došla do Londýna teprve po sdělení Nathanově. Poznalo se, že Nathan v té příčině má pravdu. Než však došla zpráva o výsledku bitvy u Waterloo, již anglické cenné papíry klesly na čtvrtinu dosavadního kursu. Každý majitel se bál, že po porážce spojenců jest ožebračen; proto se jich chtěli peněžníci zbaviti za každou cenu a dostati do rukou hotové peníze. Rothschild sám osobně ovšem nemusil nabízet své „milosrdné“ prostřednictví. Měl placené své tajné agenty, kteří skupovali cenné papíry dříve, než přišla drabá důležitá zpráva z bojiště — o bitvě u Waterloo; pro dlouho trvající mořskou bouři došla zpráva tak opožděná, že agenti mohli pohodlně skupovati všecko, co se za pakatel koupiti dalo. Tedy nepoctivým manévrem vydával Rothschild během dvou dní 15 milionů zlatých, protože zakoupené papíry, jakmile byla porážka Napoleonova rozhlášena, dosáhly dřívějšího kursu. Bratři Nathanovi vydělali děstenstvím na té spekulaci ve dvou dnech na 40 milionů zlatých. — Tenkrát se věř. nejhrozněji osvědčilo anglické přísloví, že čas jsou peníze. Statistice vojnů k vůli prospěchu evropského občanstva nesly do boje své životy. Chytrý Nathan však pobídl svého koně k trysku, aby mohl vydělati na bodrých občanech z potoků krve miliony. Ta zase jest markantně prokázána pravdivost přísloví: „Válkou jeden člověk zbohatne, ale sto jiných zchudne.“

Machar napsal: „Jsem činy, na které není paragraf v zákoníku, ale které křičí hrůzněji, než paličství a vraždy.“ A že je tohle pravda, dokazuje právě ničemný manévř Nathanův. Kdo mohl tohoto žida hnáti před soud s nadějí, že se dostane zločinci zaslouženého trestu? Nathan mohl před soudem říci: „Já jsem nechal, když jsem řekl, že Francouzové zvítězili. K prodeji papírů jsem nelákal. A kdo měl právo mne přinutiti k hovoru o bitvě u Waterloo? Nejsem přece žádným placeným poslem. Proč bázlivci nesečkali? A papíry jednou koupené nemusí už nikdo přece vrátiti.“ Každému se rozbřesklo, proč židé s tak velikou ohotou kupovali náhle „málo cenné“ papíry. Ale již bylo pozdě, velmi pozdě. Ano, jsou činy na světě hroznější, na které se však nedá uplésti z paragrafů karabáčů.

Evropa po bitvě u Waterloo jásala, jak se zbavila jha Napoleonova. V Londýně však se smál do hrsti Napoleon mocnější, který bez vydržování veliké armády začal držeti v šachu a pod svou mocí celé státy. A nebylo mu potřeba ani snášeti hroznou nepřijemnost vojenského pochodu, nemusil si hlavu lámati obavou, zda zvítězí. Vítězství trvalé měl ve své hrsti, jakmile skoupil papíry.

Všechny čtyři větve Rothschildů držely při velkopeněžních manévrech pevně při sobě. Buďto za pomoci bank, jež byly na nich závislé, nebo samostatně čas od času hrou na burse ničili drobné spoluhráče, které dříve k bursovnímu kšeftovníctví vylákaly. Na př. židovským tiskem bylo svedeno r. 1895 na 10.000 drobných vkladatelů k bursovní hře; složili po 1000 až 20.000 korunách ve snaze po rozmnožení svého jmění. Vídeňský Samuel Rothschild však měl naivní hráče na oprátce snadno. U všech vídeňských bankovních ústavů měl menší nebo větší vklady a tak mohl stále zájemníky kontrolovati a míti na ně vliv. Když se zdálo Samuelovi suma 200 milionů dostatečnou, tu v den před první volbou Luegrovou srazil náhle kursy všech papírů. Vklady hráčů byly pohlceny rozdílem nabídky a poptávky; tudíž vklady ty připadly bankám, které je protihráčům (Rothschildovům družině) vyplatily. Tak získal Rothschild na 70 milionů K a s ním spřežené banky židovské na 90 milionů K. O tolik tedy byli okradeni hráči drobní.

Ozval se výkřik zděšení, ale tisk od židů podplacený odvracel pozornost od čachru Rothschildova tím, že barácel hlasem hromovým proti kněžím, kteří si požádali od pohřbu 4 nebo 6 korun.

Majetek Rothschildova rodu stoupal po roce 1815 jako povodeň. Na př. v době, kdy církevní majetek francouzský byl odhadován na jednu miliardu, měl pařížský Rothschild na 10 miliard. Vídeňský zesnulý Rothschild, který měl méně chytrých konkurentů, dopracoval to ještě výše — na 11 miliard. Takové obohacení na úkor lidí do úmoru pracujících bylo umožněno pouze liberálním systémem, jehož židé využívali vrchovatou měrou.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná umění od old. dřevě duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Moderní dobyvatelé Parnasu a A-kropole. Jest zajímavé sledovati, jak trpasličí z Hise Liliputu v pyšném postoji s neútočností odvahou snaží se rázem netoliko vyniknouti nad umělce jména světového, ale jak hledí docela zlehčovati jméno proslulých genů. Jen honem nové cesty, ať již vedou přes propasti, ať při šíleném chvatu s: brká! Podle toho moderní rozběhy dopadají. „Zvon“ v č. 22. píše o výstavě českoněmeckých výtvarníků v Rudolfině: Ať na hrátku kloudnějších podobizen, krajin a grafik, křičí tam se všech stěn samá líčená slabomyslnost hojného stáda novoprimitivistů;“ všechno póza — ach, tak hloupá, tak průhledná a tak laciná. Jediny pocit satisfakce odnášíme: Naši obrazoborci v „Manes“ počínají si radikálněji, jsou i v pošetilé negaci opravdovější a křehčí. Jejich kolegové druhého jazyka obcovacího nezmohli se však ani na to . . . Attilovi a jeho tatarsko-germanské sběři se ovšem podarilo, zadupati všecku vzdělanost a vrhnouti evropské lidstvo rázem zpátky do tmy barbarství, tak že potřebovalo 1000 let, aby se z ní pracně vytápalo a dospělo zas tam, kde bylo na konci antiky. Ale dnešní malující pseudodivůši (lžidivůši) neretardují (nezdržují) a neubíjejí svými štěti nic. Leda sebe . . . Kdož ví, neú-li seslan ten mor výstřednosti na umění, aby osdravělo. Chápet se štěte kde kdo. Stádo nepovolných utluče se nadobro v zbrklotech nedouků a jen výskolení vyblednou ze současné krise, po které nastane jisté reakce, která vymete nemilosrdně všecku chamrad z chrámu umění a napne požadavky zase vysoko, ba po zákona o střídání extrémů snad výše, než kdy jindy . . . Ale co nelze omluviti, jest zaslepenost nebo ne-svědomitost recenzentů, kteří doprovázejí výtvarnické zvrácenosti chválou a výklady, utvrzující zbloudilé v bludu a mámice obecenstvo. Zjednanými ekribenty, kteří v žoldu spekulantů na hauses (těch, kteří čekají zvýšení měny cenových papírů) pověstných holandských tulipánů lákali a balamutili lehkověrné kupce, nemohl býti pěstován šalebnější bluff! Jaké to plýtvání planým bombastem a šmodrechavou sofistikou, aby bylo dovozeno, že 2krát 2=0 a Okrát 0=4. Ovšem ti lži proroci nemohou jinak. „Denn eben wo Begriffe fehlen, da stellt ein Wort zur rechten Zeit sich ein“ (Neboť právě kde scházejí pojmy, tam dostavuje se v pravý čas slovo), dí Goethe. Mladí páni snad ani nepozorují, že ocitají se ve vleku formulek, z prstů vycucávaných doktrin a schemat (zank a vsorců), které vždy odváděly umění od života, pravdy a krásy rovnou ke koncům v suzdalské strašlosti.

Divný, klikatý to pokrok! Trpasličí nechtějí se znáti k své slabosti. A jako jest tomu v malířství, tak poseutí řadí i v uměních jiných. V básnictví vůně květů, jas hvězd a křišťálových vod nahradí se neotesanými nadávkami, vynášejí se kal ze spodních stok a nová etapa básnického umění jest hotova. Právě básnictví úpi pod hrubými topory krváčných povah nejvíce, protože jest k zneužívání uměním nejpoddanějším.

Seniorem rakouských universitních profesorů je innsbrucký theolog. Jesuita, P. Hugo Harter, jenž dosáhl letos 80 let a dopřednášel 105 semestr. Je dosud literárně velmi činným. Spisy jeho v oboru dogmatickém a patrogickém tvoří takřka knihovnu. Za dobu svého profesorskování měl 4000 posluchačů z různých končin světa. Z jeho žáků vyšlo 6 arcibiskupů, 14 biskupů a 11 opatů. Jistě velmi vzácný to případ universitního profesora-kněze. —ave—

Farář botanik. Uherský farář Fr. Kováč, který je známým botanikem, objevil na podzim na Frušce Gora ve Slavonii až dosud úplně neznámou květinu, o níž není v celé botanice ani zmínky. Poněvadž mu jako objeviteli přísluší právo rostlinu libovolně pojmenovati, nazval ji „Coburga Ferdinandi“ a to z toho důvodu, že také krá-

bulharský Ferdinand je velkým botanikem. Nová rostlina je asi metr vysoká a kvete růžovými květy. V pohorí Fruška Gora vyskytuje se jí hojně. —ave—

Slonkiewicz o katolicismu. Nejplodnější polský spisovatel vydal nový román „Viry“, jenž ukázati má pravou cestu uprostřed současných virů společenských, rozbouraných poslední socialistickou bouří v Rusku a v němž podává autor na četných místech zrovna apologii katol. církve.

Vyjímáme nejčasovější: „Katolicism . . . objal celý západ, zorganizoval společnost, stvořil evropskou civilizaci, přechoval vědu, stvořil university, vztýčil kostely, jež jsou arcidily, vydal sv. Augustina, Danta, Petrarku, sv. Františka i sv. Tomáše, stvořil renaissance, stvořil Večerní Páně Leonarda da Vinci, pomníky Mediců Michala Angela, škola athenskou i Disputa Rafaelovu, stvořil také kostely jako sv. Petra, nechtěje jiných, rozsetých po Itálii a po celé Evropě.“ Tak mluví o vlivu katolicismu na západ vůbec. A jak působil katolicism na Polsko, vystihují prostě tato slova: „Katolicism učinil nás účastníky všesvětové kultury, spojil nás se západem, vtiskl evropské znamení naší polské duši.“ A pak, že vliv církve se nikdy neosvědčil. I osvědčil, ale neosvědčují se různí „volní“ atd. i jako politikové, i jako kritikové. Chybí jim totiž poctivost. —ave—

Pro májové pobožnosti

chystáme

důstojnému duchovenstvu

„ milé „
překvapení

tiskem původních

překrásných kázání

p. gymn. prof. Fr. Kohouta v Čáslavi:

České drahokamy
v koruně Královny nebeské,

32 rozjímání májových ze života českých patronů.

Obsah těchto do historie české zasahujících kázání, odporučí krátké obsahy jejich nejlépe:

1. Koruna Svatováclavská a národ Český.
2. Sv. Václav — vlastenectví.
3. Sv. Cyrill a Method — svornost.
4. Sv. Jiří — statečnost.
5. Sv. Vít — bdělost.
6. Sv. Ludmila — zbožnost.
7. Sv. Vojtěch — horlivost.
8. Sv. Volfgang — svědomitost.
9. Sv. Prokop — zdržlivost.
10. Bl. Milada — čistota.
11. Bl. Ivan — tichost.
12. Jindřich Zdik — bohabojnost.
13. Sv. Benedikt s bratřími — spokojenost.
14. Sv. Zikmund — trpělivost.
15. Bl. Ceslav — poslušnost.
16. Bl. Zdislava — kajcnost.
17. Sv. Kosmas a Damian — obětavost.
18. Sv. Hroznata — vděčnost.
19. Ondřej — vytrvalost.
20. Sv. Hedvika — oddanost do vůle Boží.
21. Bl. Anežka — pokora.
22. Arnošt z Pardubic — útrpnost.
23. Sv. Jan Nep. — míčelivost.
24. Jan Lohel — snášelivost.
25. Sv. Norbert — smířlivost.
26. Adam Kravařský — upřímnost.
27. Sv. Josef — pracovitost.
28. Jan Bedřich — šetrnost.
29. Jan Nep. Neumann — střidmost.
30. Sv. Klement Maria — mírnost.
31. Bl. Jan Sarkander — věrnost.
32. Panna Maria — palladium národa Českého.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Hospodářská hlídka.

Moravští agrárníci urádeí řepář. Potichu moravské rolnické cukrovary uzavřely s cukrovary německo-židovskými kartel až do r 1917. A přece rolnické cukrovary byly založeny od katolických národních poctivců za tím účelem, aby čelily židovsko-německému „apitálu. A jaké obětavosti a námahy k tomu bylo zapotřebí! Bez souhlasu valných hromad, bez souhlasu řepářů agrární podílanci cukrovarů uzavřeli kartel, protože jim zanespečuje věší dividendu na účet řepářů. Pochopitelno, proč agrární „Selské Listy“ dlouho o tom sístném, pokoutním manévru mlčely! Rozechvění rolnictva nad tím spojením s židovsko-německým kapitalismem jest veliké.

Dozemletví má pro naše zemědělství a obchod význam veliký. V Tyrolsku a v Itálii zvlášť pochopují jeho národnohospodářskou důležitost a proto jest mu tam věnována pozornost ta největší.

V Čechách však, kde podnebí i půda jest především pěstování ovoce přízniva, bývá ono leckdes přamálo váháno. Kdyby v každém venkovském statku, v každé chalupě hleděli si jen jednoho stromu tabulového ovoce, vzrostlo by tím národního jmění u jednotlivce na několik korun, v jedné osadě na sta, na tisíce, v celém národě na miliony korun. Proto nutno zvlášť na jaře rozhodnout se pro pěstování vybraného ovoce.

Zlepšování obilím provádí se především pečlivým výběrem a pěstováním domácích druhů. V mnohých hospodářstích obilí k setí určené přes símu přebírali a jen to nejlepší pak na jaře vyseli.

Chov vepřů jest u nás v úpadku. Již dávno nestačíme uhraditi ani vlastní potřebu, natož abychom trhy vzdálenější mohli uspokojiti. Nechceme-li, aby došlo k škodlivému pro nás otevření hranic, aby se z okolních zemí mohli k nám vepři dovážeti, musíme chov vepřů u nás rozmnožiti.

Kde má v rukou pádu v Uhrách. Židé a soc. demokraté křkají: „Peníze a půdu má v Uhrách katolický klerus ve svém majetku.“ Statistika nás poučuje o jiném. Všechny bankovní domy jsou na polovic židovské. Všechny úřady v těchto ústavech jsou obsazeny židy, nejvýše tu a tam pro oko užito katolika jako slepé figury. Movitého jmění mají židé v Uhrách za 240 mil. korun, křesťané za 214 mil. korun. Co se týče polnosti, jest poměr následující: Uhry mají 30 mil. jiter katastrální výměry, maloroľníci z toho mají polovinu. Druhá polovina jest následovně rozdělena: stát má 2,788 411 jiter, náboženská matice 248 870 jiter, záduší 2,403 322 jiter, svěcené statky 2,349 970 jiter a židé 4,600 000 jiter; v nájmu mají židé 3,000 000 jiter. Židé mají tedy více orné půdy než šlechta, církve a stát dohromady.

Nové zřízení hospodářské školy mají býti zřízeny v Zamberku a v Karlíně s vyučovacím jazykem českým a v Lanškrouně s vyučovacím jazykem německým.

Právě vyšel důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Die prameně a v ustavičném stetelem k nové šim a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychtá,

kanovník-štráco katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu rodácko „Obnovy“ se nejoteleji odporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Literatura.

Nákladem V. Ketrby v Praze. Český slovník bohovědný. Pořádají dr. J. Tampach a dr. A. Podlaha. Sešit 12. obsahuje články apoštolů—Aquila. Sešit za 1 40 K. předplatné na 5 sešitů 7 K. — Český jinoch. Řídí V. Müller. Roč 16., čís. 5. a 6. Vychází desetkrát ročně v sešitech po 10 hal. — R. Jeká Zahradka. Časopis pro školní mládež. Vychází desetkrát ročně za předplatné 1 60 K. Pořádají V. Špaček a J. Bartoň. Sešit 5. a 6. ročník 20. — Radce duchovní. Časopis kněžstva českoslovanického. Řídí mgr. Vaněček. Roč. 18., čís. 4. — J. Spillmann: V říši chrysanthem. Sešit 11. a 12. po 40 h.

Z nakladat-ství Benediktinské knihtiskárny v Brně. Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. Pavel Vychodil. Ročník 28., čís. 3. Vychází měsíčně za roč. předplatné 10 K. — Škola Božského Srdce Páně. Časopis pro náboženskou vzdělání. Pořádá P. P. Hlobil. Ročník 45. čís. 3. Vychází měsíčně za roč. předpl. 3 20 K. — Květy mariánské. List měsíční čtenelů Panny Marie. Pořádá P. Krist Lux. Roční předplatné 1 K 60 h. Ročník 28., čís. 3. — Jarní údaj a jiné povídky. Napsal P. Q. nseppa. Knihovny našeho lidu roč. 28, čís. 2. Za 60 h.

Nákladem J. Otty v Praze. Spisy L. N. Tolstého, lidové vydání. Anna Karenina. Sešit 4. a 5. po 20 hal. — Zik. Wintre Sebrané spisy: Rakovnícké obrázky. Řada prvá, sešit 4. a 5. po 30 hal. — F. Hertesa sebrané spisy svaz. VIII.: Maloměstské povídky III., sešit 5. — 7. po 30 h. — Slavi che Roman—Bibliothek. Alois Jirásek: Wider alle Welt. Přeložil J. Höcker. Sešit 17.— 19. po 32. hal.

Lidové Letáky, nejlevnější agitace m...
slovník pro šíření zásad katolických ve veřejném
životě a svrchnost všech stavů. Lze je odporučiti
všem spolkům a organizacím katol. Jeden výtisk
poštou 48 h. 10 výtisků 220 K atd. Adresa: Li-
dové Letáky v Praze II, Lípová ul. 5

Dětský časopis „Kvítky“, čís. 5, roč.
III. pětinašší básničky, články a povídky s
obrázky. Vychází desetkrát ročně za 70 hal. Ad-
ministrace v Praze II, Lípová ul. 5.

Nový Obzor. Měsíčník pro literaturu a u-
mění. Řídí F. Dohnal. Roč. I. čís. 2. Vedle huj-
ného textu obsahuje i 4 obrazy Rafaelovy. Roč.
předplatné 8 K. Nákladem Rudolfa Prombergra
v Olomouci.

Eva. Ženský měsíčník pro umění, vzdělání,
zábavu a ženské sociální otázky. Přiloha: Věstník
organizační, Naše domácnost, Katolická učitelka.
Řídí P. L. Zámka. Administrace v Olomouci.
Roční předplatné 3 K.

Právo menšiny. Spis českého politika dr.
Karla Sladkovského, čili výklad voleb zástupců
dle práva a spravedlnosti. Ve spise tom dokazuje
Sladkovský, že zásada poměrného zastoupení o-
zdraví veřejný a politický život a udělí menšinám
občanskou rovnoprávnost, které dosud postrádaly.
Cena 1 K. Nákladem knihtiskárny Frant. Rebec
v Praze.

Západ. XII. díl Raisových sebraných spisů.
Sešit 90—101. po 32 hal. Spisy Raisovy zvlášť
hodí se do našich knihoven. Nákladem grafické
společnosti Unie v Praze.

Hlas Svatohostýnské. Měsíčník pro lid.
Vydávají Tovaryšstvo Ježíšovo na Sv. Hostýně na
Moravě. Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. Roč. před-
platné 1 K. Administrace v Kroměříži.

Cestovní rádce cestovní kanceláře a smě-
nárný Čeněk Šulc & Spol. v Praze. Čís. 1. Vy-
chází nejméně 4krát v roce.

Věstník Jednoty katolic. duchovních
diecése brněnské. Ročník 4, číslo 1.—2. Řídí L.
Zavadil, farář v Křižanově na Moravě. Přilásky
a předplatné (4 K ročně) přijímá J. Skoták, farář
v Adamově.

Lectures françaises. Řídí dr. Anton. Mi-
kousek v Jičíně. Vychází 10krát za rok za před-
platné 4 K. Ročník II., čís. 6.

Časopis katol. duchovenstva. S přílo-
hou věnovanou theolog. literatuře národů slovao-
ských. Řídí dr. F. Kryštofek, J. Tumpach a A.
Podlaha. B. č. 52 seš. 7. Nákladem kníž. arcibisk.
knihtiskárny v Praze. Roční předpl. 9 K.

Sjezdovou zprávu o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řeči všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 36 tiskových archů velké 8° = 460 str.
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Sociální besídka.

Chyť hospodář! V Prostějově rudý
tábor jest velice rozšířen. Autonomisté vedou
prudký boj s centralisty. „Ječůnek“ pak dne
8 t. m. sděluje: „Dne 26. února odbývala se
valná hromada prvního dělnického zásobního
spolku v Prostějově. Již delší dobu jest zří-
zena dělnická pekárna, zakoupen mlýn, ale až
dosud nikdo nevěděl, komu to patří a kdo
na to dal peníze; až na valné hromadě to
přednesl předseda p. Hyánek, který pravil, že
mlýn se zakoupil za 68 tisíc kor., které se
z potravního spolku vzaly a splatily. Potravní
spolek kupuje celé vagony obilí, mlýn mele,
ale za celý rok se žádná účty nedělaly, co mlýn
potravnímu spolku odevzdal, což sám předseda
potvrdil. Vzdor tomu, že se do mlýna celý
vagon obilí poslal, neměly filiálky co prodávat,
a když byl Krejsek (centralista) co revisor vý-
borem do mlýna poslán, tam již o tom věděli;
Seba s Manhartem na něj na brázi čekali a
revisi provést nenechali. Celý náklad, který
mlýn a stavba stála, činí asi 140 tisíc korun.
Nebylo-li by bývalo prospěšnější při drahotě,
která nyní panuje, obětovat ty peníze na di-
videndách chudému členstvu, aby se za ně
aspoň jednou pořádně najedlo? Když občan
Krejsek objasnil hospodářství ve mlýně, od-
hlasovali autonomisté, že již žádný nesmí ani
k tomuto a vůbec k žádnému odstavci žádnou
kritiku promluvit, což se i stalo, neb se báli,
aby ještě více na veřejnost nepřišlo. Spolek
(potravní) utržil tři čtvrtě milionu korun.
Hrubý zisk, jak bilance dokazuje, jest něco
přes 66 tisíc korun., ale čistý jen 15 tisíc kor.,
což by dokazovalo, že spolek nepracuje ani
s 5 proc., a s tomu nevěří ani žádný školák;
vždyť na takovém zboží se vydělá nejméně 30
proc., nemohli by páni řici, kde je ten ostatní

výdělek? Neb máme věřit skutečně, že s 5 proc.
pracují? — Nyní centralisté zakládají si
v Prostějově nový konsens proti autonomistům



BACAO

(patentním úřadem chráněno)

banánové kakao.

Pro značný obsah kyseliny fosforečné jest
BACAO nejlepší výživou pro

lidí nervosní,
rekonvalescenty
a slabé děti.

BACAO — banánové kakao vyrábí a v ob-
chod uvádí jen

První česká akciová společnost
továrna na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve

A. Maršner.

K dostání u firem: Andrlík Jan, Guthevé
Bratři, Khom Boh., Šejnohová Marie.
a sice ve dvou druzích:

I. v plechových patent. krabicích 1 krab. K 1.—
II. v balíčcích po K —50

Pravá jen
s touto
známkou.



Žádejte
všude.

Chcete se výhodně osatiti ??

Vyšádejte si ihned vzory pánských látek
k nahlédnutí. (Zvoláte vzor látky „Palmira“)
od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český saský závod soukromého zboží
zsl. r. 1876.



Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zápeané společenstvo s ručením obmezeným.

Spálená ul. č. 9. II.

Zúrokuje vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpo-
vedi ode dne vlození do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5% bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zaslání peněz vydá záložna na
požadání slovní listy pošt. spořitelny. Daň
dřevohodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1910 K 410 000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává náku zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném tresoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revisi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5



Domek villové úpravy

se zahrádou, verandou, prádelnou a vším příslu-
šenstvím, pohodlně zařízený, na slunné straně

na Novém Hradci Králové

je od konce června t. r. buď z volné ruky na
prodej aneb k pronajmutí.

Výhodné pro pensisty.

Blíží se administrace tohoto listu.



Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 16. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 49. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městní
splátky.



P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Provádí za nejvýhodnějších podmínek starobní a pensijní
pojišťování.

Žádejte prospekt.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí
Rudolf Hacker, c. a k. lesmistr v Hradci Králové,

z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:
smrk, borovice, modřín, jedlí, akát, dub oby-
čejný a americký, borovice černou, banksovu
hedvábnou, tůju, jasan, javory, olše, jilmy, břízu
habr, čilimník, dřevník, dřezovec, topoly, vrby,
buk, lípu, hloh a mnohé jiné druhy, též na živé,
ploty do parků a t. d. — Balení do mechu
zdarma, koše v ceně výrobní. Žádejte cenník,
který obsahuje krátký a jasný návod pro neod-
borníky. Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží
skoro jen za cenu zboží nákladního.



Všeob. úvěrní společnost,

zápeané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Slovní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.



Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po rače a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

SOCHY VZKŘÍŠENÍ,
KŘÍŽOVÉ CESTY,
vkusné a levné oltáře

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a kletčích andělů
dovoluje si nabídnouti veleúspěš. duchovenstvu
absolvent z k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené sonostavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují

Velocipedy

jen zaručené jakosti s písemnou zárukou, jakož
i veškeré součásti prodává v levných cenách

Fr. Vodehnal, Hradec Králové,
Velké náměstí 17.

Veškeré opravy ve svých odborných dílnách rychle
a levně.

Cenníky zdarma a franco.

Jen jednou
získáte modlo jádro-
východní

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přestavíte se, že ani tak vyhledáváte ni-
dla a neobtěžujete se, jak se mu nevyrovna-
ní do jakosti, láce a úspory v upotřebení.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Výstavnou, nově upravenou usedlost
ve Štánkově, pro letní byty zařízenou,
se 14 korci pozemků, soudně na 25.600 K
odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle jednání. Nabídky přijímá
kancelář JUD. ALFRÉDA RUDOLFA,
advokáta v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učtíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veleúspěšnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. rance, kalichy
cibáře, nádoby, š. ény, paciálky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni stříbrní nebo proti de-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závažnosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shled veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: tetáň,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z. Metálové-
prstýny, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i činového vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. lá. ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Cestující a zástupce

na vysokou provisi přijme továrna hospodář-
ských strojů, benzinových motorů a šicích strojů.

firma

Boh. Mareš v Třebíči.

(Morava).

Proč?

je kněžská náprsenka bez háček
praktická, pohodlná a ponejvíce
se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý koláček.
2. u náprsenky této odpadá samo-
zřejmě přehívání háčků, jinak
u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškábou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připnutých náprsenek,
velmi nízká.

Zásilkou obratem pošty vyřizuje

Fejgl & Bydžov

obchod prádlem a galantním zbožím
Hradec Králové, Jiříkova třída.

Oznámení.

Od 1. února 1911 předsídlí

závod natěračský a malířství písmo

Otty Fejgla v Hradci Králové

do domu čp. 222., Karlova ulice
vedle továrny (p. K. V. Skuherského).

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Výprahtelích)

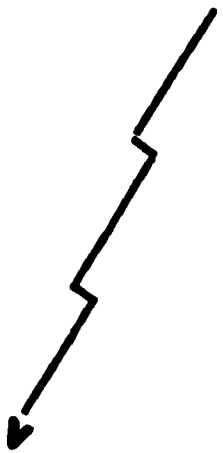
doporučuje P. T. veleúspěš. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

Antikvariát



bohatě zásobený doporučuje ku zakládání a doplňování knihoven

B. Melichar,

knihkupectví nakladatelství a závod hudební

v Hradci Králové.

Seznamy zdarma a franko.

Nechá se. Meliorace pokračuje ve velkém tempu dál, tak že druhému družstvu naskakuje husí kůže; rádo by se rozešlo. K tomu drní se ještě okolnost, že chceme se prý vážně pustit i do meliorace naší měšťanky dívčí. Aby nemuselo potídit se čerpadlo, uvažuje se zříditi trativod aneb sklepy určené pro ústřední topení zaházet. Vyskytují se totiž blasy, že by se škola mohla podmočit a sesypat. Naskytá se však otázka, nebylo-li by dobře cibly dříve vyloupat, aby tam zbytečně takový kapitál nehnul. Až to vše páni postaví, teprve prý půjdou — dříve ne. Rozumíme. Až nás tak vymačkají jako citron, dají nám vale a ponechají osudu, upláchnou a ještě budou brát pensi. Při vši nouzi a bídě starají se nám ještě hodní lidé o zábavu. Uspořádala strana sociálně demokratická veřejnou schůzi a programem: Nová vojenská břemena a soc. demokracie. Řečník vypočítával, co pan ministr požaduje a pravil, že soc. demokracie přichází burcovati lid, aby protestoval proti tomu. Když pak kritisoval politiku šavle a „kropáče“, byl c. k. komisařem napomenut; proto řeč zbytečně neprodužoval. Jedno však bylo velmi dobré. Soc. demokracie totiž stále hlásá, že v Rakousku vládnou klerikálové a zatím soudruh řečník prohlásil, že když se jednalo o aneksi Bosny a válka již již brozila, babička Rothschildova řekla: „Lidičky, nebojte se, válka nebude Rothschild na ni nepůjčí.“ Tak vida! A soudruzi se tenkrát naparovali, že oni to byli, kteří válce zabránili. Do schůze však dostavili se také národní socialisté a jejich řečník přihlásil se k slovu. V celku souhlasil s údaji řečníka soc. demokratického. Dovoňoval však, že soc. dem. má spojení se židy. Vysvětloval praktiku soc. dem. poslanců na říšské radě při hlasování. Poněvadž byla také zmínka o Uhrách, navázal na ni a pravil, že s Maďary se docela jinak jedná než v Předlitavsku a Čechy a usoudil, že na tom máme vinu my sami. Teď má se prý osvětiti lid, když již v delegacích zastupci lidem volení břemena ta povolili. Tvrdí, že to jest povinnost lidových poslanců, aby stáli na svém místě v parlamentu a hájili zájmy lidu. Ať se schůzi neodchází! Uváděl na pravou míru oblibenou frázi soc. dem., že jich poslanců je jenom 90, že tedy proti celé sněmovně nic nemohou. Přitom vytasil se s letáky z doby předvolební, ve kterých soc. demokr. kandidáti slibují voličům a kazají se, že nepovolí ni muze ni baléro. V jiném stojí: „O co se zasadíme, tím také hne“ a pod. Osoby řečníkovy však se nedotýkal. Tím však, že kritisoval jednání soc. dem. poslanců, jako když do vosho háizda přichne! Soudruzi jsou uvyklí, že jen oni mají pravdu a musí se jim tedy mluvit to, co jim lichotí. Marně napomínal soudruh M., že je zastoupeno více politických stran, aby zachována byla slušnost a dopřáno každému slovo. Soudruzi dapali, křičeli a lomozili. K slovu přihlásil se zase řečník soc. dem., ale ten již tak zdvořilý nebyl. Útočil na nář sociála osobně. Užil výrazu o broši kůži, najatém žoldnéři a ještě jiných. Vytáhl na světlo obstrukci nář. sociála a jejich muzikou na harmoniku a pod. nástroje a prohlásil na konec, že na žádné řeči víc odpovídati nebude. Inu, nebyl na takové věci dostatečně připraven; vřdyť ustrnul, když řečník letáky ony, z kterých citoval, vytáhl. Řečník nář. soc. praví, že jako opatrný muž je na všechno připraven, že neví, co se může přihodit a začal tu muziku na harmoniku roztahovat. Avšak soudruzi nechť si slyšet a rázněji statečně dál. Proto,

aby snad nebyla schůze rozpuštěna, řečník skončil. V celku vzato, jsme takovými schůzím povděční; otevírají se lidu oči, jak správně jeden občan postřehl, když si odlehčil slovy: „Tak nás jen balaмутíte“. Tentokrát se soc. dem. ani na žádné resoluci neuspěl; místo protestu byla konina

Borohrádek. Naše katol. národ. jednota pořádala velmi zajímavou přednášku: „Ze života českého Japonce“, kterou přednesl a 180 světelnými obrazy z Evropy, Ameriky, Asie a Japonsku doprovodil velmi obětavý vdp. L. Hora, farář z D.šic; vřele mu děkujeme, neboť přednáška byla opravdu poučná i zábavná. Slyšíme často i z řad učitelských, že mládež má názor se vyučovati a vzdělávati, což jest jistě velmi chvalitebné. Proto tím více celou veřejnost velice nemile překvapilo, když pp. učitelé školním dětem zakázali účast na této přednášce a pobozžili trestem a špatnou známku z mravů těm, které by se jí účastnily. To je jistě neslýchané a možné jen u nás! Avšak na zvláštní zakročení našeho vdp. faráře slavné c. k. okres. školní rada dala dětem povolení k návštěvě této přednášky, správně školy to oznámila a ta byla povinna postarati se ještě o dozor k dětem, což se však nestalo! Oni se nedají přece komandovat a „štrápicírovat“ na klerikální přednášku! Jak pak kdyby je „Komenský“ vyloučil za to z organizace? — Jaká to najednou péče a starost o mládež, aby se jí nepřihodilo něco zlého a snad se nepokazila! Vřdyť přednášel kněz; přítomni byli oba naši kněží, porádala to katol. jednota — tam přece lesní jít mládež, tam hrozí klerikální nebezpečí — proto dán tak přísný zákaz! — Připomínáme výslovně, že již na mnohých místech i v městech byla tato přednáška a nikde o zákazu od pp. učitelů nebylo ani slychu — jen u nás! Inu vřady zem Páně, jen u nás písek. Prý to nebylo oznámeno správně školy! Ale, ale?! To je tak. Rodiče mohou vzít pod vlastní zodpovědnost své děti neb pod náležitým dozorem poslati na přednášku dobrou a poučnou a učitel nemá práva jim v tom brániti a zakazovati, leč by to byla přednáška špatná, jež by děti kazila. Rodičové jsou přesvědčeni, že nemusí se bát o své děti tam, kde jsou pod dozorem svých kněží a učitelů náboženství! — Leč nutno se zmíniti o dozoru, jaký bývá u nás zvlášť v kostele, jak jej provádí p. učitel F. Ten dozor je zajímavý a on sám také! Přivede děti do kostela, křídlem se nepoznamená, neklekne, sedne do lavice, hlavu schoulí dolů. Každý se diví, že takto vydrží seděti a že jej neboli zádal! Ale on to vydrží, protože prý užívá jakéhosi smrtáckého masaní známé firmy: Havránek a Myška. — Nejzajímavější dozor pp. učitelů bývá v kostele na počátku a konci školního roku, o narozeninách a jmeninách Jeho Velčenstva, kdy bývá přítomno 11 učitelů z celé farnosti. Při odchodu z kostela většina dětí spustí pohoršlivý hlasitý hovor a hluk, tak že již vícekrát p. farář musel hlasitě děti napomenout ke slušnému se chování v kostele — a pp. učitelé zcela klidně k tomu hledí. A jsou snad hrdi na tu nekázeň sobě svěšené mládeže. Ostatně ani ve škole není tomu o mnoho lépe. V přestávkách jest slyšet ten rámus až daleko na ulici. Sám p. c. okres. školní inspektor řekl, že taková nekázeň dětí není v celém okrese jako v Borohrádku. A což teprve na ulici! Dětem se nedivíme; ale ti, kteří mají dělati pořádek, měli by míti větší bdělost. Zde tedy, pp. učitelé, přiložte ruku k dílu, postarejte se o lepší kázeň ale zakazovati dětem účast na bezvadné, vzdělávací a cestopisné přednášce věru nemusíte, v tom ohledu se můžete ušetřiti. Ale až zase budou „hušitkové“ slavnosti, při nichž za přítomnosti mnoha školních dětí církev katolická a její kněžstvo bývá tupeno, tehdy ve škole přineš dětem úctaštností sakašče a sa to vás pochválí každý — za tento bezdůvodný poslední zákaz vás nechválí rozumný člověk žádný. Pozorovatel.

Pozvání k druhým rekolekcím duchovenst. a bisk. vikariátu Časlavského, Kutnohorského a Poděbradského v Kolíně ve čtvrtek dne 6. dubna 1911 v klášteře O. O. Kapucínů. Pořádek: 1. O 9^{1/2} hod. krátká promluva na uvítanou (vdp. P. Quardian). 2. Na to vše sv. coram Sanctissimo, mezi ní a intra adorationem Sanctissimi sv. spověď. 3. Promluva. (Vdp. P. Provincial O. Cap.) 4. O 12. hod. společný oběd v klášteře. 5. O 2. hod. odpol. řeč vdp. kanovníka dra Fr. Šulce. Zveřejněno a nejhojnějším účastenstvím a žádáme, aby P. T. duchovní správy zaslaly přihlášky účastníků nejdříve do 31. března svému vikariátnímu úřadu, aby tento mohl včas za příčinou příprav oznámiti počet účastníků vdp. P. Quardianu v Kolíně Dne 15. března 1911. Ant. Schreiber, bisk. vikář Časlavský. Mons. Karl Vorlíček, bisk. vikář Kutnohorský. Jos. Závodai, b. v. Poděbradský. Poslámka. Vlaky dojíždějí do Kolína: Velký Osek-Kolín 9 11, Sedlec-Kolín 8 32, Praha-Kolín 9 07, 9 34, Přelouč-Kolín 8 31.

Aviatické družstvo v Pardubicích se konečně utvořilo a podalo své stanoviny na místo držitelské ke schválení. V satimním výboru jsou přední osoby města a mezi nimi sám starosta města inž. Prokop. Za tichého povětrí konají se na vojenském cvičišti aviatické pokusy a cvičení a to obyčejně v odpoledních hodinách. V hangarech stojí několik letadel připravených k vzletu. Mezi

nejpilnějším vduchoplavce náleží p. Barthel a p. inž. Čihák, z nichž zvláště poslední učinil znamenité pokroky v umění vduchoplaveckém, takže na svém pěkném jednoplošniku lehce vane se po rozjízdcu několika metrů a vydrží v stejnoměrném a nekolísavém letu prolétnouti celý obvod velkého vojenského cvičiště až nazpět ku místu vzletu. Dotěrné zástupy školních dětí působí při své nezbědnosti aviatikům četné obtíže a uvádějí se samy v nebezpečí.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vyládejte si ihned vsory pánských látek k nahlédnutí. (Zvolště vsor látky »Palмира«)

od sy **ED. DOSKOČIL CHOCEN.**

První český saskatelský sved soukromého sborů
sal. r. 1876.

Vyhrážené dopisy. Zločinná individua, která zasílají vyhrážené psaní zámožným občanům hledí si získati lacino a bez veliké námahy peníze, neexistují pouze v Londýně ale jsou také v Pardubicích. V poslední době dostali poštou někteří „prachoví“ domácí páni takové vyhrážené, zákeřné psaníčko s ráznou výzvou, aby v určitém dobu zaslali pod jistou adresou obyčejně větší obnos peněz, jež se s nimi nějakým nepřijemným způsobem zatočí. Zajímavé jest, že anonymní dopisovatelé nejvíce hrůzi domácím pánům udávají na příslušných úřadech o nízkém příznání zdaněného majetku. Rozumí se, že darebáctví podobného druhu zůstává bez kýženého výsledku, ale zákeřní korespondenti mají přece tolik drzosti, že si i osobně přijdou v určený den na poštu pro dopis s penězi, ale odcházejí jen s trpkým zklamáním.

Třetí lékárna v Pardubicích. Zřízení třetí lékárny v Pardubicích v obvodu města kolem nádraží vstoupilo v poslední době opět ve stadium vážného projednávání, takže lze pavně doufati v uskutečnění této myšlenky v nejbližší době. Již před několika lety jednalo se o třetí lékárnu v Pardubicích, ale různými machinacemi byla tato akce vždycky zmařena. Nyní však z novu ujali se věci příslušní činitelé a záležitost nové lékárny se na kompetentních místech znovu projednává tak, že ku zřízení jejímu přese všechny protesty vážných interesů přece konečně dojde.

Mnoho dělnictva bez práce v Pardubicích. Některé velké průmyslové závody nemají pro své dosavadní dělnictvo dostatek práce a jsou nuceny omeziti počet dělnictva ve svých závodních dílnách. Aby přetřetné dělnictvo nebylo tak citelně poškozeno, omezena byla zatím někde pouze doba pracovní a dělnictvo ponecháno na svých místech. Nejvíce stráší v té příčině pardubská rafinerie na petrolej, která již dříve propustila mnoho dělnictva z práce a nyní chystá se znovu k vypovídání většího počtu dělnictva, ba dokonce jde pověst, jakoby chtěla zastaviti v každou práci ve svém závodě na dobu několika neděl. Byla by to pro dělnictvo tam pracující bolestná rána, která by uvedla přemnohé rodiny dělnické, odkázané posud jen na výdělek z petrolej, v hotovou bídu. Pardubská rafinerieka zaměstnávala posud veliký počet dělnictva a mnoho je z nich takých, kteří přišli do Pardubic z dalekého okolí, s holýma rukama pouze za výdělkem v rafinerii.

Církevní umění v N. Káyni. Právě nyní zasílá dokončení svého velikého díla (Křtiové ceaty) do našeho starobylého kostela vdp. Ed. Neumann, farář ze sv. Jiří (u Chocné), znamenitý malíř. Do obrazů těch jest vdechnuto právě mystické procítění, umění to mluví k duši neodolatelně, takže jsme všichni velikou radostí naplněni. Za dílo tak umělecky provedené srdečně vdp. farář děkujeme, konstatujeme zároveň, že za práci tak velikou a cennou přijal náhradu poměrně nízkou.

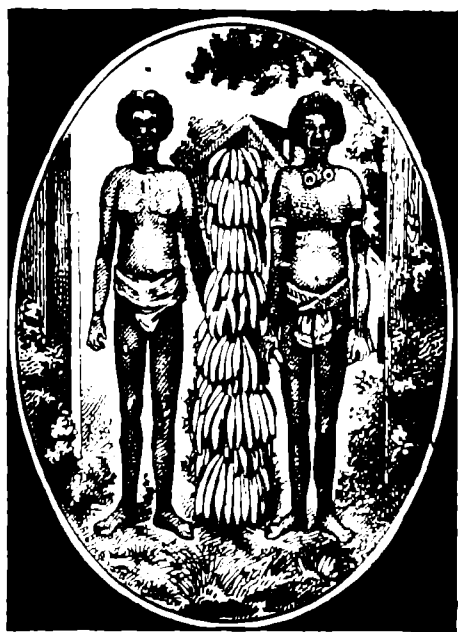
Nový Bydžov. Ve svátek dne 25. března pořádá naše jednota přednášku dp. katechety J. Přítele z Král. Vinohrad: „O cestě do Egypta a Sv. země.“ Přednáška bude doprovázena 200 světelnými obrazy. Čistý výnos věnován bude Útulku sv. Josefa.

Sírotčí mládež v Pardubicích. Pardubské zastupitelství města povolilo 1000 K na poručníky t. zv. generální a generálními poručníky ustanoveni p. Jung, policejní komisař, p. Vacek, velitel veteránů a p. Hrubá. Zbytečná útulna pro děti v městském chudobinci bude zrušena a děti budou přímo dány do sírotčince. My schválně říkáme „zbytečná útulna.“ Vřdyť tu jest po ruce sírotčinec, který má doposud nadbytek místa pro sirotky a počet sirotků je stále menší. Sírotčinec přijme jistě s největší ochotou i takové děti, které dosud do školy nepatří a myslíme, že v sírotčinci je pro ně daleko účelnější místo nežli v chudobinci, mezi starými, neudrživými starci a státnami, nehlédě ani k mravní stránce výchovy. Chalupový systém pro sirotky se dle posavadních zkušeností neosvědčuje. Aspoň zemský výbor ty sirotky, které hodlal vychovávat tak sv. chalupovým systémem na své útraty, pozvolna zase od tohoto způsobu výchovy ustupuje a děti

takové posílá zpět do společných sirotčinců. Aby tomuto modernímu směru sirotčí výchovy bylo vyhověno aspoň z části, začínají se některé sirotčince zatísňovati s celým polním hospodářstvím, aby dána byla dětem náležitá příprava k životu praktickému. Jakmile se Pardubice jen trochu zbaví těžkých finančních břemen, neopomenou zajiště spolu s okres. výborem pečovati o tuto tak eminentně kulturní záležitost ve stylu moderním na poli sirotčí výchovy a zařídí si „chalupový“ systém ve vlastním sirotčinci, což bude mnohem úspornější a s jistě účelnější, nežli rozváděti děti po chalupách na vesnicích a dávat je na výchovu lidem, kteří by z toho chtěli jen hodně vytěžit a kteří konečně nedovedou vychovati ani vlastní dítě, neřkuli cizí.

Hořice. Dne 25. t. m. provedena bude v děkanském chrámu Páně pětiblasá a capella mše od Huranta z Polžic.

Hořice. V neděli 26. t. m. večer o 7 1/2 h. přednáší zde osvědčený řečník dp. farář Hora „O českém Japonci“ t. j. o p. t. panu inženýru konsul. Karlu J. Horovi, jenž žil léta v Americe, přesídlil pak do Japonska, tam se s japonskou šlechticou oženil, a nyní přebývá v Jokohamě, tam všeobecně vážnosti se těší, vždy a všude k našemu národu se hlásí a dělá nám Čechům svým vystupováním v daleké cizině čest. S dychtivostí těší se obecenstvo naše na zajímavou přednášku onu, poněvadž jest pan inženýr Karel Hora v našem městě osobně znám z dob, kdy otec jeho byl řiditelem velkostatku v Holovousích a okresním starostou hořickým.



BACAO

(patentním úřadem chráněno)

banánové kakao.

Pro značný obsah kyseliny fosforečné jest BACAO nejlepší výživou pro

lidí nervosní,
rekonvalescenty
a slabé děti.

BACAO — banánové kakao vyrábí a v obchod uvádí jen

První česká akciová společnost
továrna na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve

A. Maršner.

K dostání u firem: Andrlík Jan, Guthové
Bratři, Khem Boh., Šejnochová Marie.
a sice ve dvou druzích:

I. v plechových patent. krabících I krab. K 1.—
II. v balíčcích po K — 30

Pravá jen
s touto
známkou.



Žádejte
všude.

Nerovnánný žert. Hostinský ve Smrkově Václav Šimanovský ještě s jinými hostmi učinil si ve svém hostinci nemístný žert se starým polic. strážníkem Janem Řehákem. Tomuto napovídal, že jeho domácí Zilvar zemřel. Řekl to ovšem ze žertu, ale polic. strážník, který je zároveň ve vsi zvoníkem, tomuto sdělení uvěřil a druhý den ráno počal domněle zemřelému, starému p. Zilvarovi zvoniti umíráčkem. Šla právě kolem zvoniceho strážníka jistá žena a ptala se, komu to zvoní. Odpověděl, že starému Zilvarovi, načež žena řekla, že asi starý Zilvar nezemřel, že ho ráno viděla choditi. Strážník přestal zvoniti, šel se podívat k Zilvarovým a tak seznal, že zvonil umíráčkem živému. V tomto stavu Zilvarové se však zabil vykrmený vepř. Ve vsi bylo z tohoto jednání mnoho zbytečného smíchu; ba i pohoršlivé řeči se vedly a hostinský by zasloužil za podobné nemístné žerty pokárání.

Polička. Který pan zapomněl přezavky při konferenci v děkanství Poličském, nechť se přihlásí.

Závratec — Lhůta u Ronova n. D. Dlouho již jsme se domáhali, aby také k nám docházel rurální posel poštovní jako do jiných sousedních obcí farnosti Ronov n. D. Mnohé překážky se nám kladly ze stran poštovního úřadu (snad proto, že celá ves se hlásí k české straně křesťansko-sociální); i poštovní říditelství v Praze nás odmítlo a poukázalo na ministerstvo obchodu. Na různé zakročení našeho milého říšského poslance Františka Šabaty přání našemu vyhověno stvrzením c. k. ministra obchodu ve Vídni ze dne 17. března 1911. Výnos doslovně zní: Die Einbeziehung der Gemeinde Závratec mit der Ortschaft Lhůta in den Ruralpoststrayon II. des Postamtes Ronov a. D. wurde bewilligt. Wien, am 17. März 1911. K. K. Handelsminister. — P. poslanci za jeho obětavost a přičinění v naší prospěch upřímně děkujeme a ujišťujeme ho plně svojí důvěrou a oddaností.

Chrudimská osvěta. Marně jsme čekali, že zdejší pokrokaři jako ctitelé pokroku podrobí vážné kritice poměry zdejšího lycea. Již by byl v zájmu pokroku nejvyšší čas! Ale co se stalo? Místo toho čteme 21. března v „Osvětě lidu“ kratochvilné odsuzování obchodní školy při chrudimském paedagogiu. Nejsajímavější perlou jsou tam tato slova: „Nebyti toho, že prázdniny alespoň částečně nám daly nahlédnouti v život skutečný, byly bychom tam zblbli tak, že žádná moc na světě by potom nás neozdravila.“ Článek totiž zdá se být silným dokumentem, že pisatelka na prázdniny nikdy nejezdila.

Chotěbořsko. Známý odborník pan poslanec profesor Hráský projektuje novou trať dráhy z Přelouče přes Tremošnici na Chotěboř, odkud přes Ždírec, Vojnov Městec do Žďaru na Moravě, případně až do Vel. Meziříčí. Nebude to obyčejná lokální dráha. Bude spojovati Moravu přímo se středem Čechem a při použití labakého překladisti v Přelouči po splavném Labi vodní cestou přímo s hnědouhelnou pánví severočeskou, Podmoklím, Hamburkem a Hamburkem. Bude to tedy spojovací trať velkého významu a získá tím blavně naše zanedbaná vysočina Česko-moravská. O uskutečnění tohoto projektu na Chotěbořském okresu, který také značné oběti finanční přinese, získal si nemalých zásluh náš pan poslanec Adam. — Na Přibyslavském okrese upisovací akce vážne. Naši lidé nejvíce bohužel v některých obcích dosti porozumění pro tak důležitou věc jako jest dráha. Jest ovšem pravda, že obce jsou chudé; dráha však přinese vspružení, přinese do celé krajiny nový život a ruch. Tak (pro příklad) ve Vojnově Městci, kde skoro všechna obecní břemena v podobě přírůžek spočívají na bedrách našich malých rolníků a poplatníků, přenesou se břemena ta po uskutečnění dráhy značným dílem na průmysl, protože tam jsou zvláště příznivé podmínky, čímž se zase našim lidem ulehčí a průmyslu pak nové zdroje příjmů se získají. Při tak důležité věci nesmí se věřiti lidem, kteří jsou proti snad jen proto, buď že sami nemohou ve všem poroučeti aneb při příležitosti pro sebe těžiti. Zde musí státi před očima zájem celé krajiny, celých obcí a nikoli jednotlivců. Jen tak jest možná, že posud chudý a zanedbaný kraj náš se povznes.

Opouch. Jsou tu pokrokaři velice „lidoví“. Ačkoli bylo již přede 2 roky zvoleno obecní zastupitelstvo obecní nové, starý starosta p. Wolf posud volbu nového starosty neprovádí, protože nové zvolené zastupitelstvo — není pokrokařské. Věříme si toho politický úrad novoměstský? Už dávno mohlo býti staré zastupitelstvo rozpuštěno a správní komise mohla zavésti pořádek.

Debrůžka. Rozpočet městský vykasuje 16.000 K příjmů a 47.000 vydání. Na uhracení bude se zatím vybírati jenom — 170% obecní přírůžka. Obecní příjem nestačí ani na úroky úmorové z obec. dluhů.

Bojmany u Žehušic. Dne 16. března t. r. byl nalezen při čistění náhonu řeky Doubravky u Bojman utonulý muž František Říha, vojín zeměbranceckého pluku v Čáslavi, rodem z Děkanovic, okresu Dolnokralovického, jenž 16. února letos vyšel odpoledne z kasáren v Čáslavi a více se nevrátil. Pohřešený byl zbožným křesťanem (před nastoupením služby vojenské v říjnu minulého roku vykonal sv. spověď) a řádným vojákem. Pohřben byl dne 19. března na hřbitově v Žehušicích za účastenství deputace zeměbranceckého pluku (jež rákem věnem ozdobil) a za účastenství četné shromážděného lidu.

Sloupnice. Spolek div. ochotníků „Horský“ sebral v neděli, dne 19. t. m., v sále p. Mikuleckého ve Sloupnici za velice četné účasti místního i okolního obecenstva původní hru svého spoludělna, p. Václava Holáčka: „Prorocství slepého mládence.“ Pan spisovatel jest znám jako neunavný badatel paměti sloupnických, sepsal objemně velmi cenné dílo: „Paměti obce Sloupnice“, a pořádal celou řadu zdařilých přednášek o dějinách svého rodiště. Také jeho divadelní hra, v neděli sehraná, má za podklad skutečný děj sloupnický z konce 16. století. Uvádíme zde aspoň stručný obsah: Na podnět misionáře Hostonského vyzve parkmistr města Litomyšle, jakožto vrchnost obce Sloupnické, rychtáře Horosloup-

nického, Jakaba Limberského, ke zřízení školy ve Sloupnici. Rychtář radí se se svým svobodným strýcem Prokopem, slepým to starcem, a netají obavou, že obec bude proti. Z té obavy vyproští jej Prokop tím, že věnuje svůj majetek na vydržování kantora a školy. — V hostinci „Křemé“ koná se konšelská porada o stavbě školy. Mezi konšely přítomen též soused Maloch, dávající nepřítele rychtářů; však v poslední době zdálo se, že hněvu zanechal, neboť dovolil rychtářovu synu, Václavovi, docházeti za jeho dcerou Anežkou. Jedním však výrokem rychtářovým cíl se Maloch uraženým, starý hněv v něm propukne, a z nepřítele rychtářova stává se zapřisáhlý nepřítel školy. Ve zlosti odchází domů, hrubě vyžene Václava a Anežkou právě se bavícího a děti přísně známost zakáže. — Mezitím, co ve statku Malochově různé odehrávají se scény, slepý mládenec Prokop, nedbaje stáří a slabosti, dává se voditi od statku ke statku, líčí dobrodiní školy (neboť sám vystudoval, po studiích však po nemoci zlé oslepl), získává jednoho po druhém pro školu, konečně i Malocha získá a též i s rychtářem a jeho synem usmíří. — Rychtář Limberský s rychtářem Dolnosloupnickým Hudečkem přicházejí do úřadovny vrchnostenské v Litomyšli. Pisat velice hrubě je odbývá, zato vkročivší parkmistr Osecký vřídne je vítá, těší se, že ve Sloupnici bude první škola, a stanoví den slavnosti prohlášení školy. — Sloupnickí vítají vrchnost. Čtou se zařizovací listiny, uvádí se v úřad Kantor Švít. Mezitím dochází správa, že slepý mládenec Prokop umírá. I parkmistr spěchá k slechetnému starci. Slepce vidí v duchu budovy budoucích škol Sloupnických, předpovídá rozšíření, zdár i budoucí jejich slávu — prorocství slepého mládence — potěšen nad tím umírá. — Poučný tento děj, propletený několika zdařilými scénami vedlejšími, líbil se všeobecně. Bylť sehrán velice dovedně. Nejen hlavní úlohy, jež mistrně podali p. Vojrych (slepý mládenec), p. Špíchal (rychtář) p. Zochař (Maloch), p. Veselý (Václav), sl. Šmejdičova (Anežka), sl. Šafářová (žena Malochova), ale i ostatní menší úlohy sehrány byly pány ochotníky ku všeobecné pochvalě. Pouze dlouhé přestávky byly poněkud závadou, ježto se jimi hra přilís do noci protáhla. Snad jedna i dvě proměny by mohly odpadnouti, a scény bez ublížení celku v jedno spojit. Pan Holáček, který žádné střední školy nenavštěvoval, nýbrž vlastní pilí při svém rolnickém zaměstnání se vzdělal, může býti hrd i na toto dílo své. Po třetím jednání byl hluchým potleskem vyvolán, a slečna Šmejdičova jménem divad. spolku v nadšeném proslovu blahopřála jemu k skvělému úspěchu a přáním všeho zdaru do budoucna. S ní souhlasí, veškeré panu autorovi oddané obecenstvo a doufá, že všeobecné uznání bude panu Holáčkovi pobídkou, by vbraku opět něco ryze Sloupnického na jevišti předvedl.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proo.

Různé zprávy.

Německý list proti německé spupnosti v Čechách. Katol. deník vídeňský „Vaterland“ patrně v odpověď na usnesení zastupců německé národní rady, kanceláře Svazu německých měst v Čechách, německých okresů a německého tisku, kteří v Litoměřicích prohlásili, že budou s Čechy vyjednávati pouze na základě správního rozdělení Čech a uznání čistě německého území, přináší úvodní článek, v němž praví, že vyrovnání v Čechách musí býti provedeno proti těm, kdož chtějí bezohledně roztrhnout dějinnou jednotu země. — Z litoměřického projevu německého jest vidět docela zřejmé, že Němci v Čechách po dobrém se vůbec vyrovnat nechtějí. Bude-li však možno, jak to chce „Vaterland“, provést vyrovnání v Čechách proti německé zvůli, o tom za nynějšího vládního systému vůbec lze pochybovat.

Dopisy o přiznání k aequivalentu porta presty. C. k. ministerstvo obchodu rozhodlo dne 19. ledna 1907, č. 17.589 P. ex 1906, že úřední přípisý fararich úřadů na c. k. berní úřady z příčiné placení aequivalentu se jmění obrotařho osvobozeny jsou od poštovního dle A čl. II, odst. 8. zákona z roku 1865, ř. s. 3. 108. — Výnos dlužno na přípisě citovati. — Při tom nerozhoduje, jedná-li se o osobní osvobození od placení aequivalentu.

Sila realistické strany. Pokrokařský „Přehled“ dne 10. t. m. píše: „Výsledek volby na Žamberocku vyvolal ostrou diskusi mezi „Časem“ a „Osvětou Lidu“. „Čas“, jenž je jinak s počtem hlasů odvrzdaných pro realistického kandidáta (226) velice spokojen (připomínáme, že dr. Štemberka dostal r. 1908 při první volbě 1066, při třetí pak 1647 hlasů), tvrdí, že dr. Štemberka poškodil postavení strany v okrese, „Osv. Lidu“

naopak viní z porážky realistický výkonný výbor, respektive jeho chování vůči jedinému poslanci strany na sněmu zemském. Nemůžeme rozhodovati, která z obou stran má pravdu, konstatujeme zde pouze, že jak „Čas“, tak i „Osvěta lidu“ jsou svorní v názoru, že dr. Štemberka byl zvolen ne jako realista, nýbrž jako osobnost, mající za sebou 13 let úsilovné práce drobné pro okres žamberce a 600—700 přednášek ve všech možných jeho obcích. Fakt ten je pro realisty typický. Žádný z jejich kandidátů nezvítězil dosud jako příslušník strany a nezvítězí bezpochyby ani v dohledné budoucnosti. To ale znamená, že strana bude i na dále odkázána na své dva těšné poslance (což je pochybné, pokud se týče mandátu posl. Drtiny, ačkoliv oba poslanci nedělají ve vídeňské politice „Času“ ani „Osvěty lidu“, nýbrž politiku mladočeského „Českého klubu“. Pozn. red. tohoto listu) ježto až na dra. Lederera a Al. Hajna, kteří však osobu mají naději na zvolení, jiných významných osobností ve straně není. Je zajímavé, že právě tyto dva politikové s vedením strany se velmi často silně rozcházejí. (Výmluvný doklad oné „neujasněnosti“, kterou realisti jiným vytýkají.) Chápeme proto spokojenost „Času“ nad počtem hlasů na p. Nováčka soustředěných, neříkáme realistickým, tím více, má-li strana dlo nepopřených dosud zpráv v celých Čechách dohromady — 1784 členů.“

Vzor ministra. Jací lidé v Turecku stávají se ministry, o tom nejlépe svědčí skandální aféry bývalého ministra sultána Abdul Hamida, Nedschib paše, na nějž před krátkým časem učiněno bylo v Paříži trestní oznámení, protože celou řadu osob švindlem ošidil o celý milion franků. Nyní pak bylo na něj učiněno i trestní oznámení v Nizze. Pod záminkou, že prohrál velké obnosy v Monte Carlu, vypůjčil si od tamějšího klenotníka 10 000 franků. Když pak v několika dnech pan ex-ministr znovu se o značnou půjčku ucházel, klenotník Lautner jej odmítl, ale projevil ochotu koupiti od p. ex-ministra jeho znamenitou sbírku starožitností. Lautner prohlédl si sbírku, v níž se našlo na 150 starožitných a drahokamů ozdobných hodinek, a prohlásil, že panu ex-ministru půjčí na ně na dobu jednoho měsíce 40 000 franků. Pan ex-ministr zabalil vlastnoručně hodinky do balíčku a odevzdal je klenotníkovi v uschování, načež od něho obdržel 40 000 franků. Když pak Nedschib paša hodinek nevyplatil, otevřel klenotník balík a našel v něm 118 praobčejných hodinek kovových. Ihned učinil oznámení na pana ex-ministra, žádaje zaplacení 60 000 franků.

Jame to ve státě právními? Kroměřížský „Pozorovatel“ uvěřivě uvádí případ soudní praxe na Moravě, který svědčí o právních poměrech přímo tureckých. V Trávníku u Kroměříže „odoudil“ tamější starosta agrárník jednu „klerikálku“ pro urážku na cti ke 2 K pokuty a jakémusi prohlášení v novinách. Poměvadž žena věděla, že právo odsuzovat pro urážku na cti má pouze c. k. soud, pokutu nesplatila. Starosta obrátil se na c. k. hejtmanský a co se nestalo? C. k. hejtmanský v Kroměříži nařídilo „odsouzení“ ženě, aby do týdne zaplatila... Jame to ještě ve státě právními?

Všelicos. Soc. demokraté uspořádali dne 19. března ve Vídni velkou demonstraci ve prospěch propůjčení volebního práva do všech zákonodárných a zákonodárných sborů. Soutěž demonstrovali soc. dem. v Praze i v jiných městech v Čechách. — Výsledek pájiových her v Horní Ammergavě obnášel loni 562,308 marek 86 feníků. — Skupina kapitalistů zakoupila 1/4 stredoměřské republiky Quatemaly, čímž získala od vlády republiky Quatemaly povolení k výhradnímu a výhradnímu monopolu vyznačování všeho druhu 30 mil. akcí pády, tedy téměř 1/4 celé země. —

Dle „World to Day“ přináší každý rok ve Spoj. Státech na 10 000 vražd, což jest 200 týdně čili 30 každého dne. Z těchto 10 000 vražd podílí se veřejná policie dopadnouti asi 1000, kdežto ostatních 9000 unikne ramenu spravedlnosti policie státní i městské. — V Čes. Budějovicích zesnulý dr. Svat. Tůma odkázal 18 000 K k účelům národním a humanitním. — Z chrámu olděnického u Sedlčan ukradli lupiči ciborium (sv. hostie vysypali), kalich, monstranci a některé kusy prádla. — Parlament amerického státu Indiana přijal návrh, dle něhož všichni muži před sňatkem musí předložiti u úřadů lékařské vysvědčení. Při těžkých nemocích, které mohou býti přeneseny na děti, má býti odepřeno povolení ke sňatku. — Továrníci předsavíc na schůzi ve Vídni usnesli se zvýšiti ceny o 20 K na 100 K. — Ve schůzi sněmu n. r.ského 17. března t. r. objevil se první ženský poslanec sl. Boghosdová.

Nový knihkupecký závod v Jindř. Hradci. Panu Jaroslavu Boukalovi, majiteli závodu novinářského a papírnického v Jindřichově Hradci, rodáku královhradeckému, udělena byla výnosem c. k. místodržitelství království Českého ze dne 27. února 1911 č. 3. B. 702 plná koncese knihkupecká.

Listárna redakce.

Kněžice, Kutná Hora, Ronov n. D. Přítě. Dobruška, Opočno. Další správy v příštím čísle. Vábec pro citelný nedostatek místa bylo nutno mnoho zpráv odložit.

FOTOGRAFIE



nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává

dl. král. dvorní a komorní fotograf

J. E. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny smekčené.

Skupiny svatební.

Děvče neb slečna

přijme se k dítěti 1/2 roku starému, která by mohla každý den celé odpoledne až do 9 hod. večer býti u dítěte. — — —

Plat 8 K měsíčně, svačina a večerka.

Blíží sděli administrace tohoto listu.

Nastoupiti možno ihned!

Kathreinerova sladová káva Kneippova —

jest pouze jedna —
napodobenin však
mnoho! Proto opatrnost!
Požadujte
a přijímejte pouze
původní balíčky se
„ jménem „
Kathreiner

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řeči všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 480 str.
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Čís. 1191.

Soutěž.

Okresní výbor v Hradci Králové vypisuje
ofertní řízení na stavbu

a) **železobetonového mostu**
přes řeku Labe u Plotišť n. Lab. rozpočteného
nákladem K 52.730.38.

b) **příjezdních ramp** k tomuto mostu
rozpočtených nákladem K 6.918.—

Plány, rozpočty, soutěžní a technické podmínky vyloženy jsou v úředně určené k volnému nahlédnutí.

Nabídky opatřené vadím 10%, rozpočtených cen podány buďtež podepsanému okresnímu výboru do dne 31. března 1911.

Okresní výbor v Hradci Králové,
dne 15. března 1911.

Okresní starosta:
Hynek Srámků v. r.

Pila na kámen,

soustrub, brousící a leštící stroj na kámen, pískovcové lomy s př. pravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, žlaby atd. nabíjí.

Stanice ser.-záp. dráhy Ostrově.

Ján Novotný,
strojný kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

Vklady přes 17.000.000.—

Ako. kapitál K 4.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %.

Escent směnec i faktur
Úvěry všeho druhu

**Velkoobchod uhlím
a koksem.**

Vadla a kauce
Bursovní obchody

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

II 4% II

ODE DNE VLOŽENÍ

DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNÍŽKY

■ ZDARMA. ■

**NEJBEZPEČNĚJŠÍ
ULOŽENÍ ÚSPOR.**

**Mravní velikost Kristova
důkazem Jeho Božství.**

Takový název nese velice poučný spis
Filipa J. Konečného. Stran 72. — Cena pouze
16 haléřů.

Objednávky vyřídí
administrace „Časových úvah“
v Hradci Králové.

Poděkování.

Všem, kdož projevili nám při úmrtí a při pohřbu zasloužilé učitelky našeho ústavu
ctihodné sestry

Marie Ladislavy Urbové,

představené Školských Sester de N. D. v Rudolfinu,

svoji soustrast, jak četnými písemnými i ústními kondolencemi, tak velikým účastenstvím při
pohřbu, vzdáváme nejvřelejší díky, vyslovujíce upřímné a aktivé:

„Z a p l a ť B ů h!“

Zvláště pak nejmilejšími díky zavázání jsme Jeho Excellenci a Biskupské Milosti
Th. Dru Josefu Doubravovi za vykonání církevních obřadů u rakve zesnulé ctihodné sestry
v katedrálním chrámu Páně; vysoce důstojnému panu měst. děkanovi Msgru Matěji Musilovi
za sloužení slavných zádušních služeb Božích, vedení konduktu a doprovodu zesulé až ke
hrobu a všem vysoce důstojným pánům kanovníkům. Vřele děkujeme velel. panu prof.
Th. Dru Václ. Pavlíkovi za poskytnutí poslední útěchy zemřelé představené, za requiem v do-
mácí kapli a výkrop mrtvoly v ústavě, velel. důstojnému duchovenstvu zdejšímu i na Pouchově,
ctihodným pánům bohoslovcům, jakož i všem ctihodným sestrám ze zdejších domů, z Ho-
ražovic a okresní nemocnice pohřbu čestně se zúčastnivším. — Dále uctivě děkujeme pl. t.
panu c. k. místodržitel. radovi Heřm. Steinfeldovi, panu c. k. okres. škol. inspekt. Al.
Krčmářovi, panu c. k. vládnímu radovi Jos. Novákovi, pl. t. zástupcům zeměpanských úřadů,
pl. t. zástupcům městské rady, pl. t. zástupcům školních ústavů, pl. t. členům učitelských
sborů měšťanských i obecných škol; slavnému výboru dobročinného komitétu dam a přečet-
ným damám, jež zesnulou na poslední cestě doprovodily; ctihodným sestrám a chovankám
ze zdejšího pensionátu císaře Františka Josefa I. za dojemné zpěvy při výkropu a vynesení
mrtvoly z domu; slečnám z pokračovací školy, mateřského kursu a žákyním zdejší obecné
školy dívky, které za vedení ctihodných sester zesulé poslední počtu prokázaly; slavnému
třetímu řádu sv. Františka, jenž dostavil se s praporem a veškerému pl. t. obecenstvu, které
úctu ku v Pánu zesulé ctihodné sestře tak přehojným účastenstvím při pohřbu na jevo dalo.
Konečně vzdáváme srdečné díky pl. t. panu lékaři ústavnímu MUDru J. Holečkovi za veškerou
péči po celou dobu nemoci sestře představené tak ochotné a obětavě poskytovanou.

V Hradci Králové, dne 19. března 1911.

Školské Sestry
de Notre Dame.

Ředitelství diec. ústavu
pro hluchoněmé.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a složka listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lomb., rent., dovis., valut stá.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vadia a kauce. — Eskont faktur a směn. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promesky. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkre-
ditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladěné spojene telegrafní koleji s nádražím. — Výběha rozpočtu. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševské. — Bríkyty.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.
Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 24. března 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Zal. r. 1888.		Provádí ve-
Přijímá	Akc. kapitál:	šteré ban-
vklady na	K 15,000.000	kovn, směn-
knížky vk'adni	Res. fondy:	renaké a bur-
na úrok	K 2,500.000	sovní obchody:
4 ¹ / ₄ a 4 ¹ / ₂ %	FILIAKY:	Bankot
Na účty dle	Prah,	faktur.
ujednání.	Jičín,	Směnářna.
	Semily,	Uhlí
	Turnov,	a cement.
	Krakov.	

Nejmodernější životospráva.

V anglickém jazyce jest slovo „Shakespeare“, které se čte „Seksapir“. A posud někteří jazykopytci nevědí, čte-li se tak dobře. V českých listech každý den mňhají se slova „demokracie, volnost, pokrok“ v takovém množství jako hejno komárů. Ale lidé skušeni čtou je takto: „žesťování na účet proletariátu, spupná tyranie, maškarní rozběhy pro odstranění nudy.“

Jen pokrok ve všem! Co na tom, zabředne-li nezkušený pokrokový vosataj do škarpy? Ať mu to nikdo nevyčítá. Takový statečník musil mít dmyšl nejlepší již proto, že se rozejel pud korouhvičkou pokroku. A jestliže učinil tři komické přemety do příkopu, jest vazešněn mučedníkem pokroku. Pokrok — jen pokrok! S dovolením, osvěťáři, jest pokrok sám sobě účelem? Rozhodně nikoli. Má býti pouze prostředkem k vytčení zdárnějších cest k lidskému blahu; po pokroku srdce touží v protivenství a nedostatků, hledajíc lék poskytající zdraví a spokojenost. Kdo by předem věděl, že „pokrokové enahy“ mu přinesou místo jasného cíle vnitřní rozvrat a neklid, různá neštěstí a neplodné sváry, hned předem by se za takový dar poděkoval. Ale nynější kulturníci počínají si tak, jako by pokrok byl sám sobě účelem. Jsou zamilováni do své myšlenky tak, že lepí na hotové karikatury štítky pokroku. U nás pokrokaři horují pro výchovu díveí, jaká jest domovem v emancipované Americe a Paříži. Jako by se nevědělo, jak nejvášnější myslitelé po delších zkušenostech právě v Paříži a Americe pronesli zdrcující rozsudek nad novou amasonskou výchovou!

Bohatým, studovaným damám vsaly se náboženské ideály a zkoušeno, zda lépe se jejich srdce zúšlechť cestou jinou. A seznáno, že jinými pokusy jest srdce kornatí, tubne, že před zrakem přemoudřelých rozplývá se pravý cíl života a obraz nejnutnějších povinností v mlhovinu. Soc. demokraté chtějí světu namluvit, že hlavním zdrojem a příčinou neštěstí jest lidská bída. Jak jest tomu však u boháčů? Chudá matka česká na horách stará se o své děti s nejlepší pečlivostí; kdyby neuměla ani psát, tolik její nezkažené srdce dobře pochopí, že dítěti nenahradí při výchově matku ani pařížská učitelka paedagogiky, byť by přinesla dítěti statisíce nádvkem.

V Americe jinak. „American Magazin“ napsal o amerických millionářích: „Skoro se zdá, že dolar potlačuje cit otcovský a pýchu mateřskou, neboť při stoupajícím bohatství stává se v zemi millionářů stále více zásadon přímé odloučení rodičů od dítěte.“ Dětem se ovšem sešenen celé řady učitelů, gouvernantek, sluhů. Ale zvlášť malá děvčátka žijí od nejatlejšího věku od rodičů odloučené. Děti mají svou zvláštní koupelnu, jídelnu a jiné místnosti, jež jsou zcela odděleny od komnat, ba

i od domů matek. Rodiče jsou tolik zaměstnáni pro vlastní veselí zbytečnou společností jinou, že vidí své děti jednou dvakrát v týdnu. Může cizí vychovatel, pracující pouze k vůli platu, poskytnouti tolik hřejivé lásky, tolik radosti ze života, jako přirození rodiče? Místo citu pěstuje se společenská fádni umělkovanost bez duše. Což až ty ubohé děti dorostou? Věnují bližnímu vřelou lásku, které samy neužily? Již nynější generace amerických bohatých dam přemrštěným, hrubým sportem a jinou nepřirozenou životosprávou pozbyvá ušlechtilosti u žen obvyklé. Takové bohaté dívky pozbývají u samých liberálů amerických sympatií a vážnosti. Na sport, na lázně a na šaty všecko — o smírnění lidské bídy taková emancipovaná Američanka se nestará. A jestliže z dlouhé chvíle začne některá konati skutky humanitní, nedělá to z vědomí všelidské povinnosti, ale zase jen ze sportu, k zabránění nudy — podle toho, jak co kde četla. Srdce jí nenapoví nic; opíjí se tudíž bez ducha dle toho, kam právě ukazuje korouhvička současného časopisectva.

A což v Paříži? Právě 18. t. m. „Rodinný krb“ (příloha Samostatnosti) sděluje: „Nedělní (domácí šaty) dnešní dámy velkého světa hotoví se z nejmodernějších pracích látek a pravých krajek; 800, 1000 nebo 1200 fr. platí se za ně nejméně. Obyčejný vycházkový oblek stojí 300 fr., promenádní toaletta 600 fr., jednoduchá roba k návštěvám vyžaduje nákladu 800—1000 fr. Co se týče klobouků, zaplatí dáma velkého světa 200 fr., avšak klobouky k velkým příležitostem, zdobené pravými pery, aigretami atd., reprezentují zhusta cenu až 1500 fr. Ze kožešinový plášť může stát 20.000 fr. a že cena jeho dosahuje někdy výše až 100.000 fr., je známo... Kdo má dnes v Paříži roční příjem 100.000 fr., má, jak pařížské pořekadlo praví, právě tolik, aby udělal 200.000 franků dluhů.“ Tak si tedy počínají právě dámy nejvzdělanější, které moderní kultura francouzská, prošípovaná nejpestřejšími hesly humanity, demokracie a bratrství, pilly plnými doušky. V palácích bohatých krásavic velká nuda, v duši plochá, prosaická šed. A odtud ty bizarní výmysly k zabránění dlouhé chvíle. Dáma, která se naučila z volnomyšlenkářského tisku mechanicky slabikovat, že jest úšasnou, nedovolenou parádou, jestliže kněz přistupuje k oltáři Kristovu ve stkvělém rouchu, vymýšlí od rána do večera, co má na sebe dát, až si půjde do kávové společnosti brousit jazyk o své bližní.

A jakým vše pobližujícím Molochem jest móda, patrné z toho, že pařížské dámy platí nyní na toalety šestkrát až desetkrát více než před 80 lety. Tenkrát byly „klerikální“, nyní pokrok „učinil jim jasno.“ Podle nich se cpičí ovšem intelligentní ženský svět v Evropě vůbec. Nové módy jsou hotovým paskvilem na vkus. Ale právě „volné myslící“ dámy jako hluché a slepé vždy napřed berou na sebe maškary, které jsou hotovou tyraní. Podle nich pak musí jít jiné, aby se vyhnuly vysokomyslnému pohrdání. Máloco svádějí tak křiklavé o bezmyšlenkovitosti a jalové póze emancipovaných dam, jako nejposlušnější otročení rozmarům módy. Prostě, málo učené ženy z lidu kloboukové maškary nezavádějí, protože si ponechaly kus samostatného úsudku a vědí, že stále se stíhající příkazy módní jsou hlavně dobré proto, aby hojně kupců přiváděly do židovských konfekcí.

U moderních dam zdravý, přirozený cit nahraňuje se ubohým surrogátem umělkované sentimentality, převráceností úšasnou. Poručí-li paní Móda, emancipovaná dáma neváhá první si dávat na hlavu klobouk s mrtvými tlíky vzácných druhů ptactva. Nic jí nevdá, že čte v novinách, jak ztřeštěnou módou jsou různé druhy pestrobarevného ptactva téměř vyhubeny, jak chamtivý šlůvák k vůli zisku olapuje přírodu o její nejkrásnější ozdobu, jen aby se splatila daň módy. Celé kraje jsou zbaveny pestrobarevných letounů, běh přírody se převrací, ale to velikou dámou nebne. Košeň ať uživají intelligentní dámy z 90% pro

ozdobu. Jest snad boa dáváno na ramena proti mrazu? A tak padají statisíce kusů i zvře velice užitečné, aby se projevil módy otrocký hold. Zavádějí snad ten ubohý pokrok katolické ženy vesnické?

Na jedné straně tedy dámy pařížské platí obrovskými obnosy pobíjení užitečných a krásných živočichů. Na druhé však falešná sentimentality slaví „triumfy“, jakých ve středověku nikdy nebylo. K vůli tomu, aby se vedlo co nejlépe dámským psíkům pařížským, jest zaměstnáno tisíce a tisíce lidí. Volnomyšlenkářská dáma vykřikuje heslo demokracie a zatím snižuje dělníky a dělnice na sluhy „aristokratických“ psíků, jimž se vede daleko lépe než obsluhovatelům. Dne 18. t. m. píše v „Nár. Politic.“ Yvonna: „Děvčata, která slouží u pánů, majících psy, mají s nimi skoro více práce než s dětmi. Musí je koupat, kartáčovat, na procházku vodit, musí pro ně zvlášť nakupovat a vařit... Teď přišli v Paříži do módy psíčkové docela malíci, hotoví kolibříci, za které se platí závratné sumy. Dámy a zejména dámičky nosí je všude s sebou; běhat po ulici takové psisko nesmí, aby si neumazalo pracičky. V zimě nosí je dámy zabalené do své kožešiny... Když dáma jí, dělí se se svým psíkem, jemuž podává sousta touž vidličkou, které sama užívá. V některých společnostech mluví se po celé hodiny jen o psech, jejich zvycích a kdo se s těmito psíky nemazal a jich nehladí, je považován za barbara... V Paříži jsou zvláštní odborné obchody pro psi toaletu, které mají vždy na skladě nejnovější věci. Neboť i psi mají svou módu a módní časopisy!... Dále se prodávají pro tyto psy postýlky, podobné postýlkám pro loutky; bílé podušky na nich jsou ozdobeny krajkami a růžovými nebo světlemodrými stužkami a převlékají se jako pařiny opravdové. A konečně když psík „umře“, je v Paříži pro něho zvláštní psi hřbitov s mnoha dražocennými náhrobky, kam cituplné dámy chodí oplakávat ztracené své mašlíčky.“

Ovšem děti se svěří chůvám nebo gouvernantkám, protože elegantní matka jest vychovavou a obsluhou psíka tak zaměstnána, že jí na vlastní děti nezbyvá čas. Tak se děje ve středisku nejosvěcenější země, kde osvětova a humanitní hesla umějí již malé děti z paměti. Pařm bohaté kruhy věnují největší pozornost; milosrdné sestry, které pečlivě ošetřovaly nemocné katolíky i nevěrce, za souhlasu emancipovaných dam byly vypuzeny.

Moderní pařížská dáma neví přirozeným lidským citem. Duše její jest od mládí matena a pletena různými frazami tolik, že pod jejich kupou přirozené citění se uduší. Proto žije z časopisů, dbá o to, aby zachovala sociální etiketu zevně. Bez nápovedì žurnálů jest bludnou ovčí, nevědoucí, co počítí. Bezvládná loutka ve spoustě mnohých hesel, stroj točící se dle vanutí té neb oné módy. V prostřed křiklavé prósy životní herečka, která čeká, co jí který časopis rozkáže činiti, aby se zdála „uvědoměle pokrokovou.“ Vychladlá duše všecko koná pro sport, zachovává lesklý povrch, jen pokud podléhá veřejné kritice. Přijímá nové názory o „přesvědčení“ tak lehce a ochotně jako nové neforenné klobouky, protože to vyžaduje „duch času.“ Teď přišly v Anglii do módy černé čalouny a draperie, podušky z černého sametu, černé natírání podlahy atd. Nuda jest ovšem úrodnou půdou takového pokroku lidí lenošících.

Ale pardon! Ta nuda také vede někdy ke sportu reakčnímu. Dlouhá chvíle se zabije nejlip hračkami pestrými, variací. „Nár. listy“ dne 19. t. m. sdělily:

„Nudící se millionáři Unie našli nový druh zábavy: „klenouti most přes propast, dělit bohatství a bídu.“ Jezdí v automobilech do nejhudších čtvrtí novoryorských, tisknou si ruce se žebráky i lotry, rozdělují jim peníze i lahůdky, a řední k nim. Také dámy zúčastňují se tohoto nového sportu. Tak vdova po millionáři Oelrichsovi. Divadelní ředitel Frohman dokonce chce za pomoci četných filantropů

KONEC

upisování akcí České banky

31. března t. r.

do kdy třeba zaslati přihlášku.
Složené obnosy záročí se

4 1/4 %

do konce tohoto roku.

Dividenda 5 1/4 %

pořádati bezplatná představení pro lid pod širým nebem a obec novyorská je ochotna propůjčovati za tím účelem některá náměstí a pod. O circenses (římské hry) chudí by bylo tedy v Novém Yorce postaráno, divno jen, že nikdo nestará se jí také vážně o chleba.

Tak vyhlíží opravdovost moderního chápání života!

Volné listy.

Duše. Jest mnoho slabých stránek v nynější tak zvané moderní vzdělanosti. Jest také málo lidí tak osobitých, aby nepodlehali proudu doby a neplatili daň oněm slabým stránkám. Z toho však možno sestrojiti důkaz, že zdánlivá vzdělanostní síla jest často povrchností, která vlastní tvářnost zakrývá běžnými frásami a ohloubou kupců, stojících před vyprodaným krámem. Minule, uvažujce o zvláštní duševní podstatě, od hmotného těla rozdílné, ukázali jsme na volné myšlenkáře, kteří víru v lidskou duši s vysokou odhazují do starého haraburdí. Kromě tohoto důvodu ještě mnohé jiné dovolají nám tvrditi, že volní myšlenkáři rozhodně nejsou myslitelé a že nestojí na výši doby.

Ovšem tvrdí se, že rozum lidský může připustiti jako jistotu jenom to, co jest dokázáno. Ale kdybychom dle tohoto pravidla začali myšliti jen v oboru vědy, začaly by se hroutiti tak zvané vědecké pravdy, až by zrak a sluch přecházel jmenovitě volným myšlenkářům, neboť oni to právě jsou, kteří se naivně domnívají, že věda již všechno podstatné vysvětlila a že věda všude spočívá na evidentních základech.

Nikdo nemá práva ničeho předem popírat, neboť již svědectví našich smyslů prokázalo se často býti neúplným a mylným. A tvrdíme-li proti něvěře, že mozek jest jen nástrojem a nikoli příčinou lidského myšlení, opíráme se o skutečnost, o pozorování a zásady rozumného myšlení. Konečně jsou v oboru tomto zajištěné skutečnosti, které nemohou vésti k jinému závěru, než k tomu, že duše lidská jest samostatná podstata, která žije i po smrti těla.

Franouzský hvězdář Flammarion dí: „Pravím-li, že nesmrtelnost duše, které uží již filosofie, bude záhy prokázána experimentálně vědami psychickými, nejeden se skeptikem směje se mému tvrzení. Jsou stále lidé, kteří dávali vždycky přednost nevědomosti před vědáním.“ Flammarion zabývá se, mimo jiné pozoruhodné zjevy, též telepatii umírajících. Slovo „telepatie“ znamená dle něho: býti spraven pocitem nebo vjemem jakýmkoli o věci, která se daleko děje.

Flammarion za příkladem učené společnosti anglické nepsal anketu ve Francii časopisem „Annales politiques et litteraires.“ Dostal 4280 odpovědí od lidí, kterým se nikdy nic nepříhodilo, co by ukazovalo na duševní vztahy k osobám umírajícím nebo zemřelým. Přesvědčujících odpovědí bylo 1824, z nichž 1758 bylo dopisů velmi zevrubných. Z těchto 1758 podržel 786 důležitých tak, že je roztřídil a co do podstatných skutečností přepsal. „Co překvapuje“, dí Flammarion, „jest loyálnost svědomí, upřímnost vyprávěcí, kterým záleží zřejmě na tom, aby neřekli, než co vědí a jak to vědí, aniž by něco dokládali nebo vypouštěli. Mnohé skutečnosti byly mi podány lidmi, v jejichž upřímnost mám tolik důvěry jako sám v sebe. Dal jsem vyšetřiti různým způsobem věrohodnost četných jiných poslaných mně zpráv, a kontrola ve všech případech skutečně potvrdila pravdivost vyprávění těch. Vyprávění ta ostatně nelišila se od zpráv, které mi dány byly osobami, jež sám dlouho znám. I upřímnost má svůj určitý výraz. „Člověk se prozrazuje slovem svým“, říkával již Buffon. Nemam více příčin nedůvěřovati učenci, profesorovi, úředníkovi, knězi, pastevci, průmyslníku, rolníku, vykládá-li mi zjev psychický, nežli když mně vypravuje o nějakém pozorování

fysickém. Počal jsem tedy tím, že kontroloval jsem velký počet zpráv, sjednal jsem si o nich informace, konal jsem o nich ankety, které vedly skoro vždycky k tomu, že potvrdily prostě a nadobro odpovědi, jež jsem obdržel.

* * *

Fakta. Zaručenými a zjištěnými událostmi Flammarion naplnil celou knihu. Vybíráme několik, a to ještě zkrácených. Generál Parmentier, místopředseda Společnosti hvězdářské a Společnosti zeměpisné vypravoval Flammarionovi: „Při snídani v Andlau v Elzasu čekali jsme domácího pána, jenž byl na honu. Čas míjel a hosté počali se diviti, že tak dlouho nepřichází. Tu náhle za počasí neklidnějšího a za nebe nejjasnějšího okno jídelny, které bylo dokořán otevřeno, zavřelo se prudce s velikým lomozem a otevřelo se zase okamžitě. Hosté byli tím více překvapeni, když tento pohyb okna nemohl se uskutečniti jinak, aniž by byl nepřekotil láhev s vodou, která stála na stole před oknem a která zachovala svoji polohu. Nedovedli jsme si ovšem věc vysvětliti. Paní domu však byla obzvlášť vyděšena. Tři čtvrti hodiny po té přineseno na nosítkách tělo lovce, který byl střelen do prsou celým nábojem.“

„Pan Destrubé, kapelník 114. pluku, člověk velmi věrohodný, byl probuzen náhle hlasem, který jej volal: „Narcise“! Při tomto zavolání svého jména pan Destrubé, který určitě slyšel hlas otce svého, vztýčil se na loži. To událo se po půlnoci. Několik hodin poté dostal telegram, jenž mu oznámil smrt otce, kteráž se udála v téže noci a tutáž dobu, kdy slyšel volati své jméno. Destrubé, jenž byl posádkou v Saint-Maisentu, odjel na pohřeb do Vaubecourt, kdež se dověděl, že poslední slovo umírajícího otce bylo: „Narcise“! Může-li zjev tento prospěti zajímavým pracím Vaším, jsem velmi rád, drahý mistře, že Vám o něm mohu dopisati, a přítel můj Destrubé bude pokládati za povinnost, aby Vám ho dověděl.“ Sorlet, setník pluku 137.

„Byl jsem učitelem v domě markýzy Z. Markýza obědvala u jednoho přítele v Paříži. Hosté byli četní a velmi veselí. Veliké bylo tudíž varušení, když jedna z dívek, křičíc sklesla na křeslo a propukla v usedavý pláč. Všichni k ní spěchali. „Tam, tam“, pravila, ukazujíc na zasklené dveře, vědouce do jídelny. „matka má se mi zjevila, matka má právě zemřela.“ Pokoušeli se křídarmě dívku ukonejšiti a zapuditi ohmurnou tuto myšlenku z jejího ducha. Smutná hálada ovládla všechny přítomné hodovníky. Dvacet minut poté kdosi zazvonil a přál si odvésti slečnu ihned, dávaje na strožemou, že přihodilo se velká neštěstí. Matka dívka byla náhle zemřela.“

E. Lemoisson,
profesor koleje ve Viru.

„Dvakrát sačil jsem dojem jasný, že slyšel jsem vedle sebe osobu nepřítomnou a že poznamenal jsem si přesně hodinu tohoto dojevu. A dvakrát dojem pojatý souhlasil se smrtí osoby, o jejíž nemoci jsem nice věděl, ale skon její nepokládám jsem za bláznivý. Dvě tyto překvapující příhody telepatie byly zaznamenány v době oné v „Journalu de la Société psychique“ v Londýně, jejíž jsem členem.“

Aug. Glardon,
spisovatel v Teur-de-Paiz.

„V prosinci 1891 ráno k páté hodině matka moje dlela na loži, ale bděla. Otevřeny dveřmi komnaty její viděl vstoupiti bratra svého, potříška — přiděleného vojenským jatkám v Monbu v kraji Belfantu. Byl obléčen ve vědní krátký kabátec tak, jak byla ho viděla několik let předtím na jedné dovolené, v kterou byl a ní pobyl. Bratr podíval se na ni, usmál se a po té vyšel, kynal jí přátelsky na pozdrav. Téhož dne v jedenáct hodin ráno došel watky mé telegram, oznamující smrt jejího bratra.“

C. Molitor,
úředník pozemkových knih v Aillonu, v Belgii.

Flammarion na kopci své knihy praví: „Všechny tyto skutečnosti dosvědčují duševní akty od ducha k duchu. Běží tu o projevy bytosti myslících a nejde tu o hmotné jevy fyziologické. Všem těmto lidským svědectvím nemožno jest se vzpírati. Svědectví, která byla kontrolována, osvědčila se pravdivými a autentickými. Zjevy tyto dle mého soudu dokazují, že duše existuje a že jest nadána vlastnostmi ještě neznámými. Jsou přenosy duševní, jsou spojení myšlenková. Prostor není překážkou a čas zdá se býti jako neexistující. Zkoumání toho všeho vede nás ku problému nesmrtelnosti. Závěr jest: „Duše existuje jako bytost skutečná, na těle nezávislá.“

Podobné zjevy, o kterých mluví Flammarion, vyskytují se všude. Ovšem při kritickém zkoumání jest vždy oddělovati od skutečnosti věci příběhové, kterých přihází se stále dosti, protože obraznost lidská vzhledem

k těmto duchovým projevům velmi jest drobná. A tak po kritickém výběru a přesné kontrole dochází se závěru, že zjevy takové skutečně existují. Že jich věda posud nedbá, pochází z nálady veřejného mínění, které jest ovládáno povrchním materialismem, uplívajícím zpátečnický na naivních předpokladech. Proto i volní myšlenkáři, připínající si kokardu tohoto nemyslicího materialismu, zásadně odmítají lidskou duši a všemožně dávají na jevo, že obsor jejich nesahá než na špičky jejich nosův a že se jim posud ani nezasdalo o věcech dosvědčených a vážnými lidmi projednávaných.

* * *

Masaryk socialistou. Prozradil to na sebe v Utrách, a soudíme, že maďarští druhové obklopili ho nějakou zvlášť rozplývavou a příjemnou atmosférou. Z toho dostavila se tak zvaná slabá chvíle, která obyčejně rozsvazuje jazyky i největším státníkům a činí je povídavými.

„Právo lidu“ otisklo dne 5. března do slovně: „Sociálně demokratičtí delegáti v Klubu zemské reformy. Z Budapešti, 4. března. (Zvl. tel. spr.) Pod jménem „Országos Reformklub“ ustavil se zde loni klub přátel všeobecného práva hlasovacího, jenž soustřeďuje všechny vrstvy maďarské demokracie a inteligence, která bojuje proti uherské vládě. Včera dostavili se na pozvání klubu do jeho místnosti sociálně demokratičtí členové rakouské delegace soudr. Soukup, Ellenbogen, Pittoni a Seliger spolu s prof. Masarykem. Byli tu srdečně uvítáni. Při hostině, uspořádané na jejich počest za účasti asi šedesáti osob, proneseny připitky, při nichž poslanec prof. dr. Masaryk mezi jiným prohlásil, že je socialista, ale vědomí, že dnes lépe může socialismu prospěti působením mezi buržoasi, zdržuje ho od přistoupení k sociální demokracii.“ Na tuto zprávu „Čas“ zaražen mlčel a otevřel ústa k výbuchu hněvu teprve, když zprávu reprodukoval tisk katolický. Stěžílo se z hounice ovšem do katolíků, nikoli do soc. demokratů. Ostatně jaké rozčarování? Snad Masarykova „lidová“ strana má sama četnou organizaci dělnickou? Nevyčerpávala se její dělnícko-sociální činnost poddanou a horlivou příslušnou sociální demokracii? Nač se tedy sluha zlobí na jho, které si zavázal na krk sám dobrovolně! Ale pak ať jsou realisté i v zásadách upřímnější.

I když toto přiznání Masarykovo přelétlo novinami, naše veřejné poměry nesmění se proto ani v nejmenším. Nás to docela nic nepřekvapilo, protože ředi a skutky Masarykovy jsou k tomu, aby v nich pozorovatelé četli. Jinak přiznání to připisává opět k děkladnějším poznáním jeho povahy.

Napsal brožuru o Husovi, v níž obzvlášť zdůrazňuje slova: „mluvte pravdu, držte pravdu.“ Slova Husova pak stala se nezbytnou výbroží každého pokrokovatého řečníka a všech pokrokovatých novin, dle Krbeň: „a za ním co ta dědina, všechna kohoutí dráquina.“ Mluvte pravdu, držte pravdu, ale nemusíte se hezlem tím vždycky spravovati, zejména když jest vám to nepohodlné. Na příklad já — jsem socialistou, ale v Čechách to ukrývám a raději barvu nosím schovanou pod zapjatým kabátem.“

Kde kterému vzdělanému a myslícímu člověku jest jasno, že podstatná a zásadní požadavky sociální demokracie jsou neúplnitelné a že jsou utopiemi. Všichni vyjdoucí národohospodářci na universitách věnují této věci příslušnou část svých přednášek. Filosofického a vědeckého základu v programu socialistickém nelze uznati a přijati, což Masaryk sám dokázal v objemné knize. V tomto supelá socialistou tedy Masaryk není; proto naprosto stětel obrátiti na jiný směr socialistických snah, na stránku taktiky.

Sociální demokracie jest naplňována duchem revolučním a předem směřuje k tomu, aby všude byly odstraněny monarchie. Současné s těmito myšlenkami způsobem nejhrubším a nejneuróvejším podvrací všechno náboženské přesvědčení a citění, čímž uvědoměle vychovává si lidi, kteří pak jsou schopni všeho a ochotni ke všemu. Te jest taktika socialistů, kterou propagují velkými i malými věcmi. Nemělo jest známo, že s taktikou socialistickou za jedno jsou zednáři celého světa, volní myšlenkáři, pokrokové židé a konečně i takoví duchové, kteří, totiž po větší spravedlnosti společenské, snadno nechají se vtáhnouti v prostřední, v němž myslí dosáhnouti svých ideálů a jemuž brzo se spodobují.

V těchto zřejmých i skulinistických proudech nejislnejším živlem peněžním jsou židé, socialisté dávají organizované dělnictvo, a jiní činilové buď přímo nebo opatrnou oklikou pracují v inteligenci. V této kooperaci nejlépe kvete pšenice židovskému kapitalismu, který dovede využívatí všech situací a který umí si všudy získávati hranatých i uhlazených zoldnův.

Jak jsme sverchu dovedli, Masaryk národohospodářským socialistou není a nemůže být, filosofické a vědecké základy socialismu odmítl. Není tedy jiného závěru, než že jest *socialistou taktickým*. Dobře tedy řekl, že lépe socialismu prospívá, pracuje-li proň ve stranách jiných. Tma rádi věříme, protože by to nemohl pozorovati než duševní slepec. Odtud také rás pokrokaté strany, která podléhá Masarykovu jhu. Všimněme si „Casu“, osobního orgánu Masarykova, a najdete tam všechny *soudělsky této moderní socialistické taktiky*: všemožná podpora volných myšlenkářů, velební anarchisty Ferrera, láska k socialismu, řečnění pro ruskou revoluci, bezcharakterní protikatolické kousky Macharovy, nejponěkudější a nejochotnější služby zájmům židovským...

Jedním lidem v listě Masarykově jest na pováženo to, jiným ono, všem však pozorovateli jest jasno, že krásné vyšperkované věty programu strany Masarykovy jsou veřejnou a vyloženou lží. Tak na příklad ta parádní humanita, kterou Masaryk odvozuje již od Dobrovského, Kolára! Mohl by si někdo dnes představit, že šlechtyn Kolár nebo generální Dobrovský interpelaci v parlamentě pomáhali by na světlo sprostému uličnictví, jako to činí Masaryk s plody ducha Macharova? At již jest Masaryk proti katolicismu zaujat jakkoli, toho přece od něho jako od univerzitního profesora mohl každý slušný člověk očekávati, že nepřiloží ruky k potupám, které na nynější hlavu katolíků vrhá Machar. A stalo se. Není možno, aby se slušnější lidé ve straně neotřáslí, když vidí, jak jejich vůdce sestupuje do bahna a brodí se v něm s Macharem až po uši.

Není se tedy proč diviti, když strana tato stojí stále na mrtvém bodu a přes všechnu usilovnou agitaci nemůže dodělati se značnějších úspěchů. Dle „Přehledu“ má strana Masarykova dle nepopřených posud zpráv v celých Čechách všeho vědu — 1784 členů. To by ovšem mluvilo o tom, že v českém národě jest ještě četná inteligence, kteréž svědci nedovoluje, aby hlásila se ke straně, jež za bílého světa vzdělanosti ve svých časopisech soustavně pěstuje nejhnusnější pomluvy, tvárně vyrábí lži a kynicky pustoší cit pro pravdu, spravedlnost a poctivost.

Pohroma dra Zahradníka. Premonstrátský kněz a agrární poslanec, dr. Zahradník, uvedl v agrárním denníku „Venkov“ list, jež možno nazvati manifestacním projevem. Odestráme-li od osobní stránky proti poslanci V. Myslivcovi, rozpoznáváme v listě Zahradníkově náudek o nynějším katolickém hnutí. Dle mínění dra Zahradníka organizace katolická měla by ustati, protože z ní hrozí katastrofa katolické věci v Čechách. Posud máme v čerstvé paměti, že tímto způsobem dr. Zahradník zakřikoval české katolíky po prvé za všeobecných voleb do říšské rady r. 1907. Patrně z toho, že dra Zahradníkovi ona katastrofa jest zvlášť utkvělou myšlenkou. Chceme-li u dra Zahradníka připustiti opravdový zájem o katolicism, pak následně vyvatává před námi otázka, jakým postupem a kterými prostředky dr. Zahradník míní tuto katastrofu odvrátiti.

A jeho odpověď jest velmi překvapující. On jednoduše a silovně agituje pro stranu, která četnými již projedlými skutky nepokrytá dala na jevo, že tato katastrofa připravuje a že jí katolicism jest tím, čím jest socialismu a volným myšlenkářům. Jinými slovy, barva zelená jest na mnoha místech již přilíhnutá rudým ohněm a ohlavoena volnomyšlenkářskou macoškou.

Divíme se tedy, že dr. Zahradník pořád ještě hraje úlohu starostlivého muže, prorokujícího, že strana agrární jest povolána zachrániti katolicism proti organizovaným katolíkům. Divíme se, že tak dr. Zahradník činí ještě v době, kdy každému pozorovateli jest jasno, kterak protikatolický proud pohltí již všechny agrární redaktory a mnohé politické předáky. Aby dr. Zahradník mohl jasné posouditi situaci, k tomu bylo by snad ještě potřeba, aby agrární novináři vysmáli se mu hlasitě tváří v tvář.

A co rozhoduje zejména, jest, že v okamžiku, kdy dr. Zahradník veřejně a slavnostně hlásal přátelství strany agrární vůči katolicismu, agrární poslanci podtrbli po něm prkno a shodili ho do propadlišť hlasováním pro návrh socialistický, aby škrtnuta byla položka pro vydržování rakouského vyslance u papežské stolice. Zkrátka řečeno, ti agrární poslanci učinili dra Zahradníka směšným. Ztotožňuje se se zavilou zlobou sedláckou proti apoštolské stolici, poslanci agrární svého kolegu rázně zapřeli a uvědčili ho, že v jeho rozkladech není pravdy. Mínil-li dr. Zahradník svůj článek upřímně, a není důvodu o tom pochybovati, připravili mu jeho kolegové pravou pohromu, o níž jak dr. Zahradník, tak ostatní kněží v agrární straně měli by upřímně přemýšlet.

Obrana.

Francozské dělnictvo prohlásí. „Deutsches Blatt“ přinesl z Paříže zprávu, že vůdce silného soc. dem. syndikátu dělníků zaměstnaných při elektrických strojích Patand zeslal pařížskému Rothschildovi dopis, ve kterém ho činí zodpovědným za to, že za minulých stávek bylo propuštěno mnoho dělníků železničích a dělníků elektrických zřevodů, kteří již přijati nebyli. „Všeobecně se ví,“ stojí v dopisu doslovně, „že Vy máte své lidi ve všech průmyslových společnostech. My nejme dosud žádnými antisemity, ale za stávajících poměrů nalézáme se na nejlepším cestě: jimi se státi. Až dosud se dělnictvu stále namlouvalo, že nepřitelem jeho jest klerikalismus, ale jak se zdá, přijde to brzo tak daleko, že zmizí otřepaná fráse „kněz je nepřitelem dělnictva“, a přistě jediné platnosti nabude heslo: „Žid je vlastním nepřitelem dělníka!“

Ovšem židé pracují plnou parou, aby francouzští kněží byli co nejvíce hanobeni, ačkoli přece tam jest „klerikalismus potřen“ tak, jako v málo které zemi jiné. Surové satyrické listy francouzské malují dále hnusné karikatury duchovenstva, pošklebují se vytrvale dále, aby si zasloužily židovské úplatky. Ale nic naplat! Lid vidí i silným mřežovým podplacením tisku stále jasněji.

Přelíčení před pokrokatým soudcem. Soudce má býti úplně nezávislý, aby jeho rozsudek budil obecný respekt k soudcovské autoritě. Proto také stav soudcovský požívá zvláštní ochrany. Drží se však soudce pokrokatý v příslušných mezích? Budiž uvedeno několik významných faktů! Učitel Praxl ve Val. Meziříčí jest horlivým katolíkem. Pokrokatý redaktor Ležák vzal hocha ze třídy, protože měl odpor ke katolicko-náboženské výchově. Obvodní lékař dr. Kraicz na náměstí za přítomnosti okres. soudce Čížka se vyjádřil k dvěma paedagogům, že Ležák vzal hocha ze školy proto, že chlapec u Praxla bibne. Zpráva o tom se rychle rozšířila a na Praxla dělány posměšné vtipy. Tudíž Praxl podal na dr. Kraicze žalobu. § 68. tr. z. praví určitě, že soudce jest bezvýjimečně vyloučen, jestliže byl sám svědkem trestního činu mimo svůj úřad. Praxl tedy protestoval proti souzení té aféry od pokrokaté Čížka. Lež protest zamítnut. Čížek stál se „o důkaz pravdy“ na základě nejširšího aparátu. Mimo výslech dětí, představených, učitelů atd. chtěl soudce ještě dobrodělní o. k. české filosofické fakulty! Jednalo se zde přímo o existenci Praxlova. A Praxl před Čížkem prohrál. Z toho v pokrokatém světě veliký jásot, ačkoli sám okres. inspektor dal Praxlovi vysvědčení skvělé. Lež podal rekurs; shůry uznáno, že Čížek sám měl se vzdáti souzení ve při Praxlově. Dne 15. t. m. tedy na stolid soudcovskou zasedl soudce jiný — Hanna. A teď pokrokatí byli v úzkých. Dr. Kraicz začal se kroutit, to že myslil slovem „bibne“ jen tolik, že hoch neprosplvá; a když viděl, že vykrucování jest marné, že Dapokláv měl mu visí nad hlavou, uvodil se zaplatit všechny své útraty, pak útraty soudního vyšetřování a řízení; nadto zaplatiti Praxlovi do 14 dní 280 K. Prohlásil pak protokolárně: „Já dr. Jan B. z Kraicze prohlašuji, jak jsem již opětně při řízení vyslovil, že výrokem v žalobě obsaženým nemínil jsem se nikterak dotknouti soukromé cti pana učitele Praxla a opětnuji, že uznávám jeho učitelskou horlivost, plní a svědomitost.“

Tak odsouzen nenáviděný, kombinovaný útok proti katolickému učiteli, který za své přesvědčení 10 měsíců tolik trpěl. Ve dvou měsících zrušeny kraj. soudem Čížkovy tři rozsudky: odsouzení hospodyně z novohrozenkovské fary, obuvníka Huluba (rozsudek Čížkův sněl na 7 dní) a rozsudek nad žalobou Praxlovou.

V Uher. Hradišti při obec. volbách všichni soudcové, soud. radové a vrchní radové šli jako jeden muž podepřiti svými hlasy kandidátku pokrokatou.

Tak to chodí v demokratické republice. Za ruské revoluce provolána v Oděse „Černomořská republika“. Za ministry rudí revolucionáři zvolili vesměs židovské kapitalisty. To intermezzo ovšem dlouho netrvalo, ale osvědčilo povahu revoluce jako elektrickou žárovku. Nyní v demokratické republice do nové vlády přijato za ministry — šest milionářů. A ti mají pomáhati lidu proti kapitalismu líp než odstoupivší Briand. Kdo vlastně v místech demokraticko - protikřesťanských hesel vládne?

Politický přehled.

Vláda v nedávných. Situace v parlamentě jest stále nanejvýš kritická hlavně proto, že poměr mezi bar. Bienenrthem a jeho vládními stranami není přátelský. Dne 21. března bar. Bienenrth od rána do večera hrozil německo-

nacionálnímu svazu rozpuštěním sněmovny, nepřipustí-li, aby zároveň s prozatímním rozpočtem do konce března byla vyřízena půjčka v nezastaveném obnosu. Němci dali se totiž na smlouvání a chtěli povolit pouze půjčku 50 mil. K, kdežto 25 mil. na umořování státního dluhu chtěli škrtnout. Čas kvapí, prozatímní rozpočet končí 31. března, na vyřízení řádného rozpočtu dnes už není ani pomyslení; další povolení prozatímního rozpočtu by snad přece šlo, kdyby vláda na svou předlohu o rozpočtu prozatímním nebyla pověsila 70 mil. K půjčku na úhradu letošních vojenských nákladů.

Agrární resoluce přijaty byly poslaneckou sněmovnou, toliko resoluce soc. dem. Píka zamítnuta. V resoluci té byla žádána úprava poměru mezi starousedlíky a domkáři v západních Čechách. Posl. agrár. Špaček dovozoval, že záležitost tato spadá do kompetence zem. sněmu. Pro resoluci posl. Píka hlasovali toliko soc. demokraté, všechny ostatní strany hlasovaly proti.

Na své místo! Nynější nesnáze vlády poslanci slovanští nedovedou náležitě využiti k znesnadnění situace této vlády. Poslanci slovanští do schůzi se dostávají hodné profidli, čímž vlastně udržují život vládě nám nepřátelské. Na př. když čes. soc. dem. Němec navrhoval, aby rozpočtové provisorium vzato bylo z denního pořádku, přítomno bylo čes. soc. demokratů pouze 19, z ostatních českých poslanců přítomno bylo jen 47, 40 jich scházelo; přítomných 6 Jihoslovanců hlasovalo proti návrhu Němcově. Zjištěno, že socialistický návrh upraven byl schválně tak, aby Slovanská jednota musila hlasovat rozděleně. Přes to, že v plenu sněmovním tolik čes. poslanců scházelo, a že se to vytýkalo jako trestuhodná nedbalost, přece zase 22. března na plenární schůzi Českého klubu bylo pouze 45 poslanců, čímž schůze nebyla schopna k usnášení se. A nedosti toho! 21. března vyřídila poslan. sněmovna první čtení branecké předlohy, ježto návrh vládních stran na konec debaty přijat byl následkem toho, že slovanská oposice nebyla na svém místě. Z Čechů bylo přítomno pouze 20 poslanců, z Jihoslovanců nikdo. Tak nesvedeme ve Vídni nic a nedbalí poslanci měli by býti vybidnutí, aby sebrali svých pět švestek a šli.

V poslanecké sněmovně 21. t. m. důležitou jest odpověď ministra vyučování hr. Stürgkha na českou interpelaci týkající se neudržitelnosti Marchetových nařízení (týkajících se návštěvy čes. dětí na školách něm.) po řadě rozsudků správního soudního dvora, jež nařízení Marchetovo prohlašuje za nezákonné, ale netajil, že rozsudky správního soudu jsou vládě nepřijemny. Stejně odmítl prezident sněmovny dr. Pattai dotaz něm. radikála Malika, aby sněmovna poslala italskému parlamentu projev sympatií k 50letému jubileu sjednocení Italie. Dle Pattai sněmovna nemá práva činiti projevy týkající se zahraniční politiky.

Předloha zákona o místních drahách, uchytnaná ministrem železnic drem Glombiňským, týká se 70 nových projektů s celkovým nákladem 288 mil. K. Tato předloha, vyžadující nových ohromných nákladů, jest vlastně uchytnána na uklidnění sněmovny a hlavně oposice. Pěkně děkujeme za takový zákon, který z poplatníků ždímá nové miliony.

Doplňovací volby do říšské rady konaly se 16. března za venkovský okres hartmantický a městský okres warnsdorfský. Za Hartmanice zvolen něm. agrárník Paulík 4984 hlasy proti soc. dem., jenž dostal 4208. Za Warnsdorf při nesmírné agitaci, jaké tu není rovné, zvolen něm. liberál dr. Langenhahn 4797 hlasy proti soc. dem. dr. Karpelesovi, jenž dostal 4239 hlasů. V obou okresech stoupl počet hlasů soc. demokratických i křesť. sociálů. V obou okresech zvítězili něm. kandidáti nepatrnou většinou a to pomocí křesťanských sociálů.

Násilnosti v bosenském sněmu. Ve schůzi bosen. sněma 18. března došlo před hlasováním o rozpočtu vnitřní správy mezi Chorvaty a Srby k prudké hádce, která skončila velkou prancí. Poslanci házeli po sobě věcmi, co jim do ruky přišlo a nadávali si.

V Rusku odstupuje ministerský předseda Stolypin, který jest bez odporu nejlepším ze souvčasných státníků ruských; jeho nástupcem jmenován finanční ministr Kokovcev.

Zprávy organ. a spolkové.

Televisní cvičitelský praktický kurs „Orla“ koná se dne 17. dubna o velkonočním pondělí v Hradci Králové. Započne v 8 hod. ráno. Bude je říditi zemský náčelník br. Fr. Příkryl z Prostějova. Na některé výlohy domácí zaplatí každý účastník pouze 50 hal. Přihláš-y přijímá br. starosta, jednatel aneb, královohradecké spolky katolické

Slezské Předměstí. V sobotu 25. března pořádá Svatojosefská Jednota valnou hromadu a přednášku členskou veřejnou o 4. hod. odpol. v hostinci p. Šprýňara u nádraží. Řečníci bude vp. Macháně a Pouchova. Spolkové spěvy přednesou Pouchovští.

Slatina a Hradec Králové. Dne 19. března konala se u nás v hostinci p. Krejčího spolková schůze veřejná Sdružení křesť. mládeže, na níž čilou účast braly zdejší organizace mužů i žen. Prostranný sál byl do posledního místa obsazen. Po 4. hod. odpol. zahájil schůzi pan tajemník Orlický příměrným prolovem, načež dal slovo p. Boháč z Velké Skalce, jenž promluvil o významu nábožensko-mravního života a jeho nynějším úpadku. Pan Boháč, dělník, překvapil všeobecně věcným výkladem a dobrým přednesem. Po teči odměněn byl velkým souhlasem a pochvalou od přítomného místního duchov. správce, který mu gratuloval k jeho výkonu řečnickému a nabádal ho, aby chodil řečnit pilně. Na výzvu p. tajemníka Orlického zapěli Pouchovští členové mládeže a organizace dospělých (muži i ženy) tříhlavý sbor mládeže křesťanské „Kozvňme prapor červeno-bílý.“ Za brobového ticha naslouchalo povstávající shromáždění libý zpěv a odměnilo pěvce silným potleskem. Potom pronesli několik pěkných myšlenek k teči p. Boháče p. Orlický a o organizaci velenasloužitý vldp. bisk. sekretář a farář Filip Jan Konečný, který zvláště dobrým humorem společnost strhoval k souhlasu. — Znamé řečníce sl. Čermáková měla přednášku „O škole,“ do níž vložila na srdce rodičům jich práva a povinnosti ke škole. Přednáška všeobecně se líbila a docházela neutuchajícího souhlasu i potlesku. Mnozí mužové slzeli, když jim mladistvá řečnice přednášela prosbu, aby opatrovali děti a bděli nad odrážděním mládeže, která at se sdrzuje v katolických spolcích. Pouchovští zpěváci a spěvačky zapěli pochod „Orlí“ a akclidili opět chválu. V poměrně krátkém čase nacvičili Pouchovští krásné sbory a mají prý ještě několik v záloze, s nimiž brzo vystoupí. K Pouchovským přidruží se i některé členky naše z Piletic a ovčí každého téhodne dvakrát zpěv. Brzo přidruží se mládež rusecká, slatinská a slezsko-předměstská, takže náš pěvecký sbor značně vzroste. Z malých počátků jsme na Pouchovské zpěvné začali, ale pokračujeme a sílíme. Vytrvalá pilnost všechno přemůže a dobrých výsledků se dočkáme.

Benešov a Benešov nad Dobruškou. Naše mládež na den sv. Josefa sešla frašku o 3 jednáních od K. Malinského „Tatinkovy juchty.“ Od počátku až do konce obecenstvo výborně se bavilo. Mládež nabývá stále většího cviku a zdobá se na jevišti. Gratulujeme ku úspěchu a přejeme dalšího zdaru.

Mladotice a Benešov nad Dobruškou. Sdružení katolické mládeže sešlo na den sv. Josefa divadelní představení „Honba za ženichem“ aneb „Konkol a Lenka“, fraška o 3 jednáních od Barbory Mellanové. Děj, který se odehrává během dvou dnů v Praze, jest velmi napínavý a zábavný. Účinkující zhostili se vešměs svých úloh k úplné spokojenosti.

Červ. Janovice. V neděli 19. t. m. řečnil u nás za velkého účastenství dospělých i mládeže oblíbený a milý náš organizátor mládeže a předseda „Sdružení venk. mládeže“, p. Ant. Kaňourek. Přesvědčivou řečí svou dokázal, že jenom strana křesť.-sociální může mít budoucnost v našem venkově, poněvadž, stojí na zdravých zásadách křesťanských, spravedlivě o zájmy každého stavu počuje. Můžeme však mít mládež zorganizovanou. Všechny strany organizují mládež, ale bez Boha, ano většinou proti Bohu a tak mládež Bohu odciuzí a kazí. Jan strana křesť.-sociální pracuje o vzdělání mládeže na základě křesťanském a připravuje ji na boj, který nepřítel ze všech stran proti církvi vedou. Řeč neohroženého a nadaného pracovníka našeho vzbudila nadšený souhlas všech přítomných, zvláště mládeže a odměněna dlouhým potleskem. Předseda schůze p. Ant. Kozlík ml. vadal p. řečníku jménem mládeže srdečné díky za jeho krásnou řeč. Na to vyzval dp. farář V. Bartoš mládež, aby spojila se v jeden svorný šik a přihlašovala se hojně za členy zdejší skupiny mládeže; ihned sešlo bylo přes 40 členů s mládeží i s okolní a ještě mnozí se přihlášeli. Další přihlášky přijímá p. Ant. Kozlík ml. — Další práci: Zdař Báh!

Ústí n. Orlicí. V sobotu dne 25. t. m. odpol. o 3 1/2 hod. a večer o 7 1/2 hod. bude se v novém sále katolických spolků v Ústí n. Orlicí konati první přednáška: „Ze života českého Japonska“, již přednese a 180 světelnými obrázky z Evropy, Ameriky, Asie, a Japonsu doprovází dp. L. Hora, farář z Dačic. Též se již předem na zajímavé pouťavou a poučnou přednášku tuto.

Zbečansk. Dne 27. února pořádali jsme zábavní večer v hostinci p. Vlacha. Vydatil se skvěle. Vykoušala zároveň sbírka pro vystavění kaple, která vynesla 8 K 30 h. Nejmenovaný daroval 1 K k témuž účelu. Zaplať Báh všem dárcům! Další příspěvky přijímá br. Jar. Drašnar, truhlář ve Zbečanech. Též bratr přednášel na třech debatních schůzkách, které měly průběh velice zdařilý. I na dalších dvou schůzkách tento náš důvěrník bude řečnit. Dne 13. dubna bude opět do

Vamberka. Sejdeme se v kostele hronovském, odkud vyjde průvod přesně o 6. hod. ráno. Naši členové a příznivci se řadí, aby šťastněli se čtali. Zdař Báh!

Pelhřimov. (Dobruška.) Celková správa o činnosti spolku Třebízský v r. 1910. Spolek uspořádal během roku 1910 šest přednášek, a sice 13. února: „Povinnosti naše národní a kulturní“ (dp. Paulus, kaplan). 16. května „Rubešův život a práce“ (dp. Pospíšil, spisovatel z Maichovic). 17. července na výletě v rodišti Rubešův, v Čížkově, „O významu Rubešův v době našeho probuzení“ (dp. Paulus, kaplan). 8. prosince „O blahodárném působení katolických misí“ (dp. katecheta Javůrek). 15. ledna „O krásách a starostlnostech Jindřichova Hradce“ (dp. Paulus) a 2. února „O potřebě a práci křesťanskosociálních spolků“ (p. fidič učitel Špaček, redaktor). Zábavné besedy uspořádány 4. PH nich vedle pestrého programu vybraných prací hudebních, pěveckých, recitací, básní, pěkných výstupů sebrány byly snahy námi ochotnými a ochotnicemi jednoaktovky: „Rozbitá sklenice“, „Mlčení“ — od Bilbina. „O pálnoci“ — od Urbana. „Pensionát paní Borové“ a „A to je dobré“. Vypraven vlak postal na sv. Horu 4. až 6. června za účasti 826 osob. Pořádán výlet do Čížkova, kde shromáždila se venkovská katolická mládež s 11 okolních obcí. Výlet ten mnoho přispěl k upevnění přátelských svazků mezi mládeží městskou a venkovskou. Účastníků výletu bylo na 1500. Pořádány taneční hodiny a zábavy členstvem i přáteli spolku četně navštěvované. Na národní účely věnoval spolek náš „Komenckému ve Vidni“ 100 K, Matci Jihlavské 20 K. Knihovna rozmožněna o spisy Kosmákovy a Raisovy. V poslední době sestaven pět mladého našeho členu p. Fanty spolkový sextett, jenž veden p. Sakem zdárně doplňuje programy zábavních večerů. O valné hromadě 2. února vedle přednášky p. fidiče Špačka členstvo velmi potěšila a povzbudila pěkné zpracování jednatele zpráva p. Hoffmana. Práce se daří, přátel přibývá; kteří ještě do nedávna přihlíželi na náš spolek nepřátelsky, nebo jej podceňovali jako ohlupující a spásební, vidouce poselstvem kulturní a vlasteneckou jeho činnost, mluví své o něm opravd. Díky za to patří hlavně našim dámám, které horlivě a s radostí pracují, pořádají občasně zábavné večírky a divadla. K další činnosti přeje se ardečně: „Zdař Báh!“

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 20. března 1911 tato usnesení: Povolen bylo připojení vodovodu k novostavbě p. Fr. Jar. Černého v bloku E v ulici Havlíčkově. — Na žádost p. Fr. Píli, knihkupce, propůjčeno bylo jemu městské divadlo k uspořádání tří koncertů „Pěveckého sdružení moravských učitelů“ na dny 16. a 17. dubna t. r. — Místní školní radě postoupen byl příspěj, jímž se sděluje, že zemská školní rada povolila střísné třetí pobočky při dívčí měšťanské škole. — Technické kanceláři bylo uloženo, by upravila chodník mezi plynárnou a automob. garáží a zatarasila cestu tamní pro porozy; dále aby vyspala offertní hřbit na provedení oprav v chrámu sv. Duchy. — Vyhášen se, že místodržitelství ustanovilo polit. obcházku, spojenou s řízením vyvlastňovacím, o projektu rozšíření volných míst nakládacích na severním konci stanice Hradec Králové, na den 29. března 1911. Komise sdělila se za město pp. starosta a náměstek. — Za zastupce městské rady do poradního dopravního sboru při „Ústřední“ zvolen byl velkoobchodník cis. rada p. V. Špaček. — Přijata byla nabídka dodávky dříví pro strojař a střešní konstrukce tarbinové stanice, učiněná p. G. Steinem. — Žerotínova ulice k okresní nemucnici osvětli se elektrinou. — Udělena byla: povolení ku stavbě ve třídě Pospíšilově důmku na parc. č. 135/84 a 135/30 p. V. Šedovi, mistra kamen, a domku, stájí a kolny na parc. č. 135/11 p. Joa. Štěpovi, mistra dříví, a povolení k užívání cukrář. dílny ve třídě Karlově v domě č. pop. 291 p. Jos. Červenému.

Bliskupský student seminář „Beromünster“ v Hradci Králové oslaví v sobotu dne 25. března 1911 jubileum svého 50letého trvání slavnostní akademií. Začátek o pól 5. hod. odpolnedne. Program: 1. Haydn: Symphonie D-dur — Adagio, Allegro spiritoso. — Orchester. 2. Emil Šabrt: Jubilejní vzpomínky. Recitace. 3. Slavnostní řeč — proslaví vdp. Th. Dr. Fr. Reyl. 4. Haydn: Prásto op. 3 — Smyčcový quartet. 5. F. Neumann-E. Krásoborská: „Není to sen.“ — Smíšený sbor. 6. Ch. de Bériot op. 67. — Moderato. — Houslové duo. 7. Meyerbeer: Choral z opery „Hugenoti.“ — Bassové sólo. 8. H. Wieniawski: Legenda, houslové sólo se smyčcovým quintetem. 9. J. Pankner-L. Quis: „Ty matko Slávo.“ — Mužský sbor. —

Okrašlovací spolek v Hradci Králové konal v pondělí dne 20. t. m. valnou hromadu s obvyklého účastenství členstva. Nejdůležitějším bodem jednání byla změna domovského stanov ve smyslu návrhu Svazu okrašlovacích spolků

v Praze, směřující k tomu, aby spolek resditi činnost svou i na ochranu starobylých památek v městě a okolí, na základě kteréhož bodu má potom spolek právo na podporu státní. Návrh Svazu s malými změnami celkem byl přijat. Členové spolek v uplynulém roce 259. Příčinou toho, že spolek nevyřídil loňského roku takovou činnost jako jiné léta byla okolnost, že očekávalo jej větší vydání s postavením meteorologického sloupu, ke kterému však nedošlo pro velkou zaměstnanost řádku zdejší odbor. sám školy, ve které velká část sloupu bude shotovena, jinými nutnými pracemi. Letošním rokem však najisto bude postaven. Jako již léta pracuje spolek v souhlase s okrašlovacím odborem městské rady, doplnuje vydání, která sahají nad rozpočet obce. Mimo zakoupení některých semen, cibulí a sazenic květinových opatřil spolek strumovi a křovin v parcích novými tabulkami, potěšil jistě a vřelými nápisy, povzbuzujícími k šetření květin a sadů. Ve vhodnou dobu dal na ulici návestní tabule nalepiti plakáty, vybízející k vřadě bč okna a balkonů květinami. Slav. okres. vývozem darované mapy býv. okr. hejtmanství královéh radeckého dal spolek ve vřelých, značným nákladem pořízených rámech vyvěsiti na Velkém nám. na bud. bisk. res. a na nádraží u východu s perrouu, aby snadno byly přístupny obecenstvu. Jsa členem Svazu čes. okr. spolků v Praze, odebral spolek časopis „Krása našeho domova“, jenž vykládá se v čitárně Besedy. Sešli již pomník zakladatele spolku v sadech Vomešových dal znovusditi. Časťmí příspěvy upozorňoval spolek přislušné činitele na různé opatření, jimiž posloužilo by se úpravě města i jeho okolí, nebo jimiž by se smysl pro krásu i přírodu u mládeže i širšího obecenstva budil. V činnosti své podporován byl spolek četnými příznivci a dárci značných peněžních obnosů. Jsou to zejména: P. T. městský zastupitelstvo (400 K), spoitelstvo (300 K), okres. zastupitelstvo (80 K), Zálouza (50 K), Zál. úvěrní ústav (50), pravovár. měst. (20 K), Jeho Excel. nejdp. biskup Dr. J. Doubrava (10 K). Všem vysloven budiž tato vřelý dík. Vděčné vspomíná spolek nedávno zesnulého c. k. bar. v. v. p. Jos. Láblera, jenž v závěti své odkázal spolku 200 K. Stejně díky vyslovuje spolek redakci všech místních časopisů, jež ochotně správy spolkové ve svých sloupcích uvěřejňovaly, jakož i Besedě, která místnosti své ke schůzám spolkovým ochotně zapůjčuje.

Městské Klicperovo divadlo v Hradci Králové. Dramatické sdružení „Tyl“ v Hradci Králové uvede na scénu v neděli dne 26. března t. r. původní novinku v Národním divadle v Praze poprvé provozovanou dne 6. března t. r.: „Běháv samokres“. Hra o třech dějstvích. Napsal K. M. Capek. Režisér K. Paul. Dějstvím zámoček Haršov v Počtanvi za doby bosenské okupace r. 1878. Začátek o 7 1/2 hodině večer. Konec před 10. hod. večer. Po druhém dějství delší přestávka. Předprodej lístků laskavě převzalo knihkupectví p. B. E. Tolmána na Velkém náměstí.

Místní úvěrní ústav v Hradci Králové. Filialka tohoto ústavu v Krakově zahájila dne 15. t. m. činnost a bankovní místnosti nalézají se v paláci „Spiski“ na náměstí. Do správní rady ko-optován byl p. M. Dattner, komerční rada, předseda tamější obchodní a živnostenské komory, rytíř Řádu čestné koruny III. tř., cenzor rakousko-uherské banky, člen obecního zastupitelstva atd. Vedením filialky pověřen p. Svatoplak Beneš, dosavadní dirigent centrály.

Slavnostní akademie v semináři pořádána na počest Jeho Exc. nejdp. biskupa Dra Josefa Doubravy v předvečer arcipastýřových jmenin dne 18. t. m. Započala pevně sevcenou ouverturou k Charabiniově opeře „Lodoiska.“ Gratulační proslav proslav ctib. p. Fidler. Jeho Blak. Milost odpověděla řečí důležitý vřelou otocovskou láskou. Sbory pěvecké byly předneseny s mistrou rutinou. Taktovka dp. docenta Cibulky osvědčila se znamenitě. Dvořákovu trio „Malickosti“ a houslová fantasie na „Traviatu“ od Alarda přijaty též s velkým potleskem. Srdečný dík sluší vaditi dpp. Hornofovi a Sahlfovi, kteří obětavě spolupracovali. Ku konci děkoval J. Exc. ardečně všem účinkujícím.

Návrhy dopravní pro jarní zasedání státní kolelační rady budou probírány ve schůzi obchodní sekce Ústředny v neděli 26. března. Začátek schůze o 11. hod. dop. v zasedací síni okr. zastupitelstva v Hradci Králové.

Svojslavsky přednášky o Japonsku, přednesené dne 19. t. m. v Klicperově divadle, byly chváleny obecně jako výsoce poučné a pouťavé. Obrázky byly nádherné a účelně vybrané. Leč účastníků sešlo se k oběma přednáškám málo. Ovšem zvolený den nebyl pro různé okolnosti příznivý; působila zde však silně zaujatost těch, kteří jindy o osvětě a podpoře studactva velice rádi bádali. To bylo zcela jasno. Další přednáškou Svojslavskym přejeme mnoho zdaru.

Chrudim. Dne 26. t. m. o 5. hod. odpol. bude přednášeti v městském muzeu vdp. kanovník dr. František Šulc o „katolické organizaci.“ Přátelé, sdělte se počtem co možná největším!

Príloha „OBNOVY“ k číslu 12.

Další ukázky fantasmie Hašlarovy.

Po slavném Macharovi má nejbujnější fantasmii jistě Hašlar, proto se také oba básníci spřátelili. Jak jsme se zmínili, chtěl se Hašlar učiniti zajímavým; proto napsal celou řadu dopisů o svém domnělém původu různým osobám. Dostal se nám do rukou list, který poslal Hašlar r. 1910 p. l. W. v Praze. Dopis má pro posouzení charakteru Hašlarova značnou důležitost, proto ho uveřejňujeme. Hašlar píše:

„Bl. Pl. ! Přijměte odemne srdečný pozdrav a tisícere díky za Vaši laskavou obětavost, kterou mě projevujete. Pravým tisícere díky!!! Ptáte se milostivá Pani na můj dramati? Bohužel jest to, truchlivý dramati mého života. Kdybych Vám měl vše vypsati, byla by toho sylná kniha, tudíž vše co nejvíce skratím a Vi milostivá Pani se nějak již uskovníte, později bych Vám zdlil vše!

Muj Vychovatel byl četníkem v Chrásti u Chrástímy a seznámil se moji předrahou matinkou, jelikož ona byla krásná a přitom chudá, tak raději vystoupil od četníku a vzal si ji. *Za dlouhý čas, řekl mu jeho kamarád, že za jeho ženou jezdí nějaký pán z Budějovic.* Vychovatel sy počíhal a také na dostaveníčko přišel. I hned se odstěhoval do Kosmonos, tu za nějaký čas, zase ten pán jezdil na faru do Kosmonos a tam se matinkou scházel. *Když toho pána podruhé, přišel, tu své ženě vicínal a ona mu ujela do Chrástí.* Nato sem se narodil, bylo to 29. června r. 1876, biskup sam sy určil ad se jmenují Petr, František z Pavly. *Dal my kmotra kněze,* ten se jmenoval František, tudíž nesu poněm jméno druhé.“

Prohanost Hašlarova je bezmezná a směšně hloupá. Jen Machar a štáb volnomyšlenkářský mohli tyto biboviny bráti za bernou minci. Jak mohli nějaký pán jezdit z Budějovic za ženou, kterou neznal? Z Kosmonos matka Hašlarova se do Chrásti nevrátila, protože byla odtud vypovězena r. 1890, proto nemohla se dopouštět cizoložství, jak podafený synáček ji hanebně obviňuje. Kmotrem Hašlarovým nebyl žádný kněz, nýbrž dle úředního záznamu v matrice kmotry byli: František Havel, klempíř v Chrásti č. p. 306 a Anna Havlová, svobodná dcera Františka Havla, obuvníka z Chrásti č. p. 300. Hašlar tedy drze lže; ovšem se nenadál, že jeho „dramati“ bude podroben kritice. V dalším znění dopisu nalezneme však ještě nehoráznější tvrzení.

„Pak sme se stěhovali na Bradlec u Kosmonos. I tam přišel ten pán, neb matinka mě vzala a šla semnou do lesa a ten pan tam byl, matinkou něco mluvyli, pak matinka moc plakala, ten pán ji dal nějaké papírky, matinka je vzala roztrhla a hodila nazem, mě vzala do náruče a utíkala zles, já sem koukal matince přes rameno a vyděl sem jak ten pán papírky zbývá. Za kratko matinka zemřela. Pak se vychovatel brzy oženil a mě nastěhoval kruté časy. Stále sem byl jen byt a byt a často celý den sem nedostal ani do úst. Když mě bylo 8 roku, už sem musel chodit do čedičové skály a pomáhat vychovateli vynaseti drobné kameni na plac. A jak rád sem to dělal, neb sem se aspoň najedl, neb čedičové mě často daly veliký krajíc, tak co sem nesnědl, tak sem sy schoval do hádru a zahrabal do hlíny až zase budu mít hlad...“

Před třemi roky r. 1907 6 března sy mě nechal zaolati děkan a kanovník Josef Šimon s Kosmonos a řekl mě, že tento otec co mám že nejní muj vlastní, neb muj vlastní že byl biskupem v Kral. Hradci a menoval se Jan Haiss. Vypravěl mě děkan že on dělal prostředníka mezi moji matinkou a biskupem Haisem. Uněho že se matinka s biskupem scházeli. Když pojdějí *Vychovatel na ženu přišel jak se biskupem scházela tu udělal veliký rámus v Chrásti a Obec jej poslala šupem na Bradlec.*

Matinka že se trápila že se jí takové ostudy dostalo, tak že to psala biskupovy, ten snad zase se jí chtěl zbejt a nebo musel, neboť psal matince dopisy a ty zasílal děkanovy a děkan je musel doručit matince. *V dopisech biskup se stále odkazoval na nejmilostivější císařovnu, že ona mu zakazuje další styky stou Celestýnou a psal matce že jest spovědníkem císařovny.* Psaní šlo za psaní a všechny stejny. *Aš císařovna psala sama matince, tu matinka se otravila, následkem těch dopisů. Když otec matinku pochoval tak našel v posteli balíček a vněm těch 5 psaní od biskupa a to jedno od císařovny. Tu vyděl jak byl klamán bláskem i ženou.*

Pomě byli ještě dvě sestřičky, tu přijel správce bratr biskupa a něco ujednali. (Co ujednali, to sy nechám u sebe v tajemství.) Za kratko sestřičky se rozstoupali a hned zemřeli, nejdříve zemřela mladší a potom starší. *Při starší, lékař poznal že byl otrávený, hned sy pozval sobě ještě jednoho lékaře. Když dálejší divky prohlídli, tu chtěl Otec udati nato se otec vytasyl stěma dopisama. I hned to děkan oznámil biskupovi, biskup dal lékaři Polakovy z Bakova 6000 zl. aby mlčel a druhého lékaře Vaníčka umlčel děkan.“*

Doslovné toto tvrzení Hašlarovo uveřejňujeme na posouzení ubohého charakteru Hašlarova, jenž se neostýchá ze spoluviny na zločinu obviňovati 2 lékaře. Těmto podlostem, jak se samo sebou rozumí, nevěříme sami a žádný rozumný člověk kromě snad obsluhovatele „Času“ tomu nevěří. Nejsou-li jména lékařů vůbec vymyšlena, musí se Hašlar za tu svou opovržlivost zodpovídati před soudem, neboť není možno, aby zmínění lékaři mohli klidně hrozná tato obvinění přijati mlčky. Jak pak, Machare, budete také spílati těmto obviněným, když budou si hájiti svou čest? Či mají strčiti tomu „ubožáku“ Hašlarovi hrst dealek, aby mlčel? Zde nejlépe vidíte, jak jste sedl na lep zcela nevzdělanému dělníkovi! Či snad jste mu nevěřil a přece jeho pomluvy opakoval? Ten Fridrich II. si vás pozve nyní na slovíčko a do jedné ze dvou svých kategorií vás zařadí. Od toho vám již nikdo nepomůže.

„Nato žádal otec biskupa ad ho podporuje a nebo že nebude živiti jeho dítě. Tu biskup poslal onoho správce bratra ad mě přiveze do Prahy tam že mě dá do c. k. kadetky. Leč otec mě nedal, tu přijel sam biskup a zase nepochodil. Nůze biskup řekl otcovy že mu správce každý měsíc bude nositi peníze namě. Ale milý správce sy peníze nechal a Otcovy nedal nic. Otec tak živil 5 roku, pak přijel do Prahy císařská visost, korunil prync Rudolf, otec se zbral a šel ho prosyti o pomoc. Když byl korunlmu prynci připsán a všechno mu vyřkal a ty dopisy od biskupa předložil, tu korunil prync sy vše přečetl a řekl pobožnickovy „*todle je něco promě*“ a dal Otcovy 50 zl. a ad jde domu že vše všetři a jemu oznámí.“

Nato do týdně byl otec olán na faru do Kosmonos a když tam přišel, tak biskup tam již byl. *Biskup domlouval otcí, že proč to říkal korunlmu prynci, že nemuselo být takové zle. A hned před děkanem otcovy řekl, že mě dá 40.000 zl. a on že stěch peněz bude bráti úrok aš neš mě bude 24 roku, za ten úrok že mě musy živiti satiti a dāti na studie. Nato korunil prync zemřel a ad úřadu přišel přísný zákaz otcovy ad mlči neb že bude přísně potrestán.* Nato otec psal správci ale ten mu neodepsal, tak tam psal děkan a take správce neodepsal. Nato děkan otevřel stolek a z jedné knihy vyndal poslední vůli mé matinky a dal mě jí a řekl, abych mu odpustil že pry mě měl tu listinu dāti když mě bylo 12 roku a že dle přání matinky že mě měl odvést do Vládně k císaři Panu ale on že tak nečinil, neb se bál že by byl odzhora potrestán. Dále mě moc prošyl co on bude na živu abych, mlčel. Rukou dání a čestným slovem sem zavazal že nic neřeknu. Když jsem vše dobře usoudil, tu sem poznal že nemohu tak nejvíši instanci to vše oznamiti. Obrátil jsem se s prozbou na biskupství Kralohradecké a oznamyl jsem jim kdo byl muj otec a žádal sem je ad mě jest dáno to, co mě plným právem náleží a že syn takového světe by nemusel pracovati v čedičové skále nejteší to práci. Tu biskupství ani neodpovědělo. Psal sem znova, i tu biskupství mě prostřednictvím farního úřadu v Kosmonosy, vyhrožovalo c. k. státním navladnictvím.

Však všeho do času. Napsal sem znovu žádost k jeho Veličenstvu, byl jsem vyslýchán, ukazoval jsem dukumenty a nyní sy mě ti páni od úřadu važeji. Jediným slůvkem sem se nezmínil o svém strýčku správce, neboť jak jsem dříve napsal, *clím velice přátele.* (Jak ctí Hašlar své přátele, dokazuje nejlépe pomluva, kterou znemčil bez ostychu svou vlastní matku, prohlašuje ji za cizoložnici. Z uvedeného znění dopisu mohli bychom souditi, že v blavě Hašlarově není všechno v pořádku, ale následující místo dokazuje, že Hašlar jednal z národu cizího, volnomyšlenkářského.) *Vypsal sem muj rodiny dramati basnikovy J. S. Macharovy, ten veliký filozof mě osobně navštívil a seznámil mě vysokými profesory, spysovateli, všude mě takovou laskou ctějí a milují.* Blahorodá Pani, těmto jmenovaným pánum říkají ti velicí knězi že sou nevěrci a kacifi a oni mě vzali do Prahy, vše to nejkrásnější mě ukazovali, kralovsky pohostili a ještě mě tím krejcarem obdarují. Hle to nejsou nevěrci, to sou dobří lidé, upřímní a poctiví. *Když basník J. S. Machar čel poslední vůli mé předrahé matičky, tu oči se mu zalili slzami a objal mě, ruku mě tisknul.* O, jak sem byl šťasten, vždyť přece se našli lidé kteří nad mím osudem zaplakali!! Snad dá ten veliký Bůh a vše správně rozhodne.

Blahorodá Pani moje rodina zaležitost jistě přijde před soudy a čestným slovem se zavazuji že nevizradim ničeho o onom bratru biskupa (správci), tudíž se nemusíte obavati snad nějakého překvapení. Ctím a miluji přátele a tím sem řekl vše!! Veliké jméno po Otci zustalo, nůze budu chtít pouze to, co mě plným právem náleží. Muj vychovatel mě řekl před smrtí ad vyhledám onu pani onoho správce a požádám ji o dopisy (dukumenty) a vše ad vyřadím. Ale já sem Vás žádal o ony listiny proto že sem je chtěl zničit! Jestli tam něco je. A znovu

Vás Blahorodá Pani prosym kdyby ste snad něčeho našli zničte to, neb nechci aby se snad někdy něco našlo co by poskvnilo moje drazy přátele.

Blahorodá Pani to nehlavnější sem Vám teda zdlil ale to tajemství neřeknu nikdy žádnému, dotud dokud mě nebude ublíženo. Pakli by mě bylo moc ublíženo snad ze strany kněží tu ukazal bych další dukumenty, který by překvapili celou veřejnost a já bych byl věčně očištěn!! A prohlašuji že kdyby mě darovali kněží miliony za ty dukumenty po Otcovy biskupovy i po správce tak je nedám, neb mě sou milejší než všechny poklady světa!!!

Přijměte Blahorodá Pani ještě jednou srdečný pozdrav, též zdravym Vašeho ctěného syna a pana manžela.

Přiroda nechť Vám všem žehná!

Úctě

Váš

Petr F. P. Hašlar

v Debti 19/6 1910

p. Josefodol u Kosmonos.

Uveřejnili jsme „dramati“ Hašlarův, jenž je výmluvným dokladem zchátralosti jisté třídy české společnosti, která ráda ostatní lidi mistruje, ale sama se neštítí ani nejpodlejších prostředků k dosažení svých nízkých cílů. Najmou slabomyslného člověka, vyčastujou ho, obdarují a ženou ho k tomu, aby vyvěkl na veřejnost svou vlastní matku, jako ženu cizoložnou a zhytralou, aby vlastního otce obvinil z vraždy svých dětí, aby zcela nevinné lidi nařkl z účasti na zločinu, aby zemřelého bratra biskupova obvinil z pronevěry 40.000 zl. a zasloužený pohřební klid šlechtického biskupa porušil odporným hyenismem.

Tolik zločinů tedy provedeno z národu lidí, kteří nejsou tak duševně obmezení, aby nedovedli je rozpoznati. „Kdo nevěří něčemu a přece za pravdu to vydává, je lump“, napsal kdysi Machar a my nemáme ani nejmenší příčinu v tomto případě Macharův výrok seslabovat. Jsou činy, Machare, na které není paragrafů v zákoníku, ale které křičí hrůzněji, než palčivost a vraždy. Tak jste asi kdysi se vyjádřil, Machare!

Krise dívčích lyceí.

(11) Co zkoušení pedagogové dávno předvíдали, to nyní s neúprosnou důsledností se splňuje: šestitřídni dívčí lycea, s takovou slávou a hlukem zakládána, se neosvědčila a nebude to trvati dlouho, že buď zmizí jak se objevila anebo budou živořiti.

Mlčeli jsme dlouho k té věci; ba i nyní, když počaly se množiti stesky proti lyceím, nechtěli jsme s tím začít. Však ozvalo se samo zlé svědomí; ředitel smíchovského lycea, dr. Kudrnovský v nedělním čísle „Nár. Politiky“ snaží se obhájit lycea, ale obrana jeho je tak plytká a nicotná, že čtenáři spíše o opaku přesvědčí. — Již první odstavec jeho obrany zabředá do utopii, ač obírá se tím, co je nejdůležitější pro každou školu: kam mají vyhlídky se dostat absolventky lycea.

Slychali jsme, když horepádem zřizovala se lycea, která prohlášována byla za pravý div světa, tuto vážnou výstrahu starých pedagogů: „Nechte to jen, až vyjdou dva či tři ročníky abiturientek a až nebudou mít, kam by se hnuly — pak ono nadšení pro lycea brzičko zmizí.“ A je tomu tak. S jakým humblem se pracovalo, toho dokladem byly školní správy lyceí, plakáty atd., kterými se lyceum odporučovalo jako závažné „Mädchen für alles“ — jakoby lyceistka měla otevřený celý svět.

Leč všimneme si oněch „vyhlídek“, jak se líčí ve zmíněném článku. Ze IV. tř. lycea mohou prý býti žákyň přijaty do I. ročníka obchodní akademie, do poštovního a telegrafního kursu. Krásná vyhlídka — jenže po obytých měst. Škole mohou býti přijaty též. A to pan ředitel moudře zamlčuje, jakož i to, že lyceistky nemají při tom pražádné přednosti. Že ani většího vzdělání nemají, nvidíme brzy. Dále prý z V. tř. mohou býti „po přijímací zkoušce“ přijaty do III. roč. a ze VI. do IV. ročníku učitelského ústavu; abiturientky mohou se hlásiti k doplňovací zkoušce. — To adá se sice něčím býti, dohromady to však nic neznamená. Pravda, mohou se lyceistky hlásiti k přijímací zkoušce; ale tím není řečeno, že ji každá udělá, a že každá, která ji udělá, je již přijata; právě opak je pravdou. *Mléké lyceum studium nestalí se zkouškou*, a kdyby pánvé žákyň všechno doplnila, nemá azy po skvělé složené zkoušce nadějí na přijetí — poněvadž ústavy učitelské jsou přeplněny, majíce dosti žákyň vlastních. A kdyby konečně některé se poštětelo maturitu doplniti, bude státi bez místa, neboť ženských sil je nadnormální přebytek a ústav vždy bude hleděti, aby nejdříve umístil žákyň vlastní.

Hotovým švindlem však bylo, co všeobecně hlášeno bylo o lyeích a mnozí rodiče jenom tím dali se svést, aby dali svou dceru zapnutí na lyceum. Z lyceia mohlo prý vstoupiti na universitu! Skvělé perspektivy po maturitě! Jenže velkopadá tato fráze zaměřovala to, co bylo hlavního: Lyceistka máse vstoupiti na universitu — ale co mimořádná posluchačka! A v tom je veliký rozdíl. Mimořádným posluchačem na universitě může býti každý zachovalý člověk, bez ohledu na vzdělání; ale ke zkouškám připuštěn není. A proto lyceistka nemůže studovati filosofii nebo lékařství a státi se doktorkou; — jediné jí dovoleno jest hlásiti se k státním zkouškám způsobilosti pro učitelství na lyceích! Rekneme a připusťme, že tato vyhlídka je v skutku pěkná; ale je otázka, kolik asi by se lyceistek mohlo takto započítati? Kolik by to musilo býti lyceí, resp. učitelských míst? Co však říci dále, povíme-li, jak mnoho je filosofek kvalifikovaných studiem gymnasiijním i universitním pro střední školy, které aspirují na místa lyceijních učitelek, a také právem přednost dostati musí? Kolik tu zbude míst pro lyceistky? A konečně — smutné přiznání — ministerská anketa ze dne 9. ledna t. r. dří, že „učitelky lyceijní musí vyhověti všem podmínkám, jako kandidáti učitelství středněškolského“ — t. j. lyceum není jí nic platno, musí míti maturitu gymnasia neb reálky.

Co říci o dalších vyhlídkách? Proč máme ještě dvě: lyceistky mohou studovati lékařnictví, „doplně-li“ zkouška z latiny; mohou obrátiti se k práci obchodní a bankovní, „doplně-li ještě“ odborný kurs... Ty podmíněné věty mluví velmi jasně. A že řádná absolventka obchodní školy zrovna jako učitelského stavu bude míti vědecky přednost před takovou nastavenou lyceistkou, je na bledni.

Jednu velkou nepravdu shledáváme ve zmíněném článku a nemůžeme ji přejíti mlčením; praví se tu, že „tři třídy školy měšťanské naprosto nerovnájí se prvním třem třídám lyceijním.“

Nazvali jsme toto tvrzení nepravdou, a dodáme ještě, že je to notorickou urážkou měšť. školy. V jednom smyslu bylo by to sice pravda — že totiž vzdělání, jehož se žáky dostane v prvních třech třídách lyceia, jest mnohem menší, než na měšťanské škole.

Tvrzení avá dokážeme těmito nespornými fakty. Nikdo nepopře, že do prvního ročníku přijímají se žákyň již ze čtvrtého školního roku, což je na normální měšťanské škole nemožno; nikdo nepopře faktum, že žákyň na měšťanské škole propadající vykazují na lyceu prospěch velmi dobrý; nikdo nepopře, že měšťanská škola na základě mnohaleté zkušenosti honosí se osnovou, kterou u žáků docílují se vědomostí velmi pěkných, ucelených, praktických; dále nikdo neupře škole měšťanské, že klasifikuje mnohem svědomitěji a přesněji, tak že vysvědčení jest obrazem vědomostí, čehož na lyceu není. Naopak je všeobecné známo, že na lyceu panují ohledy v míře neslýchané a to nejen ohledy na rodiče, nýbrž ohledy na učitel, aby vykazoval aspoň menší počet žákyň.

A konečně: na škole měšťanské působí ve skutečnosti síly nejen paedagogickým vzděláním, nýbrž i odbornými vědomostmi obyčejně lépe kvalifikované než na lyceích. Na této skutečnosti nic nezmění poukazování na to, jaké požadavky lyceum na učitele klade. Visme holou praxi! Kolik působí na lyceích síl dobře a řádně kvalifikovaných? Namnoze jsou to supplemti, kteří několikrát „odstoupili od zkoušky“, kteří zkušebního roku „ekonomi“; tedy jsou to často lidé vědomostí nedostačujících a bez znalosti paedagogických. Svalovati nedár lycei na školu měšťanskou je nespravedlivou opovážlivostí. Vina leží v lyceích samých. Prý jsou lyceia zakládána k vůli pokroku! Zatím esmi pokrokáři započtují na nich existenci, které by se svojí kvalifikací jinde nenachytily. A svět dle bernamské reklamy čekal, že lyceistky budou vychovávatí hotoví nejučenější konzulnaci.

Jaká jest výchova na lyceu? Pokrokovým pozlátkem se polepuje chudoba. Lyceia byla zakládána na větravé rozkazy pokrokovců nikoli s tendencí paedagogickou, ale politickou. Působí na nich většinou paedagogové, kteří jsou nepokrytými odpůrci náboženské výchovy a jeví odpor proti základům katolické víry. Místo co by se pilně vzdělávali v předmětech, s kterých mají skládati zkoušku a za něž jsou placeni, roznašejí horlivě odpapouškovany protikatolický „pokrok“. A že tyto vychovatelé před žákyňmi samými pravou svou povahu mentají, leží na bledni; jinak by to také byli lidé s dvojití duší. Vždyť každý i průměrný pozorovatel ví, že jako přední známka učitelské kvalifikace pro lyceum se vyžaduje „pokrokovost“ učitelova. Leckterý supplemt jest trpěn na lyceu kolik let jen proto, že jest vítaným kyrysníkem v davovém boji „protiklerikálním“. A na žákyňch jeví se vliv „pokrokovy“ dřív než vliv skutečné vzdělanosti.

Takové učitelské tatrmanství nelze prováděti dlouho bez kritiky sklamavých rodičů; ti poznají vliv nové výchovy velice záhy. Poznají, že dcera přijíždí domů s protináboženským žvatláním, ať dohromady neovládá s kultury řádně nic; jest samý student, ale řádné studium.

Ze vědomostí lyceistek jsou minimální, dokazují až příliš časté případy propadnutí při zkouškách do jiných ústavů a na universitě. A to jsou pravé příčiny, proč lyceia skracovala: jejich nepraktičnost, jejich protiklerikální směr, přílišná volnost žákyň a málek vzdělání. Učí se sice mnohým věcem, ale povrchně, bez porozumění a nemají pak dohromady řádně a důkladně nic.

Lyceia, tak jak jsou, nemohou sástati — sám ministr letos ve zmíněné anketě prohlásil poměry za neudržitelné. Pokrokáři však bouřevnatě lpí na tomto systému, který umožňuje řádní jejich ve škole, staví sice lyceia na rovně střední škole a každý supplemt vymáhá si vůde titul profesora, ale vspírají se zavěsti na lyceia řád vyučovací, který by středněškolským normám vyhovoval. Leč snaha jejich je marnou. Lyceia se diskreditovala — o tom svědčí frapantní úbytek žákyň; a moudří občané vidí, že pokrokařskou chytráctkou avaleno na ně bylo břímně nesnesitelné, zatím co Pardubice zakládily si útvar dívčí školy, který jedině může míti budoucnost — dívčí reálné gymnasium.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zavazňování a opravy oltářů, sech atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký záved v Hradci Králové.

Osobně umění od vld. dřevě duchov. k dispozici.

== Kupte si poučný spis ==
Blahoslavený Jan Sarkander.

Napal Vilém Tihelka. Stran 89. Cena pouze 8 hal.
Objednávky vyřídí Biskupská knih-tiskárna v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

K ochraně kostelů ve Francii před vandaliemem velkomyšlenkářů a americhistů. Paulanec Barré, člen francouzské akademie a protestant, podal dne 10. března parlamentu petici: V nejvyšším stupni pobouření častými případy vandalizmu na kostelích, jež kdyby i vždy nevynikaly slonem, ale přece historickými pomínkami, s malebnými Kalvariemi a starými hroby a náhrobky: usnešli jsme se spisovatelé a umělci všech vyznání a bez rozdílu stran, kteří jsme na těchto starých svatyních shledali mnohých námětů a uměleckého ztřosení, ku protestu a ku prosbě k parlamentu, aby dostalo se přiměřené ochrany historickým památkám a malebným místům a zdrojům umění ve vlasti naší. Chceme tyto zbytky slavné minulosti zachrániti, tyto zdroje duševního života, chceme krajinám zachovati architektonický ráz, fyzické a morální originály francouzské země. Doufáme, že parlament naší prosba brzy vyslyší. — Následují podpisy více jak 100 vynikajících profesorů, spisovatelů, komponistů, malířů, sochařů, mědirytců a slévačů. Petice tato vrhá příkré světlo na řádní neptálci církve. Ve Francii konserují se pohanské starožitnosti, ale památky křesťanské níže se lihovými saminkami.

Te je „pokrok“! Městská rada žďarská opět odřekla Národní dům pro přednášku p. dra. Fr. Nádržka: „O vědě a víře v Boha“, ač Národní dům byl již 14 dní zamčen a obsah přednášky městské radě oznámen. A odřekla jej ve jménu svobodomyšlenosti a pro zachování prý pokroje ve Žďáře! Ve Žďáře nesmí se již promluvit o jousečnosti Boží, pokrok toho nedovoluje! Jestliže tudíž ve Žďáře by spůsobilo velké kvašení přednášení o Bohu, ležce lze uhodnouti, které živly jsou tam vlastně fanaticky útočné. Kdo jeví takovou snášlivost, že vzplane hněvem, alyá-li rábec o Bohu. Když rudí randalisté zapovídali v témže městě katolickým misionářům vstup do katolického kostela, byla radnice ke skutečným štvědům velice shovívavá. Demagogové, kteří připravili násilnosti, již mohou v „Nár. domě“ fanatizovat a rušiti občanský pokoj dále.

Moderní směr stavitelského umění velmi dobře jsou poučeny v § 26. „Zvonu“ těmito slovy: „Kdo by řekl, že naše doba, zapokrovavší v architektuře (stavitelství) všechny historické slohy od antiky až po „biokermayerovský“, počne s touto rekapitulací (opakováním) znovu.

Jen o to rozdíl, že rozhodí své síle ještě dále, až do Mykeny, Assyrie, Egypta, Japonska, Mexika i Oceánie, slévajíc všechnu tu exotičnost (exotajnost), primitivnost a starobylost v přepodivnou směs a lepic ji na neuvěřitel novostaveb, a jejich povahou a konstruktivní (sestrojovací) skladbou se slátané ty tvářnosti nerývají a jejich interieury (vnitřky) též přes neřadějí s vyzkoušené lahody historických slohů! Cím nerovnělejší takové potpourri (směs), čím pitvořnější grimassy (pitvoření) fasádové, tím modernější. Nabubřelá vznešlost a vyzývavá hrabatosť zjevu, neled lemených čar v silhouettě (v nástinu), tvrdý suchopár beamyšlenkovitého čárkování a čtverečkování v dekoru (v barevné výdobě) promíseného rovněž beamyšlenkovitě náhlými reminiscencemi (upomínkami) na výše vzpomenué exotičnosti a starožitnosti — to vše dodává moderním stavbám vesele kapriciozní míchavice s několika stavebními od rásných továren. Prý architektura je skamená hudba. Nevím, zdali bychom neutekli, kdyby moderní architektura rostala v tóny.

Nedávno ještě vytýkáno architektům, že neznají míry v aplikaci (přispůsobení) stavitelských forem na všechny výrobky výtvarných řemesel a že stylisují ba i každou krabici jako nějaký chrám. Dnes je tomu obráceně. Kartónáři (práce lepenkové) se zmocnili architektury a stylisují (sestavují) stavby jako krabice a lepenkovými tvary, plochým dekorem a roztočivými polopeninami zlisovaných, stříhaných, barevných atd. cetek. A distinkce (rozdílení) teprv přestala. V moderní architektuře nerovněle, co je peldo a co stodola, co vysoké pos a co dóm (velochrást). Všecko se jeví a šklobí stejné.

Anarchie formální mluvy, žalostná apreháznost všech přirozených pravidel souladu bývá společným příznakem výtvořů tohoto nejnovějšího stavitelství, které jest rovněž — jako nejnovější malba — uměním stádovým. V horším slova smyslu šablonoým a sterilním (strnulým), než kterýkoli historický sloh.

Při čtení těchto řádků bezděčně se vtrá myšlenky o stavbě hradeckého musea a vnitřní nové výdobě Kiliopova divadla. Mnohá slova s uvedením odborné kritiky jsou jako ušita na to staronové potpourri.

Spalování mrtvol jen pro gejimy. Tělo židovského kapitalisty Singra, soc. dem. předáka, bylo po smrti balsamováno a vystaveno v nádherném katafalku. Ačkoli však soc. demokracie tolik horuje pro spalování mrtvol, ačkoli v Německu jsou krematoria, byl Singer pohřben do země po židovsku. Co židé křesťanům nabízejí a prodávají, před tím se sami varují.

Palackého čítanka. Ze spisů Františka Palackého vybral a úvodní studii opatřil Zdeněk Kobza. Nakladatel Zmatlík a Palíčka v Praze. Stran 160. Cena 1.— K. — Přítomná publikace jest dalším šťastným realizováním myšlenky popularisování našich klassiků lidovými čítankami. Po pregnantně psaném, výstižném úvodu, sřetelně obrazejícím plodný život a všestrannou činnost širokého duha Palackého, přichází kniha výnamnů články a řeči tohoto „otce národa“, charakterisující vypracovanou a promyšlenou jeho politiku pevných cílů, již po dlouboletém státenství Palacký odevzdává svým dědicům. Čítanka jest prvním politickým jeho kředem, jímž veliký Palacký tyčil jasné cile českému veřejnému boji za právo a národnost, a smachenitým doplňkem jeho životního díla, „Dějiny národu českého“. Nelze dosti zdůrazniti, aby kniha tato stala se nezbytným breviem všech, jímž jde o to, aby nabylí správné a všestranné znalosti obrazu naší kultury; jistě nebude spolku, jenž by nespolepřil do své knihovny tuto výbornou publikaci, jejíž láce umožňuje vniknutí do nejhlubších vrstev.

A. R.
Nové knihy „Dědictví Svatého“ jsou svědectvím, že správa plní svůj náboženský a kulturní úkol co nejsevědomitěji. Jako podíl na rok 1911 jest vydáno 5 knih. Velice ceným historickým dílem jest spis P. Klem. Minařka, O. Fr. M.: „Črtae cibodných mudebníků pražských z řádu sv. Františka.“ Dílo vyšlo ke třistaleté památce jejich smrti. O vpádu Pasovských do Prahy psáno dosti podrobně v moravském „Obzoru“. Minařik však ještě plastičtěji vykládá pohnuté události pražské r. 1611. Dobře jest, že spisovatel vynesl velice závažná fakta z prachu zapomínání. Cena knihy 2 K. — Velice časovým spísem jst „Pravdou k životu“ od Fr. Synka. (Část I.) Zde jsou uloženy pákné myšlenky o náboženství, zjeval nadpřirozeném, božské důstojnosti Ježíšově, o Paně Marii a důležitosti pravého náboženství. Cena 1 K. — J. P. Silberta kniha křesťansko-katolická na každý den v roce, sestavená z výroků, učení a příkladů svatých Božích. Přeložil František Klíma. Kniha tato jest pro duše zbožné pravou pokladnicí náboženského vzdělání a mocnou podporou katolické mystiky. Cena 4 K. — Posvátná místa království Českého. Dějiny a popisání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů a jiných pomníků katolické víry a náboženství v království Českém. Sebral dr. Antonín Podlaha. Řada první: Arcidiecéze Pražská. Díl V. Vikariát Libovský. Samé jméno Podlahovo zde svědčí, že další část náslutného díla jest podivně a důkladně sestavena. Práce Podla-

bova vhodně doplňuje proslulé životní dílo Lehnerova. Množství pěkných obrazů jest cenným příspěvkem k poznání dějin církevního umění. Cena 2 K. — Povědky. Napsal Jan Nep. Rák. Spisovatel dobře pochopil, jak třeba jest mluvit o lidech k lidu, aby cestou pověstí docílilo se mravních výsledků. Cena 60 h. — Odporujeme členství „Děd. Svatojanského“ co nejvřeleji. Dachovské správcové v tom směru mohou vykonati ve prospěch dobré věci včasnou radou velmi mnoho.

Kniha soudců. Překlad z Vulgaty i s původního textu a výklad. Napsal dr. Jaroslav Sedláček. Nákladem „Dědictví sv. Prokopa“. Cena 8 K. — Jest starou pravdou, že tupá nevědomost jest nejvhodnějším palením proti církevním škodám. Dr. Musil po všech svých senzáčních výkumech v Arabii zůstal věren svému katolickému názoru životnímu. Vědecké badání jen v něm utvrdilo přesvědčení, že bible jest knihou pravdomluvnou, Písmem Božím. Jest však nutno, aby nové vědecké poznatky, které věrohodnost Písma potvrzují, vcházely v širší známost. Proto vítáme vřelě kritický rozbor „Knihy soudců“, v kterém vysvětleno mistrně mnoho záhad, které se naskytají čtenáři Písma, jenž odborného vzdělání postrádá. Výklad Sedláčkův jest velice důležitý pro předkřesťanskou historii Palestiny a semí sousedních věbec. Kniha čítá 420 stran. Jest cenným dokumentem pilné vědecké práce Sedláčkovy.

Jak se pozná

ta dobrá, chvalně známá pardubická
: Franckovka: od padělané?

Jednoduše dle kávového mlýnku, jímž je

každý balíček nebo bednička

?

pravé : Franckovky :

z továrny pardubické
označen. — — —

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.10
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Lidové Letáky

agitáční měsíčník pro katol. hnutí a pro pěstování svornosti
a vzájemnosti všech, kdož stojí na katol. a křesť. soc.
stanovišti.

Všeob. obsah. — — — — — Slušná forma.

Čís. 1.: Zkouška liberalismu.

Čís. 1.: Sociální demokracie — nepřítel.

V každém čísle četné obranné a uvědomující správy.

Roční předplatné:

8 ex. 96 h; 6 ex. 1.32 K; 10 ex. 2.20 K; 20 ex. 4.20 K;
30 ex. 6.20 K; 40 ex. 8.20 K; 60 ex. 10.— K atd.

Objednávky dopisem na:

Lidové Letáky v Praze, Lípová 5.

Odebírejte hromadně pro své osady, obec,
spolky a organizace.

Pošlete tím naše hnutí.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stožní listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Vklady na knížky

4 1/4%

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřichní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. vedlejší aktiva spořitelny.

JARO LÉTO 1911.

MODERNÍ

LÁTKY NA SVEČNÍKY, OBLEKY, ČERNÁ A BAREVNÁ SUKNA VE
VELKÉM VÝBĚRU NABÍZÍ A VZORY NA POŽÁDÁNÍ OCHOTNĚ ZAŠLE

OBCHODNÍ DŮM SUKNY

řmy V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

ZALOŽENO R. 1834.

TELEFON 64.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí
Rudolf Hacker, c. a k. lesmistr v Hradci Králové,
z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

smrk, borovice, modřín, jedli, akát, dub oby-
čejný a americký, borovice černou, banksovu
hedvábnou, tůju, jasan, javory, olše, jilmy, břízu,
habr, čilimník, dříví, dřezovec, topoly, vrby,
buk, lípu, hloh a mnohé jiné druhy, též na živé
ploty do parků a t. d. — Balení do mechu
zdarma, koše v ceně výrobní. Žádejte cenník,
který obsahuje krátký a jasný návod pro neod-
borníky. Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží
skoro jen za cenu zboží nákladního.

Dilny

ihned k pronajmutí a
od 1. dubna k stěho-
vání, velké, v souter-
rainu v domě čp. 466,
Chmelova ulice (ro-
hový dům do nábrží).

Případně i s bytem.

Bližší u majitele domu neb u domovníka.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Zidlo z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3.70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20.—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkovýrob. ř.

Jan Stoupa v Praze,

Jind

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo.

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátka, damašky, ubrusy, ručníky, zefíry na kotile,
— — — látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

POKLAD NALEZEN

jest v léčivých účincích pravého
českého medu, jehož hojné
zásohy se zárukou neoperože: osti
:: doporučuje v levné ceně, ::

JOS. JELÍNEK,

:: člen Zemsk. včel. spolku ::

v Hradci Král., na podsíní.

Proč?

je kněží náprsenka bez háčků
praktická, pohodlná a poněvíc
se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý koláček.
2. u náprsenky této odpadá samo-
stojně přetváření háčků, jinak
u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neakrabou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připnutých náprsenek,
velmi nízká.

Zásilkou obratem poštou vyřazuje

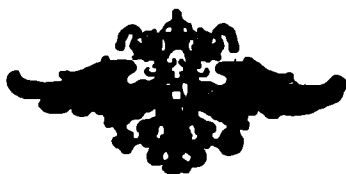
Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galantním zbožím
Hradec Králové, Jiříkova třída.

Velkozávod krej-
čovský pro pány
: a obchod soukenický :
: a obchod soukenický :

V. ROSA,

C. a k.
dvorní krejčí



v Hradci Králové

zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání také
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

SOCHY VZKRŠENÍ,
KŘÍŽOVÉ CESTY,

vkusné a levné oltáře

BOŽÍHO HROBU

jako i sochy Těla Páně a křesťanských andělů
dovoluje si nabídnouti veleúspěšnému duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Kupte si za K 1-70 důkladný opis
»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«

Objednávky vyřizuje Biak, knihtiskárna v Hradci Králové

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střešními, vosačnickými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Největší vztah i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1898.

Velocipedy

jeu zaručené jakosti s písemnou zárukou, jakož
i veškeré součásti prodává v levných cenách

Fr. Vodehnal, Hradec Králové,
Veškeré opravy ve svých odborných dílnách rychle
a levně.

Čestný záměr a francouz.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberečů a
keřového nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Výstavnou, nově upravenou usedlost
ve Štáňkově, pro letní byty zařízenou,
se 14 korci pozemků, soudně na 25.600 K
odhadnutou **prodám.**

Podmínky dle ujednání. Nabídka přijímá
kancelář JUDr. ALFRÉDA RUDOLFA,
advokáta v Hradci Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

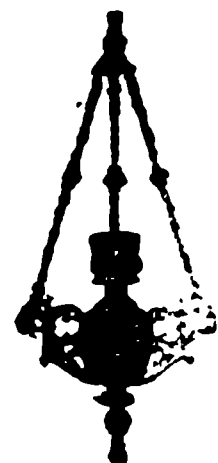
Čestná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na oplátku bez zvýšení cen!

Velodělostnému



Velodělostnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si dopo-

ručit veškeré kostelní nádoby a

nářadí a to: mořance, kalichy

cibálky, nádobky, svíčky, paciřky,

svíce, lampy, kadince, kropenky

atd. od vlastní výroby, předplácením

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbí nebo proti de-

platku na nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kázku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shled veškerých slatí a stříbrných blonů, jako: tetěné,
madonek, křížů, praporek, náramků atd. : : Hotové
praporek, tabulky, jídelní nářadí se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dražokamy kupuje za nejv. mí. ceny

JAN STANĚK,

paříž a slatník

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudly syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyšpatecku)

doporučuje P. T. veleúspěšnému duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporek a keřového nářadí

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou

se na požádání franko zašlou.

Cestující a zástupce

na vysokou provizi přijme továrna hospodář-
ských strojů, benzínových motorů a šicích strojů.

firma

Boh. Mareš v Třebíči.

(Morava).

Umělecký ústav
pro malbu masek

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru masek do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i a železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
střešní a vosačnické.
Mocality skleněné pro fa-
gaty, křížové cesky atd.
Máskery, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



Přeborná vyznamenání a doporučení.

OBNOVA

Číslo 13. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 31. března 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ až $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1908. Ako. kapitál: K 15,000.000. Rea. fondy: K 2,500.000. FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve- škeré bac- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eakont faktur. Směnárna. Uhlí a cement.

Katolíci českoslovanští!

Na všeobecných sjezdech katolíků českoslovan-
ských v Praze a v Hradci Králové volali
účastníci rozcházející se nadšení skvělým zdarem
obou těchto našich sjezdů: **Na shledanou na
Moravě!** A to právem. Vždyť Morava dále než
celé desetiletí nevívala na všeobecném sjezdu kato-
líků ze všech zemí, v nichž hlubší naše svato-
václavská mluva a v nichž se smýšlí a cítí cyrillo-
methodějsky.

Vroucímu tomuto přání katolíků českoslovan-
ských: **sjezd se zase jedne na Moravě**, kde
působili světové Cyrill a Methoděj, kde český
život katolický proudí nejčileji, kde jsou Velehrad
a sv. Hostýn, hodlá vyhovětí přípravný výbor
pro uspořádání **VI. všeobecného sjezdu katolíků
českoslovanických**, který ustavil se v Olomouci.

Olomouc, bohatý krásnými a velkými pa-
mátkami z dějin našeho národa, staroslovanské stoličné
biskupské město nástupce Methodova, posvěcené
mučnickou smrtí bl. Jana Sarkandra, druhé hlavní
město Moravy, druhé sídlo knížat a sněmů morav-
ských, památné tragickou smrtí posledního Přemy-
slavce, město univerzitní a i v době novější pa-
mátné pro dějiny říše nastolením našeho vzneše-
ného císaře a krále, posud ještě nehostil ve svých
historických zdech všeobecného sjezdu katolíků
českoslovanických. Proto myšlenka, uspořádati VI.
naš sjezd v Olomouci, byla přijata všude s nej-
větším uspokojením. Dal jí také svůj nadšený
souhlas nejdůstojnější metropolita moravský kníže-
arcibiskup František Saleský.

Odůvodnili jsme, proč svoláváme VI. vše-
obecný sjezd katolíků českoslovanických do Olomouce.
Dokazovat potřebu všeobecného sjezdu katolického
vůbec, považujeme za zbytečno. Vždyť každý
věřící katolík jest o naprosté nutnosti všeobecných
sjezdů katolických přesvědčen, zvláště když vidí,
jak houževnatě se dnes pracuje o to, podkopati
v našem národě základy katolické víry a mravnosti,
ba křesťanského světového názoru vůbec.

Hned už o dítě, které má být ke křtu
svatému neseeno, bojuje s církví „Volná Myšlenka“.
Když pak dítě přichází do školy, hledí ho sv.
matce církvi vyrvatí „Volná škola“. Proticírke ní
organizace mládeže snaží se zase odvrátiti od církve
mládež školy odrostlou. Jinoch a dívka lákáni jsou
do nejrůznějších spolků, které pod rouškou národ-
ního uvědomění, sociální pomoci, vzdělání ducha
nebo otužení těla, hledí odciziti děti katolických
rodin více otcovské. Proti katolickým organizuj se
celé strany, které vytýkly si za úkol zmocniti se
zákonodárství, aby omezovali mohly svobodu církve,
zmnožily její vliv na dítě ve škole, na uspořádání
rodinného života, na veřejnou mravnost, sociální
poměry a na veškeren život národa. A přece zůstává
pravdou nevrátnou, že bortí sloupy národa, kdo
jeho víru zlehčuje a podřívá.

Na všeobecném sjezdu chceme všechna tato
nebezpečí znovu objasniti a znovu zdůrazniti

prostředky, kterýmiž nebezpečí od katolického ná-
roda našeho dá se odstraniti. Chceme však hledati
také nové prostředky na obranu a na vývoj, snad
ještě účinnější, nežli byly dosavadní. Nechceme
rušiti náboženského míru a nebudeme se dotýkati
příslušníků různých náboženských vyznání. Vždyť
přece i jiné náboženské společnosti právě v dnešní
době se utužují a organizují, hájí houževnatě úctu
k sobě a práva svá uvnitř i na venek a nám
zajisté nejméně tatáž práva a tatáž míra svobody
přisluší. Proto také znova katolický lid českoslo-
vanický svoláváme na obranu nejdrazších statků
jeho, na obranu cyrillomethodějského jeho dědictví.

**Doba, kdy máme se v Olomouci sejít, u-
stanovena jest na 12.—15. srpna 1911.**

Vynasnažme se všichni, aby sjezd olomoucký
nezůstal nijak za dosavadními sjezdy v Brně,
Praze a Hradci Králové. Ať zvláště katolická
Morava ukáže v Olomouci, jak za těch deset let,
co na Moravě nebylo všeobecného sjezdu katolíků,
vyspěla v katolickém uvědomění a práci, v ochotě,
odhodlanosti a schopnosti odkaz věrověstů slovan-
ských nejen věrně zachovati, nýbrž i proti nepřáte-
lům čestně obhájit. Doba žádá k tomu muže celé,
zcela k tomu způsobilé.

Na shledanou v Olomouci ve dnech 12.—15.
srpna.

Nuže, přijďte zvláště vy, bratři ze starosla-
vného království českého, i vy, bratři Slezané, vy,
kteří žijete na Dunaji a pod Tatrami a vůbec
všichni, kdož v našem milém národě českoslovan-
ském cyrillomethodějsky věříte a cítíte, kdož v ka-
tolické církvi vidíte nejmohutnější sloup mravní
sily a zdatnosti a tím i záštitu blažené budouc-
nosti českoslovanického národa našeho.

A vy, svatí věrověstové slovanští, Cyrille a
Methodě, svatí Václave, dědici země české, ochránce
arcidiecése olomoucké, žehnejte velikému dílu na-
šemu!

V královském hlavním městě Olomouci v den
blahosl. Jana Sarkandra léta Páně 1911.

Přípravný výbor sjezdový v Olomouci:
Dr. Mořic Hruban, říšský a zemský poslanec, ná-
městek zemského hejtmána, advokát, předseda.
Dr. Karel Wiesner, světitel biskup a generální
vikář, I. místopředseda. *Antonín Vlček*, c. k.
soudce, II. místopředseda. *Dr. Jan Kubíček*,
profesor c. k. bohoslovecké fakulty, III. místo-
předseda. *Václav Čechák*, pekařský mistr, IV.
místopředseda. *JUC. Vladimír Červinka*, ta-
jemník strany katolicko-národní, I. jednateř.
František Světlík, chefredaktor „Našince“, II. jed-
nateř. *Ladislav Zamykal*, redaktor, zapisova-
tel. — Následují podpisy předáků hnutí křesť.
sociál. a katol. národního.

Ty jsi Petr t. j. skála.

Ze všech stran různých frakcí pokroko-
vých útočí se na základní pravdy víry kře-
stanské, a tu zdálo by se, že úporné tyto útoky
sjednotí různá vyznání křesťanská, aby v po-
sitivní obraně čelila nebezpečí volnomyšlen-
kářské invaze.

V Německu zdá se v rohu nabývati pře-
svědčení, že boj proti katolicismu je vnitřním
i vnějším oslabením protestantismu, že je ne-
gací, která neprospívá, odvraceje pozornost
od pozitivní práce.

V té záležitosti ozývají se již významné
projevy po více let. Na počátku r. 1906 přinesl
na příklad lipský list „Alter Glaube“ z pera
pastora Guesmanna článek, kde doznává, že
nepříteli protestantismu třeba hledati ne ve
Vatikánu, ale jinde. Právě do slovně: „Mezitím,
co koketujeme se světem, abychom se mu lí-
bili a vyhlíželi pěkně moderně, vzdalujeme se
od původních zásad a základních článků učení
našeho. Rozdvojujeme se, ano i trháme se na
kusy a stáváme se předmětem pohrdání, proto-
že nám schází rozmysl. Z toho nepomůže
nám spílání na Řím, neboť svrchovanou zá-
ochranu musíme hledati zcela jinde.“

Podobně napsala „Evangelische Kirchen-
zeitung“: „Nebojujeme proti nevěře ve svém

vlastním táboře jenom proto, abychom se mohli
zabývat Římem, jehož považujeme za nejne-
bezpečnějšího nepříteli. Ale toho, co se děje
mezi námi, si nevíme, ješto nechceme vi-
děti svůj vlastní úpadek. Proto pryč s tím
ustavičným bojem, z něhož kdyby nám zbyl
jen odpor proti § 2. jesuitské ústavy, dosti
by to bylo. Více od evangelíka nežádáme. —
K čemu je to ustavičné tažení proti Římu a
t. zv. „kulturní válka“? Či už v starém boji
zvíťžili jsme nad církví římskou? Dějiny
praví nám opak a proto ani dnes se Řím nás
neleká“ . . .

V listě „Tag“ odsoudil protestant Nord-
hausen jednání židovského listu „Berliner Tag-
blatt“, který jako samozvaný advokát prote-
stantismu postavil se proti katolické církvi:
„Pro Boha, jak se státi mohlo, že židovský
„Berliner Tagblatt“ odvažuje se símé nesváru
rozsevat mezi dvě vyznání křesťanská? Jakým
právem a ve jménu koho útočí proti Římu?
Pryč se židovským štváním! Chceme pokoj a
volný čas k přemýšlení . . .“

Zdá se, že evangelíci němečtí jsou příliš
hrdí, než aby službu advokátskou přijímali od
listů, jež útočí na katolicismus ze zášti proti
křesťanství vůbec, vidouce v Římu reprezen-
tanta křesťanské tradice a na evangelíky usmí-
vají se potud, pokud — jak praví pastor Guss-
mann — koketují se světem, aby se mu líbili
a vyhlíželi pěkně moderně . . .

Ale jak praví naše česká písnička: „U
nás, u nás, jde všechno jinak.“

Historicky památnými zůstanou slova p.
far. Duška, která pronesl ve valném shromá-
ždění Gustav-Adolfského spolku v Kasselu.
Pravil (dle referátu Hl. z. S.): „Neznám pro-
testantů, kteří by Řím tak nenáviděli, jako
protestanté čeští. Zní to neevangelicky, ale bylo
to naší nejpevnější hradbou!“ — Zní to ne-
evangelicky — ale vysvětloje to záhady mnohé.

V únorovém čísle „Hlasů ze Siona“ dán
k tomu kulturní doklad článkem „Zajímavé
doznání klerikálního tisku.“ Útoky „Volné My-
šlenky“ na loyaltu katolické církve používají
evangelické „Hlasů ze Siona“ způsobem ne-
křesťanským k nekvalifikovanému útoku na
loyaltu katolické církve.

V článku „Demokracie XVI. st.“ pouká-
zala již „Obnova“, jak těžký problem otázky
poměru církve a státu, poddaných a vrchností,
individu a společnosti, vynesl na světlo různá
mínění jednotlivců všech táborů a jak kře-
stanství hájí na jedné straně autoritu vrch-
nosti a na straně druhé mravní svobodu církve
a důstojnost jednotlivce, bylo základem kře-
stanské demokracie, kteráž ovšem nemůže na-
léstí milosti ani u ctitelů státního absolutismu,
ani u ctitelů ferrerovské „Volné Myšlenky“.

Nechceme nepředložený útok evang. „Hlasů
ze Siona“ na loyaltu katolíků opětovali úto-
kem na loyaltu evangelické církve. V tak vážné
věci je třeba šetřiti lidských citů těch, kteří
zajisté většinou nesouhlasí s neprozřetelným
útokem p. pisatele.

Nemůžeme však mlčením přejíti některá
tvrzení p. pisatele ohledně „Pseudoisidora“,
která s pravdou se nesrovnávají.

Pomíjíme všechny slohové „roztomilosti“
p. pisatele a omezíme se pouze poukazem na
chybné konkluse jeho pojednání o Pseudo-
isidoru.

Pisatel praví, že církev římská „po celá
staletí, až do doby reformace neprojevila nej-
menší pochybnosti o pravosti tohoto padělku.“
Z těchto slov zdá se, jako by teprv protestant-
ská reformace byla ukázala na padělek. Tomu
však odporuje skutečnost. Byl to kardinál Mi-
kuláš Cusanus (nar. 1401) a kardinál Juan de
Turrecremata (nar. 1388), kteří první pouká-
zali na Pseudo-Isidora jakožto padělek!

Dále praví: že pro domnělý božský pávod
moci papežské není vůbec jiného listinného
svědectví mimo toto tvrzení oněch dekretalů:
„Petrovi bylo vyhrazeno, aby před ostatními
přednost měl, pročež se i Kefas jmenuje, po-
něvadž jest hlavou apoštolů a první mezi nimi.
Sporné otázky sluší vždy na něho, jakožto hlavu

vznášeti." — Po vyhození tohoto falešného tramfa přichází již pan pisatel do své staré nemoci „delirium antipapisticum" — chybný výklad slova Kefas v Pseudoisidoru vrhá na hlavu církve a pla theatricalního rozhořčení volá: „Hle na notoricky falešné etymologii tohoto slova zakládá Řím nárok svůj na primát a to na etymologii obtažené ve sbírce podvržených listin."

Pan pisatel vytáhl staré postranní kapapulty „svobodného myslitele z Padofova", s nimiž veliký tento nekřesťanský bohosiловец chtěl zbořit Řím — v minulém století. Svobodnému mysliteli z Padofova bylo možno to odpustiti, ale redaktor „Hl. s. S." měl by býti v otázce primátu informovanějším, aby věděl, že moderní kritika protestantská dávno již opustila staré, nepotřebné bastiony Pseudoisidorianské!

Pisatel tvrdí, že pro domnělý božský původ moci papežské není „vůbec" jiného listinného svědectví mimo toto tvrzení oněch dekretálií: „Petrovi bylc vyhrazeno atd."

Dekretálie Ps. Is. vaniky v pol. 9. st. — Učinme si malé hist. reminiscence, abychom poznali, zda pravdou je tvrzení p. pisatele!

Nebylo Pseudo-Isidora a s ním křesťanský pověstník bisk. římského za hlavu církve.

Začneme od st. 7.

Dne 12. srpna 678 psal vých. císař Konstantin Pogonat list papeži Donovi, kde ho hned na počátku jmenuje všeobecným papežem (oikumenikos pappas), žádaje ho, by své legáty do Konstantinopole poslal.

R. 680 slaven v Cařihradě VIII. oekumenický sněm. Na konci sněmu čten Logos pro-fonétkos (oslovení) synody k císaři, kde se právě o papeži Agathonovi: „S námi bojovali lidé apoštola, neboť jeho učení a nástupce byl našim příměm a vyložil nám ve svém listu Tajemství Boha." (Mansi T. XI. 658 sq. Harduin, T. III. 1415 sq. Hefele III. 257 sq.)

Táž synoda poslala papeži Agathonovi list, který začíná: „Pro veliké nemoci jsou větší léčivé prostředky nutny; a proto dal nám Kristus, náš Bůh, moudrého lékaře ve Tvé Svátosti, která nákazu kaotického moru léky pravé víry statně odvrací a údům církve plnou sílu zdraví uděluje. Proto jsme tobě, představenému pravého stolce všeobecné církve přinesli, co nyní činíš, který na první schůzi víry stojíš. — Tvůj list přijali jsme jako od křesťanského apoštola psaný s božského vuknutí a jím jsme novou sálu křesťanskou odstranili." (Mansi T. XI., 688 sq. Harduin, T. III., 1438 sq. Hefele III., 261.)

R. 451 slaven IV. ob. sněm v Chalcedonu. Když čten byl dogmatický list papeže Lva Vel., volali otcové shromáždění: „To je víra otců, to je víra apoštolů, tak věřme všichni; pravověrní tak věří — skrze Lva mluvčí Petr." (Mansi T. VI., 971. Harduin T. II., 306. Hefele II., 422.)

Synoda ukončivši své práce poslala papeži Lvu list, v němž nazývá ho „od Vykupitele ustanoveným strážcem došlé víny, jehož povoláním je tělo církve pojit." (Mansi T. VI., 147 sq.)

R. 431 slaven ob. sněm v Efesu proti Nestorioví. Sněm zahrnuje učením Nestoriovo slovy: Poznavše — z jeho listů a spisů — že bezbožně smýšlí a hlásá, a nucen jasně kánony a listem svého nejv. Otce a spolukřesťanů Coelestina, biskupa římského, a mnohým pládem přistupujeme k tomuto smutnému výroku proti němu" . . . (Mansi T. IV. 1211, Hefele II., 172.)

R. 325 slaven první sněm ob. v Nicei. Předseď sněmu byli Hosius, biskup z Korduby a Vitus a Vincentius, římské presbytery, jako zástupcové papeže Silvestra. Právě Gelasius: „Hosius zastupoval místo biskupa římského a byl s oběma římskými presbytery Vitem a Vincentiem v Nicei. (Volumen conc. Nic. II., 5.)

Ve všech listinách sněmu Nic. jsou Hosius, Vitus a Vincentius první podepsáni, jakožto zástupcové biskupa římského a to před patriarchy východu. Kterak by prosti presbyterové byli sněmem postaveni před veliké patriarchy východu, kdyby sněm nebyl uznával přednost biskupa římského, kterého oni zastupovali?

Z těchto reminiscencí hist. je patrné, že není to Pseudoisidor, o něž opírá se učení o primátu biskupa římského — ale víra celého křesťanského starověku, vyznávaná oekumenickými sněmy a otcí církevními. (Sv. Ignatius, Polykarp, Irenej, Cyprián, sv. Jan Zlatoústý, Jeroným, Augustin; církv. historikové, Eusebius, Sokrates, Sozomenus atd.)

V pamětním spise, jež podali kalvinisti ve Francii r. 1775 vládě francouzské, napsali ke katolíkům: „Netajíme se tím, že u porovnání, které učinili jsme mezi vaší církví a naší, nehlídáme k některým nepřítelům mezi vámi, hlavní důvody jsou vždy na vaší straně. Vy s jistotou byli jste dříve než my, poněvadž církev vaše sahá až do dob apoštolských, kdežto my počítáme teprv 3. století, co existujeme . . .

„Ba, co více, řekla ústřední podání, jehož první články tvoří Petr a Pavel v Římě, táhne se u vás v Římě, že kdyby dnes žili: Irineus, Řehoř, Cyrill, Athanasius, Chryzostomus a mrtvých uctívali,

nenáli by to společnost, že která se dnes neliší, nímže žijete na v církevní římské."

Celá tradice svědčí pro primát, proto moderní kritika protestantská opouští již toto pole, kde boj je stracen a s filosofy Schellingem a Brunonem Bauerem počíná otřásati evangelium sv. Matouše, otříc. že jedině tam (cap. XVI., 18) ve slovech: „Ty jsi Petr, to je skála a na té vzdělám církev svou" — je kritický bod.

V polovině předešlého století napsal racionalista filosof Bruno Bauer: Římský antikrist vyložil správně slova, na kterých spočívá výsada Petrova, kritický antikrist dává mu v tom za pravdu. Exegeticky (výkladem) nemůžeme již snižiti, jak se protestanté domnívali. (Kritik d. sv. Gesch. 1841, 3. S. str. 6.)

A jakou z toho činí konkluzi Bauer, kritický antikrist? — Papežství uznati nemůžeme — ergo obsah evangelii je vyběžen.

Nakloněná plocha negace vede nutně k otřásní základu pozitivního křesťanství — k negaci pravosti, původnosti a neporušenosti sv. evangelia.

Útok modernisty prof. Schnitzera na neporušenost evangelia sv. Matouše, opakujícího staré útoky Schellinga, Bauera, Beychlagu atd. — ovuky toho racionalistického hnutí u Pfleiderera, Krügera — i výklady p. Žilky v „N. Době" — jsou ilustrací dekadentních snah, které s radostí sice kvitují moderní proudy protikřesťanské, ale k povznesení úcty sv. evangelia nepřispívají.

Pastor Guesmann napsal: „Mesitím, co koketujeme se světem, abychom se mu líbili a vyhlíželi moderně, vzdalujeme se od původních zásad . . ."

Obrana.

Katolík jest vědycky blb. Staříčský prelát a kanovník olomoucký dr. Mel. Milčoch věnoval Národní jednotě v Olomouci svou rol-nickou usedlost v Kladkách u Jevíčka (dům a 96 měřic pole) za tím účelem, aby tam Nár. jednotu zřídila a vydírovala českou mateřskou školkou. — Tu by se někdo domníval, že kaceřující Nár. jednotu se nyní polepší a přestane útočiti nespravedlivě proti katolíkům. Ale chyba lávky! Právě z nového kněžského daru nupletí karabáč proti katolictvu. Národ. jednotu ví, jak za potlesku jejích členů nazval v Olomouci Masaryk katolíky černou bandou. Ví se obecně, jak přádáči Nár. jednoty spo-leďná s německými židy a jejich sluby roz-poutávají boj proti katolickému lidu českému. Ví se, jak jsou katolíci za pochvaly předáči Nár. jednoty vylučováni ze Sokola a z národ-ních institucí, kde se pokrokáři pevně usadili. Pilný pozorovatel vidí zcela jasně, jak národní podniky pod štítem pokrokářstva stávají se protikatolickými válečnými tábory, v nichž se nemluví ani s daleká tolik proti židovským germanistům jako proti katolíkům. Není tudíž divu, že horlivost katolíků pro třetího Nár. jednotu značně ochabla. Vždyť katolické příspěvky byly kvitovány splácením pokrokářských listů „klerikalismu".

A nyní prelátský dar! Z něho uhnětena rašňovaná koule, kterou se střili do katolických řad. Národ. jednotu osámila předně dar ten pouze v novinách pokrokářských; a přitom vypustila ještě hromádku „zdrvořilosti". Prý strana klerikální „neštítí se žádných (!) podlostí, co nejsurověji a nejhanebněji útočí na Národ. jednotu." Aby pak zasáhla pokrokářská velko-dušnost v plném světě, „Selské listy" v téměř číste hrozí bojkotem oněm živnostníkům, kteří podepsali provolání ke katolickému sjezdu. „Mor. Venkov" pak sděluje, jak předseda Nár. jednoty dr. Šmrčka v Uher. Hradišti odsuzoval „aneštvání kazatelů" a ostře vypadal na katolický tisk i katolicko-národní stranu. A pak prý Národní jednotu jednotu všechny české strany a neprovazuje strannické politiky!

Dobře praví přelát: „Čiž čertu dobře, peklem se ti odmění." Zesnulý prelát Pötting nezakládá veliký ústav pro české dívky proto, aby se stal zaopatřovacím ústavem pro bez-věry. Naopak v zakládací listině výslovně pro-jevil přání, aby tam byla výchova křesťanská. Leč nyní pokrokové dámy, které přece bojují proti základním křesťanským zásadám, již se řadí v povýš šik, aby zabraly křesťanskou dr-žavu pro sebe. A tak se lehce může stát, že lidé zaopatřování s kněžova odkazu budou ve-sele povýkovati proti „tmářské církvi", proti kněžské „lakotě" a „klerikální hydry". Provo-lání na založení spolku pokrokových žen již také podepsaly dvě učitelky Pöttinge: sleh. Rálišová a Widemannová. Jakmile se prý uprázdní místo, stane se tam učitelkou pokro-kářka pí. Konečná. Jak jsou tedy kněžské pe-níze dobré i pro pokrok! Peníze duchovenstva skytají dobrou existenci a tím přiležitost k ostrým protikřesťanským výpravám.

V samých Čechách, kněží na nadace pro chudé studentstvo složit dobrovolně z lásky

ke kultuře 1.487.176 sl., tedy skoro tři miliony korun. Z nadací kněžských v celém Rakousku bere každoročně 1943 chudých studentů 468.886 K. Hrdá sumička! Ale ty obnosy shrábnou výhradně studující pokrokářští, kteří místo plnění náboženských povinností, nadacími listy přikázaných, štvou proti křesťan-ským názorům a tupí církev-dárkyni jako instituci tmářskou, vyděračnou. Nedotýkáme se zde ani otázky vědeckosti. Ale na pranyř nutno přibiti bezcharakternost obdarovaných, kteří čini pravý opak toho, k čemu se přijma-tím nadace a vlastním slibem zavázali. Hle-dejte se s víčkou mladé ty chamtivce, kolik z nich protestuje aspoň proti nejakatějším lžem pokrokářským! Jím se žije pohodlněji, jestliže ubírají bezcenné chléb náležitosti studu-jícím katolickým.

Právě sděluje „Našinec": „V jedné obci na Ostravku jest správa kapitolních statků. V obci té katolická strana v katolickém domě pořádala slavnost na počest sedmdesátin na-šeho arcipastýře. Kapitolní úředníci slavnosti té se neúčastnili. Současně s touto slavností byla protivnou stranou aranžována celava Ma-charova Národní jednotou v hostinci, kde Sokol má své místnosti, kterýž hostinec pan kapitolní správce se svou rodinou při každé dané příle-žitosti navštěvuje. V poslední době v této obci bylo v katolickém domě sehrao divadlo „Na ústku do Egypta". Současně též veser, jako obyčejně, (při otevření katolického domu osámili, že tak budou vždy dělati) hrála pro-tivná strana divadlo v hostinci, kde byl Machar oslavován. Hodina pana kapitolního správce účastnila se zase, jako obyčejně, tohoto divadla pokrokářů, a divadlo v katolickém domě igno-rovala."

Nato řeknou pokrokáři: „Opš nemá býti dovolena úředníku na kněžských statcích vol-nost přesvědčení?" Odpovídáme: Nemluve však o násilnictví církve; kdyby se pokrokářští úředníci kněžských statků báli „čarod ruky", pak by nesháněli štvavé schůze, na nichž se fanaticky lže proti jistým chleboďárům. Kdyby úředník rudého konsuma nebo administrátor zaměstnaný v podniku pokrokářském tak oka-zale ukazoval despekt k svým zaměstnancům, letěl by se závodu okamžitě bez řeči. Vždyť přece pokrokář dovede vyhnati i řádnou slušku, jakmile se dozví, že jest sestrou kněze, který ani neorganizuje. Jaký pardon také můžeme čekati od ctitelů Ferrerových násilníků barco-lonských? Nikdo tak dlouho a tak trpělivě ne-dovede snášeti rány bičem jako katolík.

Prelát dr. Milčoch, kdyby se byl aspoň trochu informoval, byl by se dověděl, že před-seďa Národní jednoty dr. Šmrčka jest horlivý při schůzích, v nichž se podvrací víra v ty články, jímž dárce ožil; dr. Šmrčka hlasoval též pro vyloučení členů katolických spolků ze Sokola. Místopředseda Sonntag v národnostně ohrožené Trávce prohlásil, že mu jest milejší německý agrárník než „klerikální" sedlák český. Také ústřední orgán Národní jednoty tudním tiskem žádal odstranění náboženství z výhovy naší mládeže.

A ejhle! Nyní pokrokáři odpouštějí dru Milčochovi, že jako professor Starého zákona „otravoval jedem z Judey" téměř půl staletí moravský lid. A přece ve svém „Pozorn" proti věrohodnosti Starého zákona tak horlivě psali.

Dar 79letého hodnostáře szejstě byl dán se šlechetným úmyslem. Ale tím se nemění drsná skutečnost, že byl dán do rukou fanat-lických odpůrců náboženského přesvědčení Milčochova. Prostý venkovan na schůzích hájí církevní hodnostáře, ať jej rafinovaná sloba volnomyšlenkářská žene k soudům a naděje mu plno útrat. Nyní témuž obětavému venko-vanu smějí se bezvěry do očí. Ti lidé, kteří rozšiřují spisy Zolova, Macharovy a Volnou Myšlenku, v nichž jest tolik potup hierarchie, sebrali veliké jmění; a zábor svůj provázejí poliškovaním těch, kteří se církevních svých úřadů zastávali nezištně. Zkrátka katolická církev dostává rány, ať již čini cokoli. Tolik má věděti každý, že volnomyšlenkářský Meloch se nenasytí a nepokojí ani největšími obětmi, ani krajní ústupností.

Práce extravilantenských pokro-kářů na Moravě. „Národ. Listy" uveřejňují dne 26. t. m. tyto řádky: Na Moravě inteli-gence poměrně málo veřejně pracuje . . . Po-měrně nejvíce pracuje inteligence v Národních jednotách, ale celkové kvantum (celkové míra) ex-tenzivní vzdělávací činnosti inteligence jest velmi nepatrná. Znamenalo by přece něco, kdyby se pokrokové inteligence činněji sdružila aspoň vzdělávací práce. Ale tak na všech stranách o-sývají se jen nářky. Markantní doklad toho podává třetí výroční správa moravsko-slezského svazu osvětového, právě vydaná. Na doklad budí z ní citováno několik míst:

„Celkem zastoupeno jest v M. S. S. O. 81 korporací a spolků. Skepes (pochybovačná nedůvěra), která byla svou dobou projevovala o výkonnosti orgánu tak rozsáhlého, jako jest výbor Svazu, doplněný delegáty jednotlivých

korporaci, byla podle zkušeností loňského roku plně oprávněna. *Velmi častí pp. delegátů nenašli se celý rok ani jediní schůze vyborové, jiní přicházeli tak zřídka, že nerozumějící konstituité (souvislosti) spolkové práce nemohli přirozeně nabýti pro ni zájmu* (str. 4.). — „Na podnět Místního odboru M. S. O. sestaven byl katastr brněnských řečníků. Třebas výjva k brněnské inteligenci nedošla náležitěho ohlasu — s 560 osob, na které jsme se obrátili, přišlo přednášky pouze 26 — přece opatřen soupis asi 100 přednášek z rozmanitých oborů vědních“ (str. 7.). „K vyzvání Národní jednoty pro severovýchodní Moravu sakračili jsme u profesorských spolků moravských, aby vyburcovaly své členstvo k intenzivnější práci osvětové“ (str. 14.). — „Aby se akce besídková rozvířila, rozeslány po celé Moravě Národním jednotám dotazníky na účelem softlení nových besídek a svybení činnosti již existujících. Odpovědí přišlo s celé Moravy 42, s nichž jen 15 bylo hladných. Znovu bylo psáno jednotlivým osobám i korporacím a nabízeny přednášky o účelu besídek; leč příkládka nepřijala ani jediná!“ (str. 18.)

Z těchto faktů, zveřejněných od samých pokrokářů, patrno předně, že osvětová jejich práce jest v Nár. jednotách pouze kratochvilným sportem; dále se něco pouze proto, aby ostuda nebyla příliš veliká, aby se leskl povrch. Jen potud se něco děje, pokud jest toho potřeba k „ovícení“ našukování na pohádkách protikatolických. Soustavná, bdělá, důsledná práce spí, protože chamtiví pokrokáři hrnou se výhradně tam, kde se dá škrábnouti hodné do kapsy. Zato ovšem při protikatolických schůzích a jinde, kde lze někoho potrestat nebo podrážditi, dostávají se horlivě pokrokáři hned. Líní pokrokáři se svazu osvětového jsou ovšem také zároveň členy Nár. jednot. A tak ať prohlížíme věc a kterékoli stránky, vidíme, že ti, kteří tolik jásejí nad darem Mlčoho-vým, hrubě účtují na našich, mají nejméně příčiny tvrditi, že dar se dostal do rukou nepovolnějších.

Filmí rudí počítají. Kam se podělo 40.000 K, sebraných na ranění, to nechce živou mocí „Právo lidu“ povědět, ačkoli přece samé české ústředí soc. demokratické přišlo do rukou. Zato však příjmy papežovy rudí tisk vede ve svých účtech velice pozorně. Spočítal na vlas, že má sv. Otec tolik ročního příjmu, až mu ročně přebývá 14.500.000 lir. Tyto přebytky se průkládají a nesou ročně 6.000.000 úroků. (1 lira = 0,962 K, tedy rovná se skoro jedné koruně). Teď se jenom hledají hejlové, kteří by mimo tvrdé soc. demokraty rudému počítatství věřili. Už to přímo křičí, jak může necelých 15 milionů vynášeti ročně 6 milionů na úroci. Ale něco důležitějšího. Kdyby papež mohl mít tolik ročního příjmu, rázem by devadesát procent rudých pohlavárů a redaktorů začalo uctívá líbatí sdi Vatikánu v dyochtivém očekávání, jaká bankovka padne za to do talíře. Soc. demokratičtí chamtivci rozumějí totiž osobnímu křesťu velmi dobře a proto se táhnou tam, kde vyčlenili kapitál skutečný — totiž k židům. Při tak značných příjmech zvláště v prodajných vřetvách římských by si papež mohl pomoci od štěstí jedním rázem. A jakou příčinu by měl Vatikán k náramnému „sušení?“ Co by papež s toho měl? Vždyť přece poslední rudý agitátor užívá radosti světa tohoto mnohonásobně víc než papež. Kdyby někdo obsypal rudého pohlavára celými miliony s tím doložením, že pro pobohdli svého života nemá víc užívati než nynější hlava církve, ani měsíc by takový pohlavár nechtěl po vatikánsku užívat; praštil by všim a šel by znovu na plesy, do lázní, do divadel.

Rudé listy klamou sámyslně. Ačkoli se každý člověk může dovědět, na jak četné a nákladné podniky lidumilné se peníze z Vatikánu vydávají, soc. demokratický tisk o tom zadržuje mlči a raději židmá sám své soudruhy do krve s předstíráním, co všechno rudá strana potřebuje. Již často rudí tisk odhadoval příjmy papežské, ale nikdy neudával, z jakých spolehlivých pramenů své počítatství sestavil. Zkrátka cifry rudého tisku v té příčině jsou nehorázným švindlem, rudou lacinou vymyšleninou na podvádění obmezených davů, které ve svém fanatismu věří všemu proticírkevnímu.

Jest podivno, že o příjmy papežovy tolik se starají a nad nimi se tolik pohorňují právě lidé, kteří nepošlou do Říma za celý život ani groše. Měli by raději starostlivě přemýšleti o finančnictví vlastním! Ať jen soudruzi přemýšlejí, kolik milionů těžce vydělaných již zaplatili kase Adlerově. A přitom ať přemítají, jak se jim za to semita Adler odměnil. Aby byla odvrácena pozornost od vyděračství rudého, vymýšlejí se bajky o jmění Vatikánu.

Politický přehled.

Váha Slovanské jednoty bar. Bienertova. Bar. Bienert chtěl mít od Slovanské jednoty určitou odpověď „ano“ či „ne“ na

otázku, propastí-li Slovanská jednota prozatím rozpočet a příspěk 75 mil. K, či nepropastí. Bar. Bienert nenasnal ani za dobré septati se na příčiny české a jihoslovanské nespokojenosti, nespokul se ani dáti na jevo dobrou vůli vůči požadavkům českým, žádal velkopaneky pouze „ano“ nebo „ne“. Na tuto výjvu Slovanská jednota svou parlamentární komisi vzdala 27. t. m. díky členům rozpočtového výboru slov. jednoty a vyslovila s jich postupem úplný souhlas. Bar. Bienert věděl už dust, že natý prozatímni rozpočet nebude mu povolen do 1. dubna a proto sáhl rychle k činu, aby aspoň pomocí § 14. opatřil si „státní nesbytnosti“ a oznámil předsedovi poslan. sněmovny, že na základě císařského zmocnění jest říšská rada odročena. Zápas Slovanské jednoty se systémem vládním neminul se prosatím úspěchem. Neukončil ovšem svršením ministerstva Bienertova, ale podal důkaz, že proti Slovanské jednotě vláda a její domnělá většina nevystačují na řádné opatření důležitých zájmů státních.

Kdo zavírá odročení sněmovny. „Vaterland“ dokazuje, že nynější situaci zavírali Němci a vláda. Že Čechové využili tísne, do které se vládní strany dostaly a že chtěli povalit kabinet, jest dobrým právem oposice a ti, kdo křičí dnes nad násilnictvím Čechů, nesmenší tím své viny vlastní. Tato vina spočívá v tom, že většina sněmovny dostala se do soutěsek a potom s rukama založenými se dívala, jak se blíží osud. Když pak v posl. sněmovně voda stoupala až po krk a čas k vyřízení zatímního rozpočtu byl tuze krátký, tu se páni vzpomínali a chtěli povolit všecko. Bez pomoci oposice to však nešlo a ta pak pomoc odepřela.

Před dalším rozhodnutím. Dne 28. usnesla se ministerská rada na rozpuštění říšské rady, což také bar. Bienert navrhl císaři. Koruna sice s návrhem ministerského předsedy v zásadě souhlasí, chce ale vyslechnouti různé státníky, dříve nežli své rozhodnutí učiní. Za tím účelem asi povolán také do Vídně místodržitel království čes. hr. Frt. Than. K volbám chystají se už všechny strany. Národní Rada česká pokusí se prý, aby byly provedeny volby deklarací. Každé straně má býti zachována její dráha a volební boj mezi stranami má býti pro tentokrát vyloučen nebo aspoň co nejvíce omezen.

Sněm království čes. Vídeňské zprávy potvrzují zvěsti, že vláda zamýšlí rozpustiti také český zemský sněm, poněvadž jest vyloučeno, že by se za stávajících poměrů stal práce schopným.

Něm. císařští manželé byli 24. t. m. hosty císaře Františka Josefa ve Vídni. Rodinná hostina konala se s velikou okázalostí, přítětků neproneseno. Císař Vilém pokračoval pak s celým průvodem ve své cestě na ostrov Korfu přes Benátky.

Slavnosti v Itálii na paměť 50. výročí sjednocení Itálie konaly se s velkou slávou zvláště v Římě. Králi Viktor Emanuelovi telegraficky blahopřáli i císař František Josef.

Stolypin odstane. Ruský předseda ministerské rady Stolypin při audienci u cara odvolal svou žádost za propuštěnou. Zato Trepov a Durnovo, kteří usilovali o odstranění Stolypina, museli jíti sami, dostali dovolenou do 1. ledna 1912. Rusko může si gratulovat k zachování Stolypina.

Rusko-čínský spor jest ukončen ve prospěch Ruska, jehož požadavkům Čína v každém ohledu vyhověla.

Povstání v Albanii. Přes všechno oficiální popírání zhoršují se poměry v severní Albanii den ode dne, a vláda jest nucena vyslati tam nové sbory vojenské. Přesto Albanci postupují leckdes vítězně. Černá Hora zachovává nejpřísnější neutralitu.

V Mexiku na žádost presidenta Diaza odstoupilo celý ministerstvo, které bylo dlouhá leta u vesla a sestaveno již nové, kterému jsou prý povstaleci nakloněnější. V nejbližších dnech zahájena bude mezi vládou a povstaleci dohodovací akce.

Zprávy organ. a spolkové.

Sdružení české mládeže křesť. soc. Členem Sdružení může se státi každý jinoch a dívka od 14 let náboženství katol. Zápisné 50 h (člen obdrží vkušenou členskou knížku), roční příspěvek 36 hal. Je-li v místě nejméně 10 členů, možno založiti skupinu, která je samostatným spolkem. Stanovy zadá sekretariát po zaslání 3 K na stanovy. Řečníky vysílá sekretariát na vlastní útraty, jedná-li se o založení skupiny. Duchovní správy upozorňujeme na toto mladé hnutí, které více doporučujeme. Dotazy stran organizace mládeže buďtež řízeny na sekretariát Sdružení české mládeže křesť. sociál. se sídlem v Hradci Králové, pošt. schránka 32.

Sjezd mládeže bude konán určitě 9. července na svátek sv. Cyrilla a Methoda v Hradci

Králové. Sjezd bude přípravou na VI. všeobecný sjezd v Olomouci. Provolání sjezdové a program přineseme po Velikonocích. Prosíme, aby ve všech městech a vískách bylo již nyní na sjezd pamatováno, aby mohl každý do Hradce se dostaviti.

Dorost je časopis Sdružení české mládeže křesť. sociál. a stojí při odebrání jednoho výtisku celoročně 2 K, při 10 výtiscích 10 K. Vše doporučujeme mladým duším tento velice pěkný časopis; doporučujeme jej i dospělým, aby z něho sledovali rozkvět a rozmach naší milé mládeže.

Sdružení české mládeže křesť. soc. konalo o minulých avátech řadu velice zdařilých schůzí. Dne 25. března řečnila sl. Kosařová v Dobrušce. V úchvatné své přednášce pojednala o organizaci katol. lida, vylíčila jeho boj a proměnila k mládeži. Týž den řečnila sl. Čermáková ve Králové Lhotě u Opocna; schůze byla navštívena velice častě, dostavili se účastníci z Jásene, Skřetic, Tošova, Mezitčic, Rohenic. Schůzi řídil p. Lochman, sl. Čermáková mluvila o organizaci mládeže; řečnila tak poutavě, že přítomní agrárníci a evangelici ani slovem nedali znáti svůj nesouhlas. Teprve po přednášce, když p. Lochman ukončoval schůzi, strhla se vírava, kterou chtěli protivníci vyprovokovati naše lidi, což se jim však díky rozvaze našich předáků nepodařilo. Schůze skončena za zpěvu hymny národní a ihned přikročeno k volbě výboru skupiny. Téhož dne konal tajemník Sdružení schůzi v Dlouhém u Nového Hrádku. Z celého okolí sešlo se hojně mládeže a dospělých, aby vyslechli poutavá slova, kterými přednášející vylíčil organizaci katol. mládeže. Po přednášce přistoupilo hojně nových členů a žádáno bylo, aby i v okolních vesnicích, kde dosud skupiny nejsou, byly tyto co nejdříve založeny. Večer téhož dne přednášel p. tajemník v Lipčanech u Nového Města. Skoro celá obec a více příslušníků naší strany z okolí dostavili se na schůzi. Přednášející promluvil o katol. organizaci a nejdůležitějších příčinách našeho sdružování a ku konci několik vřelých slov k mládeži. S přednáškou nebyly spokojeny tři dávy, příslušnice agrárního dorostu, které při přednášce neustále mluvily; ale když po přednášce byly vyzvány, aby promluvíly, ani se neozvaly. Schůze skončena za zpěvu písní národních a hymny mládeže. 26. března konána schůze ve Dvoře Král., kde řečnila sl. Čermáková o organizaci mládeže. Po její přednášce promluvil vřdp. děkan velice pěkně o rozluce manželské; schůze za velice pěkné nálady ukončena. — Všechny vykonané schůze v těchto dvou dnech značí pro nás veliký úspěch. Bylo získáno hojně členů, doporučen k odebrání „Dorost“, učiněny sbírky na tiskový a agitační fond, posláno v řadách mládeže vědomí katol., povzbuzeni dospělí k dalším bojům. Bylo by si jen přát, aby bylo více takových schůzí, aby Sdružení rychle šířilo se po celé diecési. — Šťavík.

Z křesť. sociálního vzdělávacího spolku v Čáslavi. Jako další číslo v serii přednášek uspořádaných v zimním období objevila se 26. března řeč dp. kaplana Lukše „o křesťanství a antice.“ Způsobem poutavým předvedl p. přednášející rozdíl mezi životem křesťanským a životem antickým, vybíraje velmi případně jednotlivé příklady ze života antického, které blízký jsou posluchačstvu složenému z farnostníků a dělnictva, správně akcentoval onen názor na ženu, na manželství, na rodinu, v němž žil starověk, aby přítomní poznali, jaký švindl tropí se s veřejností, když mluví se o tom, že křesťanství ponížilo ženu, manželství a rodinu. Přednáška sledována byla velice pozorně a p. řečník odměněn byl zasluženou pochvalou. Doufáme, že první toto přátelské vystoupení v našem spolku nebude i poslední a těšíme se již. Po přednášce koncertoval hudební kroužek za řízení osvědčeného kapelníka p. Zablauského.

Renov. nad Dombroven. Vzdělávací katol. sociální spolek „Rovnost“ pořádal na den Zvěstování Panny Marie schůzi veřejnou s přednáškou, na níž za obrovského účastenství promluvil chvalně známý řečník dp. Frant. Kohout, gym. prof. z Čáslavě na thema: „Volná Myšlenka a Hus.“ Nebudeme podávat dlouhý referát, jelikož tato hluboce založená řeč na vědeckém podkladě vyjde tiskem v nejbližších dnech. Účel řeči byl připravití obecnostvo na rok 1915, kdy hodlá Volná Myšlenka „slaviti triumf“ nad náboženstvím katolickým. Přednáška běže se trojím směrem působení Mistra Jana Husa, a) národním, b) náboženským a c) sociálním. Hus byl apřímým synem vlasti. Němci jej proto až dosud nenávidějí. Volná Myšlenka však jest úplné mezinárodní, neboť hned v úvodu se praví, že jest to všesvětová liga. K tomuto rázu V. M. přiznává se nepokrytě. Hus byl větší kněz, stoupenci V. M. jsou bezvěrci. Ustý prohlásil to známý nevěrec dr. Bartošek v Pardubicích, když řekl: „My jsme s každým náboženstvím pozitivním hotovi.“ Redaktor Myšlky, předseda V. M., dne 2. února 1908 řekl: Nemí Boha, ani duše nesmrtelné. R. 1909 dr. Adamík prohlásil: Náboženství bludá oporu života v Bohu, my žijeme hodnotami života tohoto. Hus naproti tomu široce píše o každém plátní příkazní Božích, zvláště o třetím. Zmiňuje se o postu, o evatě zpovědi a o svatém přijímání. Rozvádí slova: „Ukažte se kněžím.“ Sám ještě ve vzbě v kostelci se kařicně spovídal. Co by řekl jeho

přátelé, kdyby je nyní upozornil na jejich velikonoční povinnost? Jistě by ho dnes prohlásili za klerikála a s přáteli stali by se hlavní nepřátelé. Hus šel ku Kristu, za křesťanstvím, za vůlí Boží, Hus sázel v církvi, v kněžství; ale stoupenci Volné Myšlenky jsou proti Kristu, proti vůli Boží, vystupují s církve a odhazují kněžský koláček. Základem společnosti je rodina. Hus učil, že jest manželství svátost, svazek nerozlučitelný, stoupenci V. M. horlí pro volnou lásku. Hus volá: „Kdo má zdravý rozum, musí věřit křesťansky, přikázání Boží plnit a modlit se.“ Dále praví: „Má-li kdo být spasen, musí v Krista věřit. Kdo v Krista Pána nevěří, jest ďábelník.“ Nyní se podívejte, jací lidé si Husa přivlastňují! Dr. Bartošek, jemuž c. k. soud v Plzni musel dokazovat, že Kristus byl Bohem, a jeho druhové. Společnost lidská jest tak otupělá, že jest jí to jedno. Hus stotožňuje se s mravoukou církve. Co máme souditi o tak zvané „Svobodě svědomí?“ Hus volá, že moc světská má právo nutiti ku přijetí sv. svátosti. Z toho vidíme, že agitace, připravovaná na rok 1915, jest ávindi a zneuctívání památky M. J. Husa. Připravujeme se, až k nám přijdou řečníci a ohuntěnou frásí o svobodě svědomí! Nejvíce sympatizuje s Volnou Myšlenkou agrární dorost. Nuže, širíme tiisk dobrý, zakládáme knihovny a agitujeme dárazně ve prospěch zásad katolických! Řeč trvala 1 a půl hodiny odměněna bouřlivým potleskem a zakončena došlovem Martina Kiondy, místního kaplana. Zdař Bůh!

Nový Bydčov. Katol. národní jednota pořádala 19. t. m. divadelní představení „Dr. Kalous.“ Kus byl vřesledem k své tendenci velmi dobře volený. Hrál se s bystrým porozuměním, tak že účinkující byli zahrnováni velikou pochvalou. Všechna čest dp. režisérovi! Tak dobrý výsledek nechtě jest zpruhou k díle práci další! — Dne 26. t. m. na svátek Zvěstování Panny Marie přednášel zde dp. Jaroslav Přítel, katecheta z Král. Vinohrad, o své cestě do sv. Země a do Egypta. Odpovědné koaná přednáška pro školní děti v kreslírně chlapecké městské školy, k čemuž byl láskavě zapůjčen školní skioptikon. Promítání obrazů obětavě a bezvadně obstarali pp. ředitel Jos. Karban a odb. učitel Jos. Koudelka. Budiš jim vzdán za jejich ochotu veřejný dík. Malt posluchači a posluchačky naplnili velikou místnost do posledního místa a se sájmem sledovali poutavé výklady p. přednášejícího, provázené celou řadou krásných obrazů. Večer téhož dne opakoval důstojný pán svou přednášku pro širší veřejnost v místnostech katolické jednoty. I zde byl sál docela naplněn. Pan katecheta vedl nás živým slovem svým a nádhernými obrazy z Brna přes Terst ke břehům sv. Země, provedl všemi posvátnými místy Palestiny, sabočil také pod pyramidu egyptské; za spáteční cesty ukázal nám několik krásných pohledů na ostrov Korfu a skončil na Vinohradech obráskem budovy chovanců Utulku sv. Josefa, v jichž prospěch přednáška pořádá. Malý černošek, nejmladší a nejbližnější chovanec utulku s nejmladší chovankou prosící o dárek — to byl obrásek poslední. Přednáška, jež trvala přes dvě hodiny a provázena byla 200 obrazy světelnými, všeobecně se líbila a neskrbleno pochvalou a obdivem i mezi samotnou přednáškou. Dp. katecheta, jenž ve prospěch svého milého Utulku neli-toval fyzické námahy opravdu obrovské — mluvil celkem přes 4 hodiny — děkujeme za milé pobavení a opravdové poučení ze srdce a odporučujeme jej i účel, jemuž výstěšek přednášek věnuje, bratrským spolkům co nejvíceji. Čistý výnos pro Utulek sv. Josefa jest značný. Zdař Bůh!

Kutná Hora. Sdružené spolky křesťansko-sociální provedly v neděli 12. března u „Slovanské Lipy“ veselohru „Přítel“ od B. Viková-Kunětické; řečneme hned: se sdarem. Ačkoliv týž den v „Sokolovně“ dvakrát hrála divadelní společnost, bylo účastenství velmi četné. Mají tedy patrně naši ochotníci dobrou pověst a přiznám, třebaž že tentokrát v jedné věci nás zklamali: Začali včas a již v 10 hod. bylo představení skončeno. Všali si asi k srdci naše upozornění při „Dobrodincích.“ Ze tím jen získali, jest jisto. Není to prázdna fráze, řekneme-li, že díloby byly vesměs v dobrých rukou, s chutí, láskou a plní provedeny. Nevíme, komu přiznati přednost. S neumeněným sájmem byla hra sledována a každá i nejmenší díloha přiznivě přijata. Jsme jisti, že všichni návštěvníci sami se přičinili, by přísti představení byla ještě čteněji navštěvována. Plná snaha našich ochotníků si toho zaslouží. Při tomto představení poprvé představil se obecnstvu náš hudební kroužek. Mladí ochotníci hlasem p. Horáka vzbudili v nás velikou radost i naději. Činnost našich sdružených spolků rozšířena o důležitý obor. Vedle kroužku divadelního kroužek hudební. Nebylo by možno jiti ještě dále a stříditi kroužek pěvecký? Představení vánočních her ukázala, že páda jest připravena pro spěvácký kroužek. Kdo se ho ujme?

Ústí n. Orli. V neděli dne 19. března přistoupili členové Svatojosefské jednoty se členy oddělky Všeob. sdružení společně o ranní mši sv. ke stolu Páně. Večer v 7 hodin konána za přítomnosti vldp. děkana Appla a místního kaplana dp. Josefa Tušina valná hromada. Veledůstojný pan předseda, zahájiv valnou hromadu, udělil slovo br. Václavu Bílšovi, který krátce nastínil

činnost jednoty za uplynulých 78 let. Z jeho správy jsme poznali, že nám jest nutno ještě více pracovat na obrození náboženského života naší díve, kdy byla jednota založena. Přes všechny překážky nepřátel církve a naší sv. víry jsme se udrželi a dá Bůh, že již nezhyne; zvláště nyní se tak nestane, protože máme svoji vlastní místnost. Br. Frant. Pírk jako správce spolkového domu osamuje členům, že na domě vázne dluh 17.000 K. Vyblíli členy, by se starali, abychoť alespoň částečně dluh ten splaceli. Při té příležitosti prosíme přátele křesťansko-sociálního hnutí, by nám sebe menším dárkem peněžitým přispěli na udržení spolkového domu. Již předem každému dárci vyslovujeme srdečné: Zaplať Pán Bůh! Při volbě výboru zvoleni byli tito pp.: za staršího Ludvík Stehno, za jednatele Václav Trávníček, pokladníkem Lad. Stehno; předsedci výboru tito pp.: Fr. Pírk, Josef Malý, Eduard Šimek, František Jakubec, Václav Bílba a Josef Procházka. Při volných návrzích br. Václav Trávníček žádal členstvo, by se řídilo dle stanov, zvláště pokud se týče veřejného vystupování při církevních právo-dech; že jednota se udržela, přičítá tomu, že vždy členové vykonávali své náboženské povinnosti. Pak seřadili členové mladéte jednoaktovku „Pod ochranou sv. Josefa“ a několik sólových výstupů, tak že jsme se mile při této naší valné hromadě pobavili. — V sobotu na svátek Zvěstování Panny Marie byl u nás dp. Hora, farář dašický, který konal dvě přednášky o životě českého Japonece, provázené 170 světelnými obrazy. Obě přednášky jak odpoledne tak večer byly četné obecenstvem navštěvovány. Dobře se stalo, že byly dvě, neb na jednu by naše místnost nebyla stačila. Dp. farář srdečně děkujeme a všem katolickým organizacím jej odporučujeme. — Založen též u nás tělocvičný odd. „Orla“, který má svoji cvičení každý úterek ve spolkové místnosti; cvičitelem jest neunavavý a obětavý dp. Tušín. Odd. čítá již 30 členů, samé mladé hochy. Vyblíame členy jednoty a oddělky, by se v plném počtu účastnili průvodu na Václavěni; zvláště počítáme na našeho „Orla“, že se v plném počtu dostaví. Další činnosti katolických spolků v našem městě „Zdař Bůh!“

Úpílec. Katolická Jednota pořádá dne 2. dubna t. r. o 4. hod. odpol. ve spolkové místnosti (hostinec p. Jana Hlaváčka) XIX. řádnou valnou hromadu, spojenou s přednáškou dp. Emila Nováka „Dnešní situace pokrokové Francie“. O hojnou účast prosí výbor.

Zbečovice. Dne 25. t. m. hospodářské sdružení křesť. zemědělců konalo schůzi u p. Vinc. Čejchana. Promluvil zde p. Jaroslav Drašnar o hospodářství a jeho významu. Druhý den na důvěrné schůzi u p. Vinc. Hůlka řečil o účtě Mariánské. Po přednášce sebráno a ihned zasláno 2 K 70 h na kostel v Uhřetově. Rospředla se pak debata, při níž jmenovaný řečník mluvil o stanovisku katolickém k rozluce manželské. Obě schůze byly četné navštěvovány a sanechaly mohutný dojem. Dne 2. dubna bude znovu debata schůze u p. Václ. Brejtra, při níž p. Jar. Drašnar promluví o husitství a vlastenectví. Nechtě se této debaty účastní naši i v počtu nejhojnejším! Budou totiž tím dnem debata schůze zatím ukončeny.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou pp.: Šebast. Karásek, pens. tar. Bytův v Kácově, obdržel Exposit. canon. Al. Sedláček, děkan ve Dvoře Králové, ordinariátní pochvalu, Václ. Koz, exposita v Libčicích, Frant. Dittrich, kaplan v Jaroměř, Josef Hladký, katecheta v Jaroměř, pochvalu b. Konstanta. Ustanoveni jsou pp.: Josef Kašpar, farář Hlučický, za faráře do Žitonic, Jan Biakup, administrátor v Bärnwald, za faráře do Valtovic, Frant. Daněk, kapl. v Pecoce, za prozat. koop. do Libčic, P. Coelst. Salfický, O. S. B. administrátor v Počáplech, za administrátora do Police n. Met. Na dočasný odpočinek vstoupil p. Petr Zavřel, farář v Bärnwaldě. Uprázdňená místa: Bärnwald, fara, patron. Marie hraběnky Novitz-Rhienek od 16. března, Hlučice, fara, patron. Děpolda hraběte Czernina z Ohudenic od 1. dubna 1911.

Na Samantarium v Plčči sešlo se z diecése Hradecké 1500 korun, které v těchto dnech českému pomocnému spolku pro nemocné plicními chorobami v král. Českém v Praze odeslány byly.

Zlaté jubileum biskup. Borromen. Královéhradecký studentský seminář „Borromen“ oslavil dne 25. března jubileum svého padesátiletého trvání tichou sice, ale důstojnou slavností. Bylo tomu již 1. října 1910 padesát let, kdy Borromen zahájil svou činnost, ale pro nahodilé překážky bylo nutno slavnost položit až do samého školního roku, čímž se stalo, že nemohla se slavnost pořádati v těch rozměrech, jak by to vyžadoval kulturní význam vzdělávacího ústavu, jenž ve svých zdech pohostil přes 1800 chovanců. Měslo být na př. upuštěno od sjezdu bývalých borromenistů, jenž by jinak byl projektován. Přes to významný jubilej den došel náležitěho ocenění jak v rodině borromenistů, tak i v místním obecnstvu. Slavnostní akademie sdáctnila se mnoho vážených hostů, mezi nimiž uvádíme pt. pp. mí-

stopřítelstvého radu Steinfelda, zástupce sejd. stoličn. kapitoly Magra. Musila a dra Soukupa, zástupce městské rady p. dv. r. fotografa Bussa, ředitele středních škol pp. Libického, Vojsa a Fischera, rady z. a. pp. Fischera, Pacáka a Slámu, pp. plukovníka Jirotku a podpluk. Kofinka, pp. kons. r. Veverku a Hrubého, pp. prof. Hornofa, prof. Hobáka, zástupce akademické ligy pražské pp. Phet. Pírka a Must. Kolína a mnoho jiných. Ke slavnosti zaslalo mnoho bývalých chovanců vřelá a srdečné pozdravy, které vesměs jednotlivě se v projev vděčnosti uznání činnosti ústavu. Živý ohlas vzbudil nadšený pozdrav delegita ligy p. Pírky. Ke slavnosti zaslal též pozdrav projev J. Exc. adp. biskup dr. Doubrava, jenž pro churavost nemohl osobně slavnost svou přítomností postíti. Akademie sama nejen uhájila starou dobu pověst borromenistického pěveckého a hudebního sboru, ale překvapila nás efektním provedením oceňných skladeb. O zdar večera zasloužil se zejména vp. prefekt Beneš, dále oktaváné Wolf a bratři Wandlové Sympaticky byly přijaty básničky zpracované „Jubilejní vzpomínky“ oktavána Šubrt. Obsažnou a programovou řeč p. dra Reyla přinášíme v plném znění na jiném místě. Slavnost měla veskrze sdátily a povznášející průběh. Druhý den obětoval vsdp. kanovník dr. Soukup, inspektor ústavu, v domácí kapli za četné assistance bývalých borromenistů mši sv. za další zdar ústavu. Chovanci při tom krásně pěli. Přejeme Borromen na jeho další charitativní a kulturní dráze stejně četné úspěchy, jakých se dodělalo v uplynulém padesátiletí. Zdař Bůh!

Zpráva o valné hromadě spolku „Charitas“ odbyvané dne 5. března 1911. Valná hromada zahájena byla předsedou spolku vldp. Th. Dr. Frant. Reylem o 3 hodině odpol. za účasti 54 členů. Od čtení „jednatelské správy“ bylo upuštěno, neboť ji měl každý člen tištěnou v ruce. Na to vyzývá předseda přítomné, by pověťáním vřadna byla pocta semelým členům. Pan Václav Rosa podává správu pokladniční a pan Josef Černý, účetní, podává náležitě vysvětlení k celé účetní správě, která se bez debaty schvaluje a po zjištění podpisů revisorů účtů uděleno bylo pokladniční a výboru absolutorium. Při volbě výboru zvoleni vesměs na kandidátní listině navržení pánové, rovněž revisori i rozhodčí soud. Stanovena hranice stáří pro rok 1911 a usneseno přijímati členy ještě jako loni do stáří 45 let. Rovněž zápisné zůstává nesměněno, jakož i roční členský příspěvek tak, že zaplatí každý nově přistoupilý člen u vku od 24—30 roků záp. K 2, roč. čl. pt. 2 a 3 úmrt. pt. K 6, dohr. K 10; u věku od 30—40 roků záp. K 4, roč. čl. pt. 2 a 3 úmrt. pt. K 6, dohr. 12; u věku od 40—45 roků záp. K 10, roč. čl. pt. 2 a 3 úmrt. pt. K 6, dohr. K 18. Úmrtí příspěvek od případu k případu obnáší rovněž jako loni 2 K. Návrh výboru na doplnění stanov se zřetelem na rozšířenou působnost spolku, aby mohl spolek též poskytovat dívkám neb jinochám v den jejich sňatku věno neb odbytné při dosažení plnoletosti u dívek a u jinochů při dosažení 27 roků, byl jednomyselně přijat a nato členy stanov vy odstavce za oděta v-cem tak, jak budou za účelem tím saméneány, což provázeno úplným souhlasem přítomných.

Z okresní jednoty sílmostenských společenstev. Valná hromada okresní jednoty koná se 2. dubna 1911 v zasedací síni obecního zastupitelstva v Hradci Králové o 2. hod. odpol. s následujícím programem: Čtení zápisu minulé valné hromady. Zpráva jednatele. Zpráva pokladni. Doplnovací volba 1 náhradníka. Změna stanov. (Pokud se týče počtu členů výboru.) Volná návrhy.

Obchodní sekce Ústředny královéhradecké konala schůzi v neděli 26. března 1911 o 11. hod. dopolední v zasedací síni okresního zastupitelstva v Hradci Králové. Program její byl následující: 1. Ustavení dopravního sboru. 2. Návrhy dopravní pro jarní zasedání státní železniční rady. 3. Běžné záležitosti a volná návrhy. Schůzi zahájil prezident Ústředny starosta města Hradce Král. p. dr. Ulrich uvitáním přítomných, načež přečetl omluvy připsané poslane J. G. Mařtálky a J. Přistoupěno hned k druhému bodu programu a po ujednání debatě usneseno v blízkém zasedání státní železniční rady znovu podati návrhy již loni Ústřednou činěné, ale následkem nedorozumění neprojednávané. Je to především zavedení nového ranního rychlovl. z Prahy do Kyšperka se spojením k Josefově, Pardubicům a Libavě. Za druhé návrh na zavedení rychlovlakového spojení na severoněmecké spojovací dráze, dále zlepšení spojení na trati Chocová-Halbátat, zlepšení spojení na transverzální lani Boleslav-Turnov-Jičín-Hradec Král. a j. V souvislosti s těmito návrhy předneseny četné stížnosti a přání místního rázu, jež spolu s dalšími steský do vypravení nádraží a trati na českém severovýchodě alibil předsedající zařaditi do přiluhajících petie Ústředny. Na to přikročeno k projednávání palčivého problému lokálních drah Hlučice-Náchod, Černilov-Opocno, Chotětov-Dobruvica a j. O obou projektech nousových drah v Orlickém pohoří a sice Zámberk-Bartošovice-Kuněšat a Kyšperk-Rokytaice-Dašat referoval koncipista Ústředny dr. Al. Viškovský. Po obšírné debatě, v níž se původního projektu Zámberckého ujali pánové Petrída a Rychnova, Habr

a Kirsch ze Žamberka, projektu přes Rokytaně p. Ladvík z Kunvaldu, usneseno pokusiti se o vyrovnání protiv na schůzi obou stran v Kyšperku. Nato předložena předsedou poradního sboru dopravnímu otázka jeho organizace, jest mohla by býti buď zcela autonomní nebo doplňkem organizace Králohradecké Ústředny. K návrhu dr. Lohatze z Jičína usneseno, aby užší výbor dopravního sboru tvořila sekce spolu s předsídlm Ústředny. Doslovem předsedajícího pak schůze skončena.

II. porotní obědi a c. k. krajského soudu v Hradci Král. počíná 18. dubna. Vylosování jsou následující pp. porotcové: rol. F. Seifert Bohdašín, rol. Aug. Lorenz Hutberg, rol. K. Ermer Martinkovice, řezník K. Sagner Ruprechtice, továrník J. Gintz C. Skalce, rol. F. Morávek Lbota pod Holičkami, pekař J. Valeš Doubravice, obchod. O. Mayer Dvůr Král., rol. J. Flegel Hřibojedy, rol. K. Hofman Černilov, pekař J. Bouček Kukiely, rol. J. Slánský Onjead, rol. Divišek Ploštiště, statkář A. Štěpánek Řibsko, rol. Č. Vinař Sedlice, drog. J. Bujet Třebechovice, rol. J. Matějka Urbanice, obchod. R. Beckman Jaroměř, tovar. Ot. Cerych Jaroměř, obch. J. Matys Jaroměř, rol. B. Háek Račice, rol. F. Šabata Vrbice, rol. F. Rotter Hor. Lipka, hotel M. Čermá, stav. J. Bednář Náchod, zlatník O. Kondelka ml. Náchod, rol. V. Tomášek Kunčice, hostinský F. Jirkó Olešnice, stavitel J. Kudera N. Město n. M., mlynář F. Zeidler Suchý Důl, statkář F. Meisner Pěkov, tovar. O. Gotlieb Police n. M., rol. J. Neníwich Kačerov, tovar. J. Suchánek Vamberk, obchod. A. Schier Jablonné n. O., rol. V. Nožka Jamné; náhradní porotcové vesměs z Hradce Kr.: zámeč. J. Herbrých, obch. J. Juliš ml., Ant. Měkota, stav. J. Novotný, tovar. R. Pajkr, krejčí J. Paltar, stav. B. Schmidt, zlat. V. Šolc, hodinář V. Potáček.

Všeobecná úvěrní společnost, zapísaná sp. t. s. ruč. ob. v Hradci Králové, konala dne 19. t. m. svoji VII. řádnou valnou hromadu. Zastoupeno bylo 290 podílů s 580 hlasy. Řídící společnost p. Vávra přednesl následující zpráva: Přiznivě výsledky, kterých společnost naše v roce právě minulém docílila, budou mít trvalý vliv na další vývin celého stavu jejího, neb značným zvýšením fondů rezervních, kterých schválně našich návrhů na rozdělení čistého zisku docílilo bude, obnášeti budou fondy rezervní více než 20% jmění kmenového, které samo sebou v poměru ke vkladům jest velmi příznivé, obnášejíc ca 24% vkladů bez ohledu na ca 48% náhradu členů. Čistý zisk, kterého bylo v roce minulém docílilo a jež má valná hromada k dispozici, obnáší K 21.328.62 a to po náležitých odpisech. Na účtu tiskopisů, inventářů atd. odepsali jsme K 8.877.92, což jest zajiště částka více nežli dostatečná. Filialka naše v Brně, která teprve koncem března t. r. svoji řádnou činnost zahájila, přispěla rovněž za krátkou dobu svého trvání slušnou částí k čistému zisku společnosti, neb docílila K 2.037.03 čistého zisku po značném odpisu svého zařízení atd. Obchod zbožím prosperoval rovněž dobře a docílili jsme v něm slušného úrovně investovaného kapitálu po 10%, odpisu celého zařízení. Firmu Radolf Balsar a spol. v Praze, která v polovici minulého roku do konkursu upadla a na níž jsme byli ovšem pouze úvěrem krytým (postoupenými pohledávkami a zástavou zboží) zainteresováni, jsme koncem minulého roku vyrovnali. Počátkem roku 1911 jsme spolu utvořili společnost s ruč. obm. pod firmou „Oděvníkový velkovývod v Praze“. společnost s r. o. (dříve Balsar), kteráž onen obchod dnem 1. března 1911. řádně převzala, čímž tento český velkovývod českým rukám byl zachován. Zisk, který nám za provedení těchto transakcí připadl, bude vyřetován v bilanci příští, neb teprve 1. březnem 1911. byl realizován; okolnost tato zabezpečuje již předem dobré výsledky obchodního roku právě běžícího. Členů přistoupilo v roce minulém 210, kteří hotově splatili korun 18.220.—, vystoupilo 89, jimž vyplaceno hotově K 4.080.—. Přibýlo tudíž 121 členů a K 9.040.— na kmenovém kapitálu, který dosáhl výše korun 122.635.—. Koncem roku čítá společnost 1.970 členů. Při hontě za vklady, která v minulém roce výše uvedená byla prováděna zejména bankami mladými, které až 5 1/2% úrok nabízely, není divu, že vklady nestoupily tak, jak bylo by si přáti; vsud tomu však stoupily s korun 406.262.64 na korun 480.221.67. Obrát pokladniční obnáší korun 9.006.579.19, stoupl bezmála o 2 1/2 miliónu korun. Navrhujeme, aby čistý zisk v obnosu K 21.328.62 rozdělen byl následovně: Na remunerace řídícího, radě dozordí, představenstvu a dozordnímu výboru šliáky K 1.800.—, na remunerace úřednictva K 880.—, na výplatu 5% dividendy členům, kteří v roce 1904 až 1908 podílily své splatili a dosud nevypověděli K 4.000.—, fondu rezervnímu K 2.000.—, speciálnímu fondu rezervnímu korun 11.000.—, dar Ústřední Matici školské K 40.—, dar Národní Jednotě severočeské K 40.—, dar Komenakému ve Vídni K 40.—, a sbytek korun 1.428.62 převeden buď na nový účet. Přijmete-li návrhy naše, obnášeti budou naše fondy rezervní K 24.373.84. Valná hromada účty i rozdělení čistého zisku jednomyšlně schválila. Při volbě do rady dozordí a dozordního výboru šliáky v Brně zvoleni byli pánové: Josef Dvořák, kloboučnick, Antonín Kvasnička, měst. official, Vojtěch Valášek,

měst. asistent, pro Brno pp. Karel Moravec, hotelier a František Vávra, c. k. vrchní inspektor technické finanční kontroly.

Dary Záložnou v Hradci Králové ze sisku r. 1910 udělené: Okrašlovací spolek zde K 50.—, podp. fond sboru hasičů zde K 50.—, podp. fond a) II. živnost. společenstva K 50.—, b) IV. živn. spol. K 50.—, Ústřední Matica školská K 30.—, druž. pro stavbu Sokolovny K 50.—, obecná kuchyně K 25.—, Nár. jednota severočeská K 15.—, Palackého čítárna K 15.—, Husův fond K 15.—, podp. spolek chud. studujících a) středních škol K 10.—, b) obch. akademie K 10.—, Nár. jednota pošumavská K 10.—, pokrač. škola a) živnostenská K 40.—, b) kupecká K 10.—, knihovna Obřanské besedy Komenaký Pražské Předměstí K 15.—, pensionát Boženy Němcové K 20.—, Národní rada česká K 40.—, Orlické komitě K 20.—, obch. živn. a prům. ústředna zde K 20.—, tělocv. jedn. Sokol Nový Hradec Král. K 20.—, hudební a p. spolek zde K 20.— okrašlovací spolek Malšovice K 10.—, pensijní fond úřed. záloženských K 10.—; úhrnem K 605.—.

Středolabský komitét pořádá v neděli dne 2. dubna r. 1911 o půl 12. hodině dopolední v místnostech „Sokolovny“ v Král. věnném městě Jaroměři veřejnou schůzi interessentů Středolabských, na které pojednáno bude „O katastrofálních stavech na Středním Labi a průtahu dalších prací stavebních“. Referenti: předseda JUDr. Fr. Ulrich, zem. poslanec a starosta král. věn. města Hradce Králové, a jednatel Středolab. komitétu Václav Váňa, statkář v Lánech na Dálku u Pardubic. Do schůze této pozváni jsou pp. říšští a zemští poslanci, jakož i pp. zástupci vládních a autonomních korporací.

VIII. hudební matinee. Konces. pěvecko-hudební a klavírní škola Lud. a Ferd. Knopra v Hradci Králové pořádá v neděli dne 9. dubna ve dvoraně Besedy o půl 11. hod. dopol. sedmé hud. matinee. Vstup volný.

Hudební a pěvecký spolek. Na programu filharmonického koncertu „Hudebního a pěveckého spolku v Hradci Králové“ dne 23. dubna t. r. v divadle Klicperově pořádaném, zahájena jest mimo jiné novinky z oboru hudby orchestrální symfonická básně Saint Saënsova „Mládí Heraklova“.

Světový karneval v Nizze s pestrým průvodem. Janov, Mentone, Monte Carlo, Nizza a Marseille s pobřeží nádhernou Rivieri, Lyon, Bordeaux a Orléans s krásnými stavitelskými památkami a pomníky svou malebností vzbudí zájem návštěvníků Panoramy Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové v týdnu od 1. do 7. dubna 1911.

Klicperovo divadlo. Begův samokres. Drama o 3 jedn. od K. Čapka. Nechceme býti nepravdivými, ale nemůžeme také změnit svůj úsudek nepřiznivý o tomto kusu, ačkoli snažil se autor vysvětlivkami ve „Zvonu“ odvrátiti odsouzení své práce. Již delší dobu nebyla na sdejší scéně tak mělká a rozbrědlá práce dramatická. Motiv všední, ne-li ubohý a titěrný; osnova násilně upěchovaná, laštná nepsychologické, kus vykazuje partie ději úplně cizí. Nač na př. ty sabodlouhé porodnické výklady lékařovy ve 3 jednání? Co má činiti v moderním dramatu fatalistický názor o samokresu? Atd. Nedivno tudíž, že, ač některá místa (II. jednání) nejsou beze všeho původu a reprezentanti jednotlivých osob snažili se úlohy své opravdu s pochopením podat, odcházelo obecenstvo s dojmem rozladění. Provedení díla zůstalo celkem na výši, jakou jindy „Ty“ se významává. Zejména nedostatek memorování působil rušivě, poněvadž nářověda musil příliš hlasitě chybu tu napravovat. Výprava byla pěkná, jmenovitě se osvědčila v 2. jedn.

Kurs zbožiznalecký (kožní) odložen. Po přání četných účastníků kursu odkládá se odbyvání ohlášeného kursu zbožiznaleckého (kožního) na dny 22., 23. a 24. dubna a 29., 30. dubna a 1. května. Kurs zahájen bude v sobotu dne 22. dubna t. r. o 8. hod. večerní v čítárně musejní a pokračováno bude v něm v neděli od 10—12 hod. dop. a v pondělí od 10—12 a od 2—4 hod. dopoledne. V tomtéž pořadu budou i přednášky další, o týden později. Program kursu zůstává nezměněn. Do kursu možno se ještě přihlásiti do 20. dubna t. r.

Úmrtí. V Nov. Hradci Král. zemřel dne 30. března p. Hynek Žaba, mistr bednářský a dlouholetý člen obec. zastupitelstva. Pohřeb koná se zítra o 3. hod. odpol. Odpověď v pokoji!

Zdání klame!

Balíčky a bedničky přísady ke kávě, byt by byly té chválné známé právě Franckovce z továrny pardubické svým zevnějškem velmi podobny, ale nejsou označeny kávovým mlýnkem, neobsahují pravou Franckovku, tu nejlepší přísadu ke kávě.

Proto pozor při nákupu!

Občanské-živnostenská beseda v Kulebách pořádá ve prospěch opatrovny v neděli 2. dubna 1911 o půl 8 hod. večer v hotelu „Srajbi.“ přednášku cestovatele pana Aloise Svo-sika, spisovatele a člena Nár. Rady České z Prahy: „O japonsku.“ V přednášce, kterou doprovází 250 světelnými obrazy, jež jsou v ohledu uměleckém pravým unikem, vyličí cestovatel pobádkovou říši světa — Japonsko, „zemí vycházejícího slunce“ — a promluví o hlavních charakteristických známkách tamního národa, jež v posledních čtyřech desetiletích vytvále obrací k sobě zřetel všeobecného kulturního světa. Cený míst: I. místo 1 K, II. 80 hal., k stání 40 hal., galerie 30 hal. Sedadla počítána jsou od zadní řady. Předprodej lístků převzal s ochotou p. F. Minařík, hostinský a p. Ant. Šouba, obchodník.

Nechanický pokrok vybarvil se znamenitě dne 25. t. m. Pokrokový dopisovatel lze v „Pokr. Listech“ o „Obnově“: „Páni nemohou pochopit, jak to přijde, že dnes i cihlář jest člověkem.“ Toto si mohl vybájeti z našich řádků pouze otrlý podvodník, který se snaží zúmyslně klamati. Zmiňujete-li se o Drozdovi, jemž přece vykradli záložnu husitů, proč jenom si nevzpomenete na Kudrnošce a na místní peněžní ústav, který měl také mrzutou aféřičku? Ta nebyla zavínána od klerikálů Jakými malichernými klíčkami chce zmásti vychytrale pokrokový dopisovatel čtenářstvo, patrně z těchto řádků: „Velebná „Obnova“ otiská z „Pokrokových Listů“ články o nechanickém řediteli okresní kanceláře B. Vancurovi.“ Jaká jest tendence těchto na pohled nevinných řádků, vysvitá z toho, že jsou zařadány za podvodnou zprávou o stanovisku „Obnovy“ k cihlářům. Schválně nakousnuto, ale nedopověděno — aby se zdálo, že „Obnova“ pytláčila v cizím revíru, uveřejňujíc bez udání pramene jako mluvení vlastní. Zatím však náš list výslovně napsal, že ty řádky uveřejněny jsou v „Pokr. Listech“ a jmenoval i datum uveřejnění. Kromě toho jsme připojili tato slova: „Ponecháváme dobrozdání našeho čtenářstva, pokud jest pokroková charakteristika p. Boh. Vancury správná.“ Tím jsme krátce naznačili, že zodpovědnost ponecháváme pokrokovým. A také dobře bylo uveřejniti tu výhradu. Dokázalo se totiž, že „Pokr. Listy“ uveřejnily jednu velikou lež, kterou sice samy zapoměly „pocitivě“ opravit. My jsme však pokrokovou lež opravili, ačkoli to bylo přední povinností listu, který ji první z úst vypustil a tak jiné lidi po-pletl. Tak se věci měly s tím otištěním. A proč jsme tu zprávu citovali? Na důkaz toho, že — pověsme vzato — pokrokové přikulhávají, aby papouškovali po nás. Pokud Vancura hověl jejich rozmarům zcela, byl bez chyby. Pánuvé znali dobře jeho stinné stránky — ba lépe než my nechaníci konservativci. Ale udíleli mu pardon. Vybrkli upřímněji teprve tehdy, když jim šlápl Vancura na kuří oko. Jak se říká takové sobecké pětrosi politice? Tolik na vysvětlení nezavěšeným, proč oznamují „Pokr. Listy“ otištění vlastní zprávy v „Obnově“. Jaký účel byl toho konstatování než lišácký? Vždyť přece „Obnova“ doznala autorství řádků těch již celé dva týdny předtím. Tak se lapají v podráždění z nedostatku jiného aspoň komátí.

Čáslav. Převoz t. z. ostatků Žižkových. Dne 25. března převezeny byly z Prahy kosti nalezené při opravě děkanického chrámu Páně, o nichž se soudí, že asi mohou býti kosti slavného vojevůdce českého Jana Žižky z Trocnova. Do Prahy odebrala se pro ně čtyřlenná deputace a sice pp.: purkmistr dr. J. Zimmer, MUDr. K. Tesař, řed. měst. úřadu J. Dlabáček a Fr. Procházka. Na nádraží dostavilo se k uvítání celé městské zastupitelstvo a značné množství obecnstva, jež krátilo si dlouhé čekání úvahami o uložení přivezených ostatků a o osobnosti Žižkové, která mnohým zdá se býti osobností dosti mytickou, takže by opravdu neškodilo její populární osvětlení. Rychlíkem o 1/4 na 5 přijela deputace, vesouc pozůstatky v dřevěné skřínce asi 80 cm dlouhé a 40 cm široké a vysoké, v níž uloženy byly kosti ve vatě, aby se neporouchaly. Skřítku přenesl p. purkmistr do kočáru a průvod, v němž kráčeli členové městského zastupitelstva a deputace hasičů z Vrdů s p. Nouzou v čele, ubíral se k radnici. Ačkoliv bylo počasí dosti nepřiznivé, stály řady obecnstva po celé cestě od nádraží až k radnici, o níž p. purkmistr předal ostatky p. Minaříkovi, svému náměstkovi a promluvil pak k obecnstvu, děkuje za hojně účastenství a prohlašuje, že po nálezu slov. prof. Dr. Matiegky nebude více nikoho, kdo by nevěřil, že kosti tyto jsou právě pozůstatky Žižkovy. Ku konci zdůraznil, že nález tento není významný a důležitý toliko pro Čáslav, ale pro celý národ, ehož věci a povinnosti bude, aby stříženo bylo důstojné mausoleum, v němž by kosti Žižkovy byly pochovány. Skřítku s pozůstatky uložena byla nato v radnici v místnosti městského archivu a budou každé neděle od 11 do 12 hodin vystaveny k nahlédnutí v zasedací síni městské radnice. — Otázka mausolea. Ačkoliv J. Excellence nejd. biskup Královohradecký ujistil deputaci sl. městské rady, že není naprosto žádná přičina, proč by nalezené kosti nemohly spočívat v kostele sv. Petra a Pavla, přece zdá se mnohým, že lépe bude, bude-li pro ně postaveno zvláštní mausoleum. Otázkou tou za-

bývalo se již obecní zastupitelstvo ve svém zasedání 18. t. m. a tu usneseno bylo po dlouhé debatě, aby svoleno bylo zvláštní komitě, které by si vzalo na starost zbudování co nejprůběžnějšího pomníku pro posádky tyto. V komitě tom zasedají mají členové obec, zastupitelstva počtem 6, pak dva duchovní správce kat. a evaang., předseďové místních spolků a vynikající a povolaní muži z Čáslavě a okolí. Na nich bude, aby vydali prohlášení k národu, jenž přispěl má sbírkou na vybudování důstojného mauzólea. Komitě toto sešlo se již ve středu 29. března a usnesení jeho vejde v nejbližších dnech ve známost. — **Dívadlo.** Byli jsme dotázáni, proč liet náš přestál registrovat činnost naší čilé ochot. Jednoty. Nebyla toho naprosto příčinou nějaká animosita proti Dusičkově divadlu, neboť jsme jeho přáteli, ale domnívali jsme se, že vyplní místo naše domácí kritika, která ostře zabrousila v poměry naší scény, ať nelze říci, že spravedlivě. Abychom ukázali, že naši ochotnické jednotě přejeme a práce její si vážíme, připomínáme, ponechávajíc si promluvit o dosud sehraných kusech na konci sezony úhrnně, že poslední hra její po dvakrátě opakovaná Štechova veselchra: Habada a Jordán, byla pravým kabinetním kouskem pochopené, prostudované a do detailů propracované soubry. Hlavní postavy této hry podány byly tak, že životností svou přímo uchvacovaly, neboť když diváci přiváděni jsou takřka k výkřikům usnutí či odporu, pak jest viděti, že mluví k obecnástvu sám život. Divadlo naplňuje také po oba dny 25. a 26. března do posledního místa.

Opeče. A přece jenom pokrok zde sáří. Vždyť máme ve snahu slunce. Udělá se to pohodlným manévrem, aby se povrch leskl důkladně. Víme, že p. kníže Colloredo-Mansfeld zasloužil se o město a chudinu víc, než všichni zdejší soc. demokraté dohromady. Jest známým lidumilem, podporovatelem kultury; daroval též pozemky a les za účelem sanatoria pro tuberkulózní. Ale pokrokaři by přišli o svou slávu, kdyby uznali, že konservativce něco prospěšného dělají! Proto na vzdory knížeti „Malé náměstí“ přezváno slovem „Trčkově náměstí.“ Ten název — přisámé — nebyl by nevčasným, kdyby se neznały obecné skutečné pohantky přeměny jména. Vím, že na př. analogii! Jedna ulice přezvána příčinou pokrokového starosty ulici „Marxovou“. Snad proto, že v nynější době sociální domněnky a předpovědi tohoto císaře sice jsou skutečnou vědou a přítomnými poměry na hlavu poráženy. Snad teď docela ještě ulice okolo domu p. Černého bude nazvána „Kudrnáčova“. A jelikož a nás je velikánů mnoho, ulička za Nám. domem bude zvána „Wolfovou“. Také snad by dobře bylo na památku stkvělého příjezdu a velice milového, až příliš skromného odjezdu syna Heliova nazvat jednu ulici „Macharovou“. Na to posud p. Wolf nepřišel. Ba docela pokrokaři po odjezdu vídeňského syna Heliova byli tak schlipí a samklí, že to bylo nápadné všem, kdož jejich výřečnost dobře znají. Ostatně z útrpnosti pomijíme osobní charakteristiku a ponecháváme osobní bouchačky posluchačům syna Heliova. . . . Koncem února tohoto roku jsme zase poznali žulové základy pokroku jiného. Veliký vítr shodil se stáji p. Píče v Dobrušské ulici plochou střechu i s kusem sdi. Zahřmelo to víc než silné slovo Masarykovo v tisícibylém sborníku. Lidé říkali, že sletěl „jednoplošník“. Důkladnou tu stavbu provedl pokrokařský stavitel p. Emanuel Černý. Ano, na naší radnici vysoko sáří slunce. A kde to se nachází, ani nesmí býti nouze o syny Slunce jakož ani ne o žulové charaktery, které v tomto kraji teprve dr. Drtina zalotil.

Dar. Na útlek nevidomých dívek na Kampě odevzdány nám prostřednictvím p. Pařížského 4 K, jež ihned svému účelu odevzdány.

Dobruška. Dle význání napočteno u nás 8283 katolíků, 2 starokatolíků, evangeliků helv. význání 30, evangeliků angab. výz. 22, balc. výz. 24, ochranovci 2, israeliti 63, bezkonfessioních 14. — Pavillon městských sadů propáčil pokrok. městské zastupitelstvo ku evičením soc. demokratům, kteří zdejšími několika židovským bohatcům slouží. Cvičení má se dít čtyřikrát týdně. Dobrušští poplatníci to budou spravovat a opravovat a soc. demokraté toho budou užívat. Soc. demokratický Sokol ovšem národ „netráhá“, tomu jest emancipace dovolena a z vlasteneckých peněz podporována. Hlavně se přimlouval za půjčení p. Karel Krauser: „Pánové, půjčme jim, vždyť oni se na nás dřou.“ Lacný projev lidovosti! Snad, p. Krause, dřou se nejprve sami na sebe, pak na vás a vaše přivřecné židy. Ale na živnostníky nikoli, rozhodně nikoli. Ty spíše dřou špatným placením nebo neplacením odebraného zboží anebo odvedené práce. Dále živnostníci, jichž příjmy jsou „v zástavě“ u soc. demokratů, musí platiti veliké přirážky; soc. demokraté dovedou se tomu vyhnouti, i když se jim někdy lépe vede než ustaranému a udfenému živnostníkovi. Tedy jenom nechati stranou slamené fráze, protože lid začíná dobře rozeznávat mezi lidovostí sevnější, líčenou a mezi demokratismem upřimým. — V témže sezení mělo se jednati o to, kolik podílů upíše založená obec spolku pro stavbu levných bytů. Vyskytl se návrh, aby přetvářena obec nesdělavala se upisování; řekli se, že věc týká se soukromých

zájmů stavbychůvých jednotlivců. Soc. demokraté, kteří chtějí stavěti masbu, čekají značnou podporu, ač by spíše zaslončila podpory obec. Pan Krauser ovšem byl hotov rozněcovati z obecního hrad. Zřizovace závodu Krauserova p. Fr. Dyakera jest též v zastupitelstvu. V sezení mluví velice málo, ale zato horlivě si zapisuje, aby byla láčka pro útoky rudých novín. Bylo řádné, aby se hlasovalo dle jmen. Dynter. šňhal s tužkou, jak se bude hlasovati. Proto trublák p. Hendrych řádal, aby takové jednání přestalo. Nebylo však mu vyhověno a proto odešel s členy konservativního smýšlení se sezení. Vždyť se ví, že ta tužka se sama ne navinoun kontrolu, ale že jest ostrým kopím proti svobodě hlasujících. Nač se schází „svobodné“ zastupitelstvo, jestliže pro svobodné hlasování má býti mrakáso rudým bičem? Bylo by potřeba větší samostatnosti a statečnosti u těch, kteří s rudým terrorem nesouhlasí. Pro odchod konservativců schůze skončena jako neschopná k usnšení. Soc. demokraté, kteří se blahobíli se odvštěňují nespravedlivými útoky, měli by v přední řadě jíti na ty kapitalisty, kteří mají z jejich práce veliký zisk. Chudí živnostníci však, kteří mají sami chalupy sešlé a přes to platí veliké přirážky, těžce mohou roznášat z peněz, jichž se jim nedostává.

Sv. misie v Litomyšli koná se ve dnech 2—9. dubna tím pořádkem, že ve dny všední jsou kázání ráno o 7. hod. a večer o 7. hod. Poučení stavovská jsou v úterý pro dívky, ve čtvrtek pro ženy, v pátek pro jinochy a v sobotu pro muže vždy o 2. hod. odpol., načež následuje sv. zpověď každého stavu a druhý den společné sv. přijímání s promluvou. Závěreční slavnost je na květnou neděli odpol. o 3. hod.

Železnice na Jiřímku. Od té doby, co město naše spojuje železná dráha jiřímko-tarnovská a kdy zdejší rašelinné lázně šňí si chvalnou pověst v okolí i v místech vzdálených, poutá turisty a cizince vůbec místo i okolí krásami přírodními i památkami historickými neobyčejně bohaté. U nás jest to zejména vrch „Železný“ se zříceninami hradu téhož jména, místo staré tvrze „na zámčích“ a „na tvrzi“ jmenované, zvláště ale — věž našeho kostela, dle všech známek velmi starobylá, snad z XII. století pocházející. Na první pohled vidíme, že je to stavba starobylá. Historiografové Jiroček i Tomek soudí, že Železnice byla sídlem župy dobře opevněný valy a příkopy, čemuž odpovídá známý zástel okolí jiřímského, prof. Maloch. Historiograf Sedláček ve svých „Hradech a zámčích“ soudí, že Železnice byla hradem nebo osadou valy chráněnou a že nyníější věž kostelní byla kdysi věží téhož hradu, která, jak to zvykem bylo v dobách tehdejších, měla sloužiti v bitvě a útoku za poslední útočiště obležených. Dle toho stávala by tedy ona starodávná tvrť tu, kde nachází se nyní kostel se hřbitovem. Kdy zanikla, není známo, ale pověst udržuje dosud tvrzení, že věž kostelní jest zbytkem tohoto prastarého opevnění Železnice. Vlastní kostel byl ku věži později přistavěn. Těm, kdo žijí v okolí nebo lázně navštíví, bude tato správa zajisté zajímavou.

Jaroměř. Pracovní komise sdružených odborů „Zemské jednoty soukr. úředníků v král. Čechách“ v severních Čechách se sídlem v Jaroměři koná V. valnou hromadu delegátů odborů 2. dubna 1911 o 1. hod. odpol. v sále hotelu „Modrá hvězda“ v Jaroměři. Žádáme naše odbory, by ochotni tuto nejen delegáty, ale členstvem co nejčastěji obasali. Bratrské pracovní komise a odbory ostatní přátelsky sveje.

Od Vilimova. Zdá se, že i u nás v choťeborské části letos v tomto prvním jarním měsíci začínají se katolíci prubouzeti k životu. Neboť na první neděli březnovou sešli jsme se četně v Borku, kde nás navštívila trojice upřimých přátel: vldp. farář Vlček z Heřmaně, p. zemský náš poslanec Adam s p. Hrdicím Vilém z Klouzova. Pan farář ukázal nám přesvědčivými slovy na našeho největšího nepřitele — Volnou myšlenku, plnou podvodův a lží, která chce lidu vyrvati víru v Boha a vůbec náboženství, což však nese v zápětí všeobecnou skázu. Pan poslanec a p. Hrdicím přátelskými slovy říkli ten ubohý stav českého lidu doma — v Čechách, v němž musí lid, všude jsa macešsky odatrkován, hleděti sám dle možnosti si pomáhati. — K této svépomoci, jakož i k obraně proti všmahajícím se nevěře přispívá zvláště provádění heale: „Pojme se a spojme!“ Proto na den Zvěstování P. Marie jsme se zase shromáždili všichni v Ouhrově, kdež jsme na přátelská a upřimá slova p. poslance a p. Hrdicého odpověděli založením odbočky pro Ouhrov a okolí. Přihlásilo se skoro třicet členův a dej Bžh, aby odbočka naše co nejdříve uvedena byla v život a našela pochopení i u ostatních dosud nerozhodných katolíků; neboť jest to krok k dlu svépomoci i našich smutných poměrech hospodářských a k ochra ně po otěch zděděné svatě víry. K vzácným a milým přátelům svým voláme: „Přijďte zase!“

Venkov jedina rodina v Křečovicích. U nás založena raiffeisenka před 10 lety vdp. farářem Němečkem. Pracovali v něm svorně křesť. sociálové a agrárníky ku zduu obce. Leč nyní někteří, jimž záležel na rozeřtvání celé obce, obrali si za hlavní válečný stan tuto záložnu. Až dorud byl úrok se vkladů 4 1/2%, se zápláček 5 1/2%. Leč dne 12. t. m. agrárníká opozice na valné hro-

madě navrhuje, aby se snížily úroky z oběho o pět procenta. Zvláště horlivě ten návrh podporoval velitel místních basidů, který se zasedával již dříve o to, aby basiči nechodili na církevní slavnosti. Návrh ten ovšem by mohl prospěchu řádného; ale musel přijíti na přetřes přece, aby se vzbudily sváry. Ať to třeba praskne všecko, jen když budou klerikálové potrestáni! Vždyť již před schůzí horlivě opozice agitovala, aby ten návrh prošel, jako by neměla žádné pilnější a důležitější práce! Marš štrněné předsednictvo poukázvalo k tomu, jak by takové snížení oslabilo a podráželo rozvoj záložny. V okolních záložnách platí se se vkladů 4 1/2%, až 5%, tudíž při snížení úroků u nás by se vklady vypořádaly. Konečně po debatě velice pohotavě přijat kompromisní návrh na snížení o 1/2%. To však pánům není po chuti, takže docela se prohlásuje, že „to musí rozbiti“ i kdyby měli se spolku vystoupiti. Na — chcete-li, pánové, „pečovati o zdu“ záložny tak, jako na valné hromadě, pak ovšem bude podnik nejlíp, když se o něj starati přestanete. Aspoň tak bude podán důkaz, jak si tu jedinou venkovskou rodinu představujete. Jak se staráte o věci nejbližší a nejpotřebnější, jak jste odborné „sapracování“, to jest viděti z podání vašeho návrhu, aby se žádný rezervní fond neskládal; nechť prý ten, který existuje (1772 K), rozdělí se mezi členy! Prý se nemusí žádný kapitál skládati. Tedy moudrost přímo šalomounská! Ale uvědoměti katolíci stojí pevně, musí se útrpně usmívati rozumným opozice. Přátelé, nedejte si poroučeti od několika fanatiků! Můžeme přiblížiti svoji záložnu k Zemskému svazu. Máme u štít. jednoty 23.245 K a někdy i více. Svěrmě ty peníze Svazu. Neať potřebí, abychom svými vklady podporovali agrární, tučné placené agitatory.

Rudé-zelezná horlivost na Králově-městěcku. Kněžický dopisovatel o rudého „Polab. Obzoru“ velice horlivě své rozumy tiakem šňí. Nejvíce se dopálil, že při obec. volbách zvolen do I. sboru náš vldp. Němeček. V rudé agitaci nejvíce se vyznamenal p. D., který pošilhá po starostenském úřadě. Rozumí se, že svornou pomocí soc. demokratů s agrárníky byl souznován rekurs. Prý ten černý musí vyletět, i kdyby se mělo jíti s rekursem až do Vídně. Páni Ch. a B. jeli hned den po volbě do Poděbrad. A teď zase rudý pisatel přišel na jinou strašnou katastrofu. Hrozný nepořádek v obecním jmění! Jen uvažte: jsou v úřetech položky na uvitání nejd. biskupa 28 K, na postavu brány 29 K a pilně 18 K. Tak obrovským vydáním všecko taďy bude ožebračeno. Kdyby se ty peníze vstrčily do lačných a řízných útů rudého pisatele, bylo by všechno již v nejlepšímu pořádku. Prý také „bouchná“ o Božím těle zbytečně rozrušuje nervy občanů. Ale — ale! To jest tolik cukrový panáček? Vždyť přece všimni nehe ani klení a křik hospodský. Vy zase staráte se o „uklidnění nervů“ soustavným štváním. Ačkoli se „Polab. Obzor“ u nás neodebírá, zasílá se obětavě sem zdarma „k vůli obecnímu klidu.“ Věru zvláštní aliance! Rolníci se škůdci rolnického stavu soc. demokraty! Tak to daleko dopracují. A pak ještě něco. Když žádala štít. jednotu záložní spolek, aby zakoupil akcie agrár. banky, tu ti pánové, kteří byli dříve proti rezervnímu fondu (což se jim zdálo „hromadění kapitálu“), hned akcie vnucovali. A připsam z 20. února přímo „důtklivě“ bylo o to řádné. Jen prý vyplnit subskripční arch! Ostatního není zatím potřeba. My však nebereme veliké subvence a proto si ty akcie kupovati nebudeme. Ať se rozdělí mezi Prásku, Udržala a Závorku!

Heřlice. V neděli, dne 26. t. m. o 8. hod. večer pořádky sdružené spolky křesťansko sociální v Heřlicích přednáška „Ze života českého Japonska“, již poučné putavým způsobem přednesl a 180 nádhernými, světel. obrasy v Evropě, Ameriky, Asie a Japonsu doprovodil vdp. farář dašický Ludvík Ilora. Šál „na Doubravce“ byl v pravém slova smyslu nabit; že kdo listek dříve neopatřil, ani místa k stání neobdržel. Celé zástupy obecnástva vybraďého, které si včas nezajistilo vstupanky, musilo se vrátiti. Vysoce zajímavá přednáška byla, ač půl třetí hodiny téměř trvala, vylechnuta s velikou pozorností a pan řečník odměněn bouřlivým potleskem. Za obětavou ochotu jménem sdružených spolků křesťanských poděkoval dp. řečníku arde ně velebný pán P. St. Kordale, kaplan heřlický. Poněvadě o přednášku jeví se nám všeobecný, byl dp. řečník požádán, by přednášku svoji v neděli dne 2. dubna odpoledne o půl 4. hod. opakoval.

Kladraby nad Labem. Neočekávaný, velmi stkvělý výsledek měla obnova sv. misie ve farnosti kladrabské; byli zde vldp. Otcové z řádu sv. Dominika: P. Augustin Straad z Plzně a P. Angelikus Šnořák a Praby. Po celých 8 dní, a to od 9.—16. března b. r. plnil se nejen farní chrám Páně kladrabský, ale i filiální kostel v Seimicích, kde veleďstojní pp. misioňáci též horlivě kázali a sv. svátostmi přilnulovali. Počet dospělých, kteří sv. svátosti přijali, dosáhl počtu 819, tedy o 100 více nežli za sv. misie před 3 roky konané. Je tedy život duchovní ve farnosti kladrabské čilý. Všecka kázaní, promluvy při sv. přijímání, cvičení jednotlivých stavů byla hluboce založená, proto též dojímavá a působivá. Tichou koranou jejich bylo překrásné kázaní o Božím

Srdci Páně. Že všechny slavnosti se vydařily — bohudík — není potřeba ani připomínati. Jako četná četná stráž křesťanských jinochů při slavnosti eucharistické, tak i zástup křesťanských panen při Mariánské slavnosti velice přispívaly k oslavě Božského Spasitele a Panny bez poskvrny počaté. Triumfální, na tisíc hlav čítající byl průvod na ukončenou v neděli dne 26. března, kdy nesena byla Nejsv. Svátost po celé osadě. Nebylo snad jednoho přibytka celé farnosti ale i ze širokého okolí, odkud by aspoň někdo slavnosti se nebyl účastnil. Nebesa a prapory kostelní nesli místní uniformovaní a. a. kr. dvor. sloužící, průvodu účastnily se též místní slavné spolky a to sbor dobrovolných hasičů s p. Jindřichem Holickým v čele a spolek živnostenský s praporem. Školní mládež vedl starosta obce vlcip. Josef Holický a p. Vincenc Gabriel, mistr řeznický. Po návratu do chrámu Páně uděleno apoštolské požehnání a bohonaděným pp. misionářům za družičky poděkovala slečna Mařenka Jeklová a skvostnou kyticí podala slečna Hermína Ruferová. Za křesťanské jinochy poděkoval p. Rudolf Kašpar, lešní praktikant a kyticí z čerstvých růží podal p. Adolf Jilek, zřízenec při c. k. dvorním hřebčinci. Po závěrečné promluvě místního faráře zapěna hymna papežská a hymna rakouských národů. Nadšení bylo obrovské; káz by neutuchlo, ale hodné dlouho potrvalo! Všichni, kdož duchovních hodů se účastnili, volají za veledůstojnými pány misionáři: „Zaplat Bůh a Matička Boží!“

(Zasláno.)

Pan

Josef Ježek,

majitel závodu elektrotechnického

v Hradci Králové.

Konám milou povinnost, vzdávaje Vám ardečný dík za instalaci hromosvodu, elektrického osvětlení a svonkové vedení v mém domě vsorně provedené.

Dodaný materiál jest zcela dobrý a v každém ohledu vyhovuje. Jsem s prací Vaší zcela spokojen a mohu závod Váš každému s dobrým svědomím doporučiti.

Znamenám se ve vší účtě

Edm. Hežek,

a. k. gymn. profesor.

**Kathreinerova
sladová káva
Kneippova —**

jest pouze jedna —
napodobenin však
mnoho! Proto opatrnost! Požadujte
a přijímejte pouze
původní balíčky se
na jménem **Kathreiner**

Všeob. úvěrní společnost,
zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Spisní listky na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevněji.**

Záložna v Hradci Králové

!! Vklady na 4 1/2% !!

Půjčky na směnky a hypoteky s úmorem.

Úvěry stavební. Eskont směnek a účtů.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty Záložen Československých v Praze a byla tento letos revidována.

JARO-LÉTO 1911.

MODERNÍ

LÁTKY NA SVRCHNÍKY, OBLEKY, ČERNÁ A BAREVNÁ SUKNA VE VELKÉM VÝBĚRU NABÍZÍ A VZORY NA POŽÁDÁNÍ OCHOTNĚ ZAŠLE

OBCHODNÍ DŮM SUKNY

řmý V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

ZALOŽENO R. 1834.

TELEFON 64.

VARHANY

pro chrámy elektro-pneumat., pneumatické i mechanické v každém slohu, jen nejdokonalější soustavy. **Salonní varhany**, čistě pneumatické i v nejmenším provedení, bez rozebírání přenosné, velmi praktické, taktéž

HARMONIA americká (ssací) i evropské soustavy, vše důkladně pracované, jakož opravy a ladění co nejsvědomitěji a velice levně nabízí

Respekty a návrhy
zdarma a franke.

BOHUMIL PÁSTIKA,

stavitelství varhan

: v Staré Boleslavi. :

Nejlepší doporučení.

Zařizování pneumatic. hry i rejstříkování ku starším zachovalým varhanám mechan. co nejjednodušeji a velmi levně.

Záruka pětiletá.

Záruka pětiletá.

Lidové Letáky

agitační měsíčník pro katol. hnutí a pro přestavování svornosti a vzájemnosti všech, kdož stojí na katol. a křesť. soc. stanovisku.

Všeob. obsah. Slušná forma.

Čís. 1.: Zhoubnost liberalismu.

Čís. 1.: Sociální demokracie — nepřítel.

V každém čísle četné obranné a uvědomující správy.

Roční předplatné:

3 ex. 96 h; 5 ex. 1-82 K; 10 ex. 2-20 K; 20 ex. 4-20 K; 30 ex. 6-20 K; 40 ex. 8-20 K; 50 ex. 10- K atd.

Objednávky dopisnicí na:

Lidové Letáky v Praze, Lipová 5.

Odebírejte hromadně pro své osady, obec, spolky a organizace.

Posíláte tím naše hnutí.

Děvče neb slečna

přijme se k dítěti 1/2 roku starému, která by mohla každý den celé odpoledne až do 9 hod. večer býti u dítěte. — — —

Plat 8-12 měsíčně, svačina a večeře.

Blíže sdělí administrace tohoto listu.

Nastoupiti možno ihned!

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpřehledněji pracované, přesné ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a všecko veškeré hud. drobné potřeby. Strany nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, povelky. — Za čistě přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují!

Akciový kapitál K 4.000.000.

Vklady ca K 17 000.000.

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Eskont směnek a faktur.

Koupé a prodej cenných papírů losť. Výměna kuponů, tažených cenných papírů, devis a valut.

Vklady na knížky a běžný účet $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$.

Úhrady na cizinu,
šeky, akreditivy.

Bursovni obchody.

Vadía a kaucí.
Promesý.

Úvěry všeho druhu.



Velkoobchod uhlím a koksem.



Úřední hodiny od 8. do půl 1., od půl 2. do půl 6.

Pilu na kámen,

s usutí, broušení a leštění stoj na kámen, pískovcové lomy s řávenou zásobou 20 000 m³ velmi dobrého pískovce, ve které práce soch. a kam. pro st. by kostelů, škol, v řejných a soukromých budov, pomníků, brusy, žlabý atd. nabízí

Stanice se. z. p. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,

strojní kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Čtinnému obecnstvu doporučuje

sklad dobré hotové obuvi

Jan Metelka



v Hradci Král.

proti Grandhotelu č. 80.

**Ryze český odborný
závod.**

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

$4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukládacích, losť, rent, devis, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadía a kaucí. — Eskont faktur a směnek. — Bursovni rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promesý. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladisko spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slenský anthracit. Koks slenský a svatoševický. — Brikety. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4500, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Padesátiletí Borromaea.

Slavnostní řeč, proslavená vldp. Drom Fr. Beylem při jubilejní akademii dne 25. března 1911.

Velectné shromáždění! Milí chovanci!

V annálech Borromaea jest zaznamenáno několik význačných dnů, které mají pro rozvoj ústavu značnou důležitost. Jest to 20. srpen 1850, kdy duchovenstvo královéhradecké diecése, na duchovních cvičeních shromážděné, učinilo první sblírku na stavební fond Borromaea; dne 26/IV. 1858 byl položen základní kámen k staré budově ústavu, který byl 1/X. 1860 otevřen. 18/III. 1900 svolil nřdp. v Pánu zesnulý biskup Brynych k stavbě nové budovy, která byla 5/X. 1902 slavnostně posvěcena. Na podzim 1910 dovršilo Borromaeum 50leté své trvání a dnes oslavujeme tiché toto 50leté jubileum.

Jubileum jest sice poněkud opozděno, ale tím se jeho význam nezmenšil, jak dokazuje stkvělá účast Vašeho vzácného shromáždění. Účastenství Vaše, velectění, kterým významáváte dnešní jubilejní slavnost, mohou všim právem vykládati jako nelíčené sympathie k zdejšímu domu a proto mně dovolíte, abych Vám vzdal jménem představenstva domu za tuto vlídnou účast vřelý dík a vyjevil vroucí přání, abyste Borromaeu zachovali své sympathie, neboť Borromaeum toho zasluží. Znám dějiny Borromaea z vlastního názoru a z vlastní zkušenosti bezmála již 34 léta jako chovanece a dlouholetý jeho představený; znám starší jeho tradice z vypravování současných svědků. A proto chovám pevně přesvědčení, že vychovávající zdejší ústav jest důležitým kulturním činitelem ve vývoji našeho milého národa českého, v němž koná poctivě a čestně své charitativní a osvětové poslání.

Není pochyby, že přirozeným úkolem každého člověka jest, aby dospěl co nejvyššího rozvoje a ušlechtilení svých tělesných i duševních schopností, čili aby se vzdělával. Vzdělání pak není snad nějakým hmotným statkem, který by se mohl koupiti aneb snad zděditi, nýbrž jest výsledkem dlouholetého vychování, t. j. práce, kteréž musí se účastniti vychovatel i vychovanec. Co útrap, sebezapření, trpkých chvil ano i hořkého zklamání přináší s sebou činnost vychovatelskou, může posouditi jen ten, kdo se vychováním zabývá a kdo vychováván byl. Činnost vychovávací se právem zve „ars artium“, co největším uměním, protože se vychovatel podobá výtvarnému umělci, jenž zobrazuje ideály dobra, pravdy a krásna a liší se od obyčejného výtvarníka tím, že nemá před sebou mrtvou puddajnou hmotu k tvoření, nýbrž individuální bytost lidskou, plnou života a činnosti, která má své zvláštní nazírání, citění a chtění. Žádný člověk nemůže býti náležitě vychován řemeslnickou nějakou šablonou, nýbrž individuální a sobě přiměřenou výchovou. Není o tom sporu, že vzdělání jest nejdražším a nejcenějším statkem člověka. Jisto, že blaho společnosti záleží jen na tom, aby jednotlivci byli náležitě vzděláni; proto lze vychovatelskou činnost prohlásiti za nejslužnější činnost humanitní i kulturní a vzdělávací ústavu dlužno ceniti jako vzácné bašty civilisace.

Názory tyto o veliké ceně škol bývají často zdůrazňovány a také všeobecně uznávány, ale přehlíží se mnohdy, že vedle školy na vzdělání člověka působí také jiní činitelé, jako rodina a společnost. Tito dva činitelé: rodina a společnost mají na vzdělání člověka větší ještě vliv než škola, poněvadž rodina a společnost vychovávají člověka tehdy, když již přestává vliv školy a protože rodina a společnost působí na utváření povahy čili charakteru, kdežto naše moderní školství pod vlivem zastaralého racionalismu pěstí téměř výhradně jen rozum.

Rozum však není jediná mohutnost člověka, která má býti pěstěna a v rozumném vývinu nespočívá ještě vzdělání, je-li zanedbána výchova vůle. Jen v ušlechtilém souladu mezi vypěstěným rozumem a zušlechtnou vůlí spočívá pravé vzdělání. Jen hojnost vědeckých poznatků a ušlechtilých mravních citů činí člověka vzdělaným. Jednostranné vyškolení rozumu spíše škodí než prospívá. „Vzdělení bez svědomí jest zkázou duše“, volá předně francouzský svobodomyšlný znalec školství, Alfréd Fouillé a opakuje tím starou vychovatelskou zásadu: Scientia sine conscientia est ruina animae, kterou naš Komenský vyjádřil výrokem: „Kdo stoupá ve vědomí a upadá v mravnost, více upadá nežli stoupá.“ Svědomí utváří mravy a mravnost tvoří silný život.

Ciny lidské nejsou bezděčné a nemají svůj důvod v mechanické nějaké síle, nýbrž jsou vždy výrazem vůle, která svobodně může

voliti mezi dobrem a zlem. Vůle jest vlastně hybnou silou života a jest zodpovědnou za vše, co se utváří v duši a co se s ní na venek projevuje. Vůle jest rodičkou velikých povah i mravní bíd. Ne co dobrého víme, prospívá lidstvu, nýbrž jen to, co dobrého chce a koná. Všechno přesypáváví mozku učenými věcmi jest pro člověka a společnost zcela neplodným, nevypěstí-li se v chovanci tolik mravní síly, aby, co dobrého poznal, také hleděl ve prospěch lidstva vždy prováděti. Proto proslulý německý vychovatel Dr. Föerster od-suzuje jednostrannou školskou výchovu moderní slovy: „Slepá a překotně získané ohromné spousty vědomostí, v nichž všechen rozdíel mezi hlavním a vedlejším mizí, nejsou daleko ještě vzděláním, protože u člověka tím nebylo ještě nic vzděláno, ani rozum, ani vůle, ani cit. Člověk jest tu jako živoucí slovník různých vědomostí, jako den ode dne rostoucí katalog; ale ve svých touhách a žádostech, ve své vůli jest často dítětem nebo barbarem.“

Vzdělávati se, znamená povznášeti se k vyšším cílům, znamená hledati cestu od nízkého k vznešenému, od pozemského k nebeskému; proto vzdělaným jest ten, kdo zná ovládati své touhy, kdo dovede krotiti své pudy a síly, které má člověk s neraznými tvory společně. Hlavní jádro vzdělání spočívá tedy ve výchově vůle, v sebevládě, v ovládnutí citů a žádostí.

A kdy se má se vzděláním započítati? Psychologie života učí, že život bývá věrným ohlasem dětství, že věk jinošský a mužný se vyvíjí setrvačností let mladosti. Mílnění Herderovo, že šestým rokem jest výchova člověka dokonána, jest sice nadsázkou, ale zdůrazňuje také obyčejnou zkušenost, že i největší mudřec závisl na mravním okolí svých útlých let a počíná své vychování prvním dechem svého života (Smiles, Moudrost života ve Váňově výběru 137.)

Výchova v domácnosti pod dozorem pečlivých rodičů kladé pevné základy k budoucí povaze člověka. Než výchova rodinná nemá jedině vliv na rozvoj povahy studenta, poněvadž tyto záhy vychází z rodinného kruhu do ciziny, dříve než povaha jeho byla ucelena. Na studiích přestávají rodiče míti výhradně vliv na rozvoj povahy svých dětí a v úkol ten nastupuje výchova školní a výchova společenská v kruhu přátel a druhů, kteří mocně působí na povahu příkladem. A síla příkladu bývá tak mocná, že dovede značně pozměniti ba i odstraniti základy, položené vychováním rodinným. Setká-li se jinou při vstupu do školy a do života s druhy zkaženými, zakrní jeho povaha a přizpůsobí se mimovolně nízkému svému okolí. Pěstuje-li dobře založená povaha styky se soudruhy stejně ušlechtilými aneb sebe lepšími, nabývá vůle posily dobrým příkladem ve svém mravním snažení a člověk ve svém vzdělání pokračuje.

Tím prokázána jest důležitost vychovávajícího ústavu, jenž se ujímá z rodiny vycházejícího jinocha studujícího, uvádí do společnosti soudruhů dobrých, domácí výchovou položené mravní zásady pěstí a uceluje svědomitým dozorem a účelně sestaveným domácím řádem. Takový studentský internat čili konvikt má nahraditi studentovi teplý, něžný duch života rodinného, má nahraditi bedlivý dozor otcovský a zároveň starostlivou péči matčinu, má odstraňovati nebezpečí, nezkušenému mládí brozící a návykem má vypěstovati v duši jinocha studujícího zápal a nadšení pro pravdu, dobro a ctnost. Plní-li internat tento svůj úkol, koná zajisté důležité kulturní poslání.

Jak Borromaeum dostalo svému úkolu? Náležím k představenstvu ústavu a proto by bylo neskromností chváliti vlastní zboží. Ale já jsem byl také po 7 let chovancem „Borromaea“ a proto mám tu jistě plné právo sdělití svůj vlastní názor v tom ohledu. Povím to krátce: Jsem Borromaeu k stálé vděčnosti zavázán za otcovskou ochranu, již se mně v něm dostalo za mých studentských let. Pocit vděčnosti sdílí se mnou zajisté každý pravý borromaeista, který životní zkušeností přišel k správnému ocenění dobrého vychování.

Proč však se nelíbí některým chovancům v ústavě, když jest tak dobrým? Ústav by se jim líbil, ale nelíbí se jim domácí kázeň, která jim ukládá jisté povinnosti a obmezuje je ve volnosti, jaké mohou učiti v nestřeženém bytí studentském. Ústav však nemůže se vzdáti své disciplíny k vůli rozmazlenosti nebo nerozumu jednotlivců, protože disciplina jest prostředkem, který utužuje vůli, zkonštruuje povahu, vede k sebevládě a k pravému a opravdovému vzdělání. Disciplina žádá poslušnost od chovanců a poslušnost prokazovaná jest soudností člověka na vlastním vzdělání. Kde není poslušnosti, nemůže se výchova zdařiti. Když

Goethe kdysi navštívil své příbuzné a všichni vnukové se chlubili svými věcmi, které darem obdrželi, přinesl jeden z vnuků svůj památník. Goethe převracel listy v památníku, až přišel na dvě stručná slova, která tam jeho přítel Zelter napsal. Slova ta zněla: „Uč se poslouchat!“ A Goethe zavíraje knihu pravil: „To jest to jediné mondré, co jsem tu našel.“ Poslušnost vede k sebevládě a ke vzdělání, proto kdo nechce v ústavě poslouchati, nechce býti vzdělán.

Proč však také veřejnost jeví někdy zaujatost k Borromaeu? Příčinou toho jest křesťanský duch, jímž jest ústav řízen. Dnes bývá náboženský duch v české veřejnosti podceňován. Ale ne právem a důvodně, nýbrž z nepochopení cíle života. Dnes ovládá i veřejnost českou horečná snaha zvýšiti materiální kulturu a zvýšiti pozemský blahobyt, ale přitom se úplně zapomíná na kulturu vnitřní. Učinili jsme značný pokrok na poli hmotném, ale nepokročili jsme úměrně na poli mravním. Lidé se stali zámožnějšími, nestali se lepšími a co hlavní: šťastnějšími. Štěstí člověka nezáleží v tom, když přilne k hmotě, nýbrž právě v tom, když dovede svého ducha odpoutati od hmoty.

Zvrácený ten názor o úkolech člověka pohrdá náboženstvím jako zbytečným balastem při materiální kultuře a proto tento zvrácený názor životní pohrdá také naším ústavem, který si nadepsal nad hlavním vchodem starou pravdu vychovatelskou: „Initium sapientiae timor Dei“ (Počátkem moudrosti jest bázeň Boží).

Ano, náboženství jest důležitým činitelem výchovným. Filosof Tolstoj napsal v knize „Kruh četby“: „Jedna z nehlubších pověr jest pověra vědeckých lidí, že člověk může žiti bez náboženské víry. Člověk bez náboženství jest zrovna tak nemožný, jako jest nemožný člověk bez srdce. Náboženství jest nejvyšším a nejúšlechtlejším činitelem při výchově člověka, jest největší síla civilisace.“ Jest patrné, že Borromaeum se nemůže vzdáti k vůli některému nerozumovi náboženského svého základu, který všemi rozumnými lidmi byl vždycky uznáván za nejlepší výchovný prostředek, nýbrž musí jíti přes nepřízeň doby svou vytknutou cestou, protože jest Bohu, církvi i národu zodpovědný za svou činnost. Že jednou tato činnost v době nastávající společenské nekázně a mravního úpadku bude plně s poctou oceňována, o tom jsme dobře přesvědčeni, jako jsme přesvědčeni o konečném vítězství deštěné dosud pravdy.

Vážené shromáždění! Měl bych ve své slavnostní řeči nastíniti historii ústavu a uvésti konkrétní příklady o zdárných výsledcích „Borromaea“. Nemohu však do rámce dnešní slavnosti pojeti rozšířenou kroniku ústavu. To jsem učinil spiskem, který jsem před 9 lety vydal tiskem při přestěhování ústavu do nové zdejší budovy.

Domnívám se, že jsem učinil zadost svému úkolu, když jsem nastínil povšechně programový úkol „Borromaea“ a když jsem vytkl stanovisko k objektivnímu posuzování činnosti ústavu. Pronáším jako starý borromaeista vroucí přání, aby i v příštím 50letí Borromaeum plnilo se stejným zdarem kulturní svůj úkol, aby Bůh mu žehnal a duch sv. Karla v něm vládl, aby z něho vycházeli charakterové, kteří se stanou platnými členy společnosti ke chloubě církve a ozdobě vlasti.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd. odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Cetná umění od vld. řádů duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Nová legenda o životě sv. Cyrilla, apoštola Slovanů. Unionistický časopis „Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda“, vycházející v Kroměříži, přináší v dubnovém čísle z pera dra Frant. Příkryla, jenž v minulých prázdninách podnikl vědeckou cestu na Balkán, pátraje všude po památkách po sv. bratřích solunských, Cyrillu a Methodovi, článek o nové, dosud neznámé legendě, vypisující život velikého filosofa, apoštola slovan-

ského sv. Cyrilla. Objev učinil učený slavista rodem Moravan, p. Vlad. Šis v archivu chilendarského monastýra u Perevolky na sv. hoře Athos. Rukopis legendy má nápis: „Paměť i žití blaženého učitele našeho Konstantina filosofa prvého, nastavníka slovensku jazyku“ a pochází pravděpodobně z X.—XII. stol. Obsahuje mnoho zajímavostí k doplnění a objasnění dosud známých legend cyrilomethodějských. Novou tuto legendu s úvodem, převodem a oceněním její historické ceny vydá Akademie Velehradská, tato učená společnost pro sblížení církve východní se západní, jejíž druhý svazek od P. Šnopy, hájící pravověrnosti sv. apoštolů slovanských, dochází všeobecného uznání i za hranicemi u prvních slavistů, zabývá se důstojně řadu vědeckých publikací, staví se na roveň prvním vědeckým akademiím evropským a přispívá významně k objasnění nejdůležitější nábožensko-kulturní epochy u národů slovanských.

Decentury slovanských jazyků na universitě římské. Jak sděluje „Srbobran“, zavedeny budou co nejdříve na universitě římské decentury pro jazyky slovanské, nejprv pro ruštinu a srbsčinu.

Slovanský jih. Nakladatelské družstvo Máje vydá v prvních dnech měsíce dubna příruční knížku cestovní pro české turisty, kteří touží poznati krásné kraje slovanské na březích Jaderského moře. Příručka tato bude se jmenovati Moře Adriatické a obsahuje Chorvatské Přimoří, Dalmacii, Černou Horu, Benátky a východní břeh italský s ostrovem Korfu. Kniha vyjde jako Slovinské Alpy, vydané roku loňského, péčí Českého odboru Slovinského Alpského družstva za redakce pp. dra V. Dvorského a dra B. Franty. Pro českého turistu učiní všechny německé příručky zbytečnými.

Katolická Učitelka nazývá se pravidelná příloha měsíčníku „Eva“, jehož doposud tři vyšla čísla vynikají bohatým a vybraným obsahem. „Eva“ všem katolickým ženám a dívkám, zejména pak naší venkovské ženské omladině doporučujeme co nejvíceji. „Eva“ stojí ročně K 3.— Olomouc, Dolní nám. č. 17.

Svatý týden v malém farním kostele. Napsal Dr. František Hrubík. Cena 1 K 50 h. Vyšlo jako 1. číslo Knihovny „Cyrilla“ nákladem „Obecné Jednoty Cyrillské“ v Praze. Tato knížka vyhovuje znamenitě dávno cítné potřebě. Jsou zde praktické pokyny, jednoduché a přitom velmi účelné volené zpěvy, takže i při malých chrámech obřady Svatého týdne při skromných prostředcích mohou se vykonati důstojně a liturgicky správně. — 3. číslo „Cyrilla“ přináší úvahu dra Cyrilla Sychry o Steckerově „Missae solemnis“. Nalezáme zde dokončení Orlova pojednání o písni „Nastal nám den veselý.“ Otisknuty zde pěkné zpěvy pro Zelený čtvrtek a Velký pátek, komponované od Jos. Vomačky.

Český slovník behaviorální. Právě vyšel nákladem V. Kotrby 13. sešit (od slova „aquilla“ až po „Archdekin“). Podrobně, s nejnovějším vědeckým aparátem jsou zde probírány příslušné významy. Dobře vybrané obrázky doplňují znamenité část textovou. Zkrátka vydavatelstvo i učení odborníci věnují slovníku tolik péle, že bude mohutným pomáčkem české theologické vědy, z níž budou hojně čerpati poučení i učenici odborů jiných.

Dvě časové knihy. V. B. Pavlík-Sychra, rodák černilovský, který jest redaktorem křesť. soc. „Hlasu lidu“, sepsal román „Zelení krkavci“, v němž líčí činnost agrárníků na našem venkově; jest zdrcující kritikou strany agrární. „Jitřenka“ vydala též jeho sociální povídku „Osm hodin denně.“ Zde jsou formou poutavou provedeny důkazy, že dělník může čekati azar pouze ve straně křesť.-sociální. Knihy ty ovšem jsou tendenční. Leč nadto jeví se autor jako hluboký psycholog a bystrý malíř lidských postav. Přitom dbáno dobře pravidel uměleckých, takže obě knihy jsou četbou zajímavou, prospěšnou, záživnou. Oba spisy jsou mistrnou apologetikou křesťanských stran politických; hodí se dobře i našim organizátorům, poněvadž se zde vyvracejí dovedně námitky nepřátelské. V lidových našich knihovnách by nikde ty spisy scházeti neměly. „Zelené krkavce“ lze objednat i v administraci „Hlasu lidu“ v Čes. Budějovicích. Cena 1 K 60 h franko. Nechtějí-li knihy ty čten vřichu, kdož se hlásí k praporu katolickému!

Kleistermann o pokroku a křesťanství. „Jsem pokrokový člověk, můj drahy“, píše spisovatel ve svém spise Obrázky z Blat a Hlubocka na str. 187—188, „přesvědčeně pokrokový, ale necítím se pokrokovým ve smyslu těch, kteří vidí v křesťanství překážku vývoje lidské společnosti, kteří mluví o jedu, přisedám k nám s Judey, kterým chrám sv. Petra v Římě zdá se býti rotundou objímající velkou tanečnici a kteří vůbec popírají umění křesťanské. Tak však já nenasírám na vývoj naší společnosti, naši kultury a našich duševních potřeb a jsem, doufám, v dobré společnosti, jako Goethe, Winckelmann, Byron, Bulver, Bourget atd., kteří snad také něčemu se přiučili, pohlížejí na Řím křesťanský ne-li stejně, tož aspoň podobně jako já. Ti jsou ovšem zastaralí, skoro předpotopní; moderní v očích jistěho

drubu našich pokrokovců jest zato našemu věku vzdálený ošat Julian, řečený Apoštata, kterého já zase pokládám za typického zpátečníka.“ -ave-

Pro májové pobožnosti

ohyštáme
důstojnému duchovenstvu

„ milé „ překvapení

tiskem původních
překrásných kázání
p. gymn. prof. Fr. Kohouta v Čáslavi:

České drahokamy v koruně Královny nebeské,

32 rozjímání májových ze života českých
patronů.

Obsah těchto do historie české zasahujících
kázání, odporučí krátké obsahy jejich nejlépe:

1. Koruna Svatováclavská a národ Český.
2. Sv. Václav — vlastenectví.
3. Sv. Cyrill a Method — svornost.
4. Sv. Jiří — statečnost.
5. Sv. Vít — bdělost.
6. Sv. Ludmila — zbožnost.
7. Sv. Vojtěch — horlivost.
8. Sv. Volfgang — svědomitost.
9. Sv. Prokop — zdržlivost.
10. Bl. Milada — čistota.
11. Bl. Ivan — tichost.
12. Jindřich Zdík — bohobojnost.
13. Sv. Benedikt s bratřími — spokojenost.
14. Sv. Zikmund — trpělivost.
15. Bl. Česlav — poslušnost.
16. Bl. Zdislava — kajcnost.
17. Sv. Kosmas a Damian — obětavost.
18. Sv. Hroznata — vděčnost.
19. Ondřej — vytrvalost.
20. Sv. Hedvika — oddanost do vůle Boží.
21. Bl. Anežka — pokora.
22. Arnošt z Pardubic — útrpnost.
23. Sv. Jan Nep. — míčlivost.
24. Jan Lohel — snášlivost.
25. Sv. Norbert — smířlivost.
26. Adam Kravařský — upřímnost.
27. Sv. Josef — pracovitost.
28. Jan Bedřich — šetrnost.
29. Jan Nep. Neumann — střídmost.
30. Sv. Klement Maria — mírnost.
31. Bl. Jan Sarkander — věrnost.
32. Panna Maria — palladium národa Českého.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Stoupání kultury pod štítem nedůvěry. Samou úřední statistikou zjištěno, že roční průměr vražd v Itálii činí 2612 a vražedných pokusů a útoků s poraněním 85 593, t. j. 84krát více nežli na příklad v Anglii. V době od roku 1880—1900, tedy ve 20 letech napočítala soudní statistika více nežli 2 miliony poranění a 97.000 vražd, od r. 1900 však stoupla sločinnost měrou, že v jediném roce 1904 bylo 8011 vražd a osobních poranění 94.703, kdežto podvody, loupeže a vyděračství, mimo obyčejné krádeže bez násilí, byly v téže roce pouze 8462. Ovšem tedy spolehlivější jest statistika soukromá, která udává průměr útoků a nebezpečným poraněním na 100.000 a vražd na 4500 za každý rok. Vraždy a poranění střelnou zbraní a jinými prostředky činí pouze 15 procent, kdežto ostatních 85 procent připadá na nůž anebo dýku. Pod vládou macešky přemýšlí se všelijak, jak by se dala zjednatí náprava bez použití důsledné náboženské výchovy; ale pokusy končí takovým nezdarem, že perspektiva jest stále temnější.

Pětrosi politika Machareva. Položili jsme vám otázku, Machare, zdaž se to srovnává i třeba s pokrokovou morálkou, aby člověk skrz na skrz mravně pošramocený hrál si pokrytecky na směrdatného mravnostu a jiným lidem hledal v očích třísky při svých trámech v očích. Vy jste na tu otázku neodpověděl, snad jste v ní věřil zelenou šňůru, a místo odpovědi vyčetl jste zase, ale nedokázal, celou řadu chyb klerikálních, které, jsou-li chybami, nemohou býti ani vám dovoleny. Nenapadá nás nějakým způsobem vás napravovati, protože nám v nynější rvavé pose jen prospíváte, ale chtěli jsme jen veřejnost upozorniti, že je to bespříkladným pokrytectvím, když někdo polyká zelbloudy a při tom cedí komáry. Nepatříme do zástupu obmecených vašich obdivovatelů, proto budeme také od vás požadovati takové chování, které musí míti i průměrný polointelligent. Několik sbírek básniček nikterak vás neopravňuje k dispensi od normálních forem slušnosti. Posloužíme vám vždy správným zrcadlem, kdykoliv začnete upadat ve formanské způsoby. Tou dobou ovšem udílí

vám lekos přítel Hašlar. Zase doklad k vaší oblíbenosti, že nejlepší lidé současné doby jsou vašimi přáteli. Kudrnáč a Hašlar jsou jistě nejlepší lidé!

Výsledky sčítání lidu. Zatímni výsledky sčítání lidu z 31. prosince 1910 byly právě střední statistickou komisí zjištěny. Přítomné obyvatelstvo v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených obnáší dle tohoto zjištění 28.567.898, t. j. o 2.417.190 nebo o 9 2%, více nežli při sčítání z r. 1900; obyvatelstva přibývalo tedy o 0 2%, poněkud více nežli v desetiletí 1890—1900. Největší přírůstek v posledním desetiletí mají (nehlédě k městskému území terstskému a 28 5 proc.), Ietrie s 16 9 proc., Dolní Rakousy (vzhledem na Vídeň) 13 9 Vorarlberg 12 8, Gorice Gradiška 12 4 proc., Solnohrady 11 5 proc., Slezsko 11 2 proc., Tyroly 11 0 proc., Halič a Bukovina 9 7 proc. Naproti tomu mají malý přírůstek: Dalmacie 8 8 proc., Morava a Korutany 7 5 proc., Čechy 7 2 proc., Styrsko 6 3 proc., Horní Rakousy 5 2 proc. a Krajina 3 8 proc. Dalším zpracováním bude vysvětlení, kterou z těchto tří příčin, zdali číslom porodu, úmrtností nebo stěhováním byly přivoděny tyto číselné přírůstky po mnohé různé též zvláště větší periodě 1890—1900. Obyvatelstva v Haliči bylo v době sčítání lidu 1910 8 millionů, v Čechách 6 77 mil., v Dol. Rakousích s Vídní 8 5 mil. — V Bosně a Hercegovině je celkem občan-ského obyvatelstva 1,895.678 duše, což je proti roku 1895 přírůstek 827 581 duše, t. j. 20 09 pr.

Z katolického světa. V „Čechu“ uveřejněno bylo svolání k utvoření svazu katolických spolků ženských v království Českém. Do svazu přihlásilo se už předem 16 ženských spolků s počtem členek přes 8000. — Družstvo katol. domu ve Valašském Meziříčí zakoupí bud stavební plochu nebo dům. — Ke kartelu katolických akademických spolků německých v Kolíně nad Rýnem přistoupilo 7 dalších akademických spolků, čímž počet členů kartelů katolických akademických spolků dostoupil 10 000 členů. — Biskupové portugalských 5,416.204 udali vyznání katolické. Tedy pět a půl milionu katolíků portugalských dovoluje 6.928 protikatolíkům vyhnati jesuity, arašiti jiné řády v zemi, odstraniti u soudů přísahu ve formě náboženské, zakázati svěcení dnů svátečních atd. — Ve Spojených státech jest nyní 14,618.761 katolíků, což znamená přírůstek 217.734 katolíků ročně. S katolíky na Filipínách, na Portoriku a Havaně jest jich 22,886 027. Katolíci vydrží tu 4972 farních škol s návštěvou 1,237.261 dítek, přes 200 kolleji, 82 církevních seminářů a 700 dívčích akademií.

Největší loď na světě. Dvakrát tak dlouhá, jako položená Svatostěpánská věž, vytlačuje 50 000 tun vody, 11 poschodí vysoká, 84 miliony kg. těžká. Obrovské toto dílo techniky dokonává se právě ve stěpánské loděnici. Bude to plovoucí městská čtvrť. Tato loď bude míti délku 268 metrů. Nad 11 patry budou k nebesům trčeti 3 ohromné komíny. Dosavadní největší loď Německa „Deutschland“ má v délce jen 55 4 m. K dosažení její výšky musilo by se 12 22—26 metrových vysokých domů na sebe postaviti. Bez strojů a kotlů kolos ten váží 34 millionů kilogr. Do této lodi vejde se 5000 lidí. Jest uvnitř skvostně zařízena. Na vrchní plošině v délce 100 m. bude zařízen salon pro dámy, salon pro kufáky, veliký restaurant, sáňní zahrada a veliká síň. Když venku bude řádit bouře, budou si lidé v zimní zahradě hověti mezi palmami za zvuků hudby uprostřed vodotrysků. Za jasného dne bude se seděti venku v rozkošných loubkách. Besdrátový telefon bude k pohodlí všech. Jídelna rozprostírá se do dvou pater. 7000 pasážíků sesedne se v jídelně. Na lodi budou nejen koupelny, ale i plovárna ve slohu pompejském. Koupelna opatřena je vodou poselou, dle přání studená nebo teplá. Pasážíř hned po probuzení na svém stolek spatří jídelní lístek. Radovánky všeho druhu budou se denně střídati. Avšak i zde žravé a dravé vlny budou čbati, jak by tohoto Leviathana pohltily.

24 miliony korun na jednu cestu po moři. Velmi nákladnou cestu ke korunovaci anglického krále s královnou vykoná dražina 50 amerických millionů, kteří si ke své cestě najali loď „Olympii“ společnosti Red Star Line, která je z největších lodí na světě a právě se dostavuje. 8000 dělníků pracuje kvapem na vypravení lodě, aby tato mohla býti spuštěna na moře o celý měsíc dříve, než jak bylo stanoveno. Loď bude účelně pro pohodlí oněch šťastných 50 smrtelníků a jich rodin zařízena, což vše státi bude 5 millionů dollarů čili přes 24 mil. K.

Čechové na Kavkaze jsou jednak rozptýleni po městech, vesnicích a „stanicích“ (kozácká sídla), jednak tvoří u Novorossijska na Černém moři ryze české vesnice. První skupina je povoláním velmi rozmanitá, nejvíce jsou to průmyslníci a mezi těmito na prvním místě pivovarníci. Hmotné poměry těch, kteří přišli první, jsou nyní velmi dobré; někteří mezi českými sládky na Kavkaze jsou dnes milionáři. Jsou však na Kavkaze i chudé rodiny české, a to takové, jež přišly buď nedávno a s prázdem, nebo ne-

aměji se uchýtit, nejsou houževnati a šetrní. Čeští průmyslníci za sebou volají české dělníky v tom přesvědčení, že nad českou práci lepší nedostanou. Konečně mezi kavkaskými Čechy jest též mnoho učitelů, státníků, inženýrů, ano i hodnostářů církevní, ovšem kdož přijali pravoslavi a ruské poddanství. R. 1897 Čechoslovanská na Kavkaze bylo na 3900. Národní uvědomění u některých jest chabé nebo zcela žádné — myslí jen na oběh. U většiny však uvědomění české jest živé. Ale i uvědomění Čechů tímno apolečensky ku zdejším Němcům. Poláci raději oboují s Čechy než s Rusy. Intelligence vůbec Čechů si váží. Ale lid Čechy počítá k Němcům, ač Němec mu značí vůbec cizince; Poláky však rozeznává. U Novorossijska je 8 vesnic českých. Kromě toho jsou i české chutory (jednotlivé dvorce) mezi ruskými roztroušené. Na první pohled poznati domy rázu českého, zvyky české se zachovávají. Rusky neumí dobře nikdo; neť by se učili rusky, raději své sousedy ruské učí česky. Náboženství jsou vesměs katolického až na malé výjimky; někteří z prospěchu pro úřad přešli k pravoslaví. Fary jsou však jen dvě; ostatní osady mají jen zvonice. O náboženství se však málo starají. Rodinný život jest velmi sporádaný; žení se jen mezi sebou. Řekové a Rusové okolní jsou proti nim chladí. Češi jsou nejen dovedlí zemědělci, ale i obratní řemeslníci. Ale povahou jsou slabí, nedrží slova, jsou chytří a namnoze příliš pijí. A kromě toho, ač rádi čtou a daleko si chodí vypůjčovat knih a novin, sami si nic nekoupí a ničeho neodbírají, ač by mohli. Němci osadníci za to skoro každý má svůj časopis. Osada Tekos byla kdysi většinou polská, ale česká menšina ji počestila. Sem tam čeští osadníci mají své hudební sbory a kapely, jež jsou zvány do celého okolí.

Tisk bez tiskarské černé. Před rokem upozornil „Chambres Journal“ na blížící se revoluci na poli knihtisku. Zdá se, že tato předpověď se nyní potvrzuje, neboť „Technical World Magazine“ dosti přesně udává mnohé podrobnosti o vynálezu tisku bez tiskarské černé a to pomocí elektřiny. Tento vynález pochází od jistého anglického inženýra. Při elektrických pokusech náhodou přitiskl penis, jenž padl na stůl a málem by se byl zakutálel, k vlhkému papíru na kovové podložce a současně ho přimáčkl také na neisolované elektrické vedení — a ke svému velkému podivení spatřil, že se penis otiskl jasně v hnědé barvě na papír. To se stalo as před dvanácti lety. Již před deseti lety dafily se mu pokusy s vynálezem na tomto pozorování založené tak, že pomocí elektřiny mohl vytisknouti koihu, k jejímuž vytisknutí nebylo užito tiskarské černé, ale on cutěl svůj vynález dříve, než ho dá na veřejnost, tak dalece zdokonalit, aby mohl býti užíván ve velké míře. To se mu nyní podařilo. Dvaletní jeho stroj nepoužívá více vlhkého papíru, ale suchého, který prosyacen jest chemikáliemi. Kterých látek jakožto přísady se užívá, obová se prozatím v tajnosti, jsou prý ale neobyčejně laciné. Tyto chemické látky se smíchají již při výrobě papíru do papírové kaše. Při tomto novém způsobu tisku stal se nyní cylinder i s tím složitým systémem válců, nejspínavějším a to nejchoulostivějším dílem stroje — zbytečným. Sazba písmen vyvolává na impregnovaném papíru tím způsobem černý otisk, že papír běží po desce kovové jako podklad a zároveň jde elektrický proud sazbou. Podle druhu kovu, který za podložku slouží a zároveň podle impregnace papíru mohou býti všechny druhy barev vyvolány, ano jest dokonce možno umělecko dílo v barvách tak reprodukovati, že od dobrých fotografií nejsou k rozeznání.

Všelicos. Miliardář Carnegie věnoval japonské universitě Wasoda v Tokiu 4 mil. dollarů z toho důvodu, že br. Okama, zakladatel university, zasazoval se stále o mír. — Vídeňský světitel biskup dr. Marshall pochován byl 27. t. m. — „Vělná škola“ konala v sobotu a v neděli velkou hromadu. Předsedal žid baron Hoch a řečnil žid Helfman Bahr. „Vělná škola“ má 216 místních skupin s 30.000 členy, mezi nimiž jest 69 poslanců. — Při požáru novyorské továrny na celuloidu zahynulo na 150 osob. — Ministerstvo války ve Spojených Státech zahájilo neobyčejnou činnost, jejížto účelem jest opevnění ostrovů Havajských stejně jako Panamy a jiných míst, která jsou v nebezpečí napadení se strany Japonců. — V Segedině usadila se nová modistka Julie z Eichovu, baronesa z Hassebergů — Battnerová, jejížto rod je příbuzným s panovnickým rodem z Habsburgů z doby, kdy tito byli ještě pouhými hrabaty. — V r. 1910 odesláno bylo prostřednictvím poštovních úřadů Spojených Států do Itálie sportovními výstavci 26 mil. dollarů. — V česko-budějovickém biskupském chrámu vypukl minulý týden v postranní kapli oheň, kterýž tuto se válnm zářením i se starobylým cenným obrazem (za 10.000 K) zničil. — Američtí obchodníci podniknou letošního jara studijní cestu do Evropy. — V americkém městě Indianapolis ve státě Indiana usnesla se sama od sebe městská rada, vydávat úřední vyhlášky, určené pro obecnost také ve slovinském jazyku, poněvadž tam žije značná slovinská menšina. Jak jinak jest tomu v Rakousku! — Vláda pruská jest pevně odhodlána dále pokračovati v osídlovací politice v Poznaňsku. Právě nyní jedná se o koupi několika statků a o převzetí panství.

Socialistický terrorism v Černovicích. Redaktor křesťansko-sociálního listu v Černovicích „Bukoviner Volkblatt“ zprepaden byl v redakčních místnostech 60 soudrubu. Redaktor držel v šachu soudrubu obrožující ho revolverem. Proti účastníkům přepadnutí zabýjilo státní návladnictví vyšetřování.

Co je poplatkový ekvivalent? Při převodu majetku, který u osob fyzických je poměrně velice častý, platí se určité daně v prospěch státu. Jsou to tak zv. daně převodní. U korporací a osob právnických majetek se však tak často nepřevádí, jako u osob fyzických, a tím přichází stát o tyto daně. Náhradou za ně jest tedy daně z majetku ekvivalent poplatkový, což je tedy daň z majetku právnických osob, která se platí za každé 10leté období, ve kterém majetek ten v rukou právnické osoby byl. Poplatkovému ekvivalentu podroben jest jak majetek nemovitý tak majetek movitý a jejich příslušenství, a též všechny práva, která mají význam majetkový. Platí se pak z nemovitostí a jejich příslušenství daň 3%, k níž přiráží se 25% přirážka z této daně a zvláštní procenta jakožto příspěvek školní. Ze jmění movitého a jeho příslušenství platí se 1 1/2% daň s přirážkami stejné výše jako u nemovitostí. Za základ pro vyměření tohoto ekvivalentního poplatku slouží skutečná cena, jakou majetek obce má. — Ekvivalent neplatí obce: 1. Ze všech nemovitostí osvobozených od placení daně pozemkové a domovní. Takovými budou na př. školy, chudobince a pod. Nejsou však osvobozeny od poplatkového ekvivalentu takové nemovitosti, které jsou pouze osvobozeny od zapravování daní těch, jako na př. novostavby a pod. 2. Z nemovitostí, které jsou sice vlastnictvím obce, k nimž však právo užívací přísluší určitým oprávněným osobám (na př. pastviny tvořící obecní statek.) 3. Z movitého jmění, jehož účelem sloužití jest účelům humanitním, dobročinným a vyučovacími. Takové jmění musí účelům těm býti věnováno trvale a závazně. Přiznati dlužno veškerý majetek, ať si už od poplatkového ekvivalentu je osvobozen či nik.

Konejte svoji povinnosti! Sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské rozeslal od ledna roku 1911 přes 500 sběracích archů, z nichž dosud vrátilo se jich sotva 20! — Neotálejte nikde se sbírkami a proveďte je! Čím dříve, tím lépe. Letos má být počato se stavbou, poněvadž přístím rokem musí být otevřen již I. ročník, nemá-li celá akce opětně na několik roků být oddálena. Výbor však tak těžkou zodpovědnou na se vzít nemůže, by počal stavět, máje sotva čtvrtinu potřebného kapitálu. Ještě čtvrt millionu koran chybí, jež sbírkami musí být kryty. Lid náš rád obětuje, neb sám cítí již, jak nejvšé důležité jest heslo: „Pro katolické dítě — věfici učitele!“ Pomozte vybudovati nám katolický ústav učiteleský, pomozte zachovati budoucí generaci církvi katolické! Proveďte sbírky a pamatujte vždy a při každé příležitosti na „Matici Cyrillo-Methodějskou“ v Olomouci.

Všem, kdekž zaměstnávají ženy a dívky a vyšším odborným vzděláním. Zemská umísťovací kancelář pro ženské povolání vyšších kategorií v Praze-II, Spálená ulice č. 21, umísťuje zcela bezplatně vychovatelky, domácí učitelky, pěstounky, slečny k dětem, paní k ruce, hospodyně atd. Též všecken ženský personál úřednický, písařský a obchodní, jako: advokátní úřednice, komptoiristky, účetní, pokladní, cestajistky, prodávачky s průkazem způsobilosti, přímáčky dámy u lékařů, fotografů, absolventky uměl. průmyslových a malířských škol, i zkušené ošetrovatelky nemocných. V záznamu jsou vedeny též učitelky literární i odborně vzdělané a zkušené učitelky řeči, hudby, malby atd. ku soukromému vyučování v rodinách (hodiny). Úřaduje se od 8 do 12, od půl 3. do půl 6. Zprostředkování míst je pro obě strany úplně bezplatné. Naše kruhy zaměstnavatelské žádají se tudíž, aby opatřovaly si potřebné síly jen v této zemské umísťovací kanceláři a tím ušetřily uchazečkám z větší části nemajetným vysoké poplatky, které musí ony v dohazovačských kancelářích za místo platiti. Na kancelář dohlíží jak výbor zemský král. Českého prostřednictvím svých orgánů, tak i zvláštní komise dozorčí sestávající z delegátek čelných ženských spolků a organizací.

Bazar v Praze. O svátcích velikonočních ve dnech 16. a 17. dubna 1911 koná se v dolejších sálech Žofinských bazar. Výtěšek věnován je na stavbu nových varhan v chrámu sv. Ignáce v Praze. Krásný tento chrám má nádhernou akustiku, jaké snad jinde v Praze vůbec ani není. Zaslubuje tudíž, aby měl stroj dokonalý. Však kostel je chud, dům jezuitský, který jej spravuje, nemá ani haléře jmění, živ je v pravdě podle evangelické chudoby jen z almužen a svých denních prací. Varhany mohou tudíž býti zřízeny jen z příspěvků lidu a z podpory náboženské matice. Pražané, dejte dárek a přijďte na bazar! Stroj bude pro Vás a Vám také užítne! Dosavadních varhan, starých 200 let, nelze již spraviti. Za bazarový výbor dámež: Otilie Horpínková, vdova po lékaři. Anna Friedrichová, choť říditele. Anna Kozná, vdova po advokátovi.

slavensko nezauváženo. březen t. roku konala se za značné účasti členstva III. řádná valná hromada Československé záložny v Praze, již zahájil a řídil předseda školní rada dr. M. Kovář. Pan dr. Fr. Svojsík předčítá zápis minulé valné hromady a sděluje, že za resignovaného člena představenstva dp. Fr. Jukla byl do téhož povolán prvý náhradník p. Jos. Hovádek, majitel papírnického závodu v Praze. O činnosti záložny za rok 1910 přednesl správu p. předseda dr. M. Kovář. Ve své zprávě konstatuje s potěšením vzrůst veškerých obchodů záložny proti roku 1909, děkuje členům představenstva a dozorní rady za obětavé a obstarávé vedení ústavu, jakož i všem přátelům a stoupencům našim, kteří ústav náš v těžkých začátcích podporovali a přeje si, aby tento rozkvět ústavu byl vzestupný a trvalý. Na podnět p. důchod Brože projevíli přítomní povstáním díky představenstvu a dozorní radě za vzorné vedení záložny. Dp. Pilík, kaplan z Kladna, dotazuje se, jakým způsobem vyřízen byl návrh na minulé valné hromadě učiněný v příčině úvěru pro živnostníky a zda základná záložna úvěrní družstva živnostenská Dr. Fr. Svojsík odpovídá, že záložna nemůže sama tyto družstva zakládati, pokud však o poskytnutí základního úvěru byla požádána, vždy vyšla co nejochotněji vstříc. O čtení účetní a pokladní zprávy za souhlasu všech se upuštěno, poněvadž každému členu byla zaslána. Revisor záložny p. důchodní Brož předčítá zprávu revisorů účtů, v níž uvádí, že představenstvo při povolování zápůjček velice opatrně si počíná, dozorní rada pak usnesení představenstva řádně kontroluje, vůbec že správa ústavu spočívá na zdravých základech. Současně sděluje, že veškerá agenda pokladní a účetní nyníjším účednictvem jest řádně obstarávána a chválí jeho práci. Při denním skotru pak obětavě denně přítomen bývá předseda p. školní rada dr. M. Kovář a navrhuje, aby valná hromada závěrečné účty schválila a auditorium správě záložny udělila. Po té předčítá p. dr. Svojsík zpráva stálého revisora p. Al. Svobody, účetního oficiála c. k. zem. fin. ředitelství v Praze, který v ykonal pečlivou revizi účetních knih a zjistil naprostoou správnost číselnou i věcnou. Všecky zprávy byly jednomyslně schváleny. Pan dr. Svojsík jménem ředitelstva činí návrh na rozdělení zisku za rok 1910 1375 K 88 h a sice vyplatiti 4 1/2 % dividendu ze závodních podílů v obnosu 930 K 20 h a zbytek přiděliti rezervnímu fondu. Návrh se schvaluje. Na to vykonány doplňovací volby. Za náhradníka představenstva zvolen byl p. dr. Fr. V. Jiráček, tajemník Zemského Svazu; do dozorní rady za vystupující členy pp. Kotrbu, Köppla a Šindlera zvoleni pp. Šolte Jos., účedník Hypot. banky v Praze, JUC. Jos. Schindler, účed. Hyp. banky v Praze, Antonín Šrámek, velkoobchodník uhlím v Praze a za náhradníka JUDr. Jos. Myslivec, Mě. poslanec v Praze. Za revisory účtů: pp. Karel Brož, městský duchovní v Nulši, Lampa Karel, účedník c. k. místodržitelství a Fr. Köppl, zřízenec zemského výboru. Volby konány jednomyslně. Valnou hromadu za povznesené nálady zakončil doslovem předsedající p. školní rada dr. M. Kovář. Po valné hromadě na návrh dp. Pilíka z Kladna vybráno na agitační fond strany 17-10 K.

Chcete se výhodně ošatiti ??

**Vyžádejte si ihned vzory pánských látek
k nahlédnutí. (Zvolíte vzor látky » Palmira «)
od fy ≡ ED. DOSKOČIL CHOCEN. ≡**

Přední český saskatelský svaz soukromného zboží
...
zří. r. 1876. ...

FOTOGRAFIE



nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává
cís. král. dvorní a komorní fotograf

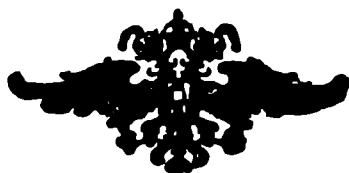
J. F. LANGHANS
— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

**Skupiny rodinné.
Skupiny snoubeneč.
Skupiny svatební.**

Velkozávod krej-
čovský pro pány
: a obchod soukenický :
C. a k.
dvorní krejčí

V. ROSA,



zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšného duchov-
enství a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

SOCHY VZKŘÍŠENÍ,
KŘÍŽOVÉ CESTY,
vkusné a levné oltáře

BOŽÍHO HROBU

jako i sochy Těla Páně a kletčích andělů
dovoluje si nabídnouti veleúspěšnému duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Velocipedy

jen zaručené jakosti s písemnou zárukou, jakož
i veškeré součásti prodává v levných cenách

Fr. Vodehnal, Hradec Králové,
Velké náměstí 17.

Veškeré opravy ve svých odborných dílnách rychle
a levně.

Čenníky zdarma a franco.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než v ústředí jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků
praktická, pohodlná a ponějvíce
se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samo-
zřejmě přetváření háčků, jinak
u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškárou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připevnitých náprsenek,
velmi nízká.

Zásilkou obratem pošty vyřizuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galantním zbožím
Hradec Králové, Jiřikova třída.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
úspěšného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte mně látky na taláry.

Též na epitáfky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX



Veleúspěšnému

duchovenstvu a

slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-

rušiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. rance, kalichy
cibáče, nádoby, šálky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré předmě-
ty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. mí. ceny.

JAN STANĚK,

posílá a dopravuje

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

POKLAD NALEZEN

jest v léčivých účincích pravého
českého medu, jehož hojně
zásoby se zárukou neoporučenosti
:: doporučuje v levné ceně ::

JOS. JELÍNEK,

:: člen Zemsk. včel. spolku ::

v Hradci Králové, na podsíní.

Umělecký ústav
pro malbu na skle

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejbo-
hážšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasílá poštou.
Mosaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákreby, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



Převzatá vyznamenání a doporučení.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleúspěšného duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovového náčiní

Čenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, osazeními.



Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vš. závaznosti ku definitivnímu ohledu.

Neodstěná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno: roku 1886.

OBNOVA

Číslo 14. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 7. dubna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

Před novými volbami.

Neustoupil Bienerth, musil ustoupiti parlament; říšská rada rozpuštěna bez viny našich zástupců, poněvadž tito nemohli podporovati vrchnopanské postavení Němců, které jest největší brzdou přirozeného politického vývoje Rakouska. Od zrušení Badeniových nařízení po tuto dobu vláda se mohla důkladně přesvědčiti, kde vězí bahno, v němž kolesa státního stroje se zastavují. A nejdůležitější zkušenosti mohla přece nabýti vláda III. Bienerthova. Nespravedlivé vrchnoporučnictví německo-liberálních stran nad správou státní jest nezdravým, tíživým tlakem, který zabraňuje projednání věcí nejprospěšnějších, velepotřebných netoliko pro Slováky, ale i pro samy Němce. Leč Bienerth vypěstoval z tohoto dusivého nadvládní hotovou soustavu.

Bienert h stál před úkoly bezodkladnými, palčivými a přece raději podrazil lidovému parlamentu nohy, než by byl uznal přirozená a nezadájná práva slovan. poplatníků. Bienerth jest v pravém slova smyslu absolutistou. Již r. 1908 pohrozil přechodným vyloučením parlamentarismu. Snad ve prospěch náš a na zkrácení Wolfiánův? Vždyť vidíme, jak za jeho vlády vešly v život „ochranné“ zákony alpských zemí, jak rušena beztravně dílnost českého i moravského sněmu obstrukcí německých fanatiků, ačkoli tím trpěl lid německý i český atd.

Podle oposice Slovanské jednoty mohl dobře Bienerth poznati, jaké naděje má pro budoucnost. A nyní všecek národní náš tisk zahajuje volební kampaň ve znamení ostrého protestu proti vládě Bienertha III. Ministerský předseda mohl se přesvědčiti dokonale, že parlament, který se nyní zrodí, rozhodně jeho plánům nebude příznivější než ten, který jest pochován. A přece členové říšské rady poslání domů. Čeho chtěl tedy dosáti? Ve své náhlé nouzi zvolil za cenu rozpuštění říšské rady stanovisko vyčkávací. Oddechne si v boji proti slovanské oposici na několik měsíců a za tohoto výjimečného stavu bude kouti klidně své protislovanské plány dále. Vydrhává si pohodlnější příležitost, kdy jest potřebí páku nasaditi.

Ale ještě něco více! Vzplane před volbami hrozná občanská válka mezi slovanskými stranami, která pohltí zbůhdarma miliony národního majetku. Energie národní, která byla namířena proti nepříteli společnému, začne se vyčerpávati ve rvavých bojích domácích. A toho právě Bienerth potřebuje. Přitom nezapomínejme, že politická konstelace u Němců jest jednodušší než u nás, takže ze vzájemných bojů odnese lid český daleko větší rány než německý. A po děsných občanských bojích novému parlamentu budou se strojit úklady znovu, protože Bienerth dokázal, že jest neústupným nezmarem.

Tu by ovšem byly vládě nejlepší odpovědi volby deklarantské, protože nové seskupení parlamentní stejně v podstatě se nezmění. Ale žádejme něco takového nyní! I kdyby někteří viděli celý národ na pokraji sopečné výhně, do níž sami jistě se zřítí, ještě v poslední minutě rozdají několik ran svým sousedům. Doba Riegrova zmizela. Národní rada přenechala rozhodnutí výkonným výborům politických stran a tím již vlastně rozhodnuto, že nastane bratrovražedný boj. Zdravé, osvědčené zásady, rozum, klidný rozmysl zde budou činitelem podružným. Zato však vyzbrojené magaciiny volební, horečná agitace a břitký jazyk demagogů rozhodnou nejvíce. Některé strany místo úsilné péče o blaho českého lidu již před rozpuštěním říšské rady zkoušely své volební manšervoky, připravovaly agitační díla, do únavy zkoumaly terén příštího válečného zápasu, rozestavovaly hlídky. To platí hlavně o straně agrární, která do voleb má peněz nejvíce.

Ovšem takovým způsobem strana politická se mravně neposílí, nerozmnoží se o lidi dobré vůle ani o stoupence uvědomělé. Naopak jest to odvážlivá vojenská spekulace, podobající se

bursovní hře. Tak se zdravé jádro strany neodolatelně ubíjí a zevnější humbug musí končiti naposled úpadkem, zvláště trpí-li strana svým pohlavářům odporné, nevlastenecké a nelidové kousky. Leč pro přítomný čas takový vojensky promyšlený volební aparát jest zbraní velice účinnou. Zvláště když pomyslíme, jak obrovský počet existencí na bohatých agrárních závisl!

Naše strana (jako strana politická) půjde do boje zase s prostředky nejakrovnějšími. Zpracovaný katolický organisátor musí se útrpně usmáti, když poletují fráze jako hejna komárů o bohatství a moci klerikalismu. Chudí našinci agitují do únavy s nebezpečím ztráty své skrovné existence a za honorář se jim dostává nejhrubšího spílání protivníků.

Leč hlavy vzhůru! Nebojme se ani nyní úporného boje. Naše opravdovost a nezištnost jest i nyní zbraní velikou. Nám nemůže se vyčítati, že se naši předáci stali veřejnou činností kapitalisty. Naším předákům nemůže nikdo vyčítati, že z krvavých mozolů lidu brali tisícové diety a subvence. Naši organisátoři nezradili chudých řepařů, nezneužili svého postavení k osobní výpůjčce 21.000 K z peněžního ústavu, v němž se žádnému kmánu tak rychle nepůjčuje. Naši nynější předáci a organisátoři nezavinili obrovských ztrát v skladištních družstvech. Nejsou též závislí statisícovými výpůjčkami na židovskoněmeckých bankách. Ani neposloucháme, co by nám chtěl rozkazovati vídeňský semita Adler. Proto pryč s bludou bázní v době, kdy naše organisace velikou pílí tolik se rozmnožily!

V boji volebním ovšem nebudeme následovati řemeslných, placených demagogů v nadávkách, nespravedlivých potupách a intrikách. Veřejné poměry jsou tolik zbahněné, že strana budoucnosti musí počínati si reformně, nechce-li býti pokládána za jednu z větví, odumírajících na shnilém kmeni. Pravda osvobodí nás, protože ji požehná Bůh!

Volné listy.

Dokumenty Volné Myšlenky. Volní myšlenkáři jsou ničitelé víry v Boha, nesmrtelnosti duše, popírači Krista. Sledujíc tento cíl, vybírají si k tomu dovolené i nedovolené prostředky, hlásají vědu a zároveň ji poličkují; mají v programu vyšší mravnost a nemají k ní žádného podkladu, zdůrazňují poctivost, pravdu a při tom překlucují a lhají, až se hory zelenají; velebí důslednost a věří ji na mučidla svého zanedbného fanatismu.

V Přerově pořádala se volnomyšlenkářská přednáška. Jelikož se báli vlp. Hlobila, udělali si výmluvu, kterou vytiskla „Volná Myšlenka“ v 10. čísle prosincovém 1910 „Očekávali jsme již předem, že do schůze dostaví se někdo ze zdejšího duchovenstva, totiž známý P. Hlobil. Poněvadž však ho známe, a víme, že, když přihlíší se k slovu, vlastně nedebatuje, ale koná přednášku o věci docela libovolné, s tématem přednášky ani nesouvisící a tak zneužívá pokrokových schůzí a kromě toho svým známým způsobem obecenstvo k protestům provokuje, čímž vyvolává nepokoje atd., usneslo se pořadatelstvo už před schůzí, a aby jakákoli debata byla z dnešní schůze vyloučena, aby v tom smyslu dr. Loskot učinil příslušné prohlášení. A skutečně (tedy skutečně? pozn. redakce), sotva řečník ono prohlášení po přednášce učinil, chtěl P. Hlobil mluvit. Ale obecenstvo souhlasilo s drem Loskotem a nechtělo P. Hlobila slyšet, a tak tento musil se svým „morálním vítězstvím“ sít opustiti.“

Tito volní myšlenkáři jsou tak ubozí, že se svým násilnictvím a strachem před P. Hlobilem lezou na slunce. Ostatně u těchto staletých rytířů toto hrdivství není prvé ani poslední. Pamatujeme se, že v čas svého sjezdu v Praze ukřídili čtyři kněze, kteří se do vlčí jejich jámy odvážili. Není přece možno dopustiti, aby stoupencům Volné Myšlenky bylo u-

kázáno, jak zbědována jest filosofie a vší volnomyšlenkářská. Na schůzi univerzitního profesora dra Krejčího na Moravě přišel dr. Nábělek, tedy klerikál, a klerikálové dle klasifikace volných myšlenkářů jsou tmáři a ne-vzdělanci. Ale dr. Krejčí a přítomní volní myšlenkáři vzali do zaječích a dru Nábělkovi slova nedali. Nedávno tomu, co po Čechách jezdil Machar a vykládal věci takovým vědeckým způsobem, že i vzdělanějším pokro-kářům studem hna a se krev do tváře. Volní myšlenkáři a pokrokaři však zanedbali každou schůzi nepřipuštěním debaty. A tak nebylo možno tomuto člověku, jež vodili město od města, podívat se na zuby. Volná myšlenka se tomu říká, a nevolnictví musí se mysliti.

A teď obrátíme list. Dne 6. listopadu 1910 přednášel dp. Toman o Bílé Hoře, příčinách a následcích. „Po referátu p. Tomana“, dí „Volná Myšlenka“ v tomže prosincovém čísle 1910, „přihlásil se o slovo Marek-Bělohorský, aby jeho referát vyvrátil. Pan Toman pospíchal však „prý“ domů a ovečky křesťansko-sociální na povel pana faráře břevnovského hleděli umlčeti řečníka. Byl to věru pěkný pohled, v pozadí pan Toman v černém, vedle řečník se zdviženou pravicí a na černé náprsence znak Volné Myšlenky a volá za hrozného hlomozu u přítomnosti vládního komisaře, který nestačí ani psáti: „Taková jest volnost slova na křesť. soc. schůzi, tak učedníci Kristovi milují právo a spravedlnost.“ Všimněme si rozdílu. Na schůzi v Přerově neudělili slova P. Hlobilovi, ač volnomyšlenkářský řečník domů nespíchal. P. Hlobil klidně odešel. Na schůzi však druhé p. farář Toman, máje na starosti duchovní správu, odcházel. Proto nedáno slovo řečníku volnomyšlenkářskému, který však jal se křičeti a rámušiti. Jednání v Přerově bylo v pořádku, na schůzi druhé však, kdy oponent spěchá domů a kdy ode-pření slova jest vysvětlitelné, volný myšlenkář deklamuje o porušení práva a spravedlnosti. Z toho patrno, že volní myšlenkáři jsou lidé dvojí důslednosti a majitelé rozeklaného jazyka.

Prádná hesla. Hele, jak tak hesla volnomyšlenkářská šumí a se pestří: „Pravda nade vše — je tu heslem, a není zde místa pro žádné, ať jakékoli dogma (článek víry), není tu žádné modly, již by bylo třeba obětovati, není žádného věření tomu, co kdosi k věření předkládá, jest jen rozum, smyslová zkušenost a jasné, nikým nefalšované zákony logiky.“ A jinde: „Že i pro vývoj jednotlivce jest vědecká metoda z míry přízniva, ukazuje stručná úvaha, že obracejíc se ke každému jednotlivci, metoda vědecká žádá na něm souhlasu toliko na základě vlastního přesvědčení (ne věření) a vyvolává v každém jednotlivci dvojnásobnou potřebu hlubokého a soustavného vědění.“ A

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

- Přijímá - vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ a $4\frac{1}{2}$ Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akc. kapitál: K 15.000.000. Res. fondy: K 2.500.000.-	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní ob-hody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojí olej, petrolej a cukr.
	FILIALE: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

zase: „A přec jest jasno, že, jde-li o pravdu, rozhoduje vědecky činitel jen jeden: rozum a metoda jen jedna: vědecká.“

Tím volní myšlenkáři praví: Zamítáme všechno věření, vše musí být jasné a přesvědčivé dokázáno, k čemuž slouží rozum, pozorování a zkušenost, nepřijímáme žádných dogm, musíme vědět, totiž hmatat a vidět, pak dostavuje se přesvědčení, které má vesměs pevné základy. Takový jest smysl a význam volnomyšlenkářského programu, jež jsme jejich vlastními slovy uvedli. A co na to odpovídá skutečnost? *Žádná filosofická škola, co jich kdy bylo na světě, nemůže k silnější víře, nežli sekta volnomyšlenkářská.* Postačí na příklad přechít si jen několik čísel „Volné Myšlenky“ a člověk vzdělaný a zdravě usuzující pozná, jaký mam a klam provádějí volní myšlenkáři, když tvrdí, že u nich není věření, nýbrž jen naprosté vědění a jistota. Články jejich světového názoru ohromnou většinou mají za podklad bujnou fantazii a mají-li přijaty být od stoupenců jejich, nemůže se tak stát jinak, než věrou, která musí být mnohem silnější, než víra mohamedánská. Příklady: „Vesmír jest věčný, nekonečný a nechráněný.“ Tohoto tvrzení volných myšlenkářů posud nikdo z lidí nedokázal, a *společně tedy toto tvrzení na víře.*

Podstata vesmíru se svými oběma přívlastky (hmotou a silou) naplňuje nekonečný prostor a věčně se pohybuje. „Nekonečný prostor a věčný pohyb jsou přirozené věci víry, pojem podstaty upatřené dvěma přívlastky (hmotou a silou) jest filosofickou domněnkou, žádným děkanem nepodpřenou, a jest velká otázka, jest-li tento pojem správným.“

Tento pohyb hmoty uskutečňuje se v nekonečném času jednotným vývojem; jest tu občasná střída vzníkaní a zanikání, pokrok a stárnutí. „Nekonečný čas jest přirozené opětné jen *článek víry*, právě tak vývoj s občasnou střídou vzníkaní a zanikání. Avšak tento vývoj nijak nemohl by mluviti proti názoru, že byl zařízen od Boha.“

„Nesčetná světová tělesa, která pohybují se v prostoru naplněném etherem, jsou ovládnuta zákonem podstaty. Zatím co v jedné části vesmíru pohybující se tělesa poněmáhle zanikají, v jiné části nová tělesa vznikají a zdokonalují se.“ Prostor etherem naplněný jest opětně domněnkou nebo-li *článkem víry*. O vzníkaní a zanikání těles, o jejich vývojném pokroku a poněmáhle degeneraci nevíme nic určitého, musíme tu opětně jen *věřit*.

Jest vědecky zjištěno, že pohyb těles nebeských děje se určitými zákony, že vesmír jest úzasně uspořádaný celek a sami volní myšlenkáři dle Haeckla nazývají vesmír velikým strojem. Nuže, ptáme-li se volných myšlenkářů, odkud ten soulad, pravidelnost a zákony, odpovídají, a ze svého hlediska jinak si ani počínati nemohou, že vše to jest dílem náhody a že ta pravidelnost povstala sama sebou. Tím ovšem jest řečeno, že stroj může vzniknouti náhodně sám sebou a že hodiny mohou se náhodně udělati bez hodináře. Posuďte tedy, jakým právem říkají volní myšlenkáři, že v jejich soustavě *není žádného věření*, ale že u nich pánují pouze nefalšované zákony logiky. Tato jejich logika jest strašná. Vesmír jest ohromný stroj a vznikl dle nich sám sebou náhodně. Člověk staví stroje a seskupuje jednotlivé části v takové kombinace, že nutně uskutečňují účel. Stroj předem pochopí se z účelu, kterým objasní se též porozumění pro to, jak postupně byl sestavován. Důvod účelu rozhoduje u stroje a tomu účelu podrobuje se sestrojení. Ovšem volní myšlenkáři pomáhají si z úzkých tvrzení, že sestavování vesmírového stroje nemělo žádného účelu, čímž chtějí vyloučiti z vesmíru všemohoucí myslící Bytost, ale výklad stroje, který by neměl žádného účelu, *musí nutně vzbudit dojem bláznovství*. Oh ano, u volných myšlenkářů jsou zákony logiky, ale tato jejich logika jest tak volná, že se jí každý myslící člověk musí vysmáti.

U volných myšlenkářů není prý také žádného věření, ale doklady, jež jsme svrchu uvedli, dokazují, že stoupenci jejich světového názoru nesmí mysliti, ani žadati vědeckých důkazů, nýbrž musí jen pevně věřiti, neboť bez této ukované víry nemohli by být volnými myšlenkáři.

Závěrky. Dr. Bartošek a jiní volnomyšlenkáři řečníci na schůzích vykládají, že není a nemůže být zázraků. Hlavním důvodem jejich jest, že zázrak, neboli zasažení Boží v přírodu, jest prolomením zákonů přírodních, *kteří prý jsou věčné a neměnitelné.* Ale již slovo zákon otřásá důkladně volnomyšlenkářskou hatmatikou. Slovo zákon jest vzato z lidských oborův a značí rozkaz vycházející z vůle nějaké osoby, zákonodárce. A nyní se ptáme: Jest možný zákon bez zákonodárce? Ostatně zákony přírodní nejsou věčné. Dnes se věří (*věř ale neví*) dle Laplacea, že země povstala z jakési původně nehybné mlhoviny. O této mlhovině vykládá dr. Bartošek na schůzích až až. Teprve

neznamnou příčinou uvedena byla tato mlhovina v pohyb, dle zákona přitažlivosti a síly odpudivé stáhly se prsténce, praskaly, odskočovaly — a tak prý vznikaly nynější světy. Ale volnomyšlenkářští mudrci si nedovedou uvědomiti, že tenkrát na příklad nebylo ještě železa a magnetu, proto také v té mlhovině nemohl ještě platiti zákon o přitažlivosti a odpudivosti magnetických polí. *Kde pak jest tedy ta věčnost přírodních zákonů?*

Není pravda, že by zákony přírodní byly neměnitelné. Kořinky klíčícího semene rostou do země, stonky rostou vzhůru. Tady jest vidno, že síla tíže působí na dva tak blízké ústroje způsobem zásadně různým. Síla tíže proti své vlastní povaze pojednou činí výjimku a těžký kmen stromu pučí do výše. Tato skutečnost jest nepohoditelná a nynější botanice nevy světelná právě tak, jako před sto roky. Tedy — zázrak. Neboť zasažení do zákonů přírodních jest právě zázrak.

Příklad tento ukazuje, že jsou přírodní jevy, které znamenají výjimky proti určitým a ustáleným zákonům. Jestliže tedy volní myšlenkáři vysvětlují přírodu jako slepé a nutné dění, pak takové jejich pojetí nepřipouští od těchto zákonů žádné výjimky. Jenom jediná výjimka, a jejich nutně mechanické dění přírodní jest vyvráceno.

Zákon o teple učí, že každé těleso teplem se roztahuje a zimou se stahuje. Ale v tomto zákoně jest výjimka velmi pozoruhodná. Voda ochlazením se stahuje. Při 4° C se však zase roztahuje, takže při 0° má tentýž objem jako při 8°. Když při nultém stupni stává se ledem, zvětšuje svůj objem rázem o 9%, takže voda, jsouc ledem, větší prostor zaujímá, než ve stavu tekutém. Tohoto pochodu nelze vysvětliti.

Věc však má ještě jinou stránku. Vlastnosti této nemají ojedinelá a méně pozoruhodná tělesa, ale má ji živé nejrozšířenější, voda, která jak ve vesmíru tak v drobném světě rostlin a zvířat, jakož i v životě buněk hraje nejdůležitější a velikolepou úlohu, kterážto úloha jest právě umožněna jen uvedenou výjimkou ze všeobecného zákona. A jest s dostatek známo, že tato tajemná vlastnost tekutého živlu má ohromný význam pro soubojný život přírody, pro život ve vodách, pro zemědělství a tím ovšem pro život člověka. S přírodopysného hlediska příčinnosti jest tato skutečnost ovšem nevysvětlitelná, dle nazírání však filosofického jest tento jev nanejvýš účelný, protože do veškerého života a přediva přírody blahodárně zasahuje. Z toho jde, že nemožno věc pojetí mechanicky nutným přírodním děním. Výjimku tuto od zákona jímak neměnitelného nelze jinak vysvětliti, než zasažením vůle, která má na zřeteli, aby vyplněn byl určitý účel a plán. Právě proto, že led má větší objem než voda, neklesá a tím se zachraňuje vodní živočišstvo před zmraznutím.

Řeč volných myšlenkářů o nutných a neměnitelných zákonech jest tedy jen dětským žvatláním a útočištěm nevědomosti. Veškerá vzdělanost nebyla by možná, kdyby člověk svojí inteligencí a vůlí v přírodní zákony tak často nerespektoval. Pouhé zdvižení kamene jest již zasažením v přírodní zákony. Zákon zní na příklad: přepjatá pára roztrhne kotel. Ale lidský rozum opatří kotel záklopkou a dosahuje tím hnací sílu pro četná kola a válce své továrny. Příkladem bylo by možno uvéstí tisíců. O popírání zázraků ze strany volných myšlenkářů promluvíme ještě budoucně.

Ostudím není honos. Tak jak se dnes proti křesťanskému náboženství píše a mluví, jest skutečně ostuda vychvalované dnešní vzdělanosti. Volnomyšlenkářská sláva nedala spáti také prof. Vodseďálekovi v Kolíně. Měl vzdělávací přednášku, v níž vzdělanost vlastně ubíjel. O křesťanském náboženství na příklad tvrdil, že jest náboženstvím otroků. Samo sebou se rozumí, že tuto duchaplnou větu přijal z vědy socialistické. Sociální demokrat Kautský to byl, jenž o poměrech v pohanské římské říši pravil toto: „Společnost byla tak zblázněná, že nebyla očekávána pomoc od žádného smrtelníka. Jak se mnozí domnívali, vyléčení mohlo přijíti jen zázrakem. Kdo tomu nevěřil, byl uchvácen trdnomyslností. Zejména v pracujícím lidu vznikla idea, že přijce Vykupitel, byla to idea otroků.“ Professor Vodseďálek ovšem pochlibil se tak perím socialistickým. Vznik náboženství křesťanského do pohanského Říma mezi otroky přenášeti — mohl jen nevědomci. Řekneme, že válka mezi Pruskem a Francií r. 1870 stala se v třináctém století, a pronesli jsme takovou moudrost, jako prof. Vodseďálek, jenž nechal být Palestinu Palestinou a, veden jakousi nepohoditelnou filosofií, určil, že křesťanství vzniklo mezi římskými otroky.

Jest to smutné, že musíme našim vzdělaným opakovati dějinné skutečnosti. Kristus Pán žil v zemi židovské, takéž apoštolé. Otěvřme sv. evangelia kdekoli, všude dýchati budeme vsudch venkova a nikdy hluk a zápas

velikého města, v němž sténali otroci. V Palestině nebylo proletariátu dle způsobu římského. Apoštolové a učedníci Páně byli z řemeslníkův a rybářů. Nebylo zajiště křesťanské náboženství přeneseno z Říma do Palestiny, nýbrž ze země židovské do Říma. Prosíme vás, lidé, mějte tedy více sebedůvěry a nemluvte nepravdy, kterými trpí i česká kultura. Za chvíli se nám bude smáti již celý svět.

Obrana.

Jakým diamantem jest evangelické církve pro národ český. Pověděl to superintendent Dušek dne 2. t. m. na valné hromadě Kostnické jednoty, jež jest ústředím českých evangeliků. „My byli v boji (Dušek s kolínskými evangeliky, židy a soc. demokraty?) za nový světový názor, v boji za reformaci světovou, první. Jako předbojovníci jsme také první padli a vykrváceli... Reforma přinášela svobodu stejnou všem. Dnes ani neví se, že ti, co mluví o demokracii, rovnosti a pokroku, že ti mluví z našeho (!), pro co my (!) již bojovali a trpěli před staletími.“ (Sedmdesát let nemáš a ty boje jsi viděl?)

Patrně, že se již evangelici těžko dají pohnouti, aby šli s pokrokem na dráze historické poznávání. V době, kdy vážní historikové čeští i cizí na hlavu potřeli celé sbírky helvetských naivních báchorek, naši evangelici spokojují se romantickými, ztuhlými pověrami, které před 25 lety v „Národ. listech“ tančily divou, jásavou tarantellu.

Za reformaci světovou, za nový názor světový bojovala první družina Duškova — pardon, byli to husité, tak to snad myslil slovně řečník. Ale nynější evangelici přece vážně potírají ty věroučné články, které hlásal Hus a po něm kališníci. Na př. Duškovi silně protestují, řekne-li někdo, že by měla církev evangelická věřiti v sedm svátostí jako husité, že by měla následovati husity ve víře v očistec, v uctívání Panny Marie a jiných svatých. Tudíž husité měli rozhodně jiný názor světový než nynější evangelici. Kališná věrouka totiž se neskládala tehdy v Heidelbergu ani ve Wittenbergu, ba ani v Augsbuergu, rovněž nikoli v Ženevě.

Co zbývá nynějším evangelickým pokrokářům a volnomyšlenkářům se starými husity společného? Duškovi chytře nastrčí slovo „svoboda“. To jest takový kaučkovitý, pružný pojem, že se ho chytá každý, kdo chce jiného přitlačit k zemi. Ten pojem dá se stáhnouti a roztáhnouti jako měch u varhan vědyky dle potřeby. Velice chytré slovo, protože jest služebníčkem k ruce každému, komu scházejí věčné důvody. Slovíčko „svoboda“ v dnešním moři frází jest záchranným prknem i pro každého tonoucího násilníka. Kdyby tohoto výrazu neužívali kališi a zlítní revolucionáři, nezískali by na svou stranu a pro nové směry ani nejbližšího sousedstva. Dříve budili veliký údiv žongléři, kteří házeli do větru několik talířů a míčů, zručně je zase chytajíce. Moderní žongléři političtí zase velice zručně dovedou házetí různými míči svobody — tu většími, tu menšími. Husité přinášeli dle jejich tvrzení svobodu, svobodu a zase svobodu. Když však katolíci, trpící barbarskými útlaky husitskými, žádali, aby se s nimi nezacházelo aspoň jako s divou zvířím, to už nebyla žádost o svobodu. Jejich povinností bylo dát se po tisících upalovat na husitských hranicích, aby svoboda husitská triumfovala.

Starí husité však aspoň byli upřímnější. Neužívali slova „svoboda“ s takovou bezcharakterní tendencí jako svobodáři moderní. Jen letmo si všimneme některých výjevů z vražedného vzplanutí husitského. Na počátku války husitské budil velikou pozornost radikální kališník Martin Houska, jinak řečený Lequis, sektář tábořský. Ten dle úsudku současného kališníka Vavřince z Březové byl mužem „vtipu spanilého a paměti rozsáhlé.“ Poněvadž se znesnadnil ve věrouce s vlivnějšími tábořskými sektáři, pronásledoval ho sám tábořský biskup Mikuláš. Počal popírat přítomnost těla Kristova ve svátosti Oltářní (zrovna jako nynější evangelici) a udílel svátost tu lidem nikoli do úst, ale na ruku (jak bývalo za prastarých dob). Táboři tehdy měli ještě náhledy v té příčině konservativnější a proto Houska byl uvězněn. Dopraven pak do Tábora, kde byl přinucen veřejně se zřeknouti bludného svého učení. Leč tento předchůdce nynějších evangeliků neužil od husitů pokoje, protože jeho odvolání nebylo upřímné. Byl znovu se svými druhy dán do oková. Kacíři vydáni na žádost Žižkovu kališným Pražanům, kteří je zmučili a donutili k vyznání, kdo jsou jejich přívrženci. Pak byli (21. srpna r. 1421) do sudu zabeďnání a upálení. Tak se tedy zachovali sami kališníci, stoupenci Husovi, k člověku, který byl heidelbergému katechismu blíže než oni sami.

Táboři v hlavní své hymně statečně spívali: „Bijte, zabíjte, žádného neživte!“ Upalovali a topili sta kněží, kteří náleželi straně mírných husitů (kališníků) a tisíce kněží katolických. Před bezcizími vrahy tábořskými na př. r. 1421 jen do Budějovic uteklo na 1900 kněží kališních a katolických. A táborští kněží pobízeli, „aby bylo bojováno, mordováno a přinucováno k zákonu Božímu.“ Vždyť dle zásady tábořské (zasmánané od Vavřince z Březové) „v tomto času pomsty Kristus v své tichosti a v slitování není následován k těm hříšníkům, ale v horlivosti, v prchlivosti, ve spravedlivé odplatě . . . Jest zlořečený, i kterýž mezi svému tělesně zbraňuje od pomsty a od vylévání krve protivníků zákona Kristova; ale má ruce své umýti v jich krvi a posvětit.“ (Vavř. z Březové u Emmlera, 414.) Tedy tatarští chánové a turečtí pašové vymysleli pro křesťany podobnou svobodu jako Táboři.

Proti tábořským fanatikům musili se postaviti na obranu mocní sami kališníci. A tak proti krvavé inkvisici tábořské ustavila se nehluchá, ale až příliš vydatná inkvisice kališná. Slyšme, jak opatrní otcové uvažovali! Téhož roku, kdy prolévali Táboři v jižních Čechách krev kališních kněží, ustanovili pražští kališníci, že nesmí v Praze ani sloužiti ani kázati takový kněz, který se nesrovná ve víře a obřadech s mistry pražskými. *Kdo by tábořské podporoval, bude trestán na statku i na hrdle; pod touto pokutou sakrasovaly se pokoušeli scházet kněží.* (Dnes v „klerikalizovaném“ Rakousku ovšem evangeličtí ubozí beránci mohou se zcela volně scházeti i s pruskými pastory.) Opatrní kališní otcové docela tenkrát ustanovili proti tábořským „pikardům“: „Item. Z každého města aby vybráno bylo mužův padesát hodných, do nichž by žádného domněnec bludův nebylo (tedy nikoli 50 svobodomyšlných křesťanů), a ti aby se pilně ptali na pikardy a na ty, kteří by těm neb jiným bludům, anebo jirým všetečností nakládali, a zvláště kněžím, kteříž by z poslušnosti mistrův našich za starše vydaných vytrhali, nakládali, a ti aby plně moc měli takové do vazby dávat, bez nichž i žádný jiný do vazby daný propuštěn býti nikoli nemá.“

Tedy inkvisice široce založená, hluboce promyšlená a soustavná! Ovšem následek tohoto usnešení se dal pocítit hned v upalování husitů radikálnějších. 21. července se stala svrchu připomenutá usnešení a již 23. července byl od kališníků upálen souseď staroměstský Václav pro bludařství, které pokládali otcové za pohoršlivé. Odpraven i krvavý Jan Želivský. Ale tu „pikardi“ se zdvihli a začali vraždit kališníky bez soudu. Pronásledovali docela osobní přátelé upáleného Husa, pražské mistry; již předtím žádali, „aby mistři jako svědci a protivníci pravých kněží (!) byli smordováni neb stopeni neb z města jako psi vyvedeni byli.“

A na památném sněmu čáslavském 7. června 1421 ustanoveno proti katolíkům: „Také jest znamenitě svoleno, že, ač by kdo nechtěl k této úmluvě a k artikuluom spasitedlným svrchupsaným připestiti, ten nebo ti k tomu mají připuzeni býti, a *jej nebo je za naše nepřátelý míti.*“ Co to tenkrát znamenalo, pochopí snadno každý, kdo čte, jak mnichové byli houfně upalováni ve smolných sudech, a jakým zdlouhavým rašňovaným způsobem byli mučeni jiní katolíci. Od Táborů zakončeli veliké útisky i „bratři polní“, kteří se na bojovné bratry do úpadu dřeli.

O tom všem by byla dlouhá kronika. To že byla vůbec nějaká svoboda? A což když kališníci na mučidla natabovali docela pokojné české bratry! Kdyby se ta svoboda měla vrátit, první by proti ní protestovali evangelíci a volnomyšlenkáři.

Při čtení krvavých činů evropských Táborů jež se hrůzou olasy. Někdy předtím v době katolické v naší zemi tolik lidí a tak barbaricky nebylo smánilováno pro náboženské názory, jako to vidíme v době husitské. Ta teprve ukázala, co dovede „reformace“. Ale řekne se, že zase evangelíci zkusili po Bílé hoře. Dobře. Ale utrpení to nerovnálo se ani z daleka děsným mukám katolíků v čase tábořského běsnění.

A když husitští šlechtic sotročil jak své kněžstvo tak zvláště rolnický lid, začala do Čech přicházeti „svoboda“ protestantská — horší ještě než husitská. V Německu ta svoboda povražďila tisíce sedláků, Luther fanatiky pronásledoval lidi, kteří nechtěli věřit podle toho, jak jeho justament kázal. Spílaje svým odpůrcům (i těm „evangelickým“) způsobem nekřesťanským, mstil se jim vášnivě. A od české šlechty vydán pro naše ujařmené rolnictvo v českém jazyku Lutherův spis proti sedlákům, v němž tolik rolnictva spíláno.

A ta svoboda Kalvínova! Ted už evangeličtí opatrníci marně se namáhají zatušovati, jaká tyranie řádila v městě Kalvinově proti lidem, kteří měli jiné náboženské náhledy než Kalvín sám. Evangelík Rohan, který již nemohl odpornou komedií evangelických klerikálů se

„svoboda“ snášeti, napsal ve spise „Moderní stoupenci Husovi“: „Pro upálení Husa každoročně tedy — vším právem — evangelický vstykot. Avšak o tom, že reformátor Kalvín během pěti let dal popravit osob 68 a upáliti 76, tak že průměrem připadalo jedno popravení a upálení na každý měsíc, jest-li totiž Kalvín utracovali ta k větší slávě SVĚHO evangelického boha nesoustředil snad na výroční svátky Vánoční, Velikonoční a na jiné Svatočiny, o tom se ve světě evangelickém mlčí . . . Gymnasiální studia odbyl jsem na dřívejším evangelickém gymnasiu německém v Těšíně ve Slezsku, a žádný učitel dějepisu, ani žádný z katechetů o katanství Kalvinově se nám nemlčel; pravili pouze: „führte ein strenges Kirchen-Regiment.“ Co znamenala ta přísná církevní kázeň, zvěděl jsem už v letech drahé pozdějších — *k velikému zděšení svému jak nad věcí samou tak nad prokhaností svých učitelů evangelických.*“

Po těchto a jiných přímo strašných ukázkách „reformálního“ katanství postavil se Dušek vysoko na Sion jako přísný soudce „katolických násilníků“ a volá s tvář svobodomyšlného mučedníka: „Reforma (rozuměj ta „evangelická“) přináší svobodu stejnou všem. Dnes ani neví se, že ti, co mluví o demokracii, rovnosti a pokroku, že ti mluví z našeho, pro co my (!) již bojovali a trpěli před staletími.“ O p. superintendentovi Duškovi zatím víme však tolik, že byl spolupracovníkem zaniklé štvavé helvetsko-pokrokové „Stráže“, která se utloukla svou prokhaností a násilnickou inkvisicí, mifenou proti katolicismu. A chce-li se Dušek počítati mezi staré husity, čini to zrovna tím právem, jakým by se dnešní kotelník pokládá za nástupce Arnošta z Pardubic nebo dnešní kaprál za dědice moci Žižkovy. „My — my jsme trpěli!“ S dovolením: jestliže nyní evangeličtí klerikálové se spojují s pokrokovými a soc. demokratickými násilníky proti katolíkům, kteří evangelia přece věří, to snad má býti pokračováním práce Husovy a Komenského? A teď to nejlepší Dušek totiž dodával: „Stále se mluví o Husovu pomníku. Tím pomníkem jsme my, čeští evangelíci.“ Až tohle budete opakovati náhodou před Husovým pomníkem, spadne útlasem ta socha spíš než kdyby ji zasáhl blesk. Dnešní evangeličtí klerikálové, kteří se záští proti katolíkům šíří nejštvavější nevěrecké brožury „Volné myšlenky“, jsou prý pomníkem Husovým. A dále: „Ti lidé čeští, již nechápou českou reformaci a úsilí českých protestantů, nemají oslavovat památku Husovu, jehož ducha neznají, poněvadž jsou to lidé ducha římského.“ Podle toho, pane Dušku, by měli k té oslavě nejméně práva právě naši evangelíci. *Jak pak mají ducha Husova, když místo spíse Husových čelí se sá úctou literární švindl o Husovi, v němž podvodný autor se nazývá „Pogiem“?* To bylo hlavní evangelium o Husovi pro dobrácké dušičky českých evangelíků. Kdyby byli znali aspoň pětistránkový správný životopis Husův, jistě by tu podvodnou protestantskou alámaninu byli hodili do kašně. Zatím však od r. 1868 vydali evangelíci patěro vydání toho úžasného švindlu a ještě r. 1902 „osvěcovali“ na základě „očitého svědka Pogia“ lid k hanbě samého jména Husova. A když téhož roku dr. Kalousek důkladně posvětil na to balamucení, ještě proti němu zvedl helvetský tisk protest. A jest možno, aby vrohní evangeličtí „znalci ducha Husova“ nevěděli, jaký velký podvod se páše po 30 let na osvědeném lidu houfným a častým rozšiřováním té podvodné brožury? Ergo — buď se klamalo zámyslně anebo — duch Husův se neznal. Mají tedy tací lidé vůbec právo oslavovati Husa, jehož nauku ostatně ani v theorii za správnou neuznávají? Doba romantických frází, p. Dušku, již minula; vládoum protestantského Sionu nepomůže sebe větší chvastavost. Církev evangelická jediné tehdy by se mohla šíře zakotviti, až by místo přísluhování notorickým nevěroům důkladně tyto poučovala o potřebě a pravdě evangelia. Dosavadním směrem se stává společností přebytečnou, protože neomalené útoky na církev naši zastanou zcela bujaře lidé jiní.

Agrárníci — nejpozdější hraběna katol. světového násmu na českém venkově. Jest před volbami. Proto strana agrární zase saha se vši horlivostí po prostředcích, které jí zleka'y spomsty hlasovačích listků lidí neuvědomělých, kteří nemají času, aby důkladně prohlédli přízi, kterou je agrární agitátor obetkávají. Agrární mluvíci umějí voliti slova tolik vychytralá, že každou chvíli překvapí novým zálučným manévrem.

Dne 4. dubna otištěna jest ve „Venkovu“ řeč Fr. Udržala, pronesená v Pardubicích a Rokýtně. Vyjímáme z ní tato chytrá agitační slova: „Učiníme vše pro sjednocení českého tábora. Nestrpíme však farizejství, ať náboženského či národního neb sociálního! Nedáme se vyličovati jako strana nemající náležitého smyslu pro statky národní, pro přesvědčení náboženského a snažení sociálního! Každého náboženství si vážíme! Ctíme mravy a obyčeje

předků — a tím víc chováme v úctě náboženského přesvědčení každého. Nestrpíme proto rozhodně, aby naše strana, skládající se z 96% katolíků, byla prohlášována za stranu protikatolickou, neb dokonce za stranu, pracující proti náboženství!“

Tady vidíte hned despotický příkaz kovaného agrárníka, který předem ohlašuje, že nestrpí svobodné kritiky. Agrárník jest bez chyby a proto čeda tomu, kdo by se odvážil samostatně uvažovati o křiklavých faktech!

1. Pane Udržale, česká veřejnost naprosto nečekala a nečeká na to, pokud jí co strpíte a pokud nikoli.

2. Nechce-li vaše strana býti považována za protikatolickou, měla a má prostředek k svému protestu daleko přirozenější a účinnější než rozhodný zákaz volné kritiky. Když agrární organizátoři ano i pohlaváři se účastnili rejdů netoliko protikatolických, ale i protikřesťanských, tenkrát přece vaše strana neměla mlčeti. Ale právě tím zarpnutým mlčením sama vnucovala mínění, že *ji na tom pranic nezáleží, bude-li pokládána za protikatolickou.* Víte přece dobře, že agrární předáci na veřejných schůzích otevřeně žádali, aby vyučování náboženství bylo vyloučeno ze škol. Kdyby se to stalo jednou, mohli by se agrárníci vykrucovati, že to spáchal jednotlivec na vlastní vrub. Ale při tak častých případech, při manifestacích schůzích? „Právo lidu“ osnačilo samo agrárníky za nejhorlivější rosiřovatele volnomyšlenkářských tiskopisů. Tenkrát ani Udržal ani „Venkov“ neprotestoval, ačkoli radý tisk nejzřetelnějším způsobem *pověděl to, co agrárníci a vši katolické nechtějí slyšeti za žádnou cenu.* Kdykoli listy jiných stran chválily „protiklerikální“ pokrokovost agrárních organizátorů, ani slovem jste se proti tomu neohradili. Naopak znělo vám to jako nejpříjemnější hudba. Co však mohou jiní, nesmí říci katolíci. Kde vaše organizace důrazně vystoupily, když volnomyšlenkáři na schůzích podvraceli základy křesťanského názoru světového? Nebylo to možné, protože agrární horliví pomocníci Volné Myšlenky by byli odsuzovali protestem sami sebe. Udržal tedy nyní nestrpí rozhodně, aby se jeho strana nazývala protikatolickou. Ale protikatolické skutky té strany trpěl s junáckým sebezáporem.

Agrárníci hlasovali se soc. demokraty, aby bylo zrušeno místo rakouského vyslance u Vatikánu, agrární tisk psal, co prý jest českému národu do toho, jestliže papež byl uražen semitou Nathanem. Když Machar ve svých schůzích šířil fanatické lži proti světovému názoru katolickému, ta agrární tisk, místo co by jej okřikl, ještě odporučoval, že by se ty fanatické vymyšleniny měly přednésti v Hradci v den katolického sjezdu. A nejhorším záštitm agrárníci byli právě stíháni ti, kteří na veřejných schůzích katolický názor světový hájili. Takovou vřdnost a snášlivost prokázala strana agrární vůči „svým 95% katolíkům.“ Zatím jest známo, že strana agrární jest nejvícejším útlakem evangelicko-klerikálních štváčů. Proč jen tyto své fanatiky nezakřikne, jestliže opravdu má ve svých řadách 95% skutečných katolíků? A co řekne sám rozumný agrárník o povaze a charakteru takových katolíků, kteří zabíhají utíkají, kdykoli čest jejich církve vyžaduje, aby ji hájili?

Dejme tomu, že by celé massy českého lidu tleskaly jáseav německým agrárníkům, ačkoli by Tito každou chvíli ostouželi český národ. Rozumný Němec sám by řekl takovým otrockým báslivcům: „Nestydíte-li se za svůj český původ, máte svou národnost proti potupám hájiti. A stydíte-li se, přihlaste se do kruhu národa jiného.“

To platí o národnosti. Neplatí totéž pravidlo o příslušnosti náboženské? Hrabá bota volnomyšlenkářů a soc. demokratů surové kope do papeže, do článků naší víry; surovci docela zakazují missionářům v katolickém kostele kázati, zakazují učiti katolické děti od katolických vychovatelů, pošklebují se docela zřetelně samému Kristu. Ale katolík nemá práva dle agrárnícké logiky proti tomu uličnictví ozvati se organizovaným způsobem, ačkoli jest zřejmo, že ani agrární pohlaváři ze stavu duchovenského na veřejných schůzích neokřikují nevěreckých demagogů.

3. „Každého náboženství si vážíme! Nestrpíme, aby naše strana byla prohlášována za stranu protikatolickou!“ volá se strojenou vážností agrární předák, který sám ukazuje zájem o náboženství výhradně jen tenkrát, naskytne-li se mu příležitost do katolíků rýpati. Zachovává sam tento otevřený liberál církevní příkazy? *A není-li strana agrární protikatolickou, jaký jest vlastně zásadní poměr její k naší církvi?* To jest vážná otázka, kterou zodpovídají agrárníci nejnejapnějšími výmluvami. Vždyť u nás jsou židé, evangelíci, to jsou také lidé; my nemůžeme býti stranou extrakatolickou.“ Dobře, agrárníku! Ale na hlavní věc jsi zapomněl. Jestliže křičíš, že k vůli 5 proc. židů a evang. nemůžeš býti tvá strana výhradně katolickou,

proč se nestaráš, aby těch 95%, katolické učilo v té straně aspoň tolik důvěry a ohledu, jakého požadují lidé a evangelici? My přece sami evangelikům a židům jejich náboženská práva nebereme, jejich obřadům se neposmíváme. Zato 95%, katolíků má dle příkazu agrárního mlýky strpěti nejhorší křpance; a kdo se víry naší zastává proti agrárním volnomyšlenkářům, ten jest pronásledován od agrárních agentů jako divá zvíř. Evangelici a židé mohou si pod zelenou plachtou hájiti svou náboženskou čest zcela svobodně. Kdo od vás žádal, abyste byli stranou extrakatolickou? Ale tolik žádati právo měl a má každý poctivý katolík, aby našel u vás ochranu svých lidských práv; měl a má právo, abyste důrazně odrazili demagogy, kteří zasypávají katolíky katolickou výchovou, přilímaní katolických svátostí a lásku k duchovním správcům. Má právo, abyste se zastali jeho kněžstva proti paňšálmům lžem a nadávkám. To vy však nečiníte, ačkoli dobře víte, že politická strana tu není jen pro třídní politiku, ale i pro hájení kulturních zájmů svých stoupenců. Či se na říšské radě málo debatuje a rozhoduje o záležitostech církevních? Dobře jest vám známo ostatně, že za nynější pohnuté doby ani žádná poctivá strana nemůže býti nábožensky bezbarvá. Jirak má program naprosto kusý, nebotový V době, kdy jiné politické strany ve svém programu mají vyčleno své náboženské hledisko, kdy některé strany docela zřejmá do programu si vepsali boj proti všem církvím, jen chytrácký úskočník dovede tvrditi, že v příčině politiky církevní nemusí zaujímati stanovisko žádné. Proč jste v příčině církevních záležitostí v parlamentě hlasovali, jestliže se stavíte jako lidé indiferentní?

Který katolík chce ve straně agrární obstatí, musí míti na ústech mámek, kdykoli se rozhoduje o věcech, jež jsou a mají mu býti dle jeho víry nejdražší. Jak by se tak chovaly „žulové a důsledné charaktery“, o tom nechtě rozhodují ti, kteří ztratili poslední špetky soudnosti. Kdo „má náležitý smysl pro přesvědčení náboženské“, ani minutu nemůže býti na rozpácích, jaký jest jeho úkol, slyší-li kolem sebe protikřesťanské básnění. Ale — agrární tisk má rubriku pro sport, divadlo, esperanto atd. Ani nejmenší rubričky však nevěnuje bezvěreckým demagogům, ačkoli jindy celé sloupce věnuje na sešlehání těch, kteří náboženství hájí. Proto také fráze Udržalovy spleton jen ty, kteří se na nynější protikřesťanský rej dívají se zápoel anebo kteří soudnost úplně ztratili.

Politický přehled.

Rozpuštění říšské rady doprovází vláda obšírným výkladem plným nepřiměřenosti a odůvodňuje svůj krok tím, že nebyly přf splněny naděje, které lid kladl v tento parlament. Vláda přf si ehtěla vždy uchovat neodvislost a vždy pro své stanovisko našla většinu. Rozpuštěním bránila přf vláda legitimní většinu před násilím. Ku konci jest farizejská výava, aby voličové svými hlasy rozhodli pro — lidový parlament! Nové volby bud u se konati ve všech zemích mimo Hali a Dalmácii v úterý dne 13. června a užší volby dne 20. června.

Jednotný postup při volbách? V Národní radě české v Praze konala se 4. dubna důvěrná porada zástupců stran agrární, křesť. soc., náro. soc., mladočeské, pokrokové a státoprávně-pokrokové i poslancekých klubů těchto stran, aby porokovala o návrhu přededy Národ. rady české, nebylo-li lze docíliti pro nastávající volby jednotného postupu za vzájemné dohody českých stran. Výsledkem porady jest, aby se Národ. rada obrátila na výkonné výbory českých stran s vyzváním, aby probhasily, souhlasily-li, aby při nastávajících volbách bylo postupováno společně.

Volební ruch zachvacuje už všechna pozornost politické veřejnosti. Zvláště hlučno bude v Hali, kde polská strana lidová postaví ve všech okresech své kandidáty. Dohoda něm. křesť. sociálů s německými nacionály je dílem bar. Bismartha, jemuž k vůli německo-nacionální svaz tak se zapletl, že půjde do voleb společně s něm. „klerikály“. Kompromisem tímto má býti socialistům v Čechách vyvráceno 12 mandátů a v ostatních zemích aspoň 8, takže by vládní většina byla pak asi o 20 hlasů silnější. Sešlení vládní většiny tímto způsobem jest hlavním účelem rozpuštění říšské rady. Něm. nacionálové v Korutanech odmítli však volební kompromis s křesť. sociály. — Svaz soc. dem. poslanců vydal společný manifest k voličům, v němž svou stranu nade všechno chválí, ostatní strany nazývajíce „jednou jedinou spásečnickou masou“, které vyčítají, že přf matila všechny sociálně-reformní akce soc. demokratů! Radí povídali. — Mnozí bývalí poslanci ohlašují, že více kandidovati nebudou, s českých zvláště dr. Fořt, býv. ministr obchodu.

§ 14. nastoupil 1. apríle v Rakousku opět svoji absolutistickou vládu. Rozpuštěním parlamentu si bar. Bismarck jen na další tři mē-

áíce, sýbrl až do konce roku 1911, s čehož patrně, že bar. Bismarck ani v příštím parlamentu velice naděje nekládá. 76 mil. K, jež potřebuje jednak na umořování dluhů států, jednak na výsbroj námořního loďstva a na první splátku nových lodí válečných, paragrafem 14. ovšem opatřit si nemůže, ježto se tu jedná o trvalé satifžení státních financí, ale potřebné miliony vypůjčí si v postovní spóitelně a v jiných bankách na běžný účet, až do té doby, kdy pětka 76 mil. K bude v parlamentě přístím schválena. Použití § 14. týká se také povolení kontingentu nováčků. Zajímavé jest, že § 14. tentokráte podepsal i ministr spravedlnosti dr. Hochenburger, jenž za Bismarcka podal na vládu krutou obřadobu pro užiti § 14. Jemu po boku jsou parlamentní ministři dr. Weiskirchner a dr. Glombitzki.

Poláci o bar. Bismarckovi v „Gazetě Narodowé“ napsali, že on se na Češích přilil politicky provinil, než aby se směl objeviti zase v parlamentě. Upadl do ležák německých stran a ocitl se v jejich poddanství; jest již neschopen učiniti krok v pravo. Bar. Bismarck jest neschopen Rakousko uvéstí na cestu přirozeného normálního vývoje.

V Úřadě zatím parlamentní práce jsou v dobrém chodu, o čemž minister. předseda hrabě Khuen podával 8. dubna zprávu ve Vídni správě a předložil další pracovní program, který panovník schválil. — V poslancečké sněmovně uherské 5. t. m. vládní poslanec Em. Haydu vystoupil ostře proti české agitaci mezi Slováky, která přf v poslední době nabyla velkých rozměrů. Maďaři bojí se účinků českých knih, novin, českého kapitálu na Slovensku a posílají slováckých mladíků za vzděláním do Čech. Jak vidět, Závorka nám mezi Maďary přátel neudělá; ani jeho maďarská návštěva nečinila.

Ve Španělsku padlo liberální ministerstvo Canalejo. Král však sestavení ministerstva světil zase Canalejo. — Ve schůzi komory 4. m. býv. ministr posl. Lacerna nanovo prohlásil, že Ferrer byl revolucionář a účastník na různých povstáních a atentátech a svou osobní činností vyvolal známé události barcelonské r. 1909. Ferrer byl odsouzen na základě materiálních důkazů správným a zákonitým způsobem.

Povstání v Albánii nabývá nebyvalých rozměrů. Albanci žádají samosprávu pod ochranou velmocí a dokud tohoto cíle nedosáhnou, neustanou v boji a dovedou postaviti do pole 100.000 mužů. Turecko obviňuje Čerazou Horu, že porušuje neutralitu svým chováním naproti albanským nepřítelům. Černohorská vláda svolává přf zázemky.

Zprávy organ. a spolkové.

Nový Hradec Králové. Letos zahájeny lidové přednášky a za technika zleka známý výborný pracovník vedp. dr. F. Šule s Hradce Králové. První dvě přednášky konány v lednu a únoru na téma: Proč se organizujeme na základech křesťanských? Účast na obou přednáškách byla velká. — Výborová schůze katol. jednoty konána byla dne 19. března. O stavu finančním podal správu pokladník p. ředitel káru Studený, která by vykazovala ještě pěknější přebytek, kdyby pp. členové v pravý čas přispěvky členské zapravovali. Ku zádu spolku náležá, aby přispěvky byly v pravý čas placeny, aby přebytky mohly býti užitečně uloženy. To má podstatný vliv na život spolkový a veškerý vývin spolku. Proto se žádají pp. členové, aby přispěvky panu jednateři Hrubovi nebo panu pokladníkovi Studenskému v tyto dny jistě odvedli. — Referát o stavu knihovny podal p. Francek, svědomitý knihovník. Katolická jednota vzdává tímto všem dárcům, kteří at pevněné či knihami nám na založení knihovny přispějí, povinné nejvděčnější díky a „Zaplať Pán Bůh!“ Prosíme, aby jejich šlechetného příkladu bylo hojně následováno. Každý máý dárek bude vděčně přijat. Pp. členové se upozorňují, že knihy s knihovny katol. jednoty budou půjčovány pravidelně každou neděli od 11. do 12. hod. polední v místnostech katol. jednoty. Též žádáme členy odběratele „Štita“, kteří nejsou dosud členy naší jednoty, aby do jednoty za členy přistoupili. Kéť naše jednota vždy krásněji rozkvétá a vždy více silí, rovná silně slovanské lipě, neukloněná se bouři času. Další činnosti jednoty „Zať Bůh!“

Chrudim. Odbočka Všeodborového sdružení křesť. dělnictva své ku přednášce cestovatele dp. P. L. J. Petráska „O Palestíně“ se 180 světelnými obrazy ve velkém sále Múseu v neděli dne 9. dubna 1911 přenesl v 7 hodin večer. Vstupné: křeslo 1.20 K, sedadlo 80 h, k stání 40 h. Školní mládež má ceny poloviční.

Král. Dvůr m. L. Katolický spolek zdejší pořádal dne 26. března t. r. členskou schůzi, při níž promlouvala k mládeži t. r. Čermáková s Týnské. Potom následovala přednáška místního děkana vldp. Al. Sedláčka o reálii rozlučkového zákona. Obě přednášky vyslechauy od četných posluchačů s opravdovým zájmem. K vysváni al. Čermákové sebráno mezi přítomnými 16 K ve prospěch časopisu mládeže „Dorost“, a zároveň oznámeno, že dp. dr. Jos. Šula přijímá předplatná.

Liběšát. Dne 17. t. m. naše katolická jednota pořádá ve vlastním domě divadelní představení „Martin Chlubil“. Začátek o pól 8. hodině večer. Předprodej lístků na sedadla a p. pokladníka Jos. Plichty.

Memov m. Dembravem. Rozpuštění říšské rady našim pánům fedrovatelům Volné Myslenky nedá snad ani spáti a nová horečka volební je jímá. Dne 2. dubna pořádali pánové důvěrnou schůzi v host. p. Fr. Prchala, na níž šetl, dle sdělení, p. J. Štolc, učitel, evangelík, přednáška sepsanou od odpadlého kněze. Úřady jinde saksunují podobné schůzky a u nás vyhovatel mládeže jde v popředí. Ovšem na bojtmanství se ohlíší thema: „Král Václav a jeho doba“ a pak již to jde. Akce má dostoupiti vrcholu za během měsíce května. Občan S, který nemá co dělati, obchází město a vysývá nepřátely náboženství, aby se účastnili manifestační schůze, kterou pořádáti zamýšlí pokrokový spolek, vedený a řízený učitelem (většinou jsou členy), v měsíci květnu bud na náměstí neb v hostinci p. J. Bradra. Jedinou jasnou starostí má zmloučený občan; jak on říká, aby se to Klonda, místní kaplan, nedozvěděl. Pánové budou dělati volební náladu pro kandidáta strany agrární. Zde vidíme jasně na své vlastní oči, jaké strana agrární má spojení. Volné Myslenky se veřejně spojuje s agrárky. Zda prohlédnou naši občanské všichni, i z přifařených vesnic, že jim není možno v té straně agrární státi a pro ni hlasovati, jak snad ještě s patriotizmem učinili v době voleb minulých a snad opět do zemského aněmu? Zde neplatí: „Já jsem katolík, své povinnosti náboženské plním věrně, ale v politice jsem s agrárky.“ Příteli, ty jsi katolík dobrý snad, ale strana, kterou chceš podporovati svým hlasem ve volbách, jest úplně proti náboženství, ba svým programem bez náboženství. Když se hlasovalo v delegicích, má-li Rakousko vydržovati vyslance a sv. Otce v Římě, hlasovali agrárníci se soc. demokraty a liberály, aby se nevydržovali. Opět nové důkazy náboženského přesvědčení Obyvatel města Ruova n. D. a okolní snají doprobaan poctivou činnost, nikoliv jsou agitací, následovnou politiku, p. poslance Františka Šabaty a proto jistě po dobré rozvaze dne 13. června napíši opět na hlasovací lístek volební do říšské rady „František Šabata, rolník ve Vrbici a Doudleb.“ Katolíci všichni na své místa, připravte se dokonale! Boj bude hrozný. Spojí se všechny strany proti nám! Vždyť kandidát strany agrární měl na svém letáku hlášený boj proti soc. demokratům a když nepřítel ani do užší volby, prohlášen, že pracoval pro sociální demokraty. Volte muže se svého středu, muže poctivce, na němž nepřítel ani poskvrny nenalezl. Buďte na stráži, až nepřítel začne k nám dorážet a naše voličstvo klamat! Bez básně s upřimým přesvědčením v před!

Obětlee. Čilá skupina zdejší mládeže konala tu v neděli dne 2. t. m. zasedání schůzi. Jak mládeže tak i dospělých sešlo se hojně. Nejprve přednášela sld. Čermáková s Týnské o organizaci mládeže s upřimým zápalom. Vtělá její promluva vyvolala pozornost a potleskem hojným odměněna. Nato promluvil dp. Jos. Hnatěk o nutnosti náboženství pro člověka. I tato řeč sledována od přítomných s patrným zájmem. Ku ulovu přihlásil se ještě snaživý jednatel skupiny p. Jos. Lichman a trefně vyvracel nepřátelské námitky nám činěné, což s povděkem přijalo. Kéť tak všude naše mládež pracuje. Oby přeběh schůze byl krásný.

Memlity. Dne 16. dubna t. r. bude v sále městského divadla odbočka Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva pořádána veřejná lidová přednáška. Přednášeti bude vedp. Dr. Fr. Šule „O pávodu člověka.“ Začátek přednášky o 8. hod. odpo. Účast všech členů obou místních křesť. organizací žádoucná. Vstup každému volný.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad sluteb Božích v kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha ve svatém týdnu roku 1911. V neděli květnou 9. dubna: O pól 10. h.: Svěcení ratolestí, průvod a slavná mše sv. se spívanými pašijemi V pondělí, úterý, ve středu a ve čtvrtek od 6. hod. ráno svatá spověď. Ve středu dne 12. dubna: Ve 3. hod. odp.: Matutinum te-nebraram žili truchlivě hodiaky s lamentacemi. — Až do večera sv. spověď — Na zelený čtvrtek: V 7. hod. ráno: Církevní hodinky. O pól 8. hod.: Slavná mše sv. mezi ní svěcení sv. ol ejů a slavné sv. přijímání. Po té průvod s nejvděčnější Svátostí k oltáři sv. Antonína. — Umývání mchou 13 starcům, před čímž čtení sv. evangelia s kazatelnou. Ve 8. hod. odpol.: Truchlivě hodiaky s lamentacemi. — V 5. hod.: Litanie a oltáře sv. Antonína. — Na veliký pátek: V pól 8. hod. ráno: Církevní hodinky. V 8. hod.: Posvátné obřady se spívanými pašijemi. Na konec průvod do Božího hrobu v kapli sv. Klimenta. — Pokud se sv. obřady konají, není dovoleno, aby věřící od oltáře k oltáři za přítomnou libání oltářních kameňů odchodili. — V pól 8. hod. odpol.: Truchlivě hodiaky s lamentacemi. — Káňad. — Litanie a Bo-

álho brobu v kapli sv. Klimenta. — Na bílou sobotu. O půl 8. hod. ráno: Otkrvení hodinky. V 8 hod.: Svěcení obnů, velikonoční svíce a křesťan vody. Slavná mše sv. V 6 hod. odpol.: Slavnost Vzkříšení Páně s průvodem. Když se v Božím hrobě odzvívalo „Vstáť jest této chvíle“, počne se i v kathedrále táž píseň zpívat. Po příchodu do kathedrály požehání a nejvyšší Svátosti; slavné zpívané hodinky a požehání pontifikální. — Píseň lidu. — V chrámu Páně Matky Boží v 7 hod. večer slavnost Vzkříšení Páně.

Výšší svěcení v semináři. J. E. ndp. biskup Dr. Doubrava vysvětil v sobotu dne 1. dubna 15 alumnů svého semináře na podjáhny a dne 2. dubna na jáhny v domácí kapli b. residence.

Městská rada. Přijata byla offera Pražské akc. strojířny na dodání železné střeškové konstrukce pro budovu turbin. stanice na Labi. — Schváleny byly plány fagad. projektovaných s terasitu, pro domy, stavěné na parc. č. 12, 13 a 15 v bloku XV. — Objedná se 2000 m kabelu od fy. Siemens Schuckert. svoli-li městské zastupitelstvo k zavedení elektr. proudu do továrny p. Ant. Petr. fa. c. a k. dvor. dodavatele. — Vzáto bylo na vědomí, že na lékař. fakultách v Praze zahájeny byly dne 3. dubna t. r. kurzy pro lékaře o choleře a moru. — Policejnímu úřadu postoupen byl výměr c. k. okres. hejtmannství, kterým uděluje se p. E. Pravdovi, pilníkovi, živnostensko-policejní povolení ku zřízení dílny pilnické na parc. č. 14 v bloku XV. — Bude se podporovati žádost městského úřadu v Hořicích, aby již od 1. května t. r. měl smiš. vlak č. 4934 připojení s Horic na Sádovou ke vlaku č. 4956, za účelem ziskání ještě jednoho nutného spojení s Prahou. — Žádost některých pp. majitelů realit v Novém Hradci Králové za zavedení elektrického proudu postoupena byla obec. výboru. — Pozitky nadace Arnošta Brádyho, lékárníka, v úhrnem obnosu K 82, rozděleny budou dne 10. t. m. H. Polákovi, H. Kornoutovi, Jul. Jiráskovi a Frant. Čermákovi, zdejšími chudým přilešníkům. — Běže se na vědomí, že uděleny byly koncesse ku provozování živnosti vinárnické pp. Ed. Řezáčovi v domě čp. 138 na Vel. náměstí a Ant. Gerguričovi v sklepní místnosti domu čp. 86 v Palackého třídě. — Žádosti pp. manž. Jana a Anny Pařoutových za udělení svolení ku směně fagady rodin. domu v bloku „u Střelnice“ dle návrhu p. arch. Jar. Pařouta bylo vyhověno. — Zřízení dřevěných okenic ve vodárně v Plotěšticích n. L. svěřeno p. Joe. Dvořáčkovi, truhláři. — Provede se oprava schodů „na Kozince“ a prodlouží se příjezdní cesta, vedoucí k dělnickým domkům v bloku VII. k cestě, směřující k Pláckám.

Společné sv. přijímání. V neděli dne 2. dubna přistoupili ku společnému sv. přijímání členové sociálních katolických spolků, mužských i ženských, v kapli sv. Josefa. Účastanství bylo velmi četné.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek bude přednášeti v neděli dne 9. dubna v 2 hod. odpol. vip. Beněš „O křesťanství, základě spokojeného života“.

Tři duchovní přednášky konají se v Mariánském chrámu Páně v Hradci Králové ve dnech 10, 11. a 12. dubna t. r. vždy o 7. hod. večer. Thematy: „Křesť. názor na ákol lidstva“, „Mravní slo člověka“, „Odkud nynější nevěra?“ Na zelený čtvrtek je v téměř kostele o 6. hodině ranní společné sv. přijímání. Svatoz. spověď možno vykonati již ve středu od 2. hod. odpolední. Ku božně účasti zvou Mariánské družiny.

Bazar ve prospěch nové kaple na Rožberku bude v pensionátě Škol. sester t. j. od 13. do 18. dubna. Uctivě prosí se o bojnou návštěvu.

Nemí nad důkladnost dopisovatele „Osvěty lidu“, který stráší veřejnost správou o „stávce v Borromaeu“. Po jubilejní slavnosti v Borromaeu byli pry chovanci „abstinenti“ nuceni pít pivo. Po maráých domluvách bylo pry užito dokonce hrubého násilí se strany jistého velebného pána, takže chovanci odhodlali se s útavu vystoupiti. „Osvěta lidu“ se staré již sáští k Borromaeu přiklábala též k jubilejní slavnosti a zcela vřelá historie mladistvé bujnosti překročila na důležitou událost, která způsobila bojně smích. Podatelným byl vtíp, že abstinenti chovanci byli k pití piva nuceni, když je pravdou, že právě malá dávka (1/2 l) piva přivedla nespokojence, aby pivo požádané rozlili po stole, takže nemohli býti ani nuceni, by rozlité nápoj vypili. Toť se rozumí, že nespokojenci byli přivedeni beze všeho násilí k poslušnosti, takže zvědavost „Osvěty lidu“ o výsledku stávky je jistě ukojena. Neškodilo by „Osvěta lidu“, kdyby věnovala trochu pozornosti vnitřním poměrům v pensionátě Němcově, kde dobrá káseň byla by chovankám velmi potřebnou. Ale před tímto prahem se to lebeěji metel

Na c. k. odborné škole pro umělecké námečatelství v Hradci Králové obdržel se počátkem školního roku 1911—12 několik státních stipendií a měsíčním obnosem 30—40 K. Žadatelé o tato stipendia podejtež své žádosti do 15. června 1911 na ředitelství útava výše uvedeného. K žádosti budiž připojen list křesťan, domovský, vysvědčení nemajetnosti, doklad o případech zaměstnání v práci, poslední vysvědčení školní, po případě též vysvědčení průmyslové školy pokračovací a výkresy žadatelovy. Přednost obdrží uchazeči, kteří nejméně dvě léta byli v řemesle zámečnickém prakticky zaměstnáni a průmyslovou školu pokračovací s dobrým prospěchem absolvovali. Žádosti jsou bez kolku.

Trh na ryby odbyvati se bude před svátky Velikonočními na Malém náměstí jen 13., 14. a 15. dubna t. r.

Dix zmizel. Pověstný Karel Dix, který byl v lednu odsouzen pro veliké peněžní podvody k pětiletému žaláři, byl puštěn z vazby po složení kauce 40.000 K. Dalo se lehce očekávat, co udělá, až světlí volný vzduch. Jest ještě v čerstvé paměti, jak zmizel odtud partykár dr. Ryba — jako by ho do vody bodil, když po rozsudku mu nebyly ploutve podvázány tubou vazbou. A Ryba padl do amerických vod celkem jako chudák, kdežto Dix proměnil si předem cenné papíry v obnosu 150.000 K, než jel směrem k Vídni. Všechno měl chytře naračeno předem. Hrauly se na něho nové žaloby, ale pojednou se ukázalo, že jeho nemovitosti jsou předluženy. Tak se zabezpečil Dix již před odsouzením, když cítil, že mu hoří nad hlavou; proměnil nemovitý majetek v peněžní hotovost, aby nepřišel o nic. Ani se neví, zda dojel do Vídne, kam svůj odjezd ohlašil. Kauce ovšem prohlášena za propadlou a na Dixe vydán zatykač. — Dix přes poslední mrzutosti ztrávil podzim svého života příjemně, protože si vyčachroval obrovské peníze. Chudý provinilec nemá na kauci a proto by utéci nemohl. Veliký zločinec kapitalistický však odpýkal všechno krátkým strachem.

Ztráta. Dne 1. dubna ztracen byl na Velkém náměstí o týdenním trhu obnos 100 K. Poctivý nálezeč se žádá, aby obnos ten proti dobré odměně odevzdal na zdejší policejnímu úřadě. Taktéž se žádá každý, kdo by snad znal jméno nálezece, aby to na policejnímu úřadě oznámil.

Staré památky Pražské spatří návštěvník v panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové v týdně od 8. do 14. dubna 1911. Chrámy sv. Víta a Loreta na Hradčanech, chrám Karmelitánský a Mikulášský na Malé Straně, Klementinum, Týnský a ruský chrám na Starém Městě, kostel na Skalce, na Slovanech, na Karlově a sv. Ignatia v Novém Městě, Vyšehrad a bývalý klášter na Zbraslavi, krásné památky z doby gotiky a baroku střídají se tu s malebnými vyhlídkami na Prahu a Vitavu.

VII. hudební matinee pořádají c. k. místodržitelství koncessovy pěvecko-hudební škola Ludvíka Knepra a koncessovy klavír. škola Ferd. Knepra v Hradci Králové v neděli 9. dubna t. r. ve dvoraně Městanské besedy za láskavého spolupůsobení pp. prof. G. Černuška, učitele St. Šmída, prof. J. Ledna, F. Douchy a učitele J. Černého. Účinkující žactvo: J. Komárek Ed. Bureš a A. Kořínková. Začátek určité o půl 11. hod. dopol. Vstup volný.

Spříteľna Kralehradecká. V měsíci březnu 1911 bylo vloženo K 380.408 43, vybráno K 244 924 73, tudíž více uloženo o K 135.481 70. Stav vkladů koncem března K 15.077 734 67. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 333 716 88, splaceno K 38.220 34. Na hypotékách koncem března 12 490 947 18. Zásoba cenných papírů korun 2 692 640. Směnky K 88.602 82. Uložené přebytky K 560.201 41.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc březen 1911. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.782 858.—, vloženo během měsíce K 96 851.—, vybráno K 116.606, stav koncem měsíce korun 1.763.103.—; stav půjček počátkem měsíce korun 2.581.784.—, půjčeno během měsíce K 139 000.—, splaceno K 112 341.—, stav koncem měsíce korun 2 608 442.—; počet účtů 3864; rezervní fondy K 206 811.—, závodní podilly K 88.685.—, pokladní obrát K 862 776.—.

Záložna v Hradci Králové k nastávající cestovní sezóně zaopatřuje pověřovací listy (akreditivy) na veškerá místa co nejvýhodněji.

Záložni úvěrmi útav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů koncem měsíce března činil 39.911.152 K, více o 496 246 K.

Hravé počasí. Po krásných slunných dnech, kdy včely obecně nosily pol. klesl v posledních třech dnech teploměr pod nulu (až 4° C), tak že na stojatých vodách se utvořilo silné náledí. Ledový severák nadělal mnoho škody na třech vývých a meruňkových květech, ranné zelenině a bramborech. Po polích se jezdilo jako po mlatě.

Babice. V naší farní osadě byla podniknuta sbírka na potřeby chrámové, jež vynesla celkem 130 K 10 h. Přispěli: osadníci z Babic K 87 80, osadníci z Vel. Barchova 45 K 80 hal., osadníci z Kosiček 30 K 40 hal., z Trnavy 16 10 K. Všem dárčům vzdává srdečné „Zaplat“ Pan Báb“ duch. správa v Babicích.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

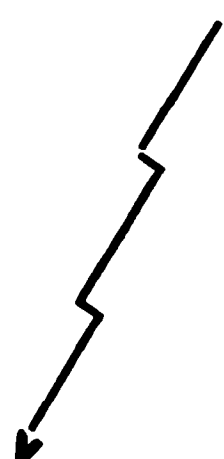
Píše JIH Sahnla, Cenná s K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Filharmonický koncert „Hudebního a pěveckého spolku“ v Hradci Králové, dne 23. t. m. pořádaný. vykasuje na programu: Saint Saëns: „Mládí Heraklovo“, symfonická báseň, J. Jindřich: „Píseň jarní“ a J. Malát: „Bělohorské zvony“, smíšené sbory a capella, tyto v našem městě dosud neprovedené novinky: Ed. Grieg: „Per Gynt“, II. suita, pro velký orchestr a „Poznání země“ (Landkjending), mužský sbor s barytonovým sólem s průvodem úplného orchestru a Fr. Schubert: „Noční zpěv v lese“, mužský sbor s průvodem quartetta lesních rohů. — Griegova II. suita „Per Gynt“, komponovaná ke dramatu Ibsenovu, jest náladově zbarvená, s originálními melodickými liniemi v kontra punktickém vedení hlasů; instrumentaci svou přímo oslňuje — Kantáta „Poznání země“, na slova Björnsonova, působí dojmem přehlbokým, v níž ryzí cit norského lidu jest uměleckou tvorbou Griegovou mistrně charakterisován.

Hudebniny



stále v největším výběru má na skladě

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství,
antikvariat

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808. Seznamy zdarma a franko.

Kauklesy. Přednáška „O Japonsku“ cestovatele p. A. Svojska, kterou pořádala dne 2. dubna obč. a živnost. beseda, ovšem velmi se zamlouvala. Návštěva byla velmi četná. Súčastnila se přednášky také hospodyně škola se Stěžer se sl. sborem učitelským. Pan cestovatel přednášel velmi sympaticky a obrazy má překrásné kolorované. Věru, že celý večer byl jako luzná pohádka.

† **Vincenc Procházka.** Po dlouhé nemoci zemřel tichý, dobrodružný kněz, farář stěžerský Vincenc Procházka. Trpěl dlouhá léta, tak že nemoc málokdy mu dovolovala věnovati se plně s veselou myslí obtížným povinnostem. Konečně upoutala jej nemoc na lože trvalé ložského roku; sily jeho byly 4. t. m. zcela vyčerpány, duše odešla ze slzavého údolí k Pánu po přijmutí sv. svátostí o 3. hodině ranní. Zesnulý služebník Boží narodil se dne 22. ledna 1867 v Holicích, na kněze vysvěcen 17. července 1892. Tělesné pozůstatky právě dnes byly vykropeny a převezeny do Holic, aby zde byly o 3. hodině odpol. k odpočinku pochovány. Tichému trpěliví budiž věčný ráj odměnou!

† **Šebestian Karásek.** Sotva z které obce vyšlo během 35 let tolik duchovních, jako z farní osady Studence u Jilemnice, kteří v diecési Královéhradecké i mimo ni v duch. správě pracovali neb dosud pracují. Bohužel byli z těchto krajanů-kněží během 1/2 roku na věčnost odvoláni ve stejném stáří 58 roků dva, totiž: dne 25/12. 09 vdp. Fr. Horáček, č. kanovník a c. k. vojev. farář v. v. v. Železnici u Jičína, a 29/3. 11 vdp. Šebestian Karásek, býv. farář v Byšti, posleďně ve výslužbě u svého bratra Jana, faráře v Kácově. Tento byv. r. 1877 v Hradci Králové na kněžství posvěcen s ročníku jen 8 novosvěcenců čítajícího, jest druhý, ježž Pán života a smrti k sobě povolal. V duch. správě působil vždy hrdlivě a neumorně, totiž: v Suchbole a v Kalné co kaplan, ve Valtěticích (Neudorf), v Knapovci a v Byšti co farář. Zvláště na tomto posledním působení byl přetřesen značným přetrem hodina náboženských ve školách a cíť se již unaveným, odebral se dne 2/2. 11 do výslužby, netuše ovšem, že odpočinku jeho bude tak na mále. Hledal pomoci lékařské a odborníků, leč nemoc — rakovina žaludku byla nevyčleřitelná. Přijav sborné sv. svátosti, zemřel v Něm. Brodě, odkud bezduché tělo jeho převezeno dranou do Hradce Král. a odtud povozem do Byště, kde minulou sobotu po přání svém vedle obou svých rodičů byl po-

hřben. Oči naše zalily se nám slzami, když na hranicích obce Bytčské vatřie přišli mu jeho bývalí fararci: školní mládež se svými pp. učiteli, představenstva obcí, katolická jednota, dobrovolný sbor hasičský s hubbou a veliké množství lidu ostatního. Zde uvítán byl od toho dobrého lidu, s nímž před 7 nedělami s oady odcháseje dojemně se loučil. — Pohřbu jeho účastenilo se celkem 16 spolubratří-kněží s vesp. č. kanovníkem dr. Fr. Šalcem a vdp. Ferd. Zajátkem, bisk. vikářem traktu pardubického, v čele. Z kolegů seminářských přišli 4. Círk. obřady v domě farním, kondukt, pohřební řeč a spívané requiem konal sám vesp. kanovník Fr. Šalec, jehož řeč o kazatele na slovo vzatého a řečníka vůbec známého tklivě na posluchače působila a ku hlasitému pláči pohla, když líčil s kazatelny, co v Pánu zesnulý s rakve k nám mluví a k čemu vybízí. Poděkováním dp farního administrátora všem účastníkům byl posvátný úkon skončen. Ave, anima pia!

Nechvalnép. Dne 1. dubna zavítal k nám po době roku říšský poslanec dr. Fr. Drtina, aby pojednal o krizi rakouské ústavnosti a parlamentarismu. Městská rada s nevšední ochotou obstarala plakáty a dodala je do každého domu, aby účast byla větší. Pak at někdo přijde s poukazem na špatné naše finance! Zde byly hned po ruce. Zajímavé bylo vědět, do kterého tábora naše městská rada patří. Do říšských voleb agitovala pro mladočecha, do zemských pro agrárníka a nyní rozešla se pro pokrokáře. Kam vítr, tam pláň. Do předsednictva navržen pokrokářem p. Hemrem pan starosta Rašín, J. Novotný a po všem předcházejícím i — p. B. Vantura. Pan poslanec albil schůzi před 4 nedělami a přišel s látkou — jak se říká — s křížkem po funuse. Proto také představitel se již jako náš bývalý poslanec. V dlouhé řeči vylíčil přičiny úpadku lidového parlamentu a celé politiky, o které správy úsudkem málo kdo z posluchačů dovede si utvořit. Neat proto divu, když naše hlava obce při takové řeči si podřimuje. Co nám voličům a zvláště temeničkům za čleté působnosti vynesl a z Vídně přinesl, shrnouti lze asi ve výrok, že přinesl jednu prášednou a druhou vysypanou. Ani naši dráhou, k vůli které dvakráte byl k nám volán, nepohnul. Nyní odpadla i samýšlepná cesta našich pohledů do Vídně a pan starosta může habát zase uchovat. Pan professor líčil, jak těžko jest býti poslancem! Zajisté bude děkovati náhodě, že si trochu nyní odpčinie. K konci své řeči přál by si, aby národ český při volbách projevil svou kulturní a politickou vyspělost. Aby národ zbytečně se netřástil, jest na odstupujících poslancích, aby utvořili dohodu mezi sebou a početným zastoupením sil jako má každá strana dnes a vybrali k tomu oti nejlepší lidi z národa a poslali je do Vídně. Zmínuje se také o roku 1915, kdy odbyvati se má veliká oslava Husova a soudí, že noví poslanci by mohli té doby zasejati. Jak to s dohodou národa myslí upřímně, vysvitá nejlépe s jeho projeveného přání, aby totiž ani jeden „klerikální“ poslanec nebyl zvolen. Zdrávi povidali! Po té se s voliči rozloučil a poněvadž se žádný k slovu nehlásil, pan předseda schůzi ukončil.

Sv. blřimování a s ním spojené skoučky s katol. náboženství na všech školách v Pardubických konati bude Jeho Excellence biskup Královohradecký dr. Jos. Doubrava ve dnech od 29. dubna až do 7. května t. r.

Statistika Pardubie. Pardubice dle posledního sčítání mají 19708 civilního obyvatelstva a 716 vojáků, dohromady 20419 všech obyvatel. Mezi těmi zapalo se 18986 jako Čechové, 882 Moravané a 19 Slezané, do ostatních zemí na říšské radě zastoupených 197. Do Uher patří tu 67, do Německa 31, do Ruska 6, do Srbska 1, do Bulharska 1, do Italie 1, do Turecka 4, do Švýcar 2, do Francie 2, do Ameriky 5 obyvatel. Dle náboženství jest v Pardubicích 18610 katolíků, 451 evangeliků reform., 24 evang. augšburského vyznání, 537 židů a 81 bez vyznání.

Uprehliel se sivotěm. Z pardubického sirotčince uprehli minulý pátek dne 31. dubna dva tamější chovanci a žáci druhé obecné třídy u kostelické. Ačkoli městská policie ihned zahájila po uprehlielch usilovné pátrání, nebylo lze najíti po nich ani stopy. Nyní je hledá četnictvo.

Tvrz Čivčická. Jedna z nejstarších a nejzajímavějších památek v kraji pardubském se rozebírá, a materiálu nabytého používá se k děláni — kompostu. Značná část starých valů rozebrána, ale dosud možno souditi ze zbytků na celek. Stávala kdysi tvrz pána čivčických na kraji velkého rybníka a pouze na straně východní spojena byla hráskou s osadou. Kolem tvrze v rybníce byla asi hradba, kolová, jak svědčí zbytky ohofelých kolů, Za Matyáše Korvína byla asi spustošena, mnohé střely (šipky) původu uherského nalezené pod vály v louce svědčí o boji s Uhry. Tvrz byla dle zbytků ze dřeva zbudovaná na nízké podezdívce. Val kol dokola středě tvrze kruhovitě obehnaný byl sypaný. Nyní dosed je přes 3 m vysoký; možno souditi, že původně byl ve výšce aspoň 5 m. Průměr kruhovitého valu obnáší 90 m. Musejnímu spolku pardubákům bylo dovoleno správu hrab. Chotka pátrati na starém tvrzišti. Výsledky, které podnikli pp. B. Škrbek a B. Dvořák při odkrytí kraje tvrze v místech, kde již odebrána byla část valů,

byly překvapující. Nalezeny kromě roličných zbraní krásné zbytky gotických nádob a kachlů, které usechovány jsou v muzeu města Pardubie. Většího nákladnějšího probádání tvrziště se musejní spolek neodvážil, nemeja. náležitých prostředků finančních. V poslední době přestala správa velkostatku s rozvášením valů; snad byla upozorněna centrální komisí z Vídně, které podal správu konservátor před delším časem, upozorniv, jaká škoda se děje na památce tak významné. Doufejme, že zemský poslanec J. Kokeš, majitel velkostatku čivčického, nebude trvati na tom, aby staré tvrziště s povrchu zmiselo, a tak zahlasena úplně znamenitá památka naší minulosti.

Borohrádek. Jest u nás podle posledního sčítání lidu 1714 obyvatel. Aby v tomto velkoměstě nikdo nesabloudil, jsou „s nutnosti“ pojmenovány ulice i náměstí. Na náměstí je socha Panny Marie a proto se bude jmenovat Havlíčkovo náměstí. Bylo skutečně „autno“ toto náměstí zvláště pojmenovat, aby si je někdo nespílel s náměstím jiným, protože tu jiného náměstí není. Ulice dostaly jména: Jungmanova, Komenického, Nerudova, Husova, Palackého, atd. U nás je pojmenována i ulice, kde jen na jedné straně jsou dva domy a na druhé straně pole, na němž se stavět nikdy nebude. Dva domy a pole — a hned je ulice! Zapomněli však páni pojmenovat uličku, dosud zvanou: Tadeáška, vedle hodináře K. Jandy. Ta by se měla jmenovat „ulička Eulenburgova“. A proč? Iau jeden pokrokář chtěl tam v nové dílat Eulenburga a dostal za to hotové vyplacených pár facek. Bylo by pojmenování toto jisté „výrazné“. Máme tedy názvy ulic jako ve velkých městech, jen že na nešťastí máme tu něco, čeho není v žádné zapadlé vesnici bez rychtáře. Každý zavítavší sem cizinec mile byvá dojat čistotou domů i domků v městečku, zvláště at překvapen okrasou a čistotou u kostela, vzornou úpravou a krásnou hřbitova (kolem kostela) — ale přímo zdrcen pohledem na „indiánskou villu“ starosty Ant. Smrčky, majitele hadrovny a páchnoucího kostnice a nechce nijak uvěřiti, že by v tak pěkném městečku v hlavní ulici mohla se trpět „bouda“ na spadnutí, se střechou úplně rozbitou, mnoha dérami zohavenou, která je podobná nějaké rozbité anštrůze nebo pasderné někde daleko v polích za vesnicí. A tato osloba Borohrádku, v níž bydlí i lidé v nájmnu, jest u školy, na rohu ulice Komenického a Nerudovy. A jako na výsměch že by měla býti na tomto „paláci“ přibita tabulka se jménem Nerudovým? Věra, to by mohl učinít jen člověk „neruda“. Vždyť by při sarážení hřebů do tabulky mohla ta chalupa „spadnouti. Nemáme tedy pravdu, když tvrdíme, že máme tu něco, čeho není v žádné zapadlé vesnici? — Když tedy pánové ve své moudrosti chtí dodatí městečku rázu velkých měst — dobře! Pak musí dříve se postarati o odstranění toho, což poukazujeme. Necht se nejdříve postarati o úpravu městečkem protékajícího potoka, plného kalu a nečistoty, o opravu a sčizení vkusných chodníků, o řádné osvětlování všech ulic i za nejtmavějších nocí, za to dostane se jim vděka a uznání spíše, než za zbytečné pojmenování ulic, z čehož nikdo nebude mít zisku (leč kdo bude tabulky dělat). Poplatníci budou mít jen škodu, jelikož pořízení tabulek bude stát hodně peněz a udržování jich bude vyžadovat stálou výlohu. Přirážky obecní jsou již dosti velké, at na krytí schodku bylo užito i „subvence“. Již letos měly býti přirážky svátěny aspoň o 30%, — a nebude to ani dlouho trvati a budeme mít 100% přirážku, budou-li takové hlavy stále přemýšleti o pokroku, který jim jest ovšem velice pohodlný.

Charmel. Měli jsme u nás na Smrtelnou neděli dvě schůze. Ráno, kdy lid chvátal do chrámu Páně, aby účastenil se velkých Služeb Božích, chvátal lid cirkve agrárníkové do Panského domu, kde uvítal je se sladkým úsměvem jejich kněz p. Dr. Hudek. Měl slavnostní kázání, poukázal na ty nejvřtší zhoubce cirkve agrárníkové, na klerikály. Již dávno by cirkve sv. padla, nebyti kněží agrárníků; oni chrání náboženství. Měl lid zachovávat „Desatero“; no přece — vždyť to vidíte dnes na nás, jak zachovávají přikázání třetí. Lidí rásu Šabatova do parlamentu popaplejte; nic nedělají, nechtějí, nechtějí dle agrárníké noty, nechtějí se dát koupiti za ministerský frak; ale volte lidi, jako je: Prášek, Saněk, Zázvorka; bude to chlouba národa, at budeme mít samé Excellence za poslance. Co vám vmohl, ubohý lide venkovský, ten Šabata?? Nic, shola nic. To se přece podívejte na mne, co pro vás dr. Hudek na sněmu udělal — a lid s posvátou úctou hledí na svého velikána a radí se, nebylo-li by dobře udělati ho biskupem nebo také nějakou poslancekon Excellence. Druhous schůzi odbyvali ti sprášení katolíci. Po požeňání v hostinci u České Koruny sešlo se přes 200 členů organizací, aby vyslechli oblíbeného řečníka p. redaktora Šupku. V úhravné přednášce, prostě všech nájezdů, objasnil p. řečník, proč se katolíci organizují, proč se organizovat musí. Dlouho trvající potlesk byl odměnou p. řečníkovi, ale též vysvětláám, že slova padla v půdu širokou. Shromáždění vzpomněli též p. poslance Šabaty a složili předsednictvu, aby tlumočilo projev díků a oddanosti, neochvějně důvěry za všecku práci a obět, kterou p. poslanec v obytém období parlamentární přinesl. Po krátkém porobu-

zajím proslavu vip. Benedek rozdali se účastníci s přáním, aby takových schůzí bylo více.

Romov nad Doubravou. Všeobecní katolický sociální spolek „Rozvoet“ v Romově n/D. pořádá dne 17. dubna v pondělí Velikonoční výpravou divadelní hru s doby promáseledování císaře Domiciána „Kristus vítězí“. Spisovatel podal zde kontrast vytrvalosti křesťanů v dobrém oproti pohánům. Pro všechny účinkující pořízeny jsou dle míry svátění obleky alohové i dobové správně, jež dodá firma Bosner s Prahy. Očekává se k této výuce efektal bře, jež co neipředivěji bude vypravena, obrovský nával. Jest třeba včas si zaopatřiti vstupenky, jež s ochotou v předprodeji má p. J. Bláha.

Záchranu Košumberku a Čejčova. Hejtmanství vysokomýtské zasadilo se u panství Thurn-Taxiského a bar. O Parische, aby malebné sficeny Košumberku a Čejčova byly zachovány a náležitě konservovány. Centrální komise pověřila konservátora B. Dvořáka, aby sestavil program restaurační obou památek míst, aby brzy k práci opravám ve srozumění majitelů panství přikročeno býti mohlo. Kde pracuje politický ářad společně se spolky musejními a okrašlovacími, dá se mnoho zachrániti a mnohé opravit.

Loumnice n. Pop. (Sv. missie.) Ve dnech 19.—26. března konali zde sv. missie kněží s řádu sv. Dominika dpp. převor Odilo Pospíšil a P. Alfons Lukaučič. Požeňání Boží provázelo práci horlivých missonářů. Den ze dne vřstetal zástup účastníků, kteří do posledního místa naplňovali náš prostranný chrám. Dojemná byla poučinnost k Nejsv. Svátosti Oltářní, při které 32 mládenců s hostičkami svícemi tvořilo čestnou stráž. Vroucně též dívky uctily Rodičku Boží v den jejího svátku. Símé, které horliví kazatelé v srdce posluchačů zasávali, vzrostlo v žes bojnou, neboť 3560 věřících přijalo svaté svátosti. Sv. missie zakončena posvěcením nového kříže a velkolepým průvodem s Nejsv. Svátostí po náměstí. Právdu účastenila se katol. jednota s praporem, značný počet mládenců a na dvě stě družiček malých i dospělých krácelo před velebnou Svátostí. Veliké množství lidu z celého okolí přišlo, aby veselejší actio svátostného Spasitele a rozloučilo se s důstojnými Otci missonáři, kteří v tak krátkém čase získali si lásku všech. V pondělí konána ještě pobožnost za zemlelé s kázáním a průvodem na hřbitov opět za veliké účasti. V upomínku na sv. missie daroval náš dšst. p. farář všem dívkám, které ke stole Páně přistoupily i družičkám při závěrečném průvodu krásné růžence, které se svých poutí do Říma, Lurd a Sváté Země přivezl. — Day sv. missie rychle nám uplynuly, ale krásná, nesmazatelná vzpomínka na ně v duši zůstala. Vroucí dík náš Bohu za bojnost milosti a požeňání i dpp. missonářům za obětavou přičinnost!

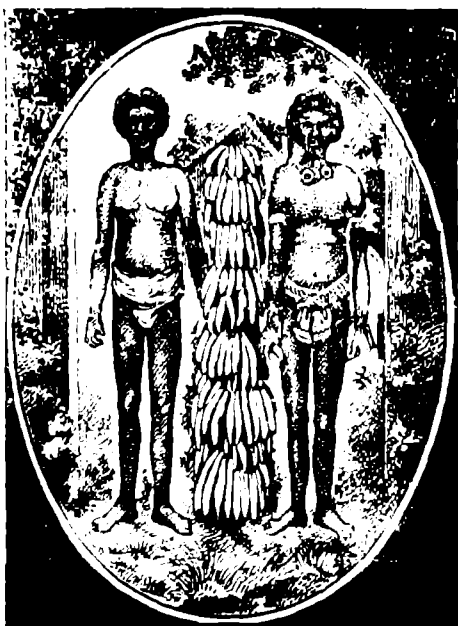
Německý Brod. Často rozslaholi se na věti sdejšího děkanského chrámu Páně umíráček žalným zvukem, hláskem, že opět některý obyvatel našeho města odevzdal duši svou Bohu; dlouho už však nevrátil tolik myslí, jako když se dne 26. března rozevřel, aby oděhl s kásejím bolnou svěst. že odešel od nás p. řídící školy II. obvodu Jos. Burš. Zpráva ta tím více překvapila a dojala toho, kdo stál jeho milem osobě blíže a věděl, za jakých okolností smrt učinila konec jeho životu. Byv teprve před krátkou dobou ustanoven na nové škole řídícím, s dětinnou přímou radostí a horlivostí počal si ji sarřizovati a krášleti dle svých plánů a tužeb. Dojemná byla zvláště jeho péče o umístění uměleckého kříže Myslbekova do průčelí schodiště školní budovy, jež se svých peněz zakoupil. Objednal k němu do kova rytý nápis „Dokonalno jest“ a maje tehna viděti kříž již na sdi sarřezný, častěji docházel do knihkupectví p. Dvořáka popatři se, zda-li už s Prahy přišel. Končné nápi: došel, ale p. řídící se z toho těšiti nemohl — s neoddělní přikvačivě zákeřná choroba v několika dnech smatila jeho život. Nepomyslel, ubohý, že nápis „Dokonalno jest“ bude věštbou jeho brzkého skona; netušil, že kříž, nad nímž v dojemné starosti ve své pracovně se skládal, místo na stěně spočine tělce na něm v podobě smrtící nemoci. (Smutné zajímavé při tom zároveň je to, že uvedený nápis byl též poslední prací onoho rytce; jak z Prahy sděleno, ten den, kdy p. řídící, i on skoncl.) Kde kdo žel upřímně neoddělného odchodu na věčnost p. řídícího. Jeho rázovitá, vynalá postava, jeho energický, hlubokou zkašeností životní vyznamenávající se duch získávaly mu neobyčejnou vážnost a úctu jak mezi školní mládeží, již neoddělně do posledního téměř dechu vyučoval, tak i mezi učitelstvem a všemi, kdož ve městě příležitostně s ním se stýkali. Každý ho měl rád pro jeho přímou, bezelstnou povahu. A co zvláště mu zjednávalo u sdejšího občanstva důvěru a lásku, bylo jeho neohrožené a nepokřýté projevování vřoného náboženského přesvědčení. Nějakých ohledů, aby k vůli nim zapíral svou víru, neznal; byl at dobře vědom slov Kristových: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyzná před Otcem svým.“ S dojemnou zbožností vštěpoval po dlouhá léta mládeži na sobě vyzkoušené a osvědčené, a náboženství vyvěrající zásady; kněžím ve škole s ním působící býval vždy upřímným přítelem, jen tobo neztrá něho přesvědčení, že svorně s ním působeni

autým požadavkem zdárné výchovy, pracoval takto bez oddechu, až obtížnou vychovatelem prací snaven ulehl ve věku 63 let na lůžko smrtelné. Jako křesťan žil a tak i umíral. Zesnul klidně, odevzdán zcela do vůle Boží a zaopatřen sv. svátostmi. Dne 30. března provodili jsme jej na tichý hřbitov k trvalému odpočinku. Výmluvní řečníci nad rakví poukázali na veliké a čestné jeho zásluhy nejen o rodinu a školu, ale i o celé naše město. Jsouť nádherné sady „Budoucnost“, jichž rozsáhlosti a kráse všichni návštěvníci Ném. Brodu se obdivují, z veliké části jeho dílem jež zanechal nám jako vzácný odkaz a sobě jako nezničitelný pomník. Výmluvnější však nad všechny řeči hlásala jeho šlechetné činy a snahy impozantní účast všech vrstev zdejšího obyvatelstva při jeho pohřbu, jež z vděčnosti se shromáždilo, aby vzdalo čest a uznání jeho zbožnému, poctivému a pracovitému životu. Odpočívaj v pokoji!

Volby v Proseči a Vys. Hýta. Patronka židů a evangelických kleriků „Osvěta lidu“ přinesla nedávno zprávu o volbách v Proseči a nemotorně skouší svůj vtip na nově zvolených členech obecního zastupitelstva za třetí sbor, a obklopuje giorionem pokrokovosti evangelickou stranu. Nemůžeme si pomoci, ale na nás celý ten jásot dělá dojem nadýmající se žáby. Vždyť jsou tam pánové, kteří ještě včera v téměř listě udávají byli jako futráli klerikalismu! Rozumíme? A ostatně, co je to pokrok? Jsou různé názory. My, mužové našeho lidu si myslíme, že mravně zachováli, zručný a hledaný fenešník — at si jest katolíkem — jest tisíckrát pokrokovějším člověkem, než ledajaký samozvaný inteligent, který ve svém nejvládnějším zaměstnání jest ignorantem — všeobecně uznávaným ignorantem. A pokrokovost naše, tak soudíme, tím opravdovější jest, že ponecháváme našim spolunobčanům jiného vyznání právo na plnou svobodu, a nemáme jim to za zlé, když svorně si vystupují, a když naopak přejeme sobě, aby tutéž svobodu popřáli i nám, a nestoudně nedotírali na naše příslušníky o hlasy volební. Jak jste nám k smíchu, vy a pokrokové! Milosrdně dnes spouštíme ještě záclonu, a nebudeme se pouštět do diskuse o otravě slezinou sněti, ani o významu nešťastných porodů (ale máme je spočítané), ani o funkcích obvodních lékařů, ani o vyléčitelnosti záškrtu a mnohých jiných, vlezajímavých věcech, kterým my, tmáři, nerozumíme. Ale slyšte, vy patentovaní svobodáři! Nynější evangelický superintendent Dušek v Kasselu přinesl roztomilá slova: „Neznám protestantů, kteří by Řím tolik nenáviděli, jako protestanté čeští.“ Žádný pokrok, žádná svobodomyšlnost nevede vás, ale toto helvetské heslo. Kdybychom my katolíci modré s nebe snesli, vždycky je to zpátečnické. Starosta Sokola může dělat v protestantské modlitebně třeba i předtíkavě a zůstane pokrovcem; katolík však, který jde do kostela, je n vás tmář. Taková jste. Je pravda, ztratili jsme částečně druhý a první sbor, ale jakým to drzým terrorem! Až i do domů katolíků dorážíte jste večer; občan, jehož všelidské stanovisko ukládá, aby držel se nad vřavou stran, snížil se k úloze fanatika, aby donutil katolíka k opuštění svých bratří; jak smutné to vztáží, když pak se přiznává volič: Já bych neobstál! — Znáte Gogolovy mrtvé duše? V Proseči svobodáři nechali voliti mrtvé, ale živé katolíci odmítali. Konečně způsobem odporným a nevyslovitelným hlas katolického kostela vyždmán byl pro evangeliky! — Jinak volby ukázaly jednomyslnost našeho katol. lidu. Až na několik přeběhlíků do tábora evang. volila katolická strana jako jeden muž. Známe je, ty slabé duše a ve vhodný čas s nimi třebaš také sčítáme; ostatně celá naše veřejnost dala jim už na jevo svou soustrast. Známe se — a dle toho budeme jednati. Pro ty, kteří dříve rádi z naší ruky, a zejména z ruky katol. církve papali, a pak nás zradili, máme opovržení.

Skutečské. Divné věci v našem okrese se dějí. Ve Skutči rozšířili nějaké lidé z Rychmburku zprávu o konzelných úkazech, které se staly prý v Proseči. Kdo posud spiritistům se jenom smál, teď s vlasy zježenými vypravuje, co prováděli nebožtíci, kterým dal každý pokoj. Představte si! Před volbami k vůli záchráně pokroku mrtví opouštěli své tiché rovy. Taková jest jejich horlivost. Z técu nebožtíků šla hrůza. Začalo se říkati, že teprve teď se poznává pravý výsnam Toulcových maštálí; prý Blaničtí rytíři bez výpomůdi se vši zbraní opustili starý příbytek a na stěhovali se do pohodlnějších Toulcových roků, aby s Žižkou v čele ochránili ubohé mučedníky, evangelické beránky proti „piziz timské chase.“ Odtud vykonali v pravý okamžik výlet do Proseče — ale bez palců. Bylo totiž jen potřetí hlasovacích listků, které před volbami platí víc než rány z děl. Katolíci nechtěli ani věřiti; vědí, jak se ve zdejší kraji lehce ujímají romantické pověsti. Přece však k svému úžasu seznali, že nebožtíci se voleb účastnili. Jak tu záhadu rozluštit? Přišlo se konečně na to, že docela jiní nebožtíci přeskakovali zručně ze jednoho hřbitova, jen aby hlasování nezmeškali. A chytří ti zesnulí dovedli ještě všechny stopy svého výletu odstraniti. Až budou volby po druhé, at se u hřbitova postaví strážník! Mrtvý má totiž podle stávajícího občanského řádu spáti, ačkoli by evangelici zdejší rádi

svým nebožtíkům popřáli nejpříněšší občanská práva živých. A kdo sež hřbitov přeskochí bez svolení politického úřadu, at pyká! Vyhne-li se nebožtík trestu, at se ráme spravedlnosti chopí těch, kteří nebožtíkům k volebnímu výletu pomáhali přes zeď!



BACAO

(patentním úřadem chráněno)

banánové kakao.

Pro značný obsah kyseliny fosforečné jest BACAO nejlepší výživou pro

lidí nervosní,
rekonvalescenty
a slabé děti.

BACAO — banánové kakao vyrábí a v obchod uvádí jen

První česká akciová společnost
továren na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve

A. Maršner.

K dostání u firem: Andrlík Jan, Guthové
Bratři, Khom Boh., Šejnohová Marie.
a sice ve dvou druhích:

I. v plechových patent. krabících 1 krab. K 1.—
II. v balíčcích po K —50

Pravá jen
s touto
známkou.



Žádejte
všude.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Právě vyšel:

□□

Dr. Rud. Šetina: »Ecce, sacerdos magnus!« Slavnostní sbor k uvítání biskupa. Pro smíšené hlasy s průvodem varhan 1 K 50 h. Partituru velkého neb malého orchestru zapůjčuje nakladatel:

Fr. A. Urbánek, Praha, vedle Národního divadla.

Záložna v Hradci Králové

!! Vklady na 4 $\frac{1}{2}$ % !!

Půjčky na směnky a hypoteky s úmorem.

Úvěry stavební. Eskont smének a účtů.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty Záložen Československých v Praze a byla touto letos revidována.

ČESKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA

zří. r. 1827.

ČESKÁ VZÁJEMNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA

URAZ ŽIVOT SKLO

Kancelář: Praha, Spálená ul. Palác pojišťoven

Díkůvzdání!

Pana profesora Vendelína Honzika, státně zkoušeného učitele těsnopisu v Hradci Králové, jenž naučil mne v 68 hodinách písmu korrespondenčnímu i komornímu theoreticky i prakticky, doporučuji každému, kdo si umění steno-tachygrafické brzy, lehce, důkladně a levně osvojit chce.

Josef Kříž,
advok. úředník v Hradci Kr.

Kathreinerova sladová káva Kneippova —

jest pouze jedna —
napodobenin však
mnoho! Proto opatrnost!
Požadujte
a přijímejte pouze
původní balíčky se
jménem
Kathreiner

Vklady přes 12.000.000.—

Ako. kapitál K 2.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ %.

Escont smének i faktur

Úvěry všeho druhu ☐

Velkoobchod uhlím

a koksem.

Vadla a kauce ☐

☐ Bursovní obchody

Hospodářství

asi s 30 korci polí též bez stavení, pouze polnosti u Hradce Králové koupím.

Nabídky do adm. t. l.

Kupte si za K 1.70 důkladný spis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

≡ **Vklady na knížky** ≡

$4\frac{1}{4}$ %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřichní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškeré aktiva spořitelny.

Pilu na kámen,

s usrub, broušící a leštící stroj na kámen, pískovcové lomy s přepravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavy kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, žalby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,

strojní kamenoprůmysl

v Újezdě Podhorním.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15.000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35.500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2.400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

$4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ %

Daň důchodková p. atí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lešt., rent, deviz, valut atd.

ESCONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadla a kauce. — Escont faktur a smének. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessey. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladště spojene železniční koleji s nádratím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojí olej, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vlašský a slovenský anthracit. Koksy slovenské a svatoševské. — Brikyty. Kevákové uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

Hašlar „spisovatelem.“

Čtenářstvo naše poznalo již z uveřejněných dopisů Hašlarových, že autor jejich má neobyčejně divokou fantazii a že trpí neobyčejnou psavostí. Zrovna jako jeho protektor Machar. — To snad přece nikoho nenapadlo, že Hašlar obírá se vážně myšlenkou dramatu svůj vyprávět v knize, kterou prý jeho „přítel“ rozšíří mezi lid. Hašlar tedy dle určitého návodu svých přátel sbírá materiál pro svůj dramatu, jak z následujícího dopisu je patrno. List Hašlarův otvírá nový zajímavý pohled do skrytých maskovaných zákeřníků, kteří spřádali se k rafinovanému hyenismu na potupu církve.

List Hašlarův zní doslovně:

Blahorodá Pani E. V. v Praze!

Přijímáte odemne srdečný pozdrav, sdílují Vám toto: Zaslal sem Vám dle Vašeho přání, můj rodinný dramatu, doufal sem dle Vašeho stěného dopisu, že velice Vám namáhá bude nalezení a hned se s voj. ústředím mě sdělíte. Vážně ví ani písmenkem se nesmínáte; nemám Vám to zaslati neb nevím jak můj rodinný dramatu na Vás působí. Jen o to Vás prosím, by jste jediným slovem ve veřejnosti mě neodmítla, neb sy toho nikdy nesetkávám.

Jsem posádkán od různých politických korporací bych vše co sem nakušil i můj rodinný dramatu, stran Otce biskupa, jeho příbuzných „vše vypsal“, že omu knihu rozšířím mezi lid. Jelikož dosud sem nevyprávěl omu dárku co byla hospodínkou mého Otce, tudíž Vás Blahorodá Pani mnoho prosím, sdělíte by ste oni věděla totiž adresu nani, by jste mě jí sdělila. Ja bych ji hned dopsal. Do omu knihy co napíšu, musím mít všech činitelů jména, neb vše bude psáno pravdivě tak, že každý činitel co ještě žije, nebude moci se o něho brát. Neb pravda porazí vše!!

Tudíž mnoho Vás prosím Blahorodá Pani sdělíte otě dárku, sdělíte mě adresu. Předem přijímáte můj srdečný dík.

Úctě

Petr Fr. P. Hašlar.

Největší perlu však jsme si ponechali na konec. Hašlar chlubil se, že má 5 dopisů Hašlarových a 1 císařovny, které byly poslány jeho matce. Na tyto dokumenty Hašlar klade největší váhu a nedal by je „kněžům“ ani za miliony. Náhodou podařilo se nám dostat do ruky zadarmo opis tohoto milionového pokladu. Je to sice opis, ale opis majitelem pověřený, proto má zajisté cenu jako originál. Dopis je tak naivně psán, že každý bude hledat autora buď v samém Hašlarovi, aneb v některém členu rodiny jeho, která, jak je známo, na spirituosnost si potrpěla.

Hašlar píše:

Zde Vám opisuji jeden dopis po Otci biskupu, jenž psal mé předražené matince, který došel kdys matinka byla již mrtvá.

Zní takto:

Zehnáním Bůhům

v Chraští.

Mé milá Celestýno! Bůh přání Buď zdráva, na Tvoje pevnost odpovím tuto: Pro rany Kryštofů přišel se sy udá smrt, že stebu nejdu ujet; díť já nemohu! že teď na Tebe zapomínám? Přesahám Ti před panem Bohem, se jen Tebe mám rád a synka. Myslíš že tu hospodínku od nejmilostivější císařovny mám rád? Bůh Tě od té myšlenky odvrát, to věř, vždyť sem sy ji musel, protivit se nesmím. Heleď Otče, toliko peněz sy rostrhala, teď přišel se máš mousy. Tuto Ti posílám, ale teď jistě poslechni co si již dávno udělati mohla.

V sobotu vem děti a jeď na šleznici do Josefodu, foť tam bude čekati, tamty dítki mu dáš. Petřika si vem sebou, ja na Tebe budu v Praze čekat, všecko máš v klášteře připraveno. Synka dám do kadetky ponděje; Hašlara pošli v pátek odpoledne do Prahy, bratr správce ho dá do Teratu, všecko je hotový. Ty jeď v sobotu dopoledne aby byla po jednání v Praze. Čelo di nejdřív farář do Kosmonos, Joa. Simonoj on Ti ve všem dá radu a odveze Tě na nádraží všecko tam seřídí. Čelo tak mě hned piš epátky adres do Kralohradce. Ale jistě přijed aby sy nelekla že mám tamtu rád a Tobě že sem štěstí skánil, teď že o Tebe nestojím.

Líbám Tebe a Synka, buďte opatrní na cestě.

Bůh vám šehnej

Tvůj

Haise.

Opis jest psán mým pravopisem, a jak sem sy přečetl neb dopis jest těžko čitelný.

Petr F. P. H.

Takových původních dopisů má Hašlar ještě pět, od biskupa Haise 4 a jeden docela od císařovny. Jsou to zajisté zajímavé listiny pro realisty, kteří se vyznají dobře ve starých papírech. V rukopisech poznali hnedle padělký, ale v těchto Hašlarových slávaninách věda realistická ukázala se velmi ohatrnou. Nejprvejší její reprezentanti Machar a „Čas“ dokumenty Hašlarovy berou vážně. K nim důstojně se druzí volnomyšlenkáři. Větší blamáž nemohla potkat nadutě toto pokolení, neklí účast na dramatu Hašlarově. Skutečný dramatu!

Kostel Liberský a jeho umělecké památky.

Dle starých pramenů popisuje Josef Pohl.

„Od jakživa byly a budou chrámy klenotnicemi umění.“ Ed. Šittler při V. sjednání katolických českoslovanských v Hradci Králové.

Asi půldruhé hodiny k severovýchodu od Rychnova nad Kn., v předhoří Orlickém, v údolí svěže zeleném, mezi vysokými lesnatými stráněmi, na skalnatém ostrohu obtékaném dvěma potoky, od jihu malým potůčkem vyvěrajícím na lukách pod Hláškou, a na severu „potokem zlatým“ vinoucím se od Kačerova romantickým, hluboko prorvaným údolím, řčeným Vlčinec, leží nepatrná vesnička Liberk.

Před dávnými věky stával zde pevný hrad, jménem Rychemberk; nejstarší jeho držitel a snad i zakladatel, Vilém z Rychemberka, připomíná se již roku 1310. Až do roku 1738 byl Liberk, jak souditi lze ze základní knihy panství Rychnovského, a zvláště z kupních a manželských smluv, městysem. Nyní Liberk, jako poslední česká vesnice na rozhraní národnostním, vyniká nejen krásnou, romantickou polohou a historickou důležitostí, nýbrž chová v sobě klenot daleko cennější — uměleckou památku stavitelekou — starobylý dřevěný kostelík. Proto pojal jsem úmysl několika slovy zachytiti historii kostela toho i jeho uměleckých památek.

Památkou umění stavitelekého ceny nevšední jest dřevěný kostel v Liberku, jakých v Čechách již tak málo!

A jaké jsou dějiny kostela toho?

Dokud ještě pevný hrad vévodil okolí Liberskému, byl kostel v předhradí, jak bývalo tenkrát obyčejem. Kostely ve hradech a tvrzích později křesťanské, v nichž se též uschovaly poklady národní. Když roku 1457 zdejší hrad vojskem Jiřího z Poděbrad byl zbořen, byl zničen také kostel. Jak dlouho byl v sutinách, není známo. Nynější dřevěný kostel vystavěn byl r. 1691 hrabětem Norbertem Liebštejnským z Kolovrat a posvěcen tehdejší děkanem rychnovským Karlem Horským ke cti sv. apoštolů Petra a Pavla. Během času však kostel velmi sešel, zvláště spodní stěny úplně prohnily a bylo třeba větší opravy. V jak bídném stavu liberský kostel byl v roce 1802, o tom zprávu nám podává protokol sepsaný téhož roku za příčinou důkladné opravy téhož kostela. V protokole tom, který byl sepsán dne 26. června 1802 v Rychnově a podepsán guberniálním sekretářem Plankem, se praví:

Dřevěný kostel ten jest velmi starý, veškero dřevo jest prohnílé, do kostela střechou prší, i na oltáře; při zemi jsou vyhnílé díry, jimiž psy a kočky ve dne i v noci sem tam probíhají mohou. Oprava jest nemožná, neboť prohnílé dříví hrozí sesutím; proto navrhuje komise, že autno pro 2000 přifařenců (tenkrát ještě Bělá náležela k farnosti liberské) vystavěti kostel nový, zděný. Osadníci tří obcí: Liberk, Hlášky a Prorub (o Rampuši nečiní se zmínka) budou nuceni kromě předepsané ruční a tažní práce splatiti 1000 zl. hotových peněz. Zvonice, rovněž dřevěná, byla tak zohátralá, že když se zvoniti začalo, tak se kymácela, že komise strachem utekla. Aby všemu nebezpečí bylo uvarováno, ustanoveno zvonici rozebrati a zvony sněsti. Tím byl protokol skončen.

Tímto protokolem hrozila kostelu liberskému úplná zkáza. Štěstí, že scházela hlavní věc — peníze. Proto usnesení ta provedena býti nemohla, a tím kostel i se svými památkami zachován a stojí dosud. Kostel, který se tak velice sešlým zdál, byl opraven tím způsobem, že do výše jednoho metru byl podseděn a zevně šindelem pokryt; i zvonice byla prkny znovu kolem pobita a je ještě dosud zachovalá.

Vnitřní výzdoba kostela sestává z oltáře hlavního a dvou vedlejších, obrazů, korunhví, kazatelny, křtitelnice a se dvou postranních chodů pro lid, které sahají téměř až k presbyteriu.

Na hlavním oltáři nalézá se obraz: Proměnění Páně, malován na dřevě; obnoven roku 1771. a vedle sochy sv. Apoštolů Petra a Pavla. Vedlejší oltář na straně epistolní je zasvěcen Matce Boží Marii Paně, a na straně evangelní sv. Janu Nepomuckému. Během času byly staré obrazy z těchto dvou oltářů odstraněny a nahrazeny obrazy novými, které umělecké ceny mnoho nemají. Toliko původní obraz s oltáře Mariánského, představující „Neposkvrněnou“, byl náhodou zachován. Byl totiž

nalezen na půdě kostelní v hromadě smetí někdejšího faráře Liberského Frant. Hromadníkem, který jej dal odstiti a při svém odchodu z Liberku odvezl jej do Černovic u Tábora, odkudž se pisatel těchto řádků podařilo jej zpět získati.

Jest to obraz menšího rozměru, malován rukou opravdu uměleckou, byl zasklen a nalézal se v širokém, uměle řezaném rámu, z něhož se však toliko malá část zachovala. Který malíř umělec by jej byl maloval, dosud se nepodařilo zjistiti. V inventáři kostela Liberského, který roku 1773. sepsal tehdejší lokalista Václav Černíkovský, redák Rychnovský, o něm čteme: „Altare minus in latere ex parte epistolae in honorem B. Mariae Virginis immaculate conceptae, imago post vitream tabulam, artificiose picta, et sculptura incrustata.“ (Oltář vedlejší, na straně epistolní, ke cti Blahoslavené P. Marie bez poskvrny počaté, se zaskleným, umělecky malovaným a v řezbě zasazeným obrazem.)

Hlavní ozdoba kostela Liberského a zároveň též uměleckou památkou ceny vzácné jsou práce Prokopovy. Jsou to dvě sochy v životní velikosti, ve dřevě řezané, na hlavním oltáři vedle již zmíněných soch sv. Ap. Petra a Pavla, totiž: „Sv. Václav“ a „Sv. Jan Nepomucký“; pak ozdobné řezby na svatostánku, soška sv. Jana Křtitele na křtitelnici; ozdobné řezby na varhanách, z nichž hlavně svou ladností vynikají andělé hrající na tympany a troubící na trouby, pak socha Panny Marie „Immaculata“, která dříve byla nad varhanami obklopena jsouc září paprsků, nyní však jest od r. 1903. polychromována a nachází se v sílně nad hlavními dveřmi. (Dokonč)



**! Pro májové !
pobožnosti !**
jíž se dotiskují

prekrásná původní

májová kázání

vldp. gymn. prof. Fr. Kohouta v Čáslavi:

**České drahokamy
v koruně Královny nebeské,**

32 rozjímání májových ze života českých patronů.

Obsah těchto do historie české zasahujících kázání odporučí krátké obsahy jejich nejlépe:

1. Koruna Svatováclavská a národ Český.
2. Sv. Václav — vlastenectví.
3. Sv. Cyril a Method — svornost.
4. Sv. Jiří — statečnost.
5. Sv. Vít — bdělost.
6. Sv. Ludmila — zbožnost.
7. Sv. Vojtěch — horlivost.
8. Sv. Wolfgang — svědomitost.
9. Sv. Prokop — zdržlivost.
10. Bl. Milada — čistota.
11. Bl. Ivan — tichost.
12. Jindřich Zdík — bohabojnost.
13. Sv. Benedikt s bratřími — spokojenost.
14. Sv. Zikmund — trpělivost.
15. Bl. Česlav — poslušnost.
16. Bl. Zdislava — kajinnost.
17. Sv. Kosmas a Damian — obětavost.
18. Sv. Hroznata — vděčnost.
19. Ondřej — vytrvalost.
20. Sv. Hedvika — oddanost do vůle Boží.
21. Bl. Anežka — pokora.
22. Arnošt z Pardubic — útrpnost.
23. Sv. Jan Nep. — míčlivost.
24. Jan Lohel — snášlivost.
25. Sv. Norbert — smířlivost.
26. Adam Kravařský — upřímnost.
27. Sv. Josef — pracovitost.
28. Jan Bedřich — šetrnost.
29. Jan Nep. Neumann — střídmost.
30. Sv. Klement Maria — mírnost.
31. Bl. Jan Sarkander — věrnost.
32. Panna Maria — palladium národa Českého.

Rozsah 16 tiskových archů velké 8°. Cena 1 brož. výtisku K 2-60, frankované K 2-80.

Objednávky přijímá a hned po svátcích Velikonočních poštou vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.



Kulturní jiskry.

Dr. Rud. Šetina: „Ecco, sacerdos magnus!“, hlavnostní sbor k uvítání biskupa. Pro smíšené hlasy s průvodem velkého orchestru a varhan. Nákladem Fr. A. Urbánka v Praze. Nová skladba tato vyznačuje se velkou mohutností v harmonii i v orchestraci a hodí se proto velmi dobře k slavnostním příležitostem, pro něž je komponována. Nečiní velkých požadavků na zpěváky, ač vedení hlasů zvlášť v polyfonní střední větě jest velmi umělé. V průvodu je sice zaměstnán celý aparát moderního orchestru, nicméně však skladba mohutně zní i s průvodem samotných varhan; dle libosti lze k nim připojit smyčcový kvintet, nebo malý orchestr, takže se stává přístupnou i menším křům. Zdařilá kompozice tato věnována jest J. Excellenci nejdp. biskupu dra. Doubravovi. V úpravě pro varhany stojí K 1 60, partituru pro velký neb malý orchestr zapůjčuje za mírný poplatek nakladatel.

Protestantský kněz. Kolínský kazatel pastor Jatho, který se na kazatelně dopustil bludů proti učení Lutherovu, bude postaven před 13 členou komisi královské konsistoře pruské. Bud své bludy odvolá anebo bude zbaven svého úřadu. Případ Jathův rozvínil blaboce lutheránskou veřejnost v Německu. Na schůzi v Berlíně, věnované diskusi o případu Jathově, byli věřící lutheráni od „svobodomyšlných“ spolicirkevníků uřvání a volnost projevu pusťmy rámušem znemožněna. — „Volní“ myslitelé jsou všude stejní. A v protestantství proti kacířům — jako patrně — vládně železná ruka státní.

Masarykovo stanovisko k náboženské politice. Dne 30. března oznámil „Čas“, že Masaryk na schůzi tamberecké (25. března) prohlásil: „Otázka náboženských a církevních do politiky vnést se nebudeme, ale na předním místě budí nám všim národnost, češství, humanita, lidskost.“

Zkrátka už se nedalo udržeti liberální balamucení, že náboženství do politiky nepatří. Vždyť sama politika má se řídit příkazy Desatera, tedy náboženskými. Proto se otočilo veřejné v pravý čas, kdy každý na samém parlamentárním jednání se přesvědčil, jak sámy náboženské a církevní těsně souvisí s pořadem všepolitických a kulturních debat. Náboženství není věcí soukromou, ale nej-veřejnější, protože určuje veřejné kroky neolitko politiků, ale i každého soukromíka.

Kdyby však byl zapaschal Masaryk přidaných ornamentů (češství, humanita atd.), pravdomlavnějším byl by zůstal Statečností zápasil za práva židovských buržáků vídeňských než za právo české Akademie. V jeho časopise otištěn projev Machardův, aby se chovala veřejnost ke katolíkům jako ke škodné světi, immunisoval nejnárovnější výpady proti katolickému světovému názoru, proti hlavě církve atd. To také ve znamení humanity, lidskosti a náboženské snášlivosti? A co ta maškarar jida masarykovů se synem Heliovým po Čechách! Fanatické lži a výpady tehdy pronášené snad by měly také působiti náboženskou uklidnění? Zřejmě, že se Masaryk již nevystane ani z nejkřiklavější frázovitosti.

Vyzvednutí ostatků sv. Václava. Dne 4. t. m. v kapli Svatováclavské při domu Svatováclavském vyzvednuty ostatky zachránce celistosti země naší, reorganizátora politického, statečného národního válečníka a nadšeného kulturního pracovníka, jímž jest kníže Václav svatý. Ostatky ty byly do nynějšího oltáře vloženy r. 1871. Několik kostí zabalené do červeného hedbaví a přiložena k nim část pergamenové listiny s r. 1377 se slomenou pečeti arcibiskupa Jana z Vlašimě. Pátráno dle návodů dra Podlahy dále na hlavním oltáři, kde nalezena echránka s lebkou světovou, jak tomu nasvědčuje přiložený nápis. Další práce prosatím zastaveny.

Rádostí více! Napsal Dr. Pavel Vilém z Kepplerů, přeložil Čeněk Kalandra. Právě vyšla v „Melicharově Bibliotece“ jako XIV. sv. kniha, jediná snad svého druhu. „Velkonočním pozdravem“ nazval spisovatel toto dílo, zajisté se vztahem na radost se slavného Vzkříšení i s probuzením přírody. Celou knihou vane duch povzbuzení k radosti, osvícení v skutečnosti, útěchy v protivnostech. Jakoby spisovatel státními chtěl říci: „Radujte se a veselte se!“ Každý člověk má právo na radost, toť jako světla stáha, proplétajíci obsah celého díla, a povinností každého člověka jest, nejen sám se radovati, ale i radost šířiti a rozmnožovati. — Proč radost a veselost klusají a hynou, dokazuje spisovatel na příkladech každodenního života; lidé žijí obyvatelé velkých měst, uvádí do díla průmyslových, dává sáhládnouti i do přibytých chudých. Pak nás vede i do škol a do chrámu. Kniha je zároveň apokaliptickým křesťanství. Církev nepřekážá v radovánkách, přije veselosti. Výňatky z bible a citáty se života svatých dokazují, že sám Bůh vybírá již v Starém Zákoně k veselosti a k radostem, v Novém pak Ježíš i o svatých odvrací od sádmčivosti k radosti. Apoštol Pavel jmenuje radost ovocem Ducha svatého. Odkud má být radost v životě? V životě radosti, touhou modlitbou a radostný život, vlastní i cizí. Kniha stojí 2 40 K a je k dostání v každém řádném knihkupectví, hlavně v nakladatelství Boh. Melichara v Hradci Králové.

Kostelní práce pozlacovačské a rezbářské,

zaovaztizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná umění od vld. dřevě duchoy. k dispozici.

Školský obzor.

Kde podceňuje zdatnost a úspěch moderní obecné školy? Jsou to také lidé moderní, pokrovní. Mladoděské „Neodv. listy“ dne 1. t. m. uveřejňují tento dopis z Něm. Brodu: „Pokrovní pp. professoři c. k. gymnasia zakládají přípravný kurs pro hochy i děvčata, kteří mají vstupiti na gymnasium a to za mírný honorář. Nikdo by tomu neuvěřil, že je to možné, kdyby to nečetli černé na bílém v anonci v „Hlasích z Posázavi“. Pánové, kteří si rádi namlouvají, že ujašňují si každý svůj krok, tentokrát si dobře neujasnili, co činí, a ve své nepromyšlenosti dopustili se kosačského kousku, jímž hrubě urazili zdejší učitelstvo, které rázně odmítá podobné urážky. Zdařilí se žáci z obecných škol málo připravují, domnívají se páni, že za dva měsíce napravit, čeho se za pět roků nedocílilo? Ci domnívají se snad pánové ti, že jsou zdatnější v umění pedagogickém a didaktickém? To má být důsledek moderního názoru na studium gymnasia — že dvouměsíčním kursem rozhodne se o schopnosti ke studiu tomu? Nepomysleli pánové na to, že veřejnost spíše bude kursu míti za dárno odbyté a zákonem odcizené korepetice slatkové, jež nejsou ani učitelstvu, hmotně bídně postavenému, dovoleny. Neuvažili pánové, že takovými korepeticemi, které učitelstvo, připravující žáky pro přijímací zkoušku do gymnasia, zadarmo koná, vzbuzena bude u mnohých rodičů předpojatost naproti oněm pánům, kteří žáky připravované při zkoušce přijímací do gymnasia sami budou zkoušet? *A což když žáci po kurzu zkoušku přijímací odloží dříve a pak přece ukážou během studií neschopnost ke studiu, nebudou oni pánové oprávněnou výtkou rodičů obviňováni, že kursum z korepetice sbylých s kapsy rodičům vytahovali?* Učitelstvo sleduje v prospěchu bývalé své žáky a dobře ví o tom, že schopní žáci i se 4 třídy, tedy po 4. školním roku a výborným prospěchem studují, kde jiní slabochové ani z vyšších tříd nestáčí. Kurs dvouměsíční nepřeklene propast mezi školou obecnou a gymnasiem, jak se pánové domnívají. Není toho také třeba. Vstup do styku s učitelstvem a to vám poť, který žák jest schopen a který není pro studium a tím se můžete řídit, když vám nestačuje zkouška přijímací. Ostatně se zdejších škol hlásí se do gymnasia tak malý počet žáků, že daří-li se ještě ti na síto Hlák, bude pak gymnasium pomalu prázdné. Řidili bychom pánům na konci, aby přece jen přípravu žáků ponechali obecné škole a pečovali o ty žáky, kteří již jednou tam byli přijati a u těch aby svou dovednost pedagogickou zkoušeli a učitelstvo na obecných školách nepodceňovali urážlivě zaváděním svých korepetic.“

Věra kritika pro-fasorsko-pokrořácké horlivosti jest zde celkem velice přilehavá. „Osvěti“ k věli několika zlatkám pomohou k studiu chlapčákům, kteří pro svou obmezenost stanou se v gymnasiálních třídách bradou pokroku. „Obětují se“ tedy pokrořáckí učitelé pro šavce, osvěta? I nikoli — hlavním účelem zde jest shrábnouti několik korunek. Pánové, kteří jindy na přepracování naházeli tolik, že je zdarma nedostaneš k žádné vzdělávací přednášce (vyjma ovšem „protiklerikálů“), najednou jsou ochotni svůj čas prodávati hned. Jako by nepozorovali, jak podceňují práci i pokrořáckého učitelstva! Ovšem moderní pokrok a hmotný zisk jsou aerolární bratři.

Zapomněli na pokrok. Kdo? „Protiklerikální“ většina ve francouzském parlamentě. Klášterní školy zrušila, ale o státní školy se ve Francii nepostarala. Proto nestáčí „protiklerikální“ poslanci přimlouvat se za koncese školám klášterním. 31. března prohlásil předseda ministerstva Monis na interpellaci ohledně školy. Určulinek v Basasu, že není v komoše poslance, který by se nebyl přimlouval za některou klášterní školu...

Různé zprávy.

Jak vybírali kandidáta poslance-tví? Nechtě důvěrníci krajských organizací se sejdou a společně se uradí o společném kandidátovi. Jméno jeho pak nechtě oznámí diecézní komitétu a výkoněmu výboru křesť. soc. strany.

Národní hrdeost pokrokového poslance. „Slovácké Noviny“ oznamují z Uh. Hradště: V neděli počil svou vzácnou návštěvou zdejší německé kasino český poslanec dr. J. Seifert a prosil sbromážděné Němce německy o podporu při volbách. Zapřisahal se vřelým přátelstvím k Němcům. Dostalo se mu řízné odpovědi z úst profesora Schuba, takže záhy i se svým kolegou a kandidátem právního zastupování obce a spoličelny p. drem Ottou Wintrem z kasina smiseli. Tak charakterně jedná český poslanec, jenž má plnou hubu na schůzích a na sněmá nadávek na Němce! — Tyž český pokrokový poslanec nedávno německým přispisem prosil o spojení sionisty. Pokrořáci jdou tedy v českých městech svorně s Němci a židy.

Třetí česká pouť do Lurd. Nával je posud velký, autno tedy sděliti: do I. a III. tř. nepřijímají se vůbec již nové přihlášky. Do II. tř. lze přijati ještě několik účastníků. Dva zcela zvláštní oddělené vlaky vypraviti nelze z technických důvodů; je možno jenom vlak jeden veliký na některých místech jízdy rozdělit. Leopold Kolisek, farář v Blansku.

Naš má země pomine hned. Právě nyní zeměké šance jsou tak ubohé, že se škrtají příspěvky i na velepotřebné ústavy dobročinné jako slepčů, hluchoněmých atd. Zato však ve Stráncích na Žičaněku podporuje se s peněz zeměkých židovské konfessijní škola německá, kterou navštěvují právě dva žáci. Pak že jsou židé utiskováni a katolíkům že se nadřizuje!

Pokrok katolicismu v Anglii. Dle „Cath. Directory“ přibýlo v Anglii za poslední rok 60 kněží a 13 nových kostelů. Celkem je tam nyní 19 arcibiskupů a biskupů, 3747 kněží a 1773 budov zasvěcených bohoslužbě. Ve Skotsku je 6 arcibiskupů a biskupů, 655 kněží a 394 kostelů nebo kaplí. Ze 4302 kněží Anglie a Skotska patří jich 2758 k svátokému a 1544 k řeholnímu kleru. Hierarchie katolická v celé řadě brásků čítá 31 arcibiskupů, 110 biskupů, 38 apoštolských vikářů a 11 apoštolských prefektů. Věřících je 12,156 883, z nichž 5,515 214 žije ve Spojeném království. Potěšitelným zjevem je stále vzrůstající počet konvertitů (průměrně 600—700 za měsíc). Od velikonoce v r. 1910 vrátilo se ke katolicismu 12 kněží, kteří strbili za sebou mnohatví věřících. Tak zvaný ritualismus pokládají mnozí za překážku návratu do církve katolické. Vidouce prý v ritualismu savnější podobu a katolicismem, zastávají se anglikáni u brány církve. Něco pravdy na tom může býti, ale jisto je též, že ritualismus usnadňuje jinak cestu ke katolicismu tím, že jím přivkají anglikáni katolické bohoslužbě a víře.

Ferreroevská výchova. Dne 4. t. m. 70letý Desanti, pocházející z Istrije, střílil v římském domě sv. Petra na skupinu kněží, ale — poranil policejního agenta. „Nár. listy“ dne 5. t. m. oznamují: „Při druhém výlechu vypověděl útočník Desanti, že chtěl rozbořit jednoho kněze zavraždit a litoval, že se mu to nepodařilo... Papež byl velmi zarmoucen a modlil se, aby viníkovi byl Bůh milostiv.“ Tyto řádky odevětlují rozdíl mezi ferreroevskou „výšší“ morálkou a katolickou co nejostřejší. Odkud pojal stahe takovou krvelačnou zášť proti kněžím, kterých ani nesnal, než s ferreroevského tielu?

Sociální demokraté se strachují o mandáty pro absolutismus § 14. Sociální demokraté, kteří na venek nadávali na Bienenrtha a potírali jeho nové náklady na vojsko, jeho žasněný plán atd., ve skutečnosti byli ochotnými slany německo-byrokratické vlády a umožňovali ubohé její „vítězné“ různé vítězství svými absencemi. V době české opozice v rozpočtovém výboře jejich ústřední orgán „Arbeiterzeitung“ šel daleko, že otevřeně radil bar Bienenrthovi, aby si z toho nic nedělal, že od 31. března nastane stav mimostátní a vlá mimostátně tak dlouho, až rozpočtový výbor a sněmovna provisorium povolí. Sám socialista vdy pochlebující orgán českých židů, českých bratří a c. k. pokrořáků „Čas“ o tom píše: „Dr. Adler a soudruzi tváří se, jakoby chtěli zachránit parlament a parlamentarismus, zatím mu však zasazují ránu, jakou by se mu neodvážili zasadit žádný z ministerstev předsedů. Kdyby se byl na stanovisko „Arbeiter-Zeitungu“ svého času postavil hr. Badeni, hr. Thun nebo dr. Koerber, bylo by nedošlo nikdy k ocomu konfliktu, který na konec vedl k všeobecnému práva hlasovacímu. Parlament utál doposud vždy na stanovisko, že je zapotřebí bořit zákona a je nutno plnit předpisy dataval a nečt pro vládu hrdé situace, než je-li dáhána k § 14. Tento odpor proti § 14. byl tak velký, že všechny strany parlamentní vlády v posledním okamžiku obrátily; jen aby nekompromitovat aly li derv parlament paragrafem 14., když již bylo vidět, že vláda by byla odhodlána sáhnout po něm. Dnes však přicházejí sociální demokraté s radou, aby Bienenrth začal ještě dále, aby zavedl stav mimostátní, kterým má býti začleněna opozice

Chcete se ožehnat ostří ??

Vybídejte si ihned svory pánečků léta k nabídnutí. (Zelákův úvor lýchý »Palmaire«)

od fy ED. DOSKOČIL, CROČEN.

První český socialistický závod soukromého obchodu
nel. r. 1878.

anebo zdiskreditován parlament. Nedivíme se pak, že se v parlamentních kruzích poukazuje k tomu, že také sociální demokraté němečtí se bojí voleb a snad i že je jim líto diet. — Za diety a mandáty socialističtí „vůdce lidu“ jsou schopni srazy na zásadách sociální demokracie hned.

Statistika voleb do říšské rady z r. 1907. Ten rok se poprvé volilo na základě všeob. hlasovacího práva. Tehdy bylo 5 540 728 státních občanů oprávněno voliti, práva toho však použilo pouze 4 676 636 osob, tedy 84,4 proc. všech voličů. Ze 4 617 905 platných odevzdaných hlasů připadlo na Čechy 1 075 574 hlasů, na Němce 1 175 554, na Poláky 658 686, na Rusiny 596 091, na Slovinci 161 196, na Vlachy 123 353, na Rumuny 51 422, na Chorvaty 81 275 hlasů. Volební okrese, jichž je 516, jsou dle nového zákona tak rozděleny, že každý okres, pokud možno, je národně-jednotným a je tudíž rozdělení národnosti v poslanecké sněmovně předem stanoveno. Češi mají 107 mandátů (23 soc. dem.), Němci 231 (49 soc. dem.), Poláci 80, Rusini 32, Slovinci 24, Srbochorvaté 13, Vlaši 19. Během zákonodárského období z 516 v r. 1907 zvolených poslanců 36 ubylo a to 18 úmrtím a 18 složením mandátů. Přes to se poměr stran ve sněmovně za uplynulá čtyři léta jen málo změnil. Několik mandátů, které měly strany svobodomyšlné, připadlo sociálním demokratům, národním socialistům nebo agrárníkům.

Obyvatelstvo města Vídně dle konfese. Katolíků napočítalo se: 1 742 878, řeckokatolíků 2494, arménsko-katolíků 121, starokatolíků 1947, řeckovýchodních 3211, arménsko-východních 98, evangelicko-lutheránských 63 647, evangelicko-reformovaných 9787, Herrnhutů 13, Anglikánů 848, Menovitů 10, Unitářů 68, Mohamedánů 155, bez konfese a volnomyšlenkářů 4759, různých konfessí 418, židů 174 490. (1) Katolíků přibýlo 301 484, Lutheránů 16 513, reformovaných 4977, starokatolíků 882, židů 175 318.

Rozšiřujte

spis dra Novotného:

Index a věda.

Stran 210. Cena 2 K 40 h.

Objednávky vyřizuje Biskupská knih-tiskárna v Hradci Králové.

Rudý prapor se dále trhá. Okresní konference českých soc. demokratů v V. a XVII. okrese vídeňském se usnesla vystoupiti ze svazu „československého“ soc. demokracie a založiti „internacionální sekci českého proletariátu.“ Proti Sternovým „Dělnickým listům“ bude se vydávati samostatný orgán. — Jak viděti, vídeňští čeští soc. demokraté nejen volí, ale i poslouchají Adlera, Pollatscheka, Austertitze a Baura. Že česká internacionála nyní rychleji se poněmčí, lze pevně očekávati.

Vůdce sociálních demokratů pro větší díla. Ve schůzi francouzské sněmovny projednávána byla osnova zákona o stavbě dvou nových pancéřových křižáků. Zajímavé bylo, že vůdce socialistů Jaurès žádal, aby tyto lodě při stavbě byly vybaveny modernějšími 34centimetrovými děly, kdežto ministr námořnictví dokazoval, že dosavadní 30centimetrový kalibr úplně stačí. Předloha byla na konec přijata 466 hlasy proti 74 hlasům. — Nadšení Jourésovo pro 34centimetrová děla dokazuje, že i antimilitarism je u sociální demokracie švindlem právě tak jako protikapitalism.

Kde vydělává peníze valem? Za nymějši všeobecné drahoty jest zajímavé věděti, že nejvíce se vydělává na železe a oceli. Železářské podniky rakouské pracují s velikým, přímo obrovským užtkem. Akcie Pražské žel. společnosti, která stála původně 400 K, stojí dnes 2620 K. „Alpinky“ stály 200 K a platí dnes 480 K. Akcie Poldiny čtvero stály původně 400 K a dnes jejich kursovní hodnota je 600 K. Akcie Škodovy stoupily z 200 K na 480 a poslední akcie Bima-Ma-anger z 200 K stoupily na 622 K. Nejvíce se vyplácí Vítkovické železářny a jejich moravsko-olšavské uhelné doly, náležející Rothschildovi a Guttmanovi. Baron Rothschild vložil do Vítkovických železáren, protože už napřed věděl o velkých státních objednávkách, 100 mil. korun, aby porazil každou jinou konkurenci. Dnes jsou Vítkovické železářny nejbohatší v Rakousku. Jejich ředitelé techničtí jsou křesťané, dělníci jsou Češi a Poláci, užitek shrábne baron Louis B. theobild ve svém vídeňském paláci.

Vyvinatelní velkoostatků v Řecku. Komora (sněm) přijala po delší debatě návrh na národní vyvinatelní velkoostatků v Thessalii a na rozdělení mezi chudé sedláky. Jak známo, zaneprázdněvala thessalská agrární otázka již po delší dobu řecké politiky, zejména, když v Thessalii vypukly nepokoje mezi sedláky velkou, rozšířenými.

Úpětlné sdružení cukru. Kartelové sdružení cukru v Rakousku svýšly při uvolňování zásob cukerních ceny cukru po dvakrát během 10 dnů a to 11. března o 2 K a 21. března o 1 K.

Následkem toho bude i další nízké obchodnictvo nuceno ceny cukru o 8 haléřů na 1 kilogramu svýšiti.

Všelicos. Velkým konsumentem pro argentinské maso bude nyní vojsko (aspoň pro Vídeň), které je bude kupovat kg za 1,30 K. — Ve Vídni jest přepné 2 081 498 osob (v tom 26 539 vojska); židů jest tu 175 318. Čechů napočteno bylo pouze 98 400 proti 102 974 r. 1900. Že tento papírový „úbytek“ Čechů ve Vídni naplní všechny syny Germanie velkou radostí, netřeba podotýkat. — V Dubanech u Samboru v Haliči vyhořelo 400 selských usedlostí. — V průmyslových závodech železářských v Kristianii vyloučeno bylo z práce na 15 000 dělníků. — Pruská sněmovna zamítla vládní předlohu o pohřbívání ohněm. Proti předloze hlasovalo centrum a konservativci. — Spolek pro postavení Husova pomníku trvá na požadavku, že pomník Husův musí státi na Staroměstském náměstí a dne 6. července 1915 musí býti obhalen. Dosud sebráno 238 541 kor., z čehož navrhovatel Salounovi vyplaceno 50 000 K. — Dr. Kramář odejel na 4 týdny na Kanárské ostrovy k utožení svého zdraví, aby mohl přivítat květnu šťastně se volebního ruchu. — Na Těšínsku v Zříčči přišlo se na 3 ložiska uhlí a z toho zase padne zisk bar. Rothschildovi. — Ve Vídni satčena dvojice obchodníků s děvčaty, R. Fried a Schmedeková, oba s Uher. Jejich materiálem byla hlavně služebná děvčata, kterým slibovali ve Vídni místo s velmi dobrým platem a pak je zaslanťovali do vídeňských nevěstinců. — Koncem r. 1910 bylo v Rakousku 13 202 lékařů. Lékařů na venkově nepřibývá mnoho, ba v některých zemích jich ubývá. V Praze přibývá jich stále ještě nad průměr a připadá tam lékař již na 590 obyvatel. — Náměstce lázeňské restaurace v Keztlitzu na blatském jezere přijal do svých služeb za letní číšníky 7 mediků, 3 techniky a 5 právníků. Všechny přihlášek z řad studentů bylo 500.

Motorová kaple. Kaple v železničním voze nejsou v Americe ničím novým, ale novinkou je v Anglii kaple, tažená motorem. Kdežto ona pohybuje se jen po kolejích železničních, může tato jezdit po všech cestách, do měst, do vesnic, jimiž železnice ani neprobíhá. Pro katolíky, rostroušené po všech krajích Anglie, kteří pro velkou vzdálenost od farního kostela mohou se jen zřídka účastniti služeb božích, má vynález ten velký význam. Proto také obdržela myšlenka ta ihned schválení arcibiskupa Westminsterského a zvláště srdečné uvítání biskupem Northamptonským, jehož velmi rozlehlá diecese je jako by stvořena pro „cestující kapli“. Myšlenka ta vyšla od katolické společnosti misijní, takže a byli již tak vyhlášení znenamití kazatelé, kteří pomocí motorové kaple, k jejímuž pořízení přispěla jakási americká dáma, uspořádají během června a července celou řadu misí. V motorové kapli bude se sloužiti každodenně několikrát sv. Je zařízena tak, že na předním konci na vyčnívajícím ploše umístěn je oltář, na zadní pak straně dle se ode dveří rostáhnoucí vějířovitě neprůnikavá plachta, pod níž může státi asi 80 lidí. V kapli samé může kličeti pohodlně 6 osob. Aby pak pokračovati se mohlo v misijích až do noci, povezoň s sebou misijnář dynamoelektrický stroj, jehož světlem zaplaťovati budou temnota.

Pevný petrolej. Po dlouhých pokusech se v Anglii podařilo učiniti z petroleje pevnou hmotu. Má vzestup špinavého ledu. Pro automobily bude se pevný petrolej formovati do kostek. Jedna kostka obsahuje asi pět litrů tekutého petroleje. Neocenitelnou výhodou pevného petroleje jest jeho naprostá bezpečnost. Také pro paroplavbu, ve které topení petrolejem činí značné pokroky, má neobyčejný význam. Pevný petrolej zaujme málo místa a mimo to bude možno bez obavy topiva ohřívati celý svět. V zemském geologickém ústavu v Berlíně dělány byly zase pokusy s petrolejovými briketami. Mají formu a velikost uhelných briket. Lehce se zapalují sirkou. Hořely jasně žlutým plamenem po 2—3 hodiny. Výhřevnost činila 5600 tepelných jednotek u briket, do kterých byla přimíslena rašelina. Petrolejové brikety budou mít význam pro kraje, kde není dost uhlí.

Komu při nových volbách málečti volební právo? Volební právo má každý muž, který v době vypisání voleb stal se sletilým, t. j. dosáhl 24 roků svého věku (prohlášení za sletilého nepostačuje), jest rakouským státním občanem a bydlí v některé obci našeho státu v den vypisání voleb nejmeně jeden rok. Z volebního práva však jsou vyjati přelouční vojenského stavu, nasházející se v činné službě. Vyloučení z volebního práva pak jsou: 1. Oby, které stojí pod mocí otcovskou, poručenství nebo kuratelou. 2. Ti, kdož požívají nebo požívali v roce před volbou bezprostředně předobázejícím opatření obudinného z prostředků veřejných nebo obecních aneb kteří vůbec veřejné dobročinnosti jsou na obtíž. Podpory z nemocenských poklad a úrazoven, bezplatné obžívání ve veřejných nemocnicích, osvobození od školního platu, sdílení škol, pomáček neb stipendií, jakož i výpomoc v nouzi nejsou však práva volebnímu na překážku. 3. Osoby, na jejichž jmění byl uzáven konkurz, až do jeho zakončení.

a je-li dlužník takový obchodníkem, až do té doby, než nabude opět svého nároku na práva označená v § 246. konk. řádu. 4. Osoby, které byly v právu odsouzeny pro zločin aneb přešlepek krádeže, zpronevěry, podvodu, kupřístaví, pro přešlepek proti brannému zákonu aneb zákonu o ochraňování voleb a následek trestu u nich dosud nepominul. Dále osoby, které podrobeny byly policejní dohlídce nebo dodány byly do kázně a následky těchto opatření dosud nepominuly.

Česká banka v Praze ukončila minulým měsícem subskripci svých akcií III. emise, vyložených v počtu 10 000 kusů. Subskripce této sčastnilo se přes 1300 upisovatelů, jak s kruhu akcionářů dosavadních, tak zejména drobných neakcionářů, jichž četné účastí přičítati dlužno přepsání této emise o více jak 2800 kusů. Zájem kruhu neakcionářských není emisí touto nijak vyčerpán, o čemž svědčí faktum, že mnozí upisovatelé na přihláškách svých žádají, aby v případě, že jim akcie přiděleny nebudou, složená jimi hotovost použita byla jako záloha pro příští rozmnožování akciového kapitálu, na kterém se o toční valná hromada usnese. Přímý výsledek upisování tohoto jest tím cennější, poněvadž následovalo po době, kdy veškeré, a zejména starší banky naše, kapitály své nebyvalou měrou zvýšily. Přepsání této svědčí tedy jednak o důvěře a široké přízni, jaké se vedení České banky v poslední době těší, jednak jest novým dokladem, že mohutnění českého kapitálu pokračuje rychleji, než se za to mělo. — Stav peněžních vkladů koncem měsíce března činí K 17 409 697,36, tudíž o K 214 911,14 více než v měsíci předešlém. — Na III. emisi akcií, právě ukončenou, složeno korun 2 620 128,76, které v hofejším obnosu nejsou zahrnuty.

Sociální besídka.

Reformní rudé charaktery. Rudá „Rovnost“ napsala o rudém centralistovi: „Pan Ed. Pipal, z milosti Rohrera brněnský „Gemeinderat“, se tedy již nepamatuje na to, co řekl na schůzi v Dělnickém domě. Za to my se pamatujeme, že tento podařený „zástupce dělnictva“ poslal sobě svého synka do Všeobecné dělnické pokladny pro podporu s nemocenskou poukázkou, na které značka lékaře, že jest dnem 14. listopadu práce schopný, byla vyraďována a na tomže místě vepsáno slůvko ne (neschopný). Když úředník likvidatury odmítl poukázkou v tomto stavu likvidovati, opatřil sobě pan Pipal od lékaře poukázkou novou, ve které ponechán byl lékařem dále v nemocenském stavu a bral dále podporu až do 18. listopadu. Jinými slovy: znanžil své funkce jako člen představenstva pokladny, na lékaře čínil nátlak, aby jej ještě do 18. listopadu ponechal v nemocenském stavu. Pan Pipal, jemuž toto slušného člověka nedůstojné jednání již jednou bylo vytknuto, bránil se v „Proletáři“ tím, že vše prostě popřel. Naopak ještě že sebe udělal dobrodince nemocenské pokladny. Má-li pan „Gemeinderat“ za dva haléře cti v těle, ví, co má dělat. Doklady o tom, co jsme nahoře napsali, máme v rukou; svědci nepoctivosti pana Pipala ještě žijí.“ — Proč téprve nyní autonomisté o tom švindlu hovoří? Vždyť přece tu nepoctivost znali již dávno dříve, než se s centralisty rozkmotřili.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všle křesťanský český závod

vytívaček a štěků. Zástita v Chrastě a Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychavé i jednoduché vzoré obstará „Zástita“. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, saračské dle předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětím mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1,10 a výše

ALOIS ŐÍŽEK,

velkoobchod vínem

W. HUMPOLCI.

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Velkozávod krej-
čovský pro pány
: a obchod soukenický :
C. a k.
dvorní krejčí

V. ROSA,



zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

SOCHY VZKŘÍŠENÍ,
KŘÍŽOVÉ CESTY,
vkusné a levné oltáře

BOŽÍHO HROBU

jakož i sochy Těla Páně a klečících andělů
dovoluje si nabídnouti veleddst. duchovenstvu
absolvent c. k. odborné školy sochař. a řezbář.

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Lidové Letáky

agitační měsíčník pro katol. hnutí a pro pěstování svornosti
a vzájemnosti všech, kdož stojí na katol. a křesť. soc.
stanovisku.

Věcný obsah. **Slušná forma.**
Čís. 1.: Zhoubnost liberalismu.
Čís. 1.: Sociální demokracie — nepřítel.
V každém čísle četné obranné a uvědomující správy.

Roční předplatné:

3 ex. 96 h; 5 ex. 1-32 K; 10 ex. 2-20 K; 20 ex. 4-20 K;
30 ex. 6-20 K; 40 ex. 8-20 K; 50 ex. 10- K atd.

Objednávky dopisnicí na:

Lidové Letáky v Praze, Lipová 5.

Odebírejte hromadně pro své osady, obce,
spolky a organizace.

Posíláte tím naše hnutí.

Všeob. úvěrní společnost,
zápisné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
: (proti Grandhotelu) :

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Velocipedy

jen zaručené jakosti písma a zárukou, jakož
i veškeré součásti prodává v levných cenách

Fr. Vodehnal, Hradec Králové,
Velké náměstí 17.

Veškeré opravy ve svých odborných dílnách rychle
a levně.

Cenníky zdarma a franco.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvků, koberců a
keřevého nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háček
praktická, pohodlná a poněvadž
se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samo-
zřejmě přešívání háčků, jinak
u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškábou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připnutých náprsenek,
velmi nízká.

Zásilkou obratem poštou vyřizuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galanterním zbožím
Hradec Králové, Jiříkova třída.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ddst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Mravní velikost Kristova důkazem Jeho Božství.

Takový název nese velice poučný spis
Filipa J. Konečného. Stran 72. — Cena pouze
16 haléřů.

Objednávky vyřídí
administrace časových úvah
v Hradci Králové.



Veleddstojnému
duchovenstvu a

slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručit veškeré kostelní nádoby a

náčin a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádoby, sténky, pacifikály,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpísním
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madenek, křížů, prstýnků, náramků atd. : : Metálové
prstýny, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínské vády na skládě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. k. ceny

JAN STANĚK,

posl. a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

POKLAD NALEZEN

jest v léčivých účincích pravého
českého medu, jehož bojně
zásoby se zárukou neoporučujeme
: : doporučuje v levné ceně : :

JOS. JELÍNEK,

: : člen Zemsk. včel. spolku : :

v Hradci Králové, na podsíní.

Malínský křen

letošní sklizně, jakož i cibuli, česnek, majo-
ránku, thymiánek, a vše výborné jakosti a
levně zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz malínského křenu

v Kutné Hoře.

5kg balíčky poštou franko.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všet h kostelních paramentů,
spolkových praporek a keřevého nářadí

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 13. dubna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Zal. r. 1888.

Ako. kapitál:

K 15.000.000

Res. fondy:

K 2.500.000.

FILIALE:

Prah.

Jičín.

Semily.

Turnov.

Krakov.

Provádí ve-
škeré bau-
kovní, směná-
renské a bur-
sovní obchody.
Eskont
faktur.
Směnárna.
Uhlí, cement,
vápno, sádra,
strojní oleje,
petrolej a cukr.

Přijímá
vklady na
knížky vkladní
na úrok
 $4\frac{1}{4}$ a $4\frac{1}{2}$
Na účty dle
ujednání.

Vzkříšení.

„Nevstal-li Kristus z mrtvých, marné jest kázání naše, marná i víra vaše... nebo ještě jste v hříších svých... Ale nyní Kristus vstal z mrtvých, prvotiny těch, kteří zesnuli.“ Z uvedených slov Písma vysvitá, jak veliký důraz kladl sv. apoštol na pravdu o z mrtvých vstání Páně. Zázračná, ohromující událost byla tak přesně sjištěna, že umělkované protidůvody nepřátel Kristových trhaly se jako pavučina okamžitě. Skutečnost slavného vítězství Ukřižovaného byla tak spěšně, že ani druhá generace odpůrců nauky křesťanské netroufala si vážně uváděti slova apoštolů v pochybnost. Vždyť sám semitský spisovatel Josef Flavius, který zemřel r. 97. po Kr., napsal o Ježíši: „Zjevil se jim (apoštolům) třetího dne zase živý.“

Racionalista Strauss, který si dal pilnou práci, aby lidstvo přestalo věřit v Božství Kristovo, nicméně praví proti těm, kteří začali tvrditi, že Kristova smrt byla pouze zdán-

livá: „Polomrtvý Kristus, jenž by byl ještě potřeboval lékařské péče a na konec přece zase by jen byl zemřel, nikdy by nebyl docílil u apoštolů toho, by jej měli za vítěze nad smrtí a hrobem, za pána života.“

Sv. Ignác Antiochenský, který žil v I. století, žák samého apoštola sv. Jana, napsal před svou smrtí († 107) (ad Trall. 9.) toto: „Zavřete svých uší, bude-li kdo k vám mluvit bez Ježíše Krista; který... opravdu vzkříšen byl od svého Otce, jenž i nás vzkřísí, kdož v Něho věříme a bez Něhož pravého života nemáme.“ A v listu k Smyrnenským (2—5) svědčí podobně: „Sám se vzkřísil a netrpěl jen zdánlivě... Bylo-li vše na našem Pánu jen zdánlivé vykonáno, pak i já jsem jen zdánlivě těmito okovy spoután. Jdu na smrt, do ohně, pod meč, abych s Ním trpěl a On, jenž opravdu stal se člověkem, mě sili.“ — S těmito slovy na rtech šel tudíž na smrt inteligentní příslušník říše římské, muž, který se stýkal s lidmi, kteří osobně znali golgotskou tragedii, muž, který vyhledl i mnoho důdků nepřátel Kristových. Byl by se dal tento učenec popraviti za Krista, kdyby se byl o pravdě přesvědčení svého důkladně nepoučil? Proč se dal odhodlaně ukamenovati prvomučedník sv. Štěpán? Znal Krista osobně, intrikánské řeči farizeů prohlédl do všech podrobností. Proto věděl, co činí, když k slávě Krista vzkříšeného život svůj položil.

„Co jsme slyšeli, co jsme očima viděli, toho se ruce naše dotýkaly to hlásáme vám“, napsal prostomyslně, se vši ctevností, s žulovým vědomím pravdy sv. Jan. Proto také členové velerady táhli se ustrašeně, rozpačitě: „Co učiníme lidem těm, že hlásají Krista vzkříšeného?“ Těmto držitelům moci živě tanulo na mysli, jak Ukřižovaný krátce před svou smrtí vzkřísil Lazara, což budilo obrovskou sensaci v nejširších vrstvách lidových. Proto také tolik velerada pospíchala s lapením a odsouzením Krista. Popírati vrašnivý fakt nebylo možno. Proto pryč s původcem! — Vzkříšení Lazara bylo ohromující předzvěstí vzkříšení ještě slavnějšího. Proto po všem uvažování, co by bylo vhodné proti apoštolům podniknouti, výsledek všeho byl bázeňlivý rozsudek, zvláště když proslovavý Gamaliel slovy svými horkou krev fanatiků značně ochladil. Velerada dala apoštoly

Jest dobře takovým způsobem nakloniti si srdce velice mocného nepřítele, vyzvati jej k společnému tažení proti českým klerikálům. Naopak drážditi tak mocného a zpupného soka, jakým jest německý liberál, jest velice nebezpečno. Jak velikou moc v naší zemi německý volnomyslenkář fakticky už má, o tom svědčí ta okolnost, že na pražských schůzích volných myslitelů má jazyk německý zcela volné slovo.

Došlo také na spolek pražských žurnalistů, kteří pracují u denníků. Po dlouhých bojích podali si vlídně ruku žurnalisté z „Venkova“, „Čes. Slova“ a „Práva lidu“. Stali se přátelskými kolegy. Co na tom, že příslušné denníky leží si ve vlasech, že se perou na nůž? To jsou jenom kusy papíru; ať se jimi řídí, komu je libo. Leč sami denníkáři zahájili sjednocenost, aby šli příkladem napřed ostatním jednotlivcům v národě.

Tudíž všude spojování, kompromisy, vlídnost, úsměvy. To by bylo zle, aby památný rok Husův 1915 nepůsobil v sjednocovací akci ještě pronikavěji! Jest to důležité, protože jen ve svornosti jest síla. Proto česká delegace za vedení předsedy nár. sociálního klubu zahájila ve vídeňském Radničním sklepě dne 16. srpna r. 1915 schůzi, která zůstane navždy památnou netoliko pro národ český ale pro všechny konstituční země vřbec.

Národní sociální svolavatel uvítal srdečně všechny přítomné; vzpomenul velkého významu, jaký má pro českou statečnost a protiněmeckou ráznost mistr Hus. Nadšenými slovy líčil, jak duch Husův volá všechny věrné Čechy pod jeden štít, do svorných řad, jak si přeje, aby husitští bojovníci vítězili proti Němcům ještě slavněji než tábořské voje na Vítkově, u Kutné Hory a Domažlic. Nato omluvil nepřítomnost některých důležitých zástupců. Jedna přý musil právě navštívit vysokého úředníka vídeňského, aby vyprosil pro svého bra-

zmrskati a přikázala jim, aby nemluvíli ve jménu Ježíšově. Velerada snažila se dokázati podváděním, což by bývalo nejsilnějším morálním triumfem. Zatím však spokojila se po marné snaze fyzickým násilím.

Triumfovalo tedy slavné jméno Kristovo, jásali ti, kteří Krista ctíli. Právě z mrtvých vstání Páně učinilo z ustrašených, zamklých rybářů veliké, odvážné hrdiny.

A jako vzkříšení Kristovo bylo nevyčerpatelným zdrojem útěchy všem trpícím křesťanům prvním, tak vlévá i do srdcí křesťanů nynějších balsám neocenitelné útěchy. Nikdo při vzpomínce na smrt necítí jary, jásející van života nového, lepšího, tak živé, jako věřící katolíci. Kristus vzkřísil Lazara, vstal z hrobu svou vlastní mocí. Co učiní nynějším svým přátelům? Potvrdí pravdivost svých slov: „Kdo věří ve mne, byť by i zemřel, živ bude.“ Proto i z temných hrobů ozve se konečně radostné Alleluja.

Společný útok moderních „národovců“ proti českým katolíkům.

Co bylo již dávno se skutků patrné, k tomu nyní naši fanatičtí odpůrci konečně sami veřejně se přiznávají slovy zcela jasnými.

Když jsme tvrdili, že pokrokové organizace jsou v přední řadě filialkami mexinárrodní společnosti pro utloukání katolické svobody, farizeové se bránili a tvrdili, že jsou nejlepšími vlastenci. Prý moderní doba vyžaduje při národní práci novou formu; dle té postupují rýsi vlastenci moderní, hájící národní práva cestou nejrozumnější. Takový jest asi celkový obsah častých frází u těch služebníků židovského kapitalismu, kteří na druhé straně jevíli až příliš podrážděnou citlivost „národní“, opovážili-li se některý organizovaný katolík český promluvití vlídně s katolíkem německým.

Nyní již jest jasno zcela, jakým zájmem vlastně pokrokové slouží. Aby získali chytrou záminku k vášnivému potírání katolické církve, hodili do větru na omámení prostomyslných lidíček zásadu: „Jeme proti všemu církevnictví,

tra trafik. Druhý zas šel se poplat ministra, proč tak pomalu jeho bratranec postupuje. Třetí vypravuje svou paní s dětmi na Rivieru. A konečně čtvrtý obchází vlivné osoby, aby byl příznivě vyřízen rekurs pro jeho strýce, jehož žádost za zřízení kavárny v první instanci byla odmítnuta. Tudíž ať velectění páni kolegové laskavě omluví ty poslance, kteří jsou zaneprázdněni prací tolik náležitou a nevděčnou; to přece každý uzná, že pro vlasteneckého poslance není ničím příjemným žebrati u německých dveří. Přítomná delegace pokynula svorně na souhlas, protože každý člen přítomné delegace věděl z vlastní zkušenosti, jak vysokí německí byrokrati zpupně se naparují, kdykoli je český poslanec sebe uctivěji o nějakou soukromou službičku poprosí.

„Tudíž, milí kolegové,“ končil řeč svolavatel, „doutám, že nyní již den bude nejvýznamnější novou etapou v boji za větší význam české delegace a že utuží ocelovými svory naši solidaritu. Zvolte si předsednictvo!“

Předseda mladočech uděluje slovo generálnímu řečníku agrárníku Květoslavovi. Ten počíná: „Velectění kolegové! Sdružují se na výboj a odboj stavy věcky. Jednota novinářů již byla dávno; nyní docela jest již hotovou událostí speciální kartel denníkářů, protože při toliké konkurenci by odnesly na své existenci hrozná rány redakce denníků všech. Ale stav poslanecký jest posud ubohou neorganizovanou, odstrkovanou Popelkou; a přece zder národa závisí hlavně na nás. (Výborně!) Kolikrát rozmazlení voličové sami jsou nejhoršími nepřáteli svých poslanců. Nač si kdo vzpomene, chce mít všechno hned. Zvláště ti žadatelé za subvence každou chvíli dávají na jevo netrpělivost. Co se násinec po vesnicích i po jednotlivých domech naslibuje, než netrpělivce aspoň trochu uklidní! Deputace za deputací přichází,

FEUILLETON.

Organizace českých poslanců.

Nová doba vyžaduje nových společenských forem a dbá o patřičnou toleranci, ovšem hlavně potud, pokud to vyžaduje zájem kapsy. Na př. soc. demokratické listy metají olympské blesky proti kapitalistům a v části insertní odporují velikými annoncemi pozornosti a podpoře čtenářstva podniky bohatých peněžíků. V části redakční varují před přijímáním práce v závodě zamořeném stávkou, ale v téže čísle dovedou uveřejniti insert, který osamuje, že se přijmou do téže továrny dělníci. Z čeho by si redakce posilovala svou ráznost, svůj vzdor, kdyby administrace při spatření lesklé mince nezamhouřila často obě oči nad zásadovostí a důsledností?

Ocejchované vlastenecké noviny volají v básních i próse české pluky do boje „proti sveřepému nepříteli českého lidu“, ale jejich administrace pokorně prosí německými tištěnými žádostmi o inserci německé a německo-židovské firmy. Málokdo se tak rytířsky rozkročil proti Němcům jako nár. soc. hejtman Křofáč. A nyní k vůli snášlivosti stkví se na nár. soc. hotelu pražském také nápis „Zur goldenen Gans.“ Jak řečeno, v nové době, má-li nastati klidnější soužití společenské, jest potřebí kompromissu, vlídné dostupnosti; a jestliže jsou nabízeny peníze třebas i rukou nepřátelskou, sluší se přijímati dar s hlubokým komplimentem, aby konečně přestaly pomluvy, že náš národ jest nesdvořáký.

Taky v zájmu vlídnějšího soužití různých politických stran hleděti se někteří uplatniti roku 1911 heslem: „Národe, jdi svorně do voleb proti českým klerikálům!“ Vědělo se totiž, že pak židovští liberálové německí budou k nám vlídnější.

proti pozitivním dožadům církvím všeob-
něm." Rozumí se, že tento nejmodernější po-
krokový paragraf jest křesťanovitější, obob-
nější než turecký zákon. Paragraf pokrokový
se směřuje a po případě celý se převrátí dle
toho, jak to vyžaduje politický obchod.

"Proti církvím všem!" Heslo bílé, avé,
oslňující ignoranty. Zatím však pokrokový
sektu sama spočívá na dvou církevních pilí-
řích: na církvi evangelické a židovské. Tyto
dva pilíře podvrátí a právě z pyšné budovy
církve Masarykovy zbudě hromádka esutín.
Machar odváží se zabodnouti tenák do skály
Kalvinovy a Lutherovy. Ozval se odpor v sa-
mém Čase". Machar se kroutil a slbil, že o
té církvi bude více psát. Ale — nějak dlouho,
až příliš dlouho na svůj slib zapomíná. Neto-
liko to; naopak místo slibované další kritiky
začal pobádat evangeliky k ostřejšímu boji
proti katolíkům. Masarykovi dobře znají ta-
jemství toho velikého, nápadného obratu. Str-
čily se hlavy dohromady a řeklo se, že by
šlechavá kritika církve evangelické nebo ži-
dovské rozspala hlavní jádro abonentů a členů
masarykovské strany. Proto raději ve spojení
s židy a evangeliky proti českému katolic-
kému lidu!

V táboře soc. demokratickém vyčítali si
soudruzi rozvážení hotové zločiny. Ale sta-
tečný kyrysník Času" opatrně skryl se při
prudkých přestřelkách za kulley veřejné arény
jako nejbázněvší myš. Musil šetřiti slov, aby
vídeňský Israel se nerozčilil. Vždyť i rudí ná-
lejší k bloku, který pomáhá zednářským šli-
álkům proti českým katolíkům. Na tom nezá-
leží, jsou-li soudruzi komandováni do toho boje
českým soudruhům či vídeňským semitou. A
k vůli praktickému, účinnému postupu nyní
před volbami veřejně se nyní vyhláší, že
k ochromení katolické veliké části českého ná-
roda se má postupovati společně s fanatickými
Němci. Věru němečtí židé rozestavili k zápasu
své figúrky velice účelně.

"Osvěta lidu" dne 4. t. m. napsala: "Smysl
našich dějin velí českému člověku, aby byl
vždy a za všech okolností proti Římu, ať
v rouše domněle českém nebo jímém. . . Před
veškeré dožadování nacionalistické bázňové ně-
mecké jsme neochvějně přesvědčeni, že národu
našemu za svobodu bojujícímu reakce kulturní
jest vždy nebezpečnější, než reakce nacionalis-
tická. I nyní, stejně jako dříve platí pro nás
záhada: raději německého liberála než českého
klerikála. . . Hlasem všech českých stran při na-
stávajících volbách bude muset býti: protiklerik-
ální až do posledních důsledků."

Právě poslední boje mezi svátlými se
soudruhy vynesly na povrch, jak neněmečtí
soc. demokraté sténají též pod nacionalistick-
ým jhem Adlerovým; soudruzi dokazovali si
navzájem zúmyslně balamucení a osobní hr-
bivost. Ale "Osvěta lidu" dne 8. t. m. napsala:
"My neznáme vlastenečtější práce, než je poli-
tické uvědomování (k službám Adlerovým?),
kulturní povznášení a hospodářské zvelebo-
vání (rudými defraudacemi a neslýchanými soc.
demokratickými daněmi?) širokých vrstev
pracujícího lidu, což vykonává strana soc. demo-
kratická. . . Všem svobodomyšlným a pokro-
kovým našim stranám musí už vejti v krev a
maso, že tam, kde se mají rozhodovati mezi
kandidátem klerikálním a soc. demokratickým,

abychom je uvedli k ministrům; často se podo-
bíme spíš placeným průvodcům než poslancům.
Hned za musíme každou chvíli bžeti a něko-
líka poznámkami z ministerstva vnitra do mini-
sterstva obchodu; a sotva si 'pot setřeme, už o-
kamžitě k ministroví vojenskému nebo kultu a vy-
učování. Kolikrát obecnímu serbusovi se vede líp
než-li nám. Tomu se espoň zaplatí a my aby-
chom ještě k té každodenní desítce dosazovali ze
svého. Takové poháněčství děje se u nás v době,
kdy nejsovcenější poslancům evropské pevniny,
totiž francouzským, jest 15 000 franků fix málo.
Musíme na schůzích litovat každého, alibovat zle-
plnění každému. Ale nás nepolituje nikdo, nám
nezaručí voliči slušné stálé existence. Každý hu-
buje na svůj stav, ale my jsme tiše jako kapři
— jako bychom prožívali zlaté časy z Arkadie.
Ještě si nás mohou voliči dobrati otázkou: "Jak
můžete mlti soucit s naší bídou, jestliže sami
žádných trampot necítíte? Sami nevíte, co je bída
a přece všude říkáte, jakou soustrast máte slídmi
nuznými." (Ano, tak jest. Hanba voličům!) Proto
navrhují, aby se ustavila pevná, solidární stavov-
ská organizace českých poslanců. Musíme se ko-
nečně taky sami o sebe postarat, abychom ne-
musili každou chvíli v nynějším osiřelém čase
slyšeti: "Jiným nabízejí pomoc, ale sami sobě
pomoci nedovedou." Nemáme děle snášení, aby
se s námi zacházelo jako s ujařmenými loutkami.
V nynějším demokratickém Čase" platí pravidlo:
"Já pán, ty pán." Ale jestliže lid jest svým pá-
nem, nemá si mysliti, že jest jeho poslanec o-
trokem. Chtě-li volnost a dobrou existenci lid,
musí se stanoviska volnosti a rovnosti popřáti
tutéž práva poslancům. Ve věcech politických mu-
síme ovšem jiti různým směrem, protože by vo-
liči vytýkali, proč jsme se tolik na voličských

s důvodů politických, kulturních i národních
musí voliti sociálního demokrata. Potom na-
přijde až jediný klerikál ze český národ do
parlamentu, a to budou dnes nejlepší volby
deklarantské." — Tak! Nyní před volbami
svíjí se znovu rudí autonomisté pod jhem
Adlerovým; podepsali společně prohlášení, na
němž se stkví na prvním místě jméno Adiera,
jehož přece sami autonomisté musili prohlásiti
za nespravedlivého nepřitele národních práv
českých. Tudíž semita z Vídně lépe prospěch
českého národa opatří než český katolický
rolník, který s českou pádou a s českým ja-
zykem cele srostl!

"Čas" napsal 9. t. m.: "Jediného drahu
„deklarantské volby" by se nám líbily. . . aby
se všechny lepší (!?) strany české sjednotily na
základě pokroku a sorné se zasadily o potření
kandidatur klerikálních. . . Kdekoli v národě
evropském pozorujete, že nějaká strana chce
zmenšit školní vzdělání a tím stlačit osvícení
národa — za tím vězí vliv římský. . . Řím
je nepřítel ovčety, tčt axiom." Předem krátké
poznámky na tyto lži. Tím snad dokázala
církev touhu po stlačení vzdělání, že střídila
spolu s katolickým panovníkem v Praze uni-
versitu, v níž se teple sedí pokrokovým pro-
fessorům? A tuto universitu přece přivedli na
pokraj zhouby, ano do bolestného zesměšnění
právě husité a protestanté. "Čas" si však dů-
kladně přikouzl jazyk, poukazuje na p. kro-
šilost Belgičanů a Dánů. Nuže — v Belgii přece
veliký rozmach kulturní způsobili katolíci a
Dánové (jak dokazují na př. poety prokázané
našemu dru Musilovi) katolické vědy velice si
váží. "Čas" dodává: "Kdyby se stal pokus o
koalici stran, která by na poli politickém učinila
začátek proti klerikalismu, v té koalici
obtěhli bychom stát a pracovat první." — Řádi
věříme. Helvetiko-židovská politika přece s den-
níku Masarykova přímo šíří již dávno před
tímto prohlášením. Jen si čtete kulturní ná-
hledy židovsko-bursiánské "Neue Freie Presse"
a ušetříte si čestbu "Času"; vždyť tento český
list stará se tak pečlivě, aby se vídeňským
židům salbil, že každý posná skutečnou studnu
jeho "samostatné" moudrosti.

Místopředseda Národ. jednoty na Moravě
Karel Sonntag již před rokem (10. dubna 1910)
na schůzi v Trnávce prohlásil: "Mně je milejší
německý agrárník než český klerikální sedlák."
Ovšem lidé rázu Sonntagova již dávno sře-
tečně prozrazovali, jak "národ milují". Když
tito extravlastenci tleskali Masarykovým slo-
vům o "černé bandě klerikální", také prozra-
zovali svým fanatismem, jak obtěhli národ spo-
jovati.

Agrární "Hlasý Venkova" velikými pře-
meny dne 8. t. m. otiskují předvolební apel na
čtenáře: "Přemýšlej, zda ve Tvé obci a v ob-
cích okolních jsou v každém hostině "Hlasý
Venkova", jímž v našem kraji případně hlavní
úloha místní žurnalistické akce volební. Ne-li,
postarej se o nápravu. Postarej se, aby tomu
tak bylo v obcích klerikalismem samofených."
Ergo výhradně v obcích, kde jsou organizo-
vaní katolíci! Proti soc. demokratům, největ-
ším škůdcům rolnictva, boj nespěchá. A tím
méně jest potřeba agrárníkům proti rudé inter-
nacionále bojovati, že právě v hradeckém kraji
v posledních volbách soc. demokraté měli po
hlasech agrárnických hlasů nejvíce, stožice

schůzích sešli. Ale stavovská organizace budiž
pevná, jednotná. Co jeden, to druhý. Všichni za
jednoho, jeden za všechny. Až bude organizace
ustavena, nikdo nesmí bestrestně opustiti stavov-
ský prapor. Byla by to zrada netoliko na posla-
necké organizaci, ale i na celém národě. Vždyť
by v řících masách voličských proskočily výtky:
"Chcete organizovati celý národ a zatím nedove-
dete zorganizovati sami sebe. Máte mezi sebou
zrádce, ale voliče nutíte k pevné vytrvalosti, k
věrné stálosti.

Jen ten, kdo jest dobrých 12 let poslancem,
dobře poznal, jaké podivné rozměry má volič-
stvo a jak umí křesati svého parlamentního zá-
stupce. . .

Soc. demokrat Karafiát: "V celku kollega
předčelník pronesl náhledy velice zdravé. Jestliže
si můžeme vytknouti plíce při schůzích voličských,
máme ještě naparovati své bláskyvhy proti sobě
v parlamentě? Naše strana hlásá třídní boj, orga-
nisuje odborové všeko. Proč bychom neměli při-
kročiti k nepolitické, stavovské odborové organi-
saci poslanecké? Vždyť víte, jak se do sebe pou-
žítí různí advokáti před soudem. Někdy se roz-
váděné partaje domnívají, že si jejich soudní ob-
hajci jednou do vlasů. Ale milí advokáti po skon-
čeném řečnění společně obědvají u jednoho stolu
a smějí se, co všechno musili hájiti. A nad to
všecko advokáti, ať se před soudem reprezentují
jako sokové, sedí pod společnou střechou jednotné
stavovské organizace. Jest vlastně pro nás hanbou,
že jsme s vlastní organizací nezačali již před
realisací organizace žurnalistické. Sami jako sme-
tane české společnosti měli jsme jiti pokrokovým
příkladem napřed. Jestliže se staráme o invalidní
a starobní pojištění dělnictva, uskutečňujeme to do-
brodiní nejprve pro sebe. Vždyť dochází často ve

tudíž početnosti na místě druhém!! Proto
„Hlasý V." ve svém prohlášení ani nemluví o
obcích samofených soc. demokraty. Raději
předem již své dle obraceji proti rolnickým
katolickým, kteří jsou hospodářským progra-
mem agrárníkům nejbliže. (A naše strana přese
při předělních volbách agrárníkům zachránila
svými hlasy jen v Čechách celých 11 mandátů!)
Však již 8. t. m. „Osvěta L." předpovídá, že
„český národ jest zastoupen na jedné straně
svobodomyšlnou demokracií německou a rolni-
ckou, na druhé dělnickou, stal by se rásem
silným činitelem politickým, který by tím zba-
hnilým křesťansko-sociálním Rakouskem už
dovedl sahýbat." Pokrokáři ovšem dobře povahu
strany agrární znají. Taky "Venkov" páli nyní do
našich řad křiklavými lžemi jako do nejhor-
ších národních škůdců. Jestliže však naši volno-
myšlenkáři hnou tím "bahnem" tak, jako jim
hnuli panovační chamtivci portugalsí a fran-
couzští, pak ovšem se jim lid za to nadšeně
poděkuje. Závorkové a Průškové začnou od-
straňovati — bahno!!

Při posledních volbách do říšské rady
obdrželi čeští agrárníci 164.211, soc. demokraté
278.187 hlasů, našiinci 84.304 a pokrokáři —
8029 hlasů. Tudíž počtem přijatých hlasů byla
naše strana na místě třetím, obdržela desetkrát
tolik hlasů co pokrokáři. Ovšem hlasovací
listky pro kandidáty naše byly odevzdány od
skutečných katolíků, kdežto agrárníci a jiní
pytláčili v cizím, hlavně našem revíru. Celé
davy návislých existencí chudých ze strachu
hlasovaly s našimi odpáři anebo k volbě se
nedostavily. A nyní strana tak četná jako jest
naše, strana, která zabírá větší část národního
jádra, má se oitnouti v klatbu. Němečtí libe-
rálové, mezi nimiž kapitalisté židovští spívali
sólo, mají míti u Čechů přednost před českými
„klerikály". Poroučí tak požídatelská strana
pokroková, která má celých 1784 členů, tak
že jest patrné, jak i ten počet 8029 hlasů se-
brala výhradně s milosti lidí jinak smýšleji-
cích. Jak by ta strana byla slaboučká, kdyby
ji lidé nedrželi svorně palec! Ale poněvadž
se spoléhá na moc a vliv židovských kapita-
listů, drzost její vzrůstá více než u portugal-
ských zednářů; troufale diktuje stranám větším,
jak despoticky mají oloupiti křesť. soc. stranu
o politická práva, jak umlčet naprosto kato-
lický hlas v záležitostech, týkajících se če-
ského národa. Ovšem pokroková žurnalistika
aspoň milostivě dovolí tolik, aby katolíci jako
němčové dále rozmnožovali židovský majetek.
Nyní katolíci vidí dokonale, jak se jim extra-
vlastenci s maceškou odměňují za národní
součinnost.

Ale všeho do času! Zdravé jádro národa
nedá se dlouho másti od volnomyšlenkářské
mezinárodní družiny, která tančí dle melodie
vídeňských židů. Tačí "národovci", kteří obtěhli
jiti v jedné řadě s německými židovskými libe-
rály proti jádru českého lidu, posekají se sami.

Drzost nepřátelská stane se bezděčně
povzbuzením, aby se sna povstaly i ty tisíce
katolíků, kteří s bázně nebo úzkostlivé ústa-
nosti stále ještě podřimují.

„OBNOVU" V PRAZE

dočtati lze v knihkupectví p. Františka Hoerh
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlaha na
Přeloucku.

sněmovně i k ranám psát, ovšem jen v zájmu
voličstva. Ve sněmovně jest život ve větším ne-
bezpečenství než v Alžábii. A pak by se měl spo-
kojiti ubohý poslanec jen nějakým státním gra-
ciálem jako jedenobý flámeták? Dále prohláší
za nutné, aby poslanecké mandáty, jichž se tak
těžko nabývá, nebyly existencemi ručovními, ne-
jistými. A proto si musíme vymoci, aby říšská
rada nebyla rozpouštěna dřív než za 10 let. Jestliže
s námi Bienerth nic nesvede, ať nás postí do vo-
lebních okresů (ovšem při pravidelném dalším vy-
plácení diet), abychom se jednoduše poptali, čeho
si voličstvo přeje. Voliči budou hlasovati na schů-
zích sklamací a my začneme na říšské radě dle
přání většiny. Nač voliti znovu nové poslance,
sotva že se starší trochu do kombinovaných pa-
ragrafů zapracovali? Já jsem byl na příklad fe-
mealiskem. Zde sestávám již dlouho lidový úřad;
a po vši práci bych měl zase vsít do ruky jehlu
a cihličku? Kdo ví, zda bych tu práci znovu za-
stal. Odhlasuujeme-li si větší diety, dočasnou nese-
seditelnost, starobní a invalidní pojištění, zejména
Bienerth s největší ochotou předloží tyto návrhy
ke schválení koruně. Budou-li poslanci spokojeni,
pak bude parlament spíše šťast. A státní rozpo-
čet nové obřizemí skoro ani necítí. Provedeme-li
svou organizaci stavovskou vzorně, pak nám vo-
ličové spíše uvěří, že se dovedeme postarati také
o ně. . .

Mladěček Volný: "Ať už jest šťastný po-
čátek ve všem dokonale předem! K úplnosti ú-
čelu organizace náleží, abychom se postarali o
řádný dorost. Nemusí každou chvíli do našeho
ctihodného cechu vsupovati člověk, který ani ně-
mecky neumí, ba který někdy sotva čtyři české
řádky svede bez pravopisných chyb. Je-li už za-
řísána škola politická, navrhuji, aby do stanov

Obrana.

Vybarvení kameňů proti katolickým šlechtě. Pokrokaři svým štvaním proti jádru českého lidu dávno stratili právo rozhodovati v záležitostech vlasteneckých. Jest to odporne farizejství, jestliže ochránci německých škůl mávají ve vzduchu červenobílou vlajku. Nikde tak nebylo znepřítivováno idey vlastenecké jako u lidí, kteří frásí o národu, o potřebách vlasti aktivují větším dílem k tomu, aby radovaným způsobem štvali proti českým katolíkům. Nemají s národem ani soucitu, natož aby měli k němu lásku.

Když poskytl prelát dr. Mlčoch veliký dar Národní jednotě, začali se rozplývati rudé noviny nejnadšenější chválou, aby tím otevřeli mohli bodnouti organisované katolíky. Kdo pokrokaře dobře znal, byl v úžasu, kde se najednou vzale v těch žalivcích, brodicích se v síře nepřítelny sloby, tolik národního nadšení! A proč tolik ohlasy jednomu kněžskému mecenáši, když se kope surově i do hrobů jiných kněžských mecenášů? Napsali jsme o pokrokařském stanovisku vlastní úsudek, z něhož nelze sleviti ani slova. Nyní pak „Našinec“ dne 9. t. m. dokonce odkryl falešnou hru moderních komediantů, kteří dříve prelátu podestívali, pačálem tupili a nyní piší věci, které jsou v nejpříkřejším rozpurn s tím, co otiskli dříve. V říjnu r. 1906 napsal pokrokařský „Pozor“: „Kanovník dr. Mlčoch, jenž náleží ku jednomu z nejstarších občanských českých kanovníků, jest už po řadu let též členem zemské školní rady. On jest také jedním z těch, kteří tvořili mají v zemské školní radě českou většinu. Jak se však v tomto nad jiné pro nás Čechy důležitém místě osvědčuje? Jak se nám Čechům odměňuje za to, že pro něho při jmenování kanovníckém jsme kopí lámali a jmenování jeho si také vymohli? Jak se odměňuje česká veřejnost za to, že ku osobě jeho až dosud s neobyčejnou seštrností se chovala a zamlčovala věci rázu často dosti choulostivého? Odvděčuje se tím, že povinnosti svého úřadu v zemské školní radě neplní. Za celou tu řadu let, co je členem zemské školní rady, nedostavil se do žádné schůze zemské školní rady a ponechal v ní Němcům plnou svobodu při ubíjení českého školství.“ — Mluví se sice o jakémsi „rozkazu“, jaký mu ve věci té — neznamená kým — měl býti dán. Dejme tomu, že by to pravdou bylo, ať to nevěříme! Ale položíme si otázku. Nechal by si některý šlechtický kanovník něco podobného líbit? Podřídil by se tak nedůstojnému rozkazu? Sotva asi! Toto chování se občanských kanovníků v kapitole olomoucké, zavdává podnět k úvaze, máme-li se ještě napříště páliť o to, stane-li se kanovníkem občanský či šlechtický kněz?

Ale když do pokrokařských rakou padl velikomyslný dar Mlčochův, tu 27. března t. r. napsal týž „Pozor“:

„Mecenáš Národní jednoty. Theol. doktor Melichar Mlčoch, prelát a sídelní kanovník metropolitní kapituly v Olomouci, rodák z Kladek u Jevíčka, daroval Nár. Jednotě pro vých. Moravu v Olomouci svoji seelskou usedlost v Kladekách u Jevíčka č. 37 a 95 měřicemi pole za tím účelem, aby Nár. Jednota v obci té zřídila a vydržovala českou mateřskou školu,

nového sdružení byla vřaděna také stavovská povinnost zříditi školu poslaneckou. Tam ať se vzdělává mládež, která vyniká talentem, zdravím a zachovalými hlasy. Organizace pak se postará o to, aby žádný neodborník do kandidatury se nepletl.“

Státoprávník Kamenický volá: „Ale, kollego Volný, to jest snad přece trochu mnoho žádáno. Co bude z těch ubožáků absolventů, kteří při volbách propadnou? A konečně čekat až do 30 let na poslanecký kraj.“

Volný: „Kollegovi Kamenickému odpovídám, že jsem i ten palčivý problém dobře rozvážil. Odhlasujeme ve sněmovně, aby mohl býti poslancem každý zachovalý občan již u věku 25 let. A kdo při volbách propadne, bude mít výhradně právo kortežovat a poslance na schůzích hájiti. Neprotokolovaným politikům se agitační vandr přezírá.“

Kamenický: „Ale komu kortežovat? Jak pak až propadl na př. budou náležeti skoro vešmě straně jediné?“

Volný: „Divím se, že v nynějším svobodomyšlném věku slyším tak naivní otázku. Kdo absolventy zjedná a zaplatí, tomu budou pomáhat. Nelze jinak. Věak advokáti pomáhají taky příslušníkům různých stran od žaláře nebo do něho. Toliko naše organizace si vyhradí, aby kortežování dále se charakterně, poctivě a blavně tak, aby tím netrpěly stavovské zájmy naší organizace. A poněvadž se bezcharakternost roztahuje na všech stranách, nutno pojmouti do stanov také položku, že jest dovoleno jen takovému organisovanému politikovi účastniti se volebního konkursu, který vyměnil své politické přesvědčení častěji než třikrát.“

Květoslav: „Ano, tak jest. Ať si svého stavu

aby se tamější chudým lidem zleběla výchova dítek a výšiva rodiny. Tento šlechtický skutek jest důkazem lidumilných a dobrodružných snah veledůstojného darce, nyní kmety Tělešého. Jeho celý život byl naplněn láskou k českému lidu, k české škole a vyplněn stálým a soustavným podporováním všech národních i kulturních záležitostí.“

Tedy napřed dle „Pozoru“ dr. Mlčoch ponechával Němcům při ubíjení českého školství plnou svobodu; „Pozor“ musil „se zapřít“, aby nepal ještě více o jeho předcích. A teď se najednou dovidáme, že celý život Mlčochův jest naplněn láskou k české škole, jest vyplněn stálým a soustavným podporováním všech (!!) národních a kulturních záležitostí.

Tohle jest přece křeh příliš silný. Komedianti umějí obrátit frontu v jediné minutě. Přítvají zárovň světlým na jednoho hednotáře, aby tím snadněji mohli s farizejským křikem ukazovati stíny organisovaného katolictva, které sami na poohvat hrubou štetkou neobmývali. Pokrokařská charakternost a důslednost jeví se však zde ve světle tak ostrém, že není potřebí dalších dodatků.

Podivná pokrokařská násadovost. Uvažte, pokrokaři proti nám hlásají vyhlazovací boj politický ve jménu vzdělání, kultury! My zatím za kulturu barcelonskou a ruskou lidovskou musíme poděkovati, poněvadž taková vzdělanost vrhá lid zpět do dob hunských, avarských a tatarských. — Dne 10. dubna Masarykův denník uveřejňuje také tuto mondrost pokrokařského (přerovského) „Obzoru“: „Žádný národ na celém světě nedobyl si své politické svobody a neodvislosti, nenesl-li se jeho boj směrem svobodomyšlným a pokrokovým. Klerikalismus ohrožuje úroveň vzdělání našeho lidu, a kde není lid vzdělaný, tam není také žádného boje o svobodu. Heslem všech českých stran při nastávajících volbách bude muset býti: *protiklerikální až do posledních důsledků.*“

Jestliže mluví pokrokařský tisk „směr svobodomyšlný a pokrokový“ dle výkladu nynějších volnomyšlenkářů, pak jest na velikém omylu. Černohorci neptali se žádného vídeňského žida, jaký má být jejich moderní nákor světový; naopak v bojích proti Turkům lpěli s plnou vřocností na dávné víře svých předků. A přece si vybojovali svobodu líp než od židů vedení revolucionáři v Oděsse. O. Hofer a jeho sedláci modlili se růženec a porazili celé pluky ovičenského vojska Napoleonova. „Zpátečníci“ španělské drobnou válkou způsobili Napoleonu vojsku takové svízele, až se Bonaparte chystal za hlavu; a svobodu uhájili. Stateční Pechlavci byli rozhodnými katolíky. A když šli do boje za své práva, netázali se Masaryka na žádný moderní „ismus“; ani nebyli ve strachu, zda synové „rebelů“ přijdou pro statečnost otoč o nějakou kvinkvenálku v úřadě. Pláč pro stěžení příjmů ponechali moderním plačtivým Pelikánům a Judům. Kosciusskovi Poláci byli katolíky a nebáli se také boje za svobodu. A coť Panna Orleanská? Nestudovala na žádné universitě a vykonala pro samostatnost národa více než učení židovští millionáři, kteří dovedou se svobodou výtečně kšeftovat.

Ale to jen tak mimochodem. Frázovitost a farizejství bohejších pokrokařských řádek vysvítá nejjasněji právě v čase nynějším. Po-

vážme! Vždyť organizace poslanecká může býti také federací charakterní. Bude potřebí, aby se parlamentní pračky co nejvíce omezily. Neděle to někdy dobře, třeba že někteří voličové mají radost z kuráže svých zástupců. Ublížilo to Wolfovi, že dostal tolik ran? Ostatně budu v tom směru intervenovati u kolegů agrárních německých. Možná, že je získáme za členy této organizace. A vy, soc. demokraté, můžete zas působiti v tom směru na dvořany Adlerovy. Uvidíte, jak se pak debaty parlamentní sjednoduší, jak poslanečování bude pohodlné.“

Divoký poslanec Svěráz: „Ale proč jste nepozvali také poslance křesť. sociální?“

Soc. demokrat Samuel Rosenblum: „A to vy nevíte, že zastupují klerikální živly nečeské, že vlastně do národa nepatří? My potomci husitů, kteří krváceli u Kutné Hory, u Lipan, nemůžeme dopustiti, aby mezi námi rozhodovali lidé římské.“

Polovice poslanců sborem: „Výborně! Jen žádný jed z Judey.“

Realista Obrovic: „Konečně jsem slyšel rozumné slovo; ale, kollegové, já si ponechám dál samostatnost. Představte si, k čemu bych v parlamentě byl, kdybych vás nemohl (jako člen organizace) veřejně kritizovat. A já pro sebe žádné organizace vůbec nepotřebuji. Nebudu-li zde, půjdu na universitu; a pokud Adler má moc, nedostane mne z university nikdo, i kdyby se měly k vůli tomu konati dvakrát deklarantské volby.“

Po zodpovězení důležitých dotazů ustavila se nadějná organizace, jejímž předsedou zvolen velice čilý a obratný Rosenblum.

prokřáské živly zvláště v Rusku utívaly k revoluci celé řady lidí, kteří neuměli číst a psát. Ve vzdělané Belgii revoluce by nikdy neabsorbovala takového rozsahu jako mezi nevědělaným dělnictvem ruským, které se dalo mámiti snadno lidovskou píšťalkou.

A coť probůh Portugalsko? Byl dle hořejší mšady tamější lid uschopněn opravdu k boji za svobodu? Vždyť sami volnomyšlenkáři si stěžovali, že tam jest abnormální počet analfabetů. A přece v tomto království „boj za svobodu“ triumfoval v jediné noci. K tomu se ovšem političtí kšeftaři nepřiznají, že vlastně zde vyvolala byrokratická, vojenská a úřednická revoluce proti lidu, že tedy převrat byl vlastně protilidový. Chytráci věděli, že by úspěch rafinovaných despotů volnomyšlenkářských rozhodně se nedostavil, kdyby pokojný lid portugalský byl uvědomělý. Nikde tak drze neomýlená lidové prostomyslnosti a neuvědomělosti jako pokrokaři se hýdy.

A teď najednou farizeové, kteří přijali zprávu o vítězství portugalské revoluce s frenetickým potleskem, volají: „Kde není lid vzdělaný (ovšem pokrokařsky vzdělaný), tam není také žádného boje o svobodu“. Ale — nalezne-li se dosti křivopřisežných stvůr v uniformách vojenských a úřednických, pak ta „svoboda“ i v zemi nevzdělané jede na vítězném koni — že ano!

Abyste pak zlítní kapitalisté a úředníci byrokraté udrželi se v sedle, aby lid, který i bez vyššího vzdělání poznává a cítí despotismus nové vlády, neomyl se ozvati proti se nářským pašům prakticky, přišli opatrní otcové portugalské na chytrácký trik!

Konečně volby musily být vypsaný, aby lid nereptal, že panuje absolutismus horší než za vlády královské. Ba ještě větší, přímo fyzický tlak nutil samozvané vládce, aby volby byly vypsaný. Anglie totiž prohlásila, že neuzná republikánskou vládu za zákonitou, oprávněnou dříve, pokud národ neschválí volbami republikánský převrat.

Uchvatitelé moci však vědí dobře, že venkovské obyvatelstvo jest proti nim, že si republiky nepřaje. Proto velká část rolnictva chytře byla vyloučena z voleb výnosem, že právo volební náleží pouze lidem umějícím čísti a psát. Nadto uděleno volební právo i vojákům a poddůstojníkům. Patrně tedy, že sahá republikánská vláda k prostředkům zcela mimořádným, aby si zajistila trvání. Proslí-li docela vojáky, aby pro ni hlasovali, dává si vysvědčení úžasné malomoci. Pomalu tam začne vláda centurionů jako v antickém Římě.

Jářík: „Byl portugalský národ dle zásad českých pokrokařů uschopněn k dobývání a pobývání svobody? A přece se lhlo do světa, že revolucí promluvil národ ve své většině. Proč slihovali lháři a podvodníci větší práva politická všechněm Portugalcům? Patrně ze všeho, že pokrokařům různých barev na vzdělanosti národa pramálo záleží. Jen když jest hodně lidového materiálu zpracováno pro posluhu poživdčivého režimu! Nic tak nedrží ty „svobodomyšlníky“, jako kulturně vyspělí katolíci. Ti dovedou totiž pásmo demagogie protřhávati nejděpšněji.“

Pokyny k volbám.

Poněvadž dle usnesení posledního ejazdu strany naší a Výkonného výboru mají se postaviti kandidáti naší strany ve všech volebních okresech venkovských a v městských těch, kde jest naděje na úspěch, žádáme na dopis Výkonného výboru ze 4. dubna 1911, aby ve všech volebních okresech venkovských i městských konány byly konference důvěrníků strany v době od 16. do 23. dubna. Na těchto konferencích necht se zvolí volební výbory nejméně pětičlenné, které budou dále celou volební akci řídit a míti ji v evidenci; dále budiž také zvolen vhodný kandidát poslanectví. Jména členů výborů, zejména předsedy a důvěrníků buďtež nám laskavě oznámena, abychom věděli, na koho se v případě potřeby obrátiti, a jména kandidátů za tím účelem, abychom je předložili Výkonnému výboru ku schválení.

P. t. pp. duchovní uctivě prosíme, aby se tohoto jednání radou i skutkem zúčastnili, aby tak pracoval kněz s lidem a lid s knězem, kteréž pravidlo jest zajisté nejprávnější a jediné může vésti k cíli. *Vše necht je laskavě provedeno a výsledek sem oznámen určiť do 23. dubna.*

Organizační komitét diocese Královéhradecké v Hradě Králové, 8. dubna 1911.

Politický přehled.

Finanční tíseň v Čechách. Zemský výbor království českého vzal na vědomí, že císař dal svolení, aby ve druhém čtvrtletí vybírán, byly zemské přírůstky ve výši 55%, ale na návrh dra Škardy usneš se protestovati proti

postupu vlády, jež předložila k císaři k schválení jiné usnesení, než zemský výbor učinil. Toto jednání vlády odporuje zemskému schválení. Vzhledem pak k finančnímu zeměmu tisku, je výše přírůstek nedostatečný a proto je podivné, že vláda neuvážila ohled na usnesení zem. výboru, aby vybraný byl směs 65%, zem. přírůstek. Tento protest byl schválen všemi hlasy.

Nový branný zákon. Jímž co nevidět bude se zabývat uherská poslanecká sněmovna, žádá pro armádu a válečné námořnictvo na příštích 159.500 (doposud 103.000) nováčků, pro obě zeměbrany asi 55.000 (dosud 32.500) nováčků. Činná služba bude trvat dva roky, u jízdy, jízdného dělostřelectva a u státních hřebčinců, jakož i bude-li toho třeba k úhradě potřeby poddůstojnictva, tři roky, u válečného námořnictva čtyři roky. Povinnost záložnická bude deset (dosud sedm) let při službě dvouleté, při službě tříleté 7 roků, u válečného námořnictva 5 roků. Ovězení ve zbraní, která dosud trvala úhrnem až 175 dní, budou u vojska a zeměbrany trvat 77 nebo 98 dnů (dle toho, slouží-li záložník činně dva nebo tři roky). Dvouletá povinnost zeměbrancecká po odbytech deseti letech zálohy odpadne. Pro jednoroční dobrovolníky pozbude t. zv. zkouška inteligence platnosti a rovněž zrušena bude dosavadní zkouška na záložnického důstojníka, která nahrazena být má po odbytu jednoroční služby povýšením na záložní kadety.

Dohoda mezi mladobochy, starobochy a nár. socialisty. Volební dohoda tato schválena byla již ve výkonných výborech sdružených stran. Mladobochy společně se starobochy má připadnouti 16 mandátů, mezi nimi také královéhradecký, pardubský, jičínský, kutnohorský a německobrodský. Národní socialisté mají právo rovněž na 16 mandátů a mohou některé z těchto mandátů postoupiti státoprávním pokrokářům. Realistům se pouze uzavření dohody oznámí a ponechá se jim na vůli, zda k ní přistoupí. Dohoda jest určena na celé šestileté období parlamentní, platí také pro případné volby doplňovací a vede i do společného klubu. Dohoda tato pro česká města uzavřená jest v prvé radě ovšem namířena proti českým soc. demokratům, kteří mají v Čechách za města 7 mandátů, ale jinak nebudí nadšení; mnozí národ. socialisté míní, že byli zkráceni a voličové z nové dohody mnoho dobrého si nevědí. — Na českém i moravském venkově k dohodě nedojde a strany staví si již kandidáty.

Mezi německými stranami ke kompromisu předvolebnímu všude nedojde, leda až k užším volbám. Jednak si ho nepřijíí agráři v Korumanech, jednak liberálové ve Vídni, kde doufají pomocí soc. demokratů zachovati své mandáty a nových dobýt. Jest však uzavřena dohoda ve Švýcarsku a v Čechách. Tam oba tábory přijdou proti soc. demokratům.

Je ne a Čochy! Bar. Bienenroth pracuje ve dvou směrech, aby rozmořil v nové sněmovně prořídle řady vládní většiny. Německým vládním stranám chce získati mandáty soc. demokratů a pak chce odložit oharvatské poslance Slovanské jednoty a připojit je ke vládnímu šiku. Vše to podniká vláda jen za tím účelem, aby se neměnila v nové sněmovně ohlížet na české poslance.

O rychlém provedení voleb vydala vláda zvláštní výnos. K pracím voleb. mají zem. vlády přidělití úředníky nejspůsobilejší, rovněž i u okr. hejtmanství mají být práce volební svěřeny pokud možno silám schopným a zkušeným.

Otázky branné byly minulý týden ve Vídni předmětem vyjednávání mezi rakouskými a uherskými ministry; šlo především o předlohu nového vojenského trestního řádu.

Německý korunní princ Vilém s obotí Cecilii na cestě z Itálie zastavili se ve Vídni, kde přijali císařem, následníkem trůnu a četnými členy císařského domu.

Za výjimek poslaneckých dnů podpisují poslanci bez rozdílu stran v uherském parlamentě návrh, v němž se pravi, že celoroční penze 6400 K (4800 honoráře a 1700 K na byt) nestačí při nynější drahotě pro poslance.

O antimodernistické přístupu rokovalo se i v pruské panenské sněmovně. Kardinál dr. Kopp dokazoval, že přístupu proti modernismu není nižším novým, nýbrž toliko elevnostní formou toho, k čemu katoličtí kněží jsou již zavázáni. Ministr šl. Trott pravil, že i nyní katoličtími fakultami musí se přikládati jistý význam, jenž vyžaduje jich zachování, že však cena těchto fakult přisahou proti modernismu byla slehčena.

Židé v Rusku. Projednávání jednotlivé články zákonné osnovy o obecní správě, schválila hospodářstvenná дума článek, že židé nemohou se ani zúčastniti obecních sborů, ani nemohou být voleni staršími do obecních sborů.

Posádka v Albanii. Černá Hora popírá, že mobilisuje pouze při podíl hranic těch zemi, v nichž jest povstání, sestihla pohraniční stráž

za účelem přímého zachování neutrality. Ostatně boje v Albanii jsou valice válečné povahy. Albanci na mnohých místech vítězí nad tureckým vojskem. Rakousko prý učiní bezpečnostní opatření na jižních hranicích, rozšíří-li se povstání na sandžak novopasarský.

Zprávy organ. a spolkové.

Dávěrníci křesť. soc. strany se soudních okresů hradeckého, chlumčeského a mecklenického nechť dostaví se v počtu největším v pondělí velikonoční dne 17. t. m. do Hradce Králové. Bude zde pořádána důležitá dávěrná schůze o 2. hod. odpo. ve dvoraně Adalbertina. Dostavte se všichni jako jeden muž!

Cvičitelský kurs „Orla“ odbývá se dne 17. dubna v Hradci Králové za vedení br. F. Příkryla, zemského náčelníka moravského z Prostějova. Počíná přesně v 8 hod. ráno. Dosud přihlášek jest 32.

Kněžice u Benova nad Dobruškou. Místní skupina sdružení křesťan. soc. mládeže sebrala dne 9. dubna v hostinci p. Anny Bízové dvě divadelní představení: „Obraz Pauny Marie“, velká činohra o třech jednáních; napsal G. B. Lemoyne, kněz — a „Pýcha předchází pád“, obraz z vesnického života o třech jednáních, napsal P. Giuseppe. Dojímavým, poučným a výtečně provedeným byl kus první. Kéž si nejen každý účastník, ale i posluchači odnesli morální dosah: důvěru v přímluvu a pomoc Matky Boží. Při účinkujících dívek veřejně a zasloužené pochvalu jeme. V kuse druhém dominovalo vystoupení obojvnika Dratvičky a hejska Fišpauky. Případně vedla si Věra s pomocníkem Smolou. Amálka svým zjevem mile působila na obecenstvo; jmenovitě její praktické náhledy na život skutečný. Hlata s Františkou podmistrovic podávaly znamenitě typ maloměstských figur. Krátkou, ale eminenčně provedenou úlohu podal posej z ulice. Oba kusy všem skupinám mládeže vřele doporučujeme. Zdat Bůh!

Ústí nad Orli. Dramatický odbor katol. spolku sebral v neděli dne 9. t. m. na spolkovém jevišti divadelní kus „Psoblavci“, drama o utrpení Ohodě ze 17. století. Byli jsme překvapeni, jak naše mladé síly světlé úlohy sehraly. Mimo úlohy Kosiny, Hanci, jeho ženy a staré Sladké byly úlohy obsazeny mladými silami; že se dobře držely, nazvědovalo to, že při každém jednání byly frenetickým potleskem vyvolány. Zvláště dojemné bylo loučení se Kosiny se svojí ženou a dítkem před popravou. Ač byla místnost přeplněná, přece mezi jednatím byl takový klid, že bylo slyšet jen vlykot obecenstva, které sledovalo se největším zájmem jednotlivé výkony herců. Musíme též konstatovati, že při představení tom byli vyškoleni herci, kteří našemu dramatickému odboru pronesli nejlepší kritiku. Děkujeme všem účinkujícím, zvláště paní Jirgsové, že opět vystoupila na našem jevišti; též dp. Tužínovi a br. Malému za vedení režie, pak všem našim příslušníkům, kteří nás v tak bojném počtu navštívili a prosíme je, by nám i nadále svoji příseň zachovali. Žijeme na horké půdě, ale doufáme v Boha, že jednou všechny předsudky proti naší straně padnou a lid v našem městě usoudí, že ti nebespoční klerikálové mají také zájem pro utlačování našeho národa, který dnes prodává podobný boj, jaký jest vystihn v kuse „Psoblavci“. Upozorňujeme, že na druhý svátek Velikonoční bude se hrati podruhé. Další činnost katolických spolků a dramatického odboru dej, Bože, zdaru!

Zprávy místní a z kraje.

Z městského průmyslového musea v Hradci Králové. Čítarou musejní navštívilo v měsíci březnu v pěti přistupných dvouhodinách 306 osob. V čítárně vydáno na 182 žádank 368 svazků odbor. spisů a předlohových děl. Domů učiněno 102 výpůjček od 36 studentů a 2 žáky odbor. školy, 19 živnostníků, 15 důvěrníků a učitelů a 6 žen a dívek (a vypůjčeno 186 svazků knih odbor. a 520 předloh. Do okolí zapůjčeno 15 osobám a korporacím 37 svazků a 792 předloh. V době od 11.—18. dubna zůstane čítárna večer uzavřena.

Veřejnou spolk. schůzku pořádá Politický křesťansko-demokratický klub má dne 18. t. m. o půl 8. hod. večer ve dvoraně Adalbertina. Pan Ph. C. Krása promluví o národohospodářském pojišťování. Vádp. dr. Fr. Šalo pojedná o daňové politické situaci.

Přednáška p. insp. L. Weigera „Odborná výchova ženy u nás a v cizině“ odbývá se má ve čtvrtek dne 20. dubna, přednáška p. inf. V. Dvořáka „O vývoji sociay“ ve čtvrtek dne 27. dubna. Obě doprovozeny budou řadou světelných obrazů.

Odborná pro zakládání venkovských knihoven při „Lít. Jednotě beboševské v Hradci Králové“ darovali: Ředitelství „sejmenované“ firmy 10 K, dp. V. Masar, kooperátor

v Oubelavicích 5 K, vdp. František Dohnálek, farář v Liběticích 5 K. Upozorňujeme též p. t. správce knihoven, aby nespomenuli v květnu náslati knihovnímu odboru správu o stavu knihoven! Všem p. t. dárcům násladně dárky ve dárce knihovny prosí beboševské hradecké hradecké.

Přiručka k výletům do okolí hradeckého. K vydanému před 2 roky u knihkupce Tolmana „Právocei po Hradci Krá. a okolí“ s pára odborníka turistického sekretáře L. Domečky vyjde nyní v brzké v téže nákladu a od téhož autora doplatek „Výlety“ polo-, celo- a dvou-denní z Hradce Králové, v nákladu 3000 exem. Insertní přihlášky do těchto v jmenovaném závědě.

Bankovní správy vydávané Českou bankou přilázejí ve svém dubnovém čísle násladující články: „Banky v Německu a u nás. Kdo v Německu půjčuje? O bankách anglických, Francouzských kapitál do Prahy. Síly naše a německé. Obchodní kalendář. Finanční přehled za měsíc března 1911“ atd. Bezplatné pravidelné zasílání tohoto listu možno si zajistiti přihláškou u České banky (Václavské nám. č. 32) a jejich filiálkách v Hradci Králové, v Liberci a na Smíchově.

Nejdokonalejší hygiena? Píše se nám: Snad zcela zbytečně radovalo se město nad racionálním pokrokem zdravotnictví, když se roznesla věc o odborné kontrole dováženého mléka. Dosa-davním způsobem nikdo není pojištěn proti ne-zdravotě. Při různé teplotě mléka galaktometr není úplně spolehlivý; dále ve chvíli, kdy se mléko zkouší, už se také prodává, což těleso lze z prakti-ckých důvodů změnit. Zkouška mléka ovšem má trvalý důsledek aspoň ve výlohách. Má-li být kontrola ve všem účelná, tu nutno jít ke kořeni. Přesná opatření musí být v místech, kde se dojí. Osoba, v jejíž domácnosti stáhou děti spalničkami, nemá být připuštěna k dojení. Je-li kráva tu-berkulózní, po teleti, nebo má-li zánět vemene, ví se hned v místě, co s takovým mlékem učinit. V městě však jest těžko být neomylným ostro-videm. V Německu a Dánsku v té příčině počí-nají si správně a účelně. Dosaavadní nepraktickou reformou neprospělo se u nás ani rolníkům ani konsumentům.

Založení a vedení katastru pro vodní síly. C. k. ministerstvo orby nařídilo vý-nosem ze dne 1. srpna 1910, č. 24.930, aby v hydrografické ústřední kanceláři v c. k. mini-steriu veřejných prací založen a veden byl ka-tastr pro vodní síly na veřejných vodách. Za tím účelem byla vydána instrukce, dle níž při záda-vání práva k využití vodní síly jest se v budouc-nosti řídit. Jelikož zřizování podniků, záležejících na vodní síle, značně vliv má na veřejné poměry, vztahující se k vedení vody, vyžadují při posuzování projektů přesného řešení otázky vlivu takových podniků na poměry veřejných vod, udržování břehů, zachování vody potřebné pro obec, osady a sousedy atd. Při udělování podob-ných povolení bude působeno k tomu, aby zame-zeno bylo nehospodárné rozptylování vodní síly. Rovněž bude přihlíženo k tomu, aby často při-házející se nabývání koncesí ku spekulativním a neb jiným zneužíváním účelům v zájmu reálních podniků bylo zamezeno. Neodpovídá zájmům ve-řejnosti, jestliže oprávnění k využití vodní síly motorické síly veřejné vody zadává se časově neob-mezené a tudíž tato část veřejného statku střeží se na vždy pro veřejnost. Bude tudíž na příště povoleno k využití vodní síly motorické síly vodní bez rozdílu, jaký účel má podnik, udělováno vždy pouze časově obmze-ně. Přiláčené projekty, směřující k využití vodní síly v motorické síly ve vodách veřejných, obsahují též kromě náležitosti zákonem vodním požadovaných zejména též označení trati vodní, na níž činí se nárok, celkový požadovaný spád celého toku, požadovaný spád ústíkový a požado-vanou míru užívání vody (při nejvyšší a nejnižší vodě). Zevrubnějších informací nalézá se a c. k. okres. hejtmanství (štádoma I.).

Pohřeb + Vincence Prochánky. Ze-snulý pracovník na valci Pánů působil nejprve jako kaplan ve Vejvanovicích, pak Štěpánicích, Jilemnicích a Nechanicích; odtud povolán za ka-plana do Jilemnice znovu. R 1908 (v jubilejním roce J. O. hraběte z Harrachů) pracentován jako jubilejní farář na faru ve Štěpánicích. Vleklá, trapná nemoc počala ho soužití tak, že mu přišel na vý-pomoc nyníjší administrátor dp. V. Štěpánek, jehož otce (c. a k. notáře) zaspatřoval + Pro-chánka jako kaplan v Jilemnicích. Za 18 let nato (právě v též den) byl sám svátostmi zaspatřen. — Pohřeb draheho v Pánu seosulého konal se v pátek dne 7. dubna. Dostavili se mimo jiné významné účastníky: vldp. bisk. vikář Al. Soukup, který složil requiem, věnoval seosulému vapo-mínku na hraničních farnosti stěžské a vedl kondukt; dále dp. farář Březský, který měl po-hřební kázání, vdp. jilemnický děkan Jos. Běláček, který vedl kondukt z domu smutku, vldp. bisk. vikář Ferd. Zajíc, který věnoval seosulému po-hrobku vspomínku v Holicích a tělesné ostatky jeho pochoval. Súčastnili se i řada jiných kněží. Mezi vynikajícími laiky viděli jsme tyto pány: okres. starostu Hynka Šrdínku, hrab. lesního radu V. Johna, starostu stěžské a předádní míst. školní rady K. Joudu, člena kuratoria hospodyňské

školy Ant. Černého, za hospodářskou občanskou besedu Helm. Hrdlička, radel ze Štáler i Štáler, správce valkovského V. Zámečnicka, patr. komisař J. Svoboda, který daroval krásný větec, atd. Katolická jednota jilemnická dostavila se s praporem. Potřební obřady započaly v 9 hodin ve Štálerch; pak tělesné ostatky převezeny do Holce, kde pohřbeny za asistence 8 kněží. Na obou místech sešlo se mnoho trubicích účastníků. Ave, anima pia!

Chrudim. V pondělí dne 17. t. m. pořádá naše odbočka Všeobor. sdružení přednášku sl. Hany Čermákové, po níž následovati bude postrý sábovní program při budbě p. Vaníčka. Vstupné pro členy katol. spolku 30 h, pro nečleny 40 h.

Úprava Zelené brány v Pardubicích. Letošním rokem dojde k náležitě slobové úpravě Zelené brány, jelikož ubohého stavu i škého roku přitomný sám následník trůnu J. C. V. generál kavalérie arcikníže František Ferdinand si povšími a jako čestný předáček vy. c. k. centr. komise připomenul, aby město Pardubice uskutečnilo brákov restauraci Zelené brány, nemalé a važené okrasu města. Dle přání prof. Sakaře střídi se po schválení centr. komise ochoz po způsobu brány smojenské, který před lety kráčil i bránu Zelenou. Doufáme, že po Zelené bráně přijde konečně i na úpravu děkanakého chrámu Páně, který jako opuštěná popelka trpělivě čeká na vysvobození a pozvednutí ze zapomnění mnohaletého.

Chotěbořsko. Dne 4. dubna slavil vldp. děkan Jan Laštovička, sekretář vikariátu Polensko, bývalý farář Níšovský (nyní na odpočinku v Chotěboři), své 70. narozeniny. Kněstvo vikariátu Polenského blahopřálo mu svým vys. děst. vikářem papežským komotím Monsiorem Šimkem, děkanem v Polně, který k němu v kostele chotěbořském valetně promluvil a po mši sváté odevzdal dar téhož kněstva a to dva terrakottové reliéfy českého výtvarného umělce Smolka, hlavu Krista Pána a Panny Marie. Vldp. sekretář Dvořáček, farář Níšovský, přinesl adresu oddanosti, podepsanou přemohými jeho bývalými osadníky Níšovskými. K slzám pohnut děkoval vldp. jubilaant za pozornost mu věnovanou, které si však plným právem osoužil, neboť pro svoji milou povahu též se sympatií všeobecným jak u kleru tak u laika. Proto mu též přišel osobně blahopřát J. O. hrabě Dobtenský se svoji chotí a matkou. Z přibuzenstva sluší jmenovati vedle místního faráře vldp. Vincence Laštovičky též vldp. vikáře Jásle z Libice a vldp. J. Laštovičku, faráře z Chval. Moogaja ljeta!

Volbám do říšské rady okresu Chrudim-Čáslav (60). Nastává volební boj, který proveden bude, jak vidno z agrární klaky, na život a na smrt. Všechni vádcové političtí volají po smíru, po dohodě, aby národ český postupoval jednotně, aby své sobecké a egoistické snahy v této vážné kritické době podřídil dobru celku. Zdá se, že národ český by se sjednotil v této hodině dvanácté, nebýtli jedné prospěchářské strany, které se nejedná o blaho venkova, ale o mandáty, totiž agrárníky. V roce 1907 prolétla novými agrárními správy, že bude kandidovati na Čáslavsku za českou stranu křesťansko sociální P. Jemelka. Hrozný klík se sprostou osýval se v Čepu, Venkovu, v čáslavské Pravdě a jinde, že prý jest to klerikalismus, je-li kněz poslanecem. A neuplynuly ještě ani 4 roky a táž strana se neostýchá kandidovati kněze Hrdlička, který ovšem podepsal usnesení profesorů středních škol, aby náboženství na školách vyučováno nebylo. Venkovští lidé se matou a myslí si, že Hrdleky vyučuje náboženství jako jiný kněz. *Pravíme všem, že Hrdleky vyučuje sv. náboženství, nikterak dějepis a zeměpis. Má se však všeobecně nepochybně. Páni agrárníci, to jest velíky klerikalismus sneslivati mezi prostým lidem kněze Hrdlička oproti rolníku Šabatovi a obyvateli na ta vějíčku hejly. To jest sneslivati kněze Hrdlička k účelům agitacím politickým. Jest tohle poctivost? Agrárníci hlásají, aby škola byla pověstná brošura Wahrmandova, píseň rouhání, agrárníci pořádají tábory veřejné (Holice) a jinde, kde poslanci agrární spolu s anarchisty a voľnomyslenkáři sepisují resoluce o vylovení náboženství ze škol a pak lidráli pravi v Pardubicích, že agrárníkům jest každé náboženství sváté! Takovéhle nepravdy by se mohly promlouvat před 50 lety; ale dnes, kdy každý uvědomělý stoupence katolický čte svůj list, dnes přibíhají pasové a nepodárený vtípom poslé. Ve volbách r. 1907 byly tisíce provolání „Venkov patří venkovu, rolníci, volte rolníka!“ A dnes mají rolníci voliti vyloveního měšťáka, který má znamenitý příjem. A k tomu ještě má mu venkovský lid dopomoci k novým příjmům. Věru, odměňuje slavnostně strana agrární své kortěže. Jak drží se agrárníci zásady „Venkov patří venkovu“, dali na jevo při volbě do zemského sněmu na okresích Čáslav, Kutná Hora, kde asproti rolníkovi Č. Pospíšilovi volili císařského radu Bláška. Zmíněný pán, jede-li na ocházi, kde se bude mluvit o kulhavce, má si aspoň předtím primitivní věci o tom. Jaká to ostuda, když poslanec nedovede v té příčině odpověděti na dotaz obyčejného voliče! Proto si musela strana agrární povolit, do Čáslavě ku vysvětlení býti poslanecem V. Kotláře. Šeď se nerozumnětila a p. o. k. v. vrahům zvlášť Wagemerem? Ten snad*

by byl také podal jasné dobrozdání. — Stoupenci české strany křesťansko sociální, uvažujte o jednání strany agrární. Dejte si pozor na agrární bojo- dácká družstva v blízkém okolí! — Bylo vydáno heslo: Nebudeme sáset řepu! Lidé malorolníci a domkáři uposlechlí, ale Udrta a Práček vázeli dle libosti. Ano ještě více řepu nasázeli než jinde. Totéž stalo se na Ronovsku nad Doubravou u agrárních evangelických nájemců ve velkém. Sami nasývali zrádce, kdo bude sáset a sázeli první. Nejsou tedy dle svých vlastních slov zrádci? Strana agrární ve svém programu má státní bod, naprosto rolníka od Uher. A když se jednalo o tom ve sněmovně, zradili všichni, aby Práček býval jejich modla důstojného ministerský frak Al sám pánuv vypočtou vymohlosti, které se staly za ministrování Práčka Němci se tomu smáli, že tak důležitý resort světa byl naprosto v těch věcech ignoranti. A krach stihá krach. Po Německém Brodě Pardubice, po nich snad Čáslav a kde budoucnost? Každý uvědomělý stoupence české strany křesťansko-sociální a vůbec každý volič dobré vůle, jemuž záleží na blahu vlastním a svého národa, dá dne 13. června hlas muži poctivému, venkovskému rolníku, který cítí s lidem jak rolníkem tak řemeslníkem i dělníkem, který zná potřeby lidu, mezi nimiž žije a který také jest schopn spravedlivě hájiti zájmy všech a tím muštem jest všeobecně oblíbený p. František Šabata, rolník ve Vrbici u Doudlebo, který opět kandidovati bude v okresu volebním (60) Chrudim-Čáslav. Který bude hájiti také nám statky nejdražší, svatou víru uproti stoupencům mnohým strany agrární, kteří již se s náboženstvím rozloučili dávno. Nuže, semkněme se svorně, zanechme nepatrných nedorozumění, zanechme s. b. bečkových zájmů a jděme jako jedno tělo, muž i žena, jinoch a každý za svým vytyčeným cílem, prospěti národa, vlasti i církvi. Jdeme do boje za poctivé požadavky a spravedlivá práva!

Železné Chváleřice u Ronova nad Doubravou. Sbor dobrovol. hasičů uspořádal v neděli dne 9. dubna t. r. v hostinci p. Ošeka Neoládka divadelní hru „Náměly v lese“, dějepisný obraz ve 4 jednáních se spěvy. Napsal J. Praktické provedení udržovalo po celý večer příjemnou náladu. Čile v před!

Litomyšl. Od 2.—9. dubna t. r. konali u nás dpp. misijníci s T. J. p. superior Rybák a Stryhal sv. misie. Dp. superior konal též p. t. klášteru vikariátu rekolekci, na níž se účastnilo 23 duchovních z vikariátu. Promluva rekolekční dp. superiora byla důmyslně propracována a všem se samouvala. Kde nese též zdárné ovoce! — Účast na sv. misii zde byla v některé dny — ve čtvrtek, v pátek a v neděli: veledělná, tak že prastranný chrám Páně poslaobaze ani pužati se to nebyl; musel i mimo chrám Páně zatím trvati. Vzorový pořádek zachovali a svou zbožnost projevíli zvláště jinaři při svém cvičení a sv. přijímání. Dřek přistoupilo ke Stolu Páně 520 a dospělých 3140, tedy dohromady 3660 mimo četný počet kajících, kteří ve svých farnostech sv. přijímání přijali. Žáci gymnasia a z ústavu dívčího přijali sv. svátosti p. sv. misii. — Zprávy o sv. misii v listech nekatolických jsou většinou pochyby: nekonalos se nic „nad zákony“ nebo snad proti němu. — Dpp. misijnářům jejich velikou námahu a horlivost apoštolskou odmění Bůh! Všem dpp. snahám sp. vědnicům Bůh odpřít hojné. Osadníkům farním za jejich účast dík vřelý budiž vřad!

Hronov nad Met. Vzor tak mnohých lidí lipokrokových objeví se na chvíli jako rmuty „meteor“ i na kolátně sdejí. Člověk, který nedovedl na seba upoutati pozornost jinak, než že stal se člověkem bez vyznání, myslé, že hledí na něho ne-li celá, tedy alespoň půl Evropy, koupil zde beze všech prostředků obydlí a polem a zahřil „továrnu“. Jelikož však na tom světě lenošením a seděním v hospodách, ani několika obříšné naučenými frázemi stavy se nepohnají ani pole nesazí, neděle se tak ani v případě tomto. Když úřady po oznámení sluhých lidí energicky zakročily proti jiné jeho vlastnosti, „ztratil“ se jednoho krásného dne pan navěrec i s r. dinou a obydlí ponechal — osudům přitím, na které se asi málo těží čestní věřitelé a — kaventi, které dovedl ziskati svou frázovitostí V době poslední vřel se i do prvníh krubů sdejího města a v drsosti své učinil i vulgární udání, že jeho syn neobdržel a mravě jednání k vůli prý — p. katechetovi. Docílil toho, že lidé odcházeli od stolu, ku kterému si sedal a tak zmizel včas a jevitě málo svidění hodného. Nejsajímavější jest, že má prý strýce kdeisi farářem a přijma od něho poduory, které prý mu — sč bezvěrcem — pranic nepřekážejí. Na — ten a něho bude mít radost!

Sloupnice u Litomyšle. (Svatá misie.) Celý týden od 2.—9. dubna hostili jsme vldp. misijnáře řádu sv. Dominika. Tito výborní kazatelé získali si všeobecnou přilech a lásku věřícího lidu. Na 1500 věřících přistoupilo po ten čas ke sv. spovědi a sv. přijímání. Prospech těchto sv. misii jest v každém ohledu veliký. Po celý týden byl kostel věřícími přeplněn. Důstojnou oslavu přichystali mládežci a panny, stojíce ve čtvrtek a v s. bota s rozestými svícemi před vystavou Největší Svátosti čestnou stráží. Také okolní

obce byby zastoupeny četné věřícími na těchto misijních. Noradi loučili se s námi a my s nimi. Bylo to v neděli 9. dubna o 3. hod. odpol., kdy za neobyčejné přeplněného kostela sv. misie se končila. Srdečnými a dojemnými slovy loučili se s námi otcové misijní. Pak následoval obrovský průvod, sta a sta lidí, spolků a doprovodem 5 kněží. Při návratu do kostela poděkoval vldp. misijnářům za jejich práci a neúnnavou činnost místní vdp. děkan J. Klapálek. Nato doprovodil lid misijnáře před farní budovu, kde za velkého shromáždění promluvil vážený starosta místní obce Hroní Sloupnice p. J. Zahálka. Děkoval otcům za jejich obět a námahu pro víru katol. a přilbil, že i nadále věraf svému přesvědčení zůstaneme. Lid loučil se s otcí a kapela zahrála. Dne 10. t. m. ráno na to vyprovázeli pak rolníci misijnáře. Sv. misie jest tedy skončena, ale my zůstáváme velmi důvěrně ve víře posilnění a tato posila překona i nejvážnější útoky nepřátel víry sv. Nevímejme si posněchu nepřátel našich! Pozorujme dále, jak se zachovali ti „lepsi“ taky-katolíci. Jak tyto svůj katolicism při sv. misii dokázali? Poznali jsme vas dobře. — Čestmír Sloupnický.

Ještě volby v Proseči. Obecní volby, konané dne 28. března, způsobily nemalý rozruch. Teď teprve jsme poznali mnohé povahy v pravé podobě, když jim bylo natno projiti ohněm zkoušky. Pokrokoví učitelé zasázili tak, že již nestranné občanstvo svůj dsudek o nica zcela ustálilo. Jak velké přiznání též se p. řídici T, to vidím; s toho, že vlastně pokrokoví a ním mnoho nevatí. Vyloučili ho totiž pro neschůlnost ze stavovské organizace. Ale evangelickým klerikátům byl tento matkovský katolík velice dobrý, protože potřeboval. Agitoval pro ně horlivě a proti byl zvolen také se odměnou do zastupitelstva. Vřelý častu má přetelské debaty s p. evang. farářem Novákem. Neuprázdnil se snad ducela nějaké regenschristi v evangelickém kostele? Aspoň některé lidé říkají, že dle stavu věci jistě chce dáti na katolické straně výpověď A přátelství s evangelickým lékařem také nemůže škodit. Jsmo lidé křehcí, m'adež pořád volnější; a tak se může stát, že paedagog v rozdělení nadělá několik prabů na drobném tlíku neposedové. Aféra se rozmáze, jest k tomu povolán i lékař jako znalec; jistě jest potřebí, aby v zájma autority učitelovy nebyl přemrštěný přínus proti karateli. I chudák p. učitel K. byl stržen pohorskou jarní bystřinou, jež se vlnila pokrokem. Neublíží takto abytečně nikomu, ale protože byl také na vojné, ví, co je to supernace. Prohlásil sice, že k volbě nepřijde, ale komando bylo tak přísné, že hned druhý den musil šlapati poslušně v řadách pokrokových, aby mezi těmi svobodomyšlníky obstál. — Pane doktor, tohle není přece rozumné ani p. kř. kové, řekne-li se o nás, že jsme smečkou chamradiny, ale naopak že evangeličtí pokrovníci jsou skutečnými inteligenty. Jest to komické, uvážme-li, že se nedovede některý inteligent evangelický pomodliti ani celý Otčenáš, sčkli se do modlení auti. Jak to přijde, že osvěcený evangelický inteligent ucítl se najednou ve vyšetřování pro nedbalost a malou virtuozitu ve svém vlastním oboru? A my jsme snad měli světití takovým lidem celou obec? — Vždyť ostatně také vidíme, jak ta inteligence evangelická se vzdělává v praxi! Máme zde veřejnou školu, vydržovanou vlastním nákladem. Navštěvuje ji „chamradina“, ale členové strany pokrokové se tam ukáží tak jednou za uherský měsíc jednočlennou deputací. A pana vůdce strany pokrokové jsme tam vůbec posud neviděli. — Ovšem ta inteligence cvičí se v útocích a podivných titulech, sypaných na našeho dp. faráře Martínka. Pokrokovost, inteligenci a toleranci těchto málo důsledných pokrokových koru- naje soukromá dvoutřídní škola se 210 dětmi, které se „inteligenti“ drží anby nehty. A to jest jedinou příčinou, že od desetiletí není v Proseči měšťanské školy. A tato strana jest smutněm vítězstvím „pokroku“ při volbách. Proto voláme: „Karlovi, vzhůra do svorně! šiku! Budou-li snad volby nové, semkněte se pavaži, abyste dokázali, že s markýrováním a nepravým pokrokem neseohláste. Chceme rozvoj zdravý, přirozený a obecně prospěšný.

Nové četnické stanice. V obvodu zemského četnického velitelství č. 2. byly zřízeny mimo jiné tyto nové stanice četnické: v Předměstích (okres královéhradecký), v Albrechticích (okres pardubický), v Josefově a v Bílé Třemešné (okres královédvorský a. L.), v Mladých Bukách (okres trutnovský), ve Slatině nad Úpon (okres náchodský), v Hraňích Hamrech (okr. semilský), ve Spindělměhlé (okres vrblický).

Jmenování. Ministr kulta a vyučování jmenoval při sestánání obchodní akademie v Chrudimi docavadního ředitele J. Čibora ředitelem akademie a ostatním profesorem a učitelům udělil tu místa skutečných učitelů.

Výstava v Helmu. Město. V arpan chystá se tu pránylo-hospodářská výstava pod protektorátem J. J. kníže te Karla Kinského. Z toho důvodu dostane se Helmanovu Městci rozmnožení vlaků s Přelouče i zpět od 1. května, a vedle toho od 1. května bude jezdit z Pardubic do Helmu. Město státní autobus. Přihlášky k vystavování předmětů dějí se ve všech koncích Čech i

Metavy v bojném počtu, protože dvacet odborů výstavního výboru prosazuje uslovení, aby výstava byla nevládní záležitost a láhová. Výstavní prospekt začleňuje a veškeré informace o výstavě i o letních bytech občasně podává jednání výstavního výboru p. Jan Veselý, ředitel měst. školy v Hofu. Město.

Kostelník Věch Svatých v Kolíně. Kdo přijde do Kolína, zjistí velmi si, jak památný kostelník Věch Svatých u cukrovaru pomalu chátrá, většinou jak se kloní, střešinou zatéká a konečně jak i většina spadla docela. Zdálo by se, že děje se tak zámyslně, jen aby co možná nejdříve památný kostelník smísel a povrchu. Každoročně připomínal po mnohá léta špatný stav kostelníka centrální komisi do Vídně korespondent její, Václav Diviš Cístecký ze Šerlinku, přimlouvaje se za možnou záchranu aneb opatření, by špatný stav kostelníka přímo neudržel. Ba domáháno se vlivuplného působení c. k. konservátora Dvořáka, který vyhlášením loňského roku přebídný stav kostelníka a uvedl, nebude-li učiněno opatření k záchrane většiny hrad, že spadne a že těžko bude sledovat detaily k opravě, které všim právem kostelník se dožaduje. Vysoká c. k. centrální komise v červnu 1910 zakročila u c. k. místodržitelství a požádala ředitele c. k. Krouhla z Kolína jako konservátora, by působil u směrdatých činitelů místních o záchrana cenné této památky. Bohužel půl roku uplynulo a dosud nic se nestalo. Ba ani sám okraňovací spolek místní a památková komise nevěnují památce této tolik pozornosti, které by zasluhovala. Tak čítme a zachováme historické památky, které mají být dokumenty, že skutečně jsme byli a něco znamenali.

Dámský odbor Ústřední Matice Školní v Polici nad Metují prostřednictvím obětavých starostů obcí okresu polického sebral K 282.76 vyžádaných z haléřové daně z hlavy přičítání lidu. Mimo to odvedl matiční pokladně K 500.— z matičního plesu a K 367.24 členských příspěvků a různých sbírek ve prospěch Ústřední Matice Školní pořádaných. Celkem odvedl horlivý dámský odbor politický Ústřední Matici Školní K 1100.— Obětavým pracovnícům, členům, dárčům a přispívajícím odborů vzdány vřelé díky.

Různé zprávy.

Katoličtí voličové, chráňte si svoji svobodu! Právě agitátoři těch stran, které se prohlašují za svobodomyšlné, zařizují si blasovací letky dávno před volbami nátlakem; chodí od domu k domu, žádajíce voliče, aby jim slíbili podání ruky, že budou voliti kandidáta „protiklerikálního“. Již docela vyžadují předem již podpisy, aby měli voliče v nejpěknějších okovech. Tak se peče svoboda voličstva. Chudý, závislý člověk ovšem se snadno podvolí, aby nezakoušel pak hořkých okamžiků. A když přijde do osady náš kandidát, tu venku za dveřmi ubohý sajatec mu gratuluje, ale prosí, aby odpustil, že... „Já už jsem bohužel podal ruku.“ Katoličtí občané, nedejte si brati samostatnost! Bcete každému agentovi, že všeobecne volební právo jest dáno proto, aby každý občan mohl vykonati volbu vpravdě svobodnou! Kdo už předem obchází s nátlakem, takový prozrazuje, že v spravedlivost věci své sám nedůvěřuje.

Organisace naší strany proti r. 1907 valně zmeškaná. Opakujeme znovu, že se naše organisace velice rozmnožily, třebaže se ozval prostomyslný hlas jednoho pisatele z venkova: „Naše katolické organisace leží v sentinách... životi, nezemřely-li vůbec.“ K takovým naučáním, zcela bludným slovům mohla svěsti pouze velká dávka neinformovanosti. Jetliže v osadě pisatelové nebo v nejbližším jeho okolí něco se stromotalo, má se takový utrášený pán poseptati nejdříve v některém ústředí, než obecním tvrzením potěší agrární agitátory, kteří nyní i v obcích zamenitě organisovaných budou běhati s tou nepravdou od domu k domu jako s kesserem. Takové bludné tvrzení snad mělo být podporou k volbám? V době, kdy svlášt v naší diecézi získává katolický tisk tisíce nových odběratelů, kdy se množí hospodářské i dělnické odborky, kdy organisace mládeže postupují mluvným krokem, najednou neinformovaný bolestně vykřikuje na ulici utrášený — krach. Věk se již agrární tisk chytí toho naprosto mylného tvrzení všemi deseti a tančí veselý čardáš. Přisnáváme, že úmysl pisatelův nebyl míněn zle, ale at každý mluví a radí teprve tenkrát, až se aspoň trochu informuje o skutečném stavu věci. Kdyby tak poplášená a nesprávně mluvil každý, pak by se ovšem ty sentiny dostavily. Ale my takovou „pomoc“ přijati nemůžeme. Naopak voláme: S pevnou energií vpřed, protože jsme silnější, čestnější než dříve!

Nejsem stranou protikateklickou. Agrární pohledy tvrdí, že jest jim každé náboženství svato a že cti i náboženské přesvědčení katolické. Agrární ziskubralové přitom ještě vybízejí katolíky, aby při lépe následovali Krista. Nuže, Kristus mluvil o nebi a besvěrcům hrotil slovy jasného pekla. Napomínal, aby kapitalisté pamatovali na chudasy a neradil k braní obrovských

diar. A co soudí agrární tisk? Dne 10. února v agrárních „Hlasích Venkova“ píše se o „klerikálech“ tímto svědčícím slohem a takto „katolíky“: „Věchao, co je velké a krátké, smocnil se oní letiví lidé ve jménu víry, Boha a náboženství. Vymysleli peklo, aby mohli lidem nadhánět hrůzy a sobě peníze a nadvládu, vymysleli nebo, neboť pokládají člověka předem za tak nízkého tvora, že může konati dobro jen za odplatu, a že slo nebude konati jen ze strachu před trestem. — Obemkli člověka od kolébky až po hrob svými obřady a svým vlivem, a když ctili, že pravda a věda vytlačuje je odevšad, hledí svou nadvládu udržet, pokud se jen udržet dá, a hledí uchvátit ty vstavy, o nichž předpokládají, že mezi ně věda ještě nevnikla a tudíž ani posunul pravdy.“ Tedy peklo a nebo si vymysleli klerikálové. A to k váli penězům! Proto tedy asi berou kněží za spověď a zaopatřování větší diety než agrární pohledy se své pohodlné podpisy a cestu! Nemli nebo a peklo, nač by se lidé spovídali? „Pokládají člověka za tak nízkého (11) tvora, že může konati dobro jen za odplatu...“ Nikoli, agrární dietěti! Ale agrární chamtíci tak se věli do braní subvence a diet, že jim samým nejde na mysl, jak by mohl někdo jiný (třeba i kněz) konati něco z upřímné lásky k bližnímu, z idealismu. „Věda klerikály vytlačuje odevšad.“ Ano, lechde vytlačuje víru věda volnomyšlenkářská, falešná, padělaná, která nachází v agrárních kružích horlivé zastance. A posnání pravdy nejvíce se bojí agrárníci. Proto utvrzují své bašty, proto spouští hromový pokřik, když katolík řekne lidu o agrárních ziskubralových poubov pravdu. Jen proto činí všemožné překážky, chce-li uspořádati v agrární obci schůzi katolík. A taci lidé, kteří Kristova slova o peklu a nebi prohláší za „klerikální výmysl“, odvažují se tvrditi, že jsou lepší katolíci než my. Na této stránce „Hlasů Venkova“ čteme tento epochální objev: „Florentinský prof. Salvatore Minocce, nedávno vystoupil v církve, zabývá se studiem o Mojžíšovi a dokazuje, že dějiny Mojžíšovy jsou snůškou legend, svědčí prý tak nutno souditi o té části, jež obsahuje zjevení na hoře Sinai.“ Tohle jest tedy ta agrární věda. Jak jest zpátečnická a fanaticky protikateklická, vysvitá nejlépe z toho, že agrární volnomyšlenkář neví nic o tom, jak potvrdil nejnovějšími výzkumy slovatý dr. Musil (tedy náš vlastní badatel) věrohodnost Starého zákona, tak že našemu učenci vzdávají hold cizí protestanti a racionalisté. Ale český agrárník štěrá v cizině, co který popletený cizozemec proti Písmu promluví, než by si přečetl aspoň několik vět z knih nejslavnějšího současného znalce dějin biblických. Tak se peče věda protiklerikální v agrární peci, zatím co dr. Musilovi na protestantském dvoře královském vzdávány byly nejvyšší počty.

Portugalští katolíci a protikateklický boj. Dle zpráv přicházejících z Portugalska by se zdálo, že lid přijímá protikateklické zákony s úplnou lhostejností. Ve skutečnosti však, jak píše spravedlivý týdeník „Cath Times“, bylo již tyrannem nejednou convnoviti před lidem. Tak na př. zákon zakazující veškeré právody náboženské nemá se prováděti tam, kde ještě lid líp se starých zvyků. Vekutku také jsou místa, kde lid bez úředního dovolení pořádá právody. Z okresu Vianeského jednoduše telegrafovali do Lisabonu, že jakožto neodvratil občané uspořádají proces. Na jiném místě dav žen se zástěrami plnými kamení pronásledoval policii až k nejbližší vesalci. Zajímalav je též příhoda, jež udála se v Paredes. V místě tom zneřetělil si farář vandomek, muž velmi vzdělaný a oblibený, administrátora (našeho okr. hejtmána) články, v nichž kritičoval okr. správu. Administrátor rozhodl se k pomstě. Udal faráře v Lisabonu, že mluvil proti republice. Dostavil se bry na to s 8 četlíky a svými 2 tajemníky do fary vandomeké a vyval faráře, by ho následoval. Farář je zcela vlivně přijat a slíbil je provázeti, jen aby mu dovolili něco pořídit. Zatím však lid, sponzorovav četníky, počal se scházeti do kostela, zvonil na poplach a za chvíli bylo na náměstí plno lidu. Z davu vystoupil starosta obce, nařídil klid a pravil: „Lid je pámem. Koho chcete poslat do vězení — udavače anebo našeho kněze?“ Rozhodnuto jednomyslně, že administrátora. Ješto však kněz přes ochranu lidu chtěl štádně se vydati, svolil konečně lid, až nerad, a jen s podmínkou, že bude ho doprovázeti. Ve vesnicích, jimiž procházeli, přidávalo se k nim vždy více lidu, až dav vzrostl se na 3000 hlav. Administrátor zatím telegrafoval do Oporty: „Republika je v nebezpečí. Pošlete 500 mužů.“ Guverner oportský dostavil se osobně s dělostřelectvem a vosem, na nějž měly být dány pobrané zbraně. Když však guverner spatřil množství besbranného lidu, dal si svolati kněze i administrátora a výsledek debaty byl, že oznámil za chvíli lidu, že si mohou kněze zase odvést. Jásot lidu byl ohromný. Zvonili všemi zvony a v pochodňovém právodu odváděli si svého kněze. Republikánské listy ovšem druhého dne psaly, že lid byl rozprášen a kněz že je osvobozen.

Tak pracuje katolická vláda v Belgii. Za 20leté vlády katolické země učinila veliké pokroky, z nichž J. Klingenberg ve své „A-polog. Rundschau“ uvádí: 1. Belgie má dnes po-

měrád nejvyššího školství a všeho druhu škol. 2. Žádná země neposkytuje tolik pohodlných a levných příležitostí k cestování. — 3. Od r. 1909 jsou Antverpy nejzávažnějším obchodním přístavem. 4. V žádné kulturní zemi netiže se tak lacino jako v Belgii. 5. Žádná země nevytlačila se tak vysoko v obchodu, průmyslu a všestranném spojení jako Belgie za posledních 80 roků a nemůže se honositi tak skvělými úspěchy. 6. Tak vydatně jako Belgie žádné země neobránil domácí průmysl. 7. V žádné zemi — i dle úsudku protestantských sociálních politiků — není tolik příznivých sociálních zákonů k ochraně dělníků, jako v Belgii. 8. 1884. kdy vláda katolická vešla v zemi se ujala, zákonodárství bylo ve pař. 8. Za 26 roků vláda katolická ani jedinou novou daň nezavedla, kromě větší daně na alkohol. 9. Od r. 1880—1907 počet analfabetů z 21 se sta klesl na 9.8. Výsledek toho všeho republikánského „Tempe“ zahrnuje ve slovech: Vláda pravice přinesla Belgii slavnou periodu blahobytu a štěstí. — A sednáctá „Tribuna“ napsala: Belgie může všem státům evropským sloužiti za vzor. — Takhle vyhlíží to katolické spásečnictví!

Na soc. dem. převládání k voličům jsou podepsáni na prvním místě: Simon, Abraham, Viktor Adler, Beer, David, Ellenbogen, Löw, Freundlich, Watschel, Diamand a p. Irselský kapitalismus tedy začne pracovati pro — křesťanské proletáře.

Užívání agrárního podpory šlechtě? Zapírají se vši honosnostmi, ačkoli jest dle agrárníka Štastného zcela přirozená aliance agrární všech lidí, kteří jsou držitelé půdy. Nyní si vyjel agrární tisk a hrubým splácním proti „Štítu“, že tento list uveřejnil prohlášení hrab. Dobtenského. Informovali jsme se u „Štítu“ a bylo nám sděleno, že redakce na všech slovech trvá, což přísti týden dokladně doloží. Tedy jsou pomalu a nadávkami! Vždyť o těch podporách agrární štáb ví líp než katolíci.

III. mezinárodní kongres unio-nistů koná se na Velehradě (u Uh. Hradiště, Morava) ve dnech 26.—29. července 1911, kterého se mohou účastniti všichni, kdož se zajímají o církevní otázku východní. Právě tam vyšel spis Jáchkár „Výklad myšlenky cyrilometodějské“ informuje co nejlépe o snahách unie slovanských katolíků a podává přehledně dějiny rozkolu a unionismu. — Akademie velehradská.

Veškerému katol. studentstvu českému! Bray opět nastane doba prázdnin, doba klidu a odpočinku, kdy zajisté každý, obzvláště studující mládež bude hledati osvětu v přírodě, aby pokochala se jejími krásami. Každý však vybledá si toto osvětě i jinde a jiným způsobem. Větším dílem se pak stává, že mnohý turista, nanejmé student, získán reklamou, navštíví krajiny cizí a vrátí se zpět i rozmrzen, neobohatav se nikterak nějakými mocnými dojmy. Nač tedy vyhledávati krajiny cizí, kde nevtáží nás přátelsky a srdečně? Vždyť máme doma, v naší milé české vlasti tolik krás přírodních, že málokterá země jiná se může jimi chlubit! Povinností každého Čecha a na prvním místě studenta českého jest, aby dříve, než vydá se do ciziny, důkladně poznal svoji vlast, což každému i méně majetnému studentu jest umožněno, účastni-li se letovního roku v mládí červenci (přesné datum se oznámí později dle definitiv. usnesení prázdnin; odjezd z Prahy však vždy v pondělí ráno) pořádané: „Druhý se-ridní výpravy katol. studentstva českého“, jejíž programem bude: 1. den (v pondělí): A.) „Český ráj“ (1. část). Praha—Turnov—stř. hr. Zbiroh—Kališ—Sokol—Sněžná Skála—Málokalanská skála partie. 2. den: A.) „Český ráj“ (2. část): Tazov—stř. hr. Rutáje—h. Kosákov—Semily—Riegrova turist. stezka—Železný Brod. — B.) Krkonos: Železný Brod—Tanrwald—Štěpánova rozhled. — Nový Svět. — 3. den: V N Světě prohlídka skláren—slap Mumlav—Kolei—slap Pandavy—Krkonoš—Harrachova skála—Spindelmühle. — 4. den: Labetá Bouda (vodopád a pramen Labe)—Sokol—Sněžná jámy—Vys. Kol.—Vel. Štáhl—Petrova Bouda—Ptačí Kámen—Spindelmühle. 5. den: Spindlerova Bouda—Malý Štáhl—Bouda pr. Jindřicha—rybníky—Planina—Obří Bouda—Sněžná—Obří důl—Pecr—Janské Lázně—Vráž—Trutnov. — 6. den: C.) Přes les „Království“ do Králové Dvora a L.—památky umění sochatelského „v Betléme“ a Kuksu—h. Zvičina, Pecka. stř. hr. a m.—Nová a Stará Paka—Libštát. — 7. den (v neděli): V Libštátě dopoledne společná mše sv. a „konference účastníků“; odpoledne uspořádá pořádatelstvo „slavnostní akademii“ ve společném domě katol. jednoty. 8. den: „Český ráj“ (3. část dokonek). — Lomnice a. Pog.—h. Tabor—Lázně Želennice—Kartouzy—Jičla—Prachovské skály stř. hr. Trosky—Troskovice. — 9. den: Sobotka—z. Humprecht—Pláňanek—stř. hr. Kost—Skály Přibrazské—h. Muškov—stř. hr. Valeč—Majchovo Hradiště—Turnov. — 10. den: Rozhled. Hlavice—stř. hr. Valdětýn—Hrubá Skála (zámek a okolní skalní partie)—Lázně Sedmířky—Turnov.—Zakončení výpravy. (NB. Ve všech městech koná se prohlídka památníků naší výpravy se mohou účastniti jenom katolíci studující, a to v všech kategoriích vysokých a středních škol, bez ohledu na stáří! Účast jiných osob je

vyloučen! Těš i jednotlivých oddílů výpravy mělo se, po předchozím dohodnutí se s pořadatelstvem, účastit! Nuže katol. mládeži stačí, využítu příležitosti a výhod, kterých ti poskytuje tato hromadná výprava studentská! — Váhnu tedy na cestu! Podrobné programy tištěné zasílají se o 80 hal. ve snímkách! Aby sděrný průběh výpravy byl podmíněn, jest třeba, by účastníci se přihlásili sčas, nejpozději pak do 10. června t. r. včetně!! Již nyní přihlášky přijímá a veškeré dotazy odpovídá (snímku na odpověď!) „Poradatelstvo II. jeridlné výpravy“ v Praze — Bubenci (Katol. učitel ústav).

Dopisnice. K nastávajícím svátkům velikonočním vydala Cyrillo-Methodějská knihtiskárna, Praha II.-200, novou serii (6 druhů) velikonočních pohlednic. Opatlené pomlázky, něžné koťičky a pestré kraslice jsou tu vsaty za velikonoční motivy. Barvy jsou živé, harmonické — jak právě moderní malířství rádo je spojuje; litografické provedení čisté, bezvadné. Cena 100 kusů za K 3.60, jednotlivé po 6 hal.; celou serii za 40 hal. franko zašle tiskárna ochotně na požádání.

Československá záložna v Praze, sapsané společenstvo s ručením obmeceným, Spálená ulice číslo 9. Výkaz za měsíc březen. Počet členů 302, splacené podíly K 30.811, vloženo vkladů za březen K 141.432, vybráno vkladů za březen K 100.884, zůstatek vkladů 31. března 1911 K 559.305, obrát za měsíc březen K 580.534, pokladniční hotovost 31. března 1911 K 11.714.69.

(Zasláno.)

K čestným mne docházejícím dotazům od vědomců, pp. kolegů dovoluji si sdělit: Na věrouce pro gymnasia pracuji. Z jara příštího škol. roku budou ji mít pp. kolegové v rukou. Stejnou dobou vydám i věrouku pro reálky, kterou opatřím úvodem, v němž budou nejdůležitější věci s mé apologetiky.

Jičín, 6. dubna 1911.

Prof. Dr. Jan. Kašpar,
gymn. katecheta.

**Kathreinerova
sladová káva
Kneippova —**

jest pouze jedna —
napodobenin však
mnoho! Proto opatrnost!
Požadujte
a přijímejte pouze
původní balíčky se
jménem
Kathreiner

Díkůvzdání!

Pana profesora Vendelina Honzika, státně zkoušeného učitele těsnopisu v Hradci Králové, jenž naučil mne v 68 hodinách písmu korrespondenčnímu i komornímu theoreticky i prakticky, doporučuji každému, kdo si umění steno-tachygrafické brzy, lehce, důkladně a levně osvojití chce.

Josef Kříž,
advok. úředník v Hradci Kr.

VKUSNÉ
NAVŠTÍVENKY

ZHOTOVUJE

BISKUP. KNIHTISKÁRNA
V HRADCI KRÁLOVÉ.

SINGER
„66“

šicí stroj 20. století.

Kupujte jen v našich krámech neb
prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje

Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Objasnění a výstraha!

Maggiho kestky po 5 h k okamžité přípravě znamenité
hotové hovězí polévky vyrábějí se pouze v jedné a to nejlepší
jakosti.

Ani dražší kestky jiného původu nemohou se Maggiho
kestkám v jakosti a vydatnosti rovnati; jediná zkouška Vás
o tom přesvědčí.

Velectěná hospodyně!

Ještě! Vy, jako každá zručná hospodynka, nevydáte
zbytečně ani haléře a chcete za své peníze jen to nejlepší,
žádejte proto u svého kupce vždy výlovně jen pravé Maggiho
kestky po 5 h. Dbejte však jména Maggi a ochranné známky
křížové hvězdy. Kestky bez těchto známek nejsou od firmy Maggi.

Kupte si za K 1.70 důkladný opis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

JARO-LÉTO 1911.

MODERNÍ

LÁTKY ZA SVRCHNÍKY, OBLEKY, ČERNÁ A BAREVNÁ SUKNA VE
VELKÉM VÝBĚRU NABÍZÍ A VZORY NA POŽÁDÁNÍ OCHOTNĚ ZAŠLE

OBCHODNÍ DŮM SUKNY

řmy V. J. ŠPALEK, HRÁDEC KRÁLOVÉ.

ZALOŽENO R. 1884.

TELEFON 64.

Obecnému obcenstvu doporučuje

sklad dobré hotové obuvi

Jan Metelka



v Hradci Král.

proti Grandhotelu č. 80.

**Ryze český odborný
závod.**

Akciový kapitál K 2.000.000.

Vklady ca K 12.000.000.

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci

Expositura na Smíchovské.

Eskont směnek a faktur.

Koupě a prodej cenných papírů losů. Výměna kupónů, tažených cenných papírů, devis a valut.

Vklady na knížky a běžný účet $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ %

Úhrady na cizinu,
šeky, akreditivy.

Bursovni obohody.

Vadía a kauce.
Proměny.

Úvěry všeho druhu.

✱ Velkoobchod uhlím a koksem. ✱

„ „ Oddělení pro zboží. „ „
Úřední hodiny od 8. do půl 1., od půl 2. do půl 6.

Pilu na kámen,

sous'rub, broušení a leštění stěn na kámen, pískovcové lomy s připravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, ve které práce soch. a kam. pro stěby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníků, brusy, žlaby atd. nabízí

Stanice ser.-žíp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,

strojn. kamenoprámýsl
v Újezdě Podhorním.



VARHANY

nedostižné intonace, skvostné fungující pneumatiky se všemi možnými novinkami důstojn. kléru i slavným patronátním úřadům doporučuje

Karel Čápek,

(dříve B. F. Čápek),

zavedl pro stavbu varhan a harmonik

POLÍČKA (ČECHY)

POKLAD NALEZEN

jest v léčivých účincích pravého českého medu, jehož hojně zásoby se zárukou neporušenosti

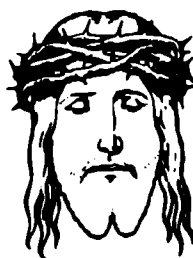
:: doporučuje v levné ceně ::

JOS. JELÍNEK,

:: člen Zemsk. včel. spolku ::

v Hradci Král., na podsíní.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř církv. obrazů,

Praha—Král. Vínobrády

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veleláš. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení, v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franco. Nejlepší doporučení

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15.000.000.—

Stav vkladů ca. K 35.500.000.—

Reservní fondy ca. K 2.400.000.—

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

$4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ %

Dah důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNI OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, losů, rent, devis, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí všechny obohody do bankovníství spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadía a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovni roztazy na všechna místa. — Stavební úvér. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kupónů. — Inkasso tažených papírů. — Proměny. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skládání spojene telegrafní koleji s nádratím. — Výhoda rozpočtů. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sídra, strojn. oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dozvěď všechny druhy uhlí. — Anglický, belgický, vlašský a slovenský anthracit. Koksy slovenské a synthetické. — Brilky. Kevárské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i všechny filiálky: »Kralobanka«.

Návod,

jak konati voličské schůze okresní.

Ze všech schůzí voličských jsou zajisté nejdůležitější schůze okresní, poněvadž na nich má se státi usnesení, koho budeme voliti.

Rozumíme okresní schůzi tu, na které se sejdou všichni důvěrníci neb stejné smýšlející voliči některého volebního okresu buď městského nebo venkovského.

Právo takovou schůzi svolati má každý oprávněný volič a každý kandidát poslanců. Schůze ty se *úřadům neohlašují*. § 4. zákona o právu shromažďovacím ze dne 15. listopadu 1867 ř. z. č. 135 praví: Shromáždění voličů k poradám o volbách, pak k poradám se zvolenými poslanci vyjmuta jsou z ustanovení zákona tohoto, *když odvíjejí se za důby vypraných voleb a ne pod jiným nebem.*

Místo svolání schůze jest libovolné; ovšem třeba voliti takové, kam se může pohodlně nejvíce důvěrníků a voličů dostaviti. Pozvání stane se buď pozvánkami, nebo oběžníkem, nebo kde možno, stačí ústní.

Co činí před schůzí? 1. Jest potřebí nahlédnouti do volebních seznamů u obecního úřadu; kdyby seznam byl chybný, budiž včas zadána reklamace a seznam opraven.

2. Uvědomiti, kolik voličů asi bude voliti s námi, kolik s jinými stranami.

3. Popřít se, kdo v okrese kandiduje, ke které straně náleží, jestliže již některou schůzi svolal, co mluvil; tedy dobře se o kandidátech informovati.

4. Uraditi se s voliči v místní obci, nebo, je-li tam organizace místní, s organizovanými o vhodném kandidátu, který by mohl býti navržen na schůzi okresní.

Dobře jest s ním promluvit, zda jest ochoten kandidovati, a upozorniti ho, že jest vybrán zatím pro případ potřeby.

O těchto čtyřech věcech jest potřebí, aby se poučili účastníci schůze několik dní před schůzí, aby si mohli vše dobře promyslet a také se informovati. Za tím účelem jest dobře poslati jim *dolazní listky* asi následujícího obsahu:

1. Kolik jest v místní obci voličů vůbec?
2. Jsou tam seznamy voličů sepsány správně?
3. Kolik jest tam katolíků organizovaných?
4. Kolik z těchto organizovaných volí poslance?
5. Kolik jest tam kromě organizovaných spolehlivých voličů katolických?
6. Kolik spolehlivých voličů katolických vůbec?
7. Kdo tam bude kandidovati?
8. Jakého jsou kandidáti smýšlení, co zejména mluvili?
9. Jest tam způsobilý katolík, který by mohl kandidovati?
10. Jeho jméno?
11. Jest ochoten kandidovati?
12. S kterým kandidátem z jiných stran by byl možný kompromis?
13. Se kterým aspoň možno vyjednávat?

Co činí při schůzi? Svolavatel zahájí schůzi, vyzve shromážděných, aby si zvolili předsedu, místopředsedu, zapisovatele, a sám jmenuje dva nebo dle potřeby více pořadatelů, kteří se budou starati o to, aby byl na schůzi zachován pořádek. Tyto pořadatele jakož i členy předsednictva jest povinen každý účastník schůze *pod trestem* uposlechnouti.

Zákon ze dne 26. ledna 1907 o trestních ustanoveních k ochraně svobody volební a shromažďovací v § 15 — Zmaření schůze — praví: »Kdo by zúmyslně sám aneb ve spojení s jinými voličskou schůzi, která byla svolána za účelem vyslechnutí kandidátů, volebních rozhovorů anebo k vyslechnutí zpráv o činnosti, anebo kdo shromáždění, spadající pod zákon spolčovací a shromažďovací svolané zákonitě na osvětlení veřejných záležitostí, překážení přístupu osobám, oprávněným brát účast na schůzi, neoprávněným vedráním se, zatlačováním přítomných aneb i vůdce a pořadatelů schůzových nebo násilným odporem proti formálním nařízením pořadatelským, která se vztahují na průběh shromáždění, mařil: bude potrestán pro přestupek vězením *tydenním až tříměsíčním*. Za přitěžujících okolností budou zejména strážníci a účastníci smlouvaného s mnohými lidmi podniknutého rozbití schůze odsouzeni do tuhého vězení až i *na šest měsíců*.«

»Ve shromážděních, kterých nelze posuzovati podle zákona spolčovacího, platí svolavatelé za vůdce a pořadatele potud, pokud samo shromáždění svých vlastních nevolí.«

§ 16. »Neoprávněné účastnění na schůzi. — Kdo se vědomě a neoprávněně účastní schůzi, jak byly označeny v § 15., které jsou obmezeny podle svolání pouze na voliče anebo na určitou skupinu voličů, na členy spolku aneb na pozvané účastníky, a kdo na vyzvání předsedy a pořadatelského schůzi takovou nepustí, bude potrestán pokutou *desíti až dvou set korun*.«

Z toho patrno, že jak předsednictvo, tak pořadatelské schůzi voličských má velikou moc k udržení pořádku při schůzích.

Nato důvěrníci z jednotlivých míst podají zprávy, kolik tam jest voličů vůbec, a určité strany zvlášť; tyto hlasy se spočítají, a tak se pozná aspoň přibližně volební katastr, to jest počet voličů strany z celého okresu volebního. Již z toho počtu bude zřejmo, je-li možno postaviti kandidáta strany nebo ne. Bude-li radno postaviti ho, proberou se návrhy, o kterých uvažovali v jednotlivých obcích účastníci schůze před schůzí.

Sezná-li se, že jest počet voličů malý, budou předmětem rozhovoru kandidáti jiných stran; bude-li mezi nimi aspoň jeden takový, který slíbí, že nebude proti náboženství vystupovati, nýbrž že je bude hájiti, zejména dá určitý slib, že nebude pro volnou školu, pro reformu manželství, pro odluku církve od státu, nechť schůze zvolí důvěrníka nebo důvěrníky, a ti nechť s ním vyjednávají. Výsledek vyjednávání oznámí důvěrník voličům své strany a dle toho, jaký bude, buď ho budou voliči voliti, nebo postaví kandidáta svého. Dá-li záruky zejména písemné, jest dovoleno katolíkům voliti ho. *Planými slovy a sliby se ovšem nikdo spokojiti nemá a nesmí.*

Kdyby bylo hned na schůzi patrno, že žádný z kandidátů jiných stran záruk nedá, byť i počet voličů katolíků byl malý, musí katolíci postaviti kandidáta svého, poněvadž žádného z ohlášených s dobrým svědomím voliti nemohou. Podobně jest učiniti, kdyby kandidát jiné strany záruky odepřel.

Tu nechť katolíci postaví kandidáta svého, nechť ho volí a výsledek volby ponechají Bohu; oni učinili, co učiniti mohli a za stávajících okolností učiniti měli.

Poněvadž každá schůze se zdarem může býti konána jen tu, když se děje v určitém pořádku, jest zajisté s prospěchem, když svolavatelé schůzi stanoví také program schůze, dle něhož se pak postupuje.

Ke konci schůze shromáždění zvolí si volební výbor asi pětičlenný a v něm zejména čilého jednatele, který výbor bude o další postup svědomitě pečovati, po případě s kandidátem v jednotlivých obcích schůze voličské konati.

Po schůzi Všichni jednotliví účastníci schůzi slíbí, že se přičiní, aby dovoleným způsobem pokud možno nejvíce voličů pro svého kandidáta získali, a že od toho, na čem se usnesli, nikým se odvrátiti nedají.

Ke konci připomínáme některá důležitá ustanovení:

§ 6. zákona z 26. ledna 1907 o zastupitelstvu říšském: »Do sněmovny poslanecké přijde 516 poslanců zvolených, a to v počtu pro jednotlivá království a země takto stanoveném: za království České 130, za markrabství Moravské 49, za vévodství Horního a Dolního slezské 15.«

§ 7. »Právo voliti poslance má každá osoba mužského pohlaví, která dokonala 24. rok věku svého, jest státním občanem rakouským a v obci, v níž volba vykonána býti má, v den vypsaní voleb nejméně jeden rok má své bydliště.«

»Poslancem zvolena býti může každá osoba mužského pohlaví, kteráž má nejméně od tří let státní občanství rakouské, dokonaný 30. rok věku svého a dle ustanovení řádu volení do říšské rady z volebního práva vyjmuta nebo vyloučena není.«

Z řádu volebního do říšské rady:

§ 1. K volbě poslanců tvoří k volbě oprávnění každého volebního okresu volební sbor.

§ 3. Každá místní obec a každá část obce (osada, městský okres, městská čtvrť) v přídatku (k tomuto řádu) zvlášť uvedená jest místem volebním.

§ 4. Zákonodárství zemské (zemské sněmy) může ustanoviti, že k volbě oprávnění dotýčné země jsou povinni při volbě údů poslanecké sněmovny aktivní právo volební vykonávati.

§ 5. Volební právo lze jen osobně vykonávati. Každý k volbě oprávněný má právo na jeden hlas.

§ 11. Představený obce (starosta) sepíše voliče každé obce v pořádku abecedním s udáním charakteru a bytu do zvláštních seznamů (listiny volební).

Voličské seznamy musí býti zdělaný alespoň dvojmo.

§ 12. Oba exempláře zdělané voličské listiny předloží starosta nadřízenému úřadu politickému (hejtmanství), to je opraví, jsou-li chybné, a jeden stejnopis opravené listiny vrátí představenému obce, jenž jest povinen listinu v obecní úřední místnosti po čtrnáct dnů denně po dobu stanovenou a prohlášenou politickým úřadem k volnému nahlédnutí vyložit a zároveň obecně vyhlásiti, že jsou tyto seznamy vyloženy a kde, a má se položit 14 denní lhůta reklační, která se počítá ode dne vyhlášení.

V obcích, jež čítají přes 5000 obyvatelů, budiž seznamy voličské každého dne nejméně po 8 hodin k volnému nahlédnutí vyloženy; kromě toho budiž seznam voličů v pravý čas v dostatečném množství rozmnožen a podle žádosti každému od počátku lhůty reklační za náhradu výrobní vydán.

§ 25. Hlasování děje se výhradně listky hlasovacími.

Při volbě, nemá-li hlas za neplatný býti prohlášen, dovoleno jest užití jediné listky hlasovací od úřadů udaných.

§ 26. Každý volič má při odevzdání listku hlasovacího ukázati svůj legitimací listek.

§ 5. zákona ze dne 26. ledna 1907, kterým se mění § 5. základního zákona o zastupitelstvu říšském ze dne 21. prosince 1867: Číslo zůstaveno jest, povolati z království a zemí v radě říšské zastoupených výtečné muže, kteří sobě o stát neb církev, vědy neb umění zásluh dobyli, za doživotní údy do *sněmovny panské*.

Počet těchto členů nemá 170 překročiti ani pod 150 zůstat. — Tímto § stanoven jest pro panskou sněmovnu numerus clausus, počet uzavřený, který nesmí býti větší ani menší; tedy členů panské sněmovny v Rakousku dle nového zákona nesmí býti více než 170 a ne méně než 150. V zákoně z r. 1867 tohoto obmezení nebylo.

Ze zákona k ochraně volební svobody a svobody shromažďovací, také z 26. ledna 1907:

§ 3. zakazuje podplácení při volbách, a kdo by podplácel neb podplatil se dal, »potrestán bude pro přečin tuhým vězením od jednoho do šesti měsíců. Prospěch majetkový, jehož se mu dostalo, nebo jeho peněžitá cena propadá ve prospěch obecního fondu chudinského.«

§ 4. Veřejné častování voličů. — Kdo v den voleb v hostinských nebo výčepních místnostech nebo v jiných veřejných místech jídla, nápoje, nebo jiné požitkové prostředky voličům bezplatně nebo za zdánlivé ceny podává nebo podáváti dává, potrestán bude, nejde-li o skutkovou povahu volebního podplácení § 5., pokutou od desíti do dvou set korun.

§ 5. Kdo by schválně v úmyslu přiměti voliče, aby nevykonal své právo volební, nebo aby je vykonal v určitém smyslu, proti voličovi nebo osobě témuž blízké dopustil se činu, který by jim způsobil újmu na těle, svobodě, cti nebo škodu na majetku nebo na příjmech nebo poškození v jejich činnosti s povoláním nebo živností spojené, nebo tím vyhrožoval nebo voliče nebo osobu jemu blízkou vyhrožováním nebo působením jiného pro ně citelného zla zastráhal, bude potrestán pro přečin tuhým vězením jednoho až šesti měsíců. Za okolností přitěžujících, zejména jestliže dosáhl obmýšleného výsledku nebo jestli čin byl s to, aby způsobil velmi značné hospodářské poškození buď voliči nebo osobě jemu blízké, budiž odsouzen do tuhého vězení až na jeden rok.

Těmže trestům propadá, kdo po volbě voliči nebo osobě jemu blízké způsobil úmyslné násilnost nebo újmu nebo poškození v odst. 1. označené proto, že volič volil proti nátlaku, kterým na něho působil.

§ 12. Zdržování od kandidatury. Kdo by schválně v úmyslu zdržeti od ucházení se o mandát v některém zastupitelském sboru v § 2. uvedeném, nebo pohnouti ho, aby se ucházení o mandát vzdal, proti osobě jeho násilí provedl, nebo poškodil ho na těle, na svobodě, na cti, na majetku nebo na příjmech nebo tím poškozením hrozil, bude pro přečin potrestán vězením nebo tuhým vězením jednoho až do šesti měsíců.«

Co chceme?

Strana křesť. sociální naše dle programu obce: České státní právo a korunování krále; 2. revisi ústavy na základě spravedlnosti a rovnoprávnosti; 3. pokoj a mír národnostní; 4. zá-

konnou ochranu stavu zemědělského; 5. zákonnou ochranu stavu řemeslnického a živnostenského; 6. zabezpečení stavu dělnického zejména starobním pojištěním; zákonnou ochranu ženy proti modernímu otročování; 7. přísný zákon proti lichvě, zdražování a falšování různých potravin; 8. nábožensko mravní výchovu ve škole, 9. každému neochť se dostane náležitěho vzdělání ve škole jazykem mateřským; a poněvadž toho všeho může být dosaženo jen svědomitým a praktickým plněním náboženství katolického, 10. zákonnou ochranu náboženství katolického.



Pro májové pobožnosti

právě vyšla

překrásná původní

májová kázání

vldp. gymn. prof. Fr. Kohouta v Čáslavi:

České drahokamy v koruně Královny nebeské,

32 rozjímání májových ze života českých patronů.

Obsah těchto do historie české zasahujících kázání odporučí krátké obsahy jejich nejlépe:

1. Koruna Svatováclavská a národ Český.
2. Sv. Václav — vlastenství.
3. Sv. Cyrill a Method — svmost.
4. Sv. Jiří — statečnost.
5. Sv. Vít — bdělost.
6. Sv. Ludmila — zbožnost.
7. Sv. Vojtěch — horlivost.
8. Sv. Volfgang — svědomitost.
9. Sv. Prokop — zdržlivost.
10. Bl. Milada — čistota.
11. Bl. Ivan — tichost.
12. Jindřich Zdík — bohabojnost.
13. Sv. Benedikt s bratřími — spokojenost.
14. Sv. Zikmund — trpělivost.
15. Bl. Česlav — poslušnost.
16. Bl. Zdislava — kajcnost.
17. Sv. Kosmas a Damian — obětavost.
18. Sv. Hroznata — vděčnost.
19. Ondřej — vytrvalost.
20. Sv. Hedvika — oddanost do vůle Boží.
21. Bl. Anežka — pokora.
22. Arnošt z Pardubic — útrpnost.
23. Sv. Jan Nep. — míčlivost.
24. Jan Lohel — snášenlivost.
25. Sv. Norbert — smířlivost.
26. Adam Kravařský — upřímnost.
27. Sv. Josef — pracovitost.
28. Jan Bedřich — šetrnost.
29. Jan Nep. Neumann — střídmost.
30. Sv. Klement Maria — mírnost.
31. Bl. Jan Sarkander — věrnost.
32. Panna Maria — palladium národa Českého.

Rozsah 16 1/2, tiskových archů velké 8°. Cena 1 brož. výtisku K 280, frankovaně K 3.—.

Objednávky přijímá a hned po svátcích Velikonočních poštou vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.



Kostel Liberský a jeho umělecké památky.

Dle starých pramenů popisuje Josef Pohl.

(Dokončení.)

Filip Jakub Prokop, který tak uměleckými pracemi zdejší kostel obdaroval, byl akademickým sochařem ve Vídni. Narodil se v Liberci dne 1. května 1740 a zemřel ve Vídni dne 16. října 1814. Jméno jako chlapec jevil veliké nadání a zálibu v řezbářství, neboť když pál stádo svého otce, který měl malé hospodářství a mimo to obchod na drobnu, tvořil z hlíny různé sošky, které vzbuzovaly obdiv kolemjdoucích. Prokop naučil se v místní škole číst, psát a počítat, a rovněž i v hudbě, k níž též měl zvláštní nadání, činil veliké pokroky. V prázdných chvílích navštěvoval místního trubláře, který nad to poněkud i řezbářstvím se zabýval, aby u něho nějaké zručnosti nabyl. Když mu bylo 18 let, podařilo se mu posleze vstoupiti do učení ku Františku Deckerovi, sochaři v Hradci Králové, u něhož pobyl 6 roků, až do roku 1764. Dále nedovedl Prokop odolati vnitřní touze po vzdělání ještě vyšším,

a proto rozloučil se s rodiči svými a maje jenom nepatrnou částku peněz nastoupil pěšky cestu do Vídně.

Zde přišel nejprve k sochaři Antonínu Tenglerovi, pak k Raimundu Steinbauerovi a posléze k Janu Schrottovi, kteří všichni měli tenkrát zvučné jméno umělců. Poslední z nich, Schrott, převzal právě část prací sochařských na letním paláci knížete Esterházyho v Uhrách, takže Prokop zde značně své práce a nadání uplatnil. Od Schrotta odebral se Prokop do atelieru dvorního sochaře a profesora Baltazara Molla, kde mu bylo pracovati v kameni a různých kovech. V hodinách večerních navštěvoval akademii výtvarných umění u sv. Anny a závodil jedným svým dílem o cenu. Práce tato byla mu však ze závisi a nepřízně přehodnocena a on obdržel cenu toliko druhou.

Rok 1774 přinesl Prokopovi znamenitý obrat k lepšímu. Císařovna Marie Terezie dala svou letní rezidenci — Schönbrunn skvostně opravit a chtěla svou nádhernou zahradu z Tirolského mramoru ozdobiti. Za tou příčinou vyzvala všechny umělce celého Rakouska, aby konkurovali. Mezi mnohými, kteří hlasu vládkyně uposlechli, byl i Prokop. Jan Vilém z Beyerů, c. k. dvorní sochař, který všechny sochařské práce řídil a ku většině soch i nákreby dělal, svěřil Prokopovi skupinu: „Aeneas vynášející z plamenů Anchisa a Askanie za nimi kráčí“, z mramoru vypracovati. Když Prokop o tomto díle pracoval, byl častěji počtán navštěvou císařovny Marie Terezie, která jej svým souhlasem povzbuzovala. Když sousoší to ukončil, dostal od císařovny mimo smluvený honorář zlatý pamětní peníz s doložením, aby na Prokopa i na dále bylo pamatováno. Prokop doufal, že nyní konečně se splní jeho toužebné přání jíti do Italie a navštívit Řím, sídlo všech umění. Avšak výrok císaře Josefa II. o tomto skupení: „Wie es denn kommt, dass der eine Fuss länger sei als der andere“, ačkoli měření dokazovalo opak, byl příčinou, že Prokop do Italie poslán nebyl. I s Beyerem se rozešel k vůli soše té, ježto Prokop své jméno na chodidle Aeneasovo vyřiti chtěl, čehož on zase nedovolil a od té chvíle se dokonce i jeho zarytý odpůrcem stal. Od té doby počíná u Prokopa epocha jeho samostatného tvoření, v níž veliký počet sochařských děl zhotovil, která obdiv vzbuzovala a dosud budí, a jímž svůj celý život, o němž jinak žádných zpráv se nedočehovalo, věnoval.

Nejdůležitější z nich stájeť zde v chronologickém postupu jejich vzniku: 1776: „Poprsí tehdy panujícího knížete Mikuláše Esterházyho“ z bronzu, v ohni zlaceno; 1777: „Poprsí císaře Josefa II. a poprsí Voltairovo“, obojí z měkkého kovu; pak „Dítě“ v životní velikosti z pískovce a dvě „Ženské postavy“; — 1779: „Poprsí tehdejšího anglického vyslance na dvoře vídeňském“ v životní velikosti z mramoru; — pak: „Dvoje sousoší“, sestávající ze dvou 9 stop vysokých postav z pískovce, nalézajících se na průčelí primitivní budovy v Prešpurku; — 1781: pro hlavní oltář dvorního a farního kostela u sv. Michaela ve Vídni: „sv. Šebestian“ a sv. „Rochus“ z pískovce posádková a broušené; — 1784: „Sv. Štěpán“ a „sv. Ladislav“, dvě sochy 9 stop vysoké z karrarského mramoru pro dům v Papě u Raabu v Uhrách; — 1786: pro veřejnou studnu ve vídeňském předměstí Neulerchenfeld: „Orl“, vypuklá práce z mramoru na jedné straně, na druhé podobizna císaře Josefa II.; — 1788: „Křest Páně sv. Janem“, z bronzu a v ohni zlaceno, pro dům v Papě v Uhrách; — 1790: „Soubor ozdobných prací ku slavnostní bráně na náměstí vídeňském Stockimaisenplatze“, postavené při vjezdu Leopolda II.; — pak „Polovypuklina s dítětem“, pro fasádu knížecího Lichtenšteinského paláce v Panské ulici ve Vídni; — 1791: „Dvě dívky“, z měkkého kovu pro bassin ve spací komnatě kněžny Lichtenšteinské; tamtéž do zimní zahrady: „Čtyři vypukliny ze dřeva, představující: Dianu, Zármutek atd.; — 1792: dvě skupiny: „Dobrodinnost a Radost“, — „Minerva a sudička“, sochy 6 stop vysoké na hlavních schodech již jmenovaného paláce; — dále všechny ozdobné práce ke „castrum doloris“ Leopolda II. v kostele sv. Štěpána ve Vídni; — 1793: „Odpovídající lev“ u lékárny v Josefově ve Vídni, v Císařské ulici; — 1794: „Kristus na kříži“, nad ním Bůh Otce v oblaku; dole Marie, sv. Jan a Magdalena“, z alabastru, vzácný to kousek pro svého přítele, malíře Jana Jiřího Bauera; — 1795: „Víra, Naděje a Láska“, skupina z pískovce; — 1796: „Sv. Apoštolové Petr a Pavel“, 11 stop vysoké z pískovce; — 1797: „Sv. Jan Křtítel“ a „Mojžíš“, 10 1/2 stopy vysoké, rovněž z pískovce; — 1799 dvě skupiny: „Anděl a Zachariáš u zápalného oltáře“ a „sv. Josef, spící na lavičce ve své dílně a u něho anděl“, obojí ze sádky pro kostel v Kamenci (Steinamanger) v Uhrách; poslední dvě skupiny zůstaly až do roku 1806. v atelieru Prokopově ve Vídni; — 1800: „Jeho podobizna“ polovy-

puklina v životní velikosti ze sádky; — pak: „Stojící Kristus a ukazující na ránu v boku“, v životní velikosti ze dřeva; na podnoží se nalézá obraz duší v očistci; — pak „Apollo“ a „Diana“, dvě sochy v životní velikosti, z pískovce, pro zahradu v předměstí Matzleinsdorf ve Vídni; — 1801: „Postava truchlící dívky se znakem“, z pískovce, na pomník majora Fronia, do Kronstadtu v Sedmíhradech; — 1802 vyhotovil ještě jednou ono vsácné dílo: „Zachariáš u zápalného oltáře“, a „sv. Josef spící ve své dílně“ z alabastru; — 1803: „Venůše Medicejská“, z měkkého kovu v životní velikosti, pro zahradu barona Palogvaye v Eperies v Uhrách; „Poprsí císaře Františka I. Rakouského“ z bavorského alabastru v životní velikosti, pro hraběte Františka Széchényi, nyní se nalézá v muzeu v Pešti; — 1804: „Dvě dívky a beránek“, z alabastru, pro oltář kostela v Galanthu v Uhrách; 1805: „Náhrobek Matouše Hartmanna“, správce panství v Kamenci (Steinamanger); tamtéž „Madonnu se spícím Ježíškem“, polovypuklina z měkkého kovu; tutéž z alabastru pro Leopolda ze Szomogy, biskupa v Kamenci; „Čtyři živlové: Vzduch, Oheň, Voda a Země“, sochy ze dřeva, do Hermannstadtu. — 1807: „Poprsí v životní velikosti biskupů: Jana Szily a Leopolda ze Szomogy, z alabastru; první nachází se nad vchodem do kaple sv. Michaela a v Kamenci; „Čtyři proroci“, sádkové sochy 10 stop vysoké v dóně v Kamenci; dvě skupiny ženských postav s dětmi, jedna představuje „Viru“, druhá „Lásku“, ze sádky v životní velikosti, pro hraběte Fr. Széchényia; nalézají se v kostele v Perestaegen u Edenburku v Uhrách; — 1808: čtyři vypukliny ze dřeva, představující „Výjevy ze života P. Marie“, na stolicích a choře v kostele v Kamenci, a sochu, představující „Viru“, na kazatelně tamtéž; — 1809: „Kristus na kříži“, z alabastru, pro Emericha ze Szalay; „Kristus na kříži“, z měkkého kovu, pro svou rodinu; — 1810: „Náhrobek lékaře Josefa Mosera, na hřbitově v Penzingu u Vídne; jiný náhrobek z pískovce, představující „Jinocha a dvě šňůry“, nalézá se nyní v Sedmíhradech; 1812: pro budovu v Ofen 19 vypuklin „Hlavy učenců“ a „Neptuna“ z měkkého kovu. — 1814., v roce své smrti, podnikl ještě práci k „náhrobku guverneura saského národa v Sedmíhradech, svobodného Pána z Bruckenthalu“, sestávající z poprsí zemřelého, z měkkého kovu; pak ze štítu, znaku, dubového věnce, korunví, žezla, meče a řádových odznaků atd., vše ze dřeva, dílem zlaceno, dílem bronzováno; ale nebylo mu dopřáno práci tuto skončiti, zemřel asi v polovici díla v 74. roce věku svého. Syn jeho František dílo dokončil a do Hermannstadtu zaslal. Mimo to zhotovil Prokop ještě mnoho jiných soch, pomníků a poprsí z mramoru, dřeva, pískovce a různých kovů, zvláště pro kostel sv. Michaela ve Vídni a v Papě u Raabu a v dóně v Kamenci v Uhrách. Prokop byl jednou ženat, a to s Kateřinou Straitinglovou, s níž se roku 1787 v kostele seznámil. Z manželství toho měl 4 děti; 3 dcerušky a již jmenovaného syna Františka, který byl též sochařem. Týž umělec navštívil roku 1777 své rodiště Liberk a daroval obci, mimo již zmíněné sochy v kostele, ještě tři sochy z pískovce tesané. Jsou to: „sv. Jan Nepomucký“ v životní velikosti; na podstavci jeho nalézá se polovypuklina pohledu na Liberk, zvláště na kostel. Socha tato stojí nedaleko Liberka na baště, vedle cesty vedoucí do Ochsova. Druhá socha „Ecce homo“, stojí na rozcestí silnice libercké a hlásecké; pak vysoký pískovcový kříž, který stojí nedaleko mlýna Stejskalova u silnice vedoucí z Liberka do Vlčince a Prorab. Sochy tyto jsou ve stavu velmi zcháťvaném, a proto vyjednávají se nyní s Ústřední komisí pro historické a umělecké památky ve Vídni prostřednictvím velezaslaného p. t. c. k. konservátora, pana Em. Pippicha, profesora v Hradci Králové o náležitou jich opravu.

Poznámka: Ku sestavení životopisu Filipa Jakuba Prokopa a jeho hlavních děl použito těchto spisů. Franz Tschischka: „Kunst und Altertum in Österreichischen Kaiserstaate“; Dr. Konstantin Ritter von Kurzbaoh: „Biographischer Lexicon des Kaisertums Oesterreich“. Wien 1835; Gräffer und Czikan: „Oesterreichische Nationalenzyklopaedie“; „Das Künstlerlexicon für Böhmen und Mähren“, von G. J. Dlabacz. Prag 18157

Rozšiřujte

spis dra Novotného:

Index a věda.

Stran 210. Cena 2 K 40 h.

Objednávky vyřizuje Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

O jmění církevním a jeho správě.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

**Osvícenský encyklopedista o the-
ologovi. Francouzský přítel Voltairův Diderot,
který vlastně pomáhal bořit katolické zásady,
v některých lepších okamžicích promluvil také
kus pravdy, o jaké by nyní již fanatikové proti-
katoličtí asi slyšet nechtěli. Ve svém článku
„Bible“ praví: „Slyším každodenně bludný ná-
hled, že prý bohoslovec zná pouze trochu lépe
katechismus než ti ostatní a že prý pod zámin-
kou, jakoby naše náboženství obsahovalo samá**

Kostelní práce

Právo rolníků zabíjetí dobytek a vysekávání masa. Poněvadž se v poslední době opakovaly případy, kdy si živoštníci stěžují, že rolníci neoprávněně zabíjejí dobytek a vysekávají maso, upozorňují se pp. starostové na následující: Pokud se jedná o osoby, které, nejsouce rolující, povolání, při svém hospodářství chovají domácí zvířata a v jednotlivých případech — buď z nouze, anebo aby zvířata lépe zužitkovaly — zabíjejí a maso zabitého zvířete buď v celku nebo ve vysekaných kusech prodávají, nelze v takových případech mluvit o neoprávněném provozování živnosti již z toho důvodu, že k zabíjení dochází ojediněle, nikoliv pravidelně, nikoli po živošten-

Staré veštlasy čisté a zachovalé uschovejme. Jakmile nastane bohatá sušška, dejme je do štítů, aby se vě-ly nemusely zdržovati stavbou nového díla. Získá se takto bojnost među i tam, kde vydatná sušška trvá jenom několik dnů, když včely jsou v plukčích síle. Do hrnce na roztopení nechme jenom vošti plesnivé, zkažené, porouchané. Jinak však i v plodišti starší dílo dobře poslouží a netřeba z vymeňvaním tak spečhati, jak se mnozí domnívají.

Zánovní kočárek dětský

levně se prodá. Bližší v administraci t. l.

Poděkování.

Všem, kdož při úmrtí a pohřbu

dp. P. Vincence Procházky,

publiejního faráře a člena kuratoria hospodynské školy ve Stěticích,

upřímnou soustrast jakýmkoli způsobem na jevo dali, vzdávám jménem svým i pozůstalých příbuzných nejvroucnější díky.

Zejména děkuji vsdp. vikáři Al. Soukupovi a vldp. děkanu jilemnickému J. Bettlachovi za vedení konduktu a útěchyplná slova při pohřbu pronesená, dp. faráři V. Břeskému za posmrtní vzpomínku v kostele, vldp. ThDr. Janu Jindrovi za poslední útěchu a všemu p. t. ostatnímu duchovenstvu z okolí. Velect. úřednictvu velkostatku Sádovského s p. t. p. patronátním komisařem Josefem Svobodou v čele, p. okr. starostovi H. Srdínkovi, sl. obecním zastupitelstvím celé farnosti, sl. místní školní radě, sl. sboru učitelskému, sl. katol. jednotě z Jilemnice, dále vldp. vikáři Ferd. Zajíčkovi za všecku láskyplnou ochotu při pohřbu v Holicích: též p. t. duchovenstvu pohřbu v Holicích se zúčastnivšímu a vůbec každému, kdož našemu drahému zesnulému počtu vzdali.

Stejný dík patří lékaři slov. panu J. Vanickému z Kuklen za láskyplné ošetřování zesnulého.

Zaplať Bůh všem!

Vít Štěpánek,
administrator.

Ve Stěžerách, dne 11. dubna 1911.

Pohřebnímu ústavu p. Pochobradského srdečný dík za důstojné vypravení pohřbu.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 21. dubna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ až $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1883.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000	
	FIKÁLY: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krákov.	

Nad výhni.

„Jen pokrokové, proti klerikalismu!“ hrměla hesla v některých státech, až pod střelami protikatolických kulometů padly hrady řádů starých. A co všechno si sliboval omámený lid z politických a sociálních rezbů moderních!

Nyní vládnoucí činitelé těchto států, kteří dříve s bezohlednou rafinovaností svalovali nejrůznější zvěsti a katastrofy na „klerikalismus“, stojí bezradně vůči reptajícímu množství, které bylo ve svých nadějích tolik zklamáno. Státy nacházející se v rukou volnomyšlenkářů besedně dávají hrozivými fakty ná- zorné poučení, jak malicherné mozečky to byly, které se chlubily moudrostí sokratovskou, jak chabé, rozpacité ruce snažily se dokazovat herkulovskou silou zdviháním papírových činek.

Lid francouzský volal po demokratičtějším ministerstvu, než jakým bylo Briandovo. Jestliže se neosvědčil rudý revolucionář Briand, jakmile zasedl na křesle presidentkém, snad budou ráznější demokraté jiní? Tedy začal vládnouti kabinet „demokratičtější“. To zmámenému lidu nevažilo, že zasedlo na ministerské stolce šest millionářů; věřil jejich radikálnímu ústnímu. Ale — sociální poměry se nyní ještě přitížily. Válka občanská bývá nejoboetnější. A francouzské vojsko má nyní celá léta daleko pernější práci s odrážením útoků revolučního obyvatelstva domácího než s nepřáteli zahraničními. Po nejosudnější stávce železničních zřízenců nastala davová vzpoura vinařů, která zúfala nejvíce asi 100 km od Paříže, na půl cesty z Paříže do šťastnější katolické Belgie. Bouřili se vinaři zvláště z departementu Aube, kterým neprávem bylo od- přáno osnažovat láhve šumivého vína znač- kou „Champagne“, čímž trpěli velikou peněžní újmu. Odstřikování vinaři napadli privilegované závody kapitalistů-vinařů marneckých, ničili vinice a vinné sklepy, roztřískali statisíce lahví s šampaňským, obraceli v prach a popel celé továrny, až na př. město Ay jest zcela zni- čeno. Noviny odhadují škodu na 25 millionů franků.

Kapitalistický ministerský předseda Monis sklamal „soc. demokratické“ vinaře důkladně. Sám má mnoho vinné, vede veliký obchod ko- řákem; proto když otázka vinařská vstupova- la do stadia velice palčivého, nechtěl po- škodit ani své privátní zájmy ani finance ka- pitalistů — kollegů. Senát (vyšší sněmovna) francouzský chtěl rozlučtiti spor aubekých s marneckými způsobem liberálně-kapitalistick- ým. Ať se sráží vinné okraje šampaňské, ať si vinaři osnažují láhve dle libosti! Ale tak by malí vinaři podlehlí stejné přemoci kapitálu. Proto nespokojenci napeali ve svém revoluč- ním svolání: „Od sněmovny poslanců ne-

můžeme čekat žádné pomoci — poslanci jsou většinou úplní advokáti a jsou hmotně závislí na vládě. Nemůžeme čekat pomoci od senátu, v němž celý kapitál má převahu. Nepomůže nám ani vláda, která s ohledem na státní fi- nance, cla a veliký vývoz šampaňského do ci- ziny přeje velikému kapitálu.“ Proto vzpoura; Monis poslal na pomoc napadeným četné vojs- ko. Teklo mnoho lidské krve. Právní rozhod- nutí o vinařích se však nestalo. Vláda a po- slanecká sněmovna nechtějí slyšeti o povlnosti.

A tak sociální otázka vinařů pohybuje se dále nad palčivou výhni. Aby bankrot nové vládní „demokracie“ nebyl příliš křiklavý, aby se zdálo, že se ostře liší od režimu Briandova, přimlouvá se vláda, aby propuštění železniční stávkáři byli znovu přijati do služeb želez- ničních společností; nebudou-li tyto povoleny, vymůže si Monis od sněmovny zákonné pro- středky k donucení. Takové akce potřebovala vláda ve francouz. sněmovně nutně, aby po re- voluci vinařské uhájila aspoň kus reputace. Monis ví, jak přestává býti populárním.

A to Portugalsko! Oznamují se nové ve- líké násilnosti na katolíci, aby zednářská vláda názorně osvědčila, jak rozumí rozluce církve od státu. Volnomyšlenkářští čachráři se hledí udržeti při kormidle nejlistivějšími knyfy, politikou protilidovou. Telegram dne 18. t. m. sděloval z Lisabonu: „Úřední list uveřejňuje dekret, kterým se kapitán dělostřelectva Palira Conceiro propouští ze služby.“ A telegram z 19. t. m. dodává: „Conceiro byl jediným důstojníkem, který po vypuknutí revoluce sku- tečně kladl odpor republikánským (správně křivopřisežným!) sborům. Nedávno vydal pro- volání k národu, v němž navrhl, aby národ referendem (správnou) projevil jasným způso- bem své přání, poněvadž za 6 měsíců od za- vedení republikánského režimu nenastalo zlep- šení v situaci Portugalska.“

Tyto telegramy mluví za celou knihu. Conceiro zachoval svou věrnost při revoluční lítici svou vojenskou dest. Proto se spekulova- lo, jak by byl odkráglován jako konservati- vni soudcové a jiní úředníci, kteří zednář- skou bescharacternost a tyranii nemohli na- zvat poctivostí a svobodomyšlností. Příležitost k vyhlášení vstupu se naskytla, když Conceiro v „lidové“ republice vyzval lid, aby projevil své lidové přání; takový projev by přece ne- byl ještě protirevolucí. Ale zednáři, kteří ji- ným důstojníkům poprávají hlasovací právo, hned se chytili zámluky k potření „nebezpe- čenství vzpoury.“ A přece sami úředníci ze vlády královské veřejně, svobodně a bestrestně propagovali idey republikánské, tedy zřejmě protivládní, převratné. K bouřlivým, ano a- narchistickým projevům si tedy osobili právo pouze zednáři se svými pomocníky. A jakým právem trestají „zradu“ ti, kteří sami jen vlastními zrádnými pikly stali se pány si- tuace?

Proti slavnostem Vzkříšení provedli vol- nomyšlenkáři letos smluvené, předem promy- šlené demonstrace, ačkoli ve svém programu uznávají také „volnost projevu náboženského.“ Na př. v Buarcosu se postavili pokrokaři ve velkém počtu před právodem, aby hned bylo zřejmo, co znamenají jejich klobouky na hlavách před Nejsvětějším. Volali proti katolíkům po- tupná slova. Seřadili se do protiprávodu, hč- zeli po obrazech svatých kamením a do krve stlonkli některé účastníky. Ministr spravedl- nosti(!) Alfonso Costa místo potrestání vinníků zakázal všechny katolické průvody a veřejné výkony. Dává pokoj tento muž aspoň katolic- kým chrámům? Dne 12. února t. r. zahájila vláda řadu přednášek ve prospěch rozlučky církve od státu. Costa předsedal jedné takové schůzi, která na urážku katolíkům se odbyvala v katolickém chrámě. Takovým laciným způ- sobem tedy zednáři hledí se vlichotit do přízně davů, které jsou se sociálními poměry nespo- kojenejší než za vlády Manuelovy.

Mladoturci v boji proti sultánu Abdulu Hamidovi těžili se veliké chvále volnomyšlen- kářského tisku; hodili do světa také mnoho

hesel, odpapouškovanych dle vzoru francouz- ských pokrokařů. A nyní rdoují svobodu kře- stanského obyvatelstva způsobem vpravdě be- stiálním. Proto se nachází půda Makedonie a Albanie v sopečném varu.

Tyto a jiné hrozné poměry z říše „svo- body a pokroku“ volají hřímavým hlasem ke všemu katolictvu: „Nevěřte řemeslným domago- gům, kteří v sájmú sisku vlastního slibují modré s nebe! Prohlédněte přízi klamu, jakou vás obe- tkávají přátelé francouzských zednářů! A při nynějších volbách dokažte svou uvědomělost zvolením poslanců katolických, kteří vykládají situaci správně a ukazují na cesty vývoje zdravého!“

Volné listy.

Volné myšlenkáři a sávraky. „Přírodní zá- kony jsou věčné a neměnitelné. Zázrak jest nemožný, protože by znamenal prolomení zá- kona.“ Tak do nekonečna žvatlají volní my- šlenkáři. Že nemají pravdy, ukázal jsem mi- nule, když jsem uvedl zcela jasně a určité pro- lomení přírodních zákonů. Z toho plyne, že přírodní zákony jsou proměnlivé. A právě tak i věčnost přírodních zákonů jest velikou otázkou, kterou po jisté stránce osvětlil jsem již minule a dnes ještě doplňuji.

Že zákony přírodní jsou věčné, mohou lidé jen věřit, ale nikoli vědět. Novodobá věda dovozuje zákony přírodní tak zvanou indukci, to jest: ona pozoruje jednotlivé skutečnosti a výsledek odvozuje a převádí (abstrahuje a de- dukuje) na všechny podobné skutečnosti. Jest to tedy odvození neúplné, a proto zákon takto odvozený nemá nikdy úplné jistoty, nýbrž jen větší nebo menší důvodnost. Plnou jistotu měl by jen tenkrát, kdyby pozorovány byly všechny skutečnosti — a k tomu by musil býti člověk věčný, vševědoucí a všudypřítomný. Když však přece zákonům těm lidé přikládají jistotu, pak musí mlčky činiti důležitý předpoklad, že pří- roda jest si ve svých jevech věrna, předpoklad, kterého nikdy nedovedeme dokázat, protože zkušenost naše zůstává neúplnou a zkušenost do budoucna nám vůbec chybí.

Uznáváme ovšem i my katolíci, že jest zákon přičinnosti a že přírodní jevy žádají pro sebe dostatečné přírodní příčiny, ale jest ukvapeno hned z toho odvozovati věčné a ne- prolomitelné zákony. Pronikneme-li k jádru věci, poznáváme, že ta slavená neměnitelnost přírodních zákonů jest v ústech mnohých lidí jenom pouhou frází. Necht se jen zkusí některý přírodní děj přesně zákonem přičinnosti vy- světlení. Potom nabudeme poznání, že jest to velmi těžké a mnohdy i docela nemožné.

Přičinné vysvětlení bylo by tehdy snadné, kdyby v přírodním a světovém dění šlo jen o jednoduché řady příčin, čehož však není. Všechno ve světě jest individualisováno, to jest: vše jest ve světě individuum, celek, který jest částí vyššího celku, ale zároveň skládá se z částí, z nichž každá zase pro sebe tvoří celek, čímž zdůvodňuje se věta: jeden pro všechny a všichni pro jednoho. Proto Carlyle nazval svět božským tkanivem. Z toho jest patrné, že každý děj vnitř tohoto individua- listního zákona jest nanejvýš složitý a není podmíněn jednou toliko příčinou, nýbrž pří- činami mnohými. Nejsou to tedy řady příčin, nýbrž celá tkaniva příčin, která nám sdělávají správný obraz o vzájemné světové spojitosti jak ve velkém, tak v malém. Na tyto věci málo se myslí, ačkoli jsou tak důležité. Po- myslíme, na jak mnohých okolnostech závisí zkušenost, které nabýváme! Jest nám žasnouti nad množstvím nití, jež se všech stran sbíhají se k témuž bodu, nad množstvím okolností, námahy a práce, aby sebe nepatrnější událost stala se skutkem. A sledujeme-li věc do mi- nulosti, zatočí se takofka člověku hlava vzhle- dem k četnějšímu vřdu sečlankování příčin, jež přivodily nějaký jev nebo událost.

Tím neříkám, že by nebylo přičinné spo- jitosti. Světové dění jest zcela jistě přičinné, ale my lidé nemáme ani stopy po důkazu, jež

by nám vlastně a pravou spojitost příčin odhalil, protože přírodní dějeví rozplývá se nám v obrovské příčině víření, takže nám podstatně poznání příčinových vztahů uniká. Jestliže jenom jednou z těchto příčinových niter nějaké dění jest posměšeno, již dostaví se něco jiného, než co jsme mohli očekávat a předpovídati. Pak nemůžeme toho pochopiti, naše poznání selhává a pomáháme si proto rčením, že se tu přihodila náhoda. Náhody však není, jest jen naše nevědomost o veškerém přírodním dějství. Z toho plyne, že pro sotva znatelnou změnu přírodního tkaniva na jednom místě dostavuje se následek na místě docela jiném na které jsme vůbec ani nemysleli, a soulad světa se tím nikterak neruší.

Proto jest také nemožno poznati, když vyšší Moc v příčině dění zasáhne a je posměšena. Není předně nutno, aby se tímto zasahením přivodila katastrofa, jak se povrohně soudí a tvrdí, a za druhé, což jest hlavního, není nám možno vědět ani malý okes světového dění obsáhnouti a budoucí podobu jeho předpověděti. Nemůžeme říci, co se stane a důsledně nemůžeme tvrditi, že by se to bylo musilo státi jinak.

Nelze tedy vylučovati možnost zasahování Božího v přírodní dějství. Vždyť takové zasahování děje se již od samých lidí, kteří rozličné ty nitky sami řídí a utahují. Všechnu kulturní vývoj lidstva není nic jiného, než neustálé spravování nitky v síti přírodnosti. Člověk podrobil si síly a zákony přírodní. V určité oblasti, jejichž spojitost a povahu jasněji poznává, člověk stále samočinně zasahuje, tady nit utahuje, tam povoluje, jinde jinou nití na neobvyklou cestu. Slovem, člověk nemohl by na dráze vzdálenosti ani kroku učiniti, kdyby světové dění probíhalo dle ztuhlých a neměnitelných zákonů. Nikoli, nic není ve světě ztuhlé a neměnitelné, nýbrž naopak vše sestává z ohnivé a měkké látky, kterou musí člověk znáti a s ní uměti zacházeti, aby ji mohl říditi dle své vůle.

Porádka a soulad. Tím dokázal jsem, že kulturní vývoj člověka podává zřetelný příklad o tom, jak dění přírodní možno ovládati, když v ně zasahuje silná a inteligentní řízená vůle. Ale nutno vyvozovati důsledky další. Jako se děje v malém výkroji lidské kultury, právě tak se musí dáti v souboru světovém. Poněch-li člověk síly a látky samým sobě a upustí-li od řízení jich, nepracují a nesměřují již zákonitě k cíli, ke kterému byly řízeny. Proto právě svět bude jenom tehdy k cíli pracovati a bude plný inteligentních myšlenek — a kdo by chtěl popírati, že tak nežijí? — když bude podléhati silné vůli, která jej na dráze účelnosti a zákonitosti řídí a udržuje. Dá zajisté i nevybroušený rozum, že tam, kde působí látky beze smyslu a bez cíle, nemůže povstati pořádek. Všechno dění světové nepostupuje směrem přímocárným, nýbrž rozvíjející se síti nesčetných příčin, kterážto skutečnost ukazuje, jak velká jest tu potřeba řízení a ovládání inteligentní vůlí, neboť jinak bylo by naprosto nemožno, aby svět měl zřetelně vtisknutou pečeť rozumnosti a velikolepého souladu. To všechno bylo mi říci, aby bylo jasno, že nesprávně jednají, kdož upírají možnost zázraků. Z toho, co uvedeno, poznáváme, že obrovská část přírodního dění uniká našemu poznání. „Zázraků není a nejsou možný“, mohli by tvrditi jen ten člověk, který vnikl v hloubku a skutečnost světového dějstva. Pouze mechanické vysvětlení bez Boha dávno již nepostačuje. Ten, kdo toto vysvětlení přijímá a zamítá zasahování Boží v přírodu, žádá vlastně, aby svět nebyl obsahově bohatější, než jak si toho přeje jeho představa. Takové počinání volných myšlenkářů jest protestem proti Moci, která jest nejhlubším pramenem všeho bytí a působení, jest to antropomorfismus, jenž chce všechno násilně strkati do svých formulek.

Konečně výřiky, že by zázrakem rozrušena byla zákonitost, jsou hrubě naivní a vhodně zobrazují malichernost lidí, kteří svou malíčkost dělají měřítkem, podle kterého má se říditi světové dějství. Jest to směšná postava, když volní myšlenkáři s děsem ve tváři a lomíce třesoucíma se rukama stojí na té naší zeměkouli a volají: „Lidičky, prosíme vás, nedotýkejte se, ať se nestane hrozné neštěstí.“ Jakoby naše zeměkoule byla křehoučkým strojem, nějakou jemně vybroušenou skleněnou baňkou, která nejmenším dotekem rozletí se na tisíce kusů. Pak ovšem ať ani přírodospytce optickými přístroji nechybí slunečního paprsku, neboť mohla by povstati hrozná katastrofa sluneční.

My nemáme tolik strachu, neboť podivuhodně vytvořený světový stroj nevybojí se svých kolejí ani nesčetným svobodným zasahováním lidí, ani zasahováním jeho moudrého Tvůrce.

Jiné doklady. Volní myšlenkáři hrozí se slova „zázrak“ jako moru. Oni ovšem nevědí, že největší učenci a myslitelé v badání o záhadách světových došli až tam, že jim nezbyvá nic jiného, než vyznati buď *zázrak*, nebo podrobiti se *neomyšleným odporem*. Na příklad ona palčivá otázka, jak povstal na zemi život, když vědeckými pokusy jest dokázáno, že život sám sebou z hmoty neustrojně povstati nemůže! Poslouháme volným myšlenkářům, kteří učí, že povstal život sám sebou vývojem z hmoty, profesorem Vilémem Brancou, jenž jest ředitelem geologicko-paleontologického ústavu univerzitního v Berlíně. Branca říká: „Báží-li o vysvětlení původu života na zemi, *odě přirodní přijímá zázrak*.“ A protože volní myšlenkáři se svým tatíčkem Haecklem hlásají, že i duševní činnost vyvinula se ze hmoty, bude a prospěchem, když i v tomto ohledu uvedeme jemnou ironii Brancova: „Že kdysi některého dne spojily se v nějaké formě uhlík, kyslík, voda, amoniak, nebo v nich obsažené živly, a že vytvořily počátky rozumu a duševní činnosti? Náklonnost k lehkověrnosti pořád jest ještě silná; zbledovanější pohádky nelze si již vymysliti. Opravdu, kdyby církev nás nutila takovým nesmyslům věřiti, všichni přírodospytci rozhodně by to odmítli.“ Branca velmi dobře volně myšlenkáře charakterizuje. Neboť i u nás v Československu a životní názor volných myšlenkářů přijímají lidé, kteří v těchto vědeckých a filosofických otázkách jsou beze všeho hlubšího vědění a kteří, lehkověrností svou vedeni, musí rozum svůj obětovati věšpováním nesmyslům.

Vrcholu komičnosti však dosahují volní myšlenkáři tím, že odmítajíce zázraky, zároveň zázraky přijímají a jim učí. Samovolné plosení z hmoty, jak věrně po Haecklovi odřikávají, jest skutečně zázrakem. Branca o tom říká: „Kdo přijímá samoplosení, musí si uvědomiti, že *přijímá zázrak*.“ Neboť samoplosení jako jev dějící se proti přírodním zákonům, jest přece zázrakem.“ Ovšem volní myšlenkáři také podle Haeckla papouškují o věčném životě. Tím totiž Haeckel nedostatečností samoplosení chce nájak vyklízkovati a vykládat, jak prý tělesa nebeská se srážejí a vytváří nové světy, na nichž se život obnovuje, ale zminěný Branca podotýká: „Z dosavadních fyzikálních vědomostí jest patrné, že takové věčné srážení těles nebeských a opakování vývojového postupu jsou nemožností. Tím však mísí důkaz, že vesmír se věčně obnovuje.“

Obrana.

Oč se národní dohoda volební střešketala. Naši poslanci v ohledu národním mají štít nejčistší. Při jednání o společný prospěch věci národní byli vždy v řadách prvních. K. 1907 v červnu vetoupli do Společného českého svazu, téhož roku v listopadu do Národního klubu; r. 1909 právě na návrh našich poslanců postavili se do řad Jednotného českého klubu. Tato i jiná četná fakta svědčí, jak upřímně křesť. soc. poslanci českí starali se o jednotnost české delegace, kdykoli hrozilo nebezpečí, že útoky společného nepřítelů by české poselstvo pro nesvornost zkolaly.

Ale opravdové národní práce neplatí nic pro lidi, kteří hned vyřázejí fanatické skřeky, jakmile slyší slovo „katolík.“ Proč v „Národ.“ radě nebylo docíleno soustavné dohody? To prozrazuje nář. soc. „Lid“ těmito slovy: „Národní rada česká uvažovala o tom, aby předložila volebním zápasům, provéstí v celých Čechách volby deklarantské. Záleželo jí na tom, aby volebními bitvami nenaneslo se do českého života příliš mnoho jedu, zášti a rozporů, které pak byly by překážkou ustavení se jednotného klubu. *Leť pro odpor pohrobových stran ku klířkům, kteří jsou součástíou společného klubu, nebylo les tuto vše provésti.*“

Totéž šlo „Lidu“ prohlašuje v příčině medosázejících voleb: „*Rozhodně však musíme být s dohodou vyloučení klířků, tato plová v českém životě.*“ A jako půjdeme otevřeně a bezohledně proti mamišům dělnictva, sociálním demokratům, tak stejně ostrým musí býti náš boj proti klířkům. Internacionála černá jako červená! V zájmu národa jest, aby do parlamentu přišli svobodomyšlní lidé a ne takoví Myslivcové a vyšeptalí dědečkové Horští!“

Tedy náhle se zapomíná na boj proti Binerthovi, proti německo-šidovským liberálům a Wolfiánům. „Pokrokové-národní“ sly obrátí se celou mocí proti českým katolíkům, aby dokázaly, jak „milují národ.“

Ale páni svelili zbraň dvojsečnou. Odkopávaný český lid katolický spráží se jen ještě více, aby ukázal dvěře parazitům, bojujícím za cizí, zbankrotělá hesla, která náš národ tolik poškozují. Náš lid přemýšlí stále více a dokáže, že panování ztřeštěných frází již stráž všecku přitašlivost.

Není drozd jako drozd; nejhorší však strach. Jest jisto, že soc. demokraté i agrárníci začnou při volbách zase spívat o Drozdovi. Odpovězte, že špatné hospodářství Drozdovo co nejzářněji a široce odsuzoval katolický tisk, kdežto jiné strany o svých strachách uveřejní nějakou noticiu jen tonkráte, vidě-li nezbytí. A ještě obyčejně se snaží dle možnosti mouřeníny omývatí.

1. Drozd nekradl, ale kradli moderní husité. Největší zloděj Drozdovy záložny Josef Ort dal velké peníze na pomník Husův.

2. V záložně Drozdově nepřáli ani o balení ti lidé, kteří nejvíce se zářily Drozdovy proti záložně se sápalí.

3. Zato však přilili o veliké obnosy kněží a jiní katolíci; a za to, že kněžstvo, jež katastrofu nezavinilo, na náhradu obětí záložny namnoze všechny své skrovné úspory vydalo, bylo co nejvíce tupeno od křváčů, kteří ani balíky na poškozene nedali. Žádný stav trapnou zkoušku nepřestál tak čestně, jako duchovenstvo. Nikde se nejvíce tak horlivá snaha napraviti finanční nepořádky příslušníka stava jako u kněží. Ale proti kněžím pomáhal si Drozdem sám Kudrnáč.

4. Drozd byl zatčen r. 1908 a odsouzen r. 1908. A po tak dlouhé řadě let ještě stále připravují naši protivníci z jeho jména papírku. Jest patrné tedy, že takový Drozd jest v naší straně zjevem velice řídkým. Ale jak veliký počet podniků agrárních a soc. demokratických od té doby skrachoval!

5. Přes to, že nikdo Drozdovi nemohl dokázati, že hrabal se záložny tisíce nepoctivě pro sebe, fanatické mluvili o Drozdovi hřavě jako o vzoru velikého zloděje. Zatím však samy mladočeské „Nár. Listy“ dne 13. října 1910 po smrti Drozdově napsal:

„Před 8 lety, když byla zavřena svatováclavská záložna a její hlavní činitelé odvedeni do žaláře, byla rozšířena pověst, že starosta této záložny magr. P. Jan Drozd má ohromné jmění v londýnské bance. Také se vyskytli lidé, kteří dokonce tvrdili, že P. Drozd byl v Londýně a že ho tam viděli. Po odsouzení Drozda na sedm roků těžkého žaláře zase lidé vypravovali: „Čiž on se ještě dobře bude mít! Až vyjde ze žaláře, vybere vklady z londýnské banky!“ P. Jan Drozd dlouho dobu žalářování přežil, ale po dosažení svobody neodjel za hranice pro peníze, neboť *němci měli nějakých ohledů*. Ubytoval se v Karlíně v domě č. 228 u své neteře pl. Marie Rydvalové, manželky cukráře, *kdež byl v prvních letech svého života. Aby si opatřil alespoň nejnutnějších prostředků k živobytí*, napsal své paměti o historii sv.-václavské záložny a také našel mezi svými svrchky některé cestopisy, jež před dvanácti lety napsal. Tyto rukopisy v několika redakcích nabízel, avšak odevšad byly mu vráceny. Cestopisy nebyly žádným sensačním dílem a co věděl P. Drozd o sv.-václavské záložně, to sdělil již při trestním vyšetřování a při hlavním líčení. A tak Drozdovy rukopisy nemohly naléztí odbytu — a zaplacení. Pozůstalost jeho fanoikl u karlínského okresního soudu je velmi skrovná. Obsahuje úmrtní zápis, na němž je poznámka referenta p. okresního soudce Košťála: „*Pro úplný nedostatek jmenů prohlásmo pozůstalosti řízení se ukončilo.*“ — A tak se rozprchly pověsti o báječných vkladech Drozdových u anglické banky...“

Tedy Drozdovy kradené miliony byly pouze fanatickým, nekřesťanským výmyslem našich nepřátel. Stať se vyjít ze žaláře dostával ročních 430 K, což ovšem bylo k nejskrovnějšímu živobytí málo. Proto se doproboval katechetské penze, ale bezvýsledně. Zato Ort nakradl v záložně sám 2,185,159 K 78 h a obnos ten probil. Když se bahno valilo ven, tu se otrávil 22. března 1902 ve vlaku na cestě do Černošic. Hlavní zloděj tedy unikl svět-skému rameni zbabělou sebevraždou, kdežto Drozd aspoň nevyhnul se zaslouženému trestu námlnou smrtí; přisouzených 7 let odseděl, pykaje za svou vinu. Kdo tedy byl celkem horší? Husita či Drozd?

Jaký jest přece poměr mezi šlechtou a agrárníky? Věru fanatické zapírání agrárního tisku buď úžas u každého rozumného člověka. Jestliže řekneš jen slovo, že šlechta něco na agrární knati dala, vyskočí agrární publiavár, jako by ho někdo vidličkou pichl a odtíká se šlechtou jako cikánem, jako lidí trpících nakažlivým evrabem. Agrární listy přijímají šidovsko-zemské inserty, aby vlasteneckému nadšení nescházelo finanční palivo, agrárníci k vůli kandidaturám smlovali se s Němci, a německo-agrární Peschkon si náš agrární poslanec tykal, a německým židem ve spolku agrárníci obstarávali veliké dodávky ovesa. Ale spojení se šlechtou? Fi! A kdyby to býval i vlastenecký Harrach anebo jiný šlechtic, který se chorá k naší národnosti úplně spravedlivě. Což pak šlechta nemá žádného zemědělského zájmu? A jestliže největší její část naše politické hnutí katolické nepodporovala, co činila v posledním desetiletí? Může

zároveň rovněž tvrdí, že složil ruce v klín země a agrárníci ji přispěvky vrátili? Ti agrárníci, kteří se přece nevyhýbají stykům ani s kapitalismem či s německým?

Ano, snad zeman hrab Harrach podporoval r. 1907 našeho kandidáta, když se jeho státek skoro šmahem se volilo po agrárníku? Na Nechanicku by se docela dobře mohlo mluvit o nejvládnějších stycích některých silných agrárníků s kapitalismem — i zcela německým. Ale šlechtici jsou přý kapitalisté! Jistě, nemají někteří agrárníci pohledy přímé více než někteří zemané šlechtici? Což rod Práškův? Jak řečeno, rozumný člověk, který dobře povahu agrárníků zná, nijak nedovede pochopiti složitě protesty agrárníků proti mění, že by šlechta agrárníky podporovala.

Když uveřejnil „Štít“ prohlášení hrab Dobřenského o šlechtické podpoře agrárního hnutí, vykořistily agrární redakce, jako by jim někdo podložil pod holá šlapadla řetavé uhlí. V rozpáclých sehnali agrárníci prohlášení p. Jana hraběte mladšího Dobřenského, že v Chrásti byl jednou před 16 lety, ale děkana a kaplana vůbec nezná.

Ve „Štítě“ však se jednalo o výroku jiného pána, totiž p. hr. Dobřenského staršího. Tedy poděkok agrárníkům se nezdařil a nyní hraběcí rod může si udělati správnou představu o lidech, kteří od něho byli podporováni.

Víme, že šlechta z vysvětlitelných a přirozených důvodů nerada vstupuje do veřejné práce politické a proto lehce lze pochopiti, proč mnoho o podporách udělených nemluví. Ale pravda jde přece von. Konservativně-šlechtický „Vaterland“, který jest orgánem i konservativní šlechty v Čechách sídlící, napsal: „Když v Čechách založena byla strana agrární, doufalo se v katolické straně, že tato strana přirozeně t. j. ne vlivem svých absolutně konservativních zásad aspoň nepřímě bude sloužit konservativním zájmům. Proto zakládání agrární strany bylo se strany katolicko-konservativní vydatně podporováno. Než naděje tyto zklamaly. Poveratným živlům podařilo se zmocniti se vedení strany a zavést ji do vod liberálních.“ Co se tu praví? Mluví-li se přesně o konservativních zájmech (nikoli tedy o všeob. hlas. právu a pod.), a docela o podporující straně katolicko-konservativní (nikoli křesť. soc. nebo katolicko-moderní), pak uhodne každý, kdo vlastně agrárníky tolik podporoval. Co prohlásil též kníže Colloredo-Mansfeld? Právě nyní by měla dáti šlechta jednomyslnou, veřejnou odpověď na zlobné zachvaty lidí, kteří lhají vědomě, protože o těch podporách vědí agrárníci daleko lépe a víc než katolíci.

Nepolepšitelní lidé. Přes spravedlivé prohlášení katolického listu opakují znovu tolikrát přemílané lži agrárnícké, že „Obnova“ a „Štít“ dostávají podpory od Píova spolku. To by nebylo žádnou nevěstí a proto bychom neměli žádné příčiny k podobnému zapírání, k jakému se utíkají listy agrární, když se jim jen někdo zmíní o penězích šlechtických. Tyto dva listy neškemrají o lidovsko-německé inserty. Také na vydržování těchto listů nedávají se podpory ani obecní ani okresní. Proto dietři nedovedou pochopiti, jak mohou naše listy vycházeti bez extra-subsidí.

Proto žádáme přímo, aby se došlo k jasné, jasné peněžní podpory přijímají jmenované dva listy od Píova spolku (anebo dle vaší terminologie od „Píva-Voršova“). Dokážte aspoň přibližně, co a kdy jsme dostali. My prohlásujeme, že jste vědomě a bezcenně lhali tolikrát, kolikrát jste svou vymyšlenou o vydržování těchto dvou listů Píovým spolkem pronesli. Dokážte pravdivost svých tvrzení aspoň tak, jako náš tisk vám dokázal podpory šlechtické. A my pak přiznáme, že jsme tlatili pravdu — ale až pak! Veřejnost má právo znáti důvody, které vás vedly k tomu tvrzení. Co jste napovídali, vysvětlíte a odůvodníte! Víte-li něco určitěho, věcnějšího, než co si vykouzila vaše zlobná fantasie, přece nebudete váhati „dorasit klerikály.“

Politický přehled.

Nad smarem společného postupu projevuje předseda České Nár. rady dr. Podlipný veřejným provoláním pocit roztříštěnosti. Zároveň žádá však snažně a důtklivě veškeré pracovníky jednotlivých stran českých, aby volební boj veden byl důstojně a věcně, aby průběhem volebním nebyla ztížena pro budoucnost žádoucí jednota a společný postup českých poslanců bez rozdílu stran v novém parlamentě. Třeba mítí především na paměti zevně ohrožovanou naši společnou věc národní a neseslabovati jednotnou frontu proti společnému nepříteli bojem v našem táboře vlastním. Tak radí a prosí dr. Podlipný. Ovšem p. předseda České Nár. rady měl určitě vytknouti, kdo znemožnil dohodu, měl určitě poukázat na kazimíry národní svornosti, jimiž se u nás ukázala především strana agrární.

Strany mají sebou. Ve straně národně-socialní jest velká nespokojenost s volebním kompromisem sjednaným s mladočechy; mnozí národní socialisté nepájdou voliti. Také ve mladočeské straně jest více podobných roztříštěnců. Proti prof. dr. Drtinovi kandidují mladočeši královéhradeckého starosta dr. Ulricha. — Na nedělním sjezdu důvěrníků státoprávně pokrokových usneseno, aby strana kandidovala samostatně, ale aby zvolení poslanci vstoupili do společného klubu českého. Zamítnuto, aby se dále vyjednávalo o dohodu se stranou mladočeskou nebo národně-socialistickou. — Mezi autonomisty a centralisty soc. demokratickými ani k volbám nenastala dohoda. Autonomisti postavili v Čechách, na Moravě a ve Slezsku vlastní kandidáty ve všech voleb. okresech. — Čechové vdehní postaví si tentokrát také samostatné kandidáty. Za tím účelem zvolen zvláštní ústřední volební výbor, do něhož vedle toho strana katol. národní a národně-socialní vyšlou po dvou zástupce.

Bar. Bienenrth v práci. Bar. Bienenrth pracuje parou na vybudování své nové věštiny. Chorvaty si sužuje drahami v Dalmácii, Slovince udělením papulární jistoty kraňské zemské půjde a pro Rusiny připravuje císařské rozhodnutí, které jim přizná právo na vlastní universitu. Jen se s Čechy! Všecko proti nim!

Bar. Bienenrth prorokuje. V „Neues W. Journal“ vyslovuje bar. Bienenrth mínění, že národní otázka pozbuje oně aktuální platnosti, která jí dosud náležela, a že v novém parlamentu hlavní slovo budou míti záležitosti hospodářské, otázka chleba. Hlavním účelem bude dále rozmožiti parlamentní zastoupení německého občanstva, jehož přý jest velice třeba. Bar. Bienenrth jako obyčejně mnoho mluví; bez naprosté rovnoprávnosti národní nebude patřičného klidu ku pracím národohospodářským.

Uherští socialisté se usnesli, že budou podporovat stranu Justhovu v boji za všeobecné volební právo a v odporu proti zvýšení břemen vojenských.

Vapora vinná ve Francii (kraj Champagne), která byla ržou revolučního, udušena. Veškeré vřákové vinaři, jichž jest 34, byli pozatýkáni a budou postaveni před vojenský soud. Škody vzbouřenými vinaři způsobené jsou strašné, počítaje v to i škody požáry způsobené. Sídla velkoobohodníků a vinem spálena a rozbořena. Letošní víno bylo téměř zničeno. Celková škoda odhaduje se na 25 milionů franků.

Povstání v Albanii. V Catihradě se vychloubají, že povstalcům připraveny hrozné porážky a že celé albanické hnutí ocitá se v koncích. Tato vychloubavost turecká potřeena však správami z tureckého tábora, že turecké vojsko očekává posily, aby mohlo proti povstalcům postupovati.

„Ale taktice klerikálů všechna čest buď vědána. Uhláská mluva, jak jsou velice vyspělou stranou. Obratní to věru politické a d. l. ať radost. Věd dojísta výborné, kam svou posornost obrátí, kde třeba práci jejich podpory.“

„Čas“ 1. ledna 1909.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a sv. břímevání ve vikariátu pardubském. Dne 22. dubna zavítá J. E. nejdp. biskup dr. J. Doubrava do Býště, v neděli 28. dubna do Rovné, 24. Moravany, 26. Dřítě, 26.—27. Dašice, 28. v pátek odpol. Semecice, večer vždy v Holicích, v sobotu v Sezemcích, veber Pardubice.

Zprávy diecézní. Jmenován jest: p. Josef Uhlíř, biskup. notář, farář ve Skuhrově n. Hrabě, osobním děkanem; ustanoveni jsou pp.: Jan Šmika, administrator v Nové Vsi, za faráře v Hněvkovicích, Jan Rameš, farář v Ohnišťanech, za faráře ve Smidarech, Václ. Říha, farář v Teleci, za faráře do Litca, Rudolf Kozel, katecheta v Králíkách, za faráře v Ullersdorfu, Frant. Kočí, kaplan v Zamberku, za administratora v Klášterci, Ant. Mikan, kaplan v Brandýse, za kaplana do Zamberka, Ign. Dovrtěl, kooper. v Klášterci, za kaplana do Brandýsa n. Orli., Vojtěch Láška, administrator ve Žlunicích, za administratora do Hlúšic, Josef Cervinka, administrator ve Smidarech, za administratora do Ohnišťan, Jan Vašek, administrator v Hněvkovicích, za administratora do Nové Vsi, Vít Štěpánek, koop. za administratora ve Stěšerách. Úprá z d u e n á m í s t a: Praebenda Logdmannská, při kathedrální kapitole v Hradci Králové; jmenovací právo přislouží J. Velčenstvu, od 25. března; fara v Ohnišťanech, patron Felix Čížek ze Smidachu, od 1. dubna, fara ve Stěšerách, patron hrabě Harrach, od 10. dubna běhčího roku. V pánu z e s n u l i pp.: Matěj Kubek, (v Vlnu.), bisk. notář, farář Kunvaldský, na odpot. v Zamberku, † 13. března 1911, (naroz. 1860, vysvěcen 1874), Seb. Karásek, (v Vlnu.), farář Býšťský, na odp. v Kálově, † 29. března 1911, (naroz. 1853, vysvěcen 1877), Vinc. Procházka, (v Vlnu.), farář ve Stěšerách, † 4. dubna 1911, (naroz. 1867, vysvěcen r. 1892.)

Slavnost Vzkříšení vydala se tentokrát překrásně, jelikož byla pohoda velice příznivá. Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava, který v pašiovém týdnu konal posvátné obřady v chrámu sv. Duha, v sobotu o 6. hod. vedl za četné asistence slavnostní průvod z kaple svat. Klimenta na náměstí a odtud do kath. chrámu, kdež adělil předešlým účastníkům posvěcení. Pak ještě se účastnil o 7. hod. průvodu z kostela P. Marie, vedeného od vesp. kanovníka Magra Masila. Účast věřících i tentokrát byla velká. Večer, upomínající živě na blahé vzkříšení, byl dnem v pravdě slavným.

Dobřešinný komitét dam v Hradci Králové konati bude svoji řádnou valnou hromadu dne 25. dubna o 4. hod. odp. v místnostech nového „Radolina.“ Uctivě se svou věchní P. T. členové a členky spolku.

Politický klub křesť. demokratický pořádá dne 18. t. m. večer schůzi, na níž přednese praktické a všestranné pokyny o pojišťování p. Krása. Pojištění na život jest důležitě jak pro jednotlivce tak celé rodiny a národ. Kdo vzhledem k vlastním slušnému majetku necítí potřeby pojištění, může tak učiniti ve prospěch účelů národních, humanitních nebo jiných ideálních cílů. Řečník odměněn za odborné poučení potleskem. Nato vesp. dr. Šulc vyložil politickou situaci. Poukázal na důležitost císařského reskriptu z r. 1871. Od r. 1860 mělo Rakousko 21 ministrů. Toto rychlé střídání neneslo nám však prospěchu. „Čím dále, tím hůře“, může říci náš národ. Beckovým ministerstvem započala nová éra zavedením tak zv. všeobecného hlasovacího rovného práva. Toto však není všeobecné, protože při něm platí 100 Němců tolik jako 141 Čechů, 260 Rusů atd. Ministr Peschka byl národnostně útočným, kdesťo min. Příšek neosvědčil příslušné rásnosti. Za doby těchto ministrů porušováno právo českého jazyka v soudnictví. Za vlády Bienenrthovy pak vydána famózní jazyková nařízení Mattajova pro počtoví úředníky. Delegation pracovaly; říšská rada sklámala očekávání, že mnoho věcného provede. Hlavní věci, jež měla v programu, stály v polovici cesty. Panovala zde velká rozervanost. Na sešlátných drahách platí pasažéři více než dříve, drahoty stoupala, vydání na státní autostoi stále větší, v ohledu národnostním stále jest pro náš národ trapnější. Parlament pro nepřiznivé okolnosti vadší byl často malomocný. Zemský sněm byl nejoboší; jemu vůbec nebyla poskytnuta příležitost k práci. A pak jest sestaven na základě tak nespravedlivého volebního práva, jako snad nikde jinde. Nedělnosti jeho trpí nejvíce ústavy humanitní, jako by platila zásada: Když se páni perou, žebráci, nastavte záda! Vyhledky do budoucnosti jsou temné. Každý, kdo s národem upřímně cítí, uvítal by rád volby jednotné. Leč nastává doba nového jítění politických stran. Chybí smysl pro spravedlnost, protože chybí duch náboženský. Starejme se o to, aby do říšské rady přišli poslanci, kteří budou cele proniknuti ideou křesťanskou! Přednáška přijata byla s velkou pochvalou. Pan předsedající Fr. Šupka poděkoval oběma pp. řečníkům. Účastenství tentokrát pro vadší okolnosti a poněvadž schůze byla dosti poslé ohlášena, bylo skromné. Necht při schůzích přístích dostaví se tak silný počet jako jindy.

Velická schůze dra Drtiny konala se 19. t. m. v 8 hod. Dr. Drtina prohlásil, že volební doba musí býti omezena na strany pokrokové a znamenati koalici proti klerikalismu. Přý soc. demokraté postupovali ve všech věcech národních sebedůvěrně a rozhodně s ostatními českými poslanci, zachovávali s nimi jednotu a solidaritu a nyní jejich rozpor s centralisty tím více je přiblížil občanským stranám českým. Drtina chce dohodu pokrokových „protiklerikálních“ stran českých, které by pak vytvořily v říšské radě s čes. soc. demokraty a stranou katolicko-národní společný klub. — Tedy společný klub dru Drtinovi jest věc velice důležitou. Soc. demokraté však nevstoupili ani do českého svazu ani českého klubu ani do Slov. jednoty. V těchto sdruženích naši poslanci konali svoji národní povinnost, zatím co soc. demokraté čekali na vrchní pokyn velitele rudé části Vídně. Tedy solidarita soc. demokratů nebyla příslušná — a to v době, kdy naše delegace sápeala do umdleat. Jestliže se soc. demokraté nyní přiblížili k jiným občanským stranám, jest jisto, že stáli dříve od nich dále než našinci. Bienenrth se nejmeně zalekne koalice všech „protiklerikálních“ stran, zvláště když už nyní vidí, že český pokrok má raději německého liberála než českého pokrevence. A konečně přiměti, které uzavřeli soc. demokraté čestí s Adlerem, dává tušiti blízký smír. Jde-li dr. Drtina tak ráze se všemi proti „klerikalismu“, pak necht si pamatují katolíci, že o jejich hlasy za žádné ani nejzkratlivější situace nestojí. Nebyli hlasy mnoha katolíků, pak zvítězil r. 1907 proti dru Drtinovi Hampl. V prvé volbě dostal Dr. Drtina 1599 hlasů, Dr. Rayl 1874, Hampl 2910. Při ústí volbě rozhodli zvolení Drtiny hlavně mladočeši a pak hlasy našinců, kterým se zdála býti kandidatura Drtinova příznivější než soc. demokratická. Drtina obdržel 4048 hlasů, Hampl 3539. Na nř. v 11. březnu dostal Drtina 290, Hampl 111. Odevzdá hlasy cel-

hem 444 voličů. Při prvé volbě hlasovalo celkem 592 občanů, od nichž dr. Reyl obdržel 215, Drtina pouze 118. Hampel 187. Patrně tedy, že Hamplovi přibyl nepatrný slomek, ale Drtina stoupl o 117 hlasů. Mladoděšští zde při první volbě měli hlasů 6, Choc 71. Odrud tedy tolik hlasů Drtinovi přibýlo v jediném městě, jestliže mu nedávali hlasy katolíci? Pozor tedy, protože ta „protiklerikální“ koalice by mohla být nejnebezpečnější právě mandátu Drtinovu!

Pěvecké sdružení moravských městeldů napočítalo zde ve dnech 16. a 17. dubna tři koncerty. Zbytečně by bylo psati chválu tohoto sdružení, které se již tolik proslavilo; než poukázat dlužno na úsilnou námahu, plni a vytrvalost, kterou věnovalo sdružení svému zdokonalení a vyškolení, jak z každého čísla vyvstává. Ovšem že je to sdružení pěvců jinak hudebně vyspělých (oči a jiných pěveckých jednot seobývá); odtud pochází, že intonace sčítává vždy čistotou a neomylnou i při rozčleněném vedení hlasů a obtížných nástupech. Nádherné hluboké basy působí sytý zvuk, zatím co tenoři ve všech hlasových souzvucích jsou pečlivě vycvičení. Zkrátka je to sbor pěvců, hudebníků a umělců za řízení sbormistra, jakých je málo. Každá fráze dokazuje, že byla svědomitě cvičena sbormistrem, a přednes celkový ukazuje, co života a porozumění dirigent do skladby vložil. Neváháme však přiznati, že některá čísla jak přednesem tak zpracováním nad jiná vynikala. Jsou to především Křákovského „Utonulá“, její podání bylo nedostupné; je to Janáčkova „Máryška Magdonova“, Kuncova „Laštovka“ a Hegarov „Tábor mrtvých.“ Návštěva byla velká, přijetí nadšené. — Na shledanou!

Hudební a pěvecký spolek v Hradci Králové odkládá svůj druhý filharmonický koncert v nezměněném programu se dne 23. dubna na den 4. května 1911. Lístky lze dostati v předprodeji v knihkupectví B. E. Tolmana v Hradci Králové.

Přírodovědecký klub pro severových. Čechy v Hradci Králové konal svoji první členskou schůzi 5. t. m. Přednášel dr. Drož ze Žďaru o radioaktivitě a radiotherapii. Pracovníci přibývají v míře slušné. Klubu jde v první řadě o sřízení botanické zahrady. Byla podána městské radě žádost za propůjčení velmi vhodného místa mezi penzionátem a isolační nemocnicí. Místo propůjčeno a plány pro úpravu jsou již od p. městského zahradníka Václava hotovy. Druhým důležitým úkolem jest upravení sbírek, z jichž výložku by se později saložilo přírodovědecké české museum. Jest si přáti, aby hojně člené přistupovalo. Přistupující člen platí ročně 2 K, činný 4 K (a 1 K zápisného). Jednatel jest p. prof. K. Prokeš.

Středolabský komitét pořádá dne 23. dubna t. r. o 11. hod. dopol. v místnostech sálu Sokolovny v král. městě Brandýse n. L. veřejnou schůzi interestedů polabských, na které probírána bude otázka: „Stecky na odklady na úpravu a splavnění Středního Labe.“ Referenti: JUDr. Fr. Ulrich, zemský poslanec a starosta král. věnného města Hradce Králové, Václav Váňa, statkář v Lánech na Dálku a místní zástupcové postižených okresů a měst. Do této schůze pozváni jsou pp. zástupcové korporací vládních a autonomních, jakož i sborů zákonodárných. V král. věn. městě Hradci Králové, dne 13. dubna 1911. Za Středolabský komitét: V. Váňa, jednatel. JUDr. Fr. Ulrich, předseda. Dr. tech. Hanuš Karlík, Jan Kotlaň, místopředsedové. V. Pilaň, pokladník.

Divadlo sdružených měst východočeských. Pokračování šesté sezony v Hradci Králové v Klieperově divadle bude východočeskou společností říditelem Antoš J. Frýdý-Friedla zahájeno dnem 11. května a potrvá do 1. června. Zahajovací představení bude operou „Něžina“ od Eug. d' Alberta. Další opery budou: Smetanovy „Dvě vdovy“, Čajkovského „Oněgin“ a Gounodův „Faust.“ V operetě bude novinkou Jarovo „Musikantovo dítě“, pak „Malý vévoda“, „Jarní vánek“, a „Panenka.“ V činoherní repertoár jsou vřadány hry: „Salome“ a „Florenské tragédie“ od Osk. Wildea, „Dábel“ od Molnara, „Lehkomyšlná sestra“ od Perzysynského, „Paní z námoří“ od Ibsena, „Velký Galeoto“ od Echegayera, „Čokoládová princezna“ od Paula Gavaulta, „Cyrano de Bergerac“ od Rostanda v titulní úloze s p. E. Vojanem a „Král Václav IV.“ od Arn. Dvořáka s p. R. Schlaghamrem. Her v předplacení bude 10. Předprodej denních lístků, jakož i předplatné převzal s nevládní ochotou p. B. E. Tolman, knihkupec na náměstí. Soubor osvěžen novými silami v opěte a operetě a sice: místo sl. Saldini pro operu sl. Valla Černá, pro operetu sl. Joša Radimská. Souborem jest paní Karla Moorová. Pro partie tenorové v opěte angažován p. Mikuláš Demkov od Plzeňského divadla městského a p. Vl. Wurtr pro úlohy barytonové. V činohře angažován p. Fr. Roland pro úlohy milovnícké. Předplatné na 10 her: Lože 56 K, křeslo v přisemi a na balkoně 14 K, sedadlo I. místo 10 K, sedadlo II. místo 9 K, sedadlo na galerii 5 K. V předplacení budou hrány následující opery, operety a činohry: „Něžina“, „Oněgin“, „Dvě vdovy“, „Musikantovo dítě“, „Malý vévoda“, „Čokoládová princezna“, „Paní

s námoří“, „Lehkomyšlná sestra“, „Dábel“, a „Velký Galeoto.“

Odbor Ústřední Matice Školní v Hradci Králové vytkl na rok 1910 z různých zdrojů přjmů K 80—, jež odeslal pokladě matiční. Funkcionářům, přisluhčím a spolupracovníkům odboru poděkováno.

Hudba chrámová v Ústí n. Orlicí. Jste doma na chvilu. Je Boží Hod. Ubíráte se „Na velkou“ a cestou teplem vzpomínek se zalévá vám srdce, že zase si po delší době poslechnete milé hlasy těch, jež slyšeli jste jako malí boží tísňice se u mřížky před oltářem, že znova radostí vám duše zářás, jak šateční spěváci a muzikanti se drží. A správy, jež cestou slyšíte, je tuhou vaší svyboží. „Jaroslav Kocianů je tu!“ A věru už o Vel. Pátku večer osob. dirigoval sbor 80členný, jenž do tklivých chvil zapěl „Miserere“ od Cascialliniho a „Stabat Mater“ od Fr. Witte, při čemž u varhan byl věrný jeho Fr. Špindler. Tušíte: To dnes zas bude „Mše!“ — Zanoťujete „Vidi aquam“ a slavnostní skladba J. N. Škroupa vám jásavě, mohutně odpovídá. A pak božíchodová Mše! „Missa jubilaii solemnis“ pro smíšený sbor a orchestr od V. Říhového! Hleďte, nač se na všechno ti Ústečtí odváží. S osvědčenou virtuositou ovládá tu p. ředitel kůru Petr Kocian 52 účinkujících nadšenců, již mistrným provedením všech detailů, lahodným, jemným přednesem potvrzují znovu slávu ústeckého kůru. Při Graduale velikonočním pozdravem pějí „Haec dies“ od Fr. Z. Škuberského, a při Offertorium „Terra tremuit“ od Jos. Grubra mohutně dojímá srdce vaše. Vznesená, velkolepá modlitba, plná chvály a slávy a nadšení nese se od „Kyrie“ až po „Agnus“ těmi milými prostorami ústeckého chrámu. Končí jemným „Pange lingua“ od Jar. Kociana. Jdete z „Velké“ v hlubokém pohnutí, a čistotou radostí v duši, co všechno v Ústí dovedou, a v duchu v pokorném údivu tisknete srdce své ruce všem, kteří takovýmto způsobem ušlávající převzatých hřiven svých nejen Boha oslavují, nýbrž i ctitelů lidu usilují učice ho i takovouto cestou milovat vše krásné.

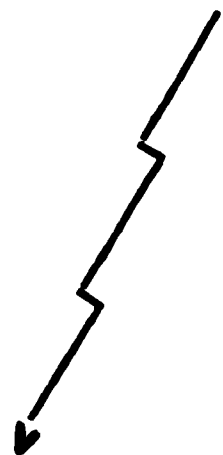
Nechanice. V referátu o schůzi Drtinové v Nechanicích řekli jsme, že bychom rádi věděli, kam přece naše městská rada patří. Odpověď jest zde. Veliké štěstí pro nás i pro obec, že máme na radnici fangličky. Ty se velmi dobře větrem otáčejí. Dívát se na ně směle můžeme, protože jsou obecní. Aby náš pokrok lépe vynikl, svolali vládcové schůzi obecního zastupitelstva na veliký pátek o 10. hod. dopolední s programem: kde opatřit peníze na stavbu nového hřbitova čili jak fortelně vyřídmat kapsy poplatníků, aby nezahlodil se veliký rámus. Volba dvou řídících obecního majetku, aby se nezahlodil. Cožhování pokroků atd. Leč z 24 členů zastupitelstva dostavili se právě 4 — pana purkmistra v to počítajíc. Zrovna tolik, aby si mohli zapřít čtyřhlasy požehnat Vaškova „Milosrdný“ atd. Fialko tedy ohromně. Zase musel se sáhat k donucovacím paragrafům za krátký čas již po třetí. Proto o slavnosti Vzkříšení zahájila se radnice ve smutek; byla černá a neosvětlena. Stejně zachoval se okres a jako předešle i škola. Náš pan řídící pověděl nám jednou, že ve své rodině je šetrný; tedy se mu nedivíme, že neví. Ze však radnice i okres obtěží jiti jeho příkladem, velmi pochybujeme. Po našem okrese vrabci si štěbetají, že místo šetrkem spravujeme silnice dietami. Proto jsou tak často rozbité. A u obce šetrit netřeba; vždyť máme teď poměry brilantní, peníze — ovšem vypůjčených. Za úsporného systému jistě i naše přírůsky značně klesnou a to my vše vítáme. Dnes zavádí se všude vyučování národné. Proto maluje se straka na vrbě a líčí se vše v barvách národních. My však chodili do té staré školy a proto díváme se poněkud střízlivěji. Pro snázorání naší situace předkládáme 2 rozpočty a sice na rok 1910 a 1911. Rozpočet na rok 1910 vykazuje úhradu 44.575 K 68 h a potřebu též 44.575 K 68 h. Na rok 1911 úhradu 29.555 K 19 h, potřebu zase takovou totiž 29.555 K 19 h. Jak ta čísla s porovnáním k sobě se hodí, to může povědět toliko náš finanční referent p. Vaškura. Ten umí v takových peněžních muchlanicích velmi dobře chodit. V jiném oboru však trochu kulhá. A což, pakové, nedělili byste nám, kolik se před lety na našem městském úřadě opravdu spronevěřilo? Přece bychom se to mohli také jednou dovědět. Snad k tomu máme také trochu práva. Nedivíme se potom, že na radnici tak bouřevnatě vzpráží se občanstvem požadované revizi obecního majetku. Maskovaným pokrokem nyní se nejjihokvěšší pozornost od skutečnosti odvrací. Jestliže páni důkladně všechno nevyloží, snad se to dočíváme aspoň prostřednictvím zemského výboru a c. k. okres. hejtmanství. Pan řídící vynalezl úsporný systém svisláního druhu. Na jedné nár. soc. schůzi odporučoval, abychom místo přírodních másla jedli kunerol. Iau člověk neví, po čem stloustne. Křís sice udlát jest dovede, ale do kostela jen tenkrát jde, když jest neodolatelně puzen z bůry (na začátku a na konci škol. roku, o nábož. skoušce, o jmeninách Jeho Veličenstva). Jinak se nechává doma, aby se vědělo, jak výbor jest kvalifikován k nábožanské výchově, kterou aliboval. Ví snad s Komenského, že příklady táhnou. Proto jistě děti v zájmu nábožanské výchovy jsou tak příkladem

vedeny k zachování S. příkazant — čili k plnění náboženských povinností své církve. Jeho pomocník však jde již dále. Vždyť jest ayal a pokrokátá pravidlo: čím kdo mladší, tím jest osvědčenější, učenější. At se modlí za něho děti samy! On se se uč modlit aebude. Lepší jest procházka po školní světnici. Tak nesadá aspoň svému „přesvědčení.“ Ovšem když jsou taci hrdinové před definitivou tázání úředně pod přikazem, sda chtějí nábožensky vychovávat, tu strčí své „přesvědčení“ do náprní kapsy hned a sapnou kabát, aby nevyčahovalo. — Ovšem mládež při té nejmodernější paedagogické metodě nijak se nereformuje. Uličnictví vyzývá stále stoupá. Nabíí se v noc i do oken, sasilají se anonymní dopisy. Dopisovatel pokrokových projevů radost, že nám „monky rozmrazí“. Ejhle, a nás tedy jest vývoj, pokrok! Máte však jest a monky, ofoukanými masivním severákem, dujícím z požidovské Varšavy. S těmi ani příroda ale nevede.

Semlitz. Svobodomyslnost a pokrokovost stran svobodomyslných a pokrokových v plné záři se ukázala při spolkové veřejné schůzi „Semlitzké odbočky všeoborového sdružení křesť. dělnictva“ o velikonoční neděli, ve které měl promluvit vadv. kanovník Th. Dr. Frant. Šule z Hradce Králové o původu člověka. Schůze se konala ve 3 hod. odpol. v městském divadle, ale ku přednášce nedošlo, poněvadž vydáno bylo heelo: ředitelka nepřipustiti ke slovu! Od 1/2 byla většina sedadel obsazena příslušníky stran pokrokových; a pokrokovými nazval pan Dr. Zeman (Antal Stašek) při zahájení přednášek, konaných minulého roku v tomto divadle, všechny politické strany v Čechách, kromě strany katolické — resp. křesťansko-sociální — tedy národně-sociální, sociálně-demokratickou, státoprávní a radik. pokrokovou i stranu mladoděskou; a předáci těchto politických směrů také nerušeně své programy před četným posluchočtvem rozvínovali a vykládali. Letos pořádal vzdělavačí pokrokový klub semlitzký za součinnosti pokrokových stran politických veřejné lidové přednášky českých vysokých škol Pražských a mluvili tu pp.: Dr. Weigner o původu člověka, Dr. Foustka o sociálních zjevech moderní doby a Dr. Čáda o základech výchovy — nikým a ničím nerušení. A pan Dr. Zeman v loni loyálně přiznal, že posluchačstvo jest smíšené, a že dojista nebudou při žádné přednášce všichni souhlasiti s politickými snahami strany toho kterého ředitelka, a proto apelloval na politickou vyspělost posluchačů, žádaje, aby zachovali naprostý klid a ředitelka nerušili. V předpokladu, že volnost projevu v rakouském státě jako dobré právo každého občana jest a má býti zaručena i příslušníkům, kterým strany výše uvedené pokrokovost upírají, uspořádalo křesť. dělnictvo všeodb. sdružení veřejnou spolkovou schůzi, kterou jim však znemožnily strany, které si na svůj prapor napsaly: rovnost, volnost a bratrství. Voláním »vo co de« byl věhlasný hřový ředitel přivítán, a sotva že vyslovil jméno »Bůh«, ozval se potupný chechtot a pak se vřava jen na okamžiky utišovala — mladíci sotva škole odrostli »uplatňovali« své zásady o volnosti a svobodě a hulákáním a zpěvem plné 1/2 hodiny trvajícím přiměli předsedu k rozpustění schůze. Výzvy přítomného pana vládního komissáře, aby účastníci ihned místnosti opustili, z rozjařených hlasatelů svobody a volnosti nedbal nikdo a začali vycházeti teprve, když místnost opustili sami členové křesť. soc. organizace, z liché asi starosti, že by se v téže místnosti mohla konati schůze důvěrná. Klidně pozorujícím bylo patrné, že už sociální demokraté mají lepší pojem o slušnosti a více respektu i k odchylnému přesvědčení a názoru svých politických odpůrců, nežli národní socialisté, jejichž předák svým chováním, pro něž člověk těžko by našel přílehavého označení, vzbuzoval spíše útrpnost než roztrpčení v řadách dělnictva křesťan. sociálního, poněvadž jen sekundoval — židovi. Svolavatelům této schůze bylo dosti udivěním, že i političtí přivrženci obou pá-nů, jimž pojem vzdělanosti a slušnosti není veličinou neznámou, jednání nezralé mládeže, svedené a najaté, odsuzovali a za ně se hanbili, ale nenalezli se v řadách výtrníků žádný, jenž by byl svým stoupencům zadeklamoval ze »Slávy deera«: »Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vášiti každou.« Člověk si marně láme hlavu, proč čí živlové mohli město naše, které se tak rádo nazývá pokrokovým, skvrnou tohoto násilného skutku zostuditi, zmařivše přednášku čistě vědeckou? Uvážili již hrdinní vůdci ze dne 18. dubna, že by nebyla možná žádná veřejná spolková schůze, kdyby strana nepokroková, t. j. křesťansko-sociální chtěla se říditi jejich taktikou? Ježto pan ředitel nepro-neal ani jediného slova, jímž by se byl mohl někdo cítit uraženým, jest za to míti, že zmařili přednášku z obavy, aby se jim ten domnělý pokrok v jejich světovém názoru podlogickými argumenty nezhroutil anebo mezi »studenyými« se nerozehlál a neodplynul. Proto

volili židovský způsob za vedení žida, podobně, jak už Písmo konstatuje: „A oni zkrkše hlasem velikým, zapali uši své a obořili se jednomyslně na něho. A vyvedše jej z města, kamenovali ho.“ Zde aspoň rykem „a pokřikváním, sebraným z pražského Podskalí.

Ku dodávání knih a časopisů



doporučuje se co nejvříve

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství,
antikvariát a závod hudební
v Hradci Králové.
R 1808.

Různé zprávy.

Reholnice nebejí se ani moru. „La Croix“ napsal v době asijského moru: Ve Tšifu vypukl plicní mor v nejhorší podobě. Že by, jak v novinách stálo, čínská vláda byla uchopila se energických opatření, není pravda. Lidé na útěku domů přinesli s sebou nákazu. Následkem toho je panika v obyvatelstvu hrozná. Během jednoho roku měli jsme zde — píše missionář ze Tšifu — neštovice, ospku, difterii, cholera a nyní již mor je horší, nežli všechny jiné nemoci dohromady. Z každého nemocného vane mrtvolný zápach. V jednom domě ve 2 dnech zemřelo 12 osob. Dnes ráno, 20. ledna t. r., našly Mariánské missionářky v jednom domě vedle mrtvé matky — živé novorozeně. Lékař nad tímto byl v úžasu. Matka musela si sama pomáhati, načež, položivši dítě vedle sebe, zemřela. Sestry Františkanky nabídlý se k ošetřování morem zatížených. Za městem byl veliký dům přeměněn v nemocnici. Ale jaký to je špitál. Má jen upěchovanou hlínu, není ani stropu. Nad postelí je vidět střechu bez cken, pouze dřevěné mříže, zalepené papírem. Ode dvou až dvě sestry, spravují tu nemocnici, jim pomáhají tři mladé Čínanky. Dnes ráno jsem tam sloužil mši sv. Obcování s nemocnými je nebezpečné. Ošetřovatelé musejí si ústa a nos zavazovati gázem. Nemoc trvá jen tři dny, někdy jen několik hodin. Začíná bolestí v plicích, načež vycházejí z nemocného smrduté chrběle, pak následují prudké bolesti, kašel a — smrt. Dal jsem všechny své desinfekční prostředky se strám k dispozici. Modlete se za nás, neboť jsme v zajetí smrti. Lékař je zde málo placen a ponechává milosrdným sestrám volnou ruku. Čínané ke všemu nechťejí za žádnou cenu nechat se přenášeti do izolčních baráků. Včera konečně přišli dva dobrovolně. Utekli od svých rodin. Kdyby tento list byl můj poslední, přijměte díky za všechno a modlete se za nás. — Fr. Morand-Gaeng, O. F. M. — Dodatečně „La Croix“ uvádí, že obě hrdinky křesť. milosrdenství moru již podlehly. A kde pak jsou pánové, ohánějící se moderní „lacinou“ humanitou? Kde pak jsou ti volno-myšlenkáři a Ferrerovci?

Panovnictví sociálních demokratů. Zemská živnostenská rada uspořádala letošního roku vzdělávací kurs pro typografy. Kurs započal ve svátek v sobotu dne 26. března, pokračováno bylo v neděli dne 28. března dopoledne i odpo. po oba dny. Nikomu ani ve snu nenapadlo, že v místě, kde konají se čistě odborné, vzdělávací přednášky na semský náklad pro dělnictvo knihtiskářské, mohla by se vydati půda pro stranické štvánice. Mesi posluchači byli tři členové křesť.-sociální odborové organizace knihtiskářské, ostatní pak byli příslušníky organizace sociálně-demokratické. Předáci sociálně-demokratické organizace knihtiskářské, kteří kurs nenavštěvovali, najednou nařídili svým členům, kurs navštěvujícím, že nesmějí společně s členy organizace křesť.-sociální v přednášce sedět a žádali pořadatelstvo kursu, by postaralo se o to, aby členové křesť.-

sociální organizace byli s kursu vyhoštěni, poněvadž s „neorganizovanými“ společně kurs navštěvovati nebudou. Pořadatelstvo kursu diktátu soc. demokratickému tak hladce vyhověti nemohlo. Na to měla být další přednáška dne 2. dubna. Členové socialistické organizace dostavili se korporativně se svými vůdci Thurnerem a Blažkem do kursu a opět žádali pořadatelstvo, aby křesť.-sociální typografové z přednášek byli vykázaní. Pořadatelstvo nevyhovělo diktátu socialistů a pohrozilo, že kurs raději rozpustí. Na domluvu několika míračích čes. knihtiskářů ujednáno pro ten den příměří a po půlhodinové stavce kursistů přednáška započala a pokračována nerušeně po celý den. V týdnu měla se pak záležitost urovnati. Němečtí socialističtí vůdcové knihtiskářů stáli však na svém justamentu stále a českým členům poručili, že s křesť.-sociálními knihtiskáři kurs společně navštěvovati nesmějí. Těm pak, kteří se proti nesmyslnému terroru ozvali, vynadali.

Kde se hromadí nepřetržitě velké kapitál? Prý v Rakousku vládne klerikalismus! Jen malou ukásku s četných jiných, kde vlastně jsou peníze a moc! Vídeňský bankovní spolek (Wiener Bankverein) konal před třemi týdny za předsednictví ředitele Bernarda Poppa valnou hromadu, při níž vyšly na veřejnost tyto zajímavosti: Bankverein v uplynulém roce operoval kapitálem 53 124 916 000 a založil po celé Mši veliký počet nových filiálek. Z obchodů Bankvereinů za zaznamenání stojí alespoň tyto: Podíl na státní půjčce rakouské 360 mil. korun, a uherské 250 mil. kor., říšsko-německé 340 mil. marek a pruské 140 mil. marek. A dále účastnil se Bankverein velikým kapitálem na půjčkách: japonské, turecké, marocké, na zemské půjčky bukovinské a haličské. Kapitálem 6 mil. levů založil Bankverein banku balkánskou, spolupřesobil při bance Crédit Foncier de Bulgarie, jest účastněn při bance orientálních drah, založil ruskou banku pro zahraniční obchod (40 mil. rublů základního kapitálu), má své akcie a peníze v zemské bance bosenské, v rumunské a terestské obchodní bance, v centrálním sdružení uherských spořitelců (závodní kapitál 200 mil. kor.), v Říma-muránské akciové společnosti (závodní kapitál 40 mil. kor.), v pražsko-duchovské dráze, v lodní společnosti „Austro-Americana“, účastněn jest velikým kapitálem při půjčce na dráhu bagdatskou a při značném počtu velikých továren rakouských a uherských na výrobu gumy, emailu, elektřiny, cihel, lokomotiv, motorů automobilových, koberců (Filipa Haase synové), vagonů, kabelů. Peníze Wiener Bankvereinů jsou v západočeské uhlařské akciové společnosti, v čelných hutích a ocelárnách, ve spojených akciových společnostech pro dopravu po Labi, v průmyslu petrolejovém, sametovém, drátěném, v pivovarech (v Sarajevu), papírnách (Leykam v Josefodole), v rakouských elektrických továrnách Siemens-Schukertových, v půjčce města Vídně, a pojišťovna

(„Kotva“), lesnických akciových společností atd. — Wiener Bankverein měl za loňský rok přiznaného čistého zisku 22,816 197 korun. Hlavní slovo vedly tyto osobnosti: Arthur Brunner, Sigi Löbl, a Julius Stern. Do dozorců rady byli zvoleni: Gustav Bloh, Max Goldeck, Erwin Pollak, Max Reichtnitz, Julius Wernitz, Ignatz Neumann. — Předložili jsme ct. členům tuto pohledku, aby se přesvědčili, v čích rukou vlastně jsou otěže veškerého obchodního a průmyslového ruchu nejen u nás, ale i jinde. A nyní si přimysleme, že Wiener Bankverein není sám, že je tu ještě Anglo banka, Läderbanka, Ústav pro úvěr pozemkový, Úvěrní ústav, Důlnorakouská a eskontní banka, dopravní banka, Orientální banka, v nichž hlavními činiteli jsou: S. Landesberger, Eugen Minkus, Julius Herz, Joachim Herzfeld, Luder Hirsch, Hugo Singer, opět sami česneková šlechtá. A nyní soukromé bankovní domy, Rothschild a věš počet židovských bankéřů menších.

Ku pečení rychle a levně připraví se dnes přirozená, silná hovězí polévka; Maggiho kostka polije se prostě vařící vodou. Získaná tak hovězí polévka neliší se ničím od domácně připravené, neboť „Maggiho kostky“ jsou čisté, a nejlepší polévka z hovězího masa v suchém stavu a obsahují také již potřebnou sůl a koření. Každá kostka stačí na talíř (1/4 litru) silné polévky a stojí pouze 5 haléřů. Důležité však dbáti jména „Maggi“ a ochranné známky „křížové hvězdy“. Jiné kostky nejsou od firmy Maggi.

Liberalismus a rolnictvo. Co neřekne liberalismus, to dokáže liberalismus svojí naukou o svobodě dělení a prodeje selských statků, o svobodě zadlužení nebo hypotekárního zatížení půdy, o svobodě pohyblivého majetku, která v sobě zabírá též svoboda s penězi nakládati svobodně, je ukládati svobodně, půjčovati dle libosti, jakož i svobodně stanoviti podmínky půjčky (zrušení zákonů proti lichvě). Tato kletá svoboda vyhnala tisíce a tisíce rolníků z jejich statků a ještě více jich učinila na dlouhé časy nevolnými židovského kapitálu, který se ukázal krutějším, bezohlednějším než pausův dráb. Dodnes pocituje rolnictvo následky liberální nauky. Hypotekární dluhy na usedlostech rolnických obnášejí tisíce milionů korun, statisticky je zjištěno, že v Rakousku přijde ročně 10 000 selských usedlostí na buben. Zemědělství přichází tím o 10 000 samostatných hospodářů, kteří pak se svými rodinami rozmnožují řady bezzemků-proletářů, nebo se stěhují za moře, aby se tam honili za vidinou štěstí, jež jim doma nepřálo. Za 68 milionů korun prodává se ročně v Rakousku selských statků v nucené dražbě. Liberální zásady staly se zlatým dolem pro židovstvo, kterému volná zcizitelnost selské půdy jde nejvíce k duhu. Liberální zásada o svobodě obchodu přivodila opět lichvářský obchod s obilím a ostatními zemědělskými výrobky.

Zajímavá zkouška!

Do koflíku dáme Maggiho polévkovou kostku a polijeme ji přesně odměřeným 1/4 litrem vařící vody.

Do druhého koflíku dáme kostku jiného původu za 5 neb za 6 h a polijeme ji takéž 1/4 l vařící vody.

Pak ochutnáme hovězí polévku MAGGIHO i polévku připravenou z jiné kostky.

Úsudek:

Po této zkoušce budu používati výhradně jen MAGGIHO kostky po 5 h, neboť

MAGGIHO hovězí polévka jest jakosti nedisťizné; ona má výtečnou aromatickou masovou chuť a vyrovná se úplně polévce připravené obvyklým způsobem z masa.

Počet obyvatelstva v jednotlivých korunních zemích Rakouska jest dle právě publikovaných předběžných čísel o sčítání v r. 1910 následující: Čechy 6.774.309, Morava 2.620.914, Slensko 756.590 obyv., úhrnem země koruny české 10.151.813 obyvatelů. Dolní Rakousy 3.530.698, Horní Rakousy 852.667, Salcbursko 214.997, Styrsko 1.441.606, Korutany 394.785, Kraňsko 525.088, Terst s obv. 229.475, Gorice a Gradiška 261.720, Istrie 345.060, Tyroly 946.498, Vorarlberk 145.794, Halič 802.212, Bukovina 801.364, Dalmacie 646.062 obyv. Celé Předlitavsko 28.567.898 obyvatelů. Obytných stavení jest v Rakousku 3.879.958.

Kolik bude na světě lidí za 1000 let. G. Labadie-Lagrave uvažuje ve „Figaru“: „Potrvá-li vzrůst obyvatelstva evropského, jaký zjištěn byl za posledních 25 let, ještě 893 let, 3 měsíce a 9 dní, bude právě tolik Evropanů, kolik je čtverečních metrů na zemi. A kdyby stejně kvapně vzrůstal i počet obyvatelstva ostatních dílů světových, bude obyvatelstvo země za 1000 let od dneška tvořiti tak kompaktní masu, že člověk bude se tlásti k člověku zády k zádkům.“ Souhlasně však proti všem jiným teoriím o vlivu rasy, podnebí, velikosti atd. na plodnost opírá novými doklady pravidlo, prohlášené prof. Biantanem: S rozvojem hospodářským klesá poměrně počet porodů... Jeví se to na zmenšování počtu dětí u dělníka anglického a zvláště v Australii, kde vede se mu nejlépe.

Olší tlak o ruských univerzitách. Francouzský vynikající list „Journal des Débats“ píše: Není pochyby, že univerzitní bouře na Rusi konány jsou na rozkaz výboru teroristů a že měly být počátkem nové revoluce. Ministerský předseda sám nařídil četné domovní prohlídky, při nichž nalezeno mnoho kompromitujícího materiálu, revolučních proklamací k dělnictvu, aby se spojilo se studentstvem k boji s „tyrany“ atd. Na základě konfiskované korespondence lze dnes tvrditi, že plán k revoluci byl vyhotoven v Londýně, v Paříži, v Ženevě a v Curychu! Dále zjištěno při domovních prohlídkách, že potřebné peníze k bouřím univerzitním byly dodávány z Finska! — I „Kreuzzeitung“ píše o této věci: Lze-li se diviti přisným trestům, s jakými ruská vláda vystoupila proti univerzitním revolucionářům? Nikoliv. Vláda musela usekati zabrániči ruce, jež chtěly vésti nitky revolučních loutek na Rusi! Proto se z toho jen těšíme, že se Rusku podařilo u Rigy zajati parník „Generál Gurko“, jenž přišel z Londýna do Ruska a v němž skonškována byla celá sponza revolučních proklamací!

Účelmost v přírodě. Pod 400 metrů hloubky nepronikne v moři žádný paprsek světelný. Pod plochou tou je úplně temno, věčná noc. Některé z tvorů, žijících v tmavých těchto hloubkách, vysbrojila příroda světelnými ústroji. Světlo slouží jim jednak ku přivábění kořisti, jednak chrání tvory ty před úplnou slepotou, protože kde není světla, tam oči znenáhla odumírají, jak viděti na př. u bezocné ryby v jeskyních kentuckých.

Odebírejte

Nový . . . OBZOR

misto dosavadního OBZORU, který 33 let v Brně vycházel. Bude vycházeti v 8 archevých měsíčních sešitech

768 stránek

s vybraným cenným obsahem za roční předplatné 8 K. Umělecké přílohy. Red. F. Dohnal.

I. číslo vyjde během měs. *Výběr nejkrásnějších proslavených obrazů klasičtých mistrů s textem profesora A. Wellnera. V ročníku I. bude 48 obrazů mistra Rafaela a Rembrandta s přehledem jejich činnosti a života.*

Prosím snažně, by se v každé obci neb spolcích alespoň 4 abonenti získali, 5. výtisk pošleme pak zdarma.

Nakladatel B. Fremberger, knihkupec v Olomouci.

Záložna v Hradci Králové

!! Vklady na 4 $\frac{1}{2}$ % !!

Půjčky na směnky a hypoteky s úmorem.
Úvěry stavební. Eskont smének a účtů.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty Záložem Československých v Praze a byla touto letos revidována.

K volbám

doporučujeme tyto důležité spisy:

Úkoly sociální politiky

z pera Dr. Fr. Reyla. Cena 3 K.

Zpráva o V. všeobecném sjezdu katolíků československých v Hradci Králové r. 1909.

Sestavil Dr. Fr. Reyl. (Celá řada vážných programových řečí.) Cena 3 K.

Z domácnosti sociálních demokratů.

Sestavil J. Hradecký. Cena I. řady 16 hal., II. řady 16 hal., III. řady 24 hal.

Svobodná škola.

Napsal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Slovo včas o právu volebním a jiných občanských právech ve státě.

Napsal Fr. Navrátil. Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastírá

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých kovárenských nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni zlatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kovárenských se rychle a levně vyřizují.

Vše zasílám jen přepravené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukásku franko se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez úhrát.

Sta odporučením a četných uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodní domácíma.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací stole od . . . K 7-80	železné mycí stoly od . . . K 5-—
železné skládací stole s 3díln. matrací od . . . K 27-—	železné noční stoly od . . . K 10-—
	železné stojany na šaty od . . . K 11-—

Úplně nařízené lážka od K 28-—

Skládací polní sedátka od . . . K 1-—
zahrad. skládací lonošky od . . . K 5-—
zahradní patentní svinovací zástěny K 86-—

Zahradní nábytek.

Úplně nařízené nemocnice a dobročinných ústavů za ceny zvláště výhodné.

Pilu na kámen,

s usrub, brousící a leštící stroj na kámen, pískovcové lomy s připravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, slaby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostrově.

Jan Novotný,

strojní kamenoprůmysl

v Újezdě Podhorním.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Velkozávod krej-
čovský pro pány
: a obchod soukenický :

V. ROSA,
c. a k.
dvorní krejčí

zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

Josef Štěpán,

odborný pozlacoř pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlakování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

VARHANY pro
elektro-pneumat, pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším pro-
vedení, takéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně s nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejvšednější a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy
zdarma a franko. Nejlepší doporučení.
Záruka pětiletá

Zařizování pneumatic. hry a rejstří. ku starším zach-
ovalým varhanám mechan. co nejjednodušší a levně.

Lidové Letáky

agitační měsíčník pro katol. hnutí a pro pěstování svornosti
a vzájemnosti všech, kdož stojí na katol. a křesť. soc.
stanovišti.

Všech obsah. Slušná forma.

Čís. 1.: Zkoušenost liberalismu.

Čís. 1.: Sociální demokracie — nepřítel.

V každém čísle četné obranné a uvědomující správy.

Roční předplatné:

8 ex. 96 h; 5 ex. 1.32 K; 10 ex. 2.20 K; 30 ex. 4.20 K;
50 ex. 6.20 K; 40 ex. 8.20 K; 60 ex. 10. — K atd.

Objednávky dopisnicí na:

Lidové Letáky v Praze, Lípová 5.

Odebírejte hromadně pro své osady, obec,
spolky a organizace.

Posíláte tím naše hnutí.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Uznaný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reše ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprobuje.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný
životnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

jenž založen je r. 1908 na základě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
ziskav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 21 do 45 let.
Příspěvek správně každoročně obnáší 2 K, náplně
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spolulčena 2 K, jež se vyplátí
bez přetahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Píšte si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyš,
předseda.

Václ. Jemčevský
jednatel.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo.

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlákné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdrůbených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

FOTOGRAFIE



nejlepší při cenách nejprůběžnějších dodává
cis. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

Hradec Králové, Adalbertinum.

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatebčanů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarlaté ve Vyprachtelích)

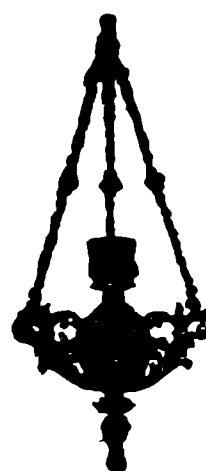
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporek a kovového náčiní

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.



Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům doporučuje si depo-

rušit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: mo. trance, kalichy

cibálky, nádoby, svíčky, pacifikály,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni zlátí a stříbí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kásku franko bez záručnosti koupě

Vše se posílá posílené. Práce ruční

Sklad veškerých stříbrných a zlatých klenotů, jako: řetězy,
madonky, křížky, prstýanky, náramky atd. z Nové-
přemyšlské, táborské, jidelské a stříbra pravého
i čínské výroby na sklady.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejv. tím ceny

JAN STANĚK,

paříž a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.

Vklady přes 18,000.000.—

Abs. kapitál K 8,000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ %.

Escont směnek i faktur

Úvěry všeho druhu ☐

**Velkoobchod uhlím
a koksem.**

Vadía a kauce ☐

☐ Bursovní obchody

Otázému obecnostu doporučuje

sklad dobré hotové obuvi

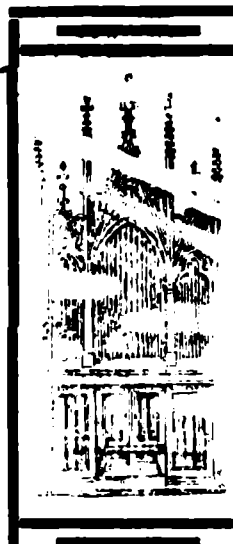
Jan Metelka



v Hradci Král.

proti Grandhotelu č. 30.

**Ryze český odborný
závod.**



VARHANY

nedostižné intonace, skvostné
fungující pneumatiky se všemi
možnými novinkami nástroju.
kléru i slavným patronátním
úřadům doporučuje

Karel Čápek,

(dříve B. F. Čápek),

závod pro stavbu varhan
a harmonik

POLÍČKA (ČECHY).

POKLAD NALEZEN

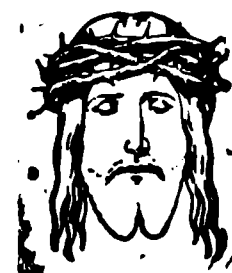
jest v léčivých účincích pravého
českého medu, jehož bohaté
zásoby se zárukou neporušenosti
:: doporučuje v levné ceně ::

JOS. JELÍNEK,

:: člen Zemsk. včel. spolku ::

v Hradci Král., na podsíní.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř církv. obrazů,

Praha—Král. Vínohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje vcelkém. dlecho-
venstva

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

$4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$ %

Dah důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů zvláště, lomb., rent., deviz., valut atd.

ESCONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vadía a kauce. — Escont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkre-
ditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladitelské spojení s národními koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement,
vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševické. — Brilky.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

Volební hlídka.

Přátelé! Jak Vám všem již známo, rozpustila vláda Bieńerthova říšskou radu a vypsalá nové volby na úterý 18. června, užší pak ku dni 20. června 1911. Rozpuštěním parlamentu dosáhla vláda toho, co chtěla: zbavila se parlamentu, povolila si rozpočet dle § 14. až do konce roku 1911 a co hlavněho, nemusí provádět a uskutečnit starobní a invalidní pojištění lidu (dělnictva, živnostnictva a rolnictva), po němž 10 milionů chudších lidí v Rakousku volá a touží a ku zabezpečení svému je potřebuje. K tomu všemu dopomohli vládě Bieńerthové čeští agráři, kteří pomáhali parlament rozbiť a tím vládě nám tak nepřátelské přímo do rukou pracovali, vzdor tomu, že tím trpí široké vrstvy lidové, volající po svých právech a domáhající se zlepšení svého postavení.

Český lid musí proto účtovat jak s nepřátelskou vládou barona Bieńertha, tak i s nepřáteli lidu a lidového parlamentu, agrárními poslanci. Proto musí i naše česká strana křest.-sociální sdružení se těchto nových voleb a proto také postaví kandidáty své jak ve všech skupinách venkovských, tak i ve skupinách městských. Abychom však při volbách těchto čestně obstáli, abychom nejen svých 7 říšských mandátů udrželi, ale i nových získali, je nanejvýš nutno, aby všichni naši důvěrníci, stoupenci a přátelé chopili se co nejednodušší práce a agitace a k volbám těmto náležitě se připravili. I Nejdůležitější první povinnost všech našich důvěrníků, stoupenců a přátel jest, aby ihned v každé obci zhotovili si sami soupis našich voličů a těch, o nichž lze předpokládati, že našeho kandidáta voliti budou; voličské právo do říšské rady má každý 24 roků starý muž, který 1 rok v obci nepřetržitě bydlí (tedy nejméně od 12. června 1910) a nebyl trestán pro nějaký přečin či sločin ze ziskuchtivosti spáchaný (krádež, podvod, podvodný úpadek atp.). II. Nejdůležitější druhou věcí je dávat pozor v obci, kdy voličské seznamy u obecního úřadu budou vloženy a kdy vyhláška o vyvěšení tom na obecní tabuli vyvěšena bude. Kdo by ve voličském seznamu správně (křestní jméno, příjmení správně) zanesen nebyl a kdyby o právo své v reklamaci lhůtě 14denní se nehlásil, ztratí své voličské právo a nebude moci dne 18. června 1911 voliti. Obecní úřady někde již počaly, někde počnou v nejbližších dnech vykládat voličské seznamy u obecních úřadů a proto prosíme, byste bedlivě prohlíželi obecní tabule a nadvěsti, zda tam visí již vyhláška o tom, že voličské seznamy jsou ode dne vyvěšení vyhlášky po 14 dnů vloženy u obecního úřadu k veřejnému nahlédnutí. Jakmile voličský seznam u obecního úřadu vložena je k veřejnému nahlédnutí, musíte v každé obci ihned jej prohlédnouti, zda v něm není některý náš příslušník strany či stoupenců vynechán. Pak-li by byl někdo ve voličském seznamu vynechán nebo nesprávně zapsán, musí ve lhůtě reklamaci, t. j. ve lhůtě 14 dnů, kdy voličský seznam byl vložena a vyhláška o tom vyvěšena, své právo reklamovat. Učiní to as takovýmto podáním:

Slavné o. k. okresní hejtmanství!

K volbě říšského poslance v soudním okresu kolínském jsem i já podepsaný Václav Šantrůček, rolník v Nové Vsi č. 4 oprávněn. Jsem 24 roků star, v obci déle než 1 rok nepřetržitě bydlím a jsem zachovalý. Jako doklad přikládám domovský (nebo křestní) list (vojenský pas či vojenskou knížku atp.) a konakripční arch.

Žádám proto, abych v seznamu voličů za obec Novou Ves dodatečně byl zanesen a aby mně doručena byla volební legitimace s hlasovacím lístkem.

V Nové Vsi, dne 15. dubna 1911.

Václav Šantrůček.

Když je reklamační po celé šířce archu kancelářského papíru napsána, složí se arch po délce na půlku a pak zevně po pravé straně se napíše tak zvané rubrum tohoto znění:

Slavnému

o. k. okresnímu hejtmanství

v Kolíně!

Václav Šantrůček, rolník v Nové Vsi čp. 4 okr. Kolín

reklamuje své volební právo k volbě říšského poslance, jež se koná dne 18. června r. 1911.

S přílohou

Reklamační tato se nekládá a může v ní býti reklamováno i právo volební více osob do voličských seznamů nezanesených z jedné obce. Reklamační nejlépe podat osobně nebo rekomando u o. k. okr. hejtmanství.

Volební komise ustanovuje se z voličů dotyčného volebního místa. Ten ustanovuje zapisovatele, který do protokolu zapisuje průběh volby a pak rozhodnutí volební komise. Volební komise jmenuje tři, v obcích, které mají méně než 1000 obyvatelů, dva členy volební komise. Má povinnost dbát o pořádek při volbě

a má pečovat o zachování předpisů zákona. Kdyby se volební komise neosadila a neustavila, řídí volbu komisař sám. Nemá však práva ani agitovat ani nátlak činit na voliče.

Volební komise. Obecní výbor zvolí tři členy volební komise; v obcích, které mají méně než 1000 obyvatelů, volí obecní výbor jen dva členy volební komise. Volební komisař jmenuje též tři členy, nebo dva členy v menších obcích. Tito zvolení a jmenovaní členové volební komise zvolí si sedmého (v menších obcích pátého) člena volební komise. Kdyby ani při druhé volbě sedmého či pátého člena volební komise nedocílilo se většiny, jmenuje volební komisař i tohoto sedmého či pátého člena volební komise. Členové volební komise musí sami míti volební právo. Komise volební zvolí si pak ze sebe svého předsedu. Při rovnosti hlasů rozhoduje los, jež táhne volební komisař. Volební komise rozhoduje většinou hlasů: a) o platnosti odevzdaných lístků hlasovatelů; b) je-li učiněna při volbě námitka proti totožnosti některého voliče; c) namítá-li se, že volič v listinách volebních zapsaný po skončení reklamního řízení volebního práva pozbyl. Námitka proti totožnosti voliče a oprávněnosti k volbě může býti učiněna i od volebního komisaře i od členů volební komise i od každého voliče ústně nebo písemně, zvláště však od důvěrníků, jež si jmenující voličové mají právo. Tito důvěrníci mají právo býti ve volební síni po celou volbu. Jsou-li námitky podány, přeruší se volba až do rozhodnutí komise volební. Jména důvěrníků třeba před volbou sdělití okresnímu hejtmanství.

Volba. Jen legitimací opatřený volič má přístup do volební místnosti. Jakmile lístek odevzdá, má odejít. Za volby nesmí se ve volební síni ani v domě, kde se volí, ani v nejbližším okolí konati volební řeči a nesmí se agitovat. Volba počiná ustavením volební komise. Kdyby se volební komise z jakékoli příčiny neustavila, řídí volbu volební komisař. Komise má se přesvědčiti, e-li volební osudí prázdne. Na to odevzdají lístky hlasovací členové volební komise. Pak volí, t. j. odevzdávají vyplněné volební lístky ostatní voličové. Každý se musí vykáhati volební legitimací. Předseda přijme od voliče volební lístek složený. Přesvědčí se, není-li najednou odevzdáno více lístků a lístek složený vloží do osudí. Rozdělá volebního lístku nesmí. Jména voličů, kteří hlasy odevzdali, zapisují se do zvláštního seznamu, který se vede dvojmo, a to od zapisovatele a od jednoho člena komise. Volba končí v ustanovenou hodinu. Voličové, kteří jsou v tuto dobu ještě ve volební síni, musejí býti ještě k volbě připuštěni. Jen ve výjimečných případech může býti doba volby prodloužena, po případě na druhý den odložena. (Na př. když v obci vypukne požár, přijde povodeň nebo jiná živelní pohroma.) O prodloužení této nebo odložení volby rozhoduje volební komise za souhlasu volebního komisaře. Odloží-li se volba, musí se volební osudí zapečetiti.

S kým půjdou organizování učitelé ve volby? „Věstník“ č. 26 na úvodním místě zmiňuje se o rozpuštění parlamentu a nových volbách. Právě: „Národní učitelstvo má málo příčin želeť tak neslavně končícího parlamentu. Měli jsme tam málo opravdových přátel. Těch několik laciných slibů, klamných nadějí, jimiž jsme byli živeni, tím nám umírající parlament nepřiroste k srdci. Naopak. Leč bude po nových volbách lépe? Bude — nebude. V první řadě záleží na nás samých. Budme si toho vědomi, že budoucnost naše leží ve vlastních rukou... Starých zkušeností důrazně zdůraznit, že nesmíme totiž slepě každému věřit a zadarmo sloužit. Národní učitelstvo nesmí býti nadále ani bezděčnou hříčkou politiky říšské.“ Nám organizování učitelé nikdy nesloužili, my je také lacinými sliby a klamnými nadějemi neživili, tedy platí rozhořčená nálada organizovaného učitelstva stranám pokrokovým, kterým učitelstvo dělalo opravdu slepého berana. Pokrokové špičky nejvíce sklamala strana agrární. Frumarovy „Učit. Noviny“ dne 12. dubna hudou podobnou píseň: „Na české učitelstvo nebere se v „české politice“ pražský ohled. Nepravíme, zda je to vinou učitelstva či českých politiků. Pravda však jest, že ustavičně voláme k českým politikům o pomoc, k poslancům nejhrůznějších stran a nejhrůznějšími názory na školství, na učitele a jeho postavení, na druhé straně však sčítáme hodné uplatnění nad politickými stranami, ponecháváme možnost nejhrůznějších výkladů o svém poměru k nim a urážíme tak účinky svých styků s nimi. Dosed skoro každá akce, k níž učitelstvo posílalo poslance, končila koozinou. V Praze není poslanec na své vlastní a opravdové půdě, nýbrž doma, ve svém okrese, a tam jsou učitelé jeho voliči, tam má (míti) mravní moc nad jinými voliči. Nechceme tím říci, že by mělo učitelstvo ovládnout každého (na př. i klerikálního nebo klerikálně agrárního) poslance sláskati pro své požadavky, ale že by mělo pracovat k ovládnutí okresu jinou politickou mocí, přisluhující. To by ovšem šlo po jiných cestách,

nežli jest nízká demagogická agitace nebo „slásky“ ohlupujících plátků. Vliv mravní moci politické musil by vyobázeť z učitelských spolkových těles i z učitelů samých. Ovšem opět ne tak, jako si vedla jistá jednota, která prostě vyzvala poslance, aby sdělili, co jeho „strana vykonala pro učitelstvo“... Malé účty se těšíme v našich politických stranách. Jsou v nich asi tři učitelé-poslanci (Slavík, Trojan, Lysý), ale pro školství a zejména pro učitelstvo co který z nich znamená? Totiž: příslušné strany postavily tyto učitele za kandidáty jako příslušníky svých stran, ne jako učitele. To víme. Avšak každá z nich pomohla jich učitelstvo získává. Tam pak, kde jde o školství, jsou i tyto učitelé odkopnuti jako ostatní všichni. Pro říšského učitele Slavíka neměla agrární strana jiné práce nežli národníci — v pojistkové dobytka! Nechceme, aby učitelé-poslanci, zvolení na program jisté strany, provozoval „učitelskou politiku“, jež se jinak netěší přízni jeho strany. Nelze ale také připustiti, aby tyto učitelé byli volávkami... Snad jsme tímto nedostatkem ohledu i sami vinni. Vynikáme nebo aspoň známe věci, které bychom jako učitelé znáti měli? Zejména věci, jež jsou podkladem politické práce? Zřízení státní, zemské a veřejné výbec? Ne! i náš program politický založen na nejasném a prázdnom českství? Nejsme těmi, kteří voláme k cizím národnostem po ochraně českství, sami nepracující? Nejsme příliš plni českství a nenávisť k říšskému zřízení — tak plni té nenávisť, že se až stáváme neschopni porozumět poměrům? Nebylo by účinnější aspoň poněkud se snížit a hledět docílit, co se docíliti dá? I ve školství, třeba z Vídně? A což kusití politiku jednou mozem a ne plícemi? Zvláště pak ve školství? Dnes jsme ve slepé uličce, pomoci si nemůžeme. A tak čekáme na milostivý rok. Co udělat, aby se dostavil okamžitý úspěch, těžko říci za označeného našeho poměru k politickým stranám. Když už si necháme klidně říci nesmysl, že změna § 55. říšského zákona byla by na újmu autonomie samé — pak už si musíme nechat všechno říci a opravdu čekat a čekat, až — ministři, militarističtí, říšští i trumpetoví autonomisté využijí učitelstva v případných zemských volbách a znovu je odkopnou.“

Udržal o lidovém parlamentu. Dne 17. t. m. řečnil Udržal v Opatovicích. Die „Nár. Politiky“ (ze dne 18. t. m.) pravil s důrazem: „Ano, my vědomě, na základě uvážení a přesvědčení pracovali k rozpuštění říšské rady, my vědomě a v zájmu zdравějšího aspoň parlamentarismu zabíjeli parlament, který ničeho lidového neměl a který byl paskvilem lidového parlamentu, poněvadž pracoval, jen když vláda brozila jeho rozpuštěním, aby tak u jedné poslanců vyvolala obavu před případným nezvolením, a drahých pak strach, že nebudou míti diet. (Hlavoš pochvala a potlesk u stoupenců agrárních)“ Ovšem Udržal neřekl, že agrárníci sami pustili se do dvou bezvýsledných obstrukcí, takže naposlady byl Udržal rád, když mu pomohl Křek z louže. Paskvilem lidového parlamentu byly legrační řeči o konci atd. za obstrukce. Paskvilem lidového parlamentu bylo, že jeho místopředseda Zázvorka dle způsobu aktivních byrokratů sekal veliké komplimenty před německými a maďarskými velíkáři, kteří naši národnosti ničím neprospěli. Paskvilem lidovosti zde bylo, že v parlamentě zasedali ti čeští agrárníci, kteří malé řepaře (tedy lid) zradili.



Pro májové pobožnosti!
práve vyšla

prekrásná původní
májová kázání
vldp. gymn. prof. Fr. Kohouta v Čáslavi:

České drahokamy
v koruně Královny nebeské,

32 rozjímání májových ze života českých patronů.

Rozsah 16¹/₂, tiskových archů velké 8°. Cena 1 brož. výtisku K 2-80, frankované K 3-—.

Objednávky přijímá a hned vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.



pozlačovačské a řezbářské,

odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC.

umělecký závod v Hradci Králové.

Četná usmání od vlá. střada duchov. k dispozici.

Nejnovější příklady agrárního hospodaření.

Bylo velice charakteristické, jak agrární tisk malomocně spílal, když katolický „Štít“ uveřejnil přesně doložené zprávy o nepořádkách v družstvu německo-brodekém. Ale na jednou nová veliká rána, nepočítáme-li ani velkošafraudanta agrárního Nonfrieda. Dle zpráv národně sociálního tisku v agrárním skladišt. družstvu pardubském za 6 let hospodaření činila ztráta 87.000 K. Předsedou družstva byl V. Udržal, bratr poslance Fr. Udržala. Nutno zde uvést předem slova, která dle „Venkova“ (ze dne 4. dubna) pronesl Udržal dne 2. dubna na schůzi v Pardubicích: „Ten, kdo není hotov nésti těžké oběti, kdo se nenaučil podřizovati vždy a všude zájmy osob a stran *prosperu prosperu* všem národním, ten, kdo není schopen nejkrásnějšího obětování, když se jedná o jeho já, kdo není schopen obětovati nejkrásnější: Ten at se neodvažuje ucházeti o přízeň voličstva!! . . . Jen ten, kdo je hotov nésti oběti a kráčí s tímto přesvědčením, může kráčet k pravé metě.“

Tak mluvil Udržal za velikého nadšení agrárníků. Ale lidem, kteří mají trochu širší obzor, hned tanulo na mysli: „A což ta řepa Udržalova rodu, kdy malořepaři nesázeli?“ Jak se hodí k těm krásným slovům o nezištnosti praktické jednání?

Ale ještě něco významnějšího! Když poslanec Udršal shledal, jak se v družstvu pardubském hospodařilo, řekl spravedlivě: „*My jsme smé agrární heslo, agrárnictvím oplýváme, ale každý z nás chce jen se všeho těšit a kořistit.*“

Nespěchali jsme s uveřejněním tohoto upřímného (a nota bene pravdivého) projevu, čekající, co houknou agrárnícká hrubá děla. Ale ta byla tiše. Jak se srovnávají slova Udršalova, pronesená o agrárním družstvu, s tím kazatelským tónem o nezištnosti, jak bylo slyšeti na schůzi voličské?

Udržel se zapíral, odřikal a obětoval velice málo. Prášek ještě méně a Zázvorka nejméně. Udržel však, který se snaží bašty agrární posiliti, přece svým přisným vystoupením nechtě škoditi velkodietářům z tábora vlastního. To by býval raději předem prosadil, aby se svých funkcí vzdali. To by byl nemluvil tak ostře v Lounech proti Bergmanovi, a ve prospěch Zázvorkův. Kdyby orgány strany neodesouzily ostře Práška a Zázvorku, dalo by se to vyvážliti. Ale co říci, když agrární tisk surově spalil těm, kteří se odvážili konstatovati o agrárních dietářích pouze holou pravdu?

A sotva veřejnost česká měla kdy tu zprávu strávití, již oznámily (minulý týden) „Selské Hlasy“:

„V hospodářském družstvu ve Žďáře sji-
štěno revisi, že schází na 30.000 K. Družstvo
žďárské bylo pod komandem agr. posl. Šáblíka,
který nyní vinu zvláštními letáky svádí na
lidoveckého posl. Růžičku z Matějova. Ten zas
usvědčuje poslance Šáblíka. Mezi rolnictvem
na Žďársku je ohromení! Šáblík dobyl mandátu
léživým útočením na p. řed. Sobotku pro druž-
stvo náměšťské a zatím — má Šáblík, patron
pokrokového rolnictva — za krkem 30.000 K.
Co tomu rolníci na západní Moravě nyní
říkají? Nejhorší je správa však ta, že schodok
obnáší na 46.000 K.

Jest ještě v čerstvé paměti, jaký ryk byl způsoben ve Žďáře od najatých individuí proti missionářům. Bylo od soc. demokratů a jiných volnomyšlenkářů prudce rozkazováno, aby se neopovážili missionáři v katolickém kostele mluvit. Taková tyranie protináboženská jest v tomto čase něčím ohromujícím. Snad katolíci někde zakazují rabínům a pastorům v jejich vlastních chrámech kázat? Ale proti pokojným mužům katolickým, kterým se nad to všecko nedala dokázati ani nejmenší známka fanatismu, řádilo se jako proti zločincům. Missionáři se vyháněli jako psanci; seřvaně davy myslily, že vyhánějí korupci. A s tím pro fanatické řádění protikatolické volnomyšlenkáři městští i venkovští ani nepozorovali, jak se jim roztahuje přímo před obličejem korupce skutečná. *Jak se tenkrát ozval agrární tisk proti surovým náhlím? Místo toho sháněli agrárníci „protiklerikální“ spisy. Vyháněli „klerikalismus“ a s tím ani nevěděli, jak vyhánějí poctivost.*

A jest snad již konec nejnovějším hospodářským nepořádkům-agrárním? Nikoliv. Ohlazuje se panama nová. V Kostomlatech pod Řípem v agrárním spořitelním a hospodářském spolku počítalo se tak, že schází přes 30 000 korun. Společenstvo započalo jako "s ručením neobmezeným." V čele stál výbor samých pevných agrárníků; pokladník Josef Vorlíček a předseda dozorčí rady Jos. Svoboda byli velice horlivými agrárními agitátory. A nyní shledali tři revisori, že ve spolku bylo hospodařeno nepoctivě již od r. 1906. Svoboda místo revírování financí strany proklepával a posuzoval horlivě hospodářství stran jiných.

O taktné úplatky bral již první agrární vědec, učitel E. Hrubý. Jako přední bojovník řepářů proti cukrovarům vzal úplatek 2000 zl., načež šel se srádcem řepářů. Poblaváci o tom kousku věděli, ale kandidovali ho přece jak do zemského tak do říšského sněmu. Když však Hrubý sahál po tužším soustu, které bylo určeno pro Kubra (8000 K ročního platu), tu teprve se veřejně vyčetla zrada Hrubého, čímž byl tento „odkráglován.“

Málo tedy český zemědělec bez obavy svěřiti výnos svého velkého dřevní sístným soběm? Vždyť přece jest patrné, že při rozdělování výnosných funkcí agrárníci nehlédí tak na spolehlivost a rybní poctivost jako spíše na hbitý a chytrý agitátní jazyk. V několika málo nedělích tolik nové objevených nepořádků! Pánové, kontrolojte napřed důkladně své vlastní financníky a pak teprve mluve o sobectví stran jiných! Z našich předáků nenahromadil kapitály z organizační činnosti nikdo.

Chcete _____ ***??***
se výhodně oplatit

Vyhádejte si ihned vzory pánských látek k nahlédnutí. (Zelště vzor látky » Palmira«)

od sy ≡ ED. DOSKOČIL CHOCEN. ≡

Прові дѣлѣхъ правосудіѣхъ адвѣкатъ союзнѣхъ вѣдѣхъ
адвѣкатъ союзнѣхъ вѣдѣхъ
адвѣкатъ союзнѣхъ вѣдѣхъ

Kupte si za K 1-70 detailný spis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Hospodářská hlídka

Kde jest jádrem zemědělského stavu? Mamiti lidu snaží se namlouvat, že ochranou zemědělství podporují se nejvíce velkostatky. Věnujme si však výmluvných čísel! Z úhrnné výměry plodné půdy orné v Čechách, celkem asi 2,621.890 ha obnášející, náleží malým a středním zemědělcům 2,145 660 ha, čili celých 82%, a velkostatkářům (přes 200 ha) pouze 476 tisíc 290 ha, tedy pouze 18%. Z celkové výměry luk v celku asi 520.791 ha obnášející, vlastní malí a střední zemědělci 406 873 ha, tedy celých 79%, a velkostatkáři (přes 200 ha) 144.418 ha, tedy pouhých 21%. Tato čísla ukazují jasně a srozumitelně, že pánem plodné půdy, pokud zemědělci v Čechách se obdělává, jest malý, nejmenší a střední rolník, a velkostatkáři mají pouze nepatrný zlomek v držení vlastním, a i ten zlomek jest z největší části pronajat, a proto zlomyslnou říí, na oklamání zemědělského lidu vypočítanou můžeme nazvatí tvrzení, že by ochrana našeho domácího zemědělství prospívala pouze velkostatku a byla na škodu malých zemědělců. Ovšem lesy jsou zase ponejvíce majetkem velkostatkářů, v jejichž rukou náleží se 72%, celkové výměry lesů v Čechách, kdežto v rukou malých zemědělců a venkovských obcí jest pouze 28%, všech lesů v Čechách. Ovšem připočítáme-li k polím a lukám i celkovou výměru lesů, vidíme, že v procentech poměr poněkud by se změnil a obnášel by u malých zemědělců asi 63%, a velkostatkářů kolem 37%, úhrnné výměry povšechné plodné půdy v Čechách. Než ochranná opatření zemědělská týkají se více plodin polních a lučních, čili polního hospodářství a méně hospodářství lesního, a tedy vždy každá hospodářská vymočenost prospívá daleko více malému stavu zemědělskému, nežli velkostatkářům.

Milovníkům zvláštnosti sadářských
doporučujeme pěstování jemných odrůd tabulových
v hrncích nebo kbelících. K tomu účelu 1—2roční
plášky rajčat (Pr. M. Parides) pro jablonoš,
kdoule pro hrušky, planá trnka pro slívy, maha-
leбка pro třešně, trnka damascenská pro broskve,
trnky pro meruňku se spojují či kopulují s jara
na místě. V jeseni se štěpky vyberou, skráť a do
vlhké hlíny kompostové nasadí v hrncích, okolo
30 cm. širokých. Hrnce zapastí se do země a
pokryjí setelým hnojem. Na zimnu lze stromky
ponechat venku, ale lépe je, dáme-li je do míst-
nosti nějaké, arci netopené, ba stačí obyčejná
trávníčka dřevěná. Po třech letech se vykopí, hlína
se poněkud odstraní a stromek do čerstvé hlíny
a poněkud většího hrnce zasadí. V létě se vy-
honky zaštipují a v jeseni větvičky přerostlé skráť,

plýbytaše vyřezají. Letorosty se zkracují na 1–3 pupeny. Stromky v době vzrůstu občas zalévají se tekutým hnojem. Takto lze i v nejdůležitějších polích pěstovati nejjemnější a nejranější ovoce na malé prosoře.

Kereptve na peří konají hospodáři výborné služby jako — policajti. Kde jaký červík, mšička, slimáček, housenka, brouček, kuklička, zrníčko plevle, zmizí ve voleti jejich. Jsou vždy při dobré chuti, nepobrdnou bohatší kofistí a od jara do zimy neustavně čistí louky a nivy, čímž prokazují hospodáři seocenitelné dobrodiní.

0 skotu v Argentíně. Území jihoamerické republiky Argentiny zabírá celé 3 miliony čtverečních kilometrů a žije na něm obyvatelstva tak málo, že na 1 čtvereční kilometr přichází pouze 1 1/2 obyvatel, kdežto při svém mírném podnebí užíviti by mohlo snad třicetkrát tolik lidí. Skot přivezl do Ameriky už Kolumbus. V Argentíně na travnatých nívinách úžasné se rozplemenil. Ale dlouho šel téměř sám na sebe odkázán. Lidé se zmocňovali dobytka spíše lovem nežli chovem. A zužitkovali z ulovených zvířat jen kůže, rohy a lůj pro vývoz; teprve později vyvážena též vlna a lůj ovčí. Za čas spekulanti skupovali za babku ohromné pampy a na nich chovali skot. Dva tři skotáci, gaučové či peoni na koních dohlíželi na tisíce kusů dobytka. Měl-li se skot částečně odporážet, gaučové chytali jednotlivé kusy lasem. V Argentíně se teď pěstuje ve značné míře pšenice. Výnos půdy mohl by se zvýšiti tak, že by se odtud mohl snad zásobovat celý svět. S dobytkem se nyní dělají znamenitější obchody. Na jatkách se poráží po továrníku, vše jde parou. Zvíře je zavlečeno do úzké chodbičky, kdež kyjem byvši usmrceno ihned se čtvrtí, a práce další rozdělena jest na zvláštní dělníky, z nichž každý jen jistý druh práce vykonává. Jeden dělník od rána do večera zabývá porážení kus krve, jiní zvíře stahují, oddělá blavu, vnitřnosti, vybírají kusy ke konservování, jiní odstraňují tuk, kosti. Skutečně továrny se tu vyvinuly, kde vše se zužitkuje.

Fazolevá polévka předáí výživností všech-
ny jiné a s chlebem na sádle smaženým nahradí
všeliké pokrmy masité. Vaří se s fazolí přes noc
močených. Voda se ráno sleje, nahradí čerstvou a
v té fazole rozvaří se na měkko. Pak se vše sítém
procedí a jížkou čili podlitou sásmáškou zavaří.
Mezitím se na kostky pokrájí zastaralý chléb,
trochu posmaží na másle nebo sádle a do hotové
polévky přidá. Tot znamenitá polévka postní. Roz-
ředí-li se hovězí polévka třebaš od včerejška a
svaří s jížkou se škvářených kosteček slaminových,
mariánkem okoření, získáme chutnou polévku pro
doby obyčejné.

Jak to vlastně myslí agrární po-
hlaváci s malými řepáři? „Hlasý Venkov“
dne 7. dubna zvěstují: „Schůze řepařské organi-
zace hradecké konána v sobotu dne 1. dubna
v zast. síni okresu. Schůze definitivně ukončila
otázku pěstování řepy. Cukrovarníci za žádnou
cenu nechťší cenu 2.10 (2) K svýbiti a prohlásili,
že je to jejich poslední slovo. Smlouvy usali
oňské. Na ponižujících smlouvách, o nichž jsme
psali, se přece neodvážili trvati. Schůze přijala
tedy cenu 2.10 (2) K, ale doporučuje řepářům
pokud možno vůbec nezáseti, a kdo záseti musí,
ten ať omezi co nejvíce. Ještě je možnost svýšení
ceny! Je to v našich rukou, řepáři! Omezíte-li
pěstění na nejnižší míru, přidají cukrovarníci sami.
Dovozy ponechány ku projednání místním organi-
zacím.“ To doporučení už malorepáři velmi dobře
znají. Vždyť přece jednou nebylo jen doporučeno,
ale přinesl od agrárních hlaváčů přikázání, aby
se řepa nezáseta. Předem prohlášená za právníou
ovci takový řepář, který by se odvážil jednati
proti zákazu. A Práček, Udřal, Závorka? —
Václav agrárního hnutí lechde záseti řepy více
než rok předtím. Jestliže se nyní místo příkazu
pouze „doporučuje“ řepu nezáseti, tu nastává
ještě větší možnost, že bohatí řepáři na úkor men-
ších poslušnějších toto doporučení prolomí. Nadto
neklérkální „Lounské Hlasý“ dne 14. dubna sdě-
luje: „Agrární generálové zůř, že jsme po zásluze
odpouddli jejich prorada na malých řepářích a
myslí, že tento složin zamaskují, budou-li jiné vi-
niti z nečestných skutků a křičet „Chyťte ho“,
aby se zatím zapomnělo na ně. To však jest ne-
možno a stává se faktem nezničitelným, že lidé,
kteří po několik let, aby nalákali domkáře, křičeli
dryáčnický: „stejná cena pro všechny“, podepsali
tence následující odstavec smlouvy s cukrovarníky:
„Ohledně ceny těm, kteří záseti přes 100 měr
řepy, ponechává se cukrovarům volná ruka.“ A to
je není prorada? Vždyť ještě den před prodejem
protivně a farisejsky vykřikovali, že kardinálským
požadavkem řepařské organizace jest parita, t. j.
stejná cena a slibovali rozbít dobodu, jestliže cu-
krovarny na tuto podmínku nepřistoupí. A když
došlo k jednání, tu se pásové „smluvili“ a pode-
psali méněcennost malorepářů a domkáře. A dom-
káři si tento účet věrolemanosti a srady vyrovnají.
Ta doba přijde. Ostatně jest otázkou, čím byli
titožní dohazovaři pověřeni. Anž by se se po-
stavaovali nad logickým číselm 100 milionů q (!)
řepy, kterou nabízelí páni v Praze, zastavují, že
se na příklad v Lounách prodávali 100 q, anž by
měli nějakou pro organizaci uprávu, poněvadž zde
vůbec organizace není a nikdo se nestaral, aby

byla a tepa skutečně upala. A že už není te-
pařské organizace, jest hospodářskou škodou
celku, zaviněnou ovšem nevědomými vědci. Jaká
se tedy děje s ová hra s malotepaři? Vědci jinak.
Proč pro letošní rok nebyla stanovená věda do-
hoda stejná? Agrární vědci se chlubí, že jak
veliké síle přivedli sdružené rolnictvo a nyní te-
pařské sdružení netroufá si vystoupiti proti cukro-
varům jednotné, důsledné a s týmiž požadavky
ve všech krajích.

Rozšiřujte

spis dra Novotného:

Index a věda.

Stran 210. Cena 2 K 40 h.

Objednávky vyřizuje Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

Sociální besídka.

Z tábora soc. demokratického. Bývalý
posl. soc. dem. Petr Cingr oznámil zem. vý-
boru českoslov. soc. dem. strany ve Slezsku,
že přestává býti členem strany autonomistů.
Zajímavý je doprovod, který Prokešův „Duch
Času“ k dopisu Cingrovi připojuje: „Když
jsme četli dopis ten, jímž Petr Cingr spáchal
na celé své dosavadní činnosti a celé minu-
losti sebevraždu a na své cti harakiri, pomy-
slili jsme si to jediné! I ty, Brute! A s hnusem
odplivli jsme si nad bídáctvím sekretářů, kteří
starého veterána, Petra Cingra, k tomuto kroku
dohnali. Opakujeme, dohnali. Neboť víme, že
snad v celém životě, ať Cingr mnoho trpkostí
zažil, nebylo mu tak trpce, jako při psaní do-
pisu, jímž účtoval a celou svou minulostí
Třicet roků byl příslušníkem československé
sociální demokracie, stál u její kolébky, trpěl
pro ni muka a brozou perzekuci a nyní, na
rozkaz panovačských sekretářských potvor, musí
ji jako zbabělý desertér opustiti. Zločin spá-
chali sekretáři na Petru Cingrovi. Vynikli jeho
čet, hodného stáří a stíněných hmotných po-
měrů a s dábečskou rafinovaností si řekli:
Cingr musí dělat, co my chceme. Žvanec, a to
dosti skrovný žvanec, od Unie a mandát za
slezské obce by mu vzali, kdyby nevedel na
jejich podlý plán. Nakřivdili se mu dost. Brda
mu způsobil v životě snad více bolesti, nežli
kdo jiný, ale nejobavnější zločin spáchali na
něm tím, že jej k tomu kroku donutili. Případ
ten řve přímo a ukazuje, že centralističtí se-
kretáři jsou největšími ničemy pod sluncem,
jímž nic není svato. Dovedou člověka hmotně
ničit, mravně vraždit a ještě se ty potvory při
tom tváří, že tak dělají ve jménu nefalšovaného
socialismu.“ A tací lidé se ohlíbili, jak pé-
stují lidovost, volnost a bratrství! Tito lidé
tvrdili, že z reformních stran jsou nejlepší.

Hlasatelé bratrství mezi sebou. Žaloba
autonomisty posl. Vaňka proti Nádvorníkovi
byla odročena, ještě soud po novém přelíčení
před okresním soudem v Brně dne 12. dubna
rozhodl se postoupit spisy státnímu návlad-
nictví pro zločiny křivého svědectví, s nichž
jednotliví „soudruzi“ byli podezřelí. Tedy ani
křivého svědectví jeden proti druhému se ne-
štítí „soudruzi“ a hlasatelé „bratrství“! Jaké
zbědované, nelidské poměry panují mezi sou-
druhy, svědčí výroky jednotlivých svědků:
Edvard Doubek na otázku, zda bylo některému
autonomistovi, po případe žalobci se strany
centralistů vyhrožováno, praví: „U nás v Hu-
sovicích je to na denním pořádku, tam se vy-
hasuje a fackuje o sto šest. Když jsme si za-
kládali svou skupinu, chtěli nám ji centralisté
rozbit. Hostinský je vykázal a tu centralista
Vacík, který byl také členem deputace z Dě-
domu, šel domů, svlékl si kabát a s vyhrnu-
tými rukávy vzpíral se na dvěře.“ — Svědek
red. Tusar udává, že jednou přišla před půl-
nocí do redakce „Rovnosti“ deputace čítající
asi 60 osob a způsobila tam divokou výtržnost.
Bylo mu vyhrožováno slovy: „Přerazte mu
druhou nohu!“ Na lucernu s ním!“ „Hrozilo
se vám častěji?“ tážal se soudce svědka. „To
jeon maláčkost, opakují se denně a jsme už
na ně zvyklí.“ — V soc.-dem. táboře na
Ostravsku centralisté a autonomisté vedou si
jako dva kohouti na jednom smetišti. A jedna
strana sprostější drabě. „Otec“ soc. dem. na
Ostravsku Pieter Cingr oznámil své vystou-
pení z českoslov. sociálně demokratické strany.
Sepsatista Prokeš, který od rozpáštění par-
lamentu šije v neustálém strachu, že mandátu
jímž mlti jhude a že proti němu centralisté
postaví, předchází, prská přímo suřivě do
centralistů. V „Duchu Času“ i, na schůzích. O
stavě Cingrovi tvrdil, že stáří strádá rozzam-
s, že dělá již samé pošetilosti. Sekretář Brda
obhajuje Cingra praví, že Cingr, ačkoliv jest

již starým, má pro dělnictvo více ceny, nežli
sto takových Prokešů a že Prokeš se svým
frásem a měšťáckou nafoukaností nesáhá, co
se zásluh o dělnictvo týče, starému soudruhovi
Cingrovi ani po kotníky.

Za peníze všechno. „Revoluční“ sociální
demokracie chová se jako beránek, slyší-li
cinkot grošů, které by se mohly kutálet do
rudých kapes. Byrokrati nejlépe vyzpytovali,
jak zavítá dšta rudému lvu. A tak se ocitla
v inšpruckém tisku zpráva, že tamější sociali-
stická pekárna dodává pečivo inšprucké gir-
nisoně. A tak protimilitaristé za tučný plat
živi vojáky.

Úpadek sociální demokracie v Berlíně.
V Berlíně, kde sociální demokracii poměrně
nejlépe se daří, ubylo při letošní říšské do-
plňovací volbě ve IV., výhradně průmyslovém
okresu, sociální demokracii 12.000 hlasů. Byl
i tento mandát podržela, je to přece jen pro
ni obrovská mravní porážka. Tohoto volebního
okresu zmocnila se sociální demokracie již
r. 1877 a od r. 1884 počet hlasů pro ni stále
stoupal. V r. 1907 činila většina soc.-demo-
kratická o 13 000 hlasů více. Nynější úpadek
je tím nápadnější, že r. 1907 postavila strana
konzervativní i liberální levice své vlastní kan-
didáty, kdežto letos obě tyto strany kandidátů
neměly, a ještě pokrokoví volili se sociálními
demokraty.

Sociální demokraté poschevali vlastní
návrh ve prospěch horníků. V sociálně-poli-
tickém výboru jednalo se o návrh Cingrově,
aby horníkům byly dávány výplaty týdne. Při
prvním hlasování svedlo se pro návrh Cin-
grův 13 rukou, proti 9. Výbor však nebyl spů-
sobilý k usnesení. Schůze na 15 minut přera-
žena a vládní poslanci vědce shledávali. Ale
i při druhém hlasování hrozila vládním stra-
nám porážka. Aby zamezili porážku vlády a
nemilé jí přijetí návrhu soudruha Cingra, o-
dešel před hlasováním vůdce soc. demokratů
dr. Adler. Tak padl tento návrh 18 hlasy proti
15! Socialisté tedy pomáhali vlastním návrhům
pod stůl, aby nynější německo-byrokratické
vládě nestala se ani nejmenší nepříjemnost.

Právě vyšel důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičným zřetelem k nověj-
ším a nejuvěřejším církevním i státním normám
a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychtá,

kanovník-stráze katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redaktor „Obnovy“ co
největšími odporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Emma Destinnová—Alfons Mucha
Velikonoční dvojité číslo Máje přináší zajímavé
pohledy do nepřístupného jinak soukromí dvou
českých umělců: Emmy Destinnové a Alfonse
Muchy. Slovem i obrazem uvádí čtenáře do boba-
tých, překvapujících sbírek uměleckých a staro-
žitnických předmětů proslavené pěvkyně a sou-
časné prozrazuje způsobem velmi poutavým, ja-
kým uměleckými sny vyzdobiti hodlá mistr Mucha
primátorskou síň Obecního domu pražského. Článek
doplňuje třemi reprodukcemi.

90.000 spiritistů a 600 stálých
medií čítá město Berlín, jehož rudé a pokro-
kářské davy do nedávna hluboce se kofily proti-
křesťanské, materialistické vědě Haecklové. Tedy
i zde se osvědčuje pravidlo: Kde zmizela křes-
ťanská víra, tam začíná bujetí pověry. Veliká
slonbna monistů, materialista italský Cesare Lom-
broso také na konec upadl do pověry spiritistické
a věřil naivnostem přímo zvráceným. Takové jsou
konce materialistického nazírání, které, jak všude
patrné, končí nejžalostnějším bankrotem. Duše
v člověku zapít se nedá žádným haeckelismem a
tato duše laďal po potravě nademyslné, jako mate-
rialismus nikdy dát nemůže. Proto již duše o-
loupane o víru, chytá se pověry. Ztřeštěný spiri-
tismus stává se vírou velkoměstskou; lidé, kteří
s cynickou vynalézavostí štarali po pověrách ukry-
tých prý v církvi katolické, kteří se pyšili, jak
nejpne nakaženi ani jedinou „římskou pověrou“,
najednou slouží celému ztřeštěnému systému po-

věrečnému. — Zajímavo též, jak dobře se daří
celým stům vykladačů karet v Berlíně i v Paříži.
Do rukou těchto podvodných osob brouhá veliký
kapitál právě dámy s krubů inteligence, které se
s křesťanskou vírou rozely.

Pokrokářství má zlaté dno. Jest
botovým slatodolem. O tom se nejlíp přesvědčili
četní učitelé vídeňsko-židovských volnomyšlenkářů.
Kavčí bystré oko našlo peníze, který dlouho
byl od kolemdoucích lidí nepozorován. A pokro-
kář byl dovede dobře vyčtenchat, jakým wertheimkám
má skládati hold, aby se to vyplátilo. Proto mo-
derní chamtivci hrajou se do pokrokářského tábora
valem. Tam to vynáší. Aby svému bamišnému
shonu dali punc idealismu, aby zakryli účel svého
„moderního snažení“, vytkují do světa různé
tráse o bohatství církve. Tak se odvrací pozornost
pratomyslných od plných žoků židovských a —
od pokrokářských výnosných kšeftů. — Pokro-
kářství však nemá jen zlatého dna v sektě rea-
listické. Výnosné obchody provozují se i v pokro-
kářských sektách jiných. Jak veliký zápal pro
agrárnícký třídní zájem projevíli pokrokářští učitelé
při volbách! Dálo se to s idealismu? I nikoliv.
Jednalo se jim o protekci mocných zemanů při
obsazování učitelských míst. Kdyby měli katolíci
tak velikou moc a vliv, jaký jim živě přičítají
pokrokáři, pak by se chamtivci v politickém boji
brali jiným směrem; nebo aspoň by zůstali ne-
utrálenými. Ale čím se jim mohli odvděčiti kato-
ličtí chudásové? Proto za hesla „demokracie“ šlo
se pomáhati zemanům proti — drobnému lidu. —
Učitelští agitátoři však byli namnoze zklamáni
slibnou nadějí. Tučné sousto jim leckde sebral
od štět jiný pokrokářský spolubojovník. Jinde se
domohl lepšího místa učitel konzervativní, poctivec,
proti jehož dobrému právu všechny intriky byly
málo mocné. Proto dostavuje se velká nevolnost,
která nachází ohlas i v tisku. Agrárních pomocníků
s řad učitelstva bylo mnoho a proto těžko upok-
ojiti všechny. Zato však znamenitých časů zažije
ten, kdo se vyšplhá vysoko na žebříku samého
pokrokářského „Zemského ústředního spolku jed-
not učitelských.“ Tady kyne lepší kariéra než ve
vysokých kruzích byrokratických. Samy pokro-
kářské Frumarovy „Učitelské Noviny“ dne 12.
t. m. ironicky poukazuje, jak se s učitelé při ú-
středí stávají kapitalisté: „Předseda Zús jednot
učitelských v král. čes., Jos. Černý, je honoro-
ván ročně 4000 K, ne prý z organizačních pří-
spěvků, ale z organizačních podejků už od r. 1906.
To vymohl vrehní ředitel banky „Prahy“ V. Rašín
v roce 1906, když odcházel z učitelství. (Český
učitel v čís. 49.—40., ročník IX.) Spisovatelem a
žurnalistou Černý zůstal, jak svědčí časopisy a
publikace Zús a Dědictví Komenského, ale stal
se také finančníkem. Zasedá v dozord radě Ú-
střední záložny uč. českoslov. v Praze a také
ve výboru banky Prahy (tu je za schůzi 30 K).
Roku 1910 počten byl tak vzácnou důvěrou, že
je ku podivu, proč ani Český učitel, ani jiný
spřízněný časopis nenalezl jediného slova, aby
význam toho ocenil. Jak velký úkol uvaluje se
na opoziční tisk! Předseda Zús Jos. Černý stal
se členem ředitelstva banky „Prahy“, jedním se
tří, jímž za rok 1910 patřil celkem 10% čistého
zisku, to jest 15 013-15 K odměny za jejich dů-
ležitou práci v pojišťovně „Praze.“ Tož 5 002-63
K ředitelské odměny dostal a učitelstvo o tom do-
sud nevědělo. Proč bychom neřekli „organiso-
vanému“ učitelé aspoň my, kdo a jak dovede eman-
cipovat náš stav, tak dlouho odstrkovaný? V roce
1904 stal se členem ředitelstva „Prahy“ první
učitel, Jos. Rašín, a zůstal ještě v letech 1905 a
1906. V roce 1907, kdy už byl ředitelem „Prahy“
V. Rašín, nastoupili noví učitelé do ředitelstva
„Prahy“: známý spisovatel Jos. Müller a málo
známý řidič Jos. Teppa. Ti brali tisícové tanti-
emy v letech 1907, 1908 a 1909. Po velevý-
znamné valné hromadě „Prahy“ v roce 1910, kdy
J. Černý se tolik přičinil, aby co nejrychleji zave-
deny byly nové statovy, ustoupili výše uvedení
učitelé a členem ředitelstva zvolen o „Prahu“ sa-
sloužilý Jos. Černý. Nyní mu konečně přibyl k ho-
noráři předsednickému, spisovatelskému, redaktor-
skému, výborskému (za schůze správních rad) i
ředitelský.

Než nebudme jednostranní. Vime též práci
a přičinění jiných. Jednatel Zús, B. Škála, dovede
být neúnavným funkcionářem a zástupcem Zús,
v „Praze“ revisorem účtů, v Ústřední záložně
členem představenstva; revisorem „Prahy“ po-
kladník F. Richter; au — též krátce všechnu
tu starostlivost a práci všech předávk a praco-
vníků v Zús vyjmenovat. Nevedou všichni stejně
mnoho: Jirava a Meinich stačí snad jen za Ú-
střední záložnu, Kubín vedle toho snese i práci
v „Praze“, ještě vytrvalejší zdá se Jos. Müller,
Lad. Horák, méně zdatný už je asi K. V. Tuček,
Jos. Teppa, L. Kratochvíl, dosti rozvinout se ne-
může V. Pivnička. Téžko je ocenit práci všech dle
zdatnosti a honorářů se Zús, s Čes. Učitelé a Čes.
Školy, učitel. nakladatelství, učitelského domu, De-
dictví Komenského, Ústřední záložny, pojišťovny
„Prahy“ a j. menších, ale způsobnost mnohých
učitelů s těchto sdružení je úctyhodná; pomalu
nebude odbora, ve kterém by se ten a onen ne-
dovedl výdatně uplatnit.“ A pak se není pokro-
kářství slatodolem! Kdo se přihlásil do ochu, má
velký talent k placeným funkcím hned!

Otázka poměru mezi vědou a vírou roztříštil hlavní zástupce bezbožického směru v Dánsku Heegard, který poučen skouškami života napsal svou „paedagogiku“ (nauku o výchově) takto: „Jen s pocitem zármutku vzpomínám těch dnů, kdy jsem tu knihu začal, nebo jsem netašil, jaké starosti mi osud přinese. Zkušenostmi života, jeho útrapami a bolestmi má duše se otřásla, a základ, na něm jsem chtěl stavěti, se rozpadl. Spoleháje úplně na vědu, domníval jsem se, že jsem našel bezpečné rozluštění pro všechny případy. Vřak přelud tento minul. Nebýt, když přišly bouře, a má duše spadla ve smutek, trhala se zpuchřelá lana vědy, jako niti. Tu však chopil jsem se pomoci, které se jiní přede mnou chopili. Hledal jsem a našel pokoj ve víře, v náboženství. Od té doby jsem se sice vědy nezřekl, ale vykásal jsem jí až drabé místo ve svém životě. Když se v duši stmívá a všechna naděje mizí, tu máme jen jedno místo pro kotvu: prostou víru křesťanskou. Štasten, kdo nenechá dojiti k nejhoršímu, nýbrž svou kotvu v pravý čas spustí na pevný základ.“

Katolík stal se prezidentem „nejvyššího soudu“ ve Spojených Státech. President Taft jmenoval na ten úřad, nejvyšší po úřadě presidenta Spojených Států, katolíka White. Soudec White není však katolíkem matrikovým, ale takovým, který vzorně plní svoje povinnosti, eviště v příčině nedělní mše svaté a častého přijímání svatých svátostí. Nejvyšší soud má ve Spojených Státech takřka nejvznešenější postavení, on je strážcem ústavy, vrchním strážcem, aby zákon nebyl porušen ani nejvyššími úředníky. A proto jmenování tohoto muže na takové místo sajisté znamená velmi mnoho. Ve svém prohlášení praví soudec White: „S pocitem osobního potěšení se cti, kterou toto povýšení jest, pojí se vědomí, že budou následovati větší a vážnější povinnosti úřední. A proto prosím Božskou Prozřetelnost o sílu k hodnému jich plnění.“

Boj o milion. Debata o procesu Ferrerové ve španělské sněmovně rozvířila veřejnost, leč o jedné z nejdůležitějších pohnutek, které ji vyvolaly, nebylo dosud veřejně promluveno. V celé debatě nebylo nejdůležitějšího bodu, který revisionisty nutí až do jistého stupně, žádným ročníkem vzpomenu. Cílem revisionistů není zjištění nevinu Ferrerovu — to jest naprostou nemožností i pro nejvšejší jeho obhájce — nýbrž zrušení konfiskace Ferrerova jmění, jež španělské úřady zabavily a odpirají je vydati dědicům Ferrerovým, jimiž jsou Petet a Villafranca. Ferrer žádal, aby jeho majetku užito bylo k zřizování „volných škol“ nejen ve Španělsku, nýbrž i v cizině. V sensačním episku píše nyní šák Ferrerův Bertram: „Z pramenů spolehlivých jest nám dobře známo, že vláda Canalejova jest pevně odhodlána otázku Ferrerova odkazu rozřešiti spravedlivě. Slovem přeje si konfiskaci zrušiti a dovoliti i znovuvytvoření Ferrerova knihkupectví. K tomu účelu pracují i vysoké vlivy. Zámýslna tomuto jsou však v cestě jisté zákonité překážky. Canalejas již dvakráte zamezil dražebnímu prodeji majetku Ferrerova v Mongatu a instruoval mimo to soudy, aby slíbily dědicům, že stane se jim po právu. Současně bylo dědicům řečeno, aby čekali a měli trpělivost Jak dlouho. Až ukončí se ve sněmovně Ferrerovská debata?“ — Ve Španělsku rozumějí velmi dobře slovům této brožury. Canalejas jest veřejně upomínán o splnění svých slibů, byť mu to bylo velmi nepříjemným. Jméno Ferrerovo má býti zachráněno k účelům Ferrerem označeným: to jest smysl celé debaty ve španělské sněmovně. Lože chce mít milion a užívati ho k rozšířování náboženství nepřátelských ideí. Tím osvětluje se také předivost, jimiž dokazuje se „nevina“ Ferrerova. Nejzajímavějším však jest, že to jméno Ferrer podvodně vylákal na zbožné, katolické ženy. Zednářům tento původ peněz nevadí.

Zánovní kočárek dětský

levně se prodá. Bližší v administraci t. l.

Proč?

je kněžíká náprsenka bez háčků praktická, pohodlná a ponejvíce se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samozřejmě přetváření háčků, jinak u nápr. s háčky nutná.
3. nemá-li háčků, neokrábá a netlačí do krku jako u náprsenek s háčky bývá.
4. poněvadž je ome, u těchto rychlých připnutí náprsenek, velmi nízká.

Zásilkou obratem pošty vytišuje

Feigl & Byčičtš

obchod prádlem a galantním zbožím
Hradec Králové, Jiříkova třída.

VKUSNÉ NAVŠTÍVENKY

ZHOTOVUJE

BISKUP. KNIHTISKARNA
V HRADCI KRÁLOVÉ.

PUVODNÍ
SINGEROVY
ŠÍČÍ STROJE
SINGER
„66“

šicí stroj 20. století.

Kupujte jen v našich krámech neb
prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Díkůvzdání!

Pana profesora Vendelína Honzika, státně zkoušeného učitele těsnopisu v Hradci Králové, jenž naučil mne v 68 hodinách písmu korrespondenčnímu i komornímu theoreticky i prakticky, doporučuji každému, kdo si umění steno-tachygrafické brzy, lehce, důkladně a levně osvojit chce.

Josef Kříž,
advok. úředník v Hradci Kr.

Právě vyšlo:



Dr. Rud. Šetina: »Ecce, sacerdos magnus!« Slavnostní sbor k uvítání biskupa. Pro smíšené hlasy s průvodem varhan 1 K 50 h. Partituru velkého neb malého orchestru zapůjčuje nakladatel: ..

Fr. A. Urbánek, Praha, vedle Národního divadla.

JARO-LÉTO 1911.

MODERNÍ

LÁTKY NA SVRCHNÍKY, OBLEKY, ČERNÁ A BAREVNÁ SUKNA VE
VELKÉM VÝBĚRU NABÍZÍ A VZORY NA POŽÁDÁNÍ OCHOVNĚ ZAŠLE

OBCHODNÍ DŮM SUKNY

Imy **V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.**

ZALOŽENO R. 1834.

TELEFON 64.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtká, 2. vřichní poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veřkeré aktiva spořitelny.

Stoupencům našich organizací.

Odporučujeme všude křesťanský český závod

vytřívatek a šicí stroj »Záštita« v Chrastě

»Záštita« v Chrastě

Veřkeré prádlo pánské i dámské, vybavy prořevěšty, přepychové i jednoduché vsorné obstará »Záštita«. Ved. duchovenstva nezkytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, saražené dle předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporučujte ve svém okolí!

Velocipedy

Jen saražené jakosti s písemnou zárukou, jakož i veřkeré souřásti prodává v levných cenách

Fr. Vodehnal, Hradec Králové,
Velké náměstí 17.

Veřkeré opravy ve svých odborných dílnách rychle a levně.

Čestnýk záruka a franca.

hl 14, oves hl 190, pšenka hl 0, jablek hl 00, jetelového semene hl 00, máku hl 0, melí kop 0, cereje kop 00, kapusty kop 00, drobné zeleniny kop 52, petržele kop 000, mrkve pytlík 28, cibule hl 19, brambor hl 272, jablek hl 8, hrášek hl 000, švestek beček 00, vepř. kusy 2, podsvinčat kusů 1002, kůnat 126.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 3. května 1911, o 2. hod. odpo.

v diecéním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova tř. č. 800—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jedenatel.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měřiční splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.



Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejzastatně-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevní slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvácené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Cenníkem kostelním možno spáčet bez příplatku.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Velocipedy

jen zaručené jakosti s písemnou zárukou, jakož
i veškeré součásti prodává v levných cenách

Fr. Vodehnal, Hradec Králové,
Velké náměstí 17.

Veškeré opravy ve svých odborných dílnách rychle
a levně.

Cenníky zdarma a franko.

Koberce JAN Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Navelekky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanetové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém
výběru.

Zbytky koberců
za značně
snížené ceny.

v cenách
nejlevnějších

Právě vyšlo:

□□

Dr. Rud. Šetina: »Ecce, sacerdos
magnus!« Slavnostní sbor k uvítání
biskupa. Pro smíšené hlasy s prů-
vodem varhan 1 K 50 h. Partitura
velkého neb malého orchestru za-
půjčuje nakladatel:

Fr. A. Urbánek, Praha, vedle Národního divadla.



Umělecký ústav
pro malbu na klenbu

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vřezárenoviny atd.
Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křížové cestní atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



Přesná vyznamenání a doporučení.

Veškeré plechové hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
tureck. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Liassánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 110
a výše

ALOIS ČÍZEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se bohatými
rámy, střeš. vsazeními.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bere
vážlivost k definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.



Ústřední obecní depozit

sklad dobré hotové obuvi

Jan Metelka



v Hradci Král.

proti Grandhotelu č. 80.

Ryze český odborný
závod.

Pila na kámen,

soustrub, brusící a leštící stroj na kámen, pískovcové lomy s př. pravenou zásobou 20.000 m³
velmi dobrého pískovce, ve které práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a
soukromých budov, pomníků, brány, slaby atd. nabízí

Stanice sev.žp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,

strojí kámenoprůmysl
v Újezdě Podhradím.

Česká banka filiálka v Hradci Králové

prodává k nejbližším tahům

PROMESSY

	Hlavní výhra K	Tah	Cena
3% pozemk. losu II. em.	60 000	5. krétna	K 5.50
3% pozem. losu I. em.	90 000	15. "	K 5.50
4% uher. hyp. banky losu	40 000	15. "	K 4.—
Čelé uher. prém. losu	200 000	15. "	K 15.50
Pátky uher. prém. losu	100 000	15. "	K 8.50

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!



VARHANY

nedostižné intonace, skvostné fungující pneumatiky se všemi možnými novinkami důstojn. kléru i slavným patronátním úřadům doporučuje

Karel Čápek,
(dříve B. F. Čápek),
zavedl pro stavbu varhan
a harmonii
POLÍČKA (ČECHY).

POKLAD NALEZEN

jest v léčivých účincích pravého českého medu, jehož bojná zásoby se zárukou neporušenosti
:: doporučuje v levné ceně ::

JOS. JELÍNEK,

člen Zemsk. včel. spolku

v Hradci Král., na podsíni.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř církv. obrazů.

Praha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veleředst. dlecho-
venství

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franco. Nejlepší doporučení.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukladacích, losů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádla a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní roztoky na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Šeky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladěné spojene železniční koleji s nádratik. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojíni oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dočává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slonský anthracit. Koksy slonské a svatoševické. — Brilanty. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 23, Praha č. 4503, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kuhobanka«.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 28. dubna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4¹/₄ až 4¹/₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akce kapitál: K 15.000.000 Res. fondy: K 2.500.000 FILIALE: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve škeré ba- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. E-kont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

Povaha „lidového“ souboje volebního.

Volební právo za Becka zreformováno a nazváno „všeobecným, rovným“. Jak jest všeobecným, to vysvětlí z toho, že statisíce inteligentních lidí práva volebního nemají, ačkoli na druhé straně rozhodují hlasovacími listky volbu do nejvyššího sboru zákonodárského občané, kteří sotva umějí psát.

Právo to není rovným, protože dva Němci při hlasování platí skoro tolik jako tři Čechové. A hlavně: jest to právo volné? Paragrafy dosti přísně hájí volnost každého voliče. Ne-nalezne však strana, držící moc, sto nitek, jimiž svobodu lidí jisk smýšlejících nebo nerozhodných úplně spoutá? Někdy stačí k člověku hmotné odvislému pouhá otázka šéfova: „Koho budete voliti?“ Jindy poptávka, koho vepsal do volební listiny. Jindy zase: „Myslím, že jako člověk uvědomělý budete voliti pokrokově.“ Ubožák ví, jaký následek by měla odpověď nepřiměřená. Zaměstnavatel si může zjednat k práci člověka jiného, aniž by se mu dalo dokázat, že propouští zaměstnance ze zmety. A dotazy trestné nejsou. Jinde se užije obojetných slibů, jinde jest přepaden volič několika agitátory najednou a podá ruku nebo docela podpisem se zaváže k volbě jistého kandidáta, aby měl pokoj. Užije-li však volební svobody přece, jest označován jako člověk bescharakterní. Ovšem těch cestiček k zlomení odporu jest daleko více. A konec konců nevítejší strana nejprospěšnější, ale ta, která rozvine obrovskou agitaci a sežene na volbu veliký kapitál. Prostý, tuctový volič nemá vůbec času, aby sledoval spleť politické a sociální pochody nějakých pět, sedmi stran — a pak po samostatném úsudku si vybral kandidáta strany té, která se mu zdá nejlepší. Vždyť na podrobné studium celé záplavy novin nedostává se času ani lidem velice inteligentním, kteří se nežijí těžkou ruční prací. Sám pokrokařský tisk náš dověděl přímo, že ve Francii, v zemi lidové svobody, by ztratil mandát poslanec takový, který by se znepřátelil s kapitalisty.

Co nedodělá nutkání, to dorazí z většího díla štvavá demagogie, příbuzenské svazky, klamné líčení třídních výhod atd. Na konec vyjde z voleb poslanec, proti kterému při prvních volbách hlasovaly dvě třetiny voličstva. Jest zvolen jako zástupce celého okresu, aby reprezentoval v říšské radě mínění padesáti až sedmdesáti osob. Tak bývá zvolena dobrá polovice lidových zástupců. K tomu všemu ještě sypou se celé řady protestů, že zvoleným nenáleží ani ty hlasy, jež jsou přiznány a že jiným kandidátům celá spousta hlasů pro nepatrnou formální chybu byla odmitnuta. Vzpomeňte si jen na volbu hr. Sterberga!

A tak se stává, že strana, která v zemi má celkem málo příslušníků, obdrží mandátů více než jiný politický tábor, který má hlasů dvakrát, třikrát více. A přesná matematika napovídá, že nemusí uloviti ani jediného mandátu strana, která náleží k nejsilnějším. Všimněme si trochu, jaké osudy mají faktická čísla hlasů, i když jsou odevzdána na pravou adresu. R. 1908 v zemských volbách odevzdáno pro katolické kandidáty české 30.449 hlasů. V samé diecézi královéhradecké bylo jich odevzdáno 14.268. A přece zvolen jediný katolický kandidát. Při užších volbách naše hlasy značně vzrostly a nezvolen ani jediný náš kandidát. K tomu všemu řád zemských voleb jest daleko nespravedlivější než ustanovení o volbách říšských. A pak se říká „lidová zastupci“. Byli v říšské radě zástupci legitimnější? Poskytovala tato rada aspoň přibližně věrný obraz toho, jak které proudy jsou v říši silné? Celé vagony protestů proti zvoleným poslancům do Vídně zaslány. Statisíce voličů podpisovaly listiny, v nichž se tvrdilo, že ani formálně nestali se poslanci ti, kteří do Vídně jeli tvořiti zákony pro celé Rakousko. Hromadné protesty zaslány proti většině novopečených poslanců. A přece ti lidé ve Vídni jednali a navrhovali ve jménu lidu. Protesty ty však ani nebyly zkoumány. Kdyby se bylo zahájilo v tom směru řízení, snad ani za rok se nemohlo přikročiti k skutečné pozitivní práci parlamentární. Po rozpustění říšské rady na 6 velikých vagonech nečtené protesty vyvezeny, aby byly sničeny. Tak ve skutečnosti vyhlíží úspěchy lidového práva.

Nejsme přílišnými pessimisty. Věděli jsme, že musilo dojiti k říšské radě lidové. Nový říšský parlament ledacos provětral, mohl se v něm lépe uplatniti i katolický živel. Ale jest patrné, jak ještě daleko máme do času, kdy vídeňská sněmovna bude poskytovat věrné zrcadlo vůle lidu. Vždyť se docela ozyvali voliči nejednou hřímavým hlasem proti jednání vlastních poslanců. Demokracie za našich dob není něčím jednoduchým: jest aparátem velice spleťtým. A valná většina samých voličů ani z daleka neprostuduje situaci tak, aby mohla na základě fakt rozhodnouti se svobodně a rozumně pro kandidáty nejlepší — nejvzdělanější.

Vždyť některá strana v celém okrese shání marně příslušníka, který by znal v hlavních rysech aspoň programy velkých stran a nejvýznamnější akty čelných poslanců v říšské radě. Proto její kandidát na některém okrese teprve na rychlo před volebními schůzemi se přiučuje. Jaká jest pak uvědomělost u voličů ostatních? Proto volební agitátoři dobře vědí, že dobrý jazyk více zmůže při volbách než nejlepší skutky a zásady. A jazyk, horečná agitace, slibování vítězů nade všem.

Francouzští vináři a dělníci nevěří již vlastním poslancům. Můžeme doufati, že svědomitost českých mandátolovců bude větší? A tak si mnoho ani od příští říšské rady neslibujeme. Lid katolický bude mámen a zaslepán celými davy protikatolických agitátorů; a celá řada živých letáků, časté útoky řečníků nezůstanou bez výsledku. Rozpoutá se proti nám veliká demagogická vřava. Přes to však nyní slušeno vyznati, že jest uvědomělých katolíků daleko více než r. 1907. A proto proti všem intrikám postupujeme vřed bez bázně. Pro nás jest výhodou ta okolnost, že naši poslanci nezklamali, že neslibovali věci nesplnitelné, zatím co jiní poslanci po demagogických sáchkatech docela zrazovali své programové zásady. Ať tudíž netoliko naši řečníci, ale i všichni uvědomělí katolíci poučují lidi dobré vůle o spádech demagogů! Pak i rušné volební dni skončí pro nás vítězně a čestně.

Obrana.

Podivní voličové protírímští. Tedy dle „Osvěty lidu“ „smysl našich dějin volí

českému člověku, aby byl vždy a za všech okolností proti Římu, ať v rouše dumného českého nebo jiném. Raději německého liberála než českého klerikála! — Uvažte, pokrokařstvo se bojí, aby ten brozový Řím nevyždímal z našeho národa poslední groš, aby nezničil všechno naše školství! Proto pokrokaři čeští ve strachu podporují na rychlo židovsko-německé banky a jiné podniky, plazí se před německo-židovskými buršáky. Němečtí Israelité také dobře vědí, kdo jest pro ně nejspolehlivější. Proto v Praze vydali německé provolání, aby jejich tábor odevzdával hlasovací listy pro dra Masaryka. A bouchá se dále do „lidí římských“, až některým Čechům vstávají na hlavě vlasy ze strachu, že český jazyk bude u nás zatlačen italštinou.

A pokrokaři nejsou lidé římské? Vždyť se přece rozplývají chvalou římské antiky. Nám nenapadá zaváděti takové umělecké a sociální poměry, jaké byly v dávném středověku, poněvadž víme, že pokrok věku nového vyžaduje nové sociální a v jisté míře i kulturní útvary. Ale pokrokařští antikové slzí jako děti při vzpomínce na antikou pohankou, chtějí obnovovati to, čemu se směje sám soc. demokrat. Ano — netoliko my, ale i pokrokaři jsou lidé římské. Ovšem rozdíl tu jest patrný. Pokrokaři si vybrali k obdivu a chvalofčení tyto římské kavaléry: krvavého Nerona, rašovaného katanu Tiberia, fanatického Juliána Apostata a poutaného Caligula. My zase ctíme tyto muže v Římě bydlivší: sv. Petra, sv. Pavla, sv. Klimenta, papeže, kteří zakládali university, kteří odstraňovali otroctví a podporovali básníky, malíře i studium krásných klassických spisů. Kdo z papežských vládců Říma se dopouštěl skutků odkoukaných od starých zločivých antiků, toho nehájíme, toho neprohlášíme za světce. Zato však Římané z družiny Masarykovy snažili se umývatí do bála i takového mouřenína, jakým byl perversní zločinec Nero. Proto jen ať n-křičí proti Římu tolik lidí, kteří sami se klání zohavilým postavám Říma dávno zapadlého. Nám však Řím obrozený není k žádné potupě; vždyť přece víme, že v říšské radě neškodí našemu národu Řím, ale kšeftařští bursiáni, bankéři a karteláři židovsko-němečtí, kteří sídlí ve Vídni. A s nimi táhne za jeden provaz „demokratický“ semita Adler. Předem tedy mají pokrokaři odrážeti útoky nepřitele nejbližšího a nejnebezpečnějšího.

Redá nevládní hra s chudým lidem. Co se vyrojilo soc. dem. slibů při volbách r. 1907! Posud v čerstvé paměti, jakým prohnáním způsobem slibovali soc. demokraté chudému lidu věci naprosto nesplnitelné, jen aby se ulovily mandáty! Z mnohých dokladů, že soc. demokracie bezcenně ohlupuje a mámi, uvádíme nyní, co hlásal rudý leták, rozhozený mezi šumavský lid v 70 000 exemplářů při doplňovací volbě na Hartmanicku v Čechách. V letáku čteme: „Ubohý, chudý lide, od lidí i přírody opuštěný — soc. demokracie, spasitelka národů a matka chudých, přichází k tobě. Jako radostné poselství z nebes přichází k tobě zvěst, že sociální demokracie, ta velkolepá, silná, mezinárodní republika chudých a nešťastných si vzpomněla i tebe, tebe, ty ubožáku šumavských hvozďů. Soc. demokracie přichází k vám, dřevorabci, domkáři, dělníci a praví: „Přináším vám blahobyť.“ A jaký? Máme program, dle kterého nebude chudých a nebude nesmírných bohatců na světě. Páda, cesty, role budou náležeti všem, továrny, železnice budou všech, majetek se znova rozdělí tak, aby každý měl. Na venkově budou — až provedeme svou — sami statkáři, každý bude mít kus lesa, louky, pole, výstavné stavení. Obec a stát budou chudým, starým, sirotkům, dělnému lidu svou pokladnu mít stále otevřenou... nebe bude už na zemi! A k tomu potřebujeme malíčkosti: tvého, voliči, hlasovacího listku. Dej nám jej a máš svou a svých dětí budoucnost zajištěnou. Občane, vol soc. demokraticky!“

Ano spasitelka národů, protože mezi národy vypase a vyžobe, co chudý dělník těžko vydělává. Domkáři na Plzeňsku brzy po roce

1907 poznali, komu vlastně při trůně a málo výnosné práci své připravili blahobyt. Rudí agenti, kteří domkře do svých sítí vlákali, měli se ovšem velice dobře.

A teď ta hra s všeobecným starobním a invalidním pojištěním! Byl to křesť. soc. poslanec dr. Lueger, byli to i naši čeští křesť. soc. poslanci, kteří horlivě a prakticky pracovali pro uskutečnění pojištění všeobecného. Ale soc. demokraté házeli lidu do očí písek zevnějším humbagem; v praxi však pojištění zdržovali.

Poněvadž se vědělo, že od pojištění všeobecného se neustoupí, proto přišli sociální demokraté s návrhem, aby pojištění se stalo jen pro dělníky. Jen aby se uskutečnění předlohy zmařilo nebo aspoň oddálilo. Jako by udělení malorolník a malozemědům nekonal práce dělnické a ničebo nepotřebovali! — A když z řad dělníků samých ozvaly se hlasy nevole, zastavila se také palba jejich papírových kanonů.

Podobná hra s dělnictvem děje se nyní v Německu. Má se opravit říšský pojišťovací řád, a proti tomu posdvihuje se sociálně-demokratická obstrukce. Všecky body už jsou vypracovány, v komisi opraveny, jen schválení plna sněmovního schází — tu pojednou obstrukce sociálně-demokratická chce všecky body, jichž jest 1754, znovu projednati, opravit, doplniti, v několikahodinné řeči každou opravu odůvodniti, každý paragraf znovu dáti odhlasovati — zkrátka chce předlohu sněmovniti, anebo aspoň schválení její oddáliti. A proč? Z lásky k dělníkům? Kdo ví, jak dlouhého času by vytradovala procedura navrhovaná od soc. demokratů, není ani okamžik v pochybnosti, že soc. demokraté hladkým, úlisným způsobem chtějí pojištění zmařiti.

Berlínská „Tägliche Rundschau“ udává důvod, ana píše: „Strana dělnická má v úmyslu jen proto znemožniti všechny výhody pro německé dělnictvo, obsažené v novém říšském pojišťovacím řádu (jako jsou: invalidní renta, renta pro děti invalidů, zvýšení nemocenské podpory, rozšíření nemocenského pojištění na dalších 5 milionů dělníků zemědělských, domácních a služebního personálu) — protože asi 5000 míst pokladnic má býti určeno zákonitou cestou silám kvalifikovaným a neponechá se sociálně-demokratickému, aby na těch místech usadila své: gítatory, své stranučky jinde kompromitované, zkrátka své lidi.

Odtud tedy odpor! Poněvadž stát nechce ukójiti hamiznost samosvazných sobců, ať strádá všecko dělnictvo dále! Ostatně i a nás sřejmě dali soc. demokraté na jevo, jaké úředníky chtějí mít, ať se návrh na pojištění stane zákonem. Celý dav soc. dem. agentů již předem čeká, ať jim padnou z mozolů dělnických tučné platy do klína. Ať nikdo nevěří mamičům, kteří slibují každému chudásovi posemský ráj.

Vychytralý postup zednářských agentů proti katolíkům. Protikřesťanské živly postupují proti katolické církvi chytře a úlisně jako hadi. Kde se nedá bořití na jednou, přicházejí s vlnitým úsměvem, že jest potřeba budovu trochu obilit moderním vápnem. Jinde začnou hlasitě kárati a opět jinde užijí hned tesáků a dynamitu. Podle toho, jak pevnou půdu cítí pod nohama. Ale i skutky nejsurovější dovedou olakovatí barvou „svobody a pokroku.“

Posuzujeme zednářský postup ve Francii. Zednáři věděli, že by bývalo politickou nepatrností ukázati hned všechny zbraně protikřesťanské, které již dávno v protikřesťanském arsenálu čekaly na práci. Začalo se tedy prací drobnou, rýplo se hned sem — hned tam; ovšem prováděcí nepřestávali ujišťovati, že dobrá práva církve ctí a že nechtějí bráti katolíkům svobodu. Katolíci tedy podřimovali tak dlouho, až se jim vhodilo na krk těžké otročké jho.

R. 1879 padla konservativní vláda. A již r. 1880 byli biskupové úplně vytlačeni ze školních rad obecných škol, byl odstraněn nedělní klid ve státních úřadech. Roku následujícího byla odstraněna povinná návštěva náboženství ve školách, z nemocnic jeptišky byly vypuzeny, ze škol odstraněn byl kříž a učitelé nesmějí býti ani varhaníky, ani zpěváky v kostele. R. 1883 odstraněny byly vojenské mše a vojákům bylo zakázáno spolupůsobiti při katolických obřadech. Roku 1884 zakázána byla modlitba při sejiti se parlamentu. V r. 1886 se zakazuje kněžím ucházeti se o professuru; v r. 1888 magistrátům se zakazuje účastiiti se korporativně procesi, úředníkům není dovoleno v uniformách choditi do kostela. V r. 1889 byly srušeny příjmy mnichů; v r. 1890 škrtil se plat mnohým biskupům a kněžím; v r. 1892 srušena byla seminární stipendia, rozpočet katolického kulta v letech 1879—1898 zmařen o 11 milionů a obnos ten dán židovskému a protestantskému kulta. V roku 1895 nesmějí učitelé žáky voditi do katol. kostela. V r. 1898 zakazuje se mše sv. a vyjímání Ducha sv. při sejiti se soudního dvora. Roku 1908

byl podniknut všeobecný útok na kláštery; mnichové jsou vypuzeni, statky jejich v dražbě prodány, aniž by se jim dostalo nejmenšího odškodnění. Náboženské obřady na Vel. pátek, jež konaly se na lodích, jsou zakázány, z námořních nemocnic vypuzeni jsou duchovní ošetřovatelé. Podán byl návrh aby katolíci byli vypuzeni z veřejných úřadů a ti, kteří veřejně se hlásí ku katolicismu, prohlášeni za nespůsobilé úředního postupu. Vláda zdráhá se obsazovati biskupské stolce. V r. 1904 odstraněny na Vel. pátek kříže ze soudních síní. Peníze, které připadly církvi za slavné pohřební obřady, byly skonfiskovány. Konečně v témt roce provedena rozloka církve od státu a konfiskace církevního jmění, které odhadoval Valdeck Rousseau na tisíc milionů franků, za něž mělo se pořídití starobní pojištění dělnictva. Za tím konfiskace byla prováděna tak, že církevní jmění rozkradli různí vládní agenti a advokáti a stát musel ještě na likvidační výlohy doplácti přes 60 mil. franků. Dělnictvo ovšem vyšlo s prázdny. Ale to combistům nestačilo. V tomto roce podali návrh, aby škrtnuta byla položka 60.000 franků určená pro duchovní, kteří přicházejí k trestancům přejícím si kněze. Návrh tento byl zamítnut, ale na jak dlouho?

Tedy církvi naši zasazovali nepřátelé čím dále větší rány, až ji zotročili.

A pomohli utiskovanému lidu? Posuzujme to hrozná sociální vření dělníků, vimařů atd.! A což osvata? Nyní stoupá ve Francii počet lidí, neumějících čísti a psáti. Zločinnost mládeže stále více bují a francouzský národ spěje větší zcháze, jak dokazuje francouzská statistika počtu narození a úmrtí. Proto pozor, český katolík, zvláště při nastávajících volbách na ty lidi, kteří budou liditi francouzské poměry falešnými jasnými barvami! Nevěř v upřímost a opravdovost těch, kteří přes trpké zkušenosti zaříté v zemích cizích odporučují protikřesťanské řady a převraty. Podkopnické živly agitují mezi prostomyselným lidem zrovna tak hladce a chytře, jako ve Francii. Až nabudou cititelé Ferrerovi moci, udáí svobodu katolictva podobným násilným způsobem, jako se stalo v Portugalsku a Francii.

Politický přehled.

Jazyková otázka v trestním vojenském řádu jest nyní předmětem sporného vyjednávání mezi vládou rakouskou a uherskou. Ministerská rada stihá ministerskou radu, ministři vyjednávají u císaře samého, kompromisy se navrhuje a dohoda dosud žádná. Vláda uherská všemožně pracuje k tomu, aby v trestním jednání s příslušnými armády státního občanství uherského užívalo se maďarštiny jako služebního jazyka, bar. Bienenrth však odporuje, a usiluje, aby nadále i němčina počítala tu svého práva. Maďaři prohlásili, že vláda uherská neustoupí tu ani o píď, naopak maďarský jednot jazyk prý musí tu býti uplatněn na celé šíři s jedinou toliko výjimkou, že bude-li voják mocen toliko jazyka německého, bude vojenskému úřadu dovoleno užití něm. jazyka služebního. Smutné jest to, že o nějaké slovanšské řeči není tu ani zmínky a že tedy s českým vojákem bude se dále jednati pomocí tlumočníka.

Zdravotní otázka zdálo se býti ohroženo kašlem a chrapotem a je také jisto, že bezvýsledné a dlouhé jednání obou minister. předsedů o otázce vojen. trestního řádu nebylo bez účinku na stáříckého mocnáře. Zdravotní stav císařův se však zlepšil tak, že 2. května odjede do Pešti.

§ 14 v práci. „Wiener Zeitung“ uveřejňuje nařízení na základě § 14, jímž se stanoví lidový kontingent pro periodu 1910—11. Nařízení jest podepsáno všemi ministry.

Vladi proti vládě. Bývalý poslanec Conci na schůzi v Tridentu prohlásil, že nhlé rozpustění říšské rady zmařilo všechny snahy o zřízení vládké právnické fakulty. Vláda měla prý v tom také prsty, že se předloha nedostala ani na denní pořádek.

Výměna dletojných v době míru byla prý umluvena mezi Rakouskem, Německem a Itálií, aby poznali dopodrobna zařízení jednotlivých armád. Opatření takové uvede Rakousko v další odvislost od Německa.

Srbšký král do Pešti přijede 7. května. Velikorská strana v Srbku stavi se co nejostřeji proti této cestě. Při ojezdu krále Petra chystají se protirakouské demonstrace a návštěva v Pešti prohlásuje se za potupu srbského národa, ješto císař František Josef přivítáhl Bosnu a Hercegovinu, která prý patří Srbku, k Rakousku. Tedy proto-jed cesta odvolána.

Duchovenstvo v Portugalsku jest rozhodláno přinášeti všemožné oběti při hájení práv církve v boji, který nastává výnosem rozluky státu od církve; při tom vláda oznamuje do světa, že toto jedn. opatření počkalo gup: se v celé zemi s velkým nadšením.

Boj v mladoturecké straně. Jedem amér mladoturecké strany, konservativci, se nhliz stojí slláá většina, obrátili se proti tomu, aby program strany měl celkem nenáboženský a zcela interkonfessionelní ráa. a žádali, aby islamský charakter císařství byl více zdůrazněn a šeriat více respektován. Boj konservativců směřuje hlavně proti Dávidu beyovi, potomku španělského žida.

Poslání v Maroku. Vláda francouzská učinila rozhodné opatření, aby situací ve Fesu učinila konec. Do Casablanky jest posláno 10 tisíc pěchoty a 2000 mužů jízdy, čímž stoupne počet francouzského vojska na 24.000, a nhliz bude možno podniknouti výpravu proti Fesu.

Zprávy organ. a spolkové.

Výrava u Čermilova. Na velikonoční pondělí přednášeli zde sl. L. Kosařova, pp. J. Lochman a J. Orlický při veřejné spolkové schůzi mládeže. Sál p. Morávka přeplněn byl i stoupenci jiných stran; vldyt měla se zde založiti skupina mládeže a jim jednalo se o rozbití schůze. Schůzi řídil předseda mládeže dp. J. L. Petrásek. Někteří nepřátelé toužili po debatě, ale předseda nemohl ji připustiti, poněvadž zákon toho nedovoloval. Ostatně jaká pak debatta s takým člověkem? Zvláště dle patřl „taky katolík“ p. učitel K. Kotrčovi, který, jak všeobecně známo, mohl si nohy uběhat, aby hodně nepřátelé byli zastoupeni. Srdečné díky! Podružné pomozte zas — bude nám vždy vítáno. — Skupina mládeže byla založena.

Renov nad Dombrovem. Ve věčné a milé paměti zůstane nám pondělí velikonoční v roce letošním, kdy vzdělávací katolický sociální spolek „Renov“ uvedl na scénu výpravné divadelní představení „Kristus vítěn“ s dob pronásledování křesťanů za císaře Domiciana — Řím v letech 81—96 po Kristu — od A. Svobody Pošumavského. Autor hry jest dokonalým pozorovatelem sociálního a náboženského života doby přítomné a luští hluboké otázky, jak možno spoletnost lidskou s bahna materialismu povznést ku vyšším ideálům. Tři hlavní momenty propětí se dějem. Jest to krvežíznivost starého Říma, který prohlašuje křesťanství za škůdce státu, dále pomstychtivost a panovačnost židovská, která jest schopna hrozná rafinovanosti ku dosažení cíle svého t. j. ovládnutí světa, a konečně neobrozená vytrvalost křesťanů v dobrém a oddanost ku Kristu. Jaký to kontrast křesťanky Virginie, která svojí nezností, již sám manžel Agrikola chválí, a kterou rozsvětlala dojista toho večera struny věčného srdce k nadšení, s pohanem římským vojevůdcem? Tento svojí rásností šel ruku v ruce s císařem Domicianem. Mocným dojmem působilo rozhodnutí, kde Agrikola volá ku manželce: „Kdyby toho vlast žádala, i Tvůj život bych obětoval!“ Zde byl vrehol výkolecnosti vojevůdce. Vládašmatrona Flavia tak přirozeně podávala kresbu charakteru vážnosti ženy římské. Všeobecné pozornosti se těšilo vystupování Ireny, dcery konzula Fabricia. Duchaplné vystoupení s nádherným kostýmem působily na obecenstvo dojmem pohádkovým. K ní řadila se u porozmání neteř Flavia Domicilla! Ony výjevy, kde prosí Krista za pomoc, přímo satajovaly dech! Věru, šchvatě. Oo máme tci o Lukrecii? Takhle jsme ji ještě vystupovati neviděli. Onen židovský nacvičený tón drzosti místy strhoval ku smíchu, ať hn jest velice vážné. Rostomilou byla Rita se Sabbailou. Konzul římský Aurelián s Veopasiánem poobopili vážnost knsu a vložili doň přirozený temperament v přednesu a celkovém seskupení. Majestátně působil zjev Klementův a dojímavé počínání Mauricia se setaklem. Jeme hrdí, že máme již tak vyspělé sly. Všem vzdává výbor spolku „Renov“ upřímné „Zaplať Bůh!“ Děkujeme za spolupřičinování a výpomoc p. E. Culkovi, učiteli, při harmonia, p. A. Burdovi a J. Svobodovi, kteří nhliz i provedení největších zásluh. Zároveň co nejvíceji doporučujeme brn tuto všem katolickým organizacím a spolkům. Jistě pro obrození náboženského přinebí hojněho užítku, což jistě bude nejlepší odměnou autorovi. Zdař Bůh!

Kutná Hora. Utavující valná hromada místní skupiny České mládeže křesťansko-sociální koná se v neděli 30. dubna 1911 v sále hotelu „Pošta“ dopol. o 10. hod. — Týž den večer o pól 8. hod. v témt sále přátelský večer na oslavu založení skupiny. Účinkuje kroužek divadelní, hudební i pěvecký. Na programu kromě jiných čísel: „Teta mistra Stycha“, fraška o 4 jednáních od Adolfa Bognera — Ahavera. — Vstupné 40 h za osobu. — V neděli 14. května uspořádají sdružené spolky křesť.-sociální zábavný večerek s volnou zábavou v sále hotelu „Pošta.“

Bel. Újezd u Litomyšle. Naše křesť. sociální mládež pořádala minulou neděli čestné navštívení schůzi v hostinci p. Fr. Čajky. Mládež dostavila se s celého širokého okolí. Přibyli sem Orlové ze Sloupnic a členky tálovské. odboru z Litomyšle. Provedli sdělila cvičení za velké pochvaly přítomných. K mládeži promluvil p. Václav Dostál, rolník z Turova, valice vhodným spůsobem o „křesťanství“, jehož pojem nhliztě vyloučil.

Hejný potlesk byl mu odměnou. Pěvecký kroužek zapěl sáňle dva sbory, jež se všeobecně líbily. Na to řekl ep. Hašek o spřívnosti, vyřídil její autnost pro mládež a národ a účinky pro vřobovu mládež. Místní dívky pak měly sáňlý výstup. O sdružení mládeže promluvil p. Pavlík s Lito- myšle Mládež projevila tu krásnou horlivost pro společnou práci, která však byla ku konci zcela nemístným vystoupením jednoho pána sbytočné tlumena. Přes to všechno však půjdeme dále se vši statečností. Mládeži, v tobě jest síla a horlivost, v tobě jest naděje lepších přístích časů. Pracuj tedy se všim úsilím a krásný výsledek ti bude odměnou.

Kolín m. L. Lid. spolek křesť.-sociální v Kolíně a okolí koná v neděli dne 30. dubna v sále „u Karla IV.“ o pól 3. hod. odpol. členskou schůzi spojenou s přednáškou váš. p. inž. Do- stálka z Prahy, na téma: „Nová doba a její snahy.“ Dále rozhovor o přístím sjezdu v Olo- munci a projektovaném pomníku M. J. Husa v Kolíně na hl. náměstí. — Členové a jiní uvedení hosté svou se tímto k hojně účasti.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a sv. břířmování ve vikariátu pardubském. Dne 30. dubna v neděli až v neděli 7. května bude J. E. nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava v Pardubicích, večer vždy v Par- dubicích; v pátek 5. května po celý den odpol- nek v Pardubicích.

Schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude dnes dne 28. dubna o 3. hodině odpol. v zasedací síni měst- ského zastupitelstva. Předloži se rozpočet příjmů a vydání obecních na rok 1911 k prozkoumání a případnému schválení.

Městská rada v Hradci Králové dne 24. t. m. Lesnímu úřadu se uloží, aby zveř- doval omezení pozemků „Písečná“ v Pou- chově. V ulici Moravské vyzázení se dají py- ramid. topoly, darované Okraší. spolkem. — Techn. kanc. uloží se podání návrhu a roz- počtu na odvodnění přitova pouchovského a podání návrhu na přips správk škol, doporu- dující provedení přístavby škol. budovy. — Přij- ata byla nabídka p. F. Votruby na provedení práce pokrývačské na stavbě turb. stanice. — P. K. Sklenář uděleno bylo povolení ke zří- zení přádelny na půdě domu čp. 308 v Čela- kovského ul. — Polio. úřadu postoupen byl výměr a. k. okr. hejtm., kterým p. V. Provaz- níkovi, hostinskému, uděleno bylo povolení ku provozování živnosti kavárnické v domě čp. 259 t. zv. špičkárně, s podmínkou provedení přístavby tohoto domu. — Běže se na vědomí, že p. Janu Riedlovi, maj. domu čp. 264 v Ko- menického tř. nebyla udělena koncese hostin- ská pro dům tento a že p. B. Svobodové ne- bylo povoleno přenesení koncese hostinské z domu čp. 299 do domu čp. 340. — Uděleno bylo povolení ku stavbě jednopatrového domu na parc. č. 2 v bloku VI. u Praž. Předměstí pp. A. Imlaufovi a A. Šustrovi a ku stavbě 3patrové bankovní a nájemné budovy na sta- veništi sbořených domů Čaivasových, Zálaz. Úvěr. Ústavu.

Sociální demokraté v Klicperově divadle. Každoročně zabouřili se socialisté z ven- kovských obcí do Hradce Králové, aby se po- chlubili svými „kulturními“ snahami před 1. květnem. Letos sehraji tendenční hru „Bratři sv. Bernarda“. Nedovedeme pochopiti důvody, pro které městská rada propůjčuje privandrovalým socialistům městské divadlo, aby uráželi vřatry, divadlo svými přiráškami vydrkující. Protestujeme proti takovému jednání, které je neomluvitelné, když uvážíme, že by socialisté nedovolili na Střel- nici ve svém divadle hru s tendencí protisociali- stickou. Takové poklonkování sociálním demokra- tům nevzbudí nikdy respekt ani v táboře demo- kratickém. Ať si socialisté hrají ve svém divadle, co jejich vkusu odpovídá, ale v civilisované spo- lečnosti ať se přizpůsobí požadavkům slušnosti. Doufáme, že se přístě takové nedopatření nepři- hodí.

Dr. Drtina o svobodemyslnosti a velikosti strany Masarykovy. Dne 28. t. m. dr. Drtina na schůzi v Hradci Králové takto uva- ňoval: „Českým realismem byl život v Čechách obrácen na novou dráhu. Poražena orthodoxie (strnulá pravověrnost starovlastenců), která se měla v posvátný dogmatismus (neomylnou vě- rouku). Heslem nové doby je individualismus. Věř se ve schopnost k práci a vlastní síly, ne již v nadpřirozené sjevení a zářak.“ — Velice výrazně to ukázka, jak masarykovci dovedou há- zeti do očí podléhající písek suchých frází! Vy že jste por. zili orthodoxii, dogmatismus a vy že hoříte pro individuální, samostatnou práci by- strých jednotlivců? Právě v církvi Masarykové modlářství bují žázané a bída tomu, kdo by v tá- boře tom chtěl uplatnit individuální, samostatný úsudek! Stoupenci pokrokatého „Přehledu“ dlouho snášeli despotii obstaravatelů „Času“ tr- pčivě. Konečně však strana pražská. Redakční

sbor „Přehledu“ zaslal výkonnému výboru strany prohlášení, v němž vyslovena rozhodná nelibost nad pokoutním nadbíláním pohlavár realismických politickým odpůrcům mladočeským v době, kdy „Přehled“ kládí důraz na *sázení a samostatný postup*. „Přehled“ světoval, že mnoho rozmrselých pokrokatů tehdy přestoupilo k reorganisovaným mladočeskům. A nespokojený redakční sbor „Přehledu“ pokračoval dále: „Jeden z reorganisova- ných dřívějších realistů venkovských vyslovil se tehdy na dotaz, proč vystoupil: „Mám snad čekat, až se jednoho dne dočtu v „Čase“: *že jsem byl od prof. Masaryka s celou stranou přestoupen k mladočeskům*! Jdu raději sám. — Proti stát- právnímu radikalismu byl veden se strany pokro- kové po léta úporný boj, v němž zejména p. prof. Masaryk šel do krajnosti, nyní pak pokrokoví poslanci přidali se na říské radě k tomuto radi- kalismu. Výkonný výbor má v straně pokrokové *asi tolik odhy, jako duma v Rusku*: osoby se volí a mění každou chvíli a výbor nemá *všbec samo- statného vlivu*. Nikdy nedělal nic jiného, nežli že schvaloval názory a kroky prof. Masaryka. *Nebyl ani sborem poradním, tím méně rozhodným*. I když roku 1905 se hotovil k rozhodnému vystou- pení proti dru Herbenovi, výskal napřed prohlá- šení p. prof. Masaryka: „s dr. Herbenem jsem mravě hotov a bude-li se mne dovolávat, já první proti němu vystoupím.“ Tak vlastně jen jedenkrát se vřchopila část výkonného výboru (pp.: Fr. Beneš, V. Beneš, Dr. Bouček, J. Ventura) k samo- statné akci, totiž když spolupodepsala projev 14 stoupenců strany proti „Času“ podaný sjezdu rádců 18. října 1903. P. prof. Masaryk prohlásil, že v podpisě těchto čtyř osob vidí „silné votum nedůvěry k svému předsednictví výkonného vý- boru“, že však to „pouze konstatace a důsledků z toho nečiní“. Přes to však, že osoby, účastnící se na tomto vřtu nedůvěry, až do poslední doby zů- staly členy výkonného výboru, p. prof. Masaryk své intervence u mladočeských politiků r. 1906-7 podnikal bez souhlasu i vědomí výkonného vý- boru. Výkonný výbor byl z pravidla stavěn před hotovou věc, aby nemohl spolurozhodovati, ba bylo jednání přímo proti jeho uuesení i v těch málo případech, kdy učinil formální usnesení. Tak se stalo při kolíske volbě počátkem r. 1906: vý- konný výbor se usnesl při užší volbě mezi mlado- čechem a radikálem nepodporovat nikoho — ale p. prof. Masaryk o své nřmě dal v „Čase“ vy- tiisknout výzvu, aby stoupenci strany podporovali mladočecha! I kdyby takové kroky byly věcně odůvodněny, byla forma jich v řádě organizaci nepřijatelná. Ale ve výkonném výboru české strany pokrokové nebylo nikdy jednání dle určitého řádu, *jak by slušelo na stranu demokratickou a konsti- tuční; panoval tam a panuje absolutismus nejen dogmatický, nřbrž co horššího, impresionistický, ná- ladový*. Nikdo v straně té neví dnes, zdali zitra nebude za samospasitelnou pravdu prohlášeno něco, proti čemu stoupenci strany na poukaz téžto ve- dení dosud se exponovali a obětovali. Výkonný výbor pak schválí to všechno jednomyslně. My, ač máme patřičnou úctu k osobním zásluhám, se stanoviska demokratického nesoouhlasíme, aby strana byla pouhým nástrojem politiky osobní.“ Tedy pokrokaté, kteří dňhře Masarykův neomylný dogmatismus prohlédli, prohlášovali, že vlastně orthodoxní dogmatismus (ovšem masarykovský) byl velice realismem přitřen a že v církvi Ma- sarykové k práci individuální nebyla dána příle- žitost. Když se pokrokaté dr. Chalupný odvážil samostatně posouditi činnost Masaryka a jiných jeho poloborů, bylo proti „Přehledu“ otočeno v „Čase“ bezesetým překrucováním slov a nadáv- kami. Tak vyhlížela realistická podpora indivi- dualismu a samostatnosti! Stoupenci „Času“ byli nuceni věřiti slovům Masarykovým jako nadpřiro- zenému, autoritativnímu, záračně neomylnému sjevení. Drtina praví: „Naše obrození neaí do- končeno, nutno v něm pokračovat a my všichni postupujeme v tomto reformním programu soci- álně, kulturně, hospodářsky.“ Ano, nutno pokračovat, ale nikoli dle příkladu raků. Reformní pro- gram masarykovců v praxi jest takový: sociální ruch se jeví v poněkud posluhování scc. demo- kratům. „Lidová“ strana Masarykova jest stranou bez lidu. A tleská-li Masarykovi při přednášce lid, pak jest to vypůjčený lid sociálně demokra- tický. Náležitě židovští kapitalisté, professoři, dřeláci a velkoobchodníci mezi lidové české vřatry? A jakou reformu kulturní realismé vřa- lezi? Stačí vysloviti slovo „Antika“, aby se hned vědělo, a jakou lehkomyslností a povrchností ne- myslivý dav realistický tleská frázím, které bijí ve tráf díla předních současných učenců. A pak prý dle Drtiny v Masarykově straně „naproti ro- mantismu, jalovému idealismu postavena škeps, čínotvorná kritika.“ A reformní program hospo- dářský? Ten nejlépe charakterizují němečtí židé praští, kteří vydali vřejnou německou výzvu ve prospěch kandidatury Masarykovy. Tadiž se na- prosto nebojí hecla „Časova“: „Hospodářské osvobození!“ Jak to myslí Masarykova strana s ho- spodářským osvobozením národa, patřno z hecla „Osvěty lidu“: „Raději německého liberála než českého klerikála!“ Necht tedy pánové místo frází o národním osvobození raději škrtnou ze svého programu slovo „národ“. Pak aspoň budou upřim- nější, odhodí tlamou masku. Jest přímo komická

podívaná, jak židé, kteří se vrhají fanaticky na oběany konfesse katolické, perou se s mladočechy o české i německé oběany pražské konfesse ži- dovské. A pak realista poučuje české voliče o se- stách k národohospodářskému osvobození.

Velkou hromadu uspořádala 4. dubna Palackého štárna za hojného účastenství. Kon- statován veliký počet uspořádaných přednášek v Hradci i v širém okolí jakož i koncertů. V štárně vykládáno na 150 časopisů. Zpráva po- kladní uvádí za rok 1910 příjem 1790-20 K, vydání 1448-92 K, tedy přebytek 341-28 K. K tomu za rok 1911 příjem 851-80 K, tedy dohromady 992-88 K. Vydání r. 1911 bylo 440-60 K. Tudiž stav jmění dle 18. března r. 1911 jest 552-28 K. Jednatelst jest p. prof. Boh. Markalous v Hradci Král.

Kurs sbořiznaleský pro koželuby a konsementy průmyslu, kožesnký, obuvnický, sedlář- ský, řemenářský, brašnářský a obchodnický koží zahájen byl v sobotu dne 22. dubna v štárně musejní za ve- lice pěkné účasti přihlášených účastníků. Dojeli i účastníci z dalakého i blízkého okolí, Červené Hory, Třebetchovic, Borohrádku, Hlinska, Rosnic, Ločenic, dostavili se i účastníci z Kukleu, Plo- tiště, Blesna, Nového Hradce i řada účastníků hra- deckých. Přes 40 napočítáno účastníků i v neděli. Zajímavý přednes p. inž. R. Urbana sřejmě potě- šeného čilým zájmem přítomných živořitů i obchodníků, doplněný bohatým materiálem názor- ným, zaručuje stejann, ne-li zvýšenou účast v dal- ších přednáškách, které následovati budou v sobotu a v neděli dne 29. a 30. dubna. Při té příleži- tosti uspořádána bude malá výstavka českých vý- robků koželuzských i kožených, surovina a řá- ných jiných potřeb pro obuvnický jako křemů, ap- pretur, laků, mazadel, vosku atd. Podatři-li se zřekati svolení, uspořádána bude v pondělí vy- cházka do některé ze zdejších továren na kůži.

Výstava obrasů polských umělců, ilustrací díla Henrika Sienkiew- lwose bude otevřena v sobotu dne 29. t. m. ve dvoraně „Adalbertina“ a potrvá až do 14. května. Výstava ta bude tím zajímavější, že návštěvníci spatří originály. Bude vždy otevřena od 10 hodin do soumraku. Vstupné 70 h, studující, žáci, dělníci a vojsko 40 h. Hromadné návštěvy členů spolků při legitimaci i 40 h. Hromadné návštěvy žáků v průvodu profesorů nebo učitelů i 20 h. K. Wozniak z Varšavy jest ředitelem výstavy.

Vřáj. se podporařjící a vřádli. Jed- nota státních přířizenců v Hradci Králové a okolí pořádá v sobotu dne 6. května t. r. hudební večerek spojený s humoristickými proslovy v ho- telu „Merkur“. Začátek o pól 8. hod. večer. O hojnou účast prosí zábravný výbor.

Neštěstí na Labi. V katastru obce plo- tišské na regulovaném Labi u Hradce Králové v sobotu 23. t. m. 14 dělníků poobědvalo a vhr- nulo se na loď, která předkem vřazena byla na vyděžděný příkrý břeh. Loď s břehu nedala se vsunouti na vodu, proto dělnictvo shrnulo se na zad lodí, kymácením snažíc se ji dostat na vodu. Při tom však loď převážou zcela se obrátila a všechno ocitlo se pod vodou. Nastal zápas na ži- vot a na smrt; jeden druhého se chýtal, s ním se rval za přišerného volání o pomoc Ti, kteří převrácením lodí odhození byli dále do vody, zachránili se. v chumlu se rvoucí zahynuli vši- chni. Jeden ze zachráněných se vrhl se pak ještě dvakrát do vody a zachránil dva tonoucí. Šest se jich zachránilo a ostatní většinou ženatí našli ve vlnách smrt. A vše zavinili si dělníci sami, neboť lodice určena byla pouze pro 9 osob. Po mrtvolách utonulých pátráno bylo ještě několik dní.

Druhý filharmonický koncert hu- debního a pěveckého spolku v Hradci Králové pořádán bude dne 4. května 1911 v měst- ském Klicperově divadle o 8. hod. večerní za las- kavého spolúčinkování váš. p. kapelníka Vojty Mádlu, který ze zvláštní obětavosti převzal o- choťnat part I. obce. Vstupenky již lze obdržeti u p. B. E. Tolmana.

Výsledky sčítání lidu v Hradci Krá- lové. Při posledním sčítání lidu v Hradci Králové dle stavu ze dne 31. prosince 1910 bylo napo- čteno: domů 510 (z nich čísel popis. 502, 8 vřbec nečíslovaných), z nich obydleno 465, neobydleno 45. Obytných stran napočteno 1968, obyvatel (ci- vilních) 9905. Mužů 4628, žen 4677, trvale přit- omných 8526, dočasně přítomných 779. Právem domovským do Hradce Králové příslušných 3224, do jiných obcí politického okresu Královéhradec- kého 1249, do ostatních obcí v král. Českém 4591, do jiných zemí Rakouska 260. Příslušníků země koruny Uherské napočteno 27, Bosny a Hercegoviny 4 a cizích států 10. Ohledně nábo- ženského vřznání doceleno těchto výsledků: Hm. katolíků napočteno 8586, řecko-katolíků 9, staro- katolíků 7. Vřznání řecko-vřchodního 7, evange- líků augab. vřznání 97, evangelíků reformovaných (helvetského vřznání) 252, israelitů 299. Z jiných náboženství napočteno: ochranovské (bratrské) 3, anglikánské 1, svobodné reformované 11; bez vř- znání 33. Ohledně národnosti napočteno bylo: 9104 obyvatel obcovací řeči česko-moravsko-alu- vřské, 2 polské, 4 ruské, 1 urbecko-chorvatské a 158 Němci. Obcovací řeči jiných národností

(státní příslušnosti) než Rakouské (předlitavské) čítána nebyla. Obyvatelů jiných národností než Rakouské jest celkem 41. Nepřítomného obyvatelstva domácího jest 828 osoby, z nichž trvale nepřítomných jest 97 a dočasně nepřítomných 226.

Před porotou c. k. kraj. soudu v Hradci Králové obžalovaný Hed. Fleglová (nar. 1889) pro zločin zavraždění dítěte — osvobozena. Ze zločinu zbavit obžalovaní: V. Košťál (nar. 1892) odsouzen na 3 roky, V. Štěrba (nar. 1891) na 3 roky 6 měsíců, F. Hruška (nar. 1891) osvobozen. Obžalovaný J. Hájek z předseda proti bezpečnosti cti osvobozen.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové, jehož účelem jest opatrování chudých dětkám hluchoněmým potřebné šatstvo, prádlo, obuv a j. v., konal svoji řádnou valnou hromadu dne 26. dubna 1911 v místnostech nového „Rudolfina“. Spolek čítal v roce minulého 236 řádných členů a 38 dobrodinců. Přispěvky členské činily 413.60 K, sbírka štedrovecerní 329 K, dary 94 K, úhrnem 836.60 K. Vydání činilo 517.95 K. Každého roka bývají chudé dívky hluchoněmé den před štedrým večerem podělovány dámmi z komitétu různými potřebnými dárky. Funkcionářky zůstaly tytéž jako roku minulého a sice: předsedkyní pí M. Steinfeldová, místopředsedkyní, pí A. Šantrůčková, pokladní pí P. Tolmanová a jednatelekou sl. A. Eiglová. Do výboru zvoleny jednoblaze dámy ppí: A. Čurbová, M. Beránková, K. Englbortová, R. Hobzková, R. Jirotková, B. Kořínková, A. Nováková a sl. B. Štefanová; revisorem účtů vldp. V. Sekera. Komitét vzdává uctivé díky všem P. T. členům a dobrodincům spolku, vldp. V. Sekerovi, revisoru účtů, za všechny podpory spolku věnovanou.

Slanské Předměstí. Dne 22. t. m. zemřel zde velice vážený rolník p. Josef Řehák u věku 52 let, zanechav zde vdovu, tři syny a dceru. Zpráva ta způsobila velikou soustrast u všech, kdož tohoto pilného a zbožného hospodáře znali. Zesnulý byl horlivým stoupencem naší strany a byl ctěn ode všech dobrých sousedů. A hned 24. t. m. nato zesnula zbožná, rozšafná stařenka pí Františka Šrámková ve věku 72 let. Oba zesnuli byli zaopatřeni sv. svátostmi. Kristus, v něhož pevně doufali, budiž jim štedrým odplatitelem za všechny dobré skutky!

Koncert kapely c. k. 18. pluku v Merkersdorfu. Dne 17. t. m. pořádan zde vojenský koncert, jehož úspěch možno nazvat dokonalý. Nejen souhra, nýbrž i citová stránka velmi zdařile podána. V prvním oboru osvědčila se předehra k „Titovic“, v druhém zvláště směr z „Romae a Julie“, kterou právem nazval kdosi „velkou hymnou lásky“; pak „Sbor poutníků“ z Tannhäusera a střední věta skvostného „Furianta“, skladby dirigentovy. Technice i přednesu obdivovali jsme se ve II. Finale „Aidy“, jakož i bohaté směsi z „Netopýra“. Výborného posounisty využito velmi obratně v I. pochodu „Na salaši“ (od dirigenta), zvláště však ve „Sboru poutníků“, k němuž příkomponována byla „Píseň o večerníci“, obě z „Tannhäusera“. Panu skladateli a kapelníku Mádlovi k rozhodnému tomuto úspěchu srdečně gratulujeme; jeho klidné dirigování — beze všeho zbytečného pozérství — znovu v pravdu uvedlo zásadu Berliozovu, že klid dirigenta působí na klid resp. správné pojetí skladby u hudebníků. Dlužno podotknouti, že přidané pochody téměř všechny byly skladbami p. dirigenta, jehož jubilejní pochod byl přímo vyžádán a zvláště nejnovější pochod „Cibulka“ hloučně aplaudován. Nesmírný jasot ozval se při pochodu „Radeckého“, o kterémž se přítomný něm. námořní důstojník vyjádřil, že jej Němci velmi rádi slyšejí. Chvály hodno i to, že c. k. vojenský p. kapelník navštívil před koncertem proslulá Adersbašské skály, v pondělí velikonoční svým zvučným i milým barýtonem nemálo v solových partiích ku zdařilému provedení proslulé slavnostní mše Gruberovy (v Horním Adersbachu) podstatně přispěl, začež mu budiž vzdán vroucí dík.

Střelba se 26. t. m. z revolveru do srdce v N. Hradci 19letý trublák pomocník Josef Pícka.

Nechanice. Poněvadž na veliký pátek schůze se nepovedla, konána byla dne 24. nová s tímtež programem. Sděleno při tom, že za účtů lidu usmlouváno 320 K. V celku až na bod opatření peněz na stavbu hřbitova a správu revisorů účtů za rok 1910 jednalo se o věci druhu podřízenějšího. Zpráva revisorů účtů udává celkový příjem na 64.321 K 08 h a dluh kolem 168.000 K. Přes výpůjčku 30.000 korun máme dluh menší než loni, ač loni napočítali již 195.000 korun. Peníze na stavbu hřbitova opatří konsorcium, tak že se schválením zastupitelstva vypůjčí si 15.000 K. Díl na Staré Nechanice uhradí obec staronechanická ve 2 letech. Dle deslecha vymínili si prý, že obec naše o mrtvé jejich má se starati dále sama. Vypůjčít si není žádné umění; borit, jak je uhradit. Prozatím běží o to, hřbitov postavit. Až se postaví, pak se to již spraví, poněvadž se to již nebude mocti změnit. Pan purkmistr praví, že sice v „Obnově“ se do nich bije, ale kdyby katolíci byli na jejich místě, že bychom to tak ani nedovedli. O to se přit' nebudeme. Kdyby se pisatel aspoň po-

despal, aby se vědělo, že je poplatník! Ale, ale, pane purkmistře, snad to nemyslíte opravdu? Kdyby to ten jistý udělal, tu by se mu vedlo hře než Husovi. Jistě by nejmenš dostal „maršruta“. Proč pak se však ti druzí pisatelé do „Osvěty I.“, „Pokrokových Listů“, „Ratibora“ atd. také nepoděpí? Pan Malina to aspoň vystihuje, že by pak bylo psaní nemožné, protože by stratilo na zaji-mavosti. Dopisovatel do „Obnovy“ jest s účinkem článků svých spokojen. Vidí nejlépe, jak „Obnova“ jest vyhledávána. Ostatně buďte ujistěni, že má dosud poctivější kabát než mnoho jiných. — Volba hlídačů poštovních ponechána majitelům prozmků, aby si je aspoň navrhli. Dále jednáno o zaopatření 2 světelné pro spřítelnu; dosavadní místnosti nedostačují. Zase budeme bořit a stavět. Nebudeme se o tom šfítit dále, ale jistě jsme přetruhli. Hradec Králové. C) tam přejde lidí do spřítelny, obzvlášť o trhu, jak veliký obrat a jaká místnost! Dále sděluje pan purkmistr, že došlo schválení stavby hřbitova pod určitými podmínkami. Jedna však schází, totiž aby postaven byl také kříž. Když to nebude nařízeno, pak se jistě také nepostaví. V takových věcech máme již smutné zkušenosti. Na náměstí socha sv. Anny tolik volala po obnově, ale nikdo o tom ve sboru nepromluvil. Museli se najít jednotlivci, kteří peníze sbírkou po městě sebrali a sochu obnovili. A přece u nás stává okrašlovací spolek, který dostává značnou podporu. Půjde-li to také tak se hřbitovem, ten bude asi vypadat! Tedy jen nyní dobře počítat a účty vést! (Dokonč.)

Hofice. (Volby). Na Hofické ději se již přípravy k volbám; za město kandidoval doposud Maštálka, který stratil důvěru jedné části voličstva, což lze souditi z toho, že jest učiněn pokus, aby místo něho postaven byl dosavadní zemský poslanec Preis, od něhož si zvlášť živnostníci více slibují. Měl zde mluvit, ale když slyšel, že větší část neupustí od Maštálky, jenž dobývá Hofickou dráhu Král. Dvůr — Hronov, v poslední chvíli odstěhl. Že nechtěl mluvit jako zemský poslanec, to je v době říšských voleb patrné. Maštálka nesedí pevně a nebyťi rezervovanosti v táboře soc. demokracie, hlavně však když měl schopnějšího protikandidáta z této strany než posledně, nevím, jak by to dopadlo. Při posledních volbách měl v mnohých městech jen slabou většinu. Ale ani Závorka na venkově nemá to lepší; ba proti tomuto povstává hnutí v samotné straně agrární, jež sama jeho postavení následkem hříchů, které „Venkovci“ uvedl, považuje za ořesené. Po zmíněném článu našeho listu bylo pátráno i se strany agrární a to je pro Závorku špatné znamení. Protikandidátem byl by mu rolek a předseda agr. sdružení Jaroslav Dušek z Třembošova, tentýž, co našemu Adámkovi neodvážil se sám čeliti na schůzi v Břítěanech, nýbrž musel si povolati na pomoc socialisty a anarchisty Hofické, aby schůzi rozbili. Jinak je proti Závorkovi ve výhodě, že je domácí a že má na okrese vlivné příbuzné a přátely. Na Ostromětku vyslovili se pro Závorku, který by kandidoval na svou pěst, což by znamenalo odkráglování, jak agrárníci říkají. Kdo však zná vedení agrární strany, silně o tom pochybuje. Jak viděti, nebude to na našem okrese dokonce tak fádni, jak se myslilo. Naše strana hodlá postavit kandidáta jak ve venkovském okrese tak v městském, v kterémžto posledním aspoň účelově to k vůli svým organizacím. Necht' aspoň svíme, kolik nás je! O schůzi důvěrníků dne 28. v Pace konané jest tu podána zvláštní zpráva. — (Vzkříšení). Vloni přinesly již články pokrokové listy dlouhý dopis z Hofic, v němž vyčítaly některým předákům, zvlášť lara-elitám a advokátům, že své domy osvětlili. Tentokrát se jeden z nich — takto katolík mlado-čech — polepšil a N. H. N. jsou s ním velmi spokojeny, zato osvětlení celého města vypadlo impozantněji, než vloni. Nemohou si tedy posud pokřokáři v Hoficích dupnout. Za to městská elektrárna čistila kotel, ač měsíc neavítal a frekvence o svátcích je velká; rozličně se to od cizinců, dlučích zde na svátky, posuzovalo a odsuzovalo. Vloni nečistili, ale rozevítali, když už bylo po všem.

Hofice—N. Paka—Lomnice. Dne 23. t. r. konala se v N. Pace schůze důvěrníků naší strany; ustanoveno, aby dosavadní kandidát vasp. dr. Šulc byl poštědán o opětovné přijmutí kandidatury. Tento kandidát dostal r. 1907 přes 2600 hlasů. Nyní jest odůvodněná nadáje, že obdrží hlasů více, poněvadž jeho osobnost těží se zde velikým sympatiím. Vasp. dr. Šulc také kandidatura přijal. Na schůzi zvoleno 10členné komité a svolána schůze důvěrníků z městského volebního okresu na den 30. dubna do Bělehradu. Zároveň složen od několika účastníků větší obnos na agitační fond. Nyní jen čile vptd!

Zákonem předepsaná zkouška z řízení automobilů a motocyklů odbývá se určité a za každého počasí v Pardubicích v neděli dne 7. května 1911 pod dozorem skrušebního komisaře, pana vrchního inženýra Theodora Skuliny z Prahy. Seřazení ku zkoušce přihlášených ve smíšený den o 10. hod. dopoledne ve Sladkovské ulici před sportovním závodem Vincence Chomráka. Přihlášky ku zkoušce přijímá Sportovní závod Vinc. Chomrák v Pardubicích. P. T. páni intereseanti se šádají, aby se v neděli dopoledne dne 7. května ve jmenovaném závodě přihlásili. Vše-

chny potřebné informace budou tamže podány. Zkouška potrvá as 2 hodiny, takže bude p. t. páni intereseanti možno během odpoledne nastoupiti spáteční cestu. V zájmu sportu račte laskavě všechny známé pp. majitele automobilů, a motocyklů na zkoušku upozorniti.

Sv. misie v Chlumci n. Ctěl. Po sledné kosána byla sv. misie v dětan. chrámu Páně našem r. 1889 a renovace její rok na to r. 1870, tak že několik jen lidí na ni se pamatuje. Letošního roku v týdně před svátky Velikonočními (od 2. do 9. dubna) konali ve chrámu Páně našem duchovní řetci a cvičení stavěv a sv. zpověď slyšeli vidpp. Odilo Pospíšil, převor kláštera u Dominikánů v Praze a P. Alfons Lukanič, kněz téhož kláštera. Srdečně, přesvědčivá slova jejich při cvičeních, promyšlená, hluboce založená, apologetická kázání, promluva při po-božnosti Marianské a j. nalezla ohlasu v duších četných posluchačů, kteří plnili zvláště ve druhé polovici sv. misie chrám Páně; byly první dni v týdně jednak deštivé jednak velmi zimavé a větrné, ač ani ty osadníkův neodstrašily. Pobožnost ku nejv. Svátosti Oltářní ve čtvrtek a k Panně Marii v sobotu, při nichž jinochové a dívky čestnou stráž se zúčastnili, naplnily prostory chrámové; v neděli pak při ukončení sv. misie, kdy posvěcen byl před kostelem již stojící, nové obnovený kříž za kříž misijní a pak konán průvod s Nejv. Svátostí, nemohl chrám Páně účastníkův pojímati. Všech, kteří v těchto požehnáních dnech sv. svátosti přijali, bylo 2608. Vld. páni získali si srdci všech lidí dobré vůle, a provází je vzp. mínka věrná a „odplác Bůh!“ nás všech za vzorné a pečlivé konání sv. misie.

Chvojno. Málo takových slavností viděla naše obec, jako ve středu, dne 19. dubna. Dostalo se nám té radosti, že Jeho Excellence nejvyššího, pan biskup Dr. Josef Džmbrava udělil zde svátost sv. bítmování. Již na cestě od Holic na úpatí „vysokého Chvojna“ uvítal jménem zastupitelstva obce Jeho Excellenci p. Centner, rolník a první radai, a za ním řadu svou složil zastupci jednotlivých spolků a korporací místních i obcí přifa-řených a sice: jménem hospodář. Besedy ve Chvojně p. předseda Václav Kamenický, rolník tamtéž, za křesťanské zemědělece pro Chvojence a okolí a zá-roveň i za katolíky smýšlející obyvatelstvo Chvo-jenecké p. Frant. Kamenický, jednatele a rolník ve Chvojenci a za dobrovolný sbor hasičský ve Chvojě Jeho velitel p. Václav Eliáš, hostinský ve Chvojě; konečně nejvyššího pastýře a zároveň protektora svého srdečně uvítal jménem sdružení křesť. venkovské mládeže její starosta p. Petruška, rolnický syn ve Chvojě. Mílo bylo se podívat na nástupy mužů, dívek a mládenčů, kteří ve čtyřech upu vedli si svého laskavého otce — za svatá místní hadby — k slavnostní bráně, kde po synovském a upří-mném přivítání duch. správce pozdravil nejdp. biskupa patrona zdejšího chrámu, Jeho Excellence p. markrabě Alex. Pallavicini, který v čele svého úřednictva srdečnými slovy přál Jeho Excellenci, nejvyššího p. biskupa milého pobytu ve zdejší osadě. K vřelému uvítání připojil se za obec Pohěbovickou starosta obce p. Málek a naposledy školáček Kamila Komárková tlumočila radost dětí školních nad příchodem nástupce sv. apoštolů. — Málokteré oko zůstalo suché, když Jeho Excell. nejvyššího, pan biskup, děkoval vřelými a srdeč-nými slovy za upřímné uvítání, jehož se mu ode všech přítomných dostalo. Rázem získal si srdce všech svým milým, srdečným a přívětivým pohledem, svou sřejmou láskou k malíčským dětem, které žehnal a bládil, kdekoliv je spatřil. „Kdo by si to pomyslel, že ten biskup jest tak rosto-milým a přívětivým!“ Tak slyšeti bylo z mno-hých úst i předpokládá se nepřítomných! V tento den krásný a nespomenutelný pro naši farnost nejlépe viděti bylo, co by nás všechny opět spojití mohlo: Jednota vry a účty k víře otců a dědů našich a neobrozené se hlášení k praporu Kristově a k otci našemu — biskupu! — Což neprohlédnou i ostatní naši bratři a neuznají konečně, že jen v takových obcích jest hostem sv. pokoj, spo-kojenost, vespolej mír a Boží požehnutí? — Obec rozvážná, v níž stojí člen proti členu, obec o drabocenný poklad sv. víry připravená, jest velice nešťastná; stává se rejdístem několika nespo-kojené a rezervaučů, kteří vším úsilím přičiňují se adusiti ještě tu a tam doutnající jiskru nábožen-ského citu a lásky k pořádku. Dobře tedy činí ty naše obec, které s úctou laon a hlásí se k biskupu svému jakožto představiteli a vrchnímu obhájci naší sv. víry. Na tuto lásku k sv. víře a církvi sv. kladl nejvyšší p. biskup hlavní důraz ve svém kázání, jež následovalo po naší sv., obětované za spásu osadníků zdejších! Kázání Jeho Excell. stá-stavilo hluboký dojem v srdcích všech posluchačů: krásnou přípravou bylo k úkonu svátosti sv. bít-mování, jehož se dostalo 408 bítmovancům (celá farnost čítá 1926 obyvatel!). Rychle jako krásný sen uplynuly chvíle pobytu Jeho Excellence, kte-rého pamatovati budeme vřelými od toho nejmen-šího v náruží matčině, jenž své požehnání udělil, až k tomu největšímu. Po krátkém poděkování duch. správce Jeho Milosti za všechna naučení a otcovské napomenutí, jež v srdcích svých vždy ve věčné památce uchováme, rozloučil se nejdp. biskup se zdejší osadou a provázen čestnou stráží křesť. sdružení mládeže zdejší odejel zpět do Holic.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modřího zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modří látky vlněné i prací, dámské i panské
plátka, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na kotile,
— — látky atd., překrásných modřích vzorů. — —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m šatyků vkusně rozvržených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Míst. sociál. podnik!

Chrudim. Dne 18. dubna za značné ú-
časti důvěrníků okresu chrudimského a delegáty
za okres čáslavský prohlášena kandidatura býva-
lého zástupce za volební tento okres slov. pana
Františka Šabaty, rolníka ve Vrbici. Šlechtový,
nezávislý tento muž obětavě po celou dobu svého
poslancování pracoval pro blaho těch, jež zastu-
poval na Měské radě. Kdokoliv požádal ho o pomoc,
vždy ochotně stál k službám. Proti tomuto kandi-
dátu staví agrárníci Haidka. Co si máme pomy-
sliti o charakteru tohoto kněze, který do voleb-
ních schůzí kolárek na krku nosil, ale jinak
v Chrudimi chodí s límečkem? Katolíci, nedejte
se másti tímto náběhem agrárnickým; i mezi kně-
žími jsou liberálové a jedním z nich jest dr.
Haidka. K laici, živnostníci, dělníci volebního o-
kresu 60., odpovzte na všechny nájezdy proti straně
křesťansko-sociální, jež svým programem nucena
jest hájiti zájmy všech vrstev stejně spravedlivě,
jednomyslnou volbou dne 13. června t. r. slovně
p. Františka Šabaty, rolníka ve Vrbici.

Čáslav. Divadlo. Byla-li vůbec letošní
jarní sezona našich divadelních ochotníků u-
spokojiva, jistě že jedna z hlavních příčin bude
v šťastném zakončení jejím, o němž možno
právem říci, že konec korunuje dílo. Zvoliliť
si k závěru naší ochotnické vážné drama Stan.
Przybyszewského: Zlaté rouno a pozvali si na
to vzácné naděje umělecké budího stálého
hosta Národního divadla v Praze sl. Liběňku
Odrščilovu. Úspěštilé snaze této obecnosti
také zcela porozumělo, jak patrné bylo i z ve-
lice četné návštěvy i ze spontánního potlesku,
kterým souhra byla vyznamenávána. Na prvním
místě ovšem uchvacovala postava Irenina, po-
dána sl. Odrščilovou s takovým porozuměním,
že ani jediný záchvňv nitra ani jediný detail
charakteristiky této vášní zmltané, hned se od-
dávající, hned došící se ženy nebyl opominut.
V slečně vyrůstá veliká umělkyně, jak bylo
ostatně již povolanějšími pery konstatováno a
naše národní scéna získala by v ní jistě skvě-
lou akvizici. Hra její vyzdvihovala i přirozeně
souhru všech ostatních účinkujících, mezi ni-
miž byli první representanti naší jednoty. Lí-
bila se nám zvláště postava a souhra Přeslav-
ského, jemuž z plna snažil se vyrovnati i Ru-
šič a Lonský. Rembovský pěkně deklamoval,
ale škoda, že krásné přednesené slovo nebylo
provázeno i případnou mimikou. I ostatní kratší
úložky byly v dobrých rukou. Byla sice hra
tato těžkým soustem, ale jak vysoko stojí nad
mnohým tím bezbarvým, lehkým zbožím fran-
couzským! Přáli bychom si, aby aspoň občas
bylo vzpomenuo takto na vážný úkol divadla.
Ku konci třeba vzpomenuoti i toho, že režie
byla dokonalá. — Přednášky. V poslední
době zaplaveno jest téměř město naše před-
náškami všeho druhu a všech směrů. V mi-
nulém týdnu v sobotu konána byla Podpůr-
ným fondem učitelským přednáška p. ředitele
měst. školy z Mělníka Čermáka „o cestě do
Florence atd.“ provázena četnými obrazy, jež
shromáždila do místnosti besedních dosti četné
posluchače a byla se zájmem vyslechnuta, až
na ty některé macharovské vtipy o papežích
atd., jež z úst řečníka zněly tím trapnější, čím
méně jich potřeboval k okrášení thematu.
Právíme to otevřeně, že i přítomnému stu-
dentstvu zněly dosti — absurdně. — V neděli
odpoledne ohlásil „Sokol“ přednášku Dra Fa-
biána z Prahy „o nálezu čáslavském a vý-
znamu Žižkově pro národ český.“ Přednáška
však pořádkem nebyla, neboť sešlo se tak málo
posluchačů, že místnosti zely úplnou prázdno-
tou. Jest to všem pro město naše smutným
příznakem a pozvaný řečník byl tím vskutku
strašně deprimován. Ještě smutnější pak jest,
že zrovna i předáci Sokola skvěli se svou —
nepřítomností. — Večer pořádal pak občanský
klub v hotelu „u Koně“ spol. schůzi s řečí
red. Hajna z Pardubic „o moderních úkolech
obce.“ Návštěva byla tu četnější, dostavilo se

dosti členů a také dosti hostů. — Ve středu
k pořadatelům přednášek přídala se i čtenář-
ská beseda, v níž promluvil professor Šmika
„o létaadlech.“ Účast byla jako vždy v době
besedních zábav uspokojivá. Velkou zásluhu
má o to i nově zřízená besední domácí kapela.
Aby míra byla vrchovatá, koná osvětový svaz
v neděli dne 30. dubna na radnici extensi
prof. Haškovec. — Co bude s kaplí pod
věží? Celý chrám bude již opraven uvnitř,
bude i vyčištěn a kaple pod věží, na jejíž o-
pravu náklad chce vésti spolek sv. Ludmily,
zůstává stále ještě jako zřícenina. Nevíme, či
je to vinou, předsednictva spolku sv. Ludmily
však nikoliv. Či snad se čeká na definitivní
rozhodnutí o uložení Žižkových ostatků? Dnes,
kdy vyzván jest celý národ, aby podal své do-
brozdání, byla by oprava kaple odložena ad
calendas graecas, to jest na nedočkání. A toho
přece není třeba!

Práce Šabaty byla velice záslužná.
V přípravě k nastávajícím volbám do Měské rady
projevují evangelíci svou dávno tajenou zlobu, že
totiž r. 1907 nebyl zvolen papež českých evan-
gelíků p. Václav Havelka, nájemce dvorů v Ro-
nově n. D. Ovšem byla to pro evangelickou ná-
boženickou společnost pochopitelná rána, že jejich
nejlepší člověk nepřišel ani do užší volby a že
husitské Čáslavsko a pokrokové Chrudimsko dalo
přednost přede všemi kandidáty české strany
křesťansko-sociální. Po 4 léta ona zklající zář
byla tajena v útrokách, až teprve zástupce všech
evangelíků ve spojení s Volnou Myšlenkou dal
průchod citům v listě evangelíků čáslavských
zvaném „Pravda“ dne 14. dubna t. r. Jako člověk
zbabělec, který má jíti k výsledku soudnímu anebo
chce někomu nadati, tak jistě pisatel stati „Pravda“
č. I. volební epí toly byl v deliriu. Píše po úpravě
redakce, že p. Šabata jest neschopný sám o sobě,
pouhá osbba, pro svůj volební okres zapomenutou
osobou, která se strachu před nespokojeností vo-
ličtva se raději před ním neukazovala. Ani je-
diný čin nevykonal tento klerikální poslanec pro
svůj volební okres za celá čtyři léta. — Jestliže která
žurnalistika česká klesla pod niveau sprostoty, lži
a pomluvy, pak jest to čáslavská „Pravda.“ Pa-
nové, to již jest poslední útočiště utíkat se ku
lži! My lidem dobré vůle připomeneme jen zbytečné,
co vykonal p. Šabata pro okres Čáslav. Za jeho
poslancování postihly kroupy okres náš dvakráte;
a tu vždy byl p. poslanec první, který osobně
na místa postižená se dostavil a ve prospěch jich
intervenoval. V roce 1908 23. května po veliké
povodni vyslovil se p. Hailička, majetník mlýna
v Ronově n. D., srovnávaje p. Šabatu s p. Blažkem,
zesnulým poslancem: „P. Šabata jest jinak váimavý,
rozumí věci.“ Dneska se to třeba zapte. Necht
promluví na obranu pánové, kteří na intervenci p.
Šabaty po povodni dostali náhrady: p. Kofínek,
mlýnár v Ronově n. D. 8000 K, p. Hailička,
mlýnár v Ronově n. D. 4000 K, p. Prokeš, mlýnár
v Mladoticích 4000 K, p. Šukerka, mlýnár v Paří-
žově, taktéž větších částku. To jsou pánové, kteří
p. Šabatu ani nevolili. Než šlechtový muž nečiní
rozdíl mezi přítelem a nepřitelem a v neštěstí
pomůže. Pan Šabata vymohl, že zřizena bude za-
stávka na Horkách pro obec Potěchy atd. Vymohl
důležitý (tak zvaný školní) vlak z Čáslavě do
Třemošnice. Toto spojení má veliký význam pro
školu a hospodářství. Ronov n. D. působením p.
poslance povýšen na město. Uděleny různé pod-
pory. Obec Závrátce nemohla po dlouhá léta do-
cílití rurálního posla. Zakročením p. Šabaty stalo
se tak ihned. Necht promluví ti osvobození vojáci,
vlastně jejich matky, k vůli nimž intervenoval!
Pan Šabata má jednu velkou opravdu neodpu-
stitelnou vadu, že totiž o své práci tiché poctivé
vůbec mluví a že neplatí zvláštní fantiemy „Národní
Politice“ a jiným časopisům, aby o jeho práci
troubily do světa. „Pravda“ píše, že člen Klubu
našich poslanců jest neschopný. Ale „Čas“ z 1. ledna
1909 píše: „Taktice klerikální všechna čest buď
vzdána. Ukázali znovu, jak jsou velice vyspělou
stranou. Obratní to věru politikové a šli až radost.
Vědí dojista výborně, kam svou pozornost obrátiti,
kde třeba práci jejich podpory.“ Jak se ty droje
náhledy srovnávají? Agrární poslanci v Měské radě
často scházeli při nejdůležitějších okamžicích.
Šabata byl v zájmu národa vždy na svém místě.
Pan poslanec byl na svém okrese velmi častým
hostem. Na každé savolání byl ochoten přijíti. Bylo
třeba se septati pisatele „Pravdy“, zda někdy p.
Šabatu povolal, by na okres přijel a zda povo-
lasť tak neudínil. Pánové, p. poslanec asi měl
přijít k vám, hluboce se poklonit a maškaje čepici
v ruce, poníženo vás poprosit, zda byste si něčeho
přáli. Stoupenci české strany znají až příliš dobře
šlechtovost a charakternost p. Šabaty a tudíž ne-
pomůže ani lž, ani pomluva, a všichni do jednoho
napíší dne 13. června na hlasovací volební listek:
František Šabata, rolník ve Vrbici a Doudleb.

Ronov nad Doubravou. Soc. demokraté
kandidují na okrese našem opět, jak psal sám
na svých prvních letácích r. 1907 Ferd. Jirásek.
Dne 23. přijel tento milostpán z Prahy (dříve byl
pekárský tovaryš a teď má titul revisor) do Ro-
nova n. D. a vyjednával místaost u p. Fr. Prehala,
který ho odmítl. Pan Jirásek celou záležitost dle
dovlechu světil p. učiteli Štolcovi, aby tyž požádal

pokrokový spolek, by mu místnost poskytl
býla. Lide katolický, hleď, jaká aliance! Sociální
demokraté — učitel — evang. lík. Jirásek bušil
v Kraskově tébož dne do katolíků a agrárníků.
Ovšem jest jisto, že na konec se spojí všichni
proti nám. Jako se v užší volbě r. 1907 spřátelili
agrární stoupenci V. Havelky s demokratickým
kandidátem F. Jiráskem, ať Havelka měl na svém
provolání rozhodný boj proti sociální demokracii,
tak v případě užší volby padnou si do náručí
stoupenci Haidkovi a Jiráskem. Nenávist nábo-
ženství spojuje i největší nepřátele. Zaiditi víru
v Krista a Jeho evangelium! Pod tímto heslem,
jež převzala i Volná Myšlenka s agrárníky, přáteli
se a ruce si tisknou nejzatvrdlejší vzájemní n-
přátelé: socialisté a kapitalisté, republikáni a krá-
lovci, lidé bezkroufessijní a pravověřícími židy,
starokatolíci a modernisty. Čechové a Němci,
Rusíni a Poláci. Katolíci, věrně stáíme na stráž
a jdáme do boje proti nepříteli! Zmažile vpřed
za naše svatá práva!

Mladotice u Ronova n. D. Dne 23.
dubna naše osada postižena byla ohněm, jenž
strávil 3 obytná stavení: hostinec p. Petra Šauera,
domek p. Tuhého a p. Novosáda. Oheň vznikl při
taneční zábavě. Dosud není zjištěno, jakým způ-
sobem. Ku požáru dostavily se sbory hasičské
z Ronova a ze Žleb. Chvalovic. Oběma sborům
patří plné uznání.

Třemošnice u Ronova. Kandidát strany
agrární zavítá k nám dne 29. dubna, aby zde
prošel kandidátní řeč. Nevíme, co u nás hledá.
Zde jest agrárník jeden (p. Havelka, evangelík)
a s ním bude volit někdo podřízený. Snad správce
z libovaru. My pracující lidé takového městáka
rozhodně voliti nebudeme. Když nás zradili Ha-
velkové v akci řepařské a nešli s námi, vidíme
v jednání mnohých agrárníků zrazování zásad.
Vždyť píšu ve svých letácích, že nemohou zá-
roveň zastávat sedláka a nás malé lidi. Strana
česká křesťansko-sociální na základě učení Kristova
chce spravedlivě hájiti všechny stavy a tudíž jejího
kandidáta voliti budeme dne 13. června jménem
František Šabata, rolník ve Vrbici u Doudleb.
Pane Haidku, říkává se: „Truhláři, drž se hoblíku!“
Kdybyste byl řádným knězem, utvrzoval byste
náboženství, konal své kněžské povinnosti. Jděte
si k těm, kteří vás ještě tolik neznají jako my.

Čimčoves. (Obnova sv. misie). Na bílou
sobotu počala ve zdejší farnosti obnova sv. mis-
sie, kterou řídili vdpp. rektor P. František Piv-
nička a P. Bernardin Čáka, oba z kongregace
Nejsvětějšího Vykupitele na sv. Hoře u Přibrami,
se zdarem potěšitelým. Na 500 lidí přistoupilo
ke stolu Páně a chrám farní býval při každém
kázání plně navštěvován. Za obětavými misijnáři
voláme srdce: Zaplať Pán Bůh s vroucím prá-
ním, aby na dlouhý věk dobrotitivý Bůh v pože-
nané činnosti je zachoval.

Dobruška. Letos opět jsme měli krásnou
slavnost Vzkříšení. Ku zvýšení oslavy Kristovy
přispěly zase účastí svojí p. t. katolicky smýšlející
spolky, katolicky smýšlející městské zastupitelstvo,
dále do tisíců jdoucí účast věřícího lidu, mohutný
lidový zpěv. Uspotádáno krásné osvětlení, jak činí
zbožný lid zdejší od šedesátých let minulého sto-
letí. I někteří jinovarci osvěrcují na znamení, že
ctí náboženský cit katolíků a že se k nim chtějí
chovati jako k bratřím. Vše: radost, zpěv, nad-
šení, světlo, jen v naší radnici egyptská tma. A
přece tam svítilo světlo při Vzkříšení přes pa-
desát let. Inu — tam vládne pokrok, který přece
nemůže státí s úctou před velikou obětavostí,
trpělivostí a láskou Kristovou. Pokrokář musí
míti radost z antiických řesáků, jakým jest Nero
a Tiberius. Taky se mu líbí pokrokatům ctitelé
„urážného Ferrera, rusko-židovští revolucionáři
atd. Co záleží na tom, je-li většina zdejšího ob-
čanstva katolická? Co na tom, jestliže se městská
rada přesvědčila o Měských volbách, že katolic-
kému kandidátovi bylo odevzdáno více hlasů než
všem ostatním dohromady? Líp jest salibiti se
talmudistům než katolickému lidu českému. Na
to, jak se zachovala radnice ke katolickému lidu
v památný den Vzkříšení, tak snadno nezapome-
neme. Dokud byl pan Petřík chudý, stával čes-
nou stráží u Bůžho brobu a rád se účastnil cír-
kevních slavností vůbec. Nyní jako úradující radní
musí se něčím vlichotiti do přiznání židům. Když
byl otázan, zda-li má býti osvětlení na radnici,
odpověděl s pokrokovou noblesou: „Není potřeba,
svítí měsíc!“ Muži Petříku, vysloužilý voják, proč
jste se jenom tolik báli? Soc. demokratický ča-
sopis přinesl z Dobrušky noticku, že tam budou
uveřejněna jména těch, kteří se hlásí k pokro-
kářům a budou míti přece osvětlení. Co vám jest
tedy po občanech? Jen když vás ušetří Kudrná-
čovy tisk! Myslíte si, že občané nevědí, proč
do vás tak náhle vjel pokro- a že se někdo diví
vaší velikosti? Vždyť lidé s úsměvem poukazují
na to, že jste měl přede dvěma lety osvětlení
svého domu vlastním, ačkoli tento ani nestojí na
náměstí. Odkud ta veliká opatrnost? Inu — bylo
před volbami a vy jste chtěl dostati hlasy kato-
líků, před nimiž si najednou hraje na velikého
pána. Předseda „Sokola“, hlásal jste heslo: „Ni-
sisk ni slávu! — Ni plď české pldy Němcům!“
Ale sám jste skoupil od chudých lidí lacino místa
po vyhořelých stodolách, sousedících s továrnou,

jež náleží Němci. A tomu Němci je to místa ta prodal. Jest pravda, že je při tom vydal 3000 K? A to dovážení židovského zboží taky něco vydá. Co je tedy p. Petříkovi do národa? Až dá katolický národ víc vydávat než dosud, pak snad srdce zahřeje se větší vlasteneckou láskou. Jenže lidé dovedou přemýšlet a dobře vidí, jaký vliv fašglickou otáčí. Rudý tisk vzorámu národovi v očích lidí rozumných pranic neublíží. Ale faktická nedůslednost jest horším oříškem.

Nové Dvory u Hory Kutné. Truchlivou správu světoval 12. dubna t. r. zvon chrámu sv. Anny v N. Dvorech, že Jeho Excellence vysokorodý pan hrabě Emerich Chotek odebral se na věčnost. Až postonával delší čas u svého bratra p. brab. Ferdinanda Chotka na zámku Volšovském u Sušice, netušilo se přec, že Pán ho k sobě povolá. Zámutek všeobecný vedral se do srdce každého, kdo J. Excel. blíž se znal; vědět odešel na věčnost pán dobrotný, slatého srdce, které zasvěceno bylo jen a jen konání dobrodiní. Konal skutky milosrdenství tiše, jsa si vědom slov, „aby nevěděla levica, co činí pravice.“ Leč přístupný byl každému bez věcí pánovitosti a každého vyslyšel. Co nejvíce chváliti musíme, že Jeho Excel. vystupoval vždy jako horlivý katolík. Důkazem toho je zřízení jeho nadání pro četné lidumilné účely. Velkým byl příznivcem školy v N. Dvorech, kde každoročně pro chudé dívky rozličné štátní sasil a pro polevkový ústav v zimní době značně přispíval. V poslední době věnoval místnosti ve svém domě v N. Dvorech i se zahradou pro dětskou opatrovnu právě se stížených. Než možno vyčísliti všechny lidumilné skutky zesnulého p. brab. Emericha Chotka, které zapáány jsou v knize života. A ta nelčená zbožnost Jeho Excellence! Když v létě prodělal po několik měsíců na zámku Kačinském, i při největší nepohodě ani jednou v neděli a svátek nevynechal služby Boží v N. Dvorech, kde a největší zbožnosti a kletce obcoval službám Božím. Farní kostel v N. Dvorech sám vlastním nákladem mnoha tisíc korun dal opravit a zvelebiti. Krátce nemožno vše zde vyčísliti. Jaké se těšil oblíbě v Pánu zesnulý, svědčí o tom ohromný dav lidí při jeho pohřbu. Na 5000 lidí bylo shromážděno. Pohřeb jeho byl imponantní. Mnoho bylo spolků, vojenská hudba, oostrotřecká hudba a z celého okolí přišli lidé vzdáti jeho Excel. poslední počtu. Průvod vedl vsdp. Mgr. Karel Vorlíček, bisk. vikář kutnohorský, kterýž jej též pochoval. Dále z kněží byli tito vsdpp.: hrabě Ledochovský, kanovník v Olomouci, Plzák, kanovník ze St. Boleslavi, Ptáček, bisk. sekretář, Mejnar, farář z Církvice, Confal, farář ze Záběje, Jenček, farář z Chotusic, Karpíšek z Volšova, z Kutné Hory Zuzanek, Mašina, Kudrnovský, P. Žid ze Žehuší, pak patronátní kaplan P. Velebný a Herman. Dojemnou řeč měl vdp. farář Červ, v níž vylíčil lidumilné skutky Jeho Excellence a s ním za všechny se rozloučil. Zpěv řídil ředitel kůru u sv. P. Barbory v Hoře Kutné, p. Ledvina. Též mnoho důstojníků se účastnilo z Hory Kutné i s p. plukovníkem. Krátce pohřeb nezapomenutelného šlechtice, jakkoli smutný, přec slavný byl. Končíme s tím vroucím přáním, by Pán nebeský byl štědrým odplatitelem zesnulému lidumilovi! Ave anima pia!

Trhy v Golč. Jeníkově. C. k. okresní hejtmanský v Čáslavi povolilo výnosem ze dne 20. dubna 1911. č. 12238 obci Golčovu Jeníkovu odbývání náhradních trhů výročních a na dobytek hovězí, tak že se budou v roce letošním odbývat výroční a dobytčí trhy v Golč. Jeníkově v následujících dnech: 3. května, 10. května, 24. května, 7. června, 14. června, 21. června, 28. června, 5. července, 19. července, 26. července, 16. srpna, 13. září, 4. října, 26. října, 21. listopadu a 13. prosince.

Různé zprávy.

Německý nacional o vládě židovstva. Sám poslanec dr. Steinwender vyjádřil se o slatě internacionála: „Rakousko je ohroženo kapitalismem. Kartely a banky ovládají situaci, vysoká cla, státní dluhy a válečná zbr. jení jsou jejich spojenci, vlády, parlamenty a žarníky jsou jim pomocníky. Železářský kartel a cukerní kartel určují ceny a rozdělují obyt; vysokými ochrannými cly je soutěž vyloučena; kdo se vzepře, je-li to zákazník, neobdrží žádného zboží, je-li výrobce, je zničen. Takových kartelů je však několik set, tak že většina výroby i spotřeby je jimi ovládána. Financování jednotlivých podniků a namnoze i obyt jsou ovládány malým počtem velkobank, takže lze říci, že vrchní řízení národního hospodářství v Rakousku je v rukou sedmi guvernérů a direktorů. Ti vypomáhají vládám v leckteré neznázi, ustanovují se správní rady domy panství, ustanovují se správní rady domy panství, vysloužilí ministři a odborové léfy; v posledním roce přebraly státní správu celou řadu výborůvých úředníků. Při tom falšují bilance, hromadí tajné rezervní fondy, umějí vynáškovat maser berního národnostní, kurvy mluví podle vůle a láosti — obecenstvo jde jim však na lep, kupuje spekulací papíry, nemajíc tušení o pravé jich hodnotě, a místo do spořitelny ukládá své ušetřené haléře do bank.

Stát je nápomocen při tom dvojím způsobem: tím, že vysokými cly vylučuje soutěž a stálým zvyšováním svých dluhů odsílá obecnostu obut kupovatí klesající renty. Odpomoc: jako byly soukromé dráhy postátněny, tak se musí stát také v jiných oborech. Nyní má monopol obytů sá-palek Landerbanka, na přeskrok bude je mít stát. Cukerní monopol bude následovat a jiné po něm. Do správních rad bank budou dosazeni státní spolusprávní. Dobré věci nepřijdou; stát nemůžeme spravovat své dráhy, složitým obchodům bude ještě méně rozumět — ale stát se to musí, protože obecnost má vůči ministerstvu, jmenovanému cinařem, přece víc důvěry, než k ministerstvu sedmi bankovních ředitelů.“ — Dobře si promyslete slova Steinwenderova a pak si učiníte správný názor o podvodnících, kteří tvrdí, že Rakousko jest státem sklerikalizovaným.

O hrozném hospodářství v agrárním družstvu židárském docházejí nové velice poučné správy. Zkrachované družstvo chtělo stále zakladati filiálku na Velko-Mesitčicku. Proti tomu však se velice bránil katolický poslanec, rolník Šamalik. Kdyby býval řekl hned otevřeně a urdité, proč židárskému družstvu nedávětuje, byli by jej agrárníci přivedli do kriminálu. Ti si velice potrpí na mstivé žaloby. A nebylo až dost zavěno poctivých nářadů, když se zmínili o utajených svídních? Jen si vzpomene, jak to uměl rolnický sluděj Kudrnač! Radnovali sobě dovedou už věc zaříditi tak, že spravedlivému žalobci jest zabráněno prohlédnutí účtůvých vedení; a v-ili všecko se vší podrobností, zabráně se mu provéstí sondní dňaz pravdy. A kriminal na krku! Tudíž pro Šamalika bylo obtíží povědět všecko urdité, ale přece může mít radost, že se mu podařilo zachrániti existenci mnoha rolníků. Jeden z předních zakladatelů strany agrární, totiž Alfons Stastý, napsal minulého roku v čísle 26. svých „Selských Novin“: „Zdá se, že naši páni předáci agrární mají nás sedláky za voly, s nimiž mohou orat a také ještě vláčet.“ Pravě při vzpomínce na hospodářství židárské živě tanou na mysli tato slova. Agrární poslanec Šablik ze Slavíkovice jest předsedou dozorců rady hospodář. družstva ve Žďáse. A svůj úřad zastává, a tak náramnou pilností, že páchný v družstvu hrozne nepotřádky, až sebedek převyšuje sumu 46 000 K. Lidovecký poslanec Růžička obviňoval veřejně před českými poslanci Šablika z nepotřádky. Dokazoval svoji členskou knížkou, že mu byy do ní zaznamenávány podvodné obnosy bez jeho vědomí. Nyní však Šablik se vykrukuje, jeho družina avatuje vinu na poslance Růžičku a jeho bratra V. Růžičku. Ale oba tyto pányvě cuchají bradu Šablikovi, slibující, že soud ukáže agrárního poslance v pravém světle. Ostatně Šablik se vychloubal i se stažením v různých novinách, co všecko pro židárské družstvo učinil, jak je zvelebil. Jestliže tudíž toto pilné ostroudivé vědění o všem, co jde družstvu k duhu, byli snad na druhé straně tolik krátkozrací, že nepozorovali velikých nevdarů?

Až se nás užijeme volenýmýšlenkáků! A talmudistické lidé! V slatě zemi nášho soustátí není politický, finanční a sociální vliv židů tak veliký jako v Uhrách. S židy ubereckými může pouze konkurovati židovská Halic. Die jednáni českých pokrokův by se zdálo, že v Uhrách musí panovati veliký lidový blahobyt. Vždyť „Čas“ stává se nejvše nervosním, i když zavádíte o žida vrtkavé nejspravedlivější. Ale pojednou pokrokový deník Masarykův se podřekl. Dne 30. března t. r. napsal: „Skoro 700 000 lidí vystěhovalo se z Uher v uplynulém desetiletí podle předběžných výsledků sčítání lidu; přesná čísla die výkazu ústřední statistické kanceláře uherské jest: 672.593 osob, které se vystěhovaly a již se nevrátily. Absolutní čísla vystěhovalců je mnohem vyšší, neboť „podle údajů z národních přístavů — čteme ve zprávě statistického úřadu — vystěhovalo se jen za moře 1,220.000 osob a kromě toho se mnoho lidí vystěhovalo do Rakouska, Německa, Rumunska atd.“ Bezmlá polovina vystěhovalců se tedy vrací; ale i tak je strata vystěhovalectvím nesmírná, a nepoměrná, při čemž nutno mít na paměti také to, že vystěhovalci bývají většinou mladí a zdraví pracovníci. Pester Lloyd doprovází tyto údaje statistické kanceláře zajímavými úvahami politickými. Hlavním pramenem vystěhovalectví je nedostatek výživy doma; lidé, nenalézající zaměstnání ve vlasti, stěhují se tam, kde je naleznou.“ — Uhry jsou přece zemí velice úrodnou, která odměňuje proti Čechům polní práci dvojnásobně. O zemědělské dělnictvo jest v Uhrách nouze. Dále průmysl se tam zmahá utěšeně. Vždyť na př. v otázce učňovských škol jsou Maďaři mnohem dále než národ náš. A přece bída, na jejíž zdroj bojí se maďarský tisk poukázati! Kdo má přece v rukou v Uhrách obchody bankovní a velkopřůmysl? Jsou to židé. A páda padá do rukou židů tak rychle, že při stejném dalším tempu za půl století zbudou pro křesťany nanejvýš statky duchovenských. Jak platí židovští milionáři svému dělnictvu, že toto v počtu tak obrovském se stěhuje? Iau — židé mnozí své kapitály vyhrazují vždy pro sebe. A národ? Ten at jím posilňuje!

První česká notářka v Americe. Americký „Hlas“ sděluje: V St. Louisu máme

novou notářku, a sice slečnu Františku L. Pecha. novou, která se svým bratrem Tomášem F. Pechanem pracuje ve vlasti úřadovně v čísle 1918-80. 12th str., St. Louis, Mo. Pokud nám známe, je to asi první česká notářka v Americe. Jak p. trno, chápe se ochotně dívky a ženy různých povolání, až dosud muži obsazených, a jsme jisti, že se stane na přiměřených místech osvědčí, jak milová.

Počet vyznavačů různých náboženství. Všeob. obyvatelstva na světě čítá se asi 1.583.448.000. Z toho jest římských katolíků 272.638.000, řecko-východ. křesťanů 120.157.000, protestantů 166.066.500. Tedy všech křesťanů dohromady jest 558.861.500, tedy necelá třetina všeho lidstva. Brahmanů v Indii čítá se 209.659.000, buddhistů na Ceyloně, v Tibetu, Zádni Indii atd. 137.935.000, konfucianů v Číně 231.816.000, šintoistů v Japonsku 24.900.000, afrických fetišistů 157.069.000, mohamedánů 216.630.000, židů 11.222.000. Největší světovou m. má ovšem společnost židovská, třebaže tato má celkem dosti malý počet ptálsníků. A pak že není židovské náboženství nejpokrokovější, ne modernější!

Romolo Murri sklíká. Snad od svého vyloučení z církve nesakusil poslanec Romolo Murri, bývalý kněz, takového pomízení, jakého se mu dostalo 6. t. m. ve sněmovně italské u přítomnosti velkého množství lidu. Za jeho protiklerikální řeči sypaly se mu na hlavu ironické poznámky, avšak ani všeobecný smích po poznámce poslance Cornaggia, že „kanovníctví u sv. Petra bylo by u něho zabráněno změně šatu a všem těm protiklerikálním řečem“, nezaránil mu decha. Sněmovna bavila se jeho řečí, dokud nezačal útočiti na papeže. „Vláda italská“, pravil, „musí býti protiklerikální a musí potírati předsévím vše, co aleduje a přeje si politiky nynějšího papeže.“ Pokračování jeho řeči zaslechla po těch slovech vřava ve sněmovně. Se všech stran na něho p. tikovali a nikdy asi nestříl nanobitel sv. Otce tak pěkných titulů jak tenkrát. „Oráte hubu, vy neptičtý člověče, vy věčný odpore!“ volal na něho Cameroni. „Nedávno jste celými vesky horlil pro světskou moc papeže.“ Po vřavě dokončil Murri svou řeč, vybízejce vládu k různým opatřením proti církvi a vyslovuje svůj souhlas s civilním manželstvím, jakož i odstraněním náboženského vyučování ze škol.

Kuče-ll vydá jediná ruská obec na kořalku. V sibiřské vesnici Irojsko-Savarnij na sibiřské dráze prodá se za státním kořalkem obchodě ročně za 80.000 rublů kořalky. Kromě toho jsou ve vesnici ještě dva hostince, v kterých se prodá ročně také asi za 20.000 rublů kořalky, takže ve vesnici, která má 1900 domů a čítá 9109 obyvatelů, vypije se celkem ročně kořalky za 80.000 rublů. Ruský deník „Ras. Vedomosti“ píše: V této vesnici pijí všichni kořalku; staří i mladí, ženy i dívky, a také i děti pod 12 let. Ve vesnici radí velká bída a hlad. Dívky zde umírají jako mouchy. Všem obyvatelům vesnice vede se špatně, jen výčepníkům dobře.

Všelicos. Ve vile pařížského malíře hr. Priera ve Varso ukraden drahocenný obraz Madonny v ceně půl milionu K. — V některých krajinách Slezska působí cikáni takové obtíže, že na př. v kraji polském nařídila zemská rada, aby při objevení se cikánů v osadě zvonilo se na poplach, čímž se vesničané shluknou a cikány společně vypudí. — V Pardubicích má býti do r. 1915 postaven Hrad p. m. v ceně asi 15.000 K, též v Kostelci n. L. — Katol. spolek rolnický na Moravě za deset let svého trvání zorganizoval na 20.000 rolníků pod svůj znak a nových 20.000 venkovské omladiny vyrostle v jeho stínu. — Při obecních volbách v Lublani 28. dubna zvoleno 23 liberálů, 14 katolíků, 7 Němců a jeden soc. demokrat. Při volbě muselo četnictvo několikrát zakročiti. — Dne 13.—15. dubna vrátilo se z Ameriky 1200 dělníků, většinou to uherských a chorvatských vystěhovalců, jímž se v novém světě nevalně dařilo. — V ruském Poleku zatčeno na 300 židů, ježto jsou v podezření, že jsou členy soc. listického-revolučního sdružení. — M. v Číně již vymizel. Celkový počet obětí udává se na 60.000. — V Dlouhé Vsi u Kočeva v Kraňsku žije 108letá hostinák, která jest již po páté vdava. Když byla naposled nevěstou, bylo jí 99 let.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. dubna 1911. 1 hl pšenice K 16:20—17:40, žito K 12:70—13:20, ječmene K 12:40—13:00, oves K 9:00—11:00, prosa K 10:00 až 00:00, vike K 16:00—18:00, hrachu K 24:00—26:00, sočky K 28:00—30:00, jahol K 28:00—30:00, kroup K 24:00—26:00, bramborů K 6:40—7:00, jetel. semene čerr. K 120:00—130:00, máku K 44:00—46:00, slit. až —, pšenič. otrub K 12:00—00:00, 1 kg másla K 2:20—2:30, másla vepřového K 2:20—0:00, tvarohu K 0:22—0:40, 1 vejce K 0:04—0:00, 1 kopa mlí K 8:00 až 8:00, 1 kopa kapusty K 2:00—4:00, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00—0:00, 1 kopa cereale K 0:00—0:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 pytel mrkve K 2:00 až 4:00, 1 hl cibule K 6:00—7:0, 1 hl jablko K 12:00 až 18:00, 1 hl hradek K 00:00—00:00. 1 bočka švatek K 0:0—0:0. — Na týždenní trh dne 22. dubna 1911 bylo přivezeno: pšenice hl 22, žito hl 22, ječmene

Príloha „OBNOVY“ k číslu 17.

Volební hlídka.

Pozor na agrárního šachry! Docházejí nám správy, jakými letivými podávkami chytají agrárníci naše voliče. Rozesílají posvátné ke schůzím pod firmou křesťansko-sociální, aby se dostavilo hojně našinců k agrárnímu „zpracování“. Našinci pak, myslíce, že se koná schůze naší strany, poznávají pozdě, jak byli zaskočeni. Přítě o tom více.

Vyhlička pro Hradecké Králové. Die předpisu § 12., 2. odstavce voleb. řádu do rady říšské oznamuje se tímto veřejně, že za přičinou vypsaných voleb do poslanecké sněmovny rady říšské jest voličský seznam osob ve zdejší obci k volbě oprávněných v úřední místnosti obce po 14 dní denně po 8 hodin, a to od 8 hodin dopol. do 1 hod. odpol. a od 2 hodin odpol. do 5 hodin odpol. vyložen, aby každý mohl do něho nahlédnouti. Proti tomuto seznamu voličskému mohou od osob, kterým v příslušném volebním sboru (totiž v této volební okrese) náleží volební právo, podány býti u podepsaného purkmistra ústně nebo písemně reklamace pro vřazení osob k volbě neoprávněných nebo pro nevřazení osob k volbě oprávněných ve lhůtě dvanácti dní ode dne této vyhlášky počítaje. Reklamace po uplynutí této lhůty podané budou jako opožděné odmítnuty. Reklamace buďtež dle § 13., 8. odstavce volebního řádu do rady říšské podány pro každý reklamaci případ odděleně; reklamuje-li se pro vypuštění k volbě oprávněného, buďte doklady, kterých je třeba k průkazu jeho volebního oprávnění, k reklamaci přiloženy. Reklamace, při nichž nebylo šetřeno těchto předpisů, budou a limine, t. t. beze všeho řízení odmítnuty. Doklady k průkazu volebního práva potřebné, jsou kolku prosty. V Hradci Králové, dne 24. dubna 1911. Starosta JUDr. Ulrich v. r.

Katolická kandidatura ve městském okrese č. 24. Dávenci katolických organizací 12 měst ve městské skupině královéhradecké na schůzi v Týništi dne 23. dubna usnesli se nabídnouti kandidaturu p. Th. Dru Františku Beylovi, rektora b. semináře v Hradci Králové. Při předchozích volbách r. 1907 soustředil p. Dr. Reyl slušný počet hlasů 1374, takže byl mezi 6 kandidáty na místě třetím. (Hampl, soc. demokrat 2910 hl., dr. Drtina, pokrokář 1593, Dr. Reyl 1874, dr. Sláma, mladěček 1365, Choc, nár. socialista 836). Při ústí volbě získal Drtina 3998 a Hampl 3582 hl. Posice katolická za uplynulých 4 let nikterak nedoznala poklesu, proto lze doufat na slušný výsledek katolické volební akce. Mladěčské posice je letos příznivější následkem kompromisu s nár. socialisty, ale na nějaké vítězství při prvé volbě nemáme vůbec žádná šance počítati. Ústí volba je neodvratnou. Strana mladěčská kandiduje dra Frantu, radu semského výboru a soc. demokraté kandidují c. k. bernice officiala Chalupu.

Za venkovský volební okres č. 43. (Hradecký kraj.—Nechanice—Chlumec) kandidátem jednomyslně prohlášen na spolkové schůzi veřejné v Černilově dne 23. t. m. p. Josef Kvasnička, rolník a starosta v Bukovině u Černilova. Vážný tento muž nikdy se do popředí netlačil; jest zemědělcem starého dobrého zrna, který k pracem hospodářským přilnul celou duší. Věděl a ví, že jen tací rolníci prospějí národu a něco mu proti cizímu kapitalismu zachovají, budou-li si hleděti povinností nejbližších. Raději si hospodářství pilně hledět, než zpívat často mezi velkoměstskými kruhy o lásce k české hroudě! To bylo vždycky jeho zřetel. Nikdy mu nepřišlo na mysl, aby své vzorné hospodářství opustil k vůli shánění nějaké pobodlné a tučné sinekury. Také se vyjádřil, že sám nikdy na kandidaturu nepomyslí. Uvolil se kandidovati teprve po opětovných prosbách velice četných rolníků, kteří jeho rozšafnost a charakter dobře znají. Proti němu rádi nám nespravedlivě vyčítají, že prý i v naší straně hledí se uplatnit demagogové k vůli vlastnímu zisku, účtují jest dobře známo, že žádný z našich politikův činností si nenahromadil kapitálu. Proti Kvasničkově však i každý pokus výtky naprosto selže. Jestliže obětavý Kvasnička mandátem finančně se nepožádá, pak rozhodně nezáská. Svoji plní a svědomitost starostí získal si majetek takový, že není závislý na žádné bance — ani na židovi ani na kterékoliv politické straně. Vždy byl rozhodným stoupencem strany naší, ale k odporům se ukázal velice smáklivý. Jest charakterem pevným, přitom však srdce měkkého. Dobrák od kosti! Vášní a jeho povahy i rolníci jiného smýšlení, kteří ho dobře poznali. Jest významno, že právě rolníci z okolí Černilova a Pouchova jednomyslně p. Kvasničku označovali za kandidáta nejspolehlivějšího, nejvhodnějšího. Již při schůzi důvěrníků v pondělí velikonoční jednomyslně byl p. Kvasnička žádán, aby rozhodně

kandidaturu přijal. Volbou touto samo katolictvo osvědčilo, že dobře rozumí pravému významu voleb. Žádného famesiného agitátora, který zanedbává své nejbližší povinnosti! Žádného nafoukaného sobce, ale muže poctivého, nehluché práce, jehož dobrá vůle ve prospěch celku se již osvědčila! Proto vybrán za kandidáta muž, těšící se důvěře všech lidí těžce zapasících, kteří jej znají. Nyní nastává voličům úkol, aby této kandidatuře připravili co nejpěvnější půdu.

Další naše kandidatury. Pro volební okres Holic—Nová Paka—Lomnice (č. 41.) dr. Fr. Šulec, profesor bobrovství v Hradci Králové, pro Jilemnic—Semily—Železný—Brod—Vysoké n. J. (č. 39.) Josef Katnar, faktor tiskárny v Hradci Králové, pro Náchod—Nové Město—Opocno (č. 43.) dr. Rudolf Horský, farář v Sárce u Prahy. Jiné kandidatury uvedeme příště. Pro okres č. 42. dosud není určena kandidatura definitivní.

O zmaření jednotného postupu českých stran agrárníky píší mladěčské „Občanské listy“ v Nymburku: „Želíme, že nedosaženo dohody i ve venkovských okresech, kde agrární strana nechťela v ničem ustoupiti straně katolicko-národní, tedy straně ve smyslu národním zajiště české, která trvá v jednotném klubu českém a dosud vždy podřizovala se ve všem společné věci české. Agrárníci trnají prý si dobytí všech mandátů, které dosud drží na venkově strana katol.-národní, čili jak ji krátce nazývají klerikální. Jen aby se nemýlili!... V dalším poukazuje list na to, že strana agrární nahání na venkově vodu na mlyn sociální demokracii. Pěkně zachraňují patentovaní vlastenci agrární národ! Jen si vzpomeňme na maďarštinu a němčinu Závorkovu! A coť Prášek? „Samostatnost“ píše: Exministr Schreiner světoval se v soukromém rozhovoru, že z českých poslanců jediný poslanec Prášek s ním jednal jako s kolegou. Ostatní čeští poslanci ho ignorovali. A také Prášek je se Schreinerem v hospodářském spojení — proti čemuž konečně nelze něčeho namítati a v povedené němčině dopisuje si s ním na papíře s německou firmou „K. Prášek, Geheimerat u. k. k. Minister a. D.“ Budíž dobře pamatováno, že agrární pohlaví a velikým chvatem vyslovili Schreinerovi gratulaci, jakmile se stal ministrem. A přece vědí, že to jest renegát, který nejdrzejším způsobem uráží náš národ. Takovému muži tady ani nejmínějši vlastenecká strana gratulovati nemá. Agrárníci vymlouvali se na potřebu společenského taktu. Ale jest to urážka, jestliže poníženi negratulují člověku, který do mne bezcenné kope? A pak! Jedná-li se o boj proti českým zemědělcům katolickým agrární předáci zapomínají na společenské takti úmyslně. Dovedou nejdrzejšími „žemi sešlehati poctivé rolníky, jako Šabatu, Šafránka a jiné. Tedy právě vlastenecký Prášek choval se k fanatickému nepříteli českých nezadajných práv k Schreinerovi z českých poslanců nejvládněji. Zato však se vším úsilím agrární agitátorů snaží se podrážeti nohy národním poslancům křesť.-sociálním, kteří nesli v říšské radě s národem bítme dne i horka.“

Pokrokoví profesori a sociální demokracie. Na schůzi c. k. úřednictva v Brně prohlásil dle „Mor. Orlice“ c. k. prof. Váša, že veškeré brněnské professoráty v ústí volbách, nebudou-li moci voliti kandidáta pokrokového, voliti bude — sociálního demokrata. C. k. pokrokoví profesori, kteří přisahali věrnost císaři, jsou takto pro stranu protidynastickou, republikánskou

A kdo budou voliti pokrokové učitelé? „Škol. Obzor“ již ohlásil, že nebudou zahálet. Tomu věříme. Ale že nechťejí pracovati zdarma, z pouhého idealismu, to prozradily již „Učitelé Noviny.“ V soc. dem. „Rovnosti“ pak učitel-socialista píše: „Učitelstvo v nynějším svém trudném postavení půjde k těm, kteří jsou mu nejbližší. Ku straně agrární nemáme učitel patřiti a důvěrou, pokud v ní budou dominovati Vacové a Starostíkové. Ostatně mnozí agrárníci chovají se obzvlášť ku mladšímu učitelstvu arogantně, neboť vidí dobře jeho bídu, ale pomoci nechťejí. Strana lidověpokroková bije ve tvář nejkrásnějším heslům pravého pokroku. „Lidové Noviny“ před delegátním zasedáním bez ostychu se vyslovily, že nejsou zásadně proti zbrojení a zastupce strany v delegacích dr. Bulín vyjádřil se dokonce pro nutnost armády a zbrojení. Tím pravým pokrokovým je asi v objeti těchto Bulínů a Stránských velice škola Z toho je autou vyvoditi důsledky. Čím klerikalnějším a bigotnějším je okolí, v němž působíme, tím víceji cítíme novou sílu, pohybující kulturním světem, tu touhu po sociální rovnosti a vítězství pokroku, v němž povede své šiky strana sociálně demokratická v první řadě, neboť avědoměle dělnictvo je největší zárukou tohoto vítězství. Nepředpokládá učitelstvo — nevímámno a pohrdáno vysokým měšťáctvem, odmítá ve svých požadavcích o spravedlivou mzdu — vyvodí s dnešních poměrů důsledky a

postaví se po bok dělnictvu, vstoupí do jeho řad a bude bojovati s ním.“ — A tyto lidé ochotně přisahali, že budou vychovávatí děti nábožensky! A to vlastenecký, jaké sasi je rudý učitel dojdětských srdcí, bude mít cenu tak velkou, jako borová tiska. Nečetli jste, jak soc. demokraté čeští stále poukazovali na svou mezinárodní solidaritu, když jim dr. Adler tolik ubližoval? Hledali zkroušené čestíčku, jak usmířiti vídeňského semitu.

Schůze agrárního poslance v Budči na Dačleku. Agrární velík, továrník Staněk, který již se nemůže dočkat ministerkého fraku a jehož volba svého času byla tak úsilně podporována agrárními farářem Staňkem proti zaslanému dru Stojanovi, měl dne 17. t. m. schůzi v Budči, o níž referuje třebská „Stráž“. „Staněk mluvil jako „umělec“ svého druhu. Nesouhlasil s vládou, s přímým rovným hlasovacím právem, nová děla a válečné lodě jsou prý nezbytností, on prý to čítá v delegacích oddáti do podzimku (proto asi utekl až do Brna), sociální pojištění prý náš lid potřebuje (ve Zvolenovicích u Koruny před týdnem ho ještě nepotřeboval — vida, jak pan Staněk doráží do rozumu!), dvouletá vojenská služba prý by lid zatížila, Novofélský klášter prý by se měl zrušit — však prý on na zemském sněmu spolu se sociálními demokraty ten návrh podal; že chce býti ministrem, to prý řekl žertem, protože prý má rád peníze (to věříme, ty subvence!), proto přál by si býti ministrem finanční. A proto: jediná spása našeho lidu spočívá prý v tom, aby podporoval stranu agrární. Ve Studeně prý byl farář proti mlékárně, za to sociální demokraté ze Studeně prý mu za tu mlékárnu poslali poděkování. (Mají patrně raději syrovátky, než jejich soudruzi z Telče). Nehrozí prý nikomu peklem, kdo ho nebude voliti (no, to by ještě scházelo!), ale pozve prý si na „klerikály“ ve svém okrese „agrárního kněze“ Haldka z Čech (no vida, teď y ani p. Staněk se bez „kněze“ neobejde). Na konci své řeči prohlásil p. Staněk slavnostně, ať prý někdo vystoupí — a fakas, mluvil-li neb jednali-li kdy proti náboženství. Vystoupil tedy pan Tichý z Krasovic. Pravil, že souhlasí s vývody Staňkovými, že vláda Bienenrova je nám nepřátelská. Nejlepší odpovědí této vládě by bylo heslo: Svorně k volbám! — Pan Staněk však svornost rozbil a rozbíjí — a žene takto Bienenrovi vodu na mlyn. Souhlasí se Staňkem, že nynější rovné hlasovací právo je právem „nerovným“. Německý posel Bielohlavek ve Vídni byl zvolen 911 hlasy a na našem volebním okrese volilo nás na 15.000 jednoho poslance. Když se před pět lety pátým rokem hlasovalo o tomto odkopnutí národa českého, hlasovali proti pouze poslanci Stojan, Hruban, Kouřela, Udrál a Závorka. „A kde jste byli Vy tehdy, pane poslanče Staňku?“ hřívá Tichý Staňkovi do duše. Staněk je v rozpacích. „Vždyť jste byl tehdy též poslancem“, volá na něho Tichý znova. „Kde jste byli?“ Nám bulika na nos nepověste! Dále se táže pan Tichý Staňka, proč mluví na každé schůzi jinak! P. oť si tropil u Koruny smích ze své zprávy: a zde zas dělá hodného katolíka? — A kde že jsou ty báječné louky, v něž před volbami na říšskou radu slibil proměnití naše bažiny. Proč nevysušil ani tu bažinu u Želetavy? Proč scházeli agrární poslanci v sociálním odboru, když se jednalo o starobní pojištění našeho malého lidu? Pak upozornil p. Staňka, aby se svou mlékárnu v Želetavě tak nechlubil. Dokázal mu číslicemi, že rolníci, kteří doma mléko zpracují, mnohem výhodněji je spěnějí, než ti, kteří do Želetavy mléko dodávají. Jeho tlék z delegací zůstane sradou na našem lidu. „Agrárního kněze“ bez koláru dověsti může. My mu již připomeneme, jak se má kněz šatit. K takovým kněžím Vám agrárníkům gratulujem. — Staněk křičí: „A to není katolický kněz?“ Tichý odpovídá: „To je „taky“ katolický kněz, jako Vy jste „taky“ katolický.“ — Staněk s agrárníky křičí: „A my nejme katolíky?“ Tichý odpovídá: „Zajisté jste četli, jak zabil syn vlastního otce! Přestal býti onen vrah synem? On je pořád synem, ale jakým? A katolík, který tupí a špiní a ubíjí církev katolickou, nepřestává býti synem této církve, on jest pořád katolíkem, ale jakým? (Hlučný souhlas.) Dále mluví Tichý: „Máme Vám dokázati, kdy jste jednal proti náboženství. Tedy: Agrární strana byla zastoupena na sjezdu Volné myšlenky v Praze posel Šablíkem a na tomto sjezdu pravil prof. Zenkr: Báh neexistuje a kdyby existoval a stvořil člověka, nedělal by pouze takovou smrdutou komoru — při těchto slovech ukákal na svoje břícho — a agrární účastníci tleskali.“ Staněk volá: Vy jste tam nebyl, to nemůžete vědět.“ Tichý praví: „V delegacích jsem také nebyl, a přec vím, kdy jste utekl!“ (Hlučný souhlas.) — „Za druhé, pokračuje Tichý, sesměšňoval jste sv. zprávu na schůzi u Koruny.“ Za třetí hlasoval jste v delegacích pro odvolání našeho velvyslance u Vatikánu, což znamená vypovězení boje papeži. Za čtvrté blahopřál jste židovi Nathanovi k okradení papeže. Za páté táhli se Vás, jak jste se nastal náboženství svých voličů, když před dvěma roky

jednalo se na radě říšské o Wahrmondově brožuru, ve které nejbanálnějším způsobem byla tapena nejbl. Maria Panna? Staněk křičel: „Když se jednalo na říš. radě o Wahrmondově brožuru, tembráto jsem nebyl poslancem!“ Tichý se také: „Zas nám chcete pověsit na nos baňka? Interpelaci o oné ohavné brožure podával šid Ofner před dvěma roky, a vy jste poslancem za náš okres 4 roky. Vy jste podporoval rostlivovali této brožury.“ — (Náš lid se již bouřil a volal: „Fuj hauba! Vy jste dobrý katolík?!“) To Staňka dopálilo. Křičel: „Kdybych byl tehdy poslancem, hlasoval bych pro veřejné šíření této brožury.“ Tichý podotýká: „Slyšeli jste všichni? Staněk nás vysval, bychom mu dokázali, kdy j.dnal nebo mluvil proti náboženství a teď praví sám: Kdybych byl tehdy poslancem, hlasoval bych pro veřejné šíření této brožury. Brožury, ve které nejbanálnějším způsobem byla tapena nejbl. Panna Maria!“ (Lid volá: Hauba! Agrárníci: „Pan poslanec má pravdu, všechno se musí číst.“ Nastala vřava k nepopsání.) — Poněvadž dostali přítomní agrárníci strach, aby nevyšlo ještě více podobných věcí na světlo, naléhali majitel hostince, jenž jest stoupenec agrární strany, na předsedu, aby schůzi rozpustil. Proto žádá předseda Tichého, by skončil.“



Pro májové pobožnosti!

práve vyšla

překrásná původní
májová kázání
vldp. gymn. prof. Fr. Kohouta v Čáslavi:

České drahokamy
v koruně Královny nebeské,

32 rozjímání májových ze života českých patronů.

Rozsah 16½, tiskových archů velké 8°. Cena 1 brož. výtisku K 2-80, frankovaně K 3-—.

Objednávky přijímá a hned vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.



Kulturní jiskry.

Výsledky moderní výchovy. V Hradci Králové pokrokové strany opou vší silou moderní kultura do lidu. Noviny pokrokové, přednášky, volná škola a jiné podniky předělávají mozky normalních smrtelníků. Ovce takové kulturní práce již se ukazují. Minulý týden neznámý pachatel děným způsobem zohavil sochu sv. Marka na lukách před veřejnou nemocnicí. Když sochu tuto pozorujeme jen po stránce výtvarnické jako produkt, jenž v civilisované společnosti má nárok na ochranu: když uvážíme dále, že sochy sv. Marka, patrona starých Benátek, ušetrény byly tureckými barbary v Dalmácii a v Bosně po celé století, pak dlužno vysloviti jen politování nad surovostí, kterou spáchal odchovanec moderní pokrokové kultury a Hradce Králové. Spějeme vstřícnému zesurování společenských poměrů a lvi podíl na tomto zpátečnictví v doby barbarství má pokroková intelligence, která v pustém štvání proti náboženským představám se předstihuje, chválel ferrerovské a ruské Vandaly. Jen tak dál pokračujte ve volných školách; vypěstujete si generaci, která neušetří ani vašich kulturních památek, jak to dokázalo řádění rudé lavy v době komuny.

Obrambenci na Moravě. Není tomu dávno, co byly od surovců zohaveny dva kříže ve Vesce a Přibora od soc. demokratů, kteří posud odpykávají si těžký zaslát v Mírově. Leč nové zahanobení kříže stalo se v Přiborě v noci ze dne 8. na 9. dubna. Nějakým železem a sílnice vedoucí do Koptivnice jedna noha podoby Kristovy uražena, druhé silně poškozena. Ferrerovský tisk, který na Přiborsku řádí, ovšem vede jenom ku zdívození.

Nejchytřejší s náboženstvím umějí kšeftovat židé. Nový pádný doklad, kde vlastně hledati nejpovedenější křesťanské klerikály! Ve Francii způsobila velice bolestné rozrušení správa o tom, jak Bernhard Maimon obchodoval diplomatickými státními tajemstvími. Pověstný Voight s Kopníku byl proti chytřému semitovi Maimonovi pouhým bídilem, podvodnickým začátečníkem. Maimon narodil se v Halle ze židovských rodičů. V Londýně se dal pokřtiti a stal se — anglikán-

ským missonářem. Členem English—Church—mission. V Bagdadě přišlo se na podvody Maimonovy, načež pokřtěný semita byl propuštěn. Nyní se stal Maimon kupcem; v Mesopotamji kupoval pro berlínské starožitníky a obchodníky zboží; dodával koberce berlínským muzeím. Ale i zde se poznalo, že má dlouhé prsty a proto kšeftář byl z Berlína vypovězen. Maimon však přibyl do Cañibradu, přilpil se jako klíště na tělesného lékaře sultána Abdula Hamida; nabídl se, že bude dělati vysvědecké služby proti mladoturkům. Byl přijat do služeb a akvěle placen. Ovšem turecká vláda by mu nebyla svěřila důvěrně tak důležitá akce, kdyby se byl Turkům nezalíbil ještě zvláštním způsobem. Vychytralý semita však věděl, co před fanatickými Turky činiti. Představil se vrchnímu tureckému dachovnímu šejk-ul-islam s ujištěním, jak veliké zálibení nalezl v Koranu. A také se stal mohamedánem. Později, když již Koran se nedal dobře zpeněžit, stal se Maimon zase křesťanem. Ale chtěl také bráti od jiných.

Stal se tajným agentem anglické akciové společnosti a namáhal se vymoci koncese pro stavbu dráhy podél syrského pobřeží na Bagdad. Učinil odání na švakra sultánova Damada Mahmuda. Za to byly peníze. Ale Maimon se anažil, aby něco vydělal také z denuncovaného Damada. Proto mu dopomohl k útěku na francouzskou loď, vzal k sobě do opatrování jmění Mahmudovo (asi čtvrt milionu korun), dříve nežli loď odrazila, odebral se k tureckému vyslanci v Soňi a řekl: „Vydám vám Mahmuda, jeho syny a peníze, dáte-li mi koncese na syrakobagdadskou dráhu.“ — Jednání však se rozbilo, poněvadž Maimon nabízel málo. Nato odebral se Maimon se škvakrem sultánovým do Paříže a když ho zde bezpečně usadil, přijal za svou věrnost náležitou odměnu, šel osmátnit pařížskému tureckému velvyslanci Mynir-pašovi: „Vím, kde Damad Mahmud se skrývá.“ Za to, aby naň dohlížel, byl pak od turecké vlády dobře placen. — Zrovna tak na obě strany sloužil Maimon v Londýně: sultánové vládě i mladotureckým uprchlíkům. Po pádu starého sultána Abdula Hamida nabídl Maimon služby své mladoturecké vládě, začal kupovati oplyt důležitých státních listin tureckých a jako spravodaj „Evening Times“ dostal v Paříži listiny týkající se postupů německo-ruské smlouvy a vyzkoumal nejen turecký, ale i francouzský státní šifrový klíč. V Londýně byl dán do kriminálu na několik měsíců, v Athénách byl placeným špiclem. Povedený Maimon jest členem velké společnosti svých souvěrců, kteří dílem jsou ve službách tajné státní policie, dílem jako obchod provozují vyzrazování státních tajemství. Mají své hlavní sídla v Petrohradě, Paříži, Londýně a Cañibradě.

A teď se ptajete, jaké bylo vlastně náboženské přesvědčení toho haličského semity. Napřed žid, pak křesťan, pak oddaný sluha Hamidova tureckého Koranu. Naposledy navázal styky s francouzskými volnomyšlenkami. Inu — kšeft je kšeft. Masarykův denník nestratil staré chytrosti. Zmiňuje se dne 26. t. m. o Maimonových kouscích, ale hlavní známka jeho prohanosti utajuje. O tom, že Maimon byl židem a že se dal pokřtiti ze slodějského úmyslu, ani slova. Také ani slovo o tom, že se stal mohamedánem.

Sami židé nejednou zaujmou správné stanovisko k těm semitům, kteří páchají přijímaním křesťanství vyložené a s úmyslné podvody. „Čas“ však pro strach židovský boj se pokřatí i semity toho rázu. Spíše se jich zastane proti katolíkům, kteří správně tvrdí, že milost sv. křtu působiti nemůže na semity, kteří vcházejí do církve s podvodnými úmysly, odpirajíce svátostné milosti se vši houševnatostí.

Jak jsou viděni pohlaví soc. demokracie menšinové. Dr. Adler na počátku tohoto měsíce poslal českým soudruhům vlastnoruční list, v němž je zapřísahal k zanechání boje a vysval, aby se spojili s centralisty k společnému postupu proti stranám městským. O přeháňkách rozporu dr. Adler nemluvil, neboť by musil dle pravdy obžalovati sama sebe. Dr. Adler vypracoval svého času společně se Schöchererem a drem Friedjungem známý německo-nacionální lišecký program. Fernerstorfer byl hlavním redaktorem vřdčího listu „Deutsche Worte“. Obsa, dr. Adler a Fernerstorfer, stali se sociálními demokraty, ale své německé smýšlení nikdy nespřeli a hnali celou sociálně-demokratickou stranu vždy tam, kam to velel zájem německý. V době německého boje proti jazykovým nařizením Badenovým představovali u sociál. dem. poslanců přední voj, který v rozhodném okamžiku mobilisoval ulice a takto rozhodl celý zápas ve prospěch Němců. Tak se stávalo vždy, kdykoliv se jednalo o rozpor mezi českým a německým stanoviskem.

Veliký strach o životy „klerikálů“ projevila barče dne 11. t. m. „Osvěta lidu“, která přece na náboženského krveprolití nejvila o zavraždění katolíky žádnou zvláštní zákeť. Napela v přeháň obřadů sv. týdne: „Jmé nábožensky zcela smělého (ale!?). A nemáme nic proti konání obřadů těch.“ Ale přj se stanovištní hygienického nutno poukázati na jistou okolnost. Na zelený čtvrtek (!) dopoledne mimo jiné odhaluje se ceremonie fialová (?) rouška s kříže,

která na něj byla symbolicky připevněna na tak zv. „neděli smrtou“ (!) . . . Kněz obřad ten konající zpívá při tom v latině lidu nerozumitelné (hebrejštiny a němčiny v synagogách už je srozumitelnější?) sněmý (!) žalm: „Ejhle, dřevo kříže, na němž pšlo tělo Páče . . .“ a pak křís roušky zbavený klade opodál oltáře na zemi k veřejnému líbání . . . Ze jest vedle pokladničky „na světlo“, rozní se samé sebou“. To jest přj velice nezdravé.

S dovolením! Nepopisuje ty obřady v učení „Osvětu lidu“ některý rabín anebo košerák? Ten zelený čtvrtek, fialová rouška, smrtá neděle tak trochu na to ukazují. Leč na druhé straně žádný rabín nezná šalmu, v němž by byla slova „Ejhle dřevo kříže“ atd. Vidět přece žalmu byly sepsány dávno před narozením Kristovým. A pak žádný žid, který latinsky rozumí, nikdy neslyšel při odhalování kříže slova „na němž pšlo tělo Páče.“ Tedy nejspíš učení o těch obřadech referuje křesťanský sluha talmudistů, který při kontrole počínal si velice nedbale. Jak svědčí i směnka o pokladničky „na světlo.“ Kdo se dá do služeb kapitalismu, ten čije peníze všude. A jest jen zvláštní, že pokřkání nenapíší někdy radikální článek proti košerování anebo modlícím femakům. Francouzští osvícenci kříže nelíbají, ale hynou jako morem z jiných přičin. Katolíci zdraví vzorkované pak nikdy neposorují, že by tím učeními Uktřizovaného najednou zdraví strčili; žijí často déle než učení pokřkárský lékař.

Manželský rozvod. Ze všech severoamerických spojeneckých států jest North Carolina jediný, který zakazuje rozvod manželů. Ve všech ostatních státech řadí razní pojmy o nerozlučitelnosti manželství tak, že samy liberální noviny označují rozvod jako rakovinu Ameriky. V posledním svém házení v kathedrále baltimorské promlouval kardinál Gibbon takto: „Přes to, že křesťanství znamená vrchol civilizace (a kdo může tato skutečnost popírati?), není-liž stejno, že v jistých věcech na místo ku předu kráčíme do zadu? Chlubíme se výchovou lidu, svým obrovským bohatstvím, rozšířením území: leč tyto úspěchy nejsou důkazem křesťanského pokroku. I pohanek f Řím těžil se již před 2000 lety těmito úspěchům. V území jeho macailo se bohatství národů, jeho panství zasahovalo do tří dílů světa, předčil nás uměním, vědou, poesí, literaturou, filosofí a všemi jemnostmi kultury. Jeho malířství, sochařství a literatura zřetelnou nám vědycky vzorem. Leč třeba stál v senitu své hmotné i duševní slávy, zřádal ve stavu morálního a politického špadku. Upadl v barbarství horší než mormonství. Jest metla, která působí na rodinné hře než mormonství. Metlou tou jest vzrůstající přibýtek rozvodů. Muž a žena rozcházejí se z nejnicotnějších záminek. Nemohu si představití nic tragičtějšího, než žalostnějšího, a nemůže nic více vzbuditi soustrast náši než osud dítěte, jež dospěví k poznavání, vidí otce a matku rozvedeny. Malé jeho srdce touží po lásce, touží, by mohlo objati společně otce i matku, často stane se, že nemůže milovati otce nebo matku, aby nevzbudilo u druhého neřibost či dokonce nenávisť. Jistě společenské vynikající dáma pravila mi: „Neznám lidského nebo Božského zákona, který by mohl odpirati rozvedeným, uzavřítí sňatek nový, nemohou-li svorně žíti.“ Odpověděl jsem: „Mluvíte jen o právech nebo privilegiích, leč o svých povinnostech a úkolech nezmiňujete se ani slovem. Kdyby mužové a ženy byli více parťáckí svých povinností a zodpovědnosti, pak nemavili by tolik o právu: neboť není prostě žádaého práva proti zákonu Božímu.“

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovastřesení a opravy oltářů, soch atd.
odborné, levné a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký záved v Hradci Králové.

Celá usnadní od vld. štědř duchoy. k dispozici.

Hospodářská hildka.

Pěstujeme fasole. Předkové naši nepojídali tolik masa, jako ho pokříváme my nyní, pokřivali za to potravu rostlinnou, hrách, čočku a fasole. Během času stalo se, maso drahým a pro velikou svoji cenu mnohemu neptipustným. Jest proto třeba nabrzditi je podobnou potravou jistou — potravou rovněž silnou, výživnou, ale lacinou, všem vřstvám národa i nejchudším dostupnou. Jsou to vařiva našich předků: hrách, čočka, fasole atd. Fasole jest rostlina velmi důležitá, velmi úrodná, výnosná a chutnou k požívání i způsobitou, aby požívána byla v nejrozmanitějších přípravách a rostlina, která se nikdy nepřejí. Fasole jsou velmi výživné a bohaté laktami krvo- a tělovornými. Při veliké své výživnosti, která předčí maso, jsou u

fazole snadno stravitelné. Doporučuji proto hospodářům našim, aby si více vášali užitečné a důležitější rostliny této. U nás se fazole velmi dobře daří, dávají velmi velké výnosy a nemají tu žádných škodů. Je to velmi nepříjemný nepříteľ, což jest velice důležité. Rostlina je velmi teplá, raději roste na vlhké, a snese i tak sucha tak velice, jako žádná jiná rostlina.

Užitek slepice odhaduje se podle počtu vajec do roka snesených. Průměrně se počítá v prvním roce na 150—170, ve druhém 140—160, ve třetím 100—120 vajec. Dále se slepice nechová, leč by se jednalo o kvočnu neobyčejně dobrou. Počítáme-li tedy průměrně 150 vajec za rok a ceníme-li každé na 8 h, tedy by zisk obnášel 12 K a čná. Naproti tomu třeba ročně vydati průměrně 7 K za píce, 2 K za umorění jistiny, jež uložena v ceně slepice a kurníku tedy by zisk obnášel asi 3 K. A tolik jistě lze chovem slepic vyzískat, byť cena vejce se počítala daleko menší, což při volném výběru slepic sobě opatří značnou část potravy samy. K tomu ještě třeba počítati zisk za maso, peti a po případě i za kufata všude dobře placená. Je tedy chov slepic u nás výnosným zaměstnáním, jemuž by naše hospodyně měly věnovati zvýšenou pozornost.

Vrána popelavá i černá patří k nejobtížnějším škůdcům zemědělství. Hubí netoliko sajíce a koroptve, ale hlavně tím stává se nesmírně škodlivou, že vyloupí kde jaké hnízdo všech ptáků, k nimž se dostane. Také na ovcích sádech, zvláště však na osení způsobuje škody veliké. Kde je hejno vrán, marné hosp. dát se je kukulici. Neméně škodí ozimínám a jafinám, leč by znal se před výsevem přibarvilo červení olovnatou — Men-nige, Minium — již se vrány štítí! A ochrana proti vráně? Hněd z pušky se obzvláště vyne-ma dostal. Ještě věčet slámy na tyči volně visící na chvíli je odpudí. Jediný prostředek je ničeni hnízd a vybírání vajec i mláďat. Hnízdi však spravidla na vrcholku vysokých stromů nepřístupných.

Vlaštovky chytají jen trubce, nikdy se zřídlem obrátěných včel, jak přírodopysci dokázali; tudíž boj mezi včelařem a vlaštovkami jest docela neoprávněný a zbytečný.

České ovoce. Za součinnosti čes. pěstitelů ovoce píše J. Říha. Jako příloha Českých Listů Hospodářských, v níž počíná se pětinašeti popis a obrazy českého ovoce. Popisáno bude veškeré české ovoce. Nejdivně vyjdou hrůžky, po nich ovoce peckovité a bobulovité a konečně jablka. Obrazy jsou reprodukovány dle fotografií přirozených květů a plodů a jsou zcela věrné a správné. K číslu 1. a 2. Českých Listů Hospodářských roč. 19 v Praze (roč. předpl. pro nečleny 12 K) přidan jest obraz Cervencové hrůžky a Máslůvky amantické s jejich popisem.

ZALOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Literatura.

Nákladem V. Ketrby v Praze. Vydávající knihovna katolická sv. 51., seš. 5.—8.: Eucharistie ve světle nejstarších památek literárních, ikonografických a epigrafických. Z polského podává dr. J. Tumpach. Za 2 K. Sv. 44., seš. 12. a 13.: Církevní dějiny obecné. Píše dr. J. Samsour. Za 1 K. Biblické katechese pro první a druhou třídu školy obecné. Vypracoval Ot. Fric, farář. Za 3.50 K. — Homiletická knihovna sv. 13., seš. 17. a 18.: Roční nedělní a sváteční. Napsal Em. Zak. Za 1 K. — J. Koňář: Sv. apoštol Jůda Tadeáš, mocný pomocník ve svízelných strastech života, ochránce etí a dobrého jména. Cena 30 h. — Před trůnem Božím. Návod pro kněze, jak by se mohli konati lidové celodenní adorace. Napsal J. Ocetek. Za 20 h. — Tři zla doby přítomné: Nevědomost, nemrav a odpor proti každé autoritě. Zvláštní otisk pastýřského listu biskupů rakouských. Za 10 h, 100 knes 8 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí E. Vaněček. Roč. 18., čís. 5. Vychází měsíčně za roční předpl. 8 K. — Za slechetnými vzory. Napsal Al. Dostál. Ilustroval J. F. Hetteš. 20 roztomilých dějepisných povídek pro mládež. Za 2.50 K. — Zábavy večerní, roč. 32., čís. 3.: Po stopách různé lásky. Obrázek s našeho Polabí. Napsal V. K. V. Peer. Cena 70 h.

Z nakladatelství benediktinské knih-tiskárny v Brně. Náš Domov. Nejlepší obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Vávoda. Roč. před-platné 5 K. — Škola Božského Srdce. Časopis pro katolíky, zvláště pak pro zbožné spolky, včasně mluví. Pořádá P. P. Hleba. Roč. 25., čís. 4. Roč. předplatné 3.20 K. — Květy Mari-ny. Měsíční list pánů Panny Marie. Pořádá P. K. Lax. Roč. 28., čís. 4. Roč. předplatné 1.60 K. — Věsta. Měsíčník pro katolíky v Srdci Páně pro

kněze a věřící lid. Odpustky a privilegia pobož-nosti k Srdci Páně. Německy napsal P. J. Hil-gers. Za 1.80 K. — Václava Kosmáka sebrané spisy, díl 15: Kukačka čili život v obrazech. Seš. 94. a 95. Na pět sešitů lacinějšího vydání před-plác se 1.30 K.

Nákladem B. Melichara v Hradci Krá-lově. Melichardův výkvět světových literatur sv. V.: Zatracení. Polsky napsal K. Przerwi-Tetmajer, přeložil Fr. Vondráček. Brožev. 8.20 K, v. s. 4.20 K. — Čechy. Nástin historický. S ávodem prof. Ara. Denise. Píše dr. F. hrabě z Lützowů. Sešit 7. a 8 po 40 hal.

Z nakladatelství V. R. Vilímka v Praze. Kniha česko-německé konverzace. Napsal prof. dr. J. V. Sterziinger. Je pro Čechy, kteří se učí němčině, ale je také pro Němce, kteří studují jazyk německý. Seš. 1. a 2 po 40 hal. — Spisy Jana Klecandý, sv. I. Na bojišti. Seš. 2. a 3. po 24. hal. — Jindř. Mořna: Jak jsem se měl na světě. Vilímkovy Humoristické knihovny sešit 1. za 30 hal.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dr. F. Kryštáfek, J. Tumpach a A. Podlaha. Roč. 52., seš. 4. Obsah: Dr. J. Jindra: Papež X. a kaza-telství. Dr. J. Novotný: Má člověk svobodnou vůli? P. C. Jež: Milost posvěcující účasti na ži-votě Božím. Dr. A. Soldát: Zákoný p. p. Pia X. o volbě papežské. Dr. M. Mikulka: Sv. Cyrilla Jerus. život a učení o Slovu vtěleném. Dr. J. Samsour: O původu a počátcích mnišstva. P. V. Wintera: Vsoik university v Bratislavě. Dr. J. Sedlák: Počátkové kalicha. Dr. F. Kryštáfek: Křesťanství v Číně. Dr. A. Podlaha: Sv. Václava hrob a ostatky. — Nákladem kniž. arcib. knih-tiek. v Praze. Roč. předpl. 9 K.

Hlasý katol. spolku tiskového. Ročník 43., čís. 1. J. Ješek: Několik našich žeh a matek. Cena 80 hal. V komisi knihkupectví Gustava Francka v Praze.

Eva. Ženský měsíčník pro umění, vzdělání, zábavu a ženské sociální otázky. Přílohy: Věstník organizační, Naše domácnost, Katolická učitelka. Roč. VIII., čís. 4. Řídí a vydává P. Lad. Zamykal v Olomouci. Číslo za 30 hal.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje pod ochranou bl. Panny Marie. Pořádají dr. C. Stojan a A. Ješek. Roč. II., čís. 4. Celoroční předplatné na 12 čísel 1.50 K. Vychází v Kroměšví.

Hlasý Svatehostýnské. Vydávají Otové Tovaryšstva Ježí. na Sv. Hostýně na Moravě. Roč. 7. č. 4. Pořádá P. A. Ostrčilík. Roční předplatné 1 koruna.

Husitský arcibiskup. Napsal V. Oliva. Cena 80 hal. Husitství ve světle pravdy, roč. 8, č. 2.—4. Vydává Tisková Liga v Praze.

Technika XX. století. V časopise tom ve formě snadno přístupné podány jsou v čes-tých ilustrovaných článcích zajímavé zkušenosti a názory. Nový tento časopis chce dosáhnouti zlepšení čes. kulturního života, čes. hospodářství, obchodu a veřejné správy. Roč. předpl. 10 K. Vy-davatelství Praha — Král. Vinohrady.

Chcete se vhodně ošatiti ??

Vydávejte si ihned vzory pánských látek knažlédnutí. (Zeláří vsor látky » Palmira«) od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN. ==

První český soukromý oděv soukromého obceí
rok. r. 1876.

Sociální besídka.

Jak prováděli soc. demokraté zásady svého programu. Už je slyšíte! Ve svém volebním provolání hlásají, že stáli proti vládě a tuto potírali. Tak! Vždyť přece sloužili pod Adlerem, který měl tak časté a výsledné konference s ministry! Již před lidovými volbami, již předtím, než vláda Beckova přivoli-la k vše-obecnému hlasovacímu právu, semita Adler byl v ministerstvu jako doma. Každou chvíli se radil s členy vlády. A výsledek všeho? K vůli demonstracím pro všeobecné hlasovací právo povoláno právě křídlo Adlerovy armády — soc. demokraté čeští, kteří v Praze nadělali až příliš mnoho povyku, třebaže věděli, že jest přece daleko účelnější promluvití přímo s vládou ve Vídni. Adler se usmíval se založenými rukama. Nač ve Vídni nákladné demon-stracní průvody? Vždyť už měl s vládou potřebné věci smlouveny a proto vídeňští sou-druzi byli hodni, tišit, přivětiví.

Ale v Praze musil býti sato rámus dvoj-násobný; prováděla se zde hra na oslepení davů, aby se zdálo, že rámus jest nutný. Zatím šlecko už byla předmět proslaveno, protože ona ráma v Praze, že v všeobecné hlasovací právo v obecní křiž praveje — zvláště příjdu-li do sněmovny a vešlem počtu soc. demokraté. Volby skončeny, soc. demokratům padlo do klína hojně mandátů. Ale kapitalisté, proti kterým soc. demokraté ohlašovali nesmí-

řitelný boj, pod káží se jenom smáli. List ka-pitalistický „Český Merkur“ sám hned před-pověděl, že rudá strana peněžnímu obchodu škoditi nebude.

Revoluční soc. demokraté blýskali radí-kálně odima, ale když přišli do Vídeň, šel jim znamenitě k duhu byrokratismus. Začaly nové námluvy s vládou, Adler běhal horlivě k mi-nistrům znovu. A soc. demokracie stávala se v parlamentě stranou vládní. Řádi měli tak velikou radost, až se podfukli. Soc. dem. po-slanec Němec prohlásil dne 17. května 1908 v Praze: „At je to vláda, at je to panaká sně-movna, když chytí něco podmíněností, napřed se ptají, co tomu řeknou soc. demokraté. To je úspěch, s kterým můžeme býti spokojeni.“ Němec ovšem zapomněl dopovědět, že ruka ruku myje. Tu jest přece zřejmo, kdo držel Bienenrthovi od-dané palec, když ministrpresident prováděl i věci, které se našemu národu a proletariátu líbiti nemohly.

Minulého roku československý spolek „Rovnost“ v Paříži usnesl se na resoluci, ve které bylo protestováno proti vládě Bienenrthově a proti jeho systému. Současně poslal spolek „Právu lidu“ 15 franků ve prospěch vězeňského fondu a žádal za uveřejnění resoluce. Soc. de-mokraté sice peníze rádi vzali, ale resoluci neu-veřejnili, až bylo po prodlení na ně naleháno. Ne-chtěli si zkrátka nic pokaziti s Bienenrthem.

Posl. hr. Sternberg v říšské radě dne 4. dubna 1908 dokazoval, že císařští úředníci panství smířického v Čechách přemlouvali lid, aby volil proti Sternbergovi soc. demokrata. Proč jenom tolik na tom záleželo těm úřední-kům?

Když předešlého roku jednalo se v říšské radě o železnišním rozpočtu, místopředseda posl. sněmovny soc. dem. Pernersdorfer za řeči posl. Malika r. 1910 vyjádřil se neurvale:

„Kašlu na Hohenzollerny a kašlu na Habs-burky!“

Když ve věci té učiněn dotaz na presi-denta, tu soudr. posl. Pernersdorfer dal se do prošení a prohlásil, že onen výrok sice učinil soukromě ale že té neopatrnosti velice lituje!

Tak vyhlíží soc.-dem. hrdina. Soc.-demokratičtí poslanci 15. pros. 1908 hlasovali pro rozpočet, pro vojáky, pro daně přímé i nepřímé, vůbec pro všechno, co sli-bovali putírati. Báli se o diety, neboť pouze za 3 roky obdrželi na dietách jeden a tři čtvrti milionů korun, stali se vládní stranou a kdyby to bylo možno, prosadili by i svého vůdce žida Adlera k ministerstvu. Patrně tu jest bezcha-rakterní jednání.

Nejdříve pod pokličkou dají svolení vládě, hrbí hřbety před ministerskými křesly a pak když přijde k odhlasování nějaký návrh, tu nadávají, že jsou tím vinni klerikálové.

Jest to demag gie nejhoršího druhu, neboť soc.-dem. poslanců bylo 87 a tu jistě jejich hlasy měly také váhu v parlamentě.

Revoluční rudí antimilitaristé. Sociální demokraté jdou nyní do boje volebního pod heslem: „Proti militarismu!“ Něco lákavého, nějaké silné heslo ovšem si vymyslet musili, aby byla veliká a laciná reklama. Ale není za-potřebí, aby vám při těch rázných slovech vstávaly na hlavě vlasy. Pod káží lvi naleznete zde ohočenou srnku, která jest ráda, že se napase. Soc. demokracie proti militarismu? Vždyť přece židovští horliví podpůrci sociál. demokracie jsou vyhradními dodavateli pro armádu; kdyby něco nebylo, kšefty by se za-stavily a soc. demokraté by přišli o finanční podporu. Jen se podívejte na Francii! Proč jen v této nejpokrokatější zemi militarismus stoupá?

Ve Francii v čele vlády octnul se bývalý vůdce soc. dem. Clémenceau a členy jeho mi-nisterstva tehdež byli soc. dem. vůdceové Briand a Viviani.

Při oslavě 1. května minulého roku pro-měnil Clémenceau celou Paříž ve vojenskou le-žení. Stávkující pekaře a dělníky pařížských elektráren dal rozhánět vojskem, ba proti vzbouřeným vinařům dal střelit. A zpurný 17. pětí pluk poslal do vyhnanství do Tanisu. Ejhle, tak jednal vůdce soc. demokratů, když se stal ministrem.

A u nás v Rakousku nebylo by lépe.

Když 21. prosince 1909 bylo jednáno ve francouzské sněmovně o zvýšení stavu dělo-střelectva, tu soc. demokrat Jaurès prohlásil, že je rozumné, aby se počet děl rozmnožil a když 7. března 1911 opět se jednalo o zří-zení nových děl pro dreadnoughty, tu žádal, by byly 34 cm kalibru a sám ministr námoř-nictva Delcas jej odbyl, že postačí děla 30 cm., a že zhotovení větších děl a jich umístění bylo by spojeno s velkými finančními a technickými obtížemi.

A nyní nový zajímavý dokument pro radou spravedlost! Tyž rudý poslanec vydal knihu, v které v předešlé branné době píše se tak: „Jen silný nář pokoj. Jenom na venek silná Francie bude od stupně války. Francie potřebuje tedy vojsko. Toto vojsko musí býti

národní — „nation armée“. Už od mládí musí sedět vojenský výcvik. Ve školách (Pane prof. Drtino, teď pozor!) musí žáci se naučiti pochodem vojenským, karátně myslí a prvními začátkům cvičení ve střelbě. Spolky tělocvičné a střelecké a manévry v poli povedou cvičení dále. Francouzský voják bude tak vycvičen, že postačí mu úplně, když jen šest měsíců pobude v kasárnách. Celý národ bude pak ozbrojený a bude chrániti vnitřní organizaci práce a postaví se proti zahraničnímu nepříteli.“

Tedy Jaurès odporučuje, aby se pěstoval vojácký duch již v mládeži. Rudý tábor dospělých zatím napodobuje vojnu pěštmi a holiemi na veřejných schůzkách a v parlamentě.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velečestnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nalezájících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

VARHANY pro chrámy elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším provedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše důkladně z nejlepšího materiálu pracované, jakož i opravy a ladění co nejsvědomitěji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonií v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko. Nejlepší odporučení. Záruka pětiletá.

Zařizování pneumatic. hry a rejstř. ku starším zachovalým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na pořádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti co nejlevnější.

VKUSNÉ =
NAVŠTÍVENKY

ZHOTOVUJE

BISKUP. KNIHTISKARNA
V HRADCI KRÁLOVÉ.

SINGER „66“

šicí stroj 20. století.

Kupujte jen v našich krámech neb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje

Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete řídit

drátěné ploty a vrata

stavte se u jediného výrobce:

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a kovového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a pomech, levně pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzory

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velečest. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemne látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků praktická, pohodlná a poněvíc se nyní používá?

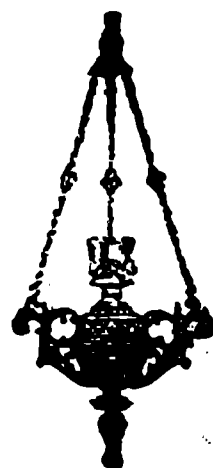
Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samozřejmě předávání háčků, jinak u nápr. s háčky nutná.
3. nemá-li háčků, nekráskou a netlačí do krku jako u náprsenek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto rychleji připnutých náprsenek, velmi nízká.

Zásilkou obratem pošty vyřizuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galantním zbožím Hradec Králové, Jiříkova třída.



Velečestnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům doporučuje si doporučit

veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mo rance, kalichy cibáky, nádoby, sv. knihy, pacifikály, svícny, lampy, kadidelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlátí a stříbrí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukazku franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných blánek, jako: řetěz, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Stříbrné předměty, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. cen.

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karolíny Světlé, čís. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtově)

doporučuje P. J. velečestnému duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporek a kovového náčiní

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukazku se na požádání franko zasílou.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Sahala, Cena s K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Velkozávod krejčovský pro pány

: a obchod soukenický :

Velkozávod krejčovský pro pány

V. ROSA,

c. a k.
dvorní krejčí



v Hradci Král.

zhotovuje oděvy dle nejnovějších angl. a fran-

couzských vzorů.

Velkozávod krejčovský pro pány

OBNOVA

Číslo 18. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 5. května 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ až $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Bankovní faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000	
	FILIAŁKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

V cizích službách.

Ve volebním boji více než kdy jindy bije do očí spojení strany pokrokové se židovstvem. Strana pokroková rozbila svorný postup českých stran, v židovské „Osvětě lidu“ pronáslala heslo „Raději německého liberála, než českého klerikála“, — postavila se na stanovisko internacionálního boje židovstva proti křesťanství: do cizích služeb. Zjev tento je smutným úkazem poklesnutí národního cítění v řadách pokrokové intelligence, která tak uvykla dogmatismu Masarykova vedení, že již necítí ohlávky, na které ji vede „sbožňovaný přítel židovstva“ pod cizí jho, v boj za cizí zájmy.

Připadá na mysl malá reminiscence! Neruda napsal v letech 70tých brožurku „Pro strach židovský“, která r. 1870 vyšla u Grégra. Vydavatelstvo této brožury praví v proslovu: „Poslední, pro národní rozvoj a politický pokrok předložené volby sněmovní nás opět jasně přesvědčily, že nejurputnějšími našimi odpůrci jsou židé, stáli proti nám ve volbách jako litina, ani jediného hlasu nedocílilo od nich pro svaté zájmy české.“

Slyšme Nerudu! „Nám se nejedná více o emancipaci židů, nýbrž o emancipaci od židů a to na tím účelem, abyhom sami davše židům rovnoprávnost a svobodu, nestali se jejich otroky. Dovedu udát okamžik, kdy jsem začal býti nepřitelem židů, tenkrát, kdy jsem poznal nesmiřitelně jízlivý, hluboký jich činný antagonismus (nepřátelství) proti naší národnosti české. Poznal jsem, že víra v nepodmíněnou všeobecnou humanitu a svobodomyšlnost patří do říše poesie, uctil jsem ledový obličej nepřátelského rozpočtu. Když jsem slyšel Serváce Hellera, kterak pronesl ve škole svůj původ: „ich bin ein Jude“, přiznávám se, že jsem se teprve naučil býti hrdým na národnost svou.“

U nás se mluví o židech pomocí novin do politiky, píší, pracují pro „svobodu“ a skutečně se jim podařilo, že svoboda průmyslová, obchodní, svoboda tisku stala se monopolem jejich a těch, kterým pomáhají. Židé jsou národ svůj, který má také politiku svou, co jim záleží na národech jiných. Tato jich politika hledí všude k hmotnému prospěchu židů, pomocí toho stoupají výš a výš a snad se vidí židé v duchu v době rozhodného svého panství, jakož praví prorok jich Micheáš: „A budou ostatkové Jakubovi mezi národy uprostřed lidí mnohých jako lev mezi zvířaty lesními a jako lvík mezi stády dobytka; kterýž když přijde a pošlapá a polapí, není, kdo by vytrhl.“ Židé se stali pány bank, buray a obchodu. Jsou nenasytní a pořád ještě nařikají, že nejsou emancipováni. Když se některému šlápne na kuří oko, hned je z toho otázka celého židovstva a moderní kultury. Židé se, že máme již svládnutí masivnější právo židovské, v němž jsou samostatnými svobodou židů a

povinnosti služební náše křesťanství. — Neruda vybízí na konci své brožury ke spolčování, jež jedině pomáhá v sebeobraně.

Druhá reminiscence!

R. 1897 byly v Praze volby do páté kurie. Židé vydali provolání k židovským voličům, ve kterém se praví: „Vaším úkolem budíť onomu svůj hlas dáti, který se Vaším protivníkem co nejrozhodněji postaví na odpor. Vy víte všichni, jak vážná doba pro nás nastala, pro nás židy.“

A židé na to vyzvání volili sociálního demokrata Dědice.

Dne 12. března uveřejnily „Národ. Listy“ článek „Židé v naší národní společnosti“, který byl po celé Praze hojně čten a různě glossován. V něm projevuje se podiv nad tím, „co spoluobčany naše“ pohnulo k tomu, aby postavili se proti národnímu kandidátu. Článek je přímou téměř výzvou k židům: „Nebudte proti nám v ohledu národním a naleznete u nás největší odpůrce antisemitismu.“ Praví se tam: „U nás měl a má antisemitismus původ svůj výhradně v nacionalismu. U nás odpor proti židům živen je pouze a výhradně jejich chováním se v ohledu národním, neboť až na nepatrné čestné výminky u nás co židovské, to německé. Nenávidíme židy proto, že sesilují řady našich nepřátel, že i v kraji českém je jazyk německý jejich jazykem obcovacím, že děti své s 95 procent do německých posílají škol, že jejich všechny interres je obrácen jen ku německu, k jeho literatuře, k jeho mravu, k jeho vědě a že při volbách všude sesilují řady našich nepřátel.“

„Každý také se udiví, co u nás v kraji českém přiměti mohlo židy, postaviti se proti společnosti národní a pomáhati socialistickým její odpůrcům? Jedni dokazují, že jinak nedá se to vyvětliti, než že moderní hnutí sociálně-demokratické má vůbec ráz židovský; že přední apokalyptické sociálního demokratismu byli židé, nyní předáci ke s části jsou židé a že mezi internacionální židovskou a internacionální sociálně-demokratickou vždy byly styky důvěrné.“

Z těchto slov „Nár. Listů“, které nikdo neobviní z antisemitismu, jasně vzevší, že židé v r. 1897 jsou tím, čím byli v roce 1870, když Neruda psal: „Židé jsou národ svůj, který má také politiku svou, co jim záleží na národech jiných. Tato jich politika hledí všude k hmotnému prospěchu židů, pomocí toho stoupají výš a výš!“

Změnily se poměry od r. 1897? Praha uří! Přes všechny snahy nepatrné frakce českých židů vidí židovstvo dosud prospěch svůj v podporování německu. Co drží v Praze německu? Kdo proměňuje Příkopy v německou čtvrť, tak že Němec z Berlína cítí se tu jako doma? Kdo jsou sloupové kasína, německých divadel a spolků? — Ale pardon, přece se něco změnilo!

Vedle strany sociálně-demokratické vyrostla strana, v níž židovstvo našlo věrného zastance a služebníka — strana pokroková (recta Masarykova).

Malý obrázek!

V Uher. Hradišti byly obecní volby. Aby strana pokroková získala hlasy židů, kteří dělali drahoty, zaslala memorandum výboru židovského zionistického spolku ve Vídni, které je a zůstane smutným dokumentem charakteru strany pokrokové. Alespoň některé ukázky!

„Lidstvo bojuje veliký kulturní boj za heslem osvěty a duševní svobody proti úhlavním nepřítelům snah těchto: římským klerikálům. A tu na prvním místě jsou to židé celého světa, kteří na šlechetném tomto boji tak čestně jsou účastni, jak dosvědčuje Vídeň a všechna hlavní města, kde římský klerikalismus domohl se moci nebo alespoň zhooubného vlivu. Všude stojí židé v čele organizací nejčilejších proti klerikálům, neboť vědí dobře z vlastních hořkých dějů utrpení (Židé bojují proti církvi, poněvadž chrání křesťanský lid proti jejich hospodářské nadvládě, zrovna tak, jak chránili židy, když byli nespravedlivě utlačováni. Židovské synedrium r. 1807 dalo protokolárně zasnámenati „dík křesť. duchovenstvu za ochranu prokázanou celé řadě pokolení židovských.“ Pozn. red.), že jenom cvi-

ceně, volnomyšlenkářské okolí je základem a úrodnou půdou jejich vlastního dalšího rozvoje.“

„Jsou to vynikající synové našeho národa, nositelé jeho kultury a jeho duševní vůdcové, světlé hvězdy všeho jeho duševního pokroku, Masaryk a Machar, kteří zasadili Římu pádné rány.“

Židé vídeňští díla Macharova překládají do němčiny (Fox—Jelenský) a židovští spisovatelé (Rud. Singer, dr. Münzer) v německých časopisech veřejně prohlašují: Němci celého Rakouska nemají muže, který by se Masarykovi vyrovnal...“

„Židé právě to byli, kteří husitismus pro jeho biblický základ podporovali.“ (Pro biblický základ? Čechové se bili, chytrý žid obchodoval a svými půjčkami ovládal krále, šlechtu, měšťany, obchod. Pozn. red.).

Pokrokové memorandum končí:

„Obracejme se na Vaše slavné předsednictvo s tou uctivou, ale důraznou prosbou o pomoc pro naši spravedlivou, pokrokovou věc, jejíž záhuba jistě by nebyla ku cti a prospěchu vašich souvěrců. Vaši vlivuplné autority jistě se podaří zde nápravu důkladnou zjednat.“

Na Vaše laskavé, brzké a přiznivé vyřízení toužebně čekají a v nehlubší úctě se znamenají za stranu pokrokovou:

Dr. Trpík, Dr. Vysloužil, Fr. Hugo Hubík, Frant. Zapletal, Dr. Josef Seifert, zemský poslanec, Dr. Tomáš Brázdil, Dr. Filip Kocian, Dr. Alois Křečan, Fr. Beneš.“

V úžasném tomto dokumentu odhalují pokrokaři celou svoji povahu a lisají se k německému zionistickému, židovskému centru ve Vídni, ukazují to, co hledí zapírat, že jsou v cizích službách internacionální „Volné Myšlenky“, jejich vůdci jsou židé.

Poklonkováni internacionálního programu židovské „Volné Myšlenky“ bylo příčinou rozbití jednotného postupu českého při volbách a oslabení národního českého vzestupu. Protináboženský fanatismus strany Masarykovy rozbil český tábor a postavil se do cizích služeb.

Úředník židovské banky napsal jízlivě: „Křesťan leze s přeraženou páteří!“ Jak dlouho platiti bude tento jízlivý výsměch pro ty „také křesťany“, kteří s přeraženou páteří své národní hrdoosti táhnou pokrokovou káru svých nepřátel? Vzpamatují se?

Výsledek voleb ve krajích zamořených stranou židovsko-pokrokovou bude kulturním dokladem, jak daleko již postoupila rozkladná činnost tábora Masarykova. A prof. Masaryk užil slova „bačkoráři“ — nebylo to snad příliš předčasné?

Jisto je, že bačkorářstvím křesťanů, krůčích se pod pokrokařským terrorem, zaviněno bylo již hodně zla. Národ rozerván, rozeštván protináboženskou propagandou — všude pokrok, ale židovský!

Kdo nevidí, jak živel cizí ve krajích pokrokařstvím zamořených roste a mohutní na úkor našeho českého obchodnictva, našeho českého průmyslu?

Dobře to řekli moravští pokrokaři: „Všude

KDE VYMĚNÍM

ZVLÁŠTĚ VÝHODNĚ

MARKY, RUBLE, DOLARY

A VEŠKERÉ JINÉ VALUTY?

U

ČESKÉ BANKY FILIAŁKY

V HRADCI KRÁLOVÉ.

utoji lidé v této organizaci nejčilejších proti klerikálům, neboť vědí, že jenom svobodná, volnomyšlenkářská okoli je základem a zdrojem pádu jejich vlastního dalšího rozvoje!

A ty, český národe, připravuj tu úrodnou půdu, kde se dá, pod pokrokovým karabádem a pánem věd: „Pokrok je pokrok a Masaryk jeho prorok!“

Agrárnícká zásadovost.

Agr. „Pokyny“ organ. agrár. radí: „Kdyby někdo vytýkal, že naši zemští poslanci kandidují do říšské rady a tím se porušuje neslučitelnost mandátů, řekněte mu, že neslučitelnost porušená není, poněvadž v případě zvolení zemští poslanci se vzdají zemských mandátů.“

Dobře. Ale k čemu vlastně vyslovili agrárníci přenos zásady a to s tak a majestátní povýšeností? Volili zeměpán poslance snad proto, aby jim v nejbližším čase ustříhli hvězdičky stříbrné a nahradili je slatými? Proč vládní své voličstvo do tolika schůzí a poukazem na velikou důležitost zeměpán voleb, jestliže na jedinou jsou hotovi provést dobrý obchod sámenou mandátů? Inu ovšem — sním zeměpán nezasedá a ví se, že se shromáždí vždy jenom na krátký čas. Tedy diety zeměpán sněmu nestojí za řeč; zato však v říšské radě agrárníci kandidují jsou lépe zapotřebí. Jestliže agrárníci kandidují sypal plno slibů, co bude na zeměpán sněmu dělati a pak hájí zeměpán mandát voličstvu pod noby jako věšák k vůli získání mandátu jiného, zač voličstvo považuje? Byla-li jednou vyslovena zásada, nemá se tak chytrým způsobem obcházeti; nebo se mělo říci aspoň dříve, jak tato zásada bude prováděna.

Závorkový kotrmelce a jeho osobní prospěchářství umýval agrárníci tak zvlášť poplašně Udršal s honěvatostí hodnou lepší věci. Odpůrcem Závorkovým vyhraněno a spíláno volce prudce. Naposledy však agrárníci vedení poznalo, že česká veřejnost nedá se vodit věčně jako poslušný poštovní kůň. Bylo už těch kotrmelců příliš mnoho. A proto muž tolik od agrárníků obhajovaný, muž svolený za mistopředsedu sněmovny, agrárníci, který dle svého privilegovaného postavení ve straně opatřil si pohodlné výpůjčku 21.000 K, najednou nyní na počátku volební kampaně byl z poslancetví vyloučen. Prý byl staven všech hodnot, které ve straně zastupoval. Přišel tak také o značný zdroj privátních příjmů. Nu — vidíte se na ně těm již jipi lační kandidáti a Závorka sebral na dietách a subvencích dost a dost. Jiní agrárníci také potřebují — a zvláště ti, kteří pro neo už k hospodářství touží po lehčím a výnosnějším výdělku ve službách agrární politiky.

Jeho Ego. Práček jest také odstaven. Jistě si s toho mnoho dělat nemusí. Nahrabal peníze už dost. Ale agrárníci „Venkov“ o něm psal před volbami r. 1907 s povádkou dotou jako o hotovém Otci vlasti. Na př. 9. května: „Náš Karel Práček jest postrachem ostatních stran i vlády pro své neudržitelné postavení, energické vystupování a hájení práv národa a našeho lidu (??) venkovského.“ A dne 11. května: „Právě proto, že víme, jak nepohodlným jest K. Práček vládě vídeňské, který... mnohé nepřijemnosti vládám způsobil, musíme se starati o jeho zvolení. Volebám lístkem... musíme ukázati vládě vídeňské, že čes. lid venkov... není materiálem pro vládu, nýbrž že v čas prohláší nepokojný manévry vlády a ji sloužících papošů! Vítězství našeho K. Práčka bude vítězstvím naším a porážkou vlády!“

Zatím však Práček vstoupil po svém zvolení sám do vlády. V programu svém spjal agrárníci tuto zásadu: „Žádáme celni a obchodní rusluku s Uhry.“ Přes to však hlasevali agrárníci v době, kdy Práček byl ministrem, pro celni jednotu s Uhry. A jak se Práček staral o blaho venkovského lidu, dokázal tím, že sázel větší množství řepy než jindy tenkrát, když platil agrárníci pově: „Řepu nesazet!“ A se železnou! „Venkov“ Práčka omýval a durděl se na to, že venkovský lid Práčkou vytkl. Na konec Práček stal se privilegovaným pensistou, vyprosil si na vládě dvojnasobnou penzi. Ejhle vztečeného opojeného protiúderu! Tu jest vláda vhodná člověku, co „Venkov“ napsal 20. května r. 1907: „Ty doby, kdy sloužilo se vládám vídeňským sadarmo, musejí patřit nepřivolené minulosti.“ Práček pojíal ta slova dle svého a vládě — jak patrně — sadarmo nesloužil.

A proč teprve teď najednou po všem hájeji a po všem obviňují agrárníci Práčka? Nejeně generály? Inu — říká se na okrese, že, takalo se tam, zda by přece mohli být zvoleni. Ale výsvedek výpravy sdělili, že jest zde fyzická neudržitelnost vládního vítězství. Agrárnícké rozhodnutí vyplynulo tedy z neudržitelnosti a to hodné pozdě. Zásadovost zde hrála — jak patrně z předchozího — slohu velice podřízenou.

Křiklavé to dosvědčuje již veliká aféra způsobená naprosto osvědčením.

Realisté jsou agrárníci (ovšem hlavně evangelický) hodně blízce. Když však byl skončen agrárníci „soud lidu“ v Lounech nad Bergmanem, napsal „Čas“ dne 20. září, že Udršalovým obviňováním Bergmana nevyvrací se ani jediná věta Bergmanovy obžalovací brožury. A „Čas“ pokračoval: „Posl. Udršal nasyval ve své řeči posl. Bergmana vyvrhelem, podvodníkem, notorickým lhářem. To jsou přívlastky velmi slá, ale nejen pro bývalého poslance Bergmana. „Litují, že až třikrát psal lidu mne výkoný výbor, abych mandátu se nevzdával, není mi možno žádosti této vyhověti“, psal Bergman posl. Durichovi 26. listopadu 1900. Výkoný výbor agrární strany tříkrát tedy psal posl. Bergmana, podle Udršalových slov „notorického lháře, podvodníka, vyvrhele veřejného života“, aby si stal poslancem. Není to úžasné? Poslanec Udršal pronesl svými útoky na charakter Bergmanův v nejdůležitější chvíli zálohu proti výkonému výboru strany. — Nebájíme ani slovem posl. Bergmana, je nám dnes tak cizí jako byl dříve; ale způsob, jakým vyřazuje agrární strana žaloby, které poslanec Bergman pronesl proti jejím vůdcům, jest strašný a jen proti tomu píšeme. Na tom nic nemění resoluce odhlasovaná na lounské schůzi.“

Pokrokařská, masarykovská „Osvěta lidu“ dne 22. t. m. napsala: „Deset měsíců uplynulo od provalení se aféry ve straně agrární Bergman contra Závorka, sedm neděl uplynulo od vydání brožury „Na rozloučenou“, a šprýmyní chce česká strana agrární tuto událost vyjasnit způsobem dosud nevidaným a neslýchaným... Po deset měsících od provalení se aféry a po sedm neděl od vydání sformulovaných těžkých obvinění posl. Závorky agrárníci mlčí, jen sponsta nadávek chrllil na každého, kdo se osmělil jen zavítati o „jakoukoli protiagrární brožuru“, jak Bergmanův spisek „Na rozloučenou“ byl nazval... Okres starosta Rad. Bergman není již členem strany agrární, nemá tudíž strana ta, jako taková, docela žádného práva Bergmanem se více zabývat... Posl. Udršal ulevil si proti Bergmanovi sponstou nadávek a alibi prověsti důkaz pravdy. Proč důkaz ten hned aspoň nenastavil? Bylby podobně Bergman je nám docela lhostejný... Důstojný muž však není vicepresident Závorka k tomu se má odhlížet a na to veřejnost česká marně čeká už deset měsíců! Starosta Bergman své obvinění formuloval a dořekl, ale pan Závorka bje, právic. Mladěcký tak jest nadšen loutkovou hříčkou. Bergmanův společník Udršal a pan Závorka jest v očích jeho muzikant. Mají-li Mladěcký s agrárníci pakt (smlouvu) ve věcech politických, pak je nesmíjí míti ve věcech špinavých, jako jest aféra Závorkova.“

Tedy Závorka, když byl agrárníci vyvržen, musel si přivlastnit způsob nad Závorkou, soudil způsobem notorickým lhářem Bergmana a snižovali jeho čest způsobem nespravedlivým.

K tomu všemu Udršal se postavil laciným způsobem do půy hrdinské. Prohlásil hned na schůzi lounské, že se stěhuje i poslancem imunitu, aby mohl být poháněn k soudu pro své výpady podniknutí proti Bergmanovi. Chytrý Udršal však věděl, že úrůkha podobného druhu promlčí se v 6 týdnech. Lid poslancetví výbor ustanovil a přejmenoval Mladěcký Udršalovy rozhodně nemohl být během těch týdnů hotov; na to nebylo ani pomyslení, protože se ani nevzdělo, zda se vás říšské rada sejde. Tedy hrdinství skutečné byl by Udršal osvědčil jen tenkrát, kdyby se byl poschlí v průběhu 6 neděl mandátu vzdal. Pak mohl být žalován hned. Dle Udršal mandátu se nevzdal vůbec, sádkáje poslancem až do rozpuštění říšské rady. Tím tedy vyprovokoval mnoho chuti k podstoupení pravidelného soudního řízení.

Dle té aféry vidíme, co platí agrárníci zásadovost. Ostré výtky Bergmanovy přišly hlavně Závorkovi. Ten však zůstal utoliko v šedle, ale byl i velikým agrárním aparátem horlivě hájen.

O Bergmanovi napsáno, že „to všechno dělal jen s osobní myslí.“ Tedy snad Závorka dělal kotrmelce výhradně k vůli tomu, aby se Bergman radoval, že „na říšku“ k poměti.

Agrárníci hleslo jest: „Venkov jedna rodina!“ Hezké slovo — ale co si vlastně pod ním agrárníci myslí? U strany, která úči svárůdem celým, má přece platiti pravidlo: „Národ jedna rodina!“ Což ve městech českých sídlí lidé jiné krve než v okolních vesnicích? A dále: vidíte v některých venkovských obci jest tovarůho dělnictva třikrát více než v městech městech. V mnohých venkovských obcích valná většina obyvatelstva skládá se z tovarůho dělnictva a živnostnictva; naopak, mnohá městská obec má hospodářů a zemědělského dělnictva více než dvě sousední vesničky. Jak se tedy má rozumněti sdružení venkova na rozdíl od měst? Snad chce dokonce agrární strana opatřiti své městské rolníky? Nebo snad chce pracovati výhradně pro venkovské dělníky a

živnostníky? Za myšlených spletitých cestách poměrně máloka sčítávají hojné frůti a jen říkají slova: „Venkov jedna rodina!“ Tato fráse jest vypočítána na chytání lidí nemyslicích.

Venkov jedna rodina! Zatím se fanaticky bje do skutečných rolníků, kteří postup agrárních pohlavárů schvalovati nemohou; proti rolníkům našim stavi se na kandidáty agrární lidé s kreví městských. Městského kandidáta zavrhovati hned předem ovšem by bylo naivností a chybou. Ale má-li se voliti přece, pak to neznamená stačování hecla „Venkov jedna rodina.“ Z praxe agrární vysvítá stále více, že jest veliký rozdíl mezi pojmem „agrární“ a „venkov“, ba i mezi významem slov „agrární“ a „rolník“. Jen tedy zanechte vypočítavé zášerby slov! Jest potřebí politické zásadovosti opravdové.

Volné listy.

Pokračování z předchozího. Jako římský Cato v každém sezení volal: „Ceterum autem censeo, Carthagine esse delendam“ (Karthago musí být zničena), tak si počíná i dr. Bartošek. Náboženství musí být podvráceno, zejména katolické. To jest zamířovaná myšlenka, která jest denním chlebem a nočním snem tohoto volnomyšlenkářského filosofa. Učinky však, které postupem těchto šílených uvádíme, dokazují, že dr. Bartošek o vědě a filozofii nemá ani ponětí. Domnívá se, že různé ty krásy plecky, jež s Haeckle papouškují, mají světový význam.

V Chotěboři vykládal, že vesmír jest věčný a že tvoření světů dje se neustále i dnes; hvězdičky prý vidí, jak světy vznikají a jak zanikají. Bartošek podle toho vidí pouhým okem více, než hvězdičky svými dalekohledy. Již jednou jsem tedy podotekl, že toto tvrzení Haecklovo jest jen filosofickou domněnkou a žádnou vědou. Musí se tedy i dr. Bartošek tady dovědovati víry, ovšem volnomyšlenkářské, a k tomu ještě prorokuje, že nemá rozdílu mezi domněnkami a zjištěnými vědeckými poznatky. Ostatně nebude o něm mluvit, když ve spojitosti s těmito fantasiemi Bartoškovými ještě jednou uvedeme slova ředitele geologicko-paleontologického ústavu berlinské univerzity, Vilema Brancey: „Fyzikální vědomosti dokazují, že ustávené srážky světův a jejich obnovení jsou nemožnosti. Odtud hledaný důkaz pro to, že svět záleží ve věčném vývoji, rozplývá se v nívě.“

Když však učený dr. Bartošek tak krásně deklamuje, že svět vznikl pousadím s mlhevin, nechť sám odpoví na tuto otázku: Odkud se vzal prvý pohyb oné mlhové hmoty? Pohyb ten musel přec jednou začít. Když však Bartošek vykládá svět bez Boha, pak dovolujeme si mu předložit zjištěnou vědeckou pravdu, že mlhová hmota byla uvedena do pohybu! Podle Bartoškovy filosofie tedy začala se hmota pohybovati sama. Ale tu již Bartošek, velký nepřítel zářáků, hlásá zářák tak dokonale, že by ho volal myšlenkáři měli vlastní problém: ať se arcištědlníka a arciťmáře. Oběháváme tedy, že dr. Bartošek nám ten pohyb vysvětlí a arciťmářství od sebe odmítne.

Kapitolu svoji o vytváření světa Bartošek v Chotěboři rozvíjel takto: „Svět vznikl s mlhevin, což se oděšila, vznikaly divy, vznikala se zářkonošlona, byla bujna ležena, člověk vyvíjel se z nížších tvorů.“ V této rozprávce jest nám ho chytiti při vzniku života živočišného a rostlinného a při vzniku člověka. Dle Bartoška vznikl život sám sebou se hmoty vývojem. Storo se zdá, že Bartošek tam tehdy byl, a takovou jistotou to všechno povídá. Jest patrné, že Bartošek přijímá praplození a tím obkl se zase v tench arcištědlníka a arciťmáře, neboť hlásá zářák. Zmíná prof. Brancey nám to dosvědčuje, když praví: „Kdo přijímá praplození (samovolný vznik života se hmoty), musí si uvědomiti, že přijímá zářák.“ Jaký jest Bartošek zřetelný člověk! Proti vytvoření prvých životův od Boha křičí jeho pousadí a po chvíli mámo madání předními svým poslušeným zářák všech zářákův tvárním, že prvý životy povstaly samy sebou se hmoty. A přednáška Bartoškova šla prý poslušeným k dnu, neboť prý mu nehorácně těpali.

O původu člověka z nižších zvířat v prvních oláncích mluvíli jsme již pedrobně. Citovali jsme německé učence, kteří dokázali Haecklovi, že podváděl, aby dovedl spojení mezi opicemi a člověkem. Spojoval uměle rozličné obrázky, kreslil, modeloval a ustřihoval zárodkům opic ocase, aby je podobnými učinil zárodkům člověka. K tomuto ustřihování ocasev ovšem statečně hlásá se i dr. Bartošek, neboť podvody Haecklovy o původu člověka z opice přijal jako pravdu pravdou, jejíž tíha konečně vyvrála mu paedagogické napomenutí: „Nestydíme se za to, že podobáme z opice.“

Na tuto opici horoučka Bartoškova musíme přiložit studený náčin. Právě poznáti

vědecká nepokývá se cestou opřít se na křesťanství, poukazuje toto čtení na to, že věda je skutečnost, která si cestu a, pro-
dávající se s vědami naivních nesmyslů, boží
neprospěšně všechno volno myšlenkové báseň.
Láska k vědecké pravdě smotatelná a nedává
se potlačit skřepky nepřítomných demagogů,
kteří ohlupují lid, majíce plně data pokroku.
Ačkoli máme mnoho dokladů na skladě, uve-
deme jen jeden výrok, který Bartoškovi žvasty
drží perličkou. Prof. Bruna, uváděje výsledek
dosavadního vědeckého badání, praví: „Pale-
ontologie ani v roce 1910 nemá svědectví před-
ložena. Symptomatické představa o náhých zvířecích
předek a doby torvaldské skutečnosti jest robita.“

Namí pravda, že člověk žije, neoprá-
vně se se světočestí. Toť se ví, když dr.
Bartošek pod svým praporem určitým směrem
se rozbíhá, musí běžet po té cestě dále a
máti své pohádky s pravdou až do konce.
Samo sebou se rozumí, že člověk, máje duševní
mohutnosti, kulturně pokračoval, a ku pokroku
nabádá ho stále lidská jeho přirozenost. To jest
pravda, které nikdo nepopírá. A zdůrazňoval-li
Bartošek tento pokrok člověka proti nábožen-
ství katolickému, pak máví svým výbojným
mečem do prázdna. Pokrok lidský přece jest
cenným důkazem pro katolické náboženství,
jeť uť, že člověk zásadně liší se od zvířat,
která nepokračují a jsou ukována stále na
těchže kolejkách svého pádu a svého zvířecího
života. Neustálý pokrok člověka není přece,
než experimentálním důkazem duchovní pod-
staty, oné jiskry Boží v člověku, kterou nasy-
váme duši. Dr. Bartošek, jenž jest jedním
z hlavních herců volno myšlenkové komedie,
neměl by tak neobratně vyhazovati proti ná-
boženství tramfy, které se obrací proti němu
samému a potvrzují katolické učení o člověku.

Jestliže však Bartošek tím povznášením
lidským mífil na prvotní hřích, jenž znamená
klesnutí, pak možná laskavě dovolí, abychom
ho mohli poučiti, že třeba rozespávati mravní
výši od výše kulturní. Posuzuje-li se prvý
člověk, hledí se vědyky na zdatnosti jeho
kulturní, a tu ovšem od malé své vzdělanosti
pokračoval a stoupal. Vždyť ma to bylo také
Tvůrcem určeno, aby si podrobil zemi, což se
jinak nemohlo státi, než vývojem vzdělanosti,
kteréž schopna jest jen duše lidská a nikoli
zvíře. Nepovznášel se tedy člověk, jak tvrdí
dr. Bartošek, se zvířecosti, nýbrž od lidskosti,
která měla hned na počátku všechny schop-
nosti velikolepého kulturního vývoje, po němž
není nejmenší stopy u žádného zvířeta. Usa-
vívá se ovšem z nízkého stavu některých
kmenů dnešních na podobnou nedostatečnost
prvé lidské rodiny, ale důsudek takový není
opodstatněn. V mnohých ohledech lze zjistiti,
že nynější násky stav jest stavem zrůdnosti a
že ma předcházela jistě kulturní výše. Jest
zajímavé, že pozorování toto, jak nová badání
ukazují, jest odůvodněno u austrálských Negrů,
tedy u lidí, kteří a jinými označují nejnižší
stupeň lidské rodiny. Samy Veddy (posvátné
knihy Indické) obsahují známky předchozího
vyššího stupně. Ale přes to jisto jest, že pů-
vodní lidé kulturně byli nevyvinuti. Písmo sv.
toho nesapírá, až zároveň vypravuje o posu-
hodných vynálezech, aby naznačilo kulturní
vývojovou schopnost člověka. Člověk byl ne-
popsaným papírem, ale byl nadán stajenými
silami, aby stal se tím, čím dnes jest. Jeho
bohaté duševní a kulturní vlohy musily se te-
prve vyvinouti.

S tím však nemá nic činiti otázka po
mravním stavu prvního člověčenstva, neboť není
tu nutného vztahu ani dnes. Jsou lidé bez vě-
dění a kultury, ale mravně jsou zdatnými by-
tostmi. Z toho jde, že jest nesprávné v pří-
činný vztah spojovati kulturní a mravní stav
prvního člověka. Nelze říci: prvotní člověk byl
bez kultury, byl tedy také bez mravnosti. Na-
opak, známe dnes zdravé přírodní národy, kteří
posud kulturou nejsou dotčeni, ale mají jemné
cítění a správné úsudky mravní. Řekové a Ří-
mané zase jsou nám co do vzdělanosti národy
klasickými, a přece propadli mravnímu bahnu
a rozkladu. Konec konců tedy jisto jest, že
se člověk skutečně kulturně povznášel, a Bar-
tošek se hrozně mýlí, že to svědčí proti ná-
boženství. Naopak, jest to důkaz ve prospěch
náboženství. Ze by to byl vzestup od zvíře-
ckosti, nelze přisvědčiti, protože věda zvíře-
cích předků nemá a protože zvířata, jak
vědecky jest zjištěno, schopnosti k lidskému
vývoji nemají.

Přirodní vědy a Bible. Dr. Bartošek v Cho-
toběři řekl: „Co Bible povídá, není pravda,
to jest pravda jen dočasná, nebylo potopy v tom
smyslu, jak to povídá Bible.“

Abychom ocenili námítky, které se číní
proti Bibli, jest stanoviti zásady, kterých nutno
dbáti pro správné porozumění Písma svatého
vzhledem ku přirodovědě. Dejme tomu, že by

některý spisovatel napsal knihu o rusko-japo-
nské válce. Všechno od prvního dělového vý-
střelu až po poslední zápas v Mandžarsku bylo
by v ní vypsané. Každý by musil uznati, že
úkolom knihy bylo jediné vylištiti správné rusko-
japonskou válku. Ale některému čtenáři na-
líbil by se, že tam není nic o válkách napo-
leonských, jinému nebylo by vhod, že nemluví
o Nansenově výpravě. Takoví čtenáři by pak
uznawali, že se jim kniha nehodí. Ale spiso-
vatel by jim hned dobře odpověděl: „Přátelé
milí, váš zájem o moji knihu mě těší, ale ne-
umíte zapomenáti, za jakým účelem jsem knihu
napsal. Má úloha přece byla psáti o rusko-ja-
ponské válce a nikoli o válkách napoleonských
a o Nansenově výpravě k severnímu pólu. Po-
dobné bláhové jednání ti, kdož chtějí, aby jim
Bible odpovídala na všechny přirodovědecké
otázky. Takový měřítko na Písmo sv. klásti,
jest nesprávné, jak již dovozovali sv. Tomáš
Aquinský a sv. Augustin. Kdo chce Bibli
správně oceňovati, musí se předem ptáti, jako
u každé jiné knihy, jaký jest její účel. Úkolom
Bible není vypravovati o lokomotivách, o te-
legrafa a telefonu, o bezdrátové telegrafii,
Bible nechce řešiti všechny vědecké otázky.
Úkolom jejím jest vypravovati o Bohu Stvoři-
teli a mravním zákonodárci, slovem: spravo-
vati lidstvo o Zjevení Božím.

Úkolom Bible tedy není poučovati o pří-
rodovědeckých otázkách, o slunci, měsíci,
hvězdách, o dějinách země, zvířeny a rostlin-
stva a o všech ostatních věcech, které náležejí
v obor světských lidských vědomostí. Proto
velmi výstižně praví sv. Augustin: „Ve sv.
evangelium nechtěme, že by byl Kristus řekl:
Pošli vám Utěšitele, který vás poučí o pohybu
těles nebeských; chtějí zajisté Kristus s lidí
učiniti křesťany a nikoli matematiky.“

Jest ovšem snadno s některých údajů
Bible sestaviti zdánlivý rozpor s nynějšími
poznatky přirodovědeckými. Může se snadno
říci: slunce neobíhá zemi, nýbrž země obíhá
kolem slunce, není nad námi pevné oblohy,
nýbrž světový prostor. Takové a jiné „omyly“
nemění však ani čárky na tom, že v Bibli jest
obsaženo slovo Boží.

Jest zajisté nutno mítí zřetel k době, kdy
byla Bible napsána, neboť každý člověk jest
dítětem své doby, tedy i spisovatelé, jimž bylo
uloženo dějiny Zjevení Božího napsati, neboť
i oni byli pod vlivem představ, jimiž si vstava-
mci jejich svět zobrazovali. Kdybychom se
dnes někoho optali, kolik jest dílů světa, za-
jistě nám odpoví, že jest jich pět. Ale od
které doby vědí, že mimo tři bývalé známé
díly světa jest ještě Amerika a Austrálie? To
víme od času, kdy Kolumbus učinil své objevy.
Před Kolumbem mluvili lidé, že jsou jen tři
díly světa. Řekli tím nepravdu? Zajisté nikoli.
Tehdy ještě o Americe a Austrálii nevěděli, a
kdyby jim někdo řekl, že jsou ještě dva
díly světa, byli by se mu vysmáli. Mluvili tedy
tak, jak usoudila tehdejší doba. A právě tak
mluví pisatelé Bible, neboť nepíší odborné
přirodovědecké knihy, nýbrž, sledující hlav-
ního svého cíle, mimochodem v otázkách pří-
rodovědeckých uvádějí představy souvěkého
lidstva.

Nestohňte představu o světě se světočestím
náboženstvem. Dr. Bartošek na svých schůzkách činí
Bibli výčitky s hlediska přirodovědeckého a
myslí při tom, že poráží náboženské pravdy.
Tím dává ovšem na jevo, že nerozumí rozdíl
mezi představou o světě a světovým názorem.

Představa o světě mění se každé chvíli,
dle toho, jak přibývá vědeckých poznatků a
nových domněnek. Jednotnost představ o světě
jest tedy nemožná, ačkoli volní myšlenkáři
s naivností do očí bijící jednotnost svého „ná-
zoru světového“ neustále zdůrazňují. Mimochodem
řeknou, nevědomostí touto pochlubil se v pa-
lamentě i Masaryk, jenž tvrdil, že „moderní
světový názor“ vědecky všestranně jest ucelen.
Připomínám jen, že vedle domněnky o původní
světové mlžině vyskytla se již domněnka o srá-
žení meteoritů. Nekonečnost vesmíru jest jen
článkem moderní víry a na podkladě vědeckých
důvodů od astronomů jest potvrzena. Nemůže
tedy moderní představa o světě nabýti obec-
ného a bezpodmínečného přijetí. Atomická
theorie o hmotě působením lipského chemika
Ostvalda jest již také hodně ověřena.

Představa o světě jest v rozličných do-
bách různá a jest zdělavána na základě po-
znatků, kterých v té neb oné době bylo nabyto.
A že tato látka, ze které představa o světě
je sestavuje, neustále se mění, jest samozřejmo
iž z vědeckého pokroku. Jiná byla představa
o světě před tisíci lety, jiná před sto roky, a
tak můžeme říci, že představa ta bude se vy-
víjeti i v budoucnu, a po dvou stech letech snad
se vysmíví mnohým věcem, které máme dnes
za pravděpodobné nebo snad za pravdu. Ale
přes to obraz o světě bude mítí stále svou fy-
sickou povahu a bude obsahovati všechno to,
co věda namáhavým badáním snemá.

Decela nám jiného jest světový názor.
Řekneme stručně: představa, nebo-li obraz o
světa, jest povahy fyzické, světový názor jest
povahy metafyzické, to jest: přesahuje hranice
hmotné přírody.

Světový náš názor mluví o Bohu, o jeho
Zjevení, o nesmrtelné duši lidské. Obrazem o
světu náš světový názor není vylučován, na-
opak mnohá fakta, obsažená v obraze o světě,
nelze jinak vysvětliti, než činností Boží.

Po tomto rozlišení představy o světě od
světového názoru vracíme se k nájezdům Bar-
toškovým na Bibli a opakujeme ještě jednou,
že biblické údaje o přírodě a světě byly vlastní
tehdejší době. Tehdy nevěděli ještě o objevech
Koperníkových, že země jest koule a že obíhá
kolem slunce, a mluvili, jak viděli. Smysl
zrakový na příklad nám namlouvá, že slunce
vychází a zapadá. Tento dojem jest tak silný,
že zachováváme tento způsob, ačkoli víme, že
jest to země, která se pohybuje a která jest
příčinou onoho zdánlivého východu a západu
u slunce. Zrak představuje nám netopýra jako
ptáka, neboť podnes zafazují ho někdejší mezi
noční ptáky, ačkoli náleží k savcům.

Správný výklad Bible žádá, aby vzhledem
k otázkám vědeckým nemluvalo se o omylech
naprostých, nýbrž jen o omylech vztáhných
(relativních). Tomu jest rozuměti tak, že Bible
mimo všeobecné určení své má také úkoly
blízké, které založeny byly v souvěkých potře-
bách. O věcech přirodních v rozličných dobách
jsou totiž rozličné úsudky, které obecným pře-
svědčením přijímají se za pravdu. Kdyby tedy
Bible míněním tehdy běžným byla odporovala,
byla by bývala podezřívána a tak její vlastní
účel ocitnul se v nebezpečení.

Mluví Bible. Pro koho Bible byla tehdy
psána? Na tuto otázku nutno odpověděti tak,
že Bible jest knihou lidovou. Musí se tedy při-
způsobiti nazírání lidu a způsobu jeho mluvy.
Jedná tedy nesprávně, kdo vytýká, že Bible
nemluví přesně vědecky. Mimo to každý spi-
sovatel užívá srovnání a podobenství, aby my-
šlenky své učinil srozumitelnými a tato sro-
vnání vybírá z představ své doby. Kdo píše pro
vzdělanou, volí zase srovnání svá s básničkami
a vědeckých knih. Kdo usiluje o to, aby byl
chápán ode všech, musí mluvití mlouvou a my-
šlenkami lidu. Proto rozmoženi přirodověde-
ckého vědění nebylo by pisatelům Bible nic
prospělo. Říkají-li dnes volní myšlenkáři, že
pro nesprávnosti v přirodopysku není pravdou
v Bibli všechno ostatní, jest to právě tak roz-
umné, jako tvrditi: Protože šaty staly se ne-
moderními, nestojí za nic člověk, jenž je nosí;
protože sudn, v němž jest velmi dobré víno,
nelze již upotřebiti, jest záhodno i víno vy-
liti; protože vaza knihy jest roztrhána, ne-
možno již dbáti jejího obsahu. Zkrátka řečeno,
formu pravd náboženských zaměňují lidé s je-
jich obsahem, to jest, vylévají dítka z vany
zároveň s vodou a odhazují věc tím, že není
voda čistá.

Těchto všech ávah nezná ovšem dr. Bar-
tošek, jenž Bibli zavrhuje z toho důvodu, že
v ní o věcech přirodních není mlaveno přesně
vědecky. Ale tím tanto generál volných my-
šlenkářů dokazuje, že jest praubohým myslí-
telem. Naopak, právě proto, že v Bibli není
přesných vědeckých pravd, srovnává se s roz-
umem a možno říci s prozívatelností Boží. Dej-
me tomu, že v Bibli jednou pro vždy byly po-
věděny vědecké pravdy. Co by si počali pak
lidé se svou přirozenou touhou po duševní
práci, po hledání pravdy a čim by vyplnili
svůj život? Musili by státi na této zemi se za-
loženými rukama a se strnulým rozumem, až
by je pustá prázdnota a duševní poušť ubila
duševně a tělesně a až by se dostavila zoufa-
lost se všemi svými bolestnými výkřiky. Proto
dobře odsoudil dra Bartoška již Lessing zná-
mými slovy: „Pane Bože, kdybys mi dával ve
své pravici všechnu pravdu a v levici hledání
pravdy, uchopím se Tvé levice...“

Obrana.

Vlastenectví strany Masarykovy.
Tedy „Osvěta lidu“ dne 4. m. m. vydala toto
volební heslo: „I nyní, stejně jako dříve platí
pro nás zásada: *raději německého liberála než
českého klerikála*... Heslem všech českých
stran při nastávajících volbách bude muset
býti: protiklerikální až do posledních dů-
sledků.“ R. 1907 uveřejnila „Obnova“ drobným
tiskem lokálku o užší volbě mezi evangelíkem
Dvořákem a Němcem Matznerem; tam bylo
napsáno, že neměl býti Dvořák voličtvm česko-
katolickému vnučován pouhým povelem a při-
dána slova: „Takové vnučování si katolíci vo-
ličové zajisté podružně libiti nedají.“ Z toho
bezcharakterní masarykovský tisk si sestavil
„klerikální vlastizárnu“. Akademický odbor
„Nár. rady“ hned byl v činnosti a hlásal ne-

pravdivě, že protašujeme volbu Matzerovu a přidal tato slova: „Akademický odbor vidí v tomto úzkoprsém náboženském nasrání sradu na věci národní a protestuje proti tomu, aby vášněn byl v nás spor náboženský a Češi dělení na katolíky, evangelíky, židy atd., kteří by se měli potírat na prospěch hegemonie německé.“

Tenkrát tedy vlastenečtí akademikové hned vyslídili vlastisradu, ačkoli lokálka mluvila o příčině hotového faktu a dávala výstrahu pro čas příští. Teď však, kdy „Osvěta lidu“ vnesla zřejmá mezi národ protikatolickou švanjáci a kdy zcela zřetelně odporoučí raději spojení s německými liberály než s českými katolíky, zavládlo mezi akademiky podezřelé ticho. Ani slovem akademický odbor neopakoval zásadu, kterou vymrštil do světa k vůli nespravedlivému potrestání listu katolického. Tu jest rozpor nejkřiklavější. Katolíci zpurným způsobem jsou nuceni podporovati i věci namířené proti vlastním právům, jakmile se na ně připevní červenobílá pentle. Přitom však zároveň jsou z národa vyhazováni.

A dne 28. srpna r. 1909 v „Osvětu lidu“ bylo uveřejněno proti českým „zaproductům Říma“ Macharovo vyzvání, že ti „lidé, třeba z naší krve pošli, musí býti odstraněni z našeho národního těla. Stala se chyba: bylo jim, cizincům, dáno aktivní i pasivní právo volební. Ta chyba musí být napravena. Ve jménu svobody a svobodomyšlnosti musí býti ti to cinci (11), tvořící stát ve státě, vráceni tomu, což stále velmi hlasitě vyznávají: pánuobu a kostelu. Ale i tam musí býti střeženi. Ke každému kázání musí býti komandován zeměpanský komisař...“ A v Masarykově „N. Době“ uveřejněna o katolících slova: „Tito lidé musí býti postaveni mimo všechny zákony jako škodná zvíř.“ Proč ani tehdy Národ. rada slovem se neozvala?

Laková svoboda se popřává tudíž ve vlastní zemi české katolíkům českým. Má jim býti odňato všeob. hlasovací právo, protože prý jsou cizinci, má se na ně hleděti jako na bezprávnou, škodnou zvíř.

A co soudí masarykovský tisk o německých židech, kteří šli v nás germanisaci? Ti mají mít právo daleko větší. Vždyť „Čas“ dělal docela reklamu židovskému spolku pro zakládání germanisacních škol. Dělal reklamu i německé škole rabínské „Talmud-Thora-Schule“, ačkoli tato byla zřízena v české Praze. Na druhé straně pouštěl „Čas“ kalafanové blesky proti zřízení českého gymnasia katolického na Král. Vinohradech. Proto dobře mřili pražští židé němečtí, když vydali německé prohlášení, aby do zem. sněmu byl volen Masaryk. Zkrátka Masarykův denník tak ochotně sloužil židovstvu všemu šmahem, až to prohlásil za přemrštěné sám česko-židovský „Rozvoj“.

A teď nový příspěvek k praktickému národnímu programu strany realistické. V čís. 106. z 16. dubna 1911 napsal „Čas“: „Není pochyby, postavíme-li se na stanovisko zásadní, na stanovisko spravedlnosti, musíme loyálně uznati, že Němci v Praze skutečně zkrácení jsou a že by jim po právu poměrný počet zastupců ve sboru obecních starších náležel.“

Ach, ti ubozí Němci! Ale co říme Němci? Tu se přece jedná hlavně o práva německých pražských židů, kteří jsou velice nedůtkliví. Kdo to vlastně v Praze udržuje hlavní bašty germanisace? Německým židům musí ustupovati český národ všude, protože jsou to lidé „nejlepší a nejpravdivější.“ V dobách pohanských vodili židé celé zástupy Slovanů naši sem, aby je prodávali do otroctví. Lichvařili nemilosrdně jak v době husitské tak katolické. Za Václava IV., který byl židům mnoho dlužen, docela podnikali v Praze výpady na české kněze, když ti šli s tělem Páně k nemocným.

Kolik těch židů bojovalo za zdar naší země ve vojsku sv. Václava, Boleslava anebo Otakara II? Kolik židů ve vojsku husitském hnalo Sigmunda z Čech? A když v době josefinské i pozdější tak hrozná krize národní nastala, kolik židů dle příkladu vlasteneckých kněží přispívalo k probuzení národa utlačovaného? A teď dle logiky realistické jest potřeba olupovat české katolíky o jejich přirozená práva a na druhé straně poklonkovat hluboce i těm židům, kteří dosud se staví zcela veřejně a vyzývavě proti právům českého lidu. Taková „vlastenecká“ strana, jakou jest Masarykova, rozluštila by — jak patrně — národní krizi velice hravě.

Jen to naplňuje podivem, jak laková strana ještě může tvrditi, že hlásá vlast. lectví ryzí, nejlepší, reformní. Kому jest milejší německý žid, utlačující naši národnost, než potitý český rolník katolický, který s českou půdou aroští, ten at o vlastenectví úplně mlčí! Katolíci rolníci za vůdcovství kněží zachovávali národnost, lopotili se do úpadu, aby sjednali příští generaci lepších časů, než jaké prožívali sami. A v té době Israel šachroval u nás s plody té klopotné práce, vedl si okázale německy a přidával se na tu stranu, kde cítil

největší moc. A teď mají potomci zbohatlých německých semitů rozhodovati soudcovsky o budoucnosti českého katolického sedláka. Vyžaduje to prý „stájem národní“. Jest potřeba, aby všichni čeští rolníci vůbec prohlédli, která strana se to opovažuje diktovat českému lidu politická pravidla. Vídeňsko-židovská „Volná Myšlenka“ ovšem může mít velkou radost, když pozoruje, jak se její čeští pomocníci horlivě činí.

Ministr nad ministry měn. Ješitnost masarykovců jest velice nedůtklivá, přímo nerózní. V ústech samá tolerance, humanita — pokud ovšem nedovolí si někdo svobodnou kritiku o jednání realistických nadkritiků samých. Pak se vyrazí proti směleci s těskými děly, jak to zakusil Čapek, Chalupný, Dyk, Němec a j. v.

Ba realistický veličák při své sobělibosti cítí velice nelibé vrušení i tenkrát, když se pokrokovce jiného rásu bláší k spolupráci vedle něho. Jen žádná konkurence! Právě dne 8. května „Čas. Učitel“ pod titulem „Také kollegialita“ napsal: „Divné zjevy máme před volbami. Píše se nám z Královéhradecka, abychom v Č. Uč. zakřikli agitaci v učiteckých kruzích proti kandidátu prof. dr. Drtinovi, že prý je o školství velice zasloužilý atd. Ale co máme říci tomu, co jsme četli v Nár. Listech 22. dubna? „Prof. Drtina žádal, aby za národní stranu svobodomyšlnou nebyli kandidováni prof. Lukavský v Plzni a vršovický učitel Merhaut.“ Věru, při znaectví, které p. prof. Drtinovi nechceme upírati, musilo by býti jenom na prospěch školství, kdyby v parlamentě vedle něho byli ještě jiní znalci školství, zvláště toho, které je p. prof. Drtinovi vzdáleným. Divné je to jednání od p. profesora, divná kollegialita, která vedle sebe nese konkurence — zvláště učitele nižší kategorie, nežli které sám náleží. To je ákaz politováníhodný, který na p. prof. D. vrhá podivné světlo.“

A vspomeňme si, jak se zachoval masarykovský tisk, když se ozvaly důrazné protesty proti hlasování dra Drtiny s Wolfem ve prospěch rozdělení akademie! Před ušší volbou r. 1907 Drtinův tábor s velikou radostí přijímal příznivé volební výzvy městských rad. Když však tyto rady se ozvaly proti Drtinovu hlasování, tu masarykovský tisk prudce na ně útočil jako na korporace k projevům těm nekompetentní. Před volbou dr. Drtina horlivě sliboval živnostnictva, ukláněl se hluboce před jeho vůlí; ale — po protestu četných živnostníků proti hlasování Drtinovu začal „Čas“ s jízlivými vtipy o „křesťaně Ohlíškovi“, který prý nemůže situaci Akademie rozuměti. Když však „křesťan Ohlíškov“ odevzdávali pro Drtinu hlasy, tenkrát byli vysoce uvědomělými!

Zkrátka dr. Drtina jest mistrem nad mistry; nesmí býti kriticeván a nikdo s ním nesmí konkurovati.

Politický přehled.

Maďarské vítězství. V neděli bylo konečně vyjednávání mezi oběma ministerskými představy o vojenském trestním řádu dojednáno. Vláda rakouská oznámila krátce, že vyjednávání ukončeno na základě oboplné dohody. Zato však hovornějším jest vládní tisk, který najednou, když bar. Bienerth prohrál Němci tak zdůrazňovanou jazykovou jednotu armády, prohlašuje tuto jazykovou otázku za vedlejší a bezvýznamnou a klade hlavní důraz na to, že sdělán byl trestní řád vyhovující zásadám humanity. Najednou taková změna v mínění, když armádní řeč německá byla úplně zatlacena maďarskou řečí státní. Dohodnutí spočívá na tomto základě: Obvinění nebo obžalování členové armády budou vyslyšáni nejen v Rakousku, nýbrž i v Uhrách ve své řeči mateřské. Je-li soud této řeči mocen, bude se diti výslech tímto jazykem, jinak pomocí tlumočníka. Ostatní části procesu, jakož i protokol, povedou se v Rakousku německy, v Uhrách maďarsky. V tom případě, nebude-li obviněný mocen řeči maďarské, ale německé ano, bude se vyšetřovati německy. (Tož vymoženost bar. Bienertha.) V případě války bude jednací řeč soudní němčina. Tož druhá vymoženost bar. Bienertha. Zkrátka: v Uhrách zavedena jest při vojenském trestním řízení na celé čáře maďarština, v Rakousku němčina. Ovšem, co dovoleno Maďarům, o to se snad hlásiti mohou i ostatní němečtí národové.

Čas v nejlepším zdraví. 3. května odejel do Pešti, kdež pobude 3 dny.

Zasedání všech volebních práve v Uhrách. Žádá strana Justhova ve spolku se socialisty a sice ještě před projednáváním branné opravy.

Německý národní trůn. pozván byl cizem, aby na zpáteční cestě po východní Asii navštívil Petrohrad. Pro jízdu Sibíří učiněny už ruskou vládou přípravy. Následník trůnu

zavítá s chotí do Petrohradu v polovici měsíce května.

Krvavý 1. máj v Paříži. Při oslavě prvního máje došlo tu mezi demonstranty, policií a vojskem k srážkám, při čemž bylo mnoho raněných na obou stranách a přes 180 demonstrantů zatčeno.

Odloučení nádhav krále Petra srb. v Pešti. Na dobu pozdější stalo se prý následkem ochuzování císaře. Naproti tomu král Petr sdělil žurnalistům, že cesta odložena pouze z toho důvodu, aby král Petr byl ušetřen zamýšlených projevů ulice bělehradské. A zároveň srbský předseda ministerský vyvrátil zprávy o nastávající krizi v Srbku pro toto odložení.

Zmátky v Maroku. Docházejí zprávy o nových bojích mezi povstalci a vládním vojskem. Německo sleduje zárlivým zrakem vojenská opatření francouzská v Maroku a jednání francouzské vlády, která tam poslala již na 50.000 mužů, pokládají jak ve Španělsku tak v Německu za válečné tažení za účelem dobytí Maroka.

Povstání v Albanii šli se na jih. Ministerská rada turecká usnesla se, že se sultán odebere ze Soluně 28. května do Albanie, aby snad z vlastního názoru poznal tamní poměry a opatření válečná a tím nadchl vojáky v boji proti povstalcům.

Zprávy organ. a spolkové.

Jičín. Dne 34. dubna pořádala zdejší křesť. sociální jednota členskou schůzi, na níž promluvil vedp. dr. Kašpar „O sv. Janu Nepomuckém.“ Přednáška, podaná na základě důkladného studia, vynikala svou přesvědčivou silou, byvši doložena nezvratnými fakty, které vysvětlily mnohé, co až dosud bylo o sv. Janu Nep. neznámé. Sv. Jan skutečně žil, působil u pražské konsistore co generální vikář a vedl knihu obročů, která zachována jest a v ní vlastnoruční podpisy sv. Jana sledujeme. Tím vyvráceno tvrzení zavlých a nepřátel všeho katolického, že vůbec sv. Jan ani nebyl, a rovněž vyvrácena smyšlenka, že působení dvou Janů shrnuto na osobu jednu. Dále vysvětlil pan přednášející přítomn mučednické smrti sv. Jana, která v různých historických záznamech jest uvedena pro paměť budoucím; vysvětlil též rozpory v letopočtu úmrtí sv. Jana. S utajeným dechem poslouchalo shromáždění tyto pádác rány pravdy, dopadající proti mrzkým pochybnostem nevědomců. A když pan doktor končil vlasteneckým doslovem, byl odměněn blůcným potleskem a slovy díky, že rozvínil nám vřavý historický obraz posvátné osoby sv. Jana Nepomuckého a jeho působnosti.

Česká Skalka. Dne 7. května koná se o 11. hod. dopol. konference důvěrníků mládeže a organizací dospělých. O 2. odpoledne veřejná spolková schůze, na které promluví sl. Milča Kosařová a p. Fr. Šupka. Obojí koná se v hostinci p. Bartoníčkové.

Litbát. V neděli dne 23. dubna přednášel ve zdejší katol. Jednotě vřp. V. Fayka, c. k. profesor a katecheta učitelského ústavu v Jičíně o památkostech města Říma. Přednesem nejvře povstávám křesťan v prvních stoletích scházel se k oběti Největší, kde obřívávali své mrtvé. Clověk, mající jen trochu citu, trse nad tou „antickou kulturou“. Církev vždycky bděla, aby seznaly a protokoly mučedníků křesťanských měla pokud možno úplné, aby tyto světci byli příkladem celému křesťanskému světu. Dále mluvil slovutný pan řečník o rozdílu maleb pohanských a křesťanských, kteréž vynikají nad pohanské svými symbolickými výjevy, o chráma pohanském a křesťanském, o Vatikáně, sídle hlavy křesťanstva, o křesťanském umění atd.; názornými pohlednicemi s oněch posvátných míst podal jasné ukázky. Děkujeme slov. p. řečníku za povstávající přednášku a těšíme se, až opět k nám zavítá. Zdr. Bůh!

Kamenné Mosty u Žleby. V neděli dne 28. května bude se slavnostně svátiti sv. křtí, jež dala opraviti katolická organizace mládeže. K svčcení tomu zve tato organizace vřouně okolní organ. mládeže. Dostavte se laskavě do půl 9. hod. ráno se svými prapory! Odpoledne obřevati se bude koncert v zahradě p. Vinc. Dvořáčka. Večer věneček v hostinci p. Jos. Tabého. Prosíme, aby bratrské organizace oznámily předem počet členů k vůli objednávké oběd. Píšte na adresu: Josef Kodaš, jednateř organizace mládeže v Kam. Mostech. Pošta Žleby.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a sv. břímování ve vikariátu pardubickém. Dne 8. května v pondělí bude J. E. sejd. biskup dr. J. Doubrava v Rosicích, v úterý 9. května ve Žďánicích, 10. Votice, 11. a 12. Bohdaneč, 13. Bělá a 14. v neděli v Kunětických; večer vřdy v Pardubicích.

Městská rada dne 2. května. Povolen byla stavba nádvorní dílny pro umělé spracování kovového zboží v domě č. pop. 366 v Čelakovského ulici, náležejícím p. Františku Kolmanovému. — Udělena byla povolení k užívání továrnických budov a holav, postavených v roce 1907—8 na parc. č. 167/1, 168/1, p. Dru Richarda Asingrovi, majiteli přádelny, povolení ke stavbě dvoupatrové nájemní budovy v Posádilovské ulici na parc. č. kat. 157/28 bloku O p. Václavu Rejchlovi, mistru sednickému. — O k. okres. hejtmanský předložil se žádost za udělení povolení ku položení přespolní sítě kabelové do Boudačova, Krasnic, Střebě, Pouchova, Plotiště a Stěšer. — Povolená byla přístavba přádelny na parc. č. 432 p. Dru Rich. Arningrovi. — Předepsáno se ku vybrání obecní dávky za vodu užitkovou za I. čtvrtletí 1911 v obnosu 6265.10 K.

Proti vandalismu. „Osvěta I.“ dne 8. května sama odsuzuje zohavení sochy sv. Marka. Nazývá však klerikální drzostí, že „Obnova“ považuje za pachatele odchovance moderní kultury. K tomu poznamenáváme, že na Moravě na několika místech byl spáchán vandalismus na křesťanských a sochách právě krátce po řádění barcelonských Ferrerovců. Ti byli v pokrokovém tisku velice chváleni — srovná tak jako pustošitelé ruští. Vandalismus dělá se v kraji, kde jest ferrerovský tisk velice rozšířen. A nebyl pokrokový tisk v Čechách Ferrera s náporom všech sil? Snad si pokrovní vspomenou, jaká nálada zavládla po hradecké přednášce o Ferrerovi v myslích četných účastníků. Uměle živý fanatismus pak se vyvíjí, jak mu napadá. Jestliže nyní sama „Osvěta I.“ projevuje odpor proti zohavení sochy, snad aspoň tolik ví, že fanatického záští se zasívá protikřesťanským tiskem jiným a — na veřejných schůzích. Ostatně ani jediný masarykovský list nepokřádá die zásluhy husovských náslonů barcelonských; naopak anarhisté tamější líčení jako vítězové nové lepší kultury a — svobody. Náš list měl plné právo odsouditi vandalismus, který právě po barcelonských krávlach se u nás šíří. Vždyť jsme také rázně odsoudili nezbedné čmarání po zdech synagogy a jiných domech židovských, ačkoli zde se nepáchala svěvole tak hrubá jako při zohavení sochy. My násilí odsuzujeme, pokrokový tisk český však často násilnou taktiku schvaloval a obrátným způsobem k ní podněcoval. — Prý jsme se měli rozhorlovat nad Čenstochovou! Trochu poslouh rada; ale byla-li zbytečná dřít, jest tím zbytečnější nyní. Odsoudili jsme s plnou rázností Macsochovu ničemoost ihned, jakmile o ní slyšeli do Čech pronikla. A Čenstochová jest poněkud dále než zohavená socha sv. Marka. Jižto jest, že ten tatarský čin nespáchal žádný věřící katolík.

Dámský odbor U. M. Š. vyzývá p. t. slečny z města a okolí, aby ochotně se přiblížily k japonakému květinovému kursu o matiční hlavniosti dne 11. června t. r. na Střelnici pořádané. Výbor, v jehož čele p. M. Schmidtová a místopředsedkyně p. Špalková, žádá snažně o hojně přiláčky obětivých dam, jež tím přispějí k významu a zdaru slavnosti. Je zapotřebí japonských krojů a mimo to kočárů, které již s obvyklou laskavostí budou zapůjčeny a příslušně vyzdobeny. Přiláčky co nejčestnější budouť řízeny nejdříve do 10. května buď na předsedkyni nebo jednatelku p. M. Rejthárkovou, což profesora. Výbor též rychle poslouží radami nebo pokyny.

Spediční doprava stanic Hradec Králové. Na základě § 63, 76 a 78, dopravního řádu zřízena byla dne 15/7. 1910 správou c. k. státních drah ve stanicích Hradec Králové dopravní služba pro dovoz došlého odestlaného zboží ze stanic do města a naopak, a firma H. Richter v Hradci Králové pověřena touto dopravou. Na podnět obchodní sekce obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny domáháno se přiměřenější úpravy sazeb za tuto dopravu stanovených a docíleno slevy, která bude zvláště krahům obchodním nemalou výtahou. Sazba nově upravena takto: Za zásilky rychlého i nákladního zboží do 50 kg 30 hal. Za zásilky rychlého i nákladního zboží od 50 do 100 kg 32 hal. Za každých dalších 50 kg až do 500 kg 16 hal. Za každých 100 kg přes 500 kg 24 hal. i se složením až do skladiště adrese nebo jiných místností přisemač. Na požádání dopraví se zboží i do sklepů neb výšších poschodí za poplatek 10 hal. per 50 kg. Sazby tyto nepřevyšují nikterak u zdejších špeditérů obvyklé poplatky a jsou s ohledem na výhody, které se získávají tímto spojením jsou, velice přiměřené. (Dokonč.)

Náklady ryb ze zdejších řek. Sazba zdejšího rybářského kluba o zdejší chudé na ryby vody jest obdivuhodná. Loňského roku pustil do zdejších řek množství násevy a letošního roku právě pustil tyto druhy: deset tisíc candátů pod splav mlýna, 300 kusů línů do sádky střebové, 5 kop kapří násevy do sádky u Slenského Předměstí a přišli týden dojde zásilka násevy úhořů a více 10.000 kusů, objednaných u rybářského spolku v Berlíně, která pak bude do sádky střebové. Jak vidno, stará se místní rybářský spolek o zarybnění zdejších řek a zajistí, že i obec, jím ryboloví řízení náleží, usmáje jeho zisku a ryboloví své mu pronajmou. Jsou to se-

jména obce: Střebě, Malbovice a Věkoš. Doufáme, že i tyto obce vyjdou zdejšímu rybářskému spolku velice svým pronájmem rybolovu. Měly by si vsíci tyto obce za příklad obec Slenského Předměstí, která nejen s největší ochotou pronajmala tomuto spolku své vody, ale i přispěla slušným obnosem na zarybnění.

Společná nemeční pokladna pro živnost. společenstva I., II., III. a IV. v Hradci Králové odbyvá v pondělí 8. května t. r. o 7. hod. več. řádnou valnou hromadu v místnostech Živnost. čten. jednoty. Po odbyti této valné hromady odbyvá se valná hromada všech čtyř živnost. společenstev za předsedou zvolení 2 delegátů a 1 náhradníka do výboru dozorců. Po odbyti této valné hromady koná se valná hromada všech 4 hromad pomocenských za předsedou zvolení 2 delegátů a 1 náhradníka do správního výboru.

Masaryk protikapitalistem. Jak Masaryk chce provést vlastní heslo „Národohospodářské osvobození“, to zůstane i logicky smýšlejícím pokrokovým stálou hádankou. V neděli 23. t. m. hněval se na mladočeské fabrikanty, na zbohatlé „baptány“ národní. Rozumí se, že ještě větší měrou hněvá se na jmění církevní. Ovšem chudák ve svém zápalu ani nepozoruje, jak odkrývá besedě Achillovu patu strany vlastní. Též většina židů volební skupiny 24. odevzdají hlasovací listky dru Drtinovi; náležejí k straně pokrokové. Kolik jest mezi semitskými stoupenci Drtinovými chudých ubožáků? Kdo chce viděti, tomu přece poladní slunce prozrazuje markantně, že kapitalismus ve 24. skupině nachází se daleko spíše v rukou židovských než v mladočeských. A tento kapitalismus od pokrokového tisku jest podporován přímo i nepřímě, za tučný plat i bezplatně. Ve skupině Drtinově čestí živnostníci a obchodníci musí ustupovati v nejživějších částech měst vrstevníkem obchodům židovským; a jsou židovští obchodníci pro vlastenecké účely obtavější než křesťanské? Již v parlamentě mluvil Masaryk s velikou rozvahou o povinnostech kapitalistů; nejzajímavější, že je rozšířil na 1. bohatou církev, 2. bohatou hierarchii a — 3. na plutokracii. O židovských kapitalistech ani muk, o církevním jmění dvakrát. Než nad opatrností! Národ nás může státati nadále národem vyděděnců; aťjak to již unese, protože při tom neustálém šíření „pokroku“ si již na jeho císaře kapitalu hodně přivýkl.

Právní Mi-Carême a jara v Paříži. Poslední série tohoto období v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové předvádí v týdnu od 6. do 14. května 1911 náherní průvod slavnosti „královen“ r. 1911 a jarní pohledy z malebných sítí sadů i rušných ulic a náměstí s četnými pomůlkami a paláci tohoto světového města.

Lesy Dubrovnické věčné loterie k povznesení cizinského ruchu, nadané 1500 výhrami v úhrně ceně K 55 000, z nichž hlavní výhra činí 25 000 K a může býti po pání výherce vyplacena hotově částkou K 20 000, lze koupiti po 1 K u Spolitelny Králohradecké.

Zálež. úvěrní ústav v Hradci Králové měl koncem měsíce dubna K 40 584.636 vkladů. Dary. Vdp. děkan Jos. Uhlíř ve Skuhrově daroval Politickému družstvu tiskovému 200 K. — Nejmenovaná dárkyně zaslala z Pardubic na ústav hluchoněmých Rudolfinum 300 K. Šlechtem svým dárčům erdečný dík!

Neštěstí. Dne 2 t. m. ažděl prudce z viaduktu nádraží králohradeckého ke Hradci Králové automobil a proti němu čeledín p. J. Souček s Plotičem K. Kremlíkem s párovým potahem. Koně, dosud nezvyklé hukotu, plátili se; proto čeledín stoji na voze dával znamení, ale nadarmo. Skočil tedy s vozu, uchopil koně za uzdu, ti se však vespiali, ojí čeledín omráčen a sražen k zemi, při čemž ubožák rozlápan a přejel. Na silnici v kaluži krve v bezvědomí dlouho pracoval k smrti. Četní svědkové dávali průchod velikému rozruchu.

Živelní pohroma. Včera z večera rozpostala se mezi Brandýsem a O. a Ústí n. Orli bouře s průjry mračen, při čemž utrhli se kus strážné a zavalil právě ta jedoucí vlak nákladní, v němž jelo i dělnictvo. Několik mrtvých a raněných.

Starost všestátních agrárních o církev. Nikdo by věru neřekl, jak všestátní agrárníky bolí všechno, co by církvi našl škodilo. Když agrární předáci na schůzích se vyjadřovali, že má býti vyloučeno náboženství ze škol, byli agrárníci tise. Když „Hlas venkova“ prohlásil, že by měl Machar své protikřesťanské nápadý stráceti v Hradci právě za katolického sjedzu, naši agrárníci se nehanili. Ani to je serušílo z klidu, že jejich stoupenci houfne rozšířují „Havlíčka“ a „Volnou Myslenku“; a přec tyto časopisy neškodí jen i rkvi. Uvádějí v neváznost samu ideu Boha. Ať nejednou předěly měsíce vzatli se ve všestátních politických agitátorech veliký náboženský žár; ale jim totiž o to, nějak vytřásti kněze. Tedy konáno veliké „náboženské“ ohromnění. „Hlas venkova“ dne 28. dubna oznamuje: „V neděli dne 23. dubna odbyvána byla v hostinci p. Morávka schůze osadníků všestátní kolatury, jako protest proti nezřetězení, lidu venkovskému nepřátelskému a nenáboženskému vystupování místního kněze.“ Iau — jsou

volby a proto jest agitace nejzávažnějšího druhu dobrá. Katolickým agrárníci zapovídají v hostincích náboženství a církevní kruhy hájiti. Sami však do hostince si svolají náboženskon schůzi hned. Slyšeli jste, že ve zdejší kraji někde v posledních letech svolali takovou schůzi agrárníci aspoň proti nejdrzejším lšem, které se proti církvi valí? Velice mrzí pojednou agrárníky „nenáboženské“ vystupování kněze — a to zvláště agrárníky ty, kteří do kostela nechodí a místo evangelia čtou články, v nichž se církev tupí. Nenáboženské vystupování kněze dra Havlíka pranis jich nemrzi. A kdyby se stal kazetvo všestátní horlivými kor. eš agrárníky, pak by se přimhouřili obě oči i tenkrát, jestliže by zasobávali vyučování ve škole, jestliže by vychovávali kázaní atd. Nemyšlime tu všechny agrární kolatury všestátní — nikoli. Jsou i mezi nimi lidé zbožní, kteří v agrární straně trvají ze zájmů třídních. Ale poukázeme na prahu největších nespokojenců, kteří protikřesťanské zájezi ve všestátních způsobili. — Bylo na „náboženské“ schůzi žádáno, „aby kostel zachoval byl jedině ku pěstění slova Božího, aby zbožný lid nebyl z kostela vyháněn útoky, vedenými na jeho politické (!) přesvědčení.“ Prý kazatelny bylo zaežito na Velký pátek. K tomu přičítám několik poznámek. Náš p. kaplan v ten den poukázal na to, kam zlomyslní svědci přivedli lid při soudu nad Kristem a připomněl, že skoro totéž se opakuje za dnešní doby v ohledu náboženském. Neslyšel jsem však vůbec, že by byl p. kaplan něčím politickou stránou jmenoval. Proč jeom ta slova srběla některé agrárníky? Proč? Vždyť bylo přece povšechně mluveno o nepřátelích kříže Kristova; a jest to v nynější době hroznou poviaností duchovního. Což těch nepřátel jest málo? Kristus sám přímě docela do očí káral různé zákonníky, farisey a politiky pro jejich zaujatost proti pravdě. Kdy pak jste se, pány, ohradili, když některý řečník protikatolický na schůzi hodně šval? Teď teprve upřimým katolickým všestátním dokonale svítá, jakými „náboženskými“ bojoválky jsou agrárníci, kteří se derou do popředí. A ty přehnané honoráře? No — zde by bylo potřeba opatrnosti, přiznávám. Kněží ovšem nejsou kapitalisty, jak je líčí naši odpůrci; a jestliže každý dělník jest hoden mzdy své, musí i kněz žádati dostatečné zaplacení, zvláště když při různých sbírkách nejdříve se jde na kněze. Ale opatrní mají být i v tom směru vždycky. Ale to bylo nápadné, že proti štědrovým poplatkům nejvíce začali křičeti lidé, kteří kněží nedali nic. Jest to věru podivné, jak se najednou „lepší katolíci“ bouří proti velikým dávkám. Nevíte nic, jak obrovské diety proudily z kapes agrárních do kapsy Práskovy a jiných? Nevíte, jak tučné jsou odměňování agrární agitátorů z peněz našeho venkova? Jsou totiž barony proti venkovským kněžím. Proč jste už jednou nespoutali schůzi proti subvencím Závorkovým, proti hromadění velikého jmění jednotlivců agrárních z prostředků veřejných? To snad bylo podmíněno nejkatolickější? A — rozumí se, hned nahoru šloba. Agrárníci dovedli ve svých listech spílati neomalené prelátům v Čechách působícím. Ale potěbuji-li zmrskati nepohodlné kněze podřízené, najednou se blíží k prelátům a velikou markýrovanou úctou. „Hlas venkova“ aspoň píše, že bylo adresováno memorandum „důst. bisk. konsistori.“ A docela píše o místních „důst. pp. duchovních.“ Stanou-li se žalobci na okamžik zdvořilými, tím spíše doufají v účinek žaloby. Zaám tu chytrost agrární velmi dobře. Ach, to by bylo na farach změna, až by mohl agr. tisk rozkazovati, až by začali samostatně rozdávatí fary agrární poblaváti, kteří skoro nikdy do kostela nevkráčeli! Vždyť právě v neděli Udržal na schůzi ve Votřetěstanech prohlásoval, jak se o to agrární strana zasadí, aby hebovní kněží směli kandidovati na program strany agrární! Na druhé straně ovšem agrárníci z veliké „svobodomyšlnosti“ by každým neagrárního smýšlení politikou svobodu vsali hned. Přimo fanaticky píše proti kněžím, kteří kandidují na program katolictva nejlíbejší. Naši katolíci rolníci, dělníci a řemeslníci odpovědi na agrární agitaci tím, že napíší na svůj hlasovací lístek: Josef Kvasnička, rolník a starosta v Bukovině u Černilova. Jest potřeba dáti odpověď na volební agitaci, která se děje pod rouškou starosti o náboženské zájmy.

Třebochovice. Pokroková píeta. Za v Pánu sesnulého řiditele A. Citta konala se u nás bohoslužba. Nebožtík byl členem obecního zastupitelstva a náležel pokrokovému táboru. Obecní zastupitelstvo, okraňující spolek, místní šk. rada, zpěvácký spolek a j. zastoupeny však — jediným p. K Světlíkem. Poznámky k tomu neřeba. — Ta naše samospráva. Veškeré schůzky občanstvo musí přemouť protestovat a dokazovat, že splásky, které s nové tovary p. Kádra mají ústati ve středě města do Dědiny, ani s přičin zdravotních, ani estetických nebudou obyvatelstvu na prospěch. Že protivného náhledu je však obecní tajemník, je vysvětlitelno. Na rychlo povolán komise z okres. hejtmanský v Hradci Králové také dokumentovala svou lásku ku přemyslovým závodům. Ale že náčelník naší samosprávy postavil se proti protestujícím občanům, je trapné. Doufáme, že věc není ještě definitivně skončena. — Projev pro Drtinu. „Ratibor“

prinesl projev městské rady pro Drtinu, která dle svých sil se přiklíná jeho svolání. Tento projev vyšel pro Drtinu asi tolik, jako projev městské rady Opavské, kde páni pokrokoví dávno mají již na výměně. Pokrokoví drtí se v sedle, ač dle zákona měli již dávno odstoupiti. Drtina dostal u nás nejmenší hlasů minule a dostane i nyní, ač pokrokoví mají u nás již svou organizaci a hrdlivé u nás šíří různé „Havlíčky.“ Když kandidát a chvalotebník městské rady dostane přece po tomto projevu nejmenší hlasů, tedy naše obecní reprezentace stoupne rásem na své válnosti; nemyláte? Nebylo by moudřejší raději mlčeti? — První květen. Dle pradávného obyčeje slaven u nás křesťanů a částečným odpočinkem práce. Soc. demokraté jej zmodernizovali schůzemi a řečněním. Leč tentokráte to řečnění za mnoho nestálo, a soudruh Chalupa, c. k. úředník, se nechtěl smlouvat a řečnické pondělí rovněž tak. Od kostelníka do purkmistra přej se všechno epiklo proti soc. demokratům, a zatím pravdou je, že naši soc. demokraté od hroboře poňasaje až do purkmistra tvoří při každé příležitosti — hlavně při obecních volbách — proti nám kompromis a se spojují, třebaže přitom „kočičí“ tuto lásku nejtrapašji odnese vždy nějaký „Emerich.“ Ano.

Chlumec. Dne 23. m. m. konali jsme spolkovou schůzi v Rosehale. Plakáty byly dost velké; tedy agrárníci mysleli, že to schůze voličská. Zajímavé je, že zalarmovali občany z celého Chlumce. Na schůzi měl mluvit p. V. Rejchelt, ale poněvadž z důležitých příčin nepřijel, převzal referát dp. Andacht. Řízení schůze předal J. Slavičkovi. Směšné je, že jeden soc. demokrat a někteří agrárníci chtěli, by se volilo předsednictvo. Byl J. Slavičkem poučen, co je to spolková schůze, schladli. Agrárníci se pojišťili, na 2 kočárech přivezi si řečníky. Důkaz, jak se nás bojí! Dp. Andacht mluvil na téma „O důležitosti org. mládeže křesťanské.“ Krásným způsobem skoro 1 hodinu upoutal přítomné; i agrárníci poslouchali napjatě. Po řeči dp. Andacht odměněn bouří potlesku a voláním „Sláva“. Tu hlásá se o slovo agrární red. „Hlas Venkova“, činil výtky, že nemíní kněží chudoba, že si vedou nádherně atd. Na výtky mu dp. Andacht případně odpovídal. Pak přihlásil se o slovo p. Srdínko (syn býv. agr. posl.) Ten vyvolal trochu smíchu svou skoro nemotornou řečí a byl několikrát předsedou vysván, aby do řeči nepletl politiku, jelikož jest to schůze mládeže. Po několika bezvýznamných slovech si sedl. Předseda, poděkovav přítomným, ukončil schůzi. Pak teprve nastala pravá debata. V každém koutě vedl se živý rozhovor. Zvláště zajímavá debata vedla se mezi J. Slavičkem, agr. red. „Hl. Ven.“ a p. Srdínkou způsobem slušným. Zajímavé je, že několik řečníků agr. nemohlo ve zhodnané debatě J. Slavička porazit. Když nevěděli agrárníci kudy kam, vyrukoval na pomoc jeden občan z Radovesnic, s nimž ani slušní agrárníci spolky nevedou. Ochtěl J. Slavička zasměšnit, uváděje zde lež o 50 hal.; bylo mu zrovna na místě navrženo, aby pověděl, kam se poděl sbytek z Bará, plenu. J. Slaviček jej před celou veřejností nazval drzým lhářem a nectruhačem. Onen „mistr“ po výzvě, aby složil účet o sbytku z „báru“, vytratil se z místnosti jako politý. A páni agr. řečníci sedli do kočáru a jeli dále.

Hl. Srdínko před voličstvem. Dne 1. t. m. svolali agrárníci schůzi do Rosehale. Sazili se napravit, co před týdnem pokazili. Pan kandidát H. Srdínko zůstal však ve schůzi pouze 7 svých stoupenců. Našinci přišlo dost. Na p. Srdínka prohlásil, že místo pravidelné schůze uspořádá se přátelský rozhovor. Bál se totiž, že by s předsednictvem pohotěl. Mluvil tedy v sedle. Věru jsme šasli, že si nepřipravil k hovoru něco šikovnějšího — starý parlamentář! Napřed vychvilil činnost agrárních poslanců, pomlčev ovšem o hlavních „zásluhách“ Práha a Závorky. Pak sarezjoval do naší strany ubohými slamenými slágy; šlo to jako násobilka: otevření hranic, Myslivec o kartelech, poklona Luegrovi, spory křesť. soc. atd. Ovšem že „vysvětloval“ všechno po agrárnice, jako by vůbec nevěděl, jak vážné výpady strany agrární v tom směru byly odrazeny naším tiskem. Tu však začal odpovídati náš dp. Andacht se Žiželic, který připravil p. Srdínkovi lázeň velice důkladnou. Když byl p. Srdínko tádn, jak by se zachoval při hlasování o smýšlích důležitých otázkách náboženských, vytkl se, že jest obtížno přesevštěm dáti na veřejnost. Nesodpověděl řádně ani jediné otázky, zamotával se stále více jako moucha do pavučiny. I přítomní agrárníci byli zaraženi, když viděli uženost a bystrost toho, který ve třech soudních okresích má se státi předním reprezentantem agrárnického věhlasu. Přítomní občané rozeznalí a z Radovesnic dali p. Srdínkovi na jevo, že mu při volbách svou důvěru nevěnují. To ovšem p. Srdínku velice rozčulovalo. Než divu, že začal najednou jednomyšlně našinci vyhrožovati žalobou. To však vzbudilo dojem opačný; přítomní se velice rozptělili nad nemístnou vyhrožkou toho, který se nabízel za zástupce lidu. Pan kandidát tady vyčtl, že nejlip udělá, bude-li se poroučeti. Odešel tedy s nepokřivenou. Přítomní pak mlíbovali: Dáme své hlasy p. Josefů Kvasničkovi z Bukoviny. Zdež Boh!

Chvojenec. Ve středu, dne 23. dubna konal se u nás pohřeb nejstarší občanky chvojenecské, Magdaleny Bendové, babičky p. Fr. Kamenického, jednatelé odbčky hosp. národních. Zemřela v pošeňaném věku 91 let a dle sdělení domáckých za celý svůj život nebyla nemocna. Pohřbu zúčastnilo se přes pilaou polní práci velice množství obecnosti obojího pohlaví, což svědčí o veliké přízni, jíž se rodina p. Kamenického těší. Při pohřbu sargem stálo se něco, co zaslechl uvážení. Pokud jsme se dověděli, vytkl si p. Kamenický při vyjednávání pohřbu, aby hudebníci žádosti této nevyhověli — až na dva — a po starém obyku šli zase do hostince. Proti tomu ovšem nemáme nicého namítati. Lepš to, že umáváme, že ta „muzika“ duši zemřelého neprospeje a že možno vpraviti slušný pohřeb i bez ní. Přálubného obnosu nechá se využit jiným, snad ještě lepším způsobem. Ostatně doufáme pevně, že p. kapelník postará se ve věci té o nápravu.

Jičín. (Volby). Abychom při volbách ušili také trochu legrace, postavila hrstka zdejších pokrokových veličností svého kandidáta a šťastlivcem tím není nikdo jiný než p. Otakar Vochoč, přednosta stanice zdejší státní dráhy. Vytkl tento, Jičínu dobře známý znalostí české historie, proslulý svým taktním vystupováním a krajní zdvořilostí vůči těm, kteří opovrhují se býti jiného mínění, skrátka tento nadčlověk určen jest, aby s okřesem našeho snal jatmo klerikalismu a aby vysoko třmal pochodeň pravé mravnosti, osvěty a pokroku. Gratulujeme pokrokové straně k volbě této, neboť velmi těžko bylo sajisté najíti mezi tolika výtečnými toho nejvšestnějšího; vždyť by např. dr. Lux byl daleko mohutnějším borecem na poli mravnosti; vždyť by na příklad p. professor Vordera sajisté v úsas přivedl voliče svým hlubokým sebevzděláním a náboženskou filosofii; ale v sájmnu pokroku oba skromně ustoupili a ponechali p. Vochoči, aby vítězství boj slavně dobojoval. Hned první schůze voličská ukázala nadšení a porozumění pro program p. O. Vochoče. Tisícíhlavé davy hrnaly se, aby poslechly slovnatého řečníka a nadšení došlo takového stupně, že schůze protáhla se až do pozdních hodin raních, kdy illuminovaní účastníci pod tlou osvěty hlasajíce potáčeli se k domovu... Pokroková práce zdárně počala — a už tedy statně v před!

Metličany u Nového Bydčova. Od velikonočního pondělí do Bílé neděle t. j. od 17. do 23. dubna t. r. konal zde dp. P. Alfons Luknatic řádu kasatelského sv. Dominika z Prahy obnova sv. misie, která potěšitelně měla prospěch. Všecka misijní kázaní byla hojně navštěvována a zvláště večerní se těšila veliké oblibě; čím dále misie postupovaly, tím více přicházelo posluchačů, až konečně zdejší farář kostel, jinak dosti prostorný, všech pojmuti nemohl. V neděli odpoledne měl dp. misijnář kázaní na rozloučenou, při němž všichni přítomní ardečně plakali; po kázaní vedl za assistance místních duchovních, při krásné pohodě velkolepý průvod s Velebaou Svátosti osadou metličanskou až k polnímu kříži; po návratu do chrámu Páně zapěl „Te Deum“ a udělil sv. požehnání; ku konci oznámil plnomocné odpustky těm věřícím, kteří v době misie sv. svátosti hodně přijali. Ačkoli většina farníků velkonoční právu Boží již před svátky vykonala, přišlo jich ještě d. cti, zvláště mužů křesťanských, tak že počet kajících velkonočních byl dovršen na 1000.

Ohromný výbuch odstřelením 30.000 q kamene — skály — t. j. náklad 300 vagonů prachem a dynamitem pomocí elektriny, podobný sopcenému výbuchu vnitřnímu — připravuje firma Jan Novotý, strojní kamenoprůmysl, Újezd Podbořní u Holic, stanice Ostrov. Výbuchu předcházeti bude přednáška pana prof. Plachy „Křídlové útrav v Čechách.“ Vstup volný. Blíží ve všech časopisech.

Dobrůška. Křesťanská jednota sv. Václava sehrála v pondělí velkonoční divadelní hru „Habada a Jordán“, školkou komedii ve 3 jednáních od V. Štecha. Hra, podobná „Flachemau vybovati“, vtipně kárá byrokratismus a vnitřní intriky našeho školství; jakož i frázovitost, jíž se celý systém jako v oblaka hájí. Hra od většiny posluchačů došla plného pochopení a chvály. Učinkující dle svých sil dobře zhořtili se svých áloh a došli zaslouženě chvály. Ač počasí bylo nepřiznivě, návštěva byla slušná. V sobotu dne 29. dubna měli jsme příležitost zase spatřiti naše Školstvo v uniformách, což bývá velmi stříka. Dvacet pět uniformovaných zúčastnilo se pohřbu br. p. Jos. Ulricha, holiče v Dobrušce. Pomohli smetati rakev z domu smutku do kostela. Ale dle své naprosté poúnosti k rozkazům pokrokových páni nešli do kostela a stáli venku a tam na znamení smutku se pěkně bavili a smáli. Vedl je starosta jednoty br. Josef Petřík, úředníke náměstak, povoláním expediteur, obchodník uhlem. Do zdejší židovské modlitebny šli titi páni, pokud jsou v městské zastupitelstvu, o čis. jubileu nějak neparádění a s ácton hlubokou. A do ko-

stela o pohřbu svého člena nejdu pro pohřbení všem lidem. Když zastupitelstvo nedovedlo dáti více, než zastupitelů práci, mohla státi doma. Bestoto samozřejmě na ně mnoho nedržel od té doby, co mu nemocnému obohatě neobstáli půjčovati kušky. Lidový vtip říká, že nejdu proto do kostela, aby nebylo vidět protědls a protědvlé vlasy bujarých Školníků, kteří to šepou už do padesátky. U hrobu čtyř mužů s p. Šedou, strojařem v Čele, při modlitbách ani nesměli, zato při pochovávání šly čepice dolů. — Potvrzuje se stále méně cílny o Čechách: Čech buď nadává nebo líbá raku. Nadává svým, z nichž vyšel a líbá ruku svým zbohatlým národním nepřátelům. Totiž ten pokrokový! Pro osvícení radnice o Vzkříšení dostal p. Petřík v sesení zastupitelstva co proto a odhlasováno (i hlasy židů), že budoucí osvíclovati se bude. Ještě zbývá otázka, nač budou nebo byly věnovány peníze ušetřené za svátlo.

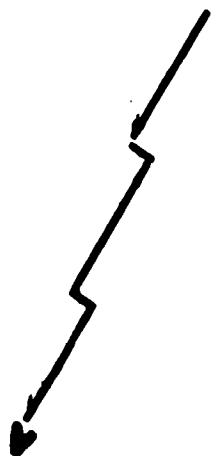
Nová Paka. Letošního roku poprvé po delší době nebyla o „Vzkříšení“ osvícena radnice. Ráno na bílou sobotu na dotaz, zda osvíclovati se budou okna radnice, odpověděl p. starosta, že ano; brzy na to však změnil svůj náhled, prohlásiv, že naprosto osvíclovati se nebude. Jako jindy tak i tentokráte ukázala hlava města, že jest tase málo svá, že podléhá vlivům cizím a že v mnohém případě jest jenom vykonavatel vůle cizí. Zdálo by se, že má pán ten energie nazbyt, že by dovedl prosaditi leccos, co by nebylo tak drasticky přikrym, ba urážajícím jistě třídy poplatník, v daném případě upřímných katolíků (a ne snad takových, kteří se za katolíky hlásí v hospodě anebo tam, kde je nikdo nealýšl aneb kde kyne jim z toho osobní prospěch). Ale mnoho fečí, byt i temperamentních, neznamena ještě rozvahu a čin mužný. Více samostatnosti by neškodilo. Není se třeba vždy bát o pokrokový stát, zvláště ne tehdy, kdy pokrokovatři vybíjí se v hrabství a mnohdy i v neomalenost, jak příklady učí. Zase jistý pán tu uplatnil své já a oslavil graduované jméno své; opět jeden listek vavřínu do záslužného věnce za potírání „klerikalismu“, kterým ozdobena jednaou bude jeho akráh, až poveseu drabě neboštitkovy kosti do ohnivě pece. Gratulujeme k úspěchu. Pro drabě však neznamájte nohy obecních zřizenců a obětáškem, aby se zdálo, že byl zde postap legální. Vždyť každý ví, že za čest klade si dnes zastupitelstvo a městská rada v leokterém místě, že má ráz pokrokový, protiklerikální, a tudíž, ješto slavnost „Vzkříšení“ jest „politicko-klerikální“, nemáže naprosto být, aby o ní svítilo se z městských peněz, z peněz poplatník-katolíků. Takové jsou nyní přirážky! Nač ještě mrhat penězi na svíčky? Musí se přece šetřit a pak volby budou až za tři roky a do té doby... Jen vždy zásadně ne osobně! Nastávajíci majitel koncesse pro hotel „Mach“ jde také toule správnou cestou. Hostinská budova musí se jeviti takovou, jako její vládce, jehož přáním jest, by do jeho místnosti chodili jen lidé stejného a alim smýšlení a ne nějakí klerikální přibarvení. Proto, ač již vše k osvícení o „Vzkříšení“ připraveno bylo, vše přímě zakázal. Páni pokrokoví, hleďte mezi řadami našimi fanatiky, lidi prostě vší soudné rozvaby; ale kdybyste chtěli, nalezi byste je docela jinde, libo-li, račte vzít do ruky zrcadlo. Byla by to věru podivná pro buhy, kdyby tak ti pánové, kterým moderní pokrokové pohanské záady přády v tuk a krev, měli celý retim ve svých rukou! Pak bychom viděli tu pokrokovou humanitu, snášlivost, lásku k druhým, kteří odlišného byli by smýšlení! Vždyť již nyní se uplatňuje: Kdo nechce paritovat — marš ven! Snad se pánové pamatují se studiti na známé řecké pořekadlo: Poměj sama sebe. Račte obrátit trochu na sebe! — V červenci má přj se válcovat silnice staropacká až k hostinci p. Jedka ve Staré Pace. Dopadne-li válcování ono právě tak jako v Nové Pace, bylo by snad lépe toho nechat, neboť tak krásné bláto, jako máme nyní se áčstivého počasí, dříve jsme neměli, když silnice válcována nebyla. Kojíme se však tou nadějí, že se nebude hledati lačný pisek zase ve Staré Pace, ale že se bude k válcování užívati zcela drobného štrku a dobrého písku. Také do „bláskupské cesty“ měl by se někdo z páni vložit a když již ji chtěli ochudněji a sušší učinit, nedávati tam hlínu, aby tam bláta, jehož tam bylo až dost, ještě přibýlo.

Z okrašlovacího spolku v Holicích. Dne 27. a 28. května t. r. koná bude v Holicích valný sjezd Svazu spolků okrašlovacích v Čechách, na Moravě i ve Slezsku pod protektorátem sl. okresního výboru Holičského a sl. městské rady Holičské u příležitosti předání veřejnosti nové velké části sadů Smetanových, svané „Čechova květinice“ (dle pomníku mistra Lad. Šalouna, který obohatí a rozumocí domáckí řada uměleckých děl zde se nacházejících). Aby jména spolků zastoupených mohla být zavčas uvedena na květinovém díle revue „Krása našeho domova“, které bude plně věnováno Holicům a sjezdu — žádají se P. T. okrašlovací spolky českého severovýchodu i všech krajů československých nejaktivěji, by své p. delegáty avěly i osámily holičskému spolku okrašlovacímu. Předběžný pořad sjezdu jest tento: v sobotu v 8 hod. přátelský večer na počes P. T. páni delegátů za spolůstánkování budeb spolku „Dalibor“ a se skloptikonorov-přednáškou (hotel „Beránek“) p. B. Jedličky — Brodekého

v neděli: od 7 do 10 hodin prohlídka Smetanových sady a jiných prací okraňovacích, návštěva vrchu Žižkova, školy sochařské, galerie plastik (Šalounova „Husa“), družstva bratrského, škol Vesny atd. V 10 hod. valná schůze „Svazu“ a proslavem průtlačných (stávkový boj, odporný) vasedací slni městské radnice, (kdež vyhlášen bude bronzové poprsí Svat. Čecha), a odbornou přednáškou p. J. Kmlera, c. k. konservatora. V 1 h. společný oběd. Ve 3 hod. vojenský koncert v sadech Smetanových. Lze očekávat, že jeden tento stane se dostaveníčkem bojových pracovníků v oboru náležitých snah okraňovacích a že (za pěkného počasí) naplní se sady Smetanovy tisícovými zástupy těch, kteří jeví pro čisté idee „Svazu“ porozumění.

Nový Hradec Králové. (Obnova svat. misie.) Od 22. do 26. dubna t. r. konal ve zdejší chrámu Páně obnovu sv. misie vdp. missionář z řádu Tovaryšstva Ježíšova P. Josef Rybák z koleje v Hradci Králové. Kostel byl vždy častě navštíven věřícími všech stavů, s příkladnou pozorností naslouchajícími slovům, jež tak nadšeně se řídila z výmluvných úst dp. missionáře. Komunikantů bylo 800. Při slyšení sv. zpovědi, zvláště školní mládeže, ochotně vypomáhali dpp. superior P. Fr. Zimmerhackl, Stan. Beneš, praefekt v Borromaeu, Jan Vrebec, kaplan, věřící z Hradce Králové. Kéz vzbuzená víra a náboženský obrod ve farnosti celé povědy potvrzuje hojně ovoce v křesťanském životě přinese!

Antikvariát



bohatě zásobou doporučuje ku zakládání a doplnění knihoven

B. Melichar,

knihopíectví nakladatelství a závod tiskový

v Hradci Králové.

R 1808.

Seznamy zdarma a franko.

Různé zprávy.

Kde navinní osudný výsledek voleb v Praze? Kde se na on z vítězů a poražených, převedl se dokonale, že nejapolehli-vějšími přízvisi dolnorakouských českých menšin jsou častí křesťanů. Nyní před volbami znovu ozývají se různé polemiky o příčinách pádu Poštorné na úbočí naší strany. Na to nyní důkladně odpovídá 28. dubna „Nový Věk“, který loni se ozval proti učitelu národní školy poštorenské Klimešovi, jenž náležel v prvé řadě vlastenecky bojovat. Klimeš svým radikalismem protikatolickým a hrastou karát o veliké poměry přišel i o víru. Nyní samy listy protikatolické opakují mluví „Nov. Věku.“ Klimeš stal se učitelem ve Vídni na škole Křemenského. Jako bořivý národni specialista nebyl však srozuměn s kompromisem, jež Křeměš s Kramářem ujednali a veřejně se proti němu vyslovil. Sotva tak učinil, přišly „Národní Listy“ 20. dubna a napsaly: „Jistě považujeme, když učitel Klimeš, který svou nezralou, kolendu politickou sjednal si největší zásluhu o prohrát Poštorné, stává se nyní ve Vídni do plné rozhodnutí o dohodě v Čechách.“ Tuto pravdu katejovaly „Národní Listy“ svému čtená-stvu celý při ruku a byly by jí ještě neapenasly kdyby si je byl Klimeš vyžádáním proti volební dohodě nerozcházel. Nejen „Národní Listy“, ale i „České Slovo“ rotvázalo a prozrazuje rovněž na učitele Klimeše „zastup“ o strachu Poštorné. Píše totiž 26. dubna: „A tážeme-li se, jak se mohlo stát, že po těch slav. schůzích po těch statečných technických výkonech p. K. (Poněvadž je Klimeš národním socialistou, uvádí jej „České Slovo“ jen počátečnou písmenou.) a poslanců, p. těch mecných zájedech, po těch neobrobenosti až do oblaků sahající naplašených prohlášeních vyhlazovacího boje Němcům, odpůrcům, vlastním

občanům a těm dělníkům, kteří p. K., byv. správce školy Křemenského, nechtěli posrabovevat, věc česká tak upadla, tak hluboce poklesla, a slyšme-li ty výmluvy a výklady, skutečně nemůžeme uvěřiti, že ti, kdož věc českou v Poštorné vedli, nejmenš hromotně, sedmátě, proti strachu krutým nejhoršího nedůvěrníka občanů p. K., měli tak málo prosířavosti, znalosti a spůsobivosti, že nemohli zabrániti, aby v obci vylučně české za krátkou dobu neustálých tlachů, chlastů a karbanění nemastala tak zhoubná a zahanbující katastrofa, jako skutečně nastala.“ „České Slovo“ prozrazuje ale ještě více. Ponkazuje totiž na hospodářství vídeňského spolku „Komsnaky“, kde se s penězi, na Poštornou věnovanými, hospodaří neprozřetelně a dodává: „Hospodářství toho druhu vysývá k nápravě a hlubší osv.“ Předsedou „Komsnaky“ je agrárnik prof. Velich. To mluví s dostatek.

Dříve popraven než odsouzen. Ještě v čerstvé paměti, jaké systematické štvá-nice byly napofádány po organisátoru křesťanské sociální, faráři Prokopovi Holém. Dříve než mohl soud vytknouti rozsudek, naházeno na kněze tolik bláta, jako na nejhoršího zločince. A přece se vědělo, že korunní svědkyně proti faráři Kos. Loudová není pravdomluvná a že hrozila již ruk předtím, když byla trestána, že se na fašisti vymstí. Nadělala klevety i na jiné. Kdo jen užíval Loudové za nástroj proti křesť. organisátorovi? Mnoho lidí ovšem zlobilo se na faráře pro jeho sociální činnost. Do působení farářova Hbit na pt. bylo zasíláno jako na zavádání 200 listů „Venkova“ s hrůzostřášenou zprávou o farářově zvrhlosti. Ale nejednou pomluvači stíchli, právě tenkrát, když měli dáti pomluvenému knězi satisfakci. Votický soud totiž na základě vyžádání pomluv soudní řízení zastavil. Nadto otcové dívek, které našla Loudová (nástroj to mužských hrdinů) s nemravných skutků, podali žalobu. Po projednání žaloby nyní byl prohlášen rozsudek, jímž Loudová byla odsouzena do vězení na 5 let, srovnáno 1 postem a k náhradě škrt, ještě 44 vězňůch a poctivých svědků vyřčho povážu pomluvačky tak, že volnomyšlenkáři o tom nikde psáti nebudou.

Česká banka v Praze. Stav vkladů koncem měsíce dubna činí K 17,853.907 80, tudíž o K 56.789 54 více než s měsícem předtím.

Máj plný krásy, vyhaslé oči nevidomých dívek neuvidí. Potěšme je aspoň dárkem, který přijímá: „Útulek slupých dívek, Hradec Králové č. 33.“ Tam jsou ty nejnešťastnější.

Pravda jest pojem velice široký. Tak aspoň usoudil zdp. redak. „Čas“ Brněk, když se soudně projednávalo, zda Masaryk se vydovil o katechetech tak, jak to bylo otříděno v „Času.“ Protože realisté uznali, že by taková zve byla trestná, v zájmu osvobození „bedny“ Masaryka zpravení že, se sami otřídili. Teď však se ukázalo ještě markantněji, jakým rostařitým. kančíkovitým pojmem jest pravda v tabeře realističtém. Dne 19. dubna prohlásil dr. Dřina na schůzi v Hradci Králové: „Výslovné prohlášení, že správa, jako bychom žádali mandát také pro dra Šámala, je úplně nepravdivá. Naopak při roz-mířve s dr. Tobiškem i s ministrem Fiedlem jsem prohlásil, byv k tomu dr. Šámalem splo-mocněn, že dr. Šámál kandidovat nechce a že by jako místopředseda Ústřední Matice školské kan-didaturu přijati mohl jen tehdy, kdyby více stran českých zároven se o ni rozhodlo. Potom by mu to bylo povinností.“ — Let v témté městě na schůzi 23. dubna (tedy za čtyři dny) prohlásil Me-šaryk toto: „My jsme žádali mladočechou stranu,

aby dr. Šámál jako zástupce Ústřední Matice školské a menšinový znalec byl kandidován do Vídně. Šámál sám nemohl by mít mandát, vy-do-bytí bojem, nýbrž chtěl by zastupovat nás přední kulturní ústav a menšiny. Žádali jsme dra Šá-mala, když jsme viděli, že dr. Metelka ustupuje, ale pro dra Šámala místo se nenašlo. My jsme nechtěli mandát pro dra Šámala k vůli mandátu, ale aby menšinové škůlství v parlamentě bylo náležitě opatřeno.“ — Tedy dne 19. uslyšela hra-decká veřejnost „výslovné prohlášení“, že realisté neřídali, dne 23. zase, že žádali. „S pravdou ven!“ Ale od Drtiny toho nešádejte. Jeho „výslovné prohlášení“ má tak velikou cenu, jaké prohlášení dra Klumpara o sbírání plavých mocí od pokro-kářů před obecními volbami bradeckými. Masa-rykovci rozčilují se také nad politickým nátlakem mladočechů pražských; pokrokaři bradečtí však, jakkoli jazykem přímo boří pro všeob. volební právo, denuncovali voliče, kteří daní neplatili; ovšem pouze voliče ty, o kterých věděli, že ne-budou podporovat pokrokařské kandidátní listiny. Tak se peče zásadová politika pokrokařská.

(Zasláno.)

O arpanovám sjazdu v Olomouci bude vhodná příležitost odělní spřt čten k nábož. knihovnověci Janu Sarkandroví. Hodlají proto podepsaní se svolením Jeho kníž. arcibisk. Milosti uspořádati ve dnech ajenzlových výstavku předmětů týkajících se bl. mučedníka, jako: knih, brošur, písmí, obrazův atd.

Prosi tužš každého, kdo má nějakou památku sarkandrianskou, aby to některému z podepsaných las-kavě oznámil a ji k výstavce zapůjčil.

Výdaje s dopravou budou ochotně nahrazeny.

V Olomouci, dne 21. dubna 1911.

Josef Poltynovský,
ekonom v k. v. semináři.

Josef Vyvlečka,
dómeký vikář.

Výstraha před padělký.

Pouze bedničky a balíčky, jež jsou označeny kávovým mlýnkem, obsahují „pravou“ Franckovku: z pardubické továrny.

Nedejte si tudíž dáti za „pravou“ Franckovku: žádný baňček nebo bednička, jež není označena touto ochrannou známkou.



Katecheta

nabízí se co zástupce v duch. správě o prázdninách na celý měsíc srpen.

Přihlášky do řádu t. l. pod značkou Srpen 1911.



Jakost rozhoduje!



MAGGI kostky po 5 h
(hotová. hovězí polévka)

jsou vyrobeny s nejlepší masovým výtahem s přísadou nejjem-nějších zelenin a obsahují již potřebnou sůl a koření.

Každá kostka dá — polita pouze vařící vodou — 1/2 l nej-jemnější hovězí polévky, která se úplně vyrovná nejlepší polévce domácí připravené a již se může použiti právě jako této.

Ze dnešní drahoty masa velmi užitečný.

Při nákupu dbejte vždy jména **MAGGI** a ochranné známky křížové hvězdy.

Soutěž.

Okresní výbor v Hradci Králové vypisuje
ofertní řízení na

rekonstrukci okresní silnice

a) mezi Černilovem a Oujezdem
rozpočtenou nákladem 4470 K

b) ve Svobodných Dvorech
rozpočtenou nákladem 8700 K

Plány, rozpočty a podmínky vyloženy jsou
v úřadovně okresní k volnému nahlédnutí.

Nabídky podány buďtež podepsanému okresnímu
výboru do dne 12. května 1911. do 19. hod.
polední.

Okresní výbor v Hradci Králové,
dne 1. května 1911.

Okresní starosta:
Hynek Srdínko, v. r.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřichní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!



VARHANY

nedostupné intonace, akustické
funkční pneumatiky se všemi
možnými novinkami důstojně
kléru i slavným patronátním
dřevům doporučuje

Karel Čápek,

(dříve B. F. Čápek),

zavedl pro stavbu varhan
a harmonii

POLÍČKA (ČECHY).

POKLAD NALEZEN

jest v léčivých účincích pravého
českého medu, jehož bohaté
zásoby se zárukou neporušenosti
doporučuje v levné ceně

JOS. JELÍNEK,

člen Zemsk. včel. spolku

v Hradci Král., na podsíní.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř cirk. obrazů,

Praha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veledbat. duchov-
venstva

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

ZALOŽEN R. 1868.

V HRADCI KRÁLOVÉ

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/4 — 4 1/2 %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukladacích, losů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vádla a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kaponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promesky. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladitě spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement,
vápno, sádra, strojí oloje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dožívá veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vlašský a slovenský anthracit. Kohly slovenské a svatoševské. — Brilky.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Volební hlídka.

Kandidátní listina

strany křesťansko-sociální v Čechách
k volbám do Městské rady.

I. Městské okresy:

Volební okres 1. (Praha-I): **Dr. Josef Čihák**, kaplan u sv. Havla v Praze;
10. (Král. Vinohrady I. část): **Jos. Víták**, ředitel knihtiskárny na Král. Vinohradech;
11. (Král. Vinohrady II. část): **Ant. Kubeš**, dámecký krejčí na Král. Vinohradech;
12. (Žižkov I. část): **Jan Švec-Blaničský**, tajemník v Praze;
14. (Plzeň vnitřní město I., II., III.): **Ant. Havelka**, kaplan v Plzni;
15. (Plzeň IV., V.): **Methoděj Urban**, představený státních drab v Plzni;
24. (Hradec Králové, Třebechovice, Opočno, Dobruška, Rychnov n. Kn., Vamberk, Kostelec n. O., Týniště n. O., Nechanice, Nové Město n. M., Česká Skalice, Holice): **Dr. František Rejz**, rektor biskupského semináře v Hradci Králové;
26. (Vys. Mýto, Chocel, Ústí n. O., Č. Třebová, Litomyšl, Žamberk, Polička, Skuhrov): **Václav Trdvičák**, mistr truhlářský v Ústí n. O.;
33. (Německý Brod, Polná, Humpolec, Chotěboř, Přibyslav, Pelhřimov, Vacov, Počátky, Vlašim, Ledeč, Hlinsko, Trh. Kamenice): **Karel Brož**, důchodník v Nuslicích.

II. Venkovské okresy:

36. vol. okr. Městský: Roudnice, Velvary, Litoměřice, Lovčice: **Ant. Pech**, rolník v Hořenech Počápicích.
37. vol. okr. Městský: Mělník, Mladá Boleslav: **Frant. Šrba**, rolník ve Vel. Borku.
39. okr.: Semily, Železný Brod, Vysoké nad Jizerou, Jilemnice: **Josef Katnar**, typograf v Hradci Králové.
41. okr.: Hořice, Nová Paka, Lomnice: **Dr. Fr. Šulc**, profesor bohosloví v Hradci Králové.
42. okr.: Jaroměř, Česká Skalice, Úpice: **František Šupka**, redaktor v Hradci Králové.
43. okr.: Náchod, Nové Město nad Metují, Opočno: **Dr. Rudolf Horáský**, farář v Šárce u Prahy.
44. okr.: Kostelec n. Orli., Žamberk, Rychnov: **Karel Linger**, rolník v Lípě.
45. okr.: Hradec Králové, Nechanice, Chlumec: **Josef Kvamčíka**, rolník a starosta v Bukovině u Černilova.
46. okr.: Poděbrady, Městec Králové, Bydžov: **Jan Volava**, rolník v Pátku.
47. okr.: Benátky N., Nymburk, Brandýs n. L.: **Alois Švejda**, domkář v Liběšicích nad Vltavou.
49. okr.: Smíchov, Zbraslav: **Josef Rašák**, železniční zřízenec v Rostokách.
51. okr. Rakovník, Křivoklát, Manětín, Královice: **František Konopásek**, dělník v Nisboru.
53. okr.: Rokycany, Zbirov, Březnice: **Frant. Kovář**, starosta v Nestrábovicích.
54. okr.: Příbram, Hořovice: **Václav Špaček**, spisovatel a říd. učitel ve výslužbě na Březových Horách.
55. okr.: Sedlčany, Sedlec, Votice, Neveklov: **Vlastimil Hálka**, spisovatel a farář v Liboci u Prahy.
58. okr.: Kutná Hora, Uhlířské Janovice: **Čeněk Pospíšil**, rolník v Miskovicích.
60. okr.: Chrudim, Čáslav: **Fr. Šabata**, rolník a starosta obce ve Vrbici u Doudleb.
61. okr.: Litomyšl, Ústí nad Orli., Polička, Lanškroun: **Dr. Josef Myslivec**, advokátní koncipient v Praze.
62. okr.: Nasavrky, Vys. Mýto, Skuteč: **Dr. Gustav Masanec**, adjunkt finanční prokuratury v Praze.
63. okr.: Chotěboř, Hlinsko, Habry, Polná, Přibyslav: **Josef Adámek**, rolník ve Vojtěchově.
64. okr.: Německý Brod, Ledeč, Humpolec: **František Šafránek**, rolník v Dolním Městě.
65. okr.: Vlašim, Dolní Královice: **Václav Myslivec**, redaktor v Praze.
66. okr.: Tábor, Mladá Vošice, Soběslav: **Emanuel Jung**, tajemník v Praze.
68. okr.: Blatná, Horažďovice, Sušice, Kašperské Hory: **Josef Brož**, farář v Budčicích u Rábí.
69. okr.: Klatovy, Nepomuky, Planice: **Antonín Havelka**, kaplan v Plzni.
71. okr.: Strakonice, Volyně, Vimperk, Prácheň: **Alois Roudný**, katecheta v Žižkově u Prahy.
74. okr.: Pelhřimov, Pacov, Kamenice nad Lipou: **P. Milo Záruba**, farář v Jířicích u Humpolce.
75. okr.: České Budějovice, Lišov, Trhové Sviny, Český Krumlov a Nové Hrady: **Antonín Šachl**, rolník a starosta obce v Hrádkách.

Podpora agrární politiky a katolických peněz. Věra tádná strana neumí si tak snadno zaopatřit vydatné prostředky k své politice jako strana agrární. Volební a jiná politická agitace se olakuje chytře „zájmem rolníckým“, „vzděláváním zemědělstva“ a pak se může surovým „Cep“ předplácet z peněz obecních. „Cep“ slouží výslovně politickým zájmům strany agrární, hned na předních stranách uveřejňuje dlouhé zlobné útoky proti zemědělcům katolickým. A přece s nevinnou tváří žádá podporu z obecních pokladen, do nichž přece musí platiti i voličové katolíci. Okresní organizace agrárníka na Chrudimsku (voleb. okres č. 60), která se stará o potření katolického kandidáta, rolníka Šabaty, rozeslala po okrese veliké množství letáků. V letáčkách jsou podepsáni: dr. Huidek, okres. výbor české strany agrární a předseda Ot. Štěpánek. Leták mluví o hmotném i kulturním povznesení venkova a pokračuje: Z té příčiny žádáme vás, vážený pane starosto, abyste v nejbližší schůzi obecního zastupitelstva podal návrh, aby s prostředků obecních odebrán byl co největší počet výtisků týdenního časopisu „Cep“ a aby tento časopis se zdarma rozdával občanům nemajetným anebo těm, kteří z nepochopitelných (?) důvodů dosud stavěli se proti straně českého venkova, neznajíce ani jejich snah a cílů (ale vždyť přece o agrárních dietách ví se teď všude), aby tak v každém čísle vaší obce byl tento časopis čten... Odebrání tohoto časopisu jest dle rozhodnutí nejvyššího soudu přípustno (nyní také?) pouevadř se jedná o povznesení vzdělávání (?) (to štvání má býti vzděláváním?) v obci. Zároveň vás co nejznatelněji žádáme, abyste nám laskavě v brzké osnámil, sdali a v jakém rozsahu návrh tento byl uskutečněn ve vaší obci! Pěkní brádní! „Obecní peníze sem! A my pak se budeme nafukovati, co všechno agrární strana smůže! Obecní koruny na agrární „Cep“! Nám na tom nezáleží, že jsou tam peníze křesť. sociálů nebo národ. sociálů.“ Tak si devedou agrárníci pomáhati. Jestliže jednou bylo soudem rozhodnuto ve prospěch toho požadavku agrárního, pak se tak nestalo proto, aby se podporovaly politické rejdy agrární strany. Proč nežádali agrárníci, aby se z obecních peněz kupoval „Hospodářský list“ a jiné listy čistě odborové, sloužící prospěchu rolnictva všeho?

Teď už je zcela zřejmý politicko-štvavý účel „Cepu“ a proto se úřady začínají dívat na jednání agrárníků pozorněji. Upozorňujeme na důležitou nedávnou rozhodnutí: Obecní zastupitelstvo v Břístanech usneslo se předplatiti z obecní pokladny 90 výtisků „Cepu“! Leč tamní občan V. Plašil podal proti tomuto usnesení rekurs. Ale okresní výbor hořický jej zamítl. Plašil odvolal se k zemskému výboru, který na návrh nábr. přis. dra. Pinkasa stížnosti jeho vyhověl a usnesení obecního zastupitelstva bříšťanského zrušil. Tudíž pozor, katolíci! Kdekoli se předplácí „Cep“ z obecních peněz, podejte stížnost k okres. výboru! Nebude-li vám vyhověno, obraťte se na výbor zemský!

K čemu výhradně potřebovali agrárníci na Chrudimsku právě nyní šířiti „Cep“, to patrně z uvedeného data. Pod letáčkem napsáno: „V Chrudimi, dne 5. dubna 1911.“ Z toho vysvítá, že potřebují rozšiřovati „Cep“ na obecní útraty výhradně k vůli politice, k vůli volbám. „Cep“ má sloužiti agrárnímu knězi Haidkovi proti rolníku Šabatovi. Má tudíž „Cep“ podivnou „rolnicko-odbornou“ úlohu, jestliže je určen k utloukání kandidatury rolníkovy.

V katolickém „Venkovu“ jsou také hospodářské rady. Ale předatavte si ten povyk, jaký by agrárníci strhli, kdyby „Venkov“ se měl v obcích šířiti za peníze agrární!

Německý Brod. (Okres 33.) V neděli dne 30. dubna t. r. představil se svým voličům a důvěrníkům v Německém Brodě v hotelu „u Stolců“ kandidát strany křesťansko-sociální p. Karel Brož. Týž dal důvěrníkům z tohoto volebního okresu potřebné pokyny, určil v dohodě s nimi další voličské schůze a vysvětlil přítomným voličům, proč strana křesťansko-sociální jde sama proti všem do volebního boje. Přítomní, vyslechnuvše správy svého kandidáta, slibili zasaditi se o to, aby co největší počet hlasů na něho soustředili. V neděli dne 7. t. m. večer koná p. kandidát volební schůzi v Pelhřimově.

Jakými podskoky agrární agenti lákají k vlastním schůzím. Na Německo-Brodsku byly rozesílány našincům letáky tohoto znění: „Jak známo Vám, je Městská rada rozpuštěna a příští volby konají se dne 13. června 1911, musíme tedy napnouti všechny síly, abychom ve volební skupině 64. zvítězili. V Termesítech však dle zkušenosti místnost pro schůzi nedostaneme a proto musíme jinaký způsob agitaci sahiti. Agrárníci svolali do hostince p. A. Polívky veřejnou schůzi, na kterou vyhle strana naše referenta, aby tam obhájl zásady strany naší; je proto nutno, aby naši stoupenci z Termesí a okolí se do jednoho jak muži tak ženy i mládež

dostavili a prosíme vás tudíž, abyste dle své osvědčené již mnohokrát zkušenosti vše potřebné zahájili. Naši stoupenci nechtějí již o půl 3. hodině jsou na místě všichni. S přátelským pozdravem: Krajský organizační výbor strany křesťansko-sociální.“

Tak se páše vyložený kriminální podvod — snad dle toho „lepšího křesťanství“ agrárního. Jest podepsán náš výbor, ačkoli letáky jsou rozeslány od agrárních švindlérů. A účel toho klamání? Aby důvěřivý katolík, nepřipravený k řešení protestnímu, vběhl do pasti.

Toto počínání agrárníka jest tím bezectnější, že se zvou na volební schůze i ženy a děti. Vždyť přece agrárníci vědí dobře, že účast žen a dětí a vůbec všech nevoličů na takové schůze dovolena není. Tedy už děti mají poslouchati vřískavé fráze politické proti „klerikálům!“ A pak by ještě mohly být prostomyslné ženy udány od jízlivců, že se proti zákonu schůzi zúčastnily! Všecko jest možné. Na koho se pak budou ženy odkazovati, neznají-li jména členů podvodného „zvacího výboru“? Jak patrně, agrárníci nasazují na prsa občany nejedovatější, jejich vynalézavost v šalbě jest nevyčerpatelná. Proto doporučujeme našincům obezřetost největší. Jest jisto, že se dovíme o nejdříve o jiných podvodných manévrech našich protivníků. Jest přirozeno, že charakterní členové strany agrární sami si zochlíli jednání takových agitátorů, že se k nim obrátí zády, protože takovým způsobem z venkova jedna rodina se neudělá; naopak vnese se do vesnic símě bezcharakterního rozešťování. Ale pro přítomnost by rejdy ty dovedly vylákati ve prospěch agrárních kandidátů veliké množství hlasů. Proto dobrý pozor i na podvody další, protože po nezdařených pokusech dosavadních vymyslí si agenti nové podskoky.

Na vol. skupinu Chotěboř, Habry. Ve skupině této kandiduje za stranu křesťansko-sociální rolník Adámek Josef z Vojtěchova. Agrárníci mají poštmistra Hadince z Malce. Vyzýváme křesť. soc. důvěrníky a stoupence, aby již nyní od muže k muži horlivě agitovali pro našeho kandidáta, rolníka Adámka. Jest zemědělec, jest muž tělesné a duševní práce, zná dobře těžké poměry rolnictva, fomeslnictva a dělníků. A každý volič okamžitě pozná, že má voliti pro zastupování svých zájmů člověka sobě bližšího, nežli je pošt-mistr. Jak se také z Malce dovídáme a jak již v našem listě bylo oznámeno, pošt-mistr Hadinec šíří volnomyslitelské noviny, jako jest „Havlíček.“ Volní pak myslitelé vedou boj proti katolickému náboženství do úplného vyhlazení. Popírajíce Boha a nesmrtnost duše, chtějíce se všemu, co jest nám posvátné, dávají na jevo, co vlastně jsou. Proto tomu člověku, který volnomyslitelské listy šíří a tak se záměry jejich souhlasí, nemůže žádný křesťanský smýšlejší člověk dáti svého hlasu. Bude-li pošt-mistr Hadinec na schůzích ujišťovati, že si náboženství váží, nevěřte mu. Neboť sudte sami, jak může si našeho náboženství vážiti člověk, jenž šířením bezbožeckých, ferrerovských novin náboženství z kořenů vyvrací? O zprávy z volební této skupiny prosíme.

P. T. důstojnému duchovenstvu. Prosíme p. t. důstojné duchovenstvo, aby laskavě a horlivě kolportovalo katolické naše noviny, aby v každé osadě a v každé chatě se dověděli, že běží o věci veliké a že nepřátelé napínají všechny síly, aby se svými protikatolickými kandidáty prorazili. Kdyby v pravý čas dostalo se do jednotlivých osad dosti našich novin, nevyhádalo by to leckde tak smutné. Neboť jest to ponižující, když upřímní jinak katolíci, nejsouce informováni, odevzdají hlasy našim nepřátelům, ač jinak by zcela jistě hlasovali pro kandidáty naše. Zodpovědnost je tu veliká. Což pak se dáme poraziti, když jest nás většina? Dík a uznání budiž těm katolíkům, kteří ve svém okolí budí své sousedy, aby prohlédli a neposlouchali našich nepřátel.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Časné umění od vlá. úřadů duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Fevná opera evangelických kleriků slábne. Evangeličtí předáci dovedli vcházeti ve spolky naprosto nelogické a nedůsledné a nejhrůznějšími živly, jen aby si zohládili zášť na

nenáviděných katolíci. Podporovali horlivě i tábory vysloveně protievangeličské. Odměnou za to těžili se osobní immunity. Mohli páchat klerikalismus zrna nejrhubšího — a měli pokoj. Co katolíkům vytýkaly živly protikřesťanské se vši prudkostí, to jako by naprosto nebyly viděly u evangeličků. Takový stav neupřímnosti ovšem trvalý býti nemohl, ačkoli panovalo dlouho zatvrzelé mlčení, když katolický tisk poukazyval na křiklavý dvojitý loket pokrokářů. Nyní již se začínají troustí v pokrokářství úsudky upřímnější; konstatuje se veřejně pravda, kterou jsme pronášeli o dvojích brýlích patronů evangeličských klerikálů již dávno.

Na př. pokrokový „Český Učitel“ dne 26. dubna pod titulem „Pastorů při práci“ napsal:

„V okrese poděbradském nápadně stoupá výbojnost evangeličských klerikálů proti moderní škole. *Kde jen jest sebe menší procento evangeličských žáků, tam podávají žádosti, aby jedno učitelské místo bylo dáno evangeličovi.* Čeští evangeličtí přece mnoho mluvili o škole interkonfesiální — ale to jsou jen slova; skutky jejich mluví pro školu konfesiální, ovšem vyznání jejich! K jak podatečným věcem při tom dochází, svědčí žádost evangeličků z obce Ú. k okresní školní radě, by na škole v Ú. ustanoven byl učitel se způsobilostí vyučovati výpomocně náboženství evang. reformovanému. Pro historii našeho školství uvádíme důvody oné žádosti doslovně:

1. Evangeiisti občané přískolených obcí ke trojtřídní škole v Ú. tvoří značnou početní menšinu a bez mála polovinu finanční. Tříletý průměr evang. ref. dítek tuto školu navštěvujících činí 23.

2. Ač dítky naše jsou nyní vyučovány svému náboženství učitelem p. J. Z. z S., přece vyučování to není dostačitelným pro náboženskou výchovu mládeže, která má přece býti každé neděle vedena do chrámu Páně ve V. a v náboženském zpěvu očištna.

3. Poněvadž tvoříme nyní samostatný sbor hřbitovní, jest potřebí, nemají-li pobožnosti potřební nedostatkem zpěvu trpěti, aby učitelská síla u nás usazena církevní zpěv zorganizovala a pěstila.

Byli jsme dávno přesvědčeni, že učitelé soukromých škol evangeličských jsou varhaníky, církevními zpěváky, ba i v nouzi kazateli, že tedy jsou služebníky církve své věrnými, ale tu máme písemný doklad, jak evangeličtí dovedou chápati pokrok. Přesně dle Havlíčkova: „naše církev se všech církví nejúčinněji.“

K tomu několik našich slov. Kdo chce jen poněkud vážně přemýšlet o významu náboženství, nemůže se diviti, že věřící evangeličtí se stará, aby každá duše v jeho církvi byla vychovávána přesně dle zásad příslušné konfese. Náboženská výchova jednotlivců není agrárníkou subvencí, která by se rozdělovala pouhou nemátkou někde — někde nic. Každá duše má cenu nesmírnou.

V té příčině nejužasnější povrchnost prozradil „Čas“, když v době učitelské tísne navrhol, aby vyučovali náboženství ve školách přespolečně (k větší placení kilometrů) místo kněží učitelé (ovšem i ti pokrokoví). Bezkonfesiální tento orgán „boj proti klerikalismu“ s židovskou vypočítavostí proměnil v drobnou mšci. Kdo chce kterémukoli náboženství vyučovati, o tom přece musí se věděti, že věří tomu, čemu učí. Proto jest snadno vysvětlitelná snaha evangeličků, aby jejich mládež vyučoval orthodoxní evangeličtí.

Ale obraťme list! Ti evangeličtí, kteří pomáhali volnomyšlenkářům v protestech proti vyučování náboženství katolickému ve školách, kteří sesilovali potupy katolických varhaníků, tváříce se jako rozhodní masarykovci, sami se starají pilně o vlastní duchovní, o konfesiální učitele a varhaníky. Z toho vysvítá na první pohled úžasná nedůslednost, diktovaná fanatickou zlobou. A pak i v tom se jeví nespravedlivost (aspoň politická), že hledí evangeličtí vpašovati do obcí, majících katolickou většinu, učitele vlastní konfese. Na př. „Hus“ v č. 4. napsal: „Upozorňujeme na destruktivní obsazování učitelského místa I. třídy při dvoutřídní obecné škole v Sázkově u Velké Losenice, které vzhledem k značné menšině dítek evang. reform. může obdržeti učitel evangeličtí. Pp. učitelé, kteří by byli ochotni s upřímnou láskou *konati službu církvi, jmenovitě cvičení a řízení zpěvu a hraní varhan,* začež by církev poskytl volný byt se zahradou a případně i nějakou peněžitou odměnu, podejte své žádosti...“ A pak pánuv takovéto povahy odvažují se tleskati škole Ferrerové a Bartoškové! Horlivě podporují „Čas“, rozšiřují „Havlíčka.“ Jest někde příslušný výraz pro klerikalismus tak hrubého kalibra, pro klerikalismus tolik potměšilý?

Fr. Kohout. *České drahokamy v koruně Královny nebeské.* (32 rozjímání májových ze života českých patronů.) Nadpis těchto májových promluv plně vystihuje vzácný obsah homiletického díla prof. Fr. Kohouta. Jsou to opravdu drahokamy, v nichž zazářilo vzácným leskem mnoho krásných obrazů naší slavné minulosti, aby láskou naplnily srdce českého lidu k velikým náboženským ideám, zrealizovaným v životě našich národních světců. Intence promluv dala by se vhodně vystihnouti heslem Sušilovým:

„Dvě krásce spanilých duší mě ovládnu stánek: Církev a vlast — ty v mojih milujíš sestřině; každá půl, každá má moje srdce celé.“

Vhodně uvádí nás spisovatel v promluvě počáteční do kaple sv. Václava, tiché to, ale zároveň výmluvně hlasatelky naší slávy a veliké minulosti. Koruna sv. Václava, palladium práv a nadějí věrných Čechů, symbol lásky a věrnosti k dědictví otců, podává spisovateli programové rozčlenění promluv: Její kříž — jsme národem křesťansko-katolickým, její lilie — jsme národem Mariánským, její drahokamy — následujeme ctosti velikých světců svých!

Ku jménu každého svátce připojuje se charakteristická ctost, jež vhodně aplikuje se na současné poměry náboženské a sociální a vyznačuje v té, která zove se Královnou svatých — v Matce Boží. Takovýmto způsobem získává spisovatel široké pole, jež skýtá bojně námětů, aby věnovali se mohla pozornost potřebám doby a promluvy byly opravdu časovými. Spisovatel dotýká se téměř všech časových otázek, promluvy jeho poskytují bojný materiál ku kázáním i mimo pobožnosti májové.

Homiletické toto dílo zasluhuje plně pozornosti českého duchovenstva. Cena jeho (269 stran) je mírná 2 K. 80 h. Vyšlo v „Knihovně Obnovy“. Objednávky přijímá Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.



Pro májové pobožnosti ! právě vyšla

překrásná původní
májová kázání
vldp. gym n. prof. Fr. Kohouta v Čáslavi:

České drahokamy v koruně Královny nebeské,

32 rozjímání májových ze života českých patronů.

Rozsah 16½, tiskových archů velké 8°. Cena 1 brož. výtisku K 2-80, frankovaně K 3.—

Objednávky přijímá a hned vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.



Hospodářská hlídka.

Necennitelná hodnota kapky medu.
Med obsahuje 0-125 procent kyseliny fosforečné, t. j. 125 miligramů na 100 gramů medu ve formě pro lidský organismus přímo stravitelné a ku vytváření kostí, jakož nejjemnějších orgánů, t. j. nervů a mozku, nevyhnutelné. — Všecky vylebené a krásnými etiketami opatřené fosforové praeparáty pomáhají jen pokladně lékárníkové, kdežto pacientu asi tak, jako hořčičná náplast na dřevěnou nohu, neboť kyselina fosforečná nachází se v nich v takové formě, v jaké živočišnou buňkou nikdy přijata býti nemůže, takže z těla vyjde tak, jak se do těla dostala. — Med má dále ve 100 gramech 224 miligramů vápna, vázaného na kyselinu fosforečnou, a každý ví, že látky té je ku tvoření kostí nevyhnutelné nutno, kdežto na vápno chudé kosti jsou rachitické, slabé a k nějaké námaze naprosto neschopné. — Nejužitečnější však ze všech třech látek nerostných, které med obsahuje, je železo, kterého ani rostlinná, tím méně živočišná buňka naprosto postrádá nemůže. Naši předkové pili jej v rezovité vodě, t. j. v takové, ve které několik rezovitých hřebíků ležeti nechali; my moderní dopravujeme jej do těla různými železitými vodami a víay — ovšem že bez jakéhokoli výsledku. My musíme tělu dodati železo v takové formě a v takovém sloučenství, ve kterém jej naše přetivě přijati a podřiketi mohou. Studnici takového železa je právě med jako sekret rostlinný, životičem — včelou — ještě jednou, vlastně několikrát přepracovaný. — Jest však dokázáno, že právě onen med, který má tmavší barvu a také méně jemnou chuť, ten že obsahuje železa nejvíce. A jest to právě včesový a lesní med vůbec, který obsahuje železa až 2-42 procenta, jakým je to právě nejvyhlášenější náš med český. Dokázáno, že med vůbec, a náš

český zvláště, obsahuje stopy onoho divotvorného a životodárného radia, pročť je med nejen vytečenou pochutinou, ale i silicím pokrmem a hlavně osvěžujícím lékem, opravdovým životním balsamem.

Chodská práva. Chodům bylo v 16. st. dovoleno, by za věrné hájení hranic zemských užívali skutečného vlastnického práva na určité části šumavských hvozďů. Chodové měli právo volně si bráti odtud dříví pro svoji potřebu. Tato práva odňal jim pověstný Lamsiger z Albenreuthu. Ale tehdy špatnější části lesů přece jen zůstaly v užívání Chodů, kteří v nich nerušeně pokračovali v užívání svých práv. Práva ta vykonávali jak domkáři, tak i chalupníci. Užívání lesů těchto bylo tak zarrízeno, že každý jednotlivec měl svůj díl lesa, zvaný lůs a disponoval jím Při zakládání nových knih pozemkových roku 1871 vymohli si domkáři v Postřekově vklad individuálního práva vlastnického na svoje lesy, kdežto starousedlí (chalupníci) nepotřídili si přesných map a opomenuli dáti své lůsy knihovně připsati, takže lůsy ty staly se obecním statkem: bylo na ně vloženo vlastnické právo, jakožto obecního statku. V poslední době postřekovští starousedlíci (rustikalisté) žádali, aby jim obec předala vlastnická práva na lůsy, kterých dříve každý z nich užíval. Obec postřekovská usnesla se lůsy ty prodati starousedlým v neomezené vlastnictví, a to za 12.200 korun. Postřekovští domkáři, kteří již dávno mají v neomezeném vlastnictví svoje lůsy, použili zmíněného usnesení obce postřekovské a jali se žádati, by starousedlí jim přisuzili služebnosti na lůsech nyní kupovaných, zejména právo služebnosti na vršky stromů a na pafesy, což bylo však zamítnuto. I podali domkáři postřekovští stížnost okres. zastupitelstvu domážlickému, jež však také stížnost domkářů zamítlo. Proti tomuto rozhodnutí stěžovali si pak domkáři a zemské výboru, tento však na návrh náhr. přis. dra Pinkasa schválil nenesení okresního zastupitelstva domážlického a stížnost postřekovských domkářů rovněž zamítli.

Povaha agrárních subvencí. Jsou ti páni šikovní na všechny strany. Je-li to potřebno pro jejich politiku, seženou subvence hned, ale rozdělí je tak opatrně, aby to prospívalo politickým zájmům (a často i kapesní) agrárních velíkářů. Poslanec Staněk, muž odporučovaný od agrárního kněze Vacka, jest kandidátem ministerského fraku na číhané. Proto také v delegacích utekl, když se mělo hlasovati o povolení nových vojenských břemen. Chlubil se často, jak veliké subvence pro některá družstva vymohl. Zapomněl však dodat, že jest většinou v těch družstvech sám podílníkem. Staněk rozbíňoval se na Tichého z Krasovic, když tento mu povahu subvencí agrárních vytkl Leč Tichý požádal, aby mu bylo dovoleno nahlédnouti blízko do hospodářství agrárníckého. K tomu bylo svoleno. Tudíž Tichý vydal se napřed do Staré Říše, kde jest láňské družstvo. Pan předseda však dosud neví, ani co tírna stála, ani kolik obdrželi subvence, ani kolik jest podílníků. Odkázal p Tichého na jednatele, jímž jest tamější správce školy. Poněvadž pan Staněk kladl toliký důraz na účty, žádal pan Tichý především, by směl nahlédnouti do účtů stavitelů tírny. Tím však vešel pana jednatele do úzkých. Všechno možné bylo volno k nahlédnutí, jen to ne, co tírna stála. To prý leží kdesi až u ministerstva ve Vídci. Ne otázku, kdy snad ty účty dojdou zpět, odpověděl pan jednatel tak vyňbavým způsobem, že člověk má mimovolně dojem, že to nebude — nikdy. Pan Tichý přehlédl si na to revisní zprávu svazu hospodářských společenstev. Dle této družstvo mělo 118 členů a 278 podílů. (Podotýkám, že v knize podílníků zapsáno je 275 členů!) Podíly jsou po 20 K a každý rači ještě za 20 K. Podílníci splatili 5500 K. Subvencí zemských a státních obdrželo družstvo 40.000 (dle revisní zprávy). Připadá tedy na jeden dvacetikoranový podíl 146 K 52 h subvencí. Pan poslanec Staněk má na své jméno 28 podílů; vymohl tedy jenom při družstvu ve Staré Říši pro sebe nejméně tři tisíce tři sta šedesát devět korun 96 hal. na podíly 460 K. Proto nebylo panu poslanci Staňkovi křivděno, když mu bylo vytknuto, že se stará při vymáhání subvence též o sebe. Zajímavo jest, že družstvo láňské ve Staré Říši jest členem motouzárnny v Jihlavě. Když však družstvo poslalo motouzárně vzorky, motouzárna ani neodpověděla a tak byl sám předseda družstva uncen prodati svůj len brtvickým šidům. Tak pomáhá pan poslanec Staněk svou motouzárnou pěstitelům lau ve svém volebním okrese. — A to že má býti práce pro blaho všech?

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ
ZÚROKUJE VKLADY
4 a půl proc.

Pilu na kámen,

scustrub, broušení a leštění itoj na kámen, pískovcové lomy a ř pravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, žlaby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,
strojní kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

Úctěnému obecenstvu doporučuje
sklad dobré hotové obuvi
Jan Metelka



v Hradci Král.
proti Grandhotelu č. 80.
Ryze český odborný závod.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jedi-
ného výrobce :

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakonsku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kevevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků
praktická, pohodlná a poněvíc
se nyní používá?

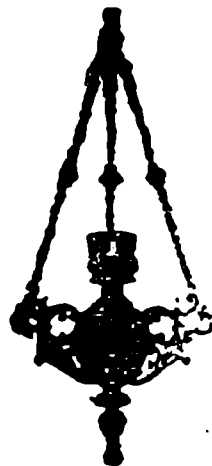
Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samo-
zřejmě přešívání háčků, jinak
u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškrábou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připnutých náprsenek,
velmi nízká.

Zásilky obratem poštou vyřizuje

Fejgl & Byčičtě

obchod prádlem a galantním zbožím
Hradec Králové, Jiríkova třída.



Veleúctojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: mo. rance, kalichy
cibíře, nádobky, svíčky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbrí nebo protí do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na-
krátka franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných blonových, jako: řetězů,
madonek, křížků, přetýků, náramků atd. z: Modřanské
přestavy, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i úctného vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. lá. ceny

JAN STANĚK,

paříž a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

VARHANY pro chrámy

elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším pro-
vedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejsvédomitěji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko. Nejlepší odporučení.
Záruka pětiletá.

Zařizování pneumatic. hry a rejstř. ku starším zacho-
valým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých

viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za

dobu více než třicetiletého působení.
Uchíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte mně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleúctojnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kevevého náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula, Oza s K.

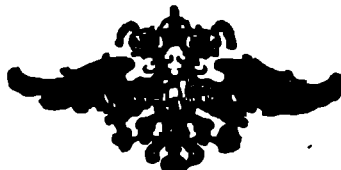
Objednávky vyřídí

Biskupská knihovna v Hradci Král.

**Velkozávod krej-
čovský pro pány**

: a obchod soukenický :

c. a k.
dvorní krejčí



v Hradci Král.

zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

OBNOVA

Číslo 19. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 12. května 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ a $4\frac{1}{2}$ Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akce, kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000 FILIALE: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve šlechta- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
--	---	--

Čechové!

Lidový parlament byl po čtyřletém zasedání předčasně rozpuštěn. Vláda barona Bienertha odhodlala se ke kroku, tomu proto že neměla v parlamentě spolehlivé většiny, o vytvoření její vážně se nestarala a v kritické chvíli od opozice českých poslanců včasné vyřízení svých předloh žádala, k čemuž se opozice ta ovšem nepropůjčila. K těm koncům musela dospěti vláda, která v neporozumění národnostního složení říše k jednostrannosti ba čiré stranickosti strhnutí se dala. Vláda, která ve svém středu strpěla i výstřední živly protislovanské, ale nejmírnějším mužům z řad českého národa setrvání v ministerstvu znemožnila, která na sněmu království Českého i markrabství Moravského nečinně přihlížela k obstrukci stran, jejíž zástupci v téže vládě zasedali, taková nebyla nestrannou ani objektivní, kdyby to i sebe častěji o sobě tvrdila. Neposlouchala tím ovšem ani zájmům říše, poněvadž proti českému národu vládnouti, jest politikou protirakouskou a tím i protidynastickou.

Rozpuštěním říšské rady nadála se vláda sesílení svého postavení, počítajíc s rozeštváním jednotlivých politických stran. Upřímná vůle prospěti národní věci české kázala proto všem věrným Čechům, aby ve vážné této chvíli zapomenuli všech vzájemných hořkostí a rozporů a odpověděli vládě Bienerthově svornou volbou české delegace a tak ukázali, že láska k společným národním ideálům dosud nevymlkla, ale že nás ve vážné chvíli dovedla ve svorný postavití šik.

Bohu však budiž žalováno a pro věčnou pamět přibito, že pro odpor české strany agrární a pro neochotu strany mladočeské i národně sociální k dohodě takové nedošlo, ač se o ni sám předseda Národní rady české zasazoval. Z tiskových projevů jmenovaných stran vyšlo na jevo, že hlavní příčinou zmaření svorných voleb byl odpor proti straně, která pojala do programu svého také hájení křesťanského odkazu otců, české straně křesť.-sociální. Místo proti nepřátelské nám vládě provádí se v praxi heslo: Vše proti katolickým Čechům!

Litujeme toho v zájmu ohrožené věci národa českého, ale i proto, poněvadž toto jednání jest krivdou na nás páchanou. Poslanci naší strany v uplynulém období parlamentním nikdy ni tím nejmenším na národní věci se neprohřešili, nýbrž ze všech sil pro posílení postavení zástupců českého národa na půdě parlamentní pracovali. Oni první přihlásili se k Společnému českému svazu, ochotně vstoupili i do pozdějšího Národního klubu, hlavní doli podnět ku založení Slovenské Jednoty a při vytvoření Jednotného českého klubu spolupracovníci byli. Za tuto upřímnou a nezištnou činnost ve prospěch národa českého věru nezasloužila si naše strana, aby liberální strany

české proti ní se stavěly, na nepříteli skutečného, vládu, při tom zapomínajíce. Protikřesťanská zášť, která stanovisko to diktovala, nikdy ještě národu českému neprospěla, nýbrž základy života jeho podkopávala. Požehnanou nemůže býti protikřesťanská tato politická taktika ani tentokráte.

Sami tedy jdeme my, křesťanští sociálové čeští, ve volební zápas. Jediným naším průvodcím jest důvěra v poctivou a spravedlivou naši věc. Chceme pro blaho národa českého pracovati a dle zásad programu svého napomáhati k národnímu, hospodářskému a kulturnímu povznesení lidu, země i státu. Předmetem naší péče i starosti nebyla a nebude jen část národa, ten nebo onen pouze stav nebo třída, my nebudeme přispívati k rozeštvání bratra proti bratru, z jedné krve zrozených a jednu vlast obývajících, nám slovo „národ“ není planým zvukem bez vnitřního obsahu a smyslu, proto chceme spravedlivý zájem každého hájiti, kdo prací k hmotnému i duševnímu blahu celého národa pracuje. Odsuzujeme třídní štvaní stavu proti stavu a dle zásady křesťanské spravedlnosti o společné dobro celého národa poctivě přičiňovati se budeme. Jsme pravou stranou národní v duchu ideálních politických průkopníků národa našeho, Palackého a Riegra. Proto stejně obracíme se k lidu českému na venkově i ve městech a čeliti chceme snaze všech, kdož rozeštváním obou těchto skupin jen nepřítelům národa našeho do rukou pracují.

V národním následu bojovati bude česká strana křesťansko-sociální za naprostou rovnoprávnost u všech veřejných úřadů v zemi, spravedlivé zastoupení v úřadech centrálních a za oddělení nezákonného a bezprávného stavu, jímž v našem soudnictví jazyk český z čtvrtiny království Českého jest vylučován. Spravedlnost zavládnouti musí i ve školství, aby národní menšiny nebyly vydávány na pospas nezákonné a nekulturní zvěle. Konečným cílem naším, o nějž se rovněž ze všech sil zasazovati chceme, zůstane plná svézákonnost nedělitelného království Českého.

V hospodářském ohledu pracovati chceme k zákonité ochraně všech vrstev pracovních, k odstranění výstřelků kapitalistických, jež ohrožují blahobyt širokých vrstev lidu. Zejména pak usilovati budeme o konečné provedení starobního a invalidního pojištění pro dělníka, rolníka i živnostníka, jak to již v předešlém parlamentě poslanci strany naší činili. Při projednávání nových daní usilovati budeme o spravedlivé rozdělení těchto veřejných břemen, aby vrstvy sociálně lépe postavené také větší měrou na obecné potřeby přispívaly a zejména pohyblivý kapitál i bursovní spekulace aby řádně zdaněny byly.

V kulturním směru pečovati chceme o náboženskou výchovu mládeže, proto potíráti budeme snahu těch, kdož o odstranění posledního zbytku náboženství ze škol pod heslem „volné školy“ usilují. Stejně vzepřeme se snahám těch, kdož k odkřesťanění rodiny směřují a trvati budeme na zákonitě nerozvížitelnosti manželství katolíků, poněvadž tím jen zachování národa a budoucnosti jeho posloužíme.

Věrně stojíme při dědičné dynastii Habsburské a pracovati chceme pro blaho a rozvoj celé říše v pevném předpokladu, že tím i pro blaho národa našeho a rozvoj království Českého pracujeme.

Vše pro Boha, vlast a krále!

Sami proti všem jsme nuceni jíti v zápas volební. Ale se štítem čistým jdeme do boje, nepotřeseným snahou po osobním prospěchu jednotlivců a ziskosti na úkor politické otí provozované. Proti soustředěným živlům liberálním chceme soustředění všech činitelů zdravého konservatismu i lidovosti, jímž společnou jest půda světového názoru křesťanského a snaha, na tomto základě o dobro celého národa pracovati.

Výborný výbor české strany
křesť. sociální.

Kandidátní listina

strany křesťansko-sociální v Čechách

k volbám do říšské rady.

I. Volební okresy městské:

1. (Praha-I): Dr. Josef Čihák, katecheta v Praze;
2. (Praha II., dolní část): Josef Mošuta, ředitel knihtiskárny v Praze;
3. (Praha II., střední část): Dr. Josef Čihák, katecheta v Praze;
4. (Praha II., zbytek Nového Města a Vyšehrad): Dr. Václav Jiráček, tajemník Zemského svazu hospodářských družstev v Praze;
5. (Praha III. a IV.): Dr. Frant. Kordač, universitní profesor v Praze;
6. (Praha VII.): Antonín Hráša, c. k. poštovní úředník a spisovatel v Praze;
7. (Praha V. a VIII.): František Satorie, úředník v Praze;
8. (Smíchov, vnitřní část): Josef Šolle, baukovní úředník na Smíchově;
9. (Smíchov zbytky část, Košíře, V. Břevnov, Střešovice, Dejvice, Bubeneč, Hlubočepy, Zličov, Vysocany, Podolí, Bráník): Václav Hrudka, katecheta na Smíchově;
10. (Král. Vinohrady část I.): Josef Víttek, ředitel knihtiskárny na Král. Vinohradech.
11. (Král. Vinohrady II. část): Ant. Kubeš, dámský krejčí na Král. Vinohradech.
12. (Žižkov, část I.): Jan Krejčí, mistr krejčovský v Žižkově.
13. (Žižkov, část II.): Jan Švec, tajemník v Praze.
14. (Plzeň vnitřní město I., II., III.): Ant. Havelka, kaplan v Plzni.
15. (Plzeň IV., V.): Metoděj Urban, podúředník státních drab v Plzni.
16. (Karlín): Jan Barek, železniční zřízenec v Karlíně.
17. (Nusle, Vrsovice, Měble, Krč): Antonín Soudek, strojívedce v Nuslích.
18. (Kladno, Unhošť, Kročehlavy, Beroun, Rakovník): Bedřich Pospíšil, inženýr v Karlíně.
19. (Louny, Libochovice, Nové Strašecí, Roudnice, Mělník, Slaný, Libušín, Velvary, Kralupy n. Vlt.): Arnošt Oliva, katecheta v Novém Strašecí.
20. (Mladá Boleslav, Kosmonosy, Dobruška, Nové Benátky, Lysá n. L., Město n. B., Mnichovo Hradiště, Bakov, Turnov, Železný Brod, Semily): Josef Vykysalý, obchodník v Kralupech n. Vlt.
21. (Jičín, Nová Paka, Jilemnice, Lomnice n. P., Hořice, Nový Bydžov, Sobotka, Dol. Bousovek, Kopidlno): Josef John, tkadlec v Jilemnici.
22. (Hradec Králové, Třebechovice, Opočno, Dobruška, Rychnov n. Kn., Vamberk, Kostelec n. O., Týniště n. O., Nechanice, Nové Město n. M., Česká Skalice, Holice): Dr. František Rejl, rektor biskupského semináře v Hradci Králové.
23. (Vys. Mýto, Choceň, Ústí n. O., C. Třebová, Litomyšl, Zámberk, Polička, Skuče): Václav Trávníček, mistr truhlářský v Ústí n. O..
24. (Kolín, Lab. Týnice, Kouřim, Zámky, Brandýs n. L., Stará Boleslav, Kostelec n. L., Český Brod, Kostelec Černý, Říčany, Jilové): Jan Švec, tajemník v Praze.
25. (Tábor, Soběslav, Benešov, Votice, Jindřichův Hradec, Kamenice n. L., Bechyně, Lišov, Třeboň, Trh. Sviny, Sedlčany): František Ruda, obchodník na Král. Vinohradech č. 1130.
26. (Písek, Horažďovice, Volyně, Týn n. Vlt., Milevsko, Netolice, Hluboká, Vodňany, Protivín, Bavorov, Strakonice, N. Strakonice): František Benda, správce školy v Lišnici.
27. (Klatovy, Domažlice, N. Kdýně, Sušice, Přeštice, Nepomuky, Stachy, Staňkov Ves, St. Písenec, Nyřany, Zdítov Velký): Jakub Filip, poštovní úředník v Plzni.
28. (Příbram, Březové Hory, Hořovice, Hostomice, Rokycany, Radnice, Březnice, Rožmitál, Dobříš, Blatná): JUDr. Josef Choc, kandidát advokacie na Smíchově.

33. (Německý Brod, Pohná, Hampolec, Obo-
šeb, Přibyslav, Pelhřimov, Pacov, Počátky, Vla-
šim, Ledec, Hlinsko, Trh. Kamenice): *Karel Broš*,
důchodní v Nulčích.

II. Volební okresy venkovské:

34. (soudní okresy: Loupy, Libochovice,
Nové Strašecí): *František Sratos*, farář v Novém
Strašecí.

35. okr.: Slaný, Kladno: *Leopold Havelka*,
horalík v Přibrami.

36. okr.: Roudnice, Velvary, Litoměřice, Lo-
voise: *Ant. Pech*, rolník v Hořevě Počáplích.

37. okr.: Mělník, Mladá Boleslav: *František
Srbek*, rolník ve Velkém Borku.

38. okr.: Turnov, Čes. Dub, Maich. Hradiště,
Bělá pod Bezdězem: *Josef Hlavatý*, obuvník a
rolník v Březové.

39. okr.: Semily, Železný Brod, Vysoké nad
Jizerou, Jilemnice: *Josef Kaňnar*, typograf v Hradci
Králové.

41. okr.: Hořice, Nová Paka, Lomnice n. Pop.:
Dr. František Šulc, professor bohosloví v Hradci
Králové.

42. okr.: Jaroměř, Král. Dvůr n. L., Česká
Slavice, Úpice, Police n. M.: *František Šupka*,
redaktor v Hradci Králové.

43. okr.: Opočno, Náchod, Nové Město nad
Metují: *Dr. Rudolf Horák*, farář v Šárce u Prahy.

44. okr.: Kostelec n. Orli., Zamberk, Rychnov
n. Kn.: *Josef Novotný*, kaplan v Pardubicích.

45. okr.: Hradec Král., Nechanice, Chlumec
n. C.: *Josef Kvassnicka*, rolník a starosta v Buko-
vině u Černilova.

46. okr.: Poděbrady, Král. Městec, Nový
Bydžov: *Václav Cigánek*, katecheta na Kladně.

47. okr.: Benátky N., Nymburk, Brandýs n. L.:
Alois Švejda, domkář v Liběčích nad Vltavou.

48. okr.: Čes. Brod, Karlín, Žižkov, Nusle,
Vršovice: *František Satoris*, úředník v Praze.

49. okr.: Smíchov, Zbraslav: *Josef Vykysalý*,
obchodník v Kralupech n. Vlt.

50. okr.: Beroun, Unhošť, Dobříš: *Alois
Švejda*, domkář v Liběčích n. Vlt.

51. okr.: Rakovník, Křivoklát, Manětín, Kralo-
vice: *František Komopásek*, dělník v Níšboru.

52. okr.: Plzeň, Blatná: *Václav Štastný*,
dělník v Praze.

53. okr.: Rokycany, Zbirov, Březnice: *Frant.
Kovář*, starosta v Nestrábovicích.

54. okr.: Příbram, Hořovice: *Václav Špaček*,
řídící učitel v Březových Horách.

55. okr.: Sedlčany, Votice, Neveklov, Sedlec:
Vlastimil Hálek, farář v Liboci.

56. okr.: Benešov, Jilové, Říčany: *Josef
Tomáš*, farář a vikář v Zlatníkách.

57. okr.: Kolín, Kouřim, Černý Kostelec:
Bohumír Dvořák, inženýr a majitel hospodářství
v Pardubicích.

58. okr.: Kutná Hora, Uhlířské Janovice:
Čeněk Pospíšil, rolník v Miskovicích.

59. okr.: Pardubice, Holice, Přelouč: *Václav
Švare*, domkář v Rovni.

60. okr.: Chrudim, Čáslav: *Fr. Šabata*,
rolník ve Vrbici.

61. okr.: Litomyšl, Ústí nad Orli., Polička,
Lanškroun: *Dr. Josef Myslívec*, advokátní konci-
pient v Praze.

62. okr.: Nasavrky, Vys. Mýto, Skuteč:
JUDr. Gustav Masanec, adjunkt finanční prokura-
tury v Praze.

63. okr.: Chotěboř, Hlinsko, Habry, Pohná,
Přibyslav: *Josef Adámek*, rolník ve Vojtěchově.

64. okr.: Německý Brod, Ledec, Hampolec:
František Šafránek, rolník v Dolním Městě.

65. okr.: Vlašim, Dolní Kralovice: *Václav
Myslívec*, redaktor v Praze.

66. okr.: Tábor, Mladá Vožice, Soběslav:
Emanuel Jungr, tajemník v Praze.

67. okr.: Písek, Mirovice, Vodňany: *Václav
Bambas*, rolník ve Svojičích.

68. okr.: Blatná, Horažďovice, Sašice, Ka-
šperské Hory: *Josef Broš*, farář v Budějovicích
u Rábi.

69. okr.: Klatovy, Nepomuky, Plánice:
Antonín Havelka, kaplan v Plzni.

70. okr.: Přeštice, Domažlice, Nová Kdýň,
Hořádv Týn: *Josef Kolařík*, domkář v Malé Tře-
bejce.

71. okr.: Strakonice, Volyně, Vimperk, Pra-
chatice: *Alois Roudnický*, katecheta v Žižkově.

72. okr.: Milevsko, Hluboká, Bechyně, Týn
n. Vlt., Netolice: *Vojtěch Holanský*, rolník v Čes.
Budějovicích.

73. okr.: Jindř. Hradec, Počátky, Třeboň,
Lomnice n. Luž., Veselí n. Luž.: *Josef Svoboda*,
rolník a hostinský v Horní Cerekvi.

74. okr.: Pelhřimov, Pacov, Kamenice nad
Lipou: *P. Milo Záruba*, farář v Jiřicích.

75. okr.: České Budějovice, Lišov, Trhové
Sviny, Český Krumlov: *Antonín Šachl*, rolník
v Hráčích.

Sv. Jan Nepomucký buditelem národa.

Národové stavi svým velikánům pomníky
a národové uvědoměli plni nejlépe vědomou
povinnost ku svým zasloužilým synům, když
na ně nezapomínají. Kdo by také nechtěl a ne-
vážil si těch, kteří k rozvoji národního života
přispěli svým obětavým životem a svědomitou
těžbou hřívy, Bohem jim svěřené? — A jako
každý národní celek v památce svých slavných
synů nalézá mocnou oporu v přítomných zá-
pasech a čerpá neochvějnou naději pro příští
osudy, tak také i církev katolická pěstěním
duť ku svatým a mučedníkům Páně utvrzo-
vala a utvrzuje dosud své vyznavače na cestě
spásy, v bojích za uskutečnění vznešeného
ideálu Kristova v soukromém i veřejném ži-
votě. Čím jsou potomkům starých šlechtických
rodů obrazy předků, tím jsou nám křesťanům
od prvotních dob církve obrazy svatých. Živo-
topisy světův jsou studnicí vody živé, z níž
čerpáme lék a osvěžení pro duši, znavenou
zápasem s vlastními vášněmi a se zlobou
špatných lidí.

Jestliže národ český může čerpati nad-
šení ku přítomným zápasům o bytí z neziš-
tného, vlasteneckého snažení prvních buditelů
národa v době probuzenské, pak i katolíci
čestí naleznou za nynějšího běsnění proti kře-
stanským ideálům posilu v hrdinských zápa-
sech národních světů: Václava, Vojtěcha a
Jana Nepomuckého. A pozoruhodným je i to,
že zmíněná jména národních patronů českých
neobsahují pouze náboženský program nynější
doby, nýbrž mají též mocné kouzlo pro zápal
vlastenecký, protože sv. Václav, sv. Vojtěch i
sv. Jan Nepomucký souvisí úzce s rozvojem
dějinných událostí České země.

Kdo bude psáti neustranně a poctivě kul-
turní dějiny národa českého za poslední dvě
století, nemůže přehlédnouti význam kultu
svatojanského v probuzení národním. Byly
doby v stovčaté Praze, že český jazyk nesměle
se ožýval v soukromém hovoru v odlehklých
ulicích a tichý zármutek jako vdovín závoj
obestíral české duše, určené k vymření. Tu
však od počátku století osmnáctého přicházival
každoročně 16. květen, kdy Praha zastívala se
rouchem svátečním, ulicemi pražskými hlaholil
jazyk český, s kterým lid venkovský z nejdál-
nějších končin semí koruny svatováclavské
přinášival radost, nadšení a život do vychlad-
lého srdce království. „Pout svatojanská po
celé století osmnácté a počátkem století deva-
táctého zdá se mi býti jakoby nitkou zlata,
vinoucí se trudem, smutnou naší minulostí.
Přicházeli na hrad pražský, k hrobům svatých
patronů našich, k hrobu Jana Nepomuckého,
tisícové a tisícové ze všech končin koruny
svatováclavské, přicházeli k těm patronům
svým, k těm drahým hlavám, tělům v chrámech
svatovítském a svatojirském, povědět, že žije
ještě český kmen, že od Šumavy až po Krkonoše,
od Středohoří až dolů k hranicím rakouským,
od Žďáru až k horám na východě Moravěnký
rozlehlým do té chvíle žijí dědicové sv. Václava,
sv. Ludmily, sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, sv.
Jana Nepomuckého a že jim i viron i jazykem
na všechny věky chtějí zůstatí věrny. Mnohá
ta hlava byla již věkem nakloněna, mnohá byla
již bílá jako sníh; ale do Prahy musili a musili,
ničím se nedali zadržeti, ani nepohodlím, ani ne-
časem, ani chudobou. A jak kanily jim potom
vráskovitou tvář slzy lítostné, když loučili se
s tím chrámem velebným, o němž v dalekém
domově otec synům, děd vnukům a tito opět
potomkům svým vypravovali tolik zajímavého,
v němž odpočívají naši nejšlechtetnější králové.
Odcházelí sice se slzami v očích, ale přece
potěšení, že svatí patronové jejich — a mezi
těmi svatý Jan — požehnání mnohé na hlavy
jejich vyprosili a tím požehnáním oblaženi,
vraceli se do domovů svých.“ (Václav Beneš
Třebízský: „*Pravdou k životu*“ II., 126)

Národu českému vzešlo opět radostné
jitro, Praha stala se opět českou, ale 16. květen
zestratil svou přitažlivost, nýbrž býval a bývá
dosud dnem, kdy Praha bývá dostaveníčkem
nejširších vrstev národních. Upomínky na sla-
vení pouti svatojanské jsou tak mocné, že
kdykoliv bylo třeba svolati nejširší vrstvy
národní k jakémukoliv politickému, uměleckému
a vlasteneckému podniku, musili volati je na
den 16. května.

Tím se stalo, že sv. Jan Nepomucký držel
ochrannou ruku nad všemi podniky, které čítá
národ český ko své ohloubě, a proto jméno
světoce rostlo s kulturními dějinami českými.
Ať jen mané vypočteme významné události,
které vstupily v život 16. května od let šede-
sátých: Byl to svatý Jan roku 1862, kdy
„Hlahol“ s přátelskými spolky poprvé nesl
národní prapory Prahou na Střeškově ostrov
k ohromnému vzrušení a úžasu veškerého ně-
meckého měšťáctva. Roku 1863 byl to první
sokolský slet o sv. Janě, který udal datum
všem potomním sletům a všesokolským slav-

nostem, roku 1866 bylo to o sv. Janě, kdy
došlo k památným velkolepým demonstracím
pro krále českého a proti králi praskému ně-
kolik neděl před válkou, o sv. Janě 1867 došlo
ku známému slovanskému hnutí, kteréž mělo
v zápětí moskevskou pouť, sv. Jan 1868 přinesl
základní kámen k Národnímu divadlu s ohro-
mnou slavností, jaké od té doby nebylo, roku
1870 přivedl do Prahy k hospodářské výstavě
Smolku s Potockým ku známým vyjednáváním
o vstupení Čechů na Říšskou radu a téhož
dne došlo k památnému podepsání deklarace
národa českého také šlechtou českou atd. A
což teprve sv. Jan posledního dvacetiletí! Co
vzpomínek na epochální politické události, co
sjezdů politických, jimiž převeden proud osudů
národa v jiné koleje, co kulturních projevů a
podniků ku povznesení českých myslí nad po-
litickými neúspěchy a škodami. Jubilejní vý-
stava zahájena ve dnech svatojanských roku
1891 a v těchto dnech i Československá vý-
stava národopisná.

Našli se sice lidé zakrslého ducha a zrud-
ných očí, kteří chtěli přetvořiti celou českou
historii a celou nejvznešenější podstatu české po-
vahy, proto skreslili ve prospěch svých plánů
postavy našich buditelů, proto vstáhli opováž-
livou ruku i na svatozář nejpobláznějšího
světoce našeho. Pamflety svými smázli hlavy
nezkušené mládeži, štváli pouliční luzu proti
uměleckým památkám svatojanským, ale
konec konců dožili sami na sobě pravdivost
životní zkušenosti, že utrhače světlé památky
Jana Nepomuckého stíhá světská hanba. Bez
ohledu na tyto hanopisce musí každý kulturní
historik uznati, že svatý Jan Nepomucký za-
sloužil název patrona české moderní kultury a
moderního rozvoje národního. Svátek jeho při-
vádí dosud tisíce a tisíce příslušníků národa do
kulturního střediska českého, o svátku jeho
podáván beze všech agitací pádný důkaz cizincé,
že zlatá slovanská Praha je hlavou českého
království. Sv. Janu Nepomuckému náleží
přední místo mezi buditeli národa. Národní
česká pout k hrobu světoce nepočívá však
jen na pouhém návyku, tím méně na nízkém
podvodu, nýbrž má za svůj podklad oprávně-
nou a rozumnou duť k muži, který životem
i smrtí svou zasloužil, aby mu byla přisnána
církví koruna svatosti.

Obrana.

S agrárníky jest velice zle. Všecky
ty obrovské balíky hřavých letáků nedovedly
rozvázně venkovany zaslepit. Velice těžko
jest přelakovati věci, které vidí rolníci v pravé
podobě. Co tu b. lo na př. fanatického zastá-
vání Práška a Zázvorky! Ale že ty všecky o-
brany, provázené hanebnými pomluvami ža-
lobná, vyzněly na prázdno, to patrně z toho,
že sama strana agrární nyní snaží se oba „od-
kráglovati,“ aby vření proti hájení rušitelů
agrárních zásad nestoupalo.

Nyní rozletěly se po českém venkově
nové balíky proti křesť. soc. straně. Kdo to
všecko platí? Snad takovým způsobem chtějí
agrárníci dokumentovati chudobu a strádání
venkova? Neměli by raději za ty obrovské
peníze něco pořídit pro chudé domkáře?

Nový leták nazván plakátovními písmeny
„*Zrozdlo křesťanských sociálů*.“ Leč sнесeno
v něm tolik lži, tolik překroucení, že jest ve
skutečnosti pravým *arcadlem agrární prohanosti
a fanaticismu*. Spředeno zde tolik bezcharakter-
ních vláken, že se musí uvážlivý agrárník do
duše stydět za takové „obránce venkova“. Celá
veliká kniha protidůkazů by se dala vy-
tisknouti na svědectví, v jaké fabrice lhavosti
na hanbu českého venkova byl ten leták es-
taven.

Lže se v něm tak drze, že fanaticové
překrucují skutečnost každému průměrně vzdě-
lanému Čechu známou. Jen několik příkladů!
„R. 1909 zesnul biskup litoměřický — Čech a
klerikální strana a její poslanci nepostarali se
ani, aby jeho nástupcem byl opět Čech!“
Učenci agrární se tedy drze tváří, jako by
nevěděli, žeť biskup dr. Schoebel byl Němcem.
Jako by nevěděli, že v diecézi litoměřické jest
Němců většina a že stolec biskupský neobsa-
zuje ani politická strana křesť. sociální ani
její poslanci. Ejhle, jak najednou agrárníci do-
vedou přikazovati straně „klerikální“ přílišenou
politickou činnost, ač dříve proti každému je-
jímu politickému vystupování tolik brojili!

Jest ještě v čerstvé paměti, jak české ka-
tolické listy obecně odsuzovaly řádění Párvyho
proti Hlinkovi, jak sami preláti ordočně do
Čech Hlinku vítali, jak horlivě se ho zastávali
i na místech nejvyšších. Ale leták odvažuje se
drze lháti: „Čeští klerikálové ještě původce
toho všeho (biskupa Párvyho) hájili a Slováků
v zájmu viry se nezastali.“ Neměli by aspoň
charakterní agrární poslanci tento leták pro drzou
prohanost v celých balících veřejně spáliti? Jestliže
nečetli vůbec novin, jestliže ani nevěděli o
řádách Hlinkových v původě kněžské po Čechách

»OBNOVU« V PRAZE

dosetati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Přeloučce.

a Moravě, přece musili alyšeti katolické národní interpellace aspoň v parlamentě. Ci snad i sluch měli veskem zalepený?

Leták ohřívá leš fanatických novin, v nichž se psalo, jako by byl Myslivec Laegrovi „po-hbil ruku“. Dobře jest známo, jak *bescharakterně* listy agrární psaly, že chceme přijmouti německou státní řeč. Slova „kterouž bychom mohli přijati“ byla nveřejněna v nesodpovědném listě a odporovala krajně oficiálnímu prohlášení naší strany, jež bylo několik dní před tím uveřejněno. Proti slovům těm také naše oficiální listy ihned ostře protestovaly. Agrární tisk ohyti se lašně těch slov, *provedl nahorodný švindl tím*, že netoliko uvedl slova onoho listu neuplně, kuse, by se zastřel pravý smysl a účel těch slov; *ale nadto ještě i do citových slov vpletl to, co v listě tom nestálo, aby lidem k děláku byla ostřejší*. Dokázali jsme hanebný podvod ten v „Obnově“ tak, že agrární tisk ani slovem se neodvážil odporovati. Přes to však leš k vůli politickému obchodu dále opako- val; a nyní leták uvádí slova ta zase falšovaná. Z toho jest patrné, že prohanost agrárníka jest neduhem zcela nevyhléditelným.

Známo, že V. Myslivec vystoupil v říšské radě v delší řeči proti kartelářům tak ostře, že je nasval moderními loupeživými rytíři. Leták však odvažuje se psáti tak směle, jako by byl Myslivec obhájcem nespravedlivosti a hamiznosti kartelářů.

Docela s dráostí úžasou leták chce namluvíti, že katolíci postavili se na stranu kartelů proti řepářům. Zatím však náš tisk psal proti agrárním velkořepářům, kteří svým jednáním zraňovali řepáře malé, jednájece proti přilenému příkazu samé strany agrární.

Někteří lidé, kteří neměli za sebou ani čest skutečných organizátorů našich, uveřej- nili jisté projevy proti naší straně. Z toho na- jednou leták usuzuje na „čtyři frakce kleriká- ní“. — Kolik frakcí by teprve musili míti agrárníci? Alf. Štátný jest skutečným agrár- ním pracovníkem, ale přece trvá stále proti agrárnímu vedení v opozici. A což inž. Radouš, Bergman a Závorka s Práškem? K tomu všemu Štátný nejde s Práškem, Bergman nejde se Závorkou, Radouš se nespojí s Bergma- nem. Což kdyby nyní řekli katolíci, že jsou čtyři frakce právě mezi agrárníky? A měli bychom k takovému tvrzení více důkaznosti než agrárníci proti nám. Vždyť na př. Prášek kandiduje sjejmě prot. agrární straně, Štátný projevuje nespokojenosti nyní atd. My však jdeme do voleb společně, svorně.

Leták dále lže přes výelovné vysvětlení o mínění „Šelsh Obrany“ v příšné redakto- ra Šapky; místo, aby odpověděl na náš důrazný dotaz, jakou podporu dostávají „Štít“ a „Ob- nova“ od Píova spolku, opakuje dál své staré tvrzení jako hluchý atd., atd.

Zkrátka celá kniha by o těch lžech mohla býti sepsána jako arcadlo agrární prohanosti. A taková společnost, která způsobem přmo bezcitným obelhává bodry český venkov, od- važuje se ještě alibovati spravedlivost, poctivou politiku; taková společnost, která hájíla do krajnosti ziskové diety, odvažuje se přicházeti k domkářům s líceným soucitem, s naučenými útrpnými slovy. A jakmile dojde k našim vol- bám, umyje si ruce jako Pilát, shodí roztrp- čenou škrabočku a s vřdným úsměvem tu „nejhorší českou stranu“ bude žádati o hlasy. Od husitských a protestantských dob nikdy na náš venkov nebylo vnášeno řádění tak bez- charakterní jako při nynějším volebním boji agrárním tiskem.

Nový agrární švindl. Agrárníci roze- slají po Chrudimsku tištěný dvojlíst s ná- pisem „Katolíci voličové!“ Hned pod tím jsou vytištěny dva výňatky z opočních hlasů proti křes. soc. straně. Oslovení a první výňatek jsou uvedeny v takovém spojení, jako by právě nyní opoční pisatelé mluvili k volič- stvu. K tomu všemu ještě spácháno falšování a hemolné textu, jen aby byli katolíci voliči podvedeni. Upozorňujeme na tento nejnovější podvod všechny důvěrníky.

Nejehudší, nejdělnější strana pro- tikapitalistická a protibáťipánská Jakým přívalem rozhořčení dovede Masaryk za- sypati ty kapitalisty, z jichž kapes neproku- kují pošťovní poukázky a tučnými obnosy na stranu realističkon! Tací Čechové jsou báťi- páni, papučáři, materialističtí kapitalisté.

Ale stále více bohatnoucí židé? Ti podle všeho suší statistice jen se sájmá ideálních, z národní obětavosti, z humanity. Jakmile aspoň jen málo nepřiznají o cesty židovského kapitalismu zavádě, hned drušina Masarykova stává se nervózní a hájí semitéké boháče, jak jí jest možno. Jen kapitalismus kruhů mlado- českých a klerikálních jest nevlastenecký, škodlivý. Boháči židovští, kteří germanisují, jsou kastou daleko humannější. Realističtí lev zahřímali hlasem drtivým proti hříšnému mamonu českých fabrikantů — a hned nato počítal tiše v zákulisí desetikoranové a stoko- ranové bankovky, které ve prospěch vlastní

agitace politické obdržel od kapitalistů jiných. Realističtí lidé českých bratří vydělají peníze kanovníkům, ve skutečnosti notně zreforma- vali hospodářské náhledy Petra Obelčického — a to tak, že by nyní chudák Chelčický spráskl ruce.

Realisté totiž za nynějšího volebního ob- dobi rozeslali oběžníky s tímto obsahem: „V nastalých poměrech jest na nás, abychom si uvědomili jak možná nejjasněji, co jest po- vinností naší strany, našich stranníků, co mo- hou a co by měli nyní všichni, sež jsou splniti. Výkonný výbor jednomyslně uznal, že poměry tentokráte zvláště vyžadují, aby strana naše se vši energií a s vědomím naprosto nutnosti voleb se aktivně zúčastnila a prohlásila v ně- kterých okresech vlastní kandidatury, a aby šilou agitací zásady strany voličským masám byly vykládány. Úspěch těchto kandidatur do- vede však zajistiti vedle schopnosti kandidátů právě jen nejdůležitější vytrvalá agitace po celou dobu volební, která vyžaduje voličských obětí a prostředků hmotných, jež leš pro nás odhadovati na 25 až 30 tisíc K. Žádáme Vás tudíž, vážený pane, o mimorádný, značnější příspěvek na volební výdaje strany, který by byl přiměřený jednak jejich velikosti, jednak majetkovým po- měrům *Váším Jednotlivci s pražských členů u- psali nám již po 100, 200, 500 až 1000 K. . .*“

A teď jest vážná otázka, kteří dárci ob- myallii realisty sto- až tisícikorunovými ban- kovkami. „Lidová“ strana realističká jest stra- nou bez lidu. Hlásí se k ní hlavně professoři, někteří úředníci, advokáti a židovští obcho- dníci. A lze se domnívati, že by některý zistný professor pokrokový poslal v horlivosti na agitaci celých tisíc korun? Na to jsou pánové příliš vypočítaví. Zato však židovští kapita- listé platí velice ochotně tučné příspěvky na politiku, která prospívá jejich hmotným zá- jmám. Dobře se přesvědčili, že peníze vydané na tisk a politickou agitaci přinášejí židov- ským obchodům desetoráznobý úrok. Proto podporají semité soc. demokraty a jiné volno- myšlenkáře co nejvydatněji. Za odměnu se jim dostává v těchto společnostech privilegovaného postavení, což až příliš výslovně dokazují denní zkušenosti.

Kde navínil hospodářský úpadek v Rakousku? Masarykova strana ve svém volebním provolání (v „Osvětě lid.“ 6. května) praví: „Účinky špatného hospodaření státního, neblahých poměrů hospodářských a sociálních, politické nevolby a kulturního brzdění, slo- vem, toho starorakouského, aristokratického a klerikálního zpátečnictví jeví se již v řadě desítekletí hroznými důsledky při sčítání lidu. Pohyb obyvatelstva v Rakousku za posledních deset let neuspokojuje; značně stále vystěho- vanelectví a dokonce vyliďňování některých krajů jsou důsleky svědecktím, že Rakousko se ne- vyvíjí normálně.“

Předně proti jiným státům není rakouské vystěhovanelectví a vyliďňování krajů nějakým svědecktím „důsleky“. Na př. v Čechách bylo r. 1901 obyvatel 6 318.897 a tento rok čítá naše země 6,774.300 obyvatel. Tudíž přírůstek za 10 let činí 455.612 lidí; to zajisté není cifra nepatrná. Nadto ve většině zemí rakouských jest poměrný přírůstek větší. Dáleko horší poměry v příčině té vládnou v zednářské Ita- lii a v zednářsko-rudé Francii. Tam volno- myšlenkářský „pokrok“ spáchal strašné hos- podářské a sociální otřesy a zhouby. Proto také na př. vystěhovanelectví z Itálie nabývá obrovských rozměrů a Francie se sociálních bouří ani nevyhází. Přes to však jest ovšem potřeba nápravy značné. Provolání praví: „Je, bohužel, smetnou statistickou pravdou, že v Rakousku obyvatelstvo se živi mnohem ne- dostatečněji nežli v jiných státech.“ Leč provo- lání vyhýbá se avonání. Jest totiž známo, jak veliké zástupy ubohého žebractva jsou v Itálii a jak sami udielé jsou v tomto „pokrokovém“ státě obdávány tak macešskou almužnou, že by za ní nechtěl u nás pracovati na regulaci nebo na poli žádný dělník. Tedy vývoj poměrů dává tušiti, že zde rozhodně nečiní nápravy pokrokařští obdivovatelé zednářů italských, portugalských a francouzských.

Leč provolání se vši smělostí pokládá (dle slov z předu uvedených) za příčinu n- eblahých poměrů hospodářských a sociálních šlechtu a katolickou církev. K tomu jest ovšem zapotřebí notné dávky smělosti v době, kdy vidíme, jak právě protikatolická hesla bídně zkrachovala v ohledu hospodářském a sociálním ve státech jiných, kde katolické kraby byly politicky úplně ochromeny. Diktuje snad vyšší ceny obilní na burse některý bis- kup? Zdratil uhlí některý kněz? Založilo ně- které katolické sdružení železářský kartel? Byly zvýšeny ceny káfe od některé církevní kongregace? Jest snad některý katolický rolník milionářským luhbářem? Hlasovali snad naši poslanci katolíci pro nová obrovská bře- mena vojenká? Tedy jen na pravou adresu! Ale provolání obíhá okolo ní báblivě jako ko- lem žhavé výhně, protože strana podepřená o

moc židovstva nesmí pověděti, kdo hlavně za- viňuje hospodářskou a sociální krizi.

Jakým způsobem stát přichází do hrozných finančních a sociálních nesnází, to národům rakouským důkladně vyložil rok 1871. Ten- krátě vetřeli se do vlády odchovaní židovského liberalismu. Tenkrátě židé na burzách mámili národy hesly o „hospodářském povznesení.“ A tak r. 1872 „vypočetli“ burzy, že majetek v Rakousku se zdvojnásobil. Bylo tudíž na burzách vydáno za 100 milionů zlatých no- vých papírů. Nové banky židovské vyrůstaly jako houby po dešti. Zmámení křesťané hráli na burzách na pozvání židů jen coží! R. 1872 celý parlament (výhradně německý) sestával skoro ze samých správních radů bursovních podniků.

Israelský tisk slavil hody. Na př. „Neue freie Presse“ svými dryadnickými inserty vy- dělávala 1000—4000 zl. za řádek. Větší insert byl placen 50.000— 100.000 zlatými. Ve 4 měsících uděleno 7000 koncesí s upsaným ale neslo- ženým kapitálem půl třetí miliardy zlatých. Banky odpisovaly průměrně 14—22 procent zisku. Tantiemy správních radů vzrostly z 18. mil. na 58 mil. zl.

Jiným taškářstvím byly banky stavební, v nichž bylo uloženo přes 470 mil. kapitálu, ale nikoli ke stavbě, nýbrž k vůli chamtivým spekulacím. Na Štěpánském náměstí byl čte- reční sáh pozemků placen 700 zl. Zahrada, dříve koupená za 10.000 zl., byla prodána za 145.000 zl. Dům na Příkopě, jež stavební spo- lečnost koupila za 400.000 zl., byl o rok poz- ději prodán ežráu za 708.000 zl. Kde jaké místočko blízko města bylo prázdné, bylo od akcionářského podniku zakoupeno, načež te- prve byla založena stavební společnost.

Mezi tím dluhy říše rostly do úžasné výšky; kde jaký leš ještě na korunních stat- cích zbyl, byl vynázen — přý k osdravení finanční.

Již r. 1868 byly lesy na Ybbsu a Gamin- gu prodány židu Löwmu za 750.000 zl., který, když z lesů zaplatil kupní cenu, holé statky prodal za 1 mil. zl. Rothschild skoupil mnoho panství za babku, na jejichž lesích vydělal mnoho milionů.

Konsorcium židů uplácelo úředníky k pro- deji panství. Zbirov byl v Čechách koupen za 9 mil. zl., a aniž by byla kupní cena složena, byl prodán pověstnému Stronsberkovi za 11 mil. zl. Haličské státní dominy zakoupeny by- ly od židů za 3,057.000 zl. a prodány sdělané za 7 mil. zl.

Tak se opaly kapsy židovské do roztr- háni, až došlo k neblahému státnímu krachu. „Pomohli“ zase židé — ale k vlastnímu pro- spěchu. A nyní stát nevybírá obrovské daně proto, aby platil věřitelům „klerikálnímu“, ný- brž musí platiti obrovské millionové úroky kapitalistickým společnostem židovským. A přitom se hází lidu do očí plesek tvrzením, že náš stát jest zklerikalizovaný a že jest vysa- ván kněžstvem a šlechtou.

Jsou-li volní myslitelé tolik humanní, ať poprosí své židovské přátele-kapitalisty, aby snížili úrokovou míru. Israelské bankéři to mohou učiniti snadno, aniž by zchudli.

Staneviske strany pokrokové k děl- nictvu. Ve volebním provolání Masarykovy strany čte se toto velice poučné doznání: „Jsme první česká strana, která vědomě dělnictvo přeneschává sobě samému, právě proto, že plně uznáváme význam českého dělníka pro náš národ.“ — Již dříve jsme častěji poukázali, že „lidová“ strana Masarykova jest stranou bez lidu. Nyní konečně volební provolání po- krokářské ten úsudek jenom potvrzuje. Již počet skutečných členů strany (celých 1784 v Čechách) jest vázuým dokumentem, že po celých 24 letech plavby „proti proudu“ pro samé professoery, úředníky a židovské obcho- dníky není v loďce Masarykové pro lid ani mí- stečka. Začalo se chytati do sítě realističtých také rolnictvo — ovšem hlavně tenkrátě, pokud šil vážný kritik a pracovník Karhan. Jistý počet rolníků šel za drem Štemberkou — ale nikoli k vůli straně. Jo se ukázalo při po- sledních volbách, kdy realisté utrpěli na Žim- berecku porážku tolik ohromující. Zato však bohatí židé (i ti vídeňští) velebí stranu Masa- rykovu hymnickými chvalozpěvy. Snad proto, že tato strana jest lidová a ryze národní?

A proč jenom ponechává Masarykova strana dělnictvo samo sobě? Vždyť přece po- krokářský tisk rozdává rozkazy na všechny strany, spěchá se svou olympskou kritikou všude. A pouze otázka českého dělnictva by nepotřebovala vtravých rad realističtých po- lobohů? Ponecháváme dělnictvo sobě samému.“ Masarykův denník plýtvá velikou kritikou ka- toliků portugalských, poměrů amerických, vlády ruské. Ale české dělnictvo jest najeďnou mou- dřejší než sociální filosofové realističtí, zasa- dající na univerzitě. Jedině toto nepotřeboje re- alističkého vedení, protože výjimečné jest n- omylné. A proto ostří kritikové pokrokařští věnují se pouze ponížnému údivu. Jak si tu

pokrokaři práci dovedli usnadnit! Jestliže strana Masarykova dělnictvo vylučuje ze své otcovské nejběžnější péče, ačkoli tak byzantsky soc. demokracii pochlebují, pak se to může dít jen z dvojího důvodu: buďto jí samostatná, universitní „ismy“ prohloubená péče o dělnictvo na srdci neleží anebo — pokrokaři pouze soc. demokracii (a této výhradně) za hrst popularity posluhují, počínajíce si jako nevolníci milostivých protestantských vrchností ze století šestnáctého. Pravdou jest druhé.

Jestliže realistický tábor ponechává dělnictvo samo sobě, pak jest patrné, že tato strana není pro celý národ, že vynechává předležitou třídu národa (ovšem z básně před rudými pohlaví), kterou odbývá paňšálními, frázovitými chvalospěvy. Vždyť docela sama třídní strana soc. demokratická neponechává jiné vrstvy společenské samy sobě. Považují dělnictvo za nejdůležitější část národa, slibuje přes to třídám jiným, rozkazuje, co která jiná vrstva má činiti. Hledí schvátit do svých řad i živnostníky a rolníky. Leč tábor realistický uchyluje se k vůli politickému obchodu k politice pětrosí, jako by všechny karamboly, všechny styky s třídami měšťáckými dělnictvo dovedlo samo rozlučstiti vždy nejbystřeji a nejspravedlivěji. Ale tu nutno mít stále na zřeteli, že dělnictvo není kastou obehnanou čínskou zdí, že není samostatným státem ve státě, který by neměl žádného společenského závazku vůči třídám měšťáckým. Styky jsou zde nejužší a proto nutno je řešiti na základě programu všenárodního. Nejkompletnější při všem jest to, že soc. demokraté tolik často brojí povšechně proti všem stranám měšťáckým a strana realistická dle svého podřeknutí jest stranou měšťáckou daleko určitěji, než strana národně sociální, křesť. sociální a mladočeská. Všecky tři jmenované strany otázku dělnickou luští prakticky, oznamují také výsledky své odborové práce. Strana Masarykova však utíká i před samostatným pokusem, hledáť slávu v pouhém kritizování té praktické činnosti a v komplimentech před rudým táborem. Israelitům ovšem taková realistická činnost sociální úplně stačí; ti potřebují vojska obojího: měšťáckého i dělnického. Ale co tomu řekne konkrétní logika?

Politický přehled.

Slovinci proti Čechům? Teratská „Edinost“ tvrdí, že dr. Šusteršič po volbách už nevstoupí s klubem slovinské strany lidové do Slovanské jednoty, nýbrž že se přidruží k Polákům a půjde s nimi do vládní většiny. Dr. Šusteršič bude pak jmenován prvním jihoslovanským ministrem. Zpráva ta jest pravděpodobná, ježto bar. Bienerth pracuje k tomu, aby Čechy osamotnil.

Neshody mezi něm. křesť. sociály. Valná část předáklí strany jest proti dr. Gessmannovi a dr. Weisskirchnerovi, jimž vyčítají, že zradili poslední vůli dr. Luegra. Dr. Weisskirchner má býti donucen, aby respektoval vůli zakladatele strany. Ovšem dr. Weisskirchner a Gessmann jsou vládní lidé, kdežto dr. Luegr měl plně volnou ruku.

Následník trůnu v Pešti. Náhlé povolání následníka trůnu do Pešti jest vysvětleno. Císař odjel již z Peště do Jedlové a v Pešti usadil se následník trůnu se svou rodinou a bude za císaře vykonávati reprezentační povinnosti. Lékaři totiž nařídili císaři co možná největší klid a šetření se. Bude tedy následník trůnu udílet všeobecné audience a zastupovati císaře i při dvorních hostinách a slavnostech. V poslední však chvíli se tyto zprávy vyvracejí.

Uherští min. Hieronymi semřel 4. května ve stáří 75 let. Byl rozhodným stoupencem dualismu a zásad Deakových. Ministrem byl několikrát, naposled obchodu. S ním semřela v Uhrách jedna z největších kapacit z oboru národního hospodářství.

Uherští rolníci proti buržoaznímu obchodu obilím. Na rolnickém sjednání v Budapešti vyzývá vláda, aby splnila závazek, jež vzala na se při jednání s rakouskou vládou o vyrovnání a předložila sněmu předlohu zákona na zrušení blanckotermínového obchodu na pražské burze. V Rakousku byl příslušný zákon již dávno schválen, ale působnost jeho byla málo účinná, poněvadž spekulanti utekli se na pražskou burzu a z té řídili ceny obilí. Uherští státní občané musejí uherské vládě důrazně připomínati, aby plnila závazky, jež na sebe při vyrovnání vzala vůči Rakousku.

Arcibiskup Jan Saluator — Jan Orth — dvorním úřadem soudním prohlášen za mrtvého a za úmrtí den prohlášen 21. červenec 1890.

Anarchistické spiknutí ve Francii. Revolucionáři, poněvadž známými anarchisty — kteří vynikli již ve známé železniční stávce, v odpověď na přímý postup policie dne 1. května

usneseno pořádati pumové atentáty na minist. předsedu Monise, policej. presidenta Lépina a j. Příkladná Francie osvětlena v nové zlodějské afeře. V ministerstvu orby přišlo se totiž na defraudace v obnosu 1 mil. franků.

President Fallieres dlel návštěvou na královském dvoře v Bruselu. Král Albert ve svém přípitku kladl důraz na dobré styky s Francií, zvláště na poli obchodním a hospodářským.

Kulturní boj v Portugalsku. Patriarcha, tři arcibiskupové a osm biskupů usnesli se oznámiti vládě úředně, že nemohou dáti svůj souhlas k rozluce státu a církve a papež dal také souhlas s odporem portugalského kněžstva proti platům ze státní pokladny.

Povstání v Albánii. Albáncům přeje válečné štěstí. Nejen že odelávají a ubíhají své posice proti tureckému vojsku, nýbrž způsobují mu veliké ztráty a z Cařihradu nestačí vláda ani posily vyslat. Desertéři z tureckého ležení potvrzují v plném rozsahu úspěchy povstalců v posledních bojích a dodávají, že bude těžko povstání vojskem potlačit. Mezi zběhy jest hodně křesťanů, kteří jako křesťané byli vydáni zvlášť mohamedánských vojáků a byli beztrápně pronásledováni a týráni. Povstalci přepadli a pobili celý prapor pěšího pluku č. 58.

Situace v Maroku. Najednou posílá i Španělsko silné oddíly vojenské do severního Maroka. Tím Španělsko počíná plnit brožbu vyslovovanou španěl. tiskem, že v případě braného zakročení Francie v Maroku zakročí Španělsko také. Francie, nechce-li vyvolati diplomatické zápletky, mlčí a dává souhlas, aby 30.000 španělských vojáků obsadilo důležité body v Maroku. Francouzové drží Fex a Španělové míří na Tutuan. A ke všemu ještě Německo vysílá do vod marockých tři křižníky, jež mají křižovati před západo-marockými přístavy. Naposled ze všeho ještě povstane evropská válka.

V Mexiku zuří dále boje povstalců s vládním vojskem. Vedle toho i různí dobrodruzi pouštějí se v boj na vlastní vrub. President republiky Diaz své odstoupení odhaluje, ač vřede povstalců Madero a jeho armáda prohlašují, že boj zastaví jen po odstoupení Diazově.

Proti Číně. Mezi Ruskem a Japonskem došlo k úmluvě o společném postupu v Mandčuraku proti Číně, v které to zvláště bouří proti Rusku.

Zprávy organ. a spolkové.

Kostelec nad Orlicí. Zdejší katolická jednota pořádala 20. dubna t. r. zábavní večer. Nejprve měl poučnou a časovou přednášku vdp. předseda jednoty Ant. Kaška, děkan, o Panně Orleanké (Jeanne d'Arc), která s nevšední pozorností a zájmem byla poslouchána. A není divu! Vždyť vdp. děkan mistrným způsobem a velice poutavě vylíčil význam prosté dívky v dějinách Francie. Slova ohniva jímala srdce všech přítomných. — Po přednášce byla sehraána jednoaktovka: „Jeden z nás se musí oženit.“ Všichni obojetníci zavdělili se obecenstvu svojí rutinou, kterou ukazují při každém vystoupení na jevišti. Děk jim budíť vdán, zvláště vlt. sl. Faltysové a Markové, jakož i vlt. pánu Záleskému a Tošovskému! Nesmíme ani opomenouti díky vyloviti hudebnímu kroníku „Allegro“, který svým novým programem přispíval k obveselení tanečníků. Jest patrné, že vlt. Friderich dobře rozumí svému odboru a horlivě ověř mladé hudebníky. Vždy ohlává si účastníci naše zábavy, pořádané katolickou jednotou. Říkají si mezi sebou: „Tam jest to krásné, tam jest to upřímné.“ Nechť tedy prospívá katolická jednota a podává svým členům stále mistrnější poučení a zábavu!

Zprávy místní a z kraje.

Generální vizitace a sv. břířmování ve vikariátu pardubském. Dne 15. května v pondělí zavítá J. E. ajdp. biskup dr. J. Doubrava do Opatovic, v úterý 16. května do Třebosic, nato přerušeni generální vizitace až do 21. května, kdy počne ve vikariátu trutnovském.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou pp.: Emanuel Šavda, administrátor za faráře v Rychmburku, Jan Král, administrátor za faráře v Suchole, P. Coelestin Salfický, O. S. B. aložil kanonickou sponu pro faru v Polici n. M., Jos. Bedrna, administrátor v Ličném, za kaplana do Častolovic, Václav Mazač, koop. v Oubislavici, za koop. do Libštátu, Jos. Dubec, kaplan za administrátora v Chroustovicích, Igáč Dvrtěl, kaplan v Brandýse, za kaplana do Zamberka, Ant. Miksa, kaplan v Zamberku, za kaplana do Brandýsa n. Orli., Jos. Pácal, koop. v Borové, za excurrento-administrátora v Telčicích. Na odpočinek vstoupil p. Aug. Richter, osobní děkan v Chroustovicích, Václav

Havla, farář v Pěčíně. Uprázdnila se fara v Telčicích, patron náboženská matice, fara v Chroustovicích, patron kniha Thurn-Taxis, fara v Nové Vsi, patron Alois Mixa, fara v Pěčíně, patron náboženská matice, vesměs od 1. května 1911.

Naše kandidatury za Hradecko. „Osv. Lidu.“ napsala dne 8. t. m.: „Dovídáme se, že klerikálové dosud nejmenovali svého kandidáta proto, že již v prvé volbě odevzdají většinou hlasy kandidátovi kartelu dra Frantovi. Nechceme zpráve té věřit...“ — Vždyť již také máte věřiti jen volič takový, který pozoruje volební ruch někde ze Saturnu. V „Obnově“ byla prohlášena kandidatura dra Reyla do 8. t. m. již dvakrát, v jiných listech vícekrát. Vždyť jsme měli r. 1907 daleko více hlasů než mladotěši; a proto naši důvěrníci z okresu 24. rozhodně se usnesli na kandidatuře samostatné. Nabídl kandidaturu jednomyšlně dra Raylovi, o němž vědí, jak velmi pečlivě zvláště o živnostnictvo se stará. — Zato však při nynější neočekávané úsmrti Drtinové trneť se správy o možném překvapení veřejnosti při prvé volbě od soc. demokratů. Na Moravě v okrese Masarykově jest již pevná rudá aliance s pokrokaři hotovou věcí. Kdo ví, zda právě soc. dem. Hradecko neposkytne nenadálou odměnu za to, že na Pardubsku odevzdají realisté hned při prvé volbě hlasy soc. demokratovi. — Za venkovský okres 45. kandiduje našinec Josef Kvasnička, rolník a starosta v Bakovicích. Všichni rolníci a dělníci dobré vůle, kteří ho znají, vítají kandidaturu tu s největší radostí. Dělníci v „Práci“ odporučují vše svého zastávce Kvasničku.

Svatojanská pobožnost při zdejších kostelech sv. Jana Nep. v biskupském semináři zdejší bude se konati tímto pořádkem: V předvečer svátku v pondělí dne 15. t. m. bude o 5. hod. odpol. kázání a po něm zpívané litanie s počeňskými. — V den sv. Jana budou slouženy tiché mše sv. od 5. hodiny ranní až do 8. hod.; v 8. hodin bude kázání německé, po kterémž zavítá sem processie z biskupského chrámu Páně sv. Ducha, načež bude sloužena tichá mše svatá, ak sv. „devátá“. Slavné služby Boží počnou o desáté hodině kázáním českým v kostele, a bude-li počasí příznivé, také venku před kostelem. — V ostatní dny této oktávy budou slouženy mše svaté od hod. 5. až do hodiny 8.; ve středu a v pátek bude ještě v 8. hodin poslední mše svatá, tak zvaná „fundata“. V pátek bude sloužena o 6. hod. ranní mše svatá za + Marii Schlaufovou a v sobotu v 6. hodin requiem za + Jana Teichla, býv. rektora a kanovníka; po obou mších sv. bude rozdávána obvyklá almužna za známých podmínek. — Odpolední pobožnosti budou se konati takto: V den sv. Jana ve 4. hod. kázání, po něm litanie s počeňskými; ve všechny pak ostatní dny oktávy bude tatáž pobožnost o půl šesté hodině a ukončí se v poslední den oktávy, v úterý dne 23. t. m. spěvem ambrosiánským: „Te Deum laudamus.“

Bankovní zprávy vydávané Českou bankou přináší ve svém květnovém čísle následující články: Cedulaové banky, Vědecká metoda ukládání peněz, Mayerův finanční plán, Obchodní kalendář atd. — Bezplatné pravidelné zasílání tohoto listu možno si zajistiti přihláškou u České banky (Václavské nám. č. 32.) a jejích filiálkách v Hradci Králové, v Liberci a na Smíchově.

II. koncert filharmonie zdejší možno nazvati zdařilým. Do orchestrálního programu pojata čísla obtížnější než při loňském vystoupení a přece sehraána hladce, svižně, díky obratnému dirigentovi p. Cvachovi. Výběr komposic byl účelně volen. Některé drobné technické poklesky nedovedly znatelně oslabiti celkový dobrý dojem, takže obecenstvo sledovalo čísla orchestrální s plným uspokojením a pochvalou. Připomeneme-li, že p. dirigentovi popřán k navštívení čas poměrně velice krátký, tím spíše prohlášení dlužno, že se opět velmi dobře osvědčil. Spolupůsobení p. kapelníka Mádl a jiných členů voenské kapely bylo vítanou podporou k produkci harmonicky komplikovaných čísel. Bylo by si však přáti, aby obojetnický orchestr i početností mohutněl. U nás mnoho lidí se hudbě učí, ale velmi malý počet vytrvá. Filharmonie jest dobrou výchovnou školou, a proto malé oběti, přinesené v zájmu většího uměleckého celku, nejsou veliký zisk. Nádherné orchestrální skladby domácí i cizí množí se tolik, že by se hudbě tohoto rázu mělo věnovati aspoň tolik pozornosti, jako v idyllických letech šedesátých. — I volba zpěvných komposic byla šťastná. Ačkoli provedení nemálo si takové nadšené pochvaly jako orchestr, přece výkony svědčily o horlivé plni a uměleckém procítění účastníků. Obecenstva dostavilo se tentokrát poměrně málo. Přičítáme to okolnostem zevnějšími. Odklad koncertu jest také jednou z příčin. Jen tedy na dráze nastoupené se zdvojenou horlivostí dále!

Návěští. Dne 15. května bude se veřejnou dražbou pronajímati sklizeň trávy na posezích za Labem, počínaje od obch. akademie, kolem Střelnice, a od ostrní silnice na sever až k železničnímu mostu přes Labe. Schůze účastníků v 8. h. ráno u obch. akademie. — 23. května pronajme se sklizeň trávy na pozemcích valesch kolem města. Schůzka u Grand hotelu v 8. hod. dopol.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 8. května 1911 tato usnesení: Vydat se kauce, složená p. Václ. Hejzmanem, malířem, tomuto, ještě doba ručení za práci malířskou v kapli obecních škol již provedenou uplynula. — Zpráva technické kanceláře o projektech Vodního družstva pro úpravu Pláckého potoka vzata byla na vědomí. — Panu J. Vocelovi, majiteli hotelu „u Černého koně“, povoleno bylo postavení stolu před hotelem za obvyklých podmínek. — Běže se na vědomí, že c. k. místodržitelství v král. Českém povoluje zřízení vojenské plovárny dle projektu, předloženého Zemskou komisí pro úpravu tek, v rámci budoucího regulačního projektu již vypracovaného, na pravém břehu Orlice mezi km 1.6 a 1.7 na pozemku obce č. kat. 154 v Hradci Králové, s tím, že event. odvolání na c. k. ministerstvo orby odkladně působiti nemá. — Udělen byl mimořádný příspěvek na potřebu výlohy Joh. Chládkové, vdově po lesním dělníku na Novém Hradci Král. — Vzat byl na vědomí výkaz pokladniční hotovosti ze dne 1. května t. r.

Jmenování soudců. President krajského soudu v Chrudimi Augustin Mašek jmenován dvorním radou a presidentem krajského soudu v Hradci Králové, rada sem. soudu dr. Jos. Holý v Hradci Králové presidentem v Jičíně; rady vrah. sem. soudu jmenování radové sem. soudu Jarosl. Umlauf v Kutné Hoře pro Hradec Králové, Jos. Fajerer v Hradci Králové; rada sem. soudu Jan Svoboda v Kutné Hoře přeložen do Hradce Král.

Jmenování. Dosavadní pokladník zdejší Zálesný p. Jan Čisat u příležitosti dokončení 10leté služby jmenován byl říditelem ústavu tohoto. — Ministr kultura propůjčil učitelu hudby p. Stanislavu Dobšovi na zdejšímu pedagogiu titul profesora.

Výstava polských malířů, ilustrací a Sienkiewiczových, otevřena bude v úterý, dne 16. května v Adalbertinu ve prospěch obecní kuchyně v Hradci Králové. Výstava spojena jest se slosováním vystavených originálů a alb ilustrací k jednotlivým dílům Sienkiewiczovým. Vstupenka za jednu korunu jest současně losem a bude slosováno 6 originálů a 94 alb. Ceny originálů jsou K 250, 120, 100, 70, a 50, alba mají cenu po K 3 až 6. Předprodej vstupenek s ochotou převzali všichni hradečtí knihkupci. Výstava otevřena nepřetržitě od 10. hod. dopolední do 6. hod. odp.

Ve prospěch Ú. M. Š. bylo místními odbory při voličské schůzi, konané organizací spojených stran národních dne 30. dubna t. r. v městském divadle Klicperově, vybráno na „účtací penzi“ celkem 846 mincí a to: K 12, dvacetibalérů 130, desetibalérů 278, dvonbalérů 408, balérů 18, celkem 74.14 korun. Doporučujeme i jiným odborům matičním, by příležitosti voličských schůzí většinou četné navštěvovaných poskyli k vybraní dobrovolného vstupného, čímž by se zajistil zdroj ve prospěch Ú. M. Š. značně rozmnožili.

Spedicií doprava stanic Hradec Králové. (Dokončení.) Výhody této dopravy spočívají nejen v přímé a pravidelné dodávce zboží a depory poplatků avieních, nýbrž zvláště v rozšířeném ručení, které zde dráha oproti p. t. obecnímu převzala. Jak známo, jest dráha povinná dopravním řádem stanovenou dodací lhůtu u veškerých zásilek zachovati, a při překročení této přiměřené odkádnouti vyplatiti i v případech, kde zájem na včasné dodání pojištěn nebyl a když příjemce žádné škody prokázati nemůže. Dříve vyplnila dráha svou povinnost v tomto ohledu, když před ukončením dodací lhůty zboží do stanice došlo a adresátům přejmuto býti mohlo; stačilo tudíž, došlo-li poslední hodinu před vypršením lhůty do stanice. Nyní jest dráha povinná během dodací lhůty zboží až do skladistiště adresátova dopravit, aneb náhradu za opoždění platiti. Další změna nastala stran ručení za poškození zásilek a úbytek zboží. U adresátů, kteří si zásluhy z dráhy sami odvázejí, aneb soukromým expeditérem odvážeti nechají, končí veškeré závazky dráhy, z dopravní smlouvy vyplývající tím okamžikem, kde zřízení adresátův neb expeditorův p. vyplacení poplatků zboží na nádraží převezme. Řisího další silniční dopravy spočívá na adresátovi. Při službě dopravní ručí dráha i dále za veškeré poškození, která by až do uložení ve skladistišti zřízení dopravního podniku přivoděna byla. Bezvýsledným zůstává vymáhání náhrady oproti dráze za poškození neb ztrátu, které teprv po přijmutí zboží objeveny byly a kde se nedá více konstatovati, zda-li úbytek neb poškození povstalo během dopravy železniční nebo pozemní. Tato závazek odpomoceno jest dopravní službou, kde každému adresátu dána možnost, zámlku osobně důkladně obhlédati, ještě u přítomnosti zřízení dopravních bez výloh převážiti a shledá-li úbytek neb poškození zboží, požadovati buď sepadní protokolu ku sjištění těchto závad, aneb přijem poškozeného zboží vůbec ještě odepřít. Doporučuje se tudíž, aby obecní úřad tohoto výhodného zřízení ku svému vlastnému prospěchu co nejvíce používal.

Ústřední spolek pro udržování válečných pomníků z roku 1866 v Čechách pořádá řádnou valnou hromadu v neděli dne 14.

května 1911 o 9. hod. dopol. v Hradci Králové (Grandhotel). Program: 1. Zpráva výboru a sice: a) jednatelem, b) technického referenta, c) pokladní. 2. Zpráva revisorů účtů. 3. Usnesení o udělení absolutoria za rok 1910. 4. Volná návrhy. Nesejde-li se v určenou hodinu dostatečný počet členů, odbyvá se o 10. hodině dopolední nová valná hromada s tím programem bez ohledu na počet pp. účastníků. Výbor.

Vyhlička. Dnem 5. května počínaje zapovídá se mimo dovolené cesty a chodníky na hrady a pozemky pervaostní vůbec vstupovati, trávu na nich šlapati, neb jinak je poškozoovati.

Úmrtí. V Praze zemřel velkopřemyslník Jos. Bromovský, společník známé firmy Bromovský, Mářky a Sohr, strojířny v Hradci Králové, nyní president správní rady Pražské akciové strojířny. Mnoho strojních zařízení cukrovarů v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a v Uhřích pochází z továren jím řízených. Pochází z rudiny chudé v Novém Bydžově a jen vlastním přičiněním povzněl se k tak vynikajícímu postavení. Pohřeb konal se ve čtvrtek na hřbitov Vyšehradský.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc duben 1911. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,762.906, vloženo během měsíce K 100.113, vybráno během měsíce K 110.298, stav koncem měsíce K 1,752.721. Stav půjček počátkem měsíce K 2,608.640, půjčeno během měsíce K 192.300 splaceno během měsíce K 162.923. Stav koncem měsíce K 2,638.017. Počet účtů 3884. Reserovní fondy K 205.332. Závodů podílů K 88.682. Pokladniční obrát K 1,148.083.

Středoškolský komitét pořádá valnou hromadu svého členstva, jež se bude konati v úterý 16. května 1911 o 10. hodině dopol. v místnostech obchodní a živnostenské komory král. hlav. města Prahy dle následujícího programu: 1. Čtení protokolu minulého valné hromady. 2. Zpráva o činnosti spolku. 3. Zpráva pokladní. 4. Zpráva revisorů účtů. 5. Volby členů výboru, předsedy, 3 místopředsedů, jednatele, pokladníka a revisorů účtů. 6. Volná návrhy.

Na odvrácení germanisace českých dětí dolnorakouských přispěl v měsíci dnoru 1911 spolk „Komenský“ ve Vídni III./3. Strohasse 45, jenž vydržuje nyní 5 obecných škol, 5 jazykových škol, 3 opatrovny a školu pokračovací, politický okres Hradec Králové: Dobruška. C. k. poštov. úřad z čísl. výnosu plesu pošt. úřad. a zřízení 10 K. — Hradec Král. Fr. Maryška 1 K. Odbor C. O. B. 21 K. Okresní výbor 100 K. — Hrádek u Nech. Vzděl. jednoty „Třebízský“ s plesu Turnovských 240 K. — Nechanice. „Sokol“ 5 K. — Jyrovátka. Zřízení v cukrovaru 5 K. — Třebochovice. Fr. Hemelík, část výtěku s plesu dělníků zámečnických 10 K.

Kandidátů strany agrární p. Hynkové Srdínkové. (Z řad venkovského voličstva okresu 45.) Proč postavil jste se, pane kandidáte, po bok zástupců německého velkokapitálu proti českému národu, pracujícím na obranu české půdy a malého rolnictva? Proč jste se ho nezastal. Vám bylo rozhodovati o pronásledování téhož kněze v místní školní radě a o zástupci onoho kapitálu, s nímž držel správce školy? Když se rozvířil v jednom městě Vašeho volebního okresu mezi českými domkáři a cizím kapitalismem boj, pokračový tisk horlivě zastával se zástupci cizího kapitálu. A tisk agrární zachovával klid. A pak máme věřiti, že agrární strana má opravdovou útrpnost se smutným losem maloroľnů a že jim chce upřímně pomáhati. Teď před volbami teprve přicházejí agrární boháči k domkářům s poklonami a velikými alby, protože potřebují domkářských hlasů. My však již ty manévry a jejich účel dobře známe.

Třebochovice. Pokrokaři jsou všude na schůzích stejně sdržití. Lůnského roku konal u nás dr. Drtina schůzi a pokrokařský její předsesta občan C. uděloval slovo hlásícímu se řečníku doslovně takto: „No tak se vymáčknete!“ Potom že pokrokaři nezaujali do naší společnosti inteligenci a slušný voličský způsob! V minulém „Ratiboru“ ostře strhal pokrokařský účastník soc. dem. kvěťové oslavy soc. dem. řečníky, kteří poprvé opovážili se dotknouti nedotknutelné modly sokolské. Takhle kdyby soc. dem. vynadali výhradně jenom klerikům, dům nenáviděného lékárníka polili železitou barvou, o půl noci nalepili na nároží ulic sprosté pamflety, klerikům vynadali „bambal“ a pod., inn, to by nebylo nic sprostého a odcousení hodného, to by byl ještě významný projev protiklerikální. — Není hned tak drabého člověka, na kterého by měli humanitní pokrokaři svrchn, jako na mlynáře p. Hájků. A proč? Nepřisáhá na pokrokařský koran, užívá svých práv, která zákon dává každému jednotlivci a nepozdravuje „u vrbiček.“ Zničit ho, zničit, je jejich přelichetné heslo. Loč až dosud veškerá jejich snaha, aby mu nějakým záhadným způsobem přivodili hospodářskou katastrofu, selhala. A doufáme, že i sešle tentokráte. O věci se ještě v tomto listě blíže zmíníme. — Město naše až do posledku bylo věrně dru Riegrovi a jeho politice. Před čtyřmi lety před volbami byl ta na výskumné cestě dr. Sláma, ale shledal, že tu již mnoho nepopadne a nepopadl. Nyní zde byl svo-

bodomyslný kandidát dr. Franta, a i ten shledal totéž. Kam se od nás poděli mladočestí? Jest to zvláštní psychologický zjev v Čechách, co jeden agitační pokrokařský agitátor dovede! Soustavnou drobnou prací dá se celé maso jiný politický směr a diktuje a udává tón, že toho ani poslední mladočestí mohykáni nepozorají, jak na místo „Národních listů“ všude nastolen „Čas.“ Opakujeme: Jak dr. Sláma, tak ani dr. Franta mnoho u nás (ostatně jako Drtina) nepotřídí. Baho.

Jeho Exc. nejdp. biskup v Heličích. Letošní velikonoční svátky zanechaly mnohému po celý život nejlepšího vzpomínku, neboť po 12leté přestávce poskytl byla osadníkům města Holic možnost spatřiti vrchního pastýře, jenž právě na velikonoční Bůží Hůd odpoledne k nám zavítal. Již četné přípravy byly spolehlivou zárukou, že uvítání J. E. bude vzor všem nepřátelům nástrahám impozantní. Uvítání bylo slavnostní a to nejen snad se strany místního duchovenstva, ale všeho c. k. úřednictva, četného občanstva, organizovan. dělnictva, školní mládeže a městské rady, která majíc v řadách svých muže opravdu vzdělané, jemného, uhlazeného chování, veškeré urážlivé poznámky místních židů vských pokrokařů a jich pomocníků prostě ignorovala a tak občanstvu místnímu dobrým příkladem slušného chování předcházela. Ačkoliv přijel J. E. teprve na půl 6. hod. odpoledne byl ohlášén, shromáždilo se již po 4. hod. u chlapecké školy četné občanstvo, aby svému duchovnímu vrchnímu pastýři již při jeho příchodu hold účty a oddanosti na jevo dalo. Přesně v uvedený čas za zvuků papežské hymny, zhrané místní úplnou kapelou pana Č. Holuba, sestoupil J. Exc., aby přijal výraz účty vděč. vikáře Fer. Zajíčka. Poté jménem přítomné městské rady vyslovil srdečný projev upřímného uvítání starosta města pan JUDr. Hofman, dále za dělnictvo složil poklonu c. k. rada a přednost o-kresního soudu pan Šklíba a za dělnictvo deputace místního organ. katol. spolku. Mocným dojmem nejen na nejdp. biskupa, ale na veškerou zástup působila protosrdečná, pěkně akcentovaná uvítací řeč místních školáků: Vaníčka, Kašpara a Hybáského i zákyné Jany Šklíbové. J. Exc. pan biskup, obklopen jsa zástupem malých dražiček, hluboce byl touto neočekávanou pozorností dojat a se slzou v oku děkoval všem, žeňal zástupu, ba pamětliv byl i malých drobtinů od matek na rukou nesené. Toto jednání J. E. působilo mocným dojmem. Po těchto uvítacích projevech odebral se průvod za blaholu zvonná a hudby špalírem školní mládeže do chrámu Páně, kde J. E. věčným kázal a požehnal udělel.

Jeho Excellence nejdp. biskup dr. Josef Doubrava v Pardubicích. Dne 30. dubna t. r. přijel do Pardubic ndp. biskup králové-hradecký, aby tu uděloval svaté břimování a vykonal generál. visitaci. Jeho příchod byl přímo slavný a uvítání bylo velikou manifestací. Máno bylo všechno štvané počínání a všechny jizlivé úsměšky před příjezdem ndp. biskupa zlomyslné kolportované tiskem i náhonými protichůdných stran a našich nepřátel. Impozantní průvod, který se rozvířil při příchodu pana biskupa v ulicích a na náměstí a kterého se zúčastnila městská reprezentace a p. starosta města v čele, podal nám očividný důkaz nšlechtilého náboženského smýšlení zdejšího obyvatelstva, smýšlení, které se nedá zapuditi žádným štvavým, protikatolickým terorem novinářským. Jsou u nás celé řady opravdových mužů, mužů klidné rozvahy a rozumu, vlastního nezvratného přesvědčení a jemného společenského taktu. Městská rada s p. starostou, okresní výbor, c. k. úřednictvo a p. hejtmanem, důstojnictvo s p. generálem uvítali ndp. biskupa před radnicí, jejíž portál byl vkusně zelením okrášlen. Zde vyvrcholila celá uvítací slavnost a stala se povznášejícím při pohledu na nečetné zástupy, obklopující schody radniční, a z nichž stál p. biskup a veškerou elitou města Pardubic. Ani děst náhle přikvapivší právě v tomto vrcholném okamžiku celé slavnosti nebyl a to zastítili lesk uchvacujícího slavného vjezdu p. biskupa do Pardubic. Ke oti veškerého občanstva musíme tu konstatovati, že nebylo nikde ani toho nejmenšího rušivého momentu, a že i naši odpůrci, pokud přišli, aby se podívali, chovali se slušně a důstojně. To bylo při příjezdu. Což teprve, když obyvatelstvo Pardubic poznalo nejdp. biskupa v jeho dobrotě srdce! Tu teprve malých spontánních ovací nebylo konce! Ušlechtilé vlastnosti ducha a srdce vrchního pastýře našeho zjednaly mu náklonnost a účta i mezi protivníky. Jeho promluvy při obřadech v chrámu Páně zřetelnou nezapomenutelnými mezi všemi posluchači, jehť bylo na tisíce. Neodolatelnou mocí důkazů a valetem svých řečí uchvacoval všechny. Po čas svého pobytu vykonal Jeho Exc. návštěva ve všech sdejších humanitních ústavech, jako v sirotčinci, v chudobinci, v okresní nemocnici a všude dostalo se mu nejen vřdné, ale přímo okázalé poety a uvítání. Z toho srdce přejeme nejdřst. panu biskupovi, aby na celé cestě visitací všude našel tolik srdcí, přicházejících mu vřtící a oddaností, věrností a spolu a hamánel vřdností a společenským taktem, jako se stalo v Pardubicích. Všech, kteří přijali svátost břimování v Pardubicích, je skorem 4000.

Aviatikové v Pardubicích se jak máloli tnuší. Za klidných dní a sviatých večerů jest na pardubickém letišti velmi živo. Otvírají se hangary a adepti nejvyššího sportu jdou do práce. Většinou hukot vrtulí rosléhá se daleko krajem a vábí sportovnílovce na letiště. Jsou tu noví žáci aviatiky, kteří s velkou horlivostí konají cvičení pod dozorem mistra inženýra Kašpara. Ovíšení končí obyčejně vzletem samotářského mistra, který uchvacuje diváky. V poslední době vykonal pan inženýr Kašpar i co do výše i co do délky rekordy, které nasvědčují, že co nevidět vyrovná se náš první český aviatik aviatikům cizozemským, zvláště francouzským.

Hojnost slaviček. Do krajiny kolem Pardubic zavítalo letos hojně královských ptačích pěvců, slaviček. V městě samém usadily se dva párky a kromě toho několik na březích Labe a Chrudimky. Již po několik let se našemu okolí slavici nápadně vyhýbají a vyskytovali se tu jen velmi potídku. Škoda, že je tak málo těch, kteří si spěvného ptactva dovedou vážit a poskytovat pronásledovaným opatencům patřičné ochrany. Úřední orgány věnují — pokud nám známo — ochraně ptactva nedostatečnou pozornost a tak není divu, že ptačí pěvci se svým okouzlivcím hlasem k nám přicházejí jen s velkou opatrností a nenalezše vlivného příjetí a ochrany, zase nás na dlouhý čas opouštějí.

Ztratili se sirotci. Svého času jsme oznámili, že z okresního sirotčince v Pardubicích zmizeli ke konci měsíce března dva sirotci: starší Malinovský a mladší Kliger. Ač ihned odešel obou chovanců byl oznámen četnictvu a toto zahájilo pátrání po zmizelých dětech, nebylo možno až doposud najít po obou uprchlících ani nejmenší stopy. Jest pravděpodobno, že hoši dostali se buď do některé družiny cikánů, potulujících se tak houně v okolí Pardubic anebo že se stali dokonce obětí nějakého zločinu. Pátrání ve východních Čechách a v západní Moravě a uveřejnění záhadného zmizení obou sirotků v novinách českých i moravských nepotkalo se s žádným výsledkem.

Agrárnícko-pokrokařské správy o klerikál. Neodolnost při pohřbu v Býšti. Jak se vyvíjí to „lepší katolictví“ agrárnícké proti knězi, o tom svědčí správa „Venkova“ ze dne 3. května, „Osvěty lidu“ z téhož dne, „Hlas Venk.“ atd. Oč zde šlo? V Rokytne zemřel 21. dubna třináctiletý školák Rudolf Nešetřil. Na lékařském ohledacím listku zaznamenána třetina příčina smrti téhož chlapce: „sebevraždy oběšením“. Otec hochův přišel na faru v Býšti k vůli pohřbu svého syna a žádal poměrně obřady u hrobu, t. zv. výkrop; nežádal žádného církevního doprovodu z Rokytne ani od kněze v Býšti. Obřady církevní musil dp. administrátor Kristian dle platných předpisů deceptiti, *alibi je však vykonati, když obřadní lékař na ohledacím listku dodatečně připsal, že sebevraždy stala se v pomatenosti.* A to otec zemřelého opatřiti nechtěl. Otec spokojil se úplně i se strýcem, když administrátor alibi, že přijde ku hrobu bez roucha obřadního a pomodlí se za zemřelého vůbec. Později pak týž otec Nešetřil, když obstarával pohřeb matky zemřelého chlapce, řekl administrátoru, že (prý?) lékař onu poznámku (o pomatenosti) napsati nechtěl. Ve dvě hodiny odpol. týž den měl býti pohřební průvod chlapce Holečkova z Hrachoviště na svatého kříže v Býšti, odkud měl tento průvod pohřební doprovoditi administrátor do chrámu Páně a na hřbitov. Tento pohřební průvod se o něco opozdil, takže oba pohřební průvody se na cestě do Býště sloučily. Tu u kříže vykonal, jak ujednáno, administrátor obřady u rakve hochu Holečkova a nemohl vykonati dle předpisů žádných obřadů církevních u rakve hochu Nešetřilova; nebyly tu žádné ujednání, nebyl o ně požádán a nebyl by je vykonal, ani kdyby se mu byla nabízelá padesátka, kterou nedostal ani od pohřbu dítěte bohatého otce, současně konaného, a kterou ani nežádal, jak p. dopisovatelí onen „bohátý“ otec dosvědčil. Administrátor Kristian se vyjádřil, že jest ochoten celý ten tak panem dopisovatelem záviděný poplatek štolární, který za pohřeb hochu Holečkova z Hrachoviště obdržel, věnovati Politickému družstvu tiškovému v Hradci Králové, jestliže p. dopisovatel článku do „Venkova“ věnuje zbytek do padesátky se nedostávající na Ústřední Matici Školeckou. Když vykonal administrátor obřady u hrobu hochu Holečkova, mohl jíti do chrámu Páně vykonati odpolodní nedělní služby Boží a teprv po nich, jak bylo ujednáno, jíti jako správce hřbitova a matric ku hrobu Rudolfa Nešetřila. Aby však shromáždění u hrobu nemusili čekat a aby mohli jíti do chrámu Páně na služby Boží, slyšel administrátor obřadní roucho dle předpisů a dle úmluvy a šel ku hrobu Rudolfa Nešetřila a dal mrtvolu pohřbíti. U hrobu stojící p. učitel Jedlička z Rokytne řekl k adm.: „Pane faráři, zaspíváme“. V těchto slovech není obsažena přece žádná žádost. Administrátor zpěv zakázal, opozoril na následky, bude-li se zpívati, *ale u hlavy panu učiteli nahrošil.* Zpěv zakázal důrazně sice, ale nekráčel. Musil mluvit hlasitě, vždyť byla vřava, která dokazuje, proč vlastně někteří přišli na pohřeb. Zpěv na hřbitově zakázán býti musil; nebyl totiž s otcem zemřelého chlapce ujednán na faru a p. u. Jedlička není ředitelem káru při farním chrámu Páně v

Býšti. Že nákas zpěvu byl zcela oprávněn, dokazuje i nechránil a nevhodná píseň, zpívána se sdi hřbitov, když ve chrámu Páně konaly se služby Boží. Aby účastníci odešli za seď hřbitov, kde se bude spívat, k tomu byli vysláni p. učitelem Jedličkou, který v době služeb Božích i řečnil. Byla-li ta řeč pronášena výhradně s nejkřesťanství lásky a měli-li účastníci nejmocnější soustrast s ubohým sebevrahem, to patras z toho, že druzičky s mládenci po pohřbu tančili. Zbytečné varování a ostré povykování některých účastníků právem odsoudili účastníci rozvášni, nestranní. Tak se věci měly. Zdmýslanou nepravdou jest tvrzení, že místo na hřbitově pro Nešetřila vybral nejd. biskup. Také otec nepožádal dp. administrátora, aby mrtvola byla vnesena do kostela. Pletl se do toho jiný, jemuž do toho nic nebylo. — Ale je před volbami; proto jen hodné peati i proti těm kněžím, kteří ani nejsou organizátoři!

Voličské schůze ve volebním okrese 41. konati se budou v neděli dne 14. května o 2 hod. odpol. v Hořelch na Doubravce pro voliče okolních venk. obcí i městské, večer v 8 hod. v Lukavci u Hořel. Dne 15. května večer v Miletině, dne 16. května o 2 hod. odpol. v Trbihošti a večer v Tečné a Miletině. Řečník kandidát všep. dr. Frant. Šulc, kanovník v Hradci Králové.

Čáslavsko. Volební zápas rozvíjí se pozvolna, ale se stoupající intenzitou. Na venkově učinili agrárníci kompromis s národními socialisty, namířený nikoliv proti sociálním demokratům, ale proti katolíkům a v plánech těchto pomáhá jim statečně čáslavská mladočeskopokrokařská „Pravda“, která, ač v každém veřejném vystupování kněze vidí rostající se klerikalismus, v kandidatuře kněze Haidka vidí projev pokrokovosti. všem důslednost není její silnou stránkou, avšak když strana agrární v době volební kampaně pomůže k rozmožnění většího nákladu. Zdá se však, že kandidatura prof. Šulce a dějepisu kněze Haidka není přes to přese vše ani některým agrárním předákům dvakrát milá, neboť při stanovení této kandidatury ozvaly se i hlasy, aby byla nabídnuta J. E. ministru Práškovi, neboť mohou-li mít v městské skupině čáslavské kandidátem J. E. ministra Dra Pacáka, proč by nemohli mít tak i v této skupině venkovské. Navrh však propadl, ale kyselost zůstala, třebaš pečlivě zakrytá. Tuší tito stoupenci strany agrární, že při tom pláče beslo: Venkov venkovu! Agitátoři agrárního kandidáta, aby pomatli katolické voliče, prohlašují, že prof. Haidka je katechetou na gymnasiu v Chrádmi, a že p. biskup by raději jeho viděl poslancem nežli Šabatou. Obojí je slomyslná a hanebná lež. Stejně jako neslušnou lež jest, že kněží zapovídají kat. voličům návštěvovati schůze Haidkovy. Důvěrníci strany křesť. sociální rozhodli se doporučiti, aby schůze agrární vůbec byly ignorovány, protože tam naši lidé jsou hrubě insultováni a provokováni a když se ozvou, jsou honěni k soudům a pokutováni i za to, co ani neřekli. Příklady takových z říšských i zemských voleb tu na Čáslavsku jest bez počtu. Pomáhá-li si strana agrární už teď na počátku takovými prostředky, což bude v neprudším zápasu? Voláme proto ke všem našim stoupencům, aby pracovali bez oddechu a od muže k muži. Lepší nežli mnohé řeči jest soukromá agitace a šíření tiisku!

Do volebního okresu čáslavského a chrudimského. Uposorňujeme všechny důvěrníky, že co nejdříve vydány budou letáky volební. Pečujte o jejich rozšíření. Ač není jediného domu a jediné rodiny, kam by nevnikl.

Čáslav. Volby do obč. sálořny, které každoročně působí rozruch v naší veřejnosti, rozděly členstvo na dvě jasně vyhraňující se strany: mladočeskou, vedenou radničními předáky a stranu občanského klubu, sloučující příslušníky všech politických stran. Tím ovšem zápas o vítězství kandidátů nabyl nebyvalé dosud ostrosti a agitace s obou stran vedena byla až do poslední chvíle s plnou prudkostí, při čemž použito bylo i někde prostředků čestně dosti pochybných. Vítězství přiklonilo se na stranu občanského klubu. Jeho kandidátní listina i s některými jmeny radničních kandidátů donášla většího hlasu. Výsledek volby mezi občanstvem způsobil pochopitelné překvapení, neboť akci občanského klubu vstupuje tu do veřejného života činitel, který snad mnohému bude nepohodlný a mnohému i obávaný. My přáli bychom občanské záložně, aby v nových členech dosoreď rady nalezla hojně obětavosti a oddanosti, tak aby mohutněla a skvětala ku prospěchu nejen svého členstva, ale i všech městských blahodárných institucí, jichž byla vždy stědrou dobroditečkou. — Kaple pod věží. Konstatujeme loyálně, že se konečně s pracemi v kapli této počalo, ale provádějí se tak pozvolna, že při tomto tempu jistě do svěcení chrámu Páně dokončeny nebudou. Zdá se ostatně, že se opravdu komusi o to jedná, aby dokonání opravy této kaple bylo odsunuto až po biskupské vizitaci, aby snad potom mohly býti provedeny tajaš a ní plány. Jinak si toto odkládá nikdo z upřímaých přátel chrámu vysvětliti nedovede. Spolek sv. Ludmily sebere peníze na opravu, jest hotov kryti celou restauraci kaple a setkává se při tom — s takovými

milostmi. To snad s vědou, že svoji činností každoročně snímá s beder patronátu tolik starostí. — **Aeronautika.** Dne 31. května (na nepřiznivé povětrnosti 25. či 28.) koná se na vojenském evičišti vzlet pardubického inženýra p. Kašpara. Dá se očekávat při vhodném nynějším spojení železničním četná návštěva obecnstva ze všech stran a proto upozorňujeme čtenáře našeho listu s okolních měst, že lze zakoupiti vstupenky již nyní u p. J. Levého, knihkupce v Čáslavi. — Ve prospěch našich sadů. Vyhlašky u vchodu do sadů Vodrant zakazují pod trestem či pokutou vodění neuvázaných psů, trháni květů, lámání větví a pod. nepřítomnosti. Zdá se však, že jest to jenom pro pouhý postrach, neboť při jistých kruzích našich probázejí se veselé po cestách i v houštinách a v neděli bývá bujarou mládeží v uniformě i bez uniformy na některých místech zrovna nastláno květy a větvemi. A ve dny všední zvyklo si prováděti v sadech zvláště v době polední divoké rejdy a štvánice způsobů šactvo, které místo do sjednaných bytů uchyluje se do nestřežených sadů, působíc v nich trestuhodné škody. Snad bylo by dobře, kdyby v těchto dobách věnována byla ochraně našich sadů rozmnožená péče a kdyby i občanstvo střísněním šio na roku, každého škůdce bez milosti jmenajíc. Vodranty patří dnes k nejkrásnějším sadům všech okolních měst a proto budme všichni jejich dbalými ochránci!

Voličům strany křesťansko-sociální okresu Chrádmi—Čáslav. Všichni lidé, evangelici, lidé bez vyznání, anarchisté a jim podobní budou voliti Haidka do říšské rady. Buďte sami, jaký jest to asi horlivý kněz. Jako nenávisť spojila Piláta s Herodesem proti Kristu, tatáž nenávisť spojuje všechny nepřátele kříže Kristova proti kandidatuře strany, která jediná hájí ve svém programu náboženství. Židny uvědoměly katolíci nemůže voliti Haidka, nechce-li býti spojencem živlů protikatolických.

Závratce u Benova nad Doubravou. Přišli jsme na jednu myšlenku, vidouce haldy potíštěného papíru v podobě různých letáků, že totiž více peněz stojí agrární stranu volby, než co ce české poselstvo ve Vídní dokáže. Kdyby se ty peníze věnovaly lidem, bylo by mnohem lépe, než když tak uboší lidé sedí ve Vídní a la Mašata, kteří, nesaňíce německy, nevědí, co se mluví. — To jsou praví agrární dietáři. Rádi bychom znali vymoženosti agrárníků na říšské radě. Je-li v parlamentě 512 poslanců a mezi těmi 28 agrárníků, pak jest to ávindí, mluví-li se o nejjedné vymoženosti, jelikož jest potřeba 5 hlasování nadpoloviční většiny. Jest to divná matematika, že více než polovice s 512 jest 26.

Švindl agrárníků s letáky na okresu čáslavském. Poslední leták agrárních fanatiků nese nápis „Katolictví voličové!“ Jindy samý klerikál a nejednou katolík. Jest to opět na oklamání venkovského lidu. Jestliže svého času bylo nedorozumění taktické, jest to věcí strany a ne agrárníků. Dnes, kdy agrárními vědci hoi málo na hlavě, kdy jsou pohlaví vylučováni nejen z výkonného výboru (jako Závorka, Prásek atd.) ale i ze strany, mohli by se agrárníci stýdět. Ovšem lepší drsť čelo než popluzní dvár. Boj vedl Kotrba s Myslivci a za Kotrba se postavilo několik lidí a nikoliv strana. Okras Čáslav aspoň nějakou hloupostí takovouhle neopije. Ani schůze Haidkem potádané ve čtvrtce v Čáslavi, na niž posváni byli všichni starostové a okresu, nemůže (jedině hostinskému „U kně“ od piva), ale všichni uvědomělí voličové jako jeden muž napíši dne 13. června na volební listek: František Šabata, rolník ve Vrbici.

Benov nad Doubravou. Číslo 102. „Venkova“ z 30. dubna přináší správu o příspěvcích na agitáční fond strany agrární a mezi jinými čteme též jméno „Pan ... 100 K.“ Mimo chodem řečeno: při těch příspěvcích dělají zemaní agrární rozdíl s titulaturou. Teprve od 5 K píší „pan“, pod 5 K bez „pan“. Kdo zná šetrnost tobo muže, zamýšle se nad tím darem a nutně přichází k závěrku, jistě že ohromná část proti straně křesťansko-sociální to byla, která jej vedla, by tak vysokou podporu věnoval. Katolíci na Čáslavsku, podívejte se: tak si počíná evangelik, aby jeho strana zvítězila. Platte i vy v té příčině svoji povinnost k agitáčnímu fondu strany křesť. sociální? Nežádá na Vás 100 K, ani 10, ba ani 5, aspoň 1 korunu kdo může, věnuj! Nečekej, až jak ti dopadne. Pomoz každý, čím můžeš.

Do Benova n. Doubravou, Biskupie atd. Všem, kteří se domnívají, že strana agrární není proti náboženství, na uvážanou V lednu 1910 šlo několik mladíků s Rouškou přes Babice na stanici Loučka. A když přišli ke kříži, jeden vynikající agrárník posměšně pozdravil sochu Pána Ježíše: „Dobrý den!“ Nato pak okázale se obrátil ku kříži a praví: „No, a ty tak ostálš a nic na měj pozdrav neodpovídáš?“ Dne 6. ledna 1910 v Čehovicích u Prostějova právník agrárník Pospíšil zvolal u kříže: „Žido, musíš a kříže dole!“ I přítomný žid s hausem se odvrátil. Kdo je vineš? Nevěrecké časopisy, knihy a přednášky. Proto též není divno, že se agrárníci volnomyšlenkátski spoujli kdežtena mnohou proti katolíkům a to se všemi lidmi, jichž beslem je: boj proti klerikalismu.

Jednou zásadou je: budiž již kdokoli, jen se katolíci s přesvědčením! U mnohých jest to ohromná pycha, která jim nedovoluje, aby cítili též s malým člověkem. K němu se hlásí, jen když potřebují jeho volební listek. Kdo tohle ví a ještě dá hlas agrárníkovi, pak jest to člověk buď neuvědomělý, který neví, co agrárníci chtějí aneb zatvrzelý nepřítel naší církve.

Bemsov a Bemova. Naši evangelíci vášnivě agituji pro kandidáta strany agrární Haidka. Snad proto, že se Haidka upřímně drží zásad katolických? Z mnohé strany se však šepce, že budou raději voliti sociálního demokrata než katolického kněze. Věra zkusíme v této obci ústředí a úslapky! Až někdo bude mluvit o snášlivosti evangelíků, ať se nás zeptá a my mu podáme pěkné ukázky. Vybízíme naše stoupence k neohroženosti a statečnosti v boji volebním ku dni 13. června. Ať ani jediný našinec u volebního osudu neschází!

Haidka proti Šabatovi. Zdá se, jakoby agrární zemany nejvíce zajímal volební okres (60) Chrudim - Čáslav. Soudíme tak aspoň podle sponstý letáků, jichž baliky den co den dodávají poštovní úřady. Mimoděk ptáme se, kdo asi všechno tohle platí? Naše strana do této doby nevydala ani jednoho letáku, poněvadž nemá peněz a žádný magnát ji nepodporuje. Dle způsobu Voltairova „Přátelé, lžete, ano lžete jako ďábel, ono přece něco na katolických zůstane“ počíná si vedení strany agrární a bobopustě šve proti straně křesťansko-sociální. Stále se předhazuje Junga atd. V našem okrese 60. nejedná se ani o Jungu ani o Krejčího, zde jedná se o Šabatu. Z té příčiny tážeme se veřejně a žádáme veřejnou odpověď, co má strana agrární věcného proti Šabatovi? Nemůže mu nic vytknouti, poněvadž jest vysoce inteligentním a charakterním mužem. Aby veřejnosti bylo jasno, tedy s ní sdělujeme: Pan Šabata jest kandidát k zastupování okresu Chrudim - Čáslav co nejspůsobilejší a hned vážného konkurenta nenajdete. Absolvoval s výborným prospěchem celé gymnasion a vyšší hospodářskou akademii v Taboře. Jest tedy akademicky a odborně v rolnictví vzdělán. Umí perfektně německy. Politiku již se zabývá přes 30 let a tudíž není nováčkem jako p. Haidka. Jeho život jest bezúhonný, že ani největší nepřítel nemůže mu vytknouti toho nejmenšího. Nežene se za mandátem, aby sháněl si teprve existenci, jak to činí skrachovaní demagogové. Má své vlastní vsorné hospodářství. Jedinou vadu má v očích agrárníků, že jest mužem hluboce nábožensky založeným, své přesvědčení dává veřejně na jevo a ve svých řečech na náboženství klade velikou váhu. Vlastními rukama obděláváje půdu, cítí a rolníkem, ví, čeho potřebuje dělnictvo, jehož jest obzvláštním příslivcem a zná nad jiné tužby a přání řemeslnictva a živnostnictva. Pan Šabata nevychází ze zásady jako agrární milostpáni, jak jest možno hájit zároveň rolníka i dělníka a spolu řemeslníka, ale vychází ze zásady: „Dávejte každému, což mu náleží, spravedlivě a poctivě.“ Boj vedený proti p. Šabatovi neděje se ve znamení pomoci voličům, ale v odporu proti náboženství katolickému. Zvláště na Čáslavsku evangelíci způsobem přímo šíleným agituji proti vsornému rolníkovi. Ovšem uvědoměle Čáslavsko a Chrudimsko zná pozadí vedení strany agrární a proto z plna přesvědčení napíše na hlasovací listek 13. června: František Šabata, rolník ve Vrbici.

Chrudim. Spolek pro podporu chudých studujících c. k. reálného a vyššího gymnasia v Chrudimi pořádá v sobotu 18. května 1911 ve velkém sále musejním studentskou akademii ve prospěch chudých studujících c. k. reál. a vyššího gymnasia v Chrudimi za lašk. spolupůsobení pp. V. Říhorského, hudeb. skladatele, V. Hrubého, c. k. gym. prof. a Boh. Lábala, posluchače abiturientského kursu c. k. obchodní akademie v Chrudimi. Dirigent Emil Seidl, učitel zpěvu na c. k. reál. a vyšším gymnasiu v Chrudimi. Ceny míst: křeslo 2 K, sedadlo v příměsí a sedadlo na balkoně 1-20, lístek k stání 60 h, studentský a dělnický lístek 30 h. Předprodej lístků převzal p. J. Schütz, obchodník v Chrudimi. Začátek v 7 hod. večer.

Do Ném. Brodu a okolí. Na vřalovně přání účastníků pouti, konané na Sv. Horu u Přibrami r. 1910, bude se opět letošního roku tato pout' pořádati. Vyjede se dne 24. června ráno vlakem z Ném. Brodu do Prahy, z nádraží půjde se průvodem do velebného sv. Víta na Hradčanech. Odpoledne odjezd z Prahy na Sv. Horu, kde 25. června koná se památka korunovace milost. sochy P. Marie. Dne 26. června odjezd ze Sv. Hory do Prahy, prohlídka některých památek míst, odpoledne pak návrat do Ném. Brodu. Jest nutno předem znáti počet poutníků. Docílí-li se počtu 800 osob, vypraven bude zvláštní vlak a cesta tam i zpět státi bude 9 K. Nedocílí-li se tohoto počtu, pojedou se za účasti aspoň 100 osob a cesta tam i zpět státi bude 12 K. Přihlášky nutno učiniti co nejdříve na děkan. úřadě nebo u p. Václ. Vodičky, krejčího v Ném. Brodě. Zároveň budiž zaslána záloha 9 K, jež v případě, že by se pout' nekonala, bude vrácena. Bližší program pouti bude oznámen plakáty.

Zbočník u Hromova. Dne 1. května měl u nás volební schůzi soc. dem. kandidát poslanectví Ackermann. Přednáška nesla se tónem

mírným a byla vylechnuta klidně. Kandidát posil. pravil, že pro starobní pojištění dělnictva pracovali soc. dem. již před 30 lety. Proč však nebylo vydobyto toto pojištění nyní v Hlaské radě, ačkoli tam měli soc. dem. 87 poslanců? Měli příležitost velice příznivou; ale co naši pracovníci o uskutečnění toho pojištění upřímně a horlivě, soc. demokraté velice obrátě dovedli postup otázky tolik důležité zdržovati. Také nemůžeme soubližiti s odcirkovněním školy. Vždyť dobře pozorujeme, že jest mládež tím svévolejší, čím více do škol se vtírá živel moderně pokrokový. Sebevraždy mládeže stoupají podobně jako v pokrokové Francii a my postup takových neblahých zjevů nemůžeme podporovati pokrokařským. Hlasování ve prospěch kandidátův nemělo valné ceny, protože zde bylo mnoho nevoličů. Proti kandidatuře Ackermannové zvedly se ruce dvou přítomných křesťanských sociálů a jednoho agrárníka. A za to, že naši si dovolili svobodný projev, jak bylo od samého předsedy žádáno, dostali co proto v „Podkrkonošských Rozhledech.“ Proč tedy dával hlasovati p. předseda proti, když svobodní občané pak za volný projev jsou pronásledováni? U nás soc. demokratickému kandidátovi stejně pšenice nepokvete.

Voličská schůze na Přeloučsku. V neděli dne 7. t. m. zavítal na náš okres náš kandidát za stranu křesť. sociální p. Václav Švarc, domkař z Dol. Rovně. Uspořádal 2 voličské schůze. Netřeba dokládati, že to vzbudilo ihned všeobecnou pozornost a nebude divno, že zvláště druhá schůze večer v Kozalčicích byla velice četně navštívena našinci a ještě více příslušníky strany agrární. Po zahájení schůze ujal se slova p. kandidát a vysvětlil program náš tak promyšleně, že nedotekl se ani jedině z jiných politických stran. Po skončeném programovém referátu přihlásil se k slovu p. Linhart z Přelouče, který jal se vyvracetí vývody p. Švarce v delší řeči, jež byla řetězem výtek jako: Poštorná. Poláci v Prusku, bojkotování Ústř. Mat. školské, srbský dobytek, argent. maso, elintavka a kulhavka, pokrokář Štemberka. A největším trumfem mělo býti, že by rádi věděli, kdy, kdo a kde s agrárníky mluvil proti náboženství! Zvědavost všech napiata do míry nejvyšší na odpověď. Povstává p. kandidát a vyvrací jednu výtku za druhou zcela bravě a když dospívá k výroku p. Linharta, že bojkotujeme Ústř. Matici školskou, obrací se přímo k němu a praví: „Já jsem jen malý domkař, ale zde jest moje legitimace, která Vám potvrzuje, že odevdám pravidelný roční příspěvek 2 K na Ústř. Matici a prosil bych Vás, jenž ráčíte být majitelem větší usedlosti a průmyslové živnosti, abyste se i Vy podobnou legitimací prokázal.“ A p. Linhart? Takou věc on prý se nikdy nechlubil. (Poněvadž jí nemá.) Pádavými důkazy a přesvědčivými citáty usvědčuje dále p. Linharta, že strana agr. jest ve vleku protikřesťanském a velice poučné bylo, jak páni se ukazovali v pravém světle svými poznámkami k těmto důvodům Řečník: Hlasovali pro Wurmunda (Hlas: Dobře dělali). Sučastnili se kongresu Vol. Myšlenky (Hl.: Dobře dělali). Resoluce na táboru lidu v Hořicích (Hl.: Zeela v pořádku). Tím nám ukazovali „pravé a čisté“ náboženství, „které si od nikoho vzíti nedají.“ Ještě jednou vrací se k slovu p. Linhart a mezi jiným praví, že Volná Myšl. není nic špatného, neboť volně se myslilo před Volnou Myšlenkou, myslí se nyní a bude mysliti i dál a proti volnému mluvení máme prý zákony. Pan Švarc klidně vstává a praví: To jest to právě, oč se Volná Myšlenka jedná; to dobře prozradil časop. „Český učitel“ když napsal: „Zásadě svoboda smýšlení má se rozuměti takto: Odpadnutí censura slova mluveného i tištěného, aby volně mohlo se mluvit proti bohům a Bohu i proti korunám i proti vládním tak, aby opravdu vědecké bádání bylo svobodno.“ To byla ovšem trpká pilulka, po níž nebylo p. Linhartovi moc volno, poněvadž bylo lze pozorovati, že má chuť k odchodu. Pan Švarc dával mu ještě na odchodu poznati váhu svých důvodů. Debata, která trvala půl 3 hodiny, sučastnili se ještě p. Homola z Brloha, p. Kamenický z Chvojence a p. Netušil ze Skudel. Rádi kvitujeme, že schůze byla klidná a ač šel stále důvod proti důvodu, nedaly se strany strbatouti k netaktnímu jednání. Jednotlivcovo pláknutí a neb slova „Kanimuro“ na váhu neklademe. Pravdou jest, že schůze tato, na níž náš p. kandidát dokázal, že se nebojíme a báti nemůžeme, selfila náš tábor na Přeloučsku. Volba p. Švarce za kandidáta jest velice vhodná a mohou své hlasy bez obavy svěřiti jemu. Ještě dlouho po schůzi poseděli jsme společně, nevšímajíce si odporých a neohutých poznámek stárka z blízkého mlýna. Jméno jeho i mlýna, z úcty k synu p. mlýnáře, jenž ve schůzi byl a jednání stárkovo odsoudil, novinami vláčetí nebudeme, neboť on sám dokázal nejlépe, na jak nízkém stupni vzdělanosti stojí, když po schůzi mezi mnohým jiným řekl. „Jo, Pán Ježíš, to byl chlapík, uměl dělat z vody víno. Kdyby tak přišel a proměnil náš náhon umlejnava ve víno, to by bylo oblastu!“ Poznámky zajisté není třeba. A jestliže se při schůzi u stolu „bratříčkovali“ a pp. agrárníky, pak jim nemůžeme k takovému přístetku jen blahopřát. Účastníci z Přeloučska.

Různé zprávy.

Úlžte přípravy k VI. všeobecnému sjezdu katolických českoslovan. v Olomouci. Myšlenka uspořádati v Olomouci VI. všeobecný sjezd katolických českoslovaných byla všude velmi radostně přijata. Od jednotlivých spolků došly již přihlášky bromačné účasti. Od zemské rady katolické v Čechách oznámen byl již zvláštní vlak z Prahy na katolický sjezd. Žádáme za doporučení vřelé, aby již nyní v jednotlivých krajích provedena byla agitace na vypravení zvláštních vlaků na katol. sjezd. Uporouhujeme, že jest třeba již co nejdříve podati žádosti za zvláštní vlaky, aby jim bylo možno vyhověti. Všechny dotazy zodpoví: Sekretariát VI. všeobecného sjezdu katolických českoslovaných v Olomouci. Horní náměstí 17. — Nejdůst. biskupská konsistoř v Hradci Králové zaslala sekretariátu sjezdovému přips, ve kterém oznamuje, že povolání sjezdové bude uveřejněno v nejbližším čísle Ordinariálního listu zároveň s výzvou na veledůstojné duchovenstvo, aby účastenství na sjezdu bylo co největší. Účastníci sjezdu z diecése královéhradecké použijí zvláštního vlaku, který na sjezd zamýšlí vypravit Zemská rada katolická v království Českém. — Dle zkušeností při katolických sjezdech, jichž se vždy sučastní značný počet duchovenstva, činí veliké obtíže duchovenstvu sloužení mše sv., poněvadž se stává, že pro nedostatek paramentů a oltářů musí mnozí čekati několik hodin, než na ně dojde řada. Aby se tomuto předešlo, bude dle možnosti postaráno o určitý pořad při celebrování mši sv. a každému důst. pánu určena hodina a chrám Páně, kdy a kde bude celebrovati. Důst. páni, kteří sjezdu účastniti se míní, žádají se ve svém vlastním zájmu, aby již nyní se přihlašovali, v který den sjezdu se sučastní a budou-li celebrovati, aby se jim hodina a chrám Páně mohl vykáhati.

Exercice pro kněze budou se konati letos na Sv. Hostýně v následujících dnech: I. od 17.—21. července, II. 24.—28. července, III. od 7.—11. srpna, IV. od 21.—25. srpna, V. od 28. srpna do 1. září. Začátek vždy v pondělí přesně v 6 hodin večer, zakončení v pátek ráno. P. T. důst. páni, kteří se hodlají exercicií na Sv. Hostýně sučastniti, račte co nejdříve se ohlásiti u duchovní správy na Sv. Hostýně nad Bystřicí p. H.

Vělekos. Belgický ministr vojenství nařídil, aby všichni vojáci, kteří se dobře chovají, směli strávití napříště každou neděli ve své rodině a dostali k tomu účelu dovolenou již v sobotu. Takovým způsobem rozšiřuje se nedělní klid v armádě belgické. — Ministr železnic dr. Glombiński náhle onemocněl v sobotu zápalom slepého střeva tak prudce, že bylo nutno provésti bezodkladnou operaci. — Vojenským biskupem po odstouplém dr. Bělopotočském jmenován byl ředitel polní konsistoře prelát Emerich Bjelik. Nově jmenovaný polní biskup jest rodem uherský Slovák smýšlením Maďar. Narodil se r. 1860 a byl v Nitře r. 1883 na kněze vysvěcen. — Jeden z nejznámějších maďarských magnátů, hr. Pavel Szapáry, ocitl se na mizině následkem hazardní hry a rozmařilého života. — Minulý týden byli v Praze hosty zástupové obchodní a živnostenské komory v Sarajevě jakož i průmyslnictva a obchodnictva bosensko-hercegovského; byli tu stkvěle uvítáni a pohostěni. —

Veliký rozvrat ve straně agrární. „Právo lidu“ dne 7. t. m. napsalo: „Touha po subvencích a sinezurách počíná však zachvacovat agrární mozkovice už tak nebezpečně, že z toho hrozí straně zhouba. Všichni si bětou za vzor „velikého“ Práška, jenž dovedl i dictátství tolik vyniknout a vyprosiv si dvojnásobnou pensii ministerskou, kupuje nyní pozemky jako velkostatkář. Máže-li Prášek brát, proč ne oni, mohli-li se Prášek stát ministrem, proč by se jím nemohli stát oni . . .“ Samostatná kandidatura Práškova „už není jen obyčejná revolva ve straně, jež svou prolhaností překonala všechno, co jsme dosud v Čechách měli, to je vyloučená porážka strany agrární dříve, ještě než volební boj započal. Agrárníci budou musit vzít odstaveného Práška zase do strany anebo jim založí novou. Sláva strany agrární počíná povážlivě brzy blednout. Bezohledná prolhanost, násilí a subvencové úplatkářství byly nejsilnějšími trumfy české strany agrární, jimiž dovedla všechny majetné venkovany sehnat pod svůj zelený prapor a každého ohrožovat, kdo se na venkově proti ní vzepřel. A nyní se ukazuje, že právě tyto zbraně to zase budou, jež stranu agrární rozrazí. Jediné štěstí její je, že nemá na venkově mezi majetnými vrstvami žádnou jinou stranu politickou, smetla by ji rázem s povrchu veřejného života politického. . . Pro věc samotnou je celkem lhostejno, bude-li jich více zvoleno proti vůli strany. Nebudou-li zvoleni, budou tvořit stálou opoici proti straně agrární a budou ji doma házet smolné věnce tak dlouho, až v ní vznití zhoubný požár. To v Čechách ještě nebylo, aby některá strana politická byla nucena ihned po své první kampani odstřelovat svého tvůrce a vůdce. Vůdce strany agrární utkává se v uporném boji se svou vlastní stranou a prázdi ji na hlavu! To je situace přímou neprochopitelná

a možná jen u strany takového nízkého intelektu jako jsou čeští agráři, kteří věřili, že k politickému boji není ničeho více třeba, než jen dr- zého čela a bezohledné prolbanosti a násilnosti. Nejvíce tu jen překvapuje, že to všechno jde tak rychle. Strana agrární vzrostla přímo přes noc le stejně rychle také dodává.

Pokrokový list o rozdílu mezi poslanci našimi a „protiklerikálními.“
Dne 22. ledna t. r. napsal pokrokový moravský „Pozor“: „Klerikální poslanci jsou stále v činnosti — ostatní jen občas. jen velmi zřídka. Zaráželi pozorovatele z povzdálí poměr v počtu schůzí klerikálních a pokrokových nebo agrárních poslanců na Moravě, zaráželi ještě více to, co se děje ve Vídni. Důvod jest ten, a něhož obrací se na klerikální poslance také jiní pokrokoví lidé: činnost klerikálů a lenost neklerikálů. To slovo „lenost“ nutno konečně vysloviti, protože až — snad — na dva tři poslance neklerikální z Moravy vyznamenávají se všichni ostatní touto vlastností. Neklerikální poslance moravské usíme ještě tak v plném shonu po místě sekčního člena nebo po křesle ministerském, ale jinak neví o nich ani vláda, ani parlament, ani voliči. Úloha, kterou hraji ve Vídni mor. neklerikální poslanci, jest na mnoze velmi aboká. Zde jest kořen zla! Zde jest příčina vzrůstu klerikalismu a nemožnosti uplatnění se neklerikálních živlů doma i ve Vídni. Pohodnost, lhostejnost, lenost — tím neporazíme doma klerikalismus, tím nepomůžeme ve Vídni na-

noly pokroku. Pokládám za velmi nutné toto otevřeno, ba snad přeneseno vystoupení. Ale haněl se mi, když stále slyším jen bromování na vzrůst klerikalismu a když na druhé straně vidím, že lenost našich vlastních lidí dopomáhá klerikalismu k úspěchu a k zaujímání míst, která by jim nebyla světována, kdyby — bylo se možno spolehnouti na opravdovost a pracovitost neklerikálů. — Nyní však nastaly volební schůze a proto „Pozor“ z praktické taktiky zase musil vyraziti s dlouhým pokrokovým oštěpem a proto dne 26. dubna nazývá naše poslance paušálně neschopnými. Od čeho by také byl listem pokrokovým? Jak patrně, musí se k vůli „pokroku“ hráti s čtenářstvem nedůstojná, křiklavá komedie.

POKLAD NALEZEN

jest v léčivých účincích pravého českého medu, jehož hojně zásoby se zárukou neporušenosti :: doporučuje v levné ceně ::

JOS. JELÍNEK,

:: člen Zemsk. včel. spolku ::

v Hradci Král., na podsíní.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praha — Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.,
doporučuje velečest. dieho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

! Časový spisok !

Obrana účty svatojanské.

Napsal Dr. Fr. Rojl. — Stran 40.
Cena 8 h. Při hromadných objed-
návkách sleva 20 % a franko.
Objednávky vyřizuje administrace

Časových Úvah v Hradci Králové

Vklady přes 18.000.000.—

Akc. kapitál K 8.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %.

Eskont směnek i faktur

Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce

Bursovni obchody

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15.000.000.—

Stav vkladů ca. K 35.500.000.—

Reservní fondy ca. K 2.400.000.—

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/4 — 4 1/2 %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a složní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNI OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukladacích, lesů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadla a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovni rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Sšky. — Akkre- ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladisti spojene železniční koleji s nádratim. — Výhoda reexpedice. — Internatní oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slenský anthracit. Koksy slenské a svatoševické. — Brilky. Kevárské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Odpovědi kardinála-arcibiskupa na žádosti agrárních agitátorů politických.

Kdo se chce přesvědčiti o pravé podobě vypočítavého klerikalismu, ať se jenom podívá na stranu agrární. Některé kněze přijala mezi poblaváry výhradně k vůli dobrému politickému obchodu, aby spíše přilákala do svých liberálních řad prostomyslné, neopatrné katolíky.

Agrární strana volá proti politisování kněžstva — ale jen potud, pokud politické kněžství staví se proti straně agrární. Ve prospěch agrárního tábora však může kněz politisovati dle libosti.

Agrární tisk ostře vystupoval proti hierarchii; docela častoval církevní hodnostáře hrubými tituly, když pozoroval, že preláti nechtějí se spojit s agrárními politiky proti organizátorům hájícím veřejné a bez bázně katolickou církev. Leč zadními dveřmi chodili agrárníci k téže hierarchii s denunciacemi a s žádostmi o podporu.

Před volnomyšlenkáři agrárníci oplývali chválením „protiklerikalního pokroku“, před katolickými voliči však tvrdili, jak si váží náboženství křesťanského. Zkrátka dělali obratné herce dle toho, jak to prospívalo politickému obchodu.

Jest v čertové ještě paměti, jak surově spílal agrární tisk kardinálu-arcibiskupovi Pražskému za to, že kardinál dle své povinnosti doporučil v pastýřském listě hájení katolického náboženství. K tomu všemu agrární tisk psal a píše, že naše strana politická nemůže býti národní, protože prý nadřazení preláti jsou z části Němci.

Přes to však titíž agrárníci najednou docela veřejně přišli k témuž „německému nepříteli a cizinci“, aby rozhodl o české veřejné politice. Tedy strana, která hierarchii dříve nutila, aby politiky zanechala, pojednou žádala, aby *titíž hierarchie sama říšským příkazem vsadila národnímu kněžstvu politickou svobodu.*

Dne 29. dubna v Říčanech přihlásila se u biskupského kardinála deputace agrární strany: místní říčanský starosta, okres. starosta Kulich a Daneš, který jest nájemcem velkostatků řádu Piaristů a členem výkon. výboru agrární strany. Mluvčím deputace byl tento Daneš, který podal Jeho Eminenci nějaký stížný list. Rozmluva byla velice poučná.

Daneš řekl: „Duchovenstvo štvře s kazatelen.“

Kardinál Skrbenský: „*Tvrzení vaše, pane Daneši, jest příliš všeobecné a prosím vás i vaše společníky, abyste mně jmenovali konkrétní případy, kdy a kde a který kněz štvěl a jak.* O nějakém štvění s kazatelen po mém soudu nemůže býti ani řeči, jelikož na své vítační cestě všude jsem shledal, že mezi duchovenstvem a občanstvem jest nejlepší shoda.“

Pan Daneš: „Kněží pronášejí s kazatelen politické řeči.“

J. Eminence: „*Nemí mně ani jediný případ mně.* A kdyby duchovní místo evangelia Kristova kázali politické programy a vedli na kazatelnách místo slova Božího politické polemiky, já bych byl sám první, který bych jim to zakázal.“

Daneš: „*Račte, Vaše Eminenci, duchovenstvo zakázati politickou agitaci.*“

Kardinál, pevně zraje hostům svým do očí, řekl: „*Pokud agrární tisk tak neslýchaným způsobem píše proti biskupům a kněžstvu, jak mohu, pánové, uvědomělym katolíkům a kněžím zakázati obranu?*“

Daneš: „*Vaše Eminenci, katolický tisk je na nás agrárníky velmi hrubý...*“

A tu usmál se kněz-arcibiskup pražský a pravil: „*Pánové, řeknu vám to populárně: Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Neďte se, že napadenému v rozčilené sebeobraně uklouzne někdy prudší slovo.*“

Daneš: „*Katolický tisk brojí proti kněžím, v agrární straně pracujícím. Proti tomu protestujeme.*“

A tu kardinál zvýšeným hlasem se zeptal: „*Kde zůstal váš protest, pánové, proti tisku agrárnímu, když váš tisk nazval katolické biskupy „schátralými lajtnanty“?*“

Po té nastala pomlčka. Pan Daneš nemohl si vzpomenouti na žádnou další výtku.

A tu pravil kardinál: „*Pověděli jste mně, pánové, své stesky, dovolte, abych i já upřímně řekl, co na agrární straně se mně nelíbí. Proč vy, agrárníci, kteří prý náboženství si vážíte, doporučujete a rozšiřujete tiskoviny volných myslitelů, kteří samé křesťanství potírají?*“

A nedostav odpovědi, prohlásil pražský arcibiskup: „*Všichni jsme vroněně vítali vaši stranu agrární, když vznikla. Domnívali jsme se, že strana agrární dle povahy našeho venkova bude stranou konservativní, hájící mimo*

statky hmotné také ideální statky českého lidu, ale bolestně to neseme. že jsme se — zklamali.“

Po těchto zřetelných slovech Jeho Eminence agrární stížnou demutaci velmi laskavě propustil. „*S Bohem, pánové!*“

To byly odpovědi nejhodnější a nejspravedlivější. Dle agrární logiky měl by katolík, trpící nevyšlovné svízele za obhajování duchovních představených, býti ještě mrskán od těch, které hájí!

Daneš tedy žádal, aby kardinál, který byl tak neomaleně od agrárních tupen, sebral kněžím svobodu politickou. Zač Daneš dosah toho, co žádal? Vždyť přece agrárníci tolik spílali kněžím pracujícím politicky. A nyní najednou projevíli horečnou touhu, aby jeden vysoký kněz užil největšího, nejudvážnějšího politického práva, jakého ani neměl ministr Pražek. Kardinál dle přání agrárních měl jediným pokynem ruky dáti jiný směr politice na českém venkově a to strohým, krátkým příkazem. Pak by ovšem naši protivníci mohli právem dokazovati, že *politika kněžstva jest ve všem úplně odvislá od hierarchie a že bez vůle církevních představených katolický politik se nemůže svobodně ani pohybovati.*

Vzpomeňte si, katolíci, jak naši odpůrci protestovali bouřlivě proti politické moci hierarchie, jak si vymýšleli bezectné veliký politický vliv církevních hodnostářů, aby mohli naši stranu bičovati! Šápli se proti prelátům, vyhrožovali jim, jestliže chtějí tito užiti aspoň tolik politických práv jako poslední dělník. A nyní s elegantním komplimentem přicházejí agrárníci žádati arcibiskupa, aby svá politická práva zdesateronásobil.

Až začnou agrárníci na schůzích brojiti proti politické moci kněžstva, jen jim připomeňte, že sami ve svůj prospěch chtěli náhle politický vliv kardinálův velice zvýšiti a že chtěli, aby kardinál politickým příkazem zastavil akci těch lidí, kteří chtějí křesťanské názory náboženské hájiti. Agrární panstvo usilovalo o klerikalismus rázu velice odporného. Kardinál měl zákazem svým pojistiti politické mandáty těm, kteří se práv křesťanské víry nezastávají. Všecka chvála a vroucí dík Jeho Eminenci za slova tak rozhodná a jasná! Sítě agrárnícké jsou již tolik průhledné, řádění agrárního tábora tak lomozné, že se již nedá zmásti nebo uspat žádný, kdo nepozbyl zraku a sluchu.

Varovný výkřik z Portugalska do Čech.

Samozvaní vládcové nynější republiky Portugalské vetřeli se k moci krvavým násilím. Provádějí skutky násilnické dále; osnují dalekosáhlé převraty, aniž by čekali, co tomu řekne většina portugalského lidu, jemuž uměli zistiť ti volnomyšlenkáři tolik pochlebovati.

Jestliže v Rakousku vládne se někdy podle § 14., nastává přirozené vzrušení, volá se, aby k spoluvládě byla povolána říšská rada. V Portugalsku však převrací se dosavadní politický, sociální a náboženský řád ze základů dříve, než jest svolán lidový parlament. Poslanců z lidu zvolených bojí se zpanní uchvatitelé moci jako kuře orla. Proto již učinili rafinované opatření, aby hlasovací právo nebylo všeobecné a na druhé straně aby mohli v největším počtu hlasovati stvůry novopecené vlády.

Jestliže tedy lidový parlament nemohl pronésti žádného svobodného mínění a již jest uchystána svérací kazajka pro věrné katolíky. Již zasláno bylo papežské stolici znění rozukového zákona, které obsahuje 7 kapitol a 196 článků. Všimněme si některých!

181. Článek zapovídá kdekoli v veřejném místě papežské bully předčítati, nebo v novinách uveřejňovati. Taktéž zakazuje se předčítati pastýřské listy bez předběžného oznámení ministru spravedlnosti, který s nimi může nakládati dle vlastní libosti. — To tedy má býti jeden článek slibované nové svobody! Za „tyranské“ vlády královské volnomyšlenkáři portugalské mohli tišknouti štvavé protivládní projevy; bylo jim dovoleno bouřlivě demonstrovati proti katolíkům. Fanaticky štvavých akcí účastnili se v hojném počtu i státní úředníci, auliž byli míst svých zbaveni. Když štvání úředníků proti vládě a církvi bylo až příliš křiklavé, udělila se jim na nejvyšší neškodná důtka. Volnomyšlenkářští tyrané lidského ducha však nyní chtějí zakazovati docela i čtení nevinných náboženských listů papežských, které přece nepůsobí žádné politické revoluce.

Protestantští theologové mohou nabývati doktorátu kdekoli. Zato však čl. 177. portugalským kněžím katolickým zapovídá prová-

děti náboženské obřady, jestliže tito konali svá studia pouze v Římě. Jestliže portugalský kněz katolický konal theologická studia doma, zapovídá se mu nabývati theologického doktorátu na učilištích papežských.

U nás revoluční soc. demokracie smí nositi své odznaky. Totéž jest dovoleno volným myslitelům, kteří zcela okázale chválili barcelonské bezcitné anarchisty. Docela sami státní úředníci mohou volně kandidovati na program stran republikánských. Ale v Portugalsku čl. 60. zapovídá jakýkoliv náboženský odznak nebo obraz na veřejných pomnicích, v čele domů privátních a na veřejných místech, vyjmajíc pouze budovy náboženské nebo hřbitovy. Důsledně tedy všechny obrazy i sochy Krista a Panny Marie musejí znižeti na veřejných místech, na nárožích ulic a na křižovatkách. — Ovšem jest zcela dovoleno místo toho vystavovati na veřejných místech obrazy a sochy krvavých, bezcitných revolucionářů, jichž jedinou zásluhou jsou zákeřné vraždy. Vždyť samo republikánské museum témtó anarchistům vzdává zvýšený hold. Proč se jenom tolik bojí zednářské vláda katolických odznaků? Chce zkrátka přebarviti násilně skutečný charakter země. Katolíci, kteří již dle zevnější tvářnosti budov i celých měst nepoznají, jak veliký počet stejně smýšlejících tam bydlí, spíše se zaleknou.

Takovou taktiku chytrou sledovali již pohanští římské patriciové (šlechtici). V Římě úpěly statisíce otroků; přece však nebylo nřizeno, a'y tito ubozí rabové se lišili nápadně svým oděvem od svých tyranských pánů. Proč? Otroci byli by dle odlišného obleku seznali, že proti jejich obrovským davům tvoří tyranský utiskovatelé nepatrnou hrstku, která by se dala potřít v několika hodinách. Odtud to „oblekové bratrství“ necitelných despotů. Zrovna tak nyní vláda portugalská rušením veřejných zvláštních odznaků náboženských snaží se oslabiti živé a stále připamatování, jak veliký počet obyvatelstva miluje odznaky křesťanské, čili jaké množství lidí nebojí se katolickou víru veřejně vyznávati.

V článku 2. se praví: „*Veřejný kultus nebude se již prováděti náboženskými společnostmi, nýbrž spolky dobročinnými, jichž účelem jest prováděti skutky charitativní (skutky lásky k bližnímu) a jímž se udělí povolení, aby se staraly o služby Boží mimořádně. Spolky ty v příčině bohoslužby jsou vázány na užší kontrolu farních úřadů, jejichž členové nejsou však kněží, nýbrž laikové.*“ A k tomu ještě článek 26. dří: „*Kněžím jest absolutně zapověděno státi se členy farních představenstev.*“ — Tu to máme! Těžce lze si představit tužší duševní otroctví. Tedy o bohoslužbě mají rozhodovati výhradně laikové a sice jako o záležitosti mimořádné. Aby toto rozhodnutí příliš nekřičelo, napsalo se, že rozhodujícími činiteli budou „spolky dobročinné.“ Ovšem zednáři dovedou prohlásiti chytře za spolek dobročinný jakékoliv sdružení, jen když se zachová zevnější prázdna formalita. Vždyť zednáři problašovali za dobročinné lidstva i krvavé vrahy barcelonské. Dle rozhodnutí vlády by pak byl katolický kněz pouhým spontánním sluhou, který by mohl jen tehdy nějakou náboženskou akci podniknouti, až by byl zavolan jako ponížený dvořan.

A již předtím v dubnu přinesly noviny zprávy o jiných vládních návrzích. Na př.: „*O své potřebě stará se každá církev sama, stát vyhrazuje si vřehní dozor nad hospodářstvím církevních sborů.*“ A jak ten dozor bude praktikován, to dokazují další vysvětlivky: „*Kostely a budovy bohoslužebné dávají se zadarmo v majetek náboženských obcí. Od 1. června budou duchovní ustanovováni jen za souhlasu vlády. Kněžím, kteří od 1. července jsou v úřadu, zabezpečuje stát dosavadní platy.*“ To znamená: 1. že budovy nesloužící přímo bohoslužbě (sirotčince, chudobince, školy) budou od vlády zabrány. 2. že jen takový kněz nebo biskup může býti dosazen, kterému to dovolí nevěřečtí zednáři. 3. Nástupcům kněžím dosavadních zruší se plat.

A to že má býti svobodná církev ve svobodném státě, jak zednáři hesla pronášejí? Zločinec zavřený v žaláři má po některé stránce více svobody, než jaká se připisuje katolíkům a zvláště jejich kněžím. A jak dovedli zednáři předtím klamati lid tvrzením, že jsou i pro úplně svobodné projevy vzhledu náboženském! Proto charakterní kněžstvo spolu se svými biskupy prohlašuje, že nepřijme takové otrokové ohlávky a že za kus chleba nepodepíše ortel, který zabráňuje svobodné hlášení slova Božího. Kněžstvo odpovídá, že raději bude hladověti, než by se dalo zesměšnit přijmutím jha tolik otrockého.

U nás přicházejí nyní volní myslitelé k lidu také s vládním úsměvem; nesou plná

data svobody i katolíkům do těch míst, kde jest hojně lidu věřícího. Chytráci mají med kolem úst tam, kde vědí, že by najednou s podvrtnými hesly neprorazili. Vědí, že musí postupovati pomalu. Až dostanou do svých tenat více stoupenců, až nás budou mít ve své moci, pak ti beránkové ukáží vlčí zuby, hodí na hlavu pevnou obličku a začnou ujařmovati jako v Portugalsku. To patrně již z toho, že okazale chválí tyrany volnomyšlenkářské jak španělské tak portugalské. Proto právě při nynějších volbách má dbáti každý katolík, aby do říšské rady byli zvoleni rozhodní zastanci katolické víry a svobody. Portugalské poměry jsou varovným výkřikem pro český národ.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zavaztizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Celá umění od vld. dřevě duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Národ — to jsme my! Tak hrde prohlásila rudá strana po volbách r. 1907, kdy se tolik karafiátů v novém českém poselstvu začervenal. Uboze by věru na tom byl národ náš, kdyby měl v rovní komandantem Adlera a kdyby byl tolik závislý na tajných almužnách zavilých nepřátel české národnosti. „Národ jsme my!“ A zatím ten „národ“ netoliko platil dobrovolně jako slepý do bezedné pokladny vídeňské, ale přijímal na svůj „ryze vlastenecký“ tisk peníze z Vídně. Ba docela se braly peníze až z Berlína. Centralistický „Proletář“ proti rudým autonomistům českým dne 29. dubna napsal:

„Všechn ten povyk o „vídeňských“ penězích je tak průhledný, že jej můžeme odbyt cestou zcela krátkou. Je to pravdivé, že najednou „sociální demokraté“ tyto peníze považují za tak špatné. Ať jenom si „Právo lidu“ vzpomene, že kdysi také dostávalo peníze z Vídně, a že tudíž dle terminologie autonomistické bylo vydržováno Vídní! Když začalo „Právo lidu“ vycházet jako denník, pořádali soudruzi němečtí ve prospěch jeho sbírky, takže „Právo lidu“ bylo založeno také za peníze soudruhů německých! A byly to tenkrát ryze německé peníze, které „Právo lidu“ dostávalo. — Dnes v ústředních svazích jsou organizováni také dělníci čeští, takže peníze, které svazy na potřeby českých dělníků dávají, jsou peníze české. Za doby sbírek pro „Právo lidu“ však byly to často skutečně pouze německé peníze, které „Právo lidu“ dostávalo. Stejně tak peníze „vídeňských“ svazů nepobírala „Rovnost“! Také tento list na tyto peníze „žehral“ a dnes ještě se „Rovnost“ tiskne na rotačním stroji, který je majetkem říšského svazu kovodělníků, který byl na Moravě rozbit Vaňkem a Tusarem! A jak to bývalo ve volbách? O tom by na př. mohl vzpomínat posl. Hybeš! Když týž za dřívějšího volebního řádu kandidoval, konali sbírky pro jeho zvolení soudruzi čeští i němečtí, takže také Hybeš byl dvakrát zvolen „za peníze německé.“ A není přece žádným tajemstvím, že byly také časy, kdy československá soc.-demokratická strana naprosto ničeho nenamítala nejenom proti vídeňským penězům, nýbrž kdy také brání peněz z Berlína nepovažovala za nic špatného...“

„Národ — to jsme my!“ Jak ponížený, jak skrčený to byl lid, který sliboval české národnosti nová svobodná křídla, zlaté časy! A masarykovci přislubovali těmto „národovcům“ s neblubými poklonami jako obrodnému jádru českého národa. Dr. Dřina rád propaguje heslo: „Proti Vídní a proti Římu!“ Ale jeho rudí chránenci se opřeli o Vídeň jako břečtan o mocný kmen. Nebýt štědrých německých židů z Vídně, kdož ví, zda by u nás český denník soc. demokratický mohl vycházeti!

V „nejdemokratičtějším“ státě. Poplatníci francouzští v „L'Etoile de la Vendée“ vlastní poslance nasývajíc žraloky blavými. Není prý jim na tom dosti, že mají ročně pevný plat 15.000 franků, že cestují zdarma, že se posilňují důkladně v bezplatné vinárně. Ještě prý se musí dát fotografovat i opatřit si na útraty poplatníků několik vzácných podobizen. Všem poslancům rozdalo se po svazku díla nadešeného „Soubor prací zákonodárných“, zatím prý je to sbírka podobizen poslanců. Exemplařů posíláno bylo přes 2000, což stálo nejméně 20.000 franků. — U nás ovšem kšeftovala řada poslanců s demokratičností tak vypočítavě, že si nastřádala velké kapitály. Tedy není „pokrok lidový“ pouze ve Francii. V „aklerikalizovaném“ Rakousku manifestovali si 1. května soc. demokraté svobodně. Ve Francii však sednářsko-soc. demokratická vláda májové

oslavila zakázala. Nejvládnější její poddaní — totiž soc. demokraté — neuposlechli. Proto soc. dem. ministři poslali proti manifestantům policajty a kyryšáky. Došlo ke srážkám, při nichž tekla krev. Mnoho soudruhů zraněno.

Pokrok vědy. Znamenitý zoolog, člen britické společnosti vědecké, podává zajímavou statistiku, týkající se počtu známých druhů živočichů všech tříd. Asi před 10 lety porovnal G. J. G. enther zcela přesně počet skupin živočichů známých v r. 1830 s počtem známým v r. 1882. Za půl století vzrostla známost druhů u savců z 1200 na 2800, u ptáků ze 3600 na 11.000, u plazů z 543 na 3400, u ryb ze 3500 na 11.000, u měkkýšů z 11.000 na 33.000, u mechovitých zvířátek ze 40 na 120, u koryšův z 1290 na 7500, u pavouků z 1048 na 8070, u mnohonozek ze 450 na 1800, u hmyzu ze 49.100 na 220.150, u ošatců z 230 na 18.043, u červů z 372 na 6070, u prazvičat (protozoa) z 305 na 3500. Celkový počet známých druhů zvířat obnášel v roce 1840 73.588, do r. 1881 vzrostl na 311.653. Průměrný počet nových druhů objevených každoročně od r. 1881 je asi 12.000, takže celkový počet druhů dnes známých přesahuje už 600.000. Počet však druhů ještě neznámých je bezpochyby mnohem větší než známých.

Agrární kandidát ministerského fraku o náboženství. Věru řádnosti musí samy staré babičky, jací učenci rozhodují na voličských schůzích a v říšské radě o klerikalismu. Agrárním knězem Vackem protežovaný posl. Staněk podstoupil v Hřtici dne 4. t. m. horkou lázeň. Píše o tom dne 5. t. m. „Stráž“: „Když pan Staněk s chvalou na sebe byl hotov, přihlásil se ke slovu pan kaplan z Dačic. Vytkl mu, že se se vším možným i nemožným pochlubil, jen ne s tím, jak špatně zastával své věřící katolické voliče v parlamentě a na sněm; jak uráží ve svých listech smýšlení náboženského našeho katolického venkova; jak uráží cit náboženský na schůzích, kde je mezi stejně smýšlejícími. Citoval mu jeho „Moravský Venkov“, jenž hlásá, že proto nedošlo k jednotnému postupu při volbách, poněvadž má prý při těchto volbách lid rozhodnout pro Řím, nebo proti Římu. — Pan Staněk ve své odpovědi nemohl žádné z výtek vyvrátiti, vykrcoval se všemožně, leč nedařilo se mu to. Zaplétal se čím dále tím více. Tázal se pana kaplana, kupuje-li se nebe peněží? Pan kaplan se táže: Myslíte tím odpustky? Ano, přisvědčuje Staněk. — Pane Staňku, co jsou vlastně odpustky? táže se pan kaplan. — Staněk červená a mlčí. — Pan kaplan naléhá na odpověď. — *To již jsem dříve napomněl*, přiznává se Staněk. — Proč tedy mluvíte o věci, které nerozumíte? — napomíná jej pan kaplan. — Ale to bylo pro pana Staňku mnoho; On, a něčemu nerozumět! Proto odhikává: *Odpustky jsou odpustění hříchů.* — Pan kaplan mu upřímně radí, aby již vícekrát na schůzích tak špatně neodhikával, a aby konkou trochu do katechismu, *aby věděl alespoň to, co umí malý školáček.* — Dále mu vytýká, co řekl v Dačicích, o Hostýně, „že je to místo na okrádání lidí.“ — Poslanec Staněk se vymlouvá, že tím „okrádáním“ byly myšleny „kolotoče a krámy s růžencem“. Leč vidí, v průběhu debaty, že se i na tom kolotoči „špatně svezl“. Proto v rozhořčenosti myslí a trucu prohlašuje, že v užší volbě bude vždy volit socialistu a šifiti časopis „Havlíček“. — Ale zase vidí, jak špatně vystřelil. Pan kaplan pana Staňku pamatuje, že se přece došoval, že není proti náboženství — a časopis „Havlíček“ brojí proti každému náboženství, zvláště proti katolickému; Staněk vidí zase, že jest sle — proto coufá! On prý neví (!), že „Havlíček“ naše náboženství uráží! „Čtete „Havlíčka“, když ho doporučujete?“ zpytuje Staňkovi pan kaplan dále svědomí. — „Já nemám čas, musím číst napřed všechny klerikální noviny“, vysnává zkroutěně Staněk. — „Pane poslanče“, mluví pan kaplan Staňkovi do duše, „Vy brajete před tím lidem hanebnou komedii! Jste proti náboženství katolickému a církvi, hanobíte kněžstvo, jak jenom můžete, ale zde se před tím lidem oklikově střetáváte se strachem o svůj mandát!“ — Staněk na tyto výtky asi nedutal.

Boží Muka. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství v Praze vydala právě serii (12 druhů) Božích Muk v umělecké litografii plasticky ražených. Boží Muka jsou 17 cm. vysoká a hodí se jako nippes, znaménko četby, odměna z pilnosti a pod. Cena jednotlivě 6 hal., 100 kusů 4-60. Celá serie (12 druhů) za 60 hal. franko. Barvy jsou živé, harmonické, jak právě moderní malířstvo rádo je spojuje; litografické provedení je čisté, bezvadné. Zakázky vyřídí obratem Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství V. Kotrba Praha II.-200.

Všechný příklad návratu do církve. „Nový Věk“ napsal dne 5. května: „Obrovský rozruch v celém Švýcarsku a mezi starokatolíky vůbec vyvolala správa, že švýcarský starokatolický farář Goffinal v Bernu, dlouholetý vášnivý odpárc katolíků, obratný kasatel, řečník a publicista, který tisíce katolíků k odpadu svedl, v pášlovém týdnu na smrtelném lůžku do lána katolické církve se navrátil. Lucernský „Vaterland“ o všácném tomto obrácení sděluje:

Na květnou neděli povolal k sobě Goffinal místního katolického faráře. Poněvadž byl Goffinal až do svých 87 roků vášnivým nepřítelem všeho římsko-katolického, nevěděl katolický farář, jaký účel má mít jeho návštěva. Delší doba vášně nemocný Goffinal uvítal faráře těmito vášnivými slovy: „Důstojný pane, začal právě svatý týden, týden to lásky k nepřítelům. Smím tedy snad doufat, že starému nepříteli vaší církve i vašeho stavu prokážete skutek lásky ve jménu toho, který za nás všechny k naší spásě a našemu pokoji krev procedil.“ — Mladý duchovní podal Goffinalovi ruku a pravil: „Ovšem, ovšem, pane faráři, byli jsme sice odpárci, nikoliv však nepřátelé.“ — Goffinal odvětil: „Ať již nepřítel nebo odpárc, sdělte prosím svému biskupovi, že jsem snaven 40letým bojem svého srdce proti duchu mého svědomí, smučeného pochybnostmi a neklidem že nedovedu déle vzdorovati touze své duše po spokojenosti mého mládí a prvotních let mého kněžství. V době všeobecného rozčilení proti dogmatu o neomylnosti odmítal jsem je s přesvědčením a potíral jako blud. Ale prohloubené studium oposice a církve přesvědčením mým opět otřásl. Nastala pro mne léta utrpení a vnitřních bojů. Vnitřní hlas, který mne volal zpět do církve, jež mne křtila, břímbovala a na kněze vysvětila, potlačoval jsem prudkou polemikou. Hlas ten však nemlčel. Hlasitěji a hlasitěji volal, jako hlas zvonu, napomínajícího k návratu do duševní domoviny. Důstojný pane, byla to mluva modlící se matky za dítě její, na zemi bloudící. Má matka, chudá žena a záhy ovdovělá strádala a trpěla, aby syna svého knězem měla. Poslední prosba její byla, abych neodpadl. Neuposlechl jsem ji. Prosbu její však, aby vše ještě k dobrému se srovnalo, vyslyšel Ten, který jest mocnější než má zatvrzelá, konsekvantní vůle. Proto chci pokoj sjednati pro svou matku a své poslední Velikonoce slaviti chci jako návratence do duchovní vlasti mého mládí. Poproste proto mým jménem vašeho biskupa, aby mne opět do římsko-katolické církve přijal. Přesvědčil jsem se úplně o její pravdě, lituji svého boje proti ní a prohlašuji, že jsem 40 let svého života strávil v bludu. Já jsem již všera s vynaložením všech sil třesoucí rukou stejně prohlášení mému biskupovi, dru Herzogovi zaslal a doufám, že toto předsavzetí, tváří tvář smrti učiněné, kdy člověk život a smrt odvažuje, na něho, mého spolubojovníka, nezůstane bez dojmu.“

Bluboce dojat a s radostí vyhověl katolický duchovní přítel Goffinalovu. Biskup Casana ženevský přijal s blubokým pohnutím a vyslal neprodleně svého generálního vikáře dra Carryho k umírajícímu Goffinalovi. Dr. Carry vyspovídal statického konvertitu, přijal jej opět do církve, udělil mu poslední pomazání a setrval u něho až do skonu jeho. Goffinalova poslední slova byla: „Poblouditi člověk může, ale nikdy nemá zapomínati prositi o milost, aby blud nabládal a napravil.“

Krásný to zajisté příklad, jak milost Boží i nejzatvrzejšího odpárc dovede opět k Bohu a církvi přivést. Goffinal pochybil, ale modlitba matky přivedla jej do lána matky duchovní, Církve.

Chcete se výhodně obstarati??

Vydávejte si ihned vsory pánečských látek k nahlédání. (Zeláček vsor látky v Palmira)

od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český satelický národ soukromého zboží
... rok r. 1876. ...

Hospodářská hlídka.

Spolek pro pěstování moruší a bource hodvábníka pro král. Česká v Praze rozdává vajíčka bource morušového s návodem ku pěstování každému, kdo se o ně přihlásí. Jsou-li kde v místě moruše, doporučuje se pěstování bource. Spolek kupuje vypěstované zámotky! Přihlášky o vajíčka učiněny buďtež co nejdříve s udáním přibližného jich množství s ohledem na moruše, jež může mít pěstitel k dispozici (pro krmení). Adresa: Ing. Robert Urban, jednatel spolku, Praha II., Purkyňova ul. 6.

České ovoce. V příloze Českých listů hospodářských čís. 8. a 4. podáno jest věrné vyobrazení a popis muškatečky turecké a solanky. Muškatečka turecká též „šbusanka“ svaná jmenuje se též krátce velká muškatečka na rozdíl od muškatečky malé, která se dříve největší oblíbila. Dají se v každé polose dobře i vysokou dobře znáti; i na půdu nečiní nároků. Záhy plodí a to velmi hojně a stále; doba česání až po žních. Jest to obchodní hruška prvního řádu. — Česká hruška solanka na trzích berlínských jest známou hruškou, kdež platívá se draže než ostatní hrušky. Dají se i v polohách vyšších, před větry chráněných a spokojuje se i každou půdou, ve které se hruška dařiti může a hojně plodí. Trhá se obyčejně kolem 15. srpna. Také solanka jest obchodní a vývozní hruška prvního řádu a jest si jen přáti, by byla ve své domovině co nejvíce rozšířena.

Nejlepší prostředek proti mouchám
ve chlévě je oživené hnízdo vlaštovic. Kde se usadí páreček vlaštovic ve chlévě, tam neobstojí mouchy, neboť vlaštovky tak dlouho ve chlévě leví — zejména za nepohody, až mouchy zmizí. Aby se vlaštovky usadily ve chlévě, třeba jim ponechat volný průlet a chrániti je před škůdci.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VELADY

4 a půl proc.

Školský obzor.

Z ředitelství katol. ústavu ku vzdělání měltelů v Praze-Bubeneč. Zápis do I. ročníku a do přípravy koná se dne 6. července od 8. do 12. hodiny. Zkoušky přijímací 6., 7., 8. července. Přihlášky řádně dokumentované přijímají se do 1. července. K přihlášce nutno přiložiti: 1. list křestní, 2. vysvědčení lékařské, vydané úředním lékařem a vysvědčení očkovací, 3. poslední vysvědčení školní, 4. vysvědčení o mravech vydané farním úřadem (bez kolku). Ku přijetí do I. ročníku se vyžaduje, aby hoch byl katolické konfese, mravně bezúhonný, náležitě připraven, fyzicky i duševně způsobilý a 15 roků star. Při zkoušce přijímací třeba předložiti výkresy.

Vyšší dívčí vzdělání směry nejrozšířenějšími umožňuje a rodičům se doporučuje Ústav hraběte Pöttinga v Olomouci. Vedle pensionátu obsahuje školu měšťanskou, vyšší dívčí, školu obchodní, jejíž absolventky docházejí slušného samostatného zaopatření, dále školu průmyslovou pro šití prádla, šatů a práce ozdobné, jejíž absolventky mají právo samostatně provozovati živnost šití dámských šatů. Dále škola kuchařsko-hospodyňskou, jazykovou pro němčinu, franciinu, ruštinu, angličtinu a školu hudební pro zpěv, klavír, housle a citeru. Konečně různé praktické kursy, jako česací, modistický, taneční atd. Kdo o ústavu blíž se chce informovati, dopis ředitelství o programu ústavu, který mu ochotně zaslán bude.

XII. kurs nauk obchodních pro učitele škol pokračovacích uspořádá České obchodní museum v Praze od 16. července do 15. srpna t. r. Z četných dosud došlých přihlášek možno počítati i letos se značnou návštěvou, což jediné potvrzuje popularita těchto kursů musea. Doporučujeme interestentům, aby své přihlášky zaslali pokud možno nejdříve a to přímo Českému obchodnímu museu v Praze V., Mikulášská tř. č. 9., jež ochotně též veškeré dotazy vyřizuje a prospěkt na požádání zašle.

Zářný příklad mezlátné obětavosti. Slečna Pavlína Bienová, švadlena v Loukové u Semil, sebrala dosud na deset sběracích listů pro katol. ústav ku vzdělání učitelů v Praze-Bubeneč 477 K 60 h. Obnos tento vybírala tato obětavá přísnivkyňe p. drobných příspěvcích několikahatolífových na Jilemnicku, v místech namnoze německých a sociálně-demokratických, tudíž pro sbírku na toto náboženskoc-kulturní, a opravdu záchranné dílo velice nepřístupných. Vzdáváme jí tímto za příkladnou a neúnavnou její obětavost veřejné díky. Kéž jí Bůh všemohoucí odplatí tuto nezištnou a záslužnou činnost ve prospěch veledůležitého záchranného díla českých katolíků a vzbudí hojně následovníků tohoto zářného příkladu. Dotazy ohledně lidové sbírky na sběrací archy ochotně vyřídí Spolek přátel katol. českých škol Bratrských Praha-Bubeneč. Podotýká se také, že na šarácích leží ještě 7562 sběracích listů a snad také balíčky obrázků a pohlednic i poučení, jakožto pomůcky ku sbírce, jež lze si tam vyvednouti.

Lázně Poděbrady.

Zatřesený, slunný pokoj v I. patře, blízko kostela, hostům se pronajme. Od koho, sdělí administrace t. l.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků praktická, pohodlná a poněvíc se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samozřejmě přešívání háčků, jinak u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neokrábou a netlačí do krku jako u náprsenek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto rychleji připnutých náprsenek, velmi nízká.

Zásilkou obratem poštou vyřizuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galanteriím zboží
Hradec Králové, Jiríkova třída.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Velocipedy

jen zaručené jakosti s písemnou zárukou, jakož i veškeré součásti prodává v levných cenách

Fr. Vodehnal, Hradec Králové,
Velké náměstí 17.

Veškeré opravy ve svých odborných dílnách rychle a levně.

Geantky zdarma a franco.

Správní rada Pražské akciové strojírny (dříve Rusten, Bromovský & Ringhoffler)

dává tímto truchlivou zprávu o úmrtí svého velezasloužilého presidenta, pana

JOSEFA BROMOVSKÉHO,

rytíře Řádu železné koruny III. tř., maj. král. Řádu koruny italské, býv. Říšského i zemského poslance, c. k. komerčního rady, člena státní rady průmyslové a železniční, člena obchodní a živnostenské komory pražské, čestného měšťana král. města Nového Bydžova, inženýra a velkopřemyslníka, veřejného společníka firmy H. E. Herz nástupci, cukrovar v Libňovsi, čestného hejtmana c. k. priv. sboru měst. pěchoty, člena mnoha spolků atd. atd.

Pohřeb konal se ve čtvrtek, dne 11. t. m. o 3. hodině odpolední z chrámu Páně sv. Ludmily na Král. Vinohradech na hřbitov Vyšehradský.

Zádušní mše sloužena bude v sobotu, dne 13. t. m. v chrámu Páně sv. Ludmily na Král. Vinohradech o 1/9. hodině dopolední.

V PRAZE, dne 9. května 1911.

(Místa zvláštního oznámení.)

Pilu na kámen,

soustrub, brousíci a leštíci st.oj na kámen, pískovcové lomy s přpravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, ve které práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, žlaby atd. nabízí

Stanice sev.-zřp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,

strojní kamenoprůmysl
v Újezdě Podherním.

Otčenému obecnstvu doporučuje

sklad dobré hotové obuvi
Jan Metelka



v Hradci Král.

proti Grandhotelu č. 80.

Ryze český odborný závod.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaillie z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

VARHANY pro chrámy
elektro-pneumat, pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmešním pro-
vedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejvšednější a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonií
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko. **III** Nejlepší doporučení.
Záruka pětiletá

Zařizování pneumatic. hry a rejstří. ku starším zacho-
valým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

Dříve než koupíte
zahrad. železný nábytek
než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jedi-
ného výrobce:

J. Plocka v Hradci Král.
(Pětidomí).



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než u vás jde.

Jubil 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
**nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze měho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Ceníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.



Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušiti veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: mošnice, kalichy

cibáče, nádobky, a. ény, paciálky,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré pře-

děty opravuje v původní intenci a

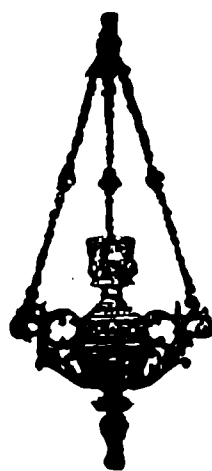
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kázku franko bez záručnosti koupě.

Vše se posílá poštou. Práce ruční.



Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Mošnicové
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní** ze stříbra pravého
i čínáckého vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. ím ceny

JAN STANĚK,

paříž a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. a.

Rozšiřujte „Obnovu“

Casové Úvahy

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporek a kovového náčiní

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázku

se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

➡ Složní listky na požádání zdarma. ➡

Uhlí nejlepší jakosti
oo nejlevnější.

Velkozávod krej-
čovský pro pány

: a obchod soukenický :

V. ROSA,

c. a k.
dvorní krejčí



v Hradci Král. ::

zhotovuje oděvy dle nej-

novějších angl. a fran-

couzských vzorů. ::

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 19. května 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ a $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Ako ka. itál. K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000- FILIALE: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve šteré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
---	---	---

Ještě o kompromissu.

(14.) Po sněmu Frankfortském měli rakouští Němci si zapamatovati, že říše není již německou a oni že nejsou zde neobmezenými pány. Kdyby se byli s ostatními národy poctivě vyrovnali na základě politické rovnoprávnosti, dnes vypadalo by to v Rakousku jako ve Švýcarsku; panovala by tu svornost a spokojenost národů a boj národnostních by nebylo; otázka národnostní nebyla by tím balvanem, jenž dusí velmocenské postavení říše a zdravý vývoj jednotlivých národů.

Po válce s Pruskem poznali Němci, že tu svou nadvládu již neudrží; ale aby o ni nepřišli docela, popřáli jednomu národu, co bylo právem národů všech: utvořili s tímto národem smlouvu v podobě soustavy dualistické a Maďaři zapomněli, že národní svoboda to byla, o kterou tak dlouho boj věsti masili; zapoměli, že jen ten svobody hoden, kdo svobodu zná vlastní každou, a propůjčili se Němcům k službě námezdné proti všem národům této říše. Majíce dle ústavy smlouvu s polovicí konstituční, mohli by každé chvíli vládu předlitavskou zakřiknouti, kdykoli ona sahá k pověstnému paragrafu 14., ale oni mlčí, protože jsou za to odškodňováni a že sami ve své polovici ústavu vůči národům nemaďarským jak mohou porušují.

Co však za Litavou, kde národové nejsou tak kulturně vyspělí, jde, není možno u nás, kde nic nepomohlo Němcům, že koruna jest německé národnosti, že Německo v jejich prospěch pracuje, že s vojska setřen každý národnostní rás, že podařilo se tu udržeti od nedávna německý, byrokratický apparát; jsou jednou již v mersině, to se nedá změnit, a proto musí se udržovati při vládě pomocí většiny umělé za cenu menších koncesí, čili musí vládnouti s menšinou, což jest zajištěn zjevem v parlamentárních státech ojedinělým a specialitou rakouskou. Když je říši zle, tu poněkud skrotnou, aby tím bezohledněji vystupovali, když nebezpečí pominulo. Tak bylo r. 1858. před válkou s Itálií, tak r. 1866 a r. 1870, kdy málo scházelo, abychom zapleteni byli do války francouzsko-pruské.

Po anexi Bosny poměry slovanských národů se přirozeně nezlepšily a důsledky německé pomoci a přátelství pocítili jsme zvláště my Čechové a cítíme v jednotlivých oborech veřejné správy dodnes. Körber a Bek nebyli nám příznivci, ale za Bienenrtha jest to snad nejhorší; proto čekali naši lidé jen na vhodný okamžik, aby vládě svou nespokojenost dali na jevo a tím okamžikem mělo být hlasování o prozatímním rozpočtu a mimořádné 76millionové půjčky na loď. Bienenrth, jak známo, ani rozhodné bitvy nevyčkal, nýbrž anémovnu rozpustil a nové volby vypsal v naději, že slovanskou jednotu rozbije, aneb as-

prž některé zástupce její pro vládní většinu získá. Nepotřebuje jich mnoho a my nechceme nikoho podezřívati, ale sklon Slovinců, nespokojených v slovanské jednotě s Čechy, k Polákům nenavědčují ničemu dobrému. V Čechách nechopily to nešťastné ruce Kramářovy rovněž za pravý konec, když na jedné straně bylo voláno po nejlepších mužích národa a současně uzavřen za zády ostatních stran kompromiss volební s Klouáčem a Svěceným.

Národ měl Bienenrthovi ukázati, že když s nynějším jeho poselstvem vyjednávati nechce, on že pro něho jiného povolnějšího nemá a nedá. Nemělo se však šachrovati s mandáty, a nemělo být dopuštěno, aby v této, pro všechny strany českého národa stejně těžké době provozovala se politika osobní místo politiky národní. Z kompromissu byli vyloučeni zástupci strany křesťanskosociální, kteří dali původ slovanské jednotě, solidaritu českého klubu nikdy neporušili, a proto strana křesťanskosociální musí to považovati nejen za nevděk, ale přímo za urážku. Jestliže naše listy nepišou tak ostře proti „N. L.“ a „Č. Slovu“ jako „Čas“ a „Samostatnost“, pak to neznamená, že bychom urážku tuto méně ostili, nýbrž že jsme na nešetřné zacházení se strany Mladočechů zvyklí. Je to tudíž vyšší pokrytectví, když jeden mladoč. venk. list píše: „Dnes po půl druhém měsíci vidíme, že jen tři strany, národní, národně svobodomyšlná a národně sociální věray zůstaly ideí, které se v Čechách ozvala po rozpouštění parlamentu a že radikálové a realisté nejse se vymkli z dohody, ale že opustili myšlenku společné dohody.“ O nás se list nezmiňuje, patrně se v něm přece jen svědomí ozývá. Při posledních volbách dali jsme — třeba s nechtím — hlasy své v městech Mladočechům, na venkově agrárníkům; obě strany však zachovaly se k nám ve Vídni i doma tak, že budeme mítí tentokrát práci snadnější. Ať si to páni správi mezi sebou sami! My své kandidáty stavíme, abychom dále na své organizaci pracovali a své posice uhájili, ale při užších volbách ať k nám své vyjednávače nepošílají! Je to ovšem větší výkonného výboru a ne jednotlivce; ale jak smýšlení známe, nemáme obavy, že nám výkonný výbor užší volby ve prospěch jiných kandidátů šmahem přikáže. Není ovšem vyloučeno podle zásady „do ut des“, že by mohli býti uzavřen kompromiss s tou neb onou stranou v jednotlivých případech neb okresech, ale tentokrát bude platiti: z ruky do ruky, to jest, budete-li vy, ať se jmenujete jak chcete, voliti našeho kandidáta zde, dostanete naše hlasy jinde.

Podotýkám ještě jednou, že nemám na myslí kompromiss s celou stranou, který za našich poměrů jest skoro nemožný, nýbrž pouhou politickou oportunitu od případu k případu dle jasné smlouvy. Volební kompromiss posud žádná strana nám nenabídla a my se ho u žádné také nebudeme doprošovati! Takhle kompromissovat znamenalo by se kompromitovat.

„Koho budete u Vás voliti?“ ptal se mne jeden Mladočech, dříve ještě než jsme svého kandidáta ohlásili. „To se rozumí, že Dr. X! My jsme proti Y, vy jste proti Y, tedy jest přirozeno, že dáte hlasy nám.“ — „Nemyslím, že by to bylo tak přirozeno“, odpověděl jsem; „vy jste zde při posledních volbách více hlasů neměli než my, proč nedáte své hlasy nám, když jste také katolíci; aneb když jste muži pokrokoví, proč o ně nepožádáte pokrokaře, k nimž máte blíže? Což jsme my nějakým volebním materiálem a ne svobodnými občany jako vy? Vy jste stáli vždy pouze o naše hlasy, ale nikoli o nás a proto musíte se i tentokrát bez nás obejít.“

Tato krátká rozmluva charakterisuje smýšlení Mladočechů. Katolíci jsou dobří jen v době voleb; jejich city, jejich přání a potřeby nejsou ničím. Pomalu již každé obyčejné zastupitelstvo bude toho dokladem. Nelze urditi, jak se ještě poměry po volbách utvoří, ale takové jsou dnes a nás těší, že jsme k nim nespolečnostilí.

Volné listy.

„Potopy nebylo v tom smyslu, jak to povídá Bible“, hovoří dr. Bartošek. Obledně potopy se všech odvětví přírodovědy shledává se látka, z níž stává se hranice, aby na ní Bible byla upálena. Pozor, pane Bartošku, ani v Norimberku nevěšeli zloděje dřívě, dokud ho nechytí. A právě i zpráva biblická o potopě není v rozporu s přírodními vědami.

Není možno, křičí se, aby potopa byla obsáhla celou zeměkouli tak, že by i nejvyšší hory byly pod vodou. Není ani stopy po takové potopě, a co by se posud za takovou potopu mohlo vykládati, od vědy geologické vysvětluje se docela jinak.

Nuže, ptáme se dra Bartoška: kde jest v Bibli napsáno, že celá zeměkoule byla zatopena? Vždyť přece o takové potopě se tam nemluví. Cože? Není to tam? Vždyť přece v I. knize Mojžíšově v 7. kapitole se dí: „Vody vystoupily na zemi, takže všechny vysoké hory, které jsou pod nebem, byly pod vodou.“ Ovšem jest to tam, ale musí se všeta ta správně čísti a za tím účelem budíž uveden příklad z Nového Zákona. Ve Skutcích Apoštolových vypravuje se, že o letnicích v Jerusalemě byli lidé ze všech národů, které jsou pod nebem. Mluví se tím snad, že tam byli také Indiáni, Japonci, Číňané, Eskymáci? Zajiště nikoli. Neboť národové tito byli tehdy neznámi. Proto běží jen o ty národy, o kterých tehdy pisatel věděl. Nelze tudíž slov: „všichni, kteří jsou pod nebem“ přijímati doslovně, nýbrž jen s hlediska pisatele, který onu zprávu napsal. A právě tak nutno rozuměti i oném slově ve zprávě o potopě, neboť pisatel nevěděl tehdy nic ani o vysokých Alpách, o Kordillerách, ani o Himalaji. Nutno tedy rozuměti slově v tom smysle, jaký tehdy měla, a není dovoleno vkládati v ně význam doby přítomné, ve které popsán jest již téměř celý povrch zemský, z něhož znali tehdy jenom část. I dnes jest podobný způsob mluvy v oběhu. Vzpomeňme jen, jak často užívá se slov: „celý svět“, aniž tím skutečně celý svět rozumíme. Což nezaznívá často otázka: „slyšel jste to již o panu X?“ Nikoli. „Jak, vy o tom nevíte, vždyť o tom mluví „celý svět“. Opravdu, celý svět o tom mluví? Také v Americe, Australii, nebo snad jen klevetivé tetky?

Nejlépe přesvědčuje nás o tom moderní reklama. Každý skoro den čteme v novinách: celý svět zná Sanatogen, celý svět užívá stroje, ode mne sestaveného, celý svět ví o mé ústní vodičce. Možná tu někoho vinití se lži, mluví-li o „celém světě“, když přece kde kdo chápe, že výrazu tomu není rozuměti doslovně?

Proto i slova Bible nemají se stříhati, natahovati a překrucovati, nýbrž musí se čísti tak, jak chtějí, aby byla čtena. Dokazuj si tedy sebe horlivěji, že die přírodních věd jest nemožno, aby celá zeměkoule byla potopena a že tedy Bible mluví nesprávně, přece dokazování tvé jest bezúčelné a tvé stříly letí do prázdna, protože chceš zasáhnouti to, co v Bibli není.

Vše děje se nutně. To hlásá dr. Bartošek, aniž uváží, že volní myšlenkáři touto zásadou vyhazují všechn svůj aparát do povětří. Zřídka, věru, přihází se, aby kdo tak bezhlavě sám sebe vyvracel a ze svého programu si posměch tropil, jako volní myšlenkáři tvrzením, že vše děje se nutně. To jest nejpalčivější satira smíšená se sebevražedným humorem. A že volní myšlenkáři, plní nánání své důstojnosti a vědy, ať na tuto stanici došli, jest ovšem vinen jejich nedostatek vyškoleného myšlení.

Vše děje se nutně. Jasněji a určitěji tento úlanek víry volnomyšlenkářské zní takto: „Vesmírem vládne zákon. Nic není nahodilého v přírodě ani v člověku; nic nepovstává bez příčiny v řadě věcí a jevů, a nesmírně složitý řetěz příčin a účinků nikde není přerušen.“

Člověk není vyjímá z tohoto světa, neboť také on jest součástí přírody, nikoli bytostí zcela jiného řádu, stojící nad přírodou nebo mimo ni. Všechno jeho myšlení, citění a konání jest podmíněno celým současným i předchozím vývojem, v celém duševním i hmotném jeho životě není sebe nepatrnějšího úkonu, který by povstal náhodou nebo zázkasem či jakýmkoli způsobem jiným, než jakým povstávají všechny jiné jevy a děje: totiž dle zákona všeobecné příčinnosti. Toto poznání ovládlo vědu tak, že snad není dnes již téměř jediného myslitele a vědce alespoň mezi těmi, kdo činí nárok na čestný titul „moderních“, který by ji popíral a který by ji nečinil východiskem nebo předpokladem svých výzkumů.“ Toto vyznání učinil Futurus, známý kolega páne Bartoškův. Haackelismus jest patrný z toho na sto honů.

Universitní profesor Mareš však pádným pověděl, že jejich tvrzení uvádí přírodní vědu v rozpor se skutečným lidským životem, protože předstírá poznání jakéhosi nutného dění, které jest zcela jiné, než skutečnost lidmi přímo požívaná. Jinými slovy, pánevé tito vymysleli si něco (lépe: opsali z Haackla), o čem ani přírodní věda, ani skutečný lidský život ničeho neví. Přírodní věda dle prof. Mareše jest vytvořena člověkem pro potřeby tohoto života, a volní myšlenkáři uvádějí ji v rozpor s tímto životem. Volní myšlenkáři, jak se chlubí, znají jen samou skutečnost a zamítají všechno nadmyslné, a přece jejich „absolutní nutné dění“ není nic jiného, než řeční nadmyslné a jest setkáno z čistých pojmů bez věcného podkladu.

Dle prof. Mareš první zásadou vědy jest: netvrditi nic, co nemožno věděti. Těto zásadě přiči se však volní myšlenkáři, protože tvrdí věci, které přesahují všechnu možnou lidskou zkušenost a tudíž i možné lidské vědění, ano, které tomuto vědění přímo odporují. Tím odkrývá se nevědecká povaha povídání páne Bartoškova. Prof. Mareš dokázal nevědeckost volnomyšlenkářského tvrzení o „nutném dění“ tak přesvědčivě, že nutno nazvat nekulturním balamucením posluchačů, když Bartošek s touto mátobou na schůzích ještě vystupuje.

Přijmeme-li však učení volnomyšlenkářské o naprostém nutném dění v přírodě a v člověku v ohledu hmotném a duševním, pak se nám představuje taková povrchnost páne Bartoškova a taková porážka jeho, že jí není ani příkladu.

Doktor Bartošek reformuje, ztrácuje tu a onu činnost „klerikální“, a zatím švatlá řečí nevyvinutého dítěte v celém rozsahu toho slova. Bartošek, s odpuštěním jako filosof a vědec, přesvědčený o naprostém a nutném dění (determinismu), žije přece ve skutečném životě jako jiný člověk: oceňuje smýšlení a jednání nenáviděných klerikálů, stará se a rmučí se nad nimi, že nechťají ho poslouchati, ano že mu dokazují obmezenou naivnost. Je-li smýšlení a jednání člověka nutným, takže dostavuje se vždy jako věc nevyhnutelná, nemá potom žádné hodnoty, nelze ho oceňovati. Zájem na cizím jednání jest pak klamným anem. Proč potom se starati, když všechno jest naprosto nutné a nemohlo se jinak státi, než jak se právě stalo? Proto volní myšlenkáři, když uči nutnosti všeho dění a přitom posuzují činnost katolíků, dopouštějí se vyjevených neumyslův a uřezávají větev, na které sedí. Těmito hmatavými rozpory však intelligence volnomyšlenkářů není docela vyčerpána, neboť právě u nich privilej na rozumové kotrmelce jest co nejlépe umístěna a vydává hojně ovoce.

Jak může hlasatel „nutného dění“ programově vyznávati volnost a svobodomyšlnost, jest záhada, kterou nedovede rozřešiti ani dr. Bartošek, třeba by se rozmyšlenkoval na tisíc kusů. Jak patrnou, dr. Bartošek myšlením se neunaví, a zdá se, že v nesmyslech bude v Čechách prvním závodníkem.

Tatíček Haackel na mezinárodním sjezdě volnomyšlenkářském v Římě v 18. zásadě vyhlásil, že jako počítávání a myšlení, tak i občtění jest podmíněno hmotou mozkovou a že tedy učení o svobodě vůle jest neudržitelno a že třeba ji nahraditi nutným děním. Tatíček Haackel řekl, a Bartošek s ostatními to přelabikovali a přijali jako inventární kus pro vzdělávání českého národa. Volní myslitelé, kteří nemohou volně mysliti! Bodejť vás husa kopla!

Ale přihlédneme také ke chloubě volných myšlenkářů, že budují novou, na náboženství nezavislou a dokonalejší mravnost. Dr. Bartošek na schůzích to také vykládá. Usilujeme, aby učitel vychovával na podkladě nové mravnosti a ve volné škole, moderní člověk musí poučovat a zastat se každého, kdo jest uti-ekován. Ale u všech všudy, jak pak budete usilovat a uti-ekovaného chránit, když všechno se děje nutné a od lidské nesvobodné vůle nezavisle?

O, víme dobře, jaká ta vaše mravnost bude. Ješto jest jednání a myšlení přecně nutné, jest ve všem přirozené a volné, to jest, nikdo není za ně zodpověden. Volnost vašeho

myšlení a jednání znamená tu tedy vlastně nesodpovědnost, nezávislost žádným mravním příkazem. Mravní svoboda ve smysle křesťanském znamená zodpovědnost, vaše volnomyšlenkářská nesodpovědnost plodí nemravnost, čímž dostupuje vrcholu své popletenosti a zmatenosti.

Máme tedy volné myšlenkáře, kteří nemohou volně mysliti a máme budovatele vyšší mravnosti, kteří nemohou mravně jednati. Co potom znamená to neustálé vyvolávání o volném myšlení a dokonalé mravnosti? Kašpárkovu truchlobru.

No, před takovými duchaplnými Bartošky musí míti člověk přece pořádný respekt . . .

* * *

Uměrnění se volbák. Mluvení a psaní „inteligentní“ strany realisticke dosvědčuje, jak „Čas“ a jiné pokrokové tiskoviny lhaly, když vinily katolické noviny z nízkého ténu řeči. Ze všech stran hrnou se důkazy, jak strana universitních profesorů vnesla ve volební zápas hrubost výrazu. Jak pak to řekl dr. Kramář? „Prosím, mluvit o papučářství, o fabrikátech, o bařtipánech, o národní kořalné a takových věcech, radče odpustit, na to nepotřebujeme prof. Masaryka“.

Po jisté stránce bylo užitečno, že Masaryk se tak rozhovořil. Prozradil, že chce dobývat papučářstvím v Čechách mandátu, ač na Moravě papučářstvím dobývají si dennního chleba. Dovedil, že jeho strana dávno není tím, zaš se kulatými a vypiplanými frásami vydává. Masarykův volební boj dokazuje také jeho zvláštní důslednost. Ač vytýká Kramářovi mezinárodní kapitalismus, proti mezinárodnímu kapitalismu židovskému nemá ani slovíčka, což jest jeho jedinou důsledností, kterou se však nikde nechluší.

Obrana.

Nedávny výdce agrárníků z agrární strany vyloučen. Jeho Exo. Prašek tedy nebyl spokojen s mandátovou výlukou. Dne 14. t. m. ve Všetatech pořádá voličskou schůzi za svůj dosavadní 47. okres. Před obrovským shromážděním 2900 osob (valnou většinou svých přátel) si poslušoval, že jest posuzován od agrárníků nespravedlivě. Právil, že měl 5700 K ročního příjmu jako předseda zemědělské rady. Leč agrárník Mašek, který ho nazval die-táfem, má sám ročně 6000 K za to, že chodí jednou týdně do „Slavie“, kdež nic nedělá a také věci nerozumí. O své řepě řekl (dle „Nár. Politiky“ ze dne 15. t. m.) toto: Když vydán byl ukvapený trochu povel řepu nesázet, a když při tom vydáváno bylo semeno řepařskou jednotou za účelem svépomocného pěstění, vzal jsem si od jednoty semeno za 1080 K, jež mám zde potvrzeny. Bylo mně tehde řečeno, že organizace potřebuje takové řepy třeba až milion q (centů), aby s ní mohla disponovati a aby ji přenechala po 100—200 000 q celém cukrovárám, které by z kartelu vystoupily, poněvadž jednota předpokládala, že kartel následkem nedostatku řepy se rozbije. Udělal-li jsem ohybu, záležela jediná v tom, že jsem v přesvědčení, že jedním z agrárními přáteli, nedal si přání jednoty potvrditi písemně a že jsem řepu pěstoval. Řepa se pak nepěstovala, a když přišlo léto, tu za těžkého onemocnění předsedy řepařské organizace p. Svehly převzali vedení její lidé nezkušení, kteří konečně s cukrovary se dohodli. Tehde nahromadilo se organizační řepy asi 640 000 q a také já žádal, aby organizace moji řepu odebrala. Páni řekli však, že s cukrovary se už dohodli, obých se svou řepou nedělal na veřejnost řeči a řepu prodal. Prosím tedy 640 000 q řepy dovedla organizace převziti, jenom 10 000 q řepy Praškovy nepřijala (Hlasy: kde je Hák? To byla politika!). Řeklo se prostě: O Praškově nemůžeme tvrditi, že nechce pracovat, nebo že je neschopný, musíme ho tedy chytit za tu řepu, abychom se tobo starého pensisty zbavili! (Hlučné projevy nevole a hlasy: Kde je Hák? Kde je výkonný výbor?)

Tu prozradil Prašek některé věci, které se úzkostlivě tutily. Vysvětlá z toho též, proč se „Venkov“ bál rázně proti Praškovy vystoupiti a proč jej raději hájil, napadaje pravde jeho odpřice.

Ovšem ledacos Prašek nedopověděl a trochu přebarvil ve svůj prospěch skutečnost. Na schůzi v Nymburce dne 16. t. m. již se netěšil takovým ovacím jako ve Všetatech. Dostavil se tam onen často volaný Hák, tajemník střední řepařské jednoty. Ten dokazoval, že Prašek čestným slovem se zavazoval (dokonce i písemně), že řepu neprodá. Hák své výtky končil velice silným úsudkem: „Excellence, poručil jste čestné slovo, jste muž nečestný.“ Tu nastala mezi přítomnými brozná vřava. Praškovci prudce se hádali s těmi agrárníky, kteří jsou pro zvolení oficiálního kandidáta strany Zajíčka.

Rozumí se, že tyto a jiné palčivé okolnosti sataš přivodily příslušný ohlas v pražském vedení. Dne 17. t. m. dopoledne v Máštanské besedě pražské sešel se širší výkonný výbor, který přijal návrh užšího výboru na vyloučení J. Ex. Praška ze strany. A tak muž, který byl velice vychvalován a hájen od vedení již v té době, kdy se jeho chyby dobře znaly, po všem zastávání najednou prohlášen za neschopna zůstatí déle ve straně. Páni řekli o bývalém oslavovaném vůdci, že není schopen ani býti dobrým, smesitelným kmámem. Vyloučení to nebadilo by přílišný rozruch, kdyby to pohlaváři nezavinili sami. Chyby, po které Praška vyloučili nyní, znali dříve již tehdy, kdy časopisy neagrární na ně poukazovaly. Tenkrát však agrární strana napadala spravedlivé kritiky nízkými potapami a útoky; nyní však svým činem sama jim dala za pravdu — ovšem hodně pozdě.

Dodatek o hrozném agrárním hospodaření v Kostomlatech a ve Žďáře. Jestliže někdo nešikovností, leností, špatným dohledem anebo ještě horší vlastností okrade celé řady rolníků o veliké sumy, má se udeřiti do prsou a polepšit se. Agrárníci a pokrokové však číjí nápravu jiným způsobem. Agrárníci svého defraudanta Vorlíčka, horlivého agrárního agitátora, začali na rychle prebarvovat na klerikála. V raiffeisence kostomlatcké kradlo se již od roku 1907; agrárnímu vedení ani nenapadlo svěfovatí úřad tak důležitý, jaký svěřili Vorlíčkovi, katolíku. Zmizelo na 85.000 K. A v družstvu žďárském? Tam byl předsedou dosordí rady agrární poslan. Šablík. Zpráva o nepořádku ovšem velice páli la jak pokrokové tak agrárníky. Jak honem nasypati lidu písek do očí? Páni si vzpomněli, že jest ve družstvu mimo agrárníky také lidovec strany dra Stránského J. Ráčička. Obarvili ho tedy bleškurychle na černo, udělali z něho klerikála. Drzost falešných lhářů stoupla tak, že „Čas“ docela nazval družstvo „klerikálním palechem.“ Ta jest dokument, k jaké bezectné lži dovede sahati fanatický tisk.

Zatím však lidovec Ráčička veřejně prohlásil, že byly některé velké obnosy do jeho káňky nepoctivě vpisovány několikrát a že se již dříve ohražoval i před Šablíkem proti takovému čachráství. A tak lži pokrokové-agrárníkové měly krátké aoxy. Bescharakterní tisk ovšem své lži dobrovolně neopraví ani nesečene 48.000 K které se ve Žďáře probospodařily. Dotazy, které postivý lidovec Ráčička Šablíkovi veřejně v tisku položil, jsou těžké jako ceaty. Nuže, agrárníci a pokro-káři, místo lhamí odpovídejte!

Politický přehled.

Vládní většina bez Poláků, tak ohlašuje „Slowo Polskie“; jisté kraby vídeňské zanášejí prý se myšlenkou nahraditi Polské kolo ve vládní většině Ukrajinci a Jihoslovany. Kolo Polské vykonává prý na vládu příliš veliký vliv, ale bar. Bienenrth nemohl prý se přes to v poslední době na Poláky spolehnouti. Jihoslovanské bude prý v nové říšské radě 87 a Ukrajinci, kteří zaujmou Rusům ještě dva nebo tři mandáty ve východní Haliči, dosáhnou s bukovinskými Ukrajinci více než 35 mandátů. Bar. Bienenrth prý se domnívá, že bude moci splehati na podporu obou těchto skupin bezpečněji, než na podporu stejně silného Polského kola.

V německých volebních okresech jest volební zápas mnohem živější než v českých. Snahám spojených německých stran, odniti soc. demokratům co nejvíce mandátů, se však valně ne-daří. Něm. radikálové slibují učitelstvu, že vymohou semi státní subvenci k tomu cíli, aby co nejdříve byla provedena úprava učitelekých platů, ale na druhé straně něm. poslanci chtějí království České svou obstrukcí vyhladověti a zbaviti zemskou správu všech i těch nejnezbyt-nějších prostředků.

Ministr financí na základě císařského zmoo-nění učinil s vídeňskými bankami smlouvy o poskytnutí kontokorentní zálohy až do nej-vyšší částky 67 mil. K. Za jakých podmínek si ministr Meyer „zálohu“ opatřil, opatrně za-mlňuje.

Němci nově ve smír s Čechy. Na schůzi v Brně prohlásil to dr. Lscher, který vyslovil ochotu smíru s neněmeckými kmemy, ale v trvalý smír s Čechy a Slovinci v dohledné době ne-věří.

O ministru dr. Glombišském vyslovil se velmi ostře dr. Pacák na schůzi v Čáslavi. Glombišski mluví sice jak myslí, ale bohužel nejedná tak jak mluví. Kdyby byl dr. Glom-bišski energicky prohlásil, že polský klub ne-súčastní se žádné vlády, která Čechům nevy-nahradí práva, jež jim přišelší, byla by rekon-strakce dopadla jinak. Dr. Glombišski neprošel takového vřelého slova a vstoupil do mini-sterstva.

Nové rozdělení mezi Němci. Německo-pokro-kovi důvěrníci volebního okresu šluknovského

usnešeli se, že zašlou bar. Bienensthovi protest proti tomu, že zem. výbor království Českého vypůjčuje si bez svolení zem. sněmu u českých bank miliony, aby účinně mohl německou obstrukci.

Nový branný zákon ukládá obyvatelstvu skutečně značné oběti, kterých nijak nevyváží úlevy jemu poskytované. Roční kontingent nováčků stoupne o 57.000 mužů a tím také počet stálého vojska. Dvouletá, dosti omezená služební doba, bude dále vyžadovati rozmnožení jak mužstva, tak poddůstojnictva u jednotlivých hlavních pěších plukův. Aby velký náklad se zavedením nového branného zákona spojený byl poplatnictvu jaksi nabražen, mají býti povoleny jistě výhody. Tak na př. zrušuje se dosavadní způsob odvodů pro náhradní záložníky. Dříve zařazen byl vojín do zálohy jen tehdy, když byl stanoven počet nováčků pro danou službu. Nyní může se tak státi bez cítění na číslo losu, vyžadují-li toho osobní a rodinné poměry. Také v reklačním řízení mají nastati úlevy. Výhoda jednorocní dobrovolnické služby má býti rozšířena na absolventy 6. třídy středních škol, jestliže se podrobili zkoušce, kterou prokázati mají svoji inteligenci. Rovněž má se dostati absolventům jistých odborných škol, učitelům a umělcům právo jednorocní služby. Dosavadní služba na vlastní útraty se zrušuje a ponechá se ještě pouze při jízdě a dělostřelectvu. Pokud jde o vojenské soudnictví, zavádí se po způsobu občanského řádu trestního řízení ústní a bezprostřední. Nebude již obhájce a žalobce v jedné a téže osobě, nýbrž dostane se obžalovanému zvláštního obhájce z řad vojenských, po případě i občanských právníků. Při obžalovaných, kteří neznají němčiny, může se při výslechu použiti jazyka jejich mateřského, je-li celý soud této řeči mluven, jinak přibere se tlumočník. Je zde tedy vyslovena chybná zásada, že má se řídit jazyk jednací nikoli dle obžalovaného, nýbrž dle soudců.

Archiev Karla Františka Josefa zastupovati bude císař a kráľ při korunovačních slavnostech v Londýně.

Asiaté poměry v Uhrách. Z nařízení uherského ministra vnitra byl vrbní župan Pogany pro nesprávnosti ve správní službě suspendován a zavedeno disciplinární vyšetřování se všemi vrbními stoličními soudci, jakož i s písaři dvou okresů. — Vůdce selaké strany maďarské posl. Ondřej Achim, který ve svém listě napadal M. Žiliňského a jeho bratra Ondřeje, byl syny Ondřeje Žiliňského těžce postřelen a v nemocnici již také zemřel. Z toho velké rozčilení mezi selakým lidem, který v tisícových zástapech putoval do Bekeš-Cáby, aby se poptal na stav svého vůdce, a zároveň ztratil vrahy. Vojsko muselo krotiti rozbourané sedláky.

Srbsko. Srbské skupština schválila předlohu zákona, kterým se všem státním úředníkům zakazuje aktivní účastenství v politice.

Povstání v Albanii. Dle prohlášení italské vlády všechny mocnosti považují povstání v Albanii za vnitřní otázku turecké říše.

Zmačky v Maroku. Dle sdělení francouzského ministerstva zahraničních vztahů stává se situace v Maroku stále kritičtější. Ve Francii očekává se zakročení Německa. Španělská vláda slibuje, že zachová v otázce marocké neutralitu. Raisuli hlásá v Maroku svatou válku proti Španělům, kdežto Rogi hlásá svatou válku proti Francii.

Mexiko. Povstanci jsou na vítězném postupu, revoluční hnutí trvá, přes to však obě strany chystají se opět k jednání o smír.

Zprávy organ. a spolkové.

Sdružení české mládeže křesťansko-sociální se sídlem v Hradci Králové pořádá 5. června 1911 v Libranticích u Černoilova národní lidovou slavnost. Pořad. V 8 hodin ráno budíček. Od 1/9. do 1/10. hod. dopol. vítání hostů. O 10. hod. dopol. slavnostní kázání dp. Petráska a slavná mše svatá u školy u kříže. Po mši svatě rozchod. O 1/12. hod. společný oběd v zahradě hostince p. Kurze. — O půl 2. hod. dopol. seřazení spolků a domu předsedy p. Fr. Prokše, odkudž průvod po Libranticích do zahrady p. L. Kurze, kdež bude koncert úpiné kapely černoilovské, osobním řízením p. Vaníčkého. Mezi koncertem promluví slečna Liduška Kosiřová z Dobrušky na thema: Proč byla vybudována organizace křesťanské mládeže. — Zábavné podniky: Pošta, rybolov, panáčkové divadlo, cukrárny, prodávání květin, cikánský tábor, tanec. Večer v 7 hod. věneček vsíle hostince p. Kurze. — Slavnost se odvírá za krásného počasí. — Vstupné do zahrady 40 h, v předprodeji u předsedy skupiny za 30 h. Vstupné do věnečku: jinoch 1 K, dívka 50 h. Vstupné do zábavních podniků po 10 h. — O kola, vozy a koně účastníci bude řádně postaráno. Obědy od 80 h do 120 K. Veškeré přiblížky přijímá sekretariát.

Přátelé! Loňského roku sešli jsme se na podzim 28. září v Libranticích o manifestaci našem sjezdu. Přesvědčili nás tehdy naši odpůrci „bojovníků svatováclavských.“ Chtěli nás sesměšnit, my však účinnou prací ukázali jim, že nutno s námi počítati. 5. června máme ukázati, jak jsme se ne celý rok pokročili. Nuž, ukažme, že jsme silni, že jsme mocni, že v kraji našem vítěsí křesťanský socialismus. „Za svobodu a práva křesť. lidu a křesť. svatý“ toť budíť heslem našeho červnového sjezdu! Ať šije křesťanský lid! V Libranticích 5. června na shledanou! Ústřední výbor mládeže.

Reveň. Dne 7. t. m. pořádala Katolická jednota divadelní představení, při kterém sehráli členové sdružení křesťansko sociální mládeže s členy jednoty 3 jednoaktovky se zpěvem: „On hledá poklad“, „Nehody pana Šukálka“, a „Pan Franc, aneb Sedlák šelma velká“ Hra dopadla velmi dobře. Účinkující, kteří až na dva teprve poprvé veřejně vystoupili, drželi se statně a dostalo se jim také zasloužené pochvaly. Ač bylo počasí velmi nepříznivé, návštěva byla hojná. Sluší také vzdáti srdečné díky p. V. Michálkovi, který o zdar představení velmi se přičinil. Jen tak dále vpřed. Zdař Bůh!

K volbám

doporučujeme tyto důležité spisy:

Úkoly sociální politiky

z pera Dr. Fr. Reyla. Cena 3 K.

Zpráva o V. všeobecném sjezdu katolíků československých v Hradci Králové r. 1909.

Sestavil Dr. Fr. Reyl. (Celá řada vátných programových řečí.) Cena 3 K.

Z domácnosti sociálních demokratů.

Sestavil J. Hradecký. Cena I. řady 16 hal., II. řady 16 hal., III. řady 24 hal.

Svobodná škola.

Napsal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Slovo včas o právu volebním a jiných občanských právech ve státě.

Sepsal Fr. Navrátil. Cena 8 hal.

Dva letáky:

Odpovědi k otázkám agrárnických kortešů.

Agrární čtyřlístek.

Cena velice příznivá a řídí se dle počtu objednaných výtisků.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihovna v Hradci Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a sv. birmování ve vikariátu trutnovském. Dne 21. května v neděli odpoledne zavítá J. E. ajdp. biskup dr. Jos. Doubrava do Trutnova, kde potrvá ve svém apoštolském poselství až do pondělí 29. května.

Svatojanský dom i letošního roku shromáždil veliký počet poutníků do Hradce Králové. Pohoda byla celkem příznivá. Ačkoli ráno trochu sprešlo, přece se brzo počasí uklidnilo, tak že mohli na dvoře semináře kázati o 10. hodině ctp. Široký. V kostele Svatojanském kázal ctp. Fiedler. Slavnou mši svatou sloužil vedp. konsist. rada dr. G. Domabyl s četnou assistencí. Při ní zněly s kůru mistrné nacvičené zpěvy řízením dp. docenta Cibulky. Odpoledne kázal ctp. Diabáček, načež měl požehnání vdp. spiritual „Čerň“. V oltářě Svatojanské odpolední kázání ctp. bohoslovce jest od věřících velice čelne navštěvováno. Slavnosti Svatojanské započaly v pondělí večer kázáním ctp. Böhma a ukončil se v úterý večer slavným „Te Deum“.

K projektované reformě národního lycea. Došel nás dopis: „Minulou neděli jsem si zašel do kostela seminářského, kde právě byla mše sv. pro žáky lycea. Kdybych byl neviděl kňaze u oltáře, nevěřil bych, že se koná nějaká bohoslužba, protože slečinky v zadních lavicích, pokud jsem viděl, četly nějaké noviny. Neběží mně o to, abych napravoval zlomyslná již děvčata,

ale myslím, že nutno chrániti před pohoršením a otravou ony dívky, které v domově byly vedeny k zbožnosti a ke slušnosti na veřejných místech, k nimž se počítá dle všeobecného úsudku i kostel. Loňského roku jsem četl v novinách, jak řekl jeden rabín, že se dívky s lycea místo vzdělání kaší. Zdá se teda, že měl pravdu.“ — K tomu nemůžeme nic poznamenávati, protože se dovidáme, že má dojíti k reformám na zdejších lyceu, které se nám nevyvedlo.

Kamilevčův v městském parku nepřestávají řádit. Každý zdejší občan, který lásky k přírodě nadobro nepozbyl, projevuje velikou radost nad vzkusem a nákladně upraveným sadem. Leč některá uličnická individua nemohou snésti pohledu na krásnou úpravu. Proto se nočního času tropí různé škody. Docela i informativní tabulky bud s nebednou otloukány nebo k matení lidí k jiným druhům rostlin přenášeny. A v noci se dne 16. na 17. t. m. neznámý pachatel odnesl dvě lavice a překlopil je na vzdálenějším místě. Jest tedy potřeba ostřejšího dozoru na cynické kazi-světy.

Trávu růst slyší „Osvěta lidu“ ve svém velikém strachu o mandát Drtinův. Kde zavládne Tras, tam se rojí hallucinace. Proto „Osvěta l.“ nechce slyšeti o našem vlastním kandidátu dr. Reylu, ale stále vidí ve vzduchu veliký mrak aliance mladočesko-křesť. sociální, plav zhoubných krup. Opakujeme, že jsme roku 1907 slaskali za 24. okres víc hlasů než mladočesí. Naše strana se letos vyslovila pro volby deklarční, ale když naši nebyli ani uznáni za hodny, aby se s nimi společně v té příčině konferovalo, nač se proto jen vtíráti? Kdo cítí sílu k samostatnému boji, ať jen zkusí! Křesť. sociální voličstvo, které nyní číselně vzrostlo, není bestvárným materiálem volebním, o který možno metati los, aniž by se nás předem septali. Naším kandidátem zůstane Dr. Fr. Reyl, rektor bisk. semináře v Hradci Králové.

Ke květinovému kursu stylu japonského o matiční slavnosti dne 11. června t. r. docházejí vedle potěšitelných přihlášek také poptávky, ku kterým lze prosatím odpověděti: Celkové dispozice se stanou na společné schůzi přihlášených dam. Povozy, pokud nebudou, se vyproší. Není nutno lekat se výdajů, protože dle mínění pořadatelstva budou roby jednoduché, čímž účast p. t. mladých dam se má usnadniti. Za výbor M. Smiedtová, M. Rejthárková.

Letní očkovaní bude se prováděti ve dnech 22., 23. a 24. t. m. od 4 do 5 hodin odp. Přehlídky očkovaných dne 1. a 2. června od 4 do 5 hod. odpol. jako dříve v Sokolovně.

Pana Hynka Šrdínkovi, kandidátu na 45. volební okres. Domnívali jsme se, že aspoň na Hradecku povede agrární strana volební boj společensky taktně. My přihlašovci strany křesť. sociální vybrali jsme si za kandidáta rolníka obecně váženého a všech hodných lidí, poněvadž známe ze zkušenosti jeho nelibý soucit s lidem drobným a jelikož víme, jak se dovede pečlivě starati i o ty malorolníky, na které agrární velkášové rádi zapomínají. Pojednau se však dovidáme, že jste se vyjádřil veřejně dne 14. t. m. na agrární schůzi v Mlýnskořech o p. Jos. Kvasničkovi, že dělá továrního agenta židovi. Těsme se předně, zda jste skutečně tak smělý výrok proti našemu kandidátovi pronesl. A jestliže jest pravdou, že jste se tak vyjádřil, pak vás žádáme, abyste své ostré tvrzení dokázal. Jest to zvláštní! Na Černoilovsku tak dobře jest p. Kvasnička znám. Agrárníci jej již pomlouvali v novinách. Nač tedy ty okliky? Proč tyto citliví hrdinové nečinili na něho příslušný dotaz přímo do očí na volebních schůzích? Ovšem agrárnícký tábor k vůli volební agitaci dovede přeručovat fakta lehce. Nijak se nepamatujete, jak v agrární horlivosti chtěli někteří pánové vymoci výhodný prodej řepy výhradně pro své lidi, chtějíce řepu naše pomínouti? Leč Kvasnička zastal se našich, pomohl jim k dobrému odprodeji zcela nezištně, malorolníci jsou mu za to vděčni. Ale tato lidumilná činnost nyní vynesla p. Kvasničkovi název „továrního agenta židovi.“ Jen tedy místo klíček a agitacně volených nápoděví povězte, co vlastně myslíte. My pak promluvíme; naše odpověď se vám ovšem líbiti nebude, ale voličstvo se přesvědčí, jakou abraní dobývají agrárníci mandátu. Povíme také, jak se chovali velicí agrárníci ve volebním okrese vašem, když čeští malorolníci těžké boje sváděli s cikáckým velkokapitálem německým. Věříme, že agrární agitátory velice páli ta skutečnost, že celé řady rovážných agrárníků z okolí p. Kvasničky veřejně prohláší, že odevzdají hlasy kandidátu našemu. Leč neopravedlivým snižováním p. Kvasničky hlasy agrární se nerozmnoží. — Voličové z Hradecka.

Ze Skalce do Skalce. V č. 19. ze dne 6. května 1911 v „Ratiborn“ p. pisatel v referátě o schůzi voličů tituluje mne slovem klerikál. Jelikož považuji to slovo zvláště v době nynější za zvláštní vyznamenání a nevím, komu jsem díky zavázán, protož vsnám k p. pisateli uctivou žádost, by si neobtěžoval dáti svým podpisem laskavě na jevo, jak se račí jmenovat; jsem mu totiž velmi povděčen, a jsem mu ochoten uctivě poděkovati, že mě takto veřejně racil vyznamenati. V České Skalici, 11. května 1911. — Hýnek Bř, měšťan v Čes. Skalici, náměstí čís. 46.

Program schůze okres. zastupitelstva, jež se bude odvíjeti dne 22. t. m. o 10. hod. dopol. v zasedací síni okres. zastupitelstva. Volba verifikátorů protokolu. — Zpráva o činnosti okresního výboru. — Zpráva o revizi účtů fondu okresního za r. 1910. Ref. p. Václ. Koutník z Vítkovic. — Zpráva o činnosti a revizi účtů Okresní hospodářské záložny za r. 1910 (tištěná všem pp. členům rozložena). — Návrh komise v záležitosti náhrady hotových výloh členů okresního výboru a komisi. — Žádost obvodního lékaře p. MUDra J. Holčka o svržení cestovního paušálu. Ref. p. Jar. Červený. — Návrh na zařazení všeobecné veřejné nemocnice do I. třídy platů. Ref. p. Jar. Červený. — Návrh na systemisování místa druhého správního úředníka v nemocnici. Ref. p. Jar. Červený. — Žádost obce Hradce Králové o povolení zápůjčky 48 000 K na koupi domu č. p. 99. v Hradci Králové. Ref. p. J. Jarkovský. — Žádost obce Hradce Králové o povolení zápůjčky 11 000 K na koupi pozemku pro střílení další studny pitného vodovodu. Ref. p. J. Jarkovský. — Žádost obce Hradce Králové o schválení ujednání o sředitelstvem c. k. státních drah stran položení roury vodou pro pitnou vodu a kabelu pro elektrické vedení pod trať dráhy Hradce Králové-Ostrov. Ref. p. Frant. Chmelař. — Žádost obce Hradce Králové o schválení ujednání stran udržování nového jezu na řece Orlici. Ref. p. J. Jarkovský. — Žádost obce Bělče o převzetí silnice z Bělče k Albrechticím do správy okresu. Ref. p. Frant. Chmelař. — Žádost obce Pouchova o udělení subvence na rekonstrukci okresní silnice mezi tratí severozápadní dráhy a Pouchovem. Ref. p. J. V. Černý. — Žádost obce Kuklen stran stavby nové silnice z Kuklen k Plotištím a L. Ref. p. J. V. Černý. Žádost Komitě pro ustavení Svazu družstev pro konsum elektrické energie v okolí Hradce Králové o upsání podílu. Ref. p. J. Jarkovský. — Rozhodne se o ofertách na koupi parního válce. Ref. p. Frant. Chmelař. — Rozhodne se o ofertách na rekonstrukci okresních silnic mezi Černilovem a Onješdem a ve Svob. Dvorech. Ref. p. J. V. Černý. — Návrh na směnu řádu silniční policie. Ref. p. J. V. Černý.

Dámský odber Ů. M. Šk. rozalal tyto dni na spanilý sledný hojně vybičků k japonskému květinovému kursu dne 11. června t. r. Stalo-li se přes všechnu péči nedopatření, že by byla některá z ochotných dam vynechána, ať nevidí v tom nic stýslného a laskavě se rovněž přihlíží do 20. května u předsedkyně neb jednatelek odboru. (M. Schmidtová, M. Rejthárková.)

Z odberu Ů. M. Š. Při promenádě koncertu v měst. sadech vybralo se K 18946. Hlavní dík patří p. Sokyrovi, kapelníku ze Světí a jeho hudbě za bezplatné provedení koncertu, jakož i spanilomyslným dámám, při kase vypomáhajícím.

Výbor Hudebního a pěveckého spolku v Hradci Králové dovoluje si všem tuto uvedeným velečestným příslivcům vzdání své uctivé díky, pokud ja-ymkoli způsobem přispěli k uskutečnění drahého filharmonického koncertu dne 4. t. m. tak skvěle pořádaného: milostivým a spanilým dámám, které s nevědní ochotou a laskavostí v tak hojném počtu našemu spolku propůjčily své něžné a srozumitelné, slavné radě Hradce Králové za bezplatné a laskavé propůjčení Klieperova divadla, slavnému velitelství p. pl. č. 18. za ochotnou výpomoc hudebníků vojenké kapely, slovněmu p. kapelníku Vojt. Mádlovi za obětavé a vzácnou ochotu nabídnouté převzetí partu I. oboe, vysoce váženému p. továrníku Jarosl. Červenému za laskavé propůjčení tuby, vysoce váženému p. továrníku Ant. Petrofovi za ochotné propůjčení klavíru, vysoce váženému p. J. B. Tolmanovi za ochotný předprodej vstupenek ke koncertu, — a prosí, by všichni tyto a ostatní příslivci vážení zůstali H. P. S. nadále přátelsky nakloněni. JUC. Rud. Svoboda, t. č. jednatele. Prof. Frant. Rejthárek, t. č. předseda.

Neohamítec. Volební kampaň u nás započala. Zahájil ji soudruh Hampl, který přišel v dílo k tomu, aby ulomil hroty nedůvěry k c. k. úředníkovi. Rozumíme! Spatné by to táhlo malý dálný lid a proto vyskytne se již volavka, která ptáčky láká. O. k. bezmálo oficiální jest prý bílou vranou mezi úředníky. Ve dvouhodinové řeči rozvinuje program sociální demokracie, jako by ona byla nejlepší spásou pro lid. Pro člověka, snajčného rok 1890, jest to však již trochu staré, ošatělé zboží. Dále vykládá, jaké stanovisko zaujímají k druhým stranám. Soc. demokraté jdou prý vedle pokrokové, ale dělí je od sebe otázka dělnická. Jako oni užívají moderní názor avšak, poněvadž názor křesťanský jest prý „předtý“. Přejí si laikou volnou školu, rozlučku církve od státu, reformu manželstva a j. Náboženství nikomu neberou (!?). Klerikálové hlasují pro militarismus(?), užívají vrchnost a mají vyhlápenou cestičku, když budou na světě dobře dělat, že přijdou do nebe a proto chudý člověk nemůže volit klerikála. Oni že chtějí se mít již na zemi dobře. (Kudrnáč to aspoň vlastním blahobytem praktikoval.) Mladíci jsou prý strana kapitalistická a jedná se jim pouze o mandáty. O národních sociálech praví, že uzavřeli kartel se stranou mladočeskou, se kterou se 16 let potírali a táže se, co tomu fe-

konu její stoupenci. Končí pak výzvou, že každá abstinence (zdržení se volby) byla by hříchem a že soc. demokraté chtějí vědět, světlo a chléb a politiku, která jim jde velmi k duhu. V neděli na to 14. května dostal se k nám prof. Drtina, aby se ucházel o důvěru voličů. Schůze začala bouřlivě již při volbě předsednictva, tak že se muselo několikrát zjišťovat, je-li většina pro navržené předsednictvo. Když nastalo ticho, pronesl p. kandidát svou řeč, která byla promluvena tónem hladkým, aby se nenarazilo. Dohoda mezi stranou mladočeskou a nár. soc. jest prý assekurací na mandáty. Celkem dělala řeč dojem vlastní samochvaly a jako by ti nejlepší lidé z národa byli realisté. Právě, že poslanec nemá nic slibovati voličům, ještě prý to tak náboře nejde. Stačilo má dobrá vůle, že chce poctivě pro voliče a lid pracovat. To však řekl nám již před 4 lety pan dr. Reyl a proto se někteří hrdili. Po řeči p. kandidáta přihlíšeli se delegát mladočeský (pan inženýr Nováček) a obhajoval dohodu. Zároveň také ukazoval, že stále klade se důraz na slušný způsob boje volebního a citoval, jak novinový pokrokový píší. Po replice dra Drtiny, který vše hleděl objasniti tak jako něco nevinoučkého, přihlíšeli se ke slovu redaktor nár. soc. Pechar a břitkými slovy ukazuje, že starý parlament sice pracoval, ale také i kdy neměl a povoloval vládu, čeho potřebovala a tak ji chránil. To však nebylo po chuti našim soudruhům, kteří takového něco neradi poslouchají. Ukazuje, že manifestační volby, jak by je professor Drtina formuloval, aby totiž ponechávalo bylo na vůli voličům zdržeti se hlasování při volbách, bylo by útokem na suverenní právo voličů. Po něm vyžádal si slovo pan řídící Malina a přímo provokativně tázal se na výrok kdysi učiněný v přístěné rozdělení umělecké akademie. Pan purkmistr nepopírá, že by onu posádku učinil; ale co se tenkrát tvrdilo, dosud se nestalo a tak hned třeba skutek se nestane. Mluví ještě pan Hemr, že Drtina jest výborným reformátorem školství a že by bylo škoda, kdyby nebyl volen. Pan purkmistr však prohlásil, že městská rada uznává za prospěšnější pro Neohamítec kandidaturu dra Franty a že ji bude podporovat a schůzi končí. Závěrečné slovo měla naše známá soudružka Lehká a za všeobecné veselosti něco povídá, že muž však pro blak a šum není vůbec rozumět.

Vloupání do kostela v Třeboslově. Památný hřbitovní kostelík na „Orebi“ byl poctěn v noci ze dne 9. na 10. t. m. návštěvou nářeznou. Neznámé doud individuuum přistavilo si na lavičku hrobářský žebříček a chtělo nejprve oknem na evang. straně dostat se do chrámu, při čemž rosmáknuta jedna tabulka okenní. Když se mu to ale nezdařilo, pomohl hrobářský motyky vypáčil dveře vedoucí na kár a odtud po provazech, kterými se spouští rakev do hrobu a které velmi dovedné usly byly svázaný, sjel do kostela. Při svitu jedné kostelní svíčky na hlavním oltáři přehlédl kostelní prádlo, roucha — a zdá se, že byl s revizí spokojen, neboť vše nechal v tom pořádku ležet, jak nalezl. Nádoby bohoslužebné v chrámě uschovány nejsou. Jen pokladnička na milodary nedala mu pokoje — vypáčil si její obsah kolem 50 h a když hlavní dveře mu popustily nechtěly, tuše cestou po provazech dostal se na čerstvý vzduch — seď hřbitovní přelézati nemusel. Jest to již druhý pokus vloupání se do této svatyně a dle známek jest to týž lupič, který na Novoměstsku a Náchodsku a v okolí týmž způsobem do chrámů se dobýval.

Generální návštěva v Rosicích n. L. dne 8. května 1911. V 7 hodin ráno uvítán byl Jeho Excellence u slavoobrány přifažené obce Trnové p. starostou Jos. Vavřinou a četným občanstvem. V průvodu hasičů rosičských a rybářských přijel J. B. Milost do Rosic, kde uvítán byl u první slavoobrány podvelitelem hasičů rosičských p. Snížkem, u druhé brány u školy vítali svého arcipastýře místní farář vldp. Jos. Kašpar, předseda a adjunkt stanice pp. Šandera a Bušek, za dospělá birmovance sl. Marie Pišová, za dívky školní Josefa Lemčíkovu, při čemž tvořily děti všech škol kollaturních za vedení velkých pp. učitelů a čestné občanstvo dlouhé dvouřadí až ke kostelu. Od nových Rosic do starých Rosic vládl z budov značný počet praporů. Odpovědno o p. 5. hod. odejel nejdp. p. biskup, provázen hasiči s hudbou a nešťastným zástupem lidu do Pardubic. Bylo-li účastenství lidu ráno při uvítání veliké, bylo odpovědno, při loučení obrovské. Lid nedbal boufe a deště a vyprovodil svého arcipastýře až ku dráze. Nevšimavost vůdčích krubů zastínilo věrné, katolické obyvatelstvo dokonale.

Chrudim. V neděli dne 14. t. m. odbyla se schůze voličů venkovských obcí, která zahájena v 10¹/₂ hod. dopol. Po volbě předsednictva ujímá se slova náš osvědčený pracovník, kandidát p. Šabata, rolník z Vrboce. Ocitovati jeho řeč není třeba, neboť souhlas, jakým byla provázena, nejlépe svědčí, že pan kandidát naš potřeby svých voličů a že jim také nejlépe dovede vyhověti. (Kdykoliv byl o něco žádán, v nejkratší době vyhověl, na př. ve Vorli.) Když p. kandidát ukončil, přihlíšeli se ke slovu p. Novotný, který poukázal na to, jak dnes je odznak s křížem těm „lepším katolíkům“ k posměchu. Proto, přátelé, pamatujeme si, že není pravdou, jestliže naši a-

grárníci tvrdí o sobě, že jsou lepší katolíci než my; neboť kdyby byli ne lepšími — abyž aspoň dobrými katolíky, mohli by odznak s křížem také. Je před volbami a proto, katolíci voličové, mějte se na pozoru! Volte ty kandidáty, které vám odporoučí česká strana křesť. sociální!

Litomyšl. Postavili jsme se na vlastní noby a nechybili jsme. Kandidát náš p. Václav Travníček, truhlářský mistr v Ústí n. O., zahájil ve dnech minulých svou přednáškovou činnost. Na schůzi v Ústí n. O. s nadšením jeho kandidatura přijata. Dne 14. května představil se voličům v Litomyšli. Nebylo ani jediného, kdo by neprojevil souhlas s jeho osobou. Naši divu! Jest to muž z voleb. okresu vybraný, živoucí, dlouholetý pracovník křesť. soc. strany, jenž má tu přednost, že nehází frázemi a bláhy, nýbrž prostě od srdce k srdci mluví, právě jako muž z lidu. Rovněž není chybný, že neotravuje voliče tříhodinovými řeči, ale krátce vystihuje a dotýká se dnešních otázek časových a vysvětluje svůj program. — Volební výbor si vede velmi čile a horlivě a připravuje pádu p. kandidátovi. Zprávy jednotlivých členů vysazely vesměs velmi příznivě. Tu a tam se objeví sice malé mračno, ale zase přejde. Jako na př. když obětuje člen duchovní správy na voleb. fund 20 h. Zas jinde větším přispívají obnosem. Celá situace 26. vol. okresu dá se Mei krátce: Kandidáta jsme si postavili, jsme s ním spokojeni, on neleká se námahy a práce a 13. června se neobjíme. Bude to náš svátek — svátek svobody. Neboť ponejprv nemáme své hlasy dávat nepříteli, nýbrž budeme voliti dle svého svědomí.

Čáslav. Volební. Dne 7. května pořádal kandidát sociálních demokratů Havránek voličskou schůzi v pravovárečných lázních, jež navštěvována byla valným počtem voličů venkovskými, neboť řady sociálních demokratů v našem městě v poslední době značně přirůstly. Řeč soudruha Havránka brala se ovšem směrem všeobecně známým, bylo to štvaní proti občanským vřstám a slibování medu na chudý dosud krajíc vymoženosti sociálně demokratických. Náladu schůze udržovali výkřiky někteří z posluchačů, kteří už od od rána byli v „povznesené“ náladě osobní. — Týden po této schůzi 14. května svolaly sjednocené organizace mladočeská a národně-sociální schůzi voličů do Duskova divadla, na níž představil se kandidát občanských stran J. K. JUDr. Pacák. Vyrožil svým vlastním poutavým způsobem příčiny nezdaru politiky české a poukázav na důležitost svornosti národní, prohlásil, že jak pracoval poctivě po všechna minulé léta, tak pracovat chce i v budoucnu a že ne osobní ambice, ale prospěch národa vede jej k tomu, aby znovu se postavil v řadu kandidátů. Konciliantní a otevřená řeč jeho přijata byla s plným porozuměním posluchačů, až na několik osobností, jež odchýlenému stanovisku svému dávaly výraz nemístnými výkřiky a až na vystoupení obč. Polikána, který i tu musil uplatnit svůj řetězický talent, ovšem bez vavřínů. Doslavem purkmistra JUDr. Zimmera byla schůze skončena. Volba Dra Pacáka jest ovšem zajištěna, neboť ještě více než jeho politická příslušnost doporučuje ho jeho osobní vlastnost a jeho obětavá činnost. — Kusotázka alkoholické. Výrobce likérů obchodník p. Langer staví proti nádraží nádherný dům, v němž umístí tovarnu na své patentované čáslavské kořalky a novou — kořalku. K městské radě podal sice žádost o povolení k otevření kavárny a výčepu „jemných“ lihovin, ale kvalifikace jemnosti alkoholických nápojů jest velice osobní a proto mají mnozí občané plným právem za to, že bude to jenom lepší — kořalka. A tak naše nejlepší třída — Hasova — omdlela bude hned na počátku dvěma kořalkami, jedna v hostinci u Koruny a druhou v domě p. Langrové, neboť že by byla žádost tato zamítnuta, nedá se mysliti. Stane-li se tak nakutku, tu aspoň p. purkmistr jako okresní starosta měl by se zasaditi o to, aby zmizela kořalka „U prince“, náležející okresu. Ať vlávořající postaví smíši aspoň s námitkami, když se jich nemohou zbaviti hlavní ulice. — Výbor spolku sv. Ludmily uvažuje se k uhařování nákladu na opravu mariánské kaple pod věží obrátiti se o příspěvek na všechny ty osoby, kterým záleží na výsledcích této svatynky. Sbírká jest soukromá a dárky přijímá p. Bayarová, choť polic. komisaře. Prosíme své čtenáře, rodáky čáslavské, aby neopomenuli přispěti býti i sebe menším dárkem. — K dotazu jednoho ze čtenářů, jak to bylo s těmi 10 000 K na kostel sv. Petra a Pavla, odpovídáme, že o tom přineseme příště zprávu.

Čáslavsko. Agrárníká agitace pro prof. země a dějepis z Chrudimě Fr. Hladíka hraničí na některých místech přímo se svířivostí. Agrárníci dávají provolávání kandidáta strany křesť. sociální rolníku Fr. Šabatovi „haubu“. Tak věrně drží heslo „Venkov venkovanu“, že rolník volá rolníku haubu. A to děje se u přítomnosti prof. Hladíka, který se při svém kážetví a při své inteligenci nestydí takové projevy poslouchati a nezapoví si jich. A co při tom svléká smutného že nechá to dělati od evangelíků a pokrokových volnozemčáků proti upřimému a horlivému katolíku. Vedle toho zaplavují náš venkov takovou

spoustou různých tiakov a agrárních obrázků i des obrázků, že ruralní poselové jsou již celí strhaní. Na kolik kilogramů dostává se této „čotby“ jednotlivým osobám, takže budou mít panímámý čím zatápět po celý rok. Než při vši této agitaci suživosti vyhlídka Haidkovy stojí na témt stupni. Naši uvědomělí venkovští voličové dobře prohlédají humbug agrárníků a tímto ještě kněžským přisluškem, naprosto však neknešsky si vedoucím. Ač byl v Čáslavi přes neděli 14. května a přes svátek sv. Jana Nep., nikdo ho neviděl v kostele, tím méně sloužití má sv. Kdyby měl trochu kněžského uvědomění, musil by se zastýdět, když viděl, že jeho přátelé spěchají z evangelického kostela a on tráví od časného rána ve volební kanceláři „U Koné“, ač v Čáslavi jest tolik má sv. od časně 6. hodiny ranní. Či snad byl s nimi na bohoslužbě? Inu, nebylo by divu, když se oni tolik chlubí: „To je náš člověk.“ My ovšem s plnou srdce bychom jim ho přáli, jenom kdyby až konečně k nim se přidal. Katolíci by na něm zcela nic neztratili. Vyzýváme všechny své čtenáře, aby na „kněžské“ chování Haidkova upozorňovali každého ještě poněkud nábožensky citícího příslušníka strany agrární, neboť musí tak poznati, že jde k němu o důvěru člověk, který vůbec důvěry nezaslужuje. Kdo se spronevřuje tak povážlivému programu svého stavu a povolání, máš být věrný programu nějaké politické strany? Kdo neplní, co sliboval Bohu, spíná, co slibuje teď lidem? Agrární strana směřuje se, že „klerikálům Haidkem vypálila rybník“, přičítá se, aby se tedy v tom rybníku volebním utopili agrární agenti.

Volební ruch v okrese Chrudim—Čáslav. Agrárníci tolik se tuší pro Haidka, že každý uvážlivý člověk se táže: To už jest s agrárníky tak sle, že potřebují tolik centů tiakoplať pro prospěch Haidkův? Tak málo agrární strana pro lid pracovala, že potřebuje nyní zrovna heverem vytloukati hlasy pro svého kandidáta? Ta strana vyvinuje nejmenš desetkrát větší práci mandátovou než hospodářskou. Na Čáslavsku obývala se dne 14. května celá spousta schůzí agrárních. Ale patrně jest z jejich průběhu, že všechny ty centy tišákůvých lží jsou marně posílány. Ve Vlnatých u Žlebu řečnil dr. Haidka. Posluchačstva bylo tak maloučko, že nebyly ani tři stoly dobře obsazeny. Haidka užíval dle vzoru agrárnického, že má své náboženství v srdci a to že mu nikdo nevezme. Pane Haidku, vždyť také nikdo nebere. Ale co by Vám lidé řekli, kdybyste řikal, že máte lásku k lidu jen v srdci, ale že jí není potřebí ukazovati na venek? Kdybyste řekl, že máte vlastenectví v srdci, ale nikdy byste utištěvané menšiny naše nepodporoval, vše kupoval od židovských firem, pak by se každý rozumný člověk Vašemu „srdcešnému vlastenectví“ vymnul. Kdyby někdo řekl, že, má agrarismus v srdci a volil soc. demokrata, řekne se mu, aby se sbytočně nepřetvařoval. A má-li v srdci pravou víru, lásku k náboženským pravdám, máte tak chladné a lhostejné divání se na nešťastné útoky proti základům křesťanství? Proč v zájmu svého hlubokého přesvědčení neprotestujete různě proti lžem „Havlíčka“, ale místo toho nazýváte veřejně hanbou zvolení kat. rolníka za poslance? A nemyslíte agrárníci až na to slovo „hanba“ si vytkli důkladně. I ve Vlnatých při slově „Šabata“ starosta Daněk zvolal „hanba.“ Proč vypustil tak heklivý a „uvědomělý“ výkřik, snad posud sám neví. Straně agrární k takovému „aná olivému“ učenci, který ovšem „protestoval“ desetkrát více než Šabata, musíme jen gratulovati. O mudrce mezi agrárníky není nouze. — V Kněžském zase nás přišel pobavit agrárník Štěpánek. Pouštěl před několika voliči kalafunové blešky proti nám. To snad proto, aby zastrádl agitaci protirolnické strany soc. demokratické a zadržal proti ní rolnictvo. Přítomní nařináci však zachovali klid a dají nejlepší odpověď dne 18. června. — V Ronově docela jeden občan začal roztrušovati správu, že nařináci vůbec k volbě nepřijdou. Takové podvážlivé vyjadřuje ovšem notné porce drzosti. Na to odpovídáme, že netoliko naši rolníci, ale i farníci a dělníci svorně při volbách odezdají své hlasovací listky pro Fr. Šabatu. — Zvlášť komická schůze byla ve Žlebkých Chvalovicích. Kdo by tušil, že i zdejšími nešťastným zavřeným klerikálům najednou prokáží agrárníci vůdčím posorností! Jindy starali se o nás jen na podzim, když se měla okrajovati řepa. A zvlášť loni jsme jim byli velmi dobří. Přišel k nám chválit Haidka mlynář p. Kratochvíl, máje dva pomocníky. Z počátku bylo na schůzi 17 posluchačů, ale řeč byla tak „účinná a přesvědčivá“, že se vytráceli, až jich tam bylo pět. Kratochvíl však k tomu že všemu velmi případně vyplavil v debatě p. K. Polák a J. Urban. Lovci hlasů odcházeli utišeně s prázdnou ústí. — Agrárníci se dosud bláhově domnívali, že budou vytloukati veliký kapitál s neuvědomelostí venkovských voličů. Jinak by se nebyli odvážili zaslati do venec celé centy křiklavých papírových lží. Ale ke svému překvapení narazili silně, neb taková bezch. agitace otvírá oči i spravedlivějším evangelikům. Právě to farnícké farní agitaci strany agrární jest všem tolik podezřelá a budí úsměv. Agrárníci však ještě více se přesvědčí dne 18. června, že nejškodlivější jasyky aie nezmohou tam, kde schází upřímná lidová práce.

Kněžské u Memova. V neděli 14. května na schůzi agrární „poselství“ jakýs Štěpánek, že naše strana b. t. a padá. Patrně si asi pletl pojmy; že totiž straně agrární začínají svolit umírátkem. Naše strana den ode dne roste, což nejlépe viděti z toho, že každý týden potvrzuje místodržitelství stanovy různých obcí pro mládež, hospodářské odbočky atd. Náš israelita Beiger dušoval se dne 13. května v hostinci: „Naše strana (agrární) musí zvítěziti.“ V sobotu měl na to čas, mluvit židě šáben. Aspoň katolíci vědí, jak se mají k němu chovat. Svědčí to o špatném jeho obchodním duchu. Pan František Šabata těší se v naší vsi obzvláštní přímí a o té jej přesvědčíme hlasováním listkem dne 18. června, kde bude se jeho jméno opakovati skorem vesměs.

Mesitřetí u Opočna. Na venkově našem nastal čilý volební ruch. Kandidát strany agrární p. Rydlo se u nás ještě veřejně neukázal, ač potajmu bývá pry zde častěji u svých věrných. Zato však zavítal k nám minulé soboty p. Dr. Horský, aby uspořádal u nás a v okolí řadu volebních schůzí. Agrárníci a s nimi spojení soc. demokrati a voiaomyslenkáři nasadili všechny páky, aby pořádání schůzí našemu p. kandidátu znemožnili. Zbraně, jichž za tím účelem použili, neslouží nikterak ke cti straně, která se ráda chlubí na venek svou poctivostí. Přemlouváním a terorem zastráhlí všechny hostinské zdejší, aby místnosti ke schůzi naší nepropůjčovali. Než přes to odbyvání schůzí zabrániti nemohli. V sobotu večer konána schůze v hostinci p. Koubové v Malém Mesitřetí za značné účasti našich i přívrženců strany agrární. Pan kandidát Dr. Horský ve své řeči více než 1 1/2 hod. trvající zdá se objasnil situaci a dokázal, že jest nejen řečníkem výtečným, ale i mužem bystrozrakým a širokého rozhledu politického, jemuž z jednání enémovního ani nejmenší neujde. Poté rozproudila se debata. Na veškeré dotazy a námítky od strany protivné odpovídal tak přesvědčivě, že protivníci zůstali v ústky. Bylo viděti, že lidé, kteří námítky ty kladli, nemají nijakého vzdělání politického, ale že všechnu svou „mondrost“ čerpají z listů stranicových. Ani souvislou větu prosloviti nedovedli. Též několik socialistů přihlíželo se ke slovu; ale svými nápady zabuzovali jen veselost posluchačů. Zdálo se schůzi touto posílono vědomí našich i otevřeny oči mnohým s agrárníků, kteří mimoděk nuceni byli uznati, že pan Dr. Horský jest skutečně kandidátem schopným a tedy takovým, jakých jest nám třeba. V neděli nato konána schůze v Tošově a v Rohenicích s klidným průběhem a zdárným výsledkem. Nejenjme!

Z Velké Jesenice. Dne 7. t. m. konala se u nás pěkná voličská schůze. Již 2. t. m. byla jedna na rychlo svolána, při které svou velice pouťavou řeč představitel se svému voličstvu kandidát křesť. sociální strany, sušný svou horlivou činností pan Fr. Šupka. Byl žádán, aby přišel ještě. Učinil tak. Ač měl před tím 3hodinovou debatu ve Zvoli s agrárníky, pak dlouhou přednášku v Česk. Skalici, mluvil u nás přes 3 hodiny. Mírným způsobem, nikoho se nedotýkaje, vyložil program strany křesť. soc. a zdůrazňoval, že při volbě poslance musí se přihlížeti se k osobě, nýbrž ku programu strany, kterou kandidát zastupuje. Program hospod. a sociál. mají více méně strany všechny stejny, avšak kromě strany křesť. soc. proti náboženství buď přímo vystupují, nebo je s programem svého vypouští. „Buď jsem tedy proti náboženství nebo pro ně — jsem katolík nebo nejsem.“ A to je důležité rozhodnutí, neboť jiného není možné. — Když sejmavou řeč skončil za souhlasu posluchačů, hlásil se ku slovu jeden národ. sociál., jak vysvětlí tedy p. kandidát jednání faráře Vacka, který je kněz a kandiduje za stranu agrární, jež dle jeho slov je protináboženská. — Po něm dostal slovo známý odpůrce p. Šupky. Jako stoupence strany agrární také hodně mysli, ale je katolík a to dobrý. Lituje p. kandidáta, že pry musí vypti kalich horký až na dno a přece že mu to nebude platno. Uváděl staré, dávno vyvrácené námítky, že křesť. soc. strana, ačkolivkrátě přektěná, satahuje ten vsašený odkas Kristův do putyk. Kristus hlásal lásku a chudobu, že království jeho není z tohoto světa, a hrozil: „Běda vám bohatým“, jen je potřeba samyslet si se nad tím, na jakých sociál. slata hierarchie svou moc zakládá, že by své učení ani sám zakladatel nepoznal. Ti, kteří měli lidu hlásat čisté učení, zamítili na stopu bludnou, bažili po moci a divnými formami (!) je přiuodli. Náboženství je ohroženo, ale nejvíce těmi, kteří je mají za živnost a saají z něho jako pijavice. Neai ani soukromá ani veřejná, když se to vezme, nýbrž jen životní praxe (!) a proto potřeba uvést v život pravou podstatu nábož. (!). Bůh se potřebuje těch nádherných rouch a přepychu? Náboženství musí býti v duši a život dle něho. — Zajímalavé je, jak chtěl, aby mu vysvětleno bylo, proč církev dělá rozdíl mezi bohatým a chudým, od mistáka dp. kaplana. — Klerikálové měli moc a co učinili? A mají prostředky v rukou, aby pomohli; jen chtějí a rásem by lidi bylo pomoheno (snad po portugalsku to paje). Nejedná se o náboženství, ani o rozluhu manželkou, jen pry o ty havy! Jen mysliti, to je nejlepší. Sám pry již dva roky myslí o 4. přík. a nevěděl, co vy-

myšlil, k radosti posluchačů. Končil provoláním hanba klerikálům, při čemž málem by byla schůze rozbita. Rázněm jednáním p. Šupky sjedná klid. Nejlépe při tom se činil jeden pán Š., také kostelní spěvák, jehož strýc kněz posílá matce podporu úsečnou, aby věděla, že to mohl hodat těm nenáviděným klerikálům hanbu provolávati. (To není klerikalismus!) P. Šupka šetrně, ale jistě usazoval svého odpůrce, který mu zůstal odpovědi dlužen, ale za to kritikem jej chtěl umlčet. Poněvadž půlnoc dávno minula, žádáno, aby byla schůze rozpuštěna, což se stalo za velikého hluku. Dobře působila debata, aby se poznalo smýšlení. Dež Bůh sil bojné a zdaru panu kandidáta do dalšího boje! Za jeho přednášku vřelý dík.

Různé zprávy.

Agrární kandidát farář Vacek se-lidární se sociálním demokratem. Dne 7. května mluvil na voličské schůzi v Kuněškově za stranu agrární farář Vacek, za soc. demokratickou F. Zvolánek. Soc. demokrat prohlásil se pro vyloučení náboženství ze škol, pro moderní školu zbavenou vlivu klerikálního a p. farář Vacek ve svém projevu dodal, že názory jeho s názory soc. demokrata p. Zvolánka nejsou nikterak v rozporu. Když se křesť. soc. řečník pan Tůma vyjádřil proti řečem obou kandidátů, strhli spojení křiklouni ze strany agrární a soc. demokratické lomoz, našeho řečníka uktičeli a ze schůze vyhodili. Dalšíh poznámek netřeba.

Pokrokové-socialistické-agrární kompromis volební. Zpráva, že pokrokové, socialisté a agrárníci na Moravě uzavřeli volební kompromis, se nyní úplně potvrzuje. Ujednání stalo se mezi Stránským, Staškem a Váňkem. Tedy agrárníci, kteří se ohánějí uzavřením hranic, budou volit socialisty, kteří jsou pro úplné otevření hranic a kteří rolníky nazývají „lichváři s masem a obilím.“ Agrární generálové k vůli mandátům a korfkám provozují v venkovem veliký švindl, který poctivému venkovskému lidu musí být úplně odhalen a lid agrárním dietářům dá 18. června zaslouženou odpověď.

Agrárníci kandidáti. Agrárnícké listy stále se odtájí o naše kandidáty a líčí je lidu zrovna jako analfabety. Kandidáty agrárnícké však pěkně vyfotografoval zakladatel agrární strany Alfons Šťastný ve svých „Selaských Novinách“ (20. dubna t. r.) takto: „Agrárníci zas nepřihlížejí ke způsobilosti a schopnostem kandidátů. Chťají poslat do Vídně i lidi politicky bezcharakterní. — Námnoze hledí se tedy osobní, stranaické choutky uplatniti na volebním bojišti v Čechách i na Moravě. Všecko hlásá sice nejostřejší boj vládě, — ale do popředí — derou se osobnosti politicky i jinak schátralé!“

Staročeský politik a agrární poslanec Staročtíkovi. Bývalý poslanec Svozil vytýkal v posledních číslech své „Selaské Stráze“ mnoho a mnoho věcí Staročtíkovi hodné kompromitujících. Odpovědi se však Svozilovi na různé jeho dotazy nedostalo, ačkoliv Staročtík sám horlivě píše do „Selaských Listů“ hemopisy na našeho kandidáta a chvalozpěvy na sebe. Zde však o něm a zaryté mlčí. Proto sobotní „Selaská Stráž“ znova píše: „Kandidát a přisedlí zeměského výboru Staročtík neopravuje, ačkoliv byl mnoha voliči přímo vyzván. Co to znamená? Důkazní, že jednal bezcharakterně, když falšoval podpis, když spolčoval se se socialistami demokraty a s klerikály za tím účelem, aby urval tučnou sinekuru, že domáhal se a vsal s rukou vlády nám nejnepřátelštější řád a že jako přisedlí zeměského výboru donutil město Litovel, by dávalo premie chudým českým rodičům za to, že své děti posílají do německých škol. Celý národ i nejchudší jeho příslušníci sbírají po haléři a jak vůbec mohou, aby vykupovali se mobility české děti z německých mučireň, a p. Staročtík, zástupce českého lidu, neostýchá se vhněti české děti do německých mučireň, aco on nabízí se ještě dokonce za zástupce lidu ve vídeňském parlamentě. Voličové jen poněkud politicky vyspělí, své a národa cti dbalí, musí odbyti takového veřelce dle zásluby a co nejrozhodněji, tak jak odbyli Závorku a Práška agrárníci čestí.“

Pemise katolické nejsou v klatbě. Italská obec Cremona má radikálně-socialistické zastupitelstvo, jež se právě chystalo vypuditi řečnické ošetřovatelky s tamní nemocnice. V tom zemřela 70letá Luigia Valcareggi a odkázala milion lir cremonské nemocnici s podmínkou, že v ní sestry zůstanou ošetřovatelkami. Socialisté nevěděli si rady; kulturní nenávisť rádi by byli dali průchod, ale milion je milion. Pro všecko se ještě septali o radu svého soudruha, univerzitního profesora Gropallioho v Modeně. A ten poradil: „Jen berte!“ A soudrusi cremonští poslechl. V opakém případě byl by legat případní sirotčinci, v jehož čele stojí známý biskup Boronelli.

Rakouský tabákový monopol. Generální ředitel rakouské tabákové „vie sekná Šef dr. H. Scheuchenstuel podává následující přehled tabákového monopolu: Tou dobou podřízeno jest

generálnímu ředitelství tabákové režie 30 tabákových obřadů a 18 zvláštních skladišť. Počet zaměstnaných páchá se na 700 úředníků, 450 sluha a 40 000 dělnictva, z něhož je asi 86%, ženských. Vyrábí se ročně okrouhle 1 1/4 miliardy cigar v 31 různých druzích, 6 miliard cigaret ve 22 druzích. 250 000 q kuřavého tabáku v 28 druzích a 11 tisíc q šupavého tabáku ve 24 druzích. Vývoz obnáší 5—8 mil. kor. ročně. Domácí pěstění tabáku (v Haliči, Tyrolsku a Dalmácii) poskytuje skoro 60 000 pěstitelů velice značný příjem, neboť ročně vyplácí se jim na 8 mil. korun. Kromě toho prodejem tabáku živí se buď částečně neb zcela asi 1000 prodáváčů a více než 70 000 trafikantů.

Slovácký den v Luhačovicích. Nutno jen s radostí uvítati usnesení Českého zemského Svazu pro povznesení návštěvy cizinců na Moravě a ve Slezsku, že každoročně bude pořádán o svatodušním pondělí v Luhačovicích veliký slovácký den, o němž zastává se Slovácko v plné nádhře svých hřívivých barev a ukáže se světu v celé své původnosti. Na programu tohoto slováckého svátku Moravy jest i veřejná porada na prospěch zachování lidového kroje, průvod všech účastníků v krojích, přehlídka a udělování cen za nejkrásnější původní kroje a předvádění všech známých dosud tanců a zvyků lidových i písní. Jelikož očekává se na ten den veliký počet účastníků ze všech zemí okolních, vypraveny budou zvláštní vlaky z Prahy, Brna, Vídně a z Krakova. I c. k. ministerstvo veřejných prací, jež lidové kroje moravské řadí mezi nejptednější přitažlivosti Rakouska a na zachování jich klade veliký důraz, přikládá slováckému dnu v Luhačovicích nevšední význam; není vyloučeno, že i sám ministr Dr. Marek slavnosti se účastní; kromě toho vyřídí ministerstvo samo zvláštního odborníka svého, jež význačné tance a zvyky zachytí kinematografem, nejlepší písně pak fonografem, aby i v cizině mohly se tak tyto perly našeho národopisu reprodukovati.

Svátek Moravy. C. k. ředitelství státních drah poskytlo vzhledem k neobyčejnému významu letošní výpravy na Moravu, kterou pořádá cizinecký Svaz moravský ve dnech 3., 4. a 5. června do Moravského Krasu a do Luhačovic, účastníkům těchto výprav neobyčejnou slevu na dráhách, hlavně na trati Praha—Brno a Brno—Luhačovice. Na trati této budou vypraveny zvláštní vlaky. Bližší v prospektech, jakož i v záložkách a bankách v Čechách na Moravě a ve Slezsku, které ochotně převzaly informace, jakož i přijímání přihlášek pro tyto výpravy.

Kompromis s Němci. Ostravské listy otiskly zprávu, že Němci v Místku (hlavně židé) uzavřeli s Čechy kompromis, dle něhož dostalo by se Čechům ve III. sboru 8 členů a převzetí soukr. chlap. měst. školy, Maticí Místeckou vydržované do veřejné správy. Tato zpráva o kompromisu jest předčasná; otisknuta byla bohužel četnými moravskými i listy v království a způsobila, že podpory a dary „Odboru národní jednoty“ na organizování českého živilu a Maticí Místecké na vydržování měst. chlap. školy téměř byly úplně zastaveny. Ocitly se proto oba spolky ve velké tísní.

Zákaz hry v uherské třídní loterii. V zájmu veřejnosti se připomíná, že dle platných zákonných předpisů hra v cizozemskou loterii jakéhokoli druhu, tedy i hra v uher. třídní loterii jest zakázána a že na přestupky tohoto zákazu stanoveny jsou citelné tresty, neboť pokuta mimo propadnutí losu obnáší 5 až 15 násobný obnos učiněného neb zamýšleného vkladu. Z té příčiny varuje se důtklivě před koupí neb prodejem losů uherké třídní loterie a připomíná se, že i ten se důsledkového přestupku dopouští, kdo losy jemu třeba bez objednávky od uherských firem neb odjinud zaslané si podrží.

Výlet na Severní Mys 1911. O prázdninách 1911 uspořádá Jaroslav Karásek, c. k. učitel tělocviku v Brně 32denní výlet na Severní Mys, Dánskem, Švédskem a celým Norvéžskem od 16. července do 16. srpna. Poplatek za celou cestu i s úplným zaopatřením činí dle umístění kabiny na lodi Andenæs: s jízdou ve III. tř. na dráze 1140 K, 1180 K a 1220 K, s jízdou ve II. tř. na dráze 1235 K, 1275 K a 1315 K a zahrnuto jest v něm mimo jízdu, stravu a ubytování i veškeré nutné vstupné, průvod, spropitné, povory, doprava zavazadel, mimo vydání nepředvídaná. Na lodích jede se všude první třídou. Různá cena závisí jen od umístění kabin na lodi Andenæs; jinak jest ubytování i strava pro všechny účastníky úplně stejná. Ubytování a stravování jest v předních hotelích a začíná: končí vždy příjezdem do Berlína. Podrobný jízdní řád a návod k vypravení se na cestu, jež nevyžaduje žádných zvláštních příprav, zaslán bude účastníkům po přihlášce. Přihlášky přijímá pořadatel se zálohou 200 K nejpozději do 15. června. Přijato bude nejvýš jen 15 účastníků.

Nový zdroj příjmů Ústřední Matice Školské. Maticí odbor v Turnově doporučuje odvádění dobrovolných příspěvků ve prospěch Ústřední Matice Školské z jmenování úředníků do vyšších hodnostních tříd. Povýšený úředník zaplatil by přiměřenou částku buď některému ma-

tičnímu odboru nebo přímo Ústřed. Matici Školské. Pokladna maticí by při kvitování daru oznámila, že darce složením příspěvku Ústřední Matici Školské zároveň vykupuje se z poděkování za gratulace, které byly mu u příležitosti povýšení zaslány. Doufáme, že všichni čestní úředníci při povýšení svém dle návrhu turnovského odboru maticího na potřeby školství Ústřední Matice Školské pamatovati budou.

(Zasláno.)

Pořadatelstvo >Druhé ročníky výpravy katol. studentstva českého<

(konané letos: A) do Čes. ráje; B) a Krkonoše; C) na Královédvorskou)

oznamuje všem účastníkům, že přesný odjezd výpravy z Prahy bude každému definitiv. účastníkovi sdělován zvlášť, ihned po přihlášce. Začátek cest bude však určitě před nedělí 9. července. Jelikož přihlášek k výpravě přibývá velice, jest nanejvýš nutno, aby všichni, kdo se ještě chtějí výpravy účastniti, a též ti, kteří se pouze prosatímáše přihlásili, aby (byť byla lhůta stanovená do 10. června), co nejdříve tak učinili, pro-

tože ke konci bude počet účastníků omezen! K referátu minulému pořadatelstvo výpravy poznamenává: „Slavnostní akademie“ bude na cestách uspořádána ve spolkovém domě katol. jednoty v Liběticích u Semí (v Podkrkonoší) po dvakráte, a sice odpoledne v neděli: 9. a 16. července. Protektorát akademie a laickosti převzala P. T. si. „Katolická Jednota“ v Liběticích. Svou važnou návštěvou akademii počti slovatý pán Ph. Dr. M. Kovář, c. k. škol. rada, atd., (t. č. dle ve Zdáře u Turnova) a četní vysl. a okolního duchovenstva. Při akademii spoludítkují: a) proslulý operní pěvec velel. pán V. Zimmermann z Prahy. b) chvalné známá „kapela kandidátů“ a c) „dramatický kroužek kandidátů“ z katolického ústavu ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenech. Na programu jsou: 1. četná díla hudební: orchestrová a solová, 2. četné spěvy; 3. divadelní hra: „Lakomec“, veselohra ve 3 jednáních od J. Moliéra—J. Vrchlického. Pro školu uctivil profesor Fr. Dominik M., šk. Br. — K této akademii očekává se velice četná účast katol. lidu z celého Podkrkonoší! Pořadatelstvo výpravy, doufajíc a pomocí Boží v nejdůležitější průběh výpravy této, očekává tímto značné posílení hnutí katolického studentstva v českém národě našem! Zlatě Bůh!

Pořadatelstvo

(Praha-Bubeneč: Katol. ústav ku vzdělání učitelů.)

Objasnění a výstraha!

Maggiho kostky po 5 h k okamžité přípravě znamenité hotové hovězí polévky vyrábějí se pouze v jedné a to nejlepší jakosti.

Ani dražší kostky jiného původu nemohou se Maggiho kostkám v jakosti a vydatnosti rovnati; jediná zkouška Vás o tom přesvědčí.

Velectěná hospodyně!

Ježto i Vy, jako každá zdatná hospodyňka, nevydáte zbytečně ani haléře a chcete za své peníze jen to nejlepší, žádejte proto u svého kupce vždy výslovně jen právě Maggiho kostky po 5 h. Dbejte však jména Maggi a ochranné známky křížové hvězdy. Kostky bez těchto známek nejsou od firmy Maggi.



VÁRHANY

nedostižné intonace, akustické fungující pneumatiky se všemi možnými novinkami nástrojů. kláru i slavným patronátním úřadům doporučuje

Karel Čápek,

(dříve B. F. Čápek),

závod pro stavbu varhan a harmoní

POLÍČKA (ČECHY).

Stoupenctvům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanským českým závod

vytívaček a klásek „Záhřita“ v Chrastě

a Chrastě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Záhřita“. Ved. duchovenstvu naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, saražené dle předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporúčujte ve svém okolí!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

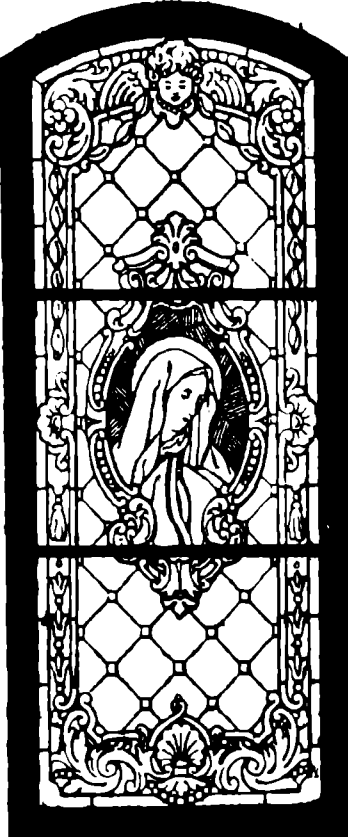
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 rektů na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se lesklými rámy, sloupky, vazacemi.

Veškeré rozpočty, akvizice odborná rada bezplatně, bez vší námahy ku definitivnímu objednávkám.

Neobtěžujte veřejnost i přeměnou pochvalnou uznání.

Založeno roku 1886.



Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k shotování veškerých kate-
stolních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.

Vše přeneseno, čistě a důkladně
shotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revidov-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez úroků.

Sta odporoučí a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodní domácnosti.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-—

Křesla houpací
od . . . K 20-—
Křesla ku psaní
od . . . K 9-—
Křesla na žronbu
od . . . K 10-—
Sedátko na žronbu
od . . . K 12-—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkovýrobě ty.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1-10
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vinem

" V HUMPOLCI "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.



Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

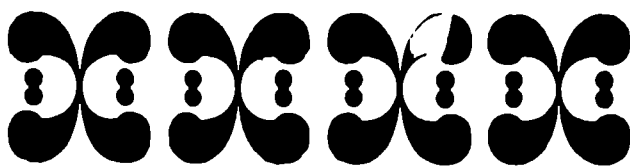
Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Takéž doporučuje se ku koupi pravého franc-
cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam-
růžku a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. páni obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.



Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. mistodržitelstvím koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

oo záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za

výhodných

platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.



J. F. Langhans

c. a k. dvorní a honor. fotograf

Hradec Králové

(Adalbertinum).

Doporučuje své s dokonalým vkusem prove-
dené fotografie ku každé příležitosti.

Ceny mírné.

Umělecký ústav
pro malbu na kleno

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vřezávací nástroje.
Mosaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



Přesná vyznamenání a doporučení.

Pánům včelařům doporučuje

mezistěny

se zárukou pravosti

1 kg = 24-26 kusů normální míry

za 4 K 80 h

JOS. JELÍNEK,

mydlář a člen míst. včelař. spolku

v Hradci Králové.

Založeno r. 1880.

Do Hradce Králové a okolí!

František Hynek

v Hradci Králové.

Velké náměstí na podsini v bývalém zlat-
nickém obchodě pi Holatově, vedle mod-
ního závodu Průšek a Veselý otevřel

nový

závod kožešnický

spojený s velkým skladem

klobouků a čepic

a prosí o bojnou přízeň velectěného
P. T. občanstva.

Zimní a kožešnické věci přijímám
pod zárukou přes léto k uschování.



Prodá se levně

větší množství starých zachovalých

dubových trámů a fošen

v různých silách a délkách, hodící se na velké potřeby stavební, jako: prahy ku stodolám, kolnám, stájím, co sloupy ku vratům, do plotů, na schodnice, špalíkové dláždění do stájí, dílen, přejezdů, dvorů, na podlahy do chlévů, na lávky atd.

Bližší podmínky ochotně sdělí správa skladiště

ty **Kress & Bernard,**

regulace Labe v Hradci Králové u stoku Orlice a Labem, kde možno veškeré dříví shlednouti.



Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vkladní poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Rozšiřujte

spis dra Novotného:

Index a věda.

Stran 210. Cena 2 K 40 h.

Objednávky vyřizuje Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Železné ohnivzdorné a nedobytné pokladny

na peníze, knihy a spisy.

Ohnivzdorné skříně na knihy a akty firmy **Wiese & spol. Praha.**

Zastupitelství a sklad

Josef Ježek, Hradec Králové.

Cenníky zdarma.

Raďte si psát o vzorky firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo.

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, damské i panákové plátna, damsky, ubrusy, ručníky, žofie na košile, — — — atd., překrásných modních vzorů. — —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K máme vyplaceny. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdrobených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/4 — 4 1/2 %

Daň důchodková platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukládacích, lomb., rent., deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádla a kauce. — Eskont faktur a smének. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladiště spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda rozvozu. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dožívá veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vesťálský a slovenský anthracit. Koks slovenský a svatoševický. — Brhlky. Kevárské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4500, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

Kdo se podívá na číselce, pozná, že každý rok naše Hše vyváží 400 000 kusů dobytka, což je přibližně 200 000 kusů na osobu. Pokud by hranice by znamenalo nahromadit zde dobytka, slevnit jeho cenu a poškodit rolnictvo.

Není, odhad bychom mohli být zaplaveni cizím dobytčím.

Odkud sem má jít ten cizí dobytek?

Podívejme se na mapu. Z jiného než sou- sedního státu sem jít nemůže, protože by takový dovoz šel přes 2 státy, stál by dvojnásobek a tedy by se nevyplatil. A Rakousko-Uhersko je obklopeno těmito státy: Ruskem, Německem, Švýcarskem, Itálií, Černou Horou, Srbskem, Rumunskem a pak mořem. Odtud by sem tedy mohl jít cizí dobytek.

Z Ruska sem nikdy nešel ani jeden kus a nepůjde. Rusko o to nikdy nestálo, patrně proto, že by to mohlo jejich Hši poškodit. Z Německa? Tam přece dovážíme nejvíc z celého našeho vývozu. Mají tedy nedostatek sami. Do Švýcarska a Itálie dovážíme taky, mimo to do Itálie dovážejí se dobytek ze Srbska, mají ho tedy málo. Z Černé Hory? To je zemička jako některé naše hejtmanství, ta dobytka nemá. Zbývá tedy Srbsko a Rumunsko. Ale se Srbskem a Rumunskem už novými smlouvami bylo uzavřeno, mnoho-li sem mohou dovážet až do r. 1917. Tedy celých pět let, co bude nová smlouva zasedat, vůbec se nebudou o dovoz masa ze Srbska a Rumunska jednat a hlasovat. Zbývá jen moře, t. j. aby sem dováženo bylo maso z Ameriky neb Austrálie. Z Ameriky se to skutečně z argentinským masem, ale skončilo to šaskem. Posledně v Praze, nikdo už je nechtěl ani za 1 K 1 kg, takže se sem dovážet přestane.

Odkud tedy má sem jít to maso?

Sad s měsíce? Agrárníci tomu asi jistě věří, protože odjinnu sem přece jít nemůže, a oni stále křičí, budou-li zvoleni klerikálové neb soc. demokrati, že sem pustí cizí dobytek a sdejšího dobytka cena poklesne.

Soc. demokrati také věří jistě, že sem dostanou maso s měsíce, protože svým voličům cizí laciné maso slibují. Odkud však, tci nemohou. Ani po r. 1917 ze Srbska a Rumunska, vždyť jsou to malé země.

Je přece každému známo, že tvoříme s Uhrami jedno celní území a že bez svolení Uher sem nesmí jít ani jeden cizí kus dobytka, ani ovšem bez svolení našeho do Uher. Ale Uhry jsou stát zemědělský z 80 proc. Proto nikdy nesvolí sem k takovému dovozu cizího dobytka a obilí, aby to ceny sdejší stlačili mohlo. Ukázalo se to na argentinském masu. Smlouva rakouská odhlasovala sice neomezený dovoz argentinského masa, ale Uhry řekly: Až o kg více nedovozíme než 2000 tun a více sem nepůjde a nepůjde!

Z toho všeho je sad slunce jasněji patrné, že hranice s otevřením hranic cizího dobytka je volební švindl a nic jiného.

Alle přece prý neměli katal. národní poslanci hlasovat pro dovoz masa ze Srbska a Argentiny!

Tak štvou agrárníci zemědělce proti našim poslancům. Pravda, hlasovali naši poslanci roku 1908 pro dovoz 65 000 kusů srbských a argentinských dobytka. Měli k tomu tyto důvody: Srbsko v té době hrozilo válkou, válka visela jako meč na diti, a naši poslanci nechtěli Hši ožebračtiti (po každé je krach a peníze klesnou aspoň o polovinu) — nechtěli hnáti také tam aspoň 100 000 českých synů, je nechatí mraziti a zabít. Naši poslanci neměli v prsou kámen místo srdce jako agrárníci. Naši poslanci věděli, že se dovážejí do Srbska náš jedinec (slad), cukr a lněné výrobky, tedy že by zde klesla cena řepy, jed- mene a lnu, že by to ceny sdejší stlačili nemáme a že to stačí pro Vídeň sotva na dva dny.

A pakli agrárníci ještě a téžka nejsou spokojeni a přece dále budou vyřítati, proč naši pro těchto 65 000 kusů hlasovali, pak dejte jim tyto otázky, nad kterými ihned oněmí:

1. Proč pro tuto smlouvu hlasovali agrární poslanci do jednoho 21. prosince 1907 a to ne pro dovoz 65 000, nýbrž 105 000 kusů; 2. proč tuto smlouvu agrární „Venkov“ obhájil 28. srpna 1908; 3. proč ji obhájil „Čep“ 31. r. 1908. A co hlavně: Proč agrární poslanci do jednoho hlasovali pro rakousko-uherské vyrovnání, dle něhož sem do Rakouska šlo uher- ského dobytka:

	r. 1908	r. 1909	r. 1910
kna hovů	299.126	262.291	287.815
kusů vepř.	590.786	67.080	549.207

Tedy agrárníci vyřítají našim poslancům, že hlasovali pro 65 000 srbských kusů a sami agrární poslanci hlasovali r. 1907 pro 105 000 kusů srbských a pro 830 000 kusů uherských. Za uherský tento dobytek zaplatili jsme Uhram

loni r. 1910 docela 430 millionů!! Tedy agrární poslanci hlasovali pro čtyřnásobek větší dovoz než agrárníci! Zaslouží-li tedy naši poslanci jedinou ránu, zaslouží ji agrárníci — dvanáct!

A pro argentinské maso z našich 17 po- slanců hlasovali pouze dva — Sránek a Horský, protože zastupují více horské a př- myslové kraje, ostatní hlasovali proti. A ještě dr. Horský vysvětloval toto hlasování tak, že když vláda uherská sem nedovolila více arg- entinského masa než 2000 tun, nemůže takové malé množství sdejší ceny a rolníky poškodit. A že nepoškodilo, patrně už z toho, že od no- vého roku, co sem srbské a argentinské maso šlo, ceny našeho dobytka velice stouply. Agrár- ník Štastný to vysvětloval takto: „Když padne kapka do rybníka, nevystoupí proto ještě voda z rybníků. A právě tak přijde-li sem takové množství srbského a argentinského masa, nemá to při milionech našich kusů na naše ceny vlivu prašádného.“ Sám „Venkov“ usnul to 28. srpna 1908, kdy smlouva srbskou chválil a prohlásil, že „netají v sobě prašádné nebe- spečí pro naše zemědělství.“

Z toho všeho patrné, že heslo agrárníků i soc. demokrátů s otevřením hranic, dražším nebo levnějším masem je volební švindl a kla- mání lidu.

Pravá příčina je tato: Velkostatkářská strana agrární chce rozšířit starobní pojištění chudého lidu, aby velkostatkáři na ně nemuseli platit. Vždyť při hlasování o starobním poji- štění scházelo z 28 — plných 25 agrárních poslanců. Proto také agrárníci rozšířili parla- ment. A křesť. soc. poslanci starobní pojištění navrhli a popobáhali, proto nesmějí být zvol- ení. Soc. demokrati zase (i agrární poslanci většinou) chtějí vyloučit náboženství ze školy, rozlásku manželkou, rozlásku církev od státu, tedy nesmějí tam přijít katoličtí poslanci, aby to nezmařili.

Proto se masí lidu házet písek do očí s levným neb drahým masem a otevřením hranic! Našinec dne 14. t. m.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zaopatření a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Celá umění od vln. dřev. duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Evangelie v Jašmu. Dřív nechtěli při- znati, že němečtí dárci Gustav-Adolf. spolku jsou skutečnými nacionálními šovinisty. Hájili německé souverce se všech sil; a „Čas“ jim pomáhal co nejvýdatněji. Kopance německé však se množily, až přetecí musila nádoba trpělivosti, ačkoli de- skému evangelickému klerikálovi jest daleko mi- lejší kovaný Němec evangelický než Čech katolický. V Těšíně němečtí souverci při společném sjednání evangelickým zapověděli slovaneké pro- slovy. Z toho ovšem autas nastati musilo roz- trpění. A tak nyní v 8. 9. „Hlas z Siona“ píše:

„O Gustav-Adolfském spolku a těšinské u- dalosti pojednala pastorační konference ev. ref. duchovenstva moravského dne 21. března a při- jala resoluci o známém provolání představenstva Hlavního spolku rakouského, s ním vyjímáme toto: „Dobrá vůle sjednotí mír jest v dotčeném usne- sení nepopadné sřejmá a nutno ji vdučně uznati. Současně však jest stejno, že dotčené rozhodnutí spočívá na omylu. Má se za to, že sjitěním sku- tečnosti, že nikoliv slovaneký rozhovor ale slo- vaneké proslovy byly zahazány při vedírku ně- mecko-evang. svazu v Těšíně, stačí k důkazu, že Slovanům nebylo uktivděno. Ale toto jest proton pseudos, základní omyl, v celém sporu. Na řádné evangelické církevní slavnosti v zemích německých nezakazuje se zahrnutí souvřecím uktivti ma- tořitiny v jakékoli formě. Proto jest autas omda zákas, věci námů se Slované v Těšíně zachovali s klidnou rezervou, považovali za urážku Slova- nům učiněnou, která jest tím citelnější, že nebyla ze strany Slovanů ačim vyvolána a že se při Slovanech sjednalo o souverce s ciziny, ale s těse vlasti. Konference následkem toho konstatuje, že dotčené usnesení nenaložilo po právu ani s ura- žejícími ani s urážejícími.“

Souhlasíme s projevem tímto, pokud jde, do slova i s gentlemankým překladem řeckého slova. My v Čechách nemůžeme jít se na nic slyš na německý Gustav-Adolfský spolek — a vědomí přejdy na nů epichané sáskto. Ano považovali jsme se k perspektivu: protože nás došli stranou, dáváme vto, aby nás přijeli na vlnost a vlnost si naše. Jíme tím jisti, že to nebude jediné odpověď, kterou dají nedávisté naše sbory dšaté cti círke

i českého jména, ale že budou mezi námi, kdož letošní abírku vanejí chadým našim sborům: Svatopetr, Ignác, Hradci Král. a Plzeň, a ne Gustav-Adolfské Jednotě ná dšakas protesta proti jedné těšinskému i jedné představenstvu zidešského.“ Potud „Hlas z Siona.“

Ve provedení Francie. Těh přepočeno křiku, aby ve státech „sklerikalizovaných“ savláda svoboda podle vzoru sednaté Francie. Zatím tam však soc. demokrati nařikají na útlak více než v zemích „klerikalitních“. Jak slavili soudruzi v Paříži první máj? Soc. dem. „Právo lida“ dne 7. t. m. o tom píše: „Již po několik let ocitá se Paříž v den dělnického svátku ve stavu obležení . . . slavnosti, jeť v starých, spátečnických mo- narchických nikdo nezakazuje, byly zakázány prole- тариátu pokrokové, antiklerikální (protiklerikální) republiky. Na věci se nic nesměnilo, když byl Clémenceau vystřídán socialistou Briandem; také on dal vyrukovat na prvního května vojákům, dal obsadit policii kde kterou veřejnou budovu, jen aby „veřejný pořádek a bezpečnost nedoznaly pohromy.“ Briand letos neslavně padl a od M. nisse, jeho nástupce, čekalo se všeobecně, že vřijmečnā opatření proti dělnictvu jednou pro vždy od- straní . . . Naděje v Monise kladené byly však šeredně zklamány . . . Marš mřičtovaly všechny syndikáty (dělnické) a marš se zaručovaly, že majové slavnosti minou klidně, nebude-li dělnictvo zbytečně provokováno. Marš intervenovali (pro- středkovali) socialističtí poslanci u ministr-presi- denta . . . Měštšské listy přichvalovaly si vět- šinou vojenské obležení Paříže . . . Kdo zná naše prašské první máje, byl by pařížským značně zklamán. Klid práce není ani z daleka tak úplav jako u nás; jsou celé ulice, kde by se ani ne- poznalo, že nejčtetnější třída národa manifestuje za své požadavky, kdyby nebylo seslezených poli- cejních hlídek a vojenských skupin, kamkoli se pohledne . . . Celá velká posádka pařížská, se- slaná nad to osmi pluky vojska, na rychlo před první májem do Paříže povolány, jistěni po- licie, vše vyrukovalo na obranu pořádku. Stra- tegická místa jsou zvlášť dobře obsazena . . . Všechna tato rozsáhlá strategie nemohla ovšem zabránit uvědoměnému proletariátu projevit přes všechny překážky tušby, které v stejný den byly hlášány s tribuna všude po světě, kde myšlenka socialismu našla své stoupence . . . Poslanec soudr. Thomas chce vaukouiti do Tullerů, uzavřených sice, ale přístupných městským žurnalistům; marš sáha. Neopak, pro vřetěování se do úřed- ního aktu byl zatím soudruh Renaudel s „Huma- nité“ a málo scházelo k sázení soudruha Varennea, městského radního . . . Lásce k městšské repa- blice včerejškem (1. května) poslušen; nebylo. Ukázalo se znovu, že ve svých sociálních poža- davech nemáme se spolehnouti proletariát na mě- štšky i když — dle našeho rakouského měřika — jsou sebe pokrokovější. Čím sociální boj více po- kračuje, tím více ubývá oněch platonických stou- pence, kteří jdou s námi na počátku cesty; ko- nečné boje bude musit vybojovat proletariát bez nich a proti nim vlastními silami.“

V horších řádcích jest dvoji cenas pou- čení. V „demokratické“ republice siubovali prole- тариátu bohatí židé francozští modré a nebe, jak- mile za pomoci téhož dělnictva budou skoušsko- vány duchovenšské statky. Bláhové dělnictvo opravdu si myslilo, že bohatí bursiáni a bankéři připravují převrat ve prospěch strádajících, ačkoli kapitalisté mohli již dávno dokázat lásku k lidu prakticky, pokud se ještě nekonfliktovalo. Vždyť k tomu měli prostředků velmi mnoho. Soc. demokrati aspoň se těšili, že jim kapitalisté rozdají něco z cizích — z uloupených statků duchovenšských. Leť i tyto zabrané statky sloužily výhradně k rozmočení jmění státních boháčů.

Proto tedy, že ve Francii bylo dělnictvo ed žití protikatelických podvedeno a zklamáno nej- více, jest tam daleko větší napětí mezi kapitalisty a dělnictvem než v zemích jiných. Dělnictvo se bouří proti dšým podvodníkům a tito zase zcela dšagodně se bojí soc. demokratické odvety. A přece mohli soc. demokrati poznati již dřívě, že lidé, drtící se všemi deseti peněžními šakty, nevedou boj protikatelův proto, aby nastaly poměry, při nich by musili ve prospěch dělnictva mnoho s vlast- ního jmění strádati, obětovati. Leť podplacený tlak již dovedl fanatické masy spřacovati tak, že tyto uvěřily. Vystřelivší dostaviti se musile.

U nás v Rakousku však rudé dělnictvo věří a věří demagogům sobeckým dšle, ačkoli s Francie osývá se výřik tolik varovný. U nás pokrořáci sekají před soc. demokraty byzantské kompli- menty až k zemi. Ale jenom člověk prostomyšláv může se dšmáknouti, že ty poklony jsou výrazem nezítšné, obětavé lásky. Pokrořáci k svým zít- šým sámerám potřebují velikého lidového vojska. Až se vyplňají po zádech lidu ke křídlené moci, řeknou dělníkovi: „Montenise, vykonal jsi slšbu svou a proto máš jiti.“

Stárebylé těšinské kromi. (Z rukopisu z r. 1694.) Křivě kšat ná nemožno dšle. Vozmi řeky suchou a cievat v rovné mřte, smřšat to s polínkem, oššat se všeho prašku, nššat se to vřak, vřij to kromi do hřlá a sádr křu čššpš aš bššle řřřřř, a to čšš dššš; aš pu hřšš a čššpš pššš, bude sřřřř. — Mřřřřř kšat oš čššpš.

Pilu na kámen,

soustrub, broušení a leštění stroj na kámen, pískovoové lomy s př. pravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, branky, žlaby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,
strojní kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

Státnímu obchodnímu doporučení
sklad dobré hotové obuvi
Jan Metelka



v Hradci Král.
proti Grandhotelu č. 88.
Ryze český odborný závod.

Josef Štěpán,

odborný pozlacoř pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlakování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jedi-
ného výrobce:

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ddst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

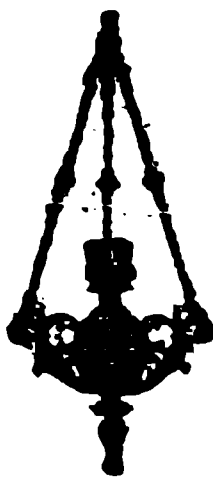
Skřínky:

Budapeřt, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariabillerstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.



Veleddstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. s. rance, kalichy
cibíře, nádoby, a. čky, paciřkaly,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slati a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kátku franko bez závaznosti koupě
Vše se posílá poštou. Předce ruční

Skříně veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: tetáň
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Modřákové
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slati, stříbrě a dráhobany kupuje se nejv. ní ceny

JAN STANĚK,

pař a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Rozšiřujte "Obnovu" Casové Úvahy

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokelovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vypraskticích)

doporučuje P. T. veleddstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vešech kostelních paramentů,

spolkových praporek a kevevého náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukátku

se na požádání franko zasílou.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složit listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti

co nejlevnější.

Velkozávod krej-

čovský pro pány

a obchod soukenický

V. ROSA,

c. a k.

dvorní krejčí

v Hradci Král.

zhotovuje oděvy dle nej-

novějších angl. a fran-

couzských vzorů.

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 26. května 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Zal. r. 1908.		Provádí ve škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní ob- hody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Akc. kapitál: K 15.000.000. Res. fondy: K 2.500.000- FILIALE: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Lavina agrárnických lží.

I.

Ne — tak odstraňující volby ještě v Čechách nebyly, jaké zavádí strana agrární. Její agitace téměř hraničí se šílenstvím. Agrárníci tučně placení kortěši přímo se hemží; shop, chvat, křik stupňuje se tak, jako by od volby záviselo, aby dne 13. června celý český venkov nezahynul zemětřesením nebo morem. Schůze horečně nastávají; ti, kteří nemohou třásti jednotlivým voličem tak dlouho, pokud by z něho nevynutili slib k volbě agrárníka, dělají aspoň to, co jim jest fyzicky možno. Rolníci dostávají pětikilové, sedmikilové balíčky agrárnických štvavých tiskopisů; sotva se jen jedna zásilka hrobitanských lží spálí, již přichází upocený poštovní zřízenec zásilku druhou, až z toho vzniká stále víc utrpný smích. Tak chce přemoci a obhloubiti strana agrární ve voličích samostatný úsudek? Doufá, že tímto způsobem odvrátí naprosto pozornost od svých černých skutků? Vždyť přímo komicky působí, že agrární kuráb chce ucpati hrozné své trhliny v divém chvatu papírovými balíčky. Voda teče do loďi dál a dále, protože není možno na dlouho zakrývatí neschopnost a neupřímnost, která křičí příliš hlasitě sama sebou. Voliči stále častěji se ozývají: „Strana agrární, která malorolníkům, živnostníkům a dělnictvu nic neprospěla, ta strana, která chudé rolníky při všech subvencích pomíjela, měla veliké subvence a diety pro agrární bohatce a jejich kortěše a má peněz jako želez na volební tiskopisy. Kdyby se raději ty statistice, věnované na agrární tisk, daly ve prospěch rolnictva všeho! Právě to úsilné vnucování tiskopisů svědčí, že tato strana má velice alé svědomí, že stará se ze všech stran nejvíce, aby neustranný úsudek, o jejím působení nenabyl na samém venkově vážného vrchu.“

Již dříve jsme poukázali aspoň na některé nejkriklavější lži, kterými agrárníci snaží se bezcitně venkov podváděti ve prospěch svého politického obchodu. Kdyby se mělo odpovídati na prohnací lži všechny, které se vyrojí v agrárních literárních dílnách, tu bylo by nutno vydati vždy celou velikou knihu. Vždyť vidíte hotovou hučící lavinu lží nejméně lžích. Nutno tedy poukazovat na agrárníkou nepoctivost pro obmezenost místa jenom stručně.

Ve svém programu mají agrárníci na str. 29. a 30. toto: „*Stav otěžil statkáře a střední rolníky tvoří jádro národa českého.*“ Malé rolnictvo, chalupníci a domkáři, nezbytný člunek v organické stupnici majitelů pozemků, pracující svorně s ostatními, dalecí starých, neblahých sporů, o osudování a náležitém upravení poměrů venkovských.“ Zde jest pronesena křiklavá nepravda, protože jest valkým omylem jmenovati jádrem národa výhradně jen stat-

káře a střední rolníky. Vždyť malorolníci a zemědělci a zeměděl. dělníci tvoří daleko větší část národa než statkáři a střední rolníci. A coť ti drobní k jádru národa nepatří? Z dalších řádků patrno, že elegantní, úlisnou formou degraduje malorolníky, domkáře agrární program na pouhé pomocníky, tovaryše velkých agrárníků. Ti mají „pracovati svorně s ostatními“, čili říditi se pokyny starších. Drobný venkovský lid vycítil s trpkostí, jak podřízené postavení mu bylo od bohatců agrárních vykázáno. Také to poznali drobní zemědělci při rozdělení subvencí až příliš dobře. Ale na jednou — právě ve volebním ruchu objevily se na poštách senty velikých agrárních letáků, v nichž agrární štáb rolní veliké slzy nad zbědovaností domkářů. Chyťti jsou ti agrárníci, že pláče zdržovali tak dlouho — snad proto, aby měli v době nejvýhodnější větší zásoby slz. Ku konci letáku vytištěno tučným tiskem: „*Agrárníci byli a jsou jedinými strážci venkova.*“ Tak vytištěna lež nejméně lžích. Tím smělejší a drzejší jest ta lež, že jinde v témž letáku se tvrdí, že „*křesť. sociálové šli pravidelně (II) ruka v ruce se sociálními demokraty proti zájmům venkova.*“ 1. Naše strana vydala úvahy nutné k ochraně a zvelebení stavu rolnického již tehdy, kdy nynější agrární pohlaví hověli si ještě v liberálním táboře mladočeském. 2. Právě naši poslanci vymohli na říšské radě splácení 54 milionů K k zvelebení chovu dobytka. A že o to mají zásluhu jediné naši poslanci, přiznal v říšské radě 22. prosince 1909 sám agrární poslanec Frant. Staněk. 3. Naši poslanci právě starali se o to, aby přes odpor soc. demokratů byli pojeti do invalidního a starobního pojištění i zemědělci. 4. Našinci to byli, kteří hájili maloropaře proti neupřímnému manévru velkopařů a cukrovarních kartelů agrárních. Zatím se nám dostávalo spílání a podezřívání. 5. Naš tisk hájil rozhodně chudé chalupníce, když jim soc. demokraté způsobili rozkazovali na trzích snížení cen másla a vajec atd. Ostatně dříve než se některým mladočeským liberálům (nynějším agrárním velitelům) uzdálo přebarvit se na zeleno, učinil konservativce a dobrý katolík dr. Bratř pro rolnictvo naše více než dvacet agrárních dietářů. A nyní se odváží plnými ústy agrárnický leták volati, že naše strana poškozují venkov a dodává: „*Agrárníci byli a jsou jedinými (II) strážci venkova.*“ Snad si myslí tyto lidé, že dosud platí mrštný jazyk víc než poplašná dvůr. Oči snad tím způsobem zakryjí tak četné a veliké defraudace agrár. „*ustráčen*“ v hospodářských druzstvech?

V nejhranějších tóních dovozují i nyní z několika slov V. Myslivce, že naše strana je pro kartely. Co by z nich jenom měla? Snad jsou v naší organizaci židovští millionáři? V. Myslivec řekl sice, že nelze bezpodmínečně kartely zakázati; ale nazval zároveň *karteláře nynější moderními loupčnými rytíři*. Ten dodatek strana agrární svému lidu neoznamuje, nezděluje ani další různá slova Myslivce proti kartelářům. Proč? Aby mohla vytržením výrohem lid uváděti v klamné domněnky. Agrární brožurka „Z parlamentu 1907—1911“ na str. 18. tvrdí, jak agrární poslanci chtěli vystoupiti proti kartelářskému rayonování řepy.

Proti těmto všem tvrzením pronikavě křičí faktum, že celý zástup vynikajících agrár. náležel k zabobaným kartelářům. Vždyť přes polovici cukrovarů rolnických a velkostatkářských závisel svým osudem od podniků agrárních, protože ti mají v nich rozhodující vliv. A tyto rolnické cukrovary spojily se v kartel s cukrovary židovskými. Vyšla přece na jevo dlouho tutlaná pravda, že sám Zázvorka a Udržal jsou podnikáři skartelovaných cukrovarů.

A nyní karteláři agrární, kteří berou z mosolů maloropařů tučné dividendy, dovedou prohlášovati za přátele kartelu lidé jiné, kteří z kartelovaného rayonování neměli a nemají ani groše. Dne 4. dubna 1909 byla otisknuta ve „Venkově“ tato slova: „*Každého, kdo cukrovku letos sáá, považovati budeme za ochotného placeného něčemu, jehož jako pravě*

ovce budeme se štítiti.“ Chudák maloropař, který ani do řepářské jednoty nevstoupil, platil tedy za ničemu, ale agrární bohatí karteláři měli privilej.

V Čechách všechny tři továrny na umělá hnojiva (v Budějovicích, Slaném a Kolíně), které nyní tvořily kartel, nalézají se v moci a správě agrárníků. Tyto agrárnické fabriky diktují ceny svých výrobků rolnictvu. Tak ve skutečnosti vyhlížel a vyhlíží markýrovaný „*hněv*“ agrárnický proti kartelům.

Obrana.

Volnomyšlenkářská národní spravedlnost. Na sjezdech volnomyšlenkářských řeč jen tače o nutné ochraně práv malých národů. Leč titěž německí židé a jejich sluhové, jakmile se domů rozejdou, utiskují české menšiny zrovna tak jako předtím. Israelská „*Neue Freie Presse*“ jest orgánem volnomyšlenkářským. Pozorně však, jak fanaticky se staví proti oprávněným požadavkům českým. A jak veliký počet redaktorů jest mezi Maďary. A právě tyto volnomyšlenkáři se vši bezcitností utlačují Slováky a Rumany. V osmém okrese vídeňském konala se schůze sociálně demokratických voličů. Jako kandidát strany sociálně demokratické vyatouplil zde universitní docent, volnomyšlenkář Ludo Hartmann. Je to jeden z duševních vůdců německé soc. demokracie. Ludo Hartmann prohlásil, že je jistě dobrým Němcem, jistě daleko lepším, nežli mnohý vynikající německý nacional. Usiluje prý o vymanění německých dělníků z područí kapitálu, který je vysává a který je vrahem nejširšíh vrstev německého lidu. Ludovi Hartmannovi dodal potlesk přítomných německých nacionalů další odvalu a proto mluvil dále o Českých dolnorakouských, při čemž prohlásil: „*Musím co nejrozhodněji protestovati proti české národní rozpínavosti ve Vídni. Musím se ohraditi proti počestovacím snahám v Dolních Rakousích. Musím protestovati proti vydržování škol „*Komenského*“ a vůbec proti jejich existenci.*“ A pan Ludo Hartmann ukončil svou řeč: „*Národnostní menšiny musí být obětovány, národnostní menšiny nutno asimilovati s celkem . . .*“

Hola, volní myšlenkáři čeští, kde jste, abyste zakřikli svého rudého kolegu vídeňského? Německé volnomyšlenkářské listy na tu urážku lidského práva Čechů mlčí. Zachraňte tudíž aspoň vy reputaci volnomyšlenkářské zásady. Fanatický boj proticírkevní přece sám sebou svobodu ještě ani nedá ani neuhájí. Obráťte tudíž také jednou zbraň proti podvodníkům, kteří s heslem svobody v ústech zákeřně hledí oloupiti o národní svobodu naše krajany.

Znamenití spojenci. Který agrární pohlavár není slepým na obě oči, vidí jasné, co soc. demokracie držitelům půdy připravuje. Naš program hospodářský jest agrárnímu tolik blízký a přece ti agrárníci, kteří jsou důkladně vycpováni svým tiskem, mají v lásce větší soc. demokraty než katolické zastance práv rolnických. Na Moravě jest spojení agrárníků se soc. demokratií proti křesť. sociálům již hotovou událostí. To mluví křiklavě, zda jsou agrárníkům přednější hospodářské zájmy venkova či zlobné útoky proti obráncům křesťanského názoru světového. Agrární tisk jedním okem pláče nad zbědovaností rolníka, druhým okem mrká dychtivě na soc. demokrata, aby pomohl poraziti katolického sedláka. Agrární Staněk, který jest velkostatkářem a továrníkem, dostane nyní soc. dem. hlasy proti katolickému dělníku Jilkovi, jinde zase soc. demokraté dostanou tisíce hlasů agrárních. To jest hotové čachrování s hlasy voličstva. Kdekoli budou agrárníci pomlouvati naši stranu, že poškozují rolnictvo, všude jim řekněte, že takovým agrárníkům, kteří se spojují se soc. dem. továrními dělníky proti křesť. sociálům, mnoho na hospodářském prospěchu rolnictva nezáleží.

Pro volební dobu odperujeme

Th. Dra Fr. Reyla

„Úkoly sociální politiky.“

Výborou informační knihu, která na 320 stranách podává jasný přehled o povinnostech a úkolech zdravé politiky lidové. Je to vhodná příručka pro naše řečníky, agitátory, stoupence a pro všechny, kteří chtějí poznati anaby křesťansko-sociálních politiků v pravém světle bez stranického přehrocování. Cena 3 K franco.

Objednávky přijímá

**Biskupská knihkupectví
v Hradci Králové.**

Politický přehled.

V *rukou volebním* v posledním týdnu upoutalo pozornost vystoupení vyloučeného předsedy strany agrární J. Excl. Práška na schůzi v Nových Benátkách. Na schůzi sjely se tisíce stoupenců Práškových, kteří ohlásili vzpouru proti vedení strany a svoje vystoupení se strany. Z celých Čech vrací stoupenci Práškově „Venkov“ a vypovídají svoje podíly. Jisto, že vyloučený Prášek založí si stranu vlastní a tím jest rozvrat ve straně agrární neodvratný.

Novinkou v branném zákoně právě chystaném jest, že z řadového vojáka záložníci nebudou na poslední dva ročníky záložní překládáni k zeměbraně, nýbrž zůstanou neustále zařazeni v záloze společného vojska až po vypršení celé vojenské povinnosti. Z toho plyne, že zeměbrana stává se úplně samostatným rakouským, případně uherským vojskem vedle vojska společného. Zde vidno, že zvítězily maďarské osamostatňovací snahy. Záložníkům, kteří mají určité předběžné vzdělání ve vojenském tělocviku a střelbě, má se dostati zvláštních výhod. Proto mají býti podporováni kurzy pro vojenský výcvik mládeže.

Pravda o vláde Bienertovi. Poslanec K. H. Wolf na voličské schůzi v Králíkách v řeči své o poměru Němců k bar. Bienertovi pravil doslovně toto: Vláda Bienert. znamená vymoženost pro Němce, neboť jest nejnejménějším vládou, kterou jsme kdy v Rakousku měli. Svědectví pověstného Wolfa jistě nesvědčí o nestranosti, kterou se bar. Bienert tak často chlubívá.

O taktice Slovínů v příštím parlamentě pravil dr. Šusteršič v Lublani, že bude stanovena společně s Chorvaty, až sejde se nová poslanecká sněmovna. O Čechách nemluvil dr. Šusteršič ničeho. V polských a vláckých kruších politických povstane se za jisto, že lidová strana slovinská vstoupí do vládní většiny.

Osud v Jedlově Uhrách netěší se při nejlepšímu zdraví. Po několika dnech odjede do Schönbrunn.

Češi a Poláci v Rusku. Komise ruské dumy předložila plenu zákonnou osnovu o změně kolonizačních ustanovení pro Nerusy na Volyni a rozšíření těchto ustanovení na Podolí a Kyjev. Komise uznává za nutné zabrániti dalšímu usazování se Nerusů, vyjímaje Čechy a Haličany. Haličané jsou větvi ruského národa, Čechové také náleží k slovanskému kmeni a přispějí k pokroku zemědělskému mezi lidem ruským.

V *uherské sněmovně* poslanecké podána otzova branného zákona, s níž souhlasí vládní strana; opposice chystá se však k nejkrásnější obstrukci. Hr. Bathiany prohlásil, že předloha tato nesmí se státi zákonem a že bude lépe podržet starý branný zákon. Tato sněmovní schůze byla velmi bouřlivá; opposice žádá nejdříve reformu volebního práva.

Neštěstí ve Francii na letišti u lesy při pádu letadla do zastupu diváků působí i krizi ministerstva. Při neštěstí tom ministr války Berteaux zabít, ministerský předseda téžce zraněn, prohlásují proto někteří francouz. politikové, že jest nutné utvoření nového kabinetu. Při neštěstí nastal hrozný smutek, kdy se ukázala sesurovelost lidu francouzského. Četní Apači (lupiři) využívali smutku a zranili vojáky i koně bodnými ranami noží. Kyryslci, určení k udržení pořádku, počínali si nato jako ve valce a útočili na davy lidí.

Podráždění vojáci sekali a bodali slepě do křivého davy, při čemž lidé, kteří nemohli rychle utéci, utrpěli vážná zranění.

Nová revoluce v Portugalsku? Monarchisté chystají tu protirevoluci. Ohnisko její jest v severních provinciích, které jsou silně protirepublikánské. Také všechny pluky severních posádek nejsou vládě oddány. V Lisabonu panuje delší nezákonný stav a v Opporta vázne veškerý obchod.

V *Bulharsku* zachvácen jest lid ohromným rozdělením nad tím, že na pohraniční obhlídce zastřelen byl Turky setník Georgév. Rozdělení rozdmýchují zvláště mladí důstojníci a uprchlíci makedonští, kteří by rádi vcházeli Bulharsko do války s Tureckem.

V *Turecku* mají vážné obavy před budoucností; v mladotureckých kruzích jsou smutky ve vedení, ke srážce s Černou Horou prý dojde jistě, i v Bulharsku jest válečná nálada. Nové povstání hrozí v Epiru sousedícím s Albánií; tamní křesť. obyvatelstvo chce následovat příkladu Albanců a osvoboditi se od jatka tureckého. A k albanským povstalcům připojují se i mohamedáni.

V *Mexiku* panuje prý mír, mírová smlouva podepsána. Zdravotní stav presidenta Diaze jest však velmi kritický.

Zprávy organ. a spolkové.

Všem organizacím křesť. sociálním!

Opětne letošního roku od 16.—23. července pořádá budeme soc. kurs v Hradci Králové. Nutnost soc. kursů našich se osvědčila stkvěle a nyní již vynikajících mladistvých řečníků, kteří organizaci křesť. sociální platné služby ochotně přinášejí. V jiných aspektech utvrzena a obrněna vědomost a vytrvalost v mnohých otázkách náboženských a sociálních. V nastávajícím kursu sociálním se vše ještě vytríbí. Žádáme veškeré organizace, aby neřekly oběti finančním. Veškeré nadané příslušníky své oběho pohlaví necht vyřadit do Hradce Králové! Nebudete-li mít z každého hned dokonalého řečníka, bude vám platným v drobné práci organizační. Zvláště učivo kursu bude seřazeno velice prakticky, což vyvitne z vyhlášky, jež bude vydána co nejdříve. Výlohy jednotlivců stanovili jsme na nejnižší míru: stravné, bytné atd. pouze 12 K celý kurs. Každý obdržel též jistý počet křesť. sociálních knih. Prosíme o laskavé dárky na zakoupení jich. Přihlášky a dotazy přijímá jednatel J. Polák v Hradci Králové, Adalbertinum.—Dr. Frant. Reyl, rektor. Josef Polák, jednatel.

Kolím. V neděli dne 28. t. m. o pól 4. hod. odpol. koná lidový spolek křesť. soc. v sále u Karla IV. svou členskou schůzi, spojenou s přednáškou vdp. K. Tomana, faráře s Hloubětína, na téma „O třídním boji“. Členové a příznivci hosté svou se tímto k boji účastí. I nečlenové jsou vítáni.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a svaté birmování ve vikariátu trutnovském. V úterý 30. května bude J. E. nejd. biskup dr. J. Doubrava v Bokytačku, 31. Staré Boky, 1. června ve čtvrtek Zarov, večer vřdy v Trutnově, v pátek 2. června Staré Město, 3. a 4. v Hradci Králové.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 22. května tato usnesení: Policejnímu úřadu postoupeno bylo rozhodnutí c. k. místodržitelství, jímž nebylo vyhověno odvolání p. Jos. Razima, hostinského v domě čp. 385, s výměru, kterým odepráno mu bylo povolení rozšířiti koncesi hostinskou o oprávnění k výšepu pálených lihových nápojů. — Panu staviteli Jindř. Labouckovi vydá se kauce, složená za zřízení chodníku u 5 obchod. domů p. K. V. Skuherského, továrníka v Karlově třídě. — Zpráva policejního úřadu o úrazu, stihnuvším montéra městské vodárny p. Jos. Malinu při kladení vodovodu v Bienenbergově třídě dne 11/V. t. r., postoupena byla městskému zastupitelstvu. — Uděleno bylo povolení k novostavbám nájemních domů na parcele č. 17. v bloku XV. p. Gustavu Honkemu a na parcele č. 18. v bloku téměř pp. manš. Milana a Al. Morávkovým. — Žádost za povolení stavby domu na parc. č. 12. v bloku „F“ p. Jos. Rálišovi a za změnu parc. podmínek postoupena byla měst. zastupitelstvu. — Pan K. Sklenář, majitel realit, obdržel povolení ke zřízení prádelny ve sklepě domu čp. 307. — Dáno bylo svolení k užívání domu a kolny na parc. č. 10. v bloku „F“ p. Anně Votrubové a domu, postaveného p. Fr. Půdou na parc. č. 9. v téměř bloku. — Uděleny byly i řádná městská chudinská podpora a 1 mimořádná nemocnému obecnímu zřízenec.

Souznam členů městské rady a odborů městského zastupitelstva v Hradci Králové, zvolených při volbě měst. zastupitelstva dne 10., 13. a 14. prosince 1909 konané, a v ustavující schůzi téhož, odbyvané dne 12. května

1911, č. prot. 5593. Městská rada: Pp. 1. Pilišček Josef (ref. chudinský a dobročinný, hosp. poz., veř. komunikace). 2. Rusa Julius (ref. obec. budovy, hospodářství pol. a les., stavab. a hradihmoty). 3. Dr. Zimmer Alois (ref. daně a dávky, plynárna, měst. vodárny). 4. Hubáček Karel (ref. hosp. rybní. a lesn.). 5. Dr. Batěk Leopold (ref. stěby vzdělávací, divadlo, zdravotnictví, ústav na výř. mléka). 6. Halounek K. (koupaplo, osvětli. petrol., veř. bezpečnost). 7. Z. Isakovice K. (zdravotní patronátní a stavební). 8. Rejchl Václav (ref. stoky, elektrárna, veř. osvět. elektrická). 9. Novák Josef (ref. měst. zahradnictví, školství). 10. Ješek Zdenko (ref. měst. ústř. jatky). Pan starosta (ref. vydání a příjmy správní, ob. důchodky, dávky a práva požitková, budovy školní, měst. musea, úroky a umoř. splátky, finanční operace). — Odbor zastavárenský: Pp. předseda Karel Hubáček, místopř. Václav Piša, členové odboru: Haak Frant., Hanousek Vítězslav, Hlávka Frant., Rejthárek Frant., Urner Otakar. Náhradníci pp.: a) Hofmann Frant., b) Špalek Václav, c) Wipler K. Kontrolor pro dobu funkce tohoto měst. zastupitelstva: p. Dvořák Arnošt. — Kuratorium měst. průmysl. musea: pp. Helvich Rudolf, Mareš Jan, Thoř Josef, Rejchl Václav, Srp Jan, Špalek Václav, mimo zastupitelstvo: pp. Hubáček Josef, Dr. Klumpar Otakar, Oehm Miloslav, Ryba Bohumil. — Kuratorium pokračovací školy průmyslové: Pp. Divecký Jan, Ješek Zdenko, Vojta Josef. — Kuratorium obchodní akademie: Pp. Špalek Václav, Wipler Karel. — Odbor právník: Pp. z Isakovice Karel, Dr. Pokorný Frant., Srp Jan, Dr. Zimmer Alois. — Odbor pevnostní: Pp. Černý Frant., Červený Jar., Fait Ant., Haak František, Hlávka Frant., Malý Karel, Mareš Jan, Obermann Frant., Pinkava Alois, Rejthárek Frant., Srp Jan, Thoř Josef, Tvrzký Lad. Dr., Wipler Karel. — Odbor disciplinární: Pp. z Isakovice Karel, Malý Karel, Piša Václav, Dr. Pokorný Frant., Srp Jan, Dr. Zimmer Alois. — Odbor technický: Pp. Černý Frt., Haak Frant., Hlávka Frant., Malý Karel, Mareš Jan, Rejchl Václav, Rosa Josef, Rusa Julius, Wipler Karel. — Odbor rozpočtový, revizní a inventární: Pp. Černý Frant., Červený Jar., Hofmann Frant., Malý Karel, Mareš Jan, Obermann Frant., Piša Václav, Rosa Josef, Špalek Václav. — Odbor lesní: Černý Frant., Dr. Domaby Gustav, Hanousek Vítězslav, Helvich Rud., Hofmann Frant., Dr. Pokorný Frant., Rosa Josef, Thoř Josef, Vojta Josef, co lesní kontrolor Urner Otakar. — Výbor ispitelny: Pp. Černý Frant., Helvich Rudolf, Hofmann Frant., Hubáček Karel, z Isakovice Karel, Pilišček Josef, Pinkava Al., Rejchl Václav, Rusa Julius, Srp Jan, Špalek V., Dr. Zimmer Alois. — Odbor zdravotní: Pp. dr. Batěk Leopold, Dr. Domaby Gustav, Fait Ant., Hofman František, Hubáček Karel, Mareš Jan, Rejchl Václav, Dr. Tvrzký Ladislav, Urner Otakar. — Mimo sbor: Dr. Ganz Robert, Dr. Honzák Bedřich, Dr. Král Jan, Krýzl Karel, prof. Prokeš Karel, Ryba Bohumil, Dr. Saska Josef, Dr. Zippe Rudolf. — Odbor elektrárenský, plynárenský a vodárenský: Pp. Černý Frant., Červený Jaroslav, Fait Ant., Helvich Rud., Hlávka Frant., Hofmann Frant., Mareš Jan, Obermann Frant., Dr. Pokorný Frant., Rejthárek Frant., Rosa Josef, Špalek Václav, Dr. Tvrzký Ladislav. — Odbor patronátní a hřbitovní: Pp. Dr. Domaby Gustav, Haak Frant., z Isakovice Karel, Ješek Zdenko, P. Musil Matěj, Špalek Václav, Urner Otakar. — Odbor poštovní: Pp. Fait Ant., Hanousek Vítězslav, Pinkava Al., Špalek Václav, Urner Otakar. — Odbor musea historického: Pp. Červený Jar., Divecký Jan, Dr. Domaby Gustav, Fait Ant., Halounek Karel, Helvich Rud., Hlávka Frant., Rejchl Václav. — Odbor živnostenský: Pp. Fait Ant., Hanousek Vítězslav, Helvich Rud., Obermann Frant., Pinkava Alois, Dr. Pokorný Frant., Špalek Václav, Thoř Josef, Urner Otakar. — Odbor chudinský a nadační: Pp. Divecký Jan, Dr. Domaby Gustav, Fait Ant., Hanousek Vít., P. Musil Matěj, Dr. Pokorný Frant., Špalek Václ. — Odbor okraňovací: Pp. Černý Frant., Haak Frant., Hofman Frant., z Isakovice Karel, Mareš Jan, Rejthárek Frant., Thoř Josef, Urner Otakar, Wipler Karel. — Odbor osvětový a umělecký. Pp. Černý Frant., Červený Jar., Divecký Jan, Dr. Domaby Gustav, Haak František, Malý Karel, Mareš Jan, Rejchl Václav, Rejthárek Frant., Piša Václav, Vojta Josef. — Odbor jateční: Pp. Černý Frant., Haak Frant., Hanousek Vítězslav, Hofmann Frant., Pinkava Alois, Srp Jan, Špalek Václav, Urner Otakar. — Odbor sociální: Pp. Červený Jar., Dr. Domaby Gustav, Fait Ant., Hanousek Vít., Helvich Rud., Mareš Jan, Pinkava Alois, Dr. Pokorný Frant., Rejthárek Frant., Thoř Josef, Dr. Tvrzký Lad., Vojta Josef, Dr. Zimmer Alois. — Divadelní komise místní: Pp. Červený Jar., Hanousek Vít., Helvich Rud., Hofmann František, z Isakovice Karel, Mareš Jan, Rejthárek Frant., Špalek Václav, Thoř Josef. — Odbor lyceální: Pp. Mareš Jan, Piša Václav, Dr. Pokorný Frant., Rejthárek Frant., Špalek Václ., Vojta Jos., Wipler Karel. — Sirotčí rada: Pp. členové: Fait Ant., Malý Karel, Srp Jan. Náhradníci: Divecký Jan, Dr. Domaby Gustav, Pinkava Alois.

**Divadlo sdružených měst výcho-
dečských.** V pondělí a ve středu předvedeny dvě nesnadné opery Smetanovy „Tajemství“ a

„Dvě vdovy.“ Uvážíme-li, že spěvné i ořezávací práce jsou komplikovanějšího rázu než v nejpokročilejších mistrovských spěvábách, nutno jest vzdáti společnosti příslušné umění za uměleckou snahu — zvláště ovšem p. Vurřovi, který si dal práci všemožnou. Výsledkem byl celkem přísný. Zvláště „Tajemství“ přijato s živou pochvalou obecností. Nástupy pěvců byly i při obtížných arších jistější než za předchozího sezóny, dynamika v orchestru pečlivěji byla propracována. Proto obecnost vřelá přehlédla některé vady. Na př. role Malinova a vdovy Anětky měla být podána živěji. Spěch zpěvů před orchestrem byl patrný zvláště při chvatných tempích ve „Dvou vdovách.“ Obratná taktovka Vurřova však dovedla uvést vždy brzy předbýhající tóny do příslušného souzvuku. Při dalším pilování bude jistě výsledkem ještě úspěšnější.

† **František Kvičera.** Dnes 26. t. m. o 8. hod. ranní zemřel ve zdejší nemocnici dp. František Kvičera, katecheta měst. škol dívčích v Král. Dvoře n. L., po delší těžké nemoci, zaplacen byv sv. svátostmi. V Pánu zesnulý bude převezen do Hubileš, kde bude pohřben. Pocházel rodem z Rasosí, za kněze vysvěcen r. 1894 a po dobu svého horlivého působení v Král. Dvoře též se opravdové lásky a důvěry. Pohřben v pondělí v 10 h. dop. z Hubileš (stanice Smiřice) na hřbitov čibuzský. Odpočívaj v pokoji!

„Osvěta lidu“ proti vandalismu. Když barcelonští Ferrerovci zničili vandalsky spoustu cenných kulturních památek, jež měly cenu celých millionů, „Osvěta l.“ neprojevila příslušný protest. Ale že se vyslovo trochu blíže k okrášlení Svatojanských soch, to už prý je vandalismem, tím se dávají v plen obecní lesy a jich stromofauna. Odkud jen ta náhlá láska k přírodě? Vždyť přece za lesnického sjezdu zcela zbytečně byl sestaven před Grandhotelem celý háj z vysekaných stromků. Lesníci o tu zbytečnost nestáli, protože viděli stromů dost za Nov. Hradcem a hájek z velikého počtu lesních stromků byl úplně bezúčelný, protože v ustanovený den pro nepřiznivě počasí v něm se sedět nemohlo. Tenkrát „Osvěta l.“ byla však úplně spokojena.

Katolíkům 24. volebního okresu. Na pokročí chytře a nepravdivě roztušování, že jsme vešli do volebního kompromisu s mladočechy, odpovězte svornou volbou dra Fr. Reyla. R. 1907 sta a sta katolických hlasů se nám ztratila jedině proto, že sami někteří katolíci domlouvali: „Volte mladočecha, jinak zvítězí soc. demokrat.“ A tak byla marná čilá, znamenitá práce našich organizátorů. Proto nyní do nejpevnějšího útku! Ať se neztratí ani jediný hlas! Pracujte, přátelé, vytrvale a neochvějně pro vítězství naší vlastní kandidatury!

Kuklery. V pondělí pohřben za velkého účastnictví p. A. Pešek, zdejší hrobař. Pro svoji tichou povahu a vzorný pořádek na hřbitově jemu svěřením byl vřelě vážen. Není tomu dlouho, co pochoval svoji manželku. Budíť mu země, v níž tak mnohým poslední lásko připravil, lehkou!

Opavice m. L. V den 15. května oděly se zdi zdejší polepšovny v slavnostní háv; přijel Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava, aby chovancům tohoto zemského ústavu udělil sv. biřmování. U vchodu do nádraží před nádhernou slavnobranou očekával Jeho Milost zasloužilý ředitel ústavu p. Jos. Průša s ostatními pp. úředníky, pp. učiteli a dozorci. Uvítal arcipastýře jménem všech přítomných vzletnou a srdečnou řečí. Dvojřadím chovanců nastoupila cesta k ústavní kapli. Portál budovy byl též vkusně vyzdoben. Nejdp. biskupa zde přivítali občanec český a německý případnou řečí, tlumočnice touhu po sv. biřmování. Průvod bral se síní ozdobenou palmovými a květinami do nádherně vykrášené kaple, kde jej uvítal dp. duchovní správce Leder. Po obvyklých modlitbách a požehnání udělena svátost sv. biřmování 125 chovancům. Kmotrem byl vřelým sám pan ředitel. Pak promluvil delší, láskyplnou řeč sám nejdp. biskup, který hluboce dojmula. Mluvil o Pastýři dobrém, který hledal ovci ztracenou. Dle této péče jest se řídit i biskupovi. Připomněl, že nepovažuje jinochy za strach, ale pouze za ovečky zbloudilé. Odporučoval jim lásku k práci, modlitbě a poctivosti. Tak se stanou společností lidské užitečnými. Při jímavé řeči zarosilo se mnohé oko chovanců na důkaz, že slova padla na půdu dobrou. Když udělil Jeho Exc. požehnání, poděkoval duchovní správce slovy vřelými. Za krátko nato nejdp. arcipastýř odcházel. U první brány poděkovali mu dva chovanci. Velice neradi jsme se loučili se vzácným hostem, jehož slova vlévala útěchu, povzbuzení, nadšení. Bůh zaplať a žehnej Jeho Excellenci na dalších cestách!

Holice. Sdružené spolky křesť. soc. pořádají v neděli dne 28. t. m. o 2. hodině odpol. schůzi ve spolkové místnosti u pana Josefa Konráda. Referuje al. Hana Čermáková z Týniště nad Orlicí. Bratři a sestry, dostavte se všichni.

Volební schůze dra Reyla. V neděli 28. května: v Dobrušce o 4 hod. odpol.; v Opocně o 8 hod. večer. — Dne 1. června v Třebčovicích o půl 8. hod. večer. — Dne 4. června

ve Vamberku o 2. hod. odpol.; v Rychnově o 8 hod. večer. — Dne 5. června v Holicích o 3. hod. odpol.

Černilov. Dne 13. t. m. doprovodili jsme ku hrobu tělesné ostatky vzácného kmeta, p. Jana Vacha. Zemřel u věku 74 let. Byl dříve u nás po 21 let starostou, posléze obec. tajemníkem. Byl to muž bystrý, vzorný občan, poctivec v celém svém jednání. Každému žadateli věnoval vřelou úslužnost. Uprímná, hluboce prociťená zbožnost byla mu druhou po všechny dni života. Za svou obětavou a horlivou činností byl vysazen zasloužilým křížem. Pohřbu účastnila se katolická jednota s praporem, hasičský sbor, místní obecní zastupitelstvo a jiné korporace, jakož i školní děti. Na hrobem ocenil zásluhy zesnulého dp. Petrásek. Poukázal, že zemřelý byl vzorem jako katolík, otec, syn, manžel a občan. — Dětky doprovodily rakev pouze ke kostelu, máe sv. se neúčastnily, což vzbudilo obecné podivení. Zastavení dětí před kostelem mohlo se státi jenom v Černilově za nynějšího správce školy p. V. P. Tím, že děti před kostelem zadrženy, zbytečně se mohutný dojem pohřbu zeslabil. — Zásluhy zesnulého obecně byly chváleny a paměť na šlechetné činy jeho u nás nikdy nevymizí.

Agrární šlema na Benešovsku. Skoro každý den do všech vesnic a vesniček se přivážejí pěti až sedmikilové balíčky agrárnických letáků. Lidé již se smějí stále hlasitěji této „hospodářské“ práci agrární. Leč řezníci a bokyňáci si libují, že budou mít na dlouho laciné balivo. Ani hospodyně se nehněvají. Na př. v Závracích a ve Žleb. Chválovicích zatápělo se celými balíčky „Cepu“ a letáků v chlebových pecích. A ta velká řada Hrdkových kotečů! Nadto na každou schůzi Šabatovu sjíždějí se agrárníci vždy z celého okresu, namáhajíce se sedmi až osmihodinovými debatami kandidáta našeho navštívit. Proč jen tak brozná námaha, jsou-li agrárníci „jedini“ zastanci venkova? Přítě o agrárním fanatismu více.

Čes. Skalice. O schůzi Drtinové byly uveřejněny v „Ratiboru“ nehorázné nepravdy. Pan pisatel zapomněl povědět, jak velká byla tahanice již o volbu předsednictva a že pro dr. Drtinu nikdo ani slůvka neproněs. Zato však napsal velikou nepravdu o vřelém doslovu předsedajícího. Protože nic takového mluveno nebylo, aspoň — si to můžeme tedy přečísti. Najzajímavější bylo předčítání jmen, jež byla různým způsobem úsilně sebrána, aby aspoň se shledalo několik přátel Drtinových. O tom jindy. Jednání bylo prý věčné až na nehoráznost klerikála Bíla a jeho soudruhů. A co tito provedli? Prohlásili pouze jednoduše ústy váženého p. Bíla, že živnostnictvo, které podalo r. 1908 Drtinovi projev nedůvěry, dosud na projevu trvá. Kdyby byl dr. Drtina splnil podmínky, které v reversu 13. května 1907 živnostnictvu v Čes. Skalici podepsal, nebyli bychom r. 1908 projevíli nedůvěru a nebylo by potřebí tuž opakovati znovu. Živnostníci, napište na hlasovací lístek: Dr. František Reyl, ředitel semináře v Hradci Králové.

Velická schůze dra Reyla v České Skalici. O průběhu schůze té pronášel se jednomyslný úsudek, že v ní byl zachován vzorný pořádek, že byl zde sledován přesně pravý úhel takových schůzí. V příčině programu kulturního proněs p. kandidát zásadu, že má býti národní dorost veden netoliko k učenosti, ale i k zúšlechťení ducha a srdce. Necht místo soustavného zlehčování náboženství jest vychováván lid jak politicky tak hospodářsky. Vdp. řečník přebíral důkladně důležité záležitosti státu a našeho království v ohledu národním a hospodářském. Dlouhotrvající potlesk byl důkazem, že přítomní voličové s vysvětlením pracovního programu dra Reyla úplně souhlasí. — Schůze ta jest poučením, jaký jest rozdíl, jsou-li přítomní rozumní voličové anebo doplňují-li se mezery mezi účastníky sjednanou klakou, hřmotou, rámus tropící masou. Takový předem spracovaný dav již předem jest připraven a vycepován, kdy má tropiti rámus, kdy má křičeti „sláva“, jako by vážnost doby byla vhodnou příležitostí k tropení komedie, která bouří v nemyslném davu, jakmile se dá od přítomného komandanta poky. Takových nepokojných živů v naší schůzi nebylo, a tak naše shromáždění bylo dobrou školou politickou pro vážné a samostatné přemýšlejší účastníky. Proto schůze líbila se všeobecně. Když byly od voličů předneseny kratší řeči, vysvěla schůze v tuto resoluci: „My shromáždění voličové, co stoupenci strany křesť. sociální, vyslechnuvše dne 21. května v sále p. Bartoníkové řeč p. kandidáta Th. Dr. Reyla, rektora bisk. semináře v Hradci Králové, uvážili jsme výklady jeho, které skytají nám záruku, že pro potřeby svého voličstva všech vrstev a stavů má vzorný rozhled a pochopení; je inteligentní tak upřímnost povahy tomu nasvědčuje, že jest vhodným kandidátem na říšskou radu. Můžeme mu zcela důvěřovati, jelikož celý náš okresek volební skupiny městské, jeho přání a potřeby nejlepě zná. Máme tudíž k němu plnou důvěru.“ Toto prohlášení bylo projevem s největším nadšením přítomného voličstva; živý souhlas byl důkazem, že voličové se pilně přičinili o to, aby kandidatura byla korunována zdárným výsledkem.

Agrárníci o našem kandidátovi Janu Kvasničkově. Věra odstrašující volební boj zahájili agrárníci proti našemu kandidátovi, který se těší mezi všemi dobrými lidmi veliké vážnosti. Pan Kvasnička ani netěší proti osobě p. Srdínky nebrotit. Váží si příslí rolnického stavu, než aby při schůzích před lidmi proti rolnictvu zaujatými hleděl zbytečně snižovati rolníka jiného smýšlení. Zato však agrárníci jinak. V „Hlasu Venkova“ několikrát tučným tiskem byl uveřejněn tento dotaz: „Pane Kvasničko, je to pravda, že vy, kandidát slibující zastávat se zemědělců, jste jednatelem židovského cukrováru? Je to pravda, že již hojné záloh jako jednatel jste vyplátil? Jak to srovnáte jednak se svým křesťanskosociálním přesvědčením a za druhé, jak chcete hájiti zájmy řepářů, rolníků v tomto případě? Jest viděti, že ten dotaz jest velice chytré sestaven, aby nebyl žalovatelný, ale aby přece hodně p. Kvasničku snížil, aby vzbudil zcela nesprávné domněnky a velikou nedůvěru. Jakmile uslyší čtenář slovo o „jednatelem židovského cukrováru“, hned by se mohl domnívati, že Kvasnička jest duší i tělem židovskému majiteli zapešán — zvláště když další dotaz mluví tak, jako by takové „jednatelství“ bylo v přímém odporu proti prospěchu zemědělců a našemu programu. Zkrátka kdyby p. Kvasnička byl takový, jakým ho maluje nepřítelmým ale kritickým způsobem agrárnický dotaz, pak by věru právě od křesť. sociálů samých ani hlasu nedostal. K tomu že všemu ještě přidal do ohně smolné polénko z rolnické kolegiality p. Srdínko sám, když v Mlýnskoarboch o Kvasničkově prohlásil, že dělá továrního (!) agenta židovi. To už přímo křičí. Pane Srdínko, uvážil jste, co si myslili o Kvasničkově přítomní voliči? To jste přece mohli uhadnouti sám, že si pomyslí ti rolníci: „Nám se vrtá za zástupce do říšské rady nějaký cestující židovské firmy.“ Takový boj rolníka proti rolníku jest taktat? Pane Srdínko, to snad má býti kolegialní odměna vaše za to, že náš kandidát na schůzích ještě ani jedenkrát o vaši osobu se netěl? Poněvadž se agrárníci tvářili, jako by kdo jím jakou hrůzu v dědi, poněvadž kousavým způsobem napovídali a schválně nedopovídali, domníval by se leckdo, že skutečně znají nějakou podstatnou příhanu. Ale to bylo podivno, proč už se agrárníci dávno nezaptali Kvasničky osobně, proč běheli s dotazem předně do „Hlasu Venkova“ a to právě v té době, kdy jim v Kvasničkově vyrostl velice zdačný protikandidát. Vždyť přece agrárníci nemají k p. starostovi daleko. Mohli se zaptat sami bukovinští agrárníci svého souseda, jak se to s tím jednatelstvím má, když se tábor agrární tvářil k vůli vlastní reklamě tak nstrašeně a rozpačitě. A pak mohli a měli agrárníci sami dáti vysvětlení do „Hlasu Venkova“, aniž by týž časopis dotaz ten znovu a znovu opakoval. — Ale to jest právě velice poučné, že agrárníci sami dobře věděli, jak se to s tím jednatelstvím má, ale přece nechali na Kvasničkově šeredné podnětění. Nejlip to jistě věděl ten, kdo rafinovaný dotaz vymyslel. Čekali jsme a čekali schválně, zda agrární tisk sám po snadné, pohodlné a jednoduché informaci přivede na pravou míru domněnku, jaká zavládla zvláště v křesť. agrárních po tom velice zvláštním dotazu. Nedočkali jsme se ničeho, ačkoli již při schůzi ve Slatině vůči p. redaktoru „Hlasu Venkova“ p. Kvasnička řádně to jednatelství veřejně vysvětlil. Pan Gebauer prohlásil sám, že to vysvětlení mu postačí a že dle této informace napíše vysvětlení do „Hl. Ven.“ Na schůzi v Blešné dne 16. t. m. však se omlouval, že dosud nebylo možno příslušnou zprávu uveřejniti. Stane se tak prý v čísle nejbližší příštím. Ale — v čísle se dne 19. t. m. zase jsme žádného vysvětlení nečetli — ani drobným tiskem. Jaká jest to uvědomělá a poučná činnost, jestliže se uveřejní dotaz několikrát tučným tiskem, ale pravdivé poučení se netiskne ani drobnými písmeny? — Již tedy těžce se dočkáme, že agrárníci zvrubným vysvětlením oddíni to, co tendenčními dotazy spáchali. Proto vysvětlíme pravdu my. Kdykoli se měla prodávati řepa cukrová, byli v obcích rolníci sprostředkovatelé, kteří dostávali za prostřednictví jistou provizi. Takých prostředníků bylo a jest mezi agrárníky na kopy. Agrárníci na Hradecku si utvořili řepáckou organizaci, která vystrkovala hned silně tykadla politická. Bukovinští rolníci katoličtí tedy sestoupili se v organizaci vlastní, která byla pro ně mnohem výhodnější. Tenkrát planul boj mezi cukrovarem v Černošicích a Smiřicích. Cena řepy rapidně stoupala den ode dne. Poněvadž agrárníci si obsedli Smiřice, učinili naši smlouva s Černošicemi a pochodili k ní agrárníci, protože dostali na ceně o 20 h více. Starosta Kvasnička jako předseda hospodářské odbočky byl vybrán přirozeně za prostředníka. Obdržel za práci obvyklou provizi, kterou pak zcela rozešel mezi účastníky akce. Ve Slatině na schůzi p. starosta všecko vysvětlil a ukázal p. Gebauerovi docela i arch s podpisy na dotvrzenou; p. red. Gebauer prohlásil, že to vysvětlení postačí a že dle toho také podá zprávu v „Hl. Venkova.“ Pan starosta měl se všeho jen hodně práce, aniž by reflektoval dle vzoru mnohých agrárních velikášů na diety. Bukovinští jsou mu vděční za obratné řízení akce. Ovšem p. starosta učinil velkou chybu jen tím, že provizi nevěnoval na agrární tiskopisy.

K volbám

doporučujeme tyto důležité spisy:

Úkoly sociální politiky

z pera Dr. Fr. Reyla. Cena 3 K.

Zpráva o V. všeobecném sjezdu katolíků českoslovanských v Hradci Králové r. 1909.

Sestavil Dr. Fr. Reyl. (Celá řada vážných programových řečí.) Cena 3 K.

Z domácnosti sociálních demokratů.

Sestavil J. Hradecký. Cena I. řady 16 hal., II. řady 16 hal., III. řady 24 hal.

Svobodná škola.

Napsal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Slovo včas o právu volebním a jiných občanských právech ve státě.

Sepsal Fr. Navrátil. Cena 8 hal.

Dva letáky:

Odpovědi k otázkám agrárnických kortesů.

Agrární čtyrlístek.

Cena velice příznivá a řídí se dle počtu objednaných výtisků.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Právě tenkrát se ukázalo, jak dovede se zastávat p. Kvasnička úspěšné rolnictva našeho i v čase, když si myslili agrárníci, že bez nich nic nesvedeme. A jest to chyba naší, že černožický cukrovar má v rukou žid? Vždyť dříve námjemcem smičického byl také žid a agrárníci mu prodávali. V Mezifíři má v rukou cukrovar také žid; a agrárníci tam řepu nedodávají? Kdo mohl cukrovary nejnashodněji vymaniti z cizího vlivu? Vždyť liberální agrárníci rozvinuli tak velikou činnost, ale židovští majitelé jim pranic nepřekáželi, až teď najednou, když pění Kvasničkova naši dobře řepu prodali. Vždyť přece sám pražský štáb byl ve spojení velkoobchodním s německým lidem *La-watskym a to za okolností kompromitujících*. Agrárníci dobře vědí, že židovští bursiáni a jiní kapitalisté posud mají nad rolnictvem šmahem tak obrovský vliv, že se ty poměry náhle přes koleno zlomiti nedají. To by se naposlady musilo i vyčistat, že rolníci berou uhlí z židovských doh. Kde to koupí jinde? Za to může přece liberalismus. Nelechetné a nekollegiální však jest snižovati rolníka Kvasničku tenkrát, kdy zaslouží za svou obětavou starost chválu. Pokud okolnosti známe, p. Gebauerovi by sotva na dobré vůli scházelo. Snaží se jednati solidně. Nesbývá tudíž jiného než domnívati se, že neuvažuje správně vysvětlení na pokyn jiný, mocnější. Katolíci, víste, jakého boje se užívá proti vašemu kandidátovi!

Agrární kandidát Hynek Srdínko těžce neal, že nesetkal se na své schůzi, konané v pondělí 15. května o 1. hod. odpo. v Babicích s tamním duch. správcem. Pochybujeme však, že ta lítost jeho byla upřímná. Snadno se každý stává jako hrdina a přejí si odrážeti útoky nepřátel, ví-li, že odpárce je zaměstnan právě v ty hodiny ve škole a že musí dáti přednost svým povinnostem před volební schůzí několika agrárníků. To dobře prohlédli i agrární jeho posluchači a proto s výkladem p. kandidáta se tuze nechlubili. Nic neslyšeli o vymoženostech svého bývalého Hřeckého poslance ani o Práškovi, Zázvorovi, Bergmanovi, Radoušovi a jiných agrárních předácích a jich pracích pro národ, jen „výklad“ o náboženství. Proč právě to má být programem veřejné agrární schůze, když strana prohlašuje náboženství za věc soukromou, nikdo z posluchačů nechápal. Proč nenechá si sám p. kandidát agrárníků to náboženství v srdci a proč proti všem agrárním „základům“ zanášá ho do veřejné schůze a do čmoudu našich hospod? Nemí to ten hausný klerikalismus ze „zrodla křesť. sociálů?“ — Pane Srdínko, litoval jste, že nemáte ve schůzi kněze! Naše, zde jsem. Dokažte nám pravdivost vámi v Babicích pronesené věty, že jeden kněz řekl s kazatelay svým posluchačům: „Bude-li kdo voliti agrárníka, dostane se do pekla.“ Jmenujte nám toho kněze a jmenujte nám to místo, kde to

řekl. Nedokážete-li toho, musili bychom vás považovati za pomlouvače a jako takového za neschopného zástupce našeho venkova. My chceme mít v parlamentě lidi pevných zásad a ne pouhé lovce mandátu, jimž ve volebním boji je každá pomluva dobrá. Znáte dobře to místo, odkud se knězi politická agitace a kazatelay zakazují; naše jen jmenovat a bude po strachu před takovými a my uvěříme. Jinak budeme dále lid náš buditi a před takovými agrárními kandidáty, jako jste vy, ho varovati. Vincenc Šetina, administrátor v Babicích.

Křesť. soc. kandidatura na Pardubicku a Přeloučsku. V neděli dne 21. t. m. měli jsme příležitost stopovati činnost předvolební kandidáta našeho za voleb. okres. č. 59, p. V. Švarce z Dolní Rovně. — Zaslechli jsme již leccos o pořádaných voličských schůzích na Přeloučsku; a proto se zájmem sledovali jsme schůze pořádané jím v shora uvedený den ve Chvojenci a v Kokytně, kde prodělával tuhý boj s velkým počtem agrárníků z vlastní rodné obce, jejichž mluvčím ve Chvojenci byl známý pokrokař a z potřeby časové agrárník p. učitel Černík z Litětína. Týž jest ve svém okolí chvalně znám svoji opravdu „záslužnou“ činností v řepařské organizaci. — Bude-li potřeba, časem tomu pánuvi připomeneme i něco z historie, kterou on rád cituje vylévaje svoji zášť proti hierarchii a kněžstvu vůbec. Dobře odpověděl mu kandidát náš na jeho útoky (že hierarchie nepřála oověře a vzdělanosti), když slovy Fr. Palackého řekl mu: „Vždyť jen hrubý nedouk mohl by navědět, že veškerá vzdělanost a oověře po celá staletí vycházela jediné z lóna církve katolické a v její útavech byla udržována. A jestliže ta a tam vykytli se v útadech i lidé nehodní, to ja ne co protestant ale jako nepředpojatý dějin pozorovatel netajil jsem nikdy.“ Pro jednotlivé případy však odsuzovati celek bylo by historicky nesprávné a nerozumné. V každé jiné straně by p. Černík kandidáta našeho raději viděl — ba on by jej i podporoval (?) — jen ne v té straně křesť. sociálů, které on na jméno přijíti nemůže srovna tak jako té katolické hierarchii. Jsem jedním z těch starších sedláků, kteří leccos pamatují. Pamataji se také, jak svého času putovala různá zaslána ve „Stráži Východočeské“ (v r. 1899) pod záhlavím „Z Litětína do Rovně“ a jak na tato zaslána zase do Litětína bylo odpovídáno. Neradil by pan řídící učitel Černík i těmto zaslánám věnovati poněkud svoji velice vyvinutou historickou pozornost? Radím panu Černíkovi, aby nahlédl laskavě do „Neodvialých listů“ z 11. března 1899 č. 10., přečetl si v této historii zaslání „Do Litětína“ násl. řádky: „Z mých řádků poznáte, že jsem toho dalek, hájiti se proti Vaší surovnosti, aťbyž se chci jen poněkud na Váš vznešený charakter posvítiti. Pohládám Vás — jak již několik měsíců vědět rážte — za individuum, které jiného hanic, jen samo na sebe hanu kydá, které odsuzujíc jen samo sebe odsuzuje.“ Schůze ve Chvojenci vysněla klidně a předsedal na ní bratr býv. poslance za tento okres, p. V. Udržal, starosta z Dolní Rovně. — Druhá schůze odpoledne v Kokytně měla rovněž duchaplného zástupce, představitel moderních proudů v osobě p. učitele Jedličky. — Týž pán jako žáček 12letý bavit nás čtením stati ze spisů Komenského a Svatopluka Čecha, které sebou do schůze přinesal. — Ne — tito naši mladí páni pedagogové — to jsou opravdu chlapci. — Svým dlouholetým (!) studiem opatřili si tolik vědomostí, které při nedostatku potřebné paměti alespoň na schůzi přečtou. Nemile nesli jsme, že páni agrárníci z Rovně při nedostatku argumentů bavili nás svojí regulací a řepařským družstvem. Schůze i zde skončila klidně. Kandidát náš zamlouvá se svým věcným a klidným vystupováním. Na schůzi této předsedal známý náš pracovník v okolí našem, p. Fr. Kamenický z Chvojence. Další práci pro stranu křesť. sociálů zdať Bůh! Jeden z účastníků.

Přechevávali sirotky. Zmizeli chovanci okres. sirotčince v Pardubicích nalezeni v Dražkově u Senemice, dvě hodiny daleko od Pardubic. Dva nevědomití tamější rolníci posechali si je u sebe, když tam přišli prosit o almužnu. Do školy jich neposlali po 6 neděl a přidržovali je k nejhrušší práci v hospodářství. Úřední orgány pátrali po zmizelých sirotcích přes 6 neděl a snad by jejich pobyt nebyl posud vypátrán, kdyby školáci z Pardubic je byli náhodou v Dražkově nespatriili a zprávu o nich nepřinesli do školy.

Nová automobilová linie mezi Pardubicemi a Heřm. Městcem byla konečně po dlouhých odkladech otevřena a zahájena jízdou dne 25. května t. r. Státní autobus pojede z Pardubic třikrát denně a bude zastavovati v Jeseníčcích, v Dražkovici, v Jeseníčanech, v Trebošicích, v Dubanech, Čepi a Rozhovicích.

Aviatik inženýr Kašpar vykonal v neděli dne 21. t. m. po zdařilé produkci na vojenském cvičišti v Čáslavi přespolní let z Čáslavy do Pardubic. Na letišti v Pardubicích očekával aviatika tisícový zástup lidstva a dychtivě pohlížel již před šestou hodinou večerní směrem k Čáslavi. Po 7. hod. došla na letiště telefonická zpráva, že aeroplan s inž. Kašparem v 6 hod. a 53 min. se vznesl a letí směrem k Pardubicím. O půl osm ukázal se na obzoru směrem k Heřm. Městci černý

beč a oko osbojené kukačkam poznalo hned, že se přibližuje Kašparův aeroplan. V několika minutách objevil se náš aviatik ve svém letadle nad hlavami shromážděného zástupu ve výš asi 200 m, obepnul dvakrát vojenské cvičiště a za nejkřídlejší pohody přistál mezi jásajícím davem. Druhý tento velkolepý úspěch českého aviatika byl obecenstvem přijat s neobyčejným nadšením a na místě uspořádány mu byly bohaté ovace.

Hlas o Šabatovi z Kostelecká n. O. Přes nám z Kostelecká přitel, který dobře Šabatu zná: Dostal jsem do ruky též časopis evangelický česlavský „Pravda“. Čtu tam o p. Fr. Šabatovi, jenž opětně na Čáslavsko-Chrudimsku je kandidován, že jest sám o sobě neschopný, že nic pro svůj okres nevykoná a pod. Proč tedy ten krom-obyčejný proti němu boj v listech agrárních? Proč die agrárního komanda, jež polevilo v zásadě o neslučitelnosti mandátů, p. Dr. Haldek a jeho pomocníci od domu k domu prý agitují proti tomu „neschopnému“ kandidátu? — Známe dobře p. Šabatu a tu musím doznati se všemi, kdož jej na Čáslavsku, Chrudimsku i Kostelecku znají, že jest vůbec z rolnických kandidátů, nevýmaje ani agrární, nejméněpěší. Jeť inteligentním rolníkem, absolvoval tábořskou vyšší hospodářskou školu, je vzorným, pokročilým hospodářem, byl svým země. otcem, bývalým staročekým poslancem, už od dob studentských seznamován s poměry politickými, tak že má velice dobrý politický rozhled. Ale má před plnokrevnými agrárníky jednu „chybu“, že totiž s výtečnými vlastnostmi svého otce zdědil i upřímnou zbožnost. Pro tuto jeho obzvláštní schopnost jsem mu my katolíci nabízel kandidaturu na zdejší okres již r. 1907; rovněž tehdy mu nabízena byla i na okrese král. hradičském, ale jeho skromnost odmítla. Teprv na veliké naléhání, krátce již před volbami, přijal kandidaturu za okres Chrudim-Čáslav, kdež zajisté sesazeny byly jeho výborné schopnosti; proto zvolen byl. — A nebyl poslancem jen pro diety. Byl poctivým pracovníkem, váženým v všech, i agr. poslanců. Nechávil v parlamentě, zvláště nikdy ne ve výborech a při hlasování. Ve věcech čistě hospodářských hlasoval se stranou agrární. Jak pracoval pro své okresy, mohou Hci ti přečetni soukromníci — i se strany agrární — kteří jeho přičiněním dostali buď vydatné podpory, aneb jimž pomoheno v jejich potřebách. — Kdysi mi pravil jeden pán z Jičínka: „Proč ten váš Šabata, který je tolik činný, nedá vše do novin, co kde vymohl, jak pracuje pro své okresy? Známo přec, že Chrudimsku v pohromě živační vymohl 16.000 K a značnější poškození Čáslavsku daleko více. Zde na Jičínku se dovíme o nejmenších podrobnostech, co ti naši páni dobrého udělají, ba i neudělají. Dnes svět si potrpí na reklamu.“ Nato jsem odpověděl: „K tomu je pan Šabata jednak příliš skromný, jednak mimoparlamentně úplně zaměstnán svých hospodářstvím.“ — Co jsem tuto napsal, učinil jsem v zájmu pravdy, abych čáslavské „Pravdě“ odpověděl, zda p. Šabata je neschopný a zda pro své okresy v parlamentě i jinak pracoval.

Agrárnický volební rej na Potčeskem u Čáslavě. Agrárníci na Potčeskem přímo šíli. Za každou cenu chtějí vše přebarvit na zeleno. Nenáviděný „klerikální kohout“ je pryč a proto se domnívají, že se jim podaří náš lid obalamutit. Každé ráno přimo k snídani posílají občanům balíky „Cepů“ a „Zrcadel.“ Skoro na každém plotě visí nějaký leták. Haldek provázen svými kortesi z Chrudimska jde od vesnice k vesnici a všude bije se v prsa, že nosí v srdci kolárek i vzorné kněžství, ale nikdo mu to nechce věřit, až snad na volnomyslenkářského p. doktora z Tupadel, který s ním jezdí v kočáře po schůzích a pokládá si to za velkou čest, může-li se přichytit knáta knězova. Je to divná věc! Pan doktor prý se vždy otfese, když má nějakého kněze potkat. A s tímto se bratříkuje. Iau, vrána k vráně sedá... Nejprve ukázal se nám ten nejvzornější kněz v Braticích. Účast měl dobrou. Jednak sehnali agrárníci z na hodinu cesty, kde jakého evangelíka a přivedli z Hostoulic všechen dorost, jednak šli našinci se zvědavostí, jak vypadá pan páter v límečku a kravatě. Schůze byla však vypuklím právě ohněm skoro přerušena. Agrárníci si ovšem dali o ní do „Pravdy“ referát plný úspěchů a chvály o Haldkovi. Ve Zbudovicích a Březím byla účast menší. Větší poněkud byla v Adamově, kde se dr. Haldek otíral o našeho kandidáta Šabatu tak, že sám sociální demokrat p. Kutlík ho sarkizil, aby tak hlasitě nechal. Znameníť kandidát venkova tenhle Haldek, když musí ho učiti sám soc. demokrat větší šetrnosti ke kandidátu rolnickému! Ke konci schůze volali přítomní, aby zůstal v Chrudimi a nřs zde nechal na pokoji. Pan Šabata ohlásil schůzi do Bratic na sobotu 20 t. m. Agrárníci seha li z celého okresu kde koho, jen když se aspoň trochu sehnal; chtěli dostati schůzi do svých rukou. Pozvali si tři mluvky, kteří měli našeho kandidáta amluvit. Ale nezdařilo se. Našinci dostavili se v plném počtu. Nesbýtný na každé schůzi doktor, známý všude svým hlavním parádním výkonem, totiž navrhováním předsednictva, navrhoval agrární předsednictvo; ale ustrnul, když uviděl těch několik rukou, které se svedly, ačkoliv některý svedl obě (a kdyby to šlo, byl by svedl i sohy). Šál byl přeplácán. Pan

kandidát F. Šabata, uprostředem používám pronesl svou řeč. Po něm přiblížil se ke slovu dosud zde neznámý jakýsi p. Lenoch. Přijel až z Dobrušky od Vys. Mlýta, aby vytrhl nás z poroby šlecht, jak sám se vyjádřil. Je velkým agrárem před Hospodinem. Dělá všechno jen a lásky k tomu venkovskému, malému lidu, ale při té námaze, jak jsme viděli, dobře se mu vede. Lhal, že je jen malým rolníkem a živnostníkem. Ve skutečnosti má hospodářství, že drží pár koní a při tom ve větších vesnicích vystavny hostince. To už bude potom každý baráček. Pan kandidát ho usadil, jak náleží. Zašla mu asi chuť pro podružné. Do Strampouchu, kde byla velice zdařilá naše schůze, se již neodvážil. Důvodem jsme se, že dobročinný „dějepisec“ u nás zůstane déle, když tak dalekou cestu vážil. Mimo slágy ze „Zrcadla“ opakoval stále, jak agráři mají rádi malý lid, srdce by s ním rozdělili; ale slyšeli jsme na vlastní uši při schůzi, jak jeden agrárník ušlechtilé pojmenoval ten náš malý lid. „Proletáři“, volal na ně. To slovo si naši voličové dobře zapamatují a přičiní se již, aby agráři magnáti nenabýli vrchu. Pak by jistě nastala roboty, kterou agráři kritickou straší. P. Lenoch vytýkal našim lidem nevychovanost politickou, ale ta hrubá slova a urážky, které jsme slyšeli ze strany agrárů, ta svědčí jistě, jak agráři „vzdělání“ nad našince vynikají. Agráři při schůzi užili zase své známé taktiky: Protahovat schůzi a mít poslední slovo. Schůze protáhla se od půl 9. do půl 3 hod. rána. Všichni, znajíce důležitost této schůze, vytrvali až do konce. Konečně pro pokročilou dobu p. předseda schůzi ukončil. „Utiskování“ agrárů, kteří měli ještě dva kortéže v záloze a kterým musili vyplatit žold, aniž by se byli namáhali, začali dorážet na předsedu, proč schůzi rozpustil. Ovšem bylo to jen na oko, protože po výprasku, jaký dostali od našeho p. kandidáta, rádi uslyšeli, že je konec. Agráři tažení na p. Šabatu se nedatilo. I mnozí agráři jsou touto přímo násilnou a umovňací taktikou agrárníkou roztřípeni. Poslat na jednoho pět šest jazyků, u navozat do umlčení a pak ještě volat, že byla schůze krátká! Poctivý venkovský lid dá 13. června t. r. agrárním mandátům příslušnou odpověď.

Kmměstát. Na zdejší farnosti byla konána ode dne 14.—19. května obnova sv. misie, která se těšila skvělému výsledku. Prostranný chrám Páně byl po čas sv. misie většinou lidem v pravém slova smyslu přeplněn, tak že velmi mnozí nemohli ani do kostela se dostat a musili venku stát. Bůh požehnal práci dpp. misijnářů P. Petra Kandy a Jana Hofmanna z Králík, neboť během pěti dnů přijalo 1710 věřících sv. svátosti. Bůh sám buď obětavým a neuvěřitelným pp. misijnářům hojným za to odplatitelem! — S bolestným pocitem čteme, jak hrozná škoda přivodily povodně v některých krajích Čech a Moravy. U nás v údolí orlickém, nestihne-li nás kraj žládná živelná pohroma, lze očekávat letošní úrodný rok. Vše ukazuje se velice krásně. Toliko žita špatně přesimovala a jsou velice krásná.

Dětské učení pro české ženy a dívky konati se budou opět letos, roku v Sloupnici a Litomyšli v klášteře Milosrdných sester sv. Karla Boromejského ode dne 18. do 20. července ráno. Za celé zaopatření platí se 8 K. Přihlášky třeba učiniti předem do 10. července na klášter sester sv. Karla Boromejského v Sloupnici u Litomyšle. — Česká dívka a ženy východních Čech přijďte okusit ovoce posvátného ticha a sv. rozjímání!

Prohlášení dra Boučka v Úpici. Jak známo, byl dr. Bouček vyloučen ze spolku českých advokátů. Vyjímá se proto trochu komicky, jestliže tento vyloučený hrdina, s kterým nemohli vydržet ani jeho kolegové, chce vylučovati rychle sám — aspoň něco. Prohlásil totiž dne 20. t. m. na schůzi v Úpici v bohatýrské póze, že musí být náboženství vyloučeno ze školy; ať si prý páteři učí děti v kostele! Pomalu, hrdino, s tím vylučováním! Nevíme, co by vám řekl rabín a pastoři, kteří přece mají tak veliký vliv na extrapokrokový „Čas“! Ti si chtějí učít náboženství dětí ve škole dále. Vy jste chytře a opatrně mluvil ovšem jen o „páterech“, ačkoli pokrokový tisk hlásá v teorii, že jest proti církvím všem. (Zatím bez církve evangelické a židovské by chudinka brzy docházela). A kdyby naši kněží začali učit náboženství v škole v kostele, pak by zase dělali pokrokatí rámu, že se tam mládež nachladí. Alarmovali by lékaře, zemskou školní radu, ministra vyučování atd. atd., aby byly s nimi náboženské hodiny zakázány. V létě zase by sldili, zda se děti kroupí v kostele svéčenou vodou a pak by bouřili, že epidemické nemoci zavíraje kostel. Víme dobře, jak si počínají volnomyšleňskými. Doktore Boučku, Masaryk sice řekl, že se nemají pokrokatí bát vněsti náboženství do politiky; ale dodal, že jest přitom potřeba šetřit humanitu. A co vy chcete vůči dětem provádět? Pomalu s tím vylučováním! Vyloučili jste dra Herena a potom jste ho zase přijali. Chcete, aby se každý dobrovolně vyloučil z církve každé, ale Herben a Masaryk trvali v církvi evangelické dále. Kněze jste chtěli vyloučiti z všeobecného volebního práva, ale to přispělo jen k posílení pokrokové povahy. Katolíky jste vylučovali z národa a proto vaše armáda jest tak silná, že i s řady dohromady v Čechách čítá necelých 2000

členů. (Aspoň před čtvrt rokem vás bylo dobročinných všech 1784.) Jen aby ten národ naposledy svedl si nepromluvil hodné důkazy proti těm, kteří se spojují s řady proti českému lidu, pokud tento jest katolický! — Také dr. Bouček docela vytýkal, že nář. sociálové jsou málo protiklerikální. Dovoďte, co ještě od nich chcete? Mají snad proti katolickým šifitit tak bezectné lži jako tisk pokrokatý? Mají se cvičiti tolik v nadávkách jako „Čas“? Ve všem ostatním postupují nář. sociálové proti nám tak statečně jako realisté. Nář. sociál Procházka se ohradil proti tomu „strašnému podestění“. Ale nemasil; vždyť přece jest jisto, že nář. sociální tisk mrakoe církve kde může. Dra Boučka do schůze židé přivedli a židé zas odvedli. Nešťastníci se přitom útrpně usmívali, takže se, zda chce bít dr. Bouček zástupcem českým či palestinským. Bude hájit Prahu či Jeruzalém? Inu na katolických oběanech se těžko dají vydělati velké advokátské honoráře, to jest jisto. A dr. Bouček si potrpí na velice slušné zaplacení, jak mu vyšetí sám pokrokatý „Český Učitel“. Před volbami ovšem p. dr. Bouček musí býti hodné obětavý aspoň jazykem.

Zbočník a Hromova. Dne 14. května potkali u nás voličskou schůzi národní socialisté. Mluvil na ní zástupce pan Kocour z Náchoda, za kandidáta pana Kovařoviče, redaktora „Lidových Průběhů“. Přednáška byla klidná vyslechnuta a nehlbila se ovšem zdejším přítomným soc. demokratům, tak že se utkali v dosti prudkém boji. Mezi řeči promluvil též pan Kocour, že se stranou klerikální nemohou nář. sociálové jítí společně; ona prý se obrací jen (?) stranou náboženskou a má jenom svoje duma. Na otázku jednoho našince, jaké mají oni náboženství, odpověděl: „Národní sociální!“ Ke konci schůze dal předseda hlasovat, kteří jsou pro kandidaturu p. Kovařoviče. Hlasovalo celkem 5 osob. Tedy ani národní soc. u nás neobchodili.

Různé zprávy.

Agráři a agrárníci. Jest věru komické, jak často agráři opakují slova, která znamenala v táboře křes. sociálním vzájemné škorpění. Vždyť na výtky pronesené bylo řádně odpovězeno. Zato však agráři štáb spolku mnohou hořkou pilulku od samých opozičních agrárníků, protože věděli, jak by byla obrana marná. Nuže, jestliže s fanatickým zájmem agráři pronásledují stranu naši, ať si jen dobře promyslí úsudky neklerikálních agrárníků o nynějších agrárních špihačích. Zakladatel agrární strany Alfons Štastný ve svých „Selekých Novinách“ uveřejnil „Zasláno“ p. Udržalovi, předsedovi klubu říšských poslanců české strany agrární, v němž poměry v klubu líčí takto: „Každému poslanci, který chce pracovat, vedením strany v práci se překáží, není-li mezi oblíbenými, kteří ale pro svou oblíbenost pracovat nepotřebují. Někteří oblíbení se podporují, kdežto ti neoblíbení, kteří jsou pravidlem ti lepší, se spíše všelijakým způsobem v jich činnosti potlačují, tak že se jim jejich postavení veřejně zhnusí, cožkliví a oni raději by již se poslanectví zbavili. Takové naprosto nemorálně jednání nelze jinak nazvat než politickým lumpáctvím. Sami nic nedělají než-li rozličnými intrikami politickými si hledět zabezpečiti dobré bydlo, přátele a stvrzy své v hrabivosti jejich podporovat a poctivé lidi hledět vypichnout, aby na přístě se o mandáty neucházeli. A tačí lidé mají ve straně naši vládu. Potom ať se nikdo nediví, že to s námi rolníky vypadá tak, jak to vypadá dnes! Při té hanebnosti to jinak být nemůže.“

— V době nejprudšího boje mladoagrárníků proti staroagrárníkům konal se v Přerově sjezd také dorostu agrárního, který se postavil za Sonntaga a soudil přinejmenším staré. „Seleké Listy“ nazvaly rozrůdek mladých „popleteným projevem“, který ukazuje „dryáčnické smýšlení“. Vádcové agrárního dorostu Zavřela pak vyfotografovaly takto: „Víme, že nejsou všichni toho dryáčnického smýšlení, jaké reprezentuje jejich dočasná hlava, nejméně povoláná, věsti vzdělávací činnost dorostu, k níž dorost odkazují jeho stanovy, jeho vsak a poslání. Tam přece výslovně se nepřipouští míchání dorostu do činné politiky — ale náš dorost vede jeho předseda, má plnou hlavičku politiky, poslanců a novin, je omámen lichocením, které se mu dělá dle aktuální potřeby — a teď ebudak myslí jinak, než že on je povolán, aby řešil poměry v agrární straně, sesazoval poslance a kritisoval noviny.“ — Starostík svolal na den 27. února 1910 schůzi důvěrníků do Přerova. O sjezdu tom aspsaly „Seleké Listy“: „Všichni přítomní byli zrovna nadšení pro sebaregenní postup proti třeštění a sarovostem, jež metány jsou na všechno rozvázný venkov reorganizovanými vádci.“ „Seleké Listy“ opsaly nejen sjezd dorostu v Přerově, nýbrž také sjezd mladoagrárníků v Brně, který nazvaly „bohopustou demagogií, která také intrikáctvím slavila v Brně chvílkové vítězství triumfy.“ Z Prostějova donesly „Seleké Listy“ na konec masopustu r. 1910 o Staňkovi a Sonntagovi peprný dopis, v němž stálo: „Nemůžeme se už dívat na pustou komedii, kterou provádějí Staňek a Sonntag. My na Prostějovsku tak chápeme to bláznovské komandování. Ale prohlásíme, že jsme ho už syti a

akoky pane Staňka nám dokonce najponují. Svolajte nás co nejdříve, abychom mohli kajklitám zabírnět do duše: až sem a nic dále!“ „Mor. Venkov“ za to nazval staroagrární předáky Rozkošného a Starostíka „pilat jesičel pro dietu na prvního, jeden do Brna a druhý do Vídně“. Dále odhalil roušku z agrárního boje o koryta a psal, že Vaca a Rozkošný prý umějí flizovat, že Starostík byl proti Vacovi, dokud sám se nestal zemským výborem a že Rozkošný přes všechno umománství nechtěl zaslat Staňkovi výpočet svých funkcí a co mu nasou.

NESTLÉ-OVY
DĚTSKÁ MOUČKA
ode dávna osvědčená potrava
PRO KOJENCE
a odrostlé nemoc žaludkem.
OBSAHUJE NEJLEPSÍ ALPSKÉ
MLEKO
Krabice K.1.80 v každé lékárně a drog.

Pokrokatý advokát vyloučen ze spolku českých advokátů. Kandidát poslanectví dr. Bouček zahájil r. 1909 proti jmenovanému spolku ve svém listě „Právaických Rozhledech“ akci, která měla za následek, že spolek, jenž už dříve přestal „Rozhledy“ považovati za svůj orgán, také ve výročních zprávách r. 1909 a 1910 byl nucen na útoky dra Boučka reagovati. Dr. Bouček, ač obou valaých hromad se zúčastnil, nepronel při nich žádných stížností a schválil spolu s ostatními obě výroční správy, za to však na letošní valné hromadě advokátní komory 26. února posmíval se valným hromadám spolku a prohlásil, že jest přehliou a úplně zbytečnou institucí. Kromě toho p. dr. Bouček, rozebíraje svůj známý disciplinární případ o člancích uveřejněných v „Právnických Rozhledech“ proti prof. MUDru Slavíkovi, urazil ve valné hromadě komory advokátní české advokáty pašáláním tvrzení, vynášeje proti nim kolegy německé, kteří prý jsou jiná rasa a mají jinou páteř nežli advokáti čeští. Předseda Spolku českých advokátů v království Českém odmítl za okázalého souhlasu valné většiny českých i německých kolegů urážlivé výroky p. dra Boučka o Spolku českých advokátů hned na valné hromadě komory. Při pouhém odmítnutí útoku p. dra Boučka ve valné hromadě komorá nemohlo ovšem zůstat. Ježto pak mimo to ve svých útocích na spolek, stále ještě v něm trváje, pokračoval, dospěla věc k rozrůce veřejné, která měla za následek vyloučení dra. Boučka ze spolku. Vyloučení to provedeno bylo k návrhu došlému s krubů mimo výbor spolku a označeno bylo p. dra Boučkovi připsem s 8. března 1911. Mimo to vydal Spolek českých advokátů proti dra Boučkovi zvláštní projev, ve kterém mimo jiné praví: „Věste, pane „doktore Boučku, že Vaše jednání bylo a jest takové, že kolegové, kteří mivali s Vámi přátelské styky a kteří Vás mnohdy omlovali i hájili proti čimým výtkám z krubů advokátních a soudních — styky ty s Vámi sami dávno přerušili pro Vaše nepředložené a nepochopitelné jednání, a to nejen vzhledem k tomu, co jste psal v „Právnických Rozhledech“, nýbrž i pro mnohé, co jste jako advokát neb jako muž ve veřejném životě činný na rozdíl od ostatních konal a nač jste žádného zretele nebral.“

Křesť. soc. strana a živnostenstvo. Nedávno na živnostenské schůzi v Novém Městě na Moravě řekl konsulent p. Hatlák užaslým pokrokatům, že v Brně Cyrillo-methodějská záložna poskytuje živnostenstvu úvěr a nyní zase noviny oznamují, že spořitelna „klerikálního“ Uh. Brodu zřizuje zvláštní oddělení, jež zabývá se bude výlučně živnostenským úvěrnictvím. V oddělení tomto budou k výplatě přijímány účty živnostníků, udílony kratší zálohy na jejich práce a konečně poskytovány úvěry na delší dobu a výlohy zařízení strojového atd. Tohle je práce pro živnostenstvo a nikoli přiluhování soc. demokratům.

Realistická volební agitace. R. 1903 psal Masaryk v Praze do „Času“ původní dopisy z Říma, čili tento „největší český myslitel a reformátor“ dělal si ze svých stoupenců dobrý den; k těmto si ovšem mohl mnoho dovoliti, protože mu přivědčovali elepe jako Čína je mandarinovi. Nyní za volebního kvasu „Čas“ přinesl správu, jak v „Slawisches Tagblattu“ jest velice chválena menšinová činnost vídeňská dra Drtiny. Oslavný článek psán tak, jako by jej byl ssumíruval muž žijící mimo naši zemi. Zatím však „Slaw. Tagblatt“ sám brzy prozradil, že ten chvalozpěv byl sepsán s krubů pražských českých realistů. Pražský Podskalák dovede vystupovati v církvi jako Indián, nebo Beduin; pražský realista zase v listu jako cizí kritik českých poměrů. „Čas“ začal svůj tábor hájiti, když „Nár. Listy“ prohlásily chvalospěv za volební švindl. Ale „Nár. Listy“ dne 21. t. m. odpověděly: „Čas“ obviňuje nás z překrucování a s potměšilostí i hlouposti pro odhalení

o realistickém článku na oslavu prof. Drtiny ve „Slawisches Tagblattu“, přijímal jsem realistický podvod z technického nedopatření metteurs slovanského, až německy psaného článku vídeňského; dle vysvětlení redakce listu toho totiž metteur zapomněl k textu chvalospěvu na prof. Drtinu připojit vysazenou poznámku, že šel počítat z českých kruhů realistických. Z toho chce „Čas“ dovodit, že se jedná o nepatrnostku, na které realisté nejsou vinni, že se tedy nedopustili švindlu. Pardon, věc je jiná! Oslavný článek pro prof. Drtinu je psán tak, aby původ jeho byl zřejmý; bese vši pochybnosti proto autor článku mluví tak, jakoby jen z dolehu (— hůře i ch — je vytkláno v „Slav. T.“) byl poznal slovo „kartel“, což přece netekne nikdo v Čechách, leda cizinec; článek podepsán jest chiffron Z—ski, tedy chiffron, jež vypravěna je pravopisem německým, a německé chifry přece nepoužije nikdo, kdo — máje české jméno — nechce zastít český původ své práce. Konečně poznámku o původu reklamního článku pro prof. Drtinu nepřipsal k článku tomu jeho pražský autor, nýbrž sama redakce slovanského „Tagblattu“, zajisté proto, že vyčetila možnost omylu o původu článku toho a nechtěla připustiti, aby takový omyl skutečně nastal. Když „Čas“ se chopil realistického kukaččina vejce jako projevu nestranného svědka, odsoudili jsme podvod realistů: proto, že je podvod.

Pečátky strany agrární V Čechách stranu agrární založili proti mladočechům čeští velkostatkáři jako stranu konservativní a podporovali ji svými penězi. Když sláva mladočeské strany počala blednouti, opouštěli tomoucí koráb mladočeský různí předáci, přidali se ku straně agrární a vnesli do strany této, původně konservativní, politický humbug svobodářství a různé křesťanství a dietami, subvencemi a p. Takto tuto političtí křesťané porušili mladou stranu agrární a stáhli ji na cestu, která ji i rolnictvo české ubíjí mluví, jako ubíjí stranu mladočeskou. A na Moravě? Ani tu nezaložilo stranu agrární rolnictvo domuceno tou neb onou potřebou, nýbrž Staročtík ji založil z osobních důvodů a pro svou osobní potřebu. Byl původně stoupencem dra Stránského a pomocí strany lidové v r. 1897 zvolen za říšského poslance. Tenkrát před volbou sliboval, že bude z Vídně svým voličům nosit ze drobtů, ale — dorty. Poněvadž se však dokázalo, že je špatným cukrářem a že ani jednoho dortu z Vídně nedonesl, odkopl jej dr. Stránský a na místě jeho zvolen byl v r. 1900 za říšského poslance Reichstáter. Odstavený a od lidové strany opuštěný Staročtík se vztaku založil na Moravě stranu agrární po vzoru českém, aby pomocí této strany dosáhl toho, čeho v lidové straně dosáhnouti nemohl. K této straně pak jako straně svobodářské přidalo se na venkově vše, co tu tvořilo armádu dra Stránského. Jen někteří veteráni, jako Pokorný a Ivanovic, zůstali Stránskému věrni. Pásovaním pak pokrokových redaktorův, učitelův a Stažka zatažena strana tato do kalných proudů protikatolické agitace. Takto přibarvená a smetřená agrární strana vnesla do zeměkého našeho hospodářství škápnutý politický obchod se subvencemi, smoonila se četných hospodářských spolků i zemědělské rady a učinila z těchto pro všechno rolnictvo založených útavův povolené sluhý své politické strany.

Vysoká politika Masarykova. Jen několik ukázek! Masaryk je zakladatelem a dosud je Dalajlamou strany realistické, ale to mu pranic nevádí, aby nekandidoval na stranu lidovo-pokrokovou, až obě tyto strany podstatně se liší v otázce státoprávní a sociální. Jako poslanec potíral Masaryk vládu — jazykem, dokazoval jí, že je protičeská a spátečnická, na konec však řekl, že ještě neví, bude-li hlasovat pro rozpočet nebo proti. — V Olomouci na sjednání pokrokových prohlásil se pro opozici nejostřejší a spolu pracoval na resoluci v tom směru, ve Val. Meziříčí však mluvil proti této resoluci. Podal na říšské radě plný návrh o svobodě učení na universitách, ve kterém nešetřně se dotkl katol. církve. Křesť. soc. však navrhli jiné znění bez onoho ostnu proti církvi — a náš poslanec Masaryk hlasoval s klerikály, zahodiv svůj návrh do starého železa. Masaryk vydal celou knihu, ve které vědecky dokazoval, že zásady Marxismu, na nichž spočívá nauka soc. demokratická, jsou nevědecké a nesprávné, nedávno však v Peči prohlásil, že je vlastně sociálním demokratem. — Masaryk se dovolává české inteligence, by ho zase volila poslancem, a přece jedinou jeho trochu pevnější oporou jest soc. demokracie, tedy strana, jejíž poslanci soustavně mařili českou politiku na říšské radě.

Přední agrární pracovníci. Agrární „Venkov“ napsal, že hospodářskou výstavu v Praze uspořádali přední pracovníci agrární strany! A víte kteří? Hlavními funkcionáři výstavního výboru byli: Bedřich kníže Schwarzenberg, Bedřich hr. Deym, Ervin svob. pán Nádherný, hrabě Mensdorf, hrabě Harrach, hrabě Černín z Chudenic, hrabě Kinský, hr. Schlick, svob. pán z Hildprantů, kníže A. J. z Schwarzenbergů a j. Nuže, které straně tyto šlechtici vlastně náležejí? „Venkov“ se velice poděkl; ale to nevádí, bude proti spojení se šlechtou psát dál. A na šlechtických panstvích

sebere dovedoucí procent hláš. To jistě nikdo proto, že by boj proti šlechtě myslili agrárníci vážně.

Už zase kartel ve prospěch židovských pokladem. Co nejdříve vejde v život kartel cukerních továren, který napěchuje židovské kapsy velice. Kartel výrobce železa a strojí už zde jest, takže židovští kapitalisté mají příčinu k stále větší radosti. Dochází však již i ke kartelu lihovarskému. V pátek konali rakouští velkoobchodníci lihem na vídeňské burse svou schůzi, aby promluvíli si o vlivu kartelovaných lihových továren na velkoobchod. Utvořilo se také zvláštní komitá, v němž zasedají: G. Bader (za firmu Tauber a Bader), Alfréd Neumann, K. Schürmann, K. Flammersheim. — Otázkou by byla sbytečná, komu náleží lihovary, a kdo vede velkoobchod s lihem. A jako s lihem, tak i s petrolejem, obilím, dobytčím, prádlem, vínem... vůdce kartel a vůdce židovští špekulanti a přeplněné wertheimky. Aby se odvrátila proti železné moci židovských kapitalistů pozornost, musí podplacený tisk hodné psáti o nebespečenství a vyděračství — klerikalismu. A pak má národohospodářská svépomoc pokračovati! Jen si bedlivě všimněte, jak protikatolické kandidáti při schůzích pomíjejí debatu o židovském, stále rostoucím kapitalismu!

Kde bohatne nejvíce u militarismu? „Právo lidu“ dne 21. t. m. napsalo: „Jeden milion korun měsíčně vydělají nyní akcionáři a majitelé podniků, ve kterých se staví nové válečné lodi pro Rakousko. Jsou to podniky železářského kartelu. Celý náklad na válečné lodi činí 312 mil. Jeden dreadnought stojí přes 60 mil. kor., z toho připadne železářskému kartelu 12 mil. kor. čistého zisku, tedy pětina celé sumy. Při dodávce válečných lodí vydělá tedy železářský kartel pětinu celého nákladu na lodi válečné, tedy přes 60 mil. kor. Tento lodní plán je připraven na pět roků, připadá tedy železářskému kartelu na každý měsíc v tomto pětiletém období 1 mil. K čistého zisku.“ — Ačkoli však tento list nyní k volební reklamě tolik do militarismu bije, jest čtenář velice opatrný, aby nezavádil o ty, kteří mají z nového zbrojení největší zisk. „Klerikálové“ a docela kněžší nedostanou ze všeho ani groše; naopak musí platiti větší daně. Zato však židé budou vydělávati miliony. Vždyť na př. Škodovy závody jsou podnikem vídeňsko-židovského Úvěrního ústavu, majitelem vitkovických oceláren jest Rotchild a za loděnicí „Dunabina“ stojí židé Weiss a Ganz.

Vláda poměh. Pod tímto názvem začne se tisknout dvousvazkové dílo, které sepsal a vlastním nákladem vydává spisovatel Rudolf Vrba. Dílo to pojednává kapitalism a celou otázku sociální ve všech rozměrech. Ohromná látka je tu zpracovaná. Poučným takovým dílem se nemůže vykásat žádná světová literatura. Dílo to bude se zasílati pánům subskribentům v listopadu r. 1911. Cena subskripční 20 K. Nutno se přihlásiti za odběratele přímo u spisovatele. Adresa: Rud. Vrba, Praha VII-14., poštovní příhrádka.

Všelicos. V okresu nagymhalyském v Uhrách dostavilo se z 1900 mužů k odvodu povinných pouze 300. Ostatní vystěhovali se do Ameriky. Podobné číslice byly přijímány v ostatních okresích zemplinské slolice. — V centrálních úřadech ve Vídni soustředěno 20.820 úředníků. Z těch jen 2 a půl procenta jest Čechů (557), ačkoli my činíme 23 procent všeho obyvatelstva rakouského. Po právu patřilo by nám ve Vídni 4746 českých úředníků. — V pruské poslanecké sněmovně přijata osnova zákona o pohřbívání ohněm 156 proti 155. Pro zákon ten hlasovali nár. liberálové, svobodomyšlní, soc. demokraté, svobodní konservativci a malá část konservativců. — Pohřbu zastřeleného vůdce maďarských sedláků Achima zúčastnil se v Bekeš-Čábě ohromný počet rolníků, kteří u hrobu jeho přisahal, že sorné jako členové selské strany vždy postupovati a bojovati budou za svá práva proti šlechtické nadvládě v Uhrách. — V Německu pomýšlejí na zavedení světelných pistol u vojska, které mají za nočních potyček nejbližší okolí osvětlovati. Bude jich použito u zákopníků. Pistole budou vystřelovati červené a bílé patrony, které se po vypálení promění ve světelné hvězdy, které budou osvětlovati krajinu.

Neslýchaný humbug „Humpolecie“ s českým obecnem. V poslední době objevily se v různých časopisech prospekty firmy: Soukenný průmysl „Humpolecie“ v Humpolci, v nichž volalo se po vymytí obchodníků se strišným zbožím a appellovalo se na české občanstvo, aby své potřeby krylo výhradně u firmy „Humpolecie“, která přý jako výrobce může dodávati zboží mnohem levněji, nežli obchodníci. Obchodnická jednota pro Moravu a Slezsko v Brně vyšetřovala na místě samém, zdali toto sebevědomé tvrzení „Humpolecie“ zahrádá se na pravdě a zjistila, že všechno jest humbugem, jemuž má sednouti důvěřivé české občanstvo na lep. „Humpolecie“ je majetkem žida Bergmanna, který žádnou výrobu ani úplnou ani částečnou nemá, nýbrž zboží kupuje od svých německých souvěrců a tímto způsobem klame české občanstvo.

Útěk vojákům v Belgii. Ministr vojenství v Belgii prohlásil, že na písemnou žádost hlavy rodiny poskytnuta bude vojákům, kteří dobře se chovají, dovolená každou sobotu, aby celou neděli mohli strávit u rodiny. — Tak má se podporovati nedělní klid. Ale přece se najdou ještě lidé, kterým to není vhod. Jak známo, vláda v Belgii je katolická, a belgičtí liberálové (a la mladočechi a agrárníci) oblažují, že sahají ve sněmovné akci proti „klerikalismu“ ministra, neboť přý čin jeho „armádu oslabí.“ Nezáleží to protidemokratický vztak belgičtích liberálů?

Popletený příbuzenstvo. V pruské Altmarce leží ves Dühringhof, kde v těchto dnech došlo k zajímavému dvojitému sňatku. Ovdovělý statkář a jeho dospělý syn měli najednou svatbu a brali si, což již jest zvláštností, sestry. Ještě zvláštnější jest, že starý si bral mladší a mladý si bral starší se sester. Otci je 53 let a bral si 19letou, kdežto její 24letou sestřičku si vzal jeho 26letý hoch. Ovšem teď to mají v rodině docela spletené. Otec a syn se stali navzájem svými švagry. A což teprve obě sestry! Mladší z nich se stala tchýní své starší sestry. Snacha statkářova jest jeho švagrovou, a jeho žena — ta mladší tchýně — je zároveň švagrovou svého zetě. Devatenáctiletá statkářka se stala macechou svého 26letého zetě i švakra atd. To by ještě pořád šlo. Ale až z obou těch sňatků vzejdou děti, pak to bude už docela smutek. Bratřanci a sestřenice budou zároveň svými vlastními strýčky a tetami, ale přitom i synovci a neteřmi a Bůh ví co všechno — a jestliže pak ti ještě, až dorostou, také zase se ožení a vdají a budou mít děti, pak budou si sami sobě neteřmi, strýčky, dědečky, snad i rodiči.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. května 1911. 1 hl pšenice K 16:30—17:40, žito K 12:70—13:20, ječmene K 12:40—00:00, oves K 9:50—11:00, prosa K 00:00 až 00:00, vike K 16:00—18:00, hrachu K 24:00—28:00, šedky K 24:00—30:00, jahel K 26:00—28:00, krup K 24:00—48:00, bramborů K 6:40—7:00, jetel. semene červ. K 120:00—180:00, máku K 44:00—48:00, žit. až —, pšenice. ohrub K 18:00—00:00, 1 kg másla K 2:30—3:30, sádla vepřového K 2:30—0:00, tvarohu K 0:32—0:40, 1 vejce K 0:06—0:00, 1 kopa selí K 9:00 až 20:0, 1 kopa kapusty K 2:00—4:00, 1 kopa drobné seleniny K 1:00—0:00, 1 kopa cereale K 0:00—0:00, 1 kopa petršele K 0:00—0:00, 1 pytel mrkve K 2:00 až 4:00, 1 hl cibule K 6:00—7:0, 1 hl jablek K 12:00 až 18:00, 1 hl hrášek K 00:00—00:00, 1 bečka švestek K 0:0—0:0. — Na týhodní trh dne 30. dubna 1911 bylo přivezeno: pšenice hl 127, žito hl 22, ječmene hl 14, oves hl 126, prosa hl 0, jahel hl 00, jetelového semene hl 00, máku hl 0, selí kop 0, cereale kop 00, kapusty kop 00, drobné seleniny kop 52, petršele kop 000, mrkve pytlá 22, cibule hl 19, brambor hl 272, jablek hl 4, hrášek hl 000, švestek beček 00, vepřá kusy 2, podvínat kusů 918, kůslet 000.

Není nic lepšího

k okamžité přípravě výtečné hovězí polévky nad



MAGGI® kostky

(hotová hovězí polévka)

po 5 hl



MAGGIHO kostky jsou nejlepší hovězí polévka v pevném tvaru a obsahují již také potřebnou sůl a koření.

Pravé jen se jménem MAGGI a ochrannou známkou křížem hvězdou.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všle křesťanský český závod vyřizavek a šlech „Záštita“ v Uhratí u Chrudimě.

Věškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Záštita“. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo košelní, zaručené dle předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na zkonšku a budete jistě spokojeni!

Odporačujte ve svém okolí!



Girový účet a Ústř. banky
čes. spořitelna.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zápevné společenstvo s ručením obmezeným,
Spálená ul. č. 9. H.

Zároveň vklady 4 1/2%—4 3/4% dle vypo-
vědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **středanky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5%, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
pořádání složenky listy pošt. spořitelny. Dle
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů koncem února 1911 K 520.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílů členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5



Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Škarda, Osa 8 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

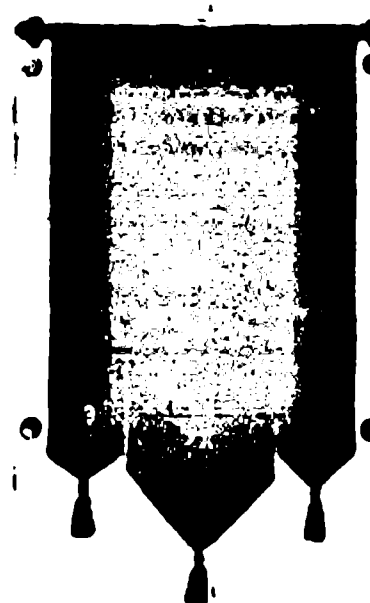
Umělecký ústav
pro malbu maseklo

B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malované
okna chrámů v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru maseklového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
atlas vřezávané v místě.
Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nákreby, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Přesčetná významnění a doporučení.



První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

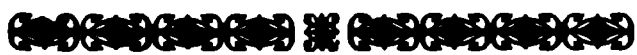


Dělna ku vytkávání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebesa
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritakého chrámu
Páně.

Na **ukládání** se vše **franco.**



Sjezdovou zprávu

**o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném**

s četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str.
nabízí ve **výrobě ceně K 3.— franko**

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.



Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé zpusky prohaných brožur na potupu naši.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 82 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo,
až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.



Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný

živnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 13.575 K,
zákaz 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 21 do 45 let,
Příspěvek správně každoročně obnáší 2 K, zápisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spoludělna 2 K, jež se vyplácí
bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek střeží jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,
předseda.

Václ. Jemšovský
jedenatel.



Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

**odborný
— umělecký závod —
pro malbu**

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku **dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěham, vsazeními.**

Všechny rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ke definitivní objednávce.

Nešetná, veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.



Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Vklady přes 12.000.000.—

Abs. kapitál K 2.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

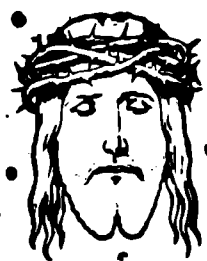
Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2%.

Eskont směnek i faktur
Úvěry všeho druhu

**Velkoobchod uhlím
a koksem.**

Vadla a kauce
Bursovní obchody

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praha — Král. Vítězslavovy
Puchmajerova ul. 68.,
doporučuje velešl. dach-
venství

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. včelární poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo.

„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modřího zboží. —

Doporučuje v ověřených jakostech k zimní sezóně:
Mešní látky vlněné i prací, dámské i panákové
plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m zboží v krásné rozebrané
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

Pánům včelařům doporučuje

mezistěny

:: se zárukou pravosti ::

1 kg = 24—26 kusů normální míry

za 4 K 80 h

JOS. JELÍNEK,

mydlář a člen míst. včelař. spolku

:: v Hradci Králové. ::

Kupte si za K 1-70 **dědičnou spis**

»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudekách od
25 litrů výše: **Lisánská, uherská a rakouská**
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1-10
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/4 — 4 1/2 %

Dah důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ahiádacích, listů, rent, deviz, valis atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vada a kauce. — Eskont faktur a směn. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Hromady. — Spřeva cenných papírů. — Zálady na cenné papíry a složí. — Šeky. — Akkre-
ditivy. — Remboursement, kušové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladitě spojené telegrafní koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Internatní oddělení. — Cement,
vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a uhlí.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfalický a slovenský anthracit. Koks slovenský a saskobřický. — Brilky.
Kouřivé uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Prášek vyhozen a Udržal povýšen.

Veliký rozruch způsobilo vyloučení Jeho Ex. Práška ze strany. Když provedli agrárníci vyhazov svého bývalého vůdce, muže, kterého sami vtlačili na ministerské křeslo, rozvířil se veliký odpor netoliko na Novobenatecku, nýbrž i daleko široko po českých nivách agrárních. Prý ta řepa Prášková škodila tolik, že se nedala nijak hájiti proti stále opakovaným výtkám protivníků agrárních. Ale nešťastní pozorovatelé volají: „Vždyť přece Prášek sázel řepu již r. 1909 a ústřední orgán „Venkov“ jej tehdy hájil. Tehdy sázel též Závorka a „Venkov“ spísal těm, kteří se odvážili tuto nedůslednost vytknouti. Sázel i Udržal a — místo výtek přibyla mu na výlošce hvězdička. Co v tom jen vzešlo, že dříve řepa Prášková byla všelijak tlučána — a když vskypěly velké protesty, všelijak hájena? Není mnoho pravdy na Práškově tvrzení, že na jeho řepařské akci r. 1909 měla podíl sama agrárnícka organizace?“

Na to odpovídají agrárníci, že vyloučení jest ospravedlněno velikou neposlušností Práškovou, který se rozhodl kandidovati proti usnesení výkon. výboru. Pravda — v každé straně musí panovati kázeň, má-li se něco dokázati. Práškův vzor znamená rozbití strany. Ale tu hned se vtrhává neodbytná otázka: Proč se rozhodl generální štáb nekandidovati svého bývalého vůdce, jehož ministerskou činnost tolik chválil? Proč nynější pohlaví začali se tolik mrzeti na Práškovu řepu teprve nyní? Proč se jim nelíbí teprve teď Závorka, kterému sami dopomohli k místopředsednictví říšské rady? Proč řepař Udržal stává se komandantem?

„Nár. Politika“ dne 23. t. m. přináší delší referát o voličské schůzi Práškové, pořádané dne 20. května v Nov. Benátkách. Tam sešel se obrovský počet stoupenců Práškových. Již před schůzí velká většina agrárních důvěrníků z voleb. okresu Práškovy se usnesla na rozhodné resoluci proti rozhodnutí výkonného výboru. Starosta Görner z Řivna na schůzi předčítal projev ten, v němž se mimo jiné praví: „My voličové naší volební skupiny cítíme ten kopanec od vedení strany, prohlašujeme se s bývalým poslancem a nynějším kandidátem p. Karlem Práškem solidárními a bůh nás vede, že jsme ze strany vyloučení.“

Důvěrníci dále prohlašují, že se zasadí o zvolení K. Práška také z té příčiny, aby počal o ospravedlnění poměru ve vedení strany. Prášek nato děkoval za veliké ovace, které mu byly při vstupu do dvorany uspořádány a řekl: „Po dvaceti letech neúnavné práce dočkal jsem se toho, že dnes přichází vedení strany, kterou já s vámi těžce vybojoval a založil, aby toho Práška i s jeho věrnými voliči odkoplo a vyhodilo. Nejste však pouze vy, kteří se mnou prohlašujete se solidárními; došly mne projevy sympatií, které dokazují, že hnutí vaše nalezlo ohlas v celém království Českém i na Moravě.“ Pravil, že nadočkal se dosud, aby mu výkonný výbor na veřejné schůzi nějaké provinění dokázal.

Důvěrník Košťál z Kačova prohlásil: „S Práškem bylo ze strany vyloučeno Novobenatecko, které pod jeho vedením bylo prvním organizovaným agrárním okresem. My však zůstaneme agrárníky s tělem i duší a v zájmu velké myšlenky agrární odmítáme s opovržením a rozhořčením tuto potupu, protože páni v Praze nemají práva, vylučovati nás ze strany za to, že stojíme za jejím nejlepší pracovníkem.“

Za řepařskou organizaci v Chotěšově prohlásil Studecký, že sice není přítelem Práškovým, že však po vyloučení jeho rozhodl se vstoupiti do řad obránců cti Práškovy, ježto — jak výše bylo ujednáno při zahájení řepařské akce — politika do tohoto hnutí samá měla býtí neměla.

Hübner ze Všetat řekl, že „voličstvo nekloní své šije před ukládanou jemu novou robotou.“ Maršálek ze Mcel nazval vyloučení Práškovy „činem katanským.“

Potud správa „Národ. Politiky“. Zkrátka již se nedá zatusovati, že valná většina agrárních ve voleb. okrese č. 47. stojí pevně za Práškem a že vyloučení jeho ze strany jest provázeno velikým odporem i u veliké masy agrárních v ostatních okresech. Přirozeno, že ti, kteří Práškovu řepu snesli již r. 1909 bez odporu, nyní se bouří pro tak pozdní ortelování bývalého ministra, zvláště když se vidí, že jiní dietáři a ti, kteří řepu sázeli, sedí pevně v křeslech.

Proč Udržal místo pokárání nabyl ve straně agrární většiny vlivu?

Samy agrární cukrovary r. 1909 setrvaly v kartelu proti řepařům v době, kdy každý

řepař se dověděl od agrárnicko-řepařské jednoty, že má býti považován za prašivou ovej, jestliže se odváží pro cukrovar řepu sázet. Jednota řepařská sice vydala veřejný zákaz povšechný, ale dle sdělení Práškovy vydávala semeno za účelem *svépomocného pěstění*. Ze sdělení Práškovy vysvítá, že někteří privilegovaní agrárníci mohli dle úradku jednoty řepu sázeti — ovšem pro jednotu, která chtěla ji předati cukrovarům, jež by z kartelu vystoupily. Dobře. Ale proč toto všechno nebylo důkladně pověděno řepařům všechněm, aby na případném zisku bral každý procentuelní prospěch? Proč dále neřekla hned jednota veřejně, že dovoluje sázeti řepu těm privilegovaným agrárním velikašům, kteří sami jsou akcionáři cukrovarů — a to zkartelovaných? Ale chytří výděleční páni pracovali tiše, aby bylo bohatcům dovoleno to, což malořepaři se museli báti titulu „prašivá ovej.“ Dověděli se někde malořepaři, že se nahromadilo organizační řepy na 640 000 centů? Udržal František nesvolával řepaře na Holickou k protestům proti kartelu. Proč? Poněvadž byl silným podílníkem zkartelovaného cukrovaru v Moravanech. V tomto cukrovaru v I. volebním sboru byl r. 1908 člen 124 (po 1/2, 1, 2 akciích) se 177 podílů a 152 hlasy. Ve II. sboru 82 podílníků (8—9 1/2, podílů), kteří měli 383 1/2, podílů se 332 hlasy. Ve III. sboru 20 podílníků (přes 10 akcií) s 530 1/2 podílem se 181 hlasy.

Z toho patrno, že bohatci a penězníci měli pouze 181, kdežto menší podílníci docela 484. Mohli tedy agrární řepaři větší i menší docela dobře rozhodnouti proti penězníkům v onom cukrovaru. A přece moravanský cukrovar stál v kartelu, ačkoli v něm měli agrárníci naprostou většinu. K tomu všemu 10 peněznických akcionářů hlásilo se ke straně agrární. Udržalova rodina sama měla na cukrovaru 120 podílů. Ježto r. 1908 vyplácel na jeden podíl (400 K) po 90 K dividendy, obdržela rodina Udržalova 10 800 K na dividendách. Strýc poslanců p. Udržal v Rovni č. 36. měl 75 1/2, akcií, poslanec Fr. Udržal 14, jeho matka 1 1/2, teta Anna (č. 40.) 1, jiný strýc (J. Udržal) 6, žena strýcova Barbora 13, třetí strýc V. Udržal (č. 40.) 5, V. Udržal (č. 81.), bratr poslanců 4. Tedy z 109 1/2, akcií sám Udržalův rod měl 120. A tu nebylo možno, aby se cukrovar z kartelu vymanol? A jestliže tu přece byly nějaké obtíže, než začal psáti o poměrech moravanského cukrovaru tisk jiný? Tady hra na slepou bábu byla největší nepřístojností. Malořepaři měli plné právo věděti zcela jasně a podrobně, na čem jsou; než byli zavázáni k nesázení řepy, mělo se jim poctivě sdělit, co buď na závadu stávce malořepařů, boji se zkartelovanými cukrovary. Každý pochopí, že pro zdar stávky měli projevití úsilnou praktickou práci řepaři předem.

Ale teď si představte, co hrozilo na př. mocnému rodu Udržalovi! Kdyby se byl podnikl vážný boj proti moravanskému cukrovaru, tu by rod Udržalův utrpěl ztrátu dvojnásobnou. Předně by zmizel výdělek z řepy (která i tenkrát v smutných časech se víc vyplácela než pšenice) a pak by se ztratilo přes 10 000 na dividendách. Uznáváme, že zde rázná odpověď cukrovaru byla pro Udržalův rod velice obtížná, třebaže málo selekých rodů má tak veliké bohatství. Ale proč agrární tisk lítal boj jako neomylný prostředek k finančnímu úspěchu řepařstva, když sám rod Udržalův se vymkl o bratně se sázkou? Udržal r. 1909 měl ve vlastnictví 38 ha 73 arů 60 m² vší půdy a nasázel cukrové řepy na 9 ha 46 arů 14 m². I edy téměř třetinu svých polností osázel řepou — jako na výměch malořepařům.

Tu bylo očividno, čím se řepařská akce kazila. Ale agrární tisk ani slovem Udržalovi nevytkal nějakou zradu.

Patrno tudíž rozhodně, že hlavní příčinou odstrčení J. Ex. Práška není a nemůže býti řepa. Prášek totiž překáží jiným velikašům agrárním v jejich kariéře. To vědí dobře ti, kteří se proti vlastní straně bouří pro vyloučení Práškovy. Z mnohých míst jest vrácen „Venkov“ do Prahy; agrárníci vypovídají podíly. „Právo Lidu“ přineslo tento dopis z Brandýsa n. L.:

„Dne 20. května byl jsem v agrární hospodě v Brandýse n. L. svědkem rozhovoru, jež vedli dva členové výkonného výboru strany agrární o poměrech ve straně. Strana agrární jest si vědoma, že volební okres 47. pro ni hoší. Proto 3 až 4 dny před volbou ohystá se dodatí do okresu toho všechny své zeměské a bývalé říšské poslance, aby zabránili ostudě, že prohrála okres, který v roce 1907 dobyla na první ráz, jako jeden mezi čtyřmi. Sehnání veličiny agrární mají zamesití jednak zvolení samostatného kandidáta Práška, jednak zabrá-

niti eventuelní užší volbě mezi Práškem a sociálním demokratem Beranem. O tom, že by se oficielní kandidát strany agrární Zajíček dostal do užší volby, se naprosto pochybuje. Pro případ, že by Prášek byl přece zvolen proti oficielnímu kandidátu agrárnímu, podnikla strana agrární již kroky, aby nebyl přijat ani do českého ani do slovenského klubu. Mezi českými stranami měšťáckými (kterými?) jest prý ujednáno, že žádná česká strana nesmí Práška přijati za člena. V pondělí 22. t. m. zasedá agrární výbor v Praze, který bude jednati prý o tom, aby okres nepadl sociálním demokratům do rukou. Strana agrární jest prý ochotna odvolati Zajíčka a vyhlásiti na okrese jiného kandidáta, kterého by práškovci navrhli — Práška ovšem vyjímaje. Takový má býti kompromisní návrh.“

Zprávy „Práva lidu“ tentokrát jsou potvrzovány výmluvnými okolnostmi. Organizace okresu Práškovy zasílají výkon. výboru strany agrární memoranda, v nichž žádají za odvolání kandidatury Zajíčkovy; pro případ odmítnutí nalehají na svolání sjezdu strany, kde by se aféra dojednala.

Prášek odstrčen, ale Udržal stal se již předtím předsedou agrárního klubu, aniž mu řepa škodila.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četná usnadnění od vlády, úřadů duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Starobylé léčení koní. (Z rukopisu z roku 1694.) Který má povlaku. Vezmi pupek slepičí a tu kožku prostřední sedí a tu usuš, udělaje z ní prach, syp koňovi do očí a tak mu pomůžeš — *Proti ohřívce koňské.* Vezmi půl libry dřevěného oleje, uvař jej na pánvi a vlej do něho 4 loty rtuti, a když vystydne, vlej koňovi, poraže jej v ohřívce; potom bude zdrav do téhodne a z toho ven vyjde. — *Proti otoku hrdla koňského.* Kdyby kůň v hrdlo otek, že by jisti nemohl, vezmi dvě nebo tři vejce nové, smíchej je s octem, a učiň z toho masť, ať jest jako palce kuz, vezma proštíp navaž na ni koudele jako vlašský ořech; nechť-li by kůň státi, tedy povraha jej, strč mu ten proštíp v hrdlo, a máčeje v té masti parej (snad „vprav“) tu mast tam, ať se mu ty vředy propustí; potom mu i toho lékařství nalez v hrdlo. — *Proti hláskám v čelistech, ježto slovem hřiběcí.* Dávej koni s ovsem jisti bezové hubičky, skrájej je drůbač. — *Když koni teče hřiběcí.* Nemož nohou mu, nejeď s ním do vody, dokud se mu strap(?) nepopne a nepočne přestí, než kteréž nohy naběhlé a osuté má, drobet jest s ním do vody často jezdit i na proudou postaviti. — *Když hřiběcí nemoc chrčpění jde a má žlázy v čelistech.* Vezmi starého sádla a tolik másla a rozchodátku, stluč a udělej z toho masť, maž koňovi na každý den ty žlázy, co můžeš nejhorčeji strpěti, by pak měl na sukno namazati tou masť, přikládej mu horké, aby mu se pafilo, a tím dříve provalilo. — *Jiné k témuž.* Vezmi česenek, s starým sádlem stluč dobře, prohol na té bolesti místo a přivazuj to dotud, dokud se neprovalí. — *V kterém se koni nemoc hřiběcí sluče a nechce ven.* Vezmi kalkus a kvasnice, smíchej to spolu a dávej mu píti, proskočt jej. — *Jinak k témuž.* Vezmi pelynek, vař jej v vodě, dávej koni píti studený po tři dni, a nechť-li by píti, nedávej mu nic jiného, musí to píti. — *Který kůň jest vnitř nesdravý a nechce tlustý býti.* Navař řepiček a královský traňk v vodě a nedávej mu nic jiného píti než to; tím mu pomůžeš. Purgaci můžeš mu udělat dole psanou. — *Purgaci koňská.* Vezmi chvojku usuše na prach, rozpast ji vínem neb pivem, vlej koňovi v hrdlo teplé. *Item.* Kdyby bo nic proskočiti nechťelo, vezmi šavcovského čerňidla asi šejdlík, nakrájej do něho benátického mejdla, stluč spolu dobře, potom vlej koňovi do hrdla. — *Kterému se koni rty provalí.* Vezmi ohláb tvrdý a k tomu medu a soli tolikrát, naváž mu na to a nech tak přes noc. Na sejtří vezmi krupátu a hlíny, ačt z toho prach, nasyp na to, nech tak do třetího dne. — *Proti sabránu.* Kaž udělati železo jako kliku a potom horkým beř komi tu svrchat kůži s sabránu, lépeť se mltí bude, a dávej mu oves, ten pražený osole neb i prostý.

Chcete se vhodně obléci ??

Vyšleďte si ihned usory pánských látek k nahlédnutí. (Zelděs vsor látky » Palmira«) od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český sušilatelář oděvů soukromého obléci
r. 1876.

Školský obzor.

Přihlášky ku zápisu do I. ročníku soukr. ústavu ku vzdělání učitelů s právem veřejnosti v kláštere Sester Nejsv. Svátosti v C. Budějovicích přijímá ředitelství do 30. června tohoto roku. K nekolikované žádosti jest třeba přiložiti: 1. křestní list, 2. vysvědčení o tělesné způsobilosti (ne přes rok staré), 3. poslední vysvědčení školní (které by ještě neměly vysvědčení z II. běhu, předložit z I. běhu a vysvědčení frequentanční). Které nechodily poslední rok do školy, vykáží se vysvědčením zachovalosti. Které se žadatele potřebuje dispens věku, musí přiložit ještě kolikovanou žádost (1 K kolek) na velení hlavního c. k. zemské školní rady o dispens věku. Žádosti o dispens věku budou zaslány do 23. června! Doba přijímání skoušek bude ještě o známěna. Zkoušky přijímají do I. ročníku konají se se všech předmetů školy měřanské, z češtiny a z počtu též písemně. Zbýhlost, které nebyly žadatelky v krasopise, v kreslení a žens. ručních pracích, bude prokázána výkresy, předlohami z krasopisu a ženskými ručními pracemi, jež při skoušce jest předložiti.

Učitelství ráj v konfessionálním školství evangelického. Pokročití učitelé přísahali, že budou mládež vychovávat nábožensky. A když tito lidé na veřejných schůzích štváním proti katolické výchově sami prozradí, že jsou již svými násoy k náboženské výchově neschopní, rovní celé prameny slz nad „pronásledováním“, jestliže někdo na tu dvojí tvář poukáže.

V evangelických školách musí učitel vyučovat přesně náboženství; běda by mu bylo, kdyby na některé schůzi se ozval proti evangelicko-náboženské výchově! Musí podávat žádkost o místo učitelství církevnímu správci sboru evangelických. Každý by se pak domníval, že mají tito paedagogové a svých „výdělky pokrokových“ představených hotový ráj. Zatím sténají hůře a svých souvěrců než fanaticky protikatolíci učitelé u katolíků.

Předsedci zemského výboru prelat dr. Burian sám se postaral o reformu hmotných poměrů evangelických učitelů, což tito sami věčně uznávají. A co dělají leckde evangeličtí duchovní? V č. 9 evangelických „Hlasů ze Sions“ odpovídá obšírně a věcně evang. učitel M. Potměšil evang. farář velimskému J. Řepovi na jeho nespravedlivé výtky. Ze slov Potměšilových uvádíme aspoň toto:

„Ve Velimi bylo obsazováno místo říd. učitele *bes konkursem*. Když ve schůzi církv. presbyterstva, které jsem byl také přítomen, navrhoval jeden člen vypsatí konkurz, bránil jsem se proti tomu vy i p. superintendent, tak že došlo až k tomu, že dotyčný člen prohlásil: „Všecko slušné a podle řádu at se děje.“ *Místo, o které by se ucházeli učitelé zasloužil, obdržel učitel s prakt. sedmiletou*... Ev. učitel, jehož oběti sboru za 33 roky přinesené obnášely tisíce, je postaven pro nesaplacení jednoho ročního saláru na pranýř. Na mou výtku, proč v dotyčné církevní správě, kde jsem byl mezi neplaty vytištěn, nebylo o mé práci ani zmínky, ačkoli v ní pro všechny ostatní služebníky církvě bylo vhodné místo nalezeno, píše mi: „Že jsem pak o vás nepsal, za to můžete mi býti vděčen. Přiznávám se, že mělo v té zprávě státi, že jste 1. přestal plnit povinnosti presbytera, 2. složil správu hřbitova, 3. složil vedení spěvů pohřebních atd. Ale pak by se každý člověk, kdo církevní službu zná, s úžasem ptal: A proč se nezavedlo disciplinární vyšetřování? Ano, p. říd., tyto věci by k tomu stačily.“

Odrávil řádně a věcně tyto farářovy výtky, učitel pokračuje:

„V příčině nedělní školy nedám si od Vás — na poslední dvě slova kladu důraz — toho nejmenšího vytýkati. Pracuji v ní téměř nepřetržitě, do nedávna i o prázdninách, od začátku svého působení, tedy již v době, kdy Vy jste o práci na poli církevním neměl ani zdání atd. dosud. Přestal jsem vyučovati v roce 1909 od velikonoce do prázdnin, jelikož mi zdraví nedovolovalo, od té doby vyučuji zase dále, ovšem již s těžkostí. Ale nyní se táhám, kolikrát jste Vy navštívil v době svého působení ve Velimi školu předhradskou. Ani jednou. Když jsem nedávno vyplňoval otazník o školách nedělních, ptal jsem k otázce: „Jak škola vaše prospívá?“, následující: „Prospívá, potřebuje však oživení, a to by se jistě dostavilo, kdyby ji občas navštívil pan farář.“ Vy jste mi odpověděl: „Nebyl jsem o ned. škole v Předhradí informován a nejsem dosud, takže ani není mi známa hodina, ve kterou ned. škola začíná.“

Ptám se Vás, jaké je tu třeba informace? Víte, jak byste se o nás nejlépe informoval? Přijít a učit. A jak mám rozměti každodennímu obléhání: „Ned. šk. začínají v obvyklou hodinu?“ Vymlouváte se na přetřesení. A což ani jednou nebo dvakrát do roka nemůžete se s Velimě odprásknit? Což by Vás velimská škola nemohla postrádati, sviděti když máte dva církv. učitele?..

Nechodím pryč do kostela. Jaké to těžké obvinění učitele, který celý život svůj zasvětil práci ve škole evangelické! Nechodím ovšem do Velimě tak pilně jako druhdy, ale chodím jinam. Odpudilo mne a také mnohé jiné Vaše instalační kázání. Na podobná slova, jako: „Já do toho budu třískat, řezat a mlátit, až se budou zdi otřásat; já na Vás nezavím, jsem placen od státu a nebudu tudíž očekávat, až mi něco do kuchyně přinesete atd.“, my dávám velimskému nebyli „sme zvyklí. Mluvil jsem proti panu superintendentovi a II. farář. Ano. O volbě II. faráře Měl jsem k tomu přece jako poplatník právo. Volba nekonala se dle zákonitých předpisů církv. shromáždění, neboť: Presbyterstvo nepostaralo se, aby ve známosti vešlo, že místo se obsazuje (§ 41., 2.). Pan superintendent aliboval sboru roční příspěvek 1200 K na II. faráře, bude-li zvolen uchazeč, se kterým on bude srozuměn (§ 43., 44. a 10.). Volba konala se po dvakrát v kostele — při vysluhování svatě Večeře P. k velikému pohoršení bodujících (§ 41., 5.)...

Na konec ještě obrázek z doby nejnovější. Spolek evang. učitelů předložil presbyterstvu žádost za úpravu platů učitelství. V žádosti bylo uvedeno usnesení generálního synodu, které zní: „Sborové jsou povinni pečovati o to dle možnosti, aby služebníci přijímali platy a příjmy učitelů na veřejných školách stejné kategorie, jak zemským zákonem určeny jsou, poněmž nebyly.“ Ke schůzi škol. zastupitelstva, ve které se mělo o žádosti jednati, poslal jsem panu kurátorovi důvěrný přepis, kde mezi jiným píše: „Když se bude přihlížeti k stavu financí sboru školního, tu není pochyby, že se nestane usnesení ukvapeným“, a dále: „Co se týče úpravy platů, tu není jinak možno, než že zastupitelstvo tuto věc odloží, až presbyterstvo školní se dohodne se sborem farním“, a konečně připomíná: „Odkvetlé školy se musí spravovati církevním shromážděním a ne podle toho, co platí o školách obecních.“ Jak se shoduje tato Vaše poznámka s usnesením synodálním? Zakořenění článku bajkou o oslu nejlépe vystihuje Vaši povahu. M. Potměšil, učitel.“

K těmto žalostným ukázkám věru není potřeba delších poznámek. Tu vidíme, jak si umí evang. farář na učitele despoticky dupnout a jak zároveň žalosťivě se stará, aby dlouholetý učitel se „přilíš neobohatil.“ Dobře jest předložiti tyto řádky pokrokovým zapsaným v katolických matrikách, kteří volají k bohatýrské poměti celý národ, poukázali-li někdo na to, že těžce zanedbávají povinné závazky. „Čas“ při každé maličké příčině štvál proti „klerikálnímu utiskovatelskému učitelství svobody.“ O tomto veřejně projevovaném případu však bude tise jako kapr pod břehem. Kolínský Dušek, jenž má do Velimě tak blízko, zahálí se opatrně také v plášt mlčen.

Vědek moderního žáka k obětavému vychovatel. Na hradištském gymnasiu odehrála se scéna svrchované smutná a výmluvná. 21letý student byl odveden a přiel s rekrutkou kytkou za kluboukem do gymnasia, kde spěsobil sběh spolužáků. Jeho třídní profesor, když novopečený voják neuposlechl, aby sundal vonici, ma ji strhl, zahodil a při tom snad se dotkl jeho tváře. A uražený student neměl nic rychlejšího a důležitějšího na práci, než hned a neobytně udát svého profesora pro urážku Jeho Veličenstva u státního návladnictví. Chtl tak „dobrý“ žák po 8 letech v odměnu se maty zničit svého učitele a dobrodince, kterého, známého svým loyálním smýšlením, nebylo nic více vzdáleno v tom okamžiku než úmysl „vděčným“ žákem vyhlasy. Dobrodince a otcovského přítele pravíme výslovně a bez nadsázky, neboť právě tento profesor je znám jako starostlivý pečující otec o své žáky a právě tohoto svého žáka po léta ještě s jiným profesorem vydíroval, umožňoval mu vůbec studovati, podpory mu vymáhal a se přimlouval. — Věru takový případ krajní nevděčnosti stojí za hluboké uvážení.

Sociální beaídka.

Soc.-dem. vůdce podvedáikem. Socialistický vůdce a sekretář odborových spolků v Mnichově Jiří Dobler byl odsouzen na 4 měsíce do vězení a ku ztrátě cti pro padělání listin.

Kde podporeval vládu? Sociální demokraté bubnují, že oni byli nejoposlednější stranou v parlamentě. Jak ta jejich oposice vyhlíдела, vidíme z následujících případů: Dne 2. dubna 1908 měli sociální demokraté mluvíti proti předloze o kontingentu nováčků, vzdali se však buď slova nebo scházeli v parlamentě. Dne 13. května podal br. Kolowrat návrh na bezodkladné projednání a vyřízení předlohy vládní o kontingentu rekrutů. Sociální demokraté ukázali opět, jak důsledně pojímají

protimilitarismus. Osm sociálně-demokratických poslanců scházelo a kdyby jen pět bylo bývalo přítomno, byl by býval návrh zamítnut. Sociální demokraté zachránili vládě dispoziční fond dne 17. července 1909. Aby vláda umožnila odhlasování, odkomandovali devět svých soudruhů. Dne 21. března 1911 posl. Pernstorfer jako předseda nechal podloužit odhlasování návrh na konec debaty o kontingentu nováčků. V posledním zasedání rakonské delegace při hlasování o námořním rozpočtu, ve kterém jsou zahruty ohromné miliony na válečné loďe, prohlásil soudruh dr. Štjukap, že není sledován sociálně-demokratický úmysl obetřovat námořní rozpočet, čili jinými slovy, že sociální demokraté nic nenamítají, aby se povolila sta milionů na válečné potřeby a že jsou pro vládní požadavek.

Kde hájí zájmy průmyslníka čili velkokapitalistů? Sociální demokraté balamutí lid, že největší potřitelkou kapitálu je sociální demokracie. Slysme, jak zachovali se sociálně-demokratičtí poslanci na radě říšské, když jednalo se o zájmy kapitalistů. Dle stenografického protokolu ze dne 26. března 1909, str. 671, prohlásil posl. Seitz: „Já považuji nás sociální demokraty za zástupce zájmů průmyslníckých“. Tentýž poslanec prohlásil za velkého potlesku sociálně-demokratických poslanců ve schůzi dne 10. dubna 1908, protokol strana 4365: „My jsme zde v této sněmovně vlastně jedinou velkou stranou, která má odvahu, zájmy průmyslu hájiti se vším důrazem“. Toť nejllepší důkaz, že soc. demokracie je vlastně ochránkyní velkokapitálu.

Sociální demokracie ochrannou gardou bursy, špekulantů a kartelářů. V době, kdy se v Německu jednalo o reformu bursy ve spravedlivějším smyslu, napsal „Sächsischer Arbeiter-zeitung“: „My si musíme přáti zachování bursy za tím účelem, aby kára ještě rychleji sjela po stráni dolů, právě tak jako Mára, který až byl stoupencem ochranných cel, zasazoval se o svobodnou tržbu.“

Největším upírem rolnického stavu je bursovní obchod obilím. A pro udržení tohoto termínového bursovního obchodu obilím hlasovali soc. demokraté dne 20. prosince 1909 na radě říšské, jak si toho přáli kapitalističtí špekulanté. Při protidrahotných demonstracích obviňovali rolníky ze zdražování, o těch hlavních zdražovatelích, obilních bursiánech se ani slovem nezmínili.

Rezvat v soc. dem. táboře pokračuje veřejně i při volbách. A to jest velice příznačné, uvědomíme-li si, jak uměli ruští jindy při volbách tutlati obratně všechny spory vnitřní. Na sjezdu centralistů bylo prudečtítoeno proti autonomistům. Centralističtí soudruh El. Burian pravil: „Rozlučneme-li se kolem, vidíme, že sice panuje čilý ruch volební; jestliže bychom se však chtěli přisazet, pak musíme říci, že panuje nechuť k volbám a nechut k sociálně-demokratickému hnutí. Na místo, aby ubývalo volebních líh a volební demagogie, množí se. Voličstvo jest posud z mnoha předpotopních názorů. Na místě guláše a piva nastoupila volební demagogie. Lid je dnes frázemi separatismu (autonomistů) tak otráven, že to, co dříve dělali ve volbách měšičci, to dnes dělají přivrženci separatismu. Každý politický útvar má předáky, jaké zasluhuje, a takové má i separatism (česko-rudý autonomism). Když čtete po dubu sporu a v těchto volbách, co píšou a co nás ještě čeká, připomíná mi scénu Hamleta s Poloniem, že mračna jsou jako velbloud a dvořeníni to potvrzuje, a i vše ostatní, i že to jest žalva. Tak i na dvoře separatistickém oddává voličstvo separatistické. (Pákná poklona „nejnevědomější straně“ od samých kolegů! Co tomu řekne jen Masarykův tisk, který se před česko-rudou kulturou tak poněkud pláží?) Oni prý musí hlásati více národnostních věcí; a voličové to potvrzují. A sítřa říkají, že nejsou nacionální. To jest jejich postup při volbách.“ — Jisto jest, že rozklad v rudém táboře zavinili šovinističtí soc. demokraté němečtí; vždyť tento německý tábor Adlerův protestoval proti řádným národnostním právům české soc. demokracie tak arputně, že nebylo vůbec možno stoupencům „Práva lidu“ otroucky se poddati. Přes to vídeňská „Arbeiter-Zeitung“ se vši drzostí tvrdí, že zodpovědnost za boj poneseu čeští sociální demokraté obou směrů (centralističtího i autonomistického). Prý němečtí soc. demokraté nemají nejmenší viny! Nato odpovídá dne 21. t. m. „Právo lidu“: „Nebudeme znovu opakovat, že první pamflet proti straně naší byl vydáván za peníze soudruhů německých, vspomínáme tu dále, jak se „Arb.-Ztg.“ posmívala konferenci českých autonomistů v Brně konané a jak si přichvalovala konferenci centralistů v téže době konanou, jak se chovali k nám němečtí soudruzi potom v Kodani, zejména dr. Adler a jeho syn, jak tam fedrovali rozbíječe naší strany, a jak je „Arb.-Ztg.“ nenáště nasývá nejllepšími a nejsaslonilějšími soudruhy.

Soudruh Bauer vydal proti nám brožúrku, v níž nám vybrokuje krajolím bojem, soud. Renner se nám v „Kampfu“ posmívá — co by ještě byli mohli němečtí soudruzi podnikat na podepření rozbižců naší strany? . . . Mezi námi je naprosto jasno, že bez podpory německých soudruhů by nebyli mohli čeští centralisté zahájit svou rozkladnou činnost, která vedla k rozbití celistvosti naší strany, nemohli by vydávat své pamflety a nemohli by také kandidovat proti našim soudruhům . . . Bez jejich podpory by čeští centralisté nebyli ničím a nebyli by mohli zahájit „českou bratrovražednou válku před nepřitelem.“

Proč?

je kněží náprsenka bez háčků praktická, pohodlná a ponejvíce se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samozřejmě přehánění háčků, jinak u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, nekrábou a netlačí do krku jako u náprsenek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto rychloji připnutých náprsenek, velmi nízká.

Zásilkou obratem pošty vyřizuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galantním zbožím
Hradec Králové, Jitřikova třída.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací stole od . . . K 7-80	železné mycí stoly od . . . K 5-
železné skládací stole s 3 díl. matrací od . . . K 27-	železné noční stoly od . . . K 10-
	železné stojany na šaty od . . . K 11-

Úplně zařízené lůžka od K 23-.

Skládací polní sedátka od . . . K 1-
zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5-
zahradní patentní svinovací záclony K 36-

Zahradní nábytek.

Úplně zařízené nemocnice a dobročinných ústavů za ceny zvláště výhodné.



VARHANY

nedostižné intonace, skvostné fungující pneumatiky se všemi možnými novinkami důstoj. kléru i slavným patronátním úřadům doporučuje

Karel Čápek,
(dříve B. F. Čápek),
Zavedl pro stavbu varhan a harmonii

POLIČKA (ČECHY)

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, poudra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, šetny, oboje jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborní dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejakvostněj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštovené

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez úroků.

Sta odporučením a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědci jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

Rozšiřujte

spis dra Novotného:

Index a věda.

Stran 210. Cena 2 K 40 h.

Objednávky vyřizuje Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

Založeno r. 1880.

Do Hradce Králové a okolí!

František Hynek

v Hradci Králové,

Velké náměstí na podlání v bývalém zlat-
nickém obchodě p. Holatové, vedle mod-
ního závodu Průšek a Veselý otevřel

nový

závod kožešnický

spojený s velkým skladem

klobouků a čepic

a prosí o hojnou přízeň velectěného
P. T. občanstva.

Zimní a kožešnické věci přijímám
pod zárukou přes léto k uschování.



Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. místodržitelstvím koncessovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

oo záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové
a

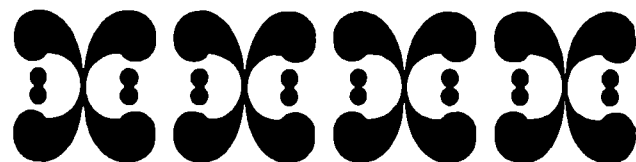
prodává

vlastní objekty za
výhodných

platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.



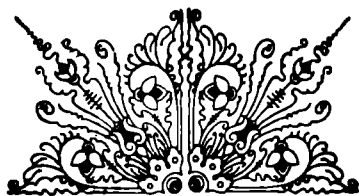
Pilu na kámen,

soustrub, brousí a leští stroj na kámen, pískovcové lomy s pípravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, šlaby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,
strojní kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

Otčenému obecenstvu doporučuje
sklad dobré hotové obuvi
Jan Metelka



v Hradci Král.
proti Grandhotelu č. 80.
Ryze český odborný závod.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

✎ Závod založen r. 1898. ✎

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jedi-
ného výrobce:

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberců a
kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

VARHANY

pro chrámy
elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším pro-
vedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejsvědomitěji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy
zdarma a franko.

Nejpřesnější doporučení.
Záruka pětiletá

Zařizování pneumatic. hry a rejstří. ku starším zacho-
valým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční **salsony kolekce**
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

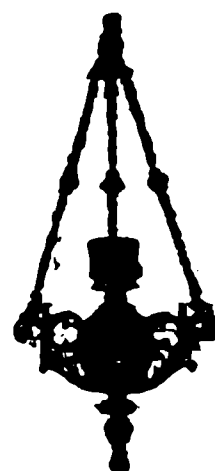
sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!



Sklad veškerých státních a stříbrných bláznů, jako: řetězy
madonek, křížků, prstýnků, náramků, atd. :: **Metálové**
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. mí. ceny

JAN STANĚK,

posílá a odesílá

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Rozšiřujte „Obnovu“

časové úvahy

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleúctojnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

věch kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovevého náčiní

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Velkozávod krej-
čovský pro pány

: a obchod soukenický :

c. a k.

dvorní krejčí



v Hradci Král. ::

zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů. ::

V. ROSA,

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 2. června 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1903. Ak. kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000- FILIÁLKY: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve- škeré ba- nkov. směná- renské a bur- sovní obchody. Bankot faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

Lavina agrárnických lží.

II.

K. Prášek proti předsedovi výkon. výboru strany agrární v „N. Politice“ dne 31. května napsal: „Tvůj list „Venkov“ se dne 30. května t. r. přinesl polemiku s mým „Zaslánem“ a píše pod záhlavím „V zájmu pravdy“, kde dáváš mé výroky jednak sesměšňovati, jednak ~~ve přelomování a se nepravdou prohlášovati~~. Trvám na všem, co jsem napsal a podepsal, do posledního písmeny. . . Nyní, když Jsi v úzkých, nemáš odvahy přiznati, že se Tvůj plán nezdařil a Jsi s to, snad i popírati. Nepřekvapuje mne, ~~neboť to není poprvé, kde nepravdou bojujete~~.“

Prášek ovšem pravdomluvnost bývalých svých spolupracovníků velmi dobře zná.

Také Udršal pověděl o agrárních pohla-
varech pravdu, pokud mu jako mladočechovi
lepší osobní vzhledy strany agrární nezměnily
„politické přesvědčení“. Svému důvěrníkovi
dne 17. prosince 1903 psal z Dol. Kovné:
„Prohra naše není vítězstvím agrárním a já
v nejkratším čase způsobem příkladným budu
pramýřovat prohlášení agrární vůdce. . .“ Ale hr-
dinský hlas najednou vypočítavému Udršalovi
uvázl v hrdle, když seznal, že ve straně a-
grární kymě větší popularita a moc než mezi
mladočechy. Udršal přidal se k agrárníkům a
drsnými nadávkami potupil Bergmana za to,
že tento bývalý agrární poslanec pověděl o
Zázvorkovi hodně pravdy.

Bergman napsal v doslovu brožury „Na
rozloučenou“. Jak dnes věci stojí, jest největší
ctí, jež může býti ve straně agrární komukoli
prokázána, býti ze středu její vyloučenou. Skan-
dalizování a nadávky v poslední době jediné
zbraně vůdců české strany agrární, nebudou už
přilíší dlouho účinkovati.“

Zde jsou tedy posudky mužů, kteří sami
zanjali ve straně agrární významná místa. Leč
agrární soustavně lži netoliko neustávají, ale
mění se v hotovou ohlušující, obrovskou lavinu.
Nyní denně jest venkov utravován úšaknými
podvody tiakopisů agrárních, které zanechávají
horší bahno než kalná povodeň.

Dne 27. května napsal „Venkov“: „Kleri-
kálové stojí před hotovou událostí. Roztržka v tá-
boru jejich je dokonána.“ Prý dr. Šulc s dr.
Kordačem kandidují za jinou stranu než kře-
stansko-sociální.

Zatím však sám dr. Kordač výslovně pro-
hlásil, že předstupuje před voličstvo jako
kandidát české strany křesťansko-sociální. Dr.
Šulc pak včera se prohlásuje rovněž za kan-
didáta téže strany a je nadto členem výkon-
ného výboru. Někde „dokonání roztržky“
v naší straně by si ovšem vřele přála strana
agrární. Po čem srdce touží, tomu lehce uvěřit,
zvláště když agrární srdce jest rozdrásáno
skutečnou velikou roztržkou mezi agrárními
velmoži. „Objev“ agrárního denníku byl tak

nešikovný, že jiné listy styděly se totéž po
„Venkov“ papouškovati.

Jsou volby. Prášek způsobil v řadách a-
grárních veliké mezery. Proto neštítí se
„Venkov“ žádné bezcharakternosti k posile
agrárních volnomyšlenkářů proti voličstvu ka-
tolickeému. Dne 30. t. m. píše v rubrice ze-
soudní síně: „V Římě koná se proces, jež vede
jezuíta Bricarelli proti býv. knězi Verdesimu.
V mládí svým byl Verdesi členem řádu bene-
diktinského. Po nějakém čase seznámil se
s některými modernisty. Když se zpozdil Bri-
carellimu, naléhal jezuíta na něho, aby jmeno-
val své přátele. Verdesi tak učinil. *Jezuíta po-
rušil spovědní tajemství* a oznámil jména mo-
dernistů církevnímu představeným, kteří pak je
přísně trestali. Verdesi rozhořčen jednáním je-
zuity, veřejně ho obvinil z rušení zpovědního
tajemství, načež Bricarelli jej žaloval pro u-
trhání na cti. Proces je sledován italskou ve-
řejností s velkým zájmem.“

Sotva věříte svým očím, když čtete při-
šernosti, vyvrácené již před počtím soudu
výmluvnou skutečností a to v tolika novinách!
Dokázáno co nejjasněji, že nařknutí Verdesiho
bylo největším švindlem; tedy při soudě již
se nejednalo o zjištění, co jest na pomluvě Ver-
desiho pravdy, nýbrž o to, jak velikou vinu
Verdesi v ničemném tažení proti kněžské cti má.

Jindy má „Venkov“ původní zprávy ihned.
Nyní se tváří však schválně jako by největší
zpátečník — jako by nedovedl opsati ani to,
co již několik týdnů jest obecně známo jako
nový doklad volnomyšlenkářského švindlérství.
Právě den před nečtným tvrzením „Venkova“
byla aféra Verdesiho v samém „Čechu“ (29.
května) postavena do náležitého světla, že
jen slepý mohl nevidět pravdu. Sami obhájci
Verdesiho se namáhali všemožně, aby proces
všec zarazili. Verdesi užil nejrafinovanějších
manévrů, aby se sebe smyl aspoň trochu mou-
řanské barvy. Všecko marno.

Vyšlo na jevo, že Bricarelli vůbec zpo-
vědníkem Verdesiho nebyl. Advokáti Verde-
siho ve své malomoci chytli se stěbla. Tázali
se totiž, zda Bricarelli měl dovolení od svých
představených Verdesiho soudně stíhati. Stěblo
však se utrhl. Když byl Verdesimu předložen
jeho vlastnoruční dopis, zbledl jako stěna. Do-
kázalo se mu magnesiovým světlem, jaký ne-
kňázký, zlořádný život vedl. Naproti tomu
Bricarellimu všichni svědkové vydávali svě-
dectví nejlepší. Toto všecko i jiné okolnosti
tedy vědybyl „Venkov“ znal velmi dobře a
přece psal o porušení zpovědního tajemství
jako o hotovém faktu. Ovšem v neopatrnosti
šlápl si sám na jazyk posledními řádky o
soudu. Neopravil nic, protože dobře ví, že ta-
ková otravná puma působí při volbách drtivě.
Volební kšeft vyžadoval, aby se hodilo nená-
padným způsobem do voličstva něco, co po-
škozuje čistě náboženské zájmy a z čeho budou
mlti volní myslitelé velikou radost. Dne 31.
května uveřejněna v „Čechu“ zpráva, že Magre
Benigni o odpadlíkovi Verdesim se vyjádřil:
„Když r. 1909 kterýsi konkurrent Verdesiho měl
býti ve státním sekretariátu ustanoven, snažil
se to Verdesi překaziti tím, že jej udal z moder-
nistických tendencí.“ Dále dosvědčil Don Per-
roti, privátní tajemník papežského majordoma
Bislettiho, že Verdesi, dříve nežli v sobě pro-
testantskou duši objevil, v denunciacích mo-
dernistických kněží se předstihoval.

Jsou volby. A protože hierarchie dala
znáti agrárním agitátorům, že uznává důležitost
obraně práce katolické, mstí se agrární tisk
jak může. Byla zaznamenána tendenční, schválně
kusá a k tomu překroucená zpráva o nej. bis-
kupovi dru Doubravovi v Trutnově. „Venkov“
se chytil všemi deseti zprávy židovsko-něme-
ckého listu a spáchal docela prohaný úvodník.

Při tom dopustil se „Venkov“ dvojnásob-
ného podvodu v jiném směru. Poukázal na to,
že tepelský opat Helmer vyslovil se pro spo-
lečný postup Němců. A nyní prý ať se srovná
jeho vystoupení s jednáním biskupa dr. Jos.
Doubravy, který podporuje kandidáty „kleriká-
lní“. Kdo nemyslí, dá se snadno do agrární

létky chytiti. Což se vyslovili čeští katolíci
proti národní dohodě při volbách? Učinil tak
ndp. biskup královéhradecký? Vždyť přece
sama strana agrární znemožnila společný postup,
protože se kasala k uchvácení všeho na ven-
kově.

Nadto opat Helmer jest vůdcem křestan-
sko-sociálního hnutí v Čechách, vůdcem aktiv-
ním, vystupujícím politicky veřejně. Po poruše
dále i přes své vyjádření kandidáty „kleriká-
lní“. U nás po agrárním kopanci však samy
organizace zcela samostatně dle hlasování
členstva rozhodly se postavit kandidáty proti
těm, kteří s nimi ani nechtěli vyjednávat. Jest
tudiž hotovým podvodem mluviti o „nesmířli-
vém“ jednání ndp. biskupa. Jak se věc měla
v Trutnově, o tom přinášíme referát ve zprá-
vách z kraje. Z toho jest možno poznati, že
největšími škůdci českých menšin jsou fanati-
kové, jimž boj proti církvi jest přednější než
národnost. Kdo chce zachraňovati práva
menšin ve spolku s Calabovci, ten ať předem
čeká důkladnou porážku!

Žádná strana tak nespravedlivě a lhavě
netapila rolníky pro jejich příslušnost k po-
litické straně naší jako to činí právě strana
agrární. Lži jdou tak daleko, že poštvané davy
volají „hanba“ již při pouhém vyslovení jména
Šabaty, Šafránka anebo Adámka.

Jak bude dále.

(14) Listy všech stran obírají se volbami
a mnoho také psáno o pověstném kompromisu
lidí, kteří se nenáviděli a potírali a jen z nouze
našli, jedni aby svých mandátů neztratili, druhí
aby za jich pomoci k novým si pomohli. Ale
velmi málo se uvažuje o tom, jak bude dále,
snad proto, že se neví, jak volby dopadnou a
jaká se po nich situace ve Vídni utvoří. Tolik
zdá se nám býti jisto, že ať vypadnou jakkoli,
jsou jen dvě možnosti: buď ve prospěch ný-
nější vlády a pak Bienenrth zůstane a uvede
státní nutnosti pod střechu pomoci většiny,
jakou mu bude možno z nového parlamentu
utvořiti, aneb oposice vyjde ještě silnější a pak
Bienenrth půjde. V Rakousku se tvoří většiny
— jak známo — od případu k případu, skoro
pro každé zasedání zvlášť, ba dokonce v tom-
též zasedání vyjdou na povrch předlohy, s nimiž
vláda zůstane v menšině, což jí však dokonce
nevadí, aby u vesla zůstala dále. K poslednímu
provisoriu scházelo jí k říšské 76milionové
výpůjčce 18 hlav, poněvadž ji tentokráte i věrní
její c. k. sociální demokraté opustili, ježto by
to přec jen příliš křičelo, kdyby strana anti-
militaristická povolovala nové válečné lodě.
Z toho nedostal však Bienenrth hlavy bolení,
nýbrž rozpustil sněmovnu, osedlal si svůj § 14.
a krotí toho oře dále. Udělal přitom i dobrý
obchod, vyhověl velkoindustrii a pánům z pan-
ské sněmovny, že předlohy na starobní poji-
štění hodil do koše. Nyní se může s tím začít
znova a to vždy nějakou chvílí potrvá. Sta-
robní pojištění bude státi ohromné miliony a
kdo je zaplatí? Ten, jenž platí daně; páni ne-
byli by proti pojištění svých lidí, jež zaměst-
návají, ale o široké masy nemíní se starati.

„Horší ta nová sněmovna býti nemůže“,
myslil si Bienenrth; strany opoziční přijdou do
ní snad oslabené a kdyby ani to ne, v nové
situaci bude moci vyjednávat s novými stra-
nami, zda-li by nereflektovaly na to, aby sluly
vládními. S Čechy to nejdě, ti žádají něco,
čeho Němci nepovolí, s Poláky pomalu už také
ne, protože ti nezlobí se sice na státní právo,
novou universitu a úřední řeč, ale chtějí slí-
bené kanály; snad se Češi rozbijí a snad Ru-
sini nějaký mandát polskému kolu urvou, po-
čítá Bienenrth a nová většina ruskoslovinská
německá nebyla by také tak špatná. Zatím
vezme se na provisorium záloha a až bude
nová sněmovna státi před hotovou událostí,
t. j. před hotovými dluhy, co jí zbude, než aby
je uznala a říšský dluh odhlavovala? Tak se
to v Rakousku praktikuje již dávno, rakouské
vlády jsou z provisorii živý. Proto chlábí-li se

agrárníci nebo soc. demokrati, že oni samé rozbili, špatnou to národům a sami sobě prokázali službu, ještě podali vládě jen příležitost, aby provedla v době mimořádné, co cestou parlamentární nešlo. Pověstná rakouská specialita — § 14. — je bič, jež si národové plotou sami na sebe, poskytující vládě příležitost, aby sahla k absolutismu a Němcům možnost, aby své požadavky v takovéto době uplatnili a své posice upevnili. Nebyli jsme svědky toho, jak sekční oběť, pověřený správou ministerstva, všechny pracovní výnosy ministra Čechů jedním škrtnutím pera se světa sprodil? Z toho je nejlépe vidět, jak rozbití parlamentu rakouským národům a zvláště nám Čechům prospívá. Jsou však doby, že poslanci jinak jednati nemohou a takovou dobou byla poslední vláda Bienensthova.

K utvoření českého klubu dojde, ale nedojde již nikdy k slovenské jednotě a to bude mít za následek, že nás Čechy vládá — když bude chtít, když se totiž nepolepšíme, z vládních stran vyloučí, čili že se bude vládnouti bez nás a proti nám i budoucně. Slovenská jednota byla dílem katolických poslanců českých, ale slovenské nadšení v ní nikdy nevládlo, protože se tu sešly živly kulturně různorodé. Nemohou uzavřít trvalé a důvěrné přátelství dva lidé, z nichž jeden smýšlí nábožensky, druhý si náboženství neváží: nemůže — aspoň dnes — uzavřít důvěrné přátelství Čech a Němec, Prusák a Francouz atd. Pro uzavření bratrství na výboj a odboj žádá se ne prostá stejnost charakterů a životních názorů. Toho nebylo mezi Slovany rakouskými nikdy, ježto Poláci, Slovinci a Chorvaté byli vždy nábožensky založeni, kdežto Češi byli většinou liberální a dnes snad již i více. Hribar je slovenský liberál a osobní přítel Kramářův, ve Vídni však měl jíti Kramář se Šusteršičem, politickým protivníkem Hribarovým. To přece dobře nešlo. Hribar je odstavený člověk, kdežto katolíci jsou v Krajině dnes pány a nebylo v tom dost taktiky na naší straně, když se na to zapomínalo, aneb když se to aspoň podceňovalo. Vůči Polákům totéž; k tomu, aby Polák miloval Moskovity, kteří mu připravili r. 1772 Ostrolenku, hned tak nedojde; my na svorný postup ve Vídni s Poláky počítáme, nevěrnost jim vyčítáme, sami se však s nepřáteli Poláků přátelíme. Nepravím, že děláme něco špatného neb nedovoleného, ale nepočínáme si dost diplomaticky, když stavíme se v čelo novoslovenské ideje, pro kterou všechny Slávy nesíkáme, naopak u těch nejbližších rozkladů způsobujeme. České nynější stanovisko vůči katolicismu nespojí nás s rakouskými Slovany, ale osamotní nás a bude-li vláda chytrá, této slabiny naší vždy využít bude. Jako někteří naši vlastenci stanovisko kulturní, čili své volnomyšlenkářství staví na první místo a pak přijde teprve u nich vlastenectví, tak jsou mezi Poláky, Slovinci a Chorvaty muži, kteří na své katolictví nedají dopustiti. To naši pánové nepředělají, naopak s tím by měli rozumně počítati a protikatolický boj zbytečně neprovokovati, když se jim mohou zalíbiti jen německým nacionalům a žádnému jinému. Ale to je ta naše chyba; nejdříve jsou Čechové pokrokaři a pak také trochu vlastenci. A z té chyby těší Němci a Maďaři. České politika není v první řadě národní, nýbrž osobní; kdyby opravdu národní byla, hleděla by naše delegace všechny vrstvy národa pro ni získati a neprovokovala by a od sebe neodpuzovala 80 tisíc katolických voličů. Proto také ty výsledky . . .

Volné listy.

Dr. Bartošek o pokroku národů. Dle Bartoška Španělsko a Itálie jsou dnes ubohými státy proto, že jsou v moci Říma, ale Severní Státy a Amerika jsou státy vynikajícími. Zatím však nejčelnější národohospodář a filosofové jsou za jedno v mínění, jak snadno jest určití základy rozkvětu a národní velikosti rozličných států. Jest obtížno hodnotiti národního ducha dle zevnějších nahodilostí a určovati jeho pravou přirozenost a mravní hodnotu. Neustále se ukazuje na Anglii jako na vzorný příklad protestantského národa. Ale v poslední době úsudek o národní povaze Angličanů změnil se v jejich neprospěch. Neméně často mluví se o Německu, o jeho duševní a národní velikosti. Ale jakým právem nazývá se Německo státem protestantským, když přece jeho nejmohutnější toky Rýn a Dunaj, nejstarší prameny kultury německé, podnes protékají zeměmi, jejichž národní zdatnost a zdravá mravnost pevně kotví v katolickém obyvatelstvu? Veliký přínos, jímž katolíci obyvatelé k soubornému duševnímu životu přispívají, od moderních posuzovatelů jest velmi ochotně přehlížen.

Také dědictví z minulosti nemalo váží. Svoji kulturou spočíváme na základech položených středověkem a žijeme v mnohých ohle-

dech z toho, co nám odkázali katolíci předkové. Pohled do minulosti přesvědčuje, že románští národové dráhu kulturního tvoření již překročili a na poli tomto získali vavřínek dříve než národové kmene německého. Pouhé jméno Itálie vyvolává vzpomínku na četné talenty, a jest docela přirozeno, že po době velikého rozkvětu dostavila se doba umdlévání a dřímoty. Velikost Itálie v patnáctém století, mohutnost Španělska ve století šestnáctém, nadvláda Francie v sedmáctém jsou nevyvratitelným důkazem, že katolicismus kulturnímu vývoji nepřekeřil. A kdo může určitě předpovídati, jak dlouho potrvá přednost národů německých v té podobě, jak jeví se vrstevníkům? Odezíráme-li od historických úvah, ukazuje se, že zevnější blahobyť, že prospěch v obchodu, řemeslech a průmyslu více závisl na politických změnách a situacích a na hospodářských pokladech země, než na náboženských vyznáních.

Konec konců třeba uznati, že ani Německo, ani Anglie, ani Spojené státy americké nejsou státy čistě protestantskými. A naopak zase státy obyvatelstva převahou katolického nejsou proto ještě státy katolické. A není známo také, že ve Francii a Itálii jsou vlády protikatolické? Jak bezhlavě jest počinání Bartoška, když blahobyť států máří dle náboženského vyznání, jest patrné z toho, že Švédsko a Norsko neoplývají blahobytem, ač jsou obydleny lidem protestantským. Náboženství protestantské horské ony krajiny nemůže zajistit proměnit v úrodné roviny a nížiny. Urodnost a krásy kraje Milánského zase nemožno za zásluhu přičítati tamějšímu katolickému obyvatelstvu. Katolická Belgie jest země bohatá a vzdělaná, ačkoli má katolické obyvatelstvo a katolickou vládu.

Všechny doklady tyto dosvědčují, jak paušálně Bartošek na takové veliké otázky pohlíží a jak důležité problémy rozesazuje se skrčeného hlediska ustálených frází, které se zamlouvají zejména proto, že jsou protikatolické a že neřádají hlubšího studia a vážnějšího rozhledu. Ke studiu ostatně Bartošek dávno již pojal kyselost a každá jeho přednáška má pečeť právě jen volného myšlení, které nepotřebuje cikanovati se kdes po knihách, psaných pro poučení a vzdělání čtenářů.

* * *

Dnešní kultura ještě nerozhoduje o tom, zda možno jí přikládati měřítko naprosté dokonalosti nebo nikoli. Nemá také přítomná doba práva, byt vynikala technickými a přírodovědeckými vymoženostmi, z nynějšího stavu národů katolických usuzovati na kulturní výsnam a zdatnost katolicismu vůbec. Naše moderní století jest ještě příliš mladé, aby mohlo církvi katolické vytýkati neschopnost její co do výchovy národů. Pokusy, které moderní pionéři kultury u divokých národů učinili, neopravňují je, aby se mohli chlubití vychovatelstvím svým uměním a aby mohli zasedati na soudnou stolicí vůči katolické církvi. Ani protestantismus posud nevyhotovil toho mistrovského kusu, že jest schopen pohanský národ úplně získati a prosytiti jej křesťanským učním a mravy. Protestantismus obyčejně stěhuje se tam, kde katolická církev tato mohatnou práci před ním již vykonala. Proto leckdy učiní se církvi katolické aspoň laskavá poklona, že má „obratnou ruku“ většopati své počátky umravňování a spracovávání původní hrubost látky. Čekejme tedy, co kultura novověká a protestantismus vyvedou ze zjevných již národů východoasijských, které s Evropou dostaly se do těsného styku. Naši největší pychu, technické a průmyslové vymoženosti, přivlastnili si již Japonci a převzavující obratnost, v tajemství státnického umění a dělání zlata byl známý čínský diplomat velmi dobře zasloužil. Ale jiná jest otázka, zda všemi těmi věcmi odstraněn byl také ponurý duch, opovrhování člověkem, nedostatek náboženského idealismu a ušlechtilosti, jedním slovem, zda bylo přemoženo pohanství východních oněch národů.

Nejméně katolickou kulturu posuzovati jest schopen volný myšlenkář, který neumí se s ničím jiným vydati, než zlobou a příkron nevědomostí, za něž dostavuje se obyčejně ta remunerace, že myšlení posluchačstva ještě více se spovrchne a sfanatizuje.

* * *

Ve středověku nesmělo se mysliti. Tato fráze jednou sesoukána honosí se houževnatým životem. Kde pak by byl zůstal středověk se svou vědou, kdyby se nebylo smělo mysliti? Již onen středověký pokrok vědecký dokazuje, že ten, kdo onu frázi pronášá, nechává za sebe mysliti jiné. Dnes na př. jest svoboda myšlení slavnostně prohlášována a z vědy prý jest přijímáno jen to, co jest dokázáno. Ale je jisto, že by středověcí intelligenti a učenci nikdy nebyli hlitali obsah knihy Haecklovy: „Záhady Světa.“ K tomu byli povoláni jen volní my-

šlenkáři, které obchází hrůza, alyž-li jméno „středověku“ jen vysloviti. Kdo vážně studoval o přírodních záhadách, na příklad o počátku pohybu, o vzniku života, myšlení, řeči, ten musí soustrastně pohlístí na lidi, kteří bezmyšlenkovitě přijímají řešení Haecklova. Vzhledem k panouškování volných myšlenkářů můžeme říci, že oni jsou to právě, kteří nejen nemyslí, ale nedovolují také mysliti ani svým stoupencům.

Dr. Bartošek blíží se tak trochu k prof. Drtinovi, který tvrdil na kterési schůzi, že ve středověku nebylo problémů. Jinými slovy, dle Bartoška, ve středověku nesmělo se mysliti. Že ve středověku byly problémy a že se v té době mnoho mysli, nepřímou dosvědčuje prof. Beer, který v „Neue Freie Presse“ napsal: „Problém o původu řeči stal se nesmyslným a náleží zapomenutí, jako mnohé jiné problémy ve středověku formulované, které moderní věda řeší jednoduše tím, že jich neuznává.“ Chlapík, tento Beer! Ve středověku mysli o problémech a p. Beer bez okolku hází je přes palubu, aby se o nich nemusilo mysliti.

Smutná scholastika středověku, nemyslivost! — tak a jinak zaznívají výkřiky ze řad volnomyšlenkářů. To jsou ty bezmyšlenkovité fráze, které dávají si vzhled zřejmé jistoty ve vědeckém moderním badání. Ale Friedrich Hellwald v „Kulturních Dějinách“ odsuzuje jednostrannost úsudku oněch lidí, kteří vědi zásluhám scholastiky zavírají oči. „Tak zvané malichernosti“, dle Hellwald, „jež se scholastice vytýkají, jsou toliko věcmi mimotními. Jestliže se scholastika zkonám důkladněji, jeví se jako velikolepá myšlenková budova. Již z Danteho, universálního ducha tohoto, můžeme vyčísti rozsah vědění středověké scholastiky. Bylo tehdy se stejnou bystrostí pozorováno a srovnáváno jako nyní.“ Prof. J. Kohler velebí ve scholastice nejvýš rašící myšlenkovou hybnost a velikolepou duševní práci. „Většina toho,“ dle Kohler, „co dnes filosoficky se poznalo, v oné době již klíčilo. Na každý způsob, kdo se dnes z juristy scholastikou zabývá, musí zakoušeti v Německu rozličných předhůnek od těch, kteří scholastika znají jen z pověsti.“

Ovšem dr. Bartošek rčením, že „ve středověku nesmělo se mysliti“, vyrozumívá asi hlavně myšlení protináboženské, kterýmž smutně proslavují se volní myšlenkáři. Ale takové myšlení není žádnou zásluhou a nemůže býti měřítkem, pokud ta která doba byla kulturně vyspělou. Vždyť také známku dnešní vzdělanosti není štvánice protináboženská, prostě všeho svědomí a zodpovědnosti, nýbrž hodnotami kulturními jsou duševní výstřelky jednotlivců a celých pokolení. To by tak ještě scházelo, nazývat středověk zatemnělým proto, že neměl volné myšlenky, této směšné zrůdnosti, fanatismu a obmezeného sanskulotství!

Obrana.

„Jsem proti všemu církevnictví.“

Tak prohlásila a prohlašuje zásadně Masarykova strana, držící se vychladlou pravici sloupu církve židovské a umdlenou levici sloupu církve protestantské. Bez těch dvou církví propadl by se pokrokařský Velikáš do propasti zapomenutí jako skokan do bahna. „Jsem proti všemu církevnictví!“ Ovšem pokud nenese hojnost semence. Zato církevnictví židovské se těší v „Čase“ znamenité reklamě, protože podle všeho rabini bláší náboženství nejpokrokovější; vždyť uči Talmudu, s kterým se před širší veřejností chlubití nechtějí a uči též Starému Zákonu, který aspoň dle Masaryka jest stanoviskem naprosto překonaným. Ta proticírkevní cesta „Času“ podobá se klikatým bleskům Perunovým. Na př. dne 30. května uveřejnil proticírkevní „Čas“ tento insert: „Náboženská obec žid. v Kouřimi přijme od 15. srpna t. r. úředně oprávněného učitele náboženství, který v obci modlitebni Plaňany současně místo „chazena“ (zpěvák P. r.) obstarává. Má býti obou zemských jazyků jak v slově tak v písmě mosen (nač od něho „vlastenečtí židé čeští“ v českém kraji vymahají hned předem znalost němčiny?) a obdrží roční fixum K 1240.—, byt zdarma a obvyklé emolumenty. Uchazeži necht své nabídky zaslat na adresu Emil Heller v Zalesanech, pošta Plaňany. Jen přijatý obdrží cestovné nahrazeno.“

Tak tedy plní Masarykův denník své vlastní heslo: „Ven ze škol s náboženstvím!“ Bude ten židovský učitel vyučovati dítky náboženství v zimě v synagoze? Prý s náboženstvím ze škol! Ale — v evangelických a židovských školách může ještě náboženství potrvati. Vždyť „Čas“ dělal docela reklamu germanizačnímu spolku „Jüdisches Schulverein“, který zakládá německé konfessionální školy židovské. Rabini dobře vědí, kde mají nejlepší místo a účinnost inserty týkající se židovských

záležitosti církevních. Jdou si do „Času“, který jest miláčkem a protektorem orthodoxních křesťanských církevních.

Nedělní se vyprovokovali! Fanatismus agrárníků vrcholil již v suřivost. Mstivost agentů agrár. vybuchuje ve schůzích, slídí se vším úsilím, jak by našince dostala za obranu do žaláře. Dva naši lidé odeouseni, nebylo jim úředně povoleno provést díky na obranu vlastního tvrzení. Proto na fanatismus odpovídejte klidem a plnou rozvahou! Až prohlédnou zalepenci, kteří nás tolik oráželi z návodu rafinovaných našaptávačů, ať sami vydají svědectví, že naše obrana byla všeobecně opositatněná! Čím silněji budou agrární děla houkat, tím stkvěleji vysvitnou dobré stránky obrany křesťanské, řídící se zásadou o lásce k bližnímu!

Nejvydatnějšími pomocníky agrárních kandidátů jsou pokrokařští učitelé. Kde agrárníci při své „veliké uvědomělosti“ všichni dohromady nedovedou našemu řečníkovi čelit, tam hned přijde několik volnomyšlenkářských učitelů. Nezmůže-li se takový (obyčejně mladý) pán sám na samostatnou řeč, aspoň něco předčítá. Pokrokařské učitelstvo přímo fanaticky našince napadá a dietáře agrární hájí, pomáhá rozbíjet naše schůze. To snad proto, že se čestně zavázalo podporovati výchovu náboženskou. Nabýti pokrokařského učitelstva, které terrorisuje učitele konservativní, charakterní, Volné Myšlenky by zahynula. A jen slepec anebo člověk hluchý může věřit, že naše náboženské záležitosti bude v parlamentě upřímně hájiti ta strana, která se těší tak fanatické podpoře rozšiřovatelů „Havlíčka“. Nikdy se neukázala násilnost, bezcharakternost a hamižnost agrární strany v tak odporném světle jako nyní, kdy i sám spor s Práškem tolik prozradil. Samy pokrokařské „Učitelské Noviny“ dne 24. května vylovily odpor proti agrárním pohlavárům a dodaly: „Proti klerikalům může jíti do boje směle jediná strana, která má úplně čistý štít! Rány lidí, kteří sami mají pověst a třeba i čest pošramocenou, budou vždy jen ranami do větru; způsobí snad někde hodné hluku, ale plody budou plané, trpké.“ Na téže stránce charakterisuje tento list agrárníkou starost o školu takto: „V místních školních radách právě veličiny agrární přidržují palce, aby náklady na školy byly nepatrné. O každé polínko dříví, o každé vyvenení smetl se školního dvora se musí správce školy doptávat nebo hrůlovat s místní školní radou. To jistě nezvětší důvěry ku straně, jejíž stoupenci rozhodují o potřebách školních.“

Proč tedy se lípnou tolik pokrokařští učitelé na agrární dietáře a nejvlivnější agrární zemany? Aby s jejich protekcí urvali lepší místo katolickému učiteli a aby si zchládili vztek na lidech, kteří katolicky věří. Z toho také katolický volič vidí zřetelně, jak jsou pokrokaři „utiskováni“. Lidé, kteří svým postavením a slibem jsou vázáni, aby kněžskou práci ve škole podporovali, zcela otevřeně prohlásí, že náboženství se má vyloučiti ze škol, ba docela že ani rodiče nemají práva vstěpovati vlastním dětem své náboženské křesťanství. A činí tak úplně beztestně. Patrně, že tudíž nejsme daleko od portugalských a barcelonských hrůz. Na to všechno má katolík mlčet; má se bátlivě tázati, co mu dovolí pokrokařský karabáč! Celé davy pokrokařských fanatiků volnomyšlenkářských utvrzují pošramocenou budovu agrárníkův dietářů, nedbajíce na to, jakým charakterům pomáhají. A pak ještě odvažují se agrární magnáti přicházeti se vši drzostí k hierarchům se žádostí, ab naše politická obrana proti volnomyšlenkářské alianci byla zastavena.

Politický přehled.

Reforma správy státní. Císařským vlastnoručným listem bylo nařízeno sestavení komise k opravě rakonské správy, která jest velmi drahá a při tom také neobyčejně těžkopádná. Činnost její bude se zejména vztahovati na organizaci správních úřadů, na způsob úřadování a na řízení, při čemž věnuje se zvláštní pozornost poměru mezi státní a autonomní správou. Má nastati co možná největší jednoduchost formy a také se zřetelem na státní a zemské finance má býti omezen náklad na správu. — Pražská městská rada podala protest proti složení této komise, poněvadž jsou mezi 24 členy komise jen 3 Češi (dr. Al. Bráf, dr. Jos. Gruber a Vojtěch hr. Schönborn.) Od prací této komise si již dnes veřejnost mnoho neslibuje.

Proti soc. pojišťování. Průmyslová rada 30. května přijala resoluci, kterou se vláda žádá, aby osnovu o sociálním pojištění parlamentu nepředložila, dokud si nevyžádá dobrého zdaní buď celé průmyslové rady nebo její druhého odboru, a dokud nebude vypracován finanční plán o potřebě i náhradě nákladů se soc. po-

jištěním spojených. Je vidět, že po rozpuštění parlamentu se nepřátelé soc. pojištění hodně hlasitě ozývají. — Naproti tomu býv. prezident poslanecké sněmovny dr. Pattai na voličské schůzi prohlásil, že mezi úkoly nového parlamentu v první řadě bude náležitě starobní pojišťování. Potřebné peníze budou prý upatřeny progresivní daní z příjmů, daní z přírůstků hodnot, jakož i lepší správou státních podniků, zejména drah.

Ministr na obranu Marianských kongregací. Uherský ministr vyučování Jan hr. Zichy ve schůzi poslanecké sněmovny na interpelaci jedné městské rady namířenou proti Marianským kongregacím, které se na tamějším městském gymnasiu zabývají náboženskou výchovou mládeže, prohlásil, že zakládání podobných spolků, jež jsou vnitřní záležitostí konfessí a slouží praktickému náboženství, pokládá za žádoucí. Proto vyzývá ministr obecní zastupitelstvo, aby zachovávalo zákon, který uznáním konfessím zaručuje svobodu. Zároveň pak vyzývá, aby vzhledem na konfessií mír zastupitelstvo se do vnitřních záležitostí té neb oné konfessie nevměšovalo.

Nám. říšský sněm přijal definitivně předlohu o říšském pojišťování a osnovu ústavy elsaskolotrinské s volebním řádem.

Ruské zakročení proti Turecku, které snaží se přímo veštvat křesťany v Turecku do revoluce, způsobilo u Porty zlou krev. Zakročení to týká se vlastně ochrany Černé Hory, kterou Turecko stále viní, že podporuje povstání v Albanii. Ministr turecký prohlásil, že Porta bude pamatovati na to, že se všech velmocí podniklo takový krok jedině Rusko. Anglie, Italie, Německo a Rakousko prohlásují, že neberou účast na ruské akci, poněvadž Turecko jest státem neodvislým a ježto neexistují (!) důkazy, že by Turecko nemělo míramilovných úmyslů. Turecko bude tedy mezi křesťany řadit dále.

Svoboda vyznání na Rusi. Ministerstvo vnitra nařizuje guvernerům, že místní úřady nemají brániti nikomu, chce-li přestoupiti od pravoslaví k jinému vyznání, a že jsou povinny vyříditi formality se změnou vyznání spojené v době jednoho měsíce. Pravoslavným se dovoluje navštěvovati náboženské schůze sektářů, ale trestným zůstává katechisace pravoslavných dítek kazateli jiného vyznání. Zvláště se prohlašuje, že v platnosti zůstává nařízení, dle něhož smějí býti židé křtěni toliko se svolením ministra vnitra.

Povstání v Maroku. General Moirier zahájil ve Fezu svou diplomatickou činnost; vyzval několik kmenů, aby poslali do Fezu své zástupce, s nimiž by pojednal o podmínkách míru a o zavedení budoucího pořádku v Maroku. Kmeny prý by se podrobily, kdyby jim byly dány záruky, že nebudou znásilňováni. Nový ministr války Goiran pak prohlásil, že marocká záležitost považuje se se stanoviska vojenského za vyřízenou.

Mír v Mexiku. President Diaz odstoupil a s ním celý kabinet; prozatímní předsednictví převzal ministr zahraničních záležitostí de la Barra. Odstoupil president Diaz již také opustil zemi a jako na poslední pozdrav byl vlak, v kterém president se svou chotí a synem zemi opouštěl, povstalci přepaden; došlo k boji, jehož se jak otec tak i syn zúčastnili. Utočníci byli odraženi a dali se na útěk.

Zprávy organ. a spolkové.

Spolek paní a dívek bl. Anežky odbývá spolkovou schůzi, spojenou s přednáškou dp. Beneše, dne 5. června o půl třetí hod. odp. v sále Adalbertina. Thema: „Křesťanství je základem spokojeného života.“

Nový Hradec Králové. (Valná hromada katolické jednoty pro Nový Hradec Králové a okolí.) Ve čtvrtek 25. května t. r. večer konala katolická jednota svoji výroční valnou hromadu v Novém Hradci Králové ve spolkových místnostech „U Dušků“. Po zahájení schůze předsedou podána jednatelem zpráva, z níž vyjímáme: Jednota má 60 členů a 20 členek. Schůzi konáno celkem 10, 4 veřejné a 6 výborových. Spolkové zábavy byly tři. Přednášky (4) i zábavy byly vždy četně navštěvovány. Časopisy odebrány: „Čech“, „Obnova“ (4 exempláře), „Štít“ (56 ex.), „Křiz“ a „Marie“ (30 ex.), „Naše Listy“, „Našinec“, „Hlas“. Z této stručné zprávy viděti, že naše jednota se tužila. V poslední době zemřel zasloužilý člen výboru p. Eduard Baudyš, býv. soudní vykonavatel v Hlinsku. Byla mu také při schůzi čestná vzpomínka věnována. — Po úradě o zřízení menšího jeviště pro výstupy a kuplety podával správu pokladniční p. Václav Studený. Jednota má po zaplacení všech vydání 20 K jmění na hotovosti. — Na to zvolen nový výbor: Vldp. kons. rada a děkan Ant. Vitvar jest duchovním rádcem, dp. Ant. Doletal, kooperat r. zvolen předsedou, vdp. Ant. Holub, em. Karáf, místopředsedou,

p. Josef Hruša jednatelem, p. V. Studený, ředitel káru, pokladníkem. Ostatní členové výboru jsou pp.: Josef Bukovský, Josef Dvorský, Fr. Francok, knihovník, Václav Hemelík, Václav Srdínko, Antonín Želisko. — Pak jednáno bylo o volbách a usneseno, obětníkem sdělit členům, kteří nebyli valné hromadě přítomni, následující vyzvání: Dne 13. června odevzdají všichni katolicky smýšlející voličové hlasovací lístek se jménem: *Josef Kvašnička, rolník v Bukovině a Černilova*. Pracujte od muže k muži a siskávejte hlasy, sgtujte a buďte živým zájmem pro naši dobrou věc. Ať ani jediný našinec u volebního osudí neschází! Ať žádný hlas náš se nám nestraší! A proto všichni k volbám! Zdať Bůh!

Sdružení české mládeže křesťan. sociální se sídlem v Hradci Králové pořádá v pondělí svatodušní dne 5. června 1911 v Libranticích u Černilova národní lidovou slavnost. Pořad: V 7 hod. ráno budíček. O půl 9. do půl 10. vítání spolků a hostů. O půl 10. průvod ke kříži, kdež bude slavnostní kázání dp. Jana Lad. Petráška, kaplana z Černilova, načez máe svatá. Rozhod. O půl 12. společný oběd v zahradě p. Kurze. O půl 2. hod. odpol. seřazení spolků u domu předsedy místní skupiny p. Fr. Prokše, odkudž průvod po Libranticích do zahrady p. Kurze, kdež koncert kapely černilovské. Mezi koncertem promluví sl. Liduška Kosařova z Dobrušky na thema: „Proč byla vybudována organizace křesť. mládeže.“ Zábavné podniky: Pošta, rybolov, panáčkové divadlo, museum, zvířecí tanec. Večer v 7 hodin věneček v sále hostince p. Kurze. Slavnost se koná za každého počasí. Vstupné do zahrady 40 hal., v předprodeji 30 h, do věnečku jinoch 1 K, dívka 50 h, do zábavních podniků po 10 h. Vstupenky v předprodeji u předsedy a jednatele skupin. Přátelé! Nejčetnější účastí ukažme, že za necelý rok řady naše se zvětšily, ukažme, že jsme mocni, že v kraji našem vítězí křesť. socialismus! Ústřední výbor mládeže. O kola, vozy a koně účastníků bude řádně postaráno.

K volbám

doporučujeme tyto důležité spisy:

Úkoly sociální politiky

z pera Dr. Fr. Reyla. Cena 3 K.

Zpráva o V. všeobecném sjezdu katolíků českoslovanských v Hradci Králové r. 1909.

Sestavil Dr. Fr. Reyl. (Celá řada vážných programových řečí.) Cena 3 K.

Z domácnosti sociálních demokratů.

Sestavil J. Hradecký. Cena I. řady 16 hal., II. řady 16 hal., III. řady 24 hal.

Svobodná škola.

Napsal Dr. Fr. Reyl. Cena 8 hal.

Slovo včas o právu volebním a jiných občanských právech ve státě.

Sepsal Fr. Navrátil. Cena 8 hal.

Dva letáky:

Odpovědi k otázkám agrárnických kortešů.

Agrární čtyrlístek.

Cena velice příznivá a řídí se dle počtu objednaných výtisků.

Cedule „Volební kancelář křesť. soc. nalezá se v místnostech . . .“

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Zprávy místní a z kraje.

Generální visitace a sv. birmování ve vikariátu trutnovském. V pondělí Svatodušní bude J. E. nejdp. biskup ve Starém Městě, v úterý 6. června v Markoušovicích, 7. června ve středu odpočinek, večer vždy v Trutnově, ve čtvrtek 8. června Zlatá Ořešná, v pátek Bernartice, večer vždy v Bernarticích, v sobotu Bernartice, v neděli a v pondělí dne 12. června v Zlaté.

Městská rada dne 29. května. Na žádost pp. F. Chrudimského a J. Kieslicha provede se na jich účet připojení domů 290 a 489 čp. na městskou elektrovednou síť. — Policejnímu úřadu postoupen byl výnos, kterým bylo povoleno p. Jos. Michálkovi přenesení koncesse vinárnické z domu čp. 238 do domu čp. 489 v Jiřkově tř. — Správě elektrárny bylo uloženo, by zastavila dodávání proudu ihned těm konsumentům, kteří účty za dodanou energii elektrickou ve lhůtě jednoho měsíce nezaplatí. — Projekt rozšíření hřbitova Novohradeckého předložil se politickému úřadu ke schválení. — Sdělí se s p. Václavem Michálkem, že stížnost jeho ve věci odstranění zřízení jím bez povolení střežky na dřevěné sloupové konstrukci na dvoře domu čp. 83, byla okresním výborem zamítnuta. — Podá se žádost, by p. Anna Tichá, vdova po hostinském Václavu Tichém, mohla provozovati živnost hostinskou a výčepnickou v obec. domě čp. 89 na Svatojanském náměstí. — Jedna žádost na mimořádnou podporu byla zamítnuta, jedna řádná podpora byla zvýšena, jedna nově udělena.

Národní národní slavnost koná se v neděli dne 11. června t. r. Zahájena bude dopoledním promenádním koncertem v sadech ve městě, odpoledne pak v sadech na Střelnici uspořádána bude slavnost sama. Při slavnosti účinkuje renomovaná civ. hudba Holubova z Holic.

Dar. K uctění památky zesnulé bývalé své spolužáky Emilie Plentové zaslala III. tř. měšťanské školy dvěti v Hradci Králové 10 K 50 h Zemské komisi pro ochranu dětí a pěti o mládež.

Poslce Drtinovy kandidatury jest baštou perníkovou, slabou tak, že „Čas“ chytá se všech stěbel, aby porážka Masarykovy strany nebyla příliš truchlivá. Jen si čte cholerické výkřiky „Času“ a sesnává po dobrém uvážení, že tak zaznívá zpěv labutí. Obrovský počet zdarma zasláných „Časů“ má ucpávati trhliny v Drtinově korábu. Jeden živnostník si nevšiml, že tentokrát „Čas“ mu dochází zdarma; tím méně věřil té štědrosti, když si vzpomněl, jak se před několika lety mluvílo o čtvrtmilionovém dluhu „Času“. Proto jedno číslo vrátil. Ale z pražské administrace došel mu list: „Velečtý Pane! V čas voleb zasíláme Vám zdarma „Čas“ a protož nechte jej vraceti a račte jej laskavě vyvést.“ Ale ani tato námaha neprospěje, protože živnostnictvo už dobře zná Drtinovu „horlivou starost o živnostnictvo“ z blízka.

Hymen. Pan Rich. Jul. Russ, c. k. poručík 11. zeměbranného pěší pluku v Jičíně (syn zdejšího p. c. k. dvorního fotografa) a slečna Olga Havelková budou dne 6. t. m. o 11. hod. dop. církevně oddáni v chrámu Páně sv. Ducha.

Pohřeb + dp. katechety Fr. Kvítery konal se dne 29. t. m. z Hubilese na čibuzský hřbitov. Kondukt vedl vsdp. vikář J. Seidl. Nad rakví v kostele promluvil vdp. farář čibuzský Fr. Jeřábek. Nato sloužil requiem vsdp. Seidl s assistencí; vykropil mrtvolu a na hřbitově nad otevřeným hrobem věnoval zesnulému vřelou vzpomínku. Účastenství bylo obrovské. Dostavilo se 26 kněží (mezi nimiž 6 kollegů zesnulého), c. k. okres. inspektor z Král. Dvora s imposantním počtem žáků, celý učitel. sbor smířický a skoro všichni správcové okolních škol. I účast jiných přátel a přítelů zesnulého byla velká. A tak projevena manifestacním způsobem vřelá soustrast nad odchodem zdárného pracovníka na vinici Páně. Odpočívaj v pokoji!

Voličům 45. okresu. Náš p. kandidát p. Josef Kvasnička jest zasloužilým starostou. Hospodářství má pěkné proto, že místo lubaření sám přikládá upracovanou ruku k těžké práci polní. A přece byl od agrárníků hanoben odporným způsobem. Místo slíbeného odvolání lhůu o něm agrárníci dále. Nic se jim však úskoky nedaří. Proto se vybíla jejich zášť na veřejné schůzi ve Věstarech kousavou poznámkou, že prý nemá každý štěstí, aby se bohatě oženil. Z toho je viděti, k jakému boji agrárníci sahají. Ovšem agrárník, který místo práce polní obstarává štvánice proti jiným rolníkům a který se pro svou neobratnost a marnotratnost zadlužil, nemůže se oženit s bohatou nevěstou, protože by i ženino jmění přišlo brzy na buben. Takové existence se ženě aspoň se stranou agrární. Tam kyne za agitaci věno velice tučné. A nejlíp se má takový agrárník, který se ožení a bankou „Slavi“. Dle sdělení samého Práška agrárník Mašek tam dostává 6000 K ročně za to, že jednou týdně do banky dochází. Takové agrární práci a námaze ovšem ještě p. Kvasnička nerozumí. Myslí si totiž, že slovo agrárník, zemědělec jest ve spojení se slovem pole, s obděláváním půdy. Nikdy se neobohatit dietami, dokazuje tělesnou prací, že mimo „rolníky“ pražské, „pracující“ na diazobě pražských ulic podrážkami, jest potřebí taky rolníků, kteří něco dělají na poli. Pan Kvasnička se již zúčastnil celé řady veřejných schůzí a všude získává vřelý sympatie rolnictva a dělnictva. Proto rolníci, kteří jsou na svůj stav a práci hrdí, napíši na svůj hlasovací lístek: Josef Kvasnička, rolník a starosta v Bukovině u Černilova.

Schůze pánů Srdínkovy jsou velice smutné. Většinou konají se důvěrně za účasti lidí, kteří by se spočítali na prstech dvou rukou. A mezi těmi lidmi bývá ještě větší díl nevolníků. Pan Srdínko přijede na př. v 8 h. ráno do některé vesnice, kdež na něho čeká v hostinci neb i privátním domě 10—15 jeho agr. voličů. Tam jim poví své záležitosti, by je povzbudil k čilosti volební pro sebe a jede do jiné vesnice, kdež to dělá znovu tak. Oznamování veřejné a pozvání k těmto schůzím nebývá, takže ani agrárníci většinou místní o příchodu p. Srdínky nevědí. Politické odpůrce nepřijdou téměř nikde za p. Srdínkem, a když náhodou se o jeho volební řeči v místě dovědli a do ní dostavili, nemají příležitosti s p. kandidátem agrárním řádně si podebatovati, jelikož p. Srdínko ukazuje hodinky, že v tu a v tu chvíli „musí“ být již zase v jiné vesnici. Na nejvyšší zůstane na debatě za p. Srdínku některý místní důvěrník; ale to ovšem žádnému odpůrci p. Srdínky nestačí, proto bývá brzo po řeči. Nepravíme, že p. Srdínko nekoná žádných veřejných schůzí, — koná je též — na příklad v neděli se řezal ve Svinárkách s p. Novotným (socialistou) a s p. Valterem (kř. sociálem), ale většinou jen vesnice objíždí a veřejným schůzím se vyhýbá. Stoupenci p. Srdínkovi, pp. Vinař, Voženilek (není vůbec voličem!) a red. Gebauer, lámcou kopí na veřejných schůzích za starého pána, jenž v době takové volební bitvy bývá na schůzi jiné, kdež ovšem nebespedenství pravidelně bývá menší, poněvadž tam protivné strany nemívají svých předáků, a na nevyžádání stoupence pan Sr. epíše vystačí. Ale odpůrce agrárníkům se vysmívají, pravíce: „Máte statečného kandidáta, bojujete s vámi nejraději a skoro při uzavřených dveřích! Postavte ho tváří tvář do boje s řečníky našimi a uvidíte, jak pochodí!“ Tohoto týdne byl ku př. p. Srdínko za jediný den na těchto voličských schůzích: Věkoše, Pouchov, Piletice, Slatina, Divec, Libantice. Je to jistě namáhavá práce pro staršího pána, ale kandidátní voličské schůze to nejsou, nýbrž jen přátelské schůzky družiny strany agrární. — Dne 31. května uspořádal p. Srdínko volební schůzi v 8 hodin ráno na Novém Hradci za účasti 19 lidí. Jak dlouho schůze trvala a byla-li debata, to posouditi lze z toho, že již o půl 11. hod. ráno měl schůzi ve Střebří. Kdyby to byl nováček, nedivili bychom se. Ale starý parlamentářík, který se už mohl tolik přiučit, má přece projevit větší statečnost k veřejné obraně.

Kdo také Práška degradoval. Prášek ve svém zaslání předsedovi výk. výboru strany agrární vysvětluje, jakým umělým, předem promyšleným manévrem byl „odkráglován.“ Mimo jiné říká: „Máže stále říkati, že všechny Tré machinace byly jednomyslně schváleny korporacemi, ale pověz nám, kdo byl ortelu přítomen a jaký počet členů? Musil bys doznati, že výkonný výbor nebyl ani k usnášení kompetentní, musil bys dále doznati, že po obžalobě Tebou přednesené byl dán členem výkonného výboru p. Srdínkem návrh na ukončení debaty, která vůbec ani nezačala, a tento návrh byl, jak jsi konstatoval, přijat a Prášek vyloučen.“ — Z parlamentární činnosti Srdínkovy vůbec jsou nejasnější „návrhy na konec debaty.“ Pan Srdínko už v tomto odboru parlamentního uměl tak znamenitě se vyvíjet, že byl přibrán k vynikající produkci při soudu nad Práškem. Vyvinul trochu ohvatomou horlivost; vědy svůj statistický škol provedl dříve, než debata započala a než tedy bylo potřebí na něho mrknouti. Ale přece dobře pochopil, protože — úspěšný výsledek byl už předem po pečlivé úradě zjištěn. Teď by ovšem potřebovali agrárníci, aby čaroděj. Srdínko kouzelným proutkem učinil ještě konec debatě Práškově. Leč p. Srdínko prý nyní, co říšská rada nezasedá, vyšel poněkud z praxe, tak že by úspěch nebyl zaručen.

Procesní na Rožberk. V pondělí svato-dušní dne 5. června za přísnivého počasí vypraveno bude procesní na Rožberk s Mariánského chrámu o půl 3. hod. odpol. Prosi se o hojnou účast věřících a o vypravení družiček.

Beplatný kurs o strojním obrábění dřeva uspořádán bude při městském průmyslovém muzeu v Hradci Králové v době od 12. června do 14. července 1911. Vyučováno bude p. inž. Fr. Vostárkem Skrát v týdnu po 2 hodinach od 7—9 hod. večer a sice v pondělí, ve středu a ve čtvrtek. Účastníci kursu obdrží veškeré obrázky, přednesený obsah přednášky doplňující, zdarma. Rozvrh látky učební: Motory ku pohonu obráběcích strojů, náklady zařízení a udržování. Pohon jednotlivý i skupinový. Zařízení a udržování transmisie. Nástroje, jich výroba a udržování. Obrábění stroje. Volba, umístění a montáž. Pily, stroje hoblovací, lisovací a vrtací, dlabací. Soustruhy. Stroje k výrobě dýh, řezání čepů, ohýbání dřeva a j. Spotřeba síly. Zařízení k sušení dříví. Odstraňování odpadků z dílen. Ochranná opatření proti úrazům. Zákonné předpisy ochranné. Vycházky do činných závodů. Přihlášky do kursu, řádně vyplněné, přijímá správa muzea do 10. června 1911. Kurs přístupný jest všem příslušným živnostním dřevospracujícím.

První letní zábava „spojenem se uhradním koncertem“ pořádá v pondělí svato-dušní dne 5. června 1911. Odběrka c. k. pošt. a telegr. stánců pro království české se sídlem v Hradci Králové. V nové upravených sádkách a v sále dělnického domu na „Střelnici“. V případě nepříznivého počasí odbová se koncert tentýž den v sále. Program: Dopoledne o 10 hod. koncert o ceny v křižky. Odpoledne ve 2 hod. na místě koncert kapely pana Česáka osobním řízením. Poštu a telefon obstarají skuteční pošt. a telegr. stánci za spolupráckování dam k úplné spokojenosti ct. obecnostva Tombola. Hráni do terče o ceny. Tanec v sále o 4 hod. odpol. a jiné a jiné atrakce. Vstupenky v předprodeji lze obdržeti v hlavní trafice pana Macáka, jakož i u všech páne listonošů a stánců poštovních, v předprodeji osoba 30 hal., rodina 60 hal., vojsko a studenti 20 hal. U pokladny osoba 40 hal., rodina třicetenná 80 hal. vojsko a studenti 30 hal. O zábavu a pohodlí ct. obecnostva bude všestranně postaráno. Čistý výnos ve prospěch osamocněných členů, jakož i vdov a sirotků p. semřelých členech.

Hudební a pěvecká produkce. C. a k. místodržitelství konces. pěvecko-hudební škola Ludvíka Knepra a klavírní škola Ferdin. Knepra pořádají dne 10. června 1911 ve dvoraně Adalbertina žákovskou produkci. Začátek ve dvě hod. odp. Vstup volný.

Záložna v Hradci Králové založila na památku svého 25letého trvání v r. 1887 nadaci pro nejstaršího, zchudlého a bezúhonného člena svého mužského i ženského pohlaví; pětiprocentní výnos z kapitálu K 2.000.—, tedy K 100.— bude udělen výborem Záložny dne 6. července t. r. Žádosti podány buďtež do 30. června t. r.

Z oděru Ú. M. Š. Při úřednické voličské schůzi, pořádané předloží týden v „Živnost. čtenářské jednotě“, vybrali pp. prof. Rejthárek a ing. Vacek K 19-21 mezi účastníky co dobrovolně sčítací poplatky ve prospěch Ú. M. Š.

Voličské schůze dra Reyla. Jakkoliv naše strana křesťansko-sociální neprovozuje lomožné volební manévry s nekonečnými marnými debatami, pořádá přece katolický kandidát plně schůze, které svým klidným průběhem vystihují náležitě důležitý význam shromáždění, která mají pořádati voličové před říšskými volbami. Kandidát náš ve schůzích rozvíjí lapidárními rysy křesťansko-sociální program, usiluje o pondění a obhájení vlastních programových zásad, vyhýbaje se všem útokům na druhé politické strany a kandidáty, protože mu nejde o překotné přebarvování lidí jiného smýšlení, nýbrž pouze o zorganizování katolických voličů k manifestacnímu projevu početné síly hlasováním pro katolického poslance. Dr. Reyl pořádá v neděli dne 21. května večer schůzi v Novém Městě n. M. za účasti voličstva, které jednoblasné schválilo jeho kandidaturu. Ve čtvrtek dne 25. května pořádá odpoledne schůzi v Kostelci n. O. a večer schůzi v Týništi. Jestliže schůze v Kostelci imponovala velikou účastí výhradně jen organizovaných katolíků, uspokojovala schůze v Týništi zdárným klidným průběhem, ačkoliv dosti značná část posluchačů byla z jiných politických táborů. Tím podán důkaz, že náš kandidát dovede náležitým taktem obhajovati svůj program, aniž by přitom musil sčítovati a odsuzovati druhé strany. V neděli dne 28. května konána schůze voličská v Dobrušce za značné účasti přívrženců strany, kde došlo také ku krátké debatě, při níž kandidát náš stanovisko své sdufile obhájl. V tří den večer uspořádána schůze v Opocně za značné účasti voličstva namnoze katolického. Schůze dra Reyla dějí se beze všeho lomu a zbytečného přemlouvání voličů jinak smýšlejících. Dr. Reyl osvědčil před 4 roky ve veřejných schůzích před četnými svými odpůrci, že je pohotovým a břitkým řečníkem, nemul si dobovati teprv řečnických ostruh ve veřejných šarvátkách a proto pořádá schůze ránu důvěrného, ač se přístup ke schůzi povolí každému, kdo předem již nevyklučuje slušné chování. Dnes ve volebním okrese královéhradeckém je téměř veškeré voličstvo rozvrženo v některé organizaci a má dosti stetelné uvědomění o své přaladnosti k některé politické straně, proto osvědčují se nejlépe důvěrné schůze voličské připuštěním širší veřejnosti a s vyloučením notoričských křiklozů, kteří svými neomalenými projevy snižují úroveň voličských schůzí. Ten je důvod, proč dr. Reyl k přání svých voličů pořádá důvěrné schůze pro své stoupence a proto je zcela mylným názled „Ratibora“, jenž důvěrný ráz schůzí prohlašuje za nějakou šaluhu mladočeské kandidatury. Katolíci v okrese našem jdou svou cestou, na kterou byli satlačeni stranickým fanatismem nepřátel katolicismu, aby ukázali, že sen, prof. Drtiny o povolení „Rima“ neuskutečnil se ani při těchto volbách ani při řádné budoucí. Naopak my již nyní dokážeme, že najatcům velkoděvského kapitálu lze jenom spojenými silami čeliti. Jestliže se nezmělo a klerikali před 4 roky vyjednávati a jestliže letos by podpora „klerikalů“, ale přinejmenším, byla velmi milou a také velmi potřebnou, budou v příští volební kampani katolíci voličové ve stejné kompromisní po boku

rovacenných apojecců. Dnes hádají se pokrokaři s liberální o to, kdo vlastně nám dopomohl do sedla. Obě strany nerady se přiznaly, že jejich pochybná taktika měla právě opačný výsledek, ale obě skutečnost musí uznati. Nás ani perspektiva ani velkopanské pohrdání nevyhubí a 18. června dokážeme blasováním pro dra Reyla, že nás stále přibývá. Zdař Bůh!

Povýšení. Od jeho Veličenstva propůjčen prvnímu stát. sekretari p. J. Kuttelwascherovi s prominutím poplatek titula hodnost dvor. rady.

Divadlo sdružených měst. Ve středu předvedeno Ibsenovo charakterní drama „Paní z námoří.“ Tato hra, zpracovaná s hlubokou psychologickou analýsou, pojata byla od interpretů celkem správně, tak že uchvacovala obecenstvo svou mohutností a přirozeným spádem děje. Přece však duševní pochod Ellidin, hraničící s hysterií, měl být tlumočen nenáhlou gradací dle přibývajících strastných okolností v jednotlivých dějstvích. Jestliže psychologický rozvrst vyvrcholil předem, pak stráci v dalších článcích děje na příslušné působenosti. Doktor Wangel měl si počínati při vzrušujících scénách živěji. Režie byla dobrá, leč memorování rolí nebylo nejpečlivější.

Pro volební dobu odporujeme

Th. Dra Fr. Reyla

„Úkoly sociální politiky.“

Výborem informační knihu, která na 320 stranách podává jasný přehled o povinnostech a úkolech sdružené politiky lidové. Je to vhodná příručka pro naše ředitele, agitátory, stoupence a pro všechny, kteří chtějí poznati snahy křesťansko-sociálních politiků v pravém světle bez stranického překrucování. Cena 3 K franco.

Objednávky přijímá

Biskupská knihtiskárna v Brněl Králové.

K projektované reformě zdejšího lycea. Na základě § 19. tisk. zákona zasílá nám učitelský sbor resp. ředitelství zdejšího měst. dívčího lycea tuto úřední opravu: „Není pravda, že žáky zdejšího lycea četly při mši sv. dne 14. května noviny, pravdou jest, jak vyšetřováním bylo zjištěno, že žádná dívka v uvedený den novin v kostele neměla a nečetla.“

Generální návštěva v Trutnově. V neděli dne 21. května Trutnov ohystal se s náplaton nedočkavostí přivítati nejdp. biskupa Dr. Jos. Doubravu. Konečně k 5. hod. četné pozdravné výstředí a jásavý hlahol zvonů oznamily městu příchod Bisk. Milosti. Ulice zdobené hojnými prapory byly zaplaveny širokými proudy lidu, čítajícího na tisíce hlav. Od nádraží až po kostel stály ve vzorných řadách předetné spolky s prapory, studentstvo se svými professory a žactvo škol obecných a měšťanských se všemi učitel. Jejich středem zvolna jel nejdp. biskup, provázen jsa pp. c. k. okr. hejtmánem Schöpferem, který Jeho Exc. hned na nádraží pozdravil, purkmistrem Rauchem a arciděkanem Tschertnerem. U radnice, kde čekalo duchovenstvo, městská rada a všecko úřednictvo, přivítal jeho Excell. jménem města p. purkmistr, jménem celé kolatury vdp. arciděkan a jménem školní mládeže dvě družičky, jež podaly nádhernou kytič; dále přivítal arcipastýř za českou školu pan říd. učitel Vepřek. Z arciděkanství ubíral se v rovní pastýř s duchovenstvem do ohrámu. Bylo již k 6. h. odp. Svým milým zjevem a lahodou vzletných slov, jež promlouvá J. Excellence poprvé od oltáře k lidu, plnicmu rozsáhlé prostory chrámové do posledního místečka, získává si rázem srdce všech. Nedůvěřivost k čes. biskupu mizí a mění se v dětinnou přitulnost, pohrdání v úctu, podiv a lásku, jež den ze dne roste, jak vidět na těch stále rostoucích zástupech, jež denně plní ohrám, aby poslouchaly vzácné promluvy bohonaděného biskupa, přijaly svaté birmování a apoštolské požehnání. A co ještě zjednotilo sympatie Trutnovanů velkému biskupu, je jeho naprostá spravedlnost a nedílná láska k oběma národnostem. Nadšeně káže německy a birmuje v arciděk. ohrámu, tak jak nadšeně a s láskou česky káže a birmuje v kapli české; navštěvuje a koná zkoušku náboženskou ve

školách něm. právě tak jako v obecné škole české. Jistě, že menšina zdejší nezapomene nikdy těch drahých okamžiků, když v úterý 23. května zavítal poprvé v rovní pastýř do české kaple, by zde udělil sv. birmování škol. mládeži. Na prahu malé svatyně pozdravil česky nejdp. arcipastýře vdp. arciděkan, po té přiměřenou řečí místní kaplan, jenž obstarává české bohoslužby, jménem české besedy a Čechů trutnovských vůbec p. Štancl a na konec jménem školních birmovanců dvě družičky s kytičí. — Na všechny promluvy p. biskup krásně odpověděl, Čechy zde shromážděné až k slzám dojatě potěšil, povzbudil a ujistil, že blízká je doba, kdy z tohoto provisorie české bohoslužby převedeny budou do nového důstojného chrámu, jehož plány jsou již hotovy. — Nato v kapli důstojně upravené, květinami zdobené kázal duši zamlcenou k lidu zde až do mládí se tleskajícímu, obětoval jako velebný nejdražší obět, birmoval, zase kázal a lidu žehnal. V neděli pak 28. května konala Bisk. Milost v téže kapli odpolední pobožnost: litanii a požehnání s Nej. sv. svátostí oltářní; po té kázal a birmoval dospělě za zpěvu písní „Bože, co's ráčil“, a „Svatý Václave“, jež daly podnět ku slavné závěrečné promluvě. — Ta sta čes. věřících, kteří nejen při příchodu do Trutnova s ostatním obyvatelstvem Jeho Exc. vítali, ale zvláště pak ještě v české kapli — a ta sta věřících německé národnosti, kteří při zprávě úřední, že p. biskup bude birmovati a kázati v české kapli, nedali na jeho nejmenšího odporu a nevole, jsou svědkem, že živá je zpráva, jež prošla některými listy agrárními a některými listy něm., že biskup královéhradecký nekázal v Trutnově česky. — Dále je tendenční lež, že by byl odepřel česky kázati v arciděk. ohrámu. Neodepřel, poněvadž neměl komu; nežádal totiž toho ani člověk, jehož snad považuje čes. veřejnost za vůdce menšiny, ani žádný spolek český, a naopak také nežádal p. biskupa ani purkmistr města, ani žádný něm. spolek, aby v arciděkanském chrámu Páně nekázal česky. Poněvadž je zde místnost, kde se věřící lid schází k čes. bohoslužbám, samo sebou se rozumí, že se témuž lidu na téže místě má udíliti také sv. birmování, jak je tomu všude. Naopak, kdyby byl Bisk. Milost kapli českou ignoroval, jistě že by byli nespokojeni a roztrpčeni ti, pro něž čes. kaple je určena. Takto jsou snad nespokojeni jen ti, kteří zdejšímu menšinovému životu vůbec nerozumějí, anebo ti, jimž se jedná stůj co stůj křiklounstvím poškoditi zájmy menšiny a čest slavného biskupa. Že Jeho Excellence v české kapli bohoslužby konal, tím se dostalo zdejšímu českým bohoslužbám nového vyššího potvrzení, za což menšina zdejší je neskonale vděčna a šťastna a volá vroucně k Všemohoucímu: „Bože, zachovej nám ještě dlouhá léta velkého biskupa Dr. Josefa Doubravu!“

Třebochovice. O nedělní schůzi se nám sděluje z Třebochovic: Referát, který o schůzi přinesl úterní „Čas“, je tendenční. Drtina a jeho panos dr. Albert počtivě se přičinili, aby schůze byla bouřlivou. Jestliže dr. Soukup nabídl soudruhům „továrny, trůny a přibor u matky přírody“, Drtina budil laskominy na krásnosti Schwarzenberské, které prý jest viano bílou jižních Čech. Kdyby bylo vhodným způsobem vyvoláno, co by to bylo pády! Šlechtu naprosto odsoudil a litoval, že vůbec existuje v národě českém. Dr. Albert vášnivě a s divnými posuňky se hnál na nepřítomného Schwarzenberga. „Národ by se měl pobouřiti, knížete Schwarzenberka vyvrhnout z národa“ atd. křičel dále ve svém fanatismu dr. Albert za bouřlivých projevů „lidu“. — Takhle se vzdělává lid. Ani jeden pokrokař však neřekl, že Schwarzenberg náleží politickým smýšlením straně agrární.

Volební schůze v Třebochovicích. V neděli ráno 28. května konal u nás svoji schůzi soc. dem. kandidát p. Chalupa za dostatečného počtu účastníků. Mluvil celkem umírněně. Kandidatura svoji osadil za čistě stavovskou, úřednickou, stoje na soc. dem. programu, který vysvětluje. Živnostníkům měla by se po způsobu rolníků také udělovati nouzová akce. Učitelům třeba zvýšiti platy a má se jim dostati dalšího vzdělání při universitě. Náboženství má požívat ochrany, je však pro civilní stát a sloučení škol. Státoprávní ohrazení socialistů stalo se jedině z důvodu, že se prohlášením státoprávním státnímu právu nepomůže (!). Sokolství má svůj vzor po německém turnerství, odkudž vlastně vzalo svůj počátek. — Schůzi zakončil předseda p. Hladík ostrým odsazením národních sociálů, které osadil co arádce a ničitele místních dělnických — a zejména zámečnických organizací. Odpoledne nato konala se schůze městskou radou a pozvání veškerých kandidátů. Dle pravdy byla to však svolaná volební schůze dr. Drtiny — jak ostatně dosti nešikovně prohradil „Ratibor“. Městská rada totiž dávno veřejně prohlásila se pro dr. Drtinu a že svolávala veškeré kandidáty, autou osaditi za čia pokrokařského klerikalismu. Dostavil se dr. Franta, Drtina a Chalupa. K návrhu historicko-geografického návrhatele zvoleno předsednictvo a v něm opět

p. Hladík (aby prý v případné kritice národních sociálů byl míloardnější . . .). Schůze byla velice bouřlivou a dr. Drtina a pověstným, tentokrátě nikoli pláctivým, ale demagogicko-komickým dr. Albertem k tomu platně přispěli. Kdo z galerie pohlížel na to smutné divadlo, které se dole v sále občas odehrávalo a na časté intervenování předse, divil se, že nedošlo k násilnostem. Dr. Drtina však umí vychovávat lid! Výroky jako: „Aby se pámbu nehánil — hradečtí kanovníci, aby neměli málo, tak jim stát přidává po tisícovce, a co františkánům, kapucínům, jesuitům a biskupům!“ a zmínka o Kramářovi vyvolává květy výkřiků jako: „Hanba, ať zhyne! Fajl atd.“ — Tvrdíme, že soc. dem. kandidát takhle z úrovně slušnosti nikdy neseštopil a vášně jistého druhu publika nebudil jako univerzitní profesor Drtina, apoštol vyšší mravnosti. — Dal se svým temperamentem tak unést, že v jednom dechu házel miliony, které stát prý dává poněmájkem úředníkům kapucínům, františkánům atd., až ho kdosi se středu shromáždění hlasitě opravil, a tak z milionů udělal jenom tisíce. Dležno konstatovati, že se dr. Drtina také ohradil proti sprostým výkřikům, ale ohrazení jeho má cenu velmi pochybnou. — Dr. Franta v řeči své dal výrazu, v jakém se to ocitli prostřední a svou programovou řečí na soudné lidi učinil velice dobrý dojem. V onom chaosu zapadla i řeč prof. Filipa, který líčil výhody poměrného zastoupení, což je ostatně ideálem naší strany. Soc. dem. Beneš lákal živnostnictvo pod soc. dem. střechem a mezi jiným prohlásil, že živnostnictvu nejsou platny žádné subvence a nouzové akce — tedy mluvil kontra, v čem viděl do jisté míry spásu ve své kandidátů řeči soc. dem. Chalupa, který mluvil první. Mimo to mluvila ještě celá řada řečníků. A zejména velice účinně tajemník svobodomyšlné strany Sis, který prof. Drtinu a jeho chvalofěbníky nemilosrdně pocuchal. — Na konec schůze redaktor „Času“ p. Dušek (hlas: C) je to za lokaje? odpověd: Mlč, to je red. „Času“!) líčil svou historii týništěkou, kde to šlo, jak známo, až na řeč o fackách. Proč to vypravoval? Snad kdo to nevěděl, aby se to dozvěděl. Facit celé schůze? Ubohý!

Nechanice. Obrázky v kaleidoskopu volebním se střídají. Dne 26. t. m. představil se kandidát strany soc. demokratické soudruh Chalupa. Na první pohled se poznalo, že není soudruhem od puky. V kandidátů řeči jeho sjezd odráží se, jak strana soc. dem. ve svých požadavcích slevuje. Mýlil by se, kdo by myslil, že tak činí z upřímnosti. To se dělá pouze z nouze; jest před volbami — a proto opatrná. Ráda by se ujímala slovy chudých. To však dnes nemůže stačiti. Potřebí to dokazati skutky. Ty však jim dodnes chybí. Soc. demokraté cti každé náboženství — třeba turecké a váli si lidi, kteří dle něho také žijí. Pouze pro katolíky mají posměšné slovo klerikál. Ohtějí rozlukru církve od státu. Tím snad by pomohli lidu. Ovšem že pomohli, ale k placení. Potom prý by si lidé věry vátili, až by si na ni platili. (Proč se tedy právě radý tisk slobí, jestliže sami katolíci mezi sebou si vybírali na kůstelní potřeby?) Proto již předem radí soudruhům k vystoupení z církve, aby se tím vyhnutí placení. Zrovna tak mělo se to u nás se hbitovem. Dobrá, levná a osvědčená věc se zrušila a nyní stavíme za mnoho peněz novou, které si pak musíme vážit, poněvadž bude drahá. Malou atěchou bude pro nás, že bude hbitov červený a bílý, tedy národní. Jan kdyby ten národ měl chuť za ta sed si lehnout, aby se mohlo o něm říci konečně: „Ty mrtvý, lež a nevstávej, Pán Bůh ti věčný pokoj dej!“ Proto naši pokrokaři začínají se o nás hbitov zajímat a ohánějí se po hrobníkovi, aby tu mrtvolu již mohl zaházet. Bohudí přicházejí však již naši buditelé a jako v dobách josefiánských budí ten národ ze smrtelných mrátek k novému životu. Dále jsou pro volnou interkonfesionelní školu. Pan kandidát praví, že jest to nelegické, když učitel i kněz každý učí a vykládá jinak. Zeela souhlasíme. Z toho důvodu staví naši evangelici i israelité školy konfesionelní, aby své nejdražší (totiž děti) nemuseli svéřiti učitelů jiného vyanání aueb docela nevěrci. Zapomněl udáti, kde by se měly děti náboženství učiti a kdy, snad ve věku 14 a 15 let? Tím jistě by zas dle jejich rozumu hmotně pomohli lidu! Korunu všeho byla by reforma manželského práva. To by bylo soudů, ze kterých by se měli židovští advokáti dobře! Pan kandidát představoval se jako kandidát malého úřednictva, tedy jako kandidát stavovský. Vysvětluje si tím, že soc. demokracie jako strana třídní, dělnická byla by o sobě sama slabá, aby se nějakéso pozitivně výle dku dodělala. Proto po způsobu strany národ. sociální roztahuje stě, aby nějaké hlasy ještě ulovila v kruhích mimodělnických. Proč také věnoval dlouhý kus řeči stavu živnostenskému. Zvláště, co ayní stav živnostenský má přátel a dobrodinců! Zapomíná se však při tom na historiku, jak jeden člověk modlil se takto: „Chraň mne, o Bože, před takovými přáteli, před nepřáteli ubráním se již sám.“ Vývody delegáta mladočeského byly trochu slabé i národně-sociálního. Patrně tohoto opravdového soupeře trochu podceňují. Trochu živosti spůsobil jiný cíl volič živnostník, který hleděl namítnuti, že živnostník může být dobře ve straně soc. demokratické, že mu to netoliko neškodí, ale i pro-

spívá. Schází mu z toho bezpochyby zkušenost. Právě, že ani jedna strana pro živnostnictvo ne-
noudělala a kdo říká ano, že lže a že se lhálo
tak, až voličstvo se smíchem táže se jako druhdy
Pilát: „Co je pravda a kdo má pravdu?“ Někteří
se docela zafixují, že do rohu již nepůjdou, že
si dělají tam z voličů zcela vyložené blázny.

**Jak bojoval p. Srdínko proti veli-
kému vlivu církve velkokapitalismu.**
V posledním čísle hájí „Hlas Venkova“ agrár-
ního kandidáta 45. voleb. okresu p. Srdínku proti
výtku jemu námi učiněnému, že nesagtal se jako
člen c. k. okresní školní rady českého kněze, pro-
následovaného německým kapitálem pro hájení
české půdy a malorolnických nádech. Ač jsme ne-
jmenovali ani osoby ani obce, přece obhájce páne
Srdínkův pochopil, o koho se jedná a jmenuje
p. faráře Dobřeničského plným jménem. Odvrací
od p. Srdínky pozornost a chlubit se, že p. po-
slanec Vináš má zásluhu, že spor s obecními po-
zemky dopadl pro domkáře vítězně. Již dávno
víme, že p. zemský poslanec Vináš v této věci
projevil větší porozumění pro obranu spravedli-
vých zájmů českého drobného lidu než p. Srdínko.
Ochotně na patřičných místech zakročil, ale bez
své viny přišel pozdě, když už věc byla na zá-
kladě listinného materiálu namáhavě p. farářem
Novákem sebraného rozhodnuta. Proto plaš a
spravedlivě uznáváme dobrou vůli a ochotu p. zem.
posla. Vináše, byť i do jiného politického tábora
patřil. Jinak však jednal p. Srdínko v okresní
škole radě. Ač byl o původci a příčinách i přá-
běhu „škorpení“ p. faráře Nováka v místní školní
radě dostatečně poučen, nezastal se pronásledo-
vaného p. faráře nijak. Přidal se na stranu těch,
kteří nad p. ředitelem Erlbekem, říd. učitelem
p. Plásem a předsedou p. Holubem drží ochrannou
ruku. Aby neměli dát farářovi za pravdu, vymy-
sleli si frás, že pro škorpení Dobřeničského fa-
ráře musila býti zřízena expositura. *Kdyby byla*
c. k. okr. školní rada hned prvou třídu řádně
vyšetřila a poučila protivníky p. farářovy, aby
nezastahovali do místní školní rady věci, které tam
nepatří, aby zachovávali vůči p. farářovi mezi vadé-
lanými lidmi povinný takt, aby nesamilovali
v protokolech místní školní rady, co pan farář na
svou obranu a na obranu svého kaplana uváděl,
býval by pokoj. K návrhu p. ředitele Erlbeka
měla býti podána k okr. školní radě stížnost pro
tělesné potrestání chlapce, který hrubě kněze u-
razil. Pan ředitel v době, kdy dával ve své to-
várně před biskupskou vizitací podpisovati svým
dělníkům petici proti panu farářovi, chtěl v místní
školní radě „usadit“ aspoň p. kaplana, když
na p. faráře ničeho nevěděli; čekal, že naši
kněží poběhnou úpěnlivě prosit o milost jako
svého času pan ředitel, když pan ředitel proti
němu vyvolal stížnost místní školní rady pro
školní uhlí. Protifarářský trojspolek, vida, že c. k.
okr. školní rada mlčí, dostával větší kůrč a se-
kýroval faráře dále. A tím zavinil podávání no-
vých stížností. To všechno věděl pan Srdínko,
věděl, kterak farář hájil stavbu nové školy proti
p. řediteli a velkostatků, který se vspíral stavbě
školy po tři léta a chtěl, aby starý barák školní
byl do sadu prodloužen novou třídou. Věděl p.
Srdínko, že p. farář pracoval s velkou námahou
proti odškolení Prav (osady, kde jsou ještě rol-
níci od velkostatků odvislí). Tím p. farář zabránil,
aby místní školní rada, úřad pro národní výchovu
tak důležitý, nebyla úplně pod vlivem úředníků
p. Weinricha. (Pro odškolení Prav pracoval také
p. ředitel Erlbek.) Také nebylo p. Srdínkovi ne-
známo, že o sražení školního platu získal si
velkých zásluh pronásledovaný p. farář. A za to
vše držel p. Srdínko palec farářovým protivníkům
a přátelům německého velkokapitálu. Má p. Sr-
dínko jen jednu omluvu, že totiž není mezi agrár-
níky sám; má takých přátel Dobřeničský velkostatek
mezi agrárníky více. Kdo rozhoduje v nechanickém
okrese? Vesměs agrárníci. Budiž před celou vlastí
českou zjištěno, že soustavné ochuzování obce a
českého lidu o rodnou půdu dalo se v Dobřeni-
cích po léta bez překážky. Není žádným tajem-
stvím, že nejvlivnější osobou po panu řediteli a
delegátu zemědělské rady Vančurovi jest na okrese
p. ředitel Erlbek, zástupce něm. velkokapitálu.
On činil manifestační návrhy na př. v jubilejním
roce 1908, on navrhl zvýšení služného p. Vanču-
rovi jako řediteli okresní hospodářské záložny,
jeho návrhem jest i povýšení téhož pána za ře-
ditele okresní kanceláře. Není proto s podivem,
že úbytek české půdy v Dobřenicích a nesprávné
hospodaření v obci ušlo dozorcům oku okresního
výboru; Raiffeisenku založenou pro české malo-
rolníky v Dobřenicích p. farářem Novákem pro-
hlásil p. Vančura za ústav klerikální a postavil
se tak po huk velkostatků, jež s p. ředitelem
Erlbekem v čele, proti stavu tomu v první chvíli
bojoval. Když velkostatek začal pracovati na se-
sazení p. faráře z obce. účtů, vyslal okresní
výbor k malichernému a překroucenému udání
p. starosty Holuba vlevoochotně do Dobřenic ko-
misí, dva důvěrní přátelé: p. ředitele Erlbeka
s p. Vančurou, a k vyslání komise nebylo při-
činu zákonem odůvodněné. Na základě šetření
této komise vydal okres. výbor právníky roz-
sudek, že je povinen účty ze školního platu sklá-
dati p. farář, jež ho se vybíral; od p. sta-
rosty Holuba, jež školné vybíral, nežádal

okres. výbor ničeho! V záležitosti obec. pří-
růstek a prodeje obec. statků — 76 korců rola a
lesa — rozhodoval okres. výbor vždy pro velko-
statek, ač ve vlastní spisovně má spisy, z nichž
právo malých poplatníků jasně vysvítá. Teprve
na výlovný rozkaz zemského výboru provedl
k oněm záležitostem potřebné šetření a i při něm
ochotně protokolovano jen to, co udávali zástupci
velkostatků; co udávala strana drabů, protokolov-
áno — neochotně a nesplně. Pan okres. starosta
a člen okr. škol. rady Bednář nepřipustil p. farářem
nabízených svědeckých; dále prohlásil za kle-
patství. Na základě takového protokolu má zemský
výbor rozhodovati! Tak dovedou páni agrárníci
z Nechanicka podržet noby upřímnému pracov-
níku pro drobný český lid: *Je-li Čech „klerikál“,*
německý velkokapitál je jim milejší!

Veliké schůze na Helleku. Jest
zájímavé a zajímavé stojí také za uvážení, z jakých
až důvodů počili návštěvou našeho p. kandidáta
Švarce v prvních dvou schůzích stoupenci str.
agr. až s Rovně (i bratr p. F. Udržala) a proč
museli býti na pomoc povoláni i známý protivatel
„svaté inkvisice“ a „klerikálního hádátka“ p. ředitel
uč. Matěj Černík s Litétin (!). Jemuž ochotně
ka pomoci přispěl učitelův sbor z Rokytan. Boj
rozvířil se patrně v celé své síle a pádným zájstě
nešlo, že pan Švarc získává stále a stále nové
stoupence. A ptáte se, čím nejvíce? Svým milým,
klidným a opravdu charakterním chováním i k těm
nejnepříteľším nepřátelům politickým, s nimiž se
téměř všude v debatách utká. I na těchto schů-
zích dokázal nám, že nebojí se nepřátel, byť jich
bylo unostství sebe větší. A dovede-li on malý
domkář odrážeti útoky lidí, kteří mají za sebou
celou řadu škol a nemohou-li nám páni na čestném
jeho osobním štítě nalésti sebenepřátelší skvrnu,
bude nám to pobídka nejlépeší, abychom veškeré
své síly věnovali čile a účinně agitační pro jeho
kandidaturu. Veškerá schůze jeho v Rovni, která
trvala od 8 h. večer do 1 h. v noci, vyzněla
v naprostém souhlasu posluchačstva až na ty, kteří
řídíce se zásadou „du třetice všeho dobrého“ i
zde jej vývody svými přišli potěšit, o čemž svědčí
to, že navržená resoluce jednoblaze přijata až
na 7 opozičních, mezi nimiž byl jeden nevolič.
Panu Švarcovi mimo mnohé jiné vytkli jeho sou-
rodáci pp. V. Udržal a p. Kučera (a těsně jim po
bok stál i p. u. Černík), že není přítelem
melioračních prací a fapařské organizace. A tu
p. Švarc ukázal, že když před lety tvořilo se
v Rovni a okolí fapařské družstvo, jako domkář
ochotně do něho vstoupil, vykonal celou řadu
prací občanských (rozvažování semene družstevně
objednaného, rozdělení umělých hnojiv, atd.) za
nepatrnou odměnu 20 Kč! A když potom okolní
cukrovary řekli: „že tu je z jiného semene než
s vlastního nevezmou a když konečně tuto kou-
pili, museli ji dáti naši rolníci o 52 hal. na 1 q
lacněji. Tu ukázalo se, že ti, kteří stáli v čele
tolikto hnutí, *znad již předem o nesdaru odděli*
anebo aspoň na tento se připravili a nenechali se
upřít, že jeden z páň, který v čele stál a který
také jel do Chvojence pomáhat odpravit p. Švarce
za zády družstva, vzal si celé 3 žoky semene z
cukrovary moravského a tím dokázal, že mu
vypátlil cukrovár o 52 hal. více než těm, kteří
řídili se jeho komandem. A tu zájstě nikdo se
diviti nebude, že opět vstupovati do společné fa-
pářské organizace s takovými charaktery si naši
stoupenci dobře rozmyslí. Divíme se, proč tolik
strachu, když kandidatura jeho jest bezvýznamná!
Zajímavý posudek o straně agrární přinesl na
schůzi ve Chvojenci p. Petruška z Chvojna. Řekl,
že představuje si tuto stranu jako kuchařku, která
vaří v hrnci vejce na tvrdo, uvažené ani sama a
polévku (!) z nich dávala by nám; výrok jeho
vzbudil bouřlivou veselost. Podotknouti dlužno,
že schůze, ač debata byla ostrá, skončena v klidu,
o což zájstě zásluhu mají řečníci strany naší p.
Švarc a p. Kamenický z Chvojence, že dovedou i
ve příkrých a ostrých výtvách zachovati klid. —
Cinosti dálež zdat Bůh!

Hofice. V městě našem byly odbyvány 2
schůze naší strany; p. dr. Šulc svolal důvěrníky
z venkova, p. John městské voliče. První byla
slabší návštěvou, jež i v městě máme tři orga-
nizace, kdežto na venkově počaly se naše listy
šířiti, když již venkovský lid, docházející do tova-
ren, nacházel se povětšinou ve straně sociálně de-
mokratické. Venkovská kláda se ponejvíce z větších
rolníků, kteří hlásili se původně ke stranám po-
krokovým, a po utvoření strany agrární vstoupili
do této. Průběh obou schůzí byl klidný, ježto do
první, ač byla veřejná, žádný odpárec se nedo-
stavil. Závorka, — jak se drubdy říkalo — lau-
dabiliter se subječit, čili dobrovolně ustoupil, aby
vzal odměnu dobrých mravů v agrární bance,
která se má utvořiti. Maštálku drží v městě na-
šem strana vládnoucí, ale poněvadž jest zde krom
nás, kteří stavíme vlastního kandidáta, mocnou i
strana sociálně demokratická, ba i radikálně sta-
toprávní, jež kádr tvoří většina úředníků a pro-
fessorů, nebude vítězství Maštálku skvělé, ač
nepodlehne-li vůbec. Jáme věru na budoucí volby
žádostiví a doufáme, že každý, kdo je pro světový
názor křesťanský a pro zachování náboženství
v občanské společnosti, napíše na volební svůj
listek na venkově: Dr. František Šulc, profesor
v Hradci Králové, a v městě: Josef John, tka-

dlec v Jilemci. — V poslední době staly se
v městě našem některé návrhy do církve kato-
lické a veřejnost, která se o tyto věci intereseje,
a si je nesprávně vykládá, řekla by, kdyby sly-
šela důvody, proč někteří lidé odpadávají a jaká
malichernost jim tak často k důležitému kroku
života postáti. Při takové příležitosti člověk te-
prve toho se doví. Věru, nemá V. M. přelicy
svými apostaty se chlubit. — Sjezd okrašlovacích
spolků v našem městě 27. a 28. m. m. vydati
se úadherne; Hofice jsou svým okolím k něčemu
podobnému jako stvořeny, a jednu nemopratelnou
výhodu mají podobně sjezdy, že jimi vkusná a
prava jednotlivých domů a celého města získá

Veliký výbuch. V neděli dne 4. června
t. r. přese 2 hod. odpol. v hostinci p. Blíka
v Újezdě Podhorském u Ostroměře (sastávka Sob-
šice 10 minut vzdálená) pořádká Odbor osvětového
svazu přednáška p. profesora Fr. Pluhaře „Kři-
dlový útvar v Čechách“. Po ukončení přednášky
provede o půl 5. hod. firma Jan Novotný, strojí-
kamenoprávní v Újezdě Podhorském, ve vlast-
ních lomech pískovcových připravovaný „ohromný
výbuch“, jímž odštěpil 30 000 q skály pomocí
elektrické jiskry. Na důkaz úplného bezpečí byl
již odštěpen 22. května blok 7000 q váží, který
80 cm daleko od stěny skalní odskočil. Pánem
odborníkům se zde uaskytá příležitost, seznati
prakticky technické upotřebení elektřiny s neví-
daným úspěchem, který laika i odborníka velmi
překvapí. Obědy obstará na písemnou objednávku
p. Josef Mikeš, účetní úřady Jan Novotný, strojí-
kamenoprávní v Újezdě Podhorském, pošta
v místě.

Sobšice. Dne 28. m. m. představil se
zde jako kandidát vedp. dr. Šulc. Mezi důstoj-
níky byla nejsilnější zastoupena strana sociálně
demokratická. Die toho dopadlo předsednictvo.
Na vyzvání předsedy k debatě se nikdo ne-
hlásil. Páni se nechtěli sáti v protidůvodech
po přesvědčivé řeči kandidátově. Ačkoli však
místopředseda jim dal 5 minut na rozmyšlenou,
přece se nikdo ani potom nepřihlásil. Schůze
tedy skončena. Panu kandidátovi za námuhu,
s jakou již 30 voličských schůzí odbyl, srdeč-
né děkujeme, jelikož víme, že p. dr. Šulc tak
velikou horlivostí a statečností vyvinuje nikoli
k vůli sobě, ale ve prospěch voličstva. Pan
kandidát jak syn rolnický a neuvážený pra-
covník bude nám jako poslanec velice vítaný.

Chrást Páně ve Vel. Petrovích
oloupen. Zlozyn patrně tž jako ve Vys. Vě-
seli vloupal se v noci ze soboty na neděli dne
28. května do chrámu Páně ve Vel. Petrovích
u Nechanic. Na straně jižní vypálil kostelní dřevo,
pak rovněž vypálil svatostánek a veškerou jeho
obsah odnesl. Monstrance byla na štěstí v čas do
farní budovy odnesena. Zato však uloupen: cibo-
rium a plechová krabice s lunculou. Velebnou svá-
tost slozyn vzal sebou, a posud není po ní ani
stopy. Soše Panny Marie ukradl lupič dva křížky
a korunku, granáty na tkanici vzal však zapomněl.
Na vedlejším oltáři v záduve síce vyňal nádobku
se sv. olejem nemocných z fialového sáčku, ale
neodnesl ji. Z chrámu Páně vypálil dřevo d. sa-
kristie. V sakristii uloupil pak starý, opotre-
bovaný kalich s otřelou patenou (o tatal kalichy
byly ve farní budově), pak odnesl pacifikál
a dvě úplné bezcenné krabice plechové, v nichž
však byla zásoba voňavek a malých hostií. Prádla
ani paramenty se nedotekl. Ba i niklové penize,
jež byly u krabic, zůstaly bez pohromy. Nejvíce
aroi dlužno železi krásného ciboria. Než i tohoto
skvozu bychoa odtěhli, kdyby aspoň uobyla od-
nesena velebná Svátost. Co s ní asi nečistě ruce
udělily? Patrně „pracuje“ zde zorganizovaná banda,
jež potupa svatostánek Spasitele má na programu.
Že by pro lupiče kostelní krádež byla výnosná,
nedá se souditi. Za nynějšího protikateolického fá-
dění žádná ničinnost ovšem nemůže překvapiti.

V Dol. Branné zemřel dne 21. května
dp. farář Josef Soukup ve stáří 45 roků. Pohřeb
konal se v Branné dne 24. května se účasten-
ství 22 kněží a ze Žeretic, kam byl důst. pan
farář převezen, se účastenství 13 kněží, české
deputace obce Branné a nesčetného obecnatva.
Pohřební průvod na Hradištko a obřady měl
vdp. Jos. Pacholik, bisk. kons. rada a farář
v Roztokách, pohřbol řed vdp. Frant. Okrou-
hlický, děkan v Kopidlně. Z ostatních kněží
byli přítomni vdp. prof.: Thdr. Jos. Kašpar,
Václ. Fayks, Jos. Černý z Jičína, Thdr. Josef
Palička, profesor z Nov. Bydžova, vdp. Jos.
Hlavsa, farář z Čuomutic, Jan Rameš, farář ze
Smidra, Frant. Nechvátal, farář z V. Veselí,
Frant. Kuhn, bisk. vik. sekr. a farář ze Slatin,
Jos. Šmejkal, administr. v Nov. Bydžově, Fr.
Knapp, kaplan ve Vys. Veselí a místní farář
V. Jandík. R i p.

Časlavsko. Volební horečka zachvacuje
čím dále tím širší kruhy občanstva venkov-
ských volebních obcí. Přispívá k tomu zvláště
bezmezdná agitace strany agrární, která chytá
se kde jakých prostředků, aby prosadila svého
kandidáta, pokrokového kněze Hnídku, dojemně
spřáteleného s volnomyšlenkáři a evangelickými
předáky. V poslední době svolává obrovskými
plakáty Časlavský venkov na tábor lidu do
Tapadel, kam mají přijíti na pomoc prof. Hald-

kovi generál agrárníků, v aféře Práskově smutnou úlohu hraje, Fr. Udržal a milého svého strýčka zapřající sl. Prásková z Vlastějovic. Aby pak ten den, pondělí svatodušní, zvlášť „černé“ Potěško se zazelenalo, zváni jsou i agrárníci ze všech okolních okresů. V Dobrovítově volal prof. Hnídek na pomoc vůdce Táboritů Žilku, ale z těchto příprav zdá se, že mrtvému moc nevěří, když volá na pomoc živé moderní Tábority, kteří nemohouce rozbití katolickým lebkou, snaží se jim rozbití schůze. Kde se ohlásí jaká schůze kandidáta p. Šabaty, tam se sletnou jako sršáni i se svými trubci. Je to ovšem prapodivná politická výchova, kterou se jinak agrární strana tak ráda vychloubá. Třeba veřejně konstatovati, že v tom ohledu jsou sociální demokraté daleko slušnější, nežli agrární zemané. Terrorem, nadávkami a fvaním pomáhá si strana, která nafouklá o sobě prohlašuje, že v sobě soustřeďuje výkvět venkova. Připomínáme znova našincům usnesení důvěrníků strany křesť. sociální, aby všechny ty schůze, tábory a slavnosti strany agrární ignorovali a spolu se všechny schůze svého kandidáta zasazeli a v nejhojnějším počtu se dostavovali. Výtržníky se strany agrární upozorněte na příslušné paragrafy o neslušném chování se na schůzích, a kde to nepomůže, zakročte dle zákona. Budme si vědomi, že ochrana státní platí stejně nám, jako všem stranám jiným.

Renov nad Doubravou. Milou odměnou a zajištěním vřelým doporučením katol. spolkům a organizacím mládeže bude skladatelé dp. A. Svoboduvi-Potěškovi, díla „Kristus vítězí“ dopis, který došel na vzdělávací katolický sociál. spolek náš „Rovnost“ z Nového Yorku z Ameriky. Dopis zní: „Slav. spolku „Rovnost“ v Renové n. D. Četl jsem v „Obnově“ referát o vašem divadle „Kristus vítězí“ a gratuluji vám. Jest to patrně zpracování — podle osob tak soudím — Ireny, která vyšla v Dědictví Svatojanském. Již dávno jsem chtěl tu krásnou povídku uvést na jeviště, ovšem zkráceně. Velmi by mne těšilo, kdybyste to zpracování „Kristus vítězí“ mi laskavě zapůjčili. Budeme to hrati zde v Americe na našem jevišti v české katolické škole. Máme totiž krásný sál a velké jeviště, už na něm bylo 200 dítek najednou, a naše spolky hrají občas také divadlo. My bychom z vděčnosti zase zapůjčili původní brůs s amerického života „Ubohý redaktor“, která se zde velice líbí, tak že jsme ji hráli třikrát po sobě a ještě ji musíme opakovat. A ten kdo od vás vypůjčený bychom poctivě vrátili. S krajan-ským pozdravem Rev. Bohumil Matějka, 895 East, 61 Str., New York, N. Y. United States, North America.

Agární neomalenost v agitaci okrese Čáslav—Chrudim. Dne 24. května odbyval se v Golč. Jeníkové výroční trh na dobytek. Nevíme, kdo najal agrární služby a řidy, aby agitovali i zde, chodíce mezi dobytčím, pro dra Huidka proti Šabatovi. Věru k tomu už patří hodná p. rce drzosti. O překot chodili trhem, schválně nabízejíce malou cenu, vždy s dodatkem: „To máte z toho, že jste volili Šabata; volte dr. Huidka a cena dobytka ihned ohromně stoupne.“ Co si ře o tomhle pomysli slušná společnost? Kdo spočte ty hromady a kilogramy letáků, ty schůze ve prospěch Huidky, ty řeči, aby jeho koňský život byl sakry? Samým slušným i jinak tvrdým agrárníkům se to jednálo protiví; říkali, že k volbě vůbec nepřijdou. Nedivíme se. Musí jít být zle, když bychom tak řekli, spojují se agrárníci s každým na světě, kdo stojí v odporu se stranou křesťansko-sociální. Kdyby postavili agrárníci Mohamedána, přijdou jej se záští voliti spílili nepřátelé církve Kristovy všichni jako evangelíci, židé a „Cepem“ odklopi taky-katolíci. Tím se znova a znova dokumentuje, že boj ten jest jedině proti náboženství; jest bláznivá církev katolická od Krista založena.

De Renova nad Doubravou a okolí. Kvapem blíží se vášní okamžik, kdy rozhodnutí se má, kdo bude zastupovati naše zájmy, nejen hmotné, ale i duchovní (náboženské zvlášť), na Měské radě ve Vidni. Necht dneska nikdo neříká „Já to nevytrhnu, já raději půjdu do práce za výdělkem, na pole“ a pod. Každý hlas jest velice důležitý. V minulých dnech svědčí nám tak sněmovna pražská, kde rozhodly 2 hlasy pro spalování mrtvol. Proč horlivě povzbuzujeme našince: „Jdi každý určitě k volbě a odlož toho dne na půl hodiny každou práci. Neptel bude do jednoho státi ve frontě a uvidíte, katolíci, jak nepřátelské váš budou spěchat k volebnímu soudu, jak budou sháněti hlasy v posledním okamžik nejvíce. Působ každý kdo jsi dobře větu, aby byl zvolen muž charakterní, který neslňuje, čeho nemůže splnit, a tím muším nad jiné povoláním jest p. Frant. Šabata, rolník ve Vrbici.“

Agárníci fanatismu v Chacholetech u Chrastí. Jak jen Šabatu zastráti, u-navit, utátn? Tak přemýšlejí agrárníci. Pán Šabata přišel v den Nanebevstoupení Páně mezi nás, aby promluvil kandidátní řeč. Ale proti němu už se žene pan Lenoš s p. otcem Kratochvílem a s nimi četa sociálních demokratů. Divná to kooalice! Pan otec s deseti svými stoupenci agrárníky žádal, aby předseda byl z jejich řad a nařkoval za před-

sedu docela pána, který tam ani nebyl. Když pál druhého sta našich voličů nechtělo s tímto návrhem souhlasiti, opustili místnost a ujížděli k Restokám. Pan kandidát v řeči velice poutně posvítí na stranu agrární i na sociální demokracii. Bouřlivý potlesk mu byl častou odměnou. Po krásné řeči odhlasován projev důvěry pana kandidátovi, a všichni svorně ujistili, že chtějí se přičiniti, aby šlechtatý a obětavý náš bývalý poslanec byl opět zvolen. Natu promluvil mluvčí sociálních demokratů p. Šmabel z Chrastí. Byl nepřipraven a proto vývody jeho byly velice chaotické, a p. poslanec lehko je mohl vyvrátiti. — To nebylo po chuti jakémus občanovi z židovských Roubovic. Začal se chovati tak, že i demokraté se za to styděli. Poněvadž nemohli sami ho utišiti, byl předseda p. Abraham nucen schůzi ukončiti. Pan starosta Šabata svým vystoupením získal srdce všech lidí dobré vůle.

Restoký. Dne 26. května t. r. pořádalo okresní komité strany křesťansko-sociální volební schůzi. Leč celé odpoledne jezdily kočáry a svážely velmožné państwo agrární do hostince p. Malinského. V 6 hodin dostavil se mezi nás p. starosta Šabata s okres. důvěrníkem dp. Benešem, který zahájil schůzi, uvítal všechny a navrhl předsednictvo, jež bylo schváleno. Ale velmožní páni nesoúhlasili; byli v různém náladě. Předseda vp. Houdek upozornil na ochranu zákona a udělil slovo p. kandidátovi. Obsažná a nadšená řeč jeho přes odpor velmožných páni agrárníků působila jak elektrická jiskra v našich řadách. Pan kandidát posvítí zvlášť na stranu agrární. Byly to hořké pilulky pro ty pány, takové lázně už se jim dávno nedostalo. Salva potlesku zaburčela nálem Bouřlivý souhlas s navrženou resolucí pro kandidaturu p. starosty Šabaty byl jasným svědectvím, jak získal si p. kandidát srdce všech. — Jen agrárníci protestovali. První útok na uč-ným říkáním pana Špačka se nezdařil; na kolbiště vstoupil p. Lenoš. Celá debata vlastně točila se kol osoby p. dr. Huidky. Jeho řeč beze všech obtíží na pravou míru uvedl p. kandidát, zvlášť upozornil na upřílišnou chválu p. dra Huidky. Nelze mysliti, aby to pokrokové Chrudimsko nepomohlo si k organizaci řepařské bez p. Huidky. „To také ne“, volají hrdí zemané. „Ale, pánové, to by bylo pro vás vysvědčení velice chudoby; to snad jste se smýšlili?“ praví s úsměvem p. kandidát. „Rozhodně bez Huidky bychom nic nevedli; on má za nás rozum.“ — Bez p. Huidky tedy nedovedli zprodat řepu. Takové vysvědčení sami si dali. Až bude některý prodávati oves, snad taky aby si vzal ku pomoci dra Huidku! Při replice našeho kandidáta strhla se hrozná vřava, která tak výřadem charakterisovala výchovu „vycepanou“. Pan Hrdlička, ačkoli už byla posadla hodina, svolal si novou schůzi agrární. Ted si ovšem p. Lenoš odlehčil důkladně. Jenže řeč nesla se takovým tónem, až se slušnější agrárníci sami styděli. Tam jsme se dověděli, proč dr. Hnídek nechodí do kostela. Im — protože za to nit nemá. Jsem tedy moudřejší a dovědám si vysvětliti, proč agrárníci tak horlivě agituji a proč Hnídek organizuje řepaře.

Svatek rádek ve Vys. Veselí. Píše se nám: V noci dne 24. t. m. vloupal se neznámý slyas do zdejšího chrámu Páně. vypálil svato-stánek a ukradl s náho monstranci i cibol. Svaté Hostie přikryl pláštěm, načež vloupiv se do sakristie, ukradl dva kalichy, schránku pro sv. oleje, ložku a pacifikál. — Lid, zvěděv o svato-krádeži, zasízel. Bylo by si přáti, aby tento skutek prohlubil náš lid veselské kolatury, jež je dosud katolický, aby opustil strany, jež v hesle mají „náboženství je věc soukromou“, a „sek-kromý majetek je krádež“ a postavil si svoji stranu katolickou! To bylo by mimo pobožnosti umírající přísti neděli se konající Svatostátnímu Kristu dosti učiněním nejlepším! Nuže, chopte se práce, příležitost nejlepší! Pozorovatel.

Voličská strana křesťansko-sociální okresu chrudimského. Kde jste dosud nedostali letáky naší strany, přiblaste se listkem a udějte počet, kolik jich máme poslati. Povzbudte liknavé, ať v den volby nikdo nezůstane doma! Kdo nejde k volbě, volí vlastně naše nepřátele a podporuje jejich snahy. — Chrast u Chrudimě. Jan Beneš, okresní důvěrník.

Pedvedné voličské balamucení. V Lovčicích u Ohlumce už soc. demokraté „roz-dělili“ beze všech geometrá pádu. Každému, kdo bude volit soc. demokrata, slíbili rudí, že dostane 17 korců pole a chalupu. Ted jen horlivě, voliči, do práce! kdo bude pro soc. demokrata agitovat, možná, že ještě obdrží hrávo. Balamucení soc. demokratů jest věru velice drzé.

Agárníci schůze na Královémě-stecku. Dne 25. května konala se voličská schůze strany agrární ve Slověči. Mluvil na ní jakýsi Kubiček z Prahy. Mluvil jako když pustí vodu na mlyn. Jak to ani jinak na agrární schůzi nejde, dostali ti „černí“ také svůj díl. Na stranu agrární pěl takové hymny, že kdyby byla jenom desetina pravdy na jeho řeči, tak by čeští agrárníci podle toho byli nejslavnějšími muži v celé Evropě. Nej-dříve velehl službu strany agrární o rozbití par-lamentu. Dale probíral všechny návrhy a zákony,

kteřé se v minulém období na Měské radě staly. Všechny přičítal za zásluhu strany agrární. Tak prý agrárníci vymohli zákon na potírání a tlumení svířecích nákaz. Myslíme, že ten zákon veliké ohlasy nezazlňuje a jest to viděti také z toho, že se proti němu zvedá odpor i u samých agrárníků. Ten zákon má své dobré, ale i také špatné stránky; ale těch špatných má mnohem více. Jak jest náš venkovan tím zákonem seznáován. V jenom on a ne takový inženýr z Prahy. Klerikální poslanci jsou prý vinni slintavkou a kulhavkou. Oni hlasovali pro otevření erbekých hranic a proto se k nám slintavka dostala. Z toho jest prý zase viděti zradu klerikální. Pane Kubičku, což když byl Prášek v ministerstvu a tu smlouvu podepsal a „Cep“ a „Venkov“ ji chválil, že jest dobrá, to nebyla zrada na rolnictvu? A naši poslanci hlasovali pro tenžý zákon a to k vůli utišení Šrbska před válkou, a to již jest zradou. Klerikální poslanci hlasovali pro dovoz argentinského masa! A což za agrárníky v drabotním výboru poslanec Šabík nehlasoval pro jeho dovoz? Strana agrární má zásluhu, že byl podán návrh na starobní pojišťování. Nebyť agrárníků, bylo by se s touto otázkou ještě ani nehnuło. Rečnick měl správné říci, že nebyť klerikálů, že by se s touto otázkou nehnuło. Což pak doktor Laeger byl agrárník, který starobní pojištění navrhl? A poslanec Šrámek, který prohlásil junctim mezi pojištěním dělnictva městského a dělnictva venkovského, to byl také agrárník? Klerikálové na poli národohospodářském tříští venkov. Příkazem nynější doby jest prý spo-jení všech stran, ale klerikálové provádějí opak toho. Proti Ústřední jednotě klerikálové založili svůj Svaz. Pane Kubičku, na oně velké hromadě pod patronancí agrárního vůdce Švelby to bylo také „příkazem“ doby, aby se vydalo heslo „Přýč s klerikály z Raifeisenek“. Když bylo do nás su-rově kopáno a nám spíláno, bylo zase naším „pří-kazem“ založiti si svůj Svaz! Pane Kubičku, měla se Ústřední jednota řídit také tím „příkazem“ a nepřestovati politiku agrární. Dále katolickým vy-týká, že zakládají své tělocvičné odbory „Orel“. Každý Čech má být hrdým na naše Sokoly, ale ti „černí“ je zase rozbiřejí. Pane Kubičku, když jsou katolíci z jednot vyháňáni a když jejich „bratři“ Sokolové si z nich tropí posměch, jest zase naším „příkazem“ založiti si své odbory. A což sociální demokraté, kteří mají také své odbory, o těch nevíte, ti netřísti zájmy národa? Pane Ku-bičku, poručte Sokolům, ať přestanou ve spolech pěstovati politiku protináboženskou a my nebu-deme tříštíti národ. Ať raději plať vůli svých za-kladatelů, Tyrše a Fügnera! Podobně jest to prý s Ústřední Maticí školou. Klerikálové na ni hle nedávají a chtějí ji zase rozbiiti. To nepravda, p. Kubičku, jest hodně smělá. Což ty statistice, které obětovali katolíci na Matici, nejsou ničím? Pane Kubičku, nemohl byš nám říci, co „Vy“ jste dal na Matici? Na začátku své řeči velehl agrární poslanec, co pro nás učinili, ale na konci zase řekl, že proto nemohli pro nás ničeho vymoci, že byli stále v opozici a proto že jim vláda ne-chtěla nic povoliti. Rychtera prý má mandát jistý, ale jest prý potřebí, aby měl co největší počet hlasů. Pane Kubičku, vzpomeňte na volbu r. 1907, že přišel Rychtera do užší volby se socialistou a nebyť 1680 hlasů katolických, byl by slavně pro-padl. Tudíž když nebude mít hlasy katolických voličů, mandát nevyhraje. Za celou dobu svého postancování neměl na našem okrese ani jedné schůze. Jak jsou ti agrárníci ve Slověči snášeli, lze viděti z toho, že když jsem si dělal poznámky, pan Šterba na mne stále křičel, abych byl sticha, ačkoli jsem ani nepromluvil. Nejvíce je dopaloval můj odznak. A stále křičeli: „To je klerikál z Kně-žic.“ Pane Šterbo, já ty poměry u Vás znám a vím, že kdybych se odvážil promluvit, že bych zdravý ze schůze neoděšel. Pane Šterbo, to jest ta „vzdělanost“, stále křičeti hanba klerikálům? Poroučí se Vám ten klerikál Brzák.

Volební ruch na Úpícku. V neděli dne 28. května odbyvala se schůze v Libňatově u p. Mikše. Na ni byli pozváni rolníci z obcí Havlovic a Maršova. Kandidátní řeč proslavil p. Kotlant. Našinec p. Lokvenc tázal se ho, zda jest pro to, aby vyučování náboženství bylo ve škole ponecháno. Kotlant odpověděl, že by to bylo velkou pobromou, kdyby náboženství bylo ze školy vyloučeno. P. Lokvenc však mu pověděl, že agrární předáci na táboru v Hotčicích a jinde sou-dili obráceně. Tu bylo téžké vypracování a proto honem se hleděl p. Kotlant přehoupnouti na pole jiné. Spustil, že naše strana rozbijí venkov, jakoby štvance agrárnícké samy nepřesobily nejhorší vá-nivý rozvrat na venkově. Prý také rozbijíme So-kolstvo, raiffeisenky a hasičstvo. Leč pravý opak jest pravdou. Tyto instituce rozbižili liberálové a pokrokaři, kteří začali sami vykopávati katolíky, posměchem a potupou je provázeli tak, že naši si musili hledati útulky jiné, chtěli-li se vyhnutí neustálému, fanatickému pronásledování. Pan učitel Šandera nato p. Lokvencovi vytýkal, proč prý haní nynější školu a začal ji horlivě obhajovati. Na to odpovídáme, že bychom byli sami rádi, kdyby výsledky moderní školy odpovídaly valně zvýšeným nákladům na tyto velepotřebné insti-tuce a kdyby pokrokaři učitelé místo vyčerpá-vání sil volnoúspěšnějším bojem více se starali o své školy nejlépeji. Jeden rolník přišel u. p.

Lokvence s dávnou mrtvou a odbytou španělskou inkvisicí. Bylo mu odpověděno poukazem, jak nedávno děsné řádila inkvisice pokroková v Barceloně a Portugalaku. Významné jest, že zde doporučoval kandidaturu Kottantovu pan učitel, který rozšiřuje „Havlíčka“. — O p. Šupkovi, který již tolik schůzí uspořádal, rozšiřuje se zde podvodný klep, že prý se kandidatury vzdává. Nic našim protivníkům nevěřte! Kandidatura Šapkova vykazuje již nyní znamenité úspěchy a proto všichni v jeden šik beze vší bázně, aby naše vítězství bylo dovršeno! V „Lidových Proudech“ na p. bylo napsáno, jak prý si dobře stojí kandidát Jarouš! Zatím na p. v Suchbátovicích sešlo se na schůzi „tolik“ Jaroušových voličů, že se schůze ani raději neporadala. Proto jen s plnou horlivostí v před, aby svítěl náš kandidát Šupka!

Kostelec u Heřm. Městec. Na sv. Jana Nep. zavítal k nám p. Frant. Šabata. Se všech stran sjížděli se agrární zemanové, aby zdolali nenáviděného Šabatu. P. M., náš poštovní, salaroval kde koho. Pan kandidát jadrně nastínil příčiny rozpuštění Říšské rady a poukázal na proradné stanovisko politických stran, které zaujaly k straně naší křesťansko-sociální pro její křesťanský názor. Máme mnoho nepřátel a bolestně se nás dotýká, že strana agrární, od které jsme čekali, že bude konservativní, právě ze všech nejvíce stranu naši ubíjí. Zajímavá byla debata, ve které kde jaké hrdlo agrární snažilo se ochromiti vývody kandidátovy. Mluvil p. Lenoch po řeznicku o všem možném: argentinském mase, kartelech, stanovisku katolickém strany agrární; — mezi jiným nazval Wahrmondovu brožuru — kritikou a dušoval se, že ji četl. Pan kandidát neměl velkou práci s vyvracením. Po kandidátu p. Šabatovi mluvil jakýs studentik dialektem „cepovským“, jenže trochu koktal. Našinec musel sepnouti ruce a vzdychnouti si: „Zač stojí ta agrární politika, když takový ubožák o ní mluví a hájí! Nestyděli jste se, pp. agrárníci? Přijměte soustrasti! Velice neslušně se choval kompromisní předseda p. Tichý z Morašic. Naše lidi okřikoval, okřikl i p. poštmištra prachovského, by nerušil řeč mluvčího. — A sám? Když mluvil někdo z naší strany, dřív než ukončil, „udělil si“ slovo. Tolik, co se na slušném člověku žádá, byste mohl vědět, p. předsedo! Nejlepší byl váš důkaz, v čem se jeví klerikální vliv na školu: „pozve-li z kolegiality farář učitele o visitaci k obědu!“ Tohle klerikálové, p. Tichý, dlouho nevěděli. Tohle

můžete povídat u Vás v Morašicích, tam se Vám nikdo neusměje, boje se, byste mu své agrární přesvědčení a „taky“ katolictví nedali pocítiti. Ubohý sociál. dem. lomiška snažil se získati agrární hlasy pro sociál. dem. kandidata pro případ užší volby. „Splynutí duší“ — končil „hrozným“ voláním: „varujte se klerikála“ a „mne“ — to zapomněl dodat. Místnost p. Poláka je dosti velká, ale bylo tam teplo; z předsedy se jen lilo, zvláště když se namáhal dokázat, že celého 1/2% s kterým Ústřed. Jednota pracuje, pohltí „kádř úřednictva“, zaopatřených to synků agrárních zemanů, tak že nezůstane nic do rezerv. fondů. Výborně! Nebojte se, p. Tichý, po druhé řici: že mnoho pohltí volby, letáky, a zvl. nenasytný „Cep“ a „Venkov.“

Agrárnícké násilnictví v Nové Vsi u Chotěboře. Náš katolický kandidát Adámek měl 31. května u nás schůzi, která byla důvěrná na legitimace. Agrární fanatikové fvařím schůzi mu znemožňovali; proto uspořádal schůzi důvěr-

nou, ale násilníci vtrhli do místnosti a tak začali, že schůze byla rozbita. V čele násilníků byli vzdělanci pan doktor Novotný z Malče, učitel Linhart, mlynář Novole, starosta z Vísky Piskač a nějaký Turek z Vilimova. Někteří surovci dokázali takovou vzdělanost, že řvali, ať uši zaléhaly a plili. Pan doktor Novotný tak se zapomněl, jako by nebyl ani doktorem. Chytil pana Adámka za ruce a cloumal jím. Mysleli jsme, že už si pan doktor vyhrne rukávy a bude pana Adámka fackovat. Následky paragrafu o rušení schůzí se dostaví u soudu. Někteří z těchto lidiček jsou známi tím, že rozdávají lidem neznabožské, volnomysliteleky noviny. Starosta z Vísky, pane Piskači, nevíte o tom „Havlíčku“ nic? A nevíte, co si o vás usedí povídají? Tak to tu zase máme, že pro Hadince pracují volní myslitelé. Idu, vrána k vráně sedá. Katolíci, tady máme důkaz, že ten boj jest proti náboženství a proto se postarejte, abyste všichni k volbě šli a Hadincovi dali příslušnou odpověď.

Díkůvzdání.

Všem, kteří projevy soustrasti, darem květinovým aneb osobním zúčastněním se pohřbu hleděli zmírniti zármutek a bol náš při ztrátě našeho drahého syna a bratra, pana

Karla Steinfelda,

kandidáta architektury na české vysoké technické škole v Praze,

dovolujeme si tímto vzdáti své nejsrdečnější díky.

Hradec Králové, dne 31. května 1911.

Rodina Steinfeldova.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akiový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMENÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukládacích, lošt, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kupontů. — Inkasso tažených papírů. — Promessey. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akreditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. **Shlídiště spojene telegrafní koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojí oleje, petrolej a cukr.**

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slaský anthracit. Koksy slaské a svatoševické. — Briкеты. **Kovářské uhlí.**

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

Kulturní jiskry.

Poprava vědy volnomyšlenkáře dra Fr. Krejčího. Představte si: doktor filosofie a volný myslitel k tomu! Tu musí být dle zásady volnomyšlenkářské soubor tak vznešené a neomylné vědy, že těžko výše mysliti! „Vědu“ Krejčího roscupal tak bytí a dokumentárně již P. Fr. Žák, že by sami volnomyšlenkáři žasli, kdyby jim skrčené, ztrnulé zásady moderní dovolovaly nad knihou katolického kritika vážně se zamyslet. Ale snad nyní přece pohne se hniací voda ve volnomyšlenkářské studii, kdy sám pokrokat dr. Chalupný přišel s novými doklady o nešťastně provedeném papouškování syna Olympu — dra Krejčího. Kritik dr. Chalupný nejjasnějším důkazem odkrývá ledabylost, zmatené pojmy a tak chlapceky nemotorné opisování Němce Wundta, že Wundt tvrdí pravý opak toho, co z něho Krejčí vyčteš.

Již před 9 lety vyšel prvý svazek Psychologie Fr. Krejčího. V právě vydaném svazku čtvrtém Krejčí dostal se k vlastnímu rozboru „myšlení“. Leč právě to „myšlení“ podává Krejčí tak popleteně, že se o něm lépe informuje žák z obyčejné školní učebnice než z nadřazeného Fr. Krejčího. V „Národních listech“ Chalupný dne 28. května t. r. praví o výkladu týkajícím se smyslových kladů: „Snadná tato partie byla pro autora tím snadnější, že ji skoro celou mohl přejmouti z Wundtových Grundzüge der p. Psychologie a tedy nemusil se zde namáhati vlastním výkladem.“ Leč samy náhodné obrasy, které přímo křičí ke smyslu i neodborníků, jsou nemyslivým Krejčím tak „vyvětleny“, že Chalupný dokládá: „Čtete jednou, podruhé, potřetí a trnete údivem: Krejčí tvrdí tu pravý opak skutečnosti, celý nesmysl, který posmá i laik na prvý pohled.“ Krejčí z Wundtova správného výkladu „čerpá a vyčerpá holé nesmysly, a ještě se Wundtova jména dovolává na jich potvrzení. Ale to není vše... Dokonce jest nepochopitelné, jak Krejčí mohl z Wundta vyčísti nauku o směnování úhlů, když Wundt v celé řadě partií tvrdí opak... Tak tedy pracuje náš psycholog: 1. Vám nepodá správného výkladu nejjednodušších jevů; 2. cizí dobrý výklad zničí a cituje něco jiného, nežli je v originále; 3. zašlčí i cizí koncepty, neuměje látku přirozeně rozvrhnout.

A to vše, opakuji, tyto hrozné zvrácenosti se přihodily při rozboru jevu *svědomitěného každému laikovi*! Jak potom dopadá v knize Krejčího výklad úkazů složitých, každý se domyslí. *Skoro stránka za stránkou* se hemží omyly, lapsy (pády) a naivnostmi. Bylo by třeba celé knihy na vypisání vad tohoto jediného svazku Psychologie prof. Krejčího.

Krejčí postrádá první podmínky psychologické tvorby, bohatého duševního života vlastního; nemá hlubšího daru pozorovacího, ani širokého rozhledu po vědách s psychologii spojených; nedovede ani napsat řádnou kompilaci, nedovede cizí odborná díla číst ani chápat, stavěje výklady jejich na hana vzhůru. Má jen jistou zběhlou v popularizační konverzací, která mu sice získává popularitu u laiků, ale nestáčí ani na řádný surogát (náhražku) vědy, neřku-li na skutečnou; tvrdí vědu. Má též obrovskou odvahu, napsat Psychologii dlouhou přes tisíc stran a psát v ní na př. o výkladech Maxe Müllera jako o „očividných hloupostech“ (str. 46), ale nemá tolik sebepoznání, aby s obdobnou příslostí pohlédl sám na své dílo a nedopouštěl se „očividných hloupostů“ krok za krokem.

Krejčí neovládá vůbec materiál psychologického. Srovnajte jeho výklady s O. Kramářovými, založenými na účtyhodné znalosti jevů duševních, a domnělý empirický (zkoušející) psycholog Krejčí se objeví jako žalostný diletant, držící se nad vodou vedlejšími prostředky.

Krejčí neovládá však ani metody. Nemá ponětí o relativnosti předpokladů vědy, ačkoliv o ní vykládá stále. Honosí se, že dílo jeho vyniká přesnou zásadovostí. Potřásá hlásá evolucionism, empirism, boj o sebezachování, determinism, psychofysický parallelism. Z těchto hypotetických teorií a postulátů dělá si dogmata, na nichž lpí s pravou pověřeností a kterých užívá, resp. zneužívá za prostředky k petitio principii (k papouškování počátečních tvrzení). Ale přes to vše ani na jediném z principů těch nedovede setrvat důsledně a zapte je jako Petr Krista, jak se mu namane. Hlásá neoblomný determinism (s nutného osudu určením) příčin, ale dovede s pikantní snadností akceptovat (přijímat) jakési „okolnosti“, které „se abíhají nezapříčiněné, nahodile“ (str. 263, též str. 4). Ohloubí se přesným postupem empirickým, ale valná část jeho díla je holá spekulace bez empirického (vyskoušeného) podkladu. Z psychofysického parallelismu si učinil právě „důvěru pro všecko“, ale kde může, nestane ani jemu věren a tak dále.

Krejčího Psychologie je dílo neseriosní, karikatura vědeckého systému. Krejčí píše s filo-

sofickým klidem nejkomitější věty a sám o tom neví. Takto sní na př. odůvodňují jeho definice víry: „Těžko je tato dvě slova, „víra a přesvědčení“, pojmově rozlišiti a náležitou přesností. Abychom měli pro své potřeby něco určitého, řekneme: víra jest přesvědčení o pravdivosti myšlenky, vlastní nebo cizí“ (str. 117). Klasický vědec! Podá definici per orbem, odůvodní ji slovem „řekneme“ (II) a dodá, že to dělá — pro svou potřebu. Toto jediné je asi pravda, jen kdyby si ta „věda“ opravdu nechal pro sebe a nechodil s ní na veřejnost k hanbě jediné české university.

Krejčího Psychologie jest i psána zcela nedbale. Jinak než nedbalostí nelze vyložit, když na př. stotožňuje pojmy a představa (str. 102). Někdy i věc dobře myšlenou vyjádří špatně a směšně. Tak mluví o vlastnostech předmětů, praví: „Určení jejich náleží přesnému poznání vědeckému, jež při psychologickém výkladu může státati stranou“ (str. 218). Co to má znamenat, zda nevědeckost psychologie či něco jiného, nevím; jen předpokládám, že si tu autor aspoň něco myslil a jen se vyjádřil bezblavě.

Úvodní paragrafy čtvrtého svazku a vůbec úvahy všeobecnějšího rázu jsou přímo zofalé. V nich nejvíce a nejcitelněji bije v oči autorova nedostatečnost k vyčtenému úkolu, chabost, jalovost a povrchnost jeho klasifikací, rozborů i koncepcí. Čísti pozorně takové odstavce je pro ducha kritického pravá tortura.

A tak pokračuje dále kritika dra Chalupného, opřená o křiklavé dokumenty. Pokud prý bude mít dr. Krejčí v rukou redakci „České Myši“, bude bezpečně před odborem kritikou. Do té doby může prof. Krejčí dle „Času“ „vykazovat lidstvu nové dráhy“, do té doby zůstane dle p. Vobryzky z „Rozvoje“ jedním z největších učitelů filosofie a dle p. Pelanta z plesného „Směru“ velkým, k jehož vrcholu prý nedohlédnou malí lidé. Moderní osvěta v zemi, kde také Štápníčka, Hanka a Hattala svou dobou byli slaveni jako velcí lidé!

Takový tedy muž se vyšplhal svým radikálním volným myšlením k universitnímu profesoru. A to v „zklíkalizovaném Rakousku!“ Jest víc než jasno, že pokrokářství znamená velice výnosnou kariéru i pro duševní ubožáky, kteří by se jinak slušně nenachytili. Modla českých volných myslitelů vzbudila konečně trpký odpor v samém pokrokaři dru Chalupném. Volný myslitel bez kalého volného myšlení těší se obdivu protikatolických nemyslivých volných myslitelů. A pojednou obšírný spis dra Krejčího ukázán v tak pravé podobě, že jest hotovou černou skvrnou české literatury vědecké.

„Moravský klerikalismus“ byl největším štěstím pro Čechy. Tak napsal slavný učenec polský, prof. dr. Felix Koneczny, dobrý přítel a znatel našeho národa, ve svém časopise „Swiat Slowianski“ (1910 č. 4.). V době, kdy bojuje se proti naší straně i pod rouškou vlastenectví, kdy vyhlašuje se boj na Vídni, ale Řím, t. j. katolicismu, neškodí uvést sobě i jiným na paměť krásná slova tohoto nestranného jistě učence-laika, jimiž oceňuje zásluhy katolíků pro národní život český. Dr. Koneczny doznává výslovně, že kněžstvo vyšlé z lidu zachránilo národ český. „Často se vytýká — praví — tam celému stavu duchovnímu lhostejnost k národní věci, aby se pod pláštíkem vlastenectví bojovalo s katolicismem. Ve skutečnosti je však celek duchovenstva moravského velice vlastenecký, a nestranná historie bude muset kdysi doznat, že národní obrození Moravy bylo dílem především moravských kněží. Sloupem větší části budovy života národního byl tu kněz Sušil — a raději: jest jím ještě, neboť jeho srdce a duch působí stále a jeví se u nástupců vždy novými dobrými účinky.“ Větší inteligence v království českém postavila se však na stanovisko protikatolické. Katolicismus tam prohlášen za živelní nepřítel, proti němuž třeba upjatně bojovati. Kněží prý musí poslouchati Říma, t. j.: moci zabránit, a jejich vlastenectví prý je klamem, přetvářkou, anebo v daném případě ho nedodrží: budou muset zradit buď Řím nebo Čechy. Jejich práce směřuje prý jen k posílení „klerikalismu“, věci zásadně protičeské. Není divu — praví tu dr. Koneczny — že katolická Morava brání se proti tomuto protikatolickému duchu českému. Povstaly organizace katolické, duchovenstvo moravské pak pracuje vytrvale po katolicku i česku zároveň, a tato činnost prospěla nejvíce celé kultuře české, neboť „zachránila pro ni a zachovala katolický názor na svět.“ Bez ní nebylo by v českém vlastenectví místa pro katolíky; ocitli by se mimo společnost. A v tom tkvělo ohromné nebezpečí: kdyby vzdělanost česká měla základ vylučně „pokrokový“, protikatolický, musila by nadejiti ohvile, kdy by narazila na odpor u lidu a tehdy výsledky toho mohly by býti nevypočítatelné, neboť církev nepřestane existovati proto, že ji prohlásili v Praze za instituci protičeskou. „Hledíme-li na dějiny české 19. století a uvážíme-li možnosti století 20., docházíme k přesvědčení, že onen „klerikalismus“ moravský byl největším ště-

stím obrozených Čech, neboť „dyby nebylo jeho, celá práce a celý zisk buditelů mohly by přijíti na zmar. Nehrozí Čechům germanizace od církve, díky tomu, že v české práci vlastenecké měli účast katolíci. Nehrozí Čechům zneplodnění kultury národní jejím omezením na vrstvy městské, díky tomu, že katolicismu nedal se vyhoditi mimo společnost národní. A že se nepodařilo jej vyhoditi — toť zásluha Moravy.“

Co soudil Karel Havlíček o politické činnosti kněžstva? Názor svůj o tom napsal v „Kutaňborských epistolách“, kde praví: „Chťti, aby si katolický kněz skutečně politických záležitostí ani nevšímá, a žádného účastenství v nich neměl, jest právě tolik, jako chťti, aby přestal být člověkem. Neboť každý člověk, tím více vzdělaný, jakož má býti každý kněz, musí mít nějaké politické mínění, to jest, jemu nesmí býti jedno a lhostejno, jestli se nám v občanském životě dobře nebo špatně vede a jestli tedy máme dobré nebo špatné zřízení, dobré nebo špatné zákony, z kterých naše občanská blaženost neb bída pochází. On sobě musí přáti, aby se nám dobře vedlo v občanském ohledu, abychom tedy měli dobré zákony a dobrou ústavu; jakožto vzdělaný muž musí vědět, které zákony jsou dobré a našim okolnostem přiměřené a jakožto poctivý muž musí se také podle přesvědčení svého v životě řídit, to jest musí dobrou občanskou napomáhati a všelikému zlu se protivit. Kněz, proto že jest kněz, nepřestal ještě býti občanem, a když se od kněží žádá, aby si politických záležitostí nevšímali, to jest zrovna tak, jakoby se zase od jiných stavů žádalo, aby si náboženství nevšímali! Tak dobře jako žádný rozumný toho žádati nebude, nesmí se i onoho chťti. A má-li býti náboženství skutečné tím, k čemu určeno jest, totiž vůdcem našim v tomto životě: nesmí zajisté jednu z nejdůležitějších stránek života, to jest občanskou stránku, zanedbávati.

Náboženství nás vítá a přijímá vstupující na tento svět, ono nás doprovází a žehná na cestu z něho, ono jest při nás ve všech důležitějších krocích v životě a mělo by si tedy nevšímati občanského zřízení?“ A dále Havlíček píše: „Jestli kněz skutečně je tím, čím se nazývá: presbyter, pater (starší, otec), musí mu jistě blaho světo-ného lidu na srdci ležeti a jestliže drží pravé vzdělání lidu za povinnost svého povolání, musí nevyhnutelně i občanský pokrok na zřeteli mít. Toť jest zajisté nejlepší cesta, aby se náboženství a kněžstvu vážnost a láska u lidu získala a upevnila, když se lid přesvědčí, že kněz své vyšší vzdělání k opravdovému blahu lidu užívá, že jest pravým přítelem lidu v každém ohledu. Neodvlastlosti své od vlády má každý moudrý kněz k tomu použiti, aby bez světské bázně, ovšem způsobem mírným a slušným otvíral lidu oči o jeho vlastních občanských záležitostech. Náboženství se nedá od občanského života oddělit, jedno druhému napomáhá. Bude-li se kněz jeviti jako nepřítel lidu, utrpí i náboženství na vážnosti u lidu a zase napok.“

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četná uznání od vlád, církví duchov. k dispozici.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Různé zprávy.

Voličové katolíci, pozor na poslední dny před volbou! Raftovanost agrárníků, podrážděná nyní přímo k šílenosti silným rozvratem v jejich vlastní straně, právě v poslední dny před volbou použije všech prostředků k zachráně svých mandátů. Jest nám sděleno od voličů, kteří náhodou vyslechli soukromé rozhovory agrárních kortesů, že chystají agrárníci na poslední dny rány diuhu nejhroznějšího. Právě před 13. červnem mají se rozlétnouti letáky, které budou plny osobního špinění našich kandidátů. Též rozlétnou se zprávy jiného druhu na pomatení našeho voličstva. Proto již předem upozorňujeme na chystaný úklad, na blínová seménka, která jsou připravena na otravu voličstva. Celé kny nejdržejších lází nestačí. Jsou připraveny na poslední ohvili kanony s otravnými pumami, které se vypálí raftované právě v takovém okamžiku, kdy již nebude možno našemu kandidátovi se ještě hájiti před volbou. Venkovský volič má jíti k volbě pod plným dojmem

agrárního otravy. Ovšem bezcharakterní taktika agrárníků ještě stále povstává, tak že nyní po-
tíví venkovské a hanou se odvracejí od pod-
vodného manévrování, od zákeřných útoků, vedo-
ných proti jiným svépřávným občanům. Tak při-
šerná tyranie na našem venkově dosud nevládla,
jakou tam zavádí agrárníky karabáč, jehož se
užívá nahradou místo solidní, zdravé práce. Přes
to však „poslední správy“ agrární mohou zmásti
mnoho voličů. Proto již, předem na základ zamy-
šlený upozorňujeme, aby se jim nikdo nedal ve
svůj neprospěch překvapiti.

Romolo Murri dohrál. Nyní se má-
právem mluví o komci dílohy dřívějšího kněze a
radikálního poslance Murria v Itálii. Ve schůzi
poslanecké komory, kde opravdu sprostě napadl
papeže, hrozí, že by byl učinil i nejhorský
protiklerikál nebo revolucioň, dostal takový díl,
že listy všech směrů mají za to, že je to konec
jeho parlamentární činnosti. Se všech stran pa-
lamentu slyšel, co o něm myslí. Murri sejdříve
mluvil, že dosud neznal dobu, aby bylo utvo-
řeno ministerstvo Salandroy a Cornaggiovo (do-
šené tedy z přivřecet Sonniniho a katolíků), a
na to na stoupenci Sonniniho volali, že nemá
pojmu o politice, když přednáší takové nesmysly.
A byl to skutečně nesmysl, kterému se smála
celá komora, poněvadž na takové apojení nemyslí
žádný rozumný člověk. Po té Murri počal štěditi
jako stoupence protiklerikalismu proti papeži a
vytkal Gliottimu, že nepostavil takových po-
stavů, kterými by byl zlomen papežův vliv. Nyní
jej vyrukovali katolíci, že nemluvil vždy tak proti-
papežsky, že pouze slost, poněvadž se nestal ka-
nonikem v kostele sv. Petra, jej přivedla k ta-
kové proměně smýšlení. Když pak dále útočil na
papeže pro domnělou jeho neschůzlivost k Itálii,
slyšel i to, jak dříve vedl celé pouti, které antil,
aby ve Vatikánu volaly: Evviva il papa-re! (Ať
žije papež-král!), když toho nečinily jiné pravdy.
Když pak i dále napadal papeže, vytkli naň so-
cialista Ciciotti, že jest poplácenec, který neví, co
obce. Tak se přelila i krajní strana italská se
svým vůdcem Murrim.

Jak umějí agrárníci štěditi. Již
dříve došlo o významu, neodbytnými ciframi,
jak agrárníci vychytrale umějí štěditi, pře-
hazovat, přičítat na nepravé místo nebo zamlčovat
tak, aby se vzbudilo klamně zdání, jak jejich
podniky prosperují. Přitom vyplácení obrovských
diel funkcionářům jest spočítáno do tak šikovné
rubriky, aby členům vlády nevstávaly a aby se
nebudila závist méně šťastných stoupenců. —
Známo, jak agrární opiseček Bergman několikrát
protestoval proti ukládání přebytků Jednoty v
malé Záložni a úvěrní jednotě. Nyní napsala
„Selská Obrana“: „Ještě neschlil čerň tisková,
která oznámila defraudaci agrárníků v Kostomla-
tech a již vycházejí na jevo „složitě účty agrár-
níků“. Čtete, co píše „Peněžní Obzor“ se dne 15.
dubna r. 1911 o Záložni a úvěrní Jednotě, u které
agrární Jednota své srovnání přebytků ukládá!
Agrární Jednota oficiálně vyslala do Záložni a
úvěrní Jednoty svého zástupce p. Trebala! Zá-
ložni a úvěrní Jednota v Praze vydala účetní ú-
sávek za rok 1910, která číselněm záznamem
byla s lokálními plýmy chvála, tak zejména v
Národních Listech se praví, že letošní valná hro-
mada byla zahájena za povzneseného náladu, ap-
sobně skvělými výsledky bilance. Jáme toho
málem, že upřesňující výklad o výsledcích činnosti
ústav měly by býti posuzovány s větší rigoro-
ností a chvalou nezastoučenou nemělo by býti plyn-
věno. Eke poukazem skutečného rozvoje a do-
věry v ústav v prvé řadě jest směrodatným po-
hyb členů a podílů a kdyby jej Záložni a úvěrní
Jednota a veřejnost, jako činní téměř všechny zá-
ložny, ohledala by veřejnost, že počet členů klesl
se 782 na 618 a podílů z K 108.900— na K
96.800—, společenstva ubylo 119 členů se 242
podílů za K 12.100—. Za povážlivou natou po-
važování polohu vlastních nemovitostí korun
652.529— při vkladech K 818.132.98. Zaznamen
část z této sumy jest vklad agrární Jednoty. Spo-
lečenstvo má 80 procent krátce vypověditelných
prostředků uloženo nehybně a nemovitosti před-
stavují sedmkrátšobnou částku podílů členských!
— Účetní správa nezbytně měla podati vysvě-
lení k položce, která musí vzbuzovati v odbor-
ných kruzích nedůvěru, při nejmenším uvádí v
pochybnosti, v nichž správa ústava neměla by ve-
řejnost nechávat. Denní listy přinesly 5. prosince
1910 zprávu o koupi usedlosti Spiritky Záložni
úvěrní Jednotou za tržovou cenu K 300.000— a
v bilanci 26 dní po té uváděn jest objekt ten za
K 263.438.86! Bylo-li tak vyzískáno přes korun
63.000—, pak ovšem by vykazany přebytky kor.
10.166.33 neměly býti podnětem valné hromadě ku
povznesenému náladě. Nemáme záti k ústavu, po-
važujeme však za povinnost posuzovati výsledky
po záslehu. Denní tisk bere velikou zodpovědnost
na sebe, když nedovede rosenutí chvalyhoďné od
toho, co výtky zasluhuje.“ Tu máte agrární po-
čítáče znovu! Koupi usedlost za 300.000 K a hned
máte ji prohlášen o tolik tiac za ceněný, aby mohli
vykazati aspoň nějaký přebyték. Ačkoli počet
členstva klesl, vyzývají všechny agrární svazy o
velikém rozvoji atd. Bergman má nyní plnou sa-
tisfakci.

Jaké nástupce parlamentní vstoupí
soc. demokracie českému lidu. Sám po-
kročí „Ostravský Denník“ dne 30. května na-
psal: „Jakým způsobem se stal dr. Witt auto-
nistou a proč ho česká soc. demokracie kandi-
duje, jest i v Ostravě dosud zahalen rouškou
hlubokého tajemství. Že by si byl získal nějakých
zvláštních zásluh o české Slezsko vůbec a Opavsko
zvláště, popírá se všeobecně. Jest zde sice známo,
že navštěvoval německé gymnasium v Opavě a
že dosud neuspokádal ve Slezsku ani jedině schůze
za jazykovou rovnoprávnost, ať se také za českého
advokata počítá, ba že v jazykových věcech ani
rekursů proti německým výměrům nepodává, ale
to všechno jsou věci, které jeho zvláštním „zá-
sluhám“ o Slezsko zrovna nevysvětlují. Také o
jeho zásluhách o stranu, na jejíž program kandi-
duje, není nikomu ničeho známo. — Ba až do
poslední chvíle se silně pochybovalo, je-li vůbec
upřímným socialistou a zejména je-li příslušníkem
české soc. demokracie. Až na to, že nosí červenou
socialistickou kravatu a podobný klobouk, vypadá
jako řádný „buržoá“, má manýry velkých pánů,
pohybuje se výhradně v lepší společnosti a po-
něvadž miluje „flanc“, rád se vozí v kočáře, ovšem
že pouze socialistickým (radvanického pivovaru),
poněvadž tyš jest lacinější. — Jestliže to vše
nasvědčovalo tomu, že na něm mnoho socialisti-
ckého není, jsou pochybnosti o jeho upřímném př-
slušenství k české soc. demokracii tím odůvodně-
nější. Jsouť s dodatkem známy jeho názory o ná-
rodním „chauvinismu“ s dob, kdy ještě nevěděl,
že se socialistická demokracie rozdělí na autonomisty
a centralisty, jeho evangelium jest dosud Adlerův
„Arbeiter-Zeitung“ a mimo to jest veřejným tajem-
stvím, že z důvodů čistě obchodních bál se ote-
vřeně přiznati barva, jakého smýšlení vlastně jest,
hrál na obě strany, až konečně přidal se mimo
všecko očekávaní k autonomistům. Proč? Určitě
se neví, ale hádá se, že za tím vězí „Duch Času“,
ne němž jest silně finančně angažován — a v němž
nyní řídí jako neobmezený pán a samovládc. Zda-li
česká soc. demokracie na Opavsku síkala, při-
dělila-li dru W. tak vynikající roli, že ho po-
stavila na českém Opavsku za svého kandidáta,
jest její věc, ale kdo jen trochu zná poměry, ví,
že si tím neposloužila. Neboť nehledíc k tomu, že
jest dr. W. naprosto neschopný zastávati tak so-
povádý úřad, není vyloučena možnost, že kdyby
byla česká sociální demokracie na Opavsku proti
společnému kandidátu českých stran svého kandi-
dáta nepostavila, že by se byly české strany ob-
čanské docela jinak zachovaly k její kandidátce
na Těšínsku a moravském Opavsku. — Chce-li
však česká sociální demokracie vyrvat českým
stranám občanským jediný jim náležející mandát
ve Slezsku, přestávají i ohledy občanských stran
vůči ní a to tím více, stávají se svého kandidáta
na českém Opavsku, člověka, který se sice vydává
za autonomistu, ať jim nikdy nebyť o něm (neboť
jinak by jej centralisté už dávno jako ty ostatní
autonomisty vypudili ze svého radvanického piv-
varu) a o jehož pověstných zásluhách se mimo to
všeobecně pochybuje.“ — Dr. Witt jest lidem.
Israelitě umějí dobře s politickým přesvědčením
křesťovat.

*Nale schůze došlo, že první agrární
hnutí jest dnešního dne daleko více protiklerikální,
nežli dříve t. sv. „pokrokové“ strany.“ — Protokol
sjedny české strany agrární, 29. prosince 1906.*

Te jsme potřebovali. Nákladem „Hlasu
Lidu“ v Č. Budějovicích právě vydán leták: „Proč
nemůžeme jíti se stranou agrární?“ — Ještě otevře
oči našim venkovanům. Uvidí stranu agrární v celé
nahotě. Obsahuje kapitoly: 1. Strana agrární bláží
boj venkova proti městům; 2. pěstuje třídní sta-
vovský rozbroj; 3. škodí rolnictvu, není pravou
jeho přítelkyní; 4. má chlubné plíce; 5. strana
agrární a nezisknost; 6. strana agrární a vlast;
7. strana agrární proti církvi a náboženství kato-
lickému. — Ke konci přidáno: „Několik cifér“. —
O letáku jde jeden hlas: „Tu jsme potřebo-
vali! Přijel jako na zavolání!“ Cena 5 kusů 20 h
(pošle je v pošt. známkách v psaní), 15 kusů
50 h, 60 kusů 2 K. Adresa: „Hlas Lidu“ v Č.
Budějovicích. Až do konce voleb je každá množ-
ství stále k dostání. Přítel naší strany (nikoli kan-
didát) objednal najednou 5000 kusů.

Věštes. Uherický biskup česácký dr.
J. Glatzerberger daroval koleji sv. Emericha 300
tisíc K. — Ministr dr. Billmaki na schůzi v Bze-
sové útočil prudce na ministra Glombiňského. —
Ve Štyrském Hradci zemřel asijskou cholerou
poštovní úředník, který přijel z Benátek. — Město
Norwich jest známo i za hranicemi Anglie chovem
kanárů, jímž se zabývá 4000 obyvatel tohoto
města a ročně vyváží se 40.000 těchto ptáků.
Toto město dává anglickému králi ke korunování
jeho darem kanára, jehož cena udává se na 3000
K. — Německý profesor E. Biehtar na své stu-
dijní cestě se pohotí Olympskem i se 2 dcerkami
jej doprovázejícími usazen lupiči. — První di-
vadlo dle vzoru divadel evropských bylo v Ja-
ponsku otevřeno počátkem května t. r. — Papež
obdržel denně až 26.000 dopisů, česť něm. 4000
dopisů a 3—4000 ročníkových tiskopisů, král an-
glický rovněž tolik dopisů, ruský car 650 dop.

král italský a španělský 300 — Na japonském
ostrova Jeddou hrozí požár zachvátil několik
míst a lesy je obklopuje. — Ruský stát koupil
dědictví po Tolstém Jasnou Poljany za 1.200.000
rublů a zavázal se sřídit tam kulturní místo od-
povídající ideám Lva Tolstého. — Budapešťský
holičský pomocník E. Utinger sdělil p. svém
strýci v Australii 300 mil. K.

**Dalekohled reutřika ve straně
agrární.** Veliký rozruch zavládl mezi agrárníky
volebních okresů 40., 41., 47., 55. a 73. Na Jiřín-
sku (40.) nesouhlasí agrární s kandidaturou mlá-
deho Bradice, který byl výkonným výborem nau-
cen a proto chtějí voliti bývalého poslance Kotláře.
Na Hořicku (41.) kořmcelce vicepresidenta Z4-
zvorky učinily tak trapný dojem, že docházelo
mezi agrárníky na počátku volební kampaně k
bouřlivým debatám. Zázvorka chtěla kandidovati
proti oficiálnímu agrárnímu kandidátovi Ždár-
skému. Když však pozoroval, jak by mu Bergman
znovu zastopil, podrobil se diktátu Na Novobě-
tecku (47) Prašek pokračuje se svými věrnými
proti výkonnému výboru statečně dále a vyčetl
šveholové družině tak peprné pravdy, že se agrární
pohlaví utíkají k překrucování. Na Neveklov-
sku (55) roztržka agrárníká též doplně dokonána.
Nepořádky nic proti tomu ani osobním zakročením
pohlaví Jan Dvořák ze Sán, který zaměnil hos-
podaření za výnosnější místopředsednictví výkon.
výboru v Praze. Na Jindřichovo-Hradecku (73)
velká část agrárníků již se odřiká oficiálního kan-
didáta agrárního — známého faráře Vacke; kan-
diduje tam znovu odstavený agrární poslanec
Mazanec. A tak strana agrární svým velikým roz-
vratem právě při volebním ruchu prozradila veliké
slabiny.

Odvolání. Vystoupení moje ve valné hro-
madě Občanské národní v Třeborovicích, která ko-
nala byla dne 5. března 1911, přimělo všechny pp.
funkcionáře národního masu šlovesti pro přestapek proti
ot. Prohlašuji, že tankrát jsem jím rostlím se
přesáhli, lituji toho, že k žalobě té přičinily jsem dal
a štádn pp. soukr. žalobce na prominutí. V Hradci
Králové, 30. května 1911. Jan Hájek, mlynář v Tře-
borovicích.

Chcete se vřadit do ??
Vydějte si ihned osyry pánebných lidů
k naklédnutí. (Zeldět vssr lidky - Pukmra -)
od fy = ED. DOSKOČIL CHOCEŇ.
První knihy socialistický národ venkoveho štěstí
... r. 1876. ...

VARHANY
nedostupné intonace, skvostné
fungující pneumaticky se všemi
možnými novinkami nástroje.
kléru i slevným patronátním
řádům doporučuje
Karel Čápek,
(dříve B. F. Čápek),
zaved pro stavbu varhan
a harmonik
POLÍČKA (ČECHY).

Proč?
je kněžská nápravenka bez hádků
praktická, pohodlná a poměrně
se nyní používá?
Protože
1. se k ní hodí každý kolérek.
2. a nápravenky této odpadá samo-
středně přetváření hádků, jinak
u nápr. s hádky nutná.
3. nemá-li hádky, neokráboun a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s hádky býti.
4. poněvadž je cena, a těchto ry-
chleji připravených nápravenek,
velmi nízká.
Zámlky obratem pošty vytisuje
Fejgl & Bydžšť
obchod prádlem a galanterií obecní
Hradec Králové, Jiřínova třída.



Ústřední úřad u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

společná společnost s omezeným
společným majetkem.

Širokuje vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpo-
vodi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně účtují se **úročí 5% bez vý-**
počtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned účtí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požadání složit listy pošt. spořitelny. Daň
dědičskou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů koncem února 1911 K 530.000.—

Poskytuje zápůjčky na směny s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupí a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kapony a cizí mince atd.

Podílů členové účtují se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dep. od 1/9—12, odpoč. od 1/3—5.



J. F. Langhans

a. a. k. dvorní a komer. fotograf

Hradec Králové

(Adalbertinum).

Doporučuje své s dokonalým vkusem provedené
fotografie ke každé příležitosti.

Ceny mírné.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Hradčanská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srovi velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém
výběru.

Zboží koberců
za snadné
náhradné ceny.

v cenách
nejlevnějších

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula, Cenná s K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Založeno r. 1880.

Do Hradce Králové a okolí!

František Hynek

v Hradci Králové.

Velké náměstí na podsíní v bývalém zlat-
nickém obchodě p. Holatové, vedle mod-
ního závodu Průšek a Veselý otevřel

nový

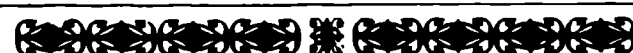
závod kožešnický

spojený s velkým skladem

klobouků a čepic

a prodá o ho sou přišel velectného
P. T. občanstva.

Zimní a kožešnické věci přijímám
pod zárukou přes léto k uschování.



Pánům včelařům doporučuje

mezistěny

se zárukou pravosti
1 kg = 24—26 kusů normální míry

za 4 K 80 h

JOS. JELÍNEK,

mydlář a člen míst. včelař. spolku
v Hradci Králové



Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veředuštostojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vsazku a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veředuštostojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré práce jsou Jeho
Biskupské Milosti revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše malířem jen provedené.

Všecky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco
se sdílou.

Chcete-li kotelu nebo spířet bez hrášek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veředuštostojné duchovenstvo o laskavou přímě
a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Vklady přes 10.000.000.—

Abs. kapitál K 2.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Králové.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchovské.

Vklady na směny a běžný účet 4 1/2%—4 3/4%

Eskont směnek i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksom.

Vadla a kauce
= Bursovni obchody

Pilu na kámen,

soustruh, brusičí a lešící st.oj na kámen, písek, písek v kamenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, bruny, žlaby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,
strojní kamenoprůmysl
v Újezdě Podhorním.

Státnímu obecnímu doporučení
sklad dobré hotové obuvi
Jan Metelka



v Hradci Král.
proti Grandhotelu č. 80.
Ryze český odborný závod.



Prodá se levně
větší množství starých zachovalých

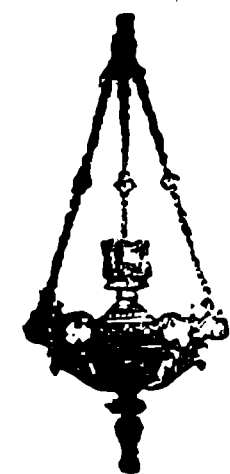
dubových trámů a fošen

v různých šířkách a délkách, hodící se na všechny potřeby stavební, jako: prahy ku stodolám, kolnám, stájím, co sloupy ku vratům, do plotů, na schodnice, špalíkové dlažbě do stájí, dílen, prajezdů, dvorů, na podlahy do chlévů, na lávky atd.

Bližší podmínky ochotně sdělí správa skladu

ty Kress & Bernard,

regulace Labe v Hradci Králové u stoku Orlice a Labem, kde možno veškeré dříví shlédnouti.



Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovozuje si doporučení veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mošnice, rance, kalichy cibáky, nádoby, svíčky, pacifikály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovějí. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úkásku franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězy, madonky, křížky, prstýnky, náramky atd. z českého stříbra, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dražebny kupuje za nejv. láh ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Rozšiřujte „Obnovu“
Casové úvahy

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Brodě)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko pošlou.

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete řídit

drátěné ploty a vrata

stavte se u jedi-
ného výrobce:

J. Plocka v Hradci Král.

(Přítomně).



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reže ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než v ústředí.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mělo ryze křesťanského zájmu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Veřejemné látky na taláry.

Též na oplátku bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalozajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k okamžitému jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

VARHANY pro chrámy
elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším provedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlepšího
materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejvšestraněji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonií
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko. Nejlepší doporučení. Závazek pětiletý

Zařizování pneumatic. hry a rejstří. ku starším zachovalým varhanám mechan. co nejjednodušší a levně.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Velkozávod krejčovský pro pány
: a obchod soukenický :

V. ROSA,

c. a k.
dvorní krejčí



v Hradci Král.

zhotovuje oděvy dle nejnovějších angl. a francouzských vzorů.

OBNOVA

Číslo 23.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 9. června 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

Katoličtí voličové!

Volte jen kandidáty naše. Na koho by se činil nátlak, aby volil kandidáta jiného, odevzdej do volebního osudí prázdny lístek, k tomu již připravený. Volba je tajná, proto nedovolte, aby někdo z volební komise lístek odevzdaný prohlížel.

Vzhůru k volbám!

V posledním okamžiku důtklivě povzbuzujeme, aby každý našinec k volbě se dostavil a odevzdal hlas ve prospěch kandidáta našeho! Na každém hlasu velice záleží; volební lístek prostého dělníka platí nyní tolik jako lístek bohatého purkmistra nebo statkáře. A často pět šest hlasů rozhodne, kdo má být na šest let zástupcem, parlamentním reprezentantem velikého volebního okresu. Tedy několik katolických lístnavců mohlo by snadno zmařití výsledek obrovské námahy nejčilejších našich organisátorů.

I v r. 1907 veliké procento občanů k volbám se nedostavilo. Byli to snad agrárníci, soc. demokraté, národ. socialisté nebo pokrokaři? Ti přece mají organizaci tak tuhou, tolik kontrolovanou, že jim málokterý hlas vypadne. Ti kontrolují bedlivě zvláště v den volební a nedostavili se některý volič brzy, již pro něho pošlou.

Tedy výhradně konservativci a mezi nimi hlavně naši náleželi k řadám těch, kteří volebního práva neužili; a tak bylo zaviněno, že na okresích vážnou většinou konservativních mohla udávati tak dlouho politický a sociální tón strana protikatolická. Proto nechť každý katolík užije dne 13. června svého občanského práva, i kdyby měl doma velice pilné zaměstnání. Chůze k volebnímu osudí není žádnou těžkou povinností a značí pro běh událostí v Rakousku čin velice důležitý.

Stále slyšíte výtky fanatických protivníků, že prý katolíci jsou lidé neuvědomělí. Musíme opravdu říci, že jistá neuvědomělost u jedné části katolictva jest skutečně; nechť jí totiž mnozí pochopiti, co znamená pro budoucnost šílená politická agitace našich protivníků a jaký osud bude schvácen svobodě katolictva, až protikatolických hlasů při volbách přibude. Potom bude pozdě bycha honiti. Jestliže tudíž důležitého volebního práva naši protivníci netoliko horlivě užívají, ale jestliže nadto vši silou snaží se voliče jiných stran do svých volebních řad převést, neměl by katolík mlti aspoň tolik čilosti, aby prostě odevzdal hlasovací lístek se jménem našeho kandidáta?

Ať se už jednou probudí katolík každý ze své netečnosti, zvláště když vidí, jak protivné strany snaží se nás o naše politická práva připraviti. Na schůzích volebních křičí se proti nám z tábora agrárníckého, jak se prý opovžujeme třítiti venkov! Křičí se na naše kandidáty, že se mají svých kandidatur vzdáti. Tedy dle těch lidí jest svéprávný křesťanský sociál povinen za všechny nadávky ještě odevzdati hlasovací lístek agrárníkovi. Máme býti pouhým a- jařmeným hlasovacím materiálem, aniž by nám agrárníci slíbili otevřené a svorné, jak budou hájiti právo katolického náboženství ve škole, jak obhájí právo církevní ke kostelům a jak vůbec se budou zastávat svobody církve, jakožto veřejné společnosti v životě veřejném.

Právě ti agrárníci, kteří jsou horlivými čtenáři volnomyšlenkářských tiskopisů, rozumějí svobodu tak, že nás se zmařčenou a zlověstnou tváří nutí k jařmu bez reptání. Titěz lidé však dovolují plnou volební svobodu soc. demokratům, ačkoli rudý program jest hotovou zhoubou pro samostatnost a soukromé majetní-

ctví stavu rolnického. Na Moravě uzavřeli agrárníci se soc. demokraty volební dohodu proti katolickým rolníkům již nyní před prvou volbou. V době „svobody“ tedy jen katolík nemá si voliti svobodně jak by chtěl. Nestali bychom se směšnými stálým přisluhováním lidem těm, kteří nanejvýš jen potají mlhavě slibují, pokoutně ujišťují, ale na veřejnosti nás zapírají, k nám se znáti nechtějí? Vždyť před veřejností často ani k našim hlasům se znáti nechtějí.

Na druhé straně však tací lidé zcela veřejně s velikými poklony ucházejí se o hlasy židů a to i těch, jimž jest v domácnosti obvyklým jazykem němčina. Ve svých listech právě před volbami předstihují se nekatolické strany v pochlebování židům a aby jejich hlasy získali, tu ještě strana stranu před židovským tribunálem denuncuje, vytýkáje, kdy v minulosti ten neb onen stoupenec proti židům promluvil.

Ejhle tedy! Před náboženskou společností židovskou poklona za poklonou a to často jen pro několik hlasů. Nám však nadávky nebo opovržlivé pohrdání a za to máme dávatí jiným celé desetitisíce hlasů. Necitíš, katolíku, to urážlivé jednání? K takové pyše u odpůrců vůči tobě mohlo dojiti jen proto, že jsi posud ráznějším způsobem své práva nehájíš všude a že jsi jich dosud málo horlivě užíval. Mnoho katolíků bylo posud třtinami větrem se klátícími, protože se poddávali hned tomu hned jinému našeptávači.

Nedej se ani v nejmenším zmásti frázemi, že protivníci naši bojují jen proti klerikalismu a že pokojné katolíky mají rádi. Vždyť ve skutečnosti pronásledují šmahem katolíky, kteří své povinnosti náboženské řádně plní. Zkusí od nich mnoho i takový katolík, který si vůbec politiky ani nevšímá. Proč jsou jen titěz útočníci k židovským voličům daleko snáze lživější? Vždyť přece židé u nás řeční a píší, že nejsou zvláštním národem, protože prý již jejich evropští předkové ve středověku byli silně promíšeni krví jinou. Prý jako zvláštní národ ani nechťjí vystupovati; mnozí se chtějí asimilovati. Proč se tedy nazývají dále židy? Výhradně z přičiny náboženské. A jestliže židé poukazují na př. na kandidaturu dr. Kohna a dr. Lederera jako na svou, jestliže v židovském tisku vyzývají se židovští souvěrci, aby volili kandidáty své, jest zde viděti politickou akci *svlátní náboženské společnosti*. Této společnosti čeští naši protivníci popřávají plnou svobodu, ale na voliče a kandidáty otevřené katolické se prudce osopují.

Proto, katolíku, pryč se všemi rozpaky! Jestliže ti upírají svobodné právo právě ti, kteří se nazývají lidmi svobodomyšlnými, dokáž jim, že si dovedeš svobodu vybojovati sám. Až se ukáže, že bylo odevzdáno katolických hlasů o mnoho více než r. 1907, pak budeme opravdu nepřátelům imponovati, i kdyby třebaš na některých místech k zvolení našince hlasy nestadily. Pak budou naše práva více respektována. Již nyní v okresech, kde jsou naše silné organizace, bojí se protivníci přlíš nás provokovati. Proto jen bez bázně v neohrožený, poctivý boj za věc spravedlivou! Nechť ani jeden katolický hlas neschází!

Volební svoboda ve státě volnomyšlenkářském.

Stále stupňovaly se sliby portugalských zednářů, jak veliká svoboda a blahobyt zavládne, až se vláda změní dle jejich chuti. „Jen svobodu, volný vzduch, provětrání morového povětří zpátečnického!“ Tak volali tyrané, kteří chytře navlékali na sebe roucho beránčí, aby popletli a podvedli lid. Nastal krvavý převrat, král Manuel II. ze země vypuzen, začala rozkazovati samozvaná prozatímná vláda volnomyšlenkářská. Nastalo brzy vystřízlivění, když se poznalo, jak zednáři rozumějí svobodě. Svobodné, zcela nevinné a spravedlivé kritiky zednářské vlády byly trestány se vši krutostí. Sami soc. dem. dělníci, na něž se zednáři tolik spolehli,

začali hlasitě reptati proti sociální politice bohatých a vlivných volnomyšlenkářů, stávka ná sledovala za stávkou.

Nespokojenost nemohla býti utulána ani tím, že vláda potlačovala spravedlivé časopisy opoziční, že konservativní redaktory pozavírala. Kdo nebyl na obě oči slepý, viděl pravý stav, nespravedlnost, násilí a zmatek vlastním zrakem i beze všech časopisů. Zednáři byli vehnáni do úsně největší, když poukazováno, že páchají pravý opak toho, co dříve slibovali. I radikální živly, seznavše, jak se jim nesplnilo to, co tak hojnou měrou slibováno, hlasitě reptaly. Proto také volnomyšlenkáři tolik s volbami odkládali. Slibovali všeobecné volební právo — ale věděli sami, že toto právo by při skutečném praktikování rázem smetlo vládu zednářskou. Ti, kteří dříve z plných plic provolávali, aby rozhodla o všem svobodná vůle lidu portugalského, měli před ní takový strach, že prohlášovali monarchisty (přivržence vlády královské) již předem za velezrádce. Komédie plná omylů! Ti vysocí úředníci a důstojníci, kteří sami se dopustili krvavé velezrády proti králi, jenž je povýšil, začali vpalovati značku velezrády na čelo lidí pokojných, kterým se hnusilo křivopřisežnictví nevěrných úředníků královských.

Volná Myšlenka jest liga mezinárodní, jak sami čeští volnomyšlenkáři přiznávají; proto čeští majitelé macešky se nazývají českou sekci (oddělením) Volné Myšlenky. Rozumí se samo sebou, že převrat portugalských kolegů přijali čeští volní myslitelé s velikým jásotem; nijak se nehněvali na to, že portugalské volnomyšlenkáři ještě krátce před převratem farizejsky tvrdili, že neobmyšlejí velezrádu, násilný převrat. A jako byla u nás s počátku mezi maceškami veliká radost nad houkáním děl do paláce královského, zrovna tak dostavila se u těchž českých volnomyšlenkářů stísněnost a zamkllost, když přes všechno násilné umlčování pravdy, přes všechno zednářské censurování depeší proskakovaly stále hustěji zprávy o zbědovanosti nových vládních poměrů portugalských.

Volby dlouho odkládány, protože zednářská vláda konala tiše rozsáhlá opatření, aby umělým způsobem výsledek voleb vypadal ve prospěch její. Na to bylo potřebí delšího času. Samovládce Braga, Costa a Machado připravovali se na volby osm měsíců. A tak 28. května došlo v Portugalsku k volbám do národního shromáždění, které jsou hotovým paskvillem svobodného volání. Celé kroniky by se daly sepsati o tom, jaké hrozné volby se provádějí v uherském Slovácku. Leč obraz ještě daleko přišernější poskytují volby portugalské, které jsou nejkrfklavější, rafinovaně promyšleným znásilněním národní většiny. V Uhrách nemadžarským národnostem aspoň tištěné paragrafy zaručují voličstvu částečnou svobodu. V Portugalsku však obrovské массы svéprávných občanů na základě zednářských výnosů byly vyloučeny z volebního práva již

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok	Zal. r. 1888.	
	Akc. kapitál: K 15.000.000	Provádí veškeré bankovní, směnárenské a bursovní obchody. Eiskont faktur. Směnářna. Uhlí, cement, vápno, sád a, strojní oleje, petrolej a cukr.
4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ %	Res. fondy: K 2.500.000-	
Na účty dle ujednání.	FILIALE:	
	Praha,	
	Jičín,	
	Semily,	
	Turnov,	
	Krakov.	

předem. „Všeobecné právo volební proti starému zpátečnickému řádu.“ Zatím však zednáři vyloučili z volebního práva celé regimenty občanů, kteří za vlády královské volili zcela svobodně.

Kde v Portugalsku volil?

Vídeňský „Fremdenblatt“ praví, že byl volební řád od provisorní vlády tak sešněrován, tak přistřižen, že již předem měla vláda zajištěnou většinu hlasů republikánských, přejících novému útvaru politickému. Rolnictvo ve svém jádru zůstalo konservativní, přalo si dále vládu královskou a bylo ve svých citech uraženo protiklerikálním radikalismem provisorní (prozatímní) vlády. Toto rolnictvo, jež dříve volebního práva požívalo, bylo z největšího dílu o ně připraveno. Naproti tomu však bylo poskytnuto volební právo příslušníkům stavu vojenského a to i vojínům aktivním, docela i vojákům, kteří neměli žádné šarže. Tak daleko se nezašlo dosud ani v žádné evropské republice. Proč popřáno vojákům voliti? Ti musili při volbách hlasovati tak, jak jim nařídili důstojníci. A důstojníci komandovali vojenské voliče tak, jak jim bylo od vlády nařizováno. Tak tedy sděluje „Fremdenblatt.“ V „byrokratickém“ Rakousku může si zcela svobodně stavěti své kandidáty sociální demokracie, která sama se prohlašuje za revoluční. Každý soc. demokrat smí hlasovati. V italské monarchii mohou voliti i kandidovati republikáni, ve Španělsku karlisté, kteří projevují zřejmý odpor vládě nynější dynastie, v „klerikální“ Belgii soc. demokraté netoliko do sněmu vysílají celý zástup svých poslanců, ale při volbách se všecko otfásá jejich hromovým hlasem, v Rusku dostaly se do dumy živily anarchistické, ve vojáckém Německu do nedávna měli revoluční soc. demokraté nejvíce poslanců ze všech států evropských. Ale v Portugalsku? Tam si to zajiřili zednáři tak, že bylo předem zakázáno postaviti kandidáty, kteří by byli podezřelí z touhy po monarchii.

Radikální „Frankfurter Zeitung“ (do něhož psává sám Masaryk) nazval portugalské volby komedií. Když však portugalský vládní list „O Seculo“ vinil lisabonského dopisovatele „Franka. Ztugu“ z pomluvačství, provedl dopisovatel v č. 148. téhož listu pádný důkaz pravdy. Připomněl zároveň, jak „ukázněný lid“ rozbíjel místnosti monarchických listů; sami starorepublikánští nakladatelé časopisů zastavili své listy, poněvadž se jim politika zhnusila. Dopisovatel pokračuje dále:

„Za těchto okolností jest pochopitelno, že bylo postaveno velice málo opozičních kandidátů. V Lisabonu ovšem vyšlo mimo dvě vládní listiny (kandidátní) ještě pět jiných, částečně radikálnějších, částečně umírněnějších, částečně socialistických; leč direktorium prohlásilo, že tyto kandidatury neodpovídají zákonitým předpisům.

Listy sdělovaly, že vláda neoblíbené volební agitátory pozavírala jako spiklence a pustila je na svobodu teprve po volbách a v severních volebních okresech užila vojenského nátlaku. Londýnskému „Daily Mailu“ se telegrafovalo, že volby měly v Lisabonu klidný průběh proto, poněvadž nebyl uznán za platný žádný hlasovací lístek, na němž nebylo jméno kandidáta, zaneseného do kandidátních listin vládou propuštěných. Leč v oficiálních kand. listinách byli zaneseni pouze ti mužové, kteří byli schváleni zednářskou vládou. Proto monarchisté sami nečinili vůleco pokusu zúčastniti se na té volební komedii.

K tomu všemu ještě byly volební listiny neslýchaným způsobem falšované.

Hlasy listů o portugalských volbách.

„Diario Popular“ přinesl z města Macaa tuto zprávu:

„Ve volební seznamy zapisují se nezákonně voličové, kteří volební oprávněnosti nemají a odmítají se násilně sta oprávněných voličů.“ Z Figueira oznámilo se témuž časopisu: „Rozčilení proti volební komisi jest všeobecné; ze 3000 zapsaných voličů přijali jen 300 hlasovacích lístků.“ Korrespondence ze Setubalu sděluje: „Nespravedlivost, která zde byla spáchána proti skoro 1000 měšťanů, kteří umějí čísti a psátí a jsou z veliké části majiteli usedlostí a kupci, podává jasný doklad, že zde volby žádné ceny nemají.“ Podobná zpráva došla z Gondomaru.

Nacionalistický časopis „Grito do Popo“ prohlašuje, že by bylo pošetilostí za přítomných okolností uznávati volby za svobodné. Všichni voliči, kteří nesmyslejí republikánsky, musili by se vystaviti násilnostem. Proto se raději voleb zdrželi.

„Vaterland“ dne 1. června praví: „V den volební byla celá země obsazena síti vojáků a policistů. Kromě toho bylo uměle vyvoláno vyšetřování odpůrců a anarchistického spiknutí, aby se jednoduše nemili protivníci mohli očernit a pozavírat. Tak v Coimbre jistý počet osob byl vzat do vazby jako „spiklenci“ a na zítří po skončení voleb opět propuštěni.“

„Köln. Zeitung“ dovidá se 27. května (právě den před volbami): V celé zemi trvá zatýkáni civilních i vojenských osob „pro účast na spiknutí.“ Kdo jen nějaké jednání vlády haní, vystavuje se nebezpečnosti zatčení. Dle dnes uveřejněného výnosu jsou mimo Azeveda Contingha ze služby propuštěni dva další důstojníci jako spiklenci.

Vydavatel legitimistického „A Macao“ byli též před volbami vzati do vazby pod záminkou, že prý ve svých kancelářích odbyvali shromáždění „spiklenců“ proti republice.

Naučení pro národ český.

Jestliže vidíme, jak praktikují svobodu volnomyšlenkáři portugalská, nesmíme se domnívati, že by byli milosrdnější jejich stoupenci v krajinách jiných. Kdyby volnomyšlenkáři zemí jiných ihned ukázali oprátku, jakou mají přichystanou na hrdla lidí jinak smýšlejících, nemohli by se vyšípati k moci. Lid by poznal pravou tyranskou tvář a žádné moci by jim nesvětil. Proto drží volnomyšlenkáři oprátku za zády, provolávajíce svobodomyšlná hesla, která ovšem mají přinést plnou svobodu bujně zvůli pouze jim. Až jim budeme vydáni na milost i nemilost, pak se k nám budou chovati tak pánovitě jako jejich kolegové portugalská. Vždyť přece víme, v jakém těsném spojení jest Volná Myšlenka ve všech zemích. F. J. Konečný píše: Internacionální (mezinárodní) ráz požidovštělé zednářsko-nevěrecké Volné Myšlenky mohl kde kdo viděti na každém čísle jejího hlavního u nás časopisu „Volná Myšlenka“, pod jehož českým titulem do nedávna byly cizojazyčné podnázvy: francouzský, anglický, italský a německý, až z českých čtenářů V. Myšlenky mnohý řeči ty neumí a jistě nikdo překlada internacionálního v italštině neb v němčině nepotřebuje, aby věděl, že Volná Myšlenka se jmenuje německy „Freier Gedanke“ nebo francouzsky „Libre Pensée“ atd. Proč to, když u nás naprosto není zvykem, aby české časopisy měly německý neb anglický podnázev? . . . Proč ve všech číslech Volné Myšlenky, Volné Školy a Věstníku Volné Myšlenky jsou pořád zprávy o zahraničních snahách a působení Vol. Myšlenky? Poněvadž Volná Myšlenka jest mezinárodní a poněvadž mezinárodní musí vřde i budoucně zůstat, tedy i u nás! O mezinárodní Vol. Myšlenku stará se hlavně její nejvyšší tribunál „Generální rada“. Do Generální rady bývají přibíráni z jednotlivých sekcí zvolení zástupcové, aniž by však programově zajištěného internacionálního rázu V. Myšlenky jakkoli se dotýkali nebo jí stírali. Co se v Generální radě stanoví, provádějí sekretariáty a ústřední výbory v sekcích volnomyšlenkářských v té neb oné zemi. — Když na to poukázal časopis „Sv. Vojtěch“, odpověděli volní myslitelé v „Havlíčku“ (v č. 1.), že svých zahraničních přátel nezapírají a že se s nimi spojují; vždyť prý „jsme synové jedné země.“

Vždyť také německí židé otevřeně se chlubili, že na sjezdu Volné Myšlenky v Praze mezi účastnictvem židovstvo tvořilo většinu. Vždyť také do Prahy jsou svolávány schůze volnomyšlenkářské obou národností, na nichž se mluví v obou zemských jazycích; česká sekce V. Myšlenky musila Ferrera ohlížeti, protože jí to bylo přikázáno tak, jako sekcím jiných národností. A přece mohli se volní myslitelé naši snadno přesvědčiti, že Ferrer byl kriminálním velkopodvodníkem a revolucionářem od kosti.

Proto pryč od těch, kteří tolik chválili portugalský převrat zednářský! Právě teď při volbách lehce se přesvědčíte, jak jiné strany jsou prokvašeny volnomyšlenkářstvím. Při volebních schůzích hájí agrárníci Ferrera, protestují, jestliže se ozve proti volným myslitelům. Pokrokařští učitelé, kteří rozšiřují volnomyšlenkářské tiskopisy, běhají jako splašení po venkově do našich schůzí, aby hájili silně agrární pokrokaře a volnomyšlenkáře. Ruka zde ruku myje. Křik zvedá se proti našincům nikoli ze zájmu hospodářského nebo vlasteneckého, ale ze společné zloby proti naší církvi. Nepřátelé neodhodí masku zcela, neřeknou otevřeně, jaký jest jejich hlavní cíl, protože by je na mnohých místech lid rázně odmítl. Proto užívají chyťtejší taktiky a s pokryteckým úsměvem říkají, že náboženství jest věc soukromou, že stačí, má-li někdo víru v srdci; prý ze srdce víra se vyrvati stejně nedá.

Ale to neřeknou, jak jejich portugalská kolegové páchají nejhrubší násilí na občanských, veřejných právech katolíků, jak upřimní katolíci již na pouhé podezření jsou žalářováni, svých míst zbavováni od tyranské společnosti, která ve své drzosti nestyděla se na svůj štít napsati heslo: „Svoboda svědomí a náboženského vyznání!“

Proto, katolíku, statně vzhůru do boje volebního! Posud máš svobodu rozhodovati o svých osudech, protože zednáři nemají možnosti tyranisovati beztréstně každého. Haj si právo své, aby se ti brzy při volbách přišlo nevedlo tak jako katolíkům portugalským!

Pro volební dobu odporujeme

Th. Dra Fr. Reyla

„Úkoly sociální politiky.“

Výborou informační knihu, která na 320 stranách podává jasný přehled o povinnostech a úkolech zdravé politiky lidové. Je to vhodná příručka pro naše řečníky, agitátory, stoupence a pro všechny, kteří chtějí seznati snahy křesťansko-sociálních politiků v pravém světle bez stranického překrucování. Cena 3 K francos.

Objednávky přijímá

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Obrana.

Protest papežské stolic proti portugalským násilníkům. Portugalská vláda průběhem několika měsíců natropila tolik násilností, že ji nazývá sám liberální a demokratický tisk „vládou sedmi tyranů.“ Katolíky snaží se spoutati zednářští vládcové tak tuhými řetězy, že Sv. otec Pius X. vydal z té příčiny ráznou protestní encykliku. Portugalský zákon rozlukový nazývá plným právem zákonem úplného oloupení církve o majetek hmotný a tyranstvím v příčině mravní. Církev zákonem jest úplně zbavena nezbytných prostředků, protože se jí netoliko berou všechny movité a nemovité statky, ale nadto se jí znemožňuje statků těch v budoucnosti nabývat. Zákon zavdává podnět ke korupci kléru a k vzepření se zákonným představeným; snaží se rozvázati spojení portugalské církve s Římem. Papež tudíž prohlašuje, že zákon ten nemá žádné ceny vůči neporušitelným a nezadájným právům církve.

K charakteristice agrárníckého tisku. Už i staročeská „Národní Politika“ ozývá se proti řádění agrárníckého tisku a nazývá způsob psaní „Venkova“ stálými a surovými rvačkami stranickými, nízkým novinářským haštečením a praví dále: „Dnes za způsob řeči (Venkova) stydět se musí každý, kdo nepovažuje neurvalost a sprostotu za nějaký zvláštní projev nadání.“ Na adresu „Venkova“ pak zasílá staročeský orgán tato slova: „(Agrární orgán) snad se rozpomene na své agrárnícké zásady, až jiní počnou „lotrovsky“ prohlížeti jeho kapsy a jeho bilance. My to arci šiniti nebudeme — ani mu nebudeme citovati z „Práva Lidu“ i z jiných listů a letáků ty litanie o penězích na cizí účty bráných, jež jemu a jeho předákům pěl ty časopisy.“

Voliti protiklerikálně? Slováký časopis „Národné Noviny“ r. 1907 přinesly řádky z pera vynikajícího slovákého evangelíka ostrý protest proti heslu: „Volte protiklerikálně!“ „Nár. Nov.“ táží se zcela právem:

Voliti protiklerikálně? Jaká myšlenka spočívá v tom vykřiku? Kde je nepřítel a škůdce národa a národní české budoucnosti, zdaž výlučně ve knězi, biskupu, ve věřícím, v konservativně smýšlejícím laikovi? Či se česko-moravské duchovenstvo spoličilo proti českému národu, proti české národnosti? Či germanisuje český lid, jako u nás maďarisují biskupové, či vyhazují českému národu věrné kněze z far, či přesazují kaplany, česky pracující do nějaké německé Paflagonie? Nebo při zpovědi na české vyznání dávají rozřešení německy? Nebo pěstují kněží v Čechách a na Moravě jenom německou literaturu, odebírají jenom německé časopisy jako u nás zrádní faráři jen maďarské „Alkotmány?“ My však naopak víme, že na př. na Moravě 95 pct. katolických kněží jsou věrní českí lidé; nejsilně známé osobně a byli bychoem zpozřilci, kdybychom jim v Luhačovicích a zde na Slovensku, když cestují, nepodali po bratrstvu ruku ze strachu před nějakým „klerikalismem“, vytrubovaným četnými českými časopisy. České duchovenstvo známe, ale co z něho jsme poznali, na národní zradu nepoukazuje. Ani „tmu“ neviděli jsme kolem nich se ohundelit. . .

Avšak popatřme na křídci „volte protiklerikálně!“ Zdaž jsou to sami Aristidové nebo Gladstoni? Kolik propadlých studentů, kolik nevydatenců píše „liberálně“, „antiklerikálně“ po novinách? Kolik (uvedena řada jmen) hanobí žurnalistiku pod štítem „liberalismu“, „antiklerikalismu“ a „pokrokařství?“ Jaké pokrokařské

orgie provozují jisté kruhy národního učitelstva, jaké smutné figury představují „svobodomyšlnost.“

„Volte statečné, počestné, národní, dovedné, vzdělané lidi, volte charaktery!“ měli by křičet! Kdo, mající v hrudi čest a v hlavě rozum, nedal by svůj hlas případně dru Gregrovi právě tak, jako, řekneme, P. Stojanovi, šlechtěné duši na Moravě? Na každou výčitku, předhozenou tak zvaným klerikálům, nedala by se najít stejně vážná výčitka liberálům, pokrokářům, realistům, socialistům? Tito páni durdí se na neomyšlnost, již si v jistých věcech a při jistých podmínkách osobuje církev, avšak páni liberálové, realisté a pokrokáři sami osobují si ji všude a beze všech podmínek, a sice neomyšlnost stokrát neomyšlnější, nežli činí papež ex cathedra. Vždyť jest to hnus, čísti jejich věčný ohvrat o „světlo“, o „pokroku“, o „modernosti“ při tom, když mezi nimi známe také hlavy, jejichž tma tisíckrát převyšuje všechny historické tmy: střešovskou, egyptskou, klerikální, ultramontanskou, atd. Svrchovaně málkové, nespravedlivé a směšné naduté jest přepisování liberalismu všecko dobré a klerikalismu všecko zlé! To svědčí o velkém úpadku, když taková hesla rozhodují při volbách! Národ nechť promluví a bude světlo!“

Pevněval Palacký náboženství za vše soukromé? Moravský „Pozorovatel“ píše: „Roku 1873 podnikl Palacký cestu po Moravě. Navštívil i své rodiště a zastavil se mimo jiné také v Rožnově. Tam zavítal dne 23. července do katol. politické besedy místní a ve své řeči pravil: „Těšil mne nemálo, že za tak svatým a krásným účelem, jak poznávám, se berete a v povinnostech k národu a vlasti sebe i jiných utužujete a cvičíte. Věřte, že za té doby, v níž víra a nevěra v zápasu povážlivém stojí, nutnost nezbytná toho se ukazuje, by se podobné spolky u nás zakládaly. Musím se, pánové, přiznat, že co jsem odcestoval z Prahy a octl se na Moravě, zde krásný květ zralosti národní a přesvědčení mravního nalézám. A protož zavrhuji každé počinání si nelidské těch, kteří horem pádem stojí na tom, aby mravní základové v člověčenstvu, tedy i v národu našem poroucháni byli. Bez těch hyne každá společnost, tedy i národ. Toliko na přesvědčení mravním, toliko na základech náboženství možno nám postupovati k cíli — tak to shledáváme na svých předcích, totéž i nám činiti třeba.“ — Byl by mohl Palacký říci, že je nutno zakládati podobné t. j. katol. polit. spolky, kdyby byl býval pro vyloučení náboženství z veřejného života?

Příprava k portugalským poměrům. Již r. 1903 pokrokářský „Český Učitel“ napsal: „Nepřiznáváme práva rodičům, aby již od mládí dětem směli vštěpovati cokoliv z přesvědčení svého a víry své, byť to bylo i náboženství.“ — Ejhle, znamenitá svoboda! 18letý mladík smí na veřejných schůzích vtílnouti své „presvědčení“ pokrokářské i starým zkušeným mužům; a kdo by se z nich ozval proti takovému horlivci vlastním svobodným názorem, jest za to zpranýřován v novinách. Ale — rodiče mají míti ruce tak svátány, aby nesměli sdělovati své náboženské přesvědčení ani vlastním nevyspělým dětem, o které se do úpadu starají. Nejdříve nepřátelé všeho křesťanského říkali, že se má vyloučiti náboženství ze škol do kostelů. Pak do cela prohlásili, že ani v rodinném životě nesmí býti náboženství soukromě vyučováno. A to ještě nenastaly portugalské poměry! Až by nás ti lidé ujařmili, pátrala by hotová pokrokářská inkvizice po těch „smělých“ rodičích, kteří by se odvážili děti o náboženských pravdách poučovati. A nejvýznamnější jest, že moderní podvodníci se tváří, jako by zcela popřáli svobodu náboženského vyučování v kostele. A přece každý ví, že zarytý náš protivník má naše náboženství stejně rád jak v kostele tak ve škole.

Volnomyšlenkáři žalují, že prý učí kněz něčemu jinému, než co dětem větlípí učitel. Ale — neučilo by se dítě témuž náboženství v kostele, jakému se učí ve škole? Přemístění vyučovací síně by snad mělo nějaký vliv na směr a podstatu vyučování náboženského? Jestliže si učitel myslí, že mu kněz ve škole práci „kázá“, snad by mu ji vyučováním kostelním podle učitelovy chuti „napravoval“? Proto snadno si domyslíme, že by pokrokáři brzy brojili i proti vyučování náboženskému v kostelích. Až by pak nauka ta byla vypuzena i z chrámů, začalo by se brojit proti rodičům, proč učí děti jinak než učitel, proč raději pokrokářského učitele rodiče nepodporují. Vždyť přece výše uvedené prohlášení pokrokářského orgánu zřejmě k tomu poukazuje.

Volnomyšlenkáři volají také: „Kdo chce, aby děti se učily náboženství, ať si je dá učít privátně! Tu svobodu mu přejeme.“ — Na to odpovídáme, že jest to zase očividné farizejství. Jest snad pokrokáři některému lhotejnou, jestliže i jediný občan ozve se ve schůzi obyčejné proti jeho názorům? Hned nastane v časopise polemika. Byli by tedy pokrokářští paedagogové spokojeni, kdyby v městě třeba jen dvacet dětí učilo se náboženským zásadám, které stojí v pří-

krém odporu s volnomyšlenkářskými domněnkami? Hned by pokrokáři žádali za „ochranu“ své autority u úřadů. Vždyť už tak ve Francii učitelé činí, ať se náboženství ve školách nevyučuje. Jestliže pokrokář jest pevně přesvědčen o „pravdě“ svých protikřesťanských názorů, ať neříká, že mu jest zcela jedno, učí-li se dítě třeba i jen soukromě něčemu jinému! Ať nemáme lidi tvrzení, že soukromou výchovu náboženskou každému přeje! Vždyť přece tu „snášlivost“ pokrokářských pánů známe až příliš dobře.

Poněvadž pánové nemohou vyhladiti náboženskou ideu najednou, manévrují aspoň zatím ohytře radami, kam by se mělo náboženství vykazati. Ve skutečnosti jedná se o fanatický vylazovací boj v příčině světového názoru křesťanského, o tyranisování těch, kteří po katoliku věří. Portugalský převrat zde ještě nenastal, katolíci brání se líp než v Portugalsku, ale — pokrokáři prozrazují své plány bezděčně již nyní.

Evropský tisk v otceství židovském. Židé pochopili od počátku veliký význam tisku a postarali se o to, aby tu mocnou zbraň vyrazili z rukou křesťanských. Obětavosti pro tisk naučili je dva věhlasní jejich vůdcové: žid francouzský Crémieux a žid anglický Montefiore. Již r. 1848, kdy evropský tisk dobýval se teprve z plének, volal Montefiore na sjezdu rabínů: „Dokud noviny světové nebudou v našich rukou, všechno, na čem jsme se usnesli, ničím se nestane“, a Crémieux vyzýval své souvěrce před třiceti lety na jiném sjezdu židovském: „Nedbejte všeho: peněz, vážnosti a starejte se především ovládnouti tisk; máme-li tisk v rukou, máme všechno.“ I sesypaly se sumy ohromné a židé ovládli v podstatě celý tisk evropský. V Anglii největší denníky, jako: „Daily Telegraph“, „Times“, „Tribune“, „Morning Post“, „Daily News“, jsou redigovány od židů. Hůře ještě je tomu ve Francii, neboť tam, vyjmem-li „Echo de Paris“, „La Croix“, „L'Univers“ a „Liber Parole“, všechny ostatní denníky slouží židům. — Vídeň, která čítá 2,000,000 obyvatelů a v tom jen 180,000 židů, Vídeň, ve které přebývá panovník katolický, ve které městská rada z velké většiny jest katolická, udržuje více než dvě třetiny časopisů výlučně židovských. „Neue Freie Presse“, dále „Fremdenblatt“, „Neues Wiener Tagblatt“, „Wiener Tagblatt“, „Volkszeitung“, „Reichswehr“, „Extrablatt“, „Wiener Journal“, „Arbeiterzeitung“ jsou úplně židovské, jedině „Reichspost“, „Deutsches Volksblatt“ a „Vaterland“ jsou redigovány v duchu křesťanském. — V Uhrách na 1000 časopisů tam tištěných připadá 800 židovských. V počtu 25 politických listů, vydávaných v Budapešti, 14 jest jich vlastnictvím židů. Mezi 40 nakladateli v Budapešti 30 jest židů, ze 137 tiskáren 103 jsou židovské. Tak tedy Uhry staly se docela kořistí židovskou. Nový jejich orgán „Szombat“ vysmívá se listům katolickým: „Ať katolíci křičí, ať věští, my přes to všechno zůstaneme pány situace a my a ne oni budeme vyráběti veřejné mínění v Uhrách, protože máme rozum a peníze.“ A tak je všude. Papírovými stokami židovskými vlévá se do společnosti křesťanské nenávist ku křesťanství a k tradicím národů křesťanských, otravují se duše křesťanské tím rozkladným jedem, a my katolíci sami udržujeme, obohacujeme ty špinavé stoky, předplácíme listy židovské a inserujeme v nich. Jsme tak svými vlastními vrahy.

Papouškové. Již po druhé jsme četli, jak pokrokově židovský kandidát dr. Lederer na schůzích „cituje sv. Augustina proti výtce, že neprozřetelným agressivením vydražďováním klerikálů posiluje se klerikalismus.“ Pan Lederer asi sotva viděl hřbet některého latinského díla sv. Augustina. Pokrokářům stalo se dle příkladu Masarykova zvykem citovati na potupu naši slova: „Credo, quia absurdum“ (věřím, poněvadž jest to nesmyslné). Tak prý napsal sv. Augustin a dle té zásady věří slepí i lidé nynější. Uvážíme-li, jak velikým filosofem byl sv. Augustin, jak právě bystrozrakem a logickým uvažováním prodral se stínou různých filosofických systémů ku křesťanské pravdě, lehce uznáme, že osvěcený ten muž takovou do očí bijící pošetilost vysloviti nemohl. Sv. Augustin dle pravdy napsal: „Credo, quia absurdum est non credere“ (věřím, protože je nesmyslné nevěřiti.) Tu jest patrný brozitánský rozdíl mezi zkomoleným citováním pokrokářským a skutečným úplným opakováním slov křesťanského filosofa.

Ani v jediném katolickém díle (z dob starších či novějších) není vytištěn výrok Augustinův tak, jak jej kuse odřikávají pokrokáři. Ale Masaryk odkudsi papouškoval a po něm co ta dědina, všechna pokrokářská družina. Sv. Augustin odůvodnil přesvědčivými, delšími důvody, nutnost a rozumnost víry. Shrnul vše: jako víra se opírá o tyto rozumné důvody, tak naopak nevěra postrádá rozumného důvodu: „ergo credo, quia absurdum est non credere“ (tedy věřím, poněvadž nesmyslné jest nevěřiti.) Pokrokáři by mohli již konečně věděti, že katolický tisk opravil jejich smělé papouškování již dávno. Ale

opakuji stále. Nepapouškoval právě tu zkomoleninu také dr. Lederer?

Jak se starají o venkov. A zase nový doklad, jak se agrárním veličákům stává touha po vlastním obohacení a po protekcionistickém zaopatření přibuzenstva druhou přirozeností. J. Ex. Prášek v „Národ. Politice“ dne 7. t. m. sděluje, jak uměl pracovati pro vlastní rod nynější soudce Práškův Mašek, který dostává 6000 K ročně za to, že jednou týdně dochází do banky „Slavie“. Prášek praví, že Mašek nemusí domkáře a chalupníky proti němu popichovat a odůvodňuje svou výstrahu tímto sdělením:

„Byl jsem ještě aktivním ministrem, když obdržel jsem od p. Maška dopis, v němž mne přímo prosil, bych se zaň přimluvil u Jeho cíle. Výsosti pana arcivévody jako majitele panství brandýského, by pole a luka, o které se tehdy ucházeli domkáři a malorolníci, byla dána jemu (p. Maškovi) do pachtu. Dopsal jsem tehdy vrchnímu úředníku panství p. radovi Mellerovi a požádal jsem ho o vysvětlení, kterého se mi také dostalo a na základě tohoto vysvětlení odepřel jsem p. Maškovi intervenci. Pan Mašek mi odepřel a to dosti roztrpčeně nad mou „neochotou“, doloživ, že tedy sám zakročí u pana arcivévody. Dopis je k dispozici. Tak vypadá „láska“ pana Maška k malorolnictvu. Pan Mašek útočí také na mého milého přítele Štamfesta a vytýká mu, že mu slibují něco vymoci. Nejspíše, že p. Mašek je proto proti mé kandidatuře, že jsem mu nechtěl zaopatřovati jeho různé bratrance, synovce atd., kterýmižto žádostmi mne přímo zasypával, a když mu pak lid na Brandýsku vyčítal, že se stará jen o sebe, psal mi expresní dopis, abych mu opak dověděl písemně a zase expresně zaslal, že toho potřebuje do schůze rolnictva, kde by rád přečetl dopis ten. Napsal jsem tehda na úpěnlivé naléhání panu Maškovi, že o zájmy okresu se staral.“

To jest tedy ta velká a nezištná starost o venkov. A přece posud mnoho prostomyšlných rolníků věří, že: by bez péče takových agrárních veličánů rolník neobstál, ba že zvolením neagrárního kandidáta hrozí rolnictvu zkáza. Rolník vychovaný agrárním tiskem věří více nejzazobanějšímu dietáři, než našemu kandidátovi, který organizováním hmotně se vyčerpává a z lásky k dobrým rolníkům snaží se všemu ještě potupy. Agrární strana má ovšem velice mnoho prostředků k odměňování svých politických koteřů. Těch odměn jest tolik, že „vycepuvaný“ agrárník ani nechce nijak věřiti, že by naši stoupenci organizovali zdarma z lásky k věci. Hned čichají peníze biskupské, hned kanovnícké, hned šlechtické. A nevěří se vám, kdybyste do schůzí třeba bosi chodili, že tak činíte z občavého nadšení. Tak se již mnozí vžili do „nutnosti zaplacení.“ A ti lidé proti nám křičí o obětavosti Husa, Komenského . . . Dietáři ovšem se starají pečlivě o to, aby jim nezazpíval tiak pokrokářský příliš pronikavou písničku. Proto náhradou za tučné příjmy každou chvíli spustí nadšený a laciný hymnus na „pokrok a volnost“, zabuší papírovou halapartnou do „zpátečnictví“ — a velké děti mají radost, zatleskají a na dietářskou povahu veličáků zapomenou.

Kláštery a věda. Francouzská akademie každého roku udílí ceny za vynikající díla; mezi počtějšími bývá slušný počet duchovních. Tak je tomu i letos. Největší ceny právě dostali katoličtí kněží a učené katolické ženy. Cenu 2000 franků dostali: C. Adamová, představená ústavu sv. Josefa v St. D.é, kněz Dillange, představený lazariátů v Akbi v Malé Asii, kněz Labardin, představený trappistů v Chekdokhele v Malé Asii, Malavalová, představená lyonských sester sv. Josefa v Adamé, maristický kněz Reissau v Adamé a jistý jesuita. Ještě větší cena, totiž 5000 franků, byla udělena představené sester Prozřetelnosti v Ambatolampé A. Thomasové.

Politický přehled.

Stoleté jubileum občan. zákonníka oslaveno ve Vídni v poslanecké sněmovně slavnostní schůzí, již se účastnilo mnoho ministrů, zástupců soudních a politických úřadů atd. České právníky zastupovali pouze bývalí ministři dr. Žáček a dr. Pacák.

Volební ruch dostupuje v celé říši vrcholu. Zájmu o volby ustupuje všecko ostatní. O celkovém výsledku voleb nedá se ovšem nic určitého předpovědět, ježto o 516 mandátů zápasí přes 2000 kandidátů. Nově zvolený parlament sejde se v úterý 11. července, ježto poslední volby v Haliči jsou 9. července.

Česko-německé konference vyrovnávací lze zase očekázati na počátku podzimku; tentokrát dojde prý k nim pod tlakem materiálních požadavků učitelstva. Tak se prohlašuje z německé strany z Čech. Zároveň býv. ministr Korytowski pravil na voličské schůzi v Podorci, že k vyrovnávání v Čechách dojít musí a to co nejdříve.

O Polském klubu prohlásil býv. finanční ministr Korytowski, že už nemá té důležitosti jako dříve a že se s ním v rozhodujících kruzích nepočítá jako dříve, nenapraví-li zase vše noví poslanci, kteří by poskytovali záruku solidárního postupu

V poslední chvíli před volbou naši protivníci budou dle svého zvyku o kandidátech křesť. sociálních šířiti pokoutně lhavé zprávy, že se tyto kandidatury vzdali nebo že náhle zemřeli. Roznesou o nich lži nejdrůznější, jen aby se aspoň někde urvala hrstka hlasů pro kandidáta jiného. Nevěřte ani v nejmenším takovým náhlým zprávám a lhavým pomluvám! Varujte před takovou zákeřnou vějíčkou všechny stejně smýšlející! Jděte k volbám ve svorném šiku statečně!

klubu. Při té příležitosti žádal Korytowski rovnoprávnost pro všechny národy.

Bulharský král ve Vídni. Císař přijal 6. června v Schönbrunně bulharského krále Ferdinanda v soukromém slyšení. Císař předsídlil 7. t. m. do vily Hermes v lauzské oboře.

Nový jmenovaný nuncius apoštolský Bavorska byl 7. t. m. přijat císařem v Schönbrunně ve slavnostním slyšení.

Starým odlezníkům. V italské smémovně schválena byla předloha týkající se poskytnutí doživotního důchodu starým válečníkům, čímž prý nejlépe oslaveno jest výročí úmrtí Garibaldiho.

Nový rak. uher. velvyslanec v Petrohradě hr. Thurn-Valsassina přijat byl 5. t. m. na carském dvoře s největší obřadností.

Zbrojení na Rusi. V Rusku jest prý politická situace velice neutěšená. Rusko zbrojí s největším chvatem a úsilím. Důvody ku zbrojení jsou zápletky na Balkáně, kdež Rusko vytýká Rakousku naprostou netačnost. Dalšími důvody jsou události v Číně, kdež zase Rusko bojí se svého dávného soupeře Japonska.

Válečné nebezpečí na Balkáně. Poměry mezi Černou Horou a Tureckem jsou tak napjaté, že král Mikuláš prohlásil, že válka je téměř neodvratná. Ministři jsou toho názoru. Všecko obyvatelstvo je ozbrojeno a rozehvěno. Ujišťuje se, jestli turecká vojska se spojí a donutí povstalce Albánců, aby se uchýlili na Černou Horu, že ihned propukne válka. Cetyňský korrespondent londýnského „Timesu“ měl rozmluvu s králem Mikulášem, ve které tento zodpovědnost svaloval na velmoc. Král černohorský prohlásil, kdyby měl sebemenší jistotu, že Řecko vystoupí proti Turecku, že by jej nic nezdrželo, aby ještě dnes Turecku nevypověděl válku. Až do dneška se psalouchal velmocí, ale nyní že velmocí buďou slyšet o králi černohorském.

Posádání v Albanii. Dle zpráv z Cetyňské Miriditě prohlásili samostatnost svého území a zvolili svého předsádku Don Francia Docchiho velitelem. Proklamace o neodvratnosti Miriditě byla zaslána všem diplomatickým zástupcům v Cetyni. Počet tureckého vojska v albánském území odhaduje se na 65.000. Sultán jest už na cestě do Albanie. V jeho průvodu jsou dva jeho synové, velkovézír, tři ministři a dvorní hodnostáři. Cesta ta bude prý znamenat vybudování staré alávské Turecka a dokáže Evropě sílu evropského Turecka.

Mexiko po revoluci. V Mexiku vydán byl dekret o volbě prezidenta. Dne 1. září má být v každém státě zvoleno 6 volitelů, kteří pak 15. září volí prezidenta.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a sv. birmování ve vikariátu trutnovském. J. E. nřdp. biskup dr. Jos. Doubrava 16.—18. června bude v Maršově, v pondělí 19. června ve Vel. Úpě, v úterý v Malé Úpě, večer vždy v Maršově. Tím ukončuje se letos generální návštěva.

Zprávy diecézní. Jmenován jest: p. P. Cyril Valenta, O. Praem., duchovní správce v Želivě, správcem vikariátu Lipnického. Ustanoveni jsou pp.: Antonín Boháč, farář ve Chvalčích, za faráře v Bernarticích, Josef Poláček, administrator, za faráře ve Smrčném, Josef Profous, farář v Křelovicích, za faráře do Býště, Josef Jahoda, kaplan v Lipsici, za administratora ve Skále. Na odpovědi vstoupili pp.: Josef Matoušek, správce vikariátu, farář ve Skále, Jan Vaníček, farář v Oubislavici, V. Pánu zasnuli: p. Jos. Soukup (V. Vuln.), farář v Dolech Branné, + 21. května 1911 (naroz. 1866, vysv. 1891), p. Jos. Kvíčera, katecheta škol měst. ve Dvoře Králové n. L. + 26. května 1911 (naroz. 1868, vysv. 1894). Uprázdňena místa: Skála, fara patron. nábož. matice, Oubislavice, fara patron. nábož. matice, Křelovice, fara patron. nábož. matice, Chvalč, fara patron. nábož. matice, Dolní Branná, fara patron. hraběte Otto Harracha, všeměs od 1. června 1911.

Jubilum kněžství oslavují letos tyto vřdpp.: 50leté: Ferd. Blecha, děkan v Solnici; Frt. Chaloupka, biskup. vikář ve Světlé n. S., Ferd. Hanousek, děkan v Třeborovicích; 40leté: Ant. Brdčák,

farář v Jestbovicích; Jan Janich, farář v Limberku, Jan Kašpar, farář ve Dřetěch, Frt. Kerner, kanovník v Hradci Král., Lad. Klouček, děkan v Dol. Olešnici, Václ. Kobout, farář v Nemyševě, Frt. Kuřil, farář v Kuklenách, Jos. Lauermann, farář na odpovědi v Poděbradech, Jan Látiar, farář v Dol. Libčavě, Jos. Procházka, biskup. vikář v Mlázovicích, Ot. Richter, děkan v Morašicích, Jos. Sedláček, děkan v Solopískách, A. Svoboda, farář na odpovědi (fund. kaplan) v Rozku u Nov. Města n. M., Jos. Vlček, děkan v Dol. Újezdě, Václ. Vyhovkal, děkan na odpovědi v Chotčicích, Frt. Zajček, děkan na odpovědi v Cerekvici u Hořic.

Uvítání arcivévody v Hradci Král. Město naše hostí vzácného hosta, člena našeho panovníckého rodu, J. císa. Vya. arcivévodu Leopolda Salvatora, gen. inspektora dělostřelectva, jenž sem včera zavítal za příčinou inspekce posádkového pluku dělostřelectva. Jest zároveň majitelem domáckého pluku pěšího č. 18. Jakkoli vznešeného hosta přivedly do Hradce jenom vojenské záležitosti, přece město Hradec Králové nedalo si ujtí tuto vzácnou příležitost k okázalým projevům nelichaných sympatií panovníckému rodu císařskému. Celé město odšlo se v slavnostní háv národních a říšských praporů. Vstup do města a ulice osdobeny slavobranami a festony. Veškeré žactvo zdejších vzdělávacích ústavů se svými professoři a učiteli trojilo nepřehlédnutelně špalír, za kterým se tísnilo četné shromážděné obecenstvo. Vznešenému hostu vyjel vstříc až do Josefova na automobilu starosta p. dr. Ulrich, zatím co městská rada a zástupcové všech korporací a ústavů očekávali Jeho Výsost u brány biak. residence. O čtvrt na osm večer za zvuku slavnostních fanfár, zaznívajících z Bílé věže a provolání slávy vřžděl automobil se vznešeným hostem do našeho města. Před residencí uvítán byl J. V. od J. Exc. nejdp. biskupa. Jménem žactva uvítala vysokého hosta a podala mu vkusnou kytičku dcera p. starosty, žáknyně lycea. Nato odebral se do svých komnat. Po krátké chvíli přijal hold zástupců všech korporací a ústavů. Arcivévoda velice blahosklonně vyznamenal oslovením všechny přítomné, jsa patrně potěšen okázalým a srdečným uvítáním obyvatelstva. Večer k 9. hod. uspořádalo studentstvo středních ústavů zastaveníčko s lampiony, při čemž učitelský ústav zapěl zdařile 3 sbory řízením a. k. profesora Dobše. Dnešní den ráno i odpoledne věnován přehlídce dělostřelectkého pluku. Zítra jest polední ovčeni téhož pluku, odpoledne hodlá J. V. navštívit svůj pluk v kasárnách a prohlédnouti si památnosti města.

Kandidát dr. Fr. Běhl představí se voličstvu svému dnes ve veřejné schůzi v Adalbertině v 8 h. več. Dne 11. června promluví týž kandidát na voličské schůzi v Nechanicích o 4. hod. odp. v radničním sále.

Svátky Svatočudné. Po oba dny bylo počasí nádherné. Na Boží hod v kathedrále Svatoého Ducha sloužil pontif. mši sv. Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava s četnou asistencí. Zvláště z venkova za příčinou poutního dne spěchalo množství věřících do toboho starobylého chrámu.

Katechetský kurs. Otázky pro klausurní práci kandidátů katechetství středních škol ve dnech 7. a 8. června 1911: Z dogmatiky: 1. Kristus je skutečná osoba historická. 2. O člancích víry, ve kterých se rozklíní východní od pravého učení Kristova odchýlili. — Z církevních dějin: Historické doklady pro primát římského papeže z doby prvních šesti století buďtež uvedeny. — Z morálky: O altruismu křesťanském a jeho významu sociálním. — Thema exhorty: Řeč k abiturientům.

K opravě říditelství lycea. Dopisovatel náš, jež zaslal nám své pozorování o čestě novin žákněmi lycea při bohoslužbě, trvá přes zaslanou opravu na svém tvrzení, že viděl žákně žiti jakési tiskopisy, které se podobaly novinám. Běží zde patrně jen o slovíčkářství, a skutečnost ani opravou se nezměnila, leč by se připustila možnost, že modlitební knihy lyceistek mají formát novinářský. Pomáamek dalších k tomu nepřičítáme, ačkoliv toho víme o lyceu víc, nešli jsme a veřejněli.

Z odberu Ú. M. Š. Při schůzi pp. Drtiny a ofio. Chalupy v divadle dne 6. června vybrali pp. prof. Rejthárek, ing. Vaníček a ing. Vacek sdětného poplatku od P. T. obecenstva pro Ú. M. Š. 61.49 K, jež svému účelu odvedeny byly.

Z a. k. berního úřadu. Za příčinou čístení úředních místností nebudou se dne 13. a 14. června peníze ani přijímati ani vydávati.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vyládejte si ihned vsory pánských látek k nahlédnutí. (Zoláité vsor látky »Palmira«) od fy ED. DOSKOČIL CHOCEŇ.

První český saský látkový závod soukromého sbodí
sal. r. 1876.

Rozšiřujte „Obnovu“!

Základní ústavní ústav v Hradci Králové upozorňuje tímto P. T. pány interessenty, že nejsou dosud zadány práce: truhlářské, zámečnické, náterácké a sklenářské v nové bankovní budově, jichž výpisy možno si v úřadovně ústavu vyžádati.

Z městského průmyslového musea v Hradci Králové. Bezplatný kurs o strojním obrábění dřeva zahájen bude ve středu dne 14. června t. r. o půl 7. hodině večerní v čítárně musejní v budově c. k. odborné školy zámečnické. Do kursu možno se přihlásiti písemně neb ústně u knihovníka v čítárně do 12. června.

Výbor Společnosti Královéhradecké v ustavující své schůzi, konané dne 27. května zvolil svým předsedou pana JUDr. Fr. Ulricha, starostu města, a jeho náměstkem p. K. z Isakowiczů, c. k. dvorního radu v. v. Do ředitelství společnosti povoláni byli pánové: JUDr. Fr. Ulrich, K. z Isakowiczů, V. Rejchl, Jul. Russ, Jan. Srp, R. Helvich a V. Špalek. Za předsedu ředitelství zvolen byl p. K. z Isakowiczů, jeho náměstkem p. Jul. Russ a ředitelem kanceláře p. JUDr. Fr. Ulrich.

Všeobecná úvěrní společnost v Hradci Králové podrobena byla ve dnech 17. až inclusive 24. května t. r. podrobné zákonné revizi. Revisi tuto vykonal pak A. Kovář, revisor Jednoty záložní, a shledal vše v náležitém pořádku. Společnost vykazuje k 31. květnu t. r. 2005 členů, kteří hotově splatili K 123.900.— za členské podíly a mimo to ručí obnosem K 247.800.— za závazky společnosti. Vklady stouply na obnos K 445.906.54 a zápůjčky na K 764.588.92. Vklady záročí společnost 4 1/4 až 5%, a to dle sjednané výpovědi.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc květen 1911. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,752.721.—. Vloženo během měsíce kor. 121.694.—. Vybráno koncem měsíce K 111.032.—. Stav koncem měsíce K 1,763.383.—. Stav půjček počátkem měsíce K 2,638.017.—. Půjčeno během měsíce K 463.277.—. Splaceno během měsíce kor. 315.001.—. Stav koncem měsíce K 2,786.292.—. Počet účtů 3915.—. Rezervní fondy K 205.396.—. Závodní podíly K 89.014.—. Pokladni obrát kor. 2,632.199.83.

Opatovice, 28. května byla u nás voličská schůze našeho kandidáta p. Václava Švarce, domkaře z Dol. Rovně. O soc. demokrate ani nemluvíme a Udržalovi hlasy nedáme, protože agrárníci se spojili ve volbách s Němci. Udržal táhne za jeden provaz v církevním ohledu s našimi největšími odpůrci. Jeho rod zradil zemědělství, když nasázel tolik řepy v době, kdy napráno bylo v našem agr. »Venkově« dne 4. dubna 1900: »Každého, kdo letos cukrovku sází, považovati budeme za cukrovary placeného ničema, jehož jak pravivé ovce se budeme štítiti.« Když tedy se štítíte toho, kdo v 1900 řepu sázel, neštítíme ani Udržala voliti a kdo tak učiní, je nešťáblivý, třeba byl agrárník. Ovšem 10.800 K, které ze zrušeného cukrováru Moravanského Udržalovic shrábl, není k zahoeení. — »Byl bych blázen abych rebral«, je hošo předních agrárníků. — Jaká uvědomělost mezi agrárníky je i po stránce stavovské, nejlépe vystihl přítomný úředník p. Pravda (nekleinál), slovy: »Já se divím, pánové (agrárníci), v tak uvědoměném kraji že nechtáte za sebe mluvit pp. učitelé!« A podivil se ani p. Pravda ještě více, když hned nalyšel školáckou poznámku (a agrárníci se směli, místo co měli politovat!) ústy B. Šandery: »Tak nás tomu učíte naučit!« Za agrárníky mluvili pp. učitelé: Šolta z Vysoké a Hála z Opatovic; Šolta, který prý řekl kdysi u nás, že sedlák Pána Boha nepotřebuje — jen když zaseje a pohnojí. Hála zase řekl o hasičích o Božím Těle, že je to panáčkování. Takové mají agrárníci mluvit, a pak prý jsou lepšími katolíky? Pánové, vy matete lid, což bylo pozorovat z Vašich nepravdivých a nejapných námitek. A potom, p. učitelé Hálo, pořád tím »klerikalismem« se neobháněte, když v něm vězíte sám. Hrajte na varhany a lidé nadarmo neřekají, že jste »zašitéj ve farářském košili«! Jak p. Kamenický ze Chvojenice ukázal, lépe by to dopadlo i s Vaším synáčkem, kdybyste ho měl také v nějakém tom »Borromeanu.« I když jste dali odhlasovat resoluci pro Udržala, my uvědomili ho vol t nebudeme, ale napíšeme na listek volební: Václav Švarc, domkař z Dol. Rovně. Za jeho věcnou přednášku a debattu voláme: »Zdař Bůh!« ku jeho schůzím!

O zvelebení poštovní dopravy v Hradecském kraji staral se v uplynulém období říšské rady usilovně klub poslanců křesťansko-sociálních a to se značným úspěchem. Interpellace a osobní intervence býv. říšského poslance dr. Jos. Myslivce u a. k. ministerstva obchodu přivodily zřízení čtyř samostatných vlakových pošt na trati Hradec Králové Chlumec ve vřacích 709, 736, 733 a 728. Ke zdokonalení poštovního provozu na trati Hradec Králové-Kyšperk-Ústí nad Orlicí zřizeny byly dvě úřednické ambulance, jimiž nedostatky v poštovní dopravě v Hradci Králové, Třeborovicích, Týništi, Častolovicích, Kostelci n. Orl., Doulebech, Vamberce, Potštýně, Žamberku, Kyšperku, Dobrouči, Hnátčicích a Ústí z velké části byly odstraněny, zejména, když v lednu na další žádost klubovní dodány byly pro trať tu tři čtyřosé protorné vozy. Vřiednávání o zřizení dalších ambu-

lančí z Králové Hradce do Velkého Oseka k zřízení lepších spojení poštovního s Prahou nebylo sice uzavřením říšské rady úplně skončeno, leč dočasně aspoň závazného alibu, že stane se tak po zahájení činnosti nové říšské rady. Pro tutéž příčinu n' bylo naléhání na zbudování nové poštovní budovy v Hradci Králové a s tím spojené rozmnožení personálu dojednáno, tak že musí se v něm v nové kampani říšské rady pokračovati a naléhati, by telegrafní a telefonní služba, pro nádražní úřad odejít až do 9 hodin večer. Taktéž bylo po přání voličů jednáno o zřízení poštovního a telegrafního úřadu na Slezském Předmostí, jehož otevření bylo zajištěno povoláním kraby blhem jednoho roku. Tato oběhla činnost dr. Josefa Mýslivce a soudruhů na kulturním poli poštovním zasluhuje při nynějších volbách do říšské rady zaslouženého ocenění.

Smířické schůze. Dne 29. května konala se voličská schůze v Černošicích n. L., na níž voličům se představil kandidát strany křesťansko-sociální p. Fr. Šupka z Hradce Králové. Schůze byla četně navštívena stoupenci různých politických stran. Po zvolení předsednictva věčně, povstalo a — na což klademe důraz — slušně, nedotýkaje se v nejmenším svých politických odporů, přednesl p. kandidát svoji řeč, rozvinuv před voličstvem program strany křesťansko-sociální. Vyslechnut byl s největší pozorností za naprostého ticha a skončil za potlesku křesťanských sociálů. Ku slovu pak se přihlásil soudruh Tomášek ml., jehož štvavá a urážlivá řeč (vlastně to ani řeč nebyla ale řvaní!) byla hotovým posměchem na požadavek soudruhů, by v boji volebním zachoval se slušnost i oproti politickým odporcům. Šam p. Šupka nucen byl konstatovat, že ačkoliv již tolik voličských schůzí pořádal a v debatě se utkal i s volnomýšlenkáři a anarchisty, přece od nikoho neuslyšel tolik hrubosti a sprostých nadávek jako od soudruha Tomáška. Jsme přesvědčeni, že sami poněkud jen slušnější soudruzi za svého předáka se styděli; my cítíme jasně nad jeho jednáním ošklivost a hnus. S. tva že začal, obviňoval p. kandidáta z úskočnosti, že prý nechtěl zvoliti předsednictvo, a že teprve na nátlak Tomáškův tak učinil, ačkoliv dobře ví, že p. Šupka musí se řídit zákonem a předsednictvo nechati zvoliti. A pak mlal páté přes deváté bez laďu a skladu, broučal frázi na frázi, šval přitvrzující soudruhy a hlavně nadával. Jak věčně debatoval, ukazují následující nadávky: Flandáci, černí páni, černí popové, spapři hierarchové, opalichaní olové, nevěstičské kněžstvo. Každou nadávku doprovázel soudruzi potleskem a voláním „hanba jim.“ Také se zmínil Tomášek o té bábě, co musila tu peřinu prodat, aby nasýtila lakotného pátora; nepaměť ani na „objemná břicha.“ Pan Šupka, přihlídvě se ku slovu, prohlásil, že nadstojno jest užívati nadávek, kde třeba jest bojovati pádnými důvody. A pak hravě dal Tomáškovu takovou lekci, že na ni nespomene tak lehce. Jen aby si vzal k srdci slova pana Šupky, která mu několikrát opakoval: „Mělo-li málo na hlavě, nechodte na slunce a co nemůžete dokázat, netvrdte.“ Přitom chová se soudruzi tak uličnický, že sám soudruh Škoda je k slušnosti napomínal. Zvlášť uboze se vyjímá starý Tomášek, který, místo aby jako místopředseda dělal pořádek, stále řečníka vyrušoval k nemalé radosti soudruhů. Zjistě, že doma tatík se synem padli si do náručí se samé radosti, jak se drželi. Aby „slušnost“ soudruhů ještě více vynikla, zasměnáme, že když náš stoupenec dal mírným způsobem na jevo scublas s řečí p. kandidáta, vykřikl na soudruhy: „Dám vám přes hubu.“ Přítomní křesťanské sociálky sčítali při tomto řádění soudruhů klidnými, čímž dokázali, jak vysoko svým vzděláním a slušností stojí nad lidmi, kteří stále poukazují na svoji politickou výpověď t. Pravdou jest, že kdyby náš p. řečník v takové květomluvě si liboval jako Tomášek, a kdyby naši lidé následovali příkladu soudruhů, že by při volebních schůzích takla krev, a tyto nebyly by vůbec ani možné. Že by vystoupení Tomáškovy v Černošicích prospělo kandidatuře Šyrůčkově, silně pochybujeme. Vždyť kdo jaksi dosud váhal, a byl schůzi černošické přítomen, ten si jistě rozmyšl, by dal hlas svý kandidátu, jehož náhončí tak surově si počínají. Soudruzi měli asi chuť nadávat a urážet až do bílého rána, my však jsme neměli chuti v jejich společnosti dále prodávati, a proto po 1. hodině v noci schůze byla skončena. Našinci opustili místnost, a tu soudruzi ve hůru volali voličskou schůzi novou. Jak se jim vedlo, nevíme; myslíme však, že asi poznovu si opakovali o té španělské inkvizici, o těch spapřích hierarchích, atd. atd., až přišli zase k té vdově, co tu peřinu poslední musela prodat, a k tomu „miliónu daní(!)“, který byl arcibiskupovi Banerovi alevn. Ubohý, svedený lid, který neprohlédá, jakým nesmyslům věří! Odpověď na hrubé jednání soudruhů bude, že každý uvědomělý katolík odezdá svý hlas Fr. Šupkovi, redaktoru z Hradce Králové!

Sveboda soc. demokratů ve Smířicích. Náš křesťansko-sociální kandidát za 42. volební okres prodává v pravém slova smyslu cestu křížovou. Volnomýšlenkáři, sociální demokraté a agrárníci, jimž jest protivníkem stejně nenáviděným jako obávaným, hledí jej uštvati a sly jeho vyčerpáti. Ve Smířicích byli to soudruzi, kteří vydali heslo: volební schůzi nezahájí Šupka, jenž od-

vážil se ohlásiti schůzi voličů na neděli dne 4. t. m., za každou cenu znemožniti. Schůze po smutných zkušenostech, jichž naši kandidáti na mnohých místech nabýli, svolána sice pouze pro stoupence strany křesťansko sociální, avšak zákon pro naše soudruhy jest přešlým stanoviskem. Proto na povel redáče trombonu dostavili se soudruzi nejen ze Smířic a blízkých vesnic, ale i z měst i několik hodin vzdálených, takže místnost naplněna byla lidmi, ve Smířicích úplně neznámými. Naši lidé ovšem podobnou horlivost nejevili, mnozí z pohodlnosti aneb i opatrnosti zůstali doma, čímž se stalo, že soudruzi, cítíce převahu číselnou, diktovali si předsedu ze svých řad Poukšzování na nezákonné jednání přijali s pustým posměchem. Pan kandidát, obtíže svoji kandidátní řeč přednesl, svolil, když čestným slovem mu byla zaručena úplná volnost slova, že za předsedu zvolen soudruh Voltr. Ale jak to již o soudružích známo, že alibují ale neplní, stalo se i zde. Hned, než počal p. Šupka mluvit, určoval mu soudruh Voltr pouze hodinu. Teprve, když pan kandidát označil toto omezení v řeči kandidátní za nepřipustné, mohl svoji řeč přednesti. K slovu pak se přihlásil soudruh Beneš z Hradce Králové, který celkem zachoval slušnost, avšak jinak šel vytlápenou cestičkou všech soc. demokratických agitátorů. Jediná sociální demokracie je spasnou hvězdou dělníků a živnostníků, a proto, lidčky, odezdějte hlas soudruhu Šyrůčkově. Inn, když ptáčka chytají, pákne mu zpívají! Místní živnostnictvo však zná soudruhy z praxe. Kdo z živnostníků nepřibíhá na rudý prapor, toho by nejraději zničili. Proto soudruh Beneš marně se namáhal. Mluvil tři čtvrtě hodiny, panu Šupkovi však opětně dáváno k odpovědi pouze čtvrt hodiny, a jen za pustého řevu, hulákání a urážlivých poznámek mohl na pravou míru přivesti aspoň hlavní výtky, které soudruh Beneš činil straně křesťansko sociální. Že odpovědětí dovedl, dokázali sami soudruzi tím, že jej nechtěli nechati mluvit. Podobali se křídům, kteří při řeči sv. Štěpána zapřávali si uši a akřipali zuby. Soudruh Voltr jako předseda počínal si úplně strannicky. Při nejmenší poznámce našich lidí vyskočil a koulel očima, ale neviděl, kterak starý Tomášek přestí vyhrůžuje panu Pluhařovi, a neuslyšel urážlivé, hrubé výtky soudruhů. Věra úsko bylo každému slušnému člověku ve společnosti lidí, jejichž zbraní jest nadávka a násilí, a proto mnozí z našich lidí raději odešli. A zjistiť ještě dnes nemohou se ubrániti dojmu, že nacházeli se ve velké zoologické zahrádce. I stoupenci jiných politických stran než křesťansko-sociální shodují se v úsudku, že soudruzi ubírali se místy nedostřelitelnými v násilí, ale mravně že svítěžili kandidát křesťansko-sociální, Fr. Šupka, redaktor z Hr. Král. Proto každý, kdo souhlasí s křesťanským názorem světovým, považuj za svoji svatou povinnost dostaviti se k volebnímu osudí a odevzdati mu hlas! —

Nezhamáka. Obrázek další. Netrpělivě očekávalo se představení kandidáta spojených stran rady zem. výboru dr. Boh. Franty. Prý se k nám boji, přivezou ho v pytlí a pod. nemysly se pronášely. Pan kandidát přišel sice jako člověk nevybojný ale možno říci, že si získal mnoho sympatií u zdejšího občanstva. V další řeči naznačil, jak se obce zachováti a poctivě pracovati a na základě dohody uobáti se o důvěru. Jako obhájece dohody vystoupil tajemník pan Šta. Ukládal, že dohoda má učiniti napřed pořádek u nás doma v Čechách, aby se pak s větší vážou mohlo vystoupiti ve Vídeň. Dále že: má na účel zachování a posílení středních vrstev. Řekl, že uvítání biskupa není klerikalismem, ale aktem zdvořilosti a ukámal při tom, jak „Čas“ přalubuje evangelikům i židům a to že není již klerikalismem. Praví, že realisté prohlašují mandát ve 24. volebním okrese, což bylo přijmuto s hluchým voláním výborné a dobře tak. Za svou řeč sklidil bouři potlesku. Nešťastný den měli realisté. Zastupoval pana prof. mora řečí svou mimo lidi, zpraované pokrokovým a soc. demokratickým tiskem, nikoho neuchvátil a nenadchl. Dalším řečníkem byl kandidát soc. demokr. Opakoval totéž, co jsme již slyšeli. Smůlu měl i druhý realista a když pak užil slov o „beraně“, byl z řad voličstva okřiknut, aby neurážel. Přinucen odvolat a p. kandidáta Frantu odprosit. Právě pozdvižení způsobilo, když mladý pan Jaro Malina chtěl řečnit. Poněvadž není voličem, protestováno důrazně z řad voličstva, že k tomu nemá práva. Slovo sice obdržel, ale pro odpor a bouři mluvit nemohl a musel s nepokřivenou odejíti. Pan Josef Sláva přihlásil se ke slovu a ukázal, jak živnostnictvo hledalo v předminulých volbách schopného kandidáta, ale nenalezlo, poněvadž se na každém něco našlo. Naposled že ukázáno mu bylo na dr. Drtinu, tedy že živnostnictvo v okrese 24. volilo dr. Drtinu jen z nouze. Rovněž pan Vančura oověřil jednání bývalého p. poslance v otázce naší dráhy i drubých potřeb a prohlásil, že to byli jiní poslanci, kteří o naši dráhu se starali a pro ni pracovali. Do debaty zasáhl as 13 osob. Bylo 1 1/2 hod. v noci, když utončen byl návrh na konec debaty, neb jinak trvala by schůze snad do rána. Ku konci pan starosta projevil radost nad výsledkem schůze, kterou ukončil. Aby pochroumanou posici posílil, oznámil realisté novou schůzi Drtinovu na sobotu v 8 hod. večer. Veliké plakáty oznamovaly to druhý den na nárožích závořů a do-

datkem, že prof. Drtina jest kandidátem všech přímých, poctivých a čestných lidí. (Máme za to, že by bylo správnější, kdyby stálo tam, že je kandidátem českých židů a evangeliků ve volební skupině.) To však doznalo odvěty se strany druhé. Objevilo se provolání, kde vzhledem k tomu dodat' u neseal se volební výbor spojených stran doporučit voličstvu, aby schůzi ignorovalo. Městské občanstvo projevilo se solidárním a schůzi nenavštívilo. Přednášel tedy p. profesor pouze soc. demokratům, několika pokrokatům, a zvědavým ženám. Našinci ovšem napíši na svý hlasovací lístek: Dr. Frant. Reyl, Křiditel biskup. semináře v Hradci Králové.

Čáslavsko. V bezuzdné zášti proti straně křesť. sociální najali si agrárníci v poslední chvíli na pomoc i čáslavský mladočeský list, v němž plivají po kandidátu p. Fr. Šabatovi, že prý o Šabatovi nikdo nikdy neuslyšel, že ničeho nevykonal, že ničeho neznamenal. Mluvíli o činnosti poslanecské p. Šabaty k přiluhovačům a nájemcům „Pravdy“, bylo by jako kázati borovism. Jest to smutné, že čáslavský list, který ví, kde se co ničemného o jakémkoliv křesť. sociálově neb knězi napíše, o činnosti poslance tak účinně o Čáslavsko se starajícího ničeho neví. Necht' se jde ptáti do Ronova. Potěš, do obce podle Doubravky atd. a tam jí povědí, co pro obce ty vykonal. A nebude-li mít na tom dosti, ať se obrátí k mnohým jednotlivcům a oni jí povědí. Ostatně nemá daleko na okr. hejmanství a tam uslyší, jak pečoval o dobro svých voličů. Že jeho rodáci přitmo žasnou, jak mohlo Čáslavsko a Chrudimsko volit člověka takového, jako jest p. Šabata, jest planý žvást. Snad se pisatel zmýlil s p. Dr. Hnídkem, kterého vlastní rodáci rázně odmítli, když se před čtyřmi lety ucházel o jejich důvěru. Vrcholem opovážlivosti jest tvrzení, že klerikalové nešetřili ani starosty Dra Zimmra. Jest li kdo si může nářkati na „lásku“ agrárníků, jest to právě p. Dr. Zimmer. Ještě v dobré paměti jest výpad jejich proti němu při jedné schůzi v okr. hosp. zlíhoš, a jak se přičiňovali o jeho volbu za okr. starostu, jest každému dítěti známo. A jakých má přátel mezi stoupenci strany agrární zrovna pod okny „Pravdy“, to ukazují zasedání ob. zastupitelstva čáslavského. Je pravda, že okres náš prohlédá, poněvadž čím dále tím více snímá zelené brejle a doufáme, že prohlédne úplně. Vítězství práva a spravedlnosti může se snad i na čas násilím zdržeti, ale nedá se naprosto udušiti. 13. červen ukáže sly naši křesťansko-sociální myšlenky. Křesťanskí voličové, všichni na svá místa!

Čáslav. (Opozdění.) Rekonstrukce Duskova divadla. Stavbou nové sokolovny dostalo se městu našemu potřebného sílu k obdivání zábav a proto lze nyní Duskova divadla učiti plně toliko k účelům divadelním. Jelikož však vnitřní zařízení neodpovídalo nutným požadavkům obecnostva, usmelo se městské zastupitelstvo v posledním zasedání provésti novou úpravu, aby sjednotno bylo náležitě pohodlné obecnostvo, a aby pokladna divadla přitom také získala. Dle projektu vypracovaného p. stav. J. Skřivánkem budou sedadla v hledišti stupňovitě vyvýšena, že sjednotná bude jasný pohled na jeviště se všech míst přizvaní a galerie budou rozšířeny o jednu řadu sedadel. Dosavadní dřevěná konstrukce galerií zameněna bude za železnou s betonovou kloubou, a aby nebezpečí požárů bylo omezeno, bude připraveno vše k zavěšení železné opony. Přístup k místům i východy budou tak upraveny, že divadlo bude vyhovovati všem účelům bezpečnostním. Rekonstrukce má býti provedena během letních měsíců, takže v podzimní sezóně bude lze již hráti v nezkrácené míře. Doufáme, že obecnostvo to radostně ocení a že divadelní jednotu tím více svými sympatiemi bude provázeti, čím více v obnoveném divadle pohodlí naleznou. — Úprava kostelního okolí. Městská rada při dokončení opravy chrámu sv. Petra a Pavla dává do náležitosti pořádku i okolí chrámu. Parky kolem děkanického kostela dostávají nový vzhled a ulice jako jediná předlážděná a jednak prázdná a rozblácená místa nově vydlážděna. Aby zabráněno bylo zamoknutí kostelních zdí, zřízen jest kolem kostela chodník a odpadová voda odvedena jest do kanálu. Tato snaha městské rady zaslouží plně chválu a nebude jistě nikoho, kdo by jí toho uprál. Škoda však, že s toutéž benevolencí, s kterou se chová k okolí obnoveného chrámu děkanického, neobrací se i k okolí chrámu sv. Alžběty. Tam neodprodaná, zachovaná část hřbitova jest ve stavu prabádném. Svě doby bylo řečeno, že této části bude užito k založení malého parku, v němž by uchovány byly velice zajímavé, starodávne pomníky občanů Čáslavských, zatím však stalo se z ní pusté rumoviště, na němž nabromaděny jsou staré dlažební kameny a jiné nepotřebné předměty. A aby okolí toto dostalo ještě lepší okrasy, postavena byla u pol zbožené zdi hřbitovní přikránná bouda na různé náčení a vykopána byla jáma pro hašené vápno. Se hřbitovem u sv. Alžběty natropeno bylo v posledních minulých letech už tolik nepřístojností, že by to již jednou mohlo přestat. Když není snad peněz na zřízení parku, aspoň mohlo býti okolí kostela srovnáno a ovocným stromovím vysázeno a zřízena z něho zahrada pro soušední městský sirotčinec neb chudobinec. Oprava hřbitovní staré zdi také by tolik nestála a přestala by strašiti svou zpustlostí mezi novou obádní zdi městského chudobince a okrasného chrámu. Dou-

táme, že se snad najde práce někdo ze zástupců občanstva, kdo se ujme této zanedbané a opuštěné popelky, která uprostřed dvou nádherných budov dvojnásobně uboze vypadá. — Schůze občanského klubu s předáky živnostnictva svolána byla v minulých dnech výborem občanského klubu, aby pojednala o projektované stavbě nové úřední budovy, k níž vyhlášeno bylo místo na bývalém starém hřbitově u nádraží. Schůze vyzněla jednomyslným usnesením, že stavba tak důležité budovy na tomto místě jest pro zájmy živnostnictva nevhodná a že třeba učiniti kroky, aby úřední budova zůstala v městě. Uznána byla oprávněnost zásady, že úřední budovy patří do středu města, na periferiích nechť město se rozšiřuje budovami soukromými. Štratrost v tomto ohledu není vždycky na místě, jak ukazují se již prakticky při nové budově poštovní. K projednání a následnému ojasování celé otázky bude v nejbližší době svolána schůze všech živnostníků a zástupců, na níž stane se definitivní usnesení, jakých třeba učiniti kroků k praktickému rozřešení důležité této věci.

Pod železnými horami. Agrární strana v úzkosti, aby kandidát její nepohoršil, zjednávala kde koho do svých služeb. Kdežto v sousedním okrese Kutnohorském je ve volebním zápase se stranou národně sociální, u nás přijala ochotně služby jejích hlavních agitátorů. Je to podivná pro bohy, když národní socialisté, kteří naplali na svůj štít stejné boj proti pokrokářům jako kněžím, podporují účinně pokrokového kněze a bijí se o zvolení zástupce strany čistě stavovské — dělnictvu a živnostnictvu přímo protichůdné. A aby se jim v boji nezastavilo, spěchá jim na pomoc mladočeská svobodomyslná »Pravda«, která konečně doznala milosti v táboře agrárním a která teď pro samý klerikalismus zapomenula, že ji kdysi nazval národní sociální časopis — hadrem. Jen že všechny projevy pro agrárního kandidáta nesou na sobě příliš jasně známku vymyšlenosti. Takové dopisy jako povídání z Licoměřic a Vinař, zplozené jedním párem, voličstvo nezmatou a nezmate je ani výpad, jako je žvanění: volební zbraň klerikální zhotoveny asi proti dobrému zaplacení, neboť tiš je drahý a každá služba stojí peníze. Jsme však při tom »Pravdě« vděční, že třeba nechť doznává, že »každý soudný a rozumný člověk vidí, že může jít se stranou tou, která nazývá se stranou křesťansko sociální.« A to si zapamatujeme a podle toho také rozhodnutí naše 13. června dopadne!

Štrampouch u Čáslavě. Kandidát strany křesť. sociální p. Fr. Šabata, rolník ve Vrbici, konal u nás schůzi dne 21. května. Ač ten den v Čáslavi konán byl vzlet Kašparův a byla obava, že schůze bude slabá, sešlo se přece množství našich stoupenců z okolních osad a mezi nimi i četné sociálních demokratů. Řeč p. kandidáta přijata byla s plným souhlasem a ani sociální demokraté nemohli mu upříti svého uznání. Jen jeden z nich, takto vyznáním náboženství evangelik, snažil se oslabiti některé stránky programu křesť. soc., ale byl vlastními stoupenci napomenut, aby toho nechal. Jako průběh, tak i zakončení schůze bylo úplně hladké, snad proto, že agrárníci z okolí zůstali — doma. Necht 13. června všechny našince nalazne na svém místě!

Od Dobrušky. Oheň dostalo se mi náhodou do ruky číslu Čáslavské »Pravdy«, které mne znamenitě pobavilo. Všem pokrokářům, volnomyšlenkářům a zelenému táboru účinná redakce hofuje tam, že snad skvrna (zvolení kat. kandidáta) na pokrokovém štítu Čáslavaka nebude odčiněna a to proto, že »Pravda« si agrární strana nenajala do svých služeb, ač prý se s radostí — nabídl. Pomysliť jsem si: To to s tebou, holka, daleko došlo, když se už nabízáš a když tě přes to — nechťš! Co se proti těm klerikálům »Pravda« naštvála (každý týden jim zatápl), co se pana pátera Hnídky nachvátila, co se při zemských volbách pro císařa Blaška napasla, co exemplářů zdarma (?) obětovala a agrární panstvo všechno zapomenulo! No snad se nyní aspoň vzpomene na »pokrokovou« Čáslavskou list svou milostí občanství. Pak jistě klerikálové budou na dranc i se svou, jak »Pravda« tvrdí, hadí cpatností, kterou číhají jako kočka na myš! Už se na to těšíme!

Volební ruch okresu Čáslav—Chrudim. Voličské schůze našeho milého kandidáta p. Františka Šabaty zjednávaly stále nových a nových stoupenců straně. Poctiví agrárníci, slyšíce pravdu a vidouce zkušenost a poctivost páne Šabaty, jsou proň nadšeni. Myslící lidé porovnávají nadávky agrárních kortěšů s vážnou řečí programovou našeho kandidáta, přicházejí k nutnému logickému závěru: »Kdyby měli agrárníci pravdu, nenadávali by, nýbrž mluvili by věcně, jelikož dobrá věc se odporučuje sama.« Ky div, že fanatismus agrárních demagogů změnil se v posledním týdnu v pravé bémění, podvod a pyramidální rafinované lži. Za p. Františka Šabatou jezdí stále najmutí žoldnéři, chtějíce jej tělesně znemožniti k odporu. Než chybá lávky! Každý přijede jen jednou a obdrží chladnou lázeň najednou, vícekrát se neodváží. Jediný Lenoch jel za Šabatou třikrát a pak soukromě pronesl pochvalný posudek o bystrosti a politické vypjatosti Šabatově. Jak se nám píše, začal p. Šabata schůze v Ronově n. Doub. dne 3. června. Zde mluvil za velkého účastenství v místnostech p. J. Vávry přes 3 hodiny,

arovníraje program sociálně demokraticko-agrární a české strany křesťansko-sociální. Kandidatura přijata s velkým nadšením. Dne 4. června odbyvána schůze v Ohotnicích. Sem přijela řada agrár. kortěšů, aby p. Šabatou ukřičela. Pan učitel Machník z Ohradimi, jež p. Šabata svými pádnými důvody tak usadil, že Machník veřejně prohlásuje: »P. Šabata výborně obhájil svůj program a já jsem se snažil obhájiti program agrární.« Pan předseda agrárních prosil p. Šabatou, aby již ukončil, než tanto praví: »Ať se mluví dále, by se nám neleklo, že se bojíme.« Myslící voličové chodí nyní, se navštěvují a teprve chápeou, co jest program české strany křesťansko-sociální. Dne 5. června koná se schůze dopoledne na Mírově za předsednictva sociálně demokratického. Po řeči p. Šabaty mluví p. Satorie z Prahy a pak nějaký socialista, kterému p. Šabata děkuje, že zvláště v příčině náboženství dotvrzuje více, než sám si troufal říci. Naše posice velice posilována. Téhož dne odpoví ledne chodí ve Vokresaně. Zde jest náš první kádr a schůze vyzněla v manifestní osvědčení věrnosti zásadám, což zastancem má se p. kandidát Šabata státi.

Kutnohorské. Z volebního okresu našeho nebylo dosud téměř zprávy v kterémkoli listě strany křesť. sociální, čímž stalo se, že voličstvo z řad našich nedostává se náležitěho přehledu ve volebním boji čtyř stran, které se o manáť ucházejí pro své kandidáty. S největším úsilím pracuje i zde, jako všude na venku, strana agrární, nešťtící se nížších prostředků k umlčení a případnému ubiti odporu svých, z nichž nejnebezpečnějšího nepříteli cití ve straně křesť. sociální. Známý stoupencům agrárním znova nucený kandidát Švejk ze Sváté Kateřiny pracuje horečně a kam nemůže sám, tam vyřídí celé voje svých kortěšů a ceny letádků, k nimž přídává v posledních dobách i svou podobiznu na křídlovém papíře. Přijde-li do užší volby, snad potom posílá i — zlaté hodinky. Může si ovšem tento luxus dovoliti. Co nenahradí ústřední vedení pražské za subvenčních peněz, to doplatí hospodářská záložna kutnohorská, která kryla i značný náklad již při posledních volbách, z úroků základních podílů. Jest sice značný počet podílů, kterým se takové hospodářství zdá býti naprosto nesprávným, ale musí mlčet, nechť-li dojdí pranyře. Měli jsme příležitost vylechnouti mnohé z těchto mužů, kteří mají již teroru Švejkovy kluky až po krk. Vidí v něm správně pouhého mluvku, který po celá ta čtyři léta pro okres nic nevykonal a z jejich řad vyšly hlasy, aby místo něho kandidován byl dr. Pazderna. Ale pohrůžky Švejkovy, jenž zná tak mnohé tajnosti strany, způsobily, že pražské vedení rozhodlo proti nim. Tolik jest však jisto, že případné vítězství Švejkovo bude jeho vítězstvím posledním. Nelze se tomu diviti. Jako vlastní jeho sousedé odstavili ho od řízení záležitostí obecních, tak — vlastní jeho voliči odstaví ho od řízení záležitostí veřejných. Prázdnota nedá se křikem a pohrůžkami nahraditi. Kdyby duchovenstvo našeho okresu mělo všude jenom poněkud více porozumění pro ducha dčby a kdyby jen poněkud intenzivněji a opravdověji pracovalo, pak kandidát strany naš by Švejkovi podrazil noby úplně. Ta dosavadní showivavost k osobě i straně Švejkově nepřinesla než tím větší trůfalost zeleného panstva Švejk, který před čtyřmi roky vyklápal cest čku na kutnohorské arciděkanství, dneš vidá, že duchovenstvo naše hová si namnoze v klidné nečinnosti, vystupuje již zcela otevřeně proti zásadám křesťanského lidu. Mezi tím, co k národním socialistům, kteří pracují zvláště mezi živnostnictvem, se přímo lokajsky lisá, nazývá je ve svém letáku »stranou spřátelenou;« pro křesť. sociály má jenom — nadávky. Víme ovšem, že ani tohle nepohne mnohými liknavci, ale nechť aspoň katolický lid mu odpoví různým způsobem!

Nová Paka. Dne 15. června o 2. hodině odpol. »U Návětrů« v Nové Pace schůze důvěrníků křesť. sociální strany za venkovský volební 41. okres. Dostavtež se všichni!

Ohlumecke. Dne 5. t. m. svolána do Rozehnalu u Žitčelic stranou křesť. sociální schůze voličů. Účastníků bylo kolem sta. Schůzi předsedal p. J. Novák, faktor ze Žitčelic. V zastoupení našeho kandidáta p. Jos. Křepičky, rolníka z Bukoviny, vysvětlil program naší strany vdp. F. Konečný, farář z Pouchova, který ve své řeči celkem asi 2 hod. trval, prokřesl živým humorem, vytkl též, v čem se shodujeme a lišíme od stran jiných. Dokázal bezpodstatnost výtek, které na našeho Kvasničku házeny bývají na schůzích p. Srdínky. Pak p. Mráček, rolník z Radovesnice, krátce sděluje zkušenosti zažité s prodejem čekanky v jedné z neďalekých vesnic. Poněvadž pak ke slovu nikdo se více nehlásil, byla tato schůze, která vyzněla ve prospěch našeho kandidáta, ukončena a my vzdali dík vdp. řečníku za jeho poutavou přednášku. — Račte jen, veleddut. pane, častěji mezi nás zavítati a jistě že ty bašty, na které p. Srdínko tolik spoléhá, se rozpadnou a na zříceninách těch nám přece pšenice pokvete, třeba že to popírá jeden »pan doktor« od Ohlumce!

Volební schůze v Labské Týnici. V neděli dne 28. května svolal kandidát strany křesť. sociál. p. B. Dvořák veřejnou schůzi na 10¹/₂ h. dop. do velkého sálu panství hostince. Schůze

účastnilo se více než tři sta voličů z Týnice a všech okolních vesnic. Též jeden plať stál obsazen byl pokrokdři i sociál. demokraty. Předsedla kandidátka inž. B. Dvořáka vylechnuta s nevlední pozorností a byla i od protivníků pro věcnost a nestrannost s potleskem přijata. Dán tu důkaz uvědomlosti přítomného rolnictva i všech přítomných. Na několik dotazů a radžek, kterými chtěli asi sociál. demokraté zkoušeti, valice břitce se s tím taktem odpověděl p. Dr. Hrachovský. Schůze ukončena za všeobecné dobré nálady všech přítomných v 1 hod. odp. Účastníci odnášeli si mnoho dobrého a poučného do svých domovů a bude jim to jistě podkladem jak mají se zachovati, aby zvolen byl kandidát navrhovaný stranou křesť. sociální.

Volební skupina č. 44. Četně navštívená a velice sdělilá schůze konaná v Lápi n. O., dne 4. června t. r. — Po rozvinutí programu str. křesť. soc. kandidátem dp J. Novotným, kaplanem v Pardubicích, způsobem poutavým, věcným, doloženým důvody nezvratnými, pochopilo voličstvo význam snah str. křesť. soc. pro celkové dobro »společnosti lidské, pročež po vyvrácení chabých námitek se strany soc. demokrat. přijelo s radostí resoluci předsedou schůze p. K. Lingrem navrženou a tím projevilo plnou důvěru kand. str. křesť. soc. dp. Jos. Novotnému. Resoluce zní: My přítomní voličové volebního venk. okr. 44. na schůzi voličské dne 4. června v Lápi pořádané, po přednesení programu strany křesť. sociální kandidát m. dp. Jos. Novotným, strany této, plně uznáváme program za jedině způsobilý k umlčení boje stavu jednoho proti druhému, uznáváme, že zásady strany křesť. soc. jsou způsobilý k tomu, by skutečně trpící, ať stav ten neb onen, došel obhájení a spravedlivé pomoci. Uznáváme, že tyto snahy pro dobro lidu je možno provésti jenom na zásadách podložených zákony Božími, t. j. na základech pravdy a spravedlnosti. Uznáváme p. kand. dp. J. Novotného jako človíka schopnosti vysokých, vůle pevné, který bezohledně přejde přes překážky dobro lidské společnosti ubližující k cíli vytčenému a v programu strany své označenému; který proti nav. ze z ciziny k nám tlačené a nás poškozující vždy bez bázně, hrdivě na místě prvním stál, který zejména činní bude v místech k tomu nejpožadovanějších. Je ne dále přesvědčení, že zájmy hmotné svého voličstva bude hájiti spravedlivě, nedaje se zláskati lahojným cinkotem zlata, jemuž tak mnohý zástup lidu podléhá. V tomto pevném přavedčení dne 13. června my voličové, ať stavu toho neb onoho, kteří tožime po spravedlivé pomoci proti našim odvěkým nektřným nepřítelům a nechceme býti stýdrami pokrokové mody tímto určené, jako katolíci budeme na svém místě a odevzdáme hlasovací listky svoje se jménem našeho milého kand. dp. Josefa Novotného, kaplana v Pardubicích.

Občary. Volební schůze, která konala se 28 května o 7. hod. odp. v sále obecního hostince na náměstí, měla nad očekávání skvělý výsledek. Kandidát strany křesť. sociální inženýr B. Dvořák, majitel hospodářství z Pardubic, seznámil přítomné s programem strany, vyřídil politickou situaci v řeči, která netřvala více než hodinu, ale byla svým obsahem a působivostí na voliče význačná. Kandidát nekřivcoval strany způsobem jako se děje u kandidátů sociál. demokrat. a jiných; jen připomenul všeobecné chyby, kterých se mají všechny strany bez rozdílu vystríhati a které nejsou citi žádné strany. Uvedl, čeho třeba rolníku i řemeslníku ku poznaení jich stavu a všeobecnému labu veškerých vrstev národa. Účastníci schůze pozorlivě vylechli veškeré taktické výtky svého kandidáta a nerazili i ejmenšho dotazu, ba neprojevali niťádne nespokojenosti, ačkoli bylo účastnatřví skoro všech stran ze širokého okolí. Po řeči kandidáta ujal se slova p. Dr. Hrachovský z Kolína, který v obšírlé a hlasocí listky svoje připomenul, co třeba, aby zdárné volby se vydařily a prospělo se všem lidem dobré vůle, doporučuje kandidáta strany křesť. sociální, jako nejpříhodnějšího v kritické době, v které se národ náš nalezá a nalezati bude. Schůze skončena za úplné spokojenosti všech o 9. hod. večer. Účastníků bylo přítomno tlik, že málo kdo pamatuje podobné četné účastnatřví. Z rejšířšího okolí, Býchor, Lhoty, Zálabí dostavily se celé úplné deputace spolků a sdružení rolnických, ba ani velká část žen i dívek nechyběla, tak že sál do posledního místa byl naplněn.

Na e. k. jubilejní rodice císaře a krále Františka Josefa I. v Kostelci n. O. Konati se bude zápis a přijímací zkoušky záků do I. třídy dne 6. a 7. července a 16. září od 8—10 hodin. Zápis záků ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 15. září 1911 od 8—10 hod. Blížších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavy.

Třebechovice pod Orebem. Fr. Probošt ličí v »Ratiboru«, co všechno má naše museum. Zpráva jeho je velmi neúplná. Nereferuje na př. nic o osudech prodaného starožitného měděnce — do starého železa. Dále nezaznamenává, do kterého základu pro kandelábr zasazen byl pomník kněze-spisovatele-rodáka Jiřho Kupky. Práce jeho je velmi povrchní, ani nepronaší obavu, aby obraz starého kostelíčku na Orebě, darovaný svého času drem. Heldem, témuž kostelu a nyní našimi »starožitníky« do radnice uložený — nepotkal tyž osud, jako onen starožitný měděnec. — Po městě

luští nepokrokářští lidé rebus, kdo bude platiti plakáty a pod. voličské schůze dra. Drtiny, svolané městskou radou, zda-li pokrokářský klub, či obec. Dále když městská rada v dubnu se prohlásila pro Drtinu, proč v květnu svolávala do města veškeré kandidáty? Nezavání tohle Kocourkovem? V 12. čísle »Obnovy« byla zmínka, jak pokrokářské a s nimi spřízněné duše zmírají šlechetnou touhou zničit mlynáře pana Hájka. Oproti jízlivosti zpravodaje »Ratibora« tvrdíme, že o věci referovati budeme; jenom strpení, pánové! Necht' veřejnost pozná vaši pravou tvář! Právníci z »Ratibora« nejdnou sami ocenili cenu vynuceného odvolání; však ona jednou přece pravda přijde na jevo. Zdali tažení pánů ze záložny proti panu mlynáři je ústavu na prospěch, o tom se dnes uvažuje všelijak. Kdyby mělo přijíti ku hlasování, jistě většína členů záložny neschválila by toto jednání. Pak se divme, proč mladé okolní peněžní ústavy vzrůstají . . .

Do Třebechovic. Třebechovský pokrokář píše v »Ratiboru«: Čtenářstvo »Obnovy« nemá zprávu o výsledku žaloby a odvolání (jaké odvolání? tomu nerozumím; pozn. pis.) p. V. Kolše na red. »Ratibora«. Aby tedy čtenářstvo »Obnovy« zprávu mělo, tedy veřejnosti sdělují: Pro útok neznámého (!) pachatele, podniknutý na mou čest, podal jsem svého času žalobu na redaktora »Ratibor.« Při soudu se redaktor »Ratibora« vymlouval, že v návalu prací článku onoho nečetl. Obecní tajemník p. Rud. Souček prohlásil, že sice zná pisatele, ale poněvadž by ho to vedlo ve škodu a v opovržení, použil dobrodini zákona a pisatele odpřel jmenovati. Jenom takhle vyvázla pokrokářská společnost beztretně, neboť jsem to dále před porotu nehnal. Obecně jest známo, že za dnešních smutných poměrů není člověk jist, aby ho nějaký novinářský zákeřník nějakým záluďným způsobem nenapadl. Zjednati sobě zadostiučinění, když člověk pachatele nepopadne přímo za pačesy a nepředvede ho soudu, je velmi těžko. Tak, tímto veřejně ukojuji zvědavost »Ratibora« ohledně jeho péče. Ale nyní doufám, že »Ratibor« podobným způsobem zpraví své čtenářstvo o výsledku žaloby, kterou jsem podal na pana R. Součka, tajemníka; ano? — V Třebechovicích, 6. června 1911. Vilém Koleč.

Prosba k lidumilům. Ve čtvrtek, dne 18. května rozpoutala se nad krajinou naší krutá bouře, při níž zapálil blesk v domku našeho člena Frant. Vápeníka ve Chvojenci, jenž z celého svého majetku nezachránil jen stěží dobytek a šatstvo. Hospodářské náčiní, k němuž těžko si pomohl, shořelo mu do posledního. Obracíme se k našim šťastnějším bratrům s upěnlivou prosbou a voláme: pomozte bratru trpícímu, neboť praví Pán: Cokoli jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně samému jste učinili. Každý sebe menší dárek přijímá a s díky kvituje »Odbočka hosp. sdružení českých křesť. zemědělců ve Chvojenci u Holic«. Frant. Kamenický, t. č. jednatel. — Kvituje: Při voličské schůzi v Rokytně 20 K 60 h (doplněno na 21 K). Stolní sbírka po schůzi v Rovni 8 K 20 h. Zaplať Pán Bůh!

Josefov. V úterý 6. t. m. ráno o pět 8. hod. přijel na přehlídku zdejších dělostřelců arcivévoda Leopold Salvátor, inspektor dělostřelectva. Na počátku cvičení stala se nehoda. Dotva 100 kroků baterie 4. pluku polních děl ujela tryskem, klesl kůň u voje zapřažený, buď že zakopl o kámen anebo že arterie vnitřní následkem trysku praskla — kůň byl as 14letý — a polní dělo 15 metr. centů těžké přejelo mu zadní nohu. Dělostřelec na koni se octl náhle pod koněm. Koni zlámána zadní noha na dvou místech a dělostřelci byla přeražena žebra, zlámána noha a na koleně svaly pohmožděny. Plukovní lékař přítomný po ohledání dal zanepti na polních nosítkách zraněného, ke kterému sám arcivévoda pospíšil, do vojenské nemocnice, kde lékaři těžce poraněného obvázáli. Dělostřelci Burešovi se prozatím vede lépe, ač zranění těžké. Odpoledne k 5. hodině pan arcivévoda sám provázen generály nemocného v nemocnici navštívil. Kůň, který vstáti nemohl, asi za půl hodiny nedával známky života a zhylnul. Odvezl ho řezník z Jaroměře.

Starý Kolín. Volební schůze křesť. sociální odbyvána dne 4. června o 7. hodině večer za nevidaného účastenství ve velkém sále, který byl do posledního místečka naplněn všemi třídami lidu z Kolína a okolí. Kandidát inž. Dvořák B. z Pardubic velmi taktně vytkl chyby, které vedou národ náš k rozluce. Uvedl úpadek zdatnosti parlamentní, úpadek národního citu, lásky k vlasti, rodinného vychování a povšechné výchovy mravní v celém národě. Řeč kandidáta byla vyslechnuta s pozorností všestrannou. Přihlásivši se ke slovu rolník, býv. poslanec Švejk ze Sv. Kateřiny, byl nucen veškeré důležité body řeči kandidáta, které si byl zaznamenal, plně potvrditi, ale aby našel něco, čím by mohl proti straně křesť. sociální vystoupiti, jal se tvrditi, že strana je spojena se sociálními demokraty. Uváděje, že tito chovají se dnes klidně, ale včera, t. j. v sobotu, nepřipustili kandidáta agrárního Špačka ani k slovu, ohrožující i násilím jednotlivce. Náš kandidát s klidem, technikem vrozeným, vyvracel nespravedlivé jeho

tvrzení. Tu pan Švejk vrhl se na přítomného pana P. Dr. Hrachovského, drsně útoče nejen na jeho osobu, ale i na celou stranu křesť. sociální, což bylo všeobecně odp. řitomných odsuzováno. Schůze skončena o 11. hod. večer resolucí pro kandidáta Špačka, který při hlasování na zkoušku obdržel plných 24 hlasů z přítomných více než 200 voličů. Po odejití strany křesť. sociální vrhli se teprve sociální demokraté na agrárníky a za huronského řevu vyčetli sobě navzájem vše možné. Připomenouti dlužno ještě treínou poznámku kandidáta inž. Dvořáka při polemice s posl. Švejkem o drobení strany zemědělců jako základu národa a nepřizní strannické: »Vidím z Vaší nálady »smířlivé«, že jakmile propadnete na Kutnohorsku, kde máte tak málo naděje na vyhrání, utvoříte jistě taky novou stranu agrární a budete dále vychloubati se, že pracujete pro umravnění národa a jeho společné cíle.« Na to zůstal bývalý poslanec odpověď dlužen.

Naše kandidatura ve 45. volební skupině. Pan Josef Kvasnička představil se svému voličstvu v nových veřejných schůzích. Ovšem bylo pozorovati veliký agrárnický hněv, že se odvažuje kandidovati vážený rolník proti straně agrární. Troufalost agrárníků byla tak veliká, že našeho kandidáta docela řízně vyzývali, aby se kandidatury vzdal. Křičeno mu do tváře »hanba«. Takové svobodomyšlnosti se tudíž agrárníci naučili častým čtením »Havlíčka«. Náš kandidát ovšem velice případnými slovy nesvobodomyšlný útlak občanského práva odrazil. Na různé dotazy dával odpovědi tak dobře volené, až se jitižení tazatelů stupňovalo. K tomu Kvasnička poznamenal, že křesťanští sociálové nechodí se dožebrávat hlasů od stran jiných, že se jde představití však voličům vlastním, kteří mají na venkově zrovna tolik práva, jako každý soc. demokrat. Nejvíce agrárníci naběhli, když se pokusili vytýkati našemu kandidátovi, že ještě není honěný ve vysoké politice. Pan kandidát poukázal, proč sám pan Srdínko volí nejraději schůze důvěrné a proč se vyhýbá osobní debatě. V té vysoké politice Srdínko posud mnoho nedokázal, jakkoliv není nováčkem, ale starým, honěným parlamentárníkem. — Nejzajímavější odpovědi byly, když se tázali agrárníci Kvasničku, jak to bylo s tou řepařskou »zradou«. Pomalu, důkladně náš kandidát vysvětlil, jak on a jeho přátelé nebyli od agrárníků do ustavující schůze ani pozváni, jak byl ze schůze vykázan s podotknutím, že platí schůze jen pro ty, kteří se mohou vykáhati legitimací. A tak Kvasnička postaral se o opuštěné řepaře katolické sám a to tak úspěšně, že jim bylo zapláceno na centu o 20 hal. více než řepařům agrárním. Zkrátka jeho pomoc byla tak znamenitá, že začali řepaři z agrární organizace přebíhati. Agrární strana předeem dusila pronikavou akci řepařskou tím, že řepařských sdružení zneužívala k politickým akcím své strany. Tedy Kvasnička pro řepaře dokázal více, než silné sdružení agrární. — V Bukovině dne 6. t. m. konala se menší schůzka agrárníků s p. Srdínkou, na které bylo dovoleno mluvit i našincům. Pan Srdínko na dotazy našinců byl zřejmě zmaten, takže si odporoval. Hned řekl, že náboženství patří jen do kostela a hned zase k vůli našincům, jak rolník při spatření mraků na poli zvedá v modlitbě zrak k nebi. Prý agrární strana náboženství do svého programu nepojme, protože to jest strana stavovská. Proč však jest v tom programu tolik chvály o učitelstvu, o škole, docela i o zpěvu a nástěnných obrazech? Ale o kostele, o náboženství, poměru agrárníků ke kněžím, o vyučování náboženství ve škole nic? Tu jest přece u strany stavovské patrna veliká jednostrannost a nedůslednost. Také řekl, že se zneužívá kazatelny. Bylo mu řečeno: »Neznáte toho, kdo předešle v užší volbě si přál, aby byl jako kandidát ohlášen s kazatelny?« Popřel to. Ale my máme trochu lepší paměť. Pan Kvasnička pověděl panu Srdínkovi mnoho velice důležitého, zvláště to, že agrární strana subvencí velmi málo udělí rolníkům chudým. Když se mu řeklo, že subvenci sám obdržel, nepopíral, ale zdůraznil, že chudí rolníci jsou pomíjeni. Pan Srdínko brzy odešel na jinou přátelskou schůzku. My jsme toho litovali. Milý pane Srdínko, na Vás osobně se nehněváme, ačkoliv jste se také zbytečně a nesprádivě o našeho pana kandidáta ořel. Ale máme na zřeteli stranu, za kterou kandidujete. Vaši lidé říkají, že náboženství patří do kostela, ale sami na schůzích Kvasničkových zavádějí tak dlouhé náboženské debaty, že jest těžko přešinouiti hovor na předmět jiný. Uslyšel byste, jak Vaši pomocníci chválí na schůzích španělského Ferrera (jako by to byl největší agrárník), slyšel byste, jak se proti nám soptí k vůli maďarskému Párvymu, jak se ozývají výkřiky, aby »flandáci« byli ze školy vystrčeni, jak jsou přítomní katolíci hrubě uráženi již pro své přesvědčení náboženské. Málokterý sociální demokrat útočí tak hrubě na katolické voliče jako ti, kteří čekají, abychom jim v případné užší volbě dali své hlasy. Katolíci, napište dne 13. června na svůj hlasovací lístek svorně: Josef Kvasnička, rolník a starosta v Bukovině u Černilova. — Slova »u Černilova« nevynechávejte, protože Bukovin jest v Čechách větší počet, takže by

třebas někde volební komise mohla různě označení kandidatury posouditi. Vzhůru do jednoho k volbám!

Na Dolno-Kralovicko a Vlašimsko. Doporučujeme vřele všem našincům, aby se co nejvíce přičinili o zvolení kandidáta našeho, pana Václava Myslivce.

F. A. Pecka †. Po krátké bolestné nemoci zemřel dne 8. t. m. vdp. F. A. Pecka, čestný konsistorní rada, bisk. vikár, rytíř řádu Františka Josefa, zasloužilý děkan v Náchodě. Pohřeb dle dosavadních dispozic konati se bude v pondělí dopol. Ave, anima pia!

Hořice. Naším kandidátem za městskou skupinu jest p. Josef John, trádlec v Jilemnici. Na něho necht' všichni naši soustředí své hlasy!

Náš kandidát JUDr. Gustav Mazanec uspořádal v 63. voleb. skupině řadu zlatých veřejných schůzí, které agrárníky velice pálí. Posílají na něho své placené kortěše a to i nevoliče. Přednášel dne 28. května v Kostelci a téhož dne odpol. ve Včelákově a Tisovci. Všechno těchto schůzí účastnil se od agrárníků velice nenáviděný dp. farář Smrčka z Nasavrk. Soc. demokraté s námi debatují slušně, ale agrárníci rámusí hrubě.

Lipkov. 28. května očekávali zdejší agrárníci svého kandidáta Padoura ke schůzi, ale — nepřijel. Za něho zde mluvil asi 10 minut jiný člověk, který se vymlouval únavou; prý nespál. Ale, páni agrárníci, vždyť sami prodlužujete schůze našemu kandidátovi až do 5 hodin. Snažte se našeho kandidáta unavit až k mdlobám. Ale najednou jste byli spokojeni s chvilíčkou. Ovšem pak se všechno nahradilo »debatou«. Pastili se páni do kněží, zvláště do bojanovského a nasavrckého faráře. V jarém kritizování kněží vedl prim jeden evangelík z Čes. Lhotic. A taky-katolíci mu tleskali. Tolik jest jisto, že agrárníkům na Nasavrcu teče voda do bot a proto s chudáci elevují ve své zlosti. Ještě odpoledne poslali dva rychloběžce ze svého dorostu do dvou tarností s letáky, aby chodili od stavení a verbovali do agrární volební armády. Proč jenom tedy napínají všechny agitací síly, jestliže jest jejich postavení pevné? Našinci napíší dne 13. června na svůj hlasovací lístek: JUDr. Gustav Mazanec, adjunkt finanční prokuratury v Praze.

Volební skupina č. 46. Dne pátého června v Kostelní Lhotě se nám představil náš katolický kandidát p. Vinc. Cigánek, katecheta z Kladna. Schůze byla v hostinci p. Vejtruby. Předsedou byl p. V. Němeček, místopředsedou p. V. Čáp a p. J. Douděra. V řeči své vykládal p. kandidát program strany velmi poohopitelně, a řeč jeho odměňována potleskem a souhlasnými výkřiky. Jmenovitě, když p. kandidát uvedl výrok sociálně demokratického předáka Austa, ozvala se velmi případná poznámka a celý sál se otfásal veselým smíchem. Řeč plynula za stálého veselí plyně, a pan kandidát si celé posluchačstvo naklonil. Po řeči na vyzvání p. předsedy Němečka, zda má někdo námítku nějakou, přihlásil se zástupce sociálně demokratické strany p. Šubrt, zde jinak neznámý, ale místo dotazu mluvil snad svoji kandidátní řeč. Útočil na vládu, brojil proti militarismu, námořnímu zbrojení, proti agrárníkům, klerikálům. Na dotaz p. Čápa: »Kdo je klerikál«, odpověděl krátce a pohrdlivě: »Nevím«, což vyvolalo bouřlivý smích a celé vystoupení jeho zkazilo. Pan kandidát pak svým milým a obratným způsobem vyvrátil všechny jeho výtky. při čemž p. Šubrt odešel do vedlejší místnosti, a když sál se otfásal smíchem, vyběhl zpět a volal, že ho pan kandidát seměšňuje, což přijato voláním, aby se neechovával, a vývody p. kandidáta přijaty potleskem.

Žádejte

u svého kupce ne prostě
„polévkové kostky“, nýbrž
výslovně

MAGGI NO polévkové
kostky



po 5 h,

ježto
jsou nejlepší!

Jedině pravé

se jménem MAGGI a ochrannou
známkou

křížovou hvězdou.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Poděkování.

Všem, kdož při úmrtí a pohřbu důst. pána

Františka Kvíčery,

katecheta měst. dívčí školy ve Dvoře Králové n. L.

upřímnou soustrast jakýmkoliv způsobem na jevo dali vzdáváme jménem svým i příbuzných

nejsrdečnější díky

Zvláště děkujeme vesp. vikáři Janu Seidlovi, za vedení konduktu a útěchyplná slova při pohřbu pronesená, vdp., faráři Fr. Jeřábkovi, za posmrtní vzpomínku v kostele a všemu p. t. ostatnímu duchovenstvu z okolí. Slovnému panu Ant. Vanchovi, c. k. okres. šk. inspektoru, sl. sboru učitelskému dívčí školy obecné a městské s p. ředitelem Janem Stuchlem v čele a všemu p. t. ostatnímu učitelstvu z okolí; sl. katol. jednotě, žákyním dívčí školy ze Dvora Králové, dárcům krásných věnců a kytic a vůbec každému z blízka i z dále, kdož našemu drahému zesnulému počtu vzdali.

Zaplať Bůh všem!

Rodina Kvíčerova.

V Hubileších u Smiřic, dne 7. června 1911.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 95,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodková platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMENARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lomb., rent., deviz., valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadía a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkreditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladitě spojuje železniční koleji s nádrží. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojí olej, petrolej a cetr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševské. — Brikety. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Třebov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Lavina agrárnických lží.

III.

Lži o našich kandidátech a našem tisku.

Rozumí se samo sebou, že agrárníci mají nejvíce spádeno na naše poslance kandidáty. Na ty se stříká kalná pěna pomluvy, jak jen možno. Tak na př. vzali si na mušku vůdce moravského rolnictva Šamalíka. „Lidové Noviny“ i agrárníci začali rozhlášovat, že prý Šamalík vydělával na rolnictvu 140% z panských polí, které si pronajal. Leč v 24. čísle „Sel. Hlasů“ sami rolníci z Ostrova sdělují, jak stáli o pronájem ostrovského dvora a Šamalík prosil za prostřednictví. Ten je žádal, aby ho do družstva nebrali, protože by vznikly hned pomluvy jeho osoby. Pronájem pro více rolníků uskutečnen, ale Šamalík žádných polí nenajal. Rolníci projevují Šamalíkovi vděčnost, ale když se tento náš předák bránil opravou úřední proti „Mor. Venkovu“ a „Selským Listům“, ještě se tyto na něho sáply. Takovým způsobem tedy český agrární tisk projevuje vděčnost rolnickému poslanci, který zcela nezištně dopomůže lidu k půdě takové, která by jinak přišla do rukou židů.

„Mor. Venkov“ k vůli potupení velezasloužilého poslance Šrámka napsal, že v jeho okrese mají klášterní dvůr Málkovice v nájmu židé a Němci z cukrovaru výškovského. Na to odpověděly „Sel. Hlasů“: „Konstatujeme, že ve společnosti cukrovaru drnovského (resp. výškovského) není ani jediného žida.“

O poslanci Pillichovi šířeny byly potupné zprávy, že prý měl pletky s jistou ženštinou. Sám dr. Baxa prohlásil celé to tažení za naprosto pochybné. Pillich žádal sám ještě jako říšský poslanec v imunitním výboru, aby byl vydán soudu; nechtěl tedy zneužívat své poslanecké výhody k záchraně své osoby, chtěl, aby byl souzen jako každý jiný občan. Vyšetřováním soudním nyní se ukázalo, že se jednalo jenom o záštitné klepy. Podobné lži byly šířeny o zemském poslanci moravském Horákovi. Leč shledalo se, že lžižprýštily z téhož kalného pramene. Naopak však agrárníci umějí pomáhati k reputaci svým vlastním kandidátům způsobem zcela nepoctivým.

Tak na př. v agrár. listech uveřejněno ve prospěch agrár. kandidáta Mlčocha „Prohlášení“, podepsané 21 starosty z Kroměřížska. Leč vyšel podvod na jevo, protože z tohoto počtu jest docela 5 stoupenců naší strany. A ani ze zbývajících 16 nejsou všichni pro Mlčocha. (Podepsaný starosta z Lutopceci Navrátil při volbách obecních před 14 dny konaných nebyl již zvolen ani do výboru.) Před tím spáchali agrárníci podvod se starosty na Zdounecku. Mnoho starostů ze Zdounecka odvolalo již také své podpisy na „doporučení“ pro p. Mlčocha.

Po všech brozných scénách, které se odehrály pro špatné hospodaření ve družstvu žďárském, snaží se agrární tisk velice vychvalovati agrár. poslance Šablíka, který, znova kandiduje. Na to odpovídají v 24. čísle „Selské Hlasů“:

„Pan Peňaz z Petrovic nazval revisní zprávu hadrem — a my ji také tak ceníme! Devátá a desátá výroční zpráva Hospodářského družstva ve Žďáře za rok 1908/9 a 1909/1910 není ani jediným členem ředitelstva a dozorců rady a členy revise podepsána.“

Není nikým zaručena, a přece prý jest správná! Ať si jen rolnictvo ze západní Moravy připomene, co škůtu už natropili agrárníci s touto zprávou po voličských schůzkách. Výroční zpráva, vydaná k valné hromadě, kterou svolal p. Šablík, jest plná chyb, nesprávností a početních omylů! Ona usvědčuje p. Šablíka ze všeho toho, z čeho on se vyzouvá.

Rok 1907/8.

Dle účetních zpráv stálo si družstvo v roce 1907/8 — dobře. V témž roce mělo družstvo zisk 1753 K 17 h. (str. 7.)

V roce 1908/9 obnášela již ztráta ve družstvu 3986 K 95 h.

Připomínáme, že služné v témž roce obnášelo 3903 K 60 h a mzda 2046 K 10 h.

Koncem roku 1909 nastoupil jako předseda dozorců rady p. Šablík. A jaký byl pořádek v hospodářství družstva v roce 1910? Účetní závěrka nám praví:

Služné obnášelo 5623 K 29 h, správní výlohy 7412 K 45, revise 2000 K!! — dary (družstvo ještě rozdávalo!) 200 K.

V témž roce vykazuje revisní zpráva schodek 25.519 K 10 h, to jest dvacet pět tisíc pět set devatenáct korun 10 hal.

Tyto peníze byly prohošpodařeny v roce 1909/1910, kdy byl předsedou — p. Šablík!

Dnes jest schodek na 46.000 K! To znamená, že v roce 1910/1911 bylo prohošpodařeno znova 16.494 K, čili slovy: šestnáct tisíc čtyřicet devadesát čtyř korun. V té době už neomezeně vládl p. Šablík ve družstvu. Rozvaha účtů z roku 1909/10 praví, že revise účtů stála 300—400 K!! Čtyři členi revisního výboru, kufi agrárníci, dali si, jak vidět, dobře zaplatiti. A přece i za těch 4800 K špatně počítali!

Ve výkazu členstva a podílů je toto sčítání:

Během roku 1909/10 složeno na podíly 3504 K a 234 K, úhrnem 3638 K. Během roku 1909/1910 vráceno na podíly 40 K. Stav splacených podílů koncem roku 1909/10 3698 K.

Žák druhé třídy však napočítá, že 3504 K a 234 K jest 3738 K! Za 4800 K nemohli vypočítati agrární revisoři, že 5 a 2 jest 7!! Napočítali „šest“. Proto se asi styděli výroční zprávu podepsat! Družstvo jest v bankrotu, neboť má dluhů na 270 tisíc korun! Taková je pravda o družstvu žďárském. Nechceme probírat jiné výpočty, po případě úrokové.

„Mor. Venkov“ dne 13 dubna napsal: „Letošní volby budou státi ve znamení boje pokrokových živlů se živlem klerikálním. Není tu úmluvy společného postupu, ale přece počet voleb protiklerikálních bude zřejmě viditelná. S Římem nebo proti Římu, toť otázka, na niž voličové musí dáti odpověď.“

Takto agrární redakce zřejmě dosvědčila, zda se jí jedná při volební kampani o boj proti Bienerthovi. Na nespravedlivou vládu se zapomnělo a propaguje se snaha, aby volby začaly hlavně ránu českému katolictvu. Ovšem že se ozvaly proti tomu protesty tak důrazné, až agrárníkům z toho bylo nevolno. Zle se chytli za hlavu i agrárníci v Čechách, když četli, jak katolický „Selský List“ postavil taková slova na pranýř. „Venkov“ tedy dle své praktiky chopil se v rozpacích obyčejného prostředku. Napsal dne 30. dubna, že prý „Selský List“ si onen citát — vyňal. Na takové směle tvrzení jest ovšem potřebí notné dávky drzosti. Vždyť přece „Venkov“ může věděti, že prosté nahlédnutí do citovaného čísla agrárního „Mor. Venkova“ stačí k tomu, aby se ihned poznalo, kdo vlastně lže. Leč — „Venkov“ už si tolik zvykl na nehorázné lhaní, tolik se spoléhá na slepou důvěřivost svých fanatických stoupenců, že si myslil: „Jen raději zapít všechno, potupit zpupné katolický list! Však čeští agrárníci nebudou pátrati, co se píše na Moravě. 99 procent našich čtenářů nám uvěří a volebnímu obchodu našemu se tak prospěje.“ — Leč právě z drzého obvinění „Venkova“ jest zcela zřejmo, kam až sahá drzá lhavost agrárního hlavního orgánu. V pověstném „Zrcadle křesť. sociálů“ se lze, že „Selská Obrana“ v č. 22. t. r. „osíře vystoupila proti p. biskupovi Doubravovi a hrozí mu, jestli nezakročí proti P. Hnídkovi.“ Zase drzá lž, vypočítaná chyťte na to, že agrárníci ono číslo „Selské Obrany“ sháněti a čísti nebudou. V protestu proti Hnídkovi tam není o nejdp. biskupovi ani slova.

Prý naše strana utekla od katolictví.

Týž leták lže, že naši stoupenci „utekli od katolictví.“ Prý vydáno na našem velikonočním sjezdu r. 1910 heslo: „Pryč od katolictví!“ K takovému tvrzení ovšem dovede se odhodlati jen prohanec agrární, který ve své zášti ani nepozoruje, jak si komicky šlape na jazyk. Na sjezdu byla totiž probírána zásada, že politická strana naše není ještě církev, že může býti katolíkem i ten, kdo v politickém ohledu v naší straně není činným. Poukazováno, jak agrárník říká, že jest také katolíkem, kdykoli slyší slovo „Strana katolického lidu“. Cokoli podnikala naše politická strana, to šmahem hned strkáno na celou církev. Jestliže příslušník naší strany řekl pevnou pravdu na př. o agrárnících, nadalo se za to biskupovi. Jestliže laičtí výboři si odhlasovali nějaké vlastní hospodářské sdružení, jestliže laičtí stoupenci pozvali si řečníka, hned podvodní odpůrci v tom viděli výhradně akci kněží jakožto zástupců náboženské společnosti. A na druhé straně přece podvodníci viděli, že sami kněží Vacek a Krohier jdou se stranou zcela jinou než ta, která se nazývala „stranou katolického lidu.“ Proto ještě přece tyto dva a jiní kněží nevystoupili z církve. Změnou názvu mělo se hlavně dokumentovati, že politika není totožná se samým náboženstvím, třebaže se má náboženskými zásadami řídit. Náboženstvím není kostel, třebaže se v něm náboženství káže; katolickým náboženstvím není katolická sociologie, třebaže tato sociologie přiléhá k zásadám Kristovým. A tak také politická strana, v níž se sdružují katolíci, není ještě sama sebou jediná katolickou církví; zrovna tak ani nejlépe disciplinovaná sokolská jednota není ještě národem. Jako klobouk, který se velmi dobře hodí

na hlavu kupujícího, není lidskou hlavou, tak politická strana, jejíž zásady přiléhají k zásadám katolickým, není ještě katolickou církví. K vůli tomu rozlišení tedy změněn název strany.

Kromě toho rozhodovaly důvody jiné. U nás začaly se tvořiti tělocvičné jednoty, jež byly k vůli větší vzájemnosti rakouských katolíků slovanských nazvány jednotami „Orlů.“ Proč? Poněvadž „Orlové“ jsou na Moravě a i mezi Slovinci. A poněvadž organizování katolíci jak na Moravě tak v krajích slovanských nazývali se křesť. sociály, přijala naše strana též název.

Tudíž jenom podvodník může říci, že pouhou změnou názvu politické strany utekli jsme od katolictví a že jsme docela vydali nějaké heslo: „Pryč od katolictví!“ Vždyť před 20 lety katolíci valnou většinou se hlásili k politické straně staročeské. Zapírali snad názvem „staročecha“ své katolické přesvědčení? Nikoli, zrovna tak nechtějí zapírat židé a evangelíci své církve přistoupením ke straně agrární.

Abyste však neomalenost agrární ještě více křičela, přidává k svému listivému „objevu“ leták agrární tato slova: „Tedy všechno (!), co do roku 1910 vynášeli klerikálové za pravdu, bylo o velikonočních r. 1910 prohlášeno za lž, všechno se zvrátilo...“ Prý křesťanský sociál „seznavá že byl dlouhá léta podváděn, šálen, ohlupován. Cítí, že lže a úskokem byl obklopován.“

A zatím strana křesť. sociální má tytéž stěžejné zásady jako dříve, hájí právo katolického náboženství ve veřejnosti zrovna tak horlivě jako předtím.

Na tom pranic nemění slova V. Myslivce: „Neodmítáme ani evangelíky.“ Lhalo se o nás totiž přímo nepřičetně, že prý chceme vzít náboženstvou svobodu evangelíkům a židům. Prohlášena tudíž zásada snášlivosti zřejmě. Ale ti fanatické, kteří projev snášlivosti měli přijmouti s pochvalou, křičí zrovna naopak. My dobře víme, že do naší politické strany se přihlásí málokterý evangelík a že nám tedy ve skutečnosti takové přistupování málo pomůže. Leč na druhé straně zase vidíme, že evangeličtí duchovní nebudují pro své věřící žádnou zvláštní stranu, že v ohledu sociálního organizování pro své ovečky pranic nepodnikají, tak že i věřící protestanté jako bludné ovečky se rozprchávají do táborů bezvěreckých, kdež o víru v Krista přicházejí. Pokud evangelíci jsou politicky organizováni, náležejí z 99 procent k táborům protikatolických fanaticků, pomáhajíce sesilovati nevěrecké volnomyšlenkářské proudy. Nebylo tudíž brozným zločinem, jestliže se řeklo veřejně, že věřící protestant v ohledu politickém (a také to platí o sociálním) jest ve skutečnosti bližší katolíkům, než židovským křiklounům, kteří nazývají drze křesťanství „jedem z Judey.“ Ať s nyní učiní každý nestranný člověk správný úsudek o agrárním lhaní.

Jak čechují agrárníci se slovem „klerikál“.

V našem táboře byly o změně názvu strany různé úsudky, jak vždycky bývá. K pronášení svobodných úsudků byla plná oprávněnost, poněvadž se zde vlastně jednalo hlavně o zevnější formalitu. Proto se o tom může debatovati dále.

Ale že zde byly i věcné důvody pro změnu, to nejvíce dokazuje sama rafinovaná chytrost letáku, který každého chybního člověka, zapsaného v matrice katolické, snaží se strkat pod jeden klobouk politické strany naší. V časopise „Čechu“ na př. byla prohozena věta o státním němčině, která byla v zřejmém rozporu s prohlášením oficiálních zástupců naší strany. A ejhle, leták hned mluví bezcharakterně o „zřejmě proradě křesťansko-sociálních vůdců (!) na českém národě.“ Podvodník, který leták spisoval, zajisté ví, že „zaslánem“ uveřejněným v témže listě naši vůdcové zřejmě proti slovům jiného neprozřetelného pisatele protestovali. Přes to však má drzost klamat a k tomu všemu ještě falšovati a komoliti slova „Čechova“, jakkoli na tu falešnou bru jsme dobře posvítili již r. 1908.

Jinde podstrkává leták do naší politické strany, která nyní kandiduje, hraběte Mensdorffa, Sylva Taroucca a jiné. Jednáním jejich snaží se bičovati stranu naši, ačkoli tito pánové hlásí se do jiné politické strany než do křesťansko-sociální. Leták píše i proti „klerikálům maďarským“, kteří řádili proti Hlinkovi. Jako by za to mohla strana naše, která se přece Černovanů ujímala! Drzost agrárního letáku jde tak daleko, že nám vyčítá i proti českou akci vídeňských Luegrovců. To jest zrovna tak spravedlivé, jako kdybychom mrskali agrárníky české za proti české vystupování agrárníků německých, zvláště ministra Peschky. V letáku tomto a v jiném, v němž se píše o domkářích, docela křičí agrárníci, co prý všechno dolnorakouští Luegrovcé podnikali proti

zemědělcům; ovšem není připsáno, jak české časopisy křesťansko-sociální naopak hájili horlivě venkovské prodavačky proti zpupnosti soc. demokratů. Zkrátka chytristika agrární každého „klerikála“ strká do jednoho chomoutu, každého by chtěla podstrčit pod klobouk strany naší, ačkoli novým názvem strany se řeklo světu jasné, že není kašdický katolík křesťanským sociálem českým, čili že naše strana neodpovídá za každého příslušníka církve katolické.

Svědectví Práškově o lhavosti agrární.

Jak již jsme řekli: celá veliká kniha by sotva stačila k zachycení a věcnému odražení hlavních úmyslných podvodů agrárního tisku. Takovým způsobem snaží se agrární strana lovit mandáty. Potřebuje toho strana osvědčená, která skutečně mnoho dobrého pro venkov činí? Na centy papíru, v níž své lži ukládá, má agrární strana peněz dost, aniž by se musili vyčerpávat jednotlivci.

Místo rozebírání dalších tiskových podvodů strany agrární věru jest lépe skončiti opakováním posudku samého zakladatele strany agrární J. Ex. Práška. Ten jistě dobře zná „spravedlivost“ nedávných svých kolegů. A proto ve své obraně (v „Nár. Politice“ ze dne 7. t. m.) mimo jiné praví: „Předáci naši bohužel sáhli do svého nevyčerpatelného arsenálu nepravd, aby výkonný výbor proti nenáviděné u nich osobě Práškově pošťvali. Nuže, nechť celá česká veřejnost zví, jak daleko jdou moji osobní nepřátelé ve snaze, aby mne stůj co stůj a za každou cenu politicky zničili a jakých ohybných zbraní a výmyslů se chápou.“ Nyní dokazuje Prášek, jaké nespravedlivé pomluvy proti němu se vedly a pokračuje: „Táží se: bylo kdy v Čechách v politickém boji spácháno více zlomyslností a nízkostí, nežli pádou některých našich předáků? Sůušný člověk nemá pro to slova odsouzení — já tomu říkám: politické vraždění. Své stoupence žádám, aby mi každý případ oznámili, abych proti na cti utrhačům soudně zakročil. Na surové výpady a výmysly pana Maška odpovídati, to by bylo mne nedůstojno — jsou lidé, kteří člověka urazit mohou a jsou zase jiní, kteří nemohou nikoho urazit“.

Tak tedy charakterisuje agrární pohlavý sám zakladatel agrární strany. Ovšem Prášek chyboval. Ale i proti němu ze zášti osobní bylo vymyšleno více, než co jest pravda. A jestliže agrární tisk dovede nepoctivě psáti o samém spoluzakladateli vlastní strany, tím méně se podíváme, že vystřeluje daleko větší krupobití otravných pum proti straně naší. Bázeň o mandáty, které se otfásají jako červotočivé stěpy, dohání agrární „cepovníky“ k boji šílenému. Rozkacení agrární Táborité házejí po odpůrcích každým tonorem, který se jim do rukou namane. Jenže teď už rány ty budou bolet nejvíce samotné útočníky. Kamení házené se odrazí a raší agrární prakovníky.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Celá úmání od vld. díla až duchov. k disposici.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Různé zprávy.

Z dražební praxe. Nedosáhne-li při dražbě nejvyšší podání tři čtvrtiny odhadní ceny, tu, jak známo, může dražba předražkem učiněna býti neúčinnou. Respektuje se pouze na předražek, pokud podání nejvyšší alespoň o čtvrtý díl převyšuje. V Moravském Krumlově vydraženy byly 29. července 1910 mechanické tkalcovny a barvírny firmy dříve Geiringerovy za 234.312 korun za polovici odhadní ceny. Továrník Řezáč z Tišnova podal svým zástupcem drem. Štollem z Mor. Krumlova předražek ve výši 300.110 K. Předražek jest podati ve 14 dnech po tom, co příklep byl prohlášen. Aby konkurence výši předražku nemyslně 14. den z Brna, tak že došel k soudu mo-zvěděl, podal pan továrník Řezáč předražek ú-ravsko-krumlovskému v 15. den. Soudce exekuční dr. Rössel přijal předražek k soudu jako včasné došlý, poněvadž byl 14. den odevzdán poště. Vy-dražitel původní, továrník Paul z Vídne, ve lhůtě třídní prohlásil, že podání své zvyšuje na týž obnos jako Řezáč. Tu předražek zůstal dle zákona bez účinku. Spolu však podal Paul stížnost, že vyřízeno bylo podání předražku přijetím jeho k

soudu, ač došlo pozdě — 15. den, snažil se, by proto zůstalo při původním podání nejvyšším: 234.312 K. Znojemský krajský soud proti očeká-vání rekursu vyhověl, naleznuv, že předražek musí 14. dne dojiti soudu exekučnímu, že tedy do-šel předražek Řezáčuv pozdě. Proti tomu arci podali, jak věřitelé zúčastnění, tak i továrník Ře-záč, jenž měl též zájem obchodní na věci, rekurs k nejvyššímu soudu, který nalezl, že i předražek, jenž 14. dne dán na poštu, jest včasné podán a ob-novil tudíž rozhodnutí prvé. Možno tedy předraž-ky podávati 14. dne poštou. Mnohdy interesem-tum velice na věci záleží. Podává-li se 14. dne u soudu, tu věc tajna někdy nezišťane, konkurent se dá telegraficky zpravit, přidá nepatrný obnos a stává se předražitelem, maje pak co činiti jedině s původním vydražitelem.

Německý ráz Vídne ztrvovali v posled-ních dnech přisahou tito noví měšťané, čistokrvní Vídeňáci: K. Svoboda, J. Kasik, Fl. Sejkora, Jos Sedláč, A. Cuovanec, T. Kociár, J. Kubálek, A. Kubálek, J. Jablonský, J. Lohkots a J. Buriánek.

Došlo i na Diaza President Porfirio Diaz, po 30 roků všemohoucí pán M-exika, takřka jako ps nec tajně musel se útěkem zachrániti do ciziny. Týž Diaz, jenž měl největší podíl na nešťatném zakončení trag-die mexického císaře M-xmiliána. Bylo to 2. dubna 1867, kdy Diaz j-ko generál re-publikánských povstalců zasedil od Francouzů opu-štěnému císaři Maxmiliánovi největší ránu útokem na Pueblu, jejmž dobytím byl osud císařství rozhod-nut. Tehdy slavený generál Diaz — dnes stíží utekl lynchován. Mužný císař Maxmilián neutíkal s trůnu a volil raději hrdinnou smrt, a ten, jenž rozhodl druhdy o tragdii Maxmiliánově, ač stařec níd hro-bem, prohl před nebezpečstvím jemu hroícím do vyhnanství

NESTLÉ-OVÁ

DĚTSKÁ MOUČKA

ode dávna osvědčená potrava
PRO KOJENCE
a odrostlé nemoc žaludkem.
**OBSAHUJE NEJLEPSÍ ALPSKÉ
— MLÉKO —**
Krabice K.1.80 v každé lékárně a drog

Veliká blamáž Italských zednářů. Dne 5. t. m. večer o 9. hodině vynesena v Římě rozsudek v processu Verdesiho, prohaného odpadlíka, který se odvážil lživě nařknouti Jesuitu Bricarelliho z porušení zpovědního tajemství. Z celé té záležito-sti udělali itaští i jiní zednáři dávnou před žalobou a soudem světovou aféru a skutečně liberální tisk na celé pevnině evropské psal tak, jako by ničem-ná pomluva odpadlíkova byla nejčistější pravdou. Rozumí se, že české protikatolické listy pochut-návaly si na té lži i tenkrát, když již bylo zná-mo, že obviněný Jesuita podal na lháře žalobu. »Venkov« neostýchal se tvrditi nepravdu o zra-zení zpovědního tajemství ani v tom čase, kdy se již soudně zřejmě zjišťovalo, jakým podvodní-kem bezcharakterním jest nástroj zednářů Ver-desi. Nyní Verdesi byl odsouzen pro utržení na cti k desítiměsíčnímu žaláři a k 833 lirám pokuty. Státní zástupce navrhoval 16 měsíců žaláře a 1500 lir pokuty. Blamáž zednářů, kteří se tolik nakřičeli o té aféře, jen aby katolíky od zpovídání od-

vratili, je ovšem nesmírná. Volnomyšlenkářské li-sty jsou zamklé a prohané zprávy, které dříve s tak velikou chutí šířily, ovšem neodvolají.

.....

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚBOKUJE VELADY

4 a půl proo.

.....

Hospodářská hlídka.

Plytvání přírodními poklady jest dnes jedním z největších hříchů průmyslu. Tak na př. v Sibíři stává se velmi zhusta, že nalovená zvěř divoká v milionech kilogramů zhnije, když nastane nemožnost převešti ji včas. Celé hromady mas a drobu skopového zahívají na salganech (salaše, na nichž se vyvaňují ovčí lži) v Sibíři a jiborýchodní Rusi, neboť není, kdo by je vyvezl a zužitkoval. A několik tisíc a často set kilometrů odtud panuje draha a hlad ve všech potřebách životních. — V liduprázdné stepi kurgizské a severovýchod je-zera Kaspického vyvěraly samy ze země pramny petrolejové. Ruští inženýři dávno na ně upozorňo-vali, a e po 20 let nikdo si jich nevšímal, domácí i cizí kapitál měl dosti na bohatství naftovém severně a východně od Kavkazu. Nedávno ustavila se an-glická akciová spol-čost, jež počala so stavěti vr-tati a v hlubině 732 stop (310 metrů) přišla 12. května na proud petrolejový, jenž s ohromnou silou vyrazil na povrch a vyhrčil v 30 hodinách milion pudů (pud = 164 q) petroleje, načež sila proudu se zvětšila a počala metati i kamery nahoru, jež nárazem o ocelové trouby začalo jiskřit a celou fontánu zapálilo, takže spousty dobyté i dosud ne-dobyte nafty octly se v plamenech. Množství zhoře-lého petroleje převyšuje daleko všechno to množství, jež naše celá říše spotřebuje! — Žádostivost nafty, jež přes noc činí mnohdy z podnikatelů milionáře, vedla také k výzkumům na povodí nešťastných za-mrzlých a zabahnělých krajů v políci ruské řeky Pečory. A také tu objevena bohatá ložiska pet-o-leje. Rusko už teď petrolejem plýtvá a kde co jím otravuje. Otevře-li všechna svá bohatá ložiska, bude jím plýtvat ještě více. Zvláště v těchto nepřístu-pných krajích, stepných tam a tundrovitých ta, stane se velmi často, že otevřené zdroje budou téci volno, ježto nebude možnosti ani bohatství pozemní zachy-titi, ani je odvézt a obchodně zužitkovati.

Netrpte, aby ničeni byli čmeláci!
Užitečnost čmeláků je nesmírná. Nehubí sice škod-livý hmyz, ale prospěšni jsou a zaslouží si tedy o-chrany proto, že s včelami s květu na květ poletují a stfásajíce pol a prašníku na pestíky, rostliny a stromy pomáhají oplodňovati. Co by zůstalo květin bez semene a stromů i křoví bez ovoce, kdyby té záslužné činnosti nebylo! Vůně květů vábí čmeláky i jiný hmyz často z neuvěřitelné dálky a bystrý ťich je jim bezpečným vůdcem k pastvě vonné i ho-diny vzdálené. Čmelák má ještě také u těch květů význam, které jsou pro svou hlubokost včelám ne-přístupny, jako na př. červený jetel. Byly doby, kdy Spojené státy severoamerické dovážely veliké spousty jetelového semene z Evropy. Praktický A-meričan nesl ovšem těžce tuto odvislost. I snažil se ze všech sil, aby se z ní vybavil. Mezi jinými pro-spědky pomoci zde měly též rodiny čmeláků. Tyto přeneseny do Ameriky, kde jich dříve nebylo. A ejhle! Spojené státy severoamerické mají dnes jete-lového semene dostatek!

Závazná polyn a návrh zdarna.	Ústřední prodejna výrobků cihlářských	Dodávky výrobků cihlářských nejlépeji jakosti.
	zřízená při	
	Záložním úvěrním ústavu v Hradci Králové	
	zahájila činnost svou dne 1. června t. r.	
	Dotazy a objednávky na veškeré zboží cihlářské vyřizuje ochotně	
	Cihlářské oddělení	
	Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.	
	Dodává: Cihly obyčejné, kanálkové a lisované, tašky obyčejné, falcové, francouzské červené a černě impregnované, dlaždice půdové, vodorové a přelísované, křemové a štítové plotny, trativodí trubky veškerých velikostí.	
	Ústředí v místnostech „Oddělení pro zboží.“	

Provolání.

Aby vyhovělo se předsedním tužbám a přáním, bude i letos uspořádána

veliká společná pouť

na Sv. Horu a Příbramě a na posvátná místa v Praze.

Veřejně jako katolíci a Cechové vzdáme čest Pánu Bohu, oslavíme spolu Matičku nebeskou a svaté své Patrony, bychom došli p'ánlavou jich přehnaní Božího a sily v těžkých bojích života.

Ku pouti té máme účel k účastenství nejhejnějšímu.

Předběžný pořádek.

V sobotu dne 1. července 1911 asi o 7 h 50 m ráno vyjede z Hradce Králové zvláštní vlak. Účastníci mohou přistoupiti i na stanicích dalších směrem ku Praze. — Hodina odjezdu je tak volena, aby v Hradci Králové mohli přistoupiti i účastníci z jiných stanic před Hradcem Kr.

Jízdní cena (i za děti) za jízdu až do Příbramě a zpět jest: Z Hradce Králové 7 K 60 h, z Pražského Ústani 7 K 30 h, z Dobrušky 7 K 30 h, z Káranic 6 K 90 h, z Čáslavce 6 K 60 h, ze Žitčic 6 K 60 h, z Libčovic 6 K 20 h, z Vel. Oseky 5 K 90 h, z Libčic 5 K 90 h, a z Poděbrad 5 K 50 h.

Zvláštní vlak zstává v Pražské kole 7 h 57 m, v Dobrušce 8 h 7 m, v Káranicích 8 h 17 m, v Chlumci 8 h 29 m, v Žitčicích 8 h 39 m, v Libčovicích 8 h 55 m, v Vel. Osece 9 h 18 m, v Libčicích 9 h 23 m a v Poděbradech 9 h 31 m.

Je-li možno pouze tímto poutnickým vlakem, jinak lístek jízdní jest bez ceny a něčeho by se za nenahradil, ani zřít se nenahrajuje.

Do Příbramě přijede se asi o 5 h 39 m odpo.

V pondělí dne 3. července vyjedeme z Příbramě o 5 h 54 m ráno do Prahy. Průvodem půjdeme do Velechrámu sv. Víta, kde všichni duchovní současně obětují budou Mši sv. a poutníci opět společně přistoupí ke stolu Páně.

Po Mši sv. bude společná náštevka a uctění všech posvátných památek Velechrámu, v klášterním chrámu u bl. Elekty, v Loretu a na Strahově.

Uctíme se zvláštní blahoklonností novostavby Velechrámu a co nesmíme jest ceny, Ostatky a hrob sv. Václava v rekonstruované nové kapli svatováclavské — vůbec bude věnován tento den jen posvátným místům na Král. Hraděanech.

Odpoledne vyjede se kol 5. hod. z Prahy. Prosíme uctivě veleddst-jné duchovní spávy o dobrotivě spolupůsobení: účastnění se u vedení průvodu i v pracích přípravných — hlavně sepisování přiblažujících se die jmen a vybrání cestovního a včasné zaslání do Černilova — nejdříve do 21. června. — Pozdějším přiblažujícím rebylo by možno vyhověti, ježto nutno do toho dne oznámiti počet účastníků z jednotlivých stanic, by jízdní lístky mohly se dáti do tisku.

Prosíme i o laskavé sdělení jmen vld. pp. duchovních, kteří pouti se sčastní, aby jména ta dala se v čas vytisknouti na obrázky pro poutníky. Kasa-telé na místech posvátných račte se rovněž přiblažiti.

Blížší podrobný pořádek obdrží každý poutník spolu s legitimací, jež má toutž cenu jako jízdní lístek.

Dotazy ochotně zodpoví a co třeba sprostředkuje

děkanství úřad v Černilově.

Dne 7. června 1911.

Jan Fr. Seidl, děkan.

Křestní listy

ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Poděkování.

Všem, kdož nám při úmrť naší milované d'ery, se try, neteře a slečny

Emilie Plentové

jakýmkoliv způsobem svou soustrast p ojevili a tím zármutek náš zmírňiti se snažili, i všem, kteří drahou zesnul u a poslední cestě k věčnému odpočinku doprovodili, vzdáváme tímto náš

vroucí dík.

Zvláštními díly povinni jsme paní A. Metelkové a paní J. Chytře za jejich trpělivé ošetřování až do poslední chvíle, velectónému sboru učitelakému, též jejím spolužákyním měšťanské školy dívčí zde, důstojnému panu Fr. Dostálovi za jeho ochotné návštěvy, dále v lectóněmu sboru učitelakému ve Vršovicích a jejím spolužákyním měšťanské školy tamtéž a všem přátelům rodiny naší.

Přijměte všichni

díky naše nejupřímnější!

Hradec Králové, 3. června 1911

Jménem truchlící rodiny:

Štěpán Plenta.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků praktická, pohodlná a ponejvíce se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samozřejmě přehánění háčků, jinak u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškábou a netlačí do krku jako u náprsenek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto rychleji připnutých náprsenek, velmi nízká.

Zámlky obratem pošty vytišuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galanteriím zboží
Hradec Králové, Jiríkova třída.



VARHANY

nedostižné intonace. skvostně fungující pneumatiky se všemi možnými novinkami důstoj. kléru i slavným patronátním úřadům doporučuje

Karel Čápek,

(dříve B. F. Čápek),

zavedl pro stavbu varhan a harmonii

POLÍČKA (ČECHY).

P. T. obecnstvu král. věnného města Hradce Král. a okolí!

Dovoluji si oznámiti, že dnem 1. června 1911

převzal jsem do vlastní správy

kavárnu „SLAVII“

na Svatojanském náměstí,

kterou jsem úplně nově seřídil ku pohodlí P. T. obecnstva a veškerými časopisy opatřil.

Hradecké pivo. Pilsenský prazdroj.

Káva, čaj, jemné likéry. Chuťně upravené pokrmy.

Prosba o hojnou přízeň, znamenám se v účtě veškeré

Karel Filípek, restauratér.

Založeno r. 1880.

Do Hradce Králové a okolí!

František Hynek

v Hradci Králové.

Velké náměstí na podsíní v bývalém zlatnickém obchodě pi Holatové, vedle modního závodu Průšek a Veselý otevřel

nový

závod kožešnický

spojený s velkým skladem

klobouků a čepic

a prosí o hojnou přízeň velectóného P. T. obecnstva.

Zimní a kožešnické věci přijímám pod zárukou přes léto k uschování.

Vklady přes 10,000.000.—

Abs. kapitál K 8,000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4¼ — 4½ %.

Escent smének i faktur

Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím a koksom.

Vadla a kauce

= Růžovní obchody

Pilu na kámen,

soustrub, brusičí a leštící stroj na kámen, pískovcové lomy s přepravenou zásobou 20.000 m³ velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a soukromých budov, pomníky, brusy, šlaby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,

strojn. kamenoprůmysl
v Újezdě Podhradím.

Otáčená obecnostu doporučuje

sklad dobré hotové obuvi
Jan Metelka



v Hradci Král.

proti Grandhotelu č. 89.

Ryze český odborný závod.



LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Průmyslové ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, štrapece, třepení atd.

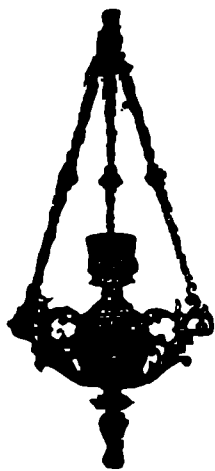
LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA v PRAZE, Jindřišská ul. 1.



Veleústejněmu duchovenstvu a slavným patronátním úřadům doporučuje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy cibáky, nádoby, náleky, paciškály, svícní, lampy, kaditelnice, křesle atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukázkou franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční

Sklad veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: řetězy, madonky, křížky, prstýnků, náramků atd. :: **Netařské přeteny, tabatěrky, jídelní náčiní** se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. ší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Brodě)

doporučuje P. T. veleústejněmu duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporek a kového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jediného výrobce:

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a kového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.



Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleústejněmu duchovenstvu svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Uctívám, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na šalupy.

Též na splátky bez zvýšení cen!



Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleústejněmu duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalozajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

VARHANY pro chrámy elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším provedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše důkladně z nejlepšího materiálu pracované, jakož opravy a ladění co nejvšednější a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonií v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko.

Nejlepší doporučení. Záruka pětiletá

Zařizování pneumatic. hry a rejstří. ku starším zachovalým varhanám mechan. co nejjednodušší a levně.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stoňní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti co nejlevnější.

Velkozávod krejčovský pro pány
a obchod. soukenický

A. ROSA,

c. a k.

dvorní krejčí

v Hradci Král.

zhotovuje oděvy dle nejnovějších angl. a francouzských vzorů.

OBNOVA

Číslo 24. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 16. června 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ a $4\frac{1}{2}$ Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akc. kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000- FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve šteré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktor. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

Po první volební srážce.

Boj volební v zemích koruny České byl přímo šílený, na nůž. Vyčerpaly se nikoli pouhé statisíce, ale miliony korun. A co teprve obnáší ztráta času, věnovaného úporné agitaci, toho času, který mohl být věnován plodné práci hospodářské, sociální, vědecké! Tato ztráta pro nás jest ještě horší. Obrovskou agitací netoliko proměškáno mnoho nejnutnějších všennárodních prací, netoliko promrhán čas i od chudých lidí, živících se těžkou prací; ale jednota národní zase se uvolnila, různé politické tábory zneptácelily se ještě více, zlobná zášť Čecha proti Čechu vzplanula nejmočnějším požárem. A tato zášť bude průvodčím zástupcem našeho národa na říšskou radu. Ti, kteří sekali do svých krajanů jako do stohlavé saně, ti, kteří pro nenávist k vlastním rodákům zapomínali zcela na Wolfa, Bismarckův kabinet, půjdou do Vídně s hrdým tvrzením, jak planou láskou k národu celému, jakou nepřimnou touhu mají hájiti všecken český lid proti Němcům! Jak ta slovanská vzájemnost na říšské radě bude pevná, možno si již nyní představit dle hrozných scén, které se právě odehrávaly.

Bude nová říšská rada skutečným zrcadlem početnosti jednotlivých stran země v radě zastupených? Bude snad hlasování poslanců skutečným projevem vůle většiny? Sta okolností působilo a působiti bude, že i při nynějším všeob. hlasovacím právu hlas parlamentních zástupců bude hlasem pouze poslanců a těch, kteří se náhodně od nich dali přesvědčiti.

Jak se volební listky získávaly! Většina voličů ani nezná programu nejmočnějších stran. Proto od většiny se chytaly hlasy buď výmluvným stavovským štítem nebo sliby nebo chytrými letáky. Za jedinou schůzi obratný kandidát dovedl strhnouti na svou stranu většinu voličstva, náležejícího straně jiné. A tomu potom se říká politické uvědomění širých vrstev. Lid odchází z volebního osudí zmatenější než byl dříve. Která strana měla do voleb nejvíce peněz a nejvíce placených kotešů, ta v jediném měsíci „uvědomila“ ve svůj prospěch daleko více než ti, kteří situaci vykládali poctivě, snažíce se přivést lid k samostatnému myšlení. Honba, bezohledná honba za hlasy, hotové volební švanice prováděny právě od těch lidí, kteří si na venek libují všeobecné volební právo a kteří samostatnou soudnost voličstva tolik velebí. Závislí lidé, kteří o politiku se tolik starají jako o poměry na severní točce, ohytáni do stří „osvěcených“ stran, protože listek metařův a čeledínův platí zrovna tolik jako továrníkův. Agitovaly výbory obecní, okresní. K agitaci vysílali úředníci, kteří měli úřad svůj zastávat ve prospěch občanstva bez rozdílu politické barvy; byli hnáni k útoku od těch politiků, kteří byli jejich před-

stavenými. Do volebního zápasu hnáni neploletí studenti, obecní poslové umdlévají při roznášení letáků atd., atd. A pak prý protikatoličtí kandidáti spoléhali se na uvědomělost voličstva! Pak prý tyto kandidáti měli účtu před všeobecným hlasovacím právem, před samostatností svéprávných voličů! Věřili té uvědomělosti? Nebyla ta šílená agitace krvavým výsměchem hesla o uvědomělosti národa?

Do které obce koteš nevesel, ta volila proti jeho straně. Přišel-li a měl protifečnicka slabého, získal hned tucty hlasů. Jemu však utral hlasy v zápětí jiný, ještě obratnější. Voličstvo v celých massách se reprezentovalo jako beztvárný volební materiál. Někde stačilo získati starostu a obec šla ve své většině poslušně za ním. Jinde zase právě proto, že starosta agitoval pro určitého kandidáta, většina občanstva z osobní nevraživosti volila jinak. Mocní agráři vedli k osudí celé družiny závislých lidí, kteří nemohli voliti samostatně. Jinde vlivným předákům již předem chudší lidé ukazovali listky vyplněné, aby se z hmotných důvodů zavděčili.

Ještě při volebním dni celá spousta hlasů od čilých a obratných agitátorů sehnána způsobem zcela pokoutním. Na určitou vzdálenost od volebních místností i v městech číhali kotešové na prostomyslné voliče a „obrátili“ na svou věru takové ubožáky v několika vteřinách. To se dělo i ve velkých městech. Jaké mínění mají tací chytráci o vyspělosti voličstva a volném hlasovacím právu, to ovšem nahlas neřeknou. Potají se však smějí, jak veliký počet hlasů ulovili právě od lidí zcela obmezených, jak využili pošetilosti lidské, aby v novinách mohli drze lháti, kolik tisíc „uvědomělých“ občanů pokrokově promluvílo.“ A sami vyvolavači páchali hotový paskvil na všeobecné volné hlasovací právo.

K tomu netoliko neuvědomělí ale i vzdělaní voličové z veliké části málo dbali na své politické přesvědčení. Jednoho volili nikoli z lásky ku straně, ale pro jeho osobní vynikající schopnosti, jiného z důvodů místních, jiného z osobní msty proti osobě kandidáta nemilého atd. Zkrátka volební ruch měl takovou tvářnost, jako by nikoliv pilná všennárodní práce, ale sama volební agitace měla spasiti národ. Proč ten horečný volební kvas a chvat, jestliže uvědomělé voličstvo přece má už dávno býti poučeno, co a která strana národu prospěje!

K tomu nikdy v posledním půlstoletí nespácháno tolik volebních násilností a drzých podvodů, jako právě nyní, kdy se pyšně hlásá, že každý státní plnoletý občan má právo rozhodovati o osudech parlamentu. Lidé, kteří pro všeobecné právo hlasovací nejvíce na venek horovali, nejúsilnější svobodnou vůli voličstva dovedli šňorovati. Táželi se, proč všemi prostředky převádějí do svých volebních řad lidi z jiných táborů, odpoví, že mnoho voličů není uvědomělých. Tedy řekneš. „Přece tedy volební právo není prospěšno a zdravé všem lidem, jak jste dříve prohlašovali.“ — „Ano, ty lidi jest potřeba teprve vychovávat.“ — „Ale proč jste se tvářili, že přejete rovné právo všechném, jestliže tak si nyní počínáte? Proč vaše prakse dováděje, že sami nevěříte své manifestované teorii, kterou tak hrubě porušujete?“

A kteří lidé z toho hrozného víru naposlady přijdou do parlamentu jako „lidoví zástupci“ celých okresů? Některý při prvé volbě obdržel jen čtvrtinu hlasů, jiný docela jen pětinu. A přece při užší volbě zvítězí. Té straně něco slíbí, proti jiné přestane útočiti atd. A tak jeho mandát jest slepen ze tří až čtyř politických kabátů. A pak v říšské radě vystupuje pro svou vlastní stranu, která tvoří ve voličstvu okresu silnou menšinu. Tak se peče zastoupení většiny národa na říšské radě!

Pro nás katolíky znamená ovšem všeobecné volební právo mnoho, protože většina našich starým volebním řádem byla od volební urny odtržována. Totéž právo znamená více mnoho i pro dělníky a malobiznostníky. Leč kdy nastane doba, ve které každý občan

bude rozhodovati o poslancích opravdu samostatně a ku blahu národa veškerého? Cizina učí a poučuje fakty příšernými. Někomu by se snad zdálo, že francouzský lid zamiloval si svou vlast co nejvíceji právě od té doby, kdy mu bylo dáno všeob. hlasovací právo. Zatím však sociální poměry tam jsou tak zbědačelé, že dělnictvo od republiky již téměř nic nečeká. Ačkoli sami stoupenci soc. demokracie dostali se do ministerstva, následuje tam obrovská stávka za stávkou. A to vzbouření vířavů! Málokde vlastenecký cit jest tak odumřelý jako ve Francii, kde aspoň dle jména „vládní lid“. V monarchických státech jest spokojenost a prospěšný vývoj daleko větší než ve Francii. Není divu! Vždyť přes všechny paragrafy volby ve Francii tlumočí mínění lidu ještě daleko falešněji než u nás.

Přes to tedy, že ve Francii tolik se plýtvá heslem svobody a rovnosti, málokde jest tolik davových, vlastizrádných piklů jako právě v té republice.

Výsledek prvních voleb.

S výsledkem prvních voleb může býti křesť. sociální strana v našich zemích spokojena. Uvádíme zde pouze význačnější data. V závorkách někde připojujeme, jaký počet hlasů příslušná strana získala v říšských volbách r. 1907.

V I. vol. okrese (Praha Staré Město) zvolen dohodový kandidát dr. Baxa. Křesť. soc. kaplan J. Čihák měl 305 hlasů (392). Soc. demokrat Dr. V. Houser 1882 (1524).

V II. okrese (Praha dolní Nové Město) zvolen doh. kandidát Čech 1731 hlasy. Pokrokař dr. Lederer 313, křesť. soc. Mošuta 44, soc. dem. dr. Langer 604.

Ve III. okrese (Praha střední Nové Město). Zvolen doh. kandid. dr. Kramář. Křesť. soc. dr. Čihák 123 (229), soc. demokrat dr. Vacek 595.

Ve IV. okrese (Praha horní Nové Město a Vyšehrad.) Zvolen dohod. kandidát Křesť. soc. dr. Jiráček 183 (166). Sociál. demokrat Bubník 1281 (1393).

V V. okrese (Praha Malá Strana a Hradčany). Zvolen dohodový kandidát Dr. Funk. Křesť. soc. dr. Kordač 758 (636). Soc. demokrat Hehl 537 (824).

VI. (Praha-Holešovice-Bubny.) Zvolen dohod. kandid. Štříbrný 3992 hlasy. Kř. soc. Hrdza 50 (116). Soc. dem. dr. Soukup 3672.

VII. (Praha-Josefov a Stará Libeň.) Zvolen soc. dem. Němec 3000 hlasy (3480). Kř. soc. Satorie 15. Dohod. kandid. Navrátil 2411.

VIII. Smíchov I. část.) Dohod. kandid. J. Neumann 2803. Kř. soc. Šolle 116 (120). Soc. dem. Schaller 1066 (1252).

IX. (Smíchov II. část.) Zvolen soc. demokrat Winter 7153 hlasy (7554). Kř. soc. Hrudka 267 (315). Doh. kandidát Auda 6685.

X. (Král. Vinohrady. I. část.) Zvolen dohod. kandid. Choc 3215 hlasy. Kř. soc. Vítek 126 (40). Soc. dem. Škatulka 917 (807).

XI. (Král. Vinohrady. II. část.) Zvolen doh. kandid. Hübschmann 3363 hl. Křesť. soc. Kubeš 121 (67). Soc. dem. F. V. Krejčí 6240 (1331).

XII. (Žižkov. I. část.) Zvolen soc. dem. dr. Šmeral 3855 hl. Křesť. soc. J. Krejčí 128 (150). Doh. kandid. V. Rejmon 3657.

XIII. (Žižkov II. část.) Zvolen dohod. kandid. Buřival 3176 hlasy. Křesť. soc. Švec 111 (169). Soc. dem. Brůha 2077 (1853).

XIV. (Píseň I. část.) Zvolen doh. kandidát dr. Lukavský 3899 hlasy. Kř. soc. Havelka 173 (155). Soc. dem. Hrdlička 1702 (1870). Pokrokař dr. Kohn 410.

XV. (Píseň IV. a V.) Užší volba mezi doh. V. Frelsem 3761 hl. a soc. dem. dr. F. Soukupem 3527 hl. Křesť. soc. V. Urban 154 hl.

XVI. (Karlín) zvolen mlad. dr. F. Fiedler 2372 hl.

XVII. (Nusle.) Zvolen doh. kandid. J. Vojna 5849 hlasy. Křesť. soc. Souček 122 (285). Soc. dem. Hudec 4126 (4672).

XVIII. Dohod. F. Vodňanský 3650 hl.

XIX. (Kladno.) Zvolen soc. dem. Aust 5885

hlasy (5513). Kř. soc. Pospíšil 548. Dohod. kand. Sláma 2684.

XX. Ušší volba mezi doh. kand. dr. Körnerem, jenž obdržel 4757 hlasů a sociál. dem. Benášem, který dostal 4198 hl. (3625). Křest. sociál. Oliva 466 hl.

XXI. Zvolen dohod. kand. dr. Tobolka.

XXII. Zvolen doh. kan. Mařtálka 4975 hlasy. Křest. soc. John 365. Soc. dem. Kouza 2391 (2674).

XXIII. Ušší volba mezi doh. kand. Exnerem, který obdržel 2625 hl. a soc. dem. Němcem 2693 (2769). Hr. Sternberg 1641. Pokročí dr. Bouček 594 (524).

XXIV. Ušší volba mezi dohod. kand. dr. Frantou, který obdržel 2823 hlasů a soc. demokrat. Chalupou, který dostal 2901 hl., křest. soc. dr. Rayl obdržel 1135 hl., pokročí dr. Drtina 1810 hl. Oprávněných voličů bylo 10.169. K volbě se dostavilo 8751 voličů čili 86%, oprávněných. Z odvolaných hlasů náleží kř. soc. straně 13%, pokročí 21%, dohodovými stranám 32%, soc. demokratům 33%.

XXV. Zvolen dohod. kand. Hráský 4540 hl.

XXVI. Zvolen doh. kand. Dr. Šviha 3933 hlasy. Křest. soc. Trávníček 678, soc. dem. Holeček 2850 (2689).

XXVII. Zvolen doh. kand. dr. Pacák 4593 hlasy. Kř. soc. Sokol 272. Soc. dem. 2451.

XXVIII. Ušší volba mezi dohod. kand. Formánkem, který obdržel 3339 hlasů a soc. dem. Stívínem 3476 (3164). Kř. soc. Švec 619 (81).

XXIX. Ušší volba mezi dohod. kand. Kratochvílem, který obdržel 3484 hlasů a soc. dem. Ořhou 2468 (2789). Křest. Ruda 401.

XXX. Ušší volba mezi státopr. pokročíkem Kalinou, který obdržel 3144 hlasů (3039) a soc. dem. Srbou 3030 (3298). Kř. soc. Banda 540. Doh. Dr. E. Stahlík 1739.

XXXI. Ušší volba mezi dohod. kandidátem Rašínem, který obdržel 3535 hlasů a soc. dem. Junou 3516 (3926). Kř. soc. Filip 464. Pokročík Pelant 134.

XXXII. Ušší volba mezi soc. dem. Jahanisem, který obdržel 3819 hl. (4199) a dohod. kand. Slavíškem (2550). Kř. soc. dr. Choc 1041 (577).

XXXIII. Zvolen doh. kandidát dr. Šubrt 4583 hlasy. Křest. soc. Brož 657 (274). Pokročík Rosa 515. Soc. dem. Novák 3240 (3482).

Okresy venkovské.

34. Ušší volba mezi agrár. Proškem a soc. dem. Chlouhou.

V 35. volební skupině zvolen sociální demokrat Cerný. (Křest. Havelka 348).

V 36. soc. dem. Biňovec. (Křest. Pech 289).

V 37. ušší volba mezi agr. Kotlářem a soc. dem. Dundrem. Křest. F. Srbek 1199.

V 38. agrárník Dürich. (Křest. soc. J. Hlavatý 251).

V 39. národní soc. Lisý. (Křest. soc. Josef Katnar 1011).

V 40. zvolen agr. Bradáč.

V 41. ušší volba mezi agrár. Žďárským a soc. dem. Jančem. (Křest. dr. Šulo 1999).

V 42. ušší volba mezi agrár. Kotlandem a soc. dem. Syřůčkem. (Křest. Šupka 2520).

V 43. ušší volba mezi křest. soc. dr. Horským a agr. Rydlem. (Na tomto okrese obdrželi kř. st. soc. 4223 hlasů, agrárníci 3812, nář. sociální 1411, soc. demokraté 1518. 86 neplatných, 10 rozštělených).

V 44. ušší volba mezi křest. soc. Novotným a agr. Chaloupkou.

V 45. ušší volba mezi agrár. Srdínkem a soc. dem. Nykodymem. (Křest. Kvasnička 1500).

V 46. zvolen agr. Rychtera. (Křest. soc. Oigánek 117).

V 47. ušší volba mezi agrár. Práškem a soc. dem. Baranem. (Křest. A. Švejdá 589).

V 48. zvolen soc. dem. Jaroš. (Křest. soc. Satorie 513).

V 49. zvolen soc. dem. Svěcený. (Křest. Vykysalý 313).

Pro akrovnost místa končíme krátce důležitým upozorněním. V ušší volbě a agrárníky nacházejí se v okresech venkovských: Dr. Rud. Horský, Jos. Novotný, Dr. Jos. Myslivec, Dr. Gust. Mazanec, Fr. Šafránek, Václav Myslivec, Vojtěch Holaný, Milo Záruba a Antonín Šachl. Jos. Adámek jest v ušší volbě se soc. demokratem.

Přátelé, přičiňte se horlivě, aby všichni naši kandidáti, kteří jsou v ušších volbách, 20. t. m. svítěli! S nehorňím tupením, s nejprudšími lžemi vystupovala proti nám (i proti rolnickým kandidátům) tentokrát strana agrární. Proto za nynějších poměrů, pokud se takтика agrárníka nezmění, křest. sociální agrárníky voliti a podporovati nemohou.

Koupí se starší harmonium

v dobrém stavu pro větší místnost.

Nabídka

R. Šimáčka v Hradci Král.

Pospíšilova třída 311.

Volné listy.

O práci katolických kněží v agrární straně. Často již rozpala se „Obnova“ o katolických kněžích, kteří své jméno, svůj stav a činnost dali ve službu agrární straně. Nejednou dočetli jsme se v novinách o tom, jak tito kněží se dušovali, že ve straně agrární protináboženských proudů není a že toho příčinou jest právě účastenství jejich v řadách agrárních. Nedávno ze sebevědomého ujišťování toho slevil vlp. Kroiher, který na schůzi Udržalové omlouval výrok jednohlav, kteří prý nejsou přece celou stranou.

Z množství zpráv křesťansko-sociálních kandidátů však bromaď se také doklady, které přesvědčivě ukáží, že vlp. Kroiher bude musiti sleviti i poslední groš. Bude-li mít jen trochu svědomí, neodvážá se již nikdy promluvití nějakou obhajovací řeč ve prospěch strany, která lišíc na venek náboženskou šetrnost, jest prostoupena protikatolickými živly márou přímo úžasnou. A jelikož vlp. Kroiher nejednou zdárážoval své kněžství, logika skutečností povede ho ze strany, která kněze má jen na házení plisku do očí voličstva, které si posud náboženské přesvědčení a cítění zachovalo.

Dnes, když ze zápasu volebního máme tolik přesvědčivých důkazů o tom, jak strana agrární jest otrávena volnomyšlenkářstvím, čím dál víc ozřejmuje se, jakých velikých škod hnutí katolickému nadělala přitomnost katolických kněží ve straně agrární. Davy jinak dobrých katolíků zůstaly ve svazku agrárním jenom proto, že ukolébány byly bezstarostností, pochodovaly z vědomí, že není nebezpečnosti pro jejich náboženské přesvědčení ve straně, která má ve svém středu katolické kněze. Bylo v novinách uvedeno, že v diecési budějovické jest asi stopadesát kněží, kteří straně agrární přísluší. Snad u mnohých z těchto kněží dostaví se okamžik, kdy je pálení bude stud a hrůza svědomí. Snad mnohé také bude možno omluviti tím, že přílišně důvěřující, o protikatolických proudech ve straně agrární ani nevěděli. Ale, jak jsme již psali, nynější volební zápas rozhrnul záclonu, abychom mohli se dívatí tvář tvář skutečnosti, která také fezarě bude vypravovati o neinformovanosti vyšších činitelů, kteří tak drahou dobu dovolovali, aby kněží účastenství ve straně agrární pomáhali ublížiti hnutí katolické, jehož oprávněnost dokazuje se dnes každou volební schůzí. O faráři Vackovi, taktéž z diecése budějovické, vůbec nemluvíme. Neboť, snese-li klidně agrární kandidát kněz ve tvář mu vržený výkřik od vlastních stoupenců: „nic jim nevěste“, a nebudli takovým agrárníkem svoji kandidaturu pod nohy, pak nezasluhuje, aby se o něm jako o uvědomělem knězi psalo a mluvílo. Domníváme se také, že farář Vaček, nežině po takové urážce příslušných důsledků, ztratil všechny respekt i u vlastních agrárních stoupenců.

S dobrým svědomím můžeme dnes říci, že nezveličovalo „Právo Lidu“, když před třemi roky tvrdilo, kterak volní myšlenkáři mají již své skupiny i mezi agrárníky a že jsou agrárníci nejohroženějšími přísteli volnomyšlenkářského tisku. Naši řečníci na volebních schůzích přesvědčují se o tom s dostatek. Četba volnomyšlenkářských novin přešla mnohým agitátorům a mluvčím agrárním v krev tak důkladně, že, nevědouce ani o tom, sypou ze sebe fráze volnomyšlenkářské i v tom okamžiku, kdy z důvodů agitačních snaží se dokazovati, že agrární strana náboženství si váží. Jest prý také zámavo pozorovati překvapeně tváře oněch agrárních, kteří se posud dle „Čepu“ domnívali, že v jejich straně jest všecko v pořádku. Na mnohých těch vrátech lze čísti myšlenky: „Co se to pro Bůh děje? Hle, vždyť ten náš člověk, o tady mluví, jest již hotový protikatolický štváček a nevěrec.“

Po volbách bude nutno snésti všechnu látku a zdělati z ní jeden konečný a definitivní důkaz, kam agrární strana v ohledu náboženském dospěla. Není to již nic jiného, než valčík, jež v mnohých okresech agrární předáci a vůdcové tančí směrem k volným myšlenkám a do jejich nárdů. Tím však, a říkáme to s veškerou vážností, otevírá se nová kapitola ve společenském a náboženském životě na našem venkově. Někde na schůzích předáci agrární ve spojení se všemi protikatolickými zůfivci jakoby rozdupatí chtěli všechny ohledy, dávají na jevo, co děje se v jejich duších a čeho dalším vývojem ještě lze od nich očekávati. A již nyní předpovídáme, že po volbách katolickému hnutí bude se musiti razit cesta mnohem účinnější, nežli se dělo posavad, a že neponechá se stranou žádná, byť nepatrnější síla, která buď z nevědomlosti, nebo ze hříšné lhostejnosti odpočívala, což zejména platí o kněžích, v jejichž farnostech katolický tisk žije, nebo dokonce není o něm ani pochyby.

* * *

Klerikalismus v nejbujnějších rosnách. Nejen že všechny politické strany české v dojemné shodě

mlčí na křesťansko-sociální kandidáty, kryjící se štítem klerikalismu, ale klerikalismus stál se také předmětem tohoto sporu mezi Časem a Národním Listem. Mladobesky list tvrdil proti Času, že by český klerikalismus byl třeba usnul, kdyby realističtější mračno svými lžemi a blechy nebylo mu skýtalo vláhy a rozmachu. Čas se dopálil a dokazoval, že vlastně mladobeskytoboháštství bylo klerikalismu vydatnou podporou a že není živitelem klerikalismu, kdo jej potírá, což prý strana Masarykova činila vždy, prosírávě a uvědoměle. Domníváme se, že máme právo promluvití do sporu tohoto také my, tím spíše, čím bolestněji všechny útoky protikatolické jsme pociťovali.

Jest nesporné, že pravdu mají Národní Listy, jenže ji neřekly jasné a určité formou, v čemž vidíme neupřímnost, jako jest rozlehle neupřímnost v tak zvaném boji protiklerikálním všudy. Národním Listům bylo říci, že hnutí katolické znechutělo protináboženskou zůfivostí Macharovou a podporou, které se dostává od strany Masarykovy volným myšlenkářům, kteří nemají na zřeteli klerikalismus ve smyslu zneužívání náboženství, nýbrž kteří podvracejí základy náboženství vůbec. „Hromy a blechy realističtější mračny“, jak to pověděly Národní Listy, jest řeční příliš neurčité a mlhavé.

Nejsem tak nedůtklivý, abychom popírali komu právo, když kritikuje obyhy jednotlivců a přehmaty, jež postapem doby v církvi se staly. To vše jest před tvářmi historie, a my jen řádíme tolik, aby se soudilo nestranně. Na místo nestrannosti a pravdy však jsme svědky toho, jak šílená přímo demagogie a zabezděná zůfivost všechno vřady odsuzuje, co přímo nebo nepřímo s dějinami katolické církve souvisí. Tohoto pustošení realističtější strana jest analá velmi dokonalá. Připočteme-li ještě na její účet protináboženské útoky, není nesnadno dodělati se konečného závěru shodného s úsudkem Národních Listů, že strana Masarykova skutečně hnutí katolické jak náleží podporuje a živí.

Neméně jest jisto, že Čas sám pěstuje klerikalismus na velikých záhonech, které v době volební proměnil v rozsáhlé latifundie. Vytýká-li Čas Národním Listům, že strana mladobeskytoboháštství podporuje klerikalismus, pak jest to volební lictace v nejdokonalejší formě, a její ošklivost musí vzbuditi hnus v každém, kdo dovede jen trochu přemýšlet. Národní Listy a mladobeskytoboháštství strana že podporují klerikalismus! Takové báchorky možno vypravovati jen lidem, kteří nic nevědí a nic nechtou. A dovoluje-li si Čas takovým způsobem volební boj zamořovati, činí věru velmi pochybnou poklonu svým čtenářům a stoupencům, jejichž duševní zdatnosti a rozhledu. To není již nic jiného, než rozklad rozumu do nejdobrosmyslnějších soudců, to není nic jiného, než realističtější klerikalismus sám, jak si jej Masarykova škola pro všechny možné příležitosti vypěstovala.

Podívejte se na příklad na realističtější kandidáty, jak se ve volebním boji tuží a jak dovedou klerikalismem zaváděti své posluchače. „Pozor, přátele, klerikalismus jest příšera, jež chce zadusiti celý český národ; každý pokrokový člověk musí býti na stráži, a my kandidáti realističtější jsme jediní, kteří dovedeme klerikalismu čeliti, proto jedině nám náleží vaše hlasy. A nikomu jinému.“ Takovou hude Drtina, Bouček, Lederer, Kohn... To jest realističtější klerikalismus. Nejhrubšího zrna. Dlouho nás katolíky realističtější doktrínami poručníkovi a peskovali; snášeli jsme vše trpělivě. Ale když nás tito národní pedagogové začali častovati surovostmi Macharovými a mrakati ateismem volnomyšlenkářským, pocítili jsme bodnutí do živého a musili jsme povstati na svou obranu. Musili jsme rozhrnouti osnovu lži, kterými nás obtěžovali, a musili jsme pozdvihnouti se v přírodní síle, která posiluje právo nespravedlivě napadaných a obviňovaných.

A není realističtější klerikalismem kandidatura Ledererova a Kohnova? Kdo pak to sháněl židovské hlasy s poukazem, že Lederer a Kohn jsou židé? Byli to přece stoupenci strany Masarykovy. A proč proti mladobeskytobohovi nekandidovali realisté na příklad dr. Boučka, proč právě Lederera? Vypočítá si každý na prstech, že v okrese Čechovské jsou velmi četní židé, na jejichž hlasy Lederer jako žid spekuloval. Neméně letáky a projevy realističtější židovství Ledererovo náležitě zdůrazňovaly. Ač realističtější náboženské vyznání křesťansko-sociálních kandidátů jest pořádně odporo, židovství Ledererovo jim příjemné vonělo. A což teprve Lederer sám! Pamatuji se, že proti našemu listu předpovídal příchod náboženství budoucnosti, hájil potřeštěné antické nápady Macharovy a pochlubil se, že náleží mezi ty moderní vzdělance, pro něž života posmrtného není. A tu z čista jasna náboženský tento pokročík změnil se v pravověrného žida, jenž na volebním trhu prohlásil: „Jsem víry židovské a od ní neupustím.“

Tomu všemu musíme rozuměti ovšem jen ve světle realističtější zásadovosti a kritické důslednosti. A při tom měl tento Lederer tolik

...mluviti, že vymávejí své židovské náboženství, jednám doobem mluvil proti kandidátům náboženství katolického.

Škrabělky doh, fariseové! Neopovazujte se mluvit, že bojujete proti nemravnosti a nepříjemnosti, když sami vytlapáváte kde jakou cestičku, která by vás dovedla k mandátu! Nevydíte nikomu mandátovou politiku, když sami jste v ní dokonalejší mistři, nemůžete se distancovat zásad, kterých u vás nelze nalézt ani drobně, neházejte po nikom klerikalismem, když klerikalismus jest nejšlechetnější vědní a stranický vadí přirozenosti!

Opět nové náboženství. Čas, jenž se má o nejpřátelštější k církvi protestantské a židovské, nemá smlouvaní vůči církvi katolické. Tady není žádného pardonu! Jak kdysi volal na vojáky jistý generál: „Okřevni moc nemůže být poražena vědou. Může být poražena jen na tom poli, na kterém jest silnější. Realismus český to byl, jenž začal učit: Církev může být poražena jen náboženstvím, ovšem takovým, které se nepříteli vědy a které zaručuje vyšší a lepší mravnost. Pravíme tedy: my realisté nekomplikujeme národní boj otázkami náboženskými, nýbrž my osvobozujeme lid od klerikalismu ukazováním na pravé náboženství. A tímto způsobem boj národa svého posilujeme.“ Tolik Čas.

Na nové náboženství vynakládal všechnu svou péči zejména professor Masaryk, o němž „Čas“ tvrdil, že jest schopnou nové náboženství založiti. Masaryk věděl dobře, že věc jest velká a proto dal se do práce, ale na konec nemohl říci nic jiného, než čím náboženství není, vyslovil se tedy jen způsobem negativním. Tím ovšem odsouzen jest od samého „Času“, jenž dle: „Úspěšný boj proti biskupům možno vésti a národ od zpusťování možno ochrániti jen tak, když boj nebude negativní.“

„Nové náboženství“ jest jednou z těch mnohých frází, kterými se „Čas“ ve volebním boji zvláště obírá a — jakkoli chce míti všechny otázky v Čechách jasny — tuto otázku má pořád zabalenu v hustých mlhách. Kdyby „Čas“, jenž jest pořád plný filosofie, viděl jasně před sebe a za sebe, přestal by o novém náboženství mluvit, protože stálým mluvením bez činu znevažuje jen svoji znalost. Také rozklady o zpusťování padají zpět na hlavy pánů realistů, kteří poměti mladé hlavy a zpusťovali pravou náboženskou a mravní spousta mezi těmi vzdělanci, kteří na každé slovo svých vůdčů uvklí přisahati. Tím páni realisté více náboženství křesťanské s duší svých stoupenců vytloukli, ale rumlité menabradili novou budovu. Až bude prána kulturní historie přítomné doby, bude za jisté obšíř stáť vyhledána lidem, kteří popíráni na veliké otázky vyvracejí základy vyšší a lepší mravnosti. Účet za tyto odvážné a lehkomyslné pokusy zaplatí ovšem lid...

Politický přehled.

Poslanecké sněmovně v letním zasedání, které počne 11. července, dle výroku býv. presidenta posl. sněmovny dra. Pataie bude dána k vyřízení předloha definitivní úpravy jednacího řádu. Neprovede-li sněmovna do tří měsíců reformu jednacího řádu, bude opět rozpuštěna. Trůnní řeč pronese v zastoupení panovníkově následník trůnu arcibiskup František Ferdinand.

Rakousko zakročilo ve prospěch Albánců. Konečně po dlouhém upozorňování a naléhání se strany katolíků rozpomenulo se Rakousko na svůj historický protektorát na katolickými Albánci. Turecké Portě zaslána byla zvláštní nota o neudržitelnosti poměrů v Albanii. Způsob zakročení rakouského vyvolal v Cařihradě značné znepokojení.

Dr. Wesskirchner o kulturním boji. Ministr obchodu dr. Wesskirchner 8. t. m. mluvil před svými voliči. Protikandidátem jeho byl bar. Hock. Ku konci své řeči pravil ministr: Jestliže bar. Hock a soudruzi přijdou do parlamentu s rozlukou manželskou, s volnou školou atd., tož se podívá, jakou bojovnost ukáží křesťanští vědeňáci. Toho my nesneseme. Křtě promění se v meče. Bůh nám také požehná.

Ministerská krize v Belgii. Ministerstvo Schollaertovo, které vládlo v duchu katolickém, odstoupilo. Příčinou toho jest odpor sněmovní většiny proti osnově na upravení vyučování na obecných školách. Liberálové byli hned spočátku proti předloze a brzo odhodlali se k obstrukci. K tomu se přidružilo, že také vůdce starých konservativců Woeste odepřel vládě nepodmíněnou podporu. Tady se jeví vlivy zednářské. Ježto vláda neměla vyhlídky na vyřízení školního zákona a ježto král dle všeho rozpuštění sněmovny odmítl, zadalo ministerstvo za propuštění. Král však ministry prosil, aby v úřadě zůstali.

Francie také už má ve svém rozpočtu schůzku, jež ministr financí odhaduje na 54 mil. franků. Kromě toho však se dá očekávati ještě zvýšení výdajů o 180 mil. franků. — Právě počal před porotou příslušnou skandální proces proti bývalému likvidátorovi zabaveného církevního jmění Duezovi a jeho pomocníkům. Celou věc hleděli napřed ututlat, ale nepodařilo se.

Povstání v Albanii. Prohlášením Miriditů, že svrhují se sebe nadvládu tureckou, zdálo se, že nastávají nové kruté boje v Albanii. Albánci prý začali postupovati na celé čáře a oznamovaly se nové turecké porážky. Najednou však se z Cařihradu hlásá, že boj proti albánským vzbouřencům jest ukončen a že Albánci na všech stranách se vzdali. Jak Matzerové, tak Miridité poslali na Kosovo pole deputace a prosí prý o milost. Očekává se, že bude udělena všeobecná amnestie. Těž prý budou Albáncům učiněny koncesse jazykové, berní a vojenské. Zprávy neuvěřitelné.

Marokko. Události v Marokku, zvláště postup španělského vojska na El Ksar, vyvolaly ostrou srážku mezi Španělskem a Francií. Anglie prý nyní ještě více než Německo tlačí Španěly do popředí. Anglie si totiž přeje, aby severní pobřeží Marokka připadlo Španělsku, poněvadž se ho málo bojí, kdežto by Francozi v úžině Gibraltarské mohli se státi nebezpečnými.

Obrana.

Uznání českému biskupovi. Důkazem mravního řádku v jisté české společnosti je také ta okolnost, že ze stranické zaslepenosti vzájemně se ubíjíme, nešetíce ani nejlepších svých lidí. Kdo je tak charakterním v Čechách, že se prohlásil za stoupence pevných zásad, zejména zásad náboženských, vydán je v šanc nejpustšímu tupení lidí bezcharakterních. Ve vášnivém tomto boji je každý prostředek dobrým ke zdolání zdánlivého odporce, jehož chyba záleží mnohdy jenom v tom, že není ductovitým člověkem a brání se stádovitě bezcharakternosti.

V naší době mluví se v jisté části českého deního tisku o katolických biskupech tonem, jaký mezi slušnými lidmi není obvyklým. Proti J. E. nejd. panu biskupovi královéhradeckému Dru. Doubravovi přinesly nedávno „Venkov“ a po něm „Osvěta Lidu“ a jiné židovské listy vyhlanou zprávu, že na své letošní visitační cestě v Trutnově odepřel přes žádost tamější české menšiny kázat česky. Vyhlané této zprávy bylo vykořisťováno při volbách způsobem svrchovaně nemravným. Až v předcházejícím svém čísle původním dopisem z Trutnova jsme drzou tuto novinářskou lež náležitě vyvrátili, neváháme vzhledem k důležitosti věci samé uveřejniti, jak zachoval se arcipastýř v Trutnově a ještě jeden pádný doklad, jak sami přislušníci německé národnosti dovedou posuzovati našeho diecéšního arcipastýře spravedlivě, nežli vlastní jeho krajané. Uveřejňujeme v příkladu část dopisu, jenž byl otištěn v liberálním listě „Reichenberger Zeitung“ dne 1. června b. r. Dopis zní:

„Neohroženost vyznání. Na biskupský stolec královéhradecký již po delší dobu dosazování jsou Neněmci. K české národnosti náleželi Hais a horlivým Čechem byl také Brynych. — Od několika let má královéhradecký biskupský stolec nového pastýře. Jest to dr. Doubrava. Nový hodnostář církevní vzat z kruhů, z nichž v Čechách obyčejně biskupové se povolávají, z kruhů universitních, rozumí se, že českých. Mělo tím býti patrné již předem vytknuto jeho postavení, jako učeného teologa, který o nacionalismu neví a k němu nikterak se nehlásí, a který by, jsa Čechem, nikdy o své příslušnosti národní nemluvil.

Kdož tak mluvil, měli celkem pravdu. Jeho Excellence Dr. Doubrava je milý a také moudrý muž. Ví, že prostřednictvím dítek lze nalézt cestu k srdcím žen a prostřednictvím žen cestu k srdcím mužů. Jest přítelem dítek. Kamkoliv na svých biskupských visitacích zavítá, jsou to děti, jež oslovuje a žehná. Tím jímá srdce matek a vlivem těchto láme mnohý odpor, který by mužové z důvodů politických proti němu stavěli. Neří pochybnosti, že dobyl srdce mnohých a že mnohý kraj, který byl nepřátelským, pro sebe získal, a tím ovšem poněkud i pro svou věc.

Moudrým jest i potud, pokud dle možnosti, alespoň jak známo, na rozhodující místa v německém kraji ustanovuje kněze německé. Přiležitostně přizná i malé obci její právo a jmenuje německého faráře, kterého ona si přeje. Ale neděje se to vždy. Je to celkem moudrá politika. Sdíli ji a stavi do náležitěho světla křesťansko-sociální tisk i ve východních Čechách rozšířený.

Skutečný tajný rada Dr. Doubrava není žádným horlivcem tvrdého rázu, je laskavým biskupem, který mluví plynule německy, jako rozený Němec. Ale má také jiné vlastnosti. Je národovcem; není tedy jen theologem, jen mužem vědy a církve, nýbrž hlásí se také ku svému národu, k národu českému.

Nedávno tak učinil. Událo se to v německém

městě ve východních Čechách, které má duchovenstvo německé, do něhož žádný horlivec si nemůže stěžovati, muže milé a oblíbené, kteří žijí s obyvatelstvem v nejlepší shodě. K vůli nim okrášlily se domy a připravilo se biskupovi uvítání. Bylo tím jistě také náboženskému cítění obyvatelstva učiněno zadost. Vždyť my, mužové politiky, poukazujeme stále k tomu, že chceme rozeznávat mezi náboženstvím a politikou, že považujeme za nutné přesně rozlišovati jedno od druhého.

Při hostině uspořádané v tomto německém městě svědčil první přípitek církevnímu hodnostáři. Skutečný tajný rada Dr. Doubrava povstal ihned k odpovědi. Byla to odpověď myšlenkově duchaplná. V tom však nezáležel její význam. Nýbrž v tom, že biskup se otevřeně přiznal za Čecha; klidně, s otevřeností muže, který mluví mezi muži. S úctou naslouchali mu všichni a nebylo nikoho, kdo by si ho vážil méně proto, že tak učinil.

Biskup Doubrava prohlásil se za Čecha v německém městě, v německé společnosti. Měříme-li toto jednání dle našich německých úředníků a biskupů, je k tomu zapotřebí mužné odvahy a do jista síly přesvědčení. Mužnost ceniti jest všude, i u odporce.

My tak činíme a máme úctu k muži, jehož ani vysoké církevní důstojenství nezbavilo citu, že je příslušníkem svého národa, a jenž i jako prostředník idey míru, již má sloužiti, přece se cítí býti údem národa, s kterým jest nerozlučně spojen. Biskup Dr. Doubrava není tedy jenom učeným theologem, vzdělaným a duchaplným mužem, to by se rozumělo samo sebou; on má též statečnost vyznače a takových je málo v době naší. Biskup královéhradecký je Čechem, to jsme věděli. Nyní to doznal sám. Přejeme si, abychom my Němci měli stejně ochotné a věrné vyznavče v takových a podobných postaveních.

Víme, že značná část příznivých výsledků slovanství a zvláště češství spočívá na tomto nadějném optimismu v budoucnost, na tomto neohroženém vyznání, jež v trudných a těžkých dobách odkazuje k šťastnější budoucnosti. Každý Slovan, ať pracuje kladivem nebo dlátem, ať učí s kazatelny nebo s katedry, každý, lne citem příslušnosti k svému národu. Tím se tvoří železný, zdatný a nepřemožitelný šik. Mají-li se i u nás poměry zlepšiti, musí stejná důvěra, stejná neohroženost u nás zavládnouti. Pouhou zdvořilostí a stálým rozpačitým mlčením toho nedosáhneme. Všem, zejména však mužům ve vedoucích kruzích svědčí tato výzva, již pronášíme, poukazující k mužnému jednání biskupa Doubravy: „Vyznej, že jsi Němec!“ — G.

Klerikální kandidatura masarykovská v Praze. Na dolejší Novém Městě kandidoval pokrokový strana žida p. dr. Lederera. Proč právě tam? Snad proto, že jest v tom volebním okrese nejvyšší uvědomění vlastenecké a kulturní dle realistického stříhu? Snad proto, že tamější voličové jsou většinou realističtími proticírkevníky, kteří nemilují lidí hlásících se otevřeně a veřejně k některé stávající církvi? Anebo že jsou tam aspoň občané, kteří považují náboženství za věc soukromou každého jednotlivce, vůbec se neptají na náboženskou příslušnost kandidátů?

I nikoliv. Zcela jiné, zcela vědní a praktické okolnosti rozhodly, že strana Masarykova vyhlásila kandidaturu židovského právníka právě na dolejší Novém Městě. Tam se totiž nachází veliký počet bohatých židů, z nichž většina se hlásí k národnosti německé. Tedy ti lidé, kteří prohlašovali jazykem „protest proti církvi všem“, utkali se důvěrně pod ochranný plášť církve židovské jako kuřátka pod křídla kvočnina. Masarykovci vytýkali jiným politickým stranám nemravný kompromis. Zatím však sami čekají podporu své kandidatury od židů německých. Jak ti němečtí židé vše planou pro práva českého národa, to jest patrné z toho, že většina těch židovsko-německých rodin pochází z obcí ryze českých. Kdyby tedy na dol. Novém Městě nebylo tolik německých církevníků židovských, nelákali by právě do toho místa pokrokaři svého člověka až z Jindřichova Hradce.

Jest 12. t. m. popíral Čas spekulaci Ledererovu na hlasy. Ale drtivá skutečnost mluvíla příliš hlasitě. Pokrokaři čeští opravdu o hlasy německých židů zápasili s německým kandidátem sčítacím Al. Richtrem.

Nár. listy dne 13. t. m. sdělily, že židovským voličům českým i německým na dol. Novém Městě rozeslán oběžník nadepsaný „Židovští voličové.“ Jest podepsán chytlavě nezvestným „Židovským vol. výborem.“ V něm se žádají židovští voličové, aby hlasovali pro Lederera. Z jakých důvodů? Z národních? Nikoli. Ale proto, že dr. Lederer po 25 let ostře bojuje proti antisemitismu, v době hilmarůdy vystoupil na obranu židovské otí, podporoval vždy všechny židy v jich krutém (!?) existenčním boji, bo-

Křestní listy

(ex offio) 40 kuřat za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihovna.

joval za to, aby udělena byla křídům rovná práva jako ostatním občanům. Zde tedy máme apel na církevníkou společnost.

A že tento způsob volebního tažení byl obstarán od kluky pokrokově (tedy »proticírkevní«), jest patrné z toho, že k oběhnutí byla přikládána vizitka Masarykova a Ledererova. Ačkoli oběhnutí z opatrnosti jest anonymní, činí k němu dostatečný slovní doprovod vizitka »Prof. T. G. Masaryk — prosí, abyste volil dra Ed. Lederera.«

Zprávy organisač. a spolkové.

Program sociálního, technického a účetního kurzu v Hradci Králové od 16. do 23. července tohoto roku. Dr. František Šal: Program křesťan. sociální v ohledu národním, hospodářském a kulturním. Darwinismus. Spiritismus. Volní Myšlenka. Agrárníci a katoličtí rolníci. Dr. Jindřich: Kulturní význam Eucharistie. Vzdělání člověka. Dr. Rejl: Nauka o řemeslnictví. Jednotlivci a společnost. Cíle, rada Čermák: Účetnictví hospodářské a obchodní. Dp. Konečný: Čechy a Řím. Sociální demokraté. P. Katnar: Požadavky dělnictva. Všeobecné sdružení. P. Fait: Požadavky řemeslnictva. P. Švaro: Požadavky rolnictva. Dp. Vlček: Hospodářské úkoly. P. Píško: Intelligence a náboženství. P. Šupka: Organizace vůbec. P. Orlický: Organizace mládeže. St. Kosařová: Ženská otázka. P. Keppl: Význam tělocviku. P. red. Sabula: Tisková akce. Veškeré budou věnovány praktickým ověřením a zkouškám. Z uvedeného programu jest jasno, že kure podstatně prohloubí náboženské a sociální vědomosti účastníků. Přihlášky do kurzu učiňte ihned u jednatele kurzu J. Poláka, strojníka v Hradci Králové (Adalbertinum). Příspěvek na byt a stravu za celý týden 12 K a račte zaslati poštovní poukázkou hned s přihláškou. Přihláška musí obsahovat: jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště. Podrobný rozvrh hodin a příslušné instrukce budou každému zaslány v týdnu před zahájením kurzu. Doufáme tudíž, že účastníků bude značné, pročť učiňte přihlášky co nejdříve, abychom mohli vykonati náležitou přípravu ubytování. Dr. František Rejl, rektor, Jós. Polák jednatel.

Zprávy místní a z kraje.

Slavnost Božího Těla. Za příznivé pohody kenalo se theotrické slavné procesí ve městě nádem po Velkém náměstí. Před průvodem cobyval slavnou pontifikální mši sv. a průvod vedl J. Exc. nejdp. biskup Dr. Doubrava za čestné asistence. Průvodu účastnili se zástupcové všech samosprávných, politických a státních úřadů, celý dělnický sbor s dělními posádky, řádní vzdělávacích ústavů s profesorskými sbory, z katolických spolků jednota tovaryšská s praporem, spolek paní a dívek, odbočka všeobecného sdružení a tělocvičný odbor »Orel«, jenž svým krojem a uceleným vystupováním budil všeobecnou pozornost. Význačné části obřadů náboženských posrvali prapor pěšího pluku č. 18. hraničnými výstřely a sbor trubačů na Blá vší jásavými fanfárami. Dlouho posmávaní, že všechny obřady na náměstí byly jako jiné léta občany jejich majiteli krásně vyzdobeny.

Hád Dra Klumpara při volbách. Již dávno jsme byli přesvědčeni, že mnohým lidem slovo »pokrokovost« jest jen holou frází, kterou farisejsky zakrývají vrozenou hrubost, zlobu, nevědomost a náh jinou nepěknou vlastnost své povahy. Na sta případů můžeme uvést z běžného svého pozorování této skutečnosti. Nejnovější případ »pokrokovosti« uvádíme z volebního období v našem městě. Dr. Klumpar nečetl patrně vyhlášku politického úřadu, kterou se dle zákona zakazují volební agitace od místa volební do vzdálenosti 300 kroků, proto agitoval dne 13. t. m. ve prospěch Drtiny několik kroků zrovna před Školovnou, nabízejí mimodoucím voličům listky s jménem Drtinovým. Když ho jistý živnostník p. Š. upozornil, že jednání toto je nezákonné, stýral ho Dr. Klumpar holi. Pohaněný živnostník přednesl volební komisi svou stížnost na náhlí Dra Klumpara a o celém případě byl sepsán protokol. Nechávejíce úplně stranou trestnost tohoto náhlí, které zákon na ochranu čistoty voleb (§ 5.) trestá takým vězením až do 6 měsíců, všimáme si ho po stránce čistě humánní a politické. Dr. Klumpar je městským lékařem, jenž je povinen zdraví občana chrániti a ne holi ohrožovati. Dr. Klumpar je vůdcem strany pokrokové, která v čele svého kurňa nese pyšné heslo: »Všechn pokrok na cestě rodu a bez náhlí nejlépe se děje.« A v době voleb, kdy za dlouhá léta je možno občanům volbou účastniti se na ústavních právech, vystupuje pokroková náhllost bez všeho ostychu a jako na poměch proti všem zákonům; i proti vlastním heslům depáv prach osobní i politickou svobodu občanskou. Může se pokroková kohorta ještě zarditi studem? Pochybuje! Strana, která kradí se zřetelně v: kalu macha-

řiny, strčila dárno všecok stud a smysl pro mušnou čest. I v politice vládně však Nemess a my nemáme žádné příčiny litovati mravní hniloby a stejného rozkladu stfany pokrokové. Obecní správy se těšeme, zdaž dra Klumpara, jenž projevil v tomto případě dostatek síly, ponechá se časovadní dovolení ze stfavních ohledů i přes dobu užších voleb a který jiný obecní zřizovatel mohl by si dovoliti ohrožovati voliče na veřejném náměstí?

III. porotní období při krajském soudu v Hradci Králové počíná 26. června. K tomu vylosování jsou následující pp. porotcové: rolník H. Weissler, Šonov, továrník K. Reich, Česká Skalice, velkostatkář Ad. Rotter, N. Dvůr, rolník J. Řehák, Slatina n. Ú., obchodník J. Matys, Studnice, hotelier F. Donát, Dvůr Králové, rolník A. Černý, Březhrad, obchodník F. Vašíček, Černilov, továrník Al. Nejedlý, Kukleny, rolník J. Tláškal, Librantice, rolník J. Pavlík, Piletice, mlynář J. Štřemcha, Plácky, obchodník F. Holub, Pražské Předměstí, Alf. Ippen, Pražské Předměstí, rolník L. Wunsch, Josefův, hostinský A. Virt, V. Čermá, rolník J. Starý, Příkazy, stavitel V. Kánský, Kostelec n. Orli., rolník A. Plha, Těchonín, rolník H. Becker, Červený Potok, lesní K. Vlček, Česká Čermá, majitel cihelny J. Beneš, Lhota za Kostelcem, rolník J. Kubeček, Pavlišov, důchodní K. Frank, Dobřenice, lesmistr V. John, Dolní Přím, sládek F. Škarda, Sadová, rolník J. Rydlo, Lhota, mlynář Ad. Vyskočil, Městec, rolník V. Svatoň, Rohenice, rolník J. Moravec, Myškov, rolník A. Ziedler, Hlavňov, obchodník Pav. Gutfreund, Police n. Met., obchodník J. Nováček, Javornice, továrník M. Buxbaum, Úpice, rolník Frt. Kepřta, Kunvald. Náhradní porotcové z Hradce Králové: pekař J. Formánek, lesmistr R. Hacker, důch. kontrolor K. Kašpar, majitel trafiky J. Macák, továrník V. Němeček, zámečník F. Paulík, vrchní ředitel V. Piša, hotelier J. Urban, obchodník J. Žaloudek.

Výlet do zahradního hostince p. Špryňara na Slezském Předměstí pořádá Spolek paní a dívek »Anežka« v neděli dne 18. června o 3. hod. odpol. Hudba černilovská. Program pestrý. Vstupné 20 hal. za osobu. Ve prospěch podpůrného fondu.

Mraz v červnu. Povětrnostní poruchy podle theorie prof. Zengera ohlašované, přihlášily se tentokrát ze soboty na neděli — mrazíkem. Ve Svinarech u Hradce Král. mrazík spálil nař bramborovou až na košťál, v Plotištích u Hradce Král. byl mrazík na bramborových polích vybíravý. Na jednom bramborišti spálena nař v nejbujnějším lupení prostředkem pole, po krajích méně, jinde řádek u samé meze spálen, kdežto přímo sousední nedotčen; na poli o několik kroků dále nezanechal mrazík ani stopy, ač brambory jsou téhož druhu a stejně vyspělé. Nenařadlou touto návštěvou vývin ranných bramborů se zarazil.

Dar Rudolfinu. Vdp. Ph.Dr. Ladislav Klouček, farář a rektor římsko-katol. kostela Panny Marie v Mahany-City v Americe, zaslal zdejšímu ústavu pro hluchoněmé nejdříve dar 10 K a podruhé 30 K zároveň s listem důstojným vřelostí, v němž ujišťuje, že na hluchoněmé bude i později pamatováno v jeho osadě. — Ředitelství ústavu vzdává nejvřelejší díky za dary tyto z dálné ciziny a ubezpečuje vdp. faráře, že hluchoněmí chovanci vděčně v modlitbách svých dobrodinců vždy pamětlívi budou. »Zaplať Bůh!«

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce května t. r. 40.754.641 K.

Spešitelná Králohradecká. V měsíci květnu bylo uloženo K 352.099.18, bylo vybráno K 258.730.06, tudíž více uloženo o K 93.369.12. Stav

vkladů koncem května 15.192.103.55, na hypotéky bylo nově půjčeno 211.243.21, na hypotéky bylo splaceno 50.548.84. Na hypotékách koncem května 12.927.478.88. Zásoba cenných papírů 2.692.640.—. Uložené přebytky 196.193.53.

Všeotary. (Opozděno.) Minulou nedělí byla u nás voličská schůze, na níž referovati měl pan Kvasnička, kandidát strany křesťansko sociální. Všecky místnosti hostince pana Součka byly do posledního místečka přecpány agrárníky. Když svolavatel schůze, dp. far. Konečný, zahájil schůzi, žádaje, aby se zvolilo předsednictvo, které by pilně dbalo svobody a slušnosti slova, ozval se p. Šafránek, agrárník, odmítaje poučování vyspělého voličstva. Ale nepochodil, neboť pan farář mu odpovéděl: »Mně, svolavateli této schůze, jenž má povinnost upozorniti posluchače na zákonná ustanovení o schůzích volebních dle §§ 15. a 16., mně zakazuje pan Šafránek »poučovati« a sám poučuje mne i přítomné, ač slova nemá.« Průběh schůze ukázal, že vyspělost agrárních stoupenců namnoze špatně se osvědčila, ač předseda schůze, agrárník pan Srna, se namáhal, aby pořádek a slušnost zachovány byly. Z lidí, kteří nejvíc do řeči p. Kvasničkovi i panu faráři Konečnému skákali (i když slova neměli), a kteří útočili nevěcně a málo slušně, když si slovo vzali, byl p. Šafránek a několik jeho vyspělých přívrženců. Za agrárníky mluvil kandidát inženýrství p. Voženílek, jemuž místní duchovní z matriky dokázal, že nemá voličských let a že tedy do schůze vůbec nepatří. Pan Voženílek předložil spis delegační od ústředí agrárního v Praze, jež prý ho oprávnilo, jako svého zástupce do schůze této jíti. Pan farář Konečný pravil: »Proti říšskému zákonu o volbách nemá žádná spolková korporace, tedy ani agrární, nijaké moci, aby ustanovení volební o stáří voličů rušila. Nepatříte sem, a kdo Vás zplnomocnil, jednali nesprávně. Je věci pana předsedy této schůze, zdali Vás zde po tomto odhalení strpí, neboť předsednictvo schůze jest zodpovědné za řádné a zákonité její vedení. Já na nikoho žalovati nikde nebudu, ale nemá to býti.« — Pan Voženílek odpovéděl: »Nedám si vzít slovo« (a měl vůbec ze schůze odejít, ja nevolič. Ten pán chodil však na schůze agrární, jako hlavní řečník p. Srdínkovi), »dokud mi je předseda nevzal.« A pan předseda panu Voženílkovi slovo nevzal. Pan farář Konečný prohlásil: »Je mi lhostejno, kdo zde a jakým právem za agrárníky řeční, nestojím o to, aby schůze byla rozbita (což by se bylo ihned stalo, kdyby pan Voženílek byl nucen býval schůzi opustiti), a povedu si s panem Kvasničkou naši věc dále. Za řeči pana Kvasničky docházelo k pěkným i nepěkným poznámkám agrárním, ale náš kandidát přece řeč svou přednesl a to k uspokojení pana Voženilka, jenž prohlásil, že pan Kvasnička veliký pokrok učinil od prvního vystoupení svého. Na to pan Voženílek řeční za stranu agrární. Mluvil věcně, ale také často i velice osobně proti místním duchovním. Podobně počínali si různí stoupenci p. Voženílkovi, takže předsednictvo mělo dosti nesnadný úkol, chtíc udržeti schůzi. Věci docela místní, osobní a nezjištěné zatahovaly se do voličské veřejné schůze. Předsednictvo to trpělo, i když bylo často na nepřístojnost tuto upozorňováno. Místní duchovní se bránili. Zvláště trapným dojmem působilo, když na otázku pana kaplana, zdaž obviňující pan Šafránek kázání kaplanovu na Velký pátek přítomen byl, pan Šafránek vyznal, že nebyl. A přece je odsuzoval, na duchovní útočil! Svědkové, jež vedl, čtliť ovšem dosvědčovat pravdu panu Šafránkovi, ale jeden z nich, pan místopředseda, opět doznal, že to má od ženy, sám že v kostele nebyl. Nikde na žádné

Rozšiřujte „Obnovu“!

Výsledek volby dne 13. června konané ve volebním okrese 24.
(V zájmu jsou výsledky voleb z roku 1907).

Místo	Počet opr. voličů	Dr. Bělý kř. soc.	Dr. Franta ml. a nár. soc.	Chalupa soc. dem.	Dr. Brtna pokrokov.
Hradec Králové	1604	(179) 113	(400) 590	(208) 392	(300) 419
Nechanice	398	(13) 27	(108) 183	(56) 51	(99) 103
Holice	1220	(98) 93	(148) 92	(585) 650	(91) 131
Třebechovice	825	(306) 126	(15) 37	(344) 368	(91) 154
Týniště n. Orli.	526	(66) 62	(71) 104	(187) 186	(52) 35
Kostelec n. Orli.	1087	(306) 197	(50) 397	(330) 287	(174) 160
Vamberk	819	(80) 14	(78) 243	(382) 290	(78) 147
Opočno	584	(69) 112	(67) 41	(82) 88	(68) 195
Nové Město n. M.	730	(87) 91	(89) 333	(84) 85	(71) 98
Dobruška	740	(315) 229	(8) 74	(187) 167	(113) 169
Rychnov n. Ka.	969	(71) 49	(231) 441	(234) 169	(310) 136
Česká Skalice	729	(30) 92	(64) 216	(308) 263	(186) 73
Celkem voličů	10.169	(1374) 1180	(1584) 2830	(2310) 2901	(1699) 1810

Celkem voličů 10.169, volila 8751, tedy nevolila 1418.

Právo voličské nevykonali lidé konservativních západ, proto kandidát mladobýlský máže z této zálohy něco sáskati. Část voličů Drtinových bude jistě hlasovati pro místního kandidáta a tím oslabí pozici sociálního demokraty. Les očekávati, že dr. Franta bude při užší volbě zvolen.

schůzi v tomto okrese volebním neviděli stoupenci naši takové zášti proti duchovenstvu místnímu, jako ve Věstarcích. Právilo se po schůzi, že to nebyli občané věstářští, kteří na kněze tak osobně útočili, nýbrž lidé z okolí, kteří na úkor dobrého jména občanů věstářských takto nechvalně si počínali. Řeč faráře Konečného, v níž potíral výtky pana Voženilky a ukazoval rozdíly programů katolického a agrárního, byla přijata nápadně klidně, ano i silně byla aklamována i p. Šafránkem. Po ní začaly obyčejné přestřelky různých tazatelů na pana Kvasničku, jenž se statečně bránil. Po pětihodinové boji odcházeli naši řečníci k vlaku. Shromáždění vypuklo v povyk za nimi, žádajíc, aby se pan Kvasnička kandidatury vzdal ve prospěch p. Srdínkův. Naši řečníci to odmítli a pan Kvasnička volal důrazně do vřavy svých odpůrců: »Povykem ukazujete svou vyspělost? Pamatujte na 13. a 20. červen, tam vám dáme odpověď volebním lístkem!« Schůze věstářská jistě velice zkálila poměr strany naší a agrární v tomto volebním okrese, a to může mít při doplňovacích volbách účinek neblahý.

Za zemřelým náhodským děkanem Frant. Ant. Peckou. Jsou lidé, k nimž mimoděk přilneme opravdovou láskou a na něž nelze snadno zapomenouti. A k takovým vzácným lidem patřil zesnulý náhodský děkan Frant. Ant. Pecka, výborný kněz, lidumil, poutivý český člověk. — Ve čtvrtek, dne 8. června zemřel po 5denním těžkém utrpení v náhodské okresní nemocnici, nedoživ ani 70 let. Bolestně dotkla se zpráva o úmrtí děkana Pecky všech, kdož příležitost měli poznati vzácné jeho přednosti; zdálo se každému, že není ani možno, aby tak záhy rozžehnal se s životem muž, jenž až do posledních dnů svého života — na první pohled hravě — vykonával četné a těžké funkce svého obtížného úřadu. Nikdo netušil, že ubohý činil tak s napětím posledních sil, že činil tak jako voják, bojující věrně a čestně až do posledního vydechnutí své vzácné a šlechtetné duše. Zesnulý děkan byl rodným jihočeským; po vykonaných gymnasiálních studiích vstoupil roku 1865 do kongregace Redemptoristů ve Štýrsku, kde pobyl dvě léta, po té studoval teologii v Českých Budějovicích a posléze v Hradci Králové, kde dne 14. července 1870 byl vysvěcen na kněze. Po vysvěcení kaplanoval v Novém Hradci Král. a v Hrochově Týnci; od roku 1872 až 1879 v Úpici, od roku 1879 do 1884 v Náchodě; v letech 1884 až 1887 byl zámeckým kaplanem v Náchodě, od r. 1887 až 1890 lokalistou ve Studnici, od r. 1890 až 1901 farářem v České Skalici a konečně od 1. května 1901 do 8. června 1911 děkanem v Náchodě. A všude, kde působil, zanechal po sobě světlou památku. Zesnulý byl výborným řečníkem, zejména v mladších letech dovedl posluchače nadchnouti; nadšenými slovy vychovával lid v lásce k Bohu a drahé vlasti a sám s kazatelnou vlastenecké své »Credo« často vyjadřoval slovy: »Jsem z vás, jsem také věrným synem české matky!« Jako farář ve Studnici a České Skalici přičinil se svědomitě o to, aby chrámy, jeho správě svěřené, byly náležitě restaurovány; žel — nebylo mu dopřáno, aby splněn byl nejkrásnější jeho sen, zbudování nového důstojného chrámu Páně v Náchodě! Při vzácných vlastnostech zesnulého nelze věru se diviti, že těžil se i u podřízených kněží ve vikariátu náhodském neobyčejným sympatiím; kněžstvo nevidělo ve svém nadřízeném vikáři přísného představeného, nýbrž milého, otcovského rádce a přítele. Jako vzorný kněz a vzorný občan žil zesnulý v přátelském poměru i s reprezentanty jiných náboženských vyznání a zpráva o jeho nepředvídaném skonu bolestně dotkla se i příslušníků jiných náboženských vyznání, jak sami písemně dosvědčili. Zesnulý byl upřímným přítelem školství a učitelstva, byl dlouholetým členem c. k. okresní školní rady a obecního zastupitelstva a za své zásluhy jmenován byl čestným občanem Náchoda a jiných obcí. Za zásluhy, jichž si zvědomilý získal, odměněn byl rytířským řádem císaře Františka Josefa a král. württemberské koruny, čestným křížem knížete ze Schaumburg-Lippe, záslužným křížem knížete z Waldeck-Pyrmontu atd., atd. Za vzorné pak plnění povinností kněžských jmenován zesnulý vikářem vikariátu náhodského a konsistorním radou. — Nehynoucí budiž čest jeho památce!

Notice. Mladoboský zdejší »Obzor« přinesl číselný přehled, kolik voličů měl každý kandidát r. 1907 v našem městském okrese; v poslední rubrice stojí »kandidát klerikální a roztržštěný«. To se rozumí, že jsou cifry, aby věc hodně směšně vypadala, minimální, poněvadž se doopravdy pouze o hlasy roztržštěné jedná a ne o kandidáta křesť. sociálního; vždyť takový tenkrát vůbec ne kandidoval a my své hlasy soustředili na Mladobosky, když nás o to osobně požádali. To vše v redakci mladoboského listu musí věděti, ale nechť si vzpomenuť, jako velcí páni dělali, když se k nim hlásí někdo, za koho se stydí, aneb jim učiněné dobrodiní připomínají. Tentokrát však jsme měli svého kandidáta a tím byl pan Josef John, tkadlec z Jilemnice; na něho soustředili jsme své hlasy.

Hábit. Nemusím vykládati, co má strana křesť. sociální nepřítel. Také jest zbytečno

promlouvat o tom, že toto nepřátelství projev se nejlépe a nejvýrazněji ve volbách. Jsou však ve straně samé činitelé, kteří chtějí jí prospěti, někdy jí velikou měrou škodí. Řekhneme si to otevřeně: Při minulých volbách poškodil stranu jednotlivce svým neopatrným výrokem o státní němčině, ač strana oficiálně prohlásila, že její národní program jest tentýž, jako jiných státoprávních stran českých. Letos zase velká chyba byla učiněna tím, že se psalo a že bylo v letáciích vystoupeno proti úpravě učitelských platů. Kde který kněz tuto věc zásadně odsoudil a ani jeden z řečníků křesť. sociálních, a nimž jsem mluvil, vystoupení toho nepochválil. My, jako strana křesť. sociální, jednoduše máme to hledisko, že každému náleží, co jest jeho, jak toho žádá křesť. sociální spravedlnost, a že důsledně a zásadně nemůžeme potírati úpravu učitelských platů. Dopsal jsem na leckterá místa a leckoho jsem se vypytať, jak se tato věc mohla stát, a vyrozuměl jsem, že zase tu hřešil na účet strany jednotlivce, jehož jména nemohl jsem se dověděti. Ale budiž on kdokoli, prohlašuji zde veřejně, že nejednal v duchu strany a že jí urval spousty hlasů. Slyším odpověď: »Ale vždyť pokrokoví učitelé jsou největšími ferdovateli protináboženského tisku, zejména volnomyslitelského.« Já však odpovídám, že tato okolnost nesmí nic měniti na našem hledisku křesť. sociální spravedlnosti. My můžeme vážně, slušně a důstojně proti takové agitaci vystupovati, ale při tom nemusíme upírati, co komu náleží. Ba naopak, obrana naše proti volnomyslitelské takové agitaci bude tím účinnější, čím spravedlivější bude hledisko naše k oprávněným požadavkům učitelským vůbec. Konec konců ten pán, který na účet strany naší svoji soukromou choutku tímto způsobem ve volbách uplatnil, připravil nás o spousty hlasů a projev, že jest špatným křesť. sociálem a v politice že jest nejhorším bídilem. — Ferd. Vlček, farář v Heřmaně.

Jičínsko. Dne 3. června konal v Robouších kandidát strany křesť. sociální p. Václav Vach, rolník z Hoř. Černilova, schůzi. Po řeči jeho titulování od agrárních stoupenců přivrženci strany křesť. sociální dobytím a ještě jinými »pěknějšími« jmény. A pak se odvažují agrárníci nařkati, že naše strana jim nadává. To to jednání způsobilo všeobecný odpor a nelibost všech slušných lidí. Když zde mluvili kandidáti jiných stran a o straně agrární a rolnické nepěkně se vyslovili, tu páni agrárníci zalezli a ani slovem se neujali rolníků; ale když přijel rolník a rolníků se zastával, tu byl od agrárních tak nepěkně uvítán; a pak prý jest strana agrární stranou rolnickou!

Plzeňští agrární letáku. »Zvláštní telegram po okresu Chotěboř, Hluboká, Mladá, Píseň, Polná.« Zde veřejně prohlašuji, že pisatel shora citovaného letáku jest prostý lhář a nactiutrhá osobu pana Adámka, křesť. sociálního kandidáta. Neboť pan Adámek nestál dne 29. května t. r. před krajským soudem v Jičíně, jak o něm ve zmíněném letáku na prvním místě hanebně lháno, nýbrž konal schůzi na Habersku a Chotěbořsku a já sám jsem v jeho přítomnosti celý den trval. Přál bych si, by onen prohaný pisatel se přihlásil a mě pohnal k soudu, kde bych mu vše dokázal. Věru, stranníci agrární čistými zbraněmi bojují! — Josef Satorie, rolník a starosta v Sirákovcích, okr. Hluboká.

Humpolec. V minulých dnech omyto a očištěno bylo krásné fresko P. S. Noseckého z r. 1777, nalézající se na kopuli chrámu děkanického. Umělecké dílo podařilo se zbavit všech nátěrů z dob rozličných od nepovolaných restaurátorů tak, že se zaskvělo v původní své kráse. Omýváním freska pověřen byl ak. malíř J. Filip z Prahy za stálé účasti a odborného dohledu c. k. konservátora B. Dvořáka z Pardubic.

Častolovice. V pondělí svatodušní svolal dp. Novotný, kandidát strany křesť. sociální schůzi voličů do Besedy v Častolovicích. Schůze velmi četně byla navštívena stoupenci našimi a zúčastnil se jí také kandidát za stranu státoprávně pokrokovou, učitel Hošek z Vamberka, kterému na jeho schůzi nikdo se nedostavil a později celá řada národních socialistů s redaktorem Niklem z Prahy v čele. Dp. Novotný za napiaté pozornosti i protivníků vyložil program strany křesť. sociální, načež přihlásil se ke slovu p. Hošek a vykládal svůj státoprávní program. Rozumí se, že dle jeho náhledu strana křesť. sociální, kterou své ovšem chudobné kritice podrobil, nejméně se mu zamlouvá. Ze školy ovšem by osobně náboženství nevyhodil, ponechal by tam evangelia a třeba i Písmo svaté, které stavěl na roveň bájesloví... O tom ovšem, co chce učitelstvo s Volnou myšlenkou a o čem se usneslo ve svých spolcích, totiž o vyloučení náboženství ze škol opatrně mluvil. Na to p. redaktor Nikl podrobil své kritice řeč pana kandidáta Novotného, v níž neobyčejně se posekal svým pantheismem a pak výtka, že prý církev hledání pravdy ztěžovala. Tak na řadu přišel chudák Kolumbus a Galilei. Dp. Novotný svým zajímavým způsobem rozebíral námítky řečníkovy jednu za druhou a jejich mělkost přítomným ukázal. Ke cti příslušníků jiných stran i soc. demo-

kratické musíme říci, že chování jejich na schůzi naší bylo vzorné. Celkový úsudek byl: se zásadami strany křesť. sociální musí každý souhlasiti, což i přítomný redaktor p. Nikl uznal. P. Novotný svým rozhledem a hlubokým vzděláním je nejzpůsobilější kandidát našeho okresu. — Vedle toho pořádky byly zdařilé schůze v Řibnicích, v Čestlicích. Jen v Synkově chovali se agrárníci jako divoši.

Paník u České Třebové. Volební výsledek: soc. demokrat Havlena 167 hl., agr. Feltl 90, dr. Myslivec 65 hl., Ve Lhotce: dr. Myslivec 49 hl., Feltl 30, Havlena 30.

Česká Třebová. Volební výsledek: nár. soc. dr. Švihla 614 hl., soc. dem. Holčák 662, křesť. soc. Travníček 86, stát. pokrokař Müller 79.

Velký Otava u Solnice. (Něm. vol. okres 128.) Křesť. soc. Bedř. Oehlinger 165 hl., agr. Ansoerge 50, soc. dem. Merkel 58 hl.

Želiv. (Sv. missie.) Týden od Božího hodu Svatodušního až do svátku Nejsv. Trojice Boží na dlouhou dobu utkví farníkům Želivským v paměti. Za vedení vdpp. Františka Blafáka byla v Želivě od dpp. Redemptoristů z Prahy konána sv. missie. Účastenství farníků i přispolních katolíků bylo po celý týden neobyčejné. I ve všední dny na všech kázáních a promluvách byl prostorný chrám Páně v Želivě velice četně navštíven a při zvláštních pobožnostech k Nejsv. Svátosti Oltářní a k uctění bl. Panny Marie bylo tolik lidí v kostele jako o největších svátcích. Zdaru svaté missie napomáhalo i samo počasí, neboť byl jeden den krásnější než druhý. Radost a nadšení zářilo ze všech očí a bylo patrné i na samých vdpp. missionářích, neboť s plní neumdlévající konali posvátný úkol svůj a svými nadšenými, krásnými kázáními srdce věřícího lidu přímo povznášeli k Bohu. Korunu však sv. missie byla slavnost svěcení a postavení kříže missionářského. Sešlo se k této slavnosti, která odbyvala se v neděli o svátku Nejsv. Trojice Boží, tolik lidí z blízka i z dál, že o největších poutích nebývá ho více v Želivě. Veliký chrám klášterní nestačil pojmuti všechny účastníky ve svých prostorách; proto slavnostní kázání bylo na nádvoří klášterním. Průvod se sv. křížem poskytoval pohled, na který se tak brzy nezapomíná. Nesčetné byly ty řady mužů a žen, jinochů a panen, jež za zpěvu zbožného zúčastnily se průvodu se sv. křížem, osvědučující tak veřejně sv. víru a své příslušnosti ku katolické církvi. O zdaru sv. missie nejpádnější důkaz podává účastenství při sv. přijímání, neboť v posvátném týdnu tom přistoupilo ke stolu Páně přes 2000 osob! Lidé se slzami v očích loučili se s dpp. missionáři, které jistě doprovázeti bude modlitba, vděčnost a láska všech. Nechť Bůh jim odplatí a svým žehnáním při těžkém jejich úkolu je doprovází.

Z Volčehova a něco z Ranné. Dnes se, pane redaktore, pevně držíte něčeho, abyste neupadli. Mne samotného ještě dnes přechází mráz, když si na to vzpomenu. Bylo to na svátek Nanebevstoupení Páně, revisor Zemského svazu pořádal na Ranné schůzi voličskou a v ní, byv k tomu agrárníkem, předsedou naší Raiffeisenky volčehovské přiveden, češ levity agrárníkům o jejich hospodářství. Po schůzi jsme šli dolů do »Šenkovny« a tam spouštěl br. Josef Adámek z Volčehova hrůzu (ale ne redaktor a kandidát poslancectví, to je jiný Adámek). To bylo hrůza, jak začal o pa-pežské hierarchii... Vite, p. redaktore, to se ani nedá vypsat, to se musí slyšet a vidět. Taky vám, p. redaktore, na tu pa-pežskou hierarchii volal Husa a Blhou Horu. Vite, náš Josef Malinský, vl. Adámek, také »handluje«, vlastně handloval v gumovém zboží. Z gumy se dělá leacos, balonky, pláště a jiné věci. Na to se p. redaktore, můžete zeptat agrárníka, některého redaktora, ten Vám dá o tom lepší informaci než já.

Kutná Hora. Archeologický sbor »Voják« konal dne 20. t. m. o 8. hod. odpo. valnou hromadu v zasedací síni městského radnice. Přítomni: 1. Členi protokolu poslední valné hromady. 2. Zpráva jednatele, účelní a revisorův účtů. 3. Sdělil se, že Jeho Excellence Th. Dr. Josef Doubrava, biskup hradecký a světitel obnovy velichrámu sv. Panny Barbory, s vědecké umalostí věnoval velice pěkné figurální okno staroslavné Hoře Kutné, jejíž čestným mětánem byl jmenován o svátku P. Barbory dne 4. prosince L. P. 1906. Počet ku komposici okna dán významným aktem, jmenováním Jeho Excellence čestným mětánem král. horního města Kutné Hory a na paměť světitel velichrámu sv. P. Barbory. Za tím účelem umístěny dole znaky: biskupský a staroslavného města Kutné Hory s nápisem votivním shora uvedeným, nad nimi vlastní socha: Upravený horník, představitelův a vlastních původců slávy Hory Kutné, chystající se ku cestě do řachtů, stojí sám donator jako jeden z nich (čestný mětán). — Početná modlitba ku sv. Panně Barbore, jich ochránkyni. Je vidět, že v jich náboženském vznešení zjevila se světitel náhle v oblacích v rouše nádherném, jim klanělo — a druhou rukou v ochranu bohou skvostný velichrámu jí posvěcený, jehož mezel — personifikace Hory Kutné — oddané k ní vzápětí. Po stranách světitel klečí chaboví, třímající stříbrný

její: kalich a meč, druhý v. Znak v. — palma — slova s. nobou sv. Nahoře s. — č. kompozice hlavičkami a. Dál v. v. kruhu ornamentální výzdoba stylizované s. — ob. koniklase. Skizma a kartin vypracoval mistr malby Frant. Urban s. v. v. dovedností. Sko- malba provádí firma p. Kryštofa v. Praze. — 4. Volé návrhy. 5. Vybírání příspěvků. Za správný výbor archaeologického sboru »Vooe«, v. Kutné H. dne 14 května 1911. M. Karel Vorlíček, t. č. předseda, MUDr. Em. Jäger, t. č. jednate.

Různé zprávy.

Neochvětná opora židovstva. Při posudku českožidovského kalendáře napsal dne 19. října 1910 čas: »Velice dobře charakterizuje muže toho (prvního redaktora K. Fischera) V. Rakous ve vzpomínkách na něho slovy: »Pro své assimilační zá- měry Karel Fischer nejraději vyhledával pomoc u vlivných osob. Jeho četné styky s nejpřednější- mi jmény české literatury prokázaly českožidov- skému hnutí velké a trvalé služby.« Tak tomu sku- tečně bylo, takové byly počátky. Fischer sám byl politickým smýšlením Staročech, proto většinu prvních svých spolupracovníků získával mezi Sta- ročechy. Ale protože vlivnou osobou byl na př. i Barák, stál také o jeho jméno, ač bylo radikálně mladočeské. Souběžně s tímto hledáním jmen, byť neměla nic ideově společného s hnutím česko- židovským, objevovala se jistá jména českých židů v kalendáři, po nichž dnes marně pátráte, ač nosi- telé jejich nevytvořili. Byly to osoby (Scharf, Žalud, Arnstein), které také »nejraději vyhledávaly ponoc u vlivných osob.« Přišly bouře pražské v listopadu 1897 a Hilsneriáda 1899, a hledání vliv- ných osob skončilo sklamáním a velikým bankro- tem. Na obou stranách: z těch vlivných osob kře- stánských nikdo nevydal slova na obranu židů. Tím si také tábor starých přátel Fischerových musil bolestně uvědomit, že s vyhledáváním vliv- ných osob je konec a že hnutí musí hledat a mít přátele v osobách takových, které mají určité zá- sady, třeba ne okamžitý vliv, a které těchto zá- sad nezaprou ani v době kamenování. Jinak ře- čeno: Kdežto kruh Fischerův neodvážil se vyhle- dávat osoby v národě neoblíbené, dnešní kruh čes- kožidovský tluče k ideovému hledání a svazuje se s osobami jen pokrokovými; a jestliže mnozí spolupracovníci staří zbyli v kalendáři, zbyli jen z účtyhodné tradice. Ano, jen osoby určitých zá- sad, naprosto spolehlivé, pokrokové! Těmi jsou masarykovci, kteří se plazí i před německo-židov- skými sionisty a kteří se bojí potepati i nízkí- klavější výstřelky židovských lidí, odsuzované samými židovskými »Rozvojem! Masarykova stra- na jediným naprosto spolehlivým štítem židov- stva všeho — i nečeského! Proto také ve 24. vo- lebním okrese židé viděli v dru. Drtinovi svoji nej- lepší, nejspolehlivější oporu. Ta by je nezklamala, i kdyby znovu začali všichni němčtí. Co se na- mluvil Drtina o potřebách živnostnictva! Sliboval tolik pomáhati, až se znalci živnostenských po- měrů větrným slibům smáli. Ale o poměru židov- ského měšce k strádajícímu živnostnictvu Drtina nic. Nebylo možno rozlišiti nejvěrnější voliče — židovské občany, kteří zabírali v našich městech jednu posici za druhou. A přece Drtina sám nejle- pe ví, že se nedá otázka židovská luštit ani libez- nými poklonami ani strohým nespravedlivým se- mitismem, nýbrž pověděním plné pravdy a uká- záním cesty, kterou jest nutno vyběhsti ze sociál- ní krise. Sociální demokraté sice tolik židům pře- ce nepochlebují, ale jsou ještě obratnější. Na př. soc. dem. redaktor »Arbeiter-Zeitungu« Austerlitz, který kandiduje ve vídeňské čtvrti Leopoldově, vydal své volební provolání k židům v řeči he- brejské. (Ovšem k českým voličům nevydává žád- ného provolání českého.) Masarykovci ovšem je- ště na takový velice praktický nápad nepřišli; za- to však hleděli se židům zalíbiti doporučováním germanisačního Jüdisches Schul-Vereinu a rekla- mou věnovanou židovské pražské synagoze, ja- kož i německé »Talmud-Thora-Schule.

Potrestání agitátorů. Soc. demokraté rozšíři- li v okrese varnsdorfském letáky, ve kterých se tvrdí, že při poslední doplňovací říšské volbě v městském okrese varnsdorfském předseda voleb- ního výboru německého továrník Brass vykoná- val na dělnictvo protizákonný nátlak a že je proto proti němu zavedeno trestní vyšetřování. Brass pro toto nařknutí podal na soc. demokrati- ckého důvěrníka Baiu a soudruhy žalobu pro urážku na cti. Bai byl odsouzen do vězení na tři dny. Ostatní obvinění Brassa odprosili. Také jed- nalo se o žalobě téhož Brassa na soc. dem. sekre- táře Čermáka, jenž v březnu vedl volební akci soc. demokratickou a nyní kandidoval v okrese te- pickém, pro urážku na cti. Čermák byl odsouzen k pokutě 700 K, resp. na 7 dní vězení. — V Černo- vicích zatčen byl protikandidát dra. Mahlera, Brunner, z Vídně, požívač se, zjistilo, že jeho hlavní agitátor Welt kupoval hlasy. Brunner byl propuštěn, ale hned po jeho propuštění byl zatčen Welt.

Prý klerikalismus vynasívá. Zisk velkých ži- dovských bank vídeňských stoupl v letech 1902 až 1910 ze 36 na 70 milionů korun. Kdo tu zaplatí ty peníze, které plynou do kapes židovských mil- ionářů? Křesťanské občanstvo. A přece prý jest upřím národ — klerikalismus. Nejspíše, asi ten židovský!

Pokrokatý učitelský list proti pokrokaté učitelské vedení. Prumarovy »Uč. Noviny« čtou v čís. 34. bratrskému »Čes. Učitel« tyto levity: »Posl. číslo »Čes. Uč.« je zase jednou nasycené zá- štím, zlobou, jedovatostí a nadávkami proti »U. N.«, což je vždy neklamným znamením, že v organi- saci vše to nespokojenosti se správou spolku a její taktikou. Učitelské Noviny jsou jediným li- stem stavovským, který nespokojenosti členů ZÚS (zem. ústřední sdružení pokrok. učitelstva) dává místo. Členové ZÚS vidí boj německých uči- telů v Čechách o hmotnou existenci a přímo olym- pický klid svých vůdců, pojištěných proti rostou- cí hmotné bídě různými sinekurami v hospodář- ských podnikch učitelských, jimiž zatěžují svá bedra a ještě více kapsy. Vidí učitelské mnoho- obročnictví a potírají je přirozeně v Učitelských Novinách. Nesou těžce, jak správa ZÚS poskvřni- la svůj demokratický štít odhlasováním nedemo- kratických stanov banky »Prahy« a jak právo členů spolku vydobyté krvavými hmotnými obě- ti degradovala na nejskrovnější právo voliti dele- gáty na valné hromady. Posílají Učitelským Novi- nám doklady — dosud neuveřejněné — o tom, jak hospodářský ústav organizační prostřednictvím právního zástupce dělá členům téměř přes noc celá sta nových právních útvarů, když ohlašují, že obrátili se jinam pro sanaci svých bídných hmot- ných poměrů. Není proto divu, když organizova- ným členům ZÚS víří hlavou otázka: Jaké jsou to poměry, když při úžasně celkové hmotné bídě učitelské vzrůstá se v organizaci mnohoobročni- ctví? Jaký právní podklad má organizace, když masy členů jsou připravovány svými předáky o práva? Jaká je to hospodářská organizace, když členové hospodářsky nejslabší jsou hospodářsky využíváni?»

Pokroková defraudace v Klosterneuburku. V Klosterneuburku, kde od starosti až do policajta je všechno přisné pokrokové, zjištěna byla na obci defraudace 43.296 K. Komisař zemského výboru dolnorakouského dojel v sobotu do Klosterneu- burku, aby kontroloval hospodářství obecní až do rozpuštění obecního zastupitelstva.

Dr. Chalupný a realisté. »Čes. Slovo« píše: »Celá studentská organizace strany pokrokové žádala od výkonného výboru strany vysvětlení, co je pravdy na tom, co dr. Chalupný vytýká výk. výboru. A na to se jí dostalo odpovědi: »Pánové, to jsou klepy. My vám to vysvětlíme až po vol- bách.« — Jaké asi je to vysvětlení, které nesmělo býti dáno před volbami?

Dědictví po spáleném pokrokaři. Blíže Stutt- gartu žil krejčí pokrokař. Když zemřel, otevřena jeho poslední vůle a tam stálo, že chce ohněm po- hřben býti a za universálního dědice že ustanovu- je zamilovaného svého poslance. Týž se ihned u- vázal v dědictví, jež obnášelo 1400 marek. Proč by je nepřijal? — Za několik dní přihlásila se paní ve smutku, jako rozvedená manželka a žádala část dědictví. Ochotný dědic poslanec ihned vy- platil polovic 700 marek. Na to přihlásila se ke všemu příslušná obec o 400 M, ježto zemřelý právě tolik chudinské podpory od ní bral — ty se musely vrátit. O něco později poslalo krematorium (spalo- vací pec) objemný balík na dobírku v obnosu 288.75 M za spálení mrtvol. Šťastný dědic má je- ště z toho dědictví 11.75 M, ale se strachem oče- kává den, kdy mu pošta přinese platební roz- kaz na taxy po dědictví. Tak se dědictví po spá- leném seschlo.

Pokroková židá a »Volná Myšlenka«. Sami křesťanům doporučují odstoupení od církve. Na volnomyšlenkařském sjezdu v Praze byla valná většina židů, kteří odešli zrovna s tím rabinským přesvědčením, jaké si na sjezd přinesli. Dr. Lederer, veliký pokrokař, sám veřejně řekl, že by to bylo zapření rodičů, kdyby odstoupil od svého vyznání. Pokrokaři Masarykovi jsou evangelický- mi a židovskými církevníky a to tuhými. »Česko- židovský týdeník »Rozvoj« roze-psal se dne 27. ledna o poměru svém k lidem bezkonfesiijním. Vyslechněme některé zajímavé vývody s připoje- ním (v závorce) vlastních poznámek! »Rozvoj« píše o upadání citu náboženského u židů: »Bylo by to přetvářkou, kdybychom tvrdili, že na tento rozklad díváme se lhostejně, nikoliv, boť nás to, třeba bychom sami k bezkonfesiijnosti neměli daleko. Mizící pevný útvar neposkytuje pohledu radostného, je to něco podobného jako představa vynírajícího národa, hasnoucího rodu, zkrácený vymírání a unírání... Kotvíme v tom starém útvaru příliš hluboko, byl to první zdroj, z něhož pily naše dětské duše, a nemáme-li již více libého pocitu utištěné žizně, zbyl nám přece pocit osvě- žení pro celý život. (Zdaž však přejí židé pokoje a duševního osvětlení lidem konfesse katolické? Sa- mi vzpomínají s tklivou elegií na dětské ideály náboženské, ale křesťanským mladíkům podstrká- vají trhané pamflety namířené proti svátostem,

biskupům, farářům, jako by naše náboženství bylo hotovým hrozným jedem. A přece i racionalisté souhlasně tvrdí, že víra katolická jest daleko do- konalejší než rabínská.) Rozum nám může tisíc- krát říci: vzdejte se těch přežitků, pro něž tak mnoho (!?) trpíte, ale cit tomu brání, nemůžeme se zpronevřiti svému dětství, rozžehnatí se se všemi vzpomínkami, přervati všechna pouta, zra- diti staré svazky přátelské a rodinné a hledati ně- co nového, o čem nevíme, co nám dá, zda utiší naše duše či znova je rozdrásá pochybnostmi a dissonancemi. (Zato však čeští pokřtění sluhové židovstva dovedou zpraveni křesťanskou mlá- dež tak, že se tato přímo do očí chechtá svým rodičům a dědům pro jejich náboženské vyznání. Křesťanská mládež se naplňuje bezradným skep- ticismem, plivá na to, co bylo českým předkům největší oporou ve velikém soužení — a židé se do hrsti přitom smějí.) Zvykli jsme (svému užší- mu světu) přesplíši, než abychom se cítili svo- bodnými a šťastnými na volném prostranství bez- konfesiijnosti, druzí jsou v tomto ohledu ve vět- ší výhodě... Pro nás bezkonfesiijnost není správným řešením naší krise. Nemůžeme opustiti tčli, s kterými nás váže tolik vzpomínek na za- šlé boje a překonané útrapy, naše čest nám brání opustiti tábor napadený a ohrožený. (Trochu mno- ho elegie! Napadá snad katolický tisk tak pepi- cky neurvalým způsobem čistý náboženský cit ži- dovský, jakým jsme napadáni my? A jestliže jsme stíháni za své přesvědčení surovými pošklebky, pak katolické mládeži nekáže skutečně čest, aby jíživce okřikla? Není náš tábor ohrožený?) Naši souvěrci mají na nás právo, že trpíme a za nás... Bezkonfesiijnost neodpovídá také naší tradicio- nální taktice... Mosaismus... přisným je toli- ko v jednom ohledu, chce totiž, aby každý poslu- šen byl zákonů své země, smýšlet může jakkoli, může se rouhati myšlenkami i slovy, ale zákonů nesmí přece porušovati, i kdyby byly sebe ne- smyslnější. (Proč však právě požidovštělý tisk tolik horlivě snaží se lháti, že protirozumové jsou právě zásady církve katolické? Proč se pokouší o důkazy, že protimyslnost církevní jest jedem pro praktický život? Leč slyšme dále!) Nad tímto zdánlivým paradoxem třeba se zamyslit; není to jen ortodoxní (konservativně náboženský) just- ament, nýbrž hluboká, praktická moudrost, neboť zamezuje libovůli jednotlivců a umožňuje kritiku a agitaci, ke hnutím lidovým, které sbory záko- nodárné donutí ke změnám zákonů přežitých nebo protimyslných. (Tedy protimyslnost židovská odstraňuje protimyslnost jiného druhu! Klín klí- nem se vyráží. A masarykovci na tu nedůslednost nepoukazují.) K něčemu tak negativnímu (k nevě- ře), nehotovému a neucelenému není radno se hlásiti. (Pro gojiny to však stačí!?) Bezkonfes- iijnost je za dnešních poměrů protestem a nikoliv programem a proto nechť protestují ti, kteří jsou k tomu donuceni... ale u nás třeba více progra- mů, tiché práce, probouzení, uvědomování a to vše vyžaduje sebezapření, trpělivost a shoviva- vost s těmi, kteří jsou jiného smýšlení a které pře- ce jen chceme pro své snahy získati.« — Kdy však židovské listy napsaly, že jest potřeba i ke katolíkům snášlivosti? Proč podporují abonová- a tučnými inserty právě ty listy, které proti ná- zoru křesťanskému přímo běsní? A přece jsou židé živi z peněz lidu křesťanského, z nichž dávají ve- líké procento na podporování žurnalistického tu- pení konsumentů. Jen pro židy privileji! Kdy však kteří židé na veřejné schůzi odsoudili zvrhlé ú- toky protikřesťanské, ač věděli, že takové mon- golské sprostoty vedou k barbarisaci lidu? Už- tečno, aby každý katolík nad dvojím jazykem ži- dovským vážně se zamysli. Pak pozná, jakou bezcharakterní hru s ním vedou placení náhončí judaismu. Ze všeho vysvítá, jak židé jinému bez- konfesnost přejí, ale sami se drží Talmudu, proto- že ten je udržuje pohromadě. Proč by si jinak ří- kali »židé«, jestliže tvrdí, že ani nejsou zvláštním národem? Jméno »žid« tedy přijímají jako pří- slušníci pozitivní církve, náboženské obce. A ty- to židy milují pokrokaři »bezkonfesní« celou duší.

Duez před porotou. Zpronevěry v rozmě- rech tak gigantických jako při likvidaci církevních statků ve Francii, neudály se doposud v žádné ji- né zemi. Všeobecně se očekávalo, že obnosy z prodeje církevních statků vyšlé dostoupí při nej- menším milliardy a k všeobecnému úžasu vyka- zují jen několik milionů. Přímou neuvěřitelné je chování kompetentního soudu, což vysvítá ze zprávy podané senátu. Státní zástupcové, kteří přijímali nepatrné žaloby na každého faráře, zdrá- hali se proti likvidatoru Duezovi zakročiti a bylo zapotřebí vši energie justičního ministra Brianda, aby likvidator byl sesazen. Soudy kladly vyšetřo- vání Duez passivní odpor, něco dosud neslycha- ného. K žádosti Dueza byla mu přiznána třímě- síční lhůta k dohotovení účtů. Již tehdy bylo vše- obecné přesvědčení, že Duez je podvodníkem, ja- kého slunce dosud nespálilo. Konečně Duez se vyjádřil, že ani těch pět mizerných milionů z celé masy nemůže odvésti, načež teprve byl zatčen. S velikým finančním závodem »Credit Foncier« u- zavřel prodej domů a zahrad v ceně 60 milionů, ale z těch nedostalo se státu ani stotiny. Duez dá-

le. doznal, že na uplácení francouzského tisku věnoval 300.000 franků; tím se stalo, že nejhlavnější listy pařížské ani nehlesly. Dne 12. června, tedy v pondělí, započalo porotní přelčení s ním. Žaloba uvádí 12 mil. franků zpronevěřených peněz, dále mnoho padělků v knihách, zpronevěření ve 173 případech, dále v 588 případech.

Když se z května vše raduje, u věčné tmě pracují nevidomí dívky v »Útulně slepých dívek, Praha-Kampa, č. 33.« Navštivte je, zaslízte. Smílujte se!

Všelicos. Nym i úředně přiznáno, že v Benátkách řádí cholera. — Milionář And. Carnegie dal holandské vládě k dispozici 500.000 zlatých za přičinou založení fondu pro záchranu života. — Při zemětřesení minulý týden v Mexiku zahynulo celkem 1300 osob. — V Rusku zatčeno 7 inženýrů a 27 správních úředníků pro zločiny, jichž se dopustili v úřadě. — Býv. franc. ministerskému předsedovi Rouvierovi odepřen arcibiskupem pařížským církevní pohřeb z toho důvodu, poněvadž za ministerstva Rouvierova projednán a přijat byl zákon o rozluce církve od státu. — Bierbeckova banka v Londýně zastavila platy; schodek obnáší celkem půl 8 milionu marek. Postižení jsou nejvíce malí a střední vkladatelé. — Bývalý arcivévoda Jan Salvator (Jan Orth) ve své závěti s velikou rozhodností ustanovil, že nesmí býti nic k účelům církve upotřebeno. — Při výtržnostech horníků v Matchuale v Americe bylo 14 osob usmrceno. — Vzduchoplavec český inženýr Kašpar za 34 minut (rychlost 90 km za hodinu) přeletěl z Vysokého Mýta do Pardubic.

Právě zvolení poslanci čeští po volebním boji zahájí mírumilovnou činnost tím, že bez rozdílu stran složí dary a příspěvky své ve prospěch Ústřední Matice Školské. Ba dokonce navrhuje se, aby každý poslanec stal se zakládajícím členem Ústřední Matice Školské a tak přispěl k sesílení kmenového jejího jmění a zajistil si trvalou památku v dějinách našeho nejdůležitějšího obranného spolku českého. Na památku svého zvolení obdrží diplom zakládajícího členství Ústřední Matice Školské, umělecky provedený, jenž bude za jisté každému poslanci milou památkou. — Předkládáme návrh tento českým poslancům k uvažování a rychlému uskutečnění.

Z jakých vojáků se skládá turecká výprava do Albánie. o tom vyprávějí desertéři z tureckého ležení, makedonští Bulhaři, kteří v tureckém ště a v černoohorské čapce se objevili v Sofii. V tureckém vojsku v Albánii vojáci jsou Arabové, Řečí, Bulhaři, Arméni i cikáni. Turků nejvíce je 5 procent. Vojáci mají pěkný šat, ale špatnou stravu. Jich mravní úroveň je nízká. Vojáci věří, že mezi albánskými povstanci je mnoho přestrojených Rusů a to uklidňuje ducha. Křesťanští vojáci v tureckém vojsku bez rozdílu národností dobře se snášejí pospolu, důstojníci netrpí, aby mluvili jinak než turecky. Je mnoho uprchlíků, nejvíce mezi Řeky a Bulhary, jimž v deserci blízkost hranic Bulharska a Řecka pomáhá. Desertéři, kteří přebíhají k Albáncům, bratry jsou přijati.

O židovských praktikách při obchodu s dobytkem v M. Ostravě sděluje Ostr. Kraj: »Stížností na správu jatek ostravských množí se stále. Již častěji poukázalo se na různé nepořádky, které se dějí v těchto jatkách. Není divu, že poslední náhky na drahotu mají svůj původ ve správě těchto jatek. Jak se dovídáme, dějí se tam praproduktivní věci. Polští židé přivezou několik vagonů dobytka na jatky. V neděli a pondělí se obvykle dobytek skládá a napájí. V úterý se krmí, při čemž se do krmiva dává hojně soli, ale nenapájí se až ve středu před trhem. Dobytek vyžízněný napojí se tak, že vypije kus až na 50 kg vody. Následkem toho je dle váhy cena vyšší. Židé vydělají tak na vagoně až 600 K. Přivede-li řezník dobytek domů, pozná, že skutečná váha jest o 50 kg menší. Dobytek je následkem náhlého napojení tak zmalátnělý, že cestou klesá. Zklamání řezník nucen jest ukrovnit se na váze, aby přišel aspoň na své. Odtud ta dražota, kterou zavinují polští židé, jimž ponechána na jatkách všechna libovůle. Žádáme důrazně, aby se v této věci učinila náprava.«

Umělá líheň před 3000 lety. Umělé líhaní vajec je tak staré, jako pyramidy. Někteří ze starých klasických spisovatelů vypravují o Egyptanech, jak dovedně znali chovat drůbež, obzvláště husí líheň se jim dařila, aniž by k tomu potřebovali starých hus k vylíhnutí na vejcích. Proto také měli přebytek drůbeže. Stará líheň neličila se mnoho od moderní. Vejce byla v peci v semí vystavené, poněkud ohněm zahřívána. Plinius, velký starořímský cestovatel, odhaduje počet za rok vylíhlých kachňátek a housátek v Egyptě pomocí umělé líhny na 100 milionů kusů. Slepice nebyly v té době známy, pouze husy a kachny. Husy tvořily hlavní část výkvy veškerého obyvatelstva. Těš se vypráví, že Egypťané vybírali vejce z hnízd divokých ptáků a tato nechali vylíhnouti v umělých líhních. V celku bylo drůbežnictví v Egyptě na tehdejší dobu v neobyčejném rozkvětu.

Vydáváte zbytečně peníze,

platíte-li za předmět denní potřeby 6 haléřů, když jej můžete obdržeti v lepší jakosti již za 5 haléřů.

Ochutnejte



MAGGI[®] kostku



po 5 hal. na 1/4 l. nejjemnějšího hovězí polévky

a seznáte, že je ze všech

nejlepší!

Hospodyně, která MAGGI[®] kostky používá, spoří!

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva v různých úpravách od K 3-70

Křesla houpačí od . . . K 20-
Křesla ku psaní od . . . K 9-

Stojany a věšáky z ohýbaného dřeva od K 20-

Křesla na žroutu od . . . K 19-
Sedátka na žroutu od . . . K 12-

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších nabízí velkozávod ty.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřichská ulice 1.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků praktická, pohodlná a ponejvíce se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samozřejmě přešívání háčků, jinak u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškárou a netlačí do krku jako u náprsenek s háčky bývá.
4. poněvadž je cega, u těchto rycheleji připnutých náprsenek, velmi nízká.

Zámky obratem pošty vytisuje

Fejgl & Byčičtš

obohod prádlem a galanteriím zboží
Hradec Králové, Jiráskova třída.



Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

J. F. Langhans

s. a k. dvorní a komer. fotograf

Hradec Králové

(Adalbertinum).

Doporučuje své s dokonalým vkusem provedené fotografie ke každé příležitosti.

Ceny mírné.

Acetylenový aparát

jest levně na prodej. Týž lze shlédnouti za pivovarem u vojen. parku v Hradci Král. Vše bližší sdělí Josef Matátko, vzduchoplavba, t. č. v Hradci Králové.

Vklady přes 18.000.000.—

Ako. kapitál K 8.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %.

Eskont směnek i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a jeksem.

Vadla a kauce
Bursovní obchody

C. k. dvorní fotograf

JULIUS RUSS v Hradci Král.

dovoluje si tímto oznámiti, že

předal závod svůj

renomované firmě

J. F. LANGHANS,

c. k. dvorní a komorní fotograf

v Hradci Králové Adalbertinum.

Děkuje za přízeň zá-
vodu svému po léta
věnovanou a doufá, že
P. T. obecnostvoto tuto
v neztencené míře i na
nástupce jeho převede
a to tím spíše, ježto
předal závod svůj firmě
tak světoznámé a vše-
obecné oblíbě se těšící,
která zajisté všem po-
žadavkům na ni vzne-
seným plně vyhoví. —

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, pousdra, podbradníky, ladičky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velké u
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, obou jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

≡ **Vklady na knížky** ≡

4¹/₄ 0/0

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřickní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

XX XX

Zubní atelior
MUDr.

A. MAUDR

Hradec Králové,
Velké náměstí 151—152 na velké
podlaží.

Plomby všech druhů. Umělé zuby
a chrupy. Chrupy des plotýnek.
Zuby špičkové. Práce v kancuku
i ve zlatě.

Ord.: 8—11 a 2—5.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účel, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ 0/0

Dalš. důchodkoven platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMENARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukladacích, lesť, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vádla a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promesey. — Správa cenných papírů. — Zálchy na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Společnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Shledává spojene železniční koleji s nádražím. — Výhleda reexpedice. — Internovní oddělení. — Cement,
vápné, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vlašský a slemský anthracit. Koks slemský a svatoševický. — Brhlky.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Národnostní poměry ve sborech evangelických.

Jako zkažená gramofonová deska chraptí do světa ustálená fráze lidí nemyslivých, že při katolictví tlumí národnostní cit; při v národním ohledu katolík má „přeraženou páteř“, není národnostně spolehlivým, slouží „cizí mocnosti.“ Ptejte se takových nemyslivých papoušků, jak v ohledu nacionálním nám může Řím ublížit, zeptejte se, zda Vatikán našeptává vídeňským volnomyšlenkářům židovským, aby nás národnostně utiskovali. Také by vám takový frázista směl povědět, zda řvávy Wolf a Schönerer svým heslem „Pryč od Říma“ chtěli upevnit půdu české národnosti. Pokrokařský papoušek rozpáží zmlkne a smad — snad docela začne opravdu trochu volně přemýšlet, není-li snad zavilým fanatikem.

Katolictví při přerážení páteří. My naopak vidíme, že na př. před německými židy (tedy cizinci) chodí se hřbetem velice ohnutým zcela jiní lidé než katolíci. Zkrátka sebevědomou národní páteř obývá jako rákosku zcela jiná společnost než církev katolická. Těmi hluboce skloněnými muži jsou pokrokaři, kteří k vůli tomu, aby měli horliví židovští stoupenci „Prager Tagblattu“ radost, snižují k českou společnost, která se hlásí ke katolicismu.

Vidíme, že právě ti mužové, kteří i na veřejnosti vystupovali a vystupují jako rozhodní katolíci, nejupřímněji se starají o v. dělné Čechy! Jsme svědky nepopírného národnostního pohybu mezi Srby lužickými. Ta část Srbů, která se hlásí ke katolické víře, daleko houževnatěji vzdorně vlnám moře germanizačního než Srbové lutheránští. V krajinách polských jsou katolíci kněží v čele obrany národní. Ve Slezsku bez práce kněžské by žil český živořil tak, že by německá nacionálové nemusili ani jedným uchem naslouchati protestům a páním utiskovaných. A co katolíci nálevo? Strösmayerovi v Chorvatsku? Tam každý cítí, jak by maďarizace řádila, kdyby kněžstvo s náporom všech sil proti ní nečelilo. V pruském Slezsku na Ratiborskou přes 60 tisíc Čechů jest udržováno při vlasteneckém uvědomění „Katolickými Novinami“, založenými r. 1893 od kněží. Tento list má 2500 odběratelů. O družině Sošilové na Moravě, o kněžských buditelích v Čechách ani nemluvíme. To jsou věci dávno známé každému průměrnému inteligentovi. Také tyto řádky mají jiný účel než obranu národnostního citu katolíků speciálně slovanských.

Vizme, jak si úzasně šlapou na jazyk ti, kteří vidí u katolíka přeraženou národnostní páteř! Katolíky naše obviňují z národnostního chladu a týmž dechem zvedají silný protest proti národnostnímu fanatismu křesť. sociálů německých. U nás jsou neustále a z velké části spravedlivé nářky na to, že vídeňští křesť. sociálové k vůli zachování své národnostní državy dopouštějí se častých nespravedlností proti české menšině. Při pronásledují Čechy někdy ještě hůře než německí radikálové. Je-li tohle pravda, pak by bylo největším nesmyslem tvrditi, že německým katolíkem v národnostním ohledu přerazil Řím páteř. Vždyť ta páteř proti jiným národnostem jest přímo ocelová.

Jestliže tudíž Němci svým katolickým vyznámcům pranic nepozbyli na národní pružnosti, takže až silně přestřelují, proč by měli být uspani týmž katolictvím vlastenecký cit národů jiných?

Jestliže někde národní sebeobrana ohabuje, pak nutno hledati příčiny toho zcela jinde než v příslušnosti ke katolické církvi. Na př. církev za to také nemohla, že v Praze děly se při volnomyšlenkářském sjezdu velké komplimenty německým židům, kteří při sjezdu tvořili většinu. Atd.

A všimněme si na druhé straně, jaké jsou národnostní poměry v církvi evangelické. Poohlebovalo se dříve tolik českým evangelikům jako jádru národní sebeobraně. Evangelik za vlády liberalismu mladočeského měl vlastenecký velice pohodlný. Vypustil několik frází o Husovi, Žižkově a Prokopu Velikém; a dobří mladočeskí vlastenci slzeli hned pohnutím, netázíce se, co konají evangeličtí fanatikové pro vlast pozitivního. Jestliže tito sekali do katolíků, to již stačilo.

A ve skutečnosti evangeličtí extravlastenci právě pro své církevní příslušnost byli svíráni velice neomaleností německých souvěrců, třebaže se k tomu dlouho nechtěli upřímně přiznávat. Příslušnost k církvi evangelické dávala českým protestantům na ruce značně těsnivá pouta. Sbory evangelické českých tolik připoutány spolkem Gustava Adolfa k souvěrcům zahraničním. A náboženská společnost česká, která

potřebovala tolik peněz od souvěrců německých, musila být k nedůtklivým Němcům velice opatrná. Zvláště tehdy, když prusští pastoři přišli na slavnost Husovu do Prahy konat přehlídku, bránili protestanté čeští pruské hosty zuby nehty.

Leč pravda nedá se utajiti dlouho, zvláště když německý skřípec jest stále silněji utahován. A tak zvláště letos ozývají se v evang. listech českých stále hlasitější stesky na zpuštění evangelických velikašů německých proti souvěrcům českým a polským. V 6. čísle evang. Husa čteme, že „účastníkům polsko-evangelického sjezdu německý list evangelický nestydl se nadati psích řečníků, kteří do své národní božnice nasháněli několik desítek ohlupeného lidu.“

Totéž číslo Husa uveřejňuje tyto elegické řádky:

„Evang. sjezd polský v Těšíně konán dne 23. dubna t. r. Útisk, jež polští evangelici slezští až do nedávna od svých církevních, buď německých, buď známých představených trpělivě snášeli, přitlučen tak, že konečně a přirozeně vynutil i odpor lidový. Ignorování slovanského živlu při volbách do církevních čestných úřadů a hodností, persekuce národně smýšlejších polských duchovních, nepotvrzení volby vikáře Michajdy, vypuzení cestujícího kazatele Sikory ze Slezska, německá vyzyvatost při posledním Gustav Adolfské schůzi Těšínské, ustanovení Němce polsky neumějícího za faráře na národnostně smíšeném sboru, posleze i laxní theologie některých němec. duchovních, vše to způsobilo, že „kalich nalit, až oplyval“, ale ne medem, nýbrž hořkostí, které polský evang. lid dal svým sjezdem výraz v trpkých resolucích. Ačkoliv sjezd byl, jak se říká, špatně připraven, takřka improvizován, byl teprve den před samým sjezdem v „Poslu Evangelickém“ ohlášeno, byl přes to velice čestně navštíven. V sále „Národního domu“ (polské besedy) i na chodbách tlesko se přes 2000 lidí, mužů a žen. Všechny referáty vyzněly v jednomyslné resoluce, jichž hrot napořád byl obrácen proti germanisujícímu evang. duchovenstvu vůbec a proti slezským ev. círk. hodnostářům zvláště. Nejvíce proti superintendentovi Krzywohovi a téhož náměstku Schmidtovi. Stylizace resolucí svědčí o hluboké úctě, jakou evang. lid polský chová k círk. úřadům o sobě, obrací se jen proti v jeho (a všech objektivně usuzujících) očích se provinivší osobnostem. Celý průběh sjezdu dokumentoval spolu i hluboký cit zbožnosti lidové. Pozdvihnuto tuto hlasu nejen pro polskou národnost, ale i pro čistotu víru. A že obojí jest v nebezpečí, dokázaly nejen referáty a resoluce, ale i ten fakt, že polští evang. faráři národně smýšlejší a pozitivně věřící na sjezdu vůbec nebyli, nebo aspoň nepromluvíli. Bylať ovšem neděle k jich farním sídlům je vířící. Myslíme však, že by byli ani na dni úředním se sjezdu činní (snad ani trpící) nezúčastnili „pro strach židovský“, aby jim „biskupské sanhedrin“ neuválilo na krk disciplinárky, jež dle všeho znamenají podstatnou část superintendentní agendy slezské. Křiví se to v Slezsku a zláme se to jednou, a nelze polským bratřím nepřáti, aby se to zkrivené buď narovnálo, nebo zlomilo co nejdříve.“

Proti sjezdu evang. Poláků v Těšíně svolali německí evangelici z Moravy a Slezska německý evang. sjezd do Suchboly na Moravě na den 7. května. Tomuto sjezdu, obesanému od zastupců skoro všech něm. evangelických sborů a. v. předsedal známý zuřivý germanisátor a člen panské sněmovny H. Brass, továrník ze Zábřehu. Dle tohoto si můžeme učiniti jasnou představu, jakým „evangelický snášlivým“ duchem německý sjezd se nesl. Usnesena resoluce, dle níž se má docílit rozdělení superintendence slezsko-moravské na část slovanskou a německou. K německé by se připojily sbory, které by se zavázaly místním statutem k německé řeči úřední a matriční. Rozumí se samo sebou — dle ustálené praxe Němců — že rozdělení značí útisk českých menšin ve sborech, jež budou přiděleny k superintendenci německé. Ba germanizační lačnost sahá ještě dále. Vždyť Němci chtějí ku své superintendenci přidělení netoliko sbory ty, v nichž jest většina Němců, nýbrž i sbory „Němcům příznivé“, totiž vlastně sbory polské! Známo, že zvláště ve Slezsku Poláci velice snadno se dávají navnaditi od Němců proti Čechům. A nyní by tedy dle přání Brassova polské sbory přijaly německou úřední a matriční řeč. Divná hra s utiskovanými menšinami — a tuto hru provádějí právě ti, kteří by měli dokázati, jak to jejich „čisté evangelium“ dovede uhladiti nacionální hrany a ostny.

„Hlas z Siona“ dne 26. května v příčině sjezdu německého píše: „Ostatní jednání

sjezdu týkalo se resolucí polského sjezdu v Těšíně a vyjádřilo se v protiresolucích. Usnesením, aby Gustav-Adolfský spolek i na Moravě dle národnosti se rozdělil, a to co nejdříve, byl tento sjezd ukončen. Jest důkazem, jak vysoko vlny německého nacionalismu v Rakousku se dmon. Jsme opravdu zvědaví, zdali jest ještě nějaký břeň, při kterém budou nuceny stanouti, aspoň v evang. církvi. Bude jím synoda?“

Z těchto i z jiných zjevů, již dříve vážně kritizovaných, jest patrné, jaký hlavní účel Němci v „evangelisaci“ Čechů a jiných Slovanů by chtěli viděti. Evangelický klerikál německý zneužívá svého církevnictví k nespravedlivé rozpínavosti germanisace. Přikazuje mu to snad evangelium? Poroučí tak augsburská nebo aspoň helvetská konfesse? Nikoliv. A přece ta národnostní chamtivost. Proto nechť jen se nehledá slídivým okem za pomoci drobnobledu klerikalismus jen u lidí katolicky pokřtěných. Jest klerikál daleko více mezi protestanty. A jako sama katolická církev nepůsobí „přeražení národnostní páteře“, zrovna tak nechrání společnost církve evangelické před nespravedlivým národnostním šovinismem. Jak fanatický šovinismus tak poklesnutí národnostního citu může se objeviti v církvi obojí a oba tyto extrémy neblahé mají prameny zcela jinde než ve skutečném evangeliu. Ale chtějí-li naši odpůrci mluvit dále o „páteři přeražené klerikalismem“, můžeme jim dokázati, že evangelici obýbali svou páteř před cizinci daleko ochotněji a častěji než katolíci.

Kostelní práce

pozlacovačské a rezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, sůch atd.
odborné, levné a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celné usnadnění od vld. úřadů duchov. k dispozici.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kulturní jiskry.

Strana časté měnících a odložení převládání. Ještě žádná česká strana s inteligencí neprovedla takovou skotačvou, masopustní hru, jako strana Masarykova. Dle toho, odkud více popularity kynulo, dle toho, kde se dal provést sociální neb politický obchod kompromisem, převládala kůži. Který intelligent aspoň rochu myslil, užal přímo nad tím měnivým biografiem a zvláště nad tím, jak vždycky obratem ruky dovede se přiklívit Masarykova strana u jiných.

Pozoruje-li kdo nynější radikální tažení masarykovců proti katolické církvi, sotva by řekl, že před 22 lety byli ti lidé na námětech u kanovníckých residencí a katolické šlechty. Dalo se to sice způsobem nenápadným, ale kdo docle tehdejší masarykovské „pluti“ proti „promyslu, pozám hned, na které dvě Masaryk s Herbenem takali s vládou poklonou. Ještě tenkrát tito obratní eskamotéři dobře nevěděli, které straně akce nejvíce stoupnou; soc. demokracie byla u nás přece jenom v plénkách. A proto zatím nejlip složit poklonu staročechům a kanovníkům.

„Národní Listy“ ze dne 12. tohoto měsíce o tom píše:

„Čech“ vytýkal Masarykovi, že je proti katolicismu, že napal známou knihu o sebevraždě a j. „Čas“ (roč. 1889 str. 147. a násl.) hájí Masaryka, že „n kde se nestaví proti náboženství ani proti katolicismu“, naopak dovolává se klassického př. svědka „Časopisu katolického duchovenstva“ roč. 27. str. 288, dovolává se probšta dra Lenze, který při praví totéž, co prof. Masaryk, že při „bohůžel, mezi naší intell. gencl mizí víra a křesťanská oavěta a šifí se nevěra v mife úzasně; že smysl celého spisu o samovraždě jest, že totiž moderní pesimism a moderní sebazvražednost jsou výsledkem nezbožnosti a lhostejnosti k náboženskému přesvědčení a proti této lhostejnosti prof. Masaryk mluví.“ — A také se dále „Čas“: „Proč nečitovat denunciant v „Čechu“ mls o, kde autor (prof. Masaryk) se za to stydí, že v katolickém Rakousku má katolický „Vaterland“ 4000 odběratelů a nekřesťanská „Neue Freie Presse“ 30,000? Neví tento list nic o tom, že při „Athenaeu“ za hlavní redakce prof. Masaryka byl spoluredaktorem znamenitý a obecně vážený učenec katolický pan kanovník Borový... — Což se poctivý katolík zlobí, když vynikající

Následuje vrchol všeho a to v »Čase«
str. 148 roč. 1889. Tam čte se dolovně: Také ne-
zapomeneme známého faktu, jak profesor Masaryk
uznal spravedlivě posuzuje dobré spisy katolické;
jest na př. obecně známo, že p. biskup brněnský
Bauer spis profesora Pospíšila poslal — *poselství
světel z ročníku prof. Masaryka*. A to vše neví pi-
satel, hájit prý církev katolickou? . . . Ostatně i
proti »Čechu« chceme být spravedliví. Jmé pře-
vedčeni, že to, co se teď v jeho sloupcích páchá,
redakce jen z donucení přijímá . . . *Zadostiučiněním
je pro nás, že jiné listy katolické, jako »Pražské
Večerní Noviny, brněnský »Hlas a viděňský »Va-
terland«* zaujaly vůči nám stanovisko jiné nežli
»Čech«.

»Čas« uvedl z programového jednání sjezdu: »Tedy sbírá všechny své rozptýlené síly a promyšleně postupuje dle celkového plánu, čehož dosud v míře takové nebylo. Tak i vídeňský sjezd katolické nemalé části členského tělesa, jak viděti už z toho, že současně ve Španělsku a Portugalsku odbývá se podobný sjezd.«

K tomu Národní Listy: »Mohli byste si mysliti, že »Čas« tyto křivobílné pořádky samit rozhořčeně a limine, že pletí nim vzbouřil český lid do krajnosti a hnal prudkým útokem, jak to umí pletí Říma a papežem... Ale toto! To jsou »Čas« v roce 1889 všechno věci »disputable«, jak tvrdí »vášné projevy«, i ta konfesionální škola jest též jím »Čas« pouze »jednostranná starost o rozumové »společnosti«, která se nám nezamlouvá a nezamlouvá se nám se státníka křivobílně.«

Čánek tento zakončil »Čas« takto:
»Praví přátelé svobody a pokroku neumějí všude podceňovati doah »Sjezdu«, ale musejí bdíti především v opravdovém záncení pro ideály člověčenstva neunavně pracovati o mravním a rozumovém vzelešení svého lidu. Takto nikdy nep íjdou v odpor se vznešenými pravdami křesťanství. *Práli bychom si, abychom v tomto znamení se gótkali se stranou Sjezdu*, — bohužel však k tomu, alespoň z toho co se u nás děje ve jménu náboženství, velikých nadějí nečerpáme.«

Velikou řeč dra Ed. Gégra proti návi-
 Láchtensteinov, kterou nyní v čas velib, tenkr-
 tapil a zcela odesoudil. Prý způsob Grégrův spí-
 míná banditní a nejohropanější řeči vodnatého li-
 ralismus. Gégre prý se svého českého stanoví-
 nevidí v otázce školské než otázku liberalismu a
 rikalismu; proto rhl se do boje s takovou elem-
 tární, nadvac jistě vální, která mu nedala my-
 slo hloubky a zírati do dálky!

Note 1. *Source:* Author's calculations based on data from the 1990 Census of the United States.

Ztrátka v Čase byl opatrný jako ryba. Sem tam hodit frázi moderní, pokrokové, ale tak, aby nepodráždila konservativce. Nadto do moderního, hodně lehkého kabátu dovedl obléknouti idey zcela konservativní, aby se zamlouvaly i radikálům. O řem námluvy se nepovedly, třebaže v usazování nejobtěžnějších a nejnelogičtějších kompromisů byl a jsou častěji mistry. Staročelí a svláště rozhodli katolíci dobře prohlédli, kdo se k nim s filisným támečkem blíží, řekli do očí usměvavým lovcům popularity pravdu přímo. Proto se jejíž Masaryk zamrzal a hledal práci a slávu jinde, kde mu popotmo více se rozkřiknout a na vyšší stupeň vystoupiti.

Kritika a odpověď olympického be-
stava. Když dr. Chalupný jevil chuť pracovati s ma-
sarykovci, Masaryk mu pochleboval a šel přilíši. Zje-
itelně projevil, že od Chalupného čeká reformu zbě-
dovaných poměrů redakce Času. A tehdy Chalupný
byl ještě studentem, člověkem a neproletářem. Když
týž Chalupný se odvažuje jako muž vyspělý pro-
nésti samostatnou kritiku o hrozném hospodaření
v Čas, tu masarykovští proroci, jímž scházejí proti-
důvody, v záštíplné zlobě se odemstávají paušální po-
stupou a — podv dným tvrzením o nepřičetnosti
Časupného. Čas totiž napsal:

Věru nechyťt' jš! Zachrástvi! Aby Čas Chalupného zdolal, opakuje potupy, kterými jej ze mstivosti zhanobil sám. Ale opakuje tak šířky, až se lid m neinformovaným zdálo, že snad to potupy znamení přišli na hábt Chalupného někdo jiný. Tak se pekou v praksi zásady »nové« vyššio náboženství masarykovského. Zde obviněn (Čas) dle žalobce a soudce v jed. osobě, odvolává se z nouze na vlastní šířky, poněvadž jiný neustrany kritick odsouzení Chalupného se nepr. přišl. Tak smjž snad napravití nynějš zahanělé poměry!

Pokrokové farinajství. Říšský učitel
Štítar Tůma, předseda pokrokového klubu v Kolíně
udán je u okraji školní rady v Kolíně pro týrá
dítí rákoskou ve škole. Jest to týž pán, ktý
po řeči dr. Hrachovského velice rozšívá na d.
rikání rákoskou. Ačkoliv p. Tůma nádvno
vlastně schůzi v Klioperově divadle vyhládal
ro:umy o moderní škole, přece si »Osvěta Lidu
nepovínila tohoto výtečného pedagoga v vlastním
tábora a stará se dle svého návyku zase o klen
hální ústavy. Trochu zametení před vlastním ps
hem nemohlo by pokrokovým mravokárcům škod

[illegible]

Dr. Ant. Podlaha: Svatého Václava hrob a ostatky. (S mnohými obrazy.) V Praze 1911. V knižnici Cyrillo-Method. knihtiskupectví Gustava Francela, Melantrichova ul. I. Cena K 1.20, poštou K 1.30. — S pozorností a zájmem povšečným prozkoumán byl ve dnech nedávno minulých hrob českého knížete svatého Václava v památné kapli sv. Václavské při chrámu sv. Víta na hradě pražském. Jestliže — jak v dobré paměti máme — nález domnělých ostatků Žižkových v Čáslavi na sebe upoutal, měrou ještě větší rozčeřilo nejirsší veřejnost otevření hrobu svatého Václava. Kritickým popisem velké této události je tato kniha našeho učeného dra. Ant. Podlahy. Nejprve autorem líčí osudy těla světce a dějiny hrobu jeho. Z dřívejší úpravy hrobové zbyla posléze chudší výzdoba oltářní, při ovšem divně kontrastovala s bohatou uměleckou výzdobou okolních stěn kaple sv.-Václavské. I vyskytl se obětavý dobrodinec, zvěčnělý probošt metropolitní kapitoly Msgr. Ant. Hora, jenž věnoval 100.000 K na zřízení nového důstojného oltáře. Nyní došlo k postavení tohoto oltáře: a to bylo příčinou, že starý oltář byl rozbourán a hrob sv. Václava otevřen. Ohledám hrobu stalo se s největší pietou a vědeckou přesností. Z trosek hrobových zejména vyzvednuty byly součásti domečkovité tumbičky, olovená krabička, kterou do hrobu vložil Jan Ůčko, z Vlašim r. 1367, zbytky konsekrční listiny téhož arcibiskupa, část pečeti jeho a zbytky damaškovských látek a pěkná krabička renaissance. Při dalším uvolnění pátrání nalezena jest i velká olovená truhla z dob Karla IV., obsahující blínu, jež druhdy v dotek přišla s kostmi světcovými. Nalezeny i ty, které části kostí mučednickových — lebka ovšem chována byla v jiném relikvíři chrámovém. Známí odborníci dr. Matiegka a dr. Hnátěk ohledali kosti ty. Nade vší pochybnost bylo zjištěno, že s jedná o pravé relikvie našeho sv. knížete. Sličná kniha ta těší se velikému obibytu. Zaslouhuje toho co nejvíce doporučujeme.

er | 36 x 24 cm. 1997

venstva, o tom, jak i církev v Uhrách jest ujařmena státem. Nás přelstí k otázce národnosti. Tvrdí-li ministr hr. Zichy, že všechna kultura v Uhrách musí mít ráz maďarský, řečnick odpovídá, že má mít ráz uherský. Uherský politický národ nezáleží jen z Maďarů, nýbrž ze všech národností dohromady. Pro Uhry je šťastím, že mají mnoho národností a tedy i mnoho národních kultur. Kultura slovenská otvírá uherskému národu cestu do duševního světa 140 milionů Slovanců. Ovšem musel by i Maďar učit se jazyku slovenskému. Na to je však příliš hrdý a řeč lidu pokládá za nízkou. Lid se pro pohodlí pánu nemůže učit maďarsky; jest povinností úředníka, kněze, učitele, aby se přiučil jazyku lidu, mezi nímž má působiti. Za to je od státu placen. Co Košut, S. échenyi, Deák a Eötvös uznali za slušné, a co je národnostním zákonem, aby se kultura národností dala volnost, to může uznati za dobré i nynější vlastenec a kdo to ruší, může býti jen dekadent. V rozpočtu ministerstva osvěty není ani haléře na seznamování občanstva s kulturami domácích národností. Ministr měl by se se svého stanoviska povznésti na širokou úroveň všeobecné zemské kultury, měl by starati se o kultury všech tu žijících národů a dbáti, aby se dítě vychovávalo v mateřském jazyku. Ať slovenská, rumunská neb ruská řeč, každá má takovou kulturní cenu, jako maďarština. Maďar, spravedlivý doma k Slovancům, byl by jako obchodník přátelaky vítán u Čechů i na Balkáně a také v Boně by se změnily názory na Maďary. O sblížení mezi Slováky a Maďary nemůže býti ani řeči, dokud se nedovoluje, aby se slovenské dítě naučilo slovensky číst, psát a počítat. Dokud se na slovensky mluvící dítě ve škole zdvihá hlá a křičí se na ně Mit povedáťtál magintl, musím na takového učitele hleděti jako na kulturního barbara a ne jako na šířitele osvěty. Ale ani všem národnostem se v Uhrách nemějí stejné. Jsou národnosti prvního, druhého a třetího řádu. Němčina je obligátním předmětem ve všech školách; i Rumuni mají své střední školy a na universitě je stolice rumunského jazyka a literatury. Podobně Srbové. Jen Slováci nemají ani jediné střední školy, ani na jediné střední škole se nevyučuje slovenskému jazyku a o všem také ne na universitě. »Když jsem minulý žádal pro Slováky gymnasium, volalo se: Šibenice je vám třeba a ne škola! Nás je v Uhrách desetkrát tolik jako Srbů a naše slovenská řeč má takovou kulturní hodnotu, jako rumunská ale prosím jen, abychom měli aspoň tolik práva, jako jiné národnosti. Žádám ministra, aby nám Slováky dal rovné právo s Rumuny a Srby, aby nám poskytl nejprostší podmínky kulturního života. Slovenský lid, uvedený do světla osvěty, bude rád spolupůsobiti pro blaho a velikost politického národa uherského.«

ZALOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VLADY

4 a půl proc.

Sociální besídka.

Najednou chtěli pomoci živnostnictvu.

Kdo? Inu oddaní sluhové soc. demokracie, tedy toho tábora, který usiluje o zničení živnostenského stavu. Uvažte, professoři masarykovství pry zvelebí živnostnictvo! Začali se o živnostníky starati jen potud, pokud toho potřebovali k nabýti mandátu „Národ“ o těch slibech masarykovských dne 10 t. m. napsal: „Dne 3. června napsala tábořská „Jiskra“ o tamějších kandidátech své strany p. dr. Matouškoví, o jehož účasti na hnutí živnostenském nebo jakékoliv práci pro stav živnostenský dosud přece nikdo neslyšel. „Takový zkušený soudce, který se hodně zabýval zvláště vašimi věcmi živnostenskými, jako dr. Matoušek, dovede zastávati právo i dříve, než bylo někomu ublíženo —“ Jest to kumštýř, ten pan dr. Matoušek, ne? A téhož dne napsal opět „Čas“ o prof. Drtinovi, že dnes ovládá živnostenskou otázku tak dokonale, jako málokterý druhý poslanec a uvedl pak „aspoň částečnou ukázkou z jeho výkladů“. Pan prof. Drtina chce „všude“ zřizovati odborné školy, ve „všech“ městech musea. To by to vypadalo v praxi! Byly by to karikatury škol, museí, bez subvence, bez kvalifikovaných sil, bez finančního základu. Pan prof. Drtina nemá patrně ani tušení o tom jak musí se hověti potřebě odborného vyučování. Dále horuje pan profesor pro přeměnu nynějších společenstev ve společenstva odborná, nevěda patrně vůbec ničeho o §§ 106. a násl. živnost. řádu, podle něhož mají společenstva odborná býti pravidelná, jakož i o tom, že příslušná činnost organizační již jest v plném proudu. Značně prospěje živnostnictvu zřízení živn. rad okresních, jichž zřízení však nebude asi v dohledné době možné, ale mohlo by se přikročiti ke zřízení zvláštních oddělených živn. referátů při okresních hejtmanských. Pan profesor nemá ani potuchy o §§ 130. c a 130 i

živn. řádu, a také neví ničeho o tom, že rady živnostenské přebírají v rukou všechny politické v Čechách z velké části, na opravě vesměs řízeny jsou, a že ve smyslu § 130. i živa řádu, že však jsou politické, nikoliv z pravidla své vinou, doposud instituci nehybnou. Také rozdíl mezi tak zvanou řádskou radou živnostenskou (poradním sborem ministerstva obchodu) a zemskou živnostenskou radou, projektovanou jakožto samosprávnou institucí zemskou, nezdá se býti p. profesoru jasným. Požadavek zřízení samostatných komor „živnostenských“ (snad řemeslnických?) vzat z dřívějšího programu alpských klerikálů a německých křesťanských sociálů, a odporuje programu české strany pokrokové (dříve lidové), a společenstevním i českým zájmům vůbec. Velmi lákavě a velmi nejasně chce prof. Drtina „stanovití pro živnostnictvo zákonné existenční minimum 2000 K!“ Tu by bylo třeba skutečně ujasnění, jde-li o demagogické heslo či vážnou věc, a v druhém případě bylo by nutno seznati detaily provedení. A tak to jde dále!

Podvodná statistika soc. demokracií.

Zase nový doklad, jakým švindlérským způsobem soc. demokraté chtějí zvyšovati ve veřejnosti svoji reputaci! Ve výroční zprávě svazu dělnictva pro chemický a papírnický průmysl (za r. 1910 ve Verbands-Zeitungu) udává se ke dni 31. prosince 1909 počet členstva na 15.187. Ale v jiné statistice, zpracované na základě rudých údajů oznámeno jest k témuž dni 18.730 členů. K tomu všemu oficiální zpráva tohoto svazu, vydaná ve formě brožury roku předešlého, k témuž dni vykazuje počet 18.130. Tedy se zde údaje rozcházejí o 3543 a 2943 členů. Ovšem Verbands Zeitung tvrdí, že číslo 15.187 jest jediné správné; praví, že český sekretariát v Čechách od r. 1906-7 „udával o několik tisíc členů více.“ Ale i toto tvrzení jest švindlem z nouze. Vždyť přece česká část svazu dle oficiální zprávy představenstva svazu měla vůbec 31. prosince 1909 pouze 3494 členů. Srovnáním cifér vysvitne, že nebylo možno udati počet o několik tisíc (!!) větši. Proč však najednou soc. demokraté stlačili ten počet, který sami dříve udali? Proto, poněvadž roku 1910 jim ubyla třetina členstva. Roku 1907 čítal svaz 20.007 členů. Dne 31. prosince 1910 však pouze 12.971. Aby tedy úbytek tolik nekřičel, aby se zdál menší, pokusili se soc. demokraté cifru z roku 1909 učiniti menší. Dle toho můžeme souditi, jak jsou statistiky rudého štábu vůbec věrohodné.

Rudý program o otázce živnostenské.

Pověstný, dokumentární Erfurtský program soc. demokracie praví:

„Udržování malé živnosti vede k takovému úpadku, k takové bídě, že nastává otázka, máme-li vůbec právo, zadržeti záhubu malé živnosti. Přivesti řemeslo a malorolnickou živnost opět k rozkvětu, jest ve století páry a elektřiny nemožno. Stav selský a řemeslnický byly od jakživa nejsilnější podporou soukromého vlastnictví. Proto všichni, kdo mají na tomto zájmu, nechtějí věřiti, že by tyto podpory byly shnily a že by se rozpadaly. Všechno mastičkářství, které chce pomoci malorolnictvu a živnostnictvu, všechny ty prostředky, zachrániti stav selský a řemeslnický, jsou buď neúčinné nebo škodlivé a podobají se, pokud mají vůbec nějaký účinek, loterii; několik málo lidí vyhraje, kdežto většina prohrává. Pokládá-li by se ohleda proto, že má loterní los, bonatým, byl by považován za blázná. Ale až příliš mnozí malozivnostníci a rolníci podobají se tomuto bláhovému chudáku. Hospodářský vývoj (zničení středních stavů) nemůže nikdo zastaviti. Zánik soukromého majetku jest jen otázkou času. Dostaví se jistě. Malovýroba propadla neodvratně záhubě. Sociální demokracie činí možným, aby řemeslníci a rolníci stali se alespoň dělníky velkovýroby. Zájmy proletářstva a zájmy stavů občanských jsou příliš protichůdný, než aby bylo lze sloučiti politické snahy obou těchto tříd na delší dobu. Sociální demokracie nemá důvodu, proč by se vzpírala zatlačování malé živnosti velkovýrobou. Všecky pokusy, za držeti úpadek malorolníků a malozivnostníků, musí ztroskotati, mohou, pokud vůbec účinkují, toliko škoditi, nikoli prospěti. Slibovati řemeslníkům a rolníkům opatření, jimiž by živnosti jejich staly se schopny života, znamená buditi v nich iluze, jež se nemohou nikdy uskutečniti. Pomáhati řemeslníkům a rolníkům jako výrobcům tím, že se zachovávají jejich zastaralé způsoby výroby, to odporuje hospodářskému vývoji, i nelze toho provésti. Povznesení malých živností není čím dále tím více ničím jiným než pouhým šálením. Sociální demokracie nemůže se zasazovati o udržení malé živnosti.“

Soc. demokraté mluví tolik rádi o pokroku a volném myšlení! Zatím však drží se jako vrtolaví starci ztrnulé Erfurtského programu posud, ačkoli na vlastní oči stále jasněji vidí, že theorie Marxovy skutečný vývoj sociálních událostí navědčje z velikých omylů. Sem tam někde se ozve v rudých řadách nespokojenec, který nechce býti hluchý a slepý. A kde toho vyžaduje dobrý

politický obchod, tam docela od případu k případu soc. demokraté svůj program zrazují. Přes to však oficiálním jejich koranem zůstává Erfurtský program dále. Pyšná soc. demokracie česká, debatující tolik o pokroku a vývoji, posud vyznává ztrnulé a nesprávné články Erfurtského programu aniž byrázně se přiblížila k zásadám rudého revisionisty Bernsteina. A tak sociálně demokratické rudé zásady o potlačení malého živnostnictva posud trvají. Není to tedy pytláčením v cizím revíru, jestliže obyčejí soc. demokraté na lep živnostníky? Ještě r. 1907 Právo Lidu napsalo: „Béž-li malozivnostníkům o zachování svého stavu, pak jim není žádné pomoci, nebude však také pro lidstvo žádná škoda, přestanou-li jako stav existovati.“ Bývalý předseda poslaneckého klubu socialistického Němec navrhl r. 1910 na sjezdu odborových sociálně demokratických organisací resoluci proti živnostnictvu, pro vyviastnění jejich.

Ovšem před volbami jsou soc. demokraté k živnostnictvu vždycky o mnoho přívětivější. Chytají hlasy, kde se dá a slibují každému — i rolnictvu.

Chcete se výhodně osatiti ??

Vyšlete si ihned vzory pánečků látek k nahlédnutí. (Zolátté vzor látky »Palmira«)

od sy = ED. DOSKOČIL CHOCEN. =

První český sociální obzor osobního zboží
sal. r. 1876.

Školský obzor.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Král. bude zápis do I. třídy před prázdninami dne 6. července od 9—10 hodin a dne 7. července t. r. od 8—9 hod. ráno. Hned na to budou se konati přijímací zkoušky.

Přijímací zkoušky do první třídy c. k. gymnasia v Ném. Brodě konati se budou před prázdninami dne 6. července a po prázdninách dne 16. září 1911. Od 8—9 hodin bude zápis, k němuž dostaví se žáci v průvodu svých rodičů neb jich zástupců a předloží křestní (rodný) list a frekventační vysvědčení z obecné školy v němž zapsány jsou zámký z náboženství, české mluvnice a počtu. Potom proběhne se zkouška písemná, pak — pokud toho bude třeba — též ústní. Ředitelství c. k. gymnasia v Ném. Brodě, dne 9. června 1911.

Katolíci ve Spojených Státech, aby si zajistili katolické vychování svých dětí, vydržují si 5000 škol svým nákladem, na něž platí ročně okrouhlé 35 milionů dolarů. Mimo to vydržují ještě 225 katolíků a 990 studentů, kteří se dostávají dítčím katolickým výchozím vzdělání. Na to stát nepřispívá nic, ač od katolíků daně na školy bere. A bylo by spravedливо, aby přispíval. Bylo již o tom častěji jednáno, ale žádáno, aby katolíci potom podrobili svoje školy dozoru — a jak ten obyčejně dopadá, bylo ve všech evropských státech už prakticky známo, tak že katolíci na to s dobrým svědomím přistoupiti nemohou. Kromě toho by dozorcí byli třeba i úhlavní nepřátelé katolíků. Proto arcibiskup Messmer z Milwaukee podává návrh tento: »My jsme si ty školy bez pomoci státu založili, my je bez státu vydržujeme; my jsme je bez pomoci státu přivedli na přítomný vysoký stupeň dokonalosti a s pomocí Boží doufáme v tomto vznešeném díle pokračovati také beze státu. Ale spravedливо jest zajistě, co žádám. Abychom totiž my katolíci nemusili platiti dvakrát víc, než jiní, j dnou na státní školy a podruhé na vlastní školy, protože státní školy našemu účeli nevyhovují; ať stát naše děti podrobí zkouškám, a kdy: shledá, že naše práce je taková, jak stát požaduje, totiž, že děti umějí, co státní školní úřady nařizují, pak jménem spravedlivosti žádám, ať stát našim školám zaplatí spravedlivou odměnu za vyučení těchto dětí! A nebude-li naše práce uspokojivá, pak žádné odměny na státu žádati nebudeme.«

Pan Guyot, rodilý Francouz.

— zahájí —

kursy jazyka francouzského

v Hradci Králové

jednou týdně v lyceu. — Methoda vyučovací bude konverzační. — Účastníci se mohou páni i dámy.

Honorář K 6— měsíčně.

Za stejných podmínek bude **kurs anglický** v stejnou dobu zahájen

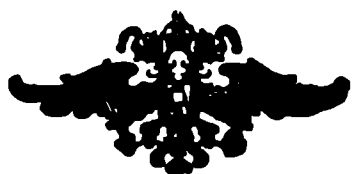
rodilým Angličanem.

Zápis dnešním dnem počínaje u p. knihkupce Tolmana.

**Velkozávod krej-
čovský pro pány
: a obchod soukenický :**

A. ROSA,

c. a k.
dvorní krejčí



v Hradci Král.

zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarlaté ve Vyššíměstě)

doporučuje P. T. veleútoja. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
útoja. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jedi-
ného výrobce :

J. Plocka v Hradci Král.

(Pátidom).



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, kobereč a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než v ústředí jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleútoja. duchoven-
stvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

VARHANY pro
chrámy
elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším pro-
vedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejdokladněji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko. Nejlepší doporučení.
Záruka pětiletá

Zařízení pneumatic. hry a rejstří. ku starším sacho-
valým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:(proti Grandhotelu):

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.



Veleútoja. duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dává se si depo-
rujíti veškeré kostelní nádobu a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, alénky, paciškály,
svícny, lampy, kadidelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záručenosti koupě
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých střešních a střešních klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. : : **Metelkové
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i činákové vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejv. mí. ceny

JAN STANĚK,

posl. a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Pilu na kámen,

soustrub, broušení a leštění stroj na kámen, pískovcové i omý s přepravenou zásobou 20.000 m³
velmi dobrého pískovce, veškeré práce soch. a kam. pro stavby kostelů, škol, veřejných a
soukromých budov, pomníky, brusy, žlaby atd. nabízí

Stanice sev.-záp. dráhy Ostroměř.

Jan Novotný,

strojn. kamenoprůmysl
v Újezdě Podhradím.

Ústřední obecnostvu doporučuje

sklad dobré hotové obuvi

Jan Metelka



v Hradci Král.

proti Grandhotelu č. 80.

**Ryze český odborný
závod.**

OBNOVA

Číslo 25. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 23. června 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knihy vkladní na úrok	Zal. r. 1868. Ako. ka. itál. K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000	Provádí ve š. e. ba. kovn, směnár- enské a bur- sovní ob. hody. E. kont. faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápn, sád. a. strojn. oleje, petrolej a cukr.
4 1/4 až 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	FILIAŁKY: Prah-, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Po druhé srážce.

Prý se voličstvo stále více uvědomuje, národ projevuje své tužby, svoji politickou vyspělost volbami; voličstvo prý posílá do Vídně své zástupce po zdravém, samostatném uvážení. Tak by to sice mělo být. Ale jaká jest skutečnost? Intriky, terror, šálba a uplácení hraly nyní (za všeobecného hlasovacího práva!) ještě důraznější roli než r. 1907. Tenkrát strany ohledávaly své tvrze. A po seznání válečného terénu vrhaly se nyní se zbraní nejzákeřnější do míst těch, kde cítily proti sobě silnou opozici, kde voliči odvažovali se mít jiný politický přesvědčení. Nejdivěji v tom výbojném směru počínala si strana agrární. Nyní již se nemusíme posmívat volbám maďarským, protože zpupné nášili a šálení slavilo u nás příšerné orgie — a bohužel na venkově ve větší míře než v městech. Jestliže o výsledku voleb rozhodují jak ve Francii tak v Americe peníze, uplatní i u nás při nynější volební kampani kapitalismus své služby též měrou svrchovanou. Patrně tedy, že národ aspoň v tom směru „pokračuje“ cíle v následování národů větších, „pokrokovějších“.

A žádná strana nevrazila tolik peněz do volebního zápasu jako agrární; žádná nedovedla lesklým kovem měnití rázem „přesvědčení“ širých davů jako agrárníci. Ta dobře znala skutečnou sílu toho uvědomění; věděla, že peníze pomohou i tam, kde se mluvilo hodně hlasitě o špatném hospodaření agrárních velíkářů, o subvencování bohatých zemanů, o zneužívání všennárodních podniků k účelům agrárně-politickým. Své slabiny prozradila agrární strana v úžasných rysech, při samém volebním ruchu sami její bývalí předáci pověděli tolik drsné pravdy o agrárním vedení! Ale to nevedilo. Trhliny, které agrární koráb v boji utržil, ucpávaly se celou spoustou potíštěného papíru, běhalo se od chalupy k chalupě, vychvalováno a slibováno všemožné, moučeništnové líčení jako synové slunečního světla. Kortešové a kolportéři vířili se všude se vším úsilím jako židovští ranečkáři. A hlavní nejjedovatější pumy vystřeleny v poslední chvíli, kdy již nebylo možno ještě před volbou na ně dát žádnou odpověď. Na tento divý tanec vyplývaly sumy obrovské. Platilo se na všechny strany s tím bezpečným vědomím, že taková „uvědomovací akce“ jest i nyní nejpraktičtější, nejvýslednější. Ať již potom oblouzení voliči nadávají, jak byli zklamáni! Jen když uloven mandát! Ten znamená sílu, moc. A i při reptání voličstva mandát rozhoduje na říšské radě zrovna tak stejně, jako kdyby si voličstvo libovalo.

Na Moravě dr. Stránský vydal ve svůj osobní prospěch heslo: „Všecko do kompromisu proti klerikálům!“ Nár. Listy dne 20. t. m. se lámi: „Proč tedy učinil za podmínku tohoto kompromisu odvolání kandidatury Komprdovy, kdyžž přece tento sociální demokrat je neméně

rozhodným protiklerikálním protivníkem jako dr. Stránský sám? Proč v ostatních okresech, v nichž stojí proti lidovci anebo agrárníku soc. demokrat, zůstavena otázka mandátu rozhodnutí bojem a osudím, proč právě v okrese Stránského učiněna výjimka? Proč tu obětován mandát sociálně demokratický, zásadně protiklerikální, mandátu oportunisticky (mírně) protiklerikálnímu, mandátu lidoveckému? Poněvadž by byl býval zcela najisto zvolen s cílní demokrat Komprda, a jeho odvolání z okrese dra Stránského muselo býti kompensováno (n. hrazeno) ještě obětováním hlavy lidovce Votruby, který mohl býti zachován Jednotnému klubu, který jest nemenším protiklerikálem než jeho dosavadní sociálně demokratický protikandidát. Poněvadž jen za těchto podmínek mohl býti zachráněn dr. Stránský, a na druhé straně proti křesťansko-sociálnímu protivníku Staněk! *To není žádný kompromis, to není ani kartel, to je prostě osobní handl o mandáty*, umožněný trojnásobnou zradou, předně zradou Jednotného klubu oběma národními stranami, potom zradou agrárních zásad moravskými agrárníky a zradou soc. demokratických zásad moravskými soc. demokraty!“

A jestliže k takovému bezzásadnímu handlu o mandáty, k zaprodávání tisícových hlav voličstva se rozhodla strana agrární na Moravě, nebyly lepší poměry u nás v Čechách. Agrárníci pytlčili v cizích revírech, strhovali do své třídní strany kde koho, i takové bezzemky, jimž hospodářství agrárnické co nejvíce škodilo. Však již byli předem smlouveni na výboj i odboj s mladočechy. Co se spáchalo na Moravě ve velkém, to prováděli agrárníci v Čechách hlavně drobnou prací — zkrátka jak se dalo. Agitace byla tak šílená, tak šiporná, jako by venkov měl býti spasen nikoli volesou hospodářskou a národní prací, nýbrž fanatickým lovením mandátů. V době, kdy strana agrární měla zabrané posice utvrzovati pilným a svědomitým prováděním svého čistého programu, vyplývala dlouhý drabý čas krutými útoky proti odpůrcům a úporným sháněním nového členstva, sobeckým lovením v cizích vodách. Proto není divu, že v čase nejpřísnější agitace politické dostavovaly se úžasné krachy hospodářské v podnicích, spravovaných od agrárních. Není divu také, že v čase sobeckého politikaření nad shonem agrárních lovců diet a zinek spráskli ruce sami vážnější agrárníci. Ale což na tom? Jen když budou mandáty, poslanecké mandáty! Dávno před volbami celý široce založený stroj volební se všemi kolečky pečlivě byl připraven a namazán k spuštění. Tak postaralo se vši plí o zájem — agrárních jednotlivců. Jak agrárníci dali do služeb této agitace všechny své smysly, jak pro agitaci tokání tetřev agrární neslyšel křiky a sváry ve vlastním táboře, patrně z osudu Práškova a Zázvorkova.

Bergman odkryl o Zázvorkovi úžasné věci. Ale agrární štáb místo rychlého zavedení pořádku hleděl vši mocí neblahou aféru ututlati, Zázvorku hájiti. O Práškově řepě začalo se mluvit dávno před volbami se silným důrazem znovu. Ale tetřev tokal píseň politickou nerušeně dále. Zapomněl se tak dalece, že ke konečnému jakémusi pořádku byl okolnostmi přímo donucen teprve ve víru volebním. Propukával rozvrat strany i na místech jiných právě ve volebním ruchu. Ale jen když si tetřev vytokál hrabivou agitací nové hlasy. Agrárnímu štábu hoří nad hlavou střecha, ale přes to vede do svého přibytí celé regimenty zmámených zajatců. To snad má býti politika strany, která počítá na delší trvání a jež by chtěla pomoci venkovu trvale? Tak se snad staví třídní politika rolnictva na bezpečný, jedině solidní základ? To přece znamená zmatek největší, to značí zárodek nejhoršího tříštění venkova.

Taková politika se pěstuje výhradně k vůli okamžitému zaopatření některých potřebných a špihových existencí bez ohledu na to, bude-li tím trpět národ. Když po smlouvání punktací zvítězili mladočeši nad staročechy téměř na celé čáře, když politická nemluvína nad tím jásala, sám vůdce mladočechů dr. Grégr v temné před-

tuše velice vážně se zamyslel. Bylo mu toho štěstí příliš mnoho; věděl, že mladočeská strana svým triumfem přejímá ne vážnější zodpovědnost a že mnozí zvolení nemají dostatečné kvalifikace k obrovské práci, která na ně čeká. A přece teckrát celkem zvolení mužové ideálnější, bystřejší než nyní ve straně agrární.

Agrárníci však jásají — jako děti sedící nad sopkou. Právě za zády těch agrárních, kteří zvítězili, přetvořují se Bergmanovy „Lounské Hlasy“ v „Hlas Venkova“. Již od 1. července začne tak vycházeti nový list, jehož účel ohlašuje se takto: „Vývojem událostí přestaly „Lounské Hlasy“ býti krajinským listem a staly se hledaným orgánem nespokojených českých venkovanů, ve všech okresech království českého. Po přání stoupenců našich z ostatních okresů jsme nuceni přistoupiti ku změně listu, nejen pokud se úpravy a obsahu týče, nýbrž i pokud se týče jeho jména.“

Tedy nad jásající družinou visí ještě broživěji Damoklov meč než dříve. A k tomu katoličtí zemědělci stále více se osvobozují od agrárního jha přestupováním od agr. ústřední jednoty ku křesť. soc. svazu.

Nadto agrárníci mají své poslanecké kabáty pracně sešity z několika kusů různého politického zbarvení, tak že za své činy nebudou odpovídati pouze skutečným agrárníkům. Dobrý politik má věděti, že počet mandátů má odpovídati skutečné síle strany v národě. Není-li počet mandátů úměrný s příslušným procentem voličstva strany, jestliže strana shltne mandáty i v místech, kde většina voličstva náleží jinému politickému smýšlení, pak nastává trapné sedání na cizích židlích, pak i třídní politika musí vycházeti v nezdravé kompromisy s politikou živlů jinorodých. Z toho povstává skokanství, politika chvíle a nálady a nutnosti. Cesta důsledná se opouští a — strana hyne úbytými, protože pozoruje, jak sami poslanci proti jejímu programu vážně se provínají.

Teď sedí agrární poslanci na židlích soc. demokratických, lidovo-pokrokových, masarykovských, nár. sociálních a mladočeských. Jak po takových úžasných kompromisech uspokojí agrárníci své voličstvo, jak si při takovém nepřirozeném seskupení mohou získati nějaké slávy, to by neuhodl ani politický kouzelník.

Strana, která u sebe ani část radikálního pořádku neprovedla, chystá se pořádati celý venkov. Strana, v níž jsou trhliny stále zřetelnější a která právě nyní trpí zlověstnou roztříštěností, chce podle svých frází učiniti z venkova jednu rodinu. Jakým způsobem? To možno jenom na chvíli, jen na zevnější pohled a to — terorem. Tolik se načetli agrárníci volnomyšlenkářských tiskopisů! A čím déle četli, tím více vystupovala do popředí jejich zpupnost. Z agrár. volnomyšlenkářů stali se despotové, kteří svolávali nejhorší kletbu na hlavy těch rolníků, kteří se odvážili mysliti jinak než agrární zazobaní dietáři. Nikdo nehanobil samostatně myslící rolníky takovými lžemi a takovými tituly při nynější volební kampani jako agrárníci. Agrární štáb stal se tak despotickým samozvaným soudcem venkova, že uprál výhradně naší straně katolických zemědělců právo na existenci. Počernil bezcharakterně rolníka Šabatu, rolníka Šafránka, rolníka Adama atd. a k hanobení užil pomoci vrstev měšťáckých. Agrárníci pořádali přímo divé štvance na rolníky naší strany. A tomu se říká „uvádění svobody a jednoty“ do venkova. Tak přála agrár. strana volnost všeobec. práva hlas. rolníkům mimoagrárními! A strana taková, která chtěla, aby se všichni zemědělci točili tak, jak poroučí švihání jejího karabáče, odvážila se s velikou pompou oslavovati r. 1908 zrušení roboty, zavedení selské svobody! Kdo by nyní s největší chutí zaváděl poddanství horší než bylo před rokem 1848, jest zcela zřetelně patrné z řádění strany agrární.

Ba ani ten kněz nesměl mít svou politickou svobodu! Dle příkazu agrárních byl povinen myslit pouze politickým mozkiem pražských liberálních dietářů. Kdyby se odvážil kněz říci že nekřesťanské řádění agrární strany nemůže

věsti k věčné spáse, agrární pohlaví by se mu do očí vysmáli; řekli by, že politika není náboženství a že i příslušník jiné politické strany (než jest naše) může býti spasen. Ale když naopak kněz jinak politicky smýšlel a jednal, než jak si přál agrární velkostatkář, již se ozval farisejský sykot, že prý tak kněz škodí náboženství, že sám podvrací náboženské základy!!

Volba přítomná nebyla na venkově volbou skutečnou, byla — pokud se řádění agrárníků týče — holovým masakrem. Agrárníci v Čechách užili své k pro tředků, jimiž mohli zbavit 73.000 katolických voličů parlamentních zástupců. Všeobecné hlasovací právo! Zatím však bezmezná despotie agrárníků postarala se o to, aby za tolik tisíc svéprávných občanů nesměl na říšské radě hlasovati ani jediný.

Rfinované přepadení v poslední chvíli, jaké se stalo u nás a na Moravě, vším svým fyzickým tlakem nedovede vykořeniti práva tolika tisíc občanů. Naopak takový zákeřný manév'r jenom probudí ty, kteří posud podřimovali. Lidé, kteří se demnívali dosud, že agrární strana přeje svobodný vývoj i katolické společnosti, jsou ze svého sebeklamu nadobro vyléčeni. A tak agrární poslanci, kteří nyní do Vídně půjdou, budou míti za zády v Čechách a na Moravě obrovskou hradbu reptajících uvědomělých katolíků. Takové sobecké skokanství, jaké provedla agrární strana, na chvíli sice potěší, ale jest zároveň počátkem neodvratného konce. Každý uvážlivý rolník sezná brzy, zda těsné spojení agrárníků se soc. demokraty zájmům rolnictva může prospěti. Konfesijsní zášti jsou obětovány stavovské zájmy rolnictva

Výsledek užších voleb.

9 našich kandidátů stálo v Čechách v užší volbě proti agrárníkům a 1 proti soc. demokratovi. Nepřátelé proti všem 10 zvítězili. Poměr hlasů byl tento:

Dr. Horský 5123, Rydlo 5198. — 98 hlasů neplatných.

Novotný 3587, Chaloupka 6085. — 149 hl. neplatných.

Dr. Myslivec 4766, Feltl 7026. — 128 hlasů neplatných.

Dr. Mazanec 3452, Pačour 5972. — 111 hlasů neplatných.

Adámek 5830, soc. dem. Huátek 5949 — 188 hlasů neplatných.

Šafránek 3586, Hyrš 4890. — 81 hlasů neplatných.

V. Myslivec 3029, Mašata 4879. — 65 hlasů neplatných.

Holanský 4914, Vojta 5767. — 135 hlasů neplatných.

Záruba 5369, Donát 5582. — 84 hlasů neplatných.

Šachl 2664, Krž 4147. — 60 hlasů neplatných.

Dobře sluší si povšimnouti, jak našim protivníkům z nouze pomohly „neplatné hlasy“, když již již se zdálo, že vážka se přikloní ve prospěch našeho kandidáta. Na okrese dra Horského scházelo těmž do vítězství 75 hlasů. Ale — právě 98 hlasů uznáno za neplatné. Adámekovi scházelo 119; našlo se tedy neplatných hlasů více — 188. — Při prvých volbách scházelo Šupkovi do užší volby 17 hlasů. Leč 137 uznáno neplatnými. Šabata potřeboval do užší volby 90 hlasů. Ale tu bylo uznáno celých 217 za neplatné.

Na Moravě ovšem počításká smlouva strany lidovo-pokrokové, soc. demokratické a agrární obrala katolíky o mandáty v užších volbách také. Přes to však proti agrárníku Šablíkovi byl zvolen našinec Šamalský a proti agr. Vacovi našinec Navrátil. — Ačkoli k vůli Stránskému strana soc. dem. odvolala protikandidáta Komprdu, přece jenom soc. demokraté přes rozhodnutí vrchního štábu šli do voleb a odevzdali Komprdovi 3725 hlasů. Dr. Stránský tedy zvolen, obdržev 4156 hlasů. Patrně, že by býval jeho mandát nadobro ztracen, kdyby bylo rudé vedení setrvalo při Komprdovi.

Při užších volbách zvoleni 4 Mladočeši, 4 nár. sociálové, 21 českých agrárníků, 2 státoprávníci, 2 soc. demokraté a 2 opoziční agrárníci (Prášek a dr. Zahradník).

Po obojí volbě připadá ze všech 130 mandátů v Čechách na Mladočešy 14 (dosud 12). Na Staročešy 1 (dosud 1). Na národní socialisty 12 (dosud 8). Na české agrárníky 28 (dosud 23). Na státoprávníky a státoprávní pokroky 4 (kompromisní kan. dr. Baxa, společný kandidát dr. Vodňanský, Prunar a Kalina (dosud 5). Na české sociální demokraty 14 (dosud 17). Mimo strany (sam. agr.) 2 (dosud 1, hr. Sternberg). Na německý národní svaz 8 (dosud 9). Na německé agrárníky 15 (dosud 16). Na německé radikály 16 (dosud 12). Na německé kř. sociály 1 (dosud žádný). Na Všenémce 3 (dosud 2). Na německou dělnickou stranu 2 (dosud 0).

Na německé sociální demokraty 9 (dosud 15). Na volné socialisty 1 (dosud 1).

Na Moravě 30 mandátů v českých volebních skupinách rozděleno takto: Pokroková lidová strana 3 (dosud 4 mandáty), mezi jinými zvolen dr. Stránský, autonomní soc. demokraté 11 (dosud 5), katolicko-národní strana 7 (dosud 10 mandátů), čeští agrárníci 7 (dosud 4) Staročeši, kteří v minulém parlamentě měli 5 poslanců, nedosáhli tentokráte žádného mandátu. Také bývalý ministr dr. Žáček, pak dr. Pražák ztratili své mandáty. Rovněž tak samostatný český kandidát Reichstättler ztratil mandát. Naproti tomu národní socialisté získali mandát a to první moravský mandát v Brně proti dru Fr. Slámovi, stoupenci pokrokové strany lidové. Pokrokař dr. Masaryk ubáhl svůj mandát. 19 německých volebních okresů jest zastupováno výhradně členy německého národního svazu. Největší ztráty utrpěli soc. demokraté, kterým se nepodařilo ubáhliti ani jediného z dosavadních mandátů. Za hlavních voleb ztratili 1 a za užších voleb 2 mandáty. Také křesť. sociálové ztratili jediný německý mandát, který na Moravě měli. Náměstek zemského hejtmána Jellinek (něm. pokr.) ustoupil ve prospěch něm. radikála Teufela.

Ačkoli byl terror našich protivníků hrozný, ačkoli každý náš volič byl chytán od několika kortešů, přece součet našich hlasů voličských na Moravě a v Čechách stoupl. A mandátů méně, v Čechách žádné! To není tedy porážka mravní, to jest chvílkový ústup některých před přemocí fyzickou. Na Moravě shromážděno na 130.000 hlasů, tak že přibýlo proti r. 1907 o 27.000. A tak se ukázalo, že naše strana na Moravě jest nejsilnější. Obě strany soc. demokratické sehnaly pouze 102.000 hlasů, agrární 70.000, lidové-pokrokové 25.000, nár. sociální 10.000, staročeské 7000. U nás naše strana zase čestně ubáhlila ve stranách počtem hlasů místo třetí. Ale poněvadž nemůžeme užívatí takových pohanských prostředků jako protivníci, byli jsme odstraněni.

Jinde pracovaly obrovské spousty peněz; naši však šli do boje s nejskrovnějšími prostředky. I chudí kandidáti naši byli odkázáni výhradně na náklad vlastní. Pro ně pracovali ve schůzích nezištně jiní chudáci. Našinci vyčerpávali síly ve třech schůzích denně, čelili houfům dobře placených kortešů. A honorář za tu nadlidskou námahu byl vyplacen na místě od samých protivníků. Ti bez nejmenšího důkazu s příslušnou omáčkou lhalí o velikých obnosech hierarchie, která „posílá placené lidi.“ A přitom se ještě nádavkem feščíkovi vynadalo. Takovou odměnu si odnášeli naši zápasníci za svou obětavost.

O velké většině našich pronásledovaných organizátorů věděla hierarchie nanejvýš tolik, co četla náhodou v novinách. Nejvíce ovšem zkusili naši dělníci. Byli na schůzích štváni, zakřikováni, hanobeni. A když se ze schůze vrátili do dílny, začaly pošklebky a urážky od společníků znovu. To byla jejich odměna jediná. A ještě k tomu podezřívání těchto hrdinů z braní peněz! To všechno by se ještě uneslo. Ale což když v mnohých kollaturách kněží skoro ani prstem nehnuli, ačkoli velmi dobře mohli? Jak na „nátlak hierarchie musili“ kněží bez rozdílu agitovati, o tom podává významný obrázek volební statistika. Z některé farní obce odevzdán našemu kandidátu 1 hlas, z jiné 3, jinde 5 a tak to jde dále.

Cifry mluví tu řečí úžasnou. Čtyři až šest kněží na voleb. okrese pracovalo. A všechna práce pohřbena netečností všech ostatních. Víme ovšem, co zkusili i ti kněží, kteří se aspoň někdy dostavili na volební schůzi. Ale co dělali v době, kdy tak veliká hradba nenávisníků útočí v jediném říku a kdy k vůli vytrestání církve velice nepřátelští magoáti sami se vystavují volební palbě různých stran? Ač si nemyslí kněz za peci sedící, že stěly nepřátelské k němu nedoniknou. Právě kde se kněz schoval, švalo se proti kněžím a církvi vůbec, roztrpávaly se protináboženské fráze volnomyšlenkářské velice pohodlně. A to všechno slyšel katolický lid, aniž by nalezl nejmenšího zastání z úst nejpovolanějších. Musili odrážeti laikové, jak který uměl. A ten laik z obrany neměl žádného prospěchu; byl naopak stíhán nepřítelstím záštim. A tak není divu, jestliže v některých kollaturách zača i naši lidé říkati: „Nač bych se pachtil ještě dále, jestliže jest všechno jedno samému duchovnímu správci?“ Z některých okresů doobázely nás zprávy: „Co náš kandidát sám osobně si získá, to bude míti. Více ani hlas.“ Při takovém úžasně jednostranném organizování ovšem není divu, že se leckdy i hlasy ztrácejí. Jestliže protivníci podnikli útok čtyřikrát, pětkrát, pak to musilo míti účinek, nestáli-li na hradbách žádný statečný obránce.

K tomu všemu přistoupily vyhrůžky protivníků, podplácení, hromadné šíření otravných letáků, které byly opravdu dle pokynů štábu agrárního všude dodány; agrárníci vydávali na pomatení voličstva s drzostí neomalenou v několika variacích letáky, opatřované podpisem

naší strany. A právě v poslední den před volbou prvou i druhou rozhozeny letáky nejedovatější. Toto všechno musilo neodolatelně účinkovati. A nyní, kdy již jest po boji, těžko bychom honiti v některých osadách dobří katolíci sotva o našem tisku věděli.

Poznali jsme nyní, kde co chybí. Viděli jsme, jak byla práce katolická nesoustavná. Z toho čerpejme poučení pro budoucnost! Viděli jsme, jak u jiných stran zvlášť na venkově sklon k liberálnímu se ještě zostřil. Proto jest potřeba, aby na naší straně byly stavěny tím pevnější hráze. Právě nynější volby dokázaly pravdivost předpovědi Brynychovy, že budou jen strany dvě: věřících katolíků a nevěřících. Již se ty dva útvary určitéji krystalisují. Ale též jsme se přesvědčili, že přes všechny organizační nedostatky, přes všechny obrovské vlny nepřátelské zloby jsme kmenem velice mohutným, který ve víchru a bouři stál nezdolně. Všecka čest těm velikým plukům, které vytrvaly. Půjdeme s jaro mysli dále. Vždyť již veliké zášti protivníků dokazuje, jak naše mohutné čety imponují stranám protivným. A z příštího boje vyjdeme daleko silnější. Preto vzhůru s plným nadšením k práci další!

NESTLÉ-ova

DĚTSKÁ MOUČKA

ode dávna osvědčená potrava

PRO KOJENCE

a odrostlé nemoc žaludkem.

OBSAHUJE NEJLEPŠÍ ALPSKÉ

— MLEKO —

Krabice K.180 v každé lékárně a drog

Politický přehled.

Výsledek voleb ve Vídni pro německé křesť. sociály jest ovšem také žalostný. Z 33 mandátů 13. června dostali pouze dva a při užších volbách 20. června další dva. Podlehli hlavní sloupové něm. křesť. strany: ministr obchodu dr. Weiskirchner, princ Alois Liechtenstein, bývalý předseda říšské rady dr. Pattai, i nyní již vůdce strany dr. Gessmann. Porážka něm. křesť. sociálů ve Vídni znamená také porážku bar. Bienertha a jeho systému, poněvadž sbortila se jeho hlavní opora a nelze ovšem očekávat, že soc. demokraté uvážou se v dědictví po nejspolehlivější a nejsilnější vládní straně. Křesťanští sociálové němečtí dávali prý nyní nepokrytě na jevo své rozhořčení nad jednáním předsedy ministerstva, jenž rozpuštěním říšské rady připravil jim takovou porážku a hodlal prý také užiti první příležitosti, aby bar. Bienertha svrhli.

Cisár a volby do říšské rady. Dle vídeňského „Slav. Tagblattu“ panovník sledoval prý s velkým zájmem jednotlivosti voleb do říšské rady. Především zajímala prý jej porážka křesť. sociálů ve Vídni. Když mu bylo oznámeno, že křesť. sociálové téměř úplně podlehli, pravil prý: Z 35 mandátů pouze 2! To jest arci! poněkud málo. Velmi horlivě sledoval císař zprávy o volbách v Čechách, a dává si podávat zevrubné zprávy o úspěchu českých stran, učinivších dohodu, ve volebních okresech městských. Netajil prý se, že porážka německých křesť. sociálů a jednotný postup Čechů ohrožuje velmi vážně nynější vládu.

První následek voleb. Vládní „Fremdenblatt“ potvrzuje zprávu, že ministr obchodu dr. Weiskirchner vzhledem na výsledek voleb ve Vídni podal žádost za propuštěnou a žádal, aby tato co nejdříve byla císaři předložena. Baron Bienerth snažil se přemluvití dra. Weiskirchnera, aby v kabinetu zůstal. Tento však trvá na svém úmyslu co nejrozhodněji. Činil také bar. Bienerthovi ostré výtky, že rozpuštěním parlamentu vrhl stranu křesť. sociální do nynější krise. Správcem ministerstva obchodu stane prý se dr. Mataja, který už jedenkrát tento odbor spravoval a který jest pověstný svým výrokem o „připustnosti“ češtiny v poštovním úřadování, který způsobil krizi tehdejšího zatímního kabinetu Bienerthova.

Bursa lása. Volby nynější znamenají vítězství německého nacionalismu a velkokapitalismu a zatlačení zastoupení křesťanský smýšlejších stavů středních. Výsledek volby charakterisuje nejlépe to, že bursa lása.

Agrárnícké komando. Výkonný výbor strany agrární prohlašuje, že klub agrární vstoupí do jednotného klubu českého jen pod tou podmínkou, když Prášek a dr. Zahradník, kteří z agrární strany byli vyloučeni, do jednotného klubu českého přijati nebudou. Toto usnesení ovšem přičl se naprosto stanovám jednotného klubu českého, ježto do něho může se přihlásiti a být přijat každý český národní poslanec. Nějaký zákaz té neb oné české strany neplatí. Ostatní strany české snad se proti tomuto komandu ohradí.

Krvavé volby v Hallči. Při volbě v Drohobyczi došlo k bouřím. Již dopoledne srazili se několikrát slonisté se soc. demokraty. Později přepadli slonisté volební kancelář národních demokratů a zpusťovali il. K zjednáni pořádku byli přivoláni husaři, kteří byli přiví-

tání deštěm kamení. Odpoledne rozšířili sionisté zprávu, že prý se volí dle falešného seznamu voličů, čímž nespokojení voličové vrhli se na radnici. Vojsko přivítáno zase kamením, několik vojáků vážně zraněno, proto zahřměl do demonstrantů hromadný výstřel. Účinek salvy byl hrozný. 18 mrtvých a 37 raněných zůstalo před radnicí. Také ve Lvově došlo k boulivým demonstracím a srážkám mezi sionisty a socialisty.

V Uhrách vleče se dále jednání parlamentu o státním rozpočtu na rok 1911, ježto uherská oposice protahuje všemožně projednání státního rozpočtu, aby překazila vyřízení branné reformy ještě do prázdnin.

Portugalsko v národním ústavodárném shromáždění 18. t. m. prohlášeno republikou, a monarchie zrušena a panovnický rod Braganzův ze země vypovězen. Kdož padl v bojích proti monarchii, označení jsou jako dobrodinci vlasti. Shromáždění schválí ovšem vše, co zatím vládnoucí zednářská klika provedla. Protirepublikánské hnutí pokračuje však dále, a vláda činí všemožná opatření, aby se udržela.

Spalování mrtvol v Prusku. Panská sněmovna přijala zákonnou osnovu o fakultativním spalování mrtvol 90 hlasy proti 84.

Povstání v Albanii jest prý ukončeno. Amnestie, která byla při návštěvě sultána na Kosově Poli udělena, byla ohlášena zvláštním zákonem, dle něhož bude dána milost všem osobám, které minulého roku byly válečnými soudy v Kosovu, Skadaru a Bitolji odsouzeny. Do amnestie pojeti jsou také uprchlíci, kteří se do měsíce vrátí. Milost prohlášena pro celé území malijské a miridské a slíbeno, že vláda vyhoví potřebám země.

Zprávy organisač. a spolkové.

Program sociálního, řednického a účetnického kursu v Hradci Králové od 16. do 23. července tohoto roku. Dr. František Šalo: Program křesťan. sociální v ohledu národním, hospodářském a kulturním. Darwinismus. Spiritismus. V. ná. M. Šlenka. Agrárníci a katoličtí rolníci. Dr. Jiradra: Kulturní význam Eucharistie. Vzdělání a věda. Dr. Royl: Nauka o řednictví. Jednotlivce a společnost. Ciz. Rada Čermák: Účetnictví hospodářské a obchodní. Dp. Konečný: Čechy a Řím. Sociální demokraté. P. Katnar: Požadavky dělnictva. Všeobecné sdružení. P. Fait: Požadavky řemeslnictva. P. Švarc: Požadavky rolnictva. Dp. Vlček: Hospodářské úkoly. P. Pírko: Intelligence a náboženství. P. Šupka: Organizace všeob. P. Orlický: Organizace mládeže. St. Kosařová: Ženská otázka. P. Keppel: Význam tělcevíka. P. red. Sahula: Tiskova akce. Veškerá budou vztahována praktickým vyučením a zkouškám. Z uvedeného programu jest jasno, že kurs podstatně přehlučí náboženské a sociální vědomosti účastníků. Přihlášky do kursu učiňte ihned u jednatele kursu J. Poláka, strojníka v Hradci Králové (Adalbertinm). Přispěvek na byt a stravu za celý týden 12 K a rače zaslati poštovní poukázkou hned s přihláškou. Přihláška musí obsahovati: jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště. Podrobný rozvrh hodin a příslušné instrukce budou každému zaslány v týdnu před zahájením kursu. Doufáme tudíž, že účastnictví bude značné, proč učiňte přihlášky co nejdříve, abychom mohli vykonal i nutné přípravy ubytovací. Dr. František Royl, rekt., Jos. Polák jednatel.

Sdružení české mládeže křesťansko sociální se sídlem v Hradci Králové pořádá v neděli dne 25. června 1911 v Dobrušce sjezd mládeže a dospělých. — Pořad: Od 7 hod. ráno do 10. hod. dopol. vítání spolků na náměstí. O 10. hod. průvod do chrámu Páně, kde slavnostní kázání vsdp. Th. Dra. Frant. Šulce a slavná mše svatá, kterou sloužití bude vldp. P. Rozinek. Po mši sv. rozchod a ve 12 hod. oběd. O 1 hod. odpol. slavnostní schůze okresního výboru mládeže ve spolkové místnosti místních katol. spolků „U Labutě“. O 1 hodině řazení průvodu před měšťanskou školou, odkudž o půl 2. hodině průvod přes náměstí do parku, kdež o půl 3. hodině odpolední koncert. Mezi koncerty promluví redaktor Frant. Šupka na thema: „Proč byla vybudována organizace křesť. mládeže.“ — Zábavné podniky: střelnice, rybolov, pošta, buffet, panáckové divadlo, tombola, zvířecí, flásknetáři, cikáni, posvícenské pondělí atd. — Večer v 8 hodin v sále „U Labutě“ slavnostní představení „Teta místra Štycha“. Fraška o 3 jednáních od A. Bognera. Po divadle věneček. Vstupné do koncertu v předprodeji (u důvěrníků) 30 h, u pokladny 40 hal., vstupné do divadla: I. místo 1 K, II. místo 60 hal., III. místo 40 hal., do věnečku 60 hal. — Přátelé! Neoprátejte naši s napětím a nedočkavostí očekávají náš sjezd, jak dopadne. Záleží na Vás, abyste dokázali, že pohorí orlické je křesťanské, že mezi Vás nevnikly dosud ideje zrádné, že nenašel u Vás půdu duch nevěry. A máme ve Vás víru a pevnou naději, že jako jindy na jiných místech, tak i 25. června v Dobrušce ukážete svoji ukázněnost a největším účastnictvím dáte na jevo, že mládež českého východu je jedné víry, jednoho ducha, jedné organizace. Mocní a silní jděte v neděli 25. června manifestovat veřejně svoje přesvědčení! Na shledanou v Dobrušce! — Ústřední výbor mládeže.

Katolickým spolkům. Dne 25. t. m. vysvěcen bude děkanský chrám Páně v Semilech. Katol. jednota Se-

milech zve uctivé bratrské spolky k hojně účasti. Vzdálenějším hostům připomínáme, že by mohli příležitosti té použití k prohlédnutí krásných partií turistické nové stezky Riegrový, která jest přečetně navštěvována.

Zprávy místní a z kraje.

Božitélový průvod z kostela Panny Marie vydal se v neděli velice zdárně. Počasí bylo příznivé. Průvod vedl vsdp. kahnovník Msgr. J. Barták s assistencí. Církevní zpěvy doprovázela hudba. Oltáře pěkně byly upraveny. Eucharistické té slavnosti zúčastnili se členové III. rádu sv. Františka, Mariánské kongregace mužů a dam, družičky a velice četní jiní věřící. Průvod ukončen ve chrámě požehnáním.

25leté jubileum kněžství oslaví letos v diecési královéhradecké tito vldp.: Em. Balcar, farář v Cholticích, J. Etrich, farář v Harrachově, V. Fremuth, farář v Jedlově, J. Hanzlík, farář v Kunvaldě, G. Český, farář v Konárovicích, Ant. Hrubý, ředitel bisk. knihtiskárny v Hradci Králové, J. Jakubička, farář v Jenšovicích, K. Janský, farář v Uhersku, V. Jelínek, farář v Hofiněvsi, L. Kalina, farář v Oumyslovicích, Frant. Kameník, farář v Lipnici, dr. J. Kašpar, katecheta na gymnasiu v Jičíně, Fort. Kořínek, farář v Hnátině, J. Kořínek, farář v Habrech, Jos. Machka, farář ve Štokách, J. Martinek, farář ve Zbýšově, Frant. Matouš, farář v Bystrci, J. Melichar, farář ve Vraclavi, Fr. Míra, farář v Českých Heřmanicích, Ed. Neumann, farář ve Sv. Jiří, Jos. Pleštil, kněz na odpoc. v Loučeni, F. Prokůpek, farář v Uhelné Přibrami, P. Aem. Remeš, O. S. B., professor na gymnasiu v Broumově, Jos. Stříbrný, farář v Branně, Frt. Sychra, farář v Jabloně n. O., Frt. Vacek, farář v Borohrádku, J. Vík, katecheta ve Smířicích, Jos. Zahálka, farář v Karle.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 19. června 1911 tato usnesení: Za účelem odvodnění luk dá se nově vyházetí příkop rybníkem březhradským. — Uděleno bylo povolení k obývání dvoupatrového domu p. Emila Pravdy, na parcele čís. 14. v bloku XV. postaveného. — Vše mistavebníkům staveb rozestavěných se sdělí, že se nepřipustí obývání novostaveb, dokud nebudou kollaudovány. — Požitek nadání Karla Collina, určeného pro pilné a mravné děvče při vystoupení z obecné dívčí školy, udělen byl za r. 1911 Františce Šalandové, zářkyni V. třídy obecné školy. — Panu Frant. Chrudimskému uděleno bylo povolení ke zřízení nového vchodu na straně domu č. pop. 287, zřízení kavárny a přeměně posavadních bytů v hostinské pokoje v domě č. pop. 290 (hotel „Merkur“) v ulici Jiřikově. — Sdělí se s p. Al. Vaňůrou, professorem c. k. real. gymnasia v Chrudimi a ředitelem městského dívčího lycea v Plzni, že byl ustanoven ředitelem městského dívčího lycea v Hradci Králové a má nastoupiti nové své místo dne 1. srpna 1911. — Po dokončení dodatečných prací převezme se betonová část turbin měst. hydroelektr. centrály od podnikatele p. Dra Ing. Fr. Jiráska. — Uveřejní se v listech místních, že dle rozhodnutí kasacího soudního dvora podléhá trestu dle § 386 ob. tr. zák. nejen majitel, nýbrž i nájemce a uživatel bytů v novostavbě nekollaudované. — Udělí se povolení k obývání domu třípatrového p. Josefa Kieslicha, vystavěného na čís. parc. 308 v Jiřikově třídě, po provedení dodatečných úprav.

Slavná třídní pobožnost na počest nejsv. Srdce Páně v kostele Panny Marie v Hradci Králové ve dnech 23.—25. června koná se tímto pořádkem: V pátek (23.) na svátek Božského Srdce jest ráno v 6 hodin slavná mše svatá s assistencí; večer v 7 hodin je kázání, po něm o půl 8. hodině zpívá se litanie k Srdci Pána Ježíše, po níž zasvětlí se účastníci témuž Srdci a následuje sv. požehnání. V sobotu (24.) ráno v 6 hodin je mše svatá s požehnáním; večer o půl 7. hod. jest obvyklý růženec; v 7 hodin je kázání a po něm o půl 8. hod. litanie k Srdci Páně a sv. požehnání. V neděli (25.) v 6 hodin ráno při mši svaté přistoupí všechny Mariánské družiny společně k sv. přijímání; odpoledne o 4. hodině je kázání, po něm o půl 5. zpívá se litanie k Božskému Srdci, následuje zasvěcení se Jemu, Te Deum a sv. požehnání. Po požehnání uctívají se ostatky sv. Aloisia, patrona mládeže studující. — Thema kázání jest: „Význam pobožnosti k Srdci Pána Ježíše pro dobu naši.“ — Všichni citelile nejsv. Srdce Ježíšova získávají v těchto dnech plnomocné odpustky

za obvyklých podmínek. Též lze přihlásiti se do bratrstva nejsv. Srdce Páně.

Výlet spolku paní a dívek zřídil se poměrně dosti dobře i při nejistém počasí. Odpolední dešť zdržel mnohé účastníky, proto nedostavili se mnozí, kteří se chystali na vycházku, ale během odpoledne zaplnila se přece útulná zahrada a přátelská zábava ocitla se v plném proudu. Čilý odbyt byl v buffetu a zábavné vystupy střídaly se s rušným tancem za zvuku černilovské hudby. Spolek vzdává upřímný dík všem, kteří obětavě přispěli činností aneb dary ku zdaru výletu.

Chlapecká výchovna české zemské komise v Hradci Králové. Kuratorium konalo dne 26. dubna a 28. května schůze, aby se uradilo o nejnútnejších potřebách ústavu. Konstatovalo, že ústav za 1. rok svého trvání byl by téměř naplněn, kdyby jiné okolnosti nezadržovaly jeho vývoj. Byla to zejména naléhavá potřeba zřízení druhého učitelského místa, které konečně bylo vyhověno. Druhým učitelem na chlapecké výchovně jmenován byl známý odborník p. Jan Mauer z Vysočan. Zřízením 2. místa nastalo náležité rozřídění hochů, čímž velice slibné výsledky, jak se u chovanců ústavu již po tak krátkém pobytu jevíly, bude možno stupňovati. Jeť nyní v ústavě celkem 36 hochů nejruznějších druhů — lehčích i těžších — duševních abnormálních rozumových i mravních. Výsledky pobytu u velké většiny jsou zejména ve směru výchovném velice značné. Mnohdy jednalo se o případy, ve kterých se zdál každý pokus marným. Tím potěšitelnější jest, že ústav již během prvního roku svého trvání i v takových případech vykazuje úspěch nemalý. Ze 36 chovanců jest 8 z Prahy. Zařízení ústavu pro 47 dětí jest již skončeno. Letošním rokem přibýlo výchovně ústavní pole (za regulační ohradou), kdež chovanci našli zdravé a účelné zaměstnání. Celkový náklad na zařízení ústavu byl asi 10.000 K; okresní výbor královéhradecký poskytl mimořádnou subvenci 1000 K, již kuratorium užije k modernímu vystrojení školy a mimo to k rychlejšímu opatření výbavy pro hochy (počtem 16), jež má ústav zcela na starosti.

Z naší pošty. Piše se nám: V posledním čísle „Ratibora“ vyskytla se zpráva o přeložení poštovního úřadu z dosavadního místa na Malé náměstí, kdež má k tomu účelu adaptována býti celá řada domů proti obecním úřadům. Tímto přeložením byla by pošta vlastně vzdálena od centra města, které se přirozeně rozvíjí a i v budoucnosti rozvíjeti bude směrem ku dráze. Je zde celá řada velkých obchodníků a závodů průmyslových, již obmyšleným a bezdůvodným přeložením pošty nejsou právě nadšeni a budou se brániti ku všem nejvyšším instancím. Pošta je důležitým činitelem v obchodě a musí vyhovovati umístění její potřebám obecního nejširšího a ne lokálního přáním několika majitelů starých domů. Nájem v dosavadní budově, kde je pošta umístěna a kde by eventuelně ještě o hořejší poschodí mohla býti rozšířena, je velmi nízký a bude se poštovní erár brániti vyššímu nájemnému, které by obec musela požadovati, aby úrok z investovaného kapitálu nejnútnejši kryla. Poplatníkům ovšem připadne příjemný úkol, aby jevíci se diferenci mezi docíleným nájemným a úrokem z kapitálu, jež političtí drahá přestavba na drahých stavebních místech (demolováním několika domů), zaplatili. Dlužno uvážiti, že má obec vlastní pozemky v dolejší části města, kde by se poštovní budova postaviti mohla, když se již o její přeložení má jednati; pak by byla poštovní budova umístěna tam, kde leží střed budoucího velkého města. Rozhodně máme za to, že je žádoucí vyslechnouti před důležitým krokem, jako jest přeložení pošty, též zájemníky ostatní z dolejší části města.

Matiční slavnost, dne 11. t. m. konaná, důstojně se řadí k předchozím podnikům obou odborů Ústřední Matice Školské. Dopolní koncert ve stinném parku sl. důstojnického sboru, tímto lask. propůjčeném, těšil se velmi značné návštěvě vybraného obecního. Při tomto i odpoledním koncertu výkony svými dobrou svojí pověst uhájila kapela p. Holubova. Cenným článkem programu odpolední slavnosti staly se krásné sbory, přednesené sl. Hudebním a pěveckým spolkem, kterémuž za ně pokaždě se dostalo odměny spontánním, živým potleskem vděčného posluchačstva. Čilým odbytem vykazoval se vkusně lampiony vyzdobený stan cukrárny, jakož i bohatě opatřené stany s květinami, medovými výrobky, a bazar. Stále oblíbeny byly zvláště přáteli veselosti vinárna a čajovna, takže jich zá soby záhy s večera byly vyčerpány. Naproti tomu neméně četní „abstinenci“ věnovali svou pozornost vonnému moku v kavárně, a levné zákusky buffetu staly se hledaným předmětem v hodinách večerních. — Po celý

Výsledek užší volby v 24. volební skupině.

Místo	Počet opr. voličů	Volby se účastnilo	Odevzdáno hlasovacích lístků neplatných, prázdných, platných		Dr. Franta	Chalupa	
Hradec Králové	1604	1394	1	6	1987	906	481
Třetechovice	825	697	2	2	693	223	470
Opočno	534	434	1	4	429	175	254
Dobruška	742	637	1	1	635	335	300
Rychnov n. Kn. . . .	969	864	1	2	861	637	224
Vamberk	812	723	—	3	720	323	397
Kostelec n. Orli. . . .	1087	1002	1	1	1000	598	402
Týniště n. O.l. . . .	526	485	1	—	484	272	212
Nechanice	396	353	—	1	352	247	105
Nové Město n. M. . . .	730	647	1	4	642	509	183
Česká Stávica	724	660	—	—	660	349	311
Holice	1220	1051	3	—	1048	265	788
Čistá voličů	10169	8947	12	24	8911	4889	4074

čas slavnosti rapidnímu prodeji podrobeny byly — posud nezdražené doutníky a cigarety, a ani nezbytná pošta nezahálela. Skvostné ceny pak při koulení o ceny lákaly četné hráče k živé účasti, a ani vznesl se balony nepostihl osud »Zeppelinův«. Jest litovati, že téhož dne konány byly dva jiné podniky, které měly nepříznivý vliv na obvyklé, imposantní množství účastníků »Matiční slavnosti«. Finanční referát uveden na jiném místě.

Z odboru Ústř. Matice Školské. O voličské schůzi dp. dra. Reyla, ředitele bisk. semináře, vybralo se na dobrovolném poplatku sčítacím na Matici 14.95 K.

Výkaz matiční slavnosti na Sítelnici. Pánský odbor: vstupné do zahrady 523.30 K, promenádní koncert 233.22 K, mostné 124.71 K, kuželky 61.60 K; dohromady 942.83 K. Vydání: dekorování 30 K, ceny do kuželek 29.54 K, hubbů 230 K, policie 8 K, balony 10 K, tiskárna 32.20 K, různé menší účty 24.16; dohromady 363.90. Tudiž zisk 578.93 K. — Dámský odbor: sbírka do bufetu 394 K, dary 30 K, jídelna 122.93 K, cukrárna 105.29 K, vinárna 62.06 K, kavárna 50.98 K, čajovna 36.08 K, perník a kytka 45 K, pošta 119.24 K, hračky 48.46 K; dohromady 1014.04 K. Vydání: jídelna 72.04 K, cukroví 41 K, víno 21.45 K, kavárna 12.78 K, čajovna 8.30 K, perník 15.60 K, pošta 46.93 K, hračky 32.93 K; dohromady 251.12 K. Tudiž zisk 762.92 K. Úhrnný výtěžek obou odborů 1341.85 K.

Osobní. Pan Vendelín Honzik, professor ústavu učitelského a státně zkoušený učitel těsnopisu v Hradci Králové, podrobil se zkoušce z komorní stenografie a prohlášen byl komorním stenografem.

Promoce. Inženýr chemie Gustav Souček z Hradce Králové byl dne 22. června veřejně prohlášen na c. k. vys. škole technické v Praze doktorem věd technických.

Nová vlaková pošta z Pardubic do Liberce č. 123. zařizena bude od 26. června ve vlacích 525 a 526; tím docíleno bude vydatnějšího poštovního spojení z Hradce Králové a okolí směrem k Josefově a Liberci (odjezd 2.30) a k Pardubicům (odjezd 3.35 odp.), načež se upozorňují naši čtenáři, zejména kruhy živnostenské a obchodní ohledně zařazené dopravy pošt. zásilek.

Adresář a schematicus král. věn. města Hradce Králové obsahuje stručného průvodce, podrobný adresář, seznam majitelů domů, protokolovaných firem, úřadů samosprávných a úplný schematicus živností, obchodů, průmyslu a ústavů, škol a úřadů, spolků a společenstev, s nejnovějším plánem Hradce Králové. Upravili a vydali: Vojt. Valášek, měst. asistent, J. Řezáč, účetní ob. zastavárny, Ant. Kvasnička, měst. officiál. Adresář tento jest velmi důležitou příručkou nejen každého Hradečana, nýbrž i ve službě obchodu, průmyslu atd. Cena 2 K. Lze objednat i každého zdejšího knihkupce.

Děkuvzdání. Nižepsaný projevuje tímto vřelý dík neznámému pánu (povoláním učitel) za nadání, jehož se podepsanému prostřednictvím zmíněného pána dostalo. L. V. Kavan, kand. učitelství. V Králové Hradci v červnu 1911.

Klub Esperantistů v Kuklenách pořádá v sobotu dne 24. června 1911 ve spolkových místnostech hotelu »Černý kůň« v Kuklenách o půl 8. hodině večer přednášku spojenou s pěvecko-hudební akademií za laskavého spoluúčinkování pl. B. Poznerové z Král. Dvora n. Lab., slečen: M. Melicharové z Hradce Králové, Jar. Rakové, M. Kálalové, pp. J. Mácala a Fr. Bradáče. — Přednášetel bude pan Karel Procházka, zemský úředník z Prahy: Esperanto a Esperantismus. — Program pěvecko-hudební jest vybraný. — Mezi jednotlivými čísly složí se některé knihy esperantské. — Klub tento pořádá také celotýdenní prázdninový kurs Esperanta pro pp. učitele, spojený s každodenními přednáškami propagačně-informačními vynikajících esperantistů českých, spojený s výstavkou. — Vzdání pp. učitelé budou mít k dispozici úplně zdarma po celý týden byty a levné stravování v místnostech klubovních, hotel »Černý kůň« v Kuklenách. — Kukleny samy vynikají svými velikými průmyslovými závody; 20 minut pak vzdálený Hradec Králové svým rozvojem a pracemi regulačními na Labi, blízké pak bojiště z r. 1866 památnými místy a pěknou polohou. — Z důvodů těchto mohou účastníci kursu týden prázdnin příjemně a užitečně strávit. — Kurs bude uspořádán v místnostech měšťanské školy a povede jej předseda klubu, odborný učitel pan Jindřich Jelínek. — Žádají se tudiž ti pánové, kteří by se kursu zúčastnit chtěli, aby zaslali přihlášky co nejdříve, nejdéle však do konce června, na adresu »Klub Esperantistů v Kuklenách«. — Kurs počal by v pondělí dne 17. července 1911. Přihlášeli se dostatečný počet účastníků, bude podrobný program ihned uveřejněn. — Kurs jest bezplatný. — Dále se podotýká, že v tomto prázdninovém kursu Esperanta hodlá též přednášet prof. moderních řečí Jos. Al. Chudoba z Jičína o vynálezu svém: Nouvelle écriture Phonétique applicable à la Typographie.

Třebechovice. (Povolební úvahy.) Počet 126 hlasů, odevzdaných u nás pro našeho kandidáta, není pro nás příliš čestným úspěchem. Co je toho příčinou, že tak málo? Příčin je celá řada. Předně hříšná důvěřivost v energii našich lidí. Dále se zjistilo, že nám bylo soc. demokraty uznáno — ať již jakýmkoliv kníhem — na 60 hlasů. Z 37 hlasů, které na sebe soustředil dr. Franta v první volbě, dobrá polovice byla odevzdána lidmi katolicky smýšlejícími, což se stanoviska disciplíny je neomluvitelné. Ze jisté procento hlasů, které dostal Drtina, bylo nám záležitou agitací odebráno, to dovolíme sobě tvrdit vzdor tomu, že pokrokaři počítali, že dostanou 180 až 200 hlasů a nikoliv 154. Dále sezná-

no, že nejméně 30 našich lidí, ať již z jakýchkoliv důvodů, k volbám se nedostavilo. Mimo to počítáme, že ze 66 lidí, kteří s námi sympatisují, také s námi bude nějaké procento volit, ale ani jeden tak neučinil. Vše propadlo bezmezně a dotěrně agitaci soc. demokratické nebo tiiché, ale vypočítavé agitaci pokrokařské. Nám každá strana urvala buď masy aneb jednotlivé hlasy, ale o nás neopováželi se nikdo nic podobného tvrdit a dokázati. Shrňme-li vše dohromady, nepřepínáme, že hravě mohlo býti odevzdáno našemu kandidátu nikoli 126, ale 250 hlasů. Přistě se tahle ostuda nesmí opakovati. Agitace socialistů a pokrokařů ani se nezastavila před místností volební. Na př. obyčejný volič, nečlen volební komise (ani důvěrník) pokrokař Robert Abeles, vulgo Arnold, přicházel do volební místnosti, kdy za dobré uznal. Konferoval s jednotlivými členy a donášel zprávy před radnické kortěši. Neuvěřitelně, ale pravdivě. Sociální demokrat, občan J. L., učinil pokus dvakrát volit atd. Vmysleme se v situaci, kdyby něco podobného učinil náš stoupenec, co by se mu stalo! Zákonně ustanovení praví, že na 300 metrů před volební místností nesmí se agitovati. U nás však docházelo v bezprostřední blízkosti volební místnosti k bouřlivým výstupům a agitací svobodně vlekli své oběti, které ne dle nějakého přesvědčení, ale dle nucené šablony musely voliti. Tážeme se, kdo má zákonu zjednat platnost? Takhle to dále jíti nesmí. — Při druhé volbě soustředili jsme své hlasy na dra. Frantu a tu již z rezervy vyrukovalo dalších 30 voličů a vůbec lvi podíl na docilených 223 hlasech má naše organizace. Za tuto úsluhu k naší žádosti poslán telegram do volebního okresu dra. Horského, aby v užších volbách rovněž tak se zachoval národní sociálové. Národní sociálové však zachovali se k nám nerytířsky. Tohle si zapamatujeme. Drtnovci při druhé volbě dali dobře ze dvou třetin své hlasy sociálnímu demokratu, 10 se voleb zdrželo a jen nepatrná část z nich volila dra. Frantu. Z voleb máme mravné naučení: Nevěřiti soc. demokratům, kteří našincům slibovali, že v agrárních okresech soc. demokraté volí křesť. sociálně. Drze lhali a ničemně takto agitovali. Na nikoho se nesmíme spoléhati, plně se organizovati a nezanedbávatí stránku agitační. V dělnické odbočce energicky vše urovnati! Naši nepřátelé vše už mají zpracováno a vyždímáno, u nás z valné části vše leží úhorem. A proto ku práci!

Nechanice. Křesťansko sociální organizace uspořádala dne 11. t. m. pro své stoupence volební schůzi, ve které představil se kandidát strany křesť. sociální dr. Frant. Reyl. Litovati dlužno, že naše intelligence, pozvaná do schůze, se nedostavila. Tak se přece ten malý lid zajisté neziská. Schůzi zahájil dp. Michálek a za předsedu zvolen dp. farář J. Hlavsa, zapisovatelem p. K. Janč. Za celou volební kampaň nebylo tak poučné schůze, jako byla tato. Pan kandidát jasně a poutavě vyklčil program strany. V řeči dokázal, že není potřeba napadati strany druhé. Bylo-li před čtyřmi lety uznáno, že program jeho byl nejlepší, dnes byl přijat i od odpůrců s pochvalou. Od pana doktora byla to opravdu obět, že k nám k vůli 13 hlasům, které obdržel v minulých volbách, vážil cestu. Odměnou mu však jest, že získal nových 14. Na poměry, jaké u nás panují, zajisté zatím dosti. Kandidát dohodový obdržel 183, realistický 103, Chalupa 51, křesť. sociální 27. Jeden listek prázdný. Z celkového počtu 391 voličů dostavilo se k volbě 365.

Hořice. Zaplať Bůh, že jsou ty volby u konce! Kdyby to rozčilení mělo ještě nějaký týden potrvati, musili by přistávaní bláznů a bláto by docela došlo. Kompromisní poslanec Maštálka prošel — jak známo — velikou většinou, posice uhájili v městě našem soc. demokraté, strany t. zv. pokrokové získaly nepatrný počet a my jsme soustředili na svého kandidáta u nás 105, tedy ze všech měst nejvíce hlasů a byli bychom získali nejméně 200 hlasů, kdyby t. zv. terror mnohé z našich lidí neodstrašil. Jeden pan radní netajil se tím pranic a chlubil se přede mnou: »My jsme vám v poslední chvíli vzali mnoho hlasů.« Zvlášť neopatrně počínal si ten, jenž svého vlivu využil k přímému komandu, tak že před samou volbou listky přepisovali. To všecko platilo a tomu se říká svobodná volba a tajné hlasovací právo. Divili jsme se, a velmi špatný dojem to na naše lidi činilo, že z Jičína, kde mají přece — jak slyšíme — také svou katolickou organizaci, přišel hlas pouze jediný, ač odtud, kde živel konservativní ode dávna je slušně zastoupen, mohl náš kandidát dostati 150 hlasů. Nezískali jsme svým kandidátem ničeho, ale mohli jsme získati, kdyby Maštálka přišel do užší volby a pak by to byl rozhodl výkonný výbor strany, a co je do strany, která vyšších pokynů nedbá? Bylo vydáno jednou heslo: sečteme se a položíme počátek k budoucím volbám ve svém volebním okrese a ukážeme, když jsme početně třetí stranou, že tu jsme a že není třeba hned na poprvé práva svého se zbavovati. A toho měly dbáti především naše organizace. Pro parádu je přece nemáme. Jsme politickou stranou a nemáme provozovati politiku místní, máme ukázati, že ve volbách nerozhoduje u nás jednotlivec, jak se mluvilo, farář, nýbrž výkonný výbor, jako ve všech jiných stranách. Dnes by z katolických organizací neposlechla farář ani živá duše, kdyby chtěl provozovati místní politiku, ale o tom musí se naši protivníci přesvědčiti, aby nemyslili, aneb aspoň nemluvíli, resp. neřvali, že farář je na tom viněn. Jednoho smutného úkazu všeob. volebního práva nemožno se nedotknouti, a to jsou peníze, jež tu počínají hráti hlavní úlohu. Kde ty rozhodují, tam je po občanském právu, tam není parlament ohlaselem vůle lidu. I kdyby to nebylo pravda, co se mluvilo, již to je

smutné, že se mluvilo, co ten neb onen dostal za svůj hlas neb za svou agitaci. V tom směru vyvinuly se neblahé poměry v Americe, kde parlament je stvárrou miliónářských trustů. Jest nepřipustno, aby k něčemu podobnému došlo i u nás! Trustů zde nemáme, ale máme majetné strany, jež rády obětují pár set tisíc, vědí-li, že jim budou jinou stranou nahrazeny.

Josef Svoboda mrtav! Zemřel v Pardubicích kmet zasloužilý, obecně vřele milovaný. Narodil se roku 1836 v Pardubicích, kdež se oddal reálním studium. Pak navštěvoval v Praze v letech 1854—6 stavovský polytechnický ústav; spolu studoval paedagogiku na universitě. Roku 1858 povolán za učitele na podreálnou školu do Hradce Králové, kdež působil i na paedagogiu a pak i na vyšší reálce. Roku 1871 jmenován prvním ředitelem dívčí měšťanské školy v Pardubicích. Za své svědomité a bystré působení byl mnohokrát vyznamenán. Dlouhá léta zasedal v c. k. okresní školní radě a prosadil svým vystoupením zrušení zbytečné německé školy ve Vesce. Býval též zástupcem c. k. okr. školního inspektora. Jeho učitelským oborem byl hlavně přírodopis a matematika. K přírodě laul s největší láskou; za své pěstění stromův byl na ovocnických výstavách vyznamenáván. Byl duší místního okrašovacního spolku a spolku přátel literatury české. Náležel mezi nejpobulárnější a nejpilnější pracovníky pardubské. Do pense vstoupil roku 1904, ale pracoval bez oddechu zdárně a čile ve prospěch kultury až do smrti. Zemřel po krátké nemoci dne 15. t. m. Smýšlením svým byl bodrý konservativce. Pohřeb konal se dne 18. t. m. za tak obrovské účasti, jakou Pardubice dávno nepamatují. Z široka daleka sjeli se ctitelé zesnulého prokázati tělesným ostatkům jeho zaslouženou poslední čest. Ave, anima candida!

K příjezdu Jeho Excellence, Nejdůstojnějšího Pavla Biskupa, Th.Dr. Jos. Doubravy, do královského města Čáslavě dne 28. června 1911.

V to moře zvuků, z varhan lež se šíří,
zas tichá modlitba se kněze vplétá,
již hotov stánek, ku Kristu kde křží
se Církev bojovník s mstítbom na rtech níží
a s nebe síla v chabé nitro slétá.
Ty přijdeš, Pane! Uzříš tváří řad,
těch tváří, z nichž jen láska k Bohu plane,
Ty v stánek přijdeš, hlavy zbožné požeňnat',
by neklesly pod tíhou žití utýrané
a za křží Kristův mohly bojovat'!
O vítán, dobrý Pastýři, z té duše vítán buď,
a slož na hlavy ruce k požeňnání,
ať silou nezdolnou Bůh naplní nám hrud' —
a u oltáře vypros, Pán ať dál nás chrání! —
O vítán, vítán vroucně nám již buď!

St. V. Hradecký.

Pánům voličům křesťansko sociální strany na Čáslavsko-Chrudimsku! Bojovali jsme čestně a poctivě — přec podlehlí jsme v boji. Zdánlivě zvítězil kníže tohoto světa. Dá však Bůh, že probudí se časem i ti věřící, ať katolíci, ať evangelíci, kteří dnes nevědecké hnutí podceňují. I tím jsem jist, že budoucnost počít mnohé moje nepřátele, že jsem jako poslanec-rolník pro své okresy poctivě a nezištně pracoval. Uznávaje velikou obětavost a práci přemnohých nadšených přátel svých, jak veledůstojných pánů duchovních, tak i laiků, vzdávám všem aktivy, srdečný dík! — Pracujme, organizujme, doufejme! — Ve Vrbici, dne 18. června 1911. Fr. Šabata, rolník a starosta.

Čáslavsko. Zápas volební skončen, a ač dal se dle všech příznaků očekávati, byl přece jenom pro širokou veřejnost překvapující. Tak výhradně zemědělský okres zastupován bude poslancem strany výlučně dělnické — sociálním demokratem. Nesměl býti za žádnou cenu — černý a bude nyní — radý. Nyní hledán bude všeho toho vinník, pochybuje však silně, že nalezen bude vinník — pravý. Už v den výsledku volby všechna zášť obracela se proti straně křesťansko-sociální, ježto prý ta zavínila tento výsledek a jsme jisti, že zášť ta bude se vyvíjeti po nějaký čas s náruživostí vždy stupňovanou, hraničící až k heslu: Vystoupit z církve! A přece hlavním a pravým vinníkem není nic jiného, nežli pýcha a pohrdavost vedoucích kruhů agrárních, které sehnaly všechny drobný venkovský lid na jednu cestu a vtiskly mu do ruky volební listek se jménem sociálního demokrata. Vydáný rozkaz »Šabata do užší volby přijíti nesmí!« odemstl se nyní, že v zápasu o mandát kandidát strany agrární padl. Rolníka, protože byl smýšlen křesťansko-sociálního, rolníka, kterého mnohokrát poslanci agrární snažili se pro schopnosti jeho mezi sebe přilákat, čáslavské agrární rolnictvo nechťelo, a učinilo tak místo sociálnímu demokratu. Kdo taktiku tuto jim poradil, kdo je do ní hnál, nechť nese nyní všecku zodpovědnost. Zpita zdánlivým vítězstvím svého kandidáta při prvých volbách, domnívala se strana agrární ve své domyšlivosti, že odstřelivší Šabatu, nemá se více čeho báti. Nejen že nepočítala naprosto s drobným lidem venkovským, rozdechvým do krajnosti vystupováním agrárních předáků a kortěšů, podrážděný výhrůžkami a útlisky v dny voleb, ale ona o jeho přizeh a hlasy ani nestála. Mezitím, co kandidát strany sociálně demokratické vyvínoval horečnou činnost po celém okrese, strana agrární se vším svým volebním aparátem trčela v klidu, domnívaje se, že strana křesťansko sociální jí sama pomoc nabídnouti musí. A teprve v poslední chvíli, když okres již počal rudě hořet, teprve tehdy počala vyjednávat, ale dle přísloví, aby se vlk nažral a koza zůstala celá, aby sice klerikálové pomohli, pokrokový nářer strany agrární aby tím však na venek neutrpěl. Pohrdavost tato, spojená s neupřímností, nemohla přinést jiného ovoce, tím spí-

...ště, když se dokázalo, že v sousedním okrese cho-
vanském agrární strana uzavřela kompromis se stra-
nou sociálně demokratickou a když se rozhlásilo, že v
okrese nasavrckém, sousedícím s připojeným k nám
okresem chrudimským, vyjednala stejný pakt na výboj
odboj proti křesť. sociálnímu kandidátu. Přes to však
přece 995 voličů strany křesť. sociální odhodlalo se o-
dvzdati hlasy pro dra. Hnídku, ač sebezapření jejich
bylo přímo heroické, když přišly zprávy, že na Mora-
vě smluven byl veřejně a v Čechách tajně hanebný a
mizerný útok proti českému katolickému lidu. Dnes,
kdy znám jest výsledek všech voleb a kdy jasně se u-
kázalo, že se nejednalo při nich ani o zájmy národní,
ani o vítězný program, ale o potření křesťanského
nároku světového ve veřejném životě, vzejde snad, to-
lik aspoň douáme, světle pravého poznání na těch
četných ještě místech, kde liknavost a pohodlnost sla-
vila triumfy. A to bylo by při smutných výsledcích
oněch jasnými aspoň úkazem budoucnosti. Neboť, byť
na čas nuceni ustoupiti, zůstáváme té pevné naději, že
budoucnost bude lepší minulosti i přítomnosti! Nuže,
k další práci a k další posle!

Chrudimsko. (Opozděno.) Předseda okresní agrární
organizace p. O. Štěpánek, statkář ve Vestci u Chru-
dimi, je tak horlivým fedrovatelem agrárních ideí, že
již ani neví, jak a čím by křesť. sociálního kandidáta
p. Šabatu trhal. Tak na schůzi ve Vejvanovicích 28.
května pořádané vytýkal panu Šabatovi, že by ani
nedovedl na Chrudimsku hospodařit; ale špatně pocho-
dil, dostalo se mu odpovědi tak přiléhavé, že na ni hned
tak nezapomene. Ostatně p. O. Štěpánek by mohl ne-
chat na hlavě, on — a chutit někoho, zvláště pana Ša-
batu učit hospodařit. Jak pan O. Štěpánek hospodaří,
nejlépe mohou říci lidé z jeho okolí a zvláště ti, kteří
u něho pracují, třeba jen na fepě. Ach, toho vzorného
hospodaření — až musí starý pán zakročiti! A což pa-
ní Štěpánková, to je pravá česká selka, ta ztráví za-
jisté celý den v kuchyni u plotny! Gratulujeme k tomu
vzornému hospodářství a dokládáme: Jen tak dále a
tak dále. Jestliže pan Štěpánek byl vítězstvím agrár-
ního kandidáta tolik jist, proč se tak namáhal a proč
verboval všechny agrární dorost zvláštním poslem a
telegraficky na schůze křesť. sociální? Proč honit Ša-
batu? Měli vlastně říci předhánět Šabatu, neboť z Vej-
vanovic do Hrochova Týnce jel pan Štěpánek dříve,
než pan Šabata; a z kočáru rozhazoval letáky, tak že
byli všude v údivu. Bezpochyby chce p. Štěpánek na-
chytat všechny hejly, vrabce a špačky, a proto jen s
tím do větru, ať si to přetoulí! Pan Štěpánek, jako
vzorný hospodář, přece musí vědět, kdo seje, že také
klidí. Ale přijde-li bouře s krupobitím a všechny ty ná-
mahy a všechnu práci zhaď, co potom? Proto pozor,
čtyřlístku, abys se nepřepočítal!

Okresní včelařský spolek v Chlumci a. C. Vainá
schůze Včelařské jednoty pro okres chlumcecký konati
se bude v neděli dne 25. června 1911 o 2. hod. odpol.
v hotelu „Okresní dům“ v Chlumci nad Cidlinou. Vstup
volný. Jest mravní povinností nás organizovaných
včelařů, abychom vzhledem k důležitosti našeho ná-
rodohospodářského odvětví a vůči celé české včelařské
veřejnosti, nejen co členové spolku, ale i ve svém vlast-
ním zájmu k přednášce této a k přátelskému jednání se
sešli. Rovněž jest čestnou záležitostí nás všech, aby
obeslání výstavy, účastenství při sjezdu včelařů čes-
koslovanských a včelařského kursu bylo co nejčet-
nější. Vybládněme i jiné pěstitelé včel a přátele včelař-
ství k hojně účasti na schůzi této.

**Váženému voličstvu křesťanského sociálního na Pře-
ločsku, Pardubsku a Holicku!** Cítím se povinen vzdáti
Vám tímto svůj srdečný dík za obětavost a vytrvalost
při právě uplynulých volbách do říšské rady. V první
radě plně oceňuji práci našich nadšených důvěrníků,
kteří, ač v malém dosud kroužku soustředění, vykonali
velkou, uznání hodnou práci agitací. Dále oceňuji u
veliké míře vytrvalost našeho váženého voličstva, kte-
ré třeba na mnohých místech, odvislé jsouc od „růz-
ných pánů“, přece jenom obstálo a věrně při praporu
našem vytrvalo. — Budiž statečností Vaši všechna čest!
Úspěch, kterého jsme při letošních volbách na okrese
dosáhli, jest uspokojivý. Bojovali jsme proti veliké
přesile odpůrců, avšak každé místo, kde utkali jsme se
ve volebním zápase na schůzi, proměňováno vyniká zna-
čným, do jisté míry pro nás odevzdanými hlasy. Ne-
atrpěli jsme ztratit; naopak voje naše sesílily ze 495 hl-
sů v r. 1907 na 859 hlasů nyní. — Neprohráli jsme te-
dy: v letošním volebním období osvědčili P. T. důvěr-
níci naši zdatnost a politickou znalost tak, že i odpůr-
ci práci naši uznávali. Po nabytých zkušenostech a pro-
zkoumáním hradeb politických odpůrců pracovati bu-
deme ku předu dále. —

Nezadáme dědičiví, Bohem svěšeného,
nevěře a podlé lsi — ducha cizáckého.
Svou chcem mítí řeč i zem,
katolíky zůstanem!

V. Švarc.

Rychnovsko. Jakým způsobem vydobývali si zde
agrárníci říšský mandát, jest věru na nejvyšší odpor-
né a zasluhující odezvy. Všecky voličské schůze nejen pana
Chaloupky, ale i schůze kandidátů stran jiných jsou
toho pádným dokladem. Byli jsme přítomni na četných
schůzích agrárních předáků, a co jsme tam viděli a
slyšeli? Všude dokazována voličům síla, moc, poctivost
a láka ve straně agrární. Dobrý pozorovatel však
vycítil z těch úhofovitých slov vlastní prospěchářství,
terror a demagogické snahy pro získání hlasů volič-
stva. Nemíním tón, že by každý příslušník strany a-
grární měl stejnou kvalifikaci s těmi, kteří s panem
Chaloupkou a pro něho ve všech jeho i v jiných schů-
zích kortěšovali s tím „poctivým“ venkovským pro-

gramem. Výrok však výše uvedených slov potvrzuje
nejlépe voličská schůze kandidáta strany křesť. soci-
ální v Solnici, v Kvasinách, v Libl, v Ještěticích a
jinde všude, kde i sám pan Chaloupka mluvil a stranu
křesťanskou sociální jako vyvrhel lidstva označoval. My
však víme a také to dokážeme, že hlavně terorem,
násilím, ba neklivdíme, když říkáme, že i sprostotou
získali agrárníci tolik hlasů. Poctivostí a uvědomělo-
stí lidí nikdy ne. Pan Chaloupka zná slabiny lidské a tu
využívá i komických výkonů a směšných výrazů ve
své kandidátní řeči, aby chytil kde koho. On vypočítá-
vě řekne: „Pánové, je nesporno, a vy to víte — že
strana agrární je jedinou poctivou stranou venkovské-
ho lidu.“ K tomu podotýkáme, že je to sice „nesporno“,
ale ti pánové to nevědí — poněvadž málo a snad nic
nerozlišují poctivou a čestnou snahu od násilné a ú-
skočné agitace, v jaké jsou agrární kortěši mistry. Ví-
me, že ten celý štáb křikounů s p. Chaloupkou han-
srujících vydobyl svým terorem a sesměšňováním
kandidátů jiných stran aspoň dva tisíce hlasů, to je
více, než jistě. Či měl na př. kandidát Novotný také
naverbováno několik teroristů, aby Chaloupku na
všech jeho schůzích pronásledovali, proti němu štváli,
snižovali, tak jako to činili jistí příslušníci strany a-
grární? Což ti inteligentní pp. Bartoš z Javornice, Bar-
víněk a Nešk z Rovné, Macháň z Merklovic, Machá-
ček z Přikazu atd. atd. nebyli tělesnou stráží jak na
schůzích Chaloupkových, tak na schůzích Novotného?
Voličská schůze křesťanských sociálů v Solnici svědčí
o novodobé inkvisici, jaké jsou schopny jen živly ne-
křesťanské. Každý v pravdě vzdělaný, uvědomělý a
poněkud nestranný člověk trnul nad počínáním tako-
vým. Takový „čestný“ hon po mandátech se strany
křesť. sociální se nepočítá. Říkáte-li, že jen národ
hospodářsky silný prospívá, to ví přece každý myslí-
cí člověk. Poukazuje však na ty právě vysavače a
vykořisťovatele národa! „Pánové, vy to víte, vy to zná-
te — nenechte si uvědomělost a vzdělání nikým utlou-
kat.“ — na taková a podobná slova chytáte, kdo se
chytil dá. Jest však trpkou pravdou, že ten váš „Cep-
utlouká nejvíce ten cit slušnosti k bližnímu, důvěru v
Prozřetelstí a čistou snahu po soc. a národní práci.
Leč lid není ještě tak zaprodán, aby zradil to, co mu
nejdražším a nejsvětějším a to jest víra v Boha, páni
agrárníci.

Uhelná Příbram. (Volby.) Jako pravidelně na ji-
ných místech, tak i zde slavné c. k. okresní hejtmanství
jmenovalo sčítacím komisařem muže, o kterém dobře
vědělo, že jest silně zelený aneb poněkud do ruda zbar-
vený. Zde jmenován komisařem zdejší řídící učitel p.
Boh. Veisser, o němž dosud nikdo nic neví jiného než
to, že by byl rád všude pěkný, ale není nikde. Zároveň
jest veliký odpůrce křesť. sociální strany a duchoven-
stva zvlášť. Toto nitro své ukázal již často při různých
příležitostech, ale zvláště to bylo viděti v den volby
13. června 1911. Členy komise jmenoval samé agrární-
ky až na jediného křesť. sociála p. Karla Vaňka, býva-
lého starostu z Příbramě; jediné s tímto křesť. sociálem
až dosud udržoval přes nepatrné výstupy obstojný styk.
Dosud jest u lidí tajemství, že se také může srovnati
oheň s vodou. Hned na počátku volby ptal se blaho-
sklonně, má-li kdo z přítomných legitimaci, která ho
opravňuje k přítomnosti až do konce volby; nato podali
mu legitimace za stranu agrární p. Kubera a p. Bohá-
ček, za stranu křesť. sociální p. Michál Voldán, rolník
a horlivý zastánce strany křesť. sociální. Tento posled-
ní usedl v lavici; než po malé chvíli sebral se a šel na
chodbu, ničeho netuše, a to velemoudrého p. komisaře
tak rozčílilo, že povstal ze židle a máje na nose cvikr,
šel středem voličů skoro až ke dvěma místnostmi a aby
ukázal, jak mocným jest páнем, silně zahřmal: „Nestř-
pím, by kdo agitoval a každý případ oznámím hejtm-
anství.“ Na to odpovídá mu zcela klidně náš důvěrník:
„Já vím, p. řídící, že nemám agitovati a také reagituji.“
Než tato zcela klidná poznámka přivedla jej do takové-
ho rozruchu, že velevážený pan komisař, máje za to,
že má před sebou snad nějakého rozpustilce, zvolal:
„Dost, ani ceknout, já komisař!“ To vzbudilo zájstě
u všech voličů útrpnost. Než přes všechny takové pří-
hody obdržel pan Josef Adámek z Vojtěchova 67 hlasů,
kdežto agrárník Hádinec 45 hlasů, sociální demokrat
Hnátek 13.

Volební skupina 26. Vys. Mýto-Litomyšl. Dne 13.
t. m. obdržel ve Vysokém Mýtě Šviha 615 hl., Holeček
462, Müller 125, Trávníček (křesť. soc.) 31 hlasů. —
V Žamberku Šviha 407, Holeček 129, Müller 2, Trávní-
ček 39. — Ve Skutči Šviha 462, Holeček 192. — V
Choceň Šviha 467, Holeček 286, Müller 1, Trávníček 42.
— V České Třebové Šviha 622, Holeček 660, Müller
79, Trávníček 85. — V Ústí n. Orli Šviha 376, Holeček
373, Müller 17, Trávníček 130. — V Poličce Šviha 423,
Holeček 246, Müller 11, Trávníček 182. — V Litomyšli
Šviha 568, Holeček 500, Müller 71, Trávníček 110. Do-
hromady: Šviha 3940, Holeček 2848, Müller 306, Trá-
vníček 619.

Litomyšl. Je s podivem, jak naše katolicko-ná-
rodní jednota paní a dívek nedá odpůrcům našim spáti.
Die § 2. našich schválených stanov účelem našeho spol-
ku jest vzdělávati členky a ve vědění pro život po-
třebném, zjednávatí křesťanský-katolickým zásadám
náležité platnosti, jakož i členky své slovem i skutkem
podporovati. Není to účel vznešený? Nemůže s ním
každý řádný křesťan a vlastenec souhlasiti? Nač tedy
pan c. k. professor Starý tolik se o nás stará, a jak v
„Litomyšlském Obzoru“ píše, proti „konkurenčnímu
spolku klerikálnímu“ horlí? Chce snad pranýřovati dá-
my, které by již členkami naší jednoty byly neb se ji-
mi státi chtěly? Z jeho vášnivého odporu proti všemu

katolickému můžeme souditi, v jakém asi duchu vcho-
vává naši mládež jemu svěřenou. Což nemáte, pane c.
k. professore, dosti povinností v gymnasiu, v paed-
agogiu a ve vlastní své rodině, že zaséváte símě nesvá-
ru mezi ženské spolky?! Sám jste byl přece svou zbož-
nou matkou po katolicku vychován. A ještě na jeden
zjev musíme poukázati. Podle našeho názoru neměl se
pan c. k. okresní soudce Zemlička téměř na povel pa-
na c. k. gymn. professora Starého o voličské schůzi kan-
didáta dra. Švihy propájeti k tomu, aby u naší jedno-
ty osobně žádal seznam členek k nahlédnutí a k další-
mu sdělování. Což nevěřil své paní, že musil viděti vše-
cky černé na bílém? Aby se pak dámy zdejší neobá-
valy přistupovati k našemu spolku, poukazujeme na
nově zřízený spolek katolických paní a dívek v Bene-
šově, kde jest předsedkyní choť a. k. okresního hejt-
mana. Její Vysost vévodkyně Hohenbergova, choť
následníka trůnu velmi laskavě převzala protektorát.
My v Litomyšli neměly bychom se organizovati na zá-
kladě křesťanském a za práva žen? Naši společné prá-
ci spolkové „Zdať Bůh!“

Polná. Že nepřátelé naši, jedná-li se o boj proti
nám, jsou hned všickni za jedno, byť i nejrůznějšího
přesvědčení, to ukázalo se nejlépe v neděli 18. t. m.,
kdy uspořádal p. Adámek, katol. kandidát za 63. okr.
voličskou schůzi. Mezi tím co katolický lid dle povět-
šiné na právodě a službách Božích, plnil se zatím sál
u Macháčků samými nepřáteli, zejména agrárníky. Tito
ovšem jako „lepší katolíci“ služeb Božích nepotřebují.
O 11. hod. dop., kdy dostavil se lid katolický, zahájil p.
Adámek schůzi, přivítán jsa huronskýmřevem aliance.
Již tvořili socialisté, agrárníci, učitelé, pokrokaři a židé.
Strhí se velký boj o předsednictvo, při němž výši kul-
turní vyspělosti dávali na jevo křikem, „ušlechtilým
zpěvem“, tlucením židlemi, rukou šermováním a pod.
Když konečně po půl hodině hluk jakž takž utišen a
předsednictvo zvoleno, ujal se slova p. kandidát, a
představiv se voličstvu, v nedlouhé, avšak promyšlené
mistrné řeči promluvil o volbách a nastínil úkoly pří-
štího parlamentu a lidové požadavky, vyrušován jsa
stálými výkřiky agrárnků a učitelů. Když ukončil za
potlesku přítomných katolíků, přihlásil se ke slovu a-
grárník p. Jaroš z H. Věznice a uváděl celou řadu ná-
mitek jak proti straně křesť. soc. tak i proti osobě p.
kandidáta. Pan kandidát však veškeré námitky hravě
a pádnými důkazy vyvrátil za velikého jásotu našich.
Pak promluvil p. učitel Komers z Malé Věznice a líčil
„žalostné následky klerikalismu“ pro český národ. Náš
volební okres je prý nejčernější a tudíž skvrnou na těle
národa. Kdyby prý tak Havlíček vstal a viděl ten svůj
kraj, co prý by říkal. (Nu, z Vás, p. učiteli, by asi ne-
měl velikou radost.) Dále doporučoval p. učitel, aby vo-
ličové následovali příkladu moravského, kde se spojili
všickni lidovci, agrárníci a soc. demokraté proti kle-
rikálům. Domlouval dojemně rolníkům, by si prý ne-
pletli touto volbou na sebe katolický karabáč, na což
mu tyto odpověděli útrpným úsměvem. Jinak se při této
promluvě p. učitel nic nepřihodilo. Pan učitel R. pobíhal
a křičel: „Hanba klerikálům! Proti klerikálům! Pryč s
klerikály!“ Pan učitel H. jevil velikou starost o pana
kandidáta, že má strach a prý se bojí. Na to pan kan-
didát břítece odpověděl, odraziv všechny námitky,
lečdy za upřímné veselosti posluchačů. Schůzi kofenili
vtipy ostatní páni učitelé. Schůze pak o 1. hodině skon-
čena za jádného prohlášení venkovanů, že všickni vo-
líti budou pana Adámka. Schůze tato ukázala nám, s
kým máme co činiti. Protivníkům našim rozhodně ne-
prospěla, jak zřejmě bylo z rozhořčení většiny rolníků
a to i agrárnků nad chováním se ostatních a leckomu
otevřela oči. Kráčíme dobám vážným vstříc! Dej Bůh,
by se každý v čas probudil a v rozhodné chvíli byl na
svém místě! Ve zdejší kraji již mnoho o tom mluveno,
ale čin, čin nám třeba. Zdať Bůh! — Jiskra.

Velká Losemice. Jeden člen obecního výboru po-
věřen sepsáním voličského seznamu. Ačkoliv byli a-
grární stoupenci až úzkostlivě vyhledávání, takže se
dostalo do seznamu i několik nevoličů, bylo 21 našin-
ců z počtu vynecháno. Když na to poukázal jeden naši-
nec, odpověděl pan sestavovatel, že kdyby za to byla
pačesátka, pak by to mohlo být správné. Charakteris-
tické! —

Posvěcení nového chrámu v Semlích. Dne 26. čer-
na bude zde slavnostně vysvěcen nový chrám sv. Pe-
tra a Pavla od J. M. nejdř. biskupa Grossa. Z pořá-
du slavností uvádíme: v sobotu 24. června o 6. hod. od-
pol. přijede světitel. V 7 hodin kněžské hodinky u sv.
ostatků, v 9 hodin lampionový průvod. V neděli 25. t. m.
v 1/7 hod. průvod ku svěcení nového chrámu. V 10
hodin kázání a pontif. mše svatá Jeho Bisk. Milosti. —
Odpoledne o 2. hod. koncert v měst. zahradě. Ve 3 ho-
diny litanie s požehnáním. V pondělí dopol. o půl 6.
hodině mše svatá s kázáním, o 1/8. farní mše svatá a
náboženská zkouška žactva škol venkovských. — Slav-
nosti budou trvati ještě další dny a ukončí se dne 2.
července. V ten den o 3. hodině odpol. přenesen bude
sv. kříž na původní místo u nového chrámu. Pak bude
kázání a Te Deum. Na to slavné požehnání a ukončení
slavností.

Různé zprávy.

O židech a sociálních demokratech měl roku 1893
„Čas“ jiné mínění než dnes. Tenkrát totiž ještě her-
benovci nevěděli, v které straně květy popularity dají
se trhati plnou hrstí. Sama redakce nevedla si proti ži-
dům a soc. demokratům vášnivě, ale poplála místo (na

str. 379 a násl.) těmto řádkům volné tribuny: „Provedení státního socialismu, jaký předáči socialistů německých kázali a věřili, bylo by neštěstím lidského pokolení. Znamenalo by zotročení všechněch ve prospěch státu či vlastně těch několika, kteří stát by představovali a ovládali. . . A všechny známky nasvědčují tomu, že nebyli by to jiní, leč — židé, kteří v sociální demokracii hráli, byť i nenápadně, roli vůdců a také zvláštní protekci se těšili. Takž naplnila by se příslově Talmudu, že každý žid bude jednou mít 1100 křesťanských otroků. A že jeho židovské ještě by bylo nesnesitelnějším než bývalo druhdy feudální, tomu nasvědčují veškeré vlastnosti židů, jejich zášti proti lidu ostatnímu, jejich nemilosrdnost, nesvědomitost, jakož i celá jejich někdejší i nyníjší zhoubná působnost hospodářská. A čím jiným, leč obnovením bývalého nevolnictví a otrokářství mohl by býti život v takových společných dílnách a snad i v příbýtcích státních? Byl by to život v pravdě kasárnický, neboť jinak než krutou disciplínou vojenskou nebylo by lze udržeti pořádek v dílnách, kde by mnozí ku práci stanovený čas (asi 3 hodin, jak Bebel si představuje), hleděli jen prolekovati, i mimo ně, kde množství prázdného času bylo by podnětem ustavičných výtržností, volná láska pak bouřlivých výbuchů zla. Život takový způsobit by musel zničení zároven značné sesurování všech vrstev společnosti; všechnen zušlechťující vliv vychování rodinného ve společných vychovatelných státních přišel by na zmar, jakožto poukázek za vykonanou práci služícím. Vedlo by daleko, kdybych vypočítali měl ony přetčetné újmy a ztráty, jež omezením svobody osobní utrpěli by v zamýšleném státě sociálním nejen ti dnes lépe situovaní a jejich rodiny, ale sami slušně placení dělníci, zvláště ve městech! — Všechné ty theorie o rovnosti všech lidí nebo dokonce o nějakém ráji na zemi byly a zstanou vždy krásným snem lidí dobré vůle a zlatého srdce; ovšem byly a jsou i také třeptným lákadlem v ústech podvodníků. . . A na str. 395: Feudální pán lid sice nemilosrdně vyssával, ale uměl zase peníze mezi lid pustit — již choutkami a vášněmi svými. Moderní nástupce jeho, peněžní baron židovský dnem i nocí se plahočí a spekuluje jen jak by jmění ještě rozmnožil; ke vrozené beztoho semitům hrabivosti druží se ještě příkaz náboženství, rozmnožovati co nejvíce jak své pokolení, tak i jeho bohatství a tím ovládati veškeren svět nežidovský. Nepravím, že nečiní někteří křesťané podobně, že i v nesvědomitém vykořisťování nenásledují příkladu židův, leč oni tak činit musí, chtějí-li vedle nich v boji konkurenčním obstáti; kdyby jednali opačně, byl by snad již dnes veškerý majetek v rukou židů. Ono neúnavné hromadění ohromných kapitálů, které jest národně-náboženským ideálem všeho židovstva v rukou několika neb jediných za účelem hospodářské a politické všemohoucnosti, je nejhlavnější příčinou rostoucí bídy širokých vrstev společnosti. — Nyní by „Čas“ bez připojení hlučných protestů za živý svět nepropustil takové řádky. A přece denní zkušenost svědčí stále markantněji, jak veliký kus pravdy r. 1893 byl v „Čase“ napsán. Teď musí „Čas“ místo svobodné kritiky pochlebovati.

Mezi agrárníky. Na zásadovost si agrárníci příliš mnoho nepotrpí. Jen když se získá mandát. Proti Práškovi vzplanul divý boj, ale když už se měly prozrazovati věci nejhorší, najednou jako když utne — ovšem po vzájemné úmluvě. Agrární vedení docela vydalo prohlášení, aby voličové oficiálního kandidáta agrárního Zajíčka v užší volbě spojili se s Práškem proti soc. demokratovi. Na Lomnicku podobně. Nejdříve velký křik opozičníků proti faráři Vackovi. A pak pojednou opoziční agrárníci přispěchali Vackovi s pomocí proti soc. demokratovi. Uveřejňujeme dopis z Lomnice nad Luž., uveřejněný v „Loun. Hlasích“ dne 13. t. m.: „Voličstvo okresu lomnického odmítlo kandidaturu faráře Vacka. Dne 28. května svolal výkonný výbor strany agrární schůzi lidu do hotelu „U slunce“ v Lomnici. Do schůze dostavil se farář Vacek se smečkou úředníků zemědělské rady jako agitátorů. Dáta zem. poslanec Fencel, člověk úplně neschopný a u rolnictva špatné pověsti se těšící. Přišel i několikrát propadlý kandidát poslanectví tajemník Korz z Třeboně a býv. soc. dem. truhlář Šašek z Veselí. Byli přítomni veškeré starostové okresu, dále mnoho starostů z okresu veselského a třeboňského. Když blížil se průvod agitátorů po náměstí k hotelu „U slunce“, byl prostranný sál do posledního místa nabit. Jakmile se ukázal farář Vacek na podiu, nastal neobyčejný rozruch ve voličstvu. Bouřlivé výkřiky na faráře Vacka působily tak, že seděl jako zařezaný, nejsa mocen slova. Bouřlivé protesty propukly stále více, když inž. zem. rady Mrkvan jako zástupce výkonného výboru navrhl za předsedu schůze posl. Fencela, jenž seděl v zadu za shromážděním všecek zkoprnělý. Proti návrhu Mrkvanovu protestovalo celé shromáždění. Když hluk nepřestával, zvolal inž. Mrkvan do shromáždění, že se chová jako stádo dobytka. Odpovědi na tuto neslýchanou urážku byla ohromná bouře voličstva, jež žádalo, aby zástupce výkonného výboru okamžitě opustil sál, jinak že bude schůze rozbita. Inž. Mrkvan s hanbou se vzdálil. Zdálo se, že schůze je načisto rozbita. Farář Vacek, věda, že na Lomnicku už nepochodí, byl všecek zmaten. Tu vystoupil okresní starosta Mazanec a rázem voliče utišil. Navrhl za předsedu schůze starostu města Boudu. Ten udělil slovo Vackovi, který v řeči velice rozrůžité mluvil a sliboval vše možné, jen o agrární program nezavdíl. Řeč jeho

byla stále přerušována výkřiky: My vás volit nebudem! My chceme Mazance! Ať mluví Mazanec! atd. Když chtěl mluvit zemský poslanec Fencel, byl voliči okamžitě odmlut, takže zahanben odešel ze sálu. Na konec navrhl starosta města Lomnice spolu se všemi starosty okresu vyzvání k voličstvu, kde odsuzují jednání výkonného výboru agrárního, který nepohodlné rolníky, své nejlepší stoupence hází přes palubu, diktuje rolnictvu koho má voliti. Měšťan Bárta vyzval shromáždění, aby volilo dne 13. června rolníka Tomáše Mazance ze Lhoty, který nabyl úplné důvěry voličstva. Veškeré shromáždění přijalo tento návrh s potleskem a s nadšením. Starosta města Bouda pravil, že jest opravdu litovati, že strana agrární takovým neslýchaným způsobem zachovala se k nejlepšímu svému příslušníku rolníku Mazancovi, jenž, ačkoliv měl většinu důvěrníků z okresu 73. na své straně, byl pány z Prahy odkopnut. Rozhořčení proti výkonnému výboru strany agrární a faráři Vackovi je takové, že stalo se usnesení zmařiti stůj co stůj volbu Vackovu, kdyby přišel do užší volby se sociálním demokratem. Rolníci raději k volbě užší nepůjdou, jen aby zmařili volbu Vackovi. Na okresu 73. není půda pro faráře Vacka, ale pro rolníka.

Moderní vyšší humanita. Místo co by pokrokaři přemýšleli, jakou humanitu káže zjevně prostý zdravý rozum a normální cit, listují pilně v paragrafech, kterých by mohli zneužiti k pomstě nad bližním. Ačkoliv volají, že jest potřebí „zkostnatělé paragrafy“ zreformovati, chytou se i toho nejzastaralejšího, vidí-li v něm záminku k potrestání. Tu jsou jim paragrafy zlaté. — Moravské pokrokařské listy s velikým gustem oznamovaly, jak byl odsouzen farář Herbrich z V. Bystřice dne 7. t. m. pro urážku na cti. Ale nepověděly, kdo podlé přirozené morálky zasloužil většího pokárání, zda obviněný, či žalobce. Proti rozsudku podáno odvolání. Pro jakou aféru kněz byl souzen, o tom 10. t. m. píše „Našinec“. Dne 16. dubna stál pan MUDr. Liebiger se svými bratry před branou kostela ve V. Bystřici a hovořili mezi sebou. To bylo ráno ve 1/9. na Hod Boží Velikonoční, právě když byla v kostele mše svatá. Pan farář přistoupil k nim a žádal je, aby odstoupili, poněvadž ruší příchod a dávají zlý příklad mládeži. Na to pan MUDr. Liebiger různým způsobem odpovídal, odpíral panu faráři právo, aby jej tam napomínal a neustoupil. Na jistý výrok pana dra. Liebigra, jež tu nyní úmyslně necitujeme, odpověděl pan farář: „Pane, to je sprostáctví!“ Toto jest ona hrzná událost. Pan dr. Liebiger s panem drem. Fischerem vyčkali 42. den a teprve dne 27. května podali žalobu. Co to znamená, jest pro každého jasným, žalobce spáchal urážku, nebo řekl něco, o čemž měl strach, že jest žalovatelným, načež pan farář odvětil „sprostáctví“. Žalobce tedy vyčkal, až nemohl žalován býti on, a když minula doba, teprve žaloval. Pan farář právem odmítnul porovnání, neboť za takových okolností bylo by porovnání hanbou. Ale každý pozastaví se nad tím, že této schytralosti nedopustil se nějaký nepatrný člověk, nýbrž pan doktor veškerého lékařství, tedy intelligent, a musí pozastaviti se nad tím, jaký pojem o cti má tento intelligent, že sám vyčkává poslední den, až více nemůže býti žalován, a potom teprve hrdinsky rve se o svou čest. Jak se tomu říká mezi čestnými lidmi?

Hlasovací právo v Itálii. Někdo by se domníval, jak v zednářské Itálii jest upraveno volební právo spravedlivě pro všechny. Zatím teprve od předešlé soboty vážněji se rokovalo v italské sněmovně o nutné volební reformě. „Národní Listy“ dne 20. t. m. napsaly: „Oběžník, kterým ministerský předseda obyčejně vybírá přátelské poslance, aby se zúčastnili důležité schůze, praví tentokráte, že jde o neivážnější argument, jaký možno předložiti úvaze parlamentu. Zákon ten skutečně má uděliti volební právo 5 milionům občanů italských, kteří, třeba neumějí čísti a psát, překročili třicetý rok nebo vykonali vojenskou službu. Itálie má dnes sotva 3 miliony voličů. Až nyníjší předloha stane se zákonem, bude jich míti 8 milionů na 34 miliony obyvatelů. Nelze upříti, že příliv této massy voličstva bude míti značný účinek na povahu politického života italského, jemuž dodá nové síly a zbaví jej jistě oné nehybnosti a lhostejnosti, jaká se v něm jevila v posledním šestiletí. Krajiní strany zápasí o čest a výhodu, aby dostaly pod svůj prapor co největší počet z oněch 5 milionů nových voličů a lze již dnes předvídati, že většina jich se rozdělí mezi socialisty a umírněné. V tomto případě se rozpory mezi těmito stranami ještě zvětší a vnitřní politika se tím znova oživí.“

Němců v Praze ubývá. „Prager Tagblatt“ ve své úvaze o výsledku voleb věnoval také vzpomínku německé kandidatuře v Praze. Pokud se Němců v Praze týče, praví „Prager Tagblatt“, že dne 13. června zůstali ve své nacionální horlivosti za r. 1907. Společný kandidát Němců v Praze Alexandr Richter soustředil na sebe sice slušný počet hlasů, ale úspěch z r. 1907 se nedostavil. Před 4 roky dostal německý kandidát Richter v Praze a v předměstích 4903 hlasů a německoradikální kandidát Pacher 747 hlasů, v celku tedy bylo odevzdáno 5650 hlasů; nyní dostal společný německý kandidát Alex. Richter 4264 něm. hlasů, tak že se jeví v České Velké Praze úbytek německých hlasů o 1386! Demontrace Němců proti českosti Prahy a důkazy o vzrůstu jejich síly a významu v české Praze se tedy důkladně nepovedly.

Největším židovským městem světa jest New-York, ve kterém bydlí nyní dle „Berl. Tagblattu“ na 1,100.000 židů. Počet přistěhovalců stále vzrůstá od té doby, co židé v Londýně prostě nemají již místa. Židé tvoří již nyní 26 proc. veškerého obyvatelstva; tak je v Novém

Yorku 3000 židovských advokátů a 1000 lékařů. Na Manhattan College, jednom z největších divých pedagogických západů, židovských žáků. Tento stav vysvětluje se tím, že židé neradi se stěhují dále na západ, a stávajíce v Novém Yorku; a jedou-li dále, západ se brveceji. Také pokusy, získati židy zemědělství, nemají pronikavějších výsledků.

Letovní dovolené na žně ustanovila sborová velitelství v Praze a Litoměřicích v obvodu sborů č. 8 a po případě velitelství zeměbrany v Praze a Litoměřicích takto: 8. sbor: 1. Pro pěší pluky č. 28, 88 a 102 (doplňovací okresy 28, 88 a 102), pro pol. prapor myslivců č. 22 (doplňující se z doplňovacích okresů č. 2, 73 a 88), potom pro pěší pluk zemské okrany č. 8 (doplňující se nejvíce z doplňovacího okresu č. 28) do od 16. července do 6. srpna; 2. pro ostatní vojenské sbory, k nimž dlužno přihlížeti, po případě oddíly: do od 23. července až do 13. srpna 1911. 9. sbor: pro pěší oddíly od 21. července až včetně do 10. srpna; pro jízdu od 16. až včetně do 31. července a pro dělostřelectvo v měsíci srpnu — 3 týdny — dle přípustnosti služby. — Dovolená tato nebude se udílěti n psané žádosti otců, nýbrž mají se aktivní vojínové hlásiti ústně o dovolenou u svého pluku. Neopomeňte své synům na vojnu dopsati, aby se o dovolenou hlásili by potřebné šetření se mohlo včas provésti.

Most betonový pořízený v celku z místa. Mosty betonové mají mnoho vlastností společných se železnými. Nyní pak dokázáno, že most betonový úplně již hmotový, lze přešinouiti, což bude přičteno ku vlastnostem jeho, které jsou v některých případech velmi vítané. Most, u kterého tato operace provedena, jest ve Wel-su a bylo jej nutno pošinouti z místa, aby uvolnil cest pro velké kusy strojnické za přestavby tamější elektrárny. Rozpětí jest 14 m., šířka 4 m., jedná se tedy o most veliký. Vystaven byl již roku 1899 a byl dle toho úplně utvrzen i ssedlý. Nejprve odšlupnut od obojpodpor, podklínován a usazen na smykadlo, položen na koleje. Na to byl pomocí zdvihadel dopraven o 2 metry dále v necelých dvou dnech. Když byly práce již na závadu, provedeny a podpory upraveny pošinut byl opět na původní místo a postupným vytažením klínu na podpory usazen.

Všelicos. Svaz poštovních a telegrafních úředníků z Německa, počtem 200 osob, podnikl minulý týden výjízdku do Prahy, kde byl uvítán i na Staroměstské radnici. — Arcikníže Karel František Josef zasnouben byl na zámku Pia Nova u Pietra Santa v Toskánsku s princeznou Žitou z Bourbon-Parmy. Arcikníže 24 roku starý, starší syn zemřelého arciknížete Otty, jest druhé řadě následníkem trůnu. — Správní soud zamítl stížnost pověstných Julia Myslíka a dra. Bartoška v příčině věnování obecního pozemku na stavbu katolického kostela na Král. Vinohradech. — V guberni Ufiské a v sousedních okresech na Rusi rozmáhá se sekta, která prohlašuje, aby sedláci jen po tři dni pracovali a po druhé tři dni statky bohatců vydobývali, kteří prý je bezprávě zadržují. Když jich vydobýt nemohli, ať prý je pálejí. — V noci 15. června zúřla v Terstu a celém Přímoří strašná bouře. Zejména způsobeny velké škody na lodích zakotvených v terstském přístavu a na rejdě. Několik lodí se potopilo, při čem zahynulo 19 osob. Na silnici k Miramare vyvráceny byly 100leté borovice a do moře vrženy; také na polích a vinohradech způsobeny velké škody. — Český vzduchoplavec inž. Kašpar zamýšlí provésti let z Vídně do Pešti a zpět, na který vypsalá vídeňská „Zeit.“ cenu 20.000 K. — Pověstný likvidátor Duez při přelčení se přiznal, že při jediném prodeji kláštera sv. Sta-slava v Paříži zpronevřil 2,190.000 franků. — V Číně napočteno posledně 438,214.000 obyvatel, třetina to vše ho obyvatelstva na zeměkouli. — Dr. Baxa musil se zavázat židovským voličům na Starém Městě v Praze že vydá prohlášení, že nevěří ve vinu Hilsnerovu. — Ceny rakouských doutníků, které budou od 1. července u nás zvýšeny, zůstanou v Německu beze změny. — Dle úřední statistiky připadá v Čechách ročně na jednu osobu: v Plzni 207 litrů piva, v Hradci Králové 130 l v Českých Budějovicích 167 l, v Chebu 219, v Liberci 202, nejvíce v Praze, totiž 306 l, nejméně na Poličsku 43 litry piva.

Při stále stoupajících cenách potravin používá praktická hospodyně ráda osvědčených kuchyňských pomůcek, jež jí pomáhají spořiti na penězích, času i práci. Především jsou to v celém vzdělaném světě rozšířeny Maggiho výrobky, které zvláště za nyníjší drahoty masa prokazují každému neocenitelné služby a jež při všeobecné zdražování zůstaly stále stejně levné. Mimo to dobře ví každá zkušená hospodyně, každý odborník a každá kuchařka, že se na Maggiho výrobky možno spolehnouti, poněvadž jsou vždy stále stejné, nedostíží né jakosti.

Pout' na sv. Horu a do Prahy. Poutní vlak vyjede dne 1. července o 7 hod. 50 min. ráno z Hradce Králové. Počet dosud přihlášených poutníků obnáší na 800 osob. Výjimečně možno se přihlásiti včetně do 26. června a sice zasláním obnosu za jízdní lístek přímo děkanskému úřadu do Černilova, jenž jízdní legitimaci o bratem odešle. Na jiné objednávky nelze vzíti ohled. — Ku pouti se přihlásilo dosud 6 duchovních.

(Zasláno).

Pořádek pouti na Svatou Horu u Příbramě.

Poutní vlak vyjede z Hradce Králové v sobotu 1. července o 7 hod. 50 min. ráno a zastaví na stanicích Praskačka-Urbanice 7 h. 57 m., Dobruška 8 h. 7 m., Karanice 8 h. 17 m., Chlumec 8 h. 29 m., Žitavice

8 h. 39 min., Libňoves 8 h. 55 m., Velký Osek 9 h. 18 m., Libice 9 h. 23 m., Poděbrady 9 h. 31 m., Nymburk 9 h. 40 m., do Prahy přijede o 11 h. 31 m. — V Praze se poutníci v nádražní restauraci neb v okolních hostincích občerství. Na nádraží platí se za polévku 16 h, uzenky nebo cervelatý po 12 h, káva 20 h, 1/2 litr piva 14 h. Vše platíte hned. O 1 hod. seřadíme se před nádražím, napřed za sv. křížem muži, pak duchovní, posléz ženy, stále přes celou Prahu v nepřetržitém čtyřstupu. — Půjdeme přes Poříčí, Příkopy, sv. Václavské náměstí, Štěpánskou ulici a Žitnou na Karlovo náměstí a přes Morán a most Palackého na Smíchov a přímo k nádraží Západní dráhy. — Po mostě nutno jít po pravé straně. — Ze Smíchova vyjedeme o 3 h. 50 m. Ve Zdicích bude zastávka vlaku 22 m.; možno tu vystoupit a občerstvit se. — V Příbrami budeme o 6 h. 15 m.; opět rychle a pečlivě seřadíme se ve čtyřstupu a za zpěvu Mariánských písní (poutníci vezměte s sebou „Oltář“) budeme putovati ke sv. Hoře. Tam bude uvítání a poutníci budou konati sv. zpověď až do 8 hod. večer. — Noclehy společně budou v hostinci p. Ant. Hendrycha „U města Březnice“, od Sv. Hory na západ a v hostinci p. Jos. Dvořáčka pod Sv. Horou II. — Jednotlivé noclehy obdržíte na dotaz u osob za tím účelem ku chrámu Páně Sv. Horskému přicházejících.

V neděli započnou mše sv. o půl páté hod. a také se ráno od 5 h. zpovídá a v kapli Pízeňské na ambitech přistupuje se ke stolu Páně. Před 6. h. jest výstav Rodičky Boží a její uctění u císařského oltáře. O 9. hod. slavná mše sv., po ní venku kázání důst. p. Dra Václava Havrdy z Černilova, o 11. h. je poslední mše sv. — Odpoledne o 4. h. bude kázání, po něm sv. požehnání u císařského oltáře, o půl sedmé večer shromáždění tamže a rozloučení se Sv. Horou.

V pondělí ráno o 4 hod. 54 m. odjede náš vlak z Příbramě, všichni v čas se tam dostavte; na Smíchově budeme o 6. hod. 46 m. — Ihned půjdeme průvodem přes Smíchov a Menší Město Pražské na Král. Hradčany do velechrámu sv. Víta, kamž dojdeme o čtvrt na devátou. Zde budou mše sv. u hrobu našich sv. Patronů, druhé sv. přijímání všech poutníků, účta a návštěva posvátných památek a o 11. hod. průvod k bl. Elektě u Karmelitánek, pak do Lorety, načež bude polední občerstvení v okolí Lorety a o půl druhé hod. průvod do opatského chrámu Páně na Strahově, kde bude i požehnání N. S. O.

Z Král. Hradčan odebědíme se o 2 1/2 hod. ve skupinách k nádraží severozápadní dráhy a sice přes Karlův most, Křižovnickou ulici a Mikulášskou třídou ke Staroměstské radnici a oloji, odtud přímo Dlouhou třídou k nádraží kolem kostela sv. Petra.

Z nádraží vyjedeme o 4 1/2 hod. a budeme v Hradci Králové k 8. hod. Vlak opět zastaví na všech stanicích od Poděbrad až do Hradce Králové.

Potřebné v čas se sdělí, zvuk trubky signálové dá Vám vždy znamení, byste se shromáždili.

Dejte pozor na peníze, zvláště ženy; nekupujte pověrečných modliteb, kterých se tu celé spousty prodává.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.
Četná umění zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Činite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Křížová cesta

na plátně malovaná v uměl. provedení
se za levnou cenu prodá.

Zastavení se k nahlédnutí zašle.

Bližší detaily atelier J. Hlavka, Praha-Vinohrady,
— — P. Chvojka rova ulice č. 68. — —

Telegram z Luhačovic!

Hotel „Litorele“ dříve „Victoria“ stane se dojížděním dostaveníčkem všech hostů lázeňských a přichozích do Luhačovic. Rozšířen je i to tak, že poskytna hostům vše pohodlí. Opatřen je elektric. osvětlením, ústředním topením, domácími koupelnami. Pokojů 48, kavárna, kulečník, piano. Největší sál luhačovický s krásnou vyhládkou, velmi vhodný k pořádání koncertů, spolkových schůzí, tanečních zábav. Znamenitě litovelské světlé i černé. Proslulá domácí kuchyně. Pověz při každém vstupu. — Telef. čís. 4

Byt i strava při delším pobytu
za sníženou cenu dle dohody.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

Složal listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Zubní atelier
MUDr.
A. MAUDR
Hradec Králové,
Velké náměstí 151—152 na velké
podlažní.
Plomby všech druhů. Umělé zuby
a chrupy. Chrupy bez plotýnek.
Zuby čípkové. Práce v kaučuku
i ve zlatě
Ord.: 8—11 a 2—5.

Koupí se starší harmonium

v dobrém stavu pro větší místnost.

Nabídka na

R. Šimáčka v Hradci Král.,
Pospíšilova třída 811.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háček
praktická, pohodlná a ponejvíce
se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samo-
zřejmě předávání háčků, jinak
u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háček, neškábou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připnutých náprsenek,
velmi nízká.

Zásilkou obratem poštou vyřizuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galanterním zbožím
Hradec Králové, Jiřikova třída.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zúčtuje vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpo-
vodi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5%, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požadání složní listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů koncem února 1911 K 520.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky a ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupí a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uchovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/8—5.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
körút 18. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.
Cenníky zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Státnímu obecnostu doporučuje
sklad dobré hotové obuvi
Jan Metelka

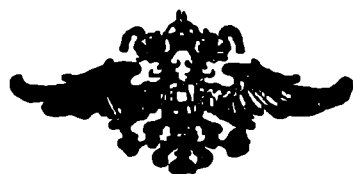


v Hradci Král.
proti Grandhotelu č. 80.
**Ryze český odborný
závod.**

Velkozávod krej-
čovský pro pány
: a obchod soukenický :

A. ROSA,

c. a k.
dvorní krejčí



v Hradci Král.

zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

C. k. dvorní fotograf
JULIUS RUSS v Hradci Král.

dovoluje si tímto oznámiti, že

předal závod svůj

renomované firmě

J. F. LANGHANS,

c. k. dvorní a komorní fotograf

v Hradci Králové Adalbertinum.

Děkuje za přízeň zá-
vodu svému po léta
věnovanou a doufá, že
P. T. obecnostvoto tuto
v neztenčené míře i na
nástupce jeho převede
a to tím spíše, ježto
předal závod svůj firmě
tak světoznámé a vše-
obecně oblíbené se těšící,
která zajisté všem po-
žadavkům na ni vzne-
seným plně vyhoví. -

Pensionát Voršilek ::

v České Skalici

obsahuje německou školu s právem
veřejnosti, zřízenou dle osnovy
trojtřídní měšťanky.

Chovanky mohou se vzdělávati v ja-
zyce českém, francouzském (učitelka ro-
zená Francouzská), anglickém a italském,
cvičiti se v malbě, hudbě (na piano,
housle, harmonium, varhany a citeru)
a učiti se různým řemeslům, va-
ření, praní, žehlení a vedení domácnosti.
Též tanci a jemným způsobům spole-
čenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, velikou
zahradu, krásnou, zdravou polohu a ro-
mantické okolí, zvláště Babiččino údolí
v Ratibořicích.

Měsíční plat mírný. — Ostatní v pro-
spektu. — Nastoupiti možno kdykoliv. —
Školní rok počíná 15. září t. r.

Představená.

Poznámka. Redakce Obnovy doporučuje všem
»Pensionát v České Skalici« rodičům, kteří si přejí,
aby se jejich děti německy naučily, ale přitom se
neodnárodnily a mravně bez úhony zůstaly. —

Kaučuková razítka

uzákladky ražené na
lepy, vignety pro
úřady,

reklamní plakáty, kalendáře, tabulky a pod., kolo-
rové vstříčky v pestrých barvách, snoubanky raže
v pěkném provedení dodává

Josef Skrovný,

strojní knihařství v Hradci Králové na poště.
Rozpočty zdarma! Levné ceny!

Pan Guyot, rodilý Francouz,
— zahájí —

kursy jazyka francouzského

v Hradci Králové

jednou týdně v lyceu. — Metoda vyučovací bude
konverzační. — Účastníci se mohou pán i dámy.
Honorář K 6.— měsíčně.

Za stejných podmínek bude kurs anglický
v stejnou dobu zahájen
rodilým Angličanem.

Zápis dočasně dnem počínajíc u p. knihkupec
Tolmana.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

$4\frac{1}{4} - 4\frac{1}{2}\%$

Další důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMENARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukládacích, lesů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vádla a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promesky. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladní spojene telegrafní koleji s nádratím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement,
vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vesťálský a slovenský anthracit. Koks slovenský a svatoševický. — Brilanty.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 25.

Obrana.

Agrární hanobitelé na útok. Tolik benočených lidí uveřejněno v „Cepu“ a „Venkovu“ o našich zvlášť v době předvolební! Ale jsou-li tupitelé voláni k zodpovědnosti, skryjí se jako kapři do tůň. Surově a nespravedlivě byl napaden redaktor katolického „Hlasu Lidu“ Pavlík-Sychra v Cepu. Hodilo se to ovšem do krásu agrárním kortesům právě nyní před volbou nejlépe. Leč Pavlík Sychra poslal prostřednictvím svého právního zástupce JUDr. Svojsky redaktoru Cepu Vranému opravu; spinoval zároveň JUDr. Svojsky, aby v případě neotřetění opravy poslal na Vraného žalobu. Vraný se octl právě před volbami tím způsobem ovšem v situaci valice nemilé. Představte si, ať by agrární důvěřivci četli zrovna před volbami ve vlastním Cepu, jak týž rvavý list dovede směle lhát!

Co tedy či iti, aby nemnul Vraný otáknouti pravdu o katolickém organizátorovi? Agrární hrdina ten, který vyblzel jiné k rytířské myslí, volil politiku zajeří dle chytrého hesla: „Kdo uteče, ten vyhrá.“ Stal se tedy Vraný umělým způsobem nezvěstným. JUDr. Svojsky Pavlík-Sychrovi ze dne 6. června napsal: „Dovoluji si sdělit, že opravu nebylo ještě možno red. Vranému doručit. Oprava přišla již po dvakrátě zpět s poznámkou, že adresát odcestoval, nemáme kam.“

Věru zvláštní chytrost! Uvažme! Právě v době nejprudšího volebního boje starostlivý otec venkova Vraný si odjede tak daleko, že o něm ani agrárníci nevědí! A jinde si pláť titěž lidé celé řady kortesů. Kdo to tedy v Cepu rozdával po tu dobu rány katolictvu? Zvláštní náhoda, že Vraný odcestoval právě v té kritické chvíli, když měl uveřejnit opravu! Nikomu o tom nic neoznámil, ani v Cepu nebylo žádné poznámky, ač v době volební taková poznámka by byla valice potřebná a přece — pro opravu nebyl doma. A zmizel tak dokonale, že o něm nevěděli ani jeho nejbližší přátelé! O všem se nemustí nikdo bít, že někde na dalekých náhodných cestách Vraný přijde o zdraví. Dr. Svojsky také sdělil, že „musí v té příčině zahájit patřání, srovnávali se tvrzení s pravdou.“

Druhým velikým rytím agrárním jest zodpovědný redaktor Venkova Nepilý. Poněvadž ve Venkovu bylo plno listých zpráv o našich, poslal Nepilému opravu dne 28. května Ale — Nepilý byl „na dovolené.“ Dobrácká jest věru ta strana agrární. Právě v době své horečné agitace takovým dvěma sloupům dává dovolenou. Kde tu „dovolenou“ Nepilý trávil, jest posud největší záhadou, protože c. k. poštovní úřad učinil marně další pokusy o doručení dopisu Nepilému. Kdyby poštou tomu redaktoru bylo doručeno 1000 korun, pak by sotva bylo potřeba tak svízelně po rytířském redaktoru pátrat. Ale hledat Nepilého s úřední opravou? To už je práce valice obtížná. Proto vrátil c. k. pošt. úřad dne 9. t. m. poštovní zápis s poznámkou: „Doručení několikrát zkušeno, adresát není k zastizení.“

Agrárnímu redaktoru Sonntagovi poslal úřední opravu kněží Šillinger a Pihál. Ale — Sonntag opravy zadržel — až po volbách.

Až posle někdo do „Venkova“ dopis hanil některého našeho kandidáta, pak už Nepilý bude v redakci spíš. Taková byla agrární praktika před volbami.

Jak agrárníci zachraňují světovej katolický náser. Vytýkají naši straně, že prý tato sama nejvíce poškozuje posice křesťanského smýšlení. A vytýkají to s hněvem, s čelem zamračeným. Podle toho by se zdálo, že je to valice boří, že náser křesťanský z venkova se stráčí. Dle toho by se lidé domnívali, že tedy agrárníci zamračená tvář snaží se napravit škody, jaké „spáchali“ na náboženství našich. Zdálo by se, že agrárníci proti „pohanskému řádění“ našich tím statečněji zachraňují víru katolickou. Leč — drsná skutečnost dokazuje, jak ta hněvivá tvář agrárních organizátorů jest největším farizejstvím. Vždyť přece volnomyšlenkářští agrárníci by byli nejraději, kdyby zvítězily všude živly protikatolické. Agrární rozřizovatelé „Havlíčka“ úlekají každému (i svému hospodářskému nepříteli), kdo podkopává víru v základní články křesťanské víry. Ve Venkovu s chytrého politického manévru, k vůli nachytání katolických hlasů tvrdilo se v různých variacích, že strana agrární „nikdy nevystupovala proti katolickému náboženství.“

Ale hned v zápleť sám agrární dorost vydal a rozněhoval k užším volbám leták, v němž jsou tato slova:

„A jestliže skoro všichni národové světa potili klerikální násilnictví na svém těle, tedy byl to světlý národ český, kterému dostalo se důkazů křesťanské lásky. Říma v nás vrobovat. Když naši předkové abodili se sebe římské chomout, byl to Řím, který na náš národ poslal křesťanské vojsko, aby jej vyhladil — Řím nás nejlépe lidi vrátil, jiné jako peance vyhnal z vlasti. Řím nás připravil o naši samostatnost, o naši svobodu, o naše práva, o naši kulturu, a nescházelo mnoho, a byl by náš

národ přivedl do hrobu! Naším nejhorším a nejurputnějším nepřitelem byl Řím a ten starý, násilnický Řím do dnes ani dost málo se nezměnil, takže z církve katolické vystoupil kněz dr. Augustin Smetana volá (citujeme z interpelace posl. Štěpána): „Dejte dnes římsko-katolické církvi tutěž moc, kterou měla ve středověku, a již zítra bude ve všech městech, kde jací kacířové jsou, hranice stavěti a na ostě fanatismu, který již tolik bídy a pohany na lidské pokolení uvalil, že cti a chvále boží dále pokračovati.“ — Justiční vražda spáchaná z národu jezovitů (!!) v nedávné době na jednom z nejlepších lidí, na Francisku Ferrerovi, je toho nejlepším dokladem! Všude tam, kde klerikálové jsou dnes u vesla, všude tam uplatňují svou moc stejně brutálně, ako v temném středověku. A aby té moci nad lidstvem opět dosáhli, proto se snaží zajistit si vliv v zákonodárných sborech států, proto kandidují také u nás do říšské rady. Každý hlas odevzdaný pro klerikálního kandidáta jest posílením klerikalismu, je krvavou urážkou našich předků a celé naší minulosti, je potupou našeho národa a hanbou dvacátého století! Dnes ve století dvacátém, ve století vědy a péti o pravou lidskost není přece možno, aby národ civilisovaný volil za své zákonodárce otroky Vatikánu. Proto pryč s klerikálními kandidáty! Pryč s černými demagogy! Hanba těm, kteří by v užších volbách ze stranické zášti místo kandidátů protinové strany politické volili raději klerikála. Hanba českému okresu, který by dopustil, aby roku 1915, kdy tomu bude pět set let, kdy církev utratila nejvěššího syna českého národa, mistra Jana Husa, byl zastupován na říšské radě — klerikálem. Dne 20. června každý na své místo, jak káže naše česká čest. Ani jeden klerikál nemá býti poslancem národa českého. Volte koho chcete, ale nevolte klerikála!“

Jest patrné, že ty fráze a úžasné lži jsou přeneseny z volnomyšlenkářských výpadů. Kdo by upaloval a katanoval při nabytí plné moci, to patrně s agrárníckého řádění a spílání při volbách. Nebylo by větších tyranů nad agrárníky, kdyby jejich násilností a surovostem nepřekážely státní zákony. A tací lidé dovedou ještě se vši drzostí markýrovati takovou náladu, jako by se hněvali na škůdce katolické víry.

Israelská politika na Moravě. Těd už každý vidí v plném slunečním jas, proč vlastně se dal říd dr. Stránský pokřtít. Stalo se to pouze k vůli světské kariéře, k vůli politice. Tedy zevnější změna víry dala se z důvodů čistě klerikálních. Vždyť dr. Stránský, který na tak dlouho si zabezpečil vůdčí politickou roli v katolické Moravě, projevval takový odpor proti naší církvi — jako před svým pokřtěním. Křtu však potřeboval jako vstupenky do křesťanské společnosti, protože by nekřtěného žida přece i vlažní katolíci těžko volili k vysokým zemským hodnostem.

Dr. Stránský natopil celou řadu politických zhoubných přemetů, tak že na konec od něho začali odpadati i nejvěrnější. Aby se jeho osoba udržela nad vlnami, musil trpěti národ. K vůli zachráně osobní reputace Stránský lpil nejnepřirozenější kompromisy se živly protichůdnými. Nespokojenost se semitickými kotrmelci stoupala. Nyní pak, kdy za cenu svého mandátu Stránský v kompromisech politických začal do krajnosti, ozvaly se valice důrazně dne 18. t. m. samy Nár. Listy. Organ dra. Stránského oznámil vítězoslavně: „Strany lidově-pokrokové (slepená nedávno k osobnímu prospěchu Stránského ze dvou stran!), agrární a sociálně-demokratická dohodly se všera (před užší volbou k vůli mandátu dra. Stránského!) na společném postupu proti klerikalismu.“ Nár. Listy nazývají za to dra. Stránského demonek Moravy, přičítají mu oslabování jednotného českého klubu a pokračují:

„Mandát dra. Stránského v užší volbě se sociálně-demokratickým protikandidátem Komprdou jevil se mu býti ztraceným a proto neváhal zakoupiti odvolání soc. demokratického protikandidáta šesti mandáty, které by na Moravě byly jinak najisto připadly členům Jednotného klubu. Toto šejdřství starého, ve všech volebních intrikách a kombinacích protějškové pakléře zakládá se na volebním kompromisu, jež hned druhého dne smluvil se živly politiky i stavovskými tak krajně odlehými, jako jsou soc. demokraté a moravští agrárníci. S obvyklým splombem a svádou politického mastičkáře, který ví, kde načít přirozenost davu s frází proti společnému nepříteli, jímž míní křesťansko-sociální kandidáty, navlékl dr. Adolf Stránský na svou šňůru moravské agrárníky, z nichž zvláště Sonntagova frakce vešla ochotně na smlouvu a společnou touto rukou zavazuje se hlasovati pro sociální demokraty tam, kde v užších volbách přicházejí v boj s kandidáty křesťansko-sociálními, proti těmto případným členům Jednotného klubu.“

Dr. Adolf Stránský, který svůj uplynulý mandát děkuje jenom hlasům křesťansko-sociálním, jímž zavázán za vytřesení své hlavy z podpatku sociálně-demokratického, mluví dnes ve svých „Lid. Novinách“ o „říšském snu“, jenž se má stát

skutkem, o třech nejmohutnějších politických stranách na Moravě, o mužích práce duševní i práce tělesné, kteří si podali ruce. Necítíme věru v sobě ani za mák povolání hájiti stranu klerikální a její kandidáty, ať v Čechách, ať na Moravě, ale za svatou považujeme svou povinnost hájiti ze všech sil před-vším kandidatury Jednotného klubu, nechť jejich užší klubovní přelůbenství je jakékoli a proto vidíme v první řadě v zločinu brněnského demona Moravy okradení Jednotného klubu o efektivních šest mandátů, jež dr. Stránský hotově vsaz je sociálním demokratům za uskutečnění svého „říšského snu“ odvoláním soc demokratického kandidáta, který by byl přes politickou mrtvolu Stránského vešel do sněmovny. Jsou to mandáty Bulínův v Brně, dále mandát boskovický, znojenský, unčovský, přerovský, prostějovský.

Ze dra. Žáčka (Staročecha podporovaného od našich) pojal do smí-uvy jako obět další, to má býti pikantní nádivak pro osobní požitky dra. Stránského, výaldek pětadvacitiletého, takřka životního souboje jeho s drem Žáčkem, jež z aktivního života politického odtrahnutí jest nejhoroucnejším přáním mistivého zavilce.

Avšak nejen že svým kletým a nešťastným kompromisem, který mohl býti uzavřen jenom pli slepých očíh agrárních, dr. Stránský olupuje Jednotný klub o šest vyložených hlasů a že ohrožuje mimo to i ma dát Okleštěkům, o zbraňuje Jednotný klub český slušného počtu mandátů, jež při disciplině stran Jednotného klubu mohly na Moravě dobytí býti, a mezi nimiž nejnadějnější byly na př. bučovický, osoblašský, třeblický a j.

Než, co více! Nejen že Jednotný klub s pravděpodobným ziskem na Moravě mohl distoupiti čísla 90 hlasů a takto mohl se státi bezmála nejpočetnějším klubem psalanecké sněmovny, zločin dra. Stránského ohrožuje dosavadní jistou číselici hlasů Jednotného klubu také reakci svého hřchu proti přírodě, jaká ukazuje se neklamnými příznaky i v Čechách. Svým kompromisem proti křesťanským sociálům na Moravě pošval i křesťansko sociální vedení v Čechách, které vzhopilo se k odemštění záhuby svých lidí na Moravě tím, že vyzvalo své voličstvo v království ku protiagrárníckým volbám, takže dnes visí ve vzduchu asi 15 mandátů agrárních a číselice osmdesáti hlasů Jednotného klubu úpadem schyluje se na 65 hlasů. (O všem náš výkonný výbor vydal své rozhodnutí také i pro nevlástecké štvání agrárníků českých. Pozn. Obn.) Tedy nehlédě k mandátům, které mohly býti získány, bude mandát dra. Stránského státi pravděpodobně až 15 hlasů Společnému klubu.

Je snad za takových okolností označení kompromisní intriky dra. Stránského jako zločin přeháněno? Bylo v letošním víru volebním věru použito již mnoho silných slov, ale i nejostřejší slovník obsahuje již jen obnošená slova na zachycení tohoto bídáctví, (Tak silného slova ještě N. L. proti semitovi Stránskému posud neužil!) už proto, že zdánlivě rafinováno, možno jest jenom za naprostého úpadku veškeré politické prohlédavosti apoluvinníků Stránského a voličstev obou táborů. Osklivost z toho, ak lehkým způsobem, jak pouhým žargonem handlíře, vecpávajícího naivně dětinnému kupci slepého. a na obě přední nohy chromého kompromisního komoně, lze provéstí nejpohnanější úmysl a zmačiti k jasotné škodolibosti národního protivníka a k zadosťacinění chefa vlády čin energie českého národa, jakým mohl se zastřeviti v radě národů a jak možno tak zdecimovati Jednotný klub — jest až bolestným utrpením každého jednotlivce českého!

Svoji k svému. Když dr. Stránský zřetelně prozradil, že jsou mu milejší tučné placené inserty židovsko-německé továrny na obuv než česká obuvníci, voličové samého Stránského, užasli sami moravští přátelé pokřtěného semity. Ale Čas umělkovanými frázami Stránského hájil. Vždyť se ví, že Stránský i po křtu zůstal věrný židovské taktice a židovskému prospěchu. Proto pošidovštělý Čas nesměl moravskou zpřiznženou duši opustiti.

Kdo jen poněkud vážně bere otázku národní, musí přítomný politiký křest Stránského rozhodně odsouditi. Ale — Čas vidí v politickém egoistovi statečného rytíře, šlechtěného obrance zdravé politiky. Dne 18. t. m. organ Masarykův napsal: „Ta dohoda moravská pro užší volby je snad jediná potěšitelná věc z letošních voleb. Můžeme být vděční za to okolnosti, že na Moravu vliv dra. Kramáře nedosahuje... Nepopratelným výsledkem letošní moravské kampaně je pád Staročechů moravských, pád už definitivní... Moravští Staročechi byli zrali pro pád, daro se pleť mezi stranami... Kompromis, jež pro užší volby uzavřely strana agrární, lidovo-pokroková a sociálně-demokratická, je skutek vzácný a může se mu podatit: aby na Vyškovsku potřen byl páter Šrámek, klerikální zloduch.“ Když Čas projevil záluh na popravu dalších našich kandidátů, dodal: „Ještě vždy by česká Morava byla zastupována pěti klerikály na říšské radě pro hanbu národa. Doufáme, že z Čech se nedostane do Vídně klerikál žádný. Když nepřít, aspoň kape.“

Zde máte nejvěrnější a detailně vybranou fotografii českých Masarykůvých orgánů. Čís. 1. s radostí čekal před poslance zeřka, reprezentanta strany národní, která totiž tubých a zdárných bojů předala s německými židy a s Vidni. 2. Dohoda tří protikatolických stran, která jest atentátem proti jednotnému klubu českému, jest pro Čas »věci potěšitelnou.« 3. Čís. nazval pilného, bystrého pracovníka národního Stránka zloduchem Moravy, a zloduchem též zámě nakyván jest ode všech soudných lidí někdo jiný — totiž Stránský. Obrovská práce Stránkova sociální a národní není u Času ničím. Vždyť Stránek jest katolický kněz — a tím se vysvětluje stanovisko »bezkonfesionho« Času úplně. Nemluví tu z Času zarytý církevník židovský? Bez podpory církevních evangelických a židovských totiž to protikatolické tažení »bezkonfesionho« Času by sláhalo obě noby. J. ště 1. ledna 1909 napsal týž Čas v lepší chvíli: »Ať taktika klerikálů všechna čest buď vzdána. Ukázali znovu, jak jsou velice vyspělou stranou. Obratní to věru politikové a čili až radost. Vědí dojísta výborně, kam svou pozornost obrátit; kde třeba práci jejich podpory.« Tato slova patila zvláště katol. národním poslancům moravským, v nichž zaujímá významné místo poslanec Stránek. Leč — konfesion zloba vedla nyní Čas k tomu, že slepě hrubou štětkou vlastní slova zamazal, nazýváje z konfesionho předsudku výtečného národního pracovníka zloduchem. 4. Času líbí se tedy také agrární redaktor Sonntag, který jakkoli se dere do popředí do Jednoty, jež měla hájiti zájmy všennárodní, prohlásil (10. dubna 1910): »Mně je milejší německý agrárník než český klerikální sedlák.« Tento Sonntag kompromis se Stránkem silně veselí, třebaže jindy tolik podrážděně psal často proti »politické prostituci.« 5. »Bezkonfesionho« orgán Masarykův nazývá hanbou národa, jestliže katolické Moravané českí měli dosud pět říšských poslanců českých katolického smýšlení. A tohle má být demokratické, lidové stánovisko! Lid musí být od židovského orgánu pohaněn za to, jestliže mu konfesion stánovisko horlivých pracovníků nepřekážá. Vzpomeňme, co všechno vykonali na Moravě kněží pro národní probuzení! V době, kdy předkové Stránkého a jejich souvěrci byli baštou Německva, kněží katolictví v přední řadě bojovali za práva českého lidu. A že tento lid posud osvědčené katolicko-národní bojovníky volí, jest to prý hanbou.

Patrně ti katolíci nebudou dříve lidmi uvědomělými, pokud za obcování ne nepřijmou židovsko-německou hanýrku nebo hebrejštinu. Nyní se postaral semita Stránský o »národní jednotu« a vzpruhu jednotného klubu českého tak, že tomu není příkladu. Ale Čas chválí hlasem velikým. Vždyť přece dle snahy židovského tlaku českým katolictvím vůbec nepřisluhuje občanská práva taková, jako židům a jiným protikatolickým živlům. Sám Masaryk nazval české katolíky »černou bandou.« Našli se duše zpřízněné — Čas a dr. Stránský. Již před prvními volbami volala masarykovská Osvěta lidu: »Raději německého liberála než českého klerikála.« Postupuje se tedy důsledně dle daného heala dále k rozvratu české společnosti.

Dr. Kramář o ohnilém kompromisu a naší straně. Dr. Kramář na schůzi voličů v Klatovech řekl: »Před čtyřmi roky měli jsme krásné divadlo: Když byl ohrožen mandát p. dra Stránkého, to najednou zapomněl na 20letý boj, který vedl s klerikály, tu sklonil se před nimi jen proto, aby získal mandát (Hlas: Hanba!) Tenkrát ještě dovedl hlásati, že musíme mít ve Vidni delegaci českou silnou, která by byla s to, čelit odporům, a sklonil se před klerikály a prosil je o mandát. Když mu ho dali, hned druhého dne je kopnul. To jest jeho nejvlastnější vlastnost! (Veslost. Hlas: Hanba!) A když čtyři roky pracoval na říšské radě tak, že šval jednoho proti druhému, když neznal jiné cíle, nežli znemožnění jednoty českých klubů, dostal se nyní opět do situace, že jest ohrožen jeho mandát. A tu p. dr. Stránský volil jinou cestu a musím mu říci, že bych mu ji epše odpustil, kdyby byl opět prosil o mandát klerikály, nežli aby si za svůj mandát zahrál s českými interasy ve Vidni. (Výborně! Potlesk.) Co znamená jeho kompromis? Jeho kompromis znamená, že obětuje šest mandátů na Moravě, které dosud byly v rukou členů jednotného klubu českého. To znamená, že jednotný český klub bude o šest členů menší, to znamená, že se dr. Stránský vzdal možnosti, kterou statisticky lze dokázati, abychom na Moravě dobyli ještě čtyři mandátů. Proč to všechno dělá? Proto, aby prý směl být největší škůdce české věci, totiž strana katolicko-národní. Mezi námi a stranou katolicko-národní jest propast a byla vědy. Než jsme aspoň svobodomysli jako dr. Stránský a pro mandát nezapomínáme na to, jako on. Myslíme, že národní a hlavní povinností každého poslance českého, který nestojí v táboře sociálním, jest utarati se o náš prospěch národní. (Výborně! Potlesk.) Když nemáme rovnoprávnost jazykovou, když nemáme ještě všechny ústavy kulturní, zejména druhou univerzitu na Moravě, když musíme bojovati pro to, abychom byli uznáni za rovnocenné v tomto státě, aby se s námi nejednalo jako s národem druhého řádu, pak musíme především mít na mysli přespěch národa, a to aby naše věc národní nebyla pokřivena. (Výborně! Bouřlivý potlesk.)

A ačkoli strana katolicko-národní byla vždy proti nám a speciálně proti mně proto, že jsem se kdyi vyslovil o nejrůznějších protěch aby a řad jejich byl vzat ministr krajan, to přece můžu říci, že strana katolicko-národní vždy se podrobila a šla s námi v jednom řádu se prospěch národa. (Výborně! Potlesk.) A co bylo před čtyřmi roky, jest možná také dnes.

Jestliže se kde vůbec dá mluvit o kompromisu nadobro prohláším, jest to kompromis semity Stránkého. Ale mandátový kartel, utvořený Stránským, Čas znovu 19. t. m. hájí: »My kompromis dra Stránkého pokládáme za zásluhu, neboť jsme přesvědčeni, že prospěl věci národní a posloužil prospěchu národnímu.« Ano — prospěl věci národa, ale židovského. Ztupenosti počily dra Kramáře významně, že v zájmu jednotného národního postupu musí se počítati s naší stranou daleko vážněji, než jak se dělo. A jestliže dr. Kr. má prohlásil, že »naším největším nepřitelem« jest klerikalismus, v markantních rysech vidí, že tím nepřítelstvem sjevem jest klerikalismus židovský. Od toho drtivého klerikalismu nelze již nyní odvracet zrak.

Katolíci čeští ve Vidni při všennárodním prapora. Ačkoli musí tolik smutit od českých stran jiných, přece šli volit dne 13. t. m. kandidáty české. Křesť. soc. vídeňská »Pravda« dne 17. t. m. napsala: »Byli jsme donuceni postavit si svoje vlastní kandidáty, protože žádné s obou hlavních německých stran ve Vidni nemohli jsme podati ruku, abychom nespáchali vraždu na své oti.« Proč nedali čeští katolíci hlasy soc. demokratům, to odůvodňuje »Pravda« takto:

»V časop. »Der Kampf« psal vůdce něm. soc. demokratů v Čechách posl. Seliger: »Rovnoprávnost jest pouze formální princip. V otázce českého menšinového školství a v otázce českých menšin vůbec schází společenství zájmů české i německé soc. demokracie. Zájmy německé soc. demokracie jsou jiné, třídí zájmy německé dle své třídy naprosto neryšadují, aby bylo přeházeno tomu, by z českých přistěhovalých dělníků do německého území nestali se dělníci německí. Tento zájem nemá německý dělník ani jako dělník ani jako Němec — naopak.« (Strv. »Náš« LXVII. č. 11.) To naopak — značí tedy, že německí soc. demokraté mají zájem, aby český příliv do německého území byl regulován germanizací. České vody do německého moře! A že nástr tento není snad ojedinelý, nýbrž je všennárodní, to potvrdil jeden z duševních vůdců soc. demokracie univ. docent Lago Hartman letos dne 15. května na své voličské řeči v VIII. okr. vídeňském, kde pravil: »Musím co nejrozhodněji protestovati proti české národní rozpínavosti ve Vidni. Musím se obrátiti proti počestování (!) snahám v Dol. Rak. Musím protestovati proti vydržování škol »Komenakého« a vůbec proti jejich existenci. Národnostní menšiny musí být obětovány, národnostní menšiny nutně asimilovati s celkem.« A vzpomněte si ještě, že soc. dem. »Arbeiterztg.« (který psal dne 28. pros. 1910, že obcovací řeč nemá se rozuměti řeč mateřská — aby tak z Čechů mohli zase poúvodně vyráběti se Němci proti Čechům), že přineal dne 15. května 1910 článek, oslavující germanizační činnost pověstného lupiče českých dětí »Sulterajna« a dodal: »Německý Sulterajn máže s hrdostí pohlíkati na svou krápnou národní a kulturní činnost. V uplynulých 30 letech vykonal mnoho nešitné a pošetnané (od Čechů však proklínané — p. r.) práce. To uznáváme bez výhrady.« Tato slova, jež psal předák soc. dem. vol. Fernertorfer a která jsou jen dalším potvrzením toho, co řekl Seliger, Hartmann a co provádí se prakticky. Této straně že by mohl dáti povliv Čech své hlasy? Té straně, která při volbách minulých XV. okr. svým kandidátem Forstnerem zavázala se k určitým alibům pro českou menšinu, a když v užší volbě českými hlasy nad stranou Luegrovou proti odporci křesť. soc. Schneidrově zvíťázila, revers se všemi sliby hodila smuchlaný pod noby oklamáným Čechům. To už byobom byli víc než šlepci!

Naši katolíci také nemohli hlasovati s národním ohledu s křesť. sociální německými; protože títo právě v posledních letech postupovali proti českým menšinám nespravedlivě a násilnický.

Také pokrokovým nacionálům tebylo možno oževdati české hlasy. Vždyť německý volnomyslenář r. 1908 v č. 24. Alld. Wienerwaldu řval bezcítěně: »Pěst Germanstva, která medvědy jeshyní a mamuty zvířila, máž ještě bezohledněji porážeti Čechy, poněvadž my jako pánové a tuz má máme povinnost bdit nad bezpečností a čistotou země, tuto před novověkým dobytím ochrániti; ohledy platí jen pro lidi a ne pro Čechy!« Bylo by možným dáti s vřebním listem nabroušenou dýku lupičům, jejich pokrok list »Alld. Tagblatt« v srpnu r. 1909 zakřikl: »Vše, co české, musí být z paě i s křepene vyhubeno, české spřítá a hlámité mluvení české musí být dále trpěno. V před! Vyplenit!« To jsou, ne slova řídká, nýbrž skuteky řekna, které říkají po křvi a po masu. Ty řečny jsme také předloni viděli na ulicích vídeňských i jinde, kdy třepepadání ve známých protičeských řečích naši lids a kravě »třídění (Švédhaby, Rapsach, Havranov, Simmering, Harsala atd.), kdy český majetek ničen a kráden v kavárnách a restauracích, kdy českou školu ve III. i X. okresu oblépovaly hordy Indanů

višeňských, chtěos je rozstřeti a zrovna se sami zrovnať.

Poté výroby »Pravdy«, jež zde stručně uvádíme. Ovšem že za národní současnosti dostane se zase katolíkům českým od »pokrokovějších« stran vlasteneckých kopanců.

A již s »pokrokovějších« katolíkům odmáhují. »Menšinový učitel« (I. č. 9.) lze sméla, že vídeňská »Pravda« prohlašovala spolek »Komenaký« za nepřátelský církvi a Kristu; prý tatáž »Pravda« jevila účtu a obdiv pro něm. soc. dem. stá. Jsou to pokrokové lži, dokazující, že zavilým našim odpurcům jest milejší protikatolické štvaní než jednotná obrana národních statků.

Kostelní práce

pozlacovačské a rezbářské,

znovavřzení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celné umění od vld. dvůrů duchov. k dispozici.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kulturní jiskry.

Fr. X. Šalda o antické Římě. Šalda má smýšlení pokrokové, ale není fanatismem tak zaslepen, aby v křesťanství a pověročným předaním viděl panšálce »je!« V Nár. Listech dne 18. t. m. píše:

»Ochoč-li porozumět starému křesťanství, musíme sestoupit do této staré basiliky (sv. Klimenta). Stojí nad stavbou ještě starší, pohanskou, v níž vidí svatyni Mithrova; tento nejstarší chrám jest dnes špině pod vodou. To poví ti dost. Vidíš, na jakém terénu zde stojí. Ta půda jest nesdravá bakina, nesdravá dnes ještě. A lidé, staří křesťané, kteří obývali tato místa, mezi Coeliem a Aventinem, nebydli zde ještě s rosmaru; bydleli zde s přinocem: byli to ohudacové a jejich čtvrt byla čtvrt chudiny. A mezi svými příběhy, v těchto bašinných a zimních místech, vystavili si chrám, když uměli na alance boiti.

Starý císařský Řím byl utrčený k chudini. Zde se jí zde kilo, právě jako v dnešních velkoměstech, v Paříži, v Londýně, ve veleměstech amerických. Půdy staveba bylo málo a vykořisťovalo se jí do krajnosti: musily být vydávány edikty císařské, které zakazovaly stavěti přes určitou výšku. Čině byly ohromné, život těžký, čisto zoufalý. Musil bys vidět, byt jen z povadálí, pravou velkoměstskou bídu pařížskou nebo londýnskou, abys pochopil zoufalství, které se smorňuje duše i srdce takto mučených... Jako dnes Armáda spásy v malém, tak tehdy křesťanství ve velkém bylo vykřik z bdy, hrůzy, tane a maky dobové, protest zoufalství proti mravnímu pozitivismu, mravní střílnosti, mravnímu sobectví a napoleady cynismu. Stačí čísti bez předpojetí Římskou posuu, prosu, filosofii, studovati Římské právo a výtvárné umění Římské, abys pochopil, jak hotové v dobrém i ve zlém byly všechny tyto kulturní útvary. Celá Římská kultura vyvrcholila do dokonalosti, geniálním způsobem opravdu, základní egoism antického člověka. Římské právo právě jako Římská poesie a Římské výtvarné umění zná jen jednoživce, jen sokromníka, sobecké individuum samo sobě stačí, samo sebe milující, samo sebe neustále zdokonalující. Římské právo jest egoism uvedený v geniální soustavu; Římská lyrika zná jen haufi egoistické, neukoe se nikdy ani v erotice voliti nebo vymaliti v milující duši ženu; a totéž osamocen, též touha po odloučení a životě soběstačném hovoří k tobě, dovedeš-li naslouchat, i z Římského umění tvárného: v Římské malbě stojí všechny figury pro sebe, uzavřené v sobě, bez soucítění a prostorem, bez kontaktu s ním. Vidíš a poznáváš mimo každou pochybu, že se zde dovrtil do krajnosti jediný princip a že vydal všechny možnosti, které v něm byly ukryty. A chápeš zároveň, že bylo třeba, aby se dostal k slovu princip opačný, ať neměl-li své utratit v téže pozici; již jen pro prostý další chod světový bylo třeba revolty.

Římské císařské kultura byla dovršená ne formou, nýbrž formalizací. Egoistický ideal sobědokonalování byl veden do krajnosti, která by se nám zdála šílenstvím, ačkoli byla jen smrtí. Takový Římský císař-mudřec měl ráno vypočten každý i nejmenší krůček, který udělá ve dne. Římská filosofie a reťonové ve svých listech přetvářali formalistické subtilnosti, které unikají dnes nám barbarům; každý význam slova, každá možnost představivosti a obraznosti byla vymezena a spontána. Byla tu touha dokonalosti, kult dokonalosti ne snad již ani evropský, nýbrž římský. Nyní přišlo křesťanství, ne jako náhoda, nýbrž jako důjinná nutnost a projektio na zároveň jako revolta i jako reakce; revolta třídní a

Co s cukrovkou? V Německu nespokojení s nízkou cenou cukrovky přemýšlejí, jak by ji lépe zužitkovali. A navrhuje se krmit ji dobytek místo ječným šrotem. Zpeněží prý se krmená na 3 koruny. A možná i k vý-

robě cukru použití i ji krmit, když se totiž pouhým jedním převařením z ní něco šťávy cukrové vyssa- je a ostatní celá zkrmlí. Není tak prázdná jako pouhé říz- ky a dává tím dvojnásobek užitek. Němečtí hospodáři praví, že by řepa v Německu zkrmená dala o polovic větší obnos, než když se použije na výrobu cukru.

České ovoce. Za součinnosti předních českých pě- stitelů ovoce. Píše okresní pomolog v Chlumci n. C. Za podpory Ústřední hospodářské společnosti pro král. České vydává Ovocnický spolek pro král. České. Díl I. Hrušky. Sešit 1. Obsah: Č. 2. Červencová hruška. Č. 2. Muškatek turecká. Č. 5. Solanka. Č. 14. Máslovka Amaniská. Obrazy »Českého ovoce« jsou fotografovány v přirozených barvách. Popsáno bude veškeré české ovoce. Nejdříve vyjdou hrušky, po nich ovoce pecko- vité a bobulovité, a konečně jablka. Celé dílo, z ukáz- ky 1. čísla, bude velmi vzácné a jistě zaslouží si po- zornosti největší, aby české ovocnářství se co nejvíce rozmohlo ku prospěchu vlasti naší, která jistě rodí o- voce co nejlepší. Na 5 sešitů předplácí se i s poštovným 4 K. Přihlášky k předplacení přijímá jednatelství Ovoc- nického spolku a administrace »Českého Ovoce« na Král. Vinohradech.

Vzrůst našich družstevních organizací. V poslední době můžeme opět s radostí konstatovati přírůst členů našeho Zemského Svazu. A sice členové-Raiffei- senky přešly částečně od agrární Jednoty, nechťce podporovati svými penězi naše úhlavní nepřátelé a čá- stečně byly založeny nové Raiffeisenky. Od agrární Jednoty přešly k Zemskému Svazu Raiffeisenky v Br- lohu (měla uloženo u agrární Jednoty na 49.000 K pře- bytků). Delegát na valné hromadě byl dp. dr. Václav Jiráček v Lipě (u Ústřední Jednoty uloženo přebytků na 20.000 K) a ve Stolině (u Ústřední Jednoty uloženo pře- bytků přes 20.000 K). Převodem těchto Raiffeisenek přejde od Ústřední Jednoty k Zemskému Svazu na K 90.000 vkladů. Víme, že jest mnoho Raiffeisenek, které jsou v rukou našich stoupenců a které by ihned mohly přestoupiti k Zemskému Svazu. Jen trochu přičiníti se a docílí se, aby bylo ihned přestoupení Raiffeisenky k Zemskému Svazu. Miti takové posice v Raiffeisenkách stoupenci strany agrární, jako v mnoha mají naši stou- penci, jsme jisti, že by v opačném případě přestoupení docílili. Kromě toho bylo i založeno několik Raiffei- senek a tím počet náš stoupl. Tak poslední dobou zalo- ženy nové Raiffeisenky v Podmokách u Sušice (dele- gátem p. M. Štěrba z Ostružna), v Bělé u Přelouče (de- legátem dp. dr. V. Jiráček, Mžanech u Hradce Králové (del. Srbek), Radosticích u Českých Budějovic, Král. Vítějství u Poličky, Popovicích u Benešova, Ovčárech u Kolína, Dašicích u Pardubic (na posledních delegát p. Zd. Roudnický). Následujte příkladů stoupenců našich v obcích uvedených a snažte se získati našemu Zem- skému Svazu Raiff. a to jak převáděním jich tak i za- kládáním nových Raiffeisenek. Jest mnoho obcí, kde by Raiffeisenky založiti se daly a prosperovaly by do- bře. Čiňte se nezávislými na svých nepřátelích! Ne- závislost k vítězství!

ZALOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Rozluka církve od státu ve Francii. Sepsal dr. F. Kryštůfek. Vzdělavací knihovny katolické sv. 52., seš. 1.—2. Cena 1 K. Zna- menité dílo. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva če- skoslovanského. Řídí P. Vaněček. Ročník 18., čís. 7. Vychází měsíčně za roční předplatné 8 K. — Hudební listy pro mládež. Ku zábavě a poučení. Řídí A. J. Čer- ný. Roč. III., čís. 6. Vychází měsíčně. Roční předplat- né 2 K.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Spisy L. M. Tol- stého. Lidové vydání. Seš. 6.—10. Pozoruhodný román Anna Karenina. Sešit za 20 hal. — Zikmunda Wintra sebrané spisy. Sv. 1. Rakovnické obrázky. Řada I., seš.

6.—10. po 30. hal. — Fr. Heritesa sebrané spisy. Díl VII. Seš. 8.—12.: Maloměstské povídky. Díl IX., seš. 1. — 3.: Jan Přibyl. Sešit za 30 hal. — České knihovny zábavy a poučení sv. 27.: Národní pohádky. Za školní četbu vy- bral J. Satranský. Výkladem doprovází J. Polívka. Seš. 1.—5. po 24 hal. — Alex. Dumas: Salvator. Illustrovaný román. Přeložil dr. J. Sterzinger. Seš. 1. a 2. po 30 hal. — Slavische Roman-Bibliothek. Alois Jiráček: Wi- der alle Welt. Z češtiny přeložil J. Höcker. Seš. 20.—24. po 32 hal.

Nákladem Jos. R. Vilímka v Praze. Vilímkovy mí- stopisné mapy zemí koruny české v měřítku 1:100.000. Kreslil J. Srp. 2. opravené a doplněné vydání. Sešit 8. Plzeň-Rokycany, 9. Ml. Boleslav-Jičín- Mnich. Hradi- ště, 10. Vlašim-Ledeč, 11. Klatovy-Přeštice, 20. Sušice- Eisenstein, 21. Nové Město-Náchod, 22. Domažlice-Týn Horšův-Kdyně, 23. Budějovice-Krumlov-Třeboň. Tyto mapy jsou jistě pozoruhodné a velmi praktické. —

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. V Mar- tinek: Pluh života. Dvě povídky z vesnice. Cena 2.20 K. — Nový Obzor. Pozoruhodný měsíčník pro literatu- ru a umění. Řídí P. Dohnal. Roč. 1., čís. 5. Ročně 576 stran četby. V 1. ročníku 26 obrazů Rafaela, 22. obrazů Rembrandta. 3 premie: 2 litografie J. Manesa a 1 B. Havránka. Roční předplatné 8 K.

Museum. Časopis bohoslovců českoslovanských. Ročník 45., čís. 3., věnováno jest pražské »Růži Sušilo- vě«. Čís. 4. Ozdobeno jest titulním obrazem msgr. dra. A. C. Stojana.

Lovcl. Pokus o český selský román z doby sou- časné. Napsal M. Leonier. Nkladem B. Melichara v Hradci Králové. Cena 2.80 K.

Studentská hlička. List katol. studentstva česko- slovanského. Jubilejní číslo na oslavu 5letého trvání České Ligy Akademické v Praze. Ročník III., seš. 9. Řídí J. Novák. Vychází desetkrát za rok. Předplatné pro nestudenty ročně 3 K, pro studenty 2 K. Nákladem České Ligy Akademické v Praze-II.

Eva. Ženský měsíčník pro umění, vzdělání, zábavu a ženské sociální otázky. Přílohy: »Věstník organiza- ční«, »Naše domácnost«, »Katolická učitelka«. Ročník VIII., čís. 5. a 6. po 30 hal. Řídí P. L. A. Zamykal v Olomouci, Dol. náměstí.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje. Roč. II. čís. 5. a 6. Řídí dr. C. Stojan a A. Jašek. Vychází každého měsíce v Kroměříži za roč. předplatné 1.50 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník, věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí Ant. Hoffman. Roč. VII., čís. 5. a 6. Roční předplatné 2.40 K. Administrace na Král. Vinohradech.

Růže Lurdská. Mariánský měsíčník. Pořádá a vy- dává Leop. Kolisek, farář v Blansku na Moravě. Roč. III., čís. 5. a 6. Roční předplatné 1.60 K.

Ochrana mládeže. Časopis pro veřejnou i soukro- mou péči o mládež. Vydává Česká zemská komise pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém. Roč. 1., sešit 1. a 2. Předplatné pro členy České zemské ko- mise 3 K ročně, pro nečleny 4 K přijímá c. k. školní knihosklad v Praze-II.

Náš domov, nejilacinější obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Vévoda. Roč. 20., čís. 6. Celoroční předplat- né 4 K. Vydává Jednota Našeho Domova v Olomouci. Předplatné přijímá Benediktinská knihtiskárna v Brně.

Lectures françaises, nový francouzský časopis. Ří- dí dr. Mikoušek. Vychází za roční předplatné 4 K, lež přijímá vydavatel Kabátník a spol. v Jičíně.

Chemické čištění oděvů. Píše Z. Šíma. Illustrova- ných přednášek čís. 76.—79. Cena seš. 48 hal. Pořádá a vydává dr. A. Batěk v Plzni.

Přehrada. Román. Z francouzského přeložil J. Va- ňous. Nákladem Gust. Francla v Praze. Cena 2.20 K.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vyládejte si ihned vzory pánských látek

knahleďmi. (Zlaté vzor látky »Palmira«)

od fy ED. DOSKOŮL CHOCEN.

První český národní svaz soukromého obchodu

zál. r. 1876.

Umělecký ústav
pro malbu na sklo

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mramorového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše sazbovované.

Mosaičky skleněné pro fa-
cady, křídlové cesty atd.
Nakresly, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



Předetná vyznamenání a doporučení.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biakupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.10
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatertv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký zřev —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Neodborná, veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1896.



Vklady přes 18.000.000—

Aks. kapitál K 8.000.000—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 = 4 1/2 %.

Bakent směnky i faktur

Úvěry všeho druhu

Velkoobohod uhlím

a koksem. i

Vadla a kauce

Barovní obchody

OBNOVA

Číslo 26. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 30. června 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ až $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akce kapitál: K 15.000.000 Res. fondy: K 2.500.000. FILIÁLKY: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve- škeré bau- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojí olej, petrolej a cukr.

Zamořená demokracie.

Sotva k uvěření a přece pravda. Čím více jest dbáno, aby mládež v Evropě se důkladně vzdělávala v dějepise, tím častěji upadají davy do těch chyb, jež se vymstily krutě celým národům v minulých stoletích častokrát. Zvláště výsledky fanatického boje protikatolického končily obrovským krachem sociálním a kulturním právě tenkrát, když davy se nejvíce rozjásaly nad „úplnou porážkou zpátečnictví a vítězstvím svobody.“ Historie učí, ale co platno, jestliže celé zástupy demagogů sobeckým, úsilným podváděním a úlisným pochlebováním vychovatelskou stránku správné historie kazí a hubí tak, jako kalná povodeň pečlivě pěstovaný sad! Francie mohla poznati po dvou obrovských proticírkevních revolucích jasně, zdali zdeptání „klerikalismu“ jest všehojivým lékem na sociální rány. Leč demagogové své vlastní zločiny dovedli tak dlouho sváděti na „klerikalismus“, placení dryáčnicki dovedli tak vytrvale poukazovati na „jediné skutečné nebezpečí národa“, že známý lid kýval a kýval, svíral pěsti; dopomohl davovým útokem zahubiti „hydra klerikální“, domnívaje se, že tato „stohlavá saň“ brání a hlídá vchod do čarovné zahrady nejvyššího blaha. „Hydra“ zabita, brána otevřena — a k úžasu svedených mass objevilo se za ní údolí slzavé.

Dělnické pluky seznaly příliš zřetelně, že konfiskací duchovenských statků pomohly vyhradně kapitalistům. A bezcitný kapitalismus, který se stal nebetyčnou železnou věží na účet církve a lidu, má nyní ještě více prostředků k olupování práv drobného lidu, jádra národa. Milionový zloděj Duez, který nyní přemítá v kriminále, jak mohl při lepší bratrství vyváznouti z rukou světského práva zrovna tak, jako zlítní chamtivci jiní, jest výmluvným dokladem, kteří lidé z konfiskace těžili výhradně.

Francouzská demokracie, pozorujíc stále více, jak jest od demagogů „lidové“ zvolených napalována, svíjí se v křečovitých záchvatech, zkouší hned tím hned jiným způsobem dostati se ze svérací kazajky kapitalismu; a vždy jest odražena s krvavým čelem. Na částečné uklidnění davů změní se ministerský kabinet. Ale to jest pouze chytrým advokátským manévrem, aby se získalo času k novým protilidovým manévřům. Vzbouřené davy se aspoň na chvíli vždy zastaví, prohlížejí si nové vlády, předkládají jim své žádosti. A ministři s augurským úsměvem oddalují následující přiboj lidové netrpělivosti — ochotnými sliby. Chytrá taktika. „Lidová“ ministerstva střídají se v Paříži jako kočující divadelní společnosti ve venkovském městečku. Před 3 měsíci padlo ministerstvo Briandovo, nyní se loučí s vládou ministerstvo Monisovo. Pro strach před lidem. A přece dovedou podvodníci dryáčnicki vyvolávati: „Národe, jsi

suverénem, jsi vládcem sám nad sebou, protože si volíš sám muže do sborů zákonodárných!

Hlas soc. demokratický o demokracii francouzské.

V „klerikálních“ státech soc. demokracie smí slaviti první květen dle libosti. R. 1906 u nás jí bylo povoleno docela vykonati všechny podrobné přípravy k demonstrační generální stávce jednodenní. V Paříži však vyrukovaly celé pluky vojska proti socialistům, kteří se odvážili první květen slaviti dle příkladu zemí „méně pokrokových.“ Ovšem „Právo Lidu“ samo proti té nesvobodě se ozvalo silným protestem. A dne 26. t. m. tento hlavní orgán soc. demokracie české napsal o kritických poměrech zamořené demokracie řádky, jež jsou strašnou obžalobou protikatolických kapitalistů francouzských.

„Právo Lidu“ píše totiž takto: „V parlamentě (francouzském) nevládnou zájmy stran, nýbrž několika klik kapitalistických; na provádění sociálních reforem pak není ani pomysleno. Příčina toho všeho je prý ve volebním zákoně dnešním. Poslanci se tu volí tak jako u nás: dle okresů, v každém okrese jeden. Jaký to má přímý následek? Prostě ten, že celá politika stane se postupem doby výlučně profesionální (z povolání, ze řemesla) a kapitalistickou v nejhorším slova smyslu. Dnešní parlament francouzský neovládá politické strany; ten je úplně v rukou několika kapitalistických klik a syndikátů. Psychologie ohromné spousty dnešních poslanců francouzských je prostě taková: v politice vidí řemeslo, jež jim musí co nejvíce vynést. Jak se to nejlépe podaří? Když hlasy svých voličů zpeněží. A zpeněží je pravidelně takto: Jedna část poslanců a senátorů bývá členy správní rady některého kapitalistického podniku — to je nejčastěji; jiná část jest prostě obyčejným zakoupeným nástrojem takového podniku v parlamentě, konečně členové poslední části, která se skládá z advokátů, jsou právní zástupci různých těch podniků, tramwayových a železničních společností, železáren, dolů, velkých žurnálů atd. Jedni i druzí mají pak v parlamentě jedinou jen úlohu; pracovat pro ty, v jejichž jsou službách. Poslanci takoví dají se volit do různých komisí, zejména rozpočtových. Znajíce dokonale poměry při rozpočtu, rozhodují o řízení dodávkovém. Dnes francouzský rozpočet sáhá už do páté miliardy. Je jasno, jaká je tu příležitost pro kapitalistický plen. Takoví poslanci své hlasy v pravém slova smyslu pak vládě prodávají. Politika francouzská se pak otáčí kol záklusního řízení dodávkového. Poslanec dá ministerstvu svůj hlas, jestli určitě dodávka svěřena bude té a té firmě, jestli určitá část půdy marocké bude koncesována té a té společnosti finančníků, jestli vláda bude mlčky přihlížet k práci té a oné bankovní společnosti. Dnes žádná rozumná kapitalistická společnost francouzská nevezme si právního zástupce mezi advokáty nepolitiky. Advokát-poslanec nejen že jí obstará všechny právní její věci, ale mimo to přivede do jejich pokladu svou intervencí celé statisíce. . . . A k tomu všemu teď přistoupí tisk — ten tisk, nad nějž ve světě snad málokterý korupcí vyniká. Daly by se o tom vykládat úžasné věci. Historie takového „Matinu“ nebo „Journalu“ se dá vyjádřiti jediným slovem: kapitalistická korupce. Takové listy nejen že samy jsou výdělečným kapitalistickým tiskem, ale mimo to každý jeho majitel a akcionář je plně účasten v celé řadě kapitalistických podniků různého druhu. A pro ty podniky všechny žurnál ten musí pracovat. Žurnály ty jsou právě největšími tyrany politického a parlamentárního života francouzského. . . . A mají své stvůry v nejrůznějších skupinách parlamentárních, takže jejich vlivu nikdy nelze se zbavit. Z takových poměrů vychází poslanec, když se má podrobit nové volbě. Jde do svého okresu a učiní vše, aby byl znovu zvolen, neboť příjmy jeho jsou takovýmto způsobem úžasné. Celý parlamentarismus je prolezlý kapitalistickou korupcí, která se nezastaví před

ničím. Ta působí nyní i ve volbách. Tomu poslanci nejde o těch 15.000 franků, jež dostává ročně od státu za svou funkci. Tak skromní mnozí poslanci francouzští nejsou. Ze svých intervencí a svých služeb kapitalismu vytěží ročně statisíce. Jejich poslanectví a boj o mandát není také nic jiného nežli boj o tyto statisíce. A dle toho také volební boj vyhlíží.

Je běžným zjevem, že poslanec dostávající ročně 15.000 fr. vydá na svou volbu 200.000 až 300.000 franků. Ty musí pak přirozeně za 4 leta poslancování několikrát dostat zpět. Před dvěma lety byl odhalen roční rozpočet senátora Humberta, specialisty ve věcech vojenských Obnášel přes 300.000 fr. A při tom tento politik neměl nějakého zvláštního jmění; za to však byl rok co rok předsedou rozpočtové komise věcí vojenských! Pro takové osvědčené poslance vrhají ty statisíce do volebního boje ty jejich kapitalistické společnosti, vrhají se do nich jejich kapitalistické žurnály — celý boj je to, co se vidělo v posledních volbách v menším měřítku u nás.

Politická svoboda lidu u nás.

Kdo pozorně čte ostré osvětlení „lidových řádů“ francouzských v Právu Lidu, tomu bezděčně vtřít se do mysli scenerie z voleb letošních v Rakousku. Jak prováděna občanská svoboda voličů od stran našemu hnutí nepřátelských, o tom by byly dlouhé kapitoly. Která strana vládla při volbách velikými peněžními prostředky, té bylo hej! Dělo se uplácení tajné i veřejné. K tomu ještě peníze proudem se sypaly na vagony tiskopisů a do rukou celých kompanií kotešů. Kolika lidem bylo možno hlasovati tajně, o tom ať přemítají užasnutí.

My však musíme státi o to, aby zde nastaly poměry francouzské, aby chudý nebo závislý volič nebyl obětí a nevolnickým materiálem zpupných kapitalistů. Nedostane-li strana, vykazující 83.000 voličů ani jediného poslance, kdežto jinde 5—6000 hlasovacích listků plně stačí na vítězství kandidátovo, pak pozná každý, jak jest reforma volebního řádu nutná. Vidíme-li, že strana hlásající svobodu a lidové zastoupení, obrala 83.000 voličů náhlým obchodem se soc. demokraty o všakeré parlamentní zástupce, rozhodně lidovému řádu nepřteje. Lže směle, řekne-li, že přeje širým lidovým vrstvám příslušné zastoupení v říšské radě.

Právě „Alldeutsches Tagblatt“ oznámil, že místopředseda ve Štýrsku bar. Clary dal náměstkovi předsedy spolku „Südmark“ Rantnerovi 10.000 K, aby při volbách porazil Malika. Prof. Wastian pravil, že i jemu nabídl Clary 5000 K, což odmítnul. Obvinění to posud vyvráceno nebylo a tak se nám i zde otvírá jasné okénko do volební dílny.

Katolictvo všeobecného hlasovacího práva potřebuje, protože by jinak liberální a pokroková byrokracie dovedla šněrovati občanskou svobodu katolíků do nekonečna. Ale s důrazem pravíme: Chceme skutečnou volnost hlasování pro všechny. Ať se ukáže beze všeho násilí, jak veliký počet voličů-tva jde opravdu s námi! A že by se dala voličská svoboda hájiti daleko účinněji, vědí nejlépe ti, kteří o svobodě mnoho mluví, ale našince znásilňují. I francouzští byrokrati, kteří se rozplývali před lidem pochlebnými úsměvy, znali dobře dávno několik cest ke skutečnému zlidovění parlamentu. Nehnuli však prstem, ačkoli měli tak obrovský vliv, protože jejich zlato by rázem ztratilo svou nezdolnou moc.

Již dříve jsme naznačili, jak by se volba svobodná projevila daleko pronikavěji než nyní. Promluvíme ještě více. Ale tolik předem víme, že ty návrhy neméně se zalíbí stranám liberálním, které — s lidovými hesly na rtech — provádějí volby maďarské. Zdárná lidová oprava volebního řádu, zbavená přitěže peněžních měšců, jest vřelou tužbou poctivého katolictva a bude také provedena výhradně úsilím naším a všech vrstev utiskovaných vůbec.

Volné listy.

Někdy jsme poraženi, jak nepřítelně jási a-
grární tisk, nýbrž přehlasování násilím, které u-
vedl do venkovských poměrů agrární předáci a
novináři. Bývali jsme svědky mladočeského boje
proti straně staročeské, prožívali jsme horečky
a rozdělení onoho urputného zápasu, po jehož
vítězném skončení měli mladočeši přinést z Vídně
uznání státního českého práva a korunovaci —
ale volební boj v dobách těch přece jen nebyl
veden s takovou surovou nekulturností, jako
dnes, kdy pro vůdčí agrární duchy volební sprá-
vedlnost a svoboda jsou pojmy nejvíce nená-
viděnými.

Kdo chtěl poznati, jak vypadá moderní ro-
bota, mohl se podívat do některé české vesnice,
v níž mají svůj hospodářský význam větší a-
grární rolníci nebo velkostatek, jehož majitel
nebo nájemce nosí zelený odznak. Hospodářsky
závislí lidé, domkáři a dělníci byli vedeni, nebo
přímou hnání v zástupu, aby odevzdali hlaso-
vací listky pro agrárního kandidáta. Listky o-
všem předem jim byly vyplněny, aby dokázáno
bylo, jak za agrární roboty nemá jednotlivec in-
dividuální svobody ani v tom důležitém aktu,
kdež nejen přirozené, ale také psané právo ob-
čanskou svobodu předpokládá a nařizuje. Kdyby
trestní paragraf volebního řádu měl být nyní
po volbách všude uplatňován, musily by se
soudy zaměstnávat celé měsíce agrárními násil-
níky. V dobách, v nichž kvetlo otroctví, byli vo-
dění otroci na trh spoutáni, a v době občanské
svobody a rovnosti představují se nám výjevy
podobné. Na příklad: V jedné vesnici do míst-
nosti volební byli přihnání dělníci a deputátníci
tím způsobem, že v čele znásilněné čtyř zpupně
vykračoval si hospodářský příručí a řadu uza-
víral šafář s holí. Četa těchto ubohých voličů,
kteří všichni chtěli volit kandidáta křesťansko-
sociálního, zdeptané se chvěla a tetelila jako
hejno kufátek, když nad nimi kroužil dravý kra-
hujec. Cestou ze dvora, kdež volební vyplněné
listky byly rozdány, oba dva robotníci zřícenci
bystře bděli, aby nikdo z robotníků neutekl nebo
aby nevyšel ve styk s některým jiným občanem.
To jest jen jeden obrázek, který by se dal roz-
množiti o sta jiných podobných.

Byli-li kdo v těchto volbách rozhodný, byli
to jistě agrárníci. Ti se rozhodli a šli sta-
tečně ku předu deptažce slušnost, svobodu,
právo, spravedlnost a občanskou rovnost. Vy-
hrůžky odnětím pole, pastvin, chrástů z lesa, lá-
máním kamene, vyhrůžky odnětím výdělků a ú-
věru, znemožňování schůzí, ukřičení našich řeč-
níků a podobné věci byly prostředky, jimiž pra-
covala agrární strana, která se prohlašuje za
spasitelku venkova. Proto jasot agrárních novin
jest odporným chvastounstvím a jest kynismem
lidí, kteří úplně otupili své svědomí.

Strana, z jejíhož lůna propuká skandál za
skandálem, strana, která musí nyní odpověděti
na otázku, kam poděly se peníze z dispozičního
vládního fondu, učinila však ještě něco více.
Organisovala informační kanceláře na kradení
volebních listků strany křesťansko sociální. Jak
se z Chotěbořska z pramene hodnověrného doví-
dáme, svolal si důvěrnou schůzku agrární pře-
dák S. a dával pokyny, jak se mají zamířiti
hlasy odevzdané našemu kandidátu Adámkovi.
Dovozoval, že sčítací komisaři a volební komise
vůbec jsou pro stranu agrární příznivě složeny
a proto nechť se užije každé chyby, která se na
listku volebním vyskytne. Zejména doporučoval,
aby šmahem zamířeny byly listky, na nichž
jméno Adámek bude napsáno s krátkým a.

A co stalo se na Chotěbořsku, dělo se také
v jiných volebních skupinách. Volební komise
zajisté má přijati každý hlas, na němž jméno
jest čitelné a z něhož zřejmo jest, komu hlas
byl odevzdán. Tolik právní a mravní jistoty mají
míti lidé, kteří bdí nad tím, aby volební svoboda
došla svého výrazu. Může být tedy větší demo-
ralisace, než tato, kterou agrární předáci svádějí
volební komise ku potlačení a odnětí volebního
práva?

Po zkušenostech, kterých jsme v těchto
volbách nabyli, pravíme otevřeně a přesvědčeně:
Není žádné volební svobody. Přičiněním agrární
strany volební svoboda a právo jsou jenom do-
mněnkou, krásnou možností, která usiluje o to,
aby se stala skutečností, která jí však nebude
potud, pokud agrární strana tímto způsobem
bude podepirati svoji existenci a pokud nebude
si svědomitěji počínati v mravní a politické
výchově lidu.

* * *

Volební komisaři. Veliký počet hlasů byl
nám odňat také tím, že volební komisaři při už-
ších volbách rozdávali listky teprve ve volebních
místnostech. Třeba si ještě představit, co jest
ještě voličů nesamostatných, třeba uvážiti, že
mnozí, slyšíce o nesprávně napsaných listcích,
s radostí uvítali nabídku toho kterého agitátora,
že jim listek napíše. Mnozí nevěděli ani, co jim
bylo napísáno, a jiní vidouce napsáno jméno,
kterého si nepřáli, z nepravého studu mlčeli,

nebo pro ostýchavou nesmělost již nestarali se
o to, aby jim listek byl opraven. Neváháme tvr-
dit, že rozdělení listků až ve volebních míst-
nostech jest hroznou korrupcí a mystifikací svo-
bodných voleb, a jest ku podivu, že vládní or-
ganové s nčím takovým mohou souhlasiti. Že
rozdělení listků ve volební místnosti slouží jen
násilníkům, patrně z toho, že volební komisaři,
náležející stranám protikřesťansko sociálním, od-
mítli vydání listek, když o něj byli před užší
volbou žádáni. Jména a místa jsou nám známa.

Při všech budoucích volbách bude nutno,
aby naši předáci na kompetentních místech za-
kročili k tomu účelu, aby volební listky i před
užšími volbami byly dodány do obydlí voličů.
Vůbec volební řád dosavadní jest nedokonalý
a má mnoho vad, které musejí být odstraněny,
maj-li konány býti volby svobodně a má-li
v nich dojíti výrazu přesvědčení voličstva.

Musí býti přikázáno, aby volební
listky neroznášel starosta obce a listky nevy-
plňoval, neboť děje se tu nátlak již úřadem
starostenským, a mnozí napěli by si sami kan-
didáta jiného. Ode všech stran dovidáme se o
stranickosti volebních komisařů. Plníme-li my
katolíci povinnosti své vůči státu, mají míti
c. k. okresní hejtmanství tolik uznání, aby u-
stanovovala za volební komisaře lidi aspoň trochu
objektivní. Při těchto volbách byli ustanovováni
za volební komisaře zdrcující většinou lidé proti
nám zanjati, ano v mnohých místech přímo
protikatolíčtí fanaticové. Kde potom zůstává
volební jistota? Kým jest potom chráněno právo
katolických poddaných? Či jsme již psanci, kteří
jsou jen ve státě trpění?

* * *

Změna volebních okresů a oprava zastoupení.
Ještě za voleb ohlásili předáci agrární, že podají
příslušné návrhy, aby volební skupiny na ven-
kově byly změněny. Souhlasíme s tímto úmys-
lem a budeme jej všemožně podporovati. Volební
skupiny na venkově jsou nepoměrné mezi sebou
a nepoměrné k počtu voličů ve skupinách měst-
ských. Pouhý pohled povídá, jak malý počet
hlasů postačí, aby byl zvolen poslanec za města
a jak velikého počtu hlasů jest potřeba, aby
zvolen byl poslanec na venkově. A když jest
tak krátký čas k agitaci vyměřen, jako při vo-
lbách letošních, jest mravně a fysicky nemožno,
aby kandidát všude ve volebních skupinách se
představil. Kandidát jest člověk a ne stroj, jenž
pracuje neustále a v němž možno vykonati o-
pravy, to neb ono kolečko nahraditi jiným.
Proto veliké volební skupiny na venkově jsou
také k tomu, aby kandidát v nich obětoval
zdraví a třeba i život. Hledí-li se požadavků
zdravotních ve všech životních poměrech, nutno
učiniti i nutnou nápravu i tady. Podívejte se na
kandidáty, jak nyní vypadají, a poznáte, co kandi-
datura v tak rozsáhlých skupinách zdravotně
znamená.

Venkov nemůže mlčeti k tomu, aby
městský volič byl až trojnásobně cennější než
volič venkovský. Jest v tom veliká nespra-
vedlivost a nešetnost, když jednoho po-
slance na venkově volí 15 000 voličů, kdežto
v městě jich postačí 5000. Nelze také zavírat
oči před tím, že veliké menšiny nemohou do-
stíci podle nynějšího volebního řádu svého za-
stoupení. Na příklad 83.000 voličů křesťansko-
sociálních v Čechách nemá žádného poslance
Tato skutečnost přímo křičí. Několik tisíc vo-
ličů postačilo, že za realistickou stranu byl
zvolen prof. Masaryk, a 83.000 voličů křesťansko-
sociálních vyšlo na prázdno. Ve všech právních
a vzdělaných společnostech otázka poměrného
menšinového zastoupení jest akutní. Ve Francii
bude co nejdříve o ní vážně jednáno, jinde jest
již rozřešena. Žádný spravedlivý člověk nemůže
s tím souhlasiti, aby veliké menšiny zůstaly
bez přiměřeného zastoupení i u nás. Všechn
právní cí bouří se proti takové nespravedlnosti.
Očekáváme tedy, že katolíčtí poslanci z Moravy
agrární návrh na rozmnožení venkovských man-
dátů doplní návrhem, aby uzákoněno bylo men-
šinové zastoupení.

Dle dosavadního volebního řádu zvolení
toho kterého poslance jest dílem náhody a
v právním životě náhoda má býti vždy vyloučena,
neboť od toho jsou lidé myslící bytostí, aby
jednali účelně a logicky a odstraňovali vše, co
jest překážkou pravidelného chodu života a spo-
lečenských zařízení.

V dosavadním volebním řádu, jenž nezná
zastoupení menšinového, jest tedy znásilněno
jednak právo státních občanů, jednak poskytuje
se v něm hojně příležitosti k demoralisaci stran
a voličstva v tom smyslu, že několik hlasů
jedné strany daných straně druhé v celé řadě
okresů o zastoupení připraví ohromné tisíce vo-
ličů, proti kterému umluvěna byla nemravná
aliance . . .

Dosavadní volební řád nevyhovuje vě-
cnému hledisku právnímu a umožňuje, aby stra-
nická závist sklízela do svých stodol hojnou
žeň mandátovou a aby početná menšina byla

umlčena. Nutno tedy opravy sjednati v tom
smyslu, aby sněmovna podávala věrný obraz
smýšlení obyvatelstva, které politicky žije a také
v politice ohoe uplatniti své názory. Očekáváme
tedy, že i všichni ti činitelé, kteří na praporech
svých mají napsána hesla pokrokovosti a práva,
o to se budou přičiňovati, aby nynější volební
řád pro říšskou radu důkladně byl opraven.

* * *

Národní zločin. Národní Listy slovo to vpá-
lily dru Stránskému, jenž, aby zachránil svůj
mandát proti soc. dem. Kempřdovi, vydal celou
řadu národních mandátů soc. demokratům.
Ovšem tohoto nepoctivého obchodu účastnili
se i moravští agrárníci, z nichž Staněk, jemuž
také běželo o mandát, ohotně tomuto nemrav-
nému čachu pomáhal. Národní Listy však, jak
pruďce odsuzují Stránského, tak opatrně vyhý-
bají se ostřejšímu odsudku vzhledem k agrár-
níkům. Také vyzývání českých agrárníků, aby
napravili moravským bratřím hlavu, bylo hlasem
volajícího na poušti. Ostatně Národní Listy
k těmto výzvám neměly ani práva. Jednoduše
z toho důvodu, že v Čechách mladočeská strana
vešla v tichou koalici s agrárníky, aby na
českém venkově poražení byli křesťanští soci-
álové. Byli-li jednou za souhlasu mladočeské
strany křesťanští sociálové prohlášeni za stranu
národu nebezpečnou, pak důsledně agrárníci mo-
ravští dávali mandáty socialistům a pak dů-
sledně i v Čechách agrárníci s těmiže socialisty
nás potírali. Že však beslo o nebezpečnoství
křesťanských sociálů jest nestoudná a mrská lež,
osvědčil sám dr. Kramář prohlášením, že po-
slanci katolíčtí ve Vídni konali vždy svoji ná-
rodní povinnost. Konečně křesťanští sociálové i
po tolikerých sprostotách a urážkách, jichž se
jim od agrárníků dostalo, v užších volbách zvol-
ili celou řadu agrárních poslanců, vyjma sku-
pinu čáslavskou. Spáchal-li národní zločin dr.
Stránský, dopustili se prorady národní i agrár-
níci na Moravě a také v Čechách. Celý svět
dnes vidí, že úmluvu se socialisty neučinili
křesťanští sociálové, nýbrž agrárníci.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I.

V CHRUDIMI.

přijímá pro školní rok 1911—12 žákyně do
I. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do
vyšších. — Zkoušky přijímací konány budou
po 6. červenci, den se později ohlásí.

Týž ústav přijímá dívky školou povinné od
6 roků na celé zaopatření. Povinnosti školní
učiní zadost na čtyřtřídní ovičné škole při
paedagogiu.

Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně
zodpoví

představenstvo internátu.

Obrana.

Liberalní hospodář odsouzení. S ve-
líkym alarmem i v Čechách vyrazil poškodivětlý
tisk, jak prý klerikálové přivedli zlodějstvím ke kra-
chu slovinskou spořitelnu a záložnu »Glavnu posol-
jnicu« v Lublani. Odkud jim přišla zpráva tak pod-
vodná? Od »klerikálů« jistě nikoli. Ale v nále-
divších dnech zavládlo v pokrokatěm tisku veliké
ticho. Seznáno totiž, že o obrovské obnosy připa-
vilo záložnu pokrokatěsko-liberalní vedení. Tedy ti
lé, jimž jest vůdcem slavný dr. Hribar, pro samé
větvení »nebezpečnoství klerikálního« nepozorovali,
jak v jejich vlastní finanční ústředně se kradou
třice vydlávané peníze jako na poli brambory. Dne
17. t. m. skončeno porotní přetřetí v Lublani. By-
valý předseda správní rady spořitelny dr. Matyáš
Hudník, přítel dra Hribara, odsuzen k žaláři tří-
letému a úředník »Zadružné vesze« Fr. Jost k ža-
láři dvouletému. A český papírový »pokrok« přijal
ten rozsudek zase velice zamlkle. Kdyby tam byli
kradli katolíci, psaly by o tom naše pokrokatě
listy celé měsíce.

Neohrůzně fixlování Venkova. Dne
25. t. m. praví Venkov, že nářinci dokazovali, jak
všeobecné hlasovací právo bude hrotem agrární
organizace.

Agrární denník pak pokračuje: »Teď však,
kdy prorocství jich selhalo, obracejí záti svou zase
proti — — všeob. hlasovacímu právu. Tak čteme
v královéhradecké Obnově ze dne 16. t. m.: »Sta-
okolností působilo a působiti bude, že i při ny-
nejším všeob. hlasovacím právu hlas parlamentních
zástupců bude hlasem pouze poslanců a těch, kteří
se náhodně od nich dali přesvědčiti. Někomu by
se snad zdálo, že francouzský lid samiloval si svou
vlast co nejvíceji právě od té doby, kdy mu byla

děno všech hlasovacích práva. Zatím však sociální poměry tam jsou tak zbláznělé, že důležitost od republiky již téměř nic nečeka. A tak to jde dále. Podobně ověřte se i jiné klerikální listy.

»A tak to jde dál.« Těmto větou troufá si Venkov s největší smělostí falšovat pravý účel, skutečnou podstatu našeho úřadu. Troufá si podvádět čtenářstvo o »dalším takovém« psaní v našem úřadu, sčítali po b. dříve asi dříve jen slova uvedená hodila se mu do krámu pro jeho podvádění. Věty sice Venkov citoval správně, ale následně je vytrhl ze souvislosti p. d. b. a následně.

Náš úvodník se dne 16. t. m. právě byl hlasitým protestem proti násilnému všeob. právu volebního; protestoval proti ujařmení svobodných voličů a tím hájil volnost skutečnou. »A tak to jde dál.« Jak? Nepasí jme přece v tomto úřadu: »Pro nás katolíky znamená ovšem všeobecné volební právo mnoho, protože většina našich starým volebním řádem byla od volební úrny odstráněna. Totéž právo znamená velice mnoho i pro dělníky a malířnostníky. Leť kdy nastane doba, ve které každý svobodný občan bude rozhodovati o poslanecké opravě samostatně a ku blahu národa velkého?« Naše úřada mluvila různě proti volebním úřadům, násilnictví, uplácení, proti všeobecnému kapitalismu, který falšuje mínění voličstva. V ní se čtou slova: »Lidé, kteří pro všeobecné právo hlasovací nejvíce na venek horovali, nejšťastnější svobodu voličstva dovedli sešerozovat.« Tudiž psali jme proti spurným magnátům, kteří sice farisejsky všeob. volební právo hájili, ve skutečnosti však praktickým jednáním prozrazují, že jsou úhlavními nepříteli svobodné volby. Hájili jme tedy volební všeobecnou svobodu proti násilníkům. Tak to šlo dále, Venkov! Dříve to všl nám, ale přece s. l. uješ úmyšlně.

Jak přáli volební svobodu našemu lidu agrárníci, o tom uvádíme přesné doklady ve zvláštním úřadu v tomto úřadu. Ty obrázky svědčí křiklavě, kdo by volební svobodu poschoval s chutí největší. A nyní se odvážuje Venkov se všl smělostí mluvit ještě o katolické »místě« proti všeob. hlas. právu! A přece skutečnou zásluhy proti svobodě volební prozradili: »Lidé, kteří celé davy vedli jako ubohé zajatce k volebním protikolickým, kontrolující listy a každý volný brok ujařmených ubožáků. Kapital, hospodářské převaha, způsob porušování, hrubé uplácení našich voličů a kandidátů — to byly volební zbraně, které mluvaly našim.

Jak přáli agrární agitátoři všeobecnému svobodnému právu hlasovacímu, jest přece už dle toho zřejmo, že vyhlásovali hrubou kládu nade všim voličstvem našim, že zablazovali si slepou šáhu, jakmile analyzovali o naší situaci. Celé straně naší na venkově upírali právo k existenci; a nyní se dovedou tvářiti po tom všim jako zastanci volební všeobecné svobody! Kdo se vzpíral před z. 1907 různým způsobem zavedení všeob. hlas. práva, to věděl nejlepš agrární bobáči, zvláště Záruvci, tak vymoce do nedávna povýšení od agrárníků.

Výnosný volební křest agrárníků se soc. demokraty. Smlouva určitá, jasná, veřejně prohlášená! Ujednáno, že agrárníci na Chotěbořsku budou podporovati soc. demokrata proti katolické »sešerozovatí«; za odměnu pak soc. demokraté poskytnou organizovanou podporu kandidátům agrárním proti kandidátům křesť. sociálním. A tak agrární kandidáti obdrželi v úřech volbách netoliko o sta, ale o tisíce hlasů více. »Slešská Obrana« píše: Tak volilo soc. demokraty:

agrárníka Felka proti dru Myslivci	3708
agrár. Rydlo proti dru Horákmu	1686
agrár. Chaloupka proti J. Novotnému	1450
agrár. Padoua proti dru Mazancovi	769
agrár. Hyrie proti Šafránkovi	995
agrár. Matěju proti V. Myslivci	831
agrár. Matěje Vojtu proti Holanákmu	762
agrár. Donáta proti Záruvci	1328
agr. Krže proti Šachlovi	1279

Celkem 13.028, pravíme třináct tisíc dvacet osm souhrnně sociálních demokratů volilo agrární kandidáty a jedině tedy pomocí sociálně-demokratickou svítěli agrár. kandidáti nad křesťansko-sociální kandidáty.

2148 agrárníků volilo sociál. demokrata. Sociální demokraté pomohli agrárníkům k devíti mandátům, a proto agrárníci dle ujednáního paktu volili zase sociálního demokrata Hnátka na Chotěbořsku proti našemu kandidátu, rolníku a neobrozenému buditeli zemědělského lidu Josefu Adámkovi. Přes dva tisíce agrárníků šlo k volbě, aby svítěli sociální dem. Hnátka — úředník z Prahy (!!) — a aby poražen byl muž s lids, zemědělec a redaktor našeho listu Achánek.

Citly uvedené mluví až příliš hlasitě, jak si agrárníci padli do náručí se soc. demokraty. I kdybychom usnuli, že nějaký hlas přibyl agrárníkům od svedeného mluvnice nebo opovržného agrárníka, přece zde křičí přídání celých tisíců hlasů od soc. demokratů, a pak ten obrovský vzrůst hlasů Hnátkových na Chotěbořsku. Uvěřující v přímou officialní vyhlášku agrárních kruhů, vyhláškou k volbě soc. demokratů, připomínáme ještě, že samo Právo Lidu napsalo dne 23. června: »Naši soudruzi všude v Čechách v úřech volbách pomohli agrárníkům, ač jsou tak násilní a spíchnutí, proti klerikálům.«

Před tím se stavělo Právo Lidu jako by byl rudý tábor jak proti nám tak proti agrárníkům.

Dříve se to ovšem jen pro zornost fano. Rudý lev se rozbíhal, kdo se ubírá nějaký semenem. U nás se ovšem hlasy zakupovati nemohly. A proč jen tak n. jednou v jednom šihu vytrhly všechny rudé rezervy na pomoc agrárníkům? Ze mýšlejší ideální přece nihiliv.

Vyslovená mýšle přece aniela zcela jinak než rudé skutky. Před úřadními volbami agrární organizátoři běhali k soc. demokratům jako na koni.

Dr. Hnídek hájí najednou křesťanskou víru. Když viděl, jaké spousty »Havlíčka« a jiných volnomyšlenkářských tiskopisů se roznášejí po okrese, na němž kandidoval, to ho ani v nejmenším nezamrzelo. Patrně dle agrární logiky tiskopisy, podvracející základy křesťanské víry utvrzují náboženský cit. Když pozoroval již při zemských volbách, jak se bratříčkují agrárníci se soc. demokraty, také to dle jeho chování tehdejšího nic neznamenalo — leda snad křesťanskou, náboženskou posilu. Dr. Hnídek byl svědkem, jak agrárníci surově spílají lidem věřícím, kteří se snaží hlasovací listkem přispěti k tomu, aby se ve školách mládež i v budoucnosti raději učila příkazům evangelia než rudým zásadám protikřesťanským. Proti tomu Hnídek neprotestoval; vždyť dle agrární logiky utvrzují katolictví ti lidé, kteří proti němu ze všech sil bojují a ničí katolicismus lidé věřící, kteří se ho zastávají. Proto dr. Hnídek z veliké lásky k církvi, která ho vysvětila, zachovával vůči řádění protikatolických živlů olympský klid. U dra. Hnádka jevila se k soc. demokratům nejtivější snášlivost — ovšem zvláště tenkrát, pokud Tito pomáhal agrárníkům utloukati občanská práva věřícího katolického lidu.

Ale po užších volbách vzplanul v snášlivém srdci Hnídkově nejzavětší hněv proti rudé armádě. Jak by ne! Vždyť pan Hnídek při volbě pro-padl. Prohlásil, že jest hanbou okresu, jestliže jest v něm poslanec sedlák, který se uvolil práva katolického rolnictva hájiti veřejně v parlamentu. Slibil, že ta hanbu smyje. A katolický sedlák opravdu podlehl. Ale že ta porážka udála se jiným směrem a způsobem, než jak si Hnídek vypočítal, vzkypl velkým rozčilením. Nikdy jsme neslyšeli, že by byl Hnídek nazval hanbou okresu zvolení sociálního demokrata. Až teprve nyní, kdy zvolenou tou zasažena velice citlivě jeho sobělibost, ozývají se rozčilené jeho výbuchy. Teprve nyní slyšíme od Hnádka, jak velkým, nezměrným neštěstím pro národ jest sociálně demokratický poslanec.

Slyšte, jak si ulevilo bolné srdce Hnídkovo ve »Venkově«! »Na mne byla namířena rána msty sociálně demokratických biskupů a kněží, kteří nemohou snést, že kněz, který pojímá úkol svůj tak, jak Kristus chěl, ten Kristus, který na kříži řekl o nepřítelích: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.« mluví svému lidu pravdu, že místo nenávisti nabádá k lásce, místo msty káže odpuštění, že smiřuje rozvaděné bratry, že ukazuje jim cestu pravou, kterou mají jiti, a ne stezky, které vedou k záhube.«

Pane doktore Hnádka, podobné připomenutí měl jste dříve a hlavně nenávistným agrárníkům, jichž zloba chápala se nejnižších mstivých prostředků k udolání pociťového katolického sedláka. Vaši stoupenci chovali se k našim rolníkům jako k vyvrhelům a Vy jste se neozval ani slovem proti jejich fanatickému řádění. Což nevíte nic aspoň o rozšiřování nejpodvodnějších letáků agrárnických na maření voličstva katolického? Agrárnickým mstivým duším měl jste citovati Písmo dávno před volbou. A máte-li teď pojednou Písmo tolik rád, proč jste sám zřejmě vyslovil svůj souhlas, aby se tomu Písmu ve škole neučil? Tak naivní přece nejste, abyste nevěděl, že po vyloučení náboženství ze škol přestane také vyučování evangelia.

Biskupům byste rozhodně mohl dáti pokoj. Sám jste dříve byl toho názoru, že náboženství do politiky nepatří. A nyní za to, k čemu se rozhodla politická organizace křesť. sociální, bičujete duchovní vrchní správce náboženské společnosti a tupíte je nespravedlivě názvem »sociálně demokratických biskupů«. Kdyby skutečně soc. demokraty byli, těšili by se u Vás takové oblibě, jako volnomyšlenkářští agrárníci.

Pamatujte také, že žádného nestranného pozorovatele neomámíte náhlým odporčováním odpuštění, lásky, smíření. K tomu má právo muž takový, který sám dává v té příčině zářivý příklad. My katolíci však víme, že největší naši nepřítelé, kteří nám všude škodili s nekřesťanskou zlobou, vědí a mluví o takových ctnostech teprve tehdy, když potřebují, aby taková hesla sloužila k ochra-ně jejich vlastních osob. Ano, potřebí jest odpuštění, lásky, smíření; jest nutno projevit lásku a odpuštění tehdy, kdy provinilec svých zlobných skutků lituje a kdy jest naděje, že se polepší.

Leč vězte, že sám Kristus nikdy nesliboval odměnu farizeům a násilníkům zatvrzelým, že naopak jednou spleť bič. Jako theolog víte také, že jak za Starého, tak Nového zákona pšně trestal Hospodin ty vlivné muže, kteří se neujmali se všl rázností lidu vyvoleného a jeho náboženství jak proti nepřítelům vnějším tak vnitřním. Ani na nepřítelé se hněvati nemáme. Ale zároveň máme právo a povinnost zastati se obránců křesťanského názoru světového proti otevřeným škůdcům ná-

boženské společnosti naší. Jestliže Vaši nejbližší přátelé vřdně promluví Žižkovi, že docela rozbíjel tisíce lebek i katolíků nevinných, pokojných, snad tolik občanského práva katolíků má, aby se obrátil na obranu proti společnosti, která nás pomlouvá a jež s námi jedná jako s nějakou rakovinou na těle národa. Tu jest obrana křesťanskou povinností, tu káže prostě sama občanská čest, abychom neposilovali tu družinu, která se k nám chovala zpupněji a nespravedlivěji, než sociální demokraté. Sami byste pohrdavě kopli do raba, který za trochu ztuchlé rýže poníženě důtky líže, jimiž tisíckrát byl bit.

Ale dr. Hnídek dovede naládit strunu ještě dojemnější, umí s rafinovanou vypočítavostí prolé-vati slzy nad lidem. Slyšte! »Bohužel, tato rána, která byla mířena na prsa moje, zasáhla náš nevinný, dobrý lid venkovský, který má býti zastupován nyní největším svým nepřitelem, sociálním demokratem. Já tu ránu smrtící byl bych přijal s radostí, poněvadž bych krvácel za svůj lid, ale takto krvácí lid sám! Či vinou. Ne vinou svou. Ti, kteří volili sociálního demokrata, ti nejsou vinni; těm nezalívám; ti byli svedeni svými sociálně demokratickými kněžími, kteří toho ubohého, nevědomělého lidu zneužili k ukojení svých choutek a k ukojení své msty. Tyto voláme na Boží soud a na soud lidu.«

Kdo by situaci na Čáslavsku neznal, jistě by se nad nábožnou citlivostí Hnídkovou rozplakal. Nyní čekáme, že dr. Hnídek ve svém křesťanském zánčení pojede důkladně vyčistit agrárníkům na Chotěbořsku a na Přibyslavsku. Tito se rozhodli zvoliti soc. demokrata dříve, než naši stoupenci na Čáslavsku. Jen do toho a jen notně pokářejte sociálně demokratické agrárníky v okrese přibyslavském! Ti rozhodně nemají menší viny, než naši sinci na Čáslavsku, protože docela volili proti rozhodnému zastanci křesťanského názoru světového a ti také zavinili překvapující volbu v okrese, kde jste kandidoval Vy. Ta dvojitá vina zasluží daleko spíše, aby byla volána na Boží soud. Jen tedy důsledně, jestliže se u Vás jeví nábožnost opravdová! —

Podivno, jak ten náš venkovský lid náhle u Vás platí za ubohý, nevinný, svedený, dobrý! Proč jste s touto tklivou písničkou nepřišel tenkrát, když týž lid před prvními volbami byl úžasně tupen agrárním tiskem a agrárními kortěši, jakoby se dopouštěl volbou katolického sedláka zločinu? Nazýváte-li nyní tak náhle soc. demokrata největším nepřitelem lidu venkovského, proč nedávno předtím byl katolický rolnický kandidát tupen a líčen tak, jako by byl daleko horší než jeho rudý protikandidát? Agrárnickým bezuzdným štváním byla hnána mocná voda na rudý mlyn. A vidíte, přes to všechno téměř tisíc našich odvedlo hlasy Vám. A ti nyní budou snášeti »vděčné« kopance zrovna tak s ostatními jako dříve.

Se svým překvapujícím hájením víry jste přišel hodně pozdě. Kdo tu Vaši horlivost katolickou znal dříve, vidí nyní, jak někteří lidé dovedou mluvit o víře a proti sociálním demokratům výhradně tenkrát, když se jim to hodí k útokům proti těm občanům, kteří křesťanství hájili již dávno a důsledně. Ted' jen, citlivý hajiteli křesťanství, povězte důkladně agrárníkům na Chotěbořsku, jakou »ránu smrtící« provedli proti katolickému venkovu!

Politický přehled.

Bar. Bienerth na odchodu. Bar. Bienerth s osvědčenou houževnatostí vzdoroval všem krisím, zdál se nezranitelným, ale konečně rozpuštěním parlamentu podrazil si nohy sám. Šlo to rázem. V sobotu přijal císař ve vile Hermes presidenta nejvyšší úctný svob. pána Gautsche ve zvláštním slyšení, jež trvalo pět čtvrtí hodiny. V neděli 25. t. m. přijal mocnát předsedu ministerstva bar. Bienertha ve zvláštním slyšení, jež trvalo hodinu. Dále přijal arciknížete Františka Ferdinanda, který po té odpoledne přijal ve svém paláci bar. Bienertha. A výsledkem těchto slyšení jest, že bar. Bienerth podal žádost za propuštění. Zároveň propuštěn ministr obchodu dr. Weiskirchner, vyznamenaný řádem železné koruny první třídy, a ministr železnic dr. Glombiński, obdařený důstojností tajného rady. Zatím-ním správcem ministerstva obchodu jest sekční šéf dr. V. Mataja a správcem ministerstva železnic sekční šéf dr. rytíř Röll. Baron Gautsch, požívající plné důvěry panovníkovy, postaven zatím v čelo ministerstva s úkolem připravit a sestavit sněmovní většinu a sestavit nové ministerstvo koalici, opírající se o většinu, složenou z Němců, Poláků, Čechů a Jihoslovanů. Baron Gautsch přinášl v úřad svůj velké zkušenosti z doby minulé, znalost osob i poměrů, pevný charakter, vlastnosti, které Bienerthovi naprosto scházely. Pád Bienerthův jest tím okatější, že neodchází s ním celé dosavadní ministerstvo, nýbrž on sám. Český národ má všechny příčiny, aby zprávu o tom přijal s radostí.

Křesťanský sociálové nemožně probíhají, že budou se přidržovati politiky volné ruky, nevstoupí sice v zásadní opozici, ale nebudou též stranou vládu bez výminky podporující. Náčelníkem strany křesť. sociální prohlášen princ Liechtenstein, který 26. t. m. promluvil ve Vídni o politické situaci. Dle výroku prince židovští liberálové se svými 104 mandáty převzali nyní úplnou

zodpovědnost za to, zač činili straně křesť. sociální výtky. Stanovisko strany křesť. sociální není opoziční za každou cenu, nýbrž pouze vyčkávací. Za příčinu nešťastného volebního výsledku označil nynější drabotu za každou cenu, nýbrž pouze vyčkávací. Za příčinu nešťastného volebního výsledku označil nynější drabotu za každou cenu, nýbrž pouze vyčkávací.

Radost v Uhrách. Ve vládních kruzích uherských jest veliké uspokojení nad porážkou vídeňských křesť. sociálů. Vládní list »Pesti Hirlap« jásá těmito slovy: Pád křesť. sociálních vůdců má pro nás proto význam, že z těchto řad vycházejí všichni ti, kteří se ve Vídni nabízejí ku provádění politiky Uhrám nepřátelské. — Ovšem vídeňští křesť. sociálové šlapali Maďarům při každé příležitosti na paty, proto ta radost.

Ministerská krise ve Francii. Dne 23. června přijat ve francouzské sněmovně 248 proti 224 hlasům prostý jednací řád posl. Hessem navržený, jenž byl vládou odmítnut, následkem čehož podalo ministerstvo Monisovo žádost za propuštění, která také předsedou republiky přijata. Ministr financí Caillaux byl předsedou republiky pověřen utvořením nového kabinetu.

Nové belgické ministerstvo Broquevillovo v programu svém věnuje pozornost zejména ochraně dětí, dělnickým pensím, podporování středního stavu a rozmnožení malého majetku. Otázka školského zákona bude prý zkoumána s klidem a rozvahou, aby se s pozměňovacími návrhy docílilo dohody.

Koronace anglického krále Jiřího s chotí konala se se vši nádhrou dle starobylých obřadů dne 22. června. Účast byla ohromná. Rakouský dvůr zastupoval arcikníže Karel František Josef. Počet čestných hostů činil 7000 osob, z toho 40 členů anglické královské rodiny a 200 zástupců cizích států.

Národní shromáždění bulharské jedná o ústavní reformě. Členové selského svazu spojili se se socialisty a radikálními demokraty, a hodlají se opřít všem navrženým změnám ústavy, ba i potvrzení královského titulu; chtějí totiž republiku.

Povstání v Albanii. Přes všechny zprávy o darech sultánových a přes všechny výklady o jeho tak prý dalekosáhlé amnestii povstalci bojují dále a konec povstání v dohledné době očekávají nelze. Lhůta k podrobení se prodloužena Malisoriům o dva týdny. Velitel tureckého vojska v Albanii dostal zároveň rozkaz, aby povstálé Malisory, katolické křesťany, pronásledoval až na černohorskou půdu.

Zprávy organisač. a spolkové.

Program sociálního, řemeslnického a účetnického kursu v Hradci Králové od 16. do 23. července t. r.: Dr. František Šulc: Program křesťansko sociální v ohledu národním, hospodářském a kulturním. Darwinismus. Spiritismus. Volná Myšlenka. Agráři a katoličtí rolníci. — Dr. Jindra: Kulturní význam Eucharistie. Vzdělání člověka. — Dr. Reyl: Nauka o řemeslnictví. Jednotlivce a společnost. — Cís. rada Čermák: Účetnictví hospodářské a obchodní. — Dp. Konečný: Čechy a Řím. Sociální demokraté. — Pan Katnar: Požadavky dělnictva. Všeoborové sdružení. — Pan Fait: Požadavky řemeslnictva. — Dp. Vlček: Hospodářské úkoly. — P. Pírko: Intelligence a náboženství. — P. Šupka: Organizace vůbec. — P. Orlický: Organizace mládeže. — St. Kosařová: Ženská otázka. — P. Keppl: Význam tělocviku. — P. red. Sahula: Tisková akce. — Večery budou věnovány praktickým cvičením a zkouškám. Z uvedeného programu jest jasno, že kurs podstatně prohloubí náboženské a sociální vědomosti účastníků. Přihlášky do kursu učiňte ihned u jednatele kursu J. Poláka, strojmistra v Hradci Králové (Adalbertinum). Příspěvek na byt a stravu za celý týden 12 K račte zaslati poštovní poukázkou hned s přihláškou. Přihláška musí obsahovati: jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště. Podrobný rozvrh hodin a příslušné instrukce budou každému zaslány v týdně před zahájením kursu. Doufáme tudíž, že účastenství bude značné, protože učíte přihlášky co nejdříve, abychom mohli vykonati nutné přípravy ubytovací. Dr. František Reyl, rektor. Jos. Polák, jednatel.

Pořad poutí, schůze a akademie bohoslovců a katolického studentstva československého dne 25. a 26. července r. 1911 na Velehradě. Dne 25. července. Ve dvoraně zahájení sjezdu předsedou »Literární Jednoty bohoslovců olomouckých«, volba předsednictva. Akademie. Dne 26. července dopoledne. Řeči na schůzi: »Činnost kněze ve spolkovém životě« vldp. P. Alois Jemelka, T. J. z Vídne. »Světový názor křesťanský jest vůči vědě úplně oprávněn«, vldp. Dr. Richard Špaček, prof. bohoslovecké fakulty v Olomouci. »Kulturní krise českého národa«, p. JUC. Josef Hronek, právní praktikant u zem. soudu v Praze. — Odpoledne. O 2. hodině porady, pak prohlídka velehradských památek, zvláště svatyně, před odchodem soukromá pobožnost. Rozchod ve skupinách na Buchlov, k Brnu, (Sloupské jeskyně a Macocha), na Slovensko, na sv. Hostýn a j. — NB. Unionistický sjezd začne 26. července odpo. a skončí 28. července odpo., načež se koná slavnostní schůze Apoštola sv. Cyrilla a Metoděje a končí 30. července odpo.

Jilemnice. Katolická jednota v Jilemnici pořádá ve dnech 15. a 16. července t. r. slavnost čtyřicetiletého trvání spolku, spojenou s diecézním sjezdem katolických jednot. Pořad slavnosti: V sobotu dne 15. července v

předvečer slavnosti uspořádá na svých cestách katolické studentstvo české druhé prázdninové turistické výpravy »Slavnostní akademii« ve dvoraně radnice. V neděli dne 16. července: V 5 hodin ráno budíček, od 8 hod. vítání spolků a hostů v městské radnici o půl 10. hod. seřazení spolků v městské radnici a průvod do chrámu Páně, slavnostní kázání a slavné služby Boží, po nichž návrat do radnice, společný oběd. Odpoledne: O 1. hod. hudba na náměstí, o půl 2. hod. zahájení sjezdu a valné hromady katol. diecézních jednot ve dvoraně. O půl 3. hod. koncert v městské zahradě místního hudebního sboru řízením kapelníka p. A. Jirouta, o 3. hod. slavnostní řeč p. učitele V. Jelínka z Břevnova, načež pozdrav katol. studentstva českého přednese p. Karel H. Ježek, kand. učitelství z Prahy. Večer o půl 9. hod. věneček ve dvoraně radnice. Podrobný program slavnosti zašleme každému spolku zvlášť. O hojnou účast předem prosí Slavnostní výbor.

Zprávy místní a z kraje.

Z visitačních cest. Jeho Excel. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava minulý týden konal generální visitaci a udělil sv. birmování ve vikariátu Trutnovském. Cesta jeho provázena byla velikými ovacemi obou národností. Byl doprovázen všude kanovníkem a latere vsdp. Dr. Soukupem, jenž nyní přijal hodnost kapitulního děkana a dp. sekretářem Huránem. Při té příležitosti vystoupil Jeho Exc. na Sněžku, kdež sloužil v kapli mši sv. Ku svátku sv. Petra a Pavla odjel Jeho Bisk. Milost do Časlavě posvětit tamní památný chrám.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 26. června 1911 tato usnesení: Policejnímu úřadu postoupen byl výměr c. k. okresního hejtmanství, kterým se rozšiřuje p. Jindř. Komárkovi, obchodníku, v domě čp. 142 na Velkém náměstí koncesse ku výčepu vína o oprávnění podávati teplé pokrmy. — Vzaty na vědomí nálezy vodoprávní a vyvlastňovací, vydané c. k. mistodržitelstvím pro král. České za účelem provedení dalšího projektu úpravy Spojené Orlice v obcích Hradci Králové, Slezském Předměstí a Malšovicích až pod Malšovický jez. — Návrh změny fačady novostavby domu p. J. Cardy, mistra pekařského, byl schválen. — Návrh, učiněný c. k. silniční správou v Hradci Králové, na zřízení ukazovatele cest v Komenského třídě na křižovatce silnice Králové Hradec-Jablonské a Litomyšl-Jičín-Rumburské, postoupil se c. k. odborné škole sochařské v Hořicích se žádostí za předložení projektu.

Schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude dnes v zasedací síni o 4. hod. odpo. Z programu uvádíme: Stane se usnesení o udržování jezu na Orlici. — Návrh, aby věnovány byly bezplatně: a) obecní dům čp. 62 k užívání »Chlapecké výchovné České zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež«; b) obecní dům čp. 96 k užívání obecní kuchyně. — Udělí se: a) Nadace J. Bartuška pro medicu; b) nadace Urbánková pro žáka c. k. vyšší reálky za nejlepší prospěch v chemii. — Návrh na zakoupení plovoucího bagru. — Dá se vyjádření o žádostech za udělení hostinské koncesse. — Vyžádá se schválení zásadních ujednání se Svazem hospodářských družstev pro konsum elektrické energie okresu královéhradeckého ohledně elektrické energie z městské elektrárny. — Žádosti za udělení práva domovského v Hradci Králové. — Návrh na jmenování slečny Marie Teisslerové definitivní cvičnou učitelkou psaní na stroji a sekretářkou při obchodní akademii.

Nájemce bytů v nekolaudované stavbě podléhá též trestu. Dne § 386. trest. zák. trestá se, kdo před udělením povolení k obývání novostavby do téže se nastěhuje, neb jinému ji používati dovoří, trestem vězení ode tří dnů až do jednoho měsíce anebo peněžitou pokutou ve výši poloroční čínce z příslušného bytu. Toto trestní ustanovení bylo dosud od soudů jen proti majitelům domů praktikováno. V konkrétním případě rozhodl však nejnověji kasační soudní dvůr, že znění § 386. tr. zák. vztahuje se též na nájemníka, který v cizím domě byt najímá. V odůvodnění praví, že není-li vlastník domu dovoleno, aby obýval svůj vlastní dům bez předchozího úředního konsensu, není důvodu, by nájemník, který snad proto, aby laciněji bydlel, předčasně byt najímá v nekolaudované novostavbě, byl příznivěji postaven, tím spíše, že tím nejen sebe, nýbrž i osoby své domácnosti na zdraví poškozuje a příležitost má, určitě části bytu dáti v podnájem a tím další osoby poškoditi.

Výsledky volby v městské skupině č. 24. S velikým napětím sledovaný zápas mezi mladočeským a pokrokařským táborem byl vybojován značnou většinou pro dohodového kandidáta dra. Frantu v užší volbě. Zápas tento jest tím zajímavý a pro budoucnost zároveň poučným, že naznačil volební klíč pro příští dobu nejen v naší skupině, ale i v celých Čechách. Proti spojeným nenárodním živlům, které řídí se úplně velením židovské internacionály a hájí servilně kapitalistický žok peněží šlechty, mohou české národní strany uhláti se jen spojeným blokem, jenž by spojencům zabezpečoval přiměřené poměrné zastoupení v jednotlivých okresích bez úporůch bojů, zbytečných finančních obětí a bez divočení lidových vrstev. Kdo prodělal Drtinovu a Kramářovu schůzi v Hradci Králové 6. a 7. června, ochotně nám přisvědčí, že takové volební schůze jsou vlastně cirkusem, v němž nejlepší zábava z hlouposti křesťanů mají jen chytří židé. Proč mají zasloužilí lidé sestupovati do arény cirkus. a potýkati se s najatou četou hruběná-

ských lidí? Zápas o mandát královéhradecké skupiny rozhodly hlasy katolických organizací ve všech 12 městech naší volební skupiny. Dr. Franta obdržel při užší volbě o 2016 hlasů více, nežli při první. Veškerá síla spojených mladočechů a národních dělníků byla dne 13. června úplně vyčerpána, protože již při první volbě hlasovali mnozí katoličtí voličové pro dohodového kandidáta. Zálohu spojených stran v užší volbě vytvořilo as 630 voličů Drtinových a 1386 voličů dra. Reyla, kteří by byli sami stačili i bez hlasů pokrokových k vítězství dra. Franty nad socialistickým kandidátem, obdrževším jen 4072 hlasy. Konstatujeme tuto okolnost na doklad, že katoličtí voličové za svou cennou pomoc ve vážné chvíli mají právo, aby byli respektováni se svými kulturními požadavky a aby přestalo favorisování pokrokařských nevěrců a svůdců mládeže na úkor osvědčených zásad křesťanské spravedlnosti. S katolíky bylo dosud jednáno jako s lidem druhohrádným, kdežto o vídný úsměv pokrokařů ucházeli se i nezávislí lidé, kteří nemají žádné nutnosti obýbati páteř před někým. Kdyby vůdcové české politiky projevíli jen trochu zájmu o spravedlivé požadavky katolického voličstva, vybledly by značně křiklavé barvy, kterými židovská klika namalovala strašidlo klerikalismu, aby si mohla zcela nerušeně cpáti kapsy v rozčepené kalné vodě. V Hradci Králové na př. po léta se štválo proti vetším barákům, jež se zovou kanovnícké residence. Baráky tyto byly by příliš hubeným soustem pro žádanou konfiskaci církevních statků ve srovnání s paláci obchodních domů, které si zatím v politickém záutí zbudovali čiperní obchodníci židovští, jejich synkové v letošní volební kampani agitovali proti straně národní. Český národ bude dlouho ještě pykati za politickou krátkozrakost, která dobrých 70 procent obyvatelstva vyháněla z vlasti jako zrádce národní myšlenky a spokojovala se pomocí »českých« židů. Ovšem známe příliš dobře setrvačnost dlouholeté Masarykovy, sugesce a proto neodáváme se iluzím, že česká politika přejde brzy do zdravějších kolejí a že se zbaví lichých ohledů na soptění nepřátel českého lidu. Smysl pro spravedlnost byl dlouho otupován, a v Čechách zuřil se již přes 20 let proti »hydře klerikalismu« katolického, ačkoliv židovský a protestantský se blahosklonně podporuje. Masarykovci otrávilí celou generaci a proto jen budoucnost může nás zbaviti této pohromy. Ale zbavit se ji musíme.

Prostí na Rožberk koná se v neděli dne 2. července na svátek Navštívení Panny Marie. Procesí vyjde z kostela Panny Marie o půl 3. hodině odpo. Prostí se o vypravení dražiček, o hojnou účast věřících a z okolí o vypravení procesí ke kapličky.

Veřejná výroční zkušebka chovancův ústavu pro hluchoněmé (Rudolfína) v Hradci Králové koná se dne 5. července t. r. Začátek o půl 9. hodině dopolední.

Dary. Pan c. k. mistodržitelství rada Hejman Steinfeld se svu chotí věnoval k uctění památky zemřelého syna Karla chudým chovancům zdejšího ústavu pro hluchoněmé 30 K. — Architekt a podnikatel staveb pan Robert Schmidt daroval hluchoněmým dítkám částku 20 K. — Vdp. farář Jan Bonaventura z Libice n. C. zaslal ve prospěch ústavu 5 K. — Ředitelství ústavu vzdává těmto šlechtným příznivcům ubohých hluchoněmých dítek nejvšechnější díky a ubezpečuje jménem svěžených chovanců spanilomyslné dárce, že budou předmětem prosb a modliteb vyslaných vděčnými hluchoněmými k trůnu Boha všemohoucího. Zaplať Bůh!

Mezi dárce, kteří přispěli o matčině slavnosti na buffet, sluší s upřímnými díky uvésti štědré vždy příznivce. Darovali: pl. Šandová sodovku, lékárník pan Hubáček limonády, pl. Vlachová víno, pl. Rejthárková víno a malinovou šťávu, pl. Hobeková kávu a cukr, pl. Hromádová čaj, puně a cukroví, továrník p. Katschner 2 košíčky cukrovinek, pl. Fischerová a sl. Šimová po cukroví, pl. Richtrová bábovka a cukroví, sl. Eiglová koláčky a rohlíčky, pl. Vojtová jemný perník, krém koláče a květiny, pl. Oehmová cukroví a květiny, po dortu pl. Špalková, Šejnohová, Tolmanová, p. Klímt a Pešek, čokoládu p. Červený, pl. Schmidtová cukroví a pečeně, pl. Jirotková pečeni a vejce, pl. Domečková a Filipová po obložených chlebcích, sl. Pospíšilová šunka, sl. Laufová, Vanická a Trykarová šunka, pl. Bařková šunka a citrony, pl. Rybová pečeni a jahody, pl. Srdínková, p. Kubr a Podhora květiny, p. Růžička a Huáček pečivo, p. Hamet papírové talířky a mýdla pan Štěmcha z Kydlínova 10 K buffetu. — Z dámského výboru Ústřední Matice školské: M. Schmidtová, předsedkyně, M. Rejthárková, jednatelka.

Výroční výstava prací z kreslířského kursu a malířského kursu, jakož i oddělení pro umělecké vyřívání a jiné ozdobné umění ženské práce pl. Elly Mikanové-Urbánové, otevřena jest v čítárně muzeijní ve dnech od 29. června do 2. července denně od 9—12 a od 1—6 hod. Vstup volný.

Na odvrácení germanizace českých dětí dolnorakouských přispěl spolku »Komenský« ve Vídni III.-3, Strohgasse 45, který vydržíte nyní 5 obecných škol, 3 opatrovny, 5 škol jazykových a školu pokračovací, v břežna a dubnu politický okres: Hradec Králové: Hradec Král. Odber zem. jednoty soukr. úředníků 5 K, Spolitební a záložní družstvo úřed. jednoty 10 K, Fr. Rejthárrek sb. z l. zábov. večírka organ. mladočeské v hostinci »Merkur« uspoř. pl. Švorčkovou 33.50 K, Odbočka Jednoty českého čílnictva »Otakar« 10 K, J. Přinášek z propájení hesla »Ve prospěch Komenského« při prodeji mýdla a svíček 882.74 K, Všeobecná úvěrní společnost 40 K. — Třebechovice. Rolnická záložna 10 K.

Dětem trávějím anche zpestřilo již na oběd i spolených velkých škod.

Vyhledka. Za příčinou rekonstrukce okresní silnice Čibuz-Černilovské v kopci před Černilovem zastavuje se veškerá jízda na trati této od Oujezda k Černilovu na dobu neurčitou. — Povozy odkazují se na silnici z Oujezda do Bukoviny a Černilova a naopak.

Upozornění pro cyklisty. V poslední době množí se případy, že cyklisté berou na kola také děti, což v zájmu osobní bezpečnosti těchto naprosto nelze trpěti. Policejní úřad upozorňuje proto pp. cyklisty, že bylo strážní nařízeno, aby každý takový případ oznámil za příčinou zavedení trestního řízení.

Reditelství státních drah v Pardubicích jest prý hotovou událostí. Marná tedy byla snaha, aby ředitelství to bylo zřízeno v Hradci Králové. Současně zřízeno bude také ředitelství v Liberci. Činnost nových ředitelství započne nejspíše 1. ledna 1912.

Sjezd východočeských majitelů domů dne 2. července v Pardubicích. Neblahými poměry hospodářskými způsoben byl drakonický tlak berních šroubů na znehodnocení domovní majetek městský, že majitel domu stal se již vyvlastněným výběrčím daní a přírůžek. Těm poměrům těch pociťuje obyvatelstvo všechno, majitelé domů i jejich nájemci, neboť na tyto se poplatky přesunují zvýšeným nájemným. Poměry dospěly konečně stupně nepřekročitelného a tu hodlají majitelé domů svým manifestacním sjezdem v Pardubicích protestovat proti dalším břemenům jménem svým i svých nájemců. Sjezd koná se v neděli dne 2. července o 10. hod. na „Veselce“ v Pardubicích. Na programu jest jednání o reformě daně domovní, o berní reformě a o hospodářském a sociálním i národním postavení majitelů domů.

Volby v Třebechovicích. V minulém „Obnově“ byl uveřejněn dopis, který dovolíme si doplnit. C. k. hejtmanský patrně nezná našeho prvního radního p. B. a proto asi jmenovalo ho komisařem při volbách. Jako v jiných případech, tak i při této příležitosti ukázal se býti stranickým, neboť do volební komise povolal zástupce všech stran, vyjímaje stranu katolickou. Obecní zastupitelstvo, věrně pokrokovskému svému poslání, také na nás nevzalo zřetel a tak pomalu strana naše, která svého vlastního kandidáta stavěla, samostatnou voličskou schůzi zde měla a slušných výsledků docílila — ani by neměla zástupce, kdyby v poslední chvíli nebylo postaráno alespoň o důvěrníky. Vizme dále, jakého lokte používal náš pan komisař pro pokrokáře a jak měl nepokrokáři. Pokrokář továrník R. A. jako na posměch zákonnému ustanovení chodil po čas voleb do volební místnosti, kdy chtěl, dle libosti se tam zdržel, s jednotlivci jednal a vliv svůj uplatňoval. Strážce zákona p. B. ani slůvkem tu nezakročil. Když však člen nepokrokovské církve p. H. odvolil a chtěl něco sdělit našemu důvěrníku p. K., tu pan B. ihned zakročil a p. H. tise se vzdal. — Další obrázek. Sociální demokrat občan L. odvolil a po hodině opět přišel volit. Někteří přítomní, vyjímaje soc. demokraty, dokazovali, že již občan L. jednou volil, čemuž občan odporoval. Určitě bylo dokázáno, že občan L. činil pokus dvakrát volit, a tu p. B. chtěl hlasování (!!) volební komise přiknouti jemu právo na druhou volbu. Tomuto nesprávnému náhledu — dle našich informací — vzpěl se náš důvěrník p. V. Koleč. Pan komisař však pravil: „Vy nejste člen volební komise, nemáte právo ve věci rozhodovati.“ Náš důvěrník však energicky se vůči p. B. rozkladu ohradil a snad jen tak se stalo, že zmíněný občan podruhé nevolil, aniž by volební komise hlasováním se blamovala. — Kdyby někdo z neprivilegovaných strany následoval příkladu občana L., jistě by se s ním zavedl protokol a ostatní by následovalo. — Tento případ jasně dokazuje, že naše strana má míti ze svého stádu ustanoveného vlastního člena volební komise a že p. B. veškerým svým jednáním opět podal důkaz své stranickosti, že se za volebního komisaře nehodí, a proto doufáme, že sl. c. k. okresní hejtmanský přistě se dle toho také zařídí. — Ano?

Vlásecký žár v Třebechovicích. „Ratibor“ v č. 26. uveřejňuje v sokolském svém věstníku: Do jednoty sokolské nebudetež za členy přijímání příslušníci klerikálních spolků a ti, kdo klerikálním snahám vědomě slouží. Odpovídáme: Blázen, kdo by se mezi vás vtíral! Jenom prostě konstatujeme, že na př. třebechovský Sokol mezi své členy přechoťně zařadil pana Kopasu, nerakouského Němce, rodem i smýšlením, ale vedle toho i příslušníka Německé říše! Kdo chce, ať věc porovná, a ihned pozná, že Tyrš a Fügner by se dnes k sokolským svým „následovníkům“ nehlásili. Ať žije sokolský klerikalismus!

Nechanice. V posledním čísle „Kraje Královéhradeckého“ nacházíme řádky, které naplnily nás opravdu potěšením. Jest to povolení z Nechanic. Přišly sice opožděné, ale přišly přece. Týká se dvou, a nás dobře známých pánů, na které my již dlouhý čas upozorňujeme, ale marně. A přece mohlo se u nás mnoho nesnází zamezit. Dokud však šlapalo se na práva rodičů a dělaly se vzdory nám katolíkům, naši páni na radnici jako by neviděli a jako by se jich to netýkalo. Snad konečně tomu byli i povděční a jednání takové schvalovali. Jinak si to nedovedeme ani vysvětlit. A přece máme místní školní radu, aby dohlížela. Dnes však došlo také na naše pány a tu se již čepeři. Ze zkušenosti se nabývá rozumu a u nás zvláště. Myšlíme, že by bylo v zájmu města i naší školy potřeba trochu provětrat. A ještě dodatek k volbám. Při druhých užších volbách scvrhli se tak zvaní pokrokáři na 40 hlasů. S jakým úsměvem a namáháním byly abnuty, víme nejlépe my u nás. Našla se u nás totiž odrůda lidí, kteří ze záští proti radnici spojili by se třeba s čertem, jen aby si zchládili žáhu. Je-li to obci aneb národu k pre-

spěchu, to je jim docela lhostejno. Že potom věci u nás jdou tak šourem, je na blůdnl. Pravých pokrokářů je u nás asi tolik, jako prstů na jedné ruce. Ti druzí chtějí být také moderní a pokrokoví a z toho důvodu jen přisluhují. Každá však písnička má konec a tato bude mít také.

Hofice. Dnes aby měly duchovní správy, kde vycházejí 2—3 listy, svou stálou rubriku v katolických listech, aby vyvracela nepravdivé zprávy, jež se o ní a jednotlivých kněžích šíří. U nás se sice poměry poněkud zlepšily, ale posud vyskytnou se případy, kdy se redakcím dostane zpráv nepravdivých, jednostranných, jichž tyto pro sensaci využijí, jimž se sice v obecnstvu málo věří, jež však přec — bíjíce pravdu v tvář — aspoň nedůvěru rozněvají. Takovouto zprávou byly referáty zdejších místních listů o pohřbu dítěte Anny Rejnartovy, v nichž se uvádělo, že kaplan K. odřekl výkrop v kostele, protože to měl, jak prý řekl, od děkana zakázáno a tento že tak učinil, že neměl zapláceno. První vylučuje se samo pro svou naivnost, ježto kaplan, kdyby to zakázáno měl, nikomu by to nepovídal, a pokud se druhého týče, měla se věc takto: Rodiče dítky se tážali, co by zaplatili za právod či pohřeb, a když jim poukázáno bylo na 6. třídu, čili na 6 K, a jim se to zdálo mnoho, smluvili výkrop a jak slušně — třeba otec byl bez vyznání — přišli, tak slušně odešli a snad jim ani ve snu nenapadlo, co z toho lidé, jimž do věci ničeho nebylo, jichž řemeslem však jest štvání proti kněžstvu, aby lid o důvěru k němu připravili, a tak pro odpad čili Volnou myšlenku získali, udělají. Již u nemocnice, odkud právod vycházel, slyšel kaplan, že je tam hlučná nespokojenost, protože se kněz k slavnému právodu po městě s hudbou, již si mezi tím — bezpochyby na cizí radu a útraty — objednali, nedostavil. V takovém případě, kdy strana, třeba katolická, vypravuje si t. zv. občanský pohřeb, t. j. s hudbou a bez kněze, jak se u odpadlých od víry děje, je církevním předpisem a zde ustáleným zvykem, že se mrtvola, žádal-li si toho přibuzní, vykropí u hrobu a že hudba ve smyslu nařízení c. k. politického úřadu na zádušním hřbitově nehraje. Kdyby byl kněz mrtvolu do kostela vedl, byl by měl stejně výstup, ježto hudebníci byli by chtěli na hřbitově hrát, po případě poštvaní někteří účastníci byli by to od nich žádali. Správně školy se vytýká, že děti na pohřeb neposlala, ač vyrozuměna nebyla, duch. správě, že konala svou povinnost. Byla zde jednou do lidu uměle vnesena nespokojenost a ta musila propuknouti; u nemocnice nikdo nevěděl, že výkrop bude u hrobu a bylo již zde jítí. Kdyby cizí živly, jež mají humanitu plná ústa, jinak bývají však často bezohlednými a bezcitnými, se do cizích záležitostí nemíchaly, obyčejným lidem by ani nenapadlo, aby vyvolávali výstupy a do novin se utíkali. To by však Volná Myšlenka spala a ta potřebuje stáleho přilévání oleje do ohně. Pro zajímavost otiskujeme dopis lékaře dra. Vorla, jež poslal do „Nových Hofických Novin“. Týž přišel nedávno do Hofic a píše v červenci z Hofic a byl tak dojat klerikální bezcitností, že honem následoval příkladu svého chefa a odpadl — dle dopisu — od víry svých dokonalých a katolických rodičů. Píše: „Nechte malíčkových přitíh ke mně, neboť jejich je království nebeské! Jak se dozvídám, komentuje se po Hofických živě zpráva, falešně různě posuzovaná, že jsem 17. t. m. vystoupil z církve katolické. K tomu podotýkám toto: Mnou ošetřovanému dítěti, šesté Anně Rejnartové, která zabita byla v jaru svého tichého, dětského žití, nevině a nenadále splašenými koňmi, odepfen byl výkrop v katolickém kostele. V životě i smrti musím, jako její lékař při ní stát; a při ní stát i v žití posmrtném, může jen blahem být. Vždyť Bůh, jak jej v srdci máme, ta velká Spravedlnost a Láska, toto dítě přece nemůže a nesmí než k Sobě vznést. Železná logika mi pak praví: Církev nosí mrtvé ostatní do kostela, jistě učí pro jich věčnou spásu, je to ale přece jen učení lidské, které pro mne však, kde zákony rozumu a neúprosné logiky a představy o Bohu mluví, obstát nemůže: Anna Rejnartová, prosté děcko, dobré a nevině, která trpělivě a tise v rukou svých zemřela, bez viny zabita, nemůže — a toho snad nikdo neopovází se popírat — než žítí po smrti životem nejasnějším. Kristus, který nenosil rouch fialových, který ani monsignorem nebyl, srdcem dobré dítě, zahynul také trpěliv, zabít bez viny. Ani ona, ani tento, nebyli chrámem ku hrobu nešení; vždyť by toho velebnější byli nepřipustili. Ale že oba při sobě jsou — je-li života posmrtného — je nesporno. Proto nemohu se vydat nebezpečí, zůstat katolíkem, v kostele býti vykropena, když tyto příklady tak jasně mi jiné dokazují. A kdo v mé ávaze jen jediného místa najde, které by i stínem bylo seologické, nebo vývratné, ať první po mne hodí kamenem!“ — Jak viděti, dovedou tací páni také býti něžní, — když to nic nestojí.

V 64. volebním okrese, ve kterém volí 3 okresy: Německý Brod, Humpolec a Ledeč, obdržel katolický kandidát František Šafránek v užší volbě celkem 3586 hlasů. Z tohoto počtu obdržel v okrese Humpoleckém na pěti farních, spravovaných duchovními správci z řádu praemonstrátského kanonie želivské, více než třetinu všech obdržaných hlasů, totiž 1240 a sice: na farnosti Želivské 450, agr. Hyř 60, na Senořatské 241, Hyř 61, na Jiřické 219, Hyř 93, na Vojslavické 178, Hyř 79, a na Ml. Břístské 182, Hyř 98. — Neskládáme ruce v klín, pracujme, uvědomujme náš lid a vítězství nás nemine! Čálice mluví zřetelně.

Proč neměl zvolen dr. Hnídek. Katolíci zemědělci čerpali z voleb r. 1907 posčení, že jen třetina agrárních podporovala v užších volbách naše kandidáty proti soc. demokratům, ačkoli agrární vedení samo v

tom směru vydalo vyzvání. Není divu. Pod prapor agrární se shrnuli evangeličtí klerikálové, mladočeši, pokrokáři a židé, zkrátka lidé, kteří několik desetiletí se cvičili v boji proti naší církvi. A tyto protikatolické živly zaujaly v agrár. straně čelné místo. Bylo by tudíž bláhovo se domnívat, že změnil se jejich protikatolická nálada, jakmile do agrární strany vstoupí. Pod zeleným praporem vedl se proti naší církvi boj dále — tu zjevně, tu zase z chytrosti tajně. Neupíráme, že v agrární straně zvláště z počátku bylo mnoho přivábených katolíků opravdových; tito si však představovali vývoj strany agrární jinak, proti hlavnímu radikálnímu proudu ve straně stali se malomocnými anebo se dali strhnouti zároveň. Vždyť dnes organisovaný agrární dorost jest pevnou baštou Volné Myšlenky; o to mají ovšem největší zásluhu pokrokovější učitelé. Mohlo se tedy hádati již předem, jakou přizeň nám prokázali agrárníci při užších volbách teprve nyní. To hrubé nadávání jako „bídácká čeládka“, fanatické úvodníky protikatolické sice pojednou utichly — ale to jen proto, aby katolíci voličové potěšnění nejhorším kalem a zmrskání jako zločinci rozmnožili hlasovací listky pro agrární kandidáty. Na druhé straně za odměnu očekávané ochoty již byl připraven zákeřný vpád do týla a to netoliko na Moravě, ale i v Čechách. V době „svobody“ agrárníci na nás pohlíželi jako na nevolníky hlasovací stroj, který musí a musí se točit dle povětí agrárních, i když agrárníci uštědřili nám kopanec hlučným spojením se soc. demokraty. — Málokde pak poznali katolíci rolníci takovou fanatickou zášť, jaká se jevila od agrárních agitátorů na Časlavsku. Ani stý díl toho štvání nebylo slyšeti z úst soc. demokratů v této volební kampani. Již při pouhém vyslovení jména inteligentního rolníka Šabaty křičelo se hromadně „hanba!“ Sám dr. Hnídek nazval zvolení Šabatovo „černou hanbou“, která se musí odčinit. Tu katolický lid začal poznávat, co jest agrární straně přednější: zda ochrana a snesitelné soužití rolnictva, či výbuchy hněvu proti veřejným zastancům katolické víry. Katolíci dále slyšeli o odstrašujícím agrárním hospodaření v Pardubicích, Kostomlatech, ve Žďáře; slyšeli strašné žaloby na stranu agrární od samého jejího zakladatele Práška. A k tomu všemu na ně poslán byl dr. Hnídek! Agrárníci tvrdili, že kněz má dbát o kostel, v kostele kázati, že nemá politicky mezi věřícími agitovati a tím snad docela bohoslužby zanedbávati. Sami však velebili a proti katolíkům poslali kněze, který vůbec měl svatou nesloužiti, ani v neděli do kostela nejde a kolárku nenosí. Poslali proti nám kněze, který chce, aby náboženství bylo vyloučeno ze škol. A z jeho úst jsme slyšeli v čase předvolebním desetkrát více výpadů proti křehkým církevním, než z úst soc. dem. agitátorů. To přece nemohlo být katolíkům lhostejno, když jim byl vnucován za poslance kněz, který byl miláčkem, jak zarytých evangelických klerikátů, tak židů a volných myslitelů. K tomu všemu před volbou Volná Myšlenka jako zpřízněná sestra agrární strany vydala právě před volbami obrovský počet „Havlíčka“ proti katolictvu a ve prospěch kandidátů agrárních. Tu by již katolíci byli tupými duby, kdyby tyto úkazy se jich bolestně nedotkly. Leč ještě něco horšího. Agrárníci vydávali podvodné letáky, na nichž falšovali podpis naší strany. Před první volbou vydali proti Šabatovi leták tak zákeřný, prohnaný, že se už ozývaly hromadné hlasy: „S takovou nepoctivou, nekřesťanskou společností nelze jíti, ať si dává název jakýkoliv. To jest strana rolnická?“ Aby pak míra rozčlenění byla dovršena, dověděli se po prvé volbě našinci, jak v sousedním okrese budou voliti agrárníci proti rolníku Adámkovi pražského soc. dem. úředníka Hnátku, jak v agrárním letáku se usiluje o „dokonání porážky posledního klerikála v Čechách“, jak i na Moravě učinili agrárníci všeobecnou úmluvu proti katolíkům. To rozhodlo. S hodnými agrárníky by byli našinci šli: ale nemohli se spojit s tou společností protikatolickou a protiagrárníckou, která udávala ty nenávistné povely. Zavínili tedy voliči Hnídkovi sami, že se volilo proti Hnídkovi. Nešlo se k volbě proto, aby byl zvolen soc. demokrat (ačkoli tento se choval při volbách taktně, neplival po nás), ale aby nebyl zvolen ten „lepší katolík“ Hnídek. Hodní agrárníci stejně s námi se spojili; ti lidé však, kteří říkají, že náboženství do politiky nepatří a přece nyní za svou porážku politickou chtějí se mstíti na církvi a na kostelech, stejně nikdy našimi přáteli nebudou, i kdybychom se jim poddávali jako rabové.

Vstupení do kostela v Jablonném n. Orli. Dne 26. t. m. v noci vluopal se do zdejšího kostela neznámý zloděj a vybral pokladničku u vchodu do kostela. V márnici vzal si motyku, kterou vypálil dvěře, resp. zámek u dveří do sakristie vedoucích, což byla práce úmorná; ze sakristie do kostela dvěře rovněž vypálil a pokladničku ze zdi vytrhl a unesl. — V sakristii vše zotvíral a přehrabal a nepatrné obnosy sebral. Pokladnice u oltáře zůstala neporušena a dle toho soudí se, že to byl zloděj cizí, který o této pokladnici nevěděl. — Tři kalichy v kostele se nacházející, paciřikál, mešní roucha a jiné bohoslužebné předměty zůstaly neporušené a nebylo ničeho odcizeno. Patrně šel jen na peníze a mnoho nepochytil. — Kostel zdejší nachází se na návrh o samotě a proto pachatel při činu nebyl vyrušován. —

Bystrov. Volby dne 20. června: Dr. Mýslivec 235, agrárník Feltl 26, 5 listů prázdných, 1 neplatný. Soc. demokraté nepřišli k volbě.

Stareč. Volební výsledek: Nár. soc. Švih 463 hlasů, soc. dem. Holec 192, křesť. soc. Trávníček 57. Tím minulý ádaj platně doplněn.

Jičín. V dopise z Hofic, uveřejněném v minulém čísle et, Vašeho listu, se praví, že v Jičíně kandidát kře-

st'ansko-socialní dostal pouze 1 hlas. Uvádějíc věc tu na pravou míru, sdělujeme, že u nás kandidát křesťansko-socialní pan John dostal 20 hlasů; není to sice mnoho, ale přece více, než jeden. — Dlužno vřele pochváliti tyto rozhodné muže, kteří jistě přilítě shromáždí kolem sebe více stejně smýšlejících. — Redakce.

Parník u České Třebové. Jako jinde tak i u nás zažili upřímní katolíci trpké chvíle při volbách do říšského sněmu, zvláště při volbě užší. Večer před užší volbou sešli se naši „přátelé“ agrárníci, národní socialisté, sociální demokraté a anarchisté ku pořízení nenáviděných klerikálů do hostince p. Freudla ve Lhotce. Ba snad ani realisté nechyběli, neboť uhlazeným způsobem mluvil proti klerikálním vůdcům pan řídící učitel Hýbl z Parníka. Pravil, že zdejší křesťanství socialisté mají na své předáky vzlíti hůl. Pisatel těchto řádků nebyl v oné schůzi a proto touto cestou dosvědčuje, že častokrát bychom měli vzlíti hůl a potrestati ty předáky, kteří nekonali svou povinnost. Asi před dvěma roky uprázdnilo se v jisté obci místo řídícího učitele a mimo jiné žádal též pán, známý po celém okolí svou velikou „láskou“ ke všemu, co jenom poněkud zavání náboženstvím; vždyť sám v jedné polemice proti organizovaným kolegům odmítá od sebe jakékoliv zdání nepokrokovosti tím, že první v celém okolí vzdal se místa varhaníka. Tento „přítel“ klerikálů obdržel ono místo a hádejte, či zásluhou? Zásluhou zástupce duchovenstva v okresní školní radě; ten totiž nedostavil se do schůze, ve které o obsazení místa toho se jednalo. Tenkrát pravili si někteří našinci upřímně, že na ty naše předáky patří atd. Dále je zvláštní, že národní socialisté stydlí se nyní za to, že při volbách v r. 1907 volili v užší volbě p. dra. Myslivce. Když týž pan řídící jim onen „hanebný“ skutek vytýkal, vysvětloval přítomný jeden pán ze Třebové, že tehdejší kaplan třebovský, vp. Kepl, žádal národní ve Třebové o kompromis, ale oni že nechťeli na nic přistoupiti. Snad pan rektor Kepl bude se ještě pamatovat, co na tom je pravdy, my však si pamatujeme tolik, že tři páni, přední stoupenci národních socialistů v České Třebové přišli tehdy v neděli do naší spolkové místnosti u p. Kosmanové ve Třebové a žádali nás (ne my je), abychom nedopustili zvolení sociálního demokrata, ale hlasy své a svých přátel odevzdali ve prospěch pana Klofáče. Na poukázání naše, že na venkově stojí náš dr. Myslivec v užší volbě se soc. demokratem a že nevíme, jak zachovají se nář. socialisté v Parníku, slíbili nám, že postarají se o to, aby zase stoupenci jejich odevzdali hlasy své pro dra. Myslivce a slibu svému skutečně došli. Říkati dnes, že nás tenkrát nepotřebovali, jest mírně řečeno pošetilost. Spojení všech stran proti křesť. sociálům v Parníku přímo křičí. Volební výsledek jest: při první volbě 160 soc. dem., 90 agrárník, 60 křesť. soc. dohromady 310. — Při užší volbě: 250 agrárník, 65 kř. soc., dohromady 315. Pro vysvětlení dodáváme, že v r. 1907 obdržel agrárník v Parníku asi 10 hlasů, ostatní jsou národní socialisté a Němci.

Veškerému katolickému lidu v Podkrkonoší. Katolické studentstvo české uspořádá při své letošní druhé prázdninové turistické výpravě po prvé v neděli 9. července o půl 4. hodině odpoledne a po druhé v neděli 16. července o půl 8. hod. večer s sále spolkového domu Katolické Jednoty v Libštátě slavnostní akademii pod protektorem slovutného pána Ph.Dra. M. Kováře, c. k. školního rady atd. Program velice bohatý: Četná čísla hudební (orchestrová a solová), zpěv solový a divadelní hra „Lakomec“, veselohra o 3 jednáních od J. Moliéra — J. Vrchlického. Děj za doby Ludvíka XIV. Hra provedena bude v kostymech „rokoka“. Při akademii účinkují účastníci výpravy: veleláz. pán V. Zimmermann, operní pěvec z Prahy, tři vynikající solisté na housle a jeden na piano, chvalně známá „kapela kandidátů“ a „dramatický kroužek kandidátů“ z katol. ústavu ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenči. — Zařízení restaurační (při stolech). Vstupné 50 haléřů za osobu. Necht' žádný katolík, hledající osvěžení v ušlechtilé a vzorné zábavě nenechá si ujíti tuto tak řídkou příležitost a určitě zavítá se potěšit v kruh katolického studentstva českého. Vzhůru, katolíci, v neděli 9. a 16. července do Libštátu!

Různé zprávy.

Kostelní sbírka ve prospěch českých služeb Božích ve Vídni. O náboženské potřeby Čechů vídeňských jest velmi bídne postaráno. Chťi-li mít české služby Boží, musí si je sami platiti. Než jsou to z velké části lidé chudí, takže při nejlepší vůli touze své po dostatečných českých službách Božích splnění dáti nemohou. Jest tu třeba pomoci jich krajanů v Čechách i na Moravě. Z té příčiny nařídil i nejdůst. B. Ordinariát v Hradci Králové, by ve prospěch jednoty sv. Methoděje, kteráž ve Vídni o české služby Boží a o duchovní vzdělání Čechů horlivě pečuje, konala se kostelní sbírka v neděli dne 9. července. Vybízejí se proto zbožní věřící, by v den ten ochotně přispěli na zbožný ten účel štědrým dárkem.

Místodržitel český hr. František Thun knížetem. Ne-očekávaně, právě v době, kdy bar. Bienensth ocitl se v úzkých, povýšen do stavu knížecího hr. František Thun, rozhodný katolík, který v rozličných jednání o dohodu česko-tyrckou zachoval se k nám se vřelou spravedlností, přitěl císařův, který svým státnickým a politickým bystrozrakem prokázal říši a dynastii služby neocenitelné a dalekosáhlé. A právě významná tato jest prý předzvěstí nových velkých státních škol českého náboženství. Nový kníže narodil se roku 1847 v

Děčíně a pocházel z české větve Thunů-Hohensteinsků, kteří jsou starou katolickou tyrolskou šlechtickou rodinou, která vyskytuje se v dějinách poprvé v r. 1144. Jasný kníže jest již podruhé ženat, má pouze jedinou dceru, syna žádného. — Dále povýšen do stavu knížecího pobočník císařův bar. Bronn a hr. Festetič, jeden z nejbohatších a nejváženějších členů uherské šlechty, patřící též k úzkému kruhu panovníkových důvěrníků.

Exercicie pro kněze na Sv. Hostýně. Duchovní správa na Sv. Hostýně upozorňuje P. T. velelústojné pány, že místa pro první serii exercicií (17.—21. července) jsou již obsazena a nelze tudíž přihláškám na tento turnus vyhověti. P. T. velelúst. pánové, kteří hodlají exercicie na Sv. Hostýně konati, račtež se co nejdříve přihlásiti u duchovní správy Sv. Hostýně na některý z následujících turnů: II. 24.—28. července, III. 7.—11. srpna, IV. 21.—25. srpna, V. 28. srpna až 1. září. Začátek vždy v pondělí přesně o 6. hodině, zakončení v pátek ráno.

Agrárníci mezi sebou. Jak píše „Venkov“ o vlastních svých stoupencích, kteří vzepřeli se pražskému vedení a chtěli volit opět poslancem exministra Práška, toho důkazem je také zpráva, uveřejněná v čísle ze dne 11. června t. r. „Venkov“ píše: V pátek dne 9. června svolal pan K. Prášek důvěrnou schůzi voličů do Konětop (okres Brandýs), na kterou se dostavili zástupci výkonného výboru a kandidáta strany pana Zajíčka, pan Mašek z Ostrova a Kar. Bulvas z Bářt. Obvyklá četnická assistence nescházela ani zde a též celá všetatská „kapela“ s panem Hübnerem v čele se sokolskými odznaky (!) se dostavila. Zástupci výkonného výboru byli při svém vstupu do místnosti freneticky pozdravováni místním voličstvem a schůze po té zahájena. Pan samostatný kandidát nerespektoval ani zde obvyklou slušnost, aby se zvolilo předsednictvo z místa schůze a jako svolavatel schůze dal si zvoliti všetatskými pana Hübnera předsedou. Místní starosta nepřijal mistopředsednictvo s podotknutím, že vedle zrádce nechce seděti. Pan předseda uděluje slovo p. Práškov, který znovu a znovu opětoval svoje schopnosti na říšské radě, snažil se výmysly smýt svou vinu v řepařské aféře. Po té pan Houštěcký opakoval svou naučenou řeč, která, pokud se týče řepy p. Práška, je souhlasná s vývody tohoto kandidáta. Po té přihlašuje se k slovu p. Bulvas. Nyní však nastalo něco, co skutečně sotva při pověstných maďarských volbách násilných státi se může. Celá tlupa všetatských zjednaných lidí, počtem asi 80 osob, hodných svého vůdce, který je s sebou vodí po celé volební skupině, propukala ve vřavu a nadávky na hlavy zástupců výkonného výboru pana Maška a Bulvasa se jen hrnuly. Pana Práška věrně a vyspěle voličstvo ze Všetat silně rozjařeno zuřivě otočilo na řečníky a nedovolovalo jim mluvit, aby voličstvo obcí, pro které schůze byla svolána, nebylo správně a to dle pravdy informováno. Na komando samostatného kandidáta pana Práška a vůdce svého p. Hübnera vrhají se jako žoldnéři se zaťatými pěsti na zástupce výkonného výboru. Někteří z těchto lidí skutečně životu nebezpeční spílají a pan Prášek při tom volá, že chce bojovati zbraněmi ducha! Zřejmě radost zářila z jeho obličeje a bylo zřejmo, že těší se z této hnusné podívané. Plán byl předem smluven, pan Prášek rozkázal svému předsedovi Hübnerovi, aby rozpustil schůzi a za provolávání hanby místním voličstvem utíkal ze schůze na novou, do Nedonic svolanou schůzi. Místní voličstvo, pan Bulvas i pan Mašek, následovali jej i tam. Mezi tím bylo posláno p. Práškem na rychlo do Všetat pro posilu, která se do Nedonic počtem asi 80 nových zuřivců dostavila. Sotva vkročili zástupci výkonného výboru do místnosti, kde schůze se konala, byli napadeni nejsurovějším způsobem a výjevy nejsprostší kofalny sotva důstojně se zde odehrávaly. Hlavně na zástupce výkonného výboru pana Bulvasa soustředila se veškerá zuřivost zfanatisovaných rváčů ze Všetat, a tento byl smýkán, insultován, pivem polit a za zběsilého nadávání převržen byl na něho stůl. Při tom se pan Prášek vítězoslavně rozhlížel na ovoce své práce a ani jedním prstem nehnul, aby řádění zjednaných zběsilců zamezil. Naopak chvílemi je ještě ku zuřivějšímu počínání různými poznámkami povzbuzoval. Tato „schůze voličů“ byla chvílemi přerušována řečí pana samostatného kandidáta, ve které se svým věrným voličstvem srdce rozděloval, hanobil výkonný výbor a řepařskou jednotu, poukazoval na osobní nepřátelství vůči jeho osobě atd. atd. Když konečně pan Mašek z Ostrova, který v místnosti setrval, chtěl mluvit, shlukla se opětně vřava všetatských zuřivců a týž byl nucen opustit místnost, aby na životě nebyl ohrožen. — V které škole se jenom Práškovci takovému boji naučili? Vždyť jsou to přece agrárníci a proto jdou již vyžlapanou známostou cestou. Když zrovna takové a ještě horší surovosti se páchají od agrárníků na našincích, tu má již „Venkov“ jiné měřítko. Hájí své lidi do strhání a snaží se obviňati z násilností našince.

Jak Turci oklídají Albánii. „Vaterland“ oznamuje z pramene velice spolehlivého, že turecké vojsko mění Malciju v úpišom poušť, aby Malissofi i v případě dohody o mír buď byli donuceni k vystěhování nebo vydání na pospas smrti hladem. Každý ovocný strom je podřezán, vinice nišeny, domy páleny, obilí na polích ničeno, dobytek zabíjen. Hlavní velitel v Albánii Turgut Šeket-paša proti všem pravidlům mezinárodního práva a válečnictví používá při oklídávání Albánie takové falše a podvodu, že jest to dle „Vaterlandu“ nedůstojno i tureckého generála. Surovost mladoturků, a jakou počínají si proti bráněncům se Albánci, je vpravdě turecká. Mladoturci dokazují tím jen znova, že jsou takovými, jakými byli jejich předkové a že patří do Asie

a ne do Evropy. Bolestno jest, s jakou chladností pohlíží „kulturní“ Evropa k vraždění křesťanských Albánců, vypalování vesnic, znásilňování albánských žen a dívek mohamedánskými fanatiky. Jedný útulek a záštitu mají Albánci na Černé Hoře, a ta je za to „diplomaticky“ zakřikována.

Židovské peníze. Maďarský časopis „Alkotmány“ dne 22. června pojednává o výsledku rakouských voleb, při čemž píše o jistých velkých obnosech židovských peněz, které ve Vídni od několika bankovních ústavů, firem a kapacit byly dány k dispozici uherské vládě k loňskému uherskému volebnímu boji a které i při volbách v Rakousku hrály hlavní roli. Toť se ví, že úředně se tato zpráva popírá. Na židy se nesmí povědět, že operují jen penězi.

Zápas o zřízení veřejné české školy v Litoměřicích. Správní soud ve Vídni za předsednictví presidenta senátu Truksy zamítl jako bezdůvodnou stížnost, kterou podala městská obec a německá místní školní rada v Litoměřicích proti ministerstvu vyučování pro zřízení veřejné české školy obecné v Litoměřicích. Podavatelé stížnosti byli odsouzeni nahraditi rukou nerozdílnou zástupci spoluzúčastněných Čechů, dru. Šámalovi, advokátu v Praze, výlohy procesní v obnosu 12.000 K.

Všelicos. Po zemědělském kongresu v uherském Kečkemetu konal se banket, při němž prostřeno pro 4400 osob. Hosté snědli 2000 bochníků chleba, 17.000 koláčů, guláše ze 14 q hovězího masa, který se připravoval od 5. hodiny ranní ve 44 obrovských kotlech, a vypili 280 hl vína a 3000 lahví minerální vody. Hosty obsluhovalo 220 sklepníků. — Na Sibiti v Pavloku vypukly velké nepokoje. Sedláci zpustošili státní budovy. Povoláné vojsko mnoho sedláků postřelilo. — Ve stolici abenské v Uhrách zničeno bylo na 727.655 kg chroustů, k jejich odvezení bylo třeba na 75 vagonů; výlohy se zničením a schytáním chroustů obnášejí na 100.000 K. — V severoamerickém Cordelu zřizují továrnu na výrobu tiskového papíru ze stonků bavlníkových; z půldruhé tuny zmíněných stonků bude prý možno vyrobiť tunu papíru. — V několika městech italských řádí cholera. Úřady italské zachovávají přísné mlčení o těchto případech, aby nepoškodily cizinecký ruch. — 24. června spuštěn byl v Terstu na moře prvý rakouský dreadnought „Viribus Unitis“ za přítomnosti následníka trůnu arcivévodky Františka Ferdinanda. Kmotrem byla arcivévodkyně Marie Anunciata. Slavnosti zúčastnil se velký počet členů císařského domu, šlechty, zástupců vlád, armády atd. — Oba bratři Gabriel a Ondřej Zsiliński, kteří zavraždili mezi rolnictvem velmi oblíbeného poslance „selešského krále“ Ondřeje Achima, byli soudem osvobozeni. — V Mnichově založen mezinárodní ústav pro organizaci duševní práce. Předseda jeho V. Ostwald charakterisoval jeho účel takto: „Rozhodné slovo pro blaho lidstva nemá dnes již ani vynálezce, ani objevitel, nýbrž organizátor a proto jest organizace duševní práce požadavkem dne.“ — Vlastními původci krvavých výtržností v Drohobyci jsou sionisté a soc. demokraté, kteří lid falešnými zprávami poštvali a nyní vinu svalují na komisaře Liszkovského, že prý zneužil úřední moci.

Žactvo na středních školách v Rakousku. Na středních školách v Rakousku ustupuje celkem německý element českému a křesťanský židovskému. Kdežto počet křesťanského žactva klesl ze 87 na 28 proc., stoupl počet žactva židovského z 10 na 13 procent. Od roku 1875 do roku 1905 stoupl počet německých škol o 30 procent, českých o 305 procent a polských o 91 procent. Němci jsou ovšem středními školami až přesyceni a četné školy střední musí udržovati jen uměle.

Ulitý dům. V Santpoortu u Haarlemu byl tyto dny ulit první betonový dům. Otázka zřizování levných staveb zajímala slavného amerického vynálezce Edisona po několik let. Dva mladí inženýři Small a Harms vynalezli na základě myšlenky Edisonovy vlastní způsob odlévání domů z betonu. Způsob jejich spočívá v tom, že z dutých železných beden sestaví se budoucí vnitřní prostor domku. Na to celek obstaví se železnými deskami tak, že mezi bednami a deskami zbývá prostor tloustky zdi a do něho vleje se beton, který za pět dní ztuhne. Na to se odeberou zevní železné desky a z vnitřku se vyberou železné bedny, které do sebe zapadají tak, že snadno se dají vyňati. Domek, který byl těchto dnů na zkoušku ulit v Santpoortu, jest přízemní a sestává pouze z holých čtyř stěn. Střecha bude dodatečně sestavena z hotových betonových desek. V celku bude za týden domek způsobilým k obývání. Domek byl ulit za přítomnosti úřadů a četných odborníků.

(Z a s l á n o.)

Čtete na Hradecku a vřelě!

„Ratibor“ jako „Čas“ chce kofistiti z mého projevu v „Novém Věku“, ale jejich kofist je velice ubohá. Kterého pokrokáře věc zajímá, a touží po pravdě, nechť si nejen přečte, ale i kriticky zažije můj projev v „Čase“ a v „Ratiboru“ částečně otisknatý. Tam stojí: „... Vyzvání nalepeno na nárožích 24. volebního okresu a neso podpis dra. Reyla a dra. Šulce, ale málokdy zrak na nebylo — a to byla chyba.“ Vzdor tomu pokrokářský pisatel činí z mého projevu následující, čistě masarykovský závěr: „Především udělali výměnu mezi drem. Frantou a fanátem Horským.“ — Kdybych nečetl brožuru dra. Chalupného, která přímo elektrickým světlem ozářuje pokrokářskou společnost a její logiku, ani bych nemohl věřiti, že podobný protínlav je možno spáchat. Také jsem však opět o jeden doklad bohatší, že Masarykovou církev je veskrze proniknuta pokrokářským klerikalismem. Masarykem počínaje

a dopisovatelem »Ratibora« konče. — Dále pokrokový čtečák myšlenek píše: »Mimo to — patrně při zavřených dveřích (br!!) nejen klerikům nadbíhali — mladěšský prof. Krýzl z Hradce Králové atd.« Tomhle jsme se zase jednou zasmáli a pan profesor asi také. Patrně to dělají, a falešný dojem vyluzují ta horka a ten osud »nejlepšího« českého člověka, který nám Třebouchovským nevděčným vymohl, aby poboční prozatím čtvrtá třída obecné školy byla ustálena. Pane inspektore Krčmáři, opravdu udělal to »On«?

V Třebouchovicích, 26. června 1911.

Vilém Koleč.

(Zasláno.)

Výborová sobota

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové bude

ve středu dne 5. července 1911, o 2. hod. odpo. v diecézním spolkovém domě »Adalbertina«, Jiřkova tř. č. 800—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jedenatel.

Zubní atelier

MUDr.

A. MAUDR

Hradec Králové,
Velké náměstí 151—152 na velké podlaží.

Plomby všech druhů. Umělé zuby
» chrupy. Chrupy bez plotýnek.
Zuby čipkové. Práce v kaučuku
i ve zlatě.

Ord.: 8—11 a 2—5.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mi dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 110
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

» V HUMPOLCI. »

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

VARHANY pro
elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším provedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlepšího
materiálu pracované, jakožto opravy a
ladění co nejvšestraněji a velmi levně nabízejí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy
zdarma a franko.

Nejlepší doporučení.
Záruka pětiletá

Zařizování pneumatic. hry a rejstří. ku starším zachovalým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

Organizace.

Kalendář Křesťanský organisátor

s bohatým obsahem na rok 1912 bude vydán opět a to ve prospěch českého hospice. Cena jeho ve skromné úpravě by byla opět 70 h. Aby se zavedla kontrola úpisů, kdo si kalendář přeje, laskavě vyplň tento lístek, odstříhni a dej jej předsedovi neb důvěrníkovi organizace. Tento pak oznámí počet výtisků na zvláštním lístku na adresu J. Polák Hradec Králové (Adalbertinum.)

Odeberu na r. 1912 kapesní kalendář
»Křesťanský organisátor.«

V..... dne.....

podpis.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrývek, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orlicí č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
pomocí, levně pracovní síly na venkově, máme levnější
ceny až o 30%, než u nás jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny:

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zápisné společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpočtu
vědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádané** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5%, bez výpočtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požadání složit listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. března 1911 K 500.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným,
zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury,
obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
nachovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

JAN STOUPA V PRAZE,

Handlovská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací postele od . . . K 7-80	železná mycí stolky od . . . K 5-—
železná skládací postele s 8díln. matrací od . . . K 27-—	železná noční stolky od . . . K 10-—
	železná stojany na šaty od . . . K 11-—

Úplně zařízená ložnice od K 33-—.

Skládací polní sedátka od . . . K 1-—

zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5-—

zahradní patentní svínovací zástěny K 36-—

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných ústavů
na ceny zvlášť výhodné.

Zahradní nábytek.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Čestná uznání zvláště z kruhů vele-
duš. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučení

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Saibert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
tureč. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, pro slavné obce a spolky:

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Ústřední obecnostvu doporučuje

sklad dobré hotové obuvi

Jan Metelka



v Hradci Král.

proti Grandhotelu č. 80.

**Ryze český odborný
závod.**

Velkozávod krej-
čovský pro pány
: a obchod soukenický :
: a obchod soukenický :

V. ROSA,

c. a k.
dvorní krejčí



v Hradci Král.

zhotovuje oděvy dle nej-
novějších angl. a fran-
couzských vzorů.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Kaučuková razítka

umělecky ražené ná-
lepy, vignety pro
úřady,
reklamní plakáty, kalendáře, tabulky a pod., kolo-
rova é vizitky v pestrých barvách, snoubenky ražené
v pěkném provedení dává

Josef Skrovný,
strojní knihařství v Hradci Králové na poště.
Rozpočty zdarma! Levné ceny!

Pan Guyot, rodilý Francouz,
— zahájí —

kursy jazyka francouzského

v Hradci Králové
jednou týdně v lyceu. — Metoda vyučovací bude
konverzační. — Účastníci se mohou páni i dámy.
Honorář K 6.— měsíčně.

Za stejných podmínek bude **kurs anglický**
v stejnou dobu zahájen
rodilým Angličanem.

Zápis dnešním dnem počínaje u p. knihkupec:
Toimana.

Křížová cesta

na plátně malová a v uměl. provedení
se za levnou cenu prodá.

Zastavení se k nahlédnutí zařle.
Blíží dělí atelier J. Hlavky. Praha-Vinoh. a. j.
— P. chmaj rova ulice č. 68. —

Telegram z Luhačovic

Hotel „Litovel“ dříve „Victoria“ stane
se dojížděním dostaveníčkem všech hostů
lézeňských a přechodních do Luhačovic.
Rozšířen je i to, že poskytně hostům
vše pohodlí. Opatřen je elektric. osvětle-
ním, ústředním topením, domácími kou-
pelnami. Pokojů 48, kavárna, kulečník,
piano. Nej číší sál luhačovský s pře-
krásnou vyhlídkou, velmi vhodný k pořá-
dání koncertů, spolkových schůzí, taneč-
ních zábav. Znamenitě litovelské světlé
i čerčné. Proslulá domácí kuchyně. Pověz
při každém vlaku. — Telefon č. 4

Byt i strava při delším pobytu
na sníženou cenu dle dohody.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/4 — 4 1/2 %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMENÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lesů, rent, deviz, valat atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vádla a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladisti spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement,
vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dočká veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vlašský a slovenský anthracit. Koks slovenský a svatoševický. — Brilanty.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

Obrázky velkého volebního násilnictví.

„A jen svobodu, plnou občanskou svobodu! Svobodu, rovným hlasovacím právem vpřed za blaho národa!“ Takové výkřiky v nejrůznějších variacích ozývaly se z úst lidí, kteří již před zavedením všeob. hlasovacího práva si vyhlédli pečlivě místa, odkud by se dala zákeřně přepadati svoboda celých davů. Jestliže se již dříve děly velké volební čachry, jestliže již před r. 1907 mnoho voličů šlo k urně pod zpupným tlakem despotů, slavilo nyní násilnictví hotové orgie.

Aspoň některé obrázky! Naše Právo dne 26. t. m. napsalo o pardubských sociálních demokratech:

„Před volbou prodávali stranám dohody 200 legitimací, které sebrali někde i násilím mezi voličstvem, a v den volby dělnictvo, které vyzvedlo si legitimaci v soc. demokratické kanceláři, prošlo kanceláři stran národních. V bezmocném vzteku nad utrpením porážkou sociální demokraté vyzývají k činům, které brání s paragrafy trestního zákona. Živnostnictvu předpovídá se bojkot soc. demokratický a „v dílnách bude se prý účtovat se zrádci dělnické věci... Kdo bylsvědčím surovostí soc. dem. na náměstí, před volební kanceláři u „Pernštýna“, ten jistě musel potlačit všechny sympatie, byť tlumené, pro sociální demokraty. Byli jsme svědky, kterak soudruzi i ženy jejich volali „Hanba Hráskému“, „Hanba Prokopovi“ a rozčilil je i pouhý červenobílý karafiát do nepříčetnosti. Den 13. června znamená nejen naprostou porážku diktátu soc. demokratů, ale otevřel i oči všem těm, kteří chovali až dosud sympatie k sociální demokracii. Když ubíral se průvod národních socialistů s příslušníky nár. strany svobodomyšlné se starostou p. Prokopem a poslancem p. Hráským do nár. soc. domu, byli oba pánové napadeni rozvášněným davem soudruhů, a p. starostovi přímo vyhrožováno, ano, slyšeli jsme několikrát slova: „Ať zhyne Prokop, ať zhyne jeho rodina“ Hlas Lidu 16. t. m.:

„Z mnohých měst docházejí nás zaručené zprávy, jakých podvodů dopouštěli se agrární agitátoři; zle řádili při volbách hlavně učitelové a to na Č.-Krumlovsku a Č.-Budějovicku. Učitelové proti výslovnému znění našeho zákona o volbách agitovali nejenom před volební budovou, ale i v samotné (!) budově volební (obyčejně ve škole) brali listky, škrtali v nich jména jiných kandidátů (na příklad Šachla, Gregora, Kříže atd.) a psali jen agrárníka Krže, neboť agrárníci slíbili učitelům větší ještě platy. Dále agrárníci měli (odkud?) své hlasovací listky se jménem Krž a ty vnucovali jiným voličům. V u. Křemži se učitelové zachovali tak bezpříkladně protizákonně, že to způsobilo bouři a rozruch mezi voličstvem a bude to mít pro učitelstvo následky u c. k. úřadů. V Č. Křemži volilo se v I. poschodí ve škole, ale 4 volnomyšlenkáři učitelové v dolejší hlavní místnosti u hlavní chodby se shromáždili a dle přiznání a slov p. učitele V. „dávali rady!“, koho přeškrtnouti a též psali jméno Krž. C. k. hejtmanství v Č. Budějovicích nařídilo, že ani v budově, ani 300 kroků před volební budovou nemají se dít agitace, ale učitelstvo jednalo proti tomuto nařízení.“

Agrární Zájmy Jihu napsaly, že náš kandidát Al. Roudnický byl ve Střížově vyhozen a ve Straškově, že ho ani nechtěli slyšet. Pravdou však bylo, že v těch obcích Roudnický se ani neukázal. Protože však Zájmy J. místo potivého odvolání ještě svou lež drze rozšlapávaly, prohlásil náš Hlas Lidu, že jim vyplatí 1000 K, jestliže dokážou pravdu svého potupného tvrzení.

Proti zvolení našeho znamenitého pracovníka Šrámka užili na Vyškovsku pokrokařští agrárníci ve spojení s jinými pokrokovci nejhorších prostředků. Hanácký Kraj dne 23. t. m. píše: „Očistcem pro malý drobný lid byl den dvacátého června. Domkaři, kteří jsou nuceni pole nechati si obdělávat od bohatých agrárníků, musili se zavázati, že všichni budou voliti Pokorného, jinak, kdo by volil Šrámka, tomu by se nesměla ani brázda vyorat. Zrovna tak jako v Bosně kmeti jsou nuceni ukazovati mohamedánským a židovským kapitalistům své hlasovací listky, tak i zde každý zemědělec a každý domkař byl nucen, dříve než šel k volební urně, svému ohledobárci ukázati hlasovací listek... V Rybníčku byl vypovězen člověk z bytu, který více než dvacet let dlel se u sedláka, a to proto, že volil Šrámka. Když však prosil o zachránu své rodiny, byl za to nožem pobodán. Ještě neusedla krev, která v této malé dědině tekla, ještě slzely oči plačících dítek, když k nám našim doletěla opět zdrcující zpráva o krvavé události odehrané blízko Pistovic, kde vyrojilo se hejno sokolů, s najatým

Dobíškem z Račic v čele a přepadlo křesťanské sociály z Vyškova. Děšť kamení sesypal se na jejich hlavy, svištění holí znělo okolo uší, životy jejich byly v moci těchto červenobílých tyranů. ... Místo husitských palcátů řádily paláše, klacky, hole, k tomuto vyloženému násilnictví prospíval složený silniční štérk, který byl jejich zásobárnou pro pomůcky na rozbítí lebky křesťanského sociála Fr. Býtomského, jemuž sokolem Dobíškem zasazeno špičatým kamenem několik hlubokých ran do hlavy.“ Nebožák dopraven v strašném stavu do Pistovic, kde mu rány obvázány. Křesť. sociál Václav Jelínek byl zmlácen surově holemi. V den samých voleb ve Vyškově pracovalo se penězi, pivem, vřizinkami a gulášem. Katol. redaktor Pospíšil byl od agr. korteže Gotvalda zmlácen. V Křečkovicích a Dědicích prováděny peněžní machinace spojené s obrátným kupováním hlasů.

Dle zprávy kroměřížského „Pozorovatele“ ve středu 21. června přišla na kroměřížské hejtmanství dvacetičlenná deputace rodičů se stížností, že učitelé trýzní dítky těch rodičů, kteří volili našeho kandidáta hr. Thuna. Rodiče prohlásili, že za takových poměrů nemohou své dítky poslati do školy. Jak daleko tedy máme k portugalským poměrům? Co budou činiti ti učitelé, až se zmocní nad katolíky nadvlády? Jak teprve potom zatočí s občanskou svobodou katolictva? A kdyby aspoň pokrokařští despotové nelhali a řekli přímo, že pokrokařství jest nejtvrďší svěrací kazajka svobody!

V Šardicích hlasovací listky dodány voličům nerozhodným teprve večer před volbou anebo ráno v den voleb. Proč, to se pochopí snadno. Na ulici chytání voličové našeho kandidáta Horáka a přemlouvání, aby volil agrárníka Měchuru. Ve volební místnosti děly se schválně nesprávnosti. Naši důvěrníci byli ihned zakřiknuti, když protestovali proti nesprávnosti volby, a sice p. posl. Měchurou, který neměl ani práva v místnosti té dít, poněvadž v komisi nebyl, a tím méně mluvit. Naším důvěrníkům nebyl při skrutiniu ukázán ani jediný listek hlasovací. Předseda komise p. J. Valerian bral sám listek jeden po druhém, oznámil jméno a aniž by listek ukázal členům komise, obrátil ho tak, aby žádný nic neviděl. Protest našich byl marný.

Měchura obořil se na faráře Dohnala surovými slovy a jen proto, že farář dlel v místnosti předvolební. Volič Kolář vyhozen z místnosti p. Zicháčka jen proto, že volil Horáka. Agrárníci s brozným křikem chudáka vyhodili za to, že užil své občanské svobody. Když se vyhozeného zastal kaplan Rozmahel, začali mu agrárníci splati Macochů. A pak nastaly sesílené nadávky proti faráři i kaplanovi.

Poučný obrázek poskytoval venk. volební okres Prostějov—Plumlov—Konice. V Čelechovicích agrárníci agitovali 13. června pět kroků od volební místnosti, ve Vejšovicích našim voličům zámyslně nedávaly dlouho listky a agrárníci agitovali ve volební místnosti. V Žešově našeho čilého příslušníka navrhli do volební komise. Ale proč? Aby měli agrárníci pro svou nekalou agitaci plnou svobodu. Agrární agitátoři nerušeně nalepovali listky, protože je neměl kdo hlídati.

O Čehovicích jest známo, jak tam byla od agrárních mladíků zrušena kaple a jaké rouhání pácháno proti soše Spasitele na kříži. A právě letos o Božím Těle protikatolický vztek vypukl znovu; vždyť byla doba volební. Tamější našinec pracoval způsobem poctivým pro našeho kandidáta Navrátila; a tak našinec v té agrární baště obdržel 48 hlasů. To ovšem agrární pokrokaře rozčililo do nejvyšší míry. Když Kolejka v den Božího Těla vkročil večer do hostince p. Skopala, obořili se na něho prudkými slovy čeledín Němec a rolník Satný. Nadávali mu darebů a vyhrožovali mu vyhazovem. Ke křičící dvojici připojili se agrárníci jiní, páchali uličnictví. Marně se dovolával Kolejka u hostinského ochrany. Agrárníkové fvaň tak se stupňovalo, že probuzena byla žena p. Kolejky, který má stavení naproti hostinci. Rychle ve zlé předtuše spěchala do hostince, kdež nalezla muže v prostředí hulákajících agrárníků. Když tato začala muže brániti, teprve nyní se trochu agrárníci vzpomínali.

Aby zostuzena byla kandidatura Navrátilova, tvrdili agrárníci, že náš kandidát ve své rodné obci Laškově obdržel 13. června sotva 7 hlasů. Zatím Navrátil jich tam dostal 149, protikandidát agrární Vaca pouze 13. A přece děly se v některých obcích při volební komisi švindly. Přidávaly se hlasy Vacovi. Leč švindly byly hned prozrazeny a stalo se již několik trestních udání. — V Choryni byl předsedou volební komise nájemce kníže-arcibiskupského dvora ve Střížově Horák. Dalo by se tudíž přirozeně čekat, že se ke katolickému voličstvu zachová aspoň nestranně. Ale chyba lávky! Už

předtím činil prudké výpady proti kněžím, kteří byli na okrese veřejně činní. Horák svým dělníkům nalepil na hlasovací listky jméno agrárníka Bureše. Jeden z dělníků ztratil hlasovací listek; tu volební komisař v místnosti volební dal mu nový, aby napsal svobodně, koho chce voliti. A ejhle, Horák beze všech rozpaků před komisí a voliči vytáhl nálepkou se jménem Burešovým, dal ji dělníkovi a poslal jej ven za dveře, aby volil „svobodně“. Aby pak ta svoboda dopadla dle srdce pana Horáka, vyšel tento předseda za ním s mlékárníkem Kytlicou, který už v neděli ráno rval plakáty našeho kandidáta Valouška. Pod dozorem těchto dvou inspektorů nalepil dělník v kuchyni listek, čímž „provedl své svobodné občanské právo“. Podobná kmotrovství za dveřmi ve prospěch Burešův byla ještě tři, při nichž Horák z opatrnosti obrátil se zády, „aby neviděl“.

V Količíně na Holešovsku agrárníci odevzdané hlasovací listky našinců hned otvírali, četli a našemu voliči i kandidátovi se posmívali.

Na venkově židé šmahem agitovali horlivě pro agrární kandidáty. Do Kounova (43. český okres) doprovázeli agr. kandidáta Rydla dva židé; „přítel dělnictva“ žid Müller všele zadluženého toho agrárníka odporučoval. Na Vlašimsku pro agr. Mašatu agitovali židé přímo fanaticky; zvláště Lustig a Kafka, který vodil Mašatu po schůzích. Psal do okresu horlivě židům i křesťanům, aby se o zvolení Mašatovo přičinili. Pro agrárníka Viškovského jezdili agitovati židé z Ml. Vožice atd. To snad proto, že agrárníci jsou lepší katolíci.

A jak dovedli býti agitátoři agrární na chvílku docela i nábožní! V jihočeské Hlince o Hoře prolašovali, že bude mít hřích takový volič, který by nevolil agrárníka Krže proti našinci.

V Zahájí na Hlubocku vnucovali agrárníci voličům hlasovací listky se jménem agrárního kandidáta a většina voličů při vyzvednutí hlas. listků byla přemlouvána k volbě Mil. Vojty.

O celé zpouště ještě jiných protikatolických švindlů a násilností ještě se zmíníme. Vyzýváme vše a důrazně, aby všichni našinci dokázané případy podvodů a násilností volebních sdělili přesně na adresu: Redakce časopisu „Čecha“, Praha II., č. 200.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků praktická, pohodlná a poněvíc se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samozřejmě přehívání háčků, jinak u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškrábnou a netlačí do krku jako u náprsenek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto rychleji připnutých náprsenek, velmi nízká.

Zásilkou obratem poštou vyřizuje

Fejgl & Byčičtš

obchod prádlem a galantním zbožím
Hradeb Králové, Jiráskova třída.

Agrárnícké nadšení pro soc. dem. kandidáty.

Na Moravě přijato otevřené spojení se soc. demokraty od agrárních pohlavářů s velikým jásotem. Jednalo se o potření katolických zastanců rolnictva a proto velká radost u strany, která tvrdila, že vede stavovský boj proti rudým nepřátelům rolnictva. Před užšími volbami ve prospěch soc. demokrata Vaňka vydali agrárníci tento leták: „Rolníci, zachraňte mandátů svým vůdcům! Náš starý, osvědčený pracovník rolnický Rozkošný z Křenovic je v užší volbě s kriminalistou-klerikálem Ilgnerem, naši rolníci pracovníci Staněk, Měchura, Šablík, Vaca, Němec, Mlčoch jsou ohroženi klerikálními protikandidáty. V prvé volbě 13. června bylo zvoleno pět klerikálů a ani jediný agrárník. Klerikálové chtějí rolnictvu vzít všechny jeho dosavadní mandáty. Proto učinila moravská strana agrární dohodu s československou sociální demokracií, aby ochránila svoje mandáty. Sociální demokracie zvolí našeho Rozkošného, Staňka, Šablíka, Vacu, Němce, Mlčocha, Měchuru, vesměs rolníky a my jíme zvolit Karla Vaňka, zem. posl. v Brně. Nebojte se slova soc. demokracie. Nechtějí se s Vámi dělit, ani. Vám nechtějí vzít Váš majetek, chtějí jenom, aby břemena státních výdajů nesli hlavně bohatí — a ne chudý pracu-

několik posledních čísel »Českého Jihu« a ohledáte, že takových Machnowů chodí po českých nivách více, ne sice právě fyzicky abnormálních, ale za to s tím větším a šílenějším rozprostraněním mozku a všech jeho funkcí. Jak takový duševní Machnow českého prapůvodu vypadá, dovíte se hned, přečte-li v »Čes. Jihu« statě o »historii« naší strany, statě, prolutné zřejmým záštitu a bezmocnou nenávisť ke všemu pokrokovému, které píše — pan dr. Chalupný. Shovívaví a houževnatí čtenáři seznají, jak vlastně Masaryk je dnes ztracenou existencí a s jistou dávkou šáru ohledají, že vlastně osou, kolem níž se v posledních letech otáčel celý náš kulturní a politický vývoj, je pan Emanuel Chalupný, juris doctor a advokát v Táboře, spisovatel, specialista pro stavbu dřevěných lávek a český myslitel. — Dobří čtenáři dále poznají, že od té doby, kdy se tento valdch vzdal ku velké škodě všech Slovanů politické aktivity, jde to s námi rapidně dolů! — Nuž, zdrávi byli! Kdo Chalupný je, netřeba snad ani říci. Je známo, že při jisté erudici byl vždy člověkem vnitřně roztržtým, bez nejmenší schopnosti se soustředit a nalézt nějakou byt sebe špatnější metodu ve své práci. Dovedl vždy jen rozřeďovat to, na čem už dávno před ním pracovali lidé, které teď k smrti nenávidí. Aby se vlastní iniciativou zmocnil nějakého dosud neprozkoumaného tematu, to jste neviděli nikdy. Poslední jeho knížka o úkolech českého národa nemá nejmenší původní myšlenky a mělčiny jeho myšlení jsou tu žalostně frappantní. K tomu přistupuje i jeho nervová choroba.

Masaryk přý vychoval své žáky k věcnému kriticevaní! Vzte, jak tedy ta věcná kritika vyhlíží v Pokr. Listech! Jest abytečno zvlášť uváděti, kolik zřejmých, vědomých lží jest zde napačeno k p haně realističké kacíře. Také není potřeby poukázovati, jak řádky marně snaží se zatajiti veliký realističský vztek. Právě to pracné, nezdařené nusení se do humoru prozrazuje zde mnoho.

Leč ještě lepší doklad o tom, že sice masarykovci mají kacíře rádi, ale velikou kletbu výhradně svolávají na kacíře takového, který by se odvážil routati se církevní Masarykově! Při spatření takového smělece opustí realistu všechna rozvaha a — docela i logika. Pošlapou se základní pravidla normálního myšlení, jen aby nešťastný kacíř byl zlobným jedovatým zubem uštknut.

Dne 20. t. m. Osvěta Lidu sdělila z Nov. Bydžova z táboru pokrokařského: »Místní organizace kona a mimofádnou schůzi dne 13. t. m., v níž podroben byl kritice pamflet dra Chalupného »Vznik české strany pokrokové« a očtým svědkem a účastníkem události, jež se v brožurě té líčí, uvedena fakta na pravou míru; osvětlen způsob psaní dra Chalupného, provázející události výklady ryze subjektivními, jež diktovány jsou nezměrnou záští a nenávisť k vynikajícím osobám strany pokrokové. Ostře odmítnut tento způsob boje a poukázáno na článek »Existenční oprávněnost mladočeské strany«, jehož obsah i forma staví individualitu a charakter pisatelův — dra Chalupného — do náležitěho světla.«

Takováto taktika ovšem nevymyká se tuctovému rámci polemiky realističké. Ošem každému jest hned nápadno, proč ten očitý svědek nepověděl hned všechno tiskem Chalupnému do očí v době, kdy brožura Chalupného straně nejvíce škodila a kdy sama pokrokařská mládež korporativně s velikou netrpělivostí se tázala masarykovského vrchního šéfa, co o kritice Chalupného soudí. Od-suzuje-li Hajnův orgán paušálně, plochými frázemi, tentýž orgán, který r. 1904 podnikl s Chalupným společně a to nejostřejší tažení proti herbenovcům, nic to ještě neznamena. Jest to však svědectvím, že realističský »základový« vůz dovede ihned otočiti, změnití »přesvědčení«, edná li se o zmračené kacíře.

Ale Osvěta Lidu přibodil se daleko horší malér, který dokazuje světle, slouží-li realističká kritika k prohloubení nestranné soudnosti, či zda slouží k ubití vědecké svobody, k pohaně osoby neoblíbené. Nár. Listy uveřejnily totiž 27. t. m. tyto řádky:

»Píše se nám: »Vytáli jste realističké »Osvěta Lidu« noticku, která u příležitosti vydání knihy dra Chalupného o Havlíčkovi »Manesem« tvrdila, že dr. Chalupný píše své práce »z trucu« a nepřimě vy-zývá »Manes« k bojkotu proti němu. »Osvěta Lidu« nevědomky spoličkovala touto insinucí (pod-štemm) sama sebe. Neboť když r. 1908 »Čas« počal o spise dra Chalupného »Havlíček« šititi tu o pověst, právě »Osvěta Lidu« vystoupila proti takovému po-toučelému agitování a napsala o knize dra Chalup-ného doslova: »Pieta, kterou chová autor ku svému předmětu, není porušena ani jakoukoli tendencí po-lemickou, ani vyrovnávaním osobních účtů — celé dílo pro-dchnuto je skutečnou láskou. Chalupný však neupadl do extrému nepravé lás-y. V této tendenci spa-třují největší cenu spisu, cenu, kterou musí u-znati i ten nepředpojatý čtenář, který snad nesou-hlas: s tím nebo oním hledskem jednotlivé stati.« »Osvěta Lidu« tedy od června 1908 do června 1911 prodělala stejný račl »pokrok« jako celá strana re-alističká — pokrok v nevědělanosti, strannické ome-zenosti a nevráživosti.«

A jak byl zodpověděn dotaz pokrokové stu-dentké organizace? Mladočeský Český Jih při cel minulý týden tuto zprávu:

»Svět ým úkazem nazvali jsme minule před-volební případ realističké organizace studentké a

její žádost k výkonnému výboru strany za vysvětlení inkriminací, vnesených drem Obalupným na staré pány. Nedělní »Čas«, jenž sapsal celou předvolební naši kampaň, věnoval nám za to lokálku, v níž pro-zrazuje, že výkonný výbor realističké strany odpo-věděl studentům, že vysvětlení podá až po volbách a že studenti se tím zatím uspokojili. Nuže, je po volbách a tudíž je na pp. dru Masarykovi, dru Kronsakém, Buzkovi atd., aby odpověď dali a nevy-klíčovali se na studentké organizaci realističké, aby pak k odpovědi zaujala čestná stanovisko. Ničeho víc není třeba. Po tom ale, co v neděli ve své lo-kálce »Čas« napověděl, že všechno naše napovídání stran čestného vyřízení případu realističké mládeže může pro nás »skončit jen nepřijemně«, jsme opravdu velmi zvědaví, jak se ten čestný případ realist ché mládeže rozvine dál a jak skončí.«

A jak byla ukojena zvědavost mladočechů a studentstva? Čas uveřejnil dne 23. t. m. noticku, v níž praví, že mladá generace žádného vysvětlení řečených zpráv nešádá, poněvadž výrokům dra Cha-lupného nepřikládá víry.

Tedy ostrá fotografie samostatně myslících! V brožurě Chalupného jednalo se o podrobných, ú-šasných cifrách, což se nedá oddisputovati pouhou flokulí nebo nějakým odchýlným filosofickým hle-diskem. C fry jsou drtivé a zvlášť tam, kde se jedná o veliké dluhy. Stačilo tedy proti číslícím uvéstí prostě zase číslíce. Nestalo se. Jak často masarykovci volali do boje proti slepé víře, zdůrazňující potřebu samostatného uvažování, přesvědčení! Ale když Cha-lupný napsal o 47.000 K dluhů, o 250.000 dluhů atd., mladé generaci stačí proti tomu všemu víra v Masaryka. A tato víra uzdravila všechny rozpaky.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vyšádejte si ihned vsory pánských látek k nahlédnutí. (Zvlášť vsor látky »Palmira«) od fy ≡ ED. DOSKOČIL CHOCEN. ≡

První český saskatalský sborod soukenného zboží
zal. r. 1876.

Sociální besídka.

Invalidní a starobní pojištění na dlouhou dobu zmařeno. Stalo se tak vinou sobeckého semity dra Stránského. Brněnský Hlas o tom dne 21. července napsal: »V pozdní noční chvíli zjistili jsme ze zprávy, jež došly z telegrafní kanceláře, že vialně celá akce o lidové starobní a invalidní pojišťování je — zmařena. A to proto, že bodré voličstvo uznalo včera za vhodné všechny, kdož se opravdu o tuto záležitost zají-mali a v otázce starobního pojištění pracovali — s politického jeviště odklidit. V užších vol-bách, dle dnešních zkušeností, snad jen malé procento smí býti zvoleno z lidí vážných. Chá-peme tu »Moravu do oposice«, která jinak řá-dného člověka Marka, vyhýbkáče, zvolí do par-lamentu proti dru Žáčkovi, ale nechápeme, že lid neví, kdo se o jeho starobní a invalidní za-opaťení staral. Lidé, kteří všechnu svou energii, svůj volný čas, své doby oddechu věnovali to-muto prvnímu sociálnímu požadavku — v bu-doucní sčeskovně nebudou. Nebudou tam mužové, kteří všechny práce ve výboře pojišťovacím vedli, kteří hlavní referáty vypracovali, zkrátka vše-rejší užší volby znamenají — zabití sociálního pojišťování, o něž se tolik lid zajímal, a jež mohlo lidu tolik dobrého přinést. Peníze, jež židovsko-zednářské lože daly k dispozici vůdcům »protiklerikálního boje«, zmohly více, než po-otivá dvouletá práce předních pracovníků o za-opaťení výrobních vrstev na stáří. Propadli totiž hlavní referenti v sociálním pojištění. Pro-padli totiž dr. Drexel, propadl doc. Šrámek, pro-padl sociální demokrat Eldersch — a kdo je nyní nahradí? Pokorný, který suší čekanku, sotva! Celá práce soc. pojišťovacího výboru je zkažena. Noví lidé budou neznalí a nejsou také schopni vše tak dalekosáhlou řešiti. Nečiníme výčitek. Jistí lidé uzavřeli obchod — a lidu se to líbilo. Nám nezbyvá, než snažiti se o to, aby co již dojednáno bylo, zůstalo. Je podlehli-li již lid židovským svodům, kdo ručí nám za to, že noví lidé budou mítí totéž pochopení pro po-třeby lidu? Je snadno zvoliti lidi, kteří i pro-tiáctví byli trestáni, ale těžší už je žádat od takových »politiků« smysl pro potřeby lidu. Lože zednářské byly vždy proti soc. pojištění lido-vému. Lid se dal při volbách svěsti. Ale na koho bude, až vyjde na prázdno, nafíkat? Zase na »klerikály«? Snad »Lid. Noviny« to svedou. Ale poctiví lidé se hrozí, jak rozhodl lid o svém kardinálním požadavku — o sociálním pojištění. To je dnes skoro ztraceno! A vinu mají jen a jen voličové. O darebácích, kteří lid svedli, přece nebudeme mluvit. Lid má rozum vždy a měl ho tedy mítí i tentokráte. Voliti liberála přece vždy znamenalo plésti na sebe bič. To lid také ví. Náš moravský lid musí tedy žádati od dra Stránského, aby on převzal roli, kterou odejmul za oizl pomoci pracovníkům pro lidové pojištění.

Dr. Stránský byl vždy lechtivý do práce. Tento-kráte ať se zapfáhne! On přý všemu rozumí — ať tedy dělá. Jinak bude nejen politickým nýbrž i sociálním škůdcem lidu. Národní věc prodal — ale starobní zaopatření prodat nesmí! To by snad lid na Moravě nesnesl. — Tak je to, když se volí dle komanda dra Stránského! Každý na Moravě ví, co je Stránský. A našli se přece lidé, kteří ho poslechli. My za nio nemůžeme odpo-vídati. Učiníme, co bude možné, ale za osud sociálních potřeb lidu bude zodpovědná klika: Stránský, Staněk, Vaněk. My pomůžeme, pokud bude možná v našich silách. — Ale komandanti ponosou zodpovědnost.«

ZÁLOZNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚBOKUJE VKLADY

4 a půl proo.

Hospodářská hlídka.

Mohamedáni se stěhují z Bosny. Ze Sarajeva se o-znamuje, že vystěhovalců mohamedánských z Bosny den ze dne přibývá. Zvlášť z okresů Banjaluka a Bi-hač, z nichž pouze během tohoto měsíce vystěhovalo se již přes 300 rodin do Malé Asie, jest jich mnoho. V celku vystěhovalo se v červnu t. r. z Bosny 1134 osob.

Pojišťovací monopol zavádí se v Italii a cizozemské společnosti nebudou k provozování pojišťovacích ob-chodů připuštěny. Z té příčiny podali diplomatici zástup-ci několika států v Římě zahraničnímu ministru náro-ky na odškodnění společností, které budou musit ihned po zavedení monopolu zastavit svou činnost v Italii. Ra-kouské pojišťovny budou velmi poškozeny.

Úřad cenový. Pro další stopování cen různých po-travin a tedy i zjišťování stupně a příčin drahoty, usta-vuje se u nás, když nic jiného, aspoň nový zvláštní ú-řad. Je to myšlenka a návrh obchodních komor (ko-mory liberecké), ke které však se kloní i ministerstvo obchodu a orby. Tyto dni konána ve Vídni porada o návrhu tom. Že právě z obchodních kruhů vychází ná-vrh, je význačné! Obchodníci nechťejí, aby na nich lpě-lo podezření, že oni jsou to, kteří všechno zdražují. Ale kdyby se vůbec nestranně otázka ta stopovala, a ani na agrárníky, ani na obchodníky vina bezdůvodně nehá-zela, byl by v tom již značný pokrok k ozdravení po-měrů drahotních.

O vyspělosti dánského zemědělství můžeme si učí-niti představu, stopujeme-li číslíce jeho vývozu za hra-nice. Z veškerého vývozu dánského zabírají zemědělské výrobky čtyři pětiny. Roku 1910 posláno na cizí trhy 400 milionů vajec, z nichž jen asi 10 milionů kusů nešlo do Anglie. Másla prodáno do ciziny 8 mil. kg. Dopravuje se v soudcích; jen 2 1/2 mil. kg. bylo odesláno v plecho-vicích. Ovšem koupí Dánsko značné množství másla z Ruska, které pak zpracované a dánskými značkami ověřené do obchodu přichází. I máslo jde skoro ve-směs do Anglie. Jen dvě třetiny mil. kg. zakoupilo roku 1910 Německo a tolikéž i naše říše. — Másla v plechovicích používá se buď na lodích, nebo plaví se za moře. Utěšeně stoupá vývoz smetany do Německa. Roku 1910 činil 16 mil. kg. Nejinak má se věc se sý-rení a kaseinem. Tohoto používá se k přípravě barev a nového druhu cellulosu. Německo vyvezlo roku 1910 z Dánska na půl milionu kg. kaseinu. Dle úsudků bel-gických odborníků není spojeno s prospěchem vyvá-žeti kasein; dle zkušeností belgických mlékáren je na-opak lépe a výnosnější, když se mléko doma skrmí. Mimo jmenované výrobky vyvážel se z Dánska velmi mnoho vepřového masa a slaniny. Vývoz čerstvého, u-zeného neb nasoleného masa vepřového obnášel roku 1910 asi 96.5 mil. kg. Zmínky zaslouží též stoupající prodej velského masa za hranice. Roku 1910 došlhl vý-še 16 1/2 mil. kg. Tři čtvrtiny z tohoto spotřebovalo Ně-mecko, zbytek Anglie, Norvéžsko a Švýcarsko. Také živého dobytka, jehož vývoz obnášel 140.000 kusů, ode-šla valná většina do Německa, Rusko zakoupilo roku 1910 v Dánsku 700 plemenných býků. Přislovečnou sta-la se u jiných národů příčinlivost dánských rolníků. A může býti Dánsko hrdé na svého rolníka; neboť co zna-mená mezi ostatními státy, to děkuje jen jeho práci. Kéž bychom totéž mohli říci o našem rolníkovi!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

≡ za 4 1/4% až 5% ≡

úrok a to dle výpovědi.

☛ Složní listky na požádání zdarma. ☛

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

boženské společnosti katolické. Když kněží užívají svého vlivu jako státní občané, aby ve veřejném životě obhájili zásady křesťanské, je to dle pokrokářů zneužívání náboženství k účelům politickým, klerikalismus. Jak však nazvat, když učitelé fedrují, seč jsou, štvavou pokrokovost, jak ji rozumí „Volná Myšlenka“? Ve „Školském Obzoru“ čteme, jak učitelé mají se po volbách zachováti: „Učitelstvo ani po těchto volbách, které skončily porážkou strany klerikální, nesmí skládati ruce v klín. Musí uvažovati o tom, že kandidáti klerikální docílili i při těchto volbách menšin velice slušných, a že tedy klerikální pracovníci mají za sebou celou armádu lidí neuvědomělých (?), kteří stále ještě věří báchor-kám (??) o ohrožené víře a kteří na povel farářů a kaplanů jdou se stranou klerikální. — I tyto dosud neuvědomělé lidi musíme získati pro myšlenku pokroku i těmto neuvědomělým lidem musíme otevřítí oči, aby poznali celou tu hanebnou (!) hru, kterou s nimi strana klerikální provádí. Učitelstvo musí tedy i nadále vytrvale pracovati mezi lidem naším na venkově, ono musí mafiiti zpátečnické snahy far a křesťiti i dále cestu pokroku a svobodě. Práce naše musí býti tím úsilovnější, abychom i poslední zbytky klerikalismu u nás odstranili.“

Tedy podle pokrokářské logiky jest to hanebnou hrou, zůstane-li kněz přesvědčení svému důsledným i ve veřejném životě; jest to hanebnou hrou, dokazuje-li kněz, že jeho kázání není pouhou formalitou, za jakou považují pokrokářští učitelé svou přísahu. Kněz dokazuje důslednost tím, že veřejně před lidem hájí to, čemu učí ve škole a v kostele. A tak k veřejnému obhájení svých ideálů, k obraně zbožných věřících má zrovna tolik práva jako socialista k hájení zásad rudých. Ale učitelský časopis mluví o hanebné hře. Kněz obojetný ovšem má od takých pokrokářů úplně pokoj; naopak jest někdy i chválen, ať už třeba nečiní pro dobro lidu ničeho. Takové jsou poměry u nás. Přesvědčení každého anarchisty a socialisty se respektuje, v Praze volně mohou nadávati na katolíky pozvaní cizáci židé volnomyšlenkářští z Vídně. Katolíci však se upírá v národě i takové právo, jaké pokrokáři zcela ochotně popřávají německým židům.

Zato jinak v neklerikálních Spojených Státech severoamerických. Halletsvillský „Nový Domov“ píše: „V úterý, dne 13. června konalo se v Baltimore zajímavé shromáždění. Účastnilo se ho 15 tisíc osob. Přítomni byli prezident Taft, místopředseda Sherman, Roosevelt, nejvyšší soudce White, senátor Root, mluvčí kongresu Clark, Cannon, bývalý mluvčí kongresu a guvernér státu Marylandu a j. Všichni tito sešli se, aby počtili kardinála Gibbonse, jenž slavil 25leté jubileum povýšení za kardinála a zlaté jubileum kněžství. Událost ona je první v dějinách Ameriky. Nikdy žádné osobě neprojevili nejznamenitější mužové republiky takovou srdečnou úctu, jako stalo se toho dne. Tím vzdána úcta nejen geniálnímu kardinálu James Gibbonsovi, ale celé katolické církvi a katolíkům ve Spojených státech zvlášť. Všichni oni znamenití mužové republiky, nekatolíci, spravedlivě přiznali veliké zásluhy katolické církve o pokrok této republiky. — Kardinál Gibbons narodil se 23. července 1842 v Baltimore. Stud. v Irsku a působil od vysvěcení v Americe. Jest druhým kardinálem v Americe. V Čechách však přímo srší volnomyšlenkářské kletby proti katolickým křtěným starostům, kteří se odvažují přivítati katolického biskupa, spěchajícího obětavě ke katolickému lidu.“

Co jsou to „Osvětové svazy“? Jedna z masek, pod kterou se skrývá svobodné zednářstvo. Na kongressu svazu v r. 1885 doznal zednář J. Masset: „Dříve jsme tvrdili, že Svaz neobírá se otázkami politiky a náboženství. Dnes je tomu jinak. Dnes nutno rozhodně přiznati, že Svaz jest institucí zednářskou.“ — Zednář Lecocque na valné hromadě Velikého Východu Francie, zednářského to sdružení „Grand Orient“, v roce 1900 pravil: „Nesmíme zapomínati, že ruku v ruce se zednářstvím pracuje jeho syn — „Osvětový Svaz“. — Zednářství pak jest mezinárodní spolek, v jehož čele stojí nejvíce židé a jehož účelem jest úplně zničení katolickou církev, jakož i ty státy, které poskytují církvi aspoň nějakou ochranu. Tak pracovalo zednářství již ve Francii před velkou revolucí, tak působilo i v poslední době k vydání proticírkevních zákonů francouzských, rozvířilo násilnickou revoluci portugalskou, podkopává půdu panující rodině španělské, italské a Rostahuje se vždy více i v Rakousku. V Uhrách pracuje zcela svobodně a nerušeně, jedině v naší polovině říše nemá dosud státního povolení. Za to tím více působí tajně. Jiné úlohy zednářstva obstarává „Volná Myšlenka“, v níž zastoupeny jsou nejvíce stavy učitelský, profesorský a úřednický. A aby i ostatní vrstvy byly vtaženy do proticírkevního boje, byl i do naší vlasti zavlečen „Osvětový svaz“, jehožto úkolem jest, provésti nenápadným způsobem odcizení křesťanského lidu od církve pod rouškou „osvěty“.

Jubilejní XXV. cyrilský sjezd pořádá královéhradecká diecéšní jednota cyrilská a kněhohradský sbor chrámový dne 17., 18. a 19. července v staroslavném král. hor. městě Kutné Hoře. Podrobný program otištěn v č. 6. „Cyrilla“. Nejd. konsistoři královéhradeckou jest svoleno, aby se dostalo feditelům kůrů příspěvku 10 K, kde jest zádušní jmění dostatečné.

Nelze dosti odporučovati nastávající cyrilský sjezd. Takové sjezdy staly se výbornou paedagogickou školou, zvýšily vždy zájem o zdravý směr hudby posvátné, rozptýlily mnoho předsudkův a nedorozumění. Na sjezdu budou přítomni poučení od předních našich odborníků. Číska k produkci vybrána jsou velice pečlivě. Kéž záslužná snaha ústředního orgánu „Cyrilla“ jest korunována značnou účastí uměleckých horlivců v Kutné Hoře!

Objevené staré pohanské město. Z Tiflisu bylo dne 2. července sděleno: Ve vzdálenosti 300 verst od Karsu byly nalezeny stopy velikého města s opevněním z doby pohanské a nalezeny obrazy bůžků v podobě zvířat.

Hudební departement při místopředsedství v Praze byl uskutečněn. K žádosti mnohých byly sloučeny všechny záležitosti z oboru hudby v dosavadním referátu hudebním a referát byl povýšen na samostatné oddělení s právem přímo jednati s ministerstvem a stranami, které se obracejí v hudebních záležitostech na místopředsedství.

Národní divadlo zadáno bylo zemským výborem na dalších šest let (po r. 1912) dosavadní společnosti a pp. Schmoranz a Kovařovic ve svých úřadech i na dále potvrzení. Do podmiček vloženo znovu zřízení místa dramaturga. Pan Kvapil, jak známo, stal se vrchním režisérem činohry.

Koncem útrap vystěhovalců do Ameriky lze nazvatí zasažení do této u nás až dosud bohužel velmi zanedbávané — otázky vystěhovalce akciovou bankou „Bohemia“ v Praze. Naši vystěhovalci vydání byli po celou dobu české emigrace na pospas různým individuí, počínaje nesvědomitými agenty, cizozemskými přeplavními kancelářemi a j. a konče podvodnými bankéři v Americe, kteří oběti své bez milosti vyssávali, neohlížejíce se na další jejich osud. Těžce pocítované poměry tyto přiměly nejčelnější peněžní ústav český: Ústřední banku českých spořitelů v Praze, založiti akciovou banku „Bohemia“, která vytkla za úkol věnovati náležitou pozornost otázce vystěhovalce a hlavně hájiti zájmy rakouských, zejména slovanských vystěhovalců. Již z prvního roku působení banky „Bohemia“ lze seznati, že tato postupuje jistým krokem k vytčenému cíli. Mezi jiným na prvním místě dlužno uvéstí založení první české státní banky v Americe: Bank of Europe v N-w Yorku, která podléháje přísnému státnímu dozoru, těší se nejen plné důvěře tamějších krajanů, ale i přiznati se strany státní správy, kterou tato již vícekrát dala na jevo. Letošního roku získala „Bohemia“, akciová banka v Praze, koncesi pro cestovní kancelář a to v nejširším rozsahu. Tím přiblížila se vytčenému cíli co nejvíce, jak dokazuje právě vydaná brožurka, svědomitě to sestavený rádce pro všechny, kteří pomýšlejí na cestu do Ameriky. Zmíněná brožurka není pouhým reklamním materiálem, nýbrž odborným spiskem, jímž bylo dlouho pocítované potřebě dokonalým způsobem vyhověno. Ku přání zašle ji každému zainteresu zdarma cestovní oddělení při „Bohemia“, akciové bance v Praze, Příkopy č. 14, kde lze obdržeti veškeré pokyny a vysvětlení pro cestu do Ameriky, jakož i lístky přeplavní a železniční v Evropě i v Americe.

Rakousko před kulturním bojem. Dříve než jsme se nadáli, stojíme v Rakousku před neodvratným kulturním bojem. Vůdcové pokrokových stran a sociální demokracie musili by nebyť židy, aby dali si ujt tak vhodnou příležitost k rychlému zahájení boje proti katolíkům, jaká se jim nyní naskytla po volbách. Proto je nutně třeba nové přehlídky našich řad, je nutno semknout se pevněji ve spořádaný a jednotou velkou myšlenkou nadšený šik, máme-li následující boj obstát čestně a vítězně. A proto sejdem se v tisících ve dnech 12—15. srpna v Olomouci, abychom manifestovali pro zachování a další rozkvět křesťanské kultury v českém národě pro svobodu a práva katolické církve v Rakousku. Nejlepší naši řečníci rozvinou na šestém všeobecném sjezdu katolických česko-slovanských v četných přednáškách thema „národ český a církve katolická“, aby rozptýlili četné předsudky a nadchli účastníky k věrnosti k praporu cyrillo-methodějskému. Připravujte a ohystejte se na VI. všeobecný sjezd katolických českoslovanských do Olomouce ve dnech 12.—15. srpna.

Starobylé léčení krmí. (Z rukopisu z r. 1694.) Na radováč sudy. Toto pilně znamená, že jiný jest zub vlčí a jiný radováč. Mnozí kováři toho neznají a rozeznati toho neumějí. Vlčí zub sedí přede všemi jinými na bořejší čelisti, malý, ostrý, ten poznáš prstem,

rozvundaje koni roubem čelisti, někdy jest na jedné straně a někdy na obou, a ten někdy dekud jest mladý, vyvážíš prstem, ale když jest starý, musíš jej železem sraziti, neb dokud jej kůň má, nemůž tlustý býti. — Aby se kůň uviděl držal a je hrysl, namaž je medem a přivykneš jim. — Proti červům na hřbetě. Sluší věděti, že trojí jest ten červ: jeden bílý, druhý s černou hlavou, třetí tenký jako vlas, a ten jest nejhorší, takto pak jej umeříš: Vezmi moč anebo čistou vodu a vlož v to trusu kuřičko s strdí, zvař to spolu, potom namaž toho na flastr, přilož na díru, nalezneš červa na flastru. — Též proti červům na hřbetě neb na prasech. Vezmi kozlíku a krtičné koření, dávej mu v chlebě neb v ovse drobné jísti. — Proti včelíjakým krtičkám kd:žkoli provaleným. Olej z suchého dříví lískového pálený výborně hojí krtice provalené i neprovalené, když se jím potírají člověku i hovědům. — K těmž dobře. Dřívíčko polní růže s listem stluka, přikládej často. — O roupkách neb hlístkách. Vezmi zeměžluč, zřež drobně, dávej mu ji s ovsem jísti, potom ho nenapájej brzo, nech ať na něm pojezdí, aby se zahřál a toho zažil; umře červ. — Jiné k těmž. Vezmi černidla ševcovského žejdlík, vlej koňovi do hrdla teplé. — Též proti roupkám. Vezmi teplého mléka kravského hned jak krávu podojí, když ho napadnou, vylijí mu do hrdla asi žejdlík. Zkušenoť jest. — Proti přistěžení koně. Zvař v bílém víně máslo neprané, osole dobře, smoč v tom sukno, obvaž mu nohu, učiň to dvakrát neb třikrát, když jest nové přistěžení. — Proti přistěžení staré. Profež jemu kůži nad kokotcem, potom vezmi kopřivy i s kořenem, stluč s starým sádlem, zhrěje obvaž jemu to s sukem na žile a nechej tak do třetího dne. — Když se kůň potíhá, že mu žila vokraví. Shol mu srst okolo rány, zahřež to místo a natři solí dobře, přivaž na to plech tenký z volova a nech ať tak s tím stojí. Potom snímaje ten plíšek, vymývej tu ránu bílým vínem každý den dvakrát. — Kdyžby chtěl na prodej koně té ží, vezmi z brabenečného kopce mají tam háká od červů jako trubka, a natři tím ho, prodáš ho dobře. — Proti pralivosti koně. Zetři síru a krušpát na prach, vezmi k tomu bylinu volového jazyka, staré sádlo, a můžeš-li míti z vrány mosk, také přičiň stluka to všecko spolu, maž tím teplým, a stírej ty uhrasty na teplém slunci neb v izbě. — Když kůň má strupy na patkách, aneb že prachne v předních patkách i jinde. Vezmi chvojku mladistvou; stluka s starým sádlem, maž mu často. — Jinak k těmž. Vinné podčepky s močem člověčím kvas spolu a myj jemu tím, ale do vody ho nikoli nevod, neb by jemu tím uškodil. — Na osutě nohy. Chceš-li, aby se kůň brzo zhojil, vezmi bílky vaječné, zklechci je dobře a nalej do nich dřevěného oleje, zmlohej, potom natři mu tím dobře, a na sukno toho namaž, obvaž mu nohy uškoli kráte, a zhojíš se. — Na psí srst. Vezmi ledek, bílé kadidlo, krušpát a liščí sádlo, stluč to a natírej tím ta místa. — Který kůň má sadmo. Vezmi kus slanin nastrkaje klasův a zapále, nechť kape na vodu, potom tou masťou pomazuj svrchu sadmo.

ZÁLOZNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Sociální besídka.

Velice rozvětvené práce řeholnic. »Líné jeptišky!« Tak často slyšíte z úst velikých lenochů pokrokářských, kteří zdarma neudělají nic, odbyvajíce často práci velmi dobře placenou jen ledabyly. »Líné jeptišky!« Tak papouškuje po rudých listech člověk, který zapomíná se starati o vlastní rodinu. A v době, kdy se třeba celá hodi-ny mluví na schůzích proti jeptiškám, synové a dcery některých tleskajících posluchačů nalézají úlevu v těžké nemoci obratnou a bdělou péčí milosrdných sester. Líné jeptišky! Mezitím, co emancipované ženy hrají si z dlouhé chvíle na demokratky, anebo práci jen na povrch markýrují, řeholnice se vši soustředěnou pozorností věnují se veliké práci kulturní nebo těžké, obětavě práci tělesné, humanitní. Nechlubí se velikými svými zásluhami, ale výsledek zdárné píle daleko široko se pocituje.

Dne 2. t. m. napsaly samy »Národní Listy«: »Obyčejně mluví se o výrobní, výdělečné práci ženy, myslí se při tom na dělnice, živnostnice, úřednice, učitelky a podobně, málokdy vzpomene se na to, že také v klášterích jsou ženy pracující. V Rakousku žije na 20.000 řeholnic. Z 80 klášterů náležejí 48 karmelitkám a dominikánkám, o ostatní dělají se augustiniánky, benediktinky, cisterciánky, klarský a servitinky. Modlí se a vyšívaly často překrásné práce kostelní. Různé jiné řády dělají se dle

zaměstnání, buď ošetřují nemocné, zabývají se chudinstvím nebo školstvím. Jsou to milosrdné sestry sv. Karla Borromejského, sv. Hedviky, sv. Kříže, sv. Vincence de Pauli, sestry v klášterech salcurských a tyrolských. Vesměs jsou činny ve 183 klášterech a ústavech neb nemocnicích. Dále Alžbětky či šedivé sestry mají 16 klášterů a usedlostí, sestry III. řádu sv. Prantiška z Assisi 34 usedlostí, dcery Božského Spasitele 25 usedlostí. Kromě uvedených působí v ošetřování nemocných ještě dcery křesťanské lásky, služebnice Srdce Ježíšova, dcery Božské lásky, sestry Božské Prozřetelnosti, sestry Matris Misericordiae, lásky chudého Ježíška, Neposkvrněného Početí a jiné s mnohými kláštery a usedlostmi. Ze školských sester jsou nejznámější: ursulinky, mající 17 klášterů a vychovávacích ústavů, salesiánky ve 4 klášterech, sestry Notre Dame de Sion v jednom vychovávacím ústavě a Sacré coeur v šesti usedlostech a ve třech ústavech, konečně anglické slečny se šesti ústavů. Jeptišky zabývající se chudinskou péčí, zúčastňují se v jeslích, útulnách pro děti, starce a služebné, v ústavech pro rekonvalescenty, v dětských opatrovnách, polepšovnicích atd. Chudé školské sestry mají všude v říši zřízeny školy šicí a hospodyňské a pracovní pro chudé dívky. **Nešli snad ani oboru sociální a dobročinné péče, ani typu školství, aby nenalézal se v rukou této armády ženské, která vyvíjí vesměs činnost příkladnou. Řeholnice, zbaveny společenských styků a řádů, obrací zřetel ke své práci s opravdovostí, které postrádají ženy světské, rozptýlené životem i společností. Činnost řeholnic a pomalý vzrůst světských podniků sociálních ukazuje, že moc a síla opírá se jedině o organizaci a disciplinovanost, která nám dosud chybí.**

Přirovnějte k těmto tichým pracovnícům placeného křiklouna, který na schůzích přísahá širým neuvědomělým massám velikou lásku, jen aby se po zádech lidu vyšplhal k funkcím ještě lépe placeným! Rozdávat ústy, pracovat výhradně jazykem a těšit nespílitelnými sliby, to všechno jest práce velice laciná, pohodlná a vynášá kromě slávy také peníze. Co však má řeholnice z toho, jestliže dnem i nocí ošetřuje se vši pozorností lidé postižené nakažlivou nemocí? Kupuje si snad nádherný oblek, baví se v divadlech nebo tanečních zábavách? A přece jest protikatolickým fanatikům kamenem úrazu, trnem v oku. Ti lidé, kteří den ze dne pronášejí hesla o náboženské snášlivosti, kypí vztekem, spatří-li pouze oblek tichých řeholnic. Tedy již sama existence zasluhujících pracovníc vzbuzuje nepřítelny hněv u těch, kteří snášlivost náboženskou odporují výhradně jen katolíkům. Jakmile se katolík začne jen poněkud bránit proti nejhrušším ranám, již jsou tu moderní lékaři lidské společnosti s pronikavými výzvami k snášlivosti. Ale jestliže se drsně tupí řeholnice, jestliže se jim spílá, tu tito mentoři se jen spokojeně usmívají. Tak tedy cení kulturní a sociální práci ti moderní spasitelé, kteří mají jinak plná ústa kultury a sociálních reform. Na všech stranách nyní slyšíte hlasy, jak si mají staří i mladí vážit učitelů a jejich kulturní práce. Leč titíž lidé tupí řeholní svědomité učitelky jako ženy nejlinější. Protikatolická zloba nezná spravedlnosti, nalezne snadno dvojí loket, když při velebení učitelstva padne její zrak na vychovatelky katolické.

Francie vyhnala celé zástupy jeptišek z útulků, kde tyto pracovaly pro blaho netoliko katolíků, ale všeho francouzského občanstva vůbec. Nyní již se palčivě cítí i po stránce finanční, jak si Francie velice uškodila. Co vzato řeholnicím z ruky, musilo se světit osobám světským. A tyto osoby za fušerské odbývání práce požadují velikých obnosů, tak že nastávají veliké finanční svízele. Z toho lehce lze uhodnouti, proč zednářská republika se zrušením několika zbývajících klášterů nespěchá, ačkoliv utlačující zákon zní jasně.

A kdo získal nejvíce ze jmění, o které byly jeptišky oloupeny? Byly to ženy světácké, které nejsou užitečné nikomu. Dokonaný proces se zednářským zlodějem klášterních milionů pověděl velmi mnoho.

Tytíž »Národní Listy« dne 1. t. m. píší: »Likvidátor kongregačních statků Duez, muž ctihodný, vládou oceňovaný, v salonech obdivovaný, jemuž jeho okolí závodělo jeho okázalost, byl uvržen na vlhkou slámu vězení pro zpronevěření 5 milionů franků z pokladů skonfiskovaných rozpuštěným řeholím katolickým. V dějinách finančního lupičství je zaznamenáno málo tak obrovských kořistí a historie odcizených milionů není všedním zlodějstvím. Jde o román napínavý, skandální, kromobyčejný, jaký je možný jen v Paříži, městě Balzacově . . . Ruinoval (zkrachoval) a zahubil se pro ženu, což v Paříži je tak obvyklým zjevem, že se to pokládá za »comme il faut« (za věc náležitou). Dle francouzské filosofie světáctví je to zcela elegantní finále (konec) života, který nebyl všedním. »Vydával jste mnoho peněz na dámské toalety«, pravil Duezovi předseda soudu. »Těch dvacet tisíc franků ročně na šaty mé manželky nestojí ani za řeč. Ale má poslední přítelkyně měla u krejčího za rok účet 300.000 franků.« Paříž byla nadšena touto odpovědí. Hle, v těch slovech je odhalena celá pravda povahy pařížského světáka. V sídelním městě rozkoše a požitkářství nepřekva-

puje, že elegantní, sportsmeni, bursovní agenti a aristokrati dovedou vše obětovat zbožňované ženě, necouvnou před žádným bláznovstvím ani zločinem, bijí se pro ni v soubojích, pášou podvody, defraudace, krádeže a končí v kriminále neb s kulkou v lebce. . . . Peníze kongregací dvakrát byly odňaty prvotnímu účelu. Nejdříve je, určené pro nábožná díla, zabavila republika. Chtěla je šlechtěně věnovati dobru pracujícího lidu, měly posloužiti humanitnímu ideálu sociálnímu. Waldeck-Rousseau mluvil o sta milionech, odňatých panství římskému ve Francii, jež budou odevzdány dělníkům. Ale nejen Duez, ještě jiní dryáčníci z likvidací rozdělili se o bývalé miliony kněží, souzené humanitní podnikům, s maitressami, cocotami, podvodnými hráči, vyděrači. Duez likvidoval, ovšem svým způsobem, kongregační kapitál od roku 1903 do března 1910, kdy po důrazných apelech novin, dlouhém vyšetřování, byl odveden v železech do vězení de la Santé. Velmi krivoláká byla jeho životní dráha. Začal jako nepatrný úředník, písař, účetní, pokladník, byl zaměstnán v modním bazaru, protekcí se dostal do ministerské administrace, kde ho jmenovali pokladníkem. Od té chvíle nuzný zřízenec, stav se vlivuplným úředníkem, počal rozhazovati. Povýšen na likvidátora církevních statků, měl 30.000 franků gáže a přitom platil své sviďné kamarádce 150.000 franků ročně. Přišel o mnoho peněz na burse, byl vydírán lidmi, zascvěcenými do jeho rejdu a tak dospěl k závratné číslu zpronevěry několika milionů. Duez byl vítězným dobyvatelem života po příkladu renesančních condottierů, kteří pro slávu, zlato a ženy nelekali se žádné haněbnosti.

Pařížský chudý lid čekal s lačnou dychtivostí, kdy konečně mu bude připraven za ukradené církevní miliony ráj. Citovaná úvaha však svědčí, kdo se vlastně měl dobře na účet tichých, obětavých řeholnic. A i kdyby všechny ty peníze byly obětovány ve prospěch strádajícího lidu, přes to bude pocíťována stále velká škoda, vzešlá z toho, že zabráněno pracovati těm ženám, které chtěly pracovati z obětavosti a jež při vši obrovské námaze braly mzdu nejnuznější. Bud' práci čest! Ano — čest každé záslužné práci a tedy také veliké, široce rozvětvené práci řeholnic!

Průmyslníci proti sociálnímu pojišťování. Druhé oddělení průmyslové rady zabývalo se 24. června otázkou sociálního pojištění. Podkladem rokování jest referát člena Jindř. Vettera, jenž podrobně odůvodňuje stanovisko průmyslu v otázce sociálního pojištění. Mimo jiné učiněna tato usnesení: »Průmysl jest ochoten převzít náklady na vybudování sociálního pojištění vlastních dělníků, zůstanou-li výlohy tyto v mezích finanční výkonnosti průmyslu. Nemůže však schvalovati způsob, jakým vláda pokouší se tuto otázku řešiti v zákonné osnově, zejména pokud se týče pojetí samostatně pracujících s nesamostatnými v jedno riziko i pokud se týče pojetí zemědělských a lesnických dělníků do pojištění dělníků průmyslových. Průmysl musí naopak zamítati zákonnou osnovu, vybudovanou na tomto podkladě. — Naproti tomu nedalo by se zásadně nic namítati proti separátnímu pojišťování zemědělských dělníků a to se stejnou státní podporou, stejně jako nedaly by se činiti námitky proti přiměřenému starobnímu zaopatření samostatných osob, pokud finanční úhrada se hledá v samotných dotyčných skupinách a pokud průmyslu nebude uloženo, aby na náklady přispíval. Posléze schválena byla tato resoluce člena Regenharta. »Průmyslová rada žádá vládu, aby při vybudování o reformě dělnického pojišťování zabezpečila instituce sociální péče přiměřenými zákonodárnými a administrativními opatřeními před zneužíváním k jakýmkoli politickým účelům.« Po povšechné rozpravě provedena byla podrobná debata, ve které poukázáno na dobrozdání, které svého času průmyslová rada podala ku programu sociálního pojišťování a bylo žádáno, aby obnovena byla ustanovení vládní předlohy, která byla sociálně-politickým výborem změněna.

Vlastenecký nápal soc. demokracie. Národní Rada svolala poradu o navržené osnově sociálního pojišťování se stanoviska národně-českého. Bylo nutno v zájmu národním dohodnouti se o jednotném postupu, poněvadž o té otázce bude se jednati v parlamentě znovu. Ovšem že Národní Rada pozvala také české soc. demokraty. Vždyť přece ti již r. 1907 prohlásili: »Národ — to jsme my!« Leč výkonný výbor netoliko příkře odmítl účast na té poradě, ale ještě se obořil velikým úvodním řečením v Právu Lidu na Národní Radu způsobem velice surovým. V úvodníku se útočí proti Nár. Radě velice prudce a furiantsky, ale o samém jádru věci mluví se málo. A přece nejdůležitější bylo odůvodniti klidně odmítavé stanovisko. Ovšem až začne mluvit o sociálním pojištění vídeňský semitský kapitalista dr. Adler, pak naši sociál. demokraté v uctivé pozornosti zatají dech. A národní strany tolik se dále se soc. demokraty mazlí! A na druhé straně uštědřují hrubé kopance našincům, kteří v parlamentě vždycky byli spolehlivou složkou jednotného klubu. — »Národ — to jsme my! Ti ostatní, kteří v našem táboře nejsou, nestojí za nic. Ti nejvš jsou po-

vinni při kompromisních volbách odevzdati lístek pro soc. demokrata.« Tak si asi představuje situaci národní soc. demokracie.

Zase nový kartel. Kartel lihovarský stal se hotovou událostí přístupem smířlivého lihovaru Malburgova. Čím více Rakousko rudne, čím slepěji posilují soci. demokraté židovských vůdců, tím více stoupá železná moc kapitalismu, projevující se v kartelech. Již tedy jest kartel uhelný, petrolejový, prádelný, kožní, cukerní. Kartely, v nichž rozhodují židé, stanoví libovolnou cenu na nejpotřebnější zboží, a Vy, chudí lidé, ochotně platíte! Soc. demokraté, kteří se dovedou tráfiti jako brozní lvi, při zmínce o kartelech se chovají jako bázlivi syslové.

Zase jedem. V Salcburku nalezena důkladná straka s perím zcela rudým. Jan Schikari, strojní sazeč v tiskárně Kieselově a pokladník salcburského podpůrného fondu sazečů byl zatčen pro zpronevěru svěřených peněz. Protože vystupoval tento soudruh s nejžhavějším fanatismem proti »klerikálnímu vydřiduchům«, věřili mu soudruzi jako Čínané mandarinovi. Schikari dostával týdně na své mzdy 48 K; přes to však byl velice zadlužen. Co by teprve spotřeboval takový kovaný soudruh v rudém státě budoucnosti?

Rudí precedáři. Zase nové příklady! V Ženevě začali stávkovati dělníci v soc. dem. přádelně, aby si vynutili zkrácení dlouhé pracovní doby v určitých pondělcích, které následují za týdny, v nichž byl některý sváteční den. Žádost byla od nadsoudruhů zamítnuta; stávkovalo se proto, ale bezúčelně. Dělníci v »dělnickém« podniku prohráli. — V Paříži začali stávkovati zřizenci tří největších rudých konsumů, aby dosáhli aspoň po 50 francích mzdy týdně v městě, kde jest neobyčejná dražota. Rudé představenstvo však řeklo, že přidá teprve tehdy, až pařížští kupci vesměs také tak mzdu zvýší. Zvláštní reformování proti buržoám!

Veliký vzestup křesť. soc. dělnictva v Německu. Tam jest rozmach organizovaných katolických dělníků věru obrovský. R. 1901 v 910 místních skupinách napočteno 87.497, r. 1905 v 2333 skupinách již 191.690 a r. 1910 v 4119 316.115 členů. R. 1901 měly tyto organizace jmění 197.592 marek a na příjmech došlo 395.367 marek, r. 1905 jmění 1.249.408 M a příjmů 2.343.122 M. R. 1910 jmění 6.113.710 M, příjmů 5.490.994 M. R. 1901 uděleno členům na podporách 99.398 M, r. 1905 již 1.233.321 M, r. 1910 docela 2.393.775 M. Tudíž tato velikolepá organizace za desetiletí své činnosti sklídila úspěchy přímo triumfální. Nový to pádný doklad, jak i v moderním, tolik pohnutém čase na základě sociologie katolické lze co nejvítězněji pracovati. Pilné, svědomité, ryze křesťanské vedení těší se Božímu požehnání.

Z toho plyne naučení, že tak utěšený postup křesťanské dělnické organizace jest zcela dobře možný i u nás a že výmluvy na okolnosti jsou zcela bezpodstatné. Jimi se zakrývá liknavost. Vždyť v sousední Moravě postupuje všeodborové sdružení křesťansko-sociální podobným křepkým krokem jako v Německu. Mají snad býti massy křesťanských dělníků zanedbávány? Církev sama vybízí k podpoře slabých, k ochraně utiskovaných celá dlouhá staletí. Z toho možno seznati bez dlouhých důkazů, jaká veliká povinnost klepe na dvěte katolíků všech. Naše sdružení v letech nalézá se v rukou nezištných, nejsvědomitějších. Ale představenstvo nezmůže všechno. Naopak i nejpornější námaha mohla by se obrátiti v mnohých místech v niveč, jestliže by centrum nebylo vydatně podporováno z venčí. Proto jen ku předu, k práci nejhrošivější! Ať náš dělnický kádr se brzy zdvojnásobí! Pojminky k rozkvětu jsou tu všechny. Jen nutno všude přikročiti k práci, která sama po pilné ruce hlasitě volá.

Hospodářská hlídka.

Náš družstevní ruch. Účet pokladniční Zemského Svazu českých hospodářských družstev a společenstev pro království České za první pololetí r. 1911 od 1. ledna až do 30. května. Má dáti (vydáno): Účet společenstev. vkladů K 372.677.43, účet společenstevních zápujček K 998.103.99, účet peněžních ústavů K 877.892.12, účet dodavatelů K 50.491.59, účet závod. podílů K 20, účet členských příspěvků K 10, účet zboží K 98.670.51, účet výloh (režie, služné, nájemné, výl. rev.) K 11.626.44, účet úroků a záloh K 4.842.12. Úhrnem K 2.014.334.20. — Dal (přijato): Účet společenstev. vkladů K 428.402.36, účet společenstev. zápujček K 288.266.98, účet peněž. ústavů K 1.077.973.11, účet dodavatelů K 110.822.01, účet závod. podílů K 1380, účet členských příspěvků K 145, účet zboží K 104.896.34, účet výloh (režie, služné, nájemné výl. rev.) K 1.845.10, účet úroků a záloh K 504.20. Úhrnem K 2.014.324.20. — Obrát peněžní za první pololetí r. 1911 obnáší K 4.028.668.40. — Jak

z uvedeného patrně, Zemský Svaz značně vzrostl. Kdežto za rok 1910 vykázal obrátu přes 6.000.000, již nyní za půl roku vykazuje přes 4.000.000 Kč obrátu. Tento vzrůst opravňuje nás opět k nadějším pěknému výsledku ke konci roku. Zajisté krásný tento výsledek naší družstevní práce povzbudí naše stoupence k čilé agitaci družstevní. Opětně vyzýváme stejně smýšlející, aby svými penězi nepodporovali naše nepřátele. Máme v rukou doklady, že mnohé naše Raiffeisenky, které mají značné přebytky, trvají dosud u agrární jednoty. Nyní po volbách mohou se též dívat na to, jak zisku z jejich peněz bylo použito proti nám. Dávají našim nepřátelům finanční prostředky na zbraně, kterými jsme ubíjeni. Oddělíme tyto nesrovnalosti a přičiníme se, aby naše Raiffeisenky přistupovaly do těch řad, kam skutečně patří (k Zemskému Svazu) a neubíjely svými penězi své vlastní bratry. Zároveň vyzýváme své stoupence, aby zakládali nové Raiffeisenky a tím podávali nám ruky pomocné k boji proti našim nepřátelům. Budeme-li pracovat v tomto směru, vítězství nás nemine. Sraďte se všichni v jeden nerozborný šik. Ve všech záležitostech družstevních obraťte se na Zemský Svaz českých hospodářských družstev a společenstev pro král. České v Praze II., Spálená ul. 9.

Používání rašeliny v ovocnictví.
Vlastností rozdrobené rašeliny v jemnou měl je, že silně poutá vodu. Ježto nové ssavé kořínky přesazeného stromku tvoří se jen tam, kde nacházejí dosti vláhy, a ježto právě na vytvoření se četných, zdravých ssavých kořínků závislý je další zdar stromu, jest radno rašelinu dříve močůvkou promočenou promíchat se zemí, v níž se má stromek pěstovati. Suchá rašelina by spíše škodila, ježto by odnímala půdu mnoho vody. Na jednu stromovou jámu počítá se 8—10 liber rašeliny. Další výhoda spočívá v tom, že těžké půdy stanou se tak vzdušnější a kypřejší. Též se doporučuje vlhkou rašelinou pokrývatí misky kolem stromů a mělce ji pak zakopati. Rašelina brání vysychání půdy v suchém létě. Zvláště jahody vděčny jsou za přikrytí rašelinou přes zimu, již bylo dříve jako steliva upotřebeno. Z jara se pak rašelinný hnůj kolem keřů mělce zadělá. Takto ošetřené jahody rodí hojně i v suchých letech, ježto půda pod nimi tolik nevysychá. Ovšem, že třeba keře podestlati dřevěnou vlnou, by plody nepřišly do styku s rašelinou. Rovněž osvědčila se rašelinná měl k uchování tabulových plodů. Bedny z latí vyloží se dobře papírem, načež se na dno nasype tenká vrstva rašeliny. Plody pečlivě zabalené do hedvábného papíru kladou se pak jeden vedle druhého tak, by se nedotýkaly. Meziprostory vyplní se rašelinou. Tak se ukládá vrstva na vrstvu, až jest bedna vyplněna. Rašelina k tomuto účelu má býti nejlepší jakosti. Tak udržel se ovoce v bezvadném stavu o 1—2 měsíce déle než při obyčejném uschování na volných stojanech. I při zasílání tabulových hroznů lze měle rašelinné s výhodou upotřebiti. Hrozny volně vložíme do bedničky vystlané papírem a meziprostory vyplníme rašelinou, která k hroznům nelze.

Lnářský kurs v Novém Městě n. M.
Pěší veleslavný Český odbor rady zemědělské pro království České v Praze uspořádán bude při okresním hospodářském spolku Novoměstském n. Met. sídlem v Krčíně ve dnech 19., 20., 21. a 22. července 1911 v Novém Městě n. Met. lnářský kurs, při němž podrobně pojed-

náno bude o dnešních národohospodářských poměrech českého lnářství, o pěstování, zpracování a prodeji i výnosnosti lnu. Veškeré výklady vykoná pan Josef Slabý, ředitel rolnicko-lnářské školy v Humpolci. K usnadnění návštěvy kursu povolil veleslavný Český odbor rady zemědělské pro království České podpory pro vzdálenější, méně zámožné účastníky. Kolku rostlé žádosti o podpory tyto podány buďtež do 10. července 1911 Okresnímu hospodářskému spolku Novoměstskému n. M. sídlem v Krčíně. Kurs konati se bude v Novém Městě n. M. v sále hotelu „Na rychtě“ vždy od 9. do 12. hodiny dopoledne a od 2. do 4. hodiny odpoledne a přístup jest bezplatně každému, kdo se o lnářství zajímá.

Z Československé záložny v Praze.
Ředitelství Československé záložny v Praze upozorňuje váž. pp. vkladatele, že není potřeba přikládati knížky vkladní za přičinou připsání půletních úroků. Tyto se v hlavní knize připsají a dále hned úročí; do knížky pak připsají se až při nejbližším vkladu. Uspoří se tím jednak zbytečné výlohy poštovní, jednak práce úřednictvu, která nyní při pololetní závěrce a rozkvětu ústavu je značná. Číst ústav nyní členů 330, splacených podílů K 33.000, stav vkladů činí K 570.000. — Za krátkou dobu trvání jistě značný to vzrůst, což svědčí jen o důvěře pp. vkladatelů k našemu ústavu.

Školský obzor.

Do německých škol pražských, totiž do škol obecných a měšťanských, nesmí býti proti vůli pražské městské rady přijímány děti z cizích obcí, poněvadž obec pražská musí nésti větší náklady, vzniklé přijetím dětí z cizích obcí. Tak rozhodl dne 1. července t. r. správní soudní dvůr ve Vídni, čímž rozhodnutí ministerstva vyučování, že přijímání dětí, bydlících mimo Prahu do škol pražských nezávisí na městské radě, zrušeno jako nezákonné.

Přijímání zkoušky do I. ročníku soukr. ústavu ku vzdělání učitelů s právem veřejnosti v klášteře Sester Nejsv. Svátosti v Č. Budějovicích vykonají se před prázdninami ve dnech 13. a 14. července. Žádosti ku zkouškám doplňovacím do I. roč. po prázdninách přijímá ředitelství do 30. srpna.

Proč?

je kněšská náprsenka bez háček praktická, pohodlná a poněvadž se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý koláček.
2. u náprsenky této odpadá samozřejmě přehívání háčků, jinak u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háček, nekrábou a netlačí do krku jako u náprsenek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto rychleji připnutých náprsenek, velmi nízká.

Zásilkou obratem poštou vyřizuje

Fejgl & Byčičště

obchod prádlem a galanteriím zboží
Hradec Králové, Jitřkova třída.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

— Složní lístky na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Učeň

z řádné rodiny za výhodných podmínek přijat bude u firmy

Vojtěch Rážž,

obchod železářský, koloniální a barvami
v Hradci Králové.

Pensionát Voršílek ::

v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti, zřízenou dle osnovy trojtřídní měšťanky.

Chovanky mohou se vzdělávati v jazyce českém, francouzském (učitelka rozezná Francouzsky), anglickém a italském, cvičiti se v malbě, hudbě (na piano, housl., harmonium, varhany a citeru) a učiti se různým ženským pracím, vaření, praní, žehlení a vedení domácnosti. Též tanci a jemným způsobům společenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, velikou zahradu, krásnou, zdravou polohu a romantické okolí, zvláště Babiččino údolí v Ratibořicích.

Měsíční plat mírný. — Ostatní v prospektu. — Nastoupiti možno kdykoliv. — Školní rok počíná 15. září t. r.

Představená.

Poznámka. Redakce obnovy doporučuje všem „Pensionát v České Skalici“ rodičům, kteří si přejí, aby se jejich děti německy naučily, ale přitom se neodnárožnily a mravně bez úhory zůstaly. —

LEVNÝ TÝDEN POLOBOTEK.

Jan Metelka v Hradci Král., proti Grandhotelu čis. 80.

Ceny označeny ve výkladní skříni.

Vklady přes 18.000.000—

Alio. kapitál K 8.000.000—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2%

Bankovní směnek i faktur

Úvěry všeho druhu

Velkoobohod uhlím

a koksem.

Vadla a kauce

Barsovní obchody

OBNOVA

Číslo 27. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 7. července 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

- Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ a $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve šteré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní ob.hody. Eykont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000- FILIAKY: Prah, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Nový ministerský předseda.

Že volby budou mít vliv na celé ministerstvo, věděl doista každý, kdo jen poněkud sleduje události politické. Když bar. Bienerth činil císaři návrh na rozpuštění sněmovny, dle toho, co se dosud stalo, velice se přepočítal. Snad mnil, že z nových voleb vyjde jeho nejmocnější opora, německá strana křesťansko-sociální jako vítěz, ta však, zejména ve Vídni, byla poražena ze všech nejhuře. Její důležitý předák, po dru. Luegrovi snad první, ministr obchodu dr. Weiskirchner, kandidoval ve dvou okresech a padl v obou. Padl kníže Lichtenstein, vůdce strany, padl vídeňský purkmistr a padli mnozí jiní.

Nyní následovaly jen důsledky. První podal žádost za propuštění dr. Weiskirchner, ministr obchodu. Avšak k němu připojil se ihned druhý, Polák dr. Glombiški, ministr železnic, poněvadž strana všepolská, ku které Glombiški náleží, o volbách tak klesla, že Všepoláci nebudou mít právo, aby byli zastupováni ve vládě. — Císař se zdráhal sice přijmouti tuto demisi, ale pro okolnosti propustil ministry oba, vyznamenal Weiskirchnera řádem železné koruny první třídy, Glombiškého jmenoval tajným radou, místo prvního jmenoval správcem ministerstva obchodu sekčního šéfa dra. Mataju a místo druhého sekčního šéfa rytíře Rölla.

Tak byla utišená bouře první. Ale po ní následovala druhá. Po všem, co se stalo, necítil se volným na svém místě ani bar. Bienerth. Proto zadal za propuštění také on. Žádost svou odůvodnil císaři tím, že následkem voleb vytvořily se poměry v říšské radě tak, že lze očekávat, že nová říšská rada nebude mít jen vůli k rozsáhlé a plodné práci, nýbrž že se v ní utvoří docela velká a spolehlivá vládní většina. Než se toho však docílí, bude potřeba zejména s velikými stranami vyjednávat. Vyjednávání to musí se dít beze všech vlivů minulých poměrů v parlamentě, v úplné oboustranné nepředpojatosti. Z té příčiny již odstoupili příslušníci dvou velikých skupin, — dr. Weiskirchner, křesť. sociál a dr. Glombiški, Všepolák — aby tedy tato nadějná práce provedena býti mohla, odstupuje také on.

Jestli bylo císaři obtížno, přijmouti demisi ministrů obchodu a železnic, bylo pro něho tím obtížnější a povážlivější propustiti bar. Bienertha. Vždyť tomu není dávno, co noviny šířily, že panovník řekl: »Bůh mi zachovej Bienertha!« — Ale mnohdy jsou okolnosti takové, že se jim musí porobiti i člověk postavený nejvýše, a tak se také stalo, když bar. Bienerth předložil svou žádost za propuštění císaři. Bylo tu mnoho konferencí, mnoho audiencí, neboť se nejednalo jen o to, měl-li bar. Bienerth jíti skutečně, nýbrž i o to, kdo bude jeho nástupcem. Nejprve se mluvilo a psalo o nynějšmu ministru kultu hr. Stürgkhovi, který jest úhlavním odpůrcem zejména Slovinců. Také byl přijat od císaře v audienci skutečně. Ale pak při-

jat byl v audienci císařem bar. Gautsch, a výsledek toho byly dva důležité císařovy listy:

»Milý svobodný pane Bienerthe! V úplném uznání důvodů, jež Vás přiměly, byste žádal za zproštění nynějších funkcí, vidí se Mi, byť i se živým politováním, Vaši prosbě vyhověti. Sprošťuji Vás tudíž milostivě úřadu Svého ministerského předsedy, ujišťuji Vás Svou nadále trvající důvěrou a vyslovuji Vám při této příležitosti Svůj obzvláštní dík a Svě plné uznání za výtečné služby, jež jste obětavě s plnou oddaností Mně a státu prokázal. Vyhrazuji si Vaše další služby. — V Lainzu, dne 28. června 1911. František Josef v. r., Bienerth v. r. — Tím byl vysloven rozsudek nad Bienerthem, a každý ministerský předseda má k tomu ještě to, že si ho musí potvrditi také sám.

Zároveň vydal císař druhý vlastnoruční list, kterým ustanovil Bienerthova nástupce; list ten zní:

»Milý svobodný pane Gautsch! Jmenuji Vás Svým ministerským předsedou pro království a země na říšské radě zastoupené. V Lainzu, dne 28. června 1911. František Josef v. r., Gautsch v. r.«

Vidíme, že jako má ministerský předseda tu snad nemilou povinnost, že podepisuje své propuštění, tak má zase v náhradu tu výsadu, že si potvrzuje také své jmenování.

Tak máme nejen nové dva správce ministerstev obchodu a železnic, nýbrž máme docela nového ministerského předsedu. Jest to Pavel svobodný pán nebo baron Gautsch z Frankenthurnu. Státník tento není na obzoru politickém vůbec a našem českém zvlášť neznámý, nýbrž naopak je velice známý. Jest již 60 roků star a proto zkušenosti má. Již roku 1873, jsa tedy 22 roky star, vstoupil do ministerstva vyučování za Stremayera, r. 1885, tedy ve stáří 34 roků byl jmenován v ministerstvu Taffeově ministrem vyučování a osvědčil se svou rázností a obratností, r. 1887 byly jeho nařízením zrušeny některé slabě navštěvované školy střední, což vyvolalo proti němu odpor. Mimo to byl již předsedou ministerstva dvakráte sám; a to po Badeniovi od 1. prosince 1897 do 5. března 1898, tedy tři měsíce a 4 dni, pak po Körbrovi od 1. ledna 1905 do 28. května 1906, tedy 1 rok a asi pět měsíců. K nám Čechům osvědčoval se dosti spravedlivým, také jsou od něho zvláštní jazyková nařízení, kterých se ovšem nešetří.

V parlamentě na něho čekají úkoly velice vážné a důležité. Má se projednati nový branný zákon, tak zv. finanční reforma, t. j. zavedení daní nových a zvýšení starých, jak to chtěl již Biliński, zákon na ozdravení zemských financí a j., z nichž některé budou potřebovat dvoutřetinovou většinu. Dosáhne-li jí, jest důležitá otázka. Mimo to hlavní věcí jest urovnání českoněmeckých sporů nejen ve Vídni, nýbrž také v Praze.

K těmto velenutným úkolům jest však prý již od rozpuštění sněmovny vyhlédnut státník jiný a tím jest nejmladší kníže v království Českém, nynější místodržitel království Českého František kníže Thun-Hohenstein; pravím: nejmladší kníže království Českého, poněvadž byl hrabě František Thun v červnu roku letošního císařem povýšen do stavu knížecího.

Dle toho by bylo ministerstvo Gautschovo vlastně jen přechodným, a takto nebude mít asi dlouhého trvání, jako ho již nemělo po dvakrát. — Nejhorší však při tom je to, že se sice změnila osoba ministerského předsedy, ale sotva se změnil vládní systém čili způsob vlády. Ten však je mnohem důležitější, než kterákoliv osoba. Mnohé české noviny jásalí, že Bienerth je poražen; ale dočud nebude překonán duch nám nepřátelský, planá je radost z porážky jakékoliv, tedy i Bienerthovy.

Husité a pravda.

Tolik byla uměle rozčesána hladina veřejného mínění k vůli Husovi! Kolik tisíc přednášek již uspořádáno! A temno posud! Ubozí posluchači jsou spíše zmateni než poučeni. Dle toho, k jaké politické straně který řečník náleží, vypadne charakter jeho řeči. Soc. demokrat mluví o Husovi s hlediska zcela jiného než národní

sociál nebo mladočech. A lze se vesele dále ve prospěch neduživého, kulhavého „pokroku“ moderního. Na př. pokrokářská „Haná“ dne 1. července otiskuje v čele listu učně: „K uctění památky velikého českého reformátora mistra Jana Husi, jenž byl dne 6. července r. 1415 na rozkaz (?) koncilu kostnického k žalosti všech věrných Čechů upálen, pořádá vzdělávací odbor „Sokola“ v úterý...“ atd. V témže čísle citují se slova „hraběte“ (!) Chluma k císaři Sigmundovi. Rozumí se, že jsou ty věty vybrány z podvodného pamfletu, sepsaného protestantským nepoctivcem ve stol. 19., který se nestyděl dílo podepsati tak (Pogius), jako kdyby bylo sepsáno od očitého svědka upálení Husova.

Ten jarmareční pamflet by: již tak řízně odsouzen z kruhů universitních, dokázáno tak světle, jaké humoristické poštelosti ope do hlavy husitů, že by již konečně pokrokaři mohli kráčet s pokrokem vpřed. Leč frázuje se o Husovi opravdu z touhy po pokroku? Bystrý pozorovatel uhodne snadno, proč jedna generace moderních husitů byla vychována výhradně bezcharakterní brožurkou, která uštěďruje rány přímo pěstí spisům Tomkovým, Palackého a — hlavně samým spisům Husovým. Směšný pamflet učiněn zkušeným kamenem, jak se čtou u nás díla předních historiků o Husovi. A zkouška měla brozný výsledek. Lidé, kteří při husitských hranicích plakali nadšením při předčítání statí z Lžipogia, prozrazovali, že neznají ani základních rysů povahy Husovy a že se dají voditi od nepoctivých demagogů jako nemysliví děti. Nač čísti Tomka, Flajšhansa, dra Kalouska, Lenze? To tak! V té brožurce Lžipogiově jest všechno sepsáno krátce, stručně, protikatolicky. Mozek se nemusí příliš namáhati studiem a vůle se nemusí dlouho nutiti k hněvu proti katolické církvi. Ten spisek z němčiny přeložený stačil zamýšlenému účelu oslav úplně. A pro ten účel jest potřebí zmatku největšího. Ryzí pravda by fanatickému účelu velice škodila. Tudíž pro naše protivníky jest výhodno, že jejich stoupenci tráví posud z Lžipogia, že spisů Husových nečtou. Jinak by užasli nad tím, jací lidé dovedou se stavěti o slávám Husovým v čelo. Hus stal se ubohým služebníkem pro všechno. Jeho jména zneužíváno k zakrytí tupé ignorance, k nízké mstě nad lidmi konservativními, k obraně proudů atheistických, k zatušování kulturního pokroku katolického v XIV. a XV. století atd.

Není to dávno, kdy za rozkvětu husitského liberalismu kynuly husitským řečníkům (nezna- jícím Husa) velice tučné sinekury. Jakmile takový husita vyšplhal se k soustu dychtivě chytanému, zmkl a zapomněl i ty špatně vyčtené fráze, které dříve trusil.

Zato však katolíci mohou se pochlubiti doma i v cizině, že čelili drzým lžem novohusitským s příslušnou vědeckou výzbrojí a že vydali proti otravným pamfletům vědecké spisy, které mají cenu trvalou. Proti úskočným frázím stavěli jsme fakta, citovali jsme slova samého Husa. A jelikož lži dlouho vládnouti nemohou, razí si vítězná pravda cestu i v kruzích mimo-katolických. Co katolíci pověděli a jasně zdůvodnili již dávno, to po dlouhém škorpení poznávají a uznávají naši protivníci. Teď už přestala vláda Lžipogia, třebaže evangelické kruhy s úžasnou bezcitností tím pamfletem naše dějiny tak dlouho překrucovaly a ohavily.

Hus a pokrok.

Ovšem některé fráze panují vesele dále, i kdyby věda přímo bfměla v nejvyšších tóních. A tak ještě po několik desetiletí bude se opakovati bezmyšlenkovitá věta: „Hus hlásal pravdu a proto musil umřít.“ Ozývá se také tento krátký a pohodlný úsudek: „Učení Husovo vedlo k pokroku a proto jej zpátečníci upálili.“

Zatím však kdyby hory padaly, aby pravdu pohřbili, Husovy spisy samy výmluvně dokazují toto: Hus byl odsouzen pro domněnky, které z velké části musí uznati za zpátečnické každý myslící pokrokař. Některé protikatolické domněnky pronášel Hus prostě z té jednoduché

si vyberou takového, který kráčí rovnoběžně s jejich zásadami! Vnucovat ku předu před vlastní zástupy Husa značí znásilňovati význam muže, který hleděl otvřít to předsvědčení, které Volná Myšlenka soustavným způsobem se snaží potírati.

Právě vyšla časová novinka:

Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního. —

Sep. al V. H. Hradecký.

Tato brožura vydána jako 7. a 8. číslo „Časových Úvah“.

Spisovatel na základě původních pramenů velice bystře a důkladně kreslí pravou podobu a účel volnomyšlenkářského hnutí. Každý katolík měl by pilně čísti v době, kdy příboj tohoto mezinárodního sdružení vniká i do nejmenších poborských vísek.

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace Časových „Úvah“
v Hradci Králové.

Slavnostní dny čáslavské.

Nezapomenutelný zůstanou jistě každému upřímnému Čáslavanu katolíku svatopetrské dny letošního roku, v nichž slavnostním posvěcením odevzdán byl po tři léta trvajicí restauraci opět bohoslužebným úkonem staroslavný náš děkanský chrám Páně. Po žádosti slavné městské rady podjal se této funkce J. Ex. nejdp. biskup královéhradecký ThDr. Jos. Doubrava, jenž ku zvýšení slavnosti slíbil svěcení chrámu spojit s udílením svátosti birmování. Rozhodnutí toto přijato bylo radostně vším občanstvem a proto nelze se diviti, že přání sl. městské rady, aby obyvatelstvo přijalo vzácného hosta co nejsrdčněji a nejslavnostněji, bylo vyhověno ohojně způsobem opravdu manifestačním.

V den příjezdu Jeho Excellence, 28. června odělo se město v slavnostní háv. Náměstí i hlavní ulice ozdobeny byly nesčetnými prapory národních barev a před kostelem vztýčeny byly vysoké stožáry, ověšené zelení a okrášlené městskými odznaky. O 4. hodině shromáždili se u slavnostní brány zástupcové města, všech zeměpanských úřadů, vojenské posádky, duchovenstva a učitelstva všech místních škol obklopeni obrovskými zástupem občanstva, jež se školní mládeží, se studentstvem, spolky paní a dívek, sv. Ludmily, vojenských vysloužilců a křesťansko-sociálním dostavilo se vzdáti hold účty nejdp. Velepastýři. Přivítání jásavými pozdravy, ubíral se nejdp. pan biskup řadami ctitelů k slavnostní bráně, kde jménem sl. městské rady a všeho města pozdraven nadšenými slovy panem purkmistrem JUDrem Zimmerem, jako milý a vzácný host královského města Čáslavě. Odpovídaje na krásná slova pana purkmistra, zdůraznil J. Exc. nejdp. biskup, že jest mu to zvláštní ctí, že může posvětit památník tak na výsost významný v dějinách našeho národa jako jest starobylý chrám čáslavský a veřejné díky vzdává všem těm, kteří se o jeho obnovu tak pečlivě postarali.

Když představení byli Jeho Excellenci jednotliví zástupcové korporací, přednesly svůj pozdrav deputace studentstva a školní mládeže, jakož i deputace spolku sv. Ludmily a křesť. vzdělávací jednoty, ujal se slova vdp. děkan J. Folta, aby jménem katolické farnosti přivítal J. B. Milost a přál mu šťastného pobytu mezi katolickým lidem čáslavským, který s touhou na J. Ex. čekal a s láskou ho ve svých domovech vítá. Nejdp. p. biskup děkuje za upřímná slova tato a opakuje znovu, že i on se těšil na pobyt mezi svými diecéšany, o jejichž lásce k sobě právě tak spontonními projevy se přesvědčil. Získala-li již vroucí, srdečná slova J. B. Milosti srdce všech přítomných, pak přemilé chování jeho uchvátilo je docela. Jeho láska k dítkám, k nimž se skláněl a jimž otcovsky žehnal, zachvěla všemi nitry, tak že i ti, kteří přišli vedeni pouhou zvědavostí, odcházeli získáni docela. Jevilo se to po všechny následující dny, v nichž J. Exc. meškala mezi námi. Chrám naplněn byl vždy do posledního místečka a zástupy hrnuly se za J. B. Milostí, kdykoliv se venku mezi lidem ukázala.

Druhého dne 29. června konán byl dopoledne obřad svěcení a odpoledne sv. birmování dospělých. O půl 7. hodině ráno vyšel průvod z chrámu sv. Alžběty s ostatky svatých, jehož zúčastnila se školní mládež, zvláště škol dívkách, spolek sv. Ludmily a křesť. vzděl. spolek s praporem,

jakož i zástupcové města a množství věřících. Po vykonaných obřadech svěcení sloužena byla slavná pontifikální mše svatá, při níž se vyznamenal náš zpěvácký sbor chrámový, sesílený četnými obětavými ochotníky způsobem v pravdě velkolepým. Něco tak úchvatného dávno stěny našeho chrámu neslyšely. Odpoledne konáno bylo sv. požehnání, po němž měla Jeho Excellence promluvu k birmovancům, překypující otcovskou láskou a oddaností k milému lidu věřícímu. Na 140 dospělých přijato z rukou J. B. M. dary Duchu svatého.

30. června sloužil nejdp. pan biskup o půl 8. hodině ráno mši sv. pro studující c. k. gymnasia a pro žákyně dívčích škol, po níž měl k nim promluvu hloubkou myšlenek a skvělostí formy dostupující vrchole umění kazatelského. Četná intelligence městská i venkovská přítomná této promluvě, byla jí opravdu uchváćena. A byla řeč ta královnou homiletiky, pak promluva druhá po sv. birmování studujících, toliko k nim obrácená, byla její korunou. Na thema písně při posvátném aktu přednášené: »Na Čechy, Bože, pamatuj, navázal nejdp. p. biskup své myšlenky a slovy vroucími a dojemnými nakreslil studentstvu jeho -kol, jeho povinnosti a jeho cíl. Ústy dvou abiturientů tlumočilo studentstvo svůj dík za tato laskavá slova, slibující jich býti pamětliví a jimi v životě vždy se říditi. Odpoledne bylo birmování dívek, při němž opět Jeho Excellence se stejnou láskou promlouvala k birmovánkám.

1. července bylo birmování žáků škol chlapeckých s předcházející mši svatou a promluvou k chlapcům. Při každém tomto aktu naplněn byl chrám do nejzazších koutů a město i venkov těsnily se v jeho prostorách, všichni nadšeni, všichni rozdechvíli, jakoby dechem lásky prolířiti. Jak opravdová křesťanská láska provanula srdci přítomných, patrné bylo z toho, že dítkám, které neměly kmotru, s příkladnou ochotou nabízel se touto službou mužové i ženy z řad věřících. Zvláštní pochvaly a vzpomínky zasluhuje jednání rolníka p. H. z Vrdu, který ujal se tří chudých žákův a jim nejen kmotrovstvím radostně posloužil, ale i vzácnými dárky je obšťastnil. Po dokonání birmování přijímala J. Bisk. Milost návštěvy všech těch, kteří toužili promluvit si se svým Velepastýřem. Odpoledne pak o 3. hodině po vykonaném požehnání ještě naposled promluvil nejdp. p. biskup ke všem přítomným, a přijav díky místního duchovního správce za neskončené milosti, jež katolickým duším udělil a díky mládeže za všecku tu přízeň, kterou mladým srdcím projevil, rozloučil se všemi zástupci města, úřadu, vojska a škol a se vším dobrým katolickým lidem. Od chrámu až ke bráně slavnostní těsnily se zástupy, aby ještě jednou políbily posvěcené ruce svého Velepastýře, aby ještě jednou sklonily kolena svá k Jeho biskupskému požehnání. Ne na rozloučenou, ale na shledanou volala všecka ta srdce přítomných i vzdálených, neboť všecka přilnula k Jeho Bisk. Milosti stejnou oddaností a stejným poutem lásky.

Zjev, jednání i řeči Jeho Excellence zaujaly každého a není nikoho, kdo by si nepřál, aby Bůh ráčil Jeho Excellenci zachovati na dlouhá léta ku blahu našeho národa, vlasti a Církve! Ku konci třeba podotknouti, že k aktu svěcení kostela vyslaly deputace náboženská obec židovská i evangelický ústav učitelský. Sl. městské rady došly pak četné gratulace k dokonání velebného díla obnovy chrámu Páně, zvláště Jeho Eminencí p. kardinála, Jeho Excellence ministra JUDra. B. Pacáka, členů zemského výboru, Českého musea, Akademie, archeologického sboru a mnoho jiných. Aktu posvěcení přítomen byl i restaurátor chrámu p. architekt K. Hilbert. Všechno birmovanců bylo 1423.

Obrana.

Provolání albánských hrdinů k Evropě. Dne 12. června výbor albánských povstalců sepsal v Řeči a zaslal velice významné memorandum evropským velmocem a v přední řadě vládě anglické. Z památné té listiny vyjímáme:

»Ti, již mají prospěch z toho, aby očernili naše vlastenecké ideály i naše povstalecké hnutí, vyličili nás celé Evropě jako bandity a lupiče, jako věrné sloupy starého režimu, jako Věndeje Mladého Turecka; a z toho vyplynula pak ne pouze sveřepost tureckého útisku, nýbrž i opovržení civilisovaných národů. Ale třeba, aby Evropa zvzděla, že naopak my byli jsme a jsme neupřímnější a nejstarší přátelé ústavnosti. Je zcela spravedlivé, že jsme požívali v době starého režimu výsad, jimiž jsme byli odměněni za krev hojně prolévanou za velikost říše ottomanské; my však jsme se jich s nadšením zřekli v naději, že nový režim uvede celou říši a tudíž i naši nešťastnou zemi v stav pokroku, blahobytu a pořádku, v jakém ziji západní národové. Naši lidé největšího vlivu i naši nejlepší vlastenci, jež pronásledováni absolutistické vlády rozehnalo do všech koutů světa, přinesli veškeru svoji oddanost, veškeru svoje úsilí mladému Turecku a stráž sultána Abdula Ha-

mida, ta obdivovaná a věrná garda arbanašská, jež sama rázem mohla zničit veškeru úsilí reformátorů, zůstala mírná a rozhodla neodvratný pád starého režimu.

Prohlášení stýská na nespravedlivý volební systém, na násilné potlačování národního jazyka, na to, že nuzní křesťané jsou zatíženi většími daněmi, než bohatí mohamedáni; za zkonfiskovanou zbraň nedostalo se Albáncům nejmenší náhrady. Prohlášení pak pokračuje:

»Dodá-li se k tomu i to, že ani jednoho slibu, jenž nám byl dán, ni jediné naděje, již jsme chovali, nový režim nesplnil, že nebylo ani počato se stavěním silnic, mostů, železnic, přímořských hrází, vysušování nezdravých bažin, zavedením nejzákladnějších zřízení k veřejnému dobru, zná-li se, že místo zakládání nových škol zavřena nám byla i škola v Elbasaně pod živou výmluvou, že se »příčí náboženství« — neboť přijímala mládež albánskou všech vyznání a neprotežovala ani nezakazovala ni jedno vyznání — pak se může snadno pochopiti, proč se veškeren národ albánský vzbouřil proti takovému režimu potlačování a násilí, proti režimu, od něhož naopak nadál se nějakého ulehčení a nějakého pokroku.

Jak můžeme toho dosáhnouti, aby se slyšel náš hlas, způsobem mírným a civilisovaným? My nemáme svých zástupců v zákonodárném sněmu, již by byli tlumočili naše přání; téměř všude jsme pokořeni zákonu meče, neboť se naše spravedlivá nevole považovala za vzpouru. Na druhé pak straně my nemohli jsme více zadržeti své horaly, dohnané k zoufalství špatným jednáním ottomanské vlády, a v naší nešťastné zemi vypuklo povstání.

Naše zbraň hned z počátku měla úspěch a my podali jsme světu skvělý příklad humanity, neboť nemohouce střežiti a sytiti veliký počet tureckých vojáků, jež povstalci zajali, my jsme je pouze odzbrojili a pustili na svobodu, aby se vrátili do své vlasti nebo ke svým druhům. Když však mezitím turecká zbraň nabývala převahy, byli jsme svědky, strachem se chvějícími a bezmocnými, takových hrůz, jež se nemohou vypsat i o nichž se celý svět může přesvědčiti. Naše domy jsou vypáleny, naše chrámy bombardovány, naše nivy zpustošeny, veškeren náš majetek zničen nebo uloupen vojáky a byly i ženy a ranění za živa spalováni v zažehnutých domech.

Přes to vše my přece chtěli jsme utéci se k smírnému pokusu. U příležitosti sultánského jubilea obrátili jsme se k jeho císařskému veličenství, sultánu, hledající u něho soucit a spravedlnost, ujišťující, že jsme věrní jeho poddaní. Nedostalo se nám však ani odpovědi.

Tehdy jsme pokračovali v boji ne s nadějí na vítězství, neboť dobře známe svou slabost oproti ohromnému vojsku říše ottomanské, nýbrž pouze s úmyslem obrátiti pozornost evropských velmocí na naši věc. A za věc tak svatou bojovali jsme sami — pouze pět, šest plemen skaderského vilajetu, vědouce dobře, že bratři naši z druhých oblastí albánských zbaveni zbraní a vyčerpáni nedávnými útlaky, nemohli by pomoci našemu hnutí ničím jiným, než svými přáními a svými věrlými nadějemi. A teprve nedávno potěšení byli jsme zprávou, že i naši bratři Miridité měli šlechetnou odvahu připojiti se k našemu povstání.

A teď přišli jsme ke konci. Po tři měsíce vzdorovali jsme zástupům dvacetkrát silnějším počtem, disciplinou i výzbrojí než naši bojovníci. Živice se kukuřičným chlebem bojovali jsme s vojáky řádně vypravenými a vydržovanými; ozbrojeni starými puškami a černým prachem zápasili jsme s rychlopalnými bateriemi; našim protivníkům bylo třeba tří měsíců, aby nás vytlačili z našich hor; a teď došli jsme k černohorským hranicím, za něž utekly se již dříve naše ubohé rodiny, jež se ubytovaly v jeskyních podél těsných říčních údolí.

Brzy budeme i my musiti jíti do vyhnanství, kdyžť jsme prolili tolik krve a obětovali tolik životů, abychom pozvedli tuto zemi, již milujeme a již turecké vojsko přeměnilo ve strašnou poušť.

Vysílení tímto úžasným válčením, obracíme se k evropským státům jménem svým i svých rodin i dětí a všech bratří albánských, již chvějíce se sledují náš osud, a prosíme o intervenci západních vlád v prospěch našich lidských i občanských práv.

Ku konci prohlašuji Albánci, že obětuji touhu po samostatnosti zájmu politické rovnováhy na Balkáně, zřetelům vyššího řádu. Chtějí zůstati v lůně říše turecké, ale žádají velmocí, aby jim svým prostřednictvím dopomohly k široké národní autonomii.

Balamucení Volné Myšlenky. Ta se přímo rozplývá v humanitě, ale jen tehdy, kdy se jí naskytne záminka humanitářskými výklady mrskati katolickou církev. Krvežíznivé řádění volnomyšlenkářů v Barceloně a Portugalsku proti katolíkům docela se volnomyšlenkářům našim líbilo, ačkoli každý člověk, v němž lidský soucit není uspan zcela, musil proti surovým násilnostem protestovati.

Ovšem — Volná Myšlenka jest liga mezinárodní, zednářská, vedená od vynikajících židů. Co se tedy z jejího středu ozve ve Španělsku

to musí opakovati „disciplinované“ pluky po celé pevnině.

Bestiální krutosti Mladoturků proti křesťanskému obyvatelstvu v Makedonii nechávaly Volnou Myšlenku chladnou. Nač se rozčilovat pro gojimy, ačkoli v Turecku byla nejnaléhavější příležitost k zakročení volnomyšlenkářské humanity? V mladotureckém režimu mají vynikající slovo semité a odtud si vysvětlíme lehce, proč nelítaly z volnomyšlenkářských redakcí blesky proti surovým katanům. A jakých krutostí dopouštělo se turecké vojsko v posledních měsících proti statečným Albáncům! Volná Myšlenka k tomu všemu přihlížela nečinně, ačkoli Hunové nepáchali bestiality horší než Turci na bezbranných ženách albánských. A pak prý boží Volná Myšlenka pro svobodu všech!

Nejhorší vysvědčení si dali ti volnomyšlenkáři, kteří docela Mladoturky ohvářili! Tajemství toho chování lehce si vysvětlíme. V ozbrojeném protestu proti násilnictví tureckému vede hlavní slovo albánský kmen katolický. V době předvolební v Čechách požidovštělý tisk tvrdil, že nemá nikdo odevzdati hlasovací lístek ve prospěch kandidátů katolických, protože prý lidé římských mají přeraženou páteř a tak nejsou schopni vésti boj za svobodu národní. A sotva tato slova dozněla, dovídala se veřejnost o rekogničních vítězstvích katolických Malisorů nad obrovskou přesilou tureckou. Hrdinný boj albánských katolíků jest židům trnem v oku a proto Volná Myšlenka raději hledá a slídí, kde se šlápló na kuří oko některému židovi.

V době, kdy byla pobíjena v boji celá sta katolických Malisorů, kdy turecké úřady rušily bezectně své slavnostní sliby, kdy albánští lidé byli za živa upalováni, křižováni a podobně, starají se volnomyšlenkářští židé se vším široce rozvětveným aparátem, aby z vězení pomohli Hilsnerovi, který byl dvojnásob porotou odsouzen pro vraždu. Tolik křivolaká jest tedy cesta humanity volnomyšlenkářské! Nenávistný boj volných myslitelů proti křesťanstvu zuří na celé čáře a agrární venkov se „obrozuje“ Volnou Myšlenkou. Ku lžem židovským přidávají agráři horlivě úmyslné lži nové. A přece může prohlédnouti falešnou hru každý, kdo se naučil mysliti trochu samostatně.

Existuje také židovský klerikalismus? V první polovici června odbyval se v Londýně sjezd rabínů. Tam rabín Wassezug vybízel k založení velikého finančního fondu, který by podporoval boj církve židovské proti anglickým missionářům, kteří prý mnoho židů obracejí na víru křesťanskou. Rabín Singal projevil stížnost, že kosmopolitismus (světoběžný, mezinárodní názor světový) zeslabuje mezi židy víru v obrození židovského království. (Tedy snad židovští millionáři mají mezi miliony křesťanů ještě služebníků málo; potřebují ještě většího panství a více oddaných nevolníků!?) Židé prý začínají zapomínati starohebrejskou řeč. Jejich řeč je jim prý řeč země, v níž bydlí, což jest brožným zjevem. (Chtějí tudíž rabíni, aby Israelité byli židovštější než jejich předkové v Palestině; ti přece již několik století před Kristem přestali mezi sebou mluvit po hebrejsku, užívajíce řeči jiné. Podivně navádějí rabíni k assimilaci! Jsou však aspoň upřímnější než ti židé, kteří k vůli obchodu tvrdí, že nejsou zvláštním národem, rozdílným od arijců, od nichž berou peníze.) Prý židé zapomínají, že země, v níž bydlí, nemůže pro ně býti nikdy vlastí, ale jen zemí, z níž mohou těžiti, v níž se mohou obohatiti. Jedinou a pravou vlastí židů jest Palestina. Proto musí všechny synagogy přísně toho dbáti, aby bylo vyučováno talmudu a starohebrejské řeči.

S tím přestěhovááním do Palestiny by byli sami křesťané spokojeni. Také konečně bude líp, navyknou-li si židé mluvit hebrejsky; aspoň nebude dalšího nedorozumění v příčině židovské assimilace. Ale odporučovati přísně talmud, který tolik povyšuje židovstvo nad křesťany a pokládáti země a národy jiné jen za předmět peněžního židmání, to přece svědčí o klerikalismu nejvybarvenějším.

A stýskají-li židé na anglické křesťanské missie, proč neoplácejí ušlechtilým závoděním? Proč zase naopak židovskými missiemi nesnaží se převésti křesťany k vlastnímu přesvědčení? Tu jest viděti, jak „silně věří“ v neomylnou pravdu svého talmudu, když se jim na venek nechlubí, třebaže prakticky podle něho jednají. Ale příčina té „skromnosti“ jest ještě jiná. Israel nedělá propagandu svému vyznání z příčin praktických, vypočítavých. Náboženství židovské ponechává si pro sebe jako vyvolenou třídu nejvyšších aristokratů; židé uzavírají svou víru do užšího okruhu z příčiny národnostní. Pro ně a jen pro ně jest to náboženství, které slibuje tak obrovské bohatství a království nad národy jinými. Komu by potomci nynějších židů královali, od koho by jako princové daně brali, až by se požidovštěla ostatní část lidstva, tak že by nebyl dostatek gojimů k posluhování? Mají-li se státi vyznavači talmudu vesměs velikými pány, musí býti na světě ještě četnější společ-

nost jejich služebníků. Proto talmud a slibované poklady jen pro židy! Gojimové nezaslouží, aby stkvělou budoucnost sdíleli s židy jako rovní s rovnými, bratři s bratry.

Resoluce sjezdu ovšem prohlásila, že se má utrzovati nacionalismus židovský a staro-židovská víra. Proč tedy ten obrovský fond na boj s anglickými missionáři? Nikoli k vůli propagandě, ale k vnitřnímu posilování, k podpoře chudších židů. A že také těch peněz užije se na uplácení gojimů, aby proti spádům talmudistů nepsali.

Politický přehled.

Ministerstvo bar. Gautsche. Baron Gautsch vlastnoručním listem císařovým povolán v čelo ministerstva a bar. Bienenrth milostivě propuštěn. Dle řeči dra. Kramáře v Praze bar. Gautsch nebyl povolán k tomu, aby prostě pokračoval v systému bar. Bienenrtha, nýbrž, jak ze všeho se dá souditi, má se pokusiti, aby celý vládní systém postavil na širší základnu, aby z tohoto systému nikoho nevylučoval a tím se přiblížil k tomu, co jsme my druzi Slované všichni hlásali, že nesmí býti v Rakousku vládnuto jenom s některými národy proti ostatním.

Německo-nacionální svaz hrozí. Na schůzi výkonného výboru německo-nacionálního svazu zdůrazněno, že německo-nacionální svaz trvá na svém požadavku, aby správa státní zůstala nadále přísně objektivní (Rádi věříme.), a že by každá zamýšlená změna vládního systému narazila na nejostřejší odpor svazu. Parlamentní kabinet, spočívající na koalici osob, jest prý naprosto nemožný a naproti nové vládě trvá svaz na stanovisku vyčkávacím. Ovšem německo-nacionální svaz bude nyní hleděti pro Německo vykotistiti stísněné situace ještě bezohledněji.

Zádná změna systému. Dle něm. časop. „Austria“ prvního odstavcem vládního programu bar. Gautsche jest česko-německé vyrovnání. Domněnky, jakoby bar. Gautsch chtěl zahájit nový oddíl koncessí Čechům, jsou předčasné; naopak Gautsch bude prý kráčet ve šlépějích svého předchůdce, bar. Bienenrtha. Uvidíme.

Jednotný český klub ustaven na schůzi klubu mladočeského, agrárního a nář. soc. v Praze. Každý z jednotlivých klubů se snesl, že nebude přijímati hospitantů. Tím se octli dva samostatní agrárníci Prásek a Zahradník, radikálové Prunar a Kalina, pak Masaryk a čtyři moravští lidovci dr. Stránský, dr. Šilený, Smrček a Pokorný, mimo klubovní svazek a nemohli býti tedy přihlášení do Jednotného českého klubu. Tito nepřijali, vyjma Práška a Zahradníka utvořili klub „Sdružení nezávislých poslanců pokrokových“ a předsedou jeho zvolen Masaryk; prvním činem tohoto nového klubu bylo, že se přihlásil do Jednotného českého klubu. Katoličtí poslanci z Moravy v ustavující schůzi Jednotného českého klubu sice přítomni nebyli, ježto pozvání jich pro nahodilou nepřítomnost dra. Hrubana přišlo pozdě, ale dr. Hruban jako předseda katolického klubu dodatečně přihlásil klub tento do Jednotného.

Samostatný klub českých sociálních demokratů na říšské radě utvořen 3. července v Kladně na konferenci českoslov. sociální demokracie za přítomnosti všech 25 poslanců strany. Předsedou zvolen posl. Němec. Tím ovšem není zmařen společný postup soc. demokratů, totiž svazu německého a českého. Kluby tyto budou míti samostatnost jen v otázkách národních, jinak budou postupovati jednotně.

Samostatný poslanec dr. Zahradník prohlásil na voličské schůzi ve Voticích, že se přihlásil do Jednotného klubu a vyčkává klidně, bude-li přijat. Nebude-li přijat, bude prý bez zoufání i nadále dle sil svých pracovat pro národ a své voliče. Potom však nebude vyloučen dr. Zahradník, nýbrž téměř půl sedma tisíce českých svobodných mužů s národem všele citlivých, a podíval bych se na toho, kdo by se opovážil vyhazovat z národa celé okresy. Bude-li se však tvrditi, že nový český klub má spojovati poslance zastupující určité strany, vyhovím s ochotou i této podmínce a přihlásím svých 6435 voličů do Jednotného klubu jako stranu.

Říšská rada svolána na den 17. července. Pracovní její program pro příští krátké zasedání jest tento: ustavení se sněmovny, schválení § 14. vydaného prozatímního rozpočtu a příslušné půjčky a volba delegací.

České finance. Císař udělil zemskému výboru král. Českého o prozatímním vybraní zemských přírážek k přímým daním zeměpanským kromě osobní daně z příjmu pro dobu od 1. července do 31. prosince Nejvyšší schválení s tím omezením, že tyto přírážky smějí býti vybrány jen v dosavadní výši 55 procent.

Nový rozruch v otázce marocké způsobilo Německo, které vyslalo na pobřeží jižního Marokka do Adagiru dělovou loď „Panther“ a vypravilo na břeh 500 mužů. Německo odhodlalo se k tomu, jak také oznámilo velmocem, na žádost německých obchodníků v jižním Maroku, kteří se nechtěli v bezpečí. Dělá prý prostě to, co Španělsko v El Kasaru a Larachi. Ovšem v Anglii a Francii této výmluvě se nevěří.

Povstání v Albanii. Albánci nechtěli se spokojit plnými sliby. Nezakročili-li trojspolek v Cañirradě, povstane prý znova 300.000 Albánců. Turecko hrozí Černé Hoře válkou, ježto se domnívá, že ona povstalec podporuje.

Portugalská vláda zednářská bojí se velmi monarchistů; v poslední době povolala proti nim 20.000 záložníků do zbraně.

NESTLÉ-OVA

DĚTSKÁ MOUČKA

ode dávna osvědčená potrava
PRO KOJENCE
a odrostlé nemoc žaludkem.
**OBSAHUJE NEJLEPŠÍ ALPSKÉ
— MLEKO —**
Krabice K.1.80 v každé lékárně a drog.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní: Ustanovení jsou pp.: Adolf Seidel, farář Kottvický, za děkana v Hostinném, Alfons Hronek, farář v Pohledu, za faráře do Přibyslavi, Josef Stříbrný, farář v Branné, převzal excurrento-administraci fary v Dolní Branné, Aug. Kristian, administrator v Býšti, za administratora do Pěčína, Frant. Stříbrný, kooperator v Mlčně, za administratora do Křizlic, Jindřich Láš, kaplan, za administratora v Chvalči, Frant. Pokorný, administrator, za kooperatora do Bernartic, Gust. Korda, kooperator v Bernarticích, za kooperatora do Velké Úpy, Jan Čefovský, kaplan v Č. Prusnici, za administratora do Kottvice, Karel Sovák, administrator, za kaplana v Hostinném, Aemilian Kašpar, kaplan, za administratora v Pohledu. — V Pánu zesnuli: František Pecka (V. Vln.), rytíř řádu Františka Josefa, rytíř koruny Württemberské, konsist. rada, bisk. vikář, děkan v Náchodě, zemř. 8. června 1911 (naroz. 1841, vysv. 1870), P. Julius Baudisch, O. Ss. Redempt., v Králíkách, zemř. 18. června (nar. 1878, vysv. 1902), Fr. Tauchmann, pens. farář Radbofský, fundatista v Kyšperku, zemř. 26. června (nar. 1857, vysv. 1881). — Uprázdněná místa: Náchod, děkanství, patron kníže Schauumburg-Lippe, od 17. června, Kottvice, fara, patronatu hraběnky Deymové, od 1. července, Pohled (Frauenthal), fara patronatu Eduardiny kněžny Khevenhüller, a Klotildy hraběnky Festetics, od 1. července roku 1911.

Sedesátka zasloužilého organisátora. Dne 8. července r. 1851 narodil se v skrovné vsi Brdč u Nové Paky horlivý náš organisátor vsdp. dr. František Šulc, čestný kanovník, professor bohosloví, místopředseda Politického družstva tiskového. Narodil se jako syn maloročníka, vystudoval gymnasium v Jičíně. Theologická studia vykonal v hradeckém semináři. Po vysvěcení stal se kaplanem v Golčově Jeníkově. Pro své vzácné vlohy poslán do vyššího ústavu ku vzdělání kněží, do vídeňského Frintanea. Za svého pobytu ve Vídni horlivě se účastnil národních snah Čechů vídeňských. Vykonal s vyznamenáním zkoušky, byl promován na doktora bohosloví. Roku 1881 stal se professorem věrouky v hradeckém semináři; jmenován též spirituálem v Borromaeu. Od roku 1886 zastával též úřad výpomocného katechety na gymnasiu královéhradeckém. Vyučuje dále (již po 30 let) dogmatice v kněžském semináři, pracuje jako konsistorní rada. Z jiných mnohých prací vyniká svým nadšeným organisováním katolického lidu. Nemine neděle nebo svátku, aby někde neřečnil. Své protivníky dovede odrážeti mistrně svou bystrostí a hlubokou učeností. Ubírá se ochotně do všech ohrožených míst, kde vlna zloby nepřátelské nejmocněji se zdvihá. Dvakrát vystoupil jako kandidát poslanectví, při čemž obětavě vnikal tam, kde připraveny proti němu nejostřejší šípy. A všude mnoho lidí, zmámených moderními frázemi, získal našemu paporu, vystavuje hrdinně prsa útokům nejprudším. Nejčastěji mluví k chudému, drobnému lidu, jež jako syn venkovanův miluje celou duší. Uvážíme-li, co každý náš organisátor nyní zkusí, pomyslíme-li, co jedovatých stíel snese se na hlavu našince v šesti až osmi hodinové schůzi, musíme vysloviti nelčený podiv harcovníku tak populárnímu. A s léty energie jeho jakoby přímo rostla. Kamkoli jest zavolán, všude obětavě pomůže. Za posledních pět let vykonal přes 1000 přednášek a schůzí. — Dr. Šulc též v přední řadě má zásluhu, že vystavěn spolkový dům Adalbertinum. Již roku 1894 zvolen byl jednatelem Politického družstva tiskového; projednal koupi tiskárny, již katolíci nutně potřebovali. Do celé řady časopisů zaslal a dosud horlivě píše časové úvahy. Jeho redakcí vycházel „Výbor kázání“, po 7 let redigoval „Knihovnu svatého Vojtěcha“. Jest předsedou „Organisačního diecéšního komitétu“, místopředsedou „Politického družstva tiskového“, členem výkonného výboru naší strany. Účastní se čile ruchu katolického ve všech směrech. Čest budiž muži zasloužilému! Jeho obětavé námahy vděčně vzpomínají obrovské zástupy katolictva v diecési naší. V těchto dnech ozývá se všele přání upřímných katolíků, aby dobrotivý Bůh dlouho ještě horlivého a obětavého hodnostáře zachoval. Všichni přejeme mnoho Božího požehnání práci jeho další.

Městská rada dne 3. července: Zpráva o výsledku revise obecních účtů za rok 1909 provedené zkušou revizní kancelář, postoupena byla reviznímu odboru. — Za dar K 50.—, věnovaný p. Heřmanem Steinfeldem, c. k. místodržitelským radou, ve prospěch zdejšího ústavu chudých k uctění památky jeho syna p. Karla

Steinfelda, kandidáta architektury, vzdali se díky. — Udělen byl úřední konsens k užívání truhlářské dílny na stavební parcele č. 172-22 v dělnickém bloku VII. — Schváleny byly městské objednávky pro městské elektrické podniky. — Udělena byla povolení ku stavbě domu dvoupatrového na parcele č. 11. v bloku p. Fr. Černému, mistru zednickému a na parcele č. 12. v bloku téměř p. Jos. Rálišovi, mistru sklenářskému. — S důchodovským úřadem se sdělí, že okresní výbor vzal na vědomí usnesení městského zastupitelstva, by k uhrazení schodku obecního a školního rozpočtu na r. 1911 vybraná byla společná přírážka 30% ku všem přímým daním, v obci na r. 1911 předepsaným, vyjma osobní daň z příjmů a 5% daň z čistého výnosu budov osvobozených dočasně od daně. — Vydá se závěrečný list na objednávku kabelu pro přespolečnou elektrárnu od firmy F. Ludikar, ježto zemský výbor království Českého nečiní námitek proti tomu.

Úmrtí. V Praze zemřel tento týden pan Karel Reyl, bratr vdp. dra. Reyla, majitel knihtiskárny a pražský měšťan, po bolestné nemoci ve věku 44 let. Zesnulý byl velmi přičinlivým pracovníkem, jenž ze skrovných počátků typografického chudého dělníka domohl se neúpornou pílí samostatného postavení. Pro svou bodrou povahu těšil se značné přízni svých zákazníků a přátel. R. i. p.!

Nová železniční ředitelství. Různé zprávy o zřízení nových železničních ředitelství jako na př. v Pardubicích a v Liberci, nejsou správné. Na dotaz dra. Seiferta v subkomitétu železniční rady prohlásil zástupce ministerstva železnic, že se dosud nestalo žádné rozhodnutí v této věci, že potřebný materiál není ještě pohotov a že teprve v podzimním mimořádném zasedání železniční rady bude o zřízení nových ředitelství rozhodnuto.

Nové vlaky. Dne 30. června t. r. projednán byl ve státní železniční radě návrh člena Maštálky na zavedení ranního rychlovlaku na státní železniční trati Praha—severozápadní nádraží—Chlumec—Kyšperk zároveň s návrhem člena Riedla šl. Riedensteina žádajícím za zařazení ranního rychlovlaku na státní železniční trati Praha—Hradec Králové. Po odůvodnění návrhovátelem Maštálkou byl tento návrh schválen přes prohlášení zástupce vlády vrch. inspektora Langer, dle něhož na zavedení těchto rychlovlaků, jež by jezdily na dalekých tratích a s čímž spojeny jsou značné náklady, nelze se zřetelem na neutěšené finanční poměry státní železniční správy pomýšleti.

Processi. Křesťansko-sociální spolek paní a dívek v Hradci Králové pořádá pouť k mariánské kapli v Mariánských lázních pod Zvičinou ve středu dne 12. července 1911. Odjezd z Hradce Králové ráno ve středu 12. července v 6 h. 15 m. Návrat večer v 9 hodin, ačkoliv lze též vrátit se vlakem odpoledním. Lístky vezmou se do Bílé Třemešné. Cestovní výlohy za obě cesty asi 2K 20 h. V kapliče bude sloužena mše svatá. Pobožnost křížové cesty bude se konati v lese. Průvod povede duchovní rádce spolku vsdp. Dr. Fr. Reyl, rektor semináře v Hradci Králové.

Výlet vídeňských dítek do Hradce Králové. Poněvadž také ve Vídni končí se školní rok na školách obecných a měšťanských dne 15. t. m., bylo nutno výlet tamní české mládeže posunouti o celý týden proti původnímu programu. Přibude tudíž výprava těchto dítek do Hradce teprve v sobotu odpoledne dne 15. července. Téhož dne koná se večer přátelská schůze v Bešeč. Jinak zůstal program výletu beze změny. V neděli dne 16. července: Dopoledne veřejná schůze v měst. divadle Klicperově o 10. hod., pak společný oběd; odpoledne malá vycházka, večer divadelní představení »Zlatý klíč a živá voda.« V pondělí dne 17. července: Dopoledne prohlídka města, pak společný oběd, odpoledne druhé divadelní představení »Zlatá muška.« V úterý dne 18. července odjezd do Vídně. — Záznamy a předprodej vstupenek k oběma divadelním představením převzalo ochotné knihkupectví p. B. E. Tolmana v Hradci Králové.

Na technický kurs dobrovolně věnovali: Vldp. A. Nývlt, děkan v Činěvsi, 10 K. vldp. Kotrbaec, děkan v. v. v Hradci Králové 1 K. Jos. Středa, dělník v Náchodě, 2.60 K. vldp. M. Musil, kanovník v Hradci Králové, brožury. O další příspěvky se uctivě prosí. Račtež zaslati na adresu: J. Polák v Hradci Králové, Adalbertinum.

Odsouzení před porotou kraj. soudu v Hradci Králové: Ant. Zábranský (nar. 1881) pro zavraždění své ženy na 20 roků do těžkého žaláře; J. Týja (nar. 1883) pro zločin zháňství na 5 roků, Jos. Drahorád (nar. 1884) pro přestupek uškození na těle na 5 měsíců, A. Motýčka (nar. 1867) pro zločin násilného smilstva na 18 měsíců, V. Venci (nar. 1889) pro zločin zháňství na 5 roků, Ad. Pultera (nar. 1883) pro zločin vraždy na 12 let.

Dar. Pan c. a k. plukovník V. Jirotko v Hradci Králové zaslal zdejšímu ústavu hluchoněmých z trestní rozepře 20 K, za kterýž velikomyslný dar ředitelství ústavu vzdává nejvšelejší díky. Zaplať Bůh!

Děkavzdání. Křesťansko-sociální spolek paní a dívek v Hradci Králové vzdává uctivé díky vypořádávanému panu c. a k. plukovníkovi V. Jirotkovi za zaslání dar 10 korun.

Závady obchodu. Proti kostelu P. Marie staví se dva veliké domy a to tak, že jest frekvence skoro porušeno. Tím jsou citelně zasaženi někteří obchodníci (zvláště mladý snaživý závod p. V. L. Holého). Neškodilo by, jestliže by st. městská rada učinila příslušné opatření k hájení těchto poplatníků. Křesťanští obchodníci zápasí těžce s jinou konkurencí v postranních ulicích. Zatarasí-li se cesta, jest tím hůře, ať se snaží jakkoliv.

Kompání. na jiných než od úřadu k tomu ustanove-

ných místech jest dle § 338. trest. zák. zakázáno. Policejní úřad proto upozorňuje, že v obvodu města Hradce Králové jest jedině dovoleno na městském koupadle.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové dovoluje si upozorniti své pány vkladatele, že úroky do vkladních knížek po čas uzavěrky, t. j. do 20. července nepřipisuje. Předkládáti vkladní knížky speciálně za účelem připsání pololetního úroku není třeba, poněvadž banka při nejbližším vkladu neb vybrání úrok do knížky připíše. —

Záložní a úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů u nás činil koncem měsíce června K 40,640.947.—

Česká banka, filiálka v Hradci Králové upozorňuje své pány vkladatele, že vkladní knížky za příčinou připsání pololetních úroků není třeba zvláště předkládáti, jelikož banka úrok ten sama kapitalizuje ve svých knížkách a píše z téhož ihned další úrok. Do knížek připsí se úroky tyto bez jakékoli ztráty při nejbližším vkladu neb vybrání.

Česká banka, filiálka rozšiřuje pro stále rostoucí agendu svoje bankovní místnosti. Za tím účelem najala od firmy K. V. Skuherský v domě č. p. 303 u Pražského mostu, kde se také nacházejí její nynější místnosti, celé první poschodí. V přízemí zůstane umístěna směnárna (pokladna hotovosti, vkladní knížky, pokladna cenných papírů a likvidatura). Směnky k eskontu budou podávány u pokladny. Ředitelství, korespondence, účetárna a oddělení pro zboží budou umístěny v I. poschodí, vchod z Jiřkovy třídy. Filiálka zaměstnává přítomně 15 sil úřednických a 3 zřízence. Obchody filiálky za dobu její činnosti se velmi slibně rozvíjejí a jest jisto, že filiálka nalezla ve zdejších kraji dobré pole působnosti.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červen 1911. Stav vkladů počátkem měsíce 1,703,385.01 K, vloženo během měsíce 125,937.68 K, vybráno během měsíce 118,037.15 K, Stav koncem měsíce 1,770,385.54 K. Stav půjček počátkem měsíce 2,785,893.54 K, půjčeno během měsíce 242,467.73 K, splaceno během měsíce 194,934.53 K, stav koncem měsíce 2,833,426.74 K. Počet účtů 3939, rezervní fondy 128,824.85 K, závodní podíly 89,589.77 K, pokladní obrát 1,610,669.81 K.

Spořitelna Králohradecká. V měsíci červnu: Bylo uloženo 268,070.80 K, vybráno 249,881.41 K, tudíž více uloženo o 18,189.39 K. — Stav vkladů koncem června 15,505,898.61 K, na hypotéky bylo nově půjčeno 46,661.10 K, splaceno 22,377.20 K. — Na hypotékách koncem června 12,951,762.78 K. Zásoba cenných papírů 2,692,640.— K. Uložené přebytky 248,095.75 K.

Organisace katolické na Pouchově, v Rusku, Slezském Předměstí, Mariánská kongregace a tělocvičný odbor »Orel« z Hradce Králové pořádají v neděli dne 16. července na zahradě p. Česáka v Pouchově o půl 3. hod. odpo. velkou zahradní slavnost a večer věneček. Hudba J. Česka z Kuklen. Program velice bohatý a zábavný. Vstupné do zahradní slavnosti 30 hal. Z Hradce Králové odchod o půl 2. hod. z Adalbertina. Za nepříznivého počasí odbývá se slavnost v sále.

Polarimetr. Dne 26. května zabaven byl polarizační přístroj, jakého se používá v cukrovarech. Kdo podobný přístroj postrádá, ať to oznámí policejnímu úřadu, kde také si možno přístroj prohlédnouti.

Prohlášení ku dani výdělkové pro r. 1912 a 1913. V základě § 39. zák. ze dne 25. října 1896, f. z. č. 220, o přímých daních osobních, a čl. 18. vykonávacího předpisu k I. hlavě tohoto zákona, stanoví se lhůta k podání prohlášení ku všeobecné dani výdělkové pro osmé období ukládací (roky 1912 a 1913) z podniků všeobecně dani výdělkové podrobených, dne 1. června 1911 dani již předepsaných, do 31. července 1911. Prohlášení k dani výdělkové mohou býti podána písemně neb protokolárně u úřadu pro berní I. stolice (berní správy, okresního hejtmantví), v jehož obvodu má daň býti předepsána. Podávají-li se písemná prohlášení, budiž užito úředních tiskopisů, kteréžto, jakož i návod ku sdělování prohlášení k dani výdělkové, poskytnou se poplatníkům na požádání bezplatně úřady vyměřovacími. Poplatníci se tímto zároveň upozorňují, že přesné vyplnění všech odstavců prohlášení jest jejich povinností a že co nepečlivější vykonání této povinnosti v prvé řadě v jejich vlastním zájmu nutno jest, aby se předešlo, výtkám, po případě nesprávným předpokladům komisi pro daň výdělkovou. Nepodá-li poplatník v předepsané lhůtě povinného přihlášení, může komise pro daň výdělkovou vyměřiti daň na základě pomůcek jí po ruce jsoucích. Ustanovením tímto není vyloučeno, že by poplatník nemohl býti potrestán pro opominuté podání svého prohlášení.

V upomínku na r. 1866. V pondělí 3. července ve výroční den bitvy u Hradce Králové bylo bojiště u Chlumu opět navštíveno mnoha účastníky z říše naší, ze Saska a jiných krajů Německa. V mausoleu sloužil tichou mši svatou za padlé bojovníky polní kurát dr. Suchánek; zúčastnila se jí deputace vojenské posádky z Hradce Králové s p. majorem Procházkou v čele a deputace místního spolku pro udržování pomníků na bojišti, vedená p. předsedou Waldekem, který položil na rov padlých bojovníků nádhernou kytici z růží. Ač uplynulo od té doby již 45 let, přece s potěšením lze pozorovati, jak mnohé rovy osadníky z bojiště jsou okrašovány, což jistě svědčí o chvályhodné pletě, již náš venkov k padlým hrdinům stále chová.

Místní odbor Ústřední Matice Školské ve Střížarách pořádá za laskavého spolupůsobení »Hudebního a pěveckého spolku« z Hradce Králové v neděli dne 9. července 1911 v půl 8. hod. večer u Šprýňarů přátelský večírek na rozloučenou se spanilými absolventka-

mi tamnější hospodyňské školy. Program: 1. F. Hérold: »Zampa«, ouvertura pro klavír na 4 ruce. Přednesou slečny Aninka a Jožinka Cvachovy. 2. Dr. A. Dvořák: »Rusalka.« Arie Rusalkina pro salonní kvarteto. Přednese kvarteto »Hudebního a pěveckého spolku.« 3. a) Rud. Friml: »Což je to hřích?«, b) K. Weiss: »Z Blatáckých písní.« Písně pro tenor. Zazpívá p. Rud. Svoboda, u piano p. sbornistr Wunsch ml. 4. a) B. Smetana: »Ukolébavka« z op. »Hubička«. b) Bergere: »Komete.« Kocertní polka. Sola pro piston. Přednese p. ředitel Cvach, u piano sl. Tyninka Cvachová. 5. Liszt: »Sumění lesa.« Fantasie pro klavír. Přednese sl. Aninka Cvachová. 6. a) F. Pacal: »Rudé růže.« b) K. Weiss: »Z Blatáckých písní.« Písně pro tenor. Zazpívá p. Dr. Rud. Svoboda, u piano p. sbornistr Wunsch ml. 7. Wagner: »Kouzlo měsíční noci.« Přednese smyčcový orchestr. 8. Vymetal: »To staré české kvarteto.« Kocertní kvarteto s průvodem piano, diriguje p. sbornistr Wunsch ml. Případná změna programu vyhrazena. Po programu volná zábava. Pro P. T. účastníky hradecké budou státi povozy dne 9. července o půl 6. hod. večer u vojenského parku. Hosté vítáni.

Co žádají majitelé domů českého východu. V neděli 2. t. m. konal se v Pardubicích sjezd majitelů domů na českém východě za přítomnosti asi 400 účastníků z různých krajů Čech a také Moravy. Oprávněné požadavky majitelů domů zračí se v přijaté resoluci, která zní: »Majitelé domů ve východní části království Českého žádají, aby se nemovitému majetku městskému dostalo stejného národního uznání a stejné politické ochrany jako statku zemědělskému. Zejména žádají, aby zavedena a určitou právomocí nadána byla povinná organisace majitelů domů po způsobu komorním nebo společenstevním. Jako státní občané uznávají nutnost své poplatnosti. Ale s největším důrazem prohlašují, že jsou nesnesitelně předaňováni; předlitavská daň činžovní, největší daň toho druhu v Evropě, ujmá i nejhudobnějšímu občanovi první polovinu jeho suché skývy chleba a tím všecek městský majetek domovní činí přímo nenáviděným, nutným zlem. Daň činžovní spočívá na zákonech dávno zastaralých, naprosto neuměrných nynějšímu vývoji hospodářskému, sociálnímu, kulturnímu i hygienickému, daň tato stala se poplatností i sebe samé i všech svých přírážek a jiných dávek veřejných, daň činžovní stala se jednou z největších překážek vývoje, vzrůstu a rozkvětu našich měst, daň tato je podstatným součinitelem všeobecné drahoty, která povážlivě znepokojení vyvolává v nejširších vrstvách lidových. Ze všech těchto důvodů žádají a to na základě zdanění čistého výtežku domovního způsobem podobným, jako vybudována jest osobní daň z příjmů. Při tom žádají vstoupné sazby pro domovní daň činžovní, aby tak zlevněny býti mohly ceny malých bytů pro lid nemajetný; zároveň však žádají, aby daň činžovní byla postupně snižována, tak aby dosavadní předanění městského majetku domovního bylo konečně odstraněno. Z příčin v podstatě stejných žádají reformu zákonných předpisů o převodních poplatcích a spravedlivou úpravu daně dědičné. Naprosto nemohou souhlasiti se soustavou přírážkovou, na kterou jsou odkázány finance samosprávné, protože právě tato soustava přispěla nejzřejměji k tomu, že daň činžovní není jen zdaněním výnosu domovního, nýbrž také poplatností ze všech přírážek. Proto žádají, a to zásadně, aby soustava přírážek samosprávných byla odstraněna a nahrazena soustavou vlastních, samostatných financí samosprávných, a zatím přechodně aby všemožně využítkováno bylo veškerých dosavadních předpisů zákonných, nálezů nejvyšších soudů a všech ústavních práv, ze kterých je možno vybudovati přeměny přírážkové soustavy ve vlastní a základní zdanění samosprávné, tímto způsobem přesně rozhraničující poplatnost státní od poplatnosti samosprávné tak, aby z jednoho zdanění nevznikal sám sebou vzestup zdanění druhého.«

Z křesťanské lásky agrární. Jak se horlivě starají o rolnictvo někteří agrární nadšenci, seznalo se na př. v Topoli u Chrudimě po volbách. Nějaká pilná agrární ruka vypsala s velikou chutí pamflet »Venkova« na porážku kandidátů katolických rolníků. Pamflet byl vylepován na náročných hostinců. V hrozně nešikovných verších se praví, jak »z chumle pyšně (!) k nebi Myslivcova trčí perka«, jak »tato perka jako prapor (!) hromadu těch padlých střeží.« Taky prý »už páchnou bojovníci, to se v nich tak lži teď páří.« — To snad ty lži agrární, kterými obtěžovali agrárníci katolický žaludek. Takového surového a bezecného lhaní aspoň naše země neslyšela, jakým ohlupovali lid agrární agitátoři. Ukázali jsme světle, jak lhou agrární časopisy se vši úmyslností a drzostí. Po volbách však přibýly lži nové — ještě horší. Ať se člověk podvodný schovává za kteroukoliv vlnku, zůstává vždycky člověkem bezecným, škodícím celému stavu. A s takovouto společností, která stav rolnický uváděla v posměch, která škodila svou nezbedností vážnému venkovu, měli jsme prý povinnost se spojit! Bodři, poctiví sedláci by nás pak hnali od svých prahů. Rozumí se, že ti lidé, kteří tak nepoctivě lhalí, sedí v redakcích agrárních dále a proto se bude lhatí znovu, ač by rolníci bez rozdílu politické barvy měli s takovými podvodníky rázně zúčtovat. Přístě zase uvedeme ukázky dosvědčující zcela výmluvně, jak se lze úmyslně mezi těmi samozvanci, kteří si činí na venkov výhradní právo. »Venkov jedna rodina!« Zatím nikdo svou nezbedností nepůsobí tak veliké třeštění na venkově jako placení jízlivci agrárníci. Není divu, že jest na Chrudimsku tolik rolníků, kteří o podpoře strany agrární nechťejí ani slyšet! Kdyby byl nevystoupil jako kandidát na Chrudimsku Šabata, polovice takových uražených občanů buď by byla hned

v prvních volbách k volbě nešla, nebo by bývala odevzdala hlas sociálnímu demokratovi, který se k rolníkům našim daleko slušněji choval, než kortešové strany té, která si chce brátí výhradní patent na zastupitelství českého rolnictva.

Chrudim. Prahnízdo Kosů Chrudimských pořádá v neděli dne 9. července 1911 velký vojenský koncert úplné kapely c. a k. pěšího pluku arcivévody Leopolda Salvatora č. 18. v městském parku v Chrudimi ve prospěch zřízení nového divadla. Začátek ve 3 hodiny odpoledne.

Chrudim. Dne 1. července zemřel v Chrudimi ctp. Karel Boňatovský, bohoslovec III. ročníku, zaopatřen svátostmi umírajících. Pohřeb konal se v pondělí o 11. hod. dopol. za veliké účasti lidu. Průvod vedl a slavné rekviem sloužil za četné assistance p. t. místního duchovenstva a bohoslovců III. ročníku vldp. p. dr. Frant. Reyl, rektor semináře. Zpěv při slavné mši svaté zádušní obstaral místní sbor za řízení p. Siegla, ředitele kůru. Zpíváno bylo rekviem známého skladatele duchovního p. Říhovského. Na hřbitově promluvil za bohoslovce kol. Sorm, který rozloučil se s milým přítelem; po něm promluvil vldp. dr. Josef Mrštík, arciděkan v Chrudimi, který poukázal na dobré vlastnosti nebožtíkovy, vybízející přítomné jeho kollegy, by nezapomněli na svého přítele ve svých modlitbách, by úkol, jehož nebylo mu lze dosíci, věrným plněním povinností kněžských vynahradili. Zesnulý, který svým krásným hlasem chválil Boha, těšil se všeobecné vážnosti, což dokazovala veliká účast a zármutek všeobecný nad ztrátou nadějného a dobrého bohoslovce. R. i. p.!

Svatokrádež v Javorníci. V noci před volbami do říšské rady vloupal se do zdejšího kostela neznámý lupič. V márnici si vzal motyku, kterou vypáčil dvéře do sakristie, uraziv pevný železný zámek. V sakristii zotvíral všechny zásuvky a vzal 6 památních peněz ze sochy Panny Marie. Ze sakristie vnikl do kostela, kdež rozbil dvě pokladničky a nepatrnou částku peněžitou odcizil. Bohoslužebné předměty zůstaly neporušené a nebylo ničeho z nich odcizeno. Jistí pánové ze strany agrár. rozšiřovali zprávu, že prý to bylo uděláno schválně, aby se toho mohlo použiti za prostředek agitací. Jest to opravdu velká smělost, něco podobného tvrditi. Nechtějí pánové jen honem říknu, kdo by měl vůbec ze zdejšího občanstva tak drzou troufalost! To by nespáchal ani žádný zdejší agrárník, žádný člověk, je-li muž kultura není pojmem zcela cizím. A mohl by býti tak zvrhlý některý věřící katolík? Chtěl by takový drzou krádeží utvrzovati katolické posice? Na takovém činu by lpěla klatba. Proto odsuzujeme všichni souhlasně zločince, který beze všeho studu a citu znepřívá kostela ke kradení, k mrzkému zisku. Pomluvači, kteří vyslovili bezcharakterní podezření, mají povinnost buď dokazovati nebo odvolati.

Strana českého křesť. sociálního lidu v okresu Čáslavském pořádá v neděli dne 16. července 1911 pro své stoupence manifestační tábor lidu v Bračicích. Pořad: 1. V 9 hodin vítání hostů v Potěchách. 2. O půl 11. tichá mše svatá v Potěšském chrámu Páně. 3. O 11. h. společný pochod do Bračic, do zahrady p. Jos. Kotrby a rozchod. 4. O 12. hod. společný oběd u p. Eduarda Frýby v Bračicích. 5. O 1. hod. zahájení tábora. 6. Koncert kapely Adamovské; střídavě předneseny budou výstupy a kuplety. 7. Večer věneček v sále p. Ed. Frýby.

Obchodní škola obchod. gremia král. města Kolína. Zápis do: Dvoutřídní obchodní školy pro jinochy, dvoutřídní obchod. školy pro dívky, jednoroční obchodní školy pro dívky, jednoročního kursu pro absolventy škol pokračovacích, koná se 8., 9., 16. a 17. července.

Hořice. Kam vede zdivočení mládeže, toho ukázky zažili jsme v Hořicích, kde dva výrostci přepadli pana kaplana K. o 5. hod. odpolední u nemocnice na místě velmi frekventovaném. Vytrhli mu hodinky, řetízky uzmuli, vestu roztrhli, však na pokřik žen na blízku jsoucích utekli, řetízky zahodivše, takže pouze přívěsek (památný medaillon) s sebou odnesli. Kdyby případ zůstal osamocen, řeklo by se, že vykonali snad mstu na knězi, ale druhý den na to podobným způsobem přepaden byl — bezpochyby od těchže spustlíků — professor zdejší školy p. J., jemuž rovněž vytrhli hodinky: teprve, když byli honěni, je zahodili. Vyrůstá nám v části nového pokolení jistý druh apatů, líných povaleců, práce se štitlích, kteří jednou budou postrachem a bremenem společnosti. — Zvláštního prostředku užil 16letý lehkomyslný zdejší mladík, aby udělal ze sebe mučedníka a tak získal si lásky děvčete, jež ho odmítlo. Neshodnuv se s matkou, která mu v jeho známosti překážela a jemu domlouvala, ušel na kole, toto v nouzi prodal a v lese se — neoběsil, ale svázal jako by býval přepaden a oloupen. Poněvadž se nemohl vyplést, zůstal několik hodin svázán, až v bezvědomí byl nalezen a v ubohém stavu do nemocnice odvezen, kdež k vědomí byl přiveden. — V poslední době opětovalo se v našem městě a okolí více sebevražd; věru smutný to zjev v době, kdy hospodářské a pracovní poměry byly dříve daleko horší. Je viděti, že tu schází jiný iond a to nábožensko-mravní opora a důvěra v Prozřetelnost Boží, která sice dopouští ale neopouští.

Rtyně u Úpce. Obec naše, vynikající svou úpravou i slušnou výstavností, okrášlena bude co nejdříve novou stavbou — totiž budovou školy měšťanské, nedávno zde zřízené. Budova bude pohodlnou, jednopatrovou, ale moderně zřízenou, všem novodobým požadavkům hygieny vyhovující a opatřena i zimní tělocvičnou,

což na vesnicích našich jest zjevem věru vzácným. Náklad rozpočten jest na 100.000 K a stavba světna v oboru tom v okolí zdejším již osvědčenému panu autorisovanému staviteli J. Labouřkovi z Hradce Králové. Budova bude jistě sloužiti ku cti občanstva a bude důkazem péče jeho o školství a jeho potomstvo.

Lázeňské město Železnice u Jičína vydalo spisek „Železnice s okolím“, ve kterémž sestaveny zeměpisně-dějepisné popisy města i míst okolních, jakož i rašelinových lázní mlstních, rozšířených letos o lázně kysličitouhličité. Spisek ozdoben je několika obrazy světlotiskovými a posílá se ochotně pp. duchovním zdarma. Železnice stala se v posledních letech milým útlkem kněží, z nichž někteří i léta odpočinku zde tráví.

Na pohřebelého Fr. Vápeníka ve Chvojenci laskavě přispěti: účastníci schůze voličské v Brlohu u Přelouče 10 K 51 h, dp. Jos. Dušek, farář v Mladočově 4 K, p. Jos. Beneš, rolník v Koštěnicích 10 K. Zaplat' Pán Bůh! Další dárky přijímá odbočka hospodářského sdružení křesť. zemědělců ve Chvojenci, pošta Chvojino.

Různé zprávy.

Člověk nejdokonalejším strojem. „České Ilustrované Noviny“ píší: Úžasná jest rozmanitost velikých moderních závodů technických. Kdo měl příležitost na vlastní oči viděti a na vlastní uši slyšeti ten věčný supot a bzukot, ten ohlušující lomoz a jek, jistě do nejdelší smrti nezapomene na dojmy, které v něm vzbudil pohled do takového moderního kotle čarodějnického. Všecko se v něm hýbe, jedno kolo zasahuje do druhého, jedna součástka pohání druhou a voda, pára nebo elektřina jsou duší tohoto mohutně pracujícího obrovského těla. To všecko jsou duchaplné výtvořiny člověka, který s tužkou v ruce a s napiatým důvtipem hledí spoutati všechny rozmanité síly přírodní a nadělati si z nich služebnictva. A přece jak nekonečně malinkým a nepatrným jeví se nám každé sebe dokonalejší dílo ducha lidského a rukou lidských vůči nepochopitelné velikosti a hluboké moudrosti, která se nám ustavičně zjevuje v nesmírné, nevyčerpatelně bohaté dílně přírody! Zde v neustálém koletu pracují všechny známé i neznámé síly věčně věkův stejně podle nezměnitelných, pořád stejných, a přece lidstvem většinou nezbádaných zákonů. Již běžný pohled do lidského ústrojí ukáže nám, jak při všech svých vynálezech a konstrukcích jsme ještě daleko od nejvyššího ideálu. Nehledíme-li ani k jemnosti, úžasné přesnosti a účelnému sestavení jednotlivých součástek našeho lidského stroje, nevezmeme-li žádného zřetele na to, že stroj ten se až do nejmenších podrobností den co den sám od sebe obnovuje a doplňuje, nýbrž přihlížíme-li pouze k zásadnímu účelu každého stroje — dodávanou sílu měniti co nejvýdatněji v práci — pak musíme uznati, že naše tělo daleko předčí všechny stroje umělé. Ani nejlepší parní stroj naší doby není s to, aby zamezil ztrátu 1/2 užitého paliva. kdežto ztráta výživných látek, dodaných lidskému ústrojí, jest o dobrou polovici menší. Co pak se týče pracovního výkonu lidského ústrojí, jest výkon ten mnohem větší než se nám obyčejně zdá. Již samo ústrojí člověka koná k víře nepodobnou práci; tak na příklad úhrn síly, kterou musí srdce během 24 hodin vyvinouti jako čerpadlo pro oběh krve, stačil by ke zdvihnutí břemene 26.583 kilogramů těžkého na jeden metr od země. Rovněž jest málo známo, co obnáší denní výkon pracujícího člověka; zní přímo báčhorkovitě, řekneme-li, že zdravý dělník vykoná v desetihodinové pracovní době práci, mající hodnotu 4000 koňských sil (1 koňská síla jest 75 metrikilogramů). A přece je to přesně vědecky dokázáno. Vědecké pokusy dokázaly nade vši pochybnost, že žádný z našich umělých strojů, pokud se týče struktury, jemnosti a složitosti stavby, rozmanitosti zařízení, přesnosti výkonů a využitkování potravy mistrovské dílo tvůrčí přírody. — Je-li tedy lidské tělo strojem nejdokonalejším, mohla tak upravití tento stroj pouhá slepá příroda, světová náhoda? Přes všechny nejzornějšínu. A chladná příroda by měla býti moudřejší, než tolik učených hlav? Kde jest mistrovský stroj, tam se musí předpokládati věhlasný mistr. Tudíž člověk nepovstal náhodou, slepou nutností, ale jest stvořením Mistra nejmoudřejšího, nejvyšší Prozřetelnosti.

Věllcos. Jest zjištěno, že v četných přístavech italských jako v Palermu a Neapoli zuřil cholera, vláda italská však to popírá. — V barcelonském blázinci bezdůvodně vězněna byla po 30 roků od svého 14. roku Mat. Andreyova, kterou tam vnutili dva z přilbuzných jejích na základě padělaných lékařských dobrozdání jen proto, aby se zmocnili jejího obrovského jmění. — Francouzský spisovatel Mercel Prévost obdržel od svého nakladatele 40.000 franků honoráře za překlad pověstné knihy „O nebezpečném věku“ z dánštiny. Jest to největší honorář, který kdy byl vyplacen za pouhý překlad. — Odborný rada ve výslužbě dr. K. Scheinpflug přihlásil se za žáka kursu při odborné škole kominické ve Vídni, aby se stal co nejdříve kominíkem, totiž aby získati mohl koncesi kominickou pro výrobu a hospodářské družstvo domácích pánů ve Vídni. Ale pan rada byl odmítnut, ježto sotva také jako učeň po tři léta a jako tovaryš po pět let prolézal by komíny. — Císař a král nařídili, aby zaveden byl zlepšený, otrub prostší vojenský chléb v příslušné denní výměře 700 gramů na jednu porci. — Dne 1. července bylo z historického zámku Wawelu odvoláno všechno vojsko, které tam bylo ubytováno a přestěhuje se do nových kasáren. Zámek přejde do rukou haličské zemské správy a bude na útraty země opraven a nabídnut císaři za

residenci. V části budovy budou umístěny polské národní sbírky. — V Balatou-Syředu vnikl neznámý muž do ložnice uherského primasa arcibiskupa Vaszaryho, chtěje ho zastřeliti. Komorník vraždě zabránil. — Z výtržnosti na Ivvovské universitě r. 1910, při nichž zastřelen 1 student a 12 těžce zraněno, obžalováno 37 universitních studentů, 33 gymnasistů, 21 bez zaměstnání, 7 žáků jiných ústavů a 4 soukromníci. Všichni byli odsouzeni pro zločin veřejného násilí a sice 5 na 3 měsíce, 68 na 1 měsíc a 26 na 14 dní do žaláře. — Z Brna pěšky do Vídne zašel si 12letý F. Matulík. Našli ho v Pratu v křoví vysíleného. Vydal se do Vídne minulý pátek a dorazil tam v neděli. Ubohý hoch šel do Vídne vyhledat maminku, která tam kdesi žije od svého manžela odloučena.

Vedra v Severní Americe. Ve Spojených Státech panuje děsné vedro, které si vyžádalo už mnoho obětí. Zvláště strašné horko je v Chicagu a St. Louis, kde je až 110 stupňů Farent. tepla. Až dosud umřelo přes 100 osob, z čehož 21 v Chicagu. Městské obyvatelstvo prchá z obydli a spí na střeších a ve veřejných sadech. Na čtvrt milionu lidí opustilo Nový York a odešlo do Coney Islandu, kdež přes 50 lidí táboří na pobřeží. Nynější vedra jsou největší od 40 let. V ulicích novoyorských leží mnoho zvířecích mrtvol. Situace je tím nesnesitelnější, že panuje úplně bezvětrí. Nával k veřejným lázním a pobřežním je tak veliký, že doba koupele pro jednotlivé osoby byla vymezena na několik minut. Dětských nemocí přibývá velkou mírou. Pro nejbližší doby nevěstí se žádná změna stávajícího počasí.

Nejvyšší vyznamenání. Firmě Société farino lactée Henri Nestlé, proslulé svým osvědčeným přípravkem Nestlé-ovou dětskou moučkou, propůjčen byl titul c. a k. dvorních dodavatelů.

Praktičtí lidé. Jistá bodrá venkovanka přichází častěji do města k svému ženatému synu, pilnému to dělníku. „Děti,“ praví onehdy při obědě, „zdá se mi, že utrácíte mnoho. Přes to, že je nouze o maso a velká drahota, máte vždy hovězi polévku!“ „Utrácíme mnoho? Ale kdež pak!“ směje se snacha, „člověk musí býti praktickým. S Maggiho osvědčenými výrobky, dnes stejně levnými jako odevždy, připravím vždy dobrou, zdravou stravu a ušetřím k tomu ještě na penězích, času i práci.“ „Ano, milá máti,“ nato Václav, „pohled do mé spořitelní knížky: není měsíce bez vkladu!“

Příloha. K dnešnímu celému nákladu přikládáme reklamní cirkuláře osvědčené solidní firmy p. Josefa Štěpána z Pardubic. Odporúčujeme přílohu pozornosti čtenářstva.

(Zasláno.)

Všem důvěrníkům a stoupencům české strany křesťansko sociální!

Ze všech stran docházejí nás zprávy, jak podvodným způsobem konaly se letos volby do říšské rady a jakých neslýchaných útoků a násilí bylo třeba, aby naši kandidáti byli poraženi. Je nutno zakročiti proti všem, kdož volby falšovali, neb nějakého nátlaku, násilí či úskoků se dopustili, aby napříště nemohlo se něco podobného díti. Obrácíme se tedy na všechny naše stoupence a důvěrníky v král. Českém a prosíme, aby zjistili všechny volební nepřístojnosti, které se udály v každé jednotlivé obci a písemně aby nám v brzkú sdělili z každého místa:

1. Jméno obce a soudní okres.
2. Která strana vládne v obecním zastupitelstvu?
3. Zda jsou v obecním zastupitelstvu naši stoupenci, kolik a v jakých funkcích.
4. Kolik našich voličů bylo v seznamu voličském vynecháno; jaké byly nesprávnosti v seznamu tom.
5. Bylo v obci na obvyklých místech zavčas oznámeno, že voličské seznamy jsou vyloženy?
6. Byly činěny při reklamaci našich stoupenců nějaké obtíže (jaké?) a bylo příslušníkům strany agrární nadřizováno a jak?
7. Kolik voličů reklamovalo (či hromadně za kolik se reklamovalo), aby vyli zanešení v seznamy voličské?
8. Kolik exreklamaci (žádost za škrtnutí voliče neoprávněného) bylo podáno?
9. Byly zjištěny hrubé nepřístojnosti? Sdělte adresu starosty a úřadujících osob.
10. Sdělte adresu a ku které straně se hlásí ten, kdo udal naše stoupence pro šíření letáků, plakátů a volebních časopisů.
11. Počínal si obecní úřad při doručování hlasovacích lístků nestranně a správně? Doručoval lístky vyplněné už se jménem kandidáty strany agrární? Či byly hlasovací lístky označeny nějakým znamením, porušujícím tajnost voleb?
12. Kdo měl a rozdával nové čisté hlasovací lístky? Kde a jak a co bylo voličům našim slibováno či vyhrožováno, čím a komu? Udat přesnou adresu voliče, pachatele i svědků. Jak bylo nepravdivě a lživě mluveno o našich kandidátech?
13. V den voleb 13. neb 20. června jaké se děly nepřístojnosti mezi voliči od stran jiných? (zda násilím někdo vyněhoval hlasovací lístky, nebo ničil legitimace, či zrážel voliče od volby sliby či výhrůžkami atd.). Plné adresy pachatelů, voliče i svědků.
14. Kdy byly vydávány a kde hlasovací lístky pro volby užší. (Zda v den volby 20. června a zda ve volební místnosti?)
15. Měla naše strana ve volební komisi zastoupení a v jakém počtu oproti straně druhé? Měli jsme ve volební komisi důvěrníky a zda jiné strany také? Žádali naši stoupenci za připuštění našich do volební komise a za důvěrníky?

16. Které nepřístojnosti a nesprávnosti děly se ve volební komisi? Bylo některým našim voličům ve volebních seznamech zaneseným, odmítnuto přijetí hlasovacího lístku? Proč? Byl některý hlas pro našeho kandidáta odevzdáný uznán za neplatný a proč? Nezdá se Vám, že počet hlasů pro našeho kandidáta v obci odevzdáný je malý, poněvadž větší počet voličů jej volil a se jménem jeho hlasovací lístky odevzdával? Adresy osob, jimž stalo se přikofí, nespravedlnost, přesné adresy všech členů volební komise, volebního komisaře a svědků.

Doufáme, že naši důvěrníci a stoupenci nezapomenou přesně všechny dotazy naše vyšetřit a v brzkou výsledek nám sdělit. Udání buďtež pravdivá a zaručená, netřeba přehánět, nic však zamlčovat, alebrž sdělit vše, co a jak se stalo a co soudně lze dokázat.

Veškeré odpovědi zaslány buďtež sekretariátu české strany křesťansko-sociální v Praze I., Velká Karlova ulice č. 8. Výkonný výbor české strany křesťansko-sociální v Praze.

(Zasláno.)

Veletčenému pánu, panu

Jos. Štěpánovi, pozlacovači v Pardubicích!

Při skončení vnitřní opravy chrámu Páně v Sezemích vyslovuji Vám tímto veřejné uznání, že pozlacení a polychromování oltářů a kazatelny Vámi provedené úplně i komisí i jednotlivce uspokojilo. Mohu Vás tudíž i co do práce i co do levné ceny za práci Vámi vykonanou každému doporučit.

V Sezemích, dne 24. září 1910.

J. Voříšek, farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. července 1911. 1 hl pšenice K 16.00—19.00, žito K 12.80—14.20, ječmene K 00.00—00.00, oves K 11.00—11.60, prosa K 00.00 až 00.00, vike K 16.00—00.00, hrachu K 28.00—00.00, čočky K 27.00—00.00, jahel K 23.00—00.00, krup K 28.00—00.00, brambor nov. K 12.80—13.00, jetel. semeno červ. K 00.00—00.00, máku K 44.00, 100 kg žitných otrub 14.—, pšen. otrub K 14.00—00.00, 1 kg másla K 2.40—3.00, sádla vepřového K 2.20—0.—, tvarohu K 0.40—0.44, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa zelí K 0.00 až 0.0, 1 kopa kapusty K 4.00—8.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—0.00, 1 kopa cerele K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 svazek mrkve K 2.40 až 2.80, 1 svaz. cibule K 0.60—0.80, 1 hl jablek K 0.00 až 0.00, 1 hl hrušek K 00.00—00.00, 1 bedka třesák K 2.40—2.80. Na týž den 1. července 1911 bylo přivezeno: pšenice hl 133, žito hl 160, ječmene hl 00, oves hl 149, prosa hl 0, jahel hl 00, jetelového semene hl 11, máku hl 0, selí kop 0, cerele kop 00, kapusty kop 50, drobné zeleniny kop 400, petržele kop 00, mrkve svaz. 100, cibule svaz. 150, brambor hl 15, jablek hl 0.—, hrušek hl 000, třesák bedek 50, vepřá kusy 2, podávinčat kusů 510, kůlat 00.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zájemné společenstvo s ručením obmezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpočtu ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje střadanky úplně bezplatně a vklady na ně účinně úročí 5%, bez výpočtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání složní listy pošt. spořitelny. Daň důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 30. března 1911 K 500.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky a ručičky

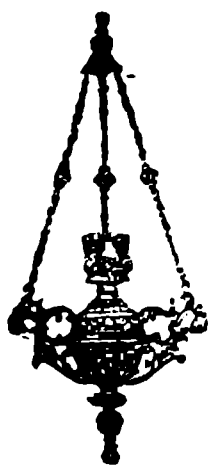
(nebo pojistky), na hypotéky s ámorem libovolným, zálohy na ceně papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenových papírů za hotové i na splátky; vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů ceně papíry a věci uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5.



Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mo rance, kalichy cibáče, nádoby, ény, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na u kásku franko bez závažnosti koupě. Vše se posílá po dohodě. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů madonek, křížků, přstýnků, náramků atd. z Metálové prstěny, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínakého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy koupuje za nejv. mí ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slacení písma a různých předmětů venku se nalezájících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Koberce

JAN

Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Dotisky. — — — železný nábytek.

v bohatém
výběru.

Zbytky koberců
za snížené
ceny.

v cenách
nejnižších

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Składy:

Budapešť, VIII. ker. József.
kórát 15. s. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

**Cenníky zdarma a
franko.**

**Nejnižší měsíční
splátky.**



P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

**Raďte si psáti o vzorky
firmě**

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátina, damašky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdělených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Technická kancelář

Ing. Lad. Malý, Ed. Špínar, Ad. z Nagy

v Týništi n. Orli.

(Poblíž továrny Ad. Novotný a spol.)

Provádí: Rozměřování a ohraničování pozemků, vytyčování sporných hranic, zaměřování meliorací, odpadů a regulovaných toků, parcelační plány pro knihovní pořádek, zcelování pozemků, arrondace velkostatků, projekt. regul. plánů měst a osad metodou trigonometricko-polygonální, tračování silnic a dráh. — Firma zařídí se: Pro projektování meliorací, plánů, kanalizace a vodovody, regulace řek, opěrné hráze, údolní přehrad, silnice a mosty. —

Prodá se levně

větší množství starých zachovalých

dubových trámů a fošen

v různých silách a délkách, hodící se na wszelké potřeby stavební, jako: prahy ku stodolám, kolnám, stájím, co sloupy ku vratům, do plotů, na schodnice, špalíkové dláždění do stájí, dílen, průjezdů, dvorů, na podlahy do chlévů, na lávky atd.

Bližší podmínky ochotně sdělí správa skladiště

Kress & Bernard,

regulace Labe v Hradci Králové u stoku Orlice s Labem, kde možno veškeré dříví shlédnouti.

Všem rodičům

— kterým záleží na mravní a vlastenecké výchově dcer —

vřele doporučujeme

Pensionát

císaře Františka Josefa I.

v Hradci Králové.

V pensionátu jsou tyto školy:

Pokračovací škola.

Kurs pro vzdělání pěstounek.

Kurs industriální.

Pěvecko-hudební škola.

Vyučování cizím řečem:

(němčině, francouzštině, angličtině.)

Na přání poskytuje se též příprava ku stát. zkouškám z jazyků, hudby a zpěvu.

Jmenované školy požívají práva veřejnosti. — Pro všechny obory jsou státně zkoušené učitelky.

Prospekty zašle na požádání

správa ústavu.

Křížová cesta

na plátně malovaná v uměl. provedení
se za levnou cenu prodá.

— Zastavení se k nahlédnutí zašle. —

Bližší sdělí atelier J. Hlavka, Praha-Vinohrady,

— Pochražova ulice č. 68. —

M E D

letošní, se zárukou neporušenosti
— v ceně nyní značně —

LEVNĚJŠÍ

doporučuje

JOS. JELÍNEK, mydlář, člen
Zemského ústřed. včelař. spolku
v Hradci Králové na podsíni.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovoého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než v ústředí.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodková platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukládacích, losů, rent, dervis, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádá a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladiště spojeno železniční kolejí s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševské. — Brikety. Kevárské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4506, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

OBNOVA

Číslo 28. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 14. července 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pater v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
- Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Bankovní faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. ka. itál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000.- FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Připravujte se na katol. sjezd.

Dny VI. všeobecného sjezdu katolíků českoslovanských v Olomouci se kvapem blíží. Volebním ruchem v posledních třech měsících byly zájem o tuto velkou manifestaci katolického lidu českoslovanského a pozornost k ní značně do pozadí zatlačeny a proto jest nyní zapotřebí, aby myšlenka sjezdová, která začátkem letošního roku katolickou veřejností s takovým nadšením a s takovou radostí uvítaná a pozdravena byla, znovu myslé katolické zaujala.

Únava volbami vzniklá nesmí ani na okamžik bránit, aby všude pronikla a všude ohlasu doznala. Vždyť jen krátká poměrně doba dělí nás od 12. srpna, kdy staroslavný královský Olomouc po prvé ve zdech svých uvítá tisíce věrných katolíků českých.

Zveme Vás, bratři z Moravy, Slezska a zejména z Čech, přijďte, sejďte se v Olomouci, abyste pookřáli, vzmužili se pohledem na zástupy stejně smýšlejících vyznavačů jedné a téže myšlenky, jednoho a téhož učení katolického, jedné a téže víry katolické.

Chystejte se a připravujte se na slavnostní dny 12.—15. srpna. Agitujte také v kruhu svých známých, v katolických spolcích a organizacích, mezi starými a mladými, mezi muži i dívkami, mezi vzdělanými i prostými.

Mimo slavnostní schůze konané pro všechny účastníky sjezdové bez výjimky budou míti své schůze: rolnictvo, dělnictvo, omladina, ženy, katolická intelligence studující i samostatná, katolické učitelstvo, kněží eucharistiáni, terciáři atd.

Se sjezdem spojena bude veliká pouť na sv. Kopeček. Proto chystejte se a připravujte se!

V těchto dnech budou na všechny P. T. farní úřady rozeslány dotazníky. Prosíme, aby byly vyplněny co nejdříve a zpět sekretariátu sjezdovému zaslány. Rovněž budou rozeslány plakáty, o jejichž nalepení na vhodných místech také prosíme.

Veškeré dotazy a zprávy buďtež řízeny na sekretariát VI. všeobecného sjezdu katolíků českoslovanských v Olomouci (Dolní nám. 17.).

Přátelé, připravujte se a chystejte se na sjezd olomoucký!

K soustavnější práci družstevní.

Těm hrdinům, kteří raději snášejí veliká pronásledování, kteří raději přinášejí veliké oběti hmotné, než by zapřeli svůj katolický názor světový nutno přispěchat na pomoc se soustavnou podporou fyzickou. Vytrvalou, soustavnou práci hospodářskou ochráníme tisíce našinců proti násilí zavilých nepřátel katolického hnutí.

Horlivý katolík nesmí se státí pancem, který by neměl nikde přístřeší. Katolíci trpěli a trpí dosud veliké útlaky i v těch odborových organi-

sacích, do nichž platili a platí. Tak se cení svoboda i v podnicích, jež mají býti čistě odborové. Známo, jakých zpupných kopanců zakusili katolíci rolníci v ústřední jednotě, která se octla úplně pod komandem agrárními. Ta prý musí zůstat agrární. Když však nastal odchod z macešského domu, hned obrátil agrární tisk jako na obrtlíku. Vždyť prý ta jednota jest pro rolníky všechny! Každý rolník má z ní míti prospěch! Ano — pro všechny! ale jak. Plantážnické polnosti v Americe byly také pro všechny ty, kdož na nich pracovali. Jenže bílí majitelé brali užitek a nosili karabáč, kdežto černí pracovníci dělali se za trochu špatné stravy a dávali se ke všemu tomu bičovati.

Založen tudíž pro katolické zemědělce svaz českých hospodářských družstev a společenstev, který překvapil svým rychlým vývojem. Bezmezná zášť agrárnických dietářů proti Svazu, byla ovšem nejlepší odporoučením. Katolické rolnictvo našlo pevnou vlnu hospodářskou základnu.

Dne 29. června konána valná hromada Svazu, na níž konstatován další utěšený vzestup. Přes 200 družstev náleží Svazu. Tajemník Svazu Dr. Jiránek konstatoval, že jest ještě mnoho Raiffeisenek spojených s agrární jednotou, v nichž jsou členy našinci buď všichni nebo vážná většina. I ty se mají ke Svazu přihlásiti, který jest mocnějším než Jednota ve Slezsku a než Jednoty v alpských zemích. Začátkem r. 1910 čítal Svaz 74 členů, během roku přibýlo 87, tak že koncem tohoto roku čítal již 161 členů. Od Nového roku přibýlo 40 členů, takže do 29. července r. 1911 má Svaz 201 členů. Tito členové dělí se takto: 14 fyzických osob, 4 strojní družstva, 2 družstva pro stavbu domků, 12 konsumů, 6 různých družstev a 163 raiffeisenek.

Stát podporuje velká hospodářská ústředí ve všech zemích. Slezská Jednota, která jest menší než Svaz, dostává ročně 30.000 K státní subvence, agrární Jednota v Čechách 50.000 K, ale našemu Svazu nebylo přiděleno nic. Odkud vane vítr, patrně z toho, že Zemědělská rada usnesla se nedoporučiti ministerstvu orby žádost Svazu, když týž požádal za udělení státní subvence 4000 K na uhrazení revisních výloh. — Přes tyto překážky dovede náš Svaz posloužiti svým členům lépe, výhodněji než agrární Jednota. Pokladniční obrát Svazu obnášel 6.482.013 K 58 h. Čistý zisk — jakkoli Svaz sám není společností výdělečnou — byl 4859 K 84 h.

V týž den odpoledne konána valná hromada našeho Hospodářského sdružení českých křesť. zemědělců pro království České. Sděleno, že nyní jest odboček 419. Objednávání hospodářských potřeb dělo se velice čile. Patrně to dle peněžního obrátu, který činil za r. 1910 pře 1 milion K. Příjem byl 523.077 K 57 h, výdání 514.725 K 78 h. Čistý zisk 7971 K 30 h.

A jako utěšeně rozvíjí se zdatná práce hospodářstva pro rolnictvo, tak nám též musí záležeti na tom, aby co nejčileji postupovala v před práce směřující k organizování našeho dělnictva. Tu jest ovšem potřebí dvojnásobné srdatosti a veliké práce. Průmyslové dělnictvo není možno tak rychle přiváděti do našich řad jako rolníky. V době, kdy vzniklo naše Všeodborové sdružení, soc. demokratická strana celé desítky let upevňovala v továrnách své bašty, do nichž nedá snadno vniknouti organizaci jiné.

Na venkově by byla půda příznivější a proto vyzýváme všechny přátele katolického hnutí, aby i zde pracovali pro rozmnožení řad křesť. soc. dělníků zemědělských. Jest ku podivu, proč agrární strana leckdy tolik se rozčiluje proti s. demokracii, jestliže jí pomohla tak klíčovým způsobem ve volbách utloukati katolické zemědělce — a jestliže s největší vlností přechází, jak dělníci velkých statkářův agrárních valem se hrnou pod prapor rudý. Snad soc. dem. dělník bude se snažiti víc, aby venkov byl jednou rodinou, než dělník náš? A jestliže sami agrárníci tak málo si všimají otázky svého dělnictva, jistě by jim samým prospělo více, kdyby nechráněný dělník vstoupil do našich konservativních, rozumných řad, než když staví velikou stavovskou propast mezi sebou a rolnickým zaměstnavatelem vstupováním do rudého tábora.

Soc. demokraté urvali agrárikům již celou spoustu domkářů a pomocí svých dělníků ze-

mědělských budou šíriti faktické veliké tříštění stavovské dále. Zato však dělník náš není vychováván k štvavému, národu nebezpečnému, třídnímu boji.

Dalo by se mnoho mluviti o tom, jak sami agrárníci zavinili přímo i nepřímo veliký vzrůst rudých karatátů na venkově »Kulturní práci« soc. demokracii podporovali a podporují sami podporováním akce Volné Myšlenky. Působí tu tedy trojnásobná práce proti katolickému přesvědčení na venkově. Jestliže však dělník a chudší venkovan oloupený o víru má voliti mezi politickými stranami, raději se přidá k soc. demokratům, než k svým kulturním učitelům agrárním, poněvadž vidí, jak agrární pohlaví jsou vypočítavými kapitalisty. Od agrárikův se přijme moderní kultura hospodářská, opora však se hledá ve straně rudé.

V nynější hospodářské krizi tedy voláme znovu a znovu, aby každý upřímný katolík pomáhal budovati organizaci odborové a to na základě křesťanském. Jest potřebí těchto organizací ovšem též pro živnostnictvo a všechny prospěšné stavby. Nejlépe třídnímu, znouhému boji učiní se konec tím, bude-li zjednána zdravá, spravedlivá sociální rovnováha stavovská na základě křesťanském. Co šlo skvěle v katolickém století XIV., to možno zcela dobře i nyní, jak nás učí země jiné, ve více úspěšnými příklady. Proto chutě k dílu!

Volné listy.

Povolební kapitoly. Sotva že vlp. Kroihner s upřílišněnou smělostí obrátil se na prof. Kordače s otázkou, jak možno dokázati, že strana agrární jest protináboženskou, již tu na ručest byl »Venkov«, který ochotně odpověď obstaral a předložil ji panu tazateli přímo pod nos. Zmámen vítězstvím a metaje radostné kotrmelce, nabyl agrární »Venkov« asi domněnky, že může již odhoditi masku, jako to učinil Masaryk. A tak s povolebním odhazováním škrabošek odkryl agrární list své ledví s největší upřímností. Tím ovšem posloužil k úplnému vyjasnění všem těm, kdož ještě z rozličných příčin se domnívali, že není možno, aby list pro konservativní lid venkovský zaváděl do svých řádků protináboženskou a proticírkevní štvavice po způsobu novin židovských.

Agrární »Venkov« český hned po volbách vytasil se s těmito věcmi: »Církev neužívala prostředků výchovných, nýbrž násilnických. Papežství stalo se intrikánskou institucí. Zpověď měla ráz policejního špiclovství.«

Nejen z tohoto projevu, ale ze způsobu, jakým píše »Venkov« o věcech katolických vůbec, vysvítá, že agrární redaktoři své vědomosti o církvi katol. čerpají z několika hanopisů, napsaných pro všechny takové hejly, kteří netrápí se hlubším studiem a kteří považují za obtíž zjednávat si správného kulturního rozhledu. »Osvěta, pokrok, svoboda« a jiná podobná hesla dávají právo těm, kdož jich hlava nehlava užívají, nic nevěděti, nic neuměti a hodně žvaniti.

Celá kulturní historie i dějiny vychovatelství viní agrární novináře ze lži. Ovšem jsou lidé, kteří z jednotlivých stinných stránek církevních činí podvodně životní dílo a hlavní zásady církve katolické. Ti ovšem také nechápou, že všude tam, kde působí člověk, jsou nedokonalosti. Spravedlivý vzdělanec však vedle stínů vidí také zářící veliké světlo a ocení všechn blahodárný vliv církve katolické na život lidské společnosti a umí uznati výchovnou moc církve u národů divokých i kulturních. O tom ostatně napsány jsou knihy, o jejichž množství a obsahu agrárnímu novináři ani se nezazdalo v tom okamžiku, kdy s neomalenou drzostí po církvi katolické plivl.

Abychom orgán vlp. Kroihnera naučili trochu kulturní abecedě, uvedeme mu stručně na vědomost aspoň slova universitního profesora Förstra. Snad o něm také již něco slyšel. Prof. Förster píše na příklad: »Slyšíme vždy znova námitku: »Vždyť křesťanství mělo dva tisíce let kdy, aby vyzkoušelo své síly — výsledek pak jsou dnešní poměry!« Na to třeba především odpověděti: »Poměry ty nejsou výsledkem křesťanského náboženství, nýbrž, že silně zatlačeno bylo osvětou bez

jakékoli uslechťující síly a jasnosti. V kruzích opravdu věřících nacházíme ještě dnes na příklad pohlavní život řízený pevnými a zřetelnými zásadami, zatím co mravní malátnost a necharakterní zhrublost jest největší právě v kruzích nevěřících, které jen kácely a téměř nic nového místo toho nepostavily, než nauku o využití.

Že také ve věřících středověku bylo mnoho nemravnosti, jest zajisté pravda. — avšak není to podivná zaslepenost přičítati klackovitá léta evropského lidstva prostě církvi? Očekává se skutečně od církve, že by měla všechny ty barbarské a smyslné kmeny, které tenkrát přijala ve svůj kruh věřících, již málo století po zevnějším obrácení proměnit v lidi vzdělané? Diviti se musí člověk, jaké velikány čistoty a svatosti a jakou účtu davu před těmito postavami dovedla již v té divokosti vyvolati — naproti všem přirozeným ideálům válečné doby.

A jakoby professor byl předvídal, že užijeme jeho slov proti hrubé agrární výchově, napsal: „Jest opravdu velmi litovati, že nelze všechny ony soudce kulturního díla církevního pokusem sesměšiti tím, že by se ono nezkrocené lidstvo z doby stěhování národu zase na dva tisíce let svěřilo jejich novým prostředkům výchovným — snad by pak konečně s hrůzou poznali křehkost látky a nemluvili by déle s opovržením se své vysoké vzducholodí o veliké výchovné práci křesťanského náboženství.“

Jestliže kdo není povolán mluvit o něčích výchovných prostředcích lidových, pak jest to jistojistě agrární vedení a novináři, kteří působí na našem venkově v mravním ohledu takové spousty, jakých posud v Čechách nikdo neviděl. Mužes na příklad nyní po vykonaných volbách učiniti si procházku na venkov a v každé vesnici spatříš posud potoky kalu a bláta, které tam naneseny byly agrárními výchovnými prostředky. Sami lepší agrární příslušníci svými řečmi a vzezřením dávají na jevo, jak hrozným zpusošením pravdy, svobody a slušnosti bylo zapláceno agrární vítězství.

Zpověď měla ráz policejního špiclovství. Tuto urážku neostýchal se na katolíky hoditi list strany, jejíž čelný vůdce Udržal před volbami připomínul devadesátpět procent katolíku v táboře agrárním. Tato mrzká pomluva ovšem opět vyslovena jest z protikatolického arsenálu, jemuž obstarali a obstarávají zbraně různí volnomyšlenkáři, jejichž účelem jest náboženství, jmenovitě katolické, úplně vyhladiti. Pomlouvačnému papouškovi z agrárního „Venkova“ durazně uvádíme na paměť, že dějiny **nedokázaly posud ani jednoho příkladu** porušení zpovědního tajemství nebo špiclovství. Možná také, že agrární „Venkov“ plul ještě v té lži po volbách, které se dopustil před volbami tvrzení, že italský kněz Verdesi odhalil porušení zpovědního tajemství a že věci od Vatikánu bylo použito k tomu, aby odhalení byli modernisté v italském kněžství. Zatím však soudně bylo dokázáno, že italský kněz Verdesi celou lživou historií si vymyslel, aby potupil církev. Nu — a počestnému agrárnímu „Venkovu“ tato lživá historie hodila se do krámu, aby ji udal dle svých „výchovných prostředků“ jako skutečnou událost. Budiž tedy durazně pro přítomnost a budoucnost konstatováno, že agrární „Venkov“ **posváté všem katolíkům zpovědní tajemství nazval zařízením špiclovským** a že tedy o náboženství našem píše jako červený socialista nebo volnomyšlenkář. Konečně, že strana agrární od volnomyšlenkářů daleko není, dokazují každodenní zprávy a zejména poslední volby odhalily nad slunce jasněji, že volnomyšlenkáři lámali všude kopí pro kandidáty agrární a že přečetní agrárníci pilněji čtou „Havlíčka nežli „Čepa“ a „Venkov“. Volební číslo Havlíčka bylo neméně horlivě od agrárních důvěrníků rozšiřováno. Po všech těchto a mnohých jiných skutečnostech a výmluvných dokladech opovažuje se ještě vlp. Kroiher stranu agrární v ohledu náboženském hájiti? Jest klamán sám, či chce klamati jiné? K tomuto souboji vlp. Kroihera s pravdou nemělo by již ani kněžstvo naše děle mlčeti, neboť to obranné posunkování a pokřikování páně Kroiherova v Hybernské ulici č. 20 stává se prostě již nesnesitelným a nabývá rázu drzé odvahy, která snaží se hustou mlhou slovní zakrýtí to, co jest na bíledni každému pozorovateli.

Revolučnost Volné Myšlenky. Aby na všechny strany bylo jasno, jaký duševní kvas vniká v řady agrární, budiž podrobněji dovozeno, že Volná Myšlenka, kromě jiných zrudností, jest skutečně revoluční. Styky našich volných myšlenkářů s vídeňskými a zahraničními vůbec jsou mimo každou pochybnost a dokazovati to, bylo by tolik, jako nositi dříví do lesa.

Opakujeme jen známou věc, když vzpomínáme, s jakou radostí pozdravili volní myšlenkáři revoluci portugalskou. Vídeňský „Freidenker“ zejména se přičinil, aby osvobodil všechny pozorovatele od klamu, do kterých by je rádi zapředli naši volní myšlenkáři ujišťováním, že klerikálové lidně pomlouvají, fíkájice, že Volná Myšlenka jest revoluční. Co platno dělati umělou tmu, když tak často jest osvětlena ozařujícím bleskem. A p. Zen-

ker, zvolený ve Vídni židovskými penězi, listek na ústa si také dáváti neuvykl. Vídeňský „Freidenker“ rozhovořil se takto: **„Čím Francie začala, v čem Portugalsko pokračuje, může se státi také v Rakousku.** A proto my volní myslitelé i přes nebezpečnosti, že může býti náš výrok skonfiskován, voláme se všemi těmi, kdož usilují o osvobození člověčenstva z duševních, politických a hospodářských okovů: **Ať žije republika!** Na bruselském sjezdu 1910, na nějž našim volným myslitelům přispěly poruzny i jednoty účtyhodných pokrokových učitelů, španělský řečník Fernando Lozano prohlásil, že boj španělských volných myslitelů platí jak oltáři, tak trunu. „My vstavíme“, pravil, „republikánský prapor na královský palác a prapor svobodné myšlenky na madridskou kathedrálu.“

Týž Fernando Lozano na římském kongresu, kdež byl také český volný myslitel Pelant, v prudké řeči pravil: **„Věda má politiku, která jest republikánskou politikou.** Ve jménu vědy prohlašujeme všeobecnou republiku, existenci jediného zákona, lidská práva našimi slavnými předky ve veliké revoluci vyslovená a jedinou moc, která má účel všemu tomu zjednati uznání a účtu.“

Na loňském bruselském kongresu řekl volný myslitel Nieuwenhuis: **„Budeme zachráněni toliko bez kněží, bez králův a vlád, s nimi znamená žiti pod tyranii.“**

Tentýž Nieuwenhuis na římském kongresu prohlásil: **„Nevyhnutelný důsledek volné myšlenky jest ve slovech: Ani Boha, ani pána!“** Toto volnomyšlenkářské ujišťování čpí ovšem již anarchistickým petrolejnictvím, které by snad mohlo ještě překvapovati toho, kdo by nevěděl, jak „Havlíček“ a ostatní volnomyšlenkářské tiskoviny byly se za anarchistu a vraha Ferrera.

Důsledně tedy počínal si volnomyšlenkářský tisk český, kdy vrhl se na německého císaře Vítema pro jeho řeči o náboženských základech mravnosti a když obrátil se s hrozbami i na náš rod panovnícký, aby pamatoval, že dynastie přicházejí a odcházejí. Volnomyšlenkářští řečníci na schůzích dávají příslušné pokyny takto: **„Panovník jest z milosti Boží, a panuje, jak chce; lepší zařízení zajisté jest, když lid svého vládce si volí, a o to — musíme pracovati.“** Budou-li volní myšlenkáři zvědaví, jsme ochotni jméno toho, který tak mluvil veřejně, oznámiti. Ovšem na plná ústa z chytrosti všechno neřeknou. Jen napovědí, vědouce, že lid si domyslí.

Zřejmo, jakým duchem volnomyšlenkářské hnutí jest nesené a jakými známkami jest charakterisováno. Konečně jest to stará již praktika, která se jeví ve všech revolučních převratech. Nejprve spustí se lid nábožensky, aby byl schopen pustošení a hrůz, ke kterým stoupcové potřebují lidu zfanatisovaného a o svědomí oloupeného. Vždyť konečně jest již revoluci svého zpusobu, když „Havlíček“ napíše, že nábožensko mravní výchova ve škole jest nejneuvěřitelnější předpotopních nesmyslů. Páni c. k. censoři v Praze, myslíte skutečně, že již katolíci v Rakousku jsou mimo zákon a že takovými zpusobem upevňuje se státní řád a zajišťuje se lépe právo na čest, majetek a život?

K našemu dni.

Kollegové! Den se blíží — den nový, příští, náš. Zřím záblesk jeho na ohradě fialových hor a hejna vzdušných vlaštovek mi věští blízkost jeho jitra. Vše touhou srdce, oko bleskem šlehá nedočkavým a duše jása předtuchou světa. Snad naposledy mluvíme dnes spolu, než uvidí nás starobylé, památé město Olomouc.

Po druhé máme se objeviti na fóru naší katolické veřejnosti a po prvé má katolická Morava slyšeti hlas své mladé naděje, svého inteligentního dorostu, svého katolického studenta. Otec, jenž nešetřil námahy, potu a mozolu, aby svému synu pomohl výš, než mohl sám. — má slyšeti z úst krve své, že není nijak přežilým, slabým a nedokonalým duch, který živil, udržoval a silil duševně jeho i otce otců jeho. Zaplesati má srdce jeho a pýchou zadostiučinění vzvednou se prsa jeho, když přesvědčí se, že neodpadl od něho, nezradil ho ten, v něhož tolik nadějí a pýchy skládal, že neplvá nízkou slinou po tom, co bylo jemu nejsvětějším, — nýbrž naopak, že s láskou a hrdostí hlásí se k praporu věčné krásných a věčně mladých, životorodých ideí. Zaplane radost na lici poctivému učiteli, když uzzí, že slmě, které pilnou rukou pomáhal zasévat a pěstovati, aspoň v jednom z jeho žáků vzrostlo a pučí bělostným květem, aby brzo neslo dobré ovoce. Jakým nevýslovným blahem díky zahojí srdce jeho za to, že aspoň to jediné neupadlo podle cesty, do trní anebo na tvrdou, planou skálu! Jak zaburácí nadšeným ohlasem ty tisíce ostrávaného lidu rolnického a dělnického! Údělem jejich — práný a nejhorší potupa snižovaných, posmívaných a ubíjených. Nejhorší nadávka, nejpodlejší úskok stíhá jejich hlavy, i to jest jejich hříchem, že jsou chudí bezmocní. Nikdo se nepozastaví nad tím, že je to násilné ubíjení bezbranných pro jejich přesvědčení, nikomu nevadí, co páchá na nich ironické tyranie ve jménu osvěty a kultury. Zběsilé hyeny vrhají se bezohledně na svou obět — a oni stojí se svraštělým čelem, neústupní, neoblomní, jenom zarudlé oko rozhlíží se s němou otázkou do širé dálky: **„Kdo nám pomůže?“**

Kollegové! Přijďte, ale přijďte připraveni! Přemýšlejte o tom, jak by se dal vyplnit, vyhranit, zdokonalit náš pracovní program, zkoušejte jeho slabiny a nedostatky a připravujte návrhy na zlepšení! Přemýšlejte o našem poměru ke studentstvu pokrokovému a naopak, zamyslete se nad našim postavením sociálním a snažte se každý svou hřívnou přispět k šťastnému řešení palčivé a naléhavé otázky. Zrevidujte ještě jednou bilanci a dosavadní směr naší „St. Hlídky“. Nachystejte si stručné, ale věcné referáty o tom, jakého ohlasu došla v nejširších vrstvách studentstva, s čím jste byli spokojeni, co se vám nelíbilo, kde byste rádi viděli adpa a v, doplnění, změnu. Přemýšlejte theoreticky s praktickým zřetelem k životu, připravujte konkrétní, věcné a oduvodněné návrhy. Připravujte se všichni! Nezapomínejte, že list náš je společným majetkem nás všech, že má býti hlasatelem všech našich snah, že jeho vzrůst nebo klesání jest měřítkem vašeho zájmu a přičinění a nebo vaší nevšímavosti. Nespolehejme se na nikoho než v první řadě na sebe! Vždyť co jiného můžeme nazvat svým než ovoce vlastní práce? Kus duše naší u každého čtenáře měl by srůst, stotožniti se se zájmem listu — pak jistě stane se tím, co dosud ze všech sil pracujeme.

Kollegové přijďte! Budou vás zrazovati, odstrašovati výsměchem, cynickými vtipy a persekucí nejpodlejšího druhu budou se mnozí snažiti, aby podlomili vaše síly, zliknavěli, zpoškodnili vaši vůli a zakalili, znechutili vám vaši čistou snahu. Dáte se zastrašiti? Couvnete zbaběle, zalezete do koutů, aby o vás nikdo nevěděl, anebo vystoupíte přímo, s otevřeným hledím v prvních řadách?

Bude to zkouška mužnosti, kus duševního heroismu. Bude nás snad méně než na jiných sjezdech studentských, ale odpovězte si sami, je-li množství samo sebou už zárukou jakosti. Kolik bylo Spartanů? — A přece vítězili! Kolik bylo našich národních buditelů? — A přece vzkřísili celý národ!

„K nejkrásnějším místům vedou jen pěšinky“, tak napsal už Kosmák ve svém „Rampuchu jun.“ Nepůjde nás mnoho po pěšinkách, ale půjdeme první. Pomeňte, že předstoupiti máme před moravský lid, který v tvrdém zápase životním i duševním jest zocelený, který nenávidí prostřednost a polovičatost, který jsa mužem a hrdinou sám, žádá také od jiných otevřenou, nepoddajnou mužnost a poctivou, nezištnou práci.

A proto nechť zůlí nepřátelský odboj! Bude náš školou. Očistí nás od lehkých plev, — zbude jen dobré zrno; aspoň změníme své síly, zocelíme a utužíme se k dalšímu boji. Přijďme mezi ty, kteří pod tlakem vyrostli a zmohutněli, tlaku se vzepřeli a vlastní silou snaží se setřásti otrocké jho protikatolické. Půjdeme tam, abychom se tam osvěžili a **mačerpali nové nadšení a nových sil**, abychom hrdě zvedli výše prapor obrody katolické, abychom utvrdili se v přesvědčení, že ideový a myšlenkový náš boj spěje přece pomahu, ale jistě vstříc svému vítězství.

Proto vítěj nám, dni nový, náš! Nechť brzy vzejde vítězná tvář slunce a tvoje zlatotkané blesky nechť hlásají daleko tu starou, nehynoucí pravdu, kterou vyslovil Jar. Vrchlický v „Dědictví Tantalovu“:

„To slunce myšlenka, to k dobru snaha,
jež nechť i tvorstvo, nechť i člověk skoná,
plat bude dal; zdroj radosti a blaha.“

Ceská Liga Akademická. Spolek česk. akadem. v Brně. „Lipa“, spolek českých katol. akademiků ve Vídni.

Obrana.

Perfidnost agrárního tisku. Je všeobecným míněním, že agrární stranu českou demoralisuje a v neváznost uvádí její vlastní tisk. Z bodrého českého člověka stává se četbou agrárního tisku vášnivý neurvalý násilník, jenž zapírá v sobě všechny přirozené čarv dobrácké povahy české. Na oči vidné zkáze českého venkova má prokázanou vinu zlotřilý tisk, zejména karikatura českého venkova, která si přezdělá „Venkov“, jenž beze všeho studu závodí s petrolejnickými listy v prolhání a zlobě. Nový doklad k našemu tvrzení poskytl „Venkov“ v čísle z 27. června b. r., kde uveřejnil „Reiseplan“ neidp. biskupa Dra. Doubravy o kanonické visitaci letošního roku na Holicku.

„Venkov“ tvrdí, že z české farnosti na Holicku byl mu zaslán německý cestovní plán kanonické visitace a že farář nerozuměl ani názvům německých obcí na Trutnovsku, jsa nucen opatřiti si překlad jich dle místopisu. Na konci svého objevu píše „Venkov“: „Pak se arci nedivíme, že vlastenecký biskup Doubrava odchýlil se od starého zvyku svých předchůdců a odepřel osloviti českou menšinu v Trutnově českým jazykem.“

Podobný útok na neidp. biskupa učinil „Venkov“ již dříve v době volební kampaně, kdy mohla tato zpráva býti považována buď za obyčejnou mystifikaci aneb za volební manév. Útok tento odrazil však na celé čáře puvodní dopis z Trutnova nám zasláný, v němž bylo podrobně vyličeeno, jak náš Arcipastýř v Trutnově několikrát v kapli pro české menšiny česky kázal, v české škole zkoušel a za Čecha v německé společnosti okázale se hlásil, což mu i liberální „Reichenberger Zeitung“ s uznáním kvitovala.

Když však „Venkov“ vzdor naší opravě opětně opakuje lež, jakoby neidp. biskup odepřel osloviti českou menšinu v Trutnově česky, pak jistě

se nemůže mluvit o novinářském nedopatření. nýbrž o podlosti, která může se promínouti jen revolverové žurnalistice, ale nikdy ne tisku, jenž zastupuje stranu českého rolnictva.

Ale ani ten »Reiseplan« ve »Venkově« neza-kládá se na pravdě. Popíráme, že byl na českou faru na Holicku zaslán z Hradce Králové německý »Reiseplan«, pro německý trutnovský vikariát vlastně určený. Zjistili jsme z úřední agendy, že bylo na vikariátní úřad v Holicích zasláno 50 výtisků českých »Cestovních plánů«, které měly býti rozděleny pro 18 tamních far. Počet tento jistě dostačil pro české farnosti na Holicku. České tyto cestovní plány obsahují, úzkostlivý překlad německých míst na Trutnovsku i tam, kde se vůbec českého názvu v dopravním styku ani neužívá. Nebylo tedy třeba, aby některý farář se namáhal překládáním míst z německy; a proto je nepochybně zjištěno, že zpráva »Venkova« i s tím »Reiseplanem« je zcela nízký útok, spáchaný na církevního hodnostáře z politické msty. Není naší povinností, abychom agrárikům vychovávali poctivé žurnalisty, ale domníváme se, že český rolník nemusí býti zastupován prolhaným tiskem, jenž neštítí se žádných prostředků proti politickému odporci. Když »Venkov« může si dovoliti tak okatých živých klevet o muži, jehož vlastenecké cítění je více než dostatečně celé české veřejnosti známo, pochopí každý, že agrární tisk počítá na lehkověrnost svého čtenářstva a vystavuje vyspělost svých chlebohárců lehkomyslně v pochybnost. »Venkov« tedy škodí své straně a my o tom podali spolehlivý důkaz

Svoboda moderních lustrů. Dosud slyšíte pokřik proti katolíkům nynějším, že před pěti stoletími byl přiveden na hranici Hus od katolíků dávno zesnulých. Pět století — jak dlouhá doba! A přece zároveň se ví, že sami lustrité odsuzovali k smrti tisíce katolíků, aniz by je podrobili řádnému soudu. Smrti daleko bolestnější hynuli zcela nevinní katolíci ve smolných sudech a jinými útrapami za své přesvědčení. Při tom žalobci byli soudci v jedné osobě. Táboritě projevíli krutost daleko horší než kostnický koncil. A přece jsou velelení jako svobodomyšlníci, kteří prý bojovali proti násilí.

Odporujeme, aby naši čtenáři dukladně pro mysliili článek o soudu nad Husem, který uveřejňujeme v příloze. Tu poznají, jaký rozdíl byl mezi koncilem a Tábority a — jak veliký rozdíl dosud se jeví mezi otci kostnického sjezdu a nynějšími volnomyšlenkáři, kteří odvažují se oslavovati mistra Husa.

Barcelonští volní myslitelé způsobili děsné krveprolití, vraždili bezbranné katolické ženy, zneuctivali ve svém fanatismu i mrtvolý zasloužilých řeholnic, rozbíjeli bezcitně veliké budovy, jež byly stkvělými dílnami zdravého pokroku, široce rozvětvené kultury. Nade všechnu pochybnost jest nyní zjištěno, že duši krvavého spiknutí proti životu katolíků byl Ferrer. Nešikovným ráuměním a interpelacemi sami ferrerovci bezděčně se přičinili, že k usvědčujícím dukazům starým přidány jasné dokumenty nové a to i z kruhu liberálních.

Moderním husitům však se líbil a líbí Ferrer dále, líbí se jim i ti lidé, kteří krvavé dílo vykonali. Po pěti stoletích, kdy prý kultura a svoboda tolik pokročila, oslavují volnomyšlenkářští citelé Husovi španělské násilnické zločince, kteří byli stokrát horší, než nepřítelé Husovi v Kostnici. A aby komedie volnomyšlenkářská ještě určitěji ukázala pravou svoji podobu, chválí naši volnomyšlenkáři zpupně portugalské tyrany. A přitom táž »svobodomyšlná« společnost klidně přihlíží k bezcitnému pobíjení a mučení katolických Albánců od sverepých Turků.

Toto stanovisko volných myslitelů a jejich pomocníků jest výstražným poučením, jakou vlastně svobodu připravují svéprávnému občanstvu. Kterékoli katanování katolictva vítají s veselým úsměvem. A zneužíváním jména Husova provádějí proti svobodě katolické štvance další. A lidé takové povahy odvažují se posaditi se na přísnou soudcovskou stolicí nad účastníky kostnického koncilu.

Politický přehled.

Nenasytit Maďarů. V chorvatském Záhřebě chystá se maďarská správa státních železnic založití maďarské gymnasium. Pro koho? Pro Maďary by bylo zcela zbytečné. Ale pomadžarovací spolek »Julian« chce prováděti v Chorvatsku takovou maďarskou expanzi, jaká řadí na Slovácku.

Konference bar. Gautsche. Již začal nový ministerský předseda konierovati s politickými stranami. Dne 10. t. m. byli k němu povoláni: dr. Fiedler, dr. Kramář, Udržal, Klofáč a dr. Hruban. Pak přišel na řadu předseda slovinského klubu dr. Šusteršič, nato cislajtaništi Chorvaté, Slovinec dr. Rybář. Na to následovaliVlaši. Jednáno o zřízení italské fakulty právnické. Gautsch slíbil, též podporu školních požadavků jihoslovanských a hospodářských dalmatských. Na 12. t. m. pozvání ke Gautschovi soc. demokraté a sice oděleně dle národnostních skupin a mimo to zástupcové

německo-nacionálního svazu. Dnes dojde na Rusíny a dr. Masaryka, jako předsedu sedmi poslaneu, stojících posad mimo jednotný klub. Konference budou zakončeny přijnutím předsednictva polského klubu. Konference neměly praktického výsledku téměř žádného. Každý se boji nevyjasněné situace; těžko nyní uhadnouti i bystrým politikům, kam se bude kloniti nové těleso parlamentní, a proto jsou politikové na sliby a záruky velice skoupí. Gautschovi se bortí puda pod nohama již nyní velikou obstrukcí uherskou proti branným předloham.

V Paříži nastaly nové sociální otřesy. 30.000 pařížských stavebních dělníků stávkuje. Stávkari páchnají násilí na podnikatelích, přepadají dělníky, kteří práce nezanechali, srhují lešení, ohrožují vlaky, zahajují krvavé šarvátky s vojskem a policií. »Demokratická« republika se snad již ani nevzpamatuje z lidových vzpour proti »demokratické« vládě.

V Portugalsku jsou poměry ještě napjatější. Nic nezpomohlo samozvaně, násilnické vládě, že znásilněním volebního práva občanstva získala mezi poslanci většinu. Lid mluví dále způsobem hrozivým. Proto vláda soustředila na severu republiky 25.000 vojáků, což jest více, než polovice stálého vojska. Ani toto však vládě nestačí a proto povolala do zbraně 20.000 rezervistů. Při tom však má důvodné obavy, že mnoho vojinů se vzbouří. V několika plucích již vypukly vzpoury proti republice. Monarchisté prý vládnou značnými peněžními prostředky.

V Itálii lid se přesvědčil, co všecko dokáží kapitalisté jak proti vládám tak parlamentu. Vláda italská hodlala zavéststátní monopol životního pojištění. Určitě se čekalo, že předloha bude v parlamentě přijata. Leč vláda miní — a bohatí židé mění. Kapitalisté si dupli na diplomatické zástupce největších států a ti to zase učinili na italskou vládu nátlak, aby předlohu odvolala. Milionáři totiž, kteří jsou zúčastněni svým kapitálem v pojišťovnách na život, přestali by se na účet italského lidu dále obohacovati. Proto Giolitti volil zatím střední cestu — odložil osnovu zákona do podzimního zasedání. A pak prý mají největší moc »klerikálové«! Peněžní velmož si houkne a hned se třese netoliko vláda italská ale i diplomatictí zástupci jiných států.

V Albanii se situace zhoršila zase. Smírná akce arcibiskupa Skaderského minula se u vzbouřených Albánců s výsledkem, protože ti to důvodně žádným sílbem tureckým nedůvěřují. Boje trvají dále.

V Mexiku vznikla nová vzpoura v Ocothanu. Přivolané vojsko zdolalo spiknutí krvavým způsobem.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Excellence nejdp. biskup odjede v sobotu dne 15. t. m. do Prahy. Do Hradce Králové vrátí se nejdp. arcipastýř ve středu dne 19. t. m. večer.

Zakončení školního roku v biskupském kněžském semináři a svěcení na kněžství. V sobotu dne 8. t. m. zakončil Jeho Excellence nejdp. biskup rok školní v kapli biskupského kněžského semináře obětí mše svaté a chvalozpěvem »Te Deum«. V neděli dne 9. t. m. na svátek věrozvěstů slovanských sv. Cyrilla a Methoda posvětil nejdp. arcipastýř 13 nových, nadějných pracovníků na vinici Páně rozsáhlé naší diecése. Na kněze posvěcení byli ctp. jáhnové: Böhml Lad., Čistecský Frant., Dlabáček Frant., Fiedler Václ., Hladil Jos., Holan Frant., Kohel Jan, Schwarz Jindř., Široký Ig., Urbánek Al., Vacek Jos., Veselý Jan, Vosyka Jos., Posv. obřad vykonal nejdp. biskup slavným způsobem o 7. hod. ranní mezi pontifikální mši svatou za hojně účasti věřícího lidu, zvláště příbuzných dpp. světců. K zvýšení slavnosti nemálo přispěly krásné zpěvy kostelního choru i ctp. bohoslovců. Mnoho duchovních správ toužebně hledělo vstříc dni svěcení a vyslání nových, mladých, svěžích sil na vinici Páně. — Bohužel, počet jich — doplňuje dp. Vojt. Svoboda, ze studií v Římě se vrátivší, na 14. — Jalcko žádosti neuspokojí. Za dnešních poměrů na školách, kde studující živel se přímo i nepřímou od studia bohosloveckého zráží i od lidí, kteří kněžím mnoho by měli vděčnými býti, za dnešního štvání proti kněžím a církvi ve všech vrstvách (a na venkově snad nejhůře) není valné naděje na značný příliv kandidátů do theologie. Mnoho dobrých jinochů výslovně prohlašuje, že by rádi se věnovali stavu kněžskému, ale že jim jest obtížno stati se tercem fanatického terroru a násilnictví živlů protikatolických. Doufejme, že šíré davy brzy zmoudří přes všecko štvání zednářského tisku. Kéž noví bratři naši, vycházející na lichu Kristovu, tím horlivěji, ožbtavěji a nadšeněji uchopí se kříže Kristova a získávají srdce lidu pro milost Kristovu.

40leté jubileum svého posvěcení na kněze slaviti bude 23. t. m. vsdp. kanovník kancléř František Kerner v Hradci Králové. Zasloužilý tento hodnostář pracuje v Hradci Králové již od své ordinace. Po svém vysvěcení stal se zde vikaristou, postupoval v hodnostech v kanceláři bisk. konsistofe, až jako rada assesor počal se účastniti správy diecése. Za svoji neúnavnou, bystrou a pečlivou práci jmenován čestným a pak skutečným

kanovníkem kuth. kapitoly královéhradecké. Jest též examinátorem prosynodálním, radou církevního a manželského soudu, ordin. komisařem při městském lyceu, spolusprávcem Dědictví Malických-, bisk. komisařem sester III. řádu sv. Frantška, sekretářem kněžského spolku V Vulnerum. Z Říma vyznamenán k návrhu J. Exc. nejdp. biskupa dra. Jos. Doubravy řádem »Pro ecclesia et Pontifice«. — Tichá, nehlučná jest práce tohoto jubilára, ale velice záslužná. Pracuje z bohaté pokladnice dlouholetých zkušeností, na požádání ochotně každému vyhoví i tenkrát, je-li nutno kráčet v práci cestou stíhlou. Dobrotivý Bůh popřejž mnoho síly a trvalého zdraví vsdp. jubilárov! Ať pro zdar diecése pracuje ještě dlouhá léta!

Svěcení z roku 1886 na shledanou v Hradci Králové 1. srpna večer v Adalbertinu všichni!

Městská rada v Hradci Králové dne 10. července. K návrhu c. k. ředitelství vyšší reálky vyplatí se úroky z věnování israel. nábož. obce v Hradci Králové za rok 1910 zákům II. t. třídy téhož ústavu Rud. Seidlovi a Janu Židkovi. — Vzato bylo na vědomí, že p. Vladimír Buhnovi, posluchači IV. ročníku filosof. fakulty c. k. české zemské university, uděluje se dle výměru c. k. místodržitelství v král. Českém na základě praesentace obecního výboru zdejšího nadání V. V. Tomka, ročních 210 K dnem 1. října 1909 a že c. k. okresní hejtmanství udělilo živnostensko-úřední povolení k používání dílny truhlářské s elektrickým motorem v domě čp. 223 p. Frant. Dvořáčkoví, mistru truhlářskému.

Žádost obce Malosvické, by za příspěvek její na náklad obce Královéhradecké upravena byla cesta vedoucí od rozcestí u statku p. vrch. rady Lendecke na Hrázku, postoupena byla technické kanceláři ku podání zprávy a předložení rozpočtu. — Usneseno bylo, aby, kde opět zjištěno, že na veřejných záhonech neteče voda, byla dotčeným majitelům domu odhata sleva na poplatcích za vodu užitkovou. — Uděleno bylo povolení k obývání novostavby p. Emila Pravdy, pilníkáře, na parc. č. 14 v bloku XV.

Soutěž. Umělecko-průmyslové museum v Praze vypisuje ceny na: I. ex libris pro knihovnu uměl.-prům. musea v Praze. I. cena 120 K, II. cena 80, III. cena 60 K. 2. Láhev na likéry se šesti pohárky. I. cena 180, II. 100, III. 80 K. Blíží se vývěsve v čitárně musejní.

Nekalá soutěž umělecká. Na úkor všeobecného uměleckého vkusu a neméně teč na úkor zájmů domácích výtvarných umělců, především pak na úkor kupujícího obecnstva rozšířil se v poslední době v Praze a okolí rozvřetený podomní obchod originály a obrazy za originály vydáványmi, na než jest v odborných kruzích stále stěžováno. Osoby, které s uměním nemají docela nic společného, nabízejí ve veřejných úřadech a ústavech často zcela bezcenné výrobky, kopie a padělky dle vynikajících umělců, nebo přímo padělky vydávají za originály, které bohužel az příliš často jsou obecnstvem kupovány. Mnohdy také nabízejí se obrazy a kopie úplně bezcenné za cenu, která již hodnotu ránce převyšuje, čímž přirozeně obecnstvo se svádí ke koupi. Ve skutečnosti jsou však ránce od obchodníků s rámy vylákány, ale replaceny, takže se tím podvodníkům tímto přímo nadřazuje. Ba přihodilo se teč, že osoby ty vydávaly se za známé umělce a pod takovým přisvojeným jménem předstírajíce nouzi, prosily za zakoupení obrazů, čímž praví umělci přivoděni do situace co nejnepříznivější a obecnstvo podvedeno. Aby se tomu zabránilo, svolána byla všemi uměleckými korporacemi schůze, na které usneseno bylo, veřejným povoláním a zakrocením u příslušných úřadů žádati za ochranu a záповěť podomního obchodu tohoto. Upozorňujeme obecnstvo na nekalé toto jednání v zájmu našich umělců i v zájmu kupujícího obecnstva.

Kurs o strojním zpracování dřeva zakončen bude v neděli dne 16. července vycházkou do c. a k. dvorní továrny pian a harmonii p. Ant. Petrofa. Sraz o 8. hod. ranní na Velkém náměstí u starých schodů vedle Biskupské residence.

Bezplatný kurs pro ruční zlacení a hotovení celoa polokožených vazeb uspořádan bude za laskavého přispění technologického musea v Praze ve dnech od 17. do 29. července t. r. městským průmyslovým museem v Hradci Králové.

Bankovní Zprávy, vydávané Českou bankou, přinášejí ve svém červnovém čísle následující články: »K dějinám cedulových bank, Banky říšskoněmecké a anglické v r. 1910, Uvěí pozemkový v Egyptě a jeho organizace« atd. — Bezplatné pravidelné zasilání tohoto listu možno si zajistiti přihláškou u České banky, Václavské nám. č. 32, a jejich filiálek v Hradci Králové, v Liberci a na Smíchově.

Zájezd do Hradce Králové pořádá odbor spolku »Komenský« z Vídně se 75 českými ditkami, jež sehrají v městském divadle Klicperově dvě velké výpravné pohádkové hry a to: v neděli o 7. hod. večer »Zlatý klíč a živá voda« od Vil. Sokolové, v pondělí o 4. hod. dopol. »Zlatá muska« od Jos. Jirsy. Pro nedostatek českých škol ve Vídni nuceny jsou tyto dívky choditi do tamních veřejných škol německých a soukromě navštěvují české krusy ve školách jazykových ve středu a v sobotu odpoledne, aby se tam vzdělaly v jazyce rodném. S jakými výsledky potkáva se toto vyučování ve školách jazykových, bude možno posouditi dle výkonu dětí v obou divadelních hrách, jež kromě zajímavého děje vynikají též ušlechtilou tendencí vlasteneckou.

»O českém školství v Dolních Rakousích a jeho důležitosti zejména ve Vídni« přednáseti budou v neděli dne 16. t. m. o 10. hod. dopol. při slavnostní schůzi v městském divadle Klicperově pp. Jos. Čepek a Ant. Tomašek-Plavečský z Vídně. Vstup volný. Doufáme, že na

tuto schůzi dostaví se občanstvo naše z místa i z okolí v počtu nejnějnějším a projeví tak živý zájem pro české školství, jež jest jedinou podmínkou záchranu tisíců tamních dítek našich před odvratnou germanisací.

Dva vojenské koncerty hudby c. a k. pěš. pluku č. 18 uspořádá v neděli ne 16 t. m. zábavní výbor Českoslov. Obchodnické Besedy v Hradci Králové. Dopolodní koncert promenádní počíná o 11. hodině v sadech na Žižkově náměstí, odpolední od 3. hodiny, spojen bude se zahradní slavností v restauraci „na Brně“.

Pouchov. V pondělí dne 10. t. m., výroční to den úmrtí zvěčnělého, nezapomenutelného gener. vikáře a kapitálního děkana Msgra. dra. Aloise Frýdka posvětil J. Excellence nejdp. biskup odpoledne o 6. hodině novou krásnou hrobku katedrální kapitoly na hřbitově pouchovském. Postavení této společně hrobky bylo myšlenkou v Pánu zesnulého, provedení se však již nedočkal. — Tichého a přece tklivého obřadu zúčastnilo se duchovenstvo pouchovské a v zast. nejdp. kapitoly vsdp. Msgr. Barták a vsdp. Msgr. Musil. Zároveň posvětil Jeho Excellence novou rodinnou hrobku, do níž uložil pozůstatky své zvěčnělé matičky, z Mníšku převezené a svého švakra Burgharta a Johanny Holznerových. Obě hrobky provedl cele dle návrhů prof. arch. Jos. Fanty zdejší kamenický závod p. Zd. Ježka.

Pout' z Královéhradecka. Dne 1. července t. r. vyjelo z Hradce o 8. hodině ranní na tisíc poutníků ku Praze zvláštním vlakem, jenž přibíral účastníky na všech stanicích až do Poděbrad, kdež ještě 54 přistoupili. Nábožné zpěvy prozpěvovány v jednotlivých vozech až do Prahy. — Po poledním občerstvení nastoupili jsme pout' ze severozáp. nádraží na Smíchov, přes Poříčí Příkopy, sv. Václavské náměstí, ulici Štěpánskou a Žitnou, Karlovo náměstí, Moráň a most Palackého. Za sv. křížem ubíralo se na 300 mužů, pak 9 duchovních: jsou to vldpp. Jan Fr. Seidl, bisk. vikář z Černilova, Jan Vít, farář z Velkých Jeřic, Jan Remeš, farář ze Smídar, Ladislav Seidl, farář z Josefova, Josef Mynařík, farář ze Vřetovic, pp. kaplani: Frant. Knapp z Vys. Vessell, Fr. Václav Havrda z Černilova, Otakar Dejl z Král. Městce, Ant. Macháně z Pouchova. — Za duchovenstvem kráčely ženy. Všichni ve vzorném čtyřstupu prošli celou Prahou, a pořádek ten, o nějž mají zásluhu ti neúnavní pořadatelé, poutal neobyčejnou pozornost po celou cestu a byl ke cti poutníkům. Za zpěvu písní Mariánských připutovali jsme na sv. Horu, kdež dostalo se nám slavnostního uvítání a láskyplného přijetí, i promluvou v pravdě otcovskou. Bisk. vikář vldp. Seidl připomenul pak krátce účel pouti a věnoval případnou vzpomínku J. Exc. nejdp. arcipastýři, jemuž dle všeobecného přání stanoveno odeslati telegram oddanosti. V časných hodinách ranních konali poutníci sv. zpověď a přistoupili ke stolu Páně. Slavnostní kázání v duchu pouti před oltářem císařským měl dp. dr. V. Havrda za velikého účastenství zbožných posluchačů. Řeč nezůstala bez trvalého dojmu. O 4. hodině odpolední kázal před týmž oltářem přečetným opět poutníkům dp. farář Mynařík o časích našich a pracích v nich. Byla to mocná a působivá řeč. Na to zpívané litanie a požehnání N. S. O. za asistence konal p. bisk. vikář Seidl. O půl 6. hodině shromáždili jsme se u stříbrného oltáře, uslyšeli slova utvrzení svých předsevzetí, obdrželi po obrázku na památku a loučili se se sv. Horou opět slavnostně; za slova dyšící láskou dp. P. Bern. Čáky i celé vsdp. koleje Nejsv. Vykupitele díky opět vzdal týž vůdce pouti. — V ponoučl ráno o 7. hod. ubíral se průvod pečlivě seřazený Smíchovem ku Král. Hradčanům a nezapomenou nikdy poutníci, jakým překvapujícím dojmem na ně působil již hluboký hláhol největšího v Čechách zvonu Sigmunda a dojem ten dostoupil výše, když daleko vycházel průvodu vstříc ve slavnostních pontifikálních s assistencí P. T. vsdp. dr. K. Schuster, kanovník v. v. metropolitní kapitoly u sv. Víta a dlouho nadšeně v lásce své s kazatelny k nám promlouval. Následovaly mše sv. všech kněží poutníků, dojemné bylo společné sv. přijímání téměř všech poutníků. Po mši sv. uctivali všichni v patrném dojmutí neporušený jazyk sv. Jana, lebku a jiné ostatky sv. Václava, načež u vzácné obětavé ochotě převázal nás vsdp. kanovník dr. Schuster novostavbou velechrámovou, kde zřeli jsme též ve svato-václavské kapli hrob a dále cínovou schránku, kde nalezeny ostatky světcovy. — Ve velesvatyni dále byl přechoťným průvodcem vdp. K. Šubovský a o vše potřebné v lásce nelíčené péči měl vldp. farář sv. Vitský Kl. Kuffner, jenž nešetřil námahy ani v přípravách ku pouti naší. — Po vřelém díkůvzdání ubírali jsme se za zpěvu k hl. Elektě a do Lorety. — O půl 2. hod. odpol. putovali jsme na Strahov, kde v nádherně ozářeném opatském chrámu Páně za přítomnosti J. M. nejdp. opata slavnostního dostalo se nám uvítání a obdrželi jsme požehnání N. O. S. — Na rozloučenou promluvil s kazatelny dp. farář Mynařík a slovy pohnutlivými utvrzoval uobrá předsevzetí, načež s téhož místa promluvil na rozloučenou p. bisk. vikář na slova: „Nevyvolili jste si mne, ale já vyvolil jsem si vás, abyste šli a užitek nesli a užitek váš aby zůstal, a pohnutým hlasem vysýlal tyto „apoštoly“ do jich domovů. Vřelý dík vzal J. M. nejdp. opatu za všechnu lásku jeho i celé královské kanonie, dp. dr. Havrda děkoval jménem všech pořadatelů pouti. Vrcholem všeho byla otcovská promluva, láskou dyšící, J. M. nejdp. opata, v níž i k opětné návštěvě posvátného Sionu zvátí nás ráčil. — S velikým potěšením přijal J. Excellence náš velepastýř zprávu o této pouti a želel, že dostalo se jemu telegrafického projevu oddanosti až v pondělí: žehná ve své blahosklonnosti a lásce kněžím, poutníkům i všem, kdo o tuto pout' jakkoli se přičinili. — Vykonal tu za pomoci Boží jistě misie, o níž vysoce vzdělaný účastník pouti pravil, že

má větší účinky, než deset táborů lidu; působit tu s milostí Boží vzájemný příklad a je významno, že mnoho mužů i žen touží zase po této pouti ušlášťice, že přijde jich ještě více, což rok od roku se potvrzuje. — Díky Bohu, že nás šlihl! Vroucně děkujeme všem, kdo o pout' zásluhy si zjednali. Pán Bůh odplat' všem! Nezapomeneme na tak požehnanou pout'! Slzy loučení milou budou upomínkou na dny šťastné požehnání Božího.

Josef Váňa zemřel! V úterý dopoledne dne 11. července za přítomnosti 26 kněží (mezi nimi 6 kolegů zesnulého) byl vsdp. Josef Váňa, farář v Bohárně u Nchanic, na tamní hřbitov k odpočinku poslednímu doprovázen. Padl jako oběť svého povolání, uskořiv si po přestálé těžké operaci na cestě za zaopatřováním nemocného. Choroba po sotva nabytém zdraví se obnovila stala se nezhojitelnou a znova hlodala na tělesném ústrojí jeho tak zákeřně, že konečně po těžkém a velice bolestném utrpení v 50. roce věku svého v pátek dne 7. července (nar. 1861, vysv. 1885) po 26 letech svého působení kněžského došel žádoucího klidu, odebrav se ku Pánu života i smrti, aby vzal odplatu svou. Zesnulý pracoval nejprve jako kaplan v Poličce, pak dlouhá léta v Jaroměři a konečně jako farář po 8 roků v Bohárně. Byl muž talentovaný, v každém ohledu vytrvalý a jako se oddával obětavé práci ve svém povolání kněžském, tak byl i literárně ano i hudebně činný. Čtenář „Obnovy“ se jistě pamatují na jeho feuilletony, které mu nejlépe dosvědčovaly, kterak tento prostý kněz dovede péro ovládati a různé časové poměry nynější poucně, ale při tom v jemném obalu řízně vystihnouti! Zesnulý byl mistrem uhlaženého, poetického slohu. Dovedl zdárně povznášeti srdce čtenářstva, u něhož se zapsal písmem nesmazatelným. Byl také v tiché osadě Bohárenské od svých farníků ctěn a vážen, kteří v čteném počtu přišli, by na poslední cestě svého milovaného duchovního otce vyprovodili. Případně nad rakví zesnulého promluvil farář na Pouchově vdp. sekretář P. Filip Koučecný a kondukt vedl vsdp. bisk. vikář a farář z Ločenic Al. Soukup. Když u hrobu jménem kolegů zesnulého poděkoval vldp. děkan z Kostelce n. O. Kaška, pronesl ještě poslední „s Bohem“ za ním jménem všech přítomných kněží a celé jeho osady vsdp. vikář. Bůh přimíží oddané sluhu svého do stánků nezkalených radostí, kde není bolů a utrpení více, ale věčný klid a mír . . .

Protikotolická zášť na Smířicku. Od té doby, co vštěpuje venkov nejvyšší kulturu „Cep“, jsou přívrženci tohoto listu jako „beránci“. Vždyť přece odporují největší snášlivosti a tichosti aspoň katolíků. Snad proto, že jsou sami nejsnášlivější? I ne — ale proto, aby bylo více slyšeti hřímavý agrárnícky hlas. „Cepem“ vneseno na venkov štvání nejfanatičtější. Surovosti se množí. Tak se dělá z venkova — jedna rodina. Podívejme se, jak je tomu u nás, kde před řáděním agrárníků sousedé se milovali, kde společně druh druhu pomáhali! A teď? V neděli 9. července, kdy naši venkované v Čibuzi slavili svěcení spolkového praporu, vytrháno zákeřným způsobem našincům p. Ferbasovi z Velké Skalce několik záhonů řepy, p. Těmínovi několik záhonů bramborů. Vytrhané plodiny položeny na poli. Čin byl spáchán mezi 11. a 12. hodinou dopoledne, kdy všichni naši stoupenci dleli na slavnosti v Čibuzi. — A pak přicházejí takoví zločinci mezi lid s falešnými projevy útrpnosti nad rolnictvem; pak tacl pustošitelé se dušují, že rolnictvu pomohou. Jestliže někde na poli kradli soc. demokraté, činili tak proto, aby si trochu pomohli. U Čibuze však se vybila zločinná zášť, která ničila jen z nízké msty. A takovým lidem měl by katolický rolník svěřovati svůj osud s plnou důvěrou! Snad to má být odměnou za to, že na žádost agrárníků našiinci již několikrát podepřeli svými hlasy agrární kandidaturu proti soc. demokratům. Inu — někteří lidé „mají křesťanství v srdci“, ale na poli se řídí naukou mohamedánskou.

Bleskem omráčena byla při ranní bouři minulé soboty žena chalupníka Jindrová z Výravu u Černilova, pracující na poli. Záhy však probírala se z omráčení; mimo krvácení z ucha a popálení nohy jiných následků nebylo.

Vloupání do larního kostela v Choustníkove Hradišti u Dvora Králové n. L. událo se v noci s neděle na pondělí. Zločinci šlo hlavně o krádež, o čemž svědčí vloupené, celkem chudické pokladničky chrámové. — Zloděj byl dle všeho zde velmi obeznalý.

Bystec. (Obnova sv. misie.) Od 2. do 7. července konali tu vldpp. superior P. Polepil a P. Slanina C. Ss. R. obnovu sv. misie s výsledkem nad očekávání požehnaným. Bylať tu sv. misie loni a nedávno skončil čas velikonoční. Než přes to plnili zbožní osadníci ráno i večer zdejší krásný chrám Páně, aby naslouchali nadšeným slovům horlivých kazatelů; zvláště o slavnosti Božského Srdce Páně, která na naší osadě od vldpp. missionářů ponejprv na zkoušku byla konána, a o slavnosti bolestné Rodičky Boží bylo účastenství neobyčejné. Zpovídajících se bylo téměř 1000, komunikantů však daleko více, protože mnozí vícekrát ku stolu Páně přistupovali. Obnova sv. misie ukončena byla slavným průvodem s Nejsv. Svátostí Oltářní po osadě. Hlasitý pláč ozýval se v kostele, když vdp. superior s osadou se loučil: s pláčem líbal lid ruce odcházejících missionářů, kteří se všem osadníkům hluboko do srdcí vepsali. Důh odplat' jim vše hojně zde i na věčnosti!

Bošov u Žamberka. Dne 9. července skupina zdejší mládeže se skupinou Nasavrkou pořádaly veřejnou spolkovou schůzi s přednáškou dp. faráře Maximiliana Smrčky z Nasavrk za velikého účastenství. Po přednášce členové skupin měli zdařilé výstupy, jimiž všechny přítomné mile pobavili.

Jubiläum. Dne 23. t. m. slaviti bude vdp. vikář hořický a kons. rada Josef Procházka, farář mlázovický. s 10 kolegy, mezi nimiž je i vys. dp. kanovník Kerner své 40leté jubileum. Vikariátní kněžstvo, povoláné ku okresní konferenci, použilo této příležitosti, aby svému vikáři, jenž je nepřitelem všech hlučných oslav, připravilo prostou ovaci před zahájením konference. Když byl p. vikář sám se o svém jubileu zmínil a prosil, by duchovenstvo naň pamatovalo v memento, promluvil k němu vdp. děkan Koňsol, ukončil přání, aby Bůh p. vikáře zachoval při posavadní tělesné síle a duševní pružnosti v čele vikariátu na mnohá ještě léta, kterážto přání bylo provázáno hlasitým projevem všech přítomných. —

Agrárníci na Čáslavsku. Byli jsme svědky, jak se zuřilo téměř neplíchně od stavovské strany agrární proti stavovskému rolnickému kandid. Šabatovi. Kdyby se byli agrárníci tolik našincům nevysmívali, že na venkově naše strana také kandidovala a kandiduje nerolníky, pak by fanatismus agrární mohl být aspoň poněkud vysvětlitelný. Ale když tatáž strana s takovým chvatem a s tolikerou nepoctivostí snažila se utloukati kandidaturu rolníkovu měšťákem Hnídkem, tu bylo přece patrné, jak se zde vyblýjela protikatolická zášť. A najednou zrovna za zády našimi zcela veřejně hned po prvních volbách přední agrárníci vyzývali k volbě soc. demokratického úředníka proti rolníku Adámkovi. Tohle byl přece příliš silný pepř. Teď poznal každý, i nejprostší, zda agrárníci, chráněnci volných myslitelů, mají na zřeteli předně zájmy stavovské, či zda chtějí z venkova učiniti rejdiště protikatolických štvanic. Agrárníci povykovali proti občanské nesvobodě, volali po volnosti. Zatím však z katolíků chtěli udělati pouhý ujařmený volební materiál. Prohlašovali veřejně, že tedy Hnídek má okres zabezpečený, aniž by okřikli agrární pluky, táhnoucí proti Adámkovi. Spolehali se zkrátka ti „svobodomyslníci“, že svoboda platí jen pro ně, že se musíme dáti vehnat do želez agrárních, i když za zády našincům agrárníci připravují pouta strany rudé. Takové bylo poněti o občanské svobodě politické katolíků. „Hnídku máme zajištěného“, volali triumfálně agrárníci, jakoby musil a musil katolík voliti muže, kteří tolik útoků proti nám podnikli. Tato despotie, toto pánovité sebevědomí musilo rozčilliti každého katolíka, který si byl vědom své volební svobody. — A tak agrárníkům sklaplo. Jsou i mezi nimi hodní, ale bylo potřebí projeviti svobodu katolického voličstva proti těm, kteří řádili proti katolíkům jako proti nejhorším trestancům. A mohou házet agrárníci lidem písek do očí jakkoli výtkou, proč jsme nedali hlasy knězi, my víme určitě, že náš kulturní program dopadal by při zvolení Hnídku hůře než zvolením soc. demokrata, který proti nám níže šval. Koho volebí nadšeně netoliko židé a klerikálové evangelisti, ale komu pomáhají ve všech sil sami volní myslitelé, ten přece nikdy nemůže býti vážným kandidátem dobře přemýšlejících našinců. — Politická svobodomyšlnost agrárníků nejlépe by byla osvětlena po volbách. Lidé, kteří povykovali v každém hostinci, zkrátka všude, že náboženství do politiky nepatří, najednou obrátili z chytrosti zcela a volají, že politickým svéprávným vystoupením poškodili jsme záležitost náboženskou. A aby nebylo o důkaz nouze, mstili se sami horlivě za naši mimokostelní politiku na kostelích, na kaplích, na náboženských průvodech, zkrátka jak se dalo. Někde docela si počínali tak, jako by byli správci kaplí. Máme celou řadu dopisů (též od katolických žen) od Chrásti, Okřešance, Biskupic, Kostelce, Mladotic atd., v nichž líčeny jsou násilnosti, páchané po volbách na našincích. Z Biskupic na př. se nám píše, jak se jeden agrárník rozčilloval, že místní pan starosta pozval kaplana o pouti k obědu. Též v dopise se líčí, jak si ulevili mnozí agrárníci před bývalým agrárním kandidátem p. V. Havelkou. Tu jim řekl rozvázný pan Havelka: „Pánové, měl býti zvolen na Čáslavsku pan Šabata, který byl bez odporu jeden z nejintelligentnějších katolických poslanců; znám ho vyzorně.“ — Jestliže agrárníci měli k nám aspoň trochu lásky, jestliže lačně čekali na naše hlasy, proč nám vnucovali právě Hnídku, který otevřeně přece dával na jevo, jak se zachová k vyučování našeho náboženství na školách? Znamenitě právě ukazují dobráci agrární svou barvu. Učitelům toho naslibovali velice mnoho; uznali (a to právem), že intelligent jest hoden své mzdy. Ale jak se chová ke kněžím? Na schůzi v Čáslavi za přítomnosti Hnídkovy bylo horlivě povzbuzováno, aby se „krotili“ kněží organisující pro naši stranu — Josefinskou stólou! Ostatně tak prohlašováno již v „Cepu“ a jinde. Učitelům soc. demokratickým však agrárníci nehrozili. Tu je viděti ta svobodomyšlnost v nejostřejším světle! Za svobodu a organizační, obětavou práci, směřující k zachování křesťanských řádů, chtějí se pánové mstíti při úkonech náboženských. Tady už není potřebí dalších poznámek. Taková pouta připravují lidé, kteří na Čáslavsku hučeli do katolíků, aby nevolili rudého nevěrce, ale na Chotěbofsku v též čas vyzývali úsilně k volbě „rudého nevěrce“. Tak daleko jde politický kšeft k vůli urvání mandátu. Až by se v příští volební kampani agrárníci polepšili, až by se ocitli v příštích užších volbách v zápasu soc. demokrat s agrárním rozvázným, spravedlivým, pak si dáme říci. Ale nikdy nebudeme voliti muže, takové, kteří by se odvěčovali za katolické hlasy nepoctivými, násilnickými kopanci a kteří by nás k volbě vedli nejraději v řetězech.

Litomyšl. (Úmrtí. — Konference pastorální s rekollekcí. — Pout' katolických paní a dívek.) Dne 11. t. m. zemřel po dlouhé nemoci dp. Antonín Rypka, farář Bawaldský v. v. Pohřeb dnes v pátek o 10. hod. dopoledne. — Při pastorální konferenci, konané dne 12.

4. m. na zdejší probošství, bylo 21 pl. t. duchovních z vikariátu. Odpoledne konal vsdp. probošt duchovní re-kolekce v jub. chrámu Páně. — Katolická jednota paní a dívek vykonala 2. t. m. pouť na Chlumecku a družina katol. panen dne 9. t. m. pouť do kaple Panny Marie Lourské do »Končin«, kdež vsdp. probošt dopoledne i odpoledne kázal četným poutníkům, kteří sem zavítali z celého okolí, a sloužil oběť mše svaté.

Jubiläum v Solnici. Padesátileté jubileum svého kněžství slaví letos dne 25. července vdp. Ferdinand Blecha, os. děkan a bisk. notář v Solnici. Týž narodil se v Rychnově n. Kn. r. 1837, posvěcen na kněze byl 25. července 1861 a od té doby nepřetržitě, což vzácným zájstě jest zjevem, po celých 50 let kněžského života působil v Solnici, zprvu jako kaplan, od roku 1868 jako duchovní správce. Působení jeho bylo v každém ohledu svědomité a vzorné, pro farnost solnickou pak záslužné; vždyť jeho přičiněním na př. v Solnici byla zřizena opatrovna a vystavěn hřbitovní kostelík. Významný den svého jubilea oslaví staříký jubilant tiše v kruhu svých spolubratří, kněží z vikariátu rychnovského a rodáků solnických, kteří jej v dotýčný den (v úterý 25. července) k jeho zlaté mši svaté doprovodí, aby svému ctitodnému spolubratru a bývalému učiteli projevíli hold úcty a bratrské lásky. Mnogaja ljeta!

Vysoké Veselí. Město naše od pradávna bývalo konservativní. Hledělo si věci všeobecně prospěšných, nezanedbávalo při tom ani národní ani náboženské stránky a tak vládl pokoj a mír mezi občany. Od nějaké doby pozorovati jest důkladnou změnu. Našli se již ti, jimž zželelo se tohoto klidného života venkovského a proto hledí po způsobu velkých měst pracovati s duchem času, by také zdejší lid zanechal »tmařských copů«. Způsob, jakým se »šíření osvěty a pravdy« děje, jest dostatečně znám a není jinaký ani u nás. Kdož nechť se podrobiti pokrokářskému komandu, bývají napadáni v podobných novinách. Tak »Čas« ze dne 7. t. m. napadl lokálkou »Jak se dělají Mariánské studně« zdejší továrníci paní Buvovu. Co se stalo? Paní tato dala svým nákladem zavěsti na místní hřbitov vodovod a místo to nazváno »Mariánská studně«. Ačkoli není vše dosud upraveno, rozčílila se již která pokrokářská dušička nad tím a hrozný ten čin odhalila v novinách. Je to pro zlost: stále se hlásá pokrok a tady jsou ještě lidé, kteří vedle skutečného pokroku váží si také víry po otčích zděděné. Milý pane pisateli, to je zas takhle: Katolíci obětují dobré skutky Bohu, nebo svatým, ke cti Boží. Jak kdo to činí, to jest již jeho vlastní záležitostí. Vy si dáte, jako vzorný pokrokář, svoje vzácné tělíčko spáliti a my nebudeme pátrati, kam váš popel uloží. Tedy jen nechte naše svaté pole, my si to již spravíme a jistě dobře — bez vás.

Obchodní škola obchod. gremia král. města Kolína. Zápis do: Dvoutřídní obchodní školy pro jinochy, dvoutřídní obchod. školy pro dívky, jednoroční obchodní školy pro dívky, jednoročního kursu pro absolventy škol pokračovacích, koná se 8., 9., 16. a 17 července.

Volby ua Nasavrecku. Kdyby se měly všechny pod-vody některých zelených pokrokářů a jich dorostu při volbách vypsati, byla by z toho tlustá kniha. Pro dnešek uvádíme jen některé: Jeden člen agrárního dorostu, nevolič, který na faře u tetičky (je tam hospodyně) dělá ze sebe třebas »klerikála«, kde mohl a jak mohl, agitoval proti katolíkům. Když jeden staříký volič náš šel k volbě, pravil mu: »Koho budete volit, Mazance? Toho nevolte, listek by byl neplatný, musíte voliti Pa-d'oura.« Za tím starcem však šel našinec, který mladého »dorosta« náležitě poučil, a starce z jeho podvodných rukou vyrval. V jednom místě, právě vedle volební místnosti, agrární členové dorostu za stolkem seděli a nabízáli se každému k napsání listku. Jak to poctivě činili, snadno da se hádati. Na př. když volič chtěl voliti dra. Mazance a nepopustil, tedy napsali Mazance, ale s chybou, aby listek byl neplaten. Kéž našinci všichni brzo procitnou a nedají se vláčet stranou agrární, stranou prospěchářskou!

Volby v Kratonohách. V naší farnosti se drželi našinci znamenitě. Nejvíce hlasů (97) bylo odevzdáno pro našeho kandidáta. Když sčítal agrárník jako předseda volební komise hlasy, ulevil si v rozčilení nad tak velikým počtem našich hlasů: »Kde se tady tolik volů nabralo!« Tak tedy tento pán cti venkovany, tak chce dělati z venkova jednu rodinu! Pěkný to respekt k občanské svobodě venkovanů, kteří si nemínili vzíti na krk agrární jho!

Volby v Trnavě u Bablc. Pan agrární starosta Koutník jest podle všeho mužem nejučenějším, když dovede řízně a krátce odbyti politické přesvědčení venkovanů jiných. Po prvé volbě nazval našince blbci. Zvláštní zdvořilost, pane starosto! Naposledy tedy budou »blbci« všichni lidé, kteří nesouhlasí s agrárním dietářstvím a kteří se ozývají proti úžasným hospodářským nepořádkům agrárních veličin v Kostomlatech, Pardubicích, Žďáře atd.

Jak bojoval pan Srdínko proti velikému vlivu cizího velkokapitalismu. K tomuto článku, uveřejněnému v čís. 22 zaslána nám byla tato úřední oprava podle § 19.: Není pravda, že jsem někoho prosil o milost, ale je pravda, že jsem ani s panem ředitelem ani s místní školní radou neměl žádného sporu o uhlí. V Dobřenicích, 4. července 1911. Kar-el Pič, řídící učitel.

Do Dobřenic. Uveřejnili jsme panu Pičovi žádanou opravu, ačkoli jiná redakce již z formálních příčin by se velice rozmyslela. Oprava tedy zaslá-

na teprve dne 4. července. Bylo by věcnější řád-ky od nás uveřejněné dokumentárně vyvrátiti. Ale to jest obtížno. Doufáme, že pan Pič nemá pamět tolik krátkou, aby nevěděl, že spor o uhlí opravdu měl. A snad si také vzpomene, kdo se ho ještě při té příležitosti zastával. Jen se trochu zamysli! Bude-li zapotřebí, objasníme tu nesnáz určitěji.

Různé zprávy.

Na Velehrad, do Luhačovic a Kroměříže bude vypraven 13. srpna t. r. zvláštní vlak z Kolína. Vlak bude až po Českou Třebovou na všech stanicích přijímati účastníky. Cena jízdy z Kolína tam a zpět bude obnášeti asi 15 K. Z ostatních stanic oznámí se cena jízdy co nejdříve. Přihlášky přijímá do 17. července t. r. Antonín Mertlík, pořadatel výpravy, Úpice.

Praktické vlastnictví. Není každému přáno, že při nákupu modních látek vlněných, zvláště plesových, suken, modních barchetů a flanelů šatových i košilových zefírů, damašků, ručníků, kapesníků i lněného a bavlněného zboží, bývá štasten. Stejně se to má s koupí výbav pro nevěsty. Co již bylo nářků na dodání zboží! — Tomu všemu se rázem odpomůže, když obrátíte se na český podnik »Tkalcovské výrobní společenstvo »Vzájemnosti« v Hronově 531, které při odvolání se na tento časopis každému sbírku vzorků s cenníkem bez závazku ke koupi franko k lask. prohlédnutí zašle. Doporučujeme tento osvědčený reelní a solidní český podnik vzácné přízni našeho váženého čtenářstva co nejvíce-leji. Podnik tento zasluhuje co největší podpory, neboť se skládá z českých tkalců, bydlících v dědinách na samých hranicích Pruska.

Parné letní dny nebezpečím kojence. Veliké procento úmrtnosti kojenců lze přičísti letním nemocím. Nejnebezpečnější z těchto jest průjem a dále vývin, zdraví a život kojence těžce ohrožující střevní katar, který mnohdy již v několika dnech vyrve miláčka z náručí matky. Střevní katar přivodí se zejména v kravském mléce obsaženými zárodky, které následkem zvýšené teploty se neobyčejně rychle rozmnožují a přispívají k rychlému rozkladu. Kravské mléko ostatně není teprve pak děcku nebezpečno, když nese již znatelné známky rozkladu, nýbrž samo sebou v čerstvém stavu, ježto kasein mléka kravského pro své kompaktní a příliš hrubé vločky mnohem méně jest přípustný zaživacím šťávám žaludečním a ve střevě, než jemné vločky kaseinu mléka ženského a jelikož zůstáváje t. zv. »škodlivé bílkoviny.« Nejúčelnějším jest podávati dětem mléko ve způsobu prosté kaše z mléčných sucharů, jichž škrob pečením změnil se ve snadno rozpustnou a asimilace schopnou formu a takovýmto přípravkem jest bez odporu Nestlé-ova dětská moučka, obsahující čisté alpské mléko.

(Zasláno.)

Veledůstojnému Pánu, panu

Janu Fr. Seldlovi,

bisk. vikáři a notáři, děkanu v Černilově,

vzdávají tímto veškerí účastníci poutní výpravy na Sv. Horu u Přibramě ze dne 1.—3. července 1911 za všecku obětavou péči a starost, dále za všecku námahu s uspořádáním tak veliké výpravy spojenou, jakož i za všechny ty duchovní a umělecké požitky, jichž výpravou účastníkům poskytl, nejsrdečnější díky a zaplat' Bůh, s tou vroucí prosbou, aby, dá-li Pán Bůh, na druhý rok o uskutečnění nové podobné výpravy se zasadil.

Jméнем všech účastníků

Bohumil Drda.

(Zasláno.)

Velectnému pánu, panu

Josefu Štěpánovi, pozlacovači v Pardubicích!

Pokládám za svou povinnost, abych Vám za Vaši uměleckou práci, kterou jste dílem sám osobně, dílem skrze své, velmi dovedné dělníky, při renovaci našeho hlavního oltáře prokázal, vzdal díky neličené. Vaši zásluhou to jest, že v našem chudém chrámu Páně máme konečně aspoň jedinou věc skutečně pěknou a cennou: hlavní oltář. Vaše práce došla zasloužené pochvaly jak se strany p. bisk. vikáře, tak i p. patronátního komisaře a rovněž všech osadníků: ano, jsme přesvědčeni, že ani úsudku přísného odborníka báti se nemusí. — Připomínám, že jako s provedením, stejně i s cenou jsem úplně spokojen. Vzdávám za vše srdečné díky a přejí hojného požehnání Božího! —

Ve Vápně dne 10. července 1911.

V úctě veškeré

Fr. Janoušek, farář.

Konkurenční výbor pro stavbu kostela v Semilech,
dne 16. července 1911.

Velectný pan

B. Škarda,

majitel uměleckého závodu pro malbu etc. skla
v Brně!

Do zdejšího děkanského nového chrámu Páně byla Vaším osvědčeným závodem všechna okna jak figurální, tak medallionová i s prostou ornamentikou dodána v uměleckém provedení k úplné spokojenosti.

Konkurenční výbor dovoluje si proto Vašemu Blahorodí vysloviti svůj upřímný dík a doporučuje osvědčený Váš závod co nejvíce-leji.

Rud. Husák, předseda. Frant. Mizera, ředitel škol a
jednatel konkur. výboru. Frant. Svoboda, děkan.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. července 1911. 1 hl pšenice K 16'20—18'10, žito K 18'50—14'20, ječmene K 00'00—00'00, oves K 10'40—11'20, prosa K 00'00 až 00'00, vikev K 00'00—00'00, hrachy K 00'00—00'00, čočky K 17'00—00'00, jahel K 28'00—00'00, krup K 28'00—0'00, bramborů nov. K 12'80—13'00, jetel. semene červ. K 00'00—00'00, máku K 44'00, 100 kg šitných otrub 14.—, pšen. otrub K 14'00—00'00, 1 kg másla K 2'40—3'00, sádla vepřového K 2'20—0'—, tvarohu K 0'40—0'44, 1 vejce K 0'08—0'00. 1 kopa sels K 0'00 až 0'0, 1 kopa kapusty K 4'00—8'00, 1 kopa drobné zeleniny K 1'00—0'00, 1 kopa cerele K 0'00—0'00, 1 kopa petržele K 0'00—0'00, 1 svazek mrkve K 2'40 až 2'60, 1 svaz. cibule K 0'60—'80, 1 hl jablek K 0'00 až 0'00, 1 hl hrášek K 00'00—00'00. 1 bedna třešní K 2'40—2'60. — Na týhodní trh dne 8. července 1911 bylo přivezeno: pšenice hl 180, žito hl 228, ječmene hl 5, oves hl 210, prosa hl 0, jahel hl 00, jetelového semene hl 68½, máku hl 0, sels kop 0, cerele kop 00, kapusty kop 15, drobné zeleniny kop 428, petržele kop 00, mrkve svaz. 150, cibule svaz. 100, brambor hl 85, jablek hl 0'—, hrášek hl 000, třešní bedek 50, vepřé kusy 2, podvinčat kusů 600, kůslat 00.

ČESKÁ	ZVOT	ČESKÝ
		
PRVNÍ ČESKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA zří. r. 1827.		
Společný ústav C. k. míst. První české vzájemné pojišťovny		
ČESKÁ VZÁJEMNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA		
ČESKÁ	ZVOT	ČESKÝ
Kancelářské dávky: Praha, Spálená ul. Pošto- vna.		

C. k. místodrž. konces.	
informační	
kancelář	
PAVEL BAYER, Hradec Králové, podává	
zprávy o uvěřehodnosti firem obchod- ních i živnostníků, jakož i v škeré zpřá- vy soukromé ve věcech diskretních, opatří též	
půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.	

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ ZÚROKUJE VELADY 4 a půl proc. ***	
---	--

Chcete se výhodně ošatiti ?? Vydávejte si ihned vzory pánských látek k nahlédnutí. (Zvláště vzor látky »Palmira«) od fy ED. DOSKOČIL CHOCEŇ. První český sušitelský závod soukromného zboží ***	
--	--

-----	--

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiněte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Girový účet u Ústř. banky Účet pošt. spoř.
čes. spořitelny. č. 111.610.

Československá záložna v Praze,
zapsané společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2 % — 4 1/2 % dle výpo-
vedí ode dne vložení do dne vybrání.
Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně učiněné úročí 5 %, bez vý-
povědí.
Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požádání složen listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. března 1911 K 560.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli
(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5.

VARHANY

nedostižné intonace, skvostné
fungující pneumatiky se všemi
možnými novinkami důstoj-
ného i slavným patronátním
úřadům doporučuje

Karel Čápek,
(dříve B. F. Čápek),
zavedl pro stavbu varhan
a harmonii

POLÍČKA (ČECHY)

Založeno r. 1802.
SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc-
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam-
ramu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Pensionát Voršilek :: v České Skalici

obsahuje německou školu s právem
veřejnosti, zřízenou dle osnovy
trojtřídní měšťanky.

Chovanky mohou se vzdělávati v ja-
zyce českém, francouzském (učitelka ro-
zená Francouzská), anglickém a italském,
cvičiti se v malbě, hudbě (na piano,
houle, harmonium, varbany a citery)
a učiti se různým ženským pracím, v-
řet, praní, žehlení a vedení domácnosti.
Též tanci a jemným způsobům spole-
čenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, velikou
zahradu, krásnou, zdravou polohu a ro-
mantické okolí, zvláště Babiččino údolí
v Ratibořicích.

Měsíční plat mírný. — Ostatní v pro-
spektu. — Nastoupení možno kdykoliv. —
Školní rok počíná 15. září t. r.

Představená.

Poznámka. Redakce „Olnovy“ doporučuje všem
„Pensionát v České Skalici“ rodičům, kteří si přejí,
aby se jejich děti německy naučily, ale přitom se
neodnárožily a mravně bez úhony zůstaly. —

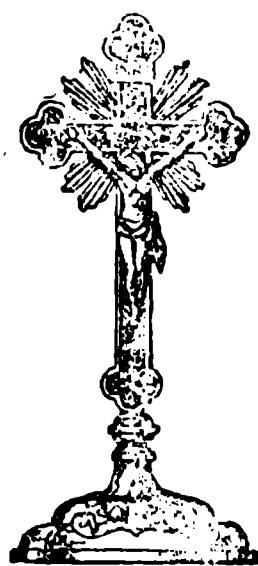
Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přečtne, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahoslavenosti Milosti revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
sintim za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez úroků.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácnosti.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
kovoého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

3232 3232 22 3232 3232

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střípce, tře-
pení atd. — — — — —

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA v PRAZE, Jindřišská ul. I.

213 213 213 213 22 213 213 213 213

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Skлады:
Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. s. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

**Cenníky zdarma a
franko.**
**Nejnižší měsíční
splátky.**

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.



Umělecký ústav
pro malbu na skle

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malovaná
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené v místě.

Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křídlové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i ol-
bovní rada zdarma.

Přetvárná vyznamenání a doporučení.



Dříve než koupíte
zahrad. železný nábytek
než budete říditi
drátěné ploty a vrata
stavte se u jedi-
ného výrobce:
J. Plocka v Hradci Král.
(Pětidomí).

Poděkování.

Všem, kdož našeho předraženého syna, bratra, strýčka atd. vdp.

Josefa Váňu,

faráře v Bohárně

k věčnému odpočinku doprovodili a naši bolest projevy soustrasti zmírniti se snažili, vzdáváme

nejsrdečnější díky.

Zvláště vřele děkujeme J. Exc. nejdůst. Panu biskupovi Dru. Jos. Doubravovi za vzácný projev účasti v nemoci, nejdůst. biskupské konsistoři za veškerou přízeň zesnulému po dobu nemoci prokazovanou, vldp. Al. Soukupovi, bisk. vikáři, za vedení průvodu a útěchy plná slova, vldp. J. Konečnému, faráři, za krásnou pohřební řeč, vldp. A. Kaškovi za tklivé rozloučení nad hrobem, dp. J. Michálkovi za jeho nevšední ochotu a rady při obstarávání pohřbu, všem vldpp. duchovním za účast, p. říd. učiteli J. Machovi a pp. učitelům za krásný zpěv, p. MUDru. J. Jankovi, obv. lékaři v Libčanech, za obětavou péči po čas nemoci zesnulému věnovanou, sl. deputaci král. věn. města Jaroměře, sl. deputaci sboru učitelského dívč. škol v Jaroměři, sl. sboru hasičskému v Bohárně a všem pp. účastníkům pohřbu z blízka i z dálky voláme:

Zaplať Vám to Bůh!

Jménem truchlících pozůstalých:

Antonín Váňa, říd. učitel.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—. Stav vkladů ca. K 35,500.000.—. Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

$4\frac{1}{4} - 4\frac{1}{2}\%$

Daň důchodkovou platí ústa / sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukládacích, lesů, rent, dŕev, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníetví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádja a kauce. — Eskont faktur a smének. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem srovným. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkreditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladště spojene telegrafní koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vortfálský a slenský anthracit. Mokry slenské a svatoňovické. — Brikety. Kovárské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

„nemáme rádi, když zavoláme Husova a přece tohl, mávnuv o nřaz lze. Zastít baci. Byl Hus mohl vidět, jaké následky toho vystoupení. Či eněhl v vola, byl by zastít, poněvadž vlasti svy mluvel, mluval se jom, dhl a odvola, nehl, ná sledky by byly pro český národ osudné. Píset pokrokovce dr. Chalupný v pamfletkách. Přehl, dne 1. 1911: Události samy dosti výmluvně dokazuj, že hnutí husitské jako každé hnutí mēl i rub. Bylo demokratické a vedlo přímo k sesílení paasiva a zroizení lidu selského. Vypěstoval želaznou kazen kramon a vedlo k záhubnému bezvřadí. Prōtestovalo proti upálení Husovy a samo došlo take k upalování »kacířů« zprvu jen z náboženských, později bohužel i ze strannicko-politických pohutek. Vzniklo, v národě neslycha-ný ruch myšienkový a skončilo trapnou prázdno-tou a leností duševní . . . Kdykoli by se v národě českem obnovilo podobné hnutí, jako bylo husit-ské, bude stejně draz zapláceno: nový směr zne-přátelil by nás opětně s celým světem a v naší zenišpisné poioze by vedl znova k situaci národu nebezpečné. To lze předpokládati s iistotou.«

Kulturní jiskry.

Starobylé léčení koní. (Z rukopisu z r. 1694.)

Kůň kdyby velmi zdavený byl a hnílost měl v sadnu. Vitrolium zvař s octem vymejvej mu, naděla je prachu z kaesu, zasejpej. byl-li by otok, tedy řepiček zvař lepej přikládat. Zkušenost jest. — Proti zlůvě aneb hrbolu. Vezmi kámen, na kterýž voda z střechy kape, tím mu dav hrbol. — Proti dejnavici. Vezmi hořčice tři hrsti a hrst soli, vaříš to v víně jako i hořec a vytáhna kůň, vlejš mu to v hrdlo, a to učin po dvě jitra nebo víc. — Proti scivácení koně. Vezmi staré podešvy, zkrájej je drobně, k tomu kuří trus a semenec, obviníš koni hlavu pytlein, sklad' to na kuthan do živého uhlí, ať mu dejm do chřípí jde; potečeť mu voda z chřípí, až bude uhlí uhašovat, a ty je obživuj dýmají, a koňovi hlavu sehní, ať chvíli nad tím dýmem stojí; to učin po dvakráte neb po třikráte. — Chceš-li, aby se kůň reschválil. Když kůň napájí se zvlášť na horce, couřni opačkou zase s koněm dvakrát neb třikrát když z vody vyjždíš. — Který kůň jest obstátný, že již schází a nemuž jísti. Pouštěj mu ze čtvrtince prsní z obou žil, též i z těch dvou žil, kteréž jsou na nohách vnitř stehen a jsou nejtlustší, k nimž se jiné žily scházejí, kaž kůň nejprv před pouštěním zahřítí, po pouštění kaž na něm jeti do vody, ať zatonou ta místa, kdež mu pouštěno, aby mu krev vodestala, tím jemu pomůžeš a potvrať. — Proti nehtu. Pohled', kde má kůň na dolní čelisti kel, pak od toho klu až do prostředních zubův řez mu kuží dobře dolů řezáčem, až bude krvaviti, potom vezmi vlasův z jeho hřívky neb ocasu a navleč jich do průstipu uděla je na konci jako paličku, strkejž mu do chřípí, byť mu měla i krev téci, ať se mu frká. — Poznati nehet koňovi aneb jinému dobytčeti takto: Předně má chřípě studené, a rozláhni oči rukou, tu uzříš, že budou krvavé a pod očima jako pecky, protože dáš-li se mu rozmoci a v čas koně neopatříš, umřeť. — Na nehet zkušeno koni i krávě i jinému dobytku. Zstrouhej kuru z klokočkové kulky drobně a osolíš s chiebem. Dej mu snísti, a nechť-li by, vždy nějak do něho vecpej, ať jej pozře. — Proti kašli koňskému. Také toto dobré jest: Ssekej žízalky drobně, přičiň k tomu soli krušcové a dávej koňovi s ovsem. — Když se kůň na ledu nadře. Sádlo a lněný olej spusť spolu, maž jej tím, teplým po všem ledvinu i mezi rozkroky. — K témuž. Pouštěj mu krev ze bočních žil; to velmi pomáhá od kulhavosti. — Když kůň má tlusté oteklé nohy. Rozpusť lejno kravské litým octem, přičiň k tomu soli, tím jemu namaž nohy i obvažuj teplým. — Proti každému otoku na nohách koni. Vezmi potočník, bylinu, která na bahninách roste, vař v vodě, a když dobře vyvře, přilej k tomu víných podčepků. tříž koňovi dobře teplým nohy a obvažuj. Zkušenost jest. — Na tlusté nohy koni. Vlčí lýko usuše, stlouci na prach, vsypati do kozoho mléka, třiti mu nohy několikrát přes den . . . (kus textu nečitelný) a vždy mu tím tří, až se zhojí. Potom, aby ztenčely, bílky vaječné stluka, s dřevěným olejem maž na sukno a obvaž mu nohy. — Maž na osutý i náchtu z té nohy. Jarý loj, staré sádlo, dřevěný i lněný olej, med, spusť to v hromadu a tím koním masti nohy proti srsti i tu, kdež by noha schla, i tu, kdež srst nechce růsti; nech tak, ať samy strupy dolů prší; tato masť všecko zhojí, když ni pilně mazati budeš. — Když koni noha oteče. Loj starý spusť s soli, obvaž mu tím nolu několikrát. — Který kůň má loket. Proveč koňovi žini v ten loket, učině v ní kopřivy kofen, a když se bude hnojit, můžeš na něm jezdit, nic mu nebude škoditi, vyhnojí se ze všeho; Také přidávej mu často tuze lolkou lískovou to místo. — Když se na koni kůže spadá. Vezmi dubových kůr, coť se zdá, usuš je, potom ztluč v hmoždíři a uvař je v vodě, dobře v té vodě teplé omáčeť šátky, vymejvej mu často ta místa, která se padají. — Kterého koně had neb něco jedovatého uštíkne. Vezmi syrové předeno konopné, namniž je popelem, a zvař, potom obvaž tak horkým to místo, kdež zateklo. Zhojíť se, ano to dobře jest i na každou hrbolu.

Opravený rudý názor o svobodě a rovnosti.

Ovšem rudá prakse v tom směru se již dávno rozcházela s teorií. Malokdo proslul tak velikými násilnostmi jako strana soc. demokratická. Nyní začínají soc. demokraté býti již upřímnější. Když se přímo hnuly obžaloby na rudou despcii, na rudo pronásledování dělníků jinak smýšlejících, musili soc. demokraté něco promluvit, čím by své zpupné jednání aspoň trochu omluvili. Kromě toho soudružka Lilly Braunová, choť bývalého soc. demokratického poslance dra. Jindřicha Brauna, vydala svazek svých »Pamětí« (Denkwürdigkeiten), v němž uvádí celou řadu případů, z nichž patrně, že v sociální demokracii jest rovnost, svobody a bratrství velice málo. Dle vlastních zkušeností, dle odstrašujících příkladů, které uvedla, podává tento samostatný posudek:

»S rovností všech ve smyslu stejné ceny a stejné vývojové schopnosti, s bratrstvím ve smyslu vzájemného dorozumění vedeme davy do bludu. Jakoby příroda, která každému stéblu trávy dala jinou podobu, neměla lidem ještě bohatější rozmanitost umožniti! Jako by právě bratrství nebylo vždy vzácnější, zato však vždy hlubší, čím

více se vyvíjíme! Přirozené ohrady respektovati místo je rozbíjeti — vzdálenosti uznávati místo je fráseni překlenovati, to byl náš úkol! Místo toho upadáme pod maskou bratrství do domýšlivosti, hubíme úctu před rytíři ducha, takže konečně každý domácí blázen nazývá Goetha bratrem.«

Velice zajímavé doznání právě z kruhů rudých!

Ženský výrobní spolek a pokrok. Tento pražský spolek jest pro praktickou výchovu dívek velice prospěšný. To bylo u příležitosti čtyřicetileté památky potvrzeno nesčetnými projevy díky rozumných žaček. Ale volnomyšlenkářský »pokrok«, jemuž jest každá zmínka o křesťanství solí v očích, nespál a musil si uleviti výtkami. V pokro-kářském »Ženském Obzoru« sl. Klumpartová ulevila svému »protiklerikálnímu« nitru jen což! »Ženské Listy«, redigované slovatnou básnířkou Eliškou Krásnohorskou, o útoku Klumpartové píší v č. 7. doslovně:

»Charakterisovala se. Nevěděla nic uslechtilějšího, než vyjeti si proti škole Výrobního spolku se starou odrhovačkou o klerikalismu. Slečně Klumpartové se nelíbí, že škola nedopouští, aby si žáčky braly dovolenou k vůli zpovědi, již by konaly soukromě a bez dozoru, po jednotlivu a každá se směla zpovídati, kdy by chtěla a kde by chtěla, třeba i v bytech kněží, nýbrž že k vůli pořádku a kontrole se jde v určitý den společně v průvodu učitelek, ovšem jen dobrovolně — totiž dle dobré vůle rodičů neb odpovědných pěstounů. Která žačka přinese písemné vyjádření těchto, že si nepřeji, aby šla ke zpovědi, není nucena jíti a nemá to pro ni žádných důsledků ve škole. To nemůže sl. Klumpartová vyvrátiti ani jediným faktem, a přece se neostýchá tvrditi proti jasné pravdě, že prý jsou dívky nuceny choditi ke zpovědi a že škola není tolerantní k těm, které jsou jiného přesvědčení než klerikálního! Ba dovršuje svou dvojazyčnost i tím, že toto »klerikálství« přistrukuje za vinu ne škole, nýbrž spolku a jeho výboru. Proč prý »starostlivé dámy z výboru« nezavedly také společné docházky nekatolíček pod dozorem školním do kostelu jejich vyznání? Nechtě tedy až příliš starostlivá, ba všetečná tazatelka zvl, že když se hlásí asi čtyři evangelický neb tři pravoslavné a třeba i jedna židovka o dovolenou k vůli náboženským svým funkcím, nenechá škola ani jediné bez kontroly, nezneužívá-li dovolené, což jest u malého počtu těch jednotlivých snadno zjištití. Avšak šesti stům žaček vyznání katolického, jejich rodiče až na zcela nepatrné výjimky chtějí, aby dcerky jejich ke zpovědi chodily, nechávají volnost, aby šly kdykoliv a kamkoliv, vymáhati na nich pak zpovědní listky aneb se o každé zvlášť jinak přesvědčovat, kde vlastně byla, — za tento pokyn se škola Výrobního spolku asi poděkuje přemoudré žačce, která se vyšinula na její mentorku, žalobkyni a soudkyni.

Není prý to »žádný klep, ani jed«, čím tato »vděčná« žačka školu obmyslila, ale zapomněla se a doznává sama, že udává, co kdysi »mezi chovankami se stalo veřejným tajemstvím« — tedy o čem si chovanky, jí asi podobné, skleply. Jest to zcela nepravdivá, nesmyslná historie o »úmorné práci« žačkám ukládané, aby se prý hotovily dary pro hodnostáře církevní. Pravdou jest naopak, že kdykoliv se ve škole spolkové hotovily neb opravovaly předměty kostelní, nebyly to dary, ale byly buď majetkem žaček samých anebo pracovní na objednání, při čemž byla žačkám práce zaplácena. Každé překrucování jest hanbou toho, kdo se ho dopouští s úmyslem pokáleti školu, z níž mezi tisíci hodných žaček vyšla také nejedna prohaná a utrhačná. Ještě jeden skvělý důkaz o klerikálství Výrobního spolku podává mu sl. Klumpartová k jeho jubileu. Ve třídě němčiny, v níž byly chovanky i 20 let staré, byla prý pro cvičení diktována také — nastojte — dětská modlitbička k Ježíškoví! Není to hrůza? Zajisté »starostlivé dámy výboru« by měly po strašlivém tomto odhalení naříditi učitelkám němčiny, aby ve třídách svých, ovšem pro mladší dívky zřízených, kde ale leckdy i starší než dvacetiletá jazyk si oblamuje na němčině, diktovaly raději vzory milostných psaníček aneb kapitoly z jistých moderních románů.

Veliká důslednost moderních duchů. Prý postupujeme výše, nové směry filosofie přispívají k přesnému třibení duchů; proto lidé stávají se zásadovější, žulové charaktery vynořují se nad povrch fádni společenské hladiny.

Zatím však nedůslednost, skokanské kompromisy stále se množí. Bojí-li se i velice vlivný, politicky vynikající občan o svůj kabát, o diety a podobně, hledá ochranu v kompromisech nejdůvoležitějších. Vzpomeňme si jenom na moravského dra. Stránského, na agrárníky a soc. demokraty, co upekli před druhými volbami! Ale takové kompromisy nejsou pouze u předních velikášů. Vidíte je v denním životě všude. Tu se chýlí občan ke konservatismu, hned zase k pokrokářství, jakou kdy rozkáže plachtu rozpjati osobní prospěch. O Husově hrdinství mluví se stále silněji — ale zároveň stoupá politika zaječl. Nejhůře nakládají moderní filosofové s náboženstvím. Agrární řečník na př. v obci katolické naladí strunu smířlivou, dušuje se, že jest také katolíkem; jakmile však se ocitne před soc. demokraty nebo volnomyšlenkáři, hned hřmí hlasem velikým, že jest také ctitelem mo-

derních světových názorů. Zkrátka, jak toho kdy vyžaduje politický obchod.

A tu dlužno konstatovati, že právě kruhy inteligentní jsou v tom směru třtinou větrem se klátící, kdežto prostý venkovan jest vytrvalejším, obětavějším zastancem svých názorů, než jeho městský mentor. Ba, prosté ženy z lidu dovedou býti daleko důslednější svým zásadám, než městský velikáš, který shání popularitu tam, kde se právě dá.

Dne 8. l. m. »Čech« kreslí tento velice charakteristický obrázek: »Německý národ ocitl se u východu ze zemské, lutheránské církve, on dnes volá: Pryč od Lutheru! Ale kam? Snad k církvi katolické? Tam dokonce ne! Jatho (protikřesťanský pastor) jej těší, že z církve zemské povede jej teprve k náboženství. K jakému? K náboženství bez Bůha, bez Krista, povede ho do prázdna.

Kruhové vzdělanější, tak zvaní »Vielistrové«, za mobem (chátou) nepůjdou, oni přidržují se zásady: »Der Mensch muss doch a bissl Religion haben — člověk musí přece míti trošičku náboženství!« Stejně jako má podušku, aby se mu pohodlněji leželo. Náboženství to nevyžaduje na něm ani nejmenší obětí, on také na ně nebere nejmenšího ohledu. Ono mu též nepřináší ani nejmenší útechy, když jej na př. mrkvička klepne. On v tomto stavu bývá ochoten povolati k sobě i duchovního, jemuž se vyzná, že si časem trošičku též zahřešil, načež ten který kněz vyleje naň nádobu alabastrové masti sladkovonných frází, a pasažér jede jako »Eilgut« na onen svět v domnění, že Bůh s několika kury andělu vyjde mu v ústrety.

Z toho čtenář pozná, že náboženství těch 10.000 nahoře nebývá o nic lepší, než náboženství mobu. Rozdíl je pouze ten, že ti nahoře nemluví o něm tak sprostě a urážlivě, jako mob, zato ale frivolněji.

Trošičku náboženství míti, náleží k bon tonu. dodává náteí konservatismu v předních dvorních a prináší řády a důstojnosti, úhrnem ale nemá cenu o nic lepší, nežli atheismus davů; víra v těchto kruzích nejen že je naprosto mrtvá, nýbrž ona zahnívá a šíří kolem sebe spíše morový zápach. Ti nahoře, jak se říká, Pána Boha nechávají na pokoji, ale zapovídají si, aby Bůh zasahoval do jejich sfér zde na zemi. Jest jedno slovo, před nímž každý z těch 10.000 křičuje se, je to klerikalismus. Postačí říci, že Bůh řídí všechny lidské věci, a že by každý měl vůli jeho se podříditi: tu je již oheň na střeše. Jenom ne slouti klerikálem. Musíme prý dělati koncesse liberálům prohlašováním, že nejsme klerikály a vedle toho musili keřšťanstí sociálové ve Vídni spolu zaručiti se, že budou klaněti se modernímu Bálu — nacionalismu — jemuž jsou ochotni obětovati Čechy, a když to došlo k volbám liberálové šmahem je zradili. Tak to dopadlo ve Vídni.

Záchrana našich památek. V okresní školní konferenci ve Vysokém Mýtě dáno na program: »Kterak může učitelstvo působiti k ochraně umělecko-historických památek.« Konference zahájena c. k. okresním hejtmánem šl. Richardem z Česných, jako předsedou okresní školní rady a nemalým příznivcem starých našich památek, který společně se zasloužilým c. k. okresním inspektorem Vil. Drdou působí blahodárně na učitelstvo okresu tak, že porozumění a cit pro staré naše památky ujal se nejen na venkově, ale i ve městech v kruzích učitelstva a jemu svěřeného žactva. Ku konferenci delegován c. k. konservátor B. Dvořák z Pardubic. Pročtená přednáška ředitele Jos. Novotného z Vraclavě byla vzpruhou nejen úcty k našim památkám, ale i citění národního, které proudy volnomyšlenkářskými bylo pomalu pohřbíváno. Věcných a upřímně myšlených dotazů a rozlovorů účastnili se zvláště páni učitelé Jetmar, Klimeš a Smer.

Konservátor arch. B. Dvořák připomenul, že vydány jsou některé výnosy na záchranu našich památek, že však nestačí a nutno domáhati se zákona Helbertova, který pro neurovnané poměry parlamentární stále se oddaluje. Připomenul dále, že mají učitelé kromě historicko-uměleckých památek všimati si na venkově památek lidových, krás přírodních a na podkladu našich památek pracovati k umělecké výchově mládeže.

Připomínaje dále, že třeba zavedení místních kronik pro každou jednotlivou obec a zápisy mají svěřeny býti učitelstvu jako nejpopovlanějšímu. V soupisech místních měla by býti vyznačena veškerá důležitá obydlí venkova s nákresey půdorysnými i pohledy, vrata, branky, zajímavá zákoutí, stavení podřízená, sušárny, olejny, medňky, třílny na len, domácí tkalcovny a pod., co dříve bývalo při větších státcích. Kromě toho veškeré hospodářské nádoby a nářadí. Mízi takofka před očima stará obydlí venkovská, ráz vesnic nahražován stavbami novými, bez slohu a účelnosti. Dále třeba vyznačiti některé staré zvyky a obyčeje, písňe, říkadla, pověsti, které mají vztah k místům vyznačeným v okolí a pod. Konference měla úspěch nad jiné uspokojivý.

Bude-li takto pracovati učitelstvo naše v duchu národním, hledíc zachovati poklady naší kultury, bez pošilhávání po planých frázích mnohdy falešného pokroku národu nepřátelského, uctí tak nejlépe památku velik. učít. národů A. Komenského.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovostavení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Cenná usmání od vld. stádu duchov. k dispozici.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Školský obzor.

Finanční studie moderního velkána. Už jsou tu ty žulové charaktery, jež se nedají žádnou nepřizní zlomiti, nastavující hrdinně čela svá reakční vichřici. Noví Husové a Savonarolové! Samo sebou se rozumí, že mají morálku ještě vyšší, ideálnější. Co jest komu po tom, že jsou ta pravidla proti Husovi pohodlnější? Ani na tom nezáleží, že zásady nových těch velikých obzorů zachovává přesně i málo učený handlíř, který moderní filosofické knížky ani neviděl! Kněžím tací pánové citují různá naučení, jak se mají spokojiti s největší chudobou, ale při tom jim zároveň předpisují největší daně na účely vlastenecké, kulturní a humanistické. (Tak ovšem vyžadují větší počet záruk, než v kolik věří katolíci.) Sami tito rázní hupští však se zaopatřují tak vydatně jako obyčejní byrokrati. Přinej z větu všelikého sbírají pel do svých hlubokých kapes. Samy pokrokářské Frumarovy »Učitelské Noviny« kárají otevřeně chamtivost pokrokářsko-učitelské dynastie Rašínů. Dne 5. července čteme v nich tuto vtipnou ironii:

»Čas« napsal 3. června, že Rašínové se umějí zaopatřit. Patrně není dobře informován. Pravý opak je pravdou! Neboť bývalá špice organizace učitelské Viktor Rašín provádí právě škrtý ve svých vydáních. Je to až dojemné, čteme-li ve svých dubnových »Ped. Rozhledech« letošních, že z »Děd. Komenského« vystoupil Viktor Rašín. Zakrvácel se chudšas učitelskými podniky finančně — záchrana velela vystoupit. Třeba s těžkým srdcem, ale vystoupit. Deset korun je při nynějším drahotě značný obnos, jehož ani bankovní ředitel nemůže tak snadno postrádati a potom, vždyť odchodu jednoho člena »Děd. Komenského« ani neucítí. Zůstanou tam přece ještě učitelé horských vísek, kteří snáze než on snesou roční povinný výdaj 10 K za knižiny »Děd. Kom.«. Dále celkem vzato, publikace »Děd. Kom.« nehodí se ani na stůl do salonu bankovního ředitele. Co by tomu řekl finanční svět, kdyby tam při nějaké návštěvě spatřil na příklad Harapátovy »Rozpravy zeměpisné«. Někdo by však mohl třeba namítnouti: Mravní povinnost! (totiž členství »Děd. Komenského«! Pozor. »Obn.«). Třesky plesky! Mluvíme přece o Vi-cto-ru Rašínovi, kolegové! Konečně i kapka útěchy — nejoucí se na vždy. Jsme přesvědčení, že nabídne nám ihned pomocnou svoji ruku, jakmile se zřídí při »Děd. Kom.« desetitisícové místo presidentské.

A hned na druhé straně též Frumarův orgán píše o »obětavé« snaze jiných pokrokářsko-učitelských pohlavářů:

»Městská rada pražská dosadila při posledním obsazování na všechna místa učitele v ternu první, a sám pan starosta dle zprávy v denních listech žádal, aby terna c. k. okresní školní rady byla zachována (ve školním odboru i v městské radě). Nechceme se dohadovat, proč se tentokrát dělo, co se jindy nestává. Ale když »Škola našeho venkova« v květnovém letošním čísle tak rozhořčeně vyčítala, že »štáb« »Učit. Novin« je vinen zatímností p. Jos. Černého v Praze, musíme nyní nějaké slovo říci. »Český Učitel« nemluví, »Škola našeho venkova« mlčí, tak promluví aspoň »Učit. Noviny«. Jos. Černý definitivu v Praze má; dostal ji ihned, jak podal první žádost. Král. hlav. město Praha dovedlo se povznést na vyšší úroveň, zastupci obce pražské nevzpomínali na surové výpady »Českého Učitele« proti městu Praze v roce 1906 a respektovali stáří, zvolili Jos. Černého, ač v ternu byl také učitel, který slouží již 14 let v Praze a nemá vůbec nikde definitivy — proti Černému je ovšem mladým. Dnes je Josef Černý definitivním učitelem třídy II., a nemá-li ještě plat jako učitel třídy I., tak se o něj vážně neucházeli, ale dostane jej jistě co nejdříve, tak že bude mít úplný příjem učitele I. třídy v Praze: základní služné 1600 K, aktivní přídavek 640 K, pět kvin-kvenálek po 200 K, obecních přídaveků 500 K a obecní přídavek starobní 400 K. Jakmile se vyplše první místo učitele I. třídy v Praze, o které bude p. Jos. Černý stát, jsme jisti, že je jakožto nejstarší žadatel ihned obdržel (tím mu však plat nebude nikterak zvýšen). — Padl poslední trumf »Školy našeho venkova«, že totiž Josef Černý je zatímčním učitelem II. třídy v Praze vinou »štábu« »Učit. Novin«. Ale čím se bude pan Smrtka nyní

ohánět, čím bude nyní vysvětlovat desetitisícové příjmy Josefa Černého z banky »Prahy«, Ústřední záložny, redaktorství atd., o ostatních vúdcích českého kartelu učitelského ani nemluvě. Pan Jos. Smrtka sám je už dávno řídícím učitelem a redaktorem výnosného měsíčníku, nyní také získá něco jako revisor Ústřední záložny, a funkce sběratelů banky »Prahy«, stipendia, honoráře z »Českého Učitele«, »Školy našeho venkova«, Ped. Rozhledů, výhody z knižkupectví a nakladatelství, vázanost tak mnohých na Ústř. zál. a bance Praze udrží ještě dlouho nynější výtečníky v ZÚS při síle a zdraví, při moci a slávě na prospěch všech, jimž se neprotiví politika machiavelistická, jesuitství, podrážděná domýšlivost, stálá pdezíravost a žurnalistická hrubost, o níž svědčí poslední ročník »Č. Uč.« a tak mnohá čísla »Školy našeho venkova«, nejnověji číslo červenové.

Byrokrat ustáleného rázu aspoň nezapírá, že se jeho snahy nesou výhradně k nabytí velkého kapitálu. Pokrokářští velikáni však dovedou svou obchodní akci maskovati heslem, že jim jde vlastně o pokrok, osvětu a nejčistší humanitu.

Kolej Arnošta z Pardubic v Praze přijme pro školní rok 1911—12 asi 50 studujících českých vysokých škol pražských na byt s celým zaopatřením mimo prádlo za průměrný měsíční poplatek 60 K. — Žádosti, k nimž třeba u nově se hlásících přiložiti: a) křesťan. list, b) vysvědčení o majetkových poměrech, c) vysvědčení o posledních studiích, d) vysvědčení lékařské, e) doporučení některého duchovního, přijímá nejdéle do 31. srpna 1911 správa koleje Arnošta z Pardubic v Praze-II., Voršílská ul. č. 1, která též ochotně bližší sdělí neb prospekt na požádání zašle.

Zápis žáků a žákyň do jednorozhodného učebního kursu IV. ročníku v Dobrušce. Při naší měšťanské chlapecké škole zřízen jest již od roku 1905 IV. ročník, jenž hodí se zejména těm žákům a žákyňm, kteří vychodivše měšťanskou školu, chtějí nabýti ještě dalšího průpravného vzdělání a pak těm, kteří potřebují ke vstupu do vyšších škol (učit. ústavů, obchodních a průmyslových škol a pod.) zákonitého stáří 15 let, takže mohou právě tohoto roku jako předpravy výborně zužitkovati. Vyučuje se všem předmětům měšťanské školy, — ovšem v poněkud rozšířenějším rozsahu a s ohledem ku praktickým potřebám života — pak algebře, lučbě, těsnopisu, francouzštině a němčině. Všechny předměty jsou povinné. Neznalost základů francouzštiny není závadnou pro přijetí. V té příčině podá ředitelství bližší vysvětlení. Školné je 40 K ročně a platí se pololetně napřed. Chudí žáci mohou býti částečně i zcela od placení osvobozeni a knihy se jim po případě zapůjčí. O levné a slušné byty není nouze. — Zápis koná se po prázdninách, přihlášky žáků a žákyň přijímá po celou dobu prázdnin.

Pro katolické školství. Ve svém katolickém ústavu učitelském v Čechách máme letos již druhý ročník, na Moravě budou klásti o katol. sjezdu v Olomouci základní kámen k budově svého učitelského ústavu, v Praze-Dubenci kladli jsme sice o dvě léta dříve základní kámen, kladli jsme jej však bez zásob peněžních a podle příkladu katolického arcibiskupa sv. Jana de la Salle, v naprosté důvěře v Prozřetelnost Boží. A od té doby zkusili jsme při tak zvláštních a nepřetržitých finančních nesnázích zase tolik ochrany a požehnání Božího, že utvrzení jsme ve svém přesvědčení, že dílo, jemuž jsme se s tak zvláštní energií a důvěrou oddali, musí patřiti mezi veliká díla prozřetelnostní. Dílo to těší se také zcela zvláštní péčí nejdušojnějšího biskupa českého. A z té příčiny musíme se těšiti neb by nebylo bez této mravní podpory jinak ani možno — při lidské křehkosti — setrvati v překonávání onoho tuhého boje o finanční zabezpečení podniku tolik nákladného. Do dnešního dne za dobu dvou let vystavěli jsme v Bubenči teprve čtvrtinu budovy katol. paedagogia a z toho jen menšina je za hotové. Jaké jest u nás uvědomělých katolíků českých, v příčině obětavosti tříštění zájmy a dary na různé podniky, jež by byly výtečnými skutky katolíků českých, ale ovšem jen za doby náboženského kulturního míru. Ba plynáme z nevšímavosti a ze strachu před terrorem i na chlubné podniky zaklených zednářů, co mčzitiť naše vlastní katolická díla záchraná marně se shánějí po pomoci. Kéž k svému poučení si všimáme bezohledné a směle taktiky zkartelovaných protivníků a poznáme hrozná znamení doby! Kéž jednáme jakožto prozíraví národovci a věrní katolíci, neodvisle i k mínění i terroru, pevně jsouce přesvědčení, že vlastně jen ohrožování; a hubením náboženství — jak se nyní provádí hrozi národu osudné nebezpečí a záhuba! Poznávajice pak ve znamení doby svůj čas, stůjme s pevnou neochvějnou konsekvencí k heslu: »Věrní Čechové, uvědoměli katolíci — Sobě, napřed sobě a svým všenárodním záchraným dílům nábožensko-kulturním. Jen tak shrneme dostatečné obnosy na podniky záchrané v oboru školy, tisku a organizace. Jedině tato taktika jest moudrou pro katolické Čechy a jediné touto stanou se probuzení čeští katolíci opětně buditeli svého národa — z poroby tentokráte daleko osudnější. Před nedávnem největší list pokrok. potupil v dlouhém úvodníku podniky kat. paedago-

gii v Čechách a na Moravě a vyřkl ortel klatby, zrádovství národa nad tím, kdo by přispěl haléřem na ně, neb dokonce odporoučel toto naše záchrané dílo. Katolíci — klerikálové — pod klatbou zrádovství musí zachraňovati národnost, jak národovci pokrokaři velí; ovšem klerikálové činili a činí pro národnost vše možné bez pobízení; a však dle svého přesvědčení a svědomí pro záchranu národa ve sv. náboženství klerikálové pracovat a agitovat nesmí. To je ovšem ta vyšší povinnost národa ve sv. náboženství; klerikálové proti té středověké netoleranci »církevní«, ujednané na sněmu světských knížat. Tak před nedávnem více pokrokářských listů ulevilo si v týž den současně pohrůzkou, že jistý podnik v Bubenči koná prý veliké agrace, tomu že prý nutno zabránit. Ovšem pokrokaři chtějí míti monopol na dech života klerikáního i jednotlivých klerikálů samých. Prosíme tímto co nejdutlivěji vid. klerus, pak své příznivce, uvědoměle katolíky a vudce o přízeň pro všechny naše sběrací akce a o hojnou peněžitou podporu. Katolíci, sdružení v katolických spolcích a korporacích, pamatujte jako prozíraví Češi a uvědoměli katolíci vždy na svénezbytné všenárodní záchrané nábožensko-kulturní dílo, které jménem vašim podnikáme, na Katolický ústav ku vzdělání učitelů v Bubenči. Je to vaše, speciálně vaše dílo.

Pozor!

Žádejte u svého kupce ne
prostě »polévkové kostky«,
nýbrž výslovně

MAGGI

HO polévkové
kostky

5

l.

je to jsou

uznaně nejlepší!

Pravé pouze se jménem **MAGGI** a
ochran. známkou křížovou hvězdou.

Tkalcovské

výrobní společenstvo „Vzájemnost“

v Hronově nad Met.

zvýší za příčinou zařízení mechanické tkalcovny
ve Velké Pořčici nad Metují svůj provozovací
kapitál

ze 150.000 K
na 250.000 K

Kapitál tento lze upisovati jako závodní
podíly à 40ti korunách, nebo jako volný vklad
s přiměřenou lhůtou výpovědní, při zajištěném
6% úrokování, kterážto výše úroková po celé
12leté trvání závodu se vyplácela. Podnik
podléhá revisi Zemského výboru a Zemského
svazu.

Bližší informace podá ochotně
ředitelství.

Český, křesťanský a svépomocný
podnik tkalcovský.

Proč?

je knížka náprsenka bez háčků
praktická, pohodlná a ponejvíce
se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.

2. u náprsenky této odpadá samo-
zřejmě přetváření háčků, jinak
u nápr. s háčky nutné.

3. nemá-li háčků, neakrabou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.

4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připnutých náprsenek,
velmi nízká.

Zámlky obratem pošty vyřizuje

Fejgl & Byčičště

obchod prádlem a galanteriím zboží
Hradec Králové, Jiráčkova třída.

Kolínskou cikorku!

Poblíž továrny Ad. Novotný a spol.)

Provádí: Rozměřování a ohraničování pozemků, vytyčování sporných hranic, zaměřování meliorač. odpadu a regulačních toků, parcelaci plánuky p.o. knihovni pořádek, zcelování pozemků, arrondace velkostatků, projekt, regul. plánu měst a osad methodou trigonometricko-polygonální, tracování silnic a drah. -- Firma zařídí se. Pro projektování meliorač. plánu, kanalizace a vodovody, regulace řek, opěrné hráze, údolní přehrády, silnice a mosty. --

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za ni^ž ručí:

1. obec Vysokomýtska, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

1. Všechny křesťany světa, že...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...
 51. ...
 52. ...
 53. ...
 54. ...
 55. ...
 56. ...
 57. ...
 58. ...
 59. ...
 60. ...
 61. ...
 62. ...
 63. ...
 64. ...
 65. ...
 66. ...
 67. ...
 68. ...
 69. ...
 70. ...
 71. ...
 72. ...
 73. ...
 74. ...
 75. ...
 76. ...
 77. ...
 78. ...
 79. ...
 80. ...
 81. ...
 82. ...
 83. ...
 84. ...
 85. ...
 86. ...
 87. ...
 88. ...
 89. ...
 90. ...
 91. ...
 92. ...
 93. ...
 94. ...
 95. ...
 96. ...
 97. ...
 98. ...
 99. ...
 100. ...

oz. nekova banka v Praze.

**Veškeré zakázky, vyřizují se pouze
V ADALBERTINU.**

u Hradci Králové,
na Graštině

00000000000000000000000000000000

44 49 22 50

mak a to dle výpočtu.

Stožek listky na požádání zdarma

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji. :

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný

životenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na záadé křestanské svépomoci, za dobu svého trvání během necelých 2 let vyplatil v 12 případ. úmrť celkem 13.575 K, získav 805 členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, úpisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým příbazným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Spolek strádá jménem pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přístojné případy úmrtí poskytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášce na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frank. Key
president.

Vač. Jenš ovaký
jednatel.

Jan Kryšpin,

(J. Sylvesterin
syn. vec. nistupce.

odborný
všeobecný zväz

129 00000

oken kostelních

PRAGA

1. *Alfama* (1997) 100
 2. *Alfama* (1997) 100
 3. *Alfama* (1997) 100
 4. *Alfama* (1997) 100
 5. *Alfama* (1997) 100
 6. *Alfama* (1997) 100
 7. *Alfama* (1997) 100
 8. *Alfama* (1997) 100
 9. *Alfama* (1997) 100
 10. *Alfama* (1997) 100
 11. *Alfama* (1997) 100
 12. *Alfama* (1997) 100
 13. *Alfama* (1997) 100
 14. *Alfama* (1997) 100
 15. *Alfama* (1997) 100
 16. *Alfama* (1997) 100
 17. *Alfama* (1997) 100
 18. *Alfama* (1997) 100
 19. *Alfama* (1997) 100
 20. *Alfama* (1997) 100
 21. *Alfama* (1997) 100
 22. *Alfama* (1997) 100
 23. *Alfama* (1997) 100
 24. *Alfama* (1997) 100
 25. *Alfama* (1997) 100
 26. *Alfama* (1997) 100
 27. *Alfama* (1997) 100
 28. *Alfama* (1997) 100
 29. *Alfama* (1997) 100
 30. *Alfama* (1997) 100
 31. *Alfama* (1997) 100
 32. *Alfama* (1997) 100
 33. *Alfama* (1997) 100
 34. *Alfama* (1997) 100
 35. *Alfama* (1997) 100
 36. *Alfama* (1997) 100
 37. *Alfama* (1997) 100
 38. *Alfama* (1997) 100
 39. *Alfama* (1997) 100
 40. *Alfama* (1997) 100
 41. *Alfama* (1997) 100
 42. *Alfama* (1997) 100
 43. *Alfama* (1997) 100
 44. *Alfama* (1997) 100
 45. *Alfama* (1997) 100
 46. *Alfama* (1997) 100
 47. *Alfama* (1997) 100
 48. *Alfama* (1997) 100
 49. *Alfama* (1997) 100
 50. *Alfama* (1997) 100
 51. *Alfama* (1997) 100
 52. *Alfama* (1997) 100
 53. *Alfama* (1997) 100
 54. *Alfama* (1997) 100
 55. *Alfama* (1997) 100
 56. *Alfama* (1997) 100
 57. *Alfama* (1997) 100
 58. *Alfama* (1997) 100
 59. *Alfama* (1997) 100
 60. *Alfama* (1997) 100
 61. *Alfama* (1997) 100
 62. *Alfama* (1997) 100
 63. *Alfama* (1997) 100
 64. *Alfama* (1997) 100
 65. *Alfama* (1997) 100
 66. *Alfama* (1997) 100
 67. *Alfama* (1997) 100
 68. *Alfama* (1997) 100
 69. *Alfama* (1997) 100
 70. *Alfama* (1997) 100
 71. *Alfama* (1997) 100
 72. *Alfama* (1997) 100
 73. *Alfama* (1997) 100
 74. *Alfama* (1997) 100
 75. *Alfama* (1997) 100
 76. *Alfama* (1997) 100
 77. *Alfama* (1997) 100
 78. *Alfama* (1997) 100
 79. *Alfama* (1997) 100
 80. *Alfama* (1997) 100
 81. *Alfama* (1997) 100
 82. *Alfama* (1997) 100
 83. *Alfama* (1997) 100
 84. *Alfama* (1997) 100
 85. *Alfama* (1997) 100
 86. *Alfama* (1997) 100
 87. *Alfama* (1997) 100
 88. *Alfama* (1997) 100
 89. *Alfama* (1997) 100
 90. *Alfama* (1997) 100
 91. *Alfama* (1997) 100
 92. *Alfama* (1997) 100
 93. *Alfama* (1997) 100
 94. *Alfama* (1997) 100
 95. *Alfama* (1997) 100
 96. *Alfama* (1997) 100
 97. *Alfama* (1997) 100
 98. *Alfama* (1997) 100
 99. *Alfama* (1997) 100
 100. *Alfama* (1997) 100

ke-
nang
si-
tuasi

Veskeré település, ország: **moderna rada bezplatno**
veřejně dostupná i z definitivní objednávky

Založeno roku 1836.

Založeno roku 1836

Vklady přes 18,000.000.—

Ake. kapital E 8.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Fillálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4¹/₄ — 4¹/₂ %.

Eskont směnek i faktur
Úvěry všeho druhu 

Velkoobchod uhlím a koksem.

Vadla a kauce **Bursovni obchody**

OBNOVA

Číslo 29. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 21. července 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ až $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000- FILIALEKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Zkouška z turecké humanity.

Docházejí stále děsnější zprávy, jak »rytířští« Mladoturci krvavě, ba bestiálně řádí proti křesťanům — nyní zvláště proti křesťanům albánským. Co se všechno čekalo od mladoturckých frázistů! Již v době, kdy k vůli dosažení moci sypali lákavé sliby na všechny strany, přemýšleli tito krvaví despotové, jak by se dala pouta na rukou křesťanského obyvatelstva přitáhnouti.

Vládní kruhy turecké tolikrát již své humanistické sliby zrušily, tolikrát slabší národy místo ochrany uštkly, že Albánci nevěří již ani nejslavnostnějším slibům tyranů. Turecká víra vnesla již před staletími do krajin, vzdělaných kulturou kře-

stanskou, strohé barbarství. Někteří důvěřivci čekali, že snad aspoň některý směr moderní filosofie znímní sveřepost vyznavačů Islamu, kteří se honěvnatě vzpírají přijmouti křesťanství, jež považují za náboženství nízkých otroků. Těžko však jest slyšet hlas dokonalejšího náboženství nebo moderních filosofických proudů, kde urputný vzdor zapřává si ší. Zpupná vůle jest stále tvrdá, instivá a neprovádí barbarství pouze na těch místech, kde vidí nepřekonatelné fyzické překážky. A bestiální zločiny páchají nyní Turci zrovna tak, jako před pěti sty lety. A někde jeví se krvelačnost ještě horší než krátce po smrti Mohamedově. Pokroková Evropa, která v dlouhých, dryádnických úvahách tolik ráda vykládá o »násilnictví klerikálních«, muže se nyní na vlastní oči přesvědčiti, jak velký jest rozdíl mezi humanitou křesťanskou a tureckou. Přírovnějme poměry ve státech vzrostlých kulturou křesťanskou proti barbarskému státu tureckému!

Ať nikdo neříká, že bez účinné výchovy katolické by byly nynější státy křesťanské tak vysoce povznešeny v humanitě nad Turky, jak jsou právě nyní! Lehko jest otírat se pomluvami o vychovatelku církev, když již úkol dokonán. Proč humanita nejde ku předu v Turecku, ač toto se může mnoho naučiti od sousedního křesťanského Bulharska a Černé Hory? Proč žáci Mohamedovi to, co znamenalo ve státech křesťanských kulturní vývoj, barbarsky po celá století šlapali? Proč v pohanské Číně vládně dosud krutost tolik sveřepá? Proč se stávají Zulukaifí a Hotentoti jemnějšími, citlivějšími teprve při styku s kulturou křesťanskou?

A zmodernisovaná Evropa posud pohlížela na turecké zuření mlčky. Ačkoli dříve statisíce křesťanů v křižáckých válkách zcela ochotně obětovaly své životy za utiskované bratry, nyní právě ty kruhy evropské, které se chlubily humanitou nadkřesťanskou, pohlížejí na těžký zápas křesťanských Albánců a Makedonců neklidněji. A sveře-

pé bestiality přece páchají se o mnoho blíže kulturním střediskům Evropy než za času Bedřicha Barbarosy. Přímě před okny zmodernisované Evropy teče nevinná krev potokem; přes úpěnlivě volající nevinně vražděných divají se vlivní politické na zápas jen jako na zajímavou cirkusovou lru, jako na divadlo. A hledí na všecko z povýšené galerie, aby se jím při podívaně ani vlas nezkřivil.

Mladoturci vraždí s dáblskou chytrostí opoziční žurnalisty. Dne 21. t. m. zavražděn byl žurnalista Seki bej, který již r. 1909 odbyl si několika-měsíční vězení za to, že s Mladoturky nesouhlasil. Opoziční list Sekiuv Šehra, jiz dříve byl zastaven pro kritiku mladoturckých zlořádu a nyní zastaven znovu. Již dříve byli zavražděni dva opoziční žurnalisté; a úřady to tak chytře zařídily, že vrahy před veřejností prohlásily za »nezvěstné«. Nova vražda vyvolala mezi opozičními žurnalisty tak velikou hruzu, že některé listy raději redaktoři sami zastavili. List »Merich« stýská, že jest dnes žurnalistům huře než za starého režimu hamidovského. Dřív byli svobodomyšlní žurnalisté vypořádáni, nyní však jsou zákeřně, bez soudu zavražděni.

Viedeňský dopisovatel světového listu anglického »Times« slyšel od amerického cestovatele po Albanii tyto zprávy, čerpané z osobní zkušenosti:

»Pod rouškou zdánlivé amnestie a příměří turecké sbory soustavně ničí každý lidský příbytek, každý snop a každou potravu v horách albánských. Dílo zpusťování pokračuje bez milosrdenství a nešetří se žádné bytosti lidské. Staří lidé, ženy a děti, pokud neutekli na Černou Horu — jsou porubáni, — ženy před tím zneuctěny. V tomto okamžiku několik set žen a dětí jest odříznuto od Černé Hory a obklíčeno od tureckých sborů.«

»Times« sděluje dále, že všechna obydlí od hranic k Tuze byla zničena. Dle svědectví samých mohamedánů byla spalena tureckým vojskem. Ačkoli katolíci Malisoři dobytím Tuzy (v břez-

né teploty, za jasného nebe a uspokojující vyhlídky děl se s obou stran krkonošských výstup na Sněžku. Šťastná náhoda tomu chtěla, že poutníci s obou stran setkali se bezprostředně před svým cílem v polovici samého kůzele vlastní Sněžky na staré klikaté cestě. V průvodu J. E. nejdp. biskupa byli: mladý hrabě Karel Czernin z Marešova, dále vsdp. kanovník a kapit. děkan dr. Jan Soukup, vdp. bisk. sekretář dr. Jos. Hurán a dp. katecheta Ezer z Marešova. Druhého dne časně z rána přibyli ještě na Sněžku pan hrabě Rudolf Czernin se svou chotí a dcerou, komtesou Idou Czerninovou z Marešova a vdp. farář Boh. Kulhánek z Niederhofu u Vrchlabí.

Pomalů vystupovali jsme na téměř hory, kam dospěli jsme krátce po 8. hodině večerní.

Nevím, byl-li vysoce vztýčený prapor pozdraven vysoké návštěvě, či měl-li dnes, jako obyčejně jen hlásati, že nelze již na Sněžce naléztí útulku — nám aspoň nebyl špatným znamením. Jsa přechetnými návštěvníky Sněžky uctivě pozdravován, odebral se nejdp. biskup nejprve do kaple, jež byla svěží zelení a květim důstojně vyzdobena. Po kratičké modlitbě prohledl si kapli. Pak šli jsme do pruské boudy, kde všichni jako hosté pana hraběte Schaffgotsche byli jsme ubytováni. O 9. hod. byla společná večeře. Radost nejdp. biskupa a jeho průvodců nad šťastně dnes skončenou visitační cestou a uspokojení z nádherného vzestupu na hory přivedly náladu veselou, při níž za přátelského rozhovoru večer rychle uplynul. —

Když roku 1854 poprvé prodléval biskup na Sněžce, strhla se v noci velká bouře s blesky, hromobitím a prudkým lijavcem; z velkolepého východu slunce nebylo prý tehdy praničeho viděti. Nám bylo nebe milostivější. Trochu brzo pro unavené spáče probudil nás budíček již po 3. hodině. Když jsem sešel před boudu, našel jsem tam již nejdp. biskupa s jeho sekretářem a měl jsem pak čest po celé jitro býti po jeho boku. Nad námi klenulo se nebe jasné, ale v pošeří ještě bezbarvé; pod námi celé pohoří se vými údolími i hřbety, chatami a vesničkami, pokryto lehkým závojem mlhy, ale přes to již jasné rozeznatelné ve svých jednotlivostech: před námi na východním obzoru

plul lehounký mráček, na vrchním kraji již uzardělý polibkem vzházejícího jitra. Tam mířily zraky nás všech.

Co jsme tak stáli za větrem u české boudy, plni očekávání, vynořil se náhle přímo před námi na okraji hory policista; a pod jeho ochranou odvážil se vyjít první skromnický paprsek světelný. Neboť v témž okamžiku zablesklo se na obzoru; světlo rostlo a za několik okamžiků vytvořilo světlo polokouli. Chvilí vznášelo se světlo to tam na temném pozadí jako polokoule obrovské, rudě zářící lampy. Ještě chvíli — a plná ohnivá koule vystoupila nad obzor. Ale její světlo nás ještě neoslepovalo. Rovnoběžně s obzorem obepíná kouli temný pás a dělí ji na dvě části. Ale tu již pronikají paprsky mocnější, nejdříve z polovice hořejší, a před nimi přechá temný pás — až tu vznášel se před námi v celé kráse své zářící zlaté slunce. Oko již nesnese jeho světla; ale jímá zrak obraz jiný, úchvatný: svěží paprsky sluneční odívají klenbu nebeskou v nádhernu nevylicitelnou. A tu slyším se rtů biskupových slova hymny:

»Iam lucis orto sidere.

i pokračuji s ním:

»Deum precemur supplices.

Ut in diurnis actibus

Nos servet a nocentibus.«

Již vyšla denní hvězdy zář:

nuž, prosme Boha v pokoře,

by v našich činech celý den

nás ochraňoval od hříchů.

Zrak náš nyní obrací se k zemi. Jeho Excellence dalekohledem pozoruje dlouho a podrobně vzelebný obraz před sebou: jasně slunečním ozlačené vrcholky hor, temně modrý, od jasu světelného ostře vystupující stín na svazích horských a pošeří a mlhu hluboko v údolích, v marném zápase proti dni, vždy silněji vstávajícímu. Dávno již byli se odebrali ostatní návštěvníci Sněžky ještě k odpočinku do hotelu, když my jsme skončili rozhled s temene hory. Pak šli jsme do kaple. Zatím co jitro v údolích budilo lid k práci denní, prosil zde na posvátném temeni hory v dlouhé modlitbě pastýř za požehnání Boží pro svoje stád-

FEUILLETON.

Jeho Excellence nejdp. biskup dr. Doubrava na Sněžce.

Přinesli jsme již krátkou zprávu o tom, jak nejdp. biskup zakončil letošní svou visitační cestu po vikariátu trutnovském vystoupením na vrchol Sněžky. V těchto dnech dostali jsme do rukou katolický list z pruského Slezska »Greif« ze dne 4. července t. r., v němž dr. M. Schuler, dvorní kaplan hrabat Schaffgotschů z Warmbrunnu obšírně líčí pobyt Jeho Excellence na Sněžce.

Máme za to, že zavděčíme se mnohým našim čtenářům podáním věrného překladu poutavého toho líčení.

Dr. Schuler píše:

Dne 23. června t. r. o svátku Nejsv. Srdce Páně sloužil nejdp. biskup královéhradecký Jeho Excellence dr. Josef Doubrava nejsv. obět mše sv. v kapli sv. Vavřince na Sněžce. Pokud jest známo, vystoupil před ním jen jeden biskup na Sněžku, totiž kníže-biskup Vratislavský dr. Jindřich Förster, jenž byl na Sněžce dne 20. a 21. června 1854, aby tam znovu posvětil slavnostně tamní kapli, poněvadž tato, stavši se roku 1810 obětí sekularisace, sloužila od roku 1824 jako hostinec k účelům mnohdy velmi světským. Jest tudíž návštěva biskupa na Sněžce takovou vzácností — a tentokráte za skvělé pohody měla průběh tak krásný, že zaslouží vyličení obšírného.

V neděli dne 18. června dostalo se p. říš. hr. Bedřichu Schaffgotschovi, jako patronu kaple sv. Vavřince na Sněžce, v zámku Greiffensteinu první zprávy o tom, že nejdp. biskup královéhradecký, jenž v těch dnech na úpatí Krkonoš visitoval, zamýšlí vystoupiti na Sněžku a tam dne 23. června sloužit mši svatou. Hrabě Schaffgotsch rozhodl se ihned, že pojedje vysokého hosta na Sněžku osobně pozdravit; a v jeho průvodu zúčastnil jsem se výpravy na Sněžku i já.

Kdežto od neděle do středy neminulo dne bez deště, byli jsme ve čtvrtek dne 22. června tím radostněji překvapeni příznivým počasím. Za mír-

nu) stali se na 10 dní pany města, ani se nedotkli soukromých domů. Spálili pouze konak a veřejné státní budovy. Turci mohamedánskou ves Kodrabar nechali úplně bez pohromy, zato však sousední ves albánskou úplně spálili. Na břehu skaderského jezera jedna dědina albánská obrácena od tureckého velitele v rum. Pouze jediné stavení ponecháno neporušené, aby si tam mohl komandant připravit přibytěk. Na druhé straně jezera spálena a rozbořena ves Bria a šest jiných. Celkem mezi řekou Semí a Skaderským jezerem je spáleno a rozbořeno 18 vesnic. Podobné spousty spáchány na území katolických Kastrátů. Všechny křesťanské vsi jsou tam spáleny a pobořeny. Kostely v Selcích, Kukli a Drumi vypáleny a jiné zneuctěny.

Kdyby mohli Turci lehce povstalec zdotat, vyhubili by je všechny a zavedli by tam osadníky turecké. Lačná chuť po úplném vyvraždění Albánců byla u Torguta Šefketa paši zcela zřejmá, třebaže vládní kruhy turecké staraly se o šíření nepravdivých zpráv, které maskovaly pravdu nejčernější.

Nejhorším podvodem byly oficiální krásné projevy mladoturckých politiků, které zdály se poukazovati na příchod míru, náboženské a národnostní snášlivosti. Ta lesklá hesla svědčí jen o tom, že zarytí násilníci naučili se z nouze a z politické přetvářky papouškovat fráze pařížské a portugalské.

Na mladoturckém sjezdu v Soluni řekl předák Halil bey: „Vážíme si každé národnosti i jazyka bez ohledu na různé živly naší říše. Podobně mluví i jiní turečtí velmožové, že nemají šovinistických cílů národnostních, že chtějí chránit svobodu všech vyznání a pod. Nynější krvavé divadlo však jest výmluvným svědkem, jak na sebe brali vlcí roucho beránčí, aby se zabýskli před střední a západní Evropou.“

Netrpělo násilím velikým toliko školství albánské, nýbrž i školství bulharské a srbské. Na př. v Kosovsku uzavřeno pod lichými záminkami přes 500 srbských škol. Turci si rozhodně přejí, aby křesťanská „rája“ živořila beze všeho vzdělání, protože člověk neuvědomělý snadno se dá zotročit. Přitom Mladoturci s ďábelskou chytrostí vyvolávají umělým způsobem spory mezi národnostmi potlačovanými.

Kterýkoli list o nynějších poměrech v Albánii a Makedonii se rozepisuje, každý píše souhlasně. Ovšem pokrokářské listy se pokud možno širšíma osvětlení hrozných poměrů vyhýbají, protože by to velice rozčilovalo tisk rabínský. Ale ani pokrok. listy Turky nyní nechválí, protože by se staly při tak hrozném mluvě očitých fakt prostě směšnými jakoukoliv obranou notorických tyranů. A přece civilisovaná Evropa posud hledí na vše vlastně s rukama založenými. Výmluvné znamení doby, známka bankrotu chvástivé humanity! Volnomyšlenkáři si ovšem troufají proti bezbranným kněžím a jeptškám, lhounce, že prý tak chrání lid. Ale proti Turku

nezahajuje se vážné tažení ani ve volnomyšlenkářských novinách, ač za redakčním stolem nebrozí ostří tureckého jataganu.

Bude snad lépe v ostatní Evropě, zda-li se úmysly moderních nevěreckých despotů? Co se stalo v Barceloně a v Lisaboně, to se nedá přelakovat žádnými vzietnými slovy.

A násilí pokračuje dále. V Portugalsku dalo se na voličích od volných myšlenkářů násilí horší než v Turecku. Také tam opoziční redaktoři byli žalářováni, časopisy opoziční zakazovány. Ti úředníci, kteří se odvážili pronést jen z daleka svobodnou kritiku o zednářské vládě, byli šikanováni nebo svých míst zbavováni. Redaktor čelného listu katolického, který byl přepadán zákeřně již dříve, po vítězství revoluce byl zavražděn.

Ted' posílají zednáři na onen svět poctivé opozičníky způsobem elegantnějším.

Francozský list „XXme Siécle“ v červnu přinesl senační zprávy o pravé „epidemii náhlých úmrtí“. Tajně, nehlučně jsou otravováni vynikající konservativci obyčejně v žalářích, nebo v odlehlých místnostech, kam jsou vlákáni.

A tak ta protináboženská kultura ve státech „pokrokových“ cení krvavé zuby zrovna tak jako kultura turecká. Skutečná humanita pláče; a její slzy musí být pro katolíky hlasitou výzvou, aby hájili katolický světový názor ze všech sil.

Motu proprio „Superiori disciplinae ecclesiasticae custodes“ z 2. července 1911

Rímsku papežové, nejvyšší strážcové a správcové kázně církevní, zmírňovali dobrovolně ustanovení posvátných zákonů, když k tomu vedlo dobro lidu křesťanského. I My sami jako jsme považovali za nutno změnit již jiné předpisy, protože změnil se čas i poměry ve společnosti, také máme za to, že pro dobu přítomnou třeba vhodně upravit, pro zvláštní povahu doby, zákon církevní o svěcení svátků ustanovených. Neboť lidé s podivuhodnou rychlostí projíždějí nyní širé končiny na zemi i na moři, a usnadněným spojením lehčeji přicházejí do styku s národy, u nichž počet svátků zasvěcených je menší. Také se zdá, že čilejší obchod a zmíněné vyřizování záležitostí jakousi škodu trpí svátky do doby té spadajícími. Konečně stoupající den ze dne drahosta životních potřeb pobádá, aby častěji nemusili přerušovat práci služebných ti, kdož svou prací živobytí si musejí vydělávat.

Z těchto důvodů opět, jmenovitě v dobách posledních, byly Svátému Stoli podány přáby, aby počet svátků zasvěcených byl zmenšen.

Všechno to uvažujce a majíce na srdci jediné spásu lidu křesťanského, za velmi vhodný považujeme návrh ten, aby zmenšen byl počet svátků, jež církev světiti přikazuje.

Proto z vlastního popudu a po zralé úvaze

přivedla mne také k věrnému obyvatelstvu těchto hor a údolí Krkonošských. A proto také mohu z plna srdce říci:

Rozkoš jest za dnu jarních pastýřské se chopit berly a s pastýřskou láskou v srdci zahradou procházet Boží.

Co radosti zažil jsem u věrného katolického lidu těchto hor! Jaká to byla rozkoš pro mne, když z jeho úst slyšel jsem ujišťování: Jako tyto hory neochvějně tu stojí, tak chceme i my pevně státi ve své katolické víře! Jaká to byla slast pro mne, když z úst lidu toho slyšel jsem slavný slib: Jako tyto naše hory tyč se vysoko k nebesům, tak chceme i my celým srdcem a celou duší k nebi se nésti. Bylo mi tak blaze! A proto také srdce moje plno jest radostných diků, a proto také nechtěl jsem si odříci toho, abych nevystoupil na nejvyšší vrch své diecése, abych zde Bohu za vše poděkoval. Při nejsv. oběti mše svaté vzdal jsem Bohu díky nejvšelejší, že popřál mi té milosti. Děkuji však také vám všem, kdož přišli jste sem, a děkuji zvláště srdečně všem, kdož k této krásné slavnosti přispěli.

Bylo to pro mne velikou radostí, že mohl jsem dnešního jitra pozorovati zde východ slunce. Viděl jsem, jak z luna noci vystupovalo slunce v nádherném jase; zřel jsem, jak lilo zářné světlo své na naši zemi; zřel jsem, jak pozlatilo září svou nejdříve vrcholky hor, jak však poznenáhlu světlo jeho pronikalo i přes svahy horské do údolí; zřel jsem, jak bylo mu zápasiti s mraky i mlhou, až se mu podařilo i v údolí rozptýlití temnoty a mlhy a všecko oblažiti svým jasem.

Když jsem tento velkolepý zjev pozoroval, tu myslil jsem také na jiné slunce, na slunce nadpřirozené, slunce milosti Boží, jež vzešlo nám všem v nejsv. Srdci Páně. K němu voláme v litaních o nejsv. Srdci Páně: „Srdce Ježíšovo, hořící ohniskem lásky, smiluj se nad námi!“ A tu jsem si řekl: Jako toto slunce přirozené vzhází celému světu jako dárce světla a života, tak také nejsv. Srdce vzhází srdcím našim plností své lásky. Lásku Srdce Ježíšova tak krásně vyjadřovaly modlitby dnešní mše svaté a já těšil jsem se z toho.

poradivše se se uctihodnými bratřími svými kardinály svaté církve římské, kteří pracují o kodifikaci zákonů církevních, ohledně svátku nařizujeme toto:

I. Prikázání církevnímu, slyšeti mši svatou a zdržovati se prací služebných podléhati budou pouze tyto dny: Všechny neděle; svátky: Narození, Obřezání, Zjevení (sv. tří králů) a Nanebevstoupení Pána Našeho Ježíše Krista, Neposkvrněného Početí a Nanebevzetí blahoslavené Rodičky Boží Marie, sv. apoštolů Petra a Pavla a konečně Všech Svátých.

II. Svátky sv. Josefa, Ženicha blahoslavené Panny Marie a Narození sv. Jana Křtitele, oha s oktávou, budou se slaviti jakožto v den pro ně určený, první v neděli následující po 19. březnu, při čemž svátek nebude se překládati, případně-li den 19. března na neděli; druhý v neděli, která předchází svátku sv. apoštolů Petra a Pavla. A však svátek Božího Těla, a to s oktávou privilegovanou, bude se slaviti jakožto v den sobě vlastní, v neděli po Nejsv. Trojici, při čemž pro svátek Nejsvětějšího Srdce Ježíšova stanoví se pátek v oktávě.

III. Prikázání církevnímu svrchu jmenovanému nepodléhají svátky sv. patronu. Ale ordinářové oněch krajů mohou zevnější slavnost přenést na nejbližší neděli.

IV. Jestli některý ze jmenovaných svátků je někde zrušen nebo přenesen, nebudiž bez dotázání se Apoštolské Stolicí nic obnovováno. Jestli pak v některém národě nebo zemi budou biskupové nějaký ze zmíněných svátků mínit zachovati, nechť podají věc sv. Stoli.

V. Případně-li na některý den ze svátků, které chceme, aby byly zachovány, den úmrtí nebo postu, od obojího dispensujeme; tutíž dispens udílíme též pro svátky patronu tímto naším zákonem zrušené, budou-li ovšem slavně a za velkého účastenství lidu slaveny.

Podávajice nový důkaz apoštolské přáče, jistou naději chováme, že všichni věřící, také v ony dny, které nyní z počtu svátků zasvěcených vylučujeme, osvědčovali budou nenučně, než dříve lásku svou k Bohu a úctu k svatým a že budou toho dbáti, aby v ostatní svátky, které v církvi od nynějška budou slaveny, pilně a horlivěji přikázání plnili.

Toto platí přes jakákoli opačná ustanovení, byť i zvláštní a jmenovitě zmatek zastihovala.

Uáno v Římě u sv. Petra dne 2. července 1911, léta osmého papežování našeho.

Pius X.

Obrana.

Dějepis katolický a pokrokářský. Dne 15. července projevil pokrokovi: „Rajbor“ velice zbytečnou starost o katolickou vědu. Sam přiznává po našem častějším protestu proti evangelickému

že bylo mi přáno na tomto místě slaviti právě svátek nejsv. Srdce Páně. A já srovnával jsem dále působení obojího slunce, jako slunce nebeské světlem svých paprsků nejdříve ozářuje nejvyšší temena hor a výšiny této země, tak také Božské Srdce Páně požehnáním svým oblažuje nejdříve ony duše, jež vysoko pnou se v zbožnosti, ve víře, v horlivosti, v modlitbě. Do těchto duší povznese-ných zvláště bohatě se řine ze Srdce Ježíšova světlo poznání a žár lásky. Ale Srdce Ježíšovo touží osvětliti a milostí svou oživit i ona srdce, jež úpějí ještě hluboce zapadlá v mlhách nevědomosti a v chladu hříchu; i jim vzájití má slunce. Srdce Ježíšova.

Děkuji Bohu, že Vy také hledáte u tohoto nadpřirozeného slunce, světla a života; kéž Vám vždy pohled na východ slunce připomíná slunce nejsv. Srdce Páně! Prosim Boha, aby paprsky milostné Srdce Ježíšova vyslal i do srdcí těch, kdož v chladu nevěry a náboženského indiferentismu zatvrdeli nechtějí znáti toto ohnisko lásky v Srdci Ježíšově. A to budí také nyní na závěreč této slavnosti naší společnou prosbu k nejsv. Srdci Páně. Kéž stále svítí a sílu a útěchu přináší duším velkým, vysoko k nebi se nesoucím; kéž však také proniká milostí svými do oněch propastí, v nichž hřích a slabost duše v zajetí drží! Kéž vzbudí v nich život nový, život etnosti! O to vroucně prosíme, voláme: Nejsvětější Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!

Po díkyčinění po mši sv. doprovodili jsme Jeho Excellenci do pruské boudy, kde pak jsme se sešli všichni k společné snídani. Jeho Eminenci, nejdp. kardinálu a knížeti-biskupu vratislavskému Dru. Koppovi, jakožto diecésnímu biskupu kaple a pruské boudy na Sněžce, poslal Jeho Excellence pozdravný telegram. Zároveň vyslal jsme všichni množství pozdravů svým přátelům a známým. Krátce po 10. hodině nastoupil Jeho Excellence se svými průvodci zpáteční pochod přes hřeben krkonošský směrem k Malé Úpě, kdežto my sestupovali jsme po jubilejní stezce k boudě prince Jindřicha, odnášejice si milé vzpomínky na dny biskupské návštěvy na Sněžce.

ce. — Bylo skoro 5 hodin, když vrátili jsme se do svých pokojů.

O 6. hodině začali jsme sloužiti v kapli mše svate.

Vše potřebné k tomu cíli, jakož i krásná roucha mešní dal sem dopravit pan hrabě Schaffgotsch. Když jsem krátce před 6. hodinou přišel do kaple, abych sloužil mši svatou, byli zde již četní zbožní poutníci shromážděni. Po mně sloužil o půl 7. pan sekretář dr. Huráň, a poněm o 7. hodině vsdp. kanovník dr. Soukup. Mezitím přibyla z Marešova hraběcí rodina Czerninova a o půl 8. shromáždilo se hraběcí panstvo i ostatní návštěvníci Sněžky v kapli, pokud tato jen místa skýtala. Bylať naplněna do posledního místečka, ano mnozí mohli již jen v předsíni a před vchodem naléztí místa. Zamýšleli jsme přivést Jeho Excellenci do kaple v slavném průvodu, ale nedjp. biskup nás předešel a přišel již o 7. hodině do kaple. Kolem 8. hodiny počala mše sv., při níž v rochetách asistovali pp. kanovník dr. Soukup, sekretář dr. Huráň, farář Kullhánek a já. Po mši svaté přistoupila rodina hraběcí Czerninova, totiž paní hraběnka, komtessa Ida a mladý hrabě Karel ke sv. přijímání. Po posledním evangeliu měl nejdp. biskup k přítomným promluvu, z níž, pokud mi v paměti utkvěla, uvádím toto:

»Drazi v Kristu! Básník »Třinácti lip.« začíná zpěv svůj slovy:

Rozkoš jest za dnu jarních poutnické se chopit hole, a tak s kytkou za kloboukem zahradou procházet Boží.

Tak také vystihnouti lze náladu, jež v tak velikém počtu dnes zavedla Vás na tuto horu. Pro mne však platí slova básníkovy s malou obměnou; já mohu říci:

Rozkoš jest za dnu jarních pastýřské se chopit berly, a s pastýřskou láskou v srdci zahradou procházet Boží.

Každým rokem, když jaro zavítá v naše kraje, puď mne povinnost moje biskupská, abych chopil se berly pastýřské a procházel zahradou Boží, svou diecési. A tato povinnost pastýřská

rikátnímu velikému švindlu s Lžipoggiem, že skutečně onen pamflet neprávem byl vydáván za práci humanisty Poggia. Leč přiznání děje se tímto zvláštním způsobem: »Pod jeho (Poggiovým) jménem vyšla roku 1873 česká knížka: »Neomylnost papežova na koncilu kostnickém a výslech, odsouzení i upálení Jana Husa dne 5. a 6. července 1415.« Kniha je ošidně psána tak, jakoby pocházela od Poggia a mohla čtenáře následkem toho uvést v omyl. Dnes každý Čech, trochu dějin znalý, ví, že to není překlad starého spisu z 15. století, a dívá se na ni jako na historický román, který dobu koncilu celkem dobře charakterizuje.

Tu jest potřeba v zájmu pravdy ledacos doplnit a opravit. Podvodná knížka ta vyšla poprvé roku 1846 v městě Rentlingen. Čeští evangeličtí »husité«, aby dokázali, jak znají Husa z »původních českých pramenů«, hned se chopili všemi desítkami německého úžasně prolhaného podvrhu, a v letech 1868-9 vyšel první český překlad této knížky v evangelických »Hlasích ze Siona«. Pak vydána knížka samostatně a do roku 1900 vyšla již v pátém vydání, což svědčí, že šla mezi moderními husity přímo na dračku. A žádný evangelík v Čechách nepostavil se proti továrnímu balamucení českého lidu, ač nesmysly v knížce uložené hlasitě křičely po nápravě. Německý novověký podvodník při spisování pamfletu nedal si práci ani s přečtením nejzákladnějších historických fakt, souvisících s Husovým působením. Nadto tento pisatel, který se vydává za »očitého svědka« výslechu Husova, sám sebe poráží různými protimluvy. Tak jmenuje na př. pap. Jana XXIII. jednou Janem XII., podruhé Janem XIII., jindy správně Janem XXIII. A tyto věci evang. (ovšem »osvícený«) nadšenec opisoval jako slepý. Na jednom místě dává mluvit Husovi v Kostnici, že již jest již 15 měsíců z vlasti vzdálen. A předtím sám živě napsal, že odešel Hus z Prahy 8. července 1414, tak že by dle toho Hus byl již vlastně mimo Čechy jen 12 měsíců. Tato sdělení si tedy netoliko odporují, ale nadto jsou obě nesprávná.

»Očitý svědek« jmenuje Zikmunda přítomného císařem, ale Zikmund stal se císařem teprve r. 1433. V podvrženém tom spise se praví, jak řečnil v Kostnici »Vídeňský arcibiskup Styrum«; leč »Vídeňský arcibiskup Styrum« už proto nemohl vůbec do Kostnice se dostavit, poněvadž tehdy ve Vídni ještě nebylo vůbec žádného arcibiskupství, ba ani biskupství. Teprve roku 1468 ve Vídni založeno biskupství, které povýšeno na arcibiskupství teprve roku 1722. Lžipoggius mluví i o jednání jiných arcibiskupů a biskupů, kteří nikdy nežili a jež si tedy vytvořila jen bujná fantazie novověkého pamfletáře. Také ten smělý podvodník troufá výmysly tak ubohé, že se jim musí zasmát každý, komu není historie tehdejší doby španělskou vesnicí. Prý jeden český pán katana, který tiskl Husovi hlavu, na místě zavraždil »dlouhým bodcem, jež měl schovaný v holínce«. (!!) Také »český hrabě (!) z Chlumu« na obranu Husovu »zamáchal nad hlavou dvojsečným svým tesákem«. Když »povzteklí otcové« kostniční také Chluma zahrnovali kletbou, »v každé pěsti zableskla se smrtící zbraň«.

Pamfletář líčí Husa jako protestanta náchylného k přeměštění racionalismu. Nestoudně lže, že Hus zavrholo tajnou zpověď, že nevěřil v »proměnu hostie«. Leč již dosti. Takové tedy nesmysly opisovali chutě protestanté, kteří se chlubil, jak spisy Husovy dobře znají.

Ačkoli katolické kruhy vícekrát na ten švindl poukázaly, vedli si protestanté svou dále, jako by se bylo nechumelilo. Konečně roku 1902 sám dr. Kalousek ve Vamberce proslovil delší přednášku, v níž důkladně posvětil na bezcharakternost pisatelovu. Vydal přednášku tiskem a připsal: »Že po tolikerých pokrocích, jež v posledních 60 letech učinila známost doby Husovy, ten hanebný pamflet mohl býti tolikrát tištěn, není ke cti vydavatelům německým ani českým, neboť nelze si vysvětliti ten zjev jinak, než buď náramnou neznalostí u vydavatelův, anebo snahou, aby čtenelé Husovi byli obalamuceni. K tomu ke všemu začalo letos 1902, v roce prohlubování (!) oslav Husových po Čechách vycházeti nádherně ilustrované vydání ohyzdného podvrhu v jazyce českém!«

Z toho nyní lze poznati, zda se má každý Čech dívat na knížku jako na historický (!) román. Každý poctivý románopisec by takovou karikaturu pravdy hodil do kamen. »Ratibor« praví, že byli kdo (těch »kdo« byly statisíce) knihou zmýlen, »mohl býti dávno poučen...« Ano, mohl a měl. Ale jak evangelici, tak pokrokové kypěli zlosti nad ráznou kritikou Kalouskovou; v novinách ta brožura byla inserována a i v textu chválena hned roku následujícího. A když na nepřetržitý, zúmyslný podvod »Obnova« poukázala, napsaly »Hlasy ze Siona« beze všech rozpaků, že vývody Kalouskovými ještě nebylo podvržení dokázáno. Takovou vůli po poučení tudíž projevíli patentovaní, výhradní majitelé pokroku. Pamflet ten jest asi takovým historickým románem, jako jest historickým obrazem vymalování boje, v němž zápasí rytíři okopírovaní z karet.

A »Ratibor« dodatkem odvažuje se tvrditi, že to jest horší s kanonisací, kterou byl prohlášen za svatého Jan z Pomuku. Prý se to stalo na zá-

kladě »legendárních zpráv, které tenkrát pokládány za historická fakta«. Prý má »Obnova« o nesprávnosti té bully čtenáře poučiti. Děkujeme za upozornění, které přišlo ovšem hodně pozdě a proto zbytečně. O té bulle psalo již první číslo »Časových Úvah« před 14 lety. Bylo o ní psáno v »Obnově« častěji a posledně loni. Dokázáno »Obnovou«, že ty »legendy« jsou fakta, viděná skutečnými očitými svědky, kteří vzati pod přísahu. Dokázáno také, jak dr. Herben při spisování své knížky i při přednášce královéhradecké řídil se místo historickou pravdou tendenční a agitační chytrostí. Kromě toho právě roku 1910 vyšel v našich »Časových Úvahách« 40tistránkový spis dra. Frant. Reyla, který dle přání »Ratibora« opravdu »klam a omyl odmítá« — ovšem pokrokářsky. Místo pozdního upozornění tudíž mělo se raději čísti též něco jiného, než knížka dra. Herbenova. Takový dlouholetý švindl, jaký byl páchan Lžipoggiem, by katolíci rozhodně nesnesli.

Lev už uvažuje rozumněji. Jak dobře znají soc. demokratičtí vůdcové malou inteligenci a slepou důvěřivost svých poddaných, to dokumentovali zvláště před volbami. Fanatisovali lid hesly a sliby naprosto nesplnitelnými. Nejvíce v tom směru vynikl vždy rozčilený dr. Soukup. Co všechno sliboval všechněm od matky přírody! Hotový ráj! A toho křiku proti militarismu, ačkoli právě vynikající soc. demokraté ve Francii v téže době se starali o nová větší děla, o rozmnožení vojska! Jen když se lapily mandáty! Nyní tedy rudí majitelé mandátů mohou mluvit bez bázně před ztrátou diet upřímněji, bez padělaných revolučních záchvatů. A proto dne 16. července vídeňský dopisovatel »Práva Lidu« napsal:

»Dnes převládá již přesvědčení, a přesvědčení to musí býti pevně zakotveno v lidu, že úkol parlamentu spočívá jen v pozitivní tvůrčí práci a že dle této práce a její výsledku je třeba posuzovati jeho činnost: méně předloh, méně návrhu — ale předlohy a návrhy obsažné a proveditelné... V druhé řadě třeba míti stále na zřeteli, že výsledky parlamentní práce mohou býti ponejvíce výsledky kompromisu. Kde křížuje se tolik různých zájmů, kde naráží na sebe tolik různých snah, a kde všechny tyto zájmy mají své zástupce a obhájce, není ani možno bez jisté střední cesty jíti ke předu.«

Vida! A když podobným tónem před volbami mluvili kandidáti mírnějších stran, rudí demagogové protestovali. Neuvědomělým soudruhům ovšem se líbily neřádnější výkřiky.

Bílá vrána? Frumarovy »Učitelské Noviny« nazvaly bílou vranou hlas dp. faráře Vlčka, který v našem listě se zastal s plným přesvědčením spravedlivých hmotných požadavků českého učitelstva. Vždyť přece samým pokrokářským učitelům není neznámo, že v katol. kruzích ozýval se jak hromadně, tak jednotlivě souhlas se zásadou, aby bylo dáno vychovatelům české mládeže, co jim plným právem náleží. Hlásá-li církev, že jest hoden své mzdy každý dělník, zajisté tím méně se může stavěti proti oprávněné mzdě vzdělaných nositelů kultury, jimž mezi vychovateli připadá úkol nejdůležitější.

Když před desítkami učitelstvo s velikým úsilím se domáhalo toho, aby jeho platy byly snesitelně upraveny, kněží sami nelenili s podporou té žádosti. Vždyť ostatně věděli, že se jedná též o zvýšení platů našim dobrým našincům, kteří posud mezi učitelstvem nevymizeli. A kněz sám nejlépe věděl, jakou námahou jest učiti úspěšně malé děti. Později prelát dr. Burian přece dokazoval také upřímnou snahu pomoci tam, kde se vůbec dalo. Za řádění Wolfiánu na sněmu zemském ovšem nemohl a přece za nedělnost sněmu českého odnášel prudké výtky. Ostatně otázka učitelských platů jest v těsném spojení s platy katechetů. Proč by tedy katolíci měli protestem proti úpravě učitelských platů poškozovati hmotně lidi sobě nejbližší?

Katolický list, který bez dlouhého rozmyslu psal proti 40proc. přírůzkám, chtěl však hlavně poukázati na chytrost agrárníků, kteří dovedou slibovati každému hory doly, kdo jim ve volbách pomůže. Jak ty sliby agrární jsou vtělovány ve skutek, o tom má mnoho smutných zkušeností již učitelstvo samo. I nepokrokovější učitel musil seznati, že při posledních zemských volbách slibovali agrárníci na několik stran věci za stávajících okolností zcela nesplnitelné.

A nyní po všech růžových nadějích ta nečinnost zemského sněmu! Tou trpí velice netoliko učitelstvo pokrokové, ale sta učitelů a učitelek, hlásících se k nám!

Neomlouváme chybu, která se v listě stala; pouze připomínáme, že výstřelek ten jest lechce vysvětlitelný. Vždyť pokrokoví učitelé (a těch jest většina) zcela jasně prohlašují, že chtějí vyloučiti ze školy kněze i s náboženstvím. Tu jest vyhlášen boj nikoli proti pouhému zvýšení platů, ale boj takový, který nese ráz vyhlazovací. Patrně, že tlak tolik přílišný vyvolává protitlak katolictva zcela přirozeně. A tak také může lehce dojít k nějakému výstřednějšímu protestu.

Budiž však jakkoliv, výslovně prohlašujeme, že každý má obdržeti spravedlivou mzdu za vykonanou záslužnou práci, ať se již hlásí do které-

hokoliv táboru. Čím více bude věnováno na kulturní potřeby, tím bude míti země větší čest před cizinou.

Politický přehled.

Zasedání druhého lidového parlamentu zahájeno 17. t. m. bez jakéhokoliv vzrušení. Ministři s bar. Gautschem přišli do sněmovny skoro nepozorovaně, nikdo jich nevítal. Nově zvolení poslanci byli přítomni téměř všichni; soc. demokraté byli ozdobeni rudými karafiáty, čeští radikálové červenobílými a němečtí radikálové chrpami. Na výzvu bar. Gautsche ujal se předsednictví dle stáří dr. Viktor bar. Fuchs. Po jeho prostínce řeči, kterou především vyzýval k práci a míru a po tklivé vzpomínce na stařického mocnáře slibem poslanců byla první schůze sněmovny skončena.

Česká komedie ve sněmovně. Když předseda dle stáří dr. Fuchs počal mluvit o císaři, vysli ze zasedací síně čeští radikálové, národní sociálové, státoprávníci a čeští soc. demokraté. Při skládání však poslaneckého slibu titíž čeští lidé, kteří přehali ze sněmovny, aby nemuseli slyšet provolávat slávu císaři, slibovali témuž císaři — věrnost a poslušnost.

České sufražetky. V 1. den zasedání sněmovny dostavila se do sněmovny deputace »pokrokových« žen se známou učitelkou Plamínkovou v čele, aby upozornila, že ženy chtějí míti též politická práva jako muži. Z kavalírské galanosti vůči dámám přijal deputaci i bar. Gautsch, ač odřekl přijímatí všechny jiné deputace. Vyslechl přání sufražetek a prohlásil, že prozatím nemůže pro ženy nic učiniti, ježto má dosti co dělat s mužským parlamentem.

Vyjednávání bar. Gautsche s jednotlivými stranami mělo čistě rakouský výsledek. Žádná strana neohlásila opozici a žádná nefekla, že je opoziční. Všecko a všichni chtějí dělat jen politiku volné ruky, což jest nejpohodlnější.

Tržní řeč 18. července byla tentokrát tím zajímavější osobností stařického mocnáře, který přes obtíže stáří jasným hlasem uvedl tu pracovní program nového parlamentu. Císař poukázal především na vývoj vojenské moci, kladl důraz na projednávání bankovní předlohy a činil zmínku o potřebě reformy berní, aby mohly býti provedeny různé reformy kulturní, sociální, hospodářské, sanace rakouských financí atd. Vláda podá také návrh k řešení otázky soc. pojištění, v tržní řeči jest věnován zvláštní odstaven vodním cestám, cenným jest odstavec, zdůrazňující nábožensko-mravní výchovu ve škole a zjevně proti volné škole čelící. Císař dotkl se také poměrů v Čechách a naznačil, že poměry ty vyžadují úpravy »vzájemným dorozuměním se«. O zahraniční politice tržní řeč mluví málo. Při tržní řeči bylo přítomno 11 arcibiskupů; nápadným bylo, že scházel arcibiskup František Ferdinand.

Jednotný český klub. Klub neodvislých poslanců (sedmíčka Masarykovy) a posl. Prásek byli přijati do Jednotného českého klubu, s drem. Zahradníkem se vyjednával. Pozoruhodným, ovšem nepotěšitelným zjevem jest, že klub agrární navrhl Jednotnému klubu za místopředsedu sněmovny posl. Žďárského, který jest v poslanecké sněmovně nováčkem. Původním kandidátem byl posl. Dürich, který však odstaven proto, že jest přítelem Práškovým, kdežto Žďárský rozhodným odporem.

Nový chorvatsko-slovinský klub utvořil se za předsednictví dra. Šusteršiče a čítá 29 členů.

Polác v parlamentě. Předsedou Polského kola zvolen dr. ryt. Biliński, předsedou klubu konservativního zvolen dr. ryt. Korytovski, předsedou Všepoláků dr. Głombiński a předsedou demokratů dr. German.

Sdružení německých poslanců křesť. soc. zvolilo předsedou dr. Ebenhocha. Proti zprávám, že mezi princem Liechtensteinem a dr. Weiskirchnerem panují rozpory, prohlašuje princ Liechtenstein, že mezi oběma jest úplná shoda ve příčině reorganisace strany, a že nikterak nezamýšlí z veřejného života ustoupiti.

V uherské sněmovně Košutovci a Justhovci při projednávání branných předloh sáhli k technické obstrukci a překazili tak již počátek debaty. Vláda prohlašuje sebevědomě, že zachová klid i kdyby obstrukce trvala třeba 16 měsíců.

Povstání v Albanii. Stav v jižní Albanii jest stále povážlivý, celé kraje jsou ve znamení povstání. Přes všechno psaní o dobrovolném podrobení Albánců na rozkaz tureckého ministra války povoláno více ročníků dělostřeleckých záložníků do zbraně, čímž jest jisto, že Turci sami nepočítají na dohodu s Albánci a smírné vyrovnaní sporu. Rakousko v dohodě s Itálií učiní prý všechna opatření pro ochranu plavby a podob., kdyby se poměry na albánském pobřeží přiosťily.

Zprávy organizač. a spolkové.

Organisace katolické v Hradci Králové spolu s tělocvičným odborem »Orla« pořádají v neděli dne 30. července 1911 v zahradě pana Špryngara na Slezském Předměstí velkou zahradní slavnost. Hudbu obstará kapela černilovská. O zábavu, která pobaví každého, bude všestranně postaráno. Začátek o 2. hod. odpo. Vstupné 30. haléřů. Koulení o cenné výhry. Buffet laskavostí dami spolku paní a dívek, tanec, solové výstupy, tom-

bola, lovení na suchu atd. Dárky do buffetu přijímali se v Adalbertinu do 12. hod. dopoledne v č. 2. — Za nepříznivého počasí odbývá se zábava v Adalbertinu a koncert spojený se zábavou o týden později na Slezském Předměstí.

Pouchov. Dne 16. t. m. měly katolické organizace pouchovské a královéhradecké (hlavně Sdružení křesť. soc. mládeže) společnou slavnost, jejíž průběh byl nad očekávání příznivý. Započala dopoledne o 10. hodině slavnostním kazáním vldp. vik. sekretáře Filipa J. Konečného, jenž převzal laskavě promluvu za náhle ochuravělého vldp. P. J. Rybáka T. J. Kazání případně dotýkalo se našich milých hostů z »Mariánské družiny« mužů a jiných z Hradce Králové, kteří po slavnostním společném přijímání v Hradci Králové zavítali k nám na velké služby Boží. Tyto provázeny krásným zpěvem sborovým vybraných zpěváků za řízení našeho pana fideleho a regenschorioho pana Jos. Pochyby a zakončeny mohutnou, pěknou hymnou »Družiny Mariánské«. — Dopoledne po zpívání litaní a slavném požehnání o půl 3. hodině byl koncert hudby kuklenské za vedení pana kapelníka J. Česenka v zahradě hostince p. Jos. Česáka, jehož zahrada odnesením plotu od zahrady pp. Fr. Picky a Ant. Konečného, kteří nám volný vstup do své zahrady dovolili, skýtala nám krásnou a prostrannou místnost. Jak panu hostinskému, tak i jeho pánům sousedům vzdáváme tímto za vzácnou jejich ochotu upřímný dík. Zahrady obě v brzkou byly naplněny. Přišli z blízka i z daleka, nejen ze všech obcí kollatury pouchovské (zvláště ze Slatiny, Rusku, Piletic, Slezského Předměstí), nýbrž i z Velké a Malé Skalice, Čibuze, Oujezda, Lochenic, Plačic, Malšovic atd. Obzvláště hojně zúčastnil se Hradec Králové. Všecky srdečně uvítali milovaný náš správce. Na to rozproudila se zábava. Koncertní čísla střídala se se sborovým zpěvem skupin mládeže slatinské, rusecké, piletické a zvláště pouchovské se zdařilými deklamacemi, kuplety, solovými výstupy. Buffet, kavárna, tombola, pošta, soudní slů, váha, vše těšilo se veliké pozornosti. Za to nejvíce děkovati je oběravým našimi členkám z Ruseku, Slatiny, Piletic a z Pouchova. Rodiče někteří dítky své vystrojili k naší slavnosti do národních krojů. Budiž jim všem za to vřelě: Zaplať Pán Bůh! Velikými též díky zavázání jsme spolkům z Hradce Králové, především královéhradeckému »Orlu«, který v kroji přišel a uvítán byl »Pochodem »Orla«, dvojhlasně zazpívaným od skupin mládeže pouchovské, slatinské, rusecké a piletické za doprovodu hudby. »Orlové« královéhradečtí svými slušnými, výborně provedenými kuplety a jinými přednesy přispěli k zábavě všech. Zvláštními díky povinni jsme panu starostovi »Orla« a redaktorovi Jos. Polákovi, p. Smiřickému, p. Svatákovi. Mimo »Orla« královéhradeckého milou nám byla návštěva účastníků fečnického kursu z Hradce Králové: dále i přítomnost hasičů ze Slatiny se svým panem velitelem J. Hynkem, z Velké Skalice a odjinud. Ku konci slavnosti děkovaly členky mládeže sl. M. Voláková a M. Špeldová panu faráři F. J. Konečnému za vše, co nám milého slavností touto připravil. Vsdp. bisk. sekretář od slečen a členek přijal kytici a případně k nim i k hostům-nečlenům promluvil. Že hojná byla účast na slavnosti naší, dokazuje čistý zisk, který přes všechny výdaje činí 150 K. Zisk tento věnován bude na zřízení spolkového praporu. Slavnost skončila věnečkem, při kterém zapěny písně národní, české a moravské. Těšíme se na podobné slavnosti na Slezském Předměstí, ve Slatině a Rusku. Zdať Bůh!

Slatina u Hradce Králové. Zdejší sbor hasičů a hasiček spolu s organizací křesť. sociální pořádají 23. července místní slavnost, ku které své příznivce přátelsky zvou.

Veliká manifestace mládeže v Chotěboři. Kdo viděl davy mládeže, která dne 16. července u nás měla svůj sjezd a tábor, musil se zasmáti oněm městským a venkovským našim odpůrcům, kteří po propadnutí Adámkově tolik se rozjásali. Ostatně radost těchto našich odpůrců byla a jest velmi ubohá, přihlížíme-li k volbě samé. V první volbě měl Adámk hlasů nejvíce a v druhé volbě přes všechny zoufalé námahy byl by prošel, kdyby mu nebyli zničili 180 hlasů. Hlasů scházelo mu do vítězství 80. Konečně po volbě mnozí vlažní prohlédli, že nejde o žáné zájmy zemědělské, nýbrž o protikatol. fanatism těch pánů, kteří agrárníky pro volbu socialisty štváli. Rozvášní agrárníci pocíťují již výčitky svědomí, jak bylo již pozorováti z rozhovorů zde v hostincích, a přímo někteří se vyjádřili, že svým hlasováním neposloužili ani sobě, ani straně. Veliký okresní sjezd naší mládeže byl jen přirozenou odpovědí na protikatolický vztek, který se ve volbách projevil. Můžeme říci, že všichni pokrokářští a volnomyšlenkářští živlové byli přímo ohromeni, když odpoledne dne 16. července velikolepý průvod naší mládeže městem se rozvinul a bral se dolů »Na sklepy«. Skupina lidí na náměstí byla přichystána dělati kočičinu a jednotlivci počali již hvízdati. Ale když z horní ulice začala ohromná řeka mládeže vplývati na náměstí, smích se ztišil a hvízdání zamrzlo. Bylo viděti jen užaslé obličej diváků a bolestnou kyselost u odpůrců, kteří naprosto oněměli. Bylo slyšeti četné otázky: Pro Boha, kde se jich tolik vzalo? Abychom mluvili pravdu, sami jsme užasli nad množstvím mládeže, která šla. Že přišla odpověděti na volbu. Ano, kde se jich tolik vzalo? Ta otázka naznačuje povolební náladu v našem okrese. Někteří čítali v průvodu tři tisíce účastníků, jiní čítali více. Budiž jak budíž, ale jisto jest, že mnozí z rozsáhlé zahrady »Na sklepech« po průvodu odcházeli, protože tam nebylo hnutí. Dopoledne byl »Na sklepech« tábor, na němž řečnili slečna Jakubcová, která v nadšení uvedla zejména dívky, a po ní mluvil redaktor Myslivec, který elektrisoval

mladé a dospělé. Statečná mládež naše, ku předu a nikdy zpět!

Velim. Dne 2. července konala se v osadě naší vzácná a pro život katolický velice významná slavnost. Katolicko-vzdělávací jednota a Sdružení katolické mládeže ve Velimi oslavovaly posvěcení svého spolkového praporu. Již v předvečer slavnosti, v sobotu, veškeré domy katolické byly okrášleny prapory národních barev a stíelba z hmoždíků ohlašovala počátek slavnosti. Večer sehrán divadelní kus »Lucerna« od Jirásky s proslovem předsedy mládeže. Sehrán byl naší čilou mládeží velice zdařile. Slavnost sama vydařila se nade vše očekávání skvěle. Zástupci katolických okolních spolků z Nymburka, Pečce, Plaňan, ze Zábě, z Kolína, Ovčár a ze Sedlce dostavili se, by bratrskou slavnost naší přítomností svou pocítili. Průvod do chrámu Páně byl imposantní. Nepřehlédné zástupy lidstva ubíraly se ve vzorném pořádku za zvuků hudby; před novým spolkovým praporem, neseným řadou družiček a obklopeným špalírem hasičů velimských a vítězovských, kráčela matka a kmotra praporu pí. Anna Baštová a pí. Růžena Šetinová, před nimiž šel Jeho Milost Josef Závodní, probošt z Poděbrad a vsdp. kanovník dr. Frant. Šulc z Hradce Králové s domácím farářem Václ. Šťastným. Kazání a svěcení praporu pro nával lidstva, jež by byl kostel velimský neobsáhl, konáno bylo na hřbitově. V překrásné řeči a nadšenými slovy vyličil známý kazatel a miláček diecése vsdp. kanovník dr. Frant. Šulc, proč katolici zřizují prapory: Bohu k oslavě, k útěše lidí hodných, k povzbuzení lhostejných a k manifestaci před zlími. Nato následovalo svěcení praporu, jež vykonal J. M. pan probošt Závodní, který též krátkými slovy povzbudil spolek k stále činnosti na poli křesťanském. Slavnou naší svatou dopolední oslavu skončily. Při společném obědě a odpoledním koncertu ve spolkových místnostech rozproudila se srdečná, milá a v pravdě bratrská zábava, při které domácí farář dp. Václav Šťastný nadšenými slovy jménem sdružení katol. mládeže přednesl blahopřání panu kanovníku dr. Fr. Šulcovi k jeho 60letým narozeninám. Za jásotu a povolávání slávy vystoupil opět na řečnické neúnavný organizátor mládeže vsdp. dr. Frant. Šulc a delší řečí nabádal křesťanskou omladinu k životu zbožnému a poctivému. Nemenší oslavu připravila organizace velimská horlivému krajskému důvěrníku kolimskému vldp. dru. Hrachovskému, jenž ohnivými slovy vybízel posluchače své k organizační činnosti. Dež Bůh, by tato krásná slavnost přinesla pro praktický život katol. velimských hojný užitek!

Němč u Brandýsa n. Orli. Dne 16. t. m. měli jsme tu zdařilou schůzi mládeže. V čteném počtu dostavili se jiní, dívky i dospělí, domácí i cizí. Poučnou přednášku o penězích vykonal pan učitel Poltr. Vyličil převod peněz i jich vztah po stránce hmotné i mravní. Panu přednášejícímu vzdán srdečný dík. Po zapění písně »Svatý Václave« promlouval dp. Hnátek ze Skorenic o tom, jaký v důsledcích byl rozdíl mezi působením sv. Václava a Husových. Slova jeho přijata s velkým povděkem. Pak ještě pronesena řeč o českých stranách na venkově, načež přednesla zdařilou deklamaci slč. Pločková. Zkrátka průběh naší manifestace byl velice zdařilý. Bůh žehnej práci další!

Program sjezdu katolického studentstva v Olomouci 12. až 15. srpna 1911. Dne 12. srpna večer: Informační schůzka v katol. doině. Dne 13. srpna: Manifestační průvod o 1 hod. odpol. Dne 14. srpna dopol.: Společné bohoslužby a prohlídka města. Odpol. o 2. hodině: Sekce studentská. Program: Zahájení sjezdu. Volba předsednictva. PhC. Jan Bartoš: Otázka slovanská. Přednášky: PhC. Jan Štěpánek: Kulturní práce studentstva katol. JUC. Vojt. Vičánek: Sociální práce studentská. PhC. Fr. Trčka: Naše požadavky. Po každé přednášce debata a vyřizování pozdravů. — Dne 15. srpna večer o půl 9. hod. Studentský večírek v Katolickém domě. Též dne pouť na sv. Kopečku. Dne 16. srpna: Výlet na Macochu, Velehrad a Luhačovice. — Veškeré informace buďtež adresovány na »Českou Ligu Akad.«, Praha-II. Voršílská ul. č. 1.

Zprávy místní a z kraje.

Dva koncerty pěveckého sdružení pražských učitelů v Hradci Králové uskutečnily. V září 1911 podniká toto vysoce stojící sdružení 50 pěvců tournée po severovýchodních Čechách, by ukázalo svoji zdatnost a vyspělost. Dne 10. září 1911 v odpoledním a večerním koncertu v městském divadle Klicperově představil se hudebními veřejnostmi. Sdružení pražských učitelů předchází již řada velice lichotivých a pochvalných kritik, najež z vystoupení jich na pražských prknech. Pražští učitelé jsou cennou jednotkou, důkazem toho jest celá řada sborů jimi věnovaných od předních českých skladatelů, jako: Foerstra, Nováka, Hoffmeistera, Macana, Spilky a jiných. Programy obou koncertů nadmíru pestré a cenné, budou pravým požitkem místních i okolních posluchačů.

Živnostenská banka, největší náš peněžní ústav, založila v Hradci Králové novou filiálku, která v těchto dnech zahájila svoji činnost. Hospodářský náš život získává tím novou mocnou oporu finanční, která jednak poskytuje možnost bezpečného uložení kapitálu, na druhé straně pak poskytovat bude úvěry, potřebné ku zdravému rozmachu probuzené naší podnikavosti.

Potrestaný utřač. V sobotu dne 15. t. m. byl kraj. skými zdejšími odvolacími soudem odsouzen Jaroslav

Pefina, redaktor pokrokového »Ratibora«, k dvoudennímu vězení jedním postem zosťvenému a k nahrazení všech soudních úřadů i právního zastupování za nadávky, jichž užil při reprodukci Macharových feuilletonů v »Ratiboru« proti panu dru. Reylovi. Žalobce zastupoval úspěšně pan JUDr. Petr, jenž bystrým právníckým rozkladem dokázal toho, že i tiskem spáchané nadávky byly projednány před odvolacím soudem a ne před porotou, jak okresní soud I. instance a obhájce žalovaného navrhovali. Potrestaný redaktor snad přece jednou uzná, že ani »pokrokovým« lidem není dovoleno surově nadávati. — Jako zvláštnost poznamenáváme, že v též den byl také veřejně odsouzen »Národními Listy« pachatel uličnických feuilletonů Machar ve stati nade-psané »Do blázince či do polepšovny«. Nebudeme reprodukovati přílehlavou kritiku Macharových duševních projevů, ale s úžasem pozorujeme děsnou popravu člověka, který ještě před třemi roky byl zpít tak slavomamem, že si troufal vyvrátiti křesťanství v Čechách. Oba soudy jsou kulturním dokladem mravní schátralosti »pokrokové« strany v Čechách.

Obecní zastavárna. Za příčinou čištění místností v obecní zastavárně královéhradecké v úterý, ve středu a ve čtvrtek dne 25., 26. a 27. července 1911 se vůbec neúčtuje.

Hudebnímu a pěveckému spolku« v Hradci Králové. Výbor »Místního odboru Ústřední Matice Školské pro Stěžery a okolí« koná toliko milou povinnost, vzdává-li Vám tímto srdečný dík za opravdu vzácnou ochotu a laskavost, se kterou vážený spolek Váš tak nezištně a obětavě přispěl ku zdaru matičního večírku 9. července. Naše díky v první řadě patří váženému jednateři Vášenmu p. JUDru. R. Svobodovi, který vlastně všechno uspořádání milého nám výletu Vašeho tak obětavě obstaral, měrou nemenší však i spanilomyslným slečnám Cvachovým, ct. panu řediteli Cvachovi, panu sbormistru Wünschovi a všem oněm pánům, kteří spoluúčinkováním v hudební části programu k díkům si nás zavázali. — S projevem zvláštní úcty za »Místní odbor Ústř. Matice Školské pro Stěžery a okolí«: B. Kozáková, t. č. předsedkyně.

Vysoce důstojnému Pánu, panu

Ferdinandu Hanouskovi,

čest. konsist. radovi, bisk. notáři, děkanu a zakládajícímu členu Katol. Jednoty v Třebechovicích.

Let padesát již přeletělo věkem . . .
Let padesát! a trní víc než květů
tu vzešlo! Málo radostí a více vzdechů . . .
Let padesát, kdy velekněz své ruce
na hlavu vložil kněze mladistvého,
by vedl lid i ve slasti i muce
a cestu ukazoval žití nadhvězdého.
Kněz mladý, plný ohně, víry, lásky
šel lidstvo pojit v pevně s Bohem svazky
a nezaleť ho řířich ni světa zloba;
ač často kles', přec v boj se dával znova.
Kmet stařícký teď zřít v dávná léta
a nit se vzpomínek mu hlavou vine . . .
kdy máť jej předešla již v kraje jiné,
smrt otce vyrvala mu odtud kletá:
jak Otcové jej vedli Piaristé,
mu ideály vštěpovali čisté . . .
Vše vine se to nyní jeho myslí.
Teď sebe vidí v městě Litomyšli
a vítá jej zas město Eliščino,
kde duch i srdce v zápolení něžném
se s Bohem spojovaly v svazku pevném,
a v obět' věčnou Bohu dával sebe.
Ač pastýřem se slává v cizím kraji,
přec duši svěcených před vlky hájí;
ač nápojem mu často slzy byly,
tam před oltářem nové čerpal síly.
Vše přchlo to, jak stín, jenž mizí kolem,
jak sen, jenž na čas zajal mysl krátce . . .
Teď srdce k nebi zdvihá, ruce spíná,
a srdce radostí a blahem se mu svírá,
dík Bohu vzdává, mocné Boží Matce;
a v prsou je tak hřejivě a sladce!
Ó, žijte dlouho Bohu, církvi, vlasti,
a třebaš potkají Vás mnohé žití strasti,
přec v pevně žijte víře, naději a lásce!

Katolická Jednota v Třebechovicích.

Jubiläum. Dne 25. července t. r. slaviti bude, dá-li Pán Bůh, 50leté jubileum svého kněžství vdp. Ferdinand Hanousek, konsistorní rada ad honoris, biskupský notář, assesor církevního soudu a děkan v Třebechovicích, soukromou pobožností v milostném chrámu Páně Rodičky Boží ve Staré Boleslavi, kamž jubilanta doprovázejí bude jeho kmotřenec, vsdp. František Kerner, sídelní kanovník a kancléř biskupské konsistoře v Hradci Králové, který již zároveň své 40leté kněžství.

Třebechovice. Již skorem půl roku leží v troskách větrem rozbořený ohradní plot kolem městského hřbitova na památném Orebě v délce asi 50 m a místy hrozí sesutím, ale dosud plot není spraven, ba ani o nejpřímitivnější ohrazení není postaráno, jak bylo určeno, a to jak z ohledů zdravotních, bezpečnostních (jak dosvědčuje nedávné vloupání do hřbitovního kostela), tak konečně a to hlavně z piety k těm, kdož na hřbitově odpočívati inají spánek »klidný« a ne rušený nočními čtyř- i dvounohými tuláky. Proto dovolují si majitelé hrobů a hrobových, za něž drahé peníze zaplatiti museli, skromný dotaz, kdy přikročeno bude již k opravě ohradního plotu, zda ještě letos? Či snad to počká, až dostaven bude kanál na splašky z továrny Kauders & Frankl, ústící do středu města? A konečně vl o tom i

dozorčí zdravotní orgány, jaký nešvar panuje na zdejšíh hřbitově pod správou městských zřizenců? A cpž okrašlovací spolek nemohl by v tom ohledu také trochu pozornosti věnovati ozdobě místa odpočinku svých milých zesnulých horlivých spolučlenů?

Obecní úřad v Krbovicích pořádá dne 23. července v hostinci p. J. Černého o 2. hod. odpo. veřejnou přednášku včelařskou, v níž pojedná K. Pazourek, říd. uč. a odbor. uč. včelařství z Čestie: I. Proč máme včelařiti. II. O pracích včelaře po snůšce medné a po rojení včel. Vstup volný! Přátelé včelařství jsou vítáni. — Za obec: Starosta.

Libštát. V neděli dne 9. a 16. t. m. uspořádali katoličtí studenti slavnostní akademie, které měly užitek jak duševní, tak hmotný velmi pěkný. V obou dnech byl tak velký nával obecnstva, zejména poprvé, že se musilo obecnstvo vraceti. Při akademii účinkovali kandidáti paedagogia, nastávající katoličtí učitelé. — Velikou zásluhu o krásný průběh akademie má sl. Katolická Jednota, která s nevšední laskavostí a obětavostí přišla vstříc katolickému dorostu učitelskému. Zejména vldp. bisk. notář a farář Frant. X. Dohnálek postaral se svědomitě o naše české studenty. Přes 40 studentů spalo bezplatně u jednotlivých členů. Katol. Jednota postavila s velkými oběťmi svůj spolkový dům s velkým sálem. Kandidáti a Libštátští neradi se loučili. Zejména vzpomínati budou studenti na vldp. Dohnálka, který jemnou a milou povahou zapsán jest do srdcí všech hluboko. Vldp. i celé slavné Katolické Jednotě volají budoucí katoličtí učitelé: Zdař Bůh!

Ledeč. Dne 13. t. m. konala se v Ledči n. S. vikariátní konference, kteréž zúčastnilo se 13 kněží z celé- ho vikariátu. Když byl program vyčerpán, nastal dojemný okamžik. Dp. K. Vimr, farář čestinský, přítomnému zasloužilému vikáři ledečskému vldp. Frant. Chaloupkovi, jenž slaví 25. července padesátileté kněžské jubileum, odevzdal dekret, jímž jmenován jest od nejdp. biskupa skutečným konsistorním radou a asesorem. Zároveň tlumočil mu mluvčí jménem konsistoře srdečné blahopřání a vřelými slovy projevil radost, již pociťuje duchovenstvo traktu vikariátu ledečského z významání svého milovaného vikáře.

Agrárníci na Čáslavsku. Když jsem četl Vaši zprávu o našich agrárnících, všecko jsem musil potvrditi dle vlastní zkušenosti. Při tom jsem si vzpomněl, jak agrárníci dospívají rychle v muže nejosvícenější, jakmile pod zelené prapor vkročí. Když jsem se dověděl, že má dr. Hnídek v Litošicích 31. května schůzi, dostavil jsem se tam. Byl jsem účasten volebního ruchu na různých místech, ale co jsem seznal v Litošicích, to jsem neviděl nikde. Velice tvrdí evangelici nechtěli se nadšením pro toho katolického kněze. Ani neměl řeč velikou, byl prý vysílen. Kdyby nebyl mluvil nic, pro evangeliky vše jedno. Stačilo jim, že dr. Hnídek „potírá klerikalismus“ a již pro to musil býti nejvzácnější perlou. Jeden našinec mu řekl, jak může jako kněz kandidovati na program, kam nebylo dosud nic zaneseno o náboženství. Proslovil výtky i jiné. Ale tu jsme se podivili, jak chatrným jest debatérem ta chloubá zdejšího agrárnictva! Odbyl věcné výtky ukazováním na chyby katolických kněží, zejména faráře Holého. Hnídek jest také kněz a ovšem ten nemá ani nejmenší chybičky! A jakým jest utuženým agrárníkem, to bylo viděti dle toho, že věděl o Holém jen to, co bylo v agrárním tisku. Podivný to má zájem o čest svého stavu, když neví, že byl farář Holý úplně očištěn, a že děvče, které jej našlo, samo bylo odsouzeno do vězení pro křivé svědectví. A ti mladíci, kteří dra. Hnídku do Litošic přivedli, teprve vynikali velikou učeností! Jeden v debatě našinci řekl, že by to bylo u nás lepší, kdyby to bylo v Čechách v příčině církve a státu jako ve Francii. Odkud se to jenom dověděl? Kdyby dr. Hnídek řekl pravdu do očí evangelikům a židům o jejich jednání, hned by měl u těch osvícenců po popularitě. K nim se chová s největší opatrností, jako by neviděl, jak zvláště při zemských volbách se spoločovali se soc. demokraty. Ale teď majednou nazývá soc. demokratickým kněze naše. Miluje zkrátka zvláštní důslednost.

Dvůr Králové nad Labem. Zápis žáků do zdejší c. k. odborné školy tkalcovské konati se bude ve dnech od 13. do 15. září v budově školní vždy od 8 do 11 hodin dopoledne.

Různé zprávy.

Promoce. Marie Nábělková, dcera školního rady p. dra. Fr. Nábělka v Kroměříži, byla prohlášena doktorem filosofie dne 11. července ve velké dvoraně c. k. university ve Vídni.

Židovská řeč. Haličtí židé stěžovali si u říšského soudu, poněvadž byli pokutováni, že do sčítacích archů napsali do rubriky „obcovací řeč“: židovská. Říšský soud však stížnost zamítl, poněvadž č. XIX. z. z. st. zaručené právo porušeno nebylo. Říšský soud poukázal na výnos ministerský z 20. prosince 1910, kterým byl pojem obcovací řeči definován a počet obcovacích řečí stanoven. „Židovská“ řeč ovšem v něm uvedena nebyla, a proto pokutování těch, kdož udali židovskou obcovací řeč, je odůvodněno. Meritorně pak říšský soud prohlásil, že židovská řeč je jen lokální dialekt, nikoli řeč v technickém smyslu. Neboť židovský židé v říši nemluví, ba v Haliči samé jen někde se jí užívá. Otázku, jsou-li židé národem, říšský soud nezodpověděl.

Němci o češtinu zajímají se v poslední době nápadně. „Prager Tagblatt“ o této otázce píše: V této záležitosti národně i hospodářsky vysoce důležité Němci v

»sudetských zemích« valně nepokročili. Na moravských reálkách dospělo se již před 10 lety k názoru, že znalost druhého jazyka zemského tvoří podstatnou součást soutěže, národními oapárci ve všech oborech, ba ministerstvo rozšířilo roku 1905 obligátní vyučování češtině také na moravská gymnasia, ačkoli se nedostávalo učitelských sil německých pro tento obor. Nyní jest i dosti německých studujících v oboru němčiny-češtiny, počet zkoušených kandidátů stoupá rok od roku jak na universitě pražské tak i vídeňské, tak že stačí, aby celé Čechy, Morava a Slezsko byly opatřeny německými silami učitelskými. Zaznamenáváme pro informaci.

Věllcos. Svaz chorv. profesorů usnesl se na valné hromadě podati vládě žádost za povolení nepovinného vyučování češtině a rustině na chorvatských středních školách. — V Guni v Charvatsku zvolen obecním starostou farář J. Krbovac. — Agrárním poslancům Udržalovi, Svehlovi, Zázvorkovi a Dvořákovi udělena koncesse ku žitížení „Agrární banky“ se sídlem v Praze s kapitálem 2,000.000 K. — Milion korun odkázal císař. Akademii věd ve Vídni 77letý bývalý docent brněnské techniky dr. F. Čermák. — Dluh města Londýna obnáší 111,043,988 liber sterlinků, to jest přibližně asi 2 miliardy, a 443 tisíce korun. — Bývalý předseda poslanecké sněmovny dr. Pattai jmenován tajným radou. — Říšské ministerstvo vojenství za účelem povznesení zájmu o brannou moc a za účelem rozšíření vědomostí vojenských mezi mládeží školní dovolilo, aby žáci škol středních zúčastnili se jako diváci korporativně vedení jsouce členy sboru učitelského jednotlivých zajímavých cvičení vojenských a aby mohli prohlédnouti si některé ústavy vojenské. — V uherském městě Kečkemetu zemětřesením způsobeny hrozné škody. Z 10.000 domů v městě jest poškozeno 7600. — Vůdce Němců v Čechách dr. Eppinger, přisedlíci zem. výboru, zemřel náhle v Solnehradě. Němci utrpěli úmrtím jeho velkou, skoro nenahraditelnou ztrátu. — Posl. dr. Isidor Zahradník složil své členství v státní železniční radě. — V Astrachánském kraji vypukl plicní mor. — Majitelka jednoho hotelu v pověstném hrádkém Monte Carlu, společnost, která má kapitálu 1,300.000 K, má roku 1910 čistého zisku 1,541.890 K. Zvýšila dividendu z 80 na 100 K na akcii nominální hodnoty 100 K. — Dle právě vydaných zpráv daroval papež krajům na Sicilii a Kalabrii před půl třetím rokem zaměřením postiženým 3,760.000, celkem z Vatikánu zasláno na týž účel 8 mil. lir. — Poštovní spojitelná pro Bosnu a Hercegovinu 17. t. m. započala svou působnost. Nový ústav nebude řízen pouze úředníky, nýbrž bude ředitelstvu po boku státi jakási správní rada, zemskou vládou z občanstva jmenovaná. — Japonský polní maršálek hr. Nogi, vítěz portarturský, dlel návštěvou ve Vídni, odkud si prohlížel vojenské ústavy a různá zařízení vojenská v Rakousku. — Ohmatávání doutníků při koupi v trafikách jest zakázáno. — Císař německý Vilém ve své cihelně v Cadlenu jednoho dne pracoval po několik hodin, obsluhoval stroj na hnětení hlíny a konečně vlastnoručně urobil několik cihel. A obecný Bund německých cihlářů jmenoval zato císaře Viléma čestným členem, poznamenav ho v diplomu „čestným cihlářem“. — V minulých dnech konal se v Bělehradě desátý sjezd slovanských novinářů, kteří byli přijati i králem Petrem. — Při vojenském cvičení zeměbrany na železniční trati Přerov-Hranice vlaky zachyceno a těžce zraněno bylo 5 mužů. Neštěstí zaviněno hlavně tím, že vojáci, kteří po dvě noci nespali, byli úplně znaveni a nedostalo se jim dostatečných instrukcí.

NESTLÉ-OVA

DĚTSKÁ MOUČKA
ode dávna osvědčená potrava
PRO KOJENCE
a odrostlé nemoc. žaludkem.
OBSAHUJE NEJLEPŠÍ ALPSKÉ
— **MLÉKO** —
Krabice K.180 v každé lékárně a drog.

Smrtící vedra v Americe. Nový svět má svou moderní „egyptskou ránu“: „tepelnou vlnu“, jak jí ve svých zprávách nazývají pánové z povětrnostního úřadu. Nám Evropanům je tato „tepelná vlna“ věcí neznámou — aspoň v té podobě, které nabývá na onom břehu Oceánu, položeného mezi náš zemědíl a Ameriku. Veliká města při východním pobřeží Severní Ameriky mění se tam přikvapivší vlnou vedra v hotové peklo. Teploměr stoupá do závratných výšin, a trýzeň zvyšuje okolnost, že přehřátý vzduch jest mořskými parami spolu tak vlhký, že ztěžuje odpařování kůže. Vedro v suchu by se sneslo, ale výheň vlhká nemůže odnímati tělu jeho vlhkost, čímž by si tělo ulevilo. Následkem toho je nyní, kdy tepelná vlna zvláště prudce zazuřila, zcela ochromen všechen život v některých městech Východu amerického, jmenovitě v Novém Yorku. Obchodní ruch ustal většinou. Lidé se vlekou ulicemi po stinné straně v nutnosti. Náměstí jsou liduprázdná. Kdo nemusí, nevychází vůbec, nýbrž vyhledává nejchladnější poměrné prostory domu, sklepy a pod. Vše sleduje jediný cíl: ochlazení. Nejlepší prostředek ochlazení vidí Američan v pití ochlazujících nápojů. Američané jsou proslulí svými nápoji. Jako mají své neirůz-

nější líhové nápoje, siněsi likérové atd., které však rozehlřívají, mají také nekonečnou řadu „letních nápojů“. Slévají je z nejnecuvitelnějších příměsí: syrové vejce s čokoládou v sellerské vodě a podobně. Velikou úlohu hrají ovocné šťávy, různé „krémové sodovky“ a j. Největší touhou a spásou je však teď led . . . Koucky si ho házeli do piva, a kusy stávi si ho doma v pokojích. Ve veřejných místnostech a velkých restauracích celé hramce z balvanů si ho budují a táboří kol něj jako Indiáni v zimě u ohničku. Tlačí se k ledu, sahají naň a chladí si pak rukama čelo i tváře. Oděv počíná mizet. Pánové z nejlepší společnosti chodí bez kabátu a vesty, a mužové z lidu se spokojují jen kalhotami, ba i jen plavkami. Nikdo v tom nevidí nic zlého. Hojně jsou teď navštěvovány kostely, protože skýtají poměrně chladno. Lidé, kteří po léta nepřišli do kostela, tlačí se teď do něho. Stalo se však též, že anglikánský kazatel započal: „Drazí v Kristu! Je horko. Neměli byste nic proti tomu, kdybyste si svlékli kabát?“ Kdo může, přehází z města. U Nového Yorku povstala dvě veliká města stanů, ve kterých desetitisícové táboří, v Pelkam Bay u moře a na řece Hudsonu. Tam je poměrně lépe, a také tam nic neschází městskému člověku. Mají tam své obchody se vším možným i výčepy chladících nápojů, dokonce též svou hudební kapelu. Jenom že každý si nemůže dopřáti tohoto oddechu. Nejjednodušší stan pro dvě osoby stojí nejméně 25 korun týdně. Ale lidé se o ně perou a ve psích dnech nynějších za ně nabízejí i cenu čtyřnásobnou. — Od 2. července zemřelo v Novém Yorku následkem vedra přes 1100 osob, zahynulo dále na 1300 koní, 8000 psů a koček. Hrozným vedrem podporovaný požár lesů v Kanadě kolem jezera Huronského natopil děsných spoust. Mnoho vesnic jest vypáleno, přes 4000 obyvatel jest bez přístřeší a na 600 osob mrtvých. Na sta lidí, kteří hledali útočiště na loďkách, utonulo, ježto došlo ku strašnému boji o loďky. Oddíl vojska 500 mužů vedený Qibsenem musil poskakat do vody a státi tam několik hodin. Vojákům přemrzly nohy. V ohrožených místech docházelo k pouličnímu boji. Mužové, ženy i děti padali mrtvi k zemi. Matky házely dítky do jezera, aby je uchránily před upálením. Zvířata, řitičí se před požárem, ničila všecko, co jim bylo v cestě.

Vychovávací a vyučovací ústav v Koclěrově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky škole odrostlé
ku vyučování literárnímu, řečem, šití, stříhání,
vyšívání, vaření, hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina hornatá, velice zdravá.

Učeň

z řádné rodiny za výhodných
podmínek přijat bude u firmy

Vojtěch Rážž,

obchod železářský, koloniální a barvami
v Hradci Králové.



Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí
hlášený žaludeční likér pod názvem

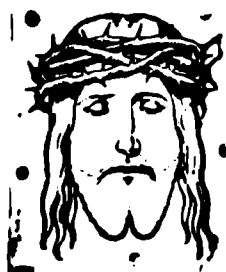
Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc
cognacu, srémské slivovice jakož i pív. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praha — Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.,
dopracovuje veleddst. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitě-
jšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přecné, čisté a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahoslavenosti Milosti revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěceně.

Vzorky, nápošty, nákresy i
hotové zboží na ukádku franko
se zasílá.

Chudším kostelům možno splácet bez úhrady.

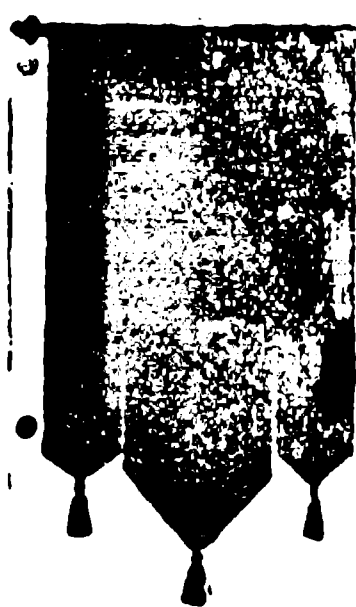
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácí m.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýní), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

VII o, Kaiser-
strasse č., vedle La-
zaritakého chrámu
Páně.

Na ukádku zasílám
se vše franco.

J. F. Langhans

c. a k. dvorní a komor. fotograf

Hradec Králové

(Adalbertinum).

Doporučuje své s dokonalým vkusem prove-
dené fotografie ku každé příležitosti.

Ceny mírné.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modřího zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i franc. dámské i panské
plátna, damašky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasi-
láme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdrobených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik

Živnostenská banka

filiálka

v Hradci Králové

Akciový kapitál
K 80,000.000.

Reservní fondy
přes K 20,000.000.

**zahájila svoji činnost, vztahující se na všechny obohody bankovní
a finanční, zejména:**

Přijímání vkladů

na knížky, běžné účty a pokl.
poukázky.

Eskont směn a faktur.

Poskytování úvěrů

ve všech bankovních formách.

Půjčování vadli a kancí.

Remboursní úvěry.

Akkreditivy.

4 1/2 % s úročením

poskytují

bankovní dluhopisy Živnostenské banky.

Barsovní transakce

na bursách domácích i cizích.

Koupě a prodej cenných papírů.

Výměna kuponů,

valut a slosovanych hodnot.

Čistý styk s Amerikou.

Inkassa a úhrady na cizí místa.

Čeky.

Směnárna v Jiřikově třídě vedle Grandhotelu.

Centrála v Praze.

Telefon č. 111.

Rok založení 1868.

Filiálky: v Brně, Čes. Budějovicích, Frýdku-Místku, Jihlavě, Klatovech, Krakově, Liberci, Lvově, Mělníku, Moravské
Ostravě, Olomouci, Pardubicích, Písku, Plzni, Prostějově, Táboře, Terstu a ve Vídni I., Herrengasse 12.

Dívčí paedagogium

cisate a krále Františka Josefa I.

V CHRUDIMI

přijímá pro školní rok 1911—12 žáky do 1. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do vyšších. — Zkoušky přijímací konány budou po 6. červenci, den se později ohlásí.

Týž ústav přijímá dívky školou povinné od 6. roků na celé zaopatření. Povinnosti školní učiní zadost na čtyřtřídní cvičné škole při paedagogiu.

Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně zodpoví

představenstvo internátu.

BYT

o 2 pokojích s kuchyní, tichý a klidný, pro pensistu se hodící, blízko do lesa i do města lze pronajmouti ve vile „Štěpánce“ u Hradce Králové

v Malšovicích od 1. srpna.

Pensionát Voršilek ::

v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti, zřízenou dle osnovy trojtřídní měšťanky.

Chovanky mohou se vzdělávat v jazyce českém, francouzském (učitelka rozená Francouzská), anglickém a italském, cvičiti se v malbě, hudbě (na piano, housle, harmonium, varhany a citaru) a učiti se různým řemeslům pracím, vaření, praní, žehlení a vedení domácnosti. Též tanci a jemným způsobům společenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, velikou zahradu, krásnou zdravou polohu a romantické okolí, zvláště Babiččino údolí v Ratibořicích.

Měsíční plat mírný. — Ostatní v prospektu. — Nastoupiti možno kdykoliv. — Školní rok počíná 15. září t. r.

Představená.

Poznámka. Redakce Obnovy doporučuje všem Pensionát v České Skalici rodičům, kteří si přejí, aby se jejich děti německy naučily, ale přitom se neodnárodnily a mravně bez úhony zůstaly. —

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé zpousty prohaných brožur na potupu naši. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

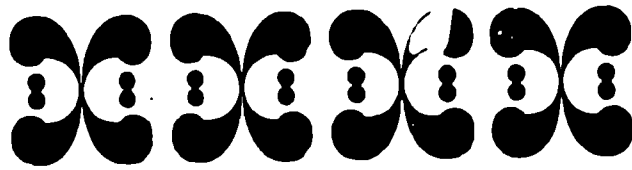
ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K. Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma. Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo, až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zákeře církve tak houževnatě, jest rozhodně potřeba vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.



Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. mistodržitelstvím koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

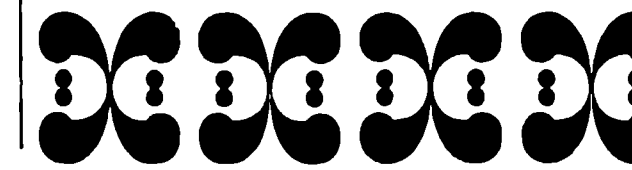
vlastní objekty za výhodných

platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

■ ■ ■ ■



Právě vyšla časová novinka:

Volná Myšlenka

se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního. —

Sepsal V. H. Hradecký.

Tato brožura vydána jako 7. a 8. číslo „Časových Úvah“.

Spisovatel na základě původních pramenů velice bystře a důkladně kreslí pravou podobu a účel volnomyšlenkářského hnutí. Každý katolík měl by pilně čísti v době, kdy přiboj tohoto mezinárodního sdružení vniká i do nejmenších pohorských výsek.

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace Časových „Úvah“ v Hradci Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný

živoostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na záadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání během necelých 2 let vyplatil v 12 případ. úmrtí celkem 13.575 K, získav 805 členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulčena 2 K, jež se vyplácí bez prátahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Spolek střeží jmění pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí poskytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jenšovský
jednatel.

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jediného výrobce:

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostat: bubny velké i malé, pravé turec. činele, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, housle, podhradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, fléty, oboja jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberec a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než v ústředí jinde.

Jubil 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER,
Hradec Králové,
podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchod-
ních i živnostníků, jakož i v škeré zprá-
vy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též
půjčky na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

OVOCE,

zeleniny, jakož i pravý
malinový křen zasílá

nejlevněji

Jan Touška, Kutná Hora.

Umělecký ústav
pro malbu na klen

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malovaná
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vřezanovými místy.

Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
boruá rada zdarma.



Přesná vyznamení a doporučení.

Mešní vína!

Nejddstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.10
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

VARHANY pro
elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy. ☐

Salonní varhany i v nejmenším pro-
vedení, taktéž i ☐

HARMONIA všech soustav, vše
důkladné s nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejsvědomitěji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy **III** Nejlepší doporučení.
zdarma a franko. Záruka pětiletá

Zařízení pneumatic. hry a rejstř. ku starším zacho-
valým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNÁRNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukládacích, losů, rent, devis, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovního spadáje, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vadia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promessy. — Vsrva cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladisté spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement,
vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševské. — Brilky.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

ni jako popelka. Osvětlována bude elektricky. — Výreční zpráva c. k. gymnasia přináší pojednání Dr. A. Brožka: Hlavní pozorovací metody v nauce o dědičnosti a zajímavé zprávy školní. Gymnasium čítalo 230 žáků, mezi nimi 9 hospitantek. K českému mateřskému jazyku hlásilo se 228 žáků, k německému 2. Katolíků bylo 195, evang. reform. 23, evang. augsb. 1, a vyzn. mojžišského 9. Šest žáků požadovalo stipendii v obnosu 1452 K. Žáci chudí podporováni byli spolkem pro podporování chudých studujících a vydáno bylo od 1. ledna do 30. června 1911 za obědy 529 K, za knihy 16 K, na různé jiné podpory 49 K. Abiturientů bylo 22 řádných a 1 privatista, z nich podrobilo se maturitní zkoušce s vyznamenáním 5. Do první třídy přijato nových žáků pro škol. rok 1911—12 45, mezi nimiž jest 6 dívek. — K uložení kosti Žižkových. V poslední době počíná se opět ventilovati otázka, jak a kde uložit ostatky Žižkovy, chované dosud na městské radnici. Dotkly se uložení jejich různým způsobem «Čas» a «Osvěta Lidu». Třeba především veřejně konstatovati, že žádný církevní úřad je z kostela neodstraní, ale že vyzvednuty byly sl. městskou radou, která nejen z povinnosti své národní, ale i ze svého práva jako patron kostela měla za to, že může je z chrámu přenést. Doufáme také, že děkanství úřad zvláštními úředními aktem dá si potvrdit, že nějak na odnesení jejich z kostela nenalehal, ano že proti jich uložení na této místě, kde tak dlouho ležely, ničeho nenamítal a nenamítá. Podobně naprosto ničeho nemá proti tomu, aby dle přání mnohých uloženy byly v tak zv. Žižkově komoře, která by ovšem bylo v původní své podobě obnovená, to jest proměněna v gotickou kapli. Nelze tedy mluvit o nějakých ústupcích klerikalismu, naopak církevní úřady jdou v této věci přáním všem co nejvíce vstříc a listě radostně uvítají každé rozhodnutí příslušných činitelů, když uložení ostatků bude co nejdůstojnější. Zvýší-li se však vážnost jejich různými polemikami, jest ovšem otázka.

Voličům skupiny Čáslav-Chrudim. Píše se nám z Ronova nad Doubravou: V minulých dnech dostaly se nám do ruky úřední listiny stran volebního práva pana Šabaty ve Vrbici. Pokládáme tudíž za svou povinnost voličům vyložití hanebnou, zákeřnou lež, kterou agrární surovci rozšiřovali letákem předvolebním, že pan Šabata nemá práva volebního ve své místní obci. Dne 2. května 1909 podalo sedm občanů námítky proti volebnímu seznamu o pěti bodech a v bodě prvním proti panu Františku Šabatovi pro nesložení účtů z veřejného obecního jmění. Dne 4. května 1909 reklamační komise schválila námítku o vyloučení pana Šabaty z volebního seznamu dle § 72. ob. ř. Slyšme nyní v té příčině výnos c. k. okresního hejtmanství v Rychnově nad Kněžnou ze dne 28. září 1909 č. 24.506/09, podepsaný c. k. místodržitelským radou Wünschem: «Panu Františku Kyselovi ve Vrbici! Usnesením reklamační komise ze dne 10. května 1909 nebylo vyhověno žádosti Vaši, podané dne 7. května 1909 u obecního úřadu ve Vrbici, aby Frant. Šabata, starosta obce Vrbice, zapsán byl do seznamu voličů I. sboru z důvodu, že žádost Vaše po uplynutí lhůty reklamační byla podána. K odvolání Vašemu proti tomu včas podanému zrušuje c. k. okresní hejtmanství dle § 18. odst. 4. volebního řádu výše uvedené usnesení komise reklamační a nařizuje, aby Frant. Šabata do příslušného pořadu voličů zapsán byl. Rozhodnutí spočívá v následující úvaze: Vyhláškou ze dne 29. dubna 1909 č. 91 byla stanovena 8denní lhůta k podání námitek proti seznamům voličským do 7. května 1909. Poněvadž do 8denní praeklusivní lhůty k podání námitek o řízení reklamačním den vyhlášky, t. j. 29. dubna, nelze započítati, byly námítky Vaše dne 7. května podané ještě v 8denní lhůtě reklamační podány a měla tudíž reklamační komise o námítkách Vašich ve věci samé rozhodnouti. Dle výkazu c. k. berního úřadu v Kostelci nad Orlicí byl Frant. Šabata ve Vrbici v době vyložení seznamů volebních předepsán daní, příslušelo mu tudíž dle § 1. čis. 3. voleb. řádu právo volební, ježto proti němu nestávalo důvodů, pro něž z volebního práva by byl vyjmut neb vyloučen, zejména ne důvodu § 4. voleb. řádu, poněvadž účty obecní za rok 1907 zastupitelstvem obecním ještě před vyložением seznamů volebních byly schváleny a účty obecní za rok 1908, čítající v ně i účty fondu chudinského, vyhláškou ze dne 16. dubna 1909 veřejně k nahlédnutí byly byloženy a vyloženy tím, jako aktem k složení účtů náležejícím, učinil František Šabata již počet ze správy jmění obecního. — Tolik na vysvětlenou, aby si poctiví lidé učinili posudek o podvodech a švindlech předvolebních proti cti pana Šabaty. Sdělujeme na konec, že pan Šabata nejen volební právo má, ale že opět starostou obce Vrbice v těchto dnech zvolen bude! Proti tomuto vynesení podán byl rekurs k c. k. místodržitelství v Praze a konečně ku správnému dvoru. Došlo vyřízení zamítavé, nikoliv však, že pan Šabata nemá práva volebního (ze dne 9. listopadu 1910), nýbrž o nekompetenci komise reklamační k projednávání, což vysvětluje z úřední listiny, vyhotovené drem. Lenochem ve Vídni dne 19. listopadu 1910: Vaše reklamace byly sice ve lhůtě 8denní podány, ale v nich nebyla žádost, by reklamační komise vřadila pana Šabatu a ostatní do volební listiny, nýbrž, by to učinilo hejtmanství. Neměla tedy reklamační komise vůbec práva o tom rozhodnouti, neb na ní jste ničeho nežádali.

Agrární hnutí. Před říšskými volbami Hospodářská záložna v Čáslavi svolala valnou hromadu, ku které se dostavilo asi 150 členů. Agrárníci, jak se nám píše, žádali, aby bylo poskytnuto pro agrární agitaci na Čáslavsku 20.000 K z rezervního fondu. Katolíci, divte se, jak se s vámi jedná! Pak nedívejte se, že v tak ohromném množství mohli se poslati z Prahy na vagonech

štvavé letáky. Budíž zde ku cti pana JUDra. Zimmra, purkmistra, konstatováno, že týž pány náležitě zakřikl. Představme si, co děje se jinde, kde zelení pánové mají vše jen v moci své. Přáli bychom si k tomuto bodu vysvětlení! Katolíci svorně záložnu založili a nyní zelené spolenectví s evangellky, šifiteli německého hesla «Pryč od Říma», chce tam prováděti protikatolickou agitaci. Katolíci na stráž!

Vlačice a Čáslavě. Píšíte ve svém ct. listě, co všech musilo agrárníkům při volbách pomáhati. U nás agrárnímu kandidátu, doktoru filosofie, měl pomoci — býček. K občanu H. v Bojmanech přišel agrární korteš Bureš, který, mimochodem řečeno, si při volbách mohl nohy uběhat a ústa umluvit, a slíbil mu, že od něho koupí býčka, když mu nechá napsat na hlasovací lístek jméno agrárního kandidáta. Občan H. svolil, ale když při užší volbě agrární kandidát padl, zůstal býček v chlévě, odkud ho agrární korteš vyvést nechce. Snad není ještě dost studovaný, aby se hodil do pokrokové zelené společnosti. S Burešem o vavřiny v agitaci zápasil hospodářský adjunkt Steiner, který má klerikály tuze v žaludku, zvláště toho «vlasatého pátera» ze Zbišlavi. Nebylo mu to však pranic platno, jako Burešovi. Nyní za to vystupuje pánovité proti stoupencům strany křesť. sociální, kteří pracují při dvoře Vlačickém a Vyčapském. Ať prý jsou v kterémkoliv spolku, jenom ne katolickém! Když jednalo se o účastenství na katolickém táboře, hrozil členům katolické organizace mládeže, že budou propuštěni. Myslíme, že by si spíše měl všimati toho, jak nedávno chtěl jistý kolikatisícový pán zmizet ze zdejšího obzoru a uvažovati, jak byl drahou osobou a co bylo po něm shonu. To by jeho agrárnímu rozumu v prázdných chvílích dalo dost a dost práce, že by ho přešla všechna záha na křesť. sociály a jejich sdružení.

Podhořany a Čáslavě. Jako některé obce na Čáslavsku i obec naše trpí pod knutou evangelicko agrární. Několik pánů osobuje si všechna práva a ostatní poplatníci mají mlčet a sloužit. Bylo sice již na počátku ledna oznámeno vyhláškou, že budou konány volby do obecního zastupitelstva — ale dodnes není po nich ani potuchy. Domnívali jsme se, že aspoň, až bude po těch volbách do říšské rady, začne se voliti do našeho obecního parlamentu, ale stále kde nic tu nic. Či vjel pánům do srdce strach, že se musí leckterý z nich rozloučiti také s mandátem, jako se s ním rozloučil jejich milovaný pan dr. Hnídek? Velká většina našeho poplatnictva by to jenom vítala, protože by aspoň potom začal nový pořádek v obci, že by ti, kteří jsou z obecních peněz placeni, také obci a ne jednotlivcům sloužili. Jmenujeme jenom na př. obecního ponocného, který snad ztratil tím běháním o volbách dech, že teď ani nezatroubí ani nezapískne po celou noc, ačkoliv teď hlídka je nade všechno potřeba. Doufáme, že snad aspoň této veřejné výzvy si pánové všimnou a mají-li plná ústa pokrokářské volnosti, popřejí konečně spoluobčanům volnost, aby nemusili k ní býti donuceni — zákonem.

Ještě dozvuky k volbě v 60. voleb. okresu. V «po- učné» příloze Cepu čis. 25 na straně druhé zle se vytýká katolíkům na Čáslavsku a Chrudimsku, že v užší volbě podporovali kandidáta soc. dem. Jirásku; prý proti katol. knězi i Hnídkovi. Nezabývali bychom se tím, ale mohlo by to poměří v našem okrese neznalým vrátit mozkem, jak to může být: katolíci a nevoliti katol. kněze. Nepotřebujeme k tomu žádného věhlasu a velkého rozhledu a poznáme hned, jaký je to katol. kněz, který vystoupí jakožto kandidát strany rolnické proti katol. rolníkům, muži vzdělanému, prozíravému, jenž v práci pro dobro a blaho venkovských spoluobčanů se sešedivěl. A proti tomuto muži že mohl vystoupiti katolický kněz jako kandidát strany rolnické? My přece slyšíme od našich duchovních takřka při každé příležitosti: «Nevolte jen nás duchovní, lépe když povedete si vy laikové vše; my milerádi vám radou budeme nápomocni.» Jak to je tedy možné, že mohl katolický kněz vystoupiti proti katol. rolníkům? Buď jeden nebo druhý nejsou takovým charakterem, za jaký by chtěli býti považováni. Pan prof. Hnídek řekl na jedné voličské schůzi: «Byl bych špatný kněz, kdybych nebyl ve straně agrární.» Nebudeme souditi, zda je p. prof. Hnídek dobrým či špatným knězem; o tom se mluvilo a psalo již dost, ale podívejme se, zdali je jen dobrým katolíkem? Každý katol. křesťan jistě zná ono přikázání, které zní: v neděli a ve svátek celou mši svatou pobožně slyšeti. Může tedy p. prof. Hnídek býti přítomen mši sv., když má třeba již v 9 hodin dopoledne schůze? Již zde máme podstatné důvody, že svých povinností ne snad jako kněz, ale ani jako katol. křesťan neplní. Nyní se podívejme také na ty, kteří mu chtěli pomáhat do sedla! Prvním jistě je p. O. Štěpánek, jeho nejintimnější přítel, politik velkého věhlasu a rozhledu. Tento pán, když ještě nebylo z jiných stran ani pomyslení na schůze, již statně bušil do katolíků, snižoval Šabatu, vyzýval voliče, by smýšl «tu skvrnu» z našeho voleb. okresu. Nenechal si ušit ani ty nejmenší příležitosti, by nesměšňoval p. Šabatu, nazýváje jej «dědečkem Šabatou». My si jej proto vážíme, jak jsme již podotkli, že v práci pro blaho a dobro lidu sešedivěl, a vážiti si budeme i dále, vzdor tomu, že je zdánlivě z našeho okresu odstraněn. Nás blaží při tom to vědomí, že s ním zároveň je smyt, vlastně jsou smyti ti největší škůdci našeho hnutí a naší práce k dobru drobného lidu směřující. My jistě jsme si toho nepřáli, by takovýmhle způsobem byla ta «skvrna» smyta; k tomu přispěli pp. agrárníci sami, zejména všichni kortešové p. Hnídky, jmenovitě p. Štěpánek, p. Machník, Lenoch atd. atd. Kdyby nebyvalo toho brutálního pronásledování p. kandidáta Šabaty a kdyby strana agrární byla kandidovala rolníka, anebo

kdyby byla zůstala aspoň při kandidatuře p. Čekala, redaktora H. L. z Chrudimě, možná že bychom byli zapomněli na všechny ty kopance a v užší volbě volili kandidáta agrárního. Když však se myslilo a mluvilo, že to musí stůj co stůj dostat p. Hnídek (jinému by se to nepřálo), který nemá s naším stavem rolnickým nic společného a svojí řepařskou organizací ukázal, že také tomu nerozumí, nýbrž že se mu jedná jen a jen o jeho osobní choutky a ukojení ctižádosti jeho, myslíme, že každý nepředsedající musí uznati, že jsme jinak jednati nemohli: neboť kdyby p. prof. Hnídek chtěl opravdu pracovati pro lid, tu nejlepší příležitost by měl zajistě ve stavu duchovním. Raději na jinou dráhu života! Doznan to také svým výrokem: «Když já dnes poznám, že je něco lepšího, proč bych s tím nešel?» A proto hajdy za «zdravým» pokrokem agrárním, zde se nejspíše dostanu hodně brzy k něčemu velikému! A k tomu mu měli pomoci na Chrudimsku a Čáslavsku. A ti propěšníci katolíci mu to takhle zhatí. Proto končíme: Umoudřete se, pánové, poznejte, že vina je na vás samých. Víte přece, že kdyby nebylo oráče, nebylo by boháče. Že jeden stav bez druhého není ještě národ, nýbrž všechny dohromady tvoří to obrovské těleso. Každý hled prospěh celku a tím jistě nejlépe posloužíme sami sobě: neboť klidné soužití všech občanů je jistě již velkým štěstím pro nás samé, pro vlast i stát. Klidné práci a klidnému soužití všech jak ve městech, tak i na venkově přejeme všeho zdaru a voláme naše upřímné: Zdať Bůh!

Pěvecké sdružení učitelů moravských pořádá ve středu 23. srpna 1911 o půl 8. hod. večer v sále na «Kopečku» v Novém Bydžově koncert. Předprodej lístků v knihkupectví p. K. Mikouska na náměstí

Krádež v kostele na Chvojně u Holic spáchána byla ze dne 23. na 24. t. m. Neznámý zloděj vnikl dveřmi do oratoře p. markaběte z Palavicini, kterou bezpochyby paklícem otevřel. Na dveřích nebylo stopy nějakého násilí. Z oratoře dostal se do lodí, kde vypálil pokladnici poblíže hlavních dveří se nalézající a ukradl všechny peníze, které v ní byly. Pak vypálil dveře do sakristie, které jsou z dubového dřeva a velmi masivní. K tomu použil velké motyky, jakou se dobývají pafezy a kterou v kostele zapomněl. Zámek přesekal nějakým ostrým nástrojem. Dveře rozštípal od shora až dolů, by mohl vyhoditi háky, kterými byly zevnitř uzavřeny. Páčením usnadnil mu veliký hák as 1 m dlouhý, který sloužil k uzavření hlavních dveří a který byl velkou silou ze zdi vytržen. Dle toho dá se souditi, že ničemu bylo více. V sakristii uzmutu bylo as 10 K. Dveře u skříně byly vypáčeny. Rovněž tak všechny zásuvky a schránky, v nichž všechna mešní roucha byla přeházena. V kostele se lupič svatostánku nedotekl. Zdá se, že se mu více jednalo o peníze než o zneuctění domu Božího.

Kostelík sv. Michala v Chrudimě. Záchrana krásných památek, které chová kostelík sv. Michala, bývalý hřbitovní, dojde asi brzkého uskutečnění. Zakročením vldp. arciděkana dra. Mrštka přímo u presidia vys. c. k. centr. komise vyvolána konečná komise, ku které vyslání byli architekti a konservátoři Kamil Hilbert z Prahy a B. Dvořák z Pardubic. Mimo to zúčastnila se plně památková komise okresní s náměstkem města dr. Pippichem, ředitelem Posltem, zástupcové města a vldp. arciděkan. Komise uznala nutnost zachování a restaurování památek pro Chrudim tak významných a doporučila, aby nynější kostel, který slouží za kostel školní, byl uspořádán tak, by kromě bohoslužebných obřadů byl též museem, nesoucím se k umělecké výchově a porozumění a účt k památkám historicko-uměleckým nejen mládeže školní, ale i dospělých. Vys. c. k. ministerstvem slíbená podpora na opravu bude, jak lze doufati, brzy vyřízena a tím zabezpečena bude záchrana cenných předmětů, které kostelík sv. Michala chová.

Chomutice. Dne 22. července t. r. odbývalo u krajského soudu v Jičíně přelíčení s Václavem Loudilem, dělníkem z Obory, který o slavnostním průvodu v Chomuticích o vzkršení t. r. šel v průvodu schvalně s kloboukem na hlavě a s doutníkem v ústech. Poněvadž to pohoršení vzbuzovalo, přiskočil hasič Josef Rohlíček, truhlářský dělník z Nevřatic a klobouk mu z hlavy sňal, ale Loudil jej zase na hlavu narazil, až hasič Václav Jiran, dělník pivovarský z Obory, mu klobouk s hlavy strhl a přes plot zahodil. Odsouzen byl vzhledem k polehčujícím okolnostem k 14dennímu vězení týdně jedním postem ztřeštěnému.

Cyrillský sjezd pěvecký v Kutné Hoře vydal se k plnému uspokojení. Dr. Kolísek v «Hlasu» referuje mimo jiné: «V úterý ráno byla slavná mše sv. u sv. Jakuba, kterouž sloužil horlivý Cyrillista vdp. Vomočil, farář v Jičíně. Při ní provedena byla «Missa jubilei» Ed. Treglera pro smíšený sbor s průvodem varhan, Offeritorium «In virtute tua» od V. Říhovského pro 5hlasý smíšený sbor (dle rukopisu), Pange lingua od Josefa Foerstra (sen.), ostatní zpěvy chorálem dle edice vatikánské. Pracovní schůze dopolední měla na programě přednášku redaktora «Cyrilla» prof. Dob. Orla z Prahy «Práce a snahy Cyrillské». Vyložil upřímně celý stav této otázky a poukázal na rozvoj i význam odborného listu «Cyrill». Na to dr. Josef Cibulka, docent zpěvu církevního z Hradce Kr. provedl s účastníky «Praktické cvičení chorálu edice vatikánské». Cvičil jednotlivé částky z chorálního «Requiem». Dr. Cibulka jest bývalým chovancem České kolleje v Římě a v církevním zpěvu přímým žákem sottomaeistra sixtinské kapely Msgra. Relly, jenž vedle mistra Lor. Perosioho, dirigenta polyfonního zpěvu, má při papežských obřadech na starosti zpěv chorální. Byl tedy při tomto číslu programu sjezdového před námi povolán odborník. Vpravdě

výbornou byla přednáška p. Ant. Hromádky, ředitele hudby katedrály brněnské a c. k. profesora hudby na ústavě učitelském v Brně »O elementárním vyučování hudbě a zpěvu«. Zatím co druhá část přednášky praktické poskytla překvapující návrhy, odůvodněné jak psychologii cvičence tak technikou hry a zpěvu (vše čerpáno z bohaté zkušenosti a bedlivého studia), první část, rázu více filosofujícího a estetisujícího vyzvedla otevřeně a přímo mnohé zdravé názory o nepochybnosti, který jak v životě tak hlavně na školách trvá mezi vynikajícím významem hudebně-pěveckého vzdělání a mezi nevynikajícím způsobem jakož i odstrkováním tohoto odboru vzdělávacího. Z čeho má na př. gymnasista v životě větší úspěch; z kreslení a tělocvičných her anebo ze zpěvu a hry na nějaký nástroj? Jestliže na některém středním ústavě povolí se na »kreslení« a »tělocvik« za jeden školní rok 6000 (šest tisíc korun) a na hudbu a zpěv 30 (třicet) korun, patrně, jak se vzdělávací a výchovný význam tohoto oboru oceňuje! Ředitel Hromádka zasluhuje také pochvaly za to, že otevřeně pojednal o povinnosti cvičiti písně — také chrámové! — ve škole a označil tento úkol za velmi důležitý i se stanoviska národního a sociálního . . . Po této přednášce byla »ukázka cvičení polyfonie« s kutnohorským sborem pěveckým, které provedl prof. D. Orel. Předmětem cvičení bylo »Sanctus« ze mše Kristofa Haranta z Polžic, kterou teprve nedávno v cizině nalezl univ. prof. dr. Zd. Nejedlý a která vydána byla nákladem »Cyrilla«. Pan cvičitel promluvil nejprve několika vřelými slovy o významu této skladby, která jest ozdobou posud nepoznané české školy církevní komposice. Přednášky tohoto dne byly ukončeny výkladem Ing. Eust. Mölzer »O elektrickém proudu pro varhany« s rozličnými demonstracemi. Před večerem byl první koncert na varhany, jehož program (historický postup skladeb starých klasiků po dobu nynější) obstaral ve všech osmi číslech ředitel kůru při chrámech kutnohorských virtuos Ant. Ledvina. Nadmíru zajímavým byl Smetanův »Vyšehrad« v transskripci pro varhany. Po večerní pobožnosti v kostele sv. Jana byl přátelský večer hudebně-pěvecký, jenž měl milý a krásný průběh. Slovenské písně při něm zpívané byly příjemnou agitací pro myšlenku československé vzájemnosti na poli uměleckém. Druhý den sjezdový měl průběh též zdařilý. Slavná mše sv. byla tentokrát v nádherném chrámě sv. Panny Barbory. V zastupování Moravy byl mi určen úkol celebranta, ovšem s podmínkou, abych zpěvy provedl dle chorálu edice vatikánské. A tak se starobylá gothika Panny Barbory rozezvučela poprvé vatikánským chorálem. Při mši svaté byla provedena »Missa solemnis« od V. Kubáta řízením samého skladatele pro smíš. sbor s práv. varhan a neoblig. dvou trub a dvou trombonů, Ave Verum od Říhovského, Pange od Janderky. Po mši sv. Sanctus od Haranta. Další program byl: Výklad památnosti Msgr. Vorlíčka. přednáška dra. A. Kolíska »O církevních vlivech ve slovenské písni«, cvičení v chorálu vatik. (dr. Cibulka) a přednáška řed. B. Kašpara »O způsobu, jak opatřiti ředitele kůr pro venkovské opuštěné kůry«. Velmi cenný rozhovor. Adorační pobožnosti krásný sjezd krásně skončen. — Sjezd tento byl jubilejní, dvacátý pátý. Zasloužilý předseda Cyrillské jednoty vsdp. dr. Jos. Mrštík velice věcně pojednal o významu důležitých těch sjezdů. Pozdravy zaslány z četných míst, zvláště od J. Ě. ndp. biskupa dra. Josefa Doubravy a J. M. ndp. biskupa budějovického. Bůh žehnej další záslužné práci!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Cetná uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Různé zprávy.

Proti českým dělníkům v Prusku. Dnem 1. září t. r. vstoupí vplatnost výnos ministra vnitra proti českému dělnictvu. Dle výnosu tohoto čeští dělníci, kteří usadili se v Prusku v r. 1909, mohou prozatím zůstatí v zemi. Ti dělníci však, kteří přišli do Pruska v roce 1910, musí nejdéle do 20. prosince letošního roku Prusko opustiti. Znovupovolání těchto dělníků do Pruska nesmí se státi před 1. únorem 1912 a musí k tomu vyžádáno býti zvláštní úřední schválení.

Češi na Krymu. Roku 1863 usadilo se na Krymu 62 českých rodin a založily tam v kraji, obývaném Tatarsy, českou obec Bohemku. V kyjevském »Čechoslovane« podává český učitel z Bohemky, Jos. Kordina, stručný, ale velice zajímavý popis této české obce. Osada je podnes ryze česká, čítá 42 rodiny a 252 obyvatel. Když se přistěhovali na Rus, obdrželi 1180 desjatín (1298 ha) půdy. Později sami přikoupili ještě 570 desjatín (625 ha). V letech šedesátých měla desjatina půdy cenu 10 rublů; dnes pozemky, od Čechů vzdělané, ma-

jí cenu 300 rublů a více za desjatinu. Pěstuje se v Bohemce pšenice, ječmen, jsou tu vinice, ovocné sady, pěkný chov koňského, hovězího a vepřového dobytka. Hospodáři mají všeho druhu stroje; žacíh strojů je ve vsi 35, sečích 40. V obci jsou všeho druhu řemeslníci, dva smíšené obchody a jedna hospoda. Majetkové poměry jsou spokojené. Čtyři sousedé mají každý více než 50 ha půdy, ostatní průměrně po 30. V obci je soukromá škola s právem veřejnosti, kterou si obec sama vydrží. Vyučuje v ní český učitel česky a ruská učitelka rusky. Všechny školou povinné děti školu také navštěvují. Všichni osadníci v Bohemce umějí číst a psát rusky i česky. Občané odbírají různé časopisy české i ruské a loni založili si také čtenářský spolek, při němž je česká knihovna. Sousedé Tataři, s nimiž Čechové žijí v nejlepší přátelském poměru, učí se u Čechů hospodářství a jejich polní hospodářství vyniká nyní nad hospodářství v jiných tatarských vesnicích. První český učitel v Bohemce, jenž vyučil gramotě celé nynější pokolení, Josef Krupička jest nyní 68 roků star a jest obecním písařem.

Dr. Zahradník a klub katolicko-národní. Posl. dr. Zahradník, jehož přijetí do jednotného klubu bylo zatím agrární stranou zmařeno, poslal předsedovi klubu katol. národního dru. Hrubanovi, následující přpis: Velectěný pane kollego! Na základě plné moci dané mi důvěrníky dne 23. t. m. dovoluji se otázat, byl-li by Váš klub ochoten přijat mne v nezávazné sdružení za účelem umožnění mi práce ve výborech. Krok tento činím z důvodů taktických. Kdybych do jednotného klubu přijat nebyl, stal by se krok tento bezvýznamným a musil bych hledat jiné cesty, abych se mohl věnovat práci ve výborech. — Dne 25. července. Dr. Zahradník. Na tento dopis odpověděl dr. Hruban po schůzi klubovní: Velectěný pane kollego! Na ctěný Váš dopis ze dne 25. července odpovídám jménem našeho klubu, že jsme ochotni přijat Vás do nezávazného sdružení, aby Vám umožněna byla parlamentní práce. — Dr. Hruban.

Republika bez Boha, bez lásky a beze ctí. Katolická korespondence Zemské rady katolické a Píova spolku píše: Soudní akta nad francouzským likvidátorem pokradného jmění církve se zavřela. Duez obdržel 12 let káznice. Tím se nemůže skončiti tato aféra, která vrhá hrozné stíny, že se jich i otrlí Francouzové lekají. Aby nejširší katolická veřejnost znala, z jakého dřeva jsou řezáni nepřátelé církve a lupiči církevního majetku, vyjmenme několik dat ze soudního líčení. — Kdo jest a byl Duez? Pan Duez byl nepatrným zřizencem, knihvedoucím bez každého vzdělání předběžného. Stal se pokladníkem u p. Imberta, soudního likvidátora. Velké sumy šly skrz jeho ruce. Získal si přízeň šéfa, který mu kancelář přenechal. R. 1901 a 1904 učinila si francouzská klika zákon: »že lze krásti církevní majetek.« Duez dostal mocné doporučení a stal se likvidátorem nad zkonfiskovaným jméním, za kterouž práci měl dle pořádku bráti 30.000 fr. ročně. Duez se oženil a najmul si byt v Rue Bonaparte za 5000 fr. a zařídil si jej velmi pěkně nábytkem za 65.000 fr. (z cizího krev neteče). Nevěděl snad chudý život občanů, vždyť spotřeboval ročně 56.000 fr. Nejlepší automobily a vozy byly Duezovy; v prvních lázních byl Duez první. Vedle své domácnosti vydržoval si ještě více druhých domácností (»Liasons« nazývají Francouzi takové poměry.) Zde dobří Francouz Duez potřeboval mnoho. Jen jedna z jeho společnic stála jej 100.000 fr. Vsaak si jich také vážil. Jedn z svých »milenek« zařídil krásně byt v bývalé — kapli! To třeba říci katolickému lidu, kterak volnomyšlenkáři s posvátnými místy jeho zacházejí. Jak dlouho to tropil tento milostpán lupičů francouzských? Sedm let pod dozorem obecnstva, policie a vlády francouzské. Až 8. března 1910 dali mu železa a odvedli jej ode všeho, co mu bylo tak vzácné a milé. Již v r. 1908 se vědělo, že zpronevěřil peníze. »Frankf. Zeit.« 14. června psala, že ministr spravedlnosti bránil státnímu návladnímu podati žalobu. Vrchní státní zástupce navrhol odklady na odklady. Duez však přece neprchl — až se mu to po lopatě podávalo. Soudruh Duezův Martin Gauthier byl chytřejší — a zmizel. Když při soudu předseda volal: »Martin Gauthier«, publikum se smálo, jeden dokonce volal: »Ptejte se státního návladního.« Duez neprchl, spoléhal na mocné protektory, a tak se ocitl před soudem. Žaloba kladla za vinu nej přednějšímu likvidátoru francouzskému: 1. že zpronevěřil 500.000 fr. svému šéfu Imbertovi, 2. že zpronevěřil 1.400.000 franků svým svěřencům a mezi těmi byli sirotci a vdovy a malí lidé, 3. kolem 4.000.000 že ukradl zkonfiskované jmění církevního. Na to se Duez již vyšetřujícímu soudci přiznal, jen falšování knih nechtěl na sobě nechat; to se stalo částečně za zmocnění vládou, aby bylo zahaleno, kolik stály výlohy při malých likvidacích. Pan Duez také si pojistil veřejné mínění, 150—200.000 fr. dal časopisům a telegrafním kancelářím, aby o něm ničeho nepsaly. Liberální a proticírkevní listy to učinily. Když toto bylo zjištěno, předstoupil před soudní dvůr ubohé oběti likvidátorské činnosti antiklerikála Dueza; jest jich 186, jichž uspořený groš defraudoval. Jeden stůj zde ze 186: Staříčká žena pí Chartes, jejíž dcera živila se vázáním kytic. Šéf závodu odkázal částku jmění svým dělníkům. Odkaz byl likvidován. Duez jej spravoval tak, že z toho mála nezbylo nic. Tyto krádeže prováděl v roce 1908, kdy už byl zbaven likvidatury jmění církevního. Po tak zdrcujících faktech, předseda a soudci zhotovili podání k vládě: aby likvidátoři byli podrobeni kontrole. Dosud toho nebylo v republice. Výsledek tohoto mravního bahna jest, že i republikáni, pokud mají cit slušnosti, s hnusem odvracejí se od tyranství strany, která zahajuje občanskou

válku a nepoládek. Když mluvil bývalý ohnivý republikán a literát Lemaitre, tiskový zástup posluchačstva mu tleskal. Milliarda se svrckla na několik millionů, o které se rozdělili dva: liberální vláda a antiklerikál Duez. K vůli těmto dvěma zbaveno vlasti několik tisíc klidných Francouzů křesťanských, jich majetek, jenž sloužil výchově a dobročinnosti, pobrán, a zničena všechna rovná práva občanská. Tak vypadá volnomyšlenkářská republika bez Boha — bez lásky — a beze ctí. Katolická organizace francouzská následkem procesu Duezova získala z mladých intelligentních lidí všechny, kdož si zachovali aspoň smysl pro čest. Právem nazývají dílo velké revoluce »odieuse« a »stupide« a vidí v království něco elegantního, v republice zdivočení.

Protestantští Američané a papež. Zatím co protestantští kazatelé v Evropě snaží se všemožným utrhaním a pomlouvami papežství znehodnotiti a snížit, američtí jejich kollegové jinak si počínají. Dokladem toho přinášíme dva citáty. Anglikánský časopis Rose Leaves píše: »Nadešla doba, kdy máme litovati svého běsnění proti papežství a v papeži spatřovati nejen svého nejlepšího přítele, nýbrž uznávati ho i za svého pravého otce.« Rev. William Hayes Ward, kazatel sekty kongregacionalistů píše: »Římský papež jest protestantským význámím víry charakterisován jako antichrist. Jest to sprosté, nestydaté a naprosto nepravdivé. Papež jest muž šlechtný a není pochyby, že věří v Božské své postavení a vážně se modlí, aby mohl těžké své povinnosti plnit.«

Statistika zednářství. Dle bulletinu mezinárodního bureau zednářů má Anglie 2908 loží s 132.000 zednáři, Irsko 370 l. a 18.000 z., Skotsko 757 l. a 50.000 z., Německo 505 l. a 55.000 z., Luxembursko 1 loží o 80 členech, Švédsko 43 l. a 15.550 z., Norvéžsko 151 l. a 4020 z., Dánsko 12 l. a 4120 z., Uhry 72 l. a 5180 z., Srbsko 1 loží s 55 členy, »Velký Orient« ve Francii čítá 443 loží a 30.000 z., »Velká lože« ve Francii má 129 loží a 7300 z., Belgie 22 l. a 2000 čl., Itálie 345 l. a 15.000 z., Španělsko 87 l. a 4240 z., Portugalsko 148 l. a 2880 z., Řecko 17 l. a 950 z., Rumunsko 9 l. a 250 z., Severní Amerika 14.530 loží a 1.420.430 zednářů, Střední a Jižní Amerika 1045 l. a 45.280 z., Austrálie 816 loží a 47.450 zednářů.

Všelicos. Dle pražských listů koupil císař zámek v Brandýse nad Labem od arcivévody Ludvíka Salvatora, aby jej věnoval princezně Zitě Parmské, nevěstě arcivévody Karla Františka Josefa, jako svatební dar. — Dne 30. července o slavné schůzi apoštolátu sv. Cyrilla a Metoděje na Velehradě sloužití bude mši sv. dle staroslovanského obřadu bulharský sjednocený biskup Šanov ze Soluně za četné assistence rusinského a bulharského kněžstva. — Ceny jutových tkanin sníženy o 3 hal. a ceny jutové přize o 2 a půl hal. na jednom kg. — Vynálezci vodních bot Keilerovi podařilo se ve vodních botách přejíti jezero starnbergské přes silné vlnění a vítr v přímém směru za 1 a půl hodiny. Keilerovy vodní boty sestávají z válcovitých, asi 2 m dlouhých a 40 cm v průměru majících nosných rour, napřed v zadu zašpičatělých, zhotovených z mosaze, potažených plachtovinou. a v předu i v zadu svázaných řemeny. — Mezi nejnovějšími oběťmi vzduchoplavby jest madame More, která se u Etampesu sřítla se svým dvojiplošníkem s výše 40 m a zůstala na místě mrtva. — Na sjezdu slovanských novinářů v Bělehradě došlo v hotelu Balkan k hádce o politiku, při čemž vídeňský novinář ruský Vergun spoličkoval srb. redaktora Kovačeviče, kterýžto pak onomu způsobil krvavou ránu boxerem do hlavy. — Minulý týden zavítala do Prahy 95 členů americká výprava, pořádaná obchodní komorou v Bostonu, jejímž účelem bylo pozvati pražské činitele k účasti na V. mezinárodním kongresu obchodních komor, který se koná r. 1912 v Bostonu. — Na Hořovicku v obci rejkovické zachvátil požár 4000 čtv. m lesa. — Sto dreadnoughtů jest již dílem dohotoveno, dílem jsou ještě ve stavbě neb před položením kýlu. Rozděleny jsou na jednotlivé mocnosti: Anglie 32, Německo 21, Spojené Státy 12, Japonsko 7, Rakousko-Uhersko, Itálie, Rusko a Francie po 4, Brasilie a Španělsko po 3, Argentina, Turecko a Chile po 2. — Na drážďanské hygienické výstavě jest znázorněn počet nemanželských porodů v době od r. 1899 do 1907. Dle této statistiky připadá na sto porodů průměrně ročně nejméně v Haagu 42, nejvíce ve Vídni 31.7 a v Praze 43.8. — O Bulharsku lze právem říci, že jest to země stoletých lidí; celkem jest tu 2343 lidí více než stoletých. — Městské zastupitelstvo města Lyonu požádalo francouzskou vládu o dovolení k vybrání mládežnické daně z hlavy 10 franků. Vybrané daně celkem asi 300.000 franků užilo by se na podporu těch rodin, které mají více dětí. — Dle nového sčítání jest ve Vídni 4766 osob bez vyznání, před 10 lety jich bylo pouze 2772.

Ještě k případu Prokopa Holého, faráře ve Hbitech. Aby se ještě jasněji ukázala prohnatost agrární agitace, otiskujeme zde, co otiskl dne 15. t. m. mladočeský »Český Jih«: »Jest dosud v živé paměti článek, který letošní zimy vyšel v »Jiskře«, a který týkal se čtenářům známého faráře Prokopa Holého, tehdá v Janovicích u Votic působícího, jenž jakousi Rosalíí Loudovou obviněn byl z hnusných prostopášností a nemravností na uvedeně udavatelce a mnoha jiných nedospělých školních dítkách páchané. Těžkým tímto obviněním ocitl se farář Prokop Holý v trestním vyšetřování pro zločin dle § 128. tr. z., jež však později bylo zastaveno. Dnes můžeme konstatovati, že vše to, co tolik sensace způsobilo, bylo pouhou smyšlenkou a bajkou, čemuž nejlépe nasvědčuje mlčení, jaké zavládlo v časopise »Jiskře«, který neměl ani tolik odvahy, říci těm svým čtenářům, jak to přece s tím farářem dopadlo a jakého výsledku se

dodělovalo s napjetím sledované trestní řízení. Nuže, neměla-li „Jiskra“ totiž směrlosti, aby s barvou šla ven, povíme to my svým čtenářům: Trestní řízení proti faráři Prokopu Holému pro zločin dle § 128. tr. z. vedené bylo rozhodnutím c. k. státního zastupitelstva v Táboře zastaveno, poněvadž vyšetřováním vyšlo na jevo, že vše to, co časopis „Jiskra“ uveřejnil, jest jediným fetězem smyšlenek. Rozhodnutí stát. zastupitelství c. k. krajský soud v Táboře, přes podanou stížnost zastavení trestního řízení, schváliti musil a ve svém rozhodnutí na to poukázal, že vše jest pouhou smyšlenkou a nepravdou. Rodičové dvou děvčátek školních žalovali sami Rosalii Loudovou u c. k. okr. soudu ve Voticích, že táž, jako svědkyně proti faráři Prokopu Holému udala, že i ona děvčátka na popud faráře Holého s ním nemravně věci tropila a jí se tím chlubila. A v tomto trestním řízení proti Rosalii Loudové vyšla všechna obvinění na jevo, neboť Rosalie Loudová uznána byla rozsudkem c. k. okr. soudu ve Voticích ze dne 3. dubna 1911 vinnou přestupku proti bezpečnosti cti a odsouzena přes četné polehující okolnosti a přes to, že byla úplně dosud zachovalou, k trestu vězení na 5 dnů s 1 postem a k náhradě nákladů řízení protestního. Jest to jeden z velice málo případů, kde svědkyně svým svědectvím dopouští se trestuhodné urážky na cti, ale v případě tomté musil soud napadená děvčata vzíti v ochranu a uzrati, jak v rozsudku doslovně se uvádí: „Soud má za prokázáno, že udání Rosalie Loudové jest vědomě křivé!“. Rozsudek tento byl přes odvolání Rosalie Loudové c. k. krajským soudem v Táboře potvrzen a právě v těchto dnech odbyla si R. Loudová svůj prisouzený trest.“

Lombrosovy studie. Lombroso r. 1888 obrátil se na čelá pařížské policie Gorona s prosbou, aby mu pro jeho knihu „Žena jako zločinec“ poslal fotografie pařížských žen toho druhu. Goron neváhal ani okamžik a hned následující den poslal žádané fotografie. Kniha brzy vyšla a Lombroso poslal také výtisk Goronovi. Na více než 50 stranách reprodukovány pařížské fotografie a při každé zevrubná charakteristika obličeje, líčící typické příznaky zločinnosti, tu z vášně, tu vlivem alkoholismu, onde zas vlivem duševního zatížení atd. Velmi poučná kniha. Ale pan Goron byl více překvapen nežli každý jiný čtenář. Prohlížeje obrázky, shledal k největšímu svému překvapení, že posílaje fotografie, zmýlil se v zásuvce. Místo levé vytáhl pravou, místo fotografií zločinných žen poslal fotografie boдрých prodavaček a obchodnic, které se hlásily na policii o různé koncese.

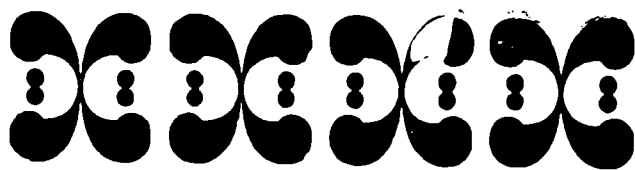
Jak bude v srpnu? Dle theorie prof. K. V. Zengera nevyznačuje se srpen přílišným množstvím povětrnostních poruch, za to však skorem všechny působí zvýšenou silou. Poruchy tyto připadají na 2., 10., 15., 25. a 27. srpna. Pouze porucha z 25. srpna má podřízenější význam, ostatní jsou všechny silné, a nejsilnější z nich jest porucha z 15. srpna. Dle toho byl by počátek srpna, konec třetího a počátek čtvrtého týdne a pak konec měsíce poněkud deštivější a bouřlivější; avšak i v tomto měsíci má převládati sušší počasí. Vliv silné poruchy z 2. srpna přinese silnější, zprvu jihozápadní, později západní větry, počasí stane se náhylné k lehčím srážkám a na mnohých místech dostaví se časté bouře. Vítr zvláště kolem 3. srpna velice zesílí. Teplota na počátku měsíce bude přiměřená, později, asi okolo 5. srpna, trochu se ochladí, ale již v následujících dnech budou opět převládati teplé dny. Tlakoměr od prvních dnů srpnových bude neustále klesati, a teprve po 7. srpnu bude stoupati; povětrnost se vyjasní a dostaví se parné dny. Jasně a teplé počasí vytrvá až do 15. srpna. Velmi silná porucha z 15. vyvolá poněkud silnější větry od jihu a jihozápadu, i že ve dnech od 15. až do 18. srpna a od 21. až do 22. srpna očekáváti bouře s lehčími srážkami. Tlakoměr od 15. bude silně klesati a teplota zvláště po 18. srpnu citelně klesne, kdežto vítr postupovati bude směrem nejprve jihozápadním až na západ. Vliv poruchy s malým polepsením inezí 19. a 20. srpnem vytrvá asi až do 23. srpna. Po této době převládati bude jasné, avšak poněkud chladnější počasí, tlakoměr kolísati bude neustále kolem normálu. Ke konci měsíce stane se počasí opět nejisté. Ohleda vlivem poruch z 25. a hlavně ze 27. srpna silně se zamračí, vítr otočí se na severovýchod a dostaví se nepatrné srážky. Po 27. srpnu zavládnou též místní bouře se srážkami. Srážky budou častější, ale ne příliš vydatné. Teplota po 20. srpnu stoupne trochu nad normál, ale dleho se nad ním neudrží, a již po 27. převládati budou znovu chladné dny. Povětrnost tato s nevelkými změnami vytrvá až do konce měsíce.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravé přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: **Lissánská, uherská a rakouská vína** za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1:10 a výše

ALOIS ŐÍŽEK,
velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.



Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. místodržitelstvím koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích skládá

přiměřené obnosy

oo záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za výhodných platebních

podmínek.

Obrát 4,320.000 K.



Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenířat, jakož i stavební za ceny nejnižší. — Výborný lermož. Imel sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici železniční franko. — Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní dodavatel
Hradec Králové, výhradně v továrně.

BYT

o 2 pokojích s kuchyní, tichý a klidný, pro pensistu se hodící, blízko do lesa i do města lze pronajmouti ve vile „Štěpánce“ u Hradce Králové
v Malšovicích od 1. srpna.

Umělecký ústav pro malbu a kresle

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malovanní okna chránmová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaikového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síťe a vše zaručenov místě.

Mosaiky skleněné pro fašady, křížové cesty atd. Nákresy, rozpočty i odborná rada zdarma.

Přesčetná vyznamenání a doporučení.



Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

oltáře,

sochy

kazatelny, křížové cesty, —

jeskyně s P. M. Lurdskou, —

křtitelny, —

sošky na procesí, Jesličky,

Boží hroby. —

kříže

Právě vyšla časová novinka:

Volná Myšlenka

se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního. —

Sepsal V. H. Hradecký.

Tato brožura vydána jako 7. a 8. číslo „Časových Úvah“.

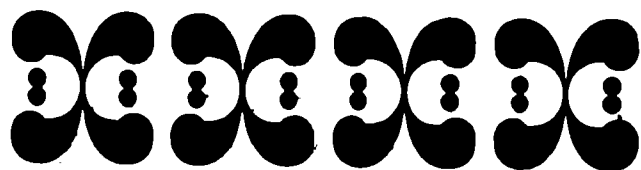
Spisovatel na základě původních pramenů velice bystře a důkladně kreslí pravou podobu a účel volnomyšlenkářského hnutí. Každý katolíka měl by pilně čísti v době, kdy přiboj tohoto mezinárodního sdružení vniká i do nejmenších pohorských výsek.

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace Časových „Úvah“ v Hradci Králové.



Tkalcovské
výrobní společenstvo „Vzájemnost“
v Hronově nad Met.

zvýší za příčinou zařízení mechanické tkalcovny
ve Velké Poště nad Metují svůj provozovací
kapitál

ze 150.000 K
na 250.000 K

Kapitál tento lze upisovati jako závodní
podíly a 40ti korunách, nebo jako volný vklad
s přiměřenou lhůtou výpovědní, při zajištěném
6% úrokování, kterážto výše úroková po celé
12tileté trvání závodu se vyplácela. Podnik
podléhá revisi Zemského výboru a Zemského
svazu.

Blíže informace podá ochotně

reditelství.

Český, křesťanský a svépomocný
podnik tkalcovský.

Vápnodusík

nejúčinnější a nejlevnější dusíkaté hnojivo
pro ozimy.

Podporuje setížení kladů, čímž omezuje
lehání, zvýší výnos a zlepší jakost zrní.
Úplná náhrada stranu čpavkového a chil-
ského ledku při úspoře 25—30% výloh.
Nabídky, návody ku správnému použití
a vzorky zasílá firma

MARSANO & PRAGER,

výhradní zástupci továren na vápnodusík
v Šibeniku (Dalmacie),

velkoobchod umělými hnojivy a hospodář-
skými potřebami v Praze, Hyberská ul.

Díkůvzdání.

*Ke čtyřicetiletému výročí mého
posvěcení na kněžství dostalo se mi
přehojných přání listy i telegramy.*

*Vzdávaje uctivé díky za tolik po-
zornosti a lásky prosím Boha, aby
všem ráčil odplatiti svým hojným
požehnáním!*

František Kerner,

kanovník, kancléř.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lesů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vádía a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promessy. — Všechna cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladště spojene železniční koleji s nádratím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement,
vápno, sádra, strojí oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševické. — Brikety.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

OBNOVA

Číslo 30. Předplatné na čtvrt roku 2 K 80 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 28. července 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pater v poledno

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
- Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ a 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve- šeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000-.	
	FILIALE: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

V zájmu olomouckého sjezdu.

Prosíme duchovní správy, jakož i předsednictva našich spolků a organizací, aby svým povzbuzením získaly pro VI. všeobecný sjezd katolický co nejvíce účastníků i z našeho království. Potřebné pokyny jsou vyloženy jasné v příloze, kterou k celému nákladu dnešního čísla přikládáme. Ohledně listků a legitimací nechtě se obraťte našími přímo na sekretariát Zemské rady katolické v Praze II., Myslíkova ul. č. 5. Potřebný obnos za jízdní listek a legitimaci nutno zaslati témuž sekretariátu předem do dne 2. srpna.

Program

VI. všeobecného sjezdu katolíků, československých v Olomouci.

(Sjezdový pořádek.)

V sobotu 12. srpna.

Odpoledne vítání sjezdových hostů na nádraží členy pořadatelského odboru. Shromáždění hostů v Katol. domě.

O 5. hodině odpo. I. slavnostní schůze v sále Národního domu.

1. Chorál: Sv. Václave.
2. Proslov J. E. ndp. knížete arcibiskupa dr. Fr. Bauera.

3. Vyznání víry.
4. Zahájení sjezdu předsedou přípravného výboru, náměstkem zem. hejtmana, posl. dr. Moř. Hrubanem.

5. Volba předsednictva sjezdového.

6. Proslov zástupců diecézí.

7. Řeč J. M. ndp. opata Meth. Zavorala z Prahy: »Moderní člověk český a světový názor křesťanský«.

8. Řeč vdp. říšského a zemského poslance dr. Ant. Stojana, probošta z Kroměříže: »Čechové a snahy unionistické«.

9. Pozdravy vynikajících hostů.

10. Hymna.

V neděli 13. srpna.

1. O 5. hod. ráno budiček.

2. O půl 9. hod. Slavnostní příjezd knížete arcibiskupa na dóm, kázání a slavné služby Boží.

Pontifikální mši v kostele slouží: J. E. ndp. kníže-arcibiskup dr. Fr. Bauer, pontifikální mši sv. na dómském náměstí slouží J. E. ndp. biskup dr. Josef Doubrava. (V případě nepříznivého počasí v kostele u Panny Marie Sněžné.)

O 11. hod. Rozchod a oběd.

4. O půl 1. hod. shromáždění účastníků sjezdu k slavnostnímu průvodu na malém cvičišti vojenském.

O 1. hod. manifestační průvod a hold episkopátu.

Po průvodu.

5. Manifestační schůze dělnická v Nár. domě. Promluví posl. Šrámek.

6. Manifestační schůze omladiny a rolnictva na nádvoří probošství.

7. Lidová pobožnost eucharistická. Sv. požehnání a promluvu má J. M. ndp. světitel biskup dr. Karel Wisnar.

8. Schůze žen v kostele Panny Marie Sněžné.

9. O 6. hod. večer v sále Nár. domu II. slavnostní schůze.

I. »Sociální činnost církve v zemích českých«, ref. dr. Rudolf Horský.

2. »Kulturní činnost církve v českém národě«, ref. dr. Kordač z Prahy.

3. »Význam katolického tisku pro vnitřní život národa«, ref. Václav Myslivec, redaktor z Prahy.

4. Pozdravy vynikajících hostů.

Večer: Přátelský večírek v Katol. domě a koncerty.

V pondělí 14. srpna.

O 5. hod. ráno budiček.

O 6. hod. pontifikální mše sv. na dómě. Slouží J. E. ndp. biskup dr. Josef Doubrava.

O 6. hod. v kostele Otců Kapucínů pontifikální mše sv. se společným sv. přijímáním pro členy III. řádu sv. Františka. Pontifikální mši sv. slouží J. E. ndp. biskup dr. Pavel hrabě Huyn. Promluvu má P. Hubert Etl, kvardián.

O 8. hod. pontifikální mše sv. v kostele u sv. Michala (pro účastníky sjezdu adoratorů); slouží J. M. ndp. světitel biskup dr. Karel Wisnar.

O 9. hod. v místnostech kn. arcib. semináře schůze kněžské adoratorů: I. »O častém sv. přijímání«, ref. Fr. Pospíšil, spiritual v Olomouci, II. »Jakými prostředky probírá kněz úctu k SS. Eucharistii«, ref. dr. Jan Jindra, professor bohosloví v Hradce Králové.

O 9. hod. Manifestační schůze rolnictva v sále Nár. domu. Ref. posl. Šamalík a posl. Navrátil.

O 9. hod. Pracovní schůze venkovské omladiny v sále domu Marie Terezie.

I. »Náboženské úkoly venkovské omladiny«, ref. dr. Ant. Sýkal ze Žeranovic.

II. »Hospodářské úkoly venkovské omladiny«, ref. Ant. Smýkal, rol. syn ze Žeranovic.

III. »Přehled činnosti sdružení venkovské omladiny na Moravě a ve Slezsku«, ref. Meth. Gája, rol. syn ze Zahnašovic.

O 9. hod. Sjezd terciářů v kostele Panny Marie Sněžné.

I. »Čeho se stříci členům III. řádu sv. Františka a jejich vůdcům«, ref. P. Jan Tagliaferro, farář v Michálkovicích.

II. »Organisace III. řádu sv. Františka po místech, krajích, diecích a v celku«, ref. vdp. P. Ignác Janák, terciář a místoděkan ve Frýdlantě.

3. Pokračování v poradě ředitelů třetího řádu. Odpoledne o 2. hod. pokračování:

IV. »Čím III. řád sv. Františka pojistí sobě vliv na křesťanskou rodinu a společnost«, ref. vdp. dr. Jindra, ředitel III. řádu a prof. v Hradci Králové.

V. »Čeho se nedostává snahám o pokřesťanění moderní společnosti a v čem těmto snahám III. řád sv. Františka je mohutnou podporou«, ref. poslanec J. Kadlčák z Frýdlantu.

VI. »Zájem na projevech terciářského života: tisk, slavnosti, sjezdy, knihy, časopisy, juvenaty, atd.«, ref. vdp. P. Jan Rubringer, kvardián a předseda sdružení terciářů v Třebíči.

O 2. hod. odpo. v místnostech domu Marie Terezie:

Schůze učitelů a přátel Matice Cyrilo-Methodějské.

I. »Zasluzhy školských bratří o školu«, ref. br. Špaček z Prahy.

II. »O úkolech českého učitelstva katolického«, ref. říd. J. Mezírka z Příbora a nadučitel Dagobert Bena z Nového Hrozenkova.

III. »O úkolech Matice Cyrillo-Methodějské«, ref. dr. Aug. Štancil z Prostějova.

O 2. hod. odpo.: Schůze studentstva vysokoškolského v místnostech českého gymnasia.

I. »Otázka Slovanská«, ref. PhC. Bartoš.

II. »Sociální práce studentstva«, ref. JUC. Vojt. Vičánek.

III. »Naš program a naše požadavky«, ref. PhC. Trčka.

O 2. hod. odp.: Schůze intelligence v místnostech českého gymnasia.

O 2. hod. odpo.: Schůze živnostnictva v sále hotelu »Austrie«.

O 2. hod. odpo.: Schůze Mariánských kongregací v sále kn. arcib. semináře.

O 5. hod. večer: Slavnostní schůze v sále Národního domu:

I. »Katolická církev a škola«, ref. Leop. Bartoš, učitel z Lipníka.

II. »Protinaboženské hnutí na venkově«, ref. zemský a říšský poslanec Josef Šamalík.

III. »Katolictví a národnost«, ref. posl. Ferd. Juriga.

Současně koná se slavnostní schůze na nádvoří probošství, kde o těchto tématech promluví řídící učitel Špaček a posl. Navrátil.

Večer o půl 9. hod. studentský večírek v Katol. domě.

Dne 15. srpna.

O půl 7. hod. ráno seřazení průvodu na náměstí dómském a odchod na Sv. Kopeček.

O 9. hod. dopol. kázání (kníže-arcibiskup dr. Fr. Sal. Bauer aneb J. Mil. dr. K. Wisnar) a pontifikální mše svatá.

O 1. hod. odpo.: Slavnostní schůze na klášterním nádvoří:

»Katolíci a život veřejný«, ref. dr. Mořic Hruban, náměstek zem. hejtmana, poslanec v Olomouci.

Proslov Jeho Eminence nejd. knížete arcibiskupa dra Fr. S. Bauera.

Ukončení schůze předsedou.

Hymny papežská, rakouská, národní.

Odchod do kostela, slavné Te Deum a sv. požehnání.

Volné listy.

Rozměňování národní podstaty. Páni pokrokaři a agrárníci v potu tváře stloukají výmluvy, aby ospravedlnili vydání celé řady národních mandátů do rukou sociální demokracie. Pálí je před veřejností pravda, kterou dobře vystihl dr. Kramář, jenž hnusný obchod ten nazval národním zločinem. Kde komu jest jasno, že tu prováděla své dílo opovržení hodná sobeckost, která se nedovedla podrobiti příkazu vyšší obecné povinnosti a která nyní hledá výmluvy a pláštiku v klerikalismu, jenž, jak příklad ukazuje, má zastírat největší bezcharakternost. Kromě toho uplatnila se tu i národní vlažnost pokrokařská. Lidé ti spoléhají se jen také na to, že vybájené strašidlo klerikalismu jest dosti již silné, aby se ho báli i lidé, kteří v českém národě zachovali si posud soudnost a mravní poctivost.

Olomoucký pokrokař dr. Fischer poslal do »Času« list, ve kterém národní zločin ten drhne a omývá. A jako jest špatná věc, kterou hájí, tak špatná jest logika, které k tomu užívá. Na počátku listu tvrdí, že spojení se sociálními demokraty proti národním katolickým moravským jest pokrokařům lhostejno. Rozčilení, které z toho povstalo, jest prý důkazem, že pokrokaři a agrárníci jednali správně. Když před čtyřmi roky dr. Stránský ujednal kompromis s klerikály, bylo z toho velké rozčilení u pokrokových lidí, dí dr. Fischer. Za čtyři leta došlo k novým volbám, a tu bylo dle zkušeností dosavadních a dle vývoje politických poměrů na Moravě samozřejmě, že kompromis s klerikály jest nemožný, stejně jako se Staročechy, kteří šli do voleb pod jedním praporem s klerikály. Bylo tedy zcela přirozeno, že spojenci hledání ve stranách pokrokových, t. j. ve straně agrární a sociálně demokratické. Stejně smýšlení bylo i ve straně agrární, a tak došlo již den po prvních volbách ke známému ujednání tří protiklerikálních stran.

Když bylo dle vývoje politických poměrů známo, že se stranou katolickou jest kompromis nemožný, proč tedy pánové čekali, až na den po prvních volbách? Tuto logickou mezeru dr. Fischer sám ve svém listě odkryl a nedovede ji zastřít. Právě to čekání na den po prvních volbách ukazuje vypočítavou sobeckost, která pro jeden mandát Stránského s nejléčím srdcem a největší lehkostí

myslností dala 10 mandátů sociálním demokratům. Ostatně politická bystrozrakost a zásadovost pokrokáru jeví se ve světle velmi ubohém, když v tak krátkém čase, jako jsou čtyři roky, musí tvrditi: »černé jest bílé« a potom zase musí se poličkovati tvrzením: »ne, to bílé jest přece jen černé«.

Tady nepomohou nic advokátské knify, a my nemusíme se obzvlášť namáhati, abychom neupřimnost vývodů páně Fischerových vyvraceli, když to činí tak dokonale a otevřeně sám těmito slovy: »Dr. Stránský není sám stranou a proto, i kdyby chybil, není tím vinna strana, a není proto potřeba pro chyby jedné osoby nebo pro nechuť k ní zakládati stranu novou.« Tady to čteme docela srozumitelně. »Nespokojenost z našeho kompromisu se sociálními demokraty jest dokazem, že jsme jednali správně.« A hned po té: »Dr. Stránský chybil, ale pro chyby jedné osoby není potřeba zakládati stranu novou.«

To jest pokrokářské omývání národního zločinu, které dokazuje, že to rozčilení bylo oprávněné a že pánové správně nejednali. Řekněme, že dr. Fischer pocituje přece jen výčitky svědomí a že nemá posud té otrlosti »Času«, který bez obalu hned prohlásil, že dr. Stránský jednal docela správně.

Nic naplat. Příběh posledních voleb opětně dokázal, že pokrokářská strana jest stranou rozkladu a že stírá čím dál víc národní ráz s celého našeho života. Pokrokářská strana začala se vysnívati národními hesly, prapory, hejslovaňování a důsledně krok za krokem vede svedenou inteligenci tam, kde mizí národní povinnost, vlastenecké vědomí a kde začínají plytké a bezbarvé fráse o pokroku, který dovoluje všechno a odpouští všechno.

Pokrokáři, majíce v čele Masaryka, povznegli se nad romantické prý zpívání: »Kde domov můj«, a za hluboký národní cit dávají internacionální pokrokářskou mátohu, která drobí a podemílá onu životní podstatu, bez které národ nemůže žiti. Tento internacionální intelligentní směr není silou, jak se domnívá Masaryk a jak si namlouvají jeho stoupenci, nýbrž hroznou slabostí, jež jasně jest dokumentována stranou pokrokářskou samou ve veřejné její působnosti i ve vnitřním jejím životě, jehož hnilobu dr. Chalupný právě nyní odkryl. Vezměme v úvahu kteroukoli občanskou ctnost, nebo mravní a politickou zásadu a uvidíme, že ani v jedné nebyli realisté se svým vůdcem důslední, že všude hřešili, vymlouvali se, ustupovali a zrazovali.

Pokrokáři se svým Masarykem podlehli cizotě, jako jí podlehli sociální demokraté. Odtud si také vysvětlíme, proč strana Masarykova obětovala se straně socialistické, ve všem jí omlouvajíc a podporujíc. Konečně mezi oběma stranami není již rozdílu, neboť věcně jsou totožné a formální rozdíl jest jen uměle dělaný.

Být tedy ve známém kartelu volebním, uzavřeném mezi Mladočechy a národními sociály, hrály svou úlohu také mandáty, nicméně důvody Kramářovy byly rozhodně správné v tom smyslu, že jest potřeba jednoty a národní scelenosti poslaneckého klubu ve Vídni. Jest potřeba, dokládáme se své strany, zdůrazňovati národní cit a přesvědčení všude, i ve volbách a nepodléhati ledabylému a nivelisujícímu duchu pokrokářskému, který národní naši podstatě hrozí pohromou. S vlašností národní začal a s národní zradou končí. Či není zradou národní prohlásiti: »než českého klerikála, raději německého nacionála«? To vše nazýváme rozměšlňováním národní podstaty.

Do zbraně! Vzpomínky na poslední volby jsou pořád ještě dosti silné a skýtají hojně příležitosti, abychom poučovali se o duchu stran, o jejich síle, o chybách obecných a zvláštních. Ani naše strana z této kritické retrospektivy se nevyjímá a musí dobře poznati, co jí zde prospívá a škodí. I my jsme lidé, kteří bojují společně s ostatními národními stranami o česká práva a o lepší budoucnost, i my účastníme se programem svým a prací o účelné řešení tak zvané otázky sociální. V tomto ohledu nesmí nám nikdo vytýkati, že poškozujeme věc lidu a společné zájmy politické. Ovšem za hřích se nám pokládá, že zápasíme o zásady náboženské, v kterémž ohledu dávají nám za pravdu denní zkušenosti a budoucnost ukáže, kam vede protináboženský směr, který v národě našem zapustil již silné kořeny.

Upřímně si přiznejme, že se ve straně chybovalo. Platí-li zásada vůbec, že chybami se máme učit, musí platiti obzvlášť o straně, která má tolik nepřátel a která musí se probojovávat vlastními silami. Příští sjezd strany má vážný a důležitý úkol, aby zaveden byl pořádek a aby veliké naše zájmy byly příslušnou taktikou podporovány a důstojnými zbraněmi hájeny.

Alc tolik jest již dnes jisto, že všem našim snahám musí vévoditi heslo zvýšené činnosti na všech místech. Práce hospodářská, práce agitační tiskem a slovem. Rozpoznávám v době od prvních voleb všeobecným hlasovacím právem, tedy od roku 1907, charakteristickou známku lhotejně pohodlnosti, která by byla vyjádřena asi takto: když bez značnější agitace již roku 1907 tolik voličů ke katolickému praporu se přihlásilo, jak pak teprve

při volbách budoucích, když o probuzení katolického lidu se tolik pracuje! Touto myšlenkou veden ukolébá se nečinností jeden, právě tak uspokojil se druhý, tímto způsobem svědomí své umlčoval třetí, až konečně spavá nemoc zachvátila mnohé — důstojníky.

Mnozí kněží, bohužel, nevzali v úvahu, že nepřátelé naši volbami 1907 nebyli přimrazeni na jednom místě. Právě proto, že bystře rozpoznali, jak by katolické lnutí za prozřavého vedení a čilé agitace mohlo zmožutněti, vrhli se do boje s veškerou energií a — byť jednotlivé strany sledovaly své cíle stavovské — přece v ohledu náboženském pracovaly všechny svorně pod jedním heslem: bijte klerikály! Agrárníci, čeho na venkově v ohledu protikatolickém nemohli si dovoliti ještě sami, to na oslabení katoliku s největší ochotou přijali od volných myšlenkářů. A jelikož na venkově politickým ruchem a všeobecným hlasovacím právem probudila se touha po četbě novin, lid byl uchvácen těmi listy, kterých se mu dostávalo. A jak nečistí, když »Cep« dáván zadarmo, když rozdáván »Havlíček«?

Co jest tedy přirozenějšího, nežli uplatňovati zásadu: proti tisku tisk? Ponechávati lid četbě nepřátelských novin a mlčky přihlížeti, jaké náboženské mezery noviny tyto ve farnosti vyžlabávají, jest prostě zbabělost; stěžovati si nebo hřimati s kazatelnou bez účinného kazijedu, jest směšné. Třeba poukázati na to, jak obyčejný socialistický dělník ročně obětuje na věc strany 40—60 K, kdežto 40—50 K zachránila by se na mnoha místech celá farní osada. Či snad jest příjemnější, když po nějakém čase socialismem a volnomyšlenkářstvím osada jest proniknuta tak, že kněz zůstává sám a že nemá poslěze, o koho by se mohl opřít?

A kde jest potom povinnost? Povinnost jest, čím jsme povinni a čemu dostáti musí každý člověk, chce-li se vylinouti nedůvěře a budoucímu mravnímu úpadku. Povinnost jest dluh, který zapraviti možno jen dobrovolným úsilím a ráznou činností v poměrech života. A dnešní usilování o vývrat všeho náboženství jest zajisté záležitostí nad záležitostí! »Každému tedy, což jste povinni, dávejte«, praví sv. Pavel, kterýžto výrok dnes znamená pro kněze nic jiného, než to, že jsou správce, ustanovení k tomu, aby užívali prostředků sobě svěřených k dobru bližního. A brániti věřící od židovských, všestranně kombinovaných útokův a vlivu, působících tiskem a slovem, jest dobro nejen mravní, ale také hospodářské. Na všech křižovatkách cest, na sloupech a na všech nárožních budovách měl by býti vyryt nápis onoho hesla tajného kašálu: »Musíme podřívati křesťanské církve, abychom zmocnili se zlata a moci.« Nehňmí tato slova do celého světa a nezachví každým člověkem, jenž jest opravdovým přítelem lidu a jeho hospodářské nezávislosti? Jestliže tomuto světovému usilování židovskému přisluhují strany svobodomyšlné, a u nás jmenovitě strana Masarykova, pak musí rváti tato stahující se pouta uvědomělý a povinností dbalý kněz. Neznám v tomto ohledu palčivějšího studu, nežli ten, který musí se nutně dostaviti tam, kdež proniklo uvědomění, že se nevykonalo proti židovským a požídomvštělým agitátorům to, co se vykonati mělo a mohlo. Dnes vždy jasněji rysuje se pravda, že žádná organisace proti židovským kosmopolitickým podmanitelům nemůže tak vydatně pracovati, jako organisace, budovaná na podkladě křesťansko-hospodářském.

Proto dnes po volbách, které ukázaly nám nebezpečnosti v plné jeho hrozné podobě, není pro nás jiného hesla, než ono stále staré a stále nové: **Do zbraně!**

Pryč s poděšenými citoslovci a potřásáním hlavy, pryč s oslabujícími povzdechy! Jsou lidé, kteří v rozhodných historických chvílích jsou ochotni zhynouti jako štvaní zajíci, jako ovce, které psi zahánějí do ohrady a které blekotají o pardon, kde žádného pardonu není, nýbrž jen nabroušený nůž. Takovými slabochy katolici nemohou býti a nebudou. To dokazují naše schůze a tábory, na něž se sympatiemi pohlížejí tisícové těch, kteří pro hrozný terror s námi nemohli voliti. Těch všech musíme získávati. Musíme vytrvale a trpělivě otevírati také oči těm, kterým namluvili, že jsme nepřáteli lidu a kterým slovo klerikál jest největším strašidlem.

Proto, důstojníci, ku předu! Chopte se tisku! Kterak možno očekávati obratu, když nemá lid tisku, který by ho o pravém stavu věci informoval? Nemůžeme zajisté prohlédnouti člověk, který čerpá zprávy z tisku agrárního, socialistického a volnomyšlenkářského. Za našich poměrů musí s tiskem spojena býti obětavost, protože jsou celé tisíce těch, kdož dostávají »Cep« zdarma.

Důstojníci, přiložte ruku ku práci hospodářské! Zakládejte Raiffeisenky, kde jen možno. Agrárníci, mimo jiné prostředky deptají nás hospodářskými institucemi, kterých se zmocnili. Hospodářská odbočka, tato pohotová hospodářská instituce hospodářské svépomoci, budiž založena všude, kde jest aspoň 15 našinců; kde jest jich méně, budiž postaráno o skupinu. Zakládání těchto odboček nestojí mnoho námahy a postačí jen trochu dobré

vůle, aby byly uvedeny v činnost, která se všude zamlouvá a která při společném nákupu zjednáva členům mnoho hmotných i mravních prospěchů. Nelze popírati, že důvěra ke knězi zejména takovouto hospodářskou prací se rozmáhá, z kteréhož důvodu každý prohlédavý pastýř užije činnosti této jako jednoho z četných prostředků pastoračních. Jest pravda, že mnozí duchovní při snadnosti úkolu mohli by zakládati odbočky hospodářské sami, ale kde by byla nejistota, nechť pozve se některý zapracovaný našinec. Čas ubíhá, nepřátelé pracují horečně — a proto nikdo neodkládej dílo, které tvoří sílu strany. Ještě jednou opakuji: Zakládejte všude, kde možno, svépomocná sdružení hospodářská!

Co jest to nechutnost? Zpravodaj »Národních Listů« z říšské rady řeší tuto otázku zvláštním způsobem. Při zahájení říšské rady bývalý sněmovní předseda dr. Pattai, s lože díval se dolu na poslance. Toto počínání jeho jest zajisté každému slušnému a logicky myslícímu občanu nezávadné potud, pokud jest právě a společensky dovoleno, aby si slušný člověk někde sedl a díval se, protože všichni lidé se někde posazují a dívají se, nepřišli-li o zrak. Ale tato až hrůza jednoduchá pravda a životní zkušenost jest neznáma zpravodaji »Nár. Listů«, který o bývalém sněmovním předsedovi napsal: »Dr. Pattai byl tak nechutný, že se díval s lože do parlamentu«. Zpravodaj »Nár. Listů« přijal tu takové měřítko společenské slušnosti, že mu obyčejný smrtelník věru o celý svět nemůže porozuměti. Dle našeho soudu naopak pan zpravodaj jest tak nechutný, že s takovým bizarrním nesmyslem mohl se vytasiti. Či projevila se tu semitská duše, když uviděla antisemitu dra. Pattaie? Poznámkou o nechutnosti, anebo ještě o něčem silnějším, bylo se panu zpravodaji obrátiti proti národním sociálům, kteří demonstrativně odešli ze sněmovny, když se volalo císaři sláva. Tu by mravokárnost byla na vhodném místě. Pokud jsme státu monarchickému, máme své určité vztahy ke hlavě státu, a mezi těmi vztahy zajisté jest také slušnost. Zachovávali vzdělaný člověk jistě ohledy k občanu, s jehož některým názorem nesouhlasí, nebo jest mu politickým nepřitelem, pak jest to důkazem společenské slušnosti a vyceповanosti.

Nezdvořilost a hrubost nejsou vlastnosti, které jsme dědictvím přijali od svých předků. Ubohá demonstrace národních sociálů, která má asi působiti na voliče a dokazovati jistě hrdinství, jest takového rázu, že vzbuzuje v člověku pocit ošklivosti. Politicky se tím ničeho nedokáže, takticky jest to nechutným činem nezralého chlapectví, a jest smutné, že v takové úloze reprezentují se právě poslanci českého národa.

Politický přehled.

Předsednictvo poslanecké sněmovny zvoleno ve schůzi 21. t. m., v níž Čechové za odporu Němců, Rusínů a Dalmatinců podali státoprávní prohlášení. Tentokrát volba předsedy provedena hladce a rychle. K volbě předsedy odevzdáno celkem 429 hlasů (všech poslanců jest 511), z nichž: 390 bylo platných a z těch 387 zvolen člen německo-nacionálního svazu dr. Jul. Sylvestr, dlouholetý poslanec za město Solnohrad. Ten v krátké řeči slíbil nestrannost a objektivnost, vyzval sněmovnu k věcné a plodné práci a zdůraznil její demokratický ráz. Po té zvoleni místopředsedové a to za Čechy agrárník J. Žďárský, za Poláky dr. German, za Slovincce Pogačnik, za něm. křesť. sociály rolník Juke!, za socialisty Pernerstorfer, za Rumuny Romanczuk a za Vlachs dr. Conci.

Boj o denní pořádek. Ve schůzi posl. sněmovny dne 21. t. m. navrhl předseda dr. Sylvestr, aby příští schůze konala se v úterý 25. t. m. s denním pořádkem: bankovní předloha. Proti tomu soc. demok. posl. Seitz žádal, aby v příští schůzi jednalo se o dovozu masa s hlasováním dle jmen. Návrh ten vyvolal u něh. nacionálů veliký odpor a mezi nimi a soc. demokraty došlo k bouřlivým výstupům, které už už se schylovaly k pranic. Návrh socialistický byl však přese všecku bouři přijat 197 proti 188 hlasům. Nadšení soc. dem. bylo však předčasné. Když předseda dal hned na to hlasovati o návrhu Seitzově, by bankovní předloha projednávala se teprve po návrhu stran drahoty masa, tu posl. Seitz na podiv všech upustil od žádaného dříve jmenovitěho hlasování a návrh Seitzův zamítnut byl 194 proti 168, takže na první místo dostala se přece bankovní předloha. Galerie při tom hlučely tak, že musily býti vyklizeny.

Pozoruhodné hlasování ve sněmovně. Při hlasování o návrhu Seitzově ukázalo se, že vláda nemá opět žádné většiny. Při prvním hlasování šli něm. křesť. sociálové do jednoho proti vládě, kdežto při druhém část jich hlasovala pro vládu. Čhtěli ukázat, že si zachovávají volnou ruku a že jsou po případě odhodláni ukázat zuby. Hlasováním tím podán i důkaz, že Slovanská Jednota už zase pohřbena, ježto Čechové hlasovali proti vládě se soc. demokraty, kdežto Jihoslované všickni pro vládu. **Odsouzení hodná nedbalost čes. poslanců.** Bohužel nutno poznamenati, že 21. t. m. při hlasování

o návrhu Seitzovu vláda uchráněna byla před porážkou také českými poslanci. Scházelo totiž 34 poslanců českých, kteří odejeli odpoledne domů, ač byla téhož dne teprve schůze třetí a ačkoliv se vědělo, že bude důležité hlasování. Vědělo se to tím spíše, ježto dopoledne parlamentní komise Jednotného českého klubu výslovně prohlásila, že bankovní předlohu nutno prohlásiti za věc politickou. Usnesení toto bylo závazné a bylo proto povinností všech českých poslanců setrvati na svých místech a odevzdati svoje hlasy proti vládě. K čemu se titol lidé dali tedy zvoliti, a proč roztrubují, že jsou v opozici proti vládě Gautschové?

Státní rozpočet na rok 1911 vykazuje celkovou potřebu 2.881.709.143 K, loni 2.780.822.625 K a celkovou úhradu 2.881.758.772 K, loni 2.727.741.383 K, tak že se jeví přebytek 49.629 K. Nejvyšší dvůr má potřebu 11.300.000 K, loni 11.300.000 K. Kabinovní kancelář 189.637, loni 188.971 K; říšská rada 4.165.083, loni 4.082.684; říšský soud 97.156, loni 67.048; ministerská rada a správní soudní dvůr potřebu 3.072.110, úhradu 3.006.600, loni 4.902.989 a 2.934.200; příspěvek na společné záležitosti obnásí 386.459.937, loni 350.184.890 K; ministerstvo vnitra má potřebu 54.178.960, úhradu 2.236.239, loni 52.058.316 a 2.180.367 K; ministerstvo zemské obrany potřebu 97.307.350, úhradu 1.571.203, loni 98.701.330 a 2.072.880 K; ministerstvo kultu a vyučování potřebu 105.560.789, úhradu 17.146.199, loni 103.001.562 a 17.075.440 K; ministerstvo financí potřebu 855.567.303, úhradu 1.761.301.800, loni 818.327.443 a 1.662.686.723 K; ministerstvo obchodu potřebu 223.219.880, úhradu 205.429.560, loni 223.956.400 a 191.737.690 K; ministerstvo železnic potřebu 749.776.900, úhradu 811.159.400, loni 735.561.850 a 776.176.990 K; ministerstvo orby potřebu 59.345.024, úhradu 23.188.756, loni 58.752.128 a 21.388.516 K; ministerstvo spravedlnosti potřebu 87.713.967, úhradu 4.551.263, loni 86.387.991 a 4.349.150 K; ministerstvo veřejných prací potřebu 100.570.970, úhradu 40.254.370, loni 100.458.323 a 37.414.310 K; správa státních budov potřebu 4.151.173, úhradu 621.630, loni 4.187.993 a 468.049 K; novostavby atd. potřebu 25.374.280, úhradu 789.222, loni 28.992.282 a 260.560 K; nejvyšší účetní dvůr 717.400, loni 687.400; pense potřebu 111.141.224, úhradu 10.302.500, loni 99.024.696 a 9.002.505 K. Nejvíce stoupl rozpočet ministerstva financí, totiž 38.830.260 K, k čemuž přispěl především »Státní dluh a správa státního dluhu« (potřebou o 21.117.449 K více. Pak zvýšil se rozpočet ministerstva železnic o 14.215.050, z čehož připadá na státní železniční provoz 12 mil. K. Na podiv ministerstvo zemské obrany snížilo potřebu o 1.593.980 K.

Bankovní předloha 25. července prošla prvním čtením a odkázána výboru. První řečník soc. dem. Vanek prohlásil, že čeští soc. demokraté budou hlasovati proti a vyhrazují si pozdější návrhy. Dr. Kramář v delší řeči dokazoval, že poslanci čeští dívají se na bankovní předlohu ze stanoviska hospodářského, avšak že Němci učinili z bankovní předlohy otázku politickou, ježto odpírají Čechům bezdůvodně zastoupení ve správě banky, která postupuje na prospěch jedné národnosti.

Socialistický švindl s drahotou masa. Opravdu švindl ztropili soc. demokraté s pilným návrhem proti drahotě masa. Sněmovna většinou 9 hlasů přijala při hlasování dle jmen návrh, aby jednání o drahotě masa dáno bylo na denní pořádek, ačkoliv návrh nebyl ani tištěn. Když však mělo se rozhodnout, aby jednání o drahotě masa přišlo na denní pořádek před rakousko-uherskou bankou, upustil posl. Seitz od návrhu dle jmen a tak bankovní předloha dostala se první na denní pořádek. K tomu poznamenává »Čes. Slovo«, že soc. demokraté tím dokazují jen, že výsledek hlasování jiný býti nesměl a že byl diktován vyšší mocí, které soc. demokracie rakouská slouží věrněji a oddaněji než nejvládnější strana. Že celá ta komedie byla mezi vládou a soc. demokraty snlivena, jest patrné z toho, že posl. Seitz svou žádost o hlasování dle jmen odvolal, až viděl, že opozice má většinu. Soc. demokraté tímto jednáním ukázali, že se jim vážně o odstranění drahoty nejedná, nýbrž pouze o balamucení lidu. Ostatně s argentinským masem vůbec hraje se vlastně politická komedie. Vídeňské prodejny masa rozvěšují návěští, že dosud mají argentinské maso ve skladě, jež se kupuje teď velmi málo. K čemu tedy volání po dalším dovážení jeho?

Před kulturním bojem v Rakousku. Soc. dem. poslanci podali pilný návrh, aby do šesti měsíců podány byly návrhy zákonů na rozlučitelnost katolického manželství, dále aby matriky dány byly k vedení politickým úřadům, aby proveden byl zákon ze dne 7. května 1874 o vnějších poměrech katolické církve. Také židovští liberálové Ofner, Zenker, Hock atd. podali návrh na rozlučku katolického manželství. Co jest židům do katol. manželství?

Masná otázka, t. j. návrhy o drahotě masa a dovozu zahraničního masa do naší říše projednávaly se 26. t. m. za nepatrné účasti poslanců. Jest jisto, že stranická agitace jest v otázce této hlavní věcí, kdežto drahoty a maso argentinské věci vedlejší. Ve Vídni, Praze a Ostravě maso argentinské nejde na odbyt a přece se dalo pro ně tolik bouří.

Dr. Kramář v Prostějově minulou neděli na dvou politických schůzích vybízel k soustředění všech svobodomyšlných živlu na Moravě.

V **Portugalsku** téměř denně opakují se bitky mezi monarchisty a republikány. V Guimaraesu byl dokonce monarch. obyvatelstvem napaden 20. pěší pluk, že musil přelínouti do jedné budovy, kde byl obléhán.

Povstání v Albanii. Albánští povstalci předložili nové požadavky. Bojuje se dále, při čemž štěstí válečné kloní se střídavě na obě strany. Turecká vláda jest nad neutěšeným stavem v Albanii velice stísněna, jinde pak se tvrdí, že právě Malissoři jsou již úplně vysíleni.

Otázka marocká den ode dne více pobuřuje Evropu. Zasahování Německa do záležitostí marockých nejsou v Anglii ochotni klidně snášet, napětí mezi Anglií a Německem roste.

Ghcete se výhodně ošatiti ??
Vyžádejte si ihned vzory pánských látek k nahlédnutí. (Zvláště vzor látky »Palmira«) od fy = ED. DOSKOČIL CHOCEN. =
První český sušitelský závod soukromého zboží
 založ. r. 1876.

Zprávy organisač. a spolkové.

Račnicko-sociální kurs v Hradci Králové. Kursy královéhradecké jsou důležitým osvětovým činitelem ve výchově katolického lidu českého a mají nepopíratelnou zásluhu na rozvoji křesťansko sociální strany v Čechách, protože odchovaly již přes 300 nadšených propagátorů myšlenky křesťansko sociální. Nikde není také tolik příznivých podmínek pro řečnické kursy jako právě v Hradci Králové. Hradecko má hojnost katolických jednot s uvědoměným členstvem, které touží po prohloubení svého vzdělání, hradecký studentský konvikt »Borromaeum« poskytuje výborné a levné zaopatření frekventantům kursu, hradečtí předáci pak tvoří elitní učatelský sbor, takže není třeba ani ptáti si lepšího. Ekonomickou stránku vede vždy ochotný pan strojmistr Polák, jenž nabyl v tom ohledu již virtuosity. Letošní kurs odbyval se ve dnech od 16. do 23. července a navštíven byl 78 stálými a as 10 občasnými návštěvníky, kteří z 90 procent byli příslušníky diecése královéhradecké. Také ženy, počtem 4 a intelligenti vysokoškolská (4) zastoupení byli. Přednášky obstaral učitelův sbor, jež tvořili tyto členové: Dr. František Šulc, kanovník a professor bohosloví, dr. František Reyl, konsistořní rada a rektor semináře, dr. Jan Jindra, kons. rada, professor bohosloví, Ferdinand Vlček, farář, Filip Konečný, farář, František Čermák, cisařský rada a c. k. professor, Jiří Sahula, redaktor »Obnovy«, Stanislav Beneš, praefekt Borromaea, A. Pírko, technik, Antonín Fait, mistr klempířský, František Šupka, redaktor »Štítna«, Josef Kárnar, faktor a starosta »Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva«, Josef Polák, strojmistr a redaktor »Práce«, A. Švarc, rolník, František Matoušek, dílovedoucí, Václav Nejedlý, úředník, Marie Kosařová, Alois Petr, spolkový úředník. Každý žák kursu musil vypracovati dle daného předmětu řeč, z níž úryvky přednesl při veřejných praktických výstupech na přítomnosti všech žáků kursu. Mimo to byly uspořádány tři debatní večery, jichž se vyškolenější činně zúčastnili. Kurs počil vznešenou návštěvou J. E. ndp. biskup dr. Doubrava, jenž frekventanty povzbudil otcovsky vřelými slovy k obětavé sociální práci. K úhradě výloh kursovních přispělo Politické družstvo darem 100 K a Jednota katolických tovaryšů 20 K. Poměrně slabou byla účast duchovenstva na kursu. Každý účastník kursu obdržel několik cenných knih a brožur. S výsledkem letošního kursu mohou býti pořadatelé i účastníci úplně spokojeni.

Na sociálním a řečnickém kursu v Hradci Králové vybrala slečna Kosařová po své zdařilé přednášce na »Katolický ústav ku vzdělání učitelů« v Bubenči 426 K. Všem dárčům voláme upřímně: »Zdať Bůh!« Pamatujte při všech příležitostech na toto všenárodní dílo českých katolíků: »Katolický ústav ku vzdělání učitelů« (Sekretariát spolku Praha-Bubeneč).

Katolické národní jednoty a sdružení v Pardubicích pořádají v neděli dne 30. července velký lidový koncert na Vinici se solovými výstupy a různými zábavnými atrakcemi. Začátek ve 3 hod. odpol. Hudba městská, řízením p. kapelníka Slejšky. Vstupné 30 hal. Jest v zájmu našem, abychom všichni do jednoho přišli a svorně svojí hojnou účastí při slavnosti manifestovali.

Výroční sjezd a valná schůze diecévního svazu katolických spolků v Jilemnici. V neděli dne 16. t. m. konala katolická jednota v Jilemnici slavnost 20letého trvání, při čemž současně odbyval se sjezd katolických spolků diecése královéhradecké. Jubilejní slavnost jilemnické jednoty vydala se velmi skvěle přes truchlivou nepřízeň jednoty. V předvečer slavnosti dne 15. t. m. provedlo studentstvo z katolického paedagogia v Bubenči skvělou pěvecko-hudební akademii, kteráž byla velmi čítně navštívena. V den slavnosti od rána již jásavé zvuky hudby vítaly hosty z okolních katolických jednot. K 10. hodině seřadil se imposantní průvod, v němž ve čtyřstupu pod 6 prapory kráčelo 1000 křesťanských mužů a žen. Prostory chrámové byly do po-

sledního mistečka naplněny, když na kazatelnu vystoupil slavnostní kazatel p. dr. Reyl, diecéšní předseda, a proslovil vřele procítěnou řeč na slova sv. evangelia: »Lito mně je zástupu«, nastívil kulturní a sociální význam katolických spolků v době nynější. Zplvanou mši svatou obětoval vdp. děkan Betlach. Odpoledne zahájil sjezd a valnou hromadu diecévního sdružení p. dr. Reyl v sále radnice příměňeným proslovem, v němž kladl důraz na přeměnu pouhých organizací v katolické jednoty s pevným vedením a schválenými stanovami. Jednatelská zpráva nevykazovala značnou svazovou agendu, protože zprvu spory a pak volby vyžadovaly pro sebe pozornost na úkor klidné spolkové práce. Pokladní zpráva kárala z liknavosti odvádění ročních příspěvků ty jednoty, které po léta dluhují své příspěvky. Ve svazu je zastoupeno 90 spolků, proto by se mohlo bez velkých obětí sejiti ročně tolik příspěvků, aby svaz bez cizí pomoci mohl vysílati řečníky na schůze, pořádati občasně schůze atd. Do výboru byli povoláni pp.: F. Bartoníček z Hořic, Jos. Polák a V. Jenšovský z Hradce Král., K. Dašek z Kostelce n. Orli., A. Láš z Lomnice n. Pop., C. Lokvenc z Úpice, Jos. Horák ze Staré Paky a J. Beneš z Chrasti. Za náhradníky byli zvoleni pp.: J. Kárnar, A. Pochmon, J. Neuka a Fr. Šupka. Revisory účtů pp.: J. Sahula a A. Fait. Náhradníci a revisori všesměs z Hradce Králové. Při volných návrzích bylo žádáno, aby se tvořily ve farních osadách spolky katolické i pro přifařené osadníky. Dotazníky mají býti každoročně rozepisovány po spolkách k vůli přehledu. K duchovenstvu byla přednesena žádost, aby účastnilo se vedení spolků, které nesporně jsou jedinou spolehlivou oporou duchovnímu správci v nynější době všeobecného odpadu od církve. Kdo založil spolek před lety, shromáždil zástup svých přívrženců i za poměrného hlomozu nepřátel náboženství. Dnes však následkem politického rozvrstvení národa na cetné strany je založení katolického spolku již mnohem obtížnější a za krátkou dobu bude snad věci nemožnou. Jak bude jednou duchovním správcem v záplavě lidí naprosto lhostejných, ne-li docela nepřátelských? Prozíravost by velela trochu obětí, kterých dosti brzy nebude lze ani přinášeti. Vzdělávací činnost katolická musí býti pěstována i tehdy, když samostatná politická strana katolíků bude buď nemožnou aneb nevýhodnou. Neúspěchy politiky katolické nesmí nás odstrašovati od další kulturní práce na poli náboženského uvědomění. Po skončené valné hromadě odbyval se koncert místní kapely v zahradě radnice, při němž proslovil vřelou řeč temperamentní řečník p. Vl. Jelínek, učitel z Břevnova, »O povinnostech katolíků«. Koncert byl hojně navštíven, ačkoliv chladné počasí bylo pobytu v zahradě na závadu. V srdečné, nenucené zábavě setrvali účastníci slavnosti až do odjezdu vlaků, loučice se neradi s příjemným pobytem v Jilemnici. K jubileu spolkovému zaslal Jeho Excellence ndp. biskup dr. Doubrava vlastnoruční blahopřejný list, jenž vzbudil ve členstvu vděčný ohlas. Zdať Bůh!

V Kutné Hoře bude 27. srpna slavnost křesť. sociálních organizací. Na programu: V 1 hod. schůzka na »Postě«, průvod do zahrady Lorecké, tam řeč p. Ant. Kaňourka, na to v zahradě koncert úplné kapely ostromstřelecké, v sále tanec a pod. Okolní organizace, zvláště mládež, dostavte se co nejhojněji. Národní kroje vítány.

Spojené křesť. soc. organizace v Jáseně a okolí pořádají dne 15. srpna společnou slavnost. Odpol. o 1 hod. seřadění průvodu před hostincem p. V. Valáška. Průvod do zahrady p. J. Hojného, kdež koncert. Zábava velice pestrá a bohatá. Vstupné do koncertu 40 hal. Mezi koncertem promluví pan red. Šupka o hnutí křesť. sociálním. — Večer o půl 8. hod. v sále p. Hojného tanecní vínek; vstupné pán 1 K, dáma 40 h.

Proseč. V neděli 23. července uspořádala Svatojosefská jednota katol. jinochů a mužů v Proseči v sále p. V. Petra veřejnou schůzi, na níž promluvil uchvatně každému porozumitelně hluboce vědecky založenou řeč »Hus a naše doba« slovučný organisátor vsdp. kanovník dr. Šulc. Dostavilo se hojně hostů z okolních osad, zejména z Rychmburska, ačkoli byl úpal tropický, takže ohromný sál byl nabitý. Obětavý, vys. důst. pan řečník rázem si získal srdce všech. »Takhle častěji kdyby k nám ten pán přišel!« Neumdlévajícímu pracovníku srdečně: »Zaplať Bůh!«

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové, dne 25. července: Ježto c. k. zemská školní rada svoluje k tomu, by městské zastupitelstvo místní obce Královéhradecké povolilo mohlo učitelským osobám škol obecných i měšťanských své školní obce v roce 1911 příspěvek drahotní v úhrnné částce 3120 K, a to každé učitelské osobě rovným dílem, poukáže se obnos tento vedle usnesení obecního výboru ze dne 28. dubna 1911 k výplatě. — Za těchto podmínek, za jakých jsou najaty obcí místnosti v II. patře domů čp. 190, 191 v Dlouhé ulici, najmou se veškeré přízemní místnosti v těchto domech k účelům divčích obchodních školy a měšťského lycea, dnem 1. září 1911 počínajíc. — Poukáže se ku příjmu 12.285 K, vytěžených dražbami trávy z obecních lučin u Březhradu v r. 1911. — Vzat byl na vědomí výkaz příznivé klasifikace místních stipendistů na c. k. vyšší reálce ke konci škol. roku 1910-11 a to studujících Jos. Duška, Jos. Šejvla, Ant. Koloucha, Fr. Frydrycha, Fr. Kalivody a Rud. Lukeše. — Pěveckému sdružení pražských učitelů propůjčí se divadlo městské na den 10. září ke dvěma kon-

certám. — Lidová biblioteka obecní v domě čp. 38 rozšířila se o jednu místnost, byt domovníka divadla, a to-muto vykáže se za byt po úpravě domek u divadla; v téměř domě provedou se nutné opravy v místnostech, jež pronajaty jsou c. k. státnímu zastupitelstvu. — Spolku pro zvýšení lidového blahobytu udělil se povolení k obývání dvojdomku na čls. parc. 172-18 v dělnickém bloku s podmínkou, že Spolek složí kauci za zřízení chodníku v obnosu 1155 K. — Na žádost majitelů vill „u Střelnice“ uloženo bylo městské technické kanceláři, by rychle započala s pracemi, směřujícími k zavedení vody užitkové do bloku „u Střelnice“. — Přijata byla nabídka firmy Kominik a May na dodávku radiálních faconových cihel a normal. tuhovek na vyložení dna betonového u sběrače prof 160/150 cm a oferta p. Ant. Fajta, staveb. klempíře v Hradci Králové, na zřízení bleko-svodného vedení na věži hydroelektrické centrály.

Slavnost porcelánků v seminářském chrámu Páně sv. Jana Nepomuckého koná se následujícím řádem: Dne 1. srpna v úterý o 6. hodině večerní jest kázání, po němž litanie a požehnání. Na to lze vykonati sv. zpověď. Dne 2. srpna ve středu obětují se tiché mše svaté o 6., 7. a 8. hodině, při nichž se též zpovídá. O půl 9. hodině jest shromáždění III. řádu s apoštolským požehnáním. Po té jest kázání a slavná mše svatá, při obětování jest obnova svatě professe. Odpoledne o 2. hodině jest závěrečná promluva ředitele III. řádu, po ní litanie s požehnáním. — Obě slavná kázání má jako léta minulá slovný kazatel z řádu sv. Benedikta v Emausích v Praze vsdp. P. Jan Zima.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. V poslední schůzi správní rady bylo usneseno zříditi dvě nové expositury a sice v Chrudimi a ve Slaném. Obě tyto po-bočky zahájí činnost svoji v nejbližších dnech.

Nové jaro. Obrovské vedro působí přirozeně v přírodě veliká překvapení. Na zahradě pana knihaře R. Šimáčka ukázaly se na jabloni nové vyspělé květy.

„Ratibor“ vyzná se v biblí. Když hrubým nadávkám „Ratibora“ soudně byla přiznána cena dvoudenního vězení, zostřeného postem, vzpomněl si odsouzenec ho-nem na slova bible: „Nesudíte a nebudete souzeni“. Když však soudil široce sám a sprostě nadával, nedbal na slova bible: „Kdož by řekl bratru svému rácha, ho-den bude velerady, a kdo by řekl blázne, hoden bude pekelného ohně.“ Proto jen ať učitel Fiala čte biblí celou a to předně k vlastnímu poučení. Na příkl. kapito-la o posuzovačích s trámy v oku jest pro pokrokové učitele velmi poučná.

Kurs o motorech v malých živnostech, jich zařizo-vání a udržování uspořádán bude od 4. září do 28. říj-na. Přednášet bude pan inž. R. Brumhoff z Jaroměře. Přihlášky přijímá již teď správa musea.

Kurs o strojním obrábění dřeva ukončen byl v ne-děli dne 16. července vycházkou do dvor. továrny p. Ant. Petrofa na Brně, kde dostalo se účastníkům, 30 po-čtem, důkladného provedení a výkladu. Kurs z 45 přihlá-šených absolvovalo 27, z nichž 18 vyžádalo si vysvěd-čení o návštěvě kursu.

Výstavka prací, provedených v ukončeném kursu knihařském pro ruční zlatení a moderní úpravu vazeb knih, pořádaném při městském průmyslovém museu v Hradci Králové, bude volně přístupná v sobotu dne 29. července 1911 od 10—5 hodin odpoledne v čtárně mu-sejní. Vystavené práce jsou výslednicí čtyř kursů kni-hařských, musem pořádaných, ve kterých cvičeny růz-né zušlechťující techniky knihařské, vyvrcholené vaz-bou celokoženou, bohatě vyzdobenou zlatením a ba-revnou aplikací.

Obrovská vedra způsobila i v našem kraji škody o-hromné. Naděje na otavy jest úplně pohřbena, chov ja-tečného dobytka velice ohrožen. Okopaniny jsou ve sta-vu velice ubohé. Včera u továrny Anningrovy hořel značný lán louky velikými plameny.

Z Expositury Hradec Králové, Úrazové pojišťovny dělnické pro král. České v Praze. Die usnesení předsta-venstva Úrazové pojišťovny dělnické pro král. České v Praze ze dne 30. června 1911 se Expositura Hradec Králové dnem 14. srpna 1911 definitivně zrušuje a sou-časně zrušují se expositury: Mladá Boleslav, Liberec, Píseň a Teplice. Uvádějíce to na vědomí, žádáme P. T. pány interessenty, aby (již dnem 8. srpna 1911 počíná-jíc) veškerá podání ve všech věcech úrazových přímo na Ředitelství Úrazové pojišťovny dělnické pro král. České v Praze, Poříčí č. 7 zaslali. Současně podotýkáme, že o udržení styků s interessenty postaráno jest tím způso-bem, že odbývati se budou každý pondělek úřední dny u městského úřadu v Hradci Králové a bude odbývání jich vhodným způsobem vždy ohlášeno. — K. Bubení-ček, správce expositury.

Velkou zahradní slavnost pořádají tuto neděli dne 30. července v zahradě p. Špryngara na Slezském Před-městí organizace katolické v Hradci Králové spolu s tě-lovickým odborem „Orla“. O velice pestré zábavu co nejpečlivěji postaráno. Začátek o 2. hodině odpo. Vstup-né 30 hal. Dárky do buffetu přijímali se v Adalbertinu do 12 hod. dopol. v č. 2. — V případě nepříznivého počasí odbývá se zábava v Adalbertinu a koncert spojený se zábavou o týden později na Slezském Předměstí.

Výlet pořádá katolická národní jednota pro Černilov a okolí v neděli dne 6. srpna do Dolno-Černilova. Po-řad: Po požehnání o půl 2. hod. odpo. seřadění u spol-kové místnosti v Černilově, odkud praporem a hudbou do zahrady p. Hynka v Dolno-Černilově, kdež koncert kapely černilovské. O různé atrakce a zábavné podniky je pečlivě postaráno. Pro tanec zřízena zvlá-štní podlaha. Vstupné do koncertu 40 hal. Večer pochod zpět ke spolkové místnosti. Zvláštních pozvání do do-mů se nedává. Dívky přijďte v národních krojích! Pro-

síme přátele, aby se zúčastnili našeho výletu co nejčet-něji. Čistý výnos ve prospěch Jednoty.

Třebechovice. V neděli 23. t. m. podnikla naše omla-dina výlet do Rychnova, který se znamenitě vydařil. První naše návštěva platila krásné románské kapli Pro-měnění Krista Pána, kde náš vůdce, místní rodák, nyní katecheta v Třebechovicích, dp. J. Světlý, sloužil mši svatou za našeho zpěvu hymny Mariánské. Dále navštívili děkanský chrám sv. Havla, kde naši pozor-nost upoutala socha Panny Marie, kterou pověst ozna-čuje co dílo Arnošta z Pardubic. Po krátkém občerstvení pokračováno v další prohlídce města. Důkladně pro-hlédnut kostel Nejsvětější Trojice, stavěný ve slohu re-naissančním s gotickými okny, kde u vhodném umístění spatřuje se znak vlastenecké rodiny hrabat z Kolovra-tů. Dále prohlédnuty přilehlé kaple, najmě památná ka-ple Loretánská. Ve zvonicí obdivován — co do veliko-sti čtvrtý zvon v Čechách „Křišťof“, jehož český nápis hlásá, že jej pořídil Křišťof z Ketengl z Neyenburku, „če-ský bratr“. — Potom, zásluhou našeho vůdce, prohléd-nuty komnaty a památky hraběcího zámku, kde naku-peno pokladů ze všech oborů výtvarného umění. I zde osvědčuje se pravda, že, máme-li ještě něco z minulosti zachováno, je to namnoze uchováno pod záštitou a v sídle naší šlechty. — Potom nastoupen pochod do Stu-dánky, kde poobědováno. Následovala procházka lesem a obdivování krásné partie sem tam se vyskytující. Na jezeře Ivanském pobavil nás lodní svou jízdou šampion pan Kilinger, že se nám bránice až smíchy otřásala (o-všem mimo dotyčné dvě dámy, které v té chvíli byly úplně v moci pana kormidelníka). Než všechno to dobře dopadlo, čemuž dán výraz společnou písní, zapěnou v rozkošném lesním zátíší. — Ku konci srdečný dík na-šemu vůdci dp. J. Světlému za veškerou jeho péči a námahu. Zdať Bůh! — Účastníci.

Zemřel včera o půl 5. hod. rychnovský děkan vldp. Josef Čížek, správce vikariátu rychnovského, bisk. no-tář atd. V sobotu ráno o 7. hod. při zpovídání cti. mlo-srdných sester byl raněn mrtvicí. Při vědomí zůstal do pondělka. Pohřeb dle dosavadních dispozic tuto so-botu (29. t. m.) ráno. Zesnulý šlechtetný kněz narodil se 20. února 1841 v Rychnově, vysvěcen byl r. 1868. Ave, anima pia!

Nepřistojnost v pardubickém kostele. U nás jest ne-blahým zvykem, že při svatbách přichází do kostela nepřehlédná řada tak zv. čumilů, zvědavců, lidí to, kte-ří za jiných okolností do kostela ani nepáchnou. To by ovšem nebylo nic zlého, ale to chování těchto lidíček začíná býti už nestoudné. Co si tam přemnoží — mohli bychom spíše napsati přemnohé — dovolují, to ukazuje na jejich nábožen. otřlost. U podobných lidí neexistuje rozdíl mezi veřejným lokálem, kde se čepuje, a chrá-mem Božím. Co jsme posledně při takovéto příležitosti viděli, muselo v každém slušném člověku vzbuditi hnus a odpor. Ženy sběhlé ze všech koutů města v domácí toaletě, vystoupily až na nejvyšší prkno kostelních la-vic, rozmlouvaly mezi sebou hlasitě jako na ulici, che-chtaly se a reptaly na zdvořilé napomenutí knězovo vzdorně tak, že nezbylo, než zavřít dveře chrámové. Doufáme, že se podobné nedůstojné výstupy v kostele vícekrát opakovati nebudou, a že každý přichozí do chrámu, ať jest to za jakýchkoli okolností, pováží, že jest na místě Božím. O tom, jak trapně působí, když obtěžují svatebčany žebrotou lidí často almužny nehod-ní, netřeba ani připomínati.

Svobodomyslní a pokrokaři v Pardubicích. Strana svobodomyslná po své reorganizaci vlivem Kramáfo-vým a vlivem úspěšných výsledků volebních v Pardu-bicích se skonsolidovala, aby zachránila svoji existenci, kterou značnou měrou strana pokrokařská ve spojení se sociálními demokraty ohrožovala. Mnohých mladočeských hlav zmocnila se už malomyslnost přes všechny ještě silné posice, které posud drželi. My jsme to po-zorovali hlavně při volbách do obecního zastupitelstva, kde svobodomyslná strana straně opoziční nabídla o-choťné kompromis. Tak dostala se do obecního sboru pověstná „desítka“ s drem. Lipčíkem a prof. Rosou v čele, o níž se může říci, že umí hodně mluvit. Svobo-domyslná strana nevhodným kompromisem vsadila si sama klišé do kožichu. Nyní to doznává, ale je trochu pozdě. Organ svobodomyslných „Neodvislé Listy“ po-čaly vycházeti dvakrát týdně, aby tím důrazněji mo-hly čeliti „Osvětě Lidu“ a soc. demokratickému „Vý-chodočeskému Obzoru“. Nová redakce „Neodvislých Listů“ počíná si vůči svým soupeřům velmi obratně, takže „Osvětě Lidu“ je z toho někdy dost krušno, jak to pozorovati lze z mnohých novinářských replik, které zabíhají mnohdy v nejasnost a osobní útočení. To bývá vždy znamením strachu a nejistoty. My také slyšíme, že „Osvětě Lidu“ ubývá při čilé agitaci svobodomyslných značně půda a přemnoží posavadní vyznavači koranu pokrokařského dávají se na víru svobodomyslných. Nej-větší stísněnost pojala zdejší pokrokaře a jejich tiskový orgán, když zdejší dva pokrokařští kandidáti volební vrátili se z bojiště volebního s výsledkem pro stranu pokrokařskou tak zdrcující. V této úsní usilují pokro-káři o sloučení se s radikály státoprávními, a ukázali už této straně prapor dohody v řádcích svého orgánu. Tonoucí chytá se stěbla.

Okrašlovací spolek v Pardubicích rozvinul letos utěšeně svoji blahodárnou činnost na poli esthetickém. V poslední době upravil značným nákladem svoji vlast-ní rozsáhlou zahradu a opatřil ji nejrůznějšími ozdob-nými květinami, keři a stromy. Zařídil v ní veliký (v ceně několika tisíc) skleník ku stálému pěstění květin na ozdobování veřejných budov a elektrických kande-lábrů po ulicích města. Naš okrašlovací spolek vykou-

zlil neúnavnou svojí činností během posledních doby ze-suchopárů na Zeleném předměstí rozkošné a oku lahodi-ci pažitý s květinovou ozdobou, upravil ladně v krátké době opuštěnou a zanedbanou „Viniciu“, takže se stala znovu oblíbeným vycházkovým a výletním místem Par-dubčanů. Vše možným způsobem pečuje o to, aby kde který pustý kout města se zazelenal a ozdobil a usiluje pečlivě o vkusný vzhled celého města. Okrašlovací spo-lek také těší se opravdu všeobecné přízni občanstva a za vedení zkušeného a neúnavného jednatele svého pana komisaře Holuba rok od roku roste a prospívá.

Volnomyslenkářský „Havlíček“, propagovaný tak úsilovně nejmladším dorostem našeho učitelstva, při-nesl nedávno zprávu, která učitel Jedlička žaloval far-ního administrátora v Bejřti pro urážku, na cti, které se prý tento dopustil proti panu učiteli při pohřbu mladého sebevraha na tamějším hřbitově. Jež 500 K musel za-platiti pan administrátor soudních útrat a výloh se sou-dem spojených. Zatím však jest tato zpráva veskrz ne-pravdivá. Pravdou jest, že pan učitel prohrál a musel zaplatiti všechny výlohy se žalobou spojené a že mu nepomohl ani jeho právní zástupce dr. Lipčík z Pardubic. Kdo asi poslal tuto lživou zprávu do „Havlíčka“? — Po biskupské visitaci vyskytla se v novinách zpráva z Holce, že tamější ředitel měšťanských škol nemá páteře a že biskupovi libalí ruce. Tuto zprávu šířil ve veřejnosti pan učitel Pilný a, protože to činil se zlomyšl-nou tendencí, oba ředitelé potupit, byli tito nuceni podati na svého milého pana kolegu žalobu pro urážku na cti. Pan učitel Pilný v Holicích je totiž synem pana ředitele v Rovni, kterýž v přípisě k okresnímu hejtmanství v Pardubicích nazývá tamější duchovní správu v duchu prorockém pouze správcem matrik. To jest ten rozto-milý pán, který se kasal ve společnosti svých druhů, že podá žalobu na biskupského cermomáře a tamějšího ka-plana pro míchání se do úředního výkonu, protože si postavil hlavu vítati biskupa pouze v kostele a jmeno-vaní páni zase chtěli míti děti školní při přivítání van-ku. Škoda, že k této sensační žalobě nepřišlo. Byli by-chom na výsledek zvědaví!

Hořice. Nedávno zastřelil se zde mladý professor obchodní školy pro domáci sváry, hlavně tchánem; prý vyvolávané, a my bychom se o tomto smutném případě — když jsme již dříve tak nemčinili — ani tentokráte nezmiňovali, kdyby zášť přímo až šílená nehleděla i této smutné události, s klerikalismem pranic nesouvisející, vy-užítkovati proti katolické církvi. Tak zvané „Nové Ho-řické Noviny“ mají snad placeno každé slovo „klerikál“, poněvadž se to v nich klerikalismem přímo hemží. Na štěstí je to orgán, kterému málokdo věří a který také ani ten klerikalismus nezabíje, naopak boj proti němu jen zesměšňuje. Ve své zprávě o sebevraždě píše jakýsi „abc“ pod čarou: „Jsou cynikové na světě, ale surovost takového klerikálního starce je horší, než ten nejhorší cynismus. Ale bez trestu nebude, věří-li ti klerikálové na boha trestajícího. Bude jim trestem strach před od-platou a vlastní svědomí, před kterým je nezachránit ani katolická svatá zpověď.“ — Zde v Hořicích ví každé dítě, jak se věci mají, a novinář, který může psáti v to-mto případě o „klerikálním“ starci, stává se jen směšným, protože každý ví, že zmíněný tchán, jehož někdo ještě v kostele neviděl, je všechno, jen ne klerikál. Ale taková jsou naši nevěrci; koho ze svých lidí nemohou dobře potřebovati, házejí klerikálům na krk. To by dovedl však každý; zde hodnější lidé všeobecně soudili, že kdyby tam bylo trochu víry, to že by se nestalo. Jen ať tedy toho klerikála, kterého si svými zásadami vy-chovali nevěrci nechají si pro sebe. V budoucím čísle budou muset „Nové Hoř. Noviny“ přinést opravu: „Ne-ní pravda, že jsem stařec, ale je pravda, že jsem ještě při síle, a není pravda, že jsem klerikál, ale je pravda, že jsem muž pokrokový, ježto, kdybych byl klerikál, k vůli mně by se někdo nezastřelil.“ Je zajímavé, že volní myslitelé také někdy věří v odplatu po smrti, již neujdou lidé špatní, t. j. klerikálové, vzdor svatě zpovědi. Oni — muži skrz naskrz poctiví, rozšafní, po-čestní, spravedliví a spořádaní — žádné odpłaty po smrti báti se nemusí, protože žádné není. Ta je jen na klerikály a dobře tak na ně! Proč nevystoupí z církve a chodí do kostela? Co z toho mají? — Trest po smrti, jemuž volní myslitel tak lehkou ujde!

Čáslav. J. Exc. ndp. biskup Th. Dr. Josef Doubrava při své návštěvě v Čáslavi věnoval křesť. sociálnímu vzdělávacímu spolku a odbočce všeoborového sdružení 30 K. Po usnesení výboru obou korporací byl dar ulo-žen k základnímu fondu k vybudování spolkového katol. domu. Zaplať Bůh! — Dne 30. července odpoledne ko-ná křesť. soc. vzdělávací spolek zahradní zábavu „na Skřivánkově“. Program jest bohatý na zábavná čísla a lze proto doufati, že bude zábava hojně člena i přáteli spolku navštívena. Zveme zvláště blízké přátelské jed-noty a organizace. Za nepřítiznivého počasí konán bude místo zábavy zahradní večírek v hotelu „U modré hvězdy“. — Došli nás dotazy, proč neodpovídáme na úto-ky pokrokového tisku, podniknuté na slavnost svěcení chrámu Páně a na okázalé uvítání J. B. M. Všem do-tazovatelům prohlašujeme, že nemáme za účel budit se bahnem a špinou pokrokových tiskovin, když katoli-cká veřejnost čáslavská dala k nim odpověď — spon-tanními projevy vážnosti a lásky k nejdůst. velepastýři. Ostatně každý v Čáslavi ví, že slava vržená na sla-vnostní ony chvíle padla na hlavu útočníků tak, že toho již mají a budou mít ještě dosti po dlouhou budoucnost.

Z Čáslavi. Otevření nové Sokolovny konáno bu-de ve dnech 5. a 6. srpna, při tom odbýváno bude slet a cvičení župy Havlíčkovy. Monumentální budova jest ozdobou třídy Rudolfovny i celého města a naše diva-delní budova i místnosti čtenářské besedy ztrácí se při

Kulturní jiskry.

Rtufové zásady. Kdo dovede lehce proměnití zásady v drobnou, zvonivou minci? Jsou to nově vypěstovaní, žuloví charakterové masarykovští, kteří se vypravili v boj proti »zpátečnickům s přeraženou páteří«. Na př. »Čas« hřimal proti ruské pučce. Když však obdržel k uveřejnění inserty, jež podávaly návod, jak lze se k této pučce nejvýhodněji připojit, zmlkl. To bylo trochu moc samému »Pr. Lidu«, které pokáralo náhlé přetnutí »protibyrokratického« rozčileného mluvení. — »Čas« výslovně zaujal stanovisko: »S náboženstvím ze škol pryč!«. Když pokrokářští mladí učitelé začali si stýskati, že přijdou pro nedostatek zemských financí o místa, radil »Čas«, aby místo kněží chodili vyučovat do přespolních škol náboženství učitelé. Prý žádá zájem humanity, aby se nenechalo učitelstvo hladovět. Ovšem týž denník nenamítal proti tomu nic, když byly od zednářů vyháněny ve Francii obětavé milosrdné sestry. Ty již mohly hladem zajít pro ten velký přečin, že žily podle svého náboženského přesvědčení. Rozlehl se zoufalý výkřik sedláku rumunských, barbarsky ujařmených od židovských milionářů. Když se nikdo sedláku nezastal, vyrazili tito proti lichvářům s ozbrojenou rukou. Došlo k trapnému krveprolití. Někteří lichváři přehli přes hranice do Bukoviny. Pokud se jim dostalo většího trestu, než zasloužili, žádný citlivý člověk se nad tím neradoval. Ale »Čas« z vyděračů udělal ubohé mučedníky a uveřejnil provolání ke sbírce na ty »chudáky«. Jako by lidé, kteří si z krvavých mozolů selských sušili statisíce, byli ubožšími, nešťastnějšími proletariátem, o nějž se má národ starati více než o skutečně chudáky české! Což ty měšce semitských milionářů v samé Bukovině, v Haliči a v Uhrách byly tolik hubené? Anebo se jednalo o židy, kteří se aspoň pětikorunou zasloužili někdy o národ český? —

»Nejlepší lidi do parlamentu!« Toto realistické heslo hlaholilo před volbami po dva měsíce. Pokrokářští profesori německobrodští pochopili již dříve, že jest zapotřebí takové lidi uměle pěstovati již od let chlapeckých. A proto se nabízeli rodičům, že budou za peníze připravovati chlapečky ke — zkouškám do gymnasia. Tedy aby se nelekla ani nejzatvrdlejší hlavička, chtěli pánové popohnati ten pokrok aspoň na chvíli. Což na tom, že přece přípravu ku gymnasijským studiím sluší obstarávati učitelům? Pomocí pokrokářských kouzelníků může vzrůstati do krakonošské výše i hošík, který jen umělkováním způsobem dovede se na studie vetřítí.

A zase něco! Velice hrdinně volali pokrokáři proti vyučování žactva ve stělbě. Jakmile se však páni dověděli, že professor, který bude stělbě vyučovati, obdrží za vyučování honorář, najednou protesty přestaly a začalo tiché uvažování. Výsledek praktické úvahy byl, že jeden pokrokový professor se k tomu vyučování nabídl. Ale k veliké jeho mrzutosti byla žádost jeho odmítnuta.

Protestantský úsudek o manželství u katolíků. Nedávno zasedala anglická rozvodová komise v Londýně, která bez obalu chválila katolickou církev, že hájí svatost svazku manželského. Jeden ze soudců se vyjádřil: »Vím ze zkušenosti, že katolíci nám mnoho práce nenadělají, neboť vážnost kněží je veliká a slib manželský za svatý považován.« Jiný přívrženec rozvodu prohlásil, že se tážal velikého počtu chudých žen, s nimiž mužové špatně zacházeli, chtějí-li rozvod. Většina protestantských žen si ho žádala, ale katolické ženy rozhodně odpovídaly: »Ne!« Londýnský list »Daily Dispatch« podotýká: »Jen u katolíku platí manželství za svátost, protestantství nechce o tom slyšeti. Jako v jiných věcech, tak i v manželství byl protestantismus revolucí proti katolictví. Protestantství odebralo svazku manželskému povahu svátosti a prohlašuje je za čistě světskou záležitost!«

Zesnul spoluzakladatel první českokatolické osady sv. Jana v St. Louis. Od roku 1854 žil v osadě Svatojanské v St. Louisu a po boku šlechtetného horlivce Msgra. Hessouna zdárně pracoval Frant. Peleška. Narodil se roku 1822 v Měcholupích u Nepomuka. Byl tedy vrstevníkem Karla Havlíčka, jenž se narodil roku 1821. Tohoto velikého vlastence, politika a publicistu znal, jeho »Národní Noviny«, jeho spisy v Čechách četl a vždy s velikou úctou o něm mluvil, říká, že náš Havlíček byl vlastenecký Čech činů, že měl lásku k národu českému větší, než všichni jeho nynější osvícení cititelé dohromady! Jednou hovoře o roku 1848, o persekuci národa českého za Bacha a o mučeníku Havlíčkovi, řekl: »Ať mně nikdo neřká, že Havlíček neměl náboženství! Ten ctíl Pána Boha, v uctivosti měl katolické náboženství.« Byl členem výboru, jenž si předsevzal postavit první dřevěný kostelíček sv. Jana Nepomuckého v St. Louisu, Mo., k němuž stavební místo daroval katolický Francouz, p. Soulard, jehož farma rozkládala se od řeky Mississippi vzhůru po obou stra-

nách ulice Soulard, po něm pojmenované, až za novou městskou nemocnici, k níž též stavební místo daroval. Při stavbě tohoto prvního kostelíčka měli oni první osadníci velmi těžkou práci. Všichni byli chudobní a přemnozí krajané, ač ve víře katolické zrození, brzy se nadýchali nevěry a činili jim všemožné překážky, vysmívali se jim, tupili je a posměšně říkali, že ničeho nedokáží. Ale nadšený a nezdolný Peleška říkal svým přátelům: Mužové, budme pevní a svorní, pracujme společně v důvěře v Pána Boha, vytrvejme, a věc naše se vydaří. A skutečně jejich snahy potkaly se s kýženým cílem. Jak nepřátelsky proti nim bylo od mnohých Čechů vystupováno, svědčí ta okolnost, že stavební a organizační výbor osadní musel konati tajně své schůze, aby nebyl rušen a insultován. . . Mnoho se od té doby změnilo; osada sv. Jana Nepomuckého stala se jednou z nejmohutnějších v Americe, ale ty zápasy s nevěrou a nepřizní, se záští a mohlidy s nekrajanským, hrubým jednáním, trvají dosud. Katolíci však krácejí s vděčnou vzpomínkou ve světlých stopách zmužilého Pelešky. 88letý stařeček zesnul 22. června.

Co vadí americkým Čechům. S obrovskou pilí sehnal podrobný materiál k dějinám amerických Čechů Jan Habenicht. Ovšem jeho neúměrně práce jest veliká kniha, čítající 772 stran, která vyšla tiskem a nákladem amerického »Hlasu« v St. Louis, Mo. — Spisovatel, který poměry roztroušených krajanů zaoceánských zná velice podrobně, stýská v předmluvě, jak se Čechové krutě hašteří pro různé politické náhledy.

Pokračuje: »A je-li v tomto »politickém« životě zle, je to v otázkách náboženských takové, že ani huře býti nemůže. Čechové američtí jsou totiž ve většině buďto katolíci, nebo atheisté — nevěrci, někteří také patří k různým protestantským sektám. Tohoto náboženského rozdílu využívají noviny a jistí lidé k tomu, aby náš český lid proti sobě rozešťovali. A s politováním musíme říci, že se jim to podařilo v míře co nejúplnější. Takového divokého a urputného boje nevěry s věrou, jak v časopisech, tak spolicích a celém společenském životě českém nelze viděti v žádném civilisovaném národě na světě. Národních bojů ve Spojených státech není, a proto Čech vrhl se na Čecha. To jest však jisto, že, kdyby si byli hlasatelé zásad svobodomyšlných počínali rozumně, slušně a věcně, mohli mnohem více vykonati, než zuřivým, ba i hrubým bojem proti všemu, co mnohým krajanům bylo a jest drahé i svato.

Časopisy nevěrecké způsobem co nejrafinovanějším urážejí posvátné city vyznavačů Krista višebec a katolíků zvláště, ostouzejí představitele té které víry, přinášejí skandální historky o kněžích, mnohdy vyhlané, vymyšlené nebo překroucené, a listy směru náboženského odpovídají zase tak, jak se do lesa volá, bezohledně, bojující proti lidem druhé strany.

Noviny to byly, a dlužno doznati, že to byly noviny svobodomyšlných atheistů, které často z pouhé choutky a nepřátelství k fedrovatelům dobré věci, hned v zárodku potlačily símě, z něhož by bylo vyrostlo něco utěšeného. Ano, tak daleko to dopracovali mnozí česko-američtí novináři, že s místa, na kterém dnes stojí, jest jen křížek do ovzduší skutečně luzy.

Ještě o staré »Slavii« a zvláště Hessounově »Hlasu« se může dodnes říci, že vedl a vede lid ku vzdělanosti a mravnosti. Hessoun a Jonášové nabádali lid k zachování mateřské řeči způsobem poctivým a nezištným.

A lid český, ten dobrý lid, povahy holubičí, tu stojí dnes rozešťván a rozhrán, mladá generace není vedena k ničemu jinému, leda k tomu, jak — ať jakýmkoliv způsobem — by vydělala hodně mnoho. Českých škol, kromě česko-katolických, tu skoro není, a tak kvapem spějí Čechové američtí ku propasti. do níž česká národnost ve Spoj. Státech se sřítí a nebude po ní památka. Abych vysvětlil tu činnost našich »národovců«, podotýkám jen toto: Svobodomyšlní Čechové američtí zmohli se na nádherné »národní« budovy, v nichž se časem odbude nějaká nadávací schůze, oslava několikaletého trvání toho kterého spolku a plesy, na nichž se vydělávají tisíce. V Chicagu mají překrásný národní hřbitov, který vynáší ohromné sumy peněz, ale na školy nebo jiné chvalitebné účely se dá časem nějaký dollar, aby se neřeklo. Mladá i stará generace sdružena jest ve spolky, stará v podpůrné, mladá v zábavné kluby, které pořádají plesy a maškarády, na nichž se dávají nejlépe a nejdrážce oblečeným ceny a na kterých se česky ani nemluví atd. Katolíci mají četné chrámy, namnoze nádherné a k jejich cti musíme doznati, že mají mnohé denní školy, kde se pěstuje, především za účelem udržení náboženství, čeština v míře značné (svobodomyšlní mají denní školu jen 1, a to chatrnou, v Chicagu na 18. ul.).

Ale ani tyto denní školy nezachránějí na dlouho již naši národnost v Americe. Děti jsou doma často učeny pohrdati vším českým jako sprostým a nabádány, ba celým ovzduším nuceny, chápati se ci-

zonárních surovostí a zlovyku sprostých tříd, tvořených nízkým, anglicky mluvícím živlem irským, jehož se pravý Američan štítí jako rakoviny a živlu jiných národů, stojících daleko pod úrovní pravé české vzdělanosti.

Amerika učí Čechy evropské. Prohlížíme-li pracně a detailně dílo Habenichtovo, které má zajistit vysokou cenu i pro naše království, stopujeme-li jeho přesnost a spravedlivost v údajích historických, musíme uznati, že autor měl plně právo k projevu trpkosti, předeslanému vlastním řádkům historickým. Slova jeho zaslouží nejvážnější úvahy. Jsou dokladem, zda by se asi společenské poměry v Čechách valně zlepšily, kdyby zde nastaly poměry americké, které jsou z valné části vřelým přáním táboru »protiklerikálních«. Až prý zde nastane větší uvolnění od církve, až živly zpátečnické budou odkázány do soukromí, pak prý bude lépe. Je-li nyní boj proti »panovačnému a nesnášlivému klerikalismu«, po rozluce církve od státu živly protiklerikální dají prý čistému náboženství pokoj, katolíci od nich nebudou zakoušeti útoku.

Zatím však jsou to pouhá listivá slova, směřující ke klamání lidu a k úsilovnější propagandě protiklerikické. Jest holou bláhomostí čekati pardon od lidí, kterým se líbily surové násilnosti volnomyšlenkářů barcelonských a portugalských.

V Americe jest rozluka, katolíci Čechové ani v nejmenším nemohou prováděti »páchati útlak« na volnomyšlenkářských krajanech, své náboženské potřeby obstarávají si z vlastních dobrovolných prostředků a přece z krajanské lásky svobodomyšlníci proti nim přímo zuří. Ještě si proti nim zvou volnomyšlenkářské řečníky až z Čech, jakoby v té zemi svobody sami nerozuměli dobře pojmu a realizování volnosti, myšlenkové samostatnosti. Záštíplné útoky by tudíž ani v Čechách nepřestaly, i kdyby se fanatikum uhýbalo katolíci sebe více.

A jest snad otázka národnostní mezi americkými Čechy na vděčném postupu proto, že liberálové cítí veliké uvolnění od »římských pout«? Sám svobodomyšlný spisovatel Sokol-Tima odnesl si z návštěvy americké smutné zkušenosti, které jen potvrzují výklad Habenichtův. Sokol-Tima byl sám svědkem, jak na samém sokolském výletě americkém Sokolové zcela nenuceně se bavili mezi sebou anglicky. To snad má býti nějaká opravdovost, která se má ostře odrážeti od »potměšlosti a národní nespolehlivosti Čechů klerikálních«?

U nás patentování vlastenci namnoze vstupují do národních podniků výhradně k vůli tomu, aby jich zneužívali k protikatolickým štvanicím. Až by se poměry změnily, strhli by tací karatelé »černé internacionály« škrabošku okamžitě. Vždyť nyní i při všem kárání dávají okázale na jevo větší lásku k volnomyšlenkářskému německému židovi, než k českému katolíkovu, který pro společnou věc národní ochotně přináší oběti. Tudíž jak v Americe, tak i v Evropě jest zcela patrné, že lidé toho »svobodomyšlného« rázu národnost českou nezachovají. Přes to však dovedou odívati svoji zlobu směle do hezkých pláštíků vlastencectví, pokroku, humanity, svobody a jiných zvůcných hesel. Denní zkušenost však poučuje, že k oživení idealismu skutečného jest nutnou podmínkou vřelý cit náboženský, který poroučí a vede k opravdové práci i tam, kde vlastenecké paragrafy, ukládané od svobodomyšlníků, spokojují se pouhou zevnější formalitou.

Liberální hlas proti agrárikům. V čísle 29. časopisu »Posel z Podhoří« čteme mezi jiným tato slova: »Agrárikové přese všechny varovné hlasy provozují bez ustání politiku krajně sobeckou, která konečně prospívá jen velkostatkářům a velikým rolníkům, kdežto malé rolnictvo, které nemůže zemědělské výrobky prodávati, poněvadž je samo spotřebuje, jest touto politikou těžce poškožováno. Agrárikové volají ustavičně po nových clech na cizí obilí a maso, aniž by se starali, aby sami vlastní výrobou zemědělskou mohli dostatečně zásobiti trhy domácí.«

Budou nyní agrární listy proti tomuto velice odvážnému hlasu zrovna tak vytrvale a fanaticky protestovati, jako proti některým odívodněným protestům katolickým?

Polvzdělanci. Ve spise »Je-li život posmrtný«, píše prof. Frant. Geiger: Druhdy byly v ohledu literárním jen dva druhy lidí: učení a neučení. Prvnější nebyli sice četní, ale každý z nich vyznal se ve svém oboru dokonale. Neučení pak měli tolik zdravého rozumu, že svou v mnohých věcech nevědomost uznávali a vědění přenechali učným, u nichž v mnohých případech hledali rady. — Za našich dnů je tomu však jinak. Mezi dvě výše uvedené třídy vtláčila se jiná, třetí, a v krátké době stala se tak četnou, že obě dvě druhé předstihla. Je to třída t. zv. vzdělaných, čili »intelligentů«. Tak jako mnohá jiná slova pozbyla svého pravého, nebo starého významu, tak i slovo vzdělaný. — Vzdělanými, intelligentními nazývají se ti, kteří v nynějších školách se měli učiti mnohým a

různým věcem, a také trošku náboženství, kteří však právě proto, že to byly tak mnohé věci, ničemu se nemohli naučiti dokonale. Tu špetku vědomostí považují už za všechno vědění, proto také odsuzují všechno, čemu nerozumějí. K dalšímu učení se nemají času pro ohromné množství špatných novin a jiných nepořádných tiskovin, jež musí všechny čísti, chtějí-li ve svých společnostech platit za vzdělance. Všecka jejich věda je pouze novinářská (z novin čerpaná). V náboženství nikdy nebyli dobře vycvičení, proto se též stali nevěrci. Ne sice proto, že by věděli, proč jsou nevěřícími, ale proto, že nevědí, proč a čemu by věřili.»

»Vlastenecké« — rozeštvání. Jak se chovali funkcionáři národně-obranných podniků na Moravě k největší části národa, ke katolíkům, odkojeným vznešeným ideálům Sušilovými, jest až příliš dobře známo. U nás v Čechách poměry podobné. Zakusí rány pokrokové knuty i ti Mladočeši, kteří v zájmu aspoň trochu snesitelného národního soužití odmítají fanatické útoky proti svobodě katolictva.

Dne 22. t. m. mladočeské »Neodvislé Listy« přinesly tyto řádky: »Česká obec Pohledská loučila se v sobotu dne 15. července se svým duchovním správcem, farářem p. P. Hornekem. Po tříletém působení v tomto národnostně smíšeném místě odchází P. Hornek na nové působení do Přibyslavi a tklivě loučení, jehož se zúčastnili v hojném počtu nejen Češi pohledští se starostou obce p. Harthem v čele, nýbrž i celý Matiční odbor a mnoho hostů z Německého Brodu, bylo důkazem, že P. Hornek získal si svým působením sympatií všeobecných, zejména že splnil v plné míře naději, které jsme v jeho osobu skládali při jeho příchodu do Pohledu. P. Hornek svou horlivou vlasteneckou prací, svou konciliantní povahou a svým značným vlivem na místech povolání prokázal neocenitelné služby naší české menšině v Pohledu a rozvoj české věci v této obci nejlépe dokumentován byl tím, že před 3 roky vítalo P. Horneka do Pohledu německé zastupitelstvo a dnes po 3 letech loučí se s ním zastupitelstvo české. Matiční odbor německobrodský v uznání velkých a nezištných zásluh faráře P. Horneka uspořádal v hostinci Martinově hupebně-pěvecký večírek, při němž s obzvláštní ochotou účinkovali naši Brodští umělci ředitel Karel Unger, JUC. J. Krejza a Božek Bubla, jejichž nádherné výkony sklídily bouři pochvaly. S odcházejícím P. Hornekem rozloučil se za Čechy Pohledské řídící učitel pan Jelínek a stavební rada Gröger a za Matiční odbor německobrodský starosta okresu pan dr. Halík, jímž poděkoval P. Hornek ohnivou vlasteneckou řečí, z níž hárala velká láska k české věci pohledské, pro niž slíbil svou podporu i v letech příštích. Tichá, neunavná, avšak účinná práce P. Horneka vykonala pro naši českou věc v Pohledu daleko více než velkohlubé řeči našich brodských pokrokařů, jímž tento akt pozornosti nebyl po chuti a zaváněl opět klerikalismem.«

Uvádíme to proto, že dopis tento jest z Německobrodské, kde přímo zuří protikatolický boj proti církvi vůbec. I v takých tedy strastných dobách, kdy sami agrárníci na veřejných schůzích starají se o vyloučení náboženství ze škol, kněz jde s národem. Ať nikdo skutečnost nepřekrucuje lhaním, že boj platí pouze politicky činným »klerikalismem«. Fanatismus obrací se proti církvi vůbec, sebe menší sebeobrana katolíkova jest stíhána od zfanatisovaných volnomyšlenkářů jako velká smělost. Voíá se, že boj platí klerikalismu, ale mrskán jest katolík za potlesku židů, jichž obcovací řeč jest německá.

Patrně, jak mnoho dokáže svým vlivem kněz v ohledu národnost., není-li mu podkopávána vášnivě půda a jestliže mu práce není znechucena neustálými útoky. Pohledští lépe porozuměli národní kooperaci než povýšenci ve velkých městech.

Němci v Čechách jsou přece poněkud z důvodu národnostních opatrnější. Nevykopávají katolíky s tak labužnickým gustem z národních institucí jako Čechové. Německá národní rada sama nyní usiluje, aby semináře byly co nejčetněji obsazeny německými bohoslovci, protože ví, co znamená v národním životě kněz. Naši extravlastenci však se starají ze všech sil, aby abiturienty od semináře odvrátili. Ovšem židovským a evangelickým školám bohosloveckým kandidáty duchovního stavu přejí s plnou snášlivostí. Veliký rozvrat v tělese národním však jest smutnou známkou národní budoucnosti.

Hospodářská hlídka.

Hubení včel. Vzhledem k tomu, že včely-zlodějky namnoze jsou hubeny zřizenci továren na kandy, cukrářů, perníkářů atd., uvádí c. k. místodržitelství v král. Českém vyhláskou ze dne 5. května 1911 č. j. 305.511 z r. 1910 na paměť dosud platný císařský patent ze dne 30. srpna 1776, kterým se hubení včel z jakéhokoliv důvodu co nejpečlivěji zapovídá. Zvláště upozorňuje c. k. místodržitelství na § 8. citovaného patentu, který zní: »Pod následkem zapravení dvojnásobné ceny jest přísně zakázáno, včely cizí, ať se to děje z jakýchkoli důvodů

hubiti, neb podobně i proti včelám-zlodějkám si počínati, jsou-li ještě jiné prostředky, kterými by úly proti včelám-zlodějkám mohly býti chráněny.«

Knihovní zajištění dluhů, původně rukojemstvím zajištěných, nesprošťuje rukojmí závazku a věřiteli jest volno užiti k uspokojení své pohledávky vedení reální exekuce na nemovitost dlužníkovu, zástavním právem stíženou, či požadovati placení na rukojmích, původně za splacení zápůjčky se zaručivších. Ručení za splacení zápůjčky dodatečně zajištěné knihovně, jsou rukojmí sprostěni jen tehdy, stalo-li se při knihovním zajištění výslovné propuštění rukojmích ze závazků. Prostě dodatečně knihovní zajištění zaručené pohledávky má pro původního rukojmího pouze ten význam, že též nastupuje po případném nuceném zaplacení pohledávky z vlastních prostředků ve veškerá práva uspokojeného věřitele, tak že pohledávku, zaplacením povstalou, má na nemovitosti dlužníkově zajištěnu, ovšem že v pořadí, v jakém zajištěna byla knihovně dotýčná pohledávka věřitele.

Odborný agrární spisovatel. Tak hned nevymizí rolnictvu z paměti, jak pochodili, když věřili mylným tržním zprávám a předpovědím »Venkova« o ceně obilí a chmele. Nyní v »Českém Slově« napsal prof. Hůlka kritiku o odborném spolupracovníku »Venkova« A. Mohlovi. Mimo jiné praví: »Bylo už nescíslněkráté (Lounské Hlasy, »Světlo«, »Podpípské Slovo«, »Deutsches Agraarblatt«, »Kvas«, »Národní Hospodář« atd.) psáno o tom, jakým způsobem pan chmelařský konsulent A. Mohl pracuje ve chmelařství po stránce vědecké a jak prospívá jeho práce zdravému vývoji českého obchodu chmelního. Jak známo, uveřejňuje své práce také ve »Venkově«. Pravím otevřeně, že práci pana A. Mohla, ve »Venkově« publikovaných, si nikdo z chmelařů nevšimá a také se jini nikdo nefidí. Pro chmelaře má cenu chmelní statistika, vedená českou sekci jednoty Žatecké, kterou svěčila redakce »Venkova« — po smutných zkušenostech se statistikami páně Mohlovými z r. 1908 a 1909 — panu R. Černému a dobře učinila. Chmelařské okresy postiženy byly letos škůdcem velmi nebezpečným, mšicí chmelovou (Aphis Humuli), jejíž zhoubné působení budí mezi chmelaři vždy postrach. Je celá řada dobrých a vyzkoušených prostředků, jimiž se mšice ničí (Nesslerův roztok, skalice, kamenec, tabáková voda, emulze petrolejová, alkaloidy, zvláště dobře se osvědčila kvassie) a jež vykazovaly vždy úspěch. Letos najednou se objevil prostředek nový, t. zv. odorit, který přichází na trh s »doporučením« slov. pana řed. A. Mohla, chmelařského konsumenta, jednatele českého chmelařského spolku, místopředsedy Žatecké jednoty chmel pěstujících obcí, redaktora »Chmelařských listů« a jediného »znalce« chmelařských otázek. Kým div, že se našlo mnoho těch, kdož se na nový zázračný prostředek dali chytit, zvláště, když pan Mohl také ve »Venkově« odorit tolik doporučoval. A výsledek? Žalostný. Blamáž úžasná, jaké snad dosud v Čechách při pokusnictví chmelařském nebylo. Vyzval jsem hned několik přátel pěstitelů chmele, aby vykonali s odoritem pokusy a výsledek mi sdělili. A ku svému ohromnému překvapení se dovídám, že všech stran, že odorit — pod patronací chmelařského konsumenta p. Mohla s takovým humbukem na trh uvedený — je prostředek na-

prosto nepotřebný, který ani z daleka nenahradí činidla jindy užívaná a dobře se osvědčivší. Ba rolník S. — známý humorista — mi píše, že prý nebylo jakživo mšicím tak zdrávo a veselo, jako když je nyní vykoupal odoritem. — Prof. Hůlka uveřejňuje k pobavení publika i jiná trapodivná poučení Mohlova, která budí úsměv. Slibuje, že také promluví ještě o příšerné Mohlově »Chemii«.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZCROKUJE VELADY

4 a půl proc.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I.

V CHRUDIMI

přijímá pro školní rok 1911—12 žákyně do I. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do vyšších. — Zápis a přijímací zkoušky konány budou dne 16. září t. r. Těž ústav přijímá dívky školou povinné od 6 roků na celé zaopatření. Povinnosti školní učiní zadost na čtyřtýdenní cvičné škole při paedagogiu. Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně zodpoví

představenstvo internátu.

Veledůstojné duchovenstvo

upozorňují uctivě na svoji

VÝSTAVKU

v čase exerce od 7. do 10. srpna 1911 v bisk. semináři. Do téže budovy (do IV. ročníku), kde budu přítomen, možno přinést předměty k opravám. Co bude možno opravit a zhotovit do tří dnů, to možno při jedné cestě vzít zpět.

O váženou přízeň prosí v hluboké úctě oddaný

KAREL ZAVADIL,
paříř a císař. Vlastní výroba kostelních nádob v Hradci Králové.

Díkůvzdání.

Všem veledůstojným a důstojným pánům, jakož i velectěným příznivcům ze stavu světského a slavné jednotě katolické v Třeběchovicích,

kterážto památku mého 50tiletého kněžství svým milým blahopřáním provázeli, vyslovuji tímto

srdečné „Zaplať Bůh!“

Ferdinand Hanousek, kněz-jubilár, čest. konsistorní rada a děkan v Třeběchovicích.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřelchýl poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Girový účet u Ústř. banky
čís. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—4 3/4%, dle výpo-
vodi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinné úročí 5%, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požádání složní listy pošt. spořitelny. Daň
děchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. března 1911 K 540.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uchovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Budapešť, VIII. ker József-
kórt 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.



Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

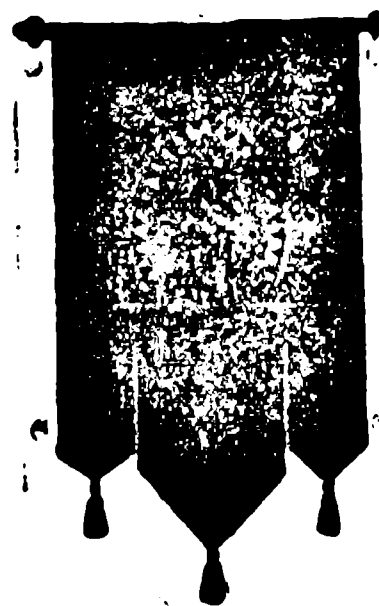
úrok a to dle výpovědi

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkách zasílá
se vše franco.

Upozornění majitelům nemovitostí.

Právě se vyskytly případy, že se jednotlivci
vydávali za zmocněnce, úředníky neb znalce
Pozemkové banky. Upozorňujeme k uvaro-
vání omylů a nedorozumění, že k jednání
se stranami mimo náš ústav jest zmocněn
vždy pouze úředník Pozemkové banky, pro
jednotli é případy zvláštní plnou mocí
opatřený, aneb inspektor p. Václ. Krejčík.

Pozemková banka v Praze.

Telegram z Luhačovic!

Hotel »Litovec« dříve »Victoria« stane
se dojízda dostaveníčkem všech hostů
lázeňských a přichozích do Luhačovic.
Rozšířen je i to tak, že poskytně hostům
vše pohodlí. Opatřen je elektric. osvětle-
ním, ústředním topením, domácími kou-
pelnami. Pokojů 48, kavárna, kulečnick.
piano. Nejlepší sál luhačovický s pře-
krásnou vyhlídkou, velmi vhodný k pořá-
dání koncertů, spolkových schůzí, taneč-
ních zábav. Znamení litovelské světlé
i černé. Proslulá domácí kuchyně. Povez
při každém vlaku. — Telefon čís. 4.

Byt i strava při delším pobytu
za sníženou cenou dle dohody.

Vychovávací a vyučovací ústav v Kocléřově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky škole odrostlé
ku vyučování literárnímu, řečem, šití, stříhání,
vyšívání, vaření, hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina hezká, velice zdravá.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovového nádobí ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145, zhrnové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
40 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chri-
mových od nejjednodu-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se tělesnými
rámy, sítěmi, vsazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodětná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868



VARHANY pro
chrámy
elektro-pneumat. pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší s. usavy.

Salonní varhany i v nejmenším pro-
vedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejvčetněji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy Nejpřesnější doporučení.
zdarma a franko. Závazná pětiletá

Zafixování pneumatic. hry a rejstří. ku starším zacho-
valým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřů

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejokrasnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přečtené, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěceně.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílám.



Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Technická kancelář

Ing. Lad. Malý, Ed. Špízar, Ad. z Nagy

v Týništi n. Orli.

(Poblíž továrny Ad. Novotný a spol.)

Provádí: Rozměřování a ohraničování pozemků, vytyčování sporných hranic, zaměřování meliorač. odpadů a regulovaných toků, parcelační plány pro knihovní pořádek, zcelování pozemků, arrondace velkostatků, proj. kt. regul. plánů měst a osad methodou trigonometricko-polygonální, traťování silnic a dráh. — Firma zařídí se: Pro projektování meliorač. plánů, kanalisace a vodovody, regulace řek, opěrné hráze, údolní přehrady, silnice a mosty. —

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po- stela od . . . K 7-80	železná mycí stolky od K 5-—
železná skříňové po- stela s 3 díl. matrací od K 27-—	železná noční stolky od K 10-—
	železná stojany na šaty od . . . K 11-—

Úplně zařízená lůžka od K 33-—.

Skládací polní sedátka

od K 1-—

zahrad. sklád. lenošky

od K 5-—

zahradní patentní svi-
novací zástěhy K 36-—

Úplně zařízené nemocnice a dobročinných ústavů
za ceny zvláště výhodné.

Zahradní nábytek.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

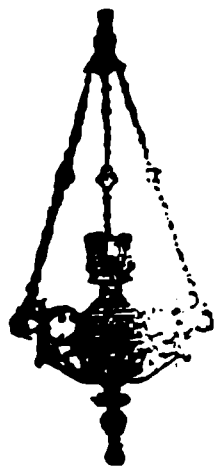
M E D

letošní, se zárukou neporušenosti
— v ceně nyní značně —

LEVNĚJŠÍ

doporučuje

JOS. JELÍNEK, mydlář, člen
Zemského ústřed. včelař. spolku
v Hradci Králové na podsíni.



**Veleddstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
ručovat veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. rance, kalichy
cibáče, nádobky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. *své vlastní výroby*, předpisům
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záruční koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: te. . .
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd.
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a císleceur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Proč?

je kněžská náprsenka bez háčků
praktická, pohodlná a poněvadž
se nyní používá?

Protože

1. se k ní hodí každý kolárek.
2. u náprsenky této odpadá samo-
zřejmě přešívání háčků, jinak
u nápr. s háčky nutné.
3. nemá-li háčků, neškábou a
netlačí do krku jako u nápr-
senek s háčky bývá.
4. poněvadž je cena, u těchto ry-
chleji připnutých náprsenek,
velmi nízká.

Zásilky obratem pošty vyřizuje

Fejgl & Byčičtě

obchod prádlem a galanterním zbožím
Hradec Králové, Jiráskova třída.

LEVNÝ TÝDEN hnědých bot.

Jan Metelka v Hradci Král., proti Grandhotelu č. 80.

Ceny označeny ve výkladní skříni.

Vklady přes 18,000,000.—

Aks. kapitál K 8,000,000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 $\frac{1}{4}$ — 4 $\frac{1}{2}$ %.

Eskont směn i faktur

Úvěry všeho druhu

**Velkoobchod uhlím
a koksem.**

Vadla a kauce

— Bursovní obchody

Příloha „OBNOVY“ k číslu 31.

Z domácnosti kovářského mistra A. P. v Z—ích v letech 1840.

V domácnosti kovářského mistra P. v Z—ích byl ustálen jistý denní pořádek a žádnému členu této domácnosti nenapadlo, že by snad mohlo být také jinak.

Začnu to s nedělí. V neděli se vstávalo časněji, aby se kostel nezmeškal. Pan mistr s paní mistrovou chodili na ranní do sousedního města as jednu hodinu vzdušeného, beroucí některé ze svých mladších dětí s sebou. Odeházejícím redicům líbaly děti ruce, totéž činila služka a učňové; tito pak činili též tak, když sami odcházeli do kostela.

Nedělní snídaní byla vždy káva, která se sladila někdy syrohem, někdy medem, později pak již jen cukrem. Každý člen domácnosti dostal kávu do „svého“ hrnčku: Každý měl také svou lžici v zásuvce stolu uloženou. Chléb ke kávě nebyl oddělován. V obyčejnou neděli přinášel otec neb matka menším dětem rohlíček neb věneček, v zimních měsících „preclík“. Bývala to pro ně pochoutka, již by nebyly vyměnily za nejpěknější koláč.

Děvečka a tovaryši s učedníky chodívali větším dílem na „velken“.

Když se všichni domácí sešli z kostela domů, „dávalo se na stůl“. Každý člen domácnosti měl u stolu své místo a, jak již praveno, také svůj přibor. „Prostírání“ na stůl zastávaly děti, když povyrostly. Dokud byly malé, sedávaly na stoličce před lavicí u kamen, před sebou majíce cinové misky, do nichž je matka jídlem podčlovala.

První jídlo byla masová polévka ve veliké mise s malovanými květy. V polévce byly buď kroupy, nudle, rýže, neb flíčky. Než se každý na své místo usadil, odříkal potichu modlitbu před jídlem. Po té si vzal naběračkou polévky na svůj talíř nejprv mistr, po něm hospodyně (seděla-li u stolu), pak nejstarší tovaryš, a pak po „tupně“ podle staří; v témž pořádku měli také místa u stolu.

Po polévce dala mistrová na mistrův talíř maso, které on rozkrájel a každému vložil díl na jeho talíř. K rozkrájenému masu přikrájel si každý obyčejně též tolik chleba, někdy i více a polil omáčkou dle libosti. Omáčka, v zimě cibulová neb bílý křen, v létě koprová, dána na stůl v hrnku, v němž se uvařila.

Děti bývaly ve všem jídle oddělovány.

Že se při jedení masa užívalo více lžice než vidličky, není třeba připomínati.

Bývali doma naložené okurky, bývali jimi všickni poděleni.

Po mase následovalo nějaké jídlo „na husto“, což se řídilo roční dobou. Bývaly pečené jáhly, do nichž se daly někdy „pro chuť“ suché švestky, jindy drobně rozkrájená jablka neb „putrípky“ (zimní hrušky má-slovky). Pečené kroupy, krupky neb rýže připravovány tímž způsobem. Jindy byly vdolky mazané povidly. Také se pekly vdolky míchané, t. j. do těsta se přimíchala na drobno rozkrájená jablka. Buchty se nadívaly povidly hruškovými, švestkovými (i míchanými), tvarohem neb mákem. Pro členy rodiny pekly se buchty na plechu, pro služebné na „holé půdě“ (v troubě). Po „zabíjení“ (prasete) byly „droby“ (jitrnice a jelita) se zelím; upekla-li se husa, mistr ji rozkrájel na dřevěném talíři a podělil všecky; zeli ovšem nescházelo. Dokud byla v domácnosti jablka, pékávala se „štrudle“. Ku konci zimy vybírány a zabíjeny staré „vynešené slepice“ a upravovány v neděli s nudlemi jako „druhé jídlo na husto“. Někdy místo buchty upekly se bramborové placičky, které se mazaly povidly; pekly se také „řepánky“ neb „mrkvánky“. „Bramborové slejšky“ se švestkovou omáčkou nahražovaly někdy také druhé jídlo nedělní.

V létě salát hlávkový, na podzim salát okurkový býval vítaným doplňkem k nedělnímu obědu. Nejmilejší pochoutkou bývala jídla, k nimž používalo se ovoce: „bublanina“, buchty neb knedlíky se třešněmi, s hruškami, švestkami a jablky byly malým i velkým vždy vítány.

V neděli odpoledne dělníci (tovaryši) se rozesli po besedě, hospodyně se služkou „poklidily“. Potom si služka spravovala neb šila něco pro sebe, hospodyně pak připravovala prádlo pro členy rodiny a mistr zapisoval do knihy za minulý týden odbytou práci, která byla zaznamenávána v dílně na břídicovou tabulku. Při záznamu práce v kovárně užívalo se zvláštních zkratek pro práce, které se častěji opakovaly, jako: ostření radlic, přiblížení neb přituzování podkov, nové podkovy, články neb závlačky do řetězů. Po záznamu práce vycházel mistr na prohlídku zahrady neb pole; měl-li však něco zajímavého ke čtení, četl.

Svačina odbývala se buchtami, vdolky neb chlebem.

Před večerem chodíval mistr do hostince na sklenici piva, kde se bavil do večere hraním „šlisky“.

K večeri bývaly opět buchty, vdolky, chléb s „namíchaným“ tvarohem, s homolkou neb se sýrem, v létě zvařené mléko studené s kroupami, v zimě „slejšky s odvárkou“ (omáčkou ze sušených švestek).

Když služka večer si odbyla práce ve chlívě, zanesla velký škopek do kuchyně, nasypala na „popelku“ (loktuše z hrubého plátna, která sloužila také za „rozsivku“) dřevěného popelu, rohy popelky svázala k

sobě a zavěsila ji na nějakou hůl nad škopek. Na popel nalila vody, která popelem prosakující, jej vyloučila.

Při večeri stanovil mistr, které práce se mají ráno odbýti nejdříve.

Po večeri služka vnesla do velké světnice necky na prádlo, aby „namačela“ (prádlo). Namočené prádlo se přikrylo, aby para po světnici se nešířila. Na to se ještě chvíli vypravovalo nebo četlo. Nejvíce se četlo, když byly nové kalendáře; u kovářů bývaly někdy dva, které se u sousedů vyměňovaly. Mimo to měl mistr dosti bohatou knihovnu té doby vycházejících spisů Krameriových, Tomsoových, Hýbloových a jiných. Knihy byly všecky v kůži vázané do stejné silných svazků, takže některý obsahoval více spisů. Když se obsah některé knihy vytrácel z paměti, četla se znova. Na takové zábavy přicházeli ze sousedství některou neděli četní posluchači, zvláště za dlouhých zimních večerů, kdy se již před večerem začínalo se čtením. Že posluchači bývali pozorní, bylo znáti z projevů, jak veselých tak i litostných — dle obsahu děje. Služka Kačenka začínala obyčejně nejdříve jak upřímným smíchem tak i žalostným pláčem.

Po deváté hodině vybízel mistr ku spaní, aby prý se časné vstalo. Každý vykonal kleče svou modlitbu, přál „dobrou noc“ a odešel na své lůžko.

V pondělí ráno obyčejně již po 3. hodině služka stála u necek, aby do snídaně měla odepráno, protože při snídani prádlo se „zapařovalo“. Avšak „hoši“ (učedníci a tovaryši) také nedali se zahanbiti. Aby ukázali, že jsou na svém místě, spustili někdy takovou, že i vzdálenější sousedé byli probuzeni jejich pravidelným vy-zváněním na kovadlinu a rohatinu.

Stalo se ovšem dosti často, že „mládež“ zaspala. Spozorovav to mistr P., rozdělal v dílně sám oheň a když již byl „nyc“, dal se do „volání“. Na prázdnou kovadlinu nechal se totiž příruční kladivo několikrát vlastní tíhou dopadnouti; odsakováním kladiva kovadlina jasně zní. To pak byl spěch!

Paní mistrová starala se o to, aby snídaně byla v čas. Snídalo se z pravidla vždy o 6. hodině. Byla to polévka zasmažená, k ní brambory; polévka „skřivánková“, pod ní chléb na tenké lístečky zkrájený; česnečka (oukrop) s brambory neb s chlebem; polévka drobená, skubánková, zelná; bývala také polévka knínová s chlebem, polévka kyselá s brambory („hladká anička“) neb na chléb, na tenké lístečky nakrájený a osolený, nalilo se zvařené mléko.

Po snídani si každý ukrojil z bochníka chleba na stole položeného dle libosti a odešel po práci. Mistr s mistrovou snídali kávu, již se také dostala trocha dětem.

Služka pokračovala v práci a hospodyně konala přípravy k obědu: přebírala vaření (hrách, čočku, kroupy, jáhly neb rýži), strouhala suché hrušky na perník, škrabala neb okrajovala brambory a pod. Dbala toho, aby stejná jídla nenásledovala brzy za sebou. Byla-li bramborová polévka, nepřišly již brambory jinak upravené na stůl. I střídaly se polévky: bramborová zasmažená, žebračka (chlebová), bramborová s krupicí, bramborová s hlávkou, zasmažená s chlebem, kroupová zasmažená, kroupová s brambory, krupková zasmažená neb s brambory, jáhllová neb krupičná se smaženou cibulkou, krupičná s brambory, zasmažená neb „bledá“, drobená, skubánková, nudlová, buď zasmažená neb ne, kyselá, syrovátková, zelná, hlávková, hrachová, čočková, rýžová.

Druhé jídlo bylo: „klofané“ brambory, maštěné, bramborová kaše, bramborový „kucmoch“, bramborové knedlíky maštěné, bramborové placičky, slejšky maštěné, posypané buď tlučeným mákem neb perníkem ze sušených hrušek, slejšky s odvárkou, knedlíky ze syrových bramborů, řepánky, mrkvánky; hrách neb čočka na husto, jáhllová kaše, krupičná kaše, kroupy, krupky na husto, hrách s kroupami, čočka s kroupami, rýže s čočkou, rýže s hrachem; knedlíky švestkové, knedlíky moučné neb bramborové se zelím, brambory míchané se zelím, kroupy neb krupky míchané se zelím, hrách a k němu zeli syrové neb vařené, čočka se zelím; jáhly vařené ve vodě neb mléce, vařené jáhly s hlávkou, rýžová kaše (z mléka neb vody), cezené nudle, pečené jáhly, kroupy, neb krupky. Do posledních tří jídel přidávaly se též nakrájené hrušky neb jablka, švestky i také jiné ovoce.

Odvar z nových bramborů se omastil a vlit na tence nakrájený chléb, jedl se místo polévky.

Po „hustém“ si každý ukrojil chleba dle libosti.

Mezi 4. a 5. hodinou se svačilo: jednou pouhý chléb, jindy přidán k němu rozimíchaný tvaroh neb tvaroh nasolený, v čas pilných prací byla také „pomazánka“. Zbylé buchty neb vdolky od neděle dávaly se v pondělí k svačině. Jindy se zbylé vdolky pokrájely na kousky velikosti prstu, spařily se, pomastily a prosypaly perníkem z hrušek neb utlučeným mákem s cukrem.

Po 7. hodině se večerelo: byly brambory na loupáčku, brambory k mléku neb k oukropu, brambory s tvarohem, se sýrem, s mlékem, slejšky neb brambory s odvárkou, jáhllová kaše (z vařených jablek) s chlebem; v zimě dávaly se k chlebu hrušky neb jablka.

Za delších večerů se pracovalo v dílně ještě po večeri až do 9. hodiny. V létě, kdy se později večerelo, připravily se pouze věci, které druhého dne měly přilít do práce; za to se však dříve vstávalo.

Ženské, když po večeri nádobí umyly, buď předtý,

neb draly peří.

Nejen v dílně, nýbrž i v celé domácnosti mistra P. panoval vzorný pořádek, všude a ve všem náležitá čistota. Služky a tovaryši se jen zřídka stídali a učedníci pak ještě po vyučení rádi zde zůstali. Všickni, kdo v domácnosti mistra nějaký čas trávili, rádi na ni vzpomínali a mnohé z ní uapodobili.

Dívčí vzdělání v klášteře a ve škole pokrokářské.

Obecný ráz átioků, vedených proti výchově klášterní, prozrazuje sam, za jakým vlastně účelem po školských sestřích se stíli. Fanatické výpady nejsou žádnou známkou opravdové starosti o skutečný pokrok dívčí vzdělanosti, rány pokrokářských houfnic bouchají pod komandem zavilé zásti. Bezohledné stílení obstarává drsná náboženská nesnášlivost, která křičí proti „klerikalismu“, bije vlastně toporem do katolíků.

Naši protivníci tvrdí, že prý nemůže zdárně vychovávat cizí děti taková osoba, která sama vlastních dětí nemá. Ale což svobodní pokrokářští učitelé a učitelky? Jen pro ně platí výjimka? Stává se též, že i obratný paedagog bez vlastní viny vlivem okolností vnějších má synka nezvedeného; říká některý pokrokář, že nemá vychovávat cizí děti otec, jemuž se výchova nezdařila na dítěti vlastním? A přece na prvý pohled se zdá, že takový paedagog prozradil ještě menší schopnost, než učitelé svobodní. A což jeptiška nepochází též z rodiny nema žádných životních zkušeností z toho, jak sama byla v rodině vychovávána, co se osvědčilo a co nutno napravit? Zrovna tak jest zkušená, jako kterákoli svobodná učitelka. Zajisté též školská sestra při bedlivém stopování duševního vývoje dívek nabývá takové paedagogické zručnosti, jako kterákoli učitelka světská. Postavte do školy kteroukoli (třebas nejzkušenější a intelligentní) vdanou osobu, která se školní výchovou nezaměstnávala — a uvidíte, v jakých se ocitne rozpácích, má-li své vědomosti způsobem nejpříhodnější, nejstravitelnějším vstřípiti do duší žákyn.

A pak jak rodičům, tak žákynům jedná se výhradně o to, jak pilně a dovedně uči se v pensionátě předmetům, které jsou zřejmě vyznačeny v učebné osnově. A tu jest svědomitost klášterních učitelek velice dobře známa. Jest komické tvrditi, že by zkoušená školská sestra učila počtům, zeměpisu, češtině nebo hudbě s menší o-bratností už proto, že jest jeptíškou. Naopak — jeptiška nerozptyluje svou pozornost spleťtými zájmy mimoskolními. Dívky, vychovávané od řeholnic, nemají pokušení záviděti svým učitelkám nádherné klobouky a nejmocnější šaty. Chovanky nemají příležitosti ke koupení cigaret a maření času jinými marnostmi, za něž se vyhazují peníze zbytečně. Jejich pozornost se soustřeďuje k vážnému úkolu, pro který do pensionátu vstoupily. —

Ale už slyšíte námitku, že jest potřeba, aby se dívky vychovávaly dle moderního životního názoru světového. Prý katolický názor jest úzký, zastaralý. Na to odpovídá tisíciletá zkušenost, že by pro zdar výchovy bylo velice výhodno, jestliže by žákyně aspoň ten křesťanský názor dobře prostudovala a procítila. S moderním život. názorem děje se humbug největší už proto, že vůbec žádná pozitivní životní filosofie neexistuje, která by byla pevně opřena vědeckými poznatky. Filosofie světská jest hotovým bludištěm, které se zamotává stále více a uvádí do zmatku. Bylo veliké nadšení pro Nietzsche a pak zas pro Tolstého, nato pro fráse Haecklovy, opírající se o podvodné dokumenty, pak zase nastalo volání: Následujeme Tolstého! Předtím jeden čas vládl dušemi intelligence Darwin, jindy Kant atd. A posud přirozené není zde vědecký, odbornými učenici souhlasně potvrzený názor o příčině, podstatě a účelu člověčenstva. Vůbec žádná filosofie od časů Kristových přes všecku námahu nedokázala, že jest zjevení Kristovo pro lidstvo zbytečným.

A jak si představují vlastně moderní pozěří vyučování na základě „moderního, filosofického názoru“? Těch názorů jest přece celá řada. A má-li se aspoň některý probrati důkladně a soustavně, jest na to potřebí pro mladou duši celých let. Jinak není možno řádně strávit filosofický systém, natož samostatně vlastním rozumem jej kritizovati, kontrolovati! A což ty systémy ostatní? Všecky důkladně neovládá žádný filosof. A jak se má věnovati takovému spleťitému studiu a přemýšlení dívka, již scházejí vědomosti nejzákladnější? A vychovávali se dívka dle moderní soustavy jedné, kdo za to stojí, že jiné životní názory jsou méně cenné? Jest snad dívka pokusným tvorem pro různé filosofické sporty pokrokářů různého zabarvení? A posílají ji rodiče do ústavu, platí na ni veliké peníze proto, aby vychovatelé na ní zkoušeli hodnotu nedomyšlených proudů, které se jinde neosvědčily? A což teprve, jestliže pokrokářský paedagog ani sám nerozumí systému, ku kterému se s velikou pýchou hlásí! Ostatně víme, že ty filosofické systémy, které jsou v odporu s názorem katolickým, uplatňují se v praxi výhradně ve smyslu negativním. Pro moderní pozěry jest ovšem katolík nejnuttnější bytostí, aby se měli pokrokáři nad koho povýšovati. Zač by chudáci stáli, kdyby místo snižování a tupení práce jiných musili pozitivně pracovati sami? Ale odpor proti zásadám stávajícím dovede rozvíjeti snadno každý.

Proto rodiče neposílají dívky do vzdělávacích ústa-

vů, aby se na nich zkoušely theorie, které jinde buď úplně zkrachovaly nebo teprve se prakticky zpytují. Chťejí mít dcery v pensionátu proto, aby se přiučily ohlášeným praktickým předmětům. V příčině života společenského nabudou dosti názorů od rodičů a ve svém okolí o prázdninách. Rodiče říkají: »V klášteře naše dcera nenaučí se pohrdlivému nevůli k naší veliké starosti, nenaučí se tam pohrdati naší životní zkušeností, pravidelný život, soustavná kázeň učí ji pořádku a prospívá jejímu zdraví. V klášteře jest skryta před škodlivými a nekontrolovanými živly zevnějšími, které často na vývoj povahy mají větší vliv, než výchova oficiální. Dcera se nám v klášteře nezkaží a něčemu se naučí.«

Neříkáme, že jest klášterní výchova neomylnou; i zde bude zapotřebí dle poměrů ledacos zdokonaliti. Ale necht' vytvářeli kritikové raději pilně kontrolují ústavy, zde jest komando pokrokářské. Na takých ústavách se mnoh' mluví o evolucionismu, individualismu a jiných »ismech«, že mladá duše ztěžka dovede učené floskule zažítí, neřku-li samostatně prostudovati. A praktické vědomosti, základní, nejnütnější poznatky unikají přítom s obzoru. Dcera se vrací s hrstí napapouškovaných frází, ale — znalost věcí nejpotřebnějších jí schází.

Odstaňující příklad poskytuje právě tento rok pokrokové paedagogium v Přerově. S jakými pochvalnými hymnami bylo uvedeno do života! Při zařizování tohoto pokrokářského ústavu, založeného před 4 roky, měl hlavní slovo veliký pokrokář, matiční učitel olo-moucký, Žižka, pověstný horlivý bojovník protiklerikální. Pyšnil se ovšem: v duhových barvách slávy jen potud, pokud sehal do »zpátečnicků«. Positivní jeho práce teprve odkryla úžasné mezery v jeho schopnosti. Aby zařizující spolek dosáhl práva veřejnosti, vyžádal si zemskou inspekci. Dostavil se zemský inspektor Auředníček, který vytykal různé nepřístojnosti. To byla ovšem veliká urážka pokrokářské neomylnosti! Proto místo řádného sebezpytu panstvo to vzalo krátce a řízně — do pokrokářsku; pokrokáři ulevili svému velikému rozčilení tím, že podali stížnost zemské školní radě a ministerstvu vyučování. Kdo si také potrpí na protesty tolik, jako pokrokáři! Kdyby byla stačila stížnost Masarykovi, bývali by pokrokáři ještě spokojenější, protože by věděli předem, že by se Masaryk ujal »utlačovaného pokroku« s největším důrazem bez dlouhé filosofie.

A což ředitel ústavu? Ten byl v pokrokářském zájtu chudákem k politování. Prohlásil, že Žižka svou pokrokářskou činnost ústav ubíje. A když viděl, jak žákyně místo učení koketují, a jak jsou professoři snášliví i k nejlhůžším, když poznal, že jest proti Žižkovu režimu úplně bezmocný, vzdal se raději svého úřadu. Na jeho místo povolán professor z Polské Ostravy. Ten spráskl ruce, když poznal, jak bezednou ignoranci jeví žákyně, které vystupovaly na venek dle všech pravidel pokrokového pesérství. Ale pomoci nemohl ani ředitel nový, protože pokrokářští professoři neskrblili nejlepšími známky a dovedli si mezi žačkami zjednatu popularitu nadnormální shovívavostí příliš snadno; žákyně si libovaly, jaké mají fešné professoři, kterým ty »všední školometské požadavky« byly věcí překonanou. Taci olympští bohové přece musili mladé duše povznést nad normální požadavky a nad prach obyčejných cest výše — zcela dle receptu pokrokářské lékárny pražské. Chytří pánové se spoléhali, že ústav dostane právo veřejnosti a že tedy budou žákyně zkoušeti ku konci roku čtvrtého sami — dle svého. No — a bude dobře. Veřejnost šití o úžasných mezerách nedoví se nic!

A právo veřejnosti se dáti musí! Jak by ne? Co který pokrokář houkne ve vesnici za lesem, to přece musí naléztí stonásobnou ozvěnu v Praze, Brně, ve Vídni i ve Lvově. Na to jsou pokrokáři zvyklí. Státní úřady se ani nesmí odvážit k odporu, až před nimi pokrokáři na svůj kram vyloží fráze o pokroku, nutné osvětě, potřebě ženské intelligence atd. Opovíží-li se úřady váhati s příznivým rozhodnutím, nastane veliká mluva děl v pokrokářských listech.

Zatím však pánové pro pýchu neviděli na cestu, ani si nevzpomněli, že pokrokáře může leckdy zrovna tak něco lidského stihnouti, jako kteréhokoliv smrtelníka.

Dr. Žáček požádán za sprostředkování. Takový zpátečník taky jest někdy tvorem potřebným — aspoň k nucenému posluhování. A Žáček opravdu poslušně se přičiňoval; jinak by býval vyhlášen za velkého nepřítelku kulturních snah. Ale jak se naň panstvo dívalo s patra, to bylo patrné z toho, že většina sboru profesorského se vším zápletem proti němu agitovala před říšskými volbami. Následky se brzo objevily. Dr. Žáček přenechal přmluvu za právo veřejnosti nově zvolenému posl. Markovi, sociálnímu demokratu a kandidátovi dra. Fischera a přerovských pokrokářů. Ústav práva veřejnosti nedostal a abiturientky byly nuceny konati zkoušky na jiných veřejných ústavách, ale ty je většínou odmítaly. Konečně domohly se toho, že polovina příkazána byla učitelskému ústavu v Kroměříži a polovina učitelskému ústavu v Hradci Králové. Žákyně musely k písemným zkouškám daleko jeti — a ty byly již hodně pokrokové. **Většina písemných prací byla nedostatečná.** Konečně došlo k ústním zkouškám a ty vykonalo ze 34 žákyň celkem 8, ostatní propadly, nebo při zkouškách odstoupily, ačkoli měly dříve vyznamenání. A nyní co s propadlými? Do jiných veřejných ústav jich přijmouti nechťejí a tak si pan Žižka s pokrokářskými professoři přerovskými lárou hezka, co mají činiti. A na konec nezbuďe nic jiného, než zříditi opětně 4. ročník, aby mohly abiturientky opakovati. Výsledky maturit zarazily rodiče ostatních žákyň. Ti vyvodili z toho důsledek: žádají totiž o přijetí do jiných ústavů

s právem veřejnosti a to — žasní, světe — i do »klerikálních«. Přerovský ústav nejspíše zajde a tak nezůstane z pokrokářského naparování nic jiného než trochu blamáže.

Tak to tedy dopadá, pustí-li se nafoukaný pokrokář do práce pozitivní, čili je-li přinucen pozérský moderní kritik drobnou, zodpovědnou práci konati sám. Nyní rodiče bědují, nač poslední ušetřené groše vlastně věnovali! Přibýlo jejich dcerkám za ty mozně vydělané peníze trochu kritického rozoumku. Ale skutek utek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Kostelní práce
 pozlacovačské a řezbářské,
 znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
 odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
 umělecký závod v Hradci Králové.
 Celná umění od vld. sfadů duchov. k dispozici.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kulturní jiskry.

Rakousko jest prý státem klerikálním. Zatím zde vysocí úředníci s byrokratickým úsměvem a se sladkou pohodlností propouštějí bez trestu ano i bez pokárání takové podkopné projevy, že se diviti musí každý pokojný občan. Orgán vídeňských židovských volných myslitelů a jejich sluhů »Freidenker« vytiskl tento výrok: »Čím Francie začala, v čem Portugalsko pokračuje, může se státi také v Rakousku.« A proto my volní myslitelé i přes nebezpečenství, že může býti výrok náš zkonfiskován, voláme se všemi, kdo usilují o osvobození člověčenstva z duševních, politických a hospodářských okova: »Ať žije republika!«

Tento revoluční výrok zkonfiskován nebyl, ačkoli se v Rakousku konfiskuje i zcela spravedlivá, dokumentárně odůvodněná kritika chybných židů. Fanatické výlevy protikatolické, které budí krvežíznivost, jsou propuštěny censurou také. Ale stalo se častěji, že byl zkonfiskován katolický list, když před takovou fanatickou akcí varoval, jakmile — k vůli výstraze uveřejnil do slova to, co stálo v nekonfiskovaném časopise. Tedy dovoleno, aby byly uveřejňovány násilnické výpady, směřující k pobuřování; ale katolický list je nesměl opakovati ani za tím účelem, aby k vůli výstraze odkryl zřídla anarchistů a poučil, před kým se mají pokojní lidé varovati. — Tentokrát však již censura byla opatrnější a dovolila uveřejniti »Našinci«, »Čechu« atd. to, co bez překážky prošlo ve Vídni. Nepoznávají nyní i slepci pravé cíle Volné Myšlenky? A proč proti takovým fanatickům se nepodporují ve státě živly státotvorné? Proč katolíci na záštíplné denunciaci protivníků i pro malicherná formální nedopatření jsou tak přísně trestáni?

Jak byly zkoušeny chovanky ubohého pokrokového paedagoga přerovského. V dnešním článku, týkajícím se výchovy klášterní a pokrokářské, uvádíme smutný výsledek maturity přerovských žákyň. O průběhu zkoušek píše neklerikální »Moravská Orlice«: »Pokrokářské noviny hledají nyní pravého vinníka. Jsou jím, jak se ani jinak myslit nedá, ti prozlukli klerikálové. Jinak ovšem mluví členové zkušebních komisí, třeba že i oni jsou velikou většinou ryze pokrokového puncu. Předně se ohražují proti tomu, jakoby neuznávali, že chovanky zkoušeny byly cizími professoři a podle profesorských osobních choutek, chovankám neznámých. Chovanky zkoušeny byly se shovívavostí až příkladnou. Nikdy nebylo žádáno podrobností, nýbrž jen hlavní podstata té které otázky. A dávány byly i čtyři a víc otázek a na každou desíminutová rozmýšlená. Ba na výstupy dostalo se jim lhuť třídení! Ale shovívavost byla marná. Žákyně většinou jevily duševní úroveň dívky z měšťanské školy. Ba v některých předmětech bývají i žákyně obec. školy lépe vycvičeny. Komise spínala často ruce! Pomíjíme zatím podrobnosti, profesorem z Kroměříže nám sdělené. Nemůžeme však zamlčet aspoň některých jednotlivostí. Osvítí příšerným světlem veškeru ledabylost, jejížto politování hodnou obětí jsou i ty dívky i jejich rodiče. V zeměpise pletly si ještě světové strany! Nedovedly určit hranic rakouských zemí. Nedovedou jmenovati rakouských zemí, jež se dotýkají Jaderského moře. Jedna tvrdí, že Indiáni patří k černochům, druhá hlásá, že v Mexiku se mluví převahou česky, třetí praví, že má naše říše 120 mil. obyvatel a víc lidí než Rusko, čtvrtá má na Moravě 35 mil. obyvatelů a v Přerově jen 4000 lidí. Neznají hlavních měst v evropských státech a ani jediného státu na Balkáně. V Tyrolsku je 6 mil. lidí, v Uhrách 9. Rumuni patří ke Germánům. Ve Slezsku sídlí Malorusové a v Černovicích mají bulharskou universitu.«

Nic tak věru necharakterisuje kulturní ubohost pokrokářů, »dobývajících osvětou světa«, jako výsledky přerovské práce, za kterou byli placeni. Jak se asi hluboce a perně tuží pánové v těch vědách, za které nedostávají peněz žádných? Jak asi pilně prostudovali otázky, o nichž ze záští proti katolíkům tak horlivě mluví na veřejných schůzích? Pokrok, který má obě nohy chromé, opírající se o berlu popularity, prosí při svém pádu o soustrast.

Prý pro blaho národa vychází list dávající si vlastenecký titul »Havlíček«. Zatím Filip Jan Konečný dokazuje ve »Vlasti« na základě nepopěrných cifér a jiných zřejmě usvědčujících okolností, že tisková akce »V. Myšlenky« rázem by byla na hromadě, kdyby neměla tíuých subvencí z ciziny. Mimo jiné uveřejňuje autor slova samých volných myslitelů: »Všichni členové světového sdružení jsou mravně zavázáni propůjčiti se jedni druhým k pomoci a ochraně.« (V brožurě »Co je to V. Mky« na str. 2.) »Ferryho školské zákony, vytvořivší francouzskou školu . . . byly umožněny sbírkou po jednom sú, našem čtyřáku . . . Což nemůžeme my něco podobného svěsti, aby náš národ zbavil se římského jha?« (Tamtéž na str. 21.) IV. článek stanov »V. Mky« stanoví, aby »generální rada (vrchní vedení V. Mky) svou úlohou považovala podporovati propagandu svazu, a to tak, že prostředky (ovšem peníze) zcentralisuje, aby je pak různým odborům čili skupinám V. Mky dle jejich potřeb k použití dala . . . Je také její povinností, aby mezi volnomysliteli různých zemí přátelské styky navazovala a společné souručenství ve skutek uvedla.« Čl. VI. d: »Generální rada má povinnost pořádati sjezdy a prováděti jich snesení. Gener. rada je povinna vydávati zprávu o pokroku celého svazu, jakož i o jeho financích.« Dle čl. VII. mají zemské sekce, které čítají 100 členu, dopisujícího členu, jenž udržuje styky zem. sekce s gener. radou, na jejíž výdaje každý člen zemské sekce platí ročně 10 centimů. »Přebytek těchto příjmů budíž obrácen na prospěch propagandy nebo na podporu volnomyslitelů, kteří se stali obětí svého přesvědčení.« Dle XIII. čl.: Každá přivtělená zemská odbočka čili sekce V. Mky jest povinna každoročně generální radě podati zevrubnou zprávu o všech svých důležitějších pracích.«

Jestliže pánové tiskem prohlásili tolik o nejúžších mezinárodních stycích finančních a organizačních, jak teprve toto úzké společenství jeví se v praxi! Vždyť i na českých tiskopisech: volnomyšlenkářských v čele byl dlouho tištěn titul V. Mky v cizích řečích, i v německé. Konečný odpovídá na volnomyšlenkářské plaché a rozpačité výkruty železnou logikou a dokumenty nepopěrnými.

A pak agrárníci chťejí zachraňovati vlast a docela i náboženství za účinné pomoci této V. Mky! Není přímo k smichu takové souručenství, hledíme-li k speciálním potřebám českého lidu? Lehce lze si vysvětliti, proč česká sekce V. Mky setrvává v klidu, když se vyskytují zprávy, jak němečtí volní myslitelé (a mezi nimi četní židé) způsobem nejnespravedlivějším napadají práva českého národa, pronášejíce zpupná, otrokářská hesla.

Jak tyrané provádějí lidovost a kulturu. V žádném státě evropském (mimo Turecko) nepáše se tolik surového a zákeřného násilí jako v republice Portugalské, která jest ovládána od zednářů. Není pochybnosti — a samý židovsko-zednářský orgán »Neue Freie Presse«, »Kölnische Zeitung« a »Frankfurter Zeitung« a j. to doznaly — že to, co nynější páni v Portugalsku nazývají lidovým zastoupením, je pravým paškvilem na zastoupení národa a způsob, jakým toto bylo »zvoleno«, musí každý přítel pravé svobody, zvláště pak poctivý demokrat a republikán nazvat zločinem, zvláště když »volby« v Portugalsku prováděla republikánská vláda. Republika, v jejímž jménu bylo spácháno tolik násilí, je republikou pro hanbu, takovou republiku měli by potírat především poctivě smýšlející republikáni, neřku-li ti, kdož se stali jejími obětmi.

Již jsme pověděli, že se páchají docela zákeřné otravy návoдем těch, kteří dříve tolik se rozčilovali pro odsouzení Ferrera, jenž přece nebyl popraven dříve, dokud nebyla jasně řádným soudem dokázána jeho mnohonásobná zločinnost. Tudiž pohanská Antika slaví do Portugalska vítězný vjezd. Nastává morálka pohansko-římská, která chytře radí otravovati ty, kteří by na řádném soudu musili prohlášení býti za nevinné. Časopisy přinášejí nové doklady zákeřných otrav. Tak udává Zulueta v článku uveřejněném v »Saturday Review« deset případů náhlého úmrtí monarchistů za velmi podezřelých okolností a jmenuje dva členy tajného sdružení, oddané to přátele vlády, kteří jsou obžalováni, že otrávil dělostřelecké důstojníky ve Vianně. Jisto jest, že vládě portugalských diktátorů není žádný čin dosti zbabělý, sloužil-li jen účelům vládním a může-li zůstatí zatajen před veřejností. Jak ze zpráv sdruženého tisku lze souditi, je situace v Portugalsku velmi kritická. Kapitalisté už opustili nebo opouštějí zem, učinivše potřebná nařízení o svém majetku už na několik měsíců dle předu. Obchod vázne, ježto obchodníci nevědí, zda dnes nebo zítra nevypukne občanská válka. Prozatímní vláda zavinila vážné hospodářské nesnáze. Všude zuří bída, o spokojenosti mezi

obyvatelstvem nemůže ani zdaleka býti řeči. Všichni cítí, že žijí v říši hrůzovlády. Kdo chce se zbavit lidí, jež jsou mu trnem v oku, udá je jako spiklence proti republice. Několik veřejných ústavů bylo zavřeno, protože byly vládními vyzvědači označeny v novinách jako hnízda spiklenců. Zatýkáni nebere konce, mezi vězni jsou kněží a lidé skoro ze všech tříd společenských; přes to však, že vláda je tak bdělá, kolují stále provolání kapitána Conceira i ostatních vůdců monarchistických. Zmatek, jaký nyní v Portugalsku panuje, praví zpravodaj listu „Catli. Times“, stěží asi potrvá dlouho.

Vláda portugalská právě dala svou tiskovou kanceláři rozšířit zprávu, že prý Conceiro žádal papeže o podporu royalistického hnutí v Portugalsku. Jménem papeže odpověděl prý kardinál státní sekretář, že Vatikán jest ochoten royalistě podporovati a žádal, aby mu zaslána byla přesná data o organizaci royalistů, o jejich síle a především o zbrojení. Ovšem je jisto, že zpráva tato vyhaná a že účelem jejím je pouze štvání proti sv. Stolicí, která sotva bude se míchat ve spor stran v Portugalsku, pokud je čistě politický. Sv. Stoliče stojí sice proti republice, ale ne jako proti takové, nýbrž pokud loupežnickou rukou sahá na svobodu a práva katolické církve v Portugalsku.

Štvavá zpráva protivatikánská, kterou mají být v Portugalsku podníceny opět vážné republikány proti katolické církvi, svědčí výrazně o tom, jak jest s tyrany zle, když se utíkají k prostředkům tolik bezcharakterním.

Dvanácti portugalským přírodopysci bývalých jesuitských kolegií v Lissabonu skonfiskovány vědecké sbírky. Tito učenci utvořili skupinu, která si vzala za úkol prostudování květeny a zvířeny portugalské a portugalských kolonií, a výsledky svých prací uveřejňovali v odborném listu „Brotéria“. Též založili velké přírodopisné sbírky. Když zvítězila revoluce, byli zatčeni, za hranice dopraveni a všechno od a až do z: knihy, sbírky, přístroje a rukopisy jim zabaveno. Energetické stížnosti měly za následek, že byly zřízeny pro jednotlivá kolegia, jichž se týká, zvláštní komise. Jedna komise, pozůstávající z lékařů, zvěrolékaře, profesora, dvou advokátů usnesla se za předsednictví zapřísáhlého nepřitele Jesuitů na zabavení setrvati. Druhá hlasovala pro navrácení sbírek. Konfiskací postižení i badatelé zahraniční, kteří s oloupenými učenci byli ve styku. Proto na zakročení zahraničních vlád bylo něco vydáno. Ostatní věci byly jednoduše ukradeny, aniž byli viníci stíháni. Když vláda na dotazy odpovídala vyhýbavě, vydali učenci protestní leták v jazyku francouzském.

Česká sekce „Volné Myšlenky“ měla by v své řadě obrátiti pozornost k barbarství portugalskému a v zájmu svobody potepati hunské činy netoliko portugalské, ale i turecké. Leč — nesmí. Protože „Volná Myšlenka“ jest mezinárodní liga. Vždyť to sami páni pověděli jasně. A proto se hledá raději drobnohledem násilnictví dále výhradně v kruzích katolických.

Turecká chytrost. „Národní Listy“ dne 1. t. m. sdělují o jarním vypuknutí albánského povstání: „Povstalci byli výlučně katolíci; této okolnosti dovedli Mladoturci využítovati úplně ke svému prospěchu. Prohlásili, že má povstání náboženský ráz, že není bojem za nezávislost neb autonomii, nýbrž bojem kříže proti půlměsíci, bojem křesťanstva proti islamu a vyzývali prostřednictvím fanatických hodžů věrné stoupence prorokovy k obrátě víry. To nezištaloz bez účinku na masu albánských Mohamedánů, kteří se i jinak cítili v jesitnosti své uraženi, poněvadž jim katolíci odejmuli čest prvního výstřelu. Počali hleděti na povstání katolických Malisorů s nedůvěrou. K vyzvání guvernéra Bedri paše vytáhlo ze Skadru přes dva tisíce dobrovolníků ku pomoci ohroženému Šipčaníkovi a Tuze. (Byli přivítáni Malisory způsobem, který jim jistě pro podruhé zahnal chuť ku podobným výpravám.)

Na Arnauty z kosovského vilajetu působeno slibováním výhod a splněním jejich požadavků projektovanou návštěvou sultána na Kosevu. Byli ubezpečováni, že cestu tuto sultán podniká pouze k vůli tomu, aby je o své přízni a náklonnosti přesvědčil, stížnosti jejich osobně vyslechl a požadavky jejich plnou měrou uspokojil.

Ted' vidí celá Evropa, zač stojí sliby tureckých krvežíznivců, kteří tak surovým způsobem a s použitím bezcharakterních triků obracejí albánské niivy v údolí slz, krve a zoufalých výkřiků.

Hospodářská hlídka.

Věstník Hospodářského sdružení čes. křesť. zemědělců v království Českém v Praze-III., Spálená ulice 9. 1. Pokrutiny lněné, tykvoité, sezamové, slunečnicové, řepkové nabízíme našim stoupencům za nejnižších cen dle ujednání. Použijte této nabídky v letošní nouzi o krmiva.

2. Superfosfát k podzimnímu hnojení je již nejvyšší čas zakupovat.

3. Letovičné fukary kupujte jen prostřednictvím Hospodářského Sdružení.

Dívčí paedagogium

časopis a králov Františka Josefa I.

V CHRUDIMI

přijímá pro školní rok 1911—12 žákyně do I. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do vyšších. — Zápis a přijímací zkoušky konány budou dne 16. září t. r.

Týž ústav přijímá dívky školou povinné od 6 roků na celé zaopatření. Povinnosti školní učiní zadost na čtyřtřídní cvičné škole při paedagogiu.

Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně zodpoví

představenstvo internátu.

4. Všechny odbočky, trvající rok, nechť ihned se hlásí o právo volit delegáty do Zeměd. Rady. Je již nejvyšší čas.

Nová škola pro dívky dorost venkovský. Po čem dávno toužili katolíci zemědělci, totiž, aby dostalo se dcerám jejich přiměřeného vzdělání v kursu hospodyňském, to uskutečnily sestry Dominikánky v Kokorách u Přerova na Moravě. Účel hospodyňského kursu je dalekosáhlý. Předně poskytnouti dívkám stavu rolnického pevný základ nejen theoretický, ale i praktický a to v každé práci, již vyžaduje na ženě povolání rodinné, prospěch a zdárné vedení domácnosti a hospodářství vůbec, hlavně pak — a to považujeme za důležité — vštěpovati dívkám lásku k hroudě otcovské, by se jí neodcizovaly. Kromě kursu speciálního naleznete v ústavě účelně zařízenou pracovnu. Dívky vyučí se v pracovně ručním pracím v takové míře, aby dovedly zhotoviti samostatně prádlo ženské i mužské, jakož i šaty samy pro sebe. Do kursu hospodyňského přijmou se dívky od 15 let, do pracovny od 14 roků, mladší mohou navštěvovati trojtřídní školu obecnou při ústavě zřízenou. (Přeje-li si chovanka učiti se jazyku německému, vyhoví se jí ve zvláštních hodinách.) Doba vyučování je pro dívky našich zemědělců rovněž výhodně volena. Trvá od 1. listopadu do 31. května. V této udané době ovšem nemožno chovankám účastniti se zavařování ovoce, dlužno tudíž, aby chovanka, hodlající se v oboru tom nabýti znalostí, přijela do ústavu již 15. září aneb účastnila se kursu pro zavařování, který letošního roku bude od 11. do 15. září. Kromě obvyklého kursu kuchařského, který slyne pověstí velmi chvalnou, a který trvá jako kurs hospodyňský téměř celý rok, zřídí se od 1. června do 15. července zvláštní kurs kuchařský, pro ony chovanky, které se chtějí ve vaření zdomákliti. Blíží zprávy podá správa ústavu. S všem návštěvníkům, hlavně zemědělcům katolického sjezdu v Olomouci odporučujeme ústav prohlédnouti a jej všude po venkově odporučovati. Spojení vlakem z Olomouce je velmi příležitostné. Vystoupíte v stanici Brodek (druhá stanice od Olomouce na trati Olomouc—Přerov) a stojíte za malý půlhodinky v moderně zařízeném ústavu sester Dominikánek v Kokorách. Ústav svého druhu na Moravě a v Čechách ojedinelý. Jeho budoucnosti „Zdař Bůh!“

Z Československé záložny v Praze. Dovolujeme si našim obchodním přátelům, váženým pp. ukladatelům a celé širší katolické veřejnosti předložit účetní závěrku za I. půlletí r. 1911. Účet rozvázný: Jména: Zápůjčky K 609.068.06, přebytky K 16.953.50, úroky 1.345.49, vlastní cenné papíry K 4.000.—, zálohy dané K 431.08, nářadí, zařízení a tiskopisy K 3.800.—, hotovost K 8.071.19, úhrnem K 643.669.32. — Dluhy: Vklady K 557.474.43, podíly splacené i s úroky K 33.748.20, rezervní fond K 1.705.67, zálohy chřdzené K 419.69, výpůjčky K 43.884.—, úroky K 5.246.50, zisk 1.138.83, úhrnem K 643.669.32. — Obrát cbnášel K 3,329.752.39; loni za celý rok obnášel obrát toliko o K 630.000 více. Ze závěrky této jest patrný nepopřatelný pokrok proti roku 1910. Tak vklady stoupily o K 89.904.98, zápůjčky o K 189.394.27, splacených podílů o 6.796.—. Členů čítá ústav o 63 více, celkem 330. Vidno z toho, že ústav náš každým půlletím jeví rozvoj ve všech směrech a že v kruzích katolických dochází nejen oblíby, ale i porozumění, že za dnešní doby je důležité heslo „Svůj k svému“. Bohužel, že jest ještě dosti těch, kteří raději ukládají své přebytky jinde, a tato vlažnost v podporování svých institucí nejeví se jen mezi laiky, ale i mezi vld. duchovenstvem. Jaká vlažnost mezi duchovenstvem pro zájmy hospodářského osamostatnění a zbohatnutí našeho katolického lidu se jeví, dokazuje následující: Zavedli jsme oddělení stfádankové pro děti, aby se učily již od mládí šetřiti, úrok poskytujeme na ten čas skutečně nejvyšší 5 proc., a rozeslali jsme prospekty na všechny vld. farní úřady a pp. katechety. Práce s rozšířením těchto stfádanek mezi dětmi není takřka žádná a výlohy vůbec žádné a samo c. k. ministerstvo vyučování svým výnosem ze dne 12. října 1908 čís. 2766 dovolilo, aby spořitelny a záložny zařídily školní spořitelny. Že by okresní školní rada postavila se na odpor, není pravda, neboť učitelstvo samo propaguje ve svých školách stfádanky různých záložen a okresní školní rada v Napajedlech na ravě doporučila učitelstvu svým výnosem ze dne 1. září 1910 Ú. L. 102 zavěsti mezi dětmi školní stfádanky; na naše vyzvání přihlásil se malý počet duchovenstva, ač vydaných stfádanek do dneška jest již 200. Oč výše

stojí na pf. katecheta Dr. E. z obce D., který nám psal, že ac obec skoro celá jest soc. demokratická a on nachází se na horké půdě, přece z lásky k věci, pokusí se o zavedení našich stfádanek, a dnes také z jeho obce děti nejvíce si na stfádanky uspořily. Viděti z toho, že dobrá vůle a chuť k věci dokážou všecko. Doufáme, že po prázdninách i jiní pp. katecheti pokusí se o zavedení našich stfádanek na svých školách a těšime se, že do konce roku budeme moci pochlubit se, že máme již 300 stfádanek vydáno. (Upozorňujeme na insert v dnešním čísle.)

Kdo zdrazuje maso? K této otázce odpovídá brněnský „Hlas“ tvrdě, že boj o argentinské maso ve Vídni má spíše novahu boje s obchodníky dobytčími a řezníky než s agrárníky. Z boje toho jest zřejmo, kdo má v první řadě velké výdělky při zásobování masem a kdo si jich nechce dát ujit. Jest to stále táž neodpovědná organizace masného obchodu, na níž pořád poukazují jako na hlavní příčinu všech nesnází a vsí dráhoty. Od dvou let obchází ostatně agenti chicagského dobytčího trustu evropské dobytčářské země, aby podobně jako kartel petrolejový z Ameriky (Standard Oil Company) zmocnili se všeho obchodu dobytčím na světě. V Americe už se jim to podařilo a Chicago se svými obrovskými jatkami má také už i v Argentině rozhodující hlas. Nechceme to tvrditi, ale podobá se tomu, že agitace pro dovoz argentinského masa k nám jest také z části účinkem tajné agitace amerického trustu masného. A městský lid už u nás na svou vějičku lapil. Trust agituje i v Srbsku, Rumunsku, Uhrách a Rusku. Snaží se dostat obchod tamní do svých rukou, do závislosti na sobě. A slabé obchodníky podunajských zemí snadno zmůže svými miliony, jež má k dispozici. A my jsme tyto obchodníky chovatele dobytčí v Srbsku svou poslední politikou ještě oslabili a trustu americkému cestu připravili. Až trust opanuje kolem nás, splácí i chovatelé dobytka i konsumenti městští nad porobou, v níž upadli. Vlády rakouská i uherská zatím se prý už naklonily plánu nového přivezu 4 mil. kg masa z Argentiny. Nejjednodušší přívov ze sousedního Srbska tím odstaven do pozadí.

Výhodné smlouvy s cukrovary. Podíl na zisku budou mít letos rolníci tam, kde uzavřeli s cukrovary smlouvy o ceně pohyblivé. Byly to, bohužel, cukrovary neroznické, jež uznaly oprávněnost dodavatelů řepy, když se jim na cenách při špatném odbytu cukru srazí, že při dobrých cenách se jim má zase přidat. A tak na pf. na Českobrodsku a jinde dostanou pěstitelé řepy za 1 q 2.10 K a vedle toho za každou korunu, o níž stoupne cena surového cukru, přidavek 10 hal. na metraku.

Podíl na zisku. Tento novodobý způsob upoutat dělníka k závodu a vzbudit v něm zájem na prospívání výroby, začíná vycházeti z továren na venkov. V Anglii jest již mnoho statkářů, kteří si zajistili stálý kmen dělnictva tím, že na konci roku jim poskytují dividendu z čistého zisku. Dále by se to jistě snadno provést i u nás, ale předpokládá to vedení knih, účtu vydání a příjmů, do nichž se však našim rolníkům, bohužel, nechce. A měl by rolník, i ten nejmenší, počítat!

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, sošky na procesí, Boží hroby.

oltáře, kazatelny, křížové cesty, jeskyně s P. M. Lurdskou,

kříže

Veledůstojné duchovenstvo

upozorňují uctivě na svoji

VÝSTAVKU

v čase exoroloi od 7. do 10. srpna 1911 v bisk. semináři. Do téže budovy (do IV. ročníku), kde budu přítomen, možno přinést předměty k opravám. Co bude možno opravit a zhotoviti do tří dnů, to možno při jedné cestě vzít zpět.

O váženou přízeň prosí v hluboké úctě oddaný

KAREL ZAVADIL,

parf. a eiseleur. Vlastní výroba kostelních nádob v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 31. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 4. srpna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888 Akc. kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000 FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve šeré ban- kovní, směná- rné a bu- dovné obhody. E. kont. faktor. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádla, strojní oleje, petrolej a cukr.

Pro církevní sjednocení Slovanstva.

III. sjezd unionistů na Velehradě zahájen byl proslovem Dra. Stojana. Zvolený protektor sjezdu Jeho Excellence kníže-arcibiskup Dr. Bauer přivítal vroucně účastníky, kteří sjeli se z krajů nejvzdálenějších. Čestný předseda biskup Šanov ze Soluně řekl: »My všichni, kdož jsme se tu milostí Boží sešli, postavíme se pod ochranu Matky Boží a sv. apoštolu našich Cyrilla a Methoda. My z Macedonie přišli jsme za tím vysokým cílem, který se dá vyjádřit třemi body: aby se jednota utvrdila, aby se rozhojnila modlitba za jednotu a aby se získala milost Kristova pro naše dílo.«

V zastoupení pravoslavného faráře berlínského Goekena přednášel referát kněz Fedorov. Promluvil, zda jest možno spojení mezi křesťanskou církví východní a západní. Právil, že církve ty nepřehazovaly si bludy; obyčejně jednalo se mezi nimi o rozluce a rozdílech vnějších uvnitř jedné nauky. Také patriarcha cařihradský Joachim III. letos v lednu pravil, že obě církve dělí více názory občanské než církevní. Ve věcech náboženských církev východní nejednou bere důvody z učení a disciplíny církve západní. Rozdíl obou církví možno pokládati za vývoje jedné a téže nauky; spíše za různé slovní výklady téhož učení než za bludné novoty. Obě církve dle tvrzení samých protestantů v přítomné době sblíží nebezpečí proticírkevních směrů a zvláště precizní odmítnutí pochybeného modernismu Vatikánem. Východní církev dle vývoje událostí musí zaujmouti proti protestantismu stanovisko ještě odmítavější než dříve. V sekci theoretické prohlásil též referent, že na seminářích a duchovních akademiích v Rusku dříve se mluvilo latinsky, byly tam latinské předměty; od chvíle petrohradské synody však změnilo se všechno. V seminářích i akademiích jeví se vliv protestantismu, zvláště v polemice proti katolicismu. Zde jest potřeba pravoslavným ukázati, že čerpají ze studní otrávených a že podkopávají základy samé církve. Uváděl příklady, jak se přijímají slepě protestantské názory v jednotlivých naukách, jen aby se pravoslavní lišili více od katolíků.

Palmieri pravil, že vliv protestantský jest více vnější a bezděčný. Ku konci debaty shrnul vše Palmieri v konečný úsudek, že následování protestantské metody a zvláště zaničování tradice u pravoslavných jest jednou z největších překážek pro dohodu církví.

Dne 28. července dr. František Šulc jako zástupce nejd. biskupa královéhradeckého prohlašuje, že Jeho Excellence Dr. Josef Doubrava jen pro nepřekonatelné překážky nesúčastnil se osobně kongresu; též arcipastýř pozdravuje účastníky a žehná sjezdovým pracem. Zároveň zástupce J. Excellence vyřizuje pozdrav bohosloveckého ústavu královéhradeckého. Právil, že Čechové, kte-

ří jsou rozptýleni po celém světě, jakoby prozřetelností Boží jsou vyvoleni, aby šířili unii (jednotu.) Česká země byla za Karla IV. srdcem Evropy; jako srdce v těle má úlohu rozlévat život celým tělem. Nechtě se s prací neváhá! I v Rusku dojde se snad záhy k poznání, že kněz, který není služebníkem byrokracie, jest pro lid lepší, než kněz na vládě přímo závislý. — Slova ta přijata s velice hlučným souhlasem.

Kněz sjednocené diecése Křiževcké (z Charvátska) Dr. Šimrák, professor theolog. fakulty ze Záhřebu, praví, že kdyby byla měla diecése ta v minulosti dosti kněží východního obřadu, nebylo by dnes nějakých pravoslavných v Chorvátsku a v jižních Uhrách. Byla by stačila přivábiti všechny ony pravoslavné křesťany, přicházející z Turecka na území rakousko-uherské. O to snažili se ovšem i biskupové záhřebské, ale ježto se jednalo o přestup k latinskému obřadu, nemohli míti valného úspěchu.

Kněz Method Ustičkov z bulharského kláštera Panaraki v Malé Asii praví, že jest velice škodlivé, jestliže se v životě obyčejném klade důraz na obřady, na jednotl. malé rozdíly, jež jsou sice lidu nápadné, ale přece neruší podstaty. Jest proto potřeba, aby se nově obrácení zasvětili řádně do věčných rozdílů a aby se jim vyložila volnost obřadů. Líčí blahodárnou činnost katolických unit. seminářů v Cařihradě a Odrně; založena sjednocená tiskárna v Cařihradě a již jest zde plán na založení školy sv. Cyrilla a Methoda. Dnes má sjednocená církev bulharská v semináři 15 mladíků jako příštích pracovníků. Bulharsko dá se získati pouze pozvolným postupem.

V sekci praktické probráno mnoho praktických návrhů poučebných. Bylo též konstatováno, že již v Římě vyžádáno, aby se mohly na Velehradě sloužiti bohoslužby dle východního obřadu. Co nejdříve všechny potřebné věci se opatří.

Ve schůzi Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda (29. a 30. července) sděleno, že právě působením této zdárné instituce loni navrátilo se k církvi katolické v Macedonii na 2000 Bulharů.

V neděli a v pondělí rozjížděli se účastníci III. unionistického sjezdu, ustanovivše, že příští kongres má se konati opět na Velehradě roku 1913. »Našinec« resumuje:

»Letošní kongres předčil oba svoje předchůdce počtem účastníků a šíří zájmu v nejpovolanějších kruzích církevních. Větší byla účast jak domácích tak vzácných hostů ze všech koutů Evropy. Nejvíce přítomno bylo Rusů (15), pak Chorvatů (11), dále Slovenců (6), Bulharů (5). Z ostatních Slovanů přítomni byli 2 pravoslavní Rusové, 2 Poláci, 6 Slováků, 2 sjednocení »Uhři« z diecése munkáčské. Z Neslovánů došli 3 Italové, 1 Němec a 3 Francouzi. Českoslovanského kněžstva vystřídalo se na kongresu nejméně 200 přátel unie nečítaje bohoslovce, tak že všechny schůze i porady stále hojně byly navštívěny. Příklad kněžstvu dal J. E. ndp. kníže arcibiskup dr. F. S. Bauer, který přerušil svou dovolenou, aby mohl slovy plnými nadšení a víry ve zdar konečných cílů velehradských kongresů jednání sjezdová zahájit, býti jim přítomen, požehnat jim a také je i finančně podpořit.

Protektorát ndp. knížete arcibiskupa olomouckého vlil důvěru v kongres, zvláště u nejdůst. episkopátu rakouského. Biskupové královéhradecký dr. Jos. Doubrava a záhřebský Posilovič vyslali na kongres oficielní zástupce, kníže-arcibiskup pražský kardinál Leo baron Skrbenský a metropolita hr. Szeptycki zaslali vřelé telegramy, připsy vyslovili souhlas a sympatie biskupové munkáčský, stolobělehradský, kotorský a senjický. K tomu pošli se souhlasy četných kapitol, theologických fakult a seminářů. Z Vatikánu byl na unionistickém sjezdě ceremoniář dr. Greco. Bylo to poprvé, co nějaká osobnost z Vatikánu byla na Velehradě při této příležitosti přítomna.

Ovoce kongresů nedozrá tak brzy a přec jimi se půda připravuje. Kongresy jsou dnes oknem, kterým Západ hledí na Východ, oknem, které umožňuje názor správný, názor vlastní, nezkalený a nezbarvený vášněmi ruskopolského věčného konfliktu. Materiál, který kongresy a z nich vy-

rostší Velehradská akademie zpracuje, zůstane vždy drahocenným, ježto práce unionistických sjezdů vedena je láskou. prodchnuta je duchem nejušlechtlejších snah a tužeb. A taková práce bez Božího požehnání zustat nemůže, taková práce docela jistě bude mít výsledky a to výsledky velké.«

Obrana.

Jen to běfeme, co se nedá vědecky udržet, ale náboženství ne. Tak prohlásil dle referátu 209. čísla »Času« Masaryk na táboru prostějovském dne 30. července. Kdy už konečně Masaryk nechá ubohých frází, z nichž nikdo nezmoudří tak, aby se chopil nějaké pozitivní práce? Už má přece věk značně pokročilý, aby mluvil trochu reálněji a prospěšněji. Pokrokáři prý neberou náboženství, oni jsou k němu snášliví! Snad proto, že Masaryk a Drtina interpelací pomáhali k otištění surovostí, kterými se zlehčovalo katolické přesvědčení? A zdali pak sám žid může si zachovati aspoň základy své víry, jestliže uvěří pokrokářským volným myslitelům? Vždyť tito lidé prohlašují hazardné a bez rozmyslu Starý zákon za sbírku lidských vymyšlenin, bajek, které prý nejsou věrohodné. Co potom židům z jejich víry vlastně zbude?

A katolíkem že se neberou základy jejich vyznání? Volní myslitelé u nich opravují pouze to, co se nedá vědecky udržeti? Vždyť přece na základě podvodných nevědeckých frází Haecklových volní myslitelé popírají lidskou duši, popírají svobodu lidské vůle, popírají původ přírody od všemohoucího Stvořitele. Jejich smělost šla tak daleko, že docela popírali historickou osobnost Kristovu, ač skutečná věda je vinila z hrubého falšování historie. Co by pak katolíkem zbylo k věření, až by uvěřili tak znatelným protináboženským domněnkám? Nejvš by jim bylo pak volno vyznávati náboženství bez Boha. To by byla taková privilej, jako dovolí-li se žákovi navštěvovati školu, v níž není žádný učitel. Ať nikdo nemate pojmy! Náboženství bez Boha není náboženstvím žádným. A denní zkušenost nás poučuje, že volní myslitelé snaží se vypuditi víru v existenci Boží ze srdcí národa bojem velice zchytralým a soustavným dle toho, jak jim jest kde dovoleno. Ale proti takovému počínání neužije Masaryk ani setinu těch ostrých slov, jaká přino sype na katolíky. Přišel by o poslední zbytky sympatií u fanatických davů a proto reguluje svou »statečnost« velice hospodárně. Kdo se ozve proti Masarykovi (nikoli proti skutečnému pokroku), již jest označován od tělesného kého žurnálu »Času« jako zpátečník a tmář. Kdo však podtíná základy víry každé, kdo při útoku na osoby útočí též směle na samo náboženské přesvědčení, ten -- nebere lidu náboženství. Jen si představme, jak asi mohou věřiti lidé zpracovaní Volnou Myšlenkou a masarykismem! Jsou asi takovými židy nebo katolíky, jakým jest Masaryk evangelíkem.

A řekl-li Masaryk, že náboženství nedá se nahraditi ničím jiným, než opět náboženstvím, proč setrvává dále při pohodlné kritice církví, proč konečně místo poklonkování volnomyšlenkářským ateistům neurčí pozitivně ani v základních rysech věrouku náboženství nového? Mlhavé fráse nejsou ničím, zde jest potřeba reálného poučení a to takového, které by si zjednalo pevnou autoritu a jež by bylo schopno odstraniti aspoň nejhorší stíny moderní skepse (pochybovačnosti) a to trvale. Mají snad býti novým náboženstvím fanatické útoky soc. demokratů, vedené šmahem proti zástupům lidí věřících? Kdyby někdo řekl, že dá se odstraniti sociální bída doby moderní soustavným potíráním stávajících řádů, aniž by bylo zapotřebí zatím vymýšleti pozitivní zásady zdravého sociálního obratu, stržil by všeobecný smích. Ale — volní myslitelé prý jenom náboženství prospívají, ač u nich mimo boření náboženskou stavbu nikdo nevidí. To znamená vysušovati všechny vydatné prameny a přitom čekati, že poteče řeka tokem ještě mocnějším, než předtím.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Politický přehled.

Bankovní předloha schválena byla minulý pátek poslaneckou sněmovnou ve druhém i třetím čtení. Platnost zákona vztahuje se na dobu od 1. ledna t. r. a tím ovšem mění se také všechny dosud uveřejněné výkazy banky v položce zdaněných nebo daně prostých bankovek. Kontingent nezdaněných bankovek zvýšen o 200 mil. na 600 mil. Česká delegace nečinila obtíží bankovní předloze; při tom dostalo se sněmovně ujištění, že se provede zdemokratisování úvěru, vláda učiní totiž vhodné opatření, aby levný bankovní úvěr stal se přístupným i středním vrstvám, které z něho doposud byly vyloučeny. Na návrh posl. Maštálky přijaty byly čtyři resoluce, jimiž nejprve se vláda vyzývá, aby při nejbližší příležitosti postarala se o to, aby bylo zavedeno právo zastoupení menšin v generální radě a ostatních orgánech banky, dále aby při nejbližší příležitosti vzat byl náležitý zřetel na jazyky v jednotlivých zemích obvyklé, pokud jde o označení firmy bankovek, jednací řeč atd., dále aby působila k tomu, aby správa banky zřetel na oprávněné potřeby jednotlivých národů, brala při zřizování filiálek bankovních přiměřený zjevně národa českého. Zpravodajem o této předloze byl posl. dvorní rada Kuranda, německý liberál a žid. Ukázalo se opět, že není zarytějších protivníků rovnoprávnosti naší v cedulové bance nad židovské liberály.

O drahotě příliš mnoho jednalo se v posledních schůzích poslanecké sněmovny, ovšem bez patrného výsledku. Posl. Hráský správně poukázal, že drahotní otázka jest otázkou celého světa a že dražota masa jest pouze její částí. Jest třeba otázku tu řešiti nejen dovozem zahraničního masa, nýbrž i podporou domácího dobytkařství. Ministr orby bar. Widmann prohlásil, že trvalá pomoc hledati se musí doma a to jak v podpoře veškeré zemědělské výroby, tak v organizaci prodeje. Drahotní výbor v návrhu svém žádal za neomezený dovoz masa zámořského bez ohledu na souhlas Uher, jakož i aby dovoz masa a živého dobytka byl ze Srbska rozmožen. Vzhledem k požadavkům, aby vláda učinila svá opatření bez ohledu na poměr k Uhrám, jakož i aby povolila dovoz živého dobytka z balkánských zemí, prohlásil bar. Gautsch, že to vláda učiniti nemůže a také neučiní. Vláda musí především hleděti k tomu, aby v naší vlastní zemi našimi výrobními silami bylo pořízeno to, čeho jest potřeba. Vláda nikdy nedopustí, aby Rakousko bylo trvale odvislo od zámořského masa a amerického zámořského trustu. Nato jmenovitým hlasováním zamítnut byl 251 proti 174 návrh, aby dovoz konal se bez ohledu na Uhry. Při tom počínali si sociální demokraté jako diví. Návrh dra. Stölzla na dovoz zámořského masa dle potřeby zamítl se 191 proti 182 hlasy. Z toho velká bouře se strany soc. demokratů. Návrh posl. Čecha na jednání s vládou srbskou o dovozu zvýšeného množství masa ale s vynecháním slov »živého dobytka« přijat 208 hlasy proti 197. Při hlasování o návrhu výborovém s vynecháním slova »živého dobytka« se návrh tento zamítl 256 proti 173 hlasy. Tak skončeno jednání o drahotě, s níž sociální demokraté provádějí tolik švindlů.

Další návrhy v poslanecké sněmovně. Za stálé vlávy přikročilo se v sobotu k jednání o pilném návrhu sociálních demokratů na obžalobu vlády Bienertovy pro zneužívání § 14. Posl. Seitz odůvodňoval obžalobu způsobem sociálním demokratům vlastním. Terrorisoval ostatní strany, že musí na návrh soc. dem. přistoupiti. Tak mluvil zastupce strany, která bar. Bienertova a jeho systém stále zachraňovala a v poslední chvíli chtěla jej vytáhnouti z bahna, radíc mu k stavu bezzákonnému. Tento zpupný ton byl však řízně odbyt samým bar. Gautschem. Po delší debatě bylo zamítnuto všemi proti hlasům Čechů a soc. demokratů, aby návrh byl přikázán výboru, čímž dle zákona o ministerských obžalobách návrh padl sám. Schválena smlouva s Černou Horou, zmocňovací zákon k uzavření obchodní smlouvy s Portugalskem a vyřízeny záležitosti nouzové. Poté projednán i pilný návrh o krvavých volbách v Drohobyči, kde zahynulo 28 lidí. I této věci zneužili soc. demokraté k demagogickému štvání. Bylo si ce zjištěno, že okresní hejtman nepočínal si zcela správně, celkem však, že hlavní vinu na smutné události nese zfanatisovaná židovská luza. Tím poslanecká sněmovna skončila svoje letní zasedání a rozešla se na prázdniny.

Českoněmecké dohodování. 31. srpna konala se v Praze schůze konservativních velkostatkářů a výkonného výboru ústavověrného velkostatku, při čemž obě skupiny prohlásily, že jsou ochotny

kdykoliv převzít úlohu zprostředkovatelů mezi Čechy a Němci; jednomyslně schválen plán připravený knížetem Thunem a hr. Clam-Martinicem pro podzimní dohodovací pokus. »Vaterland« ostře kritizuje prohlášení německých poslanců a německé národní rady v Čechách, kteří prohlásili, že v této chvíli není potřebí ničeho dělat v otázce českoněmecké dohody. »Vaterland« dokládá, že Němci, budou-li si tak počínati dále, objeví se jako praví ničitelé českoněmecké dohody.

Jednotný český klub, vlastně parlamentní jeho komise usnesla se nepřijmouti dra. Zahradníka do Jednotného klubu. Zodpovědnost za nepřijetí dra. Zahradníka do Jednotného čes. klubu padá jedině na agrárníky, kteří výslovně prohlásili, že bude-li dr. Zahradník přijat do klubu, vyvodí z toho veškeré důsledky. Na jejich vrub bude nutno připočísti i případné nové boje v Čechách.

Boj o Marokko. Německé vměšování se do otázky marocké nemá jiného účelu, než aby Německo mohlo pro sebe zabrat část území v Africe. O tom právě dohoduje se Francie s Německem.

Povstání v Albanii. Malisori stojí dosud ve zbrani, ač minul 1. srpen, do něhož dala porta Malisorum termín. Turecký vyslanec na Cetyni prokládá, že se s Malisori dohodl, že se jedná jenom o nepatrné rozpory. Naproti tomu prý nový vrchní velitel turecký Abdullah paša oznámí Malisorům stanovisko vlády a nepřistoupí-li naň, jest prý odhodlána podniknouti na ně útok a pronásledovati je i za hranice.

Nové boje v Persii. Sesazený šach Mohamed vrátil se zase do země a započíná se svými přívrženci boj proti nynějšímu šachu, svému synovi. Rusové stojí zjevně na straně vrátivšího se šacha.

Zprávy organisač. a spolkové.

Mládež na Hradecku. Okresní sdružení české mládeže křesť. sociální podnikne 20. srpna výlet do Kuksu. Přihlášky přijímají předsedové a jednatelé skupin neb Sekretariát Sdružení české mládeže křesť. sociální v Hradci Králové. Elišší zprávy ještě uveřejníme.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy úlečné: Jmenování jsou: p. Frant. Chaloupka, č. kons. rada, bisk. vikář, děkan ve Světlé n. Sáz., skutečným konsist. radou a assessorem, p. Ferd. Blecha, osob. děkan, bisk. notář a farář v Solnici, p. Fedr. Hanousek, přisedlíci cír. soudu, os. děkan, bisk. notář a farář v Třeběchovicích, čest. kons. rady. — Ustanovení jsou pp.: Otokar Semerád, katecheta v Poděbradech, za faráře do Košetic, P. Tomáš Tajovský, O. Praem., kaplan v Jiřicích, za kaplana do Humpolce, Petr Zavřel za administrátora ve Dřítčích, Stanisl. Beneš, vikarista kath. chrámu, za adjunkta v bisk. knihovně v Hradci Králové. — Neomysť: p. Oldř. Svoboda za vikaristu při kath. chrámu v Hradci Králové, p. Jan Kohel za kaplana do Chocně, p. Ladisl. Böhm za kaplana do Železnice, p. Al. Urbánek za kooperátora do Pohledu. — Na odpočinek vstoupili: p. Jan Kocok, konsist. rada, bisk. vikář, farář v Pravoníně, p. Jan Kašpar, farář ve Dřítčích, p. Jos. Uhlíř, farář ve Skuhrově. — V Pánu zesnuli: p. Jos. Váňa (V Vlně), farář v Bohárně, zemř. 7. července (nar. 1861, vysv. 1885), p. Ant. Rypka (V Vlně), pens. farář Bärwaldský v Litomyšli, zemř. 11. července, (nar. 1853, vysv. 1879), p. Jos. Čížek (V Vlně), vik. správce, bisk. notář, děkan v Rychnově, zemř. 27. července (nar. 1841, vysv. 1868). — Uprázdňená místa: Bohárna, fara, patron. nábož. matice, od 13. července, Česká Třebová, děkanství, patron. kníž. Liechtensteina, od 15. července, Rychnov n. Kn., děkanství, patron. hr. Kolovrat-Liebsteinského, od 1. srpna, Dřítč, fara liberae collation, od 1. srpna, Pravonín, fara, patron. Františka Práška, od 1. srpna, Skuhrov (u Habrů), fara, patron. hr. Oswalda Thun-Hohensteina, od 1. srpna.

Úmrtí. Dne 3. t. m. zemřel v Hradci Králové pan Ant. Komárek, měšťan a obchodník v Hradci Králové u věku 79 let, nedočkav se již zlaté svatby, kterou měl dne 19. t. m. slaviti. Zesnulý náležel k povahám, které svou bodrostí jsou všeobecně oblíbeny a pro své cenné jádro všeobecně váženy. Antonín Komárek svým časem stál v popředí veřejných zdejších událostí a zejména o finanční význam našeho města pro celé okolí získal si nepopíratelných zásluh. Při všem svém rozhledu světovém a při své pokrokovosti byl Antonín Komárek mužem zbožných konservativních zásad, což dokázal také tím, že po celých 40 let doprovázel na varhanách roční plně v katedrálním chrámu Páně, postarav se o to, aby starodávná tato pobožnost lidová našla i v budoucnosti způsobitého varhaníka. Poslední léta bystrý jinak duch Komárkův valně slábl následkem značného přeplnění v dřívějších letech, až posléze krátká nemoc uvedla ho v život lepší. Zesnulému budiž zachována čestná paměť! R. i. p!

Eliška Zöllnerová, nejstarší ředitelka české divadelní společnosti, zemřela v úterý dne 25. m. m. o 7. hod. odpcl. v Častolovicích v pozhnaném věku 90 let.

V Čechách a na Moravě není téměř místa, kde by byla společnost Elišky Zöllnerové nebyla působila. Již v r. 1851 — tedy 2 léta po společnosti Prokopově — přeměnila se tato zprvu německá společnost v českou a v té době nalezl i J. Kaj. Tyl u ní útlek a později v r. 1856 u této společnosti i skončil svou pozemskou pouť. Před několika týdny v Heřovicích postižena byla »babička Zöllnerová« — jak ji herci nazývali, záchvatem mrtvice, ale přes to nechtěla se od společnosti odloučiti a byla převezena do Častolovic u Kostelce n. O., kdež syn její Karel má továrnu na lepenku. Druzí dva synové, Filip a František, věnovali se povolání hereckému, jež jest v rodině jejich v krvi. — Pohřeb konal se v Častolovicích.

Volenské dodávky. C. a k. říšské ministerstvo války zadá maloživnostenským společenstvům a družstvům čtvrtinu z rakouské kvoty na dodávkách kožených součástek výzbroje a oděvu pro léta 1912, 13, 14. Dodávka týká se: střeovic, polobot, bot a čizem, fermenů, tornister, tašek a futrálů, udidel nejrůznějších druhů etc. Ucházeti se o dodávku mohou samostatní mistři obuvníků, brašnářů, sedlářů etc. buď jako členové společenstva živnostenského neb výrobního družstva prostřednictvím jedné z těchto korporací. Oferty opatřené kolkem jednokorunovým jest podati nejdéle do 7. září, 12 hod. dopol. u příslušné obchodní a živnostenské komory. Kauce není zapotřebí. Přidělení kvot provede c. k. ministerstvo veřejných prací. Přenechání zadaných prací jiným osobám je zakázáno. Termíny dodací mezi dny 1. února a 30. září příslušného roku dodacího budou v jednotlivých případech stanoveny monturními skladišti s konečnou platností. Ohledně dalších podmínek a náležitostí, zvláště též ohledně předběžných cen podá ochotně podrobnější informace Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce července t. r. kor. 41.473.245.51, více o K 832.298.51.

Pěvecké sdružení pražských učitelů zavítá do Hradce Králové dne 10. září t. r., kdež poprvé uspořádá dva koncerty odpolední a večerní. V Pěveckém sdružení pražských učitelů působí učitelů-pěvců 50 pod taktovkou nadšeného dirigenta-umělce p. prof. Spilky. Půldruhého roku cvičili zcela v tichosti, jako na zapřenou, až konečně obdrželi umělecký křest v koncertu českých žurnalistů dne 4. ledna 1910. Co o tom prvním vystoupení praví kritika? »Není pochyby, že nejvzácnější z novinek letošního koncertu (spolku žurnalistů 4. ledna t. r.) bylo prvé vystoupení nového P. S. P. U. Padesátičlenný sbor výborného materiálu hlasového, jako kromě, tak pěvecky jednotný, zpívalci s nadšením pro věc uslechtilou, z paměti — vše to jsou světlé stránky nového sdružení.« (»Den, 5. ledna 1910.) O zvuku celého sboru praví referent »Venkova« (5. ledna), že je »syť, barvitý, v pianissimech výtečný.« Podobně »Národní Listy« (pěvci) »mohou se pochlubiti krásně vyrovnaným souzvukem. Přednosti pěvců jsou jejich obdivuhodná piana, hudebnost přednesu do nejmenších detailů. Dlouholetá praxe sbormistrova má rovněž zásluhu na kypném zvuku celku, na přilehavém zbarvení každého tónu, zároveň však i na precizní vokalisaci, kteréžto vlastnosti jsou nespornými přednostmi při reprodukci jednotlivých sborů, z nichž každý zvláště kreslen jest jako samostatný náladový obrázek, každý má svůj ráz.« (»Den«.) A »Čas« (7. ledna): »Sbor vyniká v nádherných pianissimech. Mezza voce zní v akordech jako varhany. Rovněž krása slova nepřichází zkrátka, všemu je dobře rozuměti. Zajímavé je, kterak novinářské posudky dotkly se při té příležitosti sdružení moravského. Referent »Národních Listů« nazývá sdružení P. U. pendantem moravského, kritik »Pražských novin« praví, že »výborné vypracované výkony, zvláště krásné orgány nezůstávají nikterak za výkony známého moravského učitelského sboru.« Podobně chválí nadšeně odborní znalci v listech jiných.

Spořitelna Králohradecká. V měsíci červenci bylo uloženo K 416.697.82, vybráno K 378.128.60, tudíž více uloženo o K 38.569.22. Stav vkladů koncem července K 15.544.307.83. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 126.043.18, splaceno K 91.549.45. Na hypotékách bylo koncem července 12.986.256.51. Zásoba cenných papírů K 2.692.640. — Uložené přebytky K 140.037.41.

Procesí. V neděli dne 13. srpna půjde z Hradce Králové procesí do Vamberku. Do Starkoče pojedí se vlakem, odtud pak pěšky do Vamberku. Procesí sejde se před 6. hodinou ranní na hradeckém nádraží. Zpět přijde se v úterý dne 15. srpna. Procesí jde za každého počasí. Kdo by chtěl, může jeti vlakem až do Vamberku.

Poděkování. Zábavní výbor Č.O.B. v Hradci Králové dovcluje si tímto veřejně vzdáti díky všem svým pánům příznivcům — zdejším P. T. pp. obchodníkům, — kteří věnováním jakéhokoliv dárku anebo jakýmkoliv způsobem jiným přispěli ku zdanu slavnosti 16. července t. r. na »Brně« pořádané, spanilomyslným damám, které ochotně spoluúčinkovaly, panu továrníku Petrolovi za vzácnou ochotu, se kterou nám vyšel vstříc, jakož i velet. pl. Vackové, speditource v Hradci Králové a pl. Zelinkové v Kuklenách, ctěné jednotě »Sokol« v Hradci Králové a vůbec všem, kdož se jakýmkoliv způsobem slavnosti činně účastnili, neb jakýmkoliv podíl na výsledku jejím měli. Prosíme, aby i pro páté vzácné přízeň, při této příležitosti nám prokázaná, byla nám v míře neztučené všemi zachována.

Přihláška. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme prospekty prvního ústavu pro obstarávání pohřbů p. Josefa Šolce. Odporúčujeme informaci solidní této firmy zasloužené pozornosti ct. čtenářstva.

Věšák, věšák do Chlumce n. C. Sjezd Československých věšáků pořádaný bude ve dnech 20., 21. a 22. srpna 1911. Upozorňujeme na tento sjezd veškeré pp. členy Věšáckého spolku pro Hradec Králové a okolí a vybízíme je, aby se sjezdu, jakož i výstavě v Chlumci n. C. v hojném počtu účastnili. Blíží se ještě sdělení J. Machek, t. č. jednatel. Kalát, t. č. předseda.

Okresní věšácký spolek v Chlumci n. C. pořádá ve dnech 23., 24., 25., 26. a 27. srpna 1911 pětidenní věšácký kurs v Chlumci n. C. Přednášky a praktické ukázky přenesou kočovní učitelé věšáctví zemědělské rady P. T. pp. Jos. Springer, řídící učitel z Chodovic a Karel Pazourek, řídící učitel z Čestic. Kurs ironá se v místnosti Mateřské školy v Chlumci n. C. (ulice Husova) každodenně od 8. hod. dopol. a od 2. hod. odp. a jest bezplatný, každému přístupný, theoretický i praktický. Účastníci po celý kurs přítomným budou po jich přání vydány frekvent. vysvědčení. Přihlášky přijímá předsednictvo věšáckého výstavního odboru v Chlumci n. C.

Pohřeb vikáře a děkana Jos. Čížka. V sobotu dne 29. července dopoledne uložili jsme v chladný klín země svého oblíbeného vikáře, rádece a upřímného spolubratra. Jobova zvěst o jeho náhlém skonu ohromila každého, kdo měl příležitost poznati to šlechtné srdce kněžské. O 10. hod. dop. vykropený tělesné pozůstatky v Panu zesnulého v domě smutku intimním příteli vsdp. kanovníkem a kancléřem Frant. Kernerem za assistance 46 kněží, kteří přišli z blízka i z dále, aby prokázali cest knězi, v službách církve sv. zešedivělému. Po té bral se imposantní průvod do děkanského chrámu Paně sv. Havla, kdež promluvil o zásluhách páne vikářových bývalý jeho žák a kaplan vdp. Jos. Pohl, farář v Liberku, který prostými, od srdce k srdci jdoucími slovy líčil ryzí kněžský charakter v Panu zesnulého, jeho lásku k rodnému městu Rychnovu, jeho vlasteneckého ducha, jeho otcovskou péči o své četné příbuzné. Zaleskla se bohatá slza v oku našem, když loučil se smuteční výmluvný řečník s mrtvým vikářem, dávaje mu s Bohem a na shledanou! Slavné requiem sloužil vsdp. kancléř Kerner a exequie u rakve vykonával vdp. správce vikariátu a děkan Frant. Tomíček z Vel. Oufina. Po vykonaných exequiích ubíral se průvod, jehož se účastnila městská rada, zástupci zeměpanských a samosprávných úřadů, patronátní úřednictvo, sbor professorský a učitelský, spolek soukenický se zastřeným praporem, doberští osadníci a četné obecenstvo, k novému hřbitovu, kdež u otevřené provisorní hrobky poslední vykonány obřady. Zavzněl smuteční chorál. Jméno Jeho Excellence nejdp. biskupa a nejdp. b. konsistoře vyslovil vsdp. kancléř Kerner osiřelým osadníkům hlubokou soustrast a prosil, aby Rychnované pamětlivi byli svého děkana na modlitbách. Konečně místní administrátor dp. Ad. Odvárka vzdal jménem osiřelé duchovní správy díky všem, kteří v Panu zesnulého na posvátný sad hřbitovní doprovodili. Tož buď s Bohem, milovaný náš spolubratře, na šťastnější a spokojenější shledanou!

•Odpočívej již, ty zlaté slunce v tmavém západu, Ježíš Kristus dá Ti věčnou za vše náhradu, vždyť tam na výsluní nebes slávy Tebe postaví, kde Tvá duše i Tvé tělo zcela se zas zotaví!• R.

Pěvecké sdružení moravských učitelů pořádá 128. koncert v pondělí dne 21. srpna 1911 v sále na „Kopečku“ v Novém Bydžově. Dirigent prof. Ferd. Vach. Zpívá se z paměti. 1. Křížkovský: Utonulá. 2. Dvořák: a) Pomluka. b) Hostina. 3. Smetana: Tři jezdci. 4. Hegar: Tábor mrtvých. 5. Suk: Varaždinský bál. 6. Janáček: Maryčka Magdónova. 7. Pokorný: Slovácké písně. Solo v písních: Teče voda, teče... Pásal Janko tri voly... zpívá koncertní pěvec a člen Pěv. sdružení p. St. Taubr. Začátek plesné o 8. hod. večer. Při zpěvu je sál uzavřen. Ceny míst: Křeslo 4 K, I. místo 3 K, II. místo 2 K, k stání 1 K, studentský a dělnický lístek 60 h. Předprodej lístků v knihkupectví p. K. Mikouska na náměstí.

Zlaté kněžské jubileum vdp. děkana P. Ferd. Blechy v Solnici. V úterý dne 25. července oslavil vdp. děkan Blecha 50. ročník svého vysvěcení na kněze. K této řídké slavnosti dostal se vikariátní klerus, přišli rodáci solniční, aby doprovodili staříckého jubilara k oltáři a jemu gratulovali k jubileu tak vzácnému. O půl 11. hod. dopol. vyšel z farního domu průvod, kterého se zúčastnilo 23 kněží, uroz. patron kostela p. baron Künigswarter se spanilou chotí Růženou, patronátní úřednictvo, slov. pan okresní starosta z Kladna dr. Hruška, rodák solnický, sbor učitelský, školní mládež a četné obecenstvo. Bohužel, reprezentanti staroslavného města Solnice celou slavnost ignorovali, ačkoliv pan děkan Blecha již 50 roků v Solnici blahodárně působí. Solniční občané odsoudili vším právem toto netaktní jednání pana starosty Hlaváčka a soudruhů. Slavnost se nad očekávání vydařila. V chrámu Paně promluvil k jubilaru vdp. děkan. Král, blahopřál mu jménem vikariátního kleru, přeje mu pokoj a klid tichého jezera. Vdp. sekretář a děkan velkofiřtenský Frant. Tomíček oznámil panu jubilaru, že jest jmenován konsistorním radou za své zásluhy, jichž si zlekal o duchovní správu solnickou. Vdp. jubilar hluboce dojat, děkoval za projevenou jemu lásku, ujišťuje, že vždy vděčným zůstane za čest, která mu prokázána byla. Po té sloužil slavnou mši sv. vdp. jubilar za assistance všech tu přítomných kněží. Přání, jež mu tlumočeno bylo ústy něžného dítky, došlo všechny tu přítomné. Celé slavnosti dodal lesku býv. patronátní kaplan vdp. prof. theologie a vicerektor bisk. semináře dr. Hugo Doskočil, který vždy rád zavítá mezi své spolubratry, pokud jen úřad jeho mu dovolí. Po

slavné mši svaté ubíral se průvod do farního domu, kdež stařícký jubilar přijímal gramlance různých korporací. Vikariátní klerus přeje vdp. jubilaru hojného Božího požehnání, svěžího zdraví a spokojenosti.

Obyvatelstvu města Ronova nad Doubravou a králi Čáslavskému. Roku 1908 za purkmistra Václava Skokana oslavilo naše město památku 601. jubilea založení města našeho roku 1307. Při této příležitosti proslovil p. Kliment Čermák, c. k. konservator z Čáslavě, řeč s balkonu domu p. J. Nováka na náměstí, z níž uvádíme hlavní body pro památku věků budoucích. Málo měst v království Českém a po vši Evropě, abychom o nich mohli na den říci, kdy město bylo štípeno a vysazeno, jako zde o Ronovu svědčí neklamní svědkové, spečetěná listina zakládací i vzácný její překlad český a potvrzení r. 1397. Začítme v mysli do pradávných dob, kdy ještě na horách Železných řval lev jeskynní a medvěd obecný, kdy dlebo pustý hvozď s vysokých temen prostíral se až k Doubravě a Chrudimce, kdy v údolích na úpatí orál již rolník kamenným rádem, mýtil lesy kamennou sekerou, ořezával dřevo i kůži kamenným nožem a po zvůli stílel pazourkovou stělou. Mjeli dlouzí věkové, když cizí hosté (kupci) ubírali se úvalem Doubravky a lid v četných dědinách klidně orál matku zemi, choval skot a štilpil nové sady, role na půdě lesu odňaté. Tak vznikly staré osady Běstvína, již r. 1137 vzpomenutá, Mladotice, Biskupice, Stusyně či Kněžice (kolem kostela sv. Martina), Bobousov, Protivenice (co je nyní sv. Kříž), Záhuby, Žlaby, Heřmanice a Vilémov z r. 1125, prastarý Tuhov, Vicemilice (Licoměřice), Hostovlice. Příbuzní rodové nejpřednější v zemi české Lichtemburkové, páni ze Žlebe, četní vladykové a zemani na podhůří, ti všichni zakládali hrady, tvrže na půdě původně knížecí a pak královské, nůstem i klášterní (Oheb). Hrdý Lichtemburk, tvrdé Žleby, zbožný Vilémov s tvrzi Červenici, Markovici ze Záhuby, směněnými ze zboží Vilémovského k Pražskému biskupství, pevně tvrže drobné šlechty vždy až do těch hrdeč vlastenecké povstávaly. Nad nimi zlatilo se cimbuří Lichnické a Ohebské. Mocní Lichtemburkové, erbu černé ostrve ve žlutém poli a kaprem nad helmem, kde pestřila se páví péra, vládli širou krajinou v přízni Přemyslovců, které zasloužili si v dobách zlých pro dynastii oračovu. Měli sice přídomy německé, ale ducha byli českého. Tak zastihujeme hned při založení Lichnice Smílem Světlickým na konci XIII. věku pěkný románský chrámek v Běstvině, v Pařížově a v Protivanech neb Protivenicích, kde posud u sv. Kříže byla románská enpora na pěkných sloupech aspoň z XII. věku, kteréž státi doloženo i stěpy, okrasami, jak u sv. Kříže, tak u sv. Martina. Staré osady pod tvrdým hradiem, jež hleděl bohatýrsky do Čáslavska. A zde na těchto žirných rolích, skropených mnoho potem pokolení slovanských, vzdělal vlastenecký bohatýr Oldřich, syn hrdiny Smila z Lichtemburka (1243—1269), prapravnuk Smila Světlického, založil a štilpil, mocně vysadil nové město Ronov právem zákupným či tak zvaným německým, jehož však Němci neznali. Jméno Ronova odvozeno od německého Ronne, totiž ostrve (větvi sukovitých, křížem položených) a máme v Čechách i v jich sousedství více takových hradeč od ostrve přezvaných a Ronovici (Hronovici) založených. V duchu zakladatelově tkvěl živý cit národní a vlastenecký, jak osvědčil, když na zemském sněmu v Praze při poradách o nastupci osiřelého trůnu po králi Václavovi III. (zemřel 1306) odvětil mečem smělému maršálku zemskému, jež naše vlastence poslal do Stadie pro nového Přemysla-sedláka. A synovec Oldřichův držel se strýce a hájil české právo až do těch hrdeč. Založení Ronova spadá tudíž v dobu velice rušnou. Páni ještě byli naši, hájili potomků po přeslici cráče stadického a uhájili Elišce Přemyslovně trůn, který novou září pozlatil její syn Karel I. (Otec vlásti). V době brzy následující koupil král Jan Lucemburský zboží Lichtemburské s hradem; Karel dal je do svého majestátu, že nesmí nikdy býti odtrženo od koruny české a nařídil, že mají drobovští pruští rytíři (1242—1421) hájiti jeho práva městská, zejména vykonávání spravedlnosti a zase purkrabí že má je chrániti. Ronov byl městem poddanským, však měl svého rychtáře i konšely, obdržel českého lva do znaku a vykonával spravedlnost v dalekém okolí. Pán rozmnožoval důchodu jeho, postaral se o chrám a v XV. věku o školu. Zde zaznívaly zpěvy zbožných literátů od XV. do konce XVIII. věku. Zvláštní milostí hnul král Jan a daroval městu pastvíska na pomoc k chování kaplana při chrámě, aby nemusili měšťané docházeti ke sv. Kříži, odkudž ještě ve XIV. století převedena fara do Ronova. A ještě více utvrdil staré nadání městské král Václav IV., český přičiniv r. 1397 v březnu výklad staré zakládací listiny latinské. Listů českých z doby krále Václava IV., máme velmi málo. Psalť on do Čáslavě německy neb latině. První krajský hejtman kraje Čáslavského Hertvik z Rousínova (Rušinova) držel od r. 1429 hrád Lichnici i Oheb a přichraňoval město Ronov. Umřel r. 1455, načež koruna odevzdala hrady Burjanovi Trčkoví z Lipy a na Lipnici. Vladislav II. král dbal bezpečnosti pod horami Železnými a nařídil r. 1500 mýtití les na hon cesty od silnice. Pak po vdově Jiřice krále Johanně z Rožmítálu 1489 zakoupil se na Lichnici Trčkové z Lipy a později kolem r. 1580 ujal ronovské a lichnické zboží šetrní Rabmhauptové ze Suché, z jižních Čech sem přišedší. Ti také po více než stu letech na Krchlebech vymřeli kraj. hejtmanem Ferd. Rabmhauptem ze Suché. Trhy zjednal Ronovu r. 1671 Jan Ig. Vitavský z Mansvertu. Léta 1744 zase spojeno zboží třemošnické s ronovským hrabětem Václavem Janem Caretto Millesimo; syn jeho Jan Josef pak odkázal je roku 1785 nadačnímu statku šlechtickému, pakli nebude v rodě

jeho potomků, jak se po úmrtí hr. Jana Jindř. Caretto-Millesimo roku 1800 stalo a nadační panství od r. 1801 šlechtici odtud podporuje. K štěpení města Ronova věnoval Oldřich z Lichtemburku 39 pánů pod roční plat 1 a půl hřivny z každého lánů. Z těchto lánův 24 podsedkův na polulánu osadí, z nichž každý držeti bude 1 a půl jitra po půl věrduňku (půl čtvrti hřivny) platu ročního a z krémy měl se platiti též věrduňk. Dle toho počtu zbylo ještě 13 celých lánů k zakupu a 2 svobodné dostal Gottrid z Podolí. Těmž za úsilí nového štěpení dal Oldřich soud s třetím penízem vín, krému, krám chlebný a krám masný, dva podsedky a dva lány z obce a jeden mlýn na Doubravě před městem k pokojnému užívání jemu i jeho dědicům. Vysazení toto latině psané na pergameně a chované v archivu města Ronova, utvrzeno roku 1397 králem Václavem IV. českým listem na pergameně, kde jest překlad zakládací listiny s vadným datem 1337. List tento důležitý pro české významy právnícké a nepatrně liší se od originálu. Ještě třetí pergamenový list chová archiv města Ronova, a to nadání krále Jana Lucemburského z roku 1331, kterým král věnoval jeden lán z poloviny ku prospěchu kaplana i faráře a druhá polovice obci k pastvě dobytka i k držení aby náležela. Tyž lán měl býti bez poplatku. Dědicům rychtáři Jindřichovi v Ronově měly se platiti 32 groše z lázně; a také z jiných lázní, jestliže časem povstanou, ať Jindřich poplatek bere. K těmž táhne se notule česká na českém listu v XV. století připsaná, potom setřená a nejspíše obnovená ku konci rukou XVII. věku. Listiny tyto jen náhodou ušly záhubě při požáru města Ronova a v letech šedesátých. Vynesl je z radnice otec slavného malíře p. Chittussi, který ještě žije a je narozen 2. března 1820 v Ronově.

Osvěta lidu o čáslavských milosrdných sestřích. V poslední době počíná „Osv. lidu“ vyvíjeti blahodárnou činnost i proti tak eminentně humanitním ústavům, jako je okresní nemocnice a městský sirotčinec. Pokrokovému dopisovateli není každou chvíli něco vhod. V čísle ze dne 27. července zabývá se návštěvou Jeho Excellence nejdůstojnějšího pana biskupa v okresní nemocnici a — jako obyčejně — nestydatě při tom lže. Že by se byl nejdůstojnější pan biskup do nemocnice vetřel, je lež tak horrentní, že ji může věřiti nanejvýš pokřkářský mozek. Stejnou lži je, že by byly sestry nemocné nakvap převlékaly, neboť není potřebí nějakého zvláštního převlékání při tak vzorné čistotě, panující v nemocnici. Vynášené hrdinství právníka Outraty sevrhuje se na pouhou „Donkichotiadu“, uvážíme-li, že jeho představovati panu biskupovi nikomu ani nenapadlo, obzvláště při jeho „chorobě“. Podobnou lži také je, jako by se pacientům v nemocnici nedostávalo náležité obsluhy a pokrmů. Panu Outratovi, jehož dopisovatel neobyčejně hájí, dostávalo se zaopatření daleko lepšího, než k jakému podle třídy měl práva. Podle protokolu čís. 1124 přijat byl na třídu třetí a zatím dostával vše podle třídy druhé. Může-li se tedy při tom mluvit o „mstě“, pozná každý snadno. Že by ošetřovatelky na nemocných utrhovaly, aby to daly duchovním rádcům, patří mezi obyčejné žvásty sociálně demokratických úskovín. Hájití pak pana správce, myslíme, že není potřebí, poněvadž se jistě dovede obhájití sám. Toliko by bylo třeba, aby dopisovatel „Osv. lidu“ sdělil mu svoji přesnou adresu. Co pak se týče sirotčince, bylo by dobf, kdyby dopisovatel jmenoval ty sestry, které je-nom kynou. Snad se díval do zrcadla a spletl si to se svou vlastní osobou. Již jedenkrát konstatoval sám městský úřad na podobné útoky, tehdy v „Českém Slově“ uveřejněné, ale z téhož péra asi vycházející, že o sirotky pečováno jest příkladně, nicméně opakuje to „Osv. lidu“ znova. Proč, to je veřejným tajemstvím? Obchod je obchod. — Tedy takovým umělým způsobem vytvářejí pokrokáři strašidla klerikalismu, aby byla aspoň nějaká záminka k protiklerikálnímu heslům. Stíhali se do vybájeného strašáka a rány odnášejí lidé nejsvědomitější. Tak se preparoval také proti jeptíškám fanatický dav v Barceloně. Pokrokářská „humanita“ švihá karabáčem ruce ty, které skutečnou humanitu provádějí. Na to ještě moderní humanitář stačí. Ale tolik síly neměli, aby zahřímali do svědomí barcelonských a jinde se vyskytujících surovců, kteří uváděli do Evropy „humanitu“ hunskou.

Cholice. V neděli po službách Božích šel c. k. četnický strážmistr p. Jan Novák naproti své choti ku vlačku, ale nedošel. Cesta vedla jej kolem rybníka „Řeháka“, kdež si stará Holubka vymývala oči; pojednou ztratila rovnováhu a střemhlav spadla do vody. Jakmile to útrpný strážmistr pozoroval, hned ve svátečním letním oděvu skočil pro ni do rybníka, vytáhl ji šťastně na břeh, donesl ji do blízkého hostince „u Warvažovských“ a doběhl pro okresního obvodního lékaře, který ji záhy zase přivedl k životu. Všecka čest statečnému a obětavému lidumilovi!

Úmrtí. V Lipolticích v sobotu dne 30. července o půl 11. hodině dopoledne zemřel soukromník pan Antonín Novotný ze Stolan, bývalý chalupník, otec dp. faráře Novotného, u věku 75 let. Pohřeb ctihodného stařečka odbyval se ráno v úterý o 10. hod. z fary na místní hřbitov. Průvod vedl jeho bývalý duch. správce vdp. os. děkan Otakar Richter z Morašic u Chrudimě za přísluhy 6 kněží a nečetného množství lidu z farnosti i ze Stolan i z blízkých sousedních obcí. Odpočívaj v pokoji!

Živnostensko-průmyslová a hospodářská výstava v Heřmanově Městci pořádá se od 5. srpna do 4. září pod protektorátem Jeho Jasnosti Karla knížete Kinského ze Vchynic a Tetova. Dne 5. srpna o 10. hod. dopol. slavnostní zahájení výstavy v reprezentační síni výstavní

budovy. Večer slavnostní akademie ve dvoraně hotelu »Bílý Beránek«. Dne 13. srpna odpol. o půl 2. hod. seřazení průvodu v lipách, ve 2. hod. společný průvod městem na výstaviště. Ve 4. hod. tábor lidu nár. dohodových stran. Večer pohostinská hra divad. ochotnického spolku »Tyl« na Horách Kutných. Dne 15. srpna dopol.: sjezd sirotčích rad a humánních korporací samosprávných, sjezd včelařských spolků, sjezd vzájemně se podporujících spolků. Odpol.: fotbalový zápas sportovních klubů Pardubice, Chrudim, Heřm. Městec. Večer pohostinská hra divadelní ochotnické jednoty z Pardubic. — Dne 16. okrskový slet sokolský, spojený s veřejným cvičením na výstavišti. Dne 27. srpna: sjezd rodáků, příslušníků a přátel města Heřmanova Městce, sjezd Esperantistů, družstevní den. Dne 3. září hasičský den a velká slavnost dětská.

Sjezd Esperantistů v Heřmanově Městci u Chrudimě dne 27. t. m. započne akademií česko-esperantskou s bohatým programem pěveckým, hudebním a recitačním o 2. hod. odpol. v nádherně dekorované obrazárně. Tamtéž i bohatá výstavka předmětů, týkajících se esperanta. Po akademii propagační feč pro esperanto ve volném prostranství před výstav. podiem. Přátelé mírového a mezinárodního kulturního hnutí, neopomeňte navštívit sjezd, jehož se zúčastní vynikající Esperantisté, na př. básník esperantský dr. Schulhof a jiní.

Sdružené spolky v Praskačce pořádají pod protektorem sl. obec. zastupitelstva dne 15. srpna 1911 lidovou zahradní slavnost u p. Dolanského ve prospěch Ústřední Matice školské a místních dobročinných spolků. Slavnost započne ráno sčítáním lidu a koulením na kulečnicku o ceny, odpoledne slavnostním průvodem a proslovem p. Vinaře, zem. poslance. Při koncertě pana Česenska z Kuklen bude vyčerpán velice bohatý program zábavy. Večer budou věnečky v hostincích pana Dolanského a pana Čepka.

Celá obec Vepřikov na Chotěbořsku lehla popelem. Dne 31. července 1911 vypukl ke 3. hodině odpoledne z neznámé dosud příčiny požár v obci Vepřikově v okrese Chotěbořském. Dřevěná, většinou došky krytá stavení poskytla mu hojné stravy, takže v hodině stála celá obec, čítající 67 obytných stavení i s příslušnými budovami hospodářskými, v jednom plameni. Úsilí četných sborů hasičských, které se i ze vzdálených obcí k požáru tomu sjely, zdolati rozpoutaný živel, bylo marné, neboť pro chromný žár nebylo ani lze k hořícím objektům se přiblížit. Ve třech hodinách lehla celá obec popelem. Neboží pohořelí zachránili namože jen holý život. Množství hospodářského zvířectva, stroje hospodářské, zásoby píce, část letošní sklizně, nábytek atd., vše padlo za obětí rozpoutanému živlu. Dvě osoby byly velmi těžce popáleny, takže musily býti odevzeny do nemocnice v Německém Brodě. Škoda je veliká. Dosud nedá se ani odhadnouti. Ale jde do statistik. Obnosy, na které pohořelí byli pojištěni proti požáru, jsou celkem velmi nepatrné, takže mnohým hospodářům přinese 31. červenec skutečnou zkázu hospodářskou. Okresní výbor v Chotěboři ujal se neprodleně pomocné akce, aby ubožáky před hladem a zoufalstvím alespoň v první chvíli zachránil. Zároveň obrací se s prosbou i na vás, abyste nebohým k zmírnění bíd v neštěstí ničím nezaviněným, přispěli. Přispěvky přijímá okresní výbor v Chotěboři.

Zahradní slavnost na Slezsk. Předměstí přes to, že obecní censtvo v Hradci Králové prodlévá velikým počtem mimo město, vydařila se dobře. Neucená zábava až do pozdních hodin večerních zdržovala obecní censtvo od odchodu. Naši »Orlové« se předháněli, aby občanstvu zpříjemnili pobyt v zahradě. Spanilé dámy, jež s ochotou buffet pořádaly (zvl. slč. Eiglová, pl. Rezková, pl. Nosková, pl. Svatáková), neunavně pracovaly na zdaru zábavy. Velečtným dámám, které darovaly dary do buffetu, jakož i dárcům jiných věcí srdečně »Zaplať Bůh!« O návštěvu hojnou postaral se vldp. Filip Jan Konečný, výtečný organisátor, jakož i dp. Macháně. Všem, kteří účinkovali a starali se o zábavu, budíž vroucí dík a brzo na shledanou, neboť ti naši bodří Orlici nám nedají pokoje.

130.350 fr. pro kláštery a 700.160 fr. věnováno dělnickým a studentským sdružením, jako almužny rozdáno 65.652 fr. To činí dohromady asi 4 mil. fr. Ostatní 4 mil. připadly na stavbu sirotčinců, chudině, jež zemědělským byla vše ztratila, a chudým studentům. Minulý týden rozplývaly se tedy noviny římské chválou vlastnictví sv. Otce. I.eč brzy zase začne fanatické vytýkání, budou se synati tisíce rozkazy, co všeho najednou papež má dělati. A cokoli zanedbají sta židovských milionářů, bude se vyžadovati provedení toho od jediného papeže.

Jak se obětuje nyní Žďárský za blaho čes. národa. Kdyby měl pracovati pilně dle titulů a hodností, jichž se mu dostalo bez osob. zásluh, nestačily by mu šestery ruce. Musil by býti hotovým kouzelníkem, aby zastal všecko řádně, co na sebe »obětavě« vzal. Sám poslanecký mandát přímo vyčerpává všechny síly horlivého poslance. Někdo by se tedy domníval, jakého záračného a krajně chetavého muže veznesli agrárníci na místo-předsednické místo říšské rady. Ale chyba lávky! Zvonivý kov agrárníci velice rádi berou pod nejrůznějšími tituly, i když předem dobře vídí, že nezastanou ani desátý díl práce, která se za tučné diety požaduje. Uvažme: dvojnásobný poslanec, hospodář, přisedící zem. výboru, místopředseda říšské rady a člen správní rady Pozemkové banky! Ale tuhle máme zcela jednoduché rozluštění celé té zdánlivé záhady: jako místopředseda sněmovny Žďárský bude bráti 7.300 K stálého platu, i když jiní poslanci pro odročení sněmovny přijdou na čas o diety. (Je-li říšská rada rozpuštěna, berou předseda i místopředsedové dále plat za svou nečinnost, pokud není zahájen nově zvolený parlament.) Úřad přisedícího zemského výboru vynáší Žďárskému 6000 K, členství správní rady u Pozemkové banky 7000 K. A tak nyní Žďárský bude mítí více ročního platu než Prášek. Tak rozumějí praktickému životu a blahobytu rolnictva agrárníci výskolení, kteří se pluhu ani nedotknou. Jen kdyby se při takové »práci« mohlo vésti dobře venkovaným všem!

Jak agrárníci poráželi vládu. Jest ještě v čerstvé paměti, jak se bavili agrárníci obstrukcí zcela neplodnou, která přinesla národu jen trochu ostudy, takže sami agrární poslanci, aby unikli ze slepé uličky, do níž lehkomyšlně vběhli, chytli se jako spásné kotvy proti-obstrukčního návrhu Krekova. Chtěli aspoň komickým rámusením zabýsknouti se před svými voliči jako nadšení horlivci, ale prozradili při tom velikou neumělost. V době letošního volebního ruchu vystupovali agrární kandidáti jako nejstatečnější protivládní bojovníci, takže lid div že v nich neviděl nové vydání blanických rytířů. Ale jak obstáli tito zástupci ve milioně českého lidu hned při první srážce? Nebylo potřebí při prvním boji protivládním žádné zvláštní fyzické ani duševní námahy. Od rytířů vyžadovala povinnost státi jen chvíli na stráž. Ale hrdinové opouštěli bašty hned, jakmile jim byl vyplacen honorář. Tak si počínali hned v prvním týdnu zasedání říšské rady! Dne 21. července mělo se jednati o stanovení denního pořádku letního zasedání. Vláda chtěla, aby prvním bodem jednání byla bankovní předloha, posl. Seitz však navrhl, aby se předem jednalo o pilný návrh v přičině dovozu argentinského masa. Tedy jednalo se o předmět, jemuž agrárníci věnovali při volbách tolik pozornosti, tolik slov, jako by argentinské maso byl životní otázkou našeho venkova. Při volbách vyplývány ovšem o tom mase celé řivály řečí. A ve sněmovně? Scházelo při hlasování 37 českých poslanců. A kterých nejvíce? Většinou to byli poslanci agrární. Byli to tito agrárníci: Bradáč, Rychtera, Švejk, Rataj, Kotlant, Chaloupka, Srdínko, Feltl, Hyř, Sedlák, Janovec, Paďour, Vacek, Donát, Prášek, Měchura, Pokorný, František Němec, Rolsberg, Pavlík. Tudíž ze 36 agrárních českých poslanců scházelo jich plných 20. Až se bude za dalšího zasedání říšské rady psáti o »nadpoloviční většině«, ať si tedy každý Čech připomene vždycky, jak se reprezentovala nadpoloviční většina agrárních poslanců hned při prvé zkoušce ohněm. Za onoho pátku hlasovalo ve prospěch vlády 194 poslanců a proti ní odevzdáno 168. Tedy většina pro vládu obnášela pouze 26 hlasů, patrně tudíž, jak lehce mohlo české poselstvo hned předem ukázati vládě svou sílu a vynutiti si u ní respekt, kdyby bývali čeští poslanci konali svoji povinnost. Z jednotného klubu českého, o jehož důležitosti právem tolik se mluvilo a psalo, scházelo poslanců 30. Hlasování nemělo žádného významu čistě formálního. Vláda chtěla podniknouti laicním způsobem již předem velikou politickou zkoušku, zda se může nadíti většina. A vláda slavila hned vítězství nad těmi, kteří měli plná ústa oposice potud, pokud nebyli zvoleni. Když se jim vyplatily diety, hajdy hned na dráhu a domů! — Zde nepomohou výmluvy, že agrární poslanci někteří dobře nevěděli, zda ještě k hlasování dojde. Jestliže před volbami byli agrární kandidáti tolik bedliví, že i nejmenší vesničky zaplavovali k vůli sobě schůzemi a placenými korteši, aby jim ani jediný hlas nezmizel, měli přece vyvinouti aspoň část horlivosti tehdy, kdy měli hlasovati za statisíce českého voličstva. Okamžik, kdy se vyplácely diety, páni agrárníci ve Vídni nikdy nepropasou, o něm se vždycky dovědí. A o čem vědělo 90 procent poslanců, o tom se přece mohli dověděti též zcela dobře poslanci agrární, jestliže jim vůbec práce sněmovní ležela na srdci. — Také se ozvaly na omluvu hlasy, že prý někteří poslanci v zájmu svých okresů právě pucovali kliky v minister-ských kancelářích. Jen jest podivno, proč se neřeklo, kteří to určitě byli. Faktum jest, že valná většina nepřítomných ponechala volnou ruku vládě z neomluvitelné pohodlnosti. A pak přece každý má věděti, co jest

pro poslance důležitější. K vůli prospěchu národního celku, k vůli záležitostem celého státu, o nichž rozhoduje často nepřítomnost jednoho poslance, musí na chvíli ustoupiti zájem jedině obce nebo docela jednotlivců. To, co by dokázal ve sněmovně každický člověk, který pojímá svou stráž vážně, možno přece žádati od smetánky české společnosti, od vyvclených vůdců. Zájmy místní stejně i po malém odkladu mohou se projednat, ale hlasování sněmovní nečeká. Lid český, pokud uvěřil lákavým slibům agrárních »horlivců«, dostal nyní trpké poučení pravdy. Až začnou volby, pak budou agrární pohlavíři zase čili jako včelky. Vždyť se bude jednati o záchranu diet na dlouhý čas.

A zase nové dietářství! V agrárním táboře změnily se jen některé osoby. Povzha pohlavářstva však zůstala tatáž. K velikým dietám, sinekurám, k nejrůznější, bohatě placeným funkcím v agrárním táboře jest tolik příležitosti a pokušení! Zázvorka zatím odstaven. Kdo však řízením agrárního klubu zaujal po něm úřad vicepresidenta říšské rady? Poslanec za Novopacko Žďárský. Jak ta volba byla vhodná, o tom svědčí nejsvětější hlasy samých pokrokových časopisů, které podporovaly horlivé agrárníky proti našim kandidátům. »Čas« v čísle 199. napsal: »Poslanec Žďárský je členem parlamentu téměř několik hodin, nemá přirozeně ani zdání o poměrech vídeňského parlamentu, jednacího řádu. On byl klubem agrárním navržen a to stačilo pro jednotný klub přes to, že ani agrární klub nerozhodoval dle schopností pana Žďárského pro tento úřad. Namitky agrárníků odvolávají se k tomu, že předchůdce pana Žďárského nebyl jistě schopnější. Nehledě k tomu, že pan Zázvorka byl již několik let v parlamentě, než se stal jeho místopředsedou, jsou vsutku zkušenosti s panem Žďárským tak lákavé, aby se s ním experimentovalo (zkoušelo)? Ale jak řečeno, ani to již nerozhodovalo při návrhu volit posl. Žďárského. V agrárním klubu byla přímo rvačka o toto místo. Klub chtěl původně navrhnouti posl. Düricha, svého seniora. Proti němu kandidoval posl. Staněk. Aby se presidium vyhnulo této nemilé hádce, navrhlo poslance Žďárského. A nyní ještě ke všemu je pan Žďárský zemským poslancem a členem zemského výboru. Agrárníci nedovolovali dosud poslancům, aby kandidovali vůbec na říšskou radu, a naopak nyní dali zvolit nejen poslance zemského, nýbrž i člena zemského výboru a to nejen do říšské rady, ale i za místopředsedu sněmovny. To jest přílišné kumulování (hromadění) placených úřadů. Přece jest jisto, že jeden z úřadů musí pan Žďárský zanedbávat, buď zdravotní reierát v zemském výboru, nebo předsednictví v parlamentě.« — »Právo Lidu« v čísle 199. ještě zdůrazňuje a rozšiřuje výtky »Času«, přičítá mimo jiné: »Žďárský nemůže ani v nynější době referátu zemského výboru, do něhož je zapracován, složit, pro obstrukci německou nové volby jsou nemožné, a náhradník jeho jej nemůže zastoupiti zejména se zřetelem na připravované a vic reje pravděpodobné česko-německé vyrovnání. (Náhradník Žďárského Chaloupka jest totiž rovněž říšským poslancem strany agrární. Pozn. »Obnovy«.) Kandidatura Žďárského je v souvislosti s vnitřními rozpory ve straně agrární, jejichž vnějším projevem stali se již Bergmann, Prášek a Zahradník. Proti Dürichově kandidatuře přímo uváděno bylo jako důvod, že ve výkonném výboru strany v Praze nepostavil se zcela bezvýhradně proti Práskovi. Skupina, která Práška v tehdejší boji proti korrupci chtěla politicky zničit, soustřeďuje nyní na svém člo-věku zemské výborství a vicepresidentství říšské rady!« — Agrárníci stržili již důkladnou blamáž svým Zázvorkou. Neměli tedy býti nyní aspoň poněkud opatrnější? Leč agrárníkům jedná se v přední řadě o prospěch osobní, v druhé řadě o prvenství agrárního klubu a v poslední řadě teprve o zájem národního celku. Za takých okolností děla se volba sněmovního hodnostáře, který má reprezentovati při častých příležitostech českou delegaci jako muž nejvíce povolaný — a často celou sněmovnu. Za takých okolností každý upřímný vlastenec dbal by o to, aby předním reprezentantem českého poselstva stal se muž, který dovede velice imponovati jak přátelům tak nepřítelům. Jestliže agrárníci tak rádi hovoří o národních povinnostech, měli jíti příkladem vlastním napřed. Ale co učinili? Rozhodovala při volbě osobní nechuť, závist a panovačské hledisko. To byly hlavní tři složky, jichž výslednicí byla volba taková. K utloukání kandidátů katolických hned agrárníci učinili kompromis i se soc. demokraty. K vůli prospěchu celého národa jim ani nenapadlo se zapřít i a přičiníti se o volbu muže nejschopnějšího.

O vzniku strašidla klerikalismu napsal v neklerikální »Moravské Orlici« J. Slabý: »Hledíme-li na Moravu zatím beze všech ideologických skrupul (úzkostlivých starostí), vidíme hned na první pohled tento smutný zjev. Do zemského sněmu a také do říšské rady byl zdemokratisován volební řád, hlasovací lístek dostal i ten nejmenší člověk. Měl-li ho v ruce, měl v duši přirozeně touhu, aby lístek: ten pomáhal potlačovanému člověku k lepšímu životu bmotnému a tím i duševnímu. Tuto situaci pochopili nejspíše (nejdříve) lidé, již z politiky už žili, aneb co už dobře věřili, že se tu dá něco vytěžit. Byli to hlavně redaktorští a organisátorští soudruhové a potom advokáti, jimž politická živnost byla se-strou živnosti právnické. Šlo tedy o to, jak lístek ten na těch nejmenších vyískat. Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají. Lidé tito spustili demagogii na plná kola. A to nejen ti dobře živení proletáři, nýbrž i lidé inteligentní, co k zdanění udávají i příjmy 40tisícové. Házeli-li takový Vaněk do lidu hesla nejkrvavější revoluce, nejadikálnějších převratů, přišla hlavně advokátská

NESTLÉ-ŮVA

DĚTSKÁ MOUČKA
ode dávna osvědčená potrava
PRO KOJENCE
a odrostlé nemoc žaludkem.
OBSAHUJE NEJLEPSÍ ALPSKÉ
— MLEKO —
Krabice K.1.80 v každé lékárně a drog.

Různé zprávy.

Velkomyslnost papežova. I ona část tisku římského, jež je zapřisáhlou nepřítelkyní všeho, co souvisí se sv. Stolicí, přidružila se tentokrát k velebení sv. Otce Pia X. pro jeho velkomyslnost a moudrost, již osvědčil svou péčí o obnovení civilisace na Sicilii a v Kalabrii. Postiženým městům a obcím věnoval celkem přes 8 mil. franků. Z těch peněz bylo použito 2.220.450 fr. ku stavbě kostelů, 1.297.142 fr. na výchovavací ústavy,

intelligence s hesly demokratického, svobodomyslného pokroku. Z dějin vybraly se situace, kde kdysi lid opravdu bojoval za svobodu a když pak se vmýšleli v pósu těch hrdin, bylo třeba zkonstruovat (vytvořit) i nepřitele tohoto pokroku. Nevadilo jim ovšem pranic, že takového nepřitele dávno již není a že býtí ani nemůže. Z konservativnějšího politického názoru, jehož se přidržel zemědělec a maloměstský a venkovský člověk, udělala se fikce (smýšlenka) klerikalismu. A ostatní už šlo. Z kněží učiněna byla černá banda, katolicism učiněn byl totožným s klerikalismem a volby daly se už ve znamení kulturního boje, pro jehož zdůvodnění smetena byla do různých novin ba i brožur z celého světa nejpitomějši a nejbližší hesla, ty nejhloupější slágry. Na panáčky vymyšleny byly ty nejostudnější věci, razzia (dravé útočení) byal vedena proti nim. Lid náš, jenž má dosud dost náboženského citění a smyslu pro náboženskou poctivost, přirozeně se roziřil. Vždyť byl prý klamán a konečně i kněžími vysáván. Rozhodl se tedy pro pokrokovost a svobodomyslnost. A to tím snadněji, čím surověji byly spojovány sociální jeho útlaky s tendencemi církevními. V surových pamfletech a v ubohých materialistických článcích dostávalo se mu poučení o věcech náboženských a kněz líčen byl jako největší nevěrec a klamač lidu. A nebylo nikoho, kdož by poradil, aby i na advokáty byla podniknuta aspoň půlroční razzia! Intelligentější vrstvy pak poučovány byly ovšem »filosofičtěji«. Člověk z těchto vrstev měl se stát člověkem moderním, svobodomyslným, nezávislým docela nic na církvi, jež považována byla za instituci veskrze politickou a naprosto nepokrokovou a nekulturní. Vrstvám intelligentím mělo se dostat i svobodomyslnické ideologie (nauky o vývoji pojmů). Hlavními dodavateli byli ovšem Masaryk, Machar, Myslík čili realisté a volnomyšlenkáři. Intelligence myšlenky ty přijímala ráda. Myšlenky ty plodily předně hrdość z rozumu a tu slavnou pósu, již se vzdělanec tak rád vypíná nad náboženským životním názorem, v lidu utkvělým ne proto, že je lid zpátečnickým, ale že náboženství bylo a jest přirozenou a potřebnou sociologickou složkou. Lid náš byl náboženským. Ale to bylo jaksi přihanou, protože brzdou pravého pokroku, pravého vývoje. V pravdě pokrokovým byl jen intelligent, totiž to ostentativní a nemyšlivá jeho pósa, ten libertinský jeho náboženský individualism, náboženská soběstačnost a t. zv. vědecká jeho hrdość a positivism. Prostý lid pak přirozeně kopíroval tuto hrdość. Právě tak jako kopíruje módu vyšších vrstev a podobné její složky sociální. Vše se rozhodovalo pro pokrokovost a pro jakousi zpola atheistickou, zpola humanistickou proticírkevnost. A nebylo nikoho, kdož by upozorňoval, že takový čirý náboženský individualism čili že takové bezcírkevní, bezkulturní náboženství není nic jiného, nežli obdoba čírého anarchismu politického, ať už toho s bombami nebo hoho rouseauovský rozslazeného. A nebylo nikoho, kdož by upozornil, že náboženství je síla sociologická a ne čistě individualistické vysmívání.

Konec hakatismu v Pruském Polsku. Pruský ministr zemědělství rozebrav výsledky činnosti pověstné osídlovací komise, označil je za naprosto nedostatečné. Kolonizační akce jest dle něho zbytečné vyhazování milionů, poněvadž má zcela opačný výsledek. Polské parcelační banky neobyčejně vzrůstají a činí silnou konkurenci osídlovací komisi pruské. Základem těmto bankám jsou vklady polských dělníků a platí banky ty průměrně 7—10 proc. dividendy, zatím co pruská osídlovací komise pracuje s úžasnými ztrátami. »Bank parcelacyjny« a »Spółka rolnikow parcelacyjna« rozdělily na př. roku 1907 1352 ha a v r. 1909 šest menších polských bank 32.762 pruských jiter zemědělcům a průmyslovým dělníkům polské národnosti. Nyní si Prusáci schlazují záhu na českých dělnících a s čistě pruskou surovostí je vypovídají a přístup do Německa jim zabírají. Brzo-li odpoví vláda rázným zakročením a vypovídáním všelijakých prusáckých ředitelů, úředníků a misarů, kteří uznané pracují pro krále pruského? Možná, že se k tomu bude chít odhodlat, až by nastalo nebezpečí, že korunní země rakouské stanou se kořistí Pruska. Pak ale bude pozdě.

Jak vzniká sluneční úpal. Poslední dny udála se četná ochuravění a úmrtí následkem vedra. Čtenáře snad bude zajímati, jakým způsobem vznikají tato ochuravění a co úpal vlastně jest. Lidské tělo vyrábí prostřednictvím potravy teplo asi tak, jako se vyrábí teplo v kamnech pomocí uhlí. Přebytečné teplo vychází z těla různým způsobem, v létě nejvíce vypařováním potu, což způsobuje žádoucí ochlazení těla. Jestliže při silném zahřátí těla je zabráněno ochlazování jeho, vznikají ochuravění, která přivodí někdy i smrt. Vznik úpalu podporuje vysoká teplota, zvláště je-li provázána mlhou a dusnem. Vzduch je plný vodních par a nepřijímá další vlhkosti, čímž zaráží vypařování se lidského potu a tím ochlazování těla. Nastane-li k tomu ještě bezvětrí, je možnost ochlazení těla ještě menší, nastává příliš vysoká teplota, kterou trpí hlavně ústřední nervstvo. V takovém případě je nutno okamžitě odstraniti vše, čím se způsobuje stoupání tělesné teploty, dopravit nemocného na místo úplného klidu a chladu, které by podporovalo vypařování potu. Neučiní-li se to, dostaví se úpal. Nemocný klesne náhle bez vědomí, ježto ustane činnost levé srdeční komory. Nastane překrvení, normální oběh je porušen. Pot úplně přestane se vyměšovati. Následkem nervové poruchy jest však sebevědomí nemocného již před katastrofou porušeno. Nemocný nejvíe žádoucí účast ku svému stavu, nevyhledává ani lékaře. Když klesne, zůstane ležeti s otevřenýma očima, s naduřelým obličejem. Ve většině případů

může zůstatl úpal bez škodlivých následků. Kde však teplota dostoupila nejvyššího bodu, nastává okamžitá smrt. ---

Všelcos. V Chicagu 30. července za účasti asi 50.000 krajanů odhalen byl pomník Karlu Havlíčku Borovskému, při němž slavnostní řeči přednesli také guvernér státu Illinois, starosta chicagský. — Cholera se šíří v Albanii mezi tureckým vojskem, v Cařihradě a objevila se i v Terstu a Dubrovníku. — Výzvu na sbírku pro hladovící Albáncce podepsal i katolický arcibiskup Westminsterský a celá řada duchovních hodnostářů protestantských. — Minulý týden vyžádal si úpal sluneční celé řady obětí mezi dospělými i dětmi. — 25. července zemřela v Častolovicích pí. Eliška Zöllnerová, ředitelka divadelní společnosti, nejstarší česká herečka, ve věku 90 let. — Ve Zlukově v Čechách žije výměnkář J. Novák 100 let starý v plné svěžesti a ještě dnes se svým synem, taktéž výměnkářem, pomáhá v pracích svého vnuka a těší se i z prospěchu svého pravnuka. — Ve Vídni postaven bude pomník proslavenému knězi-lékaři Kneippovi. — V Číně v údolí řeky Jangtze způsobeny povodněmi obrovské škody. Řada vesnic a měst pobořena a tisíce lidí bez přístřeší. — Při dostizích v Askotu objevila se rumunská kněžna Miahescu z Bukurešti v klobouku, za který dala 4.800 K. — Sdružené rak. rafinerie petroleje zvýšily ceny petroleje o další 2 K. — V Lublani ustavilo se družstvo abstinentů tabáku. Členové prohlásili, že nebudou zdražené doutníky kouřit a odvádíjí místo kouření určité pravidelné příspěvky na slovinskou Matici školskou. — V Krakově otevřena bude polská škola politických věd a má podati posluchači soustavně spracované vědomosti politické a nabádati je k samostatnému theoretickému bádání i praktickému. — Okresní hejtmanství v Mistelbachu zakázalo sokolskou slavnost v Poštorné na den 30. července chystanou proto, že by prý slavností porušen byl veřejný klid a pořádek. — V Praze otevřen byl úřednický dům, který stál 790.000 K. V domě jest 46 bytů o dvou a třech pokojích. — V sousedství české Šumavy v Bavorském lese byl pěti vlády na tamních potocích zaveden chov perli a v městysi Regenu zřízen vzorný ústav toho druhu. — Labe už tak suchem opadlo, že na něm doprava osobních parníků v Německu byla zastavena. — Na německém gymnasiu v Uherské Hradišti, v kraji čistě slováckém, bylo letos 62 židů, 53 Němců (mezi nimi 23 z Dol. Rakous), a 15 Čechů. Celkem 68 katolíků a 62 židů. — Na berlínské universitě byli 273 studenti pro nepilnost ze seznamu universitních škrtnutí.

Proti dlouhým dámským jehlicím rázně zakročil policejní prefekt v Berlíně. Protože berlínské příslušnice krásného pohlaví nepodrobily se dosavadnímu policejnímu zákazu a nosí stále jako dříve nebezpečné dlouhé jehlice, prohlašuje nyní policejní prefekt, že jest nucen stíhati přestupek tohoto zákazu dle trestního zákona jako ublížení na těle. Napříště budou tudíž za tento přestupek vyměřovány tresty až do 900 marek, v případě nedobytnosti až do 2 let vězení. Dále mohou osoby zraněné dlouhými jehlicemi, žádati až 6000 marek náhrady.

Staré časy. V dnešním čísle uveřejněn článek, který poskytuje reální pohled do života řemeslníka v letech čtyřicátých. Kdo umí dobře mezi suchými údaji čísti, kdo se zamyslí, jaké energie, humanity a obětavosti vyžadovaly pravidelné koleje patriarchálního toho života, pokloní se prostým lidem, kteří tak úspěšně dovedli čerpati ze studnice dlouholetých životních zkušeností. Práce na práci, starost na starost — ale přitom veselí nenucené, upřímné, závist žádná, ačkoliv jistě rozdíly pozorovali na sobě členové jednoho domu stále. A nač záviděti? Tovaryš věděl, že jeho mistr prošel toutéž pernou školou mladého života; tovaryš byl kandidátem téhož postavení jako mistr. Proto všude srdečná přichylnost. Srovnajme se starými časy nyníější poměry továrni! Vizme, s jakými pocity vstupuje do továrny i dělník takový, který si někde vydělá poměrně více než tovaryš v letech čtyřicátých! Prósa a zas prósa, bázeň druhá před druhem, před zaměstnavatelem, hotový úporný boj. Úpadkem patriarchálního života vyprchalo tolik idealismu, tolik vzájemné křesťanské lásky! A nad moderní společností visí prosaická šed.

Pro Ústřední Matici Školskou možno sbírat tyto věci, jež kancelář Ústřední Matice Školské v Praze I.-238. ve vyplacených záslulkách s díkem přijímá: Doutníkové špičky, zachovalé hračky všeho druhu, zachovalé knihy pro žákovské a lidové knihovny, korkové zátky (tyto jen ve větším množství), odpadky kovů, mosazi, cínu, bronzu a mědi, kapsle lahvé, stanol, školní pomůcky a psací potřeby, zachovalé obrazy, sbírky nerostů, hmyzu, fysikální přístroje, mapy, globy, gramofony, šicí stroje, školní nábytek, tabule, lavice, stoly, skříně, tělocvičné nářadí, učebnice všech škol, pokud jsou čisté a novějšího vydání, upotřebené poštovní známky všech druhů a všech států; jubilejní známky rakouské sluší zasílati rozříděné dle druhů, vyčesané dámské vlasy. Je-li v bydlíšti dárců obchodník, který některé z uvedených věcí kupuje, jest výhodnější v místě je prodati a stržené peníze složným listem poštovním spofitelny, jež kancelář Ústřední Matice Školské na požádání zašle, pokladně matiční poukázati.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů koncem měsíce července činí K 16.578.589,83.

Sjezd katolického studentstva. »Česká Liga Akademická« (Praha-II., Voršilská 1) upozorňuje všechny kollegy, kteří na sjezd se přihlásili, nebo ještě přihlásiti míní (přihlášky přijímají se nejdéle do 10. srpna), že právě počala rozeslati legitimace sjezdové: komu by

snad nedopatřením zaslána nebyla, nechť neopomene ji reklamovati. — Mnohým dotazům na vysvětlenou se sděluje, že přesné dispoice výletu na Macochu, Velehrad a Luhačovice učiněny nebyly; stane se tak po úřadě všech, kteří o ten výlet se zajímají, na sjezdu samém.

Na venkově dostane se často jen stěží čerstvé hovězí maso. Tu pomohou Maggiho polévkové kostky z mnohé nesnáze, neboť každá kostka, pouze polita vařící vodou, dá okamžitě čtvrt litru výborné hovězí polévky. Zavaří-li se do ní krupice, rýže, nudle a pod., obdrží se rychle a levně (kostka jen za 5 h!) polévka, která nezadá v ničem polévce připravené obvyklým způsobem z masa. Maggiho kostek možno použiti též k zlepšení zelenin a omáček. Při nákupu dbejte jména „Maggi“ a ochranné značky: „křížové hvězdy“.

Připomenutí pro olomoucký sjezd.

Znovu upozorňujeme, že každý účastník sjezdu musí mít legitimaci. Bez legitimace nebude nikdo na žádnou schůzi vpuštěn. Při přihlášce legitimace oznamte přesně, ve které dny sjezdu se chcete účastnit. Jest to nutno proto, poněvadž na každý den určeny jsou legitimace jiné barvy. Kontrola u vchodu do všech místností schůzových bude velmi přesná. Vele důstojný klerus dovolujeme si upozornit, aby rovněž neopomenul při přihlášce své podotknouti, který den chce celebrovati. — Sekretariát VI. všeob. sjezdu katolíků českosl. v Olomouci, Dolní náměstí čis. 17.

Pozor!

**Žádejte u svého kupce ne
prostě »polóvkové kostky«,
nýbrž výslovně**

MAGGI^{HO} polévkové kostky



по 5 б,

jezto izou

uznaně nejlepší!

Pravé penze so jménem MAGGI a ochran. známkou křížovou hvězdou.

Volná Myšlenka

*se stanoviska náboženského,
filosofického a sociálního. —*

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace Časových „Úvah“
v Hradci Králové.

Chcete se výhodně osáziti ??

Vyládejte si ihned vzory pánských látek

ed fy ≡ ED. DOSKOČIL CHOCEŇ. ≡

První český zastávací úvěr soukromého sdružení
...
rok r. 1876.

Rozšiřujte

důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo
„Časových Úvah“ pod titulem:

„Časových Úvah“ pod titulem:

Obrana

školy katolicke.

Sepsal P. František Blaták Č. S. R.

Stran 64. — Cena 16 hal.

Při bromadných objednávkách velké slevy

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

≡ Vklady na knížky ≡

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Telegram z Luhačovic

Hotel »Litovel« dříve »Victoria« stane se dojížděním dostaveníčkem všech hostů lázeňských a přichozích do Luhačovic. Rozšířen je i to, že poskytnouti hostům vše pohodlí. Opatřen je elektric. osvětlením, ústředním topením, domácími koupelnami. Pokojů 48, kavárna, kulebník, piano. Nejlepší sál luhačovický a překrásnou vyhlídkou, velmi vhodný k pořádání koncertů, spolkových schůzí, tanečních zábav. Znamení litovelské světlé i černé. Proslulá domácí kuchyně. Povězpli každému vlaku. — Telefon č. 4

Byt i strava při delším pobytu za sníženou cenou dle dohody.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledušojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacení

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

M E D

letošní, se zárukou neporušenosti
— v ceně nyní značně —

LEVNĚJŠÍ

doporučuje

JOS. JELÍNEK, mydlář, člen
Zemského ústřed. včelař. spolku
v Hradci Králové na podsíni.

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář PAVEL BAYER, Hradec Králové, podává

zprávy o uvěruhodnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

Vychovávací a vyučovací ústav v Kocléřově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky škole odrostlé ku vyučování literárnímu, řečem, šití, stříhání, vyšívání, vaření, hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina horská, velice zdravá.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a kevového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obráskové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a pomech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže M.
lého náměstí, dříve pro
60 roků na Malém nám.
městí pod loubím) dříve
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, slícma, vsazenými.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada besplatně
vážlivosti ku definitivní objednávce

Nečetná veřejná i písemná pochvalná usm.

Založeno roku 1868.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledušojnému duchovenstvu

doporučuje

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostně-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přečne, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledušojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

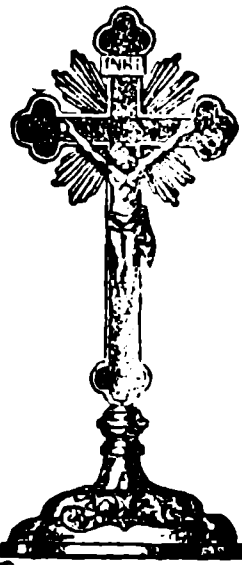
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
sintim za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštovně

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.



Chudším kostelům možno splácet bez přirášek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledušojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domáckému.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

VARHANY pro chrámy

elektro-pneumat. pneumat. mechanické i
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším pro-
vedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejvšeddomitěji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko. Nejlepší doporučení. Záruka pětiletá

Zařizování pneumatic. hry a rejstř. ku starším sacho-
valým varhanám mechan. co nejjednodušší a levně.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

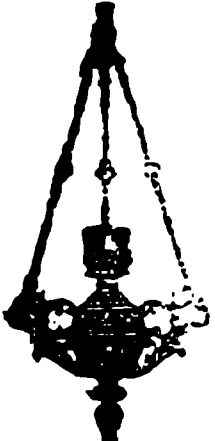
Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Veřejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!



Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si do-
ručovat veškeré kostelní nádoby a
lacině a to: mo rance, kalichy
cibáče, nádoby, šenky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: ruce, ná-
nadoněk, křížků, prstýnků, náramků atd. : : **Metálové**
prsteny, tabulčky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

pasíř a cloleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Veškeré plechové

hudební nástroje

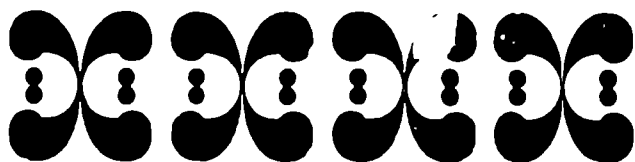
vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Šalbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, housle, podbradníky, ladičky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i ostatní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, obos jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.



Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. místopředsedstvím koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za
výhodných

platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.



Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř c. k. obrazů,

Praha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veledůst. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení.
v ceně nejlevnější.

Nakresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Všem rodičům

— kterým záleží na mravní a
vlastenecké výchově dětí —

vřele doporučujeme

Pensionát

císaře Františka Josefa I.

v Hradci Králové.

V pensionátu jsou tyto školy:

Pokračovací škola.

Kurs pro vzdělání pěstounek.

Kurs industriální.

Pěvecko-hudební škola.

Vyučování cizím řečem:

(němčině, francouzštině, angličtině.)

Na přání poskytuje se též příprava ku
stát. zkouškám z jazyků, hudby a zpěvu.

Jmenované školy požívají práva
veřejnosti. — Pro všechny obory
jsou státně zkoušeny a nřitelky.

Prospekty zašle na požádání
správa ústavu.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný

živnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 13.575 K,
záskav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
jako pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
Příspěvek správně každoročně obnáší 2 K, zápisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splátí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplácí
bez průtahů buď zákonitým přibuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek stádá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rejl,
předseda.

Václ. Jenšovský
jednatel.



Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

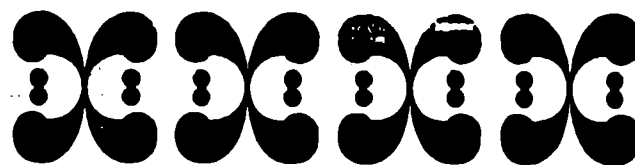
Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc
cognacu, srbské slivovice jakož i pův. jam
ramu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.



Jménem zarmoucené matky a celé bratrovy rodiny vzdávám **povinné díky všem**, kteří písemně neb ústně nám nelíčenou soustrast projevili nad smrtí našeho vřele milovaného otce, drahého děda, dobrého souseda a společníka, v posledním čase soukromníka, dlečího u syna na faře lipoltické

✱ Antonína Novotného.

Zvláštními pak díky jsme povinni zástupcům patronátu choltického p. t. pp. Janu Beneši, patron. komisari a Janu Kosinovi, správci lesnímu ze Svojsic; velebnému duchovenstvu: vdp. os. děkanu morašickému Otakaru Richtrovi, dpp. farářům ze Svinčan, Turkovic a Choltic, velpp. z Kostelce n. Orli., Kladrub n. Lab. a z Přelouče, velectěným pánům učitelům, p. t. kostelnímu sboru, zvláště p. chorregentovi Jos. Vorlovi, slavným představenstvům obcí přiřazených, slav. hospodář. besedě **a vůbec všechněm**, kdož z blízka i z dálky přišli, aby † otci projevili poslední poctu.

Zaplat Bůh!

V Lipolticích, dne 1. srpna 1911.

Jménem všech zarmoucených přátel:

Fr. Novotný, farář.

Technická kancelář

inž. Lad. Malý, Ed. Špínar, Ad. z Nagy

v Týništi n. Orli.

(Poblíž továrny Ad. Novotný a spol.)

Provádí: Rozměřování a ohraničování pozemků, vytyčování sporných hranic, zaměřování meliorač. odpadů a regulovaných toků, parcellační plány pro knihovní pořádek, zcelování pozemků. arondace v-lkostatků, proj. kt. regul. plánů měst a osad methodou trigonometricko-polygonální, traťování silnic a dráh. Firma zařídí se: Pro projektování meliorač. plánů, kanalisace a vodovody, regulace tek, opěrné hráze, údolní přehrady, silnice a mosty. —

Prodám dvě umělecké, dobře zachované

klekátka
a starší harmonium.

Doptati lze se u pí.

Anný Malinové v Hradci Králové,
v Jirákově třídě, č. 231.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech a Turnově.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukládacích, lošt, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessey. — Vsrva cenných papírů. — Zálogy na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. **Shledává spojene železniční koleji s nádratik. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.**

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slozský anthracit. Koksy slozské a svatoševické. — Brikety. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

OBNOVA

Číslo 32. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 3 K — h

V Hradci Králové, dne 11. srpna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
- Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve šteré ba- kovní, směná- renské a bu- sovní obchody E. kont. faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sád a. strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. ka. stál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000- FILIALE: Praha, Jičín, - Semily, - - Turnov, - Krakov.	

Mučedníci.

„Teď už přestala doba barbarství hunského, avarského, vandalského! Moderní humanita široce rozpiatými perutěmi hájí lidská práva, svobodu všestranně...“ Takové fráze slyšíme od pokrokařů velice často. Páni zapomínají však, že nikoli nějaká humanita moderní, nýbrž katolická církev to byla, která proti nezkrocené krvežíznivosti kmenů divokých i rafinovaných uhájila zdravá práva lidskosti. Kdyby moderní humanitáři měli již nyní sílu k náhlému zdolání všech kruhů křesťanských, řádilo by barbarství ještě příšerněji, než v stoletích dávno uplynulých. Nepověděly mnoho Barcelona s Portugalskem? A surovosti, nota bene, řádily tam bezuzdně v době, když tyrané ještě neprohlásili pevnou a souhlasnou zásadu naprosté bezohlednosti. Mučení schystáno od těch, kteří naopak se chlubili vyšší školou humanity, srášešlivosti, svobodomyšlnosti. Surové násilnosti páchaný od těch, kteří docela slibovali i katolíkům zabezpečení svobody náboženského vyznání.

Jak asi vývoj moderního »altruismu« pokročí, až tyrané shledají vhodný okamžik k úplnému odhození listivé masky? Doba barbarství nepřestala; vždyť v Turecku nabývali násilné činy ještě příšernější podoby než ve století XV. Turci vyvíjejí rafinovanost všestrannou. Mučí křesťany nejvíce tajně, aby v křesťanském obyvatelstvu jiných států nevzkypělo vzrušení přílišné. Ale za to mučení provádí se s použitím nejhorších barbarských prostředků. Otomanský vztek vybíjí se na ubohých obětech způsobem bestialním.

Jak tureckou »dobrou vůlí« znají křesťanští poddaní, bylo patrné z vyjednávání s katolickými povstalci Malisori. Od jara byli pronásledováni od Turků hůř než divá zvěř. Tušili všechny útrapy, spojené s povstáním, předem; ale přece povstali k obraně svých lidských práv; útrapy předcházející byly značné, svítala slabá jiskřička naděje, že aspoň za obětavé potoky krve dostane se lepšího losu dětem, než jaký musili snášeti otcové! Raději zemřít, nechat se porubati, než snášeti dále, bez protestu muslimanské jho, které dusí práva nezadajná, od Boha všem lidem přiznaná! Bojovalo se. Malisoři k tureckým zajatcům vedli si po křesťanskou, Turci však vypalovali albánské vesnice, mučili i ženy a děti způsobem nejhorší. Osvědčili takovou tyranii, tak bezcharakterní, často opakovanou úskočnost, zrušili své sliby tolikrát, že Malisoři nechtěli věřiti turecké snaze po klidném soužití ani tenkrát, když jim byly předkládány slavnostní listiny, plné vládních slibů a rytířských záruk. Věděli dobře, jací katané vězí v úředních uniformách tureckých.

Malisoři bojovali do vysílení. Černá Hora jako stát křesťanský poskytovala nejubožšímsi psancům útulek s velikou obětavostí, nechajíc na sebe stříkati jed turecké zášti. Minulý týden teprve dali se pohnouti Malisoři k smíru. Turci znovu přinesli záruky »ještě zaručenější«, ale Malisoři shromá-

ženi v Černé Hoře po dlouhých trapných zkušenostech důvěřovati nechtěli. Byli bojem vysílení, pozorovali, že Evropa jejich stesky a memoranda odhývá lacinými, vlídnými slovy, že jim žádá velmoc nepomůže. A přece se vrátiti nechtěli.

Malisorům předně úředně potvrzena úplná amnestie, slíbeno, že jim mlčky bude dovoleno nositi zbraně mimo města. Řečeno, že úředníkům, kteří umějí albánsky, bude dána v zemi Malisorů přednost před jinými. Dále předloženy tyto hospodářské ústupky a úlevy: dvouleté osvobození od daní a snížení daně ze skopců na 1 piast, stavba silnic, opětné vybudování pobožených domů; kromě toho podpora vrátivším se uprchlíkům, pokud sami nebudou si moci opatřiti výživu. Také vyhověno žádosti povstalců v příčině obecných škol.

Tudíž ústupky takové, že by naivní čtenáři hned volali: »Sláva stkvělému vítězství Malisorů! Dobyli na Turcích tolik ústupků!« Ale právě zkušení Malisoři nedali se ani na okamžik strhnouti k růžovým nadějím. Vědí dobře, jak turečtí úředníci pružné paragrafy vykládají; a kde se nedá paragraf šikovně překroutiti, tam se jednoduše postupuje proti křesťanům tak, jako by vůbec neexistovali.

A proto nejvlivnější notáblovcé dne 3. srpna v černohorské Podgorici vynakládali všecku státnickou obratnost, aby přiměli albánské vůdce k přijetí tureckých podmínek. Malisorům domlouvali dlouho turecký vyslanec Sadr Eddin bej, černohorský ministr vnitra Đukanovič, černohorští generálové Vukotič a Mastinovič, ba i bývalý konsul Gregovič.

Když ztrápení Malisoři dlouho nechtěli sáhnouti po krásném jablíčku od Mrtvého hoře, poukazováno na přání samého černohorského krále, na to, co Černá Hora sama již vytrpěla pro své pohostinství. Ubožákům stavěno před oči nebezpečství, že přijdou o sympatie velmocí i černohorského krále. Leč vůdcové albánští ani po těchto domluvách nedali se zvíklati ve svém odmítavém stanovisku. Ani když na žádost vyjednavatelů byly přečteny ústupky turecké vlády před podgorickými kasárnami pěti stům shromážděných Malisorů, neměla slova na shromážděný dav očekávaného účinku.

Pak přicházely přece zprávy, že Malisoři již se vracejí do severní Albánie. Jaké budou další osudy, jestliže po tolikerém branném pozdvižení vláda turecká k opravdové reformě se neměla? Současně se zprávami o návratu Malisorů došly zvěsti o nových tureckých ukrutnostech, jež prováděny rafinovaně na křesťanech v jiných krajích říše turecké. To snad má býti pro Albánce předzvěstí spravedlivosti a srdečného smíru?

Zajímavé bylo pozorovati chování se tisku židovského a požídatelského. Jak had se proplétal kolem tureckých tvrzí, táborů a vězení, aby o nich mnoho pravdy psáti nemusil. Vždyť Mladoturci tolik děkují semitům za podporu ve státním převratu a za podporu rozhárané vlády nynější. K tomu židé usazení v jiných státech pozorují vývoj v Turecku výhradně se stanoviska obchodního. Jejich peněžní a jiné obchody mají velice mnoho zájmu na tom, aby se dosavadní režim udržel.

Všimněme si, jakou spoustu revolučních myšlenek zasel židé v Rusku, Portugalsku a jinde, nepochybně před sebou lesklý štít s nápisem: »Za lidská práva a svobodu svědomí!« Ale v Mladoturecku, kde úřady připravují občanstvu nejpříšernější mučírny — jako by najednou semité na všecka ta hešla zapomněli! A mají přece tak pevné a časté styky s židy všech evropských států!

Však si také Turci loyaltitu semitů pochvalují. Turecký velký vezír Hakki-paša po svém návratu ze Soluně vyslovil se před redaktorem listu »La Turquie« o tureckých židech velice nadšeně. Solunský rabín Maier effendi jest mu přímo vzorem člověka. Velkovězír vyjádřil se výslovně: »Židé prokázali Turecku neocenitelné služby. Oni připravili a provedli mladotureckou revoluci, oni dali Turecku ústavu, výborné státníky a válečníky.« Ruská »Zemščina« k tomu poznamenává: »Že velkovězír židy tak chválí, tomu se nedivíme, jeť sám denmu«, t. j. žid, jenž z politiky stal se mohame-

dánem. Za to však jsme mu vděční, že prozradil veřejně, kdo provedl mladotureckou revoluci.

Židům Mladoturci nadbíhají, jim pomáhají, jak mohou. Zato však školy slovansko-křesťanského obyvatelstva zavírají, učitele a kněze křesťanské vyhánějí i mučí.

Tak se chovají ti, jejich deputace byly nedávno v křesťanských státech jásavě vítány. Nyní se již ovšem neodvážejí představovati se jako osvoboditelé. Přes to však jest staráno v křesťanských zemích o mohamedánské potřeby náboženské úzkostlivě dále. Pařížský »Journal« uveřejnil výzvu, aby pro 12.000 Turků, sídlících v Paříži, byla zřízena místo dosavadní modlitebny veliká mešita. Tedy v těch místech, kde katolické jeptišky i z nemocnic vyhnaný. Ostatně ve Vídni bylo roku 1909 shbováno několika mohamedánům tamější, že jim bude vystavěna pěkná mešita. A to tam, kde posud není řádně postaráno o náboženské potřeby statisíců katolíků českých.

Nu — a Turci na ochotu a vlídnost křesťanských přátel odpovídali a odpovídají dosud hunským řáděním proti poddaným křesťanům.

Volné listy.

Mluva číslic. Agrární vedení »Ústřední Jednoty« v Hybernské č. 20 má mrzuté starosti s číslicemi, kterých by rozhodně nemělo, kdyby nebylo v Čechách všetečných lidí, kteří jsou schopni myslet a umějí počítat. Jest posud v dobré paměti, jak bývalý agrární poslanec Bergman ve své brožuře »Na rozloučenou« prozradil, že dozorcí rada »Ústřední Jednoty« hrozila suspendováním představenstva. Každý člověk pochopí, že bez vážných důvodů se tak nestalo. Tentýž Bergman několikrát vyzýval veřejně Ústřední Jednotu, aby ho žalovala, ale páni zahálili se vždy v hluboké mlčení vůči těm, o nichž věděli, že jsou dobře informováni. Zato však projevovala odvahu proti příslušníkům strany naší, jakmile o hospodářství v Ústřední Jednotě jen zavadili.

Z tohoto jednání »Ústřední Jednoty« jest patrná do očí bijící nedůslednost. K tomu, aby Ústř. Jednota byla na všechny strany práva a aby ochráněna byla ode všech podezírání a domněnek, nepostačí žalovati toliko pečlivě vyvoleného jednotlivce, nýbrž také toho, kdo žaloby proti sobě určitě žádá a ji provokuje. K těmto odvážlivcům přibyl v poslední době pan Roudnický, úředník »Zemského Svazu« křesťanských zemědělců, jenž v »Selské Obraně« dne 24. července rozmlouvá s Ústřední agrární Jednotou řadou přesvědčujících číslic.

Agrární Ústřední Jednota měla roku 1905 zisku 3846.93 K, subvence téhož roku dostala 36.000 K; svým hospodářstvím tedy prodělala 32.153.07 K. Roku 1906 měla 415.45 K ztráty. Jelikož však toho roku dostala 41.000 K subvence, svým hospodářstvím 41.415.45 K prodělala. Roku 1907 měla 5113.64 K zisku, po odečtení úroků ze závodních podílů 3351.33 K; zbývá 1762.31 K zisku. Protože však roku 1907 dostala 46.000 K subvence, prodělala svým hospodářstvím 44.237.69 K. Roku 1908 Ústřední agrární Jednota měla 9081.66 K zisku; odečteme-li však úroky ze závodních podílů K 3653.57, zbývá 5428.09 K zisku. Jelikož však roku 1908 dostala 45.000 K subvence, prodělala svým hospodářstvím 48.571.91 K. Měla tedy agrární Ústřední Jednota za čtyři leta 11.037.33 K zisku a po odečtení ztráty 415.45 K vlastně měla zisku jen 10.621.88 K!!

Za ta čtyři leta dostala 177.000 K subvence, takže bez této subvence byla by prodělala 166.378.12 K.

Není žádnou frásí, řekneme-li, že tyto číslice jsou výmluvné a že jsou úžasnou praktickou pravdou. Ústřední agrární Jednota jest veřejným a veřejně účtujícím podnikem, a má tudíž každý občan a každý vlastenec právo jeji hospodářství posuzovati. Kromě toho v Raiffeisenkách nemají uložené peníze jen členové, nýbrž i nečlenové, a subvence Ústřední Jednotě jsou vypláceny z kapes všech poplatníků, takže věc jest otázkou všennárodního hospodářství.

Agrární noviny, doporučující organizaci svépomocných hospodářských podniků, dávají za vzor Dánsko, kam si agrárník Svoboda udělal za subvenci výlet. Nuže, jest tedy oprávněná otázka: Vyniká Dánsko takovým hospodářstvím, že by za čtyři léta prodělal 166.378.12 K subvencí? Když náš Svaz žádal za subvenci, páni agrárníci se přičinili, že ji nedostal. Obávali se asi, že by Svaz kromě vlastního výtěžku vykázal v čistém zisku subvenci celou a že by tím jasněji se ukázalo, jak se oba svépomocné podniky hospodářstvím od sebe liší. Ale i tak, kdo chce viděti, může dobře rozdílit ten posouzení. Marně agrární noviny věc zastírají, neboť dnes není možno zavázati ani péro, jazyk, ani myšlenku. Jest pozoruhodným zjevem: agrárníci vynikají rozjímavým talentem v žádostech o subvence, takže takofka subvencemi polepeni berou se našim veřejným životem, ale hned po té subvence ty v Ústřední Jednotě jsou obzvláštním způsobem redukovány.

V době před velkou revolucí ve Francii působil finančník Terray, který platil osm peněz za šilink. V tlačenici před divadlem, kde se nemohli občané ani hnouti, vykřikl kdosi tento vtíp: »Kde jest Terray, aby nás zredukoval na dvě třetiny?« Tohoto vtípu nebylo by možno opakovati ani o finančnících z agrární Ústřední Jednoty, neboť tam nevědělo by o dvě třetiny subvencí, nýbrž jen o velikou břichatou nulu. A touto břichatou nulou že chtějí agrárníci ubijeti náš Svaz?

A co tomu říká náš vlastenecký tisk, jemuž národní hospodářství jest důležitou otázkou české politiky? Naše bdělé české noviny o tom neříkají nic. — Kdyby náš Svaz dostával subvence a kdyby z té subvence chyběla korunka, zaburácelo by všude rozhořčení a v zájmu národa posílány by bylyblesky do »klerikálního« mrhání národním majetkem.

Kdyby na vesnici chalupníkovi posla koza, svedou to na faráře. O neupřímnosti pokrokařského tisku nyní po volbách hromadí se důkazy do nekonečna, a jest tedy přirozeno, že nemlčíme ani my katolíci, kteří podskočně zavilostí pokrokařské neustále jsou vystaveni.

Nechť naše česká veřejnost uváží na příklad tuto nespornou věc: Jest vyslovena někým pravda, která jest pokrokařům proti srsti; opakují-li ji katolíci, počne hned pokrokařský novinář proti autorovi pravdy křičeti: Vidíte, jak ten člověk slouží klerikálům?!

Tento způsob taktiky má zvláštní prach, aby se v něm pokrokaři schovali, jinými slovy: pravda katolíkem vyslovená nebo po někom opakovaná přestává býti pravdou, a byl by zpátečníkem, kdo by ji ještě proti Masarykově straně používal.

Hledíce k této chytrosti pokrokařské, zůmysla neuvádíme nic ze zdrcující kritiky dra. Chalupného, kterou vytáhl pokrokařský generální štáb i s náčelníkem na světlo veřejnosti. V těch chvílích šlehání a úzkostlivého svlčení prokázali bychom pokrokařům platnou službu, kdybychom se do tohoto mravního účtování vmísili. Kdybychom tak učinili, hned by veřejnost četla v »Čase« článek na příklad s tímto nadpisem: »Dr. Chalupný a klerikálové«. Pánům by se hned hrozná situace usnadnila, protože by mohli rozsévati podezření, jak dr. Chalupný slouží klerikalismu. Mlčíme, aby tím jasněji do popředí vystoupila pravda, že náčelník a ostatní členové generálního štábu pokrokařského nemohou se ničím brániti — a že všechna jejich láska ku pravdě, humanitě, poctivosti a upřímnosti jest hrozná lež.

Jakým vítáním pláštěm jest pokrokařům klerikalism, uvádíme namátkou vhodný doklad z »Času«. »Zadostučinění klerikálům. Klerikální »Našinec« prozrazuje, že prý v Jednotném klubu byla značná menšina proti přijetí neodvislých poslanců do klubu — a dodává: Pro naši stranu a katolické poslance jest v odporu proti poslanci Masarykovi a Stránskému jisté zadostučinění. Je-li zpráva »Našince« o značné menšině pravdivá, jest jasno, či zájmy obstarává »značná menšina« v Jednotném klubu. — Tady máte realistického novináře v plné parádě neupřímnosti. Již skoro celá veřejnost odsoudila Stránského, že za záchranu svého mandátu obětoval deset mandátů, jichž se mělo dostati Jednotnému klubu. Stránský jako generál strany jest vyloučen z téže strany, bouří proti němu již sami pokrokaři moravští, ale když se jeho národní zločin odsoudí v Jednotném klubu a když zprávu o tom vytiskne list katolický, vida v tom jisté zadostučinění, »Čas« podskočně jme se vykládati, že Jednotný klub proti Stránskému obstarává klerikální zájmy.

Pokrokařský tisk každou maličkost svede na klerikalism. Přiléhavě to řekl o svých lidech Masaryk: »Kdyby na vesnici chalupníkovi posla koza, svedou to na faráře.« Jenže touto satyrou Masaryk bodá také sám sebe.

* * *

Národní břitva. Všichni činitelé, kteří dělají u nás veřejné mínění, nejsou bez viny. Věc nepřišla rázem. Realisté šli krok za krokem, klerikalismem nejprve ubíjeli každý oprávněný projev katolického života, každé své malichernosti vtiskovali pe-

čet pokroku a stavěli ji proti klerikalismu; a když pozorovali, že nemají nikde odporu a že jejich obchodu se daří, zřídili si z pokrokařství nejvyšší národní soud, jenž udílí řády a vyznamenání, jenž pasuje na rytíře ducha jen stoupenca a sluhy Masarykovy a jenž za osvícence prohlásí třeba dřevěného skládacího panáčka, jenž stisknut perem se vymršti a gramofonicky odříká nějakou protiklerikální frázi.

Pokrokařům však zachtělo se klerikalismem utloukati nejen nás, ale také jiné. Carlyle mistrovsky líčí ve svých Dějinách francouzské revoluce guillotinu, všechny její hrůzy a směrnosti. Sansculotti nazvali padací tuto sekeru národní břitvou, již za obětí dávali všechny tyto občany, které prohlásili za podezřelé. V duševním a mravním ohledu takovou národní břitvu pořídili si pokrokaři klerikalismem, jímž snaží se utínati hlavy všem, kdož jejich politice jsou nepohodlní a kdož právě z toho důvodu musejí býti podezíráni. Ve Francii byla to revoluční zvrhlost, tady jest to pustá demagogie a kulturní zdivočení, které marně obléká se v háv akademických povýšenců.

A jest to příznakem duševní nevyspělosti všech těch svobodomyšlných živlů českých, které této národní břitvě pokrokařské přísluňují a dělají ji sluhy. Jest to důkazem zaslepenosti, která běží bez rozmyslu za heslem, že jest udržováno při životě sobeckou vypočítavostí.

V poslední době zdá se, jako by se probouzeo vědomí o národním nebezpečnosti teroru, který jest touto pokrokařskou břitvou šířen. Nasvědčovaly by našemu rozpoznání řeči dra. Kramáře, který odkrývá obchodníky klerikalismem. Vidíme v tom zadostučinění. Když Kramář konstatuje, že nemají práva mluvit o klerikalismu ti, kdož jsou náboženskými cyniky a kdož žádné víry nemají. My tuto pravdu vytrvale zdůrazňujeme a i dnes tvrdíme, že pokrokaři svou terrorisující národní břitvou pomalu by udělali z národa stádo tupohlavých ovcí, kdyby se proti této plochosti nevzpřehli lidé, jímž běží o hlubší národní vzdělání, o čest a dobrou pověst českého lidu nejen doma, ale i za hranicemi, jímž jde o svobodu samostatného přesvědčení a o sebeurčení.

Při tom hned se ohražujeme proti možnému podezíráni, že ze slov Kramářových těžíme pro své účely. Co dr. Kramář podniká, jest jednoduše naprostou nutností proti organisovanému podvodnictví pokrokařskému. Čeští katolíci nežádají od žádné politické strany protežující shovívavosti, nýbrž jen spravedlivosti, ctnosti to poctivých občanů. Slovem, toto čistění ve veřejném našem životě jest, jak jsme již řekli, příkazem národní mravnosti; jest také rozumné, že do vředu toho řeže vůdce strany, která má politické a kulturní poslání a která sama na sobě pocituje ošemetnou a podskočnou hru, již pokrokaři s klerikalismem provozují.

I když máme zásadní námitky ohledně tvrzení Kramářova, že katolíci v politice jsou závislí na Římu, i když při příležitosti vrátíme se k jeho odstavcům o klerikalismu, přece uznáváme, že slova jeho měla ráz statečnosti a mužnosti. Žijeme ve vřavě protináboženské, kdy každý nedouk řadí se mezi osvícence již tím, že na příklad na schůzi dovede volnomyšlenkářskému řečníkovi tleskati nohama rukama, a trne nadšením a podivem; prožíváme dobu mělkého myšlení, které hlavně vlivem pokrokařským o náboženství nepřipouští ani nestranného slovíčka.

Jest tedy slovo Kramářovo osvobozujícím činem pro všechny, kteří, život lidský s vyšších hledisk obzírajíce, pocíťují odpor k fanatikům, podkopávajícím všechny základy náboženské. Řádění volných myšlenkářů nikdy by nebylo mělo tolik živné půdy, kdyby jim nebyli pokrokaři vyšlapávali cesty. Vhodně tedy Kramář přiblížil všechny ty lidičky, kteří, šlifice volnomyšlenkářskou pustou nevěrou a hrubý materialismus, mají ještě odvahu říkati, že bojují proti klerikalismu, totiž proti zneužívání náboženství. Neboť, kdo tímto způsobem si počínají, jsou buď podvodnými hráči, nebo svedeníými nevědomci, kteří plnými doušky hltají lež o pokroku, protože jim lichotí... Kéž by tedy Kramáře následovali i vážní lidé jiní a kéž by v zájmu zdravého života kulturního vrhali jasné pa-prsky v barbarské zmatení jazyků, v němž klika spekulantů pořídila si onu národní břitvu a nepoctivě svůj obchod!

* * *

Macharův souboj. Předem zjišťujeme, že jsme s hlediska křesťanského zásadně proti soubojům. Prohlašují-li však nepřátelé našeho náboženství, že souboj potírán jest pokrokovou kulturou, pak to jednoduše není pravda. Kdyby protisoubojové hnutí bylo vlastnictvím pouze kultury na křesťanství nezávislé, pak by nebylo již žádného vzdělance, jenž by na souboj vyzýval a vyzvání přijímal, pak by nebylo soubojů zejména ve Francii, která jest našim pokrokařům vzorem protináboženského státu a střediskem, z něhož do celého světa vyzařuje pravá vzdělanost. Protisoubojové hnutí jest výhradně majetkem kultury křesťanské. Když tedy Machar odmítl souboj, mohl tak učiniti z toho stupně rozumového křesťanského pokroku.

jebož se dovolávali mužové, od kterých v Rakousku organisovaný boj soubojím byl vypovězen. A kdyby Machar tvrdil, že souboj odmítá, veden jen pouze svým životním názorem, pak by v tom byla již politika, jež má pomáhati v nouzi. Machar jest člověk a literát, který se rve, rozdává rány, útoky odráží a přiznává se k determinismu a darwinskému boji o život, není oprávněn závazky vzájemného boje vymýtliti z pole hmotného a obmčzovati se jen na pohodlné bojiště literární. Dle zásad determinismu a darwinského boje o život na útočný meč Žďárského může odpovídati jen obranný meč Macharův. A nepřijal-li tedy Machar souboje, protože mu toho nedovolují vlastní zásady, pak jest to nedůslednost, kterou kdosi již nazval tchořovinou.

Ostatně páni z redakce »Národních Listů« hrdinu svého dobře znají, a účel jejich vyzvání nebyl zajisté nic jiného, než nahnati mu strachu a pak třesoucího se ukázati ctěnému publiku.

Machar karikoval mladočeské politiky a tuším mezi nimi i dra. Vašatého, jenž, maje se zodpovídati za nadávky Riegrovi, zmizel na několik dní hluboko ve svých pokojích. A ejhle, historie se opakuje na autoru Božích Bojovníků. Kolo dějin se točí, tu vynese na povrch rytíře s lesknoucím se brněním a zítra zase ukazuje, že rytířské brnění jeho jest vlastně z kočičího zlata.

A tak nezbyvá Macharovi nic jiného, než ve svém kalendáři vedle nekonečné řady nadávek zaznamenati také den svého souboje, v němž se nebil.

Realistická společnost datuje svoji historii od rukopisného boje, nelze však očekávati, že ve svém dějepisu bude uváděti den, v němž její genialní člověk se svého hlediska osvědčil se jako genialní zbabělec.

Obrana.

Francouzské dělnictvo již vidí jasné. Jinde, kde židé tajnými a klikatými cestami dělníky teprve do sítě zatahují, prohlédají dělníci jen málokterí. Sírí dovedou prohlašovati placení demagogové za ochrannou plachtu proti vnějším útokům. Tam však, kde dělnictvo ve smyčce přímo se již škrtí, kde zpupný kapitalismus musil zcela s barvou ven, dělnictvo vidí již jasné. Poznalo se ve Francii, jaký švindl tropili ti, kteří slibovali dělníkům miliardu ze skonfiskovaného církevního jmění. Nyní dělnictvo vidí zřetelně jako na talířku, kdo vlastně vládne opravdu kapitalismem a kdo jest výhradně vinen zdržováním sociálních reforem.

Po zprávách o smutném osudu vybájené miliardy, po seznání zlodějských praktik likvidujících Duezů seznáno, jak jeden z hlavních vůdců soc. dem. dělnictva Jaurés, majitel dělnického listu »Humanité«, byl mastně podplacen židem Rothschildem, největším kapitalistou.

Hněv se vzrůmal, když poznáváno světle, jak sami »lidové« poslanci jsou židovským kapitalistům zaprodáni, aby si mohli nahraditi obrovské výlohy, spojené s podplácením při volbách. Stále zřejměji vysvítalo, jak ministři bojí se jednoho židovského milionáře více než 40.000 dělníků. Nejnespravedlivější korupci v ministerstvu udržovalo židovské zlato.

Proto i dělníci, kteří vlivem požidovštělého tisku nemají ke katolicismu lásky, stále více se odvraceli od těch, kteří za peníze vytrvale sloužili jako židovští náhonci. Ke všemu ještě zalehly z Portugalska do Francie zoufalé výkřiky těch, jichž svoboda jest od zednářů s největší zpupností šlapána. Ve Francii dělníci, kterým nebylo dovoleno ani oslavovati první máj, vidí na vlastních očích, kdo v této republice jest hlavním faktorem a nejpevnější oporou zednářstva. Jestliže tedy dříve (na př. za stávky pošt. a telegr. zřiz.) se ozývaly proti zednářům a židům hlasy ojedinelé, ozývají se nyní dělnické meetingy (veřejné schůze) protesty hromadnými.

V minulých dnech přineslo »Ruskoje Znamja« tyto řádky:

»Senzační zvěsti docházejí nás z Francie. Dělníci, kteří, ač posud dali se voditi židozednáři za nos, prohlédli a veřejně vystáli proti svým svůdcům. Na ohromně navštíveném meetingu prohlásil dělník Jeanvion, že »zednáři snaží se vyniknouti mezi dělnictvem pomocí svých agentů, sledujíce jediný cíl, upevnění židovského kapitálu ve Francii a všude jinde. Den ode dne více se o tom přesvědčujeme, že zednářstvo je pouhou filiálkou synagogy. Zednáři nám namlouvají, že antisemitismus je kulturního národa nehodným a snaží se z nás učiniti filosemity, abychom byli oporou židovským bankéřům a továrníkům. Slibovali nám hory doły, porazíme-li Antidreyfusjány; pomohli jsme tedy zrádci Francie k vítězství a — nedostali jsme zase nic!« Řeč Jeanvionova provázena byla bouřlivým voláním: »Pryč se zednáři! Pryč se židy!« V této chvíli bylo jasno, že francouzské dělnictvo prozřelo a poznalo své nepřátele. »Dvanáct let jsme spali!« volal jiný řečník. Redaktor židovského listu »La Guerre Sociale« Morel pokoušel se obhájit

židovský směr, vymáhali se mu přiznání: »Starou písničku hudeš! Nás už frásemi neopiješ.« Při hlasování, přeje-li si dělnictvo mít mezi sebou zednáře, hlasovalo pro pouze 10, proti 2169 přítomných. »Nechceme mít mezi sebou otroky židovského kapitálu!« řikalo sálem. Na to přijata ostrá protizidovská resoluce 2169 hlasy! A tak po smělé živé zásti proti katolicismu dostavuje se veliký odpor proti těm, kteří protikřesťanský boj řídili. Do zednářské lodi tače rychle několika otvory, loď se kymácí. Jen aby vznětliví Francouzi si počínali rozumně! Nejlépe se napravují zlořády klidným, spravedlivým, rozvázným vývojem. Mstít se a trestati hromadně vinníky s nevinnými, toť taktika nekřesťanská a vyvolává přirozeně protitlak, případně i nemilou odvetu. Místo křiku raději dalekosáhlou osvobodivší hospodářskou práci! Ať jest vláda důrazně požádána o potřebná opatření, aby jeden milionář neměl v politice a sociálních poměrech větší slovo, než 40.000 lidí! Ať jsou úplatkáři, kupci veřejného mínění důkladně trestáni! Necht' konečně přestane býti vláda francouzská loutkou v rukou záklusních milionářů, kteří provozují v tichosti daleko větší vliv na veřejné události, než celý ministerský kabinet i s slušivými, nespokojenými davy dohromady!

Odejmou-li se peněžní šlechtě zcela nespravedlivé privileje, pak tato nebude moci vařikati na útisk, ať již její členové náležejí k semitům či arijcům. Trvalé osvobození z otroctví dalo se volným ale jistým vývojem. A takovou cestou lze též zlomit tyranii i peněžní, která beze vší namáhavé práce jen pomocí intrik pohlcuje všechno.

Kdo ovládá a hubí Francii? Proč volnomyšlenkářské listy jsou tolik opatrníkové v době, kdy právě na Francii máme se prakticky poubovati, jaké požehnaní přináší zednářství? Dle »Libre Parole« v nynějším francouzském ministerstvu trní 12 zednářů, takže jen 4 ministři jsou mimo tento cech. Ministrem financí jest žid Klotz. Většina ministrů vzpírá se proti novému volebnímu řádu, kterým se má dokumentovati a uplatniti spravedlivější vůle lidu. Zde máte v plném osvětlení židovsko-zednářskou lidovost, jejíž heslem jest: »Demokratickýnu budíme potud, pokud se dá z demokratického hnutí pro kapitalisty křesťovat. Demokratičnost potud, pokud se jí dá užiti ke štvání proti »klerikalismu« a k zaslepování lidu! Demokratičnost potud, pokud jest obratným nástrojem k zvýšení moci kapitalismu! Kapitalismus jest nejchytřejším vládnoucím prostředkem, protože může pracovati skrytě, za kulisami. Vysílá své placené stvůry, které k vůli vlastnímu chlebu neprozradí, odkud čerpají nepraktičtější posilu ku svým výpačům. Za takové intriky jest kapitalistická šlechta veřejně nezodpovědná, protože pracuje tajně. Kapitalista, který spáchal několika darovanými tisíci nejhorší vřavy, ano i krveprolití, k soudu ve Francii volán není; ochotně však se dostaví jeho placení náhončí, dají se třeba i zavřítí, aby nepřišli o další podpory. A kapitalista na venek může dál markýrovat tvář nejoddanější. Jestliže řeči sociálních demokratů proti kapitalismu jsou z části pravdivé, pak tito mají všude hlásati, že vláda kapitalismu, která dovede šmahem kupovati i zvolené zástupce lidu, nejzhoůbněji se osvědčuje ve Francii 12 zednářů v ministerstvu! Ti že pak mohou pracovati pro lid? Události posledních let nejmarkantněji dosvědčily, že francouzská situace jest příliš temná, než aby se mohl dostati do ministerstva poctivý a nebojácný odpůrce židovsko-zednářských čichů. Dle poměrů dopadá výslednice, již jest zednářský, protilidový kabinet ministerský. Lid si na sebe pletl sám, že považoval důvěřivé následování placených demagogů za — upevnění své svobody.

Jak shání osvícená republika peníze. V Portugalsku slibovali zednáři lidu tolik, že prosté davy čekaly od nových vládců hotové kouzelnictví. A zatím zednářská samozvaná vláda místo pronikavých, obrodných sociálních reforem pomáhá si z nesnázi finančních takovým prosaickým, tak všedním a nízkým způsobem, že tak dovedou sháněti peníze i obyčejní pařížští apavové taky. Místo hledání vydatnějších hospodářských zdrojů, místo poučení, jak by si lid více a pohodlněji vydělal, místo vyššího zdanění židovských kapitalistů obce jednoduše vláda násilně zabratí majetek, který jí nenáleží a tak napravovati zbědované finanční poměry země na účet cizí.

Již se vláda zednářská dopustila velice značných lupů na majetku církevním, ale to všechno jí nestačí. Zabrala také docela cenné sbírky katolických učencům. A nyní? Portugalská policie v Lissabonu »přejímá« poklady a drahocenné věci, které jsou uloženy v arcibiskupské katedrále. Cenu jejich páci znaleci daleko přes 17 milionů K. Nejskvostnějším předmětem v katedrále jest veliká monstrance, která byla zhotovena mistrným zlatotepcem v 16. století. Velikým stkvostem jest též kříž, darovaný od Filipa II. Ostatní kostelní náčiní a nářadí pochází ze století 17., rovněž tak většina starobylých, bohatě šitřbrem a zlatem lemovaných rouch.

Co se stane se skonfiskovanými předměty? Bude jich enad užito lépe než dosud? Vzpomeňme si, jak francouzští Jakobíni po popravě nešťastné-

ho Ludvíka prodávali za pakatel nádherné památky z královského paláce židům! Vzpomeňme, jak v době Josefské začaly nositi po konfiskaci, prodávěné v klášterích, bohaté židovky ty cenné ozdoby, které dříve krásily posvátné sochy. Stkvosty se prodají k vůli zpeněžení kapitalistům, kteří je zašantročí jako předměty obchodní tam, kde za ně nejvíce dostanou. Ovšem, že portugalské kněžstvo proti takové chvilkové »finanční reformě« hlasitě protestuje. Podivnou úctu jeví patentní osvícenci k nedotknutelnosti starobylých kulturních památek. Stkvosty, které dříve sloužily kultu veřejnému, jež byly pro všechno obecnstvo, rozdělí se mezi bohaté jednotlivce podle toho, kdo víc podá.

Politický přehled.

Proti dohodě v Čechách. Na německé straně stoupá nálada dohodě nepřátelská. Dle »Information« rozličné ochranné organizace Němců z Čech, jejich národní rada, výbor měst atd., vynaložily svůj velký místní vliv na to, aby ve volebních okresech hnaly vodu na radikální mlýny, čímž se stalo, že umírněným živlům v uzavřeném území, od nichž zder vyrovnacího díla závisí, byla půda přímo zákeřným způsobem podkopána. — Němci již v pouhém příchodu knížete Thuna, jakož i v povolání bar. Gautsche v čelo vlády spatřují posunutí vyrovnací základny ve svůj neprospěch a ukazují na změnu ve vládě, která se zatím uskutečnila, a pojednou shledávají, že nemají záruky, že jim budou opět vrácena národnostní zabezpečení, v jejichž držení za bar. Bienenrtha byli. Toto doznání ukazuje, jak těžce se dotýká zájmů Němců z Čech pád bar. Bienenrtha a jak usilují o to, aby zachován byl dosavadní vládní systém.

Zparlamentarizování ministerstva dle »Gazety Wlaczorny« po přání Českého klubu a velké části Polského klubu uskuteční se ještě během září. Parlamentně budou obsazena ministerstva železnic, obchodu, veřejných prací a ministerstvo vnitra. Do kabinetu má býti také povolán jihoslovanský politik. O nejlivnějších ministerstvech spravedlnosti, vyučování a financí ani se nemluví, ta zůstanou asi nadále v dosavadních rukou, aby se Němci nehněvali.

Na utišení »vzdušných« poslanců zabývá se vláda velmi vážně paušalováním poslaneckých diet. Jedná se o stanovení částky, která má býti nyní určena pro každého poslance jako pevný roční plat. Někteří činitelé jsou pro to, aby poslancům vyměřen byl roční plat 4800 K, jiní považují za přiměřenější plat 6000 K ročně. Tímto způsobem nakloní prý si vláda značně německé křesť. sociály, soc. demokraty a také německo-národní svaz — a pak snad to půjde ve sněmovně veseleji.

Volební oprava v Uhrách. V uherské poslanecké sněmovně, kde se právě jedná o branných předlohách, pro úpornou obstrukci proti těmto předlohám nemohou s místa. Sněmu zasílají se hromadné petice proti branným předlohám a pro zavedení všeobecného rovného a tajného volebního práva. Aby tedy vláda uherská aspoň částečně vyhověla obstrukčním přáním, a zároveň obstrukci seslabila, zaslal ministerský předseda hr. Khuen-Hederváry všem vysokým školám, sociálním, hospodářským a kulturním ústavům a korporacím v zemi žádost, v níž prohlašuje především, že záleží mu na tom, aby vyžádal si o reformě volebního práva zevrubně promyšlená dobrozdání, aby z nich poznal názory činitelů uherského veřejného života v této důležité reformě.

Bar. Schönaich na odchodu? Již delší dobu mluví se o odstoupení říšského ministra války bar. Schönaicha; prý jest churav, vlastním však důvodem odstoupení jsou příčiny politické. Prý nadržuje maďarským choutkám v armádě a z té příčiny také octl se v rozporu s názory následníka trůnu a v tom právě jest hledati hlavní příčinu jeho odstoupení. Maďarské listy samozřejmě také proti odstoupení bar. Schönaicha protestují a na odvetu hrozí povalením ministerstva v Uhrách.

Rusko. Postavení ruského předsedy ministerstva Stolypina považuje se nyní za neobyčejně upevněno, zvláště ze zprávy, že v září bude povýšen do stavu hraběcího. — Domovní prohlídky a zatýkání, které byly v minulých dnech v Petrohradě předsevzaty ve velkém, jsou v souvislosti s rostoucím hnutím revolučním. Bezpečnostní opatření vztahují se zvláště na kruhy továrních dělníků a studentů.

Albánci vracejí se do svých domovů po dlouhém vyjednávání a přátelské domluvě černohorských úřadů v Podgorici, které se snažily přesvědčiti Malisory, že mohou důvěřovati ve splnění slibů Turecka. I Černé Hoře dostane se od Turecka velmi cenných ústupků, zvláště úpravou řeky Bojany, čímž získá Černá Hora na 8000 hektarů orné půdy. Turečtí inženýři aspoň už Bojanu prohlíželi. Zpráva o návratu Albánců vyvolala na Černé Hoře veliké uspokojení, ježto jinak chudé obyvatelstvo černohorské pohostinsky vydržovalo všechny uprchlíky albánské. Mohamedánští Albánci chtějí

však nyní tytéž ústupky, které získali katoličtí hrdinové malisorští.

Zmatky v Portugalsku. Agitace proti dosavadnímu vedení republikánskému neutuchá. Z obce Belanovo vypovězeno na př. 50 občanů republiky prý nebezpečných a do Valencie vyslán vládou oddíl vojska, aby zamezil rejdy ozbrojených čet portugalských monarchistů; v Braganze a Viasně zatčeni městští funkcionáři prý pro veležrádu.

Tahání o Maroko. Německo nežádá prý předem část Maroka nebo jinou náhradu za upuštění od Maroka, nýbrž aby Francie plnila algecirasskou úmluvu a Maroka šetřila jako neodvislého státního celku aneb aby se předem dohodla s Německem o nějakém jiném způsobu. Francie také přiznala, že buď musí se v Maroku vážně omezit nebo Německo za jeho povolnost odškodnit.

Zprávy organizací a spolkové.

Nový Hradec Králové. (Jubileum lidumilného spolku křesťanského.) Tiše, skromně, ale zato vytrvale, s pravou křesťanskou obětavostí a láskou pracuje v Novém Hradci Králové konierence sv. Antonína Poustevníka »Spolku sv. Vincence z Pauly«. Jestliže život spolkový sám o sobě, ze zcela všeobecných hledisek uvažovaný, jest takový, že jak pro ideální jakož i věčné účely nikdo nemá se ho vzdalovati, spočívá zvláště spolek sv. Vincence z Pauly na základě, který jej mezi všemi snaženími spolkovými na nejvyšší stupeň staví. Spočívá na základě slitovné křesťanské lásky, která jest svazkem dokonalosti. »Pravá, Otci lásky příjemná služba Boží jest, sirotky a chudé v jejich zármutku navštěvovati.« Právě v minulém měsíci slavila konference sv. Antonína Poustevníka v Novém Hradci Králové 25leté trvání. Na peněžích neb poukázkách na potraviny darovala chudým každého roku na 150 až 200 K. — Dle výroční zprávy 1910 byli následující P. T. páni i dámy členy přispívajícími. Darovali: J. E. nejdůst. pan biskup dr. Josef Doubrava 20 K, Ústřední rada 10 K; 5 K darovali: vsdp. František Kerner, kanovník a kancléř v Hradci Král., vdp. Antonín Holub, em. farář v Novém Hradci Král., vp. Antonín Audrlický, kaplan v Sadešce; 4 K: p. Josef Strachota, lesmistr, p. Frant. Skalický, vrchní pošt. oficiál v. v., vdp. Ferdinand Audrlický, farář v Bílém Újezdě; 3 K: pl. Marie Součková, choť obecního lékaře, sl. Marie Blažinová, p. Josef Kunz, pošt. úředník v. v.; 2 K 40 h: p. Frant. Kalaš, rolník; 220 K p. J. M. Dušková; 2 K: p. F. Mužík, p. J. Irásek, insp. dr. v. v., p. J. Audrlický, p. J. Michal, ctihodné Školské sestry, vp. Štěpán Bobek, pl. Josefa Mitvaldská, pl. Anna Tichá, p. Emanuel Petráň, p. Josef Pokorný, p. Alois Jelinek, p. Václav Jandík, starosta v Novém Hradci Králové, p. Frant. Souček, starosta v Roudnici, p. Josef Grund, p. Stanislav Červený, pl. Gabriela Hermanová, p. Josef Pilnáček, pl. Josefa Netlová, p. Josef Komárek, p. Václav Špalek, pp. Josef Fraenkl a syn, p. Karel Hubáček, ct. obec Roudnička, pl. Weinhengstová, p. Vilém Plesnivý, p. Antonín Petrof, dvorní tovarník, p. Karel Morávek, p. Antonín Horáček, lesní správce ve Vysoké, pl. Marie Endreyová, p. Frant. Mindl, říd. učitel v. v., pl. Marie Dvořáková; 1 K 20 h: p. Alois Strumhaus, pl. Kateřina Pitašová; 1 K 10 h: p. Josef Mráček; 1 K: p. Bedřich Prokop, p. J. Audrlický, hajný, pl. B. Vejvodová, sl. E. Vejvodová, p. Jindř. Vacek, p. Václ. Benda, p. H. Malec, pl. Anna Dušková, p. Frant. Kulháněk, p. Václav Koutník, p. Antonín Jiroutek, p. Václav Nohejl; méně než 1 K: p. František Šimon. — Minulý rok tedy zase podal potěšlivý důkaz, že konierence sv. Antonína v Novém Hradci Král. vždy ještě jest tak šťastna, že v potěšitelné míře svou krásnou úlohu, lidskou blůd mírniti, plniti může. — Máme-li tedy dobře odůvodněnou příčinu těšiti se zdaru naší konference, jest též povinnost vděčnosti, vzpomenouti zásluh těch, kteří před 25 lety konferenci tuto v Novém Hradci Králové organizovali. Zakladateli konference jsou P. T. pp.: Antonín Vitvar, kons. rada, bisk. notář, děkan v Novém Hradci Král., Štěpán Fischer, rada z. s. v Hradci Králové, kons. rada prof. dr. Vincenc Ruth, nyní v. v. v Žabovřeskách u Brna, Frt. Grund, býv. říd. učitel zdejší. Tito zakladatelé s neúpornou činností pracovali, aby nalezli cesty, konferenci posílit a ji vždy větší životní činnost propůjčiti. Kéž se nynějšímu představenstvu, v jehož čele jest vldp. kons. rada Antonín Vitvar, zasloužilý činný člen p. František Želízko a dp. Antonín Doležal, kooperator, podaří pro krásné cíle konference vždy obsáhlejší účast získati, aby též zůstala pramenem požehnání, aby mohla chudým a sirotkům pomoc poskytnouti a slzy bídy v slzy radosti proměnit. Členové představenstva ať mnohá léta ještě žijí!

—b. Černilov. (Výlet.) Dne 6. t. m. v neděli odpoledne uspořádán byl Katolickou jednotou velmi krásný výlet, kterého dlouho bude vzpomínáno. Hned po odpoledních službách Božích seřadil se před místností spolkovou mohutný průvod mužů, žen, jinochů a dívek v malebných národních krojích a za zvuků kapely černilovské vesele se ubíral do zahrady obětavého našince pana Hynka v Dolno-Černilově, kdež byl nám připraven pobyt velmi příjemný. V nenucené a ušlechtilé zábavě rychle uplynulo odpoledne. Hudba koncertní střídala se s různými zábavnými atrakcemi: tombolou, solovými výstupy; bujará mládež holdovala pilně tanci, naši boří Orlové provedli s velkým zdarem několik cvičení

a zasloužily si pochvaly všeobecné; dva pečliví strážci veřejného pořádku ve svých uniformách pilně dbali své úřední povinnosti a ihned každého, kdo jen poněkud podezřelým se býti zdál, odváděli na rychtu před soudce k zodpovědnosti; zkrátka velmi příjemně jsme se pobavili nejen my, ale i ti, kteří, ač z tábora jiného, přece mezi nás zavítali. Poznali, že není to tak hrozné chvílku pobýti mezi těmi nenáviděnými »klerikály« a že by to přece jen bylo lepší a jistě ku prospěchu všech, kdybychom tak všichni jako křesťané žili v lásce a svornosti a kdyby přestaly zbytečné třenice, které k pozitivnímu cíli nikdy nevedou. Zvláštního lesku bylo dodáno celé slavnosti této přítomností mezi námi oblíbeného vůdce katol. lidu v diecési naší vsdp. kanovníka dra. Fr. Šulce, slovnutného pana vrchního stavitelského rady z ministerstva Karla Doudy a vldp. vikáře Seidla. Neradi loučili jsme se večer s útulnou zahradou pana Hynka a opět v průvodu s lampiony a za střelby z pušek několika nám milých hostů nastoupena cesta zpáteční ke spolkové místnosti v Černilově, kde hymnou národní celá krásná slavnost skončena. Díky srdečné budítež panu Hynkovi za laskavost a obětavost jeho, jakož i všem, kteří o uspořádání tohoto výletu zásluhu mají!

Společné organizace »Všeodbor. Sdružení křesť. dělnictva« v Podkrkonoší pořádají v neděli dne 27. srpna 1911 na louce pana Boh. Konejla v Libštátě tábor lidu, spojený s koncertem a prvním veřejným cvičením katol. tělocviku, odborů »Orlů« Pořad: Ve 2 hod. seřazení u katol. domu, průvod na louku pana Boh. Konejla. Zahájení tábora: »Postavení katolíků v přítomné době«. Referent vsdp. Th.Dr. Frant. Šulc z Hradce Králové. »Požadavky dělnictva křesť. sociálního«. Ref. p. Fr. Matoušek z Hronova. Ukončení tábora. Proslov. — Cvičení: Nástup ku cvičení: a) členstva prostná, b) členek s praporek, c) cvičení členstva na nářadí s první střídáním, d) skupiny. Koncertuje hudba pana Frant. Picka z Nové Paky. Vstupné na místo slavnosti 30 hal. za osobu. Za nepřiznivého počasí koná se celá slavnost ve spolkovém domě v Libštátě. — Bratři a sestry! Dostavte se na tuto manifestaci v počtu co největším! Zdať Bůh!

Organizace a spolky České strany křesť. sociální XII. kraje, do něhož náležejí okresy: Náchod. Nové Město n. Met., Opočno, Česká Skalice, Jaroměř, Úpice, Police nad Met. aDvůr Králové n. L., pořádají v neděli dne 20. srpna 1911 krajský sjezd v Novém Městě nad Metují. Pořad: Dopoledne: 1. Vítání účastníků. 2. O půl 9. hod. hudba na náměstí. 3. O 9. hod. sraz účastníků u hřbitova a průvod městem ku děkanskému kostelu. 4. O půl 10. hodině slavnostní kázání vldp. dra. Fr. Šulce a mše svatá. Po službách Božích rozchod. — Odpoledne: 1. O půl 1 hod. porada důvěrníků a delegátů městských i venkovských v hostinci pana Ant. Hájla na náměstí. 2. O půl 2. hod. hudba na náměstí. 3. O 2. hodině sraz účastníků u hřbitova a průvod s hudbou městem do děkanské zahrady, kde bude koncert městské hudby, říz. kap. p. J. Boše. Vstupné do koncertu u pokladny 40 h., v předprodeji 30 h. Mezi koncertem zahájení sjezdu: 1. »O politické situaci« promluví p. říský poslanec J. Šamalik z Moravy. 2. »O hospodářských otázkách rolnictva, dělnictva a živnostnictva« p. dr. Horský, farář v Šarce. 3. »O organizaci mládeže« p. Fr. Šupka, red. z Hradce Králové. 4. »O organizaci a vzdělání žen« sl. Lid. Kosařová z Dobrušky. — O vstupenky nechť se každý přihlásí u důvěrníků a pořadatelů. Vstupenky do koncertu jsou zároveň legitimací ku sjezdu. — Zábavné atrakce: Buffet. Cukrárna. Kavárna. Divadlo. Zvěřinec. Fotograf. Tombola. Ohňostroji. — Předprodej vstupenek z ochoty převzali pp. A. Tomek, zlatník, J. Moravec ml., obchodník, J. Chrudimský, obchodník v Novém Městě n. Met. V den sjezdu prodávati se budou ve sjezdové kanceláři u p. Antonína Hájla (hostince na náměstí), kdež i sjezdové záležitosti se budou vyřizovati. Večer o půl 9. hodině věneček v hostinci p. Králíčka v Novém Městě n. Met. Vstupné: Pán 80 hal., dáma 60 hal. — Bratři! Agituje pro účast největší! Ať dokážeme, že myšlenka naše mohutní i přes všechny zloby! Dívky a jinosti, přijďte v národních krojích! S bratrským pozdravem: Sjezdový výbor.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proo.

Zprávy místní a z kraje.

Duchovní cvičení kněží konáno za účastenství J. E. neidp. biskupa dra. Josefa Doubravy, nejd. kapitoly a za řízení vldp. P. Fr. Žáka S. J. v seminářském kostele od 7 do 11. t. m. Účastníků bylo 114. Pozvanými zpovědníky byli vldpp. P. A. Košťál a P. Václav Mizera. Vřelá slova Jeho Excellence a hluboce prociťené promluvy vldp. kazatele P. Žáka působily mocným dojmem. Zaplať Bůh!

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 7. srpna 1911 tato usnesení: Policejnímu úřadu bylo uloženo, aby ve veřejnou známost uvedl, že c. k. místodržitelství uděluje městu povolení k odbývání náhradních výročních trhů dobytčích pro ten případ, kdyby vý-

roční trh dobytčí připadl na sobotu, neděli neb svátek. — Vzato bylo na vědomí, že panu Jarosl. Urbanovi, majiteli Grandhotelu, byla udělena na rok 1911 licence ku pořádání kinematografických představení v Grandhotelu. — Ježto c. k. okresní finanční ředitelství vyhovělo stížnosti do poplatku 385 K, vyměřeného z kupní smlouvy, týkající se pozemku, odkoupeného k účelu zřízení studny pro pitnou vodu v Plotišťích, poukázalo se obnos ten ku příjmu. — Pl. Barbofe Holzbachové uděleno bylo povolení ku zřízení krámu v přízemní místnosti v domě č. pop. 66 v Rokytanského ulici, panu Janu Vocelovi, majiteli hotelu »Černý kůň« povoleno bylo zřídit ze dvou hostinských místností jednu a Politickému družstvu tiskovému uděleno povolení ku zřízení zení krámu ve vých. části budovy Adalbertina. — Uděleno byla jedna řádná chudinská podpora a jedna mimořádná na ošacení zdejšího příslušníka.

Portiunkule a kněžské jubileum. V seminářském kostele sv. Jana koná se každoročně slavnost »Portiunkule« pro členy III. řádu sv. Františka. Oblíbeným kazatelem poslední léta jest vždy bývalý spirituál zdejšího semináře člen řádu Benediktinů Emauzských vldp. P. Jan Ev. Zima. Okolnosti této využili jeho bývalí chovanci kněží svěcení z roku 1886 a připojili svoji tichou oslavu 25letého kněžství ke slavnosti Portiunkule. Z 37 tehdy vysvěcených kněží na živu zůstalo 31. K společné schůzi dostavilo se jich 20; 11 pro různé překážky zúčastniti se nemohlo a zaslali vřelé pozdravné dopisy. V předvečer Portiunkule vykonali jubilanti sv. zpověď v oratoři semináře. O 6. hodině započala Portiunkule kázáním vldp. P. Zimy. Thema tohoto kázání i druhého dne bylo vzhledem k přítomným jubilačním kněžím voleno velice případné: O důstojnosti stavu kněžského, v uvážení, jaké služby prokazuje kněz věcím svou modlitbou, hlášením slova Božího, udlílením sv. svátostí, přinášením obětí nejsvětější. — Druhého dne o 5. hod. vykonal vldp. P. Zima se svými bývalými chovanci společnou ranní modlitbu, kterou vzhledem k jubileu upravil z obvyklých modliteb alumnů. Na to v exhortě na základě význačných rysů ze života věhlasného svatého biskupa Rudigiera povzbuzoval k živé víře, důvěře v Boha, statečnosti, laskavosti. Při tiché mši sv. u oltáře sv. Jana přistoupili jubilanti s věřícími k společnému sv. přijímání a ukončili mši svatou modlitbou »Te Deum«, děkujice Bohu za milosti uplynulého čtvrtstoletí. Tichá a dojemná byla tato oslava v kostelíku seminárním; a jako dojala mnohého z kněží k slzám, nezůstala bez dojmu ani na nekneže. Byli jsme s oslavou jubilea, díky obětavosti vldp. P. Zimy, nadmíru spokojeni. A i po stránce přátelské schůze vzpomínati budeme rádi na obnovené svazky bratrské lásky k sobě, jež znova navázány a utuženy při přátelském večírku v Adalbertinu dne 1. srpna a ráno dne 2. srpna. Ke schůzi té pocítil nás návštěvou milou náš vážený bývalý spirituál — předchůdce v úřadě tom vldp. P. Zimy -- vsdp. Msgr. M. Musil, kanovník a městský děkan. Schůzi: zahájil p. dr. Domabyt uvlátáním pana děkana i kolegů, kollega Hrubý povzbudil k vzájemné lásce s vybidnutím k častějším nyní schůzím. Při společném obědě za přítomnosti vldp. P. Zimy proneseny přpitky Sv. Otci, panu biskupovi, jemuž poslán do Chrasti holdovací telegram, a přpitek učiněn panu spirituálovi a všem ostatním představeným a professorům. Vlastnoručním dopisem ze dne 2. srpna dostalo se od Jeho Excellence pozdravu jubilantům: Důstojným a milým jubilantům v Hradci Králové. Potěšen projevem synovské oddanosti, jehož se mi dostalo o 25. ročníci kněžství, Vámi slavené, vzdávám vřelý arcipastýřský dík a prosím Pána Boha, aby Vás hojnou milostí zachoval, a provázel k zlatému jubileu šťastného kněžství. Váš oddaný Josef, biskup. — Na šťastnou shledanou po pěti letech!

Sjezd abiturientů z roku 1886. Ve dnech 6. a 7. t. m. sjeli se v Hradci Králové na popud milého kolegy, faráře V. Rameše, jenž důležité životní záznamy o všech kolezech svědomitě vede, abiturienti hradeckého gymnasia z roku 1886, aby po čtvrt století se zase spatřili, vzpomínky na krásná léta mládí a studii oživil i přátelsky se pobavili. Ze 67 abiturientů, kteří před 25 lety plni ideálů opustili po maturitě gymnasium hradecké, zemřelo celkem 14 a z 53 abiturientů na živu pozůstalých sešlo se pouze 22 a sice P. T. pánové: V. Baše, farář ve Chvaleticích, Albert Bervid, mor. zem. rada v Brně, Al. Černý, c. k. okr. školní inspektor v Jičíně, dr. Alb. Guth, lékař v Hradci Král., P. Cassian Hek, definitor a převor kláštera milosrdných bratří v Brně, Ludv. Hora, farář v Dašicích, Jan Javůrek, vrch. revident severozáp. dráhy v Nymburce, dr. Ar. Kalina, advokát v Jaroměři, dr. Dobr. Krejčí, tajemník stat. kanceláře král. Českého, Josef Krapka, oficiál státní dráhy v Praze, Josef Kovář, farář ve Vlčicích, Frant. Kutnar, farář v Pilníkově, Aug. Novák, farář v Dobřenicích, Josef Novotný, odbor. učitel v Kolíně, Karel Novotný, říd. učitel v Dobřanech, Václ. Pechaň, vrch. pošt. správce v Josefově, Josef Pelikán, vrch. pošt. oficiál v Praze, O. Püchl, c. k. míst. rada v Žamberku, Vinc. Rameš, farář v Radimí, Frant. Spora, rada zem. soudu v Olomouci, Fr. Šmatolán, úč. zádušní revident král. hl. města v Praze a Em. Teplý, professor v Pardubicích. Vedle těchto dostavilo se ještě 11 kolegů, kteří gymnasiu hradecké před oktavou opustili a sice: P. T. pp.: E. Černý, mag. farmacie v Chlumci, J. Ferbas, okresní zvěrolékař v Č. Skalici, V. Hruška, adv. úředník v Hradci Králové, P. Chalupa, zvěrolékař v Kostelci, J. Košťál, lékárník v Ml. Vožici, J. Klepl, odbor. učitel v Nechanicích, K. Machek, statkář ve Střebši, J. Morávek, inag. farm. v Kuklenách, J. Nos, učitel v Praž.

Předměstí, B. Vančura, ředitel kanceláře okr. výboru v Nechanicích a V. Zámečník, hosp. správce ve Stěžerách. Od posledního sjezdu v roce 1906 zemřeli kolegové: Dolanský, Stejskal a Kraus. Milé to byly chvíle, které jsme na sjezdu zažili, zvláště v neděli večer, kdy vzpomínáno na milé pány professory i kolegy v animované záhavě do pozdních hodin. V pondělí sloužil kol. Kutnar za assistance kolegů P. Heka a Kováře zádušní mši svatou v kostele Mariánském za zesnulé pány professory a kolegy, při níž dojemně zazpíváno: »Odpočinutí věčné«. Po prohlídce gymnasia za přítomnosti seniora sboru a zat. ředitele p. profesora Fischera a p. prof. Svobody, a po prohlídce města, dali se přítomní fotografovati; banketem, srdečnými přpitky a slibem, že se za 5 let -- dá-li Bůh -- abiturienti zase sejdou, sjezd skončen.

Z obchodního gremia. Ve schůzi výboru dne 8. t. m. uctěna památka zemřelého p. J. Komárka a A. Faltina. Vypracován a dán obchodní akademii návrh na reformu pokračovacího obchodního školství. Podá se stížnost k poště do pozdního dodávání zásilek a nedělního vybírání schránek, jež má být častější. Podán referát o volbách do berních komisí. Dr. příští schůze vypracuje se referát o povinném ručení pro členy gremia. Uspořádá se zájezd na výstavu v Heřm. Městci. Vzdán dík býv. předsedovi panu Špalkovi za propůjčování místností. Schůze nyní budou vždy v Záložně. Archiv nachází se u místopředsedy. Starší časopisy darovány ústředně. Táž poslala poděkování za dar obchodníků v obnose 307 K. Podána petice k ministerstvu železnic stran stejné slevy dětem do 14 let na drahách jako dosud do 10 let. Páni členové, mající různé zkušenosti ve příčině nekalé soutěže, sdělte je předsednictvu! Jedná se právě o předlohu dotyčného zákona a máme dáti do Prahy dobrozdání. Hejtmanství se vyzvalo, by bez zaplacení inkorporační taxy nepovolalo živnosti. Podniknuta rozsáhlá akce k zamezení podomního obchodu a navázány styky se společenstvem hostinských a spolkem majitelů domů. Učiněno udání pro jedno neoprávněné obchodování.

Jmenování. Professor státního gymnasia v Jindřich. Hradci p. Jos. Kofínek jmenován byl ředitelem státního gymnasia v Hradci Králové.

Osobní. Professoru stát. gymnasia v Hradci Králové panu Frant. Fischerovi udělen titul školního rady.

Pouť na Rožberk. V úterý dne 15. srpna na svátek Nanebevzetí Panny Marie bude pouť u kapličky na Rožberku. Kázání bude o půl 5. hodině odpolední. Prosí se o hojnou účast věřících. -- Všem, kdož až dosud jakýmkoliv způsobem přispěli na novou kapli rožberskou, vzdávají se mnohonásobně díky. Zaplať Pán Bůh!

Výlet pořádá v neděli dne 13. t. m. Jednota katol. tovaryšů na Zvičinu. Při té příležitosti prohlédnou se údolní přehrady lábské u Bílé Třemešné. Odjezd z nádraží královéhradeckého o půl 11. hod. dopoledne. Návrat v 8 hodin večer. Přihlášky přijímají se v Adalbertinu (č. dveří 1.) a u p. J. Černého na Velkém náměstí (č. 40.)

Pěvecké sdružení pražských učitelů na svém tourné má na zřeteli Králové Hradec; a jak nám známo, představí se našemu P. T. obecenstvu jako nová vážná korporace umělecká, jaké naše král. Čechy dosud neměly. Koncerty budou dva, a to dne 10. září t. r. v Klicperově divadle. Od prvního koncertu (v lednu 1910) vystoupilo sdružení pražských pěv. učitelů v Praze již desetkrát a na českém venkově uspořádalo 9 koncertů. Hudební aesthet univ. prof. Z. Nejedlý prohlásil v hudebním listě »Smetana« první samostatný koncert sdružení v Praze za epochální událost v dějinách sborového zpěvu. Místopředseda Ústřední Jednoty zpěv. spolků českoslovanských prof. dr. J. Theurer ve Věstníku pěveckém vytká sdružení za úkol, povznášeti svým příkladem úroveň sborového zpěvu našich zpěváckých spolků v Praze i po venkově. Sdružení bylo mnohokrát také již poctěno ve svých zkouškách vzácnými návštěvami vynikajících hudebních skladatelů a předních kritiků, kteří se velmi pochvalně vyslovili o jeho uměleckých snahách a obdivuhodném stupni výkonnosti. Zpravidla vynesly tyto návštěvy Sdružení nové sbory, ještě jako rukopisné novinky jemu věnované. Členstvo prokázalo za celou dobu, co sdružení trvá, také vskutku ideální nadšení pro sborový zpěv, uloživši si za dobrovolnou povinnost neobměškati ani jedné zkoušky pěvecké; týdně dvakrát po 3 hodinách (mimořádně i vícekrát) cvičí se ještě doma.

K uctění památky zesnulého svého spoluzakladatele. čestného člena a bývalého dlouholetého starosty p. Antonína Komárka věnovala Záložna v Hradci Králové 50 K Družstvu pro stavbu Sokolovny v Hradci Králové a 50 K České zemské komisi pro ochranu slabomyslné mládeže.

Záložní úřední ústav v Hradci Králové, expositura v Cnrudimí, zahájila činnost svoji již dnem 10. srpna r. 1911.

Bankovní zprávy, vydávané Českou bankou, přináší ve svém srpnovém čísle následující články: »Skoncování bankovní otázky«. »Katastrofální sucho a jeho hospodářské následky«. »Vliv Egypta na mezinárodní trh peněžní«. Úspory na státních drahách« atd. — Bezplatné pravidelné zasílání tohoto listu možno si zajistiti přihláškou u České banky (Václavské nám. 22) a jejích filiálék v Hradci Králové, v Liberci a na Smíchově.

Všeobecný sjezd hostinských českoslovanských konal se dne 8. t. m. v Hradci Králové. Sjezd četnou účastí vyzněl ve velikou manifestaci. V Klicperově divadle jednomyslně schválena resoluce, v níž vysloveno přání po smíru obou národností v Čechách; protesto-

váno proti chystané obnově zákona o zemské dávce z piva; nechť zemský sněm změní zákon o dávkách nápojových a hudebním; nechť říšská rada má na zřeteli, že pivo nesnese vyššího zdanění. Přijal projev pro nutnost průkazu způsobilosti; následovala resoluce, v níž se žádá větší ochrana stavu hostinského od obecních sarospráv. — Usneseno, aby příští sjezd roku 1912 konal se v Mladé Boleslavi.

Výlety polodenní a celodenní z Hradce Králové. Takový název nese nová praktická knížka p. L. Domečky, která vyšla nákladem Bratří Peřinů v Hradci Králové. Dosud jsme tak podrobných a velice věcných informací v příčině výletů z Hradce Králové neměli. Výhodné spojení železniční umožňuje pohodlnou komunikaci na všechny strany a knížka Domečkova jest velice dobrým rádcem pro výlety do nejbližšího okolí i do míst dosti vzdálených. Pečlivě sebrané informace jistě přivítají s povděkem jak obyvatelé hradečtí, tak i obecnost z nejbližšího okolí.

Na Pouchov. V neděli dne 6. srpna konal se slavný pohřeb zemřelého pana Komárka z Hradce Králové na Pouchov. Všecko bylo velice hezké, pohřbu křesťanského důstojné. Zvěčnělého doprovázela honorace hradecká v čele se slavnou městskou radou a panem purkmistrem drem. Uvřichem až k rodinné hrobce. A tu se stalo něco na Pouchově, co naplnilo celé pohřební shromáždění velikou nevolí. Najednou při posvátných zpěvích a modlitbách kněží s věřícími, právě, když mrtvolu spouštěli do hrobu, začali z blízké hospody tlouci na buben a hrát taneční kousky, čímž celý posvátný úkon byl rušen a kažen. Účastníci pohřbu hlasitě na tuto protizákonnou nepřistojnost reptali: »Což nemají zde na Pouchově již úcty ani k mrtvole a neslyší, že se zvoni?« Je-li hostinec tak blízko kostela, že zvuky hudby hostinské pronikají plnou silou až na hřbitov a do kostela, měla by správa obce Pouchovské naříditi, aby v čas bohoslužebných úkonů, zvláště při pohřbech, v hostinské zahradě se nehrálo. — Jeden z účastníků.

Z Piletic u Hradce Králové se nám píše, že dne 7. srpna, když snesl se déšť nad okolím, udeřil blesk a zabil synáčka vážené rodině pana Černého, statkáře v Pileticích. Všecky pokusy nešťastného hochy (14 let mu bylo) přivést k životu byly marny. Bolest vážených rodičů jest veliká a všude dochází živého ohlasu. Hoch opravňoval k nejlepším nadějím. Manželům Černým zůstává na živu již jen jediná dospívající dceruška, která při neštěstí zachráněna bez úrazu. Pohřeb konal se za velikého účastenství do Pouchova.

Hofice. Několik zbožných ctitelek Matky Boží pojalo úmysl upravit sloup a sochu Panny Marie na náměstí a sebralo k tomu cíli slušný obnos. Poněvadž komise umělecká však prohlásila, že by ozlacení sochy a natření sloupů, jak bylo projektováno, bylo sice nejlaidečnější, ale naprosto neumělecké, ba křiklavé, ubrání pak kamene do přirozené barvy bylo příliš pracné a zmenšilo by rozměry původní, přijalo čtyřčlenné komité, jež se k tomu cíli utvořilo, návrh ředitele sochařské školy za svůj, aby podána byla žádost k ministerstvu veřejných prací o provedení sloupu a sochy s příslušným uměleckým podstavcem ve škole sochařské. Poněvadž však jen materiál by stál dle hrubého rozpočtu na 3000 K, obrátil se komité na všechny zbožné katolíky, by každoročně opravy sochy mariánské, jež se do 10 let stane nezbytnou, pamatovali a své milodary buď panu Ant. Bičíšovi, knihaři, neb panu Jos. Durdíkovi, kloboučníku věnovali. Poněvadž provedení bude trvati 5 až 6 let, je žádoucí, by potřebný obnos nejdéle do roka se sešel. Doufáme, že, jak nejednou se stalo, Matka Boží si vzbudí zámožnějšího dobrodince, který nemá povinnosti k rodině, neb jiných, velice nutných výdajů.

V nejbližší době vyjde náš oblíbený kapesní kalendář Křesťanský organisátor

Kalendář zvláště letos jest sestaven z velice praktických článků z pera nejlepších našich organisátorů.

Vázán jest vkusně v celoplošné v ceně obvyklé 70 hal.

Objednávky přijímá

redakce čas. »Práce«, Josef Polák v Hradci Králové v Adalbertinu neb Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Uhelná Příbram na Chotěbořsku. Jaké kandidáty měla strana agrární a jakého mají náboženského ducha její předáci, vysvítá z tohoto příkladu: Po schůzi, kterou tady měl agrární kandidát pošt mistr Hladinec, rozhodl se jeden vážný soused takto: »Věřím již, že do strany agrární cpou se všichni protinábožní lidé. Tak tento pan Hladinec tady byl, když šel pan farář zaopatřovati. Když lidé poklekali, pan Hladinec prohodil: »To jsou hloupí lidé, když se klaní před kouskem placičky.« Kdyby tento pan Hladinec byl skutečně člověk vzdělaný a snášlivý, pak by takto katolíky neurážel a neměl tolik smělosti vtírat se za poslance katolického lidu.« Tento výrok pošt mistra chce onen náš soused odpisovati. Mají to agrárníci na našem okrese pěkného vůdce! A pak se ještě zlobí, když jim vytýkají protikatolického ducha. Tak, kdo pak jest teď prohlédavější, oni, nebo my katolíci, kteří se nechceme dáti takovými vůdci vésti? Také bychom si již jednou přáli, aby agrárníci na našem okrese již s tím ujišťováním pře-

stali. Myslí-li to s náboženstvím upřímně, jsou napáleni oni.

Do Činěvsí. V srpnovém čísle »Volné Myšlenky« pochvaluje si dopisovatel, že na přednášku J. Cvejna sešli se přece pokrokoví inteligenti. Škoda, že prý ta přednáška nebyla venku pod širým nebem! (To je škoda, bylo by mi slyšet!) Ženské prý rády nejdou do hostince (protože na poslouchání nějakých slátanin nemají času). Půda pro vystupování z církve je zde prý pěkně připravena; jen prý má někdo začít! Páni volnomyšlenkáři prasi, až jsou z toho hromádky. Ženské o přednášky nějakého odpadlíka vůbec nestojí, protože jsou věřícími katolíčkami; ani evangeličky nechť se Volnou Myšlenkou mazati, protože v Pána ještě věří, kdežto Volná Myšlenka v brožurce na str. 13. výslovně tvrdí, že »Nejde o žádný problematický boj s klerikalismem, o žádnou opouštění církve a hledání nového »lepšího náboženství«, nýbrž jde o promyšlený, uvědomělý a usoustavněný zápas s náboženstvím vůbec.« A stanovy Volné Myšlenky v čl. 8. podotýkají: »Členové se zavazují žiti a zemřiti mimo každou církev.« A na takovéhle nápady chcete lapati ženské? Kteří vás neznají, ti za vámi půjdou, ale opravdová česká dívka vám ukáže záda a jinou vám zahrajou. Ze z ostatních lidí konservativních nikoho nedostanete, to víte už dávno. Po přednášce, kterou kromě protestantů skoro žádný katolík neposlouchal, říkalo se, že měl odpadlík mlčet. Volná Myšlenka sice povídá, že půda je k odpadu velmi pěkně připravena. Jen má někdo začít! Ale jak ta přednáška účinkovala, to dokazuje skutečnost, že se nikomu do toho nechce. Řečník dostal za svých pár frází do kapsy, aby se najedl a napil, a pak odešel a nezanechal tu nic, leda trochu páry a hromádku prachu, který vítr na pole rozfouká. Povídate: »Budeme-li se stále ohlížeti, aby jiný začal, nedospějeme ku předu.« Svata pravda. Na Toho, před Nímž vás zodpovědnost čeká, mysliti nechcete, ale díváte se stále za sebe na výrobky své »práce« a proto se okolo nich točíte do kolečka a »nedospějete ku předu«. Ze se vám po ženských tak stýská, není divu. Známe vás i původ, z něhož pocházíte. Ze ta přednáška počala básní »Ve lví stopě«, to se vám povedlo. Inu — lev je velká kočka a ta škrábe. Rádi byste škrábali, píchali, štváli a pak ve rmutu lovili, protože klidu v sobě nemáte. Ze se »Sokol« k tomu propůjčil, aby písněmi přednášku nevěře a odpadlíka uzavřel, to Sokolu ke cti neslouží. Vždyť přece Sokolové tolikrát hlásali, že jsou institucí všennárodní. Mají snad sokolské jednoty býti filiálkami mezinárodních vědeckých sdružení? A jestliže jste chtěli svým zpěvem dáti důraz na smýšlení národní, proti nápadům V. M., protože je to bylina nevlástenická, cizácká, tedy to volnomyšlenkářům řekněte, aby se vašim stejnojmenným nechlubili. — rak.

Chotěbořsko. Z denních i krajinských listů je veřejnosti již znmo, jak hroznou katastrofou byla postižena obec Vepřkov. Dravý požár proměnil ji 31. července v trosky a sutiny, ze kterých ozývá se zoufalý nářek a pláč. Škoda, chudým občanům způsobená, odhadnuta na půl milionu korun a není ani z desetiny kryta pojištěním. Chotěbořský pan c. k. okresní hejtmán poznal, že, nemají-li pohoteli propadnouti zoufalství, je potřeba záchrannou akci uvést v plný proud. Přesvědčiv se o rozsahu veškeré pohromy, odejel hned 2. srpna do Prahy k panu místopředsedě knížeti Thunovi a svou přímlovou dosáhl, že pan c. k. místopředseda ihned věnoval pohotělým 1000 K z vlastních prostředků a 2000 K ještě poslal. Pan okresní hejtmán docílil též toho, že záhy bylo odesláno 36 zákopníků do nešťastné obce a postaveny tam veliké vojenské stany, aby ubožáci měli aspoň kde přenocovat. Císař pán na žádost, panem c. k. okresním hejtmánem vřele doporučenou, věnoval pohotělým 5000 K. Všecko, co mohlo být se strany našeho c. k. okresního hejtmánství ve prospěch ubohých vykonáno, se stalo. Pan c. k. okresní hejtmán doprovázen c. k. okr. školním inspektorem, c. k. okresním lékařem, okresním delegátem zemědělské rady přes den dojížděl na místo neštěstí a uděluje potřebné rady a pokyny. Rovněž okresní starosta náš a zemský poslanec pan Adam chopil se prací záchranných, jak velela mu čest a hodnost jeho úřadu. Po tři prvé dny trval mezi nešťastníky a přispíval radou i skutky. Když škoda byla náležitě odhadnuta, svolal pan poslanec schůzi okresního zastupitelstva a vřelými slovy ujal se nešťastné obce. K jeho návrhu věnováno Vepřkovu od okresu prozatím 5000 K. Pan poslanec navrhl též, aby byly rozeslány informační a prosebné listiny na vhodná místa a osoby. Odeslány byly žádosti k c. k. ministerstvu vnitra, k c. k. místopředsedě. O podporu požádány všechny okresy v Čechách, ať české i smíšené. Přes 170 proseb bylo rozesláno různým hodnostářům a bohatcům. I okresní zastupitelstvo s panem starostou a poslancem Adamem v čele konalo svědomitě svou povinnost, co mohlo vykonati, vykonalo. Pan poslanec též osobně intervenoval u pana místopředsedu, vyhlíčil onu spoustu a bídu, kterou zanechal po sobě požár, a byl ubezpečen všestrannou pomocí.

Sjezd křesť. soc. textilkářů v Novém Městě n. Met. Pořádá se dne 20. srpna o 9. hod. dopoledne v místnosti hostince pana Hájka na náměstí. Referenti: J. Katnar z Hradce Králové, V. Bibus, tkadlec z Ústí n. Orli., F. Matoušek, dílovedoucí z Hronova. Po referátech rozpravu textilkářů. Odpoledne o 1. hodině v témže hostinci porada domácích tkalců. — Dostavte se co nejdříve! — Ústřední představenstvo Všeodbor. Sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové.

Hilnecko. Vzácný příklad lidumilnosti osvědčil J. E. ndp. biskup dr. Doubrava na svém letním pobytu ve

Vortově. Pann Frant. Brožkoví, lesnímu hajnému, narodil se synáček a Jeho Excellence sám dítě pokřtil a neobtěžoval sobě 31. července přijeti ku sv. křtu do vzdáleného iarního kostela v Kamenickách. Za kmotra přihlásil se sám ochotně host Jeho Bisk. Milosti pan Bohumil Hobzek, c. k. gymn. professor z Hradce Králové.

Skuteč. Naše přetřesená obec nyní se chystá k stavbě nové školy a elektrického osvětlení. Proti nové budově školní uvědoměli občané nic namítati nemohou. Ale hned také elektrika v místě, kde schází vodní pohon? Při nynějších vedrech znovu občanstvo hromadně stýská na to, že tak dlouho není postaráno o dostatek pitné vody, ač se strádání tak často opakuje! Napřed věc nejdůležitější a pak teprve ostatní.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovavřazení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Celá uznává od vřel. sféry duchov. k dispozici.

Památná schůze mládeže ve Smržově u Smřic n. L.

Doopravdy památnou zůstane u nás neděle 6. srpna, kdy mládež naše konala svoji schůzi; co řečníci byli pozváni vldp. J. F. Konečný, farář v Pouchově a p. Jiří Orlický, tajemník z Hradce Králové. Poněvadž se p. Orlický pro vyskytnuvší překážku nemohl dostaviti, mluvil vldp. farář na téma »Naše snahy«. Schůzi zahájil předseda okraskního sdružení mládeže přítel Boháč z Velké Skalice, načež hojně se dostavili členové z okolních skupin zapěli hymnu mládeže »Rozvíme prapor«. Slovný řečník mluvil přesvědčivě, klidně, strhuje poutavou svojí přednáškou k častému souhlasu; řeč jeho zanechala velice hluboký dojem v posluchačích. To ovšem páliho přítomné agrárníky, kteří byli seznámi na rychlo z celého okresu a žádali o slovo. Ačkoliv to jim nemuselo býti uděleno, stalo se tak přece, to proto, aby se jednou vymluvíli a aby lid poznal, jak hloupě tlačají. Hlavní slovo měl jakýsi p. Prokop, o kterém nevíme odkud je a co je. To ale nevadí. Začal vytýkati straně křesť. sociální nepěkné činy. Řeč jeho (možno-li to řeči nazvati) byla vlastně pouhým čtením z jakési agrární brožurky: obsahovala známé frázičky a překrouceniny o naší straně, na které mu vldp. farář Hladce, svým jemným, místy humoristickým způsobem odpovídal. Vida se na jednom poli poraženým, utíkal p. Prokop k novým výmyslům a tak přebíhal z jednoho na druhé; koktavě předčítal, chvílemi zase mlčel, nevěda, co by měl dělat, až to bylo trapným. Vldp. řečník dokázal svému odpůrci, že nezná ani svůj vlastní agrární nátož náš program. Vždyť na p. Prokop tvrdil, že prý náš program obce němčinu za státní řeč, načež ovšem mu vldp. farář předložil náš program a odstavec o českém státním právu a našim stanoviskům vůči němu vyložil. Pan Prokop tvrdil několikrát, že prý není rozdílu mezi programem našim a agrárním, kulturní otázky máme prý stejné a krátce že jsme svůj program od nich opsali. Za velké veselosti dokázal vldp. řečník, že program náš je o 10 let starší agrárního, že máme v programu náboženství, věci stavovské, čehož v agrárním programu vůbec není. Hlavně však že lišíme se v otázkách kulturních, jelikož my stojíme na stanovisku katolickém, kdežto agrárníci jsou pokrokoví čili bez náboženství. Pan Prokop otepav se z této blamáže, kterou utrpěl svojí nevědomostí, dokazoval, že strana agrární počala Bílou Horou, ba snad ještě dříve. Vldp. farář ukázal nejstarší její program, který je vytištěn až před 8 lety, takový vztah mají agrárníci k Bílé Hoře. Po těchto nezdarech uznal p. Prokop za dobré vstoupiti do debaty poslední volby, při čemž mu vydatně pomáhali různí starší i mladší agrárníci, ba i agrárnice, které pod oknem na dvorku hostince dělaly takový rámus, že na vzdělané a inteligentní slečny českého venkova musel vyjít p. hostinský a je rozeznati. Ubohé agrární dívky, v ty konce vás přivedlo agrární vzdělání; smutné vysvědčení. Pod okny cizího domu hulákají obyčejně nezvedení neb nerozumní kluci — ale slečny z agrárního dorostu?! Jak docela jinak chovaly se naše dívky a ženy velice čestně v místnosti přítomné za řeči protivníků. Již na tom je viděti, jak se vzdělává u vás a jak u nás. — Hlavní důkaz naší špatnosti našli p. agrárníci, že jsme se o posledních volbách spojili se soc. demokraty a že p. redaktor Šupka doporučoval

zvláštním obětníkem důvěrníkům na Jaroměřsku, aby při užších volbách nevolili agrárníka, nýbrž sociál. demokrata. Vldp. farář jim však dokázal, že „Zat“ 27. července t. r. napsala, že agrárnícký „Čep“ lze, popírá-li, že 15 agrárníků-poslanců nebylo zvoleno pomocí sociálně-demokratických hlasů. Vldp. řečník nabídl protivníkům vlastní jejich leták, v němž upozorňují, že agrárníci budou voliti sociál. demokraty, a sociální demokraté agrárníky proti klerikálům. Náš důvěrník p. Černý prohlásil za nepravdu co mluveno o p. Šupkovi a nabídl 200 K na Matici Školskou, když to agrárníci dokáž. co o p. Šupkovi mluvili. Přes dvě hodiny hádali se o tuto věc agrárníci, až konečně přinesen Štůt a obětník, nemohli dokázati ničeho; dověděli se jen, že p. Šupka odporučoval jim nevoliti agrárníka. Pan Černý ukázal se v debatě velice obratným a řízně potíral agrárníky, předčítaje jim jich nelidské štyraní proti nám a bezbožské činy proti víře. To ovšem je páliho; strhli proto povyk a předseda jen stěží udržoval pořádek. Když hluk se stával větší, navrhl p. Pultar z Pouchova konec debaty o půl 8. hod. večer skoro p. pěti-hodinové schůzi. Byl také již nejvyšší čas. Lidé naši přestávali již mlti trpělivost nad zpupným chováním agrárníků hochů i „dívek“ a když ukázal agrární dorost chuť k násilí a chtěl snad pěstmi na jevo dáti převahu, podobalo se již, že naši lidé se neudrží, aby nedali jim trochu za vypádení. Jen rozvážností několika mužů a našich předáků jakož i místního p. starosty se stalo, že schůze byla klidně ukončena. Pan starosta litoval, že ukázala se tu pravá vzdělanost agrárního dorostu a obdivoval zároveň vyspělost našich lidí.

My k tomu přičiňujeme jen malou poznámku. První naše schůze na Jaroměřsku, které počíná od hranic hořeti. Ten požár ponese se dále do vnitra okresu, sežehne vše, co je zkaženým a obnoví, zlepší vše, co má být pro naši stranu zachováno. Neoustupíme násilí, hrozám, ničemu. Jsme tu, to vědomí máme, to si nedáme vzíti, a když jsme tu, budeme pracovat, aby to též bylo znáti.

Účastník.

Různé zprávy.

Výroční den korunovace papežovy, 9. srpen (8 let panování) oslaven byl v Římě v Sixtinské kapli slavnými službami Božími, jichž se sv. Otec pro chorobu nemohl zúčastniti. Mši sv., již sloužil stát. tajemník kardinál Merry del Val, obcovalo 12 kardinálů, mnoho biskupů, hodnostářů papežského dvora, diplomatický sbor, členové římské šlechty a mnoho hostů.

Nový probošt na hradě pražském. Panovník jmenoval děkana kolleg. kapitoly u Všech Svatých na hradě pražském, řád. prof. církevních dějin na české universitě v Praze, dvor. radu dra. Františka Kryštůfka, proboštem této kapitoly.

Strana katolicko-národní se přihlásila dne 6. t. m. na manifestační schůzi v Praze (v hotelu Merkur) za účasti 208 delegátů a četných hostů k novému životu a obranné práci. Doufáme pevně, že na četných nezoraných brázdách vyvine tato strana úsilnou plí, tím horlivější, čím méně pracovníků posud jsme čítali. Vážná doba vyžaduje práce nejvážnější. Jako na Moravě kráčí dvě strany našinců přátelsky vedle sebe, podporujíce se v přečetných styčných bodech bratrsky, tak možno pracovat i u nás, třebaže přirozeně některé názory jsou rozdílné. Mnoho zdaru v prospěšné a obětavé práci katolictvu všem!

Kardinál vídeňský dr. Ant. Gruscha zemřel v sobotu na svém letním sídle v Kranichberku v věku 91 let. Zesnulý hodnostář, rodem Vídeňák, byl synem malého řemeslníka. Na kněze byl vysvěcen roku 1844 a počav kaplanem, postupoval v hodnostech, až roku 1890 ustanoven byl arcibiskupem vídeňským a roku 1891 kardinálem. Jako profesor založil ve Vídni spolek katolických tovaryšů a spolek mistrů. Zesnulý celý svůj život věnoval spolkům katolických tovaryšů, o něž si získal velikých zásluh; byl velmi účinným řečníkem a organizátorem. V posledních letech pro svůj vysoký věk nemohl se plně věnovati svému úřadu, proto ustanoven terstský biskup dr. Nagl jeho koadjutorem s právem následnictví. Pohřeb konal se ve středu.

Pokrokářské poutí. Pokrokáři katolickým poutím hlasitě se vysmívají, surovými názvy poctívali staré ženy, které se odvažují ke cti národního patrona nebo jiného světce někam putovati. Ovšem proti velice častým, jen zábavným výletům pokrokářských spolků nejsou. A ehle, teď připravují sami novou velikou pouť k místu upálení Jana Husa, aby své nadšení pro něho poslali. Dne 5. t. m. „Pokrokové Listy“ píší: „V Hořicích utvořilo se družstvo, jehož cílem jest hromadná návštěva Kostnice z Čech v roce 1915. Každý účastník bude červencem letošního roku počínaje platiti měsíčně 2 K příspěvku, i stačí uspořeno obnos na jízdné i ostatní výlohy cesty. Vítáme podnět vyšší z valné hromady Sokola hořického co nejupřímněji, neboť oživovat památku velikého bojovníka za lidská práva, za svobodu člověka za právo a pravdu — slovem: za lidské ideály... jest čin veskrze záslužný. Jest jisto, že ničím nedáváme svou úctu k našim mrtvým bojovníkům tak na jevo jako svým životem... Proto nesmíme podceňovat podnětu, vyšlého z řad Sokola hořického. Navštíviti mi-

sta, kde statečně krácela vpřed noha vězením zmořená, kde celý svět, od učeného preláta do prostého občánka s nenávistí sice, ale jistě také s tajným obdivem zíral na vychrtlou postavu, jež se zářícím zrakem, plamennými slovy tepala zlořády nadprávi a nemravnost mocných tohoto světa, navštívit památné vězení, chrám, kde slavný mistr nezlozen, nezkláčen vytkl své krásné: přesvědčte mne a pak odvolám, — představit si v duchu, jaké síly, co zápasů a napětí i utrpení byly svědky staré stěny kostnického chrámu, to všechno lehce se umožní i chudšímu Čechovi, stane-li se členem hořického družstva. Dvě koruny měsíčně odloží lehce, kdo následovat chce Husa v jednom z jasných příkladů jeho života, vyřádkovaných slovy: žijme prostě! Nám Čechům Kostnice jest a musí býti každému jedním z nejdražších koutů světa. Jako Králíky, kde dokončen zdárně překlad bible králické, jako místo, kde přemýšlel Chelčický, jako staroměstská radnice, v níž Jiřík za krále zvolen, jako památka Žižkova a místo, jež pobyt Komenského nesmrtelnými učinil, tak i Kostnici musí znát každý Čech. Tam putovati by mělo býti povinností českých lidí a především těch, již veřejně působí. . . . Přejeme krásnému podnětu mnoho zdaru, mnoho účastníků. Necht' se reprezentujeme v r. 1915 v končinách nad modrými vlnami bodamského jezera dostoje. A až nad památným kamenem, kde stála hranice Husova, zahlaholí zase česká plseň, až zavzní chorál: „Kdož jste boží bojovníci...“, necht' zaburácí, ze šiku tak mohutného jako byl tábor, před nímž prchali kdys nepřátelé čisté pravdy v divém a zmateném děsu.“ — Tedy cizí Kostnice nám musí býti jedním z nejdražších koutů světa! — Ale hne-li se katolík na pouť přes hranice k vůli vlastním ideálům, již se ozývá pokrokářské reptání, jak se zanášejí zbytečné peníze do ciziny! Pouť ta prý jest povinností! Ale když Čechové putují k domácímu místu umučení svatého knížete Václava, který si získal o celitost a vyšší kulturu našeho národa tak obrovských zásluh, to už jest zbytečností. Korunky na nákladnou kostnickou pouť se sbírají předem. Katolíci jsou vystaveni posměchu, i když utratí na pouť jen několik dvacetihalefů. Husité tedy půjdou do Kostnice, aby si připomenuli statečnost Husovu, jeho odpor proti nespravedlivosti; katolík však nesmí chodit do míst, které jsou svědky zmučlosti a spravedlivosti světů katolických. Jen tedy na obě strany spravedliví! A velebíte-li svobodu, jen jí popřejte trochu také katolíkům. Poslední řádky jsou nejzajímavější! Uvažte, čeští antimilitaristé zapělí „Kdož jste Boží bojovníci“, budou zpívat: „Hrr, na ně hrr, bijte, zabijte, nikoho neživte!“ Volnomyslenkářští husité zapělí píseň, v níž není ani slůvko o vlasti, která však obrací zřetel k zákonu Božímu (nikoli k racionalismu) a k fyzickému boji. Bude to potřebí už proto, aby se poznalo, jací lidé „se vši upřímností“ hlásí se k zásadám mistra Husa a husitských bojovníků!

Čestná u okresního soudu v Teplicích jazykem neobvyklým. Jistá pražská továrna zaslala 28. července c. k. okresnímu soudu v Teplicích českou žádost za vydání platebního rozkazu v upomínacím řízení proti českému obchodníkovi v Trnovanech u Teplic. C. k. okr. soud v Teplicích oddíl IV. (podepsáno dr. Max Lederer) usnesl se ještě téhož dne 28. července 1911, o tomto rozhodnutí: č. 420-11-1: „Žádost se zamítá, poněvadž není podána v jazyku německém, který u tohoto soudu jediné je v zemi obvyklým jazykem.“ Ovšem „samospasitelná“ němčina musí býti všude uznávána i v té nejčestější krajině.

Zveřejnění dotě. Na mezinárodním sjezdu horníků, který se v minulých dnech konal v Londýně, jednomyslně schválena byla resoluce německé delegace: „Kongres soudí, že poklady země patří národu, a že mají býti státem dobývány ku prospěchu celého národa.“ Zcela správně. Na pf. v severozápadní uhelné pánvi české uhlí české za habku vyváží se do Němec, z českých pokladů nemá český člověk téměř nic, za to bohatnou z pokladů těch cizáci — uhlobaroni . . .

Více samostatnosti je třeba našim lidem. Nedostatek této drahocenné vlastnosti jeví se u našich v celém jejich jednání i v malichernostech. Vezměme na příklad jen v úvahu rozdíl, jak se u nás cestuje drahou a jak v cizině. Naši lidé ve své nesamostatnosti, nesobeštěčnosti, vrozené již chybě — „spoléhá se na jiné“ — jsou samá otázka. Chodí životem jako živé otazníky. Nikde jinde nebijí ta osudná nesamostatnost v naší povaze tak do očí, jako na našich drahách: „Prosím Vás, kde pak je pokladna, prosím Vás, kdy pak odjíždím, kdy pak budu na místě . . .“ a takových podobných tisíc otázek uslyšíte na našich nádražích. Vy víte dobře, že všude jsou návěstní štíty, ukazovače směrů. Vy jste přesvědčeni, že tazatel ví, kdy jeho vlak odjede a kdy bude na místě. Než — nedůvěřuje sobě. Chce to slyšet stále, několikrát. Touží po tom, aby mu to bylo potvrzováno, aby se mu správnost jeho údajů vždy znova a znova dokazovala. Vstoupíte do kupé a mezi všemi cestujícími má sotva jeden jízdní řád, a to ještě je cestující z povolání. Ten pak je neustále obtěžován, jeho jízdní řád putuje z ruky do ruky. Jak oproti tomu cestuje se jinde! Bez stálého ptaní, bez zneklidnění, spěchu a chvatu. Vidíme všude samostatně, na sebe se spoléhající lidi, kteří se po nikom neohlížejí, nikoho neobtěžují; nepotřebují nikoho, kdo by za ně myslil, kdo by je strkal. V kapse mají jízdní řád a dobře jdoucí hodinky a tyto dvě věci jim poví vše, na ně se mohou nejlépe spolehnouti.

Nové zdražení. Spojené rakousko-uherské rafinerie petroleje zvýšily ceny petroleje o další 2 K na 32 K z Bohumína. — Kartel rafin. cukru usnesl se 29. červen-

ce zvýšiti ceny bílého cukru o 3 K. Cena činí nyní 82¹/₂ K z čes. rafinerií za 100 kg. — Také továrníci prádla zvyšují ceny linců, manžet a náprsenek od 1. srpna t. r. o 10 procent.

Všelicos. V Bukovině poslední deště rozvodnily řeky tak, že unášejí střechy sesutých domů, dobytek a stromy. Také v Mandžursku mnoho osad jest pod vodou, při čemž na sta Číňanů přišlo o život. — Útoky na železnice ve Francii množí se a nabývají hrozivých rozměrů. — Za svatebního veselí v domě jednoho majitele továrny na stělný prach v Jemenu vybuchlo velké skladiště prachu, při čemž nevěsta, ženich a všech 26 svatebčanů přišlo při výbuchu o život. — Velitel moskevského vojenského okresu předal válečnému soudu v posledních dnech 59 vyšších důstojníků a úředníků intendantury. Senátor Meden žádá za trestní stíhání přes 1000 sibiřských úředníků pro podvod, vydírání atd. Očista Ruska pokračuje. — V Praze hostění byli členové všeobec. svazu samosprávných inženýrů, architektů a hygieniků Francie, Alžírsko, Tunisu, Belgie, Švýcarska a Lucemburska. — V Lipsku bylo na 60 proc. kovodělníků vyloučeno, čímž na 10.000 dělníků ocitá se bez práce. — V turecké armádě nabývá cholera úžasných rozměrů. — V přístavě londýnském stávkuje na 25.000 dělnictva. — V jižním Charvatsku bylo mnoho osob poplácáno jedovatými mouchami; mnozí podlehli zraněním. — Studenti university v Tomsu na Sibiri zapálili universitní budovu, která se vším téměř úplně zničena. Zapálení to stalo se ze msty, že mnoho studentů zatčeno pro revoluční rejdy. — Na sjezd německých katolíků, tuto neděli v Mohuči zahájený, došlo 222 zvláštních vlaků a průvodu se zúčastilo 50.000 lidí. — Dne 6. t. m. k večeru rozpoutala se nad Prahou a okolím prudká bouře s vichřicí; smíchovské lázně byly i s kabinami a šatstvem právě se koupajících do řeky smeteny. Vichřice lámala velké stromy jako stébla. — Minulý týden omezeně v Berlíně následkem vedra 380 osob, z nichž 50 zemřelo. — Dne 8. t. m. přijelo do Prahy 85 uherských starostů a prohlédli si památnosti Prahy. — Obrovská mořská vlna v rozměru několika kilometrů přiválila se na východní pobřeží jihoamerického státu Nicaragua a zničila všechno, co zbudovala ruka lidská i mnoho životů lidských vzalo za své. — Hrabě Vojtěch Sternberg, meškalci právě v Mar. Lázních nepřimmo vyžval na souboj hr. Karolyho, který v uherské sněmovně mluvil o rakouské armádě způsobem urážlivým. — V Areně u Stradelli v Itálii bylo 50 koupajících se dětí náhle zasaženo větrnou smrští a vrženo do vody; všechny zahynuly. — Rakouská námořní správa vyjednává o koupi ostrovů Brionských, za něž požadují majitelé 27 milionů korun. Ostrovů brionských má býti použito za přístaviště nových rakouských dreadnoughtů, ježto přístav pulský jest prý málo hluboký. — V městě Norfolku amerického státu Pensylvanie nařídila správa města, aby koně byli opatřeni gumovými obaly kopyt za účelem zmenšení uličního hluku. Stejně každý povoz musí býti opatřen gumovými obručemi.

Živnostník a zemědělec. V Rakousku jest 1.052.000 živnostenských a 2.850.000 zemědělských podniků. Na rolníka připadá průměrně daní 21 K, na živnostníka 67 K. Podniky živnostenské platí o 40 milionů K daní více než zemědělské. Na ministerstvo orby jest v rozpočtu 32 milionů korun, na živnostenské věci pouze 1.100.000 K. Ovšem zemědělství jako základní stav zasluhuje dle toho patřičné pozornosti.

Způsob zkoušení mouky přemišné. Opatříme si 2 válcové sklenice as 27 cm vysoké v průměru asi 5 m, jež lze za laciný peníz dostati v obchodech s chemikáliemi. Zkoušíme-li, odvážíme z mouky, jež se dobře osvědčila, a jiné, již hodláme zkouseti, po 100 g, přidáme ke každé 5 g kvasnic a upravíme vodou 30° C teplotu, z každé jednotlivé těsto. Při tom nutno dbáti, aby množství vody bylo stejné, aby skouška byla spolehlivá. Jednotlivá těsta dáme do zmíněných sklenic a pozorujeme, které více kyne. Těsto z mouky s lepšími vlastnostmi stoupá a nakyne výše než těsto druhé. Nakynou-li obě těsta současně a stejně vysoko, nutno vyčkat, které se dále u větší výšce udrží. Při zkoušení mouky jiných druhů dlužno rovněž si tak počínati. Lepší kynutí těsta je zárukou přednosti výrobku před druhým, ať už je to chléb, houska atd. Při různých přípravcích, jimiž se má zvyšovati vydatnost výrobku, je přirozeno, že kvasinky vyvinou větší činnost tam, kde se jim poskytuje více výživných látek.

Otravnost kouření dokázal případně jistý berlínský lékař. Při ordinaci pravil k pacientovi: „Příteli, vy kouříte denně 20—30 cigaret!“ — „Ano.“ — „Nemyslíte, že vás chorobný stav jest následkem kouření?“ — „Ni v nejmenším.“ — Lékař potřásl hlavou. Pak vzal ze sklenice pijavici. „Chci vám něco ukázati“, pravil, „obnažte své ramě!“ Kufák tak učinil a lékař přisadil na bleďé ramě tenkou černou pijavici, ihned počala pijavice ssáti. Objem její se zvětšoval; pojednou nastalo v pijavici křečovitě trhání a padla k zemi — mrtvá! — „To způsobila pijavici vaše krev“, řekl lékař. — „Mám za to, že nebyla zdravá ta pijavice“, pravil kufák mrzutě. — „Dobrá, zkusíme to poznovu.“ Lékař nasadil na hubené ramě mladíkovo dvě jiné pijavice. „Jestliže obě tyto pijavice také pojdou“, řekl pacient, „pak více kouřiti nebudu.“ Za několik okamžiků spadly obě pijavice mrtvy s mladíkova ramena. — „To jest účinek jedu ve vaší krvi, jaký se objevuje u všech kufáků.“ — „Pane doktore“, pravil kufák, pozoruje zamyšlen mrtvé tři pijavice, „myslím sám, že máte pravdu!“

Výstraha před vystěhovatelstvem do Brazílie. Dle výnosu c. k. ministerstva obchodu ze dne 21. prosince 1910, č. 29.160 ex 1910, dostalo se tomuto ministerstvu

Příčiny průjmu u dětí. Kdežto v chladných měsících se u dětí průjem a zvracení poměrně řídkěji vyskytují a také ve stavu méně povážlivém, objevují se tyto zvláště v parných dnech tak zhusta a jich průběh bývá pak tak rychlý a nebezpečný, že úmrtní procento u dětí v této roční době úžasně stoupá. Příčiny tohoto smutného úkazu, který zejména ve velkoměstech nadměru hrozně vystupuje, ale který ani venkovských dítek nemají, jsou dvojí: Jednak jest to parnem nastalá ochablost zažívacích orgánů u dětí, jednak vliv náhlého rozmnožení zárodků v kravském mléce a chemický rozklad téhož. Vůči posléze jmenovanému škůdci může každá matka své dítě lehce uchrániti, používa-li na jaře, v době přechodu k zelené píci a pak v parných letních měsících co výhradní potravu pro kojence a děti ode dávna osvědčenou a skoro po půl století lékaři doporučovanou Nestlé-ovu dětskou moučku, která nejen nepodléhá rozkladu, nekysá a nepůsobí obtíži, nýbrž přímo chrání před účinky vysoké teploty, udržujíc pravidelnou činnost žaludku a vzbuzujíc pocit blahého uspokojení.

Prostý český zastupitelský sněm soukromého sdružení
... rok 1876. ...

půjčky na hypotéky i úvěry
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Závod založen r. 1898.

přátelná vyznamenání a doporučení.

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Poznámka. Redakce „Obnovy“ odporučuje všem „Pensionát v České Skalici“ rodičům, kteří si přejí, aby se jejich děti německy naučili, ale přitom se neobdělávaly a marně bez účelu zotavily. —

**Cenaľky, vzorky i roucha hotelová za ukážku
se za požádání franko zašlou.**

Objednávky vyřídí obratem
Biskupská kalitiskárna v Hradci Králové

Rozsáhlou výstavu paramentů

a veškerého chrámového náčiní ve dnech Všekatolického sjezdu uspořádá velkozávod

Josef Neškudla, Olomouc,

Poliščina třída 5.

Girový účet u Ústř. banky
č. 111.510.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/4%—4 1/2%, dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádanky** úplně bezplatně a vklady na ně učiněné úročí 5%, bez výpovědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání slošní listy pošt. spořitelny. Daň důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 31. července 1911 K 557.474.43.

Poskytuje zápůjčky na směnky a ručitelé

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uchovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5.

Technická kancelář

Ing. Lad. Malý, Ed. Špinar, Ad. z Nagy

v Týništi n. Orl.

(Poblíž továrny Ad. Novotný a spol.)

Provádí: Rozměřování a ohraničování pozemků, vytváření sporných hranic, zaměřování meliorací, odpadů a regulovaných toků, parceční plány pro knihovní pořádek, zveřejnění pozemků, arrondace v kositkách, projekt. regul. plánů měst a osad metodou trigonometricko-polygonální, tračování silnic a drah. Firma zařídí se: Pro projektování meliorací, plánů, kanalizací a vodovodů, regulace řek, opěrné hráze, úložní přehrad, silnice a mosty.



Chromolitografický ústav
a kamenotiskárna

Holeček & Moučka



Hradec Králové,
prodloužená Čelakovského třída,

doporučuje svoje výrobky:

reklamní plakáty, kalendáře, litograf. účty, dopis. papíry, memoranda, adresky, navštívenky, snubní oznámení, autografie, diplomy, vinyty na zboží, obaly, vůbec veškeré výrobky, spadající do grafického průmyslu.



Snahou naší bude, abychom svými odbornými zkušenostmi P. T. pány zákazníky jen moderními výrobky levně a rychle obsloužili.



Telegram z Luhačovic!

Hotel »Litovel« dříve »Victoria« stane se dojízdou dostaveníčkem všech hostů lázeňských a přichozích do Luhačovic. Rozšířen je i tak, že poskytnouti hostům vše pohodlí. Opatřen je elektric. osvětlením, ústředním topením, domácími koupelnami. Pokojů 48, kavárna, kuleční. piano. Nejlepší sál luhačovický a př. krásnou vyhlídkou, velmi vhodný k pořádání koncertů, spolkových schůzí, tanečních zábav. Zn. menší litovelské světl. i černé. Proslulá domácí kuchyně. Pověz při každém vlaku. — Telefon č. 4

Byt i strava při delším pobytu na sníženou cenu dle dohody.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

ZALOŽEN R. 1868.

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech, v Turnově, v Chrudimi a ve Slaném.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/4 — 4 1/2 %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listy poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, lošt, rent, devis, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promesey. — Správa cenných papírů. — Zálohy na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladště spojene železniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dožívá veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slanský anthracit. Koksy slanské a svatoševické. — Briкеты. Kevárské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Kulturní jiskry.

Národní píseň — národu! K tomuto záslužnému skutku přistupuje v době desetiletého trvání populární a levné Edice M. U. nakladatel Mojmir Urbánek v Praze. »Kytice« se budou jmenovati sbírky, které dne 3. října vyjdou v nádherném rouše, v nových, originelních harmonisacích pánů Gsöllhofera, Krause a Provazníka. »Kytice« obsahovat budou celkem 200 nejoblíbenějších národních písní, vyňatých ze svírek jako Malátův Poklad, Novotného Bechyňských, Rečických a Slovákých písní, Vít. Nováka Slovenských zpěvů a Veisových Blatáckých a rozvrženy na 2 vydání: a) pro jeden hlas s průvodem klavíru a b) pro piano sólo s podloženým textem. V obou těchto sbírkách, vydaných v Edition M. U., jsou skutečně shrnuty nejoblíbenější národní písně ze shora uvedených svírek. Záhy po oznámení tohoto eminentně pro nás důležitého podniku objevily se napodobeniny, avšak tu důžno konstatovati, že nejsou to »nejoblíbenější« písně, nýbrž pouhé otisky starých ploten písní národních, jež pro nás žádného významu nemají a jež našimi pěvci hledány nebudou. Také nejsou tam písně z moderních, hořejí uvedených sbírek pojaty, ty jsou pouze v »Kytici«, již nutno požadovati výslovně z levné »Edice M. U. Rovněž úpravu, krásný papír a jasný tisk Kytice nedostihne žádná dosavadní publikace. Každé vydání stojí 2 K (poštou 2.30 K), ve skvostné původní vazbě 3.50 K (poštou 3.80 K), a musí býti předplaceno do konce září, neboť pak bude cena »Kytice« zvýšena značně a nebude ji lze za tyto předplatní ceny více obdržeti. Každý předplatitel má mimo to právo na premii, která pozůstává v tom, že obdrží cokoli z Edice M. U. za poloviční, rovněž předem i s portem splatnou cenu. Prospekty subskripční zašle ochotně každé knihkupectví, zvláště nakladatelství Mojmíra Urbánka v Praze, Jungmannova tř. 14, Hlávkův palác.

»Nový Obzor«, dědictví to po nezapomenutelném Vlad. Štátním, za nové redakce Fr. Dohnala plní svůj esthetický úkol v moderní době v širších liniích, s pečlivostí svědomitou. Redakce bystře postřehuje rostoucí požadavky a potřeby čtenářstva. Vystihla je výborně a otvírá obzory daleké. V čísle červencovém jsou ukázky prací nesmrtelného Joh. Jörgensona a Jacinta Verdaguera. Nacházíme zde cenné příspěvky Boh. Brodského, Sig. Boušky, Čeňka Kramoliše, dra. Fr. Nábělka a jiných. Čteme zde posudky o nových publikacích českých, francouzských a německých. V příloze velice zdařilé reprodukce šesti Rembrandtových obrazů. — Znameníť náš básník Xaver Dvořák uveřejnil zde velice dovednou, populární »Píseň o sv. Janu«. Upozorňujeme na ni vše naše skladatele. Píseň k sv. Janu jest ovšem v Čechách dosti; melodie písní těch jsou velice krásné, ale slova notám podložená velice často neumělá. Proto Dvořákova nadšená a přitom prstonárodní »Píseň« jest vděčným objektem pro komponisty. — »Nový Obzor« vychází nákladem R. Prombergra v Olomouci Roční předplatné 8 K.

Revue Meditace srpnovým čtyřčíslem znovu uhájila své velice čestné postavení mezi časopisy směru analogického. Spolupracovníci osvědčují mnohostranný rozhled a vzácnou plní. Obzor po světové kultuře pěstuje se zde pečlivostí nejchvalnější! Nalézáme zde studii Pacovského o Petru Janu Brandlovi, která jest provázena jedním čtyřbarvotiskem a dvěma autotypy. Cenná jest úvaha dr. Černockého o dějinném vývoji a vzniku psychologického dualismu školy. Totéž čtyřčíslo srpnové zahajuje překlad proslulého románu »Lukáš Delmege« od Sheenana, slavného katolického spisovatele irského. Velice včas přichází »Meditace« publikováním studie známého výtečného psychologa dra. Fr. W. Foerstra, jež nese název: »Myšlenky o individualismu a autoritě«. — Uloženy zde překlady z Jörgensena, Slowackého, Dantea. V přehledu »Kulturní ovzduší« jsou posudky: o současné literatuře litevské, filosofii v novinách, Unionismu, renaissance, idealismu, o Franu Biničkim, Preradovičovi, o knize »Z Dalmatského jihu«, o nové estetice atd. Již z tohoto částečného výčtu patrno, jak širokým tokem plynou proudy katolických snah kulturních v této revui. Meditace zaslouží si široké pozornosti v inteligentních kruzích vůbec. — Administrace a expedice Praha-Libeň 444. Předplatné na 6 svazků 4 K.

Jubileum Lisztova úmrtí. Dne 31. července bylo tomu 25 let, kdy zemřel 74letý v Bayreuthě František Liszt. Čím byl Paganini ve hře na housle, tím byl proslulý virtuos Liszt ve hře klavírní. Narodil se v uherském Raidingu roku 1811. Uchvacoval svou hrou veliká města celé Evropy, proslul jako reformní komponista i jako dirigent. Byl upřímným přítelem našeho Smetany. V prostřed slávy své vstoupil do stavu kněžského. Z jeho církevních skladeb vynikají zvláště: Kristus, Mše ostřihomská, Sv. Alžběta, Uherská mše korunovační. Skladeb jeho jest obrovské množství.

Vynikl též jako hudební paedagog a odborný spisovatel. Jméno genia Liszta nestárne.

A zase Ferrer! Pomalu bez konce. Volnomyšlenkáři nutně potřebovali nějakého mučedníka. Umučili bestialním způsobem v Barceloně tolik katolíků, že zazněly proti hunskému tomu řádění protesty všech lidí, jímž není humanita obchodním předmětem. Proto volnomyšlenkáři hledali nějaké záminky k výmluvě. Přemýšleli, jak by dokázali světu, že mají nevinného mučedníka také. Zvedli hromový pokřik nad mrtvým tělem usvědčeného původce krvavých scén barcelonských. Rozumí se, že došel od volnomyšlenkářské generální rady zednářské do všech států rozkaz poddaným, že zákeřník Ferrer oslavován býti musí všude. Leč falešná hra, nepoctivě oslavování Ferrera mělo málo výsledků při fanatisování lidu. Veřejnost se totiž dovídala, že Ferrer dovedl už dávno před svými hlavními reidy vyložit peníze jako zcela obyčejný kriminální švindlér. Pádne dokumenty svědčily, jak dovedl drze mámiti jinou osobu falešnými údaji o svém stavu. Sami liberálové jasně potvrdili, že soud nad Ferrerem byl zcela spravedlivý, že Ferrerovy málomocné, zcela bezcharakterní lži byly potřeny světlými dokumenty, které nezvratitelně dosvědčily o revolucionářských rejdech muže, jenž se k své vlastní činnosti znáti nechtěl, zapíraje zcela zbaběle.

Ale co platno, když volnomyšlenkáři mají přísný rozkaz dělati z Ferrera mučedníka! A proto u nás, když se nepodařilo volným myslitelům ani velikým nátlakem vymoci, aby jedna z ulic pražských nesla jméno Ferrerovo, vydala Volná Myšlenka brožuru »Francisco Ferrer, jeho život a dílo«. Dle česko-židovského »Rozvoje« ovšem knížka dovozuje nezvratně, že smrt Ferrerova jest opravdu justiční vraždou. Knížka poskytuje mnoho poučného a zajímavého. . . . »Lež na lež! Právě nejnovější dokumenty vinu Ferrerovu ukázaly ve světle ještě černější, a kdo jest pravým přítelem lidu a zvláště lidí pokojných, má povinnost pověděti o Ferrerovi plnou pravdu.

Ale volní myslitelé sledují houževnatě svůj štvavý účel. Pomatí vzdáleným Ferrerem lid tolik, že na př. na volebních schůzích agrární mladíci jali se k vůli rozhodnutí vojenského soudu španělského týrati na schůzích výtkami — české kněze! »Vy jste šlechtemu Ferrera dali popraviti!« A není divu, čteme-li ve volnomyšlenkářském tisku podvodné tvrzení, jako by byli smrt Ferrerovu zavinili kněží. Pomalu český kněz bude volán k zodpovědnosti i tenkrát, až v Kamerunu některý protestantský důstojník zmrzačí černocha.

Odkud vítr vane, nejlépe jest viděti z toho, že Volná Myšlenka zcela klidně přechází mlčením vraždění celých tisíců křesťanského lidu od sverpých Turků a jiných zuřivých nepřátel křesťanské svobody. A křesťané barbarsky pronásledováni jsou nám svojí krví bližší, než daleký Ferrer. Kdo viděti chce, ten pozná velice snadno, proč si zednáři přejí o Ferrerovi hovory delší a častější než o statisících křesťanů, mrskaných barbarskou knutou celá dlouhá léta.

Reální politika na Moravě. Jaká by měla býti? Na to odpovídají důrazným hlasem dané poměry. Ale poněvadž smutná skutečnost mluví příliš jasně, plno demagogů snaží se odvrátiti pozornost lidu od kořene zla chrlením frází proti »černému klerikalismu«. Postupuje se proti církvi několikerou cestou, boucháčkami se střílí z několika stran, aby se lid hodně popletl a neviděl ani tří kroky před sebe. »Naším největším nepřítelem a národním nebezpečenstvím jest klerikalismus«, hřníají do ochraptění hrdla těch pokrokářů, kteří mají jen kněžské pomoci co děkovati, že se vůbec mohli v národní práci vlivněji uplatniti.

Na stálé vystrkování maskary klerikalismu jest důkladnou odpověď interpelace, kterou na říšské radě podal poslanec Okleštěk, jejíž body jsou tyto: Kdyby moravští židé nefedrovali němectví, okamžitě by byla stržena maska němectví z měst: Kounic, Krumlova, Židlochovic, Břeclav, Hodonína, Lipníka, Místku, Přívazu, Ostravy a Vítkovic a dobytto by bylo radnic brněnské i olomoucké. 2. Obě obchodní komory, olomoucká i brněnská, přešly by do rukou českých a tím okamžikem 3. projevila by se na zemském sněmu přirozená lidová většina česká na velkostatku nezávistá. 4. Nejméně deset volebních okresů, dosud německých (židovských), pozbylo by téměř všech voličů — tudíž i jakékoliv oprávnění na trvání, čímž by posice česká na moravském sněmu pro vždy byla zajištěna. 5. Stejně pozbylo by nejméně pět volebních okresů do říšské rady svých voličů a zbaveno bylo by oprávněností, čímž by posílena byla nejen posice česká, nýbrž celá slovan-ská většina rady říšské. 6. Zmizely by jazykové ostrovy německé, tvořené dosud židovskými politickými obcemi a zanikly by německé menšiny v českých městech 7. Přes 100 německých škol obecných, přes 20 měšťanských a 10 středních bylo by zrušeno, čímž uleveno by bylo financím obec-

ním i zemským. 8. Veliký počet důležitých korporací (odhadních komisí, silničních výborů, nemo-cenských pokladen, grenií a společenstev, úrazová pojišťovna) přešel by v ruce české. 9. Tisícům mladých českých lidí by následkem toho umožněno bylo dostati se na ona místa, jež neprávem drží dnes Němci. 10. Jazykové ostrovy německé na Olomoucku, Konicku, Vyškovsku, Brněnsku a Jihlavsku pozbyly by svých dosavadních opor a musily by časem podlehnouti. 11. Zmizela by veškerá germanisace od úřadu státních, zvláště železničních, soudních, berních. 12. Židovský průmysl a obchod stal by se složkou českého života a zvýšil by váhu českého lidu, což nebylo by bez vlivu na dosažení dnešních politických postulátů. 13. Národnostní hranice posunuly by se na prospěch český. Zbytky němectví bez opory rychle by zmizely. Němci na Moravě dohráli by svou roli. Morava stala by se v pravdě zemí českou, slovanskou.

Tudíž místo vymýšlení různých hastrůh, bubáků, strašidel — raději se podívat, co se děje přímo před očima. Leccí lze rozluštití tajemství, proč semita Stránský tak vášnivě alarmoval »pokrokové živly« dohromady proti klerikalům. Byla veliká obava, že by po vítězství katolických národ. poslanců silně vyrušení byli němečtí židé z příjemného klidu.

Flammarion proti neznabožství. Světoznámý francouzský hvězdář, proslulý hlavně svými vědeckými romány, z nichž některé byly přeloženy též do češtiny, Kamil Flammarion, vystoupil otevřeným dopisem v novinách uveřejněným, proti současným neznabožským vládám, hlavně ovšem ve Francii a v Portugalsku, a mezi jiným píše: »Republikánsky smýšlející vlády jsou na bludné cestě, jelikož snaží se soustavně vymýtiti z učebních knih pojem Boha. Těžko býti hloupějším, než jsou naši novomodní professoři neznabožství. Výchova bez svědomí je nemožností. Svědomí však není možno bez božského ideálu. Během posledních dvaceti let bylo zvláště zaséváno semě hmotářského názoru světového a již dneska sklízíme z něho panstvo apachu a anarchistů. — Tato slova jsou tím pozoruhodnější a důležitější, že Flammarion není žádným »klerikálem«.

Protestant o katolicismu a protestantismu. V »Preussische Jahrbücher«, které vydává Hans Delbrück, uveřejňuje protestantský theolog pod pseudonymem Hans Belrendt essay: O katastrofě protestantismu. Autor s hrůzou vidí, že protestantské náboženství, zustane-li tak jak je, se svými následkem zkostratění kultu opuštěnými kostely a četnými lavirujícími učenici žene se bez pardonu katastrofě vstříc. Právě mezi jiným: »Zajisté nebylo všechno hezké, co v církvi před reformací se dělo. Když však Luther proti tomu podnítil revoluci, tu ovšem, jak se praví, vyhojoval svobodu: myšlení a svobodu svědomí, ale zároveň měl tolik smělosti, že myšlení odloučil od kulturního vědomí a svědomí od pocitu společenského, že na stolec papežský posadil knihu, jejímž státním sekretářem může býti jen vždy věda. Tím vtiskl víře protestantské žezlo do ruky intelektualismu a duši vzdal na pospas hrozné tyranie, logice. Z dítek doby udělal stranu oposičnickou proti řadě dědů a otců, která teprve ve své neroztržené celistvosti národ, lidstvo, pravou »demokracii« tvoří. Nepravil pouze: »Nemohu jinak« — to bylo jeho právem — nýbrž také současně: »Nesmíte jinak« a dosadil se tak za soudce lidstva. Náboženskou obec, »katolickou církev«, jako ideu a zážitek pojatou rozštěpil usurpací theoretického rozumu. Každá theorie je anarchistická. Církev, kterou fakticky zplodil, je církev pastora. Pastor má na kazatelně pro všechny totéž kázání, totéž kopyto. Jediné, co trochu povznáší svobody ponechává, je píseň, liturgie. Proto si nevědí často pastoři s liturgií rady. Píseň mají katolíci také i kázání. Ale katolíci mají o něco stkvostného více. Mají symbolický kultus, mši. Nutí-li hlavní část protestantského kultu, kázání, každého, aby chltěl nechtěj půl hodiny sledoval jemu cizí, snad nudný myšlenkový pochod pastora, který jen tak náhodou někdy odpovídá jeho vnitřní situaci, můžeme na symbolický kultus, na mši svatou přijíti v jakémkoliv duševní náladě: vždy skýtá tento před a nadkřesťanský, stoletími posvěcený kultus obětí estheticko-náboženské povznešení, které intelektem může býti vyvoláno.«

Studijní nadání v král. Českém. Právě odevzdán byl veřejnosti 15. svazek díla pod tímto názvem nákladem c. k. místodržitelství vydaného. Dílo obsahuje nadační listiny o veškerých v Čechách stávajících studentských nadáních v původním textu a v časovém pořadí a dělí se ve více svazků. Každému nadání předchází úvod, pojednávající o podstatných znacích téhož. Kruhům, zájem jevícím skýtá se tím možnost získati si nejen představu o věcech nadačních v král. Českém vůbec, nýbrž i opatřiti si z díla toho spolehlivou zprávu o způsobu propůjčování a podmínkách

kompetenčních. V XV. svazku, pojímajícím v sobě 65 tiskových archů s 515 tiskovými stranami a obsahujícím 80 nadání, uveřejní se studijní nadání, zřízené v roce 1900 jakož i ona, jež sice v dřívější době zřízena, avšak buď přehlédnuta byla aneb později se objevila. Obzvláště byla pojata zde ona dosud uveřejněná nadání, jež zřízena byla při obchodních akademických, státních průmyslových školách a vyšších hospodářských učilištích. Subskripční cena jest právě tak jako při 14 svazcích již vyšších stanovena šesti korunami. Aby se umožnilo opatření tohoto díla též širším o to se zajímajícím kruzem, jest místodržitelství ochotno přenechat 14 svazků již vyšších, pokud zásoba stačí, za sníženou cenu 4 K za svazek. Příhlášky subskripční budtež řízeny na c. k. místodržitelství v Praze.

Přerovský pokrok. Podrobné výsledky maturity žáků pokrokového paedagogia přerovského jsou tyto: V Kroměříži ze 27 chovaneč prošlo jenom 6; třem povolena po prázdninách oprava, 12 propadlo a 6 strachem odstoupilo. V Hradci Králové ze sedmi přihlášených po velice ubohé zkoušce písemní byly k ústní zkoušce maturitní připuštěny pouze tři a prošly jen dvě. Celkem tedy ze 34 chovaneč prošlo pouze osm, čtyřem povolena oprava, 12 propadlo a 10 chovaneč odstoupilo. Několik bude zkoušeno po prázdninách. Pokrokaři velice pohrdavě vzhlížejí na lidi s přeraženou páteří a chlubí se, k jaké statečnosti a samostatnosti dospěli. Ovšem, kde je to pohodlné a lačné, tam jeví pokrok, energii až příliš mohutnou. Osvědčování zmužilosti a houževnaté pile v záslužné práci přenechávají moderní hromovládcí olympští ochotně těm méně uvědomělým. A tak se také stalo, že 10 chovaneč, vzdělávaných od nejznámějších koryfeů pokroku, před praobyčejnou zkouškou prošlo jako plaché holubice.

Jako pokrokaři francouzští do nedávna všechna neštěstí a zvláště sociální svízele velice rafinovaně dovedli sváděti na »klerikály«, tak nyní schlipí lvové pokrokářští hledí také vinu neblahé maturity se své lživý smýti a podstrkovati zákeřně výslednici vlastního skokanství do notesu »klerikálních«. Jest jim zle a proto nějakou hůl musejí vyhledati. Vlastní chybu snaží se záplatovati nepřekýmáním manévrem novým.

Pokrokový učitel Žižka, jehož vliv na ústav byl podroben zasloužené kritice, zahájil obranu své činnosti v »Pozoru« nedoloženými, ubohými frázemi. »Hanácké Listy« přispěchaly na pomoc tím, že uveřejnily obsah Žižkova výkladu. Tento list praví: »Kuratorium ústavu staralo se, aby ústav vyzbrojen byl nejlepšími učebnými pomůckami, aby v něm vládl duch pravé lásky k vědě. (Ta starost byla jistě rázu zvláštního, když kandidátky učitelství po 4. roku neznaly věci ani tak běžné, které znají dívky ze 4. třídy obecné školy.) Hlavním nástrojem klerikálu (??) byl zemský inspektor Ouředníček. Děvčata chvěla se před ním strachem, kdykoli přišel na inspekci (Jak by ne? Ouředníček totiž měl upřímnější starost o pokrok dívek než pokrokoví professoři. Ti byli tolik shovívaví, že se jich nebály ani žákyně, které studovaly zcela nedostatečně! A z jaké příčiny vlastně by se měly před inspektorem chvěti právě žákyně? Vždyť zemský inspektor přichází předně proto, aby klasifikoval činnost profesorů; žákyním vysvědčení nekazí. Divno, že se ještě více nelekali professoři!) Zemská školní rada držela nad Ouředníčkem ochrannou ruku a ani pokrokoví členové její řádně se nevzepřeli. (Ach, ti pokrokoví zrádové! Měli přece inspektora poučiti, že se nesmí odvážit kritizovati, že jest inspektorem jen proto, aby poslouchal pokorně těch, které má kontrolovati. Kritika úřední i neúřední jest přece privilegovaná výsadou pokrokařů. Ti kritisovali veřejně a neomaleně Ouředníčka už dávno; ale on, jako inspektor neměl míti ani tolik svobodné vůle, aby mohl pronášeti kritiky z povinnosti úřední. A hrůza! Nad takovým smělcem odvážila se držeti zem. školní rada ochrannou ruku, jako by byla nevěděla, že má chrániti v přední řadě samozvané kritikusy pokrokařské a na jejich poklady sesazovati představení českého školství! Pokrokaři neobratně zde prozradili, jaký byl stav ústavu, když sami pokrokoví členové zemské školní rady nemohli klásti věčné námitky. Kdyby jim to bylo bývalo možno, už dávno by se všechny země koruny České ozývaly pronikavými křiky proti »klerikálním mučitelům lidí pokrokových!«) Až přišly maturity. Ty konaly se v Kroměříži (ale snad také v Hradci?) před docela cizí, kandidátkám naprosto neznámou komisí. (A to se jich komise tázala na věci, jež jim měly býti také naprosto cizí, neznámé? Neznali professoři osnovu, podle které se bude zkouseti? Nevěděli, čemu mají žáčky naučiti, aby tyto obstály i před »cizí« komisí?)

Učitel Žižka napsal o začkách: »Znal jsem většinu z nich osobně. Byly čiperné, většina z učitelských a úřednických rodin, vtipné, s rozhledem, jaký zřídka kdy bývá u učitelek z klášterních ústavů.« — Bodejť by je ještě Žižka haněl! Dělá tu přece advokáta ve vlastní při. A že byly z učitelských a úřednických rodin, to jest zcela přirozeno, protože jest známo, kde »pokrok« má půdu v »zklerikalizovaném Rakousku« nejtypičtější. Tím

huře však, že dívky, jichž kultuře byly všechny vnější okolnosti tolik příznivé, svou »čiperností«, »rozhledem« a »vtipností« zůstávaly v tak veliké míře pozadu za dětmi, jaké chtěly vyučovati! Jestliže nedovedly jmenovati rakouských zemí, jestliže neznaly hlavních měst v evropských státech, jestliže dle nich ve Slezsku bydlí Malorusové, jestliže si pletly světové strany atd., pak jejich osvěcenost prapodivně vyniká nad vzdělání klášterní.

Zkrátka osvěta ubohých dívek byla tak smutná, že pokrokový »Národní Obzor« nazývá výsledek maturity příšerným a praví, že na onom paedagogiu musí býti něco shnilého. Také sám pokrokový »Přerovský Obzor« napsal: »Výsledky tyto jsou zdrcující. Leccos by se dalo vysvětliti tím, že na ústavě se střídaly často síly učitelské a že až do tohoto školního roku ústav byl ovládnán nešťastnou rukou Rud. Žižky, fidicního učitele na Novosadech, který nahromadil na ústavě mnoho chyb. Nyní už lehce lze si vysvětliti, proč Žižka tak horlivě nepravdami chce blamáž zatušovati. Ale proč některé pokrokové listy snaží se vyházovali proti »klerikálním« trumfy otiskováním obran? Žižkovy? Jen volně a samostatně kritisovali i v tomto případě! To bylo největší nesnázi, že nedostali do rukou řízení maturity výhradně pokrokaři. Ti by ovšem snadno vnučili začkám předem ducha prorockého, tak že by kandidátka netoliko snadno otázku zodpověděla, ale naplněna jsouc duchem Libušiným, nemusila by si ani hlavu trápiti rozpaky, jaká otázka jí bude dána. Pro příklady této podpory dívčího pokroku nemusili bychom chodit daleko. Pokrokaři, kteří na veřejných schůzích do ochraptění odporučují pilné, široce založené studium, jakoby ve škole na své nadšení docela zapomněli. Vyšlapávají si pěšinku popularity požadavky nejskrovnějšími.

Před čtyřmi lety paedagogium školských sester v Českých Budějovicích (u sv. Josefa) také nemělo práva veřejnosti. A tak 48 chovaneč musilo rovněž maturovati před »zcela cizími komisemi« a to docela ve čtyřech městech: v Plzni, Příbrami, Soběslavi a Poličce. A přece 8 chovaneč odešlo od zkoušky s vyznamenáním, 32 prošlo a pouze 8 z části odstoupilo a z části propadlo. Ejhle, jak zdatně prošel ústav ohněm zkoušky! A nejdřeji odvahou jest tvrzení o »klerikální instivosti« při maturitní zkoušce. Dívky utrpěly újmy dost na pokrokovém paedagogiu; nemohly za své učitele, odnesly jejich hokuspokusy. Kdo by měl tak srdce tvrdé, aby pak ubližoval při maturitě i takovým, které se opravdově snažily? Vždyť ostatně většina zkoušících profesorů hlásí se do tábora pokrokového. Ale ti to paedagogové spráskli ruce už po prohlédnutí písemných prací. — A teď? »Pokrok« moravský běduje nad tím, že zkoušející komise požadovaly aspoň pokrok částečný. Těžko nepsati satyry!

Hospodářská hlídka.

Revise katastru pozemkového. Letošním rokem má vláda přistoupiti ku revisi katastru pozemkového, která provádí se každých 15 let. Jest proto povinností všech zemědělců, aby se na tuto revisi připravili. Pozemková daň jest sama o sobě nespravedlivá, neboť ji zdaňuje se ne příjem, ale často i dluhy, případně passiva v letech neúrody. Jest to nejnespravedlivější přímá daň. Kromě toho není ani správně vyměřena. Všimneme-li si jejího rozdělení, pak země české jsou nepoměrně výše zdaněny, než sebe úrodnější lány ostatní. Dle odhadu z roku 1875 jest vypočten čistý výnos z jitra na Moravě a v Čechách na K 13.36.—, v Haliči však pouze na K 4.—, Bukovině K 2.40 atd. Všimneme-li si blíže zařazení pozemku do různých tříd, pak velkostatky mají u nás nejlepší a nejúrodnější lány a to scelené, ale ty zařazeny jsou v nižších třídách, než horší a rozdrobené lány selské. Proto jest třeba, aby zemědělci se přehnaněmu zařadování do vyšších tříd opřeli. Dnes následkem nedostatku dělné síly se čistý výnos z jitra menší — nastává totiž vyšší vydání na mzdy, stroje atd. Za účelem provedení nového odhadu a předepsání nižší daně pozemkové jest třeba, aby obecní představenstva vyzvala interesenty ku včasné přihlášce a jménem těchto zakročila u c. k. finančního ředitelství prostřednictvím c. k. okr. hejmanství o brzké provedení revise katastru. Dle usnesení z r. 1897 připadá průměrně na 1 kat. jitra čistého výnosu v K:

polc luka	zahrady	lesy	rybníky	vinice
v Čechách	13.98	15.60	28.96	5.10
	8.42	12.88		
na Moravě	16.06	14.94	28.76	4.64
	9.48	24.54		
ve Slezsku	9.90	12.56	17.76	4.78
				18.48

Vystěhovalectví. Vláda chce nyní věnovati větší pozornost vystěhovalectví a v dohodě s uherskou vládou postarati se o lepší ochranu těch, kdož opouštějí říši buď na vždy, nebo aspoň na delší dobu. V uplynulém roce přes Terst, kam nyní proud vystěhovalců se více svádí, než tomu bylo dříve, odjelo 21.104 osob a vrátilo se 10.088. Z těch bylo 14.932 do severní a 6172 do jižní Ameriky. Dle státní příslušnosti do severní Ameriky odebralo se 7063 rakouských (v r. 1909 více 7827 osob), 4102 uherských (4624), 1185 bosens-

ských (595) a 2582 cizozemců (2974) osobností. Ze severní Ameriky přes Terst vrátilo se 8264 osob (6649). Do jižní Ameriky vystěhovalo se 6172 (oproti 5459 osobám z roku 1909) a příslušelo jich 2456 do Rakouska, 8 do Bosny, 344 do Uher a 336 bylo cizozemců.

Zhoršení naší obchodní bilance. Obchodní bilance za měsíc leden až červen 1911 vykazuje passivum 398.7 mil., kdežto v téže době roku 1910 tedy v době silného dovozu cizího obilí, činilo passivum 306.5 mil. korun. Jest tedy passivum obchodní bilance za prvé pololetí o 92.2 mil. K vyšší nežli passivum za prvé pololetí roku 1910. V bilanci obchodní hrají velkou úlohu zemědělské produkty. Tentokrát méně obilí, za to však tím více dobytek. Tomuto zvýšenému dovozu zemědělských výrobků odpovídá zmenšený vývoz těchto, zejména pak zmenšený vývoz jatečného a tažného dobytka z 55.2 na 28.7, to jest o 26.5 mil. K. Vývoz průmyslových výrobků stoupl pozoruhodněji pouze o bavlněné příze (o 2 mil. K), hedváb-ného zboží (o 2.8 mil. K), vlněného zboží (o 5.1) a železného zboží (o 5.5 mil. K)). Zvýšení toto však neodpovídá nikterak zvýšení dovozu surovin, pokud se týká průmyslu textilního. Tak jen bavlny bylo dovezeno o 16.8 mil. K více. Celá obchodní bilance volá hlasem daleko slyšitelným, aby věnována byla větší péče vývozu našich průmyslových výrobků a aby stejné velká péče věnována byla domácímu zemědělství. Není masa a co jest, jest velmi drahé! — bylo voláno za drahotní debaty. Spočívá však nedostatek masa v malém dovozu jatečného dobytka a čerstvého masa k nám? Obchodní bilance tvrdí, že nikoli. Dobytka a masa dováží se k nám více, mnohem více než jindy, jatečného dobytka vyváží se od nás méně, značně méně než jiná léta a přece není masa a co jest, jest velmi drahé. Dovoz sám, jak vidět, nestačí na zmírnění drahoty. Doma musí býti hledána a doma musí býti nalezena náprava na prvním místě. Provozovati přehnanou agrární politiku bylo by zlem; ale neménším zlem jest, dbáti jen průmyslu a nedbatí zemědělství; zjednávatí průmyslu kde jaké výhody a úlevy a zanedbávati podporu zemědělské výroby.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkravů, koberců a kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkomásterské rezie ve vlastních dílnách a pomech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malé Karlovo ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes ul. roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi, usazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, i v nejzávažnějších případech k definitivnímu objednání.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.



Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učinite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemne látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšení cen!

Dívčí paedagogium

cisare a krále Františka Josefa I.

V CHRUDIMI

přijímá pro školní rok 1911-12 žáky do
I. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do
vyšších. — Zápis a přijímací zkoušky
konány budou dne 16. září t. r.

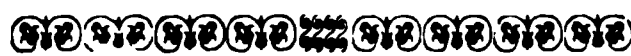
Týž ústav přijímá dívky školou povinné od
6 roků na celé zaopatření. Povinnosti školní
učiní zadost na čtyřtřídní cvičné škole při
paedagogiu.

Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně
zodpoví

představenstvo internátu.



J. F. Langhans,
c. a k. dvor. a kom. fotograf
v Hradci Král., Adalbertinum
převzal
od c. k. dvorního fotografa
JULIA RUSSA
v Hradci Králové
fotografický závod.
Veškeré zakázky vyřizují se pouze
v ADALBERTINU.



LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šušury, střapce, tre-
pení atd. — — — — —

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejnižší cenu nabízí firma

JAN STOUPA v PRAZE, Jindřišská ul. 1.



Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi

— Složní listky na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Poděkování.

Hluboký žal náš nad ztrátou nezapomenutelného chotě, otce, dědečka,
tchána a strýčka pana

Antonína Komárka,

velkoobchodníka a majitele realit atd. v Hradci Králové,

byl značně zmírněn vřelými projevy soustrasti a velikou účastí při pohřbu.

V povinné vděčnosti

vzdáváme uctivý a vroucí dík všem,

kteří jakýmkoli způsobem přátelskou účast na našem bolu osvědčili. Zvláště naše
díky platí Jeho Excellenci nejdp. biskupovi Dru. Josefu Doubravovi, slovut. p. míst.
radovi Heřmanu Steinfeldovi, sl. městské radě, sl. obchodnímu gremiu, velectěným
korporacím peněžních ústavů a spolkovým, milému sboru pěvců Nepasických;
slovut. p. MUDr. Josefu Holečkovi za dlouholeté léčení.

Všem zaplat' Bůh!

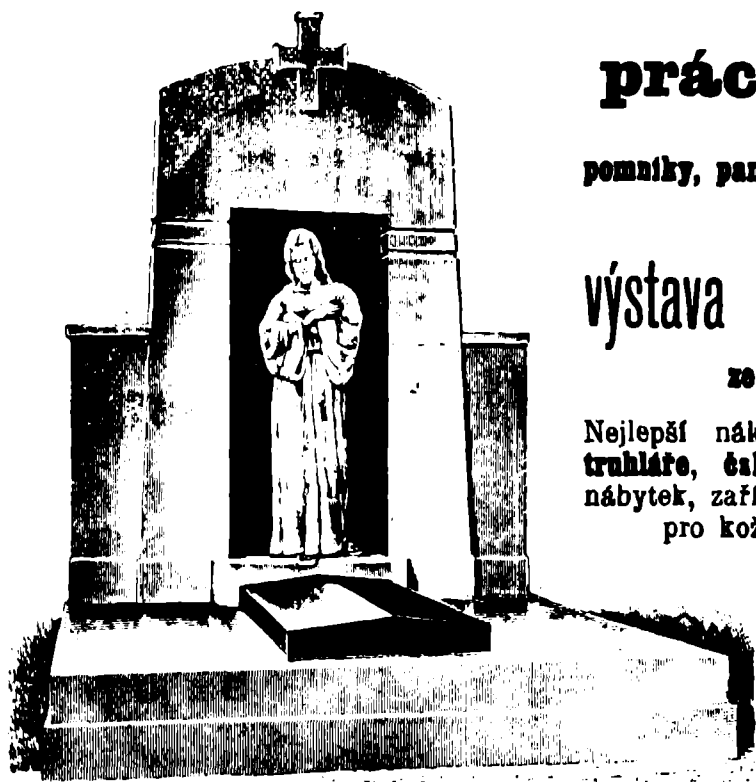
Jménem celého příbuzenstva:
Barbora Komárkova.

Panu majiteli pohřebního ústavu J. Elsnerovi děkujeme za pečlivé vypravení pohřbu.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První královéhradecký
elektrostrojní závod pro průmysl kamenický
firmy
Zdenko Ježek v Hradci Král.



provádí
práce hřbitovní
hrobky,
pomníky, pamětní desky za ceny nejlevnější.
Stálá
výstava hotových náhrobků
ze všech druhů kamenů.

Nejlepší nákupní pramen pro P. T. pány
truhláře, čalouníky, mramorové desky na
nábytek, zařízení pro uzenáře, řezníky, desky
pro koželuhy, elektrotechniky atd.

Nejstarší a největší závod
na českém severovýchodě.

Cenníky zdarma.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stečních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejokrasnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevního slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen poštou.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prostím veledůstojné duchovenstvo o lahkavou příměň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařeníšťat, jakož i sta-
vební za ceny nejlevnější. — Výborný terméž. Imel
sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené
diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici želez-
niční franko. — Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní
dodavatel
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

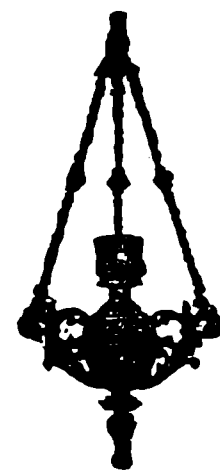
své umělecky pracované

sochy

křtitelny, =
sošky na pro-
cesí, Jesličky,
Boží hroby. —

= oltáře,
kazatelny, kři-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —

kříže



Veledůstojnému

**duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-**

**ružíti veškeré kostelní nádoby a
nádobní a to: mšeň, rance, kalichy,
cibáče, nádoby, svíčky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.**

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: te. ču. madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Notářské
prsteny, tabatěrky, jídelní nádobí ze stříbra pravého
i čínské vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Vklady přes 18,000,000.—

Ako. kapitál K 8,000,000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %

Escent směnek i faktur
Úvěry všeho druhu

**Velkoobchod uhlím
a koksom.**

Vadla a kauce
= Bursovní obchody

Veřejnost náboženství dle agrárníků.

Věru velice dlouhý čas to trvalo, než agrární opatrníci byli přinuceni mluvit o náboženství určitěji. Nebýti neustálých katolických dotazů, agrární strana by dále plula v pohodlných výnosných mlhách, aby ani v nejmenším si nerozkmotčila několik tisíc pokrokářů a volnomyšlenkářů prohlášením o oportunitě i — k náboženství katolickému. Její stanovisko k církvi židovské a evangelické bylo známo a určité se prakticky rýsovalo již dávno dříve, ačkoli agrární program toho pověděl o náboženství jioverců zrovna tolik, co řekl o náboženství našem. Trochu přemýšlející agrárníci sami dobře vědí, že náboženství, pokud vůbec má plnit aspoň část svého světového, programem vlastním přikázaného úkolu, jest věcí nejveřejnější. Jen v těch kruzích stává se věcí »soukromou«, které se vlastně o ně nezajímají, kterým jest zkrátka věcí vedlejší anebo jimž jest »záležitostí odbytých«.

V parlamentě se jedná o církvích, o podpoře svobodného vývoje církevních společností, o postavení církve ve škole, o vydržování církevních podniků, ochraně duchovních osob, práva církvi na zádušní jmění atd. Tedy jen slepec může říci, že takové jednání nedotýká se těsně osudů náboženství samého, propagandy ideí náboženských a náboženské výchovy samé. Může být na př. evangelíkovi lhostejno, jestliže by parlament odhlasoval, že má náboženská nauka vymizeti i ze škol evangelických jakožto ústavů veřejných a že tedy nauka evangelického náboženství se má obmezit pouze na domy zcela privátní, na okruh rodinný? Evangelík uhadne velice snadno, že by se takovým obmezením soustavná a paedagogicky promyšlená výchova ztěžovala.

V nynější sociálně a kulturně tolik kombinované době luští politikové všecko možné, církevní záležitosti pak jsou na denním pořádku. A nejsou to přece jenom záležitosti církve naší. Proto každá politická strana musí mít ve svém programu aspoň stručně vyčteno stanovisko k záležitostem církevním a tím i náboženským.

A strana agrární přispěchala se stanoviskem vlastním teprve, když již hořelo nad hlavou, kdy hře na slepou bábu musil se smát každý rozumný člověk.

Před novými volbami (tedy když byl z praktických příčin čas již nejvyšší) pojednou udivenému světu zvěstovala, že nejnověji již své stanovisko do programu dala, ačkoli to ještě není vytištěno. (Na tištění věci zbytečných a často i nepotivých pamfletů nalezla ovšem dosti času vždy ihned) A pak vytiskla své stanovisko v agitacním letáku, který měl sloužit k potírání těch, kteří náboženských práv zastávají se otevřeně, rozhodně. Toto spojení dvou věcí právě před volbami, směřující výhradně k zabezpečení úspěchu současné agitace, jest též velice poučné. Zkrátka aspoň jakés takés prohlášení vydáno z krajní nouze, k vůli zabezpečení mandátů, kdy se vědělo, že z taktických příčin to prohlášení židé, evangelíci a zvláště volnomyšlenkáři milostivě bez reptání povolí.

Stanovisko agrárníků

jest tedy toto:

Program české strany agrární byl na předminulém sjezdu doplněn v tom smyslu, že náboženství jest věcí soukromou potud, pokud má každý právo mít své náboženské přesvědčení, jaké chce. Tedy strana agrární postavila se na stanovisko naprosté náboženské snášlivosti.

Veřejnou pak věcí jest náboženství v tom smyslu, že nesmí být nikdo — ať katolík, evangelík — ve svých právech zkracován pro své náboženské přesvědčení a že stát má povinnost chránit každého jednotlivce, aby snad pro své náboženské přesvědčení nebylo mu ubližováno.

Toto stanovisko strany agrární musí za jisté chváliti každý rozumný člověk bez výjimky.

Nyní stanovisko to blíže ještě vyložíme. Cílem strany agrární jest v první řadě povznesení českého venkova ve směru hospodářském a politickém, jakož i kulturním, pokud strana jakožto taková, nebo jednotliví její členové mají možnost a právo spolurozhodovati. V otázkách náboženských tomu tak není rozhodování o nich vymyká se úplně z rámce činnosti politické strany, neboť ve většině rozhoduje si *dotyčná církev sama* bez potazu laiků nebo nižšího duchovenstva. Starost o to, aby náboženské cítění se prohlubovalo, považuje strana za věc *duchovních* té či oné církve a za věc každého jednotlivce. Správný názor ten

pochopí každý, kdo pováží, že bylo odjakživa právem českých biskupů, aby ve sněmu král. Českého zasedali, ale že oni svého práva neuzívali od let sedmdesátých a že ani kněží-poslanci za kurii velkostatkářskou, poněvíc vysocí hodnostáři církevní, nepoužili svého postavení, aby rozvinuli otázku náboženskou. Když tedy ani biskupové ani vysoká hierarchie — ani na sněmu českém, ani moravském, a i v panské sněmovně nevzášeli otázku náboženskou do sněmu, když se tak nedálo ani od ostatních církví, bylo by bývalo dosti podivno, kdyby najednou strana agrární byla rozvínovala program náboženský. Tím divnějším, že vystupovala jako strana hospodářská, která chtěla pomoci práci lidu venkovského k výnosnosti.

Okolnost, že ve straně byl kladen důraz na práci hospodářskou a sociální, vedla přirozeně k uplatnění se právě české zásady: vzájemné snášlivosti náboženské. Ze tu v našich lidech spolupůsobil moment historický, důsledek tolikerých sporů a převratů náboženských, jest na snadě. Proto také, když při prohlášení jednoty československé strany agrární navrhl předseda výkonného výboru, aby do programu české strany byla přijata zásada, že náboženství jest věcí soukromou, byl návrh i s výkladem dp. Kroihera, katolického kněze a člena výkonného výboru, přijat jednomyslně.

Dle toho má se věť »náboženství je věcí soukromou« rozuměti tak, že »náboženské přesvědčení jest věcí soukromou«, do níž žádná politická organizace nemá práva mluvit a se vměšovati. Je soukromou věcí každého člověka, ku kterému náboženství nebo vyznání se hlásí a stát nemá pro příslušnost k některé církvi ani poskytovat výhody, ani na druhé straně ubíratí práv občanských. Stejně zásady má se držeti i ostatní veřejnost. Přirozeně by bolelo každého člověka, kdyby mu bylo přiznáno, že má všechny vlastnosti na př. k obecnímu starostenství, ale že nebude volen, protože je jiné víry než většina výboru. Angličtí katolíci domáhající se práva i na nejvyšší úřady státní a změny přisáhy korunovační (která směřovala proti nim), měli na své straně sympatie celého slušného světa, a zrovna tak musí každý schvalovati, aby evangelík nebyl omezován ve svých občanských právech.

Podobně je soukromou záležitostí každého člověka, má-li hlubší nebo menší přesvědčení náboženské. Je-li své církvi více nebo méně oddán a jí poslušen, a žádná politická strana, ani stát nemůže zde zakročovatí jednoduše proto, že jí schází k tomu moc a prostředky. Nesluší také zapomenouti, že vládní názory jsou nad míru proměnlivý a že by směr úsudku vládního o náboženství byl velice střídavý. Zasahování státu a politických stran do náboženských záležitostí má vždycky neblahé následky a pravidelně náboženství jen poškozuje.

Považujeme-li náboženské přesvědčení jednotlivcov za jeho soukromou záležitost, nemáme nijak v úmyslu říci, že by náboženství vůbec bylo věcí, o níž by se veřejnost resp. stát nemusel zajímati. Je samozřejmou věcí, že právo každého občana, aby ve svém náboženském přesvědčení chráněn byl, je záležitostí veřejnou, z níž se ani stát, ani jiný veřejný činitel vymykati nemůže a nesmí.

Proto říká česká strana agrární: »Náboženství jest věcí soukromou. Stát ale přirozeně má povinnost chránit každého jednotlivce, aby mu pro náboženské přesvědčení nebylo ubližováno.«

Naše odpověď.

Agrárníci mnoha slovy řekli zde velice málo — skoro nic. Místo frází měli sdělit, jak si vlastně předtavují reálné ochranu náboženských zájmů. My jsme na př. od nich žádali stále, aby se zaručili, že budou hájiti domácí právo náboženství našeho ve školách. Jediným slovem mohli si při té příležitosti ušetřiti dlouhé rozklady. Ale přece si nechťeli volně myšlenkate rozhněvati.

I. Že by měl mít každý náboženskou volnost v nejširším slova smyslu, aby si utvořil přesvědčení dle vlastních rozmarů, to nepotvrdil ani žádný důsledně myslící filosof, tím méně zakladatelé náboženských společností. I při náboženství přece platí pravidlo, že se má člověk přibližovati jedině pravdě, že tu neplatí více pravd najednou. A nedbá-li člověk Zjevení, nýbrž nastoluje-li i v příčině náboženství vlastností Božích na soudcovský stolec vlastní rozum, pak idea náboženská ztrácí na své autoritě, je míštem v rozmarných rukou kritiků. Davy nedají se pak vésti jednotnou ideou, kde jim za všechny metafyzické, neviditelné jevy ručí pouhé

autority lidské různé povahy a různých cílů. Ale o tom by byla delší rozprava náboženská.

Všude nyní víří heslo: »Jen za pravdou!« A agrárníkům by snad mělo být lhostejno, kdyby se ujímalo v Čechách na př. vyznání, které propaguje otroctví? Taková vyznání posud přece stávají, a nemohou tedy se považovati za záležitost soukromou. A což kdyby se oživil staropohanský kult, který vyžadoval lidských obětí? A jest to úplně lhostejno, jaká pravidla o manželství má víra naše nebo víra židovská? Příslušné zásady přece hluboce zasahují do praktického veřejného života. Ale agrárníci přece opatrně obcházejí otázku o rozluce manželství, která má dalekosáhlý význam sociální, aby si nerozhněvali volnomyšlenkáře.

Veřejností tedy na tom mnoho záleží, jaké náboženství kdo vyznává, proto že idea náboženská proniká z kostelů jako kvas do škol, do úřadů, spolků zkrátka do veřejného života. Nedá se zadržeti, protože ve veřejnosti člověk věřící nemá jednati jinak, než jak jest jeho přesvědčení náboženské.

II. Tedy veřejnou věcí jest náboženství dle agrárníků v tom smyslu, že stát má hájiti svobodu náboženského přesvědčení každého — jednotlivce. Velice chytře řečeno! Ale což když těch jednotlivců jest více, že tvoří celé společnosti? Tu se přece nevyžaduje podpora jednotlivců nýbrž celých církví. A o tom agrárníci hodlají chytře pomlčet. Jest zcela věcí veřejnou vyučování o starých pohanských bozích, kteří ani neexistovali. Vyžaduje se příslušné vyučování o tom na veřejných gymnasiích a reálkách. Což tedy se soustavným vyučováním na školách o historické osobě Kristově? K tomu již nemají práva poplatníci, kteří prý dle samého Udržala tvoří devadesát pět procent obyvatelstva? Každá i celkem méně důležitá idea volá v moderním čase po organizované, i státní podpoře. A celé miliony katolíků jsou společností v říši »nejsoukromější«, nezaslouží si ochrany státu jako společnost? Neubližovat pro náboženské vyznání jednotlivci! To jest tolik, jako podporovat malířské nebo hudební umění tím, že se pouze trpí. Už ty vysoko vztýčené veřejné kostely dosvědčují výmluvně, jak jest naše náboženství »pouze pro jednotlivce«, jak »není třeba«, aby stát sám a tedy zároveň parlament takového veřejného zjevu si všímal. Což jsou tu katolíci jen proto, aby platili na vojsko? Nepřejí si také, aby část jejich daní byla obrácena na potřeby náboženského kultu?

Což jsou státy jen k vůli konfiskacím církevního jmění? Ale agrárníci se vyhýbají všemožně, aby nemusili mluvit o právech celých náboženských společností, protože by ihned byla prozrazena jejich neupřímnost. Má-li být dle agrárníků náboženství »v srdci«, musí se mu mládež někde učit, jinak v srdci nebude to, co tam nevkdřilo.

A náboženské vyučování není věcí jen tak jednoduchou, musí se díti od dobrých speciálních znaleců. Vždyť Kristus sám, který vyučoval nejlépe, učil apoštoly dlouhý čas — a ještě jest zaznamenáno v Písmě několikrát, že apoštolé nerozuměli, takže Kristus i po velice účelných podobenstvích vysvětloval ještě podrobněji. Náboženská výuka jest nyní věcí veřejnou, od státu požadovanou. A jaké nesmysly o náboženství trousí často i inteligent, který po celých třináct let učil se náboženství jen ledabyle! I ti, kteří se odvažují s katolickým světovým názorem v novinách polemizovati, prozrazují úžasnou neznalost dogmatu o neomylnosti papežské, neposkvrněném početí Panny Marie a pod. Jiní si pletou odpolední požeňání se mší atd. Není tu potřebí tedy soustavného vyučování? A jak se má díti? Agrárníci o tom chytře mlčí. A což idea vlastenecká má se obmeziti také jen »na srdce«? Vždyť přece každá idea, která zasahuje do širých vrstev, projevuje se na venek činy, které odpovídají zásadám.

III. Stát prý nemá pro příslušnost k některé církvi ani poskytovat výhody, ani na druhé straně ubíratí práv občanských! Pomalu s tou zásadou, která se zdá být tak pěknou a jednoduchou! Ve skutečnosti ta otázka jest velice složitá jako všechny jevy současného života společenského. Budou spokojeni na př. evangelíci, jestliže za řídícího učitele bude dosazen rozhodný katolík na školu, kde jest převážná většina dětí evangelických? Rozhodně nikoli, i kdyby učitel stokrát slíbil, že ve škole ani v nejmenším neporuší zásadu tolerance k vyznání evangelickému.

Což kdyby průběhem času los se obrátil tak, že by v Čechách bylo evangelíků devadesát procent všeho obyvatelstva? Čhtěli by snad evangelíci přijmouti za ředitele kúru ty umělce, kteří by již v katolických chrámech službu dostati nemohli? Pokud by nepřestoupili k víře evangelické, byla by tu potíž z obojí strany.

Vždyť přece zpěv chrámový a hudba kostelní jest těsným doplňkem bohoslužby kteréhokoli vyznání. Věřící by nebyli spokojeni, až by jim předzpěvoval konfesní písně člověk hlásící se opravdově ke konfesi jiné.

A kde v Čechách jest zvolen třebaš mírný, ale rozhodný katolík za starostu v obci takové, která čítá šedesát procent evangelíků? Nikdo se nediví, že evangelíci chtějí mít starostu ze středu vlastního.

Mohli bychom býti spokojeni, kdyby se stal ministrem kultu a vyučování v Rakousku Mohamedán, který by přece tak často byl nucen rozhodovati i o záležitostech rázu církevního? Jak sami evangelíci chovají se snáselivě i tam, kde nemají společenské převahy, svědčí na př. co všechno zkusil starosta katolický ve Velimi u Kolína od evangelíků.

Zdaž obecní představenstva evangelická přijímají za úředníky a zřízence osoby katolické, žádají-li o příslušná místa evangelíci třebaš i méně kvalifikovaní? O tom by byly celé kroniky! Mluví-li tedy agrárníci leták tolik speciálně o právech občanů evangelických, koná zatím práci poněkud zbytečnou. V autonomii totiž jsou právě pro evangelíky značné privileje. Ale o to tu jde, zda náboženské vyznání jest věcí tolik soukromou, aby ve veřejnosti nemusilo býti bráno nikdy v potaz při obsazování veřejných míst.

Proč se židé tolik namáhají, aby jejich mládež byla vyučována výhradně učiteli židovskými? Proč se snaží, aby z prostředků veřejných bral příjmy rabín, který jezdí do školy zvlášť vyučovati pouhých deset patnáct židů? Co chtějí právem hrstky jiných konfesí, to přece má býti dovoleno převážné většině katolictva také. Dali agrárníci nějaké určité záruky, že budou hájiti práva na vlastní naše chrámy, stávající pozemky církevní a že se postarají, aby školská výchova nebyla hotovým kontrastem zásad hlásaných vírou naší? (Dokonč.)

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četná usnadnění od vlády, úřadů duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Výsledky nového výměnového systému jsou znovu posouzeny listem „Cath. Times.“ Hlavní příčinou nynějšího postupného odkřesťanování Francie je vliv státních škol. Dětky, jež navštěvují školy ty, vydány jsou na pospas nejen úplné nevědomosti o víře, v níž byly pokřtěny, ale bezbožeckými učiteli vštěpuje se jim ještě nenávisť proti víře katolické. Dopis venkovského faráře, uveřejněný nedávno v „Universu“ podává obrazek zhooubného vlivu škol státních. Za pravdivost zprávy farářovy „Univers“ ručí. V dopise praví se s počátku, že všem, kdož zasvěcení jsou do poměrů francouzských na venkově, je známo, že lze ještě najíti tu a tam úctyhodné učitele, že však učitelé mladší, kteří ustanoveni byli v posledních 20 letech, jsou nástroji zednářů francouzských a že zabývají se hlavně ne snad výchovou, ale politikou. Farář, od něhož zpráva pochází, je duchovním správcem dvou obcí, z nichž každá má asi 350 obyvatelů. V jedné je učitelka, jež v sobotu odpoledne si zkrátí vyučování odjede do blízkého města a vrací se v pondělí ráno vždy pozdě. Rovněž tak činí ve středu odpoledne (ve čtvrtek je prázdný) a vrací se v pátek ráno. Tyto nesprávnosti se ovšem přehlédnou vrchností, jejíž přízeň zjednala si učitelka svým protináboženským vyslovováním, užíváním učebnic, jež byly biskupy zakázány, jakož i svým čistě civilním sňatkem s písařem v blízkém městě. Svou výchovou mládeže poštvala proti sobě většinu občanů; starosta žádal za její přesazení, ovšem marně.

V obci druhé nejsou poměry školské lepší. Správce školy stará se jen o šíření socialistických zásad. Založil demokratické komitě, namířené hlavně proti mírumilovnému občanstvu. Horlivost svou projevuje hlavně tím, že užívá zapovězených učebnic, a dětky, jež jich užívají nechtějí, vylučuje na několik měsíců ze školy. Treť ministranta a poučuje dětky, že „mše zcela nic neznamena“. Je hlavou obce, a strach před ním je tak veliký, že i dorostlí hoši a dívky, již už

vystoupili ze školy, netroufají si vybavit se z jeho vlivu. Mnozí občané jsou věřícími katolíky, ale jak už venkované jsou lehkověrní a bojácní, neodvažují se pomoci svému faráři v nějaké akci, čelící ku blahu obce, protože by se tím „kompromitovali.“ V duších některých dětek ujímá se símě bezbožeckosti a nenávisť; však i u těch nejlepších má výchova ve státních školách za následek zbabělost, jež rodí se z přesvědčení, že je přec jen nejisté jítí s vládou, kteréžto mínění převládá mnohdy i u rozvázných občanů. Poměry vylíčené vyskytují se v tisících obcí francouzských a vysvětlují postupné vymírání víry na venkově. Ve větších městech, zvlášť v Paříži, je více neodvislosti a učitel, ač o nic lepší, není přec jako na venkově samovládce, rozdavatele vládních milostí a ozářen tajemnou povýšeností nad svými nevědomými sousedy.

Výstižným příkladem „náboženské svobody“, jež panuje v departementu veřejného vyučování, je soukromý okružník, poslaný v červnu učitelům okresu venkovského. Měli odpověděti na tyto otázky: Kdy a kde konalo se první přijímání dítěte ve vaší obci? Kolik dětí chodí do náboženství? Kdy a kde přijímají biřmování? Udejte jména dětek, jež byly u přijímání a biřmování atd. Dětky, které účastní se přípravy na sv. přijímání, vydány jsou posměchu svých druhů; horší však je, že, byť by patřily k nejlepším žákům, jsou soustavně vylučovány ze všech výhod státem udílených. Hošík Saladin v Paříži, slaboučký pro nedostatek čerstvého vzduchu, určen byl pro „osadu prázdninovou“, čímž mělo se mu dostati práva pobýti celý měsíc na venkově. Nešťastnou náhodou připadl den, kdy měly býti dětky lékařem prohlédnuty, na den prvního sv. přijímání. Matka hochova prosila, by směl se dostaviti až druhý den; bylo by se jí beze všeho vyhovělo, kdyby ubohá žena nebyla se zmínila o sv. přijímání. „Prázdniny na venkově jsou jen pro děti, které nechodí ku „přijímání“ — zněla příkrá odpověď; „jméno vašeho chlapce se v seznamu škrtne.“ A tak se i stalo.

Někdy jsou ostatně páni atheisté plni ohledů. Tak věduce na př., že hoch určený pro pobyt na venkově, je pod ochranou (patronage) katolíků, otázali se jeho matky, zda si přeje, by na venkově chodil v neděli na mši sv. Matka si toho ovšem přála. První neděli po příchodu na venkov bylo řečeno hochům, že podniknou dešší vycházku. Bledý patřilánek měl na vybranou: buď účastniti se veselé vycházky, nebo jíti na mši sv. Dlouho se nerozpokoval; přemluvil ještě jednoho méně odvážného spolužáka a každou neděli, zatím co jejich druhové zkoumali krajinu, kráčeli oba na mši sv. Když se malému patřilánu ostatní vysmívali pro jeho „nábožnostkářství“, odvětil klidně: „Je m'en fais gloire“ — „To je mi ke cti.“

Věcné slovo proti modernímu velíkářství. Jadrným, bystrým soudcem nynějších, stále se množících pozérů jest veliký psycholog Dr. F. W. Foester. Málokterý současný filosof tak výtečně dovede postřihnouti podstatu různých chorob moderní společnosti, málokterý také léčí tak přirozenými, srozumitelnými recepty.

Ve své „Lebenskunde“ uložil velice praktické myšlenky, jež v překladu uvádí evang „Hus“:

V naší městské čtvrti vyonkl jednou veliký oheň. Někteří basiři počinili si při něm tak hrdinsky, že celé město s nadšením o tom mluvilo. Dru na to spatřil jsem hošíka, jak ubáňel rozčilen ulicí s malým žebříčkem a hadicí. Ptám se ho, co s tím chce. A on na to: „Hrdinství, nějaké hrdinství chci provést!“

Provést hrdinství, vykonat ohromné činy, o nichž by mluvil celý svět, po tom mnoho hochů touží. A poněvadž ve svých knihách pořád čtou jen o velkých činech válečných, o hrdinství reků, o neohrožených restovatélích a pod., tedy si na konec myslí, že všechno znamenité ve světě bylo vykonáno pouze takovými velikými činy, a na těch že nejvíce záleží. Ale až vstoupíte do života, uvidíte, že přiležitost k činům velikým má nejméně lidí. U nás už není medvědů a vlků k zabíjení; války také již nebývají často; a záchranná práce při velkých požárech nebo při ztroskotání lodí se naskytne také jen málo komu.

A je to dobře tak. Nebo velké činy činí příliš snadno lidi slepými; lidé totiž potom nevidí, že to největší ve světě bývá vykonáno toliko v tichosti, sebezapíráním a odříkáním, prostým všech oslav. Vlastně jsou největším hrdinstvím činy vykonané v skrytosti; nebo při těch není vavřínových věnců a není opojení hluchou pochvalou.

Za dřívějších časů, když ještě Indiáni byli až k vodopádu Niagary, bývalo u nich obyčejem, že každoročně nejkrásnější dívka obětovala se velikému dachu a to tak, že ovrhčena kvítím plula vodopádem na čluuu, při čemž pak zabýnula, rozdrčena dole na skalisku. To se zdá hrdinstvím, nad které nemůže býti většího. Ale já vás ujišťuji, že mnohdy je věcí snadnější, jet

dolů po vodopádu, než zůstat živ a velkému duchu každodenně obětovat svůj malý bloupy truce

Jednou jedinkrát se přemoci a prositi za omluvu, když to přichází člověku nadměru za těžko, to považují za mnohem větší hrdinství, než vykonati něco brozitánského v opojení slávy a za všeobecného obdivu. A každodenně doma mírnou, vlídnou účastí tišit rozčilené sourozence nebo nervosní dospělé, to vyžaduje námahy a obětavosti neméně, než konat r-kovné činy záchranné při velkém požáru. Tak mnohý, jenž v dešti stěl a ryku bitvy vykonal pravé divy chladnokrevnosti a udatenství, neměl potom tolik síly, aby svou rakovnost ve vlastní domácnosti dokázal malými skutky sebezapření a obětavosti, poněvadž k tomu nehrála vojenská hudba a nebyl za to odměnou čestný řád.

Jen si představte, že by některý muž byl celý den k své ženě hrubým a tvrdým a pak by jí řekl: „Kdyby u nás někdy hořelo anebo kdybys jela po fece na loďce a spadla do vody, jak rád bych sám uhořel nebo se utopil, jen abych tě zachránil!“ Anebo syn by řekl své nemocné matce: „Něco ti předčítat, to se mi teď nechce; ale kdyby lékař žádal, abych dal svou krev k tvému posílení, rád ji dám, milerád!“ Je vskutku mnoho lidí velmi ochotných, vydávat svou obětavost řečně v tisícovkách, ale sebezapření v malých věcech — na to oni nepomyslí, tomu nerozumějí.

A přece — zda-li náš život je nebem nebo peklem, to závisí na tisícerych drobnostech a ne na velikánském ohňostroji lásky. S jakou dceřá ráno přijde a jak přeje dobrý den, postaví-li třebaš něco květin na stůl, umí-li nesčetnými pozornostmi a ohledy příjemnou být a s jakou tvář přijímá a vyřizuje různé malé rozkazy, o to jde. A má-li matka mít radost ze svého hošíka, to záleží na tom, zdali ten hošík svou vděčnost a něžnost umí proměnit v drobné každodenní ohledy a důkazy své lásky a úcty anebo zdali to zůstane neproměněno a zavřeno v srdci jeho, jako tisícovka v peněženec.

Věru slova velice pozoruhodná! Hospodář, který raději se co nejvíce uskrovní, aby nemusil nikoho z čeládky propouštěti, platí za tuctovou drobnou figurku; za to však demagog, který odječí dobře placenou fanatickou řeč, platí za velikého demokrata, zvlášť když po schůzi podává na všechny strany ruku. Laciný projev lidový! Matka, která s největší obětavostí vychová řádně sedm dětí, na které se dře i v noci, jest terčem posměchu holobradých líných kritiků, jakmile tyto uslyší, že se modlí růženec. Za to v novinách čtou se oslavné hymny na propadlé studenty, s nimiž vlastní rodiče nemohli vydržet, jakmile začnou se madiči z nedostatku jiného zaměstnání živiti „pokrokem“ a markýrováním lidovostí.

Učitelka, která zneškodňuje v pilné výchově mládeže, zůstává širší veřejnosti neznámá. Ale taková, která místo plnění záslužných povinností jezdí fanatiso at papouškováním volnomyšlenkářských brožur, těší se oslavným článkům v „lidových“ časopisech. Učitel, který právě pro svoji svědomitost snáší ve škole hotový očistec od navedených nezhodů, jest úzkoprým byrokratem.“ Který však jest pokárán od inspektora proto, že hrubým způsobem neomaleně se zpronečňuje svým dobrovolným závazkům úředním, rázem jest prohlašován za národního mučedníka.

Jeptiška, která dnem i nocí bdí u těžce nemocných, mučí snášení nejděsnějších úšťepky farizeů, kteří se odvažují tvrditi, že bojují za práva žen. Zato však finťavá dívka, která shání jen zábavu a klepy, stane se v novinách na jednou velice slavnou, jakmile se jedenkrát účastní nějakého osvěceného průvodu, nebo odříká-li neuměle naučenou básničku, dávši si k tomu účelu zaplatiti nové šaty od svých rodičů. Jaký řetěz každodenních sebezápěrů postupuje venkovská pracovitá dívka každodenně? Ale snáší pohrdavé úšťepky třebaš i od vlastního bratra, který universitní studia odbyvá v kavárně.

Volá se: „Jen samostatnost, svobodu, sebeurčení!“ Jestliže však s napětím všech sil některý dělník vyšine se k samostatnosti, až začne zaměstnávat dělníky sám, největší závist strží právě od těch spoludělníků, kteří nejvíce na dělnickou mizerii hubovali, aniž se starali opravdovou akcí a pilou o praktickou svépomoc.

Lidé, kteří vlastní leností zavinili, že jejich děti obtěžují zebrotou občanů jině, hněvají se veice na ty příčinlivé muže, kteří vlastní pilou pomohli si tak, že četnou rodinou nemusejí obtěžovati cizí pokladny, ale naopak ještě mohou jiné lidi podporovati.

Velikáš při svém radikálním skokanství natropí plno zmatků, málo se doopravdy stará o to, čím by byli, kdyby se na ně neděli celé řady lidí „chudých duchem“.

Ročník, který pracuje do úpadu na zděděném láně, zkusí od vlastních sousedů, jako by byl parazitou stavu rolnického, jako by poškozoval zemědělství, jestliže nechce agitovati pro agrárnícké dietáfe. Zato však za sloupy, největší

Omladina Sdružení utěšeně květa; jest zapsáno a platí 335 učňů. „Orel“ je založen při 74 skupinách a cvičí dospělých 1594 mimo Orli dorost a mimo Orlice. Členové jiných spolků pokud v Orli cvičí, nejsou v tom ovšem počítáni. Přispívajících členů má Sdružení 750.

Nejlepším důkazem solidnosti každého spolku jsou jeho finance. Nuže jmění Všeobecného Sdružení obnáší 243.176-85 K mimo různé fondy při jednotlivých skupinách.

V roce 1910 onemocnělo 2707 členů, churavěli 58.264 dní a dostali podpory 40.118-57 K. — Bez zaměstnání bylo též rok 387 a podpory obdrželi 4712-32 K; v tom nejsou počítány podpory výlukové a stávkové. Cestovních podpor a na stěhování povoleno 132 členům 909-09 K. Mimořádných podpor rozdáno 265 členům 2100-75 K. — V roce 1910 zemřelo 96 členů, po nichž vyplaceno pozůstalým úmrtní podpory 9000 K. Spočítáte-li všechny tyto podpory, seznáte, že Ústředí za jediný rok vyplatilo svým členům 56.840-73 K.

Člen platí týdenní příspěvky mnohem menší, než na př. soc. demokraté — a ještě má jistotu, že Sdružení ho neopustí, ocitne-li se v nemoci nebo nějaké nesnazi.

Hlavním účelem jeho ovšem není pouhé podporování, nýbrž vzdělání členstva, uvědomování o jeho právech i povinnostech na ideovém základě učení Krista Pána. Vznešený úkol, který Sdružení si vytklo, jest sociální povznesení pracujícího lidu, a cesta, kterou má se k tomu cíli dojit, jest zákonodárství. Z toho plyne nutná podmínka, bez které dělnictvo různých odvětví práce nedomůže se svých práv a zasloužené odměny; jest organizace odborová. To je tedy ideálem Sdružení: zorganizovat pracovní třídy českého lidu odborově, to znamená: spojit dělnictvo jednotlivých odborů práce v jeden organický celek, v jedno tělo. V některých odborech už organizace provedena. — Textilní odbor čítá ve Sdružení řádně platících členů 3547, zemědělský 2381, služek a hospodyní 1490, dřevodělníků 2079, horníků a hutníků 917, kovy obrábějících 990, krejčovského dělnictva 926, obuvníků a koželuhů 756, zedníků 720, obuvníků 632, tabákového dělnictva 540, železničních zřízenců 101, typografů 71. Pro dělnictvo textilní zřízena odborová rada při Ústředí, též pro dělnictvo stavební a oděvní. Na valné hromadě delegát Jungwirth navrhl, aby zřízen byl též zvláštní odbor sklářský.

Všem rodičům

— kterým záleží na mravní a vlastenecké výchově dcer —

vřele doporučujeme

Pensionát

císaře Františka Josefa I.
v Hradci Králové.

V pensionátu jsou tyto školy:

Pokračovací škola.
Kurs pro vzdělání pěstounek.
Kurs industriální.
Pěvecko-hudební škola.
Vyučování cizím řečem:
(němčině, francouzštině, angličtině.)

Na přání poskytuje se též příprava ku stát. zkouškám z jazyků, hudby a zpěvu.

Jmenované školy požívají práva veřejnosti. — Pro všechny obory jsou státně zmocněné učitelky.

Prospekty zašle na požádání
správa ústavu.

Soc. demokratičtí kavalíři duchem.

Tepře prý soc. demokracie vypěstuje žulové neochvějné charaktery, kteří dovedou zběliti černou tvář země a údolí slizavě změnit na plesovou síň. Již tak dlouho trvalo pěstění nových povah dle řádu Marxova a Lassalova. A výsledek? Nedlouho před volbami vyčítali si rudí autonomisté s centralisty hotové zločiny — páchané i na chudém dělnictvu. Není to žádná příčina k radosti táborů jiných. Jsou to zjevy selvedy trapné, které hluboce raní a jistě nejsou sledovány lhostejně, tupě od mnohých poctivějších soc. demokratů, kteří žasnou nad zklamáním.

Nyní se boje přioatňují znovu. V kolébkce tak zvaných sociálně demokratických autonomistů, ve Vídni, rozpoutal se mezi soudruhy boj na život a na smrt. Soudruzi centralisté vypověděli poslušnost zemskému výkonnému výboru „českoslovanské“ strany sociálně demokratické v Dolních Rakousích, zakládají si svoje vlastní tak zvané „mezinárodní sekce“, bojkotují též vídeňský sociálně demokratický denník „Dělní

nické Listy“ a založili si vzdorolist „Dělnický Denník“. Při tom si soudruzi splaší, vyčítají si zločiny a peněžní partykárství. Soudruzi autonomisté vyčetli nedávno soudruhům centralistům, že jsou živi z peněz německých soudruhů a soudruzi centralisté odpověděli na to, že si soudruzi autonomisté dali od Adlera a konsortů vyplatiti 10.000 K za to, že při posledních volbách do říšské rady upustili od projektovaných českých kandidatur proti Adlerovi, Reumanovi a Schumeierovi. Nejnověji utínil odhalení ze zákulisí sociálně-demokratické domácnosti soudruh V. Bejšovec, do nedávna ještě vášnivý autonomista, nyní však veliký přítel Hoebra a Steina. Soudruh Bejšovec uveřejňuje v centralistickém „Dělnickém Denníku“ dlouhé zasláno pod nadpisem: „V zájmu pravdy“. V tomto zaslánu nazývá soudruh Bejšovec bývalé své intimní přátele z redakce autonomistických „Dělnických Listů“ největšími špihavi a osobními prospěcháři. Činí ve svém zaslánu také zajímavé odhalení o hospodářství v sociálně-demokratickém spolku vídeňském „Máj“, jehož byl sám pokladníkem. Prohlašuje, že „Máj“ neměl vůbec pokladní knihy, že v příjmech a vydáních nevedl žádné záznamy, načež se dotazuje: 1. Kam se poděly výkazy o příjmech cehotnických představení, jež byla pořádána v roce 1908 v Růžových sadech na X. okresu vídeňském? 2. Kam se ztratil výkaz o příjmech a vydáních divadelního představení „Lucerna“, jež pořádáno bylo v okrese XVI.? 3. Kam zmizela zpráva o májové slavnosti českých soudruhů, pořádané dne 1. května roku 1907 ve vídeňském Prátru? Zde se jedná o tisíce, které, jak soudruh Bejšovec nepřímě napovídá, záhadně zmizely.

Jak lhalvaři soc. demokraté s drachotou masu. Jest všeobecně známo, že argentinské maso zklamalo naděje na celé čáře. Myslí se, že dovoz tohoto masu bude mít za následek klesnutí cen masných, ale maso nejen nezlacinělo, ale i to argentinské prodávalo se v Praze i ve Vídni dosti drazě. Naše domácí maso zůstalo při starých cenách. Mimo to znechutilo se argentinské maso tak, že poslední zásilka stěží se rozprodala. Lidé ho nechťeli, protože nebylo dobré. A přece socialisté spustili křik, když vláda další dovoz zakázala, ba podali na říšskou radu návrh, by se maso z Argentiny dále dováželo. Ve svých novinách pak balamutili dělný lid, že prý chtějí pracujícímu lidu poskytnout kousek laciného masa. Zatím se má věc trochu jinak. V Americe jest obchod masem a dobytím v rukou velkokapitalistických masných trustů; jsou milionáři, kteří se zorganizovali a ceny masa zvyšují dle své libosti. Ovládli celou Severní Ameriku. I v Argentině jsou již pevně usazeni. Nyní mají záslusk na Evropu. Chtějí i zde dostat masný trh do svých hrabivých rukou zrovna tak, jako se zmocnili prodeje petroleje v Německu, ve Francii a v Anglii. K tomu cíli získali celou společnost spekulujících židů, kteří mají sprostředkovat prodej amerického masa u nás. Právě minulé dny vezly lodi několik set metrických centů argentinského masa, ale nebylo kde maso vyložit, protože mezitím vláda naše dovoz zakázala. Tu však spustili socialisté křik, že se chudobnému lidu běže od úst laciné maso — a hned podali návrh, aby říšská rada dovoz povolila. Nyní se ptáje: Komu tím socialisté pomohou? Snad dělnictvu? Ale to argentinské maso nechce. Komu tedy? Americkým milionářům a rakouským židům, kteří masem argentinským obohodují.

Komu prospívá soc. demokratická agitace? Vídeňský spolek soc. dem. kočí požádal vídeňské své povozníky, aby od 1. září zvýšili plat a zkrátili dobu pracovní. Spolek povozníků povolil, ale požádal organizaci uhelných firem vídeňských, aby platila od října víc. Nato majitelé uhelných dolů z Čech a Slezska sešli se ve Vídni ku poradě, na níž usneseno, že se musí pro požadavky kočí a povozníků uhlí zdraziti. Jak vidět, měly malé příčiny dalekosáhlé následky. Nelze se diviti požadavkům kočí. Ale ta náhlá chuť ke zdraznění u milionářských uhlobaronů, kterým soc. demokracie šikovně nepřímým způsobem slouží! Požadavky kočí jsou vítanou záminkou židům Guttmanovi, Weimannovi a jiným, aby shrábli do kapes od chudých lidí nové miliony. Kde jsou důrazné protesty soc. dem. poslanců?

Cukerní kartel stará se o vysoké vyšrobování cen také. Kartel lihový, petrolejový, obilní, dobytčí, kartel prodavačů koží se také činí jen co! Komu se dostane na předním místě z tohoto neustálého zdrazování užitek? Budou to klerikálové? Vždyť kartely podléhají komandu židovskému. A židovské banky div nepraskají náhrnem nových millionů, jež jsou tam k dalšímu množení ukládány od lidí nepracujících. Ovšem — když dojde k volbám, vypustí židovské wertheimky nějaké procento ve prospěch svých sluhů, tak že pak po demagogickém štvání volí na předním místě kapitalismus — a to ještě vydatněji než v době, pokud hlasovacího práva nebylo. Vždyť ti noví kandidáti

jsou „potřebnější“, chudší než oni, kteří se dříve o důvěru voličů ucházeli. Nastávají poměry jako ve Francii Lidem, kteří doredu obytě s lidovostí obchodovati, daří se dobře. Ale voličstvo marně čeká, kdy tolik soc. cemo-kratických psianců dle vlastního programu vystoupí rázně, jednomyslně a důsledně proti těm, kteří umějí tak velké miliony židmat z chudých lidí.

Plně čtete důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném střetě s novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělá

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-strážce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejrychleji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy
křtitelny,
sošky na procesí, Jesličky,
Boží hroby. —

oltáře,
kazatelny, křížové cesty, —
jeskyně s P. M. Lurdskou, —

kříže

Prodá se rodinný dům

v Slatinanech u Chrudimě,

požůstávající z pěti místností se vším příslušenstvím a velkou, pěkně zařízenou zahradou. V místě nachází se velký knížecí park každému přístupný.

Cena 12.000 K. K složení stačí 4000 K.

Velmi výhodné pro pány pensisty.

Do Hradce Král. a okolí!

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. občanstvu oznámiti, že otevřel ve vlastním domě

moderně zřízenou

výrobu obuvi

veškerých druhů.

Opíraje se o své bohaté zkušenosti, jichž jsem v nejpřednějších zahraničních závodech nabyl, budu moci všestranně a dobře posloužiti.

Zejména upozorňuji na vlastní speciální výrobu **orthopedické obuvi** a na dílnu pro **rychlosprávy**.

Prose o laskavou přízeň ct. obecnatva ujišťuji, že jedinou mojí snahou bude, posloužiti vkusnou a trvanlivou prací.

Znamenám se v plné účtě

Jan Vilikovský,
výroba obuvi

Hradec Králové, prodávající Čelakovského třída č. 487.

OBNOVA

Číslo 133. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 18. srpna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Zal. r. 1888.		Provádí ve šteré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Bankovní faktury. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a ocel.
Přijímá vklady na knížky, vkladní na úrok 4 1/4 a 4 1/2 %	Akc. kapitál: K 15.000.000. Res. fondy: K 2.500.000.-	
Na účty dle ujednání.	PRÁCE: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

VI. sjezd katolíků českoslovan- ských v Olomouci.

Věru úchvatný byl průběh katolického sjezdu, takže obrovskou účastí překvapil samé pořadatelstvo. Manifestace ta dokázala markantě, komu vlastně Morava náleží, kdo jest jádrem našeho národa na Moravě.

A proč ten veliký hněv pokrokařů a soc. demokratů? Ti se zkrátka velice bojí katolické ulice. Zabírají ulici pro sebe k demonstračním schůzím, chtějí vyváznouti «veřejné mínění» hlúčením sami, aby zastrašovali kruhy konservativní. A ejhle, katolíci se vzchopili k veřejným, davovým projevům také. A projevy ty mají účinek obrovský, často větší než tisk. V tisku dovedou naši protivníci tak snadno před svými čtenáři mnoho zjevu zatusovat, zvláště když pozorují, že jejich lidé našich novin nečtou. Ale veřejná manifestace? Zde selhává účinek každé lži na ty, kteří viděli na vlastní oči.

Proto tedy tolik útoků před sjezdem, proto malomocná, obnovená námaha, aby aspoň ti, kteří sjezdu nebyli přítomni, byli uvedeni v omyl nehorázným zmenšováním čísla účastníků.

Morava promluvila tak srozumitelně, až se «lidovými» harcovákům protikatolickým dech zatajil.

Na základě pilného sčítání dobře kontrolovaných našich byla celková účast daleko přes 38.000 lidí. V průvodu, pokud bylo možno sečísti, bylo přes 22.000 katolíků. Průvod trval 74 minut. Kráčelo v něm 12 hudebních kapel, neseno 75 praporů. Půl hodiny ubíral se průvod ve čtyřstupu, tři čtvrti hodiny v šesti- až osmistupu. Kráčelo zde 45 procent žen a dívek, 55 procent mužů a mladků.

K tomu všemu po celé cestě, kudy průvod se bral, stály husté řady našich, jako tomu bylo v Hradci Králové. Jenže v Olomouci byly řady našich pozorovatelů ještě větší; počet diváků katolických dobře se může páciti na 14.000. Tak bylo již v době nedělního průvodu.

V neděli se od časného jitra cesta od nádraží netrhla. Vlak za vlakem vjížděl do nádraží, průvod za průvodem šel od nádraží do města — Slováci, Valaši, Laši, Horáci, bratři z království v průvodech s vlajkami prapory jdou do města, kde sídlí nástupce sv. Metoděje, aby manifestovali své katolické přesvědčení. Za ranních hodin bylo již v Olomouci jako v mraveništi. Brněnským vlakem přijelo 1500 lidí, Slováků z Hradištska a Brodského rovněž tolik, z Jevíštska přijel rovněž velký zástup, z Ostravy, která nikdy nezůstala za ostatními, nabitý vlak, z Čech zrovna tak, z ostatních krajů Moravy zástup se hrnul za zástupem — zkrátka a dobře srdce plesalo. A kdo viděl, jaké nadšení zářilo těm zástupům z očí, kdo viděl ty prapory, jež vlály nad našimi statečnými řadami, radoval se s nimi. V brněnském vlaku bylo praporů 15.

A jaký jasot vypukl, když k domu se brala četa slovinských «Orlů». Kroj jejich skoro je týž jako našich «Sokolů». Kdo to je? Ptali se! Měli strach, že jsou to «pokrokoví» Sokoli. Na domě o půl 9. hod. měl kázání vsdp. prelát Dr. František Ehrmann. Před domem kázal Dr. Kubiček. Pontifikální mši sv. celebroid na domě J. Ex. ndp. kníže-arcibiskup Dr. Fr. Sal. Bauer, u polního oltáře na prostranství před domem J. Ex. ndp. biskup Doubrava. Tisíce a tisíce lidí obcovalo službám Božím.

A po službách Božích patřil Olomouc nám. Plné ulice, sotva bylo lze projít! V Národním domě a Katolickém domě sotva kdy viděti tolik lidstva. Snad jen o sjezdě českých křesťanských sociálů.

Hned po obědě v neděli veliké zástupy proudily do třídy Františka Josefa, aby se řadily v průvod. Vyšlo se ze cvičiště kolem půl druhé hodiny. V předu hrála kapela Strážnická, za ní šli katoličtí poslanci, 50 náčelníků odborů «Orla» z Moravy, Slezska a Vídně, osmičlenná deputace «Orla» z Hradce Králové. Posl. Kadlčák kráčel reprezentantům orlích odborů v čele. Pak tři Orli, český a moravský se slovinským uprostřed nesli veliký, skvostný věnec s nádhernými stuhami, na nichž zlatě vytištěno věnování sjezdu Jeho Veličenstvu. (Věnec položen byl za volání slávy Jeho Veličenstvu na podstavec pomníku na Hor. náměstí.) Dále šlo 300 Orlů a 100 členů dorostu orlího, pak zase hudba, načež šla, nadšeně jsouc zdavena, a velkou pozornost budící 10členná deputace «Orla» slovinského z bílé Lublaně (z obou odborů lublaňských) s dělnickým poslancem slovinským Gostinčarem v čele. Deputace měla s sebou skvostný prapor Orla slovinského. Praporů zde bylo 7. V ladných čtyřstupech šlo dále přes 700 Orlů z Moravy, Slezska a Vídně s 9 prapory.

Druhou hudební kapelou zahájena byla část průvodu, sestávající z části mládeže venkovské, sjezdu přítomné. Šlo v tomto oddílu 800 šohajů ve svých krojích a přes 1200 děv pod 2 prapory. Následovaly ženy: šlo jich v tomto oddílu přes 2000. V dalším oddílu za zvuků dvou kapel postupovalo pod 15 prapory 3000 mužů rolníků; nato šli s hudbou Slezané pod 4 prapory v počtu 600 a opět ženy se 4 prapory (1 Mar. družina z Uh. Hradiště) a 1 korouhví v počtu přes 2000.

Hosté z království za další kapelou šli pod 9 prapory v počtu asi 400, dále na 200 katolických studentů vysoko- a středoškolských a přes 180 bohoslovců, dále na 500 katolické inteligence, přes 300 učitelů a učitelek a mnoho jiných katolíků. Z Hradce Králové za vůdcovství nejč. Arcipastýře, který při zahajovací schůzi pronesl úchvatnou řeč za diecési naši, dostavili se: vsdpp. kanovník J. Barták, Dr. Frant. Šule, Dr. Fr. Reyl, Dr. Jindra a j. v.

Závěr průvodu tvořilo dělnictvo a živnostnictvo. Za zvuků dvou kapel pod 25 prapory postupovalo daleko přes 4000 dělníků a asi 500 živnostníků.

Průvod bral se třídou Františka Josefa, Kanovníckou ulicí na Biskupství, kde vzdal nadšený hold nejvyšším hodnostářům církevním, shromážděným na balkoně arcibiskupské residence. Po příchodu k Národ. domu rozházely se jednotlivé oddíly do schůzí.

K líčení aspoň nejdůležitějších zjevů sjezdových bylo by potřebí celé knihy. Mimo společné schůze byla pořádána odborná schůze živnostenská, rolnická, venkovské omladiny, učitelstva, Matice Cyrillomethodějské, žen, dělnická, katolických akademiků atd. Ve čtvrtý den sjezdu konána pouť na Sv. Kopeček.

Slavnostní schůze konány v Národním domě. Účastnili se jich Jeho Exc. kníže-arcibiskup Olomoucký dr. Frant. Bauer, Jeho Exc. ndp. dr. Josef Doubrava, Jeho Exc. ndp. biskup Brněnský dr. Pavel hr. Huyn, ndp. biskup Českobudějovický Josef Hůlka, J. M. opat Želivský Salesius Roubíček, J. M. opat Zavoral ze Strahova, J. M. opat Drápálík z Nové Říše, zástupce ndp. biskupa Litoměřického kanovník Čech,

hojnost jiných hodnostářů duchovních jak z Moravy tak z Českého království, všichni katoličtí poslanci, někteří katoličtí šlechtici, zemský hejtmán, vynikající pracovníci katoličtí ze všech zemí koruny České i ze Slováků uherského.

Předsedou slavnostních schůzí i celého sjezdu zvolen osvědčený pořadatel dr. Hruban, poslanec a náměstek zemského hejtmána. Za místopředsedy zvoleni: Andrej Hlinka, hr. Emanuel Mensdorff, rolník Fr. Klimeš a Jan Ježek, živnostník z Vídně. V čer po slavnostních schůzích pořádány velice zdařilé večírky v útulném sále katol. domu. Zde pronášeny v přestávkách srdečné pozdravy a přpitky.

Zvlášť významno jest, jak byly i schůze odborné horlivě a čteně navštěvovány, tak že manifestace vyznívala mimo schůze slavnostní ve velké sjezdy pracovní. Našinci tak dokumentovali velikou uvědomělost, osvědčovali plné pochopení pro velice široký, praktický úkol katolického hnutí. Netoliko tedy lesk zevnější, ale i zdatný kus díla praktického kráčel ve stopách katolické manifestace.

Všeobecné nadšení bodrých našich, náplát naslouchání delším řečem i při velikém vedru a přeplněných místnostech, vroucí projevy zbožnosti — to všecko svědčilo neklamně a vítězně o šťastné budoucnosti hnutí takového.

Dejž Bůh, aby i v Čechách svornou, obětavou prací a upřímným ideálním zápallem vztyčila se proti nepřítelům hradba tak železná a imponující, jako na Moravě!

Politický přehled.

Česko-německé vyrovnání jest stále předmětem novinářských rozprav, kafe Thun sem, bar. Gautsch tam, ale věcného pořádku nic. Jisto jest, že knížetem Thunem jest již vše připraveno. K tomu poznamenává «Union» ze slovinských poslaneckých kluhů: «Posice rakouských Slovanů toho vyžaduje, že nesmí se dělat jednostranné vyrovnání. My Slovinci na jihu jsme nejutlačovanějším slovanským národem v Rakousku a musíme počítat na podporu Čechů. Národnostní vyrovnání, do něhož by Slovinci nebyli pojeti, znamenalo by smrtelnou ránu pro slovinský národ, který nesmí býti vydán na pospas mocným svým sousedům. Také ve Styrsku musí dojíti k vyrovnání, do něhož bude nezbytně nutno pojetí v prvé řadě školství a zemědělskou radu pro dolní Styrsko.»

Ku změně ministerstva dle vídeňských zpráv dojde prý určitě v poslední třetině měsíce srpna a sice tak, že valná část členů nynějšího kabinetu odstoupí a nahrazena bude — úředníky. Parlamentarizace kabinetu stane se skutkem teprve na podzim po ukončení česko-německých vyrovnávacích konferencí v Praze.

Slovinské zatímtní vysokoškolské oddělení v Praze. «Slovenec» uveřejňuje nový protest slovinské strany lidové proti chystanému provisoriu slovinské university v Praze a prohlašuje: «Zdá se, že dnes jedná se o to, aby v Praze bylo zřízeno slovinské vysokoškolské provisorium a že v nejbližší době budeme postaveni před hotovou událost. Vzhledem k tomu, že velká část slovinského národa si nepřejí, aby slovinská mládež soustřeďovala se v Praze, dále vzhledem k tomu, že Prahu nepovažujeme za vhodné místo k výchově příštích slovinských profesorů, prohlašujeme ještě jednou kategoricky, že v žádném ohledu nepřijímáme Prahu za sídlo vysokoškolského slovinského provisoria.»

Změna Marchetových nařízení. Minulý týden vydáno článo zákonů a nařízení zemských, ve kterém jest obsaženo nařízení, jímž se zrušují ona ustanovení Marchetova nařízení, která správní soud označil za odporující zákonu. Marchetovým nařízením, jak známo, obcházel se § 20. morav. zákona o zakládání škol z r. 1905, který tvořil část tak zv. «moravského paktu». V § 20. se praví, že do obecných škol mají býti přijímány děti vyučovacího jazyka z pravidla mocné. Tato dvě kulatá slova «z pravidla» a «mocné» Marchetovo nařízení vyložilo ve prospěch germanizace. Nedivno pak, že Němci svého Marcheta si tak hleděli.

Novota v rakouské armádě. Rakouská vojenská správa z-bývá se myšlenkou odstraniti u pěchoty dosavadní šavle, které jsou příliš dlouhé a svým lehkem již předem ničí výhody šedého šatstva. Uodělení horuké samobraný je u dosavadní šavle důstojnické po 3 léta nabráženy krátkými šavlemi s pochvou oxyzda a sou a budou asi u vškeré pěchoty zavedeny. V Itálii nenosí důstojníci dle nového nařízení vůbec šavlí, nýbrž jen revolvery. Pouze tehdy, jedná-li se o udržení veřejného pořádku a z-kročením vojenským, mají důstojníci i přístě opá-tati se šavlemi. Podobně ovšem i za války.

Obstrukce v Olbráku. Úberská opozice bojuje dle všech známek strasený boj. Prohrála j-j nedů-ledností a kolísáním, neboť od čtvrtka minulého týdne prohlašuje pojednou za jediný cíl obstrukce-brannou předlohu, jejíž nezbytnost kdysi uzala, kdežto již i během technické debaty byla ochotna za jistým podminek od svého odporu proti předse-uzpustit. Není o nutno ti tohot; boje přesvědčena právě tak, jako komitáty a města, usnesající se stále větším počtem proti obstrukci. Není ovšem tedy na-děje, že nejostřejší požadavek opozice, zavedení ma-darské řeči u setnin, setká se s porozuměním ve-řejného mínění v semi a že vzbudí zájem semě o obstrukci.

Pro všeobecní rovné hlasovací právo v Belgii a povinnou návštěvu školy demonstrovali blučně 15. t. m. v Bruselu lib-rálové a soc. demokraté, jichž do Bruselu sehnáno na 100.000.

Jednání o Maroku jest stále na hlemýžďím kroku. Francie a Německo nemohou se dosud smlu-vit, jen aby kapsa nezůstala prázdná. Dle »Figara« prohlásil přý císař Vilém: Nemůžeme-li z této pří-ležitosti uči iti otázku moci, musíme setrvati na půdě práv a smluv a přátelsky s Francií vy-jednávati.

Na poměry v Portugalsku dobře posvítil pa-lanec Abril, který v plenární schůzi národního shromáždění vytkl ministru spravedlnosti, že ne-méně než 40 cizozemců řeholníků vztýčilo němec-kou a rakouskou vlajku. Na velkému počtu soukro-mých domů vlaje vlajka anglická. Jest již pomalu více cizozemských Portugalců v Portugalsku než domácích.

Otázka Malisori zdá se býti vyřízena; po-slední Malisori vrátili se již do svých vesnic a jest jich téměř 10.000. A aby se dobrá vůle se strany turecké ukázala, zshájena již stavba jedné silnice. S jižními Albánci bude prý se vyjednávat o pod-mínkách, za kterých by byli ochotni složit zbraně. Vláda turecká prohlašuje, že povstalcům udělí vše-obecnou amnestii a že ostatní jich požadavky uváží jestliže povstalci zastaví ihned všeliké nepřátelství.

Zmátky v Persii. Vojsko vládní rve se dále s vojskem býv. šacha o vládu v Persii. Najímání jsou vrahové, aby odstranili bývalého šacha, jiní aby vraždili ministry a jiné vlivné osobnosti. Ko-sácká brigáda v Teheranu jeví pro bývalého šacha velké sympatie.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

*

Zprávy organisač. a spolkové.

Hradecko. Sdružení české mládeže křesť. sociální koná dne 28. září v Bukovině u Černilova velkou ná-rodni slavnost svatováclavskou. Přípravy jsou již v pl-ném proudu a slavnost sama slibuje již nyní, že bude dostaveníčkem veškerého křesťanský smýšlejšího lidu z okolí. Proslíme, aby se slavností touto bylo počítáno a bratrské organizace a spolky dospělých v týž den žád-né slavnosti nepořádaly. Agituje již nyní, aby účast by-la co největší a účastí tou aby bylo protestováno proti neslýchanému řádění agrárního dorostu, který hledí ma-fiti naše schůze způsobem přímo barbarským. — Ústř. výbor mládeže.

Zprávy místní a z kraje.

Po exercitiích. Nebylo to jubileum mladých kněží, kteří mají ještě více, než půl cesty života před sebou, ale byla to tklivá epizoda ze života několika kněží, kte-ří ukončivše čtyřicetileté výročí na vinici Páně, sešli se v biskupském semináři. V pátek po exercitiích předvedl nás kolega kanovník Kerner nejdůstojnějšímu Vrchnímu Pastýři, abychom na sklonku života obnovili slib »poslušnosti a úcty. Právil asi takto: Před čtyřiceti lety slibili jsme u oltáře Páně svému Vrchnímu Pastýři po-slušnost a úctu. A pak rozjeli jsme se na lodičkách svých ideálů na moře života, rozešli jsme se na vinici Páně.

— Dnes vracíme se na vetchých lodičkách v podvečer života ku břežním věčnostem... Jako před 40 lety slí-bili jsme poslušnost svému biskupu, tak slibujeme i dnes jménem svých bratří Vaší Excellenci svou poslušnost a vzdáváme svému Vrchnímu Pastýři svou úctu. Tehdáž — před 40 lety — dal nám Vrchní Pastýř své požehná-ní na cestu kněžského života. S hlubokou pokorou při-ljali jsme je. A tomu to přičítám, že ani jeden z nás ne-zpronevěřil se poslušnosti své. Bůh dal nám tu milost, že nikdo z nás nezradil a neopustil prapor Církve! A když dnes na sklonku života obnovujeme reverentiam et obedientiam Vaší Excellenci, prosíme opět o požehná-ní vrchnopastýřské, abychom věrnými zůstali až do smrti! — Jeho Excellence dojal projevem tím, odpově-děl, že rád uděluje požehnání svého těm, kteří věrně po 40 let pracovali na vinici Páně. Pak odjel jsme na Pouchov, pomodlit se u hrobu svého spirituála Msgra. dra. Al. Frýdka, gen. vikáře, a u hrobu kolegy prof. dra. Pohla. Při obědě v bisk. semináři ráčil Jeho Ex-cellence kužte ty pozdravit otcovským slovem. Právil ve svém přpitku, že není divu, když po 40leté namá-havé, a často i nebezpečné plavbě lodička života vy-kazuje tu i tam trhlinu a je vetchou; a přál, aby ještě dlouho i na těch vetchých lodičkách pluli na moři ve-zdejšího života, a až jednou pokyne Pán, aby klidně ja-ko věrní dělníci vepluli do přístavu věčnosti! — Kolega Kerner poděkoval za otcovská slova Jeho Excellenci a pravil asi v ten smysl: »Před 40 lety vyšlo 40 kněží na vinici Páně; během 40 roků padlo 11 na brázdě své, 4 jsou nemocni a zbytek stojí před Vaší Excellenci. Vraci-me se jako profdílý pluk; utrpěli jsme bolestné ztráty, ale čest praporu neposkvřnil ani jeden z nás. A jako vojn hasnoucí zrak upírá k svému vůdci, tak i my dnes hledíme k Vaší Excellenci. Jsme starci a mnoho již pracovat nemůžeme, ale co nám dá Bůh ještě síly, co práce je v rukou našich, to rádi klademe do rukou Vaší Excellence, to rádi věnujeme drahé naší diecési a milému lidu českému! Vaše Excellence ráčí být čtvrtý biskup, pod jehož pastýřskou berlou pracujeme na vinici Páně; Vaše Excellence ráčí být dnes prvním strážcem na českém Signu. A my nemáme vroucnějšího přání, než aby Bůh vyhlí hojnost požehnání svého na drahou hlavu Vaší Excellence a požehnal snahám Vaší Excellence ku prospěchu diecése a ku spáse věřících! — A co dále ještě? — Tých duch, který ovládá ty starce na sklonku života, tých duch žije i v srdci mladších bratří, kteří na-stupují na místa naše. Necht' cokoli přinese doba příští, Jeho Excellence může počítat na věrnost svého kleru.«

Na odvrácení germanisace českých dítek dolnora-kouských zaslali spolku »Komenský« ve Vídni III.-3, Strohgasse 45, který vydržuje 5 škol obecných, 5 škol jazykových, 3 opatrovny a školu pokračovací, v měsíci květu 1911 politický okres Hradec Králové: Černilov. Odbor Č. M. Š. 2 K. — Hradec Králové. Sbor dobro-volných hasičů 10 K, JUDr. O Hušák 2 K, K. Teubner 5 K, Městská rada 100 K, B. Přilegová 5 K, prof. Fr. Rejthárek 1 K, Hradec Král. Nový. Obecní úřad 5 K. — Kukleny. P. V. Gyurkowics 2 K.

✓ Slezd abiturientů z roku 1886. Ku zprávě pod tímto titulem v minulém čísle uveřejněné dodáváme, že mezi zúčastněnými abiturienty byl též Jan Němeček, c. k. pošt. kontrolor v Praze, Jindřich Ženíšek, správce školy v Sedlici u Kuklen a Jan Nos, učitel na Pražském Předměstí, jenž uveden mylně mezi těmi, kteří před oktávou gymnasium opustili. Mezi posledně jmenovaný-mi vynechán byl Otakar Urner, hotelier v Hradci Král., takže všech účastníků bylo 36. Pozdravné příspěvy a te-legramy účastníkům zaslali bývalí pp. profesori: Cou-fal Jan, Hron Jakub, Marek Tomáš, Michl Křištof, Pe-likán Josef, dr. Procházka Fr. X., Svoboda Ignác, Švej-car Vladimír a z kolegů: Dolkoš Alois, c. k. okr. soudce ve Zvorniku v Bosně, dr. Doubrava Karel, lodní lé-kař rak. paroplavební společnosti v Terstu, Freund Fr., bývalý úředník dráhy v Litošicích u Bílého Podolí, Krejčí Fr., c. k. soudní tajemník ve výsl. v Praze, Kroutil Josef, učitel v Něm. Brodě, Kryšpín Rudolf, c. k. vrch. pošt. oficiál ve Vídni, Pauer Jan, adjunkt u dráhy v Martinicích, Potoček Václav, učitel ve Ždánicích na Moravě, dr. Svoboda Josef, lékař v Bělé u Pílelouče, Špáta Josef, katecheta v Čáslavi, Troníček Ladislav, c. k. místodrž. tajemník v Plzni a Th. a Ph.Dr. Ulwer Fr., člen řádu Redemptoristů v Českých Budějovicích. Ne-omluvil se 16 kolegů (z nich jest 1 nezvěstný — dr. Pohl Gustav, býv. c. a k. plukovní lékař): Bayer Emil, Fibigr František, dr. Ippen Karel, Janoušek Karel, Ka-rásek Bohumil, Keyzlar Jan, Knížek Fr., dr. Kramář Jos., dr. Nettel Otto, Pokorný Theodor, dr. Rašín Alois, Vacek Fr., a externisté: Andres Václ., Erben Jos. a Klučina Václav.

Nemocenská pokladna soukromých úředníků politíckého okresu Královéhradeckého, zapsaná pokladna po-mocná se sídlem v Hradci Králové byla povolena vý-nosem c. k. místodržitelství v král. Českém ze dne 10. června 1911 č. 8 C — 1614. Dne usnesení prvního před-avenstva pokladny ze dne 10. července 1911 zahájil pokladna činnost svoji dnem 1. září 1911. K nejnuttě-jší informaci uvádíme, že tato nová svépomocná institu-ce poskytovat bude členům svým: 1. Bezplatné lékař-ské ošetření, léky, léčivé pomůcky a pohřebné. Členstvu vyhrazena jest svobodná volba lékaře, lékařům pak bude zaručeno slušné honorování. Podpory jsou stano-veny na 70 procent hlášeného služného. Bez ohledu na výši služného a na věk bude příslušníkem pokladny sou-kromé úřednictvo a dílovedoucí obého pohlaví. Přispě-vek stanoven jest na 3 procenta z přihlášeného služné-ho. 3. Pokladna poskytuje mimo to řadu dalších výhod oproti jiným pokladnám. Členy pokladny této mohou

dle povolených stanov býti: též úředníci a vyšší zří-zenci úřadů a podniká. samosprávných. Jest tudíž zřej-mo, že tato nová, naněkdy potřebná, svépomocná sta-vovská instituce soukromého úřednictva, přináší velmi cenné výhody pro případ nemoci, že přináší úřednictvu téměř vše to, po čem až dosud marně volalo. Přitom zvlášť zdůrazňujeme a upozorňujeme na malé přispěv-ky pokladniční. Prvé představenstvo a. dozvočí výbor. — dle místodržitelského schválení — tvoří tyto pánové: A) za peněžnictví: 1. Jaroslav Červaný, továrník a presi-dent Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. 2. Václav Piša, vedoucí řízení Záložního úvěrního ústavu, předseda odboru »Z. J. S. O.« v Hradci Králové. 3. Alois Vávra, řídící Všeobecné úvěrní společnosti v Hradci Králové. B) Za průmysl a obchod: 1. Josef Pil-náček ml., továrník v Hradci Králové. 2. Alois Nejedlý, továrník v Kuklenách. 3. Inž. Čenák: Havránek, řídící Pražské akciové strojírný v Hradci Králové. 4. Václav Morávek, řídící pivovaru v Hradci Králové. 5. Václav Mudra, disponent firmy P. V. Píala v Hradci Králové II. (Pražské Předměstí). 6. Ladislav Stehlik, tovární účet-ní v Hradci Králové. 7. Leopold Ježek, účetní firmy A. Fuchs v Kuklenách. 8. Rudolf Karel, tovární účetní v Kuklenách. C) Za živnost stavební atd., za advokátní, notářské kanceláře atd.: 1. JUDr. M. Kukla, advokát v Hradci Králové. 2. Josef Novotný, stavitel v Hradci Král. 3. Bohumil Petříček, účetní stavit; kanceláře v Hradci Králové 4. Václav Hruška, advokátní sollicitátor v Hrad-ci Králové.

Dar. Vsd. pánové, kteří slavili čtyřicetiletou pa-mátku svého posvěcení na kněžství, při příležitosti pa-mátného dne darovali královéhradeckému »Orlu« 18 K. Zaplať Bůh dobrotvivým dárcům stonásobně!

Bezplatný přednáškový kurs o motorech pro malé živnosti se zvláštním zřetelem ku pohonu elektrickému, jich zavádění, obsluha a udržování, uspořádan bude za přispění vysokého c. k. ministerstva veř. prací při měst-ském průmyslovém museu v Hradci Králové v době od 28. srpna do 30. září 1911. Přednáseti bude pan inž. R. Brunnhofer, professor c. k. stát. školy pro stav. řemesla v Jaroměři, třikrát v týdnu po 2 hodinách (v pondělí, ve středu a ve čtvrtek od 7—9 hod. večer) dle následu-jícího pořadu: Rozvrh látky: Teplota a teplota. Vysvětl-ění vzniku a vlastností elektr. proudu. Práce mechanícká a elektrická. Motor plynový, benzinový, naftový a na nassávaný plyn s příslušenstvím. Motor elektrický. Ceny uvedených motorů, výlohy amortisační a při po-lionu. Porovnání uvedených motorů, jich udržování a obsluha. Přihlášky do kursu řádně vyplněné přijímá správa průmyslového musea nejdéle do 29. srpna 1911.

Úmrtí. Dne 16. t. m. zemřel zde u věku 73 let pan František Tichý, měšťan a dlouholetý kostelník při ka-thedrálním chrámu Sv. Ducha. Zesnulý pro svou mi-lou povahu a svědomitost těšil se obecným sympatiím. Tělesná schránka v Pánu zesnulého bude tuto sobotu dne 19. srpna o 3. hodině odpo. vykropena v chrámu Sv. Ducha a pak po vykenaných obřadech pohřbena na hřbitově Pouchovském. Žadušní služby Boží slouženy budou v pondělí 21. t. m. o 10. hod. v chrámu sv. Du-cha. Odpočivej v pokoi!

Sucho. Vedra sice polevila, ale žádoucí vláha po-sud se nedostavuje. Labe na mnohých místech překra-čují pohodlně děti. Studny, v nichž byla hojnost vody od nepamětných let, úplně vysychají. Jest věru velikou zvláštností, že voda téměř úplně zmizela i ve studnách, které jsou blíže Labe a to i leckde tam, kde dno studny jest níže než dno labské. Ryby ležají i v některých lab-ských zátočinách, které jsouce poněkud odděleny od hlavního proudu nánosem písčným, mění se v nezdra-vé bahno. Brambůrky jsou jako ořechy a to i tam, kde jest nať vysoká a dosud plně zelená; a ještě i těch drob-ných hlíz jest všude málo. Otavám jest konec, stromy valem žloutnou a i na švestkách jest ovoce velice má-lo. Zatc však hraboši provrtávají kde jakou mez, každé pole, všechny louky, tropíce škody veliké. Hospodáři, nemohouce popásati na zeleném, krmí výhradně skli-zeným senem. A jelikož naděje na otavy úplně zklama-la, nutno dobytek odprodávati. Nejvyšší čas, aby aspoň dvoudenní silnější dešť zachránil to, co dosud živořil a zmírá.

Nový závod. Právě otevřeli zde páni A. Dörfler a Alois Plíva, dlouholetí odborníci, kteří vynikají zvlášť odbornými vědomostmi z oboru umělého hodinářství, nový závod na Svatojanském náměstí. Závod jejich co do odborných schopností nůleží do prvního řádu na zá-kladě jich dlouholetých zkušeností, kterých nabýli jed-nak dříve dlouholetým pobytem v předních závodech v cizině, jednak v samostatných závodech poslední do-bou v Praze, kde též po innoho let působili. Lze s potě-šením vítati zvlášť pro hradec, že bude zde vyplněna citelná mezera, kde v hodinářském závodě bude každý nejenom vzorně obslužen při nákupu zlatého a stříbr-ného zboží, pak hodin, nýbrž i bude každý plně uspo-kojen, obrátí-li se na uvedeně odborníky se správkou všech druhů hodin, kteří zvlášť vynikají při seřizová-ní komplikovaných hodin jako chronografů a pod. Ja-ko zvláštnost jich vynalézavosti lze označiti, že regulu-jí lepší druhy hodin ve třech polohách a sice: ležmo na zadním pláští, pak na číselníku, svismo — v každé po-loze zvlášť. Objeví-li se při tom chyba diferenční, jak zhusta i u nejjemnějších druhů se stává, odpomohou od-borníci tito dle vlastní metody do té míry, že nemůže se pak stát, by hodinky šly někdy dobře, někdy však špatně. Takové zregulování děje se ojedinele jen v u-vedené klinice hodin a můžeme proto závod ten dopo-ručiti ctěnému obecenstvu co nejvteleji. Mimochodem podotýkáme, že zavedli zde dotyční páni prodej úplné

nových klenotů, získaných z pražských dražeb a zastaváren, tudíž zboží úplně nové, však za ceny překvapivě levné. Závod knihky hodin nachází se na Svatojanském náměstí.

Nový Hradec Králové. (Úmrtí.) Josef Irásek, insp. sev.-záp. dráhy ve výsl., věrný člen naší Katolické Jednoty, o jehož 80. dní narozenin jsme loni v tomto listu zprávu podali, nepatří již mezi živé. 8. srpna t. r. zesnul v Pánu a byl na zdejší hřbitově za četného účastenství z blízka i z dále pohřben. V něm ztrácí Jednota sebevědomého člena, kostel každodenního návštěvníka a dobrého pěvce chrámových písní. My členové Katolické Jednoty zachováme mu trvale věrnou památku.

Německý výlet na Zvičinu. Jak se Němci namáhají ze všech sil zachránit co nejrozhlednější posice, to jsme viděli v neděli dne 13. t. m. na české Zvičíně. Se všech stran spěchaly tam malé hloučky turnérů na německou slavnost. Na vrchole před kostelíkem vztýčeny stožáry s vlajkami černo-červeno-žlutými. Rozumí se, že mladí junové na svých neuhlédných stejnozkrojích měli pásy téže barvy. Dostavilo se i několik buršů s cereviskami hájit to, čeho někdo Němcům nebere. Cvičení dlouho netrvalo, junové totiž mnoho toho neuměli. A čím se produkovali, to bylo tak neumělé, že se mnoho chlubit nemohli. V našich tělocvičných jednotách začátečníci často dovedou cvičiti lépe. Asi osm hudebníků dotvzovalo slavnost ukrutně kvilivými zvuky, které ještě na štěstí byly přehlušovány mohutnými údery dvou bubnů. Ku konci na podiu jeden starešina mluvil nadšeně o práci »für die deutsche Sache«, ale jemně z opatrnosti upozornil, aby se junové hned po skončení klidně domů rozešli. Řada turnérů stála kolem řečníka na podiu a okrasu velikého okamžiku dovršovaly německé davy, oblečené do českých národních krojů. Jest to sice dobře přiznati se, že čeští Němci mnoho původního nemají, ale páska černo-rudě-žlutá dosvědčovala, že se ty dívky hlásí do tábora jiného než českého. A nabízeny listky ke vstupu za ohradu úlisně i českým turistům, kteří při svém příchodu na Zvičinu byli překvapeni zjevem tolik nečekaným. Ale Čechové zelené vstupní listky smahem odmítali. Když se dobře proklepalo teutonské ledví německých junáků, došlo se k překvapujícím poznatkům. Na koho Čech promluvil, každý odpovídal pěknou češtinou. Patrně tedy, že mezi turnéry bylo mnoho Němců ještě »nehotových«, z kterých budou velcí chlapci, až se trochu více s německým životem seznámí. Asi osm četníků bylo pohotově pro případ, kdyby se snad veliké německé nadšení trochu přenáhlo. Také z toho častého »Heil« nevyzírala právě nálada nejpriznivější. Bylo to možno poznati ještě ku konci na hulákání některých německých jednotlivců, kteří po odchodu pravidelných čet na Zvičině setrvali. Kolem páté hodiny malé čety s trubači se rozcházely za veselé nálady. Jeden vážný turista německý, vystoupiv na Zvičinu, nezdřel se, aby nedal průchod vlastnímu překvapení. Když si všiml vyzývavých barev, řekl nám po německu hodně hlasitě: »Já jsem sice Němec, ale tohle schvalovat nemohu. To je přece jenom provokace.« A také nevěme, jak by se vedlo na př. českým Sokolům, kdyby se ubohdli ve Vrchlabí a užili pouze barev zemských? V české chatě bylo lidí plno a Němci dávali otevřeně na jevo, jak je to české shromaždiště páli. Při rozchodu ovšem nebylo zapomenuto vzít si do ruky provokativní praporečky. Pod Zvičinou odjížděly bryčky, na nichž bylo k vůli dráždní českého obyvatelstva vždy praporeček několik. Na nádraží v Bílé Třešné málem že nedošlo k bouřlivějším scénám vinou německé rozpínavosti. Když se zde Čechové množili, Němcům přešla kuráž. Když však měl vlak odejti, rázem bylo vystrčeno k vůli pouhé provokaci z jednoho vagonu asi deset praporeček, proti čemuž na české stanici od Čechů bylo velice rázně protestováno. Německé panstvo si musí udělat reklamu všude. — Jest zapotřebí, aby našinci hromadnými návštěvami Zvičiny dokazovali, že k tomuto vrchu s láskou se hlásí jako k svému. Menšinovi pracovníci budou tím velice potěšeni a posilněni; a Němcům spadne poněkud hřebínek. Pomalu by zabrali Zvičinu jen pro sebe!

Jaroměř. Třetí běh jednorozhodného učebného kursu (IV. ročníku) při měšťanské škole chlapecké v Jaroměři počne 16. září t. r. Do kursu přijímají se žáci i žákyně (jako hospitantky), kteří s prospěchem absolvovali III. ročník měšťanské školy, nebo kteří zkouškou přijímací prokázali vědomosti měšťanské školy předepsané. Neznalost jazyka francouzského není překážkou přijetí. Kurs jest vhodnou předpravou ku přijetí do obchodních škol i akademií, do průmyslových a kadetních škol, do ústavů učitelských a j. odborných škol, které vyžadují většinou vzdělání předběžného, jakož i ku přechodu na školy střední, lycea a j. ústavy dívčí. Přihlášky do kursu přijímá během prázdnin a po nich až do 20. září ředitelství školy, jež i dotazy ochotně zodpoví.

Pracovní komise sdružených odborů »Zemské Jednoty soukromých úředníků v král. Českém« v severních Čechách se sídlem v Jaroměři a odbor »Z. J. S. Ú.« v Novém Bydžově pořádá dne 3. září 1911 o půl 11. hod. dopol. v divadelním sále »Na Kopečku« v Novém Bydžově pod protektorátem sl. okres. výboru a sl. městské rady v Novém Bydžově manifestační sjezd soukromého úřednictva veškerých kategorií. Pořad: 1. Uvítání hostů, zástupců stran a korporací a zahájení sjezdu. 2. »O nutnosti novelisace pensijního zákona«, referent kol. Arnošt Kochlůfel, inspektor Zemské úřadovny I. v Praze. »Všeobecného pens. ústavu pro zřizence« v Hradci Králové. 3. »O významu organizace pro sociální a hmotné poměry soukromého úřednictva se zvláštním

zřetelem k poměrům úředníků velkostatků«, referent kol. Eduard Houdek, tajemník Z. J. S. Ú. v Praze. Ku sjezdu pozváni jsou pp. říšští i zemští poslanci, výkonné výbory politických stran, organizace zaměstnavatelů i zaměstnaných atd.

Úmrtí. Dne 7. srpna 1911 v 10 hodin dopol. konal se pohřeb pana faráře z Hněvkovic Jana Šmiky za velikého účastenství osadníků. Na radu lékařskou uchýlil se do Poděbrad na léčení. Než po krátkém pobytu, ani ne tři neděle, vrátil se 4. srpna na večer domů a ještě téhož dne o 10. hod. večer — zaopatřen byv svátostmi umírajících — vydechl svoji šlechetnou a veskrz dobrou duši. Ač nepatrnou dobu (toliko 4 měsíce) farářoval, přece milován byl od svých osadníků, jak nejlépe se osvědčilo v den pohřbu. Celkem 12 kněží a 1 bohoslovec zúčastnili se pohřbu v čele s vdp. děkanem a vsdp. bisk. vikariátním sekretářem v Dolních Kralovicích Václavem Cimelíčkem, který vykonal pohřební obřady v domě smutku a promluvil pak v chrámu Páně krásnou, pročištěnou a ze srdce plynoucí řeč pohřební, načež složil requiem za účastenství všech důst. pp. kněží. Zpěvy pohřební přednesli pp. učitelé z okolí v čele s p. ředitelcem v. v. Jos. Těmou z Hněvkovic i p. řídícím učitelem tančící Mašindou. V kostele nad rakví obřady vykonal vdp. děkan z Ledeč nad Sáz. Václav Vačkář, načež průvod pohřební ubíral se na hřbitov. Za rakví mimo příbuzné krážel zástupce sl. c. k. okr. hejtmanství, pak dp. Otakar Oliva, katecheta v Dol. Kralovicích, který po čas léčení v lázních pana faráře zastupoval, dále pan obecní starosta, místní školní rada, slavný sbor dobrovolných hasičů a nepřehlédný zástup věřícího lidu, ač v nejpříznivějším čase žní pohřeb se odbyval. V čele průvodu kráčely školní dívky, vedeny jsouc šl. učitelkou z Hněvkovic. Po skončených obřadech na poli posvátném, které opět vykonal vsdp. vikář p. Vilém Cimelíček, tělo uloženo v tichý hrob, načež všem poděkoval jménem příbuzných dp. Otakar Oliva. Mimo kněze vikariátní účastnil se pohřbu katecheta a profesor z Chrudimi vdp. Frant. Dvořák, důst. pán kaplani Samec z Čáslavi a Dejl z Králova Městce a p. bohoslovec IV. ročníku Tvrdík. Po trapném životě ve zdejšímu popelce Tobě Pán radostí nezkalených a světlo věčné světlí Ti naše!

Ovobn. ThDr. Alois Kadrnovský, rodem z Pečky, profesor a spirituál v šlechtické akademii hraběte Straky v Praze, byl dne 10. srpna 1911 povýšen na doktora filosofie na Akademii sv. Tomáše v Římě.

C. k. státní škola průmyslová v Pardubicích, ukončivši XII. školní rok, vydala výroční zprávu, z níž vyjímáme toto: Škola se skládala: A. ze školy mistrovské, B. ze školy pro řemesla stavební, C. z odborné živnostenské školy pokračovací, D. z odborných kursů. Ze zapsaných 254 žáků vystoupilo 7, tak že bylo tříděno 247, a z těch prospělo 229 (30 s výborným prospěchem). Na podporách a stipendiích bylo vyplaceno žákům školy mistrovské a školy pro řemesla stavební celkem 9.604 K. V zimním běhu bylo v těchto dvou školách osvobozeno 123. v letním běhu 91. — Na ústavě působilo s ředitelem 19 sil učitelských a to: 9 profesorů, 3 asistentů, 5 mistrů a 1 externí učitel (těkař). — V příštím školním roce otevrou se mimo uvedená oddělení ještě kursy pro topiče a kursy pro studnaře, bude-li dosti přihlášek, které přijímá ředitelství školy a zašle ochotně každému na požádání návrh o zápise a přijímacích podmínkách. — Zápis žáků do strojnického oddělení školy mistrovské koná se pouze písemně v době od 15. srpna do 15. září. Do kursu pro topiče a strojníky přijímají se písemně přihlášky od 1. září, pro studnaře bude uveřejněn zápis později. Do školy pokračovací bude zápis od 2. do 23. září.

Vyznamenání. Císař udělil farářům v Dol. Olešnici v Čechách vřp. Lad. Kloučkovi zlatý záslužný kříž s korunkou.

Zákonem předepsaná zkouška z řízení automobilů a motocyklů odbyvá se určitě a za každého počasí v Pardubicích v neděli dne 27. srpna 1911 pod dozorem zkušebního komisaře pana vrchního inženýra Theod. Skutiny z Prahy. Seřazení ku zkoušce přihlášených ve zmiňovaný den o 1. hod. odpol. ve Sladkovského ulici před sportovním závodem Vinc. Chomrůka. Přihlášky ku zkoušce přijímá sportovní závod Vinc. Chomrůka v Pardubicích. P. T. páni interestenti se žádají, aby se v neděli dopoledne dne 27. srpna ve jmenovaném závodě přihlásili. Všechny potřebné informace budou tamže podány. Zkouška potrvá as 2 hodiny, takže bude P. T. páni interestenti možno během odpoledne nastoupiti zpáteční cestu.

Požár od blesku. K večeru 14. srpna přihnala se bouře od západu nad Miletinský úval. Kol 10. hodiny rozzuřila se tu v celé své síle. Vichřice burácela, nastala chvílková přímo průřez mračen, blesk stíhal blesk, a za každým rozburácel se hrom, jakoby závodil s jekem vichru. Dvakrát za sebou uhořelo v nedaleké obci Tetíně a dva blesky zapálily. Shofela čtyři čísla se zásobami sklizně stejně nebohatými, ba jednomu pohofelému i hotové peníze za dobyteček utržené. Jeden hoch utrpěl při tom i od blesku jakousi poruchu zraku. Neví se, zdali se mu vyhořl. S uznáním připomínáme horlivost hasičského sboru miletinského, který dostavil se k požáru hned, jak jen mohl sehnati potah ke stíkačce. Mimo náš sbor byl u ohně i sbor ze Vřesníka. Ostatní zůstaly doma. Nedivíme se jim. Za takové děsné bouře není vždy radno, aby hasiči opustili své a šli hájit cizího. Doufáme, že apel v kázání 15. srpna u nás v Miletíně učiněný nevyzní na prázdno, a že každý, kdo bude moci, přispěje nešťastným k pomoci. Již dopoledne 15. srpna sebráno 60 K na nejprvní pomoc

těm, kdo nezachránili téměř nic. Měli ti ubožáci smutný svátek!

Dvojit loket. Nebýti to o pohřbu, mohla by to být přímo humoreska, takto je to mimovolná satyra. — Zemřela nám v Miletíně ctenka »Lidového spolku křesť. sociálního«, paní Anna Fleglová. To bylo na všech stranách starostí! Prý odporučila spolku ukrutné peníze, nač asi, kolik, jaký bude pohřeb? — Byl pohřeb — ale ani při něm nebylo všecko, jak by se to našim přátelům líbilo. Co tak málo členů? Je jich přes 150 — a přijde jich jen asi 40? A proč nedali na rakev i kříž stojatý? A proč nenesli zemfelow sami členové? Myslíte, že by se byli zachovali, kdyby tohle všecko byli udělali? Zase by se fěklo: ano, ano! Zemřela odporučila členům spolku, kteří přijdou na pohřeb, po jedné svíci, nosičům po 2 zl. Vidíte je? Nechali všeho, přiběhli i z vesnic, jen aby to všecko sami shltli. . . Co se týče těch odkázaných peněz, určila zesnulá paní jistý obnos na spolkový prapor — a právě ten účel zebe naše »horké«. Když má pohřeb některý Sokol nebo některý Havlíčkovec, ani stého dílu takových starostí a kritik není. Patrně, jak pozorní jsou k nám naši příznivci. Upřímné díky za uznalost!

Věrohodnost radých zpráv z Dašic. Již delší dobu napadáni jsou zdejší vůdci kruhy hrubým způsobem ve »Východočeském Obzoru«. Ví se všeobecně, že materiál k útokům těmito shání vůdce zdejších soc. demokratů a dodává jej ku zpracování evangelickému červecnému vychovateli zdejší katolické mládeže. To je všeobecně známo a přece nikdo z napadených až dosud neosmělil se rázně vystoupiti na obranu své cti. V měsíci dubnu těsně před svatým břimováním byl napaden ve zmiňném časopise zdejší dp. farář L. Hora, byl obviňován, že zadržel pro sebe 6 K ze mzdy kostelních zvoníků za zvonění při pohřbu výměníka Kerzla, že dceři zvoníkově, když si pro zadržovaných 6 K na faru došla, nectně vynadala a ji vyhodil, že odepřel zaplatiti ženě drenafu M. Trpišovského mzdu 8 K za zához drenu. Pan farář, aby poskytl socialistům zdejšímu a jejich učitelům příležitost k důkladné zábavě, podal prostřednictvím dra. Petra, advokáta v Hradci Králové, na zodpovědného redaktora »V. O.« Jos. Chmelaře u c. k. krajského soudu v Chrudimi trestní oznámení a žádal o provedení vyšetřování a potrestání pisatele onoho »kanopisu, případně redaktora »V. O.« Setření soudní zaveřeno u c. k. okresního soudu v Pardubicích, kdež redaktor potvrdil, že mu byl znám obsah onoho článku před uveřejněním, že bře zaň zodpovědnost a nabízí svědky ku provedení důkazu pravdy. Za svědky vedl: J. Kovafika, předsedu demokratické organizace, zvoníka J. Vobrovského, jeho dceru Annu, drenafu M. Trpišovského a jeho ženu Kačenku. Uvedení byli vyslechnuti u c. k. okr. soudu v Holicích, kdež bylo prokázáno: 1. že od pozůstalých při pohřbu zemř. výměníka Kerzla pro zvoníky složeny na faře 24 K a ty že správně zvoníkům vyplaceny byly; 2. že dcera zvoníka J. Vobrovského Anna ani na faře nebyla, nemohl jí tedy farář nectně vynadati a ji z faře vyhoditi; 3. že celý klep o ponechání si 6 K farářem sebral vůdce socialistů J. Kovafík v c. k. trafice od slovnitého pana Václava Wimmera, trafikanta a hodináře v Dašicích (od téhož hodináře, jemuž katolici farnosti dašické dali tisíce korun utržit za dárky ku břimování). 4. Ohledně odepření zaplacení 8 K ženě drenafu M. Trpišovského zjištěno: 1. že farář muži jejímu zaplatil obnos 32 K, ježž týž za pročištění drenu si požádal; 2. že s jeho ženou Kačenkou, žádající po faráři dodatečně za zához drenu 8 K, ničeho neměl co činiti, poněvadž nevyjednával ohledně drenu s ní, ale s jejím mužem, tedy že také ničeho jí není povinen, což vysvětlá nad slunce jasné o okolnosti, že kdyby jí byl farář 8 K povinen, dávno by si jej cestou soudní vymohla, což až po dnešní den nečinila. — Z toho vidno, že nabízený důkaz pravdy se redaktoru J. Chmelařovi ani v nejmenším nepodařil; nezbyl tedy než ústup a odvolání. »Východočeský Obzor« ze dne 20. července 1911 přinesl tuto lokálku: »Dašice. Ježto jsem se provedeným řízením přesvědčil, že článek uveřejněný v čísle 15. roč. VII. tohoto časopisu ze dne 13. dubna 1911, jehož osůfí namířeno proti P. L. Horovi, faráři v Dašicích, nezakládá se na pravdě, a já sám článek ten nepsal a jen v důvěře k zasílateli, neznaje místní poměry, jej uveřejnil, neváhám celý obsah tohoto článku odvolati s tím, že nemohu P. Ludvíka Horu z ničeho nepočestného vinit. — V Pardubicích dne 14. července 9111. Josef Chmelař.« — Kdyby ve »Východočeském Obzoru« napadané kruhy zdejší radnice se nebály a rázně proti hanobitelům své cti po každé vystoupily a onomu dopisovateli ukázaly, kudy z Dašic cesta do evangelické školy, byl by pokoj již dávno. — R.

Úpice. Dne 9. srpna po 1 hod. odpol. vypukl v domě pana Václ. Picha u náměstí ve stodole požár, který, ač vtr val naproti, rozšířil se na domovní stavení, kde zničil kryt a přeskočil na sousední stavení pl. Čapkové, kdež rovněž střecha shofela. Bolestný byl pohled, když z ohroženého stavení vynášeli býv. okresního tajemníka p. V. Picha, jenž již přes 15 let mrtvicí jest raněn, a za ním jeho choť, které na sv. Annu letos noha odřata. V sousedním domě bydlil jejich syn p. Ot. Pich, jemuž rovněž velká škoda se stala. Vynesené z obydlí předměty uloženy byly v chrámu Páně, jehož prostory byly náhádím přeplněny; ze stavení níže položených vynášen rovněž nábytek a ukládan na žebřinové vozy. Požár však, dik nově zřízenému vodovodu, za přispění hasičstva domácího i okolního zamezen na tato dvě stavení. Rozšířil se však, huán větrem, na stodoly ve hřbitovní ulici, z nichž tři a sice p. Moravce, p. Mrázka a p. Picha vyhořely i s obilím a senem tam uloženým. Nebýti vodovodu, bylo by snad půl města vyhořelo, je-

likoz pro hrozná sucha v řece téměř vody není. Smutný dojem dělala neukáznutost lidí, kteří zuřivě vše rvali přes odpor majitelů, kteří ohrožení ani nebyli, nábytek odnášeli a poškozovali. Mnoho věcí bylo též ukradeno, sám pan policejní komisař, když takového jednoho zloděje zajímal, byl jím udeřen. Požár založili asi tři školáci, z nichž jeden spustil a žebavý školák byl už kolik let metlou obyvatel zdejších.

Různé zprávy.

Pro pevné náboženské přesvědčení značnou obět přinesla Miss Cecilia May, dcera colonela Henry Maye ve Washingtonu. Byla zasnoubena s panem Robertem Low Bacon jr., synem francouzského vyslance a bývalého společníka předního amerického boháče Morgana. Tento je protestant. Všecko bylo již vyjednáno, den svatby byl již určen, a náklonnost obou snoubenců byla veliká. Ženich však zdráhal se, jít k tomu svými rodiči vyzván, podepsati listinu, že dovoluje, aby všechny dívky z budoucího manželství byly pokřtěny a vychovány po katolicku. Svatba se měla odbyvati ve Washingtonu 1325 K. Street. Když pak ženich nechtěl povolit, nevěsta prohlásila, že ona jako dcera dobrá katolička ve sňatek takový vejíti nemůže. Miss Cecilia je velkou a důvěrnou přítelkyní dcery presidenta Tafta. Odřekla z poslušnosti k té církvi, ke které náleží, sňatek s mužem, který je jedním z největších boháčů v Americe, a který je ve Washingtoně velmi vážen, zastává je již nyní vysoký úřad. Zde by mohla některá dívka, která se lehkomyšlně vdává, neb některý mladík, který se lehkomyšlně žení, vzít sobě příklad. O této události mluví celý Washington. A většina uznává, že hrdinná slečna jednala tak, jako katolička jednat měla.

Příčiny všeobecné drahoty. V »The Evening News« zabývá se známý anglický historik a národohospodářský spisovatel Ashley otázkou drahoty. Dle jeho náhledu nelze panující drahotu a její příčiny posuzovati dle jednotlivých zemí a států, nýbrž s drahotou nutno počítati jakožto se zjevem všeobecným, světovým, jehož příčiny hledati nutno v událostech, týkajících se celého světa. Musí se přiznati za správné, že politika jednotlivých států, trusty a dělnické syndikáty mají vliv na zvýšení cen jistých předmětů, ale udávati je za hlavní příčinu drahoty nelze. Důkazem toho je Anglie, kde vzrůst úplné svobodě obchodu a vzor nedostatku sjednocení kartelových drahota se neustále rozmáhá. Vážnějším faktorem v příčinách drahoty uznává Ashley všeobecný hospodářský vývin takřka všech zemí a států. Vzdůst hospodářského vývinu podmíněn je vzrůstem cen jednotlivých předmětů s jedné strany a na druhé straně sám vzrůst hospodářského života přináší s sebou zvýšení cen nutných potřeb. Ale i tento faktor hraje při nynější drahotě jen vedlejší úlohu. Za hlavní příčinu nynější drahoty udávají nejvýznamnější národohospodářští badatelé klesnutí ceny peněz. Ashley odvolává se nejprve na dějiny a uvádí dva podobné případy velké drahoty. Koncem druhé polovice 16. věku nastala v Evropě všeobecná drahota, jejíž příčinu přisuzovali nejprve různým monopolům, privilegiím a vlivům cechů. Konečně přišli však k správnému náhledu, že hlavní příčinou byl velký vzrůst zásob stříbra, dováženého z nového světa a způsobené tím klesnutí ceny peněz. Druhou značnou drahotu pozorovali lze k 50. rokem předšlého století, a tu nade vši pochybnost dokázáno, že příčinou této drahoty byl vzrůst zásob zlata, následkem otevření zlatých ložisek v Kalifornii a Australii. Kdežto do roku 1850. cena ročně obytého zlata odhadnuta na 2 až 3 miliony liber šterlinků, dobytý roku 1850 zlata v ceně 30 milionů liber šterl. A podobný zjev možno i nyní konstatovati. V roce 1890 cena ročně dobytého zlata obnášela 24.6 mil. l. št., v roce 1909 však 93.1 mil. l. št. Množství dobytého zlata tedy během dvaceti let se skoroem zdvojnásobilo. Tím musila cena zlata přirozeně klesnouti, což pozorovati lze na vzrůstu cen zboží. Ashley přichází k náhledu, že z jedné třetiny příčinou nynější drahoty jest přeznačné dobytí zlata. Německý národohospodářský spisovatel von Mirbach jest téhož náhledu. Dle jeho mínění následkem přebytku zlata nastal přebytek rezervy peněz a tím snížení jich ceny, neb vzrůst zásob peněžních není v poměru se vzrůstem obyvatelstva, čímž přirozeně cena peněz klesnouti musí. V kritice pojednání von Mirbacha připojuje se lipský professor Franz Eulenburg úplně k tomuto náhledu. Frankfurtský professor Pohle v »Zeitschrift für Socialwissenschaft« vyjadřuje podobné náhledy jako Ashley a von Mirbach. Uvádí, že v roce 1905 dobytý 299.060 kg zlata, v roce 1906 již 383.049 kg a v roce 1910 dokonce 680.000 kg.

Otčina papežů. Italský spisovatel Americo Scarlati uveřejňuje v časopise »Minerva« data o otčině papežů. Jeho bádání vztahuje se na 264 papežů, z nichž bylo 209 Vlachů, 17 Francouzů, 14 Řeků, 8 Švýcarů, 5 Němců, 3 Španělů, 3 pocházeli z Afriky, 2 z Dalmacie a po jednom z Portugalska, Anglie a Holandska. Z 209 Vlachů-papežů pocházelo 19 z Toskany, 14 z Neapole, 9 z kraje Marche, 9 z Emily, 9 z Benátska, 7 z Lombardska, 6 z Ligurie, 3 z Umbrie, 2 z Abruzz, 2 ze Sardinie, 2 ze Sicílie a po jednom z Kalabrie a Piemontska. Papež Pius X. je devátým Benátčanem, který řídí osudy církve. Tedy i zde objevuje se devítka, která hrála v životě papežově tak velkou roli. Jeho předchůdci byli: Pius I. (r. 142 až 157), Benedikt XI., Řehoř XII., Eugen IV., Pavel II., Alexandr VIII., Klement XIII. a Řehoř XIV.

Česká slavnost v Berlíně. (totiž oslava 50letého trvání berlínského českého spolku a současný sjezd českých spolků v cizině, k čemuž sjelo se na neděli 13. t. m. do Berlína asi 500 českých hostů, vydařila se pěkně. Všeněmci z Čech připomínali sice dávnou vládu pruskou, aby s Čechy v Berlíně zatočila rázně a zakázala jim všecko oslavování, v tom směru i berlínští Všeněmci bouřili, ale pruská policie byla tentokrát mouďejší a popřála Čechům klidného veselí.

Všelicos. Dle pražského »Venkova« české místopřítelství na základě § 24. rozpustilo 133 soc. dem. organizací domkářů. — Pod firmou »Exportní pivovar akc. společnosti v Plzni« založen pivovarský podnik, jehož účelem bude organizovat prodej piva v Uhrách a vyvážeti pivo do ciziny, hlavně do Ameriky. — Císař promínil 55 vězňům v trestnicích zbytek trestu, z čehož připadá na české trestnice 9. — Stávka vozků londýnských sice ustala, ale účinky její jsou dále pociťovány. Mnoho továren v městské čtvrti Bermondsey zahálí a mezi obyvatelstvem zavládla nouze. Tisíce rukavičkářů, vaříčů marmelády a dělníků v kožených továrnách jest bez práce. — V Srbsku jest letos úroda švestek dobrá. — Celkové ztráty národního jmění, způsobené stávkou v Londýně, odhadují se na 40 milionů K denně. — Ve městě Cincinnati v Americe ustanovena byla inspektorka kuchyní v hotelech a restauracích. Jest zřízencem zdravotního úřadu a dohlíží nejen na správné zařízené kuchyní, ale i na jakost a způsob přípravy jídel. — Počet členů sboru kardinálského čítá nyní pouze 48 osob. — Vídeňská universita dala v tomto roce studijním světu nových 924 doktorů, z nichž bylo 27 theologů, 447 právníků, 231 lékařů a 216 filosofů. — V Záhřebu konal se 13. srpna sokolský slet za účasti 7000 Sokolů ze všech národů slovanských. — V souborů hr. Sternberka s hr. Karolyim zraněn byl hr. Karolyi vážněji, tak že byl prohlášen za neschopna k dalšímu boji; hr. Sternberk zraněn jen lehce. — Kongres sionistů v Baselu usnesl se podporovat stěhování židů do Palestiny. — Finanční úřady nařídily, aby na štitcích trafik nebyli na přístě žádní »Turci«, nýbrž jen c. k. dvouhlavý orl. — Rakouská agrární ústředna zaslala ministerstvu orby telegram, jímž protestuje proti povolení jakéhokoliv dalšího dovozu argentinského masa i proti vylovení poslední zásilky masa v Terstu, a vyzvala všechny svazy v hospodářské ústředně zorganizované, aby stejným způsobem na příslušných místech zakročili.

Když chybí v novinách inseráty . . . Jakou cenu mají novinářské inseráty pro obchod i průmysl a jak těžko nahraditelnou reklamou jsou pro všecku širokou veřejnost, ukázalo se onedlou v Berlíně. Po dva dny jen stávkovali sazeči v hlavních novinářských závodech, následkem čehož časopisy vyšly ve zmenšeném rozměru, ale nedostatek obvyklých a hledaných rubrik insertních vzbudil nesmírný poplach a měl v důsledku zcela mimořádné opatření. Odborný list »Zeitungsverlag« případně k tomu poznamenává: Chéfové velikých obchodních závodů, ucházejí-li se u nich denní listy ústně či písemně o inseráty, mívají občas pohotově výmluvu, že annonce nejsou pro ně nijakou zvláštní reklamou a že je uveřejňují vlastně spíše k vůli konkurenci než k vůli obecnstvu. Berlínská stávka vyvrátila námitky tyto co nejpádněji. Poptávkami u největších berlínských firem učiněnými bylo zjištěno, že úbytek inserátů v novinách měl za následek očividné ztenčení návštěvy ve všech těchto obchodech a ovšem též veliké zmenšení těžby. Někteří obchodníci nepokrytě doznali, že dvoudenní nedostatek novinových annoncí způsobil jim citelnou a nenahraditelnou škodu. Jedna z nejrozsaáhlejších firem uvědomila si hned neblahý účinek dojmů, který noviny bez inserátů způsobí a dala text své obvyklé časopisecké anonce vytisknouti v podobě 600.000 prospektů, jež byly celou armádou roznášeců po Berlíně rozhozeny. Ale jakého mimořádného nákladu vyžádal si tento způsob reklamy! Tisk a papír pohltil 3000 K, mzdy roznášecům činily 2200 K — celkové vydání páčeno tedy na 5200 K. Za celostránkovou anonci v berlínských listech zaplatí však dotyčná firma průměrně 3800 K, což tedy činí vůči »prospektové« reklamě o 1400 K méně. Mimo to přihlížeti však třeba k tomu, že pouhý prospekt mnohem spíše ujde veřejné pozornosti a snáze se odhodí, nežli část velkého, tisíce abonenty denně čteného listu. Berlínská stávka tudíž prokázala nade všecku pochybnost jasně, jaký neocenitelný význam má novinářská inserce pro všecek obchodní ruch, v první řadě arci pro drobný prodej.

Prastará basilika odkryta v Římě. Pod kostelem sv. Crisogna ve Trastevere za řízení archeologa prof. Parruchioho dějí se vykopávky. Tvrdí se, že zde již ve 4. století od papeže Silvia postaven byl kostel, jenž r. 731 byl přetsáven. Nynější vykopávky objevily basiliku z nejstarší doby křesťanské. Byly nalezeny ostatky mučedníků. Též byly nalezeny klassické sarkofagy. Kostel náležal se uprostřed privátních domů. Nalezeny též podobizny ze 6. a 9. věku, mezi nimi medaillonky papežů. Podobají se nejstarším a nejmenším mistrovským dílům v Santa Maria Antika u forum Romanum.

Obrovská stávka v Anglii. Anglie, jejíž většina dělnictva počínala si dosud tak střízlivě, pobouřila celý svět obrovskou stávkou, která začala stávkou dělníků v dokách londýnských, a dnes může se říci, že v Anglii zavládla stávka všeobecná, především ve všech průmyslových a přístavních městech. Zvlášť k tomu přispěli železniční zřízenci, kteří usnesli se zahájit generální stávku. Tím vstupuje 360.000 dělníků do všeobecné stávky. Jízdní řády pozbývají tím vši platnosti. V Liverpoolu rozběhla se stávka v krvavou bitvu, při níž bylo

na 250 osob, většinou strážníků, raněno; krvavé výtržnosti se tu opakovaly 15. srpna. Dle těchto známek celá Anglie vydána jest na pospas revoluční stávkce. Následky jeví se především v nedostatku potravin.

Jak se u nás schvalují články a učebnice. Prosba k J.E. Gautschovi a Thunovi. (Katol. koresp. Zem. rady katol. a Plova spolku.) Každý stát musí klásti váhu na to, čemu se mládež učí a v jakém duchu jest vychovávána. U nás jest v té věci praktika, jaká byla, a doby pánů Franců, o níž vyprávěl Šebest. Brunner. Předložil censure svůj spis o časových poměrech. Z obavy, aby spis nebyl konfiskován, dal mu název »Nebeljungenlied«. Starý censor, čtoucí jen jedním okem, čte více dle smyslu, než dle litery, a domnívá se, že jest to »Nebeljungenlied«. Co s tím »smornem« pořádat máš? Napsal »schváleno« a tak vysla žitavá kritika ve verších Šeb. Branera. — S učebnicemi, s touto zbrojnicí, rakouské mládeže, jest to hůře. O učebnici nepečuje nyní ministerstvo a úřady, nýbrž teď se za tím účelem etablovali spolky, které si objednávají u jistých autorů učebnice, pomocí běhavých poslanců vychodí »schválení« a vydají (s vydělkem) tiskem a vočkují své názory odporující čl. 1. řádu vyučovacího mládeži katolické. Jeden a třikrávkých případů uvedu, jako hrozný výkřik výstražný pro všechny úřady, které mají bdíti nad výchovou a její pomůckami. V roce 1888 měly »Polit. Fragmenter« proces pro velezrádu spáchanou jistými věťami. Redaktor se před porotu dostavil a převzal zodpovědnost a obranu, která v tomto případě byla velmi lehká. Redaktor vzal schválenou učebnici dra. Harmaka a citoval věty, které byly totožné s inkriminovanou velezradou a měly »úřední« schválení pro školy rakouské! Redaktor byl ovšem oproštěn obžaloby a proces potlačen. Tím však není věc skončena. Koruna tomu skandálu postavena tím, že krátce po tomto procesu vyšla učebnice Harmakova v novém vydání a měla tytéž vlastizrádné věty a novou »úchvalu« úřední. — Tento fakt není ojedinělý. Právě se pracuje na nových učebnicích objednaných pokrokovými organizacemi a jejich úchvala se vybíhá u ministerstev a pornograf a anarchista tam bude mít články s úřední úchvalou. Tak se obejde zákon a vpačuje se duch do školství úplně zákonně odporující. Rakouské kruhy a i církevní kruhy se pak diví, odkud tak málo vlastenectví a lásky ku křesťanství. Když se může vybíhat úchvala pro čítanku obsahující věty, že křesťanství se přezílo a návrat k antice že jest potřebný, pak ať se nediví nikdo, že abývá jak vlastenectví hlavně rakouského, tak úcty a lásky k svatému učení Páně. Prosíme úřady za pozor při úchvala. Ministr Gautsch svého času nařídil přehlídku knihoven, v níž bylo plevela a škváru dost. Nařídte, Vaše Excellence, také přehlídku učebnic, aby tam nebylo nic protirakouského, nic atheistického. K tomu máme my katolíci Rakusané svaté právo. — Šebestián.

Třetí česká pouť do Lurd. Dp. J. Kaboň, redaktor »Pravdy« ve Vídni, který rovněž se pouti této zúčastní, projevil ochotu postarati se u vídeňských Čechů o noclehy pro některé poutníky, kteří v neděli dne 20. t. m. již do Vídne přijedou. Uveřejňuje také v posledním čísle »Pravdy«, že postaráno bude o 200 noclehů, ale žádá, aby ti poutníci, kteří na nocleh ten reflektují, přišli mezi 5. a 6. hodinou odpoledne dne 20. t. m. do kláštera ve Vídni III., Rennweg 63, odkudž si je vídeňští Češi na byt odvedou. Důstojné farní úřady snažně se žádají, aby poutníky ze své farnosti na tuto okolnost závčas upozornily.

Židovské království. Na sjezdu sionistů v Basileji byla podána také zpráva o sionském hnutí v Haliči. Je tam 103 sionských spolků občanských, 13 akademických. V těch spolcích je přes 10.000 členů, z čehož na akademickou mládež vypadá 900. »Hebrejská Matice školská« vydržuje v Haliči 30 škol s 5000 žáky. Příspěvky od posledního sjezdu činí 656.055 marek a celý majetek národního fondu sionského 2.544.629 marek. Majetek tento umístěn jest většinou v Palestině (68 proc.). Zpravodaj dále referoval o sionské kolonizaci v Palestině, ale z jeho dat vychází na jevo, že židé ne přilís se do Palestiny derou a ve skutečnosti jsou spokojeni novou zaslíbenou zemí, kterou si zbudovali v království Polském, Haliči, Bukovině a Uhrách.

Co Edison prorokuje. Poslední číslo amerického sborníku »Cosmopolitan Magazine«, jehož zástupce se vybral na vyptávku k velikému vynálezci před odjezdem jeho do Evropy, podává následovní prorocství Edisonova: Letadlo bude našimi synům nejdůležitějším dopravním prostředkem. Rychlost letadel nepoměrně vzroste. Bude se létati rychlostí — 1600 kilometrů za hodinu! (?) Ovšem prý jen za podmínky té, že stavěcí přístroje se vynasnaží napodobiti spíše křídla hmyzu než let ptáků. Jmenovitě od čmeláků se musíme učit, jak létati bezpečně a rychle. Dále je přesvědčen Edison, že nynější století se ještě stane věkem kovů. V několika již letech prý bude lze vyrobiti tunu zlata za 125 K. Proto neoddávejte se mamoni! Nábytek se bude dělati pouze z oceli a domy budeme liti z betonu. Papír bude nahražován tenounkými plátky niklu. Dovedeme-li jej náležitě připravit, snese níkl tiskařskou čern. Svazek niklového papíru, dva palce tlustý, pojme 40.000 stran a nebude vážit více nežli 500 gramů. »Sám už byl prý by Edison s to 500 gramů takových niklových listů vyrobiti asi za 6 K.« Veliké věci očekává slavný vynálezce od strojnictví. Dosud stroje sloužily k pořízení hmot, kterým teprv ruka dělníková musila dát tvárnost. To se všechno změní. Musí dojít k tomu, že na jedné straně stroje se vhodí látka, nitě a knoflíky, a na druhé vyjde hotový oblek, v kartonu hezky složený. Také tiskárny budou chrlít již hotové svázané knihy. Člověk

by však nebyl člověkem, aby nepokročilo také umění ničit lidi. Dreadnoughty stávají se již překonaným stanoviskem. Budeme se ničit na libovolnou dálku elektrickými vinami, podčbnými bleskům někdejších bohů, ale zdokonalenými. Ne jeden, ale celé svazky tisíců a tisíců blesků prý vrhati bude lze kdykoliv a kamkoliv. Leč to prý zároveň znemožní posléze válku, která právě tak zmizí se světa jako druhé zlo, chudoba. Za tak nadějně prorocství mohlo by lidstvo býti Edisonovi o pravdu vděčno.

Břímě militarismu. Úhrnné výdaje na vojenské účely, vypočítané na hlavu, obnášely v rozpočtovém roce 1911—12 v Německu 19.16 marek, v Rakousko-Uhersku 10.55, v Itálii 13.58, ve Francii 26.56, v Anglii 32.14, v Rusku 8.37 marek. Dle výše zatížení obyvatelstva vojenskými břemeny jest tento pořad mezi evropskými státy: Anglie, Francie, Německo, Itálie, Rakousko, Rusko. —

Jak se tužila olomoucká policie. Vyškovští »Orli« šli dne 14. t. m. večer průvodem na nádraží. Třikrát »zakročili« olomouckí policajti »ve jménu radnice« a zakázali hudbu fanfar. Hudba přestala a »Orli« začali zpívat. Když přišli na most před nádražím, stáli uprostřed mostu »ostentativně dva policajti. Postavili se proti průvodu, rozrazili »Orlice« a nařídili »Orlům« rozchod. »Orli« odpověděli tím, že se rozestoupili a dvěma řadami přešli kol udivených policajtů za hřímavého zpěvu písně »Hej, Slované!« Obecnostvo odsoudilo počínání policajtů voláním »hanba« a »Orly« pochválilo voláním »slávy«.

O souboji hr. Sternberga a hr. Karolyim sdělují se podrobnosti: V sobotu odpoledne o půl 5. hod. odbýval se v jisté taneční síni v Prešpurku souboj na šavle mezi hr. Sternbergem a hr. Karolyim. Boj trval asi 30 minut a končil vážným zraněním hr. Karolyiho, jež mělo za následek prohlášení jeho neschopnosti. Sokové rozešli se nesmířeni. Hrabě Sternberg odejel nejbližším vlakem do Vídně, hr. Karolyi proděl až do večera v Prešpurku. Mezitím byla mu rána sešita a obvázána. Hrabě Sternberg odejel o 11. hodině k městskému nádraží, aby odtud odejel rychlíkem do Prešpurku. Policie, jež se o souboji dozvěděla z novin, hleděla mu zabrániti, aby se souboj odbýval ve Vídni. Proto obsadila tajnými detektivy Wohlebengasse a Allegasse, kde hr. Sternberg bydlí, aby hraběte pozorovali. Proto hrabě vyslal svůj automobil napřed a šel za ním pěšky, teprve na Karlově náměstí automobil dohonil a ušedl do něho. Za ním nepozorovaně, nenápadně blížili se detektivové. Sekundanti hr. Sternberga a lékaři odcestovali do Prešpurku již ráno. Hr. Karolyi vyžádal si rovněž dva lékaře, kteří odpoledne z Budapešti do Prešpurku dorazili. Souboj řídil hr. Hadik, sekundant hr. Karolyiho, jehož druhý zástupce byl šl. Rohonczy. Sekundanty hr. Sternberga byli princ Alfréd Liechtenstein a princ Leopold Groy, vnuk arcivévodkyně Isabell. Přesně o půl 5. počal souboj. Hrabě Hadik velel »v před!«. Šavle zatřáskly, sklížíly se, kolem bylo mrtvé ticho. V tom dostal hr. Karolyi od hr. Sternberga na plochu přes hlavu ránu, která se svezla na prsa. Hr. Karolyi reagoval, prudceji vyrazil a útok končil podobnou ránou přes hlavu. Hrabě Sternberg krvácel. Rána mu byla vymyta a zalepena náplastí, načež bylo v souboji pokračováno zlostněji a nenávisťněji. Šavle hr. Sternberga zatla se do hlavy hr. Karolyiho. Bylo veleno další souboj zastavit. Hr. Karolyi měl rozseknuto ucho a přeraženou tepnu. Byl prohlášen za neschopna dalšího boje. Hrabě Sternberg rychle se oblékl a poděkovav svým sekundantům, odešel, ostentativně ignoruje poraněného Karolyiho i jeho sekundanty. S kloboukem na hlavě, aniž by se po skupině sokově ohlédl, opustil bez pozdravu sál. Nejbližším vlakem odjel do Vídně. Hr. Karolyi odjel v noci. Po souboji sešli se sekundanti a sepsali protokol.

Školské. Ve schůzi zemského výboru dne 16. t. m. usneseno, aby se začalo do zemského rozpočtu na r. 1912 jakožto zemský příspěvek na obecné školství K 43,870.950. »Vaterland« odhaduje připravované zvýšení učitelských požadavků okrouhle na 15 milionů korun ročně; praví, že jest potřebí učiniti dříve sněm dělným, aby mohl žádané přídavky uhraditi novými daněmi. To se ovšem rozumí samo sebou. Odolají nyní fanatičtí wolfiáni i — nátlaku učitelů německých?

Poručík pokrokařského učitelstva deset dní v kriminále. Bývalý učitel a nyní vydavatel a redaktor »Školského Obzoru«, nejštvanějšího to pokrokařského učitelského časopisu, p. Josef Hofrychtr v Ném. Brodě, odpýkal si v Kutné Hoře od 22. července do 1. srpna 1911 desítidenní vězení. K tomuto odsouzen byl pro hrubé tiskové urážky jichž dopustil se vůči redaktoru »Štitu« p. Frant. Šupkovi z Hradce Králové. Redaktor Hofrychtr téměř dva roky neslýchaným způsobem napadal redaktora »Štitu«, snaže se jej umlčeti. Dvakrát též pohnal redaktora Šupku před porotu. Když byl Šupka osvobozen, vynalezl plán jiný. Šupkovi měl býti rozerván rodinný život a soustavným spínáním a podezíráním činnost jeho znemožněna. Šupka konečně hledal ochrany u soudu. Leč byl několikrát odmítněn. Konečně míra hříchu se naplnila, c. k. krajský soud kutnohorský nebral více žádných ohledů a odsoudil vůdce pokrokařského učitelstva na 10 dní do kriminálu. Tento podnikl všemožné kroky, aby 10 dní seděti nemusil. Obrátil se i k ministerstvu spravedlnosti do Vídně. Šupka byl vyzván, aby, mčeno-li, Hofrychtrovi odpustil. Leč, sotva tak Šupka učinil a u soudu prohlásil, že si nepřeje, aby Hofrychtr 10 dní seděl, napadl jej Hofrychtr znova. A tu c. k. krajský soud nedbal již ohledů a Hofrychtr musel 22. července desítidenní kriminál nastoupiti. Šupka, jenž se strany Hofrychtra tolik byl

štván, konečně musil dostati zadostiučinění takovým způsobem!

Republika portugalská před bankrotem. Poznenáhla se rozvíje to hrozné a hnušné předivo lži, do něhož se zahálili Jakobini v Portugalsku, ale lze i zde mají krátké nohy. Njsou to Jesuité, kteří masky lze jim s tvářmi strhují, nýbrž lidé, kteří s nimi až do nedávna drželi. Portugalský republikán Christó, líče tamnější poměry, praví: Monarchisté nemusejí se ani dost málo namáhati s protirevolucí, republika je již v posledních tazích, ona umírá bez výstřelu, boje není zapotřebí, ona zmírá následkem anarchie, a hlavně z finanční zbledovanosti následkem naprosté neschopnosti republikánů. Dluhy Portugalska dnes již obnášejí 4.075 miliard peset (1 peseta jest 80 hal.). Ovšem, že monarchie zanechala po sobě největší část těchto dluhů, ale republika jich nepoměrně mnoho přidělala. Skoro se může tvrditi, že nedělala nic jiného, než že vyháněla Jesuity a ostatní řehole a dělala dluhy. Papírů bylo dříve v oběhu za 284,760.000 peset, nyní jich je za 395,000.000. Vedle toho obchod stále klesá, cla vynášejí vždy méně. Cizozemsko ostýchá se s republikou obchody vésti. Kupci lissabonské stojí před bankrotem. Republika, aby si z penězité tísne pomohla, prodává ve veřejné dražbě poklady chrámů. Kathedrála lissabonská má prý těch pokladů za 15 mil. peset. Dle úsudku Christa republika pracuje sama co nejhorlivěji k restauraci monarchie. Restauraci monarchie považuje každý za jedinou spásu země.

První příspěvek na svolání podepsané českými poslanci o podporu českého školství dolnorakouského došel spolku »Komenských« ve Vídni III.-3, Strohgassee 45 od tří vlasteneckých vlakvedoucích. Umluvili se před časem, že za každou jízdu složí 2 hal. na české školství dolnorakouské. Měsíčně činil tento dobrovolný příspěvek přibližně u jednoho 1 K a dostoupily sbírky právě 9 K v čase svolání. Zaslali tedy příspěvek ihned a získali ještě jinde příspěvek 1 K, takže odvedli 10 K. Mimo to věnovali kupony podílů českého domu ve Vídni. Přejí si ve svém věnovacím dopise, aby se způsob ten ujal u více vlakových čet. Kdo bude následovati?

V Československé záložně v Praze ve dnech 3., 4., 5. a 7. srpna t. r. vykonána byla zákonná revize na základě zákona ze dne 10. června 1903 č. 133 f. z. revidentem Jednoty založen panem Františkem Stejskalem, který podrobil ústav tento podrobné revizi a shledal vše ve vzorném pořádku.

(Zasláno.)

Pan J. Hlávka, malíř cirk. obrazů, Praha-Král. Vinohrady, Puchmajerova ul. 68.

S křížovou cestou jakož i s postním obrazem jsem nanejvýš spokojen. Za jemnou a svědomitou práci přijímte moje uznání.

Jelikož jsem předem věděl, že cena za obrazy není vysoká, neočekával jsem takového provedení a proto — bez úmyslu Vám poklony činit — pravím, že jsem byl Vaší prací mile překvapen.

Před uměním se klaním a jak jen mi čas dovoluje, sám se palety chápu. Obrazárny zde v Americe, jak jen se mi příležitost naskytne, pilně navštěvuji; proto ne jako pouhý laik mohu Vám upřímně to svědectví dát, že jste umělecký předmět uměleckým způsobem provedl a to — za velmi nízkou cenu.

Zasluhujete vřelého doporučení!

Rev. Ant. Gracík, rektor.

Duquesne, Pa. 11. července 1911.

Spojené Státy Severo-Americké.

NESTLÉ-OVÁ
DĚTSKÁ MOUČKA
ode dávna osvědčená potrava
PRO KOJENCE
a odrostlé nemoc žaludkem.
OBSAHUJE NEJLEPŠÍ ALPSKÉ
— MLEKO —
Krabice K.1.80 v každé lékárně a drog.

Hospodářská hlídka.

Politika s argentinským masem. Dle N. Listů agitaci pro argentinské maso rozmýšlela Vídeň. Žádné jiné město v Rakousku maso toho nepotřebovalo. Vídeň svou drahou masnou si spojila sama svou protirakouskou politikou. Že však ani Vídeňákům potmě maso to nechtělo, vidět z nerozprodáných zásob ve Vídni. Lacnější maso to bylo jen ve Vídni. Tam byl roždí na kila asi 60 h — asi třetina ceny. V Praze byl však roždí v ceně jen 16 h a roždí ten tedy nestál za to opatření. Rakmci pralští strátili výnosem argentinského masa 4000 K, domácí zemědělci na 36 000 K. Místo nich obou stáří těch 40 000 K z Prahy stát, německá dopravní společnost a argentinská kapitál. A při tom pražská chudina maso nerozhoupala, ale bohatší lidé ze svádavosti. Vídeňská smlouva

přijala dvě resoluce, z nichž jedna žádá přívos argentinského masa, druhá svření kontingentu argentinského, tedy obrací se k Balkánu, kam i Uhry íhnou. Uhři ostatně přece více přejí dovozu ze Srbska než z Argentiny, ne z lásky k Srbům, ale z praktických ohledů. Tento dovoz ze Srbska mají v moci a svým vlivem ho dovedou zastaviti či obímeziti, argentinský dovoz nikoli. Důvoz srbský pak emíci cen masa tak, jako dovoz argentinský. Za dovoz argentinský žádají Uhry různé náhrady. Jednou z nich má býti: dovoliti vývoz listy na mouku, což jest obměnou starého mléčného řízení. A tu hned se proti tomu ohradili mlynáři rakouští; za takovou cenu, za cenu zničení rakouského mlynářství nesmí Vídeň obříti lacnější maso.

Stav bramborů v Předlitavsku a Německu. Stav bramborů jest nejhorší v Rakousku, a to v Čechách, na Moravě a Slezsku, nýbrž také v Německu ubohý. Následkem toho stoupí již v Německu ceny bramborů a také ceny bramborového škrobu stoupily o 8 K a zároveň ceny dextrina a bramborového syrobu. Velká část rakouských továren na bramborový škrob nebude pro nedostatek bramborů pracovat. Část hospodářských líhovarů zásobuje se nyní již melasou a obilím, aby byla s to vyrábět lih. Také Holandsko počítá s menším úrodou bramborů, takže vývoz do Francie a Anglie bude letos velmi malý.

Agrárník o agrárnícké pedlivosti. »Selské Noviny« (vydávané agrářiškem Alf. Štastným, jež jsou orgánem »Hospodářského spolku Starousedlých se sídlem v Plzni«) píší dne 1. srpna úvodní článek »Čestní sedláci zabíjí český stav selský«, v němž se praví doslova: »Je to snad k nevíře, co tuto nadepisno, ale ve skutečnosti tomu tak, Českému stavu selskému zasahují nejtíší rány sedláci čestní a co nejhoršího při tom je, že tak činí právě sedláci agrární, t. j. sedláci náležející straně, která dle svého programu má starati se, aby stav ten byl zachován, kdežto oni činí vše, aby ho pochovali! Toho se ovšem nemohl nadíti nikdo, že se to bude dít, a že budou předáci strany agrární hrobaři stavu selského!« — Tedy zakladatel strany agrární Alf. Štastný sám v článku tom doznává, že předáci strany agrární jsou hrobaři stavu selského!

Uherská parcelační banka konala nedávno svou ustavující schůzi. V této valné hromadě sám ministr financí Lukacs načrtl úkoly a program nového ústavu. Jak »Finanční Listy« sdělují, zdá se, že parcelační banka uherská určena jest k tomu, aby nejen parcelovala latifundie (rozsáhlé pozemky), ale spíše k tomu, aby udržela uherské gentry (malé statkáři, většinou šlechtiči), kteří jsou až dosud hlavní oporou maďarské státní myšlenky. Tito malí statkáři, kteří značně trpí úpadkem hmotným a mravním, jsou všude a všude v krajích nemadarských představiteli plutokracie (vláda bohatých, kapitalismu), která ve všem všudy ovládá uherský stát. Tím nová parcelační banka namířena jest také proti národnosti, s jejíž strany chystá se proti ní již rozhodný odpor. Za takových okolností jest velmi pochybné, zdali nový ústav, který bude počívati největších výhod ze strany státu, přispěje k posílení uherského hospodářského života, aneb zdali bude jednou z těch institucí, které jen usplní úpadek hmotný i mravní vedoucích kruhů maďarských.

Největší trh vepřového dobytka jest bez odporu dnes v Chicagu. Denů pradá a prodává se tam na 88 000 kusů, za týden 300 000 a za měsíc až million kusů. Roční odbyt možno počítati na 10 milionů kusů vepřového dobytka. Během 42 let trvání jatek chicagských bylo zporáženo a prodáno 247 milionů kusů. Druhým velkým trhem americkým jsou jatky v Kansas City, kde od roku 1871 bylo prodáno 70 milionů kusů vepřového dobytka. Ročně se tam poráží dnes ke 3 mil. vepřů.

Také podpora zemědělství. Jak agrárníci pokrokově hubili mlíce, o tom vycházejí na novo odstrašující podrobnosti. Odporučen »Odorit« přední agrárníckou kapacitou obmelafskou vytáhlo chmelářům z kapsy mnoho peněz a — mlícím se vedlo po střkání ještě lépe než před tím. Ale — Odorit dáván pěstitelům chmele za subvence z protátek veřejných. A v časopise »Venkov« psal kapacita Mohl do slova dne 16. dubna 1911: »Prostředku tohoto ústav náš již po dva roky silného vyukytování se mlíce chmelové užívá téměř výhradně na všech chmelnicích a byl také pěstitelům chmele doporučen. Všude, kde se správně použil, oavěděl se dobře... Jest tedy Odorit pětkrát levnější roztoku tabákového, třikrát levnější quassie a stojí polovinu toho co emulce petrolejová, k jejíž přípravě třeba svlátních míchadel a při tom ještě snadno páli. Jaká to značná úspora peněz při střiku velkém! Při Odoritu však ušetří se i na čase, i na nádech, ješto jest snadno rozpustný.« Tato slova otištěna též ve svlátním prospektu. Rozumí se, že taková reklama poškodila značně prodej cenných chemikalů protimlícových. Tu se také odborný znalec chmelářství Schneider (viz »Hlas Venkova« ze dne 12. t. m.): »Byl znám panu řediteli obsah tohoto prospektu? Působil při je o sepaání? Dal jej rozestřati chmelářským organizacím, aby se jim řídili pěstitelé chmele při hubení mlíce? Působil při tom, aby Odorit ze subvencí zemědělskou radou poskytovaných byl zakupován a pěstitelům chmele zasílán. Jako jednatel Českého chmelářského spolku

pro království České o tom všem vědět musil. — A nyní výsledky: Odoritem stříháno přesně dle návodu, a mšice nezhylnuly, dávka zvýšena a nezhylnuly zase; zmařen čas, který se nikdy více nevrátil a vyhozeny peníze za střík a práci, opožděno se v hubení mšic, a přece čteme v prospektu: Jaká to značná úspora peněz při stříku ve velkém! Jaká to strašná blamáž, pravím po zralé rozva. e. Když mšice nechťely zhynouti po dávce Odoritu v prospektu předepsané, dávka zvýšena a chmel spálen. Viděl jsem to na chmelnici p. Peška, důvěrníka strany agrární v Citolibach, který byl nucen pruty se spálenými hlavami vytrhati a pravil mi, že to bylo dobře, že měl chmelnici nepřioranou, že zavedl nové proutky ze země vyrážející, které spáleny nebyly a ač je velký cítel agrárů ho poslance p. ředitele Mohla, vrátil se ke stříku quassinovým dřevem. Vedle toho byla mi oznámena celá řada pěstitelů chmela, kteří si stříháním Odoritu chmel spálili. Za tím účelem se neposkytují subvence z veřejných prostředků. To jsou fakta, která se nedají vyvrátiti ani sebe silnějšími výrazy, jichž pan ředitel Mohl proti mé osobě užívá, blbě přesunouti otázku věcné kritiky na pole osobních útoků.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. srpna 1911. 1 hl pšenice K 18.50—20.00, žito K 14.50—15.50, ječmene K 00.00—00.00, oves K 10.50—11.20, prosa K 00.00 až 00.00, vike K 00.00—00.00, hrachu K 00.00—00.00, čočky K 17.00—00.00, jable K 28.00—00.00, krup K 28.00—0.00, bramborů nov. K 12.50—13.00, jetel. semene červ. K 00.00—00.00, máku K 44.00, 100 kg žitných otrub 14.—, pšen. otrub K 14.00—00.00, 1 kg másla K 2.40—3.00, sádla vepřového K 2.20—0.—, tvarohu K 0.40—0.44, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa selí K 0.00 až 0.0, 1 kopa kapusty K 4.00—8.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—0.00, 1 kopa cerele K 0.00—0.00, 1 kopa petršele K 0.00—0.00, 1 svazek mrkve K 2.40 až 2.50, 1 svaz. cibule K 0.50—80, 1 hl jablek K 0.00 až 0.00, 1 hl hrášek K 00.00—00.00. 1 bečka třešni K 2.40—2.50. — Na týhodní trh dne 12. srpna 1911 bylo přivezeno: pšenice hl 186, žito hl 228, ječmene hl 5, oves hl 210, prosa hl 0, jable hl 00, jetelového semene hl 68 1/2, máku hl 0, selí kop 0, cerele kop 00, kapusty kop 15, drobné zeleniny kop 428, petršele kop 00, mrkve svaz. 150, cibule svaz. 100, brambor hl 85, jablek hl 0.—, hrášek hl 000, třešni beček 50, vepř. kusy 2, podvinčat kusů 600, kůnat 00.

! ! Pospěš ! !

si každý nakoupiti do úředně povoleného výprodeje za příčinou vzdání se obchodu modního, galant., veškerých příprav pro krejčí a švadleny, kde baječně levně skoro

- zadarmo -

vše do tohoto odboru spadajícího v cenách nejnižších pokud zásoba stačí

! dostaneš !

Též kněžské kolárky a náprsenky lze nejlevněji zaopatřiti u firmy

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové. Jiřikova třída.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleduš. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze máho ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učíněte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

M E D

letošní, se zárukou neporušenosti
— v ceně nyní značně —

LEVNĚJŠÍ

doporučuje

JOS. JELÍNEK, mydlář, člen
Zemského ústřed. včelař. spolku
v Hradci Králové na podsíni.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2 %—4 1/2 % dle výpočtu ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatně a vklady na ně účinně úročí 5 % bez výpovědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zaslání peněz vydá záložna na požádání složení listy pošt. spořitelny. Daň dědičkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 31. července 1911 K 557.474.43.

Poskytuje **zápůjčky** na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uschovává v bezpečném tresoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Klinika hodin

Hradec Králové

• • Svatojanské náměstí • •

jest nově otevřený závod hodinářský, zlatnický a optický, řízený na slovo vzatými odborníky z Prahy.

V Klinice hodin seřizují se veškeré druhy hodin kapesních i hodiny nástěnné — zvláště pak lepší druhy, jako Glashütte, Schaffhausen Omega, a regulují se ve 3 polohách a to v každé poloze zvláště. Objeví-li se chyba diferenční, odpomůžeme této vlastní naší metodou do té míry, že nemůže se stát, aby hodinky pak šly někdy dobře, někdy špatně, jak zhušta i u těch nejdražších se stává a nikdo — ba velmi často ani hodinář — neví proč.

V Klinice hodin máme zavedený též **prodej úplně nového zboží zlatého a stříbrného**, získaného z pražských dražeb a zastaváren za překvapující levné ceny.

Veškeré zboží je c. k. punc. úřadem opuncováno. Staré zlato se kupuje a za nové vyměňuje.



Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva v různých úpravách od K 3.70	Křesla houpací od . . K 20.— Křesla ku psaní od . . K 9.— Křesla na šroubu od . . K 19.— Sedátka na šroubu od . . K 12.—
---	---

a jiné, v nejmodernějším provedení
a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřichská ulice 1.



První královéhradecký

elektrostrojný závod pro průmysl kamenický

firmy

Zdenko Ježek v Hradci Král.



provádí

práce hřbitovní

hrobky,

pomníky, pamětní desky za ceny nejlevnější.

Stálá

výstava hotových náhrobků

ze všech druhů kamenných.

Nejllepší nákupní pramen pro P. T. pány truhláře, čalouníky, mramorové desky na nábytek, zařízení pro uzenáře, fezníky, desky pro koželuhy, elektrotechniky atd.

Nejstarší a největší závod
na českém severovýchodě.

Cenníky zdarma. ■

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Poděkování.

Hluboký žal nás nad ztrátou nezapomenutelného chotě, otce, dědečka a tchána pana

JOSEFA IRÁSKA,

inspektora dráhy v. v.,

byl značně zmírněn projevy soustrastí a velikou účastí při pohřbu.

V povinné vděčnosti

vzdáváme uctivý a vroucí dík všem,

kteří jakýmkoliv způsobem přátelskou účast na našem bolu osvědčili. — Zvláště naše díky patří vd. duchovenstvu místnímu, sl. městskému zastupitelstvu, sl. okrašlovacímu spolku, sl. zpěváckému sboru, vstřp. místním lékařům dr. Vl. Součkovi a dr. Webrovi za pečlivé léčení a všem p. t. dárcům věnoů a kytic.

Všem zaplat' Bůh!

Na Novém Hradci Králové, v srpnu 1911.

Jménem celého příbuzenstva:

Josefa Irásková,
vdova.

Panu majiteli pohřebního ústavu Marečkovi díky za pečlivé vypravení pohřbu.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
syrovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. Znové bláze Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se šlechetnými
rámy, střešními, vaušenými.

Všecky rozpočty, akizy i odborná rada bezplatně, bez
vázanosti ku definitivní objednávce.

Neodětná veřejná i písemná pochvalná usna i.

Založeno roku 1868.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a
kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reže ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Vychovávací a vyučovací ústav v Kocléřově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky škole odrostlé
ku vyučování literárnímu, řečem, šití, střihání,
vyšívání, vaření, hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina horaná, velice zdravá.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praga — Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veldst. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Technická kancelář

inž. Lad. Malý, Ed. Špítnar, Ad. z Nagy

v Týništi n. Orli.

(Poblíž továrny Ad. Novotný a spol.)

Provádí: Rozměřování a ohraničování
pozemků, vytyčování sporných hranic,
zaměřování meliorač. odpadů a regulo-
vaných toků, parcelační plány pro
knihovní pořádek, zcelování pozemků,
arrondace velkostatků, proj. kt. regul.
plánů měst a osad methodou trigono-
metricko-polygonální, trafování silnic
a dráb. — Firma zařídí se: Pro pro-
jektování meliorač. plánů, kanalisace a
vodovody, regulace řek, opěrné hráze,
údelní přehrady, silnice a mosty. —

Vklady přes 18,000.000.—

Ako. kapitál K 8,000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 $\frac{1}{4}$ — 4 $\frac{1}{2}$ %.

Eskont smének i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
Bursovní obchody

≡ Vklady na knížky ≡

4 1/4 0/0

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I.

V CHRUDIMI

přijímá pro školní rok 1911—12 žákyně do I. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do vyšších. — Zápis a přijímací zkoušky konány budou dne 16. září t. r. Tyž ústav přijímá dívky školou povinné od 6 roků na celé zaopatření. Povinnosti školní učiní zadost na čtyřtýdenní cvičné škole při paedagogiu.

Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně zodpoví

představenstvo internátu.



Chromolitografický ústav
a kamenotiskárna

Holeček & Moučka



Hradec Králové,
prodloužení Čelakovského třídy,

doporučuje svoje výrobky:



reklamní plakáty, kalendáře, litograf.
účty, dopisy, papíry, memoranda, adresky,
navštívenky, sňubní oznámení, autografie,
diplomy, viněty na zboží, obaly, vůbec
veškeré výrobky, spadající do grafického
průmyslu.



Snahou naší bude, abychom svými
odbornými zkušenostmi P. T. pány
zákazníky jen moderními výrobky
levně a rychle obsloužili.

Vyhláška.

1. Dle nového hřbitovního řádu § 70. vybízejí se majitelé náhrobních pomníků na starém zádušním hřbitově dobřenicím (kolem kostela), r. 1874 zrušeném, aby do 30. června 1912, ohlásivše se předtím na farním úřadě, pomníky ty a jiné ozdoby z hrobů svých odstranili dali. Nestane-li se tak, náležíť pomníky a pod. záduši.

2. Dle § 71. vybízejí se majitelé hrobek a stálých hrobů, kteří před tímto řádem na novém zádušním hřbitově dobřenicím jich nabyli, aby své právo k nim buď řádnou smlouvou neb jiným dokladem rovněž do 30. června 1912 dokázali. Jinak bude záduš s hrobem neb s hrobkem volně nakládati.

Správa záduš. hřbitova v Dobřenicích,
dne 14. srpna 1911.

Emanuel Wodička, Augustin Novák,
patr. zástup. e. farář.

Browning

6.35, 7.65.

Velodog - revolvery - bam-
blíčky - lovecké pušky -
floberky

a jiné zbraně úplně spolehlivé,
zaručené a zkoušené v cenách
úplně továrních má na skladě

Vojtěch Rážž,

prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva
Hradec Králové.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech v Turnově, v Chrudimi a ve Slaném.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/4 — 4 1/2 0/0

Dalš. důchodkovou piatí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukládacích, leuů, rent, devis, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádia a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — Všechny cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkreditivy. — Remboursement, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. Skladistiš spojene telezniční koleji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koksy slezské a svatoševské. — Brikety. Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

OBNOVA

Číslo 34. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 25. srpna 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

- Přijímá - vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akc. kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000.-	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna Uhlí, cement, vápno, sádra, strojí oleje, petrolej a cukr.
	FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	

Právo národa.

Dne 17. t. m. sedm vysokých hodnostářů, kteří mají klíče k sedmi zámčům české korunovační klenotnice, sešlo se v kapli sv. Václava (v domě Svatovítském) přehlídnouti stav klenotů. Otevřena korunovační komora a sledováno, že jsou korunovační klenoty v nejlepší pořídku. Nalezena na dubovém podstavci velká dřevěná skříň gotického tvaru. Byla sice zavřena, ale nikoli na klíč. Po otevření dřevěných křídel nalezena železná pokladna dvojkřídlá, opatřená sedmi zámky, k nimž hodily se právě ty klíče, jimiž byly otevřeny železné dveře korunovační komory. Po postupném otevření pokladny byly vyňaty tyto předměty: koruna, žezlo, říšské jablko, korunovační plášť se štolou a manipulem, pak pás a polštář, sloužící koruně za podklad. Korunní komora byla vyčištěna a pak zase všechno uzavřeno

Zpráva o tomto kontrolním aktu ve všech myslích upřímných Čechů mocně oživila vzpomínky na slávu naší země, kdy ještě naše korunovační klenoty měly cenu praktickou, tisícero násobně větší.

Jinde korunovační klenoty ukazují se všemu lidu, který při patření na ně posiluje svou národní hrdost. U nás klenoty pevně zamčeny na sedm zámčů, dveře zapadly — a to právě v roce, kdy se oživí již čtyřicetiletá památka císařského reskriptu. Právě dne 12. září roku 1871 vydána ku sněmu království Českého památná listina, v níž se čtou i tato slova: »Majíce v paměti statoprávní postavení koruny České a jsouce Sobě povědomi slávy a moci, kteréž tato koruna nám a předkům našim propůjčila, mimo to jsouce pamětliví neoblomné věrnosti, s kterou obyvatelstvo země České každé doby trůn náš podporovalo, uznáváme rádi práva tohoto království a jsme hotovi, toto uznání přisáhnouti Naši korunovací obnoviti.«

Význam tohoto památného reskriptu pro dobu nynější různě se posuzuje. Někteří Čechové i za valně změněných poměrů přisuzují mu význam pouze historický. Jiní pokládají reskript za projev politiky budoucnosti. Ale ať již jest jakkoliv, tolik jest pravdou nepopírnou, že před čtyřiceti lety národní naděje byly daleko růžovější přes velkou krizi, než jak se utvářily po marném dlouholetém zápase nyní. Již deset let před vydáním reskriptu (5. dubna 1861) osvědčily osoby stavovské v Čechách presidiu osmanského sněmu, že budou dbát utvrzení moci a velikosti společného mocnářství, dodávajíc však: »Pokládáme s druhé strany dle cti a svědomí svého za nezbytnou povinnost, jelikož stavy království Českého považujeme ne za držitele přednosti a výsad osobních, nýbrž za schovatele a opatrovníky práv zemských, prohlásiti se zde veřejně a slavně, že skutkem tímto neujali jsme aniž ujmáti můžeme právům a svobodám království Českého a nepřetržitosti jeho bytu, posloupnou řadou státních aktů státoprávně zaručeného.«

Na tomto osvědčení podepsáno 5 osob stavu duchovního, 22 pánů a 3 rytíři. R. 1870 přistoupila k témuž osvědčení celá kurie velkostatkářská.

Přirovnějme tehdejší náladu k nynějším smířovačkám národnostním, které se vlekou pod dojmami odnímání i těch drobtů, jež nám před časem vymohli Staročechi.

Jest zapotřebí, abychom si stále byli vědomi, co naše království znamenalo, když v Praze korunovace skutečně byly slaveny. Nutno jest soustavně poučování a nikoli husitsko-liberální utajování. Kdo nejlépe utvořil práva království našeho? Na to neslyšíme téměř nikdy z úst liberálních dukladnou odpověď, protože se naši odpůrci vyhýbají jak jen mohou, aby nemusili pochváliti vřele Otce vlasti Karla IV. To byl muž, který význam našich korunovačních klenotů lépe porozuměl než všichni jeho předchůdci (vyjímaje pouze děda jeho Václava II.)

Za Karla samostatný a svrchovaný stát Český zmohutněl tak, že se stal nejmocnějším politickým činitelem v Evropě. Karel užíval i hodnosti císařské k lepšímu utvrzení práva statoprávních listin českých. Dle Zlaté bully Karlovy, stvrzené na dvou říšsko-německých sjezdech r. 1556, ustanoveno, že král Český náleží mezi sedm kurfiřtů, kteří mají právo voliti krále Německého; a mezi kurfiřty světskými náleží první místo králi Českému, »poněvadž jest korunovaný a pomazaný.«

Zlatá bulla stanoví dále, že žádný obyvatel země koruny naší nesmí býti poháněn ani v civilní ani v trestní při k soudům mimočeským. Od domácího soudu královského není dovoleno odvolání k soudům cizím, jmenovitě k soudu císařskému. Kdo by se k soudu mimočeskému odvolal, ztrácí svou při. Královský soud český měl zkrátka představovati vrch světského práva nad korunou Českou.

Ustanoveno, že králové naši mohou kdekoli ve svých zemích raziti minci stříbrnou i zlatou. Mohou také od jiných knížat, hrabat a jiných osob v říši kupovati aneb jako dar neb zástavu bráti hrady a statky. Držebnosti, jichž takto v říši nabudou, budou držeti svobodně, jsou-li svobodné a právem manským, jsou-li to léna. Po připojení jich ke království Českému mají z nich odváděti, co dle práva náleží, říši Německé. Byli-li tudíž král Český jakýmsi manem říše Německé jakožto držitel manských statků německých, to mu nebylo žádným ponížením jakožto králi Českému. Naopak připomenuté právo zakupní rozmnožovalo českou moc v Německu.

V příčině poradních sjezdů kurfiřtů stanoví bulla, že se mají konati každoročně v některém městě říšském. Leč sněmy a soudy obdávány vždy v některém městě říše Německé — nikdy v Čechách a na Moravě, ani když byla Praha sídelním městem císařů Německých. To také výmluvně svědčí o tom, že naše vlast pokládána za zemi ležící mimo hranice skutečné říše německé. Zlatá bulla o povinnostech krále Českého k říši Německé jen potud se zmiňuje, pokud tyto povinnosti byly spojeny s jeho manskými statky v Němcích.

Dr. Kalousek jádro Zlaté bully (pokud mluví o Čechách) shrnuje takto: »Dle toho byl stát Český svrchovaný, správa jeho vykonávala se dle domácích zákonův a obyčejův samostatně, s cizími pak mocnostmi zavírali panovníci Čeští smlouvy a spolky i podnikali války zcela neodvisle, neuznávajíc nikde žádné moci, která by jim v tom bránila. Císařové Římsí nevykonávali v státě Českém nižádné moci panovnické, ani soudní ani správní, nepřicházeli sem leč ve válce, neměli zde žádných měst, statků neb jiných držebností, jež by mohli rozdávatí aneb v léno udělovati, aniž zde měli jakých regalíí (královských práv) a práv investitury (uvádění do úřadu) k prebendám duchovenským. Hotovosti válečné císařové nikdy zde nevypisovali, daň říšská nikdy nebyla ukládána Čechům ani na Moravě, zákony říšské, krom jedině Zlaté bully Karla IV., zde neměly platnosti, aniž která mezinárodní smlouva, kterou říše uzavírala s cizími panovníky, nevztahovala se kdy na korunu Českou. Stát národa Českého byl svrchovaný a samostatný. Co mu k tomu dříve scházelo, aneb co bývalo na sporu, to doplnil a upevnil Karel IV.« (České státní právo 40-41.)

Náš stát byl tehdy svrchovaný a samostatný a za nepatrné závazky měl i vliv veliký na osudy říše Německé. Mohl provozovati daleko pronikavější politiku zahraniční než nějaký moderní konsulat státu sebe mocnějšího.

Nynější rozsah země koruny České netvoří ani polovinu té velké plochy, na níž se rozkládala samostatná říše Česká za vlády Otce vlasti. Bystrou diplomacií a vítěznými boji Jan Lucemburský a Karel IV. uvedli všechna slezská knížectví v manskou odvislost na koruně České. Král je buď udělil některému knížeti v léno, nebo je dal spravovati jako kraje vlastní svým hejtmánem. Marka Budišínská a Zhořelecká čili Hořejší Lužice přivtěleny ke koruně naší přímo. Dolejší Lužice připojena k České koruně císařskou listinou 1. srpna 1370 v Praze, v níž ustanoveno, že odvolání od tamějších soudů smí se dít pouze ke komoře krále Českého.

Konečně r. 1373 připojil Karel k Českému státu samo kurfiřtské markrabství Braniborské. Roku 1374 na žádost samých německých stavů braniborských ustanovil, že se nemá toto markrabství od České koruny nikdy oddělit. Zajiště jest pro nás velikou ctí, že samo nynější sídelní město Německé (totiž Berlín) tehdy ochotně se podřizovalo vládě Karla IV. A tak náš stát sahal na severu téměř až k moři Baltickému, na západě se vrýval krajem Sulcbaským hluboce do říše Německé, skoro až k sousedství Norimberka.

Za Karla a Václava Praha se hemžila cizími vyslanectvy z Itálie, Francie, Uher, Polska, Německa, Anglie atd. Nyní, stateční Čecháčkové chybají se radostí až k zemi, když do Prahy přijde několik studentů francouzských, starostů — maďarských, kupců — tureckých anebo volnomyšlenkářů — židovsko-vídeňských.

Hovoří se na všech stranách, co Hus chtěl; co však před ním skvělo se u nás v plném lesku, o tom se mlčí. Pláče se na Bílé Hoře nad velikou pokutou, kterou byl stížen náš národ, ale mlčí se o době veselavé, kdy bystré hlavy české rozhodovaly nad osudy říše Německé. Křičí se proti Vídní, ale neřekne se, že tatáž byla malou obcí, kdy Praha královnou střední Evropy. Vířící se proti militarismu, ale neobráti se ten list dějin, na němž psáno, že statečný rytíř Karel bez používání stálého vojska upevnil železnými svorami práva koruny České.

Tyto myšlenky táhnou myslí při vzpomínce na korunovační klenoty a reskript. Bývalo! Ne- ní možno nyní zastaviti kola nového vývoje. Ale historické vzpomínky nás nadchnou aspoň k pevné, vytrvalé práci, abychom dostali aspoň taková jazyková práva ve vlastní zemi, jakým se těší kmen německý. Vždyť přece za Karla prohlášen jazyk český u nás za panující a Němcům prikazováno, aby se učili česky. Tolik dosáhnouti též posud možno, aby úředníci, učitelé a jiní inteligenti němečtí neměli větších práv než naši bystří krajané. A o to také musíme usilovat stále, aby na účet našeho království neobohacovaly se nezřízeně země jiné.

Radikálním křikem mnoho nezmůžeme, ale svorná a vytrvalá, uvědomělá práce i v nynějších dobách zlych mnoho prospěje. Musí nastati uvědomění skutečné, protože vzájemné štvánice, umělé živelné výklady kusými a strannickými, prospívají jenom našim národním odpůrcům.

A o to žádati budeme nadšeně, aby se ukazovaly lidu našemu každý rok korunovační klenoty, náležející této zemi. Vždyť se v Čechách ukazovaly našemu lidu i císařské památky říše německé. Tolik snad nám popráno bude, abychom vzpomínkou na radostnější minulost oživilí naději i na šťastnější budoucnost.

Volné listy.

Člověk, kůň a pes. V »Čase« nedávno uveřejnili na přední straně listu svůj obvyklý sloupeček, jež opatřili nadpisem: Tropické vedro. A nebyla to báika o člověku, koni a psu, jak na příklad psával Zahradník, nýbrž filosofická úvaha, pravíme: čistě filosofická úvaha po způsobu realistickém.

Věc sama ovšem nestála by za zmínku, ale uvádíme ji proto, že myšlenky tam uvedené miněly byly vážné a že charakterisují realistické filosofy.

Aby vzbuzena byla pozornost čtenářův a myslí připraveny na řešení velkého problému o člověku, koní a psu, pisatel s veškerou vážností ducha konstatuje: »Výjev odehrál se nedaleko od nás, ale uprostřed Prahy, na Ferdinandově třídě v neděli odpoledne, kdy s azurového, hlubokého, bezoblačného nebe sálal úpal slunečních paprsků...« Po tomto úvodu bylo ovšem úlohou čtenářů, aby vyvalili oči, zatajili dech a pozorně vyslechli výjev, který se udál uprostřed Prahy, na Ferdinandově třídě v neděli odpoledne. Nuže: »Po dlažbě pobíhal pes, ohař, s vyplazeným jazykem. Skučel a těkavěma očima hledal pomoci. Pojednou zastavil se před veřejnou pumpou, zasazenou na okraji chodníku, podél níž stoji řada kočárů. Vozkové dřímali na kozlicích, někteří stáli ve stínu domův a livořili. Pes začal výt a poskakovat před čerpadlem. Tulil se ke každému chodci a zrakem volal o trochu vody. Počínání psa upozornilo několik osob. Jeden z kočů se smíloval. Vzal nádobu, z níž napájí koně a natočil psu vody. Zvíře smáloch v ní svůj vyschlý jazyk přímo dříve. V té chvíli zařehňal vedle stojící kůň a hlavou obrátil se ke psu. Kočí podal vody i svému koni, který stejně chtivě pil (to si myslím, pozn. sazeče) z téhož kbelíku. A zatím, co obě zvířata ukájela svou žízeň, jiní nabírali vody do sklenic a pili také z téhož zdroje. Pili lidé, kůň a pes... Scéna tato působila na nás hlubokým dojmem. Byl to zjev primární solidarity člověka se zvířetem.«

Po té filosofický badatel z »Času« učinil mohutný rozmach po celé Evropě, zjišťil, že tropické vedro jest současně na náměstí Concorde v Paříži, na Ringstrasse, Breiterwegu, pak se vrátil ke člověku, psu a okni na Ferdinandově třídě, aby učinil tento závěr: »Extrémní zážeh slunečních paprsků probudil v hloubi niter bytostí zapomenutý pocit, jenž spojoval je všechny na počátku tohoto světa, cit téhož organického strádání a téže potřeby: Scéna ukojení žízně člověka, koně a psa byla jeho projevem.«

Jaké triumfální vzezření asi uhostilo se na tváři pisatele! Jaká hloubka ducha, jaká jemnost v pozorování nejmenších podrobností v životě u tohoto realistického redaktora! Jde ulicí, vidí pílícího člověka, koně a psa, a hned se v něm ozve zhuštěná historie všech organismův a primární solidarity člověka se zvířetem.

Zasněte nad obrazem prvních tvorů, který nám odestírá. Kdo jsi byl takovým nevědomcem a myslil jsi, že člověk, pes a kůň pili teprve dnes, přečti si sloupec v »Času« a uslyšíš, že kůň, pes a člověk pili vodu hned od počátku.

A jaké bohaté vědomosti z různých analogií života se nám po tomto objevu otevírají! Jdeš na příklad na procházku se svým reznem. Spustí se liják, a protože jsi zapomněl doma deštník, ohlížíš se, kam bys se uchýlil. Hle, tam slovanská lípa. Pospíšíš pod její košatou korunu, a tvůj rezn schoulí se ti u nohou, neboť jest mu dešť také nepříjemný. Uslyšíš nad sebou ptačí štěbetání. To v koruně několik vrabcův a jiní ještě k nim přilétají, aby se ukryli. Nepřemýšlel jsi posud nikdy, co to znamená, že lidé a zvířata vyhledávají ochranu od deště? Abys věděl, to jest zjev primární solidarity člověka se zvířetem, ovšem rostly-li již tehdy lípy a přšelo-li. Ostatně, kdybys měl o těch lípách a o tom dešti ve svých vědomostech nějaké mezery, zeptej se na redaktora z »Času.«

Když malý klučina, batole se po zemi, sáhne si pro vařené brambory do mísy, z níž nasycuje se pes s kocourem, pozoruj, jest to také zjev primární solidarity člověka se zvířetem, což můžeš již tvrdit s plnou jistotou; člověk hned na počátku musil zajisté jísti, pes a kočka žrát, neboť jinak by jich na tomto světě nebylo. Rozvíjej tuto nit, kterou ti podal realistický myslitel, při každém zjevu podobném a budeš filosofem. Za základ svého filosofování však musíš mít vřdycky ten paměti-hodný zjev, který se udál nedaleko redakce Času, uprostřed Prahy, na Ferdinandově třídě: člověk, kůň a pes pili vodu, když mají žízeň...

Vůdce Stránský. Nadaný tento člověk stal se v minulých letech politickým vůdcem Moravy, protože včas advokátsky rozpoznal, že pádem strany staročeské přišla doba, v níž by se mohl uplatnit. V Čechách odstraněním Riegra, na Moravě smrtí Fandrlíka a zatlačení jiných významnějších politiků z veřejného života bylo možno uchytiti se lidem, kteří měli obratný jazyk a smělost. Ze politický vůdce má míti také povahu, zásady a mravní opravdovost, — tyto požadavky za nevyspělosti našeho veřejného života zejména na Moravě nebyly brány ještě v úvahu.

Tak se stalo, že za trvalého hromování na stranu staročeskou vyšinul se v popředí muž, který staré požadavky národní uměl dobře povědět radikální mluvou. Vždyť ona politická zámena staročechův mladočechův udála se jen přesvědčením, které davům lidovým bylo novinami uměle vštípeno, že staročeši jsou slabší, a že jest třeba tedy do Vídně poslati lidi rázné a odhodlané.

Na Moravě mezi radikální lidi náležel dr.

Stránský, který v čas opatřil si »Lidové Noviny«, které původně byly hlasatelem nové mladočeské politiky a které později, stavše se úplně osobním orgánem dra Stránského, plnily úlohu svojí tma, že bránily každý jeho přemet a každou křiklavou nedůslednost.

Tím politika národní byla vystřídána politikou osobní, a hlavním cílem stal se prospěch a obchod. Vezmeme-li v úvahu, že k obchodní stránce byla připojena v osobě dra Stránského i náladovost, pochopíme, proč dr. Stránský v celkové politice české nejen neprospl, ale také proč jí škodil. A škody zajisté ději se všude tam, kde velikých věcí užívá se jako zástěry k osobním prospěchům, kde zřejmé a obecně platné zásady se každé chvíli lámcu a kde mravní opravdovost jest mícem, který žongléřskou obratností přehazován jest z ruky do ruky.

Nedávné volby a vzniklé z nich spory na Moravě osvětlily dra Stránského světle, kterým byl dlouho hledán a nad kterým nemůže býti světla již intenzivnějšího. Veřejnost naše sice byla stálým svědkem chameleonství politického vůdce Moravy, ale co nyní přišlo, jest odporný kynismus a obchodní spekulativství, které plije na všechny nejživotnější zásady a základní národní pravdy. Vizme! Dne 17. května r. 1907 ve svých »Lidových Novinách« prohlásil: »Moc a vážnost českého živilu na říšské radě, beztak již značně ohrožená sociálně demokratickými úspěchy, byla by vítězstvím sociálních demokratů v užších volbách, do nichž se tito téměř v 50 českých okresích dostali, na dobro zničena. Považovali bychom taková další vítězství nejen za těžké poškození, ne-li dokonce za zkázu veškerého politického vlivu pokrokových středních vrstev českých; považovali bychom je za ochromení opozičního tábora, v němž se musí soustřediti česká delegace proti vládě bar. Becka.« Dr. Stránský dokonce postup proti sociálnímu demokratům charakterisoval jako krok národní sebeochrany.

A letos tentýž dr. Stránský za národní sebeochranu označil zase volbu sociálních demokratů přes všechnu zřejmost, že jejich vzrůst oslabuje moc a vážnost českého živilu na říšské radě a přes to, že katoličtí poslanci brali se ku předu vždy v řadách ostatních delegátův a zachovávali disciplinu, jak ji národní zájmy společného klubu diktovaly.

Roku 1907 vyhlásil zásady a vložit do nich takofka svou duši a pak r. 1911 tyto národní a politické pravdy spoličkovat, k tomu jest potřebí — odvahu člověka, který smělym čelem životní zájmy národní potísní a zradí svým obchodním prospěchem, a jehož plemenná povaha není přístupna ideálům.

Kde komu jest tedy zjevno, že dr. Stránský důvěřivě Čecháčky na Moravě dlouho napaloval, a že z něho, posavad politického vůdce, vykoupl se otevřeně vypočítavý materialistický kupec.

Masaryk. A přese všechny tyto hříchy chce býti dr. Stránský politickým vůdcem i v budoucnosti. Snahy jeho jsou podporovány stranou pokrokovou, která dovede všechno omluviti a omývati. To vše jest ovšem možné jen u nás, kde Masaryk všechny pojmy popletl a spřeházel. Masaryk také důstojně k zástupům dra Stránského se přeoranisoval a na táborech, schvaluje volbu sociálních demokratů, kteří nejen drobí moc a vážnost českého živilu na říšské radě, ale kromě toho i svými kolektivistickými snahami jsou odpůrci středních stavů, jež jsou základem národa.

Masarykovi a Stránskému jde o prospěchy socialistické, protože oba znají cíle a přání mezinárodního zednářského židovstva, oba dva hlásají za hlavní věc boj protiklerikální, a národní potřeby ať jdou k čadu! Masaryk šel sice samostatně, ale nyní, kdy jeho divise jest rozbita, po rozličných etapách, jako kdysi maršálek Ney z Ruska utíkal, vrhl se v náručí dra Stránského. Oba se našli, protože k sobě náležejí. Tito dva političtí vůdčové hájením toho, čeho český rozum a české svědomí brániti nesmí a nemůže, urychlují vývoj věcí a vyjasňují poznání, že jejich boj proti klerikalismu jest platbou z národní naší pokladny, která bez toho německými vládními systémy vybrána jest skoro až do dna.

A rozumí se, že oba dva političtí vůdčové tváří se, jak jim běží o blaho národa a jak sami proniknutí jsou přesvědčením o důležitosti a velikosti své práce a politiky. Na př. Masaryk mluví nejnověji dokonce o hospodář.-sociálním radikalismu. Že vypustil z úst opět jen nový obrat bez obsahu, nasvědčuje jeho poměr k hospodářství židovskému. Masaryk demokrat každým coulem ztrácí všechnu demokratickou odvahu před židovským kapitálem, ačkoliv sám prohlásil, že všechna nadměrná moc a síla stává se nezdravým aristokratismem. Masaryk podněcovatel hospodářsko-sociálního radikalismu krotne jako beránek a mění se v zarputilého konservativce a šosáka vůči spoustám, které působí v sociálním životě despotismus židovských peněz.

Těto židovské moci kapitalistické musí Masaryk děkovati, že nedávno nebyl přibit Národními Listy. Když totiž Masaryk mladočeskému listu

a Kramářovi namítal kapitalistickou politiku, redaktorům Nár. Listů sice srběly dlaně, ale nemohli ránu Masarykovi oplátni poukazem, že on sám a celá jeho strana ve službách židovského kapitálu vězí až po krk. Nebylo možno toho učiniti, protože samy Národní Listy musí míti k židům určité ohledy. A tak Masaryk buší statečně do klerikálů, hází jinými na hlavu výčitky o kapitalismu a sám nerealisticky mlčí o nevyřízené otázce židovské, ačkoli jest neustále hluchně upozorňován, aby se o ní dle svého hospodářsko-sociálního radikalismu rázně a určitě vyslovil.

Pravíme, že Masaryk mlčí nerealisticky. Realistický program značí u nás všimati si všech věcí, míti o nich jasný úsudek, vystihovati všechny základy a usilovati o jejich odstranění. Židovský kapitalismus pak není ani závadou, nýbrž jistě přímo neštěstím, jest strašným ohrožujícím lilem, který hospodář, nás tísní, mačká a důsledky svými uplatňuje se nepříznivě proti nám i v politice a v otázce nár. To všechno bije do očí, trká a Masaryk k tomu nerealisticky a nepokrokově mlčí. To jest závislost a otročení, to jest zásada hospodářsko-sociálního prospěchů národních, to jest zbabělost, která jest tím větší, čím více na druhé straně útočí se protii klerikalismu.

Masaryk, vždy politotový v pochodu proti klerikalismu, nese tedy na zádech těžký ranec židovský, a všichni jeho pokrokařští stoupenci, domnívající se býti duševně svobodnými, jsou obkormými nevolníky tím, že nesou každý svůj ranec s ním. Tyto rance jsou sázající satyrou a neustálou žalobou proti bojovníkům o sociální spravedlnost a blahobyť pracujících vrstev.

Samo sebou se rozumí, že Stránský jest právě takovým národním hospodářem jako Masaryk, neboť i on jest pln rozhodnosti proti nebezpečství klerikalismu, ale současně nemocen hluchoněmotou vůči nebezpečství židovsko-německého kapitalismu.

Politici víceové, které třeba pojmenovati, neboť každé přiblížení ku pravému jménu má cenu a působí zjednodušení poměrů. Jest-li to jednou pravé jméno, věc stává se známou a obecným majetkem. Tož tedy: političtí vůdčové se zednářskými odznaky, bez národních barev a se židovskými kazy.

Co nemůže plovat, klesá. Mezi pokrokařskými vychovateli usiluje o proslulost učitel Žižka. Nežli objasníme, jakým umem se toho dodělává, jest nutno, abychom stručně zopakovali některé odpovědi zkoušených žákův pokrokového paedagogia v Přerově. V zeměpise si mály světové strany, nedověděly jmenovati hranice rakouských zemí, v Mexiku mluví se převahou česky, naše říše má 120 mil. obyvatel a více lidí nežli Rusko, na Moravě žije 35 mil. obyvatelů, žitýně neznaly hlavních měst v evropských státech, ve Slezsku sídlí Malorusové a v Černovicích mají bulharskou universitu. ... Ale dosti té kočičiny, kterou pokrokoví vzdělavatelé jsou tak špatně naladěni, jako ješitná dáma, když ráno vidí v zrcadle nehez-kou bradavici na svém nose!

Každému jen poněkud uvážlivému člověku opatrnost by radila zachovávat naprosté ticho, ale pokrokař, protože se považuje za nejchytřejšího, musí blamáž jen rozšlapávati. Proto také učitel Žižka mluví. Nezdár svádí na katolíky, podotýká je s velkou určitostí, že žákyně ony mají širší rozhled, nežli dívky ústavů klerikálních. Za tento výrok zasluhuje učitel Žižka pomůtku s nápisem, jenž by musil býti pořízen konkurenční vyhláškou, aby dobře přilehl.

Jinak můžeme souhlasiti s výrokem páně Žižkovým, ovšem jen s hlediska pokrokového způsobu myšlení, jehož zásluhou jest, že se u nás dolů řítí všechny vědomosti, zvyky, myšlenky a věci, a že se ve zmateném víru točí a řvou. Redaktor Času Dušek u soudu řekl, že pravda jest pojem velmi široký, a výrok tento, v praksi pokrokařské tak často uplatňovaný, jest nám klíčem, abychom mohli porozuměti záhadnému výroku Žižkovu. Pravda jest tedy pojmem roztažitelným, má svůj zdvih a pokles, své vrchohy a nížiny. Žákyně pokrokového paedagogia přerovského užily této příležitosti a roztahovaly pravdu hodně do nížin, rozšířily ji na hranice negace a dospěly až tam, kde pravda pravdou býti přestala. A v tomto ohledu učitel Žižka vše dobře vystihl, napsav, že přerovské žákyně mají širší rozhled nežli posluchačky ve školách klerikálních. Jenže by neměl býti učitel Žižka tak pohodlným a ponechávati nám vysvětlování svých výroků, které veřejnosti jsou tak těžko srozumitelné a které by snad mohly leckomu schytávati humornou zábavu, kdyby věc nepojala se dle principu volné školy, volného myšlení, a dle zásady, že pravda jest pojmem velmi širokým. Všichni lidé, kteří posavad mýlili: »klesá to, co nemůže plovat«, přičiněním pokrokaře Žižky stali se svědky jednoho z nejpodivuhodnějších stavů, v jakých se kdy kulturní lidstvo vidělo, že totiž nevědomost jest v životě předností a že skýtá širšího duševního rozhledu. Oe-niální tvořitel paradox, Viktor Hugo, jest věru proti učitelu Žižkovi člověkem, jenž chodí jen po chůdách...

Obrana.

Jeden z obou jistě lhal. Doklady o prazvláštním umění počítacím strany agrární nemnoží se toliko v hospodářských družstvech. Také na jiném poli stále přibývá nových dokladů, jakou zvláštní sčítací metodu agrárníci mají za své nové pokrokové pravidlo. O manifestaci soc. demokratické v Heřmanově Městci, která se pořádala dne 20. srpna, napsalo si dne 21. t. m. »Právo Lidu«: »V Heřmanově Městci jest okresní výstava . . . Při příležitosti této výstavy konaly se tu manifestace strany agrární . . . a o týden později také manifestace stran kartelářských . . . Ale dnešní manifestace naší strany předstihla daleko obě dvě. Heřmanův Městec byl dnes dostaveníčkem soudruhu z celého 60. okresu. Účast byla na poměry města přímo obrovská, což imponuje tím více, uváží-li se, že v tutéž dobu konali soudruzi na Kunětické Hoře u Pardubic tábor lidu pro celé Pardubicko. Do Heřmanova Městce přišli nebo přijeli dnes soudruzi až na šest hodin daleko . . . Už časně z rána sjížděly se povozy ze vzdálených obcí. Všechny byly bohatě ozdobeny zelení, propletenou neobyčejně vkusně rudými stuhami, květy a prapory. K deváté hodině bylo rozsáhlé náměstí heřmano-městecké našim lidem naplněno. Kam oko pohlédlo, všude samá proletářská tvář a samý rudý karafiát . . . Naše manifestace na výstavě v Heřmanově Městci vyzněla také jako mohutný protest proti násilí a bezohlednosti strany agrární a znamená značné posílení naší strany na Chrudimsku a Čáslavsku.«

A co »Venkov«? Dne 22. t. m. psal zase o manifestaci soc. demokratické takhle: » . . . ukázalo se, že tato strana v 60. volebním okrese není tak silná, jak se chvástala . . . Dokladem, jak poměrně slabí jsou sociální demokraté na 60. volebním okrese, byl právě nedělní tábor v Heřmanově Městci. Jaký to ohromný rozdíl mezi nezapomenutelnými agrárními dny v Heřmanově Městci dne 6. srpna a ubohou nedělní manifestací sociálně demokratickou, kdy při manifestačním (?) průvodu napočteno 164, pravíme jedno sto šedesátčtyři čtyřtupů, čili 676 osob!! Ubohost a flaska toto hleděli zakrýti soc. demokraté výmluvami, že se konal tábor lidu na Kunětické Hoře a že prý nikde nemohli dostatí povozy. Ve skutečnosti jest nedělní tábor lidu dokladem, na jak vratkých nohou stojí vítězství sociálně demokratické v 60. volebním okrese.«

Srovnávejte řádek za řádkem referát soc. demokratický s agrárnickým a naleznete zde úžasné rozpory. Tedy — jeden z obou denníků lhal jistě a sice několikrát sobě. Anebo — což jest velice pravděpodobně — lhaly denníky oba. A který více? Již dle šroubovaných frází možno za to míti, že více lží uveřejnil denník strany agrární. A ze 164 čtyřtupů napočítal — 676 osob! Dovedli přes celou řadu protestů znovu a znovu falšovat docela citáty z jiných listů, pak také se nezalekne ani lhaní jiného, které tolik nekřičí.

Semitský vděk. Kam se utíkali židé, když jim bylo zle? Někdy byli ve středověku pronásledováni, když jejich lichva, falšování zboží a mincí překročovala všechny meze, takže odnášeli hněv lidu židé bohatí i chudí. Jindy vznícen proti nim boj i z mýtných pověstí při vypuknutí epidemických nemocí. A tu obyčejně židé hledali ochranu na předním místě u hierarchů a na druhém u světských vládců, kteří byli katolíky nejhorlivějšími.

Jakmile se jim trochu lépe vedlo, již se stavěli útočně proti křesťanstvu, tam, kde se jen poněkud dalo. Na př. Václav IV. po znamenité hospodářské správě Karla IV. došel tak daleko, že se u židů zadlužil až po krk. Proto ovšem židé v Praze velice si troulali. Když r. 1389 o pašijovém týdnu kráček kněz s Nejsvětější svátostí kolem židovských domků, byl tolik od židů kamenován, že musil rychle utéci. Z toho veliké rozechvění a hrozné pobíjení židů.

Na hierarchy středověké židovstvo naříkati nemůže. Sama papežská stolice nejednou důrazně židů se zastala proti rozněvanému množství.

A za věku nového. R. 1848 kypělo v pražském obyvatelstvu veliké hnutí protizidovské, které nabývalo podoby stále hrozivější. Tu sám tehdejší arcibiskup vydal veřejné prohlášení, které otiskl nyní sám židovský »Rozvoj.« Vyhláška měla skromný titul: »Prosba Knížete Arcibiskupa.« A pod titulem tato vřelá slova:

»Povedlo se zlomyslné dráždění, zde v hlavním městě, i v některých místech venku, nepřátelskou mysl proti obyvatelům israelským vzbuditi, kteráž se již nebezpečnými pohružkami na jevo dává. Tento smutný výjev musí každého přitěle obecného pokoje velmi zarmoutiti, mnohem více pak každého křesťana a nad to služebníka církve bolestně dotknouti; neb jest mu se obávati, že mnozí tento zlý úkaz za následek náboženské zšizenosti vykládají, a tedy nedůstatečnému vycvičení v náboženství, aneb dokonce i církvi přičítati budou. Protož vidí se mi za potřebí, jak z ohledu na prospěch obecného pokoje, tak i z povinnosti svého biskupského úřadu, tu snažnou prosbu na vše křesťanské katolické obyvatelstvo mé diecése vznést, aby jeden každý v okrese svém, dle mí-

ry své možnosti k uspokojení myslí v dotčeném směru pusobil. Láska, láska ke všem lidem bez rozdílu náboženství, jest hlavní příkázání naší svaté víry, kteroužto ctnost nám každý zákonodárce náš, slovem a příkladem co nejsnázněji na srdce klade. Vyzývat nás všech v podobenství o milosrdném Samaritánu k milování každého člověka, řka: Jdi, i ty učíš též! Kéž by tedy toto božské slovo všecu rozhořčenost myslí proti jinověrcům zapudilo, a všechny ty, jenž jsou dobré vůle, k ochraně pronásledovaných sjednotilo; tak aby nebyla víra naše pro dávané pohoršení pohaněna, noprž aby byla našimi z křesťanské lásky plynoucími skutky zveleběna.

V Hod Boží Velikonoční, dne 23. dubna 1848.

Alois Josel,
arcibiskup.

Krásná, v pravdě křesťanská slova. Který list židovský však nyní snaží se krotit nejsurovější útoky soc. demokratické proti katolíkům? Vždyť židé tleskají hromadně i těm, kteří zcela zřetelně vybízejí k hrubému násilí na katolících. Kdo to měl velkou radost, když v Barceloně byli vražděni katolíci surověji než zvířata? A byly tam vražděny přece i jeptišky, které život svůj zasvětily službě nemocných — i židů. Kdo vytruboval tak hlučné fanfáry usvědčenému vůdci krveprolití? Kdo bezectnými lžemi pomlouval katolíky španělské za to, že Ferrer byl odsouzen vojenským soudem? A nejhůře rafinovaná zloba se reprezentovala tím, že požidovštělé kruhy pořádaly štvavé schůze, na nichž byli pro smrt Ferrerovu mrskáni i katolíci, kteří Španělsko viděli jen na mapě. Představme si, jaká humanita by v Evropě zavládla, kdyby zde bylo tolik židů, kolik křesťanů. Mladoturecký režim jeví před židy velikou úctu, ale na křesťanech makedonských páše barbarské násilí. A přece tam ještě židé neovládli všecko, třebaže velkovozír celý se chvěje při rozmarech židovských bankéřů. To současné velké protežování židovstva a hunske trýznění křesťanstva, jak se nyní jeví, píchá do očí každého, kdo posud není slepý.

Měl snad pražský arcibiskup při své veřejné prosbě nějaké osobní zájmy? Musil se židů báti? A přece dokázal, jak hluboce pocítil jádro křesťanské humanity. Poučení jeho nechť svítí dlouhé věky netolika katolíkům, ale i židům. Kdyby křesťané neprojevovali větší snášlivost, poddajnost a trpělivost než židé, nikdy by se ani zdaleka židé nedomohli tak veliké moci, jakou nyní mají.

Politický přehled.

Předehra k dohodování. Kníže Frant. Thun, místodržitel království českého 22. t. m. nastoupil dovolenou. Původně měl pobýti několik dní v Římu, ale cestovní plán náhle změněn a kníže do Římu pojedá až 5. září. Kde bude přijat panovníkem ve slyšení a podá zprávu o zamýšleném opětném zahájení vyrovnávacích porad. Před audiencí u císaře setká se kníže Thun s předsedou ministerstva bar. Gautskem, a brzy na to vrátí se do Prahy, kdež vejde ve styk s vůdčími členy obou národností, čímž budou zahájeny předběžné vyrovnávací konference. Účelem jejich jest jediná, ryze formální schůze českého zemského sněmu, na níž má dojiti k volbě a prohlášení berní a národnostní komise za stálo. Poslední ministerská rada vzhledem na smířovací konference usnesla se na termínu k obnovení činnosti parlamentu, takže říšská rada sejde se až v říjnu. Nebudou-li do té doby pražské porady skončeny, hodlá kníže Thun o to se postarati, aby sporné otázky svěřeny byly stále komisi. Porady smířovací nebudou tedy přerušovány obnovením činnosti říšské rady.

Úsudky z Čech o národnostním vyrovnání. Ústřední výbor strany nár. soc. prohlásil, že strana nár. soc. nestaví se proti národnostnímu smíru, týž však jest možný jen na základě absolutní rovnoprávnosti obou národů a českého jazyka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a výslovné nedělitelnosti Čech, jak v zákonodárství, tak ve správě. Ku provedení jazykové rovnoprávnosti jest kompetentním jen zemský sněm, ovšem volený rovným hlasovacím právem. — Posl. dr. Baxa prohlásil, že Češi jsou ochotni vyrovnati se, ale jen na základě nedílnosti království českého a rovnoprávnosti obou kmenů bez jakéhokoliv omezení. Češi nepřipustí za žádnou podmínku rozdělení země, ať už ve formě hejtmanství nebo jakékoliv jiné.

Obstrukce v Uhrách proti branné předloze trvá. Vůdce obstrukce tajný rada Justh vyslovil se, že opo- sice není pro žádný kompromis v otázce branné, chce tuto brannou předlohu za každou cenu zmařit, poněvadž ukládají se Unrám nesnesitelná břemena. Předloha má z denního pořádku zmizet a má se napřed provést volební oprava. Předseda ministerstva hr. Khuen-Hedervary naproti tomu očekává, že opo- sice přijde k jinému názoru o obstrukci, která se v celé zemi a i u stoupen- ců opo- sice setkává s nesouhlasem.

Masná otázka. Maďaři se svými požadavky za po- volení dovozu argentinského masa na celé čáře odmít- nutí, z čehož hrozí povstati oboustranný hospodářský bojkot. Ve vídeňských kruzích mluví se o bojkotu u- herské mouky, slaniny, vlna atd. V tom ohledu Uhry u- trpěly by větší škodu než Rakousko, poněvadž rakouské výrobky jsou v Uhrách dávno již bojkotovány.

V Portugalsku prohlášena ústava ve své definitivní formě. — Velké vzrušení vyvolal útok na vězení v

Limonacio, který měl pryč za účel 400 vězňů v něm u- místěných osvoboditi. — Rozluka církve od státu pro- vádí se tu násilně. V Cimbře zatčeni byli 4 kanovníci, mezi nimi i 80 letý stařec, někohv snad, že sepsání cír- kevního jmění chtěli zabránit, ale proto, že se inventury nechťeli účastnit. Republikánští násilníci tedy přímo nutí odsouzené, aby svůj vlastní ortel podepsali. Němec- ko, Rakousko a Itálie dosud republiky portugalské ne- uznaly a to proto, že dosud ani Anglie, Francie a Špa- nělsko oficiálně republiky neuznaly. Německo pak u- zná republiku, až tato zaručí nedotknutelnost jmění kon- gregací.

Spor o Marokku vleče se dále, ježto Francie nabízí Německu malé odbytné. Francie žádá totiž od Němec- ka nepochybné uznání svých práv v Marokku a slevu z německých požadavků na území francouzského Kon- ga. Francie byla původně ochotna přestoupiti Německu své území na Kongu, ale z obavy před rozčilením v zemi svou ochotu umensila. Zkrátka Německo žádá po- řádné »zpropitné« jako vždy, když Francie někde svou posici posílí.

V Albanii na západním pobřeží tureckém sice za- vládl pokoj, zato nastává vření mezi Arnauty v okolí Diakovy. Tito žádají také slevu daní z bravu. Nebude-li jim povolena ve stejné výši jako »Latiníkům«, katolic- kým Albáncům, pak vypukne povstání. Tak hlásají do Cařihradu.

Rusko-německá dohoda v otázce perské podepsána v Petrohradě 19. t. m. Podle ní vzdává se Německo všech politických snah v Persii ve prospěch Ruska, ale za to zabezpečuje si volnost obchodu a zajišťuje si, že nové dráhy v Persii budou připojeny k německé dráze bagdaské. Mimo to bude se Německo moci zúčastniti svým kapitálem na stavbě těchto drah.

Sociální besídka.

Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva se sídlem v Hradci Králové. Od 1. ledna do 30. června vyplaceno na podporách: v nemoci 6002.92 K, v nezaměstnanosti 1197 K, podpora pohřební a právní 333.13 K, mimořádné podpory 43 K, stěho- vací 45 K. Celkem tudíž za půl roku 7621.05 K. Nových členů přibýlo 558.

Vybízíme snažně všechny katolické kruhy, aby co nejvíce mladou tuto organizaci dělnickou pod- porovaly. Ve Všeodborovém sdružení našem jest velmi dobře o katolické dělnictvo postaráno. Cen- trála není zaopatřovací ústavem pro agitátory nebo představenstvo. Práce se sdružením spojená vykonává se zde obětavě zdarma, takže naše děl- nictvo není nuceno udržovati »vždy potřebné e- xistence«, jak jest tomu u různých sdružení nepřá- telských. Zkušené představenstvo nezanedbává ni- čeho, co ku zdatu sdružení slouží.

A tak místo různých rad, jež se v posledním čase vyskytly, nejlépe se prospěje našemu sdru- žení účinným spolupůsobením. Všelikých úsudků již bylo dosti. Nuže, nechť se dokáže upřímný zá- jem o sdružení také prací nesnadnější a plodnější. Vyžaduje to povinnost křesťanská i vlastenecká, aby naše dělnictvo čilou pílí katolických pracov- níků bylo chráněno před přibojem soc. demokratickým, aby se nedalo vláčet neproducnou demagogií sobců a služebníků velkokapitálu, a při tom aby přece svých práv dosáhlo. Jestliže jsou konserva- tivci proti štvavému třídnímu boji, nuže, mají do- brou příležitost postaviti se demagogickým proudům na odpor podporou dělnictva toho, které se hlásí pouze k tomu, co mu plným právem náleží. A kdo nepodporuje takové zcela rozumné hnutí, ten sám zaviňuje, že na některých stranách bují demagogie nejprudší. Nuže, představenstvo plní své povinnosti zcela dobře. Nic jiného tedy není potřebí, než aby jeho pilná práce byla dostatečně podporována též od jiných, protože každý uzná, že jedny ruce nezmohou všecko, zvláště když někde dělníci od kruhů povolanych ani slovem nejsou po- učeni o existenci naší dělnické organizace. Vzhůru tedy k práci, ať co nejdříve dohoníme Moravii, která i v tomto směru postoupila značně ku předu!

Sociální demokracie pro nepřímé daně. »Rov- nost« v čís. 187. ze dne 19. srpna píše: »My víme, že zem potřebuje prostředků, víme též, že se bez nových zdrojů příjmů neobejdeme a že i dělnictvo ať přímo neb nepřímou bude část břemena na sobě cítiti.« — Sociální demokracie, která dosud se ne- přímým daním vzpírala, přijímá konečně i tyto; pomalu všechna svoje agitační hesla sama prokla- šuje za hrubé balamucení lidu.

Agrární učenost. »Mor. Venkov« píše, že Halič je zemí šlechtí a kněží a proto že je v tak ubohém stavu. Pravdou je, že Halič je ovládána tisíci ži- dovských pijavic, které ožebračí šlechtu a lid. Týž list má za zlé, že v Bosně jsou trapisté, františká- ni a pod. Kdyby v Bosně nebylo těchto řádů, tedy země podobala by se pustině. Přečetli si někdy a- grárníci, jak obrovskou práci zemědělskou trapisté konají? Některý pohlavár agrárníký za celý život na poli se tolik nenapracoval, co trapista za jediný týden. Podivná láska agrárního listu k těm, kteří jako nejvytrvalejší zemědělci meliorují nejhorší pu- stiny a močalovitá místa!

Křesťanský organizátor

Kalendář obsahuje velice poučné články politické, vzdělávací, praktické pomůcky, zákony, a vše od našich pracovníků, jako: vsdp. Dra Šulce, vsdp. Dr. Fr. Reyla, pp.: Fr. Šupky, J. Hradeckého. Předčí svým pestrým obsahem veškeré kalendáře dřívější. Podobizny jsou tu: J. Eminence kardinála Skrbenského a vsdp. Dra Horského. Vázan jest elegantně v celoprátně. Cena 70 hal. při hromadných objednávkách. Jednotlivý 80 hal., poštou 90 hal. Na jednotlivý může se zaslati obnos i ve známkách. Žádáme, by objednávky činěny byly co nejdříve a každý závčas si kalendář zaopatřil.

Objednávky přijímá JOSEF POLÁK v Hradci Králové, Adalbertinum, redakce tohoto listu neb Biskupská knihovna v Hradci Králové.

Křesťan. sociální zpěvník

! má každý křesťan. sociál. Obsahuje veškeré křesť. sociál. písně české, Orleánské a národní. Cena výrobní bez poštového 34 h, a vkusně vázaný 54 hal. objednat lze na hotové u J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinu. !

Žprávy organizač. a spolkové.

Nový Hradec Králové. Katolická jednota v Novém Hradci Králové pořádá ve prospěch zdokonalení knihovny v neděli dne 27. srpna „U Duška“ zahradní koncert. Začátek ve 3 hodiny odpoledne. Dále jest na programu: Koulení v kuželky o cenné předměty, tombola. Vstupné 20. hal. Ku hojně účasti se příznivci uctivě zvou. Těšíme se, že bratrské organizace z okolí nás poctí svou návštěvou. Tedy na shledanou dne 27. srpna v hostinci „U Duška“. Zdař Bůh!

Dávěrníci a organizátoři křesť. soc. XII. kraje! Dne 8. října t. r. koná se odborný kurs hospodářský na Václavickách! Program: O 8. hodině ráno zahájení kursu mši svatou. Pak v restauraci přednáška vdp. dra. Jiráka „O hospodářském sdružení českých křesť. zemědělců a práci v odbočkách“. Společný oběd. (Příhlášky k ní nutno učiniti co nejdříve!) O 2. hodině přednáška p. V. Veska „O účetnictví ve spojitelních a záložních spolcích“. O 5. hodině přednáška vdp. dra. Jiráka: „Družstva“. Příhlášky k tomuto nejvyšší důležitému kursu nutno činiti co nejdříve. S kursem nejsou spojeny žádné velké výlohy, a proto nechť každý náš pracovník jistě se dostaví! Každá organizace nechť vyšle alespoň jednoho svého člena! Účastníci technického kursu dostavte se do jednoho! Veškeré dotazy zodpoví a bližší informace ochotně podá: Krajský sekretariát „České strany křesť. sociální“ v Hronově nad Met.

Sdružení české mládeže křesť. sociální se sídlem v Hradci Králové spolu s okresním sdružením mládeže na Hradecku pořádá dne 28. září 1911 pod protektorem slavného obecního zastupitelstva v Bukovině v Černilově národní slavnost svatováclavskou. Pořad: V neděli dne 24. září slavnostní divadelní představení v sále pana Pultra ve Velké Skalici: „K Bohu, vlasti a dobré půdě“. Obraz z venkovského života o 4 dějstvích od A. Bognera-Ahasvera. Sehraji členové skupiny velkoscalské. Ve čtvrtek dne 28. září ráno o 7. hod. budíček. O 10. dopoledne řádění průvodu u spolkové místnosti v Bukovině, průvod ke kříži, kdež slavnostní kázání bude mti vdp. Fr. Jeřábek, farář z Čibuze; mši sv. sloužití bude vsdp. J. P. Seidl, bisk. vikář a děkan z Černilova. — Po mši svatě velký tábor lidu na návsi, na kterém promluví za obecní zastupitelstvo bukovinské pan starosta Kvasnička. „O významu úcty svatováclavské v dobách nynějších“ promluví ústřední starosta dp. J. L. Petrásek. Potom rozhod a oběd. — Odpoledne o 1/2. seřadění spolků u domu předsedy místní skupiny pana Černého, odkudž průvod přes vísnu do blízkého lesíka, kdež lidová veselice. O všestrannou zábavu postaráno. Tombola, buffet, kavárna, hostinec, pošta, jízdna na loďkách, veřejný vztel balonem, výstava aeroplánů, rathous, tanec, koncert, čarodějnice, cikánky atd. Večer o 7. hodině věneček v Bukovině v sále hostince pana Hodka. — Vstupné odpoledne v předprodeji 30 h, u pokladny 40 hal., do věnečku jinosti 1 K, dívky 50 hal. — Přátelé! Letošní naše manifestace a slavnosti ukončujeme národní slavností svatováclavskou: to, co bylo nám vodítkem v minulých dnech, co nám prikazovalo přijíti a manifestovat za naše ideje křesťanské — vnitřní naše přesvědčení — to svaté přesvědčení veli nám 28. září ukázati neohroženě svoji příslušnost ke křesť. socialismu. Přijďte všichni, mladí přátelé, junáci i děvy, přijďte dospělí, mohutnou účastí

odpovězte na nestýchané útoky v poslední době na nás činěné. Heslem našich stoupenců budí: 28. září v Bukovině na shledanou! — Okresní sdružení mládeže. Ústřední výbor mládeže.

Sdružení mládeže křesť. sociální v okrese: výzva: myslím uspořádá dne 27. t. m. poučný výlet do Malého u Zámruku. Účastníci sejdou se na nádraží v Chocni, odkud vyjedeme ve 2 hod. 30 min. odpol. do Zámruku. Návrat zpět večerním vlakem. K účastníkům hojnější zvou jinouchy, a naše dívky pořadatelé. Zdař Bůh! —

Krajský sjezd katolického lidu v Novém Městě n. Metují. V Novém Městě n. Met., jednom z nejkrásnějších měst českého severovýchodu, uspořádána byla dne 20. srpna katolická manifestace. Obrovitá účast, průběh slavnosti, jakož i nadšená nálada zřejmě dokázaly, že katolický lid nikterak štyanisterní nař. pořádky: zdotati se nedá a na mysl: neklesá, naopak, že obřadnost, neohroženost i chuť ku další práci v lidu našem stoupá. — Celé město vzalo na se slavnostní náv. Téměř se všech domů vlály pestré prapory, dodávající slavnosti zvýšeného lesku. — Dopoledne zúčastnili se shromážděný lid slavných slázeb Božích. Účast byla obrovská, prostranný kostel lid pojmuti nemohl i vyšel slavnostní kazatel vsdp. dr. Fr. Šulc na náměstí, aby zde lidu slovo Boží hlásal. Kázal na thema: „Proč máme Pána Ježíše nad všecí milovati“. — Po mši svatě byl rozhod. O 1. hod. odpoledne konala se konference důvěrníků. Této zúčastnilo se přes půl druhého sta nadšených harcovníků. — Ve 2. hodiny uspořádán byl malebný a obrovský průvod: přes město. Dle sčítání kráčelo v průvodu 4400 osob, z nichž dobrou třetinu tvořila mládež. Většina dívek pouzila národních krojů. — Prostranná děkanská zahrada byla v pravém slova smyslu nabita. Více než 6000 osob kupilo se zde, s toužebností čekající na přednášky populárních řečníků, ve hnutí katolickém. — Sjezd zahájil horlivý kaplan novoměstský dp. Cihlák. Nadšenými slovy vítá všechny přítomné, zvláště pak vsdp. kanovníka dra. Šulce, vdp. dra. Horského, pana red. Šupku, sl. Kosařovu a přítomné dva c. k. komisaře. Uvítání řečníků přijal lid burácajícím pol. místopředsedou p. Jos. Kovář z Hronova, II. místopředsedou p. M. Týpík z Týniště, zapisovatelem p. V. Teskem. — Čestným předsedou sjezdu zvolen vsdp. kanovník dr. Šulc, výkonným pan Jan Čančara z Provoze. Zima z Bil. Újezda. — Místo pana: Samalika, jenž se omluvil, promluvil „O politické situaci“ vsdp. dr. Šulc. Týž mistrným způsobem vyložil zbádované stávající politické poměry v zemi. Lid trpí hospodářsky, kulturní boj je na obzoru. Nutno pracovati na katolickém podkladě ku nápravě. Útočí se na nás. Než nebojme se nikoho, jen Pána Boha! Řečník končí výzvou ku vytrvalé práci. (Dlouhotrvající potlesk). — „O hospodářských poměrech“, jsa ovacemi úštěm, promluvil vdp. dr. Horský. Poukazuje na smutný zjev: ve středních stavech. Uvádí, kdo je přivodil, a naznačuje prostředky, jimiž ku nápravě pracovati nutno. Končí na všeobecného nadšení. — Pan red. Šupkovy připadl ákol: promluvil „O organizaci mládeže“. Je-li jakákoliv organizační práce velenutná, jest organizování mládeže prací nejpočetnější. Nepřítelé všech odstínů snaží se mládež zškoditi. Organizování mládeže nesmí zůstati v rukou jednotlivců, my všichni pečovatí musíme, aby v každé věci byla mládež organizována. Než nejsem organizován, vyběž též vychovávat! Olomoucký sjezd, sesterská Morava akázaly nám cestu; následujme jít Namo vychovávat mládež k poctivosti, pravému křesťanskému pokroku. Psalo se, že 20. června zvířeti zde pokrok. Není pravda! 20. června zvířeti zde pokrok, kam a peníze! (Běhlivý, dlouhotrvající potlesk.) Řečník končí s prosbou, aby s organizováním mládeže šel všude soustavně se počalo. Řeč přijata s entuzaizmem potleskem. — Stečna L. Kosařová promluvila „O vzdělání žen“. Katolické ženy dnes povinny jsou přimknouti se k řadám mužů a pracovati na obrození lidské společnosti. Zvířet-li moderní pohanství, kdo tím nejvíce utrpí? Jistě křesťanské ženy. Proto dnes, kdy jmánem „pokroku“ vnáší se do lidu nevěra a s ní moderní pohanský život, musí katolická žena naplati všechny síly, aby katolicismus a z něho vyplývající světový pořádek nebyl u nás ubit. Stečna končí výzvou k neohroženosti a klidí nadšené ovace. — K poždravu promluvil vztel-ný způsobem dp. Hlaváček z České Skalice. Telegramické projevy poslali: vdp. dr. Kordač z Prahy, p. Jiří Orlický z Hradce Králové, Ústředí sdružení mládeže v Hradci Králové a p. B. Drda, c. k. soudec. — Po ukončení tábora rozprádnla se veselá zábava. Večer uspořádala mládež věneček, jehož zúčastnil se vdp. dr. Šulc a p. red. Šupka. Mládež připravila jim srdečné ovace. — Nutno poznamenati, že pokrokové živly opět — což vyvolalo bouřlivou veselost — uspořádali chytří „trucprůvod“ a „tructábor“. C. k. hejtmanství to však zakázalo. Toho veřejně litoval redaktor Šupka dokládaje, že „tructábor“ povolen býti měl, neboť nic tak pokrokové živly neséměšuje, jako právě jejich „trucprůvody“, při tom pak hnutí naše těmi „trucprůvody“ nabývá právého významu a vážnosti. — Zdařilý sjezd novoměstský vzpružil národní katolické hnutí při pruských hranicích, ale současně dokázal nepřítelům, že marné jsou všechny vztoky nepřátel a že jejich „pokrok“ a „osvětu“ Hd důkladně prohlédá a již jim nevěří.

Půdkrkonoské odbočky a skupiny Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva pořádají v neděli 27. t. m. odpol. tábor lidu v Libčatě, na němž promluví vsdp. dr. Fr. Šulc z Hradce Král. a p. P. Matoušek z Hronova. Po referátech následuje první veřejné cvičení „Orla“. Odpoledne o 1 hodině v katolickém domě porada náčelníků

„Orla“, delegátů spolků za přítomnosti župního starosty, při čemž se zvolí okrskový výbor.

Okresní sjezd „Orla“ ve Sloupčíně u Lhotyšle koná se v neděli dne 3. září. O 1. hod. odpol. porada náčelníků „Orla“, delegátů spolků za přítomnosti župního starosty, při čemž se zvolí okrskový výbor. Odpo. jest zároveň veřejné cvičení „Orla“ za Sloupčíně, Lhotyšle, Újezda a Proseče.

Zprávy místní a z kraje.

811. narozeniny Jeho Veličenstva: slavný byty se zvláštním leskem Na domech vlály četné prapory. Dne 17. t. m. v 8. hodin večer kapela 18. pš. pluku hrála slavnostní čepobiti. V pátek časné ráno vyhrávala po ulicích zdejších budíček, přiměmž se ozývala slavnostní střelba. V 10. hodin sloužil v katedrálním chrámu Jeho Exc. nbo. biskup dr. Josef Doubrava pontifikální mši svatou za četné assistance, za přítomnosti kat. kaploly a jiného kněžstva a velkého počtu úřednictva státního i autonomního, reprezentantů školství, různých spolků a korporací. Zpívána ladně známá Müllerova mše. Po mši svatě zapěno Te Deum a pak hymna rakouská. — V 8. hodin za velkého lesku přítomna byla zdejší posádka polní mši sv. na lukách za pedagogiem, po níž uděleno požehnání nejsvětější svátosti. Vojenská kapela hrála mistrně případné melodie a střelba dovršovala slavnostní dojem.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: pan Frant. Tomíček, vik. sekretář, os. děkan ve Velkém Úhlině, správce vikariátu rychnovského, pan Vilém Cimelíček, vik. sekretář, děkan v Dolních Královicích, správce vikariátu Královického, pan Frant. Vítora, bisk. metáf, farář v Žitavě, vik. sekretářem. — Ustanovení jsou pp.: Eduard Švanc, kooperátor v Dolém; za administrátora v Rydlově n. Kn. Frant. Franc, kooperátor, za administrátora ve Skutné u Hráb, Frant. Vacek kooperátor za administrátora v Pěavoníně, Frant. Daněk, kaplan v Puce, za kaplana do Zruče, Frnt. Macek, kaplan ve Surově za kaplana do Pečky, Jos. Bičáček, kooperátor v Deštném, za koop. do Kunštátu, Ludvík Moláček, kaplan v Dšenici, za kaplana do Nížkova, Jos. Pivovárka, administrator v Košetědích, za kaplana do Čechovic. — Neomstý: p. Jm. Široký za koop. do Deštného, p. Frant. Qlabáček za kaplana do Zbraslavce, p. Jos. Vesýka za kaplana do Hněvčovic. — V Pánu zesnul: Jan Šmika, farář v Hlávkovědích, zemř. dne 4. srpna 1911 (nar. 1853, vysv. 1897). — Uprázdňení míst: Křižáček, fara nábož. matice, od 1. srpna, Hněvkovice, fara nábož. matice od 8. srpna, 1911.

Ve schůzi měské rady v Hradci Králové, konané dne 17. t. m., učiněna byla tato usnesení: Za sbírku v obnosu 131 K, udělenou pp. Jos. Munken a B. Adlerem mezi přáteli zesnulého p. Alfr. Faltina ve prospěch Chlapčské výchovy české zemské komise pro ochranu dítek a péči o mládež v kráti Českém v Hradci Králové, k uctění památky tohoto, jakož i za dar 100 K vřanova-ny pl. Barb. Komárkovou k uctění památky jejího manželá, p. Ant. Komárka, ve prospěch místních chudých, vzdali se díky. — Firmě Holman, Jindř. a spol. uděleno bylo povolení k eplocení pozemku u její továrny, nové přikopaného. — Žádost Záložny, za ev. převzetí správy a praes. práva nadání, záložního ve prospěch schůdného člena tétož ástava, pp. pš. příslušníka zdejší obce, postoupěna byla měst. zastupitelstvu. — Stížnost pl. Fr. Mahleové, maj. domu čp. 253 v Komenského třídě do povolovacího výměru, jehož předně-tem jest povolení nádvorní přístavby na dvoře domu, č. p. 27 p. L. Taussiga, zašle se okresnímu výboru. — Přijata byla oferta firmy Many a. Jelem na dodání cementových rour pro prodloužení kanalizace na konec Pospíškovy třídy. — Vzato bylo na vědomí, že c. k. okresní hejtmanství udělilo předběžné povolení ku přikopání železné silnice za účelem položení kabelu. — Uděleno byla povolení ku připsání domu čp. 493, 132, 72, 502 na elektrovoznu síť na ázet: majitelé zmíněných domů pp. Fr. Přibyla, Fr. Holuba, J. Křiváčeky, Jar. Ludvíka a domu pl. Anny Staňkové na Dražském před-městí. — Ve schůzi dne 21. t. m. odhlašována tato usne-sení: Ježto dosavadní l. katechik kat. kostela sv. Du-cha pan Tichý zemřel, vyplá se konkurs na místo III. katechika. — Podporována bude akce, směřující k za-vedení osobní dopravy při ulice náhradním, vyřizděl-icm z Hradce o 12. hod. 28. min. v noci, čímž umožněna by byla účast obecnost z Třebechovic, Týniště, atd. na kulturních a zábavních podnikách ve zdejších městě-pořadných. — Žádost p. J. M. Razima, hostinského v domě čp. 385 na rozšíření konc. postoupěna byla žko-nostenskému odboru a žádost p. R. Hachera, maj. les-ních školek, za povolení ku sbírání semen z listnatého stromoví v obvodu města, postoupěna byla odboru o-krašovacím. — Úřednictvo obecní a obecních podniků přihlášeno bude za členy Nemocenské pokladny sou-kromých úředníků pol. okr. Královéhradeckého. — Pa-nu K. V. Skuherského, majitele domu čp. 470 a 471 v Karlově třídě, uloženo bylo, aby se postaral o vypum-pování hnilé vody ze sklepů těchto domů, jakož i o to, aby podobná nepříjemnost se neopakovala. — Obecnímu úřadu na Pražském předměstí podána bude žádost za svolení k umístění transformační budky na svalu po-rárné silnice Litomyšl-Jičín-Rumburské u Špice na pe-zenek obecní. — Návrhy říditelství c. k. vyšší reálky pro rozpočet na rok 1912 postoupěny byly technické kanceláři k vyřizdění. — G. k. místopředsedou schyvá-

leží tarif pro živnost povoznickou pro zdejší město u-
vede se zdejšími povozníkům ve známost. — Výkaz pokl.
hotovosti ze dne 16. srpna vzat byl na vědomí. — Pro-
vazochodci Dom. Třískovi uděleno bylo povolení k
uspořádání 4 produkcí na Malém náměstí.

**Zájezd vídeňských Čechů do Hradce Králové po
stránce finanční.** Přehled příjmů: Výtěžek divadelních
představení K 515.04, korunová sbírka ve městě 392.40,
pukmistrovský úřad v Hradci Králové 200 K, studijní
obchodní akademie a obchodní školy dívčí 120 K, okr.
výbor 100 K, obec Svobodné Dvory 100 K, sbírka při
přátelském večírku v Grandhotelu 51.11 K, Záložní ú-
věrni ústav 50 K, rybářský klub 30 K, stolová společnost
»Taký tak« 22 K, právovární měšťanstvo 20 K, úpolek
členů »Otakar« 20 K, Spoliteina 20 K, stol. společnost
»Krákora« 20 K, tělocvičná jednota »Sokol« 20 K, filiálka
České banky 10 K, obchodní gremium 10 K, sbor do-
brovolných hasičů 10 K, spolek akademiků »Dobroslav«
10 K, třetí živnost. společenstvo 10 K, Záložna 10 K, Ži-
vnostensko-čtenářská jednota 10 K, z vkladní knihy
»Komenského« doplněno 14.25 K, čtvrté živnostenské
společenstvo 5 K. Celkový příjem 1769 K 80 hal. —
Přehled vydání: Pokostění a ubytování dítek 271.56 K,
ubytování ostatních účastníků 208.08 K, zapůjčení kro-
jů pro divadlo 125.40 K, hudba 70 K, tiskopisy 40.20 K,
sbírání příspěvků 30 K, ostatní drobné výlohy 24.56 K.
Celkové vydání 769.80 K. Do Vídně zasláno hotově 1000
kor. — Poněvadž okresní výbor odeslal již v tomto ro-
ce spolku »Komenského« ve Vídně 1100 K, činí letošní dar
Hradecká česká Vídně dosud 2100 K. Další sbírky bude
konati výbor na venkově v době podzimní. Veškeré
příspěvky pro Hradecko české Vídně přijímá a potvr-
zuje Boh. Ryba, ředitel měšť. školy dívčí v Hradci
Králové.

**Kreditní ústav c. k. dává ku vzdělání národních v Hra-
dci Králové** oznamuje, že zápis do I. ročníku po práz-
dinách koná se dne 15. září 1911 od 8—12 hod. Zkou-
šky přijímací vykonají se 15. a 16. září t. r. Za dispens
stáří přijímá ředitelství žádosti do 25. srpna 1911.

Z. městského-právního muzea v Hradci Králové.
Vycházka za účelem prohlídky koželužské továrny pp.
J. a A. Nejedlých v Kuklenách koná se v pondělí dne
28. srpna. Sraz pp. účastníků před novostavbou muzea
o půl 9. hod. ráno. Vycházky, která koná se ku přání
společnosti obuvníků, mohou se zúčastnit vedle ú-
častníků muzejního kursu zbožíznaleckého příslušníci
všech živností kůže spracujících i obchodníci kůžemi.

**Zahájení kursu o stroích pro malé živnosti, jich za-
vádějí, obsluhu a udržování** odkládá se na pondělí dne
25. září t. r. Přihlášky do 20. září přijímá správa mu-
zea i knihovny v čítárně muzejní.

Královéhradecký »Orel« cvičil dne 5. srpna ve Žďa-
rce u Týniště a 20. t. m. v Kostelci n. Orli. V obou mi-
stech založeny odbory.

**Program koncertů »Pěveckého sdružení pražských
učitelů«** dne 10. září odpoledne a večer: Pro koncert od-
polední: I. Láska a touha: 1. K. Kovařovic: »Naše pí-
seň«. 2. Jar. Novotný: »Dárek z lásky«. »Vracování od
milé«. 3. B. Hegar: »Královna Berta«. 4. J. Suk: »Vara-
dinský báb«. II. Nalady a pohádky: 5. R. Strauss: »Lá-
ska«. 6. S. Tanějev: »Notturmo«. 7. P. Cornelius:
»Starý voják«. 8. J. B. Förster: »Pojni cestou«. III. Vý-
křik: 9. V. Novák: »Opuštěný«. 10. Fr. Špilka: »Píste
si, jak chcete«. II. B. Smetana: »Píseň na moři«. 12. J.
Malát: »Holka«. — Pro koncert večerní: I. Láska a
touha: 1. H. Palla: »Má láska«. 2. K. Hoffmeister: »O-
samělá«. 3. A. Dvořák: »Milenka travička«. 4. B. He-
gar: »Pohádka o bílých lilích«. II. Nalady a pohádky:
5. Z. Fibich: »Tichá noc«. 6. U. Stelbelius: »Zlomený hlas«.
7. M. Reger: »Srpnová noc«. 8. K. Goldmark: »Šťastná
plavba«. III. Výkřik: 9. J. B. Förster: »Svatý Václav«. 10.
Em. Macan: »Z písní otroka«. 11. V. Novák: »Dva-
náct bílých sokolů«. 12. J. Malát: »Sedlák«.

**Výroční zpráva c. k. vyšší školy za školní rok
1910—1911** obsahuje: Druhý doplněk ke květeně Hra-
dce Králové. Podává Ing. K. Prokeš a prof. V. Viček. —
Na ústavě působilo 30 učitelských sil. Žáků bylo 403,
z nichž 12 privatistů. Věštní byli Češi vedle 1 Poláka;
náboženství katolického bylo 372 žáků, evang. augsb. a
evang. reform. po 10, israelského 13. Výborné způsobi-
lých bylo 54, prostě způsobilých 283, nezpůsobilých 49,
opravu mělo 28 žáků. Školně vyneslo 8115 K, různé ta-
xy 2211 K, 15 stipendistů bralo 918.40 K.

Ozračňovací spolek v Malšovicích pořádá za sou-
činnosti místních spolků tuto neděli dne 27. srpna o 4.
hod. odpol. v sále hostince pana Matějky dramaticko-
hudební dýchánek. Na programu proslov, hra na piano a
»housle, zpěvy, sborové vystupy, jednoaktovka V. Ka-
nětické »Hlídka« atd. Po vyčerpání programu se tan-
čí při pianu pana Olsáře. Tolety domácí. Vstupné. o-
soba 42 hal., rodina 72 hal.

Propaní do kostela. »Pouchova se nám sděluje:
V noci z pondělka na úterý vloupal se do zdejšího ko-
stela zloděj, kde našel mu to za to; ukradl v sakristii
14 hal. a z pokladničky pro chudé 28 hal. Vše ostatní
zůstalo neodejeno, ač zloděj měl různé předměty v
rukou. Celá krádež je zajímavá z mnohem, jakým se
stala. Královéhradecké četnictvo upozornilo již před
delší dobou farní duchovenstvo pouchovské, aby bylo
ostráženo a nenechávalo na noc v kostele nebo v sa-
kristii nic zvláště cenného, jelikož kostelní krádeže le-
tos od jara na různých místech byly spáchány a bylo se
obávat, že zloděj navštíví také okolí naše. Nádávno
poškozena nedostavěná kaplička »Křížek«. Dřehov-
ní pouchovští odnášeli proto (ještě před upozorněním c.
k. četnictva) různé cenné věci po službách Božích, a
zůstávaly v noci v kostele, kde byly chráněny.

né opatření pro sakristii, takže do kostela jeho dveřmi
vniknouti nelze. A tu překvapuje, jak si zloděj věděl
radý. Nedobýval se do kostela kostelními dveřmi ani
okny. To by mu nebylo umožnilo vchod do sakristie,
z jejíž vnější strany mimo zámek ještě zvlášť dveře
jsou upevněny, ale vloupal se do sakristie a odtud do
kostela. Podivno jest, že zloděj šel na krádež touto ce-
stou: patrně věděl, že jen odtud se tam dostane. Zloděj
šel tedy na krádež z ulice do sakristie a odtud do ko-
stela. Sakristie stojí v bezprostřední blízkosti lidských
obydlí, a dveře sakristie masivní z daleka od silnice
zřetelně jest vidět, takže zloděj vydával se u veliké
nebezpečnosti, zvláště uváží-li se, že několik kroků
odtud bydlí strážce hřbitova a jím sousedé, a že to
delší čas trvalo, než se zloděj do sakristie dostal. Před
sakristií jest totiž předstě, jež má dobře uzamčené dve-
ře. Tyto první dveře otevřel paklícem, neporušiv zám-
ku. Tak vnikl do předstě sakristií, z níž vedou do
sakristie železné dveře. Jež se těžko otevírají klíčem.
Zde měl zloděj patrně těžkou práci; svítil si sirkami
(na zemi rozházenými) a vylomil násilím železnou trub-
ku do zámku, načež zámek tak rozkroutil, že též po-
volil a vstup do sakristie byl volným. Tam zloděj zna-
lecky zkoumal, co by vzal. Vytáhl ze dřevěné skříně
dva kalichy, jichž kněží užívali ve všední dny, a pro-
hlédnuv si je, nechal je nedotknuty i s patenami na
stolku stát. Podobně vybral ze skříně nádoby na svaté
oleje, otevřel pouzdro, v němž byly uzavřeny a nechal
je všechny stát na stolku, netknuv se svatých olejů. Též
prádlo kostelní a roucha mešní nechána netknuta, ač
u samé skříně visel pěkný bílý sváteční pluvál se zla-
tu portou. Zloděj vzal jen 14 haléřů, daných den před
tím na očištění, a zanechaných na místě ve skříně.
Nyní šel do kostela, ale měl ještě jednu překážku: dve-
ře mezi sakristií a kostelem. Silnou opěru zloděj od ka-
menného lútra pozvedl, odstranil (jen z této strany bylo
tím možno hnouti) a potom se pustil do zámku, s něhož
ulomil silnou železnou vrchní desku, načež odrazil za-
věrák a dveře si otevřel — byl v kostele a šel rovnou
na pokladničku chudých, již na jedné straně násilím ze
zdi vytrhl a otevřel. Bylo v ní 28 hal. Věru, celá ta
práce nestála za to. Vše bude státi oprava železných
dveří, vlastně jich nové zámky, ač ani tato škoda ne-
stojí takměř za řeč. Svatostánek zůstal netknutý, anebo
otevřel-li jej zlosyn, uzavřel jej zase tak opatrně, že
nelze pozorovati, že by čím bývalo hnuto. Všecky sv.
hostie (14 malých a 1 velká) zůstaly ve svých nádo-
bách netknuty a nádoby též; jen víko na cibohu ne-
drželo, patrně je zloděj neuměl zasadit, proto jen je položil
na kalich, ač je možno, že snad samo nějak se uvol-
nilo, neboť pan farář Filip Jan Kopečný ví zcela určitě,
že v pondělí po sv. přijímání dobře víko na cibohu dal,
upevnil a sv. hostie spočítal. — Kdo vloupání a krádež
tuto spáchal? Dosud nevíme. V noci, v níž se krádež
stala, potkali strážníci od Hradce na Pouchov jdoucího
muže asi 30letého, jenž jim udal, že jde na Josefův. Bylo
prý to kolem půl noci, tedy v době, kdy se krádež sta-
la, neboť v tu dobu bylo slyšet šiškot psů z fary a z
okolních domků. Zdá se však, že krádež spáchal člo-
věk, jenž minulý pátek několikrát před polednem pro-
cházel kolem fary a kostela, dosti nápadně si prohlížeje
opravy a práce, jež se v ten čas na kostele a na faze
dály. Na muže toho upozornil pan farář zedníka pana
Pavla, praviv: »Co ten tady obchází a okukuje? Kdy-
byste zde nebyli, byl by asi řechem ke mně přišel, ale
teď si netroufá.« Také kostelník pan Čepěk pozoroval
muže toho a bylo mu nápadným, proč několikrát mistry
tím prochází a okolních domků i zahrádek si pátravě
vědmá. Po chvíli muž ten zmizel — ale byl by určitě
poznán od jmenovaných pánů. Blíží jeho popis udal
četnictvu.

Oslava Jiráskova v Hronově. Přední náš románo-
pisc, novějšta a dramatický spisovatel Alois Jirásek,
dovrší 23. t. m. tředesátý rok svého života. Za tou pří-
činou připravilo město Hronov svému vzácnému rodá-
ku nehlášenou oslavu. Celé město odšlo se v neděli ve
slavnostní háv. S četných domů vlály téhož dne červeno-
bílé prapory a ke slavnosti sjelo se vlaky a sešlo ne-
sčítelné obyvatelstvo nejen domácího, ale i z dalekého
okolí. Po 10. hod. dopol. promluvil slavnostní řeč říd.
Fr. Šubert, načež místní spolky před bytem Jirásko-
vým uspořádaly dostaveníčko. Vsemi těmi ovacemi do-
jat, promluvil oslavě: sám k shromáždění. Odpoledne
konán na náměstí veřejný koncert a večer skončena
slavnost osvětlením města a ohňostrojem.

Závratce. V den 17. srpna t. r. shromáždilo se zde
neobyčejně množství občanstva nejen z blízkého o-
kolí, nýbrž i z obcí vzdálenějších kolem Čáslav ležíc-
cích, zejména z Potě a Bračic, aby přítomností svou
poslední počtu vzdalo Josefu Šrámkovi, jinochu to, jenž
účastní se dne 16. července t. r. tábora lidu křesťanského
sociálního v Bračicích, byl tam kopytem poplašeného
koně tak těžce na hlavě poraněn, že vzdor neprodlené
pomoci, již se mu dosialo operaci v nemocnici Čáslav-
ské, i vzdor pečlivému ošetřování tamže po dobu ce-
lého měsíce, ve štrf 18 let s odevzdaností do vůle všo-
mohoucího klidně skončil. Mrtvola zesnulého převezena
byla z Čáslavě do rodiště jeho Závratce, klidně dčtiny
pod Lichnicí, aby odtud k poselstvímu odpočinku na
hřbitov sv. Kříže u Ronova nad Doubravou mohla bý-
ti uložena. Za tímto účelem již záhy před určenou do-
bou dostavila se mimo zmíněné občanstvo četná adru-
žení: mládež katolická, aby byla; účastna pohřebního
průvodu, jež vedl veleddst. pán Ant. Schreiber, vikář
ze Zl. spolu s dčst. pp. PP. Frant. Kášťákem, farářem,
a Káři Bláhou, katechetou z Ronova, J. Novákem,
kaplanem ze Zl. a J. Šinkorou, kaplanem z Potě.

Imposantní pohřební průvod, jakéhož dosud Závratce
neviděl, šel se po 10. hod. dopol. ku hřbitovu, kde
po smutečních slavných bohoslužbách, vykonaných ve
hřbitovním chrámu Páně, právě o polední po vzletné a
hluboce dojmavé řeči, již proslavil dčst. pan P. Fr.
Kašák, došloval správce Ronovský, spuštěna v láno
semě rakev, obsahující tělesné pozůstatky nadějněho
jinocha, jenž státi se měl kdysi nástupcem těžce zkou-
šeného otce, jehož v zaměstnání rolnickém účinně již
nyní s porozuměním a s pravou láskou k povolání pod-
poroval. Se slzami upřímného soucitu pod dojmem pře-
svědčujících slov dčst. pana řečníka, rozloučili se při-
tomní v hlubokém pohnutí s rovm, jenž skryl oprá-
vněné naděje zarmoucené rodiny!

Uhelné Přibram na Chotěbořsku. Pod tímto titulem
uveřejnil jsem zprávu, na kterou pan K. Hadinec, pošt-
mistr v Malči, posílá nám opravu úřední podle § 19.:
»Není pravda, že jsem byl v Uhelné Přibrami v té době,
kdy šel tamnější pan farář zaopatřovat ale pravdou je,
že jsem nikdy při svém pobytu v Uhelné Přibrami pana
faráře s velebnou svátostí nepotkal; není také pravdou,
že jsem v té době, kdy lidé poklekali, prohodil: To jsou
hloupí lidé, když se klaní před kouskem placičky, ale
pravdou je, že jsem se tak nikdy nevyjádřil, a máje vě-
domost o předpisech církevních a světských v tako-
výchto záležitostech povinnost svou jako katolíka při
potkání kněze s nejsvětější svátostí jsem vždy vyko-
nal.« — Uveřejnil jsem všecko doslovně s pravopisný-
mi zvláštnostmi. Předkládáme ta slova i těm čtenářům,
kteří pana K. Hadince dobře znají a zvláště tomu, kte-
rý se vyjádřil, že by chtěl na své sdělení složit přísah-
hu. Zatím se tážeme, od které chvíle nadšený přítel vol-
nomyslných tiskopisů projevuje přesvědčení upří-
mně katolické, jak by se dle opravy zdálo.

Čtvrtý sjezd esperantistů z východních Čech koná
se v Hefmanově Městci tuto neděli dne 27. srpna. Aka-
demie v reprezentačním sále výstavním započne o 2.
hod. odpol. Program velice poutavý a pestrý. — Propa-
gační oddíl sjezdu na volném prostranství před podiem
na výstavišti o 4. hod. O velikých úkolech Esperanta
pojedná stručně pan Kudrna. Jaká jest libozvučnost E-
speranta, pozná se z recitace některých ukázek. Reci-
tuje pl. Růž. Rozmarinková. O prospěchu, jaký po-
skytuje nyní Esperanto, pojedná slečna M. Melicharová.
Jednací řeč sjezdu česká i esperantská. K esperantským
textům stručný výklad vždy předem. V sále represen-
tačním volně přístupná bohatá esperantská výstavka
po celou dobu výstavy.

Dr. Hnídek znovu si ulevil. Najednou hájil víru —
útoky proti lidem věřícím. Když při zemských volbách
soc. demokraté proti lidu věřícímu vedli silné filipiky,
dr. Hnídek byl klidný. Ani to ho z klidu nevyrušilo, že
jeho stoupenci letos, hned v sousedním okrese horlivě
odporovali kandidatuře soc. dem. úředníka proti po-
ctivému věřícímu sedlákovu. Ale teď se staví tak, ja-
koby chtěl víru mermomocí utvrdovat mezi těmi, kde
toho naprosto není potřebí. Proč jenom již dávno svou
horlivou nábožensko-paedagogickou činností neobmyslil
své volnomyslenkářské voliče? Ti toho měli přece nej-
více zapotřebí. Ale nechme zatím stranou politické tá-
bory a podívejme se na pohné lidí. Mohl jiti poctivý soc.
demokrat, uvědomělý a spravedlivý agrárník nebo na-
šinec k volbám v jednom šiku s nenapravitelnými pod-
vodníky, kteří převraceli právo a pravdu s největší
drzostí na ruby? Ještě před užitím volbami v agrární
dílě vyšly k obalamuceň našinců letáky, v nichž s ra-
finovaným úskokem podepsáni »Důvěrníci křesťansko-
sociální« a »Katolický volební výbor«. Ovšem tyto kor-
porace ani tušení neměly, co za ně obstarávají agrární-
ci. K vůli tomu, aby Hnídek zvítězil hlasy tolik mrška-
ných našinců, katolických zemědělců, tištěno v letáku
velikými písmeny: »Katolíci! Vaší hlavní povinností jest
dčti toho, aby naše katolická věc nevzala úhony! ...
Proto, voličové křesťanstí, proto, věrní synové církve
katolické, dne 20. června v užší volbě volte proti soci-
ální demokracii! Tak vám káže povinnost náboženská.
Ani jediný katolický hlas největšímu nepříteli katolické
víry!« — A ten leták možná spisoval volnomyslenkář,
zapsaný v evangelické matrice. Ovšem s hadi chytrostí
neudáno, v které tiskárně ten leták spatřil světlo světa.
Dle papíru a tisku však snadno bylo uhoďnouti. Tak si
počínali tedy, pane Hnídku, nehorlivější stoupenci va-
ši. Dopustili se tak velkého podvodu, že falšování směn-
ky jest proti tomu ničím, hned najednou věděli o po-
třebě ochrany víry, když potřebovali nutně našich hla-
sů. A předtím řečnili tak, jako by ani účinnost soc. de-
mokratie nemohla nijak náboženství uškoditi. — A což
teprve ten hanebný leták proti Šabatovi před prvou
volbou! Slušný volič nevěděl, zda jest někde v zemi
civilisované nebo mezi Turky, když četl pohanské ha-
nobení Šabatovo a řvoucí lži. Víte dobře, pane Hnídku,
jak leták (vytištěný v rolnické tiskárně v Praze) lhal,
že Šabata byl zbaven volebního práva, že jako bývalý
starosta nesložil účty, že nedovede hájiti zájmů vlast-
ních. Dobře víte, jak bezectně lhal též leták, že prý
jsem »s Luegrovcí smluvil zavedení státní němčiny«.
Lež, která byla šlokrát vyvrácena, opakovala se znovu;
a znovu byl v letáku otřesen falšovaný výrok z »Čecha-
e, že je to falšování tolikrát na prany přiblí. Nechale-
nost kriminálního lhaní šla tak daleko, že leták doslov-
ně sděloval o nás: »Vaše strana schvalovala protičeský
zákon Axmannův, jímž se čeština vypuzuje z Vídně,
Dolních Rakous a alpských zemí vůbec.« Tak tedy do-
vedl agrárníci ocenit nejmornou podporu našich po-
slanců, která byla věnována ve prospěch vídeňských
menšin. Máme uváděti doklady další? Fyzický hnus
zalévá nitro při čtení dalších lží. Agrární agitátoři ne-

setřili ani takových primitivních pravidel spravedlnosti, jaká by zachoval bosenský Turek! A takové řádění měli jsme ještě svými hlasy pak podporovat? Celá povaha nepoctivého křesťu volebního ukázala se v plné nahotě, když tenýž tábor stávil se současně jako zastance církve na Chrudimsku v té chvíli, kdy zase z největší zloby hned vedle soc. demokraty velice hájil. Když se to našinci dověděli, řekli si: »S těmi lidmi jít nemůžeme, ať si již přikládají titul jakýkoliv, ať se nazývají agrárníky, či volnomyšlenkáři, či katolíky nebo židy. Naši povinnosti jest takový bezecný křesť ze všech sil potráti, i kdyby nám z toho nevzešel užitek žádný. I mezi agrárníky jest dosti poctivců, i mezi nimi jsou ještě lidé věřící, dobromyslní. Až ti seznají falešnou hru skrytých podvodníků, sami by nás kárali, že jsme tomu obmyslnému křesťu pomáhali. Taková praktika volební znamená zákeřné trháni mandátu přímo od úst. Proč si ty hlavní nepoctivé šlágry proti Šabatovi nechali agrárníci naposlady? Proč s nimi nevyrukovali agitátoři na schůzích proti Šabatovi do očí? Věděli, jak by dopadli. A proto se nejhorší pomluvy otiskly tenkrát, když se vědělo, že před volbou jest na ně odpověď fyzicky nemožná.« Teď, kdy jsou podskoky připomenuty naší veřejnosti zřejmy v plné nahotě, opatrný agitátor strany by raději o volbách pomlčel, aby si poctiví lidé (i sami agrárníci) hned nevzpomněli na ty brožné přechyby. Ale dr. Hnídek si pokoje nedá. Uražená ješitnost ho svádí k novým útokům proti těm, po jejichž zádech se chtěl vyšplhat k mandátu. Dovoďte, pane Hnídku, agitátoři, kteří slepili proti Šabatovi tak úžasně lži, mají ještě právo učiti někoho volební morálce? Proč jste ty úžasně nepoctivosti nepokáral vy, který se stavíte jako zastance vyšší katolické morálky? A v pravý čas? Vězte, že stojíme bděle na stráž; proti švindlům podobným budeme bojovati znova, ať už se k nim odváží agrárníci anebo sociální demokrat anebo kterýkoli člověk jiný. A s námi půjdou i spravedliví agrárníci, kteří nyní s bolestí pozorují, jakou obětí bezuzdných intrik se stali. Chceme mír, ale čestný a poctivý. Dojde-li přistě snad v našem okrese k užší volbě mezi agrárníkem a sociálním demokratem, nebudeme se dlouho rozpakovati, bude-li kandidát agrární aspoň trochu snesitelný, i kdyby znovu agrárníci jinde popichovali své lidi k volbě sociálního demokrata proti našinci. Ale o svá práva občanská otrokářským karabáčem se olupovati nedáme od nikoho a bude-li kandidovati dr. Hnídek znovu, svých hlasů mu zase nedáme. To přece pozná každé malé dítě, máme-li se rozehrát pro kandidáta takového, kterého jásavě velebí volnomyšlenkářští židé v době, kdy na katolictvo z tolika stran se drze útočí. Jest nám satisfakce a potěšení, že neotliko agrární jednotlivci, ale i některé agrární časopisy samy starají se o nápravu ve straně proti živlům neužitečným. Nedovedly agrární tištěné nepoctivosti zkaziti tudíž bodrý venkov tak, jak si přály. Jest tu silná oposice zdravého jádra a s tou katolický zemědělec vejde v případný kompromis snadno, protože právě naši tužbou jest, aby pro štvání agrárnícké penkov se nestal rejdištěm šesti nebo osmi stran. Ne-li plná jednota, aspoň rolnická oportunita! Ale neúprosné odsouzení těm, kteří tolik haněli katolické sedláky Adámka a Šabatů!

Různé zprávy.

K šedesátinám Jiráskovým. Národní rada česká zaslala Al. Jiráskovi tento projev: »Slovutný mistře a vzácný příteli! K šedesátému narozeninám Vaši Slovutnosti dovoluji si projevit jménem Národní rady české i jménem svým vlastním nejlepší srdečné blahopřání. V těchto významných pro Vás chvílích vzpomíná celý český národ, jemuž Jste byl zasvětil všechny své snahy, příkladně činnorodého života i práce Vaši. Národní rada česká jako představitel veškeré české národní společnosti bez rozdílu smýšlení považuje za milou svou povinnost ve chvílích těchto dáti průchod citům plného a neupřímnějšího uznání a vděčnosti, lásky a oddanosti k Vámi, slovutný pane, za veliké duševní poklady, které Jste byl věnoval skvělými spisy svými našemu národu, za vzácnou posilu a trvalé povznášení mysli českých k ideálům dobra a krásy, za neocenitelné, mistrovské Vaše obrazy z dob slávy i hoře a nových zase červánků naděje těžce zkoušeného národa našeho. Za všechno to přijmeme, slovutný pane, díky nejsrdečnější. Kéž všechno ušlechtilý idealismus Váš, Vaše vřelá láska vlastenecká a Vase mistrné pero ještě dlouho přináší našemu písemnictví plody ceny tak převážné a nelhynoucí. Kéž jest Vám však také dopřáno dočkati se ještě lepších dob našeho národa, bojujícího ve staré vlasti naší za národní existenci proti zlovůli i ostatní nepříteli poměrů: v tom — doufám — byla by pro Vás, slovutný pane a příteli, nejlepší odměna celoživotní práce Vaši, kterou Národní rada česká tak vysoce oceňuje. S opětným přání mívšeho dobra, trvám v dokonalé úctě přátelsky Vám oddaný za Národní radu českou: Dr. Podlipný, předseda.

Nové peníze rakouské. Na místo starých zlatníků, které pomalu mizí z oběhu, mají býti vydány jako náhrada za »zlatky« — dvukoruny, které byly by středním penízem mezi korunou a (835 dílů stříbra a 165 dílů mědi) bude zhotoveno 100 kusů dvukorun. Úprava nových peněz bude v celku stejná s nynějšími zlatníky, až na označení názvu peníže. Bylo by třeba vydati papírové pětikoruny místo nemotorných stříbrných koleček.

Mateřská láska. Mrs. Regina Waldorfova z Filadelfie zranila se na ukazováčku pravé ruky rezavým hřebíkem a prst musil jí býti následkem otravy krve amputován. Lékaři jí však slibují, opatří-li si prst jiné zdravé ženy, že jej vstěpují na její ruku. K insertu v listech přihlásila se p. Minnie O'Herinová z Chicaga a prohlásila, že je ochotna obětovati svůj prst, bude-li jí náhradou vyplaceno tolik, co by stálo řádné hudební vzdělání její šesté dcerušky.

Všelcos. V první polovici t. r. vrátilo se pouze přes Bohumín 81.000 vystěhovalců do své staré vlasti a sice pro neutěšené poměry v Americe. — V řece Dyji na Moravě následkem nízkého stavu zmizí velké množství ryb, jež se nahromadily v stavu Loneského tou měrou, že zamezovaly průchod vody k mlýnu. Na 40 metr. ctů mrtvých bylo jich odtud odstraněno a zahrabáno. — 11letá Američanka jménem Mary Trawick Prochová žije v malém domku v Bartově ve státě Georgia se svojí 90letou dcerou a 72letými vnuky. — V pokladně Spojených Států jest nyní 510.000.000 dollarů v hotových penězích. Ohromné toto bohatství jest také příslušné střeženo. — Munsterská rada ruská usnesla se zadati stavbu válečných lodí pro loďstvo Černého moře pouze firmám ruským. Svůj k svému! — Zemřel ředitel cukrovaru Čech K. Kubeš odkázal velké obnosy ve prospěch dobročinných institucí. Na př. 30.000 K na podporu techniků, 30.000 K na prospěch jednoročních dobrovolníků, 24.000 K fondu českých škol, 30.000 K Praze pro syny chudých dělníků, 24.000 K pro chudé svého rodiště, 40.000 K Národohospodářskému ústavu a mnoho jiných menších odkazů. — V Černovicích zatčen byl pověstný americký obchodník děvčaty Sem Ramson, který sta nebehých zašantročil již do vyklíčených domů v Americe. — Cholera v Terstu vymizela. — Katolický sjezd polský kona se 27. a 28. srpna v Přemyslu. Mezi jinými jest na programu zřízení centrály pro katolický ruch v Haliči. — V Cortině v Tyrolsku na manevrech dílců Češi s Němci pustili se bajonety a šavlemi do sebe. — Setnina vojska měla co dělat, aby zápasníci rozehnala. 32 vojáků jest těžce raněno. — Staré stříbrné zlatníky již v brzkou zminí úplně z oběhu a budou nahrazeny dvoukorunami. Z kilogramu mincovního stříbra bude raženo 100 dvoukorun, z nichž každá bude vážit 10 gramů. — Skupina německých kapitalistů nabídla turecké vládě, že vybudování veškerých projektovaných nových drah převezme německý průmysl za těchto podmínek, které poskytuje průmysl francouzský. Němci chtějí takto opanovat vsude. — V Terstu 22. t. m. propukla stávka tramwayových zřízenců, kteří se domáhají zlepšení svých poměrů. — Posl. dr. Baxa vyloučen ze strany státopravně pokrokové.

Na katolický učitelský ústav v Praze-Bubenci sebrali pp. K. H. Ježek a Fr. Plaček, kandidáti učitelsví, při pouti v Nové Páči v klášteře dne 15. srpna t. r. 73 K 58 h. Dále při pouti na hoře Tábor u Lomnice n. Pop. dne 4. června t. r. sebráno pp. Ig. a K. Ježkem a p. K. Kobrlem 11 K 40 h. Při pouti v Boskově u Semil dne 2. července sebráno panem Ig. Ježkem 10 K. Za tuto příkladnou obětavost pánům sběratelům co nejsrdečněji děkujeme a všem obětavým dárcům, kteří přispěli na toto záchranné dílo českých katolíků, voláme upřímně »Zaplať Bůh!«

Stávkové hnutí v Anglii. Generální stávka v Anglii zdála se skončenou, když mezi železnič. společnostmi a dělníky učiněna byla dohoda; ale poněvadž společnosti neměly se k splnění požadavků, stávkuje se dál. Třebaže železniční zřízenci v Liverpoolu většinou vrátili se do práce, přece ještě přes 75.000 dělníků železničních stávkuje, zvláště na severovýchodních hranicích, a z této části vstoupili do stávky dělníci v dolech, počtem přes 100.000 osob. Následkem přerušení dopravy zastavilo práci na neurčitou dobu i několik oceláren. Při výtržnostech v Tredegaru, Rhymwy a j. vyplnili pobouření dělníci napřed domy židovské, protože proti židovské obci jest roztrpčený již dávno k vůli vysoké činzi: později obyvatelstvo, rozhořčeno také drahotou potravin, nastalo železniční stávkou, napadlo také jiné domy. Dle zpráv z minulého týdne utrpěly dopravní společnosti pět milionů korun škody na dopravě osob a 15 mil. kor. na dopravě zboží; jiných škod způsobeno na 6 mil. Počet padlých činí 24 osob, těžce raněných 300.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si aktivně nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, sošky na procesy, Jesličky, Boží hroby. —

oltáře, kazatelny, křížové cesty, — jeskyně s P. M. Lurdskou, —

kříže

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(Ostr. P. J. Neškudly, řídí ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstva svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů.

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Za místo hospodyně

na faru prosí slečna 42letá z řádné venkovské rodiny, ve vaření a veškerých domácích pracích úplně obeznalá.

Již na podobných místech vypomáhala.

Ct. nab. pod znač. „A. K. 14“ do admin. t. l.



**Chromolitografický ústav
a kamenotiskárna**

Holeček & Moučka



**Hradec Králové,
prodloužená Čalakovského třída,**

doporučuje svoje výrobky:

reklamní plakáty, kalendáře, litograf. účty, dopisy, papíry, memoranda, adresky, navštívenky, sňubní oznámení, autografe, diplomy, viněty na zboží, obaly, vůbec veškeré výrobky, spadající do grafického průmyslu.



Snahou naší bude, abychom svými odbornými zkušenostmi P. T. pány zákazníkům jen moderními výrobky levně a rychle obsloužili.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velebdstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zpracování písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

C. k. místodrž. konces.

informační

kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřehodnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

M E D

letošní, se zárukou neporušenosti
— v ceně nyní značně —

LEVNĚJŠÍ

doporučuje

JOS. JELÍNEK, mydlář, člen
Zemského ústřed. včelař. spolku
v Hradci Králové na podsíní.

Čís. 9378.

Konkurs.

Na základě usnesení městské rady
ze dne 21. srpna 1911 obsadí se při
kathedrálním kostele sv. Ducha v Hradci
Králové

místo III. kostelníka

proti 14denní výpovědi, oběma stranám
volně.

Týž povinen bude složit kauci
v obnosu K 200.

Žádosti s případnými doklady po-
dány buďtež do 9. září 1911 podepsa-
nému úřadu purkmistrovskému.

Purkmistrovský úřad
král. věnného města Hradce Králové,
dne 22. srpna 1911.

Starostův náměstek:

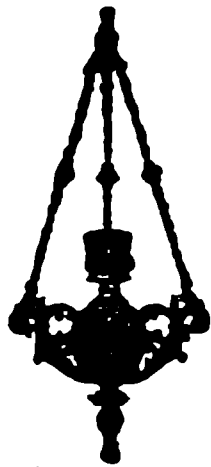
Jul. Russ, m. p.

Telegram

z Luhačovic!

Hotel »Litovel« dříve »Victoria« stane
se dojízdačským domem všech hostů
lézeňských a přechodných do Luhačovic.
Rozšířen je letos tak, že poskytně hostům
vše pohodlí. Opatřen je elektric. osvětle-
ním, ústředním topením, domácími kou-
pelnami. Pokojů 48, kavárna, kulečník,
piano. Největší sál luhačovický s pře-
krásnou výhládkou, velmi vhodný k pořá-
dání koncertů, spolkových schůzí, taneč-
ních zábav. Znamenitě litovelské světlé
i černé. Proslulá domácí kuchyně. Pověz
při každém vlaku. — Telefon čís. 4.

Byť i strava při delším pobytu
za sníženou cenou dle dohody.



Vedlejšímu
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rušiti veškeré kostelní nádoby a
učiní a to: mořance, kalichy
cibáče, nádobky, šálky, paciřáky,
svícny, lampy, kaditelnice, krocenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franco bez záruky koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Šlodi veškerých slatí a stříbrných klenotů, jako: te. šatů
madonok, křížků, prstýnků, náramků atd. z Modránského
prototypy, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skládě.

Staré slatě, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl. a cizelce

Praha I., ul. Karolíny Světlé, čís. 19. n.

Kupujte a objednejte si na rok 1912
naše velké lidové kalendáře

„MÍR“ a „VENKOVAN.“

Cena po 1 koruně,

a kapesní kalendář „VENKOVAN“

cena 60 haléřů, kteréž v polovině srpna 1911
vydá nakladem svým „Tiskový výbor české stra-
ny křesť. soc. v Praze“ (nakladatelství časopisu
„Nový Věk“). Lidové kalendáře „Mír“ a „Ven-
kovan“ budou objemné s řadou obrázků a po-
vídok od nejlepších našich spisovatelů s prakti-
ckými pokyny pro domácnost, hospodářství atd.

Velký kalendář „Mír“ přizpůsoben bude
zájmům obyvatelstva měst a míst průmyslových,
velký kalendář „Venkovan“ věnován bude lidu
venkovskému, kapesní kalendář „Venkovan“
určen je pro mládež a pro členy a funkcionáře
odboček „Hospodářského Sdružení“ a hafi-
senek. Jeden tucet velkých kalendářů „Mír“ neb
„Venkovan“ účtujeme 8 K, půl tuctu 4 K, menší
počet po 1 koruně.

Jeden tucet kapesních kalendářů „Ven-
kovan“ účtujeme 6 K, půl tuctu 3 K, menší
počet po 60 haléřích.

Kalendáře naše svým obsahem, svou láčí
a praktičností předčí letos všechny kalendáře.
Objednávky na kalendáře „Mír“ a „Venkovan“
již dnes přijímá „Tiskový výbor české strany
křesťansko-sociální v Praze I.“ (nakladatelství
časopisu „Nový Věk“) Velká Karlova ulice č. 8.

Čistý zisk z našich kalendářů plyne na
účely strany.

Z jednotlivých obcí objednávejte bromadně.

J. F. Langhans,

s. a k. dvor. a kom. fotograf
v Hradci Král., Adalbertinum

převzal
od s. k. dvorního fotografa
JULIA RUSSA
v Hradci Králové

fotografický závod.

Veškeré zakázky vyřizují se pouze
V ADALBERTINU.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky viněné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky, zafíry na košile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.10
a výše

ALOIS ŮÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. “

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Dívčí paedagogium

cisare a krále Františka Josefa I.

V CHRUDIMI

přijímá pro školní rok 1911—12 žákyně do
I. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do
vyšších. — Zápis a přijímací zkoušky
konány budou dne 16. září t. r.

Týž ústav přijímá dívky školou povinné od
6 roku na celé zaopatření. Povinnosti školní
učiní zadost na čtyřtřídní cvičné škole při
paedagogiu.

Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně
zodpoví

představenstvo internátu.

Vychovávací a vyučovací ústav v Koclěrově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky školy odrostlé
ku vyučování literárnímu, řečem, šití, stříhání,
vyšívání, vaření, hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina krásná, velice zdravá.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti co nejlevněji.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. čís. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
40 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
rukuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se barevnými
rámky, střešními, vsazenými.

Veškeré rozpočty, akusy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.



První královéhradecký
elektrostrojní závod pro průmysl kamenický
firmy
Zdenko Ježek v Hradci Král.



provádí
práce hřbitovní
hrobky,
pomníky, pamětní desky za ceny nejlevnější.
Stálá
výstava hotových náhrobků
ze všech druhů kamene.
Nejlepší nákupní pramen pro P. T. pány
truhláře, čalouníky, mramorové desky na
nábytek, zařízení pro uzenáře, fezníky, desky
pro kožešiny, elektrotechniky atd.

Nejstarší a největší závod
na českém severovýchodě.

Cenníky zdarma.

Technická kancelář

inž. Lad. Malý, Ed. Špízar, Ad. z Nagy
v Týništi n. Or.
(Poblíž továrny Ad. Novotný a spol.)

Provádí: Rozměřování a ohraničování
pozemků, vytyčování sporných hranic,
zaměřování meliorač. odpadů a regulo-
vaných toků, parcellační plány pro
knihovní pořádek, zcelování pozemků,
arrondace velkostatků, proj. kt. regul.
plánů měst a osad methodou trigono-
metricko-polygonální, traťování silnic
a drah. — Firma zařídí se: Pro pro-
jektování meliorač. plánů, kanalisace a
vodovody, regulace řek, opěrné hráze,
údelní přehrady, silnice a mosty. —

Vyhláška.

1. Dle nového hřbitovního řádu § 70. vy-
bízejí se majitelé náhrobků pomníků na starém
zádušním hřbitově dobřeničském (kolem kostela),
r. 1874 zrušeném, aby do 30. června 1912, ohlá-
sivše se předtím na farním úřadě, pomníky ty
a jiné ozdoby z hrobů svých odstranili dali.
Nestane-li se tak, náležejí pomníky a pod. záduši.

2. Dle § 71. vybízejí se majitelé hrobků a
stálých hrobů, kteří před tímto řádem na novém
zádušním hřbitově dobřeničském jich nabyli, aby
své právo k nim buď řádnou smlouvou neb jiným
dokladem rovněž do 30. června 1912 dokázali.
Jinak bude záduš s hrobem neb s hrobkou
volně nakládati.

Správa záduš. hřbitova v Dobřenicích,
dne 14. srpna 1911.

Emanuel Wodička, Augustin Novák,
patr. zástupce. farář.

VARHANY pro
chrámy
elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen
nejdokonalejší soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším pro-
vedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše
důkladně z nejlep-
šího materiálu pracované, jakož opravy a la-
dění co nejdokladněji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko. Nejlepší odporučení.
Záruka pětiletá

Zařizování pneumatic. hry a rejstří. ku starším zacho-
valým varhanám mechan. co nejjednodušěji a levně.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV
V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—.

Stav vkladů ca. K 35,500.000.—.

Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech v Turnově, v Chrudimi a ve Slaném.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4¹/₄ — 4¹/₂ %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupé a prodej cenných papírů ukládacích, lesů, rent, devís, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků
obchodních a průmyslových. — Vadla a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na
všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených
papírů. — Promessy. — Úsrva cenných papírů. — Zálhy na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.
Skladisko spojeno telegrafní kolejí s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement,
vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfalický a slanský anthracit. Koksy slanské a svatoševické. — Brliky.
Kovářské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4508, Semily č. 21, Turnov č. 27.
Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Veřejnost náboženství dle agrárníků.

(Dokončení.)

IV. Jestliže přijata jednomyslně i s výkladem katolického kněze Kroilera u agrárníků zásada, že náboženství jest věcí soukromou, tím se nezměnila ani v nejmenším pravda, že náboženství jest ze všech společenských zájmů věci nejveřejnější. Odhlasovali si prazvláštní zásady francouzští a portugalské zednáři, vymysleli si různé »zásady«
Jakobíni. Ale resolucemi ani nejhlučnějšími nedovedli sprovodit se světa pravdu.

A tak kdyby si agrárníci odhlasovali cokoli, zustane pravdou, že náboženství tam, kde jeho platnost opravdu jest uznávána, řídí veřejné kroky netoliko jednotlivců, ale i celých společností. Příkladu všem rodícím, jak se mají chovati k dětem, všechněm diplomátům, jak se mají ujmáti potlačovaných malých národů, všechněm vojákům, jak mají zacházeti se zajatci, všem učitelům, jakým směrem mají vychovávatí dítky svěcené, určuje poměr všech věřících ku kněžím, poměr soudců k provinilcům atd. A toto vymezení veřejných vztahů jest něčím soukromým?

Jestliže říkají agrárníci, že náboženství jest věcí soukromou, proč tolik často citují veřejně Písmo proti těm katolíkům, o nichž se jim zdá, že veřejně jednají jinak, než jak jim to »soukromé«
přesvědčení přikazuje? A jestliže se jim líbí Písmo aspoň tenkrát, když mohou něco z evangelia zacitovati proti katolíkům, proč si nevšimnou, jak Starý i Nový Zákon prohlašuje náboženství za věc nejveřejnější, před níž blednou všechny ostatní zájmy společnosti lidské? Kristus přikázal, aby apoštolé kázali na světě, co jim praví skrytě. Kdo by Ho nechtěl vyznati před lidmi, bude na věčnosti potrestán. Kristus kázal zcela veřejně ve školách a synagogách přes veliké protesty farizeů. Před soudem odkazoval se na svoje veřejná kázání. A což svatí apoštolé? Raději se nechali krutě trestati, než by přestali kázati v jerusalémském chrámu. Byli tedy tak stateční, že v budově, která úředně patřila židovské veleradě, kázali proti cílům a snahám členů téže velerady. Jestliže řekl Kristus: »Ven ze škol vyženou vás«, tu předpokládal jasně, že dle jeho příkladu také skutečně sami apoštolé ve veřejných školách o šíření evangelia se pokusí.

Zkrátka bylo by zbytečným nošením dříví do lesa dokumentovati v tom smyslu dále. Písmo mluví na tak četných místech tolik zřetelně o veřejném právu náboženství, o povinnosti veřejného a hromadného vyznávání víry, že ani středověcí kacíři neodvažovali se na svou ochranu pronášeti směrů zásadu o soukromosti náboženství. A pokušení k takovému úskoku měli při těžších poměrech daleko větší než moderní liberálové. —

V. Jestliže angličtí katolíci se domáhají práv k nejvyšším politickým úřadům, mají k tomu právo potud, že v Anglii jest značná část obyvatelstva katolického a že mnoho úřadů bylo katolíkům dříve po násilných náboženských převratech ulopeno zcela bezprávně ve prospěch vládních, protirímských špihaků. Ale katolíci tam se nedorou do škol navštěvovaných výhradně dětmi protestantskými, neobsazují tam protestantské fary, nevnučují se na protestantské kostelní kúry, nerozkazují duchovním protestantským, co mají kázati. —

A že žádali také změnu přísahy korunovační? Plným právem, protože v žádné jiné zemi nebylo náboženské vyznání korunovační přísahou tolik uráženo jako v Anglii. Oprava té přísahy však jest požadavkem nezbytné spravedlivosti, kterou by si jiná vyznání v Evropě již dávno vymohla, kdyby proti nim korunovační přísaha tak hrozně mluvila. Proto zmínka jest a byla v agrárním letáku naprosto zbytečná.

VI. Leták praví, že jest soukromou záležitostí každého člověka, má-li hlubší nebo menší přesvědčení náboženské a že »žádná politická strana, ani stát nemůže zde zakročovati jednoduše proto, že jí schází k tomu moc a prostředky.«
To jsou zase slova sloužící k něčemu jinému než ke konstatování skutečnosti. Je-li někde větší vlastenecká společnost, nesnaží se ze všech sil, aby probudila podřimující krajany k větší vlastenecké agilitě? Smí jí odpovídati liknavý kraján, že jest to jeho naprosto soukromou záležitostí, má-li menší či větší vlastenecké citění? Prospívati národu ze všech sil a míti vždy bdělý vlastenecký cit považuje se za samozřejmou povinnost, za věc charakteru. Vlastenectví nesmí zůstat jenom »v srdci«
a to ještě jakkoliv.

Není při náboženství něco obdobného, i když se netážeme Pisma, které v tom ohledu mluví velice jasně? Náboženská liknavost nebo docela lhostejnost už proto není věcí soukromou, jsou-li zachváceny náboženským podřimováním kruhy širší, má to obrovské následky pro veřejnost hned, jak svědčí historie lidstva až příliš hlasitě. A že

by veřejnost si neměla hlavu lámati nad věřícími liknavými nebo pochybovačnými, proti tomu silně protestuje jak Hus, tak Komenský, Chelčický, Blahoslav, Rokycana a jiní nekatolíci, kteří se těší u agrárníků veliké úctě. Násilným puzením (dle návodu Husova) ovšem by se těžko stala náprava. Ale velikou nepravdou jest, že by bylo pro společnost jedno, má-li kdo hlubší nebo menší náboženské přesvědčení.

A což vliv politických stran a státu? Vždyť přece neříkáme, že by měl stát zastávati úkol biskupů, správců církve! Proto jenom nemásti pojmy! Ale to si přejeme, aby bylo poskytnuto církvi tolik ochrany proti fanatickým nepřátelům, aby se mohla volně rozvíjeti. O to tu jde. Chceme, aby stát a politické strany nevyháněly náboženství ze školy, aby nesebraly církvi majetek nutný k hrazení náboženských potřeb, aby židé nerozhodovali, kde má býti usazen který farář nebo docela biskup. Nepřejeme si, aby samovládně rozhodovali o obsazení far agrárníci, kteří jsou nejlepšími přáteli volných myslitelů, ukazující se v kostelech jen k vůli »polapení v řeči.«
A příslušné záruky nám žádá ze stávajících mocných stran politických dáti necitěla, ač agrárníci vědí, jak říšská rada často o církevních záležitostech jedná. Proto katolíci jako veřejní poplatníci, jako svépřívní občané si utvořili politickou stranu vlastní.

A že politické strany nejenom mohou nyní mnoho do otázek náboženských zasahovati, nýbrž také velice často zasahují, to přece vědí sami agrárníci nejlépe. Prohlašujíce, že jest náboženství věcí soukromou, hlasovali, aby mohl veřejně řádití surový a nevědecký protikatolický pamflet Wahrmandův. Tak praktikovali svou novou zásadu, dle níž má býti náboženské přesvědčení každého občana chráněno. Jest chráněno tenkrát, když na veřejných schůzích a v knihách základní pravdy katolické víry jsou provázány jízlivými posměšky? Jest chráněno, jestliže na žádost soc. demokratů katolíci již proto jest vyháněn z fabriky, že se účastní katolických bohoslužeb? A což když pokrokáři docela se odvažují dekretovati, že učitel katolický, který se vzpírá vstoupiti do protikatolické organizace, nesmí obdržeti místo řídícího? Proti nejpoctivějšímu úředníkovi pořádají protikatolické strany divoké štvance, jakmile se o něm dovědí, že má hluboké přesvědčení katolické.

Kdy pak za takových příležitostí zvedla agrární strana vzhůru prapor své zásady? Ta moderní snášelivost politických stran vůči katolíkům vykrystalisovala se tak, že rozhodný katolík i při stávající zákonné ochraně zakouší pravý očistec. Kdyby se hlásil ku kterékoli jiné straně, měl by pokoj.

VII. Neizbytečnější jest agrárnícké upozornění, že sami hierarchové, mající virilní právo, nerozvinuli v zemském sněmu otázku náboženskou. Zemský sněm zabývá se přece výhradně otázkami národnostními a hospodářskými. A představte si, zda by za křiku a ran Wolfoců mělo jazykové hlasování hierarchů, kteří spravují obě národnosti, praktický, utěšující účinek a zda by naopak největší šovéní si chytře neučinili ze stanoviska hierarchie záminku k prudším proticírkevním útokům. Vždyť již nyní říkají, že se nemá kněz vůbec plést do politiky. Jak by bylo teprve potom? Ovšem že, až se ukáže rozhodná potřeba, budou v ohledu obrany náboženské na sněmu hierarchové na svém místě. A kdyby se tak ani nestalo, bude to snad dukazem, že šlapané náboženství jako věc nejveřejnější nepotřebuje veřejné ochrany?

A tak vidíme, jak námitky agrární proti obraněmu šiku naší politické strany rozplývají se v niveč, jakmile se na ně jen trochu klidným uvažováním posvítí.

! ! Pospěš ! !

si každý nakoupiti do úředně povoleného výprodeje za příčinou vzdání se obchodu modního, galant., veškerých příprav pro krejčí a švadleny, kde baječně levně skoro

- zadarmo -

vše do tohoto odboru spadajícího v cenách nejnižších pokud zásoba stačí

! dostaneš !

Též kněžské kolárky a náprsenky lze nejlevněji zaopatřiti u firmy

Fojgl & Byčičtě

Hradec Králové. Jiřkova třída.

Kapitalismus.

Věru židé mají značný počet časopiseckých sluhů, kteří mají za úkol zalepovat soustavně lidu zrak, aby nepozoroval, která velmoc jest nejvliv-

nější, kdo vlastně potají v zákulisí spřádá ničky dalekosáhlých převratů a překvapujících sociálních nesnází. Čím více peněz židům přibývá, čím vydatněji židovský kapitál rozhoduje o výsledcích ministerských úrad, tím více placení sluhové židovstva vytrubují alarm proti »příseře klerikalismu«, Ale takova hra s lidem stále klamaným dlouho trvati nemůže.

Posud ovšem dařilo se požidovštělé demagogii dosti dobře. Málokterý boháč může své obrovské jmění tak chytře před zraky lidových mas skrývati jako velmož bankovní a vůbec peněžní. O statkáři širé okolí dobře ví, jakým jménem vládne. Vždyť jeho lány polí leží před zrakem všech kolemjdoucích. Rozloha statku šlechtických a církevních, z nichž často více mají správcové než majitelé, a z kterých celě zástupy lidí jiných berou užitek, také jest snadno patrna. A podle velikosti rozlohy pudy kladou se na majitele příslušné a někdy třeba i přemrštěné požadavky. Kdo však dovede dobře vyzpytovatí cesty, po nichž se rozšiřuje jmění peněžníku v hotovou lavinu, která zachvacuje a drtí dříve, než postižené kruhy si vzpomenu na opravdovou obranu?

Vždyť o rozmachu a tismivém vlivu kapitalistu nevědí někdy dobře ani ti, kteří jsou od nich odvislí, nebo kteří s nimi mají styky obchodní. Povedlo by se jinak tolik obratně zosnovaných bankrotů necitelným kapitalistům, kdyby bylo možno věsti veřejnosti aspoň přibližný přehled o stavu jejich jmění? Náhlá zrádná překvapení odvážných spekulantu oniračují každou chvíli evropskou veřejnost. A při tom bývá při krachu nejlépe tomu, kdo ztrátu jmění hned předem ohlašuje, kdo jest totiž bankrotářem. Obratný spekulant místo poctivé práce celá léta studuje, jak se dá co dobře utajiti, které účty při ohlášení úpadku má předložiti, které zničiti atd. A po bankrotu začne spekulovati ještě směleji a veseleji.

A jak vystupuje i bankéřský milionář ve veřejnosti? Chodí v prostém kabátku jako malý úředník, bydlí třeba i v domku nepatrném, dvěma služkám platí tolik, jako obyčejný měšťan, na podniky dobročinné nebo jiné veřejné platí tolik jako kterýkoli jiný člověk z lepších kruhů.

Pokud si za své peníze nezakoupí větších movitostí, není obtěžován větší řadou prosebníků než průměrně zámožný občan jiný.

Tací kapitalisté také dovedou se velice šikovně postarati, aby se o jejich jmění mnoho nemluvalo. Často teprve náhlá, nepředvídaná smrt a příbuzenské soudy po ní odkryjí poněkud clonu z napěchované wertheimky. Represence veřejná jest zkrátka pro peněžního spekulanta nejpohodlnější, nejlacinější rezie, kterou vyžadují peněžní obelody, jest tak nepatrná, jaká není u žádného majitele větších nemovitostí. Ať jest sucho či mokro, ať přijdou kroupy či mrazivý vítr, peněžníkoví se radí stále.

V průměrné záležitosti veřejných může kapitalista užiti celého vlivu svého kapitálu či pouhé části jeho a to chytře za kulisami, může vystoupiti proti svým odpůrcům tajně nebo veřejně — jak mu libo. Nemusí se plahočiti po schůzích k vůli přemlouvání občanstva. Svěří druhé osobě (svému spolehlivému důvěrníkovi) část peněžitou, která jest vlastně jenom nepatrným procentem jeho jmění. A důvěrník se již postará, aby přijatý obnos byl rozdělen zase tajně na ta místa, kde se nejpraktičtěji uplatní.

Pod maskou lidovosti pak vítězí politika skrytého kapitalisty, který chodí každý den kolem ostatního občanstva tak skromně, s takovým přátelským usměvem, jako by se vůbec veřejného ruchu neúčastnil.

Moci vojenské dá se užiti jen měrou obmezenou nejruznějšími paragrafy a ohledy. Moc politická podléhá steré kontrole, soudní moc jest přesně vymezena celými svazky zákonů. Ale kapitalismu dá se upotřebiti nejruznějším způsobem k nejruznějším cílům. Čím Kristovo učení kde více vyprchává ze srdcí, tím ochotněji lidé náboženského idealismu zbaveni jsou hotoví sloužiti za kapitalistický žold čemukoliv, i kdyby to byl opak toho, co před chvílí (opět z chlebařských důvodů) veřejně zastávali.

Nyní se třesou ministři před jedním kapitalistou více, než před šiky nepřátelských vojsk. Finance státní jsou v tak úzkém styku s obchodem peněžníku, poměry sociální i hospodářské staly se vlivem kapitalismu tak komplikovanými, že to, co dříve rozhodovaly veliké krvavé bitvy, nyní rozhodují kapitalisté, kteří již tičným vzdorem dovedou ochromiti pravidelný vývoj celých států.

Na to má býti lid soustavně upozorňován, že moc šlechtí rodové stále více mizí před mocí šlecht peněžní a že v nynějším čase deset šlechticů dohromady nemá tak veliké moci jako jeden bankéř. —

Nechť místo měření, jak velikou rozlohu pudy kdo drží, hledí se spíše k tomu, jaký mají boháčů čistý roční zisk a co mohou a snaží se po-

držeti z ročních duchodů pro sebe. Jinak bude všude stále plno osudného nedorozumění.

Nuže, kdo má tolik peněz, že zdrazovati může libovolně nejdůležitější potřeby k živobytí? To nejsou přece ani biskupové, ani obyčejní statkáři, ani šlechtici. Jsou to lidé, kteří si nemusi hlavu lámat přemýšlením, jak docíliti na poli největšího výnosu, co platit šafářům, hospodářským správcům, dělníkům, hlídačům.

Jakmile zavadíte zrakem o bursu, banky, jakmile se mluví o uhlobaronech, kartelech kožních, petrolejářských, lihovarnických, železářských atd., vždycky slyšíte valnou většinou jména židovská.

Jak tito lidé se »assimilují«, jak dbají potřeb toho lidu, z něhož se obohatili, jest obecně známo. Věnují-li něco ve prospěch obyvatelstva nežidovského, stává se to tenkrát, když vidí nezbytí a když pozorují, že nepatrný dar přináší jistě veliké úroky nebo rozmnožuje-li židovskou moc. Výjimek jest velice málo.

Není věru žádný div, že ve středověku církev zapovídala vůbec úroky z peněz půjčených bráti. Filosof Comte praví: »Ačkoli se dostalo průmyslovému ruchu se strany církve katolické přijetí zvláště příznivé, přece tato bránila zúrokování kapitálu, proti čemuž kněžstvo jako proti lichvě s kazatelen hrdlo. »Kdo chtěl bližnímu půjčiti, měl plnou volnost, ale nesměl se domnívati, že ze skutku tělesného milosrdenství smí si učiniti zdroj tučných příjmů bez práce. Kapitalismu přistihávána křídla dřívě, než jimi hrozivě zamával. Ale liberalismus zavínil dalekosáhlé peněžní převraty v neprospekch těch, kteří svědomitě pracují.

V nynějším čase ovšem nemožno se vyhnouti úrokům. A také tyto berou se v záložnách a jině k účelům dobrým. Veřejné národní podniky peněžní jsou vydatnou obranou právě proti lichvě, proti nesmírnému obohacování kapitalistů na úkor lidu pracujícího. Ti, kteří skutečně v peněžních ústavech každodenně pracují, dostávají přesně odměřený honorář, odpovídající celkem vykonané práci. Nebýtí ústavů takových, pak by strohý, sobecký kapitalismus těch, kteří pracují do kapsy vlastní, ovládl v brzku všecko rukou nejželeznější.

Jestliže tolik sociální demokraté básní o velikém, dalekosáhlém užitku převratu násilného, my katolíci jsme přesvědčeni, že zdravý vývoj a pilné, přirozené opravování hospodářských nesnází jest nejbezpečnější cestou ku skutečnému oživení sociálních poměrů. Nechceme bouřlivým hnutím převraceti násilně, protože při takovém náhlém vzplanutí myslí nakupí se celá hora nespravedlivosti: a obohatí se ve zmatku lidé, kteří jsou třeba horšími sobci než ti, kteří byli potrestáni; domohou se velikého vlivu despotové, kteří dříve dovedli svou pánovitost chytře maskovati demokratickými hesly.

Prostředky zákonitými bude možno výstřelky kapitalismu obmezovati. Jestliže se stanoví zákonitě, jaká nejmenší mzda přísluší dělníkovi některého oboru, pak také jest možno stanoviti, do jak vysoké míry smí se obohacovati ve státě jednotlivci. Jestliže hlavními věřiteli ve státě jsou židé, bankovní podniky, které vládnou svým kapitalismem téměř absolutisticky, pak zajisté musí býti dovoleno státu pečovati o to, aby se spravedlivým způsobem ze zajištění soukromých finančních vymánil, aby své potřeby nemusil hraditi pod podmínkou placení milionových úroků osobám a podnikům soukromým. Platí-li se nyní obrovské daně i z malých podniků, vyžaduje-li při převodu nemovitého majetku stát veliké taxy, možno žádati, aby i přecházení velikých peněžitých obnosů na lidi jiné bylo zdaněno soustavně a přiměřeně. Jestliže sedlák někdy v daních a v placení úroků při největším dření div se neutopí, mohou býti uloženy větší povinnosti těm, jichž jmění přesahuje milion korun. Takový milionář pro větší daně zajisté nikdy nepřijde na žebračskou hůl.

Podobných ochranných prostředků proti stále stoupající moci kapitalismu bylo by plno. Jen upřímně chťiti!

Ale dříve do říšské rady musí se dostatí lidé, kteří bojují proti kapitalismu pouze ústy, ale kteří jsou opravdovými zastanci lidových práv. Nejzřetelněji svou neupřímnost prozrazuje takový demagog, který i nyní — po tak strašném zklamání ve Francii a Portugalsku — dále povykuje, že klíčem k dokonalému lidovému blahobytu jest zabránění církevního jmění, který předkládá lidu nesvědomitě bajky o nadbytečném jmění papežské stolice, snaže se práci kněžstva vyhláti jako výdělečnou lenost. O takovém demagogovi předem možno říci určitě, že nechce viděti pro stromy lesa a že jest sluhou skutečného kapitalismu, potlačujícího skrytě ale soustavně práva těch, kteří pracují poctivě.

Humanita peněžních velmožů.

Žádná instituce, žádná společnost nevykonala v příčině humanity tak rozsáhlé reformy, tak veliké skutky obětavosti, jako katolická církev. Sledujte dějiny nemocnic, chudobinců, ústavů pro slepce, hluchoněmé, dějiny pádu otroctví — a seznáte, jak pracovala církev, s jakým triumfálním výsledkem církev místo stálého řečnění přikročovala ku krásnému dílu. A přece žádná jiná společnost netrpí takové soustavné kopance od požívatelů tisku, který má humanita v ústech neustále.

Jak si počínají kapitalisté, kteří sromáždili ve svých rukou miliony, ba i miliardy?

V »Daily Telegraphu« v minulých dnech byly otištěny některé podrobné úryvky poslední vůle zesnulého vídeňského barona Rothschilda.

V odstavci »dobročinné odkazy« Rothschild ustanovil takto: »Mám četnou rodinu a z této mé poslední vůle bude nutno státu zaplatiti veliký peníz, a proto musím štedrost svou omeziti. Tolik, co dal můj bratr Nathaniel, nemohu dáti já. Vyslovuji přání, aby dva miliony korun byly vyplaceny na podporu chudých náboženské židovské obce vídeňské, v jejíž předsednictvu jsem byl. Ze svého podílu ať baron Alfons, můj syn, vyplatí 400.000 kor. pro vídeňský židovský špitál, který nese jméno »Špitál baronky Bettiny Rothschildové«. Dále odkazují 100.000 K svému prokuristovi Moritzi Blumovi, po 20.000 K svému domovnímu správci Jakubu Markowitzovi a fediteli mých statků Hannabergovi. Úředníkům bankovním a na panstvích, byli-li v mých službách po plných 10 let, věnuji celoroční plat, byli-li jenom 5 let u mne, tedy plat šestiměsíční.«

Následuje pak odstavec o rozdělení jmění přibuzenstvu. Tedy muž, který dle okrouhlého odhadu nejpilnějších pozorovatelů odborných měl jmění na tři miliardy (t. j. 3.000 milionů korun), odkázal chudým a nemocným poměrně velice málo a při tom měl na mysli výhradně své souvěrce. Vyplacení i těch dvou milionů korun při tak obrovském jmění bolelo Rothschilda zrovna tak, jako když majitel 3.000 K ušetří někomu dvě koruny.

Dále na účely vědecké, mírové, universitní, vzdělávací neodkázal nic. A přece měl peněz daleko více, než co činí jmění celé církve v Rakousku. Kněží i z peněz těžce nastřádaných založili obrovský počet studentských nadací, university a jiné školy zakládány z jmění církevního — Rothschild však pamatoval skoro výhradně na své přibuzenstvo a na židy, z jichž peněz se neobohatili.

A testament jeví se i jinak ve světle velice zajímavém. Rothschild totiž odkazoval pouze to, co se nedalo před úřady skrýti. Mluvil v testamentu o penězích k zdanění přiznaných, o palácích, obrazárně, koních, kočárech, dolech, slévárnách. A tak testament sestaven tak, jakoby se odkazovalo pouhých třicet milionů peněz. Někaké hotové peníze totiž přiznati se musily, aby úžas dědicům spíš neškodil než prospěl.

Jinde, v méně zámožných domácnostech obchází se poslední vůle tak, že před smrtí místo vypočítávání všeho dají se spořitelni knížky z ručky do ručky některému dědici bez úřední asistence. Jen aby se nemusila platiti značná daň z dědictví!

Jakými cestami postupují napořád cesty moderních peněžních spekulantů, o tom v posledních dnech přinesly noviny zase hojnost poučných zpráv. V Pešti k vůli mocným židům se posud trpí bursovní hra s obilím, ačkoli dle rakousko-uherského vyrovnání již dávno měla býti odstraněna. Agenti obilní Rosner a Falud, jichž závazky jdou do milionů, najednou se prohlásili za insolventní (sdělili úředně, že nemohou platiti). Rosner odejel do Vídně a nechce se vrátiti, ačkoli právě nyní jest tolik potřebí, aby svým umem vysvětloval. Překvapení, které následovalo u zájemníků po odhalení tohoto hospodářství terminových obchodníků, bylo na pešské bursě tak veliké, že nebylo možno po dvě hodiny pro rozčilení bursu zahájiti.

O požehnání vítkovických železáren pro naši národnost a český hospodářský rozvoj přináší samo »České Slovo« tuto zprávu z Moravské Ostravy:

»Naším vedoucím kruhům jest zajisté dobře známo, že největším našim utlačovatelem na Ostravsku jsou železářské závody vítkovické. Nelepsi-li se poměr národnostní mezi námi a Němci v náš prospěch na Moravě, nese na tom hlavní vinu okres soudní Mor. Ostrava, v kterém dominují tři německé lidnaté bašty — Vítkovice, Přívoz a Mor. Ostrava. Zde se tak úsilovně germanisuje, že ztráty německé na jiných stranách utrpené hravě se nahrazuji. Spory národnostní uměle se tímto velkokapitálem vyvolávají jen za tím účelem, aby vedoucí politikové otázkám hospodářským co nejméně mohli věnovati pozornosti. Je-li výnosnost železáren vítkovických založena na clech ochranných a dodávkách státních, pak jest zřejmo, že jsou to závody, na které pohlížeti můžeme zrakem zcela jiným, než na stát ve státě. Dále třeba na mysli míti, že tyto velkozávody náležejí dvěma

rodinám: Rothschildovi a Outmannům. Na židovské závody, byť by si germanisaci sebe větší zásluhy získati chtěly, pohlíží i němečtí nacionálové zcela jiným zrakem, než kdyby majitelem jich byl čistokrevný Němec. Průmysl tento chová se dnes k námi krajně nepřátelsky. Při volbách jest vždy proti nám. Nezměrné jsou škody hospodářské, které nám působí. Náš inženýr a jiný úředník jest v závodech vítkovických bílou vránou. Jak jinak by to v takových závodech vypadati musilo, kdyby polovice úředníků byla našich, kteří by se směli též otevřeně k své národnosti hlásiti.«

Úvěrní ústav (guvernér rytíř Gomperz a hlavní akcionář baron Rothschild) uveřejňuje výkaz o finančním svém hospodářství za pololetí 1911. Čistý výnos činí 11.52 mil. kor. a to jest o 298 mil. kor. větší než loni. Tento veliký výnos jest výsledkem rozmnožení závodního kapitálu 150 mil. korun o 30 mil. kor.; vysvětlí se též tím, že úvěrní ústav finančně vede libový kartel, dále výnosem půjček a finančních operací a konečně úspěšným chodem závodů, které jsou v akciovém majetku úvěrního ústavu: Stabilimento tecnico, Triesteno, Hirtensberská továrna na patроны, Škodovy závody, řecká rafinerie, brněnské kožní továrny, terstská továrna na limoleum, několik papíren v Dolních Rakousích, železářny a sladovny ve Štýrsku, lihovary a cukrovary v Čechách a na Moravě atd. atd. Veliký peněžní prospěch čeká úvěrní ústav také z cukerního kartelu a zvyšování ceny cukru. Správa úvěrního ústavu jest se svým hospodářstvím velice spokojena, zvýší dividendu a rozmnoží své rezervy.

Rothschild však mimo úvěrního ústavu, který jest pro Rakousko, má pro Uhry »uherskou všeobecnou úvěrní banku«. Za první polovici letošního roku měla tato banka čistého zisku 5.748.112 korun a rozšířila po celých Uhrách své filiálky a podniky. Bance náleží: »Donubius«, společnost ke stavění lodí (bude stavěti část dreadnoughtů), četné doly, železnice, pojišťovací společnosti, továrny na výrobu cementu, tuhy atd. Banka půjčuje uherskému a tureckému státu.

Právě v těchto dnech oznámil volnomyšlenkářský orgán vídeňských bursiánů »Neue Freie Presse«, že letos na podzim se zvýší ceny uhlí a masa, ačkoli trhy dobyt看 jsou přeplněny. A »urodilo« se snad uhlí méně? Pouhá malicherná záležitost — jak již oznámeno — vedla uhlobarony k zvýšení cen.

Dle výpočtů Therysových vzrůstá jmění Francie ročně o 2770 milionů korun. Kam ty peníze přicházejí, když v širých vrstvách lidových se vzrná stále větší nespokojenost? Tedy tam ročně přibývá skoro třikrát tolik, co dle živých odhadů zednářských měla vynést konfiskace církevního jmění. A jestliže z té konfiskace nemá lid ničeho, proč se mu nedostává většího blahobytu aspoň z faktického přibývání francouzského majetku? Ovšem židé ve Francii nejlépe vědí, kam se ty peníze sypou. Také by o tom mohly hodně pověděti tamější pokrokové časopisy, kdyby neměly ústa zacpána velikými úplatky. Dovedli-li podpláceti tolik sám švindlér Duez, což teprve Rothschild, o němž vyšlo na jevo, jak drží silnou zlatou otež na úzdě — největší soc. demokratický list francouzský. Paříž vydala r. 1909 za zábavy 51.419.516 franků, z čehož připadá na divadla a lepší hudbu 34 miliony, na tingtangly a caféconcerty 16 milionů, vážné koncerty 611.000 fr., na taneční zábavy (vstupné) 700.000 fr., kinematografická představení 1.731.000 fr., v době světové své výstavy r. 1900 vydala zábavná Paříž 57 mil.

Kteří lidé na tyto zábavy nejvíce platí? Velcí protiklerikálové, kteří na schůzích veřejných jsou největšími humanitáři, ale peníze rozhazují výhradně na zábavy a to — jak patrné — spíš na pouhou legraci, než na koncerty vážné.

Šéf obchodního domu Julius Spielmann ve Vídni najednou zmizel, zanechav tam po sobě památku přes 400.000 K dluhů.

O takových zprávách Jobových dočítáme se týden za týdnem.

A jak veliký vliv velkokapitál má na povahu novin a docela i »proletářských« hnutí, o tom jsou zprávy úžasné! Sotva se veřejnost vzpamatovala ze zprávy, jak byl silně podplacen Rothschildem největší soc. demokratický list francouzský, už zase čteme, proč vlastně soc. demokraté v Anglii se nechťeli vysloviti proti militarismu, proč v dubnu tohoto roku, na valném sjezdě soc. demokracie anglické odhlasována resoluce pro udržení »dostatečně silného válečného loďstva«. Vůdce soc. demokracie tamější Henry Hyndman jest feditelém čtyř kapitalistických společností. Jedna z nich jest akciovou společností na dodávání děl a jiných zbraní armádě. A tento kapitalista, který veřejně prohlásil, že i přes resoluci kodaňskou se bude přimlouvati za zbrojení na ochranu Anglie, »chrání« proletariát proti — velkokapitalismu!! A což ty veliké půjčky německo-židovských bank na soc. demokratické podniky?

Z trustů, kartelů, bank, z dodávky zbraní armádám nemáli zisku ani biskupové, ani obyčejní kněží. (A kolik křesťanů vůbec?) Aby se však lidu »pomohlo«, oznamuje s hrozným údivem placený agitátor, jak kdesi za lesy jeden kněz chtěl od fu-

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proo.

nusu osmí korunek. A vykládá to lidem, kteří za celý život nedali knězi nic; vždyť je musí chránit ten šlechtík před hrůznou pohromou, před »příšerou klerikalismu, která jediná utlačuje, vyssává, otupuje . . .«

Všem rodičům

— kterým záleží na mravní a vlastenecké výchově dětí —

vřele doporučujeme

Pensionát

císaře Františka Josefa I.
v Hradci Králové.

V pensionátu jsou tyto školy:

Pokračovací škola.
Kurs pro vzdělání pěstounek.
Kurs industriální.
Pěvecko-hudební škola.
Vyučování cizím řečem:
(němčině, francouzštině, angličtině.)

Na přání poskytuje se též příprava ku stát. zkouškám z jazyků, hudby a zpěvu.

Jmenované školy požívají práva veřejnosti. — Pro všechny obory jsou státně zkoušené učitelky.

Prospekty zaslé na požádání
správa ústavu.

Kulturní jiskry.

Rusínský »Otec vlasti«. Tímto hrdým a pro nás Čechy i historicky památným titulem nejnověji Lvovským Rusínů vyznamenán byl Lvovský řecko-katolický metropolita Ondřej hrabě Szeptycki, jemuž tyto dny po skončené éře rekonvalescentní byly uspořádány Lvovským obyvatelstvem takové ovace, že jich v tom rozsahu nedoznal posud žádný haličský Rusín. Tato všenárodní ovace jeví se však jen jako spravedlivé ocenění velkých oslavencových zásluh o probuzení i organizaci kulturního ruchu mezi východohaličskými Rusíny, jimž vytvořil nedávno první prozatímní Národní Museum a nyní sbírky této mladé musejní instituce sdružil ve vlastním rozsáhlém paláci, darovav jej současně národu. Co jinde vytváří stát, země, neb aspoň velké svépomocné organizace, dal Rusínům obětavý jednotlivec, populární »Otec vlasti«. A tímto »Otcem vlasti« je »tmář a zpátečník« — katolický kněz, katolický hierarcha.

O novodobém umění výtvarném píše odborník v č. 48. »Zvonu«: »Plastika má zlaté časy. V žádné minulé době — ani barokovou nevyjímaje — nebylo jí uštěďřováno tolik příležitosti, aby se vybojovala. Palác nepalác, chrám nechram, všechno jedno, — sem s reliéfy, maskami, vásami, tabernakuly, vlysy, balustradami, guirlandami, festony, medaillony a tympanony, sem s láskovnými putti a šklebivými obludami . . . Někdy jako by všechny ty plastické fanfáry chrly automatická stříkačka. Kam padnou, tam padnou; a tam sedí, ať se to rýmuje nebo ne. Je-li tohle všechno skutečná původní sochařská práce? . . . Ale toť látky na celou knihu. Přestaňme zde na vrcholné, na monumentální skulptuře . . . Nejsnáze doběhli k metě na Žižkově. Vztýčili tam s americkou rychlostí — zvon jako v Chicagu — známý kutnohorský pomník Havlíčkův. Hotové tedy dílo, na němž nezměnil Strachovský komposičně nic, leda že porušení rovnováhy jednostranným vybočením pravé ruky snažil se zmírnit vzedmutím pláště Havlíčkova po pravém boku. A snad z obavy, aby neopakovali útlost a »staromódní« dekorativnost podstavce kutnohorského, srazili žižkovský podstavec nížko a do novomódní geometrické strnulosti. Takový piedestal isoluje postavu a soustřeďuje na ni pozornost, ale nepředvádí její pohybnost ubývajícími vlnami do plochy tuhého terainu. Slohová rozháranost soudobé plastiky manifestuje se nejokatěji pod arkádami vyšehradského hřbitova. Jako na výstavě, kterou žádná jednotlivá ručka nepořádá, kde brečivý gramofon usadí se vedle Aeolovy harfy nebo neotesaný chlívček vedle filihránské etažery s benátským sklem. Všecko tam naleznete, páte přes deváté, od olšzané školácké vypiplanosti až do zježených rebusů secesie.«

() umístění sochy Husovy na Staroměstském náměstí praví kritik »Zvonu«: »Tedy přece tam? Ano, už nikde jinde. A když tak rozhodnuto, jest si jen přát, aby po zřízení pomníku všechna poctivá opozice proti volbě tohoto místa byla usvědčena radostnou skutečností z marných strachů krasocitných . . . Rovněž by se doporučovalo, ušetřiti ho pomníkovými »pocetami«, jakou mu onehdy vzdali v Bohušovicích na Litoměřicku. Postavili si tam nějaký padělek Bílkových soch. Že prý je to Jan Hus. A to jakožto vítěz nade tmou. Hledáte zobrazení poraženého tmářství a vidíte ko-

lem domnělého Husa trosky — řeckého chrámu! Sníme, či bdíme? Antika a tmářství!?! Či Hus a antika!?! Jen aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu zachoval ráci!«

A jako v umění, tak v současných proudech filosofických. Rozháranost a matení pojmů největší. Čeho se před staletími odříkali pohané jako věci škodlivých, to se nyní nastoluje ve vydání často zhoršeném jako nejvydatnější strava duševní. Kdy již bude konec uměleckým a vědeckým krisím, jež jsou uměle vyvolávány velikáštvím, justamentem, pracovním úsilím podati lidstvu za každou cenu něco nového? Než by se bral pilný zřetel k dobrým vlastnostem umění stávajícího, raději se sahá do zašlých dob — a věci zcela překonané věnují se v nepatrných obměnách obecnstvu jako -- novinky.

»Národové jsou si rovni!« praví § 19. zák. stát. zákonu rakouských. Přirovnáme-li však počet poslanců a počet obyvatelstva různých národností v Rakousku, poznáme následující: 1 vlašský poslanec připadá na 38.268 obyvatel, německý na 39.363, rumunský na 46.192, slovinský na 49.196, polský na 51.859, chorvatský na 54.721, český na 55.658 a rusínský na 102.472, čili že 100 Němců má takovou cenu jako 116 Rumunů, 126 Slovinců, 132 Poláků, 139 Chorvatů, 141 Čechů a 260 Rusínů. Jediní Italové jsou výše ceněni než Němci, neboť na 100 Němců dle volebního řádu připadá jenom 91 Italů. Český nejmenší volební okres čítá 50.000 obyvatelů, nejmenší německý 32.700.

»Katolická Unie« ustavila se 14. srpna 1911 na schůzi v Olomouci, již zúčastnilo se přes 120 důvěrníků. Bude ovšem českým spolkem katolickým v olomoucké diecési poskytovat časové pokyny a informace. Předsedou zvolen P. Světlík, chfektaktor »Našence«, místopředsedou sodní rada Vlček, pokladníkem kom. Tomassy a jednatelem P. Fr. Navrátil. »O účelu »K. U.« promluvil vystižně P. Světlík.

Konsolidace katolických Slovanů v Rakousku. Lublaňský »Slovenec« zabývá se touto otázkou v úvodníku nadepsaném »Velká věc«. Právě, že všichni, jimž na srdci leží zájem katolické víry a církve v Rakousku, táží se vzhledem na nynější úplné nejasné politické poměry: Co potom? Co máme dělati? Jak se vyvinou poměry? Je se církvi něčeho báti? Konstatuje, že katolíci němečtí nebyli s to provést svou úlohu. V obnovu strany křesťansko sociální s dnešními vůdci osobami a na základě dnešní organizace nevěří a také myšlenku o vytvoření jakési konservativní strany nepovažuje za šťastnou. Proto opakuje, co již psal jednou, že katolickou věc v Rakousku budou muset vzít do rukou Slované. Nutnost tohoto odhodlání je dnes tím jasnější a vyslovenější. Katolíci Slované musejí vystoupiti v první řadě na obranu zájmů církve a Rakouska. Proto třeba, aby se zdvojenými silami svoji organizaci doplňovali, utvrzovali a své řady rozmnožovali. Co se týče slovinských katolíků, jsou v organizačním směru hotovi a jde jim nyní o to, aby se katolická myšlenka šířila víc a více mezi Chorvaty. Tentýž úkol čeká katolické Čechy, kteří ovšem nelení, jak dokazují organizace mládeže a 6. sjezd. Největší důraz také klade »Slovenec« na to, aby katolíci Slované měli stále více dorostu ve svých řadách, aby mládež vždy více soustřeďovala se v našich organizacích, jak u Slovinců a Chorvatů, tak u Čechů. To je významu neobsláhlého. »Třeba je pouze« — volá, »aby katolíci Slovinci, Chorvati a Češi ještě pevněji se k sobě semkli, k čemuž se poslední dobou pracuje s vždy větším pochopením, oduševněním a dle programu. Konsolidace, vzájemnost katolických Slovanů v Rakousku bude pak omou skálou, o kterou se budou, jak doufáme, rozblíjeti pokusy rakouského liberalismu spolčeného se sociální demokracií. Proto rakouští katolíci Slované: Ku předu!«

Čeští osadníci v Rusku. Volyňská močálovitá gubernie ruská sousedí se severozápadní Haličí. O Čechách tam usazených píše brněnská »Hlídkka«: »Po zavedení zřízení zemského v 9 západních guberniích ruských došlo i na veřejné uplatnění hlasů našich českých osadníků na Volyni. Češi se ukázali nejen nejlepšími hospodáři, ale i nejlepšími politiky. Při volbě »hlásných« (poslanců) do zemstva skoro do posledního voliče přišli k volbám. Němců jen asi polovička, Rusů sotva pětina či jen desetina. Proto v mnohých okresech rozhodovali, na velikou nevoli Rusů, kteří všude chtěli býti pány a navrhovali své kandidáty i Čechům, a k tomu ještě ultrakonservativní, kdežto volynští Češi kloní se k liberálním, jakožto spravedlivějším stranám. V mnohých okresech úřady daly volby prováděti po maďarsku — volilo se do nekonečna den a noc, až voličové omrzeli čekáním se rozešli. — Stěhování Čechů na Rus počalo teprve až po roce 1861. První vystěhovalci byli od Ústí, Vysokého Mýta a Litomyšle. Vystěhovali se na zprávu, že na Krymu a v jižní Rusi zůstalo mnoho půdy prázdne po vystěhování Turků a Tatarů. Kníže Kobulev v těch letech vyslal mimo to agenta (židovského ovšem), aby najímal dělníky zemědělské v Čechách, neboť chtěl pomoci jich zavážeti racionelní hospodaření na svých statcích. Ale dělníci čeští, dovezení do známé Gogolovy Dikaňky ne-

vydrželi u knížete, nýbrž ještě ten rok se osamostatnili. A za nimi šli druzí a noví. Roku 1873 bylo v Rusku na 7000 Čechů, dnes na Volyňsku je jich 27.600, na Kyjevsku 3200, na Krymu a pod Kavkazem též několik tisíc. V celém jihozápadním kraji je Čechů na 75.000 a v celém Rusku asi 100.000 duší. Němci na Volyni jest 181.000 a žijí se z 80,2 proc. zemědělstvím. Ale z německých zemědělců jsou dvě třetiny pachtýřů, kdežto Češi mají své vlastní statky a málo jich pracuje na půdě najaté. Vládou vyslaný plukovník Tomačev na Volyn, aby vyšetřil vliv kolonistů českých a německých, napsal o Čechách: »Češi tím, že se usazovali ne na osamělých statcích, nýbrž ve starých už vesnicích, přijali většinou pravoslaví, nestranili se domácího lidu, s nímž se snadno dorozuměli, že často uzavírají sňatky s domácími lidem, přinesli svou inteligenci a svou vzdělanost nepoměrně více užítku než Němci.« Tam, kde žijí Češi a Němci pohromadě v jedné osadě, stává se nezřídka, že Češi počestí německé spoluobčany, tak se stalo na osadě Kolendry, jež přeměněny pak v Nikolajevsku a tomu osudu se blíží i Malovaná.«

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četná umění od vlád. stádně duchov. k dispozici.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Školský obzor.

Škola vychovatelek. Slečny, které se nyní vzdělávají za vychovatelky, přijímají se v kláštere Sester Nejsv. Svátosti v Českých Budějovicích, kde jest jim poskytnuta vhodná příležitost, vycvičiti se ve všech předmětech vychovatelek potřebných, jako jest: vychovatelství, literární i hudební vzdělání, naučiti se němčině, francouzštině, zpěvu a způsobům společenským a na zvláštní požádání i tanci.

Těž se přijímají slečny, které se chtějí vycvičiti v šití prádla, šatů a v jiných uměleckých ručních pracích, též v kreslení a malbě.

Žádosti jest řídit na Mateřinec kongregace Sester Nejsv. Svátosti v Českých Budějovicích, Rudolfovska třída č. 27.

»Zklerikalizovaná« škola. »Noviny z Podhradí« sdělují, že ve Vsetíně v sezení obecního zastupitelstva byla sestavována terna na obsazení učitelských míst na nových dvou obecních školách, zřízených z dosavadních pobočných tříd. Do terna na místo učitele II. třídy nedostal se na první místo zatím učitel Jedlička. V sezení místní školní rady byl však pokrokáři prosazen. Hned nato tento pokrokový kompetent poslal ze Sv. Kopečka vdp. konsist. radovi A. Žádníkovi pohlední lístek s posměšnou adresou, na němž nahoře je motto: »Nic jim . . .« a naproti tomu zase: »Havlíčka nám upálili — otrávil, zmýlil jsem se z Husem.« Na pohledce jest sdělení asi tohoto obsahu: Četl jsem ve »Zpravodaji« o té rebelii, jakou jste měl s dr. Sovou v obecním výboru. Doufám, že jste nne podporoval. Chraň Bůh, abych se mýlil. V té víře, naději a lásce znamenám se Jedlička.«

Hospodářská hlídka.

Maďarské požadavky za povolení dovozu argentinského masa. Za svolení k dovozu argentinského masa do Rakouska žádali Maďaři: 1. Přímé spojení železniční s Annabergem v Prusku. 2. Druhou kolej na dráze košicko-bohumínské na celé trati až do Bohumína. 3. Tarifální rovnocennost uherské říční paroplavební společnosti se společností podunajskou. 4. Změna jízdního řádu mezi uherskou a bavorskou hranicí k vůli rychlejší a výhodnější jízdě uherských nákladních vlaků. 5. Zavedení stejných dopravních tarifů pro mouku a obilí na rakouských drahách. Na tyto požadavky přirozeně rakouská vláda přistoupiti nemůže a nesmí a také je rozhodně zamítla. Vždyť by splnění těchto podmínek znamenalo vydati rakouské zemědělství na pospas uherskému a přidati k tomu všechny draze vykoupené výhody obchodu s Německem a vzdáti se výhod, jež má náš obchod s Německem. A to by nám to »laciné« argentinské maso přišlo příliš drahé.

Nová vládní opatření na povznesení dobytkařství. Aby čelilo se účinně četným stížnostem, že našeho dobytka ubývá porážením četných k chovu způsobitých telat, zainyší ministerstvo orby po-

OBNOVA

Číslo 35. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 1. září 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ až $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akc. kapitál: K 15.000.000 Res. fondy: K 2.500.000 FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Krakov.	Provádí ve šlechta - kovní, směná renské a bu - sovní obchody. Bankovní faktur. Směnárna. Uhlí, cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
---	---	---

Záchrana opuštěné a zanedbané mládeže.

V památném jubilejním roce 1908 vyjádřil se Jeho Veličenstvo šlechtyný císař a král náš František Josef I., kterak velikou radostí naplněno bylo otcovské srdce jeho, když viděl, že při oslavách panovnického jubilea jeho pamatováno bylo zvláště na záchranu ohrožené mládeže. Zajisté veškerými právy radoval se vznešený panovník náš, neboť komu náleží mládež, tomu náleží též budoucnost, — a zase naopak: v mládeži nezvedené a zvrhlé vyrůstají státu, zemi i obci budoucí revolucionáři, zbojníci, lupiči a zločinci, kteří ohrožují jmění a životy pokojných, spořádaných občanů. Pro tyto nuceny jsou státy milionovými náklady stavěti kriminály a káznice, v nichž se však dosud nenapravil ani jediný.

A rozhlížíme-li se po našich vlastech českoslovanských, s bolestí jest nám doznati, že vypadá to v téhle věci u nás smutněji snad než kdekoli jinde. Vždyť právě ve jmenovaném jubilejním roce 1908 napočítala zemská statistická kancelář království Českého jenom v Čechách 10.841 úplných sirotek, 23.857 polosrotek, 9.560 dětí rodičů opuštěných, 1.538 dětí mravně spustlých a konečně 40.413 dětí ochrany potřebných. A o kolik z nich bylo postaráno? Data zemského výboru království Českého v Praze udávají, že téhož roku 1908 podporováno bylo ze zemského fondu sirotčích v 77 sirotčincích, vychovatelnách, útulnách a v 11 ústavech odborných pro děti choré celkem 847 chudých sirotek a v soukromých rodinách bylo jich 4192, t. j. dohromady 5039 ze 40.413 opuštěných ubožáčků, kteří pomoci a ochrany potřebují, jimž se jí nedostává, protože se jich nikdo neujal. Zůstává tudíž jenom v království Českém 35.374 dětí opuštěných a zanedbaných bez výchovy, bez pomoci a bez záchrany!

Data z markrabství Moravského nejsou nám známa; bojíme se však, že asi nejsou o mnoho příznivější a že i tam nalezlo by se dětí podobných nejméně na 20.000. A těchto přes padesát tisíc malých vyžděděnců českoslovanských vyrůstá jako planý, opuštěný strom na vypráhlém suchopáru: nikdo stvrdil prsti kolem kořenův jeho neokopá, nikdo ho neoroubuje, nikdo s haluzí jeho ošklivých a žravých housenek a hojnost škodlivého hmyzu nesebírá; naopak, kde kdo větve mu olamuje a ostrými kameny metá do jeho koruny! Toť jen malé podobenství, malý obrázek dítky opuštěného a zanedbaného.

Všimněme si aspoň trochu těchto »maličkých«, jimž dostalo se do vínku snad jen kletby vlastních rodičů. Kriminální statistika předvádí nám obrazy přímo zdrcující. Roku 1903 bylo 5099 mladistvých trestanců, mladších než 18 roků, a v polepšovnicích bylo 895 chovanců, z nichž většina neodrostla ještě dětským kalhotkám, a přec i z nich již 40,5 procent bylo soudně trestáno. Roku 1905 stoupl počet mladistvých odsouzených zločinců ve věku 10—20

let na 6600, z nichž 2507 bylo úplně nuzných, 3910 žilo v poměrech chudobných a jen 183 bylo v poměrech dobrých. Z toho jest patrné, že opuštěnost a chudoba jsou příčinou spustlosti a zločinnosti mládeže naší.

A co se stane z těchto nešťastných tvorů? Co jiného, než jen metla rodné obce a kletba celé vlasti! Jen malý doklad: Professor Tellman v Bonnu v Německu pátral po potomcích jakés spustlé ženy Addy Jurkové. Veškerého potomstva jejího do dnešního dne jest 834 členů; professor Tellmann mohl zjistiti existenci pouze 709 z nich. Z těch bylo 106 narozeno mimo manželství, 142 bylo žebráků, 64 chovanci různých asylův a blázinců, 184 ženy staly se prostitutkami, 76 osob této nešťastné rodiny pro různé zločiny dostalo se do žaláře a 7 z nich stalo se vrahy. Za sedmdesát let měl stát s potomstvem jediné spustlé této ženy výloh přes pět milionů marek, t. j. přes šest milionů korun naší měny! A přece ohromná suma tato nemusela býti vyhozena, nemusela býti obětována na nešťastné zločiny, kdyby matce tohoto nešťastného potomstva v útlém věku jejím bylo dostalo se řádného vychování, kdyby v opuštěnosti její byla se jí ujala ruka pečlivá a obětavá a odvedla ji s cesty nepravosti na cestu ctnosti!

A kdo uchrání naši vlast českoslovanskou této hrozné metle? Kdo ujme se oněch padesát tisíc opuštěných a zanedbaných dětí našich, z nichž snad většina vyrůstá jen pro kriminály, polepšovny a káznice?

Ubožáků takových ujímá se nejmladší spolek na záchranu mládeže českoslovanské »Serafinské dílo lásky« se sídlem v Českých Budějovicích a dává je vychovávatí jednak v dobrých rodinách křesťanských a jednak v ústavech, zejména ve vlastním útulku v Červených Dvorcích na Šumavě v Čechách, a pak — hlavně děti moravské — v novém sirotčinci v Biskupicích u Hrotovic na Moravě. A jaké děti jsou tam?

Jen tři malé ukázky: Sotva založen byl spolek náš, byli jsme žádáni, abychom ujali se malých osifelych kuřátek v dětské podobě: čtyřleté Františky, šestileté Johanky a osmiletého Josefa, jimž maminka zemřela a otec dělník ve Knappově cihelně u Českých Budějovic skoro celou mzdu svoji propil v kořalce a když na večer malé dívky pláči hladem, tu pádná jeho pravice nejednou citelně svezle se po vyhublých jejich tvářičkách; malý Josef pak musí chodit žebrat a krást uhlí do blízkých nádražních skladišť — a běda mu, nepřinese-li, čeho přejí si alkoholem rozpálený otec!

V únoru r. 1909 posílá nás industrialní učitelka slč. Popplová ze Sušice v Čechách, abychom ujali se malé šestileté trpitelky, kterou umoriti chtěla vlastní matka její, aby zmocnila se pak malého peněžitého podílu, který zanechal děvčátku zemřelý otec jeho. »V posledním čase« — tak píše slč. Popplová — »dostoupila krutost nelidské matky vrcholu: stloukla dítě tak, že bolno se na ně podívati. Dítě odneseno do nemocnice, kde lékař zjistil těžká ublížení na těle. Děvčátko mělo zlomenou ruku, omrzlé nohy, hlavu a celé tělo jednu ránu a modřinu.« Celých pět měsíců léčeno bylo v sušické nemocnici a také ještě v útulku červeno-dvoreckém dlouho chodilo s obvázanou hlavou, nežli úplně zahojily se mu hluboké rány, zasazené vlastní matkou.

Brzy na to přišla žádost obecního úřadu ve Zbynicích, abychom ujali se dvou malých tamních občánků, šestiletého Františka a šletého Jozíška, a jako doporučení přiložen byl k žádosti hnanecový list obou hošíků s úředním razítkem »Schubs-Commissariat Budweis« a s dalšími razítky měst Horažďovic a Sušice. V žádosti se připomíná, že otec dítek, vdovec — je mravně zpustlý, práce se štítí, žebrá i krade, k témuž i malé synky svádí a několikrát již i s nimi přiveden byl postrkem do domovské obce. Hoši byli ve stavu tak zuboženém a měli na těle tolik zvířátek, že plných šest neděl musili pobýti v sušické nemocnici, než byli náležitě očištěni. Přičinili jsme se, aby nehodný otec zbaven byl práv otcovských a hošíkům soudně ustanoven byl zvláštní poručník. Nyní jsou s 36 jinými dětmi v našem útulku v Červených Dvorcích, kdež se jim daří dobře.

Takových ubožátek máme již 56. Leč co je proti oněm 50 tisícům česko-slovanských zanedbaných a opuštěných dětí, z nichž snad jsou mnohé ještě huře na tom, nežli děti právě jmenované!

Abychom zachránili mohli co nejvíce, vydáváme malý časopis pro dospělé »Serafinský přítel dítek« s dětskou přílohou »Dítko Mariánské« za roční předplatné 2 K 40 hal., jež věnuje se na výchovu dětí. Prvé číslo nového ročníku právě vyšlo, raďte se o ně přihlásiti.

Každá osada, obec, spolek a vůbec komunita, jež odebírá aspoň 50 výtisků našeho časopisu, má právo na úplné bezplatné přijetí a zaplacení nejméně jednoho dítky. Děti venkovské, vychovávány prakticky pro polní hospodářství — (jeť útulek náš zřízen v bývalé selské živnosti) — hochy městské, když byli vychodili školu, dáváme na řemeslo, děvčata na službu; ale všichni naši svěřenci zůstávají pod naším dozorem až do plnoletí anebo provdání, aby záchrana jejich byla trvalá a peníze na ně vynaložené nepřišly nazmar. Kéž jen vzbudí nám Bůh hojně dobrodincův a srdcí soucitných, abychom z oněch tisíců opuštěných a zanedbaných dětí českoslovanských zachránili mohli počet co možná největší!

Kdo jen trochu můžeš, napiš si korespondenční lístkem pro náš časopis a napiš nám zároveň adresy svých známých anebo ještě lépe: sám je získej za odběratele »Seraf. přítele dítek«, jenž pěknými a poutavými povídkami poskytne ti milou zábavu a svými články ušlechtilé poučení.

Adresa zní prostě: Serafinské dílo lásky v Českých Budějovicích, Hradební ul. 22.

Další stíny ruské revoluce.

Ted' mají naši soc. demokraté vhodnou příležitost k přemýšlení, na koho to vlastně platili, když sbírali příspěvky na ruske revolucionáře. Kšeft za kšeftem nyní leze jako bodavá sídla z revolucionářské příze, kterou dovedly židovské noviny tak oslnivou barvou natřít. Už to, že v Oděse za revoluce zřízena »demokratická« Černoňovská republika, které byli postaveni v čelo židovští kapitalisté, mohlo otevřítí dokonale oči každému, odkud vlastně vítr vane. Skandály, jimiž opředena osoba Gaponova, byly hromovou ranou. A jak veliký počet revolucionářů usvědčen z té nejšosáčtější ziskuchtivosti! Ti lidé, kteří štváli neuvědomělé davy proti vojenským bodákům, z valné části dali si platiti od vlády tučné obnosy za denuncování svedených revolucionářů. Mezi pohlavý revolucionářů bylo množství agentů-provokátorů a vládních vyzvědačů. Odporný kšeft, který páchali vůdcové, rozladil všechny ty, kteří při své naivnosti se domnívali, že krvaví sobci vlastně razí cestu lepší budoucnosti. Jakoby chamtiví Jidášové chtěli vůbec podporovati nějakou ideu dobrou!

Na hrabivost revolucionářských volavek ruská veřejnost tolik si zvykla, že samy zbytky revolucionářů podezřívají nové vůdce z nepoctivého nabývání majetku.

»Nár. Listy« dne 29. srpna sdělují, že jest podezříván Chrustalev-Nosarov (dlící pro bezpečnost v Paříži) ze zpronevěry 208 franků. Nosarov uveřejnil svou obranu v ruském »Novém Vremeni«, kde žaluje na revolucionářské kollegy. Prý Bělyj dostával jako vydavatel revolučního listku, vycházejícího v Paříži, od revolučních organizací podporu asi 6000 fr. Tak si chtěla redakce zajistiti spolehlivost vydavatele, který za nominální vydavatelstvo ještě si dával platiti měsíčně 200 fr. Ale Bělyj byl chytrák; těžil z důvěry redakce pro vlastní kapsu způsobem pokoutným, jak se jen dalo. Vyšlo na jevo, že Bělyj je tajným bursovním komisionářem, který na papírech s firmou časopisu posílal různým odběratelům vyzvání, aby hráli jeho prostřednictvím na burse; přitom Bělyj odpiral sčítovat s redakcí a přivedl bývalého redaktora Karského do takové situace, že ten skončil sebevraždou. Bělyj vedl zvláštní dozor nad svými spolupracovníky, dokonce otvíral jich psaní. Tehdy redaktoři rozhodli se rozejít se s chytrým Arménem a založit proti němu nový list. Bělyj pomáhal si v nové situaci klevetami a rozšiřoval ve sta-

rém časopise »Pafizský Věstník« zprávy o domnělé zpronevěře peněz bývalými redaktory. Redaktoři na svou obranu odvolali se k francouzskému soudu. Tam se provali kšeftovní machry jistě způsobem odstrašujícím.

A »Nár. Listy« pokračují: »Tragický zápas proměnil se na konec v žalostnou frašku, vlastně detektivní drama. — Mravní úspěch ruských revolucionářů klesl strašně nízký. . . . Ruský tisk se sice už značně uvolnil, takže se o revolučním hnutí píše dost otevřeně, . . . ale zároveň celá ta historie tak se zapletla, že těžko bude rozsuzovat, kdo je vinen a kdo nevinen. Temné osoby pronikly celé hnutí, které svou politickou neprozíravost dokumentovalo ještě v r. 1905, když na vyhlášení konstituce odpovíděly revoluci moskevskou. V době, kdy bylo třeba naplat všechny síly, aby bylo udrženo a v život uvedeno to, co manifest 17. října sliboval, v Moskvě rozhořela se revoluce, revoluce špatně organizovaná, naprosto nepočítající s možnostmi nynějšího vojska, a tato revoluce dala příležitost zaleknuté reakci, aby se vzpamatovala a zkusila svou sílu. . . . Je třeba mluvit s účastníky tohoto hnutí, slyšet jejich řeči o slepé důvěře v nejnemožnější báchorky, v jejich neschopnost podívat se zdravým rozumem na vlastní síly, abychom pochopili, jak nerozvážně šli do boje tyto nadšenci, hodní lepší účasti. Celý průběh připomíná účast Bakuninovu při pražském povstání r. 1848, který se stejnou lehkomyšlností dával se unášet lichými nadějemi o síle povstalců a zahraniční pomoci. Psychologie ruského revolucionáře za těch 60 let se skoro nezměnila. Jen že se tu více přihlásily k činnosti prodejné živly, že zde kalili vodu i četní židovští účastníci, kteří svým úzkoprsým nacionálně-židovským egoismem pokazili mnoho i tam, kde ještě nejlepší naděje nezkazila provokatérská činnost jejich soudruhů. . . . I na ruskou revoluci platí slova našeho Havlíčka, že pokrok děje se nejlépe na cestě rozumové a bez násilí.«

Denis praví, že jenom spravedlivé revoluce bývají vítězné. Jak mohla však zvítěziti revoluce, která fanatizovala lid naprosto neuvědomělý, olupovala dělníky o existenci, aby si plnili chytřejší pokrokaři kapsy? Národním hnutím revoluce nebyla. Bacil rozkladný podařilo se vočkovati výhradně ve velikých městech průmyslových, kde žily spousty cizinců. Největší část skutečného ruského národa nechťela o revoluci slyšet, a přece suroví pumaři vtírali se všemu lidu ruskému za vládců a to pod pláštíkem — demokracie. Kdyby se byli muži poddali samozvaným poručíkům, byli by způsobili přerod stávajícího absolutismu v hotovou bezohlednou tyranii, která by byla surově potlačovala každé svobodnější hnutí lidí pokojných, konservativních. Nastaly by tam horší doby pro konservativnější obyvatelstvo, než jaké vidíme v Portugalsku.

Proč se jenom nechce židům podněcovati revoluci v Turecku, kde jsou přece útlaky stokrát horší než v Rusku? Kde z toho nekouká veliký kšeft pro samé semity, tam toto přihlížejí k nejhoršímu karabáčnictví zcela lhostejně. A pak! Proč jenom židovští kapitalisté obětovali tak obrovské sumy na zakoupení zbraní pro ruské revolucionáře? Snad proto, aby pomocí revolučních sociálních demokratů oslabili kapitalismus, aby pomohli lidu k většímu příjmu? Takové domněnce musí se každý zasmát. Nenčí Portugalsko a Francie křiklavými doklady, komu vlastně prospělo nejvíce třídní a proticírkevní štvání?

A u nás v Čechách při volbách scény přímo humoristické. Bohatí židé běhali jako s keserem, agitovali, dopisovali, platili — aby byl zvolen soc. demokrat proti sedláku nebo proti otevřenému kandidátovi živnostnictva a obchodnictva. To snad proto, aby žid. majetek utrpěl nějakou újmu? Tomu by nejvýš dovedl uvěřiti ještě některý soc. demokrat, celý zmámený od četných demagogů. Nikdy tomu však neuvěří člověk rozumný.

Ačkoli i nejnovější doba markantně dokazuje, k jakým zhoubám a zmatkům vede revoluce, placenými demagogům přece jenom stále se daří. Ale že by zavedli náš lid tak daleko, jako se stalo v Rusku, ať na to nepočítají! Lidé, kteří měli v ústech stále pokrok, hnali do boje za »pokrok« občany, kteří dle jejich vlastního soudu byli velice neuvědomělí! Byla to ironie přímo krvavá. U nás však tak daleko si ještě netroufají. A proč? Protože se právě obávají, jaký rázný protest by sklidili právě od širokých vrstev uvědomělých.

Obrana.

Také assimilace. Krátká, ale výmluvná zpráva novinářská: »Židé v polských zemích od té doby, co v nich sionism budí vlastní vědomí národní, odpadávají od národnosti polské, k níž se dotud přiznávali.

Lvovský »Goniec« zaznamenává passus, napsaný dvěma židy z království, Baumholzem z Varšavy a Kornfeldem z Lodi, v článku, uveřejněném v »Marienbader Zeitungu«: »Klamem je

tvrditi, že jest jakási Polsko s jednotným národem polským. Polsko není dnes už zemí výlučně polskou, nýbrž polsko-židovskou a takovým zůstatí musí navždy, ať Poláci chtějí nebo nechťejí.«

Patrně, jak židé odhazují masku všude tam, kde je to národohospodářsky nepoškozuje. Na př. ve Varšavě již dříve promluvili si k Polákům z plných plic. A není divu. Přikazuje-li se každému láska k vlastní národnosti, má snad žid tu privilej, že odnárodnění jeho se pokládá za ctnost? Polacký pravil, že kdyby pocházel i z cikánského rodu, ještě by se za svou národnost nestyděl. A tolik židů má svou rázovitost národní odhazovati jako přítěžující balast? Jak se říká Čechům vídeňským, kteří se assimilují živlu vládnoucímu? A to i těm, kteří tak činí z velikých existenčních nesnází? Ale u židů by mělo renegátství platiti za nejkrásnější vlastnost. A typ židovský přece na příklad typu polskému jest daleko vzdálenější než typ ruský nebo německý.

Proto nemá nikdo židy k assimilaci nutit ani příliš lákati, protože přes všechny pracně sháněné »důkazy«, že židé zvláštním národem nejsou, pravda se zatušovatí nedá. Jestliže se má i k židům zachovati snášlivost, jest to příkaz nutné humanity. Ale kdo dokazuje vlastenectví tím, že vykopává z národa statisíce katolických Slováku, Hanáku, Valachů a při tom kleká před židy »assimilovanými« i neassimilovanými, obrátí pojem lásky k národnosti na ruby. Takový má otevřeně říci, komu vlastně chce sloužiti a že zájmy národnostní jsou u něho pojmem zcela podřízeným. Lvov, Lodž, Varšava promluvily zcela správně. I kdyby se zdály někde celé čety židovstva důkladně asimilované, jakmile běží o souvěrce jiné národnosti, hned ukáže se Israel jednolitým tělesem národním proti všem národnostem jiným. Výjimky jsou velice řídké.

»Ale ta solidarita se projevuje z důvodů náboženských, nikoli národnostních«, hájí se moderní žid. Tak! Odpověď na to jest jednoduchá: »Proč najednou i moderní pokrokový žid tolik se zastává víry svého lidu, když s ostřím namířeným hlavně proti církvi naší volá do boje proti dosa-
vadnímu církevnictví? Protestuje proti zpátečnictví aspoň potud, pokud protestem může zasáhnouti katolicismus. A v církevnictví židovském není zpátečnictví žádné? Již povrchní přehledka Starého a Nového Zákona a Talmudu přesvědčí každého nestranného kritika, které z obou náboženství jest pokrokovější, které jest pro celé lidstvo přijatelnější a — které svým užším, nacionálním obzorem může vyhověti poněkud pouze národu jedinému. Jak může důsledný žid býti členem všesvětové ligy »Volné Myšlenky«, jak může orthodoxní vyznavač Talmudu hlásat, že na př. Italům a Španělům chce přinést větší oběti než jejich pokrevní pohlaví, to ať rozluští Ben Akiba; jiný toho nedokáže. Talmud činí tak přesná rozhraničení mezi židovstvem a národy, že by bylo přední povinností židů volajících po assimilaci, aby podrobili talmudistické zásady nejbedlivější kritice; příslušné názory nejsou totiž jen pro pouhé vytištění na papír, ale pro život — a dávají direktivu k úplné emancipaci.

Jestliže tedy židům, kteří slibují assimilaci, jest naše víra trnem v oku, ačkoli tato chce spojití všechny národy, měli by napřed přemýšlet hluboce a logicky, zda právě talmudistické náboženství není velikou překážkou všesvětového sbratření; stavi-li se do nejpřísnější soudcovské pósy nad »nesnášlivým katolicismem«, měli by napřed přinést světlé vysvědčení, že ve vlastním táboře nacionálně-náboženskou izolaci na prach drtí. Pak by se teprve mohli stavěti v čelo některého všesvětového sbratření, pak by k tomu měli právo.

Ale jaká jest skutečnost? Vystoupí demagog, který se odváží docela tvrditi, že Kristus neexistoval, že křesťanské názory vyznávají jenom duše zmrzačené. A žid nadšeně tleská. — Kdyby však řečník katolický odvážil se pouze citovati doslovně něco z Talmudu, týž žid vyskočí, jakoby ho uštknul a protestuje proti »vlázení náboženství do veřejnosti a do politiky.« A pak žádejte upřímnou assimilaci od lidí, kteří jiným knihy stále listují, všechny stránky jejich ukazují veřejnosti, drží prst na listech, na které stíklí kaňky, ale svou knihu svázanou do uzlíčku zavrou na deset zámků do synagogy! Ovšem do židovských hlav jsou vštípeny talmudistické názory i při té veliké opatrnosti zrovna tak, jako si vštepuje do myslí zásady svého náboženství křesťan. Ale jen aby širší veřejnost mnoho o židovských principech nevěděla!

Taková pštrosí politika jest přirozeně podezřelá a vzbuzuje někdy zbytečné domněnky horší, než zaslouží. Vždyť v samém Talmudu jsou i některá velmi bystrá poučení; ale celkový ráz jest assimilaci naprosto nepřívznivý. Dle toho také se přede praktická nit assimilace.

A přece pokrokaři této vědomě izolované společnosti se klaní, jakoby nesla národním právům našim v dlaní stokrát větší podporu než katolický Hanák. Vidí germanisaci židů sionistických, ale raději nechají na ně hubovat některé židovské jednotlivce, než by se ozvali sami. A který žid se představuje našemu národu jako asimilovaný, nad

tím jásá jako nad nejctihodnějším hrdinou. Leč obětavé Riegry, Hlinky, Plaché zrádcoři bouřlivě, jakmile tito pronesou něco na obranu svého náboženského přesvědčení.

A co ta assimilace může v praxi znamenati, jestliže emancipovaný žid platí na synagogu se vši horlivostí, ať si každý domyslí. Představuje se nám hotový div světa: celé davy židů veřejně tvrdí, že nepatří k zvláštnímu národu a — že stfásly náboženské předsudky; ale přece židy zůstávají, o své pokrevence se v přední řadě starají. Pod jakými tedy titulem tak činí, nepřekáží-li jim ani »náboženské předsudky« ani zvláštní národnost milovati více Čecha nežli talmudistického žida německého? Polští židé pověděli kus pravdy, ale pokrokaři z toho nikde důsledku nevyvodí. Sluha totiž nebude komandovati pána.

Politický přehled.

Kníže Thun v práci. Místodržitel království českého kníže František Thun 26. srpna dlel ve Vídni, kde konferoval s ministerským předsedou bar. Gautschem, aby jej informoval o poměrech v Čechách dříve, než sdělí celý plán svůj panovníkovi. Kníže Thun přijel 30. srpna do Išlu, kdež byl 31. srpna přijat císařem a králem v audienci. Audience tato jest konverzací k novému vyjednávání o dohodu obou národů v království Českém. Od zdaru či nezdaru této dohody závisí tentokráte velmi mnoho. Kníže Thun prý doufá ve zdar svého jednání.

Němci stále při chuti. Ve »Freie Presse« prohlašuje nepodepsaný »vůdčí politik« německý, že Němci chtějí mír — ale za podmínek již známých. t. j. dostane-li se jim naprosté národní autonomie v ohledu správním a kulturním. Dále žádají, aby vyrovnací komise byla permanentní, ale zároveň, aby jí byl určen i čas, kdy má býti se svou prací hotova. Zároveň si přejí, aby stanoveno bylo junktim mezi předlohami vyrovnacími a finančními. Těchto prý ani tentokráte nepropustí z obstrukce.

Agrárníci o vyrovnání. O »agrárním dni« v Praze na výstavišti 28. srpna pravil posl. Hybš, že se agrárníci sice zúčastní vyrovnacích porad, »ale s plnou volností«. Nic prý se nezměnilo, systém zůstal, jen místo bezohledného Bienenrtha přišel ohebný Gautsch. Posl. Sedlák prohlásil, že »nemusíme s vyrovnáním spěchat«. Jest viděti, že »největší« česká strana s velkou volností a bezstarostností připravuje se na vyrovnací konference.

Otázka dovozu argentinského masa. Vyjednávání rakouské vlády s uherskou v otázce dovozu argentinského masa jest definitivně skončeno. Vyjednávání se rozbilo o značné požadavky uherské vlády, které rakouská vláda prohlásila za naprosto nepřijatelné. Není naděje, že by vyjednávání opět brzy bylo zahájeno, poněvadž uherská vláda žádá bezpodmínečné přijetí svého požadavku stran přípojky na t. zv. annabergskou dráhu. Tento požadavek jest ovšem rakouskou vládou zvlášť odbyt, poněvadž by znamenal těžkou ránu pro rakouskou tarifní politiku. — 25. srpna dostavil se k bar. Gautschovi vídeňský starosta dr. Neumayer se svými náměstky a četnými městskými rady a odevzdal petici města Vídně. Vláda deputaci slíbila, že učiní jistě kroky na zmírnění nouze o maso, třeba se hned.

Trialism v Rakousku? Ruský polovládní list »Nov. Vrem.« rozepisuje se opět o trialismu v Rakousku a prohlašuje, že otázka ta jest podporována následníkem trůnu, by tak byli získáni balkánští Slované pro velké Rakousko. Spor Uherska s Rakouskem skončí prý tím, že z Bosny, Chorvatska a Dalmacie utvořen bude nový státoprávní celek.

Jiný vítr v Uhrách? Uherský ministr vyučování hr. Zichy nařídil, aby slovenčina stala se povinným vyučovacím předmětem na učitelských ústavech v krajích slovenských. Praví se, že také na středních školách vejde toto nařízení v platnost. —

Obstrukce v Uhrách proti branné předloze již dva měsíce trvá, ale výsledků nijakých neviděti. Obstrukce nesetkává se se souhlasem v národě, a projevy proti ní množí se den za dnem. Také Rumuni na schůzi v Sibini prohlásili se proti obstrukci. Ostatně ani mezi obstrukčními stranami není shody, neboť došlo právě mezi Košutem a Justhem k roztržce pro stanovisko Košutovo k rovnému právu hlasovacími. Jisto jest, že obstrukce cíle svého nedosáhne; ztratila oporu těch mass, jimž rovné volební právo nebylo heslem, nýbrž skutečným požadavkem.

Nový prezident v Portugalsku. Presidenty republiky portugalské mermomocí chtěli býti ministři Braga a Machado a velmistř zednářů Lima. Tito kandidáti předstihovali jeden druhého v agitaci, takže na konec ujal se mezi nimi heslo: když já ne, tak ani vy druzí ne! Proto zvolen presidentem jako kompromisní kandidát 75letý Arriaga 121 hlasy proti 86 Machadovým. Nový president nebyl nikdy příliš politicky činným, byl však vždy stoupencem republikánských snah. Býval advokátem a professorem na universitě a také učitelem

angličtiny zavražděného krále. Presidentem jest zvolen na 4 léta, platu bude míti 90.000 K a 30.000 K na reprezentaci.

Napětí mezi Francií a Německem se zmírňuje. Hlavní nesnáze jsou prý překonány. Nové návrhy francouzské vlády neoznačuje Německo za nepřijatelné. Ale podle všeho potrvá vyjednávání ještě dlouho.

Vzpouza v norském vojsku. V garnisoně stenkjerské vypukla vzpoura ve vojsku. Jeden voják byl odsouzen k dvoudennímu vězení, poněvadž na pochodiu ztrauil či snad odhodil některé části vyzbroje. Když odsouzení to vešlo ve známost, tu 500 vojáků — v garnisoně je 1800 mužů — ve sražených řadách a s nasazeným bajonetem vyšlo na cvičiště. Nesli prapor s nápisem: »Ve jménu spravedlnosti žádáme o propuštění odsouzeného.« Vzbouřenci přepadli vězeňskou stráž a sbili ji. Vnikli do vězení, vypustili odsouzeného a zavedli ho zpět do kasárny. Ztýrali i podplukovníka, který je varoval před následky jejich jednání.

JÍŽ VYŠEL

kapesní kalendář na rok 1912

Křesťanský organisátor

Kalendář obsahuje velice poučné články politické, vzdělávací, praktické pomůcky, zákony, a vše od našich pracovníků, jako: vsdp. Dra Šulce, vsdp. Dr. Fr. Reyla, pp.: Fr. Šupky, J. Hradeckého. Předčí svým pestrým obsahem veškeré kalendáře dřívější.

Podobizny jsou tu: J. Eminence kardinála Skrbenského a vsdp. Dra Horského.

Vázan jest elegantně v celoplátně.

Cena 70 hal. při hromadných objednávkách. Jednotlivý 80 hal., poštou 90 hal. Na jednotlivý může se zaslati obnos i ve známkách.

Žádáme, by objednávky čteny byly co nejdříve a každý závčas si kalendář zaopatlit.

Objednávky přijímá JOSEF POLÁK v Hradci Králové, Adalbertinum, redakce tohoto listu neb Biskupská knihovna v Hradci Králové.

Křesťan. sociální

zpěvník

má míti každý křesťan, to iál. Obsahuje veškeré křesť. soc.ál. písně české, Oralské a národní. Cena výrobní bez dat.vneho 34 h., a kusové vázaný 64 hal.

objednat lze za hotové u J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Zprávy organisáč. a spolkové.

Nový Hradec Králové. Katolická jednota pořádala v neděli dne 27. srpna v zahradě hostince pana Vosáhly koncert, který se vydařil nad očekávání dobře. Návštěva byla velmi četná, přes 150 účastníků přišlo, též z Hradce Král., z Opatovic, ze Střebse, Záměcku. Zábava byla srdečně veselá, již hlavně oživovala dobře se-stavená, panem ředitelem kůru řízená kapela. Hudebníci hráli pěkně a dlouho. Pro zábavu byly losy, koulení v kuželky o ceny atd. Katolická jednota děkuje všem účastníkům za účastenství na koncertu, a též všem, kteří ku zdaru této zábavy jakýmkoliv způsobem přispěli, zvláště členům výboru pp. Dvorskému, Franckovi, Hemelíkovi, Hrušovi a Studenému, buďž na tomto místě opět nejsrdečnější dík vysloven. Další činnosti »Zdať Bůh!«

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulevé do pařenišťat, jakož i stavební za ceny nejlevnější. — Výborný termoz. tmel sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici železniční franko. — Sklady tabulevého skla.

K. V. Skuherský, c. k. dvorní dodavatel Hradec Králové, výhradně v továrně.

Zprávy místní a z kraje.

Zápis žactva na obecných a měšťanských školách v Hradci Králové koná se dne 12., 13. a 14. září 1911 od 9.—12. hod. dopol. a od 2.—4. hod. odpoledne. Na školách měšťanských ustanoveny jsou prvé dva dni zápisu (v úterý a ve středu) pro žactvo domácí, třetí den (ve čtvrtek) pro žactvo cizí. K zápisu přicházejí žáci i zá-

kyňe se svými rodiči, nebo jejich zástupci a prokáží se posledními vysvědčeními školními a vysvědčeními očkovačím, po případě i vysvědčeními lékařským, mají-li býti osvobozeni od zpěvu, kreslení, tělocviku, ženských prací ručních, aneb od prací ve školní zahradě. Při zápisu udati jest jméno a příjmení, rodná data, náboženské vyznání, příslušnost domovskou, předchozí vzdělání a nynější bydliště dítěte; jméno, stav a bydliště (číslo domu) otce, neb zodpovědného pěstouna; zemřel-li otec, jméno, stav a bydliště matky i poručníka a poručenského úřadu (okresního soudu); u dětí, které jsou ubytovány mimo dům otcovský, též jméno, stav a bydliště stravovatelovo. Dítka, kterým není ještě plných 6 roků, přijímají se pouze s povolením místní školní rady, pokud jest v učebnách dostatek místa. — Přijímací a jiné zkoušky, řádem školním předepsané, konají se v pátek dne 15. září od 9 hodin dopoledne. Nový školní rok počne službami Božími v sobotu dne 16. září o 8. hodině ranní.

Představenstvo Nemocenské pokladny soukromých úředníků politického okresu Královéhradeckého, zapsané pokladny pomocné se sídlem v Hradci Králové, zvolilo: 1. za předsedu pana Jaroslava Červeného, továrníka, presidenta Záložního úvěrního ústavu atd., v Hradci Králové, 2. za místopředsedu pana Václava Mudru, disponenta firmy F. V. Fiala, Hradec Králové II., 3. za pokladníka pana Václava Morávka, ředitele pivovaru v Hradci Králové, 4. za zapisovatele pana Karla Rudolfa, účetního firmy A. Havlík a syn, Kukleny. Za správce pokladny zvolen pan Arnulf Kochlöffel, inspektor Zemské úřadovny I. Všeobecného pensijního ústavu pro zřizence v Hradci Králové, jenž prohlásil, že všechny práce pro pokladnu konati bude úplně zdarma. Za úřednici pokladny ustanovena slečna Julie Bergmanová, jež prozatímne řídí v Červeného třídě č. 388. — Představenstvo zároveň žádá ct. firmy i pojišťovny, by veškeren styk s pokladnou děl se výhradně poštou; veškeré platy i výplaty dítí se budou prostřednictvím poštovní spojitelný. — Vzato s potěšením na vědomí, že přihlášky tak čínně docházejí, důsledkem čehož jak existence, tak i prosperita pokladny jest zabezpečena.

Vyhláška o stipendiu. Z dotace pro podporu dorostu při řemesle kovářském a kolářském udělí okresní výbor jedno uprázdněné učňovské stipendium v obnosu 50 K. Stipendium udělí se na dobu učňovskou a bude se po dobu tuto každoročně ukládati na vkladní knížku Spořitelny Královéhradecké a vyplatí se i se vzrostlými úroky teprve za dva roky po vyučení, předpokládaje, že stipendista, stav se tovaryšem, zůstane i po tyto dva roky u mistrů svého řemesla v zastupitelském okrese Královéhradeckém. Od této podmínky upustí se, orokáže-li tovaryš, že po vyučení umístění v okresu naléztí nemohl. Ti, kdož učení kovářskému neb kolářskému věnovati se a o stipendium ucházeti se chtějí, nechť podají podepsanému okresnímu výboru žádost doloženou: a) křesťním (rodným) listem, b) domovským listem, c) vysvědčením nemajetnosti s udáním, kterému řemeslu žadatel chce se věnovati. — Okresní výbor v Hradci Králové, dne 25. srpna 1911. Okresní starosta: Hynek Srdínko v. r.

Konečně vydatnější dešť po tak dlouhém suchu! V noci na 31. srpna kolem 3. hodiny spustil se dešť, který trval kratší chvíli. Pak přišlo dosti vydatně od 5 hodin až přes sedmou. Celá příroda okřála; co zmrálo, znovu se vzpružilo. Dešť přišel velmi pozdě a bude potřeba, aby se zase brzy opakoval. Ale pro přítomný okamžik jest jeho ekonomický význam veliký.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové upozorňuje P. T. pány živnostníky, kteří si dosud nevyzvedli rozpočty k soutěži na práce truhlářské, natěračské a zámečnické, aby tak učinili v místnostech ústavu.

Zápis žáků do I. třídy c. k. reálky v Hradci Králové bude se konati po prázdninách v sobotu dne 16. září t. r. od 8. do půl 10. hod. dopoledne v ředitelně ústavu; zkoušky přijímací odbývají se hned po zápisu. — Žáci ze škol měšťanských přihláš se k zápisu v pátek, dne 15. září od 8.—10. hod. dopol.; hned po přihlášce bude každý žák zkoušen (ze všech předmětů tříd předcházejících). — Zápis nových žáků z jiných veřejných škol středních dítí se bude v sobotu dne 16. září od 10.—12. hod. dopol. v ředitelně. — Blíží zprávy oznámeny jsou na následní tabuli v budově ústavu.

Loznice nad Pop. Myslíli jsme, že kostel jest vystavěn pro věčici a k vůli pobožnosti; vždyť sami pokrokaři napomínají otcovsky, aby se kostelů nezneužívalo k účelům světským. Ale titěž poručníci v praxi dělají jinak. Proč jenom dne 26. a 28. srpna tam byl masarykovský professor s jednou pokrokovou dámou? Aby se modlili? I nikoliv. Vešel tam v plném proudu humoru, pohrával si s kloboukem, který držel fešácky vzadu, usmíval se jako při divadle; emancipovaní tito návštěvníci při hlavních částech mše svaté setrvali v téže posici, jakoby nejvýš kolem letěl motýl. Proč jenom tedy ta návštěva? Snad dle příkladu patriarchy Masaryka šel hledat Boha? To se nijak nezdálo — a taky sám Masaryk má mínění, že by jeho stoupenci v našich chrámech Boha nenalezli. Proč tedy nešel zahnat nudu jinam? Lidé pak venku hlasitě hubovali, jak ležérně si vede v kostele muž, který se domohl chlebička jedině pomocí »černé mrtvé ruky«. Doufáme, že ti z katolíků, kteří až příliš uctivě posud tomu pánovi nadměrnou přítulnost věnovali, buď ho napomenou nebo pjdou raději dále, aby mu nepřekáželi. — Pozorovatelé loznického »pokroku a osvěty«.

Zemřel dne 26. srpna po delším utrpení v Kladruzech vldp. farář Václav Vostřel. Narodil se r. 1871 v Litomyšli, vysv. r. 1893. Pohřeb konal se ve středu. R. l. p.

Třebechovice. Tak máme u nás šťastně po té Fido-vačce — e, vlastně po národní Veselici. Barnumská reklama mimořádnou cestou vzbouřila širé okolí a popletla hlavu nejen mladým, ale i starším, že se ochotně hodili do cikánského manduru. Jáčku, byla to ale cikánsko-sokolská paráda! Poněvadž časté cikánské — v našem okolí krádeže, loupeže a vraždy mají velice silný zvuk, proto se musí vše, co je cikánského, popularisovati. Který občan aneb která společnost (i do soukromého bytu vlezla drzost) přišla s nimi do vnuce-ného styku, každý užasl a byl rád, když se jich zbavil. V skrovné zprávičce praví aranžéři slavnosti v Ra-tiboru, že Veselice po stránce mravní i hmotné byla ko-runována zdarem. Pravíme: Atentát na kapsy byl zna-menitý, pravda, ale o stránce mravní lépe pomlčeti. — Starodávny »Bubeníček«, to jest společná školní slavnost všech dětí, rodičů a přátel, konaná v některý vhodný všední prázdninový den, náleží již minulosti. Nyní z příčin sokolsko-agitačních musí se konati něco modernějšího »Dětský den«, t. j. slavnost pro určité děti z bohatších rodin, které musí při nejmenším míti sokolský kroj nebo úhlavý národní ústroj anebo za pe-níze vypůjčenou aspoň jeho karikaturu za tři koruny. Jistě procento i chudších rodičů kroj (vem kde vem) dítkám svým porídí, i kdyby při tom měly děti jejich požívatí jistých dobrodíní estatních spoluobčanův. Je-nom ona kategorie nejméněších dětí, ta je odsouzena smutnými očky pozorovati bohatší své spoludruhy a spoludružky, mňoutiti se a teskniti a jenom obstarávati úlohu měničenných statistik. Takhle pod heslem rovnos-ti a demokratismu pěstuje se moderní radost ze ži-vota. My ze starších generací až do pozdního stáří zachováme si radostnou vzpomínku na společnou škol-ní slavnost, na »Bubeníček« i na tehdejší její školské pořadatele. Většina nynějších školních dětí vsak z nynějších »Dětských dnů« a různých »Veselí« odnáší vzpomínku trpkou. A moment pedagogický? O tom ško-da řeči.

Do Třebechovic pod Orebem. V pátek 18. srpna konána u nás oslava císařových narozenin. Pokrokař-ský učitel B. vsedl do poslední lavice, z čista jasna vy-táhl psací potřeby a za zpívané mše svaté docela le-žérně dal se do psaní. Nebylo by lépe, pane učitelé, aby-ste raději zůstal doma a nedával alespoň ostatnímu vě-řícímu lidu podivný příklad? Jestliže vás k tomu psaní vedlo »přesvědčení«, nic bychom nenamítali, kdybyste si byl psal cokoli — doma. Ale, kdo jde na dozor, kdo má děti v kstele věsti k příslušnému chování, má sám napřed zachovati povinnost. Nikdo vám »přesvědčení« nebere; ale nemusí každý se hlásiti k úřadu, který jeho přesvědčení neodpovídá. Zatím snad toto stačí. Jinak si zjednáme nápravu cestu jinou.

Tragická smrt prof. Stejskala, jeho choti a syna. Hroz-ná katastrofa stihla na cestách v Bavorsku váženou rodinu pana Jana Stejskala, professora na c. k. státní průmyslové škole v Pardubicích. Při zutivé bouři ubí-ral se pan Jan Stejskal se svoji chotí a 14letým synem těsně vedle sebe pod deštníkem od jezera Chiemského do blízkého hotelu. Za bouřivého burácení větru za-sažení byli všichni tři větvením velikého dubu, vyvráce-ného větrnou smutí, a na místě všichni tři zabiti. Te-prve druhý den nalčení m jako chladné mrtvoly. Zprá-va o hrozném neštěstí způsobila v Pardubicích s ne-šťastnými holetnými souci a hotové zděšení. Byli pan professor Stejskal v celé pardubické veřejnosti znám pro svoji ušlechtilou povahu a horlivou i blahodárnou činnost ve veřejném životě. Byl to jeden z těch vzác-ných lidí, kteří se nesadí za svoje náboženské pře-svědčení, muž, který vzorným způsobem plnil všechny povinnosti svého náboženství, takže i v tomto směru byl všem vzácným příkladem. Ve výboru spolku pro vystavění děkanského kostela v Pardubicích získal si cenných zřeluh. Pan prof. Stejskal byl stár 45 roků. Zanechává po sobě nešťastnou dceru ve stáří 18 let. Mrtvoly všech tří nebohých převezeny byly z Bavor do Libně u Prahy, kdež byly v neděli za bolestného rozechvění a usedavého pláče všech přítomných po-litřeny. Odpočítež v pokoji, ušlechtilé a zbožné duše! Bůh vám buďž odplatitelem!

Nejlepší lidé v Pardubicích. »Osvěta Lidu« nedávno pod čarou líčila jeptišky jako ošetřovatelky nemocných. To se rozumí, že podle pokrokařského názoru; nestojí za nic. Za to pokrokařští lékaři a světské ošetřovatelky, které si už dají něco libiti, jsou ti nejlepší lidé, hotoví andělé, pravý ideál už proto, že jsou to pokrokaři. V minulých dnech přišel také jeden z těch nejlepších lidí na telegrafní úřad v Pardubicích, ale tam se tak zapo-mněl (mysle, že má před sebou jeptišky), že nadal bez příčiny slečnám tam zaměstnaným. Ale slečny si nedaly neslušné chování pokrokařského inteligenta libiti, roz-tomilého nápa zažalovaly a rozsudek u c. k. okr. soudu v Pardubicích vyzněl na jeden den do vězení anebo 50 K pokuty. »Osvěta Lidu« o tom nepsala nic. Což »Osv. Lidu« nezná pokrokaře tolik vynikajícího? No — koneč-ně tak daleko přece jenom nezašel ve své nadutosti ja-ko dr. Lhota. A kdyby zašel, ozval by se sice Hajnův list přece, ale — na jeho obranu. Známe tu pokrokař-skou humanitu až příliš dobře.

Kostelní zloděj. V krátké době již po třetí vloupal se neznámý zloděj do děk. kostela v Pardubicích a vy-kradl zde pokladničky. V právě minulých dnech byl zloděj už trochu smilejší, neboť, vzav žebřík za hlav-ním oltářem uložený, dostal se po něm na kazatelnu a odtud, vypáčiv zámek u dveří vedoucích do sakristie, přišel ku skříním a zásuvkám, které všechny otevřel, věci zde uložené rozhlázel, prohrabal a peníze v obno-su asi 14 K sebral. Zloděj dostal se do kostela oknem k

děkanství obrácením. Jdu bos po zdi vedoucí k samému oknu, u něhož jednu tabulku obratně vysadil, aniž by ji rozbil, vedle na zeď položil a otvorem se spustil do lodi chrámové. Pácidlem vyvrátil nejprve pokladničky, v kterých náhodou byla jen nepatrná částka, při čemž si svítil svíčkou vzatou s oltáře. Na to přes kazatelnu vnikl do sakristie. Nápadná znalost všeho zařízení v kostele, zvláště to, že zloděj věděl i o žebříku za oltářem, nasvědčuje tomu, že to byl člověk, který v sakristii často býval. Obratnost v páčení a otvírání jakýchkoli zámků nasvědčuje neobyčejné zlodějské rafinovanosti aneb tomu, že zloděj rozumí zámečnictví. Dle všech okolností zůstává zloděj buď v Pardubicích aneb v nejbližší okolí, odkud občas vychází na inspekci i vzdálenějších kostelů v okolí. Není tomu dávno, co vloupal se do filiálního kostela v Pardubicích. Podívno jest, že policejní hlídka, která v noci v okolí chrámovém obchází, ničeho nápadného nezpozorovala, ač zloděj při světle svíčky jistě hodinu na práci své trval.

Kratonohy. Splašenými koňmi byl v našem dvoře přejet čeledín dobovenického velkostatku Brynda a v krátkce na to zemřel. Pohřben byl 30. srpna a oplakáván vdovou i četnou rodinou.

Roudnice u Libčan. V pondělí 28. srpna pohřben u nás vážený rolník výměnkář pan Damián Zeman. Byl vážen pro svou rozšářnost, zbožnost i dobročinnost. Dokud mu zdraví sloužilo, několikrát v týdnu spěchal do chrámu uctít svého Spasitele v N. S. O. Veliké účastenství nejen z Roudnice ale i z osad sousedních na jeho pohřbu a upřímná slova dp farářem libčanským nad rovem jeho pronesená byla mu poslední pozemskou poctou. Odpočívaj v pokoji.

Kutnohorský. V neděli 27. srpna odbyvala se v Lorcí slavnost křesť. sociální mládeže. Dopadla znamenitě. Účastenství bylo ohromné. Úvodní článek »Podvysockých Listů« tučným písmem na slavnost upozornil a tak nejlepší reklamou slavnosti posloužil. Jen že takovou reklamu, jak šel jeden hlas po Lorcí, dělají pouze nejštvavější listy německé Čechům v Liberci, Jihlavě, Znojme, Vidni atd., když Češi nějakou slavnost pořádají. Pusté štvání »Podvysockých Listů« budilo odpor i u nejváženějších občanů kutnohorských, kteří je odsuzovali. Jen tak, páni, kopejte do nás a štvěte surově dále; jistě se to na vás vymstí! My těch kopanců začínáme mít dost! To je vaše svobodomyšlnost? Co dopřáváte každé straně jiné, máte dopřati i straně, která nestojí právě pod vašim komandem. Germanisace na všech stranách, poslední zbytky toho, co za Gautsche a Badenho jsme dobyli, nám po kusech berou, a místo, abychom všichni proti společnému nepříteli se postavili, svůj vztek obracíte proti těm, kteří jsou, ne-li lepšími, tedy aspoň takovými vlastenci, jako vy. Opravdu, »Podvysocké Listy« prokázaly nejen velkou službu slavnosti, ale prokázaly ještě větší službu hnutí křesťansko sociálnímu. Ony probudily liknavé, otevřely oči těm, kteří ještě věřili v husitskou svobodomyšlnost a nadchly ty, kdož to »uvitání« četli, ku další intenzivní práci. To bylo mínění všeobecné na lorecké slavnosti, která se velmi dobře zdařila a i těm se líbila, kteří ze stran jiných na slavnost přišli. Můžeme být zplna spokojeni.

Vzácný věk. Dne 26. září t. r. dovrší 80. rok svého věku vldp. František Král, bisk. notář a zaslužilý býv. farář Bilo-Újezdecký, který tráví svůj odpočinek v Solnici. Při svém stáří těší se úplnému zdraví a jako 80tiletý stařec ochotně a horlivě koná svůj úřad kněžský. Nejen v Solnici, kde káže i zpovídá, ale i v jiných farnostech sousedních rád vypomůže. Minulou neděli o pouti v Lipovce měl kázání a zpívanou mši svatou. Důstojnému panu bisk. notáři přejeme ze srdce ještě mnoho a mnoho let života od Pána Boha.

Agrární-evangelická snášlivost ve Velimi. Již by byla celá kronika, kdyby se mělo znovu konstatovati, co všechno tropili evangeličtí klerikálové ve Velimi ze vzteku, že zvolen konečně za starostu katolík. Děje se výstřednosti takové, justamenty tak bezohledné, že tím trpí obecní záležitosti. Starosta není žádným »výbojným klerikálem«, ale v době velikého pronásledování musil svou čest i soudně hájiti. Tady agrárníci literáti nezakročili ani slovem, jako by pravidla snášlivosti se musila připomínati jen katolíkům a — neplatila pro evangeliky. Pěkně by se stal venkov jednou rodinou na takových základech! A fanatismus evangelicko-klrikální mstí se na katolících, jak jen může, i ve věcech rázu malicherného. Samy státoprávně-pokrokové »Labské Proudý« dne 26. srpna sdělují: »Honitba velimská přišla letos znovu do pachtu. Evangelici, rozeleni porážkou při obec. volbách, prohlašovali předeem, že zvolí si honební výbor ze sebe, že si zadají honitbu z volné ruky a že do spolku nepřijmou žádného katolíka, ale zvláště ne starostu Urbánka. Jakmile »honební výbor« byl zvolen, podal starosta Urbánek ofertu a nabízel z honitby, ze které dosud platilo se 300 K, 550 K. Celá řada katolických rolníků podala však žádost, aby honitba pronajata byla veřejnou dražbou nejvíce podávajícímu. Honebnímu výboru nezbylo, než žádosti této vyhověti a tak konala se dražba dne 15. t. m. Dražbu prováděl radní p. Ant. Rinn. Vadium složili pánové: Bašta, Tlapák, Frant. Sixta a starosta Urbánek. Před dražbou stal se pokus o dohodu v ten smysl, aby honitba propachtována se za vyvolací cenu 550 K pro spolek, v němž by obě strany byly zastoupeny. Starosta Urbánek prohlásil a byl ochoten písemně se zavázati, bude-li mu honitba pronajata, přijmouti každého poplatníka do spolku honebního. Členové že si zvolí pokladníka, který by odstřelenou zvěř přijímal, prodával a účty spolku vedl. Ale vše marné. Pan P. Sixta na tuto nabídku nepřistoupil, a tak provedena dražba. Když pachtovné roční vyhnáno do výše 1400 K, přestal starosta Urbá-

nek dražiti a tak honitba velimská stala se domenou evangeliků. Je to náplast' na bolavou ránu. Když Sixtové ztratili panství v obci, budou mít revír, a katolíci, zejména starosta Urbánek, nesmí střílet. — Není to k zlosti? Po šedesát let starostenství ve Velimi bylo v rukou evangeliků. Konečně odňata byla berla od Judy. Starostou stal se Urbánek — katolík. Jeho matka byla také evangeličkou, ale protože začal měřiti oběma stranám v obci stejným loktem, řekli Sixtové: »Neumíš jezdit, sem opatř, pojedeme zase my.« Ale jezdí zase Urbánek, protože Sixtové při posledních volbách projeli mýto. Za to pan starosta Urbánek nesmí střílet. Ovšem stálo to půl druhého tisíce korunek, ale pomsta jest sladká. — Tento obrázek jest věru ostrou fotografií, jak se chovají »ubozí a pronásledovaní evangeličtí pohrobci«. Jen seknout všude, kde se jen trochu dá!

Z Podkrkonoší. Nejparnější dny, kde teploměr ve stínu až 35° C dostupoval, již minuly. Nastala doba mírnější, ba až tak se ochladilo, že tu místy v srpnu brambory omrzly. Vzdor tomu však neprší a něco toho deště, který byl více větší rosou nežli deštěm, dávno již se zase vysušilo. Hospodáři nařkají: otavy žádné, obilí málo, slámy poskrovnu, len ubohý, čím budeme krmit, obilí nám nestačí na zasetí a do mlýna. Odkud zaplatíme daně, čeládku, femeslníky atd.? I ten horský chléb — brambory — jsou jako ořechy. Bude draho, cití i lid, který je z rukou práce živ — a každý s obavou hledí zimě vstříc. Co v horách nebývalo, začíná se zmáhati: polní pychl, jenž zvláště na brambory má namířeno. — Z ovoce také veliká radost není. Jádrového ovoce, hrušek a zvláště jablek je velmi málo a peckovité ovoce a ořechy, čehož je hojně, zase suchem předčasně padá a krní. — A přece, ač bída je na obzoru, je zde veselo. Zábava stihá zábavu, taneční vínky, věnečky, muziky, národní slavnosti, výlety, koncerty, slety, divadla atd. jsou na každonedělním a svátečním pořádku. Poslední groš se vydá na tyto věci a potřebnou k tomu parádu. Aby si někdo nějaký groš pro »strýce Příhodu« na zimu uložil, na to se nemyslí. »Však zase nějak bude«, je přepodivná filosofie našeho, zvláště pracujícího, lidu. Bůh chraň, aby naše továrny, tkalcovství a obchody s tkalcovským zbožím měly trochu váznouti a nemohlo se vydělávati! Pak by opravdu zde bylo zle, velmi zle, poněvadž po většině úspor není, jelikož se žije ode dne ke dni. A jako se rozmařilost našeho lidu zmnohuje, tak stejným krokem náboženský život upadá. Neděle a svátky se nesvěti a toto znesvěcování snad ještě žádného roku toho stupně nedosáhlo jako letos. Ačkoliv počasí bylo letos tak jisté a suché a úroda tak malá, že se takřka na trakařích svézti dala, přece byla o nedělích a svátcích plná pole pracujícího lidu, tak že by bezmála nikdo cizí nepoznal, že tu je kraj křesťanů obývaný. Ba i lidé, jinak upřímní katolíci, tímto proudem strhnouti se dávali a myslili, že také pracovati musí, jako by příkaz: Pomni, abys den sváteční světil, byl vši platnosti pozbyl. A jako na polích, tak ani jinde na stavbách nebylo řídké viděti pracující lid. Bezvěrecký žurnál »Havlíček« zde šíří protikatolické štvánice. Uvidíme, jak to prospěje hmotnému blahobytu ubohého lidu! —

Nevděčný svět. Redaktor pokrokařsko-agrárnických »Hlasů z Posázaví« po opuštění kriminálu (kamž se dostal pro neosvícené nadávky) strádá velice nevděčností světa tohoto. Již dříve sám pokrokoví učitelé z větší části stali se mu nevěrnými. nechtěli s ním jíti. A teď samí rozumnější agrárníci začínají kroučiti hlavou, když pozorují, jak mohutným přičiněním »Hlasů z Posázaví« nasazen do okresu za poslance sociální demokrat a jak agitace zavinila, že ani na Chrudimsku neprošel agrárník. A tak v letošních vedrech pramen příjmů povážlivě vysychá. Samy liberální »Neodvislé Listy« dne 30. srpna napsaly: »Neblaze vůsobí letošní parna na redakční dílnu »Hlasů z Posázaví«. Od drahné doby vysychá tu pramen vody živé a zprávičky pro tento »orgán pravdy« bylo nutno lovit ve všech vodách, k nimž jest vůbec nějaký přístup. Vedrem vyschly však všechny vody, jimiž redaktor Hofrychtr zaplavoval sloupce svého žurnálu a vyschly i kalužinky, jímž Hlasy jsou pravým a sylem a na kterých redaktor Hofrychtr svou vlastní pedagogickou metodu: exceloval kachny, jež potom v Hlasech předkládal svému čtenářstvu.« — Nevděčný svět totiž odvažuje se konečně přemýšletí rozzumně. Pan Hofrychtr svého času poslal »Obnově« úřední opravu, že není volnomyšlenkářem. Kde pak! Ale kdo tedy vlastně list jeho odebírá? Nejsou to lidé, kteří pro Volnou Myšlenku jen hoří? Nešťastný redaktor však ani jednou je nepoučil, jaké jest jeho protivolnomyšlenkářské přesvědčení, aby přivedl své čtenáře k jiným názorům.

Uhelná Příbram u Chotěboře. Píše se nám: Dopis z Příbramě v »Obnově« uveřejněný jest panem poštímstrem Hadincem obratně opravován. Tvrdí, že nikdy kněze v Příbrami nepotkal; ano, na to se dobře pamatuje, ale již zapomněl na tohle: V hostinci pana Aloise Hykše před několika osobami, které po uslyšení zvonku a spatření kněze s Nejsvětějším žehnaly se svatým křížem, řekl sám pan Hadinec: Velebná Svátost? Co to jest? To jest taková placička, to by ten Kristus musel býti v každém kostele. Chce snad pan poštímistr, aby byly ty osoby jincnovány? Můžeme posloužiti. Myslíh však, že lépe pan poštímistr udělá, nebude-li budoucně opravovati, ale bti se kašle v prsa. Tolik na vědomí podává ten, který o tom všem dobře jest zpraven. — k tomu dodáváme: Opravu úřední jsme uveřejniti musili, poněvadž jest to nutno i v tom případě, kdy redakce má důkazy, že slova opravy pravdě neodpovídají. A jest zvláštní, jak najednou pan K. Hadinec

docela v opravě se presentoval tak, jako by měl předsvědčení katolické. Uvažte, pan Hadinec! To by ho přece volnomyšlenkářská část agrárníků na Chotěbořsku za živý svět nepřijala za kandidáta! Zatím však těmto agrárníckým radikálům nezalíbil se svou práci hospodářskou pro zemědělstvo, ale svými »zásluhami« o šíření názorů volnomyšlenkářských. To jest ostatně obecně známo. Jestliže z fanatického hněvu agrárníci volili raději soc. demokrata než katolického sedláka, vypočte si každý na prstech, jaké »konservativní« zásady se jim líbily při tom muži, jehož s velkou reklamou povolali za vlastního kandidáta. To snad jest známkou žulového charakteru, pokrokařské statečnosti, když pojednou pan Hadinec píše do katolického listu tak chytře, jako by byl náboženským konservativcem? Ať o tom přemýšlejí sami ti agrárníci, kteří přičiněním Hadincovým čerpali »pokrokové názory«. — Jsme v »zklekalisovaném Rakousku« — a to tak zklekalisovaném, že právě úředníci nanomno vedou občany proti katolickému hnutí. Co napsáno o panu Hadincovi v »Obnově« od jednoho dopisovatele, to nám nyní v podstatě potvrdil všechno dopisovatel jiný. A to jest výmluvné.

Jestli o panu Hadincovi dochází nás tento dopis: Pan poštímistr v Malči K. Hadinec staví se ve své opravě, ji zaslal »Obnově«, jaký je katolík, jak zná zákony církevní o Nejsv. Svátosti oltářní a jak plní povinnosti k této Nejsv. Svátosti! Škoda, že již není pan děkan Svoboda v Hefmani; ten by mohl dáti nejlépe vysvědčení o znalosti církevních příkázání pana Hadince a jak je pilně také zachovává vůbec, zvláště co se týče Nejsv. Svátosti oltářní; mohl by také dosvědčiti, jak dokonale znalec je pan poštímistr Hadinec i jiných poučení našeho náboženství. Mohl by také pověděti, jaký to pevný charakter je pan Hadinec, který, dokud byl Dr. Rieger živ (u něhož se přizívoval), byl staročechem; ale jakmile Dr. Rieger zemřel, hned se stal mladočechem. Také ovšem horoval pro kandidáta mladočeského při prvních volbách dle všeobecného rovného hlasovacího práva. A kdo to rozšiřoval pamflety o panu Jos. Prokopovi? Mohl by pan děkan říci, jak se chytí Hadinec volnomyšlenkářů: kdo volnomyšlenkářské spisy dal dům od domu roznášeti. Konečně, aby pan Hadinec dokázal, jakého je charakteru, dal se k agrárníkům, kteří, znajíce znamenitou jeho práci, navrhli jej za poslance do říšské rady. Ó, jak zaslepení musí býti ti, kteří mu hlasu svého dali při poslední volbě do říšské rady! Ovšem má výborného adjutanta v osobě učitele Linharta z Malče; ten za něj mluví a pro něj agituje. — Pozn. red. Tedy panu Hadince velmi dobře na Chotěbořsku znají. Nad jeho opravou spráskli tam očití svědkové ruce a zvláště volnomyšlenkářští agrárníci byli celí v rozpacích nad jednáním tohoto pána. Tak najednou z chytrosti uhnouti! Nyní může pan Hadinec pobaviti veřejnost novým: »Není pravda . . . ale jest pravda.« Znovu se to otiskne, ale přidáme k vůli osvětlení paměti ještě jiné zprávy, které nás došly. Svědků dost, kteří vědí více, než jsme uveřejnili. Jestliže se panu Hadincovi nelíbila tak dlouho trávající tolerance našich, jen ať zkusí, jak dopadne v otevřeném poli!

Různé zprávy.

Vpřed křesťanskou agitací! Utlačuje nás kapitalismus protivníků různých stran, jak jsme viděli zvláště při volbách. A tak jedinou vážnou a vydatnou naší pákou byl poukaz, že naše strana zreformuje nekřesťanské, rvavé poměry, že třídímu boji postaví hráz, že nese svobodu větší, než ty strany, které pod rouškou demokracie uvádějí bezcitný absolutismus. Řekli jsme si, že budeme hájiti vážnost církevních představených, poněvadž proti bezuzdnému tupení těchto žádná jiná strana otevřeně neprotestuje. Zároveň jsme si byli vědomi, že jako křesťané nesmíme opláceti protivníkům tak drsným a radikálním způsobem, jak oni činí nám. Proto se také k nám přidalo tolik občanů mírumilovných. Lze na př. odsuzovati paušálně agrárníky všechny, i ty, kterým fara o našich listech nepověděla? Lze bušiti spravedlivě do agrárníků, kteří kostel řádně navštěvují, ale závislostí jsou tak spoutáni, že nehlasovali s námi? Ovšem, takových není mnoho, ale jsou přece. Lze hned bez rozmyšlení odsuzovati faráře, před jehož příchodem se nepracovalo pranic, tak že na úhoru, pokrytém zelenou barvou, pro přítomnost těžko může náhle poměry přes koleno lámat? A ještě něco jiného: Veliký počet venkovských žen, jejich mužové jsou i smýšlení »protiklerikálního«, plní horlivě své náboženské povinnosti. Uvažme, jak by to na tyto ženy působilo, až by slyšely z úst katolických organisátorů nej přísnější odsudky svých manželů! Není možno takové vzájemné vztahy společenské změniti jedním okamžikem v ideální podobu. Všímněme si, jak sv. Pavel při všem přísném odsuzování zatvrzelců psal mírně samým židům, u kterých dobrá vůle nebyla naprosto pohřbena. Knotu hořícího neuhasil a třtiny nalomené nedolomil, věda, že při vši horlivosti jest zapotřebí paedagogické obozřelosti. O tom hluboce uvažují i nejhorlivější naši organisátoři, chápalice jemným křesťanským citem okamžitě, jak potřebí stavěti se proti lidem jiného smýšlení. Varujeme se, aby neměli odpůrci záminku strkati nás do jedné řady s fanatickými křikavci stran jiných. A také se dovedeme ohraditi řádně, když rozšiřovatelé lhavých pamfletů dovolují si nás nespravedlivě tupiti. Leč — opatrnost musí býti v boji zachovávana ode všech jednotlivců, kteří se přihlašují k zápasu za vítězství našeho programu. Ale tu čteme pojednou tištěný výron jednotlivce proti katolíkům jinak organisuícím:

„Nesmete nás tak brzy žádný, byť by si i k tomu účelu najal zvláštní stvořenou gardu zrádců a janičářů třeba s 10 preláty v čele.“ — Předně tolik důvěry v preláty organisující mlti můžeme, že nejméně tolik církev a naše hnutí milují, jako člověk, jehož názory proti církevní náhle se proměnily v lásku ke všem zásadám katolickým teprve u věku dospělejším, kdy rozhodovaly také okolnosti vnější. A pak by se musilo teprve dokázat, zda opravdu musí býti zrádcem a janičářem každý, kdo nechce souhlasiti s různými triky jednotlivců, kteří by rádi vpašovali světu přesvědčení, že jejich kategorické rozkazy jsou výslovným přáním naší strany. Vzpomeňme, že takových přestřelků využívali naši nepřátelé kapitálně netoliko proti těm »zrádcům a janičářům«, ale také proti těm, kteří je pustili do světa. A my se předem ohražujeme, aby nebyl za takovou lehkomyšlnost mrskán výkonný výbor nebo ti, kteří jako poslanci rozvíjeli činnost velice záslužnou. A nesmí tím spravedlivě trpěti strana vůbec, protože křesťansko sociální strana toto nenapsala a s tím — jak dobře víme — nesouhlasí. Ať naši protivníci vypořádají se osobně se samým pisatelem. My ten výstřelek považujeme za záležitost jednotlivcovu, odsuzujeme jej a nedáme si na záda vkládati ranec, který jsme si sami nepřichystali. Jen křesťanskou agitaci vřede!

Veřejné hlášení násilí. Bezpříkladného činu a přímého vyzývání k znásilnění a bojkotování Čechů dopustil se německý Ortsrath v Chabařovicích. Vydal veřejnou vyhlášku, která jest nalepována na nároží a vyvěšována po domech. Překlad její zní: »Německým majitelům domů! Za českou školu, jež loni zde byla zřízena, platili jsme 5 proc. přírůzek. Bude-li se letos hlásiti zase tolik žáků (92), nebo, jak je pravděpodobno, ještě více, musí býti zřízena druhá třída. Avšak druhá třída nemůže býti již umístěna v domě okr. zastupitelstva v Schützengasse. Následkem toho obec donucena bude ke stavbě nové české školy. Stavba české školy však způsobil, že budete musiti platiti o 20 proc. vyšší obecní přírůzky. Toto nebezpečí mohou odvrátiti zase jen němečtí majitelé domů a sice tím, že ve svých domech prosíř nebudou trpěti žádného nájemníka, jenž posílá své děti do české školy. To je nejjednodušší a neúčinnější prostředek proti vysokým přírůzkům. Mimo to upozorňujeme majitele domů na fond, spravovaný městským radním p. Liebertem, z něhož platí se odškodné těm majitelům domů, kteří budou mlti byty po delší čas prázdné. Německá městská rada.« Oběžník »Ortsrath« napsán byl vrchním strážníkem Patzeltem a rozmnožen na městském cyklostilu. Vrchní strážník Patzelt rozmnožil oběžník, jak sám doznal, z rozkazu městské rady.

Jenovální štábní lékař dvorní rada dr. Josef Kerzl, osobní lékař císaře a krále Františka Josefa I. slavil v lšlu sedmdesáté narozeniny. Dr. Josef Kerzl je rodák z české vesnice Visky od českých Pardubic a sám Čech rodem a smýšlením. Navštěvovav českou školu, tehdy »národní«, vystudoval na českém gymnasiu v českém Králově Hradci, kde bydlil řadu let v tamním Borromaeu jako chovanecc ústavu. Vystudovav lékařství na vídeňské universitě roku 1870, povýšen byl na doktora lékařství, načež vstoupil do služby vojenské. 1. května 1875 povolán byl do dvorní služby jako dvorní fysikus v Laxenburku. Odtud provázal zvěčnělou císařovnu a císaře na cestách do ciziny, a když zemřel bývalý osobní lékař císařův, jmenován byl dr. Kerzl na jeho místo. Vedle své úřední hodnosti je dr. Kerzl také znamenitý myslivec. U příležitosti sedmdesátých narozenin byl jmenován čestným občanem Lázní lšlu.

Důležitá upozornění všem českým městům a obcím. Letošní mimořádné suché léto má velký vliv na vydatnost všech vodních zřídél v našich zemích. Stav vodní v potocích i řekách klesl namnoze na míru, které není pamětníka. Kovněž četné prameny, jakož i studně, založené na jímání vody spodní, vyschly nebo alespoň ve své vydatnosti značně ochably. Stálý výbor Svazu českých měst, maje zření k těmto mimořádným zjevům, doporučuje na základě usnesení svého ze dne 16. t. m. všem českým městům a obcím, aby všude tam, kde vyhlédnuty jsou vodní toky, prameny nebo studně k příštím zásobování vodou, použito bylo nyníější mimořádné suché doby k zjištění vydatnosti těchto vodních zřídél, neboť hlavně na výsledcích, získaných v dobách podobně nepříznivých jako je rok letošní, lze projekty vodáren bezpečně založiti tak, aby podnik byl spolehlivý, racionelní a hospodářsky výhodný. Svaz českých měst doporučuje, aby tyto vodní poměry zjišťovány byly jen zkušenými odborníky a to nejen v obcích, kde otázka zřízení vodovodu je ve stadiu akutnosti, ale i všude tam, kde se prozatím na zřízení vodovodu nemýšlí, kde však jsou vhodná vodní zřídla, jež by mohla po letech tomuto účelu sloužiti. Nutno vůbec doporučiti, aby vodní poměry a to jak co do množství, tak i co do jakosti vody v řekách, potocích, pramenech i studních při letošním suchu, kde to jen poněkud možno, odborně byly zjišťovány a to, kde se toho jeví potřeba, i pomocí zkušebního vrtní a pod., neboť výsledky takto získané budou mlti trvalou cenu praktickou i vědeckou.

O církevních poměrech ve Francii měl velice zajímavou přednášku ve Lvově abbé Michel d'Herbigny. Z jeho vývodů patrné, jak se dali katolíci neprofitelně ukolébati domněnkou, že zvláštní organizace katolické není zapotřebí. Zištní byrokrati dovedli se stavěti před lidem katolickým tak, jako by nastávající útlak církve byl jen holou smyšlenkou. V roce 1880 se škola posvětila. Katolíci tedy si vydržovali školy vlastní, církevní, které trpěly násilím zednářských politiků stále více, ačkoli měly větší návštěvu než školy státní. Ale titíž francouzští pohlavili, kteří posílali své děti do škol

církevních, vedli si proti církvi stále útočněji. Před lidem se tvářili jako konservativci, v Paříži byli velkými radikály. Na venkově kráčeli v popředí církevních pravodů, chodili do kostela, ke zpovědi — vedli aspoň formálně též zbožný církevní život, jako všichni ostatní věrní církve. Vůdce socialistů Jaurés učil svou dcerku sám katechismu a připravuje ji k prvnímu svatému přijímání. Otec ministra, který provedl zákon rozluky státu od církve, Waldecka Rousseaua, přijal na svůj statek synem vyhnané jeptišky a sám ministerský předseda Waldeck Rousseau, než se stal ministrem, byl nejhorlivějším advokátem v záležitostech církve. Dnešní ministerský předseda Caillaux vychován je u Jesuitů, otec jeho založil řadu zbožných fundací a syn — ministerský předseda Caillaux — v celém svém volebním okrese dává na niše svatě za svého otce. A když do okresu svého přijde, každodenně chodí na mši svatou! Francouzští politikové se před svými volci předstihují ve zbožnosti a žádný z nich nechce býti atheistou, má-li zbožný okres. Mnozí z nich jsou v životě skutečně jiní než v politice! Doma, v soukromí Boha ctí, jemu slouží, v životě veřejném, zejména v politice vše, co Naň vzpomíná, potírájí. Tedy francouzské zbahnělé poměry vychovaly z části ošemetné ramená, z části veliké bázlivce. Dle toho pak zápas církve se zednářstvem dopadl. Jiná příčina útlaku naší církve jest veliký, ač zevně málo pozorovaný vliv protestantů a židů. Obě konfesse jsou ve Francii cizí, lidé ti jsou většinou ne-francouzské krve, ale svým bohatstvím a svou organizací domohly se ve Francii rozhodujícího vlivu. Od roku 1880 většina ministrů kultu a osvěty byli protestanty. Od roku 1880 do r. 1910 vystřídalo se 35 ministrů kultu a osvěty a 28 z nich byli protestanté! Nynější ministr kultu a osvěty pan Steeg je protestantským pastorem, synem pruského pastora, který teprve nedávno přijal francouzské občanství. Předseda národního svazu učitelského Massé je rovněž protestantem. Také předseda komise sněmovní pro záležitosti vyučování je protestant. Přimyslíme-li si k tomu ještě vliv židů, kteří svými penězi a intrikami křesťanství všude dusí — pak se nám poměry ve Francii stávají pochoptitelnými. — Berme si z Francie výstrahu, protože naši odpůrci u nás postupují podobnou cestou jako ve Francii.

Z Lurů dne 26. srpna 1911. Dnes v sobotu o 10. hod. dopol. přijeli českoslovanští poutníci svěží a zdraví do světoznámého poutního města Lurů. Těžko líčiti dojmy, jež hrály nitrem našim před jeskyní zázračnou. Odpolnedne konán svátostný průvod, jehož se zúčastnilo kolem 30.000 lidí. A hle, hned v první den pobytu našeho v Lurdech byli jsme svědky tří zázračných uzdravení! Zavládlo vzrušení veliké, radost nevyslovná! Večer konán světelný průvod, který uchvátil všechny svou velikolepostí. Péro vypovídá službu; tu volám: Pojď a viz! Kdo Lurdy jednou spatřil, toužiti bude vždy, aby opět a opět mohl navštívit místo svatého pokoje. Kult mariánský poji zde všechny národy páskou vzájemné lásky a upřímného bratrství. Kéž by se i u nás v Čechách řešila spravedlivě palčivá otázka národnostní! J. Em. pražský kardinál jest předmětem srdečných ovací; obzvláště Francouzové obklopují stále J. Em. Považují za veliké významění, jestliže mohou promluvit s primasem král. Českého. Jeho Milost pan biskup lurdsko-tarbský pečuje otcovsky o nás a pokud možno zúčastňuje se našich společných pobožností. V neděli dne 27. srpna má Jeho Em. pražský kardinál pontifikální mši svatou. Modlice se před zázračnou jeskyní, prosíme též o vaše vřelé modlitby, abychom se šťastně do milované vlasti naši dostali.

Svět v číslech. Zajímavá data o zemi a obyvatelích přineslo nové vydání ročníku pařížského zeměpisného bureau. Dle něho čítá dnes Evropa 437 mil. obyvatelstva, Asie jich má 851 mil., Afrika 126 mil., Amerika 161 mil., Austrálie 51 mil. Co do rozlohy není již Asie největším kontinentem, jak se za to dosud mělo, nýbrž Amerika, jež čítá 44 mil. čtver. kilometrů, Asie 41, Afrika 31, Austrálie 11 mil. čtver. kilometrů. V Evropě bydlí 43 obyvatelův na 1 čtver. kilometr, v Asii 20, v Americe 5, v Australii 3, v Africe sotva 2. Pevnina země má 138 mil. čtver. kilometrů. Na Atlantický oceán připadá 100 mil. čtver. kilometrů. Často vyslovené obavy, že by všichni lidé na zemi nenalezli dosti chleba, jsou bezdůvodné. Kdyby hutnost obyvatelstva na celé zeměkouli nebyla větší než v Evropě (43), postačila by země pro 6 miliard obyvatelův. Nyní však pouze 160 mil. obývá zemi. Co do počtu obyvatelstva čítá Anglie 403 mil., Čína 350, Rusko 143, Spoj. Státy 98, Francie 81, Německo 78, Japonsko 62, Rakousko-Uhersko 50, Nizozemí 44, Turecko 38, Itálie 35, Belgie 27, Španělsko 20 mil. obyvatelů. Největšími městy světa jsou: Londýn 7.3 mil. obyv., Nový York 4.2, Paříž 3.8, Berlín 3.7, Vídeň 2.1, Chicago 2, Petrohrad 1.5, Cařihrad a Peking po 1 mil. Nejdelší řekou na zeměkouli jest Nil s délkou 850 mil, pak Amazona v Brazílii, Jenisei v Sibiři mají přes 730 mil; nejdelší evropskou řekou jest Volha s 530 millemi. Největší řeky jest Elfelova, 300 metrů; socha svobody v přístavu novo-yorském 161 m. Věže ulmského münsteru 161 metrů, kolínské 136 metrů.

Zase jeden! V bukovinském nádraží Jekany zatčen byl četnictvem obchodník s děvčaty Moses Jäger z Rumunska právě ve chvíli, když vstupoval do vlaku s jistým děvčetem. Při prohlídce nalezena u něho rozsáhlá korespondence, usvědčující jej ze styků s četnými americkými obchodníky s děvčaty. »Loví« ponejvíce v Haliči, Bukovině a Rumunsku.

Na smrtelné posteli se obrátil. V Českých Budějovicích zemřel před několika dny bývalý horlivý sociální

demokrat Welzer, který v poslední chvíli poslal si pro kněze a učinil následující prohlášení: »Já podepsaný prohlašuji před bohem, že lituji ze srdce všech urážek, kterých jsem se jako sociální demokrat dopustil proti Bohu, víře a církvi katolické a že je odvolávám. Zároveň prosím všechny ty, kterým jsem svými řečmi a vůbec celým svým životem pohoršení nějaké dal, aby mi pro milosrdenství Boží odpustili. Zvláště mládež sociálně demokratickou, kterou jsem svými nevěreckými řečmi snad pokazil, prosím, aby se mými slovy v životě neřídila, ale na ně úplně zapoměla. Konečně žádám všechny své známé, zvláště z tábora sociálně demokratického, aby se vždy ve svém životě řídili zásadami církve katolické, v jejíž lůně jsem opět našel duševní pokoj a s níž sním chci také zemřítí. František Welzer. Alois Mentlik, svědek, Fd. Krejčík, svědek.«

Policejní novota. Městská policie v Lipsku zavedla v zájmu cizineckého ruchu novotu, která zasluhuje napodobení: Městská rada dala několik policejních strážníků vyučiti francouzštině i angličtině a zjistila dále, kteří ze strážníků dovedou se dorozuměti polsky, ruský nebo česky. Takoví strážníci mají zejména o velkém trhu v Lipsku konati službu v hlavních ulicích a mají býti označeni na ruce páskou v barvách země, jež jazykem se dovedou smluviti. Naším pánům Němcům arci podobné opatření nebude voněti, neboť oni jsou náhledu, že celý svět musí umět německy, ačkoli přemnozí z nejzufivějších Němců němčinu lámou až hanba.

Znamení doby. Před několika dny hledal jeden pražský peněžní ústav anonymním insertem mladšího sluha (byl tím mině 14—15letý hoch) s platem asi 40 K měsíčně. Došlo 147 žádostí, mezi těmito byli uchazeči: 1 absolvent prvního ročníku práv, 3 s maturitou na gymnasiu a 1 na reálce.

Jednoduchou radu za nyníjší drahoty má dánský lékař dr. Hindhede. Pravi, že je to ohromnou nehošpodárností, krmit zvířata a teprve jejich masem se živiti, když se můžeme živiti vlastně tím, co zvířata požívají, neb aspoň na místě jejich potravy dáti růsti své vlastní potravě. Za dnešní drahoty může podle něho člověk zcela dobře vyživiti se za 15—22 hal. denně, když se spokojí stravou bez masa. Zvířata nám ztráví ohromně mnoho na udržení života svého (na vytvoření tepla) a jen velmi málo z potravy berou na svůj vzrůst. Této ohromné ztrátě nutno se vyhnouti. Kilo bramborů má tudíž výživnost jako kilo libového masa (totíž větší, neboť má rozmanitější složení!), nač tedy kupovat kilo masa za 2—3 K, když nám 7—10 haléřů udělá tutéž službu. Hlavní naše chyba ve stravování prý je, že jíme v určité hodiny; ať se nám chce neb ne. A proto musíme mlti jídla rozmanitá, hledaná, všelijak připravovaná. Jísti však třeba kdykoliv, ale jen tehdy, když hlad se dostavil a pak se uspokojíme se vším. Taková rada, ač jinak velmi dobrá, nedá se všude uskutečniti. Ale volání, abychom se vrátili více ku stravě zeleninové a zrnové, jest na místě; ke změně stravování musí se však dříve obecněstvo vychovávat.

Síla politických stran dle počtu hlasů. V minulých volbách zápasilo o důvěru voličstva v Přelidavsku 58 různých politických stran. Dle počtu hlasů, jež na sebe soustředily, jdou takto za sebou: 1. Němečtí křesť. sociálové 587.278, 2. němečtí sociální demokraté 541.991, 3. českoslovanští sociální demokraté 352.041, 4. rusínští národní demokraté 257.326, 5. čeští agrárníci 253.044, 6. čeští katolíci 208.085, 7. polská strana lidová 170.720, 8. polští konservativci 168.775, 9. německá strana lidová 156.748, 10. němečtí agrárníci 138.359, 11. rad. Rusini 118.422, 12. polští národní demokraté 110.713, 13. mladočeši 90.010, 14. slovinská strana lidová 94.987, 15. národní Rusové 91.897, 16. němečtí radikálové 90.609, 17. čeští národní sociálové 73.800, 18. polští demokraté 69.604, 19. polští soc. demokraté 64.730, 20. italsí liberálové 58.619, 21. slovínští liberálové 61.199, 22. italská lidová strana 40.892, 28. národní Rumuni 35.044, 24. starorusini 31.884, 25. chorvatská čistá strana práva 31.336, 26. Poláci mimo strany 31.168, 27. němečtí národní dělníci 31.110, 28. Chorvati 29.969, 29. polské centrum 27.533, 30. všenněmci 26.076, 31. italsí soc. demokraté 22.795, 32. němečtí konservativci 22.558, 33. polští sionisté 20.979, 34. čeští odštěpení centralisté 20.522, 35. rusínští soc. demokraté 20.205, 36. fronta polské strany lidové 18.94, 37. čeští státoprávníci 16.447, 38. čeští samostatní kandidáti 15.931, 39. slovínští soc. demokraté 15.924, 40. rumunští národní demokraté 12.308, 41. Srbové 11.460, 42. čeští realisté 9.999, 43. staročeši (hlasy však katolické) 9.868, 44. Chorvati kompromisní 9.429, 45. němečtí samostatní kandidáti 9.355, 46. němečtí kompromisní kandidáti 8.512, 47. slovínští samostatní kandidáti 8.464, 48. rusínští samostatní kandidáti 8.427, 49. polští radikálové 6.403, 50. srbsko-chorv. pokroková strana lidová 4.467, 51. volní socialisté 4.079, 52. italská selská strana 3.650, 53. český národní kandidát 3.650, 54. polské centrum 2.622, 55. rusínští sam. kandidáti 1.322, 56. slovínští kompromisní kandidáti 2.166, 57. chorvatští sociální demokraté 346, 58. italsí demokraté 286.

Český svaz přátel loutkového divadla v král. hlav. městě Praze. Dne 12. srpna 1911 ustavil se v Praze Český svaz přátel loutkového divadla v král. hlav. městě Praze. Účelem svazu jest pracovati ku zdokonalení loutkových divadel a prohlubovati jejich výchovný význam po stránce mravní i vlastenecké. Členem svazu státi se může každý jednotlivec i korporace s ročním příspěvkem nejméně 2 K. Svaz nepochybuje, že v naší české veřejnosti najde dostatek sympatií pro své snažení a to tím spíše, že činnost jeho platiti bude v neposlední řadě i našim českým menšinám. Získav si přízně i účinné podpory jak vážených jednotlivců z naší české společ-

Dívčí paedagogium

cisare a krále Františka Josefa I.

V CHRUDIMI

přijímá pro školní rok 1911-12 žákyně do I. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do vyšších. — Zápis a přijímací zkoušky konány budou dne 16. září t. r.

Týž ústav přijímá dívky školou povinné od 6 roků na celé zaopatření. Povinnosti školní učiní zadost na čtyřleté oční škole při paedagogiu.

Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně zodpoví

představenstvo internátu.



**Chromolitografický ústav
a kamenotiskárna**

Holeček & Moučka



**Hradec Králové,
prodloužená Čelakovského třída,**

doporučuje svoje výrobky:



reklamní plakáty, kalendáře, litograf.
účty, dopisy, papíry, memoranda, adresky,
navštívenky, sruční oznámení, antografe,
diplomy, viněty na zboží, obaly, vůbec
veškeré výrobky, spadající do grafického
průmyslu.



Snahou naší bude, abychom svými
odbornými zkušenostmi P. T. pány
zákazníky jen moderními výrobky
levně a rychle obsloužili.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašle na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

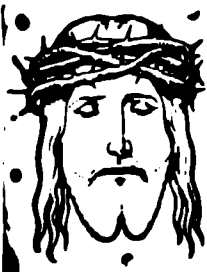
Četná uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Volejte látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř cirk. obrazů,
Praha — Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.,
doporučuje veledůst. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kopní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrazkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rebelie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy domluvně se vyprošuje.

Browning

6.35, 7.65.

**Velodog - revolvery - bam-
bitky - lovecké pušky -
floberky**

a jiné zbraně úplně spolehlivé,
zaručené a zkoušené v cenách
úplně továrních má na skladě

Vojtěch Rážž,

prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva
Hradec Králové.

Kupujte a objednejte si na rok 1912
naše velké lidové kalendáře

„MÍR“ a „VENKOVAN.“

Cena po 1 koruně.

a kapesní kalendář „VENKOVAN“

cena 60 haléřů, kteréž v polovině srpna 1911
vydá nakladem svým „Tiskový výbor české stra-
ny křesť. soc. v Praze“ (nakladatelství časopisu
„Nový Věk“). Lidové kalendáře „Mír“ a „Ven-
kovan“ budou objemné s řadou obrázků a po-
vídok od nejlepších našich spisovatelů s prakti-
ckými pokyny pro domácnost, hospodářství atd.

Velký kalendář „Mír“ přizpůsoben bude
zájmům obyvatelstva měst a míst průmyslových,
velký kalendář „Venkovan“ věnován bude lidu
venkovskému, kapesní kalendář „Venkovan“
určen je pro mládež a pro členy a funkcionáře
odboček „Hospodářského Sdružení“ a haifei-
senek. Jeden tucet velkých kalendářů „Mír“ neb
„Venkovan“ účtujeme 8 K, půl tuctu 4 K, menší
počet po 1 koruně.

Jeden tucet kapesních kalendářů „Ven-
kovan“ účtujeme 6 K, půl tuctu 3 K, menší
počet po 60 haléřích.

Kalendáře naše svým obsahem, svou láčí
a praktičností předčí letos všechny kalendáře.
Objednávky na kalendáře „Mír“ a „Venkovan“
již dnes přijímá „Tiskový výbor české strany
křesťanské-sociální v Praze I.“ (nakladatelství
časopisu „Nový Věk“) Velká Karlova ulice č. 8.

Čistý zisk z našich kalendářů plyne na
účely strany.

Z jednotlivých obcí objednávejte hromadně.

M E D

letošní, se zárukou neporušenosti
— v ceně nyní značně —

LEVNĚJŠÍ

doporučuje

JOS. JELÍNEK, mydlář, člen
Zemského ústřed. včelař. spolku
v Hradci Králové na podání.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným.

Spálená ul. č. 9. II.

**Zúrokuje vklady 4 1/2% — 4 3/4% dle výpo-
vedí ode dne vložení do dne vybrání.**

Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5% bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požádání složit listy pošt. spořitelny. Daň
děchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 31. července 1911 K 562.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskoutuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupí a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřehodnosti firem obchod-
ních i živnostníků, jakož i veškeré zprá-
vy soukromé ve věcech diskretních,
opatří též

půjčky

na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modré látky viněné i prací, dámské i panské
plátna, damásky, ubrusy, ručníky **zofíry** na košile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K za-
slááme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

≡ Vklady na knížky ≡

4 1/4 0/0

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřichní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Vyhláška.

1. Dle nového hřbitovního řádu § 70. vybízejí se majitelé náhrobních pomníků na starém zádušním hřbitově dobernickém (kolem kostela), r. 1874 zrušeném, aby do 30. června 1912, ohlásili se předtím na farním úřadě, pomníky ty a jiné ozdoby z hrobů svých odstraniti dali. Nestane-li se tak, náležejí pomníky a pod. záduši.

2. Dle § 71. vybízejí se majitelé hrobek a stálých hrobů, kteří před tímto řádem na novém zádušním hřbitově dobernickém jich nabyli, aby své právo k nim buď řádnou smlouvou neb jiným dokladem rovněž do 30. června 1912 dokázali. Jinak bude záduš s hrobem neb s hrobkou volně nakládati.

Správa záduš. hřbitova v Dobřenicích,
číslo 14. srpna 1911.

Emanuel Wedička, Augustin Novák,
patr. zástupce. farář.

Služebná

řádná, pro domácí práce, vaření a vedení domácnosti **přijme se od 15. neb 30. září** v obch. rodině.

Bližší sdělí okresní ústav pro správu středkování práce v Hradci Králové (proti Adalbertinu).

Praktikanta

s odbytím 3. třídou střední neb měšťan. školy
přijme drogerie a materiální obchod

Mag. Pharm. LUDVÍK ŠAUER
V CHOCNI.

Technická kancelář

inž. Lad. Malý, Ed. Špítnar, Ad. z Nagy

v Týništi n. Orli.

(Poblíž továrny Ad. Novotný a spol.)

Provádí: Rozměřování a ohraničování pozemků, vytýčování sporných hranic, zaměřování meliorač. odpadů a regulovaných toků, parcelační plány pro knihovní pořádek, zcelování pozemků, arondace velkostatků, proj. kt. regul. plánů měst a osad methodou trigonometricko-polygonální, traťování silnic a drah. — Firma zařídí se: Pro projektování meliorač. plánů, kanalizace a vodovody, regulace řek, opěrné hráze, údolní přehrady, silnice a mosty. —

VARHANY pro chrámy
elektro-pneumat., pneumat. mechanické, jen nejdokonalější soustavy.

Salonní varhany i v nejmenším provedení, taktéž i

HARMONIA všech soustav, vše důkladně z nejlepšího materiálu pracované, jakož opravy a ladění co nejspolehlivěji a velmi levně nabízí

Bohumil Paštika,

stavitelství varhan a harmonii
v Staré Boleslavi.

Rozpočty a návrhy zdarma a franko. Nejlepší doporučení. Záruka pětiletá

Zařízení pneumatic. hry a rejstří. ku starším zchovalým varhanám mechan. co nejjednodušeji a levně.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN R. 1868.

ZALOŽEN R. 1868.

Akciový kapitál K 15,000.000.—. Stav vkladů ca. K 35,500.000.—. Reservní fondy ca. K 2,400.000.—.

Filiálky: v Jičíně, v Krakově, v Praze, v Semilech v Turnově, v Chrudimi a ve Slaném.

Přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladn. poukázky na úrok

4 1/4 — 4 1/2 0/0

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a slošní listky poštovní spořitelny zdarma.

SMĚNARNA. — BURSOVNÍ OBCHODY.

Koupě a prodej cenných papírů ukladacích, leuů, rent, deviz, valut atd.

ESKONT SMĚNEK A FAKTUR.

Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vádí a kauce. — Eskont faktur a směnek. — Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso tažených papírů. — Promessy. — První cenných papírů. — Záloby na cenné papíry a zboží. — Seky. — Akkreditivy. — Rembourse, dušové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu. **Skladisko spojené telegrafní koloji s nádražím. — Výhoda reexpedice. — Interní oddělení. — Cement, vápno, sádra, strojí oloje, petrolej a cukr.**

UHELNÁ CENTRÁLA

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Koks slezský a svatoševický. — Brikety. Kovárenské uhlí.

Telefon: Hradec Králové č. 9 a 29, Praha č. 4506, Semily č. 21, Turnov č. 27.

Telegr. adresa pro centrálu, jakož i veškeré filiálky: »Kralobanka«.

Regulace českých řek.

I.

Naši předkové ve středověku věnovali úctyhodnou péči vodním otázkám, postřehující velice bystře národohospodářský význam racionálního rybníkářství, jezu, pruplavu, takže cizina musila se učití teprve u nás. Zvláště Karel IV. s Arnoštem z Pardubic vykonali v oboru rybníkářství tolik, že udali pevný směr českým snahám v tom oboru na dlouhá staletí.

Před Karlem bylo u nás rybníků málo. Ale zkušený panovník, který tak často v cizích zemích cestoval, poznal bystře, čím by mohla naše země nad cizinu přirozenými podmínkami vyniknouti. Rybníkářství mohlo nésti veliký užitek i při malé celkem námaze a při skrovné režii. Karel založil roku 1366 pod Bezdězem na královském statku obrovský rybník, prý jako jezero rozsáhlý. Zavedl do Čech chov parmy, takže v brzkou parnami všechny vody v Čechách oplývaly. Rybník pod Bezdězem posud má rozlohy 609 jiter. O arcibiskupovi Arnoštu z Pardubic jest od současných kronikářů zaznamenáno, že zřídil velikým nákladem mnoho rybníků, zejména u Kyj blíže Prahy, u Rokycan blíže Horšova Týna, u Příbramě, Červené Řečice, Žerčic a u Chýnova. — Arnošt počínal si tak horlivě jistě na popud Karla IV., jehož statky byly ve střední Evropě vůbec nejúčelněji spravovány. Současník jeho Benes z Veitmile napsal: »Zřídil také král na rozličných místech mnohé rybníky, jež království mnoho prospívaly; obračejíce na to svoji pozornost páni, zemané, duchovní a lid obecný, vysazovali všude vinice, zahrady a zřizovali rybníky v Čechách, vzdávajice díky Nejvyššímu, že jim dal takového knížete, pod jehož panstvím vše se dařilo.« Tak píše Benes již při roku 1348, tedy na počátku vlády Karlovy. Patrně tudíž, že panovník vodní otázku inštil ihned ve velkých, složitých rozměrech.

Tak dopomohl českým hospodářům vlastními příklady k překvapujícímu obohacení. Od té doby rybníkářství české se vyvíjelo utěšeně dále a to tak, že nebylo v krajích a ve státech sousedních nikdy předstiženo. Rybníky se množily na všech stranách, jsouc zároveň přirozenou nádrží vodní pro vederná léta. Lesů bylo též daleko více než nyní. Karel vydal přísné příkazy na jejich udržování, sám se českými lesy před cizinci často chlubil. A tak i v létě bezdeštném ztěžka vznikal tak rozsáhlý suchopar, jako v době nynější. Voda lépe se udržovala, rosa mohla býti v okolí velikých rybníků hojnější. Ryb zde bylo tolik, že platily za nejohybnější jídlo, takže naposledy ani lidé neichudší rádi jich nepožívali.

Za nového věku však jedacos se změnilo — na škodu národního hospodářství. K vůli okamžitému většímu zisku celé velké řady rybníků byly zrušeny, a dno jejich osázeno plodinami, které byly na krátký čas velmi dobře placeny. Ale obecné zájmy hospodářské utrpěly tím valně.

Loni Paříž zabědovala velice nad zbytečným zničením celých obrovských lesních ploch, když přikvapila hrozná povodeň na Paříž. Teprve při zhoubné zátopě začalo se uvažovati v širších kruzích, jak lesy netoliko udržují potřebné vlhko, ale jak také zadržují a přirozeně regulují odtok velikých vodních spoust. U nás do dneška jest lesů dosti, ačkoli by neškodilo, kdyby zalesněné plochy byly ještě rozsáhlejší. V té příčině jest dobrým instruktorem pro ostatní Evropu Švédsko.

Ale roku 1904 seznalo se, že musí býti postaráno konečně i o přímé větší zadržování rychle ubíhajícího vodstva, aby se jednak zabránilo ničivým povodním a jednak aby pro dobu zhoubného sucha zbývalo v zemi aspoň nejpotřebnější množství vody. Vždyť vysychaly prameny, které v Čechách tekly od nepamětí. A v nynějším žhavém létě setkali jsme se s obdobnými zjevy.

Poznalo se, že staročestí hospodáři měli velice jasný smysl pro pravidelné zavlažování.

Ovšem na kalamitách, pochodících nyní z velkého sucha nebo z povodní, nenese nyní skutečnou vinu národ náš, ale »dobří sousedé« Němci, kteří se vždycky houževnatě vzpírali, mělo-li se něco učiniti k hospodářskému povznesení krajů českých.

Ale nyní konečně přece jenom regulace středního Labe a menších toků jest v chodu a očekává se od ní velice mnoho pro budoucnost. Kéž se začalo aspoň o dvacet let dříve! Bylo by to prospělo netoliko naší zemi, ale celému soustátí, jemuž jsou země koruny České nejvydatnějšími poplatníky.

Byl již nejvyšší čas! Jen čtème, jak pilně už naši dávní předkové přemýšleli o regulaci a splavnění řek! Otec vlasti sám snížil plavecká cla, zakázal stavět nové jezy; přikázal, aby na každém jezu »vrata« byla nejméně dvacet loket široká. Později proti vůli českého panstva vybírání vodního cla ještě více obmezil, vydal nové dekrety v příčině jezů. Ba udržela se hodnověrná tradice, že

Karel snažil se prokopati pomezí hory v jižních Čechách, aby spojil tok Vltavy s tokem Dunaje velkolepým pruplavem. Olomoucký biskup Jan Doubravský sám napsal ve své kronice, že za jeho času (v 1. polovici 16. století) ještě byly zřetelné stopy prokopávání na rakouských hranicích, kudy obmyšlením pruplavu vyměřena cesta.

Uvážíme-li, jak velkolepé podniky Karel přivedl s velikou odvahou k zdárnému cíli, nedivíme se ani plánu tak obrovskému. A jestliže prostředky celkem velice primitivní byly ve službách tak znamenitých vodních podniků, tím spíše moderní technikou využítkovalo by se vodní bohatství.

Účelem moderní regulace jest řeky racionálně splavniti, upravití tok k účelům průmyslovým, regulovati odvodnění a zavodnění a tím meliorovati pozemky, zadržovati větší množství vody pro případ bezdeštných měsíců.

Tu nastává úkol zvláště důležitý údolním přehradám. S velikým napětím se čeká, jak se osvědčí velká údolní přehrada, budovaná u Bílé Třešně nad Dvorem Králové. Přehrada ta, budovaná na Labi mezi vysokými vrchy, bude se zvedati do výše 34.4 m nad údolím; dle výpočtů vejde se do té nádrže na 9 milionu krychl. metru vody. Náklad bude činiti na 5 mil. korun, ale obnos do podniku vložený stonásobně se vyplatí, takže prospěje poplatnictvu rozhodně daleko více, než postavení několika námořních obrněnců. V době sucha voda bude se pravidelně vypouštět dle potřeby, v době velikých dešťů zadrží se velké přívaly, řítící se z horního Labe do údolí. A tak i podniky průmyslové, užívající vodní síly, budou moci pravidelně pracovati.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovuzřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kulturní jiskry.

»Jediná upřímná strana českého venkova« dostává od zakladatele též stále ostřejší lekce. Posledně liberální patriarchy Alfons Štátný v »Selských Novinách« napsal hroznou obžalobu politiky agrárnícké, z níž uvádíme tyto úryvky:

Dnes ve straně agrární vládne politická vášeň a slabost. Ona provádí, co se jí právě zlíbí a s justamentem; tato se poddává vlivům jiným, cizím na úkor národa. O nějakém účeli politickém není řeči. Nikdo neví, co se chce. Jenom to je vidět, že se chce dosáhnout pro agrárníky jedno ministerské křeslo; a to je celá ta politika strany agrární. Dále to nejde. Účast ve vládě tomu říkají, a služba vládě je to. A to pro nic a za nic, jenom aby jedna osoba byla spasena! Ovšem je tu při ní i několik příživníků. Konec všeho je nějaká sinekura, která nese několik tisíc. Celé ty škandály s Práškem, Zázvorkou, Diirichem, Žďárským a jinými nejsou nežli praseproště škandály peněžní; a co jich s tím souvisí a co jich ještě bude! A ten ubohý český lid k tomu pokojně přihlíží. Jde o jeho hlavu, ale on o tom neví. Vlast mu krájí. Budujou z ní most, po němž se nepřítel má snáze dostatí mu do srdce. To činí Češi! . . .

Dělnost svého vlastního sněmu si budou od Němců draze, velice draze kupovat, vlast za to obětovat, ač by odejitím z něho, složením mandátů rázem učinili celé te bohoupusté komedii konec. Ale to oni nemohou, neboť vláda tak nechce, a ta nechce proto, protože Němci tomu nechťi, protože dříve nás musí náležitě vykořistit, nežli svolí k dělnosti sněmu našeho! Viděl, slyšel kdy kdo něco takového? To jsou Opařany nebo zrada . . . Co také těm poslancům říšským na sněmu českém záleží? Jen když mají svůj mandát říšský, to je hlavní, to je obživá, zvláště pro některé! Peníze, peníze a zase peníze! To je hlavní. Vlast a národ vezmi čert, na těch houby záleží!

K tomu tedy jsme zřizovali stranu agrární? Agrarismus opustila. Poslanci její slouží vídeňské vládě, přísluhují mladočechům a jejich vůdci; zájmy svých voličů neznají; zákonodárny sbor domácí zrazují, aby se došplhali sinekur ve Vídni; stav svůj vlastní neznají, ničí, obětují mizerné politice cislajtánské, kterou ale neumějí provádět. Národ klesá, vlast klesá, stav klesá, a to vše vinou

ne nepřátel, které bychom snadno přemohli, ale vinou vlastní, vlastní hlouposti, vlastní neschopnosti, vlastním osobním prospěchářstvím, politickou nemravností. To jsou těžká obvinění, ale musíme je, žel, vlastními lidem svým činiti, svým přátelům, musíme je činiti z přátelství, z nejlepšího úmyslu, v úmyslu, aby se konečně stal obrat v tom vedení politiky agrární. Vždyť ty věci jsou co den horší a horší! Svrhli jste jednoho pro jeho chyby; nastoupil jiný, ale věci nejsou lepší, nýbrž horší. Kam pak se to dostaneme? . . .

Voliči by měli ty své poslance zemské nutit k složení mandátu, aby jalový sněm vzal konec a nastoupil na místo jeho sněm dělný. A proto by to mezi agrárníky mělo zníti jednohlasně: Pryč se sněmem jalovým! Sem se sněmem dělným! A vy, poslanci, zemští, složte mandáty, ať se k tomu dostaneme!

Na místo toho dochází zprávy, proč se tak neděje. Zemští poslanci, kdyby tak učinili, byli by se slávou znova zvoleni, kdežto, bude-li sněm rozpuštěn, nemá z nich býti zvolen ani jeden, neboť se chovají, nejméně řečeno, zbaběle. I když nechťi hromadně tak učinit, měli tak učinit jednotlivci, kteří to nedovedou zodpovědět před národem, držet mandát ničemným způsobem. Poslanci zemští nebyli zvoleni k tomu, aby podporovali ničemnou politiku poslanců říšských. Oni mohli a měli dělat politiku vlastní, českou a ne cislajtánskou. Dnes jsou otroky poslanců říšských, kteří se ženou za osobním prospěchem svým. Tomu se měli poslanci zemští opřít. Na místo toho dnes je opanovali poslanci říšští, a přijetím mandátu říšských poslanců zemskými přestala samostatnost poslanců zemských, dosud opozičních, a dnes jsou tak vládními jako ti říšští, kteří již neznají ani vlasti, ani národa svého, a kteří by dnes obětovali sněm království Českého za nějakou cislajtánskou sinekuru, jen když osobní prospěch z toho kyne!

Jak obelstili židé úřady. Přestup židu k pravoslavi v Rusku jest poslední dobou velmi nápadný. Židé totiž, aby nemohli křesťanského obyvatelstva nesvědomitě příliš vykořisťovati, nepožívají ve všem s ním stejných práv. Aby však přece mohli se státi rovnoprávními, přestupují na oko k pravoslavi. Když si vymohli křesťanů list, jest jim celé Rusko přístupno, a po tom jedině touží, neboť i po křtu navštěvují dále synagogy a přidržují se svého židovství. Proto listy ruské varují církevní kruhy před takovými obraty k největší opatrnosti. — Komu to účel posvěcuje prostředky? To jest hromadný podvod církevní, jakého nespáchala nikdy žádná jesuitská kolle. Chytrí židé však dále budou imputovati heslo o prostředcích svěcených účelem — Jesuitům.

Ruská vláda proti katolíkům. O útiscích, jaké našincům jsou připravovány v Rusku, píše »Apostolát sv. Cyrilla a Methoda« v posledním čísle: »Od 16 let katolické duchovenstvo z Moskvy koná pro svou 450 duší čítající obec v okresním městě Podolsku občas služby Boží. Pro časté obtíže poukázal ředitel podolské akciové cementárny, v níž značný počet katolíků je zaměstnán, r. 1908 katolíkům obyčejnou světnici za kapli pro katolické bohoslužby, jež sotva jednou za měsíc byly v ní konány. Avšak ruská vláda, jež všude dovoluje tančírny, varieté, tingl-tangly a pod., konání katol. služeb Božích zakázala a kapli, jakožto prý nezákonnou zavřela. Katolickým kněžím v Moskvě bylo zakázáno podolské katolíky navštěvovati, vyjma s dovolením moskevského guvernéra a podolského popa. A dovolení to se neudílí. Tak se v Rusku provádí carem prohlášená svoboda vyznání. Sami úředníci továrny prosili guvernera za dovolení, protože katolíci následkem služeb Božích a slova Božího jsou zdržlivější. Popové na své dělníky nemají vůbec vlivu. Prosba katolíků o ponechání jim katolického sirotčince byla ministerstvem zamítnuta. Likvidace na 1. června určená byla pouze o 14 dní prodloužena. Francouzský, v Moskvě usazený abbé Berthelet byl z Ruska vypovězen. Těž přišel do Ruska r. 1905 jako učitel bez zvláštního dovolení ruské vlády, je již starcem, chtěl se poctivě k smrti dožítí a není proto ani dost málo politicky závadný. Z Čuchlonska byli tři katolíčtí kněži, původně Nizozemci, vypovězeni. Katolíci jsou tímto postupem ruské vlády velice zarmouceni. Staříčský katolický biskup Deniševič byl vládou sesazen. Ani ušlechtilý biskup Ropp, za něhož se i protestantský list v Petrohradě přimlouval, nedošel u vlády milosti. Naproti tomu pověstný Reinbot — moskevský starosta — odsouzený a všech práv zbavený, má býti doporučen carské milostí. Vždyť i zednářství, jak nám sdělil redaktor »Birž. Vědomostí«, v Rusku nalézá ochrany. Bratři od loží nalézají úkryty jako úředníci v různých bankách a mají své schůzky. Zákon o uznání pověšených Mariavitů s Kozlovskou v čele doznal schválení dумы. Zde bylo pracováno velmi rychle. Jelikož mariavitští kněží, odpadlí od církve, udávají ruské vládě své bývalé spolubratry, jsou tito všude trpěni. Vláda je všude pod-

poruje, aby podrývali katolickou církev. Státní rada Vasil Taželnikov ve svých zprávách vládě odvolává se na svědectví mariavitských kněží. Ruská vláda v poslední době krutě pronásleduje katolíky a nejvíce katolické kněze. Celý tento úkaz o svobodě svědomí je v rukou byrokracie humbugem. Ve Francii proti katolíkům bojují sociální demokraté, v Itálii anarchisté, ve Španělsku Ferrerovci, v Portugalsku kralovrazi a v Rusku carská vláda. Toto veřejné bezpráví na církvi katolické v Rusku bude se kdysi na ní samé strašně mstít. Katolická církev získá nové příznivce, ruská nově nepřátele.

A pak prý jsou utiskováni v Rusku jenom židé a živí anarchistické! Což se katolíci účastnili krvavých převratů za revoluce, že ruská vláda tolik proti nim postupuje? Carismus mohl nabýti již dávno pevných zkušeností, že centralisace církve a politiky do jedné ruky není rozvoji říše zdravá.

Plně čtete důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném zřetelém k novějším a nejpověstnějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-estrícha kathedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvíce doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Příjmy lékařů ve Starém Římě. Tělesní lékaři císařů římských měli slušné na naše poměry závratné. Tak Quintus Stertinius měl 500.000 sestercií ročně. Ale i jiní lékaři měli příjmy, jež nám musí se zdát úžasny. Až do 600.000 sestercií ročně. Krinias z Massilie zanechal 10 milionů sestercií, až za života jiných 10 milionů věnoval rodnému městu na stavbu hradeb.

Pausální tupaí našinců jest u volnomyšlenkářů velice oblíbeno. Ti obviňují celé davy katolictva z velikých násilností, ačkoli sami vědí dobře, že nerí pokojnějších lidí nad katolíky. Největší procento našinců skládá se z lidí chudých, tichých, kteří raději ustoupí, než by proti ostrému jazyku agitátora, tučně placeného od kapitalistů, rázně se ohradili. Vždyť ostatně sami volnomyšlenkáři křičí, že chodí katolíci s přeraženou páteří, že jsou docela házlivci, že nedovedou vyvinouti sebevědomou energii. Ze záští proti našincům však dovedou bleskurychle obrátiti a roni krokodýlí slzy nad -- »klerikálním« násilnictvím. Obvinění s hadí chytrostí projeví se pausálně, obecně, protože z takových bezectných lží nekouká kriminál. A co napsal v č. 39. »Učitelství Věstník«, to již jest vrchol pokrokové prohanosti. Prý »klerikálové rozbíjeli schůze kandidátů pokrokových, přepadali je na cestách veřejných, najímali koteče za peníze, jako středověký generál žoldáky, a těmi znásilňovali nejméně mravnějšími prostředky voliče.« Kde a kteří klerikálové tak si počínali? Kdyby tohle bývalo pravdou, pak by pokrokařští agitátoři využili každého případu do krajnosti, rozmazali by nejmenší šarvátku na dlouhé sloupce, mluvili by o ní celé měsíce. A najednou — teď teprve vědí o násilí docela systematickém! Není největší bezcharakternosti imputovati systematické zločiny bez podání jediného dokladu? Vždyť přece sami pokrokaři dobře vědí, jak vítězil nejhorším způsobem proti katolíkům kapitál, jaké se dělo podplácení voličstva od kapitalistů — a to často i prostřednictvím pokrokového učitelstva! To jsou věci dokázané, katolickým tiskem řádně doložené již dávno. A nyní ze vzteku nad prozrazením bezcharakterních machinací pokrokařských přichází nás protivník s takovými pomluvkami. A to orgán pokrokařského učitelstva, které mělo tak veliký podíl na matení voličstva! Jak se pánové chovají tolerantně k lidem názorů jiných, svědčí markantní příklad, zaznamenaný v »Čechu« dne 10. července o volnomyšlenkářském učitelovi: »Při posledních volbách do okresní školní rady uspořádali si učitelé všem přístupnou schůzi v restauraci »U zelené brány«, k níž se dostavili též pozvaní křesťanští učitelé. Tito však byli od volnomyšlenkářských učitelů hanebně potupeni. Při tom učitel Jadrný (nomen et omen!) nechal se unést a z nenadání křesťanského učitele do tvář udeřil. Za to musil se zodpovídati před soudem. Nyní pan Jadrný změknuv k prohlášení: »Připouštím, že jsem pana kolegu v hostinci »U zelené brány« u-

deřil, ale bez úmyslu (??). Lituji případu toho a prosím ho za prominutí.« — A ten křesťanský učitel mu odpustil a žalobu odvolal. Jednal by tak volnomyšlenkář?« — Jen tedy reálně a — experimentálně, jak často sami pokrokaři vybízejí! Byl ten »pěstitel« nějak od pokrokařských kolegů pokárán?

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZCROKUJE VELADY

4 a půl proc.

Hospodářská hlídka.

Hlas odborníkův o budapeštské bursé. Na plodinové bursé v Budapešti mají posud židovští milionáři veliké hoüy. Ředitel jednoho z největších mlýnů uherských napsal v »Pester Lloyd«: »Rozměry, jakými nabyl terminový obchod obilím na budapeštské bursé, mohou býti označeny právem za nadamerické. Byl by to falešný stud, kdybychom nechtěli přiznati, že terminový obchod, který již dříve neměl vždy ráz oprávněnosti, nyní většinou slouží k ukájení hráčské vášně takových kruhů, které odstraniti bylo by v zájmu pravidelného, odůvodněného vývoje cen a bursy, jež je přece vynikajícím činitelem v životě našeho národního hospodářství.« Výstřelky hazardní hry mají dle něho býti na bursé v Budapešti vyčištěny, terminový obchod však ponechán. Nemusíme podotýkati, že rolnictvo v Rakousku nespokojí se s opravou pouze zdánlivou, která by se jen na formu omezovala. věc samu nechala však nedotknutou. Z tohoto důvodu bude a musí trvati na požadavku, aby terminový obchod obilím byl i na budapeštské bursé zakázán.

Pěkné kšofy z rolnické bídy. Dne 23. srpna byl v Táboře dobytčí trh, který byl velmi hojně dobytčím obelán. Lidé, nemajíce píce, se slzami v očích prodávají své kozy a své krávy. V Táboře dobytek šel rychle na odbyt. Jeden obchodník koupil dobytek na sto vagonů, a sice pro Uhry, na osvěžení krve, jiný obchodník koupil pro Halič 1000 kusů. — Židovští velkoobchodníci mají zlaté časy: lacino dobytek skoupí, celými vlaky jej odvezou a v obrovských ohradách buď podrží živý, buď dají jej pobít pro podzimní vývoz. Na podzim očekává se zdražení cukru, petroleje, uhlí a činží: ve Vídni v městské radě byl učiněn návrh, aby všechna rakouská města sešla se ve zvláštní sněm, kde by se jednalo o drahotě. Především by bylo třeba přísného protikartelového zákona, neboť jsou to kartely, které libovolně určují ceny životu nejdůležitějších potřeb. — Zdali pak proti kartelům rozpáhlou se sociální demokraté aspoň s poloviční kuráží, s jakou se sápaí na katolíky?

Návrhy na vybavení selských dluhů a na zavedení jednotné daně vzestupné z příjmů podali v prvním období nové říšské rady naši poslanci Kadlčák, Valoušek a soudruzi. Text návrhu jest tento: »Když v památném roce 1884 obyvatelstvo venkovské zbaveno bylo roboty a sedlák stal se svobodným, od všech neodvislým občanem, bylo mínění všeobecné, že teď nastanou dávno toužebně očekávané zlaté časy všeobecného blahobytu a spokojenosti blahé. Od těch nezapomenutelných dob zrušení roboty minulo sotva půlstoletí, a ze zlatých časů zbyly jenom plané sny. Ani blahobyt, ani spokojenost na venkově se neusídlily trvale, nýbrž rolnictvo upadlo do bídy, jaké jindy nebývalo. Panská robota arcí zrušena, ale neméně tuhá a nesnesitelná robota kapitalismu vznikla a učinila z rolníka otroka nenasytěného kapitalismu. Nesnesitelné úroky a všeobecné zadlužení zničilo krásné sny, jež poutají nás k roku 1884, a kdyby záhy náprava státi se neměla, selský stav úplně by zanikl. Tomu aby se předešlo a stav rolnický, nejbezpečnější opora říše a spořádané společnosti lidské, aby zachován byl, musí nesnesitelná tíže předlužení snata býti s beder selských. Z těchto důvodů navrhuje: Slavná sněmovno, račiž se usnísti: »C. k. vláda se vyzývá, aby co nejdříve parlamentu předložila ku projednání návrh zákona, jímž by se vybavení selského stavu z dluhů provedlo a rolnictvo tak zbavilo se novodobé roboty kapitalismu, jako při nastoupení vlády panovníka vybaven byl z roboty panské.« Návrh tento budiž bez prvního čtení národohospodářskému výboru k urychlenému projednání přidělen. Vzhledem k současným poměrům hospodářským, společenským a sociálním nynější soustava daňová, jak v říši naší dosud je uplatněna, nesmírně tíží chudobnější třídy a dusí zdravý vývoj rolnictva, živnostnictva i dělnictva, aniž by potřebám říše náležitě vyhovovala. Z té příčiny nutna je změna soustavy daňové také z té příčiny, že pochází z dob nynějším poměrům naprosto nepodobných a trvá více jak 150 let, tudíž je nesporně zastaralou, nynější době nevyhovující. Náprava stálým zvyšováním a přituzováním nevhodných zastaralých

daní je nemožná, nevhodná a nespravedlivá, tudíž změna celé soustavy neodkladná. Z těchto důvodů navrhuji podepsaní: »C. k. vláda se vyzývá, aby co nejdříve předložila říšské radě osnovu zákona, jímž dosavadní zastaralé a nevhodné daně, jako je daň pozemková, domovní, živnostenská a podobné, se zruší a zavádí všeobecná jednotná vzestupná daň z příjmů se zvláštním zřetelem na daně prosté existenční minimum netoliko stálý plat majících tříd, nýbrž také rolnictva, dělnictva a živnostnictva v ten způsob, aby teprve příjmy od 2000 K byly zdaněny.« Návrh tento budiž bez prvního čtení přidělen výboru bernímu.« Kdy dočkáme se konečně realisace takové reformy, která tluče na dvěma stále hlasitěji? Soc. demokraté ovšem se budou starati, aby různými kličkami bylo projednání návrhu zase oddáleno.

O bohatosti Čech a Moravy na kovy vyjímáme z »Přírody a školy« tyto údaje za r. 1909. Zlata vytěžilo se v Čechách 297.090 q zlatonosné rudy, 184.41 kg. zlata; z toho připadá 100 q rudy na Kasejovice. — V Příbrami získalo se 211.017 q stříbrné rudy, z čehož bylo 18 proc. rud olovnatých a 82 proc. rudonosného křemene; z toho vyhutněno 39.002 kg. stříbra. — Železné rudy vytěženo v Čechách 8.983.695 q, na Moravě 26.068 q. — Rud olovnatých získáno 2.085 metr. ctů, kromě výtěžku při rudách stříbrných. — Zinku vytěženo v Čechách 16.579 q, z toho připadá na Příbram 2.687 q, na Černovice a Staňkov 13.892 metr. ctů. — Rud cínových docíleno 260 q v Čechách. — Antimonové rudy dala Příbram 479 q jako vedlejší výroby. — Rud uranových vytěženo 81 q, z nich získáno 0.9473 gramu radiumchloridu; na erární doly jáchymovské připadá 49 q rud. — Wolfrámu vytěženo v cínalvských dolech kníž. Lobkovic 342 q rudy. — Tuhy získáno v Čechách 197.621 q, z toho připadá na tuhové doly kníž. Schwarzenberga 164.534 q; na Moravě vytěženo 102.417 q.

Obavy před nedostatkem píce. Úřední zpráva varuje před prodejem dobytka za nízké ceny, jež jest nejen s to nynější nouzi zvětšiti, nýbrž i způsobiti vážné obavy pro budoucnost. Taková panika není však vůbec oprávněna, neboť prozatím jest všude dostatek píce, aby dobytek mohl býti ještě až do počátku zimy zachován a to tím spíše, zachází-li se s píci opatrně, zejména podává-li se dobytku surová píce řezaná. Až do počátku zimy bude však, pokud jde o pícniny, nouzovou akci, jež byla již v ministerstvu orby zahájena, zajištěna nouzí trpícím okresům dodávka potřebného množství sena, slámy a pokrutin.

O racionelném pěstění vojtěšky napsal odborný znalec Fr. Perný do výroční zprávy rolnické školy v Kostelci n. Orl. velice praktickou úvahu, z níž vyjímáme: Nejlépe se daří vojtěšce na hluboké půdě hlinité, písčito-hlinité a hlinito-písčité, dostatečné množství vápna obsahující. Vhodné mohou býti půdy i povahy více písčité, nalezne-li na nich vojtěška potřebné vláhy. Půdy vápnem chudé dlužno předem vápniti. Výborně vojtěšce svědčí též hluboké půdy slínovité, nejsou-li příliš suché. Aby se vojtěška dařila a dlouho vytrvala, nezáleží jen na ornici, ale u veliké míře i na spodině, která musí býti propustná, aby kořeny do hloubky pronikati a volně se rozvětvovali mohly. Při spodině nepropustné trpívají půdy stojatým mokrem a v tom kořeny vojtěšky nerostou, ba namnoze začnou uhniavati, jednotlivé trsy vojtěškové se ztrácejí, porost silně řídne a vojtěška zarůstá travinami a jiným plevelem. Výnosy takové vojtěšky klesají a nezbyvá jiného, než vojtěšku předčasně zaorati. Ani tehdy nemůžeme býti spokojeni, když seřídla vojtěška téměř samou travou zaroste, poněvadž tyto samovolně uchycené trávy jsou obyčejně trávy méně cenné a svým výnosem vyhynulou vojtěšku nenahradí. — Spodinu šterkovitou však vojtěška rovněž nemiluje. Dle mnohých pozorování, též prof. J. P. Wagnerem potvrzených, přišlo se k poznání, že příčinou předčasného zarůstání vojtěšky travinami (různými sveřepy, psinečky, metlicemi atd.) a jinými plevely — jest silné dusíkaté hnojení (chlévkým hnojem, močůvkou, chlévkým ledkem a pod.). Dusíkatá hnojiva působí totiž na silný vývin travin, kdežto vojtěška, jako rostlina motýlokvětá, živí se dusíkem ze vzduchu a vyžaduje půdu bohatou vápnem, kys. fosforečnou a draslem. Z uvedených příčin nemáme hnojení k vojtěšce chlévkým hnojem přímo, nýbrž máme ji sítí až druhým neb třetím rokem po tomto hnojení. Rovněž často vídané povážení vojtěškoviště močůvkou dlužno z též příčiny zavrhnouti. Za to však dosti silně pohnojiti hnojivý fosforečnými i draselnatými a dle potřeby též vápněmi zdaru vojtěšky velice prospívá, neboť umožňuje jí také náležitě přijímání dusíku vzdušného. Přímého hnojení dusíkatého, ale jen slabšího ku př. chil. ledkem na vrch, užijeme jen tehdy, když jest vojtěška slabší a řidší, aby rychleji sesílila a hojně odnožila. — Vápno, hnojivo fosforečné a draselnatá dlužno hluboko zadělati (orbou) a s půdou dobře smísi. Hnojení to provádí se na podzim před zamýšlenou jarní setbou vojtěšky. Ku hnojení vápnem, na půdách vápnem chudých, používá se as 20 q vápna na 1 ha. Jako hnojivo fosforečné osvědčuje se, dle dosavadních zkušeností, nejlépe moučka Thomasova, vysokoprocenná a jemně mletá, v

množství 6—8 q na 1 ha. Ku hnojení draselnatému, zvláště na půdách lehčích důležitěmu, doporučuje se nejlépe pro vojtěšku kainit, poněvadž týž svým obsahem vedlejších solí působí dle všeho i na lepší rozpustnost kyseliny fosforečné v Thomasově moučce. Hnojí se jím nejvhodněji rovněž již na podzim, současně s hnojivy předchozími, v množství 5—10 q na 1 ha a to více na lehčích a méně těžších půdách. Aby se tato hnojiva, v podzim zoraná, s půdou řádně smísila, radno z jara před setbou vojtěšky dobrým kypřičem půdu dokonale promísiti. Je-li vojtěška po posečení svrchní plodiny, do níž byla seta, slabě vyvinuta, pohnojíme ji na vrch as 3 q Thomasovy moučky a 4 q kainitu na 1 ha. Když pak by v pozdějších letech, na př. ve 4. roce vojtěška řídla, pohnojíme ji takto na podzim opět na vrch. Místo moučky Thomasovy můžeme ku hnojení na vrch výhodně použiti superfosfátu, v množství as o třetinu menším. Abychom umožnili snadnější vniknutí uvedených hnojiv pomocí vody dešťové do půdy, jakož i vnikání vzduchu do téže, nutno na podzim i na jaře lučními neb jinými těžkými branami vojtěškoviště převláčeti. Řádně a v čas provedené vláčení vojtěšce velice prospívá. Vláčením vytrhají se také trsy travin i jiné plevely uschnou. Byla-li mladá vojtěška snad mrazy z půdy vytažena, váli se. Podzimní vláčení jest na místě, někdy však pro pokročilou dobu po poslední seči (která příliš pozdě prováděti se nemá), kdy bývá půda již trvale vlhkou, nemožno ho provésti. Proto volíme často jarní vláčení, které má se provésti ihned, jakmile půda oschla, a nemá se otálet, aby se později (vojtěška se z jara záhy k nové vegetaci probouzí) vyvinuté mladé výhonky vojtěškové zbytečně neolámaly a tím prvá seč neselabila. Bran používejme tím těžších a ostřejších, čím starší a zatrávněnější jest vojtěška. V případě druhém jest dobře vláčeti i po jednotlivých sečích. Je-li vojtěška zaplevelena ku př. pampeliškou, postarejme se o včasné vytrhání takového plevelu i s kořeny, než odkvete, aby se semenem, které jest opatřeno chmýřím a větremi lehce roznášeno, po celém poli nerozšířil.

chudé a nemíni dále trpěti, aby některé diecése v jakémisi přepychu žily, kdežto by venkov hynul v bídě. Centrála v Chicagu čítá teď již na 100.000 členů přispívajících a výtěžek má býti obrácen k podpoře vnitřních misii. Nadejde brzy doba, v níž katolická církev ve Spojených Státech bude silnější nežli všechny protestantské církve, které již samy připouštějí, že katolická církev třikrát tolik přibývá nežli ony. — Tak sděluje 29. srpna »Čech.« Patrně, jak američtí katolíci dovedou bez dlouhých rozpaků nábožensko-sociální krizi luštit prakticky. U nás jinak. Z katolických nadací a na katolických statcích žijí celé davy zarytých našich nepřátel, kteří se rozlihodným katolíkem pošklebují. A za tu toleranci snášíme ještě stále fanatičtější útoky.

NESTLÉ-ŮVA

DĚTSKÁ MOUČKA
ode dávna osvědčená potrava
PRO KOJENCE
a odrostlé nemoc žaludkem.
OBSAHUJE NEJLEPŠÍ ALPSKÉ
— MLEKO —
Krabice K.180 v každé lékárně a drog

Absolvent c. k. odborné školy
BOHUMIL BEK
v Hoře Kutné,
závod sochařský a řezbářský,
dovoluje si uctivě nabídnouti
své umělecky pracované

oltáře,
kazatelny, křížové cesty, —
jeskyně s P. M. Lurdkou, —
křtitelny, —
sošky na procesích, Jesličky,
Boží hroby. —

sochy

kříže

Klinika hodin

Hradec Králové

** Svatojanské náměstí **
jest nově otevřený závod hodinářský, zlatnický a optický, řízený na slovo vzatými odborníky z Prahy.
V Klinice hodin seřizují se veškeré druhy hodin kapesních i hodiny nástěnné — zvláště pak lepší druhy, jako Glashütte, Schaffhausen Omega, a regulují se ve 3 polohách a to v každé poloze zvláště. Objeví-li se chyba diferenční, odpomůžeme této vlastní naší metodou do té míry, že nemůže se stát, aby hodinky pak šly někdy dobře, někdy špatně, jak zhusta i u těch nejdražších se stává a nikdo — ba velmi často ani hodinář — neví proč.
V Klinice hodin máme zavedený též **prodej úplně nového zboží zlatého a stříbrného, získaného z pražských dražeb a zastaváren za překvapující levné ceny.**
Veškeré zboží je c. k. punc. úřadem opuncováno. Staré zlato se kupuje a za nové vyměňuje.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

„Do katolické rodiny patří katolický kalendář!“

Cyrillo-methodějská knihtiskárna a nakladatelství

V. KOTRBA — PRAHA

vydá dne 1. září t. r. své výborně redigované a uměleckými ilustracemi opatřené

kalendáře

na rok 1912.

Korunové. — Tuceť za 8 K.

Maria, Moř, Praha, Vlastenka, Svatováclavský (velký), Vlastenecký Pontník (velký), malé 60 hal., tucet za K 4:80.

Svatováclavský (malý), Vlastenecký Pontník (malý). Velké: Rodina. Velký kalendář katolický v tuhé vazbě. Cena 2 K, tucet 16 K.

Vlastenecký Pontník Svatováclavský. Cena K 1:40 tucet K 11:20.

Při hotovém placení je třináctý kalendář zdarma.

Na větší objednávky, aspoň 50 kusů, poskytují se zvláštní výhody.

Každý prodávající kalendářů obdrží zdarma „potvrzení“ (licenci), jako průkaz před úřady. Tam, kde Kotrbovy kalendáře nejsou k dostání, objednejte si je přímo i jednotlivě, zašlete obnos (třeba ve známkách) a třetí den máte kalendář v rukou, porto platí tiskárna sama.

Zakázky adresujte již nyní

Cyrillo-methodějské knihtiskárně a nakladatelství V. Kotrba, Praha-II. 200

Všem rodičům

— kterým záleží na mravní a vlastenecké výchově dětí —

vřele doporučujeme

Pensionát

císaře Františka Josefa I.

v Hradci Králové.

V pensionátu jsou tyto školy:

Pokračovací škola.

Kurs pro vzdělání pěstounek.

Kurs industriální.

Pěvecko-hudební škola.

Vyučování cizím řečem:

(němčině, francouzštině, angličtině.)

Na přání poskytuje se též příprava ku stát. zkouškám z jazyků, hudby a zpěvu.

Jmenované školy požívají práva veřejnosti. — Pro všechny obory jsou státní zkoušené učitelky.

Prospekty zašle na požádání

správa ústavu.

Sociální besídka.

Katolická osidlovací společnost ve Spojených Státech, založená teprve nedávno, řadí se již důstojně do aktivních a dobře organizovaných společností. Účelem jejím je ve všech končinách Spojených Států zakládati katolické kolonie, k nimž by se připojoval veletok katolických vystěhovalců, kteří až dosud bývali nuceni usazovati se v protestantských koloniích. Má tím býti bráněno odpadům od víry. Ke dni 11. července organizační komitét svolal valnou schůzi do Chicaga, aby společnosti dostalo se platné organizace. Sjel se značný počet hodnostářů a katolických bojovníků, mezi nimiž arcibiskupové Messmer, Ireland, Qigley, Glenon. K diskusi přišli nabídky pozemků jednotlivými členy spolku. Jistý počet členů byl pověřen úkolem ty pozemky osobně shlednoti a smlouvy sepisovati. Hlavní zřetel obrácen ku zřizování klášterů, kostelů a škol. Vedení bude vycházeti z ústředny, v jejíž čele stojí P. de Vos, hlavní organizátor společnosti. Podobné společnosti mají býti zřizovány v rozsáhlých diecésích. Přistěhovalci mají též býti obslouženi ve své mateřské řeči. Problém tento zasluhuje vážného povšimnutí. Má jím značně usnadněna býti duchovní správa v americkém Babylonu. O předmětu dopisalo se i vídeňskému »Vaterl.« jakožto o akci amerických katolíků nejvýznamnější za posledních 120 let. Katolická církev v Americe má diecése bohaté a též

Vychovávací a vyučovací ústav

v Koclérově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky škole odrostlé ku vyučování literárnímu, řečem, šití, stříhání, vyšívání, vaření, hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina horaká, velice zdravá.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 14. 29. nově blíže Malého náměstí, dříve přecházelo na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se bohatými rámy, střešními, vsazenými.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstát veřejně i písemně pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.



Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První královéhradecký
elektrostrojní závod pro průmysl kamenický
firmy
Zdenko Ježek v Hradci Král.



provádí
práce hřbitovní
hrobky,
pomníky, pamětní desky za ceny nejlevnější.
Stálá
výstava hotových náhrobků
ze všech druhů kamene.
Nejlepší nákupní pramen pro P. T. pány
truhláře, čalouníky, mramorové desky na
nábytek, zařízení pro uzenáře, řezníky, desky
pro koželuhy, elektrotechniky atd.

Nejstarší a největší závod
na českém severovýchodě.

Cenníky zdarma.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stečních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotněj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryse církevního slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milosti revidě-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlata za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Do Hradce Král. a okolí!

V účtě podepsaný dovoluje si P. T. obe-
censtvu oznámiti, že otevřel ve vlastním domě
moderně zřízenou

výrobu obuvi

veškerých druhů.

Opíraje se o své bohaté zkušenosti, jichž
jsem v nejpřednějších zahraničních závodech
nabyl, budu moci všestranně a dobře posloužiti.

Zejména upozorňuji na vlastní speciální
výrobu **orthopedické obuvi** a na dílnu
pro **rychlosprávy**.

Prose o laskavou přízeň ct. obecnstva
ujišťuji, že jedinou mojí snahou bude, posloužiti
vkusnou a trvanlivou prací.

Znamenám se v plné účtě

Jan Vilikovský,
výroba obuvi

Hradec Králové, prodloužení Čelakovského
tráta č. 487.

Umělecký útvar
pro malbu na skle

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná-
dobu chráněnou v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího o-
vzoru mosaikového do nřibo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
síťe a vřezávacími nástroji.

Mosaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borů rada zdarma.

Přesná vyznamenání a doporučení.



Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla dy:

Badapešt, VIII. ker József-
kórt 15. A. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilfstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.



Vklady přes 10,000.000.—

Abs. kapitál K 8,000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %.

Escent směnec i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobohod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
Bursevní obchody

Ročník XVII.

První všeobecný sjezd národů. Sjezd tento nebude mít praktických výsledků, jako mnohé sjezdy podobné. Když nic jiného, účastníci se aspoň pobaví a vykonávají prázdninové cesty, jichž dnes potřebí jest, aby se jistým způsobem vyhovělo společenským zvyklostem, by se rozšířily duševní obzory a občerstvily tělesné síly. Referentů na sjezd sešla se síla. Mezi mnohými poučnými přednáškami ocitla se také ta, kterou konal žid Israel Zangwill z Londýna. Z myšlenek, které pronesl, uvádíme aspoň tyto: Národ židovský vyniká idealismem a touhou po spravedlnosti a svrchovaně individualistickými tendencemi. Pronásledo-

vání, jež snášel, jsou jiná v Rusku, Rumunsku, v Marokku i v Německu a Americe. Přes pronásledování zachovávali židé živý cit svých tradic; na druhé straně, vedeni instinktem sebezachování, vhodnou assimilací přizpůsobují se příslušnému národnostnímu okolí do té míry, že mnohdy stávají se zuřivě vlasteneckými a zakrývají svůj původ. Židé hrají důležitou roli mezi národy jakožto intelektuální a národohospodářští sprostředkovatelé. Jich vlastnosti assimilací a prolínající jsou podivuhodny. Mohli by židé přizpůsobiti se různým typům národnostním, kdyby byly podstatné rozdíly mezi jednotlivými národy? Úloha, již mají židé v civilisaci, sama o sobě jest důkazem jednotnosti lidských plemen.

Myšlenky tyto obsahují směsici pravdy a lži. Byly-li nepravdy shromážděním přijaty, jest to věc účastníku. Možno také, že posluchači neodporovali ze slušnosti. Předně celý svět neví nic o židovském idealismu, ale zná a velmi dobře pocítuje materialism, kterým židé činí si poplatnými celé národy. To bylo by důkazem jednotnosti plemen jen v tom smutném smyslu, že židé jsou po celém světě stejní a že jednotně po všech národech roz táhli síť své peněžní moci. Věsti tuto hospodářskou sprostředkující činnost židovskou jako vážný důkaz pro jednotnost lidských plemen, jest zase jen jednání vačihledě materialistické, které nemá nic činiti s idealismem, jehož podstatné znaky jsou docela jiné. Mohli bychom to nazvati idealismem jen tehdy, kdyby ona sprostředkující hospodářská činnost židovská vedle svého spravedlivého podílu majetkového dopřávala také příslušných podílů národům ostatním. Shrabovati však všechny spravedlivé i nespravedlivé výtěžky do jedné a téžže žoky, pení civilisaci, nýbrž pouze a jediné národohospodářským drancováním.

Mluvil-li řečník o svrchované individualistických snahách ve smysle hospodářském, proslovil pravdu, které však neměl uváděti jako důvod, pro který židé měli by požívatí úcty u ostatních národů. Individualism tento prospívá jen židům a sousedy jejich poškozují.

Hrozný podezřelým znakem idealismu jest také jistota, že mezi obchodníky lidským masem sledujeme všude jména židovská. Tato činnost skutečně jest mezinárodní prolínající, a k ní přiřazuje se i ta, že mnozí židé mezinárodně rozšívají a podporují revoluční ideu.

Uznáváme také živý tradiční cit židovský, který ovšem není hříchem, nýbrž dobrou vlastností u každého národa. A řečník byl by se s dobrou potázal, kdyby nebyl s věcí spojil židovské assimilací vlastenectví, neboť na jedné straně přiznává národu živý tradiční cit a pud k sebezachování a na druhé straně tvrditi, že tentýž národ pro udržení své bytosti se assimiluje s jinými a projevuje jejich vlastenectví až zuřivě, jest logická nestvůra prvního řádu.

Rozumí se neméně, že toto logické strašidlo židovského řečníka nemůže býti nikdy vyjádřeno skutečností, protože v něm jest zahalen požadavek, aby kdo v tomtéž okanižiku byl a zároveň nebyl. Jsem-li židem a mám-li silný tradiční cit a pud k sebezachování, nemohu se přece assimilovati s národem jiným a projevovati jeho vlastenectví až zuřivě, což jest tak jasné, jako že dvě a dvě jsou čtyři.

Jinými slovy, řečník židovský na všeobecném sjezdě národů byl advokátem jistých vlastností židovských, které by byl rád zastřel, ale učinil to způsobem, kterým věc ještě více odkryl a znesnadnil. Právě tak řeči o assimilaci židů v našem českém národě mají všechnu slabost a také neupřímnost vývodů, které o assimilaci židovské vůbec pronesl onen Israel Zangwill. A jsou-li někteří židé u nás opravdovými nadšenci assimilací, pak nutno o nich říci, že neznají svého národa a podstatných jeho vlastností. Krátce řečeno, národ židovský v tom smyslu, že by splynul s národy jinými, assimilovati se vůbec nemůže. Necht' jen zachovájí si židé své tradiční city! Toho jim nikdo nesmí za zlé pokládati, ale necht' také zbaví se nenáviděných svých vlastností, aby nemusili pro ně vymýšleti španělské assimilací stěny.

Bojovník za pravdu a poctivost. Assimilaci židův u nás fedrují pokrokáři a vůdci jejich list »Čas«, který jest obzvlášť citliv vůči každé výtce, proti židům činěné. A jelikož v Čechách žádná strana nemůže o židech mluvití pravdy, jako strana katolická, jest přirozeno, že »Čas« proti katolikům co chvíle rozvíří se na válečném oři. Tento bojovník za pravdu a poctivost nehájí však židů přímo, nýbrž koná svoji úlohu tak, že řídí se při tom svou politickou filosofií a filosofickou politikou, jimiž široko daleko jest proslulý. Byly doby, kdy tento časopis vypomáhal si v nouzi »humanitou«, dnes však vyřizuje všechny otázky klerikalismem.

Na příklad časopisy naše prý čerpají hojně z Ruského Znamene, se zřejmým cílem, vyvolati v Čechách silné hnutí antisemitské, a to prý se »Času« rozhodně nelíbí. Na místo, aby důvody a důkazy protižidovské realistickou kritikou do všech úhlů světa rozmetl jako nepravdivé a nicotné, »Čas« bije na poplašný zvon, že prý klerikálové

chtějí posilovat své posice z antisemitského hnutí. Tedy, dobří lidé čeští, nepřemýšlejte o tom, co židé dělají, ale pozorujte, že protižidovské obžaloby sepisují klerikálové. Proto vzhůru proti klerikálům!

Židé mají bursy, určují ceny skoro všech produktů lidské práce, vládnou na peněžním trhu, zakládají banky, kartely, shromažďují miliardy z mizolů všech národů, židé jsou jako ti ptáci, kteří nesejí ani žnou, a přece shromažďují do stodol, u nás němci — ale, dobří lidé čeští, k tomu neobracujte své pozornosti, nýbrž vezměte předem všeho v úvahu, že v Čechách takové řeči o židech vedou jediné klerikálové, proti kterým voláme do boje nyní i v budoucnu.

»Je to hra va banque s katolickým českým lidem a úlohou všech poctivých českých lidí bez rozdílu stran jest přičinit se, aby klerikální spekulanti prohráli, vzdychá »Čas« dne 25. srpna.

Usiluje-li tedy »Čas« o to, aby klerikálové nezvítězili a prohráli, může k tomu vydatně přispěti sám. Jsme tak nezištní, že mu dáváme radu. Jestli upozorňováním na hospodářskou otročinu židovskou katolické hnutí získávalo by zásluh a pozornosti ve vrstvách lidových, necht' tedy »Čas« činí podobně. Necht' budí uvědomění národohospodářské varováním od židovského molocho, který přes ohromná sousta, jež mizí v jeho žaludku, stále jest ještě hladový a stále ještě shrabuje všechnen tuk země. »Čas« získá si tím velikých zásluh o výchovu lidu, a klerikálové budou poraženi proto, že lépe než oni Masarykův list pověděl, jak nebezpečná jest rozpínavost židovského kapitálu a jak nutno proti této zhoubě stavěti ochranné hráze.

Uváže-li se »Čas« v tuto práci, my ze své strany ochotně budeme volati, že úlohou všech poctivých českých lidí jest přičiňovati se o to, aby »Času« dílo se dařilo. Potom ještě jiná věc se vyjasní, ta spekulace, ze které »Čas« viní křesťanské sociály české proto, že pro židovský strach kapitalistický burcuje a volají po hospodářské spolupomoci. Ujme-li se tudíž »Čas« buditelské činnosti hospodářské, na kterou mu ukazujeme, všichni poctiví lidé čeští přesvědčivě uznají, že u něho v tomto ohledu o žádné spekulaci zásadně nelze mluvití. Zaváže-li si však vůči našim nabídkám uši a ústa, podá přesvědčující důkaz o tom, že spekulace, o níž hěží, uhytovala se již v jeho redakci a že chce pomalovati nás šitkou, z níž všechnu černou barvu vypotřeboval a reztřel sám po sobě. Vrchol celé této dispute však jest, že s jistotou možno nám prorokovati, jak »Čas« zbraně, kterou na svou vlastní porážku mu podáváme se neuchozí, a jak na místo bojovníka za pravdu a poctivost bude proti nám dále seděti perníkový jenerál na dřevěném koni.

Poslanec Udržal na táboru lidu v Heřmanovu Městci skončil řeč svou přáním o součinnosti lidu a šlechtě; lid by se tím povznesl a šlechta musila by sestoupiti se svého stavovského křesla. Věříme v upřímnost této Udržalovy výzvy a víme také, že v tomto smysle nevyslovil se poprvé. Opětované toto jeho přání však nemá příslušné nálady v agrární straně samé, a kromě toho potřebuje opravy pojem stavovského křesla, s něhož má šlechta sestoupiti.

Šlechta jest stavem v lidské společnosti jako kterýkoli stav jiný: stav rolnický, řemeslnický, stav intelligence. A jako každý stav má své potřeby, zájmy a vývojem nabyté vlastnosti, právě tak se má věc se šlechtou. Agrární strana sama jest založena na obranu stavu rolnického a kdyby někdo žádal po zemědělcích, aby sestoupili se svého stavovského křesla, mnozí z nich by tomu třeba ani dobře nerozuměli a jiní takovou výzvu přimno by zamítli. A učinili by tak vším právem, neboť jsou určitá práva, povinnosti a prospěch, které jsou každému stavu vlastní a pro něž stav má svůj význam v sociální činnosti.

Není potřebí široce vykládati, že u nás šlechta zdárně plnila svou úlohu v národním probuzení a že později se stranou staročeskou na základě postavení svého pracovala pro národ i politicky. Bylať doba, kdy česká politika požívala respektu i v místech nejvyšších, čemuž napomáhal i historicko-politický význam šlechtě.

Přišla však nová doba, která na počátku let devadesátých svým radikalismem vyloučila šlechtu z národní politiky. Boucharonský demokratism počal nenáviděti konečně i majetek šlechtě, a tak se stalo, že z českého radikálního tábora vyskakovalo protišlechtické heslo po heslu. Vyskytovali se také lidé, a to ne zřídka, kteří se domnívali, že třeba šlechtě latifundie cdniti jediným škrtutím péra. Oposice proti šlechtě nabývala leckde již socialistického zabarvení. Nevědělo se, že velikostatky jsou a mají býti vzorem drobným hospodářstvím, že podstatných práv šlechtě nelze rušiti a že nezdravé výsady možno odstraňovati jen povolným vývojem bez násilí a skoků.

To byly příčiny, které způsobily mezeru mezi šlechtou a národem. Slova Udržalova tedy možno jen tak vykládati, aby šlechta, jak se populárně říká, šla mezi lid a aby její příslušníci za nových poměrů, všeobecným hlasovacím právem přivoděných, získávali si důvěry živým stykem s vrstva-

mi lidovými. Frakce taková rozmnožila by vážnost ke šlechtě a podporovala by politickou výchovu, u nás tak zanedbanou a nyní tak zdivočilou právě v době, kdy zahájila novou éru strana agrární.

Ale i šlechtě musilo by se vyjiti vstříc s onou slušností občanskou a rozvážlivou ochotou, která má hlavní zřetel k tomu: buď kdo buď, jen když poctivě chceš se přičiňovati o hmotné a duševní blaho národa. V tomto ohledu příprava na přijetí šlechtě vypadá hrozně právě ve straně páně Udržalově. Jak známo agrární noviny vyhazují hlavním trumfem výtku, že strana katolická jest ve spojení se šlechtou. Podle způsobu psaní agrárních novin šlechta jest něco, čeho se třeba štítiti, co poskvrňuje a co musí odniti důvěru i straně katolické. A vezme-li kdo v úvahu skutečnost, které nelze popírati, že agrární strana zároveň pomoci též šlechtě nepohrdá, setká se se zjevem, kterého nelze vysvětliti, než nejhranatější nešetrností novinářův a agrárního vedení samého.

Za tohoto ducha v agrárních novinách a ve straně jest tedy výzva Udržalova ke šlechtě skutečně podivuhodná. Mní-li posl. Udržal svá slova upřímně, o čemž nepochybujeme, jest se mu obrátiti předem proti hrubým novinovým nezpůsobům své strany. Musí se státi rytířem, jehož úlohou jest pozutinati hlavy saně, která na lánech agrárních vyrostla a která výmluvnými i nevýmluvnými zvuky do národa chrlí všeliké nepravdy, podezíráni a pusté agitační hesla.

Volnomyšlenkářské neštěstí. Pryč s náboženstvím křesťanským, které jest nám již překonaným stanoviskem! Víra v Boha a nesmrtelnou duši není vědecky dokázána! — Kolikrát jsme již četli tyto volnomyšlenkářské výkřiky? Těžko do počítati se. Na místě počítání vízme, že nezůstávají nečiní, neboť dobře vědí, že zpusťosené jimi náboženství musí dáti náhradu. Ustaraní, v mnohém tápání a zmátení objevili nově náboženství v umění. Tatiček Haeckel jim pověděl takto:

»Bohoslužba v neděli, která jest dnem osvězení, bude v monistické (volnomyšlenkářské) církvi podstatně zlepšena. Na místě mystické víry bude jasné vědění o pravých přírodních zázracích. Chrámny nebudou zdobeny jako nyní, obrazy svatých a křížem, nýbrž uměleckými výtvy.« Haeckel rozvádí svůj plán sice obšírněji, ale uvedené požadavky postačí, aby mu bylo porozuměno. Vezměme v úvahu pevnost tohoto náboženství.

Italský malíř Leonardo da Vinci namaloval úchvatný obraz »Giocondu«, jenž představuje krásnou ženu. Obraz tento skutečně má své místo ve chrámech Haecklových a shromažďoval zástupy volných myšlenkářů, kteří hledíce naň, ukájeli svoje náboženské potřeby. Slyšíme, co praví pokrokař. časopis, který družně pomáhá vol. myšlenkářům budovati budoucí náboženství na podkladě výtvorů uměleckých: »Jest známo dnes po celém kulturním světě, rozléto se již ze všech rotaček denního tisku, že se v Paříži přihodila v pondělí krádež, krádež kvalifikovaná, jejíž dosah nelze ještě ani po prvním překvapení domysleti. Dílo, je muž veliký učenec a malíř italské renaissance vdechl nesmrtelnost, Gioconda Leonarda da Vinci, zmizela z musea Louvre. Toť stručný obsah, vyjádřený suše a reportérsky, nenahraditelné ztráty, která postihla nikoli jediné museum Louvre a Paříž, ne snad pouze Francii, nýbrž celé kulturní lidstvo. Kratičká obsah krádeže, kterou bylo okradeno miliony duší. Giocondu nenahradí reprodukce sebe zdražilejší, nenahradí jí ani domněle pravá kopie madridská. Jest ztracena pro celý svět.

Tady to máme černé na bílém: nejkrásnějšího obrazu nelze nahraditi, postiženo jest všechno kulturní lidstvo, dílo bylo nesmrtelné. Pod volnými myšlenkáři shroutila se půda, jest veta po »Giocondě« a jest veta po jejich náboženství. Včera ještě bylo, a dnes již ho není. Takoví titanové! Kulturní lidstvo v přítomnosti jich zadržuje dech. Slezli všechny duševní výšiny, dnem i nocí přemýšleli o novém náboženství, až konečně stanuli na jednom bodě mezi nebem a zemí, domnívajíce se, že rozřešili otázku nového náboženství všem budoucím pokolením — a tu najednou nějaký syčák ukradl »Giocondu« a katastrofa udeřila hromem. Pouhá krádež postačí, a náboženství volnomyšlenkářské jest to tam.

A že by Haecklův návrh znamenal skutečnou náhradu náboženství, tomu silně odporoval pařížský článek »Práva Lidu«. Tam přece řečeno jasné, jak ztroskotává snaha nasýtit duši odcírkev-něného lidu uměním a jinými surrogáty. A takové svědectví soc. dení. orgánu již přece něco znamená; ostatně brzy bylo potvrzováno vzušujícími, rychle za sebou se opakujícími otřesy společenskými. Francie jest živým výstražným příkladem, jak malomocná jest lyrika starce Haeckla.

Obrana:

Jak nás vyčerpává státní dluh. Dne 2. září v »Národ. Politice« a v jiném denním tisku čteme tuto důležitou zprávu: »Z Vídně, 1. září. (Tel. t. k.) Ve včerejší závěrečné schůzi kontrolní komise státního dluhu pro dřívější volební období podal

předseda svob. pán Czedit přehled o činnosti v periodě trvající 4 léta a 2 měsíce. Dle zprávy zvýšil se rakouský státní dluh za tuto dobu z 9847,071.883 K na 12.111,449.952 K. Ze zvýšení připadá po odečtení železničního dluhu 1363,073.709 K převzatého státem na rozmnožení rentovního dluhu a na podíl státu na půjčkách pro vídeňské dopravní podniky obnosem 143,381.082 K, celkem obnos 901.304.360 K. Dle toho zvýšilo se roční úrokové zatížení státu z K 394,207.541 na 477,844.662 K, t. j. o 83,637.121 K a po odečtení ročního zatížení převzatého železničního dluhu obnosem 47,610.546 K o 36,026.574 K.

Jinde se sděluje jinou formou tatáž výslednice: Minulý týden uveřejněna byla zpráva kontrolní komise státního dluhu o stavu jeho koncem roku 1910. Podle ní činil konsolidovaný státní dluh bez splatné povinnosti K 8.247,482.185 (vzrostl od konce června 1910 o 5,109.806 a od konce prosince 1909 o 380,977.612 K); konsolidovaný dluh se splatnou povinností činil K 3.528,611.830 (od června 1910 zmenšil se o 26,541.119 K, ale oproti stavu z konce roku 1909 stoupl o 997,162.608 K). Nezajistěný dluh státní činil 298,740.795 K (méně o 12,701.694 K koncem června 1910 a 12,736.258 K koncem prosince 1909.) Celkový státní dluh obnášel koncem roku 1910 12.111,449.952 K, o 1.366,349.450 více než koncem roku 1909. Pouze na úrokování tohoto dluhu jest zapotřebí ročně obnosu 477,844.662 K.

Teď by někdo čekal, že snad samozvaní »vůdcové lidu« široce se rozhovoří, kam se hrnou peníze, jimiž se platí obrovské úroky. Při té závratné výši jistě stojí za pilnou úvahu, zda úroky rozejdou se mezi občany, kteří se zaměstnávají namáhavou prací buď tělesnou anebo duševní. Od pokrokářů jasného vysvětlení se nedočkáte, ač do židovských bank tito lidé vidí daleko lépe než jiní občané.

Požidovštělý tisk právě nyní chce odvrátiti pozornost čtenářstva od obrovských úroků tím, že znovu roztřepává, co prý zbytečně drží pudy šlechta a duchovenstvo na úkor lidu! Ale tenhle manévr bude selhávat stále více. Vláda má všechno jmění duchovenské spočítáno na haléř, kontroluje statky církevní zrakem ostřížiny. Výška jmění církevního jest několikrát v roce udávána v úředních i neúředních listech, takže člověk rozumný dovede všechno dobře rozvážiti i bez obmyslných návodů pokrokářského tisku.

Vezměme zde svědectví ze samého tábora nepřátelského! Soc. dem. poslanec Schuhmeier r. 1907 vypočítával ve sněmovně jmění církevní v Rakousku dopodrobna a udal úhrnnou sumu 950 milionu korun. Jistě ze skutečného obnosu neubral nic, ale spíše přidal.

Kapitál ten zdá se žákům soc. dem. vůdců ovšem veliký, protože rudý tisk nevysvětlí, nač se těch peněz užívá, jak obrovský počet laiků z těch peněz se živí.

Ale přihlédneme k jádru věci blíže. Při 4procentním úrokování dal by ten kapitál ročně 38 milionů. A nyní počítejme, kolik lidí a podniků na ty peníze čeká! Sám Schuhmeier řekl, že je v Rakousku 14.248 kněží v duchovní správě, 19.194 řeholních kněží a bratří laiků a 7.775 řeholnic, tedy dohromady 41.217 osob. Mělo-li by se tolik lidí dělit o těch 38 milionů, přišlo by na každého jednotlivce (počítajíc v to i arcibiskupy, biskupy, opaty atd.) pouhých 922 K ročně. Již z toho lze jasně poznati, jak zúmyslně lživé jest tvrzení, že by rázem měli blahobyt kněží chudší, kdyby hierarchie v jejich prospěch jmění své rozdělila.

Leč podvodné tvrzení pokrokářů jeví se ve světle daleko horším, uvážíme-li, že do jmění církevního jsou zahrnuty i budovy a vůbec nemovitosti, které nevynášejí nic, ale naopak vyžadují stále nové náklady. (Na př. nemocnice, ústavy hluchoněmých, slepců, kostely, kaple atd.) Již z toho vidíme, že těch 38 milionů jest pouhým snem.

A další okolnost ještě výrazněji potvrzuje, jak není potřebí duchovenstvu jmění záviděti. Snad z toho jmění žijí jen osoby duchovní? Vždyť se z toho platí ředitelům kúru, hrobařům, kostelníkům a jiným, jichž jest počet větší než duchovních správců. A počítejme teď, co přijde na jednotlivé kněze a »liné« jeptišky, jež ve dne v noci ošetřují i sociální demokraty! Zbývá na ně asi po 460 K ročně. Který dělník by byl nyní s takovou mzdou spokojen?

A má-li si pomoci kněz mimořádně štólou, hned se na něho útočně vrhnou lidé, kteří mají při daleko menší práci třikrát tolik. Dříve učitelé brali »sobotáles, jarmarkales, dušičkales« a jiné deputáty, které tvořily dohromady směšnou sumu. Nyní jest postaráno o pevný učitelský plat, který plným právem dosud se nepovažuje za skvělý. Co však má kněz? Na některém místě se napracuje pro stát více než skvěle placený státní úředník, úředním aktům musí často věnovati více času než duchovní správě. A přece jeho fixní plat jest ubohý. Z čeho učitelstvo jest osvobozeno dávno, v tom věží kněžstvo stále. Bere ubohé deputáty »dušičkáles, sobotáles« dále v jiné formě a ještě se mu každý haléř omluví.

A nyní srovnávejme! 477,844.662 K činí úroky ze státního dluhu. Tyto peníze přijdou každoročně do skutečné mrtvé ruky. A pohodlný důchod tem-

to nebude se zmenšovat, spíše bude stoupat. Tudíž bohatí bankéři židovští za dvě léta dostanou bez namáhavé práce více, než co obnáší celé církevní jmění v Rakousku. S těmi penězi mohou Rotschildové a Taussigové disponovati, jak jim libo. A co je stojí při tak závratných příjmech rezie? Úroky ze státního dluhu se neplatí ani biskupům ani opatům; tím méně nižšímu kněžstvu. A jestliže státní dluh stoupá větším zbrojením, kdo z toho má zase nejučinnější zisk? Žádný biskup, ale židovské obrovské továrny na zbraně a židovský železářský kartel. Tak zní jasná mluva.

Protivníci naši v Rakousku vidí, že konfiskace jmění církevního ve Francii neprosplá lidu ani v nejmenším, vidí, že by jmění naší církve stačilo celé sotva dva roky hraditi státní dluh, tak že po dvou letech musilo by se platiti zrovna tak jako nyní. Přes to však balamuti lid tak rafinovaně, jako by konfiskace byla branou do nejšťastnější budoucnosti proletariátu.

Jak se čelí velké drahotě. Soc. demokraté věděli dobře, jak závažné otázky hospodářské je v parlamentě očekávají. Také slibovali, jaké rajské časy lidu vymohou. V tom směru proslul zvláště dr. František Soukup. A v čem se vyčerpává ta »nadšená« práce? Soc. demokraté zaharcovali trocha frásení o argentinském mase, ačkoli věděli, že se tím lidu nepomůže téměř nic. A co dále? Podali návrh, aby se kněžím odňalo vedení zápisů o narozených a zemřelých. (To by však vedlo k rozmnožení placeného úřednictva.) Dále aby zaveden byl povinný sňatek civilní, náboženský pak aby ponechán byl libovůli snoubenců. Také aby se ustavily farské obce jen ve smyslu zákona ze dne 7. května 1874, takže by si každá farní obec vydržovala kněze a kostely zdarma. (A to znamená zase nové placení, zvláště pro obrovskou většinu rakouského občanstva katolického. Při sňatku by byl pro katolíka poplatek dvojnásobný. Ačkoli stát již církvi tolik jmění zkonfiskoval, že stejně nutné opravy kostelů a jiné církevní nezbytnosti se provádějí za pomoci shírek, nyní by měl katolík platiti mnohonásobně více. Peníze, jež dosud jdou z veřejných prostředků na kostely, nedostaly by se lidu, protože by je pohltily dreadnoughty a jiné válečné potřeby. Nač bylo obráceno jmění, zkonfiskované v době josefinské? Nyní by Moloch militarismu udávil přebytek získaný konfiskací ještě rychleji.)

Na to soc. demokraté ovšem návrhu nepodali, aby stát Louisovi bar. Rothschildovi platil ze státní půjčky menší procenta. Vždyť takový ubohý penězník jest přednější než miliony chudých katolíků. Zvláštní potírání drahoty.

Agrárníci zase, aby všechen český lid nebyl vyhladověn, spráskli ruce nad zničeným děkanem. Agrární »Cep« a berounská »Stráž Venkova« přinesly lživou zprávu o panu děkanu V. Heindlovi z Přeštic, že prý žádal za vysvěcení škol v přifařených obcích Žerovicích a Skočicích po 50 K. Následkem toho prý místní školní rady dotyčných obcí od církevního vysvěcení upustily, obyvatelstvo si samo(!) školy vykropilo (!!) a otevřelo. K tomu byla přičiněna drzá poznámka, aby se těch 50 K dalo na knihovnu žákovskou. Jak celá zpráva jest perfidní lží, dokazuje ten fakt, že do té chvíle nikdo na děkanství v Přešticích o svěcení těchto škol nevysvětloval a pan děkan nikdy o nějakém odměně se nevyjádřil.

Realisté s liberály zase odkryli senační věc: stávkou ministrantů proti duchovnímu správci, protože jim prý špatně platil. Ovšem taková důležitá finanční krize, tak veliký sociální boj musil ven, aby nedošlo k veliké národohospodářské kalamitě. Dokázalo se ovšem, že zpráva ta jest veskrz prohaná. Nebylo přece ani potřebí důkazu; snad školní děti ještě nejsou rudým tiskem tak »stavovskými« zorganizovány, aby zahájily třídní boj za »nezadajná práva«. Každý rozumný člověk ví, že ministrant, kterému se funkce nelíbí, jednoduše všechno nechá beze stávky. Ale pokrokářský tisk uvěřil hned něčemu, čemu se rozumní lidé smějí.

Zato však též tisk jest zamklý nad tímto vážným případem: Zvláštní konsorcium vídeňských bank, jemuž v čele stojí ředitel Moriz Minkus, skoupilo lacino pozemky bývalých kasáren vídeňských; kasárny sbouralo, pozemky rozparcelovalo a drazce prodalo. Výdělek byl veliký. A poněvadž se věc zdařila, činí ředitel bankovní Minkus vídeňské obci nový návrh: sboří budovy bývalé všeobecné nemocnice vídeňské, rozprodá parcely a chce býti tak šlechetným, že dá příspěvek na stavbu nových klinik. — Zde by měla vídeňská obec ukázati praktický křesť. socialismus a plán Minkusův provést sama. Ale k tomu by bylo třeba milionů, a obec vídeňská sama nedávno učinila výpůjčku 300 K u — židovských vídeňských bank.

To výmluvně svědčí, jak závisl od milosti židovského kapitalismu každý větší podnik lidu křesťanského. Křesťané jsou ve svěřací kazajce, kterou pokrokáři, hlásající heslo »Hospodářské osvobození«, ještě utahují.

Dvoji vlastenecký loket. Jest obecně známo, jak se soc. demokraté chovali a chovají k Sokolstvu. Přes to však, že již dávno zakládali si rudí vlastní tělocvičné jednoty, národní společnost naše místo kaceřování uctivě dále se ucházela o jejich přízeň. Proti katolíkům, kteří tolik obětí pro

národní kooperaci vykonali, zahřmělo se však po vojenskou každou chvíli: Zrádcové jsme byli systematicky a naposled, když bylo nutno pro nestálé kopance zakládati jednoty orelské, docela se manifestačně prohlásilo, že členové katolických spolků musí býti ze Sokola vůbec vylučováni.

K soc. demokratům, kteří tolikrát, zvláště ze strachu před Adlerem, dokumentovali svoji mezinárodnost, zachována krajní shovívavost, jen aby aspoň někde tito lidé ještě v Sokolu setrvali. A soc. demokraté při hlubokých poklonách patentovaných vlastenců vedou si stále zpupněji, takže konečně 9. září vydral se »Národním Listem« z úst tento bolný stesk:

»Nechtěli jsme se zmiňovati o neuvěřitelných výpadech »Práva Lidu« a různých krajinských listů soc. demokratických na sokolskou jednotu smíchovskou, poněvadž sokolské jednoty již zvykly na »laskavosti« soc. demokratické, nutno však učiniti výjimku. Sokolstvo podniká vše, aby zamezilo jakýmkoliv třenicím mezi účelovými a sokolskými jednotami tělocvičnými, nabádá svoje jednoty k naprosté zdržlivosti, vystřihá se všech polemik, brání se tomu, aby na podkladě ojedinelých výstřelků podnikaly se generální výpady, ale vše — marno. Vůdci sociálně demokratickým jednotám se patří o to, aby vutili svým stranníkům plemennou zášť a nenávisť vůči Sokolstvu. Lež, zlostouzení, posmívání, tupení, hrozby vyhazovem z práce, násilí, bojkot — toť prostředky, jimiž potírá se idea — Tyrsova!«

V dalším dovozují »Národní Listy« světle, jak smíchovský Sokol jest tupen nejkřiklavějšími lžemi od soc. dem. »Tělocvičného Ruchu«. A přes to vedou si »Národní Listy« k útočníkům s velikou rezervou, aby rudé mazlíčky svou odpovědí příliš nerozčilily.

Zato však pohledme jinam! Dne 8. září koná se v Kroměříži odhalení pamětní desky na domě, v němž roku 1848 bydlel dr. Fr. L. Rieger. Slavnostní výbor pozval k účastenství všechny české spolky, mezi nimiž také »Orla«. A proto, že se účastní vlastenecký »Orel«, odekl »Sokol« své účastenství. Kdyby se přihlásili k účasti na takové nár. slavnosti oficiálně soc. dem., hřměl by na všech stranách veliký potlesk vlasteneckých kruhů. Všude by se dokazovalo: Vidíte, jak ti ubozí, pronásledovaní soc. demokraté zdárně plní svůj národní úkol, jak jsou ochotni k národnímu spolupůsobení! Katolík český však jest kopnut od těch, kterým jest milejší německý žid než vlastní česká krev, hlásí-li se tato ke katolické víře.

Po katolíky spalovací pec, pro sebe pohřbení rituální. »Lidové Listy« sděluji:

»V Kolíně zemřelo intelligentní děvče, židovka, jež na smrtelném loži projevilo přání, by tělo její bylo spáleno. Přání umírajících bývají svata. Tak aspoň se mlčky přijalo za pravidlo i v kruzích méně pokrokových, avšak pouze — nežidovských. V Kolíně aspoň příslušníci židovské obce dokázali, že modernismu a pokrokovosti rozumí — pokud se křesťanu, jich náboženství a tradic týče, sami pro sebe však, že trvají pevně na svých mravech, obyčejích a zvycích. Židovský rabbi odepřel zesnulé doprovod i pohřební řeč, pohřební obřady odpadly, a nechybělo mnoho k tomu, že pohřební bratrstvo bylo by odepřelo i umístění urny s popelem na hřbitově pravověrné israelské obce.«

Ejhle, nový dukaz židovské assimilace! Pokrokářští židé tolik se vynasnažují, aby se dali katolíci spalovati. A najednou se provalí mezi židy tak veliký zájem pro rituální, od prastarých dob zavedené pohřbívání! A naši odpurci, kteří tolik proti církevnictví hovoří, tak dlouho neviděli v židovstvu kolínském církevnictví nepokrokové!

Politický přehled.

Kníže Thun v Ištu. Místodržitel království Českého kníže Thun 31. srpna byl v Ištu panovníkem přijat v audienci a pak byl pozván k hostině. Prozatím hál se kníže Thun v mlčení. Jisto pak prý jest, že kníže Thun předložil císaři podrobný plán pro vyjednávání o smír a pro uvolnění českého sněmu. Mocnář i bar. Gautsch návrhy kníže Thuna schvalují. Příští pondělí započnou prý v Praze předběžné porady.

Němci poroučí dále. Dle »Neue Freie Presse« trvají Němci na těchto podmínkách smíru v Čechách: Zřízení národních kurií na českém sněmě, zřízení národních sekcí v zemském výboře, upravení jazykové otázky u samosprávných úřadů, při čemž Němci žádají oboujazyčnost úřadování v Praze a jednojazyčné, t. j. jen německé úřadování v obcích německých, a národnostní rozhraničení soudních i politických okresů. Jen tehdy prý Němci zasednou s Čechy k poradám, bude-li se o těchto německých požadavcích jednati; krátce Němci budou pokračovati v obstrukci, nevyhoví-li Čechové základnímu jejich požadavku: národnostnímu rozdělení zemské samosprávy. Němečtí poslanci z Čech připravují se pilně na smířovací konferenci, pořádatelce schůze, na kterých mluví se o česko-německé dohodě.

Nálada ke smíru mezi občanstvem. Se strany české, jak ani jinak býti nemůže, proti německým

požadavkům prohlašuje se, že smír jest možný jen na základě úplné rovnoprávnosti a rovnocennosti obou národů a jazyků ve všech veřejných úřadech v zemi. Široké vrstvy obou národů vůbec přejí si dělnosti sněmu. Především zemědělci žádají, aby sněm již z ohledu na hospodářskou tíseň v zemědělství pracoval. Podobně i učitelstvo v zájmu rychlého upravení platů učitelských nesouhlasí s dalším trváním obstrukce. Německé živnostnictvo na svém sjezdě odsoudilo štvání Pachrovo a Wolfovo, jež národně Němcům neprospívá a hospodářsky je poškozuje. Stejně odsoudil nezodpovědné německé štváče německý agrární poslanec učitel Lipka v Ústí nad Orlicí. Tento poslanec velmi rozhodně vzepěl se proti známému pokusu pověstného dra. Titty a usnesením jeho »volksrathu«, donutiti německé poslance ve sněmu, aby setrvali v obstrukci, a naproti tomu projevil naději, že mezi Němci pronikne správné poznání, že oba národové v zemi potřebují nezbytně vyrovnání z důvodu kulturních, hospodářských a politických. — Na schůzi vídeňských Čechů v 15. okrese 3. t. m. přijata byla resoluce proti jednání o českoněmeckou dohodu, ježto v ní nejsou pojeti Čechové dolnorakouští, kteří dohodou budou prý obětováni germanisaci.

Bar. Gautsch v Pešti. Rakouský ministerský předseda bar. Gautsch byl 5. m. návštěvou u ministerského předsedy uherského hr. Khuen-Hederváryho, při čemž mimo jiné bylo též zahájeno vyjednávání o masné otázce, minulého měsíce přerušeno. Rakouská vláda přála by si totiž, aby o otázce masné bylo rozhodnuto ještě před zasedáním do říšské rady.

Před železniční stávkou? Francie a Anglie se svými obrovskými stávkami železničních zřízenců už začíná táhnouti i v Rakousku. Na nedělní schůzi odborových organizací železničních zřízenců německých ve Vídni pohroženo, nepostará-li se vláda o zmírnění drahoty, že ji k tomu donutí železniční zřízenci, krátce že bude zahájena pasivní resistance a případně generální stávka železničních zřízenců. Čeští železniční zřízenci na schůzi v Praze požadují: Nejmenší denní mzda dělníků nádražních má obnášeti 3 K. Zřízenci, kteří mají plat 1200 K a vykáží se potřebnými theoretickými i praktickými vědomostmi, buďtež povýšeni na podúředníky. Noční služba budiž více placena. Všem zřízencům má se ihned dostati drahotního příspěvku. Požadavky tyto podepřeny pohrůžkou, nebude-li zřízencům vyhověno. Že i u nás dojde k tomu, k čemu došlo ve Francii a Anglii. Také ve Lvově na schůzi železničních zřízenců přijata podobná resoluce jako ve Vídni a v Praze. Stávka železniční by ovšem citelně zastihla všechno obyvatelstvo, i stávkující, kteří všichni stejně úpl pod následky nynější hrozné drahoty

Boj v Uhrách. Uherská oposice zápolí na život a na smrt s vládou hr. Khuen-Hederváryho a jeho národní stranou práce. Na konferenci strany Košutovy usneseno potírati branné předlohy zákonitými prostředky; boj prý se nezastaví, i když branný zákon bude schválen. Košut stojí sice na stanovisku, že obstrukce je hrozbou parlamentarismu, ale v této době dělati obstrukci považuje za národní povinnost. — Naproti tomu celkem již 25 měst poslalo protesty proti obstrukci se žádostí o takovou změnu jednacího řádu, aby obstrukce byla zlomena. A na zosílení jednacího řádu pomýšlí se prý i na příslušných místech.

Arcknížek František Ferdinand jako host císaře Viléma zúčastnil se německých námořních manévřů v Kielu. Při té příležitosti propůjčil císaři František Josef I. velitelům v manévrech a řadě důstojníkům námořních různých vyznamenání.

Belgie zbrojí. Anglie dala totiž belgické vládě pokyn, aby použila všech prostředků a válku mezi Německem a Francií znemožnila tím, že veškerou svou vojenskou mocí zamezí jakýkoli vpád na neutrální půdu belgickou.

Vyjednávání o Marokko obnoveno mezi vyslancem francouzským Cambonem a německým státním sekretářem Kiderlenem-Waechtem. V Berlíně i v Paříži očekávají, že tato rozhodující konference skončí příznivě. V Londýně však nevěří ve smírné brzké urovnání sporu o Marokko, třeba Německo prohlašuje, že nikdy nepomýšlelo a nepomýšlí na obsazení kterékoliv části Marokka.

Nový směr v Portugalsku. Nový španělský vyslanec ve Vatikánu dostal nařízení, aby se stal o zjednání smíru mezi Španělskem a Vatikánem. Téměř rok nebylo styků mezi kardinálem státním sekretářem a španělským vyslanectvím.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi dne 29. srpna t. r. konané učinila mimo jiné tato usnesení: Pánům manž. Jaroslavu a Bohumile Červeným vzdají se díky za dar 50 K, věnovaný ve prospěch místních chudých k uctění památky jejich zemřelé dcerušky. — Provedeny budou připojky elektrického vedení pro domy čp. 366 (pl. Kolmannové), čp. 200 (p. Nepeřného čp. 68 p. Vacka a čp. 297 na Praž. Předměstí a novostaveb

p. Jos. Weigerta a p. Jana Břešťana. — Chatrné schodiště před budovou c. k. vyšší realky bude řádně upraveno. — Dlužníkům za provedení připojek elektrických, instalaci světla a motorů atd. bude dodávání elektrické energie zastaveno. — Městskému zastupitelstvu postoupena byla žádost širšího komité pro stavbu dráhy Hradec Králové-Cernilov-Opočno, za zvýšení subvence z 25.000 na 50.000 K. — Odboru Zem. Jednoty soukrom. úředníků v Hradci Králové propůjčeno bylo měst. divadlo na den 21. října t. r. s podmínkou placení spotřebované elektr. energie. — Dotaz c. k. okr. hejtmantství, zda potřeba a zvyklosti obyvatelstva činí naléhavě nutným posunutí hodiny uzavírání krámů u živnosti cukrářské, pekařské a uzenářské, jakož i u obchodu lahůdkářského z 8. na 9. hodinu večerní vzat na vědomí.

Z městského průmyslového musea v Hradci Králové. Vzácným darem obmyslil v těchto dnech sbírky musea pan tov. Richard Moravec z Úpice. Z cest, které konal po Indii, Cejloně, Číně a Japonsku, přivezl mnoho zajímavých předmětů přírodních, věcí rázu ethnografického i uměleckých výrobků. Značnou část těchto předmětů věnoval museu. Mezi nimi nalézá se velmi cenná kolekce indických prací textilních od prostých látek, ručně tištěných, vzory zdobených, do nádherných, skvělými barvami hýčících přikrývek, šálů, částí oděvů, látek batikových, kteroužto kolekci slíbil doplniti dalším věnováním. Dále jsou tu výrobky: kovové misky tepané a zlatem prokládané, vyřezávané výrobky ze dřeva i kosti, čínské výšivky a cenné japonské barevné dřevoryty, vhodně doplněné postupem ručního tisku pomocí dřevěných štoků. Zajímavý jest i postup výroby indického batiky, obtížné techniky výzdobné, i u nás poslední dobou zaváděné. Četná kolekce lidových hraček indických doplňuje sbírku šlechtetného darce, za kterou zavázán zůstává výbor musea vřelými díky. Pan inž. Jan Jindra, továrník zde, věnoval opět novou řadu časopisů, odborných spisů a brožur knihovně musejní. Slečna Anna Černochová, odborná učitelka zde, věnovala dětský čepeček křestní dracounem a cetkami zdobený, bílou plenu v rohu vyšívaním bílým vyzdobenou, holubinku bílou prolamovaným vyšívaním zdobenou, vesměs z Hradecka, látku pestrými květy potištěnou. — Všem dárcům díky!

Vycházka do koželužské továrny pp. J. A. Nejedlých díky vzácné ochotě samého chefa továrny vydala se a byla důstojným ukončením musejního kursu zbožíznaleckého. Účastníků sešlo se 15, vesměs zdejších mistrů obuvnických. Odborný výklad obstaral s nevšední ochotou sám chef továrny p. A. Nejedlý. Výklad byl s vědeckým zájmem všemi přítomnými vyslechnut. Zajímavá prohlídka rozsáhlého závodu, mezi první podniky v Rakousku se čítajícího, vyžádala sobě plně dvě hodiny a podala účastníkům vycházky jasný názor o přeměně suroviny v dokonalý výrobek. V továrně zpracovává se poněkud cizí importované kůže surové a pracuje rovněž z větší části pro export. Náš domácí trh zásobuje opět cizí, německé zboží. Správa musea děkuje znovu jmenem zúčastněných za dovolení ku návštěvě továrny a za ochotný výklad, který značně přispěl ku prohloubení odborného jich vzdělání.

Městské Kileperovo divadlo v Hradci Králové. V neděli dne 10. září 1911 dva koncerty Pěveckého sdružení pražských učitelů. Začátek odpoledne o půl 4. hodině, večer o půl 8. hodině. Pokladna divadla otevřena bude v den koncertu od 10—12 hod. dopoledne a hodinu před koncerty.

Měsíc září v minulosti Hradecka. Dne 1. září r. 1846 vyhořel Malšovice. — Dne 4. r. 1848 oheň na Pražském Předměstí. — Dne 4. r. 1849 hořelo ve Střebsí. — Dne 5. r. 1830 královéhradecký biskup Alois Josef hrabě Kolovrat byl jmenován arcibiskupem Pražským. — Dne 6. r. 1830 ustanoven provisorním prefektem královéhradeckého gymnasia P. Jos. Paděra. — Dne 7. r. 1835 vyšel v Hradci Král. oheň a rozšířil se prudkým větrem až k č. 22.; další šíření ohně zamezeno strháním střech na čp. 23., 24., 25. a 26. — Dne 7. r. 1854 vztýčil klempíř Fr. Stein tyaru na kapli sv. Klimenta, do níž byl vložen pamětní spis, sepsaný P. Jos. Ant. Šrůtkem. — Dne 7. r. 1855 kardinál arcibiskup přijel do Hradce za příčinou oslavy kněžských druhotín J. E. biskupa Hanla. — Dne 9. arcibiskup odcestoval. — Dne 9. r. 1804 císař František II. a císařovna Marie Terezie vystoupili na Blou věž královéhradeckou až na galerii. — Dne 11. r. 1710 zemřel biskup Tobiáš Becker. Pohřben jest v kostele katedrálním. — Dne 11. r. 1753 zemřel v Chrásti biskup Jan Josef hr. Vratislav z Mitrovic. Pohřben jest v katedrálním chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Král. — Dne 13. r. 1848 hořelo v Kuklenách. — Dne 14. r. 1776 císař Josef II. v Hradci Králové.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Králové bude zápis žáků do 1. třídy dne 16. a 18. září t. r., pokaždé od 8. do 9. hod.; do tříd ostatních budou se zapisovati žáci ve studiu zde pokračující dne 18. září od 9—10 hod., žáci odjinud sem se hlásící dne 16. září od 9—10 hodin. Vše bližší v ústavu.

Vyhláška o dodatečné doplňovací volbě do ukádací komise pro všeobecnou daň výdělkovou III. třídy. Ve smyslu ustanovení § 29. zák. ze dne 25.-X.-1896 č. t. z. 220, resp. čl. 14 čl. 6 a 12 prováděcího nařízení I. k citov. zákonu vypisuje se dodatečná doplňovací volba jednoho náhradníka do ukádací komise pro všeobecnou daň výdělkovou III. tř. ukádacího okresu: politického okresu Královéhradeckého, který nastoupiti má na funkční dobu dvou let, t. j. do roku 1913 včetně. Volba tohoto náhradníka bude provedena dne 22. září 1911 v kanceláři čl. 4. berního referátu v Hradci Králové č. 353, v době od 9—12 hod. dopolední. Za volebního komisaře ustanovuje se pan Jaroslav Rosšlek, c. k. berní

assistent. Páni volitelé se upozorňují, že dle § 18. zák. voliti lze pouze úředními listky hlasovacími, které opatřené příslušnou legitimací a podepsané — odevzdány buďtež v době volby buď osobně jmenovanému volebnímu komisaři v místě volebním, anebo v čas zaslány poštou (frankované) do volebního místa na adresu volebního komisaře. Nefrankované volební záslky nebudou volebním komisařem přijímány.

Úmrtí. Dne 6. t. m. zemřel p. Alois Česák, majitel domů a realit v Hradci Králové a na Pražském Předměstí. Pohřeb koná se dne 8. t. m. na Pražském Předměstí z domu smutku č. 3. na Kukleny.

Dar. Pan Jar. Červený s chetí Bohumilou daroval k uctění památky zesnulé dcerušky Stanilávky obnos 100 K české zemské komisi pro ochranu dětí.

Z berního úřadu. Za příčinou čistění úředních místností nebudou se dne 15. a 16. září 1911 peníze ani přijímati ani vydávati.

Větrná smršť. Dne 31. srpna ukázala se zase u Hradce Král. větrná smršť, která před lety v blízkých Malšovicích provedla takovou spoustu. Tentokrát byla milosrdnější. Jmenovaného dne za úplného jasna a vedra před samým polednem objevil se náhle v polích od Svobodných Lvorů mohutný sloup značné výšky, který v hořejším svém konci tvořil černé mračno, jež se k zemi trychtýřovitě svažovalo přecházejíc v barvu sivou. Větrný tento sloup za neustálého otáčení hnál se přes obec Plotiště. V části této obce »na Metelce« u jednoho stavení zadul do dřevníků a chlěvků, při čemž krycí tašky po stříškách poskakovaly, jakoby tancovaly. U kovárny stojící vůz rozejel se náhle po silnici a tutěž jedoucí vůz i s koněm obrácen okamžikem na příč silnice. Smršť rozehnala se dále do obce k nově postaveným domkům pp. Šimůnka a Pátka, rozmetala tu tašky na střeše a stříšku od kůlničky a chlěvku odnesla. Při tom vyrvány byly vírem u p. Pátka, malíře, uložené rozličné předlohy k malování, které smršť střelbřitě kroužily jako neznámí velcí ptáci. U těchto stavení se smršť vybouřila, a dále nebylo znáti její stopy.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce srpna t. r. K 41,627,000 více o 153,755 K.

Nechance. V tom velkém vedru jsem si odpočinul, ale teď jsem tu zase. U nás však: někteří pánové hoví si dále. Dokud měly myši na polích co žrát, u nás jako by páni o nic nevěděli. Teď teprve, když se chudinkám vede zle, chtějí někteří jich zbaviti trampot. Dne 4. září **byl u nás veliký shon. Velcí, malí, všecko spěchalo k domu pana Lehkého, aby viděli keše naplněné chlebem a to opravdovým chlebem pro myši.** Považte, celý metrál, a to k vůli úspěchu až z Eydzova! Tam prý stál 24 haléřů jeden kilogram, u nás pak 28 hal. Nač se podíváme, všecko máme dražší. K tomu přistupují vysoké přírázky. A při tom práce a výdělku málo, takže není divu, že dle posledního sčítání lidí náš okres se vyliďňuje. **Zato však máme veliké privilegium.** Sloužíme za pokusnou stanici jednomu pánovi a jeho nohsledům. Nemluvíme ani o naší slavné melioraci, která byla uznána od ministerstva za pochybenou, ani o mláticím družstvu, čekance, obecním hospodářství. O tom dalo by se napsati zase velice mnoho. Jako delegát zemědělské rady postaral se o to, aby myši byly hubeny bacilem **cholerovým.** Jen aby ten bacil měl větší výkonnost než proslavený agrárnícky oderit! Jest výsledek za tak slušného času zaručen? Musil k vůli tomu k nám býti povolán pán až z Frahy? Proto také pánové Hemr a Stuchlík vystoupili, že budou hubiti myši jedem. Proč raději nebyla vypsána odměna na hubení myši jako v jiném okrese českém? Chudí lidé by si něco vydělali a výsledek nákladu by byl zaručen. Jen se těšte, poplatníci! Co nesežraly myši a co nezhyulo suchem, z toho teď abyste ještě znovu platili! Leč hospodáři cítí ještě větší katastrofu, než jakou jim způsobily myši. Agrárníci snad se domnívali, jak veliké výhody jim vyplynou z velikého přátelství se soc. demokraty a z toho, že podporovali jejich »kulturní« program proti nám. Zatím však lid si jenom pamatoval agrární »protiklerikalismus«, ale o hospodářském programu agrárníků nechce slyšeti. To zase jest nu milejší program soc. demokratů. A tak nyní ten »pokrok« trpce odnášejí hospodáři jak liberální tak katoličtí. Málokdo chce u rolníka pracovati, k pěstění dobytka nelze sehnati dělníků. Myši pracují na polích ve dne v noci, ale ti, kteří by se starali o prospěšnou polní práci, se nehlásí. Náklaza šílí se ještě dále socialistickým a volnomyšlenkářským popichováním: »Nepracujte, stávkujte! Těmi bacily nakazily se celé spousty lidí a nikdo nepřichází s receptem na ozdravení. Uvidíme, co v tom směru velikého vykoná volnomyšlenkářská mládež agrární, když se dovedla tolik zastávat »pokroku« proti církevnímu »zpátečnictví.« Teď se sklízí hroznývůdek a škodí to netoliko venkovu, ale celému českému národu. Agrárníci jsou slabí proti myšlím a ještě slabší proti sociální krizi venkova, kterou jim soc. demokraté na lány zasel. Z peněz, které hospodáři platí na různé agenty, podryli títo rolníkům půdu, ničí lásku lidu k šlechtění rodných lánů, hubí dobrou setbu v srdcích našeho lidu. Od té doby, co se někteří rolníci domnívali, že pomůže taktika ta, kterou odporučují židé a jejich služové, jde to s kopce. Nejbližší budoucnost pak dokáže ještě více, kdo měl pravdu, zda našinci či lidé jini.

Kladruhy nad Labem. Dne 30. srpna konal se zde pohřeb dp. Václ. Vostřela, místního faráře za velkého účastenství nejen kolaturníků, ale i četných věřících z osad vzdálených. Dlouho dobrý lid náš bude pamatovati smutečného dne tohoto. Po 11. hod. vynešli sloužící c. k. hřebčince v malebných svých krojích svého duchovního správce z domu farního. Kondukt vedl vsdp.

probošt Václav Rier, u něhož v Pánu zesnulý býval kaplanem, za assistance vdp. vik. sekretáře Al. Broula, děkana v Heřmanově Městci a 38 kněží, mezi nimiž byli důstojní pánové z řádu Dominikánského z Prahy. Útulný chrám Páně, který v Pánu zesnulý jako nevěstu upravil Ježíši Kristu, byl věřícími přeplněn tak, že veliké množství musilo ještě zůstat před dveřmi. Po zádušní mši svatě, kterou sloužil zmíněný sekretář, nesli kněží tělesné ostatky svého spolubratra na hřbitov, kde po vykonaných modlitbách srdečně promluvil kollega dp. Fr. Čechetka, farář v Přelouči asi takto: »Již více netrpí, nic neví o bolesti, však tělo jeho spí a duch jest živ tam na věčnosti. Slova tklivá slyšeli jsme, drazí v Kristu v domě farním nad rakví, v níž odpočívá horlivý kněz a farář váš. Čekali jste ve chrámu Páně, že kněz promluví o zásluhách v Pánu zesnulého. Než nestalo se tak, ježto si to za živobytí vyžádal a v poslední své vůli projevil přání, aby při pohřbu jeho nebylo kázání. Tu by musil zmíniti se kazatel o trojím jeho úřadě: učitelském, kněžském a pastýřském a musil by nejkrásnějším vysvědčením jemu vydati. V Pánu zesnulý ve své vrozené skromnosti si toho nepřál, nýbrž soud nad životem svým poncchal nejlepšímu učiteli, knězi a pastýři Ježíši Kristu. Nechci, milý souse, a příteli Václave, prohešati se proti přání tvému. Toliko učiním za tebe, čeho sám již učiniti nemůžeš. Hle, celá kolatura přišla dnes k tobě! Ty malé děti, ku kterým jsi spěchal do školy, nedbaje nepohody a chatrného zdraví svého, abys pravdy svaté víry vkládal v srdéčka nevinná, jsou u tebe; jsou zde též jejich rodiče, jimž jsi lámal chléb života věčného a posluhoval sv. svátostmi, jejichžto miláčky jsi doprovázel na svaté místo toto; jsou zde mnozí z bývalé tvé kolatury Svinčanské; jsou zde, jimž jsi rady udílel, prosil, v lásce Kristově napomínal, jsou zde mnozí, jimž jsi dle možnosti své podpory udílel. Ano, milý Václave, u rakve tvé stojí ctihodný kmet, vysoce důstojný pan probošt, aby tě jako svého bývalého kaplana k odpočinku uložil; jsou zde duchovní spolubratři a kollegové tvoji; přišli se s tebou rozloučit četní páni učitelé, doprovází tě vážené úřednictvo a sloužící velkostatku a mnozí z blízka i z dále přišli k tobě. Ty tak rád bys všem za vše to poděkoval, ale nemožno! Nuže, tuto službu přátelskou konám za tebe. Drazí v Kristu, děkuji vám všem srdečně za každý krok váš, každý zbožný povzdech, za každé slovo útěchy, které jste v nemoci v Pánu zesnulému přinášeli. Děkuji srdečně domácím, kteří v dlouhé nemoci službu milosrdenství mu prokazovali, děkuji srdečně též vám, velebný pane doktore za vaši bratrskou lásku, kterou jste v Pánu zesnulému v životě i ve smrti věnoval. Konečně děkuji srdečně též i těm, kteří sice za živa z lidské křehlosti zarmoutili faráře svého, dnes však se poznávše, ke hrobu ho doprovodili. Při zaopatřování pravil mi: »Ani nevíš, jak nerad bych zemřel, vždyť jsem ještě tak mlád a tak rád bych u oltáře Pánu Bohu sloužil! Stala se vůle Boží, že ukončil časnou službu zde na zemi, aby dle neskonaleho milosrdenství Božího písní slávy sloužil Kristu Ježíši na věčnosti. Prve než tě opustíme, končí slovy krásné modlitby: »Utrpení Pána našeho Ježíše Krista, zásluhy bl. Panny Marie, a všech svatých a všecko, co jsi dobrého učinil neb zlého vytrpěl, buďtež ti odměnou sv. života věčného. Amen.« — Po těchto prostých slovech, která hlubokým dojmem působila na všechny přítomné, kollegové vložili svého spolubratra v chladný rov, aby zde jako bdělý pastýř spal tichý spánek mezi svými ovečkami ku dni slavného vzkříšení. Buďtež ti, Václave, země lehká, oroduj duše tvá u Pána Boha za nás, abychom i my tak krásnou smrti zemřeli, jakou ty jsi nás na věčnost předešel!

Na c. k. jubilejní realce císaře a krále Františka Josefa I. v Kostelci n. Orli. Konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků do I. třídy dne 16. září 1911 od 8—10 hod. Zápis žáků ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 15. září 1911 od 8—10 hod. Blížších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Z c. k. odborné školy tkalcovské ve Dvoře Králové n. L. Nový školní rok 1911—1912 zahájen bude zápisem žactva od 10. do 15. září. Pravidelné vyučování počne 16. září. Vyučování na ústavě pozůstává při denních běžích ze všeobecné školy tkalcovské, trvající jeden rok a ze speciálních běhů: pro technologii a pro kreslení. Technologický běh zřízen jest pro ty, kteří věnuvati se chtějí vnitřnímu vedení. Kreslířský běh slouží ku vzdělání se žáků v kreslení vzorů pro tkalcovství aneb pro tisk. Oba tyto speciální běhy trvají jeden rok. Žákům pak, kteří touží po vyšším zdokonalení se v kreslení, možno navštěvovati jeden až dva roky atelier školní, z něhož vstupují do praktického života jako odborní kreslíři. Podmínkou přijetí do některého z těchto speciálních běhů jest: 1. absolutorium všeobecné školy tkalcovské a 2. nejméně jeden rok praxe. Při zvláštních případech možno od poslední podmínky upustiti. Školného platu se na ústavě neplatí; toliko zápisné obnáší 2 K a tolikéž na účebné pomůcky pro každý semestr. Příčinným a nemajetným žákům poskytuje ústav dle stávajících prostředků pomůcky, případně i peněžité podpory.

Litoměřice. Slavnost svěcení spolkového praporu koná se zde dne 24. září na památku desítiletého trvání spolku. Pořad slavnosti: Dopoledne: 1. Uvítání hostů. 2. O půl 11. hod. seřazení průvodu u spolkové místnosti (hostinec p. Lhotského naproti děkanskému chrámu Páně). 3. Ve tři čtvrti na 11. uvítání světitele praporu J. M. vsdp. Magra Antonína Čecha, seniora katedrální kapituly Litoměřické, matky praporu velevážené paní Magdaleny Vladýkové a kmotry praporu spanilomyslné slečny Anny Čechové. 4. V 11 hod. pochod do chrámu Páně při biskupském kněžském semináři. 5. Svěcení

praporu a promluva světitele. 6. Připevnění praporových stuh, zatloukání hřebů a odevzdání praporu praporečnicku. 7. Slavná mše svatá a pochod ku spolkové místnosti. 8. Ve 12 hodin slavnostní hostina v Měšťanské Besedě. — Odpoledne: V půl 3. hod. seřazení průvodu u spolkové místnosti a odchod do hostince p. Šumana za mostem. 2. Koncert a slavnostní řeč p. Dr. Josefa Myslivce z Prahy. Vstupné 30 li. 3. V 8 hod. večer slavnostní ples v hostinci p. Šumana. Vstupné 80 h.

JIŽ VYŠEL

kapesní kalendář na rok 1912

Křesťanský organisátor

Kalendář obsahuje velice poučné články politické, vzdělávací, praktické pomůcky, zákony, a vše od našich pracovníků, jako: vsdp. Dra Šulce, vsdp. Dr. Fr. Reyla, pp.: Fr. Šupky, J. Hradeckého. Předčí svým pestrým obsahem veškeré kalendáře dřívější.

Podobizny jsou tu: J. Eminence kardinála Skrbenského a vsdp. Dra Horského.

Vázan jest elegantně v celoprátně. Cena 70 hal. při hromadných objednávkách. Jednotlivý 80 hal., poštou 90 hal. Na jednotlivý může se zaslát obnos i ve známkách.

Zádáme, by objednávky čteny byly co nejdříve a každý závčas si kalendář zaopatřil.

Objednávky přijímá JOSEF POLÁK v Hradci Králové, Adalbertinum, redakce tohoto listu neb Biskupská knihovna v Hradci Králové.

Křesťan. sociální

zpěvník

má mít každý křesťan. sociál. obsahuje veškeré křesť. sociál. písně české, oralské a národní. Cena výrobní bez poštovného 84 h, a v kusné vázaný 54 hal.

objednat lze na hotovost u

J. Poláka v Hradci Králové, Adalbertinum.

Různé zprávy.

»Sokol« polský a náš. Na posledním sletu české obce sokolské bylo usneseno, že příslušníci katolických organizací mají býti ze »Sokola« vyloučeni. Polský »Sokol« účastnil se mariánského sjezdu v Přemyslu a kráček v čele průvodu božského Srdce Páně.

Episkopát a duchovenstvo v době cholery v Itálii. Z Itálie docházejí zprávy o vzorném jednání italského episkopátu a kněžstva v nynější době cholerové epidemie. Arcibiskup janovský projíždí svojí diecí a poučuje věřící s kazateli, jak se mají chovati a uděluje sám na choleru umírajícím svátosti. O arcibiskupovi z Caseny a biskupovi z Livorna sděluje se totéž. Bohoslovci z mnohých seminářů nabídlí se za opatrovatele nemocných. V četných diecích vydány byly pastýřské listy, vybízející lid k přesnému plnění zdravotních opatření a udávající prostředky proti choleře a proti nazeze. Biskup z Verbicaro, do jehož diecese patří nešťastná obec Verbicaro, sám osobně dojel do zamořené obce a ujal se tamnějšího lidu s velkým výsledkem. Neohroženému biskupovi vzdává chválu všecek tisk bez rozdílu stran. Nesčetné jsou případy, v nichž jedině duchovenstvo přispělo umíráním cholerou.

Došlo i na Freyera. Známý rada zemského soudu Freyer, který první začal v Chebu zamítati česká podání a tím dal podnět k vzpouře německých soudců, byl presidiem vrchního zemského soudu v Praze zbaven hodnosti předsedy trestního senátu.

Jedovatost oleandru. Dle zprávy z Říma 11 vojáků upeklo si při nočním cvičení kus masa na rožni, vyrobeném z čerstvě sliznuté a oloupané větve oleandrové. Všichni onemocněli za příznaků otravy a 7 z nich zemřelo. Jak jest asi u nás málo známo, jest oleandr jedovatý a příliš silná vůně četných oleandrů způsobuje bolesti hlavy, zlenivění tepny i dýchání, příznačné zjevy pro otravu.

Následování hodno. K uhelné páni porýnské v Německu jsou zaměstnáni čeští dělníci. Jak se chová k nim tamnější katolické kněžstvo? By mohli jim býti dobrými pastýři, učí se pilně česky. Zakládají pro ně české spolky, pořádají české přednášky, české slavnosti. Neobtěžují sobě podniknouti cestu do českých krajů, by si osvojili dokonale český jazyk. Teď právě se opět učí tře v Nové Říši česky. Tak jedná vzorné kněžstvo v Německu, jež nese se snahou apoštolů státi se všem vším.

Naše posť do Lurd. Několik momentů! Dne 27. srpna odpoledne vystoupilo nás několik na vysoký vrch Pic de Jer, který vévodí celému širému kraji, odkud jest čarokrásný pohled na Lurdy a zasněžené Pyreneje. Sestoupivše, účastnili jsme se o půl 5. hod. svátostného průvodu, jež vedl J. Em. nejvyšší kardinál Pražský. V průvodu šlo na 30.000 lidí. Moře světél uchvacovalo jednoho každého z nás. Na to konána společná

sv. zpověď. Dne 28. srpna odebrali jsme se k nejd. biskupovi Tarbsko-lurdskému, který nás přijal velice vlídně. Na jeho žádost zapěli jsme hymnu českého národa, dále papežskou a císařskou. Odpoledne průvod a večer nový světelný s obrovským množstvím světél. Naše »Zdravas Maria« se francouzským poutníkům tolik líbilo, že zpívali s námi. Z Lurd rozhlédli jsme se do okolí, též do lázní sv. Šebestiána, kdež dle velice chutného španělského krále. Navštívili jsme též domek, ve kterém bydlila Bernadetta. Jest dosud vše v původním stavu. Jeho Excel. nejd. biskup Doubravovi zaslal holodovací telegram. Závěrečnou pobožnost vykonali jsme dne 30. srpna. Slova tklivá pronášel vdp. Kolisek. Na to nejd. kardinál promlouval slova útěchy, klada na srdce všem, aby kráčeli šlépějemi Panny Neposkvrněné. Francouzi loučili se s námi velice pohnutě. Vyžadovali si od nás české poutní odznaky, dávající náhradou své vlastní. Též jeden Číňan s chotí a černoška přišli se rozloučit. Opuštěli jsme Lurdy za zpěvu písně »Kde domov můj.« A již jedeme šílenou rychlostí 70 až 80 kilometrů za hodinu nivami bohatými na vinnou révu. V sobotu odpoledne přijeli jsme do Vídně, kdež jsme byli předem nadšených ovací krajanů. Byli jsme téměř zasypáni vonnými kyticemi. Bůh jim to zaplať a sliž je v národnostním boji! Jeho Em. vystoupil v Linzi, odkudž odjel hned do Rožmitálu.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZČROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Dokud jest čas, postarej se každý o vhodný nákup zimních látek! Neodkládej nikdo, ale pospěš si, abys nebyl překvapen! Teplých dnů jest na mále a co nevidět přikvácí podzim. Pište proto všichni závčas o nové vzorníky látek pánských a dámských firm: Tkalcovské výrobní společenstvo »Vzájemnost« v Hronově nad Metují, neboť by Vás chladné dny mohly zastihnouti cele nepřipraveny!

Lidová Záložna v Českých Budějovicích přijala za měsíc srpen 1911 vkladů K 49.512.58, vyplatila K 19.616.53, přibýlo K 29.896.05. Celkový stav vkladů K 407.114.64. Obrát za měsíc srpen K 133.645.10.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů koncem měsíce srpna činí K 16.775.427.05, tudíž o K 196.837.22 více než v měsíci předešlém.

Změna daně pozemkové za příčinou změny kultury. Změna daně nastává pouze při takové změně pozemku, která je předmětem zápisu v katastru daně pozemkové; takovou změnou jsou mezi jiným: trvalé změny vzdělávání půdy, t. j. takové, jimiž pozemek z jednoho v zákoně uvedeného druhu přechází trvale do druhu jiného; zákon ze dne 24. května 1869 č. 88 říš. zák. v § 16. uznává pouze tyto druhy vzdělávání půdy: 1. role, 2. louky, 3. zahrady, 4. vinice, 5. pastviny, 6. alpy, 7. lesy, 8. jezera, močály, rybníky, 9. parifikáty, 10. země neplodná. Pouhá dočasná změna není důvodem pro zápis do katastru (§§ 7.—9. zák. ze dne 12. července 1896, čís. 121 říš. zák.) Změna pozemku může způsobiti: 1. odpis daně, zakládá-li se touto změnou některý z důvodů stálého nebo dočasného osvobození od daně pozemkové; 2. snížení daně, je-li touto změnou snížen katastrální výnos; 3. zvýšení daně, je-li touto změnou zvýšen katastrální výnos. Aby snížení nastalo, je třeba, aby se povinně ohlásení změny za příčinou zápisu v katastru podalo v čas. Ohlášení toto musí se podati během šesti neděl a to při trvalé změně způsobu vzdělávání půdy po ukončené změně způsobu vzdělávání. Podá-li se ohlášení v čas, má to účinek: 1. že snížení daně nastává již v roce následujícím na rok, v němž byla změna provedena; 2. že zvýšení daně nastává teprve v 11. roce následujícím na rok, v němž změna byla provedena, takže po dobu 10 let platí se daň dle dřívějšího menšího výnosu (§ 8. a 9. zákona z 12. července 1896 č. 121 říš. zák.) Toto ustanovení zákona má zvláštní důležitost pro pastevní družstva, která budou pole přeměňovati v pastviny.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šíří mezi náš lid lelé zponsty prohaných brožur na potupu naši. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepříteláckého tisku. Jsou to

ČASOVÉ

ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K. Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma. Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Vychovávací a vyučovací ústav v Kocléřově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky školy odrostlé
ku vyučování literárnímu, řečem, šití, stříhání,
vyšívání, vaření, hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina horská, velice zdravá.

Kupujte a objednejte si na rok 1912
naše velké lidové kalendáře

„MÍR“ a „VENKOVAN.“

Cena po 1 koruně,

a kapesní kalendář „VENKOVAN“

cena 60 haléřů, kteréž v polovině srpna 1911
vydá nákladem svým „Tiskový výbor české stra-
ny křesť. soc. v Praze“ (nakladatelství časopisu
„Nový Věk“). Lidové kalendáře „Mír“ a „Ven-
kovan“ budou objemné s řadou obrázků a po-
vídek od nejlepších našich spisovatelů s prakti-
ckými pokyny pro domácnost, hospodářství atd.

Velký kalendář „Mír“ přizpůsoben bude
zájmům obyvatelstva měst a míst průmyslových,
velký kalendář „Venkovan“ věnován bude lidu
venkovskému, kapesní kalendář „Venkovan“
určen je pro mládež a pro členy a funkcionáře
odboček „Hospodářského sdružení“ a kaiffei-
senek. Jeden tucet velkých kalendářů „Mír“ neb
„Venkovan“ účtujeme 8 K, půl tuctu 4 K, menší
počet po 1 koruně.

Jeden tucet kapesních kalendářů „Ven-
kovan“ účtujeme 6 K, půl tuctu 3 K, menší
počet po 60 haléřích.

Kalendáře naše svým obsahem, svou láčí
a praktičností předčí letos všechny kalendáře.
Objednávky na kalendáře „Mír“ a „Venkovan“
již dnes přijímá „Tiskový výbor české strany
křesťansko-sociální v Praze I.“ (nakladatelství
časopisu „Nový Věk“) Velká Karlova ulice č. 8.

Čistý zisk z našich kalendářů plyne na
účely strany.

Z jednotlivých obcí objednávejte hromadně.

Číslo 1000

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Miletí revidé-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
těžce vykonávají.

Vše zasláno jen poštou.
Vzorky, rozpočty, nákrasy i
hotové nádobí posílám franko
se-zálohu.

Chudším kostelům možno spíšet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným umění po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku nádob domácnosti.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Dívčí paedagogium

cisár a král František Josefa I.

V CHRUDIMI

přijímá pro školní rok 1911—12 žákyně do
I. ročníku a pokud jsou místa uprázdněna i do
vyšších. — Zápis a přijímací zkoušky
konány budou dne 16. září t. r.

Týž ústav přijímá dívky školou povinné od
6 let na celé zaopatření. Povinnosti školní
učíni zadost na čtyřtřídní cvičné škole při
paedagogiu.

Prospekty na požádání zašle a dotazy ochotně
zodpoví

představenstvo internátu.



Po 20 let nejlepší pověsti se těší
závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

přesídlil do novostavby proti
Grandhotelu —
(přes dům v levo od dřívějšího krámu).

Doporučuje všechny druhy papírů, psací,
kreslicí a školní potřeby a veškeré zboží
papírnické vůbec.

Vše nejlepší jakosti v cenách levných.

Nejbohatší východočeský výběr

obrazů, zrcadel a rámců, nejrůznějších uměleckých výrobků atd.

Výroba rámců a zarámování i přinesených
obrazů a fotografií ve vlastní dílně.



Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř církevních obrazů,

Praha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veledúst. duchov-
enstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení
v ceně nejlevnější.

Nákrasy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, —
sošky na pre-
cesí, Jesličky,
Boží hroby. —

oltáře,
kazatelny, kří-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —

kříže

Služebná

řádná, pro domácí práce, vaření a vedení do-
mácnosti přijme se od 15. neb 20. září
v oboh. rodině.

Bližší sdělí okresní ústav pro spro-
středkování práce v Hradci Králové
(proti Adalbertinu).

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Browning

6.35, 7.65.

Velodog - revolvery - bam-
bitky - lovecké pušky -
flobertky

a jiné zbraně úplně spolehlivé,
saručené a zkoušené v cenách
úplně továrních má na skladě

Vojtěch Ráž,

prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva
Hradec Králové.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
koveého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c a k. dvorního dodavatele

Jos. fa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rešie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než v ústředí jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Prodám dům.

Bližší zodpoví Jos. Bina, Nový Hradec Králové.

Rozšiřujte

důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo
„Časových Úvah“ pod titulem:

Obrana školy katolické.

Sepsal P. František Blaták C. Sa. R.

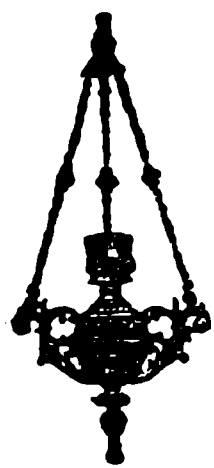
Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci
náboženství v téže, pokrokových proudech
školních. Promlouvá o potřebě katolické obrany
a poučuje, jakým způsobem obrana má se
rozvíjeti.

Stran 64. — Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách velké slevy.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihovna v Hradci Králové.



Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mořance, kalichy cibáče, nádobky, šnky, paciškaly, svícny, lampy, kádělnice, kropenky atd. *své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující.* Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukažku franko bez záruční kauce. *Vše se posílá poštou. Práce ruční.*

blatáckých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové předměty, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínáckého vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší cenou.

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací po-	železné mycí stolky
stele od . . . K 7-80	od . . . K 5-
železné skříňové po-	železné noční stolky
stele a 3 díl. matrací	od . . . K 10-
od . . . K 27-	železné stojany na
	šaty od . . . K 11-
Úplně zařízení lázní od K 33 -	
Skládací polní sedátka	od . . . K 1-
zahrad. sklád. lenošky	od . . . K 5-
zahradní patentní svi-	
novací zástěny K 36-	

Zahradní nábytek.

Úplně zařízení nemocnic a dobročinných ústavů na ceny zvlášť výhodné.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 136.

— Vývoz líného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zestří** na košile, šaty atd., překrásných modních vzorů.

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pohledných vzorů. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m bytů vkusné rozvržených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uplatnění nejlepší jakosti

ve výrobě.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. n. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pív. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Veřejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Stěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlatění písmo a různých předmětů venku se nalozajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str.

Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Čís. 9776.

Konkurs.

Při městské obci Královéhradecké obsadí se dle usnesení městského zastupitelstva ze dne 30. června 1911

místo zvěrolékaře

se základním služným K 2600, pěti kvinkve, nálkami dle zákona ze dne 29. května 1908 č. 35 z. z., naturálním bytem o 3 pokojích a kuchyni v admin. budově jateční, a palivem, provisorně na jeden rok.

Městskému zvěrolékaři bude se podrobiti instrukcím pro něho vydaným.

Žádosti, opatřené doklady o způsobilosti zachovalosti, stáří a o dosavadním zaměstnání, podány budtež u podepsaného úřadu purkmistrovského do 15. září 1911.

Purkmistrovský úřad

král. věnného města Hradce Králové,

dne 31. srpna 1911.

Starostův náměstek:

J. Pilnáček, m. p.

Chromolitografický ústav
a kamenotiskárna

Holeček & Moučka

Hradec Králové,

prodloužená Čelakovského třída,

doporučuje svoje výrobky:

reklamní plakáty, kalendáře, litograf. účty, dopis. papíry, memoranda, adresky, navštívenky, sňubní oznámení, autografie, diplomy, viněty na zboží, obaly, vůbec veškeré výrobky, spadající do grafického průmyslu.

Snahou naší bude, abychom svými odbornými zkušenostmi P. T. pány zákazníky jen moderními výrobky levně a rychle obsloužili.

Umělecký ústav pro malbu a kreslu

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaitového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síťe a vše zasazené v místě. Mos. icky akenné pro fagady, křídlové cesty atd. Nákrety, rozpočty i odborná rada zdarma.



Přesvědčte se významem a doporučením.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

≡ **Vklady na knížky** ≡

 **4 1/4 %** 

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.



Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Cetná uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Za příčinou koupě kavárny „Slavie“, kam své
kanceláře přesídíme,

prodáme pravovárečné domy

č. 117. a 118.

na Malém náměstí. Bližší v kanceláři Záložny.

Osiřelá duchovní správa v Kladrubech n. L. vzdává
tímto **nejsrdečnější díky** všem těm, kteří v Pánu
zesnulému dp. faráři

Václavu Vostřelovi

nesčetné služby duchovního i tělesného milosrdenství
prokázali.

Především díky tento platí 38 vldpp. duchovním,
kteří kromě doprovodu k poslednímu odpočinku všichni
též obět nejsv. zaň obětovali, slovutným P. T. pp. lé-
kařům, především MUDru. Bastlovi z Choltic a To-
pičovi z Přelouče za vzorné léčení a slova útěchy
v tak těžké nemoci, pp. učitelům a sboru zpěváckému
za krásné provedení a přednesení smutečních zpěvů,
váženému úřednictvu za vzácnou ochotu a starosti
o důstojné vypravení pohřbu, služebnictvu velkostatku,
sboru hasičskému, spolku živnostenskému, divadel.
ochotníkům a všem věřícím farnosti Kladrubske a
Svinčanské vůbec, kteří se slzou v oku a zbožnou
modlitbou s drahým svým duchovním pastýřem se
rozloučili.

Všem zaplat Pán Bůh!

Dr. Jan Sobota,
býv. os. kaplan.



J. F. Langhans,

c. a k. dvor. a kom. fotograf

v Hradci Král., Adalbertinum

převzal

od c. k. dvorního fotografa

JULIA RUSSA

v Hradci Králové

fotografický závod.

Veškeré zakázky vyřizují se pouze

V ADALBERTINU.

Vklady přes 18.000.000.—

Aks. kapitál K 8.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %

Eskont směnec i faktur

Úvěry všeho druhu ☐

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce ☐

☐ Bursovní obchody

Regulace českých řek.

II.

Jiné údolní přehrady staví se na horním Labi u Spindelmühle, na Chrudimce u Hamru (blíže Hlinska), na Doubravce mezi Vilémovem a Sečí (u Pařížova) a jinde.

U Hamru započato se stavbou roku 1907. Pro různé překážky práce se dlouho vleky. Vlastní práce stavební vyžadovaly do roku 1909 asi 240.000 K. Dle předběžných výpočtů nutno sečkat pro veliké přírodní překážky ještě rok, než bude dokončena přehrada, která zamezí tak časté záplavy v tom kraji.

Vypracován předběžný plán pro údolní přehradu v Dolní Malé Úpě nad mostem zvaným »Lata«, kdež jest místo úzké a tedy příhodné k stavbě přehrad bez obrovského nákladu. Obsah této nádrže by činil 3.023.000 krychlových metrů. Koruna zděné hráze má být projektována v šířce 6 metrů. Výška její nad údolím by obnášela 43 metrů nad dnem údolí, a 48 m. nad základy. Koruna hráze má mít délku 180,75 m. Na pravém břehu má se zbudovat tunel, kudy by se odváděla všechna voda Malé Úpy, pokud přehrada se bude stavět. Náklad na tuto přehradu bude činit asi čtyři miliony korun.

Hráz u Pařížova má být v koruně široká 4,5 metrů. Nade dno dosavadního řečiště bude sahati do výše 24 m., největší výška nad základem 30,8 metrů. Dle plánu šířka její v základu má být 25,85 m. Schválen na stavbu náklad 1.498.431 K.

U Hradce Králové roku 1910 probággrováno labské řečiště, opevněny břehy v příkopech mezi železničním mostem a dřevěným mostem u Plácek. Dokončeny návodní zdi pod železničním mostem. Upraveny hráze Piletického potoka. Nad erárním mostem zabezpečeny náhřežní zdi. Postaveny jezoví pilíře, vybetonovány všechny klenby jezového mostu, postavena 145 m dlouhá nová levostranná náhřežní zeď mezi jezem tak zv. »hučavým« a jezem novým, k tomu pak pravostranná náhřežní zeď nad novým jezem v délce 50 metrů. Postavena městská překladiště. Provedeny i jiné důležité práce.

V příčině Orlice jsou v plánu důkladné změny, aby se velice klikaté řečiště zkrátilo. Potřebí jest předně úpravy u samého Hradce, aby se mohlo přikročiti k větším pracím na místech hořejších. Odstranění starého jezu u Moravského mostu a přestavba jeho má docíliti úplného vyrovnání dna od jezu malšovického k soutoku Orlice s Labem. S novým »Moravským« mostem spojí se pohyblivý jez. Zde bude umožněno využití vodní síly k pohonu elektrických strojů.

Vložení nových jezů mezi Týništěm a Svinárkami bude regulovati soustavné povodňování velikých ploch a to i těch, které byly pro svou vyšší polohu důkladně zavlažovány jenom při větších povodních. Snadněji se také provede odvodnění a meliorace některých pozemků, jež jsou příliš zbahnělé. Též se regulací prospěje pravidelné voro-plavbě, protože v létě jeví se často tak nedostatečné kvantum vody, že vory musí se zastaviti, pokud nepřijde vydatnější dešť.

Dlouho trvalo, než k regulaci českých řek přikročeno s plnou opravdovostí. Nyní konečně jest pevná naděje, že vážně prováděné projekty v několika letech budou přinášeti aspoň částečně úroky z obrovského kapitálu, který jest do nich vložen.

V Americe a Skandinavii využítkováno jest vodní síly k průmyslovým podnikům způsobem nejstkvělejším. U nás teprve začínáme. Mechanická práce už pomalu ve všech odborech vytlačuje práci ruční a vyplácí se podnikatelům velice. Jestliže však drahota uhlí neustále stoupá, nutno využítkovati racionelně jak větru, tak vody. Již i maloprůmysl začíná v širším rozsahu užívati vodní síly ku svým účelům.

Na Vltavě dle znaleckých odhadů jest nezužítkováno 130.000 koňských sil. Tak vlastně ubíhá nečinně do moře veliký majetek, ježž nutno hraditi hotovými penězi. Výstavbou údolních přehrad dosavadních ovšem aspoň jinde získá se laciný pohon, který ušetří průmyslníkům ročně statisíce, ba miliony.

Kulturní jiskry.

O českých radikálech z roku 1848 napsal Masaryk ve svém »Karlu Havlíčkovi« kapitolu velice pohodlnou; touto si získal přamálo zásluh muž, jenž klade na venek tak veliký důraz na samostatnost myšlení. V »Přehledu« Jan Heidler dokazuje světle, jak Masaryk bloudil velice nešťastně tím, že papouškoval jako slepý po Fričovi. Mimo jiné praví svobodně myslící »Heidler: »Prof. Masaryk míní, že revoluci červnovou v Praze provedli radikálové. Není to správné, ne radikálové, nýbrž studenti s Fričem a Sladkovským v čele . . . Ra-

dikálové považovali svatodušní bouře za »nešťastné a netušené události,« které byly osudné českému ústavodárnému sněmu a že »překazily směr slovansko-federativní.« Nejtěžší výtky, jež profesor Masaryk radikálům z roku 1848 učinil, jest, že byli »překážkou důkladnějšího a trvalejšího politického uvědomění a že jejich činnost byla »pouhé štvání a štvání bezsilné«. Ty dvě věty jsou opravdu těžkou křivdou a nejsou vůbec odůvodněny . . . Odvažují se tvrditi, že právě radikálové měli přední zásluhu o probouzení důkladnějšího a trvalejšího politického uvědomění . . . Centrální organizaci vytčen byl úkol: vymoci zřízení zemské školní rady, dohlížeti, aby venkovské a okresní »Lipy« podporovaly školství, zřizovaly rolnické spolky; zříditi samostatnou knihtiskárnu, kde by se tiskly časopisy a lidové brožury; vymoci zřízení vzorné průmyslové školy; usilovati, aby stát platil učitele a nikoli obce. Byl to jistě vynikající kulturní program. Avšak největší činnost vyvinula Slovanská Lipa se svými pobočkami v otázce počestění školství. Její zásluhou a díky jejímu úsilí čeští poslanci dosáhli prvních úspěchů ve školství před reakcí . . . Resumuji tedy: Kapitola o radikálech v Masarykově Havlíčkovi byla pochybená v základě tím, že za hlavní pramen bylo použito z přílišnou důvěrou Fričových Pamětí. Karikuje stranu, která přes to, že nedala národu tak vynikajících osobností, jako byly ve straně národní, získala si nepoměrně zásluhy svojí organizační schopností, čilostí a popularitou, jež jí umožnila úspěšné propagování českého programu.

Tedy Masaryk si nedal ani mnoho práce s prozkoumáním podstaty strany té, která měla ve svém programu tolik stýcných bodů s nynější stranou masarykovskou. Dr. Chalupný svou samostatnou prací o Havlíčkovi odstranil již dosti Masarykovy vratké lyriky, čehož výslednicí byl veliký hněv v »Času«. Nyní pak přichází zcela klidně kritik jiný, který odkrývá dále rozbrědlost Masarykových vývodů. Tak hasne zář oslňujícího bengálu, když se na něj posvítí klidným světlem slunečním.

»Zklerikalizované« Rakousko. Jak jsou zednáři u nás utiskováni, prozradili jedenkrát sami manifestacním projevem spokojenosti, po němž ovšem znovu vysypali celou pec jisker proti »útlaku«. Nyní »Orient«, orgán v Rakousku sice zakázaný, leč c. k. úřady trpěných zednářů, přináší tuto zprávu: »V nejvyšší zajímavé přednášce vyličil br. lože R. (z loge »Del«) činnost Mariánských družin a jich organizací, která obestírá již celou říši a fanatizuje jak dospělě, tak slabou, nezralou mládež. Navrhl, aby se lože obrátila se zvláštním přispěsem k veleloži, aby táž se zbystřenou pozorností sledovala toto protipokrokové hnutí a důtklivými letáky a pod. obecnostvo varovala před neplechou (!) družin. Navrhl tento byl přijat.« »Lidové Listy« k tomu dodávají: »Jest vůbec zajímavá a pozoruhodná, jak v Rakousku zapovězení zednáři vždy více do popředí se dostávají a — uplatňují. — Tak jsme svědky, že jistému vídeňskému spolku dostalo se od presidenta c. k. vrchního soudu vídeňského »jménem justiční správy« dolnorakouské nejskvělejší pochvaly za jeho činnost v oboru péče o mládež soudem k ochraně doporučenou. Spolkem tím jest zednářská lože »Věrnost« (Treue) ve Vídni, Dorotheagasse 12, která spravuje asyl pro děti domoveni zanedbané nebo trýzněné! Výchova dětí v asyly jest naprosto beznáboženská, volnomyslenkářská. Tohoto druhu výchově dostává se »jménem justiční správy« největší pochvaly. A přece Jeho Veličenstvo nejmilostivější náš panovník v poslední své trůnní řeči zvláštní kladl důraz na výchovu »nábožensky mravní!« Zednáři pod titulem »volných myslitelů« mohou se u nás rozta-hovati a útočiti více než v zemích »neklerikálních«.

Portugalský poslanec o své vlasti. Poměry v Portugalsku nabývají formy stále hroživější, ať již zednáři záplatuji trhliny jakýmikoli hadry. Cizokrajní kolegové portugalských volnomyslenkářů s největším chvatem hledí novinářskými články portugalskou vládu obhájit. Vláda sama snaží se tušovati ze všech sil, ale korupce páchne na všechny strany. Uvádíme zde slova liberálního poslance portugalského Homera Christa, který napsal:

»Nikdy jsem svá záda před králem neohýbal, dnes však musím se před posledním zřivetem své země ohýbat, ha — což horšího, před kanálí, před posledním lupičem. Neboť čím jiným je karbonář? Věřu, krásná to demokracie! Dnes již nemáme tiskové svobody, ani svobody spolčování, ani svobody kultu, ani osobní bezpečnosti. Ve dne i v noci zatýká se bez soudního rozkazu. Zatčení jsou po celé dni držáni v tajné vazbě, ačkoli zákon nařizuje, že nemá přes dva dni trvati. Zatčení mají se 40—45 dní ve tmavém žaláři, aniž by byli předvedeni soudci. Mnozí lidé musili býti po 14 až 20 dnech na svobodu propuštěni jako nevinní bez zadostučinění. Co mám říci o tajné společnosti, jež pod nosem zákonodárského sboru v celé zemi poroučí? Karbonáři (radikální zednáři) mají v rukou všechnu moc: soudní, zákonodárskou a exekutivu,

kteřouž vykonávají dýkou, ohněm a jedem. Musíme vědět, že briganti (lupiči), již za monarchie beztrusně podřývali, teď stali se žalobci monarchistů. Musí se vědět, že je zakázáno mluvit o příčině smrti v žalářích. Republika tedy zatčené vraždí a zapovídá žalujícím o příčinách mluvit. Političti zatčenci jsou ve jménu republiky vražděni.« —

Nové dílo o rukopisech Zelenohorském a Kralodvorském. V kroměřížské tiskárně vyšel překlad zajímavého díla Žukovičova: »Rukopisy Zelenohorský a Kralodvorský«. Jejich literární rehabilitace, provedená starými a novými dukazy pravosti! Cena 2 K. — Spis rozhodně velice zajímavý. Slovinec Martin Žukovič na základě obsáhlého materiálu osmělil se vyvracet všechny podstatnější námitky proti pravosti jmenovaných rukopisů. Počiná si velice obratně, tak že jeho dílo nelze přejíti mlčením. Na počátku uvádí podrobný chronologický přehled sporu.

Dne 15. února s velikou pompou slavili realisté 25leté jubileum znehodnocení rukopisu. Ale nyní začíná právě nová fáze, poněvadž kniha Žukovičova jest jasným svědectvím, že otázka jest dosud při nejmenším sporná. Autor již 1. února t. roku vydal německé dílo, v němž se vši rozhodností prohlašoval rukopisy ty za pravé a žádal odporce, aby na jeho vývody odpověděli. Ti však chovali se ke knize nevšímavě. Nyní tedy Žukovičova studie vyšla v jazyce českém, takže jistě dojde k příslušné replice.

Jisto jest, že od odborníků uvedeny proti pravosti rukopisu některé námitky velice závažné. Ale rovněž pravdou jest, že odpůrci rukopisu znehodnotili a zhytečně protáhli dlouholetý zápas také celou řadou námitek nicotných, které svědčily velice výmluvně, jde-li jim v přední řadě o vědu, či i o úsilné uplatnění vlastního justamentu. Předním velice vážným odpůrcem rukopisů byl dr. Gebauer, jehož se chytla za šosy celá řada diletantů, chtějící na sebe za každou cenu strhnouti obecnou pozornost národa. Jak tehdy byl Masaryk kluštění otázky rukopisné kvalifikován, to pověděl přímo bez dlouhých rozpaků Tomek. Nebylo zajisté malou smělostí, jestliže se pletl do složitých otázek etymologických muž, který tehdy musil rychle doplňovati veliké mezery ve své znalosti běžného českého pravopisu.

I Žukovič odkrývá znova, jaké nicotné námitky byly považovány od některých nevyspělých duší za hotové orakulum. Nyní se jedná o to, aby žalobcové Hankovi proti Žukovičovi ještě reálněji dokumentovali své stěžečné námitky. Jinak kniha slovinského kritika dodělá se ve veřejném mínění velikého úspěchu. Jest ovšem nutno, aby debata se vedla čistě vědecky a bez osobních cílů. Jen vážné vědecké slovo dovede dokonale přesvědčiti.

O bl. Kapistránovi místo opravdového historického studia lze se vesce dále. Češi dne 3. t. m. píse: »Třeba stále opakovati že liberálové, radikálové, socínkové, volnomyslenkáři mají své zamílované kočičky — lži, s nimiž nejraději se mazlí. Lži takovou u našich husitů je, že sv. Jan Capistran r. 1453 ve Vratislavi dal za živa upáliti 41 žida a 14 jiných nejkřivějších způsobem popraviti pro obvinění, že potupili svatou hostii. Jeť známo, že ani otec Palacký ku světcům tomu nebyl spravedlivý. Tutéž lež nedávno opakovala Hardenova židovská »Zukunft«, jeť k ní přidává ještě několik jiných lží, že př. sv. Jan Capistran donucoval je ku přiznání mučení. Sv. Jan sám býval prý mučení přítomen a ukazoval pochopím místa, kde by zvlášť měli žhavé kleště a háky zasazovati. A římská kurie neostýchá se, ohavníky, jakými byli Capistran a Arbues, jako vzory svatosti doporučovati. Žid Harden se domnívá, že katolíci nechají si dnes ještě o své církvi nejhaněbnější, čili nejžidovštější lži měkky libiti. Prolhanému židu Hardenovi odpovídá »Germania« v čísle ze dne 27. srpna t. r. následovně: Sv. Jan Capistránský (1386 až 1456), reformátor svého řádu a kazatel, jest z nejskvělejších hvězd na rebi dokonávajícího středověku. Byl naplněn horoucí horlivostí pro věc Boží. V XV. stol. konal misionářské cesty v Evropě. Pobyl též ve Vídni, kdež na 100.000 lidí k jeho kázání se scházelo. Kázal též v Erfurtu, Řeznu, Dvěm, Norimberku a v Lipsku za ohromného účastenství. Kázání jeho budilo všude veliké nadšení. Ve Vratislavi způsobil veliký mravní obrat. Kapistrán byl sice papežským legátem, ale neměl nikde příležitosti rozsudek smrti potvrditi. Právo hrdelní nad židy měl toliko senát města Vratislavi, a však zpráva o rozsudku takovém není nikde dějepisně stvrzena, byla tudíž teprve později vymyšlena od protestantů na potupu světce.«

K tomu dodáváme, že o sv. Kapistránovi koluje ještě více předsudků. A jest charakteristické, že i vážní dějepisci jdou pohodlně vyšlapanou cestičkou, jakmile se jedná o vyjasnění poměru mezi Kapistránem a správcem husitské církve Rokycanou. Právě za příchodu Kapistrána do Moravy ukázala se v jasném světle reformační »opravdo-

vost těch, kteří drželi s Rokycanou. Podkomoří krále Jiřího Vaněk Valečovský byl celý vzrušen, když se přesvědčil, že již tak krátce po veliké reformační válce husitské kněžstvo podléhající pravomoci Rokycanově jest horší, než ono římské za Václava IV., které bylo tolik od Husa kritsováno. Tim, že byl kněžstvu sebrán skoro všechen majetek, ocitalo se toto v závislosti netoliko hmotné, ale i morální na zpupné husitské šlechtě, která se koniskací jmění duchovenského tolik obohatila. Valečovský vypravuje zkušenosti hrozné. Zvláště brojí proti nemilosrdnému, do nebe volajícímu okrádání lidu od schudlých kněží husitských, proti čemuž Rokycana ostatně sám velice zřetelně také se ozýval. Rokycana musil vystupovati proti zpupnému diktátu zbohatlých šlechticů, kteří již tehdy navykli si kněžím rozkazovati jako svým sluhám. Tak bezděčně opravoval Husovo povzbuzení, aby se velmoži ujali kázně církevní. Ale nejzajímavější jest, že Valečovský přičítal vinu zlořádu Rokycanovi. Vina tu ovšem byla pouze nepřímá. Jiní husitští horlivci bez širšího rozhledu odbývali reformaci hlavně křikem proti kněžstvu římskému a povzbuzováním kněžstva, které Husa velebilo. Rokycanovi však připadl velice nevděčný úkol: realizovati na nových základech to, o čem před ním jiní básnili.

Ale — jak se zachoval Rokycana, když uslyšel o pronikavém úspěchu Kapistránově na Moravě? Bylo těžko pomlouvat Kapistrána tak drze, jako pomlouval nejhorším způsobem právě se tvořící jednotu česko-bratrskou. Chopil se tedy taktiky jiné. Muž, který se tolik dříve namluvil dle čtyř reformačních pražských článků o svobodném hlásání slova Božího, snažil se ze všech sil zamknouti Kapistránovi ústa. Vychrtlý mnich mu byl horším příznakem než obrovské křížácké vojsko. Vždyť byl Kapistrán větším asketou než Hus. Toužil-li tudíž Rokycana po velikém mravním obrození, proč jenom tolik na krále naléhal, aby missie Kapistránova byla zmařena? Kapistrán přece nepřicházel v čele velikého vojska. Přijímal do církve katolické jen ty, kteří dobrovolně o to žádali. Naši dějepisci praví, že Kapistrán nadával. Druh to opakuje po druhu se zřejmou tendencí obhájití Rokycanu a zlehčení Kapistrána. A přece není neshodno si přeci latinskou korespondenci Rokycany s Kapistránem. Z ní se mohou interese hned dovědět, na jaké surové útoky Kapistrán odpovídal. Při jiných příležitostech uznává se, že byl Rokycana velice ostrý. Ale obratně se to omlouvá »nezdvořilostí toho věku«. Při řeči o poměru Rokycany s Kapistránem byl však prudký jen a jen Kapistrán. A nepoví se ani to, jak ve svých dlouhých listech ke Kapistránovi lhal Rokycana tak směle, že uvádí v úžas ty, kteří jeho jednání s koncilem Basilejským aspoň trochu znají. Rokycana tedy vypudil skutečného reformátora, k chybujícím, kteří podrželi kalich, byl již o mnoho šetrnější. A proto dobře o něm praví sám Denis, že byl spíše kacířem než reformátorem. Patrně, jak jest potřebí neustálé kontroly i nad úsudky, které se o době husitské obecně ustálily.

Národnostní poměry v Uhrách. Ve »Slovenských Pohladach« uveřejnil známý pracovník dr. Emil Stodola zajímavou studii »Statistika Slovenska«. Po stránce národnostní usuzuje dr. Stodola takto: V Uhrách je 45.4 proc. Maďarů — (8.742.301) a 54.6 proc. národů nemaďarských. — Slováků samých jest 10.5 proc. všeho obyvatelstva Uher (2.019.641). Maďaři mají absolutní většinu v 31. stolici, Slováci v 10, Rumuni ve 12. Na slovenském území žije 69 proc. Slováků (1.416.549), 18.8 proc. Maďarů, 9.7 proc. Němců, 2.4 proc. Rusínů. Téměř tři čtvrtiny všech Slovanů žijí tedy hustě na horní zemi; asi čtvrtina jest roztroušena v ostatních Uhrách, zejména v jižních, kde tvoří některé dosti značné národní ostrovy. V celku jsou Slováci tak rozšířeni a roztroušeni po celém Uhersku jako žádná jiná národnost mimo Maďary a Němce, což je jistě svědectvím o jejich rozpi-navosti. Pokud jde o pohyb národnostní, bylo v roku 1850 Maďarů 36.5 proc. všeho obyvatelstva, národů ostatních 63.5 proc. Za půl století však vzrostli Maďaři ze 4.818.170 na 8.742.301, t. j. o 81 proc.; přirost Nemaďarů ve stejné době byl 2 mil. 158.875, t. j. 25.8 proc., z čehož připadne na Slováky 279.770, t. j. 16 proc., na Rumuny 559.487, t. j. 25 proc., na Němce 773.259, t. j. 75.3 proc., na Charváty 44.6 proc. (518.261) a na Srby 72.228, tedy 7.4 proc. — Postup ten je nepřiznivý pro všechny nemaďarské národnosti Uher. Nejpovážlivější však pro Srby a Slováky. Částečně ovšem zhoršení číselného poměru mezi Maďary a ostatními národy jde na vrub seřtacího násilí; ale vše jim vysvětliti nelze. Svědčí o tom i to, že řada obcí (98) se za čtyřicetiletí — 1850—1890 — pomadřila; proti tomu se ovšem poslovenčilo 55 obcí maďarských, takže ztráta pomadřením byl činila asi 50.000 slovenských duší. Za to však poslovenčily se ještě 3 obce rumunské, 3 srbské, 15 německých a 176 ruských. Poněkčilo se 15 slovenských obcí, jedna poruštila, jedna pochorvátštila a dvě posrbštily. Mimo to Maďarstvo opírajíc se o celou státní moc a hospodářsky nejsilnější část obecnstva a tvoříc největší část úřednictva, postoupilo hlavně v městech a postoupilo jako více i méně patrné menšiny do všech národnostních krajů. Ne však čísel-

ný vzrůst, ale ta okolnost padá při nich na váhu, že rekrutují se z nejmocnější společenské tříd. Advokáti, úředníci, lékaři, velkostatkáři, mnozí průmyslníci, třeba rodem většinou Nemaďaři, přihlašují se za Maďary. A zvláště židovstvo (na Slovensku), jdouc za politikou osobního oportunistu, hlásí se k Maďarům. Tím vysvětluje se převaha živlu početně slabšího, ale všemožně i vládou a nespravedlivým řádem volebním podporovaného. Jedině zničení volebního řádu, výchova dorostu a národohospodářské zvelebení Slovenska vymohou větší platnost slovanskému živlu a slovenčině na Slovensku a zamezí u i číselné vzrůstání se živlu neslovenských.

Nový vynález kněze. Poslední leta zaznamenávají celou řadu bystrých výzkumů, jichž autory jsou katoličtí kněží. Nyní zase nový vynález! Podél dráhy vedoucí z Bordeaux do Lurd vine se na sta mil obrovský jehličnatý les. Jedna z lesních vesnic s dřevěnými domky, Toustoucau, vyhořela před pěti lety na popel. Hasiči byli bezmocni. Po ohni přemýšlel farář vesnice té Daney, čím dalo by se asi čeliti ohni vydatněji než vodou. Pojal myšlenku zhotoviti chemický shasinač, v němž stlačením páky vyvinul by se plyn, jenž vrhl by do středu ohně tekutinu znemožňující hoření. Při pokusech bylo mu pracovati s ohromným tlakem náhle vyvinutým a devětkrát byl vážně zraněn explozí. Konečně podařilo se mu přístroj zhotoviti. Veřejnou kontrolou ukázal se přístroj jedním z nejlepších shasinačů. Francouzská vláda počtla faráře čestnou legií jakožto veřejného dobrodince.

Tak se reformuje sociální krize! Kdo má, přidej mu ještě! Tohoto hesla drží se pohlaví agrární strany, kteří ovšem zvláštní zřetel berou k těm potřebným existencím, jež na venek vystupují jako baroni, ale jichž hospodářství málo vynáší, nebo jest finančně velice zatíženo. Tedy v přední řadě zabezpečiti veliké příjmy těm kapacitám, kteří by náhle spadli s výše, kdyby — si měli i pro budoucnost pomáhati sami. Vynikající středočeský rolník napsal do opozičního agrárního »Hlasu Venkova«: »Mnohé události považoval jsem za počátek nové éry ve straně agrární a doufal jsem, že skutky vedení budou novému kursu odpovídati. Vyčkával jsem tudíž — přesvědčil jsem se však nyní plně — že zdánlivý pokus ozdravovací byla pouze smrdutá žblabuně, jež z kalu na povrch vyplynula. Nejpádňším toho důkazem je obsazení správní rady agrární banky. Ústav tento zřízen byl proto, aby oněm říšským poslancům, kterým nestačují diety a výměšek vlastního jmění, pomozeno bylo k urovnání finančních poměrů; že tam došel výměnku i expresident Zázvorka, patří k oněm záhadám, jež rozluštití bylo by zajímavé — domnívati se dlužno, že to náplast na ústa téhož, aby v zoufalé situaci nemluvil pravdu! Pohřbená nerozlučitelnost mandátů hlásá bezzásadnost celé strany a kdo má v paměti, jak slavena byla tato dobrá myšlenka tiskem agrárním — zasmáti se musí s chutí tomu, že odbyta ve výkonném výboru třemi slovy, že »není nyní akutní«. Korunu postavili svému řázení proti všem pravidlům a předpisům organizačního řádu, zvolivše si přisedičiho Žďárského místopředsedu sněmovny. Jako na výsměch fyzické možnosti zastávají oba tyto úřady — diviti se musí každý tomu, že reprezentant zemské samosprávy stal se úředníkem centrálního parlamentu, co všichni dříve žárlivě střežili — stín vážnosti v reprezentace zvolence zemského sněmu — ten utonul v poslušnosti a podřízenosti německému nacionáloví Sylvestrovi. Když ještě idea státoprávní žila v mysli naší, nemohlo by cosi takového existovati ani den — dnes však tisk český přijímá to zcela chladně. Bývalá důvěra Vaše i má v Žďárského pomínila, když sám dopustil tomu muž zralého věku — že na něm ulpělo zdání hamižnosti a štrébrovství a objevil se co ochotný sběratel všech funkcí, jež něco vynášeji bez ohledu na to, jestli jest to prospěch veřejný, jestli se to dá srovnati se cti a svědomím bráti peníze za něco, co při nejlepší vůli konati nemůže. Připojují se tudíž plně k Vaší snaze potírati všechny zlořády naší veřejnosti a jsem si vědom důsledku. Vím, že ruce pánu z »Orientu« sahají až do naší obce i okresu a že to brzy pocítím.«

Sociální demokraté proti Maticí a Národním jednotám. Socialistický »Duch Času« píše v čísle 63. ze dne 9. srpna 1911 ve článku »Národní Jednoty a dělnictvo« toto: »Je přece zajisté dostatečně známo, že máme velmi mnoho soudruhů, jichž příslušnost ke straně basíruje výhradně na citu. Z nich se stanou během času nepochybně horliví stoupenci naší strany a šifitelé socialistických zásad. Není však také vyloučeno, že by jako členové Maticí a Jednot mohli býti pro hnutí soc. demokratické naprosto ztraceni, utonuvše v mofí měšťácké nacionální ideologie. Činí tedy dobře naši staří soudruzi, když varují před navštěvováním schůzí, přednášek a slavností národnostních, pořádaných Národními Jednotami a Maticemi i dělníky dosud úplně indiferentní, by se neotrávili stykem s měšťáky dříve, než se v nich uchytl alespoň jiskřička socialistické myšlenky. Těto assimilace se obáváme, my soc. demokraté, docela vážně. Jest však ještě assimilace druhá, již by se měli zase obávat měšťáci v důsledcích svého názoru na sociální demokracii, jež v čas voleb tak horlivě

schizích i v listech kolportovali národu. Jsme prý stranou »beznárodní«, »národně nespolehlivou«, »bez náboženskou«, »nemravnou« a pod. Tak se vyjadřovali vlastenečtí koryfeové o naší straně ve volebním boji. Nač pak bychom, my soc. demokraté, jako členové Maticí a Jednot, jež ovládají patentování vlastenci, vysazovali tyto nebezpečí, že by se mohli od soc. demokratů »beznárodností«, »bezbožností« a »nemravností« nakaziti? Když prý nebude v Maticích a Jednotách soc. demokrat, tedy budou složeny výhradně z lidí »mrvných«, »národně spolehlivých« a »nábožných«. Staň se tudíž vůle jejich! V zájmu národa!

Co odpovědí patentování vlastenci na slova tolik rozhodná, jakých v našich listech posud nečetli? Buď budou mlčeti anebo s nejuctivějšími úklonkami začnou soc. demokraty »ujišťovati«, jim »vysvětlovati« a »snažně žádati«. Zato však katolíci, kteří velikými obětmi chránili národní tvrže dřívě, než se mnozí nynější koryfeové pokrokářští narodili, byli a jsou kopáři jako »hlíza národa«.

Staré vodní hospodářství. V 49. čísle »Máje«, právě též týden, kdy jsme psali o racionelním vodním hospodářství našich předků, uveřejněn feuilleton o výletu Oskara Nedbala a Lad Nováka na Trosky. Turisté rozhovořili se u Trosek s dědouškem, jemuž táhlo již na devadesátku. »Máj« sděluje dále:

»Tak vám, panáčkové,« rozpovídal se, když si fajčíčku znovu nacpal a zapálil, »něco povím, abyste věděli, jak moudří byli naši předkové a jak nerozvážní jsou jejich potomci. Nějaký kus cesty odtud býval veliký, krásný rybník, kolem něhož bývala hráze jako císařská pevnost pevná a tvrdá. Vzpomněli si páni, že rybník zkasírují. Rybníční hospodářství, říkají ti mladí pánové na panství, mnoho prý nenese, z rybníka se udělají luka . . . a to bude nějakého sena!

Dali se tedy do bourání hrází. Sám jsem na tom hořkém díle pracoval. Lidičky, to byla práce s těmi halvany! Ne a ne to roztrhat . . . bylo to všechno jako svázáno a spleto. Našel se přece jeden člověk . . . měl na dílo dozor . . . jenž nad tím hlavou kroutil a nijak toho všeho nemohl pochopiti. Konal, co mu bylo poručeno, ale dělal to nerad. Často a často nám říkával: »Tohle je divný nápad . . . bourat tak důkladnou hrázi. Co si jenom o nás pomyslí ti, co přijdou po nás! Jenom hanba bude z toho pro naši dobu.«

A vidíte, panáčkové, došlo na jeho slova. Přeletělo mnoho roků, na panství se vystřídalo mnoho různých pánů a mnoho různých rozumů, a ti poslední poznali, že ti dávní jejich předchůdci nebyli přece jenom nehloupější. Sedli si k zelenému stolu, jak se o pánech, když se rozum má vylíhnouti, říkává, radili se a usnuli se také na tom, že se má zase rybník zříditi tam, kde býval. A poněvadž každý rybník musí míti pořádnou hrázi, aby ji voda nesmetla, usnuli se na tom, že nutno postaviti novou, důkladnou hrázi. Slyším neuvěřitelnou cifru . . . že prý je na stavbu té hráze vypočteno čtyřicet tisíc! Panáčkové, to není suma v té nynější měně . . . nýbrž v té staré, za které my jsme žili, dobře se měli a mnohem míň potřebovali a utratili.«

»Skupina výtvarných umělců« v Praze nám sděluje, že koncem září počne vycházeti z jejího středu »Umělecký Měsíčník«, jenž bude přinášeti vedle domácí belletrie původní odborné články ze všech oborů výtvarných umění s architekturou i uměleckým průmyslem, statě o literatuře, hudbě a divadle, původní příspěvky z oborů dějin umění, ochrany měst a kulturní historie, s vytčenou snahou soustřediti ve všech těchto odvětvích moderní názory a podati takto úhrn a přehled všech silných uměleckých tendencí a kulturních aktualit u nás. Umělecký Měsíčník bude přinášeti velmi četné reprodukce z moderního i starého výtvarného umění se zvláštním zřetelem k umění domácímu, dále pravidelné přílohy hudební atd. Cena bude populární, celoroční předplatné 12 K, pro přispívající členy S. V. U. 10 K. Prospekty a stanovy zašlou se na požádání. Redakce a administrace: Praha-I., Františkovo nábřeží, Bellevue.

! ! Pospěš ! !

si každý nakoupiti do úředně povoleného výprodeje za příčinou vzdání se obchodu modního, galant., veškerých příprav pro krejčí a švadleny, kde baječně levně skoro

- zadarmo -

vše do tohoto odboru spadajícího v cenách nejnižších pokud zásoba stačí

! dostaneš !

Též kněžské kolárky a náprsenky lze nejlevněji zaopatřiti u firmy

Fejgl & Byčičtš
Hradec Králové. Jiřkova třída.

Sociální besídka.

Dr. František Ladislav Chleborád v Petrohradě zemřel jako úředník u ruského ministerstva finanancí. Kdysi v sociálním životě hrál významnou

velkoobchod vínem
„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého zadá na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1912 řízením nabídkovým dodávku různých potřeb pro zemské úřední budovy v Praze III., dále pro zemský porodinec a nalezinec v Praze, ústavy pro choromyslné v Praze, Bohnicích, Kosmonosích, Dobřanech, Opořanech a Horních Beřkovicích, donucov. pracovny v Praze a Pardubicích, polepšovny v Opatovicích n. L. a Králíkách a jub. ústavy pro děti skrofulosní v Luži a Cvikově.

Takto budou se zadávat:

1. Uhlí a dříví palivové;
2. housky, rohlíky, chléb, maso, játra, dršťky, šunky, lůj, sádlo, máslo, mléko, smetana, cukr, rýže, ocet, pivo, káva nepražená a vejce;
3. sukno, zboží lněné, barchán, kartoun a jiné tkaniny, dále houně, podložky pryžované, bavlna k pletení, různé tkanice, vata bavlněná, potřeby čalounické, výrobky provaznické, mydlářské a voskářské, kůže, petrolej, různé druhy olejů, lih denaturovaný, Brunsova vata, lysitol event. odorit, lysol, soda, sláma ložní a hřebeny.

Do kterého z výše uvedených ústavů zemských třeba jmenované potřeby dodati, dále v jakém přibližném množství, druhu a jakosti, jest podrobně uvedeno ve zvláštním výkazu roční potřeby, jenž spolu s podmínkami o zemských dodávkách, jimž každý dodavatel se bezpodmínečně podrobiti musí, jest vyložen k volnému nahlédnutí v úředních hodinách v podacím protokole zemského výboru a ve správní kanceláři každého z řečených ústavů a byl dodán též všem obchodním a průmyslovým kcmorám v království Českém.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno jest právo ucházeti se o dodávky pro jistý ústav anebo pro více ústavů, po případě pro ústavy všechny, jest mu však spokojiti se také s tím, svěří-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám dlužno použiti blanketů k účelu tomu zvláště vydaných.

Tyto blankety, jakož i výkazy roční potřeby a podmínky dodávací možno obdržeti za stanovený poplatek v podacím protokole zemského výboru, jakož i ve správní kanceláři každého ze jmenovaných ústavů.

Potřebná vadia budtež složena u král. české zemské pokladny v Praze.

Oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy opatřené budtež podány do 26. září 1911 (do 12. hodiny polední) v podacím protokole výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského král. Českého.

V Praze, dne 1. září 1911.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tabací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, fléty, oboje jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čisté, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuj vklady 4 1/2 % — 4 1/2 %, dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádan**ky úplně bezplatně a vklady na ně učiněné úročí 5% bez výpovědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání složité listy pošt. spořitelny. Dle důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 31. srpna 1911 K 568.497.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kopony a cizí mince atd.

Podílů členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařeníšťat, jakož i stavební za ceny nejlevnější. — Výborný termoz. tmel sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici železniční franko. — Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní dodavatel
Hradec Králové, výhradně v továrně.

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uveruhodnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i v. škeré zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky

na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. Znově blíže Malého náměstí, dříve přec 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se šeleznými rámy, střešními, vsazenými.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná usná. l.

Založeno roku 1368.

První královéhradecký

elektrostrojní závod pro průmysl kamenický

Zdenko Ježek v Hradci Král.

provádí

práce hřbitovní

hrobky,

pomníky, pamětní desky za ceny nejlevnější.

K Dušičkám

doporučují svůj hojně zásobený sklad

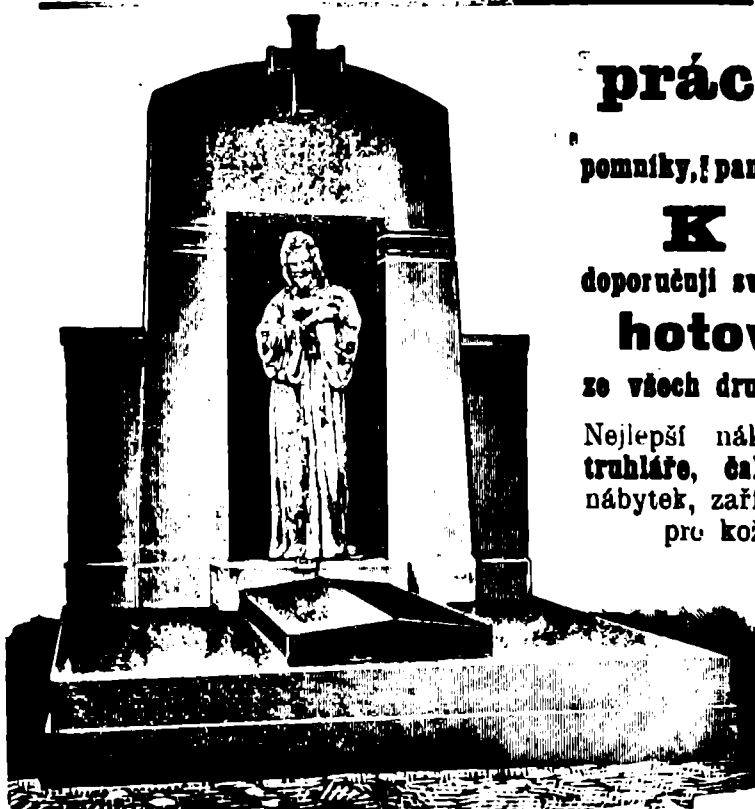
hotových pomníků

ze všech druhů kamenných za ceny nejlevnější.

Nejllepší nákupní pramen pro P. T. pány truhláře, čalouníky, mramorové desky na nábytek, zařízení pro uzenáře, řezníky, desky pro koželuhy, elektrotechniky atd.

Nejstarší a největší závod na českém severovýchodě.

Cenníky zdarma.



OBNOVA

Číslo 37. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 15. září 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868. Akc. kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000- FILIALE: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krakov.	Provádí ve šaré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

Jubileum reskriptu.

Tedy již uplynulo 40 let od památného poselství královského, které uvedlo české kruhy v nadšení. Politika vládní od r. 1848 podléhala překvapujícímu rozmarům, nepředvídaným skokům. Kdo cítil útlak, náhle již svíral pod svou rukou jiného. Vzpomeňme jen, kolikrát se obrátila za těch pohyblivých let karta v Uhrách. Tudíž Čechové se domnívali, že státoprávní reskript mocnářův z 12. září 1871 může býti rozhodnou novou etapou ve zdravém politickém vývoji země koruny České.

Čechové krátce před tím vyvinuli proti Vídní důstojnou a důslednou opozici, která ministrům učinila mnoho nesnází. V květnu r. 1868 zahájeny proti útisku Vídně velkolepé české tábory. Říšský kancléř hrabě Beust v době, kdy v Praze byl přítomen mocnář, učinil pokus o dorozumění s Čechy. Ale snaha jeho minula se s výsledkem. Na Prahu sice uvalen výjimečný stav, na venkově potlačováno hnutí českého lidu i za pomoci vojska, ale jarý odpor proti potlačování myšlenky národnosti tím nebyl udolán.

V srpnu čeští poslanci sněmů českého a moravského vydali památné deklarace, v nichž vytkli politický program našeho národa. Poněvadž odešli ze sněmu, byli prohlašováni za zbaveny mandátů, ale byli vždy zvoleni znovu jednomyslně. Celé vozové vlaky sjížděly se s českými voliči k místu volebnímu z nejdolejších vesnic. A kdykoli volební komise byla nucena prohlásiti za jednomyslně zvoleného poslance deklaranta, vždy bylo prohlášení přijímáno s nadšeným jásotem.

„Volme deklaranty!“ Takové heslo hřmělo vůči byrokratům, kteří hleděli častými volbami lid český unavit. Ve Vídni zavládla bezradnost. Když centralistické ministerstvo, utvořené r. 1870, složilo malomocně své funkce, nastoupilo začátkem dubna téhož roku ministerstvo s Polákem Potockým v čele, o němž se prohlašovalo, že se chce přátelsky a spravedlivě dorozuměti s národy. Také některým politickým odsouzeným udělena amnestie. V květnu Potocký počal skutečně vyjednávati v Praze se zástupci našeho národa, ale zdaru se nedocílilo. Český sněm odepřel volbu do říšské rady. V Čechách tedy konány r. 1870 přímé volby do této rady, zvoleno bylo Čechů 36 a 24 Němci, ale Čechové do říšské rady nevstoupili, čímž zlámán Potockému vaz.

Před válkou francouzsko-německou, do níž se chystalo i Rakousko zasáhnouti (a to proti Prusku), naléháno na vyrovnání s národy ještě úsilněji. Proto na začátku února sestaveno nové ministerstvo, jemuž postaven v čelo šlechtitý hrabě Hohenwart. Do ministerstva povolán i český spisovatel Jireček. Hohenwart již v dubnu zavedl důkladné vyjednávání s Čechy a po delším jednání podal říšské radě předlohu o zvýšení pravomoci zemských sněmů. Návrh však zamítnut. Hohenwartovi kladli těžké překážky němečtí centralisté. Přes to však Čechové nepřestávali doufati v jistý úspěch po tolika bojích! Vždyť již za minister-

stva Potockého (v době války prusko-francouzské) sněmu českému došlo toto útěšné poselství královské:

„My jsme sobě dobře vědomi lesku, jímžto koruna našeho království českého vážnost a moc našeho mocnářství obestřela. My jsme se také na tom ustanovili, království tomu znova nedílnost a neodcizitelnost nezrušitelně, písemně stvrditi a tak jako u osvícených našich předků má korunování korunou českou vnitřnímu spojení Našeho s národem českým leskuoci význam dáti. My jsme mile rádi ochotni ke spravedlivým tužbám zřetel míti a tudíž jsme opětovně projevili ochotu svou, poměry našeho království českého k veškerému mocnářství dáti přehlednouti Nic nám nemůže více na srdci ležeti, jako trvanlivé uspokojení Našeho českého národa.“

Ovšem připojen dodatek o závazcích, které plynou pro korunu vydáním základních zákonů ústavních.

Také sestavovány fundamentální články, jimiž státní právo země koruny České mělo se zastkvěti v novém lesku. Ovšem přiměřeno při článcích též k tomu, aby solidarita říše byla dále pevně zachována. Vše bylo na nejlepší cestě.

Konečně 14. září r. 1871 sešel se český sněm v náladě velice povznesené, s dychtivým očekáváním úspěchů. Sněm zahájil kníže Jiří Lobkowitz, tehdejší nejvyšší maršálek zemský. Pak za napjaté pozornosti počal předčítati místodržitel království českého hrabě Bohuslav Chotek památný královský reskript z 11. září 1871. Reskript ten byl výslednicí neúporné práce dohodovací hr. Hohenwarta a českých zástupců, kteří tolik toužili, aby centralistická Cislajtnie byla přetvořena ve stát spolkový.

Jestliže pak rok předtím bylo mnoho nadějných napověděno, reskript z r. 1871 tlumočil ještě daleko určitěji snahu po splnění vřelé tužby našeho národa. Doba byla také nejpříznivější.

Ale němečtí centralisté skřípali na sněmu zuby, jako by se jednalo o království cizí, které není jejich rodnou zemí. Mohli přece již dobře poznati, do jakých hrozných nesnází země dosavadní krizi jest vláčena, a že neurovnanými poměry trpí zcela i obyvatelstvo německé. Čechové nežádali porobení, zotročení německé menšiny. Ale — prve než zahájena vážná sněmovní debata, všichni němečtí poslanci ze sněmu odešli, aby štváli lid proti národu, který žádal jen to, co mu náleželo plným právem. Vláda ocitla se brzy v rozpacích. Ačkoli do nedávna podporovala Napoleona III. proti Prusům, čeští Němci zřetelně vyslovovali sympatie Prusům. A když Vilém nad Francouzi zvítězil, když 18. ledna byl prohlášen císařem sjednoceného Německa, bála se vláda německého nacionalismu velice. Když pak Němci tak demonstrativním způsobem projevíli opozici, ocitly se fundamentální články na šikmé ploše. V německém tisku vybijel se nepřítelův fanatismus, lid německý byl strašen nepoctivými demagogy. Lhalo se proti „útočným“ Čechům se vši neomaleností, jako by chtěli diktovati všecko netoliko v zemi, ale v celé říši. A tak již 20. října byly fundamentálky pohřbeny za účinného zasáhlutí Beusta, Andrassyho i Bismarcka.

Hohenwartovo ministerstvo odstoupilo, Čechové odkázáni na platné základní zákony, které přý se mohou měniti pouze s přivolením obou sněmoven říšské rady.

Když sněmu bylo sděleno, že místodržitel hrabě Chotek vzdal se úřadu, starý kníže Schwarzenberg prohlásil: „Osvědčujeme, že chceme hájiti státoprávní samostatnost království toho a chrániti ji budeme, seč síly naše stačí, nechť se stane cokoliv, až do těch hrdel a statků!“

Nejvyšší maršálek ku konci řekl: „Mám přesvědčení, že navzdor všem překážkám nadejde konečně doba, kdy království České vstoupí v práva jemu patřící.“

Od té doby uplynulo mnoho vody, ale s českými právy jde to stále hůře. Zemské sněmy znamenají ještě méně než dříve. A jak se ukazuje nyní, poselstvo českého sněmu místo vážného, promyšleného postupu uhýbá Němcům s překvapující povolností i na těch místech, kde dříve stáli poslanci naši jako ze žuly.

Sjezd důvěrníků v Hradci Králové.

Na neděli dne 10. září svolán byl do Hradce Králové diecéšní sjezd důvěrníků za tím účelem, aby o poměrech ve straně stávajících byli všichni důkladně informováni.

Obeslán byl velice četně, a i jednání při něm bylo velice živé, veskrze věcné.

Dopoledne o 10. hodině sešel se ve velké dvoraně Adalbertina širší výbor Diecéšního komitétu. Porady této zúčastnili se i zástupcové diecése litoměřické vdp. kanovník Adolf Šelbický a pan JUC. Jul. Hatlák, sekretář diecéšního komitétu litoměřického.

Předsedal vsdp. dr. Fr. Šule. Zprávy podaly odbory: finanční, redakční a organizační. Finanční zpráva vykazovala částečný schodek, jenž přivoděn byl uplynulými volbami a pak nesprávným placením diecéšního orgánu „Štitu“. Ač s povděkem konstatováno, že mnozí odběratelé povinnosti svoje řádně plní a list platí, přece jenom někteří dlouho účty nevyrovnávají.

Zprávu redakční podával vdp. dr. Fr. Reyl, známý to prukopník katolického hnutí na Hradecku. Má-li Diecéšní komitét poslání řádně plniti, potřebuje nevyhnutelně svého listu. Náklad „Štitu“ ve čtyřech letech se ztrojnásobil. List těší se všude oblibě a i nepřátelské strany uznávají, že píše slušně.

Organizační zprávu přednesl vsdp. dr. Šule. Děkuje odboru finančnímu, zejména p. Josefu Polákovu, jenž úplně zdarma finance Diecéšního komitétu vede. Děkuje též odboru redakčnímu a podotýká, že i on, ať přednášel kdekoli, vždy uznání a pochvalu o směru a psaní hradeckých listů slyšel. Přeje si, aby na vytknuté cestě dále setrvaly.

Diecéšní komitét poslání svoje plní co nejsvědomitěji. Nejméně jednou za měsíc, zhusta však častěji se schází, aby o potřebách organizačních v diecési pojednával. Činnost Diecéšního komitétu jest neobyčejně rozsáhlá. Když před 5 lety vešel v život, bylo na Hradecku asi 80 spolků. Dnes jest v královéhradecké diecési před 1100 různých katolických organizací, v nichž soustředěno jest daleko přes 60.000 členů.

Že nejsou pouze na papíře, máme doklad z posledních voleb. V těchto, ačkoli v Čechách odezdáno bylo 85.000 katolických hlasů, připadlo na hradeckou diecési 43.514 hlasů, tedy více než polovice.

Připočteme-li ženy a mládež, jež na Hradecku též horlivou činnost vyvíjejí, přiznati nutno, že počet 60.000 jest úplně správný.

Schůze pořádají se každou neděli i svátek. Ročně uspořádá se na Hradecku přes 500 různých schůzí, nepočítajíc v to tábory a sjezdy. K dispozici má Diecéšní komitét 23 řečníků a to 19 mužů a 4 dámy.

Dopisů důvěrníků se týkajících vyřídí se ročně na 3—4000. Dopisů všech z Adalbertina odeslaných a katolického hnutí se týkajících jest ročně daleko přes 20.000.

Diecéšní komitét všimá si bedlivě mládeže, jež na Hradecku mohutní. Sdružení mládeže, nad nímž převzal protektorát Jeho Excellence ndp. biskup dr. Doubrava, má již dnes na Hradecku přes 100 skupin a má k dispozici vlastní časopis „Dorost“, řízený red. Šupkou a sekretářem Orlickým.

Taktéž Všeodborové sdružení křesť. dělnictva našlo v Diecéšním komitétu pečlivého zastance. Obzvláště vsdp. kanovník Šule při každé příležitosti „Sdružení“ vřele se ujímá a pro ně agituje. „Sdružení“ na Hradecku nejvíce jest rozšířeno.

Nyní chopil se Diecéšní komitét i otázek rolnictva se týkajících a uvádí v život různé podniky, jež zajisté budou blahodárně působiti.

Také myšlenka Orelská jest na Hradecku na postupu. Dnes, aniž by Hradecko mnoho hluku natropilo, existují již odbory „Orla“ v Hradci Králové, Libštátě, Rožkopově, Nové Pace, Hronově, Poříčí, Dřevčicích, Sloupnici, Dobrušce, Týništi, Žďáře nad Orlicí, Kostelci nad Orlicí, Proseči, Litomyšli, Újezdě Dolním, České Třebové, Ústí nad Orlicí, Černilově a Lomnici nad Popelkou. Příštím rokem připravuje se diecéšní slet „Orla.“

V Diecéšním komitétu a v Hradci Králové vš-

bec jdu obětavi předáci ruku v ruce. O každé věci usnášejí se všichni společně, jeden bez druhého nic nepodniká.

Pan biskup hnutí organizačnímu přeje, s předáky hradeckými jest ve stálých stycích, s nimi o všem se radí a kde mu možno, kroky jejich podporuje.

Kdyby na Hradecku nebyla podlamována činnost nesváry pražskými, jež vyvolávají místy ztrnulost a roztrpčení, byla by činnost hradeckých pracovníků ještě plodnější.

Dopolední porada byla o 12. hod. ukončena a o půl 2. hod. odpoč. počal sjezd důvěrníků. Dvora na byla hustě obsazena, návštěva neočekávaná. Přijeli důvěrníci téměř ze všech soudních okresů východních Čech.

K bodu 1. »Zpráva o činnosti organizační« promluvil vsdp. předseda komitétu sám.

Podával zprávu od 13. února 1910, kdy konán byl poslední sjezd. Všecko věcně a jadrně vyložil, přechází k některým zjevům ve straně.

Předně poukazuje na rozdělení krajské a neuznání diecéšních komitétů. Zdůrazňuje, že na Hradecku nikdo není proti rozdělení krajskému. Ale když již se mělo krajské rozdělení zavést, mělo se tak státi rozumně.

Kraje jsou velice nesouměrné. Některé zahrnují v sobě pouze 3 soudní okresy, kdežto jiné 16 okresů i více. Kraj 10., do něhož Hradec Králové má být zařazen, má se táhnouti od Vysokého nad Jizerou až na hranice moravské ku Poličce.

Diecéšní komitét se rozhodl po dorozumění s Prahou rozdělit diecési dle říšských volebních okresů, aby tak v každém okrese bylo stále a soustavně pracováno. Předložen příslušný návrh Praze. Leč na návrh pana **Emanuela Jungra** bylo usnesení Diecéšního komitétu zamítnuto a zůstalo při nerozumném rozdělení.

Hradecko ukázalo se ve volbách v plné síle, dostali jsme 43.514 hlasů, přece jsme však nezískali ani jediného mandátu. Kde hledati příčinu, že ani jeden katolický poslanec zvolen nebyl?

Předně uznati dlužno, že duch protináboženský jest velmi rozšířen. Živly protikatolické podaly si ve volbách ruce.

Druhá příčina jest násilí, nesvědomitost a podvody, jimiž proti nám se postupovalo. Jest věru s úžasem poslouchati, jakých hnusných prostředků bylo proti nám používáno.

Třetí příčinou byla na mnohých místech úžasná netečnost. Mnozí lidé myslí, že náš kandidát zvolen nebude, proto ani k volbě nejdu. Jsou některé volební okresy, v nichž až 4000 osob voleb se nesúčastnilo. Kdo byli ti lidé? S bolestí musíme konstatovati, že to byli lidé naši. Přes to, že jsme byli poraženi, žijeme dále, organizace postupují.

Leč někteří organisátoři škodí svou nerozvážností a diktátorstvím sami. Leták »Zrcadlo liberálních agrárníků« nám jenom uškodil. Hrubá slova, která obsahoval, nebyla ku prospěchu ani ku cti. V pražském tisku vyšel úvodník »V rozhodnou bitvu ve jménu Páně!« Ten obtížnou situaci našich organisátorů stížil ještě více lehkomyšlným bráním svatých jmen nadarmo.

Před užšími volbami usnesl se výkonný komitét, aby se vydalo toto prohlášení: »Všichni naši kandidáti a stoupenci poznali, že ze všech politických stran strana agrární vystupovala na volebních schůzích i v tisku jak proti náboženství tak proti naší straně neúporněji; proto dokud se vedení nynější a směr této strany podstatně nezmění, nikdo s dobrým svědomím kandidáty strany agrární v nastávajících užších volbách voliti a podporovati nemůže. Pokud užších voleb ve skupinách městských se týče, ponechává se rozhodnutí o tom, jak se stoupenci naší mají zachovati, příslušným volebním výborům dotyčných volebních okresů.«

Prohlášení toto uveřejniti se mělo ve všech časopisech strany. Sotva však přijeli jsme domů, vydán byl leták podepsaný jménem výkonného výboru české strany křesťansko-sociální a v letáku tučným tiskem vyzýváno bylo naše voličstvo, aby volilo protiagrárně a ve městech proti »nemravnému kartelu.«

Věděli jsme ihned, že leták byl podvržen. A když se vyšetřovalo, kdo že to učinil a jména výkonného výboru zneužil, zjistilo se, že to byl pan **Emanuel Jung**, tajemník strany.

Nechceme nikoho tupiti. Ale každý rozumný člověk musí doznati, že podobné věci více dít se nesmějí. Poznáváme tedy, že na neúspěchu ve volbách má též vinu vedení naší strany.

V příčině dohodovací akce mezi křesť. soc. stranou a opozicí přečetl řečník protokol o vykonané práci a pravil dále: »Na zásadách v protokolu obsažených má se pokračovati. Nyní vešla dne 6. srpna v život nová strana. Právím nová strana, ačkoli v důvodové této pravili, že nechtěli založiti stranu novou. Pan prelát dr. Burian řekl: »Strana není stranou novou, ona nechce drobit, ale sesliti. Chce pracovati tam, kde strana křesťansko-sociální činnost svoji nerozvíjí.« A pan řídící Špaček pravil: »S důrazem podotýkám, že nikdo nechce vystupovati proti straně. Strana skládá se z lidu a proti lidu nic nemáme.« Není tedy založena strana nová, nýbrž vystoupil a hlásí se ku práci

směr konservativní. Proč se tak děje? Jest známo, že na poslední sjezd strany hlásili se mnozí naši lidé, kteří však ku sjezdu připuštěni nebyli. A ti lidé byli odrazeni, od práce odstaveni.«

Těmto pracovníkům nezamlouvá se nynější vedení.

Řečník praví, že opozici za zvláštní stranu nepovažuje, uznává důvodnost její zdržlivosti k nynějšímu vedení a prohlašuje: **My na Králověhradecku nekloníme se ani k těm ani k oněm. My stojíme pevně a neochvějně na programu z památného sjezdu konviktského r. 1906.**

A máme rozhodně za to, že jedině tenhle prostředek povede ku jednotě. Řeklo se: Budiž u nás tak, jako na Moravě. Víte zajisté, že ani na Moravě se dvěma stranami spokojeni nejsou a v posledním čase volají, »aby všichni jedno byli« — to jest, aby se spojili.

Když na Moravě volají po jednotné straně, činíme zajisté správně, voláme-li po ní i my. Vzpomeňme jen, co to stálo námah, než se bývalé tři katolické strany spojily. A nyní má se jednota opět trhati? **Po našem názoru bylo by nejlépe vybrati z výborů stávajících dvou stran muže nejlepší a z těchto utvořiti výbor jeden.** (Hlučný souhlas).

Přítomný pan inženýr Dostálek vyložil, z jakých důvodů nová strana byla utvořena. Pravil, že s taktikou, jež pod vlajkou křesťanství a pod vedením páne Jungrovým se vede, žádný katolík souhlasiti nemůže.

Pan redaktor Šupka pravil: »Dovedeme-li poukázati na zmatky ve stranách jiných, tím více musíme pečovati o klid a pořádek ve straně vlastní. Roztržkami trpí lid, trpí organizační činnost. Kněžstvo naše, které zajisté jest ze všech stavů nejobětavější, jest roztrpčeno stálými spory. A spory mezi námi živí několik osob. Lid je svorný, lid chce pracovati.«

Konstatuje, že ve výkonném výboru strany je řada mužů vážných a poctivých, kteří všemožně se přičinují, aby náprava byla zjednána. Na Hradecku je proti Praze velké roztrpčení a ozývá se přání, aby Hradecko, jestliže se v Praze smíru nedocílí, postupovalo samostatně ve svojí diecési. My na Hradecku ovšem tak učiniti nechceme, neboť si přejeme jednotu a ku této všemi prostředky budeme pracovati. Řečník za všeobecného napětí navrhuje resoluci:

»Důvěrníci a organizační komitét diecése králověhradecké, shromáždění na schůzi v Hradci Králové dne 10. září 1911, těžce nesou, že katolíci čeští dosud sjednoceni nejsou, ano že se někteří navzájem nešetrně urážejí. Sami stojíme pevně na programu a organizačním řádu z památného sjezdu konviktského 1906 a jsme přesvědčeni, že jen tak možno dospěti k žádoucí a nutné jednotě, po které ve dnech posledních volá i Morava. Kdo jednotě překáží, nechť je beze všeho jako kazimír odstraněn, aby pro jednotlivce netrpěla celá strana.« K resoluci red. Šupky přihlásilo se 15 řečníků. Někteří žádali, aby byla schválena, jiným zdála se zase velice mírnou.

Resoluci za správnou a promyšlenou prohlásil vsdp. Dr. Reyl a žádal její přijetí.

Pan farář Konečný: »Rozhodně ke smíru pracovati se musí. Po celých Čechách ozvati se musí hlas: Nynější výkonný výbor úplně nechť je odstraněn a necht' zvoleni jsou mužové úplně noví. Jinak klidu nebude.«

Po delší debatě byla resoluce red. Šupky jednomyslně přijata.

K bodu následujícímu: »Další úkoly« promluvil vsdp. dr. Šulc.

Po jeho řeči provedena byla volba nového diecéšního komitétu. Zvoleni byli: Adam Josef, rolník a zemský poslanec v Čachotíně, Beneš Stanislav, adjunkt bisk. tiskárny v Hradci Králové, Čančara Jan, rolník v Provoze, Čistěcký Václav úředník ve Staré Pace, Dr. Gustav Domabyl, professor v Hradci Králové, Dvořáček Václav, mistr truhlářský v Hradci Králové, Engelmann Václav, c. k. poštovní správce v Hradci Králové II., Fait Antonín, mistr klempířský v Hradci Králové, Hornof Vladimír, c. k. professor v Hradci Králové, Hrubý Antonín, ředitel bisk. tiskárny v Hradci Král., Jenčovský Václav, řezbář v Hradci Král., Krejsa Jan, rolník a starosta ve Zderaze, Kvasnička Josef, rolník v Bukovině, Lingr Karel, rolník v Lípě, Mašina Josef, katecheta v Kutné Hoře, Major Josef, dělník v Chrasti, Orlický Jiří, úředník v Hradci Král., Polák Josef, strojmistr v Hradci Král., Prokop Josef, rolník v Jáseně, Dr. Frant. Reyl, rektor bisk. semináře v Hradci Král., Sáhula Jiří, redaktor v Hradci Král., Stěda Josef, dělník v Náchodě, Svoboda Václav, rolník v Poličce, Šabata František, rolník ve Vrbici, Dr. Šulc František, kanovník a professor v Hradci Král., Typlt Martin, mistr kovářský v Týništi nad Orlicí.

Po provedené volbě upozorňuje vsdp. kanovník na »Motu proprio« Sv. Otce, dle něhož mají býti svátci zrušeny. Zavedena byla debata a po té přijata byla jednomyslně resoluce:

»Důvěrníci a organizační komitét diecése králověhradecké, shromáždění na schůzi v Hradci Král. dne 10. září 1911, vybízí předsednictvo, aby učinilo vhodné kroky ku nejd. episkopátu českému, aby svátci, o kterých je řeč ve známém Motu

proprio Sv. Otce Pia X., v Čechách zrušeny nebyly, nýbrž aby zůstalo vše při starém.«

Vsdp. dr. Šulc končí památný sjezd přáním, aby věci naší přinesl hojnost zdaru a přispěl ku zjednání peřádku, po němž všichni vroucně toužíme. Důvěrníci pak s klidem se rozešli.

Obrana.

Významný obranný prostředek. Ačkoli na tolika místech zavládá veliké nadšení pro hájení katolických zásad, přece v šíření tisku strany tolik pokulháváme za jinými. Nutno jest, aby si každý katolík uvědomil, jak předúležitým štítem proti nepřátelským střelám jest tisk. Uznali to pozdě po dlouhých trapných zkušenostech katolíci jak španělská tak portugalská. V Portugalsku běželo se hasit již po požáru, když ztrávil všecko. Na důležitost katolického tisku klade veliký důraz Sv. Otec Pius X.

Židé bez dlouhých řečí již dávno složili obrovské sumy na vydržování tisku vlastního a k vůli tomu, aby si udrželi u redakcí liberálních a jiných nekatolických »dobré oko«. Který list nevydávají sami, takový získávají pro sebe podplácením, objednávky tučně placených insertů atd. Praktičtí ti lidé vědí dobře, jaké nese bohaté úroky taková štedrost. Jest charakteristické, že i většina časopisů proletářských jest řízena tak, aby se velikým kapitalistům židovským líbila. Některé časopisy, prohlašované za dělnické, jsou vlastně za veliké sumy velice obratnými náhončími židovského kapitalismu, jak se to ukázalo zvláště ve Francii. V Rakousku jsme došli také tak daleko, že tisk čistě židovský nebo ten, který nespravedlivě židům podkuřuje, tvoří obrovskou převahu nad tiskem katolickým. V tom ohledu nás předběhli semité se svými pomocníky o celé desítky let.

Tisk pohlavárů soc. demokratických těší se úžasnému rozšíření. Ve zprávě, kterou předkládá představenstvo sociálně demokratické strany v Německu letošního sjezdu v Jeně, čteme o tisku a jeho vývoji toto: Počet denníků strany rozmnožil se o 6, tak že má strana koncem správného roku 81 denníků, které se tisknou v 61 tiskárnách. Podniky strany jsou revidovány zvláštním úředníkem, kterýž jest také technickým rádcem výkonného výboru strany pro záležitosti tiskárenské a tiskové. Ústřední list »Vorwärts« měl po uplynulém období 157.000 odběratelů, o 35.000 více, než v roce předchozím. Příjmy jeho byly 1.985.277 marek, vydání 1.819.699 marek. — Příjmy skládají se z předplatného (1.819.699 marek), za inserty 593.368 marek. Vydání se skládá z platu redakci 70.000 marek, spolupracovníkům 90.000 marek, tiskárnám 1.388.690 marek. Týdeník »Neue Zeit« má již 10.500 odběratelů. Humoristický list »Der wahre Jacob« má 307.000, ženský list má 94.500 nákladu.

Tu může každý poznati, jaký klíč otvírá po židovské soc. demokracii bránu velikých úspěchů. Kdykoli jest po volbách, dívá se katolík, jak mohli obdržeti tolik hlasů jak v Německu tak u nás soc. demokraté, kteří tolikrát hlasovali ve prospěch bursy, blankotermínového obchodu, proti zvýšení daně bohatců, proti nalahavým reformám, navrženým ve prospěch trpícího lidu. Ale na to si mnoho našich nevzpomene, jak dlouho před tím dovedl rudý tisk široké davy zpracovávat. Nevzpomene si, jak častým křikem a markýrováním starostí uměl si získati tento tisk takovou důvěru, že horlivý čtenář rud. listů naposledy vůbec kterýkoli jiný tisk odmítá a prohlašuje za nepravdu i takové křiklavé hospodářské zjevy, které přímo bijí do očí. Tak se vítězí, takovým způsobem dává se na veliký postup i program velice škodlivý. Zfanatisovaný soc. demokrat, který na svůj tisk dává poslední groš, který platí jako stroj na nejrůznější fondy své strany, neuvěří, že platí na vychytralé sobce, i kdyby dvacet let ničeho z rudé pokladny do vlastní ruky nedostal.

Na volebních schůzích vystupují mladí soc. demokraté, kteří hájí do krve největší poctivost všech předáků bývalých i přítomných, vyčítají jiným stranám defraudanty. A odpovíte-li, že zvláště v soc. demokracii vyskytuje se tolik pokladníků z laciného kraje, ve své zaslepenosti táží se s plnou statečností, abyste uvedli aspoň jediný příklad. Když se uvede takých případů za každý rok celá dlouhá řada, dívá se na vás takový horlivec zrakem upřímně vyjeveným. Proč? Poněvadž byl do svého tisku tak zabrán celý čas, že se opravdu nedověděl ani o jediném defraudantovi rudém. Tak působí a k svým účelům pronikavě vychovává tisk. Celé řady dobrého dělnictva po několikaměsíčním čtení rudého tisku odvracejí se zcela od zásad křesťanských, bací fanatismu roste tím vydatněji, čím více strannický tisk svým lidem pochlebuje, čím obratněji stíny svých poplatníků uní přebarviti jasným nátěrem. A katolík by měl ke všemu přihlížeti nečině? Již z lásky k národu, z lásky k bližnímu má se vzchopiti k protitlaku, napravovati názory zaslepených.

Veliké množství katolíků na tisk nedá nic, ačkoli na nové proudy často si stýskají. Jiní myslí, že vykonali všecko, odebrali-li pro sebe exem-

pláf jediného časopisu. Nechť si však vzpomenou, že naši protivníci po přečtení svého listu se postarají, aby si všecko přečetlo 30 až 40 lidí jiných. Nepřátelské časopisy kolují od souseda k sousedovi. Soc. demokraté chodí vytrvale i po domech »měšťáků« žadat, aby tito odbírali jejich listy. O kolportáži mezi dělnictvem ani nemluvíme.

Kdo z našich necítí v sobě zvláštní talent k řečnění nebo jinému způsobu organisace, tolik schopnosti má vždycky zajisté, aby mohl šířit katolický tisk. Známe několik zcela prostých starých našich, kteří ročně rozšíří sta a sta čísel našich listů odporučováním. Takový horlivec jest v úporném zápasu silou platnější, než katolický intelligent, který sice velice mnoho ví, ale lid nepoučuje, ba nestará se ani, co který katolík čte.

Proto ruce k dílu! Jest to naší povinností. I při veliké horlivosti uplyne ještě mnoho vody, než dohoníme obratně ozbrojeného nepřítele. Ale stane se to přece rozhodně, bude-li trochu dobré vůle. Při nečinnosti by útisk katolických řád byl stále trudnější. Kdo začne hned, dokáže desetkrát víc, než kdyby začal teprve tehdy, kdy obrací našince v útěk nepřítel, který již stojí na hradbách.

Choroby — osvoboditelky. I Homér si někdy zdímal a sám statečný Hektor dostal před hradbami Troje strach, ačkoli se hnal do zápasu s Achilem přes domluvy svých pokrevenců. Není tudíž divu, že moderním i nejradiálnějším lvům, kteří nepřestávají velebiti statečnost Husovu, klesne někdy hřiva víc, než starému třesavému oři, mají-li podstoupiti praktickou zkoušku statečnosti skutečné. Masaryk na př. hlasem bujarým nazval před veřejným shromážděním »klerikály« černou bandou. Ta statečnost ovšem byla laciná, předem vypočítavě promyšlená. Vždyť věděl, že lze i hustou síti paragrafů lehce v tomto případě proklouznouti, a že zkrátka za to ani nebude žalován.

Když však neočekávaně mu byla při jiné příležitosti dodána žaloba katechetů, kroutil se všelijak. Dával popírati potupu, kterou mu do úst kladl jeho vlastní list — ovšem teprve tehdy, když ho překvapila žaloba. Předtím na protest katolického tisku »Čas« neodpovídal opravou, nýbrž kousavými poznámkami ještě potupu tu rozmazoval.

Podobně mrzutá okolnost stihla Masaryka pozváním, aby mluvil 12. srpna na krajské výstavě v Příboře a v neděli nato na universitní manifestaci v Boskovicích. Masaryk však do Příbora vůbec nepřišel. A v Boskovicích ho omluvil starosta, že prý mu lékaři zakázali na několik týdnů mluvit. Ale — již 15. srpna promluvil Masaryk velice plamennou řeč proti »klerikálům« na studentském sjezdě v Hodoníně.

I nenadálý, nejpodivnější zjev má ovšem své úměrné příčiny. Kopřivníci totiž dusí židovsko-němečtí kapitalisté, schůzi svolala k vůli obraně Národní Jednota. Masaryk tedy měl dokázati, zda dovede vyvinouti proti německým židům zrovna tak jarou energii jako proti českým katolíkům. Ale lev se schlíplou liřivou schoval se do jeskyně, aby za tři dny vyrazil v Hodoníně proti katolíkům. Šetřil si hlas.

Jiným velikým hrdinou jest soc. demokratický předák Tusar, který se velice kasal proti svému protikandidátovi dru. Dolanskému, mluvil i o »uherských volbách«. Ale když se měl hájiti před soudem, dostal toto lékařské vysvědčení: Pan Vlastimil Tusar, redaktor v Brně, trpí už několik týdnů těžkou neurasthenií. Příznaky této nemoci se stupňují a dosáhly v poslední době takové intenzity, že způsobily u výše jmenovaného stav úplného vysílení a rozrušení nervového. V tomto svém chorobném stavu je pan Tusar nyní ke každé namáhavé práci neschopen a jest v zájmu uzdravení nevyhnutelně nutno, aby se každé rozčilující činnosti na nějakou dobu vzdal. V Brně dne 6. července 1911. MUDr. Fr. Macků, ošetřující lékař. — Tusar ani slovem se nezmiňl, že ta neurasthenie by mu mohla nějak překážeti v obtížné poslanecké činnosti. Ale když byl volán k zcela jednoduchému výslechu, již byl celý zimomřivý, chudák k politování. Ovšem probral se ze své choroby snadno a rychle, když se jednalo o junácký zápas proti »klerikálům«. Ubohý Tusar, aby se vyhnul žaláři, musil dokázati, že urážel Dolanského v takovém stavu, který činí člověka nezodpovědným.

Známý pamfletář učitel Fr. Šimanovský, aby mohl dostati dovolenou, bráti učitelský plat a při tom zároveň třískati do »klerikálů« v »Rovnosti«, předložil zemské školní radě také vysvědčení, jak jest chudák nemocen. Jak jest někdy choroba dobrá! A tak nyní Šimanovský s velikou energií potírá kněze, jeptišky, všechny zpátečníky. Choroba mu vlila do žil největší energii.

Tak osvobozují choroby moderní Apollony, kteří s tak velikým despektem pohlížejí na statečné a důsledné prvokřesťanské mučedníky. Moderní lvové prý postoupili celým svým charakterem a myšlenkovou samostatností nad ně značně výše! Zatím však takové moderní hrdinství lehce dokáže každý bázlivý studentík, který vymlouvá se na chorobu, aby nedostal nedostatečnou.

Hýčkaná lučavka. Každému, což jeho jest! Ani soc. demokrat se nemá odsuzovati s použitím

výtek zcela nespravedlivých. To uznává každý člověk, jemuž právo a spravedlnost nejsou pojmy neznámými a který se snaží, aby se v českých vrstvách nešířily společenské propasti a štvance zbytečné. Ale česká společnost nemá jíti klaněti se soc. demokratům s tak ponížným úsměvem, jako se klaněli robotníci před Francem ze zámku. Sokolové zvlášť snaží se dokazovati, že jsou muži přímé páteře, nezlomné statečnosti. Kuráže vyvinou ovšem nadbytečnou sílu tam, kde vidí, že mohou pronásledovati bez velikého odporu, bez mrzutosti. Postaví-li se však proti nim odpůrce s ryčným hrdlem, rázem zalzou jako zajáci. Pozorovali přece, jaký duraz ve sporu kodaňském kladli často sami autonomističtí soudruzi na svou mezinárodní solidaritu soudružskou. Slyšeli tak často hrubé útoky a posměchy, jimiž zasypávali soudruzi vlastenecké obětavé pracovníky. »Opavský Týdeník« otevřeně konstatoval křiklavá fakta, svědčící, jakým cynismem stihali soc. demokraté menšinové pracovníky, kteří nesli na půdě sopečné břímě dne i horka. Vidělo se, jak zakládají z třidního vzdoru za pochvaly vídeňských židů vzdor-jednoty »Lassally«. Na to všecko odpovídali Sokolové ohýbáním hrbetu. Aby pak zpupným Francem hodně se zalíbili, uštěďřovali nevybrané rány vlasteneckým katolíkům. Není tudíž divu, že hýčkaná lučavka rozlévala se pyšně, zžirajíc ideální rozmachy národnostní po svém okolí. A jak pyšně dovedou soudruzi odpovídati na uctivé žádosti Sokolu praskáním dlouhého biče! Zase charakteristický doklad! Dr. Soukup vyjádřil se v Plzni o Sokolech takto: »Několik komediantů v Londýně a Turině nemůže přece říci, že reprezentuje národ.«

Tedy dr. Soukup ranil Sokoly na místě zvlášť citlivém. Zdatnost, za kterou cizinci Sokolům činí velice pocty, nazve soc. demokrat komediantstvím, ačkoli soc. demokraté tělocvik ve svých »Lassallech« pěstují také. Několik Sokolů ovšem sotva stačí k reprezentaci národa, ale rozhodně přece spíše, než několik soc. demokratů. Sokolové v cizině nechovali se tak ponížně ke svým nepřítelům národním, jako soc. demokraté čeští v Kodani, kdež od semity Adlera se dávali souditi.

Kdyby se tak bezohledně vyjádřil o Sokolech »klerikál«! Ale nadávka Soukupova se polkne zcela mlčky. Soc. demokraté při jedné schůzi v Českých Budějovicích, kde našemu národu činí se tak veliké nástrahy, »pomohli« Čechům tím, že nadali tam na schůzi Palackému a Havlíčkovi. Co na to odpověděli patentovaní vlastenci? Budou se lísat k internacionále, kterou odkopávají sami vídeňští židé. Tak vyhlíží sebevědomý postup Sokolstva. Až Sokolové ucítí na tváři nové políčky, zchladi si roztrpčení na »klerikálech«. A tomu se říká: »Přeskoč, přeraz, jen nikdy nepodlez!«

Pamatujme na české katolíky vídeňské! Nelze popírati, že veliká část českého obyvatelstva vídeňského není dosti mocna jazyka německého, zvláště neovládá ho v té míře, aby německá kázání ve spisovné řeči hlásaná s prospěchem duchovním mohla sledovati. Z té příčiny odcizuje se sv. víře, nejsou o pravdách náboženských a zásadách mravních kázáním dosti poučena a utvrzována. Jednota sv. Methoděje, zřízená před 35 lety, pečuje o to, aby českými službami Božími zachránila lidi českému sv. víru a mravopřestupnost a tak odvrátila jej od snah podvrtných, náboženství, státu a společnosti lidské nebezpečných. Šlechtnou štedrostí J. Osv. v Pánu již zesnulého p. Jana hraběte Harracha podařilo se koupiti část kláštera a kostel, v němž po celý rok české služby Boží a pobožnosti se konají; v klášterě též zřízena útulna pro učně. Jest to jediný český kostel ve Vídni.

Bohužel, vážne na kostele, jenž potřebuje též vnější i zevní důkladné opravy, na 200.000 K dluhu. Katolický lid český ve Vídni veliké přináší oběti nejen na české služby Boží — roční výlohy činí 9.000 K — ale i na ten veliký dluh, není však s to sám značný obnos ten uplatiti; proto osměluje se co nejuctivěji poprositi, rače milostivou podporou přispěti, aby ten jediný český chrám Páně vídeňský byl zbaven svého dluhu. Prosíme snažně o dárek k uctění památky knížete našeho velikého sv. Václava. Jednota za své živé i zemřelé dobrodince měsíčně čte mši sv. dává sloužiti. — Milodary buďte zaslány na adresu: Jednota sv. Methoděje ve Vídni, III. Rennweg. 8. — Monsgr. Dr. Antonín Stojan, probošt, říšský a zemský poslanec, t. č. předseda Jednoty sv. Methoděje ve Vídni.

K této prosbě dodáváme, že podpora českého kostela jest i vydatnou podporou národnostní. Málokterá okolnost dovede tolik pospolitost národní utužovati, jako pravidelná náboženská shromáždění lidí téže národnosti. Čechové, kteří jsou v cizině roztroušeni, sváří se mezi sebou z politických důvodů hrozně, čímž se sami velice oslabují. Nechť se učí křesťanské svornosti ve vlastním chrámě, kde má zavládáti jedna mysl, jeden duch! Platí-li se na tolik věcí jiných, zajisté jest tím záslužnější věnovati něco k účelu, který nese prospěch dvojí. Vídeňští Čechové, kteří chrám navštěvují, jsou velikou většinou lidé zcela chudí. Proto naši podpory si zaslouží. Kdo rychle dá, dvakrát dá.

Politický přehled.

Svaz českých poslanců konal dne 12. září v Praze schůzi, v níž stalo se jednomyslné dohodnutí o postupu českých zemských poslanců v příštím zasedání sněmovním, které dle císařského patentu započne 20. t. m. Příští schůze svazu svolána jest na úterý dne 19. t. m. Jednání svazu českých poslanců bylo důvěrné, proto taková zdržlivost v projevu jejich.

Předsednictvo svazu německých stran usneslo se v sobotu, že souhlasí, aby národ. politická komise byla prohlášena za permanentní a nenamítá ničeho proti zřízení komise školské, která by se radila o otázkách týkajících se učitelských platů, ani proti tomu, aby i tato komise byla prohlášena za permanentní. Při tom trvá předsednictvo na názoru, že meritorní jednání ve sněmu není přípustno dříve, než bude podána zpráva z komise národně politické. Potom bylo usneseno svolati svaz německých poslanců ve sněmu na sobotu 16. září do německého kasina k poradě, ve které bude se jednati: 1. O politické situaci a svolání sněmu; 2. o otázce učitelských platů. — Němci setrvávají tedy v obstrukci a zmaří všeliký případný pokus, aby sněm v nastávajícím zasedání vyřídil více, než milostivě svolili, aby vykonal nějakou věcnou práci.

Němečtí dělníci o smíru v Čechách. Na nedělním sjezdu německé dělnické strany z Čech v Ústí nad Labem schválena resoluce, dle níž se očekává od německých poslanců ve sněmu, že přeruší hned nové vyjednávání o dohodu, neuznají-li české strany bez výhrad právo německého lidu v Čechách na národní a hospodářské sebeurčení a nebudou-li ochotny vyjednávat na tomto jedině možném základě. Podmínkou dohody musí prý býti stůj co stůj národní a hospodářská samostatnost německé části Čech a politická rovnoprávnost dělníků. Za takového nátlaku na německé poslance sotva dojde k dohodě.

Cesta bar. Gautsche do Prahy, určená na 13. září, odložena prý jiným nutným vyjednáváním ve Vídni. Ministerský předseda pojedje však přece ve vhodný čas do Prahy, aby vešel v osobní styk s oněmi vůdci národnostních táborů a projevil tak svůj největší zájem na dobrém průběhu jednání o národnostní dohodu v Čechách.

Pověsti o změně v ministerstvu Gautschově objevují se zase před zahájením říšské rady. Vláda prý chce povolati do ministerstva dva české úředníky a za českého ministra krajana buďto poslance Mašťálku nebo poslance Udržala; prý i Jihošlovánům má se dopřáti zastoupení ve vládě. Dle jiných jedna se o jmenování sekčního šéfa Kaněry a dra. Fiedlera ministry. Samozřejmě, že němečtí předáci popírají povolání těchto českých lidí do ministerstva, vždyť by se tím shroutil dosavadní systém. Němce především podporující, a proto jistě rázně zakročí proti chystané takovéto změně . . .

Nenasytnost maďarská objevuje se tentokráte na poli průmyslu. Zemský svaz uherských průmyslníků při dodávkách pro stavby lodí, dostupujících celkem 312 mil. K, činí nárok na celý, kvotě odpovídající podíl, totiž 113.7 mil. K, který prý přísluší uherskému průmyslu. Uherský požadavek značí zkrácení zájmu rakouského průmyslu strojírenského o celých 38.6 mil. K. Následek toho by byl, že daleko větší část strojního zařízení stavěných válečných lodí musila by být zadána Uhrám. Ovšem tyto nemírné a neoprávněné požadavky maďarské vyvolaly v kruzích našeho průmyslu strojírenského největší rozhořčení.

Otázka marocká v poslední chvíli se přiostrila, ježto francouzský zahraniční ministr De Seves německé požadavky na zvláštní hospodářské výhody v Marokku prohlásil i z ohledů formálních za nemožné a nepřijatelné a pravil, že i ostatní požadavky Německa dávají příčinu k vážným námitkám. Naproti tomu zní neuvěřitelnou zpráva, že německá válečná loď »Berlín« byla náhle z Agadiru odvolána.

Uznání republiky Portugalské stalo se se strany Anglie, Německa, Rakousko-Uherska a Španělska. Přes to v zemi pokoje není, naopak šíří se zjevná revoluce, podporovaná zvláště nyní vojskem, zřízeným od přívrženců bývalé královské vlády. Toto monarchistické vojsko měří se již s vojskem republikánským. Ovšem vláda potlačuje všechny zprávy o postupu této revoluční armády.

Zprávy organisač. a spolkové.

Valná hromada »Orla«. Dne 22. října v 1. hod. odpol. koná se valná hromada tělocvič. odborů »Orla« v Hradci Králové, v Adalbertinu. Ku valné hromadě budou míti právo zástupce své vyslati ty odbory, které jsou přihlášeny u župy, mají zaplacené zápisné a příspěvky na rok 1911. Žádáme tudíž, by všechny tělocvičné odbory u župy se přihlásily a určité své zástupce na valnou hromadu vyslaly. — Výbor »Orla« župy východočeské. **Pouchov.** Dne 8. t. m. ve svátek Narození Panny Marie měli jsme organizační schůzi v hostinci p. Jo-

sefa Česáka. Účast byla veliká. Po uvítání hostů vdp. bisk. vik. sekretářem Filipem Janem Konečným zahájena schůze mocným chorálem »Sv. Václave.« Následoval kratičká proslov oblíbeného našeho p. faráře a řeč slečny Marie Balcarové z Pardubic. Vystoupení její, právě že slečna začátečnická, bylo překvapující. Přednáška její obsahově věcná přednesena s hlubokým porozuměním a s nadšením milým u mladé řečnice. Což divu, že upřímná její řeč způsobila u posluchačů nadšení, projevil se v hlučném potlesku. Slečna vyspívá v nadějnou řečnici. Přejeme jí ze srdce všude tak krásného slibného úspěchu, jakého dosáhla u nás a těšíme se na slíbenou nám přednášku její. Následoval trojhlasý sbor »Hymna mládeže«, zazpívaný členy a členkami katolických organizací pouchovské, piletické, slatinské a rusecké. Po poděkování vdp. předsedy velice pěkně recitována za hlubokého ticha slečnou Marií Čechovou z Pouchova dojemná báseň od Jindřicha Baara »Tři světlíčka.« Když utíhl se potlesk, zapěl dvojhlasý orelský pochod. Překvapil za zpěvu nadšený potlesk »Orlí královéhradeckých.« Na to řečnil z dob voleb známý řečník vdp. Vítězslav Hálek, redaktor a farář z Liboce u Prahy. Řeč, jež nás tolik poučila a zároveň pobavila, skončil za dlouhotrvajícího potlesku. Od místních duchovních, zvláště od dávného přítel a kolegy jeho vdp. faráře našeho vzdán mu vřelý dík. Jmenovaný pan řečník musil přislíbiti brzkou návštěvu. Schůze skončena případným doslovem pana faráře a dvěma mohutnými sbory čtyřhlasými »Kde domov můj« a »A Kristův praporek«, které řídil a nacvičil dp. Ant. Macháně. Vznášá se. Bohu díky, u nás činnost organizační, jež vyvrcholila má v brzkou založením Jednoty katol. nář. pol. pro Pouchov a okolí. Bůh žehnej dílu započatému!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Otokar Semerád, katecheta v Poděbradech, za faráře do Košetic, Jan Vašek, administrator, za faráře v Nové Vsi (u Chotěboře), Josef Červinka, administrator, za faráře v Ohnišťanech, Vojtěch Láška, administrator, za faráře ve Velkých Hlučicích, Jan Biskup, administrator, za faráře do Květné, Josef Černý, katecheta na měšť. škole, za katechetu na reálce v Jičíně, Jan Sobotka, katecheta na paedagogiu v Poličce, za katechetu při dívčím paedagogiu v Chrudimi, Dr. Rudolf Šetina, katecheta škol měšť. v Jičíně, za suppl. katechetu na c. k. paedagogiu v Poličce, Frant. Langhamer, kaplan v Kocléřově, za prozat. katechetu do Králík, Rudolf Typl, kaplan v Novém Městě n. M., za prozat. katechetu do Králové Dvora n. L., Josef Budínský, kaplan v Bělé, za administratora do Hněvkovic, Jaroslav Žďárek, kaplan, za administratora v Náchodě, Josef Pavel, kaplan, za administratora v Bykáně, Dr. Jan Sobotka, za administratora v Kladruzech n. L., Václav Mazač, kaplan v Libštátě, za kooperatora do Bělé u Přelouče. Neomysté: Frant. Čisteký za kaplana do Č. Prusnice, Václ. Fiedler za kaplana do Nového Města n. M., Josef Hladil za kaplana do Libštátu, Jindř. Schwarz za kaplana do Kocléřova u Král. Dvora. V Pánu zesnul: p. Václav Vostřel, farář v Kladruzech n. L. zemř. 28. srpna (naroz. 1871, vysv. 1895). Uprázdňená fara: v Kladruzech, patronát c. k. dvorní erár, od 1. září 1911.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi, dne 4. m. následující usnesení: Městské divadlo Klicperovo propůjčeno bylo: Dramatickému sdružení »Tyl« na dny 1. a 22. října a 12. listopadu, Ochotnické jednotě »Klicpera« na dny 24. září, 15. října a 5. listopadu, Hudebnímu a pěveckému spolku na den 10. září a družstvu pro stavbu tělocvičny »Sokola« na den 17. listopadu. — Technické kanceláři se uložilo, aby provedla připojení vodovodu uličního na vodovod domovní pro domy pp. V. Poledníka a Jana Wünsche ve villovém bloku u Střelnice a pro továrnu p. K. Macouna v Pospíšilově třídě. — Schválen byl návrh technické kanceláře ohledně připojení domovní kanalisace domů pp. Em. Šitiny, Fr. Bareše, Fr. Černého a Jar. Peřiny a ohledně udělení povolení ku provedení stavebních úprav v domě p. Ježka čis. 76. — Na vědomí byla vzata zpráva policie, že žumpa na dvoře domu čp. 165 byla řádně upravena, dále připsal c. k. místodržitelství, že c. k. mln. obchodu udělilo stavební povolení k částečné úpravě řeky Labe u Plácek, povolení c. k. okresního hejtmanství ku zřízení benzinové nádrže v garáži automobilové p. inž. Nováka a zpráva p. zvěřolokaře Smetany o provedení očkování krav ve stájích dvora ve Stěžerách proti tuberkulose. — Cirkulář okr. výboru ohledně hubení pol. myši bude vyhlášen na nárožích. — Zpráva technické kanceláře k dotazu c. k. okr. hejtmanství ve věci revize zákona o koncess. živnostech stavebních postoupena byla živnostenskému odboru k návrhu. — Panu K. Peerovi, majiteli domu čp. 258 dán byl příkaz k bezodkladnému odstranění vadného odvádění spátek, a provedeny budou dle návrhu techn. kanceláře nejnutnější opravy střech domů čp. 96 a 97 nákladem as 400 K. — Vysloven bude souhlas s výměnou pozemku býv. vojenského plovárny za nový pozemek na pravém břehu Orlice, když pozemek ten nebude přesahovati výměru 1800 m čtverečných.

Usnesení městské rady ze dne 11. září. Vzato na vědomí usnesení elektrárenského a vodárenského odboru, jímž zvolení byli členy komise: 1. pro instalace, revizi skladů a prací pp. Černý Fr., Falt Ant., Helwich

R., Hlávka Fr., 2. komise pro objednávky a revizi účtů: pp. Hofmann Fr., Obermann Fr., Špalek V. a Rossa J., 3. komise pro smlouvy etc.: pp. Červený Jar., dr. Pokorný Fr., a dr. Zimmer Al., 4. komise pro akvizice a výrobu proudu: pp. Mareš Jan, Rejthárek Fr. a dr. Tvrzský L. — Svolení c. k. místodržitelství ku zadání stavby nových varhan pro kostel Lochenický oznámeno bude farnímu úřadu a technické kanceláři se uložilo, aby stavbu dle schválené offertý firmě Bratři Paštikové na Žižkově zadala. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 4. září t. r. vzat byl na vědomí. — Třem žádostem za udělení chudinecké podpory bylo vyhověno, rovněž i jedné žádosti za zvýšení, a jedna žádost za udělení podpory byla zamítnuta. — Vzato na vědomí povolení ku postavení transformačního kiosku na pozemku p. B. Švagerkové na Pražském Předměstí. — Uděleno bylo povolení k obývání novostavby pana Fr. Černého na stav. parc. č. 12 v bloku E v Čelakovského tř. a pp. A. Imlaufa a A. Šustra na stav. parc. č. 2 v bloku VI. u Pražského Předměstí, povolení k užívání dílny, zřízené na dvoře domu p. F. Kolmanové čp. 366, dále povolení ku zřízení krámu, výčepu a j. staveb. úpravám v domě p. Dvořákové v Palackého tř., pro uzenářství p. Ot. Hutlové. — Panu Jos. Nevyhoštěnému povoleno připojení domovní stoky na stoku uliční a p. V. Škodovi připojení jeho domku na vodovod uliční a uliční kanalisaci. — Povoleno též postavení dvou výkladních skříní na domě čp. 367 p. Janu Čermákovi, obchodníku hudebními nástroji.

Program pro řádnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež konati se bude v sobotu dne 16. září 1911 o 2. hodině odpolední v zasedací síni: 1. Stane se usnesení o udržování a obsluze jezu na Orlici nákladem obce. 2. Stane se usnesení o podmínkách, pod kterými povoleno bude položit kabel v trati Chlumec—Písecká hranice státních drah. 3. Návrh na změnu parceláčních podmínek ohledně parcely čkat. 184-5 v bloku E, náležející p. Jos. Nevyhoštěnému. 4. Vyžádá se schválení parcelace stavenišť č. 6 a 7 v bloku U a č. 6, 7 a 8 v bloku R. 5. Volba jednoho člena c. k. okresní školní rady. 6. Předložil se ku schválení usnesení kuratoria obchodní akademie, kterým jmenován byl p. Ot. Tomášek skutečným učitelem při téže ústavě. 7. Žádost chlapecké výchovny za byt pro druhého učitele v domě čp. 63. 8. Dotazník zemského výboru o úpravě služebních poměrů obecních zřízenců. 9. Předložil se ku schválení směnna smlouva se »Spolkem pro zvýšení lidového blahobytu«. 10. Žádost »Záložny«, aby, kdyby se rozešla, právo presentační a spravovací nadace, založené na oslavu 50letého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I., převzalo městské zastupitelstvo. 11. Žádost spoličelny, aby obec převzala záruku za závazky, vzniklé jí ze smluv náhradních s jejími úředníky a zřízenci dle ~~Pensijního řádu~~. 12. Návrh na udělení plné moci městské radě a pevnostnímu odboru, aby prodávali a pronajímali mohly pevnostní pozemky nabyté smlouvou z 16. března 1893 a stanoviti mohly všechny podmínky tohoto prodeje, resp. nájmu. 13. Dá se vyjádření o žádostech: a) p. Jana Košťála za koncesi hostinskou a výčepnickou pro dům čp. 467, b) p. Arnošta Jiříčky za koncesi k výčepu vína v domě čp. 154-5, c) p. J. M. Razíma za rozšíření koncese hostinské o výčep lihovin v domě čp. 385. 14. Žádost okresního výboru, aby obec přispěla 2250 K na vydláždění okresní silnice Pražsko-Předměstské. 15. Návrh na koupi pozemku čkat. 3-2 pastviny, č. 6 pastviny a č. 7 role na Slezském Předměstí.

Bezplatný přednáškový kurs o motorech pro malé živnosti se zvláštním zřetelem ku pohonu elektrickému zahájen bude v pondělí dne 18. září o půl 7. hod. več. v čítárně musejní. Účelem kursu jest nejen vyličit výhody motorického pohonu v malých živnostech, ale hlavně poučiti o motorech samých, jejich zavádění, udržování a obsluze, což pro majitele motorů má velký význam. Zveme tudíž k účasti na kursu, která jest neomezená. Přednášet bude pan inž. R. Brumhoffer, c. k. professor v Jaroměři 2—3krát v týdně po 2 hodinách, celkem 30 hodin vyučování. Přihlásiti se možno u správy musea, neb v pondělí dne 17. září před zahájením vyučování v čítárně musejní v budově c. k. odborné školy.

Čítárna a knihovna městského průmyslového musea v Hradci Králové otevřena bude od neděle dne 17. září pravidelně v neděli od 10—12, v úterý a v pátek od 6—8 hod. večer. Vyřaděny byly a tudíž půjčovány nebudou spisy z oddělení Ba, slovníky, jazykozpyt Bb, dějepis a kulturní dějiny Bc, zeměpis, cestopis, národopis, místopis Bb, spisy pamětní a přednášky, IX. plakáty, X. alba a krásné knihy a část méně používaných časopisů (vázaných ročníků). Spisy tyto více než 800 svazků čítajících, uloženy ve skladišti knih na Malém náměstí a budou za účelem vážného studia na požádání knihovníkem vyhledány a zapůjčeny.

Pěvecké sdružení pražských učitelů jest korpus, které již vyniká nad nívou silnějších pěveckých sborů. Z celkového výkonu, který podalo u nás v Hradci Králové, je patrné, že je to sdružení nikoli diletantů, nýbrž opravdových odborníků, kteří na veřejnost vystoupili teprve po důkladné přípravě, nejen praktické, nýbrž i studiu theoretickém. Kdybychom kvalitu tohoto souboru chtěli srovnávat s moravským konkurentem, dopadla by ovšem kritika ve prospěch sdružení učitelů moravských. Zehněna připomenouti tu dlužno větší uhlazenost hlasů, širší rozpětí, hladší přednes. Ale uvážíme-li stáří obou sdružení, dlužno přijati tyto první debuty pražských učitelů jako velmi slibné počátky a to tím spíše, jelikož stojí pražskému sdružení mnohem menší překážky technické v cestě, energie a nadšení pro vel-

ké snahy umělecké jsou neobyčejné, řízení pak spočívá v ruce velkého umělce. Také při kritice obou sborů se nesmí opomenouti, že stojí při svém podání uměleckém na zcela různém stanovisku. Moravští učitelé více dbají melodie, pražští — abych tak řekl — spíše jen hudebně recitovali. Program koncertu jak odpoledního tak večerního byl velmi pečlivě vybrán. Z odpoledního bych jako nejzdařilejší číslo připomenul úchvatný sbor Sukův »Varaždinský bál«, vždy jímající Foerstrovu náladovou skladbu: »Polní cestou«, Smetanovu »Píseň na moři« a krátké Spilkevo »Píseť si, jak chcete.« Některé věci jako: Hegarova »Královna Berta« jsou ještě nad síly sdružení. — Večerní program byl velice vybraný. V Dvořákovi ozývali se překrásné milostné zvonky, cítil se dumný ráz písní slovanských, v Hegarovi pěkně napodoben vltř, pozvání k tanci, rej dlívek atd. Hofmeisterova »Osamělá« uchvacuje svojí dumou. Zapěl »Holky modrooké« ku konci prvního dílu přímo elektrisovalo. Inu — česká písníčka jest věčně svěží. V druhé části »Ticho noci« velmi přiléhavě naznačeno Fibichem, který v komponování náladových věcí byl nepřekonatelným mistrem. Díl druhý zakončen zase českou písní (»Koupím já si«). III. díl započat Foerstrovým »Svatý Václave«, kde dojemně rúsbí motivky z našeho českého chorálu svatováclavského. Ale skoroji raději bych slyšel od našich pěvců Jindřichovu skladbu »Svatý Václave«, složenou na tatáž slova od Jindřicha. Sbor Macanův byl svou hudební kvalitou méně zajímavý, scházela přirozená hudební jednodlost. Novák poslal nám ukázkou z uhřetné Slovače, dýšící sytou hudební poesíí. Ku konci píseň »Dobrou noc«. Přednes bravurní, lehký, urovnaný, dbáno pečlivě dynamiky, ač přece tu a tam nutno ještě trochu říbiti. Na př. jedenkrát 1. tenor poněkud přilís se vypjal. Jinak můžeme pěvcům a dirigentovi gratulovati. Silný dojem však jsme si odnášeli, že přece ze všeho nejkrásnější jest naše prostá národní píseň, která dovede uchvátiti vždy každého, jak bylo i zde. Kéž by se jí více i při komponování užívalo! Dvořák, Smetana, Malát, Novák v tom směru pracovali pilně a s plným zdarem.

Dar. Pan továrník Jaroslav Červený se svou chotí Bohumilou zaslal zdejšímu ústavu hluchoněmých částku 100 K k účtení památky zesnulé dcerušky Stanislávky. — Ředitelství ústavu vděčně přijímajíc tak velký dar, jenž věnován k účelům ústavu, vzdává tímto nejuctívejší díky šlechtným dárcům a ubezpečuje je jménem svěťených chovanců, že neopomenou nikdy dobrodinců svých vzpomínati na modlitbách. Zaplať Bůh!

Z Rudolína. Dp. Augustin Cihlák, kaplan v Novém Městě n. M., zaslal částku 19 K 56 h, kteráž z čistého výtečku sjezdu katolického, dne 20. srpna t. r. v Novém Městě odbývaného, ústavu hluchoněmých byla darována. — Pan JUDr. Bedřich Petr, advokát v Hradci Králové, zaslal ústavu smluvený obnos 5 K jakožto dobrovolnou pokutu ve sporu p. B. Valenty z Výravky s p. Jos. Boučkem z Velké Skalce. — Kostelní sbírky zaslány byly přímo ústavu od velebdst. farních úřadů: v Jablonném n. Orli 5 K 30 h, v Hořických 13 K 25 h, v Poniklě 13 K 98 h, ve Voděradech 10 K 50 h, v Cerekevci u Litomyšle 22 K, ve Vraclavi 14 K, v Chotčicích 2 K 42 h. — Ředitelství ústavu za milodary ty, věnované dobročinnému účelu, ve prospěch totiž ubohých dítek hluchoněmých, vzdává vřelé díky. — Zaplať Bůh!

Hlemýžďím krokem. Již před lety stavěno zábradlí u Orlice proti Borromacu tak rychle, že na druhé straně čekaly pískovcové sloupky upevnění až do dneška. Než druhá polovice dostavěna, začalo se již s regulací. A některé práce regulační jistě by mohly pokračovati kolem města rychleji; jestliže sucho způsobilo, že pracovní pravidla zůstala nehybná, pak právě při pěkném počasí mohly se konati práce jiné. O nutnosti opravy schodiště mluvilo se důrazně již loni, ale musilo se počkati právě do pátečního svátku. V ten sváteční den bylo horlivě u schodů pracováno, jako by se byl dříve ve všední den nikdy žádný dělník nenalezl. Rozestavěné kiosky nad Labem posud smutně civí a letošní práce na Museu také se vleky. Jestliže snad někdy nedošel materiál v pravý čas, nelze se vymlouvat, že by nebylo možno sehnati potřebný počet dělníků. Při větší agilitosti dalo se mnoho usplšiti.

Vosa smrtíčka. V Katschnerově továrně na cukrovinky atd. v Hradci Králové jednu 19letou dělnici přichla vosa do jazyka. V krátké chvíli nebohé jazyk naběhl a vyplnil těsně všeočku dutinu ústní, čímž průdušnice zacpána a než lékař přišel, dívka se zadusila. Letos bylo vos v množství nebývalém, dorážely všude; za každým oknem třepotalo se jich, na ovoci, na různých pokrmech rvaly se o každé sousto, takže bez prohlídky bylo nebezpečno vložit něco do úst.

Měsíc září v minulosti Hradecka. Dne 15. září 1848 začal vycházeti v Hradci Králové u Pospíšila »Polabský Slovan«. — Dne 16. září r. 1848 žádalo město Hradec Králové u ministerstva o povolení ku zřízení 7. třídy gymnasia. — Dne 20. deputace ve Vídni. Dne 17. r. 1836 biskup Karel Bor. Hanl jmenován skutečným tajným radou. — Dne 21. r. 1840 papežský nuncius v Hradci Králové: byl ubytován »U zlatého beránka«. — Dne 22. a 23. sloužil mši svatou u sv. Ducha. — Dne 23. odejel do Olomouce. — Rozhodnutím Jeho Veličenstva ze dne 23. r. 1860 zrušena pevnost královéhradecká. — Dne 24. r. 1779 nastoupil v Hradci Králové velitel pevnosti hr. Arco. — Dne 25. r. 1779 jmenován v Hradci Králové krajským hejtmánem Antonín rytíř z Hanišů a Greffenthalu. — Dne 26. r. 1857 nepozorností dělníků klempířských vzňala se střecha na kostele Panny Marie a celá vazba byla zničena. Tři zvony se rozlily, dva zůstaly. — Dne 28. září 1848 konalo se v Hradci Králové slavnostní svěcení praporu národní gardy. — Dne 29. ro-

ku 1851 zahájeno bylo třetí porotní líčení. — Dne 29. září r. 1860 svěcení Borromaea. — Dne 30. r. 1858 svěcení dívčí školy, která byla odevzdána do správy škol. sester de Notre Dame.

»Finanční rozhled« **Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové** v rubrice »Z naší činnosti« přináší následující zprávy: Expositura naše v Chrudimi zahájila činnost svoji 10. srpna a byla všeobecně velmi sympaticky přijata a také již za první dobu své činnosti vykazuje pěkný úspěch. Rádi konstatujeme, že i tamní dosavadní peněžní ústavy přijaly naši exposituru velmi přátelsky; vzájemný soulad a pochopení nasvědčují, že naše expositura společně s tamními finanční ústavu bude pracovat k hospodářskému povznesení města Chrudimi a širokého okolí. — Záložní úvěrní ústav má vždy při zakládání nových svých odboček na zřeteli zájmy národohospodářské a potřebu svých pp. klientů a nikoliv soutěž stávajícím peněžním ústavům, jak se často z neporozumění a z průzračných tendencí mylně tvrdívá. Nové rozšířené místnosti naší filiálky v Praze v paláci Obchodní a živnostenské komory dospívají již své konečné úpravy a budou v nejbližších dnech veřejnému používání odevzdány. Rozvoj naší pražské filiálky v době poměrně krátké je potěšitelný a svědčí dozajista o všestranné oblibě banky v nejširších českých kruzích obchodních a průmyslových. Expositura záložního úvěrního ústavu ve Slaném, zřízena přímo na vyhlášku se strany našich pp. komitentů, otevřena byla 1. září v Husově třídě, jedné z nejživějších ulic Slánských. Ze všestranného zájmu, s jakým naše expositura byla přijata, možno předvídati, že tato naše nová odbočka v důležitém středisku průmyslovém ve Slaném splní naděje, jež do ní právem jsou kladeny. — Za vedoucího úředníka přijat pan Vojtěch Vejlupek, dříve likvidátor Ústřední banky českých spořitelců v Černovicích. — Akcie poslední emise Záložního úvěrního ústavu vydávají se u pokladny centrály a filiálky v Praze, Krakově, Semilech, Jičíně, Turnově, Chrudimi a Slaném proti předložení veškerých stvrzenek o vykonaných splátkách. Stav vkladů Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů koncem srpna 1911 K 41,627,000, o 153,755 K tedy větší nežli v minulém měsíci. Rozvoj obchodu našeho ústavu nejlépe dokazuje obrát za 1. pololetí 1911, jevíci se následovně: Hradec Králové K 664,000,000, Praha K 294,000,000, Semily (včetně expositur Turnov a Jičín) K 91,000,000, Krakov (od 15. března do 30. června) K 51,000,000, celkem 1.100 mil., tudíž větší obrát za 1. pololetí o K 114,000,000. Eskont smének za 1. pololetí: Hradec Králové kusů 15470 K 28,052,380, prům. kus na K 1913, Krakov 8525 kusů K 6,649,981, prům. kus na 780 K, Praha 4158 kusů K 3,893,396, prům. kus na 936 K, Semily 2664 kusů K 3,036,715, prům. kus na 1140 K. Celkem kusů 30817 K 41,632,472, oproti loni kusů 23073 K 131,000,000, tudíž více eskontováno bylo 7744 kusů K 10,632,472. — Stav úřednictva a zřízcův jeví se celkem: Hradec Králové 90, Praha 38, Semily 22, Krakov 16. Celkem 166.

Výtahy z platebních rozkazů na osobní daň z příjmu pro berní rok 1911 odhadního okresu Královéhradeckého, obsahující jména poplatníků a berní sazby, vyloženy jsou v kanceláři berního referátu c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové v domě čp. 353 Jiříkova třída k veřejnému nahlédnutí po dobu 14denní od 16. září až včetně do 29. září 1911 v úředních hodinách. Pánům poplatníkům osobní daně z příjmu, pokud se budou moci legitimovat, je volno ve vyznačené době nahlédnouti do těchto výtahů.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc srpen 1911: Stav vkladů počátkem měsíce K 1,796,210, vloženo během měsíce K 135,859, vybráno během měsíce K 116,341, stav koncem měsíce K 1,815,728. Stav půjček počátkem měsíce K 2,071,716, půjčeno během měsíce K 237,938, splaceno během měsíce K 130,146, stav koncem měsíce K 3,079,508. Počet účtů 4036. Reservní fondy K 203,868, závojní podíly K 91,052, pokladní obrát 1,726,782 koruny.

Spořitelna Královohradecká. V měsíci srpnu: bylo uloženo K 296,550,92, bylo vybráno K 256,930,52, tudíž více uloženo o K 39,620,40. Stav vkladů koncem srpna K 15,583,988,23; na hypotéky bylo nově půjčeno K 310,580, na hypotéky bylo splaceno K 49,327,88. Na hypotékách koncem srpna K 13,247,508,63. Zásoba cenných papírů K 2,692,640. Uložené přebytky K 367,280,17.

Ve Spořitelně Královohradecké nebude se v pondělí dne 18. t. m. za příčinou stavebních úprav úřadovati.

Schválené autobusové spojení. Aviatik Barthell zahájí autobusovou pravidelnou jízdu v sobotu dne 16. t. m. V úterý došlo k úřední kolaudaci, když praktické zkoušky potvrdily jak vozidlo tak linii za způsobilé. Autobusová linie bude spojovati Nový Hradec Králové, Hradec Králové město, Hradec Králové nádraží. Jízdní pravidelný řád jak k nádraží tak zpět do Nového Hradce Králové uveřejníme v příštím čísle. Bude se jezdit k většině vlaků. Jízdní tarif vyvěšen v autobusu samém.

Taneční kursy započnou dne 21. září ve dvoranách Adalbertina, Měšťanské Besedy a Živnostensko-čtenářské jednoty. Prospekty, informace a zápis každodenně v bytě tanečního mistra v Palackého třídě č. 359; v prvním poschodí (vedle Grandhotelu).

Sázavy. První serie v tomto novém období Panoramy Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové předvádí v týdnu od 16. do 22. září 1911 řadou pěkných obrazů jednu z největších řek českých od jejího vzniku v lesích žďárských až do ústí Vltavy, zdobenou četnými vrchy se zákany i zříceninami, mlýny a zvláště malebnými partemi na dolehném toku jejím.

Ústav pro hudbu klavírní a zpěv sl. Zdeny Souček-

vé přijímá žáky v místnostech ústavu (Chmelova ul. č. 466. v přízemí). Přihlášiti lze se denně.

Seznam cen o trhu v Hradci Králové, dne 9. září 1911. 1 hl: pšenice K 20.— až 20.60, žita 17.20 až 17.80, ječmene 14.— až 14.80, oves 9.20 až 10.20, vikev 24.— až 28.—, hrachu 30.—, čočky 44.—50, jahel 30.— až 32.—, krup 20.— až 48.—, bramborů 8.20 až 10.—, jetelového semene červeného 140.— až 150.—, máku 80.— až 100.—, lněného semene 36.— až 40; 100 kg: žitných otrub 16.50, pšeničných otrub 16.—; 1 kg: másla 3.60 až 3.80, sádla vepřového 2.20, tvarohu —.48 až —.56; 1 vejce —.08 až —.09; 1 kopa: zeli 2.40 až 12.—, okurek 4.— až 6.—, kapusty 2.10 až 5.—, drobné zeleniny —.70 až 1.—, mrkve 3.— až 4.—; 1 hl: cibule 15.80 až 17.—, jablek 6.— až 12.—, hrušek 8.— až 14.—; 1 bečka švestek 6.— až 7.— K.

Na týhodní trh v Hradci Králové dne 9. září 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 386, žita 478, ječmene 408, oves 357, prosa 1, vikev 1, hrachu 3, jahel 5, krup 9, jetel. semene 390, máku 2; kop: zeli 200, okur. 111, kapusty 150, drobné zeleniny 600, mrkve 120; hl: cibule 77, brambor 92, jablek 28, hrušek 37; beček: švestek 26; kusů: vepřů 1, podsvinčat 672.

NESTLÉ-OVA

DĚTSKÁ MOUČKA

ode dávna osvědčená potrava

PRO KOJENCE

a odrostlé nemoc žaludkem.

OBSAHUJE NEJLEPŠÍ ALPSKÉ

— MLEKO —

Krabice K.1.80 v každé lékárně a drog

Do Pouchova. Den 10. t. m. ve svátek Jména Panny Marie bylo skvěle procesí z Pouchova na Rožberk za účasti přes 600 poutníků z Pouchova a okolí. Za ozdobným křížem šlo více než 100 družiček a mládců, za nimi veliký zástup poutníků za vedení duchovního. Zpěv nadšený střídal se s vroucí modlitbou. Na Rožberku samém bylo kázání, nato zpívané litanie loretánské a několik dvojhlasých sborů, jež zpívaly velice pěkně sl. Růžena Hanušová a sl. Anna Dvořáková. Pěvecký sbor pouchovský zapěl krásný hymnus mariánský, který zanechal mocný dojem. Průběh byl tak skvostný, že účastníkům nazpět se ani nechtělo. Procesí bralo se zpět teprve k šesté hodině za zpěvu a modlitby, jež předpíkával p. Špelda, zaslužitý katolický organisátor. Pobožnost skončila slavným požehnáním Nejsv. Svátostí Oltářní. Pozorovali jsme na všech účastnících, jak mnoho blahodárného působí taková pouť. Proto budiž účastníkům za to věle »Zaplať Pán Bůh!« — Mariánská družina.

Třebechovice. V našem městě máme elektrikou, jakou sotva kde jinde lidé viděli. Všecko dle nejnovějšího pokroku, ale toho secesního. Na dráty jsou ovšem všechny ulice velice bohaté. Všecko v nejlepší pořádku. Jenom jednu maličkou chybičku to všecko má, že totiž elektrické světlo samo stávkuje. A někteří docela se odvažují proti pokrokům tvrditi, že ta chybička jest chybou kardinální. Těm zatvřelým zpátečnickům by docela o jiné věci ani nešlo, nedbají nic veliké slávy, kterou jsme si tou elektrikou získali, a žádají pořád neúprosně světlo, jen světlo. Ve dne se pohánějí stroje, pozdě večer se rozsvítí na dvě nebo tři hodiny, bliká to jako svatojánské mušky na bažinách a posud se nemůžeme dovědět, kde vlastně vězí závada. Proto se u nás říká: Elektrika ve dne svítí, v noci bliká a mizí jako ta kometa zářící na náměstí, která od května město obhlá a kabel nenalézá. A tak to dopadlo, jak se psalo. A dnes vede se o tom světle rozhovor všude, protože se nikomu takové pokrokové svícení líbiti nemůže. A mnoho lidí neví dosud, co takové osvětlení vyžaduje nákladu. Máme platiti na to 2800 K ročně. A to není zajisté maličkost, uvážíme-li, že to má snad trvat 15 let. Osvětlení petrolejové s obsluhou vyžadovalo ročně 1096 K. Jaké světlo za obnos více než dvojnásobný máme nyní, o tom ať přemýšlejí ti, kteří posud mají zdravý zrak. Jest potřeba, aby se zavedly kilowatové hodiny a řádný dohled.

Hrádek u Nechanic. Pan řídící učitel na Hrádku Fr. Ryba vyznamenán byl zlatým záslužným křížem. Gratulujeme.

Nechanicko. V neděli v blízké osadě mladický jeden pan učitel spekuloval, jak by vzbudil nejpohodlnější pozornost jeho pokrok, jak by se odlišil od obyčejných davů. A také při dozoru na mládež v kostele poskytl zvláštní podívanou. Říká se ovšem, že léta od 14 do 24 roků jsou klackovitá, ale to platí obyčejně jen o některých soc. demokratických nebo agrárních mladících. Ale že by to mělo platiti také o vychovateli mládeže, to jsme si nedovedli pomyslit. V Nechanicích na měšťance ovšem »bontonu« větší veřejnosti příliš neučili, a v ústavě, kam se dostal »klerikální« přímluvou, podle všeho se bontonu pan učitel učiti nechtěl. Inu — jeden učitel z Nechanic a jiný mladík, který pobývá obyčejně v Praze, přišli ho pro náboženství nenadchli, ačkoli cíl Husa. Jestliže ještě jednou něco podobného uvidíme, postaráme se o nápravu tak, že pan učitel rázem začne pokrok zapírat, jak to obyčejně tací hrdinové činí. A povíme si pak ještě více. Aspoň se omlavte u dorážajících

mládeže, že se bontonu učíte ze svých vlastních listů, řídě se pokyny dvou nechanických zázračných dětí.

Přelouč. Nedávno započato s opravou památných fresek na třech kopulích lodi ve farním chrámu Páně sv. Jakuba v Přelouči. Krásné umělecké fresky jsou dílem mistra malíře Kranuliniho z r. 1781, jak hlásá nápis a podpis samotného umělce na obraze v kopuli. Bohužel, že krásná freska byla při posledním přemalování kostela značně přemalována malířem Duchoslavem z Prahy. Vdp. farář Ččetka vzal sobě za úkol opravit uměleckou tuto památku a očistiti ji ode všech později nanešených barev, tak aby docíleno bylo rázu malby původní. Oprava fresek, jich omyváni světem bylo dekor. malíři Ot. Novotnému z Pardubic, který též provádí malbu kostela za stálého dozoru konservátora architekta B. Dvořáka. Při zkoušce, která se provedla s omýváním fresek, objevily se krásné, úchvatné obrazy. V první kopuli nad chorem viděti starého otce Zebedea, sedícího na lodičce na moři galilejském, synové Jakub a Jan vystupují z lodičky ke Kristu na břeh, sedícímu mezi apoštoly Ondřejem a Šimonem. Ve středním poli zobrazen sv. Jakub jako horlivý kazatel, mající po jedné straně zbožné věřící a na druhé pak tvrdošíjně zákoníky, prstem ukazuje na rozvinuté písmo v oblacích. V třetímu poli znázorněna mučednická smrt sv. Jakuba. Herodes Agrippa sedí na trůně, kat s napjatým mečem, svázaný Josiáš, obrácený statečností sv. Jakuba na víru, zástupy věřících i pronásledovatelů. Kromě uvedeného jest každý z obrazů doplněn mnoha andilkami, nesoucími insignie, kalich, velum, blesky, knihu, pastýřskou hůl a pod. Bylo by záhodno, aby si směrnaté kruhy povšimly vzácných těchto fresek, a aby náležitě dostalo se podpory na opravu jich.

Z Tuchova u Žlebu. V neděli dne 17. září konáno bude v obci naší svěcení pomníku lásky Boží k lidem — sv. kříže a svěcení nového zvonku. Těšíme se na slavnost tuto srdečně a doufáme, že katoličtí souvěrci naší pod Železnými horami dostaví se v hojném počtu k této slavnosti církevní, aby u víře sv. se upevnili, v naději v Boha se posílili a v lásce k Bohu se rozptili. Posvátný úkon začne o půl 10. hodině; napřed bude kázání, pak svěcení a po něm zpívati se bude píseň: Sv. kříži, tebe ctíme. Na to v době spofádaném průvodu půjde se do filiálního kostela sv. Kateřiny v Licoměřicích, kde bude zpívána mše sv. a po ní chvalozpěv sv. Ambrože »Tebe Boha chválíme.«

Museum na Košumberce. Krásnou myšlenku má musejní spolek města Luže. Chce uspořádati totiž v některé z místností hradu Košumberka, který se má na popud c. k. konservátora Dvořáka restaurovati, museum. Musejní spolek zažádal knížete Thurn-Taxisa, uměními-lovného kavalíra, by svolil k tomu, by musejní sbírky umístiti se mohly bez závady a bez nároku v budoucně upraveném hradě. Doufáme, že svolení co nejdříve dojde z Řezna a že přistoupí se k opravě hradu tak památného dle programu schváleného vys. c. k. centrální komisí pro zachování památek ve Vídni. Bylo by záhodno, aby musejní spolky měst, spolky okrašlovací a turistické povšimly si krásných památných, opuštěných zřícenin a hradů i zámků a pečovaly nejen o jich zachování, ale i účelné upravení.

Apoštol Juda Tadeáš v Brandýse n. Orli. Vysoká c. k. centrální komise nřídila, aby c. k. místodržitelství pečovalo o to, by odložená socha sv. apoštola Judy Tadeáše, postavená na památku moru, s krásnou českou legendou na barokním podstavci, byla vhodně opět umístěna v Brandýse. Socha apoštola z polovice přepracována. Bude přenesena z dílny sochaře Rejla z Chocně zpět do Brandýsa, kde stávala, jsouc chloubou uvědomělých občanů města.

Občanská záložna v Náchodě vykazuje koncem měs. srpna zůstatek ve vkladech 3,022,295 K a v zápůjčkách 2,883,491 K. Za veškeré vklady ručí vlastní jmění ústavu, totiž rezervní fondy 215,922 K a závojní podíly 43,360 K, úhrnem 259,282 K, což reprezentuje 8 proc. Ručení dle smk.navy společenstevní obnáší 3,883,891 K.

Správní rada »Kollnské továrny na kalové náhražky«, kupeckého podniku akciového, vypisuje subskripci na V. emisi svých akcií, kterou má býti zvýšen dosavadní akciový kapitál z K 1,800,000 na 2 mil. K V předpokladu, že akcie rozebrány budou od starých pánů akcionářů, stanoven jest emisní kurs pouze pro akcionáře a sice na K 600 za 1 akcii. Upisování bude se konati tím způsobem, že na každých 9 akcií starých případně jedna nová. Subskripční lhůta stanovena od 15. do 30. září t. r. Jelikož již nyní před započetím upisovací lhůty jeví se živý zájem o tyto akcie, lze očekávat, že subskripce setká se s úspěchem velmi pěkným, což bude jen novým důkazem o přízni a důvěře, jaké si tento náš vlastenecký průmyslový podnik získal. Upisovací přihlášky přijímá, jakož i koupí a prodej upisovatelův prostředkuje Česká banka, filiálka v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Patentování strážcové na národním Slomu. Zatím co jsou katolíci zrádčovani, mocná strana agrární za podezřelého ticha našich odpůrců provádí tak osudnou politiku, že prozíraví Čechové jsou naplněni největšími obavami. »Selské Noviny« Alfonse Šťastného dne 1. t. m. napsaly: »Při loňských smířovačských došli poslanci čeští až k tomu, že zvolili: 1. k rozmnožení počtu přisedlých zemského výboru z 8 na 14 nákolů z potřeby, ale aby rozmnožili moc Němců, jimž by připadla po případě polovice, ba i většina členů zemského výboru; 2. dále svolili k tomu, aby zemský výbor byl rozdělen na

**Výroba rámců a zarámování i přinesených
obrazů a fotografií ve vlastní dílně.**

Plulci výstava. Z Nového Yorku se sděluje, že na

Konservativní strana katolicko-národní vydala prohlášení, které zde k vůli informaci našeho čtenářstva doslovně uveřejňujeme: „Není snad národa, který by neměl dobře zorganizované strany konservativní, neboť umírněná, rozvážlivá a prozřevá strana, složená ze živlů vzdělaných, majetkově vyhraněných a společensky pevně postavených, jest pro zdravou, silnou a cíle vědomou politiku nutností. Také národ náš, jakmile počal politický život znovu žiti, v roce 1848, kladl základy k národní straně konservativní, která se ustavovala vedle strany radikální, jež svojí ukvapeností všechny výhody, které národu našemu na počátku neklidný ten rok poskytl, zničila. Za potomní doby ústavní v letech šedesátých byla národní strana politická zřejmě konservativní a z té příčiny vlastně započal mladočeský odboj, který na sklonku let osmdesátých a počátkem let devadesátých opanoval v Čechách pole. Konservativní strana staročeská mu podlehla. A již tehdy v katolické společnosti české jevíly se snahy převzítí dědictví staročeské a dále je spravovati. Ale snahám těmto na počátku nepřáló štěstí, až před 5 lety zdálo se, že ustavila se zde žádoucí umírněná strana konservativní, která na svůj prapor bělo-červený připnula zároveň znamení kříže. Sjezd této strany katolického lidu českého, který se konal roku 1906 v Konviktě a pak roku 1908 na Smíchově, účastenstvím mnohých vynikajících osobností, které se naň dostavily, ukázal, jaké znamenité přizní se myšlenka konservativně národní těši. Než naděje zde se rozvíjející zklamaly a letos bylo nutno začítí znovu. Konservativní strana katolicko-národní započala opětně budovati svoje organisace, aby poskytla národu českému stranu pro jeho politický život žádoucí a nezbytnou. — Strana konservativní, jak ji myslí pracovníci katolicko-národní, má v sobě zahrnouti všechny umírněné vrstvy národa a z té příčiny a za tím účelem, aby spojenými silami dosáhla toho všeho, čeho jednotlivé vrstvy národa k svému zajištění a rozvoji potřebují. Pravda, všechny politické strany slibují o dobro národa se starati, ale sliby jejich zůstávají ponejvíce pouhými slovy, ježto těm stranám, špatný postup volicím, nedostává se sil, aby splnily, co naslibovaly. Strany ty přehlížejí hlavní požadavek a podmínku úspěchu, to jest spojení všech složek národa za jediným cílem, které jediné může přinéstí žádaný zdar snahám k blahu národa směřujícím. Této chyby chce se vyvarovati konservativní strana katolicko-národní la již tím zdůvodněna jest nejen její oprávněnost, ale i potřeba a nutnost. — Bylo by možno šířeji rozvésti tento důvod, působení konservativní strany katolicko-národní na národě českém opravňující a podrobněji nepopíratelnou potřebnost naší strany dokazující, ale omezíme se zatím jen na tento poukaz, neboť ten pádností svojí dostačí, aby objasnil, že naše strana nesmí a nehodlá a nesplyne se stranou jinou. Na to nutno položití důraz,

neboť v „Selském Listě“ v čísle 48. volá se po svolání všeobecného sjezdu katolického, který by učinil konec nynějším neutěšeným poměrům v lůně strany katolické. Naše strana vůči nynějším neutěšeným poměrům v lůně strany katolické zaujala již pevné a rozhodné stanovisko, z něhož neustoupí. Nevidouc jiné dobré cesty, volila naše strana osamostatnění a organizování vlastní. Námí byl gordický úzel zmatků, které v lůně české katolické společnosti působí dnešní vedení české křesťansko-sociální strany, rozřát. Žádalo to jak blaho české věci katolické, tak dobro národa našeho a na tom trváme. Odůvodněnou součinnost v určitých případech ať katolických nebo národních neodmítáme, ale vzdálení zůstaneme všeho, co je nám cizí, jako ku příkladu z Vídně přinesený křesť. socialismus. Konservativní strana v katolické národě českém je nutností a proto jí zůstaneme věrni. — Mýlí se politikové, kteří se domnívají, že konservativní straně české nekyne slibná budoucnost. Mladocheský poslanec Dr. Z. Tobolka v neděli dne 27. srpna t. r. na schůzi v Bělé pod Bezdězem přiznal sice, že strana katolická v Čechách vykazuje povzrůst, ale projevil mínění, že strany agrární a mladočeská vsají do sebe zbytky staročeské, tedy živily konservativní a tím že jim patří veliká budoucnost, ana strana pokroková nemá v Čechách naděje na zdar a sociální demokracie jest na ústupu. Minění takovéto jest jen potud správné, pokud se několika jednotlivců nebo skupin staročeských týče, na konservativní živily vůbec nelze předpověd' dra. Tobolky vztahovati, neboť ty se nepřipojí ani ke straně mladočeské, ani k agrární, ježto strany ty jsou v zásadách stranami liberálními. Živily konservativní v národě českém jistě seskupí se v straně katolicko-národní, která poskytuje jim nejširší pole k působnosti. Takto věčná nutnost politická i cena zásad konservativních zajišťují naší straně rozvoj a úspěch do budoucna.

Odirání lidu. Zajímavé jsou pro nás případy, kdy určité krutý předvídající následky velkých veder, dovedly z těchto již předem opatrně těžit. Jedná se zde zejména o jednotlivce, kteří již dříve zakoupili na spekulaci veliké množství cukru, počítající na velký zisk ze stoupení cen cukru, které s určitostí bylo lze očekávat, poněvadž cukrovka následkem veder dostatečně se nevyvinula. Cifry, o které se jedná, přesahují daleko statisíce. Tak přímo okrádá se lid, dře se bez milosrdenství. Zde měly být úřady na stráži, a pořádně zatřepati tou „živou“ rukou, která rdousí obyvatelstvo do úmru

(Zasláno.)

Výborová schůze Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 20. září 1911, o 2. hod. odpo.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinum“, Jiřikova tř.
č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Opatrnosti nikdy nezbyvá!

Neračte zapomenouti na toto dobré přísloví ani tenkrát, jdete-li nakupovati „pravou pardubickou Franckovku“. — Mohla byste totiž obdržeti místo té známé „pravé Franckovky“ s kávovým mlýnkem výrobek jiný.

Abyste předešla podobné omyly, žádejte při nákupu výslovně

„Franckovku s kávovým mlýnkem“
a trvejte na tom, by Vám byly dány pouze bedničky neb balíčky s touto ochrannou známkou. Jiné bedničky a balíčky nejsou „pravou Franckovkou“, neobsahují tudíž v pravdě nejlepší jakost, na niž jste uvykla.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř církv. obrasb,
Praba — Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veledůst. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Intelig. slečnu

přijme za assistentku
a vyučí zubní technice

Dr. MAUDR, zubní lékař
- v Hradci Králové. -

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitěj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupského Milosti revido-
vány.

Měšní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen pověřené

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a došlých uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přiseh
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

JIŽ VYŠEL

kapesní kalendář na rok 1912

Křesťanský organisátor

Kalendář obsahuje velice poučné články
politické, vzdělávací, praktické pomůcky, zá-
kony, a vše od našich pracovníků, jako:
vsdp. Dra Sulce, vsdp. Dr. Fr. Reyla, pp.:
Fr. Šupky, J. Hradeckého. Předčí svým pe-
strým obsahem veškeré kalendáře dřívější.

Podobizny jsou tu: J. Eminence kardiná-
la Skrbenského a vsdp. Dra Horského.

Vázan jest elegantně v celoplátně.
Cena 70 hal. při hromadných objednávkách.
Jednotlivý 80 hal., poštou 90 hal. Na jedno-
dlivý může se zaslati obnos i ve známkách.

Žádáme, by objednávky čteny byly co
nejdříve a každý závčas si kalendář zaopa-
třil.

Objednávky přijímá JOSEF POLAK v Hrad-
ci Králové, Adalbertinum, redakce tohoto li-
stu neb Biskupská knihovna v Hradci
Králové.

Křesťan. sociální

zpěvník

! má mít každý křesťan. sociál.
! Obsahuje veškeré křesť. sociál.
písně české, Orelské a národní.
C-na výrobní bes potrubného
84 n, a vkusně vázaný 64 hal.

objednatí lze na hotové u

J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulevé do pařenílát, jakož i sta-
vební za ceny nejlevnější. — Výborný termoz. tmel
sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené
diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici želez-
niční franko. — Sklady tabulevého o skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly. naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

MED výtečné chuti
a vůně
as 6 q

prodá

Václav Krb na Slezském Předměstí
u Hradce Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný

životenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na základě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání během posledních
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 13.575 K,
získav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
Příspěvek správně každoroční obnáší 2 K, sápisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplatí
bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označí.

Spolek stádá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jemšovský
jednatel.

Přátele pravdy!

Protiivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé zpoury prohaných brožur na potupu naši.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo,
až nepřátele protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
zkáze církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k novějším a nejpověšším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,
kanovník-strážce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvážněji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovno se vyprošuje.



Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Umělecký ústav
pro malbu na kleno

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov ná-
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nubo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zařazené v místě.

Mosaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesná vyznamení a doporučení.



Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lissánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.10
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

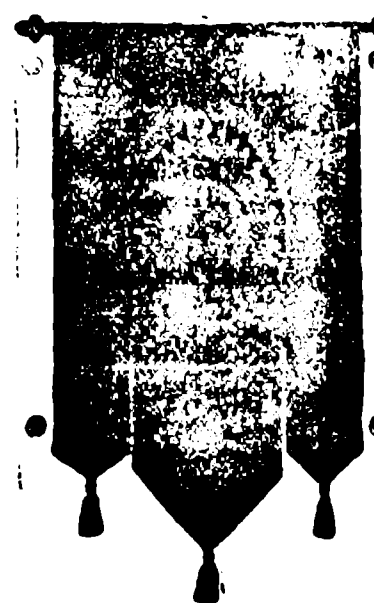
velkoobchod vinem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ubásku saslá
se vše franco.

Taneční kursy v Hradci Králové

započnou 21. září t. r. ve dvoranách Adalbertina,
Městanské besedy a Živnost.-čtenářské jednoty.
Bližší na vývěscích. — Prospekty, informace
a zápis každodenně v bytě podepsaného (Palac-
kého třída č. 359, I. patro vedle Grand-hotelu).

Uctivě zve

V. Čtvrtečka st.,
konces. mistr tance.

Kupujte a objednejte si na rok 1912
naše velké lidové kalendáře

„MÍR“ a „VENKOVAN.“

Cena po 1 koruně,

a kapesní kalendář „VENKOVAN“

cena 60 haléřů, kteréž v polovině srpna 1911
vydá nákladem svým „Tiskový výbor české stra-
ny křesť. soc. v Praze“ (nakladatelství časopisu
„Nový Věk“). Lidové kalendáře „Mír“ a „Ven-
kovan“ budou objemné s řadou obrázků a po-
vídek od nejlepších našich spisovatelů s prakti-
ckými pokyny pro domácnost, hospodářství atd.

Velký kalendář „Mír“ přizpůsoben bude
zájmům obyvatelstva měst a míst průmyslových,
velký kalendář „Venkovan“ věnován bude lidu
venkovskému, kapesní kalendář „Venkovan“
určen je pro mládež a pro členy a funkcionáře
odboček „Hospodářského Sdružení“ a kaiffei-
senek. Jeden tučet velkých kalendářů „Mír“ neb
„Venkovan“ účtujeme 8 K, půl tuctu 4 K, menší
počet po 1 koruně.

Jeden tučet kapesních kalendářů „Ven-
kovan“ účtujeme 6 K, půl tuctu 3 K, menší
počet po 60 haléřích.

Kalendáře naše svým obsahem, svou lácí
a praktičností předčí letos všechny kalendáře.
Objednávky na kalendáře „Mír“ a „Venkovan“
již dnes přijímá „Tiskový výbor české strany
křesťansko-sociální v Praze I.“ (nakladatelství
časopisu „Nový Věk“) **Velká Karlova ulice č. 8.**

Čistý zisk z našich kalendářů plyne na
účely strany.

Z jednotlivých obcí objednávejte hromadně.

Rozšiřujte

důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo
„Časových Úvah“ pod titulem:

Obrana školy katolické.

Sepsal P. František Blažák C. Ss. R.

Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci
náboženství v téže, pokrokových proudech
školských. Promlouvá o potřebě katolické obrany
a poučuje, jakým způsobem obrana má se
rozvíjeti.

Stran 64. — Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách velké slevy.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Kdo vlastně zdražuje?

Veliké rozechvění nad drahotou stále stoupající jest úplně odůvodněné, protože stoupající ceny jsou zjevem zcela nepřirozeným. A jestliže nafíkají na drahotu netoliko dělníci, nýbrž i živnostníci a gážisté, jest patrné, že valná většina obyvatelstva v Rakousku musí platit za životní nezbytnosti neobvykle vysoké ceny a — že nepatrná menšina tyto obnosy shrabuje k vůli osobnímu nadnormálnímu zisku. Tento zjev nedovede popřít ani žádný bankéř.

A kde hledati hlavní ziskuchtivce, kteří v přední řadě stoupání cen předpisují? Lid jest od placených demagogů tolik maten, že jeho hněv se vybíjí proti lidem, kteří na zdražení mají účast zcela nepatrnou, nebo docela žádnou.

Je-li vlak přeplněn, není-li dostatek vagonů, odnáší rozhodnutí pasažérů konduktér, který jen se řídí kategorickými rozkazy představenstva. Každou chvíli hubování na konduktéra. Ale ti, kteří se tvrději vzpírají vypraviti vlak s obstojným počtem vagonů, sedí si příjemně, aniž by slyšeli roztrpčené výkřiky.

A jak jest to při stoupající drahotě? Nadává se drobným kupcům, rolníkům, hokynářům, živnostníkům. Hlavní vinníci však pohodlně sedí v suchu, k nim výkřiky roztrpčení nedolétají. A demagogové, kteří na velikých schůzích bouchají proti drahotě, jsou tak vypočítaví, že nevysvětlí lidu hlavní zdroje zdražování. Tříská se hlava nehlava do »agrárních lichvářů«, militarismu, byrokratismu atd. A lid ze schůzí odchází zrovna tak moudrý, jak do nich šel.

Zatím však obrovská námaha rolnictva, maloobchodnictva a živnostnictva činí praménky, jimiž se nasycuje dravá, nelitostná řeka velkokapitalismu, který může obchodovati kterýmkoli oborem lidské práce bez tělesné a duševní námahy vlastní.

Učíníme jen malou procházku po sociálních lánech! Mluví se o užítu, jaký by přinesla parcelace a drobný či větší pronájem velkostatkářské půdy pro maloroľnictvo. Jednotliví hospodáři by potřebnou akci neprovedli, i kdyby se práci strhali, protože zde — schází veliký kapitál. I větší hospodář stojí tu malomocný proti zvůli velikého kapitálu. Celý širý řepný kraj Moravy nachází se v rukou židův a jejich cukrovarů. Teprve za nimi na horších půdách jsou naši nájemci. Situace jest tak stísněná, že nájemce-podnikatel mimořádného většího úvěru nedostane ani u pozemkového ústavu. Menší finanční ústavy samy se akce bojí, protože hlavní kapitalistický Moloch jim dovede vždy dáti úzdu. Proto nyní — již dosti pozdě — pomýšlí se na utvoření vhodné společnosti pro pozemkový nájem a hospodářství. Ovšem i při nejlepší postupu bude velice těžký boj s nájemci židovskými a jejich cukrovary. Jsou-li v boji s velkokapitálem tudíž bezradní velice četní hospodáři, kteří sami jsou majiteli půdy, co teprve pořídí proti zvůli velkokapitalismu dělníci bezzemkové?

Zdraženo uhlí. Snad se ho měz letos »urodil«? Či se přidalo obstojně dělnictvu na mzdu? Tu jest přece zcela patrná zvůle velkokapitalistických uhiobaronů. Každý vidí však, jaké obrovské ztráty utrpěli rolníci tím, že jejich dobytek trpěl nakažlivým nemocem! Na polnostech a lukách vyčerpána obrovská pracovní energie, a přece píce jest velice málo. Tu by zdražení bylo přirozené. A přece jest živý dobytek lacinější než před třemi měsíci. Lichváří tedy snad rolníci? Zato však ve Vídni vydělávají překupníci na litru mléka až 12 hal., ve Francii až 25 hal.

Ale ani tento obchod není ještě obrovský v porovnání s jinými. Vizme! Vydřidušské americké trusty vydělávají z práce cizí obrovské miliony. Masový trust americký jest ovládnán pěti firmami, proti jejichž miliardám všeska obrana pracujících tříd selhává. Firma Armour docílila na ročních příjmech 1.400 mil. franků, z čehož čistý zisk 46.500.000 franků. Swift 1.300 mil., čistý zisk 40 mil. franků. Morris 625 mil., čistý zisk 10 mil. Sulzberg 500 mil., čistý zisk 8 mil. Cudaliy 425 mil., čistý zisk 9 mil. Tedy tyto firmy vydělávají na roľnictvu a dělnictvu ročně z výseku masa přes 100 mil. franků. Tento čistý zisk nejde do kapes lidí pracujících, ale těch, kteří jediným řádkem za zeleným stolem rozhodnou tu neb onu peněžní záležitost. Veliký kapitál jest všemoh, roztočil a zastaví v sociálním ruchu kterákoli kolečka dle libovůle, hodí se ke všemu jako elektrický pohon, udává tajně tón i v hnutí dělnickém. A ceny, jaké se při požívatínách konstatují v Americe, mají obrovský vliv i na ceny v celé Evropě, tedy i v Rakousku.

To přece vědí dobře sami soc. demokraté, kteří svým obrovským počtem konsumů, svými výpůjčkami na stavbu reprezentačních svých budov, na tiskárny a pod. jsou v neustálém přátelském styku s velkokapitalisty. Na př. nedávno velkonákupní družstvo soc. dem. (Skaret, dr. Karpeles et comp.) vydalo zprávu o své finanční činnosti za rok 1910. Společnost docílila 20.082.752 K

tržby za zboží. Provozovací kapitál zvýšen na 750.000 K. Počet spolků, z kterých tato společnost se skládá, stoupl ze 185 na 256. Počet spolků, které stojí se společností v obchodním spojení, obnášel v minulém roce 589. Na jakém větším podniku finančním jest tato společnost závislá? Obchoduje snad s nějakými kněžskými kapitalisty? Vypůjčuje si od roľníků? Vždyť v samé společnosti hlavními činiteli jsou židé. A činnost těchto ke všemu jest pilně kontrolována židy jinými, kteří vládnou kapitálem větším.

Jak mezinárodní trh hříšně zachází s konsumenty, jak obětuje svým rozmarům blaho celých milionů lidí těžce pracujících, o tom tyto doklady. Z Moravy se oznamuje, že v Brně 1 kilogram brambor stojí 22 haléřů, kdežto 1 kilo ranných bramborů italských (počítajíc v to i výlohy dovozu i clo) stálo v červnu pouze 14 haléřů.

V Čechách stoupla cena cukru od února, takže cena jeho koncem července se zdražila na 100 kilogramech o 12 K, čili o 16 procent. Tedy zdražoval se cukr, vyrobený z řepy loňské a — přitom se poukazovalo, že letošní řepa bude špatná. Řepa, z níž zdražený cukr se prodává, urodila se loni v Rakousko-Uhersku, Francii, Belgii, Německu a Holandsku v znamenitém množství. Vyrobito se za minulý rok 53.250.000 metrických centů cukru, tedy o 8 milionů více, než jiná léta. Proto také dosavadní zásoby cukru jsou obrovské. V samém Rakousku se vyrobilo 15.250.000 metr. centu. Proto není divu, že ke konci června obnášely zásoby v naší říši 3.050.000 centů proti 2.386.000 centů v letech předcházejících. Suroviny neraffinované čítalo se ke konci června 263.000 q proti 74.000 q v jiných letech. Proto také cukerní společnost vyplácely akcionářům nezvykle vysoké dividendy. V minulých dnech židovští rafinéri docela zvýšili cukr o celých 44 procent. A nejzajímavější při všem jest, že cukr, dovážený od nás až do Persie, jest tam lacinější, než u nás. Doprava jest tak daleká! A přece v té vzdálené říši 1 kg cukru stojí 70 až 80 hal., kdežto u nás 88 hal. Ovšem lze zde mnoho přičísti na vrub velikého zdanění. Přes to však při nouzi lidu neztrácí židovský spekulant nic. Naopak — čím větší bída, tím pohodlněji může vyšroubovati žid ceny do výše.

Z Pelhřimovska a Táborska došly zprávy, jak tam rychle prodávají hospodáři dobytek. Píce ovšem není dostatek. Ale křik některých novin jest velice podezřelý. Vždyť na př. v sousedních Dol. Rakousích byla přebohatá úroda sena. To však skupili židé, kteří je velice draho prodávají. Hospodáři ze strachu, který jest uměle udržován, prodávají dobytek za cenu směšně nízkou. Židé dobytek skupují a — posílají jej rychle do Uher. Tam jest dostatek netoliko píce, ale i — dobytka. To však židům pranic nevádí, naopak mohou pohodlně prováděti jatečnou krizi v naší zemi. Sedlák prodá s velikou škodou ale překupník vydělá až přes 150 procent, Uhry pak mohou s větším úspěchem diktovati ceny — našemu drobnému lidu.

Jak dopadla sklizeň v Uhrách? Uherské ministerstvo uveřejnilo dne 9. září zprávu o letošní sklizni v Uhrách. Zpráva jest daleko příznivější, než roku minulého. Pro porovnání uvádíme zde cifry, které značí, kolik milionů metrických centů sklízelo letos. Číslce připojené v závorce udávají, kolik milionů centů sklízelo roku 1910. Pšenice 48.12 (46.18), žito 12.79 (13.29), ječmen 15.89 (11.67), oves 13.04 (10.26), kukuřice 33.32 (47.68), brambory 39.64 (48.16). Tedy kukuřice a brambory vykazují pokles značnější, žito menší. Ale pšenice jest více o 2 mil. metr. ctů ječmene o 4.22 mil. metr. ctů a ovesa o 3.18 mil. metr. ctů než loni. Tudíž sklizeň celkem radostnější. U nás pak obilniny daleko lépe se sklízely a více sypou než r. 1910. A přece jenom proti roku loňskému není mouka lacinější. Zeptejte se však drobných roľníků, zda se nějak obohátí. I kdyby sklídili otavu a řepu líp než loni, ninoho by si nepomohli. Obilí skupují lichváři, roľník rád prodá hned, aby mohl platiti dočasně dluhy v záložnách, spekulanti však zadrží si obilí pro sebe na dobu, kdy budou moci prodati za vysokou cenu. A zeptejte se, kolik těch velikých, kapitalistických kupců v Rakousku, kteří hrají obrovskými obnosy na obilní burse, nenáleží národu židovskému! Zvláště v Uhrách jsou zemědělci všude v poutech židovských bankéřů, překupníků a věřitelů. Velkoobchodníci tvoří nemilostnou kastu, která dodává zboží menším obchodníkům, překupníkům. Ti z pole mají užitek největší.

K tomu připočteme obrovské hypotekární předlužení selských usedlostí. Knižovní zatížení nemovitostí v Rakousku koncem roku 1908 obnášelo přes 13.808 mil. korun. Úroky pětiprocentní z toho ročně činí 690 milionů korun. Za jediný rok 1908 přibýlo nových knihovních dluhů v Rakousku 553.650.158 K, takže jest to přifrústek proti letům předcházejícím obrovský. Úroky se platit musí, ty nečekají, nýbrž nabývají tím hrozivější tvárnosti, čím méně je chce mít dlužník na zřeteli. Těch 690 mil. korun ročně musí zaplatiti většinou střední a drobné roľnictvo. Uvažme, co se prolíje na poli

potu jen v zájmu zaplacení těch obrovských milionů! A komu se ty peníze hrnou do ruky nejvíce? Žádným chudákům, ale do rukou kapitalistických bankéřů.

Kdo tedy vlastně ze zdražování má největší prospěch? Kolik domkářů při nejúrodnějších letech aspoň za deset let perné práce zbohatlo tolik, jako rafinovaným manévrem za jediný rok židovský bursián? Kdo zdražuje uhlí, petrolej, mouku, železo, kuži, lih, cukr a vůbec hlavní životní potřeby?

A přece na nedělním velikém protidrahotním táboru v Praze rudi řečníci chodili kolem hlavních milionářských žoků opatrněji, než děcko kolem úlu. »Vrahové, vysavači!« Tak se křičelo proti těm, kteří z drahoty mají zisk nejmenší nebo žádný. Houkalo se docela i proti — klerikalismu! Blankotermínová spekulanti, peštská, vídeňská, pražská a terstska bursá však se mohla při těch blecích usmívati. Sedm vídeňských bank, Rothschild, Deutsch, Pollack, Pettschek, Weinmann, Reitzes, Gomperz, Engländer, Singer-Sieghart, Herz, Minkus, Kornfeld, Feilchenfeld, Popper a j. židovští kapitalisté se mohou nyní spokojeně smáti, jak rány z rudých děl byly tak mistrně střeleny, že se vesměs přenášely přes jejich hlavy.

Kdyby byli pověděli řečníci plnou pravdu o cestách židovského kapitalismu, promluvíli by si s nimi velice pevně slovíčko ti němečtí židé, kteří jim zapůjčili tolik peněz na lidový palác. A proto rudý lev i při největším fanatismu dbal úzkostlivě velké opatrnosti. Kdo však není cele zaslepen, ten vidí jasně, zda taková demagogie může přinésti nápravu.

Hospodářská hlídka.

Srbsko zase dobré. Vláda počíná nové jednání o přívoz masa, ale ne už z Argentiny, nýbrž z Balkánu. Má tedy konečně vypomoci Srbsko, jak přirozená poloha říše tuto cestu už dávno ukazovala. Je-li masa potřebí, tedy Srbsko má s ním k nám přece nejblíže. A kromě toho Srbsko je malou zemí s omezeným množstvím dobytka, tak že nemůže zaplaviti našich trhů najednou, ale dodá jen každý týden menší množství, jež snad nedostatek uhradí, ale přece cen nestlačí pod přiměřenou úroveň. Tu by tedy Srbsko dostalo výmínečné dovolení dovážet hovězí maso nad svůj kontingent 15.000 volů, jež touto dobou právě asi vyčerpalo, kdežto kontingent přívozu vepřového vyčerpalo už před měsícem. Na Rumunsko není zatím naděje žádná.

Akce na zvelebení chovu vepřového dobytka. Na základě akce, zahájené ministerstvem orby na zvelebení chovu vepřového dobytka, začínají se nyní stavěti tři závody pro výkrm vepřů, a to jeden v nejbližším sousedství Vídně, jeden ve východní Haliči a jeden ve východních Čechách, kdežto vyjednávání o zřízení dalších takových podniků v Haliči, Slezsku, Čechách, na Moravě, Dol. Rakousích a Kraňsku se blíží svému konci. Lze očekávati, že touto akcí se zdaří vykonávati příznivý vliv na produkci masa a zaopatřování konsumních středisk již v kratší době. Pro nepříznivou ve mnohých krajích letos nastavší sklizeň zemědělců, od jejíhož výsledku závisí výkrm vepřů dle starých krmných metod, dopravují se nyní lecky na trhy vepří menší kusové váhy, namnoze 12—15 kilogramů, což jest v nejvyšší míře neekonomické. Sprostředkování odbytu dobytka nyní v plném proudu se nacházející v krajinách chudých na píci do krajů s bohatou sklizní krmiva umožní nepoľnybně zachování velikého množství dobytka na chov a výkrm, jež by bez takového zásáhnutí předčasně byl dodán k porážení.

Volný dovoz masa z ciziny vynutí si obyvatelstvo městské, jakmile domácí zemědělství nebude s to dodati dosti masa, mléka a másla na tržiště. Tomu nezabrání sebe hlučnější projevy »agrárních ústředí«, neboť projevy hladových zástupů v městech budou hlučnější a nebezpečnější, tedy účinnější. Abychom v zájmu našeho zemědělství a domácího dobytka tomu předešli, musíme zvýšiti výrobu masa, t j. chov dobytka netoliko hovězího, ale i vepřového a skopového přiměřeně rozmožiti. Je tudíž nutno, abychom všude zvětšením stájů, zdokonalením pícařství, rozšířením pěstování travin a jiných pícnin, odstavováním co největšího počtu telat na chov plemenný, chovem plemenných prasnic a ovcí dovedli zásobiti naše města masem za cen přiměřenou. Také dlužno zvýšiti chov drůbeže, zejména slepic, hus, kachen, rozmnožiti chov koz a králíků, abychom předešli otevření hranic, jež by jinak jistě si vynutilo městské obyvatelstvo na úkor venkova.

První družstvo nájemné, zřízené právě v Moravě, najímá si společně celý dvůr, vlastně polnosti jeho. Tvořením podobných družstev nájemných dalo by se předejiti oněm častým stížnostem, že velkostatky, pronajímají-li co, pro-

najímají to obyčejně židůni. Družstevním nájmem odpadne totiž všechno to nepřijemné riskovní jednání s četnými drobnými jednotlivci! Ale družstva taková u nás dosud nepovstávala asi z toho důvodu, že po nájemci se žádá i převzetí inventáře a větší peněžní záruka — a toho všeho drobní naši lidé kapitálově slabí sehnati nemohli. První družstvo tedy bude zkušebním kamenem nového způsobu, jak se osvědčí. Možná, že se tu vyvine i zcela nová praktika pachtovní drobnému lidu venkovskému přiměřenější a přec taková, že i velkému majiteli dostatečného uspokojení poskytne.

Tržní passivum rakouské za 7 měsíců letos dostoupilo 449 mil. korun, z čehož v listech skoro všech zděšené poukazování, jak naše passivum stále roste. V loni bylo tou dobou jen 324 a půl mil. korun. V jiných státech ředivají se tak na samo passivum či aktivum tržební, jako spíše na obnosy tržební samy, za něž zboží z ciziny koupeno a do ciziny prodáno. Sloučená suma obojího obchodu, vstoupá-li, jest dobrou zárukou, klesá-li, je špatnou známkou, neboť sloučení obojího obnosu znamená opravdovou práci říše, a množí-li se tato práce, je dobře! Rozdíl obou položek jest věcí vlastně vedlejší. A u nás sloučená suma obojího obchodu stále roste, v tom je tedy dobré znamení i pro nás.

Zdražení uhlí. Před nedávnem proskočila novinami zpráva, že následkem zvýšené těžby a spotřeby uhlí vidí se uhelné doly nuceny, zvýšiti cenu paliva toho asi o 6–10 proc. Opakuje se tu stará komedie, že uhlí na podzim, kdy konsumenti pořizují sobě zimní zásoby, se zdražuje, aniž by příštím letem zimní jeho cena polevila. Konsumující obecnostv lichvaření tomu posud klidně přihlíželo; bylo nuceno kupovat drahé uhlí, neboť dříví se nedostává a jiného paliva u nás nebylo. Poslední dobou povstal drahému uhlí kamennému vážný konkurent, a záleží na konsumentech, aby lichvě uhelné přítrž učiněna byla. Prýští se u nás v Haliči ohromné množství nafty, nečistěného to petroleje, ze země; olej ten nedávno již v průmyslu zatlačil uhlí ku topení parních strojů. Nyní postavil inženýr Ludvík Kocvara na Král. Vinohradech, Žižkova ul. 4, patentovaný přístroj, který nejen vaření pokrmů, nýbrž i vytápění sebe větších místností olejem tím umožňuje. Součástí přístroje toho jsou: nádržka pro olej, svodná rourka pro přítok oleje do kamen, rám s hořákem a jiné menší části. Připomenouti dlužno, že přístroj ten beze změny stávajících kamen do každého sporáku kuchyňského i do každých kachlových kamen pokojských bez obtíží přidělati možno. Topení děje se bez rozžhavených oharků, pouze plamenem všechny kouty krbu prošlehávajícím, bez kouře a zápachu; zatápí se jediné sirkou bez papíru, dříví a podpalků. Hospodyně ušetří si práci s vymetáním kamen a vyhíráním popele spojenou, nezačadí se stěny kuchyně nebo pokoje a co hlavní, ušetří se až 4 proc. paliva. Odpadá také nákladné a nečisté hromadění paliva ve sklepech nebo kůlně a denní donášení jeho do kuchyně. Sáhne-li obecnostv ku sebeobraně topením olejem, tu nebude nám třeba uhlí kamenného.

Zemská pivní dávka a zvýšení cen piva. »Finanční Listy« č. 37. t. r. píší: Konsumenti piva — a k nim patří vlastně veškeré dospělé obyvatelstvo země — měli nepříznivý týden: hned se dvou stran objevilo se hrozící nebezpečí zdražení piva. Na jedné straně byly to zprávy o tom, že dojde ku znovuzavedení zemské pivní dávky ve výměře 4 korun, na druhé straně pak byly to přípravy pivovarů ku jednotnému zvýšení cen piva. V zemském výboru jednáno bylo o zvýšení učitelských platů a ohlášeno, že příslušná osnova jest hotova. Náklad se zvýšením platů odhaduje se na 15 mil. kor. a takovou sumu není možno umístiti v dosavadním rozpočtu zemském, který vykazuje v ordinariu každoročně 13–15 mil. kor. deficitu. Bez nalezení nových zdrojů příjmů nelze zvýšení učitelských platů provést, při čemž nové zdroje příjmové musí býti náležitě vydatné. Suma 15 mil. jest značnou i pro velký rozpočet státní, natož pro slabou bilanci příjmů a vydání země. Nechtě ohlížel se zemský výbor, hledaje nové prameny příjmů, na kteroukoli stranu, nikde jich nenalézal v náležitě vydatnosti. Dlužno si jen připomenouti pestrou kyticí různých a namnoze nemožných daňových návrhů, jež předloni zaměstnávaly moravský zemský sněm, aby tato situace byla jasná. Nezbyvalo než sáhnouti k jedinému samostatnému vydatnějšímu zdroji zemských příjmů — pivní dávce — a pokusiti se při jeho znovuzískání o značné jeho sesílení. O zvýšení zemské pivní dávky na 4 koruny nemluví se u nás poprvé. Již přede dvěma lety vyslovil zemský výbor v motivech k osnově zákona o pivní dávce názor, že bylo by na místě přemýšlet o zvýšení dávky na 3.70 nebo na 4 koruny, a jen nejistota poměrů vedla ho k ponechání dosavadní sazby. Ačkoliv z ohledů taktických bylo z počátku málo těch, kteří by otevřeně přiznali nutnost zvýšení pivní dávky, změnily se přece poměry během roku tak, že v loňském říjnu většina herní komise sněmu vyslovila souhlas se zvýšením dávky. Avšak i tu pro krátkost doby (doutalo se, že osnova bude v plenu vyřizena) od určitého návrhu v tom směru upuštěno. Kdežto však dříve měl výnos sloužiti k úhradě deficitu v

rádném rozpočtu, má nyní pouze uhraditi nový výdaj, tak že rozpočet zemský zůstal by nadále deficitním. Obtíž celé věci spočívá také v tom, že pivovary i hostinští během dvou let dříve úplně odvykli. Obecnostv cena piva nesnížena a tak hostinští budou se snažiti dávku 4 korun přesunouti na konsum. V letošním roce povede to k tím většímu odporu, že pivovary chystají se ku zvýšení cen piva z důvodu stoupání cen surovin. Zvýšení to, pokud bude skutečně jen rázu přechodného, jest zajisté oprávněno — otázkou však jest, jaké důsledky bude mítí zvýšení cen piva o 6 hal. pro průmysl pivovarský sám.

Cena cukru a cena řepy. Jak známo, bylo jedním z požadavků našeho mínění neispravedlivějším, kterého chtěli organizovaní řepaři od cukrovarů dosáhnouti, aby jim zapláceno bylo za řepu podle ceny cukru. Organizace cukrovarů na tento požadavek v zásadě přistoupila, ale když se dohoda rozbila o jiný požadavek (stejná cena pro všechny), tedy jen na málo místech podařilo se řepářům tento požadavek uhájit. Na Českobrodsku toho řepaři docílili. Příslušný odstavec smlouvy zní: »Cena řepy byla stanovena následovně: zaručena nejmenší cena 2 K franko cukrovar nebo nádraží. K tomu příplatek dle ceny cukru, a sice průměr cukerní ceny za měsíce červenec až prosinec 1911 záznam pražské bursy pro říjen, listopad a prosinec (terminové zboží) poloha Ústí n. L. přístaviště (rubrika peníze) po srážce 2 procenta skonta a 1 K dovozného a to za každou korunu přes 20.50 takto vypočítané čisté ceny cukru 10 haléřů příplatku, počítaje s jedním desetinným místem.« Bursovní zpráva ze dne 1. září uvádí cenu cukru na říjen-prosinec franko Ústí 36.60. Počítaje dle uvedené smlouvy, odrazí se z této ceny 2 proc., t. j. 73 hal. a 1 koruna; zbývá 34.87 K čili 14.37 K přes uvedenou normální cenu. Za těch 14.37 K budou řepaři na Českobrodsku bráti doplatek obnosem 1.44 K. Dostanou tedy letos vyplaceno za řepu 3 K 44 h za jeden metrický cent. Bude to aspoň částečná náhrada za škodu, která letos pěstitele řepy postihla. Bylo by si jen přáti, aby výhody organizace poznali a uznali řepaři všichni, a potom ovšem, aby také vedení celé zemské organizace bylo aspoň v takových rukou, jako je v okresní organizaci českobrodské.

Obdobný kurs, pořádaný »Hospodářským sdružením« na Václavících dne 10. t. m., se znamenitě vydařil. Dopolodnímu i odpolednímu programu přítomno bylo přes 100 důvěrníků a zástupců jednotlivých organizací a skupin. Přednášky živě sledovány a mnoha návrhy doprovázeny. Debaty zvláště velmi platně zúčastnil se p. Bartoš ze Stolína a p. Ducháč ze Šonova. Usneseno založiti co nejdříve okresní sdružení hospodářské pro okres novoměstský. Hospodářské odbočky se upozorňují, aby všechny své na prodej určené věci uveřejňovaly v našem krajiniském časopise »Česká Stráž«, aby tak prodej a nákup co možno místní se docílil. Odpoledne byly dány devíti posluchačům úplné kolekce knih pro Raiffeisenky a doufáme, že se všickni o brzké založení postarají. Kursu velice přispělo zapůjčení školní tabule od ředitelství školy ve Vysokově, za což srdečné díky. V nejbližší době uspořádán bude nový kurs a sice pro ty, kteří by chtěli ve svém okolí buď knihy u konsumů vésti anebo konsum založiti. Jakmile dojdou schválené stanovby okresního sdružení hosp. odboček pro okres náhodský, přikročí se ku zřízení prozatímního skladiště. Všecky naše pracovníky nutno upozorniti na řednický kroužek XII. kraje, který ochotně vyšle své členy na jakoukoliv schůzi úplně bezplatně. Svolávejte tudíž pilně organizační schůze! O ředníka pište jediné na adresu: Krajiniský sekretariát »České strany křesť. sociální« v Hronově n. Metují.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovozřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celá umění od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Sociální besídka.

Tak se luští sociální otázka prakticky. »Věstník k. d.« sděluje: »V úřední vesnici Hórdtu v kraji štrassburském byla vzdána mimořádná pocta farářovi Heylerovi, zemřelému před 7 lety, který si v této osadě svou působností získal čestný název pravého »selského faráře«. Farář Heyler byl nejdříve zaneprášen v duchovní správě v Alžírě a dal se pak přesaditi do své otčiny. Ve vesnici Hórdtě pěstoval

stovaly se tehdy — bylo to roku 1859 — řepka a mořena. Farář poznal, že tyto plodiny, zvláště mořena, budou mítí velmi špatný odbyt, a proto se ohlížel po jiných plodinách. Píštěl: puda krajiny připomněla jej na stejný druh půdy v Alžírsku, v níž roste divoce chřest (spargli); proto se rozhodl, že pěstování chřestu nejdříve zavede na farních pozemcích. Příklad kněžíův našel následování jen znenáhla. Potěšitelný rozkvět nastal teprve, když k prodeji se utvořilo obchodní družstvo. R. 1891 se skládal tento spolek z 28 pěstitelů chřestu, kteří odprodali 174 centů chřestu a dostali zaň 6600 marek, tak že na každého občana připadlo 240 marek příjmů. Po 20 letech tento příjem značně vzrostl. Nyní má spolek 441 členů, kteří prodali přes 440 centů chřestu a dostali zaň 180.000 marek. Dne 8. února 1904 zemřel farář Heyler, upřímně jsa oplakáván celou osadou. Jeho dílo, pěstování chřestu, kvete v celém kraji vesnice Hórdtu. Byla to jen přirozená myšlenka, že osadníci se usnesli postaviti farářovi Heylerovi pomník, jehož posvěcení právě bylo vykonáno. Pomník sestává z poprsí, které jest postaveno v prvním poschodí fary. K slavnosti dostavilo se na tisíce účastníků ze širokého okolí.« — Jen tedy všude přikročiti k praktickému dílu! Lid pak dobře rozezná dobré zrno od prázdné plevy, i kdyby se demagogická pleva sebe více vypínala. Komu schází vydatná příležitost k uplatnění hospodářské nebo odborné sociální práce, ten aspoň zajisté může vždycky doporučovati naše Všeodborové sdružení. Hodní dělníci horlivého duchovního poslechnou velice rádi.

Bral či nebral? Svěno času vytkl »Ostravský Denník« posl. Prokešovi, že prý bral jakési úplatky od inspektora Martense ve vítkovických závodech. Posl. Prokeš vyzval pisatele, aby sdělil své jméno, že dá k dispozici oba své mandáty, až se mu provinění dokáže. Přihlásil se jako pisatel učitel Skypala, který vyzval poslance Prokeše, aby žaloval. Prokeš tak učinil a záležitost octne se před porotou.

Spiknutí proti starobnímu pojištění? Na táboru lidu, který se konal v neděli dne 27. srpna v Kamenici u Pacova, promluvil též bývalý říšský poslanec P. Milo Záruba, farář v Jiřicích, který učinil toto odhalení: »Když jsem byl pro minulé říšské volby ustanoven kandidátem poslanectví rady, obdržel jsem z Vidně zasláný dopis. Byl psán německy a odeslán významnou korporací rakouských průmyslníků. V listu tomu byl jsem vyzván, abych jmenovanému svazu sdělil, zdali bych v případě svého zvolení pracoval v parlamentě proti uzákonění starobního a invalidního pojištění. V tom případě slibována mně v onom dopise vydatná podpora dotyčného svazu průmyslníků.« — Z tohoto odhalení bývalého poslance Záruby viděti, že fabrikanti a velkopřůmyslníci pracovali při letošních volbách všemožně penězi, aby byli zvoleni poslanci, kteří pro starobní pojišťování lidu nelinou prstem, za to aby byli poraženi poslanci křesť. sociální, kteří se o zavedení starobního pojištění všemožně zasazovali. Jest nyní vysvětleno, odkud měli naši odpůrci obrovské sumy peněz, jiniž prováděli pověstné červenové volby letošní, a proč padli nejlepší znatelé pojištění starobního, posl. Šrámek, dr. Drexel, posl. Eldersch a šl. von Stransky. — Tedy lidové volby na základě lidového všeobecného hlasování dopadly — proti lidu. Kapitalismus dovedl i nyní hoditi nemilosrdně přes palubu ty, kteří se starali o lid upřímně. Bude zajímavé nyní stopovati, jak rudí demagogové po velkých řečech přikročí ke skutkům. Bohatí židovští továrníci a bankéři mohli si nohy uběhati při agitaci pro soc. demokraty a proti našincům. To mluví nejkřiklavěji. A jestliže zvítězili proti nám rudí přátelé židovských kapitalistů, pak si můžeme na prstech vypočítati, zda starobní pojištění dělnictva se hne ku předu. Vždycky se najde nějaká írásovitá vytáčka. Soc. demokraté plnou parou zahajují kulturní boj proti naší církvi, aby odvrátili pozornost od nejpálčivějších sociálních potřeb, jež může zdárně projednati pouze parlament.

! ! Pospěš ! !

si každý nakoupiti do úředně povoleného výprodeje za příčinou vzdání se obchodu modního, galant., veškerých příprav pro krejčí a švadleny, kde baječně levně skoro

- zadarmo -

vše do tohoto odboru spádajícího v cenách nejnižších pokud zásoba stačí

! dostaneš !

Též kněžské kolárky a náprsenky lze nejlépeji zaopatřiti u firmy

Fejgl & Byčičtš
Hradec Králové. Jiřikova třída.

Literatura.

Sv. Václav a jeho význam pro národ český. Napsal Klement Marianský. Výtečný tento spisek právě vyšel a hodí se znamenitě k hromadnému šíření mezi lidem, aby úcta a láska k světlé památce svatého knížete v ná-

rodě českém se prohlubovala a šířila. Cena 6 haléřů, poštou 9 hal., 10 ex. posílá se vyplaceně. Peníze lze nejlépe zaslati v pošt. známkách v uzavřeném dopise. K většin objednávkám přiložen bude složný listek pošt. spojitelný. Objednávky přijímá: »Česká sekce diecévního komitétu« v Českých Budějovicích.

Nákladem J. Kotrby v Praze. Prokop Olšina: Tři dcery plukovníkovy. »Ludmila«, sv. 5., roč. 18. V povídce této líčí se boj tří sester o lásku a život... Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí Msgr. Fr. Vaněček. Roč. 18., čís. 10. Roční předplatné 8 K.

Z nakladatelství kultiskárny benediktinské v Brně. Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. Pavel Vychodil. Roč. 28., číslo 9. Obsah: V. Kubiček: Z dějin města Loštic. A. Vrzal: Z ruské literatury posledních let. Dr. K. Hubík: První křesťané a Sokrates. Al. Koudelka: Z francouzského písemnictví. Dr. J. Sedlák: Několik textů z doby husitské. J. Tenora: První zánik cistercienského kláštera ve Žďáře r. 1614. Posudky. Ze života náboženského. Věda a umění. Rozhled hospodářsko-sociální. Školství. Vojenství. — Vychází měsíčně za roč. předplatné 10 K. — Exhorty pro školy měšťanské. Vypracoval a konal P. Všečetka, katecheta v Třebíči. Cena 2 K. — Škola Božského Srdce Páně. Časopis pro katolíky. Pořádá P. P. Hlobil. Roč. 45., čís. 9. Roční předplatné 3.20 K. — Květy mariánské. Měsíční list ctitelů Panny Marie. Pořádá P. K. Lux. Roč. 28., čís. 9. Roč. předplatné 1.60 kor.

Nákladem J. Otty v Praze. Spisy L. N. Tolstého, lidové vydání. Anna Karenina. Proslulý román. Sešit 14. až 16. po 20 hal. — Zikmunda Wintra Sebrané spisy. Z belletrie a z kulturních studií. Sv. 2. Z rodiny a domácnosti staročeské. Řada první, sešit 3.—5. po 30 hal. — P. Heritesa Sebrané spisy, díl 9.: Jan Přibyl, seš. 9. až 11. po 30 hal. — Salvator. Román. Napsal Alex. Dumas. Ilustroval V. Oliva. Přeložil J. Sterzinger. Sešit 6.—8. po 30 hal.

Náš Domov. Nejilacinější obrázkový měsíčník. Řídí J. Vévoda. Roč. 20., čís. 9. Roční předplatné 4 K přijímá Benediktinská knihtiskárna v Brně.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. B. Vaněk. Vychází nejméně o 10 číslech do roka za 6.60 K. Roč. 9., čís. 10.

»České ovoce« jako příloha »Českých listů hospodářských«, vydávaných redakcí dra. F. Sitenského v Praze (ročně 10 čísel za 12 K), v čís. 9. přináší věrný, obraz a pěstování velmi oblíbené hrušky »Spinka«. Velmi důležité toto dílo pořádá známý pomolog Jan Říha.

Apoštolát sv. Cyrilla a Metoděje. Řídí dr. A. Stojan a A. Jašek. Roč. 11., čís. 8.—9. Roční předplatné 1.50 K. Vydává Apoštolát sv. Cyrilla a Metoděje, církevní spolek pobožný a misijní na rozšíření katolické víry mezi Slovany.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Z knihy do srdéčka. Knihovna malých čtenářů. Sešit 1. Pohádky modré vily. Píše L. Čarská. Obrázkový sešit za 12 hal. — Vilímkova Knihovna Malého Čtenáře. Sešit 1.: Robinson na Otavě. Píše K. Klostermann. Sešit za 12 hal. Sběrka »Divčím srdcem«, seš. 1. F. Littleová: Řádová dáma. Sešit za 12 hal. — Vilímkova Humoristická knihovna. Řada V., seš. 1. Roman Hašek: Svatební píseň. Sešit za 30 haléřů.

Technika XX. století. Revue pro kulturu a technologickou ekonomii. Zodp. redaktor M. Havelka. Seš. 6., celoroční předplatné 10 K. Vychází měsíčně.

Pozor!

Žádejte u svého kupce ne
prostě »polévkové kostky«,
nýbrž výslovně

MAGGI polévkové
kostky



5 h,

ježto jsou

uznané nejlepší!

Pravé pouze se jménem **MAGGI** a
ochran. známkou křížovou hvězdou.

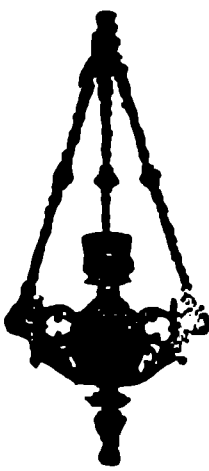
Ředitel kůru

(učitel)

přijal by vhodné místo varhaníka

při venkovském chrámu Páně

(možno-li v lesnaté krajině), kdež by případně
pozd bylo uprázdněno učitelské místo I. tř.



**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit**
ruční veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo rance, kalichy
cibáče, nádobky, šnky, paciřkály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poselcům. Práce ruční.

*klad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Notářské
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní sestříbra pravého
i činákové vždy na skladě.*

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Raďte si psáti o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damašky, ubrusy, ručníky zefíry na kotile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplaceně. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdrozených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Koberce

JAN

Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Havelovky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Došňky. — — — Železný nábytek.

v bohatém
výběru.

Zbytky koberců
za značně
snížené ceny.

v cenách
nejlevnějších

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.**

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

**oltáře,
kazatelny, kří-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —**

křtitelny, —

sošky na pro-

cesi, Jesličky,

Boží hroby. —

kříže

C. k. místodrž. konces.

informační

kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obcho-
dních i živnostníků, jakož i veškeré zprá-
vy soukromé ve věcech diskretních,
opatří též

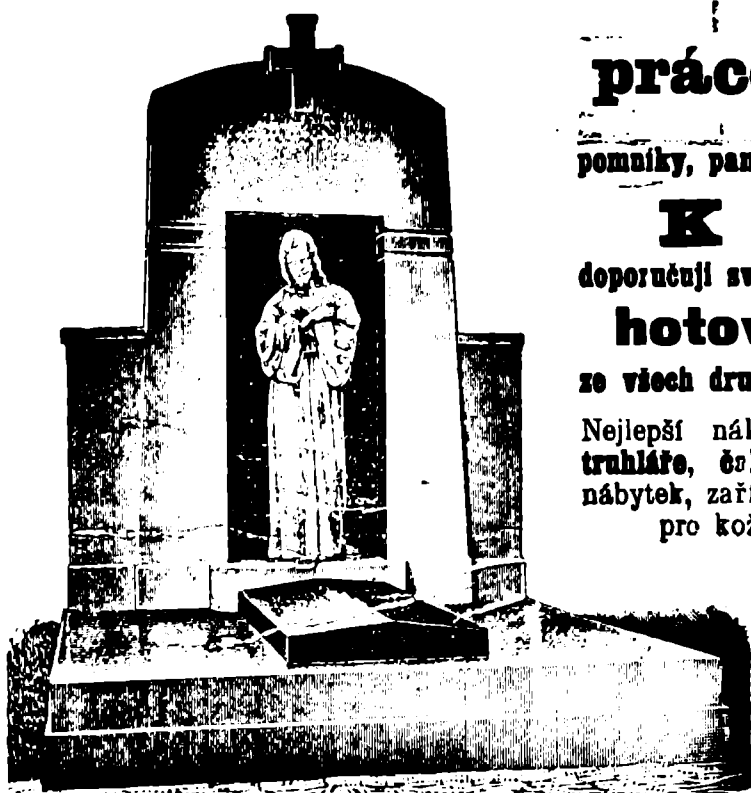
půjčky

na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První královéhradecký
elektrostrojní závod pro průmysl kamenický
Zdenko Ježek v Hradci Král.



provádí
práce hřbitovní
hrobky,
pomníky, pamětní desky za ceny nejlevnější.

K Dušičkám
doporučuji svůj hojně zásobný sklad
hotových pomníků
ze všech druhů kamenů za ceny nejlevnější.
Nejlepší nákupní pramen pro P. T. pány
truhláře, čelouníky, mramorové desky na
nábytek, zařízení pro uzenáče, řezníky, desky
pro koželuhy, elektrotechniky atd.

Nejstarší a největší závod
na českém severovýchodě.

Cenníky zdarma.



Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký záved —
— pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pra-
ce 60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dop-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednodu-
ššího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se šlechetnými
rámy, střešními, vsazenými.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez-
vázanosti ku definitivní objednávce.

Neodjetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.

Veledůstojní páni pracující ve škole
rádte hojně rozšiřovati

Kvítky

obrázkový časopis školní mládeže pro kře-
stánské dívky; vychází desetkrát ročně ve vy-
dání bez obálky a ve vyd. s barev. obálkou.

Roční předplatné:

1. na vydání s barevnou obálkou:
1 výtisk s kalendářkem . . . K —80
5 výtisků (po 55 h) s kalendářkem . . . 3-25
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 60 h) s kalendářkem . . . 6—

2. na vydání bez obálky:
1 výtisk s kalendářkem . . . K —70
5 výtisků (po 55 h) s kalendářkem . . . 2-75
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 50 h) s kalendářkem . . . 5—

Všechni předplatitelé obdrží zdarma
kalendářek. Předplatitelům vydání
s barevnou obálkou rozlosováno bude
osm stříbrných hodinek. — Veleduš-
t. páni rozšiřovatelé «Kvítků» mají veliké
výhody při nákupu obrázků svatých.

1. číslo «Kvítků» bude v polovici září roze-
sláno zdarma všem veledušt. pánům.
Dále jen na objednávku!

O hojně rozšiřování na všech farnostech
uctivě prosí

P. František Svatek,
deficient a redaktor «Kvítků» v Praze-II.,
Lipová ulice č. 5.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapečené společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/4%—4 1/2% dle výpo-
vědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5% bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zaslání peněz vydá záložna na
požádání složit listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 31. srpna 1911 K 568.497.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty založen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva—
zvláštní výhody.



Vklady přes 18.000.000.—

Abs. kapitál K 8.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %

Eskont směnek i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
Bursovní obchody

OBNOVA

Číslo 38. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h na půl roku 5 K — h V Hradci Králové, dne 22. září 1911. Insety se počítají levně. Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ a 4 ¹ / ₂ 0 Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí veškeré bankovní, směnárenské a bursovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádla, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15.000.000. Res. fondy: K 2.500.000. FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krakov.	

Ke dni sv. Václava.

Každému Čechu jest velice dobře známo, jaká vroní, opravdová zbožnost vstřípena byla do srdce knížete Václava od sv. Ludmily. Leč ještě veliká část lidí, popletených soc. demokratickým tiskem, věří, že tento slavný kníže byl zaleklým pobožnustkářem, že docela pro modlitbu zapomínal na povinnosti vládní. A kdyby k duším, zúmyslně podváděným od tisku protikatolického, ještě deset Kalousků promluvilo, že jest to lež, že naopak náš Václav náleží mezi nejdůmyslnější a nejstatečnější panovníky evropské, budou vážní dějepisci mluviti dále k uším hluchým.

Promluvíte i s lidmi, kteří navštěvují katolické chrámy a — uslyšíte napapouškované žaloby znovu, ač dr. Kalousek snažil se promluvit k národu celému. Zarytá zášť tvoří tvrdou hradbu, o kterou se třísí bezmocně i hlas předního dějepisce českého. Patrně, jak úsilně jest potřebí odstraňovati bludy, jež byly vnášeny do lidu zcela bezcitně, třeba že se vědělo, jak tím trpí idea vlastenecká vůbec.

Nutno nyní, aby katolíci všude kladli důraz na to, jak kníže Václav statečně vlast hájil, jak v do-

bách nejhorších udržel její celistvost, autoritu ústřední vlády a jak ji zvelebil. Nastoupil vládu za horších ještě okolností, než za jakých předešlý týden v Rusku skončil Stoilpin. V samém rodu Přemyslovců panovaly kruté sváry, jichž jednotliví závislí vévodové kmenoví zneužívali pro osobní prospěch a trhání země. Od počátku vlády číhala na Václava zrada z kruhů nejbližších, až tělo jeho prokláno a barbarsky rozsekáno za vůdcovství samého bratra Boleslava, který způsobem zločinným potupil právo pohostinství.

Václav trpěl v Boleslavu více za to, že ve prospěch lidu zaváděl politický a sociální pořádek, než za svou osobní zbožnost. Právě živá víra ho nutkala k přímému korání spravedlivosti, takže krev jeho tekla z několika příčin zároveň.

Natno pověděti lidu, jak za poměrů nejvíce stísněných zvedal spravedlivě z bahna ponížení, jak se staral pečlivě, aby osobní zisk jednotlivců nevítězil nad prospěchem národního celku. Nechť všude náš národ znovu si oživí vzpomínku, že se Václav poddal Jindřichu Ptáčníkovi teprve po krvavé bitvě, kterou ztratil zradou velmože domácího, takže byl od Němců v ústředním svém sídle mocně obležen. Nechť však také každý ví, že jindy z bitev vycházel jako vítěz, že jeho udatnost ziskala si takové slávy, až ho současní Němci nazývali králem!

Zkrátka povězte to, co naši protivníci chytře lidu zamlčují! Poukažme, že v době rytířské, kdy válečná statečnost tolik platila, národ jednomyslně tohoto svého ochránce prohlásil netoliko za světce, ale i za patrona válečného. Nikdy by se tak bylo nestalo, kdyby živá tradice o hrdinském duchu Václavově nebyla šla od úst k ústům u těch lidí, kteří pod praporem Václavovým táhli proti Radislavovi Zlickému, tam proti divokým Maďarům, jinde proti jinému nepříteli.

Dobrým panovníkům jiným, kteří se v bitvách majestátním způsobem nevyznamenali, projevovali Čechové úctu a vděčnost způsobem zcela jiným.

Václav padl jako oběť železné energie, cílů nejkrásnějších. Ale dědictví jeho bylo porozuměno; duch jeho, oslňující současníky, vládí dále.

Všecko české zváno svatováclavským.

Knížete tohoto ctili vroucně sami Husité, vzdávali mu hold docela i čeští protestanti.

Teprve doba neimodernější snažila se zvrátiti jasnou mluvu očividných fakt, ačkoli před nimi projevil Palacký po pilném studiu nelíčený obdiv. Vystoupil tedy dr. Kalousek a po dvakráte ještě

Kdybychom té mládeži nabídli mimořádnou podporu, kdybychom nevybírali přesně příspěvků, pak by se to ovšem hrnulo k nám.

„Hm, není potřebí na všecko pohlížeti tak příliš černě,“ odporoval sladkým hlasem vlídně Klas, jehož dcera chystala se vstoupiti do „Denice“. Každý máme jiné zájmy; není nutno hned kaceřovati. „Denice“ přece také pořádá ušlechtilé přednášky, její sborník p. komptorista Rožek umí dirigovat jako kapelník v Národním divadle. Sami jsme tam přece zažili několik velmi hezkých večerů. Já říkám, že je potřebí obojího: jak podpory tak poučné zábavy.

„Ať jest jakkoli,“ mávl rukou předseda, „tolik žádá naše čest, abychom se bránili proti skrytým útokům. Podáme do našich „Hlasů z Václava“ nějakou zprávu o záslužné činnosti spolku a připojíme repliku proti klepům, které v poslední době se trousí s nejdřejší troufalostí. Co se v posledních dnech roznášelo o panu pokladníkovi, to hrančí přímo s kriminálem. Ale pomluvači jen tak chytě něco nakousnou a nedopovědí, aby se to nedalo žalovat.“

Pokladník sebou trhl jako pružné péro: „Ano, pan předseda má pravdu. Musíme se brániti a já navrhuji, aby se mládencům z „Denice“ zatopilo taky pořádně. Nejen defenzivu, také ofenzivu! Uvidíte, jak potom zkroutnou!“

„A — kdo to jako do novín dá?“ ptal se Klečka.

„Myslím, že bude nejlépe,“ pověříme-li tím úkolem našeho velice obratného pokladníka samého. Ten poměrům nejlépe rozumí, umí řečnit, dovede i šidlo podat v jemné bavince,“ navrhoval předseda, který se mnoho psaním nezabýval. „A všude, pánové, ticho! Ani doma nic neprozradit! Sdělené tajemství není tajemství. Ujednáno! Druhý den smlouval se pokladník „U ry-

jasněji doložil, jak svědomitého, heroického sjednotitele a ochránce měla země naše ve svatém Václavu. Dokázal, jak tento panovník pochopil výtečně, kde klásti mosty, aby si osvojili Čechové vyspělou kulturu západní Evropy k svému dalšímu svobodnému vývoji co nejzdravěji. Vždyť tímž způsobem podařilo se v Uhrách sv. Štěpánovi zachrániti před zánikem národ maďarský.

Ale přes to všecko lidé, jichž fráse o vlastnictví jsou dutým zvukem, jichž milejší jest pronásledovati vlastní krev, než bránit se proti cizincům, převracejí násilně pravdu dále, a kde nemožou s výsledkem podváděti, tam aspoň si uleví cynickým poškľebkem. Zmodernizovaná společnost považuje za sklon k zpátečnictví hold předním dobrodincům země naší: sv. Václavu a jinému Václavu — Karlu IV., ač plnou hrstí bere z toho, co tito mužové velikou pílí a energií shromáždili.

U nás začalo býti moderní klaněti se vídeňskému semitovi Adlerovi, který českým lidem za jejich úslužnost odmítl se tolika kopanci. Veliký zájem uměle rozpoután pro cizince Ferrera, který tolik bořil, napáchav strašných nepokojů v luně národa španělského. Také za sjezdu Volné Myšlenky spěchali se poklonit Čecháčkově do Prahy německým připutovavším židům, kteří kuli nové zbraně proti našemu národu, jakmile se rozjeli.

Jest charakteristické, že vzdělaný Angličan cti našeho Václava daleko více než český pokrokař a že anglickému dělníkovi ani nenapadne takový kal stíkat na roucho tohoto dědice České země, jaký jest házen od českých vychovanců školy vídeňské.

A zajímavě zvláště, že londýnský lordmayor se svými přáteli uctil věncem památku Otce vlasti, jehož jméno moderní pospěš čestí by nejráději uvedli v zapomnutí. A přece z rukou nejhorlivějších katolíků obdržel náš lid universitu, nejkrásnější stavby, utvrzení českého státního práva. Právě tito velikáni katoličtí brojili proti porobě lidu, stali se ochránci utiskovaných, byli národními hroty, uvedli na pravé koleje hospodářské a národní styky s národy okolními. Tedy zřídlo, z něhož dosud měrou vydatnou dychtivě se čerpá, nezaslouží hany, ale naopak nutká k odůvodněnému uznání, k nadšené chvále.

A proto věrní Čechové, jichž rozum dosud není zcela otráven hesly, jež k nám z ciziny zavlečeny od sobeckých demagogů v době moderní, svorným hlasem uctívati budou památku skutečných dobrodinců národních. Budeme velebiti sva-

biho oka“ s vlasatým redaktorem Tuhým. Podstrkával mu dvě lokálky. „A pozor! Ať tam jest všechno vytištěno doslovně! I na každém slohovém obratu mnoho záležití!“

Redaktor měl radost. Zprávičky byly tak obratně stylisovány! Velice vděčná látka pro místní rubriku, která byla v posledních týdnech v okurkovém čase tak plochá a skrovná! Teď se zájem místního čtenářstva oživí, nejmíň o šedesát exemplářů více se odbude v drobném prodeji.

Ani chudák neměl tušení, jak veliká bouře mu visí nad hlavou, jaké blesky mu udeří do skrání právě z tábora těch lidí, kterým se chtěl zachovati. Nešťastná náhoda připravila mu tak svízelné rozpaky, jako pruské jehlovky Benedekovi.

V tiskárně Koldinově, kde se tiskly „Hlasy z Václava“, uveden v ten týden do důkladné praktické činnosti sázeční stroj, z něhož měl odebirati a rovnati jednotlivé řádky nový „metteur en pages“, muž to, který lomí hotovou sazbu do stránek, tedy po česku asi jako „skladatel stran“. Mladý tento pracovník velikou obezřelostí málokdy vynikal a právě při sázení „Hlasů“ světil předběžné rovnání sazby ke všemu učedníkovi. A tak došlo ke kalamitě nevýslovné, která naplnila celé město dílem velikým smíchem, dílem hrcmovými výbuchy hněvu.

Běda, že si nevzpomněl aspoň redaktor na moderní rozměry sazečského šotka! Nové poměry přinášejí nové svízele. Dříve řídil šotek výhradně v záměně písmen, při sázečním stroji vzpomněl si častěji začítvačiti si přemístěním celých řádek.

Redaktor měl před vydáním čísla důležitou konferenci s jednou kapacitou ze sousedního města „U ryblího oka“ a proto po prvé korektuře „Hlasy“ již do stránek

FEUILLETON

Krutý šotek.

Ve Václavě vypuklo kruté nepřátelství mezi spolkem „Hvězdou“ a „Dennicí“. První byl výhradně spolkem podpůrným, ačkoli si přidával také titul „vzdělávací“. Shromáždil slušný kapitál, při schůzích výborových a valných hromadách mluvilo se skoro výhradně o podporách. Druhý spolek (mladšího data) zase vystupoval na veřejnost nejráději se snahami kulturními. Samá přednáška, akademie, poučné výlety! Ale — měl také svůj podpůrný fond. Mladší členové „Hvězdy“ přebíhali rádi do „Dennice“, kde se užilo hodně zábavy. Skryté zápolení stupňovalo se dva roky. Když však za tu dobu vymřelo dvanáct starých členů, sedmnáct odstoupilo a jen nových pět se přihlásilo, dostoupilo konkurenční záští míry vrchovatě.

„Teď se musí něco dělat veřejně,“ prohlásil ve výborové schůzi dlouholetý šedivý předseda „Hvězdy“. „Nefíkal bych nic, kdyby se k nám choval výbor „Dennice“ snášlivě. Ale vidíte sami, že nevinná „Dennice“ rychle vzrostla na lunu a z luny se utvořila sopečná výheň, která by nám pohltila pohnalu všecko členstvo. A to všecko proto, že jsme se chovali jako zajíc před chrtem, že jsme se krčili jako syslové, tak že se zdálo, jako bychom měli zlé svědomí. Zatím na nás mladíci a slečinky z „Dennice“ skrytě čtou, spolek náš pomlouvá. Jest potřebí, abychom se hájili proti klevetám v novinách.“

„Vlak už jest na čase,“ pořád jsem k tomu vybízel, zahnučel z hluboka místopředseda Plíka. „Ti mladí pořád jen tancují, peníze utrácejí. Takový je ten svět! Jen všichni do „Dennice“, protože se nikomu nelíbí šetření!

tého Václava dále, jako ti naši předkové, kteří veliké činy jasně knížete znali z bezprostředních zkušeností osobních.

Tak se dražota neza- mezí.

Sytý hladovému neuvěří. To pravidlo platí i dnes. Byrokrati, kteří si otázkou sociální mnoho hlavu nelámou, při pohledu na chudší marnotratníky jsou ihned hotovi s celkovým úsudkem, prohlášením paušálně: »Kdyby raději ti nespokojenci více pracovali a méně utráceli!«

Ale jestliže strádaly tisíce ve velkých městech nedostatkem již dřive, posledním zdražováním bída se jenom zvýšila.

Jak však vystoupili proti příšeře bída soc. demokraté vídeňští? Skandály, jaké ztropili dne 17. t. m., jsou hanbou pro dělnictvo, hanbou pro Vídeň, ba i pro celý stát. Tak že postupuje lid uvědomělý, osvícený, samostatně myslící? Takovým způsobem že si počínají lidé, kteří sociálnímu zlu nejlépe vidí na kořen? Kravály, které měly zcela jinam, než kde se dražota dělá, jsou nejmútnějším vysvědčením, jak dovedou vídeňští soc. demokraté netoliko bezuzdně fanatisovati, ale docela zatemňovati.

Takovým pustým ničením majetku lidí a institucí zcela nevinných nezískávají se ani srdce lidí lidumilných, natož tvrdošijných byrokratů. To-lik osvícenosti přece mohli mít aspoň rudí vůdcové dělnictva, aby poznali, že nespravedlivým zuřením proti majetku městskému a nezámožných soukromníků právě naopak vtiskuje se zbraň do rukou byrokratů proti proletariátu.

Vídeňští soudruzi tak často dávali českým sociálním demokratům cítit, že jsou prý kulturně výše, že svoji uvědomělostí a rozvahou jsou povoláni k tomu, aby ovládali velike массы dělnictva českého. Zatím však pražská manifestace soc. demokratická proti drahotě vyzněla zcela jinak než ve Vídni, kde k veliké troufalosti připojila se úžasná nešikovnost.

»My za to nemůžeme, my jsme k násilnostem neradili.« ohražují se vídeňští vůdcové asi tak chytře, jako když nezvedenec, chycený na luskách, vymlouvá se, že vlastně hrách proti jiným chutivým hochům hlídal. Což jste, pánové, nevěděli dle časté zkušenosti, k jakým skutkům se rozohní vaši posluchači po štvavých, fanatických proslovích? Na svou kůži jste ovšem byli opatrní, protože jediná, příliš průzračná věta by vás mohla přivést do žaláře. Ale to víte dobře, že soudruhům stačí napovědět, aby porozuměli důkladně. Ti poznají dobře vaše přání i beze schůze; stačí napsati v rudém listě obratně jeden řádek takovou formou, aby státní návladní nemohl zakročiti a přece aby se vycítilo, kam se míří. A sevržené pluky soc. demokratů vyrukuji na ulici hned. Proč jste nechťeli převziti žádných záruk za udržení pořádku, jak jste to činívali jindy?

Ale necht' mluviti fakta! Před demonstracemi vlévalo na 30 řečníků do svých posluchačů žár statečnosti. Již za řeči ozývaly se výkřiky: »Fuj, Gautsch, na šibenici Gautsch, sláva revoluci!« A pak došlo ke kraválům. Snad proti židovské bursě, židovským milionářům, kteří v bankách mají miliony? Či proti těm tučně placeným předákům soc. demokracie, kteří za židovské hlasy z vděčnosti i v parlamentě tak nadšeně pracují pro nenasytný vzrůst židovského kapitalismu? Ani zdání!

zlomené jen zběžně zrakem přelétl, zapálil si papirosu a hajdy z roboty ven! Stejně mu již rozrušením bila krev ve spáncích velice silně.

Konference se protáhla, — redaktor se vracel domů až o třetí hodině. Usedl a začal psáti do příštího čísla článek o povinnosti intelligence k lidu.

Právě dopsáno třicet řádků, v nichž výmluvně dokazováno, že případná protivenství nemají nikoho od pilné veřejné práce odstrašiti. Stojí zde jako pevná opěrná hradba intelligence, která se svorně pracovníka zastane, a lid porozumí uslechtilé snaze také brzy. Jen zmužile vpřed ve jménu lidové kultury! Vždyť tolik světlých, energických vzorů hlásá, že po hloží a bodláči dostavují se vavříny! Redakce »Hlasů« povede otcovsky všechny nadšené horlivce, udělí jim rady, posílí je v zápase s neuvědomělostí.

V tom se otevrou dvěře a jimi vkročí celý rozechvělý předseda »Hvězdy« drže jedno číslo v rukou. »Poslouchejte, mladíku, všechny vlasy by vám měli řádní lidé otrhati! Takovou sprostotu dát do novin! My mu důvěřujeme jako notáři a on vytiskne o nás takové u-ličnictví, jako bychom byli cikáni. Co — co vám zapla-tíli z »Dennice«, že jste nás tak zhanobil?«

»Ale dovolte, mně přece ani nenapadlo . . .«

»Tak, vy chcete ještě zaplat? Co pak je tohle, není to váš list?« zahřímá starý muž.

»Jnu je, ale vždyť jsem právě dnes uveřejnil obran-nou lokálku ve prospěch »Hvězdy!«

»Pěkná obrana! Jestliže jste nezapomněl od vče-rejška čísti, tuhle se na to podívejte sám.«

»Ale vždyť to znám, osobně jsem vše přečetl a pak sám do sazby doval.«

»Ale co jste uveřejnil! Napřed mazání mezu kolem

Rozbita všechna okna v budově radniční. Kdy-by radnice byla pod komandem semitským, jistě by se šlo kolem ní po špičkách. I v soukromých domech u radnice roztrženo mnoho tabulí.

Také třískáno do oken budovy správ. soudu. Ten snad zdražuje potraviny? Patentovaní majitelé o-světy, aby tuto rozšířili, rozbili spoustu svítlen a plynových stojanů.

V Ottakringu zřizeny barikády, házeno na voj-sko různými předměty. Mnoho vojáků a policistů bylo těžce zraněno. Tito ubožáci podle všeho měli hlavní vinu na zdražení; proto musili tolik vytrpěti.

Přepadeny četné malé obchody a konsumy, kdež drancováno. Byli zde potrestáni zdražova-telé, či potřební lidé, kteří často hůře existenčně zápasí, než demonstranti rázu vídeňského?

I okna jiných veřejných budov vytlučána, ve škole na rohu Hauserovy ulice vytlučena okna a mříže kolem školy poškozeny. A docela i farní budova u starolerchenfeldského hřbitova byla strašnou příčinou dražoty, protože pocítila také fanatický hněv demonstrantů. Na náměstí Habs-burském byla zapálena škola a škola na Hoferově náměstí vytlučena. Demonstranti vyházeli ze ško-ly lavice, z nichž stavěny barikády, jež na konec zapáleny. Zpustošena nedaleká reálka a s ní sou-sedící c. k. ústav pro výrobu očkovací látky. Ubo-hé školy, co jste zavinily, že vás fanatické tak bezcitně pustosí, ačkoli jindy se dušují, jak veli-kými jsou přáteli školství?

Také vytlučeno mnoho českých živnostníků.

Tramwayových vozů rozbito na 100. Jest o-brovský počet vytlučených řeznických krámů, ho-stinců, kaváren a trafik.

Ovšem paláce Rothschildův, Taussigův atd. zůstaly netknuty.

Již toto všechno svědčí, jak organisovaným způsobem všechno aranžováno.

Ale ty výkřiky demonstrantů osvětlují pravé zřídlo nepokojů nejnápadnější! »Ať žije Portugal-sko! Ať žije revoluce!« Tak volali ubozí ignoranti, kteří by přece měli vědět, jakou bídu mají dělníci v Portugalsku právě pod krovem republiky. Soc. demokratické listy ovšem to dělníkům nepovědí.

Proti hulánům křičeno: »Polští psi!« Tu zase zřetelně pozorujeme německou zpupnost, vypě-stovanou i listy rudými.

Také v »zklerikalisovaném« Rakousku mezi demonstranty kráčí železnič. zřizenci v unifor-mách. Křičeno: »Pryč s agrárními lichváři!« Ale proti židovským bursiánům zřetelně nehoul nikdo.

A pak chtějí rudí pohlavři namlouvati veřej-nosti, že ty výtržnosti páchány od živlů cizích, ne-organisovaných! Při takých kraválech hlavní de-magogové nemusejí kráčet v čele zástupů, není ani zapotřebí jejich osobní přítomnosti. Od toho jsou nižší »pořadatelé«, kteří jako ochotné loutky dovedou již v zástupech silným hrdlem pracovati tak, jak bylo nařizeno od machrů vyšších.

Soc. demokracie pracuje ve Vídni již tolik de-sítiletí! Vůdcové získali pod své prapory obrovské массы lidí, poslouchajících slepě, do říšské rady nyní dobyli tolik mandátů! Ministři se před nimi strachy třesou. A vůdcové tak veliké armády bo-jí se povědět o židovských bursiánech plnou prav-du, netroufají si proti nim energicky bojovati ce-stou zcela zákonitou v říšské radě. Dychtí k vůli agitaci po kraválech, shromáždí obrovské davy k demonstracím, ale ženou je nikoli proti vyřidu-chům, nýbrž proti ubožákům. **Způsobí krveprolít, ale lidu tím nevymohou ničeho.**

Proč si tak nedůsledně počínají rudé regimen-

úst a pak rány jako polenem. Zato »Dennice« jest tam chválena do nebe.

V redaktorovi nyní opravdu hrklo. Četl sám ještě jednou a začal se červenat. »Ach, to je mýlka, já za nic nemohu.«

»Pěkná mýlka, pravíte-li, že jste všechno přečetl sám.«

»A pak — možná . . .«

»Žádné možná, v celém městě se nám smějí, volají »Dennici« slávu. Kdo to sepsal?«

»Odpusťte, to je redakční tajemství«, koktal redak-tor a znovu chvějícími se prsty prohlížel delší lokálku, kdež mezi jiným stálo: »Podpory jsou vesměs rozdělo-vány řádně a spravedlivě. Kdo by chtěl klepy naší »Hvězdy« zatemnit, toho ubezpečujeme, že jí jen dodá nového lesku, poněvadž charakter výboru jest zde do-statečnou zárukou. — Ten rozhazuje peníze na hlou-posti, ždímá peníze z kapes chudých rodičů, aby se je-jích děvčátka finta a po samé zábavě toužila. Po dru-hé si případně povíme o marnotratnících, kteří za cizí peníze rádi se vyskáčí. A na to jim mají platit chudáso-vé! Pane předsedo, pozor! Víme určitě, že saldované účty za poslední zábavu posud nejsou předloženy, ač-koli o to někteří členové žádali. A klepařům, kteří jsou vynikajícími členy tohoto spolku, slibujeme, že odkry-jeme celý jejich farizejský, bidácký charakter!«

»Taková ničemnost!« bouřil dále předseda. »My se na to máme dívat tak chladně, jakobychom měli v ži-lách místo prve syrovátku? A o »Dennici« tolik chvály!«

V lokálce o »Dennici« čtlo se v »Hlasech« totiž za-se toto: »Bujará mládež se veselí, jako by neměla ni-kdy sestárnout. Pořád zvoní jen smích o zeleném mládí, o nových lidech atd. Jaký účel sleduje výbor takové-

ty, o tom by mohli mnohlo povědět židovští ban-kéři, jimž jsou dlužny soc. demokratické podniky nikoli pouhé statisíce, nýbrž miliony. Čím více ulice křičí, tím židovský bursián spokojeněji spí, protože zná dobře povahu a závislost vrchního komanda.

Soc. demokracie vídeňská demaskovala svoji ubohost a malované dryádnictví co nejsvětleji.

Volné listy.

Lze to všechno rozumem unést? »Čas« před několika dny vytiskl ve své Desedě pod čarou po-jednání, které popřelo Krista a prohlásilo Ho báji.

S tímto skutkem srovnáme ujišťování »Ča-su«, že nepíše proti náboženství, nýbrž jen proti klerikalismu, a máme zase jeden důkaz, jak časopis tento podniká vražedné útoky na pravdu a přímou povahu. Podotekl sice »Čas« hned po té, že pro článek ten byl zkonfiskován, ale my víme, že článek značným počtem, ne-li celým nákladem, k odběratelům došel. (Také ano, jako jindy. Pozn. red.) Nad tím ovšem se nezastavujeme, ale zname-náme tu opatrnost »Času«, která zasluhuje povši-mnutí. Nedávno po konfiskaci totiž »Čas« se chlu-bil, že zákaz přišel pozdě, tak že všechna čísla by-la již vypravena. Tentokrát, ač odběratelům vý-tisku se dostalo, opožděné konfiskaci »Čas« se již nevysmívá. Pochopil, že potřebí jest býti chy-trým a rozuměti . . . Po této formální stránce vezměme v úvahu stránku náboženskou. Podle »Času« tedy Krista nebylo, nýbrž jenom báj, jak to redaktoři jeho opakují po Drewsovi, jenž na zá-klady křesťanství namířil zrezavělou bambitku. Ale titíž redaktoři, aby osvědčili jednak celému světu, jednak svým stoupencům vstúpili vědeckou důslednost, přímou páteř, jistotu směru a jiné pod-statné vlastnosti českého pokrokového realismu, přijímají pod svou střechu P. T. evangelické fa-ráře a jejich ústy osvědčují křesťanské nábožen-ství.

Na příklad na anglo-české konferenci evan-gelisků v Praze kazatel G. Christie z Edinburku, dle »Času«, promluvil o křesťanství jako absolut-ním náboženství. »Křesťanství«, pravil, »fleklo po-slední slovo o bohu (malé b píše redaktor »Ča-su«) spojením prvků lásky a síly. Ono má v plné míře vlastnosti náboženství absolutního, neboť jest neodvislé od místních, národních a osobních po-měrů. Má tyto vlastnosti pro svoje pojetí obětí. Křesťan neobětuje dary, musí obětovat sám sebe.«

Evangelický farář Urbánek prohlásil: »Nestačí jen historické vzpomínky, nutno i přísným násle-dováním Ježíše klestiti cestu v před.«

Dle »Času« vlastní referát faráře Hendersona týkal se předmětu: »jaké nároky činí Kristus na údy církve.«

V pátek ráno. »Náladu tohč dne zahájil velice šťastně«, píše »Čas«, »sup. vikář Fr. Bednář z Klo-bouk na Moravě svým referátem o českých evan-gelických v proudech přítomné doby. Mimo jiné pra-vil: »Nelekáme se poznání. Skutečná věda nábo-ženství neuškodí. I my chceme volnou školu, kte-rá by nebyla služkou Říma. Ale nechceme ani o-trokyni nevěry. Naším vzorem jest anglo-ameri-ká škola, vedená v duchu křesťanském. Dnes jest moderní v Čechách mluvití Husovým jazykem, ale Husovi nerozumět.«

Pofádne pohlavky rozdával tu p. farář Bed-nář volnomyšlenkářským redaktorům »Času«, kte-ří na místo ducha křesťanského usilují, aby školy byly otrokyněmi nevěry a kteří nábožensky vė-

ho bujarého spolku? Počíná si zcela rozumně. Všichni rozvázní mužové musí jeho utěšenou, lidumilnou činnost pochváliti. Různé klepy z konkurenční zášti ovšem to-ho neuznají, jim jest lež řemeslem. Těm, kteří by rádi našemu záslužnému spolku odzvonili, dáváme dobrou radu, aby si počínali tak svědomitě jako my. Řádní vychytralých škůdců dovedeme čelit se vši růzností. A přátele své vybizíme: Jen neochvějně ku předu za krásnou ideou!

»Ale — teď už vidím, faktum, jsou to přehozené řádky, spletli si to v tiskárně. pronášel sebeobranu redaktor. »Promiňte, pane předsedo, hleďte, tyto řádky patří dohromady a zde zase tyto dva kousky měly být za sebou. Račte čísti a přesvědčte se, že kontext jest přirozenější tak, jak naznačuji.«

»Jo — ale na to jste měl přijít dřive, než se nám li-dé vysmáli, vy nešikol! Až bude v příštím čísle vyti-štěna zpráva o fatálním omylu, budou se nám vejškil-bové smáti ještě více. Zrovna jako bych je viděl . . .«

Redaktorova hlava snesla ten den blesků ještě ví-ce. Každému návštěvníkovi bylo nutno vysvětlovati vše-cko znovu, div že chudák redaktor neochraptěl.

Ale, druhý den z hustých mraků zazářilo pro ztrá-penou duši smavé slunce. Předseda »Dennice« potkal redaktora na polní cestě, gratuloval mu, že vlastně bylo všechno podivnou náhodou sestaveno v listu dobře, mlu-vil do něho pak hlasem ztlumeným dál a za měsíc — aby to najednou příliš nebolalo — vyšel v »Hlasech« článek veleblci »Dennici.«

Hloupý sazečský šotek, vylétavší ze stroje, bez-děčně způsobil velikou změnu kulturního zorného úhlu, zvláště když ku změně názoru přivábily dodatkem tři papírové dvacetikoruny.

ni ústředny. Na výtky, pronášené od katolického tisku, odpověděno z počátku — podezřelým mlčením. Agrární štáb přemýšlel, jak to vyklíčkovati. Ale poněvadž těžko se mohl zmociti na lež přitažlivou, uveřejnilo se v agrárním tisku aspoň prohlášení, že prý ty české letáky, ve Vídni tištěné a odporučující české agrární kandidáty, jsou výrobkem »klerikálů«. Tedy místo nápravy — bezcharakterní lež. Za letáky měli býti zmrskáni lidé ti, kteří o jejich dílně neměli ani tušení.

Vyzvali jsme ihned agrární tisk, aby pověděl, kteří »klerikálové« na poplacení vlastenec, voličstva agrárního letáky dali do tisku. Jestliže agrární tisk se vši drzostí dovedl hodit bláto potupy na našince, kteří tak zřejmě a často projevíli rázný odpor proti nacionální politice křesť. sociálů vídeňských, očekával každý rozumný člověk, že povedou též řádné důkazy. Ale agrární tisk na náš dotaz mlčel jako mihule ve vodě.

Ostatně vlastenecký cit agrárních organisátorů jevil se nejvýznamněji v pořádání přímo nepřítelů štvanic proti těm českým venkovanům, kteří nesouhlasili se rvavou politikou agrárních dietářů. Našinci pronásledováni jako zvěř, na agrární denunciaci houěni k soudům i ti, kteří opominuli nějakou formalitu.

A teď nový vážný dokument, jaké Blanické rytíře tábor agrární staví do svého čela!

Agrárníci dosáhli toho, že jejich kandidát Pavlok šel za Frýdecko do volebního boje pod štítem Národní Rady. Zvolen tudíž na Frýdecku jako kandidát Národní Rady, jako strážce čestných, obrozených menšin českých. Leč Pavlokoví nešlo tak o národ jako o vlastní mandát. A proto, aby zvítězil proti soc. demokratovi, zavázal se 18. června za jistý počet německých hlasů zvláštním písemným reversem, sepsaným po německu takto: »Gleichzeitig verspreche ich im Falle meiner Wahl, bei den Gemeindewahlen und bei allen Gemeindeangelegenheiten in mehrsprachigen Gemeinden jede Einmischung der tschechischen Parteiteilung des Friedeker Bezirkes zu vermeiden und mich im Wahlbezirke stets als unparteilicher Mann zu betätigen, sowie eventuellen Wünschen jeder Partei möglichst Rechnung zu tragen. Franz Pawlok m. p.«

Překlad český reversu Pavlokovy zní takto: »Zároveň slibuji pro případ, že bych byl zvolen, že při obecních i při všech obecních záležitostech ve vícejazyčných obcích zamezím každé vměšování českého vedení ve frýdeckém okrese a že osvědčím se ve volebním okrese jako muž nestranný, rovněž pak vynasnažím se vyhověti případným přáním každé strany.«

Daleko však Pavlok neušel s břemenem tolik těžkým, jež si uvázal dobrovolně na krk na půdě tolik sopečné. Podvod, jaký byl spáchán na českém důvěřivém voličstvu, které ani slovem nebylo zpraveno o tajné úmluvě s Němci, vyšel ven při obtěžkací zkoušce. Na den 10. září byl svolán do Ratimova tábor českého lidu, ale na týž den byla schystána první veřejná slavnost německého spolku dělnického. Hlavní svolavatel se pod české plakáty nepodepsal, ale tvrdilo se obecně, že jím jest posl. Pavlok. Ten ovšem jenom z nezbytné nutnosti musil kousnouti do hořkého jablíčka. Raději by byl měl »svatý pokoj«.

Ale tu Němci, jsouce znepokojeni, předložili veřejnosti dne 6. září v »Deutsches Wochenblattu« otisk smlouvy, uzavřené mezi Pavlokem a — německým volebním výborem. Statečný Pavlok, když soc. demokraté se dověděli již před užšími volbami o jeho úpisu a kandidáta interpelovali, popřel na schůzi starostenského výboru jakýkoli úpis. Nu — a když měl ukázati své hrdinství aspoň v zájmu národohospodářském hlasováním — dle vlastního programu — proti argentinskému masu, z Vídně zmizel. A tak jest zcela zřetelno, co národ a zájmy stavovské na Pavlokovy vlastně chytily.

Otevřený účet strany agrární. Jestliže pojme i největšího chytráka veliký hněv, snadno ze msty proti jinému člověku se podřekne. Katolický tisk pražský poukázal za volební kampaně na zajímavé cesty disposičního fondu vládního, který slouží k tajnému odměňování těch, kteří pod rukou slíbí podporovati politiku vládní. Když se roku 1910 hlasovalo pro zrušení každoročního příspěvku na disposiční fond (200.000 K ročně), tu v okamžiku rozhodném scházeli agrárníci: kandidát ministerského fraku Staněk, Hyřš, Kotlář, Špaček a Velich. Pak dán návrh na to, aby vláda aspoň každoročně předložila výkaz, kolik a komu z disposičního fondu uštědřila. Proti tomuto návrhu však hlasovali všichni agrární poslanci v říšské radě přítomní. To bylo ovšem velice nápadné u strany, která tolik dříve se kasala, jak hospodářství vládní zkontroluje a ve prospěch lidu napraví.

Veliký huňv zalomcoval agrární stranou tehdy, když Prášek začal kandidovati i proti zákazu vrchního komanda agrárního. Jak se mu vymstí? Pojednou soc. demokrat. kandidát Beran tázal se dne 4. června za volební kampaně Práška, která strana to byla, jež měla dostati z disposičního fondu na volby 200.000 K, ale těchto peněz nedostává, protože uvázly v rukou někdejšího vůdce této strany, který je sice přijal, ale neodvedl. Prášek neodpověděl proto, že nebyl přítomen. Ale v zaslánu v »Národní Politice« naznačil, že Beranovi to

podezření bylo dáno do úst od agrárníků. Ovšem, kdyby byli vyrukovali agrárníci s takovým pichlavým dotazem ve vlastním tisku, byli by se sami velice posekali.

Ale již 8. června »Venkov« v póse člověka, který se dověděl něco od soc. demokrata, vyzýval jízlivě Práška, jen aby místo různých výtek raději odpověděl na dotaz Beranův.

A co Prášek? Konstatoval dne 11. června v »Národní Politice«, že to obvinění jest míněno proti jeho vlastní osobě a zároveň prohlásil: »Proti takovému způsobu boje zakročil jsem co nejrozhodněji a odevzdal jsem celou záležitost svému právnímu zástupci.«

Ale — nyní ta Prášková »největší rozhodnost« se ukázala ve světle podivném. Po tolika bojích Prášek se chová jako beránek, česká veřejnost čeká již přes tři měsíce, kdy ten Práškův právní zástupce přikročí k vážnému a ráznému soudnímu procesu. Kdyby byl Prášek v době volební kampaně nevyslovil slib o nerozhodnějším zakročení, snad by nyní nebyl údiv nad jeho snášelivostí tak veliký. Ale nyní veřejnost čeká a čeká bezradně, kdy konečně mužný čin dokáže Práškovu důslednost.

Nedopadne to jako na Moravě s agrární hvězdou poslancem Mlčochem? Ten také za voleb sliboval hlasem velikým, jak potrestá cestou soudní »klerikály«, ale když již měl mandát v kapse, pojednou tento měsíc celou žalobu odvolal. Mluví stříbro, mlčíti zlato! Tak si myslí mnohý hrdina. Ale na Práškovu rázné vystoupení čekají nyní i ti, kteří ho nepodezřívají. Uvádíme zde pouze holá fakta, žádajíce, aby je jadrně a zevrubně vysvětlili ti, jichž se v přední řadě týkají.

Politický přehled.

Konference předsedů klubů na říšské radě 15. t. m. usnesla se, aby schůze poslanecké sněmovny byla svolána na 5. října. Při této příležitosti ministerský předseda bar. Gautsch pravil, že vláda cestou nařizovací k zmírnění nouze učinila vše, co zatím bylo možné. Vláda trvá na stanovisku, že musí býti posledním cílem, by se doma tolik masa vyrobilo, kolik jest toho potřeba. Nečiníme se závislími na americkém masu a bez ohledu na kruhy, jež mají zájem na masné otázce, dáme se vésti jen ohledy na potřeby a nouzi obyvatelstva. Bar. Gautsch ohradil se proti tvrzení, jakoby vláda byla vinna nynějšími politování hodnými poměry a pravil, aby se nezapomínalo na překupnictví a na to, že se jedná o světovou pohromu. Neušlo také, že bar. Gautsch vyslovil se i velmi rozhodně proti případným nezákonným demonstracím proti drahotě (někteří soc. dem. řečníci mluvili dokonce o revoluci) a varoval důtklivě před nezbytnými následky.

Jednání o dohodu v Čechách. Dne 16. září ve valném shromáždění svazu něm. poslanců zemských schváleno nepřipustiti v nastávajícím sněmovním zasedání nic jiného, nežli vyřízení zákona, kterým se národně-politická komise prohlašuje za permanentní, a dosažení permanentní školské komise. Přes to však 19. t. m. v poradě předsednictva svazu německých poslanců zem. s nejvyšším zemským maršálkem princem Lobkovicem dohodnuto, že Němci svolí, aby vedle školské komise byla dosazena ještě komise, která by uvažovala, kterak opatřiti úhradu pro výdaje spojené s chystaným upravením učitelských platů. Výdaje tyto rozpočteny jsou na 15 mil. K. nehledíc ani k nákladům, jaké vzejdou financím zemským zavedením tříletých přídavek místo dosavadních pětiletých. — Také svaz českých poslanců zemských konal 19. t. m. schůzi, v níž jednomyslně usneseno o postupu, jakož o podávání návrhů na sněm. Dále usneseno, aby již v tomto zasedání byla sněmu předložena otázka drahotní. Po schůzi dr. Škarda, Švejk a Choc konferovali s nejvyšším zem. maršálkem a oznámili mu usnesení českých poslanců. Němci, ač prý i jejich zemědělci jsou v tísní, nemohou prý provedení nouzové akce připustiti z různých příčin.

V doplňovací volbě na sněm království Českého za městský okres plzeňský, uprázdněný umrtím posl. Čiperv, zvolen Mladočech dr. M. Mandl 4863 hlasy. Soc. dem. Habrman dostal 901 hlas, něm. kandidát Shertler 851 hlasů. V německém okrese cvikavském zvolen pokrokář R. Würfel.

Sleva dopravného. Ministerstvo železnic v souhlasu s ostatními zúčastněnými ministerstvy snížilo cestou nařizovací o 50 proc. dopravné z bramborů, zeleniny a luštěnin na všech státních drahách. Současně rozšířena byla již povolená 50-proc. sleva dopravného na krmivo a stelivo též na kukuřici a umělá krmiva (kostní moučky krmné). Vzhledem pak k zastavení plavby po Labi povoleno 50proc. sleva na dopravném z čilského ledku a fosfátů. Ministerstvo samo pak ihned zahájilo jednání se soukromými drahami, aby tytéž slevy na dopravném povolily. Na státních drahách slevy tyto nabývají platnosti již dnes. Ovšem jen potud jsou slevy poskytovány, pokud předměty, na něž sleva povolena je, zůstanou v říši, tedy pro vývoz

neplatí. Jest si jen přáti, aby slevy tyto příjemně pocítili domácí spotřebitelé, a aby obnosy na dopravném slevené se neoctly v kapsách židovských překupníků. Pozná se to snadno dle toho, jestli ceny o slevený obnos dopravného poklesnou. Nepoklesnou-li, pak stát ztratí příjmy a spotřebitelům nepomůže. Zde se právě ukáže, má-li stát odvahu klepnout překupníky a karteláře přes prsty.

Obstrukce v Ubrách na sněmu neustává. Na rozřešení krise chtěli by někteří dříve vyřídit volební reformu. Oposice vede totiž boj za volební reformu. Jestliže tedy vláda ustoupí a dá volební reformu na denní pořádek, pak bude oposice nucena obstrukci zastaviti. Ministerský předseda hr. Khuen-Hederváry chová se prý k tomuto plánu odmítavě. Dle všeho si vůdcové maďarské politiky dobře rozumějí, aby na úkor řádu a Rakouska kofistili jen pro sebe a Maďari.

Zřizenci státní proti státnímu zřízení. Proti-drahotní demonstrace ve Vídni, při níž se volalo: »Sláva revoluci!«, zúčastnilo se také hromadně a v uniformách 500 c. k. poštovních a telegrafních zřizenců. V Rakousku najdeme soc. demokrata, tedy stoupence republiky, mezi c. k. úřednictvem na drahách, poštách, soudech, školách atd. Prof. Masaryk sám se prohlásil za socialistu a c. k. profesoři vystupují jako socialističtí kandidáti. V Německu ovšem něco takového jest nemožno. Tak jako republika francouzská nestrpí mezi svým úřednictvem monarchisty, tak monarchie v Německu nestrpí mezi svými zřizenci a úředníky republikány. Pouze v Rakousku jest tomu jinak. Nejsou-li c. k. úředníci a c. k. státní zřizenci smýšlení monarchistického, jak má lid zůstatí věren myšlence monarchistického státu? V parlamentě měla by se už jedenkrát žádat vážná odpověď, aby se v Rakousku vědělo, na čem vlastně jsme.

Otázka marocká. Státní sekretář německý Kiderlen-Wächter odevzdal 18. t. m. velevlasnci francouzskému Cambonovi odpověď vlády německé. Jest prý velmi smírná a je naděje, že příští odpověď francouzské vlády již nevyvolá žádných obtíží. Obsah odpovědi německé vlády se přísně tají —

Revoluční hnutí ve Španělsku se vzdmáhá. Ústřední svaz dělnický vyhlásil v celém Španělsku generální stávkou. V Cargogentě a Alciře (provincie valencká) byla prohlášena kommuna, radnice, veřejné budovy spáleny, železniční most vyhozen dynamitem do povětří a poněvadž se komunnardi opět pokoušeli o vypálení a vyplnění ženských klášterů, prohlášen královský dekret, jímž se ústavní záruky pro celé Španělsko zrušují, prohlášen totiž stav ohrožení v celé zemi. Vláda jest odhodlána za každou cenu obnoviti v zemi pořádek. Úřady v zemi budou nyní spravovány vojenskými hodnostáři.

Sněm království Českého zahájen 20. t. m. nejvyšším zemským maršálkem kníž. Lobkovicem. Nato místodržitel kníže Thun prohlásil, že sněm bude zasedati jen krátce, ale jednání jeho bude velikého významu. Vyzývá poslance k tvořivé práci, třeba jen dobré vůle k vážné a klidné výměně názorů. Zásluha o zdar dobré věci bude náležeti pouze poslancům. Sám nedá se míliti ničím a bez kolísání bude pracovati ke smíření obou národů. Tiskem rozdány byly: zpráva zemského výboru o úpravě platů učitelstva, o vyřízení návrhu na úpravu právních poměrů zemských zřizenců, zpráva o vybírání zemských přírážek v době od 1. ledna 1908 až do 30. září 1911 spolu s návrhem, aby opatření to bylo vzato na vědomí a aby v době od 1. října až do 31. prosince 1911 byla vybírána 65proc. přírážka, zpráva zemského výboru o sanaci zemských financí, zpráva o rozpočtu na rok 1911 atd.

Zprávy organisáč. a spolkové.

Sdružení české mládeže křesťansko sociální se sídlem v Hradci Králové spolu s okresním sdružením mládeže na Hradecku pořádá dne 28. září 1911 pod protektorem slavného obecního zastupitelstva v Bukovině u Černilova národní svatováclavskou slavnost. Pořad: V neděli dne 24. září v sále p. Pultra ve Velké Skalici programový večer k laskavého spoluúčinkování skupin mládeže ze Smřic, Pouchova a Velké Skalice: »K Bohu, vlasti a rodné půdě«. Obraz z venkovského života o 4 dějstvích od A. Bognera-Ahasvera. Sehrál členové skupiny velkoskalické. Ve čtvrtek dne 28. září ráno o 7. hod. budíček. O 1/10. dopol. řazení průvodu u spolkové místnosti v Bukovině, průvod ke kříži, kdež slavnostní kázání bude mluvit v. p. Fr. Jeřábek, farář z Čibuze; mši svatou sloužiti bude v. p. J. P. Seidl, bisk. vikář a děkan z Černilova. — Po mši svaté velký tábor lidu na návsi, na kterém promluví za obecní zastupitelstvo bukovinské p. starosta Kvasnička. »O významu účty svatováclavské v dobách nynějších« promluví ústřední starosta dp. J. L. Petrášek. Potom rozhod a oběd. Odpo. o 1/2. seřazení spolků u domu předsedy místní skupiny pana Černého, odkudž průvod přes vísku do zahrady p. Havlasa, kdež lidová veselice. O všestrannou zábavu postaráno. Tombola, bufet, kávéna, hostinec, pošta, jízda na loďkách, veřejný vzlet balonem, výstava

aeroplánů, rathouz, tanec, koncert, čarodějnice, cikánky atd. Večer o 7. hodině věneček v Bukovině v sále hostince pana Hodka. — Vstupné odpoledne v předprodeji 30 h, u pokladny 40 h, do věnečku jinoši 1 K, dívky 50 h. — Přátelé! Letošní naše manifestace a slavnosti ukončujeme národní slavností svatováclavskou; to, co bylo nám vodítkem v minulých dnech, co nám přikazovalo přijít a manifestovat za naše ideje křesťanské — vnitřní naše přesvědčení — to svaté přesvědčení velí nám 28. září ukázat neohroženě svoji příslušnost ke křesť. socialismu. Přijďte všichni, mladí přátelé, junáci i děvy, přijďte dospělí, mohutnou účastí odpovězte na neslýchané útoky v poslední době na nás činěné. Heslem našich stoupenců budiž: 28. září v Bukovině na shledanou! — Okresní sdružení mládeže. Ústřední výbor mládeže.

Sedlec a Hory Kutné. Křesť. sociální spolek „Vlast“ oslaví svého patrona sv. Václava korporativní účastí s praporem na velkých službách Božích v Sedleci, odpol. pak ve 3 hodiny bude spolková schůze v hostinci u Lokajů, kde promluví známý pracovník a sociolog p. T. J. Jiroušek, redaktor „Našich Listů“ z Prahy. Hosté jsou vítáni.

Lomnice n. P. V den svatého Václava 28. září pořádá katolická jednota záhavný večírek. Přednesena bude báseň „U hrobu svatého Václava.“ Dále jsou na programu vybrané zpěvy a kuplety. Začátek určité v 7 hod. večer. Vstupné za osobu 40 h. Mezi jednotlivými čísly účinkuje hudba. P. T. členové a příznivci se prosí o laskavé věnování dáreků pro tombolu, které z ochoty přijímá p. Alois Jiroušek.

Do Lenešic. Sdružení venkovské mládeže v Lenešicích pořádá dne 28. září na oslavu národního svátku sv. Václava veřejnou spolkovou schůzi v hostinci „Na Poště“ ve 3 hod. odpol. Na schůzi promluví pan redaktor Jan Švec-Blanický na thema: „Úkoly české strany křesťansko sociální“ a dp. Arn. Oliva, katecheta ze Slaného, na thema: „Svatý Václav a jeho význam pro dobu moderní.“ Zajisté jak vybraní řečníci, tak i zajímavá témata jejich řeči dávají záruku, že každý, kdo touží po poučení o t. zv. straně „klerikální“, přijde, aby vyslechl příslušné informace. Členy Sdružení mládeže a křesť. sociální organizace prosíme o laskavou a účinnou agitaci a okolní o laskavou spoluúčast.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi dne 18. září 1911 konané, učinila tato usnesení: Podmínky položení kabelu přespolní sítě elektrovodné do erární silnice Pardubické, předložené c. k. okres. hejtmánstvím v Chrudimi, postoupeny byly městskému zastupitelstvu. — V bloku XVII. (proti Živnost. domu s frontou do Čelakovského ulice) připuštěny budou k prodeji parcely č. 1, 2, 5, 7, 8, 9 a 10, a to rohové 1 čtv. sáh za 70 K, nerohové 1 čtv. sáh za 55 K. — Na žádost pp. Fr. Marka a dra. J. Vocásky zavede se na jich účet voda užitková do domů čp. 473 a 462 ve villové čtvrti „u Stělnice“. — Paní M. Šejnohové uděleno bylo povolení ku provedení úprav v její domě čp. 156 na Velkém náměstí k účelům jejího obchodu. — Panu Fr. Chrudimskému, maj. domu čp. 290 v Jířkově třídě dáno bylo povolení ku postavení mandlovný na dvoře téhož domu. — Objedná se sud vápenatého chloridu pro kropení chodníku ve třídě Karlově na zkoušku. — Zřídí se zkušební síň divadelní v obecním domě čp. 99. ze čtyř místností v I. poschodí. — Položí se užitkový vodovod v ulici Slezské. — Udělena byla řádná chudinská podpora Růžně Kučerové, z Vídně do Hradce Králové dopravené.

Vzpomínka na Jeho Exc. biskupa Karla Bor. Hanla, svobod. pána z Kirchzestu. Biskup královéhradecký Karel Bor. Hanl narodil se 4. září 1782 v Krbicích u Chomutova. Odbýval gymnasium v Chomutově, studoval filologii a teologii v Praze, kam ze svého rodiště skoro všechny cesty konal pěšky. Také do Litoměřic, kde byl r. 1805 na kněze posvěcen, velmi často chodil z Krbic pěšky. Po svém vysvěcení stal se kaplanem v blízkých Něm. Kralupích, od r. 1810 expositou ve Vartě (okr. Kadaň), 1813. administrátorem, 1814 farářem v Březnově a r. 1821 farářem v Prunéřově (u Kadaň), r. 1822 stal se kanovníkem hlavního chrámu pražského, r. 1824 guberniálním radou a 25. října 1831 biskupem královéhradeckým. Biskup Karel Bor. Hanl inul velikou láskou ku svému rodišti i k místům, kde působil. Na začátku svého vrchnopastýřského řádování projevili častěji přání, že by rád své rodiště navštívil a shlédli ještě jednou místa, kde své dětství trávil, i cesty, které jako student pěšky konal. K této návštěvě došlo však teprve později. Na Zatecko ubíral se biskup přes Prahu ve svém povoze, provázen svým komorníkem. Cesta z Hradce do Prahy trvala dva dny. Když zastavil se v Kralupích, byl velmi okázale uvítán tamními předními občany, kteří — vzpomínajíc na svého někdejšího kněze — přednášeli své řeči obvyklým svým dialektem. Biskup, děkuje jim za uvítání, připomenul, že se snad již počestil, poněvadž jim již dobře nerozuměl. Na zpáteční cestě z Krbic přibylí pozdě večer k hospodě, ve které bývalý námečkový student Hanl z Krbic vícekrát na slám nocoval. V hostinci tom byl nyní nájemce. Když komorník požádal pro svého pána večer, hostinská nabídla mu studenou vepřovou pečení, jelikož nebylo jídla v zářez. Komorník požádal pak ještě o křen. Slova hostinské: „Já zde nejistí, proto se nezabýváme“, komor-

ník divně si vyložil. Po večeri upravil ve vykázaném pokoji postel pro biskupa, sobě uťstal na pohovku a pak všechny ostatní nábytek přisunoval ve vsi tichosti ke dveřím, aby se před tou nejistotou zabezpečil. Ulehli, dlouho však neusnuli. Za celou noc nic jich neznepokojilo. Ráno při snídani „nejistota“ se vysvětlila. Nájemce dělal špatné obchody, málo tržil a proto nájemné dluhoval. Z té příčiny byli tam „nejistí“, očekávali každého dne výpověď. Hostinský, kterému náhodou přišel lepší host pod střechu, použil této příležitosti a napočítal si za nocleh, večeri a snídani 3 osob, za použití konírny a krmení pro pár koní — 60 zl. Na tehdejší čas velice drahé přeležení! (Dle vypravování býv. komorníka p. b.)

Z tarifní kanceláře Ústředny. Dle účetního výkazu za I. polceť bylo členům Ústředny vyreklamováno: a) na základě odborné revize speditorských účtů na přeplatcích dovozného K 3764.93, b) nesprávnou klasifikací drahou dopraveného zboží zaviněné přeplatky, jež byly na reklamaci Ústředny navráceny, obnášely K 3094.62, c) soudně bylo vymoženo na dráze K 252.04. Tyto cifry, jež dohromady tvoří obnos 7111.64 K, samy dokazují nezbytnost revisní a reklamační kanceláře a zároveň doporučují služby tarifního oddělení při Obchodní, živnostenské a průmyslové Ústředně v Hradci Králové, jichž nemůže nadále žádný interessent na dopravě nákladů postrádati.

Oheň. V neděli večer před 8. hod. vypukl oheň v hradební místnosti (kasamatech) u obecního dvora v Hradci Králové, kteréž hradební fiakři používají jako chléva. Kouř valil se okny již chvíli do města, aniž kdo v Hradci tušil, že u ohně chudí fiakři zápasí o své byty. Teprv když oheň byl v nejprudším žáru, přikvapili hasiči, zatím co nž ohni propadl kůň fiakra p. Boučka, zásoby sena atd.

Exportérům do Srbska. Dle nařízení srbské správy poštovní z 5. srpna není nadále třeba v poštovní dopravě balíkové do Srbska přikládati k ostatním průvodním listinám dosud požadovanou originální fakturu, jestliže cena zaslaného zboží jest udána v prohlášení celním. (Z Obchodní, živnostenské a průmyslové Ústředny v Hradci Králové.)

Dle vídeňského vzoru? Někteří lidé po vídeňských a královédvorských výtržnostech šuškaří, nestane-li se prý „něco“ taky v Hradci. Na to odpovídáme, že manifestační, důstojné, třeba i různé projevy proti drahotě nesetkávají se s odporem za nynějších zbědovaných časů u žádného lidumila. Všecky naše politické strany jsou za jedno v tom, že vláda má se k uspokojení nutných velice liknově a že velicí kapitalisté postupují na dráze bezohlednosti vytrvale dále. Těm se má promluvit do duše. Kolik však lidí zdrazuje svévolně v Hradci? Snad úředník se 60 měsíčními zlatkami? Či živnostník, nebo malý obchodník, který těžko shání každý měsíc na nájem? Anebo snad učitelstvo, které právem volá po zlepšení platů či jiní gázisté? Taký nezdražuje chudá venkovská žena, která se vleče do Hradce s kufaty nebo tvarohem dvě hodiny cesty. Zde by demonstranti bouřili proti adresám zcela mylným a proto ani my nechceme věřit vrtišovým pověstem. Dělnictvo české dokázalo v posledním čase, že jest vyspělejší, než fanatikové vídeňští a proto poznává lépe, že by demonstrace dle vzoru vídeňského drahotě vaz nezlomily.

Srdínko hrozným siračkem drahoty. Věru ani při volební kampani jsme nevěděli, jak hrozným a nebezpečným a vypočítavým nepřitelem lidu jest pan Srdínko, toho času říšský poslanec. Dávali mu hlasy chudí domkáři jak agrárníci, tak křesťansko-sociální, domnívajíce se, že jim trochu pomůže. A zatím teď sociální demokraté na to přišli, že Srdínko vlastně místo vážné práce pro blaho lidu zavinil velikou drahotu. A poněvadž za nic nemohou židovští bursiáni, židovské banky a židovští překupníci, tož velice uvědomělí soc. demokraté zvali veliké davy do residenčního sídla Srdínkova, aby v nejdůležitější obci celého Rakouska — totiž ve Svobodných Dvorech — se rozhodlo o konci všeho zdrazování. Jen slyšte, jak zvali soc. demokraté ku vpadu do toho ústředního sídla rakouského zdrazování! „Dostavte se všichni do této schůze v sídle říšského poslance p. Srdínky, proneste svůj soud o lichvářské politice strany kapitalistů zemědělských. Zvali jsme jej do dřívějších schůzí a nepřišel, ani se neomluvil. Půjďme proto do jeho obce a to v počtu takovém, aby poznal, že lid nenechá si řídit kůží s těla.“ — Tedy soc. demokraté se učinili soudcem nad říšským poslancem agrárním. Jakým právem? Dal mu někdo z nich hlas? Soudci nad p. Srdínkou mohou býti jen lidé ti, jichž zájmy proti svým slibům zradil, ačkoli u od nich hlasy přijal. Ti však, kteří pro něho hlasovali, jsou posud zcela tiše. A snad ten brozný Srdínko opravdu chce řídit kůží s dělnického těla? Tohle slyšíme poprvé. A docela také celé Rakousko do této chvíle nevědělo, kde vlastně jest největší viník. Dříve však, než soudcové samozvaní začnou někoho odsuzovati, ať shledají dohromady usvědčující dokumenty. Ať dokáží, kolik milionů Srdínko s okolními domkáři za teno rok na drahotě vydělal. Ano — celé miliony by musil Srdínko s okol. baráčníky shrábnouti, kdyby tu drahotu na Hradecku jen z pouhého rozmarnu zavinil sám. Jestliže rolnická nemilosrdnost vůči dělnictvu jde tak daleko, že by ti nešlechtní chalupníci nejraději stáhli lidu kůži s těla, očekáváme, že rozmnožení chalupnického jmění bude letos tak obrovské, že to bohatství ospravedlní prudké útoky soc. demokratů. Jistě v zimě každý baráčník si koupí aspoň dva páry koní s elegantním kočárem, bramborů se ani nedotkne a bude, jistě samé bažanty. Příjmy nájemní se

tožik rozmnoží, že i zadlužený rolník bude mít ročně aspoň takový důchod, jaký má dr. Adler a jiní kapitalisté „proletáři“, kteří stojí sociální demokracii v čele. Kdyby se tak rolníkům začalo vésti jako se vede soc. demokratickým řečníkům, seknu hospodářstvím a stanou se „vydětými proletáři“ okamžitě. Jest ještě v čerstvé paměti, jak soc. demokraté léčili velkou drahotu tím, že se usupovali na chudé, uděné prodáváky tvarohu na hradeckém sobotním trhu. Jako by nevěděli, kde jest hlavní zřídlo nekřesťanského zdrazování. Pánové, kdy si konečně promluvíte důkladně s hlavními machry? Kdy půjdete přímo interpelovat židovské bursiány? Snad o nich nevíte? To přece nelze si mysliti, jestliže soc. demokracie tolik se chlubí, že zná nejlépe kořeny sociální zbědovanosti. A jestliže jest vám přece něco nejasno, zeptejte se těch židovských vůdců soc. demokracie, kteří tak často hlasovali pro zájmy skutečných kapitalistů, proti jejichž majetku všichni střední hospodáři jsou bezbrannými. Něco bychom poradili. Ať se odebere soc. demokracie aspoň k nejbohatším Rothschildům, Gutmanům, Taussigům, Kornfeldům. Ať tyto boháče zcela zdvořile požádá, aby z nahromaděných milionů aspoň v době drahoty brali úroky toliko poloviční. Tím ti boháči vlastně nepůjdu o žádný majetek, který již mají. Naopak i při snížení úrokové míry zase se jim jmění rozmnoží. A kdyby snad přece něco obětovali ve prospěch lidu, rozhodně jim zbude tolik, že mohou si hráti na větší pány než šlechtici. Jich není mnoho, ale drahota doléhá těžce na obrovské davy. Uvidíme tedy, zda si dají říci a zda právě jejich jmění není svíráno mrtvou rukou. Jakmile nastane aspoň částečný odliv milionů, které jim z práce rolnické odtékají, pak sedlák dá obilí o mnoho laciněji každému, bude platit více čeládce, pak se nebude musit sám díti od ranního úsvitu až do západu slunce. Rolník dá potom také více tržiti řemeslníkům a obchodníkům, tito zase více budou moci platit dělnictvu a bude na chvíli po nouzi. Malá ves Svobodné Dvory tu drahotu rozhodně nedělá. Tomu může věřiti jen sociální demokrat, který jest zpracován výhradně četbou rudou. Na Chotěbořsku jest bída ještě větší — a mají tam přece soc. demokratického poslance. Dělá snad drahotu také tento říšský poslanec? Hodně jste slibovali, a když pomoci nemůžete, strčili byste rádi vinu na rolnictvo.

Svobodné Dvory. Pan Srdínko měl v neděli nešťastný den. Soc. demokrata „uklidnil“ předpovědi, že bude třeba ještě lůže. Na takovou „pomoc“ ovšem poslanec nemáme. Ostatně ta slova není potřeba bráti na nejpřísnější vážky, protože Srdínkovi v rozčilení hned něco ukouzne, co nemá nejlip promyšleno. Ale — jestliže Srdínko velké zdrazování nezavinil, ať si vzpomene, jak asi s bídou lidu mají soustrast pověstní dietři agrární, kteří se tolik obohatili z veřejných prostředků!

Hubení hrabošů. Zástupcové několika obcí na pravém labském břehu usnesli se za každého zabitého hraboše zaplatit 1 hal. Tento prostředek se velice osvědčuje, lépe než strychinový oves, bacil tyfový atd. — Tak v obci Urbanicích za 14 dnů usmrtily školní děti na 20.000 myší. — Proč se to usnesení nestalo hned pro celý okres?

vloupání do kostela „na Zámečku.“ Dne 19. t. m. nalezl hrobník hlavní dvéře filiálního chrámu sv. Jana Křtitele „na Zámečku“ ve farnosti Novo-Hradecké otevřené; vsoupiv do kostela, shledal, že druhé postranní dvéře kostelní jakož i dvéře do sakristie jsou násilím vypáčeny. Hlavní dvéře kostelní byly otevřeny ze vnitř kostela, jelikož jich jinak bez násilí otevřít nelze. V sakristii skříň byla otevřená; nic však ani z nádob kostelních ani z paramentů odcizeno nebylo. V sakristii nalezena veliká motyka, kterou dvéře byly vypáčeny. Jeden svícen s oltáře se svíci postaven byl u dvéří sakristie; bylo jim asi při páčení dvěti svíceno. U varhan v kostele bylo několik klávesnic porušeno. Jelikož motyka byla v sakristii zanechána a z kostela nic odcizeno nebylo, soudí se, že lupič byl něčím při slídění vyplašen, takže mu nezbylo času do sakristie pro své náčiní se vrátiti. Případ oznámen místnímu četnictvu.

Zloději v kostele Opatovickém. V noci v neznámou hodinu z pondělka na úterek vloupali se neznámí zloději do kostela v Opatovicích n. L. Pátrali pouze po penězích; cenného neukradli a nepoškodili nic, pouze z ošerné kasičky za oltářem vybrali asi 60 haléřů. Násilím vypáčili dvéře u sakristie a když tu uvolnili zámek u dvéří železem pobitých, vnikli do kostela. Svatostánku se nedotkli. Cenné kalichy v sakristii též nenašli, neboť duchovenstvo denně po mši sv. je bře s sebou do fary.

Do Žamberka. V posledním čísle „Ratibora“ a „Osv. Lidu“ ze dne 16. září byl jsem napaden neznámým pisatelem způsobem, který je charakteristický u listů strany, jež o sobě tvrdí, že je stranou nejlepších českých lidí. Nejmám úmyslu, abych někomu vytýkal, jaký býti má, či nemá, ale jisto je, že od lidí, kteří o sobě tvrdí, že jsou pokrokoví, třeba že nejsou a nemohou býti demokraty, můžeme žádat, aby vedli boj s otevřeným hledím a nikoli babsky. Opravy do „Ratibora“ neb do „Osvěty Lidu“ nepošlu, poněvadž by mohly být oba listy místní organizací pokrokovou, podobně jako se to stalo „Lidovým Proudům“, prostě pro Žamberk zabaveny, jen aby se nikdo pravdy nedozvěděl. — Byl jsem napaden pro „nemístné chování“ při přednášce p. K. Vetteria. Že jsem žádnou výtržnost za přednášky nezpůsobil, to mi musí dosvědčit každý, a že jsem se smál — prosím vás, páni pisatelé, kdo by se nesmál, když slyší paňikavým a plačtivým hlasem mluvit o duševních krotáncích, kteří vycházejí z klerikálních konviků, když v jedné z nich, mladoboleslavském, sám

pan Vetterle po 4 roky byl? Těší mne, pánové (patrně vás bylo víc, kteří jste oba články slepili), že jste dali našim řecnickým kursům tak pěkné vysvědčení, myslím však, že poněkud jste věc přehnali, když jste mne přirovnali k P. Jemelkovi a V. Myslivcovi, poněvadž takový strach ze mne ještě nemáte, třebaš pan Kocour mne nazval »nebezpečným klerikálem«. — Byl bych velmi rád, kdybyste uvedli všechny ty »neslušné a nepěkné výrazy« a jsem si jist, že kdybych nad vámi stál hodiny, že byste si nemohli vzpomenouti na jediný. Vytýkáte mi, že jsem se oháněl »hovady«. Řeknu jsem to slovo jedinkrát a sice při té příležitosti, když pan Vetterle mluvil, že z klerikálních konvikťů nevycházejí lidé, nýbrž duševní kreténí, tu před slovy duševní kreténí jsem řekl »hovada«, poněvadž jsem již tušil, že řekne, že náboženská výchova činí z lidí zvířata. Nenazval jsem také ani mluvu ani řeč pana Vetterla netaktní, nýbrž za netaktní jsem prohlásil způsob, jakým bylo u přítomnosti tolika dam mluveno o pohlavní otázce a při tom zcela sprostě tupeny katolické konvikty. Netaktním a neapným mohu však s klidným svědomím nazvatí článek, jak v »Osvěť Lidu« tak i v »Ratiboru«, poněvadž každá věta v něm je prokroucení fakta a kde není dosti věcných důvodů proti mně, tam se vezme fráze jako ty nebohosti o Jerichu, špině atd. A váš slovník na fráze je velmi bohatý, zrovna jako celá přednáška pana K. Vetterla. Dejte jen pozor, aby se vám nestalo něco podobného, jako panu Vetterlovi, když mluvil hodinu proti klerikalismu, a pak na moji otázku, co to klerikalismus je, odpovědi nedal a musil mu pomáhati pan Kocour. — Frásemi se proti nikomu nesmí bojovat, poněvadž příliš záhy je nedostatek vlastního rozumu patrný. — Konečně několik slov o hostech: Jsou nám vždy vítání lidé, kteří přijdou proto, že se zajímají o věc, nemohou však nám býti vítanými takoví, kteří přijdou proto, aby nadávali »uličnicků«. A upřímné slovo: kolik z těch »hostů« je přáteli studentstva? Na prstech bylo by je lze spočítat! Jsou snad přátelé ti, kteří vůbec naše podniky účasti nepodporují, či ti, kteří se nás každým krokem straní, či ti, kteří o nás roztroušují smyšlené klepy, anebo posleze ti, kteří nás v »Lidových Pronech« nazvali neschopnými jakékoliv práce? — Nezáleží mi na tom, co o mně soudíte vy neb vaši soudruzi. Buďte však jisti, že tak bezcharakterním nejsem, abych svoje přesvědčení cenil na koruny, nýbrž že co dělám, dělám pouze z lásky k věci samé, a znáte všichni dobře ústřky, jež je snáseti ve veřejném životě právě katolickému studentovi. — Mohl bych napsat několik poučných článků jako na př. »Proč se trvá na formálnosti«, »Jakým způsobem se má ve spolecích hospodařit« atd., o tom však pomlčím, poněvadž my nenávidění klerikálové nemáme zásady, že »každý pokrokář se musí zničit«, jakou mají (obdobnou) o klerikálech organisovaní pokrokáři, nýbrž jsme tak svobodomyslnými, že si vážíme osobního přesvědčení každého jednotlivce, pokud on respektuje naše. Je to stará fráze, která byla poslední bombou na mne vrženou, ta však, bohužel, mne nikdy ranit nemůže, poněvadž vím, proč na mne byla vržena: z uražené osobní ješitnosti! -- Ing.St. Jan Pírko.

Romov II. D. Rozšiřujme říctu k sv. Václavu! Obra-
cáme se — jako roku leňského — s prosbou ke všemu
obyvatelstvu našemu, aby v předvečer svátku sv. Vá-
clava ozdobilo domy svoje prapory a večer před půl
8. hodinou osvětlilo přibytky. Prosíme všescka sdružení
naše z okolních obcí, aby si připravili lampiony k prů-
vodu, který vyjde o půl 8. hodině z zvuků hudby od
farní budovy; městem. Po průvodu zapěje se »Svatý
Václave« a budou se vypalovati krásné ohňostroje. Lid
český namnoze mdlý. Kéž rytířská postać našeho sva-
těho knížete nadchne srdce unavená v dobách tolik
zlých! V tyto dny svatováclavské obnovme, přátelé,
slavný slib, že budeme pevně státí ve víře sv. Václa-
va při křtíži Kristově! Učiňme si předsevzetí: Dříve mu-
sili by nepřátelé ze základů vyrvati ty »hory Železné«,
než by se jim podařilo vyrvati nám víru. Svatý Vá-
clave, oroduj za nás!

Hořice. Již před rokem měly být odbyty v městě našem obecní volby, není však naděje, že by rekurs v době krátké byl vyřízen, tak že nynější vedení, jež — ovšem na účet poplatnictva — mnoho pro zvelebení města učinilo, bude mítí příležitost počítí s tím nejpotřebnějším podnikem — kanalisací. Stojí sice Hořice — pokud zadlužnosti se týče — zajisté v popředí českých měst. Měly-li však dost prostředků na věci, jež se daly odložití, nesmí otáletí tam, kde se jedná o opatření, ze zdravotního ohledu nezbytné. Za to dojde snad ještě tento měsíc k volbám okresním, kde prý bude stát proti kandidátce venkovské i kandidátka městská. — Na sv. Václava konati se bude obvyklý slavnostní průvod k P. M. Lohovské, jenž se z vděčnosti od dávných dob koná. Po průvodu bude posvěcen, — bude-li do té doby hotov — opravený kříž na Dachovech.

Od nás. Ten tam je klid, po ulicích hemží se to opět omladinou, školy počaly. „Lítost mám nad zástupem“, řekl Spasitel o hladovícím lidu a to možno říci i o našem studentstvu. Obecné, měšťanské a střední školy mají sice posud náboženské vyučování, ale náboženská cvičení přistříhují se víc a více a dle toho vypadá ta naše je unesse doré. Že si s ní sami učitelé nevědí rady a počínají již nahlížeti, že se stala chyba v počtech a že to s tou moderní výchovou dále nepůjde, že to vezme špatný konec. Na t. zv. odborných, pokračovacích mužských i dívčích školách, na obchodních dvoutřídkách náboženství není buď vůbec, aneb jen něco málo z milosti toho kterého kuratoria. Počáteční a služby Boží na konec roku, to je všechno, co se této mládeži poskytuje, žádná společná návštěva ko-

stela, žádná velkonoční správa Boží, žádná exhorta, až by to zrovna tento materiál školní nejvíce potřeboval, ježto nepřichází z pravidla ze školy, nýbrž ze života praktického, kde přišel do styku se světem a staršími druhy, stojícími ponejvíce v táboře internacionály; za to volnosti je nadbytek, volný styk s každým, doutnky i na ulici, karty v hospodách, dnes dokonce i flinta, krátce vše, co je snad dovoleno mladému muži, ne však mladíčku, třeba s tímto mužem náhodou seděl v lavici školní. Propos, flinta! Na ten nápad mohl přijít zas jen Prusák, odkud my v Rakousku všechny své reformy, jak známo, čerpáme, Prusák, jenž, nenarodil-li se v piklhaubně, jistě v ní umře. Jaký to má účel? Připravovat na vojenský stav? To bychom to v boji proti militarismu až tam dotáhli? Nebe snad učít lid, jak má zacházet se zbraní, až bude dělat revoluci? Zrovna píšu v dojmu vídeňských bouří a přemítám, jak to mohlo všecko mnohem »velkolepěji« dopadnout, kdyby každý demonstrant byl opatřen pořádným brownin-
gem. To si tani také mohl ten lordmayor zůstat; tak hezky to máme v Čechách naplato a pan Strong bude vykládat pánům na radnici o biblích a křesťanství, o Prozřetelnosti Boží a jiných, v Čechách již odstavených věcech. Teď musí honem přijít Machar, aby tu pokazenou Prahu napravil.

Chlumecký nad Čidlinou. Dne 9. září pořádán byl chlumeckými studujícími věneček ve prospěch Ústřední Matice Školské, »Komenského« ve Vídni a jiných dobročinných účelů. S věnečkem spojena byla subskripce na jmenované účely. Díky neobyčejné obětavosti P. T. chlumeckého obecnstva, které záplna pochopilo a uznalo vlasteneckou práci studentů a neskrblilo tak mnohými příspěvky pro věc národní. Studentstvo chlumecké může býti hrdě na krásný výsledek svého prvního vystoupení na veřejnost. Z čistého výtěžku, který činil 253 K 13 hal., odevzdáno bylo Ústř. Matici Školské 100 K, chudým dětkám chlumeckým 50 K, »Komenskému« ve Vídni 40 K, Severočeské Jednotě 30 K, na studentský fond 13 K 13 h, na akademický dům v Praze 20 K.

Javornice. Ve zdejší osadě se konala krásná církevní slavnost. Z milodarů zakoupena do kaple, v nedalekém útulném lesíku se nalézající, socha sedmibolestné Panny Marie. Byla dne 10. t. m. posvěcena dp. Ant. Rubíkem, katechetou měšť. škol v Rychnově, který s ddp. Lud. Novotným, gymn. katechetou, a Ed. Švorcem, administrátorem přivedl zástup zbožných osadníků Rychnovských. Též z Něm. Rybné přišel průvod. U velikém průvodu nesena drnžičkami na vkusně ozdobených nosítkách socha Panny Marie do kaple, kdež byla posvěcena a po posvěcení bylo slavnostní kázání. Veliké zástupy zbožných posluchačů tlačily se kolem kazatelny, poblíž kaple postavené, by poslouchaly pozorně nadšeného a výmluvného kazatele dp. Jos. Rösslera, kaplana z Vel. Oufíma. Řečník velmi poutavě a dojemně mluvil o účtě k Panně Marii, zínínil se o své cestě do Lurd, o zvláště zázračných uzdraveních, která se tam právě stala. Málo bylo těch, v jichž oku nebyla by se zaleskla slza. Velice pohnuti byli všichni posluchači. Po kázání za průvodu kapely p. Jos. Matyka konána pobožnost křížové cesty, která kolem kaple byla zřízena velkým nákladem. Požehnáním ve farním chrámu Páně slavnost byla ukončena. Všem, kteří jakýmkoliv způsobem ke slavnosti přispěli, vzdává se srdečný dík a Zaplať Bůh!

Obecní úřad v Jenkovicích pořádá v místě dne 24. září v hostinci p. Jos. Procházky o 2. hod. odpol. veřejnou schůzi včelařskou, v níž promluví p. K. Pazourek, řídící učitel a učitel včelařství z Čestic o důležitosti včelařství a postupu prací moderního včelaře. Vstup volný. Včelaři a jejich příznivci jsou vítáni.

Litomyšl. (Patrocinium »Povýšení sv. Kříže«.) Poutní slavnost prob. chrámu Páně našeho se letos nad obyčej vydařila. Z široho okolí i z daleka zavítali zbožní poutníci, jako až od Zamberka, od Ústí n. Orlicí, od Lanškrouna, od Poličky (tři procesí německá), od Proseče a Nových Hradů. od Chocně a j. Kajílníků napočítalo se kolik set. K poutníkům německým promluvil záhy z rána vsdp. probošt o ctnostech, jež nám káže sv. Kříž, totiž: o poslušnosti, trpělivosti, pokoře a lásce k Bohu (sv. Augustin.) Ze zvláštní ochoty sloužil ranní služby Boží vsdp. Dr. L. Kalvoda. královský rada a profesor universitní z Řezna z Bavor, rodem Moravan. Služby Boží velké konal ndp. Msgr. J. Barták, pap. komoří a kanovník z Hradce Králové za čestné assistence p. t. duchovních z mlsta a z okolí. -- Odpoledne konal vsdp. ředitel III. řádu sv. Františka Seraf. a zdejší probošt terciářům shromáždění, jichž se sešlo ke 400 údů. Slavné nešpory s asistencí měl ndp. královský rada. Za tuto ochotu ke cti a slávě sv. Kříže budiž jmenovitě ndp. kanovníku a ndp. královskému radovi tuto dík vzdán vřelý a upřímný. Poutníkům pak zbožným kéž nevymizí z paměti tklivé promluvy o účtě sv. Kříže a jsou jim »klíčem ku vlasti nebeské« po pouti životní! Též za velectěnou návštěvu a účast na této oslavě budiž dík vzdán vlcitpp. p. Dr. Zemanovi, c. k. správci hejtmanství a za pp. řediteli knížecího panství H. Kolmanovi. — Zdejší c. k. gymnasium počátkem tohoto roku navštívuje 210 žáků. Na řstav paedag. divčích zde zavítal vlcitp. ředitel J. Jirásek z Písbřami. Budiž nám všele vítání!

Z Luže. Vzácná snaha slovuťného pana B. Dvořáka, architekta a c. k. konservátora v Pardubicích, o zachování velecenných historických památek, po dlouhém čase setkává se s kžýzeným výsledkem. Starožitná kaplička sv. Jana Nepomuckého pod Košumberkem bude se konečně restaurovati a tak tato perlička stavitelského umění z počátku 18. století bude i nadále nám zachována. Rovněž potěšitelnou zprávou pro milovníky archaeologie je, že i kaple Paletínská se vzácnou

ochotou patronátního úřadu Rychmburského a s přispěním veleslavné c. k. komise pro zachování historických a uměleckých památek ve Vídni nemalým nákladem bude obnovena. Dojista i vnitřek, který chová znamenitý obraz svatých 14 pomocníků a jenž dle všeho jest dílem znamenitého malíře jesuity P. Rába, a dále vzácné řezby, bude zmíněnými úřady po vzácném uznání opraven. — Také v brzkú začne oprava schodů, vedoucích ku velebné svatyni Mariánské na Chlumeck. — Dovidáme se, že dp. farář Alois Doubravský doufá pomocí dobrodinců a svým nákladem restaurovati varhany v této svatyni, které během času velice sešly a které by snad vypověděly veškerou službu, ježto mnohé rejtítky již červotočinou jsou prožrány a nejsou vůbec k potřebě. Těžkopádný pak postup úředních komisí by jenom opravu tak nutnou prodlužoval a sťažoval. Nového pak tak umělecky provedeného stroje by se sotva naši svatyni dostalo. Musejní spolek místní hodlá všemožně zasaditi se o to, by také památné zříceniny hradu Košumberského, které naši krajince tak malebného rázu dodávají, byly uchovány a vhodně restaurovány.

X.

Úpice. Dne 25. t. m. bude všemi dělnickými a živnostenskými spolky pořádán velký tábor lidu proti zdražování potravin. Jelikož všichni cítíme tíhu tohoto zdražování, vyzýváme své členstvo katol. organizací v Úpici, aby se tohoto tábora zúčastnilo. Bližší program je na vývěsních tabulích. — Svolaná sociální komise na den 17. září do městské zasedací síně byla odložena pro neúčast některých pánů členů této komise. Táž schůze byla znovu svolána na úterý dne 19. září.

Vlašim. V den svatého Václava 28. t. m. jest u nás slavnost svěcení praporu sdružení křesťanského dělnictva. —

Různé zprávy.

Organisace slasti duchovenstva. Cizopasnici, kteří by se neuživili, kdyby k vůli osobnímu kšeftu neveštvávali národ do několika odporných stran, nijak nemohou tomu rozuměti, jak jest to možno, že kněží katoličtí organisují obětavě zaarmo. Výdělečnost přejde parazitům do krve tolik, že si nedovedou vůbec představití lidi, kteří by organisovali český lid bez nároků na osobní hmotný prospěch. Zatím však organisující kněz vydává se v šanc nejfanatickějšíh útokům nepřátel i některých »taky katolíků«, vyčerpává se hmotně, ukrádá si i spánku. A nejzajímavější jest, že lidé, kteří do kostela ani nohou nevtroučí, ve fanatické zášti denuncují takové organisátory u konsistoře, jako by byli »škůdci církve«. Podvodní denuncianti, aby hlas jejich byl spíše slyšen, ovšem se dovedou v residencích představovati jako upřímní synové církve, dovedou se vši neomaleností se tvářiti, jako by jim velice záleželo na prospěchu církve té, kterou pomáhali třebas den předtím volnomyšlenkářům líciti jako příšeru. A toho shonu, zažádá-li takový náš organisátor o faru! Strčí se hlavy dohromady, pořádají se konference v několika obcích, jak by bylo možno urvati statečnému knězi faru před ústy. Rabína by tací »lepší katolíci« pustili do katolické fary okamžitě. Ale jenom ne kněze, který se opovází hájiti to, k čemu jest svým postavením vázán! Tak tedy rozšiřují občanskou, politickou a náboženskou svobodu ti, kteří tolik rafkají na útlak církve. — Zase nový doklad! V Prostějově farář Dostál poznal, že jest rozhodně potřebí katolické sebeobrany, nemají-li se místní katolíci státi ubohými, uplvanými raby živlů protináboženských, které se nikterak svou despotickou povahou netají. A jak byla uvítána jeho statečnost od lidí, kteří si dávají přezdívatí »svobodomyslných«? Pokroková radnice, když seznala, že katolický lid po všech útocích pokrokařských fanatiků jen ještě více k faráři lne, odhlasovala, že má býti tento duchovní správce své fary zbaven. Dne 14. září přes protest umírněných členů radnice ustanoveno podati žádost ordinariátu, aby byl farář z Prostějova odstředěn. Tak se mísí do záležitostí církve katolické lidé, jichž zášť proti naší církvi jest pověstná, ačkoli jinde jejich kolegové nechávají úplně s pokojem rabiny, kteří v českých obcích silně germanisují. Prý politická činnost Dostálova vede radnici k tomu rozhodnutí. A což ty neurvalé výpady soc. demokratických dobrodruhů proti téže radnici nejsou ničím? Zde se již nejedná o osoby, ale o dvě velice protilehlé zásady. Která jest spravedlivější, zda pokrokařská či katolická? Pozorujeme! Pro přijetí návrhu hlasoval továrník Kovarik, veliký přítel Macharův, který okázale vítal muže, tupčícího netoliko klerikály, ale i samy náboženské zásady křesťanské: Obecní zastupitelstvo přijímalo protektorát nad štvavými schůzemi a agitacemi, pořádanými proti katolické církvi. Nyní totéž zastupitelstvo chce rozhodovati, kdo má býti duchovním správcem dobrých katolíkův prostějovských. A tomu se říká náboženská svoboda a svoboda svědomí? Dostál se odvážil jako svobodný občan a veliký místní poplatník docela kritisovali chybné kroky radnice, nechťeli býti politickým otrokem pokrokařů a proto nad jeho hlavu pověšen Damoklův meč. A tak dalece se zapomněl, že nešel volit, ani když k němu přišel se vzkazem radniční klíky sám obecní sluha. To ovšem dopalovalo pány, jichž svobodomyslnost ihned přestává, jakmile se jedná o potrestání katolického kněze. Také bylo Dostálovi naznačeno, že mu jeho »neposlušnost« přijde draze. Sami naši odpárci uznali, že v Prostějově drobní lidé šmahem se odcílí katolickým zásadám, jestliže nebudou mítí svůj vlastní konsum, protože hospodářskou přemocí lidí jiných budou přišňerováni k podnikům nepřátel

ským. Ale že se farář o ten konsum staral, uvalil na sebe veliký hněv národního sociála Kýra, který přednesl v zasedání návrh na vyhnání faráře. A přece sama národní sociální strana svůj konsum v Prostějově má. A jak šikovně byl návrh vpleten do pořadu jednání! Tak totiž, aby co nejjistěji prošel. Strůjcové »hrdelního soudu« neměli dobrého svědce a proto se snažili návrhem přímo přepadnouti nic netušící umírněnou část radnice. Nevědělo se, co pokrokoví svobodomyšlníci po tichu kní, takže někteří vázujeji, nejsouce o ničem zpraveni, do schůze se nedostavili. Tak »lidová« radnice odpovídá prostějovskému lidu, který proti pokrokům uspořádal hromadné projevy pro svého faráře. Dobře řekl v sezenní rozvážný továrník Wichterle, že neshody prostějovské nezavinil pouze jeden činitel, a že ku smíření vedla by jiná cesta než denunce k představeným se žádostí o zhavení existence. Ovšem po usnešení radnice konsistenci ani nenapadne, aby církevní záležitosti závisely v Prostějově od rozmarů volnomyšlenkářů a aby úslužně trestala kněze, který hájí to, co jest jeho povinností. Brněnský »Hlas« nazývá ten akt politické msty kocourkovským kouskem. Ale ze svého vysvětluje, jakým by byl kněz otrokem politických pokrokářských klik, kdyby měl zebřati o trochu svobody u svobodomyšlníků moderních. Není horší tyranie, než jakou vyvíjejí svobodomyšlníci moderní.

Požidovštělý tisk. Jest valná většina tisku, předkládaného křesťanským čtenářům, požidovštělá, čili nic? Katolíci souhlasně již dávno potvrzovali, že tisk křesťanský svou rozšířeností jest jen pldimužcem proti obrn tisku židovskému. Máme jen pramenky, židě veletočky, které uchvacují všechno, kam se flit. Nyní pravdivost zpráv katolických potvrzují židé tam, kde cítí pod nohama půdu tak bezpečnou, že jest obrana proti nim zcela marná. Nově založený židovský list uherský »Szombat« napsal: »Vánek nových podniků tiskových vane zemí a vzduch je plný průpovědek o židovštění tisku. — Černý zástup věří za tímto listem vždy nový postup židovstva. A alarmují svět pro postup židovského tisku. Třescu se vztekej, že nedovedou držet krok s námi (židy) a vyčítají liberálnímu tisku všechny špatnosti a přece tento tisk vévodí duchům, přece řídí se tímto tiskem miliony lidí v Uhrách. My připlnáme toto obvinění hrdě na své čelo. Ano, tisk je požidovštěn. Jeť on z největší části produktem židovských peněz, židovského genia (!) a moderního pokroku. — Kulturní židovstvo poznalo při svém snažení po pokroku ihned neobyčejný význam tisku; první veliké tiskové podniky vytvořily židovské peníze a židovský duch. Jako houby po dešti rostly po sobě listy. Ve stálém strachu a s velikou závistí sledovalo zpátečnictví (to mají býti dle »Szombatu« — katolíci) tento postup a konečně začalo židovskému tisku láti a jej zahřívati. Již po desíletí trvá tato klerikální kočiči hudba, ale nikterak nedovede zabrániti židovskému pokroku a postupu v tisku. Veškeren židovský tisk by mohl býti rozdrčen, kdyby ono strašlivé množství (snělich netečných a židovsko-liberálního tisku se klanících katolíků. Pozn. redakce) jméni ze své netečnosti jednou vystouplo a s obětmi chtělo jíti do boje.« — Tedy sám žid zde poučuje, jak obrovská jest moc tisku. Sám doznává, jak by mohli katolíci postupovati, kdyby si více obranného tisku hleděli. Maďarský žid nemusí se ani v nejmenším bát pověděti plnou pravdu. A proto čte katolíkům kapitolu velice poučnou. A pak se někteří lidé domnívají, že dosavadní protidrahotní schůze přispějí k zlevnění potravin. Jak jest to možno, jestliže pokrokářští a socialističtí řečníci slouží tisku, který dle doznání samého žida jest požidovštěn? Tcho by si měli podřimující katolíci dobře povšimnouti, že demagogičtí řečníci o příčinách drahoty plnou pravdu říci ani nesmí, protože by musili zkritikovati kapitalismus; jemuž slouží. Kdy se konečně katolíci více rozhoupají k podpoře vlastního tisku, který jest nejbezpečnější oporou zájmů národohospodářských?

K rozvratu u agrární české strany. Bergmannův »Hlas Venkova«, který se stěhuje z Loun do Prahy, píše: »Nespokojenost s vrchním vedením vniká i do řad agrárního dorostu. Jest to v první řadě osobnost předsedy Z. Z. D. p. Boh. Svobody, který po osvědčeném svém vzoru p. Švehlovi obklopil se zástupem mláde, kteří z valné části traví v Praze. Skuteční pracovníci z O. S. D. nemohou proniknouti tento tajuplný kruh. Výbor V. S. D. volí vlastně sebe, kooptuje pak členy, o jejichž naprosté oddanosti a otročnické patolizalství nabyli důkladného přesvědčení. Členové své vlastní vůle, a svobodnějšího smýšlení nemají v úzké kolegium samovládci přístupu. Jest zejména na to poukázáno, že 30 letý p. B. Svoboda by mohl postoupiti své místo někomu z řad dorostu, neboť p. B. Svoboda jest již dávno a dávno »dorostlý.« A pouhé předsednictvo Z. Z. D. jest ovšem na životní povolání trochu málo. Aby si tolik prázdného času vyplnil, vymýšlí též různé rejdy, slavnosti, výlety a tc. co V. S. D. těžce nashromáždí ku rozmnožení svých fondů — praskne na takový výlet rázem. A tu jest všeobecný stesk, že kdo by chtěl z dorostu dělat komandované výlety s sebou, musí by míti takové příjmy jako je má ze své sinekury — p. Boh. Svoboda.«

Agrární hrdinové na ústku. Agrárníci velkáni po volbách se ukazují ve světě stále zajímavějším. »Mladý« dne 15. t. m. sděluje: Dne 15. září mělo se v Uh. Hradišti konati porotní přelčení proti panu Ludvíku Gayerovi, redaktoru »Pozorovatele« (katolického listu. Pozn. »Obnovy.«) v Kroměříži, na žalobu pana Tomáše Mlčocha, říšského poslance ze Skačtic a »inženýra« Pořízky z Chropíně, pro ublížení na cti tiskem. »Pozorovatel« totiž v době volební kampaně mezi hrab. Thu-

nem a agrárníkem Tomášem Mlčochem vytýkal tomuto občanskou nezpůsobilost a zejména obvinil jej z těžkých poklesků ve správě obecního hospodářství a v dobytčářském družstvu a vytýkal mu konečně v témže článku, že »vědomě lže.« Pan kandidát podal pro výtku oněch poklesků žalobu na redaktora »Pozorovatele«, — ale nikoliv pro výtku, že vědomě lže — a naparoval se v »Hlané« kroměřížské, že mu před porotou poskytne možnost, aby mu to dokázal. Druhá žaloba téhož vztahovala se na výtku, že pan kandidát považuje dotazy mu kladené za prosté týrání, že hrozí dotazovateli žalobou, ale patrně z důvodů zákona o týrání zvířat. Další část žaloby tvořil domnělý výrok žalobce »domkafe na zimu zaorat. na jaře vyorat.« Žalovaný redaktor nastoupil o veškerém tvrzení svém, zejména o pravdě tvrzení svého o nehospodářství a poklescích pana Tomáše Mlčocha ve správě dobytčího družstva obsáhlý důkaz pravdy, jemuž soud vyhověl, svědky předvolal a předloženi obecních knih nařídil. Zde jest záhodno zejména všimnouti si toho, že pan poslanec Tomáš Mlčoch, ač jest zároveň rezervním důstojníkem, pro výtku »vědomě lže« nežaloval! Druhému žalobci inženýru Pořízkovi v Chropíně bylo vytýkáno, že si přisvojuje tituly c. k. lesní adjunkt, inženýr, že jest ale pověstný degradovaný kaprál. Právě tento »inženýr« Pořízek, sloup to strany agrární na Kroměřížsku, byl jedním z nejzúřivějších agitátorů pro pana Mlčocha a z nejneshovnějších útočníků na pana hrab. Thuna. Z jeho úst sršely nejhubší pomluvy a urážky proti hr. Thunovi. Ale kdo jest tento Pořízek? I tu nastoupil pan redaktor plný důkaz pravdy, že tento inženýr Pořízek jest skutečně degradovaným, že chodil v Kroměříži v obleku nadporučíka a byl proto veřejně v hostinci šikovatelem Albertem sfackován, že též výstup měl v Brně, kdež pro totéž byl trestán. že byl trestán v Drážďanech pěti měsíci pro zločin podvodu, že měl četné jiné tresty, že různými lidmi vylákal peníze a zboží a že se jiných nesčetných skutků dopustil. I zde byli svědci předvoláni. Celý kroměřížský okres očekával v napětí soud porotní. Tu dne 12. padali oba obžalovaní k soudu oznámení, že od svých žalob bezpodmínečně ustupují. Kdo by byl po takovém naparování očekával takový zbabělý útek? Kdo by byl očekával, že pan poslanec Tomáš Mlčoch spolkne mlčky výtku »vědomě lže« a strachem před odhalením pravdy utec? — Ale co teď řeknou voličové? Dali velikým počtem své hlasy Mlčochovi jen pod tou podmínkou, že z nařknutí se kandidát očistí. Také to bylo slibované, ale jen k vůli okamžitě tísni kandidátově. Nyní však voličové vidí, že zvolením toho hrdiny — nabrali cedníkem. Ale těm vybarveným všechno jedno! Až si jen Mlčoch dupne hromově proti »klerikálům« znova, bude to tak velikou agrární čností, že tím smaže všechny své veliké stíny.

Svaz slovanských »Orlů« navrhuje v lublaňském »Slovenci« první místopředseda slovinských »Orlů« Ivan Podlesnik. Vzpomíná doby před 5 lety, kdy na Slovinsku a rok nato v Čechách počali zvedat první »Orlí« své perutě. Jest mezi nimi rozdíl sice v uniformě, ale to je pouze zevnějšek. »Základní idea slovinské i české organizace orléské je tatáž. Síla, která hnala naši katolickou organizaci, aby si přiklonila mládež, byla mezi Čechy — praví Podlesnik — ještě mocnější, než u nás. Do chvíle, kdy jsme my Slovinci »Orlí« neměli, zatajovalo slovinské Sokolstvo svůj úmysl, směřující za kulturním bojem. Mezi českými Sokoly úmysl ten byl již lépe a jasněji vyjádřen. Nemalou zásluhou orléských organizací je, že musilo Sokolstvo vzhledem na otevřeně cíle orléské organizace ukázati svoji pravou barvu a objeviti se jako středisko katolické církvi nepřátelských vrstev. Fráze o utužování tělesných a duševních sil mezi národy slovanskými, o absolutní národnosti, o nedotknutelnosti otázky víry atd. musily padnout. Dnes stojí mezi Čechy a Slovinci naproti sobě dva válečné tábory mládeže. Rozpor a rozdíl mezi nimi je zjevný. Jedni chtějí spasiti mládež pouze přirozenými, druzí pak též nadpřirozenými prostředky. Jedni napadají, druzí brání. Jedni chtějí se úplně vyrvat ze svazku církve, druzí pak chtějí právé v církvi získati moc k dílu pro blaho národa, poněvadž nevěří v onu »svobodu«, která tísní člověka na všech stranách. Jedni se domnívají, že pouze krásnými slovy o vlasti a národu národ zachrání, druzí opět spásu národa vidí v důkladném, těžkém díle, jež začíná a každého jednotlivce.

Katolíci ovládají Rakousko. Tuto lež slyšíme a čteme neustále v pokrokovém tisku všech stran. A zatím co všechny strany mohou zcela dle své libosti pořádati schůze a tábory, zakázán byl Pelhřimovským hejtmanstvím tábor katolického lidu v Pelhřimově, na kterém mělo se jednati o »maďarských volbách« v Rakousku, a hlavně v Čechách. Snad se nebál pan hejtmán, že bude také o něm řeč, nebo o jiných úřednících? Klerikální Rakousko, že?

Mezi spolenci. Předpovědi realistické o velkém významu moravského kartelu soc. demokraticko-agrárně-pokrokářského doznávají stále strašnějších ran. Spolenci se sekají neurvaleji, než kohouti, rvou se v novlích jako při posvícenské muzice. Před týdnem tvrdila kroměřížská pokrokářská »Hlaná«, že Bechyně chtěl po 13. červnu dru. Perkovi ustoupit a to z toho důvodu, že dr. Perka všeobecné volební právo očistilo, přivedl ho do užší volby. Bechyně o tom nechce nic vědět a jakoby chtěl ukázat, že dra. Perka za očistěného nepovažuje, pořádá ho v posledním »Hlasu Lidu«, kdež polemizuje s radničními »Hlasy z Hlané«. Praví, že nesmí »šanovat takové zloduchy, jakým je i Perka i Příkrýl, tato podvojná personifikace politického namruva a zla. Takový drzý advokát, který zasvínal všechno, čeho se dotknul a který jen stěží unikl žalobě pro rušení domá-

cího klidu cíží rodiny, takový zloduch, před nímž není jista ani veřejná morálka ani rodinný klid jiných lidí, takový trosečník morálky a osobní čestnosti musí počítat a počít, kdykoli bude potřeba, že jsou lidé, kteří dovedou ušetřit psa ze řetězu utrženého, nikoli však jeho majitele, který ubohé zvíře šve.« — Kdyby jen polovic z toho, co Bechyně do očí Perkovi házl, bylo pravdou, zač stoji velký lidový pokrokář Perka? A lže-li Bechyně, jakým charakterem jest takový soc. demokratický poslanec? A pak uspořádán ještě na faráře prostějovského hon proto, že se epovážil — nejíti k volbám, Perka tedy nevoliti. Budou pokrokoví pánové také tak kurážní proti Bechyňovi?

Všelicos. Centrála Lidové spolku pro katolické Německo zaměstnává dnes 150 akademicky vzdělaných sekretářů, mezi nimiž jest 12 národohospodářských spisovatelů. — V Nové Pace napadli socialisté na trhu selky prodávající máslo a vejce, že musily z trhu prchnouti. Socialisté vrhají se na venkovský lid, ale židovským milionářům, bursiánům a kartelářům nezkrvívá ani vlasu na hlavě. — Videaští hostinští prohlásili, že v případě potřeby použili by všech prostředků, aby zvýšili cen piva ve Vídni zamezili. — Uherský četník, jenž chtěl vniknouti do dělostřeleckého oddělení rakouského dělostřeleckého pluku v uherské osadě Dunaszadarhely právě za manevrů odpočívajícího, aby tam zatkl jednoho dělostřelce, prohledl desátníka Št. Kosíka, jenž mu chtěl vstup do ležení zabrániti. — Z Vladivostoku vypovězeno ze 160 v městě žijících židovských rodin 35 procent. — Ve Vatikáně staví se podzemní galerie, aby tudy mohl Sv. Otec i v zimě navštěvovati zahrady, a niž by procházel musei, jež v zimní době jsou přeplněna cizinci. — Skvosty býv. sultána Abdula Hamida, mající cenu asi 300.000 tureckých liber, byly poslány na prodej do Paříže. — Ani letos nebude se konati kontrolní shromáždění. — Sl. dr. Gertruda Wokerova byla vyzvána, aby převzala stolicí dějepisu a fysiky na universitě v Lipsku. — Pro účely vojenské zhotoven ve Vídni nový balon, s obsahem 3600 m³. Obal zhotoven jest z pruhy gumované látky dvojnásobně přes sebe kladných tak, že nitě první vrstvy jdou ve směru uhlopříčném ku »okům« druhé, čímž dle pokusů docílí se největší pevnosti i nepropustnosti obalu. — Slavný americký vynálezce Tomáš Alva Edison, nyní 66letý, na své cestě Evropou navštívil také Prahu, kterou byl nadšen. V jíde jest velmi skrovný, posnádá, ale do večere nezve do úst. Spí pouze 5, nejvýše 6 hodin. Mnoho spaní pokládá za zhubce života a on chce žíti 150 let a ne jen 102 roky, jak žil jeho otec.

Voda v Mrtvém moři. Podjvuhodná je hustota vody v Mrtvém moři. Obsahuje 23 proc. pevných látek a je poměrně těžší než lidské tělo. Všeobecně je mínění, že v Mrtvém moři nelze ani plovati a v Jerusalemě pokládá se koupání za nemožné. Pravdou je, že koupání je nejen možné, ale i příjemné. Toliko očím je voda nebezpečna. Ba, kdyby nepatřila Palestina Turkům, dávno by byly na severním pobřeží Mrtvého moře zřízeny lázně. Chlorid magnesiový, hlavní sloučenina vody, má léčebné účinky. Jak hustá je voda, dovedeme si představit z porovnání: V tuně vody z moře Kaspiického je 11 liber soli, z Baltického 18, z Černého 26, z Atlantického oceánu 31, z Anglického kanálu 72, z moře Středozemního 85, z Rudého 93 a z Mrtvého 187 liber. Pro slanost a hořkost vody nežije v Mrtvém moři žádný živočich.

Jak velká je mravenci rodina. Zkoušku o počtu mravenců v jednom mraveništi provedl prof. Yung. Nejprve zkoušel na 60 cm. vysokém mraveništi červených lesních mravenců, které poručil dáti do pytle a mravence udušil sírovým dýmem. Po spočítání mravenců zjistilo se, že se jich ve mraveništi nacházelo 22.580 a 13.500 larev. Tato metoda se však neosvědčila, neboť mravenci, kteří byli mimo mraveniště, nemohli býti spočítáni, a proto učinil professor zkoušku na jiný způsob. Opatřil si prkno, které položil na mraveniště, a po čase veškeré mravence, kteří vlezli na prkno, nechal smést do nádoby líhem naplněné. Tato zkouška opakovala se tak dlouho, pokud se na prkně mravenci objevovali. Na tento způsob spočítal professor 5 mravenčích rodin a napočítal následující počet: V mraveništi, které bylo 70 cm. vysoké, napočítáno bylo okrouhle 20 tisíc, 48 tisíc, 52 tisíc, 67 tisíc a v jednom dokonce 93.700 mravenců (larvy nepočítal). Ve vyšším mraveništi než 70 cm. může se nalézati dle prof. Yunga více než 100 tisíc mravenců.

Na katolický ústav ku vzdělání učitelů. Osobní dary a příspěvky: p. Fr. Trnka, c. k. prof. v Karlíně 10 K, J. Nožička, farář v Děšenicích 240 K, dítky p. ing. J. Krýsla z Bubence, prof. vyšší přím. školy 20 K, Fr. Lév, koop. v Místku 1 K, P. Židek T. J. doručil od N. N. 32 K, Jan Christ, farář u sv. Petra v Praze 1 K, Bohusl. Homola, far. v Obřanech 5 K, J. J. princ Karel Schwarzenberg 5 K, O. Felix, kaplan v Zalužanech 1 K, Gerlach Dvořák, převor na Strahově 20 K, T. Škrdlé, k. a. notář v Praze 2 K, Karel Jabůrek z Plzně 20 K 6 h a prosí, aby bylo při modlitbách pamatováno na zesnulé rodiče dárce. Šim. Bejvl, č. kanovník a farář ve Víně 30 K, Barbora Kozáková, služebná v Liboci 2 K. Sbírkou při procesích, schůzích, zábavách a pod. a příspěvky spolků: Aug. Cihlák, kaplan v Novém Městě n. Metují 19.56 K z čistého výtisku katol. sjezdu dne 20. srpna v Novém Městě n. Metují. Tentýž 2 K od pouťníků při pouťi z Příbyslavi do Malých Svatoňovic, Jos. Stěda za Křesť. soc. organizaci v Náchodě 15 K, Tkalcovské a výrobní společenstvo »Vzájemnost« v Hronově 2.10 K, P. Plus Karpíšek, super. Congr. Br. Nejšv. Svátosti od Jednoty panen bl. Anežky české v Českých Budějovicích 18 K, sbírka při kněžských exerciciích v Hradci

Králové 48.80 K, Spolek křesť. soc. žen a dívek v Libšicích n. Vlt. 5 K, jubilanti diecése česko-budějovické z roku 1896 sebrali 27 K. Josef Tomáš, k. a. vikář 7.20 K jako vikariální sbírku mnichovickou, Katol. vzdělávací beseda »Obrana« ve Strmilově 2 K, Jos. Šorm, bohoslovce 4 K jako sbírku při svatbě sl. Anežky Albrechtové a p. Jos. Jeníka ve Studenci u Horek, Sdružené katol. spolky v Pardubicích 23.36 K, Družstvo »Vlast« v Praze 2 K, časopis »Česká Stráž« v Hronově 5 K jako sbírku mezi příznivci. Jos. Šinkora, kaplan v Potěhách 50 K, z čistého výnosu tábora katol. lidu v Bračicích, procesí na sv. Horu z Liboce 4 K, Jan Matějček, majitel domu na Král. Vinohradech 8.20 K jako sbírku mezi pp. nájemníky, kterou učinila pí. domovnice, Vasyka Jos., novosvěcenec v Opatovicích n. L. 20 K jako sbírku při své primici, Křesť. soc. spolky v Hořicích 6 K, Křesť. soc. spolek »Svornost« v Píleuči 10 K. Všem, kteří obětavě přispěli na toto kulturní záchranné dílo českých katolíků a kteří se obětovali při sbírkách, voláme upřímně Zaplať Bůh! Nechtí tyto příklady vzbudit hojně uvědomělých příznivců tomuto všenárodnímu dílu. Adresa: Katolický ústav ku vzdělání učitelů (Sekretariát spolku), Praha-Bubeneč.

Tržní zprávy.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 16. září 1911. 1 hl: pšenice K 20.— až 21.—, žito 17.20 až 18.60, ječmene 14.— až 15.—, oves 9.40 až 10.50, vikev 21.— až 26.—, hrachu 32.—, čočky 44.—, jablek 25.—, krup 26.— až 40.—, brambor 8.60 až 10.—, jetelového semínka červeného 130.— až 170.50, máku 80.—, lněného semene 36.— až 40.—, 100 kg: žitných otrub 16.50, pšeničných otrub 16.—, 1 kg: masla čerstvého 3.40 až 3.72, sádla vepřového 2.20, tvarohu —.44 až —.52, 1 vejce —.8 až —.10, 1 kopa: zelí 8.— až 12.—, okurek 6.— až 7.—, 1 hl: cibule 14.— až 15.—, 1 kopa: drobné zeleniny 1.—, mrkve 1.— až 2.—, 1 hl: jablek 10.— až 12.—, hrůšek 12.— až 15.—, 1 bečka švestek 7.— až 8.— K.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 16. září 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 387, žito 362, ječmene 274, oves 276, vikev 7, jetelového semínka 398, lněného semínka 15, máku 5; kop: zelí 197, okurek 112, kapusty 154; hl: cibule 94, drobné zeleniny 254, mrkve 121, brambor 97, jablek 71, hrůšek 62, švestek 42; kusů: podsvinčat 768, kůzlat 5.

Veškeré plechové hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činele, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradnky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tabací i nást. ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.



Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a učení a to: mo. rance, balichy cibáky, nádoby, ány, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovějí. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbrí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy nasílá na ukázkou franko bez záručky koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetízků, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Modrého prstýnky, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paší a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do paření, jakož i stavební za ceny nejlevnější. — Výběrny formoz. tmel sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici železniční franko. — Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský, o. a. k. dvorní dodavatel
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Notářský prsten

úplně nový, skvostně pracovaný,
prodá se levně.

Blíže v administraci t. l.



Právě vyšlo!

Život lidský
s náboženstvím a bez něho.

Od R. S.

S vyhrazeným povolením přeložil Frant. Navrátil.

Tato velice včasná, obsažná a populární úvaha hodí se výborně k hromadnému rozšiřování.

Stran 36. — Cena 8 h.

Při hromadných objednávkách veliká sleva.

Brožura nasílá
Biskupská knihkupectví v Hradci Králové.

Brožura nasílá
Biskupská knihkupectví v Hradci Králové.

Zubní lékař

MUDr. A. MAUDR

Hradec Králové,

Velké náměstí 151-152 (na Velké podsíni)
„u Špalků“.

Plomby všech druhů; umělé zuby a chrupy; chrupy bez plotýnek; zuby čípkové. Práce v kaučuku i ve zlatě.

Ord.: 8—11 a 1/2—5; v neděli a svátky i dopoledne.

C. k. místodr. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

Praktikanta

s odbytou 3. třídou střední neb měšťan. školy

přijme drogerie a materiální obchod

Mag. Pharm. LUDVÍK ŠAUER
v CHOCELI.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slacení písmen a různých předmětů venku se nalezajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, bratr ve Vyprazích)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporek a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Po 20 let nejlepší pověsti se těšící
závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

přesídlil do novostavby proti Grandhotelu —
(přes dům v levo od dřívějšího krámu).

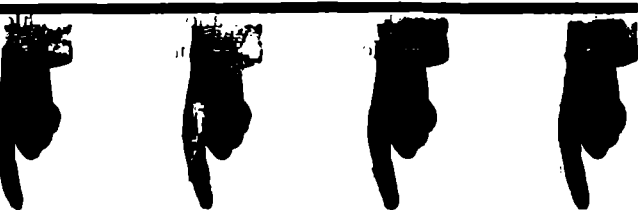
Doporučuje všechny druhy papírů, psací, kreslicí a školní potřeby a veškeré zboží papírnické vůbec.

Vše nejlepší jakosti v cenách levných.

Nejbohatší východočeský výběr

obrazů, zrcadel a rámců,
nejrůznějších uměleckých výrobků atd.

Výroba rámců a zarámování i přinesených obrazů a fotografií ve vlastní dílně.



Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojně poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou senzací; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zdrojem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

koli pokroku, po nových formách — zapomíná se na pravou podstatu a účel toho, co pěstováno dávno před námi velice zdařile. Na vábné pěšiny, jež nyní zariistají, jsouce neprávem opomíjeny, upozorňuje nyní známý literární kritik Šalda dne 17. t. m. v »Národních Listech«. Zaznamenává často pronášená slova francouzského vynikajícího spisovatele Flauberta: »Paříž, moderní současný život . . . dobrá; ale nezapomínejme na Ganges.«

Šalda pokračuje: »Připomínka v ústech Flaubertových má svůj dobrý smysl varovný. Flaubert vycítil tu a napověděl skryté nebezpečí tak zvaného moderního románu naturalistického a volal na pomoc proti němu Orient: Orient s jeho hlubokou moudrostí náboženskou, filosofickou a uměleckou; Orient, který vždycky viděl za prchavými, klamivými a mámivými jevy jepicového dneška hluboké prázdnoty černého nebe; který vytvořil jedinečné umění symbolické i fabulační (obrazné a pohádkovité); který nedal roztržiti zmiřující nervose ten poslední veliký klid a klad, jenž musí býti osou a pólem každého mikrokosmu jako makrokosmu (malého světa jako vesmíru) a který teprve dodává smyslu hemživému víru detailního života jevového.

Kdybych dnes mohl čísti, co bych chtěl, četl bych jen poesii od sedmáctého století nazpět a literaturu od Karpat na východ a jih a myslím, že bych touto methodou neztratil nic podstatného a důležitého, ani v říši myšlenky, ani v říši citu a obraznosti; naopak získal bych: dostalo by se mně všeho ve formě zhuštěné a nerozředěného, z první ruky a nezvětralého.

Orient přichází dnes ke cti, jak cítí se den ke dni naléhavěji a naléhavěji potřeba sestupovati proti toku času k prvotním mateřským formám a útvarům lidské myšlenky a lidského díla. . . . Tam, kde všecko se zmiřuje a kolísá, jedno stojí pevně: národní náboženství, kvas všeho života duševního, pramen všeho života národního a státního. A Puškin byl by nemohl nikdy stvořit svá díla olympického jasu a poslední nadlidské již a polo-božské pohody a gracie, kdyby neměl pod svýma okřídlenýma patama pevnou pňdu nenahodaných ještě konvencí (úmluv, kompromisních vztahů) náboženských i národních.

Orient přichází v moderní literatuře ke cti. Moderní literatura odcizila se tomu, co jest solí země: poesii. Stala se snůškou různých více méně povrchních a zbytečných vědomostí, čínisi mezi denním tiskem a pojednáním v odborném vědeckém časopise; dovedla býti po případě i velmi učená a velmi nudná jako jindy buršíkosní (rozpuštělá), nevkusná a nešlechtěná; dovedla vůbec velmi mnoho dovedností, jen na základní zapomněla: na poesii a její světotvornou sílu. Mělký názor na tvorbu, který viděl těžiště procesu tvůrčího v pozorování a jenž dnes počíná na štěstí ukládat se mezi staré železo, mátl kde koho a zavínil mnoho bludů. Tak krásná literatura stala se na konec jakousi nespořádanou a málo čistou předstíní ke klince, nebo k posluchárně univerzitní; předsíní, kdežto měla býti chrámem. Dnes hlásí se všude známky lepší doby, správnějšího pochopení umělecké podstaty tvůrčí, pravé hodnoty a ceny obraznosti. Obraznost cítí se a ctí se znova jako vlastní magická síla tvůrčí, jako budovatelka nových organických světů. Víme, že všichni velcí básníci byli jen ji velikými tvůrci; jen ji předjali život a jeho útvary; jen ji utužili základní funkce a osudy životní.

A od románu a novelly žádáme znova jako condicio sine qua non kouzlo fabulační, sílu a hru volné obraznosti, jež ze sebe vyvíjí rytmické řetězce vznětové a dojmové. Nestojíme o to, aby nám románopisec nepřesně a polovičatě přednášel různé poznatky historické, přírodní filosofické, národohospodářské a národopisné, o nichž se můžeme dokonale a úplně poučit v odborné literatuře vědecké. Naléháme na dělbů práce, na čistotu a zpřesnění funkce, a to jest dnes právem cítěno jako základ formy, stylu a tím vyšší kultury literární. Nechceme tvarů zlomkovitých a zrůdných, hybridních (míšeneckých) polotvarů; chceme tvary dokonalé a čisté, výsledky pokračujícího výběru. Postavili jsme se znovu na stanovisko formové ryzosti a opakujeme po Kristu: dávejte co císařovi císaři, co božlího Bohu. Co můžeme, ty spisovatelé, vyslovit úvahou, pojednáním, článkem, o tom nepiš básně, novely, romány; nemají pak vnitřní nutnosti a jsou přirozeně nestylové a bez-tvaré!

Zde jest dána nepřímo velká satisfakce Zeyerovi, který nad hlavami svárlivých trpaslíků, stavících se na vysoké kothurny »modernosti«, obzírál kraje nejširší — a zvláště Orient. Přesadil květy vzácné vůně od Gangu, Jordánu, z Číny, Japonska a z jiných krajů východních do české půdy. A skuteční esthetové užasli nad krásnými dary, jež podány ve formě českému čtenáři tolik přístupné. Poséři ovšem kritisovali, zatracovali směle, vnucující čtenářstvu své nezáživné surrogáty. Ale tím také dokazovali, jak chybné mají po-něti o skutečné podstatě a účelu poesie. Zeyerovo jméno poroste tím více, čím pronikavěji raziti si bude cestu správný soud o nádherných vonných květech a — protrhaných listech jedovaté potmě-chuti.

Adolf Polívka. Vzpomínky na zlomený slibný květ české hudby. Napsal Karel Novotný. Nák-ladem vlastním. — V malém počtu: výtisků a ve vkusné úpravě vyšla drobná knížka, dílko přátel-ské piety k památce zesnulého vynikajícího virtu-osa. Adolf Polívka, nejlepší z mladých českých violoncellistů, stál právě na prvním stupni své po-zoruhodné umělecké kariéry, když oderván byl české hudbě zákeřnou chorobou. Působil na Rusi, kde získal si jako professor konservatoře nesčet-ných ctitelů. Knížka plná zajímavých vzpomínek na přátele zesnulého — jmenujeme jen Jana Ku-belika a Jaroslava Kociána — přináší i reminiscen-ce na pohnuté doby generální stávky a revolu-čních bouří, které mladý virtuos v Tiflisu prožil. Pro veřejnost významna je i kapitola věnovaná pa-mátce velkého básníka Svatopluka Čecha, který nemocnému svému mladému příteli byl radou i či-nem nápomocen. Knížka vedle řady reprodukcí zdařilých fotografií, z nichž mnohé zobrazují par-tie z bývalého Čechova sídla Obříví — přináší i faksimile básnickova dopisu. Otiskované listy z ko-respondence básnickovy odhalují opět nový rys u-šlechtilé povahy Svatopluka Čecha. Knížku má v komisi knižkupectví Hejdy a Tučka.

Berlínský protestantů touží po zavedení zpovědi. Berlínský list protestantských pastorů »Reichsbote« píše o svaté zpovědi takto: »Čeho církev naše potřebuje jako vezdejšího chleba, je obnovení soukromé zpovědi. Kdo děle již o duše věřících se stará, ví, že naše církev je plna lidí, kteří se zpovídají musí, a plna lidí, kteří touží po tom, aby se zpovídali mohli. Tisíce jich jsou minu-lostí svou pronásledováni jako černým stínem. Kéž by mohli ohýznout skvrny ty smýti, očistiti svými slzami, svou krví! Ale svědomí zůstává raněno, chybí mu slovo odpuštění a sice slova Boží z úst lidských! . . . Ó, kdybychom věděli o domě, do něhož bychom se mohli uchýliti na kratší nebo delší dobu, o domě, jehož pastor by byl posvěce-nou osobou, která by rozuměla jednání nemocných duší, které bychom se mohli světit a již bychom mohli světit svou minulost jako tichému hrobu! Myslím na zástupy zarmoucené, bez útěchy, na množství těch, kteří delší, rozumné a pevné péče potřebují. Ale kde je dům té útěchy? . . . Kam má otec poslati svého dospělého syna, který se vrací domů s údy zlamanými, churav a znaven? Kde je dům samaritánský, který má olej a víno pro jeho rány? A kam má poslati matka svou dce-ru, jež upadla do těžké nemoci duševní, již neu-zdraví mořský dech ani jih? Potřebujeme dům, který je věnován výhradně péči duší, příbytek se zpovědníci, kde vše, co je nemocno, má volný přístup. Místa k občerstvení, domy k zotavení, ne-mocnice pro nemoci těla stávají humanita přítom-nosti v počtu značném; ale tak mnohá znavená duše bloudí jako holubice Noemova, jež nenalezla, kde by spočinouti mohla.«

Angličané v Praze. 18. t. m. vítala Praha jako hosty své, londýnského lordmayora s členy lon-dýnské municipální rady. Hosté ve svých histori-ckých krojích poctili svou návštěvou především radnici staroměstskou, která vyzdobena byla skvostně. V zasedací síni radnice uvítal Angliča-ny starosta pražský dr. Groš. Za uvítání poděko-val lordmayor sir. T. Vezey Strong řečí plnou chvály o Čechách, při čemž zdůraznil význam křesťanství, které jest »dědictvím obou národů (anglického i českého)«. Právě též: »První bible, jež byla vytištěna celá, byla vydána v Čechách 50 let před tím, než překlad našeho Miles Coverdalea stal se drahocenným dědictvím anglosaského národa. Třistaleté výročí vydání naší bible angli-cké bylo letošního roku oslaveno v říši britské, a všeobecné přijetí toho, zač bibli vděčíme, jest zá-kladem pro naši neochvějnou naději v budoucnost obou našich národů i v budoucnost světa.«

Večer konalo se v Národním divadle slavnostní představení Smetanovy »Prodané nevěsty«, k němuž se hosté dostavili ve svých slavnostních úborech. Nádherným divadlem byli hosté překva-peni na nábfěží. Rameno vltavské mezi ostrovy Žofínským a Sřteleckým bylo proměněno v moře světél. Rada města Prahy uspořádala také na po-čest lordmayora a deputace měst. zastupitelstva londýnského velkou hostinu, již se také zúčastnili místodržitel kníže Thun a nejvyšší maršálek zem-ský princ Ferdinand Lobkovic. Ve dvoraně Žo-fínské, která byla ozdobena s velikou nádhrou, bylo prostřeno 360 přiborů. Mile dojala pozornost hostů, kteří na pomník Otce vlasti Karla IV. položili nádherný vavřínový věnec se stuhami v angli-ckých barvách a s anglickým nápisem: »Otcí vlasti — starosta a deputace města Londýna.«

Také rudá práce pro blaho lidu. Před rokem zaplavena byla Morava (ba i Čechy) plakáty, vy-zývajícími ke koupi losů spolku pro stavbu zdra-vých a laciných obydlí v Brně. Nikdo, nebo ale-spoň málokdo věděl, že za tím stojí lidumil a pa-tentovaný přítel »těch chudáků«, Karel Vaněk, ny-ní říšský poslanec. Tak mnohá korunka vandro-vala od našich lidí za losy do Brna! Měl každý za to, že přispívá dobré věci. Než lidé mlní a Va-něk mluví. »Rovnost«, osobní žurnál Vaňkův, uve-řejnila před nedávnem výsledek lidumilné akce Vaňkovy. Jest přímo žalostný. Losů měli za 400 tisíc korun, prodali však jich pouze za 179.675 K.

Číslice zatím ještě účtyhodná. Za takový obnos bylo možno ještě velice mnoho dobrého pořídit, kdyby peníze tyto byl spolek dostal. Avšak chyba lávky! Smetánku posbírala reže a úředníci a sbí-rané mléko dostali ti, kteří toho opravdu potřebo-vali. Po vyplacení výher v obnosu 21.504.90 K zů-stalo na postavení laciných a zdravých obydlí K 32.829.69, ostatní pohltila reže, jako provise (31.191.16 K), poštovné (13.609.51 K), inserce a pla-káty (11.986.78 K), služné a cestovné (36.070.67 K), tisk a kancelář (12.883.63 K) atd. Tedy celých 125.340.41 K stála reže, aby se mohlo 32.829.69 K svému účelu odvésti. Z toho arci se málo pro ty chudáky postaví. Za to však jest Vaněk sám letos majitelem nádherné, ovšem i zdravé i »laciné« vily u Brna. Imu, lidumil!

Přední útěcha chorých inteligentů. Když ne-pomáhá chorému tělu žádná věda, ani ta, která jest ověšena ornamenty nejlesklejších frází, obrací se sklíčený duch k nebi jako k jedině útěše. V »Na-šich Listech« katolický spolupracovník uveřejňuje zajímavý dopis z istrijské lky o mistru Vrchli-ckém. »Staříčkový básník je raněn na pravou stranu těla mrtvicí, a musel mu tudíž pokrm býti podá-ván k ústům jeho průvodkyní. Na oslavnou řeč svého hostitele namáhavě povstal Vrchlický k od-povědi, v níž mezi jiným pohnuté pravil: »Dobro-tivý Bůh mne ranil, ale nechal mne při zdravém rozumu a za to mu děkuji.« Do památníku svému hostiteli napsal, sebrav vší sílu, ochromenou pra-vicí: »Vždy ku předu věrou a láskou.« — Dne 9. t. m. zesnulý lidovo-pokrokový poslanec dr. Šile-ný byl ošetřován v brněnské nemocnici milosrd-nými sestrami, proti nimž před časem vystoupil, žádaje, aby jim nebylo svěřováno ošetřování ne-mocných. Snad věřil příliš ianatikům, takže do-statečně obětavosti sester neznal. Když v nemoci seznal osobně jejich bdělou péči, prosil je ještě před smrtí za odpuštění. Veliký duch rád uzná i osobní poblouzení. Více však váží, jak jeho myšlenky v kritický okamžik se nesly k Bohu. Než byl položen na operační stůl, byl tázan, zda má nějaké přání. Odpověděl: »Chci, abyste mi zavo-lali kněze. Nic více.« — »Kterého?« ptali se ho. — »Kteréhokoli chcete,« odvětil dr. Šílený. Zemřel, tedy zaopatřen svatými svátostmi.

Úpadek protestantismu. Veliký zármutek v kruzích protestantských způsobila zpráva z Bo-stonu, že třicet tamějších protestantských kostelů bylo odcizeno svému účelu, jsou bez pastora, a že do kostelů těch již nikdo nechodí, tak že jsou pro-dávány k různým účelům. Nejnověji šest jich bylo pronajato na divadla s pohyblivými obrazy. Další zármutek je z toho, že za poslední dvě léta patnáct protestantských pastorů se vzdalo svého úřadu a zvolilo si jiné povolání.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Sociální besídka.

Všeodborové sdružení křesťanského dělni-ctva pro království České se sídlem v Hradci Králové vyplatilo za měsíc srpen na podporách 975.53 K. Členů za srpen přijato 80. Nové skupiny založeny v Německém Brodě a Kamenickách.

Ačkoli toto veledůležité sdružení netěší se při-měřené podpoře kruhů, které by měli organizaci dělnictva křesťanského podporovati co neúčinně-jí, přece jenom vlastní silou se utěšeně rozvíjí a zdárně pracuje. Právě nyní v době velké drahoty by měli konservativci všichni vůbec pochopiti, jak důležité jest dělnické kruhy opravdu řádně uvě-domiti a jak jim pomoci v době tísně beze všech demagogických frází. Otázka dělnická jest eminen-tně důležitou záležitostí křesťanství. Vzpomeň-me, jak pracovala pro osvobození dělníka církev již v počátcích svého působení, kdy samo dělnic-tvo ani ji činně k tomu nenutilo. Vzpomeňme ve-likých skutků sv. Vincence, sv. Karla Borromej-ského i toho příkladu, jaký dával v Benátkách o-statnímu světu nynější Sv. otec Pius X. Žijeme ve století, kdy otázka dělnická zatlačuje tolik zá-jmů jiných, méně důležitých! Ve století páry a elektriny, kdy život tovární pohlcuje tolik energie pracujících tříd, otázka dělnická zasahuje mocně téměř do všech záležitostí veřejných, dle ní se řídí i akce společenských tříd jiných. A při tom zjevu snad má katolík složití úplně ruce v klín a ponechat nesmrtelné duše úplně přiboji soc. de-mokratickému? Vždyť přece všechny konservati-vní kruhy musí nahlížeti, že se jim pod nohama shroutí půda, jestliže nezískají dělnictvo zásadám zdravým, jež jsou s to sociální nesnáze urovná-vati prakticky a k spokojenosti těch, kteří strá-dají. Nová doba vyžaduje nových forem lidumil-nosti. Za moderního zápasu nepomůže dělníkovi občasná almužna a proto spěchá dělník do toho tá-

bora, v němž doufá naléztí oporu pevnou, trvalou. Proto nechť všichni lidé dobré vůle pomohou ústředí našeho dělnictva v jeho obětavé práci! Jak velice by tu prospěla zvláště podpora morální, poučení pracujícího lidu, požadání, aby náš řečník lidu význam našeho sdružení vyložil, rady poskytnuté centrále, kdo a jakým způsobem by se dalo pracovat. Nejvyšší čas k práci soustavně! Přiloží-li se ruka k dílu, dočkáme se tak krásných výsledků jako naši krajané na Moravě, Slovinci a němečtí katolíci v sousední říši.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazhizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Cetná uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Hospodářská hlídka.

Výprodej dobytka v Čechách, následkem nedostatku píce, provádí se přes všechny výstrahy dále, bez rozmyslu. Zvláště pak jihočestí rolníci vyprodávají, ne však pod cenu. Kupci se scházejí velmi hojně a to jak z Itálie, Uher, alpských zemí, Bavor, tak i z ostatního Německa. Ceny jsou 90 až 100 hal. za kilo živé váhy, tedy hodně vysoké. Nečítáme-li kupce z Itálie, Uher a alpských zemí, kde si troufají dobytek svůj i přikoupený přes zimu vyživit, jest jistě významná účast ostatního Německa, které stejně je postiženo suchem jako Čechy. V Německu totiž mají tolik podnikavosti, že se nebojí kupovaným krmivem dobytek přes zimu přeživit a mít z něho zisk, nač si obyčejně náš rolník netroufá. Dle výpočtu hospodáře odborníka přikrmované dobytce přes zimu až do jara kupovaným tučným krmivem stálo by na 96 K, a vyplatilo by se to prý za ten náklad dobytce si ponechat a žít je — než je pod cenou prodat. Ačkoli si někde rolníci okamžitým odprodejem na chvíli pomohou, na jiných místech jsou židovskými agenty strašeni tolik, že raději z bázně před zimou prodávají pod cenu. Ztráta při prodeji pod cenou bude činit více než těch 96 K. Totéž asi praví i skupovači dobytka z cizích krajů, že náklad takový, i když se za zvýšenou cenu nakoupí, přece se ještě vyplatí. Jakých to asi cen se dohadují pro příští jaro!

Masná otázka ve Vídni. Na schůzi městského zastupitelstva 15. t. m. usneseno zřídit 14 nových prodejen v režii t. zv. »Grossschlächtereaktien-gesellschaft«. Dále propuštěna městská dráha k dopravě masa do předměstí.

Žádejte

vždy výslovně

MAGGI^{HO} koření

s křížovou hvězdou



a dbejte, aby bylo nalito
z původní velké láhve
MAGGIHO, neboť v té
neboli se dle zákona
nabízeti k prodeji nic
jiného než koření
MAGGIHO.

MAGGIHO koření předci všechny
napodobeniny, nedejte si proto
vnutití nic jiného.

Za místo hospodyně

na faru prosí slečna 42letá z řádné venkovské rodiny, ve vaření a veškerých domácích pracích úplně obeznalá.

Již na podobných místech vypomáhala.

Ct. nab. pod znač. „A. K. 14“ do admin. t. l.

Již jen krátký čas

výprodej

v modním a galantním obchodě fy

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové, Jitřkova třída.

**Kněžské koláry
značně levnější!**

Prodají se velmi levně 2 plynové dvou-
hořákové lampy skříňové, jakož i niklové
zařízení a skla do skříní!



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrovn, koberec a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.



J. F. Langhans,

c. a k. dvor. a kom. fotograf

v Hradci Král., Adalbertinum

převzal

od c. k. dvorního fotografa

JULIA RUSSA

v Hradci Králové

fotografický závod.

Veškeré zakázky vyřizují se pouze

V ADALBERTINU.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířů

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjakostnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.

Vše přímě, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi doznati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskému Milosti revido-
vány.

Nesmí nádobu jen v ohni
zlátim za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních co ry le, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestných uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.



LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šušry, štrapece, tře-
pení atd.

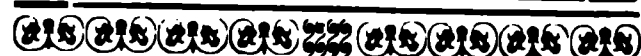
LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA v PRAZE, Jindřišská ul. 1.



Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Ředitel kůru

(učitel)

přijal by vhodné místo varhaníka

při venkovském chrámu Páně

(možno-li v lesnaté krajině), kdež by případně
později bylo uprázdňeno učitelské místo I. tř.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!



Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérus
syrovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové bílé
lého náměstí, dříve
60 roků na Malém
městi pod loubím) čep
raňuje se

ku dodání oken
mových od nejednotliv
šho až k bohatému
guralnímu provedení
sice i se krásnými
rámy, stěny, vazeními.

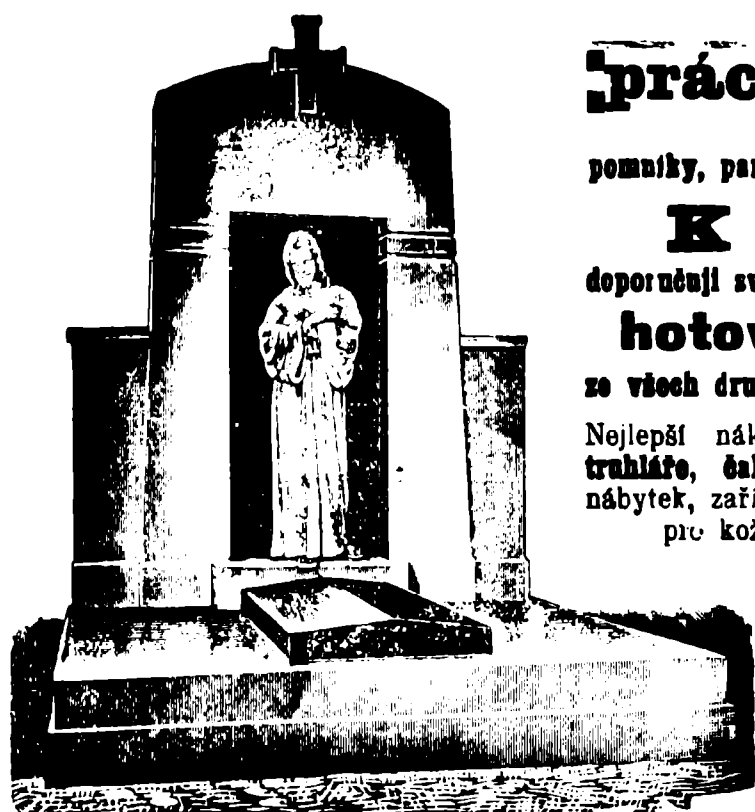
Všecké rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně
vší závažnosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná

Založeno roku 1868



První královéhradecký
elektrostrojí závod pro průmysl kamenický
firmy
Zdenko Ježek v Hradci Král.



provádí
práce hřbitovní
hrobky,
pomníky, pamětní desky za ceny nejlevnější.

K Dušičkám
doporučuji svůj hojně zásobený sklad
hotových pomníků
ze všech druhů kamenů za ceny nejlevnější.

Nejlepší nákupní pramen pro P. T. pány
truhláře, čalouníky, mramorové desky na
nábytek, zařízení pro uzenáře, žezníky, desky
pro koželuhy, elektrotechniky atd.

Nejstarší a největší závod
na českém severovýchodě.

Cenníky zdarma.

Vedoucího pání pracující ve škole
rače hojně rozšiřovati

Kvítky

obrázkový časopis školní mládeže pro kře-
stánské dívky; vychází desetkrát ročně ve vy-
dání bez obálky a ve vyd. s barev. obálkou.

Roční předplatné:

1. na vydání s barevnou obálkou:
1 výtisk s kalendářkem K —80
5 výtisků (po 65 h) s kalendářkem 3-25
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 60 h) s kalendářkem 6-—

2. na vydání bez obálky:
1 výtisk s kalendářkem K —70
5 výtisků (po 55 h) s kalendářkem 2-75
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 50 h) s kalendářkem 5-—

Všechni předplatitelé obdrží zdarma
kalendářek. Předplatitelům vydání
s barevnou obálkou rozlosováno bude
osm stříbrných hodinek. — Veleduš.
pání rozšiřovatelé «Kvítků» mají veliké
výhody při nákupu obrázků svatých.

1. číslo «Kvítků» bude v polovici září roze-
sláno zdarma všem veleduš. pánům.
Dále jen na objednávku!

0 hojně rozšiřování na všech farnostech
uctivě prosí

P. František Svatek,
deficient a redaktor «Kvítků» v Praze-II.,
Lipová ulice č. 8.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapečené společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zároveň vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpo-
čtu ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně **úročí 5%, bez vý-**
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatně u zaslání peněz vydá záložna na
požadání složit listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 31. srpna 1911 K 568.497.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—6.

Absolvent c. k. odborné školy
BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský.

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

oltáře,

sochy

kazatelny, kří-

žové cesty, —

jeskyně s P. M.

Lurdskou, —

křtitelny, —

sošky na pro-

cesi, Jesličky,

Boží hroby. —

kříže

Vklady přes 18.000.000.—

Abs. kapitál K 8.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %.

Eskont smének i faktur

Úvěry všeho druhu

Velkoobohod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce

— Bursovní obchody

Vtíravé pokrokářství.

Jak pak by pokrokáři strpěli, aby návštěva vzácných hostů z ciziny znamenala radost všem? Lordmayor s jinými anglickými reprezentanty nechtěl přijít ani k masarykovcům ani k soc. demokratům, ani k »zpátečnickům«, nýbrž prostě k Čechům. Představoval si, že mu vyjde vstříc týž společenský takt, jaký přinášel do Čech sám. Vždyť také tento snášlivý protestant navštívil kardinála a živě několikrát litoval, že není přitomen. Když zpozoroval, jak anglický farář londýnský Smith zapředl přátelský hovor s našim knězem Svojsíkem, vyjádřil se: »Ani nevíte, Father, jakou mám radost, když vás tak vidím společně. Tak to má být. Třebas jsme různé denominace, jsme přece všichni bratři, trebas se různě nazýváme, jsme přece jen všichni křesťany.«

Takovou zásadou chtěl se řídit i u nás osvícený protestant, nevěda ani z daleka, jakými zahavkami šlehaří katolíky protestanti čeští, kteří ze zášti proti nám se spojují se zarytými odpůrci bible a všech střežných zásad křesťanství.

Ale pokrokářská společnost i za těch slavnostních okamžiků musila otevřít knihu české hašteřivosti, aby londýnští hosté nahlédli do pletiva strannických intrik, aby do číše nadšení padaly kapky pelyňku, aby se jim povaha Čechů znechutila.

Enisarem pokrokářské kliky byl advokát dr. Bouček. Zatím co jiní snažili se aspoň před cizinci zachovati nejnemnší národní solidaritu, dr. Bouček s pravou advokátskou vyškoleností kladl otázky tak chytrácké, aby se mohl pochlubiti před veřejností s nejjistějším úlovkem.

Jak to bylo lordmayorovi příjemné, lze poznati z toho, že po odpovědích dle referátu samého pokrokového tisku dodal: »Ale prosím snažně, rozumějte, že nechci se tím nikterak dotýkat vašich poměrů nebo udílet rady. Odpovídám jen k vaší otázce, nic jiného. Vy můžete míti pravdu a my nepravdu, nebo vy můžete míti nepravdu a my pravdu.« To podle poděknutí pokrokářského tisku dodal živě.

A otázky Boučkovy? Nevyčerpatelná jest chytrost Masarykova tábora. Bouček se tázal, zda jsou nuceni v Anglii choditi do kostela lidé nevěřící, musli-li tam míti určité náboženské vyznání státní úředník, je-li někdo v Anglii zavřen proto, že vyslovil veřejně své mínění o Bohu, Kristu nebo náboženských dogmatech.

Tohle všechno mohl a měl učený dr. Bouček přece zcela jasně věděti i bez osobního interview. Ale kdyby se spokojil s tím, co mohl snadno poznati cestou méně theatrální, nemohl by před českou veřejností vyraziti s tak hluchými fanfárami. Na ty si masarykovci velice potrpí.

Jak dopadly odpovědi, lehce si každý vypočítá, protože dr. Bouček obmyslnými otázkami chtěl kázati a poučovati sám.

Jaké však jest jádro a jaký účel takých dotazů, pozná snadno každý rozumný člověk, který do poměrů vidí lépe než nezavěšený cizinec. Ano — jest tu všelicos na papíře, s čím nynější Angličan nesouhlasí. Ale také cizinec neví, jak takové předpisy zůstávají pouze na papíře.

U nás, pane dre. Boučku, naprosto není nucen k návštěvě kostela člověk nevěřící. Pouze ten tam má docházeti, který úředním osvědčením vlastního náboženského příslušenství a přesvědčení se k tomu dobrovolně zaváže, aby získal úřad mezi lidmi věřícími. A to se ještě týče úřadů takových, u nichž se předpokládá návštěva kostela sama sebou. Týká se to hlavně školství. Účelem požadované povinnosti jest, aby děti věřících rodičů byly vychovávány jednotně, nikoli dvojím, zcela opačným směrem. Tak to žádají a praktikují sami čeští protestanti. Dr. Bouček se netázal, jak by v Anglii zatočili s učiteli takovým, který včera přisahal na náboženskou výchovu a dnes křičí o závod s volnými mysliteli proti základním pravdám náboženským. A jestliže se něco tak neprovozuje, nedůsledného právě u nás trpí, dokazuje to jen tolik, že čeští »klerikálové« jeví snášlivost tolik krajní, jakou těžko jinde naléztí.

A náboženské vyznání úřednictva? Postačí papírová formalita — jako před revolucí v Portugalsku. Úředník může veřejně uleviti svému volnomyslitelskému srdci i ledví, může kandidovati na program protivládní soc. demokracie, která se chlubí, že jest revoluční, může při úředním řízení pronášeti svobodně politické názory proti katolíkům a docela je kárati za to, proč se ke »klerikálům« hlásí. Rakouská censura propouští vyjevené pokřiky, mluvené proti svobodě lidí věřících, propouští věty, které zřejmě propagují snahy portugalských revolucionářů, nezkonfiskovala volnomyslenkářský list ani tenkrát, když v něm vytištěna výzva: »Ať žije republika!«

Kdyby tohle všechno věděl lordmayor Strong, padal by nad tím do mdlob úžasem nad rakouským »útlakem svobody.« A což kdyby věděl, jaký o-

čistec zkusí katolický paedagog mezi kolegy, jestliže si vede přesně dle přísahy! Kdyby se v Anglii odvážili učitelé pustiti do světa tak bezcitné usnešení proti katolickým kolegům, jako to učinili pokrokářští paedagogové v Bolousově, zakročilo by se v Anglii ihned a to se vši přísností.

Není slyšáno, že by směl v protestantské Anglii nazvati universitní professor katolíky, kteří docela universitu založili a ji hlavně dosud vydrží, surově »černou bandou«. U nás se to stalo, ale ani prst se nezdvihl, aby příslušné kruhy napomenuly takového kulturníka k toleranci aspoň snesitelné. Anglická universita protestantská zvolila svým čestným členem německého (tedy cizího) dominikána, za to, že na základě přesných historických pramenů odkryl stíny povahy Lutherovy. Tak se dokumentuje veliká snášlivost skutečná. V Čechách vinou pokrokových proudů od vlastních pokrevenců uřváván byl snášlivý český vědátor kněz, když četl instalační řeč. Neosvěcují rozdíl mezi Anglií a českým »pokrokem« tyto dva případy jako nejsilnější žárovy?

V Londýně byl eucharistický katolický průvod provázen nadšeným zájmem tisíců protestantů, městská rada vítala hosty katolické se vši okázalostí. U nás katolický průvod Čechů, jdoucí na Hradčany, byl poplván od českých volnomyslenkářů, řváno a mečeno za pokojnými katolíky jako v menažerii. S úchvalou pokrokového tisku bráněno českým kněžím kázati česky k českým katolíkům ve Žďáře. Lordmayore, nespínáte nad tím ubíjením kultury a všeliké snášlivosti ruce? Zvou si také v Anglii protestanti proti katolíkům na pomoc prušácké pastory?

V protestantském Londýně zvolen před Strongem za jásoů samých protestantů za lordmayora rozhodný katolík a docela člen katolického spolku. V »klerikálních« Čechách by takového muže pokrokáři uštvali. Co dělají nyní na př. ve Velimi protestanti snášlivému katolickému starostovi? A členové katolických spolků jsou docela vyháněni ze Sokola veřejným, obecným dekretem. Pro sluhy Adlerovy ovšem ta výluka neplatí. Surově se třísni docela i klerika národního mučedníka Hlinky proto, že své katolické přesvědčení ani v době nejkritičtější nezapřel.

Lordmayor by úžasem zkoprněl, kdyby se dověděl, že za nejlepšího českého člověka od kolegů Boučkových se prohlašuje muž, který radil, aby se s katolíky naložilo jako se škodnou zvěří, který upíral kněžím občanská politická práva a vychrstl celé konve surových výpadů na zásady věřících katolíků.

A to trestání pro »náboženské delikty«? Tu měl teprve dr. Bouček ztichnouti. Či neví, jakými polenovými vtipy beztravně jest tupena v rakouském tisku sama osoba Ježíšova? Neví, jakým neurvalým posměchům jsou vydávány beztravně v šanc dogmatika katolická? Takovou »svobodu« by Anglie přestřihla rázem, ale není toho potřeby, protože sami angličtí dělníci téměř všeměs mají daleko více šetrnosti a citů náboženským než v Čechách graduovaní velkáni.

Tak bychom mohli pokračovati dále na důkaz, jak zbytečně vypočítavý finančník Bouček otvírá bránu k přemýšlení o klíčcích a zubech pokrokářských lišek, kterým i všennárodní slavnostní okamžik musí sloužiti za příležitost ku prospěchu jedné kliky a snižení krajanův jiných.

Zapamatujte si!

- ◆ Pardubická: Franckovka: je pravá, ◆
- ◆ je-li na každém balíčku nebo bed- ◆
- ◆ niče „kávový mlýnek“! ◆

Rozšiřujte Časové úvahy!!

Stolypin zavražděn.

• V Kyjevě při divadelním představení, pořádaném dne 14. t. m. na počest carovy, zavražděn byl ruský předseda ministerstva Stolypin od semitského zákeřníka, jehož původní jméno jest Mojžíš Bagrov. Težce zraněný politik podlehl svému zranění. Stolypin náležel mezi veliké reformátory Ruska. Šlapal statečně na paty těm, kteří se zločině obohacovali ze státního jmění, dbal o zdravotnou reformu zákonodárství, uznával a podporoval

práva lidového zastupitelstva (dumy), čímž odnímal nepokojným živlům záminku k revoluci. Najednou v tak obrovské říši ovšem všechny reformy nebylo možno provésti. Kteří byrokratičtí zloduchové totiž byli trestáni energickým vystupováním Stolypinovým, sami se spojovali s anarchisty. Vždyť na př. v Portugalsku po převratu, kdy slibovány dalekosáhlé opravy, jest právo a svoboda ještě více vydána na pospas tyranům než dříve. A poměry sociální se zhoršily. Postupoval tudíž Stolypin za pomoci moudrého a zdravého rozvoje, nikoli rozbroje. A prokázal hrdinství tak veliké, jaké bychom těžko hledali u nejlepších obětavých a důsledných lidí dnešní doby. Vysoká hodnota vrázela do jeho skrání trn za trnem, den ze dne se dovídal, jak ho sledují lačné oči moderních zákeřníků. Žil ve stálém očekávání smrti; právě proto, že konal zmužile přijatou povinnost, do každého sousta mu bylo přimíšeno pelyňku, tak že prostý dělník mohl pocítiti více radosti ze života než takový veliký hodnostář. Kdyby se byl svého úřadu vzdal, mohl žiti zcela klidně, beze strachu. Leč láska k národu a carovi zvítězila tu nad osobním pohodlím, třebaže byl pronásledován huře než nejtežší zločinec. Uvažme, že ke konci ruské revoluce před 5 lety bandité vyhodili do povětří skoro celý jeho dům, takže v troskách polhbeno přes dvacet lidí, mezi nimi pak byla zohavená těla jeho vlastních dětí! Stolypin však šel vpřed!

Dopisovatel »Daily Telegrafu« Dillon navštívil Stolypina po prvním atentátu a tázal se ho, jak mu je, když cítí, že se nad ním stále vznáší meč Damoklov. Stolypin odpověděl: »Každého rána, když se probudím a odřikávám, svoje modlitby, patřím na den jako na svůj poslední a připravuji se na konání svých povinností s myšlenkami na věčnost. Večer, když opět vstoupím do svého pokoje, děkuji Bohu, že mne opět jeden den zachoval. To je jediný účinek, který na mne má vědomí blízkosti smrti jako trestu za moje hříchy. Cítím, že jednoho dne některý vrah dosáhne svého cíle. Ale není sedm smrtí a já mohu jen jedenkrát umřít. Zkrátka, tento pocit nemá na mne vlivu.«

Když revolverové rány Stolypina v divadle poranily, obecnost vesměs projevil davový odpor proti zločinu a manifestačními ovacemi dávalo na jevo carovi i Stolypinovi vroucí oddanost. Při otevřené scéně pěl sbor herců na kolenu »Bože, cara chrani«

Dne 19. t. m. odpoledne udělal Stolypinovi metropolita Slavja poslední pomazání. Raněný snášel hroznou bolest. Večer se svíjel v mukách, volaje: »Smrt, smrt se přibliž!« Když asi 6 hodin před smrtí přistoupil k němu profesor Rhein, volal Stolypin: »Prosím vás, nechte mne raději zemřít! Nemohu tyto pekelné bolesti, tato muka déle snášeti!«

Přes hrozná muka však Stolypin nepřestal osvědčovati železnou důslednost své povahy jako státník. Blahořečil carovi a všem dobrým lidem. Jakkoli vážně se vmyslí do svého duševního stavu, ač si i poplakal jako dítě, přece ani slovem se nezminil, že snad jednal někdy svými činy státnickými proti vlastnímu svědomí. O 10. hodině večerní byly jeho bolesti skončeny. Pul hodiny před tím jeho choť omdlela, takže musila býti vynesena. Smrt jí byla zatajena vzhledem k jejímu zbědovanému stavu přes půlnoc. Když o půl 2. hodině ráno žádala se vším důrazem, aby jí bylo dovoleno spatřiti manžela, již se jí nemohlo brániti. Vykřikla tak zoufale, že krev stydla okolostojícím v těle, vrhla se na mrtvolu mužovu a plakala usedavě. Ostatní poklekli a modlili se. Přes všechny prosby lékařů setrvala vdova u mrtvolu celou noc. Stav její byl takový, že jí lékaři musili dáti utišující prostředky.

Když byl po řádném vojenském soudu odpraven osnovatel mnohonásobných vražd Ferrer, židovské listy spustily rámus, jako by býval utracen muž nejsvětější, nejpokojnější. S drzostí bezpříkladnou lhal židovský tisk, že Ferrer za barcelonské vraždění nemohl a štvary pro smrt Ferrerovu po vši Evropě netoliko proti španělskému soudu, ale i proti španělské vládě, Jesuitům, proti rozhodným katolíkům vůbec.

Nyní, kdy bez soudu zákeřným banditou popraven Stolypin, kdy bandita zahrál si na žalobce a soudce v jedné osobě, kdy příbuzenstvo Stolypinovo tak těžce postiženo, židovský tisk šetří s projevy nesouhlasu, ale naopak na hrob Stolypinův klade věnec, spletený z trní, pelyňku a blínu drzých pomluv.

Značkou ruských nejmodernějších kulturníků, chválených i v českém pokrokářském tisku, jest revolver a puma. Tyto prostředky prý pomohou vyšší kultuře. Kdo se to drží vlastně zásady, že účel posvěcuje prostředky?

Kulturní jiskry.

Zhlédlo hřejivé poesie v Orientu. Při neustálém hledání nového, při úsilném tápání po jakém-

OBNOVA

Číslo 39. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 29. září 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok $4\frac{1}{4}$ až $4\frac{1}{2}$ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktor. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000- FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krákov.	

Tajemství protidrahotních neúspěchů.

Tolik demonstrativního hlaholu jak ve Francii tak v zemích jiných! A ubohému lidu není dána možnost, aby projevil svá přání ústy zástupců skutečných, neochvějných, povýšených nad každé podezření neupřímnosti!

Sám pokrokový tisk doznává otevřeně, že lid si nenuže ve Francii zvoliti takové zástupce, kteří by tlumočili správně mínění širokých vrstev a důsledně dle svých řečí jednali. Kapitalismus jest tu svérací kazajkou, který mocně pracuje jak při volbách tak po nich. Mnohý kandidát, chce-li zvítěziti nad sokem, musí na organisovaný zápas a úplatným individuálním rozdati statisíce. A tyto obrovské výdaje hledí pak si nahraditi jako poslanec. U koho, v čí službách? Skloní šíji před kapitalismem — a zoufalé voličstvo hledí dále vstříc nejisté budoucnosti bezradně. A který poslanec odváží se vystoupiti před linií tuctových zástupců, snaže se aspoň poněkud realizovati své sliby,

FEUILLETON.

Vyzrál na lakomce.

„No — tady jest jistě rájské živobytí,“ kývali kmotři z hor, když šli kolem pěkného statku Vejpalo.

Zatím však byly tam trudnější poměry, než někde v dělnické chatě — pro lakotu hospodářovu. Vejpál se do statku přiznal, když bylo potřebí ještě hodně spláceli na dluhy. Dřel se do úpadu, až za dvanáct let byl statek čistý. Honil do práce ženu i čeládku jako někde na galejích, takže málokterý čeledín vydržel tam déle než rok.

Vejpál zvykl si na stálou práci a šetření v dobách horších tolik, že se hnál setrvačně vpřed i tenkrát, když již do záložny ukládal. Aby mu nikdy ani na mysl nepřišel odpočinek, zakoupil po dvou letech malý mlýn a vystavěl si velikou sušárnu. Vřak děti dorůstají a zastanou ho tam, kde vlastní jeho ruka nestačí.

„U nás se musí dělat — dělat,“ to bylo jeho každodenní heslo, které několikrát opakoval, i když děti s matkou od práce měly údy jako přelámané.

Peníze se ovšem vydělávaly, lakota Vejpál považoval i pořízení nejnutnějšího lepšího oděvu nebo nábytku za velikou marnotratnost. A tak dcera dorůstala, aniž co věděla o radostech světa tohoto. A syn Karlík musil se dít za dva čeledíny, takže se málokdy pořádně vyspal. Byl postavy vysoké, hubené, od práce byl trochu přihrbený. Ruce měl tak tvrdé a veliké, že mu sousedův Lojzík jednou v bujné náladě prohodil: „Karlíku, to abys na ty dlaně nosil zbrojní pas! Kdybys se ohnal jen tak bezděčně, už by z toho koukal kriminál.“

Karlík, jenž až příliš vychodil školu trpělivostí, místo zlostné odvety se jen trpce usmál: „Ba, hochu, snad by se mi lépe vedlo, kdybych sloužil někde jinde,

zkusí jako mučedník. Bud' jest brzy udolán přelíhou nebo — začne chytře kráčet ve stopách jiných šplhavců. Zlý příklad jest nakažlivý.

U nás dlouho hřmělo heslo, abychom následovali Francii — a to zvláště v »demokratisaci«. A i neupřímnější katolíci velikým počtem se domnívali, jak znamenité, pronikavé ozdravení sociálních řádů způsobí všeobecné právo hlasovací. Před rokem 1907 totiž ještě se nenabylo palčivých zkušeností, jak lze snadno falšovati »veřejné mínění«, jací demagogové ponese si do Vídně důvěru voličstva a jak překazí kapitalismus snahy těch obrovských zástupců, které se aspoň budou domnívati, že poslanci se stanou ti lidé, které většina voličstva hodlá do Vídně vyslati.

Po všech nadějích 83.000 voličů katolických nepomohlo ani jedinému svému kandidátovi k mandátu. Kapitál vítězil i v místech takových, kde obrovské davy lidu byly si svým vlivem zcela jisty. A pak se divme, že protidrahotní akce bere se vpřed krokem hlemýždím, že lidu se dostává místo chleba velmi mnoho — pěkných slov. A jestliže se s něčím začne aspoň na oko, horlivě se akce chválí, dělá se jí reklama v statisících výtiscích různých časopisů. Naposledy však — skutek utek.

Nezačínají poměry u nás opravdu nabývatí fádni barvy francouzské?

Po tolika demonstracích, po hrozných krávllech vídeňských pojednou čteme v buršovním orgánu »Oesterr.-ungar. Finanzpresse« klidnou, sobělibou větu: »Z této strany se bursa ničeho báti nemusí.« Věřme rádi a také jsme to již předtím často konstatovali. Zda však placení demagogové dovolí zaslepenému lidu prohlédnouti? Není na př. většina dělnictva v tuhém zajetí tisku, který nikdy neosvětlí důkladně skutečná zřídla zbledovanosti a nenaznačí jediné správné a důsledné cesty, vedoucí k jistě nápravě?

Již roku 1907, kdy soc. demokraté získali tolik mandátů, napsal kapitalistický a bursovní list »Český Merkur« (v 11. čísle r. 1907): »Nesmíme zapomínati, že jest ještě daleká cesta, kterou průmysl bezstarostně může jíti se sociální demokracií, neboť moc poměru (!) jest silnější než theoretické zásady a nauky. Jest zajisté veliký počet společných zájmů (fabrikantů s dělnictvem), které soc. demokracie daleko energičtěji bude propagovati než obyčejní zástupci průmyslu (!). — Se

Když se za mnou škola zavřela, prosil jsem tatínka přimot s pládem, aby mne nechal učiti strojnictví. Viš, že jsem nebyl hloupým žákem. Řekl jsem, že můžu odkázati třeba všechno hospodářství Kačce. Ale všechno marno. A tak se musím dít jako kůň. Jiní si užijí radovánky dle libosti, já nemám ani kalého kabátu. Však ty poměry naše dobře znáš. Maminka se napláče taky dost, jest od práce skoro zmrzačená, celá schýlená. Ale tatínek vede pořád jednu politiku. Já už ani mnoho nestýskám a nemám práva přisně posuzovat. Myslím si, že by třeba bylo lůfe, kdyby tatínek byl marnotratníkem. Ode mne aspoň nežádá víc, než co koná sám.

„Snad se to napraví, až se oženíš; pak budeš přece svým pánelem,“ těšil Lojzík.

„To je právě svízel, že tatínek o tom ani nechce slyšet, ačkoliv bych se svou známostí dobře pochodil. Kdykoli se doč, že jsem s Terezkou mluvil, už má zlou chvilu, hubuje a vyčítá, že bych pako samostatný hospodář všechno přičel. Ještě se divím, že ta holka se mnou mluví, když chodím jako hastroš na strašení vrabců.“

A starý, který nosil na místo šli provázky a s dřeváky se rozloučil jen v neděli, opravdu dělal vždycky rámus, kdykoli jen uslyšel jméno: Terezky Luštincové.

Na dospělého Karlíka působily těsné poměry neblaze. Měl už vlastní úsudek, který se nedal snadno změnit stálými stesky a hubováním otcovým. A když se někdy Karlík příliš zamyslel do své otročiny, když viděl, jak se jiní veselí, srovnával a — spekuloval o praktikách tchořích. Hm — stejně jednou hospodářství bude jeho, naděl se na něm víc, než dosti, tedy nebude bráti vlastně z cizího. Tak tišil ozyvající se svědomí.

Jednou stihla starého Vejpála veliká rána. Přešlo mu kolo nohu — poležel si čtrnáct dní. Huboval na dráheho lékaře, na koně, na domácí lidi a nejvíc na sebe. Jak prý lenošil, chléb jí zadarmo, bez práce jako rozmařilý kavalír. A proč ho ti domácí nechtějí pustit ven,

strany soc. demokracie není se dále co obávat ani nejmenšího útoku na nenáviděné kartely. — Nelze dále ani předpokládati, že by se soc. demokraté zasadili s celou vehemencí (prudností) svých sil o okamžité a konsekventní (důsledné) uskutečnění veškerých svých hospodářských zásad.

A dobře prorokováno. Jak by ne? Vždyť mezi zvolenými soc. demokraty hned roku 1907 bylo jedenáct židů, na které si bursiáni nemohli stěžovati ovšem ani jednou. Také jiné bursovní listy buď si velice libovaly anebo sledovaly volební úspěch soc. demokracie s klidným uspokojením.

A nyní? Jak mohli vídeňští soc. demokraté zakročiti přísně proti těm bursiánům, kteří drží rudé mandáty na vlastních šnůrkách? Při příští volební kampani by padali rudí velíkáři jako pyšné jedle v lese pod údery dřevorubců.

A jak promyšleně, »velice účelně« konaly se přípravy k demonstracím, aby se nijak nerozčilili bursiáni! Ve Vídni organisovaný lid si měl zchladiť nějak žár, měl se vykřičeti, aby se zdálo, jak přejí vůdcové svobodné projevy.

Velikou nepravdou jest tvrzení Schumaierovo, že vandalství pácháno výhradně od živlů neorganisovaných. Vídeňský nežidovský tisk sděluje, jak si říkali soc. demokraté v továrnách před demonstracemi: »Promluvíme si portugalsky«. V Perchtoldsdorfu řekl soudruh Müller: »Pujdeme na ulice a jestliže ztratíme rozvahu, ať si to zodpoví jiní. Tisíce oken zítra budou rozbity.«

Ovšem soudruzi rozvahu vlastně neztratili, protože řádili dle plánu předem dobře ujednaného. Třískali do oken chudáckých škol, lidumilných podniků, ale ani jediný z těch »ukázněných« kultur-
níků se nespletl, aby něčím urazil osobně některého bursiána nebo kramižného bankéře.

Nevyspěli hoši a dívky, ozdobeni jsouce rudými karafiáty, zapálili školu, natahovali dráty přes ulici. Odkud pojednou ty dráty sehnali? A což to kamení, které bylo uschováno v kapsách předem? —

A teď náprava vandalství ve Vídni bude se dít na účet drobných poplatníků, kteří strádají podobně jako dělníci.

V Kutné Hoře, kde davy demonstrujících byly daleko menší, vrhli se lidé na skutečné boháče. Nestáli jim zkrátka v čele soc. demokraté. Ovšem ani takové násilí schvalovati nemůžeme. Ale významno jest, že zřídlo drahoty chápou lépe lidé,

na zamílované pole, do stodoly, do zahrady? Ještě lidé všechno pokradou, ožebračí přičinlivého člověka, protože Karlík i s matkou jsou příliš důvěřiví, pošetilí. A Kačka by rozdala každému tulákovi všechno!

Karlík při těch lamentacích svítil tajuplně očima, měl plán, o němž se ani matce nemínil. Hm — tatínek jest nemocen, matka jest ráda, když si po dřeni tvrdě zdřímne. Jen aby večer přišel Lojzík s Josefem včas! Dnes musí mít Karlík peníze, ať se děje cokoliv! Žid už slíbil, že zaplatí tajně přinešenou pšenici hned.

A skutečně k jedenácté hodině začal tajemný transport dvou pytlů. Ale zloději byli nováčkové. Druhý pytel se protřhl, pšenice se vysypala . . . Z toho druhý den rámus, protože se to i nemocný dověděl od staré kofenátky Dorotky, která se živila prodáváním léčivých bylin, ale ještě více ryčným sdělováním nejčasovějších novinek.

„Teda kluk už krade teď — a to vlastnímu tátovi! A já ho učím tak veliké šetrnosti, poctivosti! Ještě ho odvedou do kriminálu!“

„Táto, už nehubuj! Škodu ti to. A řeknu ti upřímně, že za to můžeš také sám. Já jsem ho nikdy ke krádeži nenaváděl. Už ti řeklo dost lidí, že jsi od práce celý strhaný, že bys měl jít na výměnek. Já už taky nestáším. Holenku, Karlík není už malým kloučkem, hospodářství rozumí a taky si už tady perně vydobyl svá práva. A my — my už jsme si zase vysloužili trvalý odpočinek. Ať se teď starají mladší! Kačka taky je celá nevrhá, že by radši šla k tetce. Kdyby si Karlík Terezku vzal, hned by bylo všude veseleji.“

„Aha, co ti děti namluví, to posloucháš jako evangelium. Už máš tolik let, že bys mohla být moudřejší, než ti neposluchové. A nepovolím — nepovolím, jako že se Vejpál jmenuje.“

„Dělej teda, jak chceš! Až tě kopne kůň do hlavy anebo až si zlomíš druhou nohu, sám budeš hubovat na svou tvrdou hlavu. Prsty máš od práce stejně už skří-

kteří nejsou »ukáznění« od soc. demokracie, než soudruzi, řídící se slepě rozkazy svých vůdců.

Soc. demokraté vídeňští hleděli zamaskovati svým řádním vlastní neschopnost a využili lidské bídě jako vítaného prostředku pro agitaci ve prospěch vlastní strany. Tak se totiž demagogickým planým křikem získávali noví stoupenci z řad lidí nejméně uvědomělých.

A poněvadž dělnictvo české jest vyspělejší než to, které jest vedeno přímo od Adlera, měla protidrahotní akce u nás ráz přece poněkud jiný, sympatičtější. Ale šlo se důsledně za nejurčitějším, prospěšným cílem? Teprve když »Čech« odporučil soc. demokratům, aby mluvili trochu určitěji, »Právo Lidu« poněkud se zakouslo do kyselého jablíčka. Ale jenom na chvíli. Stačí srovnati pražskou resoluci soc. demokratickou s resolucí nár. sociální, aby se poznalo, kde jest více kuráže proti hlavním zdražovatelům.

Uvědomělý katolík pochopuje dobře, proč se bursiáni usmívají samolibě i při demonstracích tisíců soudruhů. A proto místo hrozných a nespravedlivých kraválů půjdeme dále cestou zdravého vývoje sociálního, který bursovním a kartelářským výstřednostem zlomí vaz trvale.

Obrana.

Nad čím se bouří Jerusalema. Židé v Čechách, místo aby rázně odsoudili barbarský čin Bagrova, sápu se vášnivě proti těm, kteří si dovolují uznati Stolypinovy dobré vlastnosti. »Národní Listy« po atentátu měly tu velikou smůlu, že napsaly: »Litujeme ruských židů velmi, neboť nyní všichni ponosou následky. Stolypin, pravda, není obzvláštním přítelem židů a netrpí, aby se rozlézali za přeepsanou čaru židovské osedlosti, ale chtěje míti v zemi pokoj a pořádek, také zdržoval každý výbuch divokého antisemitismu.«

Tato slova pobouřila židovské netýkavky k fanatickému hněvu. Jsou totiž tito mazánkové zvyklí, že liberální a pokrokový tisk obyčejně z národní společnosti vyhlazuje a o práva chce obírat pouze katolické syny národa. Ve slovech liberálního denníku není pranic, nad čím by se mohl spravedlivý, nestranný žid rozčilovati, i kdyby docela odmítal všelikou assimilaci. Tedy i politovati židy musí každý s nejlubšími úklony, slovy úzkostlivě volenými, nechce-li padnouti do přísné klatby nesháselivé inkvisice židovské, která spoléhajíc se na své žoky peněžní, vyžaduje pro sebe jen projevy nejpouzlenější. Nejvíce mrzí židy slovo »Nár. Listy« o »rozlézání« židovstva. Pochopujeme, že to zní trochu nepříjemně, ačkoli urážlivá tendence jest zde velice pochybná.

Slyšíme, jak hlučně rámusí česko-židovský »Rozvoj« dne 22. t. m.! Čteme tam tyto věty: »Přijí se nám již, zabývati se periodickými protizidovskými výpotky »Nár. Listů . . . protizidovská perfidie, která přímo číhá . . . Kdo má ještě trochu srdce v těle a ví, co utrpení, ponížení a bolesti pro ruské židy znamená »čára osedlosti«, otřese se hnusem, napíše-li český novinář tak brutální větu . . . proti tomuto podlému psaní jest třeba se co nejdůrazněji ozvati . . . »Národní Listy« . . . nastoupily cestu ruských černých sotní . . . Již se přímo hnusí o takových věcech psát, a omezujeme se pouze na to, abychom tlumočili

vené jako hrábě, takže ani poslední vůli nebudeš moci napsat.«

Četnický závodčí Chytil v sousedním Lelkově byl velmi dobromyslným mužem. Houkal sice na vandrovní a na tuláky jako hejtman na kumpanii, ale nerad ublížil, třebaže se při svém povolání musil stýkati se spodinou lidské společností. Při výslechu byl vždy velice přísný, ježil vousy, koulel rozhorleně očima, ale když již provinilce vedl, změkkl za několik minut jako máslo, vyptával se sdílně na poněry a někdy dojmutím nad lidskou bídou tajně i slzku pronesl. Ale na tuláka zlomyslného dovedl se rozlobiti velice — na příklad na povaleče Kostrouna. Ten zlomyslník by dopálil každého. Když ho Chytil vedl, tu při cestě po vsi Kostroun proti psům vystrkoval dva prsty, a pouštěl zuby dráždivý sykot »kss, kss«. Psi se vztekali a dle obvyklé opatrné taktiky nevrhali se na chodce předního, nýbrž na muže, který šel vzadu — v tomto případě na četníka.

Když však viděl tuláka zuboženého, když se o něm dověděl, že nekrade a neopíjí se, tu Chytil hleděl spíše pomoci než potrestati a — dle možnosti prokazoval i samaritánské služby.

Právě při ostrém mrazu za fíčení prudkého severáku seděl v dobré náladě v kanceláři, když se otevřely zlehka dveře. Vešel starý, sešlý člověk s jiným na šedivém vousu. »Prosím, pane závodčí, jsou tak dobrý a podepíšu mi kvartýr aspoň na čtyři dny. Venku by psa nevyhnal, v maštali u Dížků je tolik zima.«

»A — starý Rachota je za: tady. Co pak ve vaší obci není žádného místa?«

»Už tam leží v pazderně čtyři. A náš starosta? Darmo povídat! Na koho ten si zaleze.«

»Ale máte trochu dbát na čest. Pro pořádného člověka kriminál není. A má-li vám tam vyhradit místo, musím to udělat, jako bych vás trestal, pro potulku. Však to víte.«

bouři nevole, kterou tento článek mezi českými židy vzbudil.«

Tedy dvakrát praví »Rozvoj«, jak se mu hnusí o tom psát, a proto hned dále uveřejňuje článek druhý, v němž se pokračuje v lamentaci nad mladočeskou nespravedlivostí dále.

Přijí se ani židovskému tisku nedivíme, jestliže se pochlebují židům z tolika stran.

Ale nechť židé uváží skutečné poměry! Nelíbí se jim ruská čára židovské osedlosti. Zasloužili si však židé nějakých prazvláštních ohledů po revoluci, která předcházela? Může ruská vláda se domnívati, že se zde jedná o loyální občanstvo? Vždyť přece jistá »čára osedlosti« v Rusku poutá i katolíky a to docela i ty, kteří jsou plnokrevnými Rusy. Katolík nepoživá v Rusku tak velikých občanských práv jako člověk pravoslavný.

A což nečiní židé docela i u nás velice šikovným způsobem ohraničená území pro své vlastní stoupence, kam ztěžka možno vniknouti člověku vyznání jiného? V některých velikých městech našich, kde před šedesáti lety byli trpěni sotva dva tři židé, má nyní židovstvo ve svém držení většinu nejlepších domů na náměstí. A ptejme se, kolikrát podaří se katolíkům aspoň jediný takový dům dostati z rukou židovských do křesťanských!

Když pokrokářské listy tupily pro Maczocha surově pausálním způsobem katolické řeholnictvo vůbec, tu se čeští židé nerohko nerozčilovali nad tou nespravedlivostí, nýbrž ještě sekundovali.

Když Masaryk po zavraždění Anežky Hružové psal obranu Hilsnerovu tak, že podezření z vraždy přímo číselo proti vlastní matce zavražděné dívky, chytli se toho židé ihned jako veliké lahůdky, nevytýkajíc ani slovem, jak poprava humanitě zde spáchána.

Když židovští revolucionáři v Rusku banditsky vraždily ruské státníky, hněvali se židé v Čechách, jestliže někdo nazval řádění to pravým jménem. A jak se zachoval židovský tisk, když přímo bestiálním způsobem byly vražděny v Barceloně bezbranné řeholnice? Osopoval se na katolíky, na revolucionáře nikoli.

Jak najednou mrzí židy slovo o »rozlézání«! Kdykoli začíná jeviti v některé zemi expansivnost živel cizí, k národu nepatřící, mluví se o rozlézání, i kdyby třeba taková expansivnost i dobro zemi přinášela. Ale jak píše požidovštělý tisk o lidských právech starousedlých katolíků? Katolíci na př. ze všech stran a konfessi mají v Čechách historické právo nejstarší. Co přišlo ze současn. proudů do národa nového, to se musilo chopiti ofensivy proti stoupencům starých práv. Ale jakmile katolík pro sebe reklamuje právo, které mu zde náleží již od tisíciletí, křičí ti, kteří jen tolerancí katolictva něco zde znamenají, že se klerikalové roztahují, že útočí na školu. Protestuje se jako proti nějakému zločinu, jestliže katolík dá na jevo, že chce býti poslancem, starostou, úředníkem atd. A což to zednářské řádění proti nejpotřebnějším občanským právům starousedlých katolíků francouzských? To už jest tedy patrně dle židovské logiky dovoleno vyháněti katolíky z posic, jež jim historickým právem náležejí od dávných věků. Ale nikdo nesmí říci o židech, že se rozlézají, jestliže směřují do těch míst, kde před tím nikdy jim právo přiznáno nebylo.

V Čechách se židům nejvíce zalíbili dva lidé: jeden, který nazval katolíky černou bandou, druhý, který radil, aby se s nimi nakládalo jako se

»A co je dělat, pane závodčí? Suchý, teplý kvartýr jest teď nejpotřebnější věcí. Však jsem taky občan, a poplatníci nemusejí sypat peníze jenom na darebáky. Práce není, sedláci také mnoho nemají, jsem jako opuštěný kvítec na pískové stráni.«

Když závodčí starocha odbyl, vzdechl si: »Tohle je tento den už člověk třetí. Bída zlá věc. Ale teď už nezapíšu nikomu, ještě bych z toho měl opletání. Stejně mé dobroty již někteří lotři hodně zneužili.«

Sotva zakončil tuto krátkou sociální úvahu, bylo zaklepáno na dveře. Klika vrzla a v pokoji objevil se mladý člověk, vysoký, hubený, s hlavou trochu schýlenou. V drsné, velké ruce držel masivní, opelichanou čepici. Kabát byl záplatovaný, pod pažďm roztrhaný, kalhoty dole zle roztrhané, boty rozbité, převazované motouzy.

Pokorným hlasem přichozí začal: »Pane závodčí, odpusťte, že v té metelici.«

»Co? Nic neodpustím! A pakuje se honem ven. Takový kolohnát mohl by lámat skály, ale raději si chce lehnout do teplíčka. Několik ran vám dám, ale žádný podpis, rozumíte? Kdybyste byl dělal dobrotu v létě, pak by vás do metelice hospodář nevyhnal.«

»Ale, pane závodčí, já přece přicházím, abych vám pověděl o svém neštěstí.«

»To říká každý tulák, že jest nešťastný. Takové řeči jsem slyšel nejmíň tisíckrát. Nedělejte takový ubohý obličej a už táhněte, ať si vás jinde uvážou na krk. Užijte jiných syčáků stejně dost. A — co tu ještě stojíte?«

»Ale, pane závodčí, nejdu žebrat, přicházím jen oznámit . . .«

»To by ještě scházelo, abych živil celý cikánský tábor. Toť se ví, že nic nedostanete, ale pamatujte, že si nocleh musíte taky hledat sám. A už dost — jak povídám, nemám kdy.«

»Já — já nejdu k váli noclehu,« koktal dlouhý muž, červenaje se jako panenka.

škodnou zvěří, aby byli postaveni mimo všechny zákony a zvláště aby kněží byli zbaveni práva volebního. Ergo — tak úzka »čára osedlosti« byla vymezena katolíkům od těch, kteří nalézají u židů zalíbení veliké.

Patrně, jak i u těch židů, kteří nejsou proti assimilaci, jest humanita až příliš jednostranná.

Starou obmyslnou cestou. Napsali jsme několikrát, jak pokrokářští denuncianti, kteří s hierarchií uvolí se vyjednávati výhradně tehdy, chtějí-li odpraviti nepohodlného kněze, odívají se v beránci roucho taky-katolíků. A už se dovídáme z moravského tisku něco podobného o prostějovské pokrokářské radnici. Obecní výbor nedal posvětit měšťan. školy, přejímal protektorát nad štvavými schůzemi volnomyšlenkářskými, o farní kostel se nestará. A ejhle! Týž obecní výbor obrací se na arcibiskupa otevřeným listem výslovně »jako zástupce obyvatelstva katolického města Prostějova.«

Ovšem nikoli k vůli tomu, aby se katolíkům prostějovským pomohlo, nýbrž aby byl odstraněn ten, kdo se odvažuje katolíky hájiti proti židovsko-pokrokářsko-volnomyšlenkářské záplavě. Obecní výbor kladě farářů za vinu, že se odvažil založiti místní katolický list, že kritizuje obecní správu a že založil pro katolíky konsum. Nebude-li farář Dostál odstraněn, tu prý »obecní výbor, ač nerad (!?), nucen bude odhodlati se ku krokům dalším.«

Zkrátka a dobře obecní výbor by třebaš farář odpustil všechno, ale nikdy ne to, že se odvažuje jako svobodný občan užívati těch autonomních práv, která jsou přiznávána každému dělníkovi a — že se opovazuje svobodně souditi o jednání svobodářů, kteří prý nesou pro lidstvo v náručí nejdokonalejší volnost.

Nutno přiznati, že konšelé prostějovští spekulují velice prakticky. Žalují, že sama »representace města straní se církevních obřadů i úkonů«. Neřekli však, kteří lidé, a nepověděli, proč byla zvolena taková representace města, která již před Dostálem naprosto o bohoslužby katolické nestála. Kdyby se byli katolíci sami vzchopili v pravý čas proti pokrokářskému Molochu, který dovede na tak mnohých místech hladkými slovy a chytrou politikou držeti v šachu většinu obyvatelstva, pak by oprávněná a spravedlivá representace navštěvovala chrám již před Dostálem. Znamenitých slastí zakusí nyní organizující kněz. Myslí-li, že má právo hájiti aspoň tam, kde pod ochranou pokrokářských baterií evang. duchovní a ovečky rabínů nerušeně útočí, chystá se proti němu trest jako proti nějakému zločinci. Patrně, jak velkou bychom měli svobodu, až by nad ní rozhodovali zcela samostatně volnomyšlenkáři!

Nedejme se! V Itálii čím dále hůře. A nejvíce mrzí Nathana veliký nezdar spekulace, jakou měl s výstavou. Doufalo se, že četní návštěvníci přispějí k naplnění hladovici městské pokladny. Ale jestliže byla návštěva slabá dřívě, jest nyní v době cholery v Římně ještě smutněji, zvláště když pramen příjmů, plynoucích z kapes katolických poutníků, tento rok vyschl. Nathan tedy potřebuje odvracet zraky lidu od zbědovanosti současné jiným směrem.

Když sama vláda zpozorovala, jaké neštěstí by znamenal pro Itálii neúpornější boj proti Vatikánu, mírnila se opatrně ve své zášti. A když Nathan zpozoroval, jak jeho protipapežská řeč mě-

»Kdo tedy jste?« ptal se strážce bezpečnosti již tónem zmírněným. Vrásky na čele závodčího se trochu uhladily, oči překvapeně mrkly.

»Jsem z Vejpalova statku.«

»To vás ten lakota právě teď vyhnal? Ten děda by zasloužil nejmíň rok kriminálu za to, co už se čeledínů nasuzoval. No — to já vím, že jste si tam odbyl očistec, jestliže jste u něho vydržel aspoň rok. A proč jste tedy vlastně přišel?«

»Prosím, byli u nás zloději. Ztratily se nám dvě husy, tři usečené smrčky a dvě kosy. Teda jsem byl poslán, abych to udal.«

»Hm — to je teda pořádku. Ale ten starý lakota měl vám dát na cestu lepší šaty a boty. V takovém hrozném počasí byste mohl přijít lehce o zdraví. Jak se jmenujete?«

»Já — inu já — když už to musíte vědět, jsem mladý Vejpal. Skoro se nerad přiznávám, když přicházím v takovém plesovém úboru.«

»Tedy, pardon, odpusťte, pane Vejpal! Sem denně přichází tolik mizerné branže — a tak se člověk ani dobře nevyzná. Vás jsem nikdy osobně neznal. No — a tu mou charakteristiku vašeho tatínka snad po cestě zapomenete, že! Nic ve zlém! Jsem takový přímý, neomalený hovorka, jak to u četníků bývá.«

Vejpal se trpce usmíval, zodpověděl některé okolnosti, souvislé s krádeží, sliboval mávnutím ruky, že si z toho výstupu nic nedělá a červenaje se, odcházel.

O krádežích dovídali se nyní četníci častěji. Ale těžko bylo přijíti na kobyliku zločincům. Byla hlášena dvě vloupání do hospodářských stavení, jedno do kostela, okradení tří hostinců, oloupení dvou lidí v lese.

To bylo přece trochu mnoho! Vzbuzovalo to mezi občanstvem veliké rozechvění. A ničemové dovedli se dobře tajiti. Stopa vychytralých škůdců jako by bývala hojným sněhem úplně zaváta.

la účinek opačný, pojednou k velikému podivu ne-stranných pozorovatelů v zájmu římských financí začal jevit překvapující úlisnost, která v těch, kteří jeho pravou povahu znali, vzbudila odpor.

Když lišák nepořídil, nikoho neobalamutil, dal se znova do politiky radikální, aby hodil nějaké sousto fanatikům, kteří by mohli při delším klidu klásti dotazy, jak semitská správa městská se stará o sociální reformy.

K čemu nyní došlo? »Katolická korespondence Zem. rady katolické a Piova spolku« sděluje, že způsobem demonstrativním chtěl zednářský svaz »Giordano Bruno« umístiti na náměstí Rusticucci přímo pod komnatami papežskými pamětní desku, jejíž nápis jest surovým napadením papežství. Katolíci však vydali proti té jízlivé hračce zednářské rázný protest a prohlásili, že za žádnou cenu nedopustí takto urážeti papeže. Katolíci z okolí Říma k tomu ještě prohlásili, že svým přátelům pomohou v odrazení nenávislného útoku. Ted' se vláda zalekla a zakázala upevnění uesky.

Zednáři se velice rozčilili a usnesli se nezúčastniti se slavnosti, chystané na paměť dobytí Říma. Prý osvobození města nemůže býti dříve oslavováno, pokud nejmenší kousek území římského zůstane papežský. Semita Nathan opakoval urážky, kterých se dopouštěl proti papežské stolici dříve, házel do lidu znovu fráse proti tmě, papežskému jhu atd. Katolíci tyto pohany odmítli se vsí energií — a vláda v rozpacích nechala semitu řádit.

Katolíci však pokročili, vydali důrazné provolání, které šířeno v celém Římě proti letákům Nathanovým. Poukazují zde na drzost, s jakou na domě, sousedícím s Vatikánem, vztýčena na potup papežství černá vlajka, poukazují, jak před kopulí Svatopetrskou chtějí zednáři zvítěti pustý řev proti dobrotivému a moudrému starci, jenž jen žehná a odpouští. Katolíci rázně se postaví proti novým surovostem barbarů moderních, kteří činí hanbu civilizaci a vlasti. . . »Až sem a nic dále!« hlásá katolické provolání, které neminulo se účinkem. Vláda se zalekla a docela zakázala i chystané demonstrace. A tak katolíci zvítězili, řvavá ofensiva hledí vyjeveně. Kdyby byli katolíci vyvinuli energickou obranu proti násilníkům dříve, jistě by se bylo předešlo i jiným bezohledným výstřednostem. A tak nyní Nathan smutně přemýšlí o tom, že lidé začínají tak svobodně mysliti, až z toho jest židovským zednářům úzko.

Jaké náboženství budoucnosti chystají pro náš národ pokrokoví židé. Evangelické »Hlasy ze Siona« dne 14. října přináší tyto řádky:

»Dosud jsme byli zvyklí pohlížeti na židovství jako na náboženství, které náleží minulosti. Židovství přítomnosti, jak je známe z nahodilých styků, je stuhlé, ba zkanienělé. Neschází však v posledních letech pokusů je vzkřísiti a oživit moderními prostředky. Tak dokazoval na posledním »Světovém kongresu pro náboženský pokrok a svobodné křesťanství« v Berlíně professor Cohen z Marburku, že židovství, jako náboženství čisté víry v Boha a sociální humanity, náleží budoucnost. V něm »dýše pravý, živý Bůh, kterého proroci israelští učinili Bohem Israelovým a Bohem lidstva«. Naproti tomu uctívání Ježíšovo hraničí s pohanským zvykem.

Vzpomínám bezděky na rozmluvu, kterou jsem měl před několika lety s jistým horlivým našincem a členem jedné z nejstarších organizací pokroko-

vé strany. Vyprávěl mi: V jedné z našich schůzí bylo též mluveno o otázce náboženské. Všichni souhlasně zavrhovali římský katolicismus, ale i ve protestantství jim vadila — osoba Ježíšova. Proto soudili mnozí z přítomných, že bude potřeba náboženství nového. »Ale, pánové,« ozval se můj známý, »toho není potřeba, takové náboženství, jaké hledáte, už tu je.« A když na něho zvědavě hleděli, dodal: »Staňte se židy, pánové; židovství je náboženství víry v Boha — bez Krista. To se vám bude dobře hodit.« Pánové rozpačitě umkli, a rozumí se — zůstali římskými katolíky.

Tak asi to dopadne také s přesvědčováním rabinským. Židovství dnešní není náboženstvím víry v živého Boha a náboženstvím humanity, nýbrž prázdňé formy, zkanienělna, od níž vlastní její příslušníci utíkají čím dál víc. Čímž nemá býti popřeno, že i mezi židy se najdou duše nábožné a ušlechtilé.

Ovšem pokrokoví židé by nám třebaš milostivě dovolili v budoucnosti vyznávat i víru nežidovskou, ale takovou, v níž by se nesmělo jméno Ježíšovo ani ozvati.

Židovští volnomyšlenkáři mají v ústech plno monismu, darwinismu, haeckelismu — ale výhradně pro křesťany. Kdybyste jim řekli, že ty »ismy« jsou v krajním rozporu netoliko s náboženstvím křesťanským, ale i židovským a že by tedy židovští náhonci »Volné Myšlenky« měli vystoupiti ze své církve, vyskočí semitský pokrokář s prudkým ohražením: »Náboženství jest věcí soukromou, nevtahujte víru naši tedy do veřejné debaty!«

Tedy volnomyšlenkářský rozvrat náboženský pouze pro křesťany. Pro rabíny výjimka. A spalování ohněm? Také i pro židovské pokrokáře výjimka, jak svědčí nedávný případ v Kolíně. Až obléknou všichni křesťané kaftan, přestane proticírkevní práce židovských volných myslitelů, protože hlavního účelu bude dosaženo.

Jak semitští volnomyšlenkáři »bojují proti církevnictví« mezi svými pokrevenci, patrno z toho, že se synagogy u nás rychle množí — a to zvláště v místech, kde zkvětaří nejbujnější rudé karafiáty. —

Známo, jak českožidovský »Rozvoj« starostlivě volnými mysliteli vykládal, že jest těžko židům opustiti víru otců. Nyní dne 22. října stýská týž list, že židé musí platit 70 K za jedno sedadlo v synagoze. »Povážili se, že obec takové sedadlo neprodá, dokud nezaplatí dotyčný občan dlužné daně náboženské obce, značí to vydání na svátky několika set korun.« Tak stýskal pisateli jiný souvěrec. A pisatel dokládá: »Jsou-li městské kostely o svátcích přeplněny a sedadla příliš drahá, jsou ještě kostely, kde lze se modlit lacino, ano, kde se eventuálně dostane ještě za to zapláceno. . . A mámi myšlenku, jak čelit té městské drahotě sedadlové a udělat si při tom pěkný výlet na venek. Je takových prázdných a poloprázdných kostelů po venkově mnoho, chápete? Jen chutě do toho, za cestu to stojí. . . »Příhodné výletní místo pro velké svátky. Nedaleko dráhy. Ceny mírné. Modlitby a talesy k dispozici.« Myslím, že tento výletní ruch má budoucnost a staré synagogy dostanou se zas k slávě.

Tedy s pravým obchodním důmyslem stará se o obnovu slávy starých synagog pokrokový žid a to v listě, který hoří velikou přízní k volnomyšlenkářským akcím, pokud tyto ovšem směřují proti katolíkům.

V Lelkově nastal veliký poplach.

»Už chlapa vedou. Podívejte se, že má kukuč jako Babinský. A že se ho ten Kverka neleká! Takové lam-zelezo by dovedlo přerazit hřbet dvěma četníkům. Počkej, ničemo zlodějská, teď si vypiješ všechny hříchy.«

Zástup zvědavců vzrůstal, hluk se vznášal, vyběhali mužové, tetky i děti. Byle křiku, zmatku, že na jednom místě sotva četník se zajatcem prošel lesem zařatých pěstí.

»A vždyť, lidičky, tohle je mladý Vejpal«, ozval se pojednou jeden hlas. Koukejte, kdo by to byl řekl!

»Vejpal, Vejpal? Bodejť že Vejpal,« znělo z jiné strany. »To snad není možné, že by...«

»Všecko možné,« namítl jeden jedovatý jazyk. »Bohatí kradou taky, jen to nechat! A kolikrát více, než chudáci.«

»Máte pravdu,« potvrzovala jedna žena. »Možná, že syna starý lakota vyhnal, tak že se mladý živil, jak uměl. Vždyť vidíte, jak jest sešlý, otrhaný.«

»Vždyť on lidičky chodil vždycky v takové parádě,« pištěl křelík Lejhanec. »Takové jsou následky lakoty! Hoch chudák nedostával od starého ani věcí nejnižších. Proto se spustil a kradl jiným.«

Celé město bylo vzhůru radostí, že již lupič jest chycen. V hlavě zajatcově nastal však klid, rozvaha. Nebránil se nijak, docela se tajně pousmál. Ať tatínek vidí, zač jest považován ve veřejnosti syn statkářův.

Již za dvě hodiny dolétla zvěst o náhlém zatčení k sluchu starého Velpala.

Lakota řádl jako posedlý, točil se do kolečka, vztekem poskakoval a bouchal pěstí na stůl. Usouzená hospodyně padala do mdlob. Kačka, která sama plakala, snažila se rodiče těšiti.

»Nepovídej, nepovídej!« houkal podrážděný Vejpal.

»V tom klukovi nebylo nikdy nic dobrého. Kradl-li doma vlastnímu tátovi, ukradne ještě spíše jiným, kteří

Ozvou se vol. myslitelé proti takové realisaci monismu a haeckelismu? To žid. náboženství »budoucnosti« se tedy utvrzuje a odporuje v době, kdy tolik šípů lítá proti samé osobě Kristově. Jak dlouho se dají od takových »důsledných« světloňů voditi lidé, zapsaní v matrikách křesťanských?

Politický přehled.

Nový ministr války. Generál pěchoty bar. Schönaich sprostuje se ministerstva války a velící generál v Sarajevě Mořic rytíř Auffenberg jmenuje se ministrem války, tak stálo 22. října ve Vídeň. úředním listě. Jedna věc jest nápadná při listech panovníkových. V listu bar. Schönaichovi mluví se ještě o římském ministru války, rytíř Auffenberg jest však už jmenován jen **ministrem války**. Zase asi ústupek Maďarům. Nový ministr narodil se v Opavě r. 1852. Schönaichovu brannou předlohu bere za svou. Po novém ministru války musíme žádat nepovolnost vůči Maďarům (bar. Schönaich vůči uherské vládě a maďarským požadavkům nebyl dosti pevným), ale také skromnost v požadavcích vojenských. Při svém odchodu z Bosny prohlásil ryt. Auffenberg tu zemi za nebroušený drahokam. Aby však Bosna opravdu rozkvétla, nutno, aby státní správa dělala v Bosně pravý opak toho, co dosud.

Útok na české školy ve Vídni. Ve Vídni zavřeny minulý týden tři české školy, zřízené spolkem »Komenských« a to ve III., XII. a XX. okrese. V těchto českých soukromých školách bylo přes 600 žáků. Místnosti školy prý nevyhovují předpisům zdravotním a kromě toho prý se do školy české lákají děti z velice vzdálených okresů a pak prý dotyčné školy nebyly ani formálně schváleny. Ovšem město Vídeň z patrného úmyslu žádosti o povolení českých soukromých škol schválně nevyřizuje, pak přichází a zapečetuje — a vláda, která si prý dohody přeje, k tomu mlčí. Když se jednalo o tak zv. zákony alpské, tehdy konejšilo se veřejné české mínění, že soukromé české školy nebudou znepokojovány. Nyní však ve chvíli pražského smířování útoky i na školy soukromé. Za tou příčinou sešla se v Praze 26. září parlamentární komise Jednotného klubu českého na říšské radě a usneseno, že budou podniknuty vážné kroky na povolaných místech a že bude žádána něho klubu mohly poškoditi. Také předseda svazu náprava. Česká veřejnost se pak žádá, aby zanechala všech kroků a projevů, jež by akci Jednot. čes. zemských poslanců poslal bar. Gautschovi telegram, v němž co nejdůrazněji žádá o právní ochranu pro ohroženou českou školu zvláště v III. okrese, která již po pět let stávala.

Protičeské vystupování v době pražského smířování. Není na tom dosti, že ve Vídni byly zavřeny české školy, zakázána také okresním hejtmánstvím v dolnorakouském Mödlingu česká schůze, na níž se mělo jednati česky a německy o zdražování potravin. Schůze zakázána z toho důvodu, že prý český jazyk není v zemi obvyklý, jakož i pro nemožnost dozoru následkem neznalosti české řeči se strany úředních orgánů. Na dolnorakouském sněmu došlo k protičeským projevům zakročením poslanců Müllera ohledně české školy v XX. okrese vídeňském a Hofbauera, že dolnorakouská Hypoteční banka inserovala ve 4 českých listech moravských prodej usedlosti v jedné ně-

mu tak důkladně nehledí na prsty. A to všecko proto, aby si zaopatřil nějak zbytečnosti pro parádu, aby mohl dělat furianta. Až ho pusí kriminál, hnáty mu přerazím. Já za něco mohu, já, který jsem ho vychovával v setrpnosti a poctivosti?»

»Právě proto, právě proto, že jste mu počítal každých hrách, mohlo by se něco stát,« prohlásila resolutně Kačka. »Vždyť chudák vyhlížel jako trhan, puštěný ze šupny.«

»Mlč, nezlob, tady jsem pánem já, žádné drzé výze, rozumíš?« sápal Vejpal.

Zkrátka křik byl ve statku hrozný.

Ovšem na úřadě se brzy všecko vysvětlilo. Právěho chlapíka chytili četníci právě druhý den.

Když Karlík krácel domů, přidávalo se za ním mnoho mladších i starších lidí. A před statkem byla provolána hospodáři několikrát hřímavým hlasem hanba.

»Ten kluk tohle všecko spískal sám, aby mne zahabil,« vztekal se šedivý Vejpal. Když však Karlík všecko poctivě vyložil, prohlásila matka jeho rázně: »Vidíš, je to potřeba, aby tvého syna vodili četníci? Bylo nutno, aby chodil otrhaný jako cikán? Tohle všecko jsi zavinil, táto, svou lakotou sám. Takovou ostudu! Jako bys přišel o zrak a sluch, tak jsi trestal vlastní krev.«

Když se útočilo ode všech tří, stařec konečně svěsil hlavu a žádal hlasem krotkým, aby už byli všichni tiše.

Přemýšlel, má-li dále poručeti, pozoroval, že by se ostuda jen stupňovala. Druhý den stará hospodyně domlouvala mírně, Karlík prosil.

Výsledek všeho jednání byl, že večer spěchal Karel k Terezcce oznámit, že — už se může ženit. V domě zavládla radost, která vzkypěla v největší veselí za dva měsíce, kdy si svatečně ustrojený Karel odváděl domů Terečku od oltáře.

Konečně jeden občan z Kravkova hlásil, že i jeho chtěli chlapi okrást. Jejich úmysl byl včas zpozorován, hospodář vzbouřil dům, dva chlapi upalovali, co jim nohy stačily. Občan dobře se pamatoval, že jeden jest kostnatý kolohnát s plavým knírkem, v roztrhaném šatě. Chodí trochu nachýleně. Kabát barvy šedé, hojně záplatovaný.

Tato informace uvítána na četnické stanici s velikým zájmem, protože se množilo hubování, k čemu vlastně jsou četníci, co dělají.

Nyní se pátralo po ničemovi, který byl v hlavních rysech vypodoběn. Nejčileji zrakem ostřížím slídl nejmladší četník z okresu Kverka. Konečně jednou na cestě lesem do Kravkova div radostí nevykřikl, že už hledaná ryba polkla udici. Krácel proti němu dlouhý, suchý kolohnát s plavým knírem. Kabát záplatovaný, boty zabalené do hadrů.

»Halt, sousede! Odkud jdete?«

»Tuhle z Kravkova.«

»Jak se jmenujete, halamo? A kam spěcháte?«

»A co je vám po tom? Mohu si jít, kam chci.«

»Já ti dám, já tě naučím pořádku a respektu! Ve jménu zákona — hajdy se mnou!«

Kolohnát vykulil oči, vzpomněl si, jaká jest asi příčina horlivosti četníka, s nímž se posud nikdy nesetkal. Začal pokorně vysvětlovat, že se ničeho zlého nedopustil. Jde pokojně domů od tety. A docela jest ze statku.

»Já vám dám, vy maškaro! Napřed se nechce ani přiznat, kam spěchá, nefekne svého jména — a teď takový otrhanec začne si ještě tropiti blázný, že jest ze statku. Alou, marš! Povíte nám všecko jinde. Máte u sebe knížku nebo jiné dokumenty?«

»To ne, ale«

»Teda dost a ku předu! Ani slova nechci slyšet dále.«

mecké obci dolnorakouské. Hypoteční banka poslala ihned omluvu, že insert dostal se do českých listů »nedopatřením« a že usedlost prodána byla dobrému Němci a ostatně že banka bude vždy hájiti německou državu v Dol. Rakousích. Dle těchto protičeských výstupů zdá se, jakoby někomu na tom záleželo, aby Čechevé byli podrážděni a tím sami rozbili smířování a Němci aby zůstali čistí a pěkní.

Sněm království Českého zasedá už přes týden. První a druhá schůze sněmovní minula klidně, všecko šlo jak na drátkách, ovšem zásluhou místopředsedů knížete Thuna. Zvolena jest komise národně-politická, komise pro úpravu učitelských platů a komise, jež se má zabývat otázkou úhrady nových daní na platy učitelské. Ale Němci nemají chuti do smířování a všude tuší léčky. I agrární návrh na zřízení komise nouzové zdá se jim manévrem na obejití jich obstrukce, čelící k tomu, aby národohospodářskými předlohami byl učiněn sněm dělným. Odpor svazu německých poslanců proti projednávání českého návrhu na dosazení permanentní komise pro nouzovou akci způsobil, že zpráva komise národně-politické, aby byla prohlášena za permanentní, nemohla býti projednána již ve schůzi sněmovní 20. září, nýbrž rokování o ní musilo býti odloženo. Němečtí poslanci trvají také při tom, že finanční komise nesmí jednati o ničem jiném, než o úhradě nákladů spojených s úpravou platů učitelských. Posl. dr. Fiedler jistě jménem svazu českých stran zcela správně prohlásil, že máme-li zvýšiti platy učitelské a tím i nové vydání zemi způsobiti, musíme za každou cenu nutně prostředky opatřiti k úhradě peněz, kterých se pro běžné hospodářství zemské nedostává. Ohledně drahotní akce zvolena jakási střední cesta. Zemský výbor zvolil totiž drahotní komitét, který má mu podati návrhy na zmírnění drahoty a tomuto komitétu bude přikázán také nouzový návrh českých stran, tedy oklikou přes zemský výbor. Tím vyhověno německému stanovisku tak, že sněm nebude voliti zvláštní komisi, nýbrž přikáže nouzový návrh zemskému výboru; a českému stanovisku vyhověno potud, že návrh bude projednáván ve zvláštním komitétu.

27 českých profesorů odvoláno z Prahy. 20. září doručeno 27 profesorům na čes. školách pražských, kteří jsou z venkova do Prahy přiděleni, nařízení, že se mají vrátit na příslušné ústavy na venkov. Dívodeni tohoto ministerského nařízení jest prý příbytečné, které mělo býti profesorům do Prahy přiděleným zvýšeno; na potřebných 3—4000 K nemá prý ministerstvu úhrady. Že něco podobného chystá ministerstvo vyučování, vědělo se už před prázdninami, ale nedělalo se nic; ani důvěrník professorstva dr. Masaryk nehnul prstem.

Jednání o masné otázce mezi zástupci rakouské a uherské vlády ve Vídni bylo prozatím skončeno a uherská odborní referenti vrátili se již do Budapešti. O výsledku tohoto vyjednávání dovíme se jistě nejpозději 5. října. Dle jiné zprávy bude se ve vyjednávání v krátké době pokračovati.

Říšská rada sejde se zase 5. října. Na jednání pořadí této schůze bude první čtení vládní předlohy o některých změnách jednacího řádu říšské rady.

Válka o Tripolis? Itálie se najednou rozkohoutila. Prý Italové jsou v Tripolsku ohrožováni ozbrojenými Araby. Turecko úředně vyvrací pověsti o ohrožování Italů, že v Tripolsku je klid a že italským hospodářským zájímům bude zabezpečen klidný rozvoj smlouvami již platnými. Naproti tomu vláda italská podala portě ultimatum. Aby tomuto kroku dodala důrazu, bude veškeré válečné loďstvo italské soustředěno v přístavech na Sicilii. V dopravě vojska jest pohotově na pobřeží sicilském 40 parníků. A finanční ministr italský se troštjuje, že veškeré vojenské vydání bude možno hradit z běžných příjmů. Turecko je si ce pro smírné vyřízení tripolské otázky, ale zbrojí také.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi své, konané dne 25. září 1911, učinila následující usnesení: S místními organizacemi stran státoprávně pokrokové, národní socialistické a svobodomyšlné se sdělí, že rada městská převezme protektorát nad všennárodní oslavou 40. výročí král. poselství, daného dne 21. září 1871 J. V. císařem a králem sněmu král. Českého, uspořádají-li tuto manifestaci společně místní organizace všech politických stran. — Zpráva škol. lékaře za školní rok 1910-11 byla vzata na vědomí. — Vyšetřil se bakteriologicky stav vody studní ve dvoře c. k. okresního hejtmanství a v kavalerii. — Technická kancelář byla uloženo, by navrhla místa ku skládání smetí a odpadků zvířecích. — Policejní úřad byl vyzván, aby přísně bděl nad zachováváním veškerých předpisů zdravotních, týkajících se prodeje mléka ve městě. — Žádosti pp. Jos. Křále, cukráře, za udělení koncesse k výčepu jemných likérů, Bedř. Steina, obchodníka papírem, za rozšíření koncesse při výrobě papírových sáčků a pl. Ma-

GRAND-HOTEL v Hradci Králové.

Slavnostní otevření zimní zahrady

dne 7. a 8. října 1911

KONCERTY ČESKÉ FILHARMONIE

Řídí Dr. V. Zemánek.

V sobotu 7. října v 8 hodin večer

populární koncert při restauračním zařízení.

PROGRAM:

1. Smetana: Předehra k opeře „Libuše“.
2. Dvořák: Dva slovan. tance (nové řady č. 1. a 8.).
3. Fibich: „V podvečer“, selanka.
4. Nedbal: a) Valse triste,
b) Pas de cinq,
c) Polonéza,

z „Pohádky o Honzovi“.

Přestávka.

5. Wagner: Ouvertura k opeře „Tannhäuser“.
6. Saint-Saëns: „Tanco kostlivců“.
7. Liszt: Uherská rhapsodie č. 2.

V neděli 8. října o půl 4. hod. odp.

symfonický koncert při divadelním zařízení.

P. T. obecnstvo se zdvořile žádá, aby zaujalo sedadla před zahájením symf. koncertu.

Ceny míst: Lože pro 6 osob K 20.—, křeslo K 3.—, číslované sedadlo v přízemí K 2.—, sedadlo na balkoně K 3.—.

Záznamy k předprodeji lístků pro symf. koncert přijímá knihkupec p. Fr. Pišša.

PROGRAM:

1. Beethoven: Ouvertura k opeře „Leonora“ č. 3.
2. Novák: „V Tatrách“, symf. obraz.
3. Suk: Fantastické socherzo.

Přestávka.

4. Dvořák: Symf. č. 5. „Z nového světa“, E-moll.
a) Adagio molto. Allegro molto.
b) Largo.
c) Socherzo: Molto vivace.
d) Allegro con brio.

V neděli 8. října v 8 hodin večer

populární koncert při zařízení restauračním.

PROGRAM:

1. Dvořák: Ouvertura k Šamberkově činohře „Josef Kajetán Tyl“.
2. Weber-Berlioz: „Vyzvání k tanci“.
3. Blodek: Intermezzo z opery „V studni“.

Přestávka

4. Bizet: „Patrie!“, dramatická ouvertura.
5. Smetana: Směs z opery „Prodaná nevěsta“.
6. Grieg: Dva norské nápěvy pro smyč. orchestr.
7. Čajkovskij: Valčík z opery „Eugen Oněgin“.

Vstupné do populárních koncertů: Lože pro 6 osob K 10.—, jednotlivé sedadlo u stolu K 120.

Záznamy do populárních koncertů přijímá vrátný v Grand-Hotelu.

Sklepní vinárna

moderním pohodlím a úpravou opatřená bude
otevřena v pátek dne 6. října.

Uměleckou výzdobu na motiv „Starý Hradec Králové“ maloval akad. malíř F. Kysela z Prahy. Od 10. hod. večer denně koncert vlastního uměl. kvarteta. Otevřena denně do rána.

Elektrické divadlo (Biograf).

Zahajovací představení v pondělí 9. října v 8 hod. večer.

Obrazy v přirozené velikosti v nejdokonalejším provedení. Celý program s uměl. hudebním doprovodem domácí kapely.

rie Strnadové za propůjčení koncesse hostinské pro dům čp. 340 v Kydlínovské ulici, postoupeny byly živnostenskému odboru. — Vyzvání okresního výboru k opatření ochranného nářadí pro hasiče a ku konání požární prohlídky domů ve městě jednou ročně postoupeno bylo požárnímu odboru. — Ku příznivému vyřízení doporučena byla žádost pl. Ot. Hutlové za povolení přenesení koncesse hostinské z domu čp. 77 do domu čp. 85 v Palackého třídě. — IV. sjezdu českých měst král. Českého v Praze ve dnech 15.—17. října t. r. zúčastní se za městskou radu p. dr. Leop. Kaťek, prakt. lékař a m. radní, který současně v oboru sekce sociální jest referentem o »městské péči o kolence«.

Protestantská agitace v »Klicperově divadle«. Je všeobecně známo, že moderní heslo »Pryč od Říma« znamená vlastní práci pro pruského krále, a není nic jiného nežli »Pryč od Rakouska.« Heslo toto propaguje Schönherrovo drama »Domov a víra«, které sehráli minulou neděli zdejší ochotníci »Klicpera« ve prospěch Ústřední Matice Školské. Nebudeme se pouštět do historických rozkladů, zdaž pronásledovali protestantští pánové své poddané pro víru více, nežli to činili pánové katolíci, ale tolik je jisto, že v nynější době náboženské snášlivosti je drama Schönherrovo štvavou protikatolickou hrou. Kdo vidl do zákulisí, uznává, že nahání hra tato vodu na pruské mlýny. Bylo by to celkem záhadou, že by zdejší ochotníci posílhalí po řízné pruské rákosce, která surově řádí po zádech katolických polských dětí, když tyto chtějí se modlití ve své mateřštině v německých školách. Ale záhada tato se objasní, když si uvědomíme, že dramaturgem »Klicperu« je prof. Vrabec, takto pokrokář, ale jinak luteránský klerikál nejčistšího zrna. Prof. Vrabec, jehož předsudky proti katolicismu jsou dostatek známy z jeho projevů v »Ratiboru«, nemůže patrně zapomenouti na starou lást u luteránských exulantů k pruskému králi a proto uvedl na scénu hru o vladaři z alpských zemí rakouských v podobě katana. Nebudeme vyvracet prof. Vrabcovi názory protikatolické, ve kterých byl od mládí vychováván, ale považovali jsme to za nedostatek taktu, když tato protikatolická štvavá hra byla sehrána ve prospěch Matice Školské, aby tím obyvatelstvu průhledný luteránský klerikalismus zastřen byl vlastenckou rouškou. Odsuzujeme každé zneužívání vlastenckých a náboženských ideí ve prospěch nějakého sektářství, proto nepropustíme prof. Vrabcovi bez povšimnutí žádných klerikálních agitací na městském divadle.

Smutný zjev. Minulé neděle k večeru o 6. hodině vracela se z venkovského hostince tlupa studentů ve stavu silně podnapilém. Zejména někteří jednotlivci byli tak zpití, že je musili druzí vésti pod paždi. Když tato vrávorající společnost přišla na dřevěný provisorní most přes Orlici u města, vytrhl se jeden z vedených a hnál se k zábradlí, chtěje skočiti do vody. Jen s velikým úsilím a za hlučného výstupu bylo mu v tomto skutku zabráněno. Netřeba podotýkati, že tato tlupa příštích inteligentů budila všeobecné pohoršení u obecnstva a byla hlasitě odsuzována. Je to vždy trudným zjevem, když se vrací v sobotu někdy tu a tam opilý dělník od výplaty domů, ale v celých tlupách opilé dělníky nespátlíme. Proto když vidí prostý lid, že intelligence hoví ještě hůře nízkým pudům nežli lidé nevzdělaní, sotva pochopí potřebu vyššího školského vzdělání. Skutky vyvracejí slova. Nečiníme snad učitelské sbory zodpovědný za taková pohoršení svěšené jim školní mládeže, ale jsme toho náhledu, že by se měl buditi usilovněji v mládeži smysl pro snahy abstinenci.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek v Adalbertinu přednáseti bude v neděli dne 1. října vdp. dr. Fr. Reyli o apoštolských ženách. Začátek o půl 3. hod.

Vyznamenání. Okres. komisari p. Ad. Wallesovi v Hradci Králové císařem udělen titul a charakter okresního hejtmana.

✓ **Velký protestní tábor** proti drahotě pořádala strana soc. demokratická dne 24. t. m. Jakkoli byly obavy, že snad dojde k podobným výjevům jako ve Dvoře Králové a jinde, dopadlo vše klidně, jak jsme sami předpověděli. Nějaká bouře proti domům zdejších poplatníků by byla naprosto bezúčelná. Ovšem sám děšť zde byl překážkou, že se neshromáždilo tolik lidí, kolik se očekávalo, protože při pocitu drahoty všeobecně by se bylo přidalo k demonstrantům i mnoho lidí z jiných stran. Též byla od úřadů učiněna pečlivá opatření, aby se zamezilo náhodným nerozvázným nepřístojnostem. Přes velice nevlídné počasí shromáždilo se na dva tisíce dělníků z Hradce i širého okolí, kteří za zpěvu se ubírali od nemocnice středem města ke »Sítelnici«, kde mluvila nejdříve řečnice Machová a pak poslanec Šmeral. Došlo několikrát k rozčileným scénám, tak že vládní komisař p. dr. R. Fiedler musil opětovně napomínati ku klidu. Při jednom takovém okamžiku, který byl zcela zbytečně vyvolán od předsednictva, hrozilo již rozpuštění schůze, tak že by se byla scenerie jistě změnila hrozivě. Ale chladná rozvaha pana komisaře, který se nedal zastrašiti theatrálním vystoupením posl. Šmerala, zachránila další průběh tábora. Ovšem oba intervenující úředníci za své konciliantní jednání byli odměněni výkřiky »hanba« a pod. Proti vývodům Šmeralovým dalo by se ledacos namítati, ale celkem nutno přiznati, že mluvil věcně a aspoň v druhé polovici své řeči zanechal šlágrů, jakými se lid obyčejně při podobných příležitostech častuje. Po schůzi za stálého deště nastal klidný rozchod účastníků, čímž dokázáno, že dělnictvo v Čechách přece jen chápe lépe situaci a účel vážných projevů, než dělnictvo německé ve Vídni. Rozumný způsob protidrahotní agitace nalezne porozumění a uznání i u jiných vrstev obyvatelstva, na něž se apeluje.

P. T.

Kladu sobě za šest oznámí, že otevru dne 7. října t. r. pod firmou

Josef Pavelka

— první odborný závod —
**pánským angl.
modním zbožím
a prádlem**

jemných jakostí a vlastní výroby.

Hradec Králové

Palačkářského tř. č. 77.
v domě pana Šolce,
zlatníka.

Dar na Rudolfinum. Pro chovance zdejšího ústavu hluchoněmých zaslal vld. farní úřad v Kladrubech n. Lab. soukromé úspory zemfělského vldp. faráře Vostřela v částce 23 K 24 h. Zaplatí Pán Bůh!

Nový moderní obchodní podnik v Hradci Králové. Firma Josef Pavelka otevře v sobotu dne 7. října v Palačkářského třídě 77 (v domě p. Šolce, zlatníka) první odborný závod pánským anglickým modním zbožím a prádlem vlastní výroby I. řady. všem požadavkům nynější doby odpovídající, zcela moderně zařízený. Sklad pozůstává ze všech možných druhů košíl jemné jakosti, 50ti řadových límců, různých manžet a náprsenek la. jakosti, zvláštností angl. nákrčníků, rukavic, šál, kapesníků, holí, knoflíků, zboží vlněného a trikotového, apartních, bezvadně padnoucích anglických kabátů, raglánů, (nepromokavých) pelerin. Jak bylo nám majitelem oznámeno, zařídí ku pohodlí p. t. zákazníků opravu, čištění a žehlení prádla, zároveň jsou též vzorky látek na skladech, aby mohlo se veškerým přáním v přičině event. zhotovení dle míry vyhověti. Učtuje se v nezvýšených cenách. — Doporučujeme chystané výklady této firmy bedlivé pozornosti.

Ve schůzi Spolku pro zvýšení lidového blahobytu zvláště pro stavbu rodinných domků z. s. s. o. r. v Hradci Králové zvoleni byli do výboru pánové: Vítězslav Hanousek za předsedu, Čeněk Herynek za místopředsedu, Frant. Viktorin za pokladníka, Karel Bergman za jednatele, Jan Monsé za kontrolora, Josef Beneš za kontrolora, Josef Peterka, Josef Piša a Frant. Růžička. — Do dozorčí rady pánové: JUDr. Matěj Kukla za předsedu, Karel Janda za jednatele, Zdenko Panoušek za kontrolora, Josef Štěp za kontrolora. Nově zvolené představenstvo aktivě žádá, aby v nynějších těžkých poměrech mohlo vyhověti svým úkolům, o hojně přistoupení členů. Dosavadním členům úrok z podílu vyplácí se při předložení členské knížky v kanceláři v Živnostenském domě, 2. posch., kde se úřaduje každou neděli od 9 do 11 hodin dopoledne.

Měsíc říjen v minulosti Hradecké. 1. října 1851 přestál se v Hradci voziti slad do mlýnů. — 1857 otevřena III. třída školy reálné v Hradci Králové. — 1859 obec Královéhradecká převzala dům čp. 98. do své správy. — Dne 2. října 1791 císař Leopold II. přijel do Hradce. — 1844 oheň v Kuklenách. — Dne 3. října 1794 narodil se kanovník František Pelikán. — 1863 místnosti v býv. jezuitské koleji obec od eráru převzala pro třídy gymnasiální. — Dne 3. a 4. 1874 slavnostní otevření reálné školy. — Dne 5. 1849 ministerstvo povolilo otevření 8. třídy gymnasia. — 1861 zřízena komise, která měla prozkoumati spisy a zápisky, které se týkají držebnosti býv. koleje jezuitské. — Dne 7. 1874 zemřel v Chrásti biskup Karel Bor. Hanl, svob. pán z Kirchtreu a pohřben dne 14. v kathedr. chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Králové. — Dne 8. 1866 prohlášeno královéhradecké gymnasium za české na základě sněmovního snesení. — Dne 10. 1666 byl vysvěcen kostel Panny Marie. — Dne 11. 1701 Frant. Švenda ze Želiva rodilý, děd Frant. Pavla Švendy, dosáhl měst. práva v Hradci Králové a provozoval zde živnost lékárnickou. — Dne 12. 1868 prohlášena němčina předmětem nepovinným. — Dne 13. 1805 byl krájský hejtmán Podivín, rytíř z Hölplingu, přeložen do Prahy. Po něm ustanoven 17. t. m. Jan Schlecht z Weyhrutherů. — Dne 13. 1839 plechová baň nově zřízená, byla na Bílou věž vyzdvížena. — Dne 14. 1841 J. C. V. arcivévoda Štěpán přijel do Hradce a ubytoval se u „Černého koně“. Prohlédl si celé město. 15. přehlídka vojen. i občanských hodnostářů. O 3. hod. odejel přes Kostelec n. Orli. do Králík. — Dne 15. 1774 zemřel v Brně královéhradecký biskup Antonín Petr Přichovský. — 1857 rozvážely se po dráze Pardubice-Liberec stavební hmoty a nábytek čtyřmi lokomotivami, jichž jména byla: Elbe, Königgrätz, Josefstadt a Bohemia.

Pokladní účet Obecné kuchyně v Hradci Králové za rok 1910--1911. Příjem: Počáteční hotovost 572.99, tržba v kuchyni u pokladny 2.282.71, předplatné v kuchyni u pokladny 49.62, dary a příspěvky 1.493.40, Předplatné: reálka 520.—, gymnasium 380.60, učitelův ústav 496.—, školy obec. a měšť. 336.—, dohrom. 1.732.60, Výnos akademie 140.26, výnos výstavy obrazů 93.90, odkaz zemř. p. Kastnera 30.—, sbírka 454.—, úrok v záložně 42.55. Dohromady K 6.892.03. Vydání: potraviny

4.879.16, otop 397.55, služba 636.34, tiskopisy 66.98, inventář 39.88, konečná hotovost 870.12.

Obecná kuchyně počne vařiti v pondělí dne 3. října.

IV. porotní období u c. k. krajského soudu v Hradci Králové počíná 16. října. Vylosování jsou následující porotcové: Ústřední ředitel J. Scholz v Broumově, sklenář V. Exner z České Skalce, nájemce dvora v Žernově A. Fírbas, rolník V. Koberstein ve Hvězdě, rolník F. Buben v Lochenicích, hostinský J. Košťál v Plotišti, lesník J. Kalát ve Svinarech, majitel cihelny J. Kozel ve Svob. Dvorech, továrník R. Vitoušek v Třebechovicích, sládek J. Vlačha v Třebechovicích, továrník J. Petrof v Novém Hradci Král., továrník J. Sehnoutka v Černošicích, rolník J. Fabián v Lejšovce, rolník J. Píedler v Liticích, sládek Ot. Rydl ve Smiřicích, továrník F. Seykora v Kostelci n. Orli, rolník Ant. Tomášek v Olešnici, rolník J. Dostál v Rájci, obchodník J. Voříšek v Týništi, továrník A. Just ml. v Červeném Kostelci, obchodník K. Herfurt v Hronově, továrník L. Hitschman v Náchodě, mistr tesářský P. Ferbas ve St. Městě n. Met., hostinský J. Novotný v Nechanicích, rolník J. Hejzman v Probluzi, rolník J. Vozáb v Roudnici, obchodník A. Lukášek v Krčíně, rolník J. Macháč v Bolehošti, nájemce dvora B. Tomáš v Hrošce, rolník V. Souček v Klášetě, majitel parní mlýna V. Pavlík v Opočně, továrník V. Zima v Opočně, rolník J. Winter v Bělém, obchodník J. Leier v Lachově, továrník J. Venci v Nekofi, obchodník V. Schwetz v Žamberku. Náhradní porotcové, vesměs z Hradce Králové: obchodník V. Bouček, hostinský J. Hájek, hotelier A. Hofbauer, účetní J. Hromada, sládek J. Matouš, obchodník A. Singer, úředník R. Stárek, obchodník G. Stein, hostinský Ot. Urner.

Třebechovice. V „Obnově“ už bylo referováno, jak značná část hřbitovní zdi leží větrem vyvrácena a naši starostliví otcové — jako by se nechumelilo. Nedávno víchř učinil průlom do zdi na jiné straně, a lidé prostí, neinformovaní hubují na — farní úřad, jako by to bylo v jeho moci energicky v této věci zakročiti. Vůči tomu na základě našich informací dlužno konstatovati, že farní úřad učinil vše, co učiniti mohl. Ale jako ve všem, tak i v této věci jako na vzdory, ba snad právě proto vše se ignoruje a protahuje. Je to věru hanba, něco podobného by se netrpělo na nejposlednější samotě. Mršník v našem „Boře“ je ohraničen a pyšný se krásnou důkladnou zdí, ale posvátné místo, kde leží naši rodiče a staří vlastenci s dr. Heldem v čele, to naši pokrokařští výtečníci ne k naší, ale k vlastní hanbě hodně dlouho ponechávají bez oplocení. Ještě nikdy nebyl náš posvátný „Oreš“ tak pohaněn, jako za dnešní pokrokařské éry. Dle všeho bude nutno, aby samo občanstvo věc vzalo do ruky.

Opětne vstoupání se do kostela v Třebechovicích. V noci s neděle na pondělí 25. t. m. poctil svojí návštěvou jakýsi lotr farní chrám Páně. Motykou vypáčil dveře u sakristie, kdež vše podrobil důkladné prohlídce. Schránky a zásuvky ve skříni zotvíral a uzamčené díltem vypáčil. Z jedné zásuvky, kde ukládal kostelník peníze, zabavil větší peněžní obnos. Poté vstoupil do kostela a zrevidoval 3 pokladničky u dveří. Poněvadž pokladničky byly zamčené, otevřel je tím způsobem, že rozštípal víka. S nalezeným obsahem asi valně spokojen nebyl, neboť ve vteku všecky po podlaze chrámové rozhodil. Že zlosyn nebyl jen tak obyčejný poberta, svědčí jeho velkomyslnost, že ve dvou malých vypáčených pokladničkách u oltáře sv. Antonína nalezený obnos 5 hal. a 14 hal. nevzal. Oltářů, rouch a prádla si nevšímal — kalichy v kostele nenalezl. Na památku své návštěvy zanechal v sakristii motyku. A co zvláště zajímavého, že je to táž motyka, již asi před čtvrt rokem byly vypáčeny dveře u hřbitovního kostela na Orebu. Byla i tentokrát vypůjčena z márnice a jest majetkem jednoho z hrobařů, kteří jsou zároveň i městskými ponocnými — snad na výsinech našim ostražitým nočním strážcům.

Nechanice. Náказа myši bacilem cholerovým konala se u nás na dvakrát z toho důvodu, že musila býti objednána z Prahy. Chléb tentokrát byl vzat od nás, schválně pro myši pečený 1 kg. za 26 hal. Veřejnost zřejmě uvítá sdělení, jak se náказа osvědčila. Mohu říci, že výborně. Myši běžely jako dříve, ale jsou čerstvější a více při chuti. Mají zase chudinky hlad a bylo by záhodno, dávku opakovat. Dokonce prý bude myši demonstrace. Svět zřejmě se podiví, co se u nás děje. Hospodáři totiž zdráhají se takový luxus platiti. Stál prý jenom 1000 K. Docela rozumně počínaly si venkovské obce, že takovou pomocí pohrdly a ponechaly ji měšťákům. Co mohlo být myši zahubeno, kdyby dle vzoru ve Svobodných Dvorech na Královéhradecku platilo se za jednu 1 hal.! Než to se nesmí dělati u nás, poněvadž jistí lidé raději volili způsob, jímž nejlépe se dají z kaps do skoku peníze malých hospodářů. Mají tam míti málo, tedy raději nic. Proto se nedivíme, že konečně i hospodářům začínaly myši v hlavě, tak že si řekli: „Neplatíme!“ Což má stále platiti: „mlč a plať!“ Kdo si dal hrát, ať také platí, jako při muzice. Někteří z těch „spiklenců“ byli voláni i na radnici. Tedy hotová rebelie. Jinde dělá se rebelie pro drahotu a u nás způsobily ji myši. K zažehnání kraválu bude jistě zase konsignována celá tělesná stráž našeho jenerála. — Rozznáváme dvojit druh myši, totiž polní a domácí. Tento druhý druh hrabošů objevili jsme již dávno. Také hrabe, ale pouze pro sebe. Z nedostatku praktického zaměstnání provrtává domy, ano dokonce pochutnává si na uschovaných papírových penězích a dluhopisech. Patří tedy jako jeho kolega hraboš polní mezi škodnou. Stálo nás již mnoho práce, abychom se takového škůdce zbavili, ale marně. A přece děláme, co můžeme. Na

všech stranách města „lčíme“, ne sice pastě na myši, ale na „subvence“. Toliko tu stranu ke Komárovu vypouštíme se zřetele, ale co naplat! Peníze, místo aby plovaly k nám, stále plovou od nás. Proto bylo by na čase udělati přítrž tomu odtoku. Toť by byl pokrok, na který bychom mohli býti hrdí!

Úmrl. Dne 25. září 1911 zemřel vdp. František Černoňorský, kons. rada brněnský a farář ve městě Žďáře, bývalý diecézán (člen Quinque Vulnerum); nar. 1845 v Bystřici, vysv. 1870; pochován 27. září o 10. hod. dopol. ve Žďáře.

Proti drahotě schůze v Holicích. Drahotní bouře vyzněly u nás v klidnou manlietaci, když se předáci stran zaručili za pořádek. Dne 24. dopoledne byla schůze napřed na náměstí, potom v dělnickém domě, po níž zainžený právdok k vůli nepřítiznívému počasí odpadl. Poněvadž drahotní poměry tísni dnes každého, kdo není právě kapitalistou, souhlasí s důstojnými projevy nevole všecky třídy občanské jak proti vykořisťovatelům křtěným i nekřtěným, tak proti vládě, která mohla a měla již dávno zasáhnouti v poněry tržní aspoň tak dalece, že by svými orgány dala zjistiti pravou cenu surovin, zda-li odpovídá ceně výrobků pekařských, uzenářských, feznických, ceně nápojů, mléka atd., jak tomu je jinde a jak tomu bývalo v jisté míře za starých dob u nás v Čechách, kde na př. byly stanoveny tresty na pekaře, jestliže nedrželi se váhy neb prodávali draze. Drahoty je ovšem zjevem světovým, ale to nepřekážá, aby každá vláda v mezích své působnosti nehleděla aspoň ty nejkrivější nesrovnalosti odčiniti a hlavně ty tak zvané třetí ruce, deroucí se mezi producenta a konsumenta, odstraniti. Bursy a celní politika, to jsou vlastně ta dvě místa, na něž se musí demonstranti obrátiti — a ne uice, která trpí drahotou stejně, jako jiní. Všecko záleží na t. zv. předácích; jsou-li to lidé, kteří si zachovali zdravý názor a nejsou zaslepeni demagogií, t. j. šílenou snahou, působiti bouře, aby v nich především jejich osoby vynikly, případně něco z toho měli, pak lid nedá se tak lehce strhnouti k výstřednostem, jimiž trestá se a za něž pyká sám. Toho času zdají se poměry v našem městě býti klidnějšími. Kdy prohlédne konečně ten lid, že ne násilím, nýbrž energickým zakročením u vlády a ve sborech zákonodárných zjedná se náprava, a kdy dospěje k poznání, že náboženství nemůže míti na sociální vývoj společenských poměrů žádného vlivu zlého? Jeho úloha spočívá v tom ohledu pouze ve vyrovnávání nesrovnalostí života a v tlumení společenských vášní, nápravě individualit a následkem toho v lepším jednotlivých tříd soužití.

Školské poměry na Holicích. „Pochodeň“ ve svém 60. čísle píše o stížnostech na zdejší školní správu haberskou, o kterých zde však naprosto nic není známo; nejsou-li dva tři lidé spokojeni s platnými zákony, jež správa pouze provádí, za to ona přece nemůže. Celý článek mimo to nespočívá na správných informacích. Jak známo, nemohou děti katolické, t. j. po katolicku křtěné, před 14. rokem měniti svou víru a jsou povinny choditi na náboženství a křesťanská cvičení, tedy do kostela atd. Někteří rodiče bezkonfessní na náboženství posílají, ale nikoli do kostela, jiní ani toho nedělají; takový případ „Pochodeň“ právě projednává, tvrdí, že okresní školní rada vydala výměr, jež na základě stížností zpět vzala, že takové dítě, které na náboženství nechodí, a z náboženství žádné známky nemá, nemůže postoupiti do vyšší třídy. Ve skutečnosti nevydala podobného výměru okresní školní rada, nýbrž okresní školní inspektor na základě školního zákona, jasněho a posud nezrušeného, že žák, který hlavní předmět navštěvuje a z něho zkoušku nesložil, nemůže postoupiti. Okresní školní rada naopak většinou jednoho hlasu rozhodla proti svému referentu, že postoupiti má, kterého rozhodnutí okresní inspektor musil předložiti zemské školní radě, která usnesení okresní školní rady jako nezákonné zrušila, ale cestu rekursu povolila, kterou rodiče bezkonfessní ovšem nastoupili. Při tom připojila famózní rozhodnutí, že do vyřízení rekursu děti mají v třídě, v níž se nacházejí, v tomto případě tedy v třídě vyšší, již zůstati. O věci se vyjádřila také jedna učitelská konference, kdežto druhá, která s podobnými případy měla co činiti, rozhodnutí svého inspektora respektovala. Konference, opírající se o § 47., jenž dává jí právo, rozhodnouti o postupu žáka, třeba měl z některého předmětu pětku, usnesla se, že má právo nechat postoupiti i žáka, který nemá z náboženství známky žádné, kterýžto případ s prvním naprosto se nekryje, a bylo by zajímavé, co by tatáž konference řekla, kdyby žák ten do psaní celý rok nechodil a znalost psaní zkouškou neprokázal. To vše je možné jen u nás; jinde by okresní školní rada nemohla se ani vysloviti ve věcech zásadních, kde jasně mluví platný zákon, proti svému referentu, tím méně učiniti by to mohli učitelé sami. Jinde by však také nadřízené úřady nejednaly tak nejistě, nýbrž buď by rekurs ani nepřipustily, aneb by nepřipustily, aby se na původním rozhodnutí něco měnilo až do vyřízení odvolání. Usnese-li se sněmovna na jiném zákoně, s Pánem Bohem! proti tomu nikdy rozumný nemůže nic namítati, ale aby se podřízené orgány ujímaly stran proti úřadům nadřízeným, když se jedná o platný základní říšský zákon, to je specialita čistě rakouská. Uměl ty naše úřady býti také „schneidig“, ale nesmí se to týkati náboženství. Na tomto poli ztrácí všicku kuráž.

Čáslavsko. V neděli 24. září vyskytl se ve Venkově článek nadepsaný: „Dva listy . . .“, v němž pisatel, jehož jméno snadno lze uhodnouti, prudce vyjádřil si na stranu křesť. sociální a na některé její pracovníky, mezi nimi zvláště na vdp. vikáře Ant. Schreibra ve Žlebech.

Příležitost k tomu zavdala mu agitace strany křesť. sociální při volbách do hospodářského družstva Časlavského, v němž strana křesť. sociální chtěla mít také své zástupce. Ohlívaje užší volby do říšské rady a uveřejňuje tehdejší důvěrný oběžník, přirovnává jej k důvěrnému oběžníku nynějšímu a tvrdí, že oboje je výronem nepřátelského smýšlení kněžstva vůči venkovskému lidu. Drzost, neboť jinak to nazvat nelze, tohoto tvrzení jest ošidná! Koho vlastně pisatel myslí tím venkovským lidem? Patrně nikoho jiného, než několik těch předáků agrárních, kteří zmocnili se kde jakých čestných i placených funkcí a kteří sami mezi sebou se ani srovnati nedovedou a jejich opravdový venkovský lid má až po krk! Osvoboditi od nadvlády těchto lidí náš venkov bylo by opravdu zásluhou činnosti každého a tedy i kněžstva. Vždyť sám ministr Prásek, který je dobře zná a který charakterisoval je tak případně, volá dnes proti nim venkovský lid. Ne, mladíčky pisatel, kněžstvo naše není vůbec a tím méně jeho vikář vdp. děkan Ant. Schreiber proti venkovskému lidu! Domníváte-li se viděti toto nepřátelství v důvěrném oběžníku za užších voleb, tu zavádí vás nezralá a bujná fantasie na falešné pole. Pak agrární vedení pražské, které smluvilo, pravíme smluvilo kompromis mezi agrárníky a sociálními demokraty, bylo daleko větším nepřitelem venkovského lidu. Jděte se jenom zeptati na sousední okres, tam se o tom přesvědčíte! A proč to stále zlobení, že strana křesť. sociální dala hlasy Jiráskovi? Což pak o ně agrární strana stála? Bude dobře, když se odkryje clona s tohoto vyjednávání při užších volbách, aby veřejnost poznala celé to furiantství strany agrární. Máme svědky, že samotní předáci ostatních národních stran tuto nadutost agrárního vedení Časlavsko-Chrudimského odsuzovali. A co se týče oběžníku stran volby do hosp. družstva, bylo jeho přičinou ne nepřátelství proti venkovskému lidu, ale starostlivost o tento lid. Neboť po těch zprávách ve veřejnosti se vyskytnuvších, měli členové družstva, kteří jsou příslušníky strany křesť. sociální, povinnost z ohledu osobního prospěchu případně osobní škody o všem důkladně se přesvědčiti. A bylo by to nynějšímu vedení družstva jenom k dobrému, kdyby tuto možnost bylo poskytlo. Již z toho důvodu měli ti řečníci, kteří s takovou kuráží pustili se do přítomných křesť. sociálů, přistoupiti na návrh křesť. sociální strany a dobrovolně přenechati jim nějaké místo, k němuž ostatně mají plné právo, poněvadž jsou stejnocennými a stejné oběti družstvu přinášejícími členy. Tímto krokem oni sami rozbiřejí součinnost venkova a živí darmo podezření a nechut k ústavu zajisté chvátyhodnému. Toť naše věčná odpověď k výpadu záležitosti vážných nedůstojnému. Pomijíme osobních urážek, jejich pisatel se dopustil, dav se strhnouti až i k tomu, aby si poštěbky dělal z významání propůjčeného blahovůli Jeho Veličenstva císaře a krále starému knězi, jemuž snad nesahá ani po kotníky! Stoupencům pak strany křesť. sociální klade me na srdce, aby byli opatrní ve volbě důvěrníků, neboť jest patrné, že jenom z rukou některého z nich se dostalo p. Havelkovi z Ronova jak oběžníků, tak i informací o předběžné schůzi. a že tedy také jeho přičiněním celá akce tato se ztroskotala. Ostatně se k tomu ještě vrátíme.

Vřele doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dřive Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelů, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadájících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Jmenování. V sezení c. k. okresní školní rady dne 26. září t. r. v Pardubicích jmenován byl pan Frant. Potěšil, dosud učitel na staroměstské škole v Pardubicích, řídícím učitelem na nové škole na »Skřivánku« v Pardubicích.

Manifestační schůze učitelstva konána byla v neděli dne 24. září v »Dělnickém domě« v Pardubicích za velké účasti učitelstva z hejtmanství pardubského, při níž referent učitel Hloušek pronesl delší řeč o nutnosti úpravy učitelských platů. Dalšími řečníky v téměř smyslu byli pan posl. Kuchynka a Komárek a předáci jednotlivých politických stran. Schůze měla veskrze důstojný průběh a vrcholila resolucí, podanou dr. Lipčíkem.

Proti drahotné demonstraci v Pardubicích. Sociální demokraté uspořádali v pondělí dne 25. září t. r. demonstrační schůzi v dělnickém domě proti drahotě. Účastníků sešlo se několik tisíc, takže většina demonstrantů musela stát na ulici. K desáté hodině vyšel průvod za zpěvu a ubíral se na náměstí, kdež před radnici proneseny řeči proti stoupajícímu zdražování potravin. Část demonstrujících chtěla po demonstraci vniknouti do pivovaru, bylo jim v tom však četnictvem zabráněno. Če-

kali jsme, že po tak ohnivém protestu sociálních demokratů bude rázem druhý den pivo za 10 hal., že cukr a všecko ostatní klesne v ceně na polovičku. Ale posud se tak nestalo. O židovské zdejší velkokapitalisty — a těch je v Pardubicích dosti — žádný řečník ani nezavádil. Není-liž to všechno komedie s nemyslným davem?

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,
kanovník-strážce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cenou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvšeleji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Nová budova školní v Pardubicích. Nová nádherná budova pro měšťanskou školu novoměstskou je úplně hotova. Místní školní rada a městská rada v Pardubicích daly nalepiti na rozích vyhlášku, ve které se oznamuje, že tato školní budova bude dne 28. t. m. na den sv. Václava slavnostně otevřena a svému účelu odevzdána. Kdosi promluví slavnostní řeč, sbor učitelstva zazpívá a »důstojní« slavnost se tím ukončí. O obvyklém svěcení školy ve vyhlášce se nemluví. Tedy svěcení školy nebude. Proč asi?

Resignace. Při schůzi obecního zastupitelstva dne 23. září t. r. v Pardubicích starosta inženýr Prokop ohlásil svoji resignaci na hodnost starostenskou a odstoupil z Pardubic. Podobně podali resignaci členové obecního zastupitelstva dr. Lipčík a K. Werner, stoupenci strany pokrokové. Panu starostovi většina zastupitelstva odhlasovala důvěru. Resignace obou členů jmenovaných byla přijata.

Kostelní zloděj. Není pochyby, že týž dareba, který se vloupal do kostela na Zámečku a v Opatovicích, byl také dvakrát již v děkanském kostele v Pardubicích a zrovna před tím, než přišel na Zámeček a do Opatovic, pomoci dlouhého rebřiku dostal se oknem průčelním do kostela u P. Marie Bolestné v Pardubicích. Okno rozbil a přes varhany, které poškodil, vnikl na kůr a odtud do lodi chrámové. Zde pomoci silných tyčů, ulomených na lucernách, vytrhl ze zdi kostelní pokladničku, kterou zničil a vybral. Také se dostal do sakristie a dvěma ze sakristie odešel. Když se takový dareba dostane do kostela na Zámečku anebo v Opatovicích, tomu se nemůžeme diviti, ale v Pardubicích uprostřed živých ulic, kde jest tolik ostrážité policejní hlídky, to jest přece na podiv. »U kostelíčka« lupič rozbíjel okno, svítil si svíčkou a dělal veliký hluk při lámání tyčí a páčení dveří, což všechno jistě trvalo přes hodinu, a přece nebyl pozorován.

Zbečník. U nás došlo k hrozným demonstracím se strany strádajícího dělnictva dne 25. t. m. večer. Rolnická stavení vybijena a pustošena. Poškození jsou rolníci: Vlt. Inert, Kubík, Hanuš, Havlík, Drahoň, Fr. Denygr a Čeněk Denygr.

Zleby. Aby nezůstala za jinými stranami, umínila si i strana národně sociální vystoupiti na veřejnost táborem lidu, jehož zďar očekávala tím, že jí pomůže ruku slíbila podati i strana agrární. Vždyť vedle referenta nár. sociálního a říšského poslance J. E. Dra Pacáka měl přijeti si začleniti též řečce zarmoucený agrární kandidát Dr. Hnídek. Velképé plakáty a silná agitace, o níž zvláště zásluhy si získal místní vyrabitel »japonců«, naplňovaly řídké stoupence strany tou naději nejlepší. Jaké však zklamání, když na tábor sešlo se celkem dobře počítaných 100 účastníků, mezi nimiž byla ještě řada stoupenců křesť. sociálních, kteří přišli se podívatí, jak veřejně zasnuby agrárníků s národními sociály se vydaří. Místo venku obdíván byl proto tábor v místnostech hostince pana Tábořského. Národní sociální těžce nesli, že je strana agrární tak zklamala, neboť místo očekávaných proudů z agrárních bašt Hostoulic, Zelhub, Vinař atd. troušily se malícké kapičky — zeleného dorostu. První referent red. stříbrný promluvil věčně, řeč jeho nesla se tónem všestraně vlasteneckým a proto sklídil hojně potlesky. Sotva však skončil, vzal tábor obrát — masopustního shromáždění. Právě bouře veselí propukla, když vystoupil na řečnické p. uč. V., který měl přečísti omluvný list dra. Hnídky, jenž se nemohl přý dostaviti pro nutnou účast na táboře lidu v Nasavrkách. Dočítaje tento list, četl, že si Dr. Hnídek přeje, aby účastníci tábora pracovali na zmar národních socialistů. — Hlasol po slovech těch nastalý upozornil ho teprve, že řekl něco nepřehledného; i opravil to, že má býti na zmar sociálních demokratů. Je prý tím přetřeknutím vinno doktorské písmo, které se špatně čte. Aby společnost z dobré náladu nevyšla, postaral se také nezbytný řečník všech manifestací na Časlavsku pekař Pelikán. Byl však za svojí produkci poslán za dvěma, když byl dříve vyhlášen, aby zaplatil vstupné.

Pelikána usaditi pospíšil si jakýs mladícký student, ale bez náležitého účinku. Brejle Pelikánovy patrně na něho účinkovaly tak, že se domníval míti před sebou nějakého učitele a tato tak nenadálá titulatura, kterou během řeči své Pelikánovi přikládal, vyvolávala vždy větší veselost, že konečně celý červený radši skončil. Masopustní nálada tábora rozněžovala však zle přítomné přísluhovače agrárníků: redaktora skomrajčího Posázavského Kraje a jednoho zeleného mládence, kterému přezdívali »inženýr« a proto se pustili do — klerikálů. Agrárníci z nich mnohou míti radost. Na redaktorovi bylo viděti, že prošel školou Kutnohorských listů a na »inženýrovi«, že je spolupracovníkem »Venkova« a »Cepu.« První mluvil cosi o svatbě červené a černé strany, inu v družbovství-on se vyzná a druhý s naježenými vlasy a se vzhůru vztýčenými rukama hřmál až sliny stříkaly do ochraptělí proti kněžstvu, zvláště místnímu. Při nepřičetném tomto křiku mnoho účastníků počalo opouštěti sál, tak že zbylo jenom něco málo posluchačů u několika sklenic piva, kteří se prázdnému povídání takřka obětovali a kteří pak to také po zásluze oceňovali. Má-li strana agrární na Časlavsku v záloze samé takovéhle pracovníky, pak ta červená skvrna z okresu hned tak nezmizí, to je jisto!

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vydávejte si ihned vsory pánských látek k nahlédnutí. (Zolděte vsor látky »Palmira«) od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český zasluzatelský sbor soukenného zboží. sal. r. 1876.

Různé zprávy.

Finance města Vídně. Hlavní účetní závěrka města Vídně za rok 1910 oznamuje, že příjmy obecní byly o 8.5 mil. K větší, než byly rozpočteny, výdaje však že vzrostly toliko o 184.000 K u porovnání s rozpočtem. Skutečný výsledek obecního hospodářství byl tudíž o 8.3 mil. K příznivější nežli rozpočet. Pokladniční hotovost dostoupila slušného obnosu 8.7 mil. K. Roční příjmy vídeňské obce od roku 1910 vzrostly u porovnání s rokem předchozím o 6 proc., řádné výdaje však pouze o 3 procenta.

Hrozný výbuch na lodi. Francii stíhá v loďstvu neštěstí za neštěstím. V přístavu Toulonském kotvil pancéřový křižník »Liberté« dne 25. září po 5. hodině ranní vyletěl do povětří následkem 5 výbuchů bezdymného prachu. Mrtvých jest prý 400, zraněných 136, z jiných lodí zraněno přes 50. Příčinou neštěstí toho byl oheň, který vznikl na palubě v komoře zásob. Oheň trval již několik hodin, ale bylo váháno jej hlásit. Po prvním výbuchu způsoben poplach a téměř všechno mužstvo strachem jako skákalo do moře a na ochranné čluny. Toto mužstvo muselo se však na rozkaz vrátiti. Oheň rozšířil se až k prachové komoře, jejíž uzavěr nemohl býti otevřen, čímž také nemohly býti prachové komory zaplaveny vodou. Okolnost tato jest podezřelá, zvláště, když vyšetřeno, že stav prachových komor a prachu byl výborný. Tím podezřelější jest vznik ohně na »Liberté«, když i v noci na 26. září na lodi »Patrie«, která stála vedle »Liberté«, vznikl oheň, který však byl záhy udušen. Není proto vyloučeno, že revoluční prsty i sem zasáhly.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti »Národnímu divadlu« v Praze.

Provádí se nejvýhodnějších podmínek starobní a penzijní pojišťování.

Žádejte prospekt.

Prohlášení.

Já, František Musil, spolumajitel kruhové cihelny v Náchodě, prohlašuji, že nemohu pana dra. Rudolfa Horského, faráře a vikáře v Šárce u Prahy, viniti ze žádného nepočetného jednání, jsa úplně přesvědčen o jeho bezvadném charakteru a naprosto bezúhonném způsobu života a činnosti. Jestliže jsem se dne 4. července 1911 o dru. Horském v hostinci paní Šichanové ve Vysokově urážlivě vyjádřil, učinil jsem to ve stavu nejvyššího rozčilení.

Proto výroků těch lituji, je v plném znění odvolávám a žádám pana dra. Horského za laskavé prominutí těchto urážek a zaplatím veškeré soudní útraty k rukám dra. Bedřicha Petra, advokáta v Hradci Králové.

V Náchodě, dne 6. září 1911.

František Musil.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Křesťan. sociální

zpěvník

má mít každý křesťan. sociál. obsahuje veškeré křesť. sociál. písně české, Orelské a národní. Cena výrobní bez poštovného 84 h, a v kusové vázaný 64 hal.

objednat lze na hotové u J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Za příčinou koupě kavárny „Slavie“, kam své kanceláře přestěhovali,

prodáme pravovárečné domy

č. 117. a 118.

na Malém náměstí. Blíže v kanceláři Záložny.

Křestní listy

ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Šahula. Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str. Cena 2 K 60 h.

Objednávejte u

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všude křesťanský český závod

vytíratel a tláček „Záštitu“ v Chrastí

u Chrastí.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Záštitu“. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle předp. za ceny mírné. Učiňte objednávku na skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řadou všech řečí, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 85 tiskových archů velké 8° — 460 str. nabízí ve výrobní ceně K 8.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé zpousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které jsou důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K. Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítel protikatolickými letáky zhojnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zkázu církve tak hrožebnatě, jest rozhodně potřebí vytvářeti státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Rozšiřujte

důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo „Časových Úvah“ pod titulem:

Obrana školy katolické.

Sepsal P. František Blažák C. Ss. R.

Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci náboženství v téže, pokrokové prouděch školních. Promlouvá o potřebě katolické obrany a poučuje, jakým způsobem obrana má se rozvíjeti.

Stran 64. — Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách velké slevy.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Volná Myšlenka

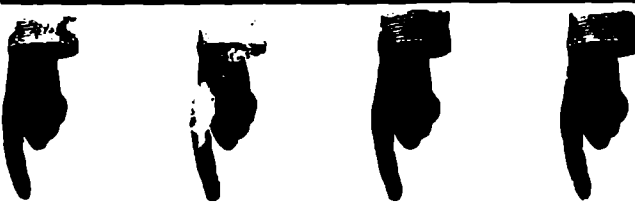
se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního. —

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace Časových „Úvah“
v Hradci Králové.



Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚBOKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Za místo hospodyně

na faru prosí slečna 42letá z řádné venkovské rodiny, ve vaření a veškerých domácích pracích úplně obeznaná.

Již na podobných místech vypomáhala.

Ct. nab. pod znač. „A. K. 14“ do admin. t. l.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

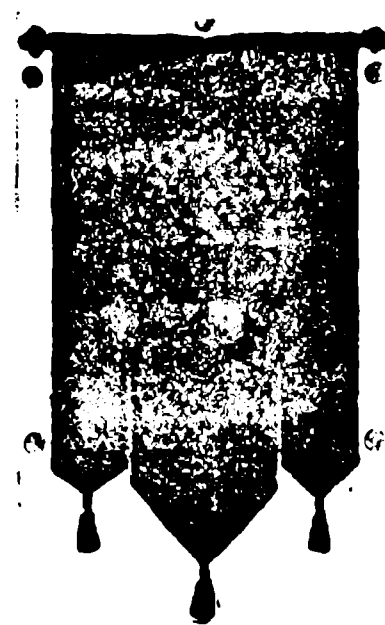
A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň.

VII o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na úkazku zasílá se vše franco.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný

životnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání během neceletých 2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 13.575 K, získav 805 členů. Jak děkované dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 21 do 45 let. Přispěvek správně každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K, jež se vyplatí bez průtahů buď zákonitým příslušným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí poskytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.



Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mořance, kalichy cibáče, nádoby, šnky, paciškaly, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbra nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ušlání franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Střed veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: tešné madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Metálské přetopy, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje na nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpěchlivěji pracované, přesně ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činele, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tabací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 110 a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Právě vyšlo!

Život lidský

s náboženstvím a bez něho.

Od R. S.

S vyhrazeným povolením přeložil Frant. Navrátil.

Tato velice včasná, obsažná a populární úvaha hodí se výborně k hromadnému rozšiřování.

Stran 36. — Cena 8 h.

Při hromadných objednávkách veliká sleva.

Brožuru rozešílá

Biskupská knihovna v Hradci Králové.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Všem důstojným pánům spolu-bratřím, světcům s r. 1886, kteří na své jubilejní schůzi dne 2. srpna t. r. tak něžným, bratrským spůsobem v mé nemoci — kteráž, díky Bohu, obrací se k lepšímu — na mne vzpomněli, vzdávám za jejich lásku

nejserdecnější díky

a vroucí „Zaplat' Pán Bůh!“

KAREL JANSKÝ,

t. č. farář v Chroustovicích.

Maňte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zeťíry** na košile, — šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdržených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

C. k. místodrž. konces.

informační

kancelář

PAVEL BAYER,

Hradeo Králové,

podává

zprávy o uvěruhodnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé ve všech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky,

též bez ručitelů.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulevé do pařenišť, jakož i stavební za ceny nejlevnější. — Výběrny formoz. tmel sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici železniční franko. — Sklady tabulevého skla.

K. V. Skuherský, c. k. dvorní dodavatel

Hradeo Králové, výhradně v továrně.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvostnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni zlatem za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukásku franko se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirášek

Sta odporučením a dostátných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protekolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku

se na požádání franko zasílou.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva v různých úpravách od K 3.70

Křesla hospodská od K 20.—

Křesla ku psaní od K 9.—

Křesla na žroutu od K 19.—

Sedátka na žroutu od K 12.—

Stojany a věšáky z ohýbaného dřeva od K 20.—

a jiné, v nejmodernějším provedení

na v cenách nejlevnějších

nabízí velkovývod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřichská ulice 1.

Pokrokové vyšší vlastenectví.

Jest známo, jak jsme se rázně postavili proti nespravedlivostem křesť. sociálů vídeňských, jak naše časopisectvo varovalo, když německá dělnická ústředna křesť. sociální začala lovit mezi českými lidmi. Tak zachovalo organisované katolictvo české přes všechny pomluvy, přes všecku nepřítelství svůj národní štít čistý. A ještě něco více! Z Moravy a z Čech vyšel popud k založení dělnického svazu slovanského v Rakousku. Zajisté takový počín má i nesmírný význam pro říšskou radu a pro utvoření snesitelnějšího postavení Slovanského v Rakousku vůbec.

Co však v zájmu stavovském navrhuji pokrokoví učitelé, kteří tak rádi nám vytýkají, že jsme poddaní »moci cizí« a že katolíci nemůže ani býti dobrými vlastencem? »Školský Obzor« navrhuje místo učitelského svazu všeslovanského říšský svaz učitelstva. At prý se čeští učitelé německým kolegům nevyhýbají! A proč? »Nezapomínejte, že Němci jsou u většiny pokrokoví. V jejich rukou jsou otěže říše. Čtyři dietních tříd a akademického vzdělání nedosáhneme bez Němců. — Říšský svaz je potřebou doby.«

Tohle je přece jenom prazvláštní diplomacie! Což by ti pokrokoví učitelé němečtí naprosto nepomohli pokrokovým učitelům českým v zápase za hořejší požadavky, kdyby naši nesklonili tolik před nimi čelo? Jest potřebí ihned dávat se do poddanství těm, kteří jsou v řadě předních protičeských agitátorů? Kdyby k takovému svazu došlo, jest více než jisto, že bude český učitel milostivě trpěným poplatníkem, který bude hráti ve svazu úlohu pouze podřízenou. Což učitelstvo neví nic o tom, jak se odměnil a odměňuje českému dělnictvu za věrné služby dr. Adler? V učitelském svazu říšském by naše učitelstvo teprve bylo odstrkovanou Popelkou! Všecky okolnosti k tomu ukazují.

A pak jest nehoráznou nepravdou, že by mezi Němci bylo toho »pokroku« víc, než mezi Čechy. Několikeré říšské volby svědčí dosti výmluvně, třebaže posledně protikatolické kruhy získaly mezi Němci více mandátů než roku 1907. Jen dobře počítat odevzdané hlasy!

Voláme po českém státním právu, žádáme, aby naši zemi byla dána širší autonomie, ozýváme se proti centralistickým německým přehmatům, poukazujeme na to, jak by mohla býti i při nynějším nespravedlivém volebním řádě německá menšina odkázána do příslušných kolejí, kdyby všecko Slovanské vystoupilo proti německému nacionalismu svorně. A najednou slovanská jednota právě od patetizovaných vlastenců měla by se připravovati takovým způsobem?

Ozval se autonomistický návrh Hagenhofera ve Štyrsku, dle něhož by se měl ponechat zemím aspoň částečný vliv na osnovu národního školství, na ducha vyučování a správu. Leč orgán pokrokového učitelstva moravského měšťanských škol »Měšťanská škola« protestuje proti zemské samosprávě v oboru školství. Prý by v některých zemích připadl pak »klerikálům« vliv na školy.

Zde jest ještě světlejší důkaz, jak stojí pokrokovské učitelstvo o práva našich korunních zemí. Jen ať rozhoduje o požadavcích českého školství vídeňský některý byrokrat, jemuž za kulismi napovídá německý žid!

A takovým způsobem chtějí snad pokrokaři realizovati svobodnější autonomii, demokratisaci nejdůležitějších národních institucí! Jak jest Rakousko »klerikalizované«, jaký vliv vane z ministerských kanceláří vídeňských, nejlépe lze poznati z hořejších dvou pokrokovských projevů! Kdyby na ministerských křeslech rozhodovali katolíci, nikdy by pokrokaři tak ochotně nechtěli zkracovati autonomii ve prospěch centralizační moci. Podporují však svými protesty Vídeň proto, aby tato zkracovala dle možnosti práva katolíků. již při tom trpí zájmy a práva jednotlivých zemí jakkoli!

Zde se též jeví v pravé podobě tak často hlásaná svoboda pokrokovských učitelů. Katolíci nesmí míti právo na rozhodování o záležitostech školských! Ten jest tu jenom proto, aby platil a poslouchal! Většina rakouského občanstva má dle pokrokovského povinnosti slepě se poddati menšině a podříditi děti zcela diktátu pokrokovského.

Iluzi, ovšem — Volná Myšlenka jest sdružení mezinárodní, v němž Čechové musí poslouchati těch, kteří mají v ní hlavní slovo. A to jsou němečtí židé. A u nás žádný stav inteligentní nečítá tak obrovský počet volných myslitelů jako stav učitelský. Tudíž volní myslitelé ze stavu učitelského jen plní svými protesty to, co poroučejí volnomyšlenkářští Němci — hlavně semitští. A tu máme záhadu lehce vysvětlenou. Na druhé straně však pokrokovské učitelstvo jest slepé a hluché ke křiklavým nacionalistickým přehmatům, jaké páchají němečtí volnomyšlenkáři systematicky na účet národa našeho.

Za takové projevy národní samostatnosti, za takovou touhu po národním sebeurčení ovšem se poděkuje každý upřímný Čech, kterému slovo národ není bezcenným zvukem.

A jak tací pokrokařští hrdinové dovedli systematicky vypočítati konservativním kolegům, že tito necítí s národním celkem, že vlastně národ zrazují! Naposledy z českého vlastenectví bude udíliti svrchované vysvědčení vídeňský žid, který ani slůvka českého neumí. Již se k těm metám postupuje. Vždyť vídeňští židé jsou zváni do Prahy, aby před českými obecním promlouvali po německu o cílech Volné Myšlenky, zatím co jsou čeští katolíci od živlu volnomyšlenkářských ve své Praze bezcitně pronásledováni, jestliže si uspořádají průvod nebo schůzi.

»Raději německého liberála, než českého klerikála!« S tím heslem šli čeští volnomyšlenkáři do »vlasteneckého« boje volebního. A toto heslo uplatňují volnomyšlenkáři dále v táboře svých učitelů.



Po 20 let nejlepší pověsti se těšící
závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

přesídlil do novostavby při
Grandhotelu —
(přes dům v levo od dřívějšího krámu).

Doporučuje všechny druhy papírů, psací,
kreslicí a školní potřeby a veškeré zboží
papírnické vůbec.

Vše nejlepší jakosti v cenách levných.

Nejbohatší východočeský výběr

obrazů, zrcadel a rámců,
nejrozumnějších uměleckých výrobků atd.

Výroba rámců a zarámování i přinesených
obrazů a fotografií ve vlastní dílně.



Kulturní jiskry.

Krátká sláva francouzského zednářstva. Jen krátký čas uplynul od toho okamžiku, kdy se ocitli zednáři na vrcholu moci. A přece všechna podplacený tisk nedovede zатуšovati smutnou pravdu, že vážní Francouzové mají již té nadvlády zednářstva až po krk dost. Co dokázali zednáři pro blahobyt a kulturu francouzského lidu zvláštního? Právě do posledních let spadají obrovské stávkové nespokojenosti dělnictva, úžasné stoupání mladistvých zločinců, přísné obmezování spolčovací svobody dělnictva, revoluce vinařů, vzpoury vojínů atd. Samy pokrokovské, ba i naše socialistické listy vytiskly již velikou řadu stesků na hrozné poměry, jaké přivodily právě kruhy vládnoucí, které jsou v zajetí železné ruky velkokapitalismu. Hrdinství, jaké vláda provedla za pomoci Apačů koniskováním jmění duchovenského, není ještě reformou. A konečně sebrati někomu majetek, slibovati z toho lidu prospěch a pak lidem nutným ze všeho nedati nic — to dovede každý byrokrat, na to není potřebí žádných zednářských učností.

Zdá se, že již nyní — po tak krátkém čase — netoliko ideály křesťanské nabývají stále větších sympatií v širých vrstvách, ale že již docela položeny základy i k praktické reformě ve smyslu křesťanském.

Professor Jules de Gierfeuil z Paříže uveřejnil zajímavou stať v »Reichspostu«, v níž dokazuje, jak nepatrná menšina povykujících zednářů dovede úskočně ovládati lidi věřící. Voličstvo dalo spoustu hlasů radikálům proto, že tito (zrovna jako u nás) ve volebních řečech prohlašovali, že nejsou nepřáteli katolické církve, že náboženství u nich platí za věc nedotknutelnou.

Radikálové, hlásající, že jest potřebí pokroku, jsou věrní přívrženci pověstného nepřitele církve Combese, o němž řekl slovnitý professor Faguet na Sorboně: »Jest to obmezené a hloupé individuum.« Jeho vládu prohlásil sám socialistický ministr Millerand za ničemnou.

Volby se fašují úžasně zvláště čachrářstvím placených úředníků vládních a to zvláště v koloniích.

Přes vládní nápor již nyní při několikerych volbách do městské rady pařížské propadali volnomyšlenkářští kandidáti druh za druhem, až nyní z radnice vymizeli, ustoupivše konservativcům.

Také jest radikalismus na velikém ústupu v Marseille, Montpellieru, Lille, Meaux a jiných velikých městech francouzských. Ve vznětlivé Francii docela nyní začíná platiti za zpátečníka člověk, který přezvukuje dosad protikatolické fráze.

Dnes ve Francii Zolovy spisy přestávají se čísti, žádný veliký kritik Zoly si ani nevšimne. (Za to u nás k vůli »pokroku« objevují se nová vydání překladu těch knih. Jako obyčejně! Co cizina již zavrhuje, jako překonané stanovisko, u nás má šířiti pokrokovou záři.) Akademie nikdy Zolu neuznala za svého člena, Huysmans, který dříve byl přítel Zoluv, nyní se kloní ve svých spisech stále více ke křesťanství. Podobně Bourget, Brunetiére, Coppée, Verlaine a jiní, kteří začali jako spisovatelé volnomyšlenkářští, přiklonili se ku křesťanskému světovému názoru. Literatura katolická vzmáhá se velice utěšeně.

Jak se bojí hlavní mačkáři křesťanského hnutí, jest patrné z toho, že se dovolují schůze a tábory i anarchistům, ale jenom ne katolíkům. Katolíci nesmí pořádati veřejných průvodů, nesmí se státi úředníky. Odvážili-li se důstojník choditi do kostela, má po kariéře.

Není tudíž divu, že za takových okolností v zemi podivné »svobody« velcí myslitelé začínají se utiskovaných ujímati stále pečlivěji. A tak jest možno, že zednáři dočkají se velikých překvapení až příliš brzy.

Výzkumy českého učence v Peru. Učenec dr. Aleš Hrdlička, zaměstnaný u Národního Musea Spojených států, podnikl v republice Peru minulého roku rozsáhlé výzkumné cesty po starobylých městech. Přivezl 3.400 lidských lebek a tisíce lidských kostí, které nashbíral na téměř 40 starobylých pohřebištích. Na základě těchto i starších výzkumů bude nyní možno určitěji prostudovati starobylý ráz obyvatelstva pobřeží peruánského. Bude možno položit pevný základ k anthropologickému porovnání pro ostatní část země. Dle sdělení Hrdličkova ve zříceninách Pochacamacu nalezeno množství mumii, zvláště v sousedství starobylého indiánského chrámu boha Pochacamaca. Některé mrtvoly však místo balsamování byly prostě spalovány. Mumie byly opatřovány velmi důmyslně, což svědčí o značné kultuře praobyvatel. Některé lebky, zvláště ty, které poškozeny ranami, byly vyplněny bavlnou. Na jednou pohřebišti nalezeny pouze ostatky žen, z nichž žádná nezemřela smrtí přirozenou: všechny byly uskráceny. Pravděpodobno, že byly popraveny jako oběť chrámovému božstvu. Pochacamac byl slavným náboženským střediskem, jež můžeme směle přirovnati k egyptským Thébám nebo k mohamedánské Mekce. Byl též sídlem náčelníka, který vládl nad sousedními lidnatými údolními. Roku 1533 zničili Španělé uctívanou sochu Pachacamacovu. V sedmáctém století zhyba po tom velikém sídlišti pouze opuštěná hromada zřícenin.

Tajnosti pyramidy. Největší ze všech jest pyramida Cheopsova v Egyptě, která činí dojem hory. Angličan Dow Covington praví o stavbě pyramid: »Po 20 let stavělo na nich 100.000 dělníků, kteří balvany rovnali a kladli je v kruhu 761 stop, založili v nich 210 kamenných chodeb, 85 milionů prostorných střeveců (střevec rovná se 31.6 cm. Čtverečný střevec 0.099 čtver. m., přibližně tedy asi 1 desetina čtver. metru.) kamení tu rovnali bez našich strojů.

Je vypočteno, že 2.300.000 balvanů bylo zde upotřebeno. Kabátů z těchto kamenných hor, totiž vrchního obalu bylo od Turků a Arabů použito ke stavbě mešit. Kryt jejich byl z lesknoucího vápence, jenž musil daleko široko dříve zářiti. V pyramidové hrobce krále Cheopsa byly nalezeny zajímavé pozůstatky z pálené hlíny a též z kovů, dva zednické vozy k dovážení balvanů, staré láhve, v nichž asi Egypťané nosili si vodu, těž kosti posvátného ptáka.

Kalif Mamun roku 818. po Kristu vylámal zde chodbu do vnitř. Zde jako by se vloupal do úkrytu smrti. Chodba je 350 střeveců dlouhá a sotva 4 střevice vysoká a 3 střevice široká a musí se do ní lézti po čtyrech. Byla zde nalezena též studna. Když až k ní pronikli, teplota na chodbě přílivem čerstvého vzduchu z 32 stupňů sklesla na 25 st.

Šachta, vedoucí až do hrobky krále, je 174 střeveců dlouhá a byla ponejprve uvolněna Američanem Covingtonem. Zvláštní při tom bylo, že při otevření ozval se zvuk, podobný jako z Aeolovy harfy.

Stavitelé pyramid před 4000 lety uměli průvanu v chodbě použiti k vyluzování zvuku, podobnému meluzině.

Pod královskou hrobkou jako v srdci pyramidy nalézá se hrobka královny. Zde našel Covington železný náramek, jaký snad nosilo královské dítě na noze nad kotníkem. Je to nejstarší památka díla ze železa. Nad komorou královskou u velikosti 36, 17 a 19 střeveců a ze hlazeného granitu ze 100 balvanů je postaveno ještě 5 komor jiných, z nichž každá spodkem tvoří krytbu předsíle.

Skon Stolypinův. Zpovědník Stolypinův otec Pavel Levitský vypravuje o smrti Stolypinově, že nemocný po jedné hodině v noci byl přenesen do velké místnosti. Za přítomnosti kněze začal sám modlitbu před sv. přijímáním: »Věřím v Boha všemohoucího a vyznávám se. Zaal silným hlasem, ale pro slabost dokončil v tichosti. Nato se vyzpovídal a přijal tělo a krev Páně, vše s hlubokou pokorou, vřelostí a oddaností. Ku konci učinil kříž levou rukou, protože pravou měl prostřelenou. Pak prosil: »Otče, modlete se za moji choť Olgu. My jsme spolu dobře žili, bude se o mne strachovati.« To bylo dne 13. září. — Dne 17. t. m. se nemocnému velice přitížilo. Choť Stolypinova prosila kněze, aby recitoval modlitbu umírajících. Modlitba byla přečtena tiše. Umírající sténal a zřídka hovořil hlasem silnějším. Vykonána ještě jednou pobožnost. Pak brzy opustilo Stolypina vědomí.

Pro koho pracoval vrah Bagrov? Snad za práva ruského národa? Na to jsou židé velice opatrní. Nejednal na rozkaz sociálně revoluční strany, ale proto, že stál v čele nově se tvořící židovsko-zednářské strany autonomně revoluční, která se prohlásila pro nepřetržitý terror agrární, průmyslový i politický. Terrorem hodlala nová strana způsobiti paniku a připravit půdu pro revoluční převrat. Ovšem by nepfestala dříve, pokud by se ruské křesťanstvo nesvíjelo tolik pod jhem židovského kapitalismu jako ve Francii. Stolypin napsal na svůj prapor heslo: »Nrodní ruská politika!« Ale takový program nemohou snést židé ti, kteří tolik ruských vlastenců zákeřně odpravili a obrazy světců v chrámech křesťanských pustě ničili.

V Rusku dovede se žid »assimilovati« nejvýše tak, že se dá na oko pokřtiti, aby mohl tím pohodlněji prováděti své protikřesťanské rejdy. A tací terroristé odvažují se vyžadovati pro sebe větší práva, než jakých požívá plnokrevný Rus a to docela — ve jménu »kultury«. Pěkná kultura! Katolíci ve Francii jsou daleko více tísňeni od zednářské vlády než židé v Rusku, ale přece jenom si nedopomáhají k právu systematickým banditstvím, protože vědí, jaký barbarský jest to prostředek. Zato však v Rusku na soudcovskou stolicí si sedá každé individuum, štítící se poctivé práce; nejsou zváno ani pověřeno, dovoluje si rozhodovati nad lidskými životy »ve jménu lidu«, který by s ním ani mluvit nechtěl. Dobře praví Foerster: »Nezralí nebo zvrácení mladíci berou na sebe úlohu, jež náležela v dávných dobách prorokům a mudrcům.«

Zákeřná vražda nedá se omluviti ničím. Ti, kteří tolik povykují o svobodě, nepřejí samému ministrovi ani tolik volnosti, jaká se popřává lidem, kteří ohrožují bezpečnost lidí nejpokojnějších a nejšlechetnějších.

A ještě poznámku! Protivníci naši s výsměchem stále opakují: »Šavle a kropáč.« Na to odpovídáme, že svým cynismem dávají si protikatelické živly samy vysvědčení nejsmutnější. Jest věru charakteristické, že v době, kdy ústa žvlů radikálních přetékají hesly o svobodě, proti těmže živlům svoboda katolickou musí obhajovati moc jiná. Vysmívají-li se protivníci ochraně šavle, pravíme, že daleko horší zvuk nesou slova: »Zákeřná puma a ruský kaftan.«

Kdo byl Bagrov? »Ruské slovo« o něm píše: »V jeho žilách proudí židovská krev. Jeho otec je známým jako mimořádně šťastný hazardní hráč. Jeho jmění se počítá do milionů. Před několika roky štěstěna jej opustila. V jedné petrohradské herně prohrál více, než stotisíc rublů. Tou chvílí ztratil chladnokrevnost, hrál bez přestání, hazardně a brzy prohrál téměř všechny peníze, získané v několika letech hazardní hrou, takže musil dát v zástavu ohromný svůj dům, nalézající se na Bibikovském boulevardu.« Bagrova nepřiměla k vraždě žádná nouze, žádné osobní utrpení. Před popravou žádal rozmluvu s rabínem. Bylo mu však řečeno, že by se tak státi mohlo pouze za přítomnosti státního zástupce, a proto Bagrov od svého úmyslu upustil. Jestliže chtěl s rabínem vésti hovor pouze náboženský se týkající, anebo chtěl-li učiniti nějaký zcela nevinný vzkaz příbuzným, proč se tolik bál úředníka? — Židovské listy v prvním okamžiku nevěděly, jaké mýdlo přichystat. Buď zamlčely, že Bagrov jest žid, nebo sdělovaly, že jest židem pokřtěným. Také na rychlo vymyšlena chytrá lež, že jeho matka při zprávě o zločinu se vrhla s okna a tak se zabila. Tak se měl házetí lidu do očí písek, aby se mysli, jak byl Bagrov vychováván jako beránek. — A židé z Oděsy honem si přispíšili s loyálním projevem, s veřejným odsouzením zločinu Bagrova. Proč jenom dle příkladu jiných židů neháněli místo Bagrova Stolypina? Byl v tom totiž velice ostrý háček. Vždyť v době revoluce v Oděse židé náleželi mezi přední revolucionáře. Právě v tom městě svolána Černomořská republika, v níž zvoleni za ministry — vesměs židovští kapitalisté. Ovšem nikoli proto, že by chtěli dle svých slibů opravdu společnost zdemokratisovati. Tudiž zlé svědomí je honem nutilo k okázalému projevu, jakého u jiných loyálních občanů nebylo potřeba.

České korunovační klenoty, tento nejvzácnější symbol našich práv politických i národních, jsou

opět v popředí obecného zájmu celého národa. Nedávná kontrola klenotů zvláštní komisí shledala královskou korunu naši a příslušné k ní insignie neporušeny a po čtyřicetiletém tichu klenoty zase uloženy. Není zajisté vlastence, který by si nepřál, aby spatřil posvátnou korunu na hlavě svého krále. A jako osvědčení tohoto přání celého národa je jistě zobrazení klenotů korunovačních, umístěné v každém českém příbytku. Jako na zavolanou přichází tu nakladatelství Ottovo, kteréž právě odevzdává veřejnosti krásně v barvách provedené zobrazení národních našich klenotů a nízkou cenou pouhé 1 K umožňuje, aby významný ten obraz byl všude rozšířen. Upozorňujeme na obraz ten všechny vlastenecké kruhy a doporučujeme, aby hodně všude byl zakupován a vyvěšován jako zřejmý doklad nejen tradice, ale i vroucího přání národa.

Kurs pro výchovu pomocných sil technických při stavbě podniků dopravních, zřízený při státní průmyslové škole v Praze, skýtá absolventům vyšších a mistrovských škol průmyslových příležitost, aby rozšířili své odborné vzdělání i v oboru stavebního inženýrství a to jak ve vyměšování pudy a staveb silničních a železničních, tak i ve stavitelství vodním a mostním. Návštěvou jmenovaného kursu nabudou absolventi průmyslových škol širšího rozhledu při stavbě a udržování všech prostředků doprav. Program pro tento kurs zdarma zasilá ředitelství státní průmyslové školy v Praze a přihlášky do něho přijímají se do 10. října t. r.

V těžké zkoušce pozná se pravé hrdinství. V Římě báli se cholery. Najímali ošetřovatelky. Zdravotní komisař Guadini nabízel 10 dolarů denně, ale nemohl žádných dostati. Ani žáčky, ani absolventky státní školy ošetřovatelské nechtěly toho přijati. Za to sestry v nemocnici sabinské beze vší zvláštní odměny ihned se přihlášily, že do své nemocnice přijmou všechny podezřelé případy, ano i nemocné, a bude-li toho třeba, pokud počet jejich a síly stačí, že budou i ošetřovati nemocné po domích, kdyby nemocnice nepostačovala. Nevěrecký list »La Razione« napsal o sestře Ildephonse, představené, která ve jménu svých sester tuto nabídku městu učinila: »Musíme se v uctivosti poklonit před životem takové obětavosti, jaký vede tato žena ve jménu náboženství, kteréhož nevyznáváme.« Očekává se, že bude v Římě brzy prohlášena republika dle vzoru portugalského, král je beztoho už jen bezmocná figura, — a kdo půže nejdříve, a bude vyhnán a oloupen, budou katolícké řády, a mezi nimi snad i tyto sestry, kterým uznání nevěreckých listů právě tolik pomůže, jako jim pomohle jinde.

V Berzoli (v okrese Janovském) vypukla také cholera. Tu volnomyšlenkářský starosta a městští úředníci dle zprávy »Avvenire« zbaběle utekli. Nyní se stal duší obecní správy a starosti o nemocné starý arcikněz Ardissonne. Úřady projevíly mu plné uznání, poněvadž jemu jest co děkovati, že epidemii byla učiněna přítrž.

Také v Lingueglittě všichni obecní funkcionáři uprchli před cholerou, takže ministerský předseda Giolitti docela podal králi návrh, aby zbabělou obecní radu rozpustil. Leč v téže obci statečně setrval farář, který za velkého řádění cholery udržoval občanský pořádek a nemocné ošetřoval. I v jiných mnohých obcích organisace ošetřování nemocných a služby desinfekční svěřena přechoťně duchovenstvu, protože se k takové těžké a nebezpečné práci nechtěli hlásiti jiní lidé.

Zednáři dovedou vyvinouti velice jarou energii, jedná-li se jim o potrestání pokojných, bezbranných katolíků. Mají-li tací fanatikové osvědčiti hrdinství skutečné, vyžadující heroický sebezápor, prchají jako zajíci. A při tom se chlubí, že vychovávají nové železné pokolení, žulové povahy!

Kostelní práce pozlacovačské a rezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celá usnadnění od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Školský obzor.

Také velký ochránce české školy. Vídeňská »Pravda« píše: »Nynější starosta slovácké Poštorné pan Baranek tloukl kdysi na velký buben vlastenectví. I v Praze se produkoval. Ted' odhodil paličky a hraje jinou. V Poštorné rozhodili německočeský leták. Čtete: »Milí rodiče! Mnozí z Vás se budou ptáti: Máme naše děti poslat do veřejné nebo do české školy, do německé, nebo do české opatrovny? . . . Nesmíte se . . . řeči českých

štváců dát oslepit, kteří svou agitací nechtějí chudému člověku pomoci, nýbrž nechtějí trpět, aby se chudé dítě něčemu naučilo, aby z něho něco bylo a v příštím životě lépe a lehčeji přišlo dále. Všichni tyto štváci navštěvovali německou školu a byli rádi, že se mohli německé řeči naučit, která jich přivedla k moci a důstojnosti. Jen ten malý muž, dělník, nádeník, chlapník atd. nemá se ničemu naučit, od něho žádají, aby zůstal hloupým, by pro nacionální štvance měli dosti příručích . . . Milí rodiče! Vaše děti naučí se již doma slovansky a většina jich neumí německy. Proto jest předem potřebno, by jste Vaše děti dali naučit německé řeči, aby si lehčí mohli dobýt svůj chléb a ve světě lépe přišli dále. Německou řeč naučí se dítě ale nejlépe ve škole a v opatrovně, proto my, kteří to s Vámi poctivě míníme, Vám přivoláváme: Milí rodiče: Jestli chcete, aby se Vaším dětem lépe vedlo než Vám, pak je pošlete do německé školy a do německé opatrovny. Vaše děti budou Vám jednou vřele za to děkovati, že jste je dali naučit také německé řeči. — V Poštorné, v srpnu 1911. Jakub Baranek, starosta a předseda místní školní rady. Frant. Brinda, nadučitel dívčí školy a předseda německé opatrovny. Fabian Pektor, náměstek předsedy místní školní rady. Vilém Ženčica, za chlapeckou školu. Jan Hřček, člen opatrovny.« —

Velmi chytře promyšleno! A ještě chytřeji nejdůležitější okolnosti zamlčeny. Věru, zvláštní to charakter, jež včera se všemi upřímnými Čechy o závod chválily české školství a pak, jakmile zadul nepřiznivý vítr, již po něm obracejí pláště!

Ředitelství c. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám učitelské způsobilosti pro období listopadové 1911 nejdříve do 14. října 1911.

Nedej zahynouti nám, ni budoucím! Tato slova budou se nyní ozývat po vlastech českých. Nuže, zamysleme se poněkud nad nimi a uvažujme o českém národě v době přítomné. Smutný to obrazek. Všude nesvornost, zatím co řádí v národě našem cizácké, mezinárodní, podvrtné hnutí protináboženské. Však co nejhoršího, že tato úporná, houževnatá společnost si již také vyhlídla za kořist naši národní mládež a usiluje o ni vší mocí. Způsobil-li osudné spousty v národě našem dosud hlavně tisk, tedy jest namířeno nyní na školu, aby způsobila úplnou národní katastrofu. Láska k naší svatě víře a k našemu tak těžce zkoušenému národu byla by našimi vlastními dětmi nadobro ušlapána. Nemáme v historii dosti výstrahy? Ztráta citu pro Boha měla vždy v zápětí ztrátu citu pro národ. Z toho jasně vidíme, že našim dětem — budoucímu národu — jest potřebí takových upřímných a svědomitých učitelů, kteří chovají v srdci svém živou víru svatováclavskou, jako odkaz poctivých předků. A proto každý upřímný Čech-katolík bude zajisté šířiti porozumění pro naše všennárodní. záchranné dílo českých katolíků: »Katolícký ústav ku vzdělání učitelů v Praze-Bubeneč«, kterýž kráčí ve stopách idejí svatováclavských a pracuje k obrození stavu učitelů národních, vychovává nové generace učitelů nábožensky uvědomělých a nadšených a usiluje vlivem rozhodným zasáhnouti k rozvratu a udeptání snah novopohan-ských na poli školském. Necht' není ve dnech svatováclavských jediného katolíka, který by nepřispěl aspoň dvouhálčtem na katolícký učitelský ústav. Zajisté, že všechny naše spolky při všech svých schůzích, slavnostech a zábavách svatováclavských dají sbíratí mezi účastníky svatováclavský dárek pro svůj katolícký učitelský ústav a budou takto manifestovati porozumění své pro záchranné dílo. Nezpívejme jen: »Nedej zahynouti nám, ni budoucím,« ale přimluvmé se na patřičném místě, aby v době oktav svatováclavské pořádány byly u kostelů, v katolíckých společnostech a spolcích při schůzích, hostinách a zábavách sbírky na svatováclavský dar pro všennárodní záchranné dílo českých katolíků. Svatováclavský dar bude ve všech novinách uveřejněn. Monumentální dílo katolíckého učitelského ústavu jest odkázáno úplně na dary národa — jest to dílo milionové a i k dosažení velikých cílů svých potřebuje stále podpory. Jedná se o prokázání velkého skutku milosrdenství duchovního celému národu ve chvílích osudných. Dary, dotazy: Katolícký učitelský ústav (Sekretariát spolku), Praha-Bubeneč.

NESTLÉ-OVA

DĚTSKÁ MOUČKA

ode dávna osvědčená potrava

PRO KOJENCE
a odrostlé nemoc žaludkem.
OBSAHUJE NEJLEPSÍ ALPSKÉ
— **MLÉKO** —

Krabičky K.1.80 v každé lékárně a drog.

Již jen krátký čas výprodej

v modrém a galantním obchodě fy

Fejgl & Byčičtěl

Hradec Králové, Jiřikova třída.

Kněžské koláry značně levnější!

Prodají se velmi levně 2 plynové dvou-
hořákové lampy skřňové, jakož i niklové
zařazení a skla do skřňí!

Hospodářská hlídka.

Proč je drahé! Dle pololetního výkazu vyda-
ného o zahraničním obchodě rakouském, vyvezlo
se za letošní první půl rok cukru do ciziny u srovnání s loňským více o 328.686 metrických centů,
utržilo se zaň v cizině o 9.300.000 K méně. To zna-
mená, že plus vývozu bylo o 28 K na metrickém
centě prodáno pod loňskou cenu. Za to karteláři
domácími konsumentům zvýšili cukr o 44 proc. Te-
dy do ciziny prodávají cukr pod cenou, za to do-
ma vyhánějí ceny do hrozné výše a vydírají na
domácím spotřebiteli to, oč v cizině laciněji pro-
dají. A při tom stoupily mzdy v cukernictví jen o
9 procent, kdežto v ostatních oborech stouply až
o 25 procent. Podobné lichvářství a vyděračství
se páchá i s petrolejem. Ještě v zimě byl ve Vídni
petrolej (špatnější jakosti) za 20 hal., nyní stoupl
na 28 hal. Do Německa však dodává kartel nejlepší
kvalitu petroleje za 6,5 M za 100 kg. Tedy za 7 K
80 hal. V Německu je pak litr tohoto nejlepšího
petroleje za 15 feniků, čili 18 hal. Zde ovšem nutno
podotknouti, že stát z petroleje vybírá daň 13 K
ze 100 kg, tedy 250 proc. skutečné ceny.

Protidrahotaí komise v Čechách. Na příkaz
místodržitele kníž. Thuna byla zřizena zvláštní
komise, jejíž úkolem jest zabývat se veškerými
otázkami, týkajícími se stále stoupající drahoty
všech životních potřeb. Komise tato má předložit
zprávu s návrhy o tom, ve kterém směru místo-
držitelství ve vlastním oboru působení může za-
kročit a ve kterých otázkách mají být centrální
úřady o akci zpraveny. Komise zahájila již svoji
činnost.

Všeobecné zdražení peněz ve všech zemích
střední a západní Evropy v pravdě neočekávaně
prohlášeno minulý týden, totiž zvýšení úrokové
míry. Nejdříve zvýšila úrok banka říšsko-němec-
ká, za Německem šla Anglie a konečně i Rakou-
sko a Francie. Zvýšení míry úrokové značí pře-
kážku pro průmyslovou a obchodní spekulaci.
Možná, že se tedy na čas zarazí a že tak rozvíře-
né poměry opět poněkud uklidní a vyčistí.

Nové zvýšení železničních tarifů. Mluví se o
tom, že potřebí 25 mil. kor., aby bylo vyhověno
nejhlavnějším požadavkům železničního zříze-
nectva a že by bylo zapotřebí asi 40 mil. K, kdyby
se mělo vyhověti požadavkům všem. Státní drá-
hy přes to, že pronikavými zvýšením tarifů docí-
lily zlepšení své bilance, zůstávají přece nadále
passivními, tak že stát musí na ně ročně značné
sumy dopláceti. Za těchto okolností není možno,
aby požadavkům zřízenectva vyhověno bylo bez
hledání nových pramenů příjmů. Při tom ovšem
nepomýšlí se na všeobecné zvýšení železničních
tarifů. Dle dosavadních zpráv mají býti zvýšeny
sazby pro dopravu takových výrobků a předmě-
tů, které požívají dostatečné celní ochrany a kte-
ré jsou také předmětem dohody kartelu. Jedná se
tu hlavně o petrolej.

A pak prý není dobytka! Na trh v Golčově
Jeníkově přihnáno 820 kusů a prodalo se pouze
500. Na trh v Soběslavi přihnáno celkem 2170 ku-
sů hovězího dobytka, z něhož prodáno přes 1600
kusů. Drahou vyvezeno do ciziny 108 vagonů
(1070 kusů), poněvíc do severních Čech, Haliče,
Bavorska, Dolních a Horních Rakous, Uher atd.
A ceny masa stále zůstávají nejvyššími. Není prý
dobytka - a proto je maso drahé. Také ceny ma-
sa slabší jakosti jsou na hlavních trzích nižší než
ceny masa argentinského. Je z toho viděti, že a-
gitace pro maso argentinské jest od velkokapita-
listů argentinských objednána.

Není nouze o cukr. Tvrdí tak aspoň list cu-
kerního kartelu. Začalo se totiž v posledních dnech
jednati o tom, že by mohlo Rusko dodatí úbytek,
jenž neúrodou řepy ve střední Evropě nastane.
Rusko smí podle ustanovení brusselské konference
vyvézt za hranice jenom určité množství cukru.
Poněvadž mu přebývá, rádo by zbytek zpeněžilo.
Ale ihned se ozval »Prager Zuckermarkt«, že za-

tím je předčasno o tomto návrhu mluvit - zatím
není nouze o cukr. To bychom pak ale rádi vě-
děli, proč jeho páni cukr zdražili?! Moderní lich-
vářství neopatrně ukázalo, jak vydírá a ožebraču-
je obecenstvo.

Sociální besídka.

Sociální život spolku katolického rolnictva v
Bavořích. O velkolepé činnosti hospodářské i so-
ciální tohoto spolku referováno v našem tisku již
častěji. Nyní prochází veškerým tiskem tato zprá-
va: Říšský poslanec dr. Heim, předseda bavor-
ského Spolku katolického rolnictva, zakoupil za
1 milion marek velkostatek ve Fürthu a to jedině
pro útluk k práci neschopných zemědělských dě-
lníků. --- I nepřítel musí se sklonit před takovou
obětavostí a prací na poli sociálního snažení pro
nejpotřebnější drobný lid. Přes to ovšem budou i
dále nemyslní lidé, kteří pevně věří, že »klerika-
lismus je nepřitelem lidu.

V Čechách kupují si veliké nemovitosti agrár-
ní polhavaři - pro sebe. A jiní hospodaří zase tak,
že se musí vyprodati.

Vy ještě nevíte?

že se »pravá pardubická Franckovka« poznává
dle tovární známky »kávéového mlýnku«?

Nechť varuje se každá hospodyně klam-
ných padělků, jež jsou svým balením »pravé
Franckovce« velmi podobny.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

**Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.**

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejorně látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapeaná společnost s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

➡ Složní listky na požádání zdarma. ➡

**Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.**



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovno se vyprobuje.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř církv. obrazů,

Praba — Král. Vínohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veledůst. dacho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

utř. na plátně, plechu v uměleckém provedení
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nej e

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

těž evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla dy:

Praba, Vídeň, Budapešť.

Podálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.



Umělecký ústav
pro malbu na sklo

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná-
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené v místě.
Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Předetná významování a doporučení.



Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

Doporučujeme **Kolínskou cikorku!** našim rodinám

První královéhradecký
elektrostruční závod pro průmysl kamenický
firmy
Zdenko Ježek v Hradci Krá.



provádí
práce hřbitovní
hrobky,
pomníky, pamětní desky za ceny nejlevnější.

K Dušičkám
doporučuji svůj hojně zásobený sklad
hotových pomníků
ze všech druhů kamenů za ceny nejlevnější.
Nejlepší nákupní pramen pro P. T. pány
truhláře, čalouníky, mramorové desky na
nábytek, zařízení pro uzenáře, řezníky, desky
pro koželuhy, elektrotechniky atd.

Nejstarší a největší závod
na českém severovýchodě.

Cenníky zdarma.



Jan Kryšpín,

(J. Sylvatertv
sylovce, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelů.

PRAHA - I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma
lého náměstí, dříve p
60 roků na Malém n
městě pod loubím dop
ručuje se

ku dodání oken stře
mových od nejlepších
šlých až k bohatějším p
guralním prouhům a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, osazeními.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně
všechny návrhy ke definitivní objednávce.

Neodjetná veřejná i písemná pochvalná usm.

Založeno roku 1888

Veledůstojní páni pracovníci ve škole
raďte hojně rozšiřovati

Kvítky

obrázkový časopis školní mládeže pro křesťanské dívky; vychází desetkrát ročně ve vydání bez obálky a ve vyd. s barev. obálkou.

Roční předplatné:

1. na vydání s barevnou obálkou:

1 výtisk s kalendářkem K — 80
5 výtisků (po 65 h s kalendářkem) 3 25
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 60 h) s kalendářkem 6 —

2. na vydání bez obálky:

1 výtisk s kalendářkem K — 70
5 výtisků (po 55 h s kalendářkem) 2 75
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 50 h) s kalendářkem 5 —

Všechni předplatitelé obdrží zdarma kalendářek. Předplatitelským vydání s barevnou obálkou rozlosováno bude osm stříbrných hodinek. — Veleduš. páni rozšiřovatelé «Kvítků» mají veliké výhody při nákupu obrázků svatých.

1. číslo «Kvítků» bude v polovici září rozosíláno zdarma všem veleduš. pánům. Dále jen na objednávku!

O hojně rozšiřování na všech farnostech uctivě prosí

P. František Svatek,
deficient a redaktor «Kvítků» v Praze-II.,
Lipová ulice č. 5.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zápůjčkové společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/4% — 4 1/2%, dle výpočtu ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádanky** úplně bezplatně a vklady na ně účinně úročí 5%, bez výpovědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zaslání peněz vydá záložna na požádání složní listy pošt. spořitelny. Další důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 31. srpna 1911 K 568.497.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupy a ořízky mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uchovává v bezpečném tresoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský.

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, sošky na procesy, Jesličky, Boží hroby.

oltáře,

kazatelny, křížové cesty, —

jeskyně s P. M.

Lurdekon, —

křtíže

křtíže

Vklady přes 18,000.000.—

Abs. kapitál K 8,000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Krá.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %.

Eskont smének i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
Bursovní obchody

Honževnatá volnomyšlenkářská obrana ignorance.

Nyní lze pozorovati v nejjasnějším světle, jedná-li se volnomyšlenkářům o vědu skutečnou, či o štvání nebo osobní velikášství za každou cenu. Již tak dlouhou dobu více se spor o »Psychologii«, vydanou od volnomyšlenkářského profesora universitního dra. Krejčího! A obrana jak Krejčího tak jeho osobních přátel vrhá pronikavé paprsky na tu »vědeckou opravdovost« volnomyšlenkářských povýšenců, jako by svítil na všecko elektrický reflektor.

Vzpomeňme, jaký rámus způsobili pokrokáři ve prospěch volnomyšlenkářského profesora Wahrunda, jehož štvavý pamflet měli právě skuteční učenci co nejrázněji odsoudit!

A nyní jest na programu spor o Krejčího, a to daleko choulostivější, protože v tomto případě nemohou naši protivníci nijak lákati k sobě davy předstíráním boje proti »klerikalismu«. Čtvrtý svazek »Psychologie« dra. Krejčího totiž začali kriticky probírat první liberálové, tak že se zde jedná o spor živlu zcela neklerikálních. A právě vědecké odborné autority odsoudily povrchnost volnomyšlenkářského filosofa a jeho veliké, průzračné chyby tak, že se dr. Krejčí pod tíhou vědecké kritiky přímo svíjí.

Poněvadž nemohl dr. Krejčí kritiku dra. Chalupného zdolati věcnými protidůvody, začalo se pracovati proti kritikovi obmyslnými manévry.

Krejčí pokusil se působiti na dra. Fiedlera a dra. Kramáře, aby zezemili svobodu kritiky dra. Chalupného v »Národních Listech«. Dovolával se také za přísluhy dra. Rádlu pomoci české university. —

»Čas« začal poučovati, jak prý jest zapotřebí dbáti šetrnosti a úcty k muži vědecky pracujícím. Jako by v témže listě nebylo pohaněno zpupně a bezdůvodně tolik lidí vědecky pracujících, kteří nenáleží k Masarykově kohortě!

Také vyšla klika masarykovská proti Chalupnému z jiného zákeří. Prý ta kritika byla objednána od »Národních Listů« pro dobu voleb, k vůli potírání kandidatur pokrokářských. Dr. Chalupný však dokázal, že bylo vše připraveno dříve, než se vědělo, že budou vůbec nové volby vypsány.

Volnomyšlenkáři si však nedali pokoje. Místo co by byli vědci za světlo skutečné vědy, zkoušeli svou sofistiku dále.

V »Čase« se ozval dr. G. Tichý a vinil Chalupného docela z nepoctivosti. Aby dodal svým slovům větší váhy, chlubil se, že studoval psychologii dlouho, též u samého Wundta. Dr. Chalupný totiž dokázal, že dr. Krejčí Wundtovi porozuměl tak špatně, že jeho výklady reprodukoval se školáckými chybami. Chalupný Tichému odpověděl krátce, ale velice věcně, píše mimo jiné: »Rád vítám slib dra. Tichého, že svá bádání o této věci dá posoudit psychologům německým. Já už posoudí dvou autorit o tom mám v ruce, a p. dra. Tichého nepřesvědčily. Ať tedy on dále sám hledá autoritu, která by mu dotvrdila »bádání«, že 34 rovná se 24.«

V »Čase« jakýsi »JUDr.« tvrdil, že ve hlavní sporné otázce o smyslových klamech výklady Chalupného i Wundtův jsou špatny, Krejčího výklad však jest správný. To však byl příliš veliký pepř pro ty lidi, kteří ještě po přistoupení ke straně realistické nepřestali myslet. Proto dano poslední slovo Tichému, z jehož násilných vývodů, výkřutů a sofistického obcházení zase by se vyčetlo, že jsou nesprávné výklady jak Chalupného, tak Krejčího a Wundtovy.

Chalupný dne 17. června odpověděl: »Zaslal jsem pro zajímavost věci svou kritiku přednímu českému psychologovi dr. Oldřichu Kramářovi s dotazem po jeho názoru o věci. Nuže, dr. O. Kramář mi soukromým dopisem výslovně potvrdil, že 1. můj výklad se shoduje s Wundtovým, 2. oba ty výklady jsou správné, 3. výklad Krejčího je chybný.«

V dalších řádcích předkládá Chalupný znovu jasné své nezdolné výklady, vrhá světlo na ubohé výklady masarykovců a dokládá: »Tudíž odborníci »Času« neumějí počítat do deseti! A tyto číré nesmysly, za které by propadnul každý primán, toto vědecké analfabetství, toto poličkování zdravého rozumu, dr. Tichý si dovoluje hájit v »Čase« tvrzením, že k tomu dospěl po četných vědeckých experimentech! Kde měl, pro Boha, oči a rozum při nich? . . . Uvažte celý dosah tohoto faktu: za tvrzení jediné možné, mathematically přesně dokazatelné, největšími psychology v Čechách i v Německu potvrzené, může být vážný badatel v »Čase« prohlášen za »povrchního«, »fakta překrucujícího« (1), »neschopného«, ba i »nepoctivého« (1) člověka, a to od někoho, kdo je v psychologii horym dítětem!«

Dále poukázal Chalupný na slova Krejčího, jimiž se tento dovolával ubohým způsobem jejich

ochrany, dodávaje. »Souhlasí-li kolegové s tím, co dr. Chalupný napsal o mně, pak projeví tím, že nejsou hodeni býti vedle nich členem sboru filosofické fakulty . . . Pro veřejnost platí zde: Kdo mlčí, vzbuzuje zdání, že souhlasí, a na tom zdání záleží.«

K těmto slovům poznamenává Chalupný: »Nuže, dnes po pěti nedělích, když nikdo z jeho kolegů se ho neujal, když jeho obranu z bídý převzali anonymové z »Času«, dr. Rádl a dr. Tichý, a všichni křížovou výpravu svou prohráli huře nežli Zikmundovi žoldnéři na Žižkově, dr. Krejčí dostal žádanou odpověď dosti zřetelně. Jest na něm, aby z toho pro sebe vyvodil důsledky.«

A co učinil Krejčí? Přidržel se dále university jako housenka listu a místo důsledného jednání spřádal nové plány na uklouznutí ze situace tak pochmurné.

Vyvolány nové spory, jimiž nebylo vyvráceno sice z kritiky dra. Chalupného věcného nic, ale které dosvědčily ještě zřetelněji, jak volnomyšlenkářský kančukový muž dovede se chytati každého stébka, aby českou veřejnost odvrátil od hlavních, velikých poklesků své »vědy«.

Bylo mu odpovídáno na malomocné seky několikrát, takže již konečně mohl nahlédnouti, že myslící veřejnost se nedá naprosto oklamati záluďnými manévry volnomyšlenkářskými. Leč — dr. Krejčí nedal a nedal si pokoje, až vystoupil v »Přehledu« (dne 29. září) E. Babák se spravedlivou sebeobranou. Krejčí o Babákovi napsal, že vytýkal jeho knihám »fysiologické podrobnosti«, »lapálie«. Babák však důrazně praví, že vytýkal »hrubé nesmysly, které se nesmějí vyskytnout v učebnicích, majících poučovat učitelstvo a středoškolské žactvo.« Dále Krejčí k úžasu Babákově lhal, že tyž »neodvážil se později opakovati výtky v prvním rozmachu kritické horlivosti činěné.« Babák, odraziv tento úskok, praví ku konci: »Prof. Krejčí »přeje si se vši rozhodností, abych upustil od té formy svých projevů proti němu, kterou jsme si dosud oblíbil a kterou stupňuji, tak že se vidí nucena připomenouti mi, že vůči němu jako členu téže university jsem povinen šetřiti jistých ohledů. Neraď by mne přesvědčoval o tom, odvoláváním se k povoláním instancím a doufá, že tato poznánka postačí.« — »Napiše-li prof. Krejčí nesmysly, je přece dovoleno napsat, že píše nesmysly, když zároveň to prokážu. Stojím za každým slovem, jež jsem o prof. Krejčím napsal, před jakýmkoliv soudem. On nemá hroziti žalobou, nýbrž žalovati hned. Neučiní-li tak ani teď, pokládám tento způsob jeho psaní za nepěkný trik proti mně namířený.«

A co říká takovému opatření filosofické fakulty česká veřejnost?

Klidně se dívá, jak tam s vědou hospodaří muž, který sice má stále hodně kuráže do boje proti »klerikální tmě«, ale sám zatím nechce prohlédnouti ani tehdy, když se mu před očima rozsvítí několik silných žárovek.

Co bylo křiku za aféry Wahrmundovy, že prý chtěl »klerikálové« zničiti svobodu universitní vědy! Zatím nyní volnomyšlenkářský protežent zneužívá svého universitního postavení k umlčování těch, kteří proti němu skutečnou vědu hlásají. Místo důvodů vědeckých užívá proti nim zbraní zcela byrokratických, šosáckých. Volá na pomoc politické pohlavary, vzývá universitní kolegialitu, jako by účelem university bylo kamarádské strýčkovství jisté kasty a obrana čínskou zdi proti »zevnějším umělcům«.

Což nekritisovali velice výbojně tuctoví žurnalisté realističtí Tomka, Bráfa, Kvíčalu? Tenkrát by se byli každému vysmáli, kdyby se jim bylo řeklo, že k universitním profesorům se mají chovati se vši šetrností. A což ten vyjevený řev pokrokářského studentstva, když byl instalován za universitního rektora učený kněz? To už bylo dovoleno.

Kdyby prozradil ve svém oboru tak velikou neznalost některý universitní profesor konservativní, hned by tu byly pilné, ba nejpilnější a nejvytrvalejší návrhy, aby byl dán rychle do pense.

Ale volnomyšlenkářského mazlíčka se ujímá celá široce rozvětvená klika, odvažující se hájiti se vši urputností i tam, kde má vědecký zápas již předem ztracený. K vůli volnému mysliteli, písíci-mu nesmysly, musí se sama věda se vši kuráží bičovati! A konservativní kruhy dívají se na to s překvapující tolerancí. Za odměnu jim stíhne do tváře stále opakovaná pomluva, že jsou nesnášliví.

Faktum jest, že by se jinde muž tak málo ve svém oboru zapracovaný na universitu za učitele nedostal a že po tak smutné generální zkoušce by se nesměl odvážiti bez mohutného protestu k obranám tak šosáckým a úskočným. Ale — ve »klerikalismovaném« státě tohle všechno jde. Krejčí může svůj sport prováděti na účet Karlovy university a českého rozumu dále.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZÚROKUJE VELADY

4 a půl proc.

Kulturní jiskry.

A zase mladoturecká vysoká kultura! »Nár. Listy« ze dne 29. září přinášejí tento původní dopis z evropsko-tureckého Solunu: »V Solunu řádí cholera úžasnou měrou. Denně pacientu přibývá a nákazou stížený lid zmírá hromadně. Zatím co rozsah epidemie v Solunu znepokojuje i za hranicemi — v Srbsku a Bulharsku — chová se vůči nákaze mladoturecky režim se zločinnou lehkomyšlností. Nejen že ani nejnepatrnějších zdravotních opatření mladoturecké úřady nenařídily, nýbrž používají dokonce cholery ke štvanicím proti křesťanům. Zástupy bouří hrozivě proti zdravotním opatřením při pohřbech osob, zkosných cholerou, tvrdíce, že jsou plodem křesťanského úskoku proti islamu. Ačkoliv cholera řádí nejen v ulicích Turku, nazývají ji přece »slovanskou nemocí« na podnět některých radikálních listů, které tvrdí, že nemoc zavlečena byla do Turecka z Ruska. Je pozoruhodno, že mezi štváči vynikají bezohledností zejména turečtí lékaři a hodnostové. Včera (dne 23. září) povykoval po ulicích Soluna zástup rozvášněných Turků, kteří nebezpečně vyhrožovali okolí z těchto podnětů. Dodá-li se ještě, že skutečný rozsah nákazy je tureckými úřady tajen a přiznáván jen v nejkrajnějších případech, zejména pokud jde o cizí příslušníky, netřeba dokládati, že situace v Solunu jest strašná. Zdejší Srbové a Bulhaři charakterisují případné chování Mladoturků za choierové epidemie slovy: »Asiati u Evropy!« V těch slovech mnoho pravdy.«

Kdypak už konečně »Volná Myšlenka« ujme se radikálně utiskovaných Slovanů proti barbarství Mladoturků, které se páše systematicky? Do Makedonie jest blíže než do Madridu. A přece »Volná Myšlenka« vyčerpala tolik energie proti úřadům španělským ve prospěch jediného Ferrera. Zato však mají pokoj tisíce tureckých úředníků, kteří surově odpravují a pronásledují statisíce slovanských křesťanů. Ovšem židům se Mladoturci klaní.

Pověrečný strach před — náboženstvím. Již dříve uváděly zprávy novinářské překvapující doklady, jak hledí francouzští zednáři stavěti před oči dětí věřících ve školách čínskou zeď, aby obzor mládeže po světových názorech nebyl širší, než jak si přeje pokrokářský učitel. Hleděno k tomu, aby se duše mládeže co nejdříve přetvořovala ve smyslu zednářském. Proto se volnomyšlenkáři starali s úzkostlivostí přímo byrokratickou, aby z učebnic vymizela slova »Bůh«, »Kristus« a pod. Zašlo se docela tak dalece, že i v citátech se falšovalo záměnou náboženských slov za jiné významy. Falšování tak řeči vynikajících mužů, aby se děti nedověděly, že mezi velikány (zvláště francouzskými) byli mužové i velice zbožní.

Nyní »Hlasy ze Siona« uvádějí další doklady, sdělující: »Jak je Francie čim dál »liberálnější«, o tom svědčí tato ukázka. V jisté školní knize stála v dřívějším vydání z roku 1905 slova: »Četla evangelium«. Z toho se stalo v novém vydání z roku 1909: »Četla knihu«. Slova: »Milujte nepřátele své« změněna v »Největší ze všech povinností jest usilovati býti dobrým«. Místo »její duše«, položeno »její srdce« atd. Věru, od vznešeného k směšnému je jen malý krůček, se říká, ale Francie dělá vždy delší kroky na sámké ploše atheismu. Jak se tomu divit, když v dnešní vláde zasedají muži, jako pověstný guvernér z Madagaskaru Augagneur? Lid ovšem, zdá se, nasytí se nevěry dost brzy, což by bylo zemi jen přát.« Tak veliký strach před náboženskými pojiny může mít jen zlé svědomí! Zrovna tak copařským způsobem počíná si zednářská vláda portugalská, která se snažila, aby ze hřbitovů, z vynikajících domů a vůbec na veřejnosti vymizely všeliké náboženské odznaky.

Proč jenom se bojí zednáři tolik toho náboženství, o němž směle prorokovali, že zchřadne a vymizí zcela přirozeným vývojem ihned v zemích těch, kde se mu vezme podpora a ochrana státní? Proč chtějí volnomyšlenkáři udržeti svou reputaci násilnictvím páchaným netoliko na katolících, ale i na knihách, sochách a křížích? Pěkná svoboda! Zrovna jako by se jí učili u Mladoturků.

Reakce proti nemyslivému fanatismu projevila se i v posledních číslech 28. ročníku »Zlaté Prahy«, kdež český filosof J. Vaňa uveřejnil úvahu »Ideály vědy a víry«. Populární pojednání vrcholí v závěru, že mezi pravou vírou a pravou vědou není a nemůže býti sporu. Spisovatel krásnými a jasnými slovy ocenil význam a důležitost »tem-

ného středověku, čímž liší se od jiných také — spisovatelů, kteří z nedostatku dějepisné, náboženské a filosofické znalosti vystupují nepřátelsky proti době, která vlastně položila základy k nynějšímu pokroku. Také nazírání autorovo na Bibli jest v celku správné a povznášející.

Národ hospodářská hlídka.

Proti drahotě bytů. Ke dvěma předloham zákonu, jimiž se má čelit nouzi o byty v Rakousku, a sice: předloze zákona o trestních ustanoveních na lichvu bytovou a předloze zákona na změnu smlouvy nájemné, připojí se nyní také předloha zákona o vyvlastnění půdy a sice pro humanitní ústav, jímž jde o to, aby byly zaopatřeny levné byty pro chudinu a pro společnosti, jímž jde o to, aby prostřední vrstvy obyvatelstva nemusely platit příliš vysoké nájemné, nesrovnávající se s příjmem.

Hnutí železničních zřízenců v Rakousku. Železniční zřízenci na schůzi svých delegátů ve Vídni usnesli se vyčkati se stávkou, po případě trpným odporem nejpозději až do 15. října. Chtějí totiž vyčkati výsledku parlamentární akce. — V souvislosti s vládní akcí, chystanou na zlepšení hmotných poměrů státních úředníků a zřízenců, zamýšlí vláda zavést podobnou akci ve prospěch personálu rakouských státních drah. Opatření ta mají nabýti platnosti od 1. ledna 1912 s předpokladem, že bude uspokojivě vyřízena otázka úhrady. Jde tu o splnění mnohokrát z kruhů železničních zřízenců projevených přání o zvýšení příbytečného úředníků a podúředníků i služů a zlepšení platů oficiantek a manipulantek a příslušné zvýšení dělnické mzdy se současnou úpravou mzdové automatiky. Splnění těchto nejdůležitějších požadavků zřízenců státních drah samozřejmě však třeba činiti odvislým od toho, že zřízenci zachovají se vůči správě naprosto loyálně a zdrží se kroků, které nebudou srovnatelné s jejich služebními povinnostmi. Vláda chce na úpravu platů poskytnouti velký obnos 50 mil. K a hned v první schůzi říšské rady podati předlohu na zlepšení poměrů zřízenců a na úhradu potřebného obnosu. —

Říšská rada ku zmírnění drahoty svým programem pracovním přamálo míní přispěti. Vždyť má na prvním místě provést zvýšení daní, což však má za následek zvýšení nákladu životního a výrobního ve státě; ať už se daně berou odkudkoliv, od bohatých či chudých, vždy mají tento účinek. A pak bohatí obyčejně lépe přenesou zvýšení daňové na výrobní náklad, než nezámožní, neboť oni stojí v ele processu výrobního a dělají ceny.

Stát proti kartelu a svévolnému zvyšování cen přece trochu zakročil. Na schůzi zástupců rafinerií petrolejových ve Vídni vládní delegát pohrozil raffinérkám, budou-li zvyšovat ceny dále (přes 37 K ve velkém), že jim stát odejme výhodu, jakou jim povolil při převozu a nákupu petroleje. Na cukerní kartel už si netroufá. Cukerní kartel, pokud ceny stoupaly na světovém trhu, neomeškal skoro každý týden zvýšiti ceny cukru uvnitř říše. Teď však ceny už tři neděle klesají, ale cena u nás stojí nepohnutě. Podle světového trhu měly býti ceny už pod 90 K, jsou však přes to stále nad 90 korun.

Pivovary proti pivovarům. Zdražení piva provedeno vlastně jen u velkých kartelových závodů. A proto menší pivovary používají této příležitosti k získání nových odběratelů, vystupují z kartelů a zůstávají při starých cenách. I velký pivovar trutnovský odvolal zamýšlené zdražení piva, rovněž tak pivovar v Liberci. Hostinští v Klosterneuburce usnesli se bojkotovati plzeňské pivo a odebrati pivo z vídeňského měšťanského pivovaru, jenž rovněž cen nezvýšil. — Také pivovary místodrž. knížete Thuna v Podmoklích a Libočanech vystoupily z kartelu a prohlásily, že cenu piva nezvýší.

Družstevní pivovar českých hostinských. Čeští hostinští zamýšlejí utvořiti po vzoru společenství na výrobu sodové vody družstvo, jež by koupilo nějaký velký pivovar a prodávalo pivo za starou cenu. Plán ten nebyl hozen jen do větru na zastrašení venkovských pivovarů. Hostinští vyhlédli si již pivovar ve Štěnovicích a prohlašují, že jeho správa dala by se ku prodeji získati. Pivovar by převzal závazky hostinských s jinými pivovary, rozšířil by se a pak snad by spotřebu piva úplně uhradil. Takovouto svépomocí jistě by se hodně dokázalo.

Snížení dopravních cen a ceny masa. Snížení dopravních sazeb na dobytek, jímž vláda zamýšlela přispěti ku snížení cen masa, mělo v Haliči právě opačný účinek. Dovoz dobytka na domácí trhy v Krakově a ve Lvově velice poklesl, naproti tomu značně vstoupil vývoz dobytka, jmenovitě do Vídně. Je přirozeno, že při takovém vývozu ceny ve Vídni klesly a sice ze 111.5 K za lepší a 104 K za horší maso na 107 a 97 K. Stejně se to má i s masem vepřovým. V Krakově i ve Lvově však v posledních dnech stouply ceny masa o několik haléřů na kilu a situace na trzích jest stále nepřívětivější.

Selské statky ladem. Na venkově kolem Vídně leží mnoho statků ladem, není totiž lidí na jich obdělání. Rolníci nabízejí dělnickým rodinám některé parcely do nájmu, ale dělníci jich nevzali. Ovšem dělník po městsku zařízený nemá nejen smyslu, ale ani možnosti zabývat se zemědělstvím — schází mu k tomu zkušenosti, kapitál a konečně i chuť.

Nákup bramborů pro dělnictvo. Následkem špatné sklizně bramborů v Čechách zakoupily ústecké továrny velké množství bramborů z Moravy, Haliče a Holandska, které budou prodávány dělnictvu v továrnách za nákupní cenu. Akce tato bude prý rozšířena i na jiné životní potřeby.

Již jen krátký čas výprodej

v modním a galantním obchodě fy

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové, Jitřkova třída.

Kněžské koláry značně levnější!

Prodají se velmi levně 2 plynové dvouhořákové lampy skříňové, jakož i niklové zařízení a skla do skříní!

Sociální besídka.

Pro lepší budoucnost živnostnictva. Na sjezdu živnostnictva, pořádaném dne 24. září v Německém Brodě, přijata resoluce, v níž se žádá mimo jiné: Zboží řemeslné, vyráběné továrnami, budiž prodáváno pouze oprávněnými řemeslníky. Práce kožešnické nechť vykonávají pouze kožešníci, nikoli krejčí. Nechť vláda dle svého slibu předepíše pro příští uchazeče o koncessi hostinskou a náměstky hostinských průkaz způsobilosti. Budiž zřízena »Zemská živnostenská rada« jako obor samospráv., zemí vydržovaný, k ochraně zájmů malozivnosten. Ve prospěch drobné živnosti jest nutno zříditi Zem. řemesln. banku s krajskými odbočkami. Řemeslnické provozovny a byty budiž sprostěny činžovní daně. Zákonem budiž stanoveno nezdanitelné existenční minimum na 3000 K. Při zadávání veřejných prací obecních, okresních a zemských budiž práce zadávány sdruženým živnostníkům a práce nechť jest vykonávána jenom odborníky. Trestanců nebudiž vůbec používáno k výrobě různých řemeslných předmětů, ale nechť jsou zaměstnání při regulaci a zalesňování. Budiž zrušena potravní daň z masa. Nechť jsou ihned veškeré kartely zrušeny, aby lid nebyl dále ožebračován. Nechť se poslanci přičiní, aby se bezodkladně uzákonilo starobní a invalidní pojištění živnostenské, aby se zavedlo všeobecné rovné a tajné právo hlasovací do zemského sněmu i všech veřejných korporací. Nechť také se brzy zavede zákon o odpisování daně výdělkové v případě hospodářských katastrof, po způsobu daně pozemkové. Nechť jsou veškeré daně nepřímé zrušeny a na jejich místo nastoupí jednotná daň z příjmů.

Všele doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlaccování nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělé polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Školský obzor.

Konečný výsledek maturitní pokrokového paedagogia. Předěšlý týden konány dodatečné maturitní zkoušky zákyň přerovského paedagogia. A — výsledek opravných zkoušek byl ještě smutnější, než zkouška ku konci roku školního. Jestliže

Kostelní práce pozlaccovačské a řezbářské,

znovastřžení a opravy oltářů, soch atd. odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Cenná usnášení od vld. dvůdů duchov. k dispozici.

byli překvapeni pokrokoví rodiče dříve, jsou nyní překvapeni tím více, protože žáčky, které jsou aspoň trochu způsobilé, přece z jediného předmětu za prázdniny mohou dohoniti velice mnoho. Pokrokoví rodiče, pokrokové dcery, pokrokové paedagogium — ale ignorance úžasná. Co vědí děti ze čtvrté třídy na obecné škole, toho nevěděly kandidátky učitelství, které se chystaly samy vyučovati — ovšem také pokrokově, nikoli zpátečnický.

Celkový výsledek maturity pokrokových zákyň přerovských za tento rok jest tedy tento: Z 39 chovek obstálo 13, jedna obdržela reparát a 25 propadlo. Opravné zkoušky po prázdninách konalo na učitelském ústavu v Kroměříži 14 chovek (3, které před prázdninami obdržely opravu z 1 předmětu, 6, které před prázdninami odstoupily a 5, které nebyl k maturitě před prázdninami připuštěny). Z těchto 14 obstály všechny tři, které měly opravu, z ostatních 11 obstála jediná, jedna obdržela opravu na únor, ostatní propadly a odstoupily. A nyní výmluva, že chovanky nevěděly, před kterou komisí budou maturovat, úplně odpadá. Rodiče oněch 25 propadlých chovek, z nichž část se hledí zachránit v klášterních ústavech, opakují poslední ročník, mohou se poděkovati nafouklému »pokroku« učitele Žižky a nejpokrokovějším professorům.

Křičí se všude, jak prý »klerikálové« zneužívají náboženství. Nuže, pánové, nezneužívá se nyní ještě daleko více slavnostního slova pokroku? Osvěta snížena na služku, která musí chtěj nechtěj ignoranci přemalovávat, flastrovat. A kam zalezli nyní ti pokrokářští zajáci, kteří ujišťovali, že se jim jedná o pokrok skutečný, nikoli zdánlivý? Ti by přece měli vystoupiti se vši přísností proti kolegům přerovským, jímž se na neprotokolovaný titul pokroku tak pohodlně žilo. Místo spravedlivého posudku tak veliké blamáže ozývali se omluvy a výmluvy přímo komické. Nadutost a osobní sport několika lidí odnášejí rodiče a jejich děti.

Po 20 let nejlepší pověsti se těšící
závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

přesídlil do novostavby proti Grandhotelu — (nás dům v levo od dřívějšího krámu).

ve všechny druhy papírů, psací, školní potřeby a veškeré zboží papírnické vůbec.

Vše nejlepší jakosti v cenách levných.

Nejbohatší východočeský výběr

obrazů, zrcadel a rámců, nejkrásnějších uměleckých výrobků atd.

Výroba rámců a zarámování i přinesených obrazů a fotografií ve vlastní dílně.

PARAMENTA.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách) (bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk. se na požádání franko zašlou.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER,
Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i v škeré zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nalezácejících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, sošky na procesi, Jesličky, Boží hroby. —

oltáře, kazatelny, křížové cesty, —

křtelnice, — kříže

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého rze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!



Uznáný za neuvěřitelnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberců a kebového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

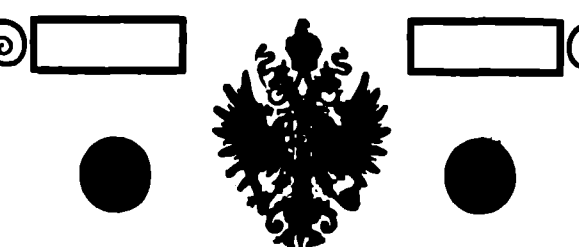
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obráskové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a pomocích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny sá o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.



J. F. Langhans,

c. a k. dvor. a kom. fotograf
v Hradci Král., Adalbertinum

převzal

od c. k. dvorního fotografa

JULIA RUSSA

v Hradci Králové

fotografický závod.

Veškeré zakázky vytiskují se pouze

V ADALBERTINU.



Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střešními, vsazenými.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.



Výhledy přes 12.000.000.—

Abs. kapitál K 2.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchovské.

Vklady na knížky a běžný účet 4½ — 4¾%

Eskont, směnek, i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
Bursovní obchody

Chcete se výhodně obstarati ???

Vydávejte si ihned vsory pánahých látek
k nahlédnutí. (Zeládky vsor látky » Palmira «)
od fy **ED. DOSKOČIL CHOCEN.**
První český zastupitelství srovnávacího zboží
od r. 1876.

Továrna na cottagová americká HARMONIA

též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:
Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.

**Cenníky zdarma a
franko.**

Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstva
zvláštní výhody.



**Umělecký ústav
pro malbu na sklo**
B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené v místě.
Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Přesná významování a doporučení.



**Veledůstojní páni pracující ve škole
raďte hojně rozšiřovati**

Kvítky

obrázkový časopis školní mládeže pro kře-
stánské děti; vychází desetkrát ročně ve vy-
dání bez obálky a ve vyd. s barev. obálkou.

Roční předplatné:

1. na vydání s barevnou obálkou:
1 výtisk s kalendářkem K — 80
5 výtisků (po 65 h) s kalendářkem 8-25
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 60 h) s kalendářkem 6—
2. na vydání bez obálky:
1 výtisk s kalendářkem K — 70
5 výtisků (po 55 h) s kalendářkem 8-75
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 50 h) s kalendářkem 5—

Všichni předplatitelé obdrží zdarma
kalendářek. Předplatitelům vydání
s barevnou obálkou rozlosováno bude
osm stříbrných hodin. — Veledůst.
páni rozšiřovatelé »Kvítků« mají veliké
výhody při nákupu obrázků svatých.

1. číslo »Kvítků« bude v polovici září roze-
sláno zdarma všem veledúst. pánům.
Dále jen na objednávku!

O hojně rozšiřování na všech farnostech
uctivě prosí

P. František Svatek,
deficient a redaktor »Kvítků« v Praze-II.,
Lipová ulice č. 5.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově
(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lissánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1-10
a výše

ALOIS ČÍZEK,

velkoobchod vínem
" V HUMPOLCI. "
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Právě vyšlo!

Život lidský s náboženstvím a bez něho.

Od R. S.
S vyhrazeným povolením přeložil Frant.
Navrátil.

Tato velice včasná, obsažná a popu-
lární úvaha hodí se výborně k hromad-
nému rozšiřování.

Stran 36. — Cena 8 h.
Při hromadných objednávkách velká
sleva.

Brožuru rozesílá
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Ředitel kůru

(učitel)
přijal by vhodné místo varhaníka
při venkovském chrámu Páně
(možno-li v lesnaté krajině), kdež by případně
později bylo uprázdňeno učitelské místo I. tř.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulevé do pařenišť, jakož i sta-
venní za ceny nejlevnější. — Výběrny formoz. tmei
sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené
diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici želez-
niční franko. — Sklady tabulevého skla.

K. V. Skuherský, o. sk. úřední
Hradec Králové, výhradně v továrně.

JAN STOUPA V PRAZE,

Andrléská ul. 1.,
doporučuje:

železné skládací po- železné mycí stolky
stele od . . . K 7-80 od K 5—
železné notní stolky
železné skládací po- od K 10—
stele s dřív. matrací železné stojany na
od K 27— látky od . . . K 11—

Úplně zařízená lůžka od K 33—
Skládací polí i sedátka
od K 1—
zahrad. sklád. lenošky
od K 5—

Zahradní nábytek.

zahradní patentní svi-
novací zábrany K 36—

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných ústavů
za ceny zvlášť výhodné.

Girový účet u Ústř. banky Účet pošt. spot.
čes. spořitelny. 6. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zápevné společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2 %—4 1/2 % dle výpo-
vědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5%, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zaslání peněz vydá záložna na
požadání složen listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. září 1911 K 530.000—.

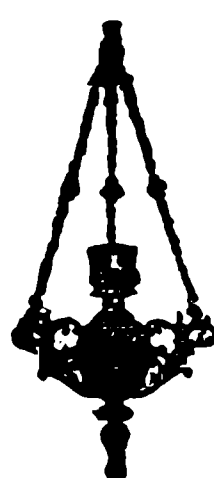
Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky a úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů s vkladateli cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.
Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.



**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
ruovati veškeré kostelní nádobu a
nářadí a to: mo rance, kalichy
cibáče, nádobky, šálky, paciřkály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předmě-
ty opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbři nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez zásvaznosti koupě
Vše se pořídit posvícením. Práce ruční

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řez. šatů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z: **Stříbrného
prstýnků, tabuleček, jídelní nářadí se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a dráhokamny kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

paříž a cizlocour
Praha I, ul. Karolíny Světlé, č. 19. II.

**Raďte si psát o vzorky
firmě**

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k sítím sezonně:

Modré látky vlněné i prací, damské i panácké
plátka, damské, ubrusy, ručníky **zeříny** na kotile,
— látky atd., překrásných modrých vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m obyč. vlněné rozdrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze tě bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

OBNOVA

Číslo 40. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 6. září 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pater v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve šeré ban- kovní, směná- renské a bu- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly. vápno, sádra, strojní oleje, perleť a cukr.
	Ako. kapitál: K 15.000.000. Res. fondy: K 2.500.000. FILIALEKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krakov.	

Venkov jedna rodina.

Dne 29. září prohlásil generál strany agrární Švehla na českém sněmu: »Odsuzujeme tudíž co nejrozhodněji každé demagogické štvání jednoho stavu proti druhému.« Tohle jest něco zcela překvapujícího pro ty, kteří počínání agrární strany dobře znají. Vždyť přece agrární strana byla založena sama jako strana třídní a ještě v letošním předvolebním ruchu se oficiální agrární tisk posníval naši sjednocující straně, jak prý může pomoci utiskovanému stavu všem. Agrárikům nešlo zvláště na rozum, jak může jedna strana hájit zájmy chudých rolníků a dělníků zároveň.

Agrárici štváli proti živlům městským se vši horlivostí. Ale jakých se při tom dopouštěli nedůsledností! Když viděli, že sami rolníci agrární kandidatury udržeti nemohou, začalo se podstrkávati za slovo »strana rolnická« chytří význam »strana českého venkova.« A docela se začal mámiti venkovský lid heslem: »Venkov jedna rodina!« Což se nevědělo, v jak četných obcích volebního okresu venkovského převládá úžasnou měrou živlů průmyslových? Z tohoto živlu snad se měl preparovati nějaký kádr proti živlům městským? Tisíce průmyslových dělníků usazených v obcích venkovských a závislých od fabrikantu, mělo na jedinou utvořiti »jednu rodinu« proti svým kolegům městským s agráriky?

Jak se ta svorná rodina tvořila? Kdo neztratil zrak i sluch, musil poznati, že nejhorší zkázou venkovského lidu jest demagogie soc. demokratická.

Agrárici poznali, že samostatné organisování zemědělského dělnictva nezastaví, že dělníci dobrovolně a hromadně se nepřidají pod prapor agrárních boháčů. Když však venkov právě při postupu dělnické organisace stále více rudl soc. demokratickými karafiáty, postarali se agrární velikařové, aby se ten přívál rozumným a poctivým poučováním zastavil? Prohlásil některý agrární organisátor před svými dělníky, že jest přece jenom lépe, aby se přidali k dělnictvu křesťanskému, které samo se staví poctivě proti surovému třídnímu boji, proti ubližování stavu rolnickému? Nikoli. Buďte hnali agrárici samy dělníky k podpoře organisace statkářské anebo, kde naprosto nemohli pochoditi, zcela klidně ponechávali mezi dělnictvem průchod příválu rudému, s nímž docela ujednávali před užitými volbami lidekosáhlý kompromis k vůli fanatické pomstě na lidech, kteří se rolnických zájmů zastávali co nejhorlivěji, uznávající zároveň práva lidu dělnického.

Agrárici podepřeli stranu, která tropí na venkově sváry nejhorší, která, nazývající se otevřeně stranou průmyslovou, nepomůže rolnictvu ani tenkrát, kdyby soc. demokratické dělnictvo žádalo největší výhody pouze a jedině na účet i rolníků nejchudších.

Agrárnícké letáky volební.

Jest důležité si pamatovati, jakou příšernou

demagogií zvířili agrárici před užitými volbami. V »Hlasech z Posázaví« dne 17. června čtou se tato slova podepsaná otevřeně agrárním volebním výborem v Přibyslaví: Do užší volby přichází nyní klerikál Adámek se sociál. demokratem Hnátkem. Abychom zachovali společný postup při těchto užších volbách, nutno si uvědomiti, že strana sociál. demokratická bude rozhodovati v užších volbách o 6 našich poslancekých mandátech, které jsou ohroženy klerikály. . . . V těchto užších volbách pomohou nám sociální demokraté porazit klerikály, a proto jest naší povinností ku straně soc. dem. přičiníti se, aby porážka posledního klerikála v Čechách byla dokonána. Smazána bude tak černá skvrna z dějin národa Českého (!!), když všichni, kteří hlásíte se pod prapor české strany agrární, napíšete v den užších voleb na hlasovací lístek: František Hnátek, úředník Praha VIII. 462. Zrádce vlastních zásad by byl ten, který by odevzdal hlasovací lístek ve prospěch klerikála Adámka. — A v témže čísle se čte: »Se sociálními demokraty jsme v otázkách kulturních za jedno. . . . Zvítězí-li při těchto volbách ve vaší volební skupině klerikál, pak okřes ten je navždy pro naše kulturní snahy ztracen. A proto chutě ku práci. Jděte od obce k obci a agitujte všude, aby voličové agrární dne 20. června hromadně dostavili se k volbě a psali na svůj hlasovací lístek: Frant. Hnátek, úředník, Praha-VIII. 462. Za volební výbor strany agrární v okrese 64: R. Halík, Jos. Vydrář, Josef Pavlík, Ant. Chroustovský.«

Proti Šafránkovi zase rozšiřovala agrární strana mezi soc. demokraty letáky, podepsané od zástupců agrární organisace na Ledečsku. V letáčích se čte: »Všechno voličstvo dne 20. t. m. se rozdvíjí na dva tábory: Tábor lidí pokrokových, demokratických, kteří postaví se na stranu p. J. Hyrše z Okrouhlice, a tábor lidí zpátečnických, kteří jako bezhlavé stádo nemyslíci slepě půjdou s klerikálem. A v tomto seskupení voličstva sociální demokraté věrni svému programu jako upřímní a vždy důslední přátelé pokroku vstoupili do tábora prvního. Všichni okresní důvěrníci a předáci sociál. demokratičtí se rozhodli voliti a svým stoupencům k volbě doporučiti p. Hyrše. . . . Kraj Havlíčkův nesmí míti zástupcem klerikála. Vůbec žádný klerikál nesmí z Čech přijíti do říšské rady. — Z toho důvodu dle dohody s Vašimi důvěrníky zase naši stoupenci budou voliti na Chotěbořsku (voleb. skupina 63.) Vašeho kandidáta p. Hnátku proti klerikál. Adámkovi. Vítězství jeho tím jest zajištěno. Splňte i vy dle dohody povinnost svoji a volte p. Josefa Hyrše, rolníka z Okrouhlice. Za agrár. organisaci na Ledečsku Jan Časar, Josef Zadina.«

Tak doslovně. Opravili jsme pouze úžasně pravopisné chyby, spáchané v letáku od »zástupců tábora pokrokového.«

Aby však byl dovršen obraz úžasně, bezzásadní, vědomě nedůsledné demagogie volební ve straně agrární, parádoval zase na Chrudimsku leták agrární zcela jiného rázu. Tam se vytýčil »kulturní program« zcela jiný. Jen čtete! »Katolíci! Voličové křesťansko-sociální! Dne 20. června přikročíte k užší volbě. Vaší hlavní povinností jest: dbáti toho, aby naše katolická věc nevzala úhony! Proto voličové křesťanští, proto věrní synové církve katolické dne 20. června v užší volbě volte proti sociální demokracii! Tak Vám káže povinnost náboženská. Ani jeden katolický hlas největšímu nepříteli katolické víry, ale všichni ti, kteří dne 13. června volili křesťansko-sociálně, musí dne 20. června voliti proti kandidátu nevěrecké sociální demokracie!«

Tak tedy psali lidé ti, kteří jinde svorně prohlašovali, že mají kulturní program se soc. demokraty stejný. Aby pak ukázali v plném světle celou svou podobiznu, spáchali bezecný podvod tím, že podepsali pod leták vydaný pracovním agrárním tato jména: »Důvěrníci křesťansko-sociální. Katolický volební výbor.«

A takový kriminální podvod měl katolíky přilákat, aby volili Hnídku. Strana, která páchala tak úžasnou komedii netoliko se soc. demokraty a našinci, nýbrž i se svými vlastními lidmi, chtěla, aby našinci komedii ještě podporovali. A místo, co by k uzdravení poměrů na venkově, k vůli u-

klidnění roztrpčených myslí politovala svých činů, šve dále proti katolíkům, kteří se odvážili projevit odpor k takové nepoctivé, nejdemagogičtější agitaci tím, že agrárnímu kandidátu svých hlasů neodevzdali.

Co činit nyní?

Kdo to jenom tak dlouho rozeštvává venkov? Kdo posílal proti katolickým rolníkům celé davy sociálních demokratů? Svobodomyšlná strana agrární, jak patrně, chtěla všemi prostředky zabrániti, aby 83.000 katolických voličů neměly ani jediného zástupce v říšském sněmu, čili aby obrovská část českého voličstva byla v říšské radě nadobro umlčena.

Jako by takový manévry zajišťoval jen osobní a politické výhody! Agrární tetřev hlasec při svém neustálém tokání proti našincům ani nepozoroval, jak obrovskou zodpovědnost na sebe bere tím, že chce vši mocí obsaditi posice, jež plným právem náležely našincům. Ti by nyní nesli a byli by povinni nést část obrovského břemene, jaké připadlo poslancům našeho národa luštěním choulčistivě otázky drahotní.

Ani jediný klerikál nesmí přijíti do říšské rady! Tak znělo heslo agrárníku. Dobře. Nesmí-li tam přijíti, tlumočte mínění českého lidu sami! Ale mluvte poctivě tak, abyste tlumočili mínění a tužby skutečného lidu českého, širých vrstev národa! Nemluvte jen to, co si přeje několik agrárních boháčů, kteří ke všemu ještě zradili zájmy samých malých řepářů.

Cicete-li mluviti opravdu ve jménu národa, pak také povězte, co si přeje těch 83.000 voličů, kteří rafinovanou a despoticky nepoctivou taktikou byli oloupeni o svoje parlamentní zástupce. Nemáme-li svých mluvčích, mluvte spravedlivě ve jménu národa aspoň vy.

A pracujte přece! Nesmíte si mysliti, že práce pro blaho utiskovaných jest vyčerpána tím, jestliže se povolají četníci. Agrárici, kteří chytráckým trikem dostali tolik hlasů dělnických, nebyli pověřeni přece důvěrou chudého lidu proto, aby spali, až pro netečnost agrárních pohlavárnů dospěje krize tak daleko, že agrární pohlaváři proti vlastní voličům povolávají brannou moc. Před volbami na Hronovsku tolik pochlebenství chudým dělníkům! A nyní dne 3. října nazývá se ve »Venkově« Zbečník »průmyslovým hnízdem«. Pěkná poklona voličstvu!

A jestliže byly rolnické usedlosti drancovány, ať nyní řeknou upřímně rozvázní agrárici sami, zda za to může tisk katolický, jež prohlašovaly drze agrární orgány za největšího nepřítele zemědělského stavu! Kdy tisk náš tak štvál proti rolníkům, jako téměř každodenně šve tisk soc. demokratický? Kdo podnítil nízké pudy davů? Jen si čtete časopisy svých volebních spojenců! Jestliže tyto štvou způsoben: tak fanatickým, pak ovšem uvázne křivé mínění i v myslích lidí, kteří ani nedlí v soc. demokratickém táboře. Slyší-li se ve fabrice tak časté štvání, pak to působí silně i na mysl lidí neorganisovaných, kteří při strádání svým přirozeně nečekají, až bude vytrouben od některé politické strany přímý alarm k útoku.

Pamatujte si tedy, že vaši vlastní volební spojení zahráli ubohému vesnickému lidu tak děsnou píseň, až mizní agrárici ruce lomí nad tím, s kým jste se vlastně spojovali. Ti vás nyní soudí a přísně odsuzují.

Ačkoli jste prohlásili oficiálně, že máte se sociálními demokraty kulturní program společný, teď se vám najednou nechce a nechce rudá kultura líbiti. Věříme rádi. Ale vy jste pronásledovali zpupně ty, kteří chtěli soc. demokratickému poškozování rolnictva učiniti přítrž. Proti obráncům stavu rolnického jste štváli jako proti největším škůdcům. Nyní se dostavuje odměna.

»Venkov jedna rodina!« Ano — pěkně jedna rodina. Teď prostí agrární voličové vidí, jaké kukací vejce pohlaváři do venkova nasadili ostentativní podporou sociálních demokratů. Třídní strana agrární, která prohlašovala, že jejím úkolem jest v první řadě hájiti třídní zájmy, najednou proti straně třídně spřízněné šve sociální demokraty a tyto podporuje se vším úsilím proti kandidátům českého rolnictva. Teď už se, pánové, po svých slibech nevymluvíte ničím! Teď neodvrátíte po-

zornost od své úžasně lehkomyšlné lži žádným lhaním o křesť. sociálech! Voličstvo vidí jasně. A budou s vámi brzy účtovat sami voliči agrární, kteří se dožili tak děsného zklamání.

Volné listy.

Kus kultury. Národní Listy mívají v leckterám čísle rubriku s nadpisem: Co budeme čísti. Dne 17. září překvapila oznámením, které jest pro soudobou kulturu velmi příznačné: »Román »Papežka Jana« od novofeického spisovatele Em. Roide, v překladě Ph. dra. F. Pelikána a Ph. dra K. H. Hilara (cena 3 K. prospekty zdarma a franko) vydala Moderní bibliotéka, Vinohrady č. 1260. Toto svrchovaně zajímavé dílo orig. humoru, jehož historickou osobností a hrdinkou jest slíčná germánská jeptiška, která po řadě milostných dobrodružství v mužském přestrojení octla se v Římě a dosáhla stolce papežského, uvádí čtenáře do ranného středověku IX. století po Kr.

Nár. Listy uveřejnily toto v rubrice placené. V jiných listech však, na př. v židovském »Rozvoji«, odporučují panilet ten vřele samy redakce. Tedy papežka Jana jest historickou osobností! Tento výrok možno učiniti buď člověku zlomyslnému nebo nevědomci. Dnes, kdy tato pomluva o papežce Janě jest vědecky probádána a kdy již sami protestanté za tuto bátku se stydí, uváděti tento nesmysl pod heslem historičnosti na trh literární a doporučovati čtenářům, znamená vlastně, že posud významu a poslání kultury neporozuměli zejména ti, kdo se slovem tím každodenně ohánějí a blyskotají. Nedivili bychom se průměrnému obecnstvu, kdyby tento nemotorný žvást za bernou minci přijímalo, ale že na utvrzení lži a potupy předkládají knihu doktři filosofie, jest úkazem, kterak daleko jsme ještě od opravdových a vážných snah kulturních. Věc tato jest zároveň svědectvím, jak mnozí zodpovědní činitelé málo se starají o to, aby se s důležitými otázkami dobře obeznámili. U nás stalo se již zvykem slepě za pravdu přijímati kde co potupného o církvi katolické bylo napsáno nebo tradičně od jednoho pokolení druhému bylo podáváno. Touto lehkomyšlnou nevědomostí skoro se dosvědčuje, jako bychom nemusili míti již úcty ani k sobě samým, když uvádíme v zapomenutí zásadu, že základem pravé kultury jest pravda a snaha po pravdě. Jest dějepisně a mnohými důkazy zjištěno, že po papeži Lvu IV., který zemřel 17. června 855, následoval hned Benedikt III. a že pro papežku Janu není v dějinách místa.

Často nám klerikálům předhazuje se zpátečnickost a nedostatek vzdělání. Dobře, ale tážeme se: kde my katolíci vůči našim odpůrcům držíme houževnatě nějakou dějinnou nepravdu, jako se to děje vytrvale proti nám? Mluvme jen upřímně, jako se lze na příklad o papežce Janě, tak se lze i o našem prý úzkém duševním obzoru. Zatím stále víc se vyjasňuje, že my katolíci každou vážnou otázku skutečně studujeme, abychom ji dobře zařadili mohli do své duševní výbavy, a abychom dovedli zdárně plouti v širokém toku duševního života.

V táboře našich odpůrců však až povážlivě často postihujeme neinformovanost, prázdnotu, ba i hlubokou nevědomost o věcech, jejichž znalosti jest potřebí, aby kdo mohl býti nazýván člověkem skutečně vzdělaným, mohoucím sestrojiti si samostatný úsudek na rozdíl od těch, kteří se nafukují šepotem vlastní sebechvály, žijíce v době kultury, jež si upřílišně sama pochlebuje.

Četba jako v otevřené knize. Naši pokrokáři a jejich redakce čím dál víc se vybarvují. Zejména Čas odhodil již poslední masku, kterou příkrýval pravé své smýšlení o poměru svém k stranám revolučním. Když běželo o Ferrera, poskytoval vítané příležitosti aspoň klerikalism, aby se odvrátila pozornost od zvláštních pokrokářských tendencí a od záliby v těch, jejichž začátkem a koncem jest anarchie. Jde-li však o Mardocha Bagrova, nemožno ovšem klerikalismu za vlasy přitáhnouti, a nutno již pravé smýšlení, byť poněkud opatrně, projevovati poznámkami a vysvětlivkami, v nichž čteme jako v otevřené knize.

Dotkněme se jen hlavních věcí. Předem pozoruhodno jest, že jindy tak výmluvný Čas neměl z čista jasna vysloviti slovo: žid. Bagrov sem, Bagrov tam, ale že tento zákeřný vrah jest židem, toho z Času byl by člověk nevytáhl ani čtyřmi páry koní.

Předseda Národní Rady dr. Podlipný poslal do Ruska telegram, v němž vyslovuje bolestnou účást se Stolypinem a vyslovuje naději, že ruský národ ubrání se proti těm nepřátelským živlům, které neustále ukládají o budoucnost Slovanstva. Čas zasyčel na Podlipného, jak prý se opovazuje jménem národa telegrafovati a dopouštěti se takové lehkomyšlnosti, která jest s to, aby svojí nárážkou na onoho nepřtele ustrojila nám nepříjemnou situaci a uložila velikou zodpovědnost! Tímto komentářem k telegramu Podlipného připlichtěným dělá se Čas směšně nechápavým, neboť hádá na Němce, kdežto Podlipný nemohl přece na ni-

koho jiného mysliti, než na revoluční židy. Toto časovské neporozumění lze ovšem vysvětliti jen tím, že list Masarykův pozbyl chápavosti, že zákeřný vrah Bagrov byl židem, tedy jedním z těch, kteří o svobodu občanskou bojují promyšlenými bestialitami.

Všechny poctivé noviny po zásluze odsoudily krvavý zločin židovského fanatika, ale vůdčí list našich pokrokářů Čas neměl ani slovíčka, jímž by se o atentátu rázněji vyslovil. Pojde-li na vesnici (dle Masaryka) koza a běží-li o to, aby ze skutku toho obviněn byl katolický farář, dovede se Čas velmi rozhorliti a umí chrliti výrazy o hrozně nekulturnosti a zpátečnictví, kdežto při vraždě slovanského ministra zůstává pozoruhodně chladným. A přece tento ministr byl také člověk, byl manželem a otcem. Když zastřelen byl židovský poslanec ruský Hecenstein, Čas nejprve hrůzou oněměl a vzpínatovav se, rozhorlil se a nejvýmluvnějším způsobem žaloval celému světu. Tyto rozdíly, které Čas při vraždách dělá, nejsou ovšem již žádnou záhadou a mnoho vypravují o duševních a společenských náladách tohoto časopisu.

»Všechn pokrok se na cestě rozumové a bez násilí nejlépe děje«, jest napsáno mezi programovými hesly Masarykova orgánu. Vzhledem k tomu, jak »Čas« tiše a laskavě se má k anarchickému vraždám a revolučním násilnostem, mohla by naskytnouti se otázka, proč tedy časopis tento na přední straně své doporučuje rozumovou a klidnou cestu společenského vývoje. Ale otázku takovou mohl by učiniti jenom naivní chlapec, který věří všemu, co jest vytištěno. Zkušenému člověku jistě dávno již známo, že Čas se všemi svými hesly, jichž má dosti na skladě, hraje pouhopouhou komedi a že horování jeho o svobodě, humanitě, poctivosti zní falešnými tóny jarmareční písničky.

Bylo možno kdysi rozčilovati se z rozporu mezi teorií a praxí pokrokářskou, ale doba ta minula, neboť neupřímnosti té jsme již uvykli. Dnes každý věci znalý člověk se jen usměje a pomyslí si: nu, mluv si a napařuj se do vůle, ale mne neapálíš. Dnes již jest kde komu jasno, že prorocká posvátnost pokrokářských vůdců jest lesklou a vyumělkovanou lží. Proroci blaženějších dob, kteří drží palec lečjakému vraždicimu tuctovému petrolejníkovi, přátelé demokratismu, který zabíjí a polýká lidi.

Masarykův a Macharův list zapovídá vysloviti slovo: žid. Věc se zběhla takto: Národní Listy podotekly, že vrah Stolypinův Bagrov situaci svých židovských souvěrců v Rusku znesnadil. Tato nevinná poznámka vzbouřila redaktorům Času pokrokářskou krev tak, že vyskočili jako uštknutí a zdvihli hlasitý pokřik. Po té redakce Času hned chytila lasem redakci Nár. Listů a přivlékla ji před židovskou veřejnost s obžalobou: tito vinníci napsali, že Bagrov byl židem, tady je máte; nyní vizte, komu jste odevzdávali ve volbách židovské hlasy a jaké zrádce zahříváli jste na svých prsou. Času na pomoc hned přiskočí Vohryzkův Rozvoj a oba svorně a nemilosrdně bodají do Nár. Listů, které spoutány obžalovacími spisy a zákonitým důkazem, přemýšlejí nyní, co a jak počíti.

Dlouho však nečekáme. Nár. Listy, bojíce se časovské požidovštělé hrůzovlády, na svou obranu odpovídají: »I kdyby v našich řadách nebylo jednoho žida, nebyli bychom antisemity, o čemž určitě svědčí mladočeský program.«

Germanisující židé, němečtí rabíni a semitští kapitalisté tudíž mají míti privilej nad všechny Čecháčky! Což každý antisemitismus musí býti nespravedlivý?

Z této scény pojmá člověka hnus. Až tam došli tito činitelé veřejného mínění, že jeden jest židovským sluhou a druhý, aby se z jeho pout vyhlámal, metá poklony a ujišťuje, že býti antisemitou ani na mysl mu nepřišlo. Nechť se neopovazují tito lidé mluviti o přímé páteři a sebevědomí moderního člověka, když sami proti sobě vyzývají zdrcující satyru těch občanů, kteří si zachovali samostatnost úsudku i o věcech židovských! Mohli bychom myšlenky o této nechutnosti, za kterou se musí hanbiti každý český člověk, jistě obšírněji ještě rozpřádati, ale přestáváme prozatím na poznámce, jak tato pokořující tahanice o přítěž židovskou odůvodňuje existenci křesťansko-sociální strany, která má svobodu slova, protože nepřijímá ani židovských insertních peněz, ani jakýchkoli jiných výhod a prospěchů.

Výmluvné doklady jiné. Aby úvaha o tom, kam směřují naši filosofující pokrokáři, byla úplnější přiřadíme k dokladům, svrchu uvedeným, ještě jiné a neméně výmluvné. Slyšme jmenovitě, co povídá Čas o revoluci a stávkách španělských. »Stávkové hnutí zachvátilo všechna průmyslová střediska ve Španělech: Barcelona, Valencia, Saragosa, Sevilla, Madrid . . . všechna tato města vřou nepokojeností. Vláda, v jejíž čele stojí demokrat Canalejas, sáhla k opatřením, jichž štítí se čisté ruce: zrušila všechny ústavní záruky. A

aby hnutí potlačila, nařídila hromadné zatýkání osob. Vojsko obsadilo náměstí, ulice stávkových obvodů. Soudy zahájily svou činnost. — Není věru snazšího způsobu vládnout, nežli užívat násilí, hrubé moci. Tato metoda jest společná všem tyránům.«

Nesnadno říci, kde v těchto řádcích končí a začínají ignorance, pošetilost, drzost a cynismus pokrokářského pisatele. Veřejnost naše byla svědkem, jak umějí demonstrovati sociální demokraté ve Vídni a jak dovedou zapalovat a rozbíjet majetek občanů, kteří s drahotou otázkou nemají co činiti. A ve Španělsku nebylo toliko hladových stávek, nýbrž zdvihala tam hlavu revoluční anarchie, která všechny hrůzy vražd a loupení ukázala před několika roky v Barceloně, kdež velel slavné paměti pokrokářský a volnomyšlenkářský mučeník — Ferrer. Letos pak začaly demonstrace ve Španělsku rovněž touze vypalovací a drancující chtivosti, a tudíž občané španělští, vykonávající povinnosti v právním státu, měli zajisté právo, aby byli veřejnou mocí tétož státu chráněni nejen od revolucionářův, ale také od jejich souběžníků. Jsouť jistě ve všech povstáních zločinci, lidé bez přístřeší, nepřátelé zákona, divoci, zoufalí pobudové, přibíhající tam, kde čenichají kořist v přibytých klidného obecnstva. Ostatně správní činitelé ve všech státech tyto živly dobře znají, a vláda španělská, dle jejich činů, dle bojičního a ničícího pudu jejich dohře si je zapsala v paměť již z času barcelonských.

A opatření vlády, která postarala se o bezpečnost hrdel a statků státních občanů, nazve pokrokářský potřeštěnec opatřeními, jichž štítí se čisté ruce. A při tom odporně říkává, že taková metoda jest společná všem tyránům. Dle věhlasného sociálního politika z Času měla vláda španělská a naše vídeňská v době socialistického puštění vůči demonstrantům poníženě a ochotně prohlásiti: »Pozoruj, občané, že jménem svobody a občanských práv miníte učiniti projev posvátného lidového povstání. Rozkazují tedy vojákům a policii, aby se uzavřeli do kasáren a nevněšovali se do vašich kulturních úkonů. Mějtež svoji svobodu, naložte s dosavadním pořádkem společenským dle svých názorů, neboť jsme od této chvíle vašimi poslušnými sluhý. Račte, občané, počínati si dle své vůle a chuti.«

Nechce tedy strašlivě naivní státník z »Času« nic jiného, než aby ničení majetku a revoluční vraždy byly autorisovány právě těmi činiteli, jejichž povinností jest taková nebezpečnostva společenská uklizeti. Dle tohoto duševního ubožáka vláda, která brání občanův od revolučních násilností, má nečistě ruce a vede si methodou tyranskou, a zfanatisovaní útočníci, kteří drancují, páli, kradou a vraždí, jsou nevinnými beránky a mají čisté ruce jako lilie. Z které filosofické zásuvky se tedy vlastně vysoukala zase zásada, že Bagrov pracoval prostředky čistými?

Velikáni z »Času« rádi se svých duševních výšin překvapují, tentokrát však přímo ohromili a překonali všechno, co kdy z jejich filosofických úst vyletělo. Neříkej nikdo, že tak psali by leda nebezpeční pomatenci, — ne, snad bys mohl lépe říci, že není velikých duchů bez trochu bláznovství. Také si, milý čtenáři, připomeň, že lidská společnost nemůže míti všechny lidi rozumné, neboť by se nemohla smáti těm, o nichž eufemisticky říkáme, že jsou praštěni pytle. Kdyby čtenáři důsledně naléhali, aby se psalo rozumně a poctivě, kam pak by se potom redakce »Času« poděla? Ostatně ani trochu soustrasti není od místa, neboť jest jistě bolestno patřiti na lidi, kteří usilují o to, aby psali gigantskými obraty, tak nějak po způsobu Rousseauova, nebo revolučními průlomy za příkladem Dantonovým — a zatím na konec nesvedou nic jiného, než několik skřehotavých, konfusně ulízaných výkřiků, které hodny jsou slavomamem posedlého ševce Herostrata . .

Velké výtržnosti v náchodském kraj a veř. kat. schůze v Náchodě.

V Náchodě, 3. října 1911.

V Náchodě a ve Zbečniku došlo ku zjevům, jež každý rozumný člověk musí odsouditi. Výtržnostmi postižení byli v Náchodě rolníci malí, kteří za drahotu nynější vinění býti nemohou.

Po výtržnostech v Náchodě a ve Zbečniku povoláno bylo do Náchoda a okolí vojsko a četnictvo, které lidi výtržnosti konající drží na úzdě. V Náchodě i okolí panuje velké rozechvění. Všecky politické strany výtržnosti spáchané odsuzují a snaží se v lidu udržeti klid.

Lid na Náchodsku je ozbrojen, po vesnicích prochází se četnictvo, místy vojsko.

Chťe působiti ku klidu a vyložiti lidu pravý stav věcí, dal redaktor »Štitu« pan Šupka do Náchoda svolati veřejnou schůzi lidu na neděli 1. října. C. k. okresní hejtmanství nečinilo překážek, leč pořadatelstvo muselo se protokolárně zaručiti, že redaktor Šupka má v úmyslu přispěti k uklidnění rozvášněného lidu. Jakákoliv demonstrace byla Šupkovi přísně zakázána.

Schůze svolána byla do velké dvorany Národně-sociálního domu na 10. hodinu dopolední. Návštěva

byla velká, rozehvělý lid všech politických stran se dostavil. Hejtnanství vyslalo komisaře.

Za hrobového klidu ujal se redaktor Šupka řeči. Až mluvil celkem mírně, mluvil místy poněkud břitce, což konečně dalo se omluviti.

«Dnes poměry dostupují v krizi,» tak asi pokračoval po mírném úvodu, «a kdo jen poněkud lidský cit si uchoval, doznati musí, že jest nejvyšší potřebí bezprodléž a svědomitě pracovati k nápravě. Výtky nespokojenosti, ozývající se téměř z celé Evropy, nejsou uměle vyvolávány, dnes jest opravdu zle. Životní potřeby všech druhů úžasně stoupají a pracující lid všech stavů tím neobyčejně trpí. Ale zde na Náchodsku jsou poměry mimořádné. Kraj jest horský, z převážné části chudý. Ve městech lid odkázán jest výhradně na svoje ruce. Výdělky nynějším poměrům neodpovídají. Kdo poměrům rozumí — ať již patří straně kterékoliv — uznati musí, že není dnes možno se 70—90 krejcarů denního platu uživiti sebe a četnou rodinu. (Hlučný souhlas.)

Po čtyři léta volá lid — a to všech stavů — po pomoci, stále vyzývá se c. k. vláda, aby konečně opravdově lidu se ujala, leč marně, pro nápravu neučinilo se nic (bouřlivé výtky), situace se stále zhoršuje.

Pak se nedivme, že lid se místy bouří a z mezi slušnosti a mírnosti vybočuje. Klid a pořádek udrží se zde na Náchodsku a i jinde jedině tehdy, když lidu se dá, co mu po právu a spravedlnosti patří. (Bouřlivý souhlas.)

Psalo se ve všech časopisech o zdejších výtržnostech a obviňováni byli politické strany. Snažil jsem se svědomitě vše prozkoumati a mohu poctivě i s klidným svědomím veřejně prohlásiti, že za výtržnosti, jež všichni s rozhodností odsuzujeme, nemůže býti viněna ani strana sociálně demokratická, ani národně sociální, ani katolická.

Výtržnosti páchali lidé, nehlásící se k žádné straně, a takových je všude dosti. Tito lidé neznají discipliny, stane-li se však něco, jsou vždy první na místě. Zde v náhodském kraji jest jak na venkově, tak i ve městech lid dobrý; že mezi ním jest také část lidí zvrhlých, s podobným zjevem setkáme se všude.

A tento dobrý, trpící lid se hlásí k svému spravedlivému právu, volá o pomoc a hlas jeho musí býti slyšen...

Neptišel jsem do Náchoda v nejrozechvělejší chvíli proto, abych snad lid štvál, nýbrž ptišel jsem proto, abych jako katolický redaktor veřejně prohlásil, že ten lid, hlásící se o kus chleba, hlásí se vším právem, a že vláda jej vyslyšeti musí.

Rečník pak rozebírá otázku, kdo vinen jest nynější drahotou. Zajímavými fakty a nezvratnými doklady dokazuje, kterak kapitalisté, karteláři a bursy lid malý necitelně odřají. Prohral kartel cukerní, železářský, petrolejový, pivovarnický, obilní a jiné. A postaviv vydfidusství kartelářů do pravého světla, táže se: Kdo zde může pomoci? Jedině vláda! Vláda jest povinna v zájmu všeho pracujícího lidu, ať to rolník nebo dělník, živnostník nebo intelligent, aby moc kartelářů zlomila a lichvářské jejich choutky omezila. Dokud vláda, parlament pořádku neudělají, marně naše stesky!

Učiní tak vláda? Doufejme, že ano. Nynější všeobecné bouře budou mít hluboký význam, a kdyby i těchto vláda nedbala, pak by mohly následovati bouře a krveprolití, jichž dosah těžko dnes odhadnouti. (Souhlas.) A my přece všichni přejeme si klid, chceme všichni slušné a jako lidé též řádně žiti býti. (Dlouhotrvající potlesk.)

Jako správným a věcným jest svalovati vinu dnešní drahoty na kartely, bursy a lichváře i nešťastnou rakouskou politiku, tak není správným vinit z drahoty zemědělský lid. Drahota jest všeobecná a doléhá krutě i na malého zemědělce.

Malý zemědělec, obzvláště je-li prodlužen, živofí. Za drahotu nemůže dělník, nemůže zemědělec, nemůže též živnostník. Jsou li postiženi všichni stejně.

Co zde na Náchodsku činiti? Předně nutno uznati, že mzdové poměry mezi dělnictvem textilním v celém kraji jsou velmi bédné. Zručný dělník vydělá si 70 kr., 1 zl., až i 1 zl. 20 kr. denně. To přímo křičí, uváží-li se, jak na straně druhé kapitalismus na Náchodsku se zmáhá.

Proto nutno rozumným způsobem dožadovati se v náhodském kraji zlepšení mzdových poměrů. A pro zlepšení své existence — prosím vás — podejte si všichni svorné ruce. (Dlouhotrvající souhlas.)

Nouze doléhá na vás všechny stejně, trpíš, ať jsi demokrat, národní, nebo katolický. (Souhlas.) Rečník dává rady, jak by mělo dělnictvo v otázce mezdní postupovati a pak pokračuje: Za vás mluvím lidskost a právo. A budete-li slušně jednati, postaví se za vás celá česká veřejnost.

Působte dále, aby mezi venkovem a vámi nastala shoda, sbratření. Lid zemědělský není zlý. A jestliže listy agrární pro část zvrhlých lidí, za které vy nemůžete, a jsou špiní, pak jistě zemědělci v kraji zdejším s tím nesouhlasí a — jak jsem slyšel — štvavý agrární tisk pražský odsuzují.

Rečník uvádí ještě jiné rady a praví dále: «Vašich spravedlivých požadavků musí se též ujeti vaši poslanci. Schvalují jednání pana Exnera, třeba jsem stoupencem protivné strany, a plně uznávám, že snažil se v pohnuté době přispěti vám všem bez rozdílu. Leč nemohu schváliti jednání pana poslance Rydla (dlouhotrvající výtky nevole proti panu Rydlovi), jenž v nerozhodnějších okamžicích před vás nepředstoupí a pravý stav věcí vám jako poslanec nevysvětlí. Zde v Náchodě pracují venkovští voličové, a je-li doba tak pohnutá, jako právě nyní, jest nejvyšší povinností po-

slance, aby mezi lid šel, lidu vysvětlení podal, lid ku klidu vyzval a jeho spravedlivých požadavků se zastal. (Dlouhotrvající souhlas.)

Či kdo má se odvážiti mezi rozbouřený lid, kdo mu má otevřené do očí říci: lide, nejednáš správně, vrháš-li se na zemědělce, ti za nic nemohou — kdo to má učiniti, neučiní-li tak poslanec, jenž lid zastupuje? Pan Rydlo, když k výtržnostem došlo, obstaral ihned vojsko a četníky — já to schvaluji, poněvadž došlo k politování hodným výtržnostem — ale tím ještě není všechno prokázáno, pan Rydlo musí se též postarati o to, aby odstraněny byly i příčiny, které zdejší lid k výtržnostem svádějí. (Potlesk.) Opakuji: Zde se musí pomoci lidu dělnému, rolnickému a živnostnickému. Dejme jen lidu, co mu patří, a demonstrace pomínou a nebude zde na Náchodsku potřebí ani vojska, ani četnických bodáků. Rečník vyzývá opět ku klidu, společné práci a navrhuje pak resoluci:

«Shromážděný lid bez rozdílu politického přesvědčení na veřejné schůzi v Náchodě, v Národně-sociálním domě, dne 1. října konané, usnáší se: Poněvadž ve zdejších kraji drahota životních potřeb, jež stejně doléhá na všechny stavy, jest příčinou oprávněné nespokojenosti a zavdává příčinu k výtržnostem, žádá shromáždění co nejdůrazněji povolání činitele, aby ihned chopili se všech prostředků, jež by ku zmírnění a odstranění nouze v kraji náhodském vedly. Shromáždění důrazně žádá, aby vláda, jakož i poslanecká sněmovna odstranily ty nepřímé daně, které na nejnútnejší životní potřeby uvaleny jsou a zdražení těchto působí. Dále shromáždění žádá, aby nejprísrnější dozor veden byl nad bursovními spekulacemi, které obzvláště nynější zdražování zaviňují. Poněvadž pak na zdražování životních potřeb největší vinu nesou lichvářské kartely, žádá shromáždění co nejdůrazněji o vydání zákona, jímž by lichvářská činnost kartelářů přísně byla omezena. Žádá se dále, aby státní správa snížila na drahách dopravní tarify pro potraviny, jež k zásobování konsumentů slouží. Poněvadž mzdové poměry v náhodském kraji jsou skutečně bédné, usnáší se shromáždění, že společně, neberouc zřetele na politické přesvědčení, domáhati se bude spravedlivého upravení svých mzdových poměrů. Shromáždění odsuzuje výstřednosti v kraji náhodském páchané a vůči veřejnosti prohlašuje, že za tyto nemůže býti kn zodpovědnosti hnána žádná politická strana, neboť tyto páchány byly živly nezodpovědnými, k politickým organizacím nenáležejícími. Předsednictvu se ukládá, aby tento projev odevzdalo c. k. okresnímu hejtnanství, toto pak nechť na příslušných místech ob sah resoluce oznámí, aby potřebné kroky ku nápravě mohly býti učiněny.»

Resoluce přijata byla jednomyslně, proti ní nehlasoval nikdo. Pak ještě promluvil národně-sociální stoupenec pan Roubal, načež byla schůze ukončena a lid s klidem se rozešel. Četnictvo, jež mělo pohotovost, nemuselo nikde zakročiti.

Obrana.

Pět otázek o vídeňské demonstraci. «Katol. koresp. Z. r. k. a Piova spolku» píše: Dne 17. m. n. letošního roku byla ve Vídni »červená neděle«: sociální demokracie chtěla demonstrovati. Když demonstrace zvrhla se v pusté drancování, nazývá sociální demokracie chtěla demonstrovati. Když chátrou a luzou. Všechny dobře smýšlející občanské vrstvy musí si uvědomiti tato fakta: 1. V sobotu před červenou nedělí předák soc. dem. soudruh Müller v Perchtoldsdorfu u Vídně ohlásil ve schůzi slova: »Zítřa budou ve Vídni finčet okna«. Odkud to věděl už předem? Podobně připravovali náladu i žurnalisti soc. demokratičtí celé týdny. 2. Na náměstí Luegrově ve Vídni není žádného kamene, poněvadž jest asfaltováno. Odkud nabrali soudruzi takové množství kamení, že se mohli odvděčiti radnici za propuštění místností vytlučením 700 oken? Jest radnice vídeňská vinna drahotou? 3. Na okružní třídě, kde mají bohatí židé a bursiáni své paláce a komptoiry svých obchodů obilní, moukou, masem, uhlím atd. — nebylo vytlučeno ani jediné okno. Zcela správně, poněvadž drahota se nerozluští na ulici kamením, ale v parlamentě zákonem. 4. Rothschildův palác zůstal úplně ušetřen. »Žášť hladovících« vybila se na radnici a škole, na vozech pouliční dráhy, na státních budovách a na soukromém majetku nežidovských obchodníků. Co má tramwayový vůz společného s drahotou, co škola, útulna slepých? K zakládání ohně ve školách ukraden petrolej z krámů. Páni petrolejníci chtěli všet ministra Gautsche a zavést portugalský »řád« také u nás. 5. Hlavně však jest pozoruhodno, kdo zmařil, aby bylo maso lacinější? V parlamentě bylo již zajištěno, že bude dovoz argentinského masa na dobu potřeby povolen. Tu přišli soc. demokraté s návrhem na úplný dovoz masa i co do množství i co do času. Uherští agrárníci zmařili svým ministerstvem dovoz masa v neobmezeném výměru. Teď jedině socialisté jsou vinni drahotou. Před volbami volali: »Volte nás, my vymůžeme laciné potraviny.« A nyní balamucený socialisty lid žádá splnění slibů a domáhá se jich — na sedlákově zlevněním potravin a vyšší mzdou, a kde to nejde, drancuje. Viz Náchodsko.

Mezi spojenci. V čerstvé paměti dosud tkví letáky, jimiž v Čechách i na Moravě byli od agrár-

níku více odporučováni kandidáti soc. demokratičtí proti kandidátům našim. Tak »chránila« agrární strana rolnický lid před »pohromou«. Leč již za 3 měsíce po volbách agrárníci ocitli se ve rvavém boji se soc. demokraty, kteří jim ochotně ponáhali odpravovati křesť. sociály. Bylo to neslýchané balamucení lidu, když letáky agrární zcela se odvážily tvrditi, že soc. demokraté budou hájiti práva lidu rolnického. Teď se mrská bezděčně za své lži agrární tisk sám, když na příklad »Cep« uveřejňuje články s nadpisy: »Socialisté drancují naše chalupy« — »Další násilnosti socialistu proti nejchudším«. »Cep« volá ke všem činitelům, kterým má záležeti na tom, aby udrželi ve státě pořádek: »Čiňte svou povinnost, chraňte náš lid před rotou záškodníků a loupežníků, sice nadejdou zde poměry, o jakých nemáte dnes ještě ani nejslabší představy. A lid venkovský nechť dle zločinného jednání socialistů zařídí všecku další svou činnost!« A na jiném místě píše »Cep«: »Výkřik hruzy, volání po spravedlnosti, výstražný hlas musí zaznít po celém venkově na zprávy o plení, loupení, pustošení chudých horských chalup, kterého se dopustili socialisté ve Zbečniku u Náchoda! Rodná chalupa, krov nad hlavou, pod nímž rodili se a umírali předkové, jest vesničanům posvátným, nedotknutelným stánkem. Jenom v dobách pobělohorských hordy cizáckých dravých žoldáků troufaly si na české chalupy — pustošily, pálily, plenily je! A nyní, jakoby se tyto hordy vracely! Nejhlouzejší jest, že je dnes tvoří lidé vlastní krve, jichž kolébka ve většině dokonce stála v takové chalupě! K takovým děsným důsledkům vedou bezmírné štvance socialistů proti venkovu! Strany, které vychloubají se svou »pokrokovostí«, klesly na úroveň výše zmíněných žoldáků. — Na majetku a životech ohrožený lid venkovský zvedá dnes všude výstražný hlas k rozhodujícím činitelům ve státě, aby vinníci takových lupičských tažení byli příkladně potrestáni, škoda poškozeným ubohým chalupníkem úplně nahrazena a na všech stranách aby byla učiněna opatření k naprostému zamezení dalších plení a drancování! K domkářstvu vznáší »Cep« tento apel: »Nyní snad prohlédne! Někteří domkáři dali se zlákat sociálními demokraty a šli s nimi v minulých volbách. Však se sociální demokracie naslíbovala, že se bude také domkářů ujmout! Minulo sotva čtvrt roku od voleb a již se jasně ukázalo, jak se sociální demokracie drobného lidu venkovského »ujímá«. Na trzích pořádají sociální demokraté (společně s národními socialisty) opravdové hony na ženy domkářů a drobné venkovany vůbec — hony jako na dravou zvěř. Do Mnichova Hradiště přinesla maslo na prodej také žena domkáře, který v červnu volil sociálního demokrata. Také na tuto ženu vrhá se tlupa městských soc. demokratů a maslo jí posypala a pomazala — blátem. Nic nebyl platný nářek ubohé ženy, že také její muž jest sociální demokrat! — Tyto události otevrou oči i těm domkářům, kteří dosud šli se sociální demokracií. Nyní snad i prohlédl muž této sociální demokracie ztýrané ženy.«

A sociální demokraté toutéž »přívětivostí« oplácejí.

»Právo Lidu« ze dne 14. září píše: »Můžeme jen poukázati, jak se zachovali agrární majitelé lomů v Práchevicích, kde na dělnictvo, dožadující se vyšší mzdy, povoláno bylo 50 četníků a kdyby bylo šlo po vůli agrárního majitele lomů, bylo by došlo ku střelbě do bezbranného dělnictva. Neméně charakteristickým dokladem ochoty k dělnictvu je stávka ve družstevní motouzárně v Jihlavě, kde dělnictvo donuceno bylo stávkou donucovati agrární magnáty ku zvýšení mzdy. A motouzárna tato — podnik to dosti pochybný — obdržela desetitisíce subvencí. A což jaké mzdy platí svému dělnictvu agrární magnát? Šedesát haléřů denně! A činí tak velkosedláci, kteří svým dcerkám dávají padesát tisíc korun věna. My obracíme se proti všem upířím lidu, agrárníci jenom zalepují lidu venkovskému oči, aby nespojil se s lidem městským proti společným utiskovatelům.«

Na jiném místě: »Proti velkokapitalistickému, velkostatkářskému a selskoagrárnímu vyděračství jest nutno zakročiti se vši energií a zejména však rychle!«

»Zář« líčí agrární rolníky takto: »Pod hrůzou vlády agrárníků dějí se na českém venkově případy bezcitnosti, že musí nehlubší hnus uchvátiti každého citícího člověka. Agrární strana nevychovává svých příslušníků k lidskosti. Udržal se odporně posmívá snahám chudých lidí o trochu levnější živobytí, jejich nejvyšší vůdce Hohenblum vykřikuje do světa, že i kdyby lidé s provazy na krku po ulicích chodili, že o uherští velkostatkáři nedovolí zlacinění potravin. Agrárnícké časopisy přeplněny jsou opovržlivými lžemi, pomluva je jim denním chlebem, prohané farizejství druhou přirozeností, a nenajde se v nich řádky o tom, co člověk činí teprve člověkem: úcta k bližnímu třeba chudákovi, vzájemná laskavost a pomoc, již jsou si povinni všichni synové lidští. Majetková bestie řádí dnes po českém venkově více než ve městech. Chladnokrevně pohlíží agrární správa obce, jak v pastoušce nedostatkem potravy a paliva hnou starci, kteří celý život dleli zemanskému blaho-

zornost od své úžasné lehkomyšlné lži žádným lhaním o křesť. sociálech! Voličstvo vidí jasné. A budou s vámi brzy účtovat sami voliči agrární, kteří se dožili tak děsného zklamání.

Volné listy.

Kus kultury. Národní Listy mívají v leckterám čísle rubriku s nadpisem: Co budeme čísti. Dne 17. září překvapila oznámením, které jest pro soudobou kulturu velmi příznačné: »Román »Papežka Jana« od novofeického spisovatele Em. Rojdisse, v překladě Ph. dra. F. Pelikána a Ph. dra. K. H. Hilara (cena 3 K. prospekty zdarma a franko) vydala Moderní bibliotéka, Vinohrady č. 1260. Toto sverchovaně zajímavé dílo orig. humoru, jehož historickou osobností a hrdinkou jest slíčná germánská jeptiška, která po řadě milostných dobrodružství v mužském přestrojení octla se v Římě a dosáhla stolce papežského, uvádí čtenáře do ranného středověku IX. století po Kr.»

Nár. Listy uveřejnily toto v rubrice placené. V jiných listech však, na př. v židovském »Rozvoji«, odporučují pamflet ten vše samy redakce. Tedy papežka Jana jest historickou osobností! Tento výrok možno učiniti buď člověku zlomyslnému nebo nevědomci. Dnes, kdy tato pomluva o papežce Janě jest vědecky probádána a kdy již sami protestanté za tuto báiku se stydí, uváděti tento nesmysl pod heslem historičnosti na trh literární a doporučovati čtenářům, znamená vlastně, že posud významu a poslání kultury neporozuměli zejména ti, kdo se slovem tím každodenně ohánějí a blyskotají. Nedivili bychom se průměrnému obecnstvu, kdyby tento nemotorný žvást za bernou minci přijímalo, ale že na utvrzení lži a potupy předkládají knihu doktoři filosofie, jest úkazem, kterak daleko jsme ještě od opravdových a vážných snah kulturních. Věc tato jest zároveň svědectvím, jak mnozí zodpovědní činitelé málo se starají o to, aby se s důležitými otázkami dobře obeznámili. U nás stalo se již zvykem slepě za pravdu přijímati kde co potupného o církvi katolické bylo napsáno nebo tradičně od jednoho pokolení druhému bylo podáváno. Touto lehkomyšlnou nevědomostí skoro se dosvědčuje, jako bychom nemusili míti již úcty ani k sobě samým, když uvádíme v zapomenutí zásadu, že základem pravé kultury jest pravda a snaha po pravdě. Jest dějepisně a mnohými důkazy zjištěno, že po papeži Lvu IV., který zemřel 17. června 855, následoval hned Benedikt III. a že pro papežku Janu není v dějinách místa.

Často námi klerikálům předhazuje se zpátečnickost a nedostatek vzdělání. Dobře, ale tážeme se: kde my katolíci víči našim odpůrcům držíme houževnatě nějakou dějinnou nepravdu, jako se to děje vytrvale proti nám? Mluvíme jen upřímně, jako se lze na příklad o papežce Janě, tak se lze i o našem prý úzkém duševním obzoru. Zatím stále víc se vyjasňuje, že my katolíci každou vážnou otázku skutečně studujeme, abychom ji dobře zařaditi mohli do své duševní výbavy, a abychom dovedli zdárně plouti v širokém toku duševního života.

V táboře našich odpůrců však až povážlivě často postihujeme neinformovanost, prázdnotu, ba i hlubokou nevědomost o věcech, jejichž znalosti jest potřebí, aby kdo mohl býti nazýván člověkem skutečně vzdělaným, mohoucím sestrojiti si samostatný úsudek na rozdíl od těch, kteří se nafukují šepotem vlastní sebechvály, žijíce v době kultury, jež si upřílišně sama pochlebuje.

Četba jako v otevřené knize. Naši pokrokáři a jejich redakce čím dál víc se vybarvují. Zejména Čas odhodil již poslední masku, kterou příkrýval **pravé své smýšlení** o poměru svém k stranám revolučním. Když běželo o Ferrera, poskytoval vítané příležitosti aspoň klerikalism, aby se odvrátila pozornost od zvláštních pokrokářských tendencí a od záliby v těch, jejichž začátkem a koncem jest anarchie. Jde-li však o Mardocho Bagrova, nemožno ovšem klerikalismu za vlasy přitáhnouti, a nutno již pravé smýšlení, byť poněkud opatrně, projevovati poznámkami a vysvětlivkami, v nichž čteine jako v otevřené knize.

Dotkněme se jen hlavních věcí. Předem pozoruhodno jest, že jindy tak ~~vstoupil~~ Čas neměl z čista jasna vysloviti slovo: žid. Bagrov sem, Bagrov tam, ale že tento zákeřný vrah jest židem, toho z Času byl by člověk nevytáhl ani čtyřmi páry koní.

Předseda Národní Rady dr. Podlipný poslal do Ruska telegram, v němž vyslovuje bolestnou účást se Stolypinovi a vyslovuje naději, že ruský národ ubrání se proti těm nepřátelským živlům, které neustále ukládají o budoucnost Slovanstva. Čas zasyčel na Podlipného, jak prý se opovážuje jménem národa telegrafovati a dopouštěti se takové lehkomyšlnosti, která jest s to, aby svojí nárázkou na onoho nepřtele ustrojila nám nepřijemnou situaci a uložila velikou zodpovědnost! Tímto komentářem k telegramu Podlipného připlíchnutým dělá se Čas siněšně nechápavým, neboť hádá na Němce, kdežto Podlipný nemohl přece na ni-

koho jiného mysliti, než na revoluční židy. Toto časovské neporozumění lze ovšem vysvětliti jen tím, že list Masarykův pozbyl chápavosti, že zákeřný vrah Bagrov byl židem, tedy jedním z těch, kteří o svobodu občanskou bojují promyšlenými bestialitami.

Všechny poctivé noviny po zásluze odsoudily krvavý zločin židovského fanatika, ale vůdčí list našich pokrokářů Čas neměl ani slovíčka, jímž by se o atentátu rázněji vyslovil. Pojde-li na vesnici (dle Masaryka) koza a běží-li o to, aby ze skutku toho obviněn byl katolický farář, doveďte se Čas velmi rozhorliti a umí chrliti výrazy o hrozně nekulturnosti a zpátečnictví, kdežto při vraždě slovanského ministra zůstává pozoruhodně chladným. A přece tento ministr byl také člověk, byl manželem a otcem. Když zastřelen byl židovský poslanec ruský Ilcerenstein, Čas nejprve hrizou oněměl a vzpomínal se, rozhorlil se a nejvýmluvnějším způsobem žaloval celému světu. Tyto rozdíly, které Čas při vraždách dělá, nejsou ovšem již žádnou záhadou a mnoho vypravují o duševních a společenských náladách tohoto časopisu.

»Všechny pokrok se na cestě rozumové a bez násilí nejlépe děje«, jest napsáno mezi programovými hesly Masarykova orgánu. Vzhledem k tomu, jak »Čas« tiše a laskavě se má k anarchickým vraždám a revolučním násilnostem, mohla by naskytnouti se otázka, proč tedy časopis tento na přední straně své doporučuje rozumovou a klidnou cestu společenského vývoje. Ale otázku takovou mohl by učiniti jenom naivní chlapec, který věří všemu, co jest vytištěno. Zkušenému člověku zajisté dávno již známo, že Čas se všemi svými hesly, jichž má dosti na skladě, hraje pouhopouhou komedií a že horování jeho o svobodě, humanitě, poctivosti zní falešnými tóny jarmareční písničky.

Bylo možno kdysi rozčilovati se z rozporu mezi teorií a praxí pokrokářskou, ale doba ta minula, neboť neupřímnosti té jsme již uvykli. Dnes každý věci znalý člověk se jen usměje a pomyslí si: nu, mluv si a naparuj se do vůle, ale mne nezapálíš. Dnes již jest kde komu jasno, že prorocká posvátnost pokrokářských vůdců jest lesklou a vyumělkovanou lží. Proroci blaženějších dob, kteří sympatisují s revoluční litií, humanisté, kteří drží palec lečjakému vraždícímu tuctovému petrolejníkovi, přátelé demokratismu, který zabíjí a polýká lidi.

Masarykův a Macharův list zapovídá vysloviti slovo: žid. Věc se zběhla takto: Národní Listy podotekly, že vrah Stolypinův Bagrov situaci svých židovských souvěrců v Rusku znesnadil. Tato nevinná poznámka vzbouřila redaktorům Času pokrokářskou krev tak, že vyskočili jako uštknutí a zdvihli hlasitý pokřik. Po té redakce Času hned chytila lasem redakci Nár. Listů a přivlékla ji před židovskou veřejnost s obžalobou: tito vinníci napsali, že Bagrov byl židem, tady je máte; nyní vizte, komu jste odevzdávali ve volbách židovské hlasy a jaké zrádce zahříváte jste na svých prsou. Času na pomoc hned přiskočí Vohryzkův Rozvoj a oba svorně a nemilosrdně bodají do Nár. Listů, které spoutány obžalovacím spisem a zákonitým důkazem, přemýšlejí nyní, co a jak počíti.

Dlouho však nečekáme. Nár. Listy, bojíce se časovské požidovštělé hrizovlády, na svou obranu odpovídají: »I kdyby v našich řadách nebylo jednoho žida, nebyli bychom antisemity, o čemž určitě svědčí mladočeský program.«

Germanisující židé, němečtí rabíni a semitští kapitalisté tudíž mají míti privilej nad všechny Čecháčky! Což každý antisemitismus musí býti nespravedlivý?

Z této scény pojímá člověka hnus. Až tam došli tito činitelé veřejného mínění, že jeden jest židovským sluhou a druhý, aby se z jeho pout vytrávil, metá poklony a ujišťuje, že býti antisemitou ani na mysl mu nepřišlo. Nechtě se neopovážují tito lidé mluvit o přímé páteři a sebevědomí moderního člověka, když sami proti sobě vyzývají zdrcující satyru těch občanů, kteří si zachovali samostatnost úsudku i o věcech židovských! Mohli bychom myšlenky o této nechutnosti, za kterou se musí hanbiti každý český člověk, zajisté obšírněji ještě rozprávati, ale přestáváme prozatím na poznámce, jak tato pokořující tahanice o přízeň židovskou odůvodňuje existenci křesťansko-sociální strany, která má svobodu slova, protože nepřijímá ani židovských insertních peněz, ani jakýchkoli jiných výhod a prospěchů.

Výmluvné doklady jiné. Aby úvaha o tom, kam směřují naši filosofující pokrokáři, byla úplnější přiřadujeme k dokladům, svrchu uvedeným, ještě jiné a neméně výmluvné. Slyšme jmenovitě, co povídá Čas o revoluci a stávkách španělských. »Stávkové hnutí zachvátilo všechna průmyslová střediska ve Španělech: Barcelona, Valencia, Saragosa, Sevilla, Madrid . . . všechna tato města vřou nepokojeností. Vláda, v jejíž čele stojí demokrat Canalejas, sáhla k opatřením, jichž štítí se čisté ruce: zrušila všechny ústavní záruky. A

aby hnutí potlačila, nařídila hromadné zatýkání osob. Vojsko obsadilo náměstí, ulice stávkových obvodů. Soudy zahájily svou činnost. — Není věru snazšího způsobu vládnout, nežli užívat násilí, hrubé moci. Tato metoda jest společná všem tyránům.«

Nesnadno říci, kde v těchto řádcích končí a začínají ignorance, pošetilost, drzost a cynismus pokrokářského pisatele. Veřejnost naše byla svědkem, jak umějí demonstrovati sociální demokraté ve Vídni a jak vedou zapalovat a rozbíjet majetek občanů, kteří s drahotní otázkou nemají co činiti. A ve Španělsku nebylo toliko hladových stávek, nýbrž zdvihala tam hlavu revoluční anarchie, která všechny hrůzy vražd a loupení ukázala před několika roky v Barceloně, kdež velel slavné paněti pokrokářský a volnomyšlenkářský mučeník — Ferrer. Letos pak začaly demonstrace ve Španělsku rovněž touze vypalovací a drancující chvilosti, a tudíž občané španělští, vykonávající povinnosti v právním státu, měli zajisté právo, aby byli veřejnou mocí tétož státu chráněni nejen od revolucionářův, ale také od jejich souběžníků. Jsouť zajisté ve všech povstáních zločinci, lidé bez přístřeší, nepřátelé zákona, divoci, zoufalí pobudové, přibíhající tam, kde čenichají kořist v přibytých klidného obecnstva. Ostatně správní činitelé ve všech státech tyto živly dobře znají, a vláda španělská, dle jejich činů, dle bojičního a ničícího pudu jejich dohře si je zapsala v paměť již z času barcelonských.

A opatření vlády, která postarala se o bezpečnost hrdel a statků státních občanů, nazve pokrokářský potřeštěnec opatřeními, jichž štítí se čisté ruce. A při tom odporně řuká, že taková metoda jest společná všem tyránům. Dle věhlasného sociálního politika z Času měla vláda španělská a naše vídeňská v době socialistického puštění vůči demonstrantům ponížení a ochotně prohlásiti: »Pozoruj, občané, že jménem svobody a občanských práv miníte učiniti projev posvátného lidového povstání. Rozkazují tedy vojákům a policii, aby se uzavřeli do kasáren a nevněšovali se do vašich kulturních úkonů. Mějtež svoji svobodu, naložte s dosavadním pořádkem společenským dle svých názorů, neboť jsme od této chvíle vašimi poslušnými sluhý. Račte, občané, počínati si dle své vůle a chuti.«

Nechce tedy strašlivě naivní státník z »Času« nic jiného, než aby ničení majetku a revoluční vraždy byly autorisovány právě těmi činiteli, jejichž povinností jest taková nebezpečnostva společenská uklizeti. Dle tohoto duševního ubožáka vláda, která brání občanův od revolučních násilností, má nečistě ruce a vede si methodou tyranskou, a zfanatisovaní útočníci, kteří drancují, páli, kradou a vraždí, jsou nevinnými beránky a mají čisté ruce jako lilie. Z které filosofické zásuvky se tedy vlastně vysoukala zase zásada, že Bagrov pracoval prostředky čistými?

Velikáni z »Času« rádi se svých duševních výšin překvapují, tentokrát však přímo ohromili a překonali všechno, co kdy z jejich filosofických úst vyletělo. Neříkej nikdo, že tak psali by leda nebezpeční pomatenci, — ne, snad bys mohl lépe říci, že není velikých duchů bez trochu bláznovství. Také si, inilý čtenáři, připomeň, že lidská společnost nemůže míti všechny lidi rozumné, neboť by se nemohla smáti těm, o nichž eufemisticky říkáme, že jsou praštěni pytle. Kdyby čtenáři důsledně naléhali, aby se psalo rozumně a poctivě, kam pak by se potom redakce »Času« poděla? Ostatně ani trochu soustrasti není od místa, neboť jest zajisté bolestno patřiti na lidi, kteří usilují o to, aby psali gigantickými obraty, tak nějak po způsobu Rousseauovu, nebo revolučními průlomý za příkladem Dantonovým — a zatím na konec nesvedou nic jiného, než několik skřehotavých, konfusně ulízaných výkřiků, které hodny jsou slavomamem posedlého ševce Herostrata . .

Velké výtržnosti v náchodském kraj a veř. kat. schůze v Náchodě.

V Náchodě, 3. října 1911.

V Náchodě a ve Zbečniku došlo ku zjevným, jež každý rozumný člověk musí odsouditi. Výtržnostmi postižení byli v Náchodě rolníci malí, kteří za drahotu nynější vinění býti nemohou.

Po výtržnostech v Náchodě a ve Zbečniku povoláno bylo do Náchoda a okolí vojsko a četnictvo, které lidi výtržnosti konající drží na úzdě. V Náchodě i okolí panuje velké rozechvění. Všecky politické strany výtržnosti spáchané odsuzují a snaží se v lidu udržeti klid.

Lid na Náchodsku je ozbrojen, po vesnicích prochází se četnictvo, místy vojsko.

Chťe působiti ku klidu a vyložití lidu pravý stav věcí, dal redaktor »Štítu« pan Šupka do Náchoda svolati veřejnou schůzi lidu na neděli 1. října. C. k. okresní hejtmanství nečinilo překážek, leč pořadatelstvo muselo se protokolárně zaručiti, že redaktor Šupka má v úmyslu přispěti k uklidnění rozvášněného lidu. Jakákoli demonstrace byla Šupkovi přísně zakázána.

Schůze svolána byla do velké dvorany Národního domu na 10. hodinu dopolední. Návštěva

byla velká, rozechvělý lid všech politických stran se dostavil. Hejtmanství vyslalo komisaře.

Za hrobového klidu ujal se redaktor Šupka řeči. Až mluvil celkem mírně, mluvil místy poněkud břitce, což konečně dalo se omluviti.

«Dnes poměry dostupují v krizi,» tak asi pokračoval po mírném úvodu, «a kdo jen poněkud lidský cit si uchoval, doznati musí, že jest nejvyšší potřebí bezpodmínečně a svědomitě pracovati k nápravě. Výkřiky nespokojenosti, ozývající se téměř z celé Evropy, nejsou uměle vyvolávány, dnes jest opravdu zle. Životní potřeby všech druhů úžasně stoupají a pracující lid všech stavů tím neobyčejně trpí. Ale zde na Náchodsku jsou poměry mimořádné. Kraj jest horský, z převázné části chudý. Ve městech lid odkázán jest výhradně na svoje ruce. Výdělky nynějším poměrům neodpovídají. Kdo poměrům rozumí — ať již patří straně kterékoliv — uznati musí, že není dnes možno se 70—90 krejcarů denního platu užívatí sebe a četnou rodinu. (Hlučný souhlas.)

Po čtyři léta volá lid — a to všech stavů — po pomoci, stále vyzývá se c. k. vláda, aby konečně opravdově lidu se ujala, leč marně, pro nápravu neučinilo se nic (houfivý výkřik), situace se stále zhoršuje.

Pak se nedivme, že lid se místy bouří a z mezí slušnosti a mírnosti vybočuje. Klid a pořádek udržel se zde na Náchodsku a i jinde jedině tehdy, když lidu se dá, co mu po právu a spravedlnosti patří. (Boufivý souhlas.)

Psalo se ve všech časopisech o zdejších výtržnostech a obviňováni byli politické strany. Snažil jsem se svědomitě vše prozkoumati a mohu poctivě i s klidným svědomím veřejně prohlásiti, že za výtržnosti, jež všichni s rozhodností odsuzujeme, nemůže býti viněna ani strana sociálně demokratická, ani národně sociální, ani katolická.

Výtržnosti páchali lidé, nehlásící se k žádné straně, a takových je všude dosti. Tito lidé neznají discipliny, stane-li se však něco, jsou vždy první na místě. Zde v náhodském kraji jest jak na venkově, tak i ve městech lid dobrý; že mezi ním jest také část lidí zvrhlých, s podobným zjevem setkáme se všude.

A tento dobrý, trpící lid se hlásí k svému spravedlivému právu, volá o pomoc a hlas jeho musí býti slyšen...

Nepřišel jsem do Náchoda v nejrozechvělejší chvíli proto, abych snad lid štal, nýbrž přišel jsem proto, abych jako katolický redaktor veřejně prohlásil, že ten lid, hlásící se o kus chleba, hlásí se vším právem, a že vláda jej vyslyšeti musí.

Řečník pak rozebírá otázku, kdo vinen jest nyníšší drahotou. Zajímavými fakty a nezvratnými doklady dokazuje, kterak kapitalisté, karteláři a bursy lid malý necitelně odřajl. Prohral kartel cukerní, železářský, petrolejový, pivovarnický, obilní a jiné. A postaviv vydfidůstství kartelářů do pravého světla, táže se: Kdo zde může pomoci? Jedině vláda! Vláda jest povinna v zájmu všeho pracujícího lidu, ať to rolník nebo dělník, živnostník nebo intelligent, aby moc kartelářů zlomila a lichvářské jejich choutky omezila. Dokud vláda, parlament pořádku neudělají, marné naše stesky!

Učiní tak vláda? Doufejme, že ano. Nynější všeobecné bouře budou mít hluboký význam, a kdyby i těchto vláda nedbala, pak by mohly následovati bouře a krveprolití, jichž dosah těžko dnes odhadnouti. (Souhlas.) A my přece všichni přejeme si klid, chceme všichni slušně a jako lidé též řádně žiti býti. (Dlouhotrvající potlesk.)

Jako správným a věcným jest svalovati vinu dnešní drahoty na kartely, bursy a lichváře i nešťastnou rakouskou politiku, tak není správným viniti z drahoty zemědělský lid. Drahoty jest všeobecná a doléhá krutě i na malého zemědělce.

Malý zemědělec, obzvláště je-li prodlužen, živoří. Za drahotu nemůže dělník, nemůže zemědělec, nemůže též živnostník. Jsou jí postiženi všichni stejně.

Co zde na Náchodsku činiti? Předně nutno uznati, že mzdové poměry mezi dělnictvem textilním v celém kraji jsou velmi špatné. Zručný dělník vydělá si 70 kr., 1 zl., až i 1 zl. 20 kr. denně. To přímo křičí, uváží-li se, jak na straně druhé kapitalismus na Náchodsku se zmáhá.

Proto nutno rozumným způsobem dožadovati se v náhodském kraji zlepšení mzdových poměrů. A pro zlepšení své existence — prosím vás — podejte si všichni svorně ruce. (Dlouhotrvající souhlas.)

Nouze doléhá na vás všechny stejně, trpíš, ať jsi demokrat, národní, nebo katolický. (Souhlas.) Řečník dává rady, jak by mělo dělnictvo v otázce mezdni postupovati a pak pokračuje: Za vás mluví lidskost a právo. A budete-li slušně jednati, postaví se za vás celá česká veřejnost.

Působte dále, aby mezi venkovem a vámi nastala shoda, sbratření. Lid zemědělský není zlý. A jestliže listy agrární pro část zvrhlých lidí, za které vy nemůžete, vás špiní, pak jistě zemědělci v kraji zdejších s tím nesouhlasí a — jak jsem slyšel — štvavý agrární tisk pražský odsuzují.

Řečník uvádí ještě jiné rady a praví dále: «Vášich spravedlivých požadavků musí se též ujeti vaši poslanci. Schvalují jednání pana Exnera, třeba jsem stoupencem protivné strany, a plně uznávám, že snaží se v pohutě době přispěti vám všem bez rozdílu. Leč nemohu schváliti jednání pana poslance Rydla (dlouhotrvající výkřiky nevole proti panu Rydlovi), jenž v nerozhodnějších okamžicích před vás nepředstoupí a pravý stav věcí vám jako poslanec nevysvětlí. Zde v Náchodě pracují venkovští voličové, a je-li doba tak pohutá, jako právě nyní, jest nejvyšší povinností po-

slance, aby mezi lid šel, lidu vysvětlení podal, lid ku klidu vyzval a jeho spravedlivých požadavků se zastal. (Dlouhotrvající souhlas.)

Či kdo má se odvážiti mezi rozbouřený lid, kdo mu má otevřeno do očí flici: lidé, nejednáš správně, vrháš-li se na zemědělce, ti za nic nemohou — kdo to má učiniti, neučiní-li tak poslanec, jenž lid zastupuje? Pan Rydlo, když k výtržnostem došlo, obstaral ihned vojsko a četníky — já to schvaluji, poněvadž došlo k politování hodným výtržnostem — ale tím ještě není všechno prokázáno, pan Rydlo musí se též postaratí o to, aby odstraněny byly i příčiny, které zdejší lid k výtržnostem svádějí. (Potlesk.) Opakuji: Zde se musí pomoci lidu dělnému, rolnickému a živnostnickému. Dejme jen lidu, co mu patří, a demonstrace pominou a nebude zde na Náchodsku potřebí ani vojska, ani četnických bodáků. Řečník vyzývá opět ku klidu, společné práci a navrhuje pak resoluci:

Shromážděný lid bez rozdílu politického přesvědčení na veřejné schůzi v Náchodě, v Národně-sociálním domě, dne 1. října konané, usnáší se: Poněvadž ve zdejších kraji drahoty životních potřeb, jež stejně doléhá na všechny stavy, jest příčinou oprávněné nespokojenosti a zavádá příčinu k výtržnostem, žádá shromáždění co nejdůrazněji povolání činitele, aby ihned chopili se všech prostředků, jež by ku zmírnění a odstranění nouze v kraji náhodském vedly. Shromáždění důrazně žádá, aby vláda, jakož i poslanecká sněmovna odstranily ty nepřímé daně, které na nejnútnejší životní potřeby uvaleny jsou a zdražení těchto působí. Dále shromáždění žádá, aby nejprísnejší dozor veden byl nad bursovními spekulanty, které obzvláště nyníšší zdražování zaviňují. Poněvadž pak na zdražování životních potřeb největší vinu nesou lichvářské kartely, žádá shromáždění co nejdůrazněji o vydání zákona, jímž by lichvářská činnost kartelářů přísně byla omezena. Žádá se dále, aby státní správa snížila na drahách dopravní tarify pro potraviny, jež k zásobování konsumentů slouží. Poněvadž mzdové poměry v náhodském kraji jsou skutečně špatné, usnáší se shromáždění, že společně, neberouc zřetele na politické přesvědčení, domáhati se bude spravedlivého upravení svých mzdových poměrů. Shromáždění odsuzuje výstřednosti v kraji náhodském páchané a vůči veřejnosti prohlašuje, že za tyto nemůže býti ku zodpovědnosti hnána žádná politická strana, neboť tyto páchány byly živly nezodpovědnými, k politickým organizacím nenáležejícími. Předsednictvu se ukládá, aby tento projev odevzdalo c. k. okresnímu hejtmanství, toto pak nechť na příslušných místech obsah resoluce oznámí, aby potřebné kroky ku nápravě mohly býti učiněny.

Resoluce přijata byla jednomyslně, proti ní nehlasoval nikdo. Pak ještě promluvil národně-sociální stoupenc pan Roubal, načež byla schůze ukončena a lid s klidem se rozešel. Četnictvo, jež mělo pohotovost, nemuselo nikde zakročiti.

Obrana.

Pět otázek o vídeňské demonstraci. »Katol. korresp. Z. r. k. a Piova spolku« píše: Dne 17. m. n. letošního roku byla ve Vídni »červená neděle«: sociální demokracie chtěla demonstrovati. Když demonstrace zvrhla se v pusté drancování, nazývá sociální demokracie chtěla demonstrovati. Když chátrou a luzou. Všechny dobře smýšlející občanské vrstvy musí si uvědomiti tato fakta: 1. V sobotu před červenou nedělí předák soc. dem. soudruh Müller v Perchtoldsdorfu u Vídně ohlásil ve schůzi slov: »Zítra budou ve Vídni finčet okna«. Odkud to věděl už předem? Podobně připravovali náladu i žurnalisti soc. demokratičtí celé týdny. 2. Na náměstí Luegrově ve Vídni není žádného kamene, poněvadž jest asfaltováno. Odkud nabrali soudruzi takové množství kamení, že se mohli odvděčiti radnici za propištění místnosti vytlučením 700 oken? Jest radnice vídeňská vinna drahotou? 3. Na okružní třídě, kde mají bohatí židé a bursiáni své paláce a komptoiry svých obchodů obilní, moukou, masem, uhlím atd. — nebylo vytlučeno ani jediné okno. Zcela správně, poněvadž drahoty se nerozluští na ulici kamením, ale v parlamentě zákonem. 4. Rothschildův palác zůstal úplně ušetřen. »Zášť hladovících« vybíla se na radnici a škole, na vozech pouliční dráhy, na státních budovách a na soukromém majetku nežidovských obchodníků. Co má tramwayový vůz společného s drahotou, co škola, útulna slepých? K zakládání ohně ve školách ukraden petrolej z krámů. Páni petrolejníci chtěli všet ministra Gautsche a zavést portugalský »řád« také u nás. 5. Hlavně však jest pozoruhodno, kdo zmařil, aby bylo maso lacinější? V parlamentě bylo již zajištěno, že bude dovoz argentinského masa na dobu potřeby povolen. Tu přišli soc. demokraté s návrhem na úplný dovoz masa i co do množství i co do času. Uherští agrárníci zmařili svým ministerstvem dovoz masa v neobmezeném výměru. Tedy jedině socialisté jsou vinni drahotou. Před volbami volali: »Volte nás, my vymůžeme laciné potraviny.« A nyní balamucený socialisty lid žádá splnění slibů a domáhá se jich — na sedlákově zlevněním potravin a vyšší mzdou, a kde to nejde, drancuje. Viz Náchodsko.

Mezi spolenci. V čerstvé paměti dosud tkví letáky, jimiž v Čechách i na Moravě byli od agrár-

níku více odporučováni kandidáti soc. demokratičtí proti kandidátům našim. Tak »chránila« agrární strana rolnický lid před »pohromou«. Leč již za 3 měsíce po volbách agrárníci ocitli se ve rvavém boji se soc. demokraty, kteří jim ochotně pomáhali odpravovati křesť. sociály. Bylo to nelslychané balamucení lidu, když letáky agrární docela se odvážily tvrditi, když letáky agrární budou hájiti práva lidu rolnického. Ted' se mrská bezděčně za své lži agrární tisk sám, když na příklad »Cep« uveřejňuje články s nadpisy: »Socialisté drancují naše chalupy« — »Další násilnosti socialistu proti nejmudšímu«. »Cep« volá ke všem činitelům, kterým má záležeti na tom, aby udrželi ve státě pořádek: »Čiňte svou povinnost, chraňte náš lid před rotou zůškodníků a loupežníků, sice nadejdou zde poměry, o jakých nemáte dnes ještě ani nejslabší představy. A lid venkovský nechť dle zločinného jednání socialistu zařídí všecku další svou činnost!« A na jiném místě píše »Cep«: »Výkřik hrůzy, volání po spravedlnosti, výstražný hlas musí zazniti po celém venkově na zprávy o plení, loupení, pustošení chudých horských chalup, kterého se dopustili socialisté ve Zbečniku u Náchoda! Rodná chalupa, krov nad hlavou, pod nímž rodili se a umírali předkové, jest vesničanum posvátným, nedotknutelným stánkem. Jenom v dobách pobělohorských hordy cizáckých dravých žoldáků troufaly si na české chalupy — pustošily, pálily, plenily je! A nyní, jakoby se tyto hordy vracely! Nejhrůznější jest, že je dnes tvoří lidé vlastní krve, jichž koléhka ve většině dokonce stála v takové chalupě! K takovým děsným důsledkům vedou bezměrné štvance socialisty proti venkovu! Strany, které vychloubají se svou »pokrokovostí«, klesly na úroveň výše zmíněných žoldáků. — Na majetku a životech ohrožený lid venkovský zvedá dnes všude výstražný hlas k rozhodujícím činitelům ve státě, aby vinníci takových lupičských tažení byli příkladně potrestáni, škoda poškozeným ubohým chalupníkům úplně nahrazena a na všech stranách aby byla učiněna opatření k naprostému zamezení dalších plení a drancování!« K domkářstvu vznáší »Cep« tento apel: »Nyní snad prohlédne! Někteří domkáři dali se zlákat sociálními demokraty a šli s nimi v minulých volbách. Však se sociální demokracie nalslibovala, že se bude také domkářů ujmát! Minulo sotva čtvrt roku od voleb a již se jasně ukázalo, jak se sociální demokracie drobného lidu venkovského »ujímá«. Na trzích pořádají sociální demokraté (společně s národními socialisty) opravdové hony na ženy domkářů a drobné venkovany vůbec — hony jako na dravou zvěř. Do Mnichova Hradiště přinesla maslo na prodej také žena domkáře, který v červnu volil sociálního demokrata. Také na tuto ženu vrhá se tlupa městských soc. demokratů a maslo jí posypala a pomazala — blátem. Nic nebyl platný nářek ubohé ženy, že také její muž jest sociální demokrat! — Tyto události otevrou oči i těm domkářům, kteří dosud šli se sociální demokracií. Nyní snad i prohlédl muž této sociálními demokraty ztýrané ženy.«

A sociální demokraté toutéž »přívětivostí« oplácejí.

»Právo Lidu« ze dne 14. září píše: »Můžeme jen poukázati, jak se zachovali agrární majitelé lomů v Práchevicích, kde na dělnictvo, dožadující se vyšší mzdy, povoláno bylo 50 četníků a kdyby bylo šlo po vůli agrárního majitele lomů, bylo by došlo ku střelbě do bezbranného dělnictva. Neméně charakteristickým dokladem ochoty k dělnictvu je stávka ve družstevní motouzárně v Jihlavě, kde dělnictvo donuceno bylo stávkou donucovati agrární magnáty ku zvýšení mzdy. A motouzárna tato — podnik to dosti pochybný — obdržela desetitisíce subvencí. A což jaké mzdy platí svému dělnictvu agrární magnáti? Šedesát haléřů denně! A činí tak velkosedláci, kteří svým dcerkám dávají padesát tisíc korun věna. My obracíme se proti všem upířím lidu, agrárníci jenom zalepují lidu venkovskému oči, aby nespojil se s lidem městským proti společným utiskovatelům.«

Na jiném místě: »Proti velkokapitalistickému, velkostatkářskému a selskoagrárnímu vyděračství jest nutno zakročiti se vši energií a zejména však rychle!«

»Zář« líčí agrární rolníky takto: »Pod hrůzou vládou agrárníků dějí se na českém venkově případy bezcitnosti, že musí nejhlubší hnus uchvátiti každého cítěcího člověka. Agrární strana nevychovává svých příslušníků k lidskosti. Udržal se odporně posmívá snahám chudých lidí o trochu levnější živobytí. Jejich nejvyšší vůdce Hohenblum vykřikuje do světa, že i kdyby lidé s provazy na krku po ulicích chodili, on a uherští velkostatkáři nedovolí zlacinění potravin. Agrárnícké časopisy přepíněny jsou opovážlivými lžemi, pomluva je jim denním chlebem, prohané farizejství druhou přirozeností, a nenajde se v nich řádka o tom, co člověk činí teprve člověkem: úcta k bližnímu třeba chudákovi, vzájemná laskavost a pomoc, již jsou si povinni všichni synové lidští. Majetková bestie řádí dnes po českém venkově více než ve městech. Chladnokrevně pohlíží agrární správa obce, jak v pastoušce nedostatkem potravy a paliva hynou starci, kteří celý život dělali zemanskému blaho-

bytu. Svědomí jejich se nehne. Oni necítí vzájemnosti s uplahočenými zemědělci. Oni mají majetek, jsou páni, chudšas, nemohouci pracovat, nemá ceny zvířete. Tato slova nejsou přeháněním. Dokladů je více, než dostane se do veřejnosti, a i těch je dosti. Projďte nějakým venkovským krajem a vyptávejte se lidí. Uslýšíte případy, že se srdce zachvěje.

Tak tedy hovoří o sobě dvě strany, které se spojily při volbách proti našincům a sice prý proto, aby zachránily kulturu a strádající lid.

Prohlédnou mírně, rozváží agrárníci aspoň nyní? Páni zavařili společnou kaši, kterou musí nyní chtít nechtět dojísti.

Prudký útok asimilovaných židů v »Rozvoji« proti Národnímu Listu — ve prospěch Bagrových souvěrců otevřel důkladně oči těm, kteří věřili v plnou upřímnost semitu, horujících na venek pro asimilaci. Jak se představují vudčí hlavy českého židovstva? My netvoříme vlastně žádný zvláštní semitský národ. A náboženství? Vždyť podporujeme přece ze všech sil Volnou Myšlenku. — Co tedy překáží, abychom zcela splynuli s lidem českým, mezi nímž stejně již dlouhou dobu žili naši praotcové? Ovšem pevně spojení hledáme jen s pokrokovou částí českého národa, protože náboženství katolického nikdy nepřijmeme.

A jak se tyto zásady provádějí? Dotkněte se německého žida vídeňského, a hned se ozve podrážděnou obranou žid český. To snad proto, že žide netvoří zvláštní národ mezi národy jinými, že snad český žid miluje více Čecha než německého souvěrce? Jestliže některý Čech energicky odsuzoval počínání českých harfeníků v Rusku nebo Bulharsku, celá obec českých intelligentů buď horlivě přisvědčovala nebo aspoň ani slovem nerpřetala, ačkoli se jednalo o českou krev.

A nastojte! Naše listy dovolily si napsati něco nepřívětivého o vzdáleném semitském vrahu v Rusku, který měl o národ náš asi takové zásluhy, jako pekařský učeďník o zdokonalení aeroplanu. Taková smělost se musila co nejpráhěji pokárati právě od židů asimilovaných, kteří prý vlastně nejsou ani skutečnými semity, kteří náležejí k — našemu národu. Kdyby Bagrov býval plnokrevným Čechem, buďší! Ať se mu vypráší kožich! Ale zavádět o cizího žida? Ne — tohle asimilovaný žid nesmí strpěti. A proto šlehal prudkéblesky.

To pokáral 29. září sám pokrokový »Přehled«: »Organ českožidovské assimilace měl by být poněkud prozíravější a méně malicherný v obhajování židovských zájmů v Rusku a po celém světě, které se snad shoduje se sionismem, ale nemá co dělat s úkoly, jež si vytkl »Rozvoj«. Dokonce pokus »Rozvoje« o použití noticky »Nár. Listu« k nadhánění vody na mlýn realistický je schopen českožidovské věci způsobit důkladnou škodu.

Čeští a demokratičtí židé, jakmile zvěděli, že jejich rannosti kapitalističtí souvěrci byli pro úžasně vydráždění na čas líněvem lidu zahrnutí za hranice, hned v »Rozvoji« a »Čase« vybízeli českou veřejnost, aby sbírala na ty »ubožáky« milodary. Krev se zkrátka nezapře. Proč jenom naši židé neslábali na barbarsky pronásledované a skutečně chudé slovanské křesťany v evropském Turecku? Heslo assimilace se leskne dále, ale zatím jest hlavně pozorovati tolik, že rytířských ostruh pokroku si dobývají horlivě pokřtění Čechové tím, že se asimilují židům. Pouze mosaický ritus schází. Čím větší assimilace Jerusalemu, tím bezpečněji se získává titul pokrokovosti.

Všeobecne zdražení a duchovenstvo. Nyní nafíká každý, i téměř všechny stavy intelligence. I plat zdánlivě značný rozprchne se jako prach při tolika požadavcích národních, politických, spolkových atd. Reprezentace intelligence vyžaduje náklad velice tisínový. V posledních letech domáhají se práva učitelé zlepšení svých příjmů. Uznává se, že chudý učitel často musí vydati vzhledem k svému společenskému postavení na veřejné účely více, než některý úředník. Má-li učitelstvo svou středostí dávatí příklad jiným, rozhodně k tomu musí mít dostatečné prostředky. Ujalo se docela heslo: »Dle toho, jak budou placeni učitelé, bude prospívati škola.« Jest v tom hodně pravdy, protože každá prospěšná akce musí mít reálný podklad. Samozřejmě, dobrá vůle, neboť stále opakovaná bujará hesla nepomohou tam, kde scházejí potřebné prostředky.

Ačkoli tedy každý intelligent musí viděti jasně, přece jenom by pokrokáři žádali rádi u kněžstva pořádek zrovna obrácený. Knězi se vyčte každá korunka štóly, ozývá se neustále výsměch, aby kněží neskládali pokladu, křičí se po konfiskaci církevního jmění — a při tom se vyžaduje od kněžstva štědrost zcela mimořádná. Tedy ti lidé, kteří prohlašují, že víru v zázraky dávno ztratili, žádají se vši rozhodností zázraky od kněží. Kdyby někdo analogicky dle hesla vysloveného o škole řekl, že dle toho bude prospívati duchovní správa, jak se bude kněžím platit, obratem ruky, by se vyčítala kněžstvu nenasytná ziskost, k zdůraznění by se lhalo dále o bosém Kristu, bosých apoštolech.

Všude volání po pokroku — jen na kněze přichází se s měřítkem přímo šosáckým. Knězi se strká před oči zastaralá josefinská štóla, ačkoli

GRAND-HOTEL v Hradci Králové.

Slavnostní otevření zimní zahrady

dne 7. a 8. října 1911

KONCERTY ČESKÉ FILHARMONIE

Řídí Dr. V. Zemánek.

V sobotu 7. a v neděli 8. října

populární koncerty při restauračním zařízení.

Začátek v 8 hodin večer.

Vstupné do populárních koncertů: Lože pro 6 osob K 10, jedno sedadlo u stolu K 1-20.

Záznamy do populárních koncertů přijímá vrátný v Grand-Hotelu.

V neděli 8. října o půl 4. hod. odp.

symfonický koncert při divadelním zařízení.

Ceny míst: Lože pro 6 osob K 20—, křeslo K 3—, číslované sedadlo v přízemí K 2—, sedadlo na balkoně K 3—.

Předprodej lístků laskavě převzal knihkupec pan F. Píša. Předprodej lístků v neděli od 2. hodině odp. u pokladny vestibulu zimní zahrady.

Sklepní vinárna a bar otevřeny.

Uměleckou výzdobu na motiv »Starý Hradec« maloval akad. malíř Fr. Kysela z Prahy.

Od 10. hodin večer

denně koncert

uměleckého kvarteta. — Kapelník p. Jirát.

Elektrické divadlo (Biograf).

Zahajovací představení

v pondělí 9. října
v 8 hodin večer.

Program:

Lisabon. Přírodní snímek.
Dobrodružství pana Majera. Komické.
Z říše ptactva. Přírodní snímek.
Chytrák Firulí. Komické.
Vodopády Kerky. Přírod. kolor. snímek.

Hříšná láska.

Obraz ze života. (Potrvá plnou hodinu na scéně).

CENY MÍST: I. místo 90 hal., II. místo 70 hal., III. místo 40 hal.

Představení denně přesně v 8 hod. večer.

Změna programu vyhrazena. — Hudební doprovod obstará uměl. domácí kvarteto. — Každé pondělí nový program.

V neděli dne 15. října

dva velké vojenské koncerty

hudby č. a k. pěšího pluku č. 18.

Začátek odpoledne o půl 4. hod., večer v 8 hod.

VSTUPNÉ: 1 osoba 40 h. Lože pro 6 osob 3 K.

Předprodej u vrátného v Grand-Hotelu.

katolíci neoplácejí poukazem na »stkvělé« platy učitelské v době josefinské.

Od kněze zluhrtá se žádají nejobtížnější povinnosti, ale právě ti, kteří dostavují se na faru místo s humanitním smýšlením s paragrafy a různými sekaturami, neptají se, zda při dosavadním platu může kněz peněžně na všechno stačiti bez štólových poplatků. Kněz při obtížné duchovní správě napracuje se v kanceláři často více, než mnohý dobře placený úředník, mívá ve škole skoro tolik hodin jako učitel. A k tomu všemu tolik práce, spojené s vlastní duchovní správou! Žádný intelligentní stav nemá tolik kombinovanou práci vůči veřejnosti jako duchovní. Často, než skončí jeden úřední akt, třikrát, čtyřikrát musí práci přerušiti k vůli nečekaným úkolům jiným.

Dokázali jsme vícekrát, jakým jest odvážným, zavilým balamucením tvrzení, že by se nižšímu kněžstvu ihned znamenitě pomohlo, kdyby se příjmy hierarchie rozdělily stejnoměrně na všechno kněžstvo. Stát okem ostržím hlídá každý církevní groš, všechny drobnosti movitého i nemovitého majetku církevního. V minulých dnech v »Čechu« napsal farář, jak byl docela od úředníka tázán, kam se poděl do inventáře zařazený kratiknot. A nuže — na základě státního nejpodrobnějšího šetření vydávají se úřední výkazy. A tyto cifry přesvědčí lehce každého, jaký »blahobyt« mohou poskytnouti četnému kněžstvu. Bajka se však opakuje dále od úst k ústům i od těch pokrokářů, kteří se tolik rádi pyšní experimentální methodou, reálními dukazy, methodou přesností.

Agrárníci právě tento rok ukázali štváním proti kněžské štóle, jakou vlastně humanitu mají. Kdyby kněz přijal od nich na krk politickou smyčku, pak by ovšem měl pokoj. Dietáři pomalu odvažují všechno dle ceny peněz, činí útoky na politickou svobodu kněžskou způsobem tolik nezříčným, jak by si netroufali vůči nikomu. Katolík s největším sebezáporem snáší radikálníčení pokrokářských úředníků, učitelů a jiných, kteří na konservativní titul si získali existenci. Ale kněžstvu se svoboda dopřáti nesmí!

Všimněme si těch častých schůzí intelligentních stavů v zájmu zlepšení existence! Zda se ozývají tak často a hlučné výkřiky z řad duchovenstva? Na trpělivosti kněží jest viděti, zda dle poměru pokrokářských mají výhradně smysl pro veliké příjmy. Leč trpělivost ještě neznamena, že by se zde neměla státi důkladná náprava. Kdo mlčí, není ještě blahobytníkem. Poněvadž prý náš stát jest »klerikalizovaný«, jest fixní plat a pense kněžstva menší, než státních podúředníků, ba i sluhů. V protestantském Německu, ve Švýcarech a jiných státech jsou na tom kněží lépe.

Náprava státi se musí, i kdyby protestovali skuteční byrokratičtí kapitalisté sebe více.

Politický přehled.

Národní rada česká o dorozumívací akci. Valný sbor Národní rady české sešel se 1. t. m. v Praze na Staroměstské radnici za účastenství 200 osob. Schůzi zahájil předseda posl. dr. Podlipný a promluvil krátce a případně o názoru k nynější dorozumívací akci. Nato po řeči posl. dra. Baxy přijato osvědčení drem. Baxou navržené: »V době, kdy zvolení zástupců českého národa zasednouti mají s poslanci německými a poslanci velkostátními ke sněmovním poradám o změně zřízení zemského a národně-politické úpravě veřejnoprávních poměrů v král. Českém, pokládá valný sbor Národní rady české za svou povinnost opětně prohlásiti, že všechny české strany v Národní radě české zastoupené stojí na požadavku úplné rovnosti obou národů, ačkoli jako národ, který český stát založil, máme právo na přednost jazyka českého, jakož stojí i na zásadě nedílnosti a celistvosti království Českého a že jediné v rámci zásad těchto zástupcové českého národa přistupují k jednání o úpravě návrhů zákonů, jež jsou na sněmu království Českého předloženy. Národní rada česká prohlašuje s veškerým durazem, že spolu se všemi národními stranami českými bude bděti nad tím, aby zejména naše české menšiny neutrpfly ani nejmenší újmy na svém právu, jelikož tyto menšiny jsou částí národa, tvořícího většinu v tomto království našem a musí proto v celém obvodu země požívatí neztenčené práv, příslušejících národu českému. Národní rada česká pevně očekává, že naši zástupcové neohrožené budou hájiti plně zásady spravedlivého českého programu a nedopustí, aby národ český, ať jako celek, ať v některé své části kdekoli na svém právu utrpěl újmy a aby nedílnost království Českého jakýmkoli způsobem byla ohrožena. Národní rada česká slibuje zároveň, že bude poslance české v tomto jejich těžkém, ale spravedlivém zápasu jako vždy posud ze všech sil podporovati. — Po té přijato prohlášení vicepresidenta říšské rady Jos. Žďárského: »Pokud se týče ostatních dvou zemí koruny české, markrabství moravského a vévodství slezského, prohlašuje Národní rada česká, že základní program český ukládá všem povolaným činitelům, aby řešení otázky národnostní dalo se všude z jednotného hlediska, to jest na základě

úplné rovnoprávnosti. Vzhledem pak k národnost. poměrům v Dolních Rakousích a v sídelní Vídni, trvá Národní rada česká na stanovisku zaručení úplného národnostního rozvoje i plné ochrany zákonné českému živlu zde usídlenému a prohlašuje, že v tom směru bude nadále postupovati spolu s českými stranami politickými.

Sněm království Českého konal 3. října poslední schůzi. Nejvyšší zem. maršálek princ Lobkovic oznámil, že císař schválil všechny tři navržené permanentní komise. Místodržitel kníže Thun pak na základě nejvyššího zmocnění sněm odročil a příští schůze svolána bude písemně. Co však bylo třeba dohodování, než došlo ke schválení! Agrárníci čeští trvali na tom, aby **nouzový návrh**, jež na jejich popud české strany podaly, přišel v pátek (29. září) na denní pořádek. Toto české přání narazilo však u německých poslanců na tuhý odpor. Nebyli sice proti prvnímu čtení, ale nechtěli dopustiti, aby návrhové svůj návrh odůvodnili, žádající, aby promluvil pouze jeden (dětská umíněnost) a prohlásil v ohledu formálním, aby návrh byl přikázán zemskému výboru k projednání. Po mnohých tahanicích ujednáno, že nouzový návrh dostane se v prvním čtení na denní pořádek páteční schůze, ale Češi že se omezí na debatu nejstručnější. Poslanec Švehla změnil také svůj (agrár. nouzový) návrh v ten smysl, aby místo zvláštní permanentní komisi byl přikázán zemskému výboru, který má pak v příštím zasedání zemského sněmu podati příslušné návrhy. Přijato sněmem, jak vlastně si Němci přáli. — Se strany české bylo také žádáno, aby na jednací pořad páteční schůze (29. září) byly také položeny **nové volby přisídlicích zemského výboru**, ježto dosavadní poměry v zemském výboru jsou neudržetelné. Němci však nemohou se shodnouti na vhodných kandidátech, každý z nich by chtěl býti přisídlicím, proto si postavili hlavu, že volby do zemského výboru se nemají vykonat, a české strany požadavek svůj: volby nového zemského výboru odložily. Zvítězili tedy zase Němci. — V pátek 29. září schválil sněm permanenci komise národně politické, školské a finanční bez odporu, pozměniv zákon o permanenci komise národně politické na návrh něm. poslance Pachra jen potud, že na příště má do ní vysílati každá kurie po čtyřech náhradních místo po třech. — Sněm český sice odložen, ale komise zasedají, a členové jejich jsou placeni.

Boj Vídně proti českým školám způsobil i zápas mezi vládou a vídeňským magistrátem. V otázce českých škol ve Vídni uznala přece vláda za nutné zasáhnout. Neoprávněně uzavření české soukromé školy ve III. okresu přimělo místodržitelství, že nařídilo magistrátu, aby zapečetěnou školu českou opět otevřel. Magistrát příslušné rozhodnutí sice vydal, to však starosta dr. Neumayer zrušil, odvolávaje se na zcela nesprávný výklad příslušných ustanovení zákonných. Tuto samovolnost si místodržitel dolnorakouský bar. Bienertli na rozkaz bar. Gautsche přece nedal líbiti, zrušil rozhodnutí Neumayerovo a nařídil, aby se do tří dnů vyhovělo rozkazu a místnosti školní se odpečetily. Magistrát však s veškerou rozhodností prohlásil, že se místodržitelství nepodrobí a školu neotevře a místodržitel — k této revoltě mlčí a po konferenci dra. Neumayera s bar. Bienerthem spokojí se prý pouze s tím, že svolá stavební deputaci, která bude rozhodovat o tom, má-li rekurs spolků »Komenských« proti zapečetění školy odkládací účinek. Tím se stav pro českou školu velmi zhoršil. Ustoupí-li vláda vídeňské radnici, budou následky politicky nedozírné a na Vídni vynstí se nekřesťanské jednání křesť. německých sociálů.

Vorarlberský sněm přijal návrh drahotního výboru, jímž se vyzývá vláda, aby vydala zákon o kartelích, aby se vláda postarala o zrušení blan-kotermínových obchodů obilních na pešíské bursě a zemskému výboru uloženo, aby povznesením domácí produkce zmírnil nedostatek v zemi.

Baron Gautsch svolal předáky velkých stran na říšské radě na úterý a středu k důležitým poradám. Důležitým proto, ježto nechtěl dopřáti zástupecům německo národního svazu ani krátký odklad dvou dnů, totiž, až do 5. t. m., kdy se sejde říšská rada.

Protirepublikánské hnutí v Portugalsku neustává, ba šíří se dál. Vůdce monarchistu Conceiro přistál na puðu portugalskou s 4000 muži moderně strojovými puškami vyzbrojenými. Někteří města vyvěsila královské vlajky a prohlásila se proti republice.

Otázka marocká. Francouzský ministr zahraniční de Selves ve francouzské ministerské radě sdělil, že vyjednávání s Německem spěje k příznivému konci. Dle zpráv z Berlína Cambon a Kiderlen-Wächter se již shodli na konečném znění smlouvy o Marokku. Nyní vyjednává se již o tom,

jaké území dostane Německo ve francouzském Kongu.

Italsko-turecká válka. Itálie vypověděla Turecku válku, aniž by dbala provolání a protestu Turecka přepadeného listivým protivníkem. Jak rychle válka vypověděna, tak rychle množily se zprávy o bombardování Tripolisu, o vylodění vojska italského na břehy Tripolska, o srážkách loďstva italského s tureckým na různých místech atd. Zprávy však mnohé vyvráceny samou vládou italskou, že z bojiště není dosud zpráv. — S výpovědí války Turecku pozdvihly hlavu všechny státečky balkánské, znovu staví se na nohy Albánci, a ostatní mocnosti evropské, především Rakousko, které s Tureckem sousedí, zarachotily zbraní, aby byly pohotové. . . . A ze všeho toho na konec roji se zprávy, že mezi Itálií a Tureckem dojde přece k smíru. Vrchním velitelem italského vojska na zemi i na moři před Tripolisem byl jmenován generál Caneva, který svého vzdělání vojenského nabyl v Rakousku.

Zprávy organisač. a spolkové.

Valná schůze tělocvičných odborů Orel župy východočeské a prozatímní zemské správy Orla v Hradci Králové pořádá se dne 22. října o 1. hod. odp. v malém sále Adalbertina s programem: 1. Zprávy. 2. Volba starosty a výboru. 3. Slet r. 1912. 4. Vnitřní záležitosti. 5. Návrhy. 6. Volná přání. Návrhy podávati mohou pouze tělocvičné odbory nepozději na týden předem. Schůze tato svolána jest na základě: 2. shr. z. a sč. účastní se jí: a) po jednom zástupci: Diecéšní komitét, Ústředí Všeob. sdružení a Ústředí mládeže, b) členové výboru na loňské valné schůzi zvolení, c) po jednom delegát. ze stávajících odborů, které zápisné a příspěvek na r. 1911 zaplatily. — Plenární schůze výboru koná se v též den v 11 hodin dopol. Výbor východočeské župy a prozatímní zemská správa Orla v Hradci Králové.

Ronov nad Doubravou. Vzdělávací katolický sociální spolek Rovnost pořádá dne 15. října přesně o 3. hodině odpoledne v místnostech hostince pana Josefa Vávry veřejnou přednášku, na níž promluví slovytný řečník vláp. Th.Dr. František Šule, profesor v Hradci Králové, na thema: Moderní názor o původu člověka a zdravý rozum. Jméno řečníkovo a na vý-

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolujeme si oznámiti, že jsme otevřeli 1. říjnem

Družstevní knihkupectví
v nově upravených místnostech Adalbertina
v Hradci Králové.

Přímé spojení se světovými středisky knihkupeckými umožňuje nám rychlé vyřízení každé objednávky na díla i v cizině vydaná.

Veškeré časopisy, žurnály i díla, vycházející periodicky u nás i v cizině, možno nám dodávati.

Ku knihkupectví přidružíme prodej zboží papírnického, hudebnin, tiskopisů pro duchovní úřady, obrázků svatých a devotionalií.

Na skladě též knihy, jichž se užívá na všech vzdělávacích ústavech zdejšího města.

Literární novinky v obchodě k volnému nahlédnutí.

Doporučujeme se ke zřizování a doplňování knihoven soukromých, spolkových i školních. — Každé i sebe menší objednavce věnujeme pečlivou pozornost.

Snahou naší bude vždy přesně a rychle každému posloužiti.

Vyprošujeme si vzácnou přízeň, trváme v úctě veškeré

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Závod tento zásobili jsme

veškerou literaturou českou,
vydanou v posledních 20 letech,
tak že můžeme ctěnému obe-
censtvu ihned posloužiti kte-
roukoliv žádanou knihou.

sost zajímavé thema časové jistotě přivábí veliký počet posluchačstva. Přijďte všichni a poučte se o základním principu lidského života. Zdať Bůh!

Schůze katolických jednot v Pardubicích. Na den sv. Václava svolána byla valná hromada zdejších katolických jednot do Staré besedy na 6. hodinu večer. Prostranný sál a vedlejší místnost byly účastníky obojího pohlaví přeplněny. Po zahájení schůze ujal se slova dp. Jos. Novotný a za napjaté pozornosti všech přítomných pronulvil: O významu sv. Václava v dějinách církve a vlasti. Pouťavá a obsažná řeč dp. přednášejícího trvala přes hodinu a byla přijata přítomnými samovolnými výbuchy potlesku a chvály. Po té vykonány nové volby výboru a vyřízeny jednotlivé části programu. Společná debatní zábava po vyčerpání programu trvala až do půlnoci.

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. Jeho Excellence ndp. biskup Doubrava vrátil se do Hradce Králové z letního svého sídla dne 3. října, aby vykonal některé funkce svého úřadu. Ve středu celebroidal slavnou pontifikální mši svatou za účasti katedrální kapitoly, zeměpanských, vojenských, samosprávných a státních úřadů za blaho J. V. císaře a krále. V sobotu 7. října bude obětovati zpívané rekviem za zemřelého biskupa Hanla, v neděli dne 8. t. m. bude instalovati nově zvoleného kapitolního děkana vsdp. Th.Dra. Jana Soukupa.

Instalace kapitolního děkana vsdp. Th.Dra. Jana Soukupa. V neděli dne 8. října 1911 o půl 10. hodině dopoledne bude uveden do svého úřadu slavnostním církevním obřadem nově zvolený kapitolní děkan vsdp. Th.Dr. Jan Soukup. Slavnostní obřad vykoná Jeho Excellence ndp. biskup dr. Doubrava, načež nově instalovaný hodnostář celebroidat bude pontifikální mši sv. Vsdp. kapitolní děkan dr. Soukup působí trvale v Hradci Králové. Narodil se v Branně roku 1849, vystudoval s výtečným prospěchem gymnasium v Jičíně, jsa pro své filologické vědomosti miláčkem proslulého řečtináře ředitele Lepaře. Po skončených studiích gymnasiálních studoval theologii nejprv v seminári královéhradeckém a po vysvěcení na kněze roku 1873 byl na vyšší studia theologická poslán do Vídně. Po dosažení doktorátu theologie roku 1877 vrátil se zpět do Hradce Králové, kdež mu biskup Hais světil v seminári professuru biblického studia Starého Zákona. Současně zastával dr. Soukup úřad spirituála v biskupském chlapeckém seminári »Borromaeu« od roku 1879. Professor dr. Soukup vychoval za 25letého svého působení celou mladší generaci kněžskou a byl také literárně činným, přispívaje do »Časopisu katolického duchovenstva«. Dr. Soukup je jedním z prvních zakladatelů Politického družstva tiskového, jehož byl po několik let předsedou. Také mnohé jiné katolické spolky a podniky nalezaly v něm obětavého a štědrého podpůrce. Jako konsistorní rada a prosynodální examinator účastnil se správy diecése, kterou jako kanovník a latere s ndpp. biskupy Brynychem a Doubravou celou procestoval. Sídlním kanovníkem byl jmenován r. 1902 a kapitolním děkanem byl již letos v lednu, kdy se jeho zvolený předchůdce vsdp. Msgr. Brychta pro valně slábnoucí zrak úřadu svého před potvrzením ještě vzdal. Z nastíněné činnosti vysvitá, že je nově instalovaný kapitolní děkan mužem neunavné skromné práce, která v novém úřadě se zvětšuje celou řadou nových povinností. Přejeme vsdp. kapitolnímu, aby za pomoci Boží mohl zastati i nový úřad k prospěchu diecése.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Leopold Opletal, farář ve Štěpanicích, za faráře do Stěžer, Karel Janský, farář v Uhersku, za faráře do Chroustovic, Václav Kolář, farář ve Velké Řetově, za faráře do Oubislavic, Frant. Kočí, administrator, za faráře v Klášterci, Aug. Kristian, administrator, za faráře v Pěčíně, Jos. Cibulka, vikarista katedr. chrámu za vicerektora v chlapeckém seminári Borromaeum, Frant. Stříbrný, administrator v Křižlicích, za kaplana do Habrů, Jos. Frey, kaplan v Habrech, za kooperatora do Mělně, P. Alex. Březnovský O.S.B., za katechetu škol měšť. v Broumově, Karel Kolářský, koop. v Josefově, za administratora do Herálce, Jan Sobota, kaplan, za administratora v Kladruzech n. L., Bedřich Augustin, vicerektor v Borromeu, přijat do vyššího ústavu ku vzdělání kněží u sv. Augustina ve Vídni, Rudolf Laňka, koop. v Mladkově, za osobního kaplana do Kalné, Frant. Lexa, katecheta v Trutnově, za administratora do Bärnwaldi, Vít Štěpánek, administrator ve Stěžerách, za kaplana do Miletína. Neonysté: Josef Vacek, za kaplana do Ká-cova, Jan Veselý, za vikaristu katedrálního chrámu v Hradci Králové. Na odpočinek vstoupili: p. Fr. Dittrich, děkan v Jičíně, p. Jan Ráček, bisk. notář a děkan v Herálci, p. Jos. Vašák, osob. děkan v Bykání. — Uprázdňená místa. Jičín, děkanství, patron. kníž. Trautmannsdorfa, Heralec, fara, patron. Bedřicha Milnera, Bykání, fara, patron. barona Dalberga, Štěpanice, fara, patron. hraběte Harracha, Uhersko, fara, patron. kníž. Thurn-Taxisa, Velká Řetová, fara, patron. nábož. matice, Valteřice, fara, patron. nábož. matice, vesměs od 1. října 1911.

Ve schůzi městské rady v Hradci Králové dne 2. října učiněna byla tato usnesení: Panu Václavu Rejchloví, staviteli, vzdali se díky za dar K 100.—, věnovaný jím k uctění památky jeho zasn. choti, paní Anny Rejchlové, ve prospěch zdejšího ústavu chudých. —

Zpráva revisního odboru o účtech za rok 1910 předložila se měst. zastupitelstvu. — Návrh na odvodnění hřbitova Pouchovského, vypracovaný měst. techn. kanceláří, předložen bude c. k. okresnímu hejtmanství. — Přípis »Pokrokového Klubu« ve věci nouzové akce postoupen byl sociálnímu odboru. — Panu Lvu Taussigovi, obchodník, uděleno bylo povolení ku zřízení zasklené pavlače v nádvoří domu čp. 27. podél jižní čelné zdi nově postavené budovy bazaru. — Pp. manž. Čenku a Anně Kutlíkovým na Praž. Předměstí uděleno bylo povolení ku stavbě dvoupatrového domu na parc. č. 183-12 v bloku XV. — K žádosti Polit. družstva tiskového byla schválena úprava místností v přízemí »Adalbertina« pro účely knihkupectví. — Povolena byla stavba skladiště na dvoře domu čp. 79 v Palackého tř. p. Jindř. Kubiasovi.

Musica sacra. V den jmenin Jeho Veličenstva při pontifikální mši svatě katedrální kůr pečlivým řízením p. ředitele Wünsche zapěl slavnou osmihlasou mši od Kašpara Etta. Spoluúčinkovali s velikým porozuměním osvědčení zdejší odborníci, takže provedení bylo precísní, uchvacující svou krásou přítomné věřící. Chorální části zazpívány přesně dle chorálu Vatikánského. Ku konci mohutně, s pravým uměleckým proclitím provedeno osmihlasé Kaimovo Te Deum. Jak velice zručný regenschori tak pěvci byli odměněni za své nesnadné, ale zdárné provedené zpěvy obecnou pochvalou.

Nově otevřené knihkupectví v Hradci Králové. Politické družstvo tiskové otevřelo ve spolkovém domě Adalbertinu vlastní katolické knihkupectví, které zajisté poslouží zdárně netoliko obecnstvu hradeckému, ale i našim přátelům v celé diecési. Podnik tento založen na širokém podkladě, tak že opatří žadatelům všecko, co poskytnou jiná přední knihkupectví. Bude eminentně dbáti o šíření známosti theologické literatury netoliko české, nýbrž evropské vůbec. Jestliže v jiných prodejnách a výkladech bohoslovné a vůbec katolické literatury se vykazuje místo velice podřízené, jest zapotřebí, aby některé knihkupectví zase obrátlo si za účel systematicky upozorňovati na stále se množící díla autorů katolických. Jestliže by odborná prodejna nevěnovala náležitou zřetel této literatuře, celé řady nových a nových kněh by zůstaly neznámými i těm, kteří po nich horlivě pátrají. Jak široce se rozvíjí katolická literatura v Čechách a zvláště v Německu, Francii, Itálii. Potřebí jest, aby katoličtí inteligenti stále zůstali v kontaktu s hlavními kulturními, národohospodářskými a politickými proudy v zemích jiných. Nutno upozorniti na nová díla, knihy interestumů vždy včas ukázati. Naše tiskárna sama vydala již slušnou řadu kněh, které nutno umístiti v prodejné příslušné. A pak jest žádoucí, aby se podporovaly prostřednictvím katolického knihkupectví hoinou měrou i jiné tiskové podniky katolické ve vlasti naší. Jestliže sami našinci spoustu peněz věnují na knihy tiskových podniků neutrálních nebo zcela nekatolických, ať mají příležitost ke srovnání literatury naší s jinou! Široký rozvoj katolického hnutí vyvolal nutnost katolické, všemi moderními prostředky opatřené knihkupecké podniky. Doufáme, že naši příznivci uvítají nový závod radostně, že naše »Družstevní knihkupectví« budou podporovati s touž horlivostí, s jakou totéž chce obsluhovati všechny ty, kdož se o jeho prostřednictví přihlásí. O laskavou přízeň a podporu prosí Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Z městského průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárna musejní otevřena byla v měsíci září šestkrát. Nově vykládá se časopis »Světlozr«, »Neue Frauenkleidung und Frauenkultur«, »Podkrkonošský Kraj« (vyměnou) a Trutnovský Věstník. Přestal vycházeti vykládaný časopis »Werkkunst«. Do knihovny zařadeno: Kvietinka-Kotek Mod. truhlářství VI b 182, Reimers Handbuch für die Denkmalpflege Bd 3288, Schick-Der Textilchemiker Bg 3285. Různé časopisy, knihy a katalogy knihovně věnovali: pp. Obermann, fin. rada, knihkupec Tolman, prof. Rácek a nádr. restaurátor J. z Helly. Do sbírek inusejních přispěla důst. Kongregace chudých škol. sester D. N. D. bohatě vyšívaným pláštikem z počátku XIX. stol. Zakoupeny byly 3 obrázky na plechu malované, 7 šátků pestře potištěných, 2 koutnice (plachty) uhersko-slovácké, krajky a výšivky a 2 džbány z uher. Slovácka, malované. Dále několik prací japonských, svícen kostěný, řezbou zdobený, schránka s vrchní deskou bohatě lakovou malbou a ornamentem kostí a perletí vykládaným zdobená a menší gobelínová práce. — Kurs o motorech pro malé živnosti zahájen byl 18. září a též se četnému počtu účastníků. Vyučuje vždy v pondělí, ve středu a v sobotu od 7.—9. hodin večer p. inž. K. Brumhoffer z Jaroměře. — Za přispívající členy musea přihlásili se pp. Holeček a Moučka, majitelé litograf. závodu a p. inž. K. Friedrich, zdc. — Na nejbližší dobu chystá museum demonstraci s »Agem« a »Rydolem«, nejnovějšími lepidly obuvi, jejich zavedení má pro ruční výrobu obuvi veliký význam.

Obchodní gremium v Hradci Králové. Ve schůzi gremia 29. září vzato na vědomí prohlášení pošty o rozmnožení sil při telefonu a ohledně vybírání schránek poštovních. Prohlášení firmy Sommer vzato na vědomí. Kolon. sekce vyslovila se pro navržené změny při obchodu lihovinami. Sděleno to zem. jednotě a hejtmanství. Komofe v Liberci dopsáno, že na německé dopisy odpovídáno nebude. Stran důstojnické prodávky zakročil se u příslušných činitelů, aby tvořena nebyla. Podána petice k ministerstvu financí stran snížení daní. Oremiu z Ml. Boleslavi dáno dobrozdání stran nedělního klidu na poště. Zakročeno u ministerstva obchodu

stran stěžování při tvoření nových telefon. stanic. Podána stížnost na hejtmanství, by bez zaplacení inkorp. taxy nevydávaly se živnost. listy. Obchodní akademii vypracován katastr učňů. Seznam všeho členstva má zveřejňovat kol. Tolman. Vzato k vědomí podání instruktora Dr. Poláka. Náhradníkem do berní komise zvolen stavitel p. Novotný. Pošle se oběžník stran přihlášení se k hromadné pojistce proti povinnému ručení. Časopis Střední Labe darován lyceu. Vznesen apell na členy, aby nepoužité složní listky dávali odboru matičnímu (pokl. Tolman). Dá se pokyn šéfům, kteří neohlásili učně a nehlásí pomocníky, aby tak činili. Oběžníkem vysvětlí se poznovu způsob sestavování smluv a přihlašování personálu. Agenda gremia vykazuje 1197 čísel.

Nový moderní obchodní podnik v Hradci Králové. Firma Jos. Pavelka otevřela v říjnu t. r. moderní, všem požadavkům nynější doby vyhovující první odborný závod pánských, angl. mod. zbožím a prádlem vlastní výroby v Palackého ul. 77. v domě p. Šolce, zlatníka. Sklad sestává ze všech druhů košil, 50 facon límců, manžet, náprsenek, zvláštností angl. nákrčníků, vest, pláštěů (nepromok.), raglánů, pelerin, rukavic, šlů, kapesníků, holí, zboží vlněného a trikotového a j. v. Jak bylo nám oznámeno, zařídil majitel závodu ku pohodlí ct. obecnstva opravu, čištění a žehlení prádla a zároveň jsou též vzorky na skladě, aby se mohlo veškerým páním v příčině event. zhotovení dle míry vyhověti. Radíme tudíž každému, dříve než si opatří svůj nákup, by měl na zřeteli výklady této firmy, aneb aby závod bez nucení ke koupi navštívil, kdež mu bude s největší ochotou poslouženo.

Jestliže o protestantské agitaci v Klicperově divadle. Prof. Vrabec v »Ratiboru« vykládá naši kritiku o protikatolickém agitačním dramatu Schönerherrově jako osobní útok na své existenční postavení. My jsme však pana profesora kritisovali pouze jako dramaturga ve spolku »Klicpera«, předpokládajíce, že jako všude jinde, tak i v tomto spolku je dramaturg zodpověden za hru, která se dostane na scénu. Jestliže však drama Schönerherrovo dostalo se bez jeho vědomí na scénu, odpadáji zcela přirozeně všechny dedukce, plynoucí z našeho předpokladu, dle kterého jsme považovali pana profesora za skutečného a ne za titulárního pouze dramaturga. V tom však případě neshoduje se to zajisté s vážností pana profesora, aby svým jménem kryl přehmaty, které se během času na účet jeho nominelní spolkové funkce v »Klicperovi« přihodí. Ohledně projeveného přání, aby naši dopisovatelé podpisovali jménem své dopisy do listu, jsme ochotni tuto formu zavěsti, jestliže učiní v tom ohledu počátek zdejší pokrokové lidé, kteří anonymně dosud uveřejňovali v »Ratiboru« a v »Osvětě lidu« nekvalifikované útoky na čest a na existenci celé řady nepohodlných jim lidí. Takový dobrý příklad, daný z pokrokového tábora, mohl by napravit mravy chybujících našich.

Vyhledka. Bylo pozorováno, že četní překupníci (hokynáři, cizí obchodníci a pod.) opatřují své nákupy na zdejšíh týdenním trhu již v první hodině po jeho zahájení a to tím způsobem, že si různé potraviny do trhu přinesené u prodavačů pro sebe zamlouvají a tím je ze všeobecného prodeje vylučují. Jednání toto jest zámyslným obcházením § 10. tržního řádu, podle kterého v první hodině jest nákup pouze přímým konsumentům vyhrazen, a v důsledku toho přísně se zakazuje. Proti prodavačům a překupníkům, kteří by proti ustanovení tržního řádu způsobem shora uvedeným jednali, bude zakročeno ve smyslu § 13. tržního řádu. P. T. obecnstvo, které jest takovýmto způsobem v nynější drahotě těžce poškozováno, důtklivě se vyžvává, aby samo ve vlastním zájmu bdělo nad zachováváním tržního řádu a každý případ, kdy prodavač zdráhá se zboží do trhu přinesené prodati s výmluvou, že jest již zamlouveno, policii oznámilo. Rovněž není dovoleno ve smyslu § 13. téhož řádu přepřácti kupce, když vyjednává s prodavačem.

Ve vzácném věku 91 let zemřel zdejší měšťan a majitel domu p. Antonín Matek dne 3. října. Nemoc jeho byla velice krátká. Jevil i v posledních měsících překvapující duševní i tělesnou čilost, ačkoli se vyjadřoval, že již na brzký skon jest zcela připraven. Pohřeb konal se včera na hřbitov Pouchovský.

Koncert »Českého kvarteta« v Hradci Králové bude ve středu 25. října o půl 7. hodině v městském divadle. Na programu je Dvořák C dur op. 61., Beethoven F moll op. 95., Schubert D moll op. posth. s variacemi na píseň »Smrt a dívka.« Záznamy a předprodej lístků v knihkupectví F. Piša v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce září t. r. K 41.681.755.—, více o K 54.198.—.

Masopustní věstník. Úřednictvo Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové bude pořádat za účasti všech filiállek reprezentační ples dne 13. ledna 1912 v Grand-hotelu.

První mraz, ale již dosti tuhý ohlásil se na Hradecku v noci z úterka na středu. Při dobývání řepy sledáno, že povrch byl mrazem ztuhlý.

Katolíci a Volná Myšlenka v Hořicích. Na sv. Václava koná se u nás každým rokem starodávný právod k Paně Marii lohovské, jež chtěli vloni volní bratři znemožniti, hrozíce protidemonstrací a jenž letos odbyt klidně a při tom velkolepě, tak že byl pravou sv. václavskou manifestací hořických katolíků tím více, že s ním spojeno bylo svěcení opraveného kříže na Dachovech, jenž byl vkusně upraven a květim od tamějších dívek ozdoben. Krásné počasí podporovalo celou slavnost a byl to zjev úchvatný a nezapomenutelný.

když na 3000 lidí za hlaholu hudby a zpěvu táhlo krásnou lesnatou krajinou při ozvěně tmavých lesů miletinských. U kapličky o pravém vlastenectví promluvil kaplan vlp. Ježek, před svěcením o předmětu: »Čím je sv. kříž katolické dědině« sám vdp. děkan. Večer uspořádala skupina mládeže zábavný večer, při němž jedna dívka přednesla pěkně sv.-václavský proslov, načež sehrán divadelní kus a předneseny některé výstupy. Návštěva byla četná a animovaná. Při té příležitosti nemůžeme se nezmíniti o tom, jak naši volní myslitelé, jimž patrně se dobře nedaří, svůj nezdar hledí nahraditi penězi. Odpoledne byl pohřeb Marie S., jejíž muž je bez vyznání a její chlteli pohnouti, aby z důstojného pohřbu udělali obvyklou volnomyslenkáfskou agitaci tím, že by nevzal kněze a povolal řečníka z Prahy, v kterémžto případě mu slibovali veškeré útraty hraditi a pohřební trýzný korporativně se zúčastniti. Vlivem ostatních příbuzných, dobrých katolíků, k tomu nedošlo a pohřeb odbýván po křesťanskou od vlp. Korduly, jenž nad hrobem dojemně promluvil. Podobný případ nedovoleného mluvení na hřbitově, jenž, třeba patřil obci, je konfessní, poněvadž byl po katolicku vysvěcen, právě se soudně projednává a pánům dostane se poučení, že bez povolení duchovního není nikomu dovoleno na hřbitově mluvit, kteréžto povolení v případech, kde se jedná o skutečné učení mrtvého, a žádnou stranickou demonstraci neb dokonce rušení náboženství, samozřejmě odpadá, před soudem však vždy padá na váhu. Známe ty pány a víme, že nikomu z nich nezbyvá a proto divíme se, že si na takový luxus mohou po případě až 100 zl. špendýrovati. Patrně mají své prameny, jež kdysi naznačil jeden z nich před svatbou, když chtěl své přesvědčení za 50 zl. prodati, mluvě asi následovně: potřebuji 50 zl., zdejší spolek mi dá 50 K, pražský »Smetana« druhých 50 K, jestli vystoupím z církve, ale protože moje nevěsta tomu nepřeje, zůstal bych, kdyby mi někdo 50 zl. »zapůjčil.« To se rozumí, že mu na faře nerozuměli a milý anarchista byl nucen udělati, co si žena nepřála. Snad by byl »Smetana« vypomohl i při pohřbu S. Nedaří se jim, když si jeden jediný případ tolik nechají stát.

Rohozná n Poličky. V neděli 24. m. m. konala se u nás okrsková slavnost mládeže křesť. sociální a venkovského lidu. Však menší návštěva nevadila, bylať stejně pěkná podívaná na členy a členky místního sdružení mládeže, kterak statně v řadě, čítající asi 40 osob, kráčeli v průvodu hudby na dopolední služby Boží. Takové sdružení i co do počtu i co do účelu nepotřebuje věru se schovávat a ohlížeti, co který nerozuma o něm řekne. Po službách Božích odbývala se schůze, ve které řečník pan Vincenc Reichelt z Prahy v pěkné řeči velmi vhodně zmínil se o sv. Václavu, přešel na nynější poměry a pojednal pak o třech nejdůležitějších činitelích, na kterých výchova člověka záleží, totiž o rodině, škole a životě, takže řeč jeho patrný dojem učinila na přítomné. Odpoledne věnováno bylo zábavě. Bylo to radosti našich »přítelíčků«, když i odpoledne každou chvíli přišlo a proto očekáván naprostý nezdar slavnosti! Však to již předem hezky připravovali a kde koho přemlouvali, ano i zdržovali, aby slavnosti se nezúčastnil. Což divu, že když účastníci slavnosti ubírali se opět v průvodu k zábavě do hostince p. V. Cupala, téměř přes celou obec, nemohli páni soc. demokraté, čili nyní »sokolci« (u nás se to nedá a také prý ani nesmí rozeznati) šlechtitnou svou radost utajiti a vycházeli v hostincích, kde bylo jich více pohromadě, ven, aby radost světa ukázali a nějakým vtipem si odlehčili. Jaká však bolestná zpráva je stihla druhý den, když každý s nadšením vypravoval o zábavě, že tak pěknou zábavu a při tom slušnou: ještě snad ani nepamatuje. Však dostávali potom někteří od těch pravých sokolů a sokolek za to, že na zábavu přece šli! I panu starostovi a některým členům výboru, kteří na zábavu večer přišli, upřena za to v poličské »Jitence« schopnost k pravdomluvnosti. A což když rozeslo se, že »Orlové« (tak totiž našim jinochům ve své nevědomosti říkají) nebudou musit chytati myši, jak jim Sokolové před slavností radili, aby si vydělali na deficit se slavností spojený, nýbrž mají se slavnosti dosti čistého výtečku, aby je mohli od sokolů kupovati! Těm podle jména lépe sluší je chytati. Tu vrtěli nad tím hlavou a soudili, to že po dobrém ani nemohlo jíti. Uznání a díků zaslouží zvláště někteří členové a členky, kteří o zdar slavnosti zvláště se přičinili, a pak jmenovitě jedna dobrá slečna ze Staršova, která tak dobře uměla různé sladkosti nabízet, že nikdo jí nedovedl odepřiti.

Výstraha před padělký.

Pouze bedničky a balíčky, jež jsou označeny kávovým mlýnkem, obsahují pravou : Franckovku: z pardubické továrny. Nedejte si tudíž dáti za pravou : Franckovku: žádný balíček nebo bedničku, jež není označena touto ochrannou známkou.

Neštěstí v Kvasinách. U nás stalo se v posledních dnech politování hodné neštěstí, jemuž za obět padl lid-

ský život. V neděli dne 24. září odpoledne hrálo si několik hochů zdejších se stělnou zbraní, při čemž 12 letý žák měšťanské školy Josef Pavel střelil 14letého studijního II. gymn. třídy Josefa Piskoru tak nešťastně, že tyž po několika okamžicích klesl k zemi mrtev. Rána prošla mu srdcem, tak že smrt ihned následovala. Nešťastník pohřben byl ve středu na hřbitově skuhrovském za veliké účasti lidu. Případ ten vzbudil po celém okolí pochopitelně vzrušení!

Oslava sv. Václava v Ronově nad Doubravou. Byli jsme svědky oslavy sv. Václava ve městě Ronově nad Doubravou v loni a opět letos. Byla-li slavnost loňská krásná a jímavá, musíme říci, že letošní ji daleko předčila. V předvečer sv. Václava odšlo se celé — pravíme výslovně celé město slavnostním hávem prapory národních barev. Kdo postavil se na rohy náměstí a díval se na příklad do ulice svatokřížské, byl tu unesen jednotlostí. Co dům, to prapor. Po večerním zvonění seřadily se spolky u larní budovy, aby uspořádaly lampionový průvod městem. S pochvalou sluší podotknouti, že letošního průvodu na oslavu sv. Václava účastnil se také sbor dobrovolných hasičů z Ronova n. D. a sl. sbor dobrovolných hasičů ze Žleb. Chválovic. Pak šli zástupcové městské rady, spolek »Rovnost«, sdružení mládeže všech příslušných obcí a členové odborky sdružení křesťanských zemědělců. Pokud nám bylo možno, poněvadž celé zástupy z blízka i z dále přišly vzdáti hold tomuto národnímu větci, napočítali jsme 87 lampionů. Na dané znamení kapelníka p. A. Pátka za zvuků osvědčené hudby ronovské ubíral se průvod ulicí školskou, zahrnul do ulice Čáslavské přes celé náměstí. Divák zůstal v úžasu, když patřil na pohádkové večerní osvětlení zvláště náměstí. Celé náměstí, jakoby bylo v jednom plameni! Myslíme člověku táhlo srdcem přání, kž by ve všech srdcích českých plála tak úcta k sv. Václavu, k víře, kterou on vyznával, k jazyku, kterým on mluvil a nám zachoval! Nebýtí jeho, nemluvili bychm dnes česky. Z náměstí bral se průvod ulicí Závrateckou až na »Horku« a zpět ulicí svatokřížskou, kolem soch sv. Jana Nepomuckého a sv. Prokopa k zámku. Poprvé letos celý zámek zazářil v krásném světle. Inu, jiný pán jiná správa. Po té rozvinul se celý zástup kol náměstí a šel ku soše starobylé Neposkvrněného početi Panny Marie z roku 1693 azde zazpívána celá píseň »Svatý Václave!« Po té praví místní vldp. farář: »Národem svatováclavským jsme, a národem svatováclavským zůstaneme a zásluhám našeho světce o svatou víru a drahý náš jazyk provolejme slávu!« Třikráte baráci náměstím hřimavé sláva z upfíných srdcí uvědomělých katolíků ronovských. Ku konci zpívána národní hymna »Kde domov můj« a mezi zpěvem vypalovány překrásné ohňostroje, vyrobené pyrotechnikem Hájkem ml. v Praze, dvorním dodavatelem, který byl vyznamenán perským řádem. Průběh a úprava skýtaly čarokrásný pohled. Dělová rána oznamovala východ průvodu od farní budovy. Po té ozývala se celá kanonáda z hmoždířů na kopci u sv. kříže; následuje, pokud pamatujeme, vysokoletá raketa se zlatou prškou, trojramenná slunce s fímskou svíčkou uprostřed, vysokoletá raketa s barevnými hvězdami, brilantní fontainy a fímská svíčka uprostřed, vysokoletá raketa s prškou, palma vítězství, vysokoletá raketa s ranou, ohnivá kaskáda brilantní, vysokoletá raketa s barevnými hvězdami, japonské slunce barevné a na konec různobarevné bengálské ohně. Manifestace nad jiné zdařilá jistě jest a bude mocnou vzpruhou pro život náboženský v našem městě a v celém okolí. Jest si jen přáti, aby celý kraj čáslavský v tyto dny vždy zazářil, aby památka světce o národ český tak zasloužilého nevymizela a nesla se od pokolení do pokolení. Utěš smutné, zažeh vše zlé, svatý Václave, Kriste eleison!

Ve prospěch Ústřední Matice Školské odvedeno. Spojené síly kroužek »Bendilů«, Chlumecký »Parlament« a početná obec Podkatovská vybrala při konaném lampionovém průvodu na výstavu chlumeckou obnos K 21.05 h.

Tělocvičná Jednota »Sokol« v Praskačce vybrala při večírku: pořádaném na rozloučenou s bratrem starostou řidičím učitelem B. Kabeláčem ve prospěch Ústřední Matice Školské K 8.50, jež v těchto dnech matiční pokladně odvedeny.

Práce agrárního velkáná na Náchodsku. To bylo volání, jak nejlepší spásitelem venkova na Hronovsku a Náchodsku bude agrárník pan Rydlo! Sám svým vystupováním sice nijak nepoukazoval k tomu, že by byl nejschopnějším diplomatem ve zdejší kraji. Z veliké skromnosti často raději nechal za sebe mluvit ve volebním boji lidi jiné. A komu se dobře od strany agrární zaplatilo, ten ovšem neskrblii pochvalou. »A jen nějakého muže mladšího! Vždyť ten dr. Horský jest už starý.« Tak poučovali ti, kteří mají v úctě starého Masaryka. Jen jest div, že žádný z mladých agrárníků neosvědčil tolik obětavé čilosti pro skutečné blaho zdejšího chudého kraje, jako náš dr. Horský! Každý vzpomíná na ty jeho přecasté schůze, tábory, intervence atd. Kdyby některý mladík aspoň polovic z toho vykonal, již by měl zásluhu velkou. »Starý« Horský konal několik schůzí denně a nenařikal na únavu. A mladý pan Rydlo? Hlučně se zde přetepává jeho pohodlný klid. Zvláště se mluví mezi lidem prostým i inteligencí, jak byli roztrpčeni učitelé, když na jejich pozvání ke stavovské schůzi pan Rydlo odpověděl, jak prý má ještě od volebních schůzí hlasivky příliš přepracované. Největší podiv vzbudilo, čím si je vlastně přepracoval. Snad tím pohodlným a krátkým přečtením nějakého leistra? — Pak se aspoň čekalo na slavný vjezd blahobytu do zdejšího chudého kraje. Ale místo

blahobytu přivlekla se k nám kostnatá, bledá blá. Byli jsme žádostivi, jak ji pan Rydlo zažene. Ale milý poslanec, ačkoli nyní měl parlamentní prázdniny, jako by ani neslyšel výtkiky ubožáků. Schůze a práci ponechal nyní dobořivě klerikálům a lidem z jiných táborů. A přece se čekalo dychtivě, jaké zaujme stanovisko sám, jak lidu poradí, jak se ho zastane, jak utiší bouři, která stále hlučněji se ozývala. Kdyby agrární velkáni byli nyní po volbách tak horliví, jako při dobývání mandátů, co se mohlo usučiti slz a jakým katastrofám se dalo předejiti! Ale netečnost hlavních agitátorů k práci nejpotřebnější zavinila, že neuvědomělý lid začal ve své nouzi pracovati sám, jak mu napadlo. Ale něco přece pan Rydlo zařídil — a sice to, co nedalo žádnou osobní námahu. Když bylo zle, postaral se o to, aby se včas dostavilo četnictvo. Ovšem když aspoň toto vymohl, měl zase po práci, protože obtížnou službu bezpečnostní nemusí přece konati sám osobně. Uznáváme rádi, že jest potřebí na ochranu majetku ramene bezpečnosti. Ale poslance má dokázati svou schopnost a čilost už předem, dříve než dojde k takovým hrůzám. Zavolati četnictvo dovede každý občan, na to není potřebí nejbystřejšího člověka z celého okresu. A pro agrárníky zůstane smutným svědectvím, že musili hned v roce zvolení agrárního poslance četníci pracovati a napravovati tam, kde se ukázala velká netečnost a neobratnost těch, kteří dříve tolik slibovali. Nyní čtou panu Rydlovi velice peprné kapitoly jeho vlastní rudí voličové, kteří sami s povděkem vzpomínají, jak dr. Horský pracoval se vši vytrvalostí pro zájmy chudého lidu vůbec, ať chudáci náleželi straně kterékoli. Lidé spinají ruce a volají: Tohle jest tedy ten poslanecký pokrok na Náchodsku! Tolik řeči bylo, že bude hned okres pokročilejší, jakmile bude zvolen místo Horského agrárník. A teď bychom ten pokrok dali každému třeba celý zdarina, kdyby jej jen někdo chtěl. Ta záměna v poslanci nám jenom ushodila.

Křesťan. sociální

zpěvník

má mít každý křesťan. sociál.
Obsahuje veškeré křesť. sociál.
písně české, Orelské a národní.
Cena výrobní bez ořtovného
84 h, a vksné vázaný 54 hal.

Objednat lze za hotové u
J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Pro zmírnění bídy na Chotěbořsku a Habersku. Náš poslanec J. Adam 20. září na českém sněmu podal návrh na podporu obce Vepříkova, která téměř celá lehla popelům a další návrh, v němž se praví: »V okresích chotěbořském a haberském od měsíce května letošního roku téměř vůbec nepršelo. Následky toho jsou přímo katastrofální. Po řadě naprosto neurodných roků dovršilo letošní sucho bídu rolníka na česko-moravské vysočině. Pole i luka jsou vypráhlá žarem, vody vyschly. Žita jsou špatná, sláma krátká, zrno nevyspělé. Ovsy hdké, slámy téměř není a zrno chudoucké. Otavy po většině ani nebyly sklizeny. Brambory, nejdůležitější plodina česko-moravské vysočiny, se rovněž letos neurodily. Není píce pro dobytek, není stláni a není osiva. Obyvatelstvu na česko-moravské vysočině hrozí nejkrutější bída a nouze, nečinili povolání činitelé náležitá a nutná opatření. Podepsaní činí proto následující návrh: Slavný sněm, račiz se usnísti: 1. Rolnickému obyvatelstvu okresu chotěbořského a haberského budiž poskytnuta vydatná pomoc z prostředků zemských na zakoupení píce a osiva. 2. C. k. vláda se vyzývá, aby postiženému obyvatelstvu rolnickému v okresech chotěbořském a haberském poskytla vydatnou pomoc udělením podpor a povolením nezúčastnitelných půjček k zakoupení osiva a píce pro dobytek. V ohledu formálními navrhuji podepsaní, aby návrh tento byl přikázán bez prvního čtení komisi rozpočtové k vyřízení.

Nové město. Městys Smidary nejvyšším rozhodnutím ze dne 7. srpna .tr. povýšen na město.

Jičín. Na den sv. Václava rozloučil se svými kollarturníky po oslovení vldp. Dra. Kašpara náš pan děkan, kons. rada atd. vldp. Fr. Dittrich, odcházeje na trvalý odpočinek do Nymburka. V panu děkanovi ztrácí duchovenstvo jičínské starostlivého otce, lidumilné spolky šlechtetného podporovatele a věřící obětavého pastýře. Vděční jsouce jeho apoštolskému působení z doby jeho kaplanování u nás a nyní opatrné správě podě tak horké, z upfíných srdcí voláme: Bůh zachovej zasloužilého p. děkana ještě dlouhá léta, by ve zdraví užiti mohl klidného odpočinku!

Otevření nové školní budovy v Pardubicích. Na sv. Václava odevzdána byla nová budova měšťanských škol pro chlapce a dívky na novém městě v Pardubicích slavnostním způsobem svému účelu. Církevního svěcení nebylo, protože prý škola je pro všechna vyznání. Při slavnosti jinak velmi zdařilé zapěly školní dívky smíšený sbor, načež promluvil několik pánů o významu slavnosti a školy. Čekali jsme, že některý z nich aspoň slovem dotkne se Boha a mravně-náboženské výchovy ve škole. Bylo by zajisté zcela na místě při tak slavnostním aktu a při tom množství shromážděných školních dětí měla by taková mravně-náboženská poznámka mocný vliv. Žádný rozumný věřící evangelík ani žid by se tím dojista nepohoršil a celá slavnost by tím na svém lesku ani dost málo neutrpěla. Čekali jsme při této slavnosti tento mocně náboženský moment tím

více, když pan řečník se dovolával tak nadšeně Komenského, který ve svém umění uměleckého vyučování napsal: Největší pak náde všechno jest v Bohu věčných sladkostí vnadu cítiti, po té vůni jíti, s Bohem se pojíti. Boha v srdci pěstovati a od Něho pěstování býti. Tomu pak všemu učiti mají školy, všemu pravím bez výjimky, protože dílnami lidí slouiti chtějí a mají. Žádný novinářský lev nemohl by skočiti do těla řečníkovi a rozsápati jej jako klerikála, kdyby o takové slavnosti školní zavádil slůvkem o Boha a výchovu mravně-náboženskou. Byla při slavnosti celá řada takových řečníků, kteří naprosto pomíjeli tohoto významného náboženského momentu při odevzdání novoměstské měšťanské školy svému účelu si povšimli. Řečník vyzval shromáždění, aby vzpomnělo toho, za něhož školství tak mocně rozkvétlo, aby provokalo slávu císaři a králi. Máne nám tu napadla nedávno promešená řeč panovníkova, při níž s takovým důrazem kladl váhu na výchovu mravně-náboženskou.

Resignace starosty inženýra Prokopa v Pardubicích způsobila v celé pardubské veřejnosti nemalý rozruch. Obecnost přijala tuto zprávu o resignaci tak vzrušeně pana starosty jen s nelibým překvapením. Usneseno poslati k panu inženýrovi deputaci, která by jej požádala, aby odvolal resignaci. Za tou příčinou shromáždil se v neděli dne 1. října t. r. před radnicí veliký dav obecnosti ze všech vrstev pardubské společnosti, odkud v kronačním zástupu odebrali se muži i ženy k továrně p. Prokopa. Vyvolená deputace přednesla panu inženýrovi žádost, aby ve svém starostenském úřadě setrval, což tento po delším zdráhání a v patrném rozecelivém slibil, ale až po zralém delším uvažení. Pana starostu přimělo ku vzdání se starostenských nepřátelské počínání pověstné desítky pokračáckých členů obecního zastupitelstva.

O Chrudimsku lze se po agrárnicku dále. Ve Venkově dne 1. října se píše. Na Chrudimsku při užších volbách spojili se klerikálové a soc. demokraté a uzavřeli kompromis. Tázeme se důrazně: jaký kompromis? Kdo uzavírá nějaký kompromis, žádá od strany spojené nějakou výhodu, jakýsi ústupek a pod. Poněvadž však agrární strana již se tolik nalhala o katolicko-rudém kompromisu, vyzýváme ji, aby nám konečně vyložila smlouvu, ku které musilo dojít mezi námi a soc. demokraty, jestliže lhaní o kompromisu je pravdou. Kdo učinil na Čáslavsku poslancem soc. demokraty? Byli to přece agrárníci, kteří stáli proti násilím tolik fanaticky, že by jen otrok na rukou a nohou spoutaný se dal přinutiti k volební podpoře takových nepřátel. Ano, agrárníci to byli, protože dříve než naši se rozhodli, jak se při užších volbách zachovají, už věděli jasně o kompromisu rudo-zeleném, namířeném proti kandidátům našim. Agrární letáky líčily soc. demokraty tak pěkně, že se každý rozumný člověk táže: Kdy vlastně agrárníci lhalí? Tenkrát, když rudé kandidatury vychvalovali, či nyní, když se tolik na soc. demokratické poslance obojují? Jestliže agrární slidiči zachytili jeden kněžský list, v němž jest nesprávná zmínka o kompromisu, ať jen vyloží, v čem ten kompromis záležel. Snad v tom, aby na všech ostatních okresech soc. demokraté pomáhali agrárním boháčům do sedla proti našim kandidátům? Či Jirásek něco za mandát zaplatil? Nebo se zavázal naší straně nějakým slibem? Našinci viděli před užšími volbami dvě cesty, z nichž byla každá velice slibná. Menší část volila agrárníka, daleko větší část, jsouc roztrpčena, jak agrárníci stáli proti vynikajícímu rolníkovi a jak bezectně ho tupili, řekla si: Ne — takovým sjednotitelům venkova hlasů svých nedáme. Ať se násilníci odívají jakoukoli chtějí politickou barvou, nutno jest surovost a prohanost potírati. Ti, kteří nás mrskali napřed bičem a pak tlustou násadkou za to, že nemáme valné přízně k miláčkovu židů a volných myslitelů, nespoutají nás těsnými okovy zcela. Za naše služby by se nám jen vysmáli a mrskali by dále. — Nuže, kde byl jaký kompromis? Místo bezuzdného lhaní dokazujte!

Orlice u Kyšperka. V neděli 1. října 1911 hospodářské družstvo pro Kyšperk a okolí konalo valnou hromadu, do níž členové se tak četně dostavili, že naplnili prostorný sál. Páni funkcionáři podali překvapující zprávy o velmi zdařilém postupu družstva za celý rok. Upozornili, jak židé blízcí usnesli se ničiti družstvo, i kdyby to mělo stát tisíce. — Na žádost pana předsedy ujímá se slova pozvaný dp. Novotný z Pardubic a slovy přesvědčivými líčí podstatu myšlenky družstevnické a různé způsoby činnosti, kterými se bráti má. Povzbuzuje k vzájemnosti bratrské v této hospodářské akci, praví, že není dobrým rolníkem, kdo nesrostl s půdou a že není rolníkem pokročilým, moderním, kdo nesrostl s myšlenkou a činností v hospodářských spolicích a družstvech. Postaviv tuto činnost vedle věrného plnění náboženských povinností, za neutuchajícího souhlasu a potlesku skončil. Pan předseda vyslovuje díky a žádá (a s ním i celé shromáždění), aby důstojný pán co nejdříve zase mezi ně zavítal. Na to vyřízeny objednávky. Ke konci vybízí p. předseda k činnosti dle nezapomenutelných slov důstojného pána, jemuž ještě jednou děkuje.

Opočno. Družstvo Kodymova Národního domu na Opočně pořádá dne 8. října na oslavu století výročí narození MUDra. F. St. Kodyma, rodáka Opočenského, a desetiletého trvání Kodymova Národního domu na Opočně za lask. spoluúčinkování p. J. Nováka, učitele v Dobrušce, akademii. Vstupné pro osobu 60 hal. Začátek přesně o půl 8. hod. večer. Restaurační zařízení. Předprodej lístků v knihkupectví p. P. Slukové v Opočně.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Veleváženému obecnstvu

dovolují si netivě oznámiti, že otevřel jsem v sobotu dne 7. října t. r. pod firmou

Josef Pavelka

— první odborný závod —
**pánským angl.
modním zbožím
a prádlem**

— vlastní výroby. —

Raďte si laskavě prohlédnouti sklad závodu, bez nucení ke koupi, jakož i výkladní skříně.

Hradec Králové Palackého tř. č. 77.
v domě pana Šoce, zlatníka.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Různé zprávy.

Ignác Wurm mrtev. Veliký národní politik, neunav-
ný propagátor idey Cyrillo-Methodějské, konsist. a arcibiskupský rada, čestný kanovník diecése Djačkovské, slovnitý spisovatel a dlouholetý poslanec lidu českého, zakladatel vlasteneckého muzea olomouckého atd. zemřel v noci na den 5. října. Vděčná mu budíž paměť ode všech, kteří siji na širokých brázdách, které houževnatou horlivostí vyoral. Pohřeb koná se dnešního dne ráno v Olomouci.

Zemřel kavalír rodem i duchem. Dne 3. října opustila tělesnou schránku svoji ušlechtilá duše Karla Ervina hrabě z Nostitz-Rieneku. Šlechtic-lidumil zemřel na zániku v Plané u věku 61 let. Jeho jméno je těsně spjato se spolkem sv. Vincence a s Katolicko-politickou jednotou pro království České, jichž byl mnohaletým horlivým předsedou. Hrabě z Nostitz-Rieneku od r. 1885 zastupoval na zem. sněmu světský velkostatek, r. 1889 zvolen za ředitele Hypoteční banky. Ujímal se jako velice činný politik vše práv našeho národa. R. 1905 jmenován doživotním členem panské sněmovny. Zesnul byl rozhodným katolíkem, svou charitativní činností setřel tak mnohou slzu s líčí trpících! Zjednal si nehynoucí zásluhu o spolek sv. Vincence, o „Vincetium“, jakož i o jiné lidumilné spolky. Byl též velice bystrým národohospodářem a získal si velikých zásluh zvláště o rozvoj našeho cukrovarnictví. R. 1902 na sjezdu českoslovanských katolíků v Hradci Králové byl zvolen předsedou. Byl mužem velice skromným, pracoval tiše bez demagogického lo-
mozu. Ale ušlechtilé plody jeho práce trvají, rozvíjejí se dále utěšeně. Bůh odplatí duši šlechtetné stonásobně!

Na katolický ústav ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenči přispěli dále: Osobní dary a příspěvky: P. K. Seif, kapl. v Kourimi 11 K, E. Zlámal, far. v Doloplazech 1 K, pi. M. Benešová-Machainová 30 K, Marie a Anastazie Koukalovi z Kr. Vinohrad 10 K, Boh. Elsnic, absol. hospodářské školy v Kalubcích 2 K, Václ. Peřtík, far. v Mlázovech 2 K, Jos. Levý, říd. učitel ve St. Sedle 10 K. Sbírkou při procesích, schůzích, zábavách a pod. a příspěvky spolků: Jos. Šmída Jásená 9 K 14 h, Katol. Jednota v Polné 5 K, Všeoborové sdružení křesť. dělnictva ve Vlašim 5.36 K, Svatojosefská Jednota v Rovni 2 K, Katol. organizace na Zlíchově 3 K, Katol. národní a vzdělávací Beseda v Karlíně 5 K, Marie Boudová v Čes. Krumlově 12.16 K. Bůh zaplať všem obětavým příznivcům jejich obět a námahu, kterou věnují záchrannému dílu českých katolíků. Nadšená práce katolických učitelů bude jim jistě odměnou za jejich součinnost při tomto veledůležitém kulturním díle. Adressa: Katol. ústav ku vzdělání učitelů (Sekretariát spolku) Praha-Bubeneč.

Na stupňované utiskování českého živilu v Dolních Rakousích odpoví český národ zvýšenou podporou spolku „Komenský“ ve Vídni, který pečuje o české školy pro české děti dohnorakouské.

Poděkování.

Z upřímného srdce děkuji všem, kteří jakýmkoli způsobem snažili se zmírniti můj bol nad ztrátou nezapomenutelného zetě

Jana Sháněla.

Zvláště pak vroucí díky vzdávám vsdp. konsist. radovi a řediteli bisk. knihtiskárny Antonínu Hrubému, ctěnému personálu bisk. knihtiskárny za krásný věнец.

„Zaplať Bůh!“

Dále děkuji p. J. Šolcovi za pečlivé obstarání pohřbu.

František Fajfer
v Novém Hradci Králové.

Za příčinou koupě kavárny „Slavie“, kam své kanceláře přesídíme,

prodáme právozárečné domy

č. 117. a 118.

na Malém náměstí. Bližší v kanceláři Zálazny.

Notářský prsten

úplně nový, skvostně pracovaný,
prodá se levně.

Bližší v administraci t. l.

Objednejte si, dokud čas,
Nejlepší český kapesní kalendář na rok 1912
jest

Křesťanský organisátor

Kalendář obsahuje velice poučné články
politické, vzdělávací, praktické pomůcky, zá-
kony, a vše od našich pracovníků, jako:
vsdp. Dra Šulce, vsdp. Dr. Fr. Reyla, pp.:
Fr. Šupky, J. Hradeckého. Předčí svým pe-
strým obsahem veškeré kalendáře dřívější.

Podobizny jsou tu: J. Eminence kardinála
Skrbenského a vsdp. Dra Horského.

Vázan jest elegantně v celoplátně.
Cena 70 hal. při hromadných objednávkách.
Jednotlivý 80 hal., poštou 90 hal. Na jedno-
tlivý může se zaslati obnos i ve známkách.

Žádáme, by objednávky čteny byly co
nejdříve a každý zavčas si kalendář zaopa-
třil.

Objednávky přijímá JOSEF POLÁK v Hrad-
ci Králové, Adalbertinum, redakce tohoto li-
stu neb Biskupská knihtiskárna v Hradci
Králové.

Lovecké pušky

flobertky,
kulovničky,
vzduchovky,
browning
a j. opak. i flobert. pistole,
revolvery

nejlepší jakosti a vyzkou-
šené dodává v ceně
nejlevnější

ALOIS SCHIER,
JABLONNÉ n. Orl.

Cenník na požádání zdarma a franko.

Prodám dvě umělecká, dobře zachovaná

klekátko a starší harmonium.

Doptati lze se u p.

Anny Malinové v Hradci Králové,
v Jiřkově třídě č. 231.

Slečna, industriální učitelka
české i německé řeči mocná, prosí o
místo společnice ku starší dámě
nebo za pěstounku

k 1—2 dítkám. Výhradně do katolické rodiny. Adresu
sdělí administrace t. l.

OBNOVA

Číslo 41. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 13. září 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

- Přijímá vklady na běžný účel na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1908.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojí oleje, petrolej a cukr.
	Ako. kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000- FILIALY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaný, Krakov.	

Boj o české dítě.

Jestliže se Vídeň nazývá hrdě městem říšským, přední centrem a hlavou různojazyčných národů, má opravdu nésti příslušný charakter. Jako v zrcadle mají se v ní svobodně odrážeti ušlechtilé národnostní proudy mnohojazyčné říše. Ti národové neněmeckí, kteří tak obrovskými miliony přispívají k zvelebení sídelního města císařského, mají i v takovém městě německém nezadána práva, úměrná svému počtu a výši odváděných daní.

Vídeň stále si nechce připamatovati, co znamenala, když králové čeští sídlili v Praze. Od 14. století až do bitvy bělohorské byla Praha městem větším a daleko významnějším než Vídeň. Teprve tenkrát, když nynější říšská metropole začala se zvelebovati prostřednictvím neúprosného centralismu na účet národů jiných, když centrální státní pokladna a nejvyšší říšské úřady trvale se uhostily mimo Čechy, začala Vídeň obrat, který zastínil brzy Prahu.

Má-li mít Čech vůbec ve Vídni práva úměrná k těm povinnostem, jež od něho podunajské velměsto vyžaduje, má tím více práv na to, aby české děti vyučovaly se tam jazykem mateřským. A sama Vídeň měla by vlastně povinnost postarati se o tolik českých škol, kolik by jich bylo potřebí pro tolik tisíc českých dětí, jichž rodičové k zvelebení Vídně svou prací a velikými poplatky značně přispívají. Jestliže česká Praha stará se o vzdělávací ústavy pro mládež německou měrou překvapující, má se odvděčiti Vídni aspoň faktickým uznáním lidských práv tolika českých poplatníků. Vždyť vlastně Čechů žije ve Vídni více než v největším městě českém — v samé Praze. Umělá statistika vídeňské městské rady nedovede již zmásti nikoho, protože celé řady Čechů přihlašovaly z obavy o svou existenci obcovací jazyk německý neprávem.

Ale Vídeň nepřeje našim krajanům ani ty školy, které si vydrží naši mimořádnou vlastní občetavost.

Proto utekli se Čechové vídeňští ke krajní zákonité manifestaci a obraně. Když jim magistrát vídeňský zapečetil školu, když se jich nezastalo c. k. místopředsedství s příslušnou energií, tu dne 5. t. m. čeští rodiče přišli asi s 300 dětmi do parlamentu, aby aspoň zde si vyžádali otevření české učebny. Již na cestě jim činila policie veliké překážky, ačkoli přece nedávno před tím židovští prodáváci kořálky z Haliče mohli se ubírat k vůli žádosti o vládní podporu k parlamentu bez překážky. Do dvéří sloupové síně v říšské radě pak se postavili rodičům a dětem na odpor propadlý německý kandidát Franko Stein a německý poslanec z Moravy Albrecht. Pokřikovali drze na rodiče smýkali dětmi a chtěli je vypuditi násilně. Do zápasu se vmísili poslanci čeští, kteří deputaci bránili, až vznikla pračka. Nejhuře řádil německý poslanec Hummer, který smýkal českými ženami. Bývalý německý ministr-krajan hulákal jako di-

vý, že je to půda německá. Hned však ho okřikl slovinský poslanec dr. Rybář, že to jest půda rakouská.

Konečně zakročil předseda sněmovny dr. Sylvestr, který vyzval poslance, aby šli do sněmovny. Zatím přijal min. předseda bar. Gautsch deputaci, je se skládala ze 3 zástupců rodičů a 3 poslanců. Po skončení slyšení promluvil posl. Fiedler k dětem a rodičům, vyzývá je, aby jako dosud pohybovali se vždy na cestě zákona a nedali si vzíti výtržnostmi z rukou nejlepší zbraň.

Dne 10. října v parlamentě bar. Gautsch vyložil právní stav 3 škol českých ve Vídni. Řekl, že dle nálezů říšského soudu ze dne 19. října 1904 nejsou Čechové národem, jehož jazyk by se mohl považovati za řeč v Dol. Rakousích obvyklou. (Leč jak říšský tak kasační soud při četných rozsudcích změnil svůj názor; na to se můžeme odvolávat.) Vídeňský magistrát prý má právo hájiti německý ráz Vídně, ale v příčině škol soukromých musí se dáti v mezích zákona možnost k duševnímu a kulturnímu vývoji příslušníků všech národů ve Vídni bydlících. Prohlásil: »Bude tudíž úkolem vlády při rozhodování jednotlivých instancí státních postarati se o to, aby čeští obyvatelé vídeňští ve snaze, dopřáti dětem svým vyučování jazykem mateřským soukromými obětmi, byli chráněni platnými zákony.«

Tedy deputace přece měla nějaký výsledek. Toho se báli německí nacionálové a proto tolik štváli. Nyní jest jen potřebí, aby ministerský předseda i pro budoucnost dbal vyslovené zásady. Zatím — kdy »vyškolen« bylo od urputného magistrátu na 600 českých dětí (v jediném okrese III. na 400), odpovíme Němcům peněžitou podporou spolku »Komenského« ve Vídni III.-3, Strohgassee 45. Pevná vůle mnoho zmůže.

Chťej-li se desorganisovaní křesť. sociálové vídeňští zalichotiti německému šovinismu k vůli získání většího počtu hlasů takovým způsobem, jest na nás, abychom zase vídeňské antisemity společnou prací národnostní poučili, co jest úkolem a povinností křesť. socialismu skutečného. Do strany německých křesť. sociálů vplížily se živly zcela bezzásadní, nad nimiž by sám bývalý vůdce strany dr. Lueger nyní spráskl ruce. Proto se strana rychle drobí. Skupina městských radů, vášnivě zaujatá proti »Komenskému«, opustila křesť. soc. stranu a vyvěsila novou firmu pod jménem »Deutschnationaler Klub«. Jiní zase odstěpili se pod titulem »Deutsch-antisemitischer Klub«, z něhož vyšla i úporná agitace proti »Komenskému«. Sami předáci prohlásili stranu Luegerovu za mrtvou a přistupují k založení strany nové, od níž si mnoho slibovati ovšem nemůžeme.

Proti sváfcím se šovinistickým Němcům postavme jednotnou obrannou hradbu národní, postupujme opatrně, ale důsledně — a pak spravedlivá věc jistě zvítězí!

Revoluční signály.

Marně snažili se soc. demokraté střísti s šíje zodpovědnost za zhoubné kravály »protidrahotní«. Politické, revolučně stranické kopýtko vyčnivalo příliš. Žádnému kapitalistickému ochranci soc. dem. nebyl zkriven vlas, zato však poškozeno mnoho drobných lidí a vzdělávací budovy.

Ti mladíci, kteří natahovali přes ulice dráty a třískali kameními, nepáchali vandalismus z hladu. Vůdce ovšem velice chytře promysleli, jak co zaříditi, aby zůstali za oponou. Přes to však uhodla se pravá adresa dle křiklavých zjevů vnějších snadno.

Dokázalo se světle, jak kapitalisté, stožící za »Neue Freie Presse«, velmi dobře si rozumějí s rudým »proletariátem«. Vždyť bez pomoci židovských bursiánů by dolnorakouští soc. demokraté splakali nad volebním výsledkem.

Jestliže bursovní a bankovní kapitalisté věří, že soc. demokracie jim jest opravdu jako strana »protiměšťácká« největším nepřítelem, proč tak horlivě podporovali rudé kandidáty proti kandidátům »měšťáckým«? Pravdou jest, že vídeňští křesťanští sociálové dopustili se v posledních letech

neomluvitelných chyb. Ale jen proto snad bohatí židé se vším náporům agitovali pro ty kandidáty, kteří se otevřeně prohlašují pro zrušení soukromého majetku? Židovští spekulanti přece tolik chytrosti mají, aby nepodporovali lidi, kteří chtějí postupovati proti kapitalismu opravdově. Dávali hlasy soc. demokratům jako oporám svých peněžních žoků.

A také se kapitalisté podřekli po skončené volbě důkladně. Vídeňský »Extrablatt« 15. června napsal: »Finančníky naše naplnilo radostí, že strana křesťansko sociální byla poražena. Byli tak poraženi nebezpeční nepřátelé bursy a stranou byli odstaveni lidé, kteří vedli boj proti pohyblivému velkokapitálu. Nyní doufáme, že v nové sněmovně zájmy finančníků budou lépe opatřeny!«

»Sonn- und Montagszeitung« napsal dne 19. června: »I bursa, v níž všechny kapitálové i hospodářské zájmy se slučují, má proč radovat se z dosavadních voleb.«

Grazer Tagespost« zajímal 18. června podobně: »I na burse měli radost z dosavadních voleb, neboť doufají, že nebude protikapitálových agitací.«

Tyto výlevy radosti, hlalořící v židovsko-kapitalistických listech, jest důkazem míti stále na zřeteli jako dokumenty, usvědčující soc. demokratické »bojovníky proti velkokapitálu« z naprosté neupřímnosti. Bursiánské volnomyšlenkářské žurnály jásaly nad vítězstvím soc. demokracie letos ještě více než roku 1907, poněvadž poslanci »proletářští« za čtyři roky své parlamentní práce obstáli před kapitalistickou kontrolou v generální zkoušce z přísluhy velkým spekulantům znamenitě. —

Jak nemělo býti po takovém volebním vítězství zdrazování potravín na postupu?

Jelikož právě v centru Rakouska přísluhovači kapitalismu jásali nad dobytím mnoha nových mandátů, osmělili se uhlobaroni, obilní lichváři a jiní k čilejšímu postupu. Vždyť mají na svou obranu tak mocnou »proletářskou« hradbu. Čím více soc. demokratických poslanců, tím dráže.

Chamtivci lhalí však ceny do tak závratné výše, že rozechvění chudých vrstev velice nebezpečně stoupalo. Zasedla tedy generální rada »zástupců drobného lidu«, která jednomyslně odhlasovala, že se musí něco na oko učinit, co by vyhlíželo jako manifestační projev pečlivé starosti o chudáky. Ale manifestace musí se řídit tak, aby se velkokapitalisté nerozčílovali a pak — aby z lidské bídy se obratným manévrem utvořil prostředek k široké politické agitaci pro rudou stranu. Bude se křičet proti křesť. sociálům, sedlákům, šlechticům, klerikalismu, hokynářům. O burse musí se ovšem utrousiti také několik vět — ale jen krátce, povšechně. Nadto jména pověstných bursiánů musí zůstatí při cholerických výpadech utajena. Lid se při demonstracích vybouří a na chvíli přestanou dotěrné otázky, co vlastně soc. demokracie proti zdrazování činí. Podle toho také dopadal ráz demonstrací.

Když se však začaly sypati výčitky na hlavy soc. demokratickým pohlavářům se všech stran, dovedli tito otočit jako zajíc před chrtem. »My za to nemůžeme. To byly živly neorganizované, jež dohnal k násilnostem velký hlad.«

Zatím však ani jediný ze zatčených nepáchal vandalství proto, že by sám osobně hlad pocítoval.

Tedy prý živly neorganizované. Ale soc. demokraté zastávali se odsouzených pustošitelů se vši horlivostí. A požadovštělý tisk jiného rázu jim sekundoval. A demagogické protesty zaznívaly toinou stále ostřejší — až došlo k atentátu v parlamentě.

Rozumi se, že v říšské radě šlo se obvyklou kolejí. Drahotní debatu dne 5. t. m. velice chytře začal »také-hladový« semita dr. Adler, vůdce rakouské soc. demokracie, který se ovšem nikdy nezpronevřil svým židovským pokrevencům. Ovšem že nevěcnost tuctových frází hleděl přimastiti vášnivým přednesem. »Musíme se věru diviti, že lid ještě nepropukl ve své zoufalosti ve výbuch, nýbrž němě snáší svou bídu...« Tak lhal vůdce sociální demokracie, která proti nedělnickým a nežidovským živlům připravovala výbuchy umělé.

A právě po těchto slovech Adlerových vypáleno s druhé galerie pět ran z revolveru proti ml-

nísterské lavičce, kdež seděl dr. Šl. Hohenburger a hr. Stürgkh. Výstřelky provázely útočník výkřikem: »Sláva soc. demokracii!«

Útočníkem byl zletilý Něguš Vavrak, krejčí, soc. demokrat, rodený ze Šibeniku v Dalmacii.

Vavrak po zatčení také prohlásil sám, že jest soc. demokratem a že se chtěl pomstít na ministru práv dru. Hohenburgovi za to, že nad zatčenými vtržníky vídeňskými byly vyneseny přísné rozsudky.

Tu to tedy máme. Tak jest zpracována povaha soc. demokratických listů! Tedy dle filosofie soc. demokrata zaslouhují spíš politování a ochrany zákeřní pustošitelé, než ti, kteří při vídeňských krváčích byli bezcinně a těžce poškozeni. Lidé, jejichž ústa vřiskají zcela otevřeně revoluční hesla, jsou těžce pronásledováni, jestliže jako velice nebezpeční individua jsou vsazena na několik měsíců do žaláře. Ti však, kteří hájili obětavě majetek těžce nashádáný, dle social. názoru odnesli spravedlivý trest, když byli těžce raněni kamením soc. demokratů. To jest věru podivná logika těch, kteří si dávají přezdívat »antimilitaristé«.

Když byla schůze odpoledne znovu zahájena, pravil v příčině nezdařeného atentátu ministerský předseda bar. Gautsch: »Možná se konečně divití, dojde-li k takovým zločinným útokům, pronáslejší-li se denně na veřejných schůzích řeči, jež podobají se nápadně tomu, co jsme dnes s hrůzou zažili? Pánové! Mám před sebou časopis (ústřední orgán soc. demokracie rakouské »Arbeiter-Zeitung«), v němž se sděluje, že též řečník, jenž mluvil dnes ve sněmovně, pronesl včera ve Favoritech tato slova: »Ale příznačným a důležitým jest, že, bohužel, vidíme, jak tisícem a statisícem lidí hrozí nebezpečí, že octnou se prostě v zoufalství, jak sta a tisíce lidí počíná klásti si otázku: »Jakou cenu má pro nás život? Než vyhladovíme, než pojedeme, pomslíme se aspoň na svém nepříteli!«

Tento citát byl pronášen za rozčilených výkřiků. Tedy dr. Adler netoliko vypustil skřek tolik demagogický, ale dal jej ještě na rozvášnění mysli vytisknouti v ústředním orgáně. A pak ještě se vši smělostí tací demagogové dovedou se vykrucovati, dovedou tvrditi, že vandalismus páchaly davy nesorganizované, nezpracované rudým tiskem, rudými řečníky! Již ani lidové zastupitelstvo ve sněmovně není jisto před zákeřnými odchovanci rudé školy. A těmto lidem drží palec pokrokaři, volnomyšlenkáři. Soc. demokratickým listům censura bravě propouští fanatické výkřiky, které přirozeně podpichují k revoluci. Na druhé straně však jsou konfiskovány katolické listy i tehdy, chtějí-li poukázat na židovské praktiky státní pořádek hájiti.

Soc. demokraté využili lidské bídě, přivoděné od bursiánských patronů soc. demokratických, k politické dryáčnické agitaci. Ve zkalených prouděch nejlépe se loví. Ale tentokrát rudá hra vyvrcholila tak divoce, že lidé přemýšlející vidí zcela určitě pravou podobu — »sociálních reformátorů«.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Veleváženému obecnstvu

dovolují si uctivě oznámiti, že otevřel jsem
v sobotu dne 7. října t. r. pod firmou

Josef Pavelka

— první odborný závod —
**pánským angl.
modním zbožím
a prádlem**
— vlastní výroby. —

Raďte si laskavě prohlédnouti sklad závodu,
bez nucení ke koupi, jakož i výkladní skříň.

Hradec Králové Palackého tř. č. 77.
v domě pana Šolce,
zlatníka.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Obrana.

Ferrer a poslední španělské povstání. »Katol. koresp.« píše: Nedávná vzpoura socialistická, kterou španělská vláda mohla potlačit toliko s použitím všech mimořádných opatření, poskytla — jak »Epoca« píše — bohatý průkazný materiál k osvětlení, čím byl Ferrer revoluční propagandě. Prvním krokem úřadů valencijských k potlačení převládající-anarchistického hnutí bylo úřední uzavření Ferrerem založené »moderní« školy ve Valencii a zatčení ředitele téže školy Casacoly, jed-

nolho z nejdůvěrnějších přátel Ferrerových. — Republikánský socialistický list »Pais« přináší mimo-
děk zajímavé odhalení. Přiznává věci, které Ferreristé tvrdosťině popírali, zejména v době Ferrerova procesu. Bylo zvláště stále popíráno, že Ferrer byl ve spojení s vůdci Solidaridad Obara, kteří byli řidičnými a aranžéry vzpoury. Nyní píše »Pais«: »Obara nemřela (nyní) peněz: měla je ovšem stále, dokud Ferrer byl na živu.« To jest přece zřejmě pomluveno. V barcelonské korespondenci přiznává též list dobromyslně dále: »Ardid sešel se s Ferrerem v Ciasa dal Pueblo, kde Ferrer radikálním navrhoval prohlášení revoluce«. Závoj s díla Ferrerova padá — poněkud pozdě sice — ale za to tím významnější jest, že stihují jej — vlastní lidé Ferrerovi.

Kdo podporuje revoluci? Za vřavy velké ruské revoluce soc. dem. tisk český ohlašoval a vybízel zcela otevřeně ke sbírkám na ruské revolucionáře. Židovští kapitalisté sice měli peněz dosti pro podporu svých revolučních pokrevenců, ale

žádala se také podpora od udřených dělníků českých. V Německu vrchní vedení soc. demokracie dalo na ruskou revoluci 500.000 marek. Hezká sumička od proletářů! Tudiž soc. demokraté němečtí »podporovali« své chudé dělníky tím, že z jejich kapes vyždímalí tak velikou sumu na židovskou revoluci, která ke všemu se ještě nezdařila. Byla zdolána hlavně proto, že pohlaváři revoluce si dali platiti jak od soc. demokratů, tak od ruských úřadů za špiclovství a denunciaci revolucionářů. Když na soc. dem. sjezdu v Jeně starý Bebel musil s barvou ven a zmínil se o těch 500.000 marek, prodloužily se chudými dělníkům obličeje. Chudáci reptali, jak se zachází s jejich penězi. Jestliže strana proletářská dovede vyhlazovati tak obrovskou sumu ve prospěch cizích, ziskných kšeftů, pak věřme, že chce upřímně dělnictvu pomoci!

»Tak je dobře, tak jsme to chtěli!« vyjádřil se po vzrušujících výstřelcích v říšské radě soc. dem. poslanec Hillebrand. Svědky na to jsou poslanci: Luksch, Nagele, A. Seidel, Stržiska a Wedra. V nestřeženém okamžiku, v radostném vzrušení se snadno člověk podřekne. Tak se stalo i zde. Jest to něco zvláštního? Vždyť přece tak věřili přátelé revolucionářů ruských, barcelonských a portugalských by projevíli velikou nedůslednost, kdyby ztratili zákeřný atentát upřímně.

Nový zjev portugalské svobody. Před rokem ve jména »vůle lidu« volnomyšlenkáři portugalské přivodili krvavě státní převrat. A že lhali násilníci, když hlásali, že plní jen vůli národa, osvědčovalo se při každém kroku nové, despotické, samozvané vlády, která se nastolila sama dříve, než mohl lid sám hlásovati, co si vlastně přeje. A když konečně samozvaní tyrané po nepečlivějších úskočných přípravách dovolili lidu voliti, každý užasl, jakým rafinovaným způsobem spoutána svobodná vůle voličstva. Nikoli nadarmo se mluvilo obecně o »vládě sedmi tyranů«. Rozumí se, že propukává zřejmý odpor proti samozvanému tyranství, které se udržuje prostředky zcela nepoctivými, tyranickým pronásledováním těch, kteří statečně odporují tomu, k čemu nikdy svolení nedali, nače se jich nikdo netázal a po čem nikdy netoužili.

A samy pokrokařské listy nyní prozrazují, jak vlastně potměšilými a sobeckými revolucionáři byla znásilněna valná většina portugalského obyvatelstva a jak tudiž před převratem směle volnomyšlenkáři podváděli evropskou veřejnost tvrzením, že »klerikálové« padnou ihned, jakmile je opustí ochrana vládních bodáků.

Ovšem že přiznání děje se takovým způsobem, aby opošení většina byla hodně potupena. »Osvěta Lidu« dne 10. t. m. praví: »Rok trvá republika portugalská a celý ten rok republikánská vláda bojovati musí s monarchistickou reakcí, která opíraje se hlavně o kněžstvo, rozněcuje nepokoje a odboj v masách nevzdělaného, pověřivého lidu... Taková je situace v národě, jehož dolní vrstvy jsou až z 90 procent analfabety, pouhými pověřivými liričkami v rukou kněží. Venkov je skrz na skrz klerikální, pouze městské obyvatelstvo (všecko?) je snýšením rozhodně protiklerikálního.« A k poslednímu nezdařenému boji monarchistů s vládou též list poznamenává: »Klerikalismus jest nejškodlivější »vnitřní nepřítel«, jest státem ve státě a hěda říším, které pořád ještě žijí v tradičních názorech, že oltář je nejspolehlivější oporou trůnu. Ne oltář, ale svoboda, demokracie, osvěta, pokrok vzdělaného, hospodářsky rozvinutého národa.«

Odmyslíme-li si paušální obvyklé fráse pokrokařské, vidíme tu doznání, že hrstka násilných spiklenců za pomoci městských nepokojných živlů dala pouta valné většině národa. A kdo s násilníky nesouhlasí, musí okamžitě i po nepatrné kritice do žaláře. Jak by najednou mohli požadovati zednářští policisté oporu u oltáře, to ať rozhodne Ben Akiba. Nesmáli by se sami zednáři katolíkům do očí, kdyby Tito podporovali despotické protiklerikální řádění, k němuž nikdý svého souhlasu nepropůjčili? Zednář, který prošel třikrát kriminálem pro zlé přečiny, má v Portugalsku více svobody, než nejpoctivější katolík. Prostředky úskočnými udržovaná a dosud neutvrzená vláda notorických tyranů, loupičích kostelní jmění, zapovídacích

svobodnou bohoslužbu, má býti ze všech sil hájena oltářem!

A jaké milosrdenství, jakou humanitu nesou pro monarchisty zednáři i nyní! Ve vzteku nad válečnou výpravou monarchistu osnován barbar-
sky masakr, jehož by snad ani Hunové nebyli schopni. Pondělní čísla českých denníků přinášela tuto zprávu z Lissabonu: »Revolucionáři vydali manifest, v němž sdělují, že při prvním útoku royalistů (monarchistů) proti republice vyhodí veškeré budovy přívrženců krále do povětří. Též strana anarchistů se rozhodla přidat se k této akci.«

Takový jest tudiž utišující prostředek zednářský na rozechvění obyvatelstva, jemuž se vede existenčně huře, než pod králem Manuelem. Takovým různým prostředkem, hotovým hromadným zemětřesením se má zastrašiti svobodný projev lidu. Když státní orgány ve Španělsku musily užiti zbrojné moci proti surovým fanatikům, nebezpečným majetku i hrdlu všech řádných občanů, »Čas« napsal, že vláda sáhla k opatřením, jichž se štítí čisté ruce. A že vojsko obsadilo místa exponovaná, že byli kravalisté zatýkáni, že soudy zahájily činnost, usoudil mondrý »Čas«: »Tato metoda jest společná všem tyranům.« Bezpochyby pracovití lidé měli čekati, až zahálčivé davy je budou bestialně vraždit jako v Barceloně.

Nyní marně naše veřejnost čeká, kdy odsoudí pokrokaři metodu tyranů portugalských, kteří si ce dávají velikou volnost anarchistům, ale monarchisty hledí zastrašiti methodou, která již není tyranickou, nýbrž katanskou. I v Portugalsku místo zdárných reformů stoupá hromadné zatýkáni. To už snad není užívání hrubé moci?

Tolik se vysmívali volnomyšlenkářští tyranové i tyraní, jak se prý katolictvo spolehá na ochranu bodáků. Kdo pak ten »pokrok« hájí nyní v Portugalsku, kde žaláře pro monarchisty a důstojníky věrné své přisaze nestačí?

A věta o »vnitřním nepříteli« tak dobře by přilehla na vládnoucí zednáře! A co se týče velikých slov o svobodě, demokracii atd., podívejte se, pánové, do Francie! Tam ty fráse zklamaly nadobro — a zvláště demokracii. Více ušlechtilých a praktických činů, než bombastických vět, zvláště vycházejí-li tyto z úst přebarvených, vypočítavých byrokratů!

Politický přehled.

Porady bar. Gautsche s předáky klubů konaly se před zahájením říšské rady. Nejprve přijat německý svaz, pak přišli na řadu Čechové. Baron Gautsch žádal od české delegace obětí a častoval ji množstvím slibu. Zástupci Čechů přednesli také svá přání. Bar. Gautsch chce, aby německo-nacionální svaz byl jádrem, kolem něhož by se seskupily ostatní strany většiny. Ovšem pak by se musel postarat, aby mu Němci odhlasovali vše, jak si přeje.

Bouřlivé zahájení říšské rady 5. t. m. Čeští rodičové vídeňští se svými dětmi počtem 300 přišli se na lidovém parlamentu domáhat práva a spravedlnosti pro své školství. Policejní stráž zamezila čes. lidem vstup do sněmovny. Z toho pak vinou Němců strhla se veliká pranice a na konec jen pětičlenná deputace předvedena k bar. Gautschovi, který ji ujistil, že rozhodnutí stane se v duchu platných zákonů. — Odpoledne pak zahřměly výstřely sněmovnou mířené sociálním demokratem Vavrakem na ministry. To vstup k jednání sněmovny, jaký se v jejích síních dosud nestal.

Státní rozpočet na rok 1912. Ve druhé schůzi v pátek předložil ministr financí dr. Meyer sněmovně rozpočet, který vykazuje celkovou potřebu 2.916.685.263 K a celkovou úhradu 2.916.990.344 K, tudiž přebytek činí 305.081 K, který jest ovšem jenom na papíře. V příjmech i vydáních jest rozpočet skoro o 100 mil. K větší než rozpočet na letošní rok. Na zvýšení tom mají podíl všechny druhy příjmu. Položka »Ministerská rada« potřebuje o 355.300 K více — na úředníky. Ministerstvo vnitra vyžaduje 56.187.270 K, o 2.008.310 K více. Ministerstvo zeměbrany žádá 101.507.310 K, o 4.4 mil. K více. Ministerstvo kultury a vyučování má potřebu 113.373.687 K, více o 7.752.698 K (z čehož vyžadují vysoké školy o 3.239.438 K více, střední školy o 2.095.076 K, obecné školství o 505.868 K.) Ministerstvo financí potřebuje 866.527.065 K, o 10.959.762 K více, na kterémžto zvýšení má hlavní podíl položka »Státní dluh a správa státního dluhu«, která stoupá o 7.148.869 K. Potřeba minister-
tejných prací 113.225.240 K (více o 12.654.270 K), více, z čehož připadá na »Poštovní a telegrafní úřad« 10.160.010 K, což podmíněno jest jednak zvýšením platu, rozmnžením personálu atd. Rozpočet ministerstva železnic vykazuje potřebu 762.184.710 K, o 12.407.820 K více, ministerstvo orby 61.467.307 K (více o 2.122.283 K), ministerstvo spravedlnosti 89.338.286 K (o 1.624.319 K více), ministerstvo veřejných prací 113.225.240 K (více o 12.654.270 K), Při titulu »Výslužné« jest potřeba o 9.4 mil. K vyšší. Na společná vydání jest určeno 346.187.937 K, na pense 120.520.044 K, pro parlament 4.140.343 K, na stavby 26.201.364 K. Vláda doufá, že skutečný výnos všude dosáhne rozpočtených obnosů, sa-

ma však doznala, že prelimitované zvýšení nutno považovati za maximum toho, co se dá očekávat jako přirozené stoupnutí skutečných státních příjmů.

Nové daně. Vláda podala v poslanecké sněmovně osnovu zákona, jímž se **zvýší aktivní přídavky státních úředníků** od VI. hodnostní třídy dle jakož i aktivní přídavky podúředníků a služů. Tímto upravením platů stát. úředníků, železničních zřízcenů zvýší se státní výdaje o 33 mil. K. To jest suma velmi značná na rakouské poměry. — Největší výnos očekává ministr financí zvýšením osobní daně, t. j. 15 mil. K. **Zvýšení osobní daně** z příjmu počíná u příjmu 10 000 K a činí nejprve 2.7 procenta a stoupá s větším příjmem do celkové maximální daňové sazby 6 a půl procenta. Naproti tomu poskytují se jisté slevy malým domácnostem s příjmem do 4000 K. Zavazně nahližení do knih sice se stanoví, avšak — dle prohlášení vládního — s dostatečnými zárukami pro poplatníky. — **Dodatečná daň pro akciové společnosti** podrobena promikavé reformě, kteráž přináší zostření dosavadních sazeb této daně. — **Daň z tanítem převzata** byla z poslední vládní předlohy. — Poměrně neveliký výnos získán bude z reformy dvou poplatků, t. j. **poplatků pojišťovacích a poplatků ze sázek u totalisatorů a bookmakerů.** — **Podaná osnova zákona o domovní daní** čelí k tomu, aby podporována byla stavební činnost. Zkrácení doby osvobození od daní na 6 roků a současné zrušení dosavadní 5ti procentní daně, jakož i snížení následující na to berní sazby na 19 proc. jest přežato v osnově zákona z dřívějších předloh. Při stavbách s malými byty má se pokročit ještě dále a to dalším snížením berní sazby na 17 procent. Při přestavbách má se zřetelem na stavební spekulaci, projevující se v poslední době právě v tomto oboru, platiti nadále dosavadní 5ti procentní daň. Pokud jde o definici staveb s malými byty, jest osnova zákona co možná přizpůsobena zákonu o státním fondu pro bytovou péči, aby bylo možno používati obou zákonů na takové stavby.

Předsednictvo poslanecké sněmovny. Předsedou zvolen dr. Sytvestr 237 hlasy z odevzdaných 328 hlasů. Při volbě místopředsedů sněmovny odevzdáno 296 hlasovacích lístků a zvoleni: posl. Conci 295 hlasy, posl. German 295, Jukel 268, Pernertorfer 183, Pogačnik 295, Romančuk 295, Žďárský 295.

Drahotná otázka byla také 10. října v poslanecké sněmovně předmetem jednání. Bar. Gautsch v řeči své několikrát obrátil se ostře proti soc. demokratům, jimiž stále hlučně byl přerušován. Vytýkal soc. demokratům, že štvou dělnictvo a poukázal, že mnohé třídy obyvatelstva žijí dnes nad své poměry. Že jest v nás nedostatek masa, o tom prý nikdo nechce pochybovat. Nyní se vyjednává s Uhrami jak o dovozu zámořského masa, tak o dovozu dobytka, při čemž ujistil, že žádný životní náš zájem nebude ohrožován a že výsledky vyjednávání musí býti takové, aby byly trvalé a nepoškozovaly žádný stav. Ohledně masa argentinského prohlásil, že 29. srpna zůstalo tohoto masa ve Vídni 420 tun, aniž by bylo mohlo býti vyprodáno. Také o kartelích se bar. Gautsch zmínil a oznámil, že je už vypracována osnova zákona o kartelích, která se staví proti výstřelkům a zneužívání kartelů. Ohledně úpravy platů státních zřízcenů a úředníků prohlásil, že dokud nebude mít úhradu zvýšených platů, že ani od 1. ledna 1912 státním úředníkům platy se nezvýší. Řeč svou skončil bar. Gautsch výzvou na poslance, aby drahotě čelili ve spojení s vládou a stavěli se proti tomu, aby drahoty se zneužívalo k účelům straníckým. Ministr orby bar. Widmann vypočítával co všecko učinilo ministerstvo orby na odčinění drahoty, což ve skutečnosti tak málo ku zmírnění drahoty přispívá.

Ve příčině zavření českých škol ve Vídni odpověděl bar. Gautsch na dotaz čes. poslanců „útěchyplně“, že bude nyní nadále úkolem vlády, aby při všech instančních rozhodnutích státních úřadů starala se o to, aby k české národnosti patřící obyvatelé ve Vídni byli podle stávajících zákonů chráněni ve snaze, poskytnouti svým dětem dobrodiní elementárního vyučování, odpovídajícího jejich jazykovým potřebám, soukromou obětavostí.

„Vyrovňování“ v Čechách. Dne 9. října svolána byla permanentní komise národně-politická na půl 11. hod., ale schůze začala teprve o 1. hod. dopol. Němečtí členové komise nemohli se shodnout, o čem se má komise napřed radit. A tak byla první schůze této komise pouze formální.

Válka italsko-turecká. Z bombardování Tri-

pole nastalo obsazení jeho vojskem italským, píše se i o jiných úspěších italských v Tripolsku, vojsko turecké za městem Tripolem jest prý bez potravin a žádá kapitulaci. Na druhé straně pak poddaní velmožové nabízejí sultánu vojsko a peníze k vedení svatě války. A ze všeho toho najednou vynořují se zprávy, že Turecko vyjednává o mír. Porta prý žádá velmoci za sprostředkování míru a aby se přičinily o bezodkladné zastavení nepřátelství.

Protirevoluce v Portugalsku, totiž monarchistická není dosud osvětlena. Zpráv z Portugalska namále; dle jednéh vůdce monarchistu Conceira postupuje a získává posily ze všech stran, jiné zprávy vyhláší, že Conceira prchá z Portugalska.

Pamatujte na věcnárodní nábožensky-záchranné dílo katolický učitelský ústav v Bubenči!

Zprávy organisač. a spolkové.

Libštát. katolická jednota zdejší pořádá dne 15. t. m. ve vlastním domě divadelní představení: Ztracený život. Drama o 3 jednáních od Fr. Rutha. Začátek v 7 hod. Předprodej lístků na sedadla u pana pokladníka Josefa Plichty.

Sv. Jiří n Chocně. Sdružení mládeže křesť. sociální svolalo na den 8. října schůzi. K mládeži i dospělým nadšeně tu promluvilá pozvaná řečnice sl. Lidunka Kosařova slovy vřelými, hluboce procítěnými. Poukazovala na nebezpečnoství protináboženského směru nynějšího (obzvláště pro mládež). Řeč ta působila na přítomné hlubokým, neodolatelným kouzlem. Ozval se u přítomných zasloužený potlesk. Po krásné přednášce dala p. Příhradská výraz přání, aby sdružená mládež přijímala svatě svátosti společně. To bylo od slečny řečnice též velice vřele doporučeno. Ku konci poděkoval řečnici srdečně vldp. farář Neumann, zúčastniv se této schůze jako horlivý přítel organisovaného hnutí mládeže katolické. Jeho pečlivé snaze dlužno děkovati, že osada Sv. Jiří stojí na nejpevnějších základech organisačních. Jsou zde zbudovány cíle organisace vzdělávací i hospodářské ve třech letech. Zdaž Bůh čile, horlivé práci další!

Úpěnlivá prosba. Vyhaslé a mrtvé oči nevidomých dívek prosí šlechtné dobrodince o dárek. Tak zvláště na Dušičky své drahé zemřelé nejlépe uctíme. Milodary přijímá „Útulna slepých dívek“ v Praze-III., Kampa č. 33 a adm. t. l.

Zprávy místní a z kraje.

Instalace nového kapitolního děkana. Jeho Excellence ndp. biskup dr. Josef Doubrava installoval v neděli dne 8. října v katedrálním chrámu nově zvoleného vsdp. kapitolního děkana dra. Jana Soukupa. Slavnostní obřad konal se tímto pořadem: vsdp. kap. děkan poprosil ndp. arcipastýře, aby převzal instalaci. Nato J. E. vyzval syndica kapitoly, dp. Bayera, aby přečetl potvrzující bullu papežskou. Po přečtení této vrchní pastýř ve vzletné řeči promluvil o velice vážném úřadu, který instalovanému na bedra se vkládá, jakož i o zásluhách oslavencových. Odevzal oslavenci náprsní kříž a pečet kapitolní. Uvedl jej pak na prvé místo v kapitolním kůru. Nato zaněl Te Deum. Nový přednosta kapitoly poděkoval za instalační obřad a sloužil v pontifikáliích slavnou mši svatou. Slavnosti se zúčastnili p. t. místodrž. rada H. Steinfeld, zastupcové obce, hojný počet duchovních a jiní věřící. Přijeme novému vsdp. kapitolnímu děkanovi hojnost Božího požehnání. Ad multos annos!

Městská rada v Hradci Králové učinila ve své schůzi, konané dne 9. října, následující usnesení: S policejním úřadem se sdělí, že c. k. kresní hejtmanství udělilo p. Fr. Kořimanol, mistru zednickému, úřední živnostensko-policejní povolení ku používání dílny pro výrobu uměleckých předmětů kovových v domě čp. 366 v Čelakovského tř. a ku zřízení skladisti zboží a benzinu v domě čp. 486 p. Fr. Viktorinovi. — Povoleno bylo p. J. Pavelkovi, obchodníku, postavení portálu před průčelím jeho krámu v domě čp. 77 v Palackého tř. a zřízení nového výkladu při krámě v domě čp. 157 na Vel. podání p. Vikt. Dvořáčkovi. — Vzato bylo na vědomí, že dáno bylo svolení obecním úřadem na Praž. Předměstí ku položení kabelu elektrovodné sítě touže obcí a postavení transformační stanice v t. zv. „Chicagu.“ — Proveďte se provisorní osvětlení ulice Žerotinovy o bloukovými lampami na závěsech, upevněných na dřevěných sloupech a ulice Čelakovského žárovkami. — 140. Zálož. Úvěr. Ústavu, čp. 512 p. F. Cardové a čp. 27 p. Lva Taussiga, a na účet p. J. Vápeníka zavede se voda užitková do domu jeho čp. 421. — Zvýšena byla jedna chudinská podpora, tři žádosti za zvýšení též byly zamítnuty.

Pro zmírnění bídy. Obec Královéhradecká, chtějíc čelití nynější neobvyklé drahotě, bude méně majetnému obyvatelstvu zdejší obce dodávati uhlí a brambory za

ceny režimní. Kdo by tedy nákup těchto věcí chtěl u obce si opatřiti, ucheť učiní předložnou přihlášku s udáním množství, na které by reflektoval, u obecního úřadu (v kanceláři policejního komise) ihned — nejdéle zítra.

Dary. Vsdp. kapitolní děkan Dr. Soukup daroval Jednotě katol. tůvary 5 K, odbojce Všeodbor. Sdružení křesť. dělnictva a Orlu po 2.50 K.

České kvarteto v Hradci Králové. Jak jsme již posledně oznámili, bude koncert tohoto světového sdružení v městském Klieperově divadle ve středu 25. října o půl 8. hod. večer. Na programu je Dvořák, Beethoven a Schubert. Není snad ani zapotřebí naše hudby milovné obecenstvo zvláště upozorňovati na tento koncert. Vždyť České kvarteto je známo jak u nás tak i v celé ostatní Evropě a výkony tohoto komorního sdružení jsou všude uznávány za nejvyšší stupeň dokonalosti. — Předprodej lístků v knihkupectví F. Piší.

Nové lepení obuvi. Veliký zájem, který vzbudil dokonale vynalezené lepení obuvi Agem- a Rydolem, tento nový způsob výroby obuvi, a který v těžkém boji proti konkurenci výroby tovarů menším mistrům mohl by přinést značné výhody, přiměl podepsané kuratorium, aby i příslušníkům živnosti obuvn. musejního obvodu umožnilo předvedení postupu výroby. Za tím účelem pp. J. Nový a J. Rydl, mistři obuvníků z Libně, uvolili se aspořádati přednášku i praktická cvičení v lepení obuvi Rydolem z zdokonaleným lisem systému Hebký, v neděli dne 15. října 1911 o 2 hod. dopol. v čitárně musejní v budově c. k. db. školy zámečnické. Vstup do přednášky jest volný.

Obchodní gremium v Hradci Králové. Ve schůzi výboru gremia obchodního dne 10. října schváleno podání stížnosti do zastavování ulic při novostavbě Záložního úvěrního ústavu. K hromadnému pojištění povinného ručení přihlásilo se 159 osob ve 30 závodech. Pojistka bude kontrahována u pražské městské pojišťovny. Palackého čitárně odhlasován obvyklý příspěvek. Nabídka průmyslového musea k uspořádání přednášek použije se až v nové budově příští rok. Určena pokuta jedné firmě a zveřidovány difference v docházce do pokrač. školy. Zemské jednotě gremií posle se žádaný materiál nedostatků na zdejší postě. Zakročí se proti jedné neoprávněné filiálce v Praskacce. Nabídka /Sporobanky ku přednášce o čech se přijímá a bude ještě letos tato uskutečněna. Vzato na vědomí usnesení správ. soudního dvora, že konsumy podléhají živnostenskému řádu a zařídí se dle toho kroky. Podá se stížnost k ředitelství pošty, by zde byl rozmnožen počet listonošů. Též podá se stížnost ku dráze do pozdního avisování a doručování zboží a špatného nakládání s ním a hlavně do zdlouhavé expedice s rychlozbožím, rovněž by dráha spojena byla telefonicky s městem. Z nařízení hejtmanství svolá se na 23. neb 30. října I. a II. mimořádná valná hromada s programem k volbě předsedy, místopředsedy, 2 náhradníků a revisora účtů. Agenda jednatele vykazuje 1290 čísel.

Velký mráz. V noci z úterka na středu ubodil nový silný mráz. Teplota klesla někde až na 2° C pod nulu. V Černilově v 6 hodin ráno termometr ukazoval - 11° C. V Divci a Libantčích byl místy led až 33 mm silný. Ovšem řepářům tento mráz vřel nepřítel. Mnoho podzimních květů v parcích pomrzlo.

Obecná kuchyně v Hradci Králové zahájila počátkem tohoto měsíce opět svou činnost a podává denně (mimo neděle) dobré vydatné obědy za nepoměrně nízkou cenu 40 hal. ve vlastních místnostech vedle divadla. Účel její je ryze humanitní a jistě všeobecně uznávaný. Má-li se ho však plně dosáti, je třeba, aby se mu vedle podpory finanční dostalo i účinné osobní pomoci se strany místní veřejnosti. V této příčině apeluje výbor Obecné kuchyně zvláště na místní P. T. dámy a slečny a obrací se k nim se snažnou prosbou, aby si neobtěžovaly převzítí jednou týdně v kuchyni dozor nad vařením jídla, resp. podjaly se v době polední podávání jídel návštěvníkům Obecné kuchyně. Oběť, kterou tím přinesou místní chudině, jest jistě nepatrná, a výbor Obecné kuchyně doufá, že prosba jeho v této příčině nebude oslyšena. Laskavě přihlášky P. T. paní a slečen učiněny buďtež co možná ihned buď přímo v místnostech Obecné kuchyně vedle divadla neb u předsedkyně výboru pí. K. Jirotkové.

Obchodní, živnostenská a průmyslová Ústředna českých interestentů komorního obvodu libereckého v Hradci Králové konala v neděli 8. t. m. o 11. hod. dopoledne v aule obchodní akademie královéhradecké svou první výroční valnou hromadu. Schůzi předsedal starosta dr. Ulrich, jenž po uvítání přítomných a po přečtení omluvných listů vzpomenu nejprve zemřelého místopředsedy průmyslové sekce pana kom. rady Frant. Knotka z Jičína, jehož památka uctěna povstáním, načež v krátkosti shrnul celoroční výsledky práce Ústředny a poděkoval všem na ní zúčastněným činitelům. K návrhu pana továrníka Červeného schváleny účty a výboru uděleno absolutorium. Na to proslovil sekretář Ústředny pan dr. Jan Matys přednášku o reformě veřejné správy. Na to schválen návrh presidia na rozpočet pro rok 1911 a provedena volba revisorů účtů, jimiž zvoleni pp. c. r. Tuček, Hořice, velkoobchodník Syřístě, Dvůr Králové a speditér Habr, Žamberk. K návrhu pana Korálá uspořádány budou dne 19. listopadu t. r. v Nové Páse kursy pro členy komisí pro daň výdělkovou. 21. t. m. uspořádána bude přednáška řed. Perutze z Vídne o Brasilii. Poněvadž dalších volných návrhů nebylo, ukončil předseda schůzi.

VIII. hudební matinee pořádá konces. pěvecko-hudební a klavírní škola Ludv. a Ferd. Knepra v Králové Hradci v neděli dne 22. října t. r. ve dvoraně „Besedy“ o půl 11. hod. dopol.

Zdání klame!

Balíčky a bedničky přísady ke kávě, byť by byly té chválně známé pravé Franckovce z továrny pardubické svým zevnějškem velmi podobny, ale nejsou označeny kávovým mlýnkem, neobsahují pravou Franckovku, tu nejlepší přísadu ke kávě.

Proto pozor při nákupu!

Z družstevního knihkupectví.

P. T. pánům duchovním doporučujeme právě vyšlé publikace:

Dr. Lang: Christentum und Naturwissenschaft, brož. K 3-60, váz. 0.00

Dr. Adloff: Beichtvater und Seelenführer, brož. 3-12, váz. 4-56.

Erlemann: Die Einheit in katholischen Kirchen-
llede brož. K 3-78, váz. 0.—

Klug: Gottes Welt brož. K 2-40, váz. 3-12.

Klug: Gottes Wort u. Gottes Sohn, brož. K 2-68, váz. 3-60.

Klug: Gottes Reich brož. K 2-40, váz. 3-12.

Výhodné!! Příležitostné!!

Dr. Homel: Geschichte Babylonians u. Assy-
riens místo M 44— jen M 17—.

Album der oberitalienischen Seen, skvostně
vázáno, místo M 3-50 jen M 2-50.

Album d. Schweiz, skv. váz. místo M 20— jen M 15—.

Album der Capri von Allers, skvostně váz.
místo M 30— jen M 17—.

Album Italien von Dr. Deecke, skvostně váz.
místo M 14— jen M 8—.

Dr. Daun: Die Kunst der 19. Jahrhunderts und
d. Gegenwart, skv. váz., místo M 20— jen M 12—.

P. T. pány katechety upozorňujeme na nejnovější
Příčovy Biblické katechese pro I. a II. třídu obecnou za
K 3-50, které jsou stále na skladě.

Objednávky vyřizuje
**Družstevní knihkupectví v Hradci Král.,
Adalbertinum.**

Na zábavní večírek posvícenský, spojený s věncem při hudbě c. a k. pěšího pluku č. 18, který pořádá v neděli dne 15. t. m. v místnostech »Besedy« zábavní výbor »Československé Obchodnické Besedy« v Hradci Králové, bylo zvaní tyto dny skončeno. Reklamacie přijímá p. Jar. Kirchner u fy. Průšek a Veselý. Pečlivě sestavený program čísel hudebních, zpěvních, recitačních, ukázek z oboru salonní magie, antispiritismu a kupletů zaručuje účastníkům večírku velice pěknou, animovanou zábavu. Čistý výtěžek večírku věnován bude účelům humanitním, pročez podnik tento zasluhuje přízně obecnstva.

Bankovní zprávy. vydávané Českou bankou, plíná-
jeji ve svém říjnovém čísle následující články: Kartely
a trusty (dokončení), Cukerní trh, vývoj francouzského
bankovníctví, Místní dráhy a jich význam, a j. — Na
pořádání zaslá se tento list zdarma.

Spořitelna Královhradecká. V měsíci září bylo ulo-
ženo K 249.443.51, bylo vybráno K 273.422.70, tudíž vy-
bráno více o K 23.979.19. Stav vkladů koncem září K
15.560.009.04. Na hypotéky bylo nově půjčeno K
200.166.98. Na hypotéky bylo splaceno K 29.743.36. Na
hypotékách koncem září 13.417.932.25, Zásoba cenných
papírů K 2.692.640.—. Uložené přebytky K 195.023.93.

Slam se zajímavými pohledy na hlavní město Bang-
kok, jeho paláce, nádherné pagody, vodní stavby a čí-
lý ruch na řece Monamu a na velkolepý lov slonů u
Ajutne spatří návštěvník Panoramy Národní Jednoty
Severočeské v Hradci Králové v týdnu od 14. do 20.
října 1911.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc září
1911. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.815.728.—, Vlo-
ženo během měsíce K 110.018 vybráno K 120.960, stav
koncem měsíce K 1.804.786.—. Stav půjček počátkem
měsíce K 3.078.463.—, půjčeno během měsíce K
393.422.—, splaceno K 406.199.—, stav koncem měsíce
K 3.065.686.25. Počet účtů 3990, rezervní fondy K
203.897.—, závodní kapitály K 90.928.—, pokladní obrat
K 2.688.312.—.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové
dne 7. října 1911. : hl.: pšenice K 20.— až 20.60, žito
K 17.— až 18.—, ječmene K 14.— až 14.60, ovsa K 9.90 až
11.—, hrachu K 30.— až 32.—, čočky K 40.—, jablek K
25.— až 26.—, krup K 24.— až 48.—, brambor K K 7.60
až 8.—, jetelového semínka červ. K 140.— až 143.—,
máku K 35.— až 40.—, 100 kg: žitných otrub 16.50,
pšeničných otrub K 16.—, 1 kg: másla čerstvého K 3.60
až 4.20, sádla vepřového K 2.40, tvarohu —.56 až —.60,
1 vejce —.8 až —.10, 1 kopa: zelí K 10.— až 16.—, ka-
pusty K 2.— až 5.—, 1 hl cibule K 12.— až 13.—, 1 kopa
drobné zeleniny K —.90 až 1.10, 1 kopa mrkve K 1.—
až 1.40, 1 hl: jablek K 8.— až 12.—, hrušek K 6.— až
10.—, 1 bečka švestek K 6.— až 7.—, 1 košík švestek
—60 až —70.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 7. října 1911
bylo přivezeno: hl.: pšenice 241, žito 131 a půl, ječmene
162, ovsa 378, jetelového semínka 34 a čtvrt, kop: zelí
420, kapusty 175, cibule hl 62, drobné zeleniny 568, mrkve
278, brambor hl 213, jablek 290, hrušek 280, švestek be-
ček 100, košíků 120, podsvínčat kusů 597.

Hořicko. Dne 1. října t. r. zemřel náhle
v Cerekvici u Hořic c. a k. lesní správce, majitel zásluž-
ného kříže s korunou a dvou dvorních jubil. medailí,
pan František Hlaváček. Byl velice oblíben pro svojí
svědomitost a vlídnou povahu.

Městské divadlo v Pardubicích. Již delší dobu dli
v Pardubicích divadelní společnost pod ředitelem Ant.
Frýdou. Musíme loyálně doznati, že členové této spo-
lečnosti jak v činoherní tak zpěvné části jsou sily na-
mnoze vynikající. Přes to však městské divadlo, ač není
tak rozsáhlé a celé město čítá přes 20.000 obyvatel a
má četné obyvatelstvo v nejbližším okolí, zelo při před-
staveních průzřetelné. V poslední době dal pan ředitel
Frýda na rozích nalepti vyhlášku, kdež ohlašuje pro ne-

dostatek obecnstva v divadle svůj náhlý odchod z Par-
dubic — kdyby měl tuto netečnost k divadlu dále po-
trvat. Provolání p. ředitele nese v čele nápis »umění-
milovnému občanstvu města Pardubic.« Má to »umě-
ní-milovnému« býti patrně vtipný žert.

Okresní učitelé porady v Pardubicích konaly se
dne 6. a 7. října t. r. První den v sále dělnického domu
pro všechny školy, druhý den pro měšťanské školy v
kreslirné staroměstské dívčí školy. Za inspektora pana
Frant. Svobody byla to první učitelská konference a
učitelstvo přirozeně bylo zvědavě zrovna tak jako u ji-
ných inspektorů na první jeho inspekční referát, který
bývá obyčejně zrcadlem nového inspekčního šéfa. Pan
inspektor v delším statistickým referátu přistoupil k vi-
stním reflexím o osobních čnostech a vadách sobě
svěšeného učitelstva. Bylo patrné, že si dobře všiml
bouřlivých vin, které zmítají myslí zvláště mladší učitel-
ské generace. Především jeden inspektor zvolal na téměř
místě kdysi enfaticky: »Pánové, vy jste otávení, o-
trávení tiskem, tiskem štvavým jak po stránce politické,
tak i náboženské.« Nynější pan inspektor ve svém resu-
mé neřekl totéž tak specificky, ale řekl to v jistém smy-
slu také, on důrazně varoval před agitací nábožen-
skými a politickými, které mají svůj zdroj ve štvavém
tisku. Kdyby pan inspektor měl jasněji se vyjádřit o ná-
boženských štvanicích, nemohl by nikterak přijít do
rozpaků, proti kterému náboženství asi jistá část učitel-
stva na okresu šlve. — Proti židovskému jistě ne,
neboť jen vyslovit slovo žid považují volnomyšlenkář-
ští učitelé za přestupek proti náboženské toleranci
a humanitě. Kdyby pan inspektor chtěl mluvit
»ad hominem«, musel by říci: »Poznal jsem některé u-
čitele na svém okresu jako vášnivě zaujaté proti kato-
lickému náboženství, nechci pátrat po důvodu tohoto
beztaktního jednání učitelů, kteří přece vyučují katoli-
ckou mládež, ale mohu vám otevřeně říci, že to není
žádný pokrok ale moderní barbarství.« Doslova to sice
tak nebylo, ale my jsme to tak aspoň vycitili. Po nad-
šeném doslovu pana inspektora Svobody následovaly
programové přednášky: 1. Pomocné školství na okresu
a ústavy je hospodářské. 2. O okrskových pokračova-
cích školách hospodářských. S konferencí spojená byla
výstavka školních prací dětí slabomyslných z pomoc-
né školy v Hradci Králové za vedení pana učitele Pelí-
kána. Pro měšťanské školy byly tyto přednášky: 1. O
zařízení kresliren. 2. Proč nedaří se jazykovému vy-
učování na našich školách.

Starožitné památky v Pardubicích. Pěkná starobylá
fasáda domu pana knihkupce Poláka, sahající původem
svými do počátku 18. století, volala už dávno po dů-
kladné opravě. Letos se tak stalo záslužnou péčí jed-
noty pro zachování starých památek v Pardubicích.
Plastická výzdoba, představující biblický příběh, schá-
tralostí hrozila sesutím a bylo svrchované na čase ucho-
piti se náležitě restaurace této vzácné pardubské památ-
ky, která byla ode dávna předmětem živé pozornosti
všech cizinců zavítavších do Pardubic. Původcem to-
hoto poutavého reliéfu jest Jakub Teplý, sochař v Par-
dubicích z 18. století, který stopy svého umění zane-
chal v mnohých stavebních památkách pardubských.
Oprava reliéfu »Jonášova« s některými vedlejšími o-
zdábkami vykonána s odbornou svědomitostí sochařem
Bašem z Pardubic. Náklad na tuto opravu převzalo za-
tím město s majitelem domu, avšak centrální komise
pro zachování starých památek ve Vídni požádána zdejší
jednotou o subvenci, která se v nejbližší době očekává
spolu s příslušnou subvencí na naléhavou opravu Zelené
brány. Zároveň hodlá člá jednotu pro zachování staro-
žitností v Pardubicích zachovati důkladnou opravou pa-
mátný fasádní reliéf na domě pana Tluchoře, představu-
jící Pannu Marii.

Stavební a bytové družstvo v Pardubicích, které si
vzalo za úkol zaopatřit v krátké době svým členům la-
ciné a zdravé byty v Pardubicích, odhodlalo se koneč-
ně letos ku stavbě nových třípatrových domů s byto-
vými stavebními v nádvoří na projektovaném náměstí
u nádraží. Za tou příčinou koupilo tam stavební místa
od dědiců Doskočilových a chručimské spořitelny v ú-
hrnné ceně 35.000 K a v nejbližší době započne se
stavbou. Družstvo čítá 50 členů a členem družstva s
nárokem na slušný byt stává se, kdo zaplatí 200 K v
měsíčních splátkách v obnosu 10 K. Jakmile bude upra-
veno nářeží Chručimky, začne družstvo stavět domy
na straně směrem ku »Kostelíčku«. Jest patrné, že druž-
stvo vybralo si ku svým stavbám místa v městě právě
nejpříhodnější a že jakmile se vykáže dobrými úspěchy,
dojde uznání vstoupením do družstva všech, kteří re-
flektují při bytové nouzi v Pardubicích na krásný a po-
měrně laciný byt.

Jednota pro stavbu děkanského chrámu v Pardu-
bicích vydala výroční zprávu své činnosti za účelem
rozšíření a opravy děkanského kostela sv. Bartoloměje
a nového děkanského chrámu v Pardubicích. Jednota
vzdává díky všem svým příznivcům a slibuje, že při-
kročí k zvláště úspěšné opravě chrámu sv. Bartolo-
měje v čase nejkratším. Oprava tato má stát 86.000 K,
z čehož má uhradití přiměřenou část c. k. ústřední pa-
mátková komise ve Vídni. Pan patron baron Drasche
slíbil 5000 K. Plány vypracoval p. architekt B. Dvořák.
Co se týče příprav na stavbu nového děkanského kostela,
tu lze konstatovati, že slavná městská rada laskavě slí-
bila přesně vymezití vhodné místo stavební a J. E. pan
ministr Marek zaručil ku prosbě výboru velikomyslnou
účast a podporu při sdělení plánů kostelních. Stejně bla-
hovolnou přízeň slíbil deputaci J. E. neldp. biskup Dr.
Doubrava. Dne 9. října konána výroční valná hromada
Jednoty v 8 hodin večer v Měšťanské besedě, při níž
vedla se debata o další úspěšné činnosti Jednoty. Sta-

noveno bezpodmínečně počítá s opravou chrámu na zá-
kladě zhotovených již plánů 1. března 1912 a požádati
slavnou městskou spořitelnu o přiměřený příspěvek, zvlá-
ště vzhledem k tomu, že okolí chrámové v nejbližší do-
bě má být vkusně upraveno, v čemž by omdlem překážel
posad nevzhledný zevnějšek chrámový. Rba stavba no-
vého kostela jest zaručeno místo na budacím rozleh-
lém náměstí u nádraží.

Veliké promáselování učitele od klerikálů v Potě-
chách. Jaký houževnatý systém v bezrozumném tisku a-
grárním panuje při líčení našich jako netvorů, náslin-
ků, k tomu máme zvlášť křiklavý doklad ve »Venkově«
ze dne 6. srpna, kde jest toto prohrané líčení: »Z Čá-
slavska. (Přepaden klerikály.) V obci P. má najatý do-
mek učitel — pracovník agrární — od zarytého kleri-
kála, s nímž má i společný dvůr. Nedávno neděli měli
klerikálové svůj tábor. Přišel domácí k nájemníku a
žádal jej o vyvěšení praporu na jeho byt. Týž mu však
oděkl. Na to v neděli ráno asi o 5 hodině byla probu-
zena rodina učitele hlomozou na pátě. Učitel rozčilen
již vykřikováním nadávek na agrárníky a učitele, fi-
nancích se téměř denně z úst členů podiny a chťeje do-
kázat své právo, sundal klidně prapor se své pády a
nesl jej domů. V tom přílitě za hluchých nadávek že-
na domácího se starším synem, chytanou za prapor a tá-
hnou. Přepadený stoje ve dveřích, do nichž vedou tři
stupně a nechťeje, aby táhnoucí upadli, klidně chťeje věc
vyříditi slovy. Ale ja škrábnut do prstů levé ruky, pu-
stil tuto žerď, v druhé pak neudržel prapor, a tak octli
se táhnoucí na zemi. Na to přiskočí domácí pán, chťe-
je se vrhnout na »svého poddaného«, jak se o svém
nájemníku vyjadřoval. Jediné dvehapřítomnosti učitele
lze děkovati, že nedošlo ke krveprolití, neboť rozrušení
klerikálové, otec a syn, tlačili na dveře, jež »poddaný«
přivřel a musil silou téměř nadlidskou držeti, aby se
mu nedostali do síně a tam s ním dle metody štváčů
klerikálů naložili. — Takové nebe má učitel nekle-
rikál mezi klerikály vinou štváčů, píslích do »Venko-
vana«, »Štítu«, »Selské Obrany« a j. To je »černý vděk«
za jeho tichou práci v obci, za četné služby prokázané
domácnímu po 6 let, co u nich bydlí, za navádění občanů
ku přátelskému spoluzití bez štvanic, za jeho svědo-
mitou práci ve škole. Příklad ten stane se předmětem soud-
ního líčení. Klerikálové budou mít nového »mučední-
ka« a postaví jej vedle »neviných«: Kaňourka, Pikejzla
a j. Učitel pak, jako obyčejně, by to měl odnésti, neboť
celý dosti veliký tábor v B. se na něho chystal!! Běda
mu!! Choť jeho je z toho nemocná, neboť na ni bylo
také stále útočeno, zvláště od těch dob, kdy poprvé za-
stala se strany agrární v minulých říšských volbách.
Od té doby byla zvláště vítaným zjevem, před nímž
všechna šplna klerikálního štvání byla slovy nehleda-
nými vylévána. Učitel pak sám je z toho všeho ner-
vosní a jen díky pevné jeho tělesné konstrukci, že ne-
upadl v nemoc větší. Nadarmo se neřká: Čin čerta do-
bře, peklem se ti odmění. — Celý tento článek snažil se
vyliciti stoupence strany křesťansko sociální jako ná-
silníky a nejhorskí lidi pod sluncem. Nechtěli jsme se jim
ani zabývat, poněvadž je dostatečně známa všem »prav-
dymilovnost a slušnost« agrárních tiskovin, ale poně-
vadž článek ten dosud straší v hlavách našich »příteli-
čků« a hrubě dotýká se cti vážené rodiny, jsme nuceni
drze lži odraziti. Prozradíme, že obec P. jsou Potěchy
a »mučený« od klerikálů učitel je pan Šatoplet. Pan Ša-
toplet — takto agrární pracovník — má najatý byt (a
ne domek, jak píše »Venkov«) od p. Fr. Vrdského, ob-
chodníka a váženého souseda v Potěchách. Při táboru
strany křesťansko sociální v Bračicích vyvěsil pan
Vrdský na svůj dům národní prapor. To rozčílilo pana
učitele agrárníka. Se sekerou v ruce vyběhl na půdu,
ačkoli v pronajatou nemá a prapor srazil a nesl domů.
Setkal se však s paní domácí, která žádala, aby jí její
prapor vydal, což pan učitel nechtěl učiniti. Když paní
uchopila žerď praporu, zalomcoval jí tak, že padla na
zem. Na křik její teprve přiběhl pan domácí a syn a vi-
douce paní na zemi, ovšem nemlčeli, ale že by se byli
na pana učitele dobývali, je sprostá lež. Proto pan u-
čitel dvěře s »nadlidskou« silou držeti nemusel a ke
»krveprolití« by bylo sotva došlo, poněvadž kromě pana
učitele, který držel v ruce sekerku, žádný nic v ruce
neměl a rozružen kromě pana učitele také nikdo nebyl,
spíše bylo rozhořčení nad jeho jednáním. Jaké pak prá-
vo měl pan učitel na půdu, kam domácí si dává obilí?
Ani právo náslinika! Pěkný to vychovatel mládeže! A
ještě se domnívá, že se mu děje křivda. Chťeje pana do-
máčího žalovat a vyzval ho advokátem, aby mu dal za-
dostiučinění. Pan Vrdský ovšem nelenil a vzal si na
pomoc také právníka a pan učitel, vída, že koudel hoří,
přišel i s paní a žádal o smír, na který pan Vrdský,
jako dobrák, přistoupil. Pan učitel zaplatil oběma práv-
níkům a ujednáno prostřednictvím pana učitele Tačka,
že se na vše, co se stalo, zapomene na obou stranách,
žádná strana že o tom v novinách se nebude šířiti. Ale
tu se musí znáti pravá povaha kovaných agrárních. So-
tva, že nebezpečí soudu zažehnáno, již objevil se ve
»Venkovu« surový článek, ve kterém se rodina pana
Vrdského hanobí. Je to charakterní jednání? K tomu
již jest potřeba hodná porce drzosti. Dopisovatel »Ven-
kova« nařká na klerikály, jak panu učiteli ubližují. Zvlá-
ště ten pan domácí. A přece u něho zůstává již 6 let.
Když se má někdo někde špatně, hledí, aby se dostal
 pryč. A pan učitel se drží jako klisť, věda, že by tak
laciného bytu se všim pohodlím ani v celých Potěchách
nedostal. Co se týče toho nářku na »černý vděk« za »ti-
chou« práci v obci, můžeme jen připomenouti, že nedělá
nic zadarmo a že by tu práci jiný zastal také, a ti štvá-
či lidu najdou se jistě v nejbližším okolí a mezi přáteli
pana učitele, kterým on zadarmo pomáhá i se svou paní,

kteřá by si zdraví hodně ušetřila, kdyby »klerikály« nechala na pokoji. Že by celý tábor bračický se na pana učitele chystal, je opravdu k smíchu. Tábor měl docela jiné zájmy, než aby se staral o zbrklé kousky pana učitele. Že je odsuzovali všichni, je ovšem pravda. Co se týče nervosy pana učitele, pomůže si jistě od ní, když zanechá štvání klidných občanů, kteří chtějí žít v míru s každým i s ním. My ovšem všichni víme dobře, odkud vítr věje. A co se týče té špiny klerikálního štvání, tu by musil pisatel článku ve »Venkově« teprve dokázat, na které straně je té špiny více. Kdo čte »Venkov« nebo »Cep«, pozná to hned. Panu učitel, jenž dle článku »Venkova« je silné konstrukce a něco vydrží, přejeme hodně zdraví a dobrého zažití. Čekáme jen stále na to soudní líčení, jině ve »Venkovu« vyhrožuje a nemůžeme se dožkat. Jsme od toho čekání skoro již tak nervosní. Jest snad katolíci ve vlastním domě už takovým nevolníkem, aby musil ustupovati fanatismu každého?

Slasti trutnovské moučiny. Trutnovští Čechové obbracejí se s otevřeným listem na místodržitele kn. Thuna, pravice: »Vynesením c. k. zemské rady ze dne 29. listopadu 1907 č. 60.800 zřízena byla při české veřejné škole obecné v Trutnově následkem přeplněnosti I. a II. třídy dvě místa zatímních učitelů na čas potřeby. Odchodem jednoho z nich uprázdněné místo nebylo však dosud znovu obsazeno, ač potřeba výše zmíněná i na dále trvá. Byloť zapsáno letošního roku do školy 232 dětí. Následkem úbytku jedné učitelské síly bylo nutno sloučiti 2. oddělení I. tř. a I. II. třídy, čítající dohromady 95 dětí, pod vedení jednoho učitele. Učebna, v níž umístěn tento zákonu odporující počet dětí, stačí vška pouze pro 58 dětí. Zatím do této malé místnosti vtlačeno 95 dětí. Jaká může být práce učitele při nedostatku nářadí a místa, kdy děti nemohou naprosto psát, je na bíledni. Mluví tedy již příkaz lidskosti ve »století dítěte« pro to, aby děti nebyly ve škole tělesně mrzačeny a olupovány o možnost nabýti řádného vzdělání.« — Jelikož však dosud ani nejvýznamnější kroky nepřinesly nápravy, prohlašuji čeští rodiče krátce, že nebudou tak dlouho svých dětí do školy posílat, dokud nebude zákonným a oprávněným jejich přáním vyhověno.

Olešnice. Mimořádná valná hromada včelařského spolku koná se 15. října v hostinci pana Martinka v Olešnici o 2. hodině odpo. Jednání: 1. Volba volitele delegáta do zemědělské rady. 2. Zpráva jednatele o nezdařeném cukru. 3. Včelařský rok. 4. Organizace včelařů. 5. Volné návrhy. Přítomnost všech členů nutna. — Vstup volný.

Různé zprávy.

Nový probošt u Věch Svätých. Dne 11. t. m. slavnostně instalován Jeho Milost papežský prelát, c. k. dvorní rada a professor Msgr. Fr. X. Kryštátek u Věch Svätých na hradě Pražském za probošta. Slavnostnímu aktu bylo přítomno mnoho kněží i vynikajících laiků, kteří vzdali slovatnému učenci zaslouženou poctu. Nový probošt od roku 1867 do 1891 učil církevní historii na theologickém ústavě v Hradci Králové a jest stále aktivním přítelem našeho Politického družstva tiskového. I my srdečně gratulujeme a voláme: Ad multos annos!

Jediná spása lidu v — poslancích soc. demokratických. Tak dlouho se znali, pokud se nerozdělili na autonomisty a centralisty — a přece táhli vytrvale za jediný rudý provaz, druh druhá do nebe vychvalující. Nyní ovšem jinak, když se sváří pánové v zájmu osobního blahobytu o plné mísy. V centralistickém »Proletáři« vyjíždí si soudruh Knoflíček na Vlastimila Tusara, říšského poslance a člena zem. škol. rady, mimo jiné těmito slovy: »Na základě přisežné výpovědi paní Tusarové byl jsem ve smyslu znění litery občanského zákona odsouzen k otcovství a placení aliment. Pan Tusar si po čase dítě vzal k sobě a já musil platit. To ještě panu Tusarovi bylo málo. On ve své podlé povaze se musil mstít. Byl však ve své ničemnosti tak opatrný, že jednal s každým mezi čtyřma očima a beze svědků. Pokoušel se mne ze zaměstnání vyštvať již tehdy, když otevřena byla tiskárna »Rovnosti«. Když se mu to nepodařilo, docílili alespoň toho, že jsem byl dosazen na hůře placené místo. Vzniknutím sporů ve straně naskytla se mu vítaná příležitost mým přesvědčením, již využil a já vyletěl. Postřehl jsem hned, že to nebyl na žalobě podepsaný poručník Pelíšek, který by měl v úmyslu neoprávněně cestou exekuční na mně vydírat peníze, on byl pouze nástrojem, jak zákon formálně žádá, a jak se to také počestnému panu poslanci hodilo do krámu, ale z tohoto podpisu se na mne šklebila šeredná, ďábelská tvář pana Tusara, podobná tvář, jak mně dodnes utkvěla v paměti, když jsem ho potkal poprvé na schodech v tiskárně po mé výpovědi. Lišáctví a podscočnost poznal jsem, když nosil teprve v šest hodin večer rukopisy, na nichž mnohdy jsme měli až do 9 hodin co sázet; ač dopoledne jsme stáli a list zápolil s deficitem, přece se musilo připlácet na hodiny přes čas, aby pan Tusar měl volné pole pro zálety. Utrhačnost a pomlouvačnost jsem poznal, když mne pan Tusar ostouzel lživě v rodině té, s níž za mými zády se scházel. Přetvářku a pochlebenství v jed-

nání, chtěl-li někoho obelstít. Mstivost a stihomam, chtěl-li někoho znčit. Intrikářství a bezcharakternost, chtěl-li udělat kariéru (viz aféru Junger). Syčáctví a nadvýšenost, kde se cítil v sedle. Zbabělost a podlízavost, kde cítil, že visí nebezpečí ve vzduchu.« — Týž adlerovský »Proletář« vytýká poslanci Prokšovi (autonomistovi), jak často trval při kartách, i když tím schůze zanedbával. A hrává Prokeš dlouho i s měšťáky. Dne 7. září t. r. se spoluhráči se dal do hádky, až pleskaly rány, až poslanec musil před hněvem jiných prchnout. Chce-li hodně při kartách Prokeš vyhrát nebo prohrát, jest to jeho věc. Ale ať nelže lidu do očí, že jeho největší starostí jest péče o proletáře a že žádný jiný poslanec by se tak pro blaho lidu neobětoval jako on. Pak se divme, že při spatření takových »zástupců lidu« židovský kapitalista jen se směje — a že cinkot peněz často mění jako kouzelný proutek rudé zásady a kroky.

Podvody agrárníků se subvencemi. »Selské Hlasy« píše: »Agrárnícký podvod se subvencemi vylezl na světlo denní v procesu agrárníka Kuchařka kontra posl. P. Tvarůžek. Posl. Tvarůžek byl žalován agrárníkem Kuchařkem, že řekl na schůzi ve Vel. Děšově, že agr. strana linguje členy ve svých družstevních podnikách a pak že jednotlivci strčí výtežek do kapsy. Na tato slova zakřikl uť. Roupec o důkaz. P. Tvarůžek označil p. Kuchařka. Ten podal žalobu. Ale co vylezlo? Posl. Tvarůžek dokázal, že zemský inspektor zeměděl. rady p. Pavelka psal p. Voldánovi do Nové Říše, že agrárníci členy družstev lingovali (istivě předstírali). Dle toho se řídili rolníci v kraji vodoneckém. Pan Kuchařik měl z rolníků družstvo, vybíral subvence, ale rolníci o členství ničeho nevěděli! Pan Kuchařik sbíral subvence za členy papírové, kteří o tom neměli tušení. Vzdor tomu, že posl. Tvarůžek pravdu svých tvrzení dokázal, což doznal i zástupce žalobců, byl odsouzen k pokutě a k náhradě útrat!! Agrárnícký tisk jásá; divíme se, že zemědělská rada odepřela pověděti členy lihovaru vodonského za rok 1906, 1907, 1908, 1909, 1910. Inu, není členů, jak je může zemědělská rada fici! Agrárnícký podvod zas jednou vylezl!« — Tak zacházejí agrárníci se subvencemi, na které musí platit každý poplatník. Je na čase, aby zemský sněm moravský dostal právo dohledu na hospodářství Zemědělské rady se subvencemi.

Prázračná povaha moderní svobodomyšlnosti. Žádost za odstranění faráře Dostála z Prostějova způsobila úžas u těch, kteří posud nezapomněli, co vlastně znamená slovo »občanská svoboda«. A poněvadž denunciační manévry volnomyšlenkářských obecních zá-

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolujeme si oznámiti, že jsme otevřeli 1. říjnem

Družstevní knihkupectví

v nově upravených místnostech Adalbertina

v Hradci Králové.

Závod tento zásobili jsme

veškerou literaturou českou,

vydanou v posledních 20 letech,

tak že můžeme ctěnému obe-

censtvu ihned posloužiti kte-

roukoliv žádanou knihou.

Přímé spojení se světovými středisky knihkupeckými umožňuje nám rychlé vyřízení každé objednávky na díla i v cizině vydaná.

Veškeré časopisy, žurnály i díla, vycházející periodicky u nás i v cizině, možno nám dodávati.

Ku knihkupectví přidružíme prodej zboží papírnického, hudebnin, tiskopisů pro duchovní úřady, obrázků svatých a devotionalií.

Na skladě též knihy, jichž se užívá na všech vzdělávacích ústavech zdejšího města.

Literární novinky v obchodě k volnému nahlédnutí.

Doporučujeme se ke zřizování a doplňování knihoven soukromých, spolkových i školních. — Každé i sebe menší objednavce věnujeme pečlivou pozornost.

Snahou naší bude vždy přesně a rychle každému posloužiti.

Vyprošujeme si vzácnou přízeň, trváme v úctě veškeré

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

stupu selhal, jejich orgán „Hlasy z Hané“ ulevují si fanatickým líněm. V č. 107. píší, že žaloba na faráře jest projev vážný a po několika poradách členy městské rady schválený. K tomuto chytrému tvrzení poznamenává „Ječmínek“: „Proč tedy nebyl dán na program obecního výboru? Proč jej nepodal člen městské rady, třeba prof. Křr, národní socialista, který se v obecním výboru dosud ani pořádně neohřál? Proč scházeli pp. Dr. Perek a Dr. Přikryl? Stydělí se za své dílo? Proč byl k sezení vyčítán okamžik, kdy Dr. Vrtal dlel mimo Rakousko? To všechno nasvědčuje tomu (kromě obsahu onoho pamfletu), že se zde jednalo o zákeřné přepadení a že podavatelé měli zlé svědomí pro nekalé úmysly.“ „Hlasy z Hané“ nadávají, a aby upozornily různá individua, jaká zbraň jest ještě proti neposlušnému taráři v zásobě, píší o faráři s průhlednou tendencí. „Bojí se chodit po ulici sám, neboť mu svědomí (?) připomíná, že by se v tom jeho Kouckově přec mohla najít ruka spravedlnosti (!), která by ho na ulici veřejně odsoudila.“ Jak takové slovo působí na fanatický dav, to ovšem „Hl. z H.“ samy nejlépe vědí a proto také takovou rvavou poznámku přičinily. Tak píše orgán radnice! Předsedou družstva toho listu jest sám prostějovský starosta. A proti faráři se útočí proto, že chtěl uplatnit aspoň takovou vlastní občanskou svobodu, jakou pokrokaři beze všeho reptání dovolují i takovému soc. demokratovi, který byl trestán žalářem pro krádež.

Zápalky podražily. Veškeré továrny na zápalky zvýšily ceny svých výrobků a ohlašují, že další zdražení lze ještě očekávat. Po zavedení monopolu bude stát 1 krabička 4 hal. Proto upozorňujeme znova organizace naše, raiffeisenk., besídky, potravní spolky atd., zásobte se závčas zápalkami. Objednejte si zápalky Matice Cyrillo-Methodějské, které se prodávají franko bedna, franko kterékoli nádraží za 96 K. (proti dřívější ceně 90 K). Stojí tudíž sto krabiček 96 hal. Nejmenší objednávka, již lze odeslati, jest bedna 25 balíků. Objednejte ihned, neboť nízká cena tato dlouho nepotrvá. Objednávky řiďte na sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské v Olomouci.

Československá záložna v Praze. Výkaz za měsíc září: Vloženo vkladů K 115.212.17, vybráno vkladů K 106.432.21, poskytnuto zápůjček K 68.900, splacené zápůjček 39.538, obrát peněz za září 1911 K 666.010.17. Stav koncem měsíce: Počet členů 337, podílů členských 691, vklady K 577.287, zápůjčky K 620.527, rezervní fondy K 1.742, vlastní cenné papíry K 6.000, přebytky K 29.049, splacené závodní podíly K 35.203, výpůjčky K 61.620, pokladní hotovost K 5.809.57.

Vstupenky s českým národním kollem vydala právě Národní rada česká. Jsou opatřeny novým kollem s polítkem na Hradčany a jsou tištěny ve třech různých barvách dle ceny vtištěného kolku po 2, 6 a 10 haléřích. K účelům kontrolním volena u každého druhu vstupenky dvojí barva papíru. Vstupenky rozesílají se právě všem pražským prodejnám národního kolku a okresním odborům Národní rady české při okresních výborech zřízených a jejich prostřednictvím lze vstupenky zakoupiti v blocích po 100 kusech za cenu kolku, na vstupence vtištěného Důvěřujeme pevně, že vstupenek bude hojně používáno při různých slavnostech vlasteneckých a dobročinných spolky pořádaných.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů koncem měsíce září činí K 16.844.175.47, tudíž o K 68.748.42 více než v měsíci předešlém.

V dobré, spořivě vedené kuchyni má jméno Maggi dobrý zvuk. Stejně jako Maggiho koření, které již po dvě desetiletí se osvědčuje, získaly si Maggiho kostky (hovězí polévka) po 5 hal. rychle přízně našich hospodyněk. Kostky ty jsou vyrobeny s nejlepšími, masovým výtažkem, obsahují také všechny potřebné přísady a dají, polity vařící vodou, okamžitě nejuchutnější hovězí polévku krásné jasné barvy. Při nákupu nutno vždy dbáti jména Maggi a ochranné známky křížové hvězdy.

Pochod „Orla.“ Všechny tělocvičné odhory „Orla“ měly by svému členstvu zaopatřiti pochod „Orla.“ Redakce „Našince“ v Olomouci zasílá pochod „Orla.“ (text s nápěvem) 1 exemplář za 10 hal. Při větším počtu sleva. Táž redakce má na skladě pochod „Orla.“ pro smyčcový orchestr (15 partů) za 1 K 50 hal. Objednávejte texty i party nástrojové zejména nyní, kdy se blíží sezona věnečků, večerních zábav a později plesů.

Z cest života. Povídky od Petra Kopala. Cena 1 K 30 hal., poštou 1 K 40 hal. V Praze. Nákladem Cyrillo-Methodějského knihtiskárny Gustav Franc. Náš Kopal jest jako věkovitá lípa... roste... stárne: a pořáde vyraží nové a nové haluzky, lístečky. I při vysokém věku svým novými a novými pracemi literární náš Nestor obohacuje knihovny naše. Nejnovějším toho dokladem je jmenovaný spis. Zajímavý to spis! V obraze prvním: „Krásná Apolenka anebo Prokletý hrad“ mimoděk vzpomínáme sobě na literární produkce kolem roku 1840. Tenkrát pro lid vydávány spisy jako: „Meluzina, Magelona, Velmi pěkná a pohnutelná čtení hodná historie o nevině souzené sv. pjalchraběnce Genovéř“ atd. V slohu tom sepsán první obraz -- lidová to četba! Podobně druhý obraz: „Blíženky“. -- Obraz třetí: „Jak se socialista napravil“, je docela moderní, sytými barvami podaný! Sílme všude. -- K. Procházka.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

**Jméno
MAGGI**
zaručuje
výbornou jakost

MAGGI^{HO} kostek
po 5 h na 1/4 litru výtečné hovězí polévky. --

**MAGGI^{HO} kostky
jsou nejlepší!**
Raďte toho dbáti při nákupu!

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veldžostojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,
zlacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. -- Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.
Vídeň,
I. I. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.
Na úkazku zasílá se vše franco.

**Duch
katolické
Obnovy.**
Sepsal
Eduard Jan Nep. Brynych.
Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.
Stran 722. Cena 4 K.

**Raďte si psáti o vzorky
firmě**
**Tkalcovské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“**
v Hronově čis. 186.
— Vývoz líného a modního zboží. —
Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na kotile, — láty atd., překrásných modních vzorů. —
Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdělených za 18 K.
Obdržíte to nejlepší! **Křesť. sociál. podnik!**
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6% úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

**Umělecký ústav
pro malbu a kresbu**
B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malby ná okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosukového do nejhojbatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastních výroby, ochranné síť a všeasa. cizovládě.
Malby sklené pro fadgady, křížové cesty atd.
Nákupy, rozpočty i od boru a řada zdama.
Přesná vyznamenání a doporučení.

**Továrna na cottagová americká
HARMONIA**
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Praha, Vídeň, Budapešť.
Podálová harmonia
obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.
Cenníky zdarma a franko.
Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody

Rozšiřujte
důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo „Časových Úvah“ pod titulem:
**Obrana
školy katolické.**
Sepsal P. František Blažák C. Ss. R.
Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci náboženství v téže, pokrokařských proudech školních. Promlouvá o potřebě katolické obrany a poučuje, jakým způsobem obrana má se rozvíjeti.
Stran 64. — Cena 16 hal.
Při hromadných objednávkách velké slevy.
Objednávky vyřídí obratem
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Křesťan. sociální

□ zpěvník □

má mít každý křesťan. sociál.
Obsahuje velké křesť. sociál.
písně české, Orelské a národní.
C na výrobní bez poštovného
34 n, a vkusně vázaný 54 hal.

objednat lze na hotové u

J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lissánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 110
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

!! V HUMPOLCI. !!

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Objednejte si. dokud čas,

Nejlepší český kapesní kalendář na rok 1912

jest

Křesťanský organisátor

Kalendář obsahuje velice poučné články
politické, vzdělávací, praktické pomůcky, zá-
kony, a vše od našich pracovníků, jako:
vsdp. Dra Šulce, vsdp. Dr. Fr. Reyla, pp.:
Fr. Šupky, J. Hradeckého. Předčí svým pe-
strým obsahem veškeré kalendáře dřívější.

Podobizny jsou tu: J. Eminence kardinála
Skrbenského a vsdp. Dra Horského.

Vázan jest elegantně v celopletbě.
Cena 70 hal. při hromadných objednávkách.
Jednotlivý 80 hal., poštou 90 hal. Na jedno-
tlivý může se zaslati obnos i ve známkách.

Žádáme, by objednávky čteny byly co
nejdříve a každý závčas si kalendář zaopat-
til.

Objednávky přijímá JOSEF POLÁK v Hrad-
ci Králové, Adalbertinum, redakce tohoto li-
stu neb Biskupská knihtiskárna v Hradci
Králové.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 480 str.
nabízí ve výrobní ceně K 8— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.

Cena 2 K 60 h.

Objednávejte u

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pažení, jakož i sta-
vené za ceny nejnižší. — Výběrny formoz. lme
sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené
diamanty kus K 60 dodáme na každou stanici želez-
niční franko. — Sklady tabulových o skla.

K. V. Skuherský, o. n. k. dvorní
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Konkurs.

Okresní výbor v Hradci Králové zadá
ofertním řízením

dláždění silnic

a) Svobodné Dvory - Stěžerské

nákladem rozpočteným na obnos

K 101.950—

b) Pražsko-Předměstské

nákladem rozpočteným na obnos

K 26.190—

Plány, rozpočty, soutěžní a technické
podmínky vyloženy jsou v úřadovně okresní
k volnému nahlédnutí.

Nabídky opatřené vadiem 10% roz-
počtených cen podány budtež podepsanému
okresnímu výboru do dne 21. října 1911.

Okresní výbor v Hradci Králové,
dne 6. října 1911.

Okresní starosta:
Hynek Srdínko.

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřehodnosti firem obchod-
ních i živnostníků, jakož i v škeré zprá-
vy soukromé ve věcech diskretních,
cpatří též

půjčky na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkostla-
nějšího provedení, v každém
vzoriku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jobe

Biskupskou Milostí revide-

vany.

Mešní nádoby jsou v ohni

zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a

levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené

Vzorky, rozpočty, nákresy i

hotové zboží na ukázkou franko

se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez pitrůšek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přímo-

st a důvěru závodu domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení

edznaké spolkových atd.

Paramenta.

Igaáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veledůstojné duchovenstvo

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i recha hotová na ukázkou

se na požádání franko zašlou.

DRAŽBA

v obecní zastavárně
Královéhradecké

v čísle 230. (u semináře)

odbyvatí se bude v sobotu dne 21. října
1911, začátek o 9. hodině ranní

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků
zlatých, stříbrných atd., rovněž i ze
šatstva, prádla a rozličných druhů látek,
obuvi, kol, šicích strojů, atd., které do
konce srpna 1911 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy
lze nejdéle do čtvrtka před dražbou
budto zúročiti aneb vyplatiti. Po čtrnáct
dní před dražbou účtuje se dražební po-
platek mimo úrok a sice 2 haléře z jedné
koruny. — V pátek před dražbou
se vůbec neúčtuje.

V případě, že by se všechny zástavy
neprodaly, odbyvá se dražba nová v sobotu
28. října 1911.

Ze správního odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

Křestní listy

ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.



Uznány za neuvýhodnější a nejlevnější na-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrůvů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprobuje.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 14. 29. nově bláží M.
lého náměstí, dříve pře-
st. rok na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
rukuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěny, vřazenými.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bez-
váž. závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.

Nejlepší šicí stroje na světě.



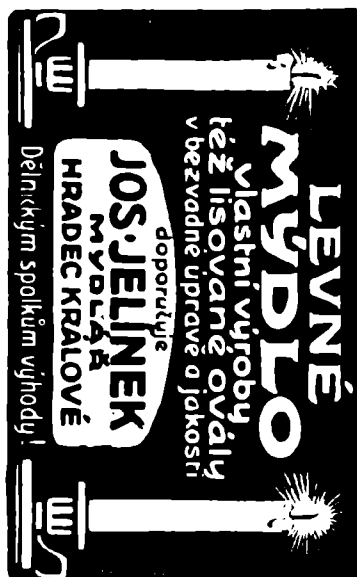
SINGEROVY

šicí stroje

pro všechny možné druhy šití.

Kupujte jen v našich krámech neb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
HRADEC KRÁLOVÉ, u labského mostu, 279.



Pronajmou se

od 1. listopadu nebo hned
 dva pokoje s kuchyní, předstí pod jedním
 uzavřením, prádelnou, zahrádkou a s ostat-
 ním příslušenstvím ve vilce »Růži« na
 Pražském Předměstí č. 294.
 Pro méněčlennou rodinu zvlášť levná cena.

Slečna, industriální učitelka

české i německé řeči mocná, prosí o
místo společnice ku starší dámě
nebo za pěstounku
 k 1—2 dítkám. Vřadně do katolické rodiny. Adresu
 sdělí administrace t. l.

J. F. Langhans,

e. a k. dvor. a kom. fotograf
 v Hradci Král., Adalbertinum

převzal
 od e. k. dvorního fotografa
JULIA RUSSA
 v Hradci Králové

fotografický závod.
 Veškeré zakázky vytiskají se pouze
V ADALBERTINU.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřadní poplatníci, 3. rezervní fond
 a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Rozšiřujte Časové úvahy!!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
 zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Volejtemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Absolvent e. k. odborné školy
BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, —
 sošky na pro-
 cesi, Jesličky,
 Boží hroby. —

oltáře,
 kazatelny, kří-
 žové cesty, —
 jeskyně s P. M.
 Lurdskou, —

kříže

ČESKÁ BANKA

filiálka

v Hradci Králové

přijímá

**vklady na knížky a
 pokl. poukázky na**

4 1/2 %

**na běžné účty dle lhůty vý-
 povědní i na úrok vyšší.**

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Besídka.

TRAMPOTY TLOUŠTIKOVY.

I.

Vasík Rybníkářův byl narozen na nešťastné planetě. Byl synkem uzenáře, který měl zároveň hostinec a kus hospodářství. Tudíž to nebylo právě chybou, že si vybral otce tak doře situovaného, ale osudnější se mu stalo to, že rostl a tloustl víc než Herkules. Již když byl chován na loktech starostlivé matky jako nemluvně, všechny tetky souhlasily, že takového několikaměsíčního cvalíka ještě neviděly. Matko, z toho hochu snad bude královic Marko nebo docela krakonoš, řekla jednou Rybníkářce tetě Kavkové.

A dítě sílilo při dobré stravě podivuhodně. Rybníkář měl u sebe starého, zimomřivého otce, který přes svou sedmdesátku nechtěl spát jinde, než v navlhlé postřelce světnice, kam se ukládaly rozličné požívatiny. Když mu syn donášoval, odpověděl stařec zhrta: »Do nejdelší smrti se nerozloučím s místem, ve kterém jsem byl z mládí vychován. V přistavbě jsem si dosud nezvykl.«

Aby se tedy dědečkovi lépe spalo v teplých peřinách, vždycky v zimě a na jaře se učinil zcela jednoduší prostředek. Čtyřlétý Vasík vždy půl hodiny před tím, než se stařec k spánku uložil, byl přenesen ze své postýlky do peřin dědečkových. Hošík měl spánk tak tvrdý, že nikdy ani večer nezpozoroval, kdy začíná jeho kočovný nocleh. Těličko se mu těžkým spánkem tak rozežlálo, že se pak starci leželo jako v nejmolejší hnízdečku. Byla-li noc příliš mrazivá, hřál Vasík dědečkovy peřiny celou noc. A když do domácnosti přibyl ještě otec hostinský, pak zahřívával Vasík v noci peřiny dvoje lůžka, než starodávno měšec s horkou vodou. Teplo z hocha přímo sálalo.

Pacholátko nejvíce ninoho smyslu pro dětské hry. Raději si tiše posedělo s nějakým dobrým soustem, protože pro svou neohrabanost při hře trpělo mnoho posměchu.

A když Vasík začal chodit do školy, teprve pro něho nastaly velké svízele. Jevil povahu celkem netečnou, ale při tom dobráčkou.

Takové vlastnosti jsou vítanou kůstkou pro drobné poštěváčky, kterých neodráží od svévolné přiměřený branný odpor. Vasík se sotva vešel do lavičky. Když už byl ve třetí třídě, řekli někteří lidé šelmovsky: »Že se nestydíš chodit s takovou drobtinou! Vždyť by ti mohli ti mali kaspárkové už chodit pro tabák.«

Vasíkovi se líbilo všechno potěšení, při kterém mohl klidně sedět. Když zavítalo na náměstí malého městečka loutkové divadlo, hned synáček prosil tatínka o krejcar, aby vytříbil poněkud své dramatické názory. Drobota již seděla na třech prknech jako brambory v řádcích. Prkna spočívala na masivních soudkách. Vasík zpozoroval na jednom prkně vítanou mezeru. Obkročil primitivní lávku a usedal právě, když »Mezistauf« visel nad jevištěm s Faustem, poučuje ho »s oblaků«: »Ta ouzká země, Fauste, která se právě pod námi vynachází, jest Portekálie, ta vedle, mockrát širší, jest Ispahanie.«

»A co za tou velkou vodou se vynachází?« ptal se zlého ducha Faust.

Milý Fauste, toť Egyptlani v doživotní velikosti.

Obě figurky se snesly na jeviště a letem zmámený Faust k vůli orientaci znovu vyzvídal:

Můj věrný služebníče Mezistaufi, kde jsme se to nejkot ocitli?

»Teď jsme, Fauste, v Klánově na rynku zrovna vedle červotočivé pumpy.«

Tohle byl pro drobtinu tak veliký vtíp, že se v přívahu smích div s laviček neskácela. Vasík sám byl smíchem celý rozřesen. A tu pojednou »krrrau!« Prkno pod velikou tíží hřmotně prasklo, což hned telegrafoval hlásek synka principálůva za oponu. Starý principál se náhlou zlostí velice rozechvěl a překřičel nastalý hluk vysokým třesavým hlasem: »Už dlouho cestujeme široko a daleko, ale takovou kšindl pakáž posud jsme nespátřili, aby fošna skoro tři palce tlustá mermomocí a justament se prolomila. Vezmu-li svoji pružnou říspanku... Stará, jdi a zaveď protokoll!«

Všecky oči upřeny na tlustého Vašíka, který stál jako zařezaný. »To tuhle Rybníkář, on je tolik tlustý, on sebou hodil a tak to prasklo,« s gusem sděloval pálený uličník Ferda Konopásků.

»Ty kluku zbojnická, štandliku nadívaná, můžeš si poškodit svými líbeznostmi a untrholty nějakého slepého komedianta. Ale na nás pořádně a vážené umělcové nestačíš,« repetila žena principálůva v rychlém tempu. »Nechejte ho, nechejte! To on sotva asi naschvál. Vždyť jeho tatík může jednou rukou zaplatit tisíc takových prken.«

To se dotklo bedlivého ucha principálůva tak mile, že hned kázal: »Ustaňte již od všelikého pronásledování pacholika nezkušeného. Osvědčujte lásku k bližnímu svému a ty, stará, honem vytáhni z vozu píglbret, ať si mají ta nevinná, hodná robátka nač sednout. A hezky frisko, ať vevěvážená společnost z gruntu se upokojí a s libým pozorem dalším uměleckým aktům naslouchá!«

Vasík si utřel hojný pot, usmál se nasměle. »Nic se neboj, pacholátko,« klidnila dušičku před okamžikem ustrašenou žena umělcova, když na soudky nové prkno

kladla. Když si obecenstvo sedalo, hodila principálka šelmovsky bradou a dokládala: »Ale ty bys, hochu, měl vlastně platit lístky dva. Jsí těžší, než tři bečky bramborů. A sedni si pěkně tam, kde je štandlík, abys nebyl zas poražen jako Švejda u Pražského mostu.«

A už představení po panice zas pokračovalo: »Jestliže, Mezistaufi, ve všem akorát neposlechněš a mě vůli ve všem folkovatí nemíníš, votýpky z písku ti vázati poručím. A budeš-li se koi ještě dále na tvé kramfleky vzdorovitě stavět, vezmu můj štuc a do tvé černé tlamy mermomocí ti páliť budu.«

»Fauste, Fauste, čtyři sta kolegů ti sloužíme a ob-sloužit tě nemůžeme.«

Již skončeno tragi-komické drama. Loutkař oznamoval: »Zejtra dávané sensační představení »Strašidlo u černé věže, neboližto Dobrodinec lidu českého«. Ku kterémuž znamenitému kusu všechno obecenstvo uměnímilovně co nejuctivěji zvu. Nejkot pak vinšuju všem šťastnou, veselou a dobrou noc a libého oddechu. A vy, mali chlapi, taky dobrou noc.«

»Nejsme tady všichni mali,« křikl zlomyslný Ferda. »Tuhle Rybníkář převáží dva krejčovské tovaryše. Poslouchej, Vašíku, chtěl bys taky ležet s tím Mezistaufem? To by tě musili nést čtyři. A ten komediant by musil mít místo spagátů femeny.«

»Nechej ho, vejsklibo,« ozval se za Ferdou rázný hlas statné Rybníkářky, která se šla podívat za synkem. »Nic ti nás hoch neubližuje a proto táhni po svých. Z tebe, Hladolete, zas by každý mohl prodat jen kosti. Kůži máš od samých rvaček moc potřhanou na samém obličejí.«

Chcete se výhodně ošatit ??

Vyzádejte si ihned vzory pánských látek k nahlédnutí. (Zvláště vzor látky »Palmira« od fy == ED. DOSKOČIL CHOCEN. ==

První český zaslátelský zdroj soukenného zboží
zal. r. 1876.

Kdo na Náchodsku drancoval?

Rozhodně to nebyli lidé ti, jimž od mládí byl vstípen respekt k soukromému majetku. Vyčkali jsme, až bude určitěji zjištěno, které vlastně straně náleží pustošitelé, kteří se na ničení cizího majetku připravili předem důkladně. Nyní již šlo do pytlí těžce lze tajiti.

Soc. dem. »Podkrkonosské Rozhledy« dne 6. října obelázejí kolem horké kaše s největší opatrností. Chváliti pustošitele nemohou, ale snaží se je zuby nehty obhájit. Na ukázkou některé věty: »Netečnost veřejných orgánů (ti vydrancovaní rolníci a selky na trzích přece veřejnými orgány nebyli!) k volání lidu budila podrážděnost (kterou měli moudří nadsoudruzi jasným poučením udržeti v příslušných mezích a dáti jí správný směr), která se brzo na to vybijela na trzích, na objektech nejbližších, třeba i někdy nepravých... výjevy na trhu v Náchodě byly namířeny především proti pruským překupníkům... S nimi odnesli to ovšem také ti, kdož byli známi jako svévolní zdražovatelé potravin... Prý ani v Bělovsi ani v Babí a ve Zbečnicku nebylo to tak hrozné, jak ličí »Venkov«,... demonstrace v Babí a Bělovsi minula bez jakékoliv vážnější příhody a ve Zbečnicku byla celkem u osmi usedlostí rozbita okna a vniknuty všemi (!) do světnice přediměty poškozen snad (!) částečně nábytek, obrazy a nádoby... My neschvalujeme vytloukání oken a pod. (co jste dělali za vřavy v Rusku a v Barceloně?), protože víme, že takovýto způsobem dělnictvo existenci sobě nezlepší, ba spíše zhorší, ale nedivíme se, když ono vykořisťované a vyssávané dělnictvo... Co udělala kdy obec Zbečnická pro chudý lid? Nic!... Tak nízkou ani demonstranti neklesli, kam až klesl žurnalistický pomocník »Venkova«.

Tak a podobně jsou lájani demonstranti, kteří páchlali barbarstvím zcela bezcitně. Kdyby tito lidé byli protivníky soc. demokratů, hoj, te by si je rudý orgán podal!

Nyní však slyšíme hlasy jiné, upřímnější, které nejsou soudci ve vlastní pěst! Dle křesť. soc. »České Strážce« dne 25. září již ráno se trosily pověsti, že přijdou soc. demokraté na zbečnické sedláky. Rolníci sami pověsti slyšeli, ale nebrali je vážně a proto se na útok nepřipravili. Demonstranti táhli od továrny »Hirsch & Löwenbach« přes celé město za zpěvu rudých písní, odtud pak se šlo k »Padoli« a kol »Veselky« do Zbečnicka. Před usedlostí rolníka Draboně provolána hanba, okna roztržena kamením a »vniknuty všemi« klacky, jež si demonstranti nesli s sebou. Pak za zpěvu revolučních písní šlo se k usedlosti Kubíkové, kde nastalo pustošení ještě větší. Podobným řáděním postiženy usedlosti rolníků Innerta, Víta, Havlíka, Hanuše a dvou Denigrů. Nebylo litováno ani nemocných ani dětí, odpočívajících na lůžkách! Pustošení usedlostí trvalo od půl 8. hodiny večer až do 9 hodln. U Č. Denigrů ploty rozlámány, stromky přeráženy, všechna okna vytlučena, rámy okenní vytrhány, hlavní dveře domovní rozbity, rozlámány židle hoseny na dvůr atd. Po tomto díle zkázy křičeno: »A nyní ještě na Maršíka a Jiráka!« Jiní zase: »Do Pofiče!« Ale po poplašném sdělení, že četníci se blíží,

vracel se dav k »Veselce«, kdež jeden soudruh ještě na rychlo promluvil o vykonané demonstraci, kterou nazval »důstojným a mohutným projevem citů«. Ať prý v tovarně se o všem mnoho nemluví! Ale ať se hojně přistupuje k organizaci!

Poněvadž v okolních obcích mnohým rolníkům byly zaslány přípisy, že budou jejich stavení vydrancována a zapálena, byly ustanoveny zvláštní vojenské hlídky pro Počic, Žďárku, Rokytník, Dřevic a Žabokrký. --

Ať již vyšlo hlavní komando odkudkoliv, tolik jest jisto, že do Zbečnicka táhli páchať násilí soc. demokraté a jiní lidé, zfanatisovaní rudou četbou. Ani tisk agrární ani náš proti rolnictvu nešval a národní sociálové chovali se ve svých projevech tiskových také dosti zdržlivě. Ruda škola tu dokázala, k jaké vyšší kultuře vychovávala. Agrární poslance Rydlo pak se nenadál, že za 3 měsíce po říšské volbě proti vlastním voličům bude volati četnictvo.

A pokrokový tisk hlasitě lituje zatčených demonstrantů jak vídeňských, tak na Náchodsku a sice tak, jako by to byla nešťastná nevináčka. Drobní rolníci však mohou dále trpět. Hlasy »Venkova« dne 6. října zcela správně přirovnávají: Trestanci v pracovnách a zločinci v žalářích jsou chráněni před tyranstvím a odpykávají za svoje těžké zločiny tak, jak novodobá lid-skost a humanita káže. Ale rolníci? V noci jsou vyrušeni divokým rykem a trestáni jako nejhorší zločinci beze všeho soudu.

Prý také pustošili křesť. sociálové.

Ale ku konci nutno poukázat na nepoctivý trik agrárních pražských, kteří »hospodafice« na dlažbě velkoměstských ulic, místo k uklidnění všech trpících vrstev přidávají nakvap páry do své politické lokomotivy. Ani v okamžicích tak hrozných nezapomenou agenti vyzdímati ze všeho nepoctivostmi pro jediné spasitelnou kliku vrchních velmožů agrárních, kteří bídu venkovského života nikdy nepocítíli.

V příloze »Venkova« (Věstniku Dorostu) ze dne 1. října jest vytištěna delší agitací úvaha proti jiným politickým stranám, v níž čteme: »Socialisté všech odstínů přepadají ženy domkářů a chalupníků na trzích... Tedy stejně sociální demokraté městští i národní a křesťanství sociálové z měst zúčastňují se násilností a výpadů proti venkovanům. Socialisté městští, ať demokraté nebo národní či křesťanství bez rozdílu přes všechny protivy spojili se, přepadávali a terrorisovali nebohé venkovany... křesťanství sociálové nechali křesťanskou lásku a snášlivost doma... Poslední události poučily nás, že soc. demokraté i národní socialisté a stejně klerikálové jsou strany především městské, které proti venkovu neštítí se užiti i násilí... Strana agrární jest stranou jen a jedine venkovskou... pečuje o ochranu venkovani jen strana agrární.«

Tak a podobně lze a lze často několikrát opakuje fanatický článek.

A pořádku venkova a venkova! Jako by právě na Náchodsku některé venkovské obce neměly převahu dělnictva, jakoby venkov vesměs znamenal ohraničený tábor rolnictva!

A tvrzení o »organizovaných« násilnostech křesť. sociálů jest bezecnnou lží. Jaké má důkazy ona »Příloha Dorostu«? Odvolává se na to, že »Právo Lidu« zvěstovalo, že organizované akce proti drahotě se účastní všechny tři sociální strany. A z toho již chytrácky demagogický tisk odvozuje: Tedy stejně... zúčastňují se násilností... Tedy u agrární demagogie značí protidrahotní akce již drancování, pustošení. Není nad chytrou agrární agentů pro kliku Švehlovu!

Čelá veřejnost vidí, že právě naše akce měla ráz utišující, že hájila maloroľnictvo, ukazujíc na pravá zřídla veliké drahoty. Našinci musili s nápořem všech sil hájiti rolníky před hněvem, který se i proti nevinným domkářům obracel pro štvavou a pyšnou činnost velkoagrárních pohlavárů, kteří třebaš někdy pole neorali. Právě agrární agenti, kterým práce polní nikdy k srdci nepřirostla, rozeštvávali roľnictvo podporou soc. demokratů proti roľníkům katolickým. V zájmu svého »kulturního programu« chtěli převracet venkovský konservativní život na ruby za pomoci rudých spojenců a Volné Myšlenky, takže tam snadno začínaly poměry městské. Pronásledovali naše roľníky jako největší zločince, i četníky na pouhé kolportéry naše přivolařali. Vnesli tolik velkoměst. balina do konservat. vřesk, že se v něm dusí i vní skutečný roľník jak agr. tak náš. K vůli pomstě nad našinci trpělivě dávali pardon portugalským a barcelonským řečem soc. demokratů. Proč agrární klíce nepomohla Volná Myšlenka nyní, když v červnu tolik se starala o virážství agrárních nad námi? Když ten »kulturní program« rudý vycenil dravé zuby, honem hlavní pokroků agrární jako poplašné slepice hledají dvířka, jimiž by proletěli před spravedlivým hněvem drancovaných roľníků. Bezecnná pomluva o organizovaném pustošení našinců má býti tonoucím hrdiním stéblem, aby se zachránili z vln obecného selského rozhořčení.

Cesta k uklidnění venkova.

»Socialisté křesťanství přepadávali a terrorisovali!« Pánové, věříme vám, že byste zájásali hlasem velkým, kdybyste tak mohli strčiti rudé řádění na našince! Zavedčili byste se svým spojencům a vyrazili byste proti našim lidem se vši fanatickou zlobou, až by se vám podařilo udělati z rudé barvy černou. Kdybyste měli dů-

kazy ku svému tvrzení, povykovali byste proti „černým zákeřníkům“ celé měsíce. Zprávy o násilnících katolických byste si roztrhali na drobné, abyste podávali štvavou stravu po soustech rolnictvu celý rok.

K takovému systematickému pustošení přece jest potřeba jisté školy. Všimněte si školy rudé, čtete v listech jejich, jak často jsou tam násilnosti schvalovány! Rozpomeňte se, jak rudý tisk šval proti rolnictvu již od voleb pro drahotu — aby dělové rány litaly přes hlavy skutečných obilních lichvářů na lopotící se rolnictvo!

A na druhé straně uvažujte o tisku našem, o řečech protidrahotních, které pronesli našinci! Naše listy, určené speciálně pro rolnictvo, bojovaly se všech sil proti demagogii soc. demokratické. A speciální list křesť. soc. dělnictva českého „Práce“ nepustil se ani jednou do fanatického štvání. Při hájení zájmů dělnických naopak poukazoval poctivě na lichváře, karteláře a jiné, kteří utiskují jak dělníky, tak rolníky.

To že jest poctivá práce pro rolnictvo, jestliže tak bezohledně pomlouváte skutečné ochránce rolnictva, kteří se tolik přičinili o zmírnění sociálních protiv na venkově?

Jestliže nyní tlučete na agitační buben proti „stranám městským“, dejte jen pozor, abyste se neposekali břitvou vlastní! Kdo pak to žije v Praze a ve Vídni způsobem velkoměstským, víc než kavalerijským? Rolnictvo nemůže zapomenouti na velkopanské vystupování Práskovo, Zázvorkovo atd. Mohla by se tedy vaše zbraň obrátiti lehce proti skutečným velkoměšťákům agrárními, proti Svehlům, Žďárským, Dvořákům, kteří si počínají nadutěji než hrabata.

Našinci však mají upřimnou soustrast jak s domkáři agrárními tak našimi. Dovedou ocenit pernou lopotu rolníků skutečně pracujících, ať již se tito hlásí k straně kterékoliv. Na ochranu rolnictva nemá patent toliko agrární agent, který přeběhl od jiných stran k agrárníkům jen proto, že mu zde kyne větší plat. Naši dělníci jsou z veliké části synky domkářů, někteří z nich sami si drží kus polička. A proto vidí lopotu rolnickou z blízka. A jestliže tolik rozeštvají konservativní venkov zelení spojenci soc. demokratů, budou našinci dále hleděti k tomu, aby se mírní boj mezi dělnictvem a rolnictvem a přičinili se také, aby nastalo klidné soužití mezi rolníky našimi a agrárními, kteří skutečně na poli pracují. Jedná se zde o společný zájem hospodářský, který byl tolik protřesen a zmaten právě agrárními pohlaváry, když tito s „Havlíčkem“ v kapse chvilili „kulturní program“ sociální demokracie.

Sami rozvázní agrárníci stále hlasitěji uznávají, jak se chytilo společným tažením se soc. demokraty proti našincům. A netoliko že se řady uvážlivých agrárníků množí, ale nadto samy některé listy agrární již píšou daleko rozumněji, smířlivěji než dříve, protože každý vidí, jak barcelonský „kulturní program“ by rolnictvo ubil. A není daleka doba, kdy agrární rolnictvo svrhne se své šíje různé zistné parasity, aby si zvolilo k své ochraně muže práce neváznější. Pak po politické horečce nastane těsnější sblížení mezi skutečným rolnictvem. A pak teprve na základě zdravého, osvíceného konservatismu může se stát z venkova jedna rodina.

Již jen krátký čas výprodej

v modním a galantním obchodě fy

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové, Jitřkova třída.

Kněžské koláry značně levnější!

Prodají se velmi levně 2 plynové dvou-
hořákové lampy skříňové, jakož i niklové
zařazení a skla do skříní!

Kulturní jiskry.

Nové obohacení jazykozpytu. Katoličtí missonáři ze řádu sv. Františka, působící v Arizoně, v missii sv. Michala vydali veliký slovník řeči Indiánů Návoho. Toto dílo, které bude mít velikou důležitost zvláště pro jazykozpytce, bylo uvítáno s velikou pochvalou a uznáním ode všech povolání učenců. S tím však se snaží Františkáni nespokojili a připravili do tisku slovník návoho-anglický a anglicko-návoský, jehož vydání řídí P. Anselm Weber, O. F. M., a který co nevidět vyjde. Katoličtí missonáři si vůbec dobyli nesmrtelných zásluh o zeměpis cizích končin světa, o národopis, jazykozpyt, přírodopis a jiné obory lidských věd. Nejen že hledí si dokonale osvojit toto národopis, žijí hlásají víru křesťanskou, ale oni tu řeč také pěstují, li si váží a hledí ji zachovati. V té věci podstatně se liší od různých bohatě placených protestantských kazatelů a kazatelek, kteří jsou

vysíláni mezi divochy od různých amerických sekt.

Zvláštní zájem o národní velikány. Jen dobře pozorujte, jak se jeví nyní v kruzích pokrokářských láska k národnímu celku. Tito lidé oslavují výhradně takové muže, kteří svornost v Čechách trhali, národ uváděli do občanských bojů. A i při těchto oslavách lze snadno poznati falešný tón jejich řeči. Obyčejně si vzpomenou na vynikajícího nekatolíka tehdy, když jeho osoby potřebují k úpornému boji proti katolíkům. Zneužívá se tolika významných jmen k politické agitaci, až se děje někdy na účet dávno zesnulých velikánů přímo strannický obchod, z něhož chtějí politické strany protikatolické vytěžit co nejvíce. A tito lidé velice se rozčilují nad tím, že naše strana šíří a prohlubuje oslavy svatého Václava.

Imputují nám takový sobecký účel, jaký na př. sledují sami při oslavách Husových. Ale sami vzdalovali se oslav katolických největších dobrodinců našeho národa tak dlouho, až v zájmu všennárodní cti aspoň strana naše musila převzít povinnost od jiných lidí tak dlouho zanedbávanou.

Ba „neklérkálove“ zabředli ještě dále. I po vydání Kalouskovy stkvělé obrany svatého knížete objevovaly se v tisku pokrokářském a zvláště soc. demokratickém nejdřívější pomluvy tohoto důmyslného zachovatele národa českého. V tisku rudém bylo psáno o sv. Václavu tak surově, s takovými posměchem, že z toho jímá hrůzu každého (i jinověrce), v němž doutnala aspoň jiskřička vlasteneckého citu. Tu měli patentovaní vlastenci příležitost a vážnou povinnost zastati se památky šlechtného a rytířského knížete v zájmu národní cti. Vždyť sami cizinci se musí diviti, jaký hyenismus dovede páchat český tisk na mrtvolách českých velikánů, které jejich současníci tolik ctíli a — kteří posud jsou i u cizinců u veliké vážnosti.

Nuže, stalo se něco proti takovému řádění a matení historie od těch, kteří kárají katolíky z nevlastenectví, osobují si výhradní kontrolu nad všemi zjevy národnostními? Odpovědi na cynický posměch bylo hluboké mlčení. Ti, kteří se báli ozvat se rázně proti rudému hanobení samého Havlíčka a Palackého, ovšem zalezli tím spíše jako syslové, když měli promluvit něco ve prospěch katolického knížete. Tak daleko jsme tedy došli! A pak nemělo aspoň katolictvo spláceti památce Václavově čestný dluh!

Ani zde nemluvíme o tom, že tuctový vlastenec český raději by provolával celé měsíce slávu cizímu zákeřníkovi Ferrerovi, než by na veřejném shromáždění pronesl několik vět k pochvalu Otce vlasti a Arnošta z Pardubic, jichž široce založená národní politika budila svou důmyslností úžas v celé Evropě. Dosud cizina má důkladnější spisy o těchto velikánech než země naše. Tedy moderně vlastenecké panstvo buď zúmyslně na škodu národnosti zpruhý zamlčuje zdárné a pro národní celek úspěšné činy slavných tvůrců české historie — anebo se vši bezcitností hází na ně zrovna tak kamenem potupy, jako hodil kámen do okna Riegrova zfanatisovaný student.

A když tedy aspoň katolíci se chystá napraviti nejčernější nevděk, pak se zase podkládají úmysly sobecké.

Tážeme se tedy: Kdy pak moderní lvové uspořádali důstojnou národní oslavu Svatováclavskou, Karlovu, Arnoštovu, Tomáše Štítného, Dobnera, Sušila, Viléma z Pernštejna, Antonína Brusa z Mohelnice atd.?

Před těmito jmény nemusí s pověřenou hrůzou přelhat ani největší pokrokář. Vždyť tito mužové národní nerozptylovali, ale důmyslně spojovali, nebyli žádnými katany lidí jinak smýšlejících, náležejí tudíž národu celému.

Ale tu právě se ukazuje vlastenecká tvář těch, kteří raději všude vystrkují na odiv činy mužů, kteří zřejmě nadržovali jedné straně, národ tříštili, než aby aspoň jednou vzali zasloužilé jednotlivce národa na svůj vyparáděný štít.

„Hus jest národním mučedníkem“, tak se křičí na mnoha stranách každý rok. Též se provolává sláva Jeronymu Pražskému a jiným opsičnickům katolické církevní moci. Jestliže však dle samého úsudku našich protivníků zaslouží si nekatolíci mužové úcty za nezdolnou a mukami provázenou obranu svého přesvědčení, hned se naskytá otázka, zda také nezaslouží samozřejmě veliké cti ti katolíci, kteří v Čechách a na Moravě byli umučeni od jinověrců způsobem daleko krutějším než Hus. Ale u pokrokářů dostane patent na jméno trpitele jen člověk protikatolický, i kdyby trpěl za bludy takové, které sami pokrokáři zatracují.

Ty tisíce kněží i laiků, které na př. v době husitské z čistého idealismu tak lpěly na svém katolickém přesvědčení, že se raději dávaly upalovati a topiti, již nejsou u pokrokářů ničím — nanejvýš tvrdošíjnými zpátečníky, kteří jako národní plevel zasloužili trest ještě větší.

Tak se pěstuje nestrannost při posuzování těch Čechů, kteří před staletími tolik trpěli. A proto zase jest povinností českých katolíků často upozorňovati, že katolíci trpěli od husitů daleko horší muka, než jaká byla připravena Husovi. A kdo chce velebiti statečnost Husovu, ať má stále na zřeteli, jak veliká, ideální energie byla i v duších tuzemských katolíků.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zavazování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četná umění od vld. stáda duchov. k dispozici.

Neustálé chvalořečení stálosti Husovy vybízí přímo křiklavě k rozváznému a spravedlivému porovnání, provokuje k obránám, protože jinak by mezi Čechy zavládla žalostně úzká, tupě jednostranný názor na dějiny naší vlasti.

Jak naši osvícení velikáni tak i prostí mučedníci katoličtí musí se těšiti zvýšené pozornosti našeho národa. A ti lidé, kteří protestují proti našim oslavám sv. Václava, kteří docela se odvažují při své podivné logice volati, že si pro sebe zabírají takové muže nespravedlivě, dávají si sami nejsmutnější vysvědčení. Vždyť se přece mohli hlásiti k těm vynikajícím mužům sami již dávno, daleko dříve, než vznikla naše strana politická.

Ačkoli jména stále opěvovaná od pokrokářů nesou více méně značku národního rozvratu, přece my katolíci sami často projevujeme své uznání vynikajícím vlastnostem Husovým, Komenského, Žižky, Chelčického.

Ale panstvo za odměnu této snášlivosti stará se ze všech sil, aby o znamenitých vlastnostech vynikajících mužů katolických buď se národ nedozvěděl nic, anebo aby se mu předložily o nich historické padělky.

Lákají nás tito lidé k společné práci tím, že se vši drsností nám dávají na jevo, že se o naše sympatie k Palackému, Šafaříkovi atd. neprosí. Odrážejí nás hrubým způsobem od společných oslav vynikajících Čechů.

Proto přes všechnu nepřizeň těch, kteří svými ustavičnými útoky se starají o rozeštvání nejširších vrstev národních, namísto oslavujeme ty vynikající katolíky české, kteří přinesli národu všemu veliká dobrodini! Jestliže jest zmateným Čechům milejší usvědčený zákeřník a podvodník Ferrer než všichni vynikající čeští katolíci dávných dob, pěstujeme zdravě vlastenectví aspoň my!

Národohospodářská hlídka.

Z Hospodářského Sdružení českých křesť. zemědělců. Účet pokladniční za měsíc září 1911. Má dáti (přijato pro): účet peněžních ústavů K 1.581.99, účet c. k. poštovní spořitelny K 42.173.23, účet věřitelů K 111.649.45, účet dlužníků K 63.961.92, účet zboží K 115.522.44, účet správních výloh —, účet různého K 445.99, úhrn K 335.335.02. Dal (vydáno pro): účet peněžních ústavů K 4.239.08, účet c. k. pošt. spoř. K 54.726.70, účet věřitelů K 40.208.93, účet dlužníků K 120.875.05, účet zboží K 113.931.05, účet správ. výloh K 1.346.21, účet různého K 8.—, úhrn 335.335.02. Obrát pokladniční za měsíc září 1911 K 670.670.04.

Naše hospodářská korporace, jak patrně z pouhé pokladniční uzávěrky jediného měsíce, utěšeně zkvětá a se rozvíjí. Docílení v jediném měsíci více jak milionového obrátu dosvědčuje, jakého velikého pochopení dočkala se již mezi venkovským lidem. Dosavadní utěšený rozvoj našeho podniku bude jistě pobídkou k práci těm, kdož do hospodářské korporace nedovedli oceniti. Jest dosud stáli v ústraní a důležitost a význam této hospodářské korporace, kde se přihlásí aspoň 5 členů, ustaví se skupina, kde nejméně 15 členů, tam založí se odbočka. Sekretariát vysílá na požádání na vlastní útraty řečníky za účelem zakládání odboček. Sekretariát Hospodářského Sdružení svým odbočkám a členům obstarává nákup hospodářských potřeb, zvláště: ledu chillského, strusky Thomasovy, hnojiva k zelenině, superfosfátu, kostních mouček, hnojiv složitých a j. v cenách mírných pod zárukou jakosti. Dále nabízí osvědčené stroje žací i sečí na obilí i trávu, mlátičky čisticí a pohrabovače všech soustav, mlynky na obilí, triery, pluhy, vozy, brány, pumpy na vodu a močírku, váhy mostní a desetinné, plečky, ledkovače atd., vápno pícní, stavební a hnojivé, lepenku na střechy, dehet, karbolín, oleje, petrolej, vaselín, mazadla na vozy za ceny tovární.

Dále sprostředkuje nákup všech domácích potřeb za ceny výrobní (cukor, kávu atd.), jakož i prodej hospodářských plodin a výrobků. Veškeré dotazy, rady i pokyny ochotně podá Hospodářské Sdružení čes. křesť. zemědělců pro krá. české, Praha-II., Spálená ulice 9.

Otruby erární. Ct. odbočkám a Raiffeisenkám, jež nás žádaly o sprostředkování koupě otrub z vojenských zásobáren, oznamujeme po došlé nás odpovědi od vojenských zásobáren, že toho času otruby ze zmíněných zásobáren nelze obdržeti, ježto s mletím pro c. k. zásobárny bude započato teprve koncem listopadu. Hospodářské Sdružení čes. křesť. zemědělců.

Bez dělností českého sněmu žádná říšská rada! Takové heslo dryádnicky rozkřikovali agrární poslanci na všechny strany, aby aspoň jazykem přesvědčili národ o své rázné, radikální povaze. Nynější český sněm dělným nebyl a docela nevyřídil nic, co by podepřelo aspoň trochu zájmy rolnictva. Učitelstvo vymohlo si permanentní komisi, která má pracovat k zlepšení učitelské existence, ale rolnictvo, které má na sněmu tolik agrárních zástupců, nevymohlo si ani komisi pro nouzovou akci. A páni agráři zapomněli náhle na svou hrozbu zrovna tak, jako zapomněli na heslo, že zemský poslanec nemá býti zároveň říšským a a pak ještě i na slib, že zemští poslanci, zvolení letos do říšské rady, zemských mandátů se vzdají. Má ten uboší venkov na svou ochranu rytíře — velmi statečné a důsledné.

Vě sněmu Švehla místo proti agilní a účinné obstrukci německé spouštěl stavidla proti soc. demokratům, ačkoli tito v zemském sněmu zastoupeni nejsou a naopak pomohli agrárikům k zemským mandátům proti křesť. sociálům.

Nouzové návrhy budou projednávat nyní ve zvláštním komitétu advokát dr. Škarda, politik Urban, politik K. Adámek, hrabě Schönborn. Předsedou tohoto komitétu zvolen posl. G. Žďárský, který již nyní přece jest úplně přetížen velice vážnými funkcemi jinými, takže se nemůže cele věnovati s plnou důkladností ani jediné. Jest přece poslancem zemským i říšským, hodnostářem v Agrární bance i v jiných podnikcích agrárních, místopředsedou říšské rady. Nyní právě v kritické době podzimní musí měskati ve Vídni. Proč s tak lehkým srdcem jediné upřímné ochránce venkova ponechali osud nouzové akce lidem jiným? Bezpochyby vědí, že pozitivní hospodářská práce jest obtížnější a méně vděčná nežli štvavá agitace při volbách. Agráři sami svým útlakem z nouzových debat prozradili, jak si váží svého talentu. Ovšem jiní provedou za ně pernou práci daleko zručněji a ochotněji, a to zvláště proto, že se jim ani Žďárský příliš do cesty plésti nebude. Nejvýše že by tento místopředseda říšské rady odjížděl jednou nebo dvakrát týdně z Vídně.

Z cizího krev neteče a na cizí účet jest ochoten pomoci bližnímu i člověk, který se drží svých peněz tak pevně jako klíště těla. Samostatný agrár, list »Hlas Venkova« dne 7. t. m. píše: »Intervenuji — ale nepomáhají! Krvavých událostí v Náchodě a úžasného drancování ve Zbečnicku použili vždy pro takové účely pohotoví nynější poslanci agrární k agitaci pro sebe a stranické cíle. Tučnými písmeny oznamoval »Venkov«, jak intervenovali na místopředsedství »důrazně« pohlaví agrární v záležitostech poškozených, ano zničených rodin zbečnických . . . O osud, o následky intervence se ovšem páni už nestarali. Ale nejen to. Dostalo se nám zpráv ze Zbečnicka samého o rozhořčení, jež tam mezi těžce zkoušenými rolníky zavládlo . . . Poukazuje se na to, že z poslanců agrárních nikdo nesáhl do kapsy, aby aspoň pro první chvíli zbečnickým z největší nouze pomohl, a právě tak zachovaly se i veliké, bohaté ústavy agrární strany. Prostě konstatujeme!«

Což o to! C křik u agráriků nikdy veliká nouze není. Ti dovedou velice chytře zakrývatí netečnost k obtížné práci prospěšné velikým hlukem a povykem, aby se aspoň na chvíli zdálo, jak »cílí upřímně« s cludnými lidmi. Jaký humbug na př. tropili agráři s protesty proti argentinskému masu, ačkoli se vědělo, že sami dělníci o tu »pochoutku« nestojí. A kdyby i stáli, těžko by se tím ublížilo dobytčáctví českému. Vždyť přece když maso argentinské po umělé vyvolaném povyku začalo nejvíce agráriků strašiti, cena masa domácího stoupla. Jistou obranu proti přivozu cizího masa nesní bráti rolníkům nikdo ve zlé. Ale tolik agitací a humbuku, tolik hrozných svárů neustále se opakujících býti nemusilo. Samá intervence, samé hluché protesty, křiky proti třídám jiným — a pak hezky za větrení cpou se důkladně poslanecké peněženky.

Cukrovary severních a středních Čech se dohodly, že zvýší cenu za řepu svým kontrahentům. Už i v letech cenu zvýšily a zvyšují ji znovu, aby ztrátu řepářům nahradily aspoň poněkud. Také za semenu, za něž se řepa neodvede či odvede v neadekvátním množství, nebudou žádati náhrady. Celkem zvýšení ceny i s touto výhodou činí od jara 25 až 35 haléřů na metrův řepy. Ve východních Čechách se na řepu dělaly kontrakty většinou podle ceny cukru — a tedy samo sebou se zvyší. Na Moravě cukrovary poukazují na to, že pohroma suchem není taková jako v Čechách a že tedy není pro řepáře těch ztrát jako tam. A o nějakém zvláštním výdělku cukrovary nechtějí slyšet.

Celkový hospodářský stav Rakouska je dle páteční řeči ministra financí dra Mayera asi tento: »Nepříznivý ráz obchodní bilance je paralyso-

ván zvětšením úhrnného obrátu (v posledních osmi měsících proti loňskému soudobí plus 145.6 mil.). Pravidelný a vydatný vzrůst obchodu cedulové banky svědčí o intenzivním rozvoji našeho národohospodářského života. Vlastní prostředky mobilních bank zvýšily se od loňska o 300 milionů. Cizí kapitál, bankám svěřený, převýšily několika násobně tento obnos. Spořitelní vklady zvýšily se v prvních sedmi měsících roku o 150 mil. Též spořitelny a společenstva se příznivě vyvíjejí. Zemědělství docílilo sklizně, jež kromě kukuřice vykazuje nadprůměrní kvalifikaci, oproti tomu, jak známo, kukuřice, pšiciny, brambory a cukrovka značně zklamaly. Hospodářské saldo obou těchto vzájemných položek zůstane však přes to přece ještě aktivním. Průmyslu nedaří se celkem špatně. Ve čtyřech kartelových družicích železářského průmyslu je produkce v prvních osmi měsících roku o 7 procent více, než v soudobí loňském. Ve stavebním průmyslu je v posledních dvou letech značný rozmach. Na textilním trhu je poněkud lépe. Průmysl cementářský, cukerní, lihový a petrolejářský kartelováním sesílily svou ekonomickou základnu. Zabrániti zneužití moci spočívající v kartelech je velmi těžkým problémem, vláda však, jak s kompetentní strany co nejdříve uslyšíte, nechce se mu vyhnouti. Financování podniků a emise akcii v oboru průmyslu velmi silně vzrostly. Nemá proto ministr důvodu, proč klesati na mysl i nepřistupovati k luštění velkých úkolů států.«

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ZOBROKUJE VKLADY

4 a půl proc.

Školský obzor.

Jako o té červené karkulce spřádají pokrokaři vytrvale pohádky o přerovském, smutně pokrovém paedagogiu. Kdyby v zájmu skutečné osvěty pánové skutečné křiklavé chyby uznali, nemusilo se tak dlouho debatovati. Byli by si ušetřili komických skoků z deště pod okap. Pokrokářský »Pozor« zbytečně znovu rozvinul rozhovor o ignoranci ubohých maturantek přerovských. Snaží se totiž dokazovati, že hlavním vinníkem smutného výsledku maturity jest zem. inspektor Ouředníček. Tedy tento inspektor mohl za to, že kandidátky prozradily úžasnou neznalost pouček, jež se přímě vyžaduje od žáků 4. třídy obecné školy. V argumentaci své však »Pozor« sám se zamotává do vlastních vláken. Přiznává: »Faktem je, že žákyně IV. ročníku byly skutečně slabé, třeba že ne tak, jak by se zdálo podle výsledku maturit.« A dále: »Rovněž je faktem, že na přerovském pedagogiu působily některé slabší síly učitelské, a že jedna z nich, hlavně uč. J. B. K. letošním rokem ústav nedobrovolně opustila.«

Ejhle, tedy! Dříve přece dle Žižky byly pokrokové žákyně pokrokových rodičů velice schopné, učitelský sbor byl znamenitý! A nyní jedna učitelská síla dostala výpověď. Ale přes to všechno jest zde hlavním vinníkem Ouředníček. Snad právě ze strachu před ním v písemných pracích kandidátky prozradily i úžasnou neznalost pravopisu. Pokrokaři zkrátka jest v obraně i v útoku hotovými nezmaremi, domnívají se, že se vůbec ani mysliti nemůže. Všecko zlo páchají pouze příčiny zevnější, »pokroka« jest izolován proti všem slabostem. Odehrává se tu něco podobného, jako v Praze zoufalá tahanice o nešťastnou »Psychologii« dra. Krejčího. Než by se přiznala v zájmu řádného skončení debaty průzračná nelogičnost a popletenost úsudků, pokračují šroubované výkruty a hází se veřejnosti do očí písek dále.

Ráči pochob osvěcenosti středoškolské. Zvláštní, že pokrokaři, kteří zdůrazňují potřebu nejširšího vzdělání ihned, dá-li se z jejich filipiky uplést karabáč na záda »klerikální«, tak hladce propustili nové reformy středoškolské. Vždyť přece jest víc, než patrné, že na základě nové metody žák se naučí méně, odhaučuje se samostatně pracovat, ale za to tím větší »samostatnost« jeví vůči učiteli, k čemuž jest mu dána velice lákavá příležitost.

Nyní v »Přehledu« dne 29. září a 6. října čtou se velice zdravá, kritická slova, jež tlumočí i přesvědčení intelligenční konservativní.

Slyšme! »Bylo by pštroší politikou nepřiznati si povážlivé faktum, že se střední škola znehodnocuje, neboť její intelektuální úroveň klesá, a vycházejí z ní stále prostřednější a chabější generace . . . v únoru 1908 vydány nové předpisy maturitní, kterými tato rozkřičená zkouška »zralosti duševní« ulehčena, aby nevyžadovala u nikoho zvláštní přípravy (§ 20.). Přes to mluví výnos pěknými slovy o nutnosti všeobecných vědomostí, o nabytí duševního obzoru a vyškolení ducha, jakožto o předpokladech studií vědeckých na vysoké

škole. Proto by autory reformy jistě zarazilo, kdyby se mohli na vlastní oči a uši přesvědčiti, jak se praktikuje ona blahovůle, znovu průvodními předpisy zemské školní rady examinátorům na srdce vložena. Vede totiž k úžasné laxnosti a demoralizující shovívavosti. Jestliže většinou hlasů dosáhnou aprobace i lenoši nebo slabochi, ústy spolužáků předem odsouzení, nepřispívá to jistě vážnosti střední školy . . . K dalším změnám došlo v červnu téhož roku, když vyšlo nové nařízení o zkoušení a klasifikování. Jeho duch se dá charakterizovati často opakovanými slovy: zjednodušení a blahovůle. V textu samém vyslovuje se opět velmi krásně očekávání, že prováděním ustanovení v jejich smyslu »zejména zájem žáku bude zase odveden od známek ku přednětému, že bude povznese na jejich samostatnost a jejich pocit zodpovědnosti . . . Ale ministerstvu asi nebylo při tom známo, že jedinou vedoucí snahou mnohých pánů ředitelů je zalíbiti se »nahofe« za každou cenu . . . Nenadáló se ministerstvo při své dobré vůli, že ředitelé doženou onu blahovůli ad absurdum, znásilňující někdy (ovšem v mezích služební působnosti!) třeba nejspravedlivější úsudky odborných učitelů, soustředíující všechnu snahu »paedagogickou« na jediný, dobře se vyplácející výsledek školního roku: co nejmenší procento neprospívajících. V tomto znamení koná se každoročně veliké množství zkoušek postupných a opravných, aby se při nich na konec všecko slevilo, nač se již někteří vypočítaví také studenti těší a spoléhají. Takto se ovšem dá snadno vykázati »zlepšení« prospěchu žactva — na papíře, ale proti závěrům z podobné statistiky natno předem protestovati, protože v pravdě nestranný pozorovatel musí s lítostí doznati úpadek pile, svědomitosti, soustavnosti práce, zmenšení vědomostí a vzrůst povrchnosti, polovičatosti a netečnosti, konečně hrozící zánik ctižádosti a vytrvalosti u studentstva. Ale i kdyby nedošlo k takovému zkarikování a k tak přehnané úslužnosti k nejhoršímu materiálu na jedné a k prohánění svědomitých učitelů na druhé straně, nové předpisy obsahují jedno ustanovení, schopné poškoditi opravdové studium a šířiti nevážnost přímo cynickou, která ztrpčuje učiteli jeho působení. Je to novota, že může býti uznán způsobilým postoupiti do vyšší třídy i žák, jenž v jednom předmětu nevyhověl. (U nás platí to — a sice jen jednou pro týž předmět — toliko na nižším oddělení gymnasií.) Že se na takovéto falešné milosrdenství může povážlivě hřešiti, netřeba při charakteru některých »studentů« šíře dokládati. Že pak s jídlem roste chuť, ukazuje názorně projev z obecnstva, uveřejněný v únoru t. r. v »Čase«, kde se praví: »Bylo by vhodné, kdyby i na středních školách mohl postoupiti žák do vyšší třídy, neprospěl-li v jazyku francouzském (latině, řečtině) neb některém jiném předmětu, jenž není pro praktický život tak důležitý.« — Věru, těžko říci, který předmět by ještě obstál při takovém utilitaristickém kritériu; jak se při tom pohlíží na cenu duševního vzdělání, je patrné. A mimoto to přezírají se zde naprosto didaktické obtíže při »práci« s takovými také postupujícími žáky, na něž si zle stěžují již dávno učitelé nepovinné němčiny! Jestliže se takto chce snad pomoci žákům, kteří při jednostranném nadání vynikají skutečně v některém oboru, pak by bylo lépe sleviti jim raději docházku na předmět, na nějž stačiti nemohou, a zřizovati pro ně zvláštní kursy pro pěstění jejich talentů. To by bylo právě šetření individuality, kdežto takto je to zvrácená »humánnost«.

Táž nešťastná tendence projevila se i v nových osnovách učebních, které byly vydány v březnu a dubnu 1909. Ačkoli ve mnohém směru znamenají pokrok a vyhovují zvláště lepším rozdělením látky, čteme v nich nepokrytě toto doznání: »Hlavně bylo usilovati také o úlevu žákům, opětovně a naléhavě žádanou. (Zajisté výmluvný dodatek, ukazující jaksi s onulovou, odkud nátlak vyšel!) Pro vysoký počet hodin a veliký počet předmětů ve všech třídách (rozuměj na reálkách) nikterak se nesmí příliš mnoho ponechat pro domácí práci, má-li býti pravidelná, poctivě studium možné i pro žáky středního nadání bez poškození jejich duševních a tělesných sil.« Ještě důrazněji omezení domácího studia na nejmenší míru požaduje ministr Stürgkh v oběžníku ředitelům, jednalcím o tělesné výchově: »Je nezbytno . . . aby pro tělesná cvičení mimo tělocvik vyhrazena byla v týdnu dvě odpoledne prostá vyučování a úloh. Rozumí se, že se při tom nesmějí posunovati úlohy na jiné dny . . . Tudíž?

Rozumí se, že nejsme stoupenci nějaké hrůzovlády ve třídě a že nevoláme po návratu těch pedantických typů professorských, které pověstným notesem odpor a hrůzu vzbuzovaly. Ale varovati nutno před tím, aby bylo vikláno věcnou přísností požadavků a aby byla mládež zchoulostivována stálým litováním, jak mnoho musí »dřítí«, neboť je v tom jednak znehodnocování duševní práce a zleňošování, jednak sociální nespravedlnost, ježto nikoho nenapadne litovati učně fyzické práci se věnovavší. Jistého, přímého nebo nepřímého, spíše mravního způsobu docucování ku práci je potřeba všude, ležící to v psychologii a povaze člověka a zvláště mládeže. Že by se většina žáků spontánně a jen z lásky ke škole nebo k tomu onomu před-

mětu učila, to by zajisté byl naivní a falešný předpoklad. Tak ideální materiál studentský není ani na vysoké škole, a tím je oprávněna již existence nutného zla — klasifikace a zkoušek, zvláště při hromadném vyučování, kde běží o spravedlivý úsudek o schopnostech a vědomostech každého žáka... Rovněž tak musíme zavrhnouti aprioristický názor, uplatňující se v nynější středoškolské metodice, jako by si každý žák měl vše odnésti z hodin vyučovacích a doma již opakovati a připravovati se příliž nemusil. Je-li toto ideálem školní působnosti, vyplývají z toho takové důsledky: učitel nemůže přestat na jasném výkladu nové látky a vysvětlujících pokynech, nýbrž musí s velikou spotřebou času se sám namáhati, aby se jeho žáci nemusili již nic namáhati. Zkrátka, dává jim — již dospělejším — na kaši rozžvýkanou potravu přímo do úst. Celou látku předem připraví a pak ji zase zopakuje, všecko sám napřed poví a žáci jen napodobí a reprodukuji. Je patrné, jaké následky takovýto postup má na žactvo: poněvadž se téměř nic neponechává za úkol, upadá samostatnost a kombináční schopnost, vše se mechanizuje, neboť není třeba se namáhati, vzniká bezmyšlenkovitost, únavnost, nuda, která ničí hlavního činitele při vyučování: zájem o věc, radost z objevů a doplňků — vzniká pravý circulus vitiosus. K tomu přistupuje příkazane úsilí, věnovati se nejslabším a nejnedbalejším žákům, k vůli nim se s místa nehýbat, následkem čehož lepší a probudilejší otupují nebo pomýšlejí na allostia. Jedním slovem podporuje se prostřednost a ubíjejí talenty; ideálem stává se vědění a umění »dostatečné«. Přimyslete si třídy o velkém počtu žactva (neboť parallelky se nerady povolují za nynějšího Sparsystemu!) a máte dosti ponurý obraz středoškolského systému.

Tedy za tak ubohých okolností mají se utvářeti moderní intelligenti, lepší než bývali. Jako by střední školy byly výhradně k vůli hmotnému zaopatření. Jako by to byly humanní ústavy pro slabomyslné, nebo dokonce špitály! Byrokratické nové řády těžce nese každý, komu jde o opravdový duševní pokrok žactva. Ale »pokrok« bud' protestuje velice slabě, nebo ještě schvaluje tolik úlev — ve vědě a v samostatném myšlení.

Řeholnice a školství. Ze strany tak zv. pokrokových a liberálních živlů stále se prohlašuje, že řeholnice jsou neužitečnými tvory lidské společnosti. Jak pravdivým jest toto tvrzení, dokazuje několik jen číslic. V Rakousku vydrží řeholnice 3 dívčí gymnasia, 30 ústavů pro učitelky, 8 vyšších dívčích lyceí, 4 obchodní školy, 178 vychovávacích ústavů, 108 dívčích pensionátů, 50 škol měšťanských, 571 škol obecných. Mimo to vyučují na 143 veřejných školách obecných, na 512 školách průmyslových, na 6 ústavech pro industriální učitelky, na 5 ústavech pro vychovatelky mateřských škol, na 19 kuchařských školách, na 373 dětských školách, na 64 pokračovacích školách, na celé řadě asylů atd. A připamatujeme-li si charitativní činnost řeholnic, v nemocnicích, sirotčincích, chudobincích, chorobincích, sanatoriích, ješlích atd., atd., vidíme, jak nekonečných zásluh o lidstvo získávají si tak zvaným pokrokovým světem nenáviděné katolické řeholnice.

Sociální besídka.

Nářek v bohatém Izraeli — na nespravedlivost daní. Volnomyšlenkářsko-židovská »Neue Freie Presse« pracuje s »proletářským« ústředním orgánem soc. demokracie rakouské společně na vývoji kapitalismu židovského. Oba listy si pracují do ruky, takže rudí »Arbeiter-Zeitung« velice ráda k vůli židovským bankéřům zapomínala na svou protiměšťáckou nenávisť. Ale teď najednou ani rudá hradba nepomohla proti větším daním, uvaleným na kapitalisty volnomyšlenkářské. Přítelkyně soc. demokracie »Neue Freie Presse« velice se rozčiluje, proč prý Gautsch hodlá opatřiti všecku potřebu na zlepšení platů státních úředníků a zřízení výhradně z kapes měšťanstva. Zvýšení daně z ročních příjmů 10.000 K a zavedení dodatečné daně z většího zisku akciových společností i z tantiem, dále zvýšení pojišťovacích poplatků a železničních sazeb postihne výhradně vrstvy měšťanské. A právě toto se volnomyšlenkářské »Neue Fr. Presse« velice nelíbí, protože každý lehce uhodne, že došlo konečně aspoň trochu také na žoky velkokapitalistů. Těch se výhradně týkají slova o akciových společnostech, tantiémách, pojišťovacích společnostech, příjmech nad 10.000 K. Kdyby se nové daně uvalily na maloživnostnictvo, pak by židovský denník byl úplně spokojen s daňovým zatížením »kruhů měšťanských«. Ale — bankéři, velkotovárníci a obilní lichváři, dle všeho chudáci, nových daní neunesou. Dle logiky »N. F. P.« tedy by měli na státní potřeby přispívati většími daněmi rolníci a dělníci. Zvláštní věru jest ta aliance socialisticko-židovská!

Názory Gautschovy o protidrahotní akci. Dne 10. t. m. ministerský předseda Gautsch konstatoval, že hovězího dobytka v Rakousku v posledním desetiletí ubylo skoro o 4 pro., chov vepřového však vzrostl o 37 a půl proc. Také počet drůbeže

se rozmnožil. Přes to však pro obyvatelstvo této říše jest masa nedostatek. Dovoz zahraničního masa lze upravit toliko ve shodě s Uhrami. Dne 24. srpna t. r. bylo udáno, že argentinské maso jest ve Vídni úplně vyprodáno. Ale — 5 dní potom nalezeno ve skladišti ještě 8 tun (8000 kg). Přes to však Gautsch myslí, že by dovoz argentinského masa znamenal pro městské obyvatelstvo podstatnou výhodu. Otázka překupnictví závisí dosud výhradně na samotných producentech. Kartely dle Gautsche jsou do jisté míry věci dobrou. Podporují dělnictvo tím, že výrobní cena různých produktů jest udržována na takové výši, aby se mohlo platiti dělníkům slušně. Přes to však nutno zakročiti proti výstřelkům kartelářským, což se stane novým zákonem, který jest již vypracován. I vláda se starala o potření drahotní kalamity. Vypracovala osnovu zákona na zvýšení platů nižšímu úřednictvu a státním sluhům. V záležitosti bytové věci vláda, seč bude. Ku konci pravil: »Drahotě dá se, necht' jest kdokoli na tomto místě, čeliti jen skutečnou součinností vlády a parlamentu, zemí a obcí, korporací a každého jednotlivce.« Z úst samotného Gautsche tudíž lze seznati, že vláda proti drahotě postupovala velice líně.

Veledůstojní páni pracující ve škole
braňte hojně rozšiřovati

Kvítky

obrázkový časopis školní mládeže pro křesťanské děti; vychází desetkrát ročně ve vydání bez obálky a ve vyd. s barev. obálkou.

Roční předplatné:

1. na vydání s barevnou obálkou:
1 výtisk s kalendářikem K — 80
5 výtisků (po 65 h) s kalendářikem . . . 3 25
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 65 h) s kalendářikem 6 —

2. na vydání bez obálky:
1 výtisk s kalendářikem K — 70
5 výtisků (po 55 h) s kalendářikem . . . 2 75
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 50 h) s kalendářikem 5 —

Všechni předplatitelé obdrží zdarma kalendářik. Předplatitelům vydání s barevnou obálkou rozlosováno bude osm stříbrných hodinek. — Veledůst. páni rozšiřovatelé »Kvítků« mají veliké výhody při nákupu obrázků svatých.

1. číslo »Kvítků« bude v polovici zřízeno zdarma všem veledúst. pánům.
Dále jen na objednávku!

O hojně rozšiřování na všech farnostech účtívě prosí

P. František Svatek,
redaktor »Kvítků« v Praze-III.,
Lipová ulice č. 5.

Lovecké pušky



floberty,
kulovničky,
vzduchovky,
browning

a j. opak. i flobert. pistole,

revolvery nejlepší jakosti a vyzkoušené dodává v ceně nejlevnější

ALOIS SCHIER,
JABLONNÉ n. Orli.

Cenník na požádání zdarma a franko.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praha — Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.,
doporučuje veledúst. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.



Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučití veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mořance, kalichy cibáče, nádobky, šnky, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbra nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úkásku franko bez závažnosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých slavných a stříbrných klenotů, jako: tebe, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Motáčekové prsteny, tabulky, jidelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cenu.

JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Koberce JAN Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky
lanelové, se zrci velbloudů.

Pokrývky
na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém výběru.	Zbytky koberců za směrné aniž. než e. n. v.	v cenách nejlevnějších
-------------------	---	---------------------------

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zúrokuje vklady 4 1/4% — 4 3/4% dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádanky** úplně bezplatně a vklady na ně účinné úročí 5%, bez výpovědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání složní listy pošt. spořitelny. Daň důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 30. září 1911 K 580.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli (nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uchovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5.

Pokrokařský boj proti Hlinkovi.

Pokrokáři ztěžka snažili se zatajiti fanatický hněv, který v nich vzkypěl z té příčiny, že Hlinka označil židy na Slovensku žijící za „nejochotnější, vypočítavé nástroje maďarisace. Maďaři židům povolují nové kořaleční výčepy za tím účelem, aby měli vždy pohotové špičky a denuncianty. A dle vyjádření Hlinkova židé na Slovensku šmahem jsou ve službách maďarisace.

Toto konstatování slyšeli židé na tolika místech v Čechách a na Moravě! Ovšem Hlinka nechal. Smutným svědectvím pro nejvlivnější volnomyšlenkářské kapitalisty židovské jest chytrá taktika, s jakou volnomyšlenkáři v kritickém čase se vynasnažili, aby „dobrodiní“ volnomyšlenkářského sjezdu užila místo Buda-Pešti Praha.

Kdyby tolik židů začalo mluvit o volnosti a bratrství v pověstných Uhrách, bývalo by to přímo komedií, která by byla vyvolala spoustu věcných kritik. Hlavní semitští zednáři by musili v Uhrách na vlastní uši slyšet, že existenční práva národu malých, sami násilně podvracejí. Kdyby uherští židé radikálně změnili své chování k národům nemaďarským, rázem by se pyšní magnáti ocitli při svém boji proti „panslávům“ na suchu.

A jak jenom důkladně zbičovali Hlinku, že řekl pravdu o soudruzích a spolupracovnících volnomyšlenkářů českých a vídeňských?

Konečně padla semitům a jejich sluhům do klína vítaná záminka k chlazení záhy. Ve dnech 24. a 25. srpna tohoto roku došlo v Ružomberku k biřmování, které vykonal biskup Párvy. Byla to záležitost čistě církevní. Ale ti lidé, kteří křičí neustále, že politika nepatří do náboženství, ani náboženství do politiky, snažili se ze všech sil, aby se z církevní visitace stala záležitost nejvyšší politická. Aby se překazil klidný průběh církevního úkonu, slovenský pokrokařský „Týždenník“ již měsíc před tím psal různé články a poznámky proti Párvy. Tendence byla zřejmá. Redakce si po tichu chytla řeckla: „My všechno pohodlně za zeleným stolem poštveme a Hlinka nechť to osobně se svými kollaturníky zase odnese. Nezabouří-li proti Párvy, zmrskáme ho my. Jestliže však zavzní jeho alarm proti biskupovi, tím hůře pro něho a katolickou věc.“ Mnuli si spokojeně ruce jako ti farizeové, kteří přišli Krista vychytrale pokoušet otázkou, sluší-li dávat daň císaři. A přece Párvy tentokrát nepřišel do Ružomberka ani kortešovat, ani se zastávat některého poslance, župana, nebo „služného“ (okresního hejtmana). Hlinka ho přivítal jediné jako církevního katolického hodnostáře. Vždyť i nejpokrokovější úředníci, profesori a učitelé vítají se vši zevnější uctivostí své presidenty, inspektory a jiné představené, o kterých se píše v pokrokovém tisku, že jsou velicí byrokrati.

Ale teď se začaly sypat na hlavu Hlinkovu pokrokařské výčitky ze všech stran, kde jsou pokrokaři. Psalo se o „lhanébné zradě Hlinkově“, o jeho pokrytectví, hlasitě se křičelo, že jest člověkem bezcharakterním.

Hlinkovi žalobci.

Kteří lidé dorážejí na Hlinku nejvíce? Jsou to ti, kteří by měli nejdříve napravit to, co na národě spáchali sami pod rouškou honosného vlastenectví. Pokrokař dr. Šrobár stavěl se do přední řady slovenských larcovníků. Jest spolužák Hlinkovým z gymnasia. Když kandidoval jako národní kandidát, Hlinka z lásky k národnímu celku tak horlivě se přičiňoval o jeho zvolení, až byl pro agitaci „proti maďarské národnosti“ odsouzen do žaláře.

Jak se již tenkrát Šrobár zachoval k Hlinkovi, buď lhus u všech soudných lidí.

V „Ludových Novinách“ nyní Hlinka odkrývá sobecké předivno Šrobárovo důkladně. Poukazuje na obsah soudního protokolu, kdy byl Hlinka souzen společně se Šrobárem. Právě toto: „Bylo to 25. července 1906, kdy mě předvolal vyšetřující soudce. Šel jsem za doprovodu bodáků, měsíčním vězením zlonien na dobro. Soudce se táže: „Jest pravda, že vás Šrobár varoval, abyste nebouřil a neagitoval?“

Hlinka: „Šrobár to povědět nemohl, neboť jinak by byl nepřítelným člověkem a zbabělcem. Já v první řadě jsem agitoval pro něho a teprve potom za stranu. Nevěřím nikdy, že by to Šrobár řekl.“ Dráh dovede Šrobára, jenž posadil se na pohovku proti soudci, nikoli na lavici obžalovaných a vypovídá: „Když byl Hlinka v Ružomberku za faráře zvolen, vystřihl jsem ho, aby se nepouštěl na politické pole, zazlival jsem mu, že neučinil všude potřebnou návštěvu, ani na př. pana předsedu soudné stolice nenavštívil. Moje známost s Hlinkou datuje se od druhé třídy gymnasia a jsem s ním v důvěrném přátelství. Pramenem přátelství jest osobní účta, nikoli následování jeho národnostních ambicí. Co se týká chování Hlinkova, tedy mu je zazlívám.“ Dále vypravuje

pan kandidát poslanecký, že sice nemůže dokázat, že Hlinka má na vzpouře v Bílém Potoce viny, ale on prý se ustavičně s lidem stýká a má proto tisíc způsobů. Šrobár prý tam byl, ale jen za nemocným (je lékař), nikoli na agitaci (krásný kandidát!). Dále napovídá panu soudci, že slyšel, že Slováci američtí pošlou na volby 70 tisíc (snad, aby je úřady skonfiskovaly?).

Soudce se táže Hlinky: „Co tomu říkáte?“ — Hlinka: „Na to nemám slova, se Šrobárem som na čistom.“

Hlinku odvedli do žaláře a jeho „přítele“ pustili na svobodu.

Nezasnámli se z plných plic Maďaroni takovým zaječím kličkám a bezcitným denunciacím člověka, který se stavěl v čelo národovců v okrese? Jak bylo Hlinkovi, když viděl, že člověk od něho podporovaný škodí mu více, než se židů a žandarmů!

Také nynější redaktor „Denníka“ Štefánik, který byl dříve zaměstnán u „Ludových Novin“, zle se kasá na Hlinku a jeho přátele. „Ludové Noviny“ dne 13. října praví, že na noviny a různé podpory slovenských trpětelů došly různé podpory. A hned se táží, komu z těch peněz složil účty a kde že jsou kvitance. „Ludové Noviny“ slibují, že se budou tázati dále, jakmile začne Štefánik odpovídati.

Také proti Hlinkovcům vystupuje jako přísný soudce advokát dr. Ráth. Ten jako úředník při „Ludových Novinách“ kradl a staral se i jinak, jak by na účet novinářského společenstva toho dobře se poměl. Národní pracovník kněz Tománek však švindl Ráthovy odkryl. Na prosbu defraudantovu zachovali ti, kteří nyní sobectví Ráthovo prohlédli, mlčení — z ohledu na jeho ženu a děti. Část zpronevěřených peněz nahradil, část mu byla odpuštěna. Ovšem byl vyhozen z několika čestných úřadů. Leč dr. Ráth, když měl čestné slovo o mlčení v kapse, začal roztržovat o milosrdných Hlinkovcích pomluvy. Nyní si vzpomíná Juriga, jak při své důvěře a mnohých starostech podepsal mu jednou čistý arch, o němž Ráth prohlásil, že to bude kvitance. A najednou v „Denníku“ vyšla obžaloba tohoto Rátha, jak prý „Ludové Noviny“ byly podplaceny od Maďarů. Co s tím papírem švindlůf několiknásobně usvědčený jenom dělal?

Jak nepřátelé Hlinkovi pracují.

Vedou si přesně dle vzoru volnomyšlenkářů pražských, aby se zařadili uherským židům. Tytéž schválné kroky, tytéž nedůslednosti. Šrobár k vůli pomatení věřících Slováků se chlubil, že svého Krista ctí. Když potřeboval Hlinkovy pomoci, žádal revisi civilního manželství, odstranění civilních matrik, potřebu konfessijní školy. Vydával se za nábožného křesťana a přijal Hlinkův program. Řekl Hlinkovi ještě v červnu t. r.: „Vezmi si za redaktora („Ludových Novin“) Štefánka, to je jednoduchý šnok, napíše, co rozkážeš. Akby si (kdybys) toho nechcel, prenes časopis do Ružomberka, budem ho ja redigovať dľa tvojho ducha.“

Leč v „Lud. Novinách“ dne 6. t. m. Juraj Greguš dosvědčuje, jak dr. Šrobár mluvil horlivě o Kristu dne 25. května 1907, když se Gregušem jel z Prešpurka. Šrobár pravil, že Kristus nebyl syn Boží, nečinil zázraků, nevstal z mrtvých, nevstoupil na nebesa a nečinil lidem žádného dobrodiní. A ještě takové urážky proti jménu Kristovu vyslovil, že by si jich nedal libit žádný sluha. Takový tedy charakter chtěl plnou rukou nabírat z mísy, kterou Hlinka pracně za cenu hrozných útrap naplnil.

Podobně se dělo ovšem i v době probuzenské v Čechách. Pokud z vlastenectví kynula odměna nejvýše v žaláři, vypočítaví advokáti a jiní ponechávali práci národní ochotně kněžím. Když však bylo již připraveno teplé a často i výnosné hnízdečko, usadily se v něm liberální kukačky a kněze ostentativně vyhodily, jako by tito pracovníci ani nepatřili k národu. Tak se nyní děje systematický útok proti Hlinkovi, Jurigovi, Tománkovi a jiným katolickým pracovníkům slovenským. Štefánik provádí výboj se Šrobárem v jedné linii. Ten, jehož nazval Šrobár šnokem, stává se najednou velikým hrdinou.

Pokrokařům, seskupeným kol „Týždenníka“ sděluje veřejným listem ze dne 3. t. m.: „Jeden slovenský pravotár si právě dnes pod číslem 1316-9111 dal od Chudovského nasoudit za práci při černovském processe od chudobných Černovců 750 korun. S tímto výrokem nešli Černovci k pánom redaktorem do Pešte, ani k dopisovatelom, ale ku mne. Ani nejdů úbohí hářeštanti (trestanci) žiadať do Pešte do 150—200 korun za žalár „a na pravotára, ale i o to sa musím starať ja. Ani nedali páni od „Týždenníka“ na 30.000 korun dlh (dluh) kostola haliera (haléře) — ale súdík, rekrimovať, to ovšem ide.“

A ještě jiná ukázka. Dne 1. října píše „Ludové Noviny“ na adresu nynější pokrokařské oposice: „Roku 1906, keď (když) boľi naši prví ľudia po žalároch, pán V. Makovický se spojil s Rakovským,

Šlesinger s Náthanom, Andahárym a celou koalícou. Hodili do „magyar papirgyáru“ 4 milióny, a nemáme z toho nič. Rakovsky je skoro každodenním hosťom p. Makovického. Úverná banka vyvolila p. Bellu za výborníka (za výbora), trebárs (ačkoli) ešte ani reboľ v Ružomberku, kdežto Hlinku, ačpráve mal (měl) 150 účastin (akcií), nestihli do výboru vyvolit . . . Do výboru „magyar papirgyáru“ Slovák nevezali, leč nepriateľov Slovákov: Zboraj, Rakovsky, Biheller, Schlesinger. Baltika slávně (slavně) a maďarsky vítat volno: brány mu stavať (stavět) sa shoduje s pokrokařstvom pánov od „Týždenníka“ a „Slov. Denníka“, ale biskupa katolíckého, to je hriech.“

A taci „neochvějně“ lrdinové“ vyrukovali najednou docela se žalobou, že „Ludový Novinám“ slíben úplatek 10.000 K jako „subvence“ a že již 2500 K bylo jim vyplaceno. Redakce odmítá rázně toto hrozné podezření, a ukazuje na kalné prameny takové pomluvy. Hlinka na základě přezkoumání knih „Lud. Novin“ prohlašuje, že žádné takové podpory list neobdržel. Kdo tvrdí opak, jest buď podvedený nebo zlomyslný. Podobně energicky se ohráží i jiní národní předáci katoličtí. Ale pomluva se vleče dále, český soc. demokratický a pokrokařský tisk přizvukuje tak často, přijímá nedokázaná tvrzení s takovým chvatem za bernou minci, že systematické štvání bylo pečlivě připraveno na všech pokrokařských baštách a že v něm pokrokáři neustanou, pokud hodně slovenskou společnou věc nepoškodí.

Sami uvážliví evangelíci dávají průchod svojí nevoli nad rafinovaným tažením proti Hlinkovcům.

„Čas“ již vyplýval mnoho místa na pomluvy a přísný soud nad Hlinkou, který přece dokázal pro Slovensko svou energii a mukami více, než celý tábor pražských pokrokařů.

Místo, co by „Čas“ odsoudil bezcharakterní vášnivce, kterým jest bezzásadnost, zrada a výdělkářství zcela dokázáno, rozmazává pomluvy od takových lidí šífené. Jak spravedlivě váží oběma stranám, vysvítá na př. z úvodníku ze dne 18. října. Ví nyní dokonale, jakým charakterem jest dr. Ráth, ale píše: „Jakou úlohu hrál dr. Ráth, teprv se ukáže.“ Ale o Hlinkovcích? „Není pochyby, že klerikální „Ludové Noviny“ dostaly peníze.“ Vždyť prý vládní subvence se nezapisují do knih. Taková jest tedy důkazná logika listu, který tak často volá, aby jini samostatně mysli a se přesvědčovali.

Jestliže se vládní subvence nezapisují do knih (jak židovské listy dobře vědí), jest tím již podán důkaz, že skutečně nějaké peníze „Lud. Noviny“ obdržely? A jak měl Hlinka najednou odpovědět na utrhačnou zprávu? Dokazovati mají přece povinnost ti, kteří pronesli žalobu. Na ty ať se „Čas“ obrátí, od těch nechť žádá důkazy! Jinak by mohl každý podvodník pouhým pokřikováním „podávati důkazy“ hned. O Ráthovi „Čas“ tedy ještě jasno nemá, ale o úplatku ano — protože o něm hovoří na Slovensku individua, která by pro svou bezectnost a nepoctivost zasloužila okamžitě kriminál. A na základě těch povedených zpráv „Čas“ ještě dokládá: „ . . . není příkladem takové špičky, jaká se na Slovensku provaluje.“ Punctum! Kde ta špička vězí? Na bedrech muže, který 42 měsíců seděl pro svou vlast v žaláři, anebo na těch, kteří v době Hlinkova utrpení lapali tučná sousta, lhalí a k vůli semenci otáčeli plášť po větru?

Hlinka ani v době nejhoršího pronásledování nezpronevřel se zásadám katolickým. K nim se manifestačně hlásil, když po Čechách v klerice jezdil, kladl na ně důraz před Párvy i za trvání procesu v Řínič, ze žaláře psal články, v nichž se vyslovil rázně proti proudům pokrokařským. Při své jízdě po Čechách osvědčoval, že k obraně lidu slovenského ho nevede nenávist proti národu maďarskému, bránil se statečně proti dominanci, jako by on byl příčinou černovského krveprolití. Tudíž pouze fanatic může nhlviti o nějaké nápadné změně v Hlinkově povaze. O svých zásadách konservativních neponechával Hlinka v pochybnosti nikoho, ani tehdy, když čekali pokrokáři s lačnými ústy, že se stane z mučedníka moderní Hus. K vyznání evangelického choval se velice tolerantně právě v zájmu společné věci slovenské. Jeho „Ludové Noviny“ nenesly ani stín nějakého klerikalismu, protože výhradně psaly o společné obraně národní proti politické despotii maďarské. A za to všechno byly proti němu podniknuty útoky tolik nenávisťné, tak že teprve v posledních nedělích byly „Ludové Noviny“ nesnesitelnou rvavostí pokrokařskou vyprovokovány k energické obraně katolické víry, kterou přátelé pokrokařů, maďarští židé, mají v tak veliké nenávisti. Kdo se má také v přední řadě víry ujmouti než kněží?

A nejlépe charakterisuje ploché duše pokrokařské podezřívání, že Hlinka čeká nějakou hmotnou odměnu. Kdyby byl o ní stál, nemusil si ji přece vysloužití třiletým těžkým žalářem. Mohl lehe prchnouti do Ameriky. Vždyť mu byly nabízeny velké peníze od národovců — ale Hlinka nepřijal. A v Americe mohl nyní trávit jako kněz daleko lépe situovaný než v chudé vlasti. Tím spíše by

Amerika lákala srdce toužící po klidném blahobytu, že by se Hlinka navždy vymnil ze spárů maďarských a že by též byl prost surových útoků vlastních krajanů.

Dobře věděl, co by bylo následovalo, kdyby se byl postavil proti státně uznanému církevnímu právu biskupovu. Byl by zavinil takové rozeřtění, takové nové národní pohromy, že by je potom nenapravily celé pluky pokrokářů, i kdyby smýšlely s lidem poctivěji, než jak se ukazuje nyní. Moudrá politika neznámá bezúčelnou rvavostí, musí s nastřádanou energií národní nakládati hospodárně, nesmí podávati nepříteli do rukou ostré nože, její povinností jest dobře odvážit sílu, která čelí nepříteli, nedlivě zkoumati, co a kde tato síla zmižuje. Hlinka dle všeho měl znovu okrvavit čela Černovanů a způsobiti žal celým davům justamentem, který by byl maďaronům nejvhodnější záminkou k stavění šibenic! A přátelé Šrobárovi? Ti by se byli zase rychle schovali, jak to dělávají kousavé lasičky, když se k nim přiblíží jezevčík.

Chcete se výhodně ošatiti. ??

Vyádejte si ihned vzory pánských látek k nahlédnutí. (Zobátek vzor látky »Palmira«) od fy **ED. DOSKOČIL CHOCEŇ.**

První český satelatský úvod soukromého obchodu. r. 1876.

Besídka.

TRAMPOTY TLOUŠTIKOVY.

II.

Přijel do Klánova cirkus. k vůli reklamě vyjelo šest umělců v křiklavých čárech na bujných koních i herkách do hlavních ulic. Hlasatel všeživým hlasem prorokoval, jaké neznámé a neslychané divy spatří pod obrovskou plachtou ti ideální mecenášové, kteří aspoň dvoušestákem osvědučí porozumění pro nejdokonalejší a nepřekonatelné krasojedce v Evropě. Stihlá Esmeralda, která měla na rukou a hrdle celou garnituru blýskavých cetek, uštěďovala při parádní jízdě vřelé pohledy na všechny strany. Červeným papírkem z cikorky zruměnila si líce, omladila se o deset let, takže by byl málokdo hádal, že již před 27 lety začala chodit do školy.

Vašík div že na průvodu očí nenechal. S úžasem sledoval pestré kroje, které mu připomínaly jízdu královských poselství v zapadlých stoletích. Podobně to aspoň vidal na obrázcích ve dvou dějepisných knížkách. Listoval v nich zamaštěným prstem často a tak dlouho, až polovičku jedné knížky myši s velikým gustem rozhlodaly a ztrávily. Mladým mozečkem táhla se úvaha: »Tohle jsou jistě velcí páni! Mají oděv tak nádherný, až jeden vyhlíží jako Václav II. Tady v Klánově i největší páni mají šaty jen takové popelavé, černé nebo hnědé. Ani zdejší purkmistr nevyšlapuje si v takovém královském oděvu, jako tihle rytíři. Však se také všichni klánovští obyvatelé diví, jakou čest jim vzácní hosté prokázali.«

Do těchto dětských myšlenek zaječela pomačkaná trumpetka intrádami, které vyrazil »herold«, jemně vlál na zádech temné rudý plášť. A pak ústa chrllila v překotném tempu dlouhý výklad o dívech dosud nevidaných. Poslední články dlouhého řetězu chřestily takto: »Naše malá Desdemona jest nejhlavnějším miláčkem všeho obecnstva. Ona na její dvanáct pěstí vysokém pony při plném kalupu jak veverka poskakovati dovede. Máme psa, který cigárko jako kavalír z Paříže koufíti dovede, též také šprýmovného Augusta až z Londýna, který se svými špasy k veliké radosti producirovati bude a k tomu opičku, která na cvičeném prásátku dokola šestkrát jako rytíř projede. Uvidíte u nás dresírováného ajšbéra neboližto medvěda ledního, který pozůstává ze severního nordpólu. Tato bílá hrozná šelma od toho své jméno »lední« odtahuje, že nejradši po hladkém ledě špacíruje a nikdá se nesmekne. Má-li hlad, všechno trhá, ale u nás mušela zkrátit jako malý zeřáček před velkou tchýní. Též také máme ukrutného siláka Herkulesa až z Bengálie, proti kterému pět nejodvážnějších mužů kór nic nesvede. Onť jedinou ranou pěstí koně na zem porazí. Má pět významných od neislavnějších generálů, které při zápase porazil. Aby jeho sílu a moc podržel, každý den osm kilo nejlepšího masa ztráví. Máme zde nejprvnějšího krasojedce Dona Malagu, který na jeho šestnáct pěstí vysokém, divokém koni Hamidu roztočivně kumšty provozovati bude. Ten kůň byl obřetován až z vnitřní divoké Arabie, kde roste kadidlo a chodí velbloudi, od jednoho mocného mulaha...«

V tom právě se hnali ulicí dva chlapci jako diví s papírovým drakem. Kůň Dona Malagy byl obrácen proti draku, právě když hlasatel dotvrzoval: »Náš Malaga, který pozůstává až z Hispánie, umí na tom nejdívočejším jednokopytníku sedět jako jedno slitý, takže nikdá nespadne. A Hamid umí chodit po dvou, po třech, po čtyřech, jak se mu poručí...« Ještě ani poslední slovo chvalořečnickovo nedoznělo, když kůň, který stihl ulekaně ušima při chřestění drakových pentlíček, vzepjal se na zadní nohy tak, div že se nezvrátil. Při tom se na kopytech otočil a hodil je proti draku do takové výšky, až nejzručnější krasojedec vlétl do listů sousedního stromu, kdež se zachytil za větev. Choval se

trochu nepozorně, ležérně, a proto ten nečekaný výlet — dřív, než se vzpamatoval. Nejdívočejší jednokopytník byl ihned chopen za uzdu od zázračného hlasatele. Kůň se již nepláčil, ale na celém těle se posud chvěl. Ozvaly se výkřiky děsu, ale v zápětí zvonil smích. Taky kdosi prohodil jízlivě: »To se dnes ten jezdec nějak špatně s koněm slepil, že se tak daleko odloupl.«

Vyvolavač však neztratil duchapřítomnost: »Teď akorát, velectěné obecnstvo, byla divokost a fortel toho koně k spatření! Tady náš Don Malaga podal ukázkou svých frajkumštů, neboť divotvorným skokem obloukovým se produciroval. Hleďte, jak elegantně na divokého čtvernožce s téhož stromu se přehoupl. Němlich tak nebezpečně, ba kór ještě krkolomnější kousky v našem cirkuse provozovati bude. Máme též divokého osla mladáho, jehož hřbet jest tolik lochtivý, že on na jeho zádech žádného člověka mimo Dona Malagu nestřílí. Kdo by si troufal a vinšoval z velectěného obecnstva na něm dvě minuty se udržeti, desítku odměny v stříbře od nás obdrží. Také máme cvičenou sávu noční neboližto kulicha...«

Dál už Vašík neposlouchal. Malý poník s Desdemonou popojel ku předu, tak že mládež couvala. A když parádní společnost se obrátila zpět, Vašík za ním vyvaloval žádostivě prstomyslné, oči na malého koníčka, jakého ještě neviděl. Desdemona začala se za chvíli udiveným očím Vašíkovým smát. »Ty bys taky rád na takovém koníčku rajtoval?«

»Jo — moc rád, aspoň na chvíli,« kývl upřímně chlapec.

Ale již se ozval šťastně zachráněný Dorť Malaga zpívavým hlasem: »Jo — hochu, to bychme tě mušeli naložit na toho pony na dvakrát. Pod takovým nákladem by ponymu praskl hřbet jako starý luk. S tebou by se spotil hned i pivovarský valach.«

K večeru prosil snažně Vašík matku, aby mu dala peníze do cirkus.

Tentokrát však narazil na tvrdý odpor. »Nikam nepůjdeš, ještě by se ti stalo neštěstí. Mají tam prý osla, který každého kope, koníčka, který chytá hubou děti za límec. A dnes by byl prý zaplatil divokost jednoho bláznivého janka sám nejlepší komediant životem. Bodejť — potřebuješ se na ty maškary dívat a na běhání divokých valachů! Udělal bys líp, kdybys trochu víc běhal sám. Chceš-li někam k večeru jít, můžeš navštívit tetičku. Na tu koňskou komedii ani krejcaru nedám.«

Vašík zesmutněl. Jakmile nedala maminka, tatínek ho odmrští tím spíše — to věděl. Touha jeho měla však tak mocná křídla, že přece jen po večeri proklouzl tiše bez ohlášení na malé náměstí, kde byl rozbít obrovský stan.

Tam se rozléhal veliký smích. Malý poník opravdu klusal dokola kolem plachty. Který nezbeda se jí dotekl, již rychle stíhlal nožky od stanu, protože poník za ním pelášil jako divý. Když chlapce doběhl, chytil ho opatrně zuby za límec a položil ho na zem. Tohle bylo pro mládež něco nevidaného, úžasného. Většina se bála, ale tři kurážní hoši pokoušeli poníka se vši bujností, když zpozorovali, že vlastně citelně netrestá.

Když se Vašík na náměstí objevil, ani nevěděl, proč se děti tolik smějí. Dva uličníci začali mu domlouvati: »Ty — Rybníkáři, poslouchej, jdi se podívat tamhle natrženou plachtou dovnitř. Už jsme se dívali. Tohle můžeme. Tam ti je krása!«

Hoch se váhavě rozhlédl, ale když viděl, že jeden z čiperných kloučků se tam již přiblížil, pomalu se bral za ním. Sotva sáhl také na plachtu, již se poník, který právě jednoho čtveráka prohnal, přiblížil, frkl mu za zády a sevřel mohutnými zuby límec. Hoch zbledl jako stěna, chtěl se obrátit, ale již poník jím cloumal. Váša se opřel nohou vši silou, koník frkl znovu, hoch nechal a vrhl se na utíkajícího druhého.

Veliká salva smíchu zabouřila mezi dětmi školními i učedníky. »Kde pak toho! To je postament, že by měl i slon co dělat, než by ho k zemi srazil!« ozval se jeden hubený ševcovský paník.

Vašík se mračil, měnil barvu, ale už ho chlácholil jeden hodnější spolužák: »To ten koníček jen tak jako žertem! Hlídá plachtu — a kdo se mu namane, s tím se honí. Povalí, ale neublíží. Jináč by se nesměl jen tak bez čeledína venku prohánět. Policajť to povídal.«

Nabarvená Esmeralda, která vybírala vstupné, již od vchodu zmizela, postoupivši své místo jednomu zřizenci, který před tím několikrát liomolovitou boudou obcházel a spouštěl hrůzu na nezvedence k plachtám se tlačící. Poník odveden dovnitř k službě ušlechtilější, parádní. Začínalo představení. Pět nazelenalých trumpet spustilo divokou muziku; nástroje řádily, jakoby se snažily všechny nebožtíky probudit a všechněm přítomným divákům uší provrtat. Před boudou v drobném obecnstvu nastalo utišení. Jaké asi umělecké kousky ti komediantí právě tropí? Do děsného příválu rychle se stíhajících tónů mísilo se silné práskání bičem. Když trombón praskl naposledy, bylo slyšet tleskot.

Několik učedníků dráždila napjatá zvědavost tolik, že se znovu přiblížili k plachtě a to na těch místech při zemi, kde byla silně protřena. Znovu zavířily zvuky rychlého kvapíku a hoši měli přímo oči na stopkách, když zdarma pozorovali, jak Don Malaga jede na koni hned v stoje, lined nohama vzhůru. Koňské umění líbilo se jim tolik, že se div nepoprall, kdo se má dívat dříve. Když odstrčil Francěk Luštinců Josefa Karabáčkova, plachta se odpárala skoro o decimetr. »Konkejte, konkejte, hoši, je to jako pavučina! Já to natrhu ještě víc — no, už to je — a teď se může dívat hned několik. Tak!«

A když začal ve vnitř čtvrtý rej, volal Ferda na

Vašíka Rybníkářova: »Poď sem, ty tluste, podívej se taky trochu!«

Ve Vašíkovi srdéčko poskočilo radostí, že ten Ferda také jednou chová se k němu tolik přátelsky. Ostatní odstoupili, Vašík si poklekl. Ale dřív, než hlavičku dal k otvoru, již ruka nešlechtná vzala mu klobouček a vhořila jej do té široké trhliny. Vašík se dal do pláče, uličníci se chechtali. »Co pak, že ti tam spadl? Snad ti hlava moc vyrostla, že ti najednou klobouček vyskočil tak daleko. To si musíš pro něj! Nic se neboj! Tam stejně nikdo nestojí, nehlídá. Jen tam — no, však se vejdeš!«

Vašík byl celý omámen, poslouchal jako automat. V smrtelné bázni před domácím trestem vpěchoval své zavalité tělo do otvoru a již sahal po kloboučku. Sotva však jej sebral, již ho držel za vlasy August. Hoch vzkřikl zoufale. »Já tě nancím, bouchoři buňatý, třikrát přejedený! Na nás si nepřijdeš! Dovedeme-li zdesirovat medvěda, zkrátíme taky tebe. On si tu leze jako jezevec, hrabe se tu jako nýleky kůň čili hroch a myslí, že ho nespátíme.«

»Pane komediant, prosím vás...«

»Já ti dám komedianta! My jsme umělci, komediantí jsou cikáni...«

Obecnstvo vypuklo z počátku: nad tou dvojicí v hřmotný smích. Někteří se domnívali, že jde o veselý, žertovný kousek. Ale již někteří vážnější z obecnstva začali reptati: »Pusťte ho! Co vám udělal? Ten hoch je z dobrého rodu, my ho známe. Tohle nejde, abyste zdejší děti mordovali, vy cizáci.«

Již přikvačil také principál a obhlédnuv bystře situaci, zahnal Augusta a zavedl krátký výslech. »Tady, velectěné obecnstvo, jen velkou meškou stalo se malé intermezzo.« A pohladiv hochu po hlavě, dodal: »Tento milý princ lovil klobouk, kterýžto mu sebranka nezvedená, kalená, princmetalová vši mocí pod plachtu hodila...«

Principál s velikou zálibou se na cvalíka zadíval a odváděje ho ven, kroutil si ve své vousiska. Venku se hochu ptal, jak se jmenuje a kde bydlí tatínek.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

zaovazřzení a opravy oltářů, soch atd.

odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Cetné usmání od vřel. přátel duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Věda se nemůže bez duše obejít. Professor vídeňské vysoké školy, techniky, známý přírodopyspec dr. Fr. Strunz měl ve Vídni v sále Uranii tři přednášky, v nichž dokazoval dle nejmodernějších výzkumů, že věda (biologie) dospěla k tomu poznání, že životní zjev dějí se některé účelně, to jest: za jistým účelem, a toto účelné jednání bytostí živých nedá se nikterak odvoditi jen z hmoty dle zákonů fyzických a chemických. Dosavadní učení, které dokazovalo, že život je jen chemický děj (ovšem velice složitý), je nejnovějším badáním tak ofeseno, že se může pokládati již za pochované. Vysvětlovati život fysikochemicky jest omylem, a často i vědomým švindlem. Život jest čímsi duchovým (etwas Geistiges), co se z hmoty a těla odvoditi nedá. Co je smrt, nevíme. V přírodě vzniká ze smrti nový život. A to platí jistě i pro duši.

Pokračuje osvěta skutečná? Tolik ulehčení spadlo do klína nynějšího středoškolského žactva! Pokrokáři, kteří jindy tolik hartusili i proti zdánlivým, jalovým závadám pokroku, zachovávají klid až příliš nápadný, ačkoli právě mladší profesoři odchovaní Masarykem, z blízka vidí, jak úlevami a mimořádnou podporou žáků velice slabých trpí velice postup středoškolské kultury. To raději pánové zaryjí do »klerikální« Belgie, kde o rozvoj skutečného myšlenkového fondu mládeže jest daleko lépe postaráno, než ve státech, jimž zcela lživě volnomyšlenkáři dávají název zemí pokrokových. Jest to již starou zkušeností, že soc. demokraté a s nimi kulturně spřízněné živly tím hlasitěji křičí o »zpátečnictví a násilnost«, čím více se rozvíjí v příslušné zemi zdravá kultura a skutečná občanská svoboda.

Nyní, kdy universitní profesoři se přesvědčili, jací nestateční, ubožáci s maturitním vysvědčením přicházejí na universitu, zcela vážně pomýšlejí na to, aby se zavedla k zjištění skutečného duševního fondu maturantů na fakultách zvláštní přijímací zkouška dle toho, jaký obor chce si nastávající akademik vybrati. Vždyť sám pokrokářský tisk již přiznal, jak maturanti nevolí si na universitě obor dle svých skutečných speciálních schopností, ale šmahem se vrhají na to studium, které slibuje nejlepší hmotné zaopatření, třeba že právě v tom oboru řada akademiků již na střední škole nejhůře zápasila.

Ovšem takové ubohé dušičky reklamují plně práva na akademickou svobodu, musí mlti (jako

řádní jejich kolegové) větší volnost než profesori, úředníci, inženýři, umělci. Rozhodují hromadně o tom, co jest pokrokové, co zdržuje samostatnou vědu, účastní se randálů proti záporům brožury, již samostatně neprostudovali, a z části vůbec nečetli. Kdy si vzpomenu, že velká akademická svoboda jest právě údělem a dědictvím střeďověku? Kdy jim napadne, že veliké výsady Karla IV. universitnímu studentstvu zajistil proto, aby počteno bylo vědecké snažení a aby se mohl akademik věnovati kulturnímu snažení s plnou, nespoutanou energií.

Pozorujeme-li, jak často štěbetají pokrokaři jako špačkové naučené fráse o zneužívání náboženství, o klerikalismu, poznáme snadno nemyslívý fanatismus z toho, že jim skoro ani nenapadne trochu přemýšleti o široce založeném, přímo fabrickém zneužívání slova pokroku. Nikdy duševní pídimužci nezneužívali jako masky k zakrytí kulturních mezer slov »osvěty a pokroku« tolik, jako nyní. Ti, kteří tolik hlučně chvějí pokrokovými ostruhami, jeví největší radost, uchycuje-li se na stromu pokroku tolik líných, nemyslivých parazitů.

Svržený portugalský král Manuel byl dle souhlasného a smluvného pokřiku zednářských listů slabochem a zhlýralcem. Potupy dostoupily vrcholu, když mu byl revoluci trůn odňat. Na př. židovská »Zeit« s rafinovaně předstíraným soucitem hned vyhrstla pomluvy o tom »ubohém, svedeném hochoví«. Nyní anglický list »The Rosary Magazine« přináší z péra dohře zpraveného o Portugalsku zprávy zcela jiné, pravdivé. Označuje zednářské pomluvy jako lišácký sestrojén lži a docela dokazuje, že i podobizny, které měly Manuela kompromitovati, jsou zhotoveny od strůjců sensace uměle. Manuel nastoupil trůn jako málo zkušený mladík. Ale žádná z vládnoucích stran nepřispěla mu ku pomoci a upřímné radě. Naopak jen se hodně křičelo od těch, kteří chtěli svrhnouti dynastii za jakýchkoli okolností. Manuel byl obklopen úlisnými zrádci, kteří se k němu lísali tak dlouho, až jeho plné důvěry získali. Když se jim takovým farseiským způsobem podařilo Manuelovu ostrážitost zeslabiti, pak se na něho vrhli. Báli se, že by později při častých násilnostech volnomyšlenkářských poskytl ráznou obranu katolické církvi. Kdo dobře sledoval celé kupy lží nynějších vítězných tyranů portugalských o událostech v republice, snadno pozná, že ve dnech revolučních rozesílány do světa zprávy stejně nepoctivé.

Pomník Jesuitovi ve státu New-Yorském. K návrhu historické společnosti bude postaven ve státu New-Yorském pomník knězi Isáku Joguesovi z řádu tovaryšstva Ježíšova, jenž též mučen byl od Indiánů, tak že zchromeny mu byly prsty na břehu jim objeveného Lake George blíže Saratogy. Jezero toto, od ctihodného Isáka Joguesa objevené, původně mělo název Lake of the Blessed Sacrament (jezero Nejsvětější Svátosti). Kněz Campbell vydal k té příležitosti krásné dějepisné pojednání pod názvem »Isac Jogues Discoverer of Lake George«. Z něho se dovídáme, jak strašná muka Jogues zakusil ve státu New-Yorském, zvláště v t. zv. Mohawk Valley. Mukám těm podrobil se, aby nemusil opustiti zajatý v boji Hurony, z nichž mnozí byli křesťany. Jenom jednu příhodu z jeho hrdinného života uvádíme: Jednoho dne v Ossernenon byla zajatá Indiánka přinucena, aby ostrou škeblí uřízla mu palec u ruky. Nerada tak učinila, sama se bojí muk a smrti. Když palec uříznutý na zem padl, vzal jej Jogues druhou rukou a pravil: »Obětuji Ti jej, Bože můj, z vděčnosti za tu milost, že jsi mi popřál, abych sedm let směl obětovati Nejsvětější Oběť mše svaté na Tvém oltáři, a za náhradu nedostatku lásky a úcty, kdykoli jsem držel v rukou Tvoje Nejsvětější Tělo.« — »Zahodte jej rychle.« pravil mu jeho soudruh, svázaný jako on, »nebo vás přinutí, abyste jej snědli.« Potom Jogues svůj palec odhodil. V noci pak se bavila mládež tím, že mu svázanému na zemi dávala na prsa zhavé uhlí a smála se, jak se snažil je shoditi.

Sociální besídka.

Také pomoc dělnictvu. Zkrachovaná rudá pekárna v Kročehlavech, v níž přišli o tolik peněz jak dělníci, tak i »vyděračníci« dodavatelé, shání nyní peníze, jak jen může. V době nynější drahoty upomíná dělníky s pohřízkou o cestě soudní. A pořádek byl při vedení knih takový, že se posílají omylem připsy i — na našince. Jeden z nich zní: »Jelikož dopis náš ze dne zůstal nepovšimnut, dovolujeme si Vám sdělit, že nebudete-li svůj dluh v obnosu K 12.— pravidelně spláceti, předáme věc svému právnímu zástupci k soudnímu vymáhání, čímž Vám vzejdou velké výlohy. S úctou Výrobní družstvo Kladenské dělnické pekárny v Kročehlavech.« Tedy »byrokracie« i soudruhům jest někdy velmi dobrá.

Zase jeden a to hodně chytrý. Soudruh F. Kreitz, jenž byl pomocným úředníkem u hlavní pokladny říšského svazu německých horníků od r. 1906, prchl tyto dny, ukradnuv asi 35.000 marek. V nepřítomnosti hlavního pokladníka vybral na základě padělaných podpisů dva velké peněžní obnosy, jež si přivlastnil. Aby od sebe odvrátil podezření, udělal v kanceláři opatření, z nichž bylo lze souditi na vloupání. Výše zpronevěřených obnosů byla vyzvěděna teprve delším zkoumáním, ježto chytrý zloděj počínal si velmi obezřele. Svaz horníků je okraden o 16.217 marek, o dalších 19 tisíc marek je okradena jistá banka, která byla podvedena nejvýš rafinovaným paděláním poukázky. Defraudantova milénka odvolala totiž hlavního pokladníka svazu telegraficky k nemocnému prý jeho synu do Cvikavy, aby Kreitz mohl nerušeně krásti.

Nedali jsme se do vleku křesť. sociálů vídeňských a nynější události dokazují, jak naše dělnictvo české dohře učinilo. Že se vídeňská ústředna namáhala zavěsti centrální pokladnu pro rakouské křesť. soc. dělnictvo ve Vídni, že chtěla v českých krajích lovit, to známo dohře z častých protestů a výstrah našich listů. Němci nepochodili, protože nám národní program jest příliš drahý, než abychom pomáhali třebas i jen odborovou organizací vídeňským centralistům hnáti vodu na německý mlýn.

Svědčí však věru o zúmyslné bezcharakternosti, o štvání za každou cenu, že moravský pokrokařský tisk systematicky se vši neomaleností vytýkal moravskému pracovníkovi Šrámkovi, že křesť. soc. strana česká dělá vídeňské »bířice« a »nádenníky« a pod. O tom pánové nemohli přinést nejmenšího dokladu, ale lhalí a tupili jako zjednaní dále.

Brněnský »Hlas« přináší nejpádnější dokumenty, jak se fanaticky o moravských našincích lhalo. Práví: »S naši strany nesčetněkrát a při každé vhodné příležitosti byly všechny ty pomluvy vyvráceny. A nebylo jediného, ať politického, ať odborového sjezdu křesť. sociálního, na němž by oficiálně a s veškerým důrazem nebylo prohlášováno: Jsme odborově i politicky samostatnými a naprosto neodvislými, naše organizace jsou úplně svéprávné a zůstanou jimi. Jsme úplně samostatnými, poněvadž jsme a zůstaneme organizací českou, národní. Nevěřilo se nám, poněvadž se nám prostě věřiti nechtělo. Z Vídně sice se činily pokusy, aby odborové organizace našeho křesť. soc. dělnictva připojily se k odborovému Ústředí vídeňskému. Pokusy byly zbytečné a marné, poněvadž máme své české ústředí ve »Všeodborovém sdružení« v Brně a ode dvou let svou »říšskou komisi odborovou československých organizací kř. sociálních«, již podléhají všechny odborové organizace naše z Čech, Moravy, Slezska, Dolních a Horních Rakous. Nikdy jsme nedopustili, aby naše organizace byly podřízeny vídeňskému ústředí, byť toto slibovalo, že bude »mezinárodní.« Na mezinárodnost se teprve nedáme chytit. A když vídeňské ústředí, v němž hlavní slovo mají pp. Kure a Krikava, soustřeďovalo české dělnictvo vídeňské do svých organizací, postaral se poslanec Šrámek velmi energicky a velmi brzo, aby soustředil české křesť. sociály ve Vídni v českých, českému Ústředí v Brně podřízených skupinách. Bylo proto zle. Vídeňáci se zlobili. Jejich zlost nám byla úplně lhostejnou, poněvadž nám jde o to, abychom dělnictvo udrželi na půdě křesťanské i národní. Za to se pánové dali do boje proti posl. Šrámkovi, jehož právem považovali za vlastního tvůrce české odborové samostatné křesť. soc. organizace. Již letos v říš. volbách vyhledali si p. Rippa, muže »velkých slov«, ale slabé práce Ripp je znám. Neřeba o něm šířiti slov. Ripp snažil se dělnictvo v okresu posl. Šrámka poštvati proti němu. Nevíme, pokud se mu to zdařilo. Po volbách se vídeňské kasy otevřely více — a tak vznikl hanoplátek »Odborový list«, věnovaný pouze nepřítelům útokům na osobu posl. Šrámka. Nadávky Rippovy jsou ovšem posl. Šrámkovi naprosto lhostejny. Ale vydávání listu toho za peníze vídeňského ústředí je nejlepším důkazem, že naše křesť. soc. organizace nejsou ani ve styku, neřku-li v odvislosti od německých organizací křesť. soc. A jestli »Rovnost« nadávky a nepřítelny výpady »Odborového listu« s gusem cituje, pomáhá tím jen pravdě, že naše křesť. soc. organizace jsou od Vídně neodvislé, k vítězství.«

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Veleváženému obecenství

dovoluji si účtivě oznámiti, že otevřel jsem
v sobotu dne 7. října t. r. pod firmou

Josef Pavelka

— první odborný závod —
**pánským angl.
modním zbožím
a prádlem**

— vlastní výroby. —

Račte si laskavě prohlédnouti sklad závodu,
bez nucení ke koupi, jakož i výkladní skříň.

Hradec Králové Palackého tř. č. 77.
v domě pana Šolce,
— zlatníka. —
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Národohospodářská hlídka.

Význam cel v dnešní drahotě. Známý agrární poslanec štyrský rytíř Pantz pronesl o dnešním stavu našem v Rakousku velmi rozumný názor právě, že ochrannými cly jsme se až do r. 1917 vydali na milost a nemilost velkovýrobě a velkokapitálu jak v průmyslu, tak v zemědělství. Jen velkovýroba má něco z vysokých cel ochranných a dovede jich využití, zakládajíc všude napořád kartely a monopolisujíc veškerý prodej denně potřebných věcí. Průmyslová cla skýtají zbytečný a nezasloužený výdělek kartelářům průmyslovým, cla obilní ničí chov dobytka a tím ničí i drobného rolníka a pomáhají pouze velkostatkářům. Slevami stát ani o halčř nezpůsobil slevu zboží nějakého, jen zvýšil zisky obchodu na účet státu. Do roku 1917 vázání jsme dnešními cly a obchodními smlouvami a můžeme proto jen různými prostředky zmírňovati jejich hrozný účinky, ale odstranit účinků těch naprosto nemůžeme. A zmírniti by se daly tím, že povolí se dovoz ovsa, ječmene a kukuřice beze cla na krmení dobytka, a že se zatím povolí i dovoz masa, dokud naše nestačí. Po roce 1917 třeba ochranu celní u nás úplně změnit a upravit ji tak, aby nepoškozovala drobného rolníka, dělníka a živnostníka s úředníkem, pomáhajíc pouze velkokapitálu na jejich úkor. — Ale budou-li se odstraňovati cla, pak ať napřed se odstraní cla průmyslová, žádal vůdce českých agrárníků.

Nálada protikartelová zmohla se zase až na ochotu rychle něco podniknout. Proto národohospodářský výbor sněmovní na návrh poslance Dra Kreka, autora to před dvěma lety podané zákona protikartelového, usnesl se nesouhlasiti se ankety, jakou vláda míní svolati na projednání otázky kartelové. Výbor odhodlán je neraditi se dlouho o tom, co je dosti jasno, nedohodovati se zástupci kartelářů samých, neboť ti by jednání nedali k nějakému konci dojiti; ale jednati rychle sám a podat sněmovně návrh příslušný.

Předloha o sociálním pojišťování znova, už po třetí podána poslanecké sněmovně. Materiálu, jež poskytla práce býv. výboru pro soc. pojišťování a jeho subkomitétu, použila vláda Gautschova ku přepracování předlohy. Kdežto stará předloha měla 325 paragrafů, nová jich má 362. V hlavních bodech souhlasí nová předloha se zásadami dřívější předlohy. Změny nejsou významné a netýkají se zásad.

Průmyslníci textilní proti požadavkům dělnictva. Továrníci textilní na schůzi své 11. října v Hradci Králové usnesli se, že požadavky vyslovené dělnictvem textilním v severovýchodních Čechách (zvláště zvýšení mzdy o 30 procent) jsou nepřijatelné.

Protidrahotní opatření v Praze. Na nároží ulic objevily se právě vyhlášky, kterými magistrát, hledě k nastalé drahotě životních potřeb nařizuje, aby v drobném prodeji věcí, které náležejí k nezbytným potřebám denní výživy, jakož i v živnostech hostinských a výčepnických provedeno bylo zjevné, zřetelné označení cen zboží dle množství a jakosti, a to nejen ve stálých závodech obchodních, nýbrž i v trzích. Označení musí se dít v zákonné měně. Přestupky této vyhlášky budou přísně trestány pokutami do 1000 K, po případě vězením do tří měsíců. — Pro stavbu laciných dělnických domků zřízeno zvláštní kuratorium a navržen pro ně fond 200.000 K. — Akce proti nezaměstnanosti na zimu opět už se připravuje. Vloni vydala obec 110.000 K na práce nouzové.

Pízeň proti drahotě. Městská rada král. Plzně objednala několik vagonů uhlí a brambor, aby osobám potřebným na vydání poukázky po 50 a 100 kg za nákupní ceny bylo prodáváno. Ustano-

Již jen krátký čas výprodej

v modním a galantním obchodě fy

Fejgl & Byčístě

Hradec Králové, Jiřikova třída.

Kněžské koláry značně levnější

Prodává se velmi levně 2 plynové dvou-
hobákové lampy skříňové, jakož i niklové
zařízení a skla do skříní

veno rovněž drahotě masa mezi jiným čeliti do-
vozem mořských ryb a činnost obecních kuchyní
rozšířiti pokud možno nejvíce. Městská rada po-
stará se o nákup i jiných potravin ve velkém, aby
aspoň ku zmiřnění drahoty dle sil svých přispěla.

První sjezd českých bytových a stavebních
družstev konal se minulý týden v Praze. Z řečníků
dr. Lošák referoval o otázce finanční v příčině
staveb družstevních. K úhradě nákladů výpůjček
doporučuje obrátit se na sirotčí pokladnu, která
dnes může poskytovat nejlacnější a nejlidnější
hypotéky na uplacení anuitami. Dále třeba vyjed-
návat se spořitelny často prostřednictvím obec-
ního zastupitelstva, které může svůj vliv uplatnit,
aby spořitelna družstvu vyhověla, po případě i
úrok snížila. Dále vylučuje referent součinnost zá-
ložen a raiffeisenek, pak pojišťoven, zvláště děl-
nické úrazovny, která byla místodržitelstvím již
poukázána, aby poskytovala zápůjčky až do 90
procent, jakmile státní fond převezme garanci za
hypotéku druhou, dále na budoucí součinnost so-
ciálních pojišťovacích ústavů. O druhé hypotéky,
pokud převyšují jistotu sirotčí, nechť se uchází
družstvo o záruku státního fondu, jakmile státní
příspěvek do stavby nedosahuje 50 procent. Čin-li
příspěvek 30 procent neb více, pak může družstvo
z pravidla stavbu podniknouti bez dotčené garan-
cie. Třeba se domáhati toho, aby z družstevních
domů, pokud jsou používány členy družstva a po-
kud nebyla uzavřena skutečná smlouva nájemní,
nebyla předepisována daň činžovní, nýbrž jen daň
třídní. Z té příčiny navrhuje referent, aby se, ne-
hledě k budoucí debatě o otázce daňové, již pro
správu družstevních domů přijala resoluce, dle kte-
ré by měly berní úřady býti poučeny o jakosti po-
měru tuto naznačeného, tak aby se z domů druž-
stevních, členy obývaných, vybírala vůbec jen daň
třídní.

Opatrnosti nikdy nezbyvá!

Neračte zapomenouti na toto dobré přísloví
ani tenkrát, jdete-li nakupovati „pravou pardu-
bickou Franckovku“. — Mohla byste totiž
obdržeti místo té známé „pravé Franckovky“
s kávovým mlýnkem výrobek jiný.

Abyste předešla podobné omyly, žádejte
při nákupu výslovně

»Franckovku s kávovým mlýnkem«
a trvejte na tom, by Vám byly dány pouze
bedničky neb balíčky s touto ochrannou známkou.
Jiné bedničky a balíčky nejsou „pravou
Franckovkou“, neobsahují tudíž v pravdě nej-
přednější jakost, na niž jste uvykli.

Všude doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i star-
ších oltářů, kazatelů, Božích hrobů a
veškerých věcí v obor spadájících.

**Umělá polychromie soch a křížových
cest.** Sklad náhrobních a nástěnných
křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a
levná.

Závod založen roku 1868.

Vyhláška.

Patronátní úřad ve Vilémově u Čáslavě
žadá

stavbu ohradních zdí

nově rozšířeného hřbitova v Klášteře
a vypisuje za tím účelem veřejné nabídkové
řízení.

Stavební plány, příslušný výkaz prací a
hmot, jakož i stavební podmínky jsou až do
4. listopadu 1911 vyloženy k nahlédnutí u far-
ního úřadu ve Vilémově.

Nabídky řádně dle podmínek vyhotovené
přijímá katolický farní úřad ve Vilémově až
do 6. listopadu 1911.

Z patronátního úřadu ve Vilémově,
16. října 1911.

Václav Lux m. p., **Vilém Kejzlar,**
patronátní komisař. farář.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje
veškeré vklady na knížky

4³/₄%

ode dne vložení
do dne vybrání.

Důchodkovou daň platí
záložna sama ze svého.

Vklady na běžný účet dle
výše obnosu a výpovědní
lhůty úrokují se co nejvý-
hodněji.

Záložna jest členem Jednoty
záložen v Praze s povinnou
revizí.

Lovecké pušky



flobertky,
kulovničky,
vzduchovky,
browning

a j. opak. i flobert. pistole,

revolvery nejlepší jakosti a vyzkou-
šené dodává v ceně
nejlevnější

ALOIS SCHIER,
JABLONE n. Orli.

Cenník na požádání zdarma a franko.

Velečtostojní páni pracující ve škole
raďte hojně rozšiřovati

Kvítky

obrázkový časopis školní mládeže pro kře-
stánské děti; vychází desetkrát ročně ve vy-
dání bez obálky a ve vyd. s barev. obálkou.

Roční předplatné:

1. na vydání s barevnou obálkou:
1 výtisk s kalendářkem K — 80
5 výtisků (po 65 h) s kalendářkem . . 3 25
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 65 h) s kalendářkem 6 —

2. na vydání bez obálky:
1 výtisk s kalendářkem K — 70
5 výtisků (po 65 h) s kalendářkem . . 2 75
10 výtisků s jedenáctým zdarma
(po 65 h) s kalendářkem 5 —

Všechni předplatitelé obdrží zdarma
kalendářek. Předplatitelům vydání
s barevnou obálkou rozlosováno bude
osm stříbrných hodinek. — Velečtost.
páni rozšiřovatelé »Kvítků« mají veliké
výhody při nákupu obrázků svatých.

1. číslo »Kvítků« bude v polovici září roze-
sláno zdarma všem velečtost. pánům.
Dále jen na objednávku!

O hojně rozšiřování na všech farnostech
uctivě prosí

P. František Svatek,
deficient a redaktor »Kvítků« v Praze-II.,
Lipová ulice č. 5.

DRAŽBA

**v obecní zastavárně
Královéhradecké**

v čísle 230. (u semináře)

odbyvatí se bude v sobotu dne 21. října
1911, začátek o 9. hodině ranní

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků
zlatých, stříbrných atd., rovněž i ze
šatstva, prádla a rozličných druhů látek,
obuvi, kol, šicích strojů, atd., které do
konce srpna 1911 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy
lze nejdříve do čtvrtka před dražbou
buďto zúročiti aneb vyplatiti. Po čtrnáct
dní před dražbou účtuje se dražební po-
platek mimo úrok a sice 2 haléře z jedné
koruny. — V pátek před dražbou
se vůbec neřadí.

V případě, že by se všechny zástavy
neprodaly, odbyvá se dražba nová v sobotu
28. října 1911.

Ze správního odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvků, koberců a
keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Ohráskové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
st. 60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se ležanými
rámy, stěží, vzorovými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně. «en-
vůl závažnosti ku definitivní objednávce.

Neúčtují veřejná i písemná pochvalná usm.

Založeno roku 1868.



OBNOVA

Číslo 42. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 20. října 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₄ až 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akce kapitál: K 15,000.000 Res. fondy: K 2,500.000 FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turno, Chrudim, Slaně, Krakov.	Provádí ve škeré ba- kov, směn- renské a bur- sovní obchody. E-kont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
---	--	---

„Zklerikalisované“ poměry.

Zase se osvědčuje plnou měrou stará pravda, že radikální, revoluční nebo atheisticke živly tím větší křik tropí proti »útlaku«, čím více svobody se jim dopřává. Podá-li se křiklounovi prst, hledí tento netoliko uchvátiti, ale přímo utnout celou ruku.

Živly, které podvracejí základní pilíře státního pořádku, které dopřávají katolíkovi trochu svobody jenom tam, kde cítí velké fyzické překážky, rozohnily se letos ještě více proti — útlaku. Lidé, chválící zcela otevřeně surové násilnosti protikatolických demagogů, vyžadují pro sebe nejvolnější pole, na němž by mohli řádit na účet svobody lidí pokojných. Ano — právě ti, kteří beze všech frází dopřávají svobodu lidem nepokojným, despotickým, mají býti spoutáni otrokářským jhem moderních plantážníků.

A jak se staví proti revolučním, fanatickým záchvatům demagogů úřady? I sebe spravedlivější kritika některých výstředností živlu semitského jest hned skonfiskována. A jsou to často lokálky, které ani nejvíce nějakého zásadního odporu vůči národu židovskému.

Ale jak se měří živlům, které nosí ostentativně znak protikatolický? Jest věru znamením času, když konfiskaci nepropadl vojnomyšlenkářský časopis, který napsal proti monarchickému zřízení štvavé věty, které končil srozumitelnými slovy: »Ať žije republika!« Takový výkřik snad utvrdí svory monarchie?

A teď Adlerova »Arbeiter-Zeitung« přináší tato »mírumilovná a antimilitaristická« slova:

»Rozbořte okrášlené chrámy! Zničte síně lži! Rozbořte tržnici slibů! Zapalte dílny čarodějů! Zmoťte naše těla potřebují nemocnic a nikoli mramorových chrámů! Lékaře potřebují krvavé naše rány a nikoliv medově sladkých lží popův! Potřebujeme chleba a nikoliv pozlacených oltářů! Potřebujeme života a nikoliv jarmarečních komedií! Rozbořte pyšné věže! V prach roztlučte chladný mramor! V hadry roztrhejte hedvábná roucha! V chleba proměňte zlato! Vzhůru na kostely! Vzhůru na ně se zbraní, s holou rukou, ohněm i krví! Na ně i kdyby to státi mělo sto tisíc životů! Popel kostelů vyváží svět: nový svět vzroste z popele kostelů! Svět slávy, vítězství a pravdy! Vzhůru na kostely!«

Potřebují snad strážcové státního pořádku k slovům takovým vysvětlivek? Jest potřebí nějakých »denunciací«, aby se poznalo, kam vlastně směřuje strana, která se tak otevřeně nadchla »hrdinstvím« barcelonských surovců?

Ovšem Adlerův orgán jest náhodou velice nešikovný. K čemu zde vyzývá, to se v podstatě již stalo ve Francii a v Portugalsku. A kde tam jest »svět slávy, vítězství a pravdy«? Nejúčinnějším trestem na hlavní rudé demagogy by bylo, kdyby byli přinuceni se odstěhovati aspoň na dva roky do

toho světa »slávy a pravdy« a sdíleti tam truchlivý los tamějších obalamucených soc. demokratů. Anebo by se měl tomu štvavému listu za trest uložití úkol, aby pověděl, proč v tom světě »slávy« tolik dělnického srocení, proč ve světě »pravdy« (zvláště v Portugalsku) sama vláda tak ničemně lže, že jejím oficiálními telegramům ani židé již věřiti nechtějí.

»Potřebujeme chleba a nikoliv pozlacených oltářů!« volá lícoměrně dobře placený rudý žurnalista, který nouzí o chléb nejméně pociťuje. Je-li zapotřebí tedy chleba aspoň pro ty, kteří přísahají na koran »Arbeiter-Zeitung«, nechť jim jenom vůdcové upřímně povědí, že po rozbití pozlacených oltářů by se zlato třípytilo hojnější měrou na rukou žen velkokapitalistů a chleba by bylo ještě méně.

Vždyť zde mluví dějiny konfiskace francouzské řeči příšernou. A teď následky lupu cítí republika palčivě při státních rozpočtech. Z celé dlouhé řady smutných dokladů uvádíme zde jeden zvlášť zajímavý, který dozrál právě nyní jak červivě jablíčko. Mniši v Chartreuse vydržovali dobrovolně obrovskou nemocnici v St. Laurent-du-Pont každoročním obrovským nákladem tří milionů franků. Když však byli vypuzeni ze země, čekalo se, kdo nyní nemocnici bude vydržovat — zda republika uclivatelka nebo aspoň zbohatlí likvidatoři. Správa okresu Isère, kde nemocnice umístěna, marně prosila o podporu. Když již nemocnici hrozil krach, povolila vláda 500.000 franků. To ovšem na obrovský humanitní ústav daleko nestačilo, a tak okres musel dáti na zcela mimořádný účet poplatnictva dva miliony sám. To však jest hotovou kapkou do jezera, protože laická obsluha jest nejméně dvakrát dražší než ošetřování od jeptišek. A tak nyní schyluje se ke krachu znovu. Takovým tedy způsobem se starají o nemocné pustošitelé pozlacených oltářů.

Mniši v Chartreuse dávno zavedli mezi velikým počtem vlastních dělníků to, oč pokrokové státy teprve »usilují a usilují«. Vypláceli totiž dělnictvu značné výslužné. Když byli tito šlechtetní praktičtí sociologové vyhnáni, mysli se, že ubozí dělníci stanou se obětí hladu. Leč ze Španělska, kam se mniši uchýlili, docházejí příspěvky starým dělníkům pravidelně každý měsíc dále. Který vypuzený rudý fabrikant by se tak pečlivě staral o veterány práce, kterých už k rozmnožení vlastního jmění nepotřebuje? Tu jistě jest zcela zřejmý skutečný poměr oltáře ku chlebu.

A jestliže sám soc. dem. tisk tak často v posledním čase pronášel veliké stesky na zednářské francouzské vládce, nemá nyní obratem ruky balamutit své čtenářstvo tak okatě frázemi, kterých zkušenost dosud v žádném státě nepotvrdila.

Jaký »hlad« pudí tak mnohého pustošitele k politickým a protikatolickým rejdům, patrně z této scenerie. V Nýřanech a Zbuchu dobře placení soc. dem. řečníci na »protidrahotních« schůzích štváli proti katolickému světovému názoru. Po skončení fanatických schůzí celá řada křížů byla rozbita nebo pokálena v okolí nýřanském mezi Zbuchem a Uherci. Ve svobodné Americe by se netoliko ne-kázání do příslušných kolejí i ti, kteří by se odvátrpěl takový vandalismus, ale byli by důkladně odžili rozeštvátí lid do té míry, až dochází k takým surovostem.

Na brusselský rozkaz »Volné Myšlenky« musí vojnomyšlenkáři všech zemí pořádati každoroční oslavu usvědčeného podvodníka a strůjce hromadného vraždění Ferrera. Co taková oslava znamená, to patrně z toho, že na sjezdu brusselském zcela upřímně a otevřeně velebil Ferrera delegát Chapelier jako anarchistu, a pověstný Furnémont docela řekl o panovnické moci: »Naši přátelé vědí, co činiti, aby panství této moci bylo zničeno.« Tohle nemusil Furnémont ovšem ani připomínati. Vojnomyšlenkáři evropští přece nezapřeli a také nyní nezaprou svých bratrů v Barceloně a Portugalsku. To by se mezinárodnost Volné Myšlenky trhála hned.

Ale zde se jedná o to, jak se chovají orgány státní bezpečnosti k lidem, kteří v Praze, ve Vídni a jinde jako vyslovení soudruzi cizích anarchistů oslavy dle brusselského rozkazu pořádají. Vždyť jest ještě v čerstvé paměti, jak po oslavě Ferrero-

vě zfanatisovaní Ferreristé pražští houkali po pražských ulicích: »Ať žije Portugalsko! Zavřete kasárny!« Zřídlo protikatolických štvanic, jež zároveň mají zřejmě naměřeno proti trínu, přece i u nás obecně se zná. Ale přes to klidně se přihlíží k tomu, jak z intelligence k Volné Myšlence přistupují nejvíce ti, kteří přísahali, že budou vychovávat mládež nábožensky. Za odměnu té státní tolerance zrovna titěž lidé nařikají hlasem stále větším na ústisk a nespravedlivost. A zvykli si již tolik na přednost živlu protináboženských při služebním postupu, že prohlašují za největší nespravedlivost, jestliže aspoň někde starší a zasloužilejší konservativce jest povýšen za ředitele proti mladšímu žadateli vojnomyšlenkářskému.

Když soc. demokrat Vavrak vystřelil v říšské radě pětkrát z revolveru, následovaly scény velice pozoruhodné. Již to bylo nápadno, že nikdo z těch, kteří kolem útočníka stali, ruku mu nestrhl, ač se to mohlo snadno státi hned po prvním výstřelu. Mezi většinou návštěvníků na druhé galerii ozval se výkřik: »Sláva Schulmeierovi!« Snad tak proto bylo voláno, že právě při »protidrahotní« řeči Adlerově vykřikl soc. dem. posl. Schulmeier: »Cesta na lucernu jest připravena. Odkud tyto kravály? Kde jest přece škola takových štvavých, křečovitých záchvatů? To se dobře pozná, čtou-li se rude listy, v nichž se ostatně berou v ochranu téměř všichni ti, kteří porozuměvše dobře nápo- vědem rudého tisku, páchají pustošení křížů a soch a ohrožují životy konservativců.

A tak »zklerikalisovaný« stát stává se rejdícím lidem, kteří odpravují náhlým soudem jako soudcové a žalobci v jedné osobě. A jestliže po řádném soudě některý z pustošitelů přece jest potrestán, trpí se vášnivě a krajně nespravedlivé kritiky, které ohrožují soudcovskou neodvislost.

Až se povolí revolučnímu »přesvědčení lidu« ještě větší průchod, zpatronasobí se povyk demagogů proti »tyranii.«

Jak dlouho bude ještě trvati tento postup k temným a tyranským poměrům portugalským?

Volné listy.

Koukaje z okna, přšelo. Vzhledem k atentátu socialisty Vavraka, jenž v poslanecké sněmovně chtěl zastřeliti ministra spravedlnosti, skoro všechny noviny, zastávající společenský pořádek a bezpečnost života, a mnozí poslanci vyslovili se v ten rozum, že příčinou vražděného útoku jest soustavné štvání socialistické. Spojitost těchto dvou smutných jevů společenských jest tak na jisto postavena, že i sami socialističtí poslanci obranu svou obstarávali velmi chabě a malátně. Z očitých a hmatavých důvodů, že socialisté jsou stranou podstatně revoluční a pod dojmem atentátu byla před volbou předsednictva dána ve sněmovně výzva, aby poslanci, odsuzující revoluční činy socialistické, nevolili za místopředsedu Pernerstorfra. Členové jednotného klubu českého však výzvu tuto nepřijali za svou a Pernerstorferovi hlasy své dali. Nesnadno se dohadati, jakou vysokou, zjevnou nebo zákulisní politikou se při tom spravovali.

Bylo-li na obhájenou tohoto přepodivného činu podotčeno, že v předsednictvu zasedá také Čech Žďárský a že recipročně pro zvolení jeho bylo potřebí i hlasů nečeských, pak důvod tento nemůže býti označen než lichým, neboť v předsednictvu jsou také mužové, pro jejichž zvolení počet hlasů, jejich politickými a národními stoupenci odevzdávaných, ani zdaleka nepostačoval. Proto hlasování jednotného českého klubu pro Pernerstorfera nelze dobře odůvodniti a nepotkává se se souhlasem většiny českého obecnstva, zejména proto ne, že samy Národní Listy nemohly volbu Pernerstorferovu jinak doprovoditi než tímto vysvědčením: »Všeněmecký, německo-radikální a krajně německo-nacionální posl. Engelbert Pernerstorfer může býti povděčen toliko českým poslancům, že zůstal místopředsedou poslanecké sněmovny. Občansko-německý hlas nedostal ani jediný. Německé oba kluby se dnes dopoledne výslovně usnesly ho již nevoliti následkem událostí, které sběhly se

ve větší schůzi poslanecké sněmovny. Čeští poslanci mají proti Pernerstorferovi zájlosté četné a vážné námitky. Nejen proti němu, nýbrž proti všem německým sociálním demokratům. Volili však přece posl. Pernerstorfera přes jeho schönere rianskou minulost a přes nevládné chování německé sociální demokracie k neiskromnějším školským požadavkům českým. Také pro Pernerstorfera jest chování se Němců a chování se Čechů k němu v rovnou výstrahou pro budoucnost, o které si přejeme, aby ji uvážil, a podle ní jednal. Netřeme, že snad bylo by bývalo lépe, kdyby posl. Pernerstorfer byl dnes propadl a kdyby byl býval německými poslanci občanskými donucen opustit křeslo místopředsednické, na kterém sedí již několik let a na kterém je mei 8 členy předsednictva jediný, který se v jednání řádě správně vyzná.

Tedy jednotný český klub volil Pernerstorfera za místopředsedu, ač dle Národních Listů všechny důvody mluvily proti jeho volbě, jinými slovy, uplatnil se tu po jisté stránce onen zhudlařený přechodník, jímž stiháme nesprávnou češtinu, ale jímž nižšíme persiflovati i špatnou politiku: koukaje z okna, přišlo.

Otázka svátků. Jest pravděpodobno, že u nás svátků zrušeno nebude. Mluvit pro dosavadní svátky důvody náboženské, církevní a společenské mluvou, že si nelze mýjeti bez povšimnutí. Pro nás jest rozhodující, že lid opravdu katolický přeje si, aby nebylo nic měněno, a o doktrinářské rozklady liberálních lidí nám neběží. Jest již dosti smutné, že se ponechala příležitost židovským i nežidovským průmyslníkům, aby si osobovali právo mluviti o svátcích s hlediska čistě hmotářského, ač svátky mají obsah nábožensko-mravní a sociálně povznášející.

Za času Ludvíka XIV. stěžoval si jeden z nejpopulárnějších básníků francouzských, že církev svými svátky ožebračuje chudé lidi. Tím chtěl raniti právo obsažené ve sv. evangeliích. Stalo se tedy, že ve Francii nedělní klid, tato prvotní výsada lidskosti, byl dán na pospas přáním básníka a číslu národních hospodářů. Ale brzo ve Francii poznali, že chudásové nestali se bohatšími, svobodnějšími, ani mravnějšími a šťastnějšími. Právě tak věci se měly i v Rakousku, kdy se hlásalo, že nedělní klid poutá mnoho hospodářských sil a podvazuje blahobyt. A rovněž tak nevyšlo by na dobré, kdyby zrušeny byly svátky, které světi se kromě nedělí. Zrušení některých svátků neprospělo by pracujícím, nýbrž zase jen těm, kteří dávají za sebe pracovati jiným a sami oddechu nepotřebují, protože hoví si sladkým odpočinkem do nekoněna.

Mimo to svátky srostly se společenským a náboženským životem lidí katolického tak, že je rušiti nebo na neděle překládati, způsobilo by v myslí lidové veliké rozčilení, které by ovšem bylo nevídanější právě protináboženským agitátorům a které by bylo vodou na jejich mlýny. Z těchto důvodů nemůžeme také souhlasiti s dopisem uveřejněným v Novém Věku, v němž pisatel přimlouvá se za zrušení svátků sv. Jana a sv. Václava. Mínění jeho zakládá se na tom, že v tyto svátky se pracuje na polích a mnohé kostely jsou prázdné. Připouštíme. Ale jsou zase krajiny, v nichž chrámy jsou věřícími plny a svátky jmenovaných světců v pravém slova významu národními. Nelze tudíž pro liknavost a nedbalost jedněch odnímati a rušiti náboženskou horlivost druhých.

Vrtají díru do světa. Čtenář již nám odpustí, když užíváme tu z tuctového popěvku slov, která se náhodou dobře hodí k tomu, aby se jimi vystihlo počínání Času, který o nepotvrzeném řediteli litomyšlského dívčího paedagogia, dru Bláhovi, celé týdny souká proti Národním Listům polemiky, působící již kde komu znechucení. Čas nazývá věc případem dra Bláhy. Čas vůbec má napořád samé případy, na něž denně na lánech českého života číhá. U realistického orgánu rozřídí se případy ve velké a malé.

Případ Bláhův dle všeho jest pokrokářům velikým, neboť by jím jinak pořád nevyzváněli. Jádro toho, co se přihodilo, jest: dra Bláhu, stoupence politické pokrokové strany, zemská školní rada nezvolila ředitelem dívčího učitelského ústavu v Litomyšli. Ačkoli nezvolení různých žadatelů na různé ústavy jest věcí obyčejnou, protože od nepaměti se dělo, děje a nikdy snad nepřestane, Čas pojednou strhl rámus, ovšem pokrokářský rámus, a žaluje na členy zemské školní rady, redaktora Anýže a dra Metelku, že hlasovali proti Bláhovi a že tak učinili z politické zaujatosti. Vůbec Čas přičinil se, seč byly jeho slly, aby tato záležitost zavlečena byla na pole politické a — hřích obou jmenovaných pánů proti školskému prospěchu, jak náleží, hojně ozřejměl.

Nár. Listy na obranu obou členů zemské školní rady obratem odpověděly, že dr. Bláha nebyl jmenován ředitelem jedině z důvodů věcných, o čemž Času může prý podat zprávu školský odborník. Tím spor jedním rázem osvětlen a dokázáno, že o politice nemůže býti ani řeči.

Čas však místo aby si zprávu páně inspekto-

rovu vyžádal a dle úředního dokumentu dokázal výtečnou schopnost svého chráněnce, k návrhu nepřistoupil a hude stále svou. Mlčením svým ve věci nejdůležitější však dal na jevo, že mu neběží o prospěch paedagogia, jak všemožně předstírá, nýbrž pouze o stranickou politiku pokrokářskou ve školství. Tím tento Kato, příděný pokrokářskou roztrhanou togou, byl opět přistižen při fixlování a při provozování politiky právě na těch místech, kde ji sám tak rozhodně zatracuje.

Spor, jež Čas a jiné pokrokářské listy, zejména Věstník českých profesorů, úskočně zaplétají, nabyl určité podoby nově formulovaným návrhem, jež Národní Listy uveřejnily takto: »Jde-li Věstníku českých profesorů a demí pokrokové žurnalistice i jejím následovatelům jenom o pravdu a průkaznost věcných důvodů, které posl. Anýže a dra. Metelku vedly v této věci, že se zachovali tak, jak v skutku učinili, pak uznají správným návrh, aby otázán byl věhlasný český odborník, který není nikterak nepřítel straně pokrokové a měl v nejvyšší správě vyučovací nepochybně přiležitost poznati tuto věc z úředních pramenů, zdali by mohlo z věcných důvodů, jež byly proti potvrzení dra Bláhy, býti kladně vyřizeno odvolání proti usnesení zemské školní rady. Posl. Anýž a dr. Metelka čekají klidně tohoto posudku.«

Česká veřejnost čeká zase dychtivě, dokládáme my, jak se pokrokáři zachovají. Požádají-li o uveřejnění věcných důvodů, dokáží, že jim jde skutečně o zájmy vyučovatelské, neučiní-li však dle návrhu, bude patrné, že všechen ten křik, do kterého se dali, jest obvyklým pokrokářským humbulem na terorizování činitelů, kteří posud pokrokářskému jhu nechtějí se podčiniti.

A tak pokrokáři vzhledem k dru Bláhovi nebojují za myšlenku, za věc a za přesvědčení, nýbrž vrtají do světa díru, které nevyvrtají, byť se jim od námahy pot sebe více sléval po čelech, a byť sebe více vtoukali obecenstvu mínění o své opravdovosti, které nemají. Jedním slovem, celá naše veřejnost jest nyní oprávněna na pokrokáře volati: Pánové, chcete-li nás přesvědčiti, že dr. Bláha jest kvalifikován a že mu jest křivděno, chopte se důkazu a projednejte jej tak, jak jest vám nabízen, neboť všechny jiné vaše řeči jsou zbytečné.

Úprava platů. Jest přirozeno, že s požadavky učitelství po zvýšení platů spojuje svá přání též duchovenstvo. Zejména do očí bije, že duchovenstvo není remunerováno za vyučování v nejnižších třech třídách. Jelikož této, řekněme anomalie, nelze ničím odůvodniti, nebude snad ani jednoho spravedlivého člověka, jenž by se vzpíral žádoucť úpravě toho, co mělo již dávno po právu býti vyřizeno. Neméně zvýšení platů za cesty do škol přesporních jest věcí, kterou jest od příslušných činitelů vzíti na přetřes, protože dosavadní kilometrová sazba nesnáší se s fyzickou námahou, kterou musí kněz za veškeré nepohody vynakládati, aby dosti činil svým povinností.

Musí-li se kněz bráti na příklad půl druhé hodiny do přesporní dvojtřídky, potřebuje sedm hodin k tomu, aby vykonal, co jest jeho díla. Žádný z inteligentních stavů nemá takové klopotné práce, jako kněz, docházející do venkovských škol. Vezměme v úvahu zimní ledové větry, třeskuté mrazy, sněhové vánice, vzpomeneť deště a parna a ptejme se, který jiný stav vzdělanostní podjímá by se takových povinností za plat, kterého se nyní kněžstvu dostává? Požadavky kněžstva, krátce řečeno, aby zvýšena byla cestná remunerace a honorováno bylo náboženské vyučování v nejnižších třech třídách, jsou spravedlivy a náležavy. Vždyť ze všeobecné drahoty není ani kněz vyňat, ba jest od ní postižen více snad, nežli kdo jiný, jmenovitě po té stránce, že z obecného předsudku o blahobytu kněžstva plynou také větší ceny potřeb, které kdo do lary prodává. Jest většina kněží, kteří od prvé potřeby do poslední musí vše koupiti za hotové, při čemž není od místa připomenouti, že poplatky štědrosti ve všudy zmenšují a že funkce s dobrou polovicí vykonávají se zdarma. Přejeme kněžstvu úpravy, jako jí dopřáváme i učitelstvu.

»Obnova« vždy sympaticky se měla k učitelským platům, kdykoli otázka ta na veřejnost se vynořila. My jsme vždy neradi nesli, když v katolickém časopisu některém psáno bylo o věci odmitavě. Kněžstvo, pokud jsme s ním ve styku, vždy důtklivě odsuzovalo, když z katolického tábo- ra proti úpravě učitelských platů bylo střeleno. Chybou naší bylo, že jsme poněkud déle nedávali výraz tomu, co bylo naším přesvědčením. Očekávali jsme, že ti kteří pisatelé zmoudří.

Když však rána nejen se nehojila, ale ještě více v posledních volbách byla rozjitřena, vystoupili jsme důrazně a jsme povděční, že výkonný výbor strany křesťansko sociální jednou pro vždy vyjádřil se, že úprava učitelských platů jest požadavkem, proti kterému nesmí se činiti oposice. Kdybychom se vrátili hodně daleko, až k jakým takým počátkům rodící se katolické organizace v Čechách, a ji provázeli ku předu, kdybychom vnikli dobře v duši těch, proti jejichž přáním po hmotné existenci naši jednotlivci psali, aniž tu byla vin-

na celá katolická strana, kdybychom zabírali se chtěli v otázku, proč profikatolická agita- ce v učitelstvu tak záporně se tjala, poznali bychom docela dobře, že velkou vinu mají ti, kteří na svůj vrub neprozíravou taktikou učitelstvo přímo vydražďovali, odpírajíce jeho existenčním požadavkům a tužbám. Nechtějí vmyslí se kdokoli z nás na místo učitelé, majícího rodinu, jejíž členy chce nejen doma živiti, ale také slušně do života vpraviti? Zdaž nevzbouří se celá bytost učitelova, zdaž to nebodá a nepálí, když čte, že právě z katol. strany nepřejí jeho chlebové otázce? Kdo dovede na této naznačené cestě bráti se dále a kdo za takových podmínek dovede si představití myšlenkový postup utlačovaného, uhodí jistě také na jednu z těch příčin a domyslí se jedné z těch pohnutek, proč učitelstvo utevřelo náruči llsavým proudům pokrokářským a proč tak úporně o volbách potírá vždy katolické kandidáty.

Bylo potřebí říci upřímné slovo; nuže, pověděli jsme je, a přejeme si, aby vždy v čas bylo zakročeno, kdykoli kým a vrub katolické strany bude hřešeno.

Obrana.

Zvláštní logika Národní rady. Naše národní politika zaznamenává každou chvíli nějaký smutný ústupek. A nejvyšší stráž na českém Sionu? Divně, až příliš opatrnické jsou její cesty, které se tolik rozcházejí s útočnou povahou německého »Volksrathu«. Dokázáno, že agrární poslanec Pavlok, který zvítězil pod výslovným patronátem Národní rady, podepsal tajně revers německým voličům, v němž ujistil, že nepodnikne nic, co by poškozovalo jejich národní državu a zájmy. Takový závazek učinil muž, který věděl, že jest kandidátem menšinovým a že Národní rada výhradně proto se pro něho exponovala zvláštním manifestem, aby bylo postaráno o naše menšinová práva proti germanisátorům.

Již v tom bylo hrubé porušení národní discipliny, že Pavlok se začal smlouvati bez předchozího dorozumění s Nár. radou a svými českými voliči. I kdyby nebylo vedlo smlouvání s germanisátory k cíli, musili by opravdoví národovci říci, že muž, který tak pokoutně vyhledává pomoc v táboře nepřátelském, nemůže býti bojovníkem spolehlivým. Ale česká veřejnost se dočkala překvapení daleko horšího. Pavlok drží se mandátu pevně, ačkoli obsah dokonaného a podepsaného reversu jest dokonale všude znám.

A co Národní rada soudí o aféře, která by mezi Němci vzbudila takové roztrpčení, že by poslanec německý ani nestačil utíkat z vlastní obce? Zasedla na soud a místo čekaného odsouzení vyložené národní zrady vyslovila naději, že Pavlok »vyřídí věc tak, aby česká věc ve Slezsku újmou neutrpěla.«

Slova jsou tak chytře volena, aby se Pavlok nerozčilil a — aby se zdálo, že přece něco Nár. rada proti němu podnikla. Ale kdo se jen trochu zamyslí, vidí v tom výnosu zbabělost největší. Co má nyní vyřizovati Pavlok? Nemá zde prakticky zasáhnouti instituce česká, která tolik zasáhla, když se jednalo o Pavlokovu volbu? Nemá nazvatí pravým jménem čin svého chráněnce, který k velikému veselí Němců Národní radě zavařil polévku s tak ostrou paprikou? Pavlok bez českého voličstva a Národní rady by nebyl ničím. A poněvadž zradil potměšile nepevnější naději, má mu Národní rada říci hodně srozumitelně, co jest nyní jeho povinností, aby aspoň částečně byla odklizená skvrna netoliko z Frýdecka, ale z delegace české vůbec. Jinak při příštích volbách chamtiví demagogové půjdou bez bázně toutéž cestou a podobné reversy budou pokládati za věc docela všední.

Co má Pavlok vyřizovati? Ten už přece svým podpisem vyřídil svou mandátovou záležitost jasně. A nyní — chce-li býti důsledný — od podpisu svého přelíati nesmí. Zbývá mu jediné přirozené a správné rozluštění: složení mandátu. Tak se zbaví závazku vůči Němcům cestou charakterní a uspokojí rozčilenou menšinu. Zde neplatí naprosto poukazování, že agrárníci na volební smlouvy s Němci jsou již uvyklí. Ani zde nemůže imponovati mocná politická hradba poslanců agrárních, kteří jsou spoluvinní na tak dlouhém protahování nechutné aféry.

České listy ve Slezsku naprosto nejsou spokojeny beztvárným výrokem Národní rady a žádají, aby tato znovu soudila.

Při tom vhodno poznamenati, s jakým harsivým manifestem akademický odbor Národní rady se vytasil vůči »Obnově«, když tato uveřejnila několikařádkový dopis, v němž pokárány (právě v zájmu pravidelného národního soužití) jisté národní kruhy pro volbu kandidáta nekonvenujícího. V manifestu tvrzena zřejmá nepravda, podkládán úmysl, jehož ani »Obnova« ani dopisovatel neměli. Zkrátka pánové si myslí, že snadno utkáš cího hnáti. Kdo se dá, na toho si lehce troufají.

Pozadí takového mírného nynějšího posudku Nár. rady lehce lze uhadnouti. Ale ani mocná aliance mladočesko-agrární nedovede ospravedlniti podivný rozsudek v záležitosti tolik důležité.

Politický přehled.

Předlohy drahotní a úřednické. Konečně 17. t. m. skončena v poslanecké sněmovně debata drahotní a všechny návrhy odkázány drahotnímu výboru, jenž k projednání návrhů určena 14denní lhůta. Potom přijdou usnesení drahotního výboru opět do sněmovny, kdež bude provedeno druhé čtení předloh. Také předlohy úřednické a spojené s nimi předlohy úhradové odkázány výboru.

V poslanecké sněmovně 17. t. m. přijat návrh vlášského posl. dr. Conciho, aby po I. čtení předlohy na změnu jednacího řádu, které počalo 18. t. m., dáno bylo na denní pořádek I. čtení předlohy na zřízení vlášské právnické fakulty ve Vídni, načež má teprve přijít první čtení rozpočtu a rozpočtového provisoria. Při hlasování zvítězil návrh posl. dr. Conciho 154 proti 109 hlasům. Pro hlasovali všichni Slované a soc. demokraté. Němci o všem zle se durdili.

Nesnáze vlády. Baron Gautsch hrozil odstoupením kabinetu. Do tísně vnhali ho vlastní jeho lidé. Člen něm. nac. svazu posl. Waber podal totiž návrh, aby poslanecká sněmovna vyzvala vládu k dovolení dovozu argentinského masa i bez souhlasu Uher. Baron Gautsch, ačkoliv k hlasování o tomto návrhu dojde až za 14 dní — nyní za týden, oznámil Polskému kolu, že by musel odstoupit, kdyby tento návrh byl přijat. Stejně starosti působí mu hnůti mezi úředníky, jimž se zdráhá dáti služební pragmatiku, a kteří jsou nespokojeni i s navrženým zvýšením platu. Nemile se dotkla bar. Gautsche ta okolnost, že v národohospodářském výboru na návrh křesť. soc. dr. Kreka přijat návrh, aby se národohospodářský výbor na vládním jednání o zákonu proti kartelům nezúčastňoval, ježto by se tím při svém jednání o zákonu proti kartelům pouze zbytečně zdržoval. Také vzbudilo velkou pozornost, že 12. t. m. dopoledne přijat byl císařem v dlouhé audienci předseda Polského kola ryt. Biliński, který jmenuje se mezi oněmi kandidáty, kteří by po případě vystřídali bar. Gautsche u vesla. — Udržují se i pověsti, že také postavení zahraničního ministra hr. Aehrenthala jest otřeseno, proto že prý se velmi zasazoval o udržení přátelských styků s Itálií, která bez ohledu na trojspolek šla vždy svou cestou.

Rakouský státní dluh koncem prosince 1910. Všeobecný státní dluh činil celkem 5.199.884.244.27 K, a to: I. Konsolidovaný státní dluh: a) bez závazku určitého zpětného splacení celkem 5.026.052.193 K 22h, v tom starší státní dluh 4.718.538.22 K, jednotná státní renta 5.020.333.655 K; b) s určitým závazkem zpětného splacení celkem K 146.606.561.80, v tom již splatný, avšak nevyzdvížený dluh K 5.354.004.20. — II. Nezaložený dluh (kauce a depozita) K 975.124.45. — III. Odškodňovací renty K 23.750.364.80. — IV. Platy král. bavorské vládě K 3.500.000. — Státní dluh království a zemí na říšské radě zastoupených činil celkem 6.911.565.708 K 63 hal. a to: I. Konsolidovaný státní dluh: a) bez závazku zpětného splacení: rentovní dluh korun 3.222.429.950.38 hal.; b) se závazkem zpětného splacení: ještě nesplac. dluh celkem 3.387.359.270 K 21 hal. (v tom amortisovaný dluhy státních železnic K 3.034.325.163.56), již splatný, avšak nevyzdvížený dluh K 4.010.812.33. — II. Nezaložený dluh K 297.765.670.71. Dohromady činil tudíž všeobecný rakouský dluh státní a státní dluh království a zemí v říšské radě zastoupených koncem prosince 1910 K 12.111.449.952.90. Zúročení jeho vyžaduje ročně K 477.844.662.64. Takový hrozný obnos musí poplatnictvo zaplatiti, aniž by mělo z toho jakého prospěchu.

Vláda a sanace zemských financí. Vláda chystá pamětní spis, který předložen bude říšské radě a bude mít účelem, upravit finance autonomní a jejich styky k financím státním. Na všechny zemské výbory rozeslán finančním ministerstvem okružní list, v němž se vykládá účel pamětního spisu a žádá se, by opatřen byl potřebný materiál, pokud se týká zemských financí a byl dán k dispozici ministerstvu financí. Prohlašuje se pak v okružním listě také, že studia pro pamětní spis nesmí míti za následek nějaký průtah v akci, která čelí k sanaci zemských financí.

Finance království Českého čím dále jeví se v hroznějším stavu. Podle výpočtu finančního referátu zemského skončí rozpočet letošního roku tím, že zemské dluhy království Českého dospějí výše téměř 200 mil. K. Dr. Urban jako zástupce předsedčího zemského výboru ve zprávě své o stavu zem. financí prohlásil, že úplná sanace zemských financí jest naprosto nutná. Naproti tomu němečtí spoludruzi Urbanovi jsou proti smrti u dělnosti sněmu a proto se nemohou smluviti o pracovním programu pro národně politickou komisi.

Protest svazu zemských poslanců českých. Na stálé útoky a podezřívání, jež německý tisk provádí proti českým poslancům v Čechách, jakoby oni byli překážkou pro zahájení porad národněpolitické komise, odpověděl svaz českých poslanců na schůzi 13. října v Praze: »Co nejrozhodněji odmítá český svaz nedůstojné zástupců českého národa podezřívání, jakoby v jednání s německými zástupci vstoupili s jakýmkoliv vedlejšími úmysly, zejména, aby tím umožnili vstoupení českých po-

slanců do kabinetu, z nichž by za dnešní situace nikdo do ministerstva nevstoupil. Čeští poslanci nedaří si líbiti, aby takovýmto štváním nezodpovědných činiteľů kažena byla těžká a zodpovědná činnost všech, kteří poctivě a s nejlepší vůlí se snaží o zjednání pořádku v království Českém a čeští poslanci již předem odmítají všechnu zodpovědnost za škodné následky, které by toto počínání pro jednání sněmovní inoloio míti.«

Zemské příhrádky v království Českém dle schválení císařského povoleny v 55 procentech pro dobu od 1. října do 31. prosince t. r.

V Uhrách obstrukce na sněmu proti branným předlohám neustává a také marné všechno vyjednávání s vůdci obstrukce, aby od ní upustili. Z toho se i vynořily pověsti o otřesení uherského ministerstva.

Obecní volby v Belgii. Přes to, že v Bruselu hlasy katolické silně vzrostly, zvítězili při obecních volbách v Bruselu a okolí spojení socialisté s pokrokaři. Na venkově však uhájili katolíci svoje posice proti spojeným nepřátelským stranám.

Otázka marocká. Vlastní smlouva o Marokku, jež upravuje práva Francie v Marokku a obsahuje záruky pro obchodní a hospodářskou volnost Německa tamtéž, jest již hotova a oběma stranami schválena. Nyní se vyjednávají již jen o odškodném pro Německo ve francouzské Kongu.

Protirevoluce v Portugalsku. Že se vládě republikánské nedaří příliš, toho důkazem také odstoupení ministra války, poněvadž množství důstojníků, na nichž lpí podezření, že jsou přívrženci monarchie, bylo zatčeno bez jeho vědomí na rozkaz ministra vnitra. Drobná válka v pohořích trvá neztěněně dále.

Italsko-turecká válka. V Itálii po vypovězení války se troštovali, že mají na válku peněz dost, nyní však už chystají se po vzoru rakouském vydati pokladniční poukázky k získání peněz. V městě Tripoli usazují se Italové jako doma; zařídili si tu svou civilní správu, do oběhu dali peníze italské, turecké pak vzaty z oběhu. Turecké vojsko co chvíle útočí na italské vojsko. ovšem prý bez značnějších ztrát. Turecko jak může, mstí se zajmáním italských obchodních lodí a vypovídáním příslušníků italských. Nyní se italské loďstvo objevilo v Egejském moři a hlídá turecké pobřeží; to jest odpovědí na bojkot turecký.

Povstání v Číně. Revoluce šíří se v Číně víc a více a jest prý dílem reformní strany mladočinské, které jedná se o sesazení nynější mandžurské panující rodiny. V kritickém okamžiku převzal úřad vicekrále v Hiuluangu Juanšikaj, někdejší milec čínské císařovny; k němu upínají se nyní naděje ohrožené císařské rodiny v Pekingu.

Zprávy organisač. a spolkové.

Černilov. Tuto neděli dne 22. t. m. koná naše Jednota přednáškovou schůzi. Začátek o půl 3. hod. odpol. **Lidový spolek křesť. sociální pro Miletín a okolí** oslavil svátek sv. Václava společnou účastí na velkých službách Božích a odpolední schůzí spolkovou. Při této schůzi přednášel duchovní rádce spolku o dobách sv. Václava a dobách našich. Předvedl nám před oči tehdejší nepříznivé poměry, které ohrožovaly národ z venčí a uvnitř země, ukázal, že i dnes máme podobná nebezpečí, vylíčil, kterak sv. Václav zdárně působil pro blaho národa právě proto, že tyto poměry znal a jim moudře čelil, a že i my nejlépe působiti budeme pro blaho vlasti, budeme-li jeho příklad míti na zřeteli. — Po této přednášce podal nám předseda pan Pábin zprávu podrobnou a hezky sestavenou o své cestě do Lour. Pohledky, které při tom kolovaly, oživovaly jeho slova. Ve schůzi promluvil také pan V. Čistický ze Staré Paky, povzbuzuje členy a zvláště členky spolku k horlivé práci organisační a agitační. Po schůzi byla o téže věci ještě důvěrná porada.

Sdružené katolické spolky v Pardubicích uspořádají v neděli dne 22. října t. r. v sále městské radnice v Pardubicích záhavní večírek s bohatým hudebním, zpěvním a přednáškovým programem. Vedle toho bude sehrána veselohra: »Ženská otázka«. Se zábavou je spojena tombola. Zařízení restaurační. Začátek v 7 hodin. Po vyčerpání programu je volná zábava.

Sdružení mládeže křesťanské v Pardubicích se hodně tuží. Neděli co neděli pořádá naše čilá mládež svoje obvyklé schůzky, při nichž jednou baví se fečnickým turnajem, jindy zpěvem, hudbou, společnou debatou o běžných událostech ze života sociálního, politického, kulturního, národohospodářského atd. S potěšením můžeme konstatovati, že někteří členové i členky zvláště v fečnictví udělali překvapující pokrok. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pp.: P. Roger Konhefr, provinciál řádu Františkánského v Praze, P. Hyppolit Filipp, exprovinciál a kustos téhož řádu v Praze, Jan Ráček, osobní děkan y Herálci, jmenování

bisk. notáry; Josef Pospíšil, biskupský vikář, farář v Lužci, osobním děkanem. — **Ustanovení** jsou pp.: Frant. Veistrk, koop. v Hradišti, za kaplana do Sezemíc, Frant. Burghart, kaplan, za administrátora v Jičíně, P. Jcs. Stryhal, T. J., jmenován superiorem residence T. J. v Hradci Králové, P. Jan Černý, S. J., obdržel jurisdikci pro Hradec Králové, Rudolf Mendl, kaplan v Mezříčí, za osobního kaplana v Újezdě u Chocně, Alois Sigl, kaplan, za administrátora v Stěpanicích, Václav Buřil, kaplan v Dobrušce, za kaplana do Mezříče, Josef Dudek, kooperátor ve Svratce, za kaplana do Hlinska, Frant. Paprhám za kaplana do Bykáně, Eduard Franc, kaplan, za administrátora v Lužci, Ferd. Pavlišta za kooperátora do Svratky, Josef Stanislav, kaplan v Kácově, za katechetu do Nechanic, Adolf Odvárka, kaplan v Rychnově n. Kn., za katechetu do Nového Města n. Met., Josef Sedláček, kaplan v Trhové Kamenici, za administrátora do Velké Retové. — Na odpočinek vstoupil: p. Jos. Pospíšil, bisk. vikář a děkan v Lužci. — **Uprázdněná místa:** Lužec, fara patron. hrab. Zdeňka Kinského, Barnwald, fara patron. hraběnky Marie Nostitz-Rhienekové, obojí od 1. října 1911

Z biskupského semináře. Posavadní professor biblického studia Starého zákona Th. a Ph.Dr. V. Hazuka byl povolán za mimořádného professora semitských řečí na universitu v Praze. Jeho nástupcem na theolog. ústavě v Hradci Králové stal se Th. a Ph.Dr. J. Slabý, bývalý vicerektor rakouského hospice v Jerusalemě.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi dne 16. října t. r. konané následující usnesení: S policejním úřadem bude sděleno, že p. Jar. Omovi byla udělena koncesse ku provozování živnosti knihtiskářské se stanovištěm v Hradci Králové a že příslušné provozovací místnosti v domě čp. 508 v Havlíčkově ulici byly uznány způsobilými. — Vzato bylo na vědomí, že c. k. místodržitelství udělilo p. Václavu Chudobovi, fezbáři koncessi k provozování prodeje obrazů v Hradci Králové a že c. k. okres. hejtmanství udělilo p. Jos. Holečkovi povolení ku zřízení místnosti pro provozování litograf. živnosti v domě čp. 488 v Čelakovského ulici. — S pí. Fr. Mahrleovou, maj. domu čp. 250 se sdělilo, že okresní výbor zamítl její stížnost, vznesenou do výměru purkmistrovského, jakožto stavebního úřadu, který povolil provedení přístavby nádvorní budovy u domu čp. 27., náležejícího p. Lvu Taussigovi. — Od uhelné centrály Z. Ú. U. objednány byly 3 vagony kusového uhlí za účelem rozprodeje mezi chudé za cenu režijní. — Vzato na vědomí, že panu Jos. Solcovi udělena byla koncesse ku provozování živnosti políčního ústavu v Hradci Králové a panu dru. R. Aningerovi živnostensko-právní povolení ku přístavbě stávající přádelny v Kydlinovské ulici. — Pp. J. Katschnerovi a dru. Aningerovi bylo uloženo, aby prvý zřídil podél pozemku své továrny chodník a oba vkusné ploty keř svých továrén, by mohla tam býti ulice upravena.

Vyhlaška. Purkmistrovský úřad v Hradci Král. dle usnesení městské rady ze dne 25. m. m. k návrhu zdravotnické komise upozorňuje P. T. obecnstvo, že požívání ovoce, přivezeného z krajín cholerou zamořených neb podezřelých, jest nebezpečným, ježto jím nákaza přenesena býti může.

Z okrašlovacího spolku. Tyto dny došly spolku schválené nové stanovы, jimiž pole činnosti spolku značně se rozšiřuje, totiž: mimo okrašlování a zalesňování města i okolí chrániti přírodu, významnou domácí květinu a zvířenu, jakož i geologické zvláštnosti a rázovitosti spolkového působistě; dbáti o ochranu památek všeho druhu, o záchranu rázovitosti stavebních tvarů; raditi v záležitostech staveb po stránce estetické, činiti opatření proti znešvařování města; chrániti umění, pečovati o zachování zvláštností místopisných vůbec; pečovati o zlepšení komunikace, veřejného zdravotnictví a čistoty a o povznesení návštěvy města cizinci. — Dle nových stanov má spolek členy: a) čestné, b) zakládající, kteří složili nejméně 50 K (najednou, nebo ve dvou lhůtách po 25 K), a c) činné s ročním příspěvkem 2.50 K. — Sloup meteorologický, do něhož většina přístrojů co možná nejpřesnějších již dodána byla, provádí se ve zdejší c. k. odborné škole pro umělé zámečnictví. — Městská rada byla požádána, aby s přispěním spolku dala postaviti na vhodném místě v botanickém parku, jenž zakládá se před nemocnicí, pavilonek z rozbouraného kupolovitého výstavku, který chránil schody vedoucí s hradeb do vnitra kavalíru. Tak zároveň zachová se památka na bývalou pevnost a park nabude pěkné ozdoby.

Svatováclavský dar 100 K Ústřední Matice Školské z výtěžku divadelního představení věnovala Jednota divadelních ochotníků »Klicpera« v Hradci Králové. Za dar dostane se jí diplomu Ústřední Matice Školské.

Matiční ples uspořádají mužský a dámský odbor Ú. M. Šk. v Hradci Králové v sobotu dne 3. února 1911 v prostranné dvoraně Grandhotelu.

Městské Klicperovo divadlo. Příjemný večer ztrávili jsme minulou neděli při produkci jednoty »Klicpera«. Dávána byla novinka Národního divadla »Vdávky slečny Beulemansovy«. Veselohra o 3 dějstvích. Francouzsky napsal Fr. Fonton a Ferd. Wicheler. Přeložil L. Frič. — Kus sám je pěkně kreslený, obrázek z pivovarského života brusselského. Zejména vytknouti dlužno — což bývá v moderních dramatech raritou — jeho nenucený humor. Jednotlivé figurky v dramatu našly šťastné reprezentanty. Nejvíce se líbili pp. Broukal a Svoboda. Jako host vystoupila v titulní roli sl. Máňa Myskova. Výkon její svědčil, že slečna velmi dobře ovládá umění Thalino, ale partii měla tak úzkostlivě memorovanou, že se nedovedla dobře opanovati. Následkem toho zněl

Její přednes má trochu školácky Pan Serafín svou á-
lohu nepochopil dosti správně a byl poněkud ztrnulý.
Výprava tentokrát valně neuspokojila.

Ke koncertu Českého kvarteta v Hradci Králové.
Světové komorní toto sdružení pořádalo na jaře cyklus
Beethovena o pěti večerech. Pro stávající sezónu má
zamluveno 100 koncertů. Letos chce mimo abonementní ve-
čery pořádati na samátku 70letých narozenin Dvořáko-
vých cyklus jeho skladeb v pěti seancích. Naše koncert-
ní sezóna bude tedy zahájena večerem prvního řádu a
lze jenom každému návštěvu tohoto koncertu co nejvše-
leji doporučit.

Program koncertu Českého kvarteta ve středu 25.
října o půl 8. hod. v městském divadle: Dvořák, Kvartet
C-dur, op. 61. a) Allegro, b) Adagio, c) Scherzo-Vivace,
d) Vivace. Beethoven, Kvartet F-moll op. 95. a) Al-
legro con brio, b) Andante, quasi Allegretto, c) Vivace,
d) Adagio-Allegretto-Allegro. Schubert, Kvartet D-moll
op. posth. (s variacemi na píseň »Smrt a dívka«). a) Al-
legro, b) Andante con variazione, c) Scherzo-Vivace, d)
Presto. — Ceny míst: lože 10 K, křeslo a balkon 3 K,
I. místo K 2.40, II. místo 2 K, I. galerie 1.50 K, II. 1 K.
Předprodej lístků v knihkupectví p. F. Piší.

Cesta kanadskou dráhou do Aljašky na světovou
výstavu v Seattlu jest předmětem pěkné série obrazů,
v níž velkolepý most Brooklynský v New-Yorku, ná-
dherné vodopády niagarské, skvostné horské partie na
dráze kanadské, pralesy kolumbijské a čilý ruch na vý-
stavě aljašské vzbudí zájem každého návštěvníka Pano-
ramy Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové
v týdnu od 21. do 27. října 1911.

**Na odvrácení germanisace českých dětí dolnoru-
kouských** zaslal spolků »Komenský« ve Vídni, III.-3,
Strohgasse 45, který vydrží 5 škol obecných, 5 škol
jazykových, 1 školu pokračovací a 3 opatrovní, v měsí-
ci srpnu 1911 politický okres Hradec Králové: Hradec
Král., Jednota stát. zřizenců 10 K, E. Beckert sbírku při
večírku na rozhodnou s p. K. Vinařem do Nové Paky
10 K, Sokol 1 K. — Lhota, A. Šachl z lid. koncertu soc.
dem. 30 K. — Předměstí, Spol. rol. cukrovaru 6 kup.
Č. D. 4.80 K.

Přednáška. Pěti obchodního gremia bude uspořá-
dána v neděli 29. října odp. v aule obchodní akademie
přednáška pro kruhy obchodní a živnostenské o šeku a
žirové službě. Vzhledem k tak poučnému a časovému
tematu doporučujeme účast nejhojnější.

Reskriptová schůze, kterou pořádaly dne 15. t. m.
spojené organizace politické, přispěla značně k pochope-
ní toho, čím jsme dříve byli a z jakých důležitých dá-
vodů jsme nuceni neustále reklamovat nezadávaná práva
národní. Řečník dr. Baxa pronesl řeč, která neměla stínu
strannické agitace. Přednáška jeho byla vážně informa-
tivní, takže se zalíbila zástupcům všech národních stran.
Dr. Baxa poukázal na nepřírozený podklad dualismu,
který se nemohl osvědčiti a také již se drolí, což pa-
trná z kritického, dosud neupraveného politického po-
měru Bosny a Hercegoviny k Vídni a Budapešti. Dr.
Baxa i spletité politické zákulisí vyložil velice jasně,
všem srozumitelně. Účastníků při schůzi tolik důležité
mělo býti daleko více.

Měsíc říjen v minulosti Hradecké. 15. X. 1866 měl
býti počátek školního roku, avšak pro řádění cholery,
zvlášť ve dech 7.—9. opět odročen. — 16. X. 1858 přibyl
do Hradce pěší pluk hraběte Thuna z Hohensteinu. —
17. X. 1769 položen základ ku kostelu na Novém Hradci
Králové. — R. 1854 zemřel učitel hlavní školy Karel
Šádek. — 1863 třetí schůze výboru spojitelný. — 18. X.
1336 zemřela v Hradci Králové tak nazvaná »Hradecká
královna« Alžběta, původně Rejčka, dcera polského
krále Přemysla, vdova po Václavu II. a Rudolfo I. a
sokyně královny Alžběty Přemyslovny, která ji na věč-
nost předsedla. Tělo její bylo z Hradce do Brna převe-
zeno a v chrámě Panny Marie ve Starém Brně u Ci-
sterciánek v klášteře před oltářem sv. Kříže dle její zá-
dosti v jednoduchém rouše pochováno. Její památky
jsou podnes tento klášter Králové ve Starém Brně a ny-
nější biskupský chrám sv. Ducha v Hradci Králové.
(Zapova Kronika II. 166.) — 19. X. 1335 zemřela krá-
lovna Eliška vdova. — 18. X. 1836 oheň v Malšovicích.
— 19. X. 1676 byl na biskupa vysvěcen František svob.
pán z Talmberka (třetí biskup královéhradecký). — 1869
c. k. gymn. ředitel Jan Květ. Klumpar jmenován školním
inspektorem pro české školy v okresu Nové Město n.
Met., Broumov a Trutnov. — 20. X. 1860 císařským di-
plomem postavena čeština na roveň s němčinou. — 23.
X. 1848 ministerstvo zmocnilo zemské praesidium, by se
zařídilo v Hradci Králové otevření I. třídy lyceální škol.
rokem 1848—49 počínaje, předpokládaje, že učitelský
sbor a městská obec učiněná nabídnutí (v žádosti) vy-
plní a že státní pokladně nevzroste velké břemeno. —
24. X. 1721 biskup Jan Adam hrabě Vratislav přesazen
do Litoměřic a na jeho místo jmenován a potvrzen Vá-
clav František Karel, svob. pán z Košínu. — 26. X. 1853
ředitel Královéhradeckého gymnasia Jos. Paděra jme-
nován ředitelem na akademickém gymnasiu v Praze. —
27. X. 1645 přitáhlo okolo 6000 Švédů nepozorovaně od
Pardubic ku Hradci a do města stáhli; mnoho měšťan-
ských domů a také kostelů dílem vyhořelo, dílem pobo-
veno hylo. Císařští ve městě statně odporovali a Švédové
odtáhli. — 1825 bylo nařízeno odevzdati jesuitskou
kolleji dne 2. XII. t. r. vojenskému eráru. — 28. X. 1860
dopis místodržitele království Českého barona Mecse-
ry-ho purkmistru královéhradeckému. — 29. X. 1841 při-
jel do Hradce Králové nejvyšší purkrabí hrabě Karel
Chotek. Navštívil trestnici při Kropáčce, obýdl pev-
nostního velitele a biskupský alumnát. Po prohlídce o-
dejel přes Kostelec n. Orli. do Jablonce k přehlídce če-

sko-moravsko-polské silnice. — 31. X. 1839 v noci na
1. XI. napadlo na čtvrt lokte sněhu.

Polévkové ústavy při obecných školách za dnešní
hospodářské tísní tím záslušnější činnost mohly by
vyvíjeti; řady chudé mládeže tím žádostivěji budou če-
kati na trochu teplého pokrmu. V obvodu okresního
hejtmanství královéhradeckého byly polévkové ústavy
v těchto obcích: Černilov (poděleno 91 dětí, cena porce:
polévka s chlebem nebo škušánky 45 hal., celkový ná-
klad 150.89 K), Dohaličky (poděleno 139 dětí, cena por-
ce polévky 3.7 hal., celkový náklad 202.88 K), Svobod-
né Dvory (poděleno 126 dětí, cena porce polévky 3 hal.,
celkový náklad 139.84 K), Hradec Králové (poděleno
54 dětí, porce polévky a příkrmu 20 hal., náklad 257.20
K), Nový Hradec Králové (141 dětí, porce polévky 4 hal.,
náklad 158.28 K), Hrádek (49 dětí, porce 4 hal., náklad
111.40 K), Kukleny (44 dětí, porce polévky a housky 8
hal., náklad 120 K), Libčany (68 dětí, náklad 105 K),
Malšovice (56 dětí, porce polévky s chlebem 7 hal., ná-
klad 157.15 K), Nechanice (120 dětí, porce polévky s
chlebem 4.8 hal.), Pouchov (35 dětí, porce polévky a
housky, náklad 71.84 K), Roudnice (45 dětí, polévka a
chléb 5 hal., náklad 40 K), Pražské Předměstí (27 dětí,
porce 9 hal., náklad 80.37 K), Stěžery (95 dětí, porce 4.5
hal., náklad 194 K), Třebechovice (156 dětí, porce polév-
ky, housky neb buchty 6.5 hal., náklad 517.84 K), Vše-
stary (70 dětí, porce 8 hal., náklad 240.80 K).

Zeměměrné stálé body. Říšské ministerstvo války
poukázalo velitelství zeměpisného ústavu, aby sdělilo
politickým okresním úřadům zeměměrné (geodetické
stálé, fixní) body, které se v jich okrsku nalézají. Tato
obsáhla práce je pro království České dohotovena a v
úředním listě c. k. okres. hejtmanství královéhradecké-
ho uveřejněn příslušný seznam pro okres. Jako trigono-
metrické body označeny obce: Dobřenice 263 (kostelní
věž), Obědovice 243 (1 1/2 km jihovýchodně od Obědovic,
na parcele 215), Sedlice (pyramida; 3/4 km severozápad-
ně od Sedlic), Kratonohy 228 (kostelní věž), Kopeček sv.
Jana (Střebeš) 276 (pyramida; v zahradě 1 1/2 km na
západ od kostela v Nov. Hradci Král. na parcele 619-1),
Nový Hradec Král. 276 (kostelní věž), Plačice 244 (pyra-
mida; 3/4 km jihozáp. od Plačic, parc. 685), Těchlovice
284 (pyramida; na poli 1 km jihových. od Těchlovic),
Náhon (Malšovice) 232 (pyramida; na východ od vesni-
ce, 1/4 km severozáp. od vojenské střelnice), Bědovice
u Třebechovic 259 (pyramida; 1 1/2 km jihových. od ko-
stela Vinice (mezi parc. 1820 a 1840 na polní mezi 4 m
od silnice Třebechovice-Opočno), Vinice (kostel na hřbi-
tově v Třebechovicích 260 (kostelní věž), Kukleny 241
(kostel. věž), Hradec Král. 244 (kostel. věž), Stěžery 253
(kostelní věž), Jenkovic 309 (pyramida; na poli 1 km
jihozápadně od kostela v Jenkovicích, parc. 633), Hor-
ní Přím 309 (pyramida; na východním konci obce, parc.
226), Slatina 265 (pyramida; v poli 3/4 km severových. od
Slatiny na parc. 270), Černilov 279 (pyramida; 3/4 km
jihových. od kostela na východ na parc. 1676), Bardě-
dub u Velké Skalce 257 (pyramida; na srážném břehu
Labe, 1/2 km od Velké Skalce), Nedělišť 269 (kostelní
věž), Chlum 336 (kostelní věž, Dohaličky (kostelní věž),
Bor u Stračova 301 (v lese hr. Harracha, 1 km severo-
vých. od Verošova na parc. 383), Velké Petrovice 267
(kostelní věž), Velké Petrovice 287 (pyramida; na poli
1/2 km severovýchodně od kostela ve Vel. Petrovicích
na parc. 114), Bukvice u Dubu 308 (pyramida; na poli
1/2 km severovýchodně od obce Dubu na parc. 696).

Filharmonie v Pardubicích jevila od svého založe-
ní pěknou činnost a representovala se každým svým
veřejným vystoupením jako dokonalé hudební těleso. Od
roku 1904 podala veřejnosti 16 zdařilých koncertních
produkcí a 3 opery větších hudebních a zpěvních roz-
měrů, při nichž ukázala, kam přivede pevná a nezvrat-
ná vůle, pilná snaha pana dirigenta a všech obratných
členů našeho hudebního sdružení. S politováním musíme
doznati, že umělecké snahy horlivé Filharmonie v Par-
dubicích nedocházejí toho ocenění se strany občanstva,
jakého by plným právem zasloužila. Obecenstvo chová
se celkem k naší filharmonii nevšimavě i v těch kruzích,
od kterých bychom to opravdu nečekali. To jest příči-
nou, že naše Filharmonie jest v ustavičné finanční tísní
přes to, že vkusu a požadavkům obecenstva hledí ze
všech sil vyhověti. Tato finanční tíseň nutí nás po způ-
sobu jiných hudebních sdružení žádati ministerstvo o
podporu. V nejbližší době vystoupí naše hudební sdru-
žení v městském divadle s Blodkovou operou »V studni«.

Parforní hony na jelena konají se v Pardubicích
od 1. října za hojně účasti domácí i cizí šlechty. Hospo-
dáři, kteří na zasetých polích mnohdy trpí dosti citelné
škody, usnuli se již skoro všeměs dostatečnou zárukou,
že se jim od parforní společnosti dostane vydatné
náhrady. Za to část školní mládeže ukazuje svým sko-
táctvím a hrubým pokřikováním za jezdcí takové spro-
stoty, že to budí věru hnus. A nejhroší při tom, že
si neví žádný proti takovému nevázanému počínání ani
rady, ani pomoci. Cizinci si takto sotva odnesou pěkný
dojem.

Dostihy v Pardubicích konají se letos dne 22. t. m.
na pardubském závodisti. Začátek je v 1 hodinu odpol.
Zábavní vlaky přijíždějí až na závodisti a odtud také
vyjedou zpět. Celkem jest 6 závodů, z nichž třetí zvlá-
šně budí pozornost všech sportovníků. Jeť v této jízdě
určena cena pro vítěze v obnosu 25.000 K. Tato zvýšená
cena pro jezdce přivábila na pardubské dostihy hojnost
závodních koní zvláště z Německa.

Za příčinou koněských dostihů, pořádaných dne 22.
října 1911 v Pardubicích (začátek v 1 hod. odpoledne),
budou na trati Josefov-Jaroměř—Pardubice—Chrudim k
závodisti a zpět zavedeny následující zvláštní vlaky:

Jízda tam: 1. Odjezd z Josefova-Jaroměře v 11 hod.
48 min. dop.; příjezd na závodisti v 1 hod. 01 min. odp.
Tento zvláštní vlak zastavuje na všech stanicích a za-
stávkách, ležících na trati z Josefova-Jaroměře až do
Rosic. 2.) Odjezd z Pardubic v 12 hod. 34 min. odpoledne,
příjezd na závodisti v 1 hod. 01 min. odp. 3.) Odjezd z
Chrudimi v 12 hod. 58 min. odp., příjezd na závodisti
v 1 hod. 17 min. odp. 4.) Odjezd z Pardubic v 1 hod. 33
min. odp., příjezd na závodisti v 1 hod. 48 min. odp.
Jízda zpět: 1.) Odjezd ze závodisti ve 4 hod. 41 min.
odpol.; příjezd do Chrudimi v 5 hodin 06 minut odpol.
Odjezd ze závodisti v 5 hodin odpoledne, příjezd do
Pardubic v 5 hod. 16 min. odp., příjezd do Josefova-
Jaroměře v 6 hod. 42 min. večer.

Sjezd Volné Myšlenky v Pardubicích bude se konati
dne 29. t. m. Dle novinářských zpráv bude prý to sjezd
velice důležitý. Se sjezdem bude také spojena veřejná
manifestační schůze, na které bude mluvit mimo dra.
Bartoška, red. Myslíka a ředitele Nováka také dr. Lo-
skot, bývalý výpomocný katecheta na zdejší reálné ško-
le. Vol. Myšlenka je propagování odpadů od církve. V
Pardubicích známe již delší dobu několik horlivých stou-
penců Volné Myšlenky, kteří tajným způsobem uvádějí
tuto theorii volnomyšlenkářskou ve skutek. Jsou docela
někteří, kteří dostávají i vydatný tribut za svoji volno-
myšlenkářskou a odpadlickou činnost.

7. listopadu bude státní památka narození Karla
Jaromíra Erbena. Zdejší rodák dr. J. Karásek, spisova-
tel ve Vídni, chystá k této památce monografii o tomto
pěvci našich národních pověstí. Zdejší ochotnický spo-
lek se spolupůsobením spolku zpěvického chystá akade-
mii oslavou na 5. listopad. Náš lidový spolek mluví vš-
novati této oslavě svou měsíční schůzi říjnovou 29. ří-
jna, ku které pozve i bratrské spolky okolní, hlavně Ho-
řické. Škoda, že v Miletíně sešlo s oslavy všespolkové.
Páni mají po ruce důvod, kterým se dá na venek omlu-
viti jednání, jímž tato všespolková oslava byla zmaře-
na: nedostatek dosti velké místnosti. A skutečně: měst-
ský reprezentační sál nestačí ani na obyčejná ochotni-
cká divadla a je dosti divno, že úřady trpí, aby se tam
i divadla hrála, i plesy odbyvaly. Bylo by už na čase,
aby se něco v té věci podniklo. Nemá-li ani tento sál v
pořádku, nelze žádati od ostatních majitelů podobných
lokálů, by je náležitě upravili. Město má ovšem veliká
výdání. Ale odklady se věc nezlepší, naopak, bude tomu
zde zrovna tak, jako se stavbou školy. Stále se odklá-
dalo, stále se poukazovalo, co to bude stát peněz — a
posléze k tomu přece dojíti musilo. Kdyby se bylo sta-
vělo před 15—20 lety, mohlo to býti o třetinu lacinější
a mohlo polovic nákladu býti splaceno. Nehledíme k to-
mu, kdo má nyní hostinec městský v nájmu, komu se
líbí nebo nelíbí, ale jedině k tomu, že skutečně Miletín
nemá místnosti, kde by slušné zábavy většího rozsahu
mohly se odbyvati, kde by v čas potřeby nějaká ta
slavnost mohla důstojně se pořádati. V tom ohledu ves-
nice okolní Miletín předstihly. Doufáme, že na dlouho
tento nedostatek nepotrvá.

O novom lékárně usilují v Miletíně. Až věc poněkud
dozraje, podáme zprávu.

Aviátika v Josefově. Obecenstvo se upozorňuje, že
příležitostně vzduchoplaveckých pokusů s aeroplanem
Etrichovým na dělostřeleckém cvičišti v Josefově je
vstup na toto cvičiště z ohledu bezpečnosti života za-
kázán a že možno nejvýhodněji sledovati pokusy s hra-
debních valů, na promenádě za bývalou Novoměstskou
branou před cvičištem nebo na silnicích, vedoucích k
Novému a Starému Plesu, kde žádné nebezpečí nehro-
zí. Pokusy létací odbyvají se skoro každodenně, pokud
to bezvětrí připouští. Létadla lze si prohlédnouti v han-
garu na cvičišti v době, kdy se vzduchoplavecké po-
kusy neodbyvají, nejlépe v neděli, za vstupné 20 hal.

Přelouč. V neděli dne 15. října zastavil se farní
chrám náš v krásě a lesku, v jakém již nebyl po dlou-
há léta. Bylť toho dne po opravách, přes 2 měsíce trva-
jících, odevzdán službám Božím benedikcí, již vykonal
s církevním dovolením vdp. farář Čechetka s assistencí
místního duchovenstva. Byl to den radostný pro celou
katolickou farnost přeloučskou, jež podala ruky pomoc-
né k dílu tak záslušnému vdp. faráři, jenž po nedávném
příchodu svém do Přelouče vytkl si za první úkol ob-
noviti zdejší chrám Páně, aby byl důstojným stánkem
Božím a milým shromaždištěm celé kolatury. Zpráva
duchovního psávce o zamýšlené opravě zaslého vnitřku
farního chrámu Páně nalezla všude vřelý přijetí, o čemž
svědčí výsledek sbírky konané v Přelouči a po všech
přifařených obcích. Přes všechno pokoutní štvání a po-
dezřívání různých »přítelů« vybráno bylo na přispěv-
cích, jak jsme se informovali, v Přelouči 876 K 80 h, ve
Břehách a Výrově 114 K 40 h, v Benešovicích a Mo-
košíně 63 K 80 h, ve Lhotě 47 K 10 h, ve Škudlech 72 K
10 h, v Jankovicích 76 K, v Kozašicích 85 K 60 h, v Lo-
henicích 84 K 60 h. S povděkem připomínáme, že se ke
sbírkám těm připojily i nepřifařené blízké obce, a to
Stěpanov, jenž přispěl 28 K 20 h a Klenovka 25 K 80 h.
Mimo to se četné reprezentovala početná obec Lohen-
nice darem 50 K. Doufáme, že též dojde příznivého vy-
řízení žádost duchovní správy i u jiných korporací a
závodů přeloučských, jak se v posledních dnech stalo
od slavné správy Občanské záložny v Přelouči, jež vel-
komyslným darem 800 K osvědčila svou chvalnou po-
věst ústavu, jenž zvláště zdejší kulturní a humanitní pod-
niky vždy blahovůlně podporuje. Lze tak očekávati z
toho důvodu, že každý jest přesvědčen, že ve farním
chrámu našem mimo provedené opravy jest třeba ještě
mnoho věcí upravovati a nově opatřovati, aby celý
chrám se svým zařízením sloužil k důstojné službě Bo-
ží a byl místem, v němž by se lid rád zdržoval, myslí

sveu k Bohu povznášel a spolu byl tu i esteticky vzděláván. Vdp. farář gratulujeme, že za tak krátkou dobu svého působení v Pčelouči dospěl přes různé překážky k tak zdařilému provedení svého prvního díla a tím zapasal se živým písmem v paměť svých uznalých kolářníků. Při tom vyslovujeme své přesvědčení, že úspěch ten bude vd. farář mocnou pobídkou k další zde potřebné a záslužné činnosti. Ku konci tlumočíme plně uspokojení naší veřejnosti na zdařilou práci pana Štěpána, pozlacovače a p. Novotného, malíře z Pardubic, jímž vnitřní oprava chrámu pod dozorem konservátora p. architekta B. Dvořáka z Pardubic byla svěřena. Solidní a odborné provedení jejich prací bude jím jistě nejlepší odporoučením pro budoucnost.

Učitelská organizace v Humpolci. Humpolecká »Buděč« konala ve středu dne 4. t. m. schůzi, na jejímž pořadu byla přednáška inž. Kolbenovy továrny »o elektromagnetech«. Přednášku, která byla vlezajímavou, vystřídal zprávy funkcionářů, které vedly k úplné disharmonii mezi účastníky. Někteří ze členů »Buděč« trpce si stěžovali, že jsou upomínáni o příspěvky, ač zaplatili. Pokladník hnal na předsednictvo, že si podržuje účetní knihy, ač jemu patří. Předsednictvo, které upomínalo, vytáčelo se sem tam; předseda p. Jenčík, aby stišil rostoucí bouři, připomenul, že v Praze to také tak dělají, že odtamtud také nedostáváme určitých pokladních zpráv. Vzájemné výtky vedly tak daleko, že se předsednictvo i s panem pokladníkem poděkovalo. Pan předseda Jenčík, aby smazal nemilé dojmy, začal vypravovat o choulostivých peněžních záležitostech jednoho vynikajícího předáka učitelského. Když pak účastníci neustále hnali na předsedu, ozvalo se slovo »žaloba« a tu se organizovaní páni zcela po tichu a nepozorovaně rozešli, aby nemusili jít svědčit. A tomu se říká organizace!

Německý Brod. Dne 11. října konal se pohřeb zdejšího měšťana Jana Štíhory, otce kostelníka děkanského chrámu Páně. Kdo jen trochu mohl, chvátal s hlubokým pohnutím provodit ho na jeho poslední cestě. Hojná účast na pohřbu ukázala, jak váženou a oblíbenou byl osobností. Popularita jeho, již se v našem městě těšil, lišila se však od popularity lidí jiných. Nebyla planá, uměle vyvolaná, nápadnými nějakými skutky získaná. On si ji získal tím, že vedl povždy vzorný, láskou k Bohu a lidem proniknutý život. Byl typem spravedlivého křesťana a jako takový svým bezúhonným jednáním vynucoval si důvěru a úctu každého, kdo s ním do styku přišel. — Odpočívaj v pokoji, zbožná duše!

Solopky. Dne 30. září zavítali k nám vdpp. Redemptoristé Blažek, Klestil a Kučera ze Sv. Hory u Přibramě, aby konali sv. missie. S obavami hleděli jsme tomuto posvátnému dílu vstříc, neboť jednak byla k tomu nevhodná doba, doba pilných prací polních, jednak nebyly zde ještě sv. missie konány. Zprvu zdálo se, že obavy se splní, neboť účast věřících byla slabá. Leč milost Boží a výmluvnost dpp. missionářů konaly divy. Počet posluchačů den ode dne rostl, až vzrostl při slavnosti Mariánské, konané 8. října, na 2000 hlav, takže kázání musilo se konati venku. Zvláště dojemná byla slavnost Nejsvětější Svátosti Oltářní v pátek večer. Když vdp. děkan pohnutým hlasem volal před vystavenou Velebnou Svátostí: »Odpust, Pane, odpust lidu mému...«, hlasité štkání přítomných bylo svědectvím, že milost Boží zvítězila. A tak když v pondělí 9. října večer vdp. Blažek zakončuje sv. dílo, loučil se s našimi farníky, odporučuje je do ochrany Boží a blahoslavené Panny, všickni ze srdce plakali, že tak krásné chvíle jsou u konce. Ke stolu Páně přistoupilo na 700 duší. Při této příležitosti vzdáváme srdečné díky ctp. J. Horákoví, statkáři v Chotouchově, za laskavé zapůjčení povozu, a všem, kteří si o slavnost dobyli zásluh. Zvláštní naše díky patří dpp. missionářům, největší pak Bohu a blahoslavené Panně.

Z Jilemnice. Nouze o vodu, zvláště za letošního suchého léta, přiměla zdejší správu města, aby místo dosavadního, naprosto nedostačitého vodovodu zřízen byl vodovod nový a to většího rozměru. V té příčině zakoupen pozemek zvaný »Bátovka« pod horou Žalý v Krkonoších, kteréžto místo dobře 2 hodiny cesty vzdáleno jest od nás a velmi jest bohaté na dobrou pramenitou vodu. Stavba vodovodu zadána jest firmě p. Kunzové z Hranic na Moravě, a dá-li Pán Bůh, a žádná vážná překážka se nenaskytne, budeme mítí příští rok u nás dobrou horskou pitnou vodu. — Budova městské spořitelny jest již úplně dostavěna a poněkud již obydlena, taktéž i vydláždění silnice a chodník z nádraží do města vedoucí jest hotov a regulace potoka Jilemky již před dvěma lety jest upravena. Vidno z toho, že město naše pokračuje s duchem času; však také na druhé straně poplatnictvo již nyní, kdy ještě podniky výše uvedené nejsou všechny v rozpočtu, nařiká na velké stoupání přírážek, obecních daní, což jest samozřejmo; Inu, jak se říká: něco za něco.

Změny v českých posádkách. Při změnách, jež nastanou z jara roku 1912 v českých posádkách, jest pozoruhodno opětně sesílení vojska na jižozápadní hranici říše a tím zmenšení posádky v Čechách. Zmenšení týká se posádek v Praze, v Plzni, Terezíně, Hradci Králové a Josefově. Z menších měst ztratí posádku Prachatice, Třeboň, s nimiž sdílí tentýž osud menší posádky v Krumlově, v Telči a v Uherském Hradišti.

GRAND-HOTEL

V HRADCI KRÁLOVÉ.

Zimní zahrada. Vojenské koncerty

v neděli dne 22. října.

Začátek: odpoledne o půl 4. hod., večer v 8 h.
Vstupné: osoba 40 hal., lože 3 K.

Hudba o. a k. pěš. pluku č. 98.

Stálé elektrické divadlo BIOGRAF.

Program od 23. do 27. října:

Tontolini v cirkus. Komický výstup. — Z lásky otrokyně. Drama. — Jak Lemka své dluhy splatil. Komické. — Růženčina panenka. Dramatický obraz. — Přestávka. — Lov velryb. Přírodní. — Ničitelé dráhy r. 1862. Železniční drama. — Nepřízeň tetý Stázy. Veselohra.

Ceny míst: I. 90 h, II. 70 h, III. 40 h; třetí místo proti legitimaci 30 h.

Změna programu vyhražena.

Začátek v 8 hodin večer.



Různé zprávy.

Demagogický tlak rudý tu vlnen. Vídeňské noviny přinášejí neustálé podrobnosti z krvavé neděle vídeňské. Několika chudým nájemníkům, kteří bydlí v přízemí, z pouhé svévolie byla kamením rozbita okna a poškozen nábytek a obrazy. — Vídeňský Denník sděluje, že 14—15letí mladci měli u sebe nabitě revolvery, kapsy plné kamení a výbušných žabek. Jeden 15letý bodl policejního agenta Hofmanna nožem do břicha, policejní komisař dostal žehličkou do hlavy. Všichni »Plattenbrudři« z Floridsdorfu a Simmeringu byli komandováni na okružní tůhu. — Při »demonstracích« se také kradlo: u obchodníka sklem Wagnera v ulici Auerspergově vykradli porculánového zboží za 100 K, u obchodníka Brixeho na Neubau vykradli aluminicového zboží za 500 K. »Majetek je krádeží!« křičeli loupežníci zcela dle hesla rudých. — Když hasiči jeli hasit oheň ve škole na Habsburském náměstí, musili pro vyhrůžky zástupu se vrátiti. — V bytě školníkově (v téže škole) zapálili nad hlavou těžce nemocné školníkovy choti záclony. Školník ohněm, který ztrávil postel, má škodu 100 K. — Sedmiletý až čtrnáctiletý hoši, odchovaní čtením rudých listů, tlni, že vytloukli okna ve dvou školách až do 4. poschodí a založili oheň, protestovali proti nenáviděnému vyučování a školní kázní. O zkázu školy rozdělili se takto: úředníci vyvrátili železný plot kolem školy a vytloukli okna ve vyšších dvou patrech, rozbítí oken v přízemí ponechali žákům školy obecné. Velké škody učinili v chemické laboratoři reálné školy na Habsburském náměstí a v ústavě na výrobu očkovací látky. — Tak učené a důmyslné zahánění blůd by dovedli také Hunové. Na to přece nebylo potřebí vychovávatí půl století zcela nové lidi s vyšší kulturou. Již byla odsouzena velká řada demonstrantů, kteří valnou většinou mají věk od 16 do 20 let. Spleťtité problémy sociální ovšem těžko ty mladé hlavy mohly chápati, ale demagogickému štvání porozuměli hned. Mladá krev vzkyplí okamžitě. Ale kdo je zde zodpověden za tolik nerozvážných kousků v prvé řadě? — Ale soudruzi již si na ten jednoduchý, primitivní prostředek protidrahoty tolik uvyklí, že již o jiném nevědí. — Centralisté protestujví měli dne 8. t. m. schůzi proti drahotě. Řečník soudr. Geršl pravil dle »Proletáře« mezi jiným: »Vláda chce bouři proti drahotě potlačit násilím (?). Bude-li na této cestě vláda pokračovat, kdo ví, zda Něguš byl posledním, který ve svém revolveru viděl nejlepší obranu. (Potlesk.) My jako mezinárodní sociální demokraté nepřestaneme bojovat, dokud děsivé účinky drahoty i do budoucna nebudou zažehnány... Volal-li baron Gautsch dne 5. října v parlamentu ve chvíli vzrušení: »My se nedáme zatlačit od linie, jež zní pořádek a zákon«, pak my na dnešní schůzi voláme: »My neustaneme v boji proti takovému pořádku, který nám nezaručuje nic než blůd a hlad. Nedáme pokoje, dokud blůd a hlad nepřestanou děsit lid.« — Tedy Něgušův browning má odstranit drahotu! Vládní orgány takové

rozeštávání lidu klidně trpí a pak se diví výstředlým a atentátům!

»Mezinárodní« soc. demokraté. Soc. dem. poslanci Pernerstorfer a Löwy poslali valné hromadě germanisačního sultánu pozdravné telegramy — a to v době, kdy Němci naše menšiny tolik utiskují. Ovšem že jejich »mezinárodní« kolegové jich proto před soudruž. soud nepoženu.

Nový ukazatel domů král. hlav. města Prahy a okolí. Obec Pražská vydala vlastním nákladem nový »Ukazatel domů« nejen pro král. hlavní město Prahu, ale i pro 21 obcí sousedních: Braník, Břevnov, Bubeneč, Dejvice, Karlín, Kobylisy, Košíře, Michle, Nusle, Podolí-Dvorce, Prosek, Řadlice, Smíchov, Strašnice, Střešovice, Střížkov, Troja-Podhoří, Král. Vinohrady, Vršovice, Vysočany a Žižkov. — Kniha ta obsahuje v části I. popisná čísla domů s názvy uličními a čísly orientačními, v části II. ulice a náměstí s orientačními a popisnými čísly domovními a v části III. úřady a ústavy, pamětihodnosti a pozoruhodnosti, abecedně spořádané, dále farní obvody, přehled obyvatelstva dle posledního sčítání lidu. Hodí se tudíž publikace tato výborně každému, kdo s Prahou a jejím okolím jest v častém styku, ježto část II. »Ukazatele« je takofka graficky znázorněna a obraz celé ulice se všemi domy a s ústíci ulicemi plně vyvinut, takže poloha každého domu i v těch částech města, kde dosud není zavedeno číslování dle nových (orientačních) čísel, najde se tu snadno bez plánu i bez místních dotazů. Novinku tuto doplňuje vhodně přehled úřadův a ústavů, památností a pozoruhodností, značně rozšířený, spolu s výsledky posledního sčítání lidu, jakož i přesnými výměrami obecních katastrů, obě dle stavu ze dne 31. prosince 1910. Výtisk nového »Ukazatele« (8^o, stran 724 a XXIV.) v kráské ceně 6 K — lze dostat v každém knihkupectví neb v úřadě hospodářském na radnici Staroměstské (I. patro, čis. dveří 23.).

Čištění českých měst v království Českém nevnuje se dosud patřičná péče. »Svaz českých měst« rozeslal všem obcím ve Svazu sdruženým dotazníky za účelem sebrání statistického materiálu čištění města se týkajícího. V r. 1909—10 zodpovědělo dotazníky ony celkem 220 obcí, zn ichž podle došlých odpovědí 160 pečuje ve vlastní správě o čištění ulic a náměstí, částečně též o dovoz domovních odpadků, jedna obec zdává čištění to podnikateli, 60 obcí vůbec se nestará o čištění ulic, uvádějíce některé z nich výslovně na př.: »nepečuje, vše čistí se samo přírodně deštěm a větrem«. Dotčených 160 obcí většinou dává pravidelně čistiti jenom náměstí a ulice hlavní, kdežto vedlejší ulice ponechávají libovůli obyvatelů, chtějí-li si je čistiti čili nic. Zpravidla se ve většině českých měst čistí hlavní ulice a náměstí jenom před nedělí, svátkem, před slavností, průvodem anebo po trhu. O čištění města poněkud pravidelně (byť i jenom před nedělí) lze mluvit pouze tam, kde jsou k tomu účelu ustanoveni zvláštní zřízení. Počet osob, zaměstnaných při pravidelném čištění města, je v jednotlivých obcích různý. Některá města mají po 1 metaři, jiná 10, 20, 30 i více metařů, v Karlíně mají 73 metaře, Žižkov 90, Král. Vinohrady 108, Smíchov 133, Plzeň 180 a Praha přes 900 metařů. Ve 160 českých obcích je zaměstnáno čištěním veřejných komunikací přes 2000 zřízenců. Jsou to ponejvíce příslušníci chudobinců, almužníci, chudí příslušníci anebo žebráci. Denní mzda dle různých okolností je od 70 hal. do 250 K, dozorcí mají 1.60 až 4 K. Výdaje roční, vzešlé za čištění obcí a za odvoz smetí uličního i domovního stoupaly v r. 1909 od 1000 K až do 155.000 K. Celkem ve 154 obcích činily dohromady 791.200 K, v Praze 863.200 K. Celkem stálo čištění 155 měst r. 1909 asi 1.654.400 K. V Praze připadá z toho na jednoho obyvatele ročně 3.83 K.

Proti bílému otrokářství. Minulý týden konala se v Karlsruhe osmá konference komitétu pro mezinárodní potírání bílého otrokářství. V německém komitétu sdruženo je 75 spolků a příznivkyň jeho jsou i korunované ženy, na př. »Spolek kněžen« je také členem. Spolek má v seznamu 1400 jmen kuplířů, z nichž v minulém roce 90 bylo na zakročení spolku soudně trestáno a 300 děvčat bylo v téže době spolkem zachráněno od zkázy. Jména si kuplíři často mění, což ztěžuje práci spolku. Pověstný Meyrobitz třicetkrát se oženil pod různými jmény, aby své ženy mohl zašantročiti. V Rusku existují celé továrny na výrobu padělaných křesťanských listů a úředních listin. Děvčata postavená před soud často ze strachu před pohnutou lidokupců zapírají, a byly zjištěny případy, že proti lidokupcům svědčícím děvčatům byly ruce a nohy ze msty zplétány. Sjezd zabýval se též otázkou zákonného upravení poměru číslícní, jež — zvláště v Orientě — tají v sobě vyloženou prostituci. Na sjezdu ozývaly se stále nářky na netečnost společnosti v této důležité sociální otázce.

Všelicos. Pohřeší Kalifornie navštíveno bylo zase hrozným zemětřesením, provázeným větrnou smrští a přivalem mořských vln, čímž 4 města téměř úplně zničena a na 600 osob zahynulo. — 15. t. m. odjela z Vídně rakouská výprava do Afriky, aby prozkoumala neznámé kraje britské východní dráhy. — Během třetí čtvrtiny letošního roku bylo ve Vídni spácháno 395 sebevražd a to 284 mužů a 111 žen. — 600 trestanců na Pankráci podalo ministerstvu spravedlnosti žádost, aby s ohledem na všeobecnou drahotu zvýšilo jejich mzdy, jež jsou dosud 6, 8 a 12 hal. za hodinu. Tedy také »drahotá« na Pankráci. — Policie v ruském Kursku objevila »Klub sebevrahů«, jehož členy byli žáci tamního gymnasia. Dle stanov členové mezi sebou vylosovali toho, kdo měl dobrovolně zemřít a skutečně v poslední době došlo mezi žactvem zmíněného ústavu k deseti sebe-

**Vyrovnejte nedoplatky za
„Obnovu“ a „Časové úvahy“.**

vraždám. Odhalení vyvolalo ovšem mezi rodiči gymnastů velké vzrušení. — Varšavská Společnost zahradnická vyslala do Čech výpravu svých instruktorů zahradnictví za účelem seznání stavu českého ovocnictví a zahradnictví vůbec a zařízení institucí, které tu zřizují na podporu tohoto oboru. — Při srážce osobního vlaku s lokomotivou na nádraží v Ústí n. Lab. 1 osoba zabita a 0 těžce raněno. — V Marbjergu v Dánsku našli hrob, jenž dle odhadů znaků jest star asi 3000 let. Kostí a zuby jsou pěkně zachovalé. — V neděli přijel do Prahy princ Achmed Fuad, strýc panujícího Khediva egyptského a rektor egyptsko-arabské university v Káhyře, za účelem studia zařízení pražských škol. — Ministerstvo vnitra na zakročení slovinských poslanců nařídilo revisi sčítání lidu v Gorici. — Při zemětřesení, které 15. t. m. navštívilo Itálii v provincii Katanii, sbořeno mnoho domů, kostelů a věží a zároveň usmrceno a poraněno mnoho osob. — Příjmy státních drah rakouských za rok 1910 činily 154,064.568 K, vydání činilo 249,421.462 K, tak že schodek obnáší 95,356.894 K. — Soukromé gymnasium při akademii hraběte Straky v Praze bude postupně zrušeno. — President bursy na zboží a peníze v Praze, Max Kahler, povýšen byl do stavu rytířského. V poslední době několik židovských rodin dostalo šlechtictví. — Ministerstvo války vymohlo u panovníka povolení, že v případech sňatku důstojníka s aktivní učitelkou možno plat učitelský pokládati za potřebnou kauci. Platí jen pro Dolní Rakousy, kde učitelkám dovoleno vdávati se.

Tržní zprávy.

Seznam cen na týdním trhu v Hradci Králové dne 14. října 1911. 1 hl: pšenice K 20.— až 20.60, žita 16.80 až 18.—, ječmene 14.40 až 15.—, oves 9.40 až 10.60, vikve 20.— až 24.—, hrachu 28.— až 30.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 30.— až 32.—, krup 28.— až 48.—. 1 q: jetelového semínka červeného 148.— až 154.—, jetel. semínka bílého 100.— až 196.—, máku 90.— až 100.—. 100 kg: žitných otrub 17.—, pšeničných otrub 16.— až 17.—. 1 kg: másla čerstvého 3.40 až 4.60, sádla vepřového 2.20, tvarohu —.52 až —.80, 1 vejce —.10, 1 kopa: zelí 10.— až 18.—, kapusty 3.— až 4.—, 1 hl: cibule 13.— až 16.—. 1 kopa: drobné zeleniny 1.— až 1.20, mrkve 1.— až 1.40. 1 hl: jablek 14.— až 16.—, hrušek 16.— až 20.—, 1 bečka švestek 14.— až 16.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 14. října 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 241, žita 75, ječmene 74, oves 286, jetelového semínka 15, lněného semínka 1, má-

ku 3, kop: zelí 375, kapusty 120, hl: cibule 54, drobné zeleniny 280 kop, mrkve 230 kop, hl: brambor 168, jablek 98, hrušek 25, švestek 45, kusů: vepř. 1, podsvinčat 472.

(Zasíláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepem. v Hradci Králové bude

ve středu dne 25. října 1911, o 2. hod. odpo.

v disočním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřkova tř. č. 800—I. v Hradci Králové.

Václav Uhl ř.,
předseda.

Dr. František Reyl.
jednatel.

Pozor!

Abyste se uchránili napodobení,
dbejte při nákupu

MAGGI^{HO} koření

vždy jména **MAGGI**
a ochranné známky
»křížové hvězdy.«

Žádejte výslovně

MAGGIHO koření a
to z původní velké
lahve **MAGGIHO**, ježto
v té nesmí se dle zá-
kona nabízet k pro-
deji nic jiného než
koření **MAGGIHO**.

Lahvičky na zkoušku 12 haléřů.



Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v sudečkách od
25 litrů výše: Liassanská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.10
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Umělecký ústav
pro malbu na kleno

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná-
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejednoduššího
vzoru mosaikového do nájbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
trukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a všezasazení uměle.

Mosaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.



přesvědčivá významnější a doporučení.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolujeme si oznámiti, že jsme otevřeli 1. říjnem

Družstevní knihkupectví

v nově upravených místnostech Adalbertina

v Hradci Králové.

Přímé spojení se světovými středisky knihkupeckými umožňuje nám rychlé vyří-
zení každé objednávky na díla i v cizině vydaná.

Veškeré časopisy, žurnály i díla, vycházející periodicky u nás i v cizině, možno
nám dodávati.

Ku knihkupectví přidružíme prodej zboží papírnického, hudebnin, tiskopisů pro
duchovní úřady, obrázků svatých a devotionalií.

Na skladě též knihy, jichž se užívá na všech vzdělávacích ústavech zdejšího města.

Literární novinky v obchodě k volnému nahlédnutí.

Doporučujeme se ke zřizování a doplňování knihoven soukromých, spolkových
i školních. — Každé i sebe menší objednávce věnujeme pečlivou pozornost.

Snahou naší bude vždy přesně a rychle každému posloužiti.

Vyprošující si vzácnou přízeň, trváme v úctě veškeré

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Závod tento zásobili jsme

veškerou literaturou českou,
vydanou v posledních 20 letech,
tak že můžeme ctěnému obe-
censtvu ihned posloužiti kte-
roukoliv žádanou knihou.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborní dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.



k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejjakostnějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu

Vše pečlivě, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blaskapskou Milostí revidovány.

Meiní nádoby jsou v ohni zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukázkou franco se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlatění písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!



Zdrcení hlubokým zármutkem podáváme všem přátelům a známým truchlivou zprávu, že Všemohoucí Pán povolal k Sobě naši drahou a nezapomenutelnou choť a matinku, paní

Aloisii Dusovou, roz. Kudrnovou,

choť hostinského v Libčanech.

Zesnula v Pánu náhle ochrnutím srdce ve čtvrtek dne 19. října 1911 o 8 1/2 hodině ranní v 45. roce svého blahu rodiny věnovaného života.

Tělesná schránka drahé zesnulé bude

v neděli dne 22. října t. r. o 2. hodině odpolední

v domě smutku č. 8. v Libčanech vyzdvížena a po vykonaných církevních obřadech do Kuklen převezena a tam téhož dne o půl 4. hodině

k tichému spánku uložena.

Zádušní služby Boží slouženy budou v chrámu Páně v Libčanech v pondělí dne 23. října 1911 o půl 8. hod. ranní a současně bude za v Pánu zesnulou mše svatá téhož dne o půl 8. hod. ranní v chrámu Páně v Kuklenách.

V Libčanech, dne 19. října 1911.

Boženka a Josef,

děti.

Josef Dus,

manžel.



LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, střapce, třepení atd. — — — — —

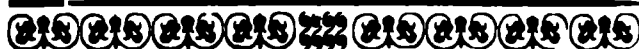
LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

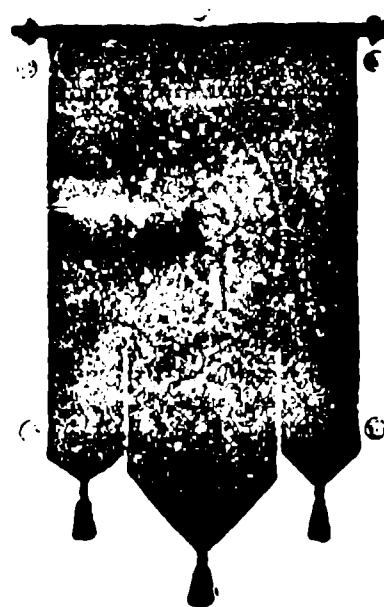
za nejlevnější cenu nabízí firma — — — — —

JAN STOUPA v PRAZE, Jindřišská ul. 1.



První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

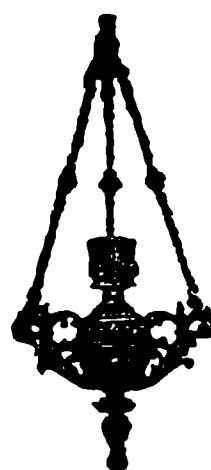


Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

I. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na ukázkou zasílá se vše franco.



Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit

veškeré kostelní nádoby a učení a to: mo rance, kalichy cibáče, nádoby, ény, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukázkou franco bez záruční kúpě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: ře šů madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. :: Motácké protený, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínskému vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n. Girový účet u Ústř. banky Účet pošt. spoř. č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zúrokuje vklady 4 1/2 % — 4 3/4 %, dle výpočtu ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádanky** úplně bezplatně a vklady na ně účinně úročí 5 %, bez výpovědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání slovní listy pošt. spořitelny. Daň děchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 30. září 1911 K 580.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky a ručitelé

(nebo pojistky), na hypotéky a úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uschovává v bezpečném tresoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen. Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlepší šicí stroje na světě.



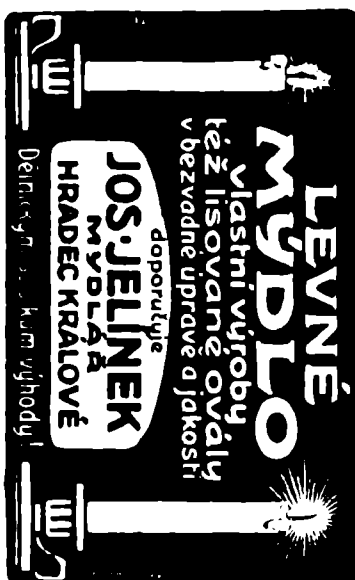
SINGEROVY

šicí stroje

pro všechny možné druhy šití.

Kupujte jen v našich krámech neb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
HRADEC KRÁLOVÉ, u labského mostu, 279.



Cibule a česnek.

Světově známý

Malínský křen

letošní sklizeň, nejlepší jakosti,
zasílá v 5kg balíčcích ve velkém
za levné ceny

Josef Mikulecký,

vývoz Malínského křenu

v Kutné Hoře.

Ceníky zdarma a franko.

Majoránka a demut.

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i v širší zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky

na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí

nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Pronajmou se

od 1. listopadu nebo hned

dva pokoje s kuchyní, předstíni pod jedním uzavřením, prádelnou, zahrádkou a s ostatním příslušenstvím ve vilce »Růžice« na Pražském Předměstí č. 294.

Pro méněčlennou rodinu zvlášť levná cena

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

oltáře,

kazatelny, křížové cesty, —

jeskyně s P. M.

Lurdkou, —

křtitelny, —

sošky na procesí, Jesličky,

Boží hroby. —

kříže

Znovuzřízení hotelu v Adalbertinu v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

P. T.

Kladu sobě za čest oznámiti velectěnému obecnstvu, že převezmu dnem 1. listopadu 1911 v nájem úplně nově upravený

HÔTEL V ADALBERTINU.

Hôtel jest znovu přestaven a veškerým

moderním komfortem

opatřen.

Zvláště upozorňuji

pp. cestující

na elegantně zařízené

hostinské pokoje.

Čepovati budu

plzeňský prazdroj

z měšťanského pivovaru, jakož i výtečný

králové-hradecký ležák.

Snídaně

na vidličku,

obědy v předplacení

i mimo předplacení,

jakož i denně

velký výběr večeří,

vše v značně levných cenách.

Ujišťuji,

že snahou mojí bude, posloužiti velect. obecnstvu co nejlépe jak v hotelu samém, tak i ve výčepu přes ulici.

Proto prosím Vaše Blahorodí o vzácnou přízeň a znamenám se k službám vždy nejochotnější

Jan Košťál,
hôtelier.

Vklady přes 10,000.000.—

Abs. kapitál K 8,000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/4 — 4 1/2 %

Bankovní směně i faktur

Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím a koksem.

Vadla a kauce

Barsovní obchody

OBNOVA

Číslo 43. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 27. října 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4¹/₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve šteré ba- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000. FILIALEY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaný, Krakov.	

Kulhavé hospodářství.

Pod štítem trojspolku Německo na úkor Rakouska vývoz průmyslových produktů do Turecka tolik rozmnožilo, že rakouské průmyslové závody těžce pocítily lačnou konkurenci již před anexí Bosny a Hercegoviny. Pak bylo ještě huře — a Vilém II. při tom všem byl po velice drahém uspokojení Turecka ve Vídni oslavován, jako by býval předním záchrancem Rakouska. Jeho oportunní politika však byla získána velice drazo.

V připojených zemích ovšem stal se značný průmyslový a obchodní pokrok, o jaký by se bylo Turecko nikdy nepostaralo. Na druhé straně však popráno židovským spekulantům v tak veliké míře účasti dubové lesy, že chov dobytka vepřového úžasné poklesl, což mělo velice zlé následky pro obyvatelstvo Cislajtanie vůbec.

A jak smutné cifry vykazuje právě vydaná úřední statistika o dobytkařství! Jeví-li se proti roku 1910 při některých druzích dobytkařství faktický úbytek, pak jest to zjevem velice zlověstným. Horní Rakousy, Tyroly, Solnohradsko, Korutany, Terst a Bukovina vypěstily docela hovězího dobytka daleko méně, než roku 1880. A takový račí pochod se datuje v době velice hlučně se rozvíjejícího politického agrarismu.

FEUILLETON

DUŠIČKOVÁ REFLEXE.

Zase blížil se den, kdy o posmrtném rovu, o rychlém mizení všeho pozemského vážně se zamyslí i nevěrec. Nevyhne se tomu, četné konnexy s věčnými ať horlivějšími či chladnějšími mocně strhují v jeden elegický proud.

Jsou nevěrci, kteří se tváří, jako by dovedli půl světa dobytí, jako by se nelekali ničeho. Prý stěsení světového názoru katolického úplně je vymaňilo ze strachu, zvýšilo jejich energii. Zatím však dělají hrdiny v drobných šarvátkách, v nichž nehrozí nejmenší podstatné zranění. Dojde-li k okamžiku zvlášť kritickému, dávají se na zbabělý útěk, i když ani nehrozí nebezpečnosti životu, nýbrž pouze kapse. A zvláště — prchají na deset houb, mají-li se setkat s pohřbem, mají-li v nemocnici pohledět v zmrávající tvář spolublížního. A slabé jeptišky, jimž dle theorií volnomyšlenkářských křesťanský názor podlomil duševní sílu, ve dne v noci v těch nemocnicích hledí se vši statečnosti smrti vstříc. A podobně i prostí horalé, kteří sice na hluboké studium filosofie času neměli, jsou posílnění pevnou vírou v Kristova slova tak, že zcela klidně očekávají svůj skon. Ještě podrobně před domácími ustanovují, jakou si přejí rakev, jaké šaty do hrobu a pod.

Zato jaké malé hrdinství vidáme často při skonu lidí nových světových názorů! Trapno patřit na zoufalé tváře, malomocné vzlykání, zoufalé vyřeštění očí. Blížící se poslední okamžik všemožně se jím utahuje, aby z určité zprávy neměl náhlou smrt.

Vzpomínám, jak v chudé chatrči pohorské umírala mladá služka »Kačka« a své sestry. Několik dní po za-

Při rychlém střídání ministerských kabinetu přibývá při státním rozpočtu zatížení o nové miliony, které se rozdávají většinou »vysloužilcům« velice bohatým. Nižší úřednictvo a státní zřízenectvo, jež musí pilně pracovat, volá po zvýšení platů. Ale radikální nápravě v tom směru překážejí obrovské výdaje na mnoho vyšších úředníků, jichž faktická práce jest pranepatrná, takže jejich postavení rovná se sinekuře. »Reichspost« praví, že těch 30 milionů, které se zřízencům a úředníkům přidají, hned jim z kapsy vyloudí jejich domácnosti správu se bude hojiti na majitelích domu, kteří pak zvýší nájemné netoliko úřednictvu, ale nájemníkům všem.

Dr. Šusterčíč v říšské radě poukázal vhodně, že r. 1894 platil stát úředníkům 221 mil. K, r. 1910 však již 562 a r. 1911 dokonce 586,5 mil. K. A při tom ještě asi 120 mil. vydáno na pense. Počet úřednictva proti r. 1894 vzrostl o 40 procent. Měl se tedy nyní spíše počet zmenšiti než zvětšiti. Ukládá se úřednictvu tolik zbytečného psaní, tak spleť manipulace, že se tím chtěje jak úřad tak občanstvo, které vidí v úředních aktech veliké nesnáze a břemena.

U nás co nejsnadněji ujímá se to, pod čím jiné státy sténají. Ve Francii dle zpráv a dokladů samých pokrokářů vymýšlejí se různé druhy nezbytečnějších úřadů pro protekční děti zednářských politiků, aby tito mazánkové, kteří se nehodí svým talentem k ničemu, došli zaopatření. U nás jest takových zaopatřovacích zbytečných míst už nyní dosti. Chce-li stát vyběhnouti z dusného byrokratismu, ať zjednoduší úřední práce, příslušný počet úřednictva ať plně zaměstná a také řádně platí.

Rovněž tak jest nutno postarati se rázným opatřením o to, aby se co nejvíce obmezil počet lichvářskýh překupníků, jichž práce by byla zbytečná i tenkrát, kdyby si vedli svědomitěji. Videňské křesť. soc. poslanec Václ. Kuhn podal v poslanecké sněmovně obratný návrh proti kartelům. Žádá, aby pro nezbytné potřeby denní obživy byly vydány politickým úřadem maximální ceny. Budíž zakázáno veřejné i tiché sdružování výrobců a obchodníků za účelem docílení jednotných cen. Rovněž má se zapovědět tvoření kartelů t. zv. zákazníků, jakož i zavazování zákazníků, aby kryli své potřeby u jednotlivého podnikatele. Mají se zakázati ujednání producentů i obchodníků, směřující k bojkotu trhu. Kuhn vyžaduje, aby přestoupení těch pravidel bylo stíháno přísnými tresty.

Věřu že by si chudí lidé volněji oddechli, až

opatření sv. svátostmi blížily se chvíle poslední. Tělo tuberkulosou vychřadlé se vzpřímilo. »Lehni si, Kačenko, jen si pohov! Tohle tě namáhá,« přimlouvala sestra baráčnice. Ale snad se služka zamyslí nad mládím tak brzy vadnoucím a proto ani další domluvy nepomáhaly. Láska k životu vrátila se plnou mocí, chuděra se domnívala, že hned po sklonění hlavy do podušky musí skonati. Konečně přece ji hlava klesla.

»A co bys ještě ráda, Kačenko?«

»Ještě — ještě mi kup trochu toho dobrého thé, dočkám-li se.«

»Jo, Kačko, ale to je velká drahota. To už ti musím koupit z toho, co ti taďy zbývá na výkrop. Však víš, jak jsi málo přinesla.«

Promluveno přívětivě, ale přec i v krušném životě řeč tvrdá. Nepadl by po těch slovech i mnohý otužilý muž do mdlob?

Ale Kačka hlasem, který nejevil ani stopy podráždění, zcela konejšivě: »Ale na tom, Nanynko, nezáleží. Vždyť ten výkrop nemusí býti slavný. To ostatní jistě stačí. Však jsem se ptala.«

Drsná zkouška života, trpělivě přijmutí toho, co těžký život podává, i při lásce k životu klidná odevzdálost. Žádné srdceryvné reptání, naopak, uznání těžké situace chudé sestry.

Kdo často o smrti přemýšlí, toho smrt nepřekvapí! Kdo mnoho zkusil, touží po klidu a často jenom naděje na klidný, blahý život záhrobní povzbuzuje energii, která jest lákavá k úplné resignaci. A nikdo není zcela polstěn proti nejkrutějším ranám osudu. Jak těžko snášel se těžký bol člověku, který se neotuzil v mnoha zápasech! Proští lidé, žijící se tvrdou prací, nesou břemena zmužile, i v nejhutších mrákotách těší se jiskra naděje.

by jejich práce přestala býti obchodním předmětem v rukou nelibostných spekulantů, kteří doveďou vyňmati do závratné výše i ceny těch požívatin, jichž se urodilo hojně. Vždyť na samých týdenních trzích bují lichvářské překupnictví. Kapitalista rychle všecko skoupí a hned pak prodává konsumentům sám.

Při panující mizerii chce vláda na jaře přijíti s předlohou o nové půjčce 400 mil. K. Tedy staré dluhy, které ždímají na úrocích z kapes poplatnictva tak obrovské sumy, posud nestačí. Státní půjčka obyčejně se učiní na věci, které nevynášejí nic, na př. na válečné lodi, nová děla a pod. Jinde vypůjčují státy peníze na výnosné podniky. Poplatníci mají se nač těšiti.

A za takových zbledovaných okolností volily protikatolické strany letos ve znamení kulturního boje proti katolíkům. Třídní strany (agrární a soc. demokratická) jako by zapoměly na nejdůležitější body svých programů hospodářských, jako by zapoměly na boj proti byrokratickému režimu Bienerthovu, jako by zdražování nejnepříjemnějších potřeb bylo věcí vedlejší.

Kdo jest zodpovědným za stále pokračující mizerii hospodářskou? Církev nezvyšuje cen obilnin, neustanovuje, jaký má býti počet úřednictva, nepřekáží zdravým snahám zemědělským, nevyrábí děla, nevyžaduje novou státní půjčku na vojsko, aby Rothschildové ještě více zbohatli. »Liberál« byrokratismus podporují přímo či nepřímě elementy zcela jiné. A volnomyšlenkáři, pokud se nyní nově do říšské rady dostali, nemají nic pilnějšího na práci (n. p. Zenker), než odvracet pozornost lidu od nejživotnějších zájmů lidu výbojem kulturním, zápasem o rozluhu manželskou, volnomyšlenkářskými interpelacemi a pod. Jen aby se židovští bursiáni nerozčílili!

V dosavadním hospodářském stavu však musí nastati náprava radikální, podstatná. Není možno spokojiti se příležitostnými drobečky, jestliže hlavní proudy obecné zbledovanosti mají volný průchod. A podstatnou reformu — jak zcela zřejmo — nepřivodí ani soc. demokraté ani agráři za pomoci pokrokářů. Neupřímná hra na schovávanou musí přestati. Až říšská rada bude naplněna muži, kteří budou obětavě a horlivě pracovat na základě křesťanském, pak nastanou poměry zlepšené opravdově.

Rozšiřujte „Obnovu“!

Jako dnes pamatuji starou, pracovitou ženu, která si vlastního jmění zachovati nemohla. Tělo její ve starých letech chorobou zkroutil se tak, že ubohá musila ležti po rukou. V městském špitále jí nebyl popřán útluk. Co ciniti? Chuděra si dala na ruce hadry, ploužila se z ulice do ulice v silničním prachu. Nežebra — nebylo jí to dobře ani možno a pak nebylo toho příliš potřebí. Před kterýmkoli stavením kolem poledne odpočívala, tam již i chudá žena jí nesla něco k jídlu. Ale stařena se obyčejně hned do jídla nepouštěla. Měla slabomyslnou, potrhlou vnučku, kterou lidé za různé přestupky příliš pšísne odsuzovali. Na tu dívku pamatovala stará v prvé řadě

»Děti, povídám, pojďte sem někdo! Hochu, povídám, slyšíš? Pojď sem přece! Kde je Mála? . . . Viděl's ji? . . . Teda bude doma. Běž přece tam, ať sem přijde.«

»Ale, babičko, jezte! Vám se vede hůt!«

»Když já, milá dušičko, ani hladu necítím. Ale tu holku mlátí každý, nikdo jí nic nedá. Kdybych se nestarala sama . . .«

»Poslouchejte, tetka neposlušná, že vám už nikdy nic nedám!«

Stařena utichla, ale za šest minut znovu před jinými dveřmi: »Francu, kde pak je Mála? Jdi, ať sem přijde!«

Humanita nehonosná, ale tak hluboce jímavá, až oko mimoděk zaslzelo. Konečně po několikaletém utrpení mučedníci vezl po humnech v hrubé rakvi nádenník na hřbitov. A tam sedě vlasy spočinuly zrovna v takové síře zemí jako černé kadete bohatých mladíc. Tráva zelenala se tak svěží jako na rovech jiných. Tam konec pozemského bolu, posvátný klid. Žádné hádky mezi jed-

Obrana.

Hlinka tak soudce. Uvádějce na jiném místě, jakou ohromující porážkou skončila výprava pokrokářů proti mučedníku Hlinkovi, zmiňujeme se ještě, jak byla obsazena při všeobecné mobilisaci bašta brněnská. Tam se postavil k velikému dělu semita dr. Stránský a vystřelil tak otravné pumy proti »římskému popu«, že povaha sražených šiku pokrokářských byla náležitě dokreslena. A že »Lidové Noviny« Stránského drze lhrou, že se ženou proti Hlinkovi s polenovitými oštěpy »fakt« zcela vymyšlených, netřeba ani dokládati. Však tento týden sám Hlinka v »Našinci« odpověděl tak věci, obrnil svou obranu tak pádnými dokumenty, že nepotřebuje proti semitům k ruce žádného advokáta.

Ale porovnejme povšechně: Stránský a Hlinka! Obchodní orgán Stránského a Ludové Noviny! Tam nechyťtejší kšeft, zde moře utrpení. Stránského »Lidové Noviny« škemrají u německých židů německými přípisy o inserty, žádají o ně netoliko u rozhodných katolických jednotlivců, ale i u vysloveně katolických podniků, které slouží katolickým organizacím. V čerstvé paměti jest ještě, jaké roztrpčení vzniklo mezi českými obuvníky brněnskými, když se poznalo, že Stránskému jsou milejší inserty německo-židovské obuvnické firmy než jeho vlastní čeští voličové. Poslední volby na semitu vrhl ještě horší stín, když práva demokracie zneužil k hotovému volebnímu handlu k záchraně vlastního mandátu. Stránskému tehdy vyčínili netoliko liberálové, ale i někteří pokrokáři — ba i jeho lidé, kteří s ním byli do té doby v nepřátelstevším spojení. A teď Stránský přísně soudí — »sobectví« Hlinkovo, ovšem za pochvalných výkřiků celé pokrokářské kohorty, která obstarává palbu na jiných křídlech.

Ale právě, když »Lidové Noviny« vypustily nejnovější lež podvodným sdělením, že Národní rada slovenská Hlinku odsoudila, čte se dne 24. října v »Národních Listech« o Stránském toto: »Každý ví, že když žádá to jeho kšeft, z každého, a třeba by to byl sám archanděl, udělá při nejmenším bezcharaktera, najoisto však — klerikála! Jeho, pana dra. Adolfa Stránského, již dávno se na Moravě nikdo nebál. A bál-li se kdo do nedávna ještě jeho »Lidových Novin«, i to již nyní přestalo. Vystřílel tento revolver páně Stránského již všechny své ostré patrony... Ale zmizet musí pan dr. Stránský z vedení strany, nemá-li prohnít a zapáchnout strana celá. To je to jediné úsilí, jemuž věnují se nyní všichni v pravdě pokrokoví a slušní lidé na Moravě.«

Stránský prý k vůli pokroku a pevnější jednotnosti českého živlu uzavřel volební pakt se soc. demokraty. Prý se tak pokroková součinnost národní utuží. Když však nyní došlo k doplňovacím volbám do obce, zastupitelstva brněnského, které vyžadují úporný a svorný postup českých voličů, sami autonomističtí čeští soc. demokraté postavili své kandidáty proti oficiálním kandidátům národním. K tomu »Národní Listy« poznamenávají: »Tedy proti svým vlastním lidem (kandidátům své strany!! Pozn. »Obn.«) dovedl pan dr. Stránský svěsti se sociálními demokraty kompromis. Proti Němcům — ne!«

Takový tedy jest portrét zásadnosti a národní obětavosti přísného soudce, který ovšem jak za aféry insertní tak mandátové byl horlivě hájen od »Času«. Přirozeno, protože semité proti semitům nebudou. A Stránský velebí hrdinství Žižkovo, dů-

notlivými společenskými kastami, žádná žárlivost, výbuchy vášně všechny usnuly a ozývají se nejvýše někdy mezi živými dědici nad hroby. A ještě málokdy, protože posvátnost místa mocně tlumí nekřesťanskou podrážděnost. Hrob právě svým tichem hovoří k duši velice výmluvně.

Pochovány stesky a u většiny lidí i celá řada pozemských nadějí. Leč pohřbeny tužby a naděje všechny? Nad rovy upřímných křesťanů vznáší se světlá postava Kristova, vztahuje ruku žehnající a praví sladce: »Já jsem vzkříšen a živu.« A tato slova útěšná platí v přední řadě těm, kteří mohli na světě trpěli. Ne — ten pouhý rovy by byl zcela nedostatečným vyrovnáním společenských protiv. Cmosti a utrpení, hříchy a jásoť by tu byly pohřbeny jako vlastnosti rovnocenné, ač duše lidská přímo srostla s touhou po spravedlnosti. Vydí duch, který na útraty společných téměř celý život se smál, nemůže po smrti platit za tvora rovnocenného té staženě. A jestliže i po skonu obou svět správně rozděluje pochvalu i kárání, to naprosto není odplata dostatečná. Vždyť konečně soudu lidu neslyší ani nebožtík šlechetný ani zlý. Skutky obou musí posouditi ještě a faktickou odplatu reální schystati moc, která nad lidskou nestatečností výsoce vyniká. Vždyť na př. ta stařena zapírala se a obžetovala více než boháč, který jest hotov celé své jmění rozdati.

I na rovech cpuštěných a zcela zapomenutých na jaře puší svěží tráva, vzrůstají zde nové květy. Nový život ohlašuje se nad hrobem, jako by chtěl symbolicky naznačiti, že ani v tom hrobě není tak mrtvý věčný klid, jak by se pohlému oku zdálo. Blahoslavení, kteří uvěřili Kristu! Jim dušičková elegie značí píseň vítěznou, píseň vzkříšení a radosti.

slednost Husovu, obětavost českých bratří — ztracuje Hlinku. Ještě štěstí, že Komenský v hrobě o těch nových žulových charakterech neví.

Portugalská svoboda. »K. koresp.« píše: »Třem politickým zajatcům ve státním vězení Limoeria uvřazeným podařilo se poslati z vazby dopis, jenž příšerně charakterisuje republikánský režim. Dne 6. září provedl ředitel vězení Limoeria, Sauchez de Miranda, s vězeňskými sluhý prohlídku čtvrti, která jest monarchisticky smýšlejícím Portugalcům vykázána jako nucený pobyt. Při prohlídce byly nalezeny tři revolvery a několik patron. Tyto zbraně byly absolutní nutností, neboť sloužily dotyčným osobám k sebeobraně proti karbonáfům, kteří nepřestávají zasílati monarchistům rozsudky smrti. Ředitel vězení odsoudil (!) »provinilce« ku 14dennímu podzemnímu vězení, v němž není ani světla ani vzduchu. Takto potrestaní museli spát na kamenné dlažbě a jísti vězeňskou stravu — v mnohých případech otrávenou! Zatčení protestovali proti nedůstojnému zacházení. Na večer desátého dne přišel konečně ministr spravedlnosti dr. Leite, aby shlédl brlohy, v nichž úpěli. Zhrozil se pohledu na vězení a na uvězněné, jak strašlivě účinkoval na ně pobyt ve vlhkých děrách. Ministr trval na tom, aby trest byl zrušen, leč ředitel věznic se zdráhal a žádal rozkaz celé vlády. Po dlouhé námaze docílil ministr aspoň toho, že věznění mohou si dávat přinášeti stravu z venčí. Ředitel — sám karbonáf — jest všemohoucím. Dvě stě vězňů v Limoerii náleží akademickým stavům, jsou zde advokáti, lékaři, žurnalisté, kněží, úředníci anebo statkáři. Noviny o tom všem mlčí; jediný list »Nacao« měl odvahu poukázati několika řádky na nedůstojné zacházení s politickými vězni. Následek toho byl však, že listu bylo pohroženo zastavením dalšího vydávání, bude-li pokračovati v kritice. Politici »provinilci« nejsou souzeni řádným soudem: karbonáři insultují je i uvnitř zdí vězeňských, a strážníci jednají s nimi lůže, než s dravou zvěří. Appelujeme k právnímu citu Evropy a voláme na pomoc velmoce, aby učinily přítrž tyranství ve věznicích lisabonských. Tři vězňové, jimž podařilo se list onen zaslati, jsou: Carlos Poixeire, dr. Carlos Garcia a kněz Avetino de Figuerdos.

Dne 30. září napadli volnomyšlenkáři katolické knihkupectví a tři domy, v nichž jsou umístěny: katolický klub, katolický spolek a seminář. Zničili všecko zařízení a zapálili budovu katolického klubu.

Zároveň se běsní proti kostelům na důkaz, jak zednářská vláda povznesla kulturu svých věrných. V severním Portugalsku zhanobeno 11 kostelů. Obyvatelstvo musí býti stále na stráž proti žhářům, kteří se snaží kostely a kláštery vypáliti. Taková jest tedy svoboda v Portugalsku, kde jsou žaláře přeplněny lidmi hodnými a kde zároveň bezcitným banditům se ponechávají netoliko svoboda, ale i volný průchod k vandalskému řádění.

Pokroková obětavost. »Našinec« dne 24. t. m. sděluje: »Nedělní »Všelicos« už po druhé věnovalo pozornost velkoněmecké elektrotechnické firmě A. E. G. Union v Oslavanech u Rosic, která lapá do svých sítí české obce, aby je 30 let držela v područí Brna a hospodářsky vyssávala. Přes to však našli se čeští lidé vysokého společenského postavení, kteří v plném vědomí poměrů a za hrst zlatá postavili se do služeb velkoněmeckého podniku proti českému primyslu elektrotechnickému. O jednom z nich prof. Listovi byla už řeč. Jméno druhého, který je právním zástupcem firmy a zároveň jejím obhájcem v Národní radě, sděleno nebylo. Prozrazujeme ho nyní. Je to vlastenecký brněnský advokát dr. Fynek Bulín, člen Národní rady moravské a kandidát předsednictví v téže národní nejvyšší instanci. Dr. Bulín to byl, který české obce do náručí německého vhněl, který českým obcím radil, aby své elektrické centrály nezřizovaly, ale aby vyjednávaly s A. E. G. Union. Německou firmu tuto doporučoval i před českými firmami.« Členové národních katolických spolků jsou ze Sokola vylučováni — dr. Bulín se stal župním náčelníkem Sokola.

Není divu, že se pokrokáři s takovou horlivostí chytají židů. Tam jest velikokapitál, a kde jsou velké peníze, tam se daří kšeftu.

V »klerikálním« Rakousku. V Litoměřicích světil tamější český křesťansko sociální spolek svůj prapor. C. k. okresní hejtmanství jim zakázalo průvod do biskupského kostela. Měl proto prapor býti posvěcen v kostele seminářském. Budova ta však patří pravovarečnému měšťanstvu a jest seminář jen půjčena. Večer před slavností dostal ředitel semináře vyrozumění, že měšťanstvo nedovolí, aby se svěcení v kostele konalo. A tak byli nuceni čeští katolíci se spokojiti seminárním dvorem, kdež na kněze, sloužícího mši svatou, přišlo.

Pokrokový učitel ze Šelešovic, Hýža, hodně názorně dával ve škole na jevo, jaký jest hlavní účel paedagogického pobytu jeho v obci. Místní občanstvo si na něho stěžovalo: »Občanům smýšlení katolického ukazoval se vždy hrubým, což vrchovatou měrou dokázal při volbách do říšské rady, kdy prováděl s dětmi zrovna politickou propagandu. Uvedeme jen několik případů. Rodičové, kteří volili Mičocha, mohli si své dítky nechat do-

ma, kdy se jim zlíbilo. Jinak ale to bylo s těmi našimi. M. Ch. žádala, aby mohla zanést tatínkovi oběd na louky. Hýža nedovolil a pravil: »Kdyby tatínek volil Mičocha, mohla bys celého půdně zůstati doma, ale když volil Němce, musíš přijít ihned po poledni do školy.« A. T. nekreslil zrovna dle chuti učitele. Hýža si jej pak zatáhl do kabinetu a tam jej nelidsky ztýral, řka: »Když umíš Thu-novy plakáty lepit, můžeš umět také kreslit.« Bývá to jeho oblíbeným zvykem, každého si vzít do kabinetu, kdež jej beze svědků nemilosrdně ztýrá, používá k tomu obyčejně klíče, kterým jej tluče po hlavě. Ztýral tam zvláště nemocného a bledého chlapce A. Ch. V jeho třídě byl také neduživý a jednooký M. Š., který na první pohled u každého budí soucit a útrpnost, ale u učitele Hýže nikoliv, protože jeho otec je příznivcem katolické strany, a také ho několikrát ztýral. A takových případů stalo se ještě více, ku kterým se také částečně panu inspektorovi Jedličkovi doznal, avšak, že prý je toliko lehce potrestal. A vzdor tomu, že byl na pomenut okr. školní radou, ztýral tyto dny opětně sirotka Frol. Fr. tak, že mu to vážně uškodilo na sluchu. Stařenka jeho si pak šla stěžovat k panu nadučiteli s pláčem, že ho do školy více nepošle. A strach dětí před školou jest neobyčejný.«

Potud žaloby občanstva. Jestliže politická mstivost fanatikova způsobem tak troufalým se vybíjela i ve škole — a to docela v »černé« Moravě — patrně, jak málo se bál pokrokář zaslouženého trestu. A přece pokrokářské dudy hduou věčnou písničku o »klerikálním útlaku«.

Když byla níra dovršena, myslili si katolíci, že i pro ně a jejich děti ještě trocha svobody platí. Proto se chopili obrany, jakou jim zákon dovoluje, a na učitele si stěžovali.

Ale z toho veliký rámus, právě u pokrokářských denunciantů, kteří by katolíky na lžici vody utopili. Ani jim nenapadne, že by při tak vyložených nepřístojnostech měli mlčeti, zvláště, když učitel užíval prostředku, které neodpovídají hluchě hlásaným teoriím pokrokářským. Leč agrární tisk vystřeloval houfně ostré patrony proti »denunciantům«, lomil hrůzou rukama nad tím, že učitel byl z trestu přeložen. Jest to snad po takových fanatických zjevech trest přílišný? Po všem tom bude tento muž katolickou mládež učiti znovu. Pokrokáři však nechtějí a nechtějí se tím spokojiti, doufajíce, jakou sílu v »klerikálním« Rakousku cítí.

Nutno dobře rozeznávati. Když učitel potrestá nezbedu, který ruší a rozčiluje svévolně a vytrvale, tu lze snadno ukvapení omluviti. Ale poně-vadž Hýža sekýroval děti zřejmě z politické zásti, měli proti jeho jednání protestovati právě ti, kteří jindy chrlí fráse o svobodě jako z parní stříkačky. Žádejte však od Ferrerovců svobodomyšlnost skutečnou!

Troufalost despotů vybíjí se tak neomaleně, že i slepý může poznati, jak ta »vláda klerikálů« vlastně vyhlíží.

Politický přehled.

Klížení vládní většiny. Vláda Gautschova jest nyní v kritickém postavení. Snaha po utvoření vládní většiny jest marnou. Gautschovi pomáhají především ryt. Biliňski a předseda poslanecké sněmovny dr. Sylvestr. Čechům, bez nich nelze si vládní většiny mysliti, nabízí prý Gautsch dvě ministerstva, veřejné práce a orby. Naproti tomu bouří se Němci, nechtějí slyšet, že by se Čechům měl poskytnouti větší vliv na státní správu, pokud v Čechách není provedeno tak zvané vyrovnání, jinými slovy, pokud Čechové nepodrobí se ve všem a všudy německým choutkám. Hemží se to různými pověstmi, vyhružkami, že na př. vláda odstoupí a povládně některý arcikníže neb generál bez parlamentu. Podobné zvěsti zase jiný tisk vyvrací; že o vstoupení parlamentníků do ministerstva nelze ani mluvit, že bar. Gautsch pořídí si pracovní většinu jenom povoláním úřednických ministrů, toť vypovídáním zase dle německých pramenů. K pověstem různým přispěla i sobotní ministerská rada, a také rozhovor bar. Gautsche s knížetem K. Schwarzenbergem, býv. ministerským předsedou bar. Beckem a presidentem nejvyššího soudu bar. Rubrem.

Předsednictvo Českého klubu s bar. Gautschem mělo minulý týden dlouhou poradu o politických a parlamentárních poměrech. A odtud vyrojilo se tolik pověstí. Jisto jest, že bez Čechů to na říšské radě nejde, to i vláda uznává. Vypráví se, že bar. Gautsch začal svoji akci s Čechy prý proto, že z rozhodujících kruhů obdržel výslovný příkaz, aby poměry v parlamentě za každou cenu urovnal. Příkaz ten obdržel prý ve známé audienci u následníka trůnu. Radikálové čeští prohlašují, že nemůže a nesmí se mluvit o vládní většině s Čechy, dokud dosavadní systém potrvá, s čímž souhlasiti musí každý Čech upřímný.

Smírňování ve Vídni. K vyrovnávací akci v Praze má se přidružit nové českoněmecké jednání ve Vídni. Bar. Gautsch dal totiž rozeslat českým a německým vůdcům dotazy, aby se vyjádřili, na který den má býti svolána českoněmecká konfe-

rence. Jde totiž o to, aby také jednání nár. politické komise v Praze mohlo snadněji do předu. Z vídeňského vyjednávání má vzrůst i součinnost Čechů a Němců ve vládní většině.

V **poslanecké sněmovně** jednalo se minulý týden o **reformě jednacího řádu**. Poslanec Mühlwert mluvil proti změně; nebude-li stanovena němčina za jednací jazyk, což prý vůči ostatním národnostem není nic pokojujícího ani urážlivého. Po prvním čtení předloha tato přikázána výboru pro jednací řád. Přijata pak pilnost návrhu Dubiličova, aby se vláda postarala o to, aby došlo přece k stavbě dalmatských drah, stanovených rakousko-uherským vyrovnáním. Uhry totiž závazků svých neplní, ač už tolikrát z Předlitavska byly upomínány. 20. října počalo také první čtení předlohy, týkající se **zřízení italské právnické fakulty**. Posl. dr. Erler (Němec z Tyrol) při té příležitosti prohlásil, že, čím-li Italové nárok na fakultu, měly by jiné národnosti daleko více práva na vysokou školu, jako Slovinci, nebo Rusínové, anebo Čechové, kteřížto poslední přes to, že mají 5 milionů obyvatel, mají jednu universitu. Italům prý nejde o nic jiného, než o zřízení akčního politického střediska. — Ve schůzi poslanecké sněmovny 24. t. m. obhajoval bar. Gautsch vládu, že se přičiňovala jak v Cařihradě, tak i Římě, aby pokud možno zabráněno bylo zkazení styků mezi oběma říšiemi. Sluší prý litovati, že bývalá turecká vláda neměla žádného porozumění pro tyto včasné rady.

Národně-politická komise na sněmu království Českého měla 23. října schůzi, při čemž jednohlasně schválila pracovní program, což ovšem znamená obrát k lepšímu. Zároveň obě strany podaly zásadní prohlášení. Aklamací přibíráni do patnáctičlenného výboru další členové posl. dr. Pazderka, dr. Mettal a ryt. Stránský.

V **Uhrách** jednání o kompromis s obstrukcí dosud nevedlo k cíli, vše se rozbíjí o neústupnost Justhovu v otázce volebního práva. — Ban chorvatský Tomašić podal žádost za propuštění, ježto ve sněmě chorvatském nemá většiny.

Válka italsko-turecká rozběhla se v boji u Bengazi z 18. na 19. října. Loďstvo italské, když se město nechtělo vzdát, pátilo naň z děl, při čemž zfanatisovaní Senusiové, jistě v dohodě s Cařihradem, vrhli se na dům katol. misijního ústavu a misijnáře i s dětmi, vykoupenými z otroctví, jichž tu opatrováno na 900, ukrutně povraždili; stejně povraždění Evropané, kteří ústavu přispěli na pomoc. Po krutém boji Turci Bengazi opustili. Boje zuří prý i na jiných místech v Tripoli. Itálie prý se i chystá obsadit některé důležité ostrovy v moři Egejském, aby čelila proti akcím z Cařihradu. Ale ani Turci nelení; arabské kmeny připojují se k tureckému vojsku a táhnou na Tripoli, a vláda turecká snaží se přičleniti Turecko buď ku trojspolku anebo ku shodě anglicko-francouzskoruské, aby došla opory ve snahách po záchraně Tripolska.

Revoluce v Číně jest na postupu, situace kritická. Původce této revoluce dr. Sunjantsen dle zatím v New-Yorku, očekáváje, až ho vítězná revoluce zavolá do vlasti, z níž je na 12 let vypovězen.

Zprávy organisač. a spolkové.

Politický klub křesťansko-demokratický pro hejtmanství královéhradecké odbyval dne 23. t. m. valnou hromadu. Při ní pronesl velice promyšlenou přednášku o císařském reskriptu z r. 1871 vsdp. Dr. Fr. Šulc. Ačkoli v těchto chvílích slyšeli a četli jsme znamenité úvahy o významu reskriptu, přes to dověděli jsme se mnoho nového. Jednotlivé věty reskriptu a okolnosti, za kterých královské poselství bylo sepsáno, zanalysoval slovně přednášeč tak bystře a podrobně, při tom tak populárně, že přednáška byla nejjasnějším poučením. Debatováno o nynějším stavu naší politiky a o tom, jak proti letům sedmdesátým žalostně zájem o české státní právo v Čechách ochabl. Vykonalna volba výboru, který se pak hned ustavil takto: předsedou zvolen vsdp. Dr. Domabyl, I. místopředsedou p. Engelmann, II. místopředsedou p. Fait, pokladníkem p. Netuka, jednatelem p. Šupka. Do výboru pp.: Černý, Dvořáček, Sahula, Třasák. Za náhradníky pp.: Dostál, Hostýnek, Jenčovský, Polák. Revisory úctů pp.: Kieslich a Šlecht. Živě rokováno o dalších důležitých úkolech klubu. Jen tedy vpřed s dvojnásobnou pilí!

Valná hromada »Orla« odbyvala se dne 22. října v Adalbertinu. Konstatováno, že členů cvičících a k župě přihlášených jest již tři sta, daleko více jest borců, kteří posud k župě přihlášení nejsou. Za starostu zvolen opět hr. Polák. Zvolena též náčelnická rada. Ustanoveno, aby se roku 1912 konal slet. Přijata resoluce, kterou se delegáti ohrazují proti nesnášlivosti Sokola a v níž vysloven odpor proti vnikání cizích živlů do instituce, která má být ryze národní. Valná hromada po prodávání velice důležitých záležitostí ukončena s velkým nadšením našich borců. Zdať Bůh!

Černilov. Dne 22. t. m. náš spolek měl přednáškovou schůzi, na níž velice věcně o drahotních poměrech promluvil dp. Sahula z Hradce Králové. Vyložil, v jakých mezích se má pohybovati zápas za lepší budoucnost jak stavu rolnického, tak dělnického. Poukázal na to, že zá-

jmý rolnictva není možno bezohledně oddělovati od zájmů dělnických, že tu musí dojiti k praktické pomoci vzájemné, nemá-li náš národ krutým zápasem třídním dále se třístiti na velkou radost Němců, kteří tak rádi sledují české spory. Heslem každého českého katolíka musí býti, aby byl příslušně podporován a uspokojen každý kdo skutečně nouzi trpí. Vláda chovala se při stoupající drahotě liknavě, nynější oficiální zástupci rolnictva proměškali kulturní a politickým bojem také mnoho, tak že na př. z posledního zasedání českého sněmu chudí rolníci velice málo vytěžili. A tím, že liberální rolníci dopomohli soc. demokratům k moci, situace pro venkov stala se velice spleťnou a svízelnou. Trpí tím velice i sami rolníci agrární. Zahraniční politika Německa předstihla nás na Balkáně tak, že naše průmyslové poměry nejsou utěšené, čímž trpí dělnictvo velice. Nynější hrozná stávka nejsou při tak veliké drahotě žádnou známku dělnického blahobytu. Nutno se vši pili upravit otázku překupníků, postaviti se proti kartelům a bursovním špekulacím a usnadniti výdělkové poměry. Přednáška vyslechnuta s plným porozuměním a pochvalou.

Zábava katolických jednot v Pardubicích, konaná v neděli dne 22. t. m. v sále měšťanské besedy, vydala se k našemu nejlepšímu uspokojení. Hostí přišlo tolik, že prostranný sál je nemohl ani pojmouti a veliké množství hostů se muselo vrátit. Takové účastenství žádný z nás neočekával a musíme říci, že jsme byli velice překvapeni. Účinkující drželi se vesměs statečně a zasloužili opravdu všichni pochlebný potlesk, kterým přítomné obecenstvo za zdařilé umělecké výkony neskřbilo. Všem budiž dík a zasloužená chvála. Mravní i finanční výsledek byl skvělý. Čiňte se a pobavte nás takovýmto způsobem častěji. Zdať Bůh!

GRAND-HOTEL V HRADCI KRÁLOVÉ.

Zimní zahrada. Vojenské koncerty

v neděli dne 29. října 1911.

Začátek: odpoledne ve 4. hod., večer v 8 hod.
Vstupné: osoba 60 hal., lože 4 K.

Hudba o. a k. pěš. pluku č. 21.

Stálé elektrické divadlo BIOGRAF.

Program:

Ouvertura hraná domácími uměl. kvartetem. Zápas buvolů (přírodní snímek). S okna spadla kytice (veselohra). *Svatba budoucího dědice rakouského trůnu, Jeho cis. Výsosti pana arcivévody Karla Františka Josefa s princeznou Zitou z Parmy ve Švarcově.* Snímek tento zhotoven s dovolením kabinetní kanceláře Jeho Veličenstva a má cenu historickou. *Přestávka. Morfinisté.* (Obraz ze života.) Velkolepý obraz, nádherně scénový, napínavý a dokonale sehraný nejpfednějšími dánskými umělci. Potrvá na scéně přes hodinu.

Ceny míst: I. 90 h, II. 70 h, III. 40 h; třetí místo proti legitimaci 30 h.

Změna programu vyhražena.

Začátek v 8 hodin večer.



Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi dne 23. října t. r. konané tato usnesení: Městské divadlo propůjčeno bylo ke koncertu mistra J. Kociána na den 12. listopadu t. r. — Na žádost pp. majitelů domů ve villové čtvrti »u Stělnice« se sdělí, že připojení jejich domovní kanalisace na hlavní sběrač se provede po vystavění tohoto, a že se elektrické osvětlení tamtéž postupně provede. — Vodovodní přípojka provede se do domu čp. 474 na účet p. Fr. Bareše. — Povoleno bylo oplocení ohrady, jsoucí na parc. č. 135-25 a 135-26 v Pospíšilově třídě p. Fr. Jar. Černému. — Uděleno bylo povolení ku postavení výkladních skříní na podsíni domu pp. Vojt. Rážže čp. 162 a Josefa Žaloudka na domě čp.

151-2. — Dá se povolení k obývání domů, vystavěných na parc. č. 184-5 v bloku F pl. Fr. Cardové, choti pekaře a na parc. č. 3. v bloku XIV. ve třídě Karlově p. Jar. Ludvíkovi v Kuklenách. — Vzato bylo na vědomí, že povolení k užívání elektromotoru v pekařské dílně v domě čp. 15 na Vel. náměstí uděleno bylo p. J. Riedlovi. — Udělena byla jedna chudinská podpora.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek »Anežka« v Adalbertinu bude přednáseti vdp. dr. Reyl »O ceně dobrého vychování« v neděli dne 29. října. Začátek o půl 3. h. odpoledne.

Protidrahotní opatření. V základě ustanovení § 52. živnostenského řádu se nařizuje, že při drobném prodeji zboží, jež náleží k nejnětějším potřebám denního života, musí býti jednotlivé předměty označeny cenou, vztahující se k jakosti a množství zboží. Vzhledem k ustanovení ministerského nařízení ze dne 24. dubna 1908 čis. 83. ř. z. pak musí býti ceny udány výhradně v méně korunové. Toto nařízení nabývá ihned platnosti. Přestupky tohoto nařízení trestají se pokutami do 200 K, po případě vězením do 14 dnů ve smyslu ministerského nařízení ze dne 30. září 1887 čis. 198 ř. z. — C. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové, dne 12. října 1911. C. k. místodržitelský rada Steinfeld v. r.

Lepení obuvi, nový způsob připevňování podešvů předvedeno bylo péčí zdejšího průmyslového musea v neděli 15. t. m. četně shromážděným pp. mistrům obuvnickým z Hradce Králové i z dálného okolí. Celý pracovní postup provedli a výklad lask. obstarali vynálezci českého přípravku k lepení obuvi pp. L. Nový a Jan Rýdl, mistři obuvníků z Libně. Zdokonalený tento způsob práce se všem přítomným zamlouval, rovněž i hotová, lepená obuv obstála česně před kritikou přítomných. —

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Kurs o motorech pro malé živnosti ukončen byl v neděli dne 22. t. m. vycházkou účastníků do městské elektrárny a strojového sklaďu firmy P. a A. Kovařík na Pražském Předměstí. Do kursu přihlásilo se 47 účastníků, z nichž 18 absolvovalo všech 15 večerů, průměrná návštěva byla 32 osoby. Zajímavý přednes pana prof. K. Brunnhofera doplňovaly vhodné četné obrazce a tabulky, které v modrých kopiích obdrželi i veškerí účastníci kursu. Správa musea při ukončení zdařilého kursu toho pokládá za svou milou povinnost vzdáti veřejné díky všem činitelům, kdož o uspořádání kursu se přičinili a sice vys. c. k. ministerstvu veř. prací za hmotnou, fed. c. k. státní školy v Jaroměři za morální podporu a zvláště přednášejícímu panu prof. K. Brunnhoferovi v Jaroměři za pečlivé provedení kursu. Při vycházce sebrali účastníci kursu 6 K na Ústřední Matici Školskou.

Děkuvzdání. Slavné správě městského průmyslového musea v Hradci Králové za laskavé uspořádání, zvláště však panu inž. K. Brunnhoferovi, c. k. prof. v Jaroměři, za vzácně ochotné vysvětlování při kursu »O motorech pro malé živnosti« v musejní místnosti, vzdávají srdečný dík vděční návštěvníci.

Výstavu zahradních měst, plánů a modelů pořádá v aule obchodní akademie od 29. října do 4. listopadu městské průmyslové museum. Vstup volný denně od 9 do 12 a od 1 do 5. Katalog 30 hal. Výstava převezaná z Prahy, kde pořádána byla českým zemským spolkem pro reformu bydlení při příležitosti sjezdu českých měst, obsahuje znamenitý přehled vývoje zahradních měst v Anglii, Německu a u nás. Jelikož nebylo možno výstavu získati na delší dobu, upozorňujeme na její obsah nejen odborné kruhy, ale všechny, jichž ideálem jest příjemné bydlení.

Obchodní gremium v Hradci Králové koná veřejnou přednášku v neděli dne 29. října 1911 o půl 3. hod. odp. v obchodní akademii »O žirové službě a o šeku«. Přednáší pan JUDr. Emanuel Grégr, prokurista Ústř. banky českých spořitelen v Praze. Vstup volný. K hojně návštěvě zve obchodnictvo, živnostnictvo a interessenty Obchodní gremium.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové pronajme ve své bankovní budově, která dohotovena bude v druhé polovici příštího roku, několik krámů a bytů. Přihlášky panů reflektantů přijímají se u jmenovaného ústavu, kde sděleny budou i rozměry drtyčných místností.

Moderně zřízený první odborný závod pánským anglickým modním zbožím a prádlem vlastní výroby, fy. Josef Pavelka, Hradec Král., Palackého tř. 77., byl sympaticky veškerým obecenstvem uvítán, neboť svým vkusným zařízením jest ozdobou velkoměstského rázu Hradce Králové. Gentleman mají odborně vedenou pánskou modu, aniž by museli daleko hledati co nového, neb závod získal modní autoritu tu i cizozemská a předkládá denně věci nejnovější. Závod postaven jest na čistě moderní zásadě: V dobrém zboží záleží levná cena. — Vede veškeré prádlo jen dobrých jakostí (vlastní výroba). Pyjama, ranní oblek pro pány, angl. ranní kabáty a župany. Elegantní angl. kabáty »Prince of Wales« stříh. — Exaktní jevné provedení. — Speciality: »Burbony«, elegantní pláště do deště (žádná guma). Rukavice »Mocha«, »Dantov« a »Fomes«. Franc. Parfumerie Roger & Gallet, Paříž. Doporučíme návštěvu tohoto solidního a bohatě vypraveného podniku.

Křesť. organisátor

kalendář na r. 1912 již vyjel. Čiňte hojně objednávky. Cena 70 h. Jednotlivě poštou 90 h.

Josef Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.

Před porotou kraj. soudu v Hradci Králové od 16. do 20. října odsouzení: R. Dusbaba (narozen 1889) pro zločin úkladné vraždy na 2 roky, Ant. Krejsa pro zločin loupeže sprostě, Pavlína Szawarová (narozen 1891), obžalovaná pro zločin zavraždění dítěte, osvobozena, Frt. Dyrt (narozen 1892), pro zločin žhářství na 3 a půl roku.

Z obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny v Hradci Králové se nám sděluje: Za příčinou čistění se neúčaduje: v úterý dne 31. října v sekretariátu, ve čtvrtek dne 2. listopadu v tarifní kanceláři ústředny a v kanceláři Družstva k nákupu strojů.

Zkrácení vykládací lhůty. Výnosem c. k. ministerstva železnic čís. 49062 ze dne 23.-10. t. r. byly pod zámkou neobyčejného návalu zboží na veškerých stanicích rakouských státních drah, výjma drah dalmatských a stanic terstské doby pro skládání a nakládání vagonů normálně na 24 hodiny stanovené, na 8 denních hodin sníženy. Za dobu denní dlužno považovati čas od 8 hod. ráno do 6. hod. večerní. Poněvadž se při překročení lhůty skládací účtuje za každou další hodinu i noční poplatek 40 hal., jest v zájmu dopravujícího obecního zastřešením předpisům vyhověti. Bohužel není nám ničeho známo o nějakém zvláštním rozmachu obchodu a průmyslu, naopak pro malou úrodu, zvláště řepy, čekanky a bramborů, lze bezpečně očekávati, že i doprava bude značně menší, než byla by v roce normálním. Příčinou obtíží v dopravě nemůže býti letos neobyčejný nával zboží, jako spíše nedostatečné opatření dráhy a nouze o vozy, pravidelně v této době se vyskytující. Bylo by záhodno, aby se též slavná správa c. k. státních drah sama přičinila nouzi této pomoci, a není-li to již možno, hromadnou objednávkou nových vagonů z ohledu finančních, aby zkrátila též dopravní lhůty a tím rychlejší oběh veškerého voziva přivodila. Pro liknavost v dopravě musí dráhy ohromné obnosy ročně co odškodné za překročené dodací lhůty vypláceti, a sklamala zde úplně naděje, že sestátněním soukromých drah a sousředením všech různých tratí pod jednou správou též očekávané zlepšení v dopravě nastane.

Říjen v minulosti hradecká. V říjnu roku 1825 žádal starší cech obuvnického v Hradci Králové pan Jos. Tomek (otec našeho slavného historika) za potřeštění některých úředníků. — Roku 1436 Hradec Králové proti císaři Zikmundovi. — 1840 obec Královéhradecká prodala s povolením podkomorního úřadu 24 měr louky t. zv. Bohdanecké za 734 zlaté 47 kr. a stálého námu z 1 míry 2 zl. ročně. — Rybník Březhrad se lovil od nepaměti v měsíci říjnu. — Roku 1804 (od 21. do 26. října) vyloveno 209 centů 87 liber ryb. — V říjnu 1860 byla budova „Borromaea“ v Hradci Králové odevzdána svému účelu. — Předěle uvedlo se nedopatřením úmrtí „Hradecké královny“ mimo 18. X. 1336 ještě jednou, avšak s chybným datem 19. X. 1335 (Die Klicpery). Ku 28. X. 1860 laskavý čtenář připojí: „Jímž vzpomíná doby v Hradci Králové zažité a louč se s jeho obyvatelstvem, nastupuje úřad ministra policie ve Vídni.“

Dušíčková pobožnost v Pouchově koná se letos jako každoročně: Ráno ve čtvrtek o půl 8. zpíván Requiem, po něm kázání, potom předepsané církevní zpěvy a modlitby za zemřelé. Na to půjde se průvodem na hřbitov občanský k hlavním tamější křížům, u nichž se vykoná předepsaná církevní pobožnost. Po návratu do kostela zakončí se zpěvem „Salve“ a příslušnou modlitbou. — Odpoledne o dušíčkách je o půl 3. hod. kázání, po něm předepsané modlitby, průvod na vojenský hřbitov a po návratu do kostela opět „Salve“ jako ráno.

V Bukovině u Černilova zemřel 20. t. m. horlivý katolík pan Jan Nepokoj ve stáří 80 let. Zesnulý byl otec dp. faráře Nepokoj z Ostřetína. Pohřeb konal se za veliké účasti obecní na hřbitov černilovský. Odpověď v pokoji, duše zbožná!

Nechanice. Nedávno jsme četli, jak jeden učitel na Čáslavsku s pravou pokrokovou bravurou, svěrázností a emancipační snáží se s cířho domu odstraniti prapor, vyvěšený k zvýšení katolické slavnosti. Jest tedy viděti, jak kuráž volnomyšlenkářská stoupá. A teď najednou se dovidíme z mladočeského listu, že u nás spartánská zdatnost pokrokově-učitelská není nijak pozadu za krajínami jinými. Náš vynikající pokrokář Malina, který ovšem, má-li býti pokrokařem důsledným, rozhodně schvalovati musí ten paragraf pokrokařského programu kulturního, jímž se žádá odstranění náboženského vyučování ze škol, jest správcem obecné školy chlapčeské. A pak že jsou klerikálové útoční, když snáší trpělivě pokrokařství tohoto výtečníka, který přece také dobrovolně složil slib, že bude vychovávat mládež nábožensky. Kdyby se odvážil některý učitel na veřejné škole francouzské bojovati radikálně proti nevěrečkému systému školnímu, kdyby proti atheistickým zákonům francouzským odporučoval výchovu náboženskou, byla by s ním zednářská vláda hotova velice krátce. Ani by nevěděli, kterými dveřmi má ze školy prchat. To jest svoboda zednářská, která tak často již katolíkům zasvítla, až svět užasl. A u nás? „Krutí klerikálové“ hned jsou pranýřováni, hned se na ně žene útokem, jestli že se odvážil jen z daleka pokrokařským pánům připomenouti, aby vychovávali mládež v duchu platných zákonů. Ta nedůtklivost ostatně jest věcí tak známou, tak všední, že není potřebí dále se o tom šířiti. — O významnější statečnosti našeho paedagoga tentokrát sami liberálové zpráva zaznamenali. P. Malina se vetřel neoprávněně do důvěrné schůze. Za toto samozvané, nevitáné a odmítané vetření byl odsouzen k pokutě 20 K, v případě nedobytnosti do vězení na 48 hodin. A tento pán má ve škole působiti k tomu, aby mládež se řídila přesně stávajícími zákony. Troufalost pokrokařská roste tím více, čím bávlivěji jí nastupují, aby ma-

sarykovské netýkavky nějakým odporem nerozčltili. Nikdo není tak nervosní jako pokrokář, když se mu třeba i s velkou úklonou připomene, aby laskavě zanechal velkého roztahování. Ovšem třeba obratem ruky dovedou tací rytiři hráti roli nejpovážlivějších přísluhovačů, když spatří soc. demokrata. Tu hned pokrok klečí na kolena i tehdy, kde jest jeho přímou povinností taktně ale rozhodně vytknouti nepřístojnosti, které přímo křičí po pokárání.

Holice. Ve středu dne 18. října 1911 zvěstoval nám kostelní zvonek truchlivou zprávu; odešla na věčnost naše upřímná členka Všeodbor. Sdružení paní Rosalie Kolářská. Svoji upřímnou povahou byla všude oblíbena. Proto bolestně dotkl se všech její skon. Zemřela po krátké, ale trpné nemoci, jsouc zaopatřena sv. svátostmi, v pozhnaném věku 71 let. Pohřeb konal se v pátek dne 20. října za velkého účastenství obecnosti a za asistence 6 kněží. — Odpověď v pokoji, zbožná duše!

Ku podívu rychle možno dnes připravití talíř úplně hotové hovězí polévky nejmenší jakosti: Maggiho kostka polije se prostě vřelou vodou. Kostka stojí pouze 5 halářů a dá talíř (čtvrt litru) hotové hovězí polévky. Při nákupu nutno vždy dbáti jména „Maggi“ a ochranné známky křížové hvězdy. Jiné kostky nejsou od firmy Maggi.

Sport v Pardubicích. Minulou neděli měly Pardubice svůj den. Koňské dostihy na pardubském závodisti posud ničeho neztratily na své vynikající pověsti ve světě sportovním. Tiskové davy přivlály se z blízka i z dále, aby se pobavily sportem stejně zajímavým pro pouhé diváky, jako nebezpečným pro činné jezdecké účastníky. Pohoda byla zrovna skvostná a půda pro jízdu dobrá. Účast byla zrovna neobyčejně hojná. Vybraných závodních koní bylo dostatek. Přibýlo jich mnoho z Německa a byli to koně schopní konkurence na poli dostihového sportu. To bylo příčinou, že na pardubské závody přijelo letos mnoho šlecht z Německa a pruští důstojníci v uniformách, které budily všeobecnou pozornost. Nemalé zajímavosti letošním dostihům v Pardubicích dodal současný vzlet aeroplanu aviatika pana inž. Eug. Čiháka, který po třetím čísle závodního programu vyletěl z letiště a plavně se vznese nad závodisti, které dvakrát přeletěl k překvapující záhavě užaslých diváků. Pilot pan inž. Čihák získal tím nemálo na své aviatické reputaci. Průběh závodů byl velice napínavý. Mnoho jezdců pro těžké překážky nedostalo se arci k cíli a mnoho jich upadlo s koně, což mělo za následek vážná zranění. Výborný kůň z německého hřebčince Abtei, který byl u totalisátora tak silně obsazen, ztratil svého jezdce Winklera, který se pádem tak těžce zranil, že musel býti odvezen do nemocnice ze závodisti. Mimo tohoto nešťastného jezdce zlozil si při pádu klíční kost rytmistr Mindel a na hlavě vážné zranění utrpěl jezdec Seifert. Hlavní výhru v obnosu 20.000 K vyhrál německý kůň hr. Frankenberga. Z domácích koní drželi se výborně koně hr. Zd. Kinškého. Za to známý jezdecký sportovec Bartoš nadobro pohotel. Zdá se nám, že při závodech není s dostatek postaráno o bezpečnost a je ku podivu, že při tak hrozném zmatku za účastenství tolika tisíc lidí, přebíhajících s místa na místo, nestalo se posud žádné neštěstí. Tam, kde závodní dráhy se křížily, stojí v cestě tisíce diváků, kteří jako bez rozumu vbláhli proti jezdci v tomto místě zrovna letícím.

Parlonsní společnost v Pardubicích značně se rozmnožila hostni přibývání na koňské závody. Honá se účastní kněžna Windischgrätzova s manželem, vévoda Meklenburský a Šlesvický, dánská šlechta, vévoda ratišofský kníže Plé, knížata Fürstenbergové, Kinští, Auerspergové, Taxisové, Hohenlohe, Schönburgové, Lobkovicové, Croy, hrabata Westfalen, Waldstein, Černínové, Mensdorf, Thunové, Schönborn-Herberstein, Ledebur, Moissové, Laršové, Kinští, Salmové, Šternbergové, Dobřenští a j. V pondělí po dostizích uspořádána za četné pestré kavalkády tak zv. vlečná honba, při níž výborný jezdec vleče za sebou v tlumoku prohnalé maso liščí a po této stopě žene se smečka psů a za nimi jezdci. Jízda trvala dvě hodiny směrem k Heřm. Městci a zpět na pardubské závodisti, kdež uspořádána pro společnost skvělá svačina. V úterý byl parlonsní hon u Stěblové, který skončil smutně. Známy přivěťivý „štalmistr“ hraběte Aehrenthala p. Würfel nalezen byl v poli pracujícími lidmi v příkopě v bezvědomí. Patrně při jízdě raněn byl asi mrtvicí, načež pádem těžce se zranil na hlavě. Odvezen byl automobilem do Pardubic, kdež za krátko skončil. Nešťastný tento případ měl za následek zvláště mezi damami na honě zúčastněnými velké vzrušení a okamžité ukončení honu.

Spolek sv. Václava v Pardubicích, založený za účelem vkusného ozdobování kostelů pardubských, měl v sobotu dne 21. t. m. svoji valnou hromadu za předsednictví dp. Adama, katechety, při níž projednány byly nutné spolkové záležitosti a stanoveno, aby pokladniční hotovost, získaná příspěvky členskými, věnována byla částečně děkanu, částečně kostelu u sv. Jana na některá potřebná roucha bohoslužebná. Ku konci zvolen výbor spolku.

Pokrokařští akademikové. V minulých dnech stáli před pražským soudním senátem dva akademikové, jeden malíř, trestaný již dvouměsíčním vězením, a jeho věrný druh J. V., technik z Pardubic, horlivý pokrokař a stoupenec „Osvěty Lidu“, do které také psal. Mladí adeptové museli se zodpovídati z těžké urážky katolického náboženství, které se dopustili nedávno při svém návratu z noční toačky za ranního světla u sochy sv. Jana na Annenském náměstí v Praze. Pokrokařští

akademikové vykonali na sochu svoji potřebu a pak spuštili rozhavé řeči proti sv. Janu. To je přivedlo na lavici obžalovaných. Soudní senát, hnut jsa milosrdenstvím a skvělou ohňovavací řečí advokáta Zítka, studenty osvobodil, když se vymlouvali na to, že byli na mol opilí.

Pohřeb zesnulého bisk. vikáře a faráře Karla Janského. Ještě nezdavily květy na oltářích od slavnosti jeho instalační v Chroustovicích konané v neděli dne 22. října t. r. a dnes, ve čtvrtek dne 26. pokryt jest již hrob jeho bílými květy chrysantém na hřbitově v UherSKU. Mše svatá instalační byla obětí jeho poslední, promluva k lidu při té příležitosti promluvou jeho na rozloučenou. Zachvácen v pondělí ráno chrlením krve vícekrát za sebou — ještě neposílen po přestálých útrapách nedávné operace oční — podlehl, vypustiv duši o 3. hodině ranní dne 24. října, zaopatřen svatými svátostmi. Doprovodili jsme jej za četné účasti obou osad Chroustovické i UherSKe ke hrobu na nový hřbitov v UherSKU. Kněží sešel se počet přesahující číslo 50, mezi nimi 8 spolusvětců (Balcar, Blažek, Domabyl, Hrubý, Jakubička, Melichar, Neuman, Vacek). Průvod pohřební vedl, při hrobě jeho dojemnými slovy s milým bratrem se rozloučil a účastníkům všech tříd poděkoval pan konsist. rada dr. Domabyl, zpívané requiem v Chroustovickém kostele sloužil dp. Ant. Hrubý, ředitel bisk. knihtiskárny. Četný zastup kněží i věřících s literátským spolkem chroustovickým s praporem v čele a chroustovickou hudbou hodinu cesty z Chroustovic do UherSKa provázeli horlivého duchovního správce pěšky, neohlížeje se na obtíže prachu plné cesty. Dětky školní, vedeny svými pány učiteli, daleko doprovázely svého faráře za Chroustovice. Plačící zástupy smutečně oděných žen a dětky školní osady uherSKé s pány učiteli na kraji osady smutně vltali nedávného svého faráře. — Pohřeb faráře Janského dojímal nás velice nejen neobyčejným tragickým ráhlym jeho odchodem, ale i srdečností účasti osadníků. Srdečnosti té si zeměpěl působením svým jistě zasloužil. Skrze mraky prokmitající chvillemi slunko zvyšovalo dojemnou náladu dne smutečního. Spi sladce, druhu mileny, předčasně zvaldy, bílý květe. Slunce věčné Kristus Ježíš osvécuj věčně zrak tvůj mráčkami zkalený v posledních chvílích pouť pozemské a tvář tvá předčasně sestarála omládní a zastkvě se ve věčné blažících Jeho paprscích.

Holice. Psali jsme minule, že město naše bylo uštětřeno manifestací drahotních; avšak i k tomu došlo. Nebylo to žádné vytloukání budov, tentokrát zakročily ženy samy; nešly totiž o jednom trhu do práce, obsadily tržiště a nepřipustily, aby kdo máslo, neb cos jiného kupoval. Následek toho byl, že venkov se trhům vyhýbá a tyto — druhy tak bohaté a blučné — schudly a přišly o všecken život, čímž trpí zase živnostníci, ježto nepřijde-li venkov prodávat, nepřijde ani kupovat. Jsou to poměry zvrácené, t. zv. circulus vitiosus a dokazují, že se tou cestou nic nespraví, naopak ještě přioští a konečně nesnesitelnými stanou. Kdo může, obrací se o potraviny jinam a nabývá zkušenosti, že přijde i s pošťovným k tomu laciněji. V krajíně zdejší je brambor letos dost, ale na trhu se s nimi nikdo neobjeví, tak že město pomýšlí objednat je odjinud. Kdo tím získá? — Erár pošťovní a dráhy, zvláště jestli k jaru bude muset tato potravina chudiny býti opět vyvážena. Drahotní poměry v městě, jež platilo až posud za poměrně laciné a hojně zásobené, stávají se letos neudržitelnými snad následkem neúrody, jež na kraj zdejší tížeji dopadla, snad i následkem toho, že Holice stávají se víc a více střediskem velkoprámyslu a následně i odlidňování venkova, kde jeví se nedostatek pracovních sil a přelidňování města samotného. Je-li pravda, že některé obce se usnesly trhům městským se vyhýbat, pak to došlo již — jak se říká — na nář a nemůže se takový stav udržeti, protože je občanská společnost naprosto nedůstojná. Nejsme tu, bychom se navzájem otravovali spory toho druhu, jako je poptávka a nabídka potravin, nýbrž abychom se navzájem podporovali a se doplňovali. Vládě se do stanovení maximálních cen nechce, ježto se bojí nových třenic a stesků a tak hledí každý v tom drahotním zmatku urvat pro sebe, kolik může. K tomu hrozí i v našem městě stávka textilního dělnictva a snad v okamžiku, kdy čtenář řádky naše budou mít v rukou, již vypukla a tak žijeme jako na sopce a je viděti, že se ze všech stran pracuje k sociální revoluci, již nesnaží se dosti čeliti ani vláda, které na zachování nynějšího řádu přece nejvíce musí záležeti. Dělnici žádají 30procentní přídavek, továrníci nenabízejí ničeho, jinde v Čechách žádají prý 15 procent přídávku a nabízejí se 5 procent. K stávce asi dojde vzdor tomu, že poměry již nejsou příznivé při letošní drahotě a blížící se zima a tu běda těm, co do všeodborového sdružení nevstoupili, neb lehkomyšlně, z pohrutek často osobních a malicherných — vystoupili. Panuje všeobecná nespokojenost, boj všech proti všem; stav stojí proti stavu, zaměstnaný proti zaměstnavateli, národnost proti národnosti, říše proti říši — všeobecné povstání. Lidé žijí lépe, žatí se lépe, bydlí lépe, baví se lépe, ale nevycházejí s tím, co mají, lépe, aniž mezi sebou. A přičina všeobecné nespokojenosti a společenské rozrvanosti? — Udal bych ji, kdybych se nebál, že budu za to zpátečník a klerikál. Proč to nespraví ten vynalézavý pokrok, který nepopíratelně lidstvo ovládá a rovněž nepopíratelně život lidský ulehčuje? Proč byli naši předkové — nepokrokoví chudší, bídnější, ale spokojenější? Je viděti, že tomu pokroku něco schází, že to není ten pravý pokrok a že nebere se cestou správnou. Řekněte většině lidí, že schází lidstvu víra v život posmrtný, důvěra ve vše ovládající Prosvětlenost Boží

a následkem toho ony ctnosti, jichž k pospolitému občanskému životu nevyhnutelně je třeba, jako je pokora, střídmost, křesťanská statečnost, skromnost, šetrnost. Vysměje se vám. My jsme však pevně přesvědčeni, že nebude lépe, dokud se lidstvo nevrátí — nikoli k starým poměrům — nýbrž k starým nábožensko-mravním názorům a dokud se s nápravou nezačne tam, kde dnes nejvíce se chybuje a co se mu stane i jednou osudným — s lepší výchovou mládeže.

Stávka dělnictva textilního v Hořicích. V městě našem, jako v celém Podkrkonoší, dělnictvo textilní zahájilo akci za zlepšení poměrů. Podalo požadavky, ve kterých se domáhalo hlavně 30proc. drahotního přídávku. V sobotu 21. t. m. konána anketa zaměstnavatelů a zástupců dělnictva na policejní exposituře za přítomnosti živnostenského inspektora, na níž továrníci měli dáti odpověď. Ačkoli agitováno nebylo, dělnictvo zarazilo práci a před místem vyjednávání se shromáždilo. Vyjednávání skončilo bezvýsledně, jelikož zaměstnavatelé velmi neurčitými sliby dělnictvo odbyti chtěli. V neděli a v pondělí odbývány schůze všech stran, na nichž mluvil za naši stranu p. Petr, dále pp. Podhora, Kovařovič, Douda a Kozel. Na schůzích usneseno zahájit stávku. Dělnictvo jest naprosto solidární. Ve schůzích bylo vzpomínuto také posl. Maštálky, že by povinnosti jeho bylo ve prospěch stávkujících, kteří mezi voliče jeho patři, zakročiti. Toho se asi nedočkáme.

Do Opočna a okolí. V sobotu, dne 4. listopadu 1911 přesně v 8 hodin večer v »Kodymově Nár. domě« na Opočně: Koncert Jaroslava Kociana. Pořad: 1. Ed. de Lalo: Symphonie espagnole (pro housle s průvodem klavírním). Allegro. — Scherzo. — Intermezzo. Andante. — Finale. Jar. Kocian. 2. a) Gluck-Brahms: Gavotta. b) Bach-Saint-Saens: Bourée (pro klavír) M. Eisner. 3. J. S. Bach: a) Andante. b) Praeludium. Jar. Kocian. 4. a) Jaroslav Kocian: Intermezzo pittoresco. b) Kocian-Suk: Píseň lásky. c) Ševčík: Holka modrooká. Jar. Kocian. 5. a) Mac Dowell: Euda Fis dur (pro klavír). M. Eisner. 6. Wieniawski: Orig. thema s variacemi. Jar. Kocian. U klavíru Maurice Eisner z Chicaga. — Ceny míst: Křeslo 3 K, I. místo 2 K, II. místo 1.50 K, k stání 1 K, galerie 60 haléřů. Předprodej lístků ochotně obstará knihtiskárna J. Sluky v Opočně. Při zahájení koncertu se vchody uzavrou.

Časlav. Stavební družstvo. Praktické a v naší době neuvěřitelné akce chopila se odbočka zemské jednoty zřízenců drah v Časlavi. Počala se zřízení stavebního družstva, jehož úkolem má být postaviti vhodné a levné byty pro všechny třídy interessentů bez rozdílu povolání. V polovici tohoto měsíce vydala povolání k veřejnosti a hned 18. října konala poradu všech, kdož se o otázku tuto zajímají, s přednáškou městského tajemníka p. JUDr. Brabce, která navštívena byla dosti četně všemi kruhy občanstva. Povzbuzena tímto úspěchem, pozvala na den 22. října výborného znalce reformaty bytové p. JUDr. Lošířáka, ředitele zemské banky a předsedy zemského spolku pro reformu bytovou, aby v zasedací síni radnice promluvil na veřejné schůzi o této důležité záležitosti. Schůze konána o 3. hod. odpol. za značného účastenství a u přítomnosti členů nově ustavené sociální městské komise a vyzněla velmi sympaticky. Podařilo-li se družstvu, o jehož ustavení nepochybujeme, splnit aspoň část toho, co řečník tak pouťavým a přesvědčivým způsobem naznačil, lze čekati, že v brzkou na periferii našeho města objeví se nová, krásná bytová čtvrť. Přáli bychom toho zdaru jak členům družstva, tak i našemu městu, jež zajisté všemi zástupci bude akci touto všemožně podporovati. — Nemístné kritikařství. Dne 16. října vypukl na kutnohorském předměstí na t. zv. Budíně v domku, patřícím pl. Dobrášové, požár, který celou řadu chudých rodin ožebračil. Ač dobrovolný náš hasičský sbor přichvátal k požáru včas a přičiňoval se, seč jeho síly, nalezlo se přece mezi diváky dosti těch, kteří práci jeho podceňovali a znehodnocovali. Nemístné a nespravedlivé kritikářství toto šířilo se pak i po požáru mezi jinak uvážlivým obecnstvem. Kdyby tito zevlující kritikové s toutéž horlivostí, s jakou dovedou posuzovati, chopili se vždycky pumpování, mohli by si snadno získati zásluhy o zdárnější ještě činnost našeho hasičského sboru. Zdá se, že mezi jistou částí obecnstva se zapomíná na to, že sbor hasičský jest dobrovolný a že každý jeho člen přináší oběti, jejichž podceňování bolí a uráží. Ostatně bylo by záhodno, aby město naše přemýšlelo konečně o zakoupení parní stříkačky, kterou si zaopatřila již města daleko menší a chudší. — Úřední dům. Die doslechu jsou plány pro nový úřední dům, projektovaný na býv. sokolském cvičišti, hotovy a objevily se již v rukou některých přednostů úřadů i před zraky některých vyvolenců z obecnstva, u nichž však vyvolaly dojmy dosti odporující. Ke stavbě asi však tak brzo nedojde a ti, kteří se těšili, že již letos uvidí kopati základy budou zklamáni. Vždyť v rozpočtu říšském není ani stopy po nějaké položce na stavbu této budovy. Doufejme však, že to bude ještě napraveno a že náš říšský poslanec na to upozorní. Dříve než v r. 1914 prý se sotva začne. — Mimořádná valná hromada Čtenářské Besedy svolána byla na neděli 22. října, aby porokovala o návrhu nových stanov a o resignaci dosavadního výboru. Nové stanovy usneseno sestaviti, aby činnost Besedy mohla, as co nejdříve rozvinouti a aby tak beseda stala se střediskem kulturního a vlasteneckého života. Zvoleno bylo také komité, které nové stanovy zpracovává a členům před touto valnou hromadou doručí. Resignaci podal pak dosavadní výbor proto, že v poslední době stal se předmětem útoků pro záporův návštěvy besedních mí-

stností p. Jos. Zvěřinovi, jehož přítomnost někteří členové těžce nesli. K mimořádné této valné hromadě dostavilo se dosti hojně členstva a jednání bylo v některých okamžicích značně pohnuté. Předseda p. MUDr. Tesař objasnil, proč mimořádná valná hromada byla svolána, zahájil jednání nejprve o stanovách, které byly po delší debatě přijaty. Nato přikročeno k projednávání resignace výboru, jež po daném vysvětlení a všestranném objasnění přijata nebyla a výbor požádán, aby dále vedl správu besedy. Toliko p. Hruška setrval na své resignaci. — Dar. Pl. M. Hlavová, obchodnice galantním zbožím, věnovala na oltář Panny Marie pod věží nádherné antependium plyšové, bohatě zlatem vyšívané. Vzácné dávkyni tisícery dík. — Valná hromada spolku pro podporu chudých studujících konána bude dne 19. listopadu o 2. hod. odpol. lední ve sborovně c. k. gymnasia. Výtah z jednatele zprávy přineseme příště.

Červ. Janovice. Den 14. října t. r. zůstane nám po celý život v paměti. Měli jsme potěšení uvítati vznešeného hosta Jeho Excellenci nejdp. biskupa našeho Th. Dra. Josefa Doubravu, který zavítal k nám, aby nám posvětil nový chrám Páně. Arcipastýři vyjelo naproti četné banderium za vedení p. J. Sovy, starosty Vilimovického; o 4. hod. odpol. přibyl ndp. biskup od Kutné Hory se svým sekretářem dp. Dr. Jos. Huránem v průvodu vsdp. Monsign. K. Vorlíčka, arciděkana Kutnohorského, p. c. k. okresního hejtmana z Kutné Hory Dra B. Pecky, zástupce patrona a náměstka starosty p. Jana Tučka do Č. Janovic. U brány, pěl p. učitele Procházky slavnostně vyzdobené, čekalo již dšt. duchovenstvo, sl. obecní zastupitelstvo Č. Janovické s p. starostou Al. Stambergem v čele, starostové příslušných obcí, školní mládež z Č. Janovic, Petrovic i Korutic se svými pp. učiteli, živnostenský spolek, hasičské sbory z místa i z okolí, družičky a velmi četné obecnstvo; vzorně pp. pořadatelé vytvořeny špalír sahal téměř až k zámku. Jeho Excellence byl uvítán za dívky družičkou Mařenkou Myškovskou velmi pěkně přednesenou básní, za okres uvítán byl slov. p. okresním hejtmanem Dr. B. Peckou, jménem patrona slov. p. Janem Tučkem, náměstkem starosty, za Č. Janovice p. Al. Stambergem, starostou, za učitelstvo p. Václ. Štěpínou, říd. učitelem z Č. Janovic a za duchovenstvo a farní osadu místním farářem dp. V. Bartošem. Pohnut a rozradostněn upřímným a srdečným uvítáním, děkoval Jeho Excellence všem vše; nato za hlaholu zvonů, zvuků papežské hymny a střeby z hmoždíků ubíral se v průvodu špalírem k zámku do prozatímního kostela, kdež místní farář u dělíil požehnání a Jeho Excellence láskyplnými slovy oslovil lid a vysvětlil důležitou příčinu svého příchodu do Č. Janovic: potom v průvodu spolku a lidu odebral se do fary; o půl 6. hodině byly v prozatímním kostele u ostatků svatých církevní hodinky; o půl osmé hodině večer uspořádáno bylo Jeho Excellenci dostaveníčko před farou s lampiony a hudbou. Arcipastýř vyšel ven mezi svůj věrný lid a byl jménem spolku osloven od pana učitele F. Procházky řečí, důšící láskou a vřelostí. Jeho Milost poděkoval a procházel se mezi lidem, od každého srdečně pozdravován a s mnohými srdečně rozmlouval. — Svěcení kostela začalo v neděli již o půl 7. hodině ranní. Se stavbou kostela započato bylo na jaře 1909 péčí sl. patrona, městské rady Kutnohorské; plány zhotovil známý odborník slohu románského slov. p. c. k. vrchní stavební rada při místodržitelství M. Krch, stavbu provedl stavitel Kutnohorský p. Č. Dajbych, vnitřní zařízení vypracovali řezbáři pp. B. Bek a J. Novák z Kutné Hory, truhláři pp. Hrabákové, velmi vkusnou malbu provedl p. J. Richter z Kutné Hory, varhany dodala firma J. Tuček v Kutné Hoře. Tolik o kostele samotném. — K 10. hod. v neděli přijel slov. pan J. Macháček, starosta kutnohorský, jako patron v průvodu náměstka p. J. Tučka, měst. rady p. Fr. Doskočila a člena kostelního odboru p. Fr. Melzra. Mezi obřadem svěcení měl venku kázání místní kaplan vlp. Al. Dolák. Po 11. hodině měl Jeho Excellence za četné assistence duchovenstva pontifikální služby Boží, při nichž velmi krásně zpíval chrámový sbor kutnohorský za řízení odborného znalce církevní hudby p. Ant. Ledviny. Po skončení služeb Božích odebral se arcipastýř do fary. Při společném obědě pronesl jako čestný občan kutnohorský přípitek sl. městské radě kutnohorské jako patronu a vzdal jí zaslouženou čest za její příkladnou péči a starost o všechny chrámy patronátní. Jeho Excellenci odpověděl slov. p. starosta Macháček slovy vřelými, podotknuv, že kostel tento je poslední z patronátních kostelů, jež sl. městská rada vystavěla. Pak pronesl nejdp. biskup řeč k místnímu faráři, jehož vyznamenal za jeho péči o nový chrám Páně právem, nosití expositorium canoniale, za čez dp. farář dojat poděkoval. Za nedlouho na to odebral se nejdp. biskup do chrámu Páně k sv. požehnání a po něm loučil se se svým lidem slovy srdečnými, z nichž poznali jsme jeho velepastýřskou lásku a péči, napomínal všechny, aby nového chrámu Páně si vážili a rádi do něho spěchali; za posvěcení chrámu Páně poděkovala v kostele družička Špačková a dp. farář. Vrchní pastýř ubíral se pak v průvodu duchovenstva, spolku a lidu ke bráně. Zde rozloučil se ještě s Jeho Excellencí jménem spolku místní p. učitel F. Procházka, načež Jeho Biskupská Milost, hluboce dojat, poděkovav, sedl do kočáru a jel ke Kutné Hoře. Svoji nelíbenou láskou velepastýřskou získal si srdce všech. Za lásku dame zase lásku! Die jeho slov a otcovského napomenutí budeme se vždy hláti a zstaneme vždy věrnými a upřímnými katolíky!

Německý Brod. 22. říjen byl pro zdejší a okolní ka-

toliký dnem veliké radosti. Slavilo se totiž toužebně očekávané svěcení děkanského chrámu Páně, který po dlouhou dobu pro veliké opravy ke konání služeb Božích byl nezpůsobilý. Posvatný obřad svěcení důstojně nyní upraveného domu Božího vykonal, jakož i první mši svatou v něm za četné assistence místního duchovenstva sloužil vldp. vikář Vinc. Jázl z Libice. Při tom byl chrám Páně zcela naplněn zbožným lidem a všem bylo možno čisti ve tvářích radostné vnitřní pohnutí. Radost zúčastněných byla podobná plesání prvních křesťanů, kteří vysedle z těsných a pochmurných katakomb, poprvé obcovali službám Božím v prostorných a vyzdobených kostelích, neb radosti poutníka, jež po dlouhém pobytu v nevlidné cizině navrátil se do rodného domu, kdež každý ten koutek mile mu kyne vstříc. Kde kdo se radoval, jen v redakci jistého listu panoval smutek nad tím, že se ta »klerikální paráda« (jak o svěcení se vyjádřil) přes všechnu jeho nepřítel tak pěkně vydařila. Maně napadne člověku vypravování z dějin v Písmě svatém obsažených o Kainovi a Abelovi a nenávisti onoho k tomuto pro vroucí jeho zbožnost a odanost k Bohu. Jako tenkrát, tak i nyní tu a tam nějaký Kain s nenávistí po katolíku vybouřil svůj hněv nejhorším způsobem. Barceiona dává o tom názorné poučení!

Litomyšl. Dne 4. t. m. konána v proboštském chrámu Páně rekolekce p. t. kléru vikariátního. Sešlo se dvacet duchovních. Promluvu konal dp. J. Černý T. J. z Hradce Králové. — Katolická jednota sehrála minulou neděli »U černého orla« veselohru »Paní revírníková a její Tóny«. Místnost byla obecnstvem naplněna. Herci vedli si dovedně, jmenovitě čilý jednatel katol. jednoty p. Capoušek. K tomu cíli dala Katol. jednota obnoviti jeviště a místnost pro obecnstvo. Též se zamlouvala hudba tamburašská, která letos opět v čilejší život vstoupila. Jen třeba, by katolíci činnost mladých sil v jednotě katol., v »Orlu« a hudebníky tamburašské podporovali. — Rovněž jednota katol. paní a dívek měla v téže místnosti schůzi a přednášku dp. katechety B. Kacafírka a dp. prof. V. Blažka. Jest si přáti, by tato jednota častěji své schůze měla a vědomí katol. probuzovala. — V neděli posvětil vdp. probošt nový krásný obraz sv. anděla strážce, originál malby od dp. krasné akadem. malíře Neumanna. Umělecké dílo to věřící mistrným provedením uchvacuje. Cena obrazu jest šest set korun. Kaple sv. Josefa opatřil se novou msaalkovou dlažbou. Práce její již zadána. Po dlažbě přikročil se k malbě od akademického malíře. Takto bude mít katolická jednota starobylou kapli svého patrona vkusně upravenou.

Obrovská stávka trpících tkalců. Černé mraky rozšířily se rychle po průmyslových místech v Podkrkonoší a dále na východ. Jestliže dělnictvo různých politických stran jest ve stávkování při tak hrozných drahotných poměrech solidární, pak se zde nejedná o žádný vrtošivý justament. Bída jest tu skutečná a veliká. Tkadlec, který má vícečlennou rodinu, rozhodně se nemůže uživit aspoň trochu snesitelně při 70 krejcařích denní mzdy. To musí uznati každý soucitný člověk. Proto chudáci sáhli k prostředku krajnímu, jakkoli vědí, že musí nyní jistý čas strádati ještě více. Žádná strana dělnická není tak silná, aby mohla nyní dostatečně podporovati své stoupence většími příspěvky. I naše Všeodborové Sdružení křesť. dělnictva jest zúčastněno na zápase velkým počtem členstva. Stávkují naše odbočky v Semilech, Lomnici n. Pop., České Skalici, Josefově, Jaroměři, Hořicích, Hronově, Vel. Poříčí, Náchodě, Ústí n. Orli. Dej Bůh, aby krise co nejdříve byla odstraněna ve prospěch dělnictva! Tolik upracovaných lidí zaslouží si zajisté patřičné pozornosti všech, kteří mají lepší životní los. Nyní pěkná slova hrozivé chmury nerozptýlí. Jest potřebí praktických skutků, svědčících jistě o pravé lásce k bližnímu. Stávkující jsou naši krajané a kdo by odbýval jejich strádání byrokratickým mávnutím ruky nebo docela nespravedlivým posuzováním, ten vlastně chová se nešetrně k veliké části vlastního národa. Jak se osvědčí praktické vlastenectví nyní? A kdy naši zástupci na sněmu zasáhnou horlivou a šťastnou rukou do krise tak palčivé?

Kutná Hora. Naši nepřítelé v »Podvysockých Listech« se proti nám cíni jen což — a při tom ovšem dovedou si stýskati, jak je ten »klerikalismus« útočný. Neškodí tedy proti fariseům chopiti se obrany. Jejich nejnovější veliká báseň na katolickou slavnost charakterisuje snášelivst a pravdymilovnost pokrokářskou velice významně. Na př. sprostě jest tam urážen vynikající umělec pan Ledvína proto, že jest naším přítelem. Snad tak fanatické chtějí dokázati, jak si váží umění. Pisatel lže, že na slavnost pan Ledvína šel nápadem liščím přes Sedlec, Kaňk a západem v Lipči přes zeď. Kdyby tohle bylo pravda, byl by to interessantní dokument, jak sám ředitel kůru musí se báti pokrokářských karabáčníků, aby nebyl uštvan za to, že se odváží jíti mezi slušné, pokojné lidi. Bylo by to zajímavé znamení času, ukazující, že nyní katolický křesťan musí se míti před pomstou moderních tyranů tak na pozoru, jako křesťan, skrývající se před katany římskými v katakombách. — Zatím ovšem nusieme konstatovati, že »Podvysocké Listy« thou. Pan Ledvína totiž kráček k nám zcela veřejně bez bázně. Vždyť vedle něho šla paní choť, která vezla děcko v kočárku. Jak pisatel znamenitě zná poměry chrámové, jest viděti z té jeho nešikovnosti, že se vysmívá, proč prý náš příznivec nešel v průvodu. Vi něco takový smílek c nedělních povinnostech ředitele kůru v chrámě? Vždyť přece jest sám »varhaníkem« v kutnohorských kostelích. A další nesmysly o »lotyane«, která vůbec při slavnosti nebyla. A jak prý,

dp. Mašina sčítá ovčí každý pár! Který pokrokový referent vám tohle našepťal? Vždyť dp. Mašina na slavnosti vůbec nebyl. A jak se chováte snášlivě k naší víře samé, jest patrné z neohrabaného cynismu, s kterým píšete »Medard nechť dělá... litanie s tancem... Ježíšovo srdce... Maria... louskáni zdravas« atd. Který žid vám poradil jenom, abyste do obvyklé slavnosti vplétali tak násilně a nezbedně posvátná jména? Jest patrné, jakých neotesaností se chytá »pokrok«, když toho skutečného volného myšlení se nedostává. — Delší čas naši přítelíčkové dali pokoj, ale v čísle 42. ze zlosti a žárlivosti snažil se tento »přítel lidového vzdělání« svými kopanci znechutiti obratným našincům dramatickou činností. Snad nejspíš proto, že jsme nehráli o Husovi a nepozvali jsme si žida, aby Husa představoval, jako to učinili pražští pokrokáři. Ta kritika našeho provedení »Psohlavců« není psána perem, ale kopáčem. Jestliže vztek proti nám proráží v chuti po karabáci a mrskáni, pak vidíme zřetelně, jakého vzdělaného kritika nad sebou máme. Takový by uměl dobře hrát Lamingra anebo jiného karabáčníka. Ale Kozinu by jistě nesvedl. K tomu mu chybí netoliko talent, ale i chuť a povaha. Zdaž víte, kdo byl mezi těmi, které nazýváte ušlechtilé »cháskou«? Vždyť tam byli přece vaši příbuzní, kteří by již dovedli snadno odpověděti na papírové vaše rachejtě. Náhodou však znalci opravdoví, osvědčení projevíli zcela jiné uznání o našem představení, než zbrkle fanatický »pokrok«. Tak nešikovně by si přece jenom pokrokáři škoditi v očích soudných lidí neměli. A zase výčitky panu Ledvinovi, že se opovážil tak zdařile okouzlit vybrané občanstvo svým uměním! Jste to pěkní podpůrci umění! Podle všeho pan Ledvina měl zaměnit taktovku toporem a psáti tak ušlechtilé jako vy. Pak by snad byl »pravým osvícencem«. Sám konstatujete, že divadlo bylo téměř do posledního místa naplněno. Tohle přiznání jest nejlepším dokumentem, jak si šlapete svými výpady na jazyk. Zatím dost. Příteli si ještě povíme dále, jak by ta naše vzdělávací činnost dopadala, kdybychom se řídili vašimi očímskými radami.

Panu poslanci Rydlovi. Kdyby nebývalo tolik hlasů dělnických, rozhodně byste nebyl dnes poslancem. Jak svou povinnost zastáváte, když v době tolik kritické před svými voliči utíkáte? Te jsme si nemysleli, že ani pomocí telegrafu Vás nebudeme moci vypátrati, abyste se na dělnickou schůzi dostavil. Víte dobře, že poslanec, má-li býti skutečným zástupcem voličů na okrese, odvažuje-li se mluvit jménem většiny volebního okresu, musí za sebou skutečnou většinu míti. A jestliže valná většina voličů projeví poslanci nedůvěru, má se tento beze všech rozpaků vzdáti, jestliže skutečně ctí vůli lidu. Agrárníci při volbách tolik se namluvili o svém demokratickém smýšlení, že čekáme dychtivě, jak se aspoň Vaše pozornost k přání širých davů projeví. Pochopiti lze snadno, proč se nyní bojíte mezi lid přijíti. Leč měl jste k němu choditi dříve, v době pokojnější, měl jste mu vyložiti, jak hodláte chudému lidu pomoci. A nyní jste se nemusil bát nikoho. Kde jenom máte silný kádr, který si posud přeje, abyste byl poslancem? Vždyť i ti nečetní Vaši příznivci z řad agrárních nyní profilují značně, protože Vaše liknavost i agrárníkům připravila veliké svízele. Poslanecký mandát, drahý pane, zvláště v nynější kritické době není prázdňným medem, vyžaduje velikého napětí a krajní obětavosti, jak jste už konečně mohl dobře poznati z horlivé činnosti samého dra. Horského. Víte dobře, že v užších volbách neměl Horský ani o celou sločku méně hlasů než Vy, který jste se opíel z nedostatku stoupenců vlastních o národní sociály, soc. demokraty a mladočechy. A ptejte se nyní, kolik lidí z těch neagrárních stran Vám po druhé hlasy své dá. Katolíci neshánějí proti Vám protesty způsobem tak vyumělkovaným a komickým, jako dříve agrárníci proti dru. Horskému. Není toho také naprosto potřebí. Tábor dělnický ve Velkém Poříčí na př., kde bylo shromážděno na 1200 dělníků, promluvil svorně a zcela určitě beze vší speciální agitace. A zrovna tak mluví dělníci jinde, zvláště ti, kteří Vám odevzdali hlasy. Vidíte sám nejlépe, že Vám mandát nesvědčí, že Vám poměry náhle a tak brzy přerostly přes hlavu, protože jste se o jejich vývoj velice málo staral. Jestliže jste tedy zbytečný, jestliže Vaše poslancování další přinese jenom nové rozehvění, učinite pro okres aspoň něco opravdu prospěšného. Složte těžký mandát a pak ti, kteří na Vás nyní tolik stýskají, poděkují Vám poprvé, ale za to hodně srdečně. Vy sám máte také hojně starostí jiných.

Jak se pozná

ta dobrá, chvalně známá pardubická
: Franckovka: od padělané?

jednoduše dle kávového mlýnku, jímž je

každý balíček nebo bednička
»pravé : Franckovky : «
? z továrny pardubické
označen.

Různé zprávy.

Sňatek arciknížete Karla Františka Josefa s princeznou Žitou z Parmy tentokrát obrátil k sobě pozornost celého Rakouska. Konal se na Švarcavském zámku v

Dol. Rakousích. Památná jest tato svatba tím, že se jí zúčastnil i stařícký císař náš, který se ženichem zahájil svatební průvod do zámecké kaple. Mezi četnými hosty ze strany ženichovy a nevěstiny byl i král saský a pak papežské poselstvo: majordomus msgr. Bisletti, jeho ceremonář Respighi a auditor msgr. Rossi. Msgr. Bisletti blahopřál jménem papežovým snoubencům a odevzdal jim slavnostní dar sv. Otce a také je oddal. Císař vyznamenal msgra Bislettiho velkokřížem řádu Leopoldova, msgru Respighimu udělil komturský kříž řádu Františka Josefa. Na paměť této svatby ražena medaile, kterou císař sám při hostině rozdával. Daleké okolí zámku Švarcavského v nesmírném počtu vzdávalo hold vznešenému svatebčanům.

Z Družstevního knihkupectví.

Opětně obohacen trh knihkupecký novým výkvetem literárním z odkazu zvěčného ruského spisovatele Tolstého.

Netřeba rozšiřovati se o jeho spisech, které mají světový význam.

Tolstého literární odkaz

vyjde ve 3 svazcích, jichž cena stanovena je na K 18.50.

Upozorňujeme na výhody:

Při přihlášce do 10. listopadu k odebrání všech tří svazků obdrží se za pouhých

K 10.—

uspoří tedy každý K 3.50, neboť po 10. listopadu dlo to bude státi K 13.50.

Tolstého pozůstalé spisy doporučujeme všeobecně, zvláště knihovnám.

* * *

Právě vycházejících nových

humoresek Kosteleckého

vyšly tři sešity.

Prosíme P. T. pány duchovní, kteří nemají dílo odebrati, aby sešity nám vrátili; podržením považuje se každý odběratelem.

P. T. odběratelé spisů Kosteleckého použijte výhody a objednejte si Flosovy humoresky

Na cestách životem

tři svazky

a

Šibřaváček,

které obdržíte za pouhých K 5.—,

jichž krámská cena je K 10.50.

Objednávky račte adresovati na

Družstevní knihkupectví v Hradci Král.,
Adalbertinum.

Kolik je Slovanů? Podáváme v následujících řádcích zajímavá čísla o počtu Slovanů. Celkem stanoví se všech Slovanů, ovšem přibližně, na 159.420.000. Z oněch 159.420.000 jest: Rusů okolo 110 mil. (z toho Velkorusů 69 mil. 500 tisíc, Malorusů 35 mil. 100 tisíc, Bilorusů 7 mil. 400 tisíc), Bulharů 5.700.000, Srbocharvatů 9 mil. 773 tisíc, Slovenců 1 mil. 500 tisíc, Čechů 7 mil. 500 tisíc, Slováků 2 mil. 740 tisíc, Srbů lužických 157.000, Poláků 21 mil. 700 tisíc a Kašubů 370.000. Úhrnem 159.420.000. Slované tito bydlí v Rusku, Rakousko-Uhersku, v ostatních říších evropských, v Americe a v Asii. — Dle náboženství dělí se Slované takto: Pravoslavných jest asi 111.530.000, ruských rozkol. sektářů asi 3.500.000, uniátův asi 4 mil. 220 tisíc, řím. katolíků 37.300.000, protestantů asi 1.640.000 a Mahomedánů asi 1 mil. 230 tisíc.

Nejnešťastnější trpětelky jsou bez odporu chudé nevidomé dívky. Toho důkazem jest každá z těch žádostí, ve kterých prosí o přijetí do Útulny v Praze na Kampě. Co tu bída a opuštěnost, co utrpení a žalu v tom životě ubohých slepých dívek obsaženo! A což přidruží-li se k tomu a k té věčné tmě, jež je, obkličuje sirota, samota, nemoc, neláska domácích a pod. Pak kalich utrpení těchto dosud zapomenutých, nevidomých dívek až ku kraji dovršen. Uvádíme jen slabý úryvek jedné z posledních žádostí, ze života dvacet pět let staré dívky, slepé Anny Livancové z Bezděovic. Osud té dívky jest hrozně smutný. O zrak přišla již v útlém věku, kdy jí její vlastní matka v záchvatu šílenství vypíchala oči a na těle strašně opálila. Od této doby trpěla ubohá dívka neuvěřitelným způsobem muka nešťastného slepce. Otec její, chudý nádenník, má se co starati s nevlastní matkou o více svých dětí. Nemohl jí nikdy ulehčiti v jejím smutném stavu. Což divu, že ubohá sama se už i o život připraviti chtěla! Letos v létě zabloudila na trať blízké dráhy, byla od příjezdějího vlaku zachycena a odhozena tak, že mimo rány na hlavě ještě jiných vážných zranění na těle utrpěla. Dlouho, dlouho v koutě malé světničky v zuboženém stavu ležela a zase se vystonala, aby dále v nouzi a opuštěnosti živořila. Tu se jí ulula Útulna slepých dívek v Praze na Kampě, o čemž když ubohá uslyšela, z vyhaslých očí proud slzí se vyřinul a ona zvolala: »Teď budu teprve na světě!« Šlechtným dobrodincům se tu naskytá příležitost, aby dárky svými této a jiným podobně nešťastným, nevidomým dívkám pobyt jejich v útulně do smrti pojištěli a i jiným do útulny po

mohli. Správa útulny prosí všechny, kdož citlivé srdce v těle mají, aby o dušičkách své v Pánu zesnulé přispěvkem těmto nejnešťastnějším ze všech ubohých učtili a tak drahým svým zemřelým modlitbu těchto dívek poslali. Věp. duchovní správce, jistě prosbu jím zaslouhou neodložil, ale osadníci své dobrotitě na tyto nešťastné slepé dívky upozornil, a o Dušičkách, aspoň nějakou sbírku pro ně zařídil. Vždyť se ubohé ve své neustálé tmě, samotě a utrpení tolik těm duším v očistci podobají. Přispěvky přilímá: »Útulna slepých dívek v Praze, Kampa č. 33.« Též administrace t. l.

Při druhého miliónu korun Matci Školné a Hlávkovým kolejím odkázal dr. Hefman Janovský, který zemřel v Trpomechách u Slaného. V poslední své vůli nařídil, aby mu nebyl zřizován pomník a aby pohřeb jeho byl co nejjednodušší, na něj stanovil nepřekročitelný obnos 1000 K. Všecko ostatní své jmění odkázal chudým sirotkům, čeledi a národu. Dr. Hefman Janovský zařadil se mezi největší mecenáše svého národa. O. v. p.

Občanský křest ve Francii. V poslední době bylo provedeno více občanských křtů, při nichž »laičtí kmotrové« se zavázali, že budou vychovávat dítě mimo každé náboženství pouze v kultu rozumu. »Libre Parole« se právem táže, kterak tyto laičtí kmotrové uvedou v soulad přejatou povinnost s právem, kterého sami žádají, aby dívky nadobude rozumu si vybraly samy náboženství. Kteraká je tu svoboda, vyvoliti si náboženství dle libosti, když laičtí kmotrové násilně vychovávají děti v kultu rozumu?

Pokroková svoboda slova a tisku. »Canalejas« ve Španělsku a »provisorní vláda« v Portugalsku bezohledně potlačují katolický tisk. Madridská »Debate« přinesla článek kritující systém Canalejův a byla — konfiskována. List nesměl vyjít ani s prázdným místem zabaveného článku, ježto by to bylo pro pana Canaleja — urážlivé. Podobné děje se katolickému tisku v Portugalsku, který se nesmí dotknout »provisorní vlády« násilnické republiky.

(Zasláno.)

Kostel vymalovat neb oltární obraz zdarma, t. j. pouze za režijní obnos, v roce 1912 ochoten jest katolický umělec a propagátor umění církevního. Blíží se dělí »Rozhledy v umění církevní«, Praha-Vinohrady, Krameriova ul. 10. — Letos vymaloval týž umělec náš chrám v Bärnkopfu (Dolní Rakousy). Za malý peníz získal jsem umělecky vyzdobený kostel, za kteroužto práci musil bych jinému malíři nejméně dvakrát tolik zaplatiti. — J. Hofbauer, farář.

(Zasláno.)

Velectěným Pánům

Eduardu Soudilovi a Václavu Jenčovskému, společníkům fezbáfské firmy J. Soudil v Hradci Král.

V úctě podepsaný farní úřad vzdává Vám svůj největší dík za veškeré práce, které jste v minulých letech a zvláště letošního roku pro farní chrám Páně rtyňský konali. Zvláště za slohovou úpravu dvou vedlejších oltářů, za zhotovení nových lavic ve slohu kostela, za novou, velmi vkusnou zpodobnici a jiné.

Vše svědomitě, solidně, umělecky a levně! K neschýtným uznáním, jichž se Vám za Vaše práce všeobecně v nejhojnější míře dostává po plné zásluze, připojuje podepsaný farní úřad ke svým díkům též největší doporučení všem veleddu. pp. spolubratřím Vaši ctěné firmy.

Farní úřad ve Rtyni,

dne 24. října 1911.

Josef Vojtěch, farář.

Křesťan. sociální

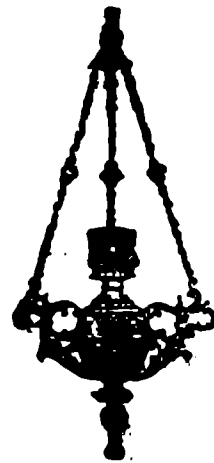
zpěvník

má mít každý křesťan. sociál.
Obsahuje veškeré křesť. sociál.
písně české, Orelské a národní.
Cena výrobní bez poštovného
84 h. a v kusném vázaný 64 hal.

10 kusů po 50 hal., 50 kusů po 40 hal.

objednat lze na hotové u

J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.



Veledělnictvímu

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovozuje si depo-

ruvati veškeré kostelní nádoby a

učiní a to: mo rance, kalichy

číše, nádoby, knihy, paciálky,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisů

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

činu franke bez závanosti koupě.

Vše se posílá poselstvem. Práce ruční

Slabé sešitky slatě a stříbrných klenotů, jako: křížů, madonak, křížů, prstýnků, náramků atd. a šňítáček, proteiny, tabulárky, jídelní nádobí se stříbra pravého i čínské vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny,

JAN STANĚK,

paříž a cizolopr

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.
írový účet u Ústí. banky Účet pošt. spoř.
čes. spořitelna. č. 111.510.

Nejlepší šicí stroje na světě.



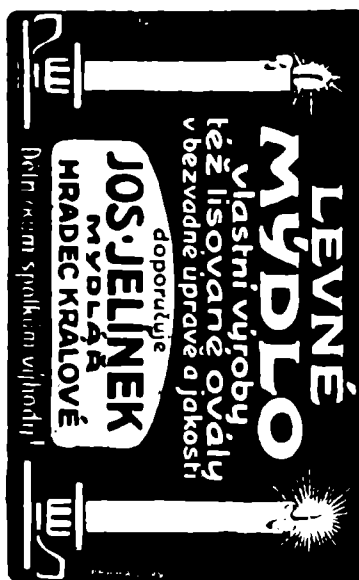
SINGEROVY

šicí stroje

pro všechny možné druhy šití.

Kupujte jen v našich krámech neb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
HRDEC KRÁLOVÉ, u labského mostu, 279.



Cibule a česnek.

Světově známý

Malínský křen

letošní sklizeň, nejlepší jakosti,
zasílá v 5kg balíčcích ve velkém
za levné ceny

Josef Mikulecký,
vývoz Malínského křenu
v **Kutné Hoře.**

Ceníky zdarma a franko.

Majoránka a demut.

C. k. místopředs. konces.
informační kancelář

PAVEL BAYER,
Hradec Králové,

podává
zprávy o uvěřitelnosti firem obchod-
ních i živnostníků, jakož i v širší zprá-
vy soukromé ve věcech diskretních,
opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarlaty ve Výprachtělech)

doporučuje P. T. velečest. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v **Hradci Králové,**

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Znovuzřízení hotelu v Adalbertinu v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

P. T.

Kladu sobě za čest oznámiti velect. obecenstvu, že převezmu
dnem 1. listopadu 1911 v nájem úplně nově upravený

HÔTEL V ADALBERTINU.

Hôtel jest znovu přestaven
a veškerým

**moderním
komfortem**

opatřen.

Zvláště upozorňuji

pp. cestující

na elegantně zařízené

**hostinské
- pokoje. -**

Čepovatí budu

**plzeňský
prazdroj**

z měšťanského pivovaru,
jakož i výtečný

**králové-
hradecký ležák.**

Snídaně

na vidličku,

obědy v předplacení

i mimo předplacení,

jakož i denně

velký výběr večeří,
vše v značně levných cenách.

Ujišťuji,

že snahou mojí
bude, posloužiti
velect. obcen-
stvu co nejlépe
jak v hotelu sa-
mém, tak i ve
**výčepu přes
ulici.**

Proto prosím Vaše Blahorodí o vzácnou přízeň
a znamenám se k službám vždy nejochotnější

Jan Košťál,
hôteliér.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařeníšťat, jakož i sta-
vební za ceny nejlevnější. — Výborný fermez. Ime
sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené
diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici želez-
niční franko. — Sklady tabulových o skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, =
sošky na pro-
cesí, Jeslíčky,
Boží hroby. —

== oltáře,
kazatelny, kří-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —

kříže

Vklady přes 12,000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/2%.

Escent smének i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
= Bursovní obchody

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
syn-vec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
šed roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chri-
stových od nejjednodu-
ššího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěží, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vázanosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.



Záložna v Hradci Králové

úrokuje

veškeré vklady na knížky

4³/₄%

ode dne vložení
do dne vybrání.

Důchodkovou daň platí
záložna sama ze svého.

Vklady na běžný účet dle
výše obnosu a výpovědní
lhůty úrokují se co nejvý-
hodněji.

Záložna jest členem Jednoty
záložen v Praze s povinnou
revizí.

Nově zřízené knihkupectví

V ADALBERTINU
doporučujeme ku

zřizování knihoven

spolkových a soukromých.

Ochotnickým spolkům
doporučujeme se rychlým do-
dáváním žádaných divadel.

Veškeré solové výstupy
a kuplety na skladě.

Hudebniny, veškeré vycháze-
jící časopisy, žurnály i
díla sešitová možno nám
dodávati.

Každou i sebe menší objednávku
vyřídíme co nejdříve a nej-
pečlivěji.

Znamenáme se v úctě

Drážstev. knihkupectví Politického
dražstva tiskového v Hradci Král.,
Adalbertinum.

Vklady na knížky

4¹/₄%

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Československá záložna v Praze,

zápůjčovací společnost s ručením obmezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zúrokuje vklady 4¹/₄%—4³/₄%, dle výpo-
vědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně
a vklady na ně učiněné úročí 5%, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požadání slovní listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. srpna 1911 K 500.000.—.

Poskytuje **zápůjčky** na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvk, koberců a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vyprobuje.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř církv. obrazů,

Praha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje velděst. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Doporučujeme všude firmu

Josef Pavelka

**první odborný
závod pánským
modním zbožím
a prádlem**

vlastní výroby.

Přednosti závodu: Přímý nákup. Firmy prvního
řádu. Zboží jen dobrých jakostí.
Pečlivá obsluha. Pevné ceny.

Oprava, čištění a žehlení prádla.

Hradec Král., Palackého tř. 77.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

J. F. Langhans

c. a k. dvorní a komor. fotograf

Hradec Králové

(Adalbertinum).

Doporučuje své s dokonalým vkusem prove-
dené fotografie ku každé příležitosti.

Ceny mírné.

Koberce JAN Záclony STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Havelovy. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a látky.

Župany v látkách velbloudí.

Dotazy. — — — Železný nábytek.

v bohatém
výběru. Zbytky koberců
za sníženými
cenami. v cenách
nejlevnějších

Agrárnícká akce protidrahotní.

Přílišná dražota jest okolností, která těžce doléhá na náš národ vůbec. Proto jest potřebí, aby parlamentní zástupcové našeho národa byli v neustálé obětavé činnosti. V době, kdy nemajetné vrstvy smáhem trpí, má se prokázat ušlechtilá humanita a pravé vlastenectví tím, že se stranické, často malicherné spory odloží a pomáhá se všem strádajícím. Ale právě teď, kdy čekala humanitu agrárníckou generální zkouška, hlavní vrchní pohlaví ukázali, že i v době tolik vážné jest jim milejší starost o vlastní politickou kliku, o dráždění jiných stran, než o pomoc trpícím.

Zvlášť výmluvně charakterisuje povahu agrárních velmožů, jak se tito zachovali, když pronesl velice promyšlenou řeč ve prospěch chudého lidu jihočeského posl. Dr. Zahradník. Sám »Venkov« se vším pyšným majetátem prohlásil, že agrární poslanci neuznali za vhodné Zahradníka poslouchati a že opustili při jeho řeči zasedací síň. Zkrátka osobní pomsta nad zájmy lidu! Nás to ovšem nepřekvapuje. Vždyť jest v čerstvé ještě paměti, jak agrárnícké orgány vytáhly ze svého magacinu celé spousty mstivých karabáčů, když Zahradník prohlásil, že dle vůle voličstva bude kandidovati jako samostatný agrární kandidát. Již tehdy četly se ve »Venkovu« nepříjemné vyhrůžky, jak se přičiní agrárníci, aby parlamentární činnost Zahradníkovy byla podlamována. Již před volbou poukazovali agrárníci na to, že samostatný poslanec nic nezmůže. Jakmile za ním nestojí některý klub, jakmile se mu nepodpisují interpelace a návrhy od poslanců jiných, pak jest v parlamentě jako opuštěný sirotek. To již bylo zajisté neklamnou předzvěstí, jak asi agrárníci budou »ochotně« pomáhati Zahradníkovi i tenkrát, až se bude jednati o životní zájmy venkova. Zahradník byl zvolen proti vypočítavému dietáři — a proto se hněv jen ještě stupňoval. Zahradník mluvil ve prospěch 19 okresů jihočeských, z nichž se vystěhovalo v deseti letech 97.656 duší. Co jest agrárním blahobytníkem po takových ubožácích? Ti agrárníci, kteří v říšské radě sedí, ovšem selské bídě nezkusili. A pro mnohé by bylo nejtřípnější nesnázi, kdyby se měli osobně chopiti pluhu, třeba i na nezadlužené usedlosti.

Místo vážné práce hospodářské v době tolik hospodářsky kritické agrární literáti stále parádují výtkami a protesty proti lidem táborů jiných. Vědí totiž, že jest ještě velice mnoho lidí prostomyslných, kteří různé fangličkářské protesty pokládají za vážnou a svědomitou práci. Každou chvíli nějaký bouřlivý protest s přidáním padělaného, umělkovaného soucitu!

Jak si řepařská jednota agrární počínala, jak pohlaví vlastní vinou a lamižností prohráli svůj boj proti cukrovarům, to dosvědčil sám Prášek, Bergman a jiní agrárníci. A nyní páni pozbylové snaží se vši mocí, aby se o řepaře starali jiní lidé o mnoho lépe, než to dokázali agrárníci. Ovšem jen ten má právo na hospodářskou činnost jiných lidí hubovati, kdo osvědčil větší horlivost, upřímnost a bystrost. Ale agrárníci jsou velice chytří, všeho dovedou využití pro svou strannickou politiku.

Jest velice smutné, že kapitalistické cukrovary při seznání, jak řepa se špatně urodila, bez dlouhého otálení učinili letos pro řepaře více, než dříve dokázala celá agrární řepařská jednota. Cukrovary totiž přidaly řepařům dobrovolně.

Leč, aby se zdálo, že se agrárníci o malé řepaře starají také, přispěchal dne 14. t. m. agrární »Venkov« honem také se svou hubenou a velice lacinou troškou do mlýna. Jaká demagogie naprosto neužitečná z článku »Venkova« číší, to patrně z tohoto: »Venkov« praví, jak cukrovary v některých oblastech »oloupily« (!) řepaře letos o 40 milionů korun. A řepaři dle agrárního denníku jsou dělníci, kteří nejtěžší pracují za mrazivých jiter a mlhavých večerů. Oni prý mají nejvíce přičiny, aby demonstrovali v parlamentě i na ulici. — Ejhle, jak se umějí mistrně rozplakati nad řepaři lidé ti, kteří od té práce řepařské buď již dávno na sto honů utekli anebo ani jednou v životě ji nezkusili. Taci si osobují právo mluvit za malořepaře. Ovšem snad nejvíce při té práci zkusil Švehla, Zázvorka, Melhuba, Udržal, Žďárský atd. (!?)

Komu chce najednou namlouvati »Venkov« čí slo tak obrovské, ten »Venkov«, který sám se nikdy ani slovem nezmiňuje, o jaké miliony sám připsal bezděčně rolnictvu neobratným, naprosto klamnými předpověďmi a zprávami o tržní ceně chmele, pšenice atd.?

Čtyřicet milionů — to už jest hodně slušná sumička. A takový lup by si troufaly necitelně spáchat cukrovary v době, kdy agrární organizace dle svého tvrzení tak bedlivě zájmy rolnictva střeží? Kde zůstala přepečlivá agrární organizace, že ten lup tak lehce propustila? Ani »Venkov« nepozoruje, jak falešnými slzami si sám vystavuje vysvědčení tolik smutné.

»Národní Listy«, ačkoli jsou orgánem strany, která již před volbami se s agrárníky dohodla, byly nuceny vystoupiti z rezervy a proti neomalenému tvrzení, spočívajícímu na předpokladech zúmýslně zfalšovaných, rázně se ohraditi uvedením cifér spravedlivých.

Veliké skupiny cukrovaru usnesly se společně dáti řepařům přídavek až do 2 K 40 hal. dle toho, jaká byla dříve fixní, dobrovolně smluvená cena. Agrární pisatel falešně udává, že z centu řepy se vyrobí 16 kg cukru. Dle zpráv listů odborných vyrobí se průměrně nejvýše 15 a půl kg. A to znamená i obrovský rozdíl v penězích při tolika miliozech centů. Dále »Národní Listy« vše podrobně rozvádějí a dokazují. Agrárníci neuvedl též, že při zpracování menšího počtu řepy přirozeně zvýší se v cukrovaru režie o 30 hal. na jednom centu. Dále k vůli tomu, aby se předešlo možné nepředvídané finanční kalamitě, velká část cukru jest za levnou cenu předem předprodána. Letos tím spíše, že statistika udávala osev větší o 7 procent.

Liberální denník zkrátka zcela klidně chladí rozpálenou krev agrárníckou, která ihned jest hotova mluvit o lupu a okrádání. Ku konci »Národní Listy« dodávají: »Jsou zajisté mezi pány řepaři lidé poctění, kteří sami uznati musí nesprávnost výsledku pana pisatele a na nich jest, aby zakřikli falšovatele čísel svého odboru a svého jmění. Na falešných, nesprávných číslech nedá se zbudovat žádná organizace; tím méně, trpí-li již tím, že má falešný základ a falešné informace.«

A konečně nehubuje tak bezděčně agrárníci na své vlastní lidi? Což mezi akcionáři českých cukrovarů není mnoho agrárních boháčů?

Jak se starají o řepaře sami agrárníci, kteří mají v moci cukrovary, k tomu drastický doklad podává cukrovar čelechovský na Moravě. Tam dostává řepař za cent 2 K 15 hal., tedy méně, než od cukrovarníků českých. Dříve řepař mimo ty flizky, jež mu patřily, mohl si přikoupiti další množství za mírný poplatek (40 hal. za cent). Letos však agrární zemané, kteří v cukrovaru vládnou, prohlásili, že nedají nikomu více flizků, než co každému náleží. A který řepař přebere, musí za každý cent zaplatiti jednu korunu. To by se pak chov hovězího dobytka podivně hospodáři vyplatilo! Tedy nechť »Venkov« jen hodně promluví do duše těm, kteří ždímají skutečné upracované řepaře a to způsobem tolik nápadným. Jinak zůstane jeho lčený soucit jen agitačním humbukem.

50procentní sleva dopravní jest nyní povolena řidiatelstvem státních drah. Komu to na předním místě prospěje? Velkoagrárníkům a židovským překupníkům. Malý zemědělec získá z toho tak nepatrně, že to za řeč nestojí. Židovští překupníci zakoupí si celé vlaky a vagony, z jižních a západních Čech velice lacině odvezou celé spousty dobytka. Zemědělcům opravdu strádajícím jest pomůženo málo a při tom agrární strana, která má nejčetnější zastoupení na českém sněmu, přímo hříšně zanedbala vymožení permanentní komise nouzové.

Taky se v tisku agrárním ozvala tato příliš smělá slova: »Dnešní platy průmyslového dělnictva jsou přímo kavaleristické.« A prý jest dnešní konjunktura průmyslová příznivá. Takovým zcela nesprávným sdělením se má zahrnati dražota? Tak se má pomoci řádným otcům četných dětí, kteří si vydělávají denně 70 krejcarů? Známe dobře na př. poměry na Náchodsku z vlastního názoru. Takový chudák, který při tak ubohém platě musí ještě zapravovati číně, jest na tom daleko hůře, než chatrně placený čeledín. Agrárníci však mluví hned o platech kavalérských! A jaká jest konjunktura průmyslová v době, kdy Německo na úkor Rakouska zčtvrt násobilo vývoz svého průmyslového zboží na Balkán, každý lehce může uhodnouti. V Turecku koupě našich předmětů průmyslových utrpěla tak palčivou ránu, že se tak hned nevyhojí. Což se nemohou agrárníci zeptati aspoň některého fabrikanta, když zprávy o poklesu vývozu důležitých výrobků číští nechtějí? Jak praveno — agrární kapitalisté »odstraňují nouzi« způsobem nejpohodlnějším: demagogickým křikem, protesty, lacinými intervencemi, podáváním překroucených zpráv, bédováním. A pak prý to jest jediná strana, která dovede venkovu vážně pomoci. Ale každý vidí, že takovou »práci« zastanou tuctoví agentí z kteréhokoli tábora.

Kulturní jiskry.

Hanobení kostelů v Portugalsku. Dle zpráv patriarchy lisabonského zneuctvají republikáni v severním Portugalsku kostely; dosud 11 kostelů zhanobeno. Obyvatelstvo musí stále býti na stráži, aby zabránilo zhářím, kteří se snaží kostely a kláštery vypáliti. Je to jistě charakteristické pro přátele republiky, že zločinným a násilným způsobem šáhnou po prapore, který sami vyzdvihli, po prapore svobody. Kolik hříchtů se tu páše ve

jiné svobody! — V Rakousku obstarává službu revolucionářů obrsocialista Adler. Vyzývá své věrné: Zapalte kostely!

Abbé dr. Fr. Liszt. Právě tento měsíc po celém vzdělaném světě oslavuje se stoletá památka zrození jednoho z největších geniů umění hudebního. Fr. Liszt narodil se 22. října r. 1811 v Raidingu u Šoproně v Uhrách. Již ve 13. roce svého věku oslňoval vybrané obecenstvo svou virtuositou ve hře na piano. Zvlášť slavná perioda mu nastala roku 1847 ve Výmru, kde se stal svými kompozicemi obratným průkopníkem novoromantismu a hudby programní.

Roku 1861 přibyl do Říma, kde roku 1865 přijal nižší svěcení a titul »abbé«. Toužil již od nejmladších let státi se knězem a vstoupiti do kláštera. Ve věčném městě Liszt komponoval nádherné skladby církevní, jimiž se důstojně řadí po bok Palestriny. Dobu svého pobytu v Římě nazývá sám nejšťastnější v celém životě. Papež Pius IX. byl zde Lisztovi přítelem nejoddanějším. V letech stařeckých (roku 1875) pospíší znovu do Výmru a zemřel 31. července 1886 v Bayreuthě.

Umělec, který sklízel spousty vavřínu v celé Evropě, byl upřímným přítelem Čechů a podporoval i hmotně našeho Smetanu, jehož kompozicím vzdával nelicenci hold. Dlíval též rád v Praze.

Upřímná zbožnost byla mu průvodcem po celý život. O své kompozici »Graner Messe« napsal: »Mohl jsem říci, že jsem svou mši spíše modlil než zkomponoval.« O jiné své mši sděluje podrobně, jak se má zpívat, aby byla provedena opravdu zbožně. Na př.: »Credo musí skálopevně zníti jako dogma, Sanctus tajuplně a slastně plynouti; Agnus Dei musí se akcentovati něžně a hluboce a nevroucnějším procítěním umučení Kristova, a Dona nobis pacem klidně, smírně a s plnou věrou má vnuti jako vonný kadidlový dým. Církevní komponista jest též kazatelem a knězem, a kde slovo k důrazu nestací, dává mu křídla a vysvětlení tón.« — Liszt jak svými kompozicemi, tak nedostižnou virtuositou ve hře klavírní získal si jméno nesmrtelné. O něm platila slova, že harmonie nebe mu byla na této zemi nejvěrnějším průvodcem.

Obětavost Hlinkova a pokrokařova. Roku 1906 dne 11. dubna přišel k Hlinkovi nynější poslanec (Hlinkovec) Ferko Skyčák, který řekl, že v ružomberském okrese musí se postaviti kandidát za každou cenu. Když bylo na Hlinku naléháno, aby vystoupil ve prospěch Šrobářův rozhodně, řekl farář: »Učiním všecko, ale fara ružomberská se uprázdnila.« Věděl, jaká řada utrpení přijde na něho pro rozhodné vystoupení národní. Hned po poledni najal Hlinka povoz, na němž užděl do Sliache (na místo dřívějšího svého působení) a do Štávnice. Pan kandidát Šrobář si vedle něho na kočáře pokušoval. Hlinka horlivou agitací se přemohl tolik, že v neděli velikonoční nemohl ani kázati ani mši svatou sloužiti, bylo nutno ulehnutí. V pondělí svatodušní už o 5. hodině ráno přišel na faru kandidát — k faráři bledému, který div že duši držel v těle. Ale přes to Hlinka na lačný žaludek musil sednouti do povozu a jeti se Šrobářem do Osady a Revúc. Jinak by býval kandidát vyhnán. Po poledni o 3. hodině už se přijelo do Ružomberku, o 5. hodině se agitovalo v Ludrově, v 8 hodin v Černové. Hlinka na nohou se udržeti dobře nemohl, ale přece jenom jel.

V úterý ráno Hlinka v Úvěrné bance podepsal směnku na 3000 K na volební útraty. Kandidát při tom kouřil viržinku: řezáčky dále a pak se bavil v kavárnách. Ve středu Hlinka šel do Hrboltovy, po poledni do Likavky. Hlinka prohlašuje: »Po čas celé agitace jsem ho věrně provázal. V den volby jsem snášel urážky, které jemu patřily. Mně nadávali, on si na mě faře hověl. Večer mi okna vyblíjeli, on si pokojně spal. Dne 10. května mne uspendovali, on slávu sebral.«

»Týždenník« se topil, zakládala se akciová společnost. Hlinka věnoval 1000 K a 100 kusů akcii dal upsati dru. Šrobářovi, na jehož adresu nyní píše tato slova: »Pane doktore, prohlédněte si aktu procesu římského! Tam mi bylo silně za vinu kladeno, že jsem se stýkal s Vámi, s notorickým nevěrcem. A přátelství s Vámi mi nejvíce škodilo. Já jsem trpěl pro Vaši nevěru a Vy jste svolával v týž čas volnomyšlenkářskou schůzi do Prahy na ulavu Ferrera.« Dr. Šrobář docela se nenávidně otfel o vlastního bratra proto, že týž šel do kláštera, nechtěje se státi doktorovi dojnou kravou.

Šrobář 12 roků v Praze se bavil v kavárnách. Uměl se však před Hlinkou tak stavěti, že mu farář posílal podpory, jež převýšily 800 K.

Hlinka seděl v žaláři 33 měsíců při šestnácti-krekarové stravě. Obětoval i ten majetek, jež měl po otci, tak že v zájmu národní věci utratil přes 30.000 K.

Teď za odměnu chamtiví pokrokaři nazývají Hlinku sobcem, lhářem o něm tak drze, že v »Ludových Novinách« uveřejněna jsou hromadná o-

hrazení lidí, kteří jako očiti svědkové nemohou snést tak rvavých nepoctivostí.

Jak pokrokáři křičí proti všelikým denunciacím, když se jim šlápne na kuflí oko, jest obecně známo. Ale sami proti slovenskému mučedníkovi vytáhli zbraň nejzákeřnější, která zůstane zapsána v dějinách národního hnutí Slovenska písmem krvavým. K otrávení lidu, k rozeštvání národa suroví ctitelé Ferrerovi uveřejňují nyní dopisy, které Hlinka poslal o Párvm z žaláře. Takovou jedovatou zbraní chtěli Hlinku dorazit. Docela nepřátelé Hlinkovi uveřejňují i soukromé, anonymní, tužkou psané poznámky žalární beze všeho Hlinkova dovolení.

Kdo má jen trochu soucitu se Slováký, komu nepřítelův fanatismus všechen rozum nezatemnil, musí uznati, že takovým zákeřným, revolverovým způsobem Slovákům se nepomůže. Takové »národní solidaritě« každý Maďar hlasitě se vysměje. Zloba pokrokářů prozrazuje nejtemnější barvu tím, že utěz lidé, kteří štváli proti blámování Párvyho, nyní štvou téhož bláskupa rafinovaným způsobem proti Hlinkovi. Co jiného jest uveřejnění dopisů o Párvm než očividná denunciacie? Vede se tu za pomoci volnomyšlenkářských židů od sobců široce založený boj na ubití těch, kteří národnost posilují v duchu křesťanském a bojem proti skutečným škůdcům.

Jestliže sami pastoři slovenští odsuzují roztrpčené štvání a lži kliky Šrobárovy, pak ovšem nikdo není v pochybnostech, jaký mají účel »vlastenecké« stesky slovenských Ferrerovců. Kdo jen trochu chce viděti, pozná, že by cestou pokrokářskou došlo k takovému rozeštvání, k takovým děsným událostem, až by k vůli sportu pokrokářskému trpěly tisíce Slováků nové nejhorší rány. Štváči by si ovšem mnuili ruce za větrem, kde by se společně se židovskými krčmáři lidu jen vysmívali. Maďaronští faráři mají od pokrokářských fanatiků pokoj, ale proti největšímu současnému mučedníku národnímu se stíli jako proti nejhoršímu zločinci.

Jakou »zradu« katolíci předáci na Slovensku spáchali. O podrobnostech vítání Párvyho pokrokáři nemluví, protože Hlinka dle své povinnosti vykonal jen to, čeho bylo k vůli společenskému taktu a vzhledem k jeho církevnímu postavení nejnnutnější. Dobře praví »Ludové Noviny«, že Hlinka vykonal jen »svoju trpkú, ale nevyhnutnú úradní povinnosť.« Na to čekali Ferrerovci s lačnými ústy, aby Hlinka náboženský úkon učinil předmětem strohé politiky, aby na základě toho byl z řady vyhnán a do Ružomberka pak aby se dostal Maďaron. To by těmto »přátelům lidu« bylo zjevem nevídanějším.

Další »zrada« Hlinkovců záležela v tom, že když byli vinou a neobratností pokrokářů nejvíce tísněni, tak že i nejstatečnější národovci začali zoufati, přiklonili se na sněmu ke Khuenovi, který rázně potíral draka, rdousícího Slováký k nesnešení. Pověstná koalice bila Slováký tak, že všechna vězení byla přeplněna, národní fondy vyčerpány, přední harcovníci po krk se zadlužili, tak že řekli: »Potrvá-li ta honba na nás ještě tři, čtyři roky, neohrožení budou všichni pobiti a bázlivější pod postelí.« Měli-li Hlinkovci vůbec politicky zasáhnouti do zápasu, musli se přidati tam, odkud kynula větší snášelivost. A hned se dostavil výsledek. Ačkoli koalice velice vyhrůžně si vedla, po její porážce žaláře se prázdnily, obžalovaní národovci byli u soudů osvobožováni, přestalo zavádění krutých tiskových žalob.

Perdiš Juriga sám opřel se ve straně podpore Khueny, ale poněvadž valná většina volala, aby se Khuenovi nepřekáželo, podrobil se.

Pokrokáři proti skutečným národovcům chtěli nastrkati do okresů židy a soc. demokraty, kteří ani slovensky neuměli.

Bylo až příliš nápadné, jak se rozezvučely na všech stranách najednou všechny pokrokářské listy proti Hlinkovi, a z jakých hrubých děl bylo stříleno tak hustě proti Hlinkovcům dříve, než se pravda objasnila. Tu byl smluven systematický útok, náhlý, bezohledný ortel proti charakterním mužům dříve, než títo začali mluvit na svou obranu.

A ještě nápadnější jest, jak nyní překvapení soudcové zalezli jako syslové, jak zaraženě mlčí, když se dokázalo jejich slovenským nášeptávačům zlodějství, praobyčejné taškárství, zjevná zrada a hnusné ramenářství. Sám soudní protokol dosvědčuje zcela jasně, jak Šrobár hanobným lhaním a zalečtí politikou zradil Hlinku, když tento pro něho nastavil prsa.

Pak ať někdo věří v upřímnost, hrdinství a humanitu pokrokářských herců! S úsměvem pokrokářský špicl a denunciant podává ruku, rafinovanými úskoky vyláká důvěrná sdělení, aby za malý okamžik všecko donesl židům a jejich sluhům.

Tak tedy začal na Slovensku svou statečnou výpravu masarykovský pokrok — jenže, jak obyčejně, takovými prostředky, jaké pokrokářský tisk u jiných mrská nejprouzdnější rákoskou. Proto také právě před hlavním výbuchem systematického štvání cesta starého Masaryka do Hodonína, schůze pokrokové mládeže i ve Skalci a v Martině, aby

se národní dílo mučedníka Hlinky co nejdříve pokrokářskou lučavkou rozpadlo.

Neomhli lépe odkrýti pokrokáři slovenští své ostré zuby jako tím, že oslavují usvědčeného cizího podvodníka a strůjce vraždění (Ferrera), mlátíce zároveň hrubými cepy do Hlinky.

Výsledek všeho jest nehorázná blamáž, které jistě pokrokáři pražští, olomoučtí a brněnští nečekali. Teď vidí své spojence slovenské v pravé podobě.

Blamáž dovršena ještě tím, že dne 19. t. m. sama Národní rada slovenská vyzvala Slovenský Denník i Týždenník, aby odvolaly podlé a nízké urážky, jež byly vrženy do poctivé tváře Hlinkovy. Teď výskot židů maďarských, vídeňských i pražských ustal, ačkoli vedou na řetězích celé regimenty volnomyšlenkářů. Pracuje v říši naší proti křesťanskému lidu pevně zláňovaný řetěz nenávisníků, který se na Slovensku silně pošramotil.

»Studentská Hlídká«. Má-li tisk býti obrazem každého hnutí, platí to především o našem katolickém studentstvu. Vždyť již každá organizace, každé hnutí, ať v kterékoliv formě, které doopravuje se k tomu, aby své idee mohlo šířiti tiskem, zasluhuje všeobecného povšimnutí. Již ten fakt, že studující sdružení ve spolku »Česká Liga Akademická« odolali všem útokům nepřátelským, budí pozornost. Však jaké překvapení všech, když ohlásili vydávání vlastního časopisu »Studentská Hlídká«. A nyní ohlašují vyjítí čtvrtého ročníku. Jaký jest rozdíl mezi prvním a ukončeným třetím ročníkem, ukazuje nejlépe srovnání jich. Přes to, že na vše nutno se dívat s hlediska doby, musíme doznati velký pokrok. Tím studentstvo naše dalo nejlépe na jevo svoji životnost, svoji nevyčerpatelnou energii. Avšak na studentech samých celá věc zůstati nesmí. Katolického studentstva, které má býti naší chloubou, musí si všimnouti celá česká katolická veřejnost, ona musí každé hnutí našeho studentstva pozorovati, nabádati ho ještě k větší činnosti a co hlavní — snahy jeho podporovati morálně i finančně. Dnes nestačí pouze přikyvovati a nečinně se dívat, jak pro tytéž snahy a myšlenky druzí se namáhají. Jen společná a usilovná práce všech přinese ovoce. Právě vyšle první číslo IV. ročníku nutno dvojnásob vítati. Obsah čísla dokazuje nejlépe, že naši studenti jsou si vědomi důležitosti úkolu na ně vloženého. Z obsahu vyjímáme: Sjezd olomoucký, Naše cíle, Krise v zemědělství, Střední školy, Sociální činnost stud. v Anglii, Chorvatské studentstvo, Črty sociální atd. Jako novinka, která zvláště přátelům belletrie a básníkům bude vřele vítána, jest příloha »Jitro« vedle jednotlivých rubrik. Nyní jest na katolické veřejnosti a zvláště na našem studentstvu, aby odebráním časopisu rozkvět katolicismu co nejvíce podporovali. — Předplatné pro studenty roč. 2 K, nestud. 3 K. Redakce i administrace Praha-II., Voršilská 1.

Školský obzor.

Půl milionu na katolický ústav ku vzdělání učitelů v Bubenči. Osobní dary: P. S., učitel na českém jihu (stal se zakládajícím členem spolku přátel katolických českých škol bratrských) 400 K, J. R. ze Žižkova (prostřednictvím křesť. soc. organizace) 7 K 20 h. — Farní sbírky na sběrací listy: Boh. Elsnic Kalubice 6 K. Sbírký při zábavách a schůzích: P. Karel Kučera, kaplan Polná 3 K, sl. F. Jakubcová, Vršovice 2 K. — Sbírký příležitostné: Rekonescenti ústavu v Tuchoměřicích 30 K. — Místo stromků do vzorné zahrady ústavu věnoval sekretariát J. J. knížete Františka Thuna 30 K. Všem dárčům nejsrdečnější díky a Zaplať Bůh! vzdává »První katolický ústav ku vzdělání učitelů« (sekretariát spolku) Praha-Bubeneč.

Kostelní práce pozlacovací a řezbářské,

zavazstvení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celá umění od vld. dřevě duchov. k dispozici.

Sociální besídka.

A zase ztroskotaný pokus se státem budoucnosti. Soc. dem. poslanec a purkmistr velkého města Catanie, ležícího na Sicílii pod horou Etnou, snažil se uskutečnití rudý stát budoucnosti aspoň v malém, pokud jeho moc stačila. De Felice jest jméno tohoto horlivého muže, který přece právě z nejnovějších sociálních dějin mohl se poučiti, kolikrát již takové pokusy velice nešťastně skončily, tak že ti, co aspoň něco měli, rudými

experimenty přišli o všecko. De Felice, aby učinil počátek s odstraněním privátního průmyslu, založil velkou obecní pekárnu. Pekaři tam byli ustanoveni jako prodáváci. Účetní zpráva za první rok byla tak skvělá, že každý jásal nad tou formou. Dělnici dostávali vyšší mzdu než dříve u privátních podnikatelů. Konsumenti dostávali lacnější chléb a město samo ještě ze všeho mělo pěkný čistý zisk. Teprve však po roce se přišlo na malou početní chybičku oslavovaného purkmistra. Přehlédlo se totiž, že do účtů nebylo vřádně, co se má platiti za mouku. Ovšem že dodavatelé podle pradávného zvyku chtěli za mouku peníze také a to houževnatě, nechťjce ani v nejmenším rozuměti rudému pokroku, který nejraději dělá dobrodiní na cizí účet a vyžaduje od jiných všecko zdarma. Zakročilo se na konec proti obci úředně a nyní rozléhají se velké nášky na to hospodářství, protože obci přibýlo několik milionů dluhů. Nešťastný purkmistr byl tak naivní, že se předem nezeptal, jaké »královské platy« jsou přidělovány zřízencům v rudých konsumech německých a rakouských.

Postavení obecních a zemských zřízenců dolnorakouských. Staré pravidlo, že čím více se soc. demokratům povoluje, tím více rámusí a hartusí. Tak na př. vídeňské rudé listy každou chvíli se přihnou s protestem proti křesť. soc. radnici a zemské vládě. Ta ovšem právě nyní natopila dosti nepřítelů proti české menšině dolnorakouské a též jiných chyb. Leč pokud se týče dělnictva, mohli by si z ní bráti příklad přečetné obce, které se nacházejí v rukou pokrokářských a soc. demokratických. Vždyť právě dne 14. t. m. protikřesťanský dělnický list jihlavský »Volkswehr«, pojednává o dráze elektrické do Mariacell, píše: »Dolnorakouská správa zemská jest moderní v každém ohledu. Pozoruje se to též na skutečně stkvělém (v poměru ke státu) placení jejich zřízenců.« A jaké platy zjednali soc. demokratičtí ministři francouzští tamějšímu dělnictvu, to možno uhodnouti hned z častých obrovských stávek.

Zpráva představenstva německé soc. demokratické strany k sjezdu v Inšpruku byla vydána jako příloha »Arbeiter-Zeitung«. Z výsledku voleb konstatuje zpráva, že strana získala v devíti korunních zemích 37.079 hlasů, ve třech korunních zemích ztratila 8308 hlasů, tedy čistý zisk hlasů je 28.770. Největší podíl na něm mají Dolní Rakousy, kde získala strana 26.296 hlasů. Organizace strany čítaly koncem června t. r. 128.800 mužů a 17.823 žen. V Čechách má strana 39.763 příslušníků a obdržela tu 165.515 hlasů, na Moravě má strana 6.928 příslušníků a 38.839 hlasů, v Domích Rakousích 58.185 příslušníků a 207.218 hlasů. Politických schůzí konáno 4847 spolkových, 13721 důvěrných a 3743 veřejných schůzí lidu. Poprvé po mnoha letech konstatuje zpráva potěšitelný rozvoj tisku. Při posledním sjezdu měla strana dva denníky, nyní jich má šest a sice: »Arbeiter-Zeitung« ve Vídni, »Arbeiterwille« ve Štýrském Hradci, »Salzburger Wacht« v Solnohradě, »Volkszeitung« v Inšpruku, »Vorwärts« v Liberci a »Wahrheit« v Linzi. Vedle toho měla strana dva listy obdení, sedm listů půltýdenních, jedenáct týdeníků, 50 listů odborových, revui »Der Kampf«, list mládeže »Der jugendliche Arbeiter«, list pro osvětovou práci »Bildungsarbeit«, list pro boj proti alkoholu »Abstinenz«, satyrický list »Neue Glühlichter« a několik listů sportovních. — V dalším se zabývá zpráva činností vzdělávací, hnutím mládeže, odborovým a družstevním hnutím. Centrální organizace měly v roce 1908 spolu s českoslovanskými svazy 482.279 členů, v roce 1909 měly centrální svazy samy 415 tisíc 256 členů, v roce 1910 klesl tento počet na 400.565 členů. Ústřední vídeňský svaz konsumních spolků sdružoval v roce 1910 úhrnem 512 družstev a sice 360 německých, 89 českých, 30 polských, 19 italských, 13 slovenských a 1 rumunský. Pro politické delikty — kromě četných přestupků koalčního zákona — odsouzeno 427 soudruhů a soudružek k pokutám a 58 k trestům vězení.

Utíkají od soudruhů. Ve Finsku a Švédsku je tak značný počet sociálních demokratů, že ve Švédsku pustili se i do všeobecné stávky; že však stávka tato špatně dopadla, opouštějí nyní soudruzi své rudé spolky. Celkem bylo ve Švédsku roku 1908 60.318 soudruhů; roku 1910 jen 55.248. Ve Štokholmu bylo 30.327 soudruhů, teď jich jest 13.040; podobně je tomu v Malmö a Göttingu; v Sündswallu (v severním Švédsku) scvrkl se počet z 1291 na pouhých 318. Když ubývá členů, ubývá též příspěvků, a to soc. demokraty mrzí nejvíce; roku 1907 měla ústřední pokladna 204.257 korun příjmů, roku 1910 126.277 K, roku 1907 mohla ústřední pokladna věnovati na stávku ještě 58.000 K, roku 1910 jen několik tisíc.

Chcete se výhodně odati ??

Vyhádejte si ihned osery pánských látek k nahlédnutí. (Zeldě vsor látky »Palmira«) od sy == ED. DOSKOČIL CHOCEN. ==

První český umělecký závod soukromého zboží tel. r. 1876.

Národohospodářská hlídka.

Naši poslanci a drahoty. Na paměti majíce zájmy a potřeby všeho lidu, žádný stav a třídu nevyjímajíce, podali poslanci naši na říšské radě více než třicet návrhů nouzových.

Kromě důtklivých a obšírných nouzových návrhů v červenci a říjnu t. r. podaných, jimiž vyžádali pro všechny obce a živelními pohromami postižené nouzové podpory a pomoc ve smyslu požadavků lidu ohledně záloh, dodání píce atd., dne 5. října 1911 jménem klubu katol. národních poslanců na říšské radě předložili následující návrh nouzový a drahotný:

»Návrh poslance Kadičáka ve jménu katol. klubu národního ohledně nouze a drahoty v moravských obcích a obyvatelstvu. Doplněkem k podaným již návrhům navrhuji podepsání k zmírnění bídy a drahoty moravského lidu venkovského a všeho obyvatelstva:

Slavná sněmovno, račiž se usnésti: C. k. vláda se vyzývá, bez průtahů jednak nařízeními, jednak podáním vhodných předloh **celkové snížení**, aby 1. všem živel. pohromami postiženým odepsala se daň pozemková a dokud nebude zrušena, aby se přiměřeně snížila. Rovněž budiž odpsána domovní daň z domků jednotlivými rodinami chudými obydlených a drobné domky venkovské daně domovní vůbec aby se sprostily.

2. Všem postiženým živelními pohromami, kteří jsou v tísní, budiž udělena záloha nesuročitelná, již v mírných dávkách ročních by spláceli.

3. Z příslušných dotací budiž zakoupena a bezplatně dodána píce, stelivo, sůl, dobytčí, zemědělské, kukuřice a osivo.

4. Zákon o nálezích dobytčích i prováděcí nařízení bez průtahů budiž přiměřeně změněn podle požadavků a potřeb chovatelů dobytka, úlevy patřičné povoleny a pokuty prominuty.

5. Mnohokráté žádané meliorace, nezbytně potřebné, jak pastvin, tak i luk a polí jak na Valašsku, tak i jinde budiž co nejrychleji provedeny v krajích pro dobytkařství zvlášť způsoblivých za pomoci státních prostředků.

6. Přísnými předpisy jakákoliv lichva s plodinami a dobytkem aby se znemožnila a přísně trestala.

7. Tvoření kartelů a jiných družin, jež mají za účel anebo za následek zdražení plodin a tovarů, zákonem ať se zakáže a co nejpřísněji trestá.

8. V každé zemi dlužno zříditi radu anebo komisi, kteráž by dozírala na ceny všech potravin a výrobků, jicliž nejvyšší ceny by případně stanovila.

Návrh tento v prvním čtení projednán.

Návrh tento posl. Kadičák ve čtvrtek 12. října t. r. odůvodňoval řečí, jež vzbudila nemalý rozruch a šala do živého, jak je zřejmo ze sptění tisku židovsko-socialistického a dala podklad k vážným úvahám. Pozoruhodné vývody mluvčího katol. národního klubu ve sněmovně i v tisku nestranně přijaty s nevídaným souhlasem všech, jimž dobro celku jde nad prospěch jednotlivců.

Výsledky sčítání dobytka a domácích užitkových zvířat vůbec ze dne 31. prosince 1910 právě vydány a jsou velmi poučné.

Roku 1900 bylo: koní 1.716.488 kusů, hovězího dobytka 9.511.170, mulů, oslů a mezků 66.647, koz 1.019.664, vepřů 4.662.654, úlů 996.139, drůbeže 26.671.592, ovcí 2.621.026.

Roku 1910 bylo: koní 1.801.090 kusů, hovězího dobytka 9.159.808, mulů, oslů a mezků 73.041, koz 1.253.650, ovcí 2.428.586, vepřů 6.431.966, úlů 1.232.380, drůbeže 35.743.075 kusů.

Přibýlo: koní o 84.602 (4.93 proc.), mulů, oslů a mezků o 6.394 (9.59 proc.), koz o 233.986 (22.95 proc.), vepřů o 1.749.312 (37.42 proc.), úlů o 236.241 (23.72 proc.), drůbeže o 9.071.483 (34.01 proc.).

Ubylo: hovězího dobytka o 351.362 (3.74 procent), ovcí o 192.440 (7.36 proc.).

Jak vidno, vykazují všechny druhy zvířat přírůstek kromě dobytka hovězího a skopového. Absolutně přibýlo nejvíce drůbeže, relativně dobytka vepřového. Nejdůležitější pro trh potravinový jest ovšem chov dobytka hovězího a zde právě vyskytuje se značný úbytek, který vystupuje tím ostřeji, všimneme-li si, že v předposledním období nastal vzestup o 10 procent. Úbytek tento nemůže býti nikterak vyvážen vzestupem počtů vepřů, třebaž by vzestup tento byl velmi potěšitelný.

Všimneme-li si výsledků sčítání v jednotlivých zemích, vidíme cifry velmi zajímavé. Ze všech zemí Předlitavska vykazují vzestup počtu kusů dobytka hovězího pouze Čechy, Morava, Dolní Rakousy a Istrie, tedy, nehledě k této poslední zemi, země nejprůmyslnější. Největší absolutní pokles vykazuje země skorem výlučně agrární, t. j. **Maňč**. Ovšem, pokud se týče Čech, není výsledek nyní zjištěný nikterak zvlášť příznivý proto, poněvadž v předposledním období vzestup činil 11.7 proc. I zde tedy jeví se velmi značné zpomalení ve vzrůstu dobytkařství.

Co na věci jest velmi povážlivým, jest okolnost, že počet telat nepoměrně více poklesl, nežli počet dobytka vzrostlého. Počet telat poklesl totiž o 4.1 proc., kdežto počet vzrostlého dobytka pouze o 3.5 proc. Jak vzniká stále větší rozpor me-

zi vývojem počtu obyvatelstva a počtu dobytka, ukazují dobytečné srovnáv. cifry. Kdežto v r. 1900 připadalo na 1000 obyv. 363.7 kusů hověz. dobytka, poklesla tato cifra v r. 1911 na 320.6 pro. Je jasno, že tendence tato ohrožuje obyvatelstvo po stránce hmotné i zdravotní a že proti ní musí býti pracováno všemi silami. Snad nynější hnutí bude východiskem obrátu k lepšímu.

Spotřeba cukru dle cukerního statistika F. O. Lichta obnášela v jednotlivých zemích v měsíci září roku 1911: v Rakousku 60.964, v Německu 124.467, ve Francii 62.640, v Nizozemí 10.626, v Belgii 10.719, v Anglii 165.579, v Sev. Americe 149.745, dohromady 584.140 tun.

Roku 1910: v Rakousku 43.514, v Německu 87.859, ve Francii 44.679, v Nizozemí 9.411, v Belgii 7.266, v Anglii 130.026, v Sev. Americe 220.361, dohromady 543.116 tun.

V roce 1909: v Rakousku 46.421, v Německu 95.287, ve Francii 48.422, v Nizozemí 9.371, v Belgii 7.486, v Anglii 123.362, v Sev. Americe 210.209, dohromady 540.508 tun.

Roku 1908: v Rakousku 47.248, v Německu 102.805, ve Francii 57.461, v Nizozemí 9.098, v Belgii 7.747, v Anglii 163.652, v Sev. Americe 169.551, dohromady 557.565 tun.

Z toho vysvítá, že v září t. r. bylo spotřebováno 041.024 tun, t. j. o 7.6 proc. více než loni a o 43.632 tun, t. j. o 8.1 proc. více než roku 1909 a o 26.575 více než roku 1908.

Zřejmé světové zásoby cukru páčí F. O. Licht r. 1911: v Evropě 347.507, v Sev. Americe 80.000, na Kubě 2.000, na cestě do Evropy a Sev. Ameriky 236.450, celkem 665.957 tun oproti 911.584 v týdnu předcházejícím.

Roku 1910: v Evropě 564.909, v Sev. Americe 148.093, na Kubě 19.000, na cestě do Evropy a do Sev. Ameriky 99.620, celkem 831.622 tun oproti 1.012.577 v týdnu předcházejícím.

Roku 1909: v Evropě 460.431, v Sev. Americe 128.475, na Kubě 7.000, na cestě do Evropy a Sev. Ameriky 126.760, celkem 722.666 tun oproti 917.488 v týdnu předcházejícím.

Cukr opět dražší. Kartel rakouských cukrovarníků uvolnil minulý týden z kontingentu cukerních zásob další 2 procenta, při čemž — následkem zdražení suroviny — zvýšil zároveň cenu rafinády o 4 K na 100 kg.

Spolky pro vystěhovalectví dětí se zřizují v nejnovější době v Anglii. Vystěhovalectví dětí je novým čistě anglickým způsobem péče o děti. Angličtí vychovatelé vycházejí totiž z názoru, že nestačí pouze starat se o dítě, aby chodilo do školy, aby se vyučilo něčemu, a pak v přecpané lidmi Anglii nemohlo dostati práce a z nezaměstnanosti padlo pak na obtíž společnosti. I přišlo se na zdravou myšlenku, podporovati vystěhovalectví dětí. Děti školou povinné jsou exportovány do anglických osad, tam chodí do škol, tam vyučují se řemeslům neb věnují se zemědělství, dle poměrů kolonie. Tak odpomáhá se přeplnění domácího trhu dělnického a kolonie získávají na pracovních silách, kterých mají potřebi. Nelze upříti, že zdravý anglický smysl přišel na dobrou myšlenku, jež je schopna i přes některé své vady řešiti kus těžce doléhající sociální otázky. Některé kolonie daly již dětským vystěhovalcům větší pozemky a větší peněžité podpory a též britská vláda peněžitou podporu přislíbila.

Zdražená spravedlnost. Kolkování právních listin má býti nově upraveno, totiž zvýšeno a navrhne se, aby také v trestním řízení zavedly se kolky, čímž prý by se příjmy státní správy zvětšily, zároveň však počet zbytečných žalob pro urážky na cti značně zmenšil.

Agrární zastanci řepářů a cukrovary. Agrárníci se snaží ze všech sil, aby vlastní taktické chyby umyli očerněním lidí jiných. Znovu ještě 22. října »Národní Listy« probírají zdrcující kritiku nepoctivou eskamotáž »Venkova«.

Z odpovědi »Národních Listů« uvádíme aspoň toto:

»Při soukromých předporadách zástupců obou stran v »Ústřední společnosti hospodářské pro král. České« nabízel cukrovarníci vedle pevné ceny též příplatek dle ceny cukerní s podmínkou, že při klesnutí ceny cukru pad K 21.50 čisté ceny tovarní, musí povolití zemědělci též obdobnou slevu základní ceny řepní. Jestliže tudíž velká část našich pěstitelů není letos účastna podílu na cenách cukerních, nenesou tedy vinu cukrovary, nýbrž řepářské organizace a jejich splnomocněnci, kteří příslušný návrh odmítli.

Odmítnutí prodeje řepy dle cen cukerních nestalo se loni poprvé. Již roku 1909 nabízel cukrovary tento způsob koupě zástupcům řepářů, ale nabídka jejich byla velmi bezohledně zamítnuta panem poslancem Švehlou za přítomnosti jiných předáků Ústřední jednoty českých řepářů, na př. býv. poslance p. Bergmanna a p. Čepka. V tomto roku vystoupila cena cukru až na K 35.25 při kvantitativně velmi uspokojivé úrodě v Čechách, zatím co řepářské organizace hlásaly boykot. Rolnictvo si může spočítati, co nepředloženým jednáním svých splnomocněnců ztratilo.

»Venkov« mluví o loupeži a o milionových

výhrách cukrovarníků při letošní cukerní speculaci. Když chce takto osočovati náš průmysl, pokládáme za svou povinnost říci jednou otevřeně, jak se to s tou speculací má, a kde sluší hledati letos ten nejrozsáhlejší kontingent spekulantů. Již v jarních měsících poukazovaly pražské komisionářské firmy na rozpor mezi posuzování vyhlídek úrody řepní mezi cukrovarníky a zemědělci. Cukrovarníci prodávali očekávanou velkou výrobu, a kupci byli z největší části nájemci dvorů a velcí rolníci, u nichž stav řepy již tehdy budil obavy a kteří chtěli si ziskem spekulacním pojistiti případnou neúrodu. Když v červenci stalo se sucho notorickým, panoval pravý příval komitentů z kruhů zemědělských u zdejších bank a komisionářů, který vyháňel kursy denně až o tři čtvrtiny marky. Jest charakteristickým, že největší obchody byly vždy v úterý a v pátek, kdy jest hlavní plodinová bursa. Celé vesnice tvořily konsorcia ke společnému nákupu ucelkolika tisíc metrických centů cukru. Totéž bylo zase lze pozorovati v září, kdy se dostavily deště. Každý úterek a pátek byl na pražském cukerním trhu s hrůzou očekáván, neboť zemědělci, obávajíce se ještě značného přírostku řepy, realizovali své dřívější koupě. A kdyby se dnes »Venkov« důvěrně zeptal u pražských bank a cukerních agentů, mohl by se přesvědčiti, že ještě dosud největší část jejich spekulacních závazků jest pro kruhy zemědělské. Letošní cukerní speculaci vedly v první řadě tyto kruhy, které nejdříve začaly kupovati a svou neotřesitelnou důvěrou ve špatný stav řepy docílily největších zisků.

Dále sluší přibíti jinou úmyslnou nepravdu »Venkova« ze dne 14. t. m. Na jaře nabídl cukrovary 2.10—2.20 K, takže nyní placená cena při všeobecném zvýšení obnáší K 2.30—2.40. Přičteme-li dovozy, průměrně nejméně 10 hal. na cent, pohybuje se letos skutečně placená cena mezi 2.40 až 2.50 K a nikoli 2.25 K.

Tyto řádky měl by huboce promysleti každý rolník, který opravdu osobně se na poli při řepě dře. Liberální denník odkrývá v plném světle lichoměrnost agrárních kapitalistických stýskalů, kteří předstírajíce soucit s pracujícími zemědělci, sami svojí cukerní speculací podporují bursiánskou zdražovací taktiku cukrovarů. Ovšem agrární bohatí spekulanti nenáleží k zemědělcům, kteří v potu tváří řepu dobývají. Oč jsou lepší taci nepracující spekulanti, než obyčejní bankéři a bursiáni? Domkár jest při tom všem smutným divákem. —

Kdo jednou zkusil



„BUVOVKU“

nekoupí jiné přísady ku kávě.

Literatura.

Nakladatelství V. Kotrby v Praze. Rajská Zahrádka (red. F. Bartoš) pro mládež útlejšího věku. Roč. 21., čís. 1. Vychází desetkrát ročně. Roční předplatné 1.60 K. — Český Jinoch. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller. Roč. 17., čís. 1. Vychází 10krát ročně za předplatné 1 K. — Hudební Listy pro mládež. Roč. III., řídí J. A. Černý. Tento hudební časopis mládeže obsahuje drobné lahodné skladbičky pro jedny, dvoje, troje housle a klavír, něžné písničky atd. Povídková příloha k »Hudebním Listům« jest »Náš patron«. Z mládí Mozartova. Zpracoval A. J. Černý. Hudební Listy vycházejí 10krát ročně za předplatné 3 K. — Z cest života. Povídky od Petra Kopala. Cena 1.30 K. — Zábavy večerní, roč. 32, čís. 6.: Vyhnaní sibiřští. Napsala Madame Cottin. Přeložil Petr Princ. Cena 70 hal. — O nebl. Napsal P. Frant. Žák T. J. Čtyři díly. Za 5 K. První díl jedná o jsoucnosti nebe, druhý o podstatě nebe, samostatně za 3 K; třetí díl o oslavě těla a čtvrtý o cestě k nebl, samostatně za 2 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. 18., čís. 11. Vychází měsíčně za předpl. roč. 8 K. — Český slovník bohovědný. Pořádá dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Sešit 16. vykládá slova Astronomus až Augustus. Sešit za 1.40 K.

Z nakladatelství Benediktinské knihkárny v Brně. Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. Pav. Vychodil. Roč. 28., čís. 10. Vychází měsíčně za roč. předpl. 10 K. — Hermeneutika biblická, quam concinnavit. Er. C. Gflw-nacký. Cena 2.80 K. — Sebrané spisy V. Kosmáka. Díl 16., seš. 100. a 101. Na pět sešitů lepšího vydání předplácí se 2 K, na pět sešitů lacinějšího vyd. 1.30 K. — Škola Bož. Srdce Páně. Pořádá P. P. Hlobil. Roč. 45., seš. 10. Vychází měsíčně za roč. předpl. 3.20 K.

Nakladem J. Otty v Praze. Spisy L. N. Tolstého. Lidové vydání. Vojsa a mír. Seš. 1. a 2. po 20 hal. — Česká knihovna zábavy a poučení. Sv. 28. Lužice a Lužičtí Srbové. Seřadil Ad. Černý. Seš. 1. a 2. po 24 hal. — Sebrané spisy Zikmunda Wintra. Z rodiny a domácnosti staročeské. Řada prvá. seš. 6. a 7. po 30 hal. — Sebrané spisy F. Hertesa. Díl 9. Jan Přibyl. Seš. 12. a 13. po 30 hal. — Slavische Roman-Bibliothek. Al. Ji-

rásek: Wider alle Welt. Z češtiny přeložil v. J. Höcker. Seš. 25. až 28. po 32 hal.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Vilímko-va knihovna. Sv. 1. Za úskalní. Z angličtiny přeložil F. Soldan. Vychází ročně as 20 svazků po 1 K. — Vilím-ko-va knihovna mládeže dospívající. Viktor Hugo: Bí-anci. Seš. 1. až 3. Vychází týdně. Předplatné na 10 se-šitů 2.20 K. — Vilímko-va ilustrované romány. L. Wal-lace: Indický princ. Seš. 1. za 20 hal. — Dívčím srdcem. F. Littleová: Řádová dáma. Seš. 3. za 12 hal. — Vilím-ko-va knihovna Malého čtenáře. K. Klostermann: Robin-son na Otavě. Seš. 3. za 12 hal. — Z knihy do srdčka. Knihovna malých čtenářů. L. A. Čarská: Pohádky mo-dré vily. Seš. 3. za 12 hal. — Malý čtenář. Pořádají O. Smetana a F. Procházka. Vychází 15. a posledního každého měsíce za roční předplatné 2 K. Roč. 31., seš. 3.

Čechy. Historický nástin od dr. Frant. hr. z Lützow. Z anglického originálu přeložil J. David. S úvodem Arn. Denise. Sešit 11. za 60 hal. Nákladem Boh. Mel-chařa v Hradci Králové.

Náš Domov. Nejlepší obrázkový měsíčník. Řídí Jos. Vejvoda. Roč. 20., čís. 10. Roční předplatné 4 K zasílá se Benediktinské knihtiskárně v Brně. Vydává Jednota Našeho Domova v Olomouci.

Hlas katol. spolku tiskového. Roč. 42., čís. 3. V. Tempach: Z knihy života. Řada III. Nákladem Katol. spolku tiskového. Cena 1.10 K. Členský příspěvek a předplatné nečlenů obnáší ročně 2 K a přijímá Cyrillo-Methodějské knihkupectví v Praze I.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí Ant. Hoff-mann, kaplan. Předplatné na rok 2.40 K přijímá admini-strace na Král. Vinohradech, Palackého tř. 86.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Řídí dr. A. Stojan a A. Jašek. Roč. 11., čís. 10. a 11. Vychází měsíčně v Kroměříži na Moravě za roč. předplatné 1.50 K.

Růže lurská. Mariánský měsíčník. Roč. 11., čís. 9. a 10. Vydavatel, majitel a redaktor Leop. Kolisek, fa-rář v Blansku na Moravě. Roč. předpl. 1.60 K.

Ve službách Královny. Věstník Mariánských družin českých. Roč. IV., čís. 4. Vychází šestkrát do roka. Předplatné na rok 2 K zasílá se administrací v Praze-II., Ječná ulice 2.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá P. Vaněk. Roč. 9., čís. 11. Vychází nejméně o 10 číslech za roční předplatné 6.60 K u E. M. Šprongla v Pelhřimově.

Kvítky. Obrázkový časopis pro školní mládež. Roč. IV., čís. 1. Letos uspořádáno též vydání s barevnou o-bálkou, o 10 hal. dražší než vydání bez obálky. I le-tos dostávají předplatitelé »Kvítků« zdarma pěkný dě-ťský kapesní lendaříček o 40 listech. Kvítky stojí ročně 1 výtisk s obálkou 80 hal. Předplatitelé s obálkou mají slosovací právo na 8 stříbrných hodinek. Administrace »Kvítků« v Praze-II., Lipová ul. 5.

Adresář a schematicus Hradce Králové obsahuje stručného průvodce, podrobný adresář, seznam majitelů domů, firem, ústavů atd., s nejnovějším plánem města Hradce Králové. Dostati lze i v katolickém Družstev-ním knihkupectví v Hradci Králové (Adalbertinum.)

Besídka Malých. Pro mládež českoslov. Roč. 28., čís. 1. a 2. Vychází každou druhou středu za roč. předpl. 1.30 K. Sešit za 4 h. Řídí J. Svoboda. Nákladem J. Ro-kyty v Praze. — Nákladem též Besídky Malých vy-dávána jest Besídková knihovna, ročník I., seš. 1. a 2. (po 12 hal.), v nichž podáván děj francouzské spisova-tekly E. Carpentierové: Osudy hrabat de Terremaure.

Katolické kalendáře na r. 1912. Vzkříšení. Tento pě-kný kalendář vydán čes. sekci diecés. komitétu v Čes. Budějovicích. Roč. V. Řídí dr. K. Slavík. Cena 1 K. Při hromadném odebrání sleva. — Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrby v Praze vydala také letos své známé pěkné kalendáře: Vlastenecký Poutník za 1 K, malý za 60 h; Svatováclavský kalendář za 1 K, malý za 60 h; Vlastenecký Poutník Svatováclavský za 1.40 K, Meč, Maria, Praha a Vlastenka (nový) po 1 K, Rodina, velký v tuhých deskách za 2 K.

Lovecké pušky



flobertky,
kulovničky,
vzduchovky,
browning

a j. opak. i flobert. pistole,

revolvery nejlepší jakosti a vyzkou-šené dodává v ceně nejlepší

ALOIS SCHIER,
JABLONĚ n. Orl.

Cenník na požádání zdarma a franko.

Doporučujeme
našim rodinám

Poděkování.

Všem, kteří doprovodili naši drahou matičku ku hrobu, vzdávám tímto

nejserdečnější dík.

Zejména děkuji panu MUDru Zemánkovi, praktickému lékaři v Holicích Nových, za obětavost při léčení, vdp. Ferd. Zajíčkov, bisk. vikář, za vedení konduktu, vdp. farářům Jos. Profousovi z Býštvě a Frant. Náhlíkovi z Chvojna, vpp. katechetům Jos. Bažantovi a Vinc. P. Halamovi, vp. Otak. Hůlovi za účastenství při pohřbu.

Všem příbuzným, přátelům a známým

•Zaplat Pán Bůh!.

V HERÁLCI, dne 22. Hjna 1911.

P. Karel Kolářský, administrator,
syn.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učinte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte mně látky na taláry.

Též na uplátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj vcelkem nejlepším ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

stříbrných, kraslic, křížů, křehkých cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celé

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Zajímavá zkouška!

Do koflíku dáme Maggi-
ho polévkovou kostku a po-
lijeme ji přesně odměřeným
1/4 litrem vařící vody.

Do druhého koflíku dáme
kostku jiného původu za 5
nebo za 6 h a polijeme ji
taktéž 1/4 l vařící vody.

Pak ochutnáme hovězí polévku MAGGIHO i polévku připra-
venou z jiné kostky.

Úsudek:

Po této zkoušce budu používati výhradně
jen MAGGIHO kostky po 5 h, neboť

MAGGIHO hovězí polévka jest jakosti nedostižné; ona má vý-
tečnou aromatickou masovou chuť a vyrovná se úplně polévce
připravené obvyklým způsobem z masa.

Kolínskou cikorku!

Povaha spiknutí proti Hlinkovi.

Nyní, kdy Hlinka na svou obranu začal mluviti, vychází na jevo fakta čím dále úžasnější.

Čtenář neví, má-li se více diviti všestranným obětím Hlinkovým, či nepřičetné drzosti podvodníků, chamtivců a zrádců, kteří se odvážili Hlinkovo roucho třísniti.

Pokud nezačal sveřepý boj pokrokářů slovenských, správných s pokrokáři našimi, národ náš věděl o Hlinkově obětavosti skoro jenom tolik, že za své vlastenectví trpěl v žaláři. Ale že za svůj národ zkoušel muka daleko horší jak před žalářováním, tak po něm, bylo známo málokomu. Hlinka byl příliš skromný při svých přednáškových cestách, takže mluvil o sobě jenom potud, pokud toho největší nutnost žádala. Probral trapnou situaci svého národa a mluvil o mučednících jiných. Jestliže byl na schůzích chválen od jiných, prozrazovala jeho tvář zjevnou rozpačitost.

Nyní však, když bezcharakterní krajané se proti němu sáпали jako proti zločinci, musil jak v zájmu národa tak svého náboženského přesvědčení vystoupiti z rezervy a poučiti veřejnost jak o sobě tak o svých nepřítelích. Drzost bezctných individuí jistě před tím stoupala jen proto, že se spoléhali na velikou Hlinkovu trpělivost, která se osvědčila i tím, že v zájmu společné věci slovenské zatajil, jakou zradu a jaké finanční partyky spáchali ti, kteří si hráli na nejlepší vlastence.

Nyní odpovídá v Našinci na zlomyslné lži, uveřejněné v obchodním listě dra. Stránského.

1. V »Lidových Novinách« Stránského se tvrdí, že Hlinka šval proti peněžnímu ústavu ružomberskému a nadával »luteranským zbojníkom dividen-darim«.

Hlinka na to odpovídá, že v Ružomberku jest 13 035 obyvatel. Z nich jest 1065 židů, 761 evangelikův. Katolíci měli jenom nepatrnou banku, od níž se lid odvrátil, jakmile se přidala ke straně maďaronské. (To jest přece důkazem vlastenectví.) Nechtěl katol. lid choditi do místní židovské ani do »úvěrné«, která se nazývá obecně »luteránskou« proto, že v ní vládnu výhradně protestanté. (To jest těžko zazlívati, jestliže hrdka evangelií solidaritu živlu slovenského málo podporovala tím, že na úkor katolíků hned pro sebe reklamovala v »úvěrné« konfesiijní panství.)

Tudíž Hlinka roku 1907 založil »Ludovú banku«. Potřeba její se osvědčila tím, že vklady se do ní hrnuly tolik, že v polovici tohoto roku dostoupily výše 1.026.459 K. Ve Staré Vsi otevřel Hlinka filiálku, která jest zdatnou peněžní obranou proti maďarskému kapitalismu. Maďarům silný vzrůst filiálky zašel prudce za nehty, lid slovenský však začíná býti svými pánem.

A že tento svépomocný katolický čin prospívá značně národní posile živlu slovenského, uznávají sami osvícení evangelici. Na př. 9. října protestantský advokát dr. Barovský, který jest v Lučenci správcem všeobecné banky, napsal Hlinkovi list, v němž prosí, aby se i Hlinkův ústav zúčastnil koupí akcií, poněvadž všeobecná banka toho potřebuje k vůli reklamě. Více katolických farářův se účastní prý již na koupí akcií. V témže listě vyslovuje dr. Barovský plné přesvědčení o svědomitém vlastenectví Hlinkově. Patrně tudíž, že Hlinka jistě se choval k protestantům snášlivě, a že konfesiijní štvánice vnášeli do lidu občanů zcela jiní. Kdyby Hlinka nadával dle lživé zprávy orgánu Stránského protestantům »zbojníkům«, pak by se ovšem situace vytvářela jinak.

2. »Lidové Noviny« Stránského chválí Hlinkova nepřitele, pokrokářského redaktora Hodžu. Leč evangelik Petr Kompiš, účetní banky »Tatry«, napsal o Hodžovi, že jest ve spojení se živlem, nejnebezpečnějším pro Slováky. Odsuzuje přísně Hodžovo nerozvážné skokanství.

3. Pověstný Štefánek vychvaloval v »Ludových Novinách« do nebe Hlinkův charakter, pokud pro peněžní partyky nebyl odstraněn. Nyní zase do nebe vychvaluje Šrobára, který ho nazval dřívě novinářským šmokeřem.

4. »Týždenník«, který bleskurychle se stal časopisem masarykovským, nebyl by mohl před 6 lety vycházeti bez pomoci Hlinkovy. Hlinka do něho často (vždy zdarma) psal, list žil a tyl z jména a agitace Hlinkovy. A když Hlinka svou národní práci po uši se zadlužil, vypůjčil si ještě 1000 K na 100 desítikorunových akcií, které byly připsány na jméno pokrokáře Šrobára. Nyní však přímo fyzický hnus zalévá nitro poctivých lidí při patření, jak pokrokáři v témž listě špiní kleriku Hlinkovu.

5. Prý spišského faráře Bajora, kandidáta poslanectví, Hlinka vykázal z fary. Tento trumf troufá si proti Hlinkovi orgán semity vyhoditi proto, že Bajor jest za mofem. Hlinka proti nectné lži se dovolává svědectví samého Šrobára, Hodži a jiných pokrokářů, že kandidát ružomberský Bajor měl na faře Hlinkově stravu po čas všeho volebního boje. Těžko mohl však na faře nocovati, protože jeho schůze — jako u nás — protahovaly se do pozdní noci. A pak byl strach, aby se znovu ne-

vyhájela faráři okna. (Proč jenom tedy aspoň v témž Ružomberku se nepodělil o pohostinství Bajorovo s Hlinkou Šrobár? Což jen a jen Hlinka byl povinen nésti všecken náklad, všecku psotu a nepřízeň? Bajor byl tři neděle na faře pečený vařený. A teď orgán semity za obětavost Hlinkovu »zaplatil« — mrzkou pomluvou.) Hlinka volbu financoval, staral se o zástupce Bajora v duchovní správě, řídil volbu spolu se správcem luteránské banky, dal několik set hotových peněz, dal zhotoviti volební odznaky a prapory. A za tuto práci tak svízelnou a hořkou nyní se začaly do Hlinkova týla zuby »národních« křesťanů.

6. A ještě zajímavější, jak chtěli hrabati chamtivci z obrovské práce Hlinkovy pro své osubky téhož roku (1910). Když se jednalo o kandidátu za Ružomberk, osvědčil do krajnosti trpělivý Hlinka, že chce podporovati Šrobára, jestliže dá veřejné osvědčení, že stojí na stanovisku křesťanském. Šrobár odpověděl tak, jako v Čechách agrárníci — vyhýbavě. (A nyní měl snad za tohoto pokrokáře Hlinka znovu kašrany z ohně vytahovati!) Bylo tedy nesneseno voliti Bajora. Leč protože se jednalo o mandát Hodžův, Bellův a ještě třetí, začali pokrokáři nalčhati, aby se Bajor vzdal kandidatury. Neposledním-li Hlinkovci, pak budou zrádci nárovi sprostě spíláno. Hodža po čas voleb choval se rodu! Ať prý se zachová národní disciplína. Bajorovi prostě spíláno. Hodža po čas voleb choval se jako egyptský místokrál, tozďával a dělil okresy tu Šrobárovi, tam Hodžovi, Bellovi atd. Plýtvalo se na rozkaz pokrokářských komandantů penězi — a Hlinka musil platit největší účet osobně.

Hlinka, jakkoli byl neomaleností pokrokářskou drážděn do míry největší, stále se snažil udržeti všecko pohromadě, jíti v politice se Šrobáři. Hlinka píše: »Byl jsem během 24 hodin třikrát zrádcem, nepodrobili-li se disciplíně strany. Podrobil jsem se, vykonal jsem všecko. Dnes jsem za rok čtyřikrát zrádcem.«

7. Hlinka ke vši hořkosti zažité byl podezříván z nesprávné manipulace s penězi, sebranými na černošské sirotky. Taková láska byla ke Hlinkovi u surových necitů pokrokářských, že se ho musila zastati česko-slovenská jednota. Hlinka odseděl v žaláři 33 měsíců. Jeho sestra seděla 3 roky v těžké trestnici, ač jí bylo 65 let. Chtěla-li se napít mléka, musil jí na to platiti zadlužený Hlinka. A tehdy si pokrokáři hověli.

8. »Ludové Noviny« za správy nynějších nepřátel Hlinkových nasekaly 47.000 K dluhů. A hned se začaly množiti procesy. Tu národní katolíci kněží vydali snažné provolání k upisování akcií na sanování a obrození tohoto národního časopisu. A tak dne 3. března 1910 založen nakladatelský spolek, který převzal sanaci listu. **Pokrokáři a evangelií, za jejichž politiku se dřívě Hlinka bil a trpěl, nepřevzali ani jedině akcie.** Katolíci sehnali 60.000 K, takže nyní jsou »Ludové Noviny« na pevném finančním základě. Přátelé Šrobárovi by tento list byli přivedli k zániku.

A tak nyní katolíci mohou pracovati na národní záchraně slovenského lidu daleko lépe, než v té době, kdy je pokrokářští parazité ujařmovali a vydírali.

Hlinku přivedl svou zradou do žaláře zbabělý Šrobár a Hlinka tak dlouho o tom mlčel! Docela chtěl v zájmu společné věci slovenské pracovati vedle něho i tenkrát, když se vrátil ze žaláře. Ale neomalenost pokrokářská jest vždycky nenasytná.

Bylo nám možno uvést jen některé úryvky z obrany Hlinkovy. Ale již z těch vysvitá, jak byl mučen od vlastních přátel krajanů bezcitněji, než od Maďarů v Szegedině. I o čest ho chtěli oloupiti lidé spležení se židovstvem.

Nyní po obraně Hlinkově fanatičtí volnomyšlenkáři zatínají pěsti. Měl jim zajisté mučedník Hlinka přečísti příslušnou kapitolu dávno dřívě, protože tací sobečtí a nadutí příživníci způsobí národu větší škody, než nepřítel, který postupuje v otevřeném poli.

Slovenská národní rada a pokrokáři.

Tedy dne 19. října zasedla na soudnou stolicí v Turč. Sv. Martině slovenská národní rada. Jak dopadl její rozsudek mezi Hlinkou a pokrokáři? Významno jest, že napřed její resoluce mluví proti jednomu obrannému článku »Ludových Novin«. Prý ten článek značnou část slovenského národa hrubě uráží, národní a pokojné spoluzítí mezi dvojí konfesií ohrožuje (zřejmě nepravda, protože byl mířen pouze proti protestantům štvavým), společnou práci v lůně slovenského národa znemožňuje. Nár. rada odsuzuje náboženské rozpory co nejrozhodněji. Kdo se nezachová dle této resoluce, toho strana vyloučí ze svého lůna.

Ať se dále vyšetří, které časopisy přijímaly úplatky od vlády. Dokáže-li se na ně něco takového, bude vinník také vyloučen. Slovenská strana stojí na stanovisku křesťanském, neztracuje

však nijaký směr, který posud stojí ve službě slovenského národa.

Žaloby, které podali na sebe národní pracovníci, a jsou odvolány a nechť se osobní sporné otázky předloží smírnému soudu! Ať všechny slovenské časopisy zastaví urážlivé spory!

»Porada« presvědčila sa, že nápady, ktoré boli v »Slovenskom Týždenníku« proti Andrejovi Hlinkovi uverejnené, zakladajú sa na mylných správach, následkom čoho i všetky konklúzie, ako by Andrej Hlinka vystúpil ze slovenskej národnej strany, sú mylné, bezzákladné a polutovaniahodné.

Jest patrné, jak jest resoluce šikovně sestavená, aby se pokrokáři nerozčilili. Ačkoli začali sveřepý boj sami, ačkoli pro radost Maďarů a velikou škodu Slováků chrlili otravný dým proti katolickým poctivcům a mučedníkům, přece si bere Národní rada v přední řadě na mušku obranný článek »Ludových Novin«, který byl vyprovokován pohanským řáděním usvědčených nepoctivců.

Jak stojí vlastně Národní rada na stanovisku křesťanském, jak se staví proti náboženským bojům, když tak dlouho nechala štváti pokrokáře proti církevnímu úkonu? Pokrokáři přece snažili se ze všech sil, aby se svátost biřmování stala předmětem sporu politického. Kdy jenom navzájem švaly »Ludové Noviny« proti církevním úkonům maďaronských pastorů?

»Ludové Noviny« dne 27. října praví správně, že právě výpady proti Hlinkovi hrubě urážejí značnou část slovenského národa a pokojné souzítí ohrožují. A proto Národ. rada v první řadě měla odsouditi oněmi přísnými slovy »Týždenník« a nikoli po zmrskání »Ludových Novin« připojiti pouze několik úzkostlivě bážlivých slov o »mylných náhledech« pokrokářského listu.

V »Týždenníku« nebyly proslovovány pouze mylné náhledy, tam byla prováděna pravá štvavá honba, tam se mluvilo o Hlinkovcích jako o nejhorších zločincích, jako o vyvrhelicích slovenského lidu. A proti tomu řádění Národní rada nepronela vlastně ani slova pokárání. Tedy notoričtí lháři a usvědčení nepoctivci, jichž by se štítíl i slušný Maďar, mají u Národní rady větší přízeň, větší privilej, než potupení mučedníci.

Strana stojí na stanovisku křesťanském, neztracuje však . . . Tu jest ten háček, který má chrániti volnomyšlenkáře, kteří vlastně skutečnou národní práci svými štvanicemi kazí. Prospěl snad slovenské věci pouštěšilec Šrobár? Kde jest jediné slovo Národní rady, jímž by byla pokárána zcela zjevná zrada Šrobárova, která přinesla předním pracovníkům slovenským a Slováctvu vůbec tolik utrpení?

To faktum se neda zatašovati, že »Ludové Noviny« se vši úzkostlivostí se vystřihaly konfesiijních sporů, majíce stále na mysli společnou věc. Ale první puny v tom směru pod chytráckou politickou záminkou vystřelili pokrokáři.

Jaké požehnání Slováckům přinesou ty »jiné směry«, to přece Národ. rada vidí nyní nad slunce jasněji. Provalilo se tolik pokrokářského bahna, že tisíc maďarských cetníků nedovede uškoditi Slováckům tolik, jako řádění pokrokářů a zprávy o těch jejich »venkých činech«.

Ty »jiné směry« zavedou pohanského ducha i mezi evangeliky. Až pak se bude mluviti o Kristu samém na Slovensku zrovna s takovým poškľebkem jako v Čechách, pak maďaronská žid se dájí do plného jasnění. Nic tak na Slovensku národnosti nenškodí jako odkřesťanění lidu; toto zavíní národní hostejnost a příluti k židovským kapitalistům — jako jinde. Což se neohlásila již nyní národní rada muže, který jest nejhorlivějším přítelem Volné Myšlenky na Slovensku?

Poněvadž tedy rozsudek dopadl tak vyhýbavě a tak potupně pro stranu katolickou, oznamují »Ludové Noviny«, že se svolá porada Hlinkovců, kde se rozhodne, mají-li tito apelovati k soudu spravedlivějším, či nechati nespravedlivou resoluci stranou a samostatně zříditi slovenskou lidovou stranu.

Jest jisto, že neomalení parazité již si pro své osubky ze zdravého kmene katolických národovců natlačili oleje dost, že natrhali do vlastních kapes veliké množství ovoce, které Hlinka pěstoval. Katolíci upěli, pokrokáři si hověli a sklízeli slávu i peníze. Ať se tedy ukáže, jak dovede pracovati Šrobár pro blaho lidu samostatně!

Jestliže v českých a moravských »obránných národních spolcích« se usazují pokrokáři výhradně proto, aby z národních tvrzi mohli pohodlněji rozvíjeti konfesiijní štvánice proti katolickému lidu českému, podobně na Slovensku zase pokrokáři s jidašskými úmysly vplížili se do tábora skutečných národovců jako kuřačky, aby pod záminkou národní obrany práci vlasteneckou zesměšnili a kazili. Parazité takoví jsou pro národ lučavkou nejnebezpečnější.

Nyní sami čeští katolíci vidí, jak volnomyšlenkářští pokrokáři pracují všude stejně, jak tvoří je-

daný, pevně spjatý řetěz, jemuž spravedlivost a uznalost jsou pojmy cizími.

Konservativní člověk, který jim uvěří, najednou pozná v těch, které považoval za upřímné spolupracovníky, tuctové spíchy a denuncianty. Pozná, že již od prvního okamžiku »společné práce« denuncianti hlavně měli na zřeteli špiclovské slídění, pilné zapisování všeho, čím by mohli v nejbližším okamžiku důvěřivého konservativce uštknouti.

Kdyby nyní vstali z hrobu Sušil, Jirsík, Dobner, Doncha a jiní katoličtí buditelé národa, zažili by mezi pokrokáři zrovna takové příjemnosti jako Hlinka. Pokrokářská zloba by raději nechala padnouti vsecky životní zájmy národa, než by aspoň poněkud chtěla mírniti se ve své zlobě.

Pokrokáři poskytli Maďarům veselou podívanou, oslabili svými triky mužný odpor národa, ale zodpovědnost za svůj škokanský sport snaží se uvaliti na ty, kteří křičeli důsledně vpřed ohněm i vodou.

Nově zřízené knihkupectví

V ADALBERTINU
doporučujeme ku

zřizování knihoven

spolkových a soukromých.

Ochotnickým spolkům
doporučujeme se rychlým do-
dáváním žádaných divadel.

Veškeré solové výstupy
a kuplety na skladě.

**Hudebniny, veškeré vycháze-
jící časopisy, žurnály i**
díla sešitová možno nám
dodávati.

Každou i sebe menší objednávku
vyřídíme co nejdříve a nej-
pečlivěji.

Znamenáme se v úctě

Društvo knihkupectví Politického
društva tiskového v Hradci Králové,
Adalbertinum.

Kulturní jiskry.

Jak volnomyšlenkáři dělají veřejné mínění.

Ani pokrokáři nyní netvrdí, že většina portugalských občanů chtěla republiku. Zkrátka valná většina byla znásilněna nepatrnou menšinou. A přes to trvá dále jako na posměch volnomyšlenkářská zásada, že v politickém ohledu má býti rozhodujícím hlas lidu, že se tomuto hlasu mají podrobiti občané ti, kteří jsou v počtu skrovnějším. — Teď však v Benátkách zednáři upekli v příčině školství »veřejné mínění lidu« způsobem ještě zajímavějším. Na jedné škole tam dovolila okresní rada vyučovati náboženství, protože o to žádalo 10 tisíc otců a matek. Byla všem též podpisována listina proti náboženskému vyučování, ale na tu se sehnalo přes velikou agitaci pouze 112 podpisů. Leč zednáři si pokoje nedali. Jeden z odpůrců katolické církve se odvolal k ministerstvu, které nařízení okresní rady zrušilo a vyučování náboženství zakázalo. Tak se tedy chová zednářská vláda k vlastním poplatníkům. A pak prý zednáři vládnou lidově — dle veřejného mínění.

Pokrokářská záchrana národa v Prostějově. Začalo se jak obyčejně. Pokrokáři spřáhli se s cizí krví semitskou proti krvi vlastní, proti českým katolíkům. Házeli do světa prskavky o vyděračnosti »klerikálu«, aby byla odvrácena pozornost od toho, jak židovské ruce rychle bohatnou na účet obyvatelstva českého. Za pokrokářské vlády Prostějov stával se židovským v tempu velice rychlém. A s židovstvem přirozeně vzrůstal vliv němčiny v největším městě hanáckém. Proti českým kněžím se přímo hlesnilo. Naposledy prolétla ještě novinami zpráva o pověstné žalobě na faráře Dostála, který se poctivě ujímal zájmů českého lidu proti výbojnosti německého kapitálu židovského. Ovšem za takových okolností mohli židé loviti ve městě velice pohodlně. Pokrokářští otcové města ani se nenadáli, jak brzy jim jejich semitští přátelé přerostou přes hlavu. Marno bylo, že katolické časopisy poukazovaly soustavně věcnými doklady, kam za takových okolností národní hospodářství v Prostějově dospěje. Vládnoucí pokrokáři pořádali vesice tábory proti »hydře klerikalismu«, z nichž měli prostějovští židé velkou radost. Při řečech protikatolických demagogů stálo mnoho židů mezi posluchači, okna židovských domů v okolí řečnické tribuny byla hustě obsazena, židé i židovky tleskali nadšeně zvláště semitovi Stránskému.

Jestliže jest aspoň z daleka pravdou, že pokrokáři provádějí proti »zpátečnictví« nejlepší kul-

turní a sociální reformy, měl již nastati v Prostějově po tak siláckých výkonech hotový ráj.

Ale najednou při všem tom vzpětí poplašený křik, vyjevené tváře. Židovsko-německý kaftan roztáhl se po Prostějově tak silně, že pokrokáři vyrazili zoufalé stesky. Pravá situace již se nedala tajiti, a proto pokrokářská garda nyní papouškuje s plácem to, co zpátečníci věděli a nač upozorňovali již dávno.

Dne 25. t. m. »Našinec« sdělil, že německý žid Moritz Rallek pokusil se v Prostějově založiti zaměstnavatelskou organizaci »Bund der Industriellen«, která má býti ochranou proti zaměstnaným — tudíž proti českému dělnictvu. Průmyslu národního jest v Prostějově tak skrovně, že Čechové nemohou vážně tvrděmu německo-židovskému kapitalismu čeliti. Nyui ti, kteří provádějí pyšně a hodně pohodlně výboj proti »klerikalismu«, zalézají jako syslové, svádějí ten úžasný stav na »živly nezodpovědné.« Proč jenom pánové ty živly dávno nezakřikli, když kárali na katolících se všim fanatismem každé chvíle? Organ prostějovské pokrokářské radnice »Hlasy z Hané« napsal: »Kdo sleduje zakupování nemovitostí, změny držebností v našem městě, kdo ví, jak se sem dosazuje do soukromých podniků personál cizojazyčný, nepotřebuje dalšího upozornění.

Takhle však tento list promluvil o židovském kapitalismu poprvé, jako by nevěděl již dávno dříve, co se dělo za stálého a marného upozorňování tisku katolického přímo před nosem.

Páni pokrokáři při svém bezohledném pronásledování krajanů nadobro zapomněli na věc tak důležitou — na zavedení národního průmyslu do města, tolik ohroženého od německých židů. Když se o to pokoušeli katolíci, pokrokáři jim házeli klacky pod nohy. Vyjímá se to jako ironie, že pokrokáři postavili Národní dům a že staví velkolepou radnici s věží vysokou 60 metrů v době, kdy bylo tolik potřebí zcela jiné skutečné práce národní. Vytahovat občanstvu peníze z kapes jest věcí zcela jednoduchou. Ale ta drobná práce hospodářská jest něčím daleko těžším a také záslušnějším.

»Hlasy z Hané« nyní po prohrané bitvě volají: »Jest čas, aby se dohře smýšlející národní občanské kruhy našly v jednomyslnosti a cílevědomé práci. Nepolitické politiky je zde především zapotřebí. Více styků a méně spoléhání na jiné Všichni do řady a každý k svému dílu!«

Tohle nyní také jako cynický výsměch. Kdo pak vlastně rvavým štváním rozbíjel v Prostějově solidaritu národní v době nejkritičtější? Kdo to k vůli umíněné politice pokrokářské zapomínal zcela na nepolitickou a hospodářskou politiku? Proč štvavý organ radniční kliky neposlechl a neuvažoval, když o potřebě národní součinnosti tolik se napsaly listy konservativní? Koho to zve vlastně nyní poplašený organ k součinnosti? Snad katolíky? Vždyť přece odchovanci »Hlasů z Hané« do nedávna považovali české katolíky za největší národní neštěstí, za daleko horší zjev než jest záplava židovská. A teď obratem ruky katolíci jsou přece lepší než němečtí židé?

V pašalíku semity dra. Stránského. Tento muž, který tak dlouho byl předním praporečkem moravských českých politiků, s vynalézavostí, která jest jen židu vlastní, dovedl před užšími volbami sešikovati velikou alianci proti katolíkům okamžitě. A co dokázal nyní, kdy se jednalo při brněnských doplňovacích volbách o skutečný prospěch českého národa? Teď, kdy již je mhnát poslanecký v kapse, pozapomněl na nejpotřebnější národní horlivost. Jako by byl nevyslovil proctví, že spojení pokrokových živlů prospěje společnému postupu národnímu.

Soc. demokraté čeští obrátili se k českému národu i k Stránskému zády jako r. 1908. Nyní kandidáti soc. demokratičtí byli voleni proti Němcům od českých stran občanských. Leč sami přivrženci Vaňkovi a Tusarovi odevzdali své hlasy německým soc. demokratům, kteří při takové zřejmě zradě soc. demokratů českých ovšem zvíťazili.

Nyní byla vypracována společná kandidátní listina všech českých živlů, do níž pojat i soc. demokrat Tusar. Ale soc. demokracie i tentokrát roztrhla spojené šiky národní. Vyhlásila svoji samostatnou kandidátní listinu, ačkoli mohla věděti, že z toho nebude míti nejmenšího zisku praktického ani morálního. Vypadalo to tedy, jako by se chtěla vymstíti českému živlu.

Počítejme! Z počtu 23.867 voličů získali čeští kandidáti 4600 hlasů. Čeští soc. demokraté však obdrželi od svých stoupenců po 500 hlasech. Na 5300 českých voličů zůstalo doma proto, že se jim nechtělo zvyšovati soc. demokratickou komedii. Zasadám soc. demokratů při říšských volbách bylo velice vhod, že byli jejich kandidáti voleni »měšťáckými« hlasy. Nyní však do měšťáků — prý pro své důsledné zásady — kopli. A organ dra. Stránského? Místo co by byl po zásluze odsoudil chameleonství soc. demokratů, v odpoledním vydání pro lid ani slovem o výsledku voleb se nezmiňoval. Báť se pohněvati soc. demokraty. Tak tedy, vypadají hradby patentovaného vlastenectví, které prý jsou protě postaveny, aby bránily českou državu a to i proti »klerikalům.«

Vůdce křesťanské strany lidové v Haliči zemřel. Jméno polského kněze Stojalovského před 14 lety letělo v Rakousku od úst k ústům. Tento temperamentní řečník, obětavý a horlivý pracovník snažil se ze všech sil zavésti v Haliči příslušnou sociální rovnováhu, povznésti ujařmený, zanedbaný prostý lid polský. Ovšem že při zakládání strany lidové, která slibovala rolnictvu a dělnictvu lepší časy, narazil v přední řadě na židovské kapitalisty a kořalečníky, kteří ze zanedbanosti lidu nejvíce tyli. Rozumí se, že Israel napíal všecky páky, aby udržel ubohý lid v jařmu a neuvědomělosti. Proti Stojalovskému sypala se denunciacie za denunciací. Ovšem tu měl veliké slovo nad osudem lidového kněze episkopát haličský, který byl obtěžován stálými výzvami k zakročení proti Stojalovskému.

Energický kněz při svém ohnivém temperamentu nechal se uchvátiti tak, že přestřeloval. Jeho politika byla příliš chvatná, nedočkavá. I při své dobré vůli zapomínal, že zdravé a trvalé sociální reformy nelze zaváděti náhlými převraty, nýbrž účelným a dobře promyšleným, důsledným vývojem. Jeho dva listy psaly proti sociálním nepřístojnostem tak prudce, že docházelo k prudkým selským bouřím, jež se obracely proti šlechtě a židům.

Toto vzkypění bylo byrokratické reakci vlastně vítaným zjevem. A ještě lepším olejem na kolečka reakčního stroje sociálního byla ta okolnost, že Stojalovskí velice neopatrně, ano i zcela nespravedlivým způsobem otrávil autoritou biskupa. Proto byl vůdce drobných sedláků suspendován. Listy požidovštělé ovšem ztupily Stojalovského jako ukrutného zločince.

Stojalovskí uznal některé své chyby, odebral se do Říma k papeži Lvovi XIII., který mnoho nedal na pomluvy bezdůkazné. Záležitost byla smírně urovnána. Papež, přesvědčiv se o dobré vůli Stojalovského prospěti lidu, propustil ho s povzbuzením, jen aby dále sociálně ve prospěch lidu pracoval. R. 1897 byl zvolen s několika vlastními stoupenci do parlamentu, kde vynikl jako znamenitý praktický pracovník. Při volbách r. 1900 propadl, ale r. 1907 zvolen byl opět.

Leč vliv jeho klesal. Nezažil nikdy pokojného okamžiku, protože byl udáván a vyšetřován netoliko u hierarchie, ale zvláště u soudů státních.

Pusobil také ku sblížení Poláků s Rusy, kteří byli do té doby od panujícího živlu polského velice utiskováni a nenáviděni.

Stojalovskí získal si zásluhu, že v nové době nastalo v prostém lidu venkovském veliké probuzení, dokázal zrovna jako Hlinka, že v církevních kruzích jest upřímné porozumění pro potřeby lidové. Zároveň však osud jeho horečného díla svědčí, že při politice jest nezbytně třeba státnické prozíravosti, že před každou politickou bitvou nutno jest dobře zkontrolovati sílu a zbraně, jimiž má býti nepřítel udolán. Nejradiálněji řeči neprospějí mnoho, nedostavují-li se výsledky toužené. Dílo Stojalovského ovšem nebylo jenom neplodnou theorií, značí i zdárné plody praktické, idea Stojalovského žije dále a zajisté po zkušenostech nabytých dá se kolejeji správnými k dobru celého národa. Zesnulý vůdce křesťanských drobných rolníků narodil se r. 1845 ve Znieseni u Lvova a zemřel dne 23. t. m. v Krakově.

Čestná mu buď paměť!

Mnich v sedmnáctém století větroplavcem.

»Der Schwäbische Merkur« připomíná v souvislosti s nedávno provedeným švábským letem, při němž řada vzduchoplavců letěla přes městečko Schussenried v horním Švábsku, že se tam již před 300 lety učeny mnich z řádu praemonstrátského snažil vynaléztí létací stroj. Na krásném nástropním obraze sálu knihovního dřívějšího opatství jest »létající mnich« vyobrazen. Byl to Kašpar Mohr, známý též jako vynikající hohoslovec. P. Mohr spojoval s bohatými vědomostmi velkou zručnost a byl výborným matematikem a mechanikem. Klášterní kostel okrášlil uměleckými hodinami. Z husích per, která uměle spojil, zhotovil si křídla, jež uváděl v pohyb rukama a pomocí provazů též nohama, v klášterní zahradě konal létací pokusy s takým výsledkem, že se mohl odvážiti sletěti se střechy vysokého kostela. P. Mohr zemřel r. 1625. 20 let později shořelo mnoho děl uměleckých jeho ruky v klášterním kostele schussenriedském, zapáleném Švédy.

Agrárníci číní Volné Myšlenky radost. O těch »lepších katolících« totiž poslední číslo »Volné Myšlenky« napsalo: »S uznáním kvitujeme důraz, jaký ve volebním boji na své protiklerikální stanovisko položila strana agrární, a doufáme, že bude tomu i v budoucnu. Jisto jest, že bude-li chtít strana dále prosperovati (prospívati), musí svůj boj protiklerikální ještě stupňovati a vyhovět tak zvláště své mladé generaci nesporně pokrokovější a protiklerikálnější, než některá část dosavadního vedení strany.«

Tu jest význanině vysvědčení černé na bílém. Napsali jsme již dávno, že agrární dorost téměř vesměs (hlavně za vůdcovství pokrokářského učitelstva) jest v rukou Volné Myšlenky. Podle toho také dopadalo řádění mladých nevyspělců proti našim kandidátům ve volebním boji. Agrární mladíci hospodářský program nechávali stranou a

papouškovali (formou často komickou) vyčtené profkřesfanské fráse z volnomyšlenkářských tiskopisu. Jak se tím proudem prospěje rolnictvu, ukáže nejbližší budoucnost. Již nyní se chytají staří hospodáři za hlavu, když pozorují, jak řádí na trzích a jinde nohsledové zednářské Volné Myšlenky proti udřeným chalupnicím. Agrární dorost bezděčně poskytuje takovým anarchistickým žvlům podporu. Koho neprobudila ani Barcelona, ten zůstane tvrdošíjným slepcem dále.

Na táboru v Kynčicích na Jihlavsku veliký agrárník Staněk dne 3. září promlouval: »Římští papežové lumpi, biskupové zloději, probošti lotři atd. Tak se vybijel pokrokářský vztek proto, že se odvážil katolický časopis poukázat na hospodářství v Staňkově motouzárně. Učitel Jahoda na též táboře řekl: »Svatí otcové loupili, vraždili, Řím otročil naše předky atd.

A onen tábor byl svoláván na oslavu zrušení roboty! Když našiinci po surovém spilání hlásili se o slovo, byli znasilnění a vyštíváni. Pokrokářští agrárníci se sokoly se za nimi přihnali i do hostince pana Doudy a odtud je vybili. Celý kraj vzplanul velikým roztrpčením, když se poznalo, jak Staněk pod ochranou immunity sprostými nadávkami »spojuje venkov. Jako by nemohli agrárníci takové »protidrahobní« projevy ponechat anarchistům! Sami soc. demokraté za takové neomalené výpady by se styděli.

Klerikalismus židovský. »Pokrokové listy« dle 5. čísla »Krematoria« přinášejí dne 14. října toto sdělení: »Pan Farnt. Schönfeld, sládek v Semilech, zakládající člen krematoria, zemřel náhle na Semmeringu. Na telegrafickou zprávu o úmrtí pana Schönfelda odejel ihned zástupce krematoria na Semmering, aby vše k převezení a zpovnění tělesných pozůstatků p. Schönfeldových zařídil. Než však zástupce krematoria na Semmering dojel, zmocnila se skoro násilím židovská náboženská obec v Neunkirchenu (Dolní Rakousy) mrtvoly a nechťela ji vydati krematoriu, dokud obci židovské v Neunkirchenu nebude buď spolkem neb příbuznými vyplaceno 1400 K. Zástupci židovské obce z Neunkirchenu odůvodňovali zkonfiskování mrtvoly pro židovskou obec tím, že dle stanov obce mrtvola každého israelity, který zemře v obvodu jejích obce, patří této obci, a chtějí-li příbuzní neb kdokoli jiný mrtvolu z obvodu obce převézt, musí náboženskou obci zaplatiti kromě určitého poplatku za převezení mrtvoly vše, co si obec za rituální výkony napočítá; ba obec vyhrožovala i pohřbením mrtvoly. Proto se zástupce krematoria musel dáti s lupiči mrtvoly do vyjednávání. Vyjednávání trvalo 2 dni. První den nabízel krematorium obci 100 K, později 120 K, druhý den 150 K. Konečně, když zástupce krematoria nazval jednání židovské obce náboženské vydiráním a pohrozil nejkrasšíšími represáliemi u místodržitele, ministra vnitra i u říšských poslanců, povolili zástupci obce a spojili se na konec místo se 1400 K se 200 a mrtvolu vydali. Vyděračství obce odsuzovali všichni slušní židé. V příštím zasedání říšské rady bude lupičský kousek neunkirchenské obce přiveden na přetřes.«

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Doporučujeme všele firmu

Josef Pavelka

**první odborný
výhod pánským
modním zbožím
a prádlem**

vlastní výroby.

Předností závodu: Přímý nákup. Firmy prvního řádu. Zboží jen dobrých jakostí. Pečlivá obaluba. Pevné ceny.

Oprava, čistění a žehlení prádla.

Hradec Král., Palackého tř. 77.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Bezdka.

TRAMPOTY TLOUŠTIKOVY.

III.

Druhý den pospíšil principál k Rybníkářově stavení. Trochu se rozpíchně zarazil, když viděl domeček úpravný, svědčící kráničím i jinými okolnostmi o poměrné zámožnosti majitelově. Principál několikrát přešel sem tam, kroutil si rozechvěnou rnkou licousy. Konečně přece si dodal odvahy. Který kočující umělec také nemá kuráže k dotěrnosti?

V krámě stála pravě statná matka Vašíkova. Majitel cirků se elegantně oklonil, představil se a již rychlá vy-

řidilka jeho zvěstovala, jak by rád přiřadil tlustého Vašíka k uměleckému členstvu. »Matko drahá, z toho dítěte udělám umělce světové pověsti. z něho bude Herkules, který tygrů tlane a roztrhne. Stane se vaší pýchou. A i kdyby se z počátku nevěnoval umění žádnému, stačí nám docela, budeme-li ho obecnstvu ukazovat. Každý se podívá, to bude atrakce.«

»Dejte pokoj a už končte, abyste byl venku. Ke komediantům hochu nikdy nedám.«

Pan drahá, nejsme komedianti, jsme umělci světové pověsti. Aspoň nám toho synka na dvě léta půjčte. Co sní, bude jeho. Krejcaru za stravu nevezmu, ale obráceně za každý týden vám pětku vyplátím. Hoch se ohlédne po světě, nabude zkušenosti

»Ale teď už toho mám dost! Kdyby tady byl můj starý, krk by vám přerazil, až by se dověděl, že chcete, aby se náš Vašík stal cikánem.«

»Milostpaní drahá, ne tak zhurta! Nerozumíte umění, ani umělcům. Jsem člověk zvandrovalý, vím, co žádá svět. Nešlapte si po štěstí, ten hoch bude chloubou národa.«

»Poslouchejte, už jsem řekla. Zlosti se necítím. Nebudete-li se hned pakovat, nestojím za sebe, že vám nedám tuhle kilem do obličeje. Už táhněte, než přijde můj starý. Dítě chodí ještě do školy

Posledních slov již principál neslyšel, protože vyltl beze slova a venku vyřezel vzdechy, jaká se jeví bezcitnost k chudým umělcům, jak ten materialistický svět se stará jenom o mamou a hříšné pohodlí.

A Vašíček opravdu pohodil miloval dále. Dobré, vyhlášené uzenky otcova krámu sílily mládenečka tak, že snad ani královic Marko v chlapeckém věku nebyl takovým cvalíkem. Když přece někdy těžké nohy přinutil k běhu, tváře se mu kolem malého nosíku házely jako baňky.

Jednou navázal intimnější styky s dvěma čipernými rozpustilci, kteří za kus salámu dovedli už věnovat Vašíkovi trocím zevnější přízně. Ale chudák dožil se brzo zklamání. Hoši ho vlákali do velké zahrady Klepníkovy, aby se podíval, jaké tam rostou za štěpy v koutku nádherné nové květiny. Protože však bylo na počátku září, pokušení utrhnouti si něco z dozrávajících ovoce bylo přílišné. Oba čiperní průvodci Vašíkovi taky opravdu si smíši, zatím co tlouštk vyjeveně si prohlížel jen kytky. V tom však již dusaly boty, zahřmál mocný bas — a na zahradě se objevil hospodář. Kluci jako mihule sebou mrskli a prolezli snadno místem, kde byla v plotu vyražena tyčka. O Vašíka se nestarali. Ten zbledl a běžel k plotu také. Vecpal se do plotu, ale kde pak prolézt! Nový křik, dvojí plesnutí, pláč. Hoch přišel s jednou tváří ještě větší, než jakou měl dříve. A trpěl tak nevinně za skutečné škůdce!

Od té doby hoch byl samotěfem ještě větším. Matka hartusila na otce, aby dal Vaška na studie.

»A nač toho bude potřebovat? Stejně jest k učení jako topor k ohýbání. Vyhodí se daremně peníze. Ať se raději začne doma. Dostane po nás pěknou pomoc. A tenhle kšeft vynese víc než pěkný úřad.«

»Viš, tatíku, právě proto, že není moc chápavý. Ať se tam trochu pocvičí! Professoři prý jsou velcí učenci a ti mu snad přece více do hlavy vpěchují, než zdejší učitelé. A pak zmrěna bydlu mu škodit nebude. Ostatně, kdo ví, co v něm šikovného dřme.«

»To je právě ta nesnáze, že všechno chytré už dlouho v něm pořád jen dřme, ale že se to stále nechce a nechce probudit.«

Konec konců hochu zavezl otec přece jenom do krajského města.

Studie trvaly jen půl roku. Professoři stýskali na nechápavost hochovu, Vašík zase vzdychal, jak jsou ti páni přisní. Kvartýrská, jakkoli dostala mimo slušný plat několikrát od rodičů tučnou pomazánku, bědovala mezi sousedkami, že prý ji hoch vyjí. Vašík zase psal domů stesky, jak trpí hlad. Vrátil se na pololetní prázdniny opravdu hubenější. Starostlivá matka ho těšila, povzbuzovala, přimlouvala, slibovala a hojně častovala, třebaže synáček měl na vysvědčení dvě nedostatečné. Otec sám hochu neplánil, ale přece jenom škareděl.

»Už neplač, Venoušče, neplač, každý počátek nejtěžší! Zarmoutil bys tatínka silně. Teď ještě aspoň do těch prázdnin. Nebudeš-li potom chtít, zůstaneš si už od prázdnin doma.«

Hoch se tedy opanoval, ale jenom na den. Když se mu na fóru naložil notný ranec nejrůznějších potřeb, když už si měl sám sedati, tu na veřejné ulici spustil takový brekot, až srdce usedalo. Matka klidnila, hochu hladila. Ale odpovědi na to bylo nové kvílení, o kvartu výše, až se lidé sbíhali.

Teď se tatík dopálil: »Teda se podívej, jak se tam přivzdělá. Dělá ostudu na veřejné ulici. Francu, hoch ten ranec dolů — a ty, Vašíku, domů! Nestůj jako umučený. Jestli si budou lidé myslet, že jsem tě bil.«

Vyhozením rance z vozu nastala Vašíkovi zase stará idylka. Hoch se začal učit u otce — ale jen tak jako ze sportu. Před těžší prací ho matka bránila. Však prý mu není potřeba se dřít. Až bude samostatný, může si zjednat. A Vašík také nemlnil se přetrhnutí velkou námahou, takže tloustl ještě více.

Konečně nadcházela hodinka, kdy se měl stavěti k odvodu. Celý týden před tím vtípy kamarádů do jeho trpělivě tváře jen přely. »Měl bys se dát k muzice. Až bys zahřměl takovými pílcemi do helikony, porazil bys pevnost.« — »Hm, lhp k pionérům. Tam bys zhubeněl. Bylo by ti to dobré. Dáš-li se k infanterii, můžeš při válce vystoupit z linie a nadávat nepříteli jako Goliáš. Všecko se tě lekne.« — »Takového »Ilglmona« ještě na vojně neměl. Ale až tě poženě důstojník několika »laufšřitů«, pak s tebe aspoň ta zavalitost spadne.« — »Jen se

nedávej k aeronauteckému sboru. Takové létadlo posud nikdo neobjevil, které by tě vzneslo jako holubici.«

Vašík byl ke všemu zamlklý. Vojny se velice bál, protože věděl, jak bude i nejhodnější kaprál přísnější než stará jeho matka.

Odvodní komise se usmívala, když před sebou spatřila takového Krakonose. Vojenský lékař, který před Vašíkem odbyl tři dosti urostlé brance rychle za sebou suchým »untauglich«, zadíval se na Vašíka trochu děle.

Vy jste mohl být, človče, už dávno athletem evropské pověsti.

Vašík se zarazil: Ale ja si dovoluji podotknouti, pane doktore, že na prsa nejsem člověk nejsilnější. Nesu-li rychleji pivo, nebo zazpívám-li si, žily mi na krku naběhnou — hned jako bych se trochu dusil.«

»Ch, cha! Na vojně se málo piva nanosíte. A zpíváte? To není v reglámě, k tomu vás nutit nikdo nikdy nebude. Proto jest to upozornění zbytečné. Jestliže se vám plíce topí v tuku, pak jest ovšem dech trochu obtížný. Až však proděláte několik maršů, snad i ta nemoc vás přejde. Buďte rád, že vám nic neschází. Kdyby se vás vůbec někdo odvážil ptáti, jste-li zdrav, spáchal by tím smrtelný hřích. Nebojte se, vojna není tak zlá. Na koně vás ovšem neposadíme, protože by se pod vámi prohnul jako luk. Za to však unesete napěchovanou tornistru jako pírkó.

Vašík Rybníkářův jest odveden, ozývalo se stonásobnou ozvěnou v Klánově.

Ten bude jistě brát dva láblíky denně, poznamenal štíplavě rezervista Myska.

Doma máti plakala jako dítě, Váša chodil smutně. Ale zavalitost mu přece přilývalo.

Když došlo k přehlídce rukujících rekrutů, spráskli vojenští znalci rukama. »Takový Herkules nebude k ničemu. Kde pak na něho najdeme mundur. Oblékne-li na sebe i ten nejširší, poletí knoflíky jako kulky z revolveru všechny pryč, jakmile jen jednou kýchne.«

Herkules Rybníkářův si oddychl, když se dověděl, že právě jeho přeměřená statnost jest příčinou propuštění z vojny. Hned domů telegrafoval radostnou zvěst a pak se šel ukázat strýci, který bydlil v krajském městě v domě nově zbudovaném.

»Hochu, hochu, jest to možná, že jsi můj synovec?« divil se strýc při vítání. A ten tenké schody tě unesly až do druhého poschodí! No — teď už se nebojím superkolaudace tohoto domu ani za mák. Taková obtěžkáci zkouška přece mluví nejlíp.«

A když se dostavil Váša vesele k nádražní kase, ještě si ho dobíral s přívětivým úsměvem pokladník. »To si koupíte na dráhu listky dva — že ano! Aby ta doprava byla jistější!«

Nikdy v posledním roce Váša tak nespěchal, jako když se ubíral nyní od nádraží k rodičům. Matka radostí plakala, že tlouštk se vyhnul vojenským trampotům. Po dvou letech již měl Váša od odvodní komise zcela pokoj. A když si vzal tak statnou družku života, jako byl sám, pak už teprve byl proti různým trampotům chráněn. Mařenka byla proti Vejsklíbům velice rázná a Vašík měl veliké peníze. Proto byl šťastným mužem, který se smál naposledy, a proto nejlépe.

Sociální besídka.

A zase »obětavý« rudý zaměstnavatel. Fráze o šťastném rudém státě budoucnosti nejméně dovede realizovati veliký předák soc. demokratu E. Faber. Jest poslancem a zároveň — majitelem továrny na obuv. Někdo by se domníval, jak se jistě stkvěle vede dělníkům, které zaměstnává. Ale Faber se najednou ocitl v těžké peněžní krizi. Pasiva obnášejí okrouhle 200 000 marek, ale aktiva pouze 70 000 marek. Dle zpráv denních listů byli propuštěni soc. dem. dělníci z této továrny rázem bez patřičné výpovědi. To by se dalo ještě omluviti, kdyby se dělníkům vyplatila čtrnáctidenní mzda. Leč ani toho nebylo. Nadto pan fabrikant místo třítýdenní mzdy, kterou dělníci za práci již vykonanou žádali, chtěl zaplatiti pouze dva první dny v posledním týdnu. Necht' prý ostatní dni již pracovníci soudružskému zaměstnavateli darují. Leč dělníci neprojeví pro tento nápad žádného porozumění. Ve dvou velikých shromážděních dělnictva bylo prudce protestováno proti takové »podpoře a žádáno, aby proti tomu »zastanci dělnictva« byla podána žaloba. Pozdě přicházejí na mnohých místech dělníci ke skutečnému uvědomění. Jinde by se totiž spokojili, kdyby takový nadsoudruh zaplatil dělnictvu nějakou vášnivou a lacinou řeč v parlamentě, třebaže by taková řeč přinesla tolik užitku dělníkům jako kroupy pšenici.

Zrcadlo rudého třídního boje. Jen méně frází a vzdylky upřímně! Při volbách před dělnictvem soc. demokratičti kandidáti poukazovali na to, že žádná strana neprospeje dělnictvu tak, jako ta, která hlásá důsledný třídní boj dělnícký. Z padělané lvi kůže však najednou — když již mandáty jsou v kapse — vylézají syslové a zanášivé kvočny. Dle zpravy centrálního listu soc. demokracie rakouské (Arbeiter-Zeitungu) ze dne 20. října řekl soc. dem. poslanec dr. Renner dne 19. října v sezení protidrahobního výboru: »Soc. demokraté agrárníkům rádi všechny hospodářské požadavky povolí. Necht' jen celou svou listinu přání předloží, ale necht' pomohou městskému obyvatelstvu dáti maso!«

Když křesť. sociálové jen k některým agrárním požadavkům přisvědčili, byli prohlašováni za

zrádce městského obyvatelstva. Ale Rennerův výrok snesou klidně všichni ti soudruzi, kteří proti křesť. soc. povolenosti nejvíce povykovali. Podivnými cestami se bere agitací politický křesť. soc. demokratů. Ať žije rudá nedůslednost, jen když to jde agitaci k duhu!

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znavování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Celá umění od vld. dřevě duchov. k dispozici.

Národohospodářská hlídka.

Drahotní výbor poslanecké sněmovny jednal o návrzích na dovoz masa z ciziny. Návrh Rennerův, pokud se týkal dovozu masa i živého dobytka ze Srbska, byl přijat 24 proti 23 hlasům až na první odstavec tohoto návrhu, že pro dovoz argentinského masa nepotřebuje svolení Uher. Tento návrh padl 25 hlasy proto 22. Návrh Wabrův, aby vláda naše v otázce dovozu masa vůbec jednala samostatně a bez ohledu na Uhry, padl 23 proti 22 hlasům. Mladočeši při tomto hlasování scházeli. Zato ku všeobecnému překvapení byl přijat návrh křesť. sociála Jerzabka, který žádal, aby vláda při dovozu argentinského masa jednala samostatně bez ohledu na souhlas či nesouhlas Uher a pouze za dozoru veterinárního. Tento návrh byl přijat 22 proti 21 hlasům. agrárníci ovšem rámusili nad svou porážkou, ač ji také zavinil svou nepřítomností agrárník St. Feltl. To jest také všechno, co se dosud na říšské radě pro zmírnění drahoty učinilo!

Průmyslová rada o kartelích. Ve Vídni za předsednictví předsedy dra. svob. pána Chiariho konala se četně navštívená schůze 3. oddělení průmyslové rady. Předmětem rokování byla otázka úpravy kartelů. Po čilé debatě jednomyslně schváleny tyto návrhy zpravodajů: 1. Průmyslová rada spatřuje v anketě o úpravě kartelnictví, jež má být uspořádána ministerstvem obchodu, vhodný prostředek probádati a zjistit podstatu kartelářských smluv jakož i jejich hospodářské důsledky a zjistiti, zdali a jaké škodlivé účinky vznikají z kartelářských smluv. Dále spatřuje průmyslová rada v takové anketě vhodný prostředek projednati taková zákonná opatření, jež by bylo důležito učiniti na potírání škodlivých účinků kartelářských smluv. 2. Průmyslová rada vyzývá ministerstvo obchodu, aby pojal do rámce této ankety nejen kartelářské smlouvy, pokud jde o průmyslovou a báňskou výrobu, nýbrž i kartelářské smlouvy, pokud jde o zemědělskou a lesnickou produkci, obchod se zbožím a dopravu zboží, pojišťovnictví a kartelářské smlouvy o výkonech svobodných povolání, a to jak a) smlouvy za účelem snížení výrobních nákladů, b) smlouvy za účelem úpravy produkčního a prodejního množství, c) smlouvy za účelem ustanovení platů a jiných prodejních podmínek, d) cenové smlouvy a e) provozovací nebo prodejní společenství. Na to projednávalo oddělení osnovu dotazníku pro anketu, navrženou zpravodajem Kuflerem, jež má být svolána ministerstvem obchodu.

Německý kancléř o drahotě. V pondělí schůzi říšského sněmu německého debatovalo se o protidrahotních interpelacích. Během debaty ujal se slova říšský kancléř Bethmann-Hollweg; řeč jeho vyzněla v odsouzení demagogie, která se provádí s požadavkem zrušení ochranných cel a potkala se s velkým odporem u soc. dem. strany. Na návrh Bebelův byla o ní zavedena debata. Říšský kancléř mluvil asi toto: Odstranění ochranných cel nevedlo by k jinému cíli než k odstranění základů celé dosavadní hospodářské politiky německé a proto musí se vláda tomuto požadavku rozhodně opřít. Soc. demokratická strana nemyslí to s tímto požadavkem vážně, nýbrž pouze agitačně. Odstranění cel prospělo by pouze velkoobchodu, nikoliv konsumentům. Také snížení dopravních tarifů, ač jest to požadavek, o němž lze debatovati, přece nevedl by ke zlevnění poživatin, jmenovitě masa, nýbrž opět by prospěl velkoobchodníkům. Německo hradí si potřebu masa z 95 proc. ze svého a ceny zemědělcům za dobytek placené nejsou nikterak vysoké. Ostatně odkázáno jest Německo na dovoz z Dánska a Švédska, a tu byla již některá opatření vládou učiněna, kdežto proti dovozu z Ruska a Ameriky staví se vážné nebezpečí zavlečení moru a texaské horečky dobytka. K napětí mezi velko- a maloobchodem v první řadě přispěla přehnaná agitace soc. demokratů. Vláda pracuje proti drahotě především podporou komunálních změn na potírání stoupání cen. V době svobodného obchodu a v letech sedmdesátých byly ceny obilí

vyšší než v letech potomních. Za nynějšího hospodářského systému stoupl blahobyt, stoupla úroveň životní míry obyvatelstva. Soc. demokraté však ze stávající drahoty vytloukají kapitál pro nastávající nové volby. Kdyby se jim podařilo agitací způsobiti změnu ve složení říšské rady, nemohlo by se to obejít bez těžkého poškození celého hospodářského života v Německu.

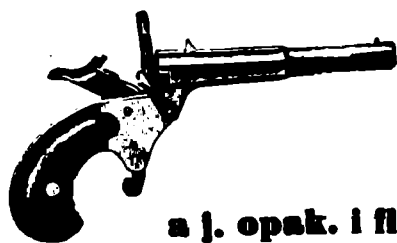
Jednání o masnou otázku skončeno i tentokrát bez jakékoliv dohody. Rakouští zástupcové vrátili se do Vídně. Tato záležitost bude mít vliv na zostření politické situace v Rakousku.

Příjmy rakouských státních drah v zář. Od 1. do 30. zář. dopravily státní dráhy 12,709.600 osob a 6,536.500 tun zboží. Pokladny přijaly 18 mil. 008.100 K za dopravu osob, 45,340.000 K za dopravu zboží, úhrnem 63,348.100 K (více o 3,005 764 proti témuž měsíci min. roku). Od 1. ledna do 30. zář. dopravily 95,769.100 osob, 56,320.600 tun zboží; příjem za osoby se zavazadly 141,837.200 K, za zboží 382,336.100 K, úhrnem 524,173.300 K (více o 26,349.389 proti téže době min. roku).

O boji »Venkova« proti cukrovarům píše »Hlas Venkova« dne 28. t. m. mimo jiné toto: »Venkovec nechal si naučení ani z minulých chyb. První boj řepařský, který byl prohrán, byl začat revolučně. Z toho plynulo naučení, že musí býti změněna taktika, že boj ten musí býti veden evolučně. Spiláním a rumpáčením se ze žádné strany ničeho nevyřídí. Pisatel přiznává, že vlastně vůdcové řepařstva byli zaskočeni nepředvídaným dobrovolným přidavkem cukrovarníků. Cukrovarníci však těží z agrárních chyb. Pisatel dále pokračuje: »Řepařská akce byla až dosud české straně agrární otázkou politickou, která byla rozdmýchována namnoze jen zvůňnými hesly, jež ale v zápětí měly značnou hospodářskou škodu pro české řepaře. To nesmí se v budoucnosti opakovat. Necht' z organizace řepařské stane se příště organizace čistě odborová, u níž necht' každý pěstitel řepy, ať jest kteréhokoliv odstínu politického, vždy nalezne místa a ohrany.«

Ovšem tato dobrá rada nebude mít žádného účinku. Agrární pohlaví raději snesou velikou škodu rolnictva, než by si dali vzít absolutní vedení a než by přestali organizací odborových zneužívat k politickým samolibým výstřelkům. Na druhé straně pak, i kdyby jednali nyní agrární vůdcové opatrněji, rozvážněji než roku 1908, nenabudou již nikdy té důvěry ani ve straně vlastní, jakou měli dříve. Jestliže řepařstvo ví, že boj zradili právě ti, kteří měli jíti v první řadě příkladem napřed, pak si nedá řepař skutečně pracující poručeti od některého ziskného spekulantů, který na poli na nic nesáhne a hledí těžiti jen za zeleným stolem srovnáváním cifer. Až vstoupí v čelo agrární strany živly umírněné, snášlivé, pak teprve může býti lépe.

Lovecké pušky



flobertky,
kulovničky,
vučuchovky,
browning

a j. opak. i flobert. pistole,

revolvery nejlepší jakosti a vyzkoušené dodává v ceně nejlevnější

ALOIS SCHIER,
JABLONE n. Orli.

Cenník na požádání zdarma a franko.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velenostojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zpracování písmo a různých předmětů venku se nalezajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.



LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, orepové, ripsové, gobelínové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, štrapece, třepení atd. — — — — —

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA v PRAZE, Jindřišská ul. 1.



Záložna v Hradci Králové

úrokuje

veškeré vklady na knížky

4³/₄ %

ode dne vložení
do dne vybrání.

Důchodkovou daň platí
záložna sama ze svého.

Vklady na běžný účet dle
výše obnosu a výpovědní
lhůty úrokují se co nejvý-
hodněji.

Záložna jest členem Jednoty
záložen v Praze s povinnou
revizí.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 14. 29mrové bláto Ma
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, síťmi, vzorovými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodstát veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1898.



OBNOVA

Číslo 44. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 3. listopadu 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Zal. r. 1888.

Ako kapitál:
K 15,000.000.

Res. fondy:
K 2,500.000.-

FILIAKY:

Praha,
Jičín,
Semily,
Turnov,
Chrudim,
Slaně,
Krakov.

Provádí ve-
škeré bau-
kovní, směná-
renské a bur-
sovní obchody.
Eskont
faktur.
Směnárna.
Uhlí, cement
a cihly,
vápno, sádra,
strojní oleje,
petrolej a cukr.

Obrat?

Hrabě Stürgkh jmenován skutečným minister-
ským předsedou. Jeho kabinet utvořen takto:

Vnitro: dr. Karel svob. pán Heindol-Udyski,
dosavadní místodržitel moravský. Kultus a vyučo-
vání: dr. Max rytíř Hussarek, dosavadní eekční šéf
téhož ministerstva. Spravedlnost: dr. Viktor rytíř
Hochenburger. Finance: dr. Robert Mayer. Obchod:
dr. Moric rytíř Rössler Heinlein, bývalý sekční šéf
téhož ministerstva a nyní ministerstva zahraničních
záležitostí. Veřejné práce: Otakar Trnka, nedávno
jmenovaný sekční šef ministerstva obchodu. Želez-
nice: dr. Zdeněk svob. pán Forster, sekční šef téhož
ministerstva. Zeměbrana: generál pěchoty Bedřich
šl. Georgi. Ministerstvo pro Halič: dr. Václav rytíř
Zaleski.

Ministerstvo orby rezervováno pro Čechy. Vy-
jednává se s bývalým osvědčeným ministrem prof.
dr. Alb. Brábeni.

Tedy nový kabinet — nepřehlížíme-li k Hochen-
burgovi — jest čistě úřednický. To však nezna-
mená, že by pro Čechy nastávala horší situace než
bylo za ministerstva parlamentního. Dříve Čechům
poskytnuta některá cukrátky k vůli chvilkovému u-
klidnění — a vládlo se proti nám dále. V kabinetu
parlamentním ocitali se též mužové skrovného od-
borného rozhledu, takže bývali hříčkou v rukou
sekčních šéfů. A tak se stalo na př., že Semita Sieg-
hardt platil delší čas více než pět ministrů dohro-
mady.

Nyní jsou do ministerských kanceláří povoláni
mužové, kteří se do obtížných oborů již zapracova-
vali a kteří dosavadní činností svou většinou oprav-
ňují k naději, že povedou si národnostně spraved-
livěji, než na př. fanatický Schreiner, Peschka a j.,
kteří se v křeslech hleděli udržeti nepokrytým šovi-
nismem.

Kdo chce v nynější vleklé krizi státi opravdu nad
stranami a pevně vládnouti, rozhodně musí impono-
vati širokým rozhledem, spravedlivostí a důsledno-
stí. Jinak anarchistické živly by do státního korá-
bu nadělali trhlin nových. Čím vlídněji se domlou-
valo živlům rušícím občanský pořádek, čím více se
ustupovalo před zafatými pěstmi demagogů, tím sil-
nější výbuchy nezkracených vášní propukávaly.
Živly státoborné vyžadovaly immunitu pro nejne-
spravedlivější své skokanství, pro násilí přímo sve-
řepé. Jestliže však aspoň část lidských práv lidí ji-
ných byla hájena státní mocí tím, že některý násil-
ník byl potrestán, již na všech stranách vyjevený
pokřik proti »byrokratickému rušení svobody.«

Ovšem, škoda jen, že Gautsch přenechal reali-
sování zdravých svých myšlenek tak rychle — své-
mu nástupci. Praví-li se, že otřesené zdraví bránilo
Gautschovi pokračovati energicky v programu jas-
ně vysloveném, nastává nezbytný ten úkol Stürgk-
hovi.

A není-li možno vládnouti bez Čechů, nechť
vláda projeví ihned zřetelně, jaké zaujme stanovi-
sko k poměrům českoněmeckým.

Volné listy.

Saňžování poslaneckého úřadu. Dnes k poslan-
cům není již takové úcty, jako bývalo dříve. Ne-
malou zásluhu o to mají někteří páni poslanci sami.
Na příklad stará poskvrna českých poslanců, že
vyzrazují, o čem dlužno mlčeti, zase vystupuje, a
mluví a píše se o ní veřejně. Touženo bylo do této
věci již před léty, ale všechno napomínání nebylo
s to, aby poskvrna tato z mravního úboru poslane-
ckého byla vyprána. Jest to rušení kázně, neboť,
usneseno-li v klubu, že ta neb ona věc nesmí vy-
nesena býti na veřejnost, každý poslanec jest po-
vinen závazku tomuto dostáti. Kromě toho jednání
to jest nečestné samo sebou a posléze může býti
i zločinem proti národním zájmům, když nepřítel
dovídá se o zamýšleném postupu a proti němu včas
se zařizuje.

»Národní Listy« píší o tom dne 22. října takto:
»Nás německé hrozby tedy málo lekají. Čekáme s
klidem na rozhodnutí, protože víme, že posice če-
ská tentokrát opravdu není slabá. Jen kdybychom
sami ji neseslabovali — zejména úžasným přímo
prozrazováním všech taktických kroků české dele-
gace veřejnosti vídeňské, čímž přímo nadhání se
voda na německý mlýn a posilují se Němci, kteří
jinak opravdu neměli by příčiny ku přílišnému se-
bevědomí.«

Mladočeský klub rokoval 20. října o politické
situaci a usnesl se »jednomyslně protestovat s nej-
větší rozhodností proti uveřejňování důvěrných jed-
nání parlamentní komise a plena Jednotného klub-
u« a prohlásil, že by odmítnouti musil všechnu
zodpovědnost za spoluvedení české politiky, kdy-
by takovému těžkému poškozování zájmů českého
národa nebyla učiněna přítrž.

Podmíněčně této posl. větě dobře nerozumíme.
Výzva právě uvedená nemůže býti míněna na něja-
kého činitele mimo Jednotný klub. Jest to přece
Jednotný klub, který musí přítrž učiniti, protože
má k tomu potřebnou výkonnou moc, kteréž dlužno
proti tomu kterému provinilci užiti. Nechť jen
tedy rázně zakročí klub sám, neboť vinného po-
slance nebude snad těžko se domakati.

»Čas« ze dne 21. října poukazuje na zdánlivé
stopy.

Budiž vinníkem kdo budiž, tolik jest potřebí, a-
by tato ostuda vzala jednou již za své. Úhona tato
nabývá většího významu ještě tím, že u Němcův
o něčem takovém není ani potuchy. Němečtí po-
slanci zachovávají kázeň dokonale a mlčí o svých
usneseních až do chvíle, kdy jimi dovedou překva-
piti veřejnost i zúčastněné politické činitele.

Tímto neustálým vyzrazováním berou poskvrnu
na své cti nejen poslanci, ale také národ. Žádnému
rozumnému člověku nemůže býti také lhotejno,
když vážnost a úcta k našim poslancům umenšuje
se nejen u německých našich nepřátel, nýbrž i na
místech rozhodujících, kdež, jak známo, mnoho zna-
menají i vlastnosti osobní bezúhonnosti a povahy.
Proskakující poznámky v novinách, že co do otáz-
ky obnovení kabinetu vznikají mezi poslanci osobní
neshody, také se nám nezamlouvají. Neboť co jiného
znamenají tyto spory, než přílišnou touhu po mini-
sterském křesle? Vskotě trpce o tomto zjevu iro-
nický vyjadřují se i někteří poslanci. Budiž roz-
uměno! Neodsuzujeme poslance, jenž za vhodných
politických okolností přijal by hodnost ministerskou,
nýbrž přejeme si jen, zajisté jménem národa, aby
naši lidé honbou za ministerským kabátem nekom-
promitovali sebe a národ na místech nejvyšších,
kdež podrobně jsou zpravováni jak o politických
schopnostech jednotlivců, tak o jejich mravních
kvalitách.

Národ náš žije v obtížném postavení po všech
skoro stránkách a musí neúnavně prodírat se ku
předu hustým pletivem intrik a odvalovati balva-
ny překážek, z čehož jde na jevo, že naši poslan-
ci nikdy nemohou míti ani dosti prozíravosti, mrav-
ní a duševní zdatnosti. Tím více tedy vůdcové Jed-
notného klubu musí dbáti toho, aby každá úhona
mezi poslanci hned z kořene byla léčena. Nechť jen
tedy rázně zjedná se průchod pořádku a nechť vy-
zrazování klubovních tajných usnesení v zápětí se
přísně stíhá. Pohružky klubovní již tu byly a ne-
mastné, neslané povzdechy novinové jsou taktéž
již starou věcí. Potřebí jest posléze rázných činů,

neohlédajících se na nikoho z poslancův a majících
na zřeteli toliko prospěchy a čest národa.

Filosofické základy revolucí. Nedávno noviny
katolické zaznamenaly, s jakým vztekem vídeňský
dělnický list »Arbeiter-Zeitung« vrhl se na kostely.
Připomínáme, že tento list jest socialistický a že
jest řízen semitou drem Adlerem. Jakkoli »Obnova«
již o věci se zmínila, pro myšlenkovou spojitost s
dalšími vývody uvádíme aspoň několik slov z o-
něch revolučních skřeků socialistických. »Rozbořte
okrášlené chrámy!« ječí semita Adler. »Zničte si-
mě lži! Rozbořte tržnici slibů! Vzhůru na kostely!
Vzhůru na ně se zbraní, s holou rukou ohněm a
krví! Na ně, i kdyby to mělo státi sto tisíc životů!

Právě tak křičela neumytá luza v revoluci
francouzské, byvši posívána umytou luzou, která
obývala v nákladných pokojích a oblékala se dle
nejnovější módy. A po těch výkřicích nastalo pá-
lení, došlo k davovým vraždám a lupičství; pod-
vrácen byl společenský a právní život, kutálely se
hlavy pokojných občanů jako svíce zhašeny byly
životy představitelů státního pořádku: vyšších i
nižších úředníků.

Svrchu uvedená výzva socialistická proti chrá-
mům jest nejen projevem pudového zaujetí a ovo-
cem neustálého štvání protináboženského, ale také
dobře promyšleným základem myšlenkovým pro
budoucí převrat a takové uspořádání společnosti
lidské, jak si ji socialisté bohatou svou obrazností
představují.

Byli a jsou všelijací demokraté a pokrokáři,
kteří se nevzpírají této protináboženské zuřivosti
ano kde, jak mohou ji ještě podporují, vidouce v ní
pomocnou sílu v práci o státní převrat, o zavedení
lidovlád, odstranění panovníkův a byrokracie. Ty-
to náklonnosti u lidí, směřujících ku naprosté demo-
kracii, jsou však myšlenkovou povrchností. Neboť
socialistický tygr revoluční nechce a nemůže se
spokojiti tím, na čem přestati míní občané smýšlení
republikánského, neboť jest hnán určitým směrem i
za vládní formu republikánskou, stále ku předu až
k úplnému společenskému rozvratu, z něhož má
býti vybudována soustava o majetkovém spole-
čenství. Protože však na cestě k tomuto cíli stojí
mnohé překážky a předem všeho lidská přirozenost,
lpící na majetku soukromém, dlužno mysli bojovní-
kův o budoucí stát blaženosti tak utvářeti, aby se
nelekaly ničeho a před ničím necouvaly. Dosavad-
ní společnost má své pevně zakotvené pojmy o
právu na majetek, na bezpečnost života, cti a ro-
dinného života. Proto jest potřebí vštěpiti myslím
lidským životní názor, že tyto pojmy nejsou ničím
posvátným a že pro vyšší zájmy dlužno je z člo-
věčenstva vytlouci, aniž při tom musí škodu bráti
lidské svědomí. Aby tato duševní revoluce způso-
bena byla, musí člověk obrátiti zřetel jen na tuto
zemi, na ní musí víděti jediný cíl, tady hledati blaho
a štěstí. Nejlépe dodělají se lidé tohoto názoru, když
se jim do hlavy vtluče hrubý hmotářský darwinism,
jenž člověka prohlašuje pouhým zvířetem bez ži-
vota posmrtného.

Socialisté chtějí míti společenství majetku, rov-
nost všech lidí a všechny ty věci, které jim nesvě-
domití vůdcové malují a slibují. Snahám těmto ce-
stu zavalují dosavadní pojmy a zvyklosti, posvě-
cené náboženstvím. Lidé, vychováni nábožen-
stvím křesťanským, uznávají právo na posvátnost
majetku, cti a života a nemohou býti získáni pro
zničení všech řádů, přes které socialisté chtějí do-
pracovati se konečných svých cílů. Křesťané, vy-
znávající své náboženství, budují stánky Boží a
obcují ve chrámech svých bohoslužbám.

Nuže, co jiného jest činiti socialistům, než ha-
nobiti náboženství a vztek svůj obracet proti chrá-
mům, aby tak zdvočeny byly myslí, a jsouce zba-
veny dosavadních právních, majetkových a nábo-
ženských předsudkův, aby zřídily říši blaženosti?

Zuří-li tedy noviny proti klerikalismu (nábo-
žentství) a tvrdí-li o něm, že jest největší překáž-
kou pokroku a vzdělanosti, nemluví nic jiného, než
pouhou pravdu. Jenže doložití dlužno: socialisti-
ckého pokroku, socialistické vzdělanosti, revoluce a
zamýšleného převratu. Všechny boj socialistů proti
chrámům jest počínáním naprosto logickým, neboť
tím způsobem usilují dokopati se základů a svým
petrolejnickým zvyházetí je do povětří. A to jsou

Souhlas filosofů. Vizme na příklad, jak myšlenky naše podporuje filosof Eucken! »Ukázalo se,« praví Eucken, »že odstranění náboženství z lidského života má za následek ztráty, kterých lidstvo nemůže dlouho snést. S ořezáním náboženství začíná vnitřní rozklad života, který konečně hrozí mu vzít všechny smysly a člověka hluboko snížit. S popřením náboženství odstraňuje se všechna vnitřní souvislost, jednotu světa, a svět proměňuje se v pouhou řadu skutečností bez všeho vnitřního smyslu. Člověk jest jen pouhým lhostejným článkem v nekonečné přírodě, a jeho život nemá žádné ceny. Náboženství stojí na přesvědčení, že hodnotu věcí neurčuje člověk, nýbrž Bůh, a tím hájí pravdu, která jest nad pouhým míněním lidským. Bez takové samostatnosti pravdy není vědy, není duchovní kultury naproti pouhé kultuře lidské, naproti kulturní komedii; této samostatně, naprosto pravdy však není. Jestliže se všechny duchovní životy člní výtvorem pouhého člověka. Neboť potom není jiného místa pro rozhodování o pravdě a nepravdě, nežli náhodné a kolísavé soukromé mínění lidské. S popřením vyššího měřítka mizí pak všechny rozdíly hodnot, mínění jednoho má právě takovou cenu, jako mínění druhého, mínění hlupáka jako genia. V praxi by pak přešla moc na nejširší vrstvy lidové, o dobru a pravdě rozhodovalo by hlasování. Tak musí popření vyšší pravdy nutně zničit pravdu každou.«

Myšlenky, které jsme podškrtnli, souhlasí doslova s přesvědčením našim, že socialisté musí především zničit náboženství, aby dobyli ve společnosti rozhodující moci a vládli po svém. S popřením náboženství a zničením kostelů strhají a skácetí všechny dosavadní řády, ohnivou, krvavou bouří, přivalem trosek prodrati se k k zaslíbené zemi, která socialistům jest sice skutečností v dále, ale pro vzdělané, myslící lidi pouhou, chimérou a mátožnými stíny!

Proto po nedávném přitížení vídeňských revolucionářů socialisté nevrhli se proti kapitálu, o němž do nekonečna deklamují, nezaútočili mocněji proti vládnímu orgánu, nýbrž pérem metali duševní smolné věnce na kostely, o nichž vědí, že jsou základy práva a respektability ke všem statkům, bez nichž nemůže obstát spořádaná společnost. Socialističtí vůdcové vědí, zlomí-li se v budoucí hlavní trám, že ostatní shrouť se již samy. Proto jen divoký a dravý útok, jež státní censor s neklidnější a nejpošetilejší myslí propustil, nedoveda nebo nechtěje chápat, že pod tím vším skrývá se propast, která živá i na něho a na všechny jeho c. k. kolegy.

Vysvětlení a doplňky. Neustává se projevovali podiv nad tím, že c. k. úředové propouštějí tiskem urážky a útoky proti katolickému náboženství, a mnohé pozorovatele veřejného života zaráží, že četní c. k. úředníci jsou členy různých pokrokových stran, jejichž náklonnosti se živily revolucionářskými jsou tak jasně dokázány. Známe takové c. k. úředníky, ale nemáme o nich tvrditi, že by byli smýšlení těch páni, kteří strany pokrokové vedou. U mnohých těchto c. k. přívrženců strany pokrokové rozhoduje omanující slovo pokroku, jímž jsou hypnotisováni. Taci lidé, naučení mluvití proti zpátečnictví a klerikalismu, dominují se jenom dobru lidstva sloužití, když hlásí se ke straně, která dovede se obrátit honositi největší svoji osvícenosti. A kdo dnes v době povrchního myšlení nechtěl by mítí průvodní list pokroku? Není tedy u mnohých c. k. úředníků snad ani zlé vůle, že hlásí se ke straně, jejíž tendence jsou tak podezřelé, jako spíše nedostatek schopnosti, sledovati myšlenky až v logické konce. Imenem pokroku snaží se tak mnohá marnivost o své nasycení. Tím se děje, že jistým lnutím, skrývajícími nejdovednější kasuistikou a přetvářkou své pravé tendence, dostává se autorisace právě těm, kteří mají povinnost bystře prohlédati a stříci se styku s lidmi, jímž Ferrer stal se průkopníkem člověčenstva. Že v takových stranách tropí se posměšky z náboženských projevů, ano že se náboženství přímo i potírá, na tom c. k. přívržencům nesejde, jim jde právě jen o to, aby nazývání byli pokrokovými, neboť mezi známky pokroku jest také povinnost zdvihati nos nad věcmi náboženskými.

Jest to epidemická nálada s tím pokrokem, a jest smutné, že právě o tom tolik štěbetá inteligence. »Kdokoli dnes protestuje proti klerikalismu ve prospěch pokroka, a volnomyšlenkářů, může být i jest, že bude sledován velmi daleko a ještě dále, než bude chtít věsti, pomáhá diktatuře davů, u nichž pravá inteligence mizí, kterou vedou vášně.

Sam velmi dobře se hodí slova, kterými Taine ukazuje, jak před revolucí francouzskou připravován byl obecný požár: »Zřejmě nový kvas pronikl do masy hrubé a nevědomé; to působí nové idee. Pronikají již dlouho neznatelně z vrstvy do vrstvy, a když získaly šlechtu, celou vzdělanou část třetího stavu, právníky, školy, veškeru mládež, vnikly tisícerými štěrbinami do třídy, která žije prací rukou. Velmožové při své toaletě posmívali se křesťanství a vynášeli lidská práva před svými sluhý,

holiči, dočavatelé a všemi lidmi ze svých síní. Literáti, advokáti a prokurátoři vykládali tónem ostřejším tytéž úsudky v kavárnách, na procházkách a veřejných místech. Mluvílo se před osobami z lidu, jako by jich tu ani nebylo, a tato výmluvnost neopatrně rozlévaná zapadla v částech až do mozku řemeslníků, hospodských, posluhů, hokýřů a vojáků.« —

Taine v celé své knize o revoluci francouzské stihá výčitkami inteligenci, která zasévala učení, jemuž nerozuměla, vytýká jí, jako Carlyle, že překusovala myšlenky Rousseauovy, v které nevnikla a jejichž důsledků nedovedla si představit. A když vidíme u nás značnou část inteligence, ana ve všem všudy přísahá na prapor pokroku a nedbá, co všechno se ve jménu pokroku píše a mluví, pak nabýváme mínění, jakoby dělníci neměli být učitelkou života, nýbrž tajemstvím sedmými zámky uzamčenými. Ale to jest právě příznakem doby, že postačí pokrokařům jediný jen axiom: nadávati klerikalismu, vynášeti pokrok, a studium — ať jde k d'asu! Kdyby bylo možno lucernou osvětliti inteligenci všech pokrokařských duší, užasl by svět, jak málo jest tam vědomostí o náboženství, o filosofii, a jaké spousty frází jsou výstavou člověka, jenž tuší sobě kde co kritizovati.

Obrana.

Ferrerovské banditství se množí. Jestliže čtli volnomyšlenkáři a soc. demokraté tolik chvály o katanech, vraždících v Barceloně, na Rusi a jinde křesťanský lid, nedivme se, že sami dostávají chuť na takové zkrvavělé vavříny. Dne 30. října přinesl »Čech« tuto původní zprávu z požídivštěl Varšavy o soc. demokratické humanitě: »Dne 24. t. m. udál se ve Varšavě krvavý případ, který jest drastickým příkladem sociálně demokratickou stranou provozovaného terrorismu a který živě připomíná lupičské banditství. Roku 1906 založili zde demokraté rudé sdružení pekařů. Mělo hojně členů.

Když rudí soudruzi organizováním lupičských tlup byli kompromitováni, vystoupilo r. 1907 čteně členů ze sdružení a založili si křesťanské sdružení »polský odborový spolek křesťanských dělníků«. Byla to velká rána pro rudochy, ježto rázem ztratili na tisíc členů. Snažili se proto teroristickou propagandou činn zneškodniti vzrůst nového spolku. Tak již roku 1907 zavraždili prvního předsedu křesťanského sdružení Borkovského. Počátkem roku 1908 byl přepaden sekretář sdružení a těžce zraněn. Poněvadž v těchto vraždách bylo úředně dokázáno **spolupůsobení sociálně demokratické strany**, bylo jejich sdružení úředně rozpuštěno.

Tím však jen vzrostla pomstychtivost rudochů. Před několika dny vypukla stávka v jisté zdejší pekárně, v níž bylo 10 soc. demokratů.

Stávka byla naprosto zámyslná a neoprávněná, a proto obrátil se majitel pekárny na křesťanské sdružení o prostředkování. Poněvadž však rudí soudruzi na svých požadavcích setrvali, přes to, že ani stín práva na jejich straně nebyl, propustil je zaměstnavatel a přijal dělníky křesťanské.

Za to pomstili se sociální demokraté svým lupičským způsobem. Když dne 24. t. m. večer konala se v místnostech křesťanského sdružení výborová schůze, vnikli čtyři revolvery ozbrojení sociální demokraté do místnosti a zahájili na účastníky ostrou palbu. Pravě krupobití kulek! Z pěti přítomných byli dva ihned usmrceni a ostatní utrpěli těžká zranění. Zabiti na místě byli členové výboru Rudski a Godborski. Předseda sdružení Rudnicki zemřel druhého dne v nemocnici. Dva ostatní, pokladník a sekretář zápasí se smrtí. Vrahové, vypálivše rány, labečně utekli.

Odhodlá se také Volná Myšlenka k oslavě těchto mučedníků křesťanských? Vždyť přece na Ferrera již tolik pozlátka vyplývala, že by mohla věnovati aspoň trochu pozornosti také znásilněným lidem pokojným. Nežle-li svým tvrzením, že propaguje svobodu svědomí, ať vystoupí proti rudým katanům se vši přísností! Ovšem bude tiše, protože by žid a soc. demokrat pak pověděl sluhům zednářstva, zač je toli loket.

Pokrokařská satlsakce Hlinkovcům. Byli jsme zvědaví, jak se zachová česká žurnalistika k důkazům o proradnosti pokrokařů slovenských. Jestliže se lhalo tak houfně a neomaleně o Hlinkovi, domnívali jsme se, že aspoň v některém čelnějším listě liberálním nebo pokrokařským: bude několik řádků spravedlivé kritiky o činech žalobců Hlinkových. Ale ticho tichoucí, jako na dně hlubokého jezera!

»Čas«, který tolik článků již proti Hlinkovi napsal, ovšem ani nesmi uveřejniti něco, co by rozčílilo jeho přátele a spolubojovníky slovenské. Jen si přečtete novou řadu dokazných fakt, kterými jest pokrokařstvo slovenské tolik kompromitováno! Pak seznáte, co všechno musí »Čas« (ovšem v zájmu pokrokařské »disciplíny«) před svými čtenáři zatajovati! Tomu tuctlání ovšem se nebude diviti již nikdo, kdo účel pokrokařské štvance již prohlédl. —

Zato však jest přece jen překvapující drzost, s jakou »Čas«, nechávaje zcela stranou tak veliké trámy v očích svých nahlédů, znovu tvrdí s nepokrytou jízlivostí dne 30. října: »Loňského května po volbách »za dobré služby, které »Slovenské

Lud. Noviny« prokazaly vládě, poukázáno klerikální kumpanii »Lud. Novin« 10.000 K, z nichž vyplacena splátka 2.500 K. Případ v slovenské veřejnosti neslýchaný.«

A pokrokařský dopisovatel si radostně oddechl, jak zase něco velikého vykonal v zájmu pokroku. Jako by byl hluchý a slepý k mužné obraně těch, kteří byli tou pomlhou napadeni od notorických sobců a nepoctivých příživníků.

Strana pokrokařská má ve svém středu tolik právníků, že jest věru úžasné, jak lehce a byrokraticky jest hotova se svým rozsudkem v záležitosti tolik vážné. Proto jest dobře poukázati, jaké chyby nyní stropila proti spravedlnosti a humanitě.

1. Pokrokaři přece dobře vědí, že obvinění není dokázáno, ačkoli sami obvinění Hlinkovci hlasitě a marně po důkazech volají. Jest spravedlivě věseti někoho dříve, než jest mu řádně vina dokázána? Sami pokrokaři vedli si přece zcela opačně, když se jednalo o nemilou finanční aféru v samé straně realistické se sirotčinní penězi. Dr. Chalupný uvádí, jak se při sezení pokrokařského soudu zachoval dr. Bouček: »Přinesl celou literaturu trestního práva, obšírně dokazoval, že kdyby věc byla bývala udána soudně dřív, než bylo zapláceno, dr. Herben by dle panující praxe soudní jistě byl býval pro zločin zpronevěry odsouzen . . . Ačkoli byla přítomna celá řada právníků, dru. Herbenovi nakloněných, ani jeden se nepokusil tyto důkazy dra. Boučka vyvrátit. Ejhle — a přece nejvyšší velerada Masarykova rozsoudila, že jest Herben zcela nevinen a protestovala pak se vši podrážděností proti každému, kdo se opovážil poukázati na zadržení peněz sirotčinní. Hlinkovci však dle zcela obrácené metody mají býti popraveni dříve, než se nejmenší důkaz poda.

2. Známo jest právníkům, že nikdo nemá býti soudcem ve vlastní při, že má čekati, co řekne jeho záležitosti soudce nestranný. Ale strana Masarykova slepě se spoléhá na svědectví těch, kteří žalují — a to z příčin průzračně osobních.

3. Kdo chce poskytnouti veřejnosti pravdivý obraz sporu, ten přece nemá dle příkladu Ferrerovci uváděti pouze žalobu, ale zároveň má aspoň stručně naznačiti, jak se obviněný hájí. Masarykovský orgán však směl všechna ohrazení Hlinkovců jednoduše pod stůl a vyvolává jako dříve dryáčnický před svým stánem: »Hlinkovci jsou podplaceni!« Taková tedy jest v praxi reální důkaznost družiny, která provolává do uší cizích neustále, aby lidé nevěřili ničemu, pokud se sami očitě nepřesvědčí.

4. Jak jde o čistou pravdu a reformu společenských poměrů těm, kteří na Hlinku žalují, jest patrné z toho, že na ubití tohoto mučedníka uveřejňují jeho soukromé, tužkou psané poznámky, jakož i důvěrné dopisy, nevzávě si k tomu od pisatele povolení. Takle zákeřná praktika přece se odsuzovala mezi přáteli Herbenovými co nejpřísněji právě za aféry se sirotčinní penězi. Prohlášena zásada, že jest nejhorším zlodějem ten, který využije soukromého dopisu s úmyslem někomu ublížiti. Teď ovšem platí zásada zcela jiná, protože se nejedná o Herbena, nýbrž o Hlinku. Místo co by pokrokaři dle dřívější theorie s hrusem se odvrátili od takových zákeřníků, činí z nich právoplatnou, nejvyšší a neomylnou soudní instanci nad mužem poctivým a upřímným, který se neobrátil hned zády ani k těm, kteří ho zbláhle v národním zájmu zradili.

I kdyby se docela v lůdovčnosti dokázalo, že měli prohlášení pokrokaři pravdu celou nebo část, nikdo nesmaže tu skvrnu, jak »Čas« rychle, s překvapující neomylností tvrdil něco, nač posud neměl prázdných reálních důkazů. Vyhlásovati pověst roztrušovanou z fanatické nenávisti za důkaz pravdy, k tomu jest zapotřebí silná dávka lyrické dispozice. A kdo věří tomu, co řeknou notoričtí sobci o obětavých trpělivých, prozrazuje neobratně skrytá přání svého srdce.

Pokrokaři tolik slovenskou národnost milují, že by jim nebylo nic vítanějšího jako důkaz, že muž, jehož celá upřímná veřejnost slovenská označila za svého vůdce, dal se od vlády podplatiti. Každý nahledne snadno, jak by asi prospělo takové odhalení slovenské věci vůbec. Ale pokrokařští jízlivci si pochutnávají již předem s nelíbenou zálibou na »podplacení« Hlinkovců jako na pašnice hotové, ačkoli by za krise národa slovenského měli každé slovo co nebedlivěji rozvážiti. Hlinkovcům zločinné jazyky netoliko nedokázaly úplatek, ale samy se posekaly. Zato však pokrokaři prozradili až příliš otevřeně, jaký účel svojí starostí o Slovensko vlastně sledují.

Proti zavilým lžem o podplacení ohražují se dne 27. října »Ludové Noviny« opět se vši rázností. Právě, že radostně vítají jakékoliv vyšetřování, které Nár. rada slovenská navrhuje. »Poďte a přesvědčte se!« vyzývají »Ludové Noviny« zcela otevřeně. Právě, že jest podlou lží, tvrdí-li Štefánek, že má dr. Ráth »podielovú listinu. Preukázal dva riadky na čistom hárkú, že »my nižej podpísaní dolhodli snie sa«, a nič viac, a pod tým boli podpísané mená: Skyčak, Tománek, Ráth, Juriga. I Tománek i Juriga bárskeody odprisahajú, že im Ráth ani tieto dva riadky neukázal. Vy zlostníci, to je Vám podielovú listinou?«

Dále praví »Ludové Noviny«, že se tupitelé již nevykroutí.

List tento píše dále: «Hlinka nám píše: »Na černovské sloty neúčtovaly skalické noviny 3843 K 65 h dla výkazu.« Vy ste boli p. Štefánek v Skalici pri novinách ako v Prešporku Ráth, plnomocný riaditeľ (říditeľ). **Nekrúťte, odpovedajte** zrovna, kam ste dali peniaze?« Odpurci Hlinkovci povídajú něco o kvitanci Tomáňkovč. «Ludové Noviny» tedy vyzývajú, jen aby se kvitance ukázala. Nazývajú drzou podlostí takové tvrzení a volají: »Žalujte nás! Nech přijde akýkoliv (jakýkoli) soud a vyšetřovanie, radostne ho prijímame, aby už raz (jednou) bol zavrátentý štekot nenávisli.»

Z toho patrno, jak na přímé vývody odpovídají pokrokaři jenom novými klepy. Zřejmě tudíž, jaká jest povinnost lidí skutečně pokrokových. Ti mají sami klepaře vyzvat, aby místo kalení vody a házení písku do očí zmužile vystoupili s dukazy nezvrátanými. Národní rada sama vyzvala, Hlinkovci vítají její návrh. Nuže — jen do toho! A hned! Zatím však nechť pokrokařský tisk drze a vědomě nenalhává něco, k čemu má dukaz naprosto chybí.

Politický přehled.

Německá vyzývavost. Německo-nacionální svaz prohlásil, že se co nejrozhodněji postaví proti takové změně ministerstva, v němž by vedle celé řady úředníků a politiků německých zasedali také dva ministři české národnosti. Těž svaz nechce také slyšet o zjednání klidu zbraní v otázce jazykové při státních úřadech v Čechách a stojí na stanovisku, že Češi mají jíti do většiny bez jakýchkoli předpokladů. Němci dokonce pohrozili bar. Gautschovi, že přeruší všechny styky s vládou, stane-li se proti jejich vůli. Jako rozhlýkané, tvrdohlavé děcko zabředají Němci víc a více do bahna parlamentarismu!

Bez Čechů to nejde! Na nekulturní jednání Němců nucen byl ministerský předseda baron Gautsch vystoupiti a Čechu se ujati. Právil, že vláda, trvající věrně na veskrze rakouském programu svém, pokládá za samozřejmé, že každý národ rakouský jest povolán zúčastnit se jednání vlády a že se především obrátí k Čechům. A výslovně prohlásil, že se Čechové vládě nevtírali, jak Němci tvrdili. Podle jeho pevného přesvědčení není možno v rakouském parlamentě dospět ku zdárné parlamentární práci, pokud se nepodaří dostat zástupce českého národa ku spolupráci. Že vyjednávání se ztroskotalo, může snad býti pro vládu hodně nepříjemným, ale na vývoji budoucnosti ono ztroskotání ničeho není. Němci slyšeli tu poprvé z úst nekompetentnějších, od předsedy ministerstva, že uspořádání poměrů v parlamentě bez Čechů jest naprosto vyloučeno.

Bar. Gautsch o otázce úřednické proslovil v parlamentě pozoruhodnou řeč. Právil, že otázka úřednická agitací mezi úřednictvem vnesenými stala se u nás otázkou státní. Chce-li stát zůstat státem, nemůže nadále trpěti, co se tu událo. Bez obalu řekl, že to, čím úřednictvo hrozí, nebude-li mu zvýšen dle jeho požadavků plat, jest zločinem a současně těžké poškození zájmů výrobních tříd.

Štvání c. k. úředníka. Při rozpočtové debatě c. k. inž. v. minister. železnice posl. Heine prudce zaútočil na c. k. místopředsedu knížete Thuna, jenž prý Němce žene do smíru s Čechy a při tom dovoluje, aby v Podmoklech byla česká škola pro železniční a poštovní Vencly. Mínil tím c. k. poštovní a železniční zřizovatele a úředníky, jež prý Němci třešva násilím z Podmokel vyženou. Tak mluví c. k. úředník o c. k. úřednících české národnosti. A nestranný předseda sněmovny dr. Sylvestr prý neslyšel žádných urážek z úst c. k. německého štváče a odbyl žádost dr. Kramáře, aby Heine dostal důtku, pouhým projevem, že se musí napřed podívat do protokolu...

První čtení prozatímního rozpočtu zahájeno v poslanecké sněmovně 26. října. Při tom proslovil dr. Kramář delší řeč, v níž prohlásil, že Čechové jsou ochotni spolupracovati na lepším, spravedlivém uspořádání věcí. Chceme, aby všichni národové měli na správu účast a aby správa byla lépe organizována, aby každý sloužil věrně svému národu, nikoho nepoškozoval a tím co nejlépe pracoval pro celek, s nímž jsme nerozlučně spojeni. — Posl. dr. Hruban jménem katol. národ. poslanců pravil, že v národnostní sjednocenosti (v českém svazu) spatřuje výhodu pro národ, a to jest naším nejvyšším zákonem. Zdůrazňuje, že jeho strana jest stranou národní, a že tudíž po boku všech českých zástupců bude rozhodně hájiti a zastupovati, všemi parlamentárními prostředky národní statky českého národa. — Poslanec dr. Biliński pravil, že polský klub sleduje politiku dynastickou a velmocenskou. Dávají státu, co jeho jest. To jest vůdčí zásadou polské politiky. Poláci si přejí, aby byl parlament zachován. Němcům se poklonil Biliński poznámkou, že je z parlamentárního koaličního kabinetu nelze vyloučiti, jako nositele velké státní myšlenky a dějin státu, nositele kultury a bohatství. Poznámka pak také, že nelze vyloučiti ani Čechů jako spoluzakladatelů říše a její opory.

Baron Gautsch odstoupil. Kritické postavení vlády i parlamentu konečně donutilo ministerského předsedu bar. Gautsche, že podal demisi celého

kabinetu. Stalo se tak na základě ministerské rady, která se konala 31. října. Demise prý přijata a ministr vnučovář hr. Sturgh jest pověřen sestavením nového ministerstva ryze úřednického.

Boj v Uhrách. Marny byly pokusy předsedy poslanecké sněmovny uherské šl. Berzeviczyho zjednatí smír mezi vládou a opozicí. Vláda jest odhodlána zahájit boj proti obstrukci a heslem k němu stane prý se zvolení hrab. Tiszy předsedou sněmovny.

Italsko-turecká válka. V Cařihradu jásají. Turecké vojsko s dobrovolníky podniklo prý u města Tripolisu všeobecný útok na italské posice, porazilo prý všechny obranné řady italského vojska a zatlačilo je až do samotného města. Naproti tomu tisk italský prohlašuje, že zprávy o nějakých neúspěších vojska před Tripolisem jsou naprosto bezdůvodny. Jisto však jest, že se v okolí města Tripolisu i v něm odehrávalo v posledních dnech děsné drama. Jako známku vítězství zavážejí lodi italské sta zajatých tureckých na ostrovy italské. Do Afriky povolávají jsou řady nového vojska italského.

Revoluce v Číně. Císař čínský prohlásil, že dá Číně ústavu a že jí bude přísně dbáti. Starý kabinet bude propuštěn a jmenován nový. Vzbouřencům slíbují se amnestie. To má býti na utišení revoluce. Boj zuří dále. Císařské vojsko dobylo prý města Hankau. Císařská rodina opustila Peking a přehlí do Tientsinu.

GRAND-HOTEL V HRADCI KRÁLOVÉ.

Zimní zahrada. Vojenské koncerty

v neděli dne 5. listopadu 1911.

Začátek: odpoledne ve 4. hod., večer v 8 hod.
Vstupné: osoba 40 hal., lože 3 K.

Hudba c. a k. pěš. pluku č. 18.

Stálé elektrické divadlo BIOGRAF.

Program:

Od soboty dne 4. až do pátku dne 10. listop. 1911:

Ouvertura, hraje domácí uměl. kvartetto. Zloděj ve skříni (fraška). Město Pisa v Italii (přírodní snímek). Náměsíčnice (drama). Den ze života chrobáka (světelného (přírodopisná studie). Přestávka. Svíží hoši (sportovní obráz). Byl to jen sen... (japonské drama) Ženská lest (velehra).

Ceny míst obyčejné. Studující, dělníci a vojsko platí na III. místo 30 h.

Změna programu vyhražena.

Začátek v 8 hodin večer.

Každou sobotu nový program.



Zprávy organisač. a spolkové.

Schůze Sv. Josefské Jednoty na Slezském Předměstí spojená s přednáškou koná se dne 5. listopadu v hostinci u Šprýňarů o 3. hodině odpolední. Po přednášce volný rozhovor a výborová schůze Jednoty. — Filip Jan Konečný, t. č. předseda Jednoty Katol. na Slezském Předměstí.

Holce. Dramatický odbor sdružených organizací křesťansko sociálních sehraje dne 5. listopadu 1911 přesně o půl 8. hodině večer Bognerovo drama »Úděl sirotka«. Žádáme, aby naši p. t. páni příznivci svojí návštěvou nás potěšili. —

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. J. E. ndp. biskup zavítal na několik dní do Hradce Králové, kdež na svátek Všech Svatých a v den Dušiček celebroidal pontifikální mši svatou. Po návštěvě hřbitova poučovského odejel J. E. opět do Chrastí, odkudž odeběře se na několik dnů do Vídně k biskupským konferencím.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi, dne 30. října konané, následující usnesení: Na místo p. Václ. Peška, měst. baimého na Březhradě, který dne 26. října t. r. zemřel, ustanoven byl provisorně p. Ant. Štefco z Roudnický. Povoleno bylo postavení provisorní leduce na pozemku flošny Právovarnímu měšťanstvu.

Na účet p. Math. Řeškové a p. Fr. Žaloudka provede se připojení na elektrovednou síť domu čp. 136 a 151-2. Stížnost p. F. Mařlové, majitelky domu čp. 255 do výměru, jímž povolena byla stavebním úřadem přístavba zasklené pavlače podél domu čp. 27 p. Lvu Taussigovi, obchodníku, postoupí se okres. výboru k rozhodnutí. Žádost p. Fr. Černého, mistra zednického a p. Fr. Konečného za povolení stavby najemních domů na parcelách č. 6. a 7. v bloku R v Pospíšilově třídě, postoupeny byly měst. zastupitelstvu za účelem schválení parcel. plánu dotyčného bloku.

Dušíčkové dny. Krásná pohoda přála letos křesťanské pietě při návštěvě hrobu drahých zesnulých. Na den Všech Svatých i na den Dušiček byly hřbitovy na Pouchově a na Kuklenách ozdobeny pěknými věnci, světlý a u každého hrobu uasel jsi zloznom duši, která v tiché modlitbě vzpomínala na drahou, nezapomenutelnou bytost. Věru, málokdo odolá v těchto dnech tklivé dušíčkové náladě.

Městské Klicperovo divadlo v Hradci Králové. V neděli dne 29. října 1911: Masketýrova první láska. Veselehra ve 4 jednáních od E. Hildebranta. Přel. A. Sourek. Režisér K. Paul. Představení toto kromě některých vad třeba zařaditi mezi nejzdařilejší hry, které jsme u Týlavůbez viděli. Ovšem nelze nám potlačiti méně příznivého dojmu, který v nás vyvolala hra p. Kryštofova (Lucien). Bylo sice zřejmo, že se snaží všemožně setřásti se sebe zarážející zamloulost, bohužel však téměř nadarmo. Sleč. ně Hrníkové (Clarissa Dommeulin) bychom doporučili místy na obraz svého podání nenáseti tak silné barvy. Pravda: veselohra má dosti široké hranice, nicméně od frašky přece jest nutno ji rozlišovati. Výtečný byl hrábě ze Savendra (p. Dvořák). Těž ostatní partie byly velmi dobře obsazeny. Souhra celkem dobrá. Výprava se mi nezdála dosti jednotnou. Návštěva hojná: divadlo naplněno bylo do posledního místa.

Výstava zahradních měst, návrhů na domky rodinné a dělnické, propůjčená laskavostí českého zemského spolku pro reformu bytovou, v anle obchodní akademie otevřena byla péci zdejšího průmyslového musea v neděli dne 29. října přednáškou pana arch. L. Blažejce z Prahy, který ne právě cetně shromážděným vysvětlil snahy a přičiny, které vedly ku zakládání zahradních měst, jich skvělé výsledky ve směru hygienickém a estetickém. Na bohatém materiálu výstavním doložil i fakty. Přáli bychom si, aby výstava přispěla k oživení snah po levném a zdravém bydlení i u nás, doporučujeme kruhům podnikatelským a zejména městským orgánům stavebním k důkladnému prostudování vyloženého materiálu. Výstava doplněna byla tyto dny o hraleckou expozici z výstavy českých měst v Praze, znázorňující stavební vývoj Hradce a expozici městské mlékárny a péče o kojenice. Otevřena denně od 9. 5. hod. při volném vstupu. Končí již v neděli dne 5. listopadu. Bohatě ilustrovaný katalog pouze 30 hal.

Ke koncertu Jaroslava Kociána v Hradci Králové. V dubnu roku 1905 podnikl Jaroslav Kocián tourné po Italii, kde v Janově bylo mu na vyzvání městské rady dovoleno hráti na housle slavného mistra Nikolý Paganiniho, na které po 65 let po smrti prvního jich majitele Paganiniho nikomu nebylo této zvláštní cti popřáno. O koncertu Kociánově byl sepsán zvláštní pamětní spis, který uložen do schránky, v níž housle památné chovány byly a opětně v museu Paganinském uloženy. Italské kritiky neskřblily nadšeným obdivem a pochvalou nad hrou Kociánovou, kterého jedinou slně nazývají druhým Paganinim. Tak »Gazetta di Parma« psala: Třetím svým koncertem sklídl mistr Kocián úspěchy největší. Spontanní a bouřlivý potlesk, vyvolávání ovací do nekonečna jdoucí, provázely celý program slavného houslisty, jenž sdělil ducha a temperamentu našeho Paganina a doveďe jako on úchvatným svým uměním rozjásati a rozplakat. Podobně nadšeně a pochvalně posuzují Kociána listy »La Democrazia«, »Liberta«, »Il Progresso«, »La Provinzia« a j. v. Roku 1908—9 byl professorem na konservatoři v Oděse a v roku 1909 na výslovné přání Jeho Výsosti velkovévody Jiřího Alexandra Meklenbursko-Střelického vstoupil dočasně jako houslista do carského Meklenburského kvarteta. Po oba roky pořádal koncerty v Rusku a na Kavkaze a byl všude nadšeně vítán a jako umělec prvního řádu oslavován. V roce 1910 po návratu z Ruska uspořádal několik koncertů ve své vlasti, nastoupil Kocián čtvrté tourné po severní Americe, kde umění jeho nadšeně bylo velebeno.

Jmenování. Pan Vít König, evidenční official v Hradci Králové, jmenován jest c. k. ministerstvem zeměbrany c. k. vrchním evidenčním officialem.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce října t. r. K 41.857.667, více o 175.912 K.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc říjen 1911. Stav vkladů počátkem měsíce 1,804.786 K, vloženo bž-

hem měsíce 124.099 K, vybráno během měsíce 157.793 K, stav koncem měsíce 1.771.092 K. Stav půjček počátkem měsíce 3.055.686 K, půjčeno během měsíce 218.553 K, splaceno během měsíce 381.725 K, stav koncem měsíce 2.902.447 K. Počet účtů 4902. Reservní fondy 203.959 K, závodní podilly 91.642 K, pokladní obrát 2.758.936 K.

Společnost Královhradecká. V měsíci října bylo uloženo K 367.483.48, bylo vybráno K 392.253.62, tudíž více vybráno o K 24.770.14. Stav vkladů koncem října K 15.535.236.90, na hypotéky bylo nově půjčeno K 117.929.69, na hypotéky bylo nově splaceno K 86.528.44, na hypotékách koncem října K 13.449.333.50, zásoba cenných papírů K 2.692.640. —, uložené přebytky K 171.176.62.

Krakov. bývalé korunovační sídlo králů polských, vynikající svou výstavností a obchodem, jeho starobylé památky, hrad Wawel, rázovitá čtvrt' Kazimierz, kdysi israelitická, jakož i solné doly ve Věličce jsou v pěkné serii pohledů předvedeny v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové v týdnu od 4. do 10. listopadu 1911.

Spolek pro zvýšení lidového blahobytu, zvláště pro stavbu rodinných domků v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením omezeným, byl zastoupen na sjezdu stavebních družstev, konaném v Praze ve dnech 14. a 15. října t. r. p. JUDr. Kukulou, předsedou dozorčí rady. Na sjezdu byla řečena bytová otázka velice důkladně. Zejména bylo poukazováno na obtíže s kupováním stavebních míst, kteráž v ceně stoupají, zvláště s v blízkosti měst. Poukazováno na veliké obtíže se zaopatřováním stavebního materiálu. Tudíž v lednové výborové schůzi tohoto roku byl přijat návrh, aby dožádáno bylo ministerstvo veřejných prací za půjčku 100.000 K a garanci 300.000 K. Ministerstvo již 3. února vyřídilo onu žádost příznivě a postoupilo k vyřízení místodržitelství, které posud svěšenému úkolu nedostálo. Snahou výboru nyní bude, aby žádost byla brzo vyřízena a pak opět bude moci vyhovět těm mnoha žádostem na něho vznášeným. Při státní garanci zaopatří levně peníze až do 90 proc. stavebního nákladu.

Koerbrův blogral v Adalbertinu. Program na dni 4. a 5. listopadu: Nebezpečné stáří. (Drama.) Nankeho Auto-skatoink. (Humoristický výjev.) Pět vagabundů (Orientní číslo humoristické.) Při krmení. (Přírodní.) Müller hypnotisérem. (Komický výjev.) Záliv Dakar. (Cestopisné.) Dobře spraveno. (Humoristické.) Sen studenta.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 28. října 1911: 1 hl: pšenice K 19.40 až 30.10, žito 19.50 až 16.80, ječmene 14.20 až 15.—, oves 9.60 až 10.20, brachu 32.— až 33.—, čočky 40.— až 50.—, jahel 30.— až 32.—, krup 26.— až 48.—, brambor 6.80 až 8.—, jetelové semínka červeného 150.—; 100 kg: žitných otrub 16.—, pšeničných otrub 16.—; 1 kg: másla čerstvého 2.80 až 3.20, sádla vepřového 2.24, tvarohu —.40 až —.44, 1 vejce —.9 až —.11; 1 kopa: zelí 6.— až 14.—, kapusty 3.— až 4.—, drobné zeleniny 1.20 až 2.—; 1 hl: cibule 14.— až 16.—; 1 pytel mrkve 5.— až 8.—; 1 hl: jablek 8.— až 24.—, hrušek 24.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 28. října bylo přivezeno: hl: pšenice 330, žito 100, ječmene 293, oves 396, hrachu 4, jahel 9, krup 11, jetelové semínka 55.5, máku 3, kop: zelí 253, kapusty 142, drobné zeleniny 231, hl: cibule 30, pytlů: mrkve 25, hl: brambor 186, jablek 180, hrušek 9, kusů: podsvinčat 588.

Úmrtí. Ve čtvrtek 2. listopadu pochován byl v Novém Hradci Králové p. Josef Hruša, jednatel Katolické Jednoty. Katolická Jednota ztrácí v něm věrného, pro katolické zásady nadšeného pracovníka, jehož odchod bolestně cítíme. Členové Katolické Jednoty zachovají mu trvale věrnou památku.

František Kameník, farář v Lipnici, zesnul dne 30. října v 49. roce věku svého. Pohřeb se konal dne 1. t. m. za veliké účasti. Bůh přijmi slechetného služebníka svého do ráje věčného!

Učednické útulny v Pardubicích. Živnostenský odbor při městském zastupitelstvu král. kom. města Pardubic zabývá se myšlenkou zříditi v Pardubicích učednické útulny, v kterých by příštější a ochranu našli taci učedníci, kteří u svých mistrů nemohou nocovati anebo zůstávají mimo Pardubice. Tuto dobrou myšlenku propagoval úsilovně již prof. Stejskal. Nyní má dojiti konečně k jejímu uskutečnění. Za tou příčinou pořádá zmíněný odbor v neděli dne 6. listopadu o 7. hod. večer veřejnou přednášku v sále Měšťan. Besedy. O mravní a sociální péči o mládež živnostenskou. Referuje p. insp. technolog. muset v Praze L. Weigner. Vstup volný.

Akciový plovár v Pardubicích koná svoji valnou hromadu dne 12. listopadu t. r. o 2. hod. odpoledne ve své zasedací síni. Účetní zpráva tohoto nyní tak zkvětajícího závodu vykazuje zisk pro rok 1911 98.978 K, kterážto část jako dividendy má připadnouti akcionářům. Při valné hromadě má se projednati návrh na redukcii akcií II. emise, zvýšení akciového kapitálu a změna stanov. Potom návrh na povolení nákladu 100.000 K k rozšíření závodu. Volba 9 členů správní rady a 6 náhradníků. Volba tří revisorů účtů.

Volná Myšlenka v Pardubicích konala svoji manifestaci schůzi v hořejších místnostech »u Střebských« dne 29. října v 8 hod. večer. Schůzi zahájil redaktor »Osvěty lidu« p. Alois Hajn, načež zvolen za předsedu schůze p. St. Lipčík, advokát v Pardubicích. Za místopředsedu p. Čermák z Kostelce n. O., tělesný feuilletonista pardubské »Osvěty lidu.« Do schůze dostavilo se celkem asi 120 účastníků, mezi nimiž bylo 25 žen, několik sociálních demokratů a židů. Kromě těchto bylo tu také i mnoho odpůrců Volné Myšlenky, kteří přišli více ze zvědavosti. Svolavatelé schůze sice i na plakátech hlásali, že vstup do schůze jest každému volný,

Přes to však volnomyšlenkářský kongres získal jen zcela nepatrný počet posluchačů. Slova se mluvil ThDr. Loskot a promluvil řeč: »Od reformace až k Volné Myšlence.« Po něm nřuvil blovičský rytíř dr. Bartoňek o »Volné myšlence« a obrození lidstva. Přítomný vládní komisař dr. Malina musel řečníku několikrát připomínovati mnoho mluvení, čím jak lidové řeční říká, »moc monky.« Třetím řečníkem byl p. Myslík a promluvil: »O vývoji V. M.« Posledním řečníkem byl p. Novák Boža: »Jak pracovat k rozšíření volné myšlenky.« Volnomyšlenkáři nadáli se, že bude nějaké účastenství z Moravy, ale byli zklamáni. Schůze trvala přes půlnoc a byla asi zúmyslně do pozdních hodin nočních protáhnutá, aby nějaký opozičník nepřišel ke slovu. Volnomyšlenkáři byli slabým účastenstvím rozmrzeli a to tím více, ježto už to byl druhý večer, který je tak zklamal. Když minulé dny uspořádali Drtinův večer, při němž přednášel p. ředitel divčího lycea Klíma z Chrudimě, bylo tu účastníků také tak málo, že si »Osvěta lidu« musela děť »netečnosti« obecně trpce stěžovat.

Pardubské drobnosti. Dániský spolek Ludmila v Pardubicích podal žádost k ministerstvu, aby zrušen byl celibát učitelů. — Dle zpráv novinářských přestěhuje se do Pardubic známá pilotka sl. Láglorová a bude na zdejší letišti pokračovat v pilném cvičení aviatikem. Aviatikové p. inž. Kašpar a p. inž. Čihák uspořádají aviatickou produkci v neděli dne 12. t. m. v Ném. Brodě.

Vysokomýtsko. Náhlý skon vdp. vikáře Janského překvapil bolestně. Dne 22. října měl instalační mši sv. — dne 24. již zemřel. Vdp. farář z Luže Doubravský stavil se u něho v úřední záležitosti s p. drem. Hamzou dne 23. října odpoledne. Zdálo se, že rekonvalescent jest velice svěží a že se tedy uzdraví plně v nejbližších dnech. Ještě hosty s vídným úsměvem ven vyprovázeli. To bylo o 3. hodině odpoledne v pondělí. A ráno o 3. hodině v úterý již byl mrtev. Ave, anima pia!

Luže. Dne 23. října dostalo se vzácného vyznamenání nynějšímu dp. administrátorovi v Uhersku Janu Baueroovi, bývalému kaplanu v Luži. Pro své zásluhy o zřízení a zvelebení mateřské školy v Luži jmenován byl čestným členem a zíniněného dne odjela četná deputace z Luže do Uherska, by mu odevzdala skvostný diplom čestného členství. V čele deputace jel slovatný pan MUDr. František Hamza, císařský rada a řídící jubilejního sanatoria, s ním duchovní správce vdp. Alois Doubravský, vlcpr. řídící učitel Josef Leníček, p. t. zástupcové městské rady, slečna říditelka národní školy mateřské Marie Šislerova a někteří cititelové a přátelé velebného pana administrátora. V dojemné řeči k oslavenci případně podotekl císařský pan. rada, že v nynějších dobách málo kdy ocení laikové zásluhy duchovního podobným způsobem, jako město Luže radostně a s nadšením uznalo zásluhy svého bývalého kaplana, jenž svou neúnavnou činností a snahou o rozkvět národní mateřské školy a na jiném poli humánním i svým vlastním kněžským všeobecné lásky si získal a v plné míře si zasloužil nejvyššího vyznamenání, jakého jedině může obecnstvo mu podati. Dojat k slzám děkoval překvapený pan. administrátor za to neočekávané a — jak skromně podotekl — »nezasloužené« vyznamenání, dokládaje, že vždy zůstane srdcem svým v mňe mu Luži. K oslavě dostavili se též místní pan. starosta Josef Zvěřina, nájemce dvora p. J. Novák a páni učitelé, jež nemálo překvapilo četná deputace města Luže a kteří již za krátkou dobu obilbři si jmenovaného pana administrátora pro jeho úslužnost a milý společenský takt.

Skon 95letého starocha ve Skřivanech. Dne 25. října zemřel ve Skřivanech p. Aná Forbelský, bývalý dlouholetý starosta, nyní výměnkář v pozeňnaném věku 95 let. Zemřelý byl do poslední doby svého života čilým. V životě mnoho a těžce pracoval a velmi střídmě žil a z toho se těšil, že takové pevné zdraví do pozdního věku si zachoval. Byl věrným a zbožným katolíkem a horlivým čtenářem »Obnovy«, kterou i při vysokém svém stáří čítal bez brýlí. Byl slavně poctěn na místním hřbitově, oplakáván svými vědeckými syny, vnuky a pravnuky, jimiž byl z celé duše oddán. Budiž mu země lehkou!

Smutný návrat. Dne 17. m. m. vracel se po několikalet. pobytu v cizině 42letý rodák z Rohozné Ign. Kopecký do svého domova, snad aby si tu vyhledal stálé bydliště. Když však slezl na kraji obce s vozu a podával prvnímu známému, se kterým se setkal, ruku, skácel se k zemi a za malou chvíli byl mrtev. Srdeční mrtvice učinila konec jeho životu. Zajímavé je, že své úspory, které si z Ameriky přivezl, právě den před smrtí uložil ve Vídni ve spořitelně.

Veřejná schůze lidu v Ústí nad Orlicí. (Opozd.) Dne 18. října konala se v domě katol. spolků veřejná schůze lidu, svolaná křesť. sociály s programem: »Zdražování životních potřeb a dělnictvo.« Schůze byla jak křesť. sociály, tak soc. demokraty, národními socialisty a anarchisty velmi četně navštívena. Je sál nestačil a proto mnoho lidí tisnlo se u oken a dvéří. Referentem byl redaktor p. Fr. Šupka z Hradce Král. Řeč jeho, přerušovaná často výkřiky souhlasu, zamlouvala se každému, tak že si p. řečník rázem získal svým vystoupením u všech sympatie. Právě mimo jiné: Kdo je příčinou drahoty? Kartely: cukerní, petrolejový, masný, pivovarský atd., které vydělávají miliony. Pracující s obrovskými procenty (až 40 proc.), mají nadvýrobu, že zboží odbyti ani nemohou a přece stále zdražují. Ke všemu ještě karteláři prodávají u nás vyrobené zboží v cizině mnohem laciněji než u nás. Cukr náš na př. stojí v Persii 1 kg 70 hal. a u nás 1 K. Bursy i velkokapitalisté používají i nepositivních prostředků ke vzrůstu kapitálu na úkor pracujícího lidu. Vláda k tomu ke všemu, jakož i k oše-

metné velkoprocentní politice míti a stále vymáhat větší daně, jako nyní o 200 milionů více než jindy. — My musíme stále a stále se ozývat, aby konečně lidé bylo pomůženo. — Ke konci své řeči p. redaktor ukazuje, s jakým výsledkem se setkává akce dělnictva stran zvýšení mzd: v Náchodě, Nové Pace, České Skalici atd. a vyzývá dělnictvo, aby v boji za své práva zůstalo svorným. Po řeči p. red. Šupky rozpadla se živá debata, zcela slušně vedená, která se týkala hlavně zvýšení mzd: dělnictva. Po debatě usneseno, aby dělnictvo při svých požadavcích se řídilo pokyny akčního výboru dělnického, zvoleného ze všech politických dělnických stran. Ke konci byla p. Václ. Bíbusem navržena tato resoluce: »My dělníci, shromáždění na veřejné schůzi lidu dne 18. října 1911, vyslechnuvše řeč p. Fr. Šupky o zdražování potravin, protestujeme rozkladě proti zdražování všech životních potřeb a žádáme, by slavná vláda a parlament již konečně vážně se obomýl práce, by zamezeno bylo drancování kapes malého lidu. Dále prohlašujeme, že pevně trváme na požadavcích akčním výborem továrníkům předložených a že pevně za akčním výborem stojíme.« Vzp. J. Tužín, kaplan, po krátkém vysvětlení žádá, aby do resoluce bylo přidáno: 1. »Dělnictvo všech stran, shromážděné na veřejné schůzi křesť. sociálů v Ústí nad Orlicí dne 18. října 1911, žádá: zřízení zemské dělnické a živnostenské rady (dle způsobu rady zemědělské) a to složené z jednotlivých dělnických a živnostenských stran, které by hájily a podporovaly zájmy dělnické a živnostenské. 2. Poněvadž nynější daně nepřimou postižen jest v největší části ohudý lid pracovní, žádáme, aby místo ni zavedena byla daň těch, kteří bez velké újmy svých příjmů platit mohou — daň přebytková.« Pan redaktor Šupka žádá, aby do resoluce bylo přijato: »Žádáme, aby parlament co nejdříve zasadil se o to, aby v Rakousku došlo k uzákonění vzestupné daně z příjmů.« Tato resoluce i se všemi přílohami byla svorně přijata a po doslovu předsedy schůze p. V. Bíbusa klidně dělnictvo se rozešlo. Hned pak měl schůzi akční výbor dělnický, osmičlenný, složený ze všech stran, který pojednal o krocích ve prospěch zvýšení mzd: dělnictva.

Kutná Hora. Ať se nediví pokrokáři, že při našem představení bývá plno! Jsme jednotomísolidární. Ale jinde uražená ješitnost v »ochotnictvu« hraje tak velkou roli, že mnohdykrát dochází k takovým neshodám, až hrají konec konců osoby, které ani na divadelní scéně nejsou označeny. Proč pak osvědčení pracovníci »Tyti« opustili? Tedy nechť pan režisér si udrží lepší disciplinu, ať se nerozdávají u nás úlohy dle kabátu a dle cizádosti jednotlivců, nýbrž dle toho, co kdo na jevišti může zastati bez ublížení umění. Není-li mladí pracovníci postarali se o zavedení tanečních hodin. Ale vy, žito slepi, křičíte, že prý dp. Matina a p. Ledvina, protože zanechali divadla. A že u nás byli povoláni k vůli vyučování řádní občane jiných politických názorů? To právě svědčí, že jsou lidé snášenliví a že i my dovedeme býti tolerantní k jiným, kteří něco umějí. Kde však máme, když pěstuje umění člověk jiných názorů, dokazujeme, že jest um fanatická zloba milbilí než všecko umění. — A kdož jest vlastně klerikál? Kdo z kostelů nebo z hudby církevní těží, ale přitom se veřejně posmívá lidem, kteří s vírou v srdci věnují se svým dobroslužbám. Kdo vypouští slova jako »Lurdský kvapík«, »Mariánský valčík« a pod. a tom fce ne taktní člověk, že se nemů přestí do církevní hudby. Už naše trpělivost také jest vyčerpána. — Máme srdečný dík vzdáti dp. Mašínovi i p. Ledvinovi za to, co pro naše vzdělání učinili. A prosíme je, jakož i všechny pány duchovní aby pracovali s námi horlivě dále. Nepřátel máme plno, ale na druhé straně naše srdce tím horlivěji přilnou, k těm, kteří se nás v těžkém boji zastanou. — Zdraví Bůh!

Různé zprávy.

Noví kardinálové budou jmenováni papežem 27. listopadu v tajném konsistoriu a 30. listopadu ve veřejném. Mezi 17 novými kardinály jsou J. E. arcibiskup olomoucký dr. F. S. Bajer, arcibiskup vídeňský dr. Nagl.

Agrární »tučný úlovek«. Slídění agrárníků po všech věcech, z nichž by mohli soukraj uměle kapitál o »klerikálních nepřátelech venkova«, jest až komické. Nač tolik horlivosti potřebuje vyplývati k útokům na jiné lidi strana taková, která stále akcentuje, že jest nejsvědomitější, nejosvícenější, nejodslunější? Je-li to pravdou, pak jest zbytečné stále opakování překrucování, na jejichž zálučný účel již tolikrát bylo poukázáno. Věru, lépe by agrárníci učinili, kdyby celý přebytek agitaci horlivosti raději vynaložili na zdravou hospodářskou práci. — Dne 27. října uveřejňují »Hlasy Venkova« hned na titulním listě litografické provolání pana red. Šupky k voličstvu před užší volbou. Ta komická péce! Snad se páni domnívali, že obyčejné vytištění nestačí, že bude někdo popřati to, o čem všichni důvěrníci naši na Českoskalicku vědí! Jen ať raději přemýšlejí, kdo vlastně vehnal náš výkonný výbor k rozhodnutí, aby se strana agrární v užších volbách nepodporovala. A co si všechno agrární list z Šupkova provolání vyčetl! Prý bylo říti to združďování rozdílu kulturního nazírání mezi námi a soc. demokraty. A »Hlasy Venkova« snaží se nám imputovati zásadu: »Raději soc. demokrata, třeba byl kulturním náorem desetkrát dál, než strana českého venkovského lidu.« — Jen, pane, ne tak horkokrevně! Ale raději se trochu zamyslete! Poználi jsme, že agrárníci ne desetkrát, ale stokrát více benevolí do našich konservativních zásad katolických, než soc. demokraté, třebaže »toleranci« ru-
dých jsme snali z jiných příležitostí také dobře. Na-

šinci nikde netvrdili, že máme se soc. demokraci kulturní program společný. Zato zřejmí agrární Ferretovci pod patronátem Volné Myšlenky v tištěných provoláních zcela jasně dosvědčovali, že kulturní program agrárníků se soc. demokraci jest zcela společný. Tedy jest nepravdou, že soc. demokraci jsou kulturním názorem desetkrát dál, než různí reprezentanti českého venkovského lidu. (Leták totiž měl na mysli hlavně ty despoty, kteří se odvažují všude mluvit jménem venkovského lidu a to i tam, kde o ně nikdo nestojí. Dílo těchto agitátorů nemělo být od nás podporováno. Jen dobře rozumět!). A k tomu všemu ještě jak se ta nenávisť agrárních agitátorů proti kruhům církevním šíleně vyblájeval! Nebyli jsme tudíž povinni voliti bezohlednější pronásledovatele proti utiskovatelným mírnějším. A ten váš program třídní? Jak jste jej hájili? Zřejmou podporou soc. dem. literátů a fečníků proti katolickým sedlákům. A že ta starost agrárníků o malý lid — jak lze v letáku čísti — dopadá blbě, to jest přece víc než dost viděti na okrese Rydlově. A tak bude dobře, zamyslí-li se při četní Šupkova provolání rozumní agrárníci (jichž dosud jest dosti) nad svými vůdci a agitátory. Uveřejněním Šupkova letáku mnozí jenom ještě více prohlédnou.

Kdo jednou skusil „BUYOVKU“ nekoupí jiné přisady ku kávě.

„Studentské Hlídky“ čís. 1. a 2., které vyšlo 25. m. m., bylo v několika dnech úplně rozebráno. Proto rozhodlo se vydavatelstvo časopisu (Česká Liga Akademická) uspořádati vydání nové. Administrace „Studentské Hlídky“ oznamuje tímto, že časopis zašle nově přihlášeným odběratelům, kteří dosud časopisu neobdrželi, co nejdříve.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů koncem měsíce října činí 16.471.949.72 K. tudíž o 372.225.75 K méně než v měsíci předcházejícím.

K zádušním službám Božím za J. V. zesnulou císařovnu a královnu Alžbětu (19. listopadu), Emil Bezecný: Missa pro defunctis ad tres voces aequales organo comitante, op. 6, 1911. Partitura 2.50 K, hlasy po 30 hal. (Editio „Cyrill“). Dedikaci přijal protektor O. J. Cyrillský, J. Eminenci nejd. pán Leo kardinál ze Skrbenských, kníže arcibiskup pražský. — Česká literatura hudební postrádala dosud vhodného „rekvie“ pro pěvecké sbory středních škol dívčích a mužských. Z toho důvodu složil k žádosti O. J. C. Emil Bezecný, professor při c. k. ústavu ku vzdělání učitelů a při konservatoři hudby v Praze, trojhlasou mši „de Requiem“, v níž na základě své dlouholeté zkušenosti učitelské a bohaté invence skladatelské vytvořil dílo umělecké cenné, po stránce liturgické přesné a odpovídající nárokům a schopnostem žákyň a žáků středních škol. Vyniká hlubokou náladou a rázovitostí, má dramatický spád, živý rytmus a ucelenou linii melodickou. Skladba vytryskla z praxe, proto odpovídá jak objemem hlasovým, tak velikou snadností v provedení a hlavně přirozeným tokem všech tří hlasů požadavkům pěveckých sborů na středních školách. Průvod varhan jest nevtrlivý a skoro vesměs samostatný; podporuje jen zpěvní hlasy a nikde jich nezakrývá; na některých místech jest jen „ad libitum“. Dovede jej zahrát i student varhan. Text vyličen jest co nejkratší formou hudební, čímž provedení skladby vyžaduje co nejmenší doby a nezdržuje úkonův mešních. „Die irae“ jest připojití chorální z „Kyrie“, jež vydala O. J. C. (Springer-Orel). — Skladba jest hlavně myšlena pro trojhlasý sbor ženský a chlapecký; než zni též dobře, když se provede trojhlasem mužským bez jakékoliv transpozice. Lycea, dívčí gymnasia, ústavy klášterní, hlavně ústavy ku vzdělání učitelů zajisté s povděkem přijmou vydané „requiem“ a provedou je dne 19. listopadu, kdy konají se na všech středních školách povinné a slavné zádušní služby Boží za J. V. zesnulou císařovnu a královnu Alžbětu. Bezecného requiem přijde vhod i učitelům zpěvu na mužských ústavách, kde pro nedostatek času na počátku školního roku lze některé části nacvičiti v II. oddělení sborem chlapeckým, jiné části v III. oddělení sborem mužským. Z uvedených důvodů doporučuje zdvořile „Obecná Jednota Cyrillská“ skladbu prof. Bezecného pro zádušní služby Boží za J. V. zvěčn. císařovnu a královnu Alžbětu a prosí, aby za tím účelem 2 partitury a dostatečný počet hlasů navržen byl ke koupi pro školní archivy hudební. Administrace „Cyrilla“ na Smíchově (Kinského třída 37) expeduje franko a obratem partitury i hlasy v jakémkoliv množství. Též kterékoliv knihkupectví obstará žádanou skladbu. — Za „Obecnou Jednotu Cyrillskou“ Dr. J. Hrubík, ř. č. jednatel, Msgr. Antonín Wünsch, ř. č. místopředseda. Dobroslav Orel, redaktor edice „Cyrill“.

Tramín Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky. Doporučuji vřele veleústejnému duchovenstvu. Vzory k nahlédnutí franko. Praha, český záslatelský závod Ed. Doskočila v Chocni.

Na čerstvý rov macešské Ústřední Matice Školské dra. Heřmana Janovského položí Ústřední Matice Školské vance z matičních obětí jako důkaz vděku celého národa. Pocty této, která jde z duše všeho českého lidu, zúčastnit se může každý upřímný Čech a věrná Češka, začle-li matiční obětiny s případným heslem do kanceláře Ústřední Matice Školské v Praze-I., Husova tř. 3. Věnované obětiny zdobí budou ve dnech dušičkových všemu českému lidu posvátný hrob dobrodince českých dětí dra. Heřmana Janovského, jehož velkého a vznešeného skutku bude vděčně a trvale v národě vzpomínáno. Ve dnech dušičkových snášeny budou do kanceláře matiční ze všech krajů zemí českých obětiny Ústřední Matice Školské na důkaz nejvděčnější úcty a lásky celého národa — k muž, který v srdcích českého lidu postavil si pomník nad kov a kámen trvalejší.

Pro katolické kněhy! Právě uveden v život nový katolický peněžní ústav Úvěrní družstvo „Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum), zapsané společenstvo s ručením omezeným. Ústav náš zúrokuje vklady na knížky i na běžný účet dle běžné míry úrokové. Nabádá k ukládání úspornými listky a stádkankami. Poskytuje zápůjčky v různém způsobu, obstarává nákup zboží pro své členy (jednotlivce, spolky a různé organizace atd.). Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen. Na tento nový katolický podnik upozorňujeme naši katolickou veřejnost, jednotlivce i naše katolické spolky a organizace.

Umělecký závod pro malbu na sklo

E. Škarda, řmno,

zhotovuje a dodává malované okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího tvaru mosaičového do nejobtížnějšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastních výroby, ochranné síťky a železná okna v měřítku. Mosaicové skleněné pro lágady, křivkové cesty atd. Nákresy, rozpočty i odborná rada zdarma.

Veleústejnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit

JAN STANĚK,
pašir a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. a.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězy, madonky, křížky, prsteny, náramky atd. z čistého stříbra, tabulárky, jídelní nádobí ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cenu.

Vřele doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY
dříve Ant. Ontl
v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících. Umělná polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců. Práce v každém ohledu dokonalá a levná. Závod založen roku 1868.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praha — Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.,
doporučuje veleústejn. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení, v ceně nejnižší.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal
Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722. Cena 4 K.

Girový účet u Ústř. banky
č. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,
zapsané společenstvo s ručením omezeným,
Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpočtu
vedí ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje prostředky úplně bezplatně
a vklady na ně účtované úročí 5% bez výpočtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání složní listy pošt. spořitelny. Daň -dýchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 30. srp. 1911 K 530.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli
(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uchovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty založen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a koberců nádobí ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávaných referencí a doporučení. — Obrazkové centřky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské retie ve vlastních dílnách a pomoc, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než v ústředí jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Nejlepší šicí stroje na světě.

SINGEROVY
šicí stroje
pro všechny možné druhy šití.

Kupujte jen v našich krámech neb
prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
HRDEC KRÁLOVÉ, u labského mostu, 279.



C. k. místodrž. konces.
informační kancelář

PAVEL BAYER,
Hradec Králové,
podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchod-
ních i živnostníků, jakož i v škeré zprá-
vy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též -
půjčky na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtově)

doporučuje P. T. velečestn. duchovenstvo
svůj osvědčený a čestně vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázku
se na požádání franko zašlou.

Znovuzřízení hotelu v Adalbertinu v Hradci Králové.

De Hradce Králové a okolí

P. T.

Kladu sobě za čest oznámiti velečestnému obecnstvu, že převzal jsem
dnem 1. listopadu 1911 v nájem úplně nově upravený

HÔTEL V ADALBERTINU.

Hôtel jest znovu přestaven
a veškerým

**moderním
komfortem**

opatřen.

Zvláště upozorňuji

pp. cestující

na elegantně zařízené

**hostinské
- pokoje. -**

Čepovatí budu
**plzeňský
prazdroj**
z měšťanského pivovaru,
jakož i výtečný
**králové-
hradecký ležák.**

**Snídaně
na vidličku,
obědy v předplacení**

i mimo předplacení,
jakož i denně
velký výběr večeří,
vše v značně levných cenách.

Ujišťuji,
že snahou mojí
bude, posloužiti
velečt. obecn-
stvu co nejlépe
jak v hotelu sa-
mém, tak i ve
**výčepu přes
ulici.**

Proto prosím Vaše Blahorodí o vzácnou přízeň
a znamenám se k službám vždy nejochotnější

Jan Košťál,
hôtelier.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzh.

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
čest. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze moho rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učinite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařeníšťat, jakož i sta-
vební za ceny nejlevnější. — Výborný formoz. tme
sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené
diamanty kus B K dodáme na každou stanici želez-
niční franko. — Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, =
sošky na pro-
cesi, Jesličky,
Boží hroby. —

oltáře,
kazatelny, kří-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —

kříže

Vklady přes 18.000.000.—

Akt. kapitál K 8.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/2%.

Bankovní směnek i faktur

Úvěry všeho druhu

**Velkoobohod uhlím
a koksem.**

Vadla a kauce

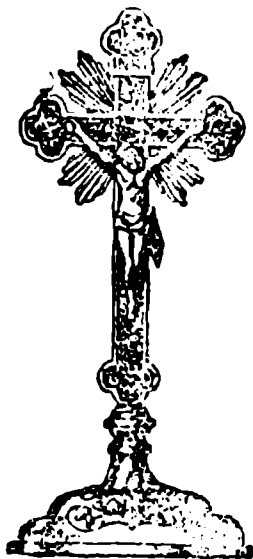
Barbovní obchody

Raďte si psát o vzorky
firmě
Tkalcovské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“
v Hronově čís. 186.
— Vývoz lněného a modního zboží. —
 Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
 plátka, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
 — — — — — šaty atd., překrásných modních vzorů. — — —
Výbavy pro nevěsty
 za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdělených za 18 K.
Obdíváte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!
 V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6%, úrokování.
 Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Založeno r. 1890.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
 doporučuje se
 první a nejstarší odborná dílna parížská
Karla Zavadila
 v Hradci Králové



k zhotovení veškerých ko-
 stelních nádob se stříbra,
 bronzu a jiných kovů, od nej-
 jednoduššího do nejkrásnějšího
 provedení, v každém
 vzorku a ryze církevní slohu.
 Vše přecné, čisté a důkladné
 zhotovuje se v mé vlastní dílně
 jen ručně, čímž umožněno
 mi dodati veledůstojnému du-
 chovenstvu práci trvalou a
 uměleckou za ceny přiměřené.
 Veškeré vzorky jsou Jeho
 Biskupskému Milosti revido-
 vany.
 Mešní nádoby jen v ohni
 zlatím za ceny velice levné.
 Veškeré opravy nádob ko-
 stelních se rychle, řádně a
 levně vyřizují.
 Vše zasílám jen posvěcené.
 Vzorky, rozpočty, nákresy i
 hotové zboží na ukázkou franko
 se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.
 Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
 Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou píseň
 a důvěrnou radu domácímu.
**Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
 odznaků spolkových atd.**

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí
 poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný
 živnostenský spolek „**Charitas**“ v Hradci Král.

jenž založen jea r. 1908 na zásluhě křesťanské
 svěpomoci, za dobu svého trvání během necelých
 2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
 získav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
 přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
 jako pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
 Příspěvek správně každoročně obnáší 2 K, zápisné
 jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
 splatí při úmrtí spolulena 2 K, jež se vyplácí
 bez přetahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu
 a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
 boru za svého života označil.

Spolek střádá jmění pro úlevu svých členů
 v budoucnosti a pro přitomné případy úmrtí po-
 skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
 nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
 upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
 vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
 by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své
 nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:
Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.
 Dr. Frant. Rojl, Václ. Jenáček
 předseda. jednatel.

Spiritismus
zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
 J. Novotného vyšel v ele-
 gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
 :: Objednávejte u ::
Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Křesťan. sociální
zpěvník
 má mít každý křesťan. sociál.
 Oahuje veškeré křesť. sociál.
 písně české, Orleánské a národní.
 Cena výrobní bez poštovného
 34 o, a vkusně vázaný 54 hal.
 10 kusů po 50 hal., 50 kusů po 40 hal.
 objednat lze za hotové u
J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Cibule a česnek.
 Světoznámý
Malínský křen
 letošní sklizně, nejlepší jakosti,
 zasílá v 5kg balíčcích ve velkém
 za levné ceny
Josef Mikulecký,
 vývoz Malínského křenu
 v **Kutné Hoře.**
 Ceníky zdarma a franko.
Majoránka a demut.

Volná Myšlenka
 se stanoviska náboženského,
 filosofického a sociálního. —
 Stran 55. — Cena 16 hal.
 Při hromadném odběru značné slevy.
 Objednávky vyřídí
 administrace Časových „Úvah“
 v Hradci Králové.

Mešní vína!
 Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
 v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
 pravá přírodní vína k obětem mše sv.
 Prodávám pak a zasílám v soudkách od
 25 litrů výše: **Lissánská, uherská a rakouská**
 vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1-10
 a výše
ALOIS ČÍZEK,
 velkoobchod vinem
„ V HUMPOLCI. “
 Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
 Dílna ku vyšívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch.
 korouhví (balda-
 chýnů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.
Vídeň,
 I. o., Kai ser-
 strasse 5., vedle La-
 zaritského chrámu
 Pávě.
 Na ukázkou zasílá
 se vše franco.

Veškeré plechové
hudební nástroje
 vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
 nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí
Fr. Pleskot
 v **Josefově**
 (dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
 turec. činele, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
 housle, smyčce, housla, podbradníky, ladičky a
 vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
 lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
 výběru. Klarinety, pikoly, fléty, oboje jen lepší,
 přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky,
 bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čisté,
 přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Přátelé pravdy!
 Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
 celé zpousty prolihaných brožur na potupu naší.
 Proto upozorňujeme Vás všechny na obranu bro-
 žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
 úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
 tisku. Jsou to

ČASOVÉ
ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
 Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
 Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
 Při hromadných objednávkách poskytujeme
 až 50 procent slevy.
 Za nepatrný obnos tudíž může si každý
 koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo,
 až nepřítel protikatolickými letáky zhoznou osadu
 zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
 věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
 ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
 zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potř-
 bý vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáče prosíme,
 aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
 jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
 obratem vyřídí
 administrace „Časových Úvah“
 v Hradci Králové.

Křestní listy
 ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Křesť. organizátor
 kn. endáš na r. 1912 již vyšel. Čiňte hojně
 objednávk. Cena 70 h. Jednotlivě poštou 90 h.
Josef Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.

Rozšiřujte
 důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo
 „Časových Úvah“ pod titulem:
Obrana
školy katolické.
 Sepsal P. František Blažák C. Ss. R.
 Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci
 náboženství v téže, pokrokových proudech
 školních. Promlouvá o potřebě katolické obrany
 a poučuje, jakým způsobem obrana má se
 rozvíjeti.
 Stran 64. — Cena 16 hal.
 Při hromadných objednávkách velké slevy.
 Objednávky vyřídí obratem
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Konajíce bolestnou pro nás službu lásky pohřbením tělesné schránky v Pánu zesnulého dobrého bratra a horlivého kněze, veledůstojného Pána

Karla Janského,

správce vikariátu Vysokomýtského a faráře v Chroustovicích,

dojati jsme byli všeobecnou láskyplnou účastí. — Vzdáváme tudíž všechněm i každému zvlášť

nejvroucnější díky.

Zvlášť pak naši bluboce cítěnou vděčnost si získali za telegrafické a písemné projevy soustrasti: Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Josef Deubrava, p. místodr. rada Em. Wirth z Píbramě, p. okres. hejtman Ant. Příbyl z Klatov, velect. patronátní úřady z Vys. Mýta a Hrochova Týnce, slav. učitelský sbor z Morašic u Litomyšle dpp. kolegové zesnulého Pl. Štil, Klenka, Zahálka.

Za laskavou přátelskou účast při pohřbu: vsdp. konsistorní rada Dr. Gustav Domabyl, který obětavě vedl přes hodinu cesty kondukt a dojemně u hrobu promluvil, dále vsdpp.: konsist. rada Antonín Hrubý, probošti Václ. Bier z Brandýsa n. Orli. a Fr. Křivohlávek z Litomyšle, vikáři Jos. Kaplan z Cuslavě, Jan Kobr z Chrásti, Karel Macháček z Opatova, vdpp. sekretáři vik. Jos. Klapálek ze Sloupnice a Al. Konvalinka z Hrochova Týnce, vdp. děkan Ant. Svatoš a řada jiných duchovních spolu-bratří, jež pro velký počet, daleko přes 50 sahající, zvlášť jmenovati ani nejsme s to.

Dále slovně pánové: Jan Drda, c. k. škol. inspektor z Vys. Mýta, zástupce kníž. patr. úřadu v Rychmburku Dr. Jan Russ s kníž. inženýrem, zástupce patron. úřadu v Chocni řídící J. Tomek, řídící učitelé z Vraclavě, Jenšovic, Sv. Jiří, nájemce velkostatku J. Novák z Uberska, Ludvík Mendl z Chroustovic atd. Slavné učitelské sbory s mládeží z Chroustovic, Uberska, Lhoty a Ostrova, vážený sbor literátský, velect. pěvecký sbor a hudební kapela z Chroustovic.

Zaplať Bůh stonásobně všechněm!

Za duchovní správu: **Josef Dubec**, administrátor.

Za příbuzenstvo: **Marie Janská**, sestra.

Za důstojné vypravení pohřbu a velice vkusnou smuteční dekoraci děkujeme pohřeb. ústavu p. Jana Kolka v Chroustovicích.

ZDARMA

obdrží 50 tý odběratel 1 tučet kapesníků
obdrží 100 „ odběratel 1 kávovou soupravu
obdrží 500 „ odběratel 1 tučet jemných ručníků
obdrží 1000 „ odběratel 1 soupravu překrás. damašků
obdrží 5000 „ odběratel 1 kus velejemné věby
obdrží 10.000 „ odběratel 1 ložní prádlo

u firmy

tkalcovna lněného a bavlněného zboží,
sklad a výroba prádla,
Hradecké Králové,

Čelakovského ulice (blíže učitel. ústavu).

Václav Holeček,

Zvlášť doporučuje **nákup vánočních dárků a výbav.** Zboží jen la jakosti.

Zkouška překvapí!

Ceny výrobní, velice levné.

Zkouška překvapí!

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřelejší poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Byt k pronajmutí

v Živnostenském domě

v II. poschodí od 15. listopadu t. r. o 3 pokojích,
kuchyni, koupelnu, s celým příslušenstvím.
Reflektant musí býti členem s plným vkladem
anebo se musí členem státi a plný vklad složit.

V. Hanousek, předseda.

Dva učňové

přijmou se ihned
v kotlárně a strojárně

O. Schwippel a K. Pálka

v Hradci Králové II.

Ve chvíli, kdy se vzdávám řízení
hotelu v Adalbertinu, vzdávám
srdečné díky všem pánům hostům
za přízeň, kterou mi po ten čas
laskavě osvědčovali.

Anna Sternbergová.

Pravý Malinský křen,

cibuli, česnek,

— nabízí nejlevněji —

Jan Touška, Kutná Hora.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku očizení.

*Cenníky zdarma a
franko.*

Na splátky od 20 K.

P. T. důchovenstvu
zvláštní výhody.



Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

OBNOVA

Číslo 45. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 10. listopadu 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na měsíční vkladní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. E kont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Abc. ka. itál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000- FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaný, Krakov.	

Sociálně demokratické vlastenectví.

Tolik mazlení se soc. demokratickým despotou — zrovna jako se židy! Co se u obyčejného příslušníka národa předpokládá samo sebou, co se pod těžkými vyhrůžkami za pomoci nadávek přísně přikazuje konservativcům, to se hledí na soc. demokratech a židech uctivě vyprositi. S ponížnými úklonami patentovaní liberální vlastenci vysvětlují od abecedy jako prostomyslným děckům, co jest a proč jest nutná solidarita národní. Škemrají u židů a soc. demokratů jako o almužnu o kouske vlastenecké práce.

Když soc. demokratům českým, kteří stále co nejhorlivěji osvědčovali: věrnost k internacionále, dal semita dr. Adler tvrdou ránu do tváře, čekalo se, zda čeští autonomisté vzchopí se k rázné odvetě. Vždyť přece Adlerovci netoliko se od nich odvraceli, ale docela slibovali, že je budou energicky potírat. A také centralistické orgány zahájily proti autonomistům nelítostnou palbu s použitím bezcharakterních pomluv.

Přes to však odkopnutí autonomisté hnali se dále po ruce Adlerově, aby uctivým políbením usmířili despotického pána rudé Vídně.

A když minulé dni mělo započítí jednání valného sjezdu německých soc. demokratů v Rakousku, tu jménem výkonného výboru český soudruh Brů-

ha poslal vzkaz, v němž vyslovil přání, aby se německým soudruhům jednání sjezdu zdařilo. Zase tedy pokleknutí před bezohlednými plantážníky.

Ovšem že na inšpruckém sjezdu vedl zase hlavní slovo semita dr. Adler, který úskočným, předem rafinovaně promyšleným jednáním v Kodani tak velikou ránu českým soudruhům zasadil! Dovedl seštvati různými triky již před jednáním kodanškým většinu internacionálních delegátů tak, že čeští soudruzi byli od internacionály jako hříšní průradcové solidarity odsouzeni předem.

Čeští centralisté jsou klínem vraženým v Vídně do tělesa české soc. demokracie. A v Inšpruku přijata dle návrhu Adlerova resoluce, jež uznává nově založenou českou soc. demokratickou stranu dělnickou v Rakousku (české centralisty), která zůstala věrna zásadám internacionály, jako proletářskou bratrskou stranu.

Leč naopak též sjezd prohlásil, že jest příslušnost k některému národnostnímu spolku neslučitelná s příslušností ku straně sociálně-demokratické. Tim ovšem jen znovu byli odsouzeni čeští autonomisté. Německému soc. demokratu jest dovoleno závoditi s jinými stranami německými v projevech vlastenectví, český soc. demokrat však nesmí svým zevnějším jednáním prozraditi, že miluje národ, z něhož se zrodil.

Naši centralisté ke všemu ještě zaslali inšpruckému sjezdu obžalovací spis proti autonomistům, v němž obsaženo plno denunciací.

Ačkoli tedy vlastně jednání inšprucké neslo se ve znamení nacionalistické zpupnosti židovsko-německé, předák německo-říšských soudruhů a věrný soudruh Beblův hantysky řekl: »Jsem opravdu na rozpácích, co mám říci, kterému národu náležím a jménem kterého národa bych měl mluviti. Já, soudruzi, nenáležím k žádné národnosti: jsem říšský Němec, ale také Rakušan; kdybych se měl národnostně rozplítni, nevím, kam by která půlka má padla. Povím vám, soudruzi, že jsem Němec i Čech. Můj otec byl Čech, má matka byla Češka, až do svého 17. roku byl jsem fanatickým Čechem, nenáviděl jsem Němce a horoval jsem pro českou habsburskou republiku. Nerozumím nacionálního vlastenectví jsem na sobě jak náleží zkusil, ale tato omezenost hned mne přešla, jakmile jsem dostal ku čtení socialistickou literaturu. Tu poznal jsem: vlast jaký je ten pojem, soc. demokracie jaký velký ideál. Co na sobě jsem zažil, to i vám zde prohlašuji: konečný cíl sociální demokracie jest zbaviti se národného vlastenectví.«

Zajímavá slova, která nutno opakovati před každým soc. demokratem, který tvrdí, že rudé vlastenectví jest vlastně lepší než starobylé skutečné.

dostatky z dřívějších dob. Časté opravy domu v dřívějším čase ovšem nebyly dle toho, aby více hostů přivábily. Ale dodávám ještě, že člověk nesmí dělati nároky na nepravém místě. Ani v hotelu prvé třídy neuspokojí všecko, a přece se místům, kde jsme uvykli, nevyhne nadobro. Sami hosté mají ostatně vždy veliký podíl na pravidelných, uspokojivých poměrech každé restaurace. Dle poptávky řídí se nabídka. A jestliže by byla poptávka po některých opatřeních řídká, pak by musil sám restauratér s politováním se omluviti, na to že při daných poměrech zařízení není, ba ani zařízen býti nemůže. Adalbertinum jest našim společným majetkem a hude-li se mu dáti všestranně, bude to prospěchem všech. Proto zvláště nyní, kdy jsem nemohl stýskati na vady místností nebo obsluhy, doporučuji všem, aby se každý spolubratr přesvědčil sám.

Ze sálu odvádí mě pan adjunkt tiskárny k novému sázečnickému stroji, jenž stál 14000 korun, a je do dnes tím nejdokonalejším, jež typografická technika vynášla. Vidět, že pan ředitel rozumí své době; daně jsou velké, konkurence nesnesitelná, nezbyvá, než opatřit se nejmodernějším; kdo nepokračuje, jde nazpět. I zde třeba oprav, ale jen strpení! I na betonové podlahy dojde, zrovna jako na elektrické vedení celým domem a ústřední vytápění. Žádá toho pokrok doby a ten se zdržeti nedá!

Jdu vedle administrace a redakce »Obnovy«, sdružení mládeže, »Štítu«, Všeoborového sdružení. Jaký to rozvoj za 20 let! Co vtipá a kritiky bylo sněsti ubohému Adalbertinu! Ale kam bychom to vše schovali dnes, kdyby této spolkové budovy nebylo? Ani za vysoké nájemné nedostali bychom to v Hradci pod střechem. A což, porosteme-li dále? Stavební družstvo pro spolko-

Jen že tu jest veliký háček! V takové zásadě vychovávali němečtí soudruzi dělníky české. Proto měli v českých poplatnicích vydatnou páku v zesměšňování národnostních snah českých. »Opavský Týdeník« napsal pepná slova o tom, jak naši obětivi menšinovi pracovníci byli provázeni posměchem a přezdívkami při své těžké práci od českých soudruhů. Národ působením rudé Vídně se rozeštvával. Ale — jakmile se začalo jednati o udržení privilegií národa německého, hned němečtí soc. demokraté táhli za jeden provaz se žhavými německými nacionály.

Reč Kautskyho přijata s pochvalou, ale — soc. demokratům německým ani nerapadlo dle ní se řídit. Zvykli si již tolik na podajného ducha českých poplatníků.

Adlerova centrální »Arbeiterzeitung« ve Vídni do dne 4. t. n. nazývala se »ústředním orgánem sociální demokracie v Rakousku.« Po sjezdě však náhle již od 5. listopadu se nazývá »ústředním orgánem německé sociální demokracie v Rakousku.« Ejhle — a má přece za své poddané české centralisty, kteří říkají, že nechtějí národním právům ubližovati! Tedy orgán Adlerův nyní odhodil pokryteckou masku mezinárodnosti zcela.

Před 30 lety hlásala rudá internacionála, že ve svém středu nechce nic slyšeti o nacionalismu, protože prý hlavním jejím úkolem jest třídní boj. A když viděla, že národnostní zájmy nedají se lehce odpravit jediným energickým slovem, tu v brněnském programu docela naznačila, jak by se měly dle rudých zásad národnostní spory luštit. Leč to všecko zůstalo pouze na papíře. Vídeňské centrum ani jednou se nepokusilo uvésti brněnský program v praktický pohyb. Rudé fráze o rovném právu všech národů prospěly nám prakticky tolik, jako když je pronášeli židovští volnomyšlenkáři vídeňští, kteří se drželi štvavé »Neue Freie Presse.«

Co všecko mohla konati německá internacionála proti obmyslným manévřům šulfrajnu, který přece byl hlavně pastí na děti českých dělníků! Ale i v dobách neváznějších, na př. za krutého utiskování menšiny vídeňské »Arbeiterzeitung« prstem nehruha pro skutečný prospěch utiskovaných. Projevila pouze politování, že »assimilace« Čechů k německému obyvatelstvu pronásledováním jen se oddálí. Vypočítávala, jaké prospěchy měli Němci na účet českého žalu, pokud si vedli »rozumně« (to jest pokud germanisovali chytřeji.) Tak opatrovali naše národní práva Němci, kteří stáhli do ústřední pokladny vídeňské ne statisíce, ale miliony vybrané.

A naposledy takové kopnutí, ačkoli celé řady Čechůžekv přísluhy vídeňské centrále posud! Změna v titulu Adlerova orgánu jest velice význa-

vé domy, peněžní ústav — toť další a tou dobou nejbližší cíl družstva. Jak povznášející to sebevědomí, že ani s tím nemusili bychom pod cizí střechem!

A na Benjamina bych zapomněl? Na toho nejmladšího, jemuž družstvo opatřilo tak pěkný šat? Katolické knihkupectví bylo pěkným doplňkem, korunou ne jen tišárny, ale celého hnutí a proto také naší touhou, jež se nám splnila přes všecku nepřítel a překážky. Jak vkusně prezentuje se z venku pěkným svým výkladem! Jak pak teprv, až bude skladiště plné a regály obsazeny! Již dnes lze tu dostati hlavní ukázky současné české literatury, knížky modlitební, kalendáře, vánoční i světské pohledky, svaté obrázky Müllerovy. A co není na skladě, lze cestou nejkratší, jako všude, objednat. Poněvadž musí se mu, jako každému jinému knihkupectví dostati kartelované slgvy, může ono s námi duchovními pracovatí solidně. — — — Ze příjde objednávka z ciziny prostřednictvím knihkupectví lacinější, to je přece s dostatek známo. Zvláště mladší spolubratři, kteří své knihovny teprve zařizují, prospějí družstvu i sobě, když se na knihkupectví družstevní v Hradci Králové obrátí. Podnik je majetkem diecévního kněžstva a je zařazen v době, kdy každý stav své podniky v první řadě podporuje, přirozeno a slušno, aby i duchovní tak činili, zvláště když tu nejedná o vlastní prospěch, nýbrž k rozkvětu katolického života v diecési.

Potěšen odcházím jsem tentokrát z Adalbertina, a páni bratři, nechtějí si tyto řádky povznesenou mou náladou vysvětliti a omluviti!

FEUILLETON.

PRO DOMO SUA.

(14) Vltř zavál mne opět jednou do biskupského sídla; rozumí se, že cesta vedla mě do diecévního domu, kde mívám vždy něco k obstarání. Je to již však i mým zvykem, poněvadž tu vždy naleznu některého spolubratra, jenž za podobnou záležitostí do Hradce přijel. A kdyby ani toho nebylo, je přirozeno, že — jako dělník zajde do domu dělnického, sokol do sokolovny, nebude diecévní kněz pomíjeti domu, jenž povstal z jeho peněz, stal se tudíž společným majetkem a střediskem diecévních sdružení a katolického života vůbec. Řekl-li Palacký, že kdyby nebylo Rakouska, musilo by v zájmu evropské rovnováhy k jeho vytvoření dojiti, pak to platilo — sit venia verbo — i o spolkovém domě.

Již při vstupu viděl jsem, že opravné práce, jež tu byly letos, jednak z naléhavé potřeby, jednak z ohledů konkurenčních podniknuty, abych tak řekl, ve slohu velkém, se ukončují. První kroky vedly mne do reprezentačního sálu, jenž se stíval opravdu v plné nádheře, že naň můžeme býti hrdi. Byl tu právě jednání družstva, jenž byl duší opravných prací. Parkety, elektrické osvětlení, skvostný lustr, bohatý plátón, malby, nové postranní místnosti a vchody, to vše stávil sál náš k prvním podobným místnostem v městě s tou výhodou, že sál náš bude bezpochyby nejlacinějším a tudíž i nejpoužívanějším.

Hostinské místnosti zrestaurovány rovněž a pod pevnou rukou nového nájemce obsluha plně nyní uspokojuje, takže nášinci nemohou se vymlouvat na některé ne-

mněm svědectvím, komu vlastně hodlá Adlerova strana svým »internacionalismem« prospívat.

Známo, jak často se třásli ministři před dupáním soc. demokracie, s jakou úslužností vycházeli v třicet politickým požadavkům Adlerovců. Kolikrát však Adler využil svého obrovského vlivu na prospěch lidských práv našeho národa — nebo aspoň českého lidu. Obr, který tolik vzrostl vyhradeně vyjádřením české mísy, kopl do svého žvitele.

Přes to však budou hřimati dále hesla, že největším nepřitelem a nebezpečím pro naši národnost jsou čeští katoličtí dělníci, živnostníci a rolníci!

To není demagogie?

Masaryk vždycky ví, jaký váleček má do svého kolovrátku vložit, aby strhl pro sebe potlesk většiny radikálního posluchačstva. Zná vášně davů a umí s nimi chytře operovat. Tu fráse stokrát opakovaná, tam hřimavý úder — podle nálady posluchačstva. Stoupenci Masarykovi tvrdí, jak tento muž vede, učí. Zatím tohoto »učitele« vede a vleče proměnlivá a horkokrevná nálada posluchačstva, takže praktický zisk pro budoucnost z takových řečí rovná se nule. Ovšem Masaryk co nejúzkostlivěji se vystřihává, aby nepromluvil ani jediné pravdy, která by narazila nemile na zpupné sebevědomí soc. demokracie, která by to, co rudí pohlaví před svými poddanými tají, řádně osvětlila.

»Čas« sděluje v čís. 307., jak Masaryk dne 5. t. m. u Veivodu na schůzi úřednictva »ostře kritisoval zastrašující metodu vlády Bienertovy a Gautschovy a zvláště štváčskou poslední řeč bar. Gautsche. U nás není anarchie z dola, ale reakční živel je anarchistický, t. j. anarchism shora.« Rozumí se, že v závorce poznamenáno: »Hlučný souhlas...«

Není-li anarchismus zdola, to jistě se poznává přece z bouřlivých, zlobrých oslav usvědčeného podvodníka a revolucionáře Ferrera. I kdyby nikde v Rakousku v lidovém hnutí nejevil se revoluční ráz, stanovisko volnomyšlenkářských živlů (ať již se hlásí ke kterékoli politické straně) k barcelonským a ruským banditům křičí zcela zřetelně. A jestliže za současné pochvaly soc. demokracii bandita vypálil v same říšské radě pět ran z revolveru proti zástupci státu, který byl povinen hájit majetek a život proti živlům provolávajícím slávu revoluci, pak přece žádný rozumný a poctivý člověk nemůže volat »U nás není anarchie zdola.«

Je-li vůbec nějaký anarchismus shora, pak jest to povolování živlům revolučním proti duchu platných zákonů. Na př. soc. demokracie prohlašuje se otevřeně za živel revoluční. A přes to jest dovoleno c. k. úředníkům kandidovati na program této společnosti. A že anarchii a troufalosti zarputilých fanatiků otvírána brána právě velikou povolností vlády, o tom nepřimě ale rozhodně svědčí jednání zednářské vlády francouzské a portugalské. Kdyby jen z daleka si dovolili státní úředníci proti vládě to, co se povoluje u nás napořád, okamžitě by byli zbaveni svých hodností. Tam docela za svobodné, nerevoluční projevy jsou kruté stíhání i občané, kteří ani ve službách státu nestojí.

Anarchismus shora! — Učitel, který včera přisahal, že bude mládež vychovávat nábožensky, za týden zcela nerušeně šve na schůzi volnomyšlenkářské proti světovému názoru křesťanskému vůbec, aniž by jediným slovem naznačil, jakým jiným způsobem chce vyplnit svou povinnost náboženskou. Ba docela jest mu dovoleno vystupovati proti existenci konservativního kolegy, který svůj přiležitý slib zachovává.

Ostatně Masarykova fráze tak bije do očí svou nesprávností a demagogickým shonem po potlesku živlů radikálních, že není potřebí kritiku dále rozváděti.

Když dr. Lueger ve Vídni jednou proti štvavým semitsko-soc. demokratickým živlům prohlásil, aby dali pokoj s chystanými násilnostmi, protože by křesťané se dovedli bránit, hned z rudých a volnomyšlenkář. listů zněl v nejrůznějších tóninách vzteklý pláč nad »krvavou řečí«. Revolučním živlům ještě nikdo na kuří oko nešlápl, krvaví štváčové nebyli dáni do kriminálu. Ale již vyděšený pokřik, jako by se stala výprava proti »občanské svobodě«. Již protesty proti »násilnictví«. Ale když vláda odváží se potrestati lidi, kteří skutečně krvavou lázeň způsobili — pak jest to dle konkrétní logiky Masarykovy anarchismus shora.

Předtím na schůzi vinohradské prosloveno (od semity dra. Stránského a spisovatele Dyka) tolik naivností a kalafunových blesků proti vládě, že člověk reálně myslící a jednající se musil chytiti za hlavu. Ježto však Masaryk dostavil se nikoli k vůli dobrému voličstvu, ale aby udržel var popularity, po všech frásích předřečníků, kteří vylučovali docela každou účast ve vládě, kteří hlásali, že »bez českého sněmu žádná říšská rada«, ztracující akci smířovací, začal Masaryk z konce zcela jiného.

Pokroářský »Přehled« 27. října o tom praví

»Prof. Masaryk povstal a prohlásil: Slyšeli

jste přede mnou politika a spisovatele — a počal »filosoficky« rozebírat řeč Gautschovu, otázku drahoty, vylidňování, reformy správní, minister- ských pensí, sinekur při drahách a jině atd. atd. O politické situaci řekl, že dnešní požadavky české nikterak nevyhovují našim dávným přáním (druhá česká universita atd.) a že jeho klub by jich splnění nepokládal za dostatečný důvod ke změně svého stanoviska vůči vládě Gautschově. Prof. Masarykovi tedy dnešní české požadavky nestačí. Věř však, že by bylo politické, kdyby se dnes všechny české strany postavily na stanovisko, že dříve neopustí své opoziční stanovisko, dokud nebude vyhověno jejich »podstatným požadavkům programovým«, jak uváděl? Souhlasí se zrádcováním mladočechů a agrárníků, již jsou event. ochotni vstoupiti do vlády, poněvadž jsou přesvědčeni, že účastí na vládě dobudeme úspěchů větších než stálou opozicí? Věř, že politika dra. Stránského je poctivější než jiných vůdců českých? Souhlasí s heslem: pryč se smířovačkami na sněmu a »bez českého sněmu žádná říšská rada«? To jsou otázky, na něž jsme čekali od prof. Masaryka odpovědi po řečech dra. Stránského a V. Dyka. Prof. Masaryk utekl od poctivého a mužného vytčení svého stanoviska vůči této demagogii, ať již vědomé či nevědomé, a pomáhal tak — jistě proti svému lepšímu přesvědčení — p. Stránskému házet klacky pod nohy české delegaci v dnešní těžké její situaci. Zda to bylo charakterní ve smyslu na schůzi samé hlá- saného požadavku p. Dykova po vytčení bezohled- ne pravdy, je ovšem velice pochybné. — Po nap- sání této noticky se situace následkem odstoupe- ní bar. Gautsche změnila. Přes to zaslouží nedělní vystoupení prof. Masaryka vytčení jako výstižný dokument jeho »politiky«.

Tak se tedy politika »ujasňuje«. A kdyby řekl Masaryk aspoň něco nového! Vždyť pletl páte přes deváté fráze, napapouškováné po tuctových radi- kálech. A dne 7. října v říšské radě (dle 309. čísla »Času«) pravil Masaryk: »Máme konečně proletáře se zlatými línci, kteří mají odvahu říci veřejně, že trpí hlad... Reformu správy nelze provést, pokud máme hladové a nespokojené úředníky... Anarchii shora nalézáme v celé správě.«

Pane professore, je-li pravdou tvrzení, že sa- mi vysocí úředníci stěžují si na hlad v době, kdy dělník živí rodinu se zlatkou denního příjmu, pak ovšem by byla ta anarchie shora značná. Kde by vyšší úředník pronášel takovou křiklavou lež, tam by ovšem bylo zapotřebí důkladné očisty. Jak jste neopatrně frási soc. demokratických kapitalistů o trpění hladu přivěsil na vyšší úředníky, jen aby no- vé čtyři úřednictva přidávaly se ke straně, která jest nejoddanější sluhoi soc. demokracie!

Jaká demagogie čiří z řeči Masarykovy, jest patrné, srovnáme-li kněžské platy s gázemi vyš- šího úřednictva. Dle pokroářské statistiky kněž- stvo má tolik, že má povinnost aspoň třetinu cír- kevního jmění rozdati. Leč hlava vězí ve zlatém línci jest vychradlá hladem! Srovnajte sedmisto- stového faráře s úředníkem, který má tři až čtyři tisíce příjmů, a pak poznáte okamžitě, jak se v do- bě nejvyšší kritické mluví nejvyšší demagogicky. Což kdyby tak faráři a kaplani najednou si vzpomněli, že tu bídu zlatých límců hned chtějí snáseti! Což kdyby řekli, že se vzdají vši štůly, všech mimo- řádných příjmů vůbec, až se jim poskytnou aspoň dvě třetiny těch důchodů, jaké plynou do kapes vyšších úředníků! Jako na obřítí by se točila logika realistická. Víme také velmi dobře, že pod zevnějším leskem jest i u velikých pánů tiché strá- dání. Ale mluvit o hladu, který se přece dostavuje teprve tehdy, nema-li občan ani chleba, jest křikla- vou demagogií.

Na schůzi v Kolíně (22. října) dle 295. čísla »Ča- su«: »Na dotaz pana Springla vyslovil se prof. Ma- saryk o atentátu Vavrakově na Hohenburgera od- souzením názoru, jako by za atentát měla odpoví- dati strana sociálně demokratická. Atentát nebyl projevem názoru socialistického, nýbrž nerozum- ným anarchisticko-terroristickým činem neuvědo- mělého a nevdělaného jednotlivce. Události té nel- ze vůbec právní příkládat politického významu.«

Proč se ten Springl jen tak naivně tázal? Mohl přece věděti předem, jak Masaryk smyje houbou advokátské praktiky rudou skvrnu.

Straně prý to nelze přičítati! A sami soc. de- demokratičtí poslanci projevovali hlasitě uspokojení. Jak se má ještě více rudý terror dokumentovati? Soc. demokraté u nás přece sbírali peníze na vra- hy ruských ministrů a jiných úředníků. Jásali nad surovostmi barcelonských soudruhů. Právě rudý průvod ve Vídni měl zřejmě charakter revoluční. A tak jest přece patrné, že soc. demokracie po- stupuje revolučně potud, pokud to aspoň trochu jde. Až se budou vybijeti dle hesla Adlerova orgánu chránily, ještě přijde někdo s tvrzením, že soc. de- demokracie za to nemůže. Ovšem vykrucování a o- mluv užije se jen tenkrát, jestliže se vandalismus nezdaří, jestliže pustošitelé podlehnou trestu.

Zdaří-li se takový útok, pak bude soc. demo- kracie jásati zcela otevřeně: »To všechno my — a jen my.«

I slepý vidí, že soc. demokracie popírá revo- luční vášně jen potud, pokud vyzrazení pravých úmyslů by přineslo místo kýžených plodů těžké

tresty. Vavrák prohlášen za »nerozumného«, lhalo se docela, že ani není soc. demokratem. To všechno proto, že prostředek minul se svým účelem. Které- ho vídeňského pustošitele vůbec soc. demokracie rázně odsoudila? Naopak se hněvala, že prý jsou ti lidé odsuzováni k trestům příliš krutým. Tu přece jest viděti jedno pásmo. A jen zaražená demago- gie může popíratí přímý vliv soc. demokratického tisku na takové krvavé výjevy.

Když několik výrostků křiklo na Masaryka »Pereat«, Machar hned za to učinil zodpovědným — arcibiskupem! A Vavrák? Ten snad projevil krvavou náladu proto, že — soc. demokratických listů — nikdy nečetl!

Obrana.

Z Má volnost a bratrství. Jest známo, jaký strach má francouzská vláda z lupičských Apačů pařížských. Když se ozval vládní hlas, že se musí proti těmto banditům postupovati energičtěji, vůdce lupičů odpověděl takovými říznými slovy, až se vládě dech v prsou zatajil. Vrchní Apač prohlásil, jak zednáři potřebovali v Paříži pomoci Apačů k vůli udolávání svobody obyvatelstva katolicky smýšlejícího. Pěti apačské pracovaly tedy ve služ- bách vládních »za svobodu a vyšší kulturu«. Čte se to jako krvavá ironie, kdo vlastně byl povolán ve Francii hájiti »ideální statky.« Tudíž krvavé ře- meslo apačské řadí ve zdech nejvzdělanějšího mě- sta evropského bujně dále. Také jsou vládní kruhy velice krotké, zahřimá-li proti nim důkladně anar- chista nebo soc. demokrat.

Zato však proti bezbranným jeptiškám, které nikomu nic zlého nezpůsobily, mají úřady ener- gické statečnosti nadbytek.

V Lyonu ve vlastním domku bydlily »sestřičky chudých«, které vyprošovaly na dobrodincích dár- ky pro chudé lidi. Pojednou vydán úřední rozkaz, aby se z domku klidily. Leč tyto francouzské ob- čanky si mysly, že se proti nim nemá postupovati jako proti usvědčeným zločincům. Proto přišli ú- ředníci se strážníky, aby vyhnali jeptišky násil- ně. Tyto shromáždily se v domácí kapliče a vý- zvy k odchodu neposlechly.

Vypáčený tudíž dvůr a ozvala se úřední výzva znovu: »Jméni zákona odejděte!« Jeptiš- ky však protestovaly: »Jsme doma ve svém. Jsme občanky a nic zlého jsme nespáchaly.« — Tedy na rozkaz preiektiv strážníci, kteří mají hájiti po- kojné obyvatelstvo před zločinci, s velikou náma- hou jeptišku jednu po druhé z budovy vytlačovali.

Vuči velikému zástupu před domkem proha- šovaly jeptišky: »Ustoupily jsme násilí.« A hned se ozývalo z řad diváků ironicky: »Ať žije svoboda, pane prefekte! Ať žije volnost svědomí! Ať žije zdvořilost!« Došlo docela ke srážce konservativců s volnými mysliteli.

Teď teprve bude Francie spasena! Vždyť těch několik jeptišek zaviňovalo bídu celé Francie. (Ce- lá sta podvodných vykladaček karet však těší se ve Francii vládní ochraně.) A snad ten »vyvlastně- ný« domek nahradí ihned ztrátu veliké válečné lodi »Liberté«. Několik pokojných žen ohrožovalo Francii! Anarchisté však chodí na půdě francouzské zcela svobodně.

Zednáři účelnými žáky Turků. Velice často jsme poukázali na barbarské surovosti, které pá- chali Turci na křesťanském obyvatelstvu balkán- ském. A židovsko-volnomyšlenkářský tisk sledoval bestialitu tureckou se sobělibou zamlklostí.

Ale teď najednou italský zednář dostal se do křížku s fanatikem tureckým. Na venek výboje prohlašuje úředně, že chce, aby Islam i dále byl v Tripolsku vládnoucím. Docela činí i mimořádné veřejné služby mohamedanismu. Jaká podstata jest takové lišácké politiky, lehce sezná se z toho, že zednáři pronásledují na druhé straně bezohledně náboženskou svobodu vlastního národa — italských katolíků. A to přece i nejzarytější zednáři musí do- znati, že zásady katolického katechismu v moder- ní společnosti jsou o mnoho přijatelnější než zpá- technické a násilnické předpisy koranu.

Tedy na venek hlučně hlásaná svoboda! Ale sverepost lidí, vychovaných ve škole zednářské, propukává při každé příležitosti. Italské loďstvo bombardovalo turecká města, jež neměla ku své o- chraně ani jednoho děla, sestřelovalo na dno moř- ské turecké lodi obchodní, které ještě ani nevěděly o prohlášení války. Na sta tureckých žen a dětí povražděno v mešitách. Popraveno mnoho lidí bez řádného soudu na pouhé podezření. Italové kácejí docela i palmové háje, které považují Mohamedáni v oasách za posvátné. Ačkoli na haagské konferenci mírové bylo přijato od účastníků mocností, že výbušné látky nemají býti metány do lidí z aero- plánů, italský důstojník Carotti se chlubil sám, jak metal ze svého aeroplánu na zem pumy, naplněné kyselinou pikrinovou. Turecký plukovník Rechat úředně oznámil, že italské vojsko postřílelo veliký počet dětí a žen, svázaných provazy.

Tak se tedy osvědčuje ve skutečnosti huma- nita, pěstovaná řadu dlouhých desetiletí ve škole zednářské, která prohlašovala, že humanita křes- ťanská nyní jest již zcela nedostatečná a že tedy jest potřebí zvýšiti jemnocit lidu prostředky a zá- sadami modernějšími.

O španělské inkvizici, která již po několik století jest nadobro pochována, dryáčnický se stále vyvíjí přes všechny moderní správné výzkumy spousta lži. Nyní však za osvěceného věku semitského starosty římského Nathana páchají na přímé rozkazy zodpovědných důstojníků italských vojáků nepravdivosti a surovosti daleko horší.

Ostatně zde padla kosa na kámen. Turci nebyli k ujařmeným snáselivější. A jestliže Turecko na adresu velmoci zasílá protesty proti řádění italskému, vyvolává jen vzpomínky na řádění muslimanské-soldátesky proti křesťanským Jihoslovánům a Malisorum. Tygří zuby jsou vyceňeny proti sobě dále, jako před dávnými časy.

Politický přehled.

Císařské vlastnoruční listy. V milosti propuštěno ministerstvo Gautschovo. Zvlášť pozoruhodná jest pozornost panovníkova k bar. Gautschovi, který jediný z rakouských ministerských předsedů byl vyznamenán brilianty k velkokříži řádu sv. Štěpána. Bar. Gautschovi přiznána v listu císařském stála uznalost a neobmezená důvěra. Správci ministerstva obchodu Matajovi propuštěn velkokříž řádu Františka Josefa, správce ministerstva železnic ryt. Röll povýšen do stavu svobodného pána. Ministr vnitra hr. Wickenburg obdařen řádem železné koruny, ministru orby svob. pánovi Widmanovi projevono uznání a spokojenost, u obou vyhraňuje si panovník opětne jejich použití ve státní službě. V dalších vlastnoručních listech jmenuje se nové ministerstvo Stürgkhovo, jež jest obsazeno až na ministerstvo orby, které po nezdařeném jednání s prof. Brátem prozatímně spravuje ministr pro Halič ryt. Zaleski.

Podmínky Hohenburgrovy. Sotva jmenováno bylo ministerstvo Stürgkhovo, zabouřilo českým světem přiznání »Neue Freie Presse« a »Oesterr. Volkszeitung«, že ministr dr. Hohenburger vstoupil do ministerstva Stürgkhova pod několika podmínkami, jimiž se udržuje dosavadní protičeský vládní systém. Již prý Bienenrth a bar. Gautsch uznávali výhrady, jež jim dr. Hohenburger učinil. Vyhradil si totiž, že správa státní nesmí podléhati nijakým vlivům, zejména vliv politických stran musí prý býti od ní oddálen. Ryt. Hohenburgerovi musí prý býti vyhrazena naprostá neodvislost v řízení ministerstva spravedlnosti na základě politických zásad, které se srovnávají s osobním přesvědčením ministerstva spravedlnosti. Vedle těchto výhrad předložil Hohenburger hr. Stürgkhovi další tři, že totiž na soudce nesmí býti vykonáván vliv v otázce jazykové, že budou zachovány zásady, jimiž se řídil dosud při jmenování soudců, a konečně že při vyřizování osobních otázek i u ústředních úřadů vyloučeny býti mají národní nebo jiné zvláštní ohledy. A tyto podmínky hr. Stürgkh přijal, což ovšem ve vládním prohlášení popíral. O ministru dru. Hohenburgerovi pravil posl. Klobáček na schůzi na Vyšehradě: »Dr. Hohenburger řekl k několika německým poslancům: »Budou-li ještě tři leta ministrem, provedu všechno, co je vaším přáním.«

Naděje nového ministerstva. S novým kabinetem jsou prý spokojeni především Němci, ježto oba směry, pokrokový i konservativní, jsou v něm zastoupeny. Pokrokáři jsou: hr. Stürgkh, dr. Hohenburger, Rössel a dr. Mayer; konservativci jsou Hussarek a Forster, a Čech Trnka jest také pokrokář. Kromě všech Němců budou dle všeho státi za novou vládou Poláci, Vlaši a Rumuni, tak že přece sežene se pro vládu většina.

Vládní prohlášení. Dne 6. t. m. představila se nová vláda sněmovně, při čemž ministerský předseďa hr. Stürgkh přednesl svou programovou řeč, která obsahuje již otevřená slova vládou na těchto místech tak často pronesená: o nestrannosti vlády, o nepředpojaté objektivní správě státu, o nutnosti pevné většiny v parlamentě a o užitečnosti a potřebnosti společné práce parlamentu a vlády. Hr. Stürgkh obhajoval i ministra Hohenburgera prohlášením, že všichni členové vstoupili do kabinetu za stejných podmínek, jediné s tou snahou, aby práce vlády vedla k zachování míru, a bez jakéhokoliv jiné výhrady. Prohlášení vládní nikoho nenadchlo, ani Němce, kteří chtěli čekat, zda se ukáže hr. Stürgkh »objektivněm« po německu.

Stanovisko Čechů k vládě. Český klub podal interpelaci na ministerského předsedu hr. Stürgkha, ve které se žádá, aby nepokrytě a otevřeně byly sděleny ministerským předsedou jednotlivé výhrady, za kterých vstoupil prý dr. Hohenburger do kabinetu. V interpelaci poukazuje se na neudržitelnost poměrů, za nichž rozhoduje ve vládě dr. Hohenburger a trvá revolta německých soudců. — Zvláštní překvapení ve schůzi parlamentní komise Českého jednotného klubu připravili čeští radikálové, když posl. Choc oznámil, že klub nár. soc. nehodlá se porad parlamentní komise Českého jednotného klubu zúčastniti z toho důvodu, poněvadž v poslední době se často opakuje, že jednotliví předáci českých stran za žádý Českého jednotného klubu vyjednávají s vládou, o čemž ostatní strany nemají potuchy.

Smlouva o Maroku byla již mezi Francií a Ně-

meckem uzavřena, s čimž souhlasí úředně i Italie a Rusko.

Italsko-turecká válka. Italie prohlásila anexi Tripolska a Kyrenejky a zpravila o svém činu všechny státy. Jest ochotna dát Turecku odškodnů, n-pustí-li toto od války, jinak prý je k míru donutí. Z Tripolska přicházejí přes Cařihrad vítězné zprávy, že Turci podnikli znova útok na Tripolis a zmocnili se různých posic v městě. Se strany italské se to však popírá, že naopak italské vojsko vítězí. V různých tisku šíří se také zprávy o ukrutnostech, jichž se italské vojsko na domorodcích dopouští.

Revoluce v Číně dosud se nevybouřila. Jak na straně vládní, tak revolucionářů postupuje se se štěstím střídavým. Přes to udržují se pověsti o brzkém zastavení nepřátelství.

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví.

Právě vyšlé novinky:

Foerster: „Autorität und Freiheit“, 3. Aufl., vázané M 3 25
Foerster: „Sexualethik und Sexualpädagogik“, 3. Aufl., vázané M 3 75
Dr. Egger: „Der heilige Augustinus“, vázané M 4 —
Dr. Esser: „Religion, Christentum, Kirche“, brož. M 6 —

Ketteler's Schriften:
sv. I. „Religöse, kirchliche und kirchenpolitische Schriften“;
sv. II. „Kirchenpolitische und vaterländische Schriften“;
sv. III. „Soziale Schriften und Persönliches“; sv. I.—III. váz. M 7 50
Dr. Ettlinger: „Philosophische Fragen der Gegenwart“, brož. M 5 —
Dr. Reck: „Das Missale als Betrachtungsbuch“, sv. I.—IV. brož. M 24 80, váz. M 29 60
Dr. Baumker: „Das katholische deutsche Kirchenlied in seinen Singweisen“, Bd. I.—III. K 27 60, váz. K 36 —
Weiss: „Lebens- und Gewissensfragen der Gegenwart“, sv. I.—II. brož. K 9 60, váz. K 12 —
„Die katholische Missionen“, předplatné ročně K 6 —

Bong: „Christus und die Arbeitswelt“ brož. K 2 40
Wendhausen: „Was wir lassen sollen. (Ein Wegweiser auf dem Lebenspfade)“, brož. K 1 20
Holzhausen: „Grundfragen der Katechetik“, brož. K 3 —
Jaksch: „Kathol. Kirchengeschichtskatechesen für die Oberstufe der Volksschulen“,
Dr. Reinhold: „Der alte und der neue Glaube K 6 —

Doporučujeme tyto novinky přizní veleduštojného duchovenstva.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví v Hradci Král., Adalbertinam.

Zprávy organizač. a spolkové.

Holice. V neděli dne 5. listopadu sehrál »Dramatický odbor« Bognerovo drama »Úděl sirotka.« Návštěvy bylo tolik, že jsme jí věru ani neočekávali. Účinkující všichni se statečně drželi, že si zasloužili ten potlesk, jimž obecenstvo dalo na jevo, jak provedením této hry bylo nadšeno. Musíme přiznati, že můžeme tuto hru odporučovati. Leč souhra vyžaduje velice pilného nastudování. Všem přátelům, kteří nás svojí návštěvou poctili, srdečný dík!

Chvojenec. Práce vlastenecká záležl v úsilovné, třeba nehluché a tiché práci na povznesení a zmohutnění milého lidu českého. Prostředky k tomu jsou dle potřeby a doby rozdílné. Jedním z nejpříjemnějších jest zajisté oslava svatého Václava, jež mohutný rok od roku ve vesnicích a městečkách našich. Zmiňujeme se v těchto řádcích, že ani malá farnost naše chvojnovská nezůstala z nejposlednějších, činme tak proto, abychom dali dobrý příklad těm, kde více činiti by se mohlo pro Boha i vlast. — Odbočka křesť. zemědělců a skupina křesť. mládeže pro Chvojenec a okolí uspořádaly přátelskou schůzi k oslavě svatého Václava. Schůze zahájena velebným chorálem svatováclavským, přednesým zbožně a nadšeně všemi přítomnými, následovala báseň o světcích, kterou proclitě a mile podala sl. Františka Uhlířová, o knížeti a vojvodu českém promluvil pozvaný řečník, ctih. pan bohoslovec III. ročníku Josef Rohleder, který sympatickým a milým způsobem svým objasnil životopis jeho, vyvrátil námitky, které odpůrci účty svatováclavské šířl, a konečně vřelými a srdečnými slovy povzbudil shromážděné, aby statečně a neohroženě hlásili se vždy k církvi a zásadám katolickým. Srdečné díky, třebaš opožděné, přijímá, ctihodný pane, za milou a nevšední ochotu svojí! — Po praktické a výborné řeči z oboru hospodářského pana Frant.

Kamenického, jednatele křesť. zemědělců, skončena p. předsedou Jos. Kolínem zdvořilá schůze. Dne 29. října sehrálo cíle sdružení křesť. mládeže »Julíněny vdvavky« od Ferd. Olivy. Pověst o znamenitém režiséru p. Fr. Kamenickém jest v okolí tak rozšířena, že při každém představení sál jest naplněn. Též i tentokráte stále noví a noví hosté i z okolních vesnic, zvláště ze vzdálenějších Hodešovic přicházeli, takže účastenství bylo veliké. Veselohra »Julíněny vdvavky« jest výborná pro obveselení a srdečné pobavení obecenstva, ačkoliv hlubšího jádra. Vždyť sehrán tento kus k oslavě výborných ochotníků dřívějších sl. Julci Hemelíkové a sl. Mařenky Klončkové, již tedy svým názvem časový a k oslavě přiměřený, neboť obě nyní již vdané zasloužily si jistě této pozornosti a odměny za svou pilnou a ochotnou práci ve prospěch skupiny křesť. mládeže. Kritisovatí jednotlivé výkony ochotnic a ochotníků nelze. Musili bychom pochváliti všechny, neboť všichni hráli s živostí a cpravdivostí, jakoby své úlohy skutečně prožívali. Celé salvy smíchu a hluchý aplaus nejlepší vždy vysvědčením jest pro hrající a nejkrásnější odměnou pro režiséra p. Frant. Kamenického, kterýžto ve své úloze Musky Fabiána by mohl vystoupiti na velkých jevištích. Připravuje se nový vážný kus, na nějž již nyní se těšíme. Další činnosti Zdař Bůh!

Libštát. Vdp. Dr. Frant. Reyl, feditel bisk. semináře v Hradci Králové, přednáseti bude dne 12. listopadu ve 3 hodiny odpoledne v sále spolkového domu zdejší Katolické Jednoty. O významu charakteru. P. T. členy okolních katolických jednot uctivě zveme, aby přišli poslechnout slovatného pana řečníka. Zdař Bůh!

Čáslavsko. Dne 26. října byla odbývána schůze předsednictva naší organizace okresní ve Zlebech. Předseda dp. Martin Klouda z Ronova n. D. zahájil schůzi vřelým povzbuzujícím proslovem, vyličil dopodrobna zařizování organizačních záležitostí. Výbor se na to usnáší, aby se k tomu vši silou pracovalo, aby všude a ve všech obcích byly zařizovny organizace hospodářské, na kteréž kladena velká váha, dále politické organizace, združování mládeže a — kde možno — aby se zřizovaly katolické spolky. Na to bylo velice vážně a rozumně debatováno o náhledu některých agrárních předáků, zdalíž by nebyl možný smír mezi naší stranou a stranou agrární na Čáslavsku. Po delší debatě usneseno: Výbor těžce nese na okresu Čáslavském neurované poměry a těžké boje a to bez vší viny příslušníků naší strany a usnáší se, aby v případě smírnější nálady ze strany agrární nečinilo se žádných námitek ku možnému ano nutnému smíru, ovšem za určitých stranou naší vytyčených a přijatelných podmínek. Hlavním bodem těchto podmínek by bylo, aby strana agrární doslovně přijala do svého programu z programu naší strany celý odstavec jednající o náboženství a aby strana agrární tento odstavec nejen přijala, nýbrž ve skutečnosti jej prováděla. Dalším programem schůze byla volba delegáta do Zemědělské rady. Po delší debatě o tomto bodu navržen za delegáta p. Josef Havelka, starosta v Potěchách. Dále usneseno, aby všichni volitelové k volbě delegáta se dostavili, aby se tím manifestoval počet voličů naší strany, přes to, že podivným a nevysvětlitelným způsobem přihlášen byl k volbě delegáta odbor řepařské organizace v Čáslavi a to přes odvolací lhůtu, určenou c. k. okresním hejtmanstvím v Čáslavi. Ukládá se p. náměstkovi předsedy, Jos. Rumlovi, aby všem příslušným volitelům závčas oznámil, by určitě se k volbě dostavili a ustanoveného kandidáta volili. Volné návrhy. Veleduš. p. vikář Ant. Schreiber ze Zlebů navrhuje, aby organizační výbor na Čáslavsku byl rozšířen o zástupce měst Čáslavě, Golč. Jeníkova a Zlebů, což přijmuto jednohlasně a navrhuji se tito výborové: z Čáslavě vdp. prof. Frant. Kohout a p. J. Musil, předseda tamní katol. jednoty, z Golč. Jeníkova vdp. děkan Augustin Turek a ze Zlebů vldp. vikář Ant. Schreiber a p. Josef Hanousek, rolník. — O dalším návrhu o podporování tisku vedena byla vřelá debata a usneseno, vyzvati všechny krejcarové listy, aby na naše důvěrníky v celém okresu počátkem nového roku zaslaly pokud možno nejvíce exemplářů ku agitaci. Přítomní všichni pp. výboři se zavazují, že k tisku budou hledět s největší péčí a že zašle se redakcím co možno nejvíce adres stoupenců strany naší. Velice debatováno o tom, aby v nejbližší době byl vydáván denník naší strany. Usneseno dále jednohlasně, aby v nejbližší době byla odbývána důvěrná schůze stoupenců naší strany a všech okresních důvěrníků v Čáslavi. Dále usneseno, aby v době zimní v každé obci byly pořádány přednášky jak poučné, tak politické, kteréž nejsou spojeny se žádným vydáním, toliko přivezením a odvezením řečníka. V hospodářských odbočkách má se kromě jiných poučných přednášek věnovati čas i vzdělání o pěstování ovocných stromů a o zužitkování veškerého ovoce. K takovým přednáškám odporučuje se mimo jiné i p. Frant. Šabata, předseda ovocnářského družstva zimní školy na zpracování ovoce v Kostelci n. Orlicí. Schůze tato měla průběh velice živý, nadšený, každý se cítil povzbuzen, což viděti z toho, že usneseno,



Velejemné látky na pánské obleky.
Doporučuji vřele veleduštojnému duchovenstvu.
Vzory k nahlédnutí franko.
První český zasílatelský závod
Ed. Doskočila v Chocni.

pořádati schůze okresního předsednictva každý měsíc. Látky k projednávání bylo ještě velice mnoho, avšak přiblížila se tma, večer, což přimělo p. předsedajícího k tomu, že schůzi vřelým proslowem ukončil.

Tarov u Brandyse n. Orli. V neděli dne 22. října konalo tu sdružení mládeže křesť. sociální pěknou schůzi v hostinci p. Jos. Paifra. Po zapění písně „Bože, co's ráčil promluvil vdp. Jos. Hnátke ze Skorenice. Pojednání o poměru křesťanství k vlastenectví, dokázav, že právě vlastenectví má svůj základ v křesťanství. Přednáška s upřímným zájmem od přítomných s pozorností vyslechnuta. Po té přednášela sl. Emilka Plocková z Němč. „Není vše zlato, co se leskne“, probírajíc nerozvážené sňatky, do nichž mladí lidé bez rozvahy vstupují. Řeč ta, oplývající rozmarným způsobem, obveselila přítomné a slečně vzdán dík hojným potleskem. Přednášeny pak deklamace a zpívány národní písně. Z čistého výtečku loterie, jež při schůzi uspořádána, věnovány 2 K 20 hal. Jednotě sv. Methoděje ve Vídni. Kéž všude naše mládež tak pracuje! Další činnosti přejeme srdečně Zdař Bůh!

Vamberk. V květnu letošního roku byl ve Vamberku opět k životu probuzen kdysi tak čilý křesť. soc. spolek „Svornost“. Někteří bývalí jeho členové sice malomyslně a nevěřili, že kdy zas bude kvést, ale většina věrných, jimž budiž čest, rozhodla se pro život spolku a s tím větším úsilím a obětavostí dala se do práce. Zvolen předsedou pan Fr. Pánek, rolník, místopředsdou pan Jos. Šafránek, obchodník, jednatelem vlp. Fr. Solnička, kaplan, pokladníkem pan František Dostál, obchodník (všichni z Vamberka) a osm členů výboru. Drobná práce jednotlivců a měsíční schůze pilně navštěvované způsobily, že se spolek stává oblíbeným a hledaným zdrojem poučení i zábavy pro členy i mnohé hosty, z nichž četní také členy se stávají. Z poučných přednášek zvláště dlužno uvésti poutavou řeč slečny Dostálové o cestě její do Lurd. Ode všech byla tato přednáška přijata s povděkem a radostí. — Leč neděle minulá byla pro náš spolek obzvláště radostná. Za přehojné účasti mluvil k nám zkušený a nad jiné obětavý pracovník na poli náboženského spolkového života, vldp. děkan z Kostelce n. Orli. Ant. Kaška. Mluvil populárně formou zábavnou o důležitém tematě, o indiferentismu náboženském. Všichni jsme cítili pravdivost a přesvědčivost slov jeho. Povzbudil nás k horlivosti náboženské, nabádal, abychom si zamilovali život spolkový, neboť v sdružení je síla i jednotlivce. Zvláště na srdce kladl účinnou podporu tisku našeho. Nadsený, silný potlesk po skončené přednášce byl nejen vděčným uznáním obětí a práce pana řečníka, ale také znamením, že všichni porozuměli moudrým radám a vybičkám jeho a dle nich že se chtí řídit. Budoucímu zdárnému životu spolku našeho provoláno: Zdař Bůh!

Křesť. sociální vzdělávací spolek v Čáslavi začíná pravidelné každoroční přednáškové období 12. listopadu, kdy promluví ve spolkové místnosti „U modré hvězdy“ dp. Fr. Lukeš, kaplan, na thema „Jak zakoušeli náboženskou snášelivost ve stol. XVII. katolíci?“. Začátek o 7. hod. večer. Účast členů co nejhojnější žádoucí.

Valná hromada Plova spolku koná se ve čtvrtek dne 16. listopadu t. r. o 3. hodině odpo. v sále Jednoty katol. tovaryšů v Praze. Pořad: Čtení protokolu minulé valné hromady. 2. Zprávy funkcionářů: jednatele, pokladní a revisorů účtů. 3. Doplnovací volba výboru. 4. Volné návrhy. Výbor žádá snažně všechny p. t. členy, aby zapravili své příspěvky před valnou hromadou (výjimečně o valné hromadě samé), ježto by nemohli býti považováni za členy ti, kteří neučinili zádot své členské povinnosti. Noví členové se na valné hromadě přijímati nebudou.

Schůze zemského sboru nepolitické organizace katolíků v království Českém konati se bude ve čtvrtek dne 30. listopadu t. r. Vzhledem k četným přáním venkovského dšst. duchovensva započne jednání již o 10. hod. dopol. Nejvýš důležité otázky položené na program této schůze a to: jednání o kulturně-náboženské organizaci v království Českém a o přípravách k r. 1915 budou za jisté pohnutkou k největší účasti na schůzi. Se schůzi zemského sboru spojena jest výstavka uměleckých reprodukcí obrazů náboženského obsahu světových mistrů a praktické demonstrace upotřebení skloptikonu. O originelní této výstavce, k níž připojena bude ukázka kočovně biblické výstavy — obě u nás novinky — přinese ještě bližší zprávy.

Přelomč. Křesť. ansko sociální spolek náš „Svornost“, který horlivě působí na poli křesťanské charity, uspořádal o dnech dušičkových u dveří hřbitovních sbírku milodarů na stavbu sanatoria pro nemocné plicními neduhy v Pleši. Přichozí na hřbitov až na nepatrné výjimky vesměs záslužné dílo to schvalovali a rádi milodary své k účelu tomuto věnovali. Po ukončení pobožnosti za zemřelé sečten obnos příspěvků, který činí 53 K 22 h, a druhý den odeslán byl do Prahy na ústřední kancelář. — V tyto dny došel spolku našeho pochvalný přepis, což bude pobídkou, aby v začátku díle každoroční spolek náš pokračoval. — Náš spolek pozval k nám slovného cestovatele dp. Al. Svojsíka, aby u nás uspořádal přednášku o Japonsku. Týž posvání spolku přijal a přednáška bude večer dne 19. listopadu ve dvoraně záloženského domu. Naše umění a poučení mluvné P. T. obecnastvo těší se na tento duchovní požitek. Dá se tudíž očekávat, že za hojné účasti vyslechnou zajímavou přednášku 2 hodiny trvající sympatického cestovatele našeho a člena Národní rady české.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: p. Václ. Bartoš, farář v Červených Janovicích, obdržel Expositorium canon., p. Frant. Beran, kaplan v Cuslavi, pochvalu od blsk. konsistofe. — Ustanovení jsou pp.: Vil. Kneysl, katecheta v Kutné Hoře, za děkana v Novém Bydžově, Jos. Šmejkal, administrator v Novém Bydžově, za faráře do Babic. Jan Čefovský, administrator, za faráře v Kotvčích, Jan Bauer, kaplan v Luži, za administratra do Lískovic, Jos. Moldan, farář ve Váp. tor, za kaplana v Chroustovicích, Jos. Bařa, kaplan v Hlinsku, za kaplana do Luže, Jos. Krkoška, katecheta v Novém Městě n. Met., za kooperatora do Heřmaně, dr. Václav Havrda, kaplan v Černilově, za kaplana do Rychnova n. Kn., Josef Plocek, kooperator v Heřmaně, za proz. katechetu do Králova Městce, Josef Aster, fundální kaplan ve Vrchlabí, za kooperatora do Josefova. — Alois Dolek, farář v Lískovicích, a Josef Kohout, katecheta v Golč. Jeníkově, obdrželi dočasnou dovolenou. — Dr. Stanislav Michálek, administrator v Dobrouči, ustanoven za administratra do Lískovic, Jos. Moldau, farář ve Váp. Podole, byl propuštěn do pražské arcidiecése na faru Chrástskou. — V Pánu zesnul: p. Karel Janský (V Vuln.), vikar, správce, farář v Chroustovicích, zemř. 24. října (naroz. 1862, vysv. 1886), p. Fr. Kameník (V Vuln.), farář v Lipnici, zemř. 30. října 1911 (naroz. 1862, vysv. 1886). — Uprázdňené místa: Chroustovice, fara patron. kníž. Thurn-Taxis, Lipnice, fara patron. hraběte Trautmannsdorff-Weinberg, obojí od 1. listopadu 1911.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi dne 6. listopadu t. r. konané následující usnesení: Za dar 40 K, věnovaný ve prospěch místního ústavu chudých pl. Jos. Morákovou k uctění památky sl. Aloisie Černíkovské, vzdají se díky. — Udělena byla povolení ku stavbám: zahradního pavillonu u villy čp. 423 p. dra. Klumpara, a domu na parc. č. 2. v bloku XIV. pp. Fr. a Al. Paulíkových. — Kollaudování byly: přestavěný obytný dům při továrně p. V. Němečka čp. 309, novostavba domu na parc. čk. 177-7 v bloku X. p. Ant. Holečka, c. k. odbor. přednosty v Brně, na parc. č. 157-23 v bloku O p. Václ. Rejchla, a na parc. č. 12 v bloku F p. Jos. Ráliš. — Podá se žádost za povolení k postavení transform. budky v Novém Hradci Králové. — Žádost vodního družstva v Hoděšovicích za převzetí regul. části Stříbrného potoka až k vyústění do Otlice postoupena byla městskému zastupitelstvu. — S technickou kancelář se sdělil, že okresní výbor svolil ku zřízení chodníku přes okresní silnici u továrny p. Katschnera. — Ústřednímu spolku pro udržování pomníků na bojišti z roku 1866 propůjčeno bylo městské divadlo na den 2. prosince 1911 k uspořádání večerního vojenského koncertu.

Vyhláška o seznamech voličů ku volbám do odhadních komisí pro osobní daň z příjmu. Za příčinou voleb do odhadních komisí pro osobní daň z příjmu odhadních okresů: 1. pro město Hradec Králové a 2. pro polit. okres Královéhradecký bez města Hradce Králové shotovery byly seznamy voličů, oprávněných ku volbě členů, jakož i zástupců jich do zmíněných komisí. Tyto seznamy voličů, na základě nichž poplatníci osobní daně z příjmu jmenovaných odhadních okresů dle § 181 zák. ze dne 25. listopadu 1896 č. t. z. 220 do tří sborů voličských zařazení byli, jsou na základě ustanovení § 184. cit. zákona u zdejšího berního referátu c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové čp. 353 v době od 18. až včetně do 25. listopadu 1911 v úředních hodinách ku nahlédnutí do těchže se strany poplatníků osobní daně z příjmu jakožto oprávněných voličů vyloženy. Před nahlédnutím do volebních seznamů jest se řádně legitimovat (ku př. platebním rozkazem). Případné stížnosti proti nesprávnému zařazení do toho kterého sboru volebního lze u c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové podat ve shora označené propadné lhůtě osmidenáti; stížnosti takové však nepřekážejí tomu, by platné volby byly vykonány.

Vyhláška. Na základě výnosu c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové ze dne 9. listopadu 1911 čis. 37703 uvádí se tímto u všeobecnou známost, že následkem vypuknutí a zjištění nákazy slintavky a kulhavky v Pražském Předměstí — Farářství, zakazuje se až do odvolání obdívání trůh dobytčích, vyjma na koně v městě Hradci Králové. — Starostáv náměstek: J. Russ.

Kde byl Jan Žižka pochován? Jan Žižka z Trocnova zemřel 11. října 1424 ve vsi Šumfeldu nedaleko Přibyslavě. Kněz Prokúpek a kněz Ambrož převezli mrtvé tělo jeho do Hradce Králové a pochovali v kostele sv. Ducha u velkého oltáře. Později, jak se za to mělo, převezeny byly tělesné pozůstatky Žižkovy dle některých zpráv do Čáslavě a tam v kostele sv. Petra a Pavla byly pohřbeny. Když roku 1910 v kostele tomto nalezeny byly lebka a jiné kosti, jež uznány byly některými odborníky pravděpodobně za tělesné pozůstatky Jana Žižky, mělo se za to, že zprávy o převezení mrtvého jeho těla z Hradce Králové do Čáslavě byly nálezem tím úplně povýřeny. Přes to u některých našich historiků, kteří kriticky prozkoumali staré zprávy o pohřbu Jana Žižky, vznikly pochybnosti, byl-li skutečně Jan Žižka z Hradce Králové převezen do Čáslavě. Otázkou tou zabýval se zvláště dr. J. V. Šimák, profesor vyšší dívčí školy, mímořádný profesor české university v Praze a vynikající český historik, který dokonce dospěl ku přesvědčení, že Jan Žižka v kostele sv. Ducha v Hradci Králové pohřben zůstal a jímam převezen nebyl. O tom přednášel 27. října v „Historickém klubu“ v Praze, kde přednáška jeho přijata byla s plným souhlasem. Přednášku tuto na požádání městského historického musea opako-

vatí bude dr. J. V. Šimák v Hradci Králové v neděli 12. listopadu o 2. hod. odpůldne v aule obchodní akademie. Vstup do přednášky je volný.

Městské divadlo Kileperova. V neděli dne 5. listopadu: „Čokoládová princezna“. Veselohra o 4 dějstvích. Napsal P. Gavaut. Přeložil F. Zbraslavský. Jest zajímavou pozorovat, kterak na jedné straně naši páni literáti horují — a to za jisté všmi právem — o vytřibení a povznesení domácí literatury a o její osamostatnění formální i obsahové od cizích vlivů, kdežto současně na straně druhé bojí se tyto snahy systematickým zanedbáváním a odkopáváním plodů českého původu. Mním tu umění dramatické. Věru, jest na pováženou, že tento činitel, pro literaturu tolik rozhodující, stojí u nás skoro na pořád ve službách cizích. Trpká to pravda, ale pravda přece. Aspoň kdyby byly vybírány kusy opravdu cenné a ušlechtilých tendencí, jež by opravdu umělecky a výchovně znamenaly hodnoty kladné! Ale co se tu k nám přenášl prázdné negace! — Důkazem nám bylo opět nedělní představení „Čokoládové princezny“. Nechceme říci, že by byla prací nejšpatnější; přece však nelze popřít, že svým obsahem stěží může přispěti k rozšíření intelektuálního obzoru a zúšlechtlení posluchačstva. — Co se týče provedení, nemůžeme odepřít zejména pl. A. Sedláčkové, jako hostu, svého rozhodného uznání za výtečný výkon. Zde v Hradci velmi zřídka lze spatřiti dramatickou produkci tak vystižnou, ucelenou a přesně podanou, iakou nám připravila pl. Sedláčková v neděli. Ostatní herci měli zajisté velmi obtížné postavení, ale úloh svých zhostili se velmi dobře, jmenovitě pan Dušek. Něco bych poznamenal o sl. Myškové. Neupírám jí ani talentu ani snahy, ale doporučil bych trochu více barvitosti v přednesu. Souhra velmi dobrá. Výprava 1. a 2. jednání velmi pěkná, 3. a 4. neuspokojilo. Představení těšilo se znamenitě návštěvě.

Doplnovací volby do obchodní a živnostenské komory v Liberci vypsány byly na 19. prosince t. r. Jest voliti 28 řádných členů komorních a sice: 1. V sekci obchodní: ve volebním sboru I a) 3 členy, ve volebním sboru I b) 2 členy a ve volebním sboru I c) 3 členy; 2. v sekci živnostenské: ve volebním sboru II a) 6 členů, ve volebním sboru II b) 4 členy, ve volebním sboru II c) 3 členy, ve volebním sboru II d) 4 členy; v sekci hornické: 3 členy. — České příslušníky liberecké komory, pokud nejméně 8 K zeměpanské daně výdělkové platí, upozorňujeme zatím důtklivě, aby včasným nahlédnutím do volebních seznamů u jednotlivých c. k. okres. hejtmanství přesvědčili se o tom, zda jsou v nich zaneseni a vyčkali dalších pokynů, jichž se jim od Ústředny Královéhradecké dostane.

Z obchodního gremia. Dne 30. října t. r. odbyvalo náhradník a 1 revisora účtů. Valné hromady zúčastněno činou doplnovacích voleb předsedy, místopředsedy, tří náhradníků a 1 revisora účtů. Valné hromady zúčastněno se 30 členů mimo gremiálního komisaře pana ředitele Dra. Zachovalu. Za předsedu zvolen byl opět cís. rada pan Karel Richter, velkoobchodník suknem, za místopředsedu pan Bohdan Melichar, knihkupec, za náhradníky pánové: Václav Bouček, Stanislav Jirásek a V. Moř. Revisorem účtů zvolen byl p. Bedřich Stein. V pátek dne 3. listopadu konala se ustavující schůze výboru, v níž zvolen za jednatele p. Alois Vávra a za delegáta do Palackého čítárny p. B. Melichar. Zároveň byly vyřízeny všechny běžné záležitosti.

Program Koerbrova kinematografu v Adalbertině. V neděli 12. a v pondělí 13. listopadu: Tontolín a jeho housle. (Humoristické.) Vydělenka štěstí. (Sensací drama, snímek I. řádu; na scéně tři čtvrtě hodiny. Bratři Jumpingové. (Varietní produkce.) Pan Vokurka potřebuje peněz. (Komické.) Město Elberfeld. (Cestopisné.) Italsko-turecká válka. (Původní zpravodajské snímky z bojiště.) Morálka. (Časová satira ze života.) Kalketa. (Nádherný přírodní snímek.) Každý program jest censurovaný, tudíž každému přístupný. Začátek představení ve všední dny vždy přesně v 8 hodin večer. V neděli a ve svátek jsou dvě představení: ve 4 hodiny odpoledne a v 8 hodin večer.

Z čítárny a knihovny průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárna musejní v měsíci říjnu ve 14 přístupných hodinách navštívena byla 845 osobami. V knihovně vydány na 218 výpůjčních listků 164 svazky knih a 119 předloh. děl s více než 5500 předlohami. Rada vykládacích časopisů rozmnožena o časopis „Obuvnický Obzor“, „Světobzor“, „Umělecký měsíčník“, „Český truhlář“. Do knihovny nově zařazeno: Weber R. „Teufingen für Wand und Decker“, II. c 444, Kunovskí L. „Unserre Kunstschule“ II. d 445, Wilde: „Grabmalkunst“ III. e 68, „L'art decoratifs aux expositions des Beaux arts de Paris 1910 — Les Mobilier“, 2 díly VI. c 175, Ebert J. „Perspektiva“ Bd 3170, Sauerlandt M.: „Michel Angelo“ Bd 3321, Tichý Al. „Praktická geometrie hospodářská“, Bf 3320, Stier O.: „Die Arbeitswerkzeuge des Metallarbeiters“, Bg 3325, Schmidt W.: „Das deutsche Fleischergewerbe“ Bg 3315. Do knihovny věnovan opět pan inž. Jindra, továrník, zde, řadu knih a brožur, pan inž. R. Urban v Praze, kalendář obuvnický, uměl. přám. museum v Praze „Pamětní list“. Museum ve Slaném „Slánský Obzor“, p. Paul zde, plakát, Ústředna zde výroční zprávu, Obchodní gremium různé brožury, Krasomná Jednota v Praze katalog Brandlový výstavy. Dárcům díků Za členy musea se přiblížili pp.: R. Bouček, učitel v Jaroměři, Al. Vančura, ředitel lycea, zde, sl. M. Veitová, učitelka na Pouchově, Učednická besídka v Dobrušce.

Výstava zahradních měst ukončena byla v neděli dne 5. listopadu. Během 8 dnů jejího trvání navštívilo ji 423 osob. Dostí málo vzhledem k důležitosti obsahu výstavy. Uspořádání výstavy umožňeno bylo laskav.

Rozšiřujte „Obnovu“!

zemského spolků pro reformu bydlení a Svazu českých měst, kterými zapůjčena byla německou společností pro zahradní města ve Stuttgartu. Výstavka i se zajímavou příležitostnou expozicí »Stavební vývoj Hradce Králové« a »Městská mlékárna a péče o koleno« převezena byla do Chrudimě.

Mariánská družina mužů a žensků v Hradci Králové přistoupí 12. t. m. o 6. hod. ranní společně k sv. přijímání v kostele Panny Marie. Zpívají se bude »Budiž velebena« ke mši sv. k sv. přijímání »V Tvé srdce Je- zu.« Před sv. přijímáním říkají soddálové společně »Vy- znáváme se . . .«, po sv. přijímání odpustkové modlitby a obnovení zásluhy Panny Marie. Zpovídají se mohou so- dálové v sobotu ráno a večer.

Ples techniků. Technikové z Hradce Králové a okolí pořádají dne 27. ledna 1912 pod protektorem rady král. věnného města Hradce Králové v místnostech zimní za- hrady Grand-Hotelu »Representační ples techniků výcho- dočeských.« Plesová kancelář: Grand-Hotel v Hradci Králové.

Nechanice. Letošní slavnost dušičková bude se dlou- ho u nás pamatovati. Společna byla se slavností svěcení kříže na novém hřbitově. Událost taková se zajiště zřídka koná. Proto tím pamětihodnější. Po skončených církevních obřadech v chrámu Páně bral se průvod s hřebem, jak u nás zvykem, nejprve na starý hřbitov a odtud za zpěvu písně »Svatý kříži« na nový. Byl krás- ný podzimní den. I zdálo se, jako by příroda již již k spánku se chystající chtěla slavnosti napomáhati. Kdyby tak naši přítelčkové viděli ten ohromný zástup, který za našimi duchovními se valil, zajisté že by se v nich dech až zatajil. Krásný, daleko viditelný kříž hlásá, že hřbi- tov určen pro katolíky. Nám zdá se, že vrací se staré časy. Tak jako kdysi dědové naši stavěli chrám Páně a označili jej křížem, tak dnes vnukové jejich též stavěli a stavbu korunovali křížem. Maně vtrá se myšlenka, nemohlo-li se postupovati tak již dávno. Průvod oč- kával již hřbitovní výbor, jež zastupoval za město Nechanice pan starosta Fr. Rašín se svým náměstkem p. Ant. Maděrou a členem výboru p. Václ. Lehkým. Za obec staronechanickou přítomnou p. Fr. Honc. Svěcení konal náš dp. farář za asistence dpp. kaplanů. Kdo viděl ten zástup seskupený kolem kříže, zajisté přizná, že prav- diva jsou slova Kristova, že všechno potáhne k sobě, až bude povýšen. Dp. farář v deštiny vykládá význam kříže, hřbitova a poukázal, k čemu na hřbitově vyblíží nás sv. kříž. Uvádí, že jest to místo pokoje. Sv. kříž bude v nás nadějí a vlevá do srdce útěchu, které svět dává nemůže. Ku konci své řeči děkuje přítomným pá- nům za péči, kterou osvědčili. Nato přikročeno k vlast- nímu posvěcení a po vykonaných modlitbách slavnost skončena. K tomu podotýkáme: Chováme jen jediné přá- ní, aby jako svatý kříž vévodí v městě mrtvých, aby také vládí v městě živých, aby ten Kristus, který slove knížetem pokoje, opravdu se uhostil ve zdech města na- šeho. K tomu volám: Zdař Bůh!

Volební seznamy pro doplňovací volby do obchodní a živnostenské komory v Liberci jsou již u příslušných okresních hejtmanství od 10. do 23. listopadu t. r. vylo- ženy. Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové žádá jednotlivá obchodní gremia a živnostenská sdružení, aby neodkladně nahlédnutím do nich se přesvědčila o jejich úplnosti a správnosti. Další pokyny budou představenstvím v čas sděleny.

Hofica. Stávka textilního dělnictva, kterou jsme v posledním dopise predvídali, skutečně vypukla a trvala déle, nežto továrníci nechtěli na požadavky dělnictva, jež se skládají bez rozdílu politického smýšlení, přistoupit. Došlo k pouličním bouřím, při nichž i v jednom pří- padě i zbraně bylo užito, proti nimž však různé opa- tření učiněno. Litovatli dlužno, že dělnictvo při podobných manifestacích trpí ve středu svém lidu, kteří k němu ani nepatří a kteří se dostávají všude, kde jaká bouře se sta- huje, aby dělali krávy a vážnou akci jen kazili. Zvlášť to platí o mládeži sotva škole odrostlé, která by měla být od požadavků samých zakřížena. Dodatečně sdělíme, že stávka na Hoficku byla urovnána v tom směru, že dělnictvo přijalo přídavek 10 proc. z peněz a 5 proc. z některého zboží, tak že 6. t. m. počalo se zase v továr- ních pracovat, což s povděkem vidí i ostatní neinteres- sované křehy, ježto nezaměstnanost tak širokých vrstev hází své stíny na celou občanskou společnost, neboť ne- má-li dělník, nemá ani živnostník. Ceny másla náhle klesly z 1.80 na 1.40 K za půl kilogramu, a člověk se mimovolně ptá, bylo-li třeba je tak šroubovat, když se mohlo předvídati, že se neudrží, protože obecenstvo sáh- ne k svépomoci a obrátí se na cizinu, aneb se v požá- davcích svých uskrvni. Dnes je tu všeobecně v užívá- ní maslo cizí, což jest věru nezdravým úkazem. Stávky přestaly, volby obecní nastaly; jako vždy a všude, or- ganisuje se proty straně radniční, jež slubuje sanování obecních financí, čehož bychom v Hoficích na výsost po- třebovali, protistrana. Neopomeneme konečný výsledek sdělit.

Volby v Hoficích. Volby do III. sboru provedeny za neobyčejné účasti a to ve značném opo- sice proti straně do- savadní, tj. radniční, a skončeny vítězstvím této z to- ho důvodu, že opo- sice, která je v tomto sboru daleko silnější, se nepo- sice, nýbrž roztržila postupovala. I když již spc. demokracie vlastní kandidátní listinu měla zástupce, ostatní strany, sestávající hlavně ze živ- nostníků a malých menších objektů, mohly se zcela do- bře spojit a bylo by také zcela jisté k tomu došlo, kdyby se byl v čelo nepostavil, lépe řečeno, jako kandid- átní přímátorského stolce od svých lidí do předu hnán nebyl předseda klubu anarchistů, primář dr. Erban. Ne- poznali jsme v něm muže citlivostivého a proto vše- obecně přisvědčujeme, že — ač pracemi svého povolání přeti-

žen — se v pravém smyslu slova obětoval a na škodu opo- sice obětoval. Die doslechu proti volbě ve III. sboru bude podán právoplatný rekurs. — Křesťanství sociálové jsou v městě stranou silnou a že nešli se stranou radni- ční, toho hlavní příčina byla ta, že je tato ignorovala, hlavně při jmenování zástupců do t. zv. komise sociální, do níž povolal městský úřad zástupce kde jakého spo- lečku, ale o politické straně, které při posledních vol- bách do říšské rady odevzdáno bylo přes 90 tisíc hlasů, nevěděla, a stížnost podanou zamítla. Nevykonala sice zmíněná komise něčeho, v poslední době se ani neschá- zela, ježto my v Čechách pro samé boje stranické a, bohužel, i národnostní nemáme času na luštění otázek humanitních a společenských, ale mohli-li tam míti nepa- trný spolek o několika členech svého pracovníka, mohly a měly jej míti tím více organizace, čítající daleko více než 200 členů. Smýšlení křesť. sociálů bylo známo a proto pozvala je opo- sice k vyjednávání, slíbila jim dáti dva zástupce — dr. Erban přimlouval se dokonce za pojetí jednoho duchovního na kandidátní listinu, ale vše nebylo nic platno: třeba požíval zmíněný pán důvěry jako lékař a i jinak osobně byl mnohým sympatický, bylo vyloženo, že nemůžeme a nesmíme voliti do žád- ného sboru my a s námi všichni, kdož posud stojí na stanovisku náboženském a náboženství považují za ne- zbytný podklad spořádané občanské společnosti, muže, jež ženou volnomyšlenkáři a anarchisté v před, aby věc jejich fedroval a který by tak zajiště činil, kdyby se do zastupitelstva obce dostal. Proto také prošli z je- ho kandidátky pouze ti, jimž i s jiné strany hlasů se dostalo. Ve sboru II. a I. bude opo- sice asi slabá.

Josefov. Zažili jsme stávku elektrických jisker. Sel- mičky jako by zapomněly, jak jest jejich rychlost vyhlá- šená, letěly v neděli od půl 9. hod. večer po 45 minut tak loudavě osvětlit naše ulice, že každou chvíli nastá- vala egyptská tma. Chvilu to blikalo jako bludíčky — zas jako svatojánské mušky — a hned tma jako v ko- mině. Vedení elektrické k osvětlování našeho města jde z Jaroměře. Doufáme, že se stane náprava, aby elek- trická světla neprováděla již nyní masopustní rej. Obě- censtvo přijímalo stávku satyrickými popěvkami.

Kvaslav. V sobotu dne 4. listopadu byla u nás pořá- dána lidová schůze, na které přednášel vsdp. Dr. Frant. Sulc, profesor bohosloví z Hradce Králové »O Volné Myslenky«. Vsdp. řečník na základě spisů a brožur V. M. líčil slovy každému srozumitelnými vznik, dějiny a účel Volné Myslenky, ukázal, jak volnomyšlenkáři ne- právem zneužívají osoby Havlíčkovy, vzpomněl 100le- tých narozenin našeho básníka K. J. Erbena a na základě jeho básně »Svatební košile« krásným přirovnáním po- vzbudil přítomné obecenstvo ku organizaci. Výtečně pro- myšlená a s nadšením přednesená řeč vsdp. řečníka byla s pozorností a zájmem vyslechnuta. Jest však litovatli, že účastenství na tak poučné přednášce nebylo větší. O téměř tematě přednášel vsdp. řečník v neděli nato na schůzích v Lukavici a v Habrově u Rychnova n. Kn.

Oprava kostela děkanského v Pardubicích. Usnese- ním výborové schůze 29. října rozhodnuto přikročiti brzy z jara ku důstojné opravě děkanského kostela, kte- rý jedině úředními protahováním schátral tak, že oprava nesnese již dalšího odkladu. Zhotovení rozpočtu nutných oprav svěřeno architektu p. B. Dvořákovi, který v nej- bližší době nejdéle do 15. listopadu předložil rozpočty nově zvolené stavební komisi, aby mohlo se během roku letošního přikročiti ku zadání prací opravných. Do ko- mise stavební a dozorní zvoleni pp. prof. Sakař, okresní starosta Vančura, insp. Diviš Cistecký ze Šerlinku, okr. soudce Jung, starosta města inž. Prokop, architekt Dvo- řák, virchn. inž. Koten, stavitel Novotný, prof. Valenta, stavitel Janoušek, účetní Skrbek, tesařský mistr Zahálka, řed. Váňa členové kostelního výboru pp. Klobouček, Mrázek, Červinka, dp. kaplan Novotný a měst. radní Klečka.

Velice zhořelý požár v Michnovce. V neděli ve- čer dne 5. listopadu t. r. stížena byla Michnovka, chudá vesnička farnosti Kratoňovské okresu Nechanického, hrozným požárem. Ze 33 čísel, jež čítá osada tato, lehlo popelem 11, tedy celá třetina. Srdcevoucí je nářek ne- štastných. Jsou to vesměs dělníci a chudí domkaři, jimž rozkáceným živlem, kterému pro nedostatek vody ne- bylo lze klásti žádného odporu, zničeno vše. Bída nez- měrná doléhá v tomto roce drahoty na ubohé tím hro- zivěji, že zima přede dvěma, výdělek žádný, skrovné zásoby píce ztráveny ohněm, na pomoc píce od spolu- občanů počítati nemožno, ježto letos každý zemědělec nedostatkem píce trpěti bude, takže ubožáci budou nuceni poslední kus dobytka, který by jim v zimní době částeč- nou výživu poskytoval, prodati. Podepsaná duchovní správa s úpěnlivou prosbou obrací se k soucím lid- ským srdcím o pomoc nešťastným, prosí, by příspěv- ky zasílány byly na farní úřad, jež je veřejně kvitovati bude s vroucím »Zaplať Bůh!« — Farní úřad v Krato- ňách, dne 7. listopadu 1911. — Václav Kysela, farář.

O Číně a tamních kulturních a politických pomě- rech, jež zajímají zejména za nynějšího revolučního hu- tu čínského celý vzdělaný svět, chystá velikou přednáš- ku se světelnými obrazy známý cestovatel a spisovatel Alois Svojsík, jenž dvakráte Čínu navštívil. Spolky a kor- porace, jež na tuto přednášku reflektují, rače dopsati dru F. Svojsíkovi v Praze, Spálená ul. 11.

Pane poslanče Rydlo, věříme vám rádi, že se vám nyní poslancuje velice nepohodlně. Možná dost, že by- ste tu celou slávu poslaneckou složil rád k nohám svých důvěrníků, kdyby vás ramena nejbližších důvěrní- ků nepodpírala váš moc. Agráři dobře vědí, že by v zájmu drobného lidu bylo nejlip, kdybyste z politické- ho kolbiště odstoupil. Ale — tím by agrární agitátoři ztratili mandát snad na všechny časy. Kdyby po vašem

odstoupení šest set agentů po okrese začalo lámati kopí ve prospěch kteréhokoliv kandidáta agrárního, všechno by bylo marno. A přece mandát si ponecháváte proti vůli valné většiny voličstva. Jak tedy můžete nyní mluvit ve jména voličstva z okresu? Snad proto do- byto všeobecného hlasovacího práva, aby nadpoloviční většina voličstva neměla v říšské radě zastoupení? Je- stliže se chlubí agrární strana duchem demokratickým, jestliže tvrdí, že se řídí její poslanci vůlí českého ven- kova, nuže — dokažte to prakticky! Ti, kteří vás vy- bízejí, abyste vykonali to, čeho si většina snažně přeje, mají k takové výzvě plné právo. Rozhodně a roztrpče- ně musí tito opo- siceníci protestovati proti drsné, vzpurné bezohlednosti, s jakou přijímají přední agrární časnou jejich výzvu. Agrárikům musí býti dovoleno proti žá- dosti voličstva uvéstí věcné námítky. Ale nikdy si ne- smí dovoliti zasírať a mrskati voliče hubost- mi a zpupnými nájezdy proto, že nespokojení voliči užili svého občanského práva. Hlasy neagrárních voličů agráři bráti dovedou, ale chtějí-li tito voličo- vé pronéstí svobodný posudek, již se jim snaží agrární tábor zamknouti ústa. — Pane poslanče, plní jste své povinnosti jako zástupce okresu tak, že jste se neukázal v místě, kde docela vaši lidé trpěli hrozně násilnostmi spáchanými. A když později důvěrníci strany křesť. sociální, národně sociální a sociálně demokratické tele- gramem vás žádali, abyste se zúčastnil jednání zástupců dělnictva s továrníky, nemohl být telegram doručen ani v Krčíně ani v říšské radě. Kde jste tedy vlastně byl dne 20. a 21. října, kdy vás telegrafická jiskra tak horlivě sháněla? Zvláštní to poslanec, jehož telegram nenajde ani doma ani ve Vídni. Kde jste tedy konal o mnoho důležitější poslaneckou práci? Proč jako zodpo- vědný zástupce okresu ani jste nenaznačil, kam by se za vámi měly důležité práce posílati? A jestliže jste se tolik bál vlastního voličstva, proč jste se mu aspoň neomlu- vil? Zkrátka povinnosti, spojené s mandátem, nejsou pro vás velkou lahůdkou. Ale chcete-li, aby se taková fa- tální situace odvíjela nějakým agrárním osvědčením, pak vám otevřeně pravíme, že ani poslední volič nebude tohle považovat za nějakou věcnou náhradu. Za poslance musí mluvit jeho skutky — a nikoliv osvědčení a re- soluce jeho ochránců. V době kritické má státi na před- ním místě právě poslanec. A je-li vám opravdu líto a- spoň lidu agrárního, s tím větší horlivostí jste měl o- sobně na jeho ochranu vystoupiti. Uvažte, jak trapně to působilo, když ve chvílích největšího rozehvění právě vaše strana stála bezradně — bez vůdce. A pak vám mají věnovati plnou důvěru voličové jiní? Proto bude jenom ve vašem prospěchu, poslechnete-li valné vět- šiny a poskytnete-li voličstvu složením mandátu příleži- tost, aby svých práv užilo k volbě poslance, jakého si o- pravdu přeje.

Kde byl pan Rydlo? V Krčíně v hotelu samého p. Rydla dne 5. t. m. pořádána schůze stávkujícího dělni- ctva všech stran. Ale — pan Rydlo, ačkoliv byl pozván a ve svém domě dlel, nedostavil se zase. Tak znovu o- svědčena horlivost pana poslance. Znovu se ukázalo, jak se ve vlastním sídle bojí svých voličů. Nač ještě tedy vlastně se drží poslaneckého mandátu?

»Neurvalé« útoky proti p. Ant. Rydlovi. Zase se o- svědčilo, jak agráři umějí nemyslivě papouškovati tak, jak se tomu naučili ze svého veležurnálu »Venko- va«. Jednalo se o to, jak pomoci panu Rydlovi lacino k reputaci, jak zatusovati jeho liknavost a malou poslane- ckou schopnost. Proto ve chvílích, kdy vlastní voličové Rydlov. proti svému zvolenému zástupci parlamentnímu co nejhlasitěji reptali, pojednou agrární organizace novo- městská dne 1. listopadu na rychlo sestavila projev dá- věry k Rydlovi. Co také měli přední agráři jiného dělati, když si nynějšího pana poslance sami postavili v čelo? Ale podepsaní »předsedové neb členové výbo- rů místních organizací« neodepřeli si smyslout si na těch, kteří plným právem a zcela věcně konstatovali, jak prá- vě v době nejkritičtější naděje v p. Rydlo naprosto zklamala. Rozumí se, že pravý odchovanec »Venkova« a »Cepu« dlouho neuvažuje o právu a spravedlivosti, má-li chut' zaútočiti. A tak v »osvědčení« čtou se tato slova: »Časopisům »České Stráži« v Hronově, »Obnově« v Hradci Králové a pod., jež podnikají neurvalé a ne- mástné a bezdůvodné útoky proti Vám, vyslovujeme své opovržení s podivem, že tak jistá část žurnalistiky poklesnouti může a poslance, který sotva svou činnost byl s to rozvinouti — a už přece pro nás vykonal — hnusným způsobem ostouzí a napadá.« — Pánové, ne- seznali jste dosud, jaký komický dojem činí tento ná- hlý a plyný váš soud? Vite, proti čemu vlastně svými podpisy protestujete? V největších nesnázích by se ocitli někteří z vás, kdyby byli tázáni, zda vůbec kato- lickou kritiku Rydlovu »horlivé činnosti« četli. Ale my bychom si věru přáli, aby ta kritika byla dobře známa zvláště agrárikům rozvážným všechněm. Nevíme sice, kolik těch pánů by své podpisy odvolalo, kolik by jich přečetlo pepnou kapitolu autorovi toho osvědčení. Ale jisto jest, že takové bezdůvodné urážky by nepropustil z úst žádný poctivec, který četl naše řádky, uvědoměno ve prospěch lidí strádajících a k vůli tomu, aby se kon- statovalo chování pana Rydla. — Proč jenom neznámý autor »osvědčení« chyťte zamlčuje, v čem spočíval ty »neurvalé útoky« a jakým »hnusným« způsobem náš list pana Rydlo napadá? Kterým řádkám jste mohli vyslo- vití opovržení? Snad těm, které zcela správně refero- valy o praktickém stanovisku Rydlově vůči trpícím? Pánové, nehraje si na schovávanou a uveďte přímo do- klady! Jinak jest vaše »osvědčení« skutečným matením lidu, jest to složka zlobivých, podrážděných frásí, so- stavená z nouze, aby se maskovala nepopřelná blamáž těch, kteří se představovali před volbou jako jediní u-

přímí spásitelé venkova. Věříme rádi, že jste podráždění, když jste se ocitli ve slepé uličce, když se vám protesty na hlavu jen sypou. Ale dovolte — své chyby nehleďte zaplatovati chybami novými! Vždyť přece proto, že Rydlo se ukázal tak malým hrdinou, nemají trpěti lidé, kteří se snažili pomoci strádajícím upřímněji a praktičtěji. Jestliže nad poznámkami tolik věcnými, pravdivými a zcela taktními si dovoluujete docela dávatí průchod umělkovanému línusu, pak jste prozradili jasně, jakou vlastně svobodu českému tisku a české kritice přejete. Pak prozrazujete, jak byste s tiskem opozičním zatočili, kdybyste měli moc, po jaké toužíte. Vaše hrdinství ostatně jest zrovna tak veliké jako Rydlovo. Víte, kdo nejvíce do vašeho vedení a vašeho poslance bušil? To byl přece tisk soc. demokratický. A proti tomu ani slovo! Skutečných křiklounů se bojíte jako zajíc chřta. My na vás ubohý a zcela nespravedlivý protest však odpovídáme, že neltujeme ani jediného řádku, který jsme v zájmu dobrého lidu proti Rydlovi napsali. Opakujeme všechno s plným klidem a s plným přesvědčením jako dříve. Právě proto se agrární tábor tolik rozčilil, že bylo těžko nějaký věcný trumf proti našim řádkům uvést. A tak vidíme, že právě agrárníci pro pravdu se nejvíce hněvají. A uveřejnil-li i „Venkov“ (dne 5. t. m.) slova tak nepravdivá a nespravedlivá, pak máme plné právo právě my vysloviti své opovržení s podivem, že tak jistá část žurnalistiky poklesnouti může. Uváživým agrárikům pak vřele doporučujeme, aby si srovnali naše zcela spravedlivé řádky (uveřejněné v předešlých číslech) s vášnivým výpadem toho osvědčení. Po tom srovnání prohlédne lehce každý, k čemu se utíkají lidé, když se jim lodička potápí.

Libice u Chotěboře. (Opozděno.) Řídká slavnost konala se v Libici dne 15. října. Vsdp. Čeněk Jůzl, biskupík a místní děkan, za assistance četných kněží z okolí posvětil zdejší chrám Páně. Od časného jara až do dnešního dne daly se přecelné opravy. Kostel i věže zvenku skoro celé nově namalovány; věž z větší části nově šindelem kryta a nabarvená. Uvnitř byl kostel proti vřhu do výše i a půl metru asfaltován. Když konečně práce zednické byly hotovy, byl kostel celý jemným jednobarevným tonem s malými ozdobami vymalován. Rovněž i varhany byly opraveny. — Všecky tři oltáře, kazatelna, obrazy křížové cesty a četné jiné rámy obrazů vše toto nově pozláceno, případně polychromováno a nabarveno. Všecka okna pořízena nová a na zvláštní přání uroz. pana patrona hlavní dvéře dubové nově zakoupeny. Kostel zdejší, ač malý, nyní jest opravdu důstojným domem Božím. Oprava stála as 10 tisíc korun. Na tuto opravu přispěly přiláčené obce obnosem 500 K, různí pak dobrodyncové rovněž dali as pět set korun. A kdo hradil ostatní náklad? Vše ostatní v obnosu as 2 tisíc korun platil vysoce urozený pan Karel baron z Kleebornů, majitel zdejšího panství, ze svých soukromých příjmů, poněvadž kostel zdejší takřka žádného jmění nemá. Nelze pominouti mlčením, s jakou obětavostí a jak rád vydával tak značné obnosy na četné ty opravy. Jemu nestačilo, aby vše jen zběžně a na rychlo bylo zhotoveno. Řídil se svou zásadou: „Má-li se něco dělati, ať se to dělá dobře a řádně, nechť to stojí i více!“ Upozorňoval, že ještě schází dlažba v předstíni, v sakristii, to i ono sám připomínal, co by se lépe hodilo, nedbaje, že náklady rostou a rozpočet trojnásob již přestoupen. Věřu, že to velké slovo, ale zde úplně na místě, že takových patronů jest velmi pořídku a těžko by se našel jemu podobný. Jeho vybroušený vkus nejen dovede snadno nalézt, čím by se ta či ona věc doplnila, okrášlila, ale dovede i tak mile a vhodně tu okrasu, tu doplněk nabídnouti jako na př. skvostný skleněný lustr, dvéře a jiné a jiné. Farníci zdejší seznali vzácnou tuto štědrost a proto rádi v den svěcení kostela starostové přiláčených obcí vys. urozenému panu patronovi uctivě za tuto blahovůli poděkovali. I všichni ostatní s vděčností na dobrotivost jeho ještě po dlouhých letech vzpomínati budou. Když člověk viděl, s jakou blahovůlí povoloval vždy větší a větší obnosy na opravy, ano, když i sám urozený pan patron nové a nové okrasy a opravy vymýšlel, tu maně do mysli vstupovala vzpomínka na doby dávné, kdy často i jednotlivci vystavěli kostely jak pohádka krásné. Přáli bychom všem kostelům tak dobrotivé patrony, a děkujeme vys. uroz. panu baronovi za tato dobrodiní, prosíme, aby jej za to odměnil Bůh.

Čáslav. (Řemeslnicko-živnostenská záložna.) Těžké poměry, v nichž ocitají se zvláště střední a dělnické vrstvy občanstva, pohnuly některé čilejší naše živnostníky, že hledati počali jediné správnou cestu svépomoci. Za tou příčinou konána byla působením jich předběžná porada spojená s přednáškou o založení stavovské řemeslnicko-živnostenské záložny, která by umožnila členstvu zaopatřiti si nejen potřebný úvěr obchodní, ale i poskytla mu zálohy na vykonanou práci a převzala eskomptování účtů. Učiněné návrhy přijaty byly radostně řadou našich živnostníků a zvoleno bylo již také případné komitě, jež má se postarati o jejich uskutečnění. Záložnou touto učinilo by řemeslnictvo naše důležitý krok k svému povznesení a lze proto doufati, že myšlenky této se nespustí, byť se i vyskytli jednotlivci, kteří nemohou se pro to rozehráti. Ochrannou ruku nad novým ustavením peněz, slíbila držeti osvědč. naše záložna občanská. — (Divadlo.) Počátkem měsíce prosince má býti otevřeno restaurované Duskovo divadlo a odevzdáno opět v užívání ochotnické naší jednotě, jež chystá se v něm zahájití zimní sezonu vybranými pracemi. Kdo měl přehlednost nahlednouti v prostory divadla, byl překvapen jeho pěkným vzhledem i praktickou úpravou, která je postavila po bok moderním budovám divadelním. Rekonstrukce doznala nejen hlediště, které svými novými rozšířenými galeriemi získalo mnoho no-

vých míst, ale i jeviště, jehož dřevěné konstrukce nahrazeny železnými a jehož provaziště bude co nejučelněji zařízeno. Restauraci divadla provedl arch. p. Skřivánek v době poměrně velmi krátké a jest na ní viděti, že pracoval tu nejen odborník stavitel, ale i odborník režisér. Jsme přesvědčeni, až obecnstvo užij obnově divadlo v záři elektrického světla, že bude mu dvojnásob milým místem osvětlení a že čtenou návštěvou to také osvědčí. Ochotnické jednotě pak přejeme, aby v obnovených prostorách jeho našla hojnost nové přízně a přátelského porozumění. — (Spolek pro podporu studujících) koná, jak oznámeno, valnou hromadu 19. listopadu o 2. hod. odpo. ve sborovně c. k. gymnasia. Z vydané jednatelské zprávy vyjímáme, že podporováno bylo 155 žáků a to 96 půjčeno 560 knih, 40 udělováno 70 obědů týdně a 19 uděleny podpory jednak peněžité, jednak oděvem. Členů přispívajících čítal spolek 56, zakládajících 9 a vedle toho značný počet dobrodinců, kteří přispívali buď penězi, buď darováním obědů a oděvů. Zvláště o spolek zasloužili se P. T. pp.: řed. Kl. Ptačovský z Golč. Jeníkova a uč. J. Volenec z Vrdů, kteří laskavě převzali a vedli jednatelství venkovských obcí. Od 1. ledna do 30. června 1911 vydal spolek 595 K. V těžkém sociálním postavení chudého studenta jest spolek mocným činitelem a proto doufá, že i v novém správním roce nalezne hojně podpory a pomoci u všech dobrých duší.

Zleby. J. J. kníže Fr. Jos. z Auerspergu, jehož dobročinnost jest široko daleko známa, věnoval dobrotivě na stavbu chrámu sv. Jana Nepomuckého, který byl v minulých dnech právě J. Eminencí nejdp. kardinálem pražským vysvěcen, dar 200 K. Jasněmu dárci vroucí dík! — Pan feditel knížecích panství F. Müller jmenován byl členem ústavu pro výzkum a zkoušení hospodářských strojů, zřízeného při král. české hospodářské akademii v Táboře. Známa odborná znalost pana feditela, oceněná proz. shorem předního hospodářského ústavu, zajistí potěší všechny jeho čtitele.

Od Doubravky. Mezi stoupenci křesť. sociální strany na Čáslavsku nemalý rozruch působí zpráva, která proskočila do veřejnosti z jednání poslední okresní učitelské konference okresu čáslavského. Známy odpůrci strany křesť. sociální, pokrokový učitel p. Pilný z Čáslavě, uznal za vhodné k zvýšení lesku své přednášky o lidovém vzdělání na této vládními orgány svolané a řízené schůzi dotknouti se nešetrně činnosti organizací křesť. sociálních za souhlasu svých pokrokových kolegů a za mlčení sl. předsednictva. Ovšem proti straně křesť. sociální jest všechno dovoleno. Jsme zvědaví, co by se stalo, kdyby týž pán byl se dotkl tak činnosti kterékoliv strany jiné a kdyby svou zřiravou kritikou obmyslil na př. organizace národní sociální, soc. demokratické nebo teprve mladočeské! Panu učiteli Pilnému nezamlouvá se přednášková činnost organizací křesť. sociálních, zdá se mu, že lid kazí. Bylo by záhodno, aby při tomto paušálním tvrzení udal buď nějaké závadné thema, nebo aspoň závadná, kazící místa takových přednášek. Myslíme, že by jich vůbec nenášel a že jeho tvrzení bylo tedy jenom prázdným plácnutím do vody, nabubřelou pokrokovou frází. Se svými radami a výtkami měl by se raději obrátiti k vlastním pokrokovým spolnohojovníkům a přidržeti jim dobře ukazující zrcadlo. Jest jejich činnost na venkově tak vzdělávací, že jí lid má až po krk a musí se proti ní časem dovolávat až úřadů. Naším organizacím pak doporučujeme, aby na podobné útoky odpověděly dvojnásobnou činností přednáškovou a horlivým šířením katolického tisku!

Šňatek. Dne 7. t. m. slavili o 11. hodině dopol. v děkan. chrámu Páně v Něm. Brodě šňatek sl. L. Racková, dcera řed. zdejší školy I. obv. a p. Jar. Vodička, učitel na místní obchodní škole. Pp. novomanželům srdečně gratulujeme!

Aviatika v Německém Brodě. 5. t. m. měl se konati v našem městě vzlet pana Čiháka z Pardubic. Reklamou přilábeno veliké množství diváků, z nichž přemnozí nelitovali sebe větších výloh a přijeli vlaky i ze vzdálenějších míst, aby jim vzácná ta podívaná nenšla. Na letišti zřízeném podél pražské silnice hned po poledni zavládí nevidaný ruch. Lidé hemžilo se tu jako mravčec a kočáry i automobily o překot jezdily sem tam dovážejíce stále nové účastníky. Let měl započítí o 3. hod., poněvadž ale vál silný vítr, čekáno přes ustanovenou hodinu na jeho umlácení. Přes to, že se tento nezmírnil, stroj byl vytažen z hangáru. Motor začal pracovati, zvědavost obecnstva byla napiata na nejvyšší stupeň. Zavzněly výstřely. Konečně! Obecnstvo si oddychlo v přesvědčení, že teď to už začne. Jaké však zklamání! Aparát stojí klidně na poli dál a v sluch obecnstva se nese mrzutá zpráva, že se let pro přílišný vítr přece jen konati nebude a odkládá se na příští neděli. Nastává smutný rozchod, kde kdo projevuje lítost nad tím, že k letu nedošlo. Při tom dochází k veselé epizodě. Na poli u silnice polednou zvedá se hejno hus tam se pasoucích a s ohlušujícím křikem mává ve vzduchu svými křídly, jakoby chtělo odškodniti svými výkony obecnstvo vzleu chtivě. Snad příští neděli bude počasí vzletu příznivější a všichni nespokojení dojdou pak náležitého uspokojení.

Košanský a dobytčí trh v Německém Brodě. Příští trh koňský, zároveň dobytčí v Německém Brodě koná se dne 14. listopadu 1911. v úterý po sv. Martinu. Trhy koňské jsou vždy čteně navštěvovány a patří k nejsilnějším v Čechách.

Svinčany. Při opravě našeho farního kostelíka, o kterou nemalou péči a zálibu v jeho památkách jeví uroz. p. hrabě Jan Thun z Hohensteinu, bude 11 náhrobních kamenů staroslavného rodu Gerstorů usazeno je-

dnak ve věžích kostela na straně vnitřní, jednak na straně vnější. Památné kameny náhrobní z kamene bílého t. zv. slezského nřamornu jsou dovednou rukou pracované v letech 1574—1613.

Sv. Jan Nep. pod Košumberkem. Konečně napolo rozbořená kaplička sv. Jana pod Košumberkem bude opravena a jako význačná památka doby barokní zachována časům budoucím. Nařízením ředitelství kníž. statků Thurn-Taxiských v Řezně zadal patronátní úřad na Rychnburce opravu kaplicky panu staviteli Hostašovi v Luži, který opravu provede pod dozorem c. k. konservátora B. Dvořáka.

Různé zprávy.

Biskupské konference ve Vídni. Dne 7. listopadu byly v arcibiskupském paláci zahájeny biskupské konference, které potrvají 7 dní. Přítomní jsou arcibiskupové vídeňský, pražský, olomoucký, který zvolen zapisovatelem a dále kardinál Katschaler ze Solnohradu, biskupové z Hradce Králové, Litoměřic, Gorice, Lublaně, Štýr. Hradce, Terstu, Celovce, Lince, a sv. Hypolitu. První schůzi předsedal pražský kardinál Skrbenský.

Úbytek Němců v Čechách. Jak jsme už sdělili, napočteno bylo v Čechách 4.241.901 Čechů (1900: 3.930.071) a Němců 2.467.721 (2.337.044). Přibýlo tedy Čechů o 8 proc., kdežto Němců pouze o 5.6 proc. Německé listy velmi nad tím nařikají. „Los von Rom“ tedy Němcům v Čechách nepomohlo.

Sjezd katolické dolnorakouských započal v sobotu ve Vid. Novém Městě. Duší sjezdu byl říšský baron Vittinghoff-Schell. Diecéšní sekretář Mayer kladl důraz na soustředění práce katolických nepolitických organizací dle přání arcibiskupa dra Nagla. Z ostatních řečníků promluvil: P. Fr. Depauli-Boissel „o úkolech muže ve veřejném životě“, říš. posl. Stöckler „o selském stavu a křesťanském názoru světovém“, dr. K. Prokop „o něm. lidu a církvi“ a P. Viktor Kolb „o našem boji proti špatnému a nemravnému tisku“. Řed. Hornich v řeči své „Co chtějí katolíci na poli školském“ vyzýval také katol. studentstvo, aby ani na školách středních ani vysokých netrpělo bezdůvodně útočení na křesťanství. Slavnostního průvodu účastnilo se na 6000 osob.

Statistika stoletých v Evropě. Dle statistiky vydané německým říšským zdravotním úřadem jest na jihu evropském mnohem více stoletých než na severu. Kdežto v Bulharsku připadá přj na 100 obyvatelů jeden stoletý, připadá u nás teprve na třetinu milionu lidí jeden. V Rakousku-Uhersku není teď než 173 stoletých, v malém Bulharsku však 3883. V Rumunsku jest jich 1074, v Srbsku 573, ve Španělsku 410, ve Francii 213, v Itálii 197, v Anglii a Skotsku 92, v Rusku 89, v Německu 76, v Norsku 23, ve Švédsku 10, v Belgii 5 a v Dánsku 2. Švýcaři musí se zatím spokojiti bez stoletých.

Oltární obraz, malovaný tučnou olejovou barvou na plátně ve výši skoro 1.5 m a v šíři 3 m prodá se z volné ruky. Malba představuje Krista, rozhodujícího před Herodiány o „penízi daně.“ Adressu majitele sdělí administrace t. l.

Finanční Rozhledy, čís. 2. roč. II., vydávaný nákladem Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové, právě vyšlo s obsahem: pestřím a časovým, z něhož uvádíme zvláště pozoruhodný aktuální článek K. Karáčka „K otázkám průmyslu bavlny“, v němž autor podrobně probírá důležitější otázky průmyslu textilního. Stejně časový je článek K. Šikýře „Fáze a zájmová společenství“. Dr. A. Vyškovský vrací se samostatnou statí k výřeční zprávě Ústředny obchodní a průmyslové v Hradci Králové, v němž poukazuje na zdárnou činnost a rozvoj této instituce. V rubrice „Přehled za měsíc říjen“ registrovány jsou důležitější události finanční a národohospodář. v tomto měsíci. Toto číslo „Finančního Rozhledu“ obsahuje mimo rubriky „Různé finanční a národohospodářské zprávy“ též rubriku o činnosti Záložního úvěrního ústavu, rubriky „Bursovní“, „Čukerní“ a „List slosovací“. Roční předplatné obnáší pouze 1.50 K a přímým interestedním zasle časopis centrála Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové neb její filiálky na požádání zdarma.

Vánoční a novoroční dopisnice Ústřední Matice Školské od mistrů Schlossera, Fuky, Skály a Podhajské v osmnácti družích svérázně umělecky vypracovaných možno již nyní objednat v kanceláři Ústřední Matice Školské v Praze-I., Husova tř. č. 3. Dopisnice Ústřední Matice Školské mají přístup do všech společenských vrstev. Všichni čestí obchodníci zásobí se včas všemi druhy, k nimž řadíme též nedávno vydanou matiční dopisnici korunovačních klenotů království Českého, nejvčetnější to reprodukci korunovačních klenotů českých. Každý český obchodník i naše obecnstvo dá vždy přednost pohlednici Ústřední Matice Školské jako výrobku ryze českému, který již s našim vánočním trhem srostl. Objednávky, za hotové činěné v okrouhlých číslech, vyřizuje obratně kancelář matiční, kde možno též objednat dopisnice s obrazem miláčka národa Svatopluka Čecha, a Jířka z Poděbrad, věrně to reprodukce děl mistra Amorta. Aby objednávky co nejrychleji mohly býti vypracovány, prosíme pp. obchodníky, aby je činili již nyní, a to dle čísel, uvedených na adresní straně. Ceny dopisnic Ústřední Matice Školské jsou již ustáleny. V drobném prodeji kus po 12 hal. Všichni čestí obchodníci obdrželi obvyklou 33 a jednu třetinu proc. slevu.

Děkavzdání. Vzdávám touto cestou tlakceř díky ústředí Všeodborového sdružení křesť. dělnictva, které mne v nemoci podpořilo. Jsa členem II. třídy, zaplatil jsem za 59 týdnů 11 K 22 h. A přece mi bylo vyplaceno.

36 K. Z toho vidíte, jak naše sdružení blahodárně působí. Též bratrům „Orlům“, kteří mne za mé choroby navštěvovali a některými horlivými úsluhami mi pomohli, vzdávám srdečné díky. Zdař Bůh! — V Přibyslavě, dne 26. října. Karel Bláha.

Pát milion na První katolický ústav ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenči. Osobní dary: Vsdpp.: Raymond Hummel, op. sekretář na Strahově 10 K, Oldřich Koza, far. Pyšely 5 K, Jos. Staněk, far. Veltruby 5 K. Pan Karel Král, cinařský Král. Vinohrady 2 K 20 h. Farní sbírka na sběrací listy: Sl. Františka Sedláčková, Olešnice 34 K, Bohoslovci Hradec Králové 21 K. Sbírký přiležitostné: Frant. Pospíchal, koop. v Jevišovicích u Znojna při svatbě pana Stehlíka se sl. Kulhánkovou 8 K 4 h. Sl. Františka Jakubcová, redaktorka Vršovice 2 K, Administrace „Českého Západu“ v Plzni 2 K. Příspěvky spolků: Jednota katolických paní a dívek v Čes. Budějovicích přihlásila se za přispívajícího člena spolku (roční příspěvek 10 K). ThDr. Franěk Čermák, zámecký kněz ve Valči daroval knihovně ústava spis „Katholische Missionen“ v ceně 6 K. Stavitel A. Zima na Král. Vinohradech za hlínu, složenou na zahradě ústavu 100 K. — Všem dárčům nejsrdečnější díky a „Zaplať Bůh“ vzdává První katolický ústav ku vzdělání učitelů (sekretariát spolku) Praha-Bubeneč.

Za zemřelé členy a dobrodince Spolku přátel katolických českých škol bratrských, kterýž buduje katolický učitelský ústav v Praze-Bubenči, sloužil J. M. nejdp. probošt c. k. dvorní rada ThDr. Fr. X. Kryštůfek, v pátek dne 3. listopadu zádušní mši svatou v kapli katolického ústavu ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenči.

Žádejte

vždy výslovně

MAGGI koření

s křižovou hvězdou



a dbejte, aby bylo nalito z původní velké láhve **MAGGI**, neboť v té nesmí se dle zákona nabízet k prodeji nic jiného než koření **MAGGI**.

MAGGI koření předtí všechny napodobeniny, nechte si proto vnutiti nic jiného.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mně dodávati pravé přírodní vína k obětím mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: **Červené, bílé a růžové** vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.40 a výše

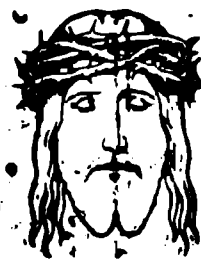
ALOIS OTÁČEK

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř, cír. obrazů,

Praha — Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje velešl. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení, v ceně nejlevnější

Nákrasy i vzorky franko. Nejení doporučení

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. váleční poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Rozšiřujte

důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo „Časových Úvah“ pod titulem:

Obrana školy katolické.

Sepsal P. František Blažák C. Sc. R.

Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci náboženství v těžce, pokrokovských proudech školních. Promlouvá o potřebě katolické obrany a poučuje, jakým způsobem obrana má se rozvíjeti.

Stran 64. — Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách velké slevy.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a šlásk „Záštita“ v Chrastě a Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Záštita“. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, saračené dle předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporúčajte ve svém okolí!

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé zpomstě prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřítelakého tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.

Jednotlivé čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytneme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnou vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřítelakým tiskem na zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný

životnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na záadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání během necelých 2 let vyplatil v 12 případ. úmrtí celkem 13.575 K, získav 805 členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením vybora za svého života označil

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přitomné případy úmrtí poskytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,

předseda.

Václ. Jenšovský,

jednatel.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Právě vyšlo!

Život lidský

s náboženstvím a bez něho.

Od R. S.

S vyhrazeným povolením přeložil Frant. Navrátil.

Tato velice včasné, obsažná a populární úvaha hodí se výborně k hromadnému rozšiřování.

Stran 36. — Cena 8 h.

Při hromadných objednávkách veliká sleva.

Brožuru rozesílá

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Zubní atelier MUDr. A. MAUDR

odbor. lékař zubní,
Hradec Králové, Velká podšíň, 151.

Plomby všech druhů; umělé zuby a chrupy v nejjednodušším provedení v kaučuku až nejjemnější práce amer. ve zlatě i v imitacích; zuby nýtkové, korunky, můstky, zlaté zuby atd.

Cibule a česnek.

Světově známý

Malínský křen

letešní sklizeň, nejlepší jakosti, zasílá v 5kg balíčcích ve velkém za levné ceny

Josef Mikulecký,
vývoz Malínského křenu
v Kutné Hoře.
Ceníky zdarma a franko.

Majoránka a demut.

Lovecké pušky

floberty,
kulevníčky,
veduchovky,
browning

a j. opak. i flobert. pistole,

revolvery nejlepší jakosti a vyzkoušené dodává v ceně nejlevnější

ALOIS SCHIER,

JABLONE n. Orl.

Cenník na požádání zdarma a franko.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulevé do paženíšťat, jakož i stavební za ceny nejlevnější. — Výběrný termoz. tmel sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici železniční franko. — Sklady tabulevého skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Raďte si psáti o vzorky
fi mě

Tkalcovské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modřího zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i pánské plátka, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na kotile, — láty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdělených za 18 K.

obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik:
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6%, úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a ml. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,
zlacení písmo a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavuji se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Veleúspěšnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům doporučuje si dopomoci veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mořance, kalichy, cibáky, nádobky, kny, paciškaly, svícny, lampy, kadidelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slati a stříbrí nebo proti doplatku na nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úkásku franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.

JAN STANĚK,
posl. a císleceur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva v různých úpravách od K 3-70

Stojany a věšáky z ohýbaného dřeva od K 20—

Křesla hospaci od K 20—
Křesla ku psaní od K 9—
Křesla na žronbu od K 10—
Sedátka na žronbu od K 12—

a jiné, v nejmodernějším provedení a v cenách nejlevnějších nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,
Jindřišská ulice 1.

Doporučujeme vřele firmu

Josef Pavelka

první odborný závod pánským modním zbožím a prádlem
— vlastní výroby.

Přednosti závodu: Přímý nákup. Firmy prvního řádu. Zboží jen dobrých jakostí. Pečlivá obsluha. Pevné ceny.

Oprava, čištění a žehlení prádla.

Hradec Král., Palackého tř. 77.

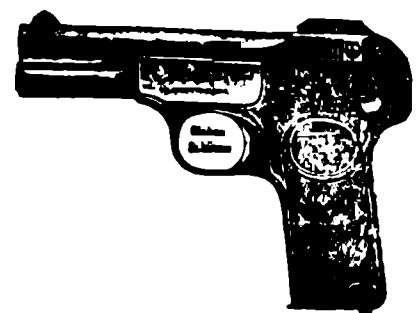
Browning

6-35, 7-35.

Velodog,
revolvery,
bambitky,
floberty,

lovecké pušky a jiné zbraně úplně spolehlivé, zaručené a zkoušené v cenách úplně továrních má na skladě

Vojtěch Ráží v Hradci Králové.
Prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva.



Pravý Malínský křen,

cibuli, česnek,
— nabízí nejlevněji —
Jan Touška, Kutná Hora.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
I. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu. Pánské.
Na ukásku posílá se vše franco.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 256 str.

Cena 2 K 60 h.
:: Objednávejte u ::
Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Nově zřízené knihkupectví

V ADALBERTINU
doporučujeme ku

zřizování knihoven

spolkových a soukromých.

Oohotnickým spolkům
doporučujeme se rychlým dodáváním žádaných divadel.

Veškeré solové výstupy;
a kuplety na skladě.

Hudebníny, veškeré vycházející časopisy, žurnály i díla sešitová možno nám dodávati.

Každou i sebe menší objednávku vyřídíme co nejdříve a nejpečlivěji.

Znamenáme se v úctě
Bruktov. knihkupectví Politického družstva tiskového v Hradci Král., Adalbertinum.

Surová vražda k vůli výdělku.

Co nenapadlo Babinskému, co si nevymyslí ani zločinný švec v Kopníku, na to připadl prodlužený agrárník Ladislav Toman, rolník z Rosičky. Surová individua možno ovšem nalézt v každé politické straně, aniž by tato byla nucena vždycky za ně odpovídati. Leč vzpomínáme si, co všechno protivníci věšeli na naši stranu, dopustili-li se nějakého přečinu i kněz takový, který proti naší organizaci bojoval.

Nuže, Toman nebyl agrárníkem tuctovým. A kam zašel, když vlastní vinou upadl do obrovských dluhů!

Zabil člověka a sice tak chytře, aby se zdálo, že byl zabit sám, aby bylo vyplaceno »poziřistalým«: to, nač se pro případ úmrtí pojistil. Zavražděného oblékl ve svůj vlastní šat.

Když se rozhlásilo, že nalezena mrtvola Tomanova na Hodonsku, napsal pokrokově-agrární »Mor. Venkov«: »Nechceme do této chvíle věřiti zprávě, že vážený člen naší rodiny agrární, bývalý člen výkonného výboru moravsko-slezské strany agrární, stal se obětí zločinu.« Podobně litovaly skonu »pokrokového« toho muže jiné časopisy pokrokové a liberální, pokrokářští přátelé Tomanovi nepoznali zistnou a surovou povahu Tomanovu již dávno.

Ovšem s Tomanem musilo býti srozuměno více lidí jiných. Jinak by nebyvalo možno aspoň přibližně souditi, že se vrahovi finanční manévry vydaří. Vražda stala se 23. října.

Tělo zavražděného muže bylo zohaveno k nepoznání, aby snadno nebyla seznána leš. Dr. Jirka z Brna, který nedávno Tomanu léčil, poznal přece, že se jedná o osobu jinou. Příbuzní však předtím — jaký div! — v zavražděném poznávali Ladislava Tomanu. (Ovšem tento muž byl pojištěn na 100.000 K!) A také hned, jakmile se zpráva o vraždě roznesla, žena Tomanova i bratři jeho se o pojistku hlásili.

Osoba zavražděného zjištěna byla vídeňskou policií. Je jím truhlářský tovaryš Arnošt Schüler. Toman viděl ho ve Vídni, když četl oznámení služeb před domem kterýchsi vídeňských novin. Postava a zevnějšek Schülerův se Tomanovi hodil, také se mu hodilo, že Schüler byl bez práce. Navnadil ho, že mu obstará místo v lihovaru u Břeclavy. Schüler nabídku ochotně přijal. Jeli spolu do Břeclavy, odtud pak do Rohatce; z Rohatce šli pěšky patrně do onoho lihovaru, a na cestě stala se vražda as k 10. hodině večer, kdy hajný zaslechl v lese výstřel. Dále je zjištěno, že vrahem Schülerovým je Toman a okolnosti nasvědčují, že měl spoluvinníky.

Konečně Toman byl v úterý dne 31. října zatčen a to v samém Brně. Energičtí občané nepustili ho z dohledu ani na okamžik a překazili mu nový pokus útěku. Toman octl se v posledních dnech v zoufalé situaci: přátelé byli pozatýkáni, peněz nebylo. Toman musil prchat z místa na místo a všude mu byli četníci v patách. Odtud se vysvětluje okolnost, že při zatčení nedošlo ku krveprolití, ačkoliv Toman měl u sebe browning, 50 patron a dva ostré nože.

Poznáán byl původně ve Studenci hostinským. Přijel odtud do Brna, od Rosic ho pozorovali a na nádraží, když chtěl utéci, zatknut a odevzdán na Cejl v Brně.

Jak si počínal v záležitostech peněžních tento bývalý sloup agrární strany, o tom se rozpřádají kroniky. Kdyby se byl dříve odvážil některý katolík na to poukázat, jistě by ho byl Toman připravil do kriminálu. Vždyť na př. jeden našinec odpýkal vězením statečně prohlášení, že v záložně spravované pověstným sebevrahem Kudrnáčem není všechno právě v pořádku. Krátce na to, co si katolík své konstatování odpýkal, Kudrnáč se oběsil pro obrovskou deiraudaci.

Podobně pykalo za otevřené poukázání na šmejdy protivníků více našinců výhradně proto, že nebyly uvedeny důvody takové, jaké soud požadoval, anebo že důkazy vůbec připuštěny nebyly.

Toman několikrát vyhořel a to brzy po uzavřené pojistce, takže naposledy ho nechtěla žádná společnost proti ohni pojistiti. Zakoupil statky, složil na ně závdavek — a obratem si na tyto nemovitosti vypůjčil, zamlčue chytře, že mu vlastně ještě ty statky nenáleží. Ba vypůjčoval si docela i na výtahy z gruntovních knih. Zlákal nezkušené rolníky k podepsání smének, které nyní tito musí zplatiti atd. Dal se žalovati třeba jen pro několik korun. V rodině jeho byly často sváry z finančních příčin. Vrahovi jest teprve 30 let a co již všeho jako svěprávný muž napáchal! Již jako hoch jevil velikou surovost mysli. Bylo mu požitkem mučiti zvířata, trhati mouchám nožičky.

Vzpomeňme, jak dosud trpí za Drozda právě ti čilí kněží, kteří obětavě snažili se zhladiti následky nedbalosti Drozdovy. Vzpomeňme, jak naši protivníci k mrskání naší strany sahají až po

vzdáleném Macochovi a Weissovi. Což kdyby se oplatilo poukazem na Tomanu! Leč nebylo by právě nejsprávnější mrskati celou stranu agrární pro tohoto zločince, ačkoli hrával ve straně vynikající roli. Vždyť mu strana k takové bestialitě neradila.

Toman ovšem jako »pokrokový muž« byl také členem volnomyšlenkářského spolku na spalování mrtvol. Patrně, jak by se mu bylo hodilo, aby byl zavražděný spálen, aby v pozdějším čase nikdo nemohl vyzkoumati, že vlastně mrtvola nebyla Tomanova.

»Slovácké Noviny« piší: V sobotu dopoledne zadržen byl dopis, který Toman odeslal své ženě z Mostu do Rosičky. Dopis tento bude velmi závažným dokladem k usvědčení Tomanu z vraždy, poněvadž obsahuje doznání a z části vylučuje i způsob vraždy. Dále žádá v něm zahlazení některých stop, které by na něj mohly jako na pachatele vésti. V dalším se nám piše: Již v pondělí 23. října, kdy nebylo ještě o vraždě ničeho známo, přišel otec Tomanův s rodinou do Kunštátu k notáři Dru Javůrkovi a žádal za převod majetku Ladislava Tomanu na jeho bratra Vincence Tomanu, statkáře v Ústupě, s odůvodněním, že jest Lad. Toman nevěstný. Současně žádal, by v knihách pozemkových bylo zajištěno 27.000 K na majetku Ladislava Tomanu. Ždá se tedy, že vražda u Rohatce byla předem celé rodině známa a smluvena. Ve středu 25. října časně ráno, když ještě nebylo zjištěno, kdo byl vlastně u Rohatce zavražděn, došel bratr Tomanův Vincenc k zástupci pojišťovny »Assicurazioni Generali« Sedláčkovi, předložil mu dvě pojistky Tomanovy na 13.000 K a žádal Sedláka, by postaral se o rychlou výplatu pojištěného obnosu. Na dotaz, proč má tak na spěch, odpověděl Vinc. Toman, že zavražděný Toman bude spálen a že jest pojištěn za tím účelem u městské pojišťovny v Prostějově. Důvod ten zůstal zástupci pojišťovny nepochopitelným a Vincenc Toman nedovedl jej blíže objasnit. Stále širší pády nabývá názor, že Toman nespáchal vraždu sám, nýbrž s některým společníkem. Nejbližší příbuzní Tomanovi prohlašují, že tímto pomocníkem mohl býti jedině solicitor Železný, proti němuž svědčí celá řada okolností a jehož sám otec Tomanův nazval neštěstím jeho syna. Veškeré přípravy k podvodným manipulacím Tomanovým děly se, jak se zjistilo, v hostinci švakra Tomanova Metáka v Sulíkově v uzavřené místnosti, kde velmi často scházeli se s Tomanem oba bratři, Železný a syn advokáta kunštátského Welnera, zaměstnaný v kanceláři svého otce, kde byl Železný solicitem. Toman přel z Jobovy Lhoty v ženském přestrojení a když jel ze Studence do Brna, vyhodil balík s těmito šaty z vlaku. V době, kdy v Kunštátě číhalo již na Tomanu 70 četníků, dlel tento klidně na svém statku v Rosičce a to ve sklepě, kam skočil oknem ze dvora. Ve sklepě byl dva dny a když to lidé oznámili četníkům, zmizel. Z města našeho došla zpráva, že Železný částečně již se přiznal k spoluvinně.

Toman jest pevně střežen v Uher. Hradišti.

Patrně tedy, že lhyeny nevymírají. Pověstný Dix v Hradci Králové dělal pojišťovací obchody na účet nebohých souchoťníků. Toman zašel dále. K vůli tomu, aby pojistky přišly co nejdříve prostřednictvím jiných lidí do jeho rukou, zabil člověka.

Tento krvavý děj ložko jest čistí, ale přece jest užitečno širší veřejnosti věděti, do jakých spárů může se snadno dostat při své důvěřivosti člověk zcela nevinný. Nečestná hrabivost jest známkou nynějšího století, hrabivost tak bezohledná, že k vůli chohacení neleká se nejpodlejších zločinů. A do každé strany vplížit se může obratný padouch, který volí právě stranu takovou, v níž by se mu dle okolností nejpohodlněji hrabalo. Případ Tomanův jest výstrahou, aby pro chyby jednotlivců nebyla surově napadána celá strana. A zvláště takové strany nemají hned pro chyby jednotlivcův haněti protiv. tábor celý, které ve svém čele mají usvědčené ziskuchtivé sobce, čímž se dlouhá léta samy dobrovolně podřizují.

Kulturní jiskry.

Karel Jaromír Erben. V úterý, 7. listopadu bylo tomu 100 let, kdy se narodil v Miletíně u Hořic náš národní pěvec Karel Jaromír Erben. Studoval na gymnasiu v Hradci Králové, kde byli jeho učiteli známi vlastenci Václav Kliment Klicpera a Josef Chmela. Jejich činnost ve službách národa stala se Erbenovi vzorem. Seznámil se též s Palackým, který ho uvedl na pole historické. Dokončiv studia, vstoupil roku 1837 jako praktikant k hrdebnímu soudu v Praze, odtud přešel k fiskálnímu úřadu, kde setrval až do roku 1843. Nato za souhlasu zemských stavů vyvolil si ho Palacký za pomocníka k dokončení svých dějin. V letech 1846—1847 probádal tak Erben archivy jihočeské a západočeské. Roku 1851 stal se archivářem města Prahy a ve znamení tohoto působení nese se celá jeho další činnost spisovatelská. Mimo práce archivální o-

bíral se Erben také právy, historií, vydáváním starých památek českých, sbíráním písní, pořekadel a bájeslovím. Jako právník účastnil se při překládání řádu soudního a konkursního. Vydal »Barbošovu kroniku Pražskou«, Tomáše ze Štítného »Knihy sestery o obecných věcech křesťanských«, »Sebrané spisy Mistra Jana Husí« a j. Pozoruhodným dílem jeho jsou »Písňe národní v Čechách« ve třech dílech. Erben srovnával materiál český s ostatními jazyky slovanskými a výsledkem této práce byla pak nová sbírka »Prostonárodní české písně a říkadla«. Byl také sběratelem pohádek, jak dokazují »Sto prostonárodních pohádek a pověstí slovanských v nářečích původních« a »Vybrané báje a pověsti jiných národů slovanských«. Svou sbírkou básní »Kytice« stal se rázem nejlidovějším básníkem. V první části této sbírky 12 ballad od »Pokladu« až do »Věstkyně« jsou nejkrásnějšími českými balladami a stačily, aby Erbenovi zajistily v srdci národa nehybnou vděčnost.

Portugalští Jakobini došli odsouzení nejen od katolických listů, ale i protestantských, ba i samých židů. Spravedlivý člověk nemůže než odsouditi nespravedlnost. Židovský list »L'Univers israelite« připoil se (7. července) k těm, kteří nemohou viděti v počínání portugalských republikánů čin chvályhodný. Piše: Portugalská republika zplodila dílo ohyzdné, které uráží zdravý rozum, slušnost, tradici a které papež zcela oprávněně odepřel uznati jako statut přijatelný portugalskou církví. . . . Možná říci, že žádná šlechtá myšlenka nediktovala toto sprosté jednání, jež doznává, že jeho cíl je odkřesnutí Portugalsko tím, že znemožní život katolickému kultu. Dílo toto je dílo úzkoprsých sektářů, dílo lidí krátkozrakých a prostých vši politické omezitelnosti. Musí vyvstati protestace nejen katolické církve a jejího představitele, ale i všech lidí věřících, ba i všech lidí nestraných, pro něž svoboda svědomí nepozbyla ničeho na své síle a hodnotě. (Pěkné komplementy pro naše svobodomyšlenky!) Judaismus pozbyl by svého účelu, nebo byl by špatně pochopil jeho učení, kdyby každý krok mé existence mne nepřiblížoval k onomu čistému pásmu, kde všechny předsudky, všechna nenávist mizí, a kde trvá jen láska toho, co je upřímné, spravedlivé a dobro. Israel zvláště nedostál by své povinnosti a škodil by svým zájmům, kdyby nedovedl se připojiti k falance (čteť) lidí přesné povinnosti a pevného srdce, kteří požadují pro všechny lidské bytosti právo praktikovati svůj kult bez překážky a zachovati bez falše a škody tradice principy své víry. . . . Zajímavý hlas žida poctivého! Bohužel, že asi velkého ohlasu mezi souvěrci, kteří v tak hojně míře revoluci a nenávist podpalují, velkého ohlasu nenajde. Ale i ten stojí za zaznamenání.

Faktum jest, že pokřtění sluhové židovstva jsou fanatictější, zufivější, než sami semité, kteří je zaměstnávají. — L.

Agrární strana na stupni — posledním. Bergmannův »Hlas Venkova« trefně charakterizuje politiku agrární strany, kterou vedou »mužové hrající do všech barev, podle toho, jak služe s výše na ně svítí. I dr. Masaryk nedávno vytýkal agrárníkům, že nemají politické iniciativy, že jsou neprozíraví a že jsou ve vleku politiků sobě czich. »Hlas Venkova« praví k tomu: »Ovšem, žasne-li pan poslanec Masaryk, my nedivíme se nijak tomu úpadku agrární strany. Kde jsou mužové ne naduti, ale za to sebevědomí, kteří ji zakládali za cíle zcela jinými, za smělými a poctivými cíly? Kde jsou pevné páteře, o něž se opírala dřív, neskloněna a neotročíc? Mužové ti byli ze strany dílem vypuzeni, dílem znechuceni, ba zhmuseni poměry v jejím lůně, vzdali se veřejné činnosti. Tak málo má strana dnes vlastních schopných lidí svých, že když si přála, aby portefeuille orby byl obsazen člověkem českým, musila kývnouti k tomu, aby úřad tak vedlejší obsazen byl — nepřitelem jejím. Měloť za čry Gautschovy ministrstvo orby býti obsazeno drem. Sitenským. Kdo byl a jest dr. Sitenský? Byl až dotud rozhodným odpůrcem agrárního hnutí tak, jak řízeno jest nynějšími vůdci agrárními, byl jeho odpůrcem od let již, a byl to i býv. ministr Prášek, který zakusil od něho své doby několik pořádných nepříjemností. Ted' strana agrární viděla v Sitenském najednou příštího prý spasitele rolnictva našeho, Ted' z nouze hledala sblížení. Tak strana zapomenula i celé minulosti svoji a na ráz vpravila se do situace nejpomíšenější, jakmile to vůdcům jejím slouží? Co říci o straně, která chtěla vzít za vděk i tím, proti němuž stála včera na nůž? My, kteří můžeme vůči vývoji věci vídeňských doporučovati stanovisko jen jediné, stanovisko vyčkávané pevnosti, rozvahy a mužnosti zároveň, my hledíme zároveň s nevýslovnou lítostí na stranu, která mohla býti kdysi rozhodující v takových situacích příznivých, která ale díky svým vůdcům nynějším dovede jen sloužiti a nic než sloužiti. Také těm, kterým včera dovedla jen spláti. Se stupně k stupni klesá agrární vedení a brzy bude na svém stupni — posledním!«

Jesuita P. Wasmann ve Vídni. Slavný jesuita

učenec P. Erich Wasmann z Valkenburgu v Nizozemí měl nedávno ve vídeňské uranii přednášku »Ze života mravenců a jejich hostů«, provázenou 56 světelnými obrazy. Učený svět vídeňský dostavil se k přednášce v plném počtu a veliký sál byl přeplněn posluchači. P. Wasmann mluvil o mravencích v pravěku země a zabýval se dále srovnávací psychologií mravenců. Vývody Jesuitovy, k jejich porozumění bylo třeba důkladného odborného vzdělání, vzbudily obdiv u posluchačů odborníků.

Islam mezi zednáři bláze. Jest známo, jak se stará sama vláda francouzská, aby Mohamedáni v Paříži měli co nejprostornější chrám. A Itálie? Pro turecké zajatce (v současné válce) zřídila italská vláda v Syrakusách na Sicilii mešitu a to tak, že zabrala jednoduše starou katolickou kapli vojenskou. Obrazy svatých zabilila vápnem, aby se Mohamedáni »nepohoršovali«. Pak prý chtějí zuřiví nepřátelé církve bojovati proti církevnictví každému.

Probošt kapituly vyšehradské dr. Mikuláš Karlach zemřel. Smutná zpráva dochází z Prahy: Včera 6. t. m. zemřel o 1. hod. odpo. probošt staroslavné kol. kapitoly na Královském Vyšehradě, J. M. ph. dr. Mikuláš Karlach. Ndp. probošt zemřel po dlouhé, bolestné chorobě skoro v plném 80. roce. Scházely mu již jen 4 týdny do plných 80 let. Pohřeb koná se ve čtvrtek dne 9. listopadu o 9. hod. dopolední z residence proboštské, načež po requiem pontifik. bude v Pánu zesnulý v kapitolní hrobce pochován. — PhDr. M. Karlach narodil se 5. prosince 1831 v Brandýse n. Lab. jako syn kostelníka a na kněze posvěcen 5. srpna 1855 od kardinála Schwarzenberga. Krátko působil v Kněževsi u Rakovníka a ve Velkém Újezdě, načež dvě léta pastoroval v Novém Strašci. Na to působil jako prefekt k. a. konviktu v Praze, kdež složil doktorát z filosofie. Choroba zabránila mu v professuře a proto odebral se na faru do Slabec. Roku 1871 zvolen byl kanovníkem vyšehradským a zastával tam i úřad knihovníka i archiváře. V řadě proboštů vyšehradských zaujímá místo sedmdesáté. Činnost jeho vedle prací povolání lze rozdělit v odbory: žurnalistický a literární, umělecký a národohospodářský. Znamenitých výsledků dopravoval se na poli žurnalistiky, jejíž ovocem jest katolický deník »Čech«, rovněž krásného výsledku se dodělal na obrození umění církevního v Čechách Křesťanskou Akademií. Do let 50. a 60. spadá vlastenecká činnost zesnulého. Na poli národohospodářském staral se probošt Karlach, jsa po 20 let okresním starostou krivoklátským tak, že na př. jen silnic přibýlo v tu dobu o 57 km. Dále postaveny 4 mosty v okrese a zřízena bratrská cestářská pokladna. O kulturu lesní staral se tak, že v době jeho zalesnění bylo 500 jiter 4.767.000 sazenicemi. Jeho dílem třeba nazvat zavedení košíkářského průmyslu na Křivoklátsko a stavbu okresní nemocnice na Křivoklátsk. Byl zakladatelem a předsedou Svatováclavské záložny. Roku 1878 vzdal se předsednictví; po jeho odchodu existovala záložna ještě 20 roků. v ohledu úpadku jejího jest zesnulý vši viný prost. Znamenitý jest jeho literární základ 25.000 kor. pro vědecké práce bohoslovné. Z jiných jeho zásluh jmenujeme jen právě dokončovanou rekonstrukci kapitolního kostela vyšehradského, arkády a »Slavin« na Vyšehradském hřbitově, zásluhy o spojení Vyšehradu s Prahou. Po všech dlouhých čas své choroby jevil příkladnou odevzdanost do vůle Boží. Dílem svým pojistil si trvalou pamět. Bůh mu dej odpočinutí lehké. R. i. p.

da. Haeckel odbyl otázku tu jednoduše tvrzením, že jest pohyb vlastností hmoty. Tím ovšem není vysvětleno pranic, protože hmota jest něco jiného, než síla, která ji do pohybu nutí. (Ostatně již Galilei zcela správně prohlásil, že každá hmota sama sebou jest nečinná a že tedy k jejímu pohybu se vyžaduje popudu vnějšího.)

(Odkud přesná časová zákonitost v pohybu obrovských těles ve světovém prostoru? Haeckel, aby nemusil uznati existenci Zákonodárce, jako tvrdošíjně naivní děcko mluví o »zákonu hmoty« (Substanzgesetz). Prý docela každý atom hmoty má svou duši s citem a vůlí. (Dle toho by měla třešňová pecka statisíce duší.) I citovost jest prý původní vlastností hmoty. (Ale odkud ta citovost sama slepou náhodou jako na zavolání se dostavila?) Jest snad vyučování vlastností školní budovy? Haeckel, aby se aspoň trochu vypletl z nesmyslných vláken, která sám sesoukal, podotýká, že cit atomu jest — neuvědomělý. Ale co jest vlastně neuvědomělý citění? Asi takový zázrak, jako dřevěné železo.

»Hus« se táže: »Dokázalo se, že fysicko-chemickým způsobem povstal život?« Na to odpovídá: Nikoliv.

Jak vzniklo vědomí člověka? Haeckel odpovídá, že do buňky přinášejí atomy svůj neuvědomělý cit — a tak prý vzniká oživená hmota. Tu by každý rozumný člověk řekl, že sčítání neuvědomělosti dá opět součet neuvědomělého. (Sčítají-li se jablka, nemůže ani největší jejich hromada vytvořiti citron.) Ale Haeckel praví, že z oživené hmoty se tvoří shluky buněčné, mající také svou duši, až konečně povstal člověk, mající v mozku uvědomělou duši.

A tak spřádá Haeckel pohádku za pohádkou, jednu divočejší než druhou. A žádná z těchto pohádek není ani z daleka dokázána nějakým pokusem, očitým přesvědčením, pozorováním vývoje, ba žádným vůbec vědeckým způsobem.

»Hus« končí svou kritiku Haecklova »vysvětlení« o původu uvědomělé duše:

»I hloupý nahlédne snadno, že zde je logické přelstění. Jak povstává uvědomění, o to právě jde. A to Haeckel neosvětluje. Tvrdí-li, že šedý obal mozku je sídlo vědomí, nic se tím neosvětluje. Šedý obal je přece také jen shlukem buněčným, složeným z neuvědomělé citících atomů. Kdy a proč se počali tito neuvědomělí atomové uvědomovati? Na tu otázku odpovídá Haeckel, že mozek je zrcadlem (Spiegelungsapparat), v němž se shlížejí neuvědomělé citící atomy a tu — se samy sobě uvědomují. Mechanika atomů dostoupila vrcholného bodu svého . . .

V biblí je mnoho zázraků, ale všechny dohromady neukládají nám takový úkol věření jako tato fantastická nauka naturalistického monismu. Tento monismus staví všechno vzhůru nohama: popírá Boha živého a činí boha z neživé hmoty; zabíjí duši člověka a přisuzuje duši nejnepatrnější částici hmoty; mluví o bohyni pravdy, sídlící ve svatyni přírody, a ve skutečnosti je tato bohyně pravdy pouhý automat hmoty. Láska, milosrdenství, ctnost a vůbec mravnost nemá místa a nemá smyslu v této soustavě. Člověk jedná v každém okamžiku, jak musí, dle nepochopitelné nutnosti své těles. hmoty. Jeho myšlení není jeho myšlením, je to jen trochu pozměněná poloha atomů v organismu jeho. Slovem: naturalistický monismus znamená ve svých důsledcích konec náboženství, mravnosti a kultury vůbec. Komu dostačí tato soustava, ten věru si zaslouží tento údel frázemi přírodovědeckými prošípané pověry.

Proč byla Haagská konference míru? Na mírové konferenci v Haagu r. 1907 bylo zastoupeno států 41 t. j. jednačtyřicet. Všechny jednomyslně přijaly usnesení, jež formulováno bylo v odstavci 48. takto: »V případě konfliktu mezi dvěma mocnostmi, může každá z nich obrátiti se na ústřední mezinárodní mírovou kancelář a prohlásiti, že chce se podrobiti smírnému soudu. V citovaném odstavci praví se výslovně: . . . podepsané mocnosti pokládají za svoji povinnost, když mezi dvěma neb více mocnostmi vznikají vážné rozpory, upamatovati je, že jest jim volno užiti trvalého soudu smírného.« Tuto haagskou smluvu podepsalo mezi 41 státy i Turecko i Itálie, leč oba státy ve slovu nedostály. Itálie nechce, aby se věc vyjednávala smírně, protože by neměla dáno za právo; a sahá jednoduše ku zbraní. Z toho vidíme, jakou cenu mají všechny ty podepsané paragrafy v Haagu, když již 4 léta po podpisu se jich hedbá. Jak musí proto každý stát mít svoji obranu pohotově, nechce-li sdíleti osud Tripolisu. — Proti planému mluvení o vojsku slouží slova německého státníka a poslance Ernbergera, který praví: »Německo děkuje své úspěchy své armádě, svému loďstvu a svým financím.« Když Turecko mělo pohotově loďstvo, vojsko a finance, nikdy by se neopovážila Itálie do Tripolisu. — Itálie praví, že tak činí v zájmu kultury. Tu kulturu smutně zobrazuje článek liberálního listu »Messaggero« z dne 12. října t. r. napsaný »Mars a Venus«, dle něhož vláda dopravila za vojskem do Tripolisu loď poutičních nevěstek římských!! Co si pomyslí střídmí Arabové o kultuře křesťanské Itálie? . . .

Národohospodářská hlídka.

Obchodní bilance zahraniční tržby rakousko-uherské zaznamenává nové zhoršení, jež za jediný měsíc září činí 42.6 mil. K. Za uplynulé tři čtvrtiny roku, od ledna do konce září, jest naše obchodní bilance passivní částkou 534.6 mil. K. Ioni za tutéž dobu činilo passivum obchodní bilance 318.2 K. Dovozy za totéž období jeví se letos částí 2259.1 mil. K. proti loňsku o 188.32 mil. K. větší, vývoz jen 1724.5 mil. K. o 28.2 mil. K. méně. Tu jest schodek, jaký se v té výši dosud nikdy ani za celý rok v cizinou neobjevil. To způsobuje ovšem v obchodu a průmyslu strachy, ovšem plané. Deficit tržební nastoupil u nás zavedením nových obchodních smluv s rokem 1907 a jest nepochybně jejich následkem. Uvolněn totiž dovoz surovin a i mnohých hotových tovarů, ale zato domácí výroba v zemědělství i průmyslu silněji ochráněna. Následek toho jest, že všechna výroba se skutečně rozhojnila, že nastal proto i vyšší přívoz surovin a kromě toho domácí konsum sesílil, všeho se více spotřebovalo doma, méně se vyváželo, a zvláště vývoz obilí a dobytka značně opadl. Z toho všeho vzniklo passivum tržební, které zde od roku stoupá.

Výzkumná stanice pro choroby rostlinné při král. české akademii hospodářské v Táboře zabývá se: 1. studiem chorob rostlinných, hlavně těch, jejichž vývoj posud je záhadný, 2. zkouší různé prostředky ochranné proti chorobám nejdůležitějších hospodářských plodin, 3. určuje zaslání chorob a udílí rady, kterak chorobě předejiti nebo ji omeziti lze. Za tím účelem žádá stanice, by jí interesti (hospodáři, zahradníci, lesníci, řiditelství cukrovarův atd.) zasílali ve vlastním zájmu vzorky chorob i škůdců. Chorobné rostliny nejlépe lze zasílati v mechu, škůdce z říše živočišné v nějaké krabičce plechové nebo v líhu. Veškeré zásluky i dotazy vyřizují se bezplatně a buďtež zasílány na svrchu jmenovanou stanici.

Pro znovuzřízení maloroľníků v Anglii. Tyto dny konal se v Londýně sjezd, jenž vzal si za účel podporovati maloroľnictvo v Anglii co nejúčinněji, neboť se poznalo, jak velice prospívá maloroľnictvo městu, zásobující je mlékem, zeleninou, ovocem, drubeží atd. mnohem více, než chce a může tak činiti velkostatek. Zahajovací řeč na sjezdu měl ministr zemědělství lord Carrington, jenž sdělil, že vláda koupila 120.000 akrů země pro 12.000 maloroľníků a dále že 5000 akrů korunních statků se rozdělí na malé pozemky. Ministr míní, že v brzké době zařizeno na 750.000 malých hospodářství, na nichž budou osazováni z venkova odešlí městští dělníci. Vláda se však především postará o správné vzdělání těch lidí. K tomu cíli jsou zřizeny elementární zemědělské školy. Komise sestavená k provedení těchto prací má k dispozici 9 mil. korun, aby ústavy zřídila a získala učitele. Budou zřizována vzorná malá hospodářství, aby vyučování bylo co nejpraktičtější. Také stává již společnost disponující dostatečným kapitálem, aby sprostředkovala dovoz maloroľnických produktů na velká tržiště. Konečně budou zřizeny i banky, které budou poskytovat malým hospodářům laciný úvěr.

Protí ocelářskému trustu v Americe. Vláda Spojených Států severoamerických podala žalobu na americký ocelářský trust. Žaloba žádá, aby nájemná smlouva o rudných polích v Great Northern Iron Ore Properties Company byla prohlášena za nezákonnou a ihned zrušena: ocelářský kartel ji chtěl zrušit až 1. ledna 1915. Dále se obviňuje trust, že je podnikem monopolovým. Vedle toho uvádí se, v žalobě řada přičleněných menších společností, které o sobě porušují protitrustový zákon Shermanův. Zvláště se poukazuje na trust Carnegieův. Touto žalobou podniknut byl nový rozhodný krok proti trustům americkým. Kdyby soud nařídil rozpuštění jeho, byla by rozbita největší průmyslová a kapitalistická organizace na světě. Jak se zdá, pospíší si ocelářský trust, aby různými koncesemi se vyhnul následkům příliší příkrého rozhodnutí soudního. Řiditelství ocelářského trustu vyslovilo se pro snížení dopravních tarifů na drahách jím kontrolovaných, aby se vyhnulo nejsilnějším výtkám vlády. Na zprávu o žalobě proti ocelářskému trustu klesly v Londýně akcie až na 53.75 oproti 60. Později nastalo zotavení na 58.50. Obchod byl velmi bouřlivý. Příkladem amerického měla by následovati vhodnými opatřeními i naše vláda. Příčin k zakročení bylo by na sta.

Školský obzor.

Výsledek zápisů na české universitě. Na české universitě dalo se zapsati do zimního semestru 1911—1912 dosud 4155 posluchačů, a to: na fakultě bohoslovecké 119 (112 řádných, 7 mimořádných), na fakultě právnické 1798 (1542 řádných, 238 mimořádných a 18 hospitujících), na fakultě lékařské 854 (851 řádných, 3 mimořádných), na fakultě filosofické 1384 (808 řádných, 416 mimořádných, 93 farmaceutů, 67 hospitantů). Posluchaček zapsáno jest 162 a cizinců 40.

Otázka učitelů. Školská komise sněmu českého usnesla se 11 hlasy proti 8 postavit učitelky úplně na roveň učitelům. Co se celibátu učitelů tý-

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, sošky na procesí, Jesličky, Boží hroby. —

oltáře, kazatelny, křížové cesty, — leskyně s P. M. Lurdskou, —

kříže

Haecklovy mihavé pověry. Již bylo v »Obnově« častěji vysvětleno, čemu všemu musí věřiti bez vsí opory vědy mělké dušičky, které se daly obepřísti bájeslovím Haecklovým. Evangelický časopis »Hus« v čís. 11. podobnou cestou dokazuje, jaké úžasné pověry šíří monisticko-maternalistický systém pověstného podvodníka německého; nad jehož troulalostí žasnou universitní odborníci němečtí.

Odkud se vzal pohyb hmoty? Tak se táže vě-

če, prohlásil zemský předsedci prelát dr. Burian, že zemský výbor nečiní zásadních námitek proti zrušení celibátu, jestliže učitelky se zaváží platit substituci v případě mateřství. Němečtí radikálové dokazovali však, že práce učitelek ve škole je rozhodně méně cenná a že by vůbec měla být jejich působnost na školách pokud možno omezena (?). Školská komise usnesla se také zrušit dosavadní učitelské třídy.

Saští učitelé a sociální demokracie. V Drážďanech dostalo pět učitelů důtku pro účastenství na sociálně demokratických schůzích. Učitelé podali proti této důtce stížnost, načež saské ministerstvo vyučování učinilo toto zásadní rozhodnutí: »Nejvyšší školní úřad nehodlá nikterak obmezovat učitelstvo ve vykonávání občanských práv, slučitelných s jeho úředním postavením. Učitelstvu se proto mimo jeho úřad nikterak nezakazuje ani vůbec na veřejném životě, ani zvláště projev, mínění nebo jiná činnost v oboru politiky. Ale tato politická činnost, jakož i vůbec vykonávání oněch občanských práv má jisté meze, které učitel přijetím úřadu sám přijal, záležející ve zvláštním poměru věrnosti a důvěry, který jej stejně jako úředníka spojuje se státem a jeho nejvyšší hlavou, jakož i jeho představeným a který je vyjádřen úřední přísahou. Neslučitelnou s touto úřední přísahou je však podpora všech snah, jež se s vědomou rozhodností staví proti trvalému státnímu řádu a směřují k jeho převratu.«

Kdo jednou zkouší
„BUVOVKU“
nekoupí jiné přísady ku kávě.

Sociální besídka.

Ze zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I. Právě tyto dny vydala tato dosud tak málo oceněná zemská pojišťovna starobní svou výroční zprávu za rok 1910. Dle ní zvýšil se počet pojištěných do 31. prosince 1910 na 52.364 proti 46.321 roku 1909, vzrostl tedy o 6043 pojištěnců. Z tohoto počtu pojištěných náleží největší díl stavu živnostenskému (33.916) a rolnickému (10.850). Zásluha o to, že myšlenka svépomocného opatření starobního zjednavá si nejvíce půdy u těchto dvou stavů, přísluší jednak živnostenským společenstvům, z nichž přemíná na popud c. k. živnostenských instruktorů usilovně pracují mezi svým členstvem pro myšlenku tu, jednak ústředním jednotám hospodářských společenstev českých i německých, které podporovány jsou sruženými Raiffeisenkami a hospodářskými družstvy, rozvinuly horlivou činnost, by do nejširších vrstev lidu venkovského vniklo přesvědčení, že zakupováním důchodů u zemského pojišťovacího fondu nejlépe dají se zmírniti břemena výměnková a chudinská, dále že pojišťováním čeledě nejspíše připoutá se tato k hospodářství.

Jak luští sociální demokracie drahotu. Organ centralistů v Čechách »Rudý Praporec« píše 21. října o tom, jak hledí sociální demokracie mírniti dnešní drahotu a bídu: »Co jáso tu bylo, když přelšel kdysi šlechtický majetek Kinských v Praze v Hybernské ulici, do rukou československé strany sociálně demokratické, nazván byv »Lidovým palácem« (snad, aby neztratil dům ten na svém charakteru). Však co na jedné straně se jásal, na druhé straně je nový majitel proklínán. Vedení strany se velice rádo takto komunální politikou zajímá, bytové otázky chce luštit, ale loňského roku se ráději polovice nájemníků vystěhovalo, než by platili přírůžky k nájemnému, které činily 200 až 300 K pod novým »správcem«. Jako zaměstnavatelka je ještě větší chlapík. 12 let tam byl domovníkem sluha Rakouský, ten loňského roku zemřel a jeho žena nyní dostala na hned výpověď z bytu i propuštěna. Nic prý správa proti vdově nemá, ale prý ten byt potřebují a prý mají mnoho žádostí o to domovníctví. Nyní, když je stavba hotova pro tiskárnu, vše uklizeno, dostane se jí odměny v podobě vyhození na hned, stalo se tak na přání upřímného a poctivého čelného soudruha, aby pomocí protekce se tam dostal také soudruh, proto se vyhodila vdova na dlažbu. Jsou to socialisté a demokraté?«

Záložna v Hradci Králové.
Vklady na knížky 4 $\frac{3}{4}$ %
Na běžný účet dle ujednání.

Nejlepší šicí stroje na světě.

SINGEROVY
šicí stroje
pro všechny možné druhy šití.

Kupujte jen v našich krámech neb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
HRADEC KRÁLOVÉ, u labského mostu, 279.

LEVNÉ MÝDLO
vlastní výroby
též lisované oválky
v bezvadné úpravě o jakosti
doporučuje
JOS. JELÍNEK
MYDLÁŘ
HRADEC KRÁLOVÉ
Dělnickým spolkům výhody!

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v **Hradci Králové,**
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 $\frac{1}{4}$ % až 5%
úrok a to dle výpovědi
Složení listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v **Jabloneč nad Orlicí (v Čechách)**
(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprašticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák,
soukenník
v **Rychnově nad Kněžnou**
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojn. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

C. k. místodrž. konces.
informační kancelář
PAVEL BAYER,
Hradec Králové,
podává
zprávy o uvěřehodnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i v škeré zprávě soukromé ve věcech diskretních, opatří též
půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

Křesťan. sociální zpěvník
má mít každý křesťan. sociál.
Obsahuje velkeré křesť. sociál.
písne české, Orlické a národní.
Cena výrobní bez poštovného
84 h, a vkusně vázaný 64 hal.
10 kusů po 50 hal., 50 kusů po 40 hal.
objednat lze na hotové u
J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)
odborný
umělecký závod
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) do-
poručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se bohatými
rámy, střešními,
všecké rozpěty, akizy i odborná rada bezplatně, bene-
volní závažnosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1868

ZDARMA
Václav Holeček,
Zvláště doporučuje nákup vánočních dárků a výbav. Zboží jen la jakosti.
Zkouška překvapí! Ceny výrobní, velice levné. Zkouška překvapí!

obdrží 50	ty odběratel 1 tučet kapesníků
obdrží 100	odběratel 1 kávovou soupravu
obdrží 500	odběratel 1 tučet jemných ručníků
obdrží 1000	odběratel 1 soupravu překrás. damaškových
obdrží 5000	odběratel 1 kus volejemné voby
obdrží 10.000	odběratel 1 ložní prádlo

u firmy
tkalcovna lněného a bavlněného zboží,
sklad a výroba prádla,
Hradec Králové,
Čelakovského ulice (blíže učitel. ústavu).

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

J. F. Langhans

s. a k. dvorní a komor. fotograf

Hradec Králové

(Adalbertinum).

Doporučuje své s dokonalým vkusem provedené fotografie ku každé příležitosti.

Ceny mírné.

Volná Myšlenka

se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního. —

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí
administrace Časových „Úvah“
v Hradci Králové.

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia
obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.



Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové



k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejskvělejšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přetně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukázkou franko se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučení a čistých uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěrný závod domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Křest. organisátor

kalendář na r. 1912 již vyšel. Čiňte hojně objednávky. Cena 70 h. Jednotlivě poštou 90 h. Josef Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.

Umělecký ústav
pro malbu a kresbu

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná. okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaikového do nejbohatšího provedení figurálního, odává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné atd. a vše zasílám posvěcené.

Mosiky skleněné pro f. gady, křížové cesty atd. Nákresy, rozpočty i od boru a rada zdarma.



Přesná vyznamenání a doporučení.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé-turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky, bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.



Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
keřového nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rešie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazhizení a opravy oltářů, soch atd.

odborné, levné a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četná uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Vklady přes 18.000.000.—

Aks. kapitál K 8.000.000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/2 %.

Eskont směnec i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
Bursovní obchody

OBNOVA

Číslo 46. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 17. listopadu 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₂ % Na čtyři dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. E-kont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000. FILIALE: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaný, Krákov.	

Vyhlídka Italie.

Nejsou právě utěšené. Také nastalo záhy rozčarování nadšených davů, když došly zprávy o tu-
hém a sebevědomém odporu Mohamedánů. Nyní,
kdy velikost a bohatství moderních států jest tolik
závislé na průmyslu a pravidelném obchodu, mohla
Itálie zajásati pouze tehdy, kdyby náhlými útoky
a rychlými postupy obrovských armád překvapila
a porážela nepřítelů dříve, než by se vzpamato-
vala. Itálie sice se o to pokusila, ale nedostávalo
se jí dostatečných prostředků, takže nyní ministři
smutně hledí, jak každý den nečekaného průtahu
vyžaduje přes 3 miliony nového válečného ná-
kladu.

Obchod a průmysl italský, který v posledním
pětileti zaznamenal v Itálii značný rozmach, jest
nyní ochromen, ohlašují se úpadky velikých firem.
A tak se vede Itálii jako ve středověku bohatému
Carthagu, když se válka s Římem protahovala.
Na druhé straně však Turci a Arabové tráť v pří-
čině obchodu málo a v průmyslu téměř nic. Proti
Italům bojují lidé, kteří by jinak byli z veliké části
nečinní, takže mobilisace mohamedánská jest mno-

hem levnější, nebereme-li ani zřetel k tomu, jak o-
brovské sumy pohlcuje italské loďstvo. Vývoz Tri-
polska činil ročně pouze něco přes 4 miliony kor.,
za to však se tam dováželo z Evropy hlavně ital-
ským obchodním loďstvem zboží skoro za 9 mil.
korun. Patrně tedy, oč v tomto ohledu hospodář-
ská situace Italie jest daleko horší po přervání čet-
ných obchodních styků.

A že Italie bez velkého zakrvácení, spojeného
s žalostnou bídou svého obyvatelstva, nemůže
dlouho bojovati, vysvítá také z toho, že v posled-
ních letech i v době míru na půl milionu obyvatel-
stva italského opouštělo svou vlast navždy. Od-
chod chudého lidu, který se doma vyživit nemu-
že, děje se hlavně do jižní Ameriky.

Italská vláda chtěla loupeživou výpravou rá-
zem zabrat veliké území tripolské, aby zde usadila
přebytek strádajícího obyvatelstva a aby také
zvýšením své moci v moři Středozemním rozvinu-
la na úkor jiných nejchlebiš obchod. Nyní naděje
blednou, Itálie ovšem vynaloží všecko, aby zví-
těžila. Vláda vyčerpá na boj poslední liru. Ale i
když se na konec podaří Mohamedány zcela zdo-
lati, kolik desetiletí musí hojiti své krvavé rány!

Jisto jest ovšem, že Italie oddá se s plnou e-
nergií melioraci tripolské půdy, která všude pod
vládou pulmésice jest hříšně zanedbávána. Kdy
však možno čekati čistý zisk z vloženého kapitálu
a z námahy? Posud pro zemědělské práce hodí se
pouze kraje pobřežní, které stejně zůstanou nadá-
je v rukou liknavých Mohamedánů. Než se vnitro-
zemí na širších plochách zazelená, vydají se spou-
sty milionů. Jestliže okupace a pak annexe bohat-
ší Bosny a Hercegoviny přišla našemu státu tak
draze, nebude finanční výsledek v písečném Tri-
polsku pro Itálii lepší. A tak nynější stav války
stává se pro italské finance hrou stále nebezpeč-
nější. Úřední prohlášení annexe děje se spíše na u-
klidnění italského lidu než na konstatování skuteč-
ného stavu věcí.

A že zednáři italští chvějí se u velikém stra-
chu, jest viděti z jejich malomocných pokusů svali-
ti zodpovědnost za hrůzy a válečné katastrofy na
— katolickou církev.

Panatismu náboženskému dostalo se válkou
mezi Turky nečekaného podpalu. Marno jest uji-
šťování vlády italské, že si přeje, aby byl Islam v
Tripolsku vládnoucí. Turci tomuto prohlášení ne-
věří a mstí se horlivě i na těch křesťanech, kteří

ly spálřem. A protože se naskytla příčina k pokárání
moderní mládeže, rozpovídaly se ženy ještě, jací hodní
a skromní byli mládenci dříve za jejich mladých let, jak
ctili státi. A teď? Sami vejšklivové, outratové. A samá
pýcha. Za hodinu zkrátka párek hovorných jazyků zre-
formoval celou českou zem. Byla jen chyba, že aspoň
část národa nešla kárných řečí poslechnout.

Naposledy: »Teda s Pánem Bohem! A zas do té
těžké roboty.«

»Báá jo — a stavte se někdy, tetičko taky u nás
S vámi si vždycky ráda pohovím. Jste bez falše, taková
staročeská. A tak se srdci uleví.«

»Zlatá dušičko, pro mne je těžko i v neděli. Přesta-
nu-li dít, musím hlídat caparty,« odpovídala Vránová.

A i když se nohy hnuly ke předu, ještě třikrát se
kmotry zastavily, aby si sdělily některé důležitosti.

Vránová zabočila do úvozu. Měla nyní hlavu ve-
lice napěchovanou látkou k přemýšlení. A zamýšlela se
čím dále víc, takže za chvíli ani nespozorovala, jak
se k ní blíží starší muž s trakařem. V tom »drc!« —
»Koukejte, ženská na cestu!«

»A proč pak se nedíváte vy — co? Strčí mi do
koše kolečkem jako divous.«

»Mlčte! Jel jsem dobře. Ale vy jste najednou pře-
kročila na jinou kolej s hlavou sehnutou, jakobyste se
duše. To už je staré přísloví: »Kam nemůže . . .«

»Tam nastrčí takového dědka, jako jste vy«, pře-
stihl mu větu jako názkami velice vycvičený jazyk tety
Vránové.

»I kdo pak se s vámi bude hádat! Máte-li na srdci
cent, vypovídejte se vedle tomu hastruši.« Na to se ma-
neměla se dívat aspoň půl metru před sebe. Jako tělo bez
sívni boty pyšně vzdalovaly, nedbajíce na přívál slov,
jež chrčila podrážděná ústa Vránové.

»Jsou to lidé — jako Tatař!« vzdychla si na konec
zardělá kmotra. »Teď se ještě musím podívat, nevy-

jsou nejrozhodnějšími odpůrci rozpínavosti ital-
ské. Hesla, povzbuzující k »svaté válce«, měla již
nyní ten praktický výsledek, že nejmocnější arab-
ští náčelníci zastavili nepřátelství proti Turkům,
spojující se s nimi proti Italii. Sami albánští Mo-
hamedáni se rozhodli dobrovolně táhnouti proti
Italům, v Egyptě pořádány sbírky ve prospěch
»svaté války« atd.

A jaká mocná jednotná idea pojí Italy proti hu-
stým a svorným řadám fanatiku? Páska nábožen-
ská »zásluhou zednářů« jest zcela rozstřepena, i-
dea národní pospolitosti v kořenech otřesena rejdy
rudými a anarchistickými, takže italská vláda úz-
kostlivě se ohlíží, nenastanou-li v Itálii krvavější
výjevy než na pobřeží tripolském. Tudiž ať již jest
jakkoli, konce války nebudou pro Itálii nijak ružové!

Volné listy.

Dohazování ministrů. Noviny všech skupin, z
nichž sestává Jednotný klub, ujišťovaly, že hr.
Stürgkh vybíral ministry na svůj vrub bez jakého-
koliv poslaneckého vlivu. Toto ujišťování konec
konců zakládá se také na vyčkávacím hledisku
naší delegace, a jednotliví členové její při různých
příležitostech na schůzích a v novinách společné
mínění toto tlumočili a posud tlumočí. Není k tomu
potřebi vysokého politika, aby se na tuto pravou
míru uhadilo. Neboť není-li jasných úmluv mezi
našimi poslanci a vládou, musí-li se vyčkávat, co
a jak vláda bude dělati, není možno, aby se dele-
gace naše dorozumívala s ministerským předsed-
dou o obsazení míst ve vládním kabinetu. Určitě
to prohlásil ve své řeči posl. dr. Körner řka:
»Na zřízení nové vlády nemá naše strana podílu
a stojí vůči vládě úplně volna.«

Tím více tedy překvapuje jednání agrárních
poslanců, kteří dle posl. Křofáče nabízelí za mini-
stra orby statkáře p. Veselého z Molitorova v Čá-
slavě. Neběží nám o to, že agrárníci porušili či-
nem tímto klubovní kázeň a stanov, ač i to ne-
pěkně se slyší, ale o to jde, jak podporují vážnost
české politiky mezi vládními a rozhodujícími čini-
teli. Neznáme statkáře p. Veselého a nedotýkáme
se ni v nejmenším jeho osoby, ale tolik dovoluje-
me si tvrditi, že agrárníci sehráli tu kousek, jenž
řadí se na čestné místo mezi všemi posud známými

teklo-li některé vejce. Zvedla proutěné víko. Ale již
ji píchlo u srdce, div že se neskácela. Dno koše bylo
polepeno rudolínědou nasládlou hmotou. »Táák, teď
jsem tomu dala! Vždyť jsem já nešťastná popadla jiný
koš.« A protože před chvílí udělila tolik pokárání světu
celému, nebylo divu, že nyní za příležitosti tolik výmlu-
vně snažila se pokárati také sebe. Tloukla se do hlavy,
ronila slzy. Brzy však se vzpamatovala, vědouc, že zde
lamentace nenapraví nic. Zrychleným krokem pustila se
za Hrudkovou, která neměla o bezděčné záměně ani
tušení. Teď už bylo těžko pomýšleti, že Hrudkovou Vrá-
nová dohoní. Co ta asi chudinka zkusí, až před mužem
koš otevře. Však si stýskala, jak jest její starý prudký.
Ale co platno — aspoň rychle ku předu, aby nebylo
ještě hůře. Štěstí, že vytekla jen nepatrná část sirupu.

A v domácnosti Hrudkové padla první ostrá slova
již při příchodu, kdy si muž nedal namluviti, že to
zmeškání nestalo se vinou povídavé ženy. Břiká slova
proměnila se v rámus, když byl koš otevřen. »Tak, teď
budeš vařit knedle z homolek. A těma vejci poliješ ka-
ši. Jsi ty hospodyně z Ledajákova.«

Rámus utichl, když otevřela dvěře upocená a u-
dychaná Vránová. Muž se naposledy zasmál.

Když Hrudková vyprovázela přítelkyni, usmála se:
»Vidíte, pořád že nemáte na návštěvu kdy a navštívila
jste mne ještě dnes.«

»Ba pravda — ale vy už máte po všem. Ale co, zla-
tá dušičko, tuhle já ubohá, udřená ženská? Ten můj jest
ještě horší než váš muž. Na mne to teprve čeká! Vidíte,
že jsem nelhala, když jsem říkala, co našinec zkusí. Sa-
mé běhání, samé dření — a kde nic tu nic. A tu zme-
lenou zavínal jen ten kluk nudutá. Žádný jiný, protože
Teď provinění takového hejska odnesou nevinné ženské.«
Jsem odstoupila před byciklem za řeči k jinému koši.

»Báá jo!«

FEUILLETON.

Následky dlouhé debaty.

»Kam s tím košem, tetičko Vránová, tak časně?«

»Ba že časně — protože na mne zas čeká dnes ve-
líká dřina. Ani se kale nevyspím. Nesu do Vodákovy
trochu vajec a homolek. Potřebujeme peněz jako soli.
A kam vy?«

»I nesu do domácnosti z města trochu sirupu, soli
a krupice. He — he, podívejte se, jak jsme obě z přibu-
zenstva. Koše skoro stejné.«

Břemena byla těžká. Kdo by se divil, že je staré že-
ny na chvíli na luční cestě odložily. A protože jazyky
byly odpočaté, rozjely se jako velocipedy. Napřed stý-
skání na zlé časy, pak předpovídání počasí. Následovala
kritika mužů a přelo se na děti. Výklady, co které dí-
tě rádo jí, které více křičí, které jeví zvláštní nadání,
trvaly nejdéle. Řeč se zatočila, jak která léčila při dě-
tech nemoci. A protože liefmánek, řimbaba, balsám a
křen vyvolává vzpomínku na zahrádku, rozpovídaly se
ženy, co a proč která na svou malou zahrádku sází.

Když právě Hrudková dokazovala, co měla letos
kmínu, ozvalo se za ní: »Prosím vás, tetičko, ten koš
s cesty — ať nemusím sestupovat!« Hrudková se o-
brátila. Na byciklu již se blížil zpocený mládenec. Od-
stavila koš ochotně a ustoupila na druhou stranu. »Ale
poslouchejte, mladej, tady vlastně ani nemáte jezdit. Šir-
ší cesta jest hned vedle.«

»Bodejť, budu si tam vyrážet na výmolech a ka-
mení zuby!« odpovídal jezdec, který již žádných milostí
nepotřeboval, hlasem povýšeným a pohrdlivě dodal:
»Můžete si tam jeti na trakaři, třeba obě, protože už se
vám zuby nevyrazí — ani si jimi jazyk nepřekousnete.«

»Podívejme se na krobána«, podepřela si boky u-
ražená Hrudková. »Takhle děkuje za to, že jsme mu stá-

kousky Kocourkovskými. Uvažme jen, že na ministerské křeslo jest potřebí člověka vybíraného, muže s širokým rozhledem a duševní bystrostí, politika znalého všech zjevných i tajných politických záležitostí, kombinací a posléze i nepřátelských úskoků, znalce parlamentního života, prozíratele lidí a povah, a tu -- agrárníci sáhnou kamsi k Čáslavi a z ničeho nic vytasí se s kandidátem, jenž se o parlamentárním a politickém životě sotva zazdalo. Či přihlíží se, že učitel žákovi teprve slabikujícímu ukládá, aby pojednal o literárních dílech Komenského? Takového učitele zajisté není na světě širokém; ale, nastojte, s obdobou takové učitelské nemožnosti z čista jasna agrární vůdcové pochlubili se ve vídeňské své politice.

Agrárníci násilně a drčením svobody volebního práva přičinili se, že z Čech žádný katolický poslanec do Vídně se nedostal, neboť prý oni, jak jsme ve vřavě volební slyšeli, lépe dovedou dělati politiku, než klerikálové. Nuže, tady máme zkoušku těchto státníků, po jejímž vybytí můžeme s největší skromností říci, že katoličtí poslanci byli by rozhodně měli tolik Filipa, aby šel vážnosti své strany i vážnosti národa tak zbědovaně a neohraňovaně nezmazali. Nebo rozmáhá se snad vážnost národa, když hraběti Stürgkhovi, vyjednávajícímu s odborníkem na slovo vzatým (dr. Bráfem) a hledajícímu osvědčených mužů, pojednou agrárníci dolazují kandidáta, jenž snad jest výborným rolníkem, ale jenž nikdy nebyl v poměrech a v ústředí, z nichž kandidáti dnes se povolávají?

Nemůžeme nám přece býti lhostejnou věcí, co si o nás myslí Němci a jak se na nás dívají směrodatní činitelé. Nevíme, s jakou diplomatickou uhlazeností Stürgkh nabídku odstavil, ale propukli-li po rozmluvě s dohazovači ve smích, byla to nejpřirozenější nálada, kterou politikové s takovými duchaplnými plány v něm vzbudili.

Dopisovatel Nár. Listu líčil vzhled a náladu ve sněmovně při představení nového ministerstva a. dává se na prázdno místo ministra orby, hluboce povzdychl a otázel se s netajenou výčitkou: »Ptáme se našeho poselstva, musilo tak býti?« Výčitka tato skrývá mnohé věci, kterých ani referent, ani účastníci poslanci nechťejí dávat na veřejnost. Ve výčitce této tušíme stranné a osobní zápasy o křeslo ministra orby v Jednotném klubu, jakož i poškozování politické posice české v parlamentě. S tím souvisí to, co veřejně řekl posl. Klofáč, když vytýkal agrárním poslancům, jak vrtiní jsou, že jsme nedostali křesla významnějšího, a z toho všeho chápeme i famózní nabídku, kterou agrární vůdcové hr. Stürgkhovi učinili.

Přípravy na r. 1915. Dosti již pojednáváno bylo a posud se mluví o r. 1915, kdy volní myšlenkáři se všemi protináboženskými živly chtějí učiniti hlavní útok proti katolicismu v Čechách. Navrhují se, aby roku toho uspořádán byl veliký katolický sjezd na Velehradě a aby byla vydána zvláštní kniha, odborně pojednávající o Husovi a jeho době.

Hlavním zájmem jest, aby se s přípravami neprodávalo, a aby se věci chopil nějaký komitét. I my katolíci máme tu chybu, že se hodně navrhuje, ale čin kulhá. Má-li se r. 1915 nějaká významná akce provésti, musí se vzít v úvahu, že to nemá býti čin namířený pouze proti agitaci volnomyšlenkářské, nýbrž že to má býti zároveň mohutný útok ve vývoji probuzení katolického lidu vůbec. Jest tedy potřebí, aby odpověď volným myšlenkářům byla důkladná a její ovoce aby bylo vytrvalé.

K návrhu, by r. 1915 byla vydána kniha Husovi, přičinil bych poznámku, že by lépe prospělo účelu vydati knihu již dříve, aby se produstovala, vzíla, a aby pro střeptnutí každý náš bojovník myšlenkami jejím byl vyzbrojen. I státy pro všechny možné příhody válečné mají v arsenálech zbraní uchystány. Při kteréž příležitosti opětně poznamenáváme, že naše katolická obrana jest pořád slabší četnějších vždy útoků volnomyšlenkářských.

Jsem také toho mínění, že by lépe srovnávalo se s povahou věci, aby katolický sjezd, jenž má býti odpovědí, nekonal se na Velehradě, nýbrž v Praze, kamž volní myšlenkáři miní svolati svou armádu. Vtírá se mi totiž myšlenka, že jíti na Velehrad, vypadalo by jako útek a že katolický sjezd v Praze byl by vstoupnutím na půdu nabízeného zápasu. Ostatně Praha jako kulturní ústředí se všemi prostředky moderního šíření myšlenek lépe se k řečenému účelu hodí, než vzdálený posvátný Velehrad.

Má-li se generálně účtovat, ať jsou účty důkladné. Tu pak dlužno jest odhaliti volnomyšlenkářskou akci po všech stránkách a po všech jejích duševních záhybech. Jest pilnou věcí strhnouti zdánlivě vědeckou masku volných myslitelů a ukázati je světu v plné jejich vědecké nicotě. Nechť jejich řeči o novém vědeckém názoru prokáží se jako chvástavé nabídky kupců s prázdnými krámy, a jestli v těchto krámech něco, že jest to zboží dávno odbyté a známé oprášené. Nechť se dovodí, že sociální a kulturní důsledky jejich hmotářského monismu znamenají smrt mravního života a právní společnosti. A honosí-li se volní myšlenkáři, jak jejich učení jest nutným základem lepší budoucí spo-

lečnosti, ukažme vliv učení toho na příkladech, které jsou živoucím vtělením jejich názorů. Mínil jsem totiž Francii, která vládními činiteli náboženství vyobcovala a která na místo aby plula do přístavu blaženosti, bolestně pociťuje, jak rozdráždí ji obecný rozklad a jak konvulsivní skoky lidových vášní připravují sociální revoluci.

S kopy na groš. Velikého nepřítele má poslanec a prof. Masaryk a s dobrou by se potázal, kdyby část svojí horlivosti, kterou bojuje proti klerikalismu, obrátil proti tomu činiteli, který jest mu opravdově nebezpečným. Zkrátka řečeno, touto mocností jest čas, osobní list Masarykův. Čas podlamuje vážnost svého pána prostě tím, že uveřejňuje podrobně jeho řeči.

O prázdnotách na příklad Masaryk řečnil na sjezdu pokrokové mládeže na Moravě. Když Národní Listy polemizující s Časem vyslovily nad řeči tou útrpnost a volaly po slitování, domníval jsem se, že jest to jedna z těch nadsázek, s kterými se v novinových stranných bojích denně potkáváme. Ale když se mi dostalo Času, v němž Masarykova řeč byla vytištěna, pochopil jsem onu jen letmo pronesenou charakteristiku a podivil jsem se, že Národní Listy v žánru prudkého boje vývody Masarykovy nepodrobily důkladnějšímu rozboru. Řeč ta jest jasným a přesvědčujícím důkazem, že Masaryk jest již vyčerpán a že přednáší svým posluchačům myšlenky, které svou povrchností a otřelostí neslušely by ani tuctovému kandidátu poslanectví. Řeč tu jsem si uložil, a při příležitosti si o ní promluvíme.

Neuplynulo mnoho vody a Masaryk se proslavil po druhé. Stalo se na schůzi, kterou státoprávníci pořádali na Vinohradech proti nynější politice Jednotného klubu. Ráz a ducha schůze té označila přítomnost dra Stránského, o němž vlastní stranníci prohlašují, že nemá lásky k zemi a že všechno jeho vlastenectví jest vypočítavým obchodem. Tento muž nazýván jest také démonem Moravy a logika lidská zřídka kdy užila výrazu toho na místě vhodnějším. S tímto člověkem spřáhl se prof. Masaryk, z čehož vysvitá, v jaké konce již dospěl.

Byly doby, kdy nerozčílovali jsme se, když Masaryk spravedlivě posuzoval i věci katolické. Však brzo jsme shledali, že té spravedlivosti jeho vůči katolíkům bylo na mále. Množila se u něho proti nám stranná zaujatost, která posléze stala se fanatismem. Všechno řádění pokrokářův a ostatních kulturníků pod jeho vedením, všechny lži a surovosti jeho bojovníků proti nám katolíkům chrlely sestrojily důkaz, že ta tam jest povýšenost Masaryka jako filosofa a že učinila bankrot úloha, kterou mu stoupenci jeho připisují jako sociálnímu a mravnímu obroditeli českého národa.

V boji proti katolicismu pravdu, poctivost a spravedlnost Masarykovci oběsili na šibenici, již bychom mohli nazvati šibenici u československé humanity.

Jelikož však Masaryk jest duchem všestranným, nepřestal na katastrofě obrodních snah tímto směrem, nýbrž považoval za pilnou věc dobít se i v oboru politickém. Proroci, kteří předpovídali, že Masaryk vstupem do praktické politiky dovrší své opoždění, nemluvili nic než pravdu. Míti za spojence dra Stránského, démona Moravy, a mluvit na schůzích o politických přibězích tak, jako právě posledních dnů slyšíme a čteme, jsou věci, kterými Masaryk bez toho již mdle mrkající kahanec bývalého věhlasu svého v hustém dýmu zhasil docela.

V politice Masaryk již docela upustil od počítání s okolnostmi a danými silami, kterýmižto základy on sám i jeho Čas bývali v příkrém rozporu s mladočechy, dokud hověli ještě planému radikalismu. Byly doby, kdy realisté na této střízlivosti nemálo si zakládali a získávali si souhlas od myslících lidí i z jiných politických táborů. Dnes však Masaryk hude ostrou protivládní tóninou, jest proti vstupu do parlamentní většiny a jest rozhodnut stoj co stoj dělat opozici, ač nejednou z realistických úst a novin jsme slyšeli, že česká politika musí pracovat o to, abychom získávali vlivu ve státních úřadech a obzvláště v ministerstvech. Pravda tato, nabytá mnohými zkušenostmi, ovšem není původu realistického, nýbrž zůstala nám dědictvím po staročech. Masaryk se Stránským mluví radikálně a demagogicky proti vládě, ale mají na mysli Jednotný klub, jehož jsou členy, a zejména mluví na Kramáře, takže kde jaký člověk na prstech si může vypočítati, že tyto dva vůdcové provozují politiku osobní. Nemohou-li zapomenouti rozličných bolestí z minulých voleb, jest jejich věcí, ale tolik možno říci, že poctiví politikové nezahálují osobní mstu politickými hesly a nešíří nesprávných mínění proto, aby ukoužili uraženou ješitnost.

Situace jest tato: vůdcové Jednotného klubu chtějí z neplodného opozičního kymáčení jen za trochu vhodných okolností dostat se na jistější půdu spolurozhodování ve státní správě a zákonodárství, kdežto Masaryk s démonem Moravy Stránským házejí na střechy jejich červeného kohouta.

Kdyby mladočeši ve volbách nebyli porazili Drtinu a kdyby vůdci Jednotného klubu postoupili maršálskou hůl Masarykovi, věci by se měly do-

cela jinak. Pak bychom slyšeli Masaryka hovořiti: »Opakuji jen to, co jest mým dávným přesvědčením, jen důslednou a poctivou politikou můžeme vyběhnouti z dosavadních zmatků. Jest bolestno českému člověku, ujasní-li si, co promrháno bylo časem stálým ustupováním radikálnímu romantismu a co všechno obětováno bylo na účet popularity. Nerozpakuji se opětně tvrdit, že velký odkaz našich buditelů, láska ku pravdě, musí se uplatňovati i v politice a pravím v politice především. Již Havlíček okřikoval radikály, a máme-li minulé zkušenosti obracet na přítomnost, nemůžeme se spokojovati jen nemožným nafikáním a kritizováním vlády, nýbrž musíme hledět, abychom se do vlády dostali a chopili tak býka za rohy. Uvažme přece, že konstituce jest také dána pro nás, že jejich zařízení musíme využívat i a odstraňovati nedostatky a vlivy, kterými nám škodí. Ne tedy vzdorovitě obracet se zády, ale vniknout do svého ohniiska politiky a zaříditi se tam!«

Těmito slovy, trvám, snad dosti dobře jsem vystihl, jak mluvil Masaryk v době, když věcně posuzoval u nás politické směry. Dnes názory jeho jsou zásadně jiné, ovšem proto, že dává se něsti proudem a že podrobuje se stranným choutkám. Odtud také jeho řečnické perly, které přímo omračují a které Čas ochotně otiskuje, jako by se obával, že by se mohly minouti s pozorností občanstva.

Perla první. Bývalý ministerský předseda Gautsch rozhodnými slovy prohlásil, že český národ z činnosti vládní se nesmí vylučovati. Masarykovi toto ministerské prohlášení se nelíbilo a své rozmrzelosti dal průchod na schůzi Vinohradské: »Vycházím z řeči bar. Gautsche«, pravil Masaryk, »jak v české politice a v českém tisku se posuzuje. Přiznávám se, když slyším byrokrata a ministra mluvit o kulturnosti českého národa, vždy to pociťuji jako urážku. Tak se může mluvit ke stranám a k poslancům vládním, ale ne k národu.« Nechtí již čeští poslanci jsou opatrní se vstupem do vládní většiny jakkoli, buď rozhořčení naše proti uveřejněným zámkům Hohenburgovým sebe větší, to vše nesjednává porozumění právě uvedenému výroku Masarykovu. Zkrátka a dobře řečeno, úsudek Masarykův nesmyslností svou jest zruční a za svůj vznik jest díky povinován okolí, které Masaryka neustále okružuje a kterému jest každé jeho slovo nedotknutelným. Z řeči Masarykovy může tedy člověk vzít, že by bylo dlužno Gautsche oslavovat, kdyby Čechy z vládní většiny vyhošťoval a kulturu českou haněl. A úsudek našeho filosofa a logika jsou tím nesmyslnější, čím jest určitější věcí, že Gautsch za svá slova nic nechtěl a že v té chvíli věděl již o svém odchodu. Neméně důsledky výroku vedou k tomu, že nelze nic namítati, když ministr velebí zářivou kulturu německou, aby tím ospravedlnil bezpráví našimi sousedy na nás páchaná. Biliňski před několika dny chválil hospodářské a kulturní přednosti německé, a bude tedy záhodno, aby mu Masaryk vzkázal: »Bratře Slovane, řeči Vaší jsem nadšen, ale jsem uražen a rdím se studem, slyším-li, jak velebí se naše kultura česká...«

Perla druhá. V rozpočtové rozpravě Masaryk mluvil také o otázce hladové a podotekl, že třeba jest vážiti si těch byrokratů se zlatými límci, kteří hlad svůj mužně osvědčují průvodem na ulici. Chtěl-li Masaryk svou poznámkou lákati úředníky se zlatými límci do svých řad, pak rozumní pánové musí vnadidlo takové povahy odmítnouti jako svou urážku. Ti pak, kteří by poctívali slova ta jako lichotící pohlázení a vážně je oceňovali, byli by komedianty, hodnými komediantské myšlenky Masarykovy. To vše jest nám slyšeti od poslance a universitního profesora, jenž pořád nechce chápati, že jméno jeho nemůže býti zárukou moudrosti každého jeho slova a že jiní lidé v demagogii jeho vidí hospodaření s kopy na groš.

Obrana.

Charakter slovenských pokrokářů za bojů proti Hlinkovcům vystupuje v podobě stále borší. Družina pověstného dra. Rátha rozšířila tendenční lež o suspensi kaplana Tománka, který jest spolupracovníkem »Ludových Novin«. Pomluva ta vhozena do veřejnosti proto, aby sami katolíci pojali odpor proti tomuto obětavému vlastenci. Leč »Ludové Noviny« v čís. 45. obšírně vyvracejí pokrokařskou lež; posvítily též na kořen a cesty té lži. K tomu dodávají: »Ráth dobře ví, že kradl. Kradl peníze z listů, zásilky, kradl tím nejobyčejnějším způsobem ještě i uhlí a knížky. A že ho Tománek chytil, zapísal se mu na pomstu a pro ten cíl dává se do všech možných i nemožných křiků. U lutheránů dělá obhájce lutheránů proti Tománkovi, u masarykovců dělá masarykovce, u soc. demokratů soudruha a u biskupa pobožného, pohoršeného katolíka.

V čís. 44. »Ludových Novin« Magd. Grubárová sdělila, že ve Skalici (na rolnickém sjezdu) dala Ant. Štefánkovi 12 K jako předplatné na »Ludové

Noviny. Štefánek vyňal malou knížku a předplatné si poznamenal. Leč -- z »Lud. Novin« najednou došla upomínka, ačkoli bylo zaplacené.

Platí-li se za nějakého sjezdového rozruchu mimo administraci a jindy, kdy jest náhrn důležitých starostí, ovšem snadno se zapomene na věci menší důležitosti. Leč Štefánek zapsal si předplatné do zvláštní knížky účetní. Mimo to přišlo se na jiné případy podobné. Štefánek, který se přebarvil na pokrokáře ihned, jakmile byl od »Ludových Novin« odstraněn, ovšem nyní kypí hněvem. Pokusil se aspoň chytráckým knyfem vyvážnouti z blamáže. Nalezl si chytrého advokáta Déru, který sdělil Grujbarové, že má od Štefánka plnomocenství žalovati. Ale -- dobrácký advokát nechce prý ji způsobiti zbytečných útrat, snaží se, aby se ta aféra vyřídila mimosoudně. Nechť se tedy Slovačka k němu dostaví dne 5. listopadu!

Každý uhodne snadno, jak chtěl hasiti Štefánek hořící krov nad vlastní hlavou. Před advokátem by se do prosté ženy hučelo hned přímým poukazováním na paragrafy, hned přátelskou domluvou, aby »měla rozum« atd., hned vysvětlováním, že by se jí důkaz pravdy třeba nezdařil. No -- a umluvená žena by naposledy nějaké prohlášení, složené od učených pání, konečně podepsala. Tak si aspoň mysli pokrokáři. Tentokrát však volní myslitelé nepochodili, protože narazili na osobu, která umí opravdu svobodně, samostatně přemýšlet. Již dříve prohlásila, že své tvrzení může zpečetiti přísahou. A nyní Slovačka vyhnula se pasti, k Dérovi nešla, ale prohlásila, že chce jíti přímo před soud, kde přísahou ztvdí, že jest pravdou všechno, co napsala.

A soudu se Štefánek bojí velice, protože by tam přišly na přetřes ještě jiné ukázky jeho finančního umění.

Advokátovi Ivánkovi v č. 44. »Ludových Novin« posílá Tománek rozhodné ohrazení proti podezření, jako by byl něčeho od vlády obdržel. Práví mimo jiné: »Já jsem nikdy nezapíral, ani nezapírá, že jsem si od pana Rátha za cestu do Čace, kterou jsem dvanáctkrát konal, svoje útraty žádal. Já jsem od vlády nic nedostal ani nežádal. Vy jste od vlády dostali. Vašich 8 měsíců jste si vypočetali na 4000 K. Dostali jste 4 měsíce darované. Skyčák, Juriga, Szüllö a moje malíčkost vám vychodili tento dárek.«

Zkrátka jest patrné, že slovenským zednářům pokrokářství jest kšeftem zrovna tak jako jinde.

Židovské podvodné zprávy z bojiště. Zšla evropská veřejnost, jaké prohrané telegramy zasílány z bojiště tripolského. Každou chvíli zvětšováno, že zprávy ty jsou švindlem. A několikrát bylo vysvětleno, že se lhalo v zájmu bursovních machrů. Vždyť docela byla čistě bursovním manévrem i zpráva o zavraždění ruského cara. Nyní byl chycen za límec židovský švindlér, který tak pustým způsobem zneužíval a v posměch uváděl moderní vymoženost, jakou jest kabelový telegraf. »Agenzia Stefani« oznamuje:

»Po započetí války žádal dopisovatel Reuterovy kanceláře Tagar, aby byl připuštěn do sboru válečných zpravodajů v Tripoli. Jeho žádost byla zamítnuta na návrh samých korrespondentů, poněvadž Tagar není novinářem z povolání, nýbrž je kupcem. A pak je Tagar turecký žid, který je členem tripolského výboru pro jednotu a pokrok (mladotur. komitétu) a veřejně agitoval proti Italii. Sotva bylo Tripoli obsazeno, začal se lisat k italským úřadům, ale byl odbýván. Předseda israelitské obce v Římě poslal rabínovi v Tripoli telegram a vyslovil v něm přání, aby židovská obec protestovala proti tomu, aby žid Tagar posílal nepravdivé zprávy Reuterově kanceláři, jimiž uvádí Italii do špatné pověsti.«

Válka jest zkrátka vždycky nepřebornou pokladnicí pro židovské spekulanty. Za války rusko-japonské židé dodávali Rusku špatný prach, mezi pytle mouky strkali pytle s pilinami, obleky, z nichž byly brzy vetché hadry. Dělalí špicly jak Rusům, tak Japoncům a zrazovali strany obě. Volnější desertéři byli z 90 procent židé. Jakkoli se jim do pravidelného boje nechťelo, dovedli horlivě pořádati krvavé výtržnosti v Rusku samém. Jestliže se tedy ukázali jako živel rozkladný v Rusku, nečiní jinak za války italsko-turecké. Žid Tagar znehodnotil zprávy z bojiště tolik, že se vůbec přestávalo novinám věřiti.

Židovsko-zednářské a socialistické lži o poměru papeže k turecko-italské válce. Vždycky zůstane chloubou katolické církve, že právě neunavným přičiněním papežské stolice v celých dlouhých periodách středověkých v křesťanských státech vůbec stálého vojska nebylo. Čím více však proniká zednářský duch vrstvy evropského obyvatelstva, tím silněji se množí stálé vojsko, tím více se platí na kanony. Zaviňují to nepřímé i revoluční randály anarchistických živlů, které každou chvíli ohrožují bezpečnost klidných spoluobčanů. A tak na př. ve Francii sami ti ministři, kteří se vyšíplali k svým křeslům po zádech soc. demokr., hlasují pro větší děla, pro rozmnožení válečného loďstva atd. Církev k válce a militarismu nevyzývá a taky z války ničeho nemá. Děla, prach, potraviny a šaty nedodávají vojsku biskupové, nýbrž židovští kapitalisté.

Také v Italii nevyhlásili Turecku boj kruhy

církevní, nýbrž vláda židovsko-zednářská. Leč chytří židé mají dostatek placených sluhů, kteří dovedou s hadi chytrostí za všechny hrozné věci činiti zodpovědným papeže. Válka o Tripolis ovšem není žádným úkazem moderní humanity. Teče krev, nastává veliká bída v samé Italii. Proto sluhové zednářů snaží se odvrátiti roztrpčení širých davů od skutečných machrů jídášskou pomluvou papeže.

Dle jiných hlavních listů napsala v čís. 42. »Zář« toto:

»Církev zabíjející. Jak se veřejnost dovídá, je hlavním kapitalistou, v jehož prospěch podniknuto bylo obsazení Tripolisu, papežova Banca di Roma (Římská banka), která má v Tripolisu hlavně své obchody. Odtud ono »vlastenecké« nadšení kněží italských pro zabijení v Tripolisu. Poctivého člověka se vznímá hnus, vidí-li, jak nestoudně možno bít ve tvář nejzákladnějším pravidlům o lidskosti a křesťanství právě těm, kteří se vydávají za jejich ochránce.«

Dle toho jest viděti, kam až si troufá drzost lidí, zjednaných na ubijení zdravého rozumu. Řádky jsou psány tak rafinovaně, jako by v Tripolisu -- zabijela církev -- a nikoli pušky a prach od židů dodané. Jako by neveleli k útokům zednářství důstojníci -- ale katoličtí kněží. Jako by vláda, která s pověstným Nathanem tolik hořkosti papeži způsobila, pojednou jako na zavolání uposlechla jeho pokynu na zabijení lidí a ožebračování italského lidu. Kdyby bylo pravdou bezectné tvrzení rudého listu, zahráli by soc. demokraté a anarchisté římsí ihned jak před Vatikánem, tak před vládními budovami takový čardáš, až by se třásly v Římě zdi. Jestliže dovedli anarchisté k vůli cizímu Ferrerovi tolik běsniti proti katolíkům bez rozdílu, co by činili teprve nyní, až by se jim naskytla záminka tolik vítaná!

Lži velice nešikovnou jest tvrzení, že má papež vůbec v oně bance kapitály. Jestliže nyní ve Vatikáně při tak mnohostanné činnosti se zrušily pro nedostatek financí některé velice potřebné úřady, to jest jasným svědectvím, jaké »nesmírné bohatství« Vatikán má. Ovšem kdyby každý katolík do své církevní organizace musil platit aspoň polovici, co vymáhají rudí výběrčí na poplatcích soc. demokratických, pak by tam bylo peněz dosti.

Sám papež zřetelně se vyjádřil proti válce. A když kardinál Vanutelli z vlasteneckého citu pronesl řeč proti Turkům, vydal Sv. otec protestní prohlášení proti té neopatrnosti. Že také několik jiných kněží projevilo sympatie s italským vojskem, je muž přálo vítězství, těžko se diviti. Ale takový projev může jen bezectný lhát nazvati »nadšením pro zabijení.«

U rudých pokrytců pojednou »se vznímá hnus« nad tím, co si sami ve své krvácké fantasii vybájili. Když však jejich kamarádi dopouštěli se v Barceloně, na Rusku a v Portugalsku bestialních sveřepostí, tenkrát měli radost. Rudí »antimilitaristé« na ozbrojené zákeřníky sbírali docela mezi sebou příspěvky.

Požidovštělý tisk zná fanatismus svého zaslepeného čtenářstva a proto vždy dobře uhodne, jakou kdy má vyhoditi kost z podvodné své brašny. Neminul se s úspěchem, protože soc. demokraté nyní papouškují na schůzi lež »Zář« proti našincům jako špačkové. Naši povinností jest však vytrvale poukazovati, jak jsou protikatolické živly samy zaraženy krvavým jednáním kolegů, když se namáhají takovým podvodným způsobem malovat krvavé řádění svých přátel na zdi Vatikánu.

K vůli udržení evangelických oveček a záchraně nejryzejšího evangella protestantského. Heslo »Los von Rom« přes všechny pruské marky v Čechách se dodělalo pramalého úspěchu. Každý rozumný člověk upozorňoval prusácké pastory, že by měli evangelisovati předem se vši horlivostí v Prusku samém, protože právě tam v táboře protestantském nevěra a pohrdání evangeliem co nejvíce se šíří. A tak stýskají hlasitě sami evangeličtí duchovní v Čechách, jak se stádce rozptýluje dále. Jeden z nich v smutném zamyšlení přišel náhle na praktický prostředek. Rozeslal farním úřadům evangelickým tištěný list, v němž se čtou tato slova: »Jednou z otevřených ran na těle naší církve, z níž nám stále žlivoť, síla mizí, jsou beze sporu smíš. manželství. Mnozí vcházejí do nich lehkomyslně, mnozí z nedostatku známosti s evangelickou vhodnou stranou. Těmito posledním měla by se podati pomocná ruka. Má-li se toto uskutečniti a žádoucí prospěch přiněsti, je třeba spolupůsobení všech pp. spolubratrů v úřadě, presbyterstev, ano všech lidí dobré vůle. Ti musili by býti důvěrníky, na něž by se bylo možno o pravdivé zprávy obrátiti... Máte-li ve své církvi řádné rodiny, o nichž víte, že by o to stály, aby se buďto synu nebo dceři pomocná ruka v tomto ohledu podala, udejte nám laskavě hned: jméno rodiny, bydliště, poslední poštu, jméno ženicha nebo nevěsty in spe, a my ostatní přímo si vyjednáme. Rozumí se samo sebou, že veškerá sdělení budou zachována v naprosté tajnosti a sdělena jen těm interesentům, kteří by nám od farních úřadů jako osoby důvěryhodné byli doporučeni. Kéž by požehnání milostivého Pána spočinulo na této práci k ozdobě a upevnění Jeho svaté církve!«

Věru zvláštní prostředek, ale přece jen prakti-

cký, když se tonoucí musí i stěbla chytati!

K tomu několik poznámek: 1. Volní myslitelé, kterým právě evangelické kruhy tak vydatně vypomáhají, s největší rozhodností staví se proti hledání nevěsty nebo ženicha pomocí »Národní Politiky«. Co asi nyní čeknou svým pomocníkům, až seznají, že títo dělají v jistém směru »Národní Politice« konkurenci?

2. Blíží se rok 1915, kdy se má rozvířiti co nejmohutnější oslava Husova. A na oslavách Husových mají vůbec lvi podíl kruhy evangelické, které se tváří tak, jako by Hus v prvé řadě náležel evangelikům, jako by byl jejich předním a výhradním patriarchou. Kde tedy jsou nějaké praktické náboženské úspěchy z tolika oslav, jestliže po tolikerém nadšení najednou evangelický Sion stýská jako na kraji hrobu? Bezuzdné štvance ovšem nebyly žádnou pozitivní náboženskou prací a vedly pouze k negaci a náboženské anarchii.

3. Evangelický Sion viděl velmi dobře, kam vlastně cílí povaha husitských štvanců. Pozoroval jasně, že takové výpady nepovedou ani k následování ducha Husova, ani k utvrzení autority evangeliu. A přece se dal do služeb notorických nevěrců. Předával jim Husa k reklamě milerád a ještě volnomyšlenkářům fanaticky tleskal. Nyní evangelictvo vidí, že fanatická zášť není schopna nic prospěšného postavití, že jest dobrá pouze k boření a k podněcování randálu. A právě ti lidé, kteří tak často o ryzím evangeliu mluvili, měli prakticky dokázati, že podnětem jejich jednání není vášnivá zloba, nýbrž evangelická láska.

4. Čeští bratři měli velice praktická a sympatická pravidla, jak si mají souvěrci vypomáhati v záležitostech hmotných. Zkrátka, ta tichá církevní obec porozuměla aspoň v jednom směru potřebám sociálním. Nyní však za moderních, komplikovaných poměrů sociálních jest dvojnásobně zapotřebí, aby církve prakticky zasahovaly do sociálních proudů. Co po této stránce humanity vykonali evangeličtí faráři? V »Hlasech ze Siona« napsal zesnulý ev. farář článek, který konec konce vyzněl v ten smysl, že na sociální práci mezi lidem evang. faráři pro jiné zaměstnání nemají času.

Ale na politické a kulturní štvání proti katolíkům měli někteří času habaděj.

Nepomohlo by se evang. Sionu vydatně, kdyby na př. zřídil dělnické sdružení evangelické? A nyní jaká ironie! Na pravidelnou a záslužnou sociální práci mají ev. faráři času málo. Ale shánět evangel. snátky mají nyní plnou parou všichni dohromady.

5. Masarykovci, kteří aspoň v theorii se staví jako pokrokáři proticírkevní, zamítají jako předsudek rozlišování lidí ve společenském životě dle náboženství. A nyní jejich vydatní pomocníci s velikou hrůzou varují -- před sniženými snátky! Co si tedy vlastně z Masarykova programu pro sebe vybrali? Ovšem že pokrokáři evangelikům to vytýkati nebudou, třebaže protestují hluchě proti církvi naší, kdykoli tato projevuje v přičině snižených snátek nesouhlas.

Braňme se tiskem! Katolické Rakousko dle tiskové statistiky vydané Piovým spolkem (jenž koncem roku 1910 měl 125.830 členů) má jen 90 katolických a 360 židovskoliberalněsocialistických listů; katolické listy mají úhrnem 466.000 odběratelů, protikatolické 1.810.000 čtenářů; katolické denníky mají denního nákladu asi 250.000 exemplářů, protikatolické pak přes 1 mil. kusů. -- Tedy v říši, v níž je 90 procent katolíků, tvoří katolický tisk a čtenářstvo katolického tisku pouze 25 proc. veškerého časopisectva a čtenářstva.

Ve Vídni jest přes 2 mil. obyvatel, mezi nimiž pouze na 180.000 židů. A přece přes dvě třetiny tamějších listů jest zcela v rukou židovských.

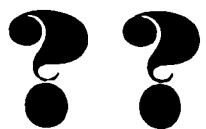
V Uhrách na 1000 časopisů tam tištěných připadá 800 židovských. V počtu 25 politických listů vydávaných v Budapešti 14 jest vlastnictvím židů. Mezi nakladateli v Budapešti jest 30 židů, ze 137 tiskáren 103 jsou židovské. Tak tedy Uhry staly se docela kořistí židovskou. Nový jejich orgán »Szombat« vysmívá se listům katolickým: »Ať katolíci křičí, ať všeští, my přes to všechno zůstaneme pány situace, a my a ne oni budeme vyrábět veřejné mínění v Uhrách, protože máme rozum a peníze.«

V Anglii největší denníky slouží výhradně židům. A podobně jest i jinde.

Kdy konečně podřimující katolíci pochopí důležitost tisku tak, jak ji porozuměli chytří židé již dávno? Křesťanstvo jest napadáno židovským tiskem se vši bezohledností. Nevysvítá zde sama sebou povinnost, aby všude proti židovskému tisku ujmál se tisk katolický?

Tramín	Atlantik
<i>Velejemné látky na pánské obleky.</i>	
Doporučuji vřele veledůstojnému duchovenstvu.	
Vzory k nablédnutí franko.	
První český záslatelský závod	
Ed. Doskočila v Chocni.	

Otázku k vánocům



vysvětlí bohatě vyzdobené výklady ty

Josef Pavelka,

**první odborný
závod pánským
angl. mod. zbo-
žím a prádlem**

vlastní výroby.

Hradec Král., Palackého tř. 77.

Výroba, čistění a žehlení Karlova třída 502.

Politický přehled.

První čtení rozpočtu v posl. sněmovně skončeno v pátek 10. t. m. a rozpočet dostal se do rozpočtového výboru. Při prvním čtení chovali se řečníci celkem zdržlivě; teprv hlasováním projeví se mínění stran. Zápas svědčí se vlastně o vládkou právníkou fakultou. Vlaši, jsouce dosud jazýčkem na váze mezi stranami, chtějí konečně vědět, co bude s jejich fakultou, a proto v rozpočtovém výboru učiní návrh, aby před zatímním rozpočtem byla vyřízena otázka fakulty vládké. Zatímní rozpočet stává se kritickým momentem celkové situace. —

Prohlášení hr. Stürgkha. Ke konci schůze 10. t. m. zodpověděl ministerský předseda hr. Stürgkh dotaz posl. dra Fiedlera a soudruhů v záležitosti Hohenburgových podmínek při vstupu do kabinetu Stürgkha. Ministerský předseda popřel, že by byl dr. ryt. Hohenburger kladl nějaké zvláštní podmínky a ukončil slovy: »Takové zvláštní postavení stálo by také v příkrém odporu k podstatě právě oněch zásad, k nimž jsme se s plným přesvědčením v této sněmovně přiznali. Mohu proto pouze znovu prohlásiti, že vláda ve všem svém úředním jednání, zvláště ve všech otázkách správních říditi se bude výhradně zásadami svého programu, nestranně věcnosti. Teď jest řada na Hohenburgerovi, aby promluvil.

O drahotě v posl. sněmovně. Referent drahotního výboru p. Erb podával 14. t. m. návrhy týkající se dovozu dobytka a masa. Na to ministerský předseda hr. Stürgkh prohlásil, že vláda vykoná vše, co jí bude možno, aby čelila drahotě. V otázce dovozu nemůže však vláda rakouská nic učiniti. Kdyby sněmovna přijala nějaké usnesení, kterým byla by vláda vázána, aby bez ohledu na Uhry něco podnikla, nemůže vláda sněmovnu respektovati. Tato bezohledná slova ministerského předsedy vyvolala velkou bouři, hlavně na lavici soc. demokratické. Hr. Stürgkh byl zcela osobně napaden, vyvolány tak scény, které snižují úroveň sněmovny.

Nové daně. Ministr financí dr. Mayer 14. t. m. předložil sněmovně řadu finančních předloh: 1. Změna nařízení o dani kofaleční, 2. některé změny nařízení o dani pivní, 3. nová nařízení o poukazání státních prostředků fondům zemským a snížení daní reálných, 4. poplatky z převodu nemovitostí, 5. spotřební daň z vín šumivých, 6. poplatky z povozů hnaných silou motorovou. První tři návrhy liší se od dřívějších hlavně tím, že financím zemským přikázán bude daleko větší obnos, čímž sanace zemských financí bude usnadněna. Celkový obnos zemím přikázán páčí se na 126 mil. K. Státní pokladně mají nové daně vynést 14 mil. K. Jako podmínku klade stát zemím, že nebudou vybírány zemské přírážky z osobní daně a zemské dávky z piva a kofalky. Daň z převodu vlastnictví má vynést 10 mil., daň z vína 1.650.000 K. Daň z automobilů stanovena základním obnosem 60 K. Pro t. zv. elektromobily, jakožto povozy luxusové, stanovena jest daň 100 až 200 K.

Německá kultura v poslanecké sněmovně. Prvnímu čtení rozpočtu stal se závěrem skandál, jež způsobili německo-radikální poslanci Hummer a Malik. V dotaze na presidenta útočil Hummer na Malika jako řemeslného lháře a neschopného zadostiučinění zbraní. Malik nazval pak Hummera komediantem a vyhrožoval mu karabáčem. Když pak se Hummer na Malika chtěl vrhnout, Malik vytáhl karabáč na psy a sešvihal jím v obličejí Hummera, čímž mu způsobil krvavé podlitiny. Poslanci, kteří stáli v úžasu, vrhají se mezi rváče. . . Nastává pračka — a v rukou těch, kdož se na Hummera vrhli, zůstává však jeho kabát, nákrčník má

Hummer roztržený. . . Někteří poslanci znovu vrhají se na Hummera, leč ustupují, krev teče napadenému z nosu a je blížek mdloby. . . Na odchodu Hummer vykřikoval ještě, že zastřelí Malika jako psa, a Malik na to, že zastřelí Hummera. To jest vhodný obraz k nozi býv. poslance a dvor. rady, prof. německé university dra Pfersche, jímž se dokazuje vyspělost té německé kultury, která se jeví v násilnictví a v divoké nenávisti všeho neněmeckého. Takovéto odsouzení hodné zdivočení parlamentních mravů jest velmi stinnou stránkou lidové sněmovny a smutným dokladem, jak to v Rakousku jde s parlamentarismem s kopce. Předseda sněmovny dr. Sylvester 14. listopadu odsoudil veřejně zmíněný výjev a posl. Malik před celou sněmovnou litoval svého jednání, toť všecko, čím vážnost parlamentu má býti i na dále udržena.

Smířování v Praze zase uvázlo. Němci vytýkají českým členům národně-politické komise, že prý se po obrátě ve Vídni stali nesmiřlivými. Němce však pálí současné konference smířovací ve Vídni, především však to, že při jednání o dohodu má býti do změny zemského zřízení pojata i změna — volebního řádu. Prohlásil totiž jménem Němců dr. Urban ve schůzi pracovního výboru nár. politické komise, že Němci jsou rozhodně proti zavedení rovného práva hlasovacího, ale že i k rozšíření volebního práva svolí teprve, až bude vyhověno jejich národním požadavkům v zem. zřízení. Tedy vlastně Němci se nesmiřují a jen rozkazují, jen oni proto mají jednání.

Korunní princ proti císaři. V říšském sněmu německém podával říšský kancléř zprávu o dohodě německo-francouzské v záležitosti marocké a výměně území na Kongu; téměř všichni řečníci vyslovili se proti úmluvě. Za řeči kancléřovy i přítomný na galerii korunní princ Vilém dával tak nápadným způsobem souhlas s vývody opozičních řečníků, že si kancléř u císaře stěžoval na projevy následníkovy a podal demissi. Ale císař Vilém odstoupení kancléřovo nepřijal, korunnímu princovi pořídně zatopil a pokořil ho i tím, že se musel u kancléře omluvit.

Válka Italsko-turecká. Itálie chce poslati Turecku ještě jedno ultimatum, v němž bude žádati bezodkladné uznání annexe Tripolska a Kyrenieky. Jinak pohrozí Itálie, že vyšle loďstvo do vod evropského Turecka. Turecko pak požádá mobilisuje a vysílá vojsko k ochraně pobřeží evropského Turecka. V Tripolsku ovšem boje neustávají.

Povstání v Číně. Rozklad Číny rychle postupuje. Mandžursko prohlásilo se za samosprávné a provincie Šantung ustavila se jako republika; Čína rozpadá se takto v samostatné, či lépe řečeno, po samostatnosti toužící celky. Vůdce konstitučního hnutí Luantsičao, předseda v Mukdenu poradám, jež se týkají nekrvavého ukončení revoluce a prohlášení ústavy. Komitety jsou pro zachování věrnosti dynastii.

Zprávy

organisač. a spolkové.

Bukovina u Černilova. Skupina Všeodbor. sdružení křesť. soc. dělnictva v Bukovině pořádá ve spolkové místnosti u Hodků dne 26. listopadu, v neděli, veřejnou schůzi, na které promluví br. Petr z Hradce Králové. Žádají se naši stoupenci z okolí, aby se v nejhojnějším počtu dostavili.

Libštát. Minulou neděli dne 12. t. m. konala naše katolická jednota přednáškovou schůzi. Přednášel na ni vsdp. ThDr. Frant. Reyl, ředitel kněžského semináře z Hradce Králové na thema »O významu charakteru.« Hned na začátku poutavé přednášky krátkým příkladem dokázal vsdp. řečník, že člověk v mládí ponechaný sám sobě, zanedbávaný, žije divoce jako každý jiný živočich. Člověk tedy potřebuje výchovy. Výchova pak jest vzdělávání člověka, aby vyspěl v povahu — charakter. O takovém člověku říkáme, že jest charakterním, který dle svých zásad důsledně se řídí. Máme ovšem dva druhy charakterů: dobré a špatné. Dobrý charakter jest ten, který důsledně se řídí zásadami dobrými, špatný však ten, jenž důsledně se řídí zásadami špatnými. Nemí však známku špatného charakteru, špatné povahy, když špatný člověk se obrátí, stane se dobrým, neboť dobrý charakter pozná a uzná svoji chybu, tuto chybu napraví a vrátí se k dobru. Vsdp. řečník poukázal dále ve své vysoce zajímavé a poučné přednášce na čtyři hlavní ctnosti, na nichž jako na pilířích jest založen pevný charakter. Jsou to: Opatrnost, mírnost a sebevláda, spravedlnost, statečnost a vytrvalost. — S výchovou charakteru musí se začít již v útlém mládí. Rodiče jsou prvními budovateli charakteru. Dále škola má veliký význam pro výchovu charakteru. Avšak jen škola, která se řídí zásadami katol. náboženství, může vychovati dobrý, ušlechtilý charakter. Velikou důležitost pro výchovu povahy mají spolky a tisk. Podobně jako špatný spolek, špatný tisk působí nepříznivě na povahu lidskou, naopak dobrý, katolický spolek, dobrý tisk jest jedním z nejlepších prostředků k vybudování dobrého charakteru. Na konci své obsáhlé přednášky zmínil se vsdp. řečník o Kristu, jakožto vzoru pevného, ušlechtilého charakteru. Vysoce cenná a časová přednáška vsdp.

ThDr. Frant. Reyla odměněna byla boulivým potleskem. Po přednášce přednesl pěvecký odbor naší Jednoty několik zpěvných čísel za laskavého řízení ředitele choru p. řídícího na pensí Frant. Nedomlela.

Semily. Pravý stoupenec strany křesť. sociální jest o nutnosti organizační přesvědčen. Má-li však strana po přání našem vzrůstat, jest třeba součinnosti vrstev nejširších i podpory jejich hlavně při zakládání skupin mládeže křesť. sociální, z níž vyjítí mají vytrvalí, stateční zápasníci strany křesť. sociální. Z té příčiny prosíme o podporu pro skupinu mládeže pro Semily a okolí, teprve nedávno ustavenou, ne snad o peněžitý příspěvek, nýbrž o zábavnou i poučnou četbu. Zvláště apellujeme na důstojné duchovenstvo, katolické spolky a organizace, bychom co nejdříve knihovnu pro zdejší mládež křesť. sociální otevřítí mohli. Protož, pomozte! Blíží se den sv. Mikuláše, pošlete nám nějakou knihu, čím víc, tím líp, ať vázanou, či nevázanou! Těšíme se, že tímto způsobem sv. Mikuláš nám hojně dárky přinese, vzdáváme předem za ně upřímně »Zaplať Bůh!« Zásilky buďtež adresovány na kaplana vlp. Františka Kouckého v Semilech, nebo na sl. Annu Novákovou v Serjilech čís. 442.

Dvůr Králové u. Lab. V neděli dne 29. října 1911 obýval katolický spolek ve Dvůře Králové n. L. členskou schůzi, na které promluvil vdp. Frant. Šulc, čestný kanovník z Hradce Králové, velmi poučné o Volné Myslenky a Karlu Havlíčkovi. Vysvětlil protináboženské snahy Volné Myslenky. Dále vyložil nám vdp. řečník životopis Karla Havlíčka a též i jeho názory na náboženství. Upozornil nás na známý časopis »Havlíček« a připomenul, že snad očekáváme v tomto časopisu články psané duchem Havlíčkovým. Než myslit bychom se. Havlíček byl náboženským duchem prochnut, a některé výstřelky protináboženské vyplývají z jeho utrpení životního. Ale časopis »Havlíček« je psán duchem protináboženským — duchem Volné Myslenky. Za poučnou přednášku vyslovujeme vdp. kanovníkovi srdečné »Zaplať Bůh!« Těšíme se, že dle možnosti mezi nás zase zavítá.

Kolín n. L. Organizace české strany křesťansko-sociální v Kolíně pořádají v neděli dne 19. listopadu 1911 o 7. hod. večer v Sokolně, (dolejší místnosti Řemeslnické Besedy) přátelský večírek. Laskavě spoluúčinkují pp. hosté ze spolku katol. tovaryšů v Praze s bohatým zábavným programem. Hudební doprovod laskavě obstará řed. kůru pan Josef Winter. Vstupné v předprodeji 30 h. u pokladny 40 h. O hojnou návštěvu uctivě prosí výbor.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi své, konané dne 12. listopadu 1911, učinila tato usnesení: Převzat byl protektorát reprezentačního plesu, jež uspořádají oba místní odbory Ústřední Matice Školské a zvláštní plesové komitě ve dvoraně Grandhotelu 3. února 1912 ve prospěch jmenované všennárodní instituce. — Na Malém nám. bude ráno rozsvěcována o týden, tržích oblouková lampa elektrická. — Desinfektor obecní byl zmocněn, ihned při předložení účtu za desinfekci poplatků inkasovati. — Krajskému odboru Jednoty Komenského propůjčeno bylo městské divadlo k uspořádání odpoledního koncertu na den 26. listopadu a Jednotě divadel. ochotníků »Klicpera« na den 17. prosince t. r. k uspořádání divadel. představení. — Panu K. Vackovi, hodináři, povoleno bylo umístění reklamních hodin na domě č. pop. 83. v Palackého ulici. — Návrh organizačního statutu »Jednoty« postoupí se měst. zastupitelstvu ke schválení. — Vypíše se konkurs na místo skutečného učitele kreslení na měst. čtyřlím lyceu. — Přijata byla oferta p. J. Čaruse, mistra tesařského, na snesení střechy staré kolny u Adalbertina a svázání krovy na kolně nové. — Nový jízdní řád a tarif pro povozníky k nahlídnutí veřejně se vyloží. Ode dne vyhlášky nabývá platnosti.

Koncert mistra Jaroslava Kociána. Minulou neděli, dne 12. t. m., měli jsme pravý požitek umělecký, slyšíce našeho slavného houslistu. Každé číslo bylo jakoby perličkou celého programu. O přednesu jistě pochybovati ani nemůžeme. Kdo Kociána slyšel, jistě byl uchvácen nejen technikou, nýbrž také citem ve hru vloženým. Nejprve slyšeli jsme trochu španělské hudby, ve španělské symfonii, kde ozývali se kantileny a popěvky národů jižních, jinde toužebné a zase jásavé. Překrásné bylo číslo třetí, kde uplatnil mistr Kocián hloubku svého porozumění, zvláště v Andante. A zase zvuky české ve 4. čísle, kde ukázal se Kocián jako skladatel v laškovně humoresce, toužné »Pisni lásky« a jako výslovný technik ve hře houslové v skotačivé »Holce modrooké«. Poslední číslo byla velmi pěkná skladba Wieniawského: Thema s variacemi. Krásný doplněk tvořila 2 čísla amerického virtuosa: zvláště číslo 5., kde ukázal přednes skvostný v Chopinově Nokturnu a zase technikou v Etudě Pis Dur od Mac-Dowelle. Jak jistě se oba zalíbili svou hudbou a jakým sympatiím se těšili a těši, bylo patrné z četného potlesku, kterým oba uvítáni, vyvolávání a přinucení k přidávkám, čímž umělci neskrbili. Divadlo bylo vyprodáno. Jistě úspěch veliký a přejeme oběma umělcům na dalším tourné mnoho zduřu.

Mariánská družina dívek v Hradci Králové přistoupí 19. t. m. společně k sv. přijímání ráno o 6. hod. v kostele Panny Marie. Zpívati se bude »Zdrávas Maria, Anděl Páně s nebe« ke mši sv.; k sv. přijímání »O,

můj Jezu. Před sv. přijímáním říkájí sodálky: »Vyzná-vám se« a po rozřhešení kněžským: »Pane, nejsem hod-na. Po sv. přijímání říkájí společně odpustkové modlit-by: »Duše Kristova« a »Ejhle, před Tváří Tvou«, pak ob-noví zaslíb svůj Panně Marii. Zpovídají se mohou sodálky v sobotu ráno i večer.

Okresní komise pro péči o mládež v okrese králové-hradeckém vykoná v nejbližších dnech sbírku pro svůj účel a obrací se k vážnému občanstvu s prosbou o pod-poru. Drahotní poměry letošní nejsou sice příznivy sbí-rání příspěvků, ale právě tyto poměry způsobí mnoho bídy a nesnáží v nemajetných vrstvách lidu a tím více bude potřeba, aby komise pro péči o mládež, jež si vyt-kla za úkol pečovat o děti strádající jakýmkoli nedo-statkem, vládla většími prostředky, má-li vyhověti své-mu poslání. Prosi proto o příspěvek byt i sebe nepatr-nější a slibuje, že sebrané obnosy obrátí ve prospěch ubohých dětí. Kdo zaplatí 2 K, stává se členem činným, kdo 5 K, členem přispívajícím. Aby pak nejširší veřej-nost byla účastna na péči o mládež i jiným směrem, žá-dá okresní komise všechny, kteří se stýkají s dětmi o-chrany potřebnými, aby laskavě oznámili každý jednot-livý případ tomuto spolku.

Pražský ústřední výbor Matice školské se obrátil v poslední době na zdejší výbory dámské a mužské s oběžníkem, z něhož je pro obecnost a spolky pozoro-hodné: Každý koncert, divadlo a podobné akce, pořáda-né ve prospěch matiční, mají býti místním výborům o-znamovány, aby, majíce možnost kontroly, mohly tako-vou ochotu podporovati. Ústředí je toho názoru, že v zájmu národní kázně nemají býti místní odbory přechá-zeny. Tím se usnadní i celkové účtování. Proto obojí zdejší výbor při tlumočení tohoto se obrací na veřej-nost s uctívou žádostí, aby touto jedinec správnou cestou osvědčila v známé ochotnosti pravé porozumění pro Ústřední Matici školskou, která i po nedávném veliko-lepém odkazu potřebuje stále přízně a veřejného po-rádku.

Z Rudolfiny. Zdejšímu ústavu hluchoněmých zaslán byl dar 21 K 12 hl, kterýž vybrán byl ve prospěch hlu-choněmých slečnami pořadatelkami Marií Forštkovou a Boženou Vrtovou při Kateřinské zábavě, odbyvané dne 5. listopadu t. r. ve Hradku u Bohdánce (okres Par-dubice.) Zaplať Bůh vzorné mládeži této! — Pro-střednictvím dp. Františka Macka, kaplana v Pecce u Nové Paky došel od neznámého dobrodince dar 16 K, pi. Engelbertová, vdova po lčkárníku v Hradci Králové, vě-novala hluchoněmým chovancům částku 10 K a p. Mag. Pharm. J. Košťál, lékarník v Mladé Vožici, zaslal 5 K. Vdp. Jan Hnátek, farář ve Skorenicích, uložil v pošt. spořitelně 10 K 3 hl, jakožto sbírku kostelní pro ústav zdejší. Ředitelství ústavu vzdává všem těmto dobro-dincům uctivé díky a doporučuje ústav i jeho chovan-ce další přízni slechetných lidumilů. — Zaplať Bůh!

Program Koerbrova biogralu na dni 16. a 19. listo-padu. Čtyři čerti. (Sensacní děj.) Vhodný dárek k na-rozeninám. (Humoristické.) Zamilován, aniž by to tušil. (Veselohra.) Léto na severu. (Úchvatný přírodní sní-mek.) Toulání hledá zaměstnání. (Komické.) Síla a po-hyb hmyzu. (Velmi poučný obraz.) Italsko-turecká válka.

Ve prospěch sanatoria pro tuberkulosní ve Pleši o-devzdán byl výnos přednášky slovut. p. Richarda Mo-rawetze, továrníka z Úpice »O Ceylonu a Vých. Indii« dne 21. října t. r. v Městském Klicperově divadle Od-borem Zemské jednoty soukromých úředníků v Hradci Králové pořádané, per K 143.33.

Hymen. Slečna M. Horáčková a p. Rudolf Svoboda, c. k. auskultant krajského soudu v Hradci Králové, sla-vili sňatek 14. listopadu v Praze.

Na počest padlých vojinů. Prošli svou krev ve pro-spěch jiných, padli v krutém boji za vlast. Tudiž za-slouží si výrazu vděčnosti od těch, které hájili. Proto padlým vojínům zřizují se na památku pomníky. Ústřed-ní spolek v Hradci Králové stará se za pomoci jiných o udržení válečných pomníků a zřízení nových. Dne 2. prosince v měst. divadle bude pořádán koncert vojens-ké kapely 18. pluku ve prospěch fondu spolkového. Dou-fáme, že cititěle padlých dostaví se v počtu co nejho-jnější — a to i z té příčiny, že program koncertu slibuje prvotřídní umělecký požitek. Předprodej lístků obstará pan knihkupec Píša.

Nový závod. Odborný hodinář p. Vacek, který na-byl dlouholetých zkušeností v předních závodech v Ně-mecku a Švýcarsku, otevřel právě v Palackého tř. č. 80. vlastní závod, odpovídající úplně moderním požadavkům.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 11. listopadu 1911. 1 hl: pšenice K 19.50 až 20.20, žita 16.50 až 17.20, ječmene 13.70 až 14.50, ovsa 8.80 až 10.—, včívce 20.— až 24.—, hrachu 30.— až 36.—, čočky 39.—, jahel 25.— až 26.—, krup 28.— až 48.—, brambor 7.— až 8.—, jetelového semínka červeného 156.— až 160.—, máku 80.— až 96.—; 10u kg: žitných otrub 16.80, pše-ničných otrub 16.40; 1 kg: másla čerstvého 3.— až 3.40, sádla vepřového 2.20, tvarohu —.44 až —.46; 1 vejce —.9 až —.10; 1 kopa: zelí 10.— až 24.—, kapusty 3.— až 4.—; 1 hl: cibule 14.— až 18.—; 1 pytel mrkve 7.— až 8.—; 1 hl: jablek 12.— až 20.—, hrušek 8.— až 12.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 11. listopadu 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 222, žita 95, ječmene 231, ovsa 229, jetelového semínka 18, lněného semínka 2, kop: zelí 284, kapusty 49, hl: cibule 44, kop: drobné zeleniny 93, pytlá: mrkve 42, hl: brambor 126, jablek 73, hrušek 7.

»Čas« a Hašlar. V lednu propůjčil se umravňující orgán pokrokové intelligence k provedení mravního hy-enisnu na zesnulém biskupu Haisovi, uveřejniv poše-tilý tlach Hašlarův, že je synem zesnulého hodnostáře.

Kdyby se k takové zvrhlosti propůjčil některý jiný list a Hašlar by se hlásil za legitimního syna nějakého su-perintendenta, zaplavil by »Čas« své sloupce projevy mravního rozhořčení a provinilý žurnál by po zásluze odsoudil jako žurnalistickou nemravnost. Pro své po-klesky nemá »Čas« ovšem dosti autokritiky a proto zno-vu ohlívá nemotorné povídání Hašlarovo, ač se již mohl informovati u dra. Bartoška, že »dramat« Hašlarův pro hrdinu jeho nemůže jinak skončiti, leč sanatoriem anebo potrestáním. My ovšem nemáme protekci u c. k. úřa-dů jako pokrokový tisk, proto z pochopitelného důvodu nemůžeme předbíhati soudnímu rozsudku, ale tolik mů-žeme poznamenati k naivním názorům Času a Osv. Lidu, že privátní žaloba proti utlačnému Hašlarovi se děje beze vsí inspirace konsistofe, nýbrž dle platného trestního řádu, jenž ovšem dosud aspoň ne veřejně

nezaručuje darebným klientům pokrokářů úplnou im-munitu proti soudnímu stíhání. Že se soudní řízení pro-tahuje, nezavinuje obhájceuražené cti, nýbrž snad důle-žitost celého sporu. Spor je ovšem po té stránce zají-mavý, že pan Bartošek cituje na svědectví mrtvé svěd-ky a dávno zapomenuté listiny. Vypadá to jako fraška »Mlynář a jeho dítě« aneb »Volnomyslnkářské rukopisy«. Kdyby tak bylo ještě nějaké volné místo na filosofické fakultě pro nějakého příbuzného Herbenova, mohl by se habilitovati za profesora nějakým pojednáním o počtu pravděpodobnosti čili, jak lze učiniti z ničeho něco. Mů-žeme prozraditi již dnes, že očekává »Čas« opět notná blamáž, ale víc nemůžeme sdělit, protože si chceme ponechati poslední slovo.

Občansko-životnostenská beseda v Kuklenách pořádá v neděli dne 19. t. m. o půl 8. hod. večer veřejnou přednášku v místnostech besedních v hostinci pana Jo-sefa Kurze v Kuklenách. Přednášeti bude pan Oldřich Kubišta, učitel. Thema: »O Aloisu Jiráskovi.« Recitace, pěvecko-hudební produkce. K hojnému účastenství zve zdvořile výbor.

Nový dar na pohořelé zbožáky v Michnovce. Pan V. J. Špalek, majitel obchodního domu v Hradci Králové daroval laskavě 16 metrů látky. Vroucí dík!

Milodar. Pohořelým v Michnovce daroval p. Karel Weinrich, velkostatkář v Dobřenicích, po 1000 vápeno-pískových cihel za své cihelny v Dobřenicích, celkem 11000. Kéž Pán Bůh vzbudí nešťastným ještě jiné do-brodince!

Neštěstí. Na nádraží v Dobřenicích-Syrovnáče byl v sbotu 11. t. m. přejet rozjetými vagony, naloženými cu-krem syrováteckého cukrovaru, Václav Kříž, dělník ze Lhoty pod Libčany. Chtěl před příjíždějícím osobním vlakem rychle odpálknoti voly k vagonům připážené a přehoditi výhybku. Smekl se a byl rozjetými vagony přejet a ihned mrtev. Byl pro svou správnost, poctivost i zbožnost všeobecně vážen. Před každou kampaní při-jímal svaté svátosti, říkáje: »Což, kdyby se mi něco sta-lo, abych nezemřel jako nerozumný tvor.« Byl v pon-děli za veliké účasti pohřben na hřbitově Lhoteckém.

Školní budovy v Pardubicích. Během krátké doby vystavělo město Pardubice několik školních budov, ne-šetříc při tom žádného nákladu a nedbajíc velikého dlu-hu, do něhož stavbami nákladných školních budov ne-vyhnutelně upadá. Okolnostmi bylo nuceno dohoniti v krátkém čase, co v dřívějších dobách bylo netečnosti zanedbáno. Máme tu novou krásnou budovu školní u »Kostelíčka«, novou pokračovací a průmyslovou školu pro dívky na Star. městě, náhernou budovu pro II. mě-šťanskou školu u sv. Jana spolu s c. k. gymnasiem a nejnovější palác školní na »Skřivánku« — vedle čtyř starších rozsáhlých budov školních. To všecko během několika let. V tom směru mají Pardubice nepopíratelné zásluhy a snad žádné druhé město poměrně tolik ne-obtětovalo na školství jako Pardubice. Některým se do-cela zdá, že to někdy zabíhá až v nerozváznost a u-kvapenost, snad někdy i v přívání. O tom by se mohla napsati třeba celá kapitolka, ale co na tom? Pardubice pře-ce něco vydrží. Než máme tu něco příznačného, což zasluhuje zvláštního povšimnutí. Žádná ze školních bu-dov nebyla posvěcena. Místní školní rada uznala za do-bré pominouti jakýkoli akt církevního posvěcení a ode-vzdati budovy školní veřejnosti čistě světskou slavnos-tí bez ohledu na školní zákon o výchově mravně-ná-boženské. Heslo toto vydala »Volná Myšlenka« a volno-myšlenkářští učitelové v »Čes. Učitel« a v »Osvěte li-du« a podle toho upravila svoje usnesení místní školní rada v Pardubicích, berouc vážný zřetel k tomu, co by tomu řekly redakce, najmě »Osvěta lidu.« Pokud známe členy místní školní rady, víme, že žádný z nich, řídě se pouze vnitřním svým přesvědčením, bez jakéhokoliv zevnějšího nátlaku, a suggestion, nebyl by proti posvěcení školy. A přece! Inu — strach má velké oči.

Volná hromada akciového pivovaru v Pardubicích konala se v neděli dne 12. t. m. odpoledne o 2. hod. v místnostech pivovaru za neobvyčejné účasti akcionářů. Prostranný sál byl plný a debata byla velmi čilá a mí-sty až pohnutá. Po vyřízení jednotlivých programových bodů počalo se jednati o rozdělení dividendy starým a novým akciím, při čemž akcionáři starých a nových akcií hleděli dokázati svoje zásluhy o pozvednutí pivo-varu a tak došlo k zajímavým slovním potyčkám. Sta-noveno konečně přiknouti stejnou dividendu akciím I. i II. emise a to v obnosu 25 K na jednu akcii, která má nominelní cenu 400 K. Z toho patrně, jakého rozmachu se dodělal akciový pivovar v Pardubicích, který před 2 lety vůbec žádné dividendy nedával. Za letošní rok vyrobil 67.000 hl oproti loňsku, kde páchla se výroba na 56.000 hl. Loni byl čistý výtěžek 64.000 K, letos již 99.000 K.

Ředitelství drah v Pardubicích. Státní železniční ra-da jednala v minulých dnech ve svém sezení o zřízení

nových vedlejších ředitelstev státních drah, aby se cen-trále ulevilo. Přítomný člen panské sněmovny odborný rada dr. Exner vyslovil se při debatě pro zřízení ředi-telstev v Liberci, v Ústí nad Labem a Pardubicích. Re-ferent dr. Licht navrhl, aby zřízena byla dvě ředitelství drah v německém jazykovém území a jedno pro vý-chodní trať v českém jazykovém území a to se sídlem v Pardubicích.

Podvodník. Letos o prázdninách chodil na okresu Pardubském jakýsi muž jménem Jindřich Pazdera s fotografickým aparátem a nabízel se farním úřadům k fotografování kostelů a zhotovení příslušných pohlednic. Rozumí se, že žádal také hned zálohu, kterou na někter-ých místech v obnosu několika korun vymánil. Potom zmizel, jakoby se pod ním zem slehla — a více se ne-ukázal. Shledáno, že to jest podvodník. Věc udána čet-nictvu, které fotografa Pazderu našlo až v Písku, od-kudž poslán k soudu do Pardubic a zde uvězněn. Pazde-ra se vydával za agenta Bedřicha Wagnera, majitele fotografi. nakladatelství v Malšovicích u Hradce Krá-lové. V pardubských ulicích objeví se vždycky po delším čase cizí muž a žena, kteří nesou nějaký obraz obyčejně některého svatého v pozlaceném rámeči. Chodí od domu k domu a nabízejí losy na tento obraz. V krát-ké době losy po 20 hl jsou rozprodány. Najde se dosti hejlů, kteří se kojí sladkou nadějí, že za 20 hl budou mít krásný obraz. Neznámí, muž a žena, seberou peníze i obraz a odletí někam dál, aby tam komedii s obrazy a losy před novým publikem opět opakovali. Po čase se na vše zapomene a pářeček s obrazem a losy se objeví poznovu a losy jdou znovu na odbyt, protože se všich-ní domnívají, že trefa na jejich los nepadla, snad že to bude teď podruhé. Podvodníci se však smějí a vandrují s obrazem vesele dále. Marné jest dívat se pak na prv-ní číslo v totynce.

Velká schůze textilníků konala se 12. t. m. v Novém Městě n. Met. Promluvil zde red. p. Šupka. Téhož dne mluvil na schůzi textilníků v Krčíně. Sál v hotelu Rydlo-vě byl přeplněn. Obě schůze vyzněly v protest proti skrývance Rydlově a způsobily veliký rozruch.

Monsignore Josef Šimek, děkan a bisk. vikář v Pol-né, zesnul v Pánu dne 12. listopadu t. r. v 79 roce věku. Pohřeb jeho konal se ve čtvrtek dne 16. t. m. na hřbí-tov tamní u kostela sv. Kateřiny. V Pánu zesnulý chřad-nul několik již roků pod tíhou stáří, na nějaký čas opět se zotavil, avšak na nedlouho. Chorobě podlehl v ne-děli před půlnocí. Nechceme předbíhati zprávě obsírné o jeho pohřbu, kterou uveřejníme v čísle příštím. Pravi-me pouze krátce. Monsignore Šimek získal si velikých zásluh nákladnými, umělecky provedenými opravami místního děkanského chrámu Páně, jemuž v krásě dale-ko široko jiný kostel se nevyrovná, postavením věže té-hož chrámu, restaurací hřbitovního kostela sv. Kateři-ny. Povinnosti své kněžské — pokud choroba v poslední době mu nemožnými nečinila — konal svědomitě, jsa zvláště znám jako kazatel mocný slova. Působení je-ho oceněno bylo církevními i státními úřady vícekrátě propůjčením mu vynikajících hodností a vyznamenání. R. i p.

Akce kongruová z jičínského bisk. vikariátu. Ducho-venstvo bisk. vikariátu za předsednictví vsdp. biskup. vikáře pana Jana Sehnala po slyšení obsírného referátu o potřebě zahájení jednání za účelem zvýšení kongruy katolického duchovenstva ve veřejné správě duchovní, jakož i řádném postupu v této záležitosti usneslo se jednohlasně na soupisu žádosti na říšskou radu prostřed-nictvím Výboru diecésního, do něhož jednohlasně zvol-eni byli P. T. páni spoluhratři a sice bisk. vikáři: Msgr. Karel Vorlíček, J. Kobr, V. Hlavsa, Al. Soukup; benefi-ciáti: Fr. Tscherner, Filip Konečný, Ant. Láš; výpomoc. duchovní: Jos. Novotný a Frant. Bílek v Lanškrouně. Vsdp. Kulm přednesl referát a ospravedlnil i odůvodnil žádost tu, poukázal také k dalšímu postupu v celé této akci. Společná žádost zní takto: »Kněžím pomocným 1200 K, samostat. beneficiátům 2 tis., 2200, 2400, 2600 tedy o 600 K více, než dosud. Administrátorům (také excur-rendo) o 20 K měsíčně. Kvinkvenálky kněžím pomoc-

GRAND-HOTEL

V HRADCI KRÁLOVÉ.

RESTAURACE.

Dva velké vojenské koncerty

hudby pluku č. 18., dne 19. t. m.

Začátek odpoledního ve 4 hod., večerního v 8 h.

Elektrické divadlo (Biograf).

V neděli 2 představení,

začátek o 5 hod. odpoledne a v 8 hod. večer.

Program od 18. do 23. t. m.: Ouvertura, hraje dom. umělecké kvartetto. Obrazy ze severního Walesu. (Nádherný přírodní sní-mek). Mústek (veselohra). Citlivka (mimosa). Přestávka. Žhavé tulby. Mimodrama o 3 děj-stvích. Titulní úlohu hraje člen kodaňského di-vadla umělkyně sl. Asta Nielsonova. (Potrvá na scéně přes hodinu).

Změna programu vyhražena.

V pátek z technických příčin se nehraje.

ným i beneficiátům ve výši 200 K. Katolickým duchovním beneficiátům již ve výslužbě se nalézajícím neb pensi nastupujícími nechť se přidělí nadlepení obnosem rovnajícím se zvýšené kongruy naposledy spravovaného beneficia včetně s dotýčnými kvinkvenálkami. Je-li u dělen nyní ze zvláštních důvodů vyšší obnos, budiž pensistům i dále ponechán. Totéž pravidlo platí také pro výpomocné duchovní v případě výslužby. — Referent označil dále obor činnosti každého diecézního výboru, jehož úkolem bude: 1. zvoliti ze svého středu předsedu a referenta diecézního; 2. každý výbor diecézní předloží v kanonické oddanosti svému nej. Ordinariovi usnesení jednotlivých konferencí vikariálních s prosbou o schválení akce další jakož i o milostivou podporu; 3. vypracuje žádost i co do textu i obsahu k říšské radě a připojí dopisy nebo žádosti jednotlivých diecézních výborů. 4. Diecézní výbor nechť zvolí také dva členy jako deputací, která by tlumočila a předložila žádost tuto u všech vlivných činitelů. — Duchovenstvo shromážděné za souhlasu vsdp. předsedy zároveň vyslovuje snažnou žádost ku veškerému duchovenstvu diecése, aby za spolumohou vsdp. vikářů 1. zahájena byla tatáž akce na zvýšení naší kongruy, 2. aby ve všech bisk. vikariát. konferencích uvedení pánové co členové diecézního výboru byli zvoleni, čímž by se osvědčila jednotnost u jednání v akci kongruové. Zamezí se tak také veškeré průtahy v této důležité a nalahavé záležitosti naší. — Záležitost zahájení všeobecné akce kongruové slibuje tentokrát skutečný úspěch.

Kostelec n. Orli. koncert ve prospěch chudých, pořádaný spolkem „Alžběta“, pod protektorátem J. Exc. vys. uroz. paní Františky hraběnky ze Sternbergu v Kostelci n. Orli. v sále „na Rabštejně“ v neděli dne 19. listopadu 1911. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst: Křesla po 6 K, I. místo po 4 K, II. místo po 2 K, III. místo po 1 K, místa k stání 40 hal. Dobročinnosti se meze nekladou. Předprodej lístků u P. T. pp.: V. Alberta a F. Kunce v Kostelci n. Orli.

Světla nad Sáz. Dne 11. listopadu zemřel u věku 65 let zasluhý ředitel škol v. v., člen okres. výboru, čestný měšťan ve Světlé n. Sáz., p. František Štírký, oplakáván jsa četnými citeli, kteří dlouholetou horlivou jeho činnost dobře znali. Tělesná schránka zesnulého uložena k odpočinku do rodinné hrobky dne 14. t. m. Bůh přijmi duši šlechetnou do ráje svého!

Aviatika v Německém Brodě. Vefejný vzlet Eug. Čiháka z Pardubic tentokrát se vydařil a uspokojil plnou měrou obecnost, které předešlou nedělí bylo nuceno z letiště odejít bez spatření sebe menšího letáčního pokusu. Ve stanovenou hodinu — 3. odpo. — po daném znamení trojím zatroubením vznesl se pan Čihák s aparátom od země a poznenáhlu stoupaje do výše, letěl, vzdaluje se velmi rychle od letiště směrem k Rozňáku podél pražské silnice. Zprvu jako veliký pták, potom jako černý bod tratil se v dále očím sledujících jej pozorovatelů. Na chvíli zmizel úplně z dohledu, hned ale objevil se opět zrakům diváctva netrpělivě jeho návratu vyčkávajícího. Majestátně, podoben obrovitému ptáku, nesl se ve značné nyní již výši aeroplán zpět k obecnstvu, které, zříc jej nad sebou plouti, propukalo v nadšený jasot. Chtěje se obecnstvu ještě více zavděčiti, místo přistání u hangáru zabočil aviatik ještě směrem k Perknovu. Zase se ztrácel v dále, tu však bylo vidět, kterak klesá pojednou s výše dolů. V domnění, že se stala nějaká nehoda, spěchala velká část diváků přes pole za ním. Též lékařská pomoc v kočáře rychle kvapila za aviatikem. . . Obavy účastníků letu byly ale hned rozptýleny sdělením, že aviatik nespádl, ale dobrovolně spustil se k zemi za příčinou silných nárazů větru, který mu bezpečný návrat k hangáru znemožňoval. Tim byl let, který trval as 10 minut, ukončen a obecnost zcela spokojeno odcházela z letiště, vděčíc panu Čihákovu za ukázkou jeho vzácného umění.

Na strádající tkalce vybrala a zaslala horlivá členka našeho sdružení Fr. Sedláčková v Úpici 7 K 40 h.

Oprava. Přehozením řádku v předešlých zprávách diecézních způsobeny věcné omyly. Mělo se totiž čísti, že ustanoven „Jos. Bauer, kaplan v Luži, za administrátora do Uherska, Jos. Dubec; administrator, za kaplana v Chroustovicích. Jos. Moldán, farář ve Váp. Podole, byl propuštěn do Pražské arcidiecése na faru Chrčínskou.“

Katolický peněžní ústav Úvěrní družstvo „Ellika“ v Hradci Králové (Adalbertinuma) právě v život uveden.

Různé zprávy.

Hospodářské následky války Italsko-turecké. O tom píše „Bank. zprávy“. České banky v Praze dne 9. t. m.: Válka mezi Itálií a Tureckem, ač trvá teprve něco málo přes měsíc, má již nyní pro hospodářský život obou účastníků států dalekosáhlé osudné následky. Jak „Italia“, list vycházející v Římě, sděluje ve článku nade psaném „Hekatomba ital. akciových společností“, upadají v poslední době v Itálii akciové společnosti přímo hromadně a řídí se jako domky z karet. Zároveň uveřejňuje též list seznam větších akciových společností, které jen dne 30. října 1911, tedy za 1 den, ohlásily konkurs. Jest jich 8: V Katanii tkalcovna, v Bologni petrolejová rafinerie, v Miláně jedna akciová společnost s kapitálem 1 mil. lir, v Benátkách tkalcovna, ve Schio továrna na lodeny, v Benátkách cementárna, v Badia Polesine továrna firmy Miccio a spol. se základním kapitálem 1 mil. lir, a konečně jedna továrna ve Florencii. „Italia“ podot-

ývá k tomuto seznamu: „Pro jeden den dosti!“, a jak patrně, přijde tripolské dobrodružství Italům hodně draho, zejména když se uváží ještě ohromné náklady, které vedení války v Tripolisu denně vyžaduje. Avšak i Turecko zachváčeno již jest akutní krizí hospodářskou a finanční. Turecké obchod. komory žádaly již vládu, aby vyhlásila všeobecné moratorium, totiž odložení splatnosti všech pohledávek. Vláda sice žádosti této nevyhověla, poukazujíc k tomu, že takového mimořádného opatření po soudu jejím není dosud potřeba, avšak turecké banky odmítají již delší dobu šmahem veškeré žádosti o úvěr, poněvadž obecnost houfně z nich vybírá své vklady, a zavládla již všeobecná nejistota, a veškeré úvěrní poměry jsou vyvráceny z obvyklých svých kolejí. Následkem zavládnutí hospodářské a finanční krise v Turecku jest i zastavení platů Mitlenské banky v Athénách, mající 8 mil. fr. kapitálu. Úpadek její přivodily filiálky její v říši turecké, zejména v Cařihradu, ve Smyrně, Mitiléněch a v Soluni.

Pozdě svařené mýdlo agrární. Toman zavraždil obětí nic zlého netušící dne 22. října. „Venkov“ sebou nervózně vrtěl v nejvyšších rozpacích, protože ani největší úskokem nebylo lze všesti vinu agrárníkovu na jiné. Tedy se přemýšlelo všelijak sem tam, až teprve dne 10. listopadu — tedy teprve za pátého týdne po vraždě — odvážila se redakce drhnouti černou skvrnu prapodivným mýdlem. „Venkov“ totiž uveřejnil tohle: „O vrahovi Tomanovi se nám píše z Moravy: Tento člověk přebíhal z jedné politické strany do druhé, naposled byl zuřivým klerikálem a měl mezi klerikály i své přátele. Však byli z nich už někteří soudně vyslýcháni a budou také povoláni k hlavnímu líčení. To ať vezmou „Venkov“ a jiné klerikální listy na vědomí. My ovšem z věci té neděláme nijakou aféru, aniž za Tomanova činu zodpovědnou celou stranu klerikální. Ale poněvadž klerikální a soc. demokratické listy mermomocí chtěly z Tomanova učiniti agrárníka a jeho zločiny hloupě i tendenčně přičítaly na účet moravské agrární strany, uvádíme v přičině té zaručená fakta.“ — Ne-stranný posuzovatel sotva věří vlastním očím, přečte-li tuto drzost. Teď teprve „psalo se „Venkov“ z Moravy! Dříve o takovém vlivném a obávaném muži žádný agrární pokrokář nevěděl, do kterého tábora vlastně patřil? Kdyby býval „zuřivým klerikálem“, bývaly by agrární listy vyťáhly okamžitě pevnostní děla proti celé „chase klerikální“. Rány agrárních boucháček by hřměly každý den až k ohluchnutí. A to bezecně balamucení, že naše listy „mermomocí“ chtěly z Tomanova učiniti agrárníka! Tak se dají sice podváděti kalení fanatikové agrární přesnadno. Ale kdo trochu čte! také listy jiné, pozná hned zákeřnou agrárníkovu kličku. Kdo chce „mermomocí“ přiváděti vefejnost k svému náhledu, k takové námaze musí míti důvody. Musí shledávati pracné dokumenty, o kterých jiní lidé nevědí. Zde však ušetřili veškeru námahu katolickým listům agrárníci sami. Dříve, než naše listy slovem se zmínily o politické příslušnosti Tomanově, napsali sami agrárníci, kam patřil. Ovšem, kdyby byl agrární tisk věděl, že nalezená mrtvola jest někdo jiný, jehož Toman zabil sám, pak by se byla agrární redakce nepoděkla. — Nuže — dříve, než naše listy označily politickou příslušnost Tomanovu, napsal agrárně pokrokářský „Moravský Venkov“ dne 26. října: „Nechceme věřiti do té chvíle, že obětí zločinu se stal vážený člen naší rodiny agrární, bývalý člen výkonného výboru moravsko-slezské strany agrární. Leč všechny dobré naděje jsou as marny. Několik dnů před zprávou o jeho skonu meškal v Brně a sděloval nám, že jede někde na Slovácko nebo na Slovensko za příčinou koupě jistého statku. Odtud se, bohužel, nevrátil. Lad. Toman byl řádný, mladý, snaživý člověk a jest znám v celém okrese kunštátském i v kruzích lihovarnických.“ — Co říká „Venkov“ těmto slovům? „Moravský Venkov“ přece rozhodně svého člověka znal. Proč nešel „klerikální“ Toman před svým činem si pobesedovati do některé redakce katolické? Proč spěchal mezi agrárníky se sdělením o svých privátních záležitostech? Snad si myslil redakce předního agrárního listu, že jsou její čtenáři zcela padlí na hlavu. Tu by se mělo čtenářstvo agrární samo rázně ozvati v zájmu vlastní cti proti takové šaškovině. Vždyť se nepřátelé venkovu směji, jaké nesmysly mlčky dovedou spolknouti agrárníci jako sladkou pokroutku. — „Venkov“ prý uvádí „zaručená fakta“. Jaká? Odkud? Proč hned nepojmenoval ty „klerikální“ přátele Tomanovy? A jak dovede býti ten fanatický orgán najednou milostivý! Strčil surového vraha do tábora našeho a pak s maskou snášlivosti praví, že za ten čin nečiní zodpovědnou „celou stranu klerikální“. Bodejť — ještě tohle! Teď se ví všude, komu vlastně Toman patřil, ale nám ani ne-napadne za jeho bestialní čin volati k zodpovědnosti agrárníkův tábor. Zato však nutno pokárati velkou chválu, jakou vzdal agrární list muži, o jehož řádnosti a snaživosti jistě dobře věděl. Ostatně bychom již měli zcela o té krvácké historii, kdyby „Venkov“ pražský nepospišil na trh se již rafinovanější, nežli „Moravský Venkov“. Lidé, kteří byli zatčeni jako společníci Tomanovi, jsou veřejnosti dle jmen dobře známí již před drzým balamucením „Venkova“. Proč tedy zpravodajové agrární, kteří dle chlouby „Venkova“ vynikají velikou rychlostí, aspoň na jediného „klerikála“ mezi nimi nepřišli? Moravský „Našinec“ tvrdí ostatně určitě, že celá ta kompanie náleží pokrokářům a agrárníkům. — Poněvadž jest ještě dosti agrárníků rozumných, kteří se nedali pokázati volnomyšlenkářskými knyfí, dají netoliko jednotlivci, ale možná i taktní listy agrární na takové balamucení příslušnou odpověď.

Všelicos. „Národní Listy“ budou prý od Nového roku vycházeti třikrát denně. — Aby nemuseli do války,

prchá mnoho italských rezervistů do Tyrol, Francie, a odtud do Ameriky. — Známy konservativní německý list vídeňský „Vaterland“, který vychází již 52 let, rozhodný obránce katolické církve, od Nového roku přestane vycházet. — Z vyšetřování s vrahem Tomanem vychází na jevo, že vlastním původcem všech spáchaných nepravostí a zločinů byl zatčený sollicitátor Železný, jenž každý podvod do podrobnosti vypracoval a potom dle společného plánu s Tomanem prováděl. Tak i při vraždě. — Asi 200 dětí, které navštěvovaly zavřené školy Komenského ve Vídni, byly přijaty zdarma v českých rodinách v Praze a jiných českých městech a budou tam navštěvovati české školy. Ostatní děti budou vyučovány po domech ve Vídni jako dosud. — Město Vídeň na příští rok rozpočetlo celkovou spotřebu na 232 mil. kor., o 12 mil. kor. více, než letos. Vlastních příjmů očekává obec vídeňská 102 mil. korun, z přírážek 68 mil.; vypůjčit se má 45 mil., rezervy obecních podniků odhadují se na 15 mil. K. — Vrah místodržitele haličského hraběte Ondřeje Potockého M. Sičinský, který odsouzen byl na 20 let do žaláře, 9. listopadu v noci uprchl ze stanislavského žaláře. Trestnice ve Stanislavi obklopena jest zdí 6 metrů vysokou. Sičinský utekl v přestrojení za dozorce a musel na útěku projíti osmi vězeňskými branami a podle osmi dozorců. Jisto jest, že měl v dozorcích pomocníky. Vyšetřováním 5 uvězněných dozorců se zjistilo, že skutečně stávalo hnutí pro osvobození Sičinského, na jehož útěk byly sbírány peněžní příspěvky. — Akcionářský pivovar na Smíchově vykazuje za minulý správní rok 1.420.544.09 K čistého zisku. — V Budapešti konal se minulý týden zemský sjezd uher-ských katolíků. — Ježto se mezi italskými vojáky v Tripoli vzmáhá egyptská oční nemoc, objednala italská vláda 50.000 černých očních skel, jimiž budou vojáci v Tripoli poděleni. — Obecní dům u Pražské brány v Praze stojí do dnes, nevyskytnou-li se další vydání, 9.500.000 K. Mimo pozemek, který stál 2.125.000 K, byly na něj rozpočteny se vším vnitřním zařízením a výzdobou 3 mil. korun.

668 K pro Matici Cyrillo-Methodějskou odevzdala firma J. Svozil, Loštice, jako provisi ze zápalek vyráběných ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské. Za 1. čtvrt roku zajistě velmi slušný příspěvek, který by se však jistě nejméně zdvojnásobil, kdyby naše spolky a Raiffeisenky objednávaly pro své členy hromadně zápalky a kdyby naše hospodynky při nákupu žádaly u pp. obchodníků výhradně zápalky Matice Cyrillo-Methodějské. Ceny zápalek rapidně stoupají a je tudíž v zájmu každého jednotlivce, by se zásobil. Po zavedení monopolu bude stát 1 krabička 4 hal. Sekretariát Matice C. M. nabízí ještě dosud zápalky za starou cenu, t. j. 100 balíků za 96 K (čili 100 krabiček za 96 hal.). Nejmenší množství, jež se zasílá, jest bedna 25 balíků a zasílá se vyplaceně na každou stanici. Zápalky jsou výtečné jakosti. Žádejte je všude. Objednávky řiďte na Sekretariát M. C. M. do Olomouce.

Zpráva časopisecká. Dne 1. prosince 1911 vyjde v Náchodě 1. číslo nového svobodomyšlného listu pod názvem „Náchodské Listy“. List jest majetkem družstva a vycházeti bude pravidelně každý pátek za roční předplatné 8 K. List jest řízen redakční radou.

Nouze o zeleninu. Úroda zeleniny jest letos velmi skrovná. Již nyní jest zelenina všeho druhu velmi drahá, v zimě budu ceny nedostupné. Hospodyně vzniká tím nová starost. Čím má učiniti polévku chutnou? Odpověď jest velmi jednoduchá: Malé množství Maggiho koření s „křížovou hvězdou“ dodá každé polévce, dále také omáčkám, ku podivu silné, lahodné chuti. Maggiho koření — pravé jediné s ochrannou známkou „křížovou hvězdou“ — jest velmi vydatné a tudíž v užívání levné.

Bankovní zprávy, vydávané Českou bankou v Praze, přinášejí ve svém listopadovém čísle následující zajímavé články: Vývoj francouzského bankovníctví (dokončení), O bankovníctví belgickém, Crédit Lyonnais, Různé zprávy, Obchodní kalendář, kursy cenných papírů a plodin a slosovací list. — Na požádání zasílá se tento list zdarma.

Kupující zápalky Matice Cyrillo-Methodějské. Stává se, že továrna někdy zápalky nevyplatí a příjemce musí hraditi dovoz. Každý má právo při placení účtu dovozně si odčísti, musí však do továrny poslati nákladní list zpět (dovozně rozumí se jen dráhou na poslední stanici. Dopravu ze stanice domů hradí každý sám.) Jelikož z mnoha stran byly nám laskavě pro Matici nabídnuty 2 proc., které při hotovém placení má právo každý si strhnout, oznamujeme, že ode dneška počínaje, bude ona 2 proc. továrna odváděti přímo Matici a proto jich nikdo z účtu nesrážej. Pp. obchodníkům vyhrazeny jsou zvláštní kupní podmínky. Sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti se nejlevněji.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé zpousty prolhaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

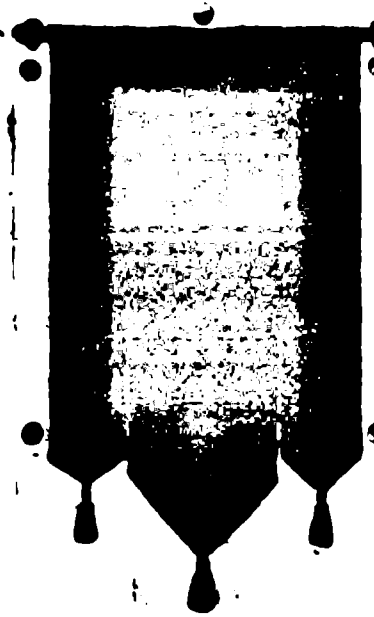
Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost v dělavacím čtení. Nečekej nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřeba vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáři prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

I o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukádku saslá
se vše franco.

Spiritismus

z dokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Nově zřízené knihkupectví

V ADALBERTINU
doporučujeme ku

zřizování knihoven

spolkových a soukromých.

Ochotnickým spolkům
doporučujeme se rychlým do-
dáváním žádaných divadel.

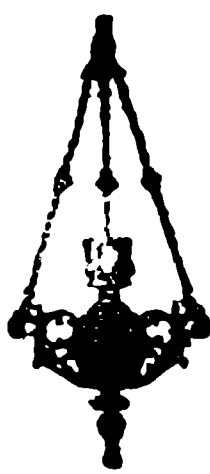
Veškeré solové výstupy
a kuplety na skladě.

Hudebniny, veškeré vycháze-
jící časopisy, žurnály i
díla sešitová možno nám
dodávati.

Každou i sebe menší objednávku
vyřídíme co nejdříve a nej-
pečlivěji.

Znamenáme se v účel

Bratřov. knihkupectví Petříčského
društva ústředního v Hradci Král.,
Adalbertinum.



Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručovat veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo rance, kalichy
cibáče, nádobky, čenky, paciáky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni stříbrí nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy nasílá na u-
kásku franko bez záväznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: te. štů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Metodějské
protiny, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i číněského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuji za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

perliř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.10
a výše

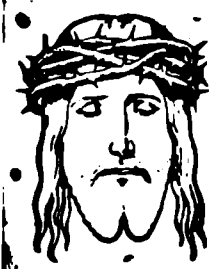
ALOIS ČÍZEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř cirk. obrazů,

Praha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veledůst. duchov-
enstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.



Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišťat, jakož i sta-
vební za ceny nejlevnější. — Výborný termek. Imel
sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené
diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici želez-
niční franko. — Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní
Hradec Králové, výhradně v továrně.



Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární do čtení pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 480 str.
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Katolíci „Svůj k Svému“!

Velký příděm pro „Matici Cyrillo-Meto-
dějskou“ značí prodej

Zápalek

Maticy Cyrillo-Metodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil
v Lošticích. 1 balík 100 krabiček stojí
ještě dnes 96 hal. Tak lacino
nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se
při nejmenší objednávce 25 balíků
(2500 krab.) vyplacené na každou sta-
nici. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

Sekretariát „Maticy Cyrillo-Metodějské“
V OLOMOUCI, Dolní nám. 17.

Právě vyšlo!

Život lidský

s náboženstvím a bez něho.

Od R. S.

S vyhrazeným povolením přeložil Frant.
Navrátil.

Tato velice včasná, obsažná a popu-
lární úvaha hodí se výborně k hromad-
nému rozšiřování.

Stran 36. — Cena 8 h.

Při hromadných objednávkách veliká
sleva.

Brožuru rozesílá

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všude křesťanský český závod

vytívaček a šlůček »Záštita« v Chrástě

u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stará »Záštita«. Vad. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkonku a budete jistě spokojeni!

Odporáčujte ve svém okolí!

Rozšiřujte

důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo
»Časových Úvah« pod titulem:

Obrana školy katolické.

Sepsal P. František Blaták C. Ss. R.

Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci
náboženství v téže, pokrokových proudech
školních. Promlouvá o potřebě katolické obrany
a poučuje, jakým způsobem obrana má se
rozvíjeti.

Stran 64. — Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách velké slevy.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Díkůvzdání.

Ve dnech nezměrného žalu nad bolestnou ztrátou naší předrahé a nezapomenutelné dcerušky

ELIŠKY

dostalo se nám tak přecetných důkazů lásky k zesnulé, že nemožno nám každému jednotlivě hluboce cítěný dík vysloviti. Proto tímto

děkujeme co nejvroucněji

všem, kdož ústně, písemným aneb telegrafickým projevem upřímné soustrasti v nevýslovném našem zármutku bel náš zmírniti se snažili, jakož i všem, kteří doprovodem tělesné schránky drahé zesnulé poslední poctu jí prokázali.

Zvláště vřelým díkem zavázání jsme veledůst. duchovenstvu za vykonání pohřebních obřadů, sl. pěveckému sboru za dojemné zpěvy pohřební, sl. sboru učitelskému a žákyním měšťanských dívčích škol, slovutným pánům Dru. Klumparovi a Dru Zippe-mu, ctihodným Školským sestrám d. N. D., ctihodným Sestrám z okres. nemocnice, ctěným pánům mládencům a spanilomyslným slečnám družičkám, všem dárcům krásných věnců a kytic atd.

V Hradci Králové, dne 11. listopadu 1911.

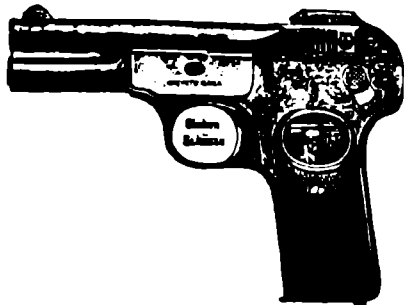
Jan a Emilie Uhrovi,
rodiče.

Plné uznání vyslovujeme též p. Josefu Šolcovi, majiteli pohřebního ústavu, za solidní a vzorné vypravení pohřbu.

Browning

6.35, 7.65.

Velodog,
revolvery,
bambitky,
flobertky,



lovecké pušky a jiné zbraně úplně spo-
lehlivé, zaručené a zkou-
šené v cenách úplně továrních má na skladě

Vojtěch Ráž v Hradci Králové.

Prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva.

ZDARMA

Václav Holeček,

Zvláště doporučuje **nákup vánočních dárků a výbav.** Zboží jen la jakosti.
Zkouška překvapí! Ceny výrobní, velice levné. Zkouška překvapí!

obdrží 50 tý odběratel 1 tučet kapesníků
obdrží 100 „ odběratel 1 kávovou soupravu
obdrží 500 „ odběratel 1 tučet jemných ručníků
obdrží 1000 „ odběratel 1 soupravu překrás. damašků
obdrží 5000 „ odběratel 1 kus velejemné včby
obdrží 10.000 „ odběratel 1 ložní prádlo

u firmy

tkalcovna lněného a bavlněného zboží,
sklad a výroba prádla,
Hradeo Králové,
Čelakovského ulice (blíže učitel. ústavu).

Vánoční prodej kožešin

Dámské žakety, límce (Boa), rukávničky, dětské a dívčí garnitury, krátké hospodářské a cestovní kožichy, nánožníky a veškeré druhy kožešin v nejmodernějším bezvadném provedení nabízí



za ceny výrobní



První východočeská továrna **RUDOLF a SPOL.,**
:: na zpracování kožešin ::
Na venek se zasílají koženiny na výběr. Hlinsko, Čechy.

Otevření závodu.

P. T.

Kladu si za čest váženému obe-
censtvu v Hradci Králové a okolí
zdvořile oznámiti, že otevřel jsem

v Hradci Králové, Palackého tř. č. 80

závod

hodinářský a zlatnický.

Opiraje se o dlouholeté odborné zkuše-
nosti u předních hodinářských firem v Ně-
mecku a Švýcarsku nabyté a opatřen jsa
hmotnými prostředky a výbornými obchod-
ními spojeními, říditi budu závod svůj s nej-
přísnější solidností.

Zasobil jsem se v míře největší a budu
míti stále na skladě všechny druhy **pravých
švýcarských hodin** zlatých i stří-
brných, moderní **kyvadlové hodiny, bu-
ditky** a j. Zvláště pak upozorňuji na **zlaté
a stříbrné klenoty** všeho druhu, zlaté
řetězy pánské i dámské, kolíery, náušnice,
prsteny, stolní přístroje atd.

Veškeré do oborů spadající správy se
přijímají a odborně vyřizují.

Prodej se zárukou. — Ceny velmi mírné.

Závod hodinářský a zlatnický

KAREL VACEK,

odborný hodinář,

HRADEC KRÁL, Palackého třída č. 80.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Pravý

Malinský křen,

cibuli, česnek,

— nabízí nejlevněji —

Jan Touška, Kutná Hora.



K Husovu roku.

Různé naše listy daly několik praktických návrhů, jak bychom se měli řádně vyzbrojit proti útoku lidí, kteří ve prospěch svých klik obchodují jménem Husovým nejruznějším způsobem. Snad žádná historická osobnost nebyla od protikatolických živelů tolikrát násilně přebarvena, přeformována, do svérací kazajky vtlačena, jako postava Husova. Chtěli-li se u Husovy hranice docela přilíhnutí rozhodnutí nevěřící, snaží-li se z Husova náboženského zápasu vytloukati pro sebe kapitál zlehčovatelé stěžejních zásad Husových, pak jest to ovšem vrchol smělé komedie. Proti takovému znehodnocení významného muže měli by na prvním místě vystoupiti právě ti naši odpůrci, kteří opravdu oslavu Husovy miní vážně a upřímně, nehledajíce v boucharonských řečech — své osoby a svůj vlastní zisk.

Náhodou šarlatánství napáchalo tolik zbrklosti, vyčerpalo tak značné kvantum energie na práci pošetilou, že po velikém vzepětí příboje nastal odliv přímo nápadný. Ovšem že tu měly značnou zásluhu i spisy katolické. Leč i velcí znalci z kruhů laických postavili se pojednou s plnou energií proti bezuzdnému třeštění a pověděli jasně, jak dlouho a jakým způsobem byl lid balamucen od lidí, kteří po přečtení ubohé štvavé brožurky se domnívali, že objevili nový svět. Nemyslíme tudíž, že by volnomyslenkářská akce r. 1915 setkala se s výsledky velikými. Vždyť již naši odpůrci sytili lid vším, co v kterém koutě husitské historie mohli proti naší církvi vyšfáti. Leč pravdou jest, že se musíme do boje připravit přece, aby nepoctivé tažení bylo odraženo na celé čáře. Nejširší davy českého lidu musí prohlédnouti dokonale falešnou hru, jaká se připravuje roku 1915 a to na účet muže, který ještě v Kostnici sloužil mši, vyznal víru v sedm svátostí a se zpovídal. Ba Hus z církve vystoupiti ani nechtěl. Liberální vážnější historikové pokoušejí se označiti Husovo stanovisko k církvi konstatováním, že Hus chtěl býti »svobodným synem církve«. Tedy jméno takového muže nesmí býti bráno nadarmo od rudých a maceškových monistů, od anarchistů. Nemůže spravedlivě toto jméno sloužiti za reklamu židům a zednářům v zájmu jejich politických rejdu. Toť jisto, jestliže různé protikřesťanské programy tolik usilují vyhladiti víru v osobního Boha.

Náš pan dopisovatel v dnešním čísle podal též k úvaze několik praktických návrhů, jež zaslouží pilné pozornosti.

K tomu ještě některé dodatky! Některé naše listy odporučují hlavně přípravu vědeckou. Velmi dobrý návrh! Doufáme také, že katolíci pracovníci, kteří již dříve tolik nepopěrných zásluh si získali o vyjasnění otázky Husovy, naleznou stejně pilné pokračovatele.

Připomínáme však, že již v rukou velice silné zbraně proti nevěreckým útočným máme. Jen jest potřebí účelně a liromadně jich užití.

Předně bude nutno seznámiti širší vrstvy s myšlenkami dra. Kalouska o podvodném pamfletu Lžipogiově, který byl husitskou čítankou moderním husitům celá desítilétí. Mnozí z těch, kteří připravují Husův rok, sami tu brožuru »v zájmu osvěty« (!) šířili, protože při své ignoranci nevěděli, jak bezhlavě tím způsobem tiskali do vědy Palackého a Tomka a jak falšovali docela i výroky a zásady, uložené ve spisech Husových. Fanatikové ti nevymřeli naopak řada těch ignorantů pomáhá nyní Volné Myšlence v přípravách. Ať národ sezná fond jejich učenosti!

Veliký spis těžko vnikne do nejširších vrstev lidu. Proto bude zapotřebí v drobných brožurkách poučiti lid o tom, že Hus hlásal proti katolickým dogmatům zásady, jež značily již tenkrát vyslovené zpátečnictví. Pověděti, že pro ty hypotézy byl souzen a odsouzen a poukázati, že netoliko Husovi přátelé, ale ani nynější pokrokáři nemohli domněnky ty přijati v rámec svého přesvědčení. Jestliže naši nepřátelé tak často poukazují na Husovu důslednost, máme nyní po ruce dosti pádných dokumentů, že důslednost nebyla nejsilnější stránkou Husovy povahy. Zdůrazniti se musí, s jakou obmyslnou tendencí Hus hromadně se maluje s kalichem v ruce, ačkoli původcem přijímání pod obojí byl kněz jiný.

Poukazuje-li se tolik vytrvale na hranici Husovu, připomínáme, že jen malý počet katolíků posud ví o děsných mučidlech, jichž užívali husité proti zcela pokojným katolíkům. Obraz Husovy hranice jímá mocné, působí na prosté davy svou názorností silněji než nejtlustší kniha. Vždyť skýtá poučení způsobem tak jednoduchým. Co postavili proti jednostrannému tomu dojmu bázlivi katolíci? Vždyť přece nikoli pouhá sta, nýbrž tisíce katolíků byly umučeny od husitů způsobem velice krutým. Nejsme přáteli krvávkých obrazů, ale mělo by býti provedeno štětcem skutečně uměleckým dílo, které by aspoň napovídalo, co kterého mučedníka katolického čekalo. Nemusilo by se užití na-

prosto drastické manýry Vereščaginovy. Ale nutno i obrazem lid poučiti, že katolíci stávali se obětmi muk katanských.

Také by prospělo historickému uvědomění vyobraziti scenerii zhoření Vyšehradu a pod., aby si lid uvědomil i »kulturní práci« husitskou jiného způsobu. Kolik vynikajících malířů vůbec v nynějším věku odvážilo se vymalovati (třebas i na základě nejspřavedlivějšího historického pojetí) něco, co by svědčilo o drastických stínech protikatolického vandalismu husitského? Opakujeme však, že by bylo nutno k malbě vyzvati umělce prvotřídního, který by přikročil k dílu po pilném studiu. —

A tak málo se mluví u nás o velikém Kapistránovi, který se stal zajímavým zkušebním kamenem, kam až sahala upřímnost reformační akce samých osobních přátel Husových. Na osudu Kapistránovy misie přímo drasticky lze dokumentovati, jak předním reprezentantům husitismu byly trnem v oku právě ty vlastnosti Kapistránovy, které na Husovi nadšeně chválili. Novější výzkumy historické ten dvojí loket ještě více ujasňují. Kritický rozbor korespondence Rokycanovy s Kapistránem (jež se zachovala) byl by velice ostrým paprskem na jakost dvou protilehlých pólů — zvláště na byrokratismus husitské šlechty.

Ale základem všeho musí býti plné poznání, co pro českou kulturu, lidové uvědomění a zdravou reformaci znamenali Karel IV., Štítný, Arnošt a Milíč. To musí býti kořenem všeho dalšího vědění, nejdůležitějším předmětem k srovnávání. Byl vůbec určený Hus myslitelný bez university Karlem založené?

Pouhé — sebe důkladnější — studium o Husovi zkrátka nestačí. Jest potřebí zpopularisovati nejvýznamnější momenty, dotýkající se husitství, malými brožurami. V nich však také musí býti všude poznamenán pramen, odkud jednotlivé poznatky vzaty.

Také psáno o potřebě vynikajícího románu z doby husitské. Myšlenka výborná! Netoliko širší vrstvy, ale i většina intelligence chová se zdržlivě k monumentálním dílům přesně historickým. Kolik lidí čte velké svazky Wintrový, Kalouskovy, Tomkovy? I tam, kde do velikých knihoven objednány, jsou tyto spisy řadu let nerozřezány. Zkrátka faktum (ovšem málo příjemné) jest, že náš národ hledí na dějiny země naší pod zorným úhlem historických románů — tu lepších, tu zcela chatrných. Takové »studium« jest nejpohodlnější.

A zase palčivá otázka! Jak se neměl a nemá liberalismus šířiti, jestliže ani jediný vynikající spisovatel nepokusil se o větší román z velkolepé doby Otce vlasti? Nedivme se pak, že průměrnému Čechovi začínají kulturní dějiny české Husem a končí se Bílou Horou. A kolem té protikatolické periody — egyptská tma.

Naším předním románopiscem katolickým ovšem naprosto nyní nestačí svižná fantasie, která se tak zdařile uplatňuje při pozorování života současného.

Má-li román imponovati celé veřejnosti, musí vynikati nejpodrobnější znalostí netoliko společenských poměrů doby husitské, ale i tehdejší mluvy. Fráze staročeské musí se k vůli plastickému prohloubení, k vůli životnosti díla přesně dodržeti. Jinak i při nejobratnější zpracování látky by vyhlížel román v přirovnání k jiným jako tělo bezkrevné.

Potěšitelné jest, že právě historické povídky Wintrový učinily značnou nápravu u české veřejnosti v nazírání na naši minulost. Odstraněna celá halda divokých předsudků proti naší církvi a nepřímým způsobem popraveny hymny fantastických romantiků, zpívané na počest husitů všech. Winter zručnou rukou dovede odkrývat i husitský byrokratismus. O tak jeho spisy jsou již nyní z valné části vážnou hrází proti fanatickému útoku, který se proti nám na rok 1915 chystá.

Kulturní jiskry.

Spor o volnomyslenkáře dra. Fr. Krejčího. Jak jsme již sami referovali, dopadla »Psychologie myšlení« dra. Krejčího pod kritickým nožem dra. Chalupného a jiných tak smutně, že česká intelligence užasla, jaký povrchní, mělký frásista může býti professorem čes. university. Panstvo uteklo se tedy k obraně zcela nerealistické, snažilo se přenést spor na půdu jinou. Vypichovalo malichernosti, podezřívalo, pomlouvalo, podkládalo politické úmysly, prohlašovalo zásadu, jaký respekt má se jeviti k muži vědecky pracujícímu atd. Jako by tatáž družina nebyla provedla tolik fanatických osobních výpadů proti vědeckým pracovníkům z táborů jiných!

Nyní promluví o »vědecké« ceně díla Krejčího také revue »Meditace«, jež v 18. svazku píše o 4. díle »Psychologie« mimo jiné: »Není to české filosofické myšlení, co autor podává, nýbrž jest to

translace (převod) filosofování německého, ač v pramenech jest uvedeno i několik málo děl francouzských. Poněvadž autor nespracoval ani všechny spisy v Čechách vyšlé, zvláště naprostým mlčením přešel knihy sepsané theology, z ostatní pak světové literatury vybral si jen takové, které jeho názoru empirickému se přikloňují; protože ve spise není přesné vědecké metody, nemůže činiti nároky na knihu vědeckou. Podává nám sice v pěkné formě všelicos z psychologie, co jest užitečno znáti, ale systému empirického nám nepodal... Zvláště mnoho mluví o transcendentu, ač neuznává metatysiky. Na str. 40. píše: »Avšak ať tomu bylo jak bylo, musíme pro počátek duševního vývoje vzíti v počet jsoucnost mluvidel a možnost, aby každá reakce motorická provázena byla zvukem mluvidly vyraženým. Hleďte na vědeckou přesnost: »ať tomu bylo, jak bylo«, — tak přece nemůže mluvit odborník o duši. Empirie vývojem vše vysvětluje, avšak — musíme pro počátek duševního vývoje vzíti v počet jsoucnost mluvidel a možnost... musíme tedy předpokládati, ačkoliv empirie a vyvoj předpoklady odstraňuje. Kde jsou důvody, že musíme?«

Tak a podobně musí učiti katolický časopis samostatně a přesně mysliti — volného myslitele. Přední veleučňové masarykovští, kteří se domnívají, že mají v první řadě privilej na samostatné myšlení, byli by přijali bez reptání i všechny nejkriklavější zbrklosti »Psychologie« za bernou minci s největším povděkem.

Zajímavé však zvláště, jak skončil pokrokářský trik proti Chalupnému, když vědecká obhajoba kníly Krejčího nadobro ztroskotala. Přehled dne 10. t. m. sděluje totiž:

»Ač Rádl-Chalupný skončena byla 5. listopadu smířcím soudem, v němž zasedali profesoři Appelt, Drtina, Mareš a Zába a dále JUDr. Monik. Spor týkal se jedině insinuace dra. Rádla, vyslovené svého času ve feuilletonu »Času«, že dra. Chalupného kritika IV. dílu Psychologie Krejčího, otištěná v »Národních Listech« za doby letošní volební kampaně, »nechtěla prospěti naší vědě«, nýbrž měla »pouze účelem ostouzeti muže vědy pro jeho polit. přesvědčení« a tím poškoditi voleb. posici strany realisticke. Dr. Chalupný dokumentárně prokázal, že kritiku svoji zaslal »Národním Listům« dva měsíce před rozpuštěním říšské rady a že tudíž podobného úmyslu neměl a ani míti nemohl. V důsledcích toho dr. Rádl odvolal své nařčení a prohlásil, že netrvá na tom, že dr. Chalupný psal svůj posudek IV. dílu Psychologie Krejčího z pohledu jiných než vědeckých, nevyslovuje se však tím nijak ani o vědecké, ani o formální stránce tohoto posudku. (O vědeckou neb formální správnost kritiky dra. Chalupného v aféře Rádl-Chalupný vůbec nešlo. Když však dr. Rádl uznal za vhodné a taktu, vysloviti ve svém prohlášení nepřímou pochybnost o správnosti kritiky dra. Chalupného po této stránce, má, myslíme, povinnost dokázati, v čem kritika dra. Chalupného jest vědecky neodůvodněna.) Smířcí soud stanovil s počátku povšechné zásady vědecké kritiky a odpovědi na ni a má tudíž i význam zajisté i pro případy jiné.«

Tedy i při tom zoufalém tažení masarykovci zcela pohofeli. Vyražena jim z ruky zbraň, kterou chtěli aspoň poněkud krýti svůj ubohý ústup. A tak z velikášů zůstaia na bojišti — baterie mrtvých.

To nutno míti při nynější agitaci Volné Myšlenky dobře na zřeteli. Necht' všude volnomyslenkářským agentům se poví, jakou »vědeckou« činnost rozvinul muž, který se mezi oficiálními volnomyslenkáři českými považuje za přední vědeckou kapacitu.

Líšácký lov. Na uherské Slovensko přicházejí oddaní přátelé volnomyslenkářských židů s ujišťováním, že jim jde o zájmy národní. Na moravském Slovensku zase užilo se dle okolností na hejly lepu jiného. Dne 5. listopadu v Uherském Ostrohu zahájena soc. dem. schůze. Poněvadž tam ještě pevná rudá organizace není, nalezl místní důvěrník soudr. Šamánek velice chytrý prostředek k získání přízně. Zahájil schůzi — modlitbou Otčenáše. Pak už pokračoval méně šťastně, protože zavlekl »Filištinské« s obremi Goliášem i Davidem do středověku. O »klerikály« ani slovem nezavádil, což zase svědčilo o manévru chytrém. Také se nezmínil, jak na jiných místech soc. demokraté »zažehnávali« drahotu pustný rozbíjením kříží. Soudruh Dvořák z Brna, který byl hlavním řečníkem, končil také — modlitbou Otčenáše. Uvažte, brněnský kalený soc. demokrat a křesťanská modlitba!

Toto rafinované matení lidu by měli přece pokárati v přední řadě jak pokrokáři tak rudý štáb. Ale těm účel posvěcuje prostředky. Jen když se židovský chytrá agitace vydaří!

Prý židé nejbystřejší bývají proti náboženským předsudkům. Aspoň tak tvrdí pokrokáři, kteří se židů drží jako nejosvěcenějších lidí. Také návštěvníci volnomyslenkářského sjezdu pražského dle chlouby samého židovského tisku byli valnou většinou židé.

Jak však vyhlíží židovská praxe v samé nej-
osvícenější republice — ve Francii?

Žemščina. (číslo 797) sděluje, že známý ra-
bín Brauer žádá 500.000 franků odškodného na ži-
dovstvu, jehož reprezentanty jsou Edmund Roth-
schild, Aron Bazais, Deutsch, Levillier, Lion Elie,
Kahan (čti Kohn), Lewy a j., a to za propuštění
ze služby židovskou obcí v Toursy z neodůvod-
něného podezření, že rabín jedl vepřové maso, kte-
ré není košer. Svědci stvrdili, že rabín byl nejen
zbaven místa, ale i zbit a polonahý a bosý vyhnán
s rodinou na ulici. Hlavní příčinou nebylo, že by
snad byl jedl vepřové maso, ale že byl příliš svě-
domitým rabínem, jenž bohaté židy nekladi výše
nad chudé. Je jisto, že nad ubohým rabínem zví-
tězí bohatý židovsko-zednářský kahal.

Ovšem ta židovská lidovost vyhlíží prapodiv-
né. Vždyť sám židovský „Rozvoj“ napsal peprná
slova, jak rabíni jsou přímo nuceni bohatými židy
dělati mezi svými věřícími veliký kastovní roz-
díl. A kdyby neposlechli, kdyby se chovali stejně
k bohatým jako k chudým, zatočili by s nimi kapi-
talisté krátce, protože právě od nich jsou rabíni
existenčně odvislí. A tato společnost stále se tváří,
jako by dovedla co nejpříjemněji a nejvýsledněji ší-
řiti demokratického ducha mezi občanstvem neží-
dovským.

Staroslovanské hraděště u Berlína. V Postu-
pinu u Berlína odkryto bylo hraděště slovanských
praobyvatelů Braniborska. K objevení přispěla ná-
hoda. Letos v létě, když v řece Havole byla velmi
malá voda, hrály si děti v říčním korytě a vyhra-
baly náhodou střepiny popelnic. Počalo se proto
kopat na břehu pod kostelem sv. Ducha a výsledek
byl překvapující. Už v poměrně malé hloubce na-
razili dělníci na trámy, tvořící část staré hradby a
zatačející se souběžně s břehem řeky do půlkruhu.
Obranná hradba složena byla z trojnásobné řady
borových kolů, mezi kterými a na něž naházena
byla hlína a balvaný. Uvnitř valu nalezeny byly
zbytky kolových staveb ze pňů jedlových a dubo-
vých. Hraděště náleželo starým Polabanům. Při
dalších vykopávkách nalezeno bylo různé rozbité
nádobí se staroslovanskými ornamenty. Nálezy ty-
to jsou ze čtvrtého století po Kristu. Vykopávek
zúčastnili se němečtí učenci prof. Götz a ředitel ná-
rodopisného musea berlinského Schuchardt. Oba
uznali objevené hraděště za nesporně slovanské.
Ve vykopávkách se stále pokračuje. Městské za-
stupitelstvo v Postupíně žádalo o povolení úvěru
na další práce, ježto nálezu přikládá se velká důle-
žitost vzhledem na nejstarší dějiny bývalých oby-
vatelů nynějšího Pruska, Slovanů.

Moravský Mezzofanti. Farář Alois Koudelka
(který jest znám též pod pseudonymem O. S. Vet-
ti) slaví dne 18. t. m. své abrahamoviny. Narodil se
18. listopadu 1861 na Slovácku v Kyjově. Vysvě-
cen na kněze r. 1884. Od roku 1907 jest farářem v
Praci u Brna. Při vši veliké práci pastorační vyvi-
nul zvláště v studiu jazyků a překladů z cizích li-
teratur tak intenzivní činnost, že jest v té přičině
zjevně ojedinělým snad v celé Evropě. Překládá
vynikající díla cizí ze třiceti jazyků.

Ovšem dříve, než náš národ čerpal z bohatých
jeho jazykových vědomostí, předcházela u něho
práce nejhrouževnatější, která ukládala plno náma-
hy, času, sebezapření. Kdyby někdo za svůj život
tolik knih aspoň opsal, kolik Koudelka vydal, již
to byla práce úctyhodná. Do jeho pracovny do-
cházejí spousty knih v takových náfečích, z nichž
před Koudelkou ještě u nás vůbec překlady se ne-
vyskytovaly.

Pilný tento literát zná a překládá ze všech
řečí slovanských a sice: z polštiny, ruštiny, srb-
štiny, bulharštiny, chorvatštiny, slovinčiny, lužič-
tiny, lotyštiny. Dále ovládá následující řeči evrop-
ské: německou, švédskou, norskou, islandskou,
čudskou, flámskou, anglickou, francouzskou, špa-
nělskou, katalánskou, portugalskou, italskou, ru-
manskou, novořeckou, hollandskou, dánskou, ma-
ďarskou. Z asijských si osvojil arménskou, turec-
kou, gruzínskou, z jazyků mrtvých zná latinu a řeč-
tinu. Dohromady je to 30 jazykův a nářečí. A ne-
jsou to překlady ledabylé. Ženiální hlava Koudel-
kova vniká bystře do ducha cizích period, předvádí
v českém rouše spisy ciz. autorů tak, že čtenář le-
hce pochopí nejjemnější záchvěvy duší autorů, jak
se ve spisech jejich poznávají u vlastních krajanů.

A při práci, v níž dále s neobvyklou zdatností
pokračuje, jest Koudelka mužem velice skromným.
Kolik pokroků pracuje tak svědomitě a s tako-
vou nezlomnou energií, jako tento tichý genius?
Bůh sílíž ho v mnohostranné práci ještě dlouhá
léta! —

Národohospodářská hlídka.

Proč kouříme drahý a špatný tabák. V sezení
říšské rady 7. t. m. podal křesť. soc. poslanec dr.
Stumpf interpelaci na finančního ministra ve pří-
čině nákupu tabáku c. k. rakouskou tabákovou re-
žii v Nizozemsku. Dle této interpelace pověřuje
režie nákupem tabáku různé překupníky, dále pak
nedává si již posílati předem vzorků zboží a oferty,
nýbrž objednáva na »slepos. Při takovém systému
je přirozeno, že stát a potom také kuřáci-poplát-
ci dostávají špatné zboží a dostávají je draže, než
by tomu bylo, kdyby c. k. tabáková režie postupo-
vala při objednávkách s trochou více obezřetnosti.
Tak z jara se prodávalo v Holandsku 180.000 ba-
líků tabáku ze Sumatry za průměrnou cenu 3 K
za pul kg. Naše režie z toho koupila 8681 balíků,
musila však rozhodně přepлатit, dala za pul kg 3,16
K. Na podzim bylo prodáno sumatránského tabáku
52.000 balíků (téměř výlučně horší jakosti) pul kg.
za 1,28 K. Rakouská režie koupila 4200 balíků, pul
kg za 2,80 K. Těchto 4200 balíků nemělo větší ceny
za pul kg než 2—2,10 K; než generální ředitel ra-
kouské tabákové režie pan Scheuchenstuel, jenž
tento nový způsob nákupu zavedl, přepлатil tabák
a poškodil stát o 450.000 K. Jásot tabákových př-
kupníků a stoupání tabákových akcií v září t. r.
v Holandsku, když se rozhlásilo, že Rakousko
změnílo systém nákupu z první ruky v systém
překupnický, ukazují nám, v čí prospěch tento sy-
stém byl změněn. Interpelace navrhuje konečně,
aby zvolena byla zvláštní vyšetřující komise z
poslanců říšské rady, aby zkoumala pravdivost
údajů v interpelaci uvedených a zneškodnila správě
rakouského tabákového monopolu šizení státu ná-
kupem nepřiměřeně drahého tabáku a dvojnásob-
ného šizení konsumentů, kteří kupují a kouří o-
hromně drahý tabák, a ještě k tomu prahanebně
jakosti.

Jak se stará vláda o poplatnictvo! V poslan.
sněmovně 9. t. m. kritisoval poslanec Křofáč jedná-
ní vlády takto: »Nelze vládě prominouti, že chová
se naprosto netečně vůči většině obyvatelstva, zá-
ležející ze středního stavu, maloživnostnictva a
drobných obchodníků. V Rakousku omezuje se cel-
lá akce ku povznesení živností na revisi živno-
stenského řádu. Kdežto malým lidem nedostává se
od státní správy žádné podpory, byl Pražské že-
lezářské společnosti z rozhodného místa dán včas
pokyn o zamyšleném zavedení nové daně z divi-
dend, což přimělo společnost, aby zvýšila akciový
kapitál o 15 milionů, čímž zase byly státní finan-
ce poškozeny. Na jedné straně jsou nadbytečné
peníze vyhazovány, na druhé straně neplní stát
svoje povinnosti vůči obyvatelstvu.«

Drahotní výbor posl. sněmovny přijal návrhy
posl. Krause, aby byla provedena změna horního
zákona v tom smyslu, aby stát měl právo, kdy-
koliv by toho veřejné blaho žádalo, postaviti u-
helné doly pod nucenou státní správu, dále aby
stát měl právo uhelné doly vyvlastniti, určití ma-
ximální ceny uhlí a nafiditi, že ze státních dolů má
se přímo prodávati obyvatelstvu velkých měst.
Přijal návrh posl. Kadlčáka, aby otevřeny byly
nové uhelné doly v moravsko-slezsko-haličské
pánvi kamenouhelné.

Zřízení společenstevní pokladny. V minulých
dnech byla vládou podána reforma zákona o své-
pomocných a výdělkových společenstev z roku
1873. Na tomto zákoně z r. 1873 založena jsou
všechna naše družstva úvěrní: raiffeisenky, zá-
ložny, družstva nákupní, výrobní, a pod. Družstev
takových jest v Rakousku přes 16.000 se 3 a půl
mil. členů a se jměním daleko přes 3 miliony K.
Nový zákon zavádí opravy takové, po jakých už
dávno voláno. Na př. kontrola se sesílá, obchody
musí se obmeziti jen na členy, neobmezené ručení
se odstraňuje, daňové úlevy družstvům poskytují
se větší než dosud, spolu má se zříditi ústřední ú-
stav pro společenstva, jehož členy byly by jedno-
tlivé svazy družstevní. Ústav tento byl by jako
ústřední banka všech družstev. Podobná osnova
zákona podána už r. 1906. Tehdy odpor ozval se
nejen ze strany české, ale i německé, zvláště roz-
hodně postavily se proti myšlence ústřední po-
kladny záložny německé. Není pochyby, že u nás
projekt vládní sympaticky přijat nebude, vždyť
tu jest i platná námitka, že taková ústředna mohla
by poškozovali zájmy pokročilejších zemí tím, že
by odváděla přebytky do zemí chudších.

Proti agrárním pohlavárům ozývají se nyní
důrazně dřívější spojenci jejich volební netoliko z
tábora rudého, ale i národní sociálního. Na př. v
č. 40. napsalo »Naše Právo«: »O straně agrární
mohli bychom říci, že je stranou, která nedovedla
dosud poznati své voličstvo, rekrutující se obrov-
skou většinou z malých zemědělců. Je to strana,
při níž mnozí hledí na svůj prospěch (řepa) přede-
vším, o národní hrdosti vědí jen před svým voli-
čstvem, nesmí ale takový Zázvorka poslán býti
ani mezi Maďary, neb hned své ledví odkryje. Je
to strana, jejíž předáci nepřizpůbili se lidu malé-
mu, nestaravě se tolik o jeho bolesti, jak by bylo
žádoucí. Možná nazvati předáky »selskými fu-
rianty«. A zcela případně! Sám zástupce za zdejší
volební okres posl. Udržal, na schůzi v Přelouči
upřímně doznal: »Nic nám tak neškodilo, jako na-

še selské furiantství (při volbách totiž) a my do-
dáváme, nemístná nafoukanost a kastovnictví po
volbách ještě více! A škodí, o tom může býti
strana agrární zcela jista. Pro samé spory v ústře-
dí o prvenství, vůdcovství a o vše možné, nedove-
de strana agrární rozluštěti ku př. otázku nejpalči-
vější pro venkov, totiž užívání obecního statku...
Program tolik demokraticky lidu vykládaný...
Program agrární ubil se sám, protože skutky by-
ly zde pravým opakem demokratického výkladu,
slibující dokonce i co nejrychlejší odstranění fidei-
komisu!«

Jak dopadnou agrární kandidatury, až se jim
podtrhnou stoličky. Které jim přidrželi soc. demok-
raté a národní sociálové? Nesedí-li pyšní pohla-
váři na křeslech vlastních, potřebují-li tolik kom-
promisu, pak ovšem jejich »všestranný« úkol jest
velice obtížný, ba mrzutý.

Maso je drahé, rolník nemůže dobytek prodat.
Brněnský »Hlas« sděluje: »Všude letos maso po-
dražilo, dražota dosud trvá, volá se po mase z Ar-
gentinie, ze Srbska — a náš rolník dobytek nemů-
že prodat. Dne 28. září a dne 17. října byl v Jem-
nici trh dobytčí. Dne 28. září přes 1400 kusů do-
bytka do Jemnice se dovedlo, sotva 100 kusů se
proдало, ostatní dobytek rolníci musili z trhu vésti
domů. I v říjnu v Jemnici i v Mor. Budějovicích
málo dobytka se prodalo. Dobytek tažný se tu pro-
dává za 70 halčův 1 kilogram živé váhy, i ještě la-
civěji dobytek ten lze dostat, a přece nikdo ho ne-
chce koupiti. Dobytek vepřový se také prodat ne-
může; pár selat stojí 12 K, jindy stával 30 K i ví-
ce na podzim, na jaře a v létě více. Dobytek ve-
přový na zabiti se také málo prodává a maso na
Jemnicku je dražší než loni. Hovězí maso v Jem-
nici se platí za 1 kg. 1 K 60 h až 1 K 90 h, v Uhř-
cích 2 K, v Dešně 1 K 76 h. Kdyby někdo poslal
kupce na tažný dobytek na Jemnicko, rolnictvu by
se zaveděl, je tu málo krmu.

Agrárnícké hospodaření. V drahotním výboru
ve Vídni jednalo se o návrhu soc. demokratů na
dovoz argentinského masa a dobytka z ciziny. Ná-
vrh ten byl přijat 23 hlasy proti 22. Tedy pouze
většinou jednoho hlasu. Nebyl totiž přítomen agr.
poslanec Lettl. Téhož dne však (26. října) katoli-
cký poslanec Kadlčák z Moravy účastnil se celého
jednání a hlasoval s rolníky proti soc. demokra-
tům. Nebyl tedy ten celý agrární křik o mase ar-
gentinském jen volebním humbukem? Naše strana
proltašována za zhoubu venkova. A přece dali a-
grárníci v těchto volbách své hlasy soc. demokra-
tům, ačkoli dobře věděli, jak se rudý tábor vůči
argentinskému masu zachovává. A nyní ke všemu
v okamžiku tolik vážném agrární poslanec nechává
bojovati proti rudému požadavku kaceřovaného
poslance katolického.

V posledních 25 letech bylo prodáno v Rakou-
sku 220.000 selských usedlostí cestou exekucní.
Vypřaceno bylo za ně 854 mil. K. Tyto nemovitosti
dostaly se většinou do rukou živlů nerozmítkých
(velkokapitalistů, peněz, ústavů, podniků průmyslo-
vých). Tu jest zřejmě patrný úpadek rolnictva. A
nápadno jest, že právě za plného rozvinutí chvá-
stave politiky liberálních agrárníků (českých i ně-
meckých) exekuce se jenom množily. Ejžle, na ja-
kém poli měly nasaditi agrárníci všechny páky! Leč
při fanatické agitaci proti stranám jiným nezbýva-
lo zvláště našim agrárníkům času na práci nejdů-
ležitější. Ovšem — ačkoliv exekuce stihala exe-
kuci na menších usedlostech, pohlaváři agrární bo-
hatli a bohatnou přece. Jenže nikoliv u pluhu! Sub-
vence uděluji dále v bojné míře právě statká-
řům a to jako odměna za politickou činnost. Zato
však, když se jednalo v říšské radě o pomoc 19 za-
mořeným jihočeským okresům, agrárníci ostenta-
tivně se vzdálili, protože ve prospěch nuzných
domkařů mluvil posl. Zahradník. A tohle má býti
znamením, jak třídní hospodářská politika jde a-
grárníkům nade vše, nad malicherné strannické
škorpení!

Nyní při sporu Udržalovu s moravským Staň-
kem zase jest patrné, jak osobní politika jde po-
hlavářům nad hospodářské zájmy. Tím ovšem ne-
odsuzujeme agrární poslance všechny — zvláště ne
ty, kteří sami jsou roztrpčení, jak vrchní komando
jim v prospěch: c práci překážá. Ale jisto jest, že
změna úspěšná nenastane, pokud v generálním štá-
bu osoby se nevystřídají.

Záložna v Hradci Králové.
Vklady na knížky 4 3/4 %
Na běžný účet dle ujednání.

Sociální besídka.

Také v Halli soc. demokraté se roztěpili.
Stalo se tak z důvodů — židovskonáboženských.
Jako jinde, tak i v Halli židé vštěpují křesťan-
ským soudruhům bezvěří, ale sami si Talmud hájí.
Dle brněnského sjezdu z r. 1899 nebyli židé
uznáni za zvláštní národ v rudém táboru. Přičle-

Kdo jednou skusil

„BUVOYKU“

nekoupí jiné přehady ku kávě.

nili se tedy v Haliči buď k Polákům nebo Rusům. Polské soudružské listy byly redigovány skoro výhradně od židů. Z toho lze si vysvětliti snadno, proč se rudí dělníci nemohli domoci snesitelného postavení a proč z těch krajů dělnictvo houfně se musilo stěhovati do Ameriky, aby uniklo z ujaření židovských machrů. Nábožen. ruch zionistický nadchl židy tak, že si r. 1905 část židů založila vlastní rudý tábor.

Pak došlo ještě k tužším sporům, když se židovští redaktori nechtěli vzdáti vrchního velení. Minulý týden pak došlo k nejradiálnější roztržce mezi živlem semitským a křesťanským. Židé opustili nežidovské soudruhy z důvodů talmudistických a z hněvu, že měli přijíti o samovládne komando. A jak v některých městech soc. demokraté seschli se o 80 procent, jinde na polovičku. A tak nyní svět vidí, jak po tak dlouhém řádění soc. demokracie odstranila náboženské předsudky. Pošetilí křesťané přijímali ochotně chomout nevěry, ale chytrý žid s Talmudem v ruce si vystoupil o několik stupňů výše, aby mohl ještě účinněji říditi nemyslicí stáde zajatců.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovavřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze: Dr. Vil. Stanga: Socialismus a křesťanství. Z anglického přeložil Ferd. Romportl. Cena 50 hal. Vzdělávací knihovny katolické sv. 53., seš. 1. — Dr. J. Bilczewski: Eucharistie ve světle nejstarších památek literárních, ikonografických a epigrafických. Z polského originálu podává dr. J. Tumpach. Cena 1 K. Vzdělávací knihovny sv. 51. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí Msgr. F. Vaněček. Roč. 18., čís. 12. Vychází měsíčně za roční předplatné 8 K.

Z nakladatelství knihtiskárny benediktinské v Brně: Hlídky. Vědecká měsíční revue. Řídí dr. Pav. Vychodil. Roč. 28., čís. 11. Roční předplatné 10 K. — Škola Božského Srdce Páně. Měsíčník pro katolíky, zvláště bratrstva. Řídí P. P. Hlobil. Roč. 45., čís. 11. Roční předplatné 3.20 K. — Květy mariánské. Měsíční list ctitelů Panny Marie. Řídí P. R. Lux. Roč. 28., čís. 11. Roční předplatné 1.60 K. — Exhorty pro školy měšťanské. Vypracoval F. Všečka. Cena 2 K.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze: Viktor Hugo: Bidnici. Seš. 4.—6. po 20 hal. Vychází ve Vilímkově knihovně mládeže dospívající. — K. Klostermann: Robinson na Otavě. Seš. 4. a 5. po 12 hal. Vychází ve Vilímkově knihovně Malého čtenáře. — F. Littleová: Řádová dáma. Seš. 4.—6. po 12 hal. Vychází ve sbírce Dívčím srdcem. — L. A. Čarská: Pohádky modré vily. Sešit 4.—6. po 12 hal. Vychází ve sbírce Z knihy do srdčka. — L. Wallace: Indický princ. Seš. 2. za 20 hal. Vychází ve sbírce Vilímkovy ilustrované romány. — Malý Čtenář. Pořádají O. Smetana a F. Procházka. Roč. 31., čís. 4. a 5. Vychází 10krát ročně za předplatné 2.40 K.

Člověk. Rukověť pro vyučování nauce o člověku a zdravotvídě. Díle dr. O. Schmeila zpracoval prof. dr. J. Fürst. Se 60 vyobraz. a rozkladným modelem. Nákladem I. L. Kohra v Praze. Cena 3.50 K.

Grégrova příručka. Politicko-národohospodářský kalendář 1912. Zrcadlo doby a světa. Geograficko-statistická obchodní, průmyslová, zemědělská a právní příručka pro rodinu, obchod, průmysl, živnosti, zemědělství, turistiku, tělocvik i sport. Řídí J. Kafka, adjunkt musea. S 6 přílohami a 314 vyobrazeními. Cena 3 K. Nákladem knihtiskárny dra. Ed. Grégra a syna v Praze.

Průvodce zátisím potštýnským a okolím. Napsal prof. dr. J. Urban Jarník. Se 14 obrázky v textu, 75 pohledy z Potštýna a okolí, plánem Potštýna a mapkou nejbližšího okolí. Nákladem spolku pro okrašlování a ochranu domoviny v Potštýně. Cena 2.50 K.

Časopis katolického duchovenstva. Organ vědeckého odboru akademie křesť. v Praze. Řídí: dft. F. Kryštálek, J. Tumpach a A. Podlaha. Roč. 52., seš. 9. Nákladem kniž. arc. knihtiskárny v Praze.

Hlas Svatohostýnské. Měsíčník pro lid. Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. Roč. 7., čís. 11.

Náš Domov. Nejlepší obrázkový měsíčník. Řídí J. Vévoda. Roč. 30., čís. 11. Vydává Jednota Našeho Domova v Olomouci. Předplatné (4 K ročně) a objednávky zasílají se Benediktinské knihtiskárně v Brně.

Květy lásky. Měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity. Řídí Ant. Hoffman. Administrace Král. Vinohrady. Čistý výnos sirotkům „Útulna. sv. Josefa“. Roč. 7., čís. 11. Roční předplatné 2.40 K.

Dcera královská. Napsal O. Ebers. Sešit 1. Tím zahájeno jest souborné vydání spisů Ebersových nákladem J. Mirbauera v Rokycanech. O. Eberse spisy vycházejí v týdenních sešitech po 24 hal.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, =
sošky na pro-
cesi, Jesličky,
Boží hroby. —

oltáře,
kazatelny, kři-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —

kříže

Lovecké pušky



flobertky,
kulovničky,
vačuchovky,
browning

a j. opak. i flobert. pistole,

revolvery nejlepší jakosti a vyzkoušené dodává v ceně nejlevnější

ALOIS SCHIER,

JABLONE n. Orli.

Cenník na požádání zdarma a franko.

C. k. místodrž. konces.

informační

kancelář

PAVEL BAYER,
Hradeo Králové,

podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i v škeré zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

Křesťan. sociální

zpěvník

má mít každý křesťan. sociál. Obsahuje velké křesť. sociál. písně české, Oralské a národní. Cena výrobní bez poštovného 34 h, a vkusně vázaný 54 hal.

10 kusů po 50 hal., 50 kusů po 40 hal.

objednat lze na hotové u

J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Cibule a česnek.

Světově známý

Malínský křen

leteční sklizně, nejlepší jakosti, zasílá v 5kg balíčcích ve velkém za levné ceny

Josef Mikulecký,

vývoz Malínského křenu

v Kutné Hoře.

Ceníky zdarma a franko.

Májaránka a demut.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. velelústoja. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky viněné i prací, dámské i panské
plátna, damašky, ubrusy, ručníky zefíry na kořile,
— — — — — látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m měřků vkusně rozdrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokovaní.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 148 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se kolešnými
rámy, střímy, osázeními.

Vedlejší rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, hes-
vší závažnosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná čina

Založeno roku 1868.



Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

J. F. Langhans

c. a k. dvorní a komer. fotograf

Hradec Králové (Adalbertinum).

Doporučuje své s dokonalým vkusem provedené fotografie ku každé příležitosti.

Ceny mírné.

Volná Myšlenka

se stanoviska náboženského,
filosofického a sociálního. —

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí
administrace časových „Úvah“
v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.



Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velečestojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastýřská
Karla Zavadila
v Hradci Králové



k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejvzrostnějšího provedení, v každém vsorku a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čisté a důkladné zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati velečestojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vsorky jsou Jeho Biskupskému Milosti revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvácené.

Vsorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukázkou franco se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prostím velečestojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Křest. organisátor

kalendář na r. 1912 již vyšel. Čiňte hojně objednávky. Cena 70 h. Jednotlivě poštou 90 h.
Josef Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.

Umělecký ústav
pro malbu maskle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaikového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síťe a vřezávací noviny.

Mosaiky sklenné pro fagady, křížové cesty atd. Nákresy, rozpočty i odborná rada zdarma.



Přesná vyznamenání a doporučení.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesné ladění, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turecké. Činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradnky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky, bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čisté, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, koberců a keřového náčiní ve výrobních nejstarších závodů v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franco.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a pomech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. stvání a 40 let. vlastní činnosti. Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací postele od . . . K 7-80	železné mycí stolky od . . . K 5-—
železné skříňové postele s 3 díl. matrací od . . . K 27-—	železné noční stolky od . . . K 10-—
	železné stojany na šaty od . . . K 11-—

Úplně zařízená lůžka od K 38-—.

Skládací polní sedátka

od . . . K 1-—

zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5-—

zahradní patentní svinovací zástěny K 36-—

Zahradní nábytek.

Úplně zařízené nemocnice a dobročinných ústavů za ceny zvlášť výhodné.

Vklady přes 12,000.000-—

Ako. kapitál K 2,000.000-—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4½%.

Escent směnky i faktury
Úvěry všeho druhu

Velkoobohod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
Bursovní obchody

OBNOVA

Číslo 47. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 24. listopadu 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888.	Provádí ve- šeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Bankot faktor. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000- FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krakov.	

Kdo podporuje válčení?

Centrální orgán německé soc. demokracie rakouské »Arbeiter-Zeitung« dne 7. listopadu velice se rozčilil, že nebyla udělena Nobelova cena míru internacionální rudé kanceláři. Prý tato kancelář jest nejvážnějším zastancem míru. Adlerův deník poukazuje s pýchou na mírovou řeč hollandského soudruha Troelstry, jako by na druhé straně nebylo sta dokladů, že právě fanatické řeči pohlavárů internacionaly vedly k hroznému krveprolití. Nuže, několik slov o tom, kterým táborům na válčení velice záleží.

Kdo podporuje militarismus? Katolická církev rozhodně ne, ačkoli vraždící zednáři namáhají se ze všech sil svoje krvavé činy přičítati naší církvi. Čte se tak jasně jako v otevřené knize, že na velikém zbrojení mají největší účast židovští milionáři a továrníci, kteří jsou dodavateli válečných armád. A netoliko ti — nýbrž i soc. demokraté. V závodech, kde se líjí děla, kde se připravuje střelný prach, kde se budují válečné lodě, pracují jako dělníci výhradně soc. demokraté. Jestliže tedy soc. demokratické komando jediným pokynem dovede vyvolati obrovské stávky, proč místo planých a umělkovaných frází protimilitaristických nezakáže jednoduše svému dělnictvu pracovati v židovských továrnách, kde se připravují válečné nástroje? K tomu se nesmí soc. demokratický štáb odhodlati, protože by to škodilo zájmům bohatých židů, kteří soc. demokracii podporují, kteří přičinují rudému táboru na »lidové paláce« a kteří v rudých listech činí reklamu svým peněžním závodům. Jak jest soc. demokratické dělnictvo uvědomělé, poznával každý z rudého tažení proti »Nár. Politice«, která se odvážila napsati, že jednoho občana zavraždili v Praze příslušníci soc. dem. strany. »Právo Lidu« řádilo; rozkřikovalo se tak neomaleně jako Goliáš proti israelskému vojsku, vyzývalo k protestním schůzím. Poplatníci připsaní k rudé pokladně věřili, že válečná výprava soc. dem. denníku je míněna do opravdy. Zatím však se snáli oba sokové, protože spor byl reklamou pro oba listy. A když rudý deník vyzýval soudruhy a soudružky, aby se postarali o nejširší boykot »Národ. Politiky« a napsaly Baxovy »Radikální Listy«, že není potřebí k udolání »N. Politiky« tolik rámusu, který jest hoto- vým humbukem, vypočítaným na kapsy rudých poplatníků. Baxův orgán pověděl zřetelně, jaký by byl proti »N. Politice« se strany soc. demokratů nejúčinnější prostředek. Nechť rudý štáb jednoduše zakáže sazečům, kteří náležejí výhradně straně soc. demokratické, v závodech »N. Politiky« pracovati — a pak celý ten list zahyne rázem. Této rady ovšem soc. demokraté neposlechli. A zrovna tak nezapovídají pracovati v těch židovských závodech, kde se kuží smrtící zbraně.

Naopak ve Francii ministr, který se na své křeslo vyšplhal po zádech soc. demokratů, odporučoval děla důkladnější, než jaká navrhovali jiní kollegové. A jak to vyhlíželo v Portugalsku, kde si zednáři podali ruce se soc. demokraty k politickému

převratu? Telegram z Lissabonu ze dne 16. listopadu zvěstuje toto: »Portugalská vláda se usnesla zbudovati nové válečné loďstvo. Zakoupí se 3 válečné lodě, 3 křižáky, 8 torpédoborců, 4 podmořské čluny a zřídí loďnice. Bude to stát 160 mil. franku. Dodávky obstarají vesměs firmy anglické.«

Kdo tedy podporuje militarismus? A kdo z něho těží? Netoliko zednáři, netoliko rudí dělníci, ale i rudí kapitalisté. Již jsme v Obnově poukázali, proč pohlavár soc. demokracii anglických vyjádřil se tolik vyhýbavě — ba přímo sympaticky o postupu zbrojení. Jest totiž předním akcionářem firmy, která dodává vojenské potřeby. A tak portugalská vláda naplní nyní žoky anglického socialisty. A co znamená 160 milionů franků, které lidu neponesou nic, a jež naopak budou v pravém slova smyslu kapitálem do vody hozeným? Francie slibovala, že po konfiskaci církev. majetku dostane dělný lid ve svůj prospěch celou miliardu (tisíc milionů franků). Zatím však bohatí židé se státními likvidátory zednářskými rozdělili se o miliardu tak elity, že ze všeho, dle vládních údajů, zbývá 30 mil. franků. Posud ovšem dělníci z těch peněz neviděli ani groše. Zato však se dověděli, že válečná loď »Libérte« utonula po strašném výbuchu v moři. A tato loď stála skoro tolik, co Francii zbývá z uloupených statků církevních.

A nyní těch 160 milionů portugalských! Jediným rozhodnutím žádají zednáři na militarismus od poplatníku sedmkrát víc, než co »vydělala« francouzská republika »vyvlastněním« majetku církevního. Z toho možno lehce uhodnouti, zda konfiskace církevního jmění zaručuje veliký blahobyt.

A kdo způsobil válku turecko-italskou? Kdo zavinil tolik krveprolití? Byli to zase italští zednáři, spojení s pohlaváry soc. demokracie.

Nyní pak pověděl několik upřímnějších slov říšský poslanec soudruh Karel Leuthner, který v článku o válce tripolské v 22. sešitu »Sozialistische Monatshefte« (ze dne 26. října na str. 1385—6) napsal následující: »Jak se to však má se socialistickým kongresem? U příležitosti předposledního kongresu odvážil jsem se na tomto místě namítnouti, že internacionální shromáždění není s to stanovit pravidla proti nebezpečnosti války. Vždyť soc. demokracie má v různých zemích velice různou sílu, ovládající lidovou moc však vlastně jenom v Německu a západním Rakousku. Střední Evropa nemohla by si vázati ruce, jestliže by je měly volny Anglie a Rusko. Pokud záleží zatím na socialistech románských a slovanských, bud' sami tak živě nacionalisticky smýšlejí anebo jsou obklopeni tak silným nacionalistickým prouděním lidu, že se nemohou odvážiti při hrozivých znameních blížící se války v divě se dmoucím moři vášní k opozičnímu projevu, povzbuzujícímu ke klidu nebo docela k protiopatření. — Tenkrát jsem byl pro tento volný názor zle napaden. Ale skutečnost, která ještě vždycky jest nejbystřejší revisi- nístkou, mezitím mé tehdejší výklady daleko překonal. Mínil jsem velikou válku, která vzrušuje hlubiny národa. Skutečnost ukázala, že románská odhodlanost k míru neudrží docela ani tenkrát, když se jedná toliko o poušť v Tripolsku a docela nikoli o národní čest. Ve Francii všecky šalmaje mlčí, jestliže marokánský trust v prostřed míru uspořádá procházku do Fezu. Angličané, na jejichž omluvu ani nemluví románská vznětlivost, na přední místa vystavují soc. demokraty a vůdce dělnictva, kteří silně na válečný buben společně bijí. Všichni tiťo však jsou velice ohniví, velice výmluvní přátelé míru a takovými zůstanou. Angličané, Italové, Francouzi budou na příštím kongresu mluvit tak, jako mluvili na dřívějších.«

A tak sám soc. demokrat vzdává se naděje, že by nyní soc. demokracie mohla něco praktického a účinného proti velké válce podniknouti.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Kdo zdražuje?

Tato otázka v nynější kritické době jest potřebí stále lidu trpícímu předkládati. Jak obrovské massy dělnictva jsou sevřeny neprostupnou hradbou rudých frází!

Vzpomeňme, jak hlučné demonstrace pořádala do nedávna soc. demokracie proti drahotě! Ovšem měla svůj lid znamenitě vycvičený, takže kdekoli došlo od soudruhu k násilí, nedělo se toto proti bursám, židovským bankám, domům uhlobaronů, petrolejářských a železářských kartelářů, proti židovským zdražovatelům kůže, masa, obilí. Pluky rudé byly tak »ukázněné«, že na chytré a před širší veřejností utajené komando vybíjely školy, vídeňskou radnici, malé živnostníky, rolníky. Tyto »ukázněné« šiky činily útok na upracované, od práce zkřivené, chudé venkovany, prodávající tvaroh, máslo, kuřata.

Rudé čtyř vedly si při svých »projevech« tak »důsledně a svorně«, že povaha jednotného komanda byla až příliš průhledná. Katolický tisk hromadně a soustavně poukazoval na umluvenou povahu toho řádění, tak že naposledy rudému komandu došel dech. Nebylo možno klamati lid intrikánskými výpravami dále. A povědětí pernou pravdu židovským kapitalistům? To jest pro soudruhy věci ještě obtížnější, protože by židovští penězníci, od nichž si soudruzi v Rakousku vypůjčili na své domy a podniky miliony, mohli vypovědět soc. demokracii úvěr. A to by bylo velice nebezpečné, protože by byla podřata hlavní tepna »protikapitalistického (!!) boje« soc. demokratického.

Z těch příčin tedy, ačkoli jest bída chudého lidu daleko větší než před dvěma měsíci, ztichly bouřlivé záchvaty soc. demokratického tisku tak, že sami nejprostší soudruzi nevyhazují z údivu. Kdo zdražuje, kdo jest vinen nynější zbledovanosti sociální? Taková otázka vtírá se mocně i do mysli těch, kteří celá desetiletí se dali slepě voditi rudým tiskem. Hlad jest veliký tyran a učí samostatně přemýšlet i člověka dlouho podváděného. Jen několik příkladů.

Na Moravě rolníci obdrželi letos za 1 cent cukrové řepy 2.20 K až 2.30 K. Po odečtení 5 procent na hlínu a řízky zbývá rolníkovi čistého pouze 1 K 44 hal. Tolik tedy tam platí cukrovary rolníkům za 16 až 19 kg cukru, který jest obsažen v jednom centu řepy. Na těžce Moravě však konsument platí za 1 kg cukru 1.16 K. Kam se poděl zisk za ostatních 15 až 18 kg cukru, odečteme-li režijní výlohy, které jsou při centu celkem velice nepatrné? A že na Moravě v cukrovarnictví vedou hlavní slovo židé, netřeba dokládati.

Akciová společnost železáren konstatovala na valné hromadě dne 12. t. m. v Libšicích, že letošní rok v šroubovém průmyslu byl velice nepříznivý. Prý pro ten bidný stav letos měla čistého zisku — jenom 113.752 K a může rozdělit jen — desítiprocentní dividendu. Kolik však tyto kapitalisté vydělávají, mají-li rok příznivý? Cukrovarnický milionář Kirschner na Moravě má závody, v nichž rolnictvo jest odíráno hotovými podvody. Tak na př. bylo zhotoveno umělé vyvrtané duté závaží, kterým se měly rolníkům odvažovati řízky.

Noviny sdělily, že valná hromada akcionářů smíchovského pivovaru usnesla se dne 12. t. m. na vyplácení 55.5 proc. dividendy akcionářům, což znamená 210 K za jednu akcii. Celkový výnos pivovaru za minulý správní rok činil 1.420.544 K 90 h. Na té výši dividendy se držela již loni. A přece pivovary zdražily pivo dříve, než začaly vařiti ze zdraženého chmele. Dne 12. t. m. valná hromada akc. pivovaru v Pardubicích usnesla se vypláceti na jednu akcii, která má nominální cenu 400 K, dividendu 25 K. Tedy o mnoho méně, než na Smíchově, ale přece daleko více, než co by dostal občan, který by si uložil peníze do záložny.

Jak se vede chytrým překupníkům, musila sama vláda konečně vyznati. C. k. ústřední statistická komise ve Vídni provedla na masném trhu přesné šetření o tom, jaký byl rozdíl mezi cenami masa v tržnici masné, kde prodáváno jest ovšem překupníkům ve velkém, a cenami v drobném prodeji, v krámech. Diference ta činila na 1 kg v lednu t. r. u masa hovězího 50, u telecího 68, u vepřového 66

haléřů. V dubnu už činila u masa hovězího 55. u telecího 75. u vepřového 40 haléřů. V květnu u těchto tří druhů mas 53, 76, 54 hal., v červnu 45, 80 a 54 hal. Tedy na 1 kg masa, nežli z tržnice dojde do řeznického krámků, aby prodán byl drobnému konsumentu, přiráží se už 80 haléřů.

Co vydělávají překupníci ve Vídni na mléce a jiných poživatinách, již jsme referovali.

V první polovici roku 1910 bylo založeno v Rakousku 23 akciových společností se základním kapitálem 43.130.000 K. Ale v první polovici tohoto roku drahoty v téže Rakousku založeno 21 akciových společností s ještě větším základním kapitálem — totiž s 47.780.000 K. Zvýšení základního kapitálu provedlo tento rok 60 společností dohromady okrouhle o 220 mil. K, kdežto r. 1910 pouze 38 společností zvýšilo základní kapitál okrouhle o 164 mil. K. Z toho jest patrné, že kapitalismus jest na značném vzestupu. A mají-li sociální poměry přijíti do zdravých kolejí, jest nutno, aby prostý lid bral podíl na zvýšení blahobytu různých těch akciových společností. Děje se tak?

V Uhrách objeveno něco podobného, co páchali na sedlácích rumunští židé. V šaryšské stolici vnotárko Bano letos honil slovácké sedláky na nucenou robotu po 142 dní do roka. Kdo se nedostavil, aby pracoval za 60 nebo 50 haléřů, na toho byl poslán četník. Zkrátka maďarské poměry!

A jak hájí utiskovaný lid sociální demokraté? Veliké křiky a rozčilená gesta na schůzích ovšem pomohou velice málo. To bývá často pouze manévr na chytání nových rudých poplatníků. Hlavně zde může odpomoci pilná práce v říšské radě, zvláště v drahotním výboru, v nořtových komitétch atd. Ale — ti lidé, kteří slibovali, že si promluví v říšské radě portugalsky s utiskovateli drobného lidu, od skutečné práce utekli. Když mělo dojít k důležité schůzi drahotního výboru, bylo prohlášeno, že se tato nemůže odbyvati, protože schází 5 soc. demokratických poslanců, mezi nimi dr. Vinter a Svěcený.

V úterý dne 14. t. m. navrhl v drahotním výboru poslanec Erb, aby vládě Stürgkhově, která prohlásila, že nebude dbát na to, kdyby se sněmovna usnesla, aby oze svolení Uher bylo dováženo do Rakouska zámořské maso, vyslovena byla pro toto neústavní usnesení důtka. Návrh byl by býval velkou většinou přijat. Ale sociální demokraté do výboru nepřišli a tak výbor učinili usnášení neschopným. Ve výboru scházeli socialisté: Šmeral, Klička, Svěcený, Abram a Reumann. Poslanci tito nejen že v drahotním výboře nebyli, nýbrž nebyli zapsáni ani na presenční listině. Tak »vážně« myslí to sociální demokraté s bojem: proti drahotě a proti § 14. A kolik demagogů již se vyšvihlo do pevného sedla na účet argentinského masa, které bylo tolik lákavým prostředkem k mandátu!

A tak se podobá, že při neupřímnosti »protiklerikálních« vůdců drobného lidu trpící ubožáci mnoho nezískají. Katoličtí poslanci činí seč jsou proti kartelům a jiným vyřidušským společnostem. Ale nenacházejí podpory u těch, kteří se prohlašují za »jediné zastance« strádajících. Až dojde na hlasování proti bursám, kartelům, pro zvýšení daní z obrovských peněžních podniků, tu již naleznou soc. demokraté a jejich přátelé vždycky nějakou postranní uličku, aby se protikapitalistickému hlasování vyhnuli. Vždyť přece jim bude velmi těžko postavit se proti — vlastním větitelům.

Obrana.

Pravý účel protestantsko-pruského evangelia. Spolek Gustava Adolfa nejvíce obrací svou pozornost k »evangelisaci« Rakouska. Jako by nebyly v samém Německu celé regimenty lidí, kteří na evangelium nic nedají! Do Čech zaslal jmenovaný bohatý spolek 5.149.979 marek, na Moravu 1.699.999 M, do Slezska 1.175.602 M, do celé Cislajtanie 14.506.125 M, do Rakousko-Uherska celého 17 mil. 667.768 marek. Tedy tak velikými fondy musí býti podepřen »nejryzejší náboženský zápal«, neměli se najednou shroutiti jako pískový kopeček v Sa-haře.

O valném sjezdě evangelickém v Dortmundu řekl pastor Mahnert: »V Rakousku krátkozraká vláda podporuje (?) katolicko-slovanskou státní myšlenku, **německý protestantismus hájí však Němce**, ohrožené Slovanstvem a Římem, hájí jako kdysi Ostmarka hájila veliké Všeněmecko proti útokům nepřátel. Pastor protestantský káže netoliko ve svém sboru, ale také v čele bojovných **zástupů protestantských Němců**... My ovšem pracujeme především nábožensky; ale zda smíme odstoupiti od svého lidu, když slaví se narozeniny Bismarkovy, když na horách pláje starogermánské ohně, když slavnostní své schůze mají naše turnéřské, zpěvácké, studentské a národní jednoty? Vedle německého ducha pěstujeme též upomínky na německo-protestantskou minulost rakouskou a jednotu se všemi německými bratry. Politicky jsme rozděleni, národně náležíme k sobě: jsme jedna krev, jedna řeč, jedny dějiny.«

Ten to řekl aspoň upřímně. V německém protestantstvu jest náložeství popeikou již dávno. Každé slavnostní řeč pastora musí býti prošípo-

vána »vlastí, Německem, společnou národní myšlenkou«. Tedy politika na kazatelně, proti níž tolik naši odpůrci bojují, jedná-li se jini o potrestání kněze katolického! Ale že v slavnostních přednesech evang. farářů jest vykázáno evangelium postavení podružně, o tom ani mluví. A taci politisující pastoři chtějí u nás »evangelisovat« ze všech sil, ačkoli již celá řada samých pruských pastorů zřetelně vznášela, že evangelium nepovažuje za Písmo Boží. — Ale jen když se dosáhne účelu politického!

Plác Ferrerovců v samé metropoli Ferrerově. Nic tak nesvědčí o tom, jaký humbuk se provádí s iménem Ferrerovým v celé Evropě, jako ta okolnost, že zeně, v níž Ferrer působil, má sama až po krk dosti plodů práce Ferrerovy. Nyní, kdy nové dokumenty ještě více potvrdily, že Ferrer byl velikým podvodníkem, že na svou obranu před soudem pronášel nejokatější lži atd., jest se slávou Ferrerovou ve Španělsku konec. Jen proto, že katolíci dlouho podřimovali a že si dali libiti nejsurovější kopance maceškových hrdinů, opanovali zednáři na chvíli ve veřejném mínění pole.

Nyní však z nenadání se dostavila až příliš peprná odpověď. Dne 12. t. m. konaly se ve Španělsku volby do obecních rad, které mají veliký význam politický, protože mají přímý vliv na volby do sněmovny. Jaké městské rady, taková jest sněmovna. Proti revolučnímu převratu podaly si všechny strany umírněné ruce zvláště z té příčiny, že dobře pozorovaly, jak řádí Ferrerovská klika v sousedním Portugalsku. A tak vítězství proti soc. demokratům, anarchistům a zednářům bylo velikolepé. Soc. demokraté a republikáni byli poraženi na hlavu v městech, v nichž roku 1909 dostali volbami vládu, totiž v Madridě, Barceloně, Seville, Saragose, Cadixu, Valencii. Soc. demokraté a republikáni udrželi se jen částečně v Asturii. Největší ranou pro ně jest, že ztratili své nejpevnější posice, totiž Barcelonu a Valencii. Jak jest vítězství konservativců velikolepé, vysvítá z toho, že z 10.367 zvolených radů jest jen 845 republikánů a jen 99 soc. demokratů a anarchistů.

A jak hloucné přípravy k volbám živly anarchistické zahájily! Bylo podněcováno silné protidynastické hnutí, zahájena obrovská stávka právě v době, kdy se ocitlo Španělsko ve velikých sporech s vládou francouzskou. A **výsledek vši té reklamy?** Že španělský národ prohlédl demagogy a zbrklé šašky dříve, než přivedli zemi do bahna a bídy takové, jako v Portugalsku. Město Ferrerovo dalo nyní nejlepší odpověď štváčům a dryáčnickům, kteří v jiných krajích Ferrera do nebe vychvalují. Madridský republikánský list »El Liberal« pozvzdychl si upřímně: Byli jsme — nutno říci pravdu — na hlavu poraženi. Nu, a co nyní s největším díkem odmítají sami Ferrerovi krajané, to rozhodně tím méně prospěje nám. A přece jenom demagogové hledí vši mocí odporučovati zboží, které jako bezcenný brak jest vyhozeno na ulici, docela tam, kde původně bylo vyrobeno.

Politický přehled.

Nové změny v ministerstvu. »Wiener Zeitung« ze dne 21. listopadu uveřejňuje vlastnoruční listy císařovy, kterými sprostují se ministr financí dr. R. Mayer, ministr pro Halič a správce ministerstva orby ryt. Zaleski svých úřadů a jmenují se dr. Albin Bráf ministrem orby, ryt. Zaleski ministrem financí a sl. Dlugosz ministrem pro Halič. Císař ve vlastnoručním listě děkuje vřele ryt. Zaleskému a dru. Mayerovi vyslovuje nejuplnější dík a uděluje mu řád železné koruny I. tř. Nově jmenovaní ministři 20. t. m. složili v ruce císařovy přísahu a po té přijati byli ve zvláštní audienci. — V kabinetu jsou tedy čtyři Slované, z nichž ministr financí Polák ryt. Zaleski má nejdůležitější obor. Ryt. Zaleski jest 43letý, ministr krajan polský Dlugosz jest velkostatkářem a velkopřemyslníkem. Narodil se r. 1864 a studoval také na pražské technice. Oba tito ministři jsou vzati z řad parlamentních, jsouce důvěrníky Kola polského. Přijal-li dr. Bráf nabízené mu křeslo minisra orby, musel to být vážný důvod, který jej k tomu přiměl, zvláště uvážíme-li, že politická situace kabinetu hr. Stürgkha v parlamentu není ani málo lákavá. Národ český zastoupen bude v radě koruny jedním z nejlepších svých synů. Dr. Bráf jest prvním Čechem, který jest podruhé ministrem.

Situace politická. Tuto vystihuje brněnský »Hlas« takto: »Celý týden (v debatě drahotní ve sněmovně) zbytečně utracen jen proto, že některé strany váhají se svým hlasováním vyjít z přitími na světlo, odkládají a oddalují hlasování, nemajíce odvahy veřejně projeviti svoje mínění, ač nejedná se ani o nějakou dalekosáhlou otázku politickou, nýbrž jen o záležitost hospodářskou. Nedostatek mužné rozhodnosti, strach druhá před druhem a straničká agitace, to jsou choroby lidového parlamentu, to jsou i příčiny, proč to všude stále vázne. Strany sněmovní musejí se rozhodnout buď pro vládu, nebo proti ní a dle toho zaříditi svůj další postup. Za každou cenu chtějí dělat oposici, zásadně se vyhýbat všeliké odpovědnosti, není nic jiného, než demagogie, agitace, nikoli však vážná politika. Do-

kud ve sněmovně nynější nevyšinou se strany k tomuto stupni ústavní svojí povinnosti, dokud si neuvědomí, že nejsou v parlamentě jen k vůli krisím, aférám a intrikám, nýbrž k zákonodárné činnosti, dokud nebudou mít odvahy přiznat se otevřeně pro politiku většiny neb oposice, dotud budou i marny všechny naděje v parlament skládané.« A býv. ministr dr. Fořt na Mělníku pravil: »Již dnes můžeme mluvit i o opětné krisi parlamentu. Běží o to, aby si všechny české strany uvědomily dnešní stav, jasně hleděly před sebe a určitě řekly, co a jak vykonati, aby česká věc byla dobře opatřena.«

Rekurs proti zavření české školy ve Vídni zamítnut. Ministerstvo vyučování rozhodovalo 20. t. m. o rekursu, jež podal spolek »Komenský« proti násilnému uzavření a zapečetění české školy ve XII. okresu. Spolek »Komenský« otevřel, jak známo, před dvěma lety ve XII. okresu ovou obecnou školu a sice jako paralelku ke stávající škole v X. okresu. Škola byla však zapečetěna a rekurs, podaný k zemské školní radě, byl zamítnut. »Komenský« podal rekurs k ministerstvu vyučování a letos, jak známo, školu opětně otevřel. Škola byla potom zapečetěna po druhé. Ministerstvo vyučování zklamalo však naděje do něho kladené, rekurs zamítlo a potvrdilo rozhodnutí vídeňských úřadů, kterým byla škola uzavřena. Proti tomuto rozhodnutí podá spolek »Komenský« stížnost ke správnímu soudu.

Úřednické platy způsobily vládě velmi nepříjemnou situaci. Ministerský předseda hr. Stürgkh vyložil proto pozvaným k sobě předsedům stran nový recept na úpravu úřednických platů. Vláda chce dáti prozatím úředníkům, zřizencům a sluhám státním v lednu 1912 přídavek drahotní jednou pro vždy; obnos k tomu potřebný opatří si vláda z pokladničních hotovostí. Hlavní akce, jež směřuje nejen k úpravě platů, nýbrž i právního postavení úřednictva, má býti skončena až v létě. Úhradu chce vláda opatřiti při zřizencích železničních z vlastních příjmů drah, u jiných druhů úředníků z nových daní, o nichž předlohy již podala. Úpravu platů železničních zřizenců a sluhů provede vláda cestou nařizovací. Zatímním opatřením nechce přý vláda oddáliti konečnou úpravu.

Národně politická komise (její pracovní výbor) konala 20. listopadu v Praze schůzi. Čechové podali návrh, aby celé předsednictvo sněmu bylo voleno sněmem. Přes návrh Čechů usneseno, aby, jako dosud, nejvyšší maršálek zemský byl jmenován panovníkem, kdežto jeho dva náměstkové (dosud pouze jeden) dle návrhu Čechů mají býti voleni sněmem. Návrh Čecha dra. Körnera na všeobecné, rovné volební právo do sněmu s poměrným zastoupením a zároveň také případný návrh posl. Sokola, aby, nebude-li provedena lidová volební reforma, byl sněm rozdělen na dvě komory, privilegovanou a lidovou, byly hlasy Němců a velkostatku zamítnuty. Zato schválen návrh dr. Bedř. prince Schwarzenberga, aby podkladem jednání o změně volebního práva do sněmu stala se vládní osnova z r. 1908.

Zprávy organisač. a spolkové.

Rusé u Pouchova. Dne 19. t. m. v neděli o 7. hodině večer měli jsme v hostinci p. Sováka nadmíru zdařilou schůzi. Účast přes nepřiznivě počasí byla velká. Za předsednictví našeho pana starosty J. Hrnčíře započala »Hymnou svatováclavským« a »Hymnou mládeže«, kteréžto zpěvy provedla mládež pouchovská se ženami a muži pouchovskými a mládeží ruseckou a piletickou. Nato řečnil »O výchově naší české mládeže« s mladickým nadšením nový řečník náš p. J. Boháč z Velké Skalice, známý nám jako zapracovaný začátečník již ze schůze ve Slatině u Pouchova. Milá řeč jeho vyzněla: Vše pro Boha, vlast a národ! Velezasloužilý předseda všech katol. organisací ve farnosti pouchovské vldp. bisk. sekretář Filip Jan Konečný poděkoval mu s upřímnou srdečností a sám ujal se slova »O pravých příčinách dnešní drahoty«. Mistrná řeč i jinověrcům a mužům jiných politických stran se velice líbila a dosáhla neočekávaného ohlasu. Jelikož se nám ze schůze ani nechtělo, recitovány byly velice pěkné básně od sl. A. Láskové z Piletic a od sl. Em. Šmidové, Aug. Benešové, Božky Plšové a od našeho malého humoristy Fr. Antoše z Pouchova. Trojhlasnými sbory »Kde domov můj« a »Kristův prapor« a národními písněmi schůze byla skončena. Kež bychom měli brzo zase takovou schůzi s tak skvělým průběhem a překvapujícím úspěchem! Zdať Bůh!

Čerullov. Členové katolické nár. Jednoty sehraji dne 26. t. m. Bognerovo drama »Cikánčina pomsta.« Chvalně známý náš Bogner i routinov. ochotníci, jak se proslýchá, přivábí všechny milovníky divadla. Plno zdaru!

Kyspercko. V neděli 5. listopadu uspořádány dvě veřejné schůze v Sobkovcích a ve Studeně u Kysperka. Sály byly přeplněny posluchači. Dp. Novotný z Pardubic věcně a poulavě ukázal další cestu našeho působení po volbách a za veselosti odbyl útoky sociálních demokratů z Jablonného a Jamného. Večer úchvatnými slovy probudil ve schůzi mládeže v srdcích mladistvých touhu po vypěstování pevného charakteru. Po přednášce, potleskem stále doprovázené, rozproudila se

čilá zábava s velmi pečlivě a dovedně sestaveným programem. Díky to našemu hostu p. Klivickému. Všechna čest mládeži studenecké a jejímu předsedovi p. Primlovi. Důvěrníci na Nekořsku pracují rádi, obětavě, poněvadž mají porozumění u svých kněží. Jen přičiněním fary Nekořské je dnes celá farnost v každém ohledu zorganizována. Pak ovšem žádný div, že počet hlasů katolických při říšské volbě ve farnosti Nekořské byl dvojnásobný proti roku 1907, zatím co na jiných farnostech pro nečinnost povolání dvojnásobně klesl. Farnost Kyšperská a Nekořská dokazují, že se dá pracovat všude, jen když je chuť k obětavé činnosti. — S.

Chrudim. V neděli dne 19. listopadu pořádala místní odbočka Všeodborového sdružení křesť. dělnictva svou spolkovou schůzi, které se zúčastnily též ostatní místní katolické organizace. Četné navštívenou schůzi zahájil dp. Josef Zelinka, předseda odbočky a udělil slovo prvému řečníku br. Katmarovi z Hradce Králové. Nemohli jsme z povolnějších úst a mistrněji žádati přednášku o drahotných poměrech a jich nápravě v bedlivém spolčování se v odborových organizacích, nežli tak učinil zmíněný řečník beze všech frází a slágrů kartelářských kortesů. Shromáždění také hlučně svůj souhlas dávalo na jevo. Po té ujal se slova sekretář agitacího výboru chrudimsko-pardubského br. Major z Chrasti, nabádaje přítomné, by rozhodně drželi se Krista, jenž má býti vzorem každého křesťanského sociála a ideálem křesť. dělníka. Slova, jdoucí od srdce k srdci, mocný ohlas vyvolala v přítomných. Korunou však schůze byla nadšená a hluboce založená řeč milého našeho hosta ze sousedních Pardubic, dp. kaplana Novotného, v níž ukázal, že jen křesťanský socialismus spasil dělnictvo a důtklivě vyhlézel k společné práci proti společnému nepříteli. Kládl na srdce všem místním katolickým spolkům, by se uradily o společném postupu v otázkách tak důležitých a nyní tolik ohrožených. Povzbuzuje k lásce a svornosti, neboť jen tyto dvě ctnosti kde jsou, tam jistě jest vládnutí. — Neutuchající potlesk a mocné pohnutí shromážděných svědčily o působivosti slov známého organizátora. Bylo slyšeti hlasy: „To se již mělo dávno státi, aby katolíci chrudimští se spojili. Zaplat' mu to Bůh! Douáme, že konečně i ti liknaví přijdou k rozumu po této tak přesvědčivé přednášce, že obětují své osobní názory ve prospěch svatě věci a přiloží ruku k společné práci. — Odbočka Všeodbor. sdružení pořádá v neděli 26. listopadu v restauraci musea přesně o půl 8. hodině večer svatokateřinský posvícenský večer ve prospěch vydržování českých bohoslužeb ve Vídni, při němž sehraje rozmarnou veselohru od J. Vávry: „Konkursy pana notáře“. Po divadle volná zábava při hudbě pana Vaníčka. Vstupné: I. místo 70 hal., II. místo 60 hal., u stolu 60 hal. Místní organizace katolické mají vstupné v předprodeji nižší. Nuže, dostavte se všichni a ukažte, že máte smysl pro heslo, pro nás katolíky tak důležité: „Svoji k svému!“

Katolický peněžní ústav „Uvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Aadalbertinum) zve P. T. příslušníky katolického lidu k součinnosti.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Dr. Jos. Slabý, em. polní kurát, suppl. professorem St. Zákona v b. kněžském semináři, Josef Brukner, kaplan v Libici, za faráře do Skály, Jan Dvořák, kaplan ve Vejvanovicích, za kaplana do Heřm. Městce, P. Norbert Warta, O. S. Franc., obdržel jurisdikci pro konvent v Hostinném, P. Otto Hamerník, O. S. Franc., též, Jos. Dubec, kaplan, za administrátora v Chroustovicích, Fr. Honců, kaplan, za administrátora in spirítu na Novém Hrádku, Al. Urbánek, kooperátor v Pohledu, za kaplana do Trhové Kamenice, P. Cyrill Vycudilík, za kooperátora do Pohledu, Josef Jahoda, administrator ve Skále, za administrátora do Lipnice, Eduard Matouš, kaplan v Heřmanově Městci, za administrátora do Vápenného Podola, Vincenc Šetina, administrator v Babicích, za kaplana do Nov. Bydžova, Josef Šmejkal, farář v Babicích převzal excurrando administraci fary Bohárenské. V Pánu zesnul: Monsignore Josef Šimek (V. Vuln.), papežský komoří, rytíř řádu Františka Josefa I., konsist. rada, b. vikář a děkan v Polné, zemřel 13. listopadu 1911 (naroz. 1833, vysv. 1856.) Uprázdňené místa: Vápenný Podol, fara, patron. kníž. Kinského, od 1. listopadu, Polná, děkanství, patron. kněžny Eduardiny Khevenhüller-Metsch a Klotildy hraběnky Festeticsovy, od 15. listop. **Městská rada v Hradci Králové** ve schůzi své, konané dne 20. listopadu 1911, učinila tato usnesení: Za dar K 50.—, věnovaný ve prospěch zdejšího ústavu chudých panem J. Uhrem, obchodníkem, k uctění památky jeho dcerušky Elišky, vzdají se díky. — S policejním úřadem se sdělí, že panu Aloisu Prodlovi, výrobci harmonií, povoleno bylo postavení dřevoobráběcích strojů s elektrickým pohonem v živnost. domě č. pop. 472 v Čelakovského ulici. — Uděleno bylo povolení ku stavbě přízemního rodinného domku, kovárny a kolny na parc. č. 135-23 pp. manž. Josefu a Marii Jeřábkovým a ku přístavbě dílny ve dvoře domu č. pop. 354 p. V. Součkoví, mistru truhlářskému, ve třídě Pospíšilově. — Ženskému výrobnímu spolku v Praze zašle se obvyklý příspěvek na rok 1911—12. — Účty místní obce, místní školní rady, obecních ústavů a podniků, fondů a nadací ve správě obecních jsoucích, vložil se k veřejnému nahlédnutí dle předpisů § 72. obec. zř. — Poukáže se k

příjmu pátá splátka v. ohnosu K 20.000.— ze subvence státní, věnovaná na dlažbu říšské silnice v Karlově třídě. — Zvýšena byla jedna chudinská podpora.

V řádné schůzi městského zastupitelstva dnes odpol. jsou na programu mimo jiné tyto záležitosti: Návrh, aby stavby a přestavby, kterým dle zákona ze dne 19. srpna 1908 čis. 186 ř. z. zajištěno jest 18leté osvobození od domovní daně činovní, byly definitivně na tutéž dobu osvobozeny od obecních a školských přírůžek k téže dani. — Předložil se ku schválení organizační statut městského divěho lycea a prohlášení stran práva reciprocity. — Zpráva revisního odboru o účtech obecních za rok 1909 a návrh těchto na odepsání nedobytných pohledávek. — Rozhodne se o prodeji užitkového dříví z městských lesů. — Žádost Vodního družstva v Hoděšovicích za převzetí do vlastnictví a udržování regulované části Stříbrného potoka od měst. lesů až k ústí Orlice. — Předložil se ku schválení parcelační plány bloků „U“ a „R“, změna parcelačních podmínek pro blok „R“, jakož i parcelace bloku XVII. a prodejní podmínky stran pozemků v tomto bloku. Žádost spolku pro vystavění evang. reformovaného chrámu Páně za změnu parcelace staveniště, za zpětné odstoupení dvou zbývajících parcel za původní kupní cenu, za změnu regulační čáry a darování pozemku, jehož pro frekvenci není třeba. — Předložil se ku schválení podmínky, za jakých c. k. místodržitelství svoluje k položení kabelu do erární Pardubické silnice od Kuklen do Plačic. — Předložil se ku schválení prohlášení ohledně položení kabelu na pozemcích pp. dra. Al. Zimmera a dra. M. Kukly na Pražském Předměstí. Žádost obce Pražského Předměstí za zavedení elektrického osvětlení. Předložil se ku schválení postoupení do vlastnictví c. k. eráru pro regulaci Labe obecních pozemků č. kat. 1071-2 na Pražském Předměstí a č. kat. 710-2, 709 a 717-2 na Novém Hradci Králové. — Návrh na opatření místnosti pro školu pokračovací pro učně živnosti kovy obrábějící.

Nedostatků naší veřejné nemocnice. Žalostný stav naší veřejné nemocnice přišel na přetřes novinářské diskuse. Otázkou touto lounl feuilleton Macharův: „O hradeckém kriminále“. Projev tento ovšem nebyl způsobit, aby otázku tuto rozluštil, protože Machar je znám svým přestřelováním a neběže se nikde vážně. Závažnějším způsobem zasáhl do bolestného problému našeho okresu sám primář MUDr. Honzák, jenž odhalil tolik vředů a křiklavých vad v nemocnici Eliščině, že nelze je přejíti mlčením a ignorováním. Nelze si mysliti, že pokročilý okres náš mohl zanedbávati instituci tak humaní a sociálně důležitou, jakou je veřejná nemocnice. Když byly peníze na okresní hostinec, když se našla úhrada pro musejní palác, najdou se jistě také aspoň pro jeden ještě pavillon nemocniční pro infekční nemoce. Není potřeba stavěti rozsáhlý palác za půl milionu korun, vždyť pavillonový systém se mnohem lépe osvědčuje, nežli stavba kasárnická, a na stavbu pavillonů vždy po několika letech bychom přece v okrese peníze sehnali. Přinlouváme se vřele, aby mužové, stojící v čele okresu, přistoupili již bez průtahů k stavbě aspoň jediného pavillonu, jehož náklad nemusil by přesahovati obnos 200.000 korun. Co nám je platno všecko deklamování o pokroku a humanitě, když pod svícem pokrokovosti bují přisérná tma lidskosti a lakotnosti. Ačkoli v naše městské zastupitelství nemá rozhodující vliv v okresní správě, očekáváme přece pevně, že vynaloží všecek svůj vliv aby pohnulo venkovské členy okresního zastupitelství k odstranění kulturní ostudy. Věříme, že i v této otázce osvědčí se šťastná ruka našeho osvědčeného pana starosty dra. Ulricha. — A nyní ještě chceme ukázati na škůdce veřejné naší nemocnice. Jedním z těchto škůdců je pokrokářský tisk, jenž po léta sice zabýval se nemocnicí, ale vždycky šval jen proti ošetřovatelkám, že se modlí s nemocnými, že je dávají zaopatřovati atd. Pro patrné vady, které byly v nemocnici již za dra. Klumpara, neměl nikdy slova kárného. Veřejnost se domnívala, že vlastně je tam všecko v pořádku až na ty řeholnice, jejich odstraněním by rázem mohla státi se nemocnice ideálním ústavem. Náš list to byl, jenž po léta ukazoval, že je v nemocnici mnoho šnilého i za pokrokové správy a že ošetřovatelky řeholní jen svou obětavostí usnadňují nemocným pobyt v tom „kriminále“. Ale „Osvěta Lidu“ s „Ratiborem“ vedly stále svou o nepravých vinách a sypaly písek do očí nesoudnému davu. Kdyby pokrokový list místo pustého štvaní proti jeptíškám ukazoval na zřejmé nedostatky v nemocnici, musilo by se přikročiti k stavbě nemocnice již před stavbou Grandhotelu. Ovšem Grandhotel vystavěl žid, proto pokrokový list ani nedutal, když okresní zastupitelstvo kupovalo podnik, jenž předem dával tušiti, že skončí s fiaskem, jak to skutečnost také potvrdila. Tady vězí vlník, jenž nemluvil pravdu, kdy ji měl pověděti. A kdo pravdu zná a ji nepoví...! Dnešní projevy pokrokářské jsou pouhým farizejstvím! — Nemocniční otázka měla býti rozluštěna před mnohými jinými kulturními, ale méně náležitými podniky, a tak by náš pokrok dál se na zdravém základě. Horování pokrokového tisku pro pokrok pozlátkový — na př. pro drahé lyceum — bylo také poškozováním stavby nemocnice. Dnes již nastalo rozčarování s pokrokářským humbugem a proto myslíme, že i otázka přístavby nemocnice dostane se do příznivého stadia. Humanita to velí!

Zasloužilý úředník. Pan Ed. Chocenský, c. k. ředitel výp. úřadů v. v., člen ředitelstva Spořitelního a žalož. družstva úředníků v Hradci Králové, dovršil letos 62. rok své činnosti úřednické. Nastoupiv službu roku 1849 při magistrátu města Polné, byl pak zaměstnán při různých okresních soudech v Čechách, na Moravě a v

Uhrách, dále při krajských soudech v Chrudimi, Chebu, Písku a Hradci Králové. Roku 1891 odebral se po 42leté službě v hodnosti kanc. ředitele do výslužby. Od roku 1865 zastával ještě s nevšední píli a svědomitostí úřad účetního a tajemníka při družstvu svrchu jmenovaném, kteréžto funkce se 1. listopadu letošního roku pro pokročilě stáří vzdal. Byl tedy plných 62 let zaměstnán jako státní a soukromý úředník, případ to v kruzích úřednických jistě vzácný. Pan ředitel Chocenský, rodák z Polné, těší se při svém pozeňnaném věku, přes 82 let, dobrému zdraví a řídké svěžesti duševní. Četní známi jeho přeji mu jistě, aby své definitivní pense ještě dlouho v spokojenosti užíval.

Věrná služka. V těchto dnech obdržela od c. k. místodržitelství Anna Cerná ze Zbislavě u Časlavě, která sloužila nepřetržitě 40 let v rodině prof. reálky Jos. Vočásky, bronzovou medaili za věrnou a poctivou službu.

Vyhlaška o jízdním řádu pro dopravu osob a maximálním tarifu pro námezdní živnost povoznickou v Hradci Králové. Na základě zmocnění c. k. místodržitelství pro království české v Praze schválen byl výměrem c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové ze dne 25. října 1911 č. 34.114 jízdní řád pro dopravu osob a tarif maximální pro námezdní živnost povoznickou v Hradci Králové. V tomto jízdní řád a tarif nahlédnouti lze každému v kanceláři podacího protokolu purkmistrovského úřadu, kde je veřejně vyložen v hodinách úředních. Ve veřejnou známost se též uvádí, že dnem vyhlášení pozbývají staré předpisy i tarif platnosti.

Přírodovědecký klub pro severovýchodní Čechy koná veřejnou členskou schůzi ve středu dne 29. t. m. o tři čtvrti na 8. hod. večer v malém sále Besedy. Na programu jest přednáška p. vl. rady Josefa Nováka „O lišejnících (s mikroskopickými ukázkami).“ Po přednášce zprávy o činnosti klubu. Hosté vítáni.

Spolek křesť. soc. paní a dívek „Anežka“ vzdává uctivé díky za dar 10 k., který zaslala výsoce ctěná paní E. Uhrová k uctění památky své zesnulé dcerušky Elišky.

Spolek na podporu chudých studujících koná ve středu 29. listopadu o půl šesté hodině večerní v Besedě řádnou valnou hromadu. Na programu jsou zprávy funkcionářů a volby nového výboru.

Ples techniků a průmyslníků východočeských v Hradci Králové ve prospěch technického musea pro král. české v Praze. Technické museum v král. českém umístěno jest zatím v Praze na Hradčanech v kníž. Schwarzenberském paláci a chová již obsáhlé sbírky z různých oborů technických. Vedle toho musejní sbírky obsahují oddělení sociálně politické. Dlužno k tomu výslovně připomenouti, že sbírky neobsahují pouze předmětů ceny historické neb retrospektivní, ale také práce a pomůcky z doby nejméně modernější. Technické museum, založeno jsouc na podkladě spolkovém, zasluhuje vskutku všestranné podpory celé naší veřejnosti jak přístupováním za členy a dary peněžními, tak i věnováním různých předmětů, které pro sbírky jeho i přes mnohdy zdánlivou nepatrnost dobře se hodí. Jest třeba využití každé příležitosti ku získání podpory tomuto repraesentativnímu ústavu naší technické kultury. Technické kruhy v Hradci Králové a okolí rozhodly se k tomuto účeli využití i nastávající dooy tanečních veselí a za součinnosti spolku českých průmyslníků textilních, spolku techniků z východních Čech v Pardubicích, komorního společenstva stavitelů východočeských a spolku cukrovarníků východních Čech uspořádají dne 27. ledna 1912 v sále Grandhotelu v Hradci Králové velký ples, jehož čistý výtěžek bude věnován technickému museu pro král. české v Praze.

Obchodním podnikem velkoměstského rázu Hradce Králové jest moderní, všem dnešním požadavkům zařízený první odborný závod pánským angl. modním zbožím a prádlem vlastní výroby (y J. Pavelka, Palackého tř. 77. Prodejní místnost vyniká svým nejméně modernějším zařízením, kde současně se nalézá oblékárna neb zkušebna. V parteru zařízeny jsou místnosti pro zásobu. Nové místnosti v Karlově tř. 502 slouží ku výrobě, opravě, žehlení, a praní prádla, čímž docíleno, že umožněno s úspěchem čeliti dnešní soutěži. Tento závod v krátkém čase získal sobě solidním zbožím přiznání veškerých konsumentů, jejich kruh každým dnem se zvětšuje.

I. řádná valná hromada Společenstva obchodníků I. komislonářů dřívím a majitelů píli v Hradci Král. bude se konati v neděli dne 26. listopadu 1911 o 10. hod. dopolední v aule obchodní akademie v Hradci Králové (II. poschodí.) Pořad: 1. Čtení a schválení zápisu mimořádné valné hromady. 2. Zpráva předsednictva. 3. Schválení výborem vypracovaného rozpočtu na rok 1911 a 1912 a výše navržené přírůžky společenstevní. 4. Volba 3 delegátů do Zemské jednoty společenstev dřevařských. 5. Volba důvěrníků pro jednotlivá okresní hejtmanství. 6. Volné návrhy. Nesejde-li se v určenou hodinu příslušný počet členů společenstva, bude tato valná hromada odbyta o hodinu později bez ohledu na počet přítomných. Podle § 21. stanov spolkových může býti členům spo-

Tramín Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky.

Doporučuji vřele veledůstojnému duchovenstvu.

Vzory k nablédnutí franko.

První český zasílatelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

lečenstva, kteří se do valné hromady nedostaví, aniž by se omluvili, uložena pokuta až do výše 20 korun.

Omezování tanečních zábav. «Úřední list» královéhradecký dne 1. listopadu oznamuje: «Z opětujících se stížností obecních úřadů seznať zdejší úřad, že ve většině obcí se odbývají taneční zábavy v počtu tak velkém, že nelze zjev tento schvalovati. Tak pořádají se v jisté malé obci každé neděle a svátek i dvě taneční zábavy, nehledě k příležitostným zábavám o pouti, posvícení atd. Zábavy lákají z převážné většiny hospodářsky odvislé vrstvy, svádí k mnohým nepřístojnostem, poskytuji nadbytek příležitosti k opijení se, karbanictví, rušení nočního klidu, svárům v domácnostech, se slabováním výdělečné způsobilosti a rozhazování vydělaných peněz často na úkor rodiny. Denní zkušenost poučuje o pravdě toho nejlépe a nelze se zajisté proti pravdivosti těchto slov stavěti. C. k. okresní hejtmanský nechce sice klásti přísné meze občasnému pořádání tanečních zábav, neboť jest zajisté i tento způsob zábavy na místě jestli se nepřehání, nicméně nutno jest uvéstí všem pánům starostům na paměť, že výsledky přílišných shovívavostí v povolování tanečních zábav nejsou, jak již připomenuto, příznivé, a že jest v zájmu obyvatelstva samého, aby se nad pořádáním tanečních zábav bdělo se strany obec. úřadů měrou náležitou tak, aby se nemírným jich pořádáním obyvatelstvo ku zbytečnému utrácení těžce vydělaných peněz nespádalo. Páni starostové se důtklivě žádají, aby povolovali taneční zábavy jen po dobré úvaze o místních poměrech jednotlivé obce a na žádný pád ne v míře očividně potřebu převyšující. Při dobré vůli bude zajisté možno upravit v každé obci pořádání tanečních zábav dle přiměřeného klíče, který by jak obecnstvu vyhovoval, tak i na úkor jednotlivých živnostníků nebyl a zdejší úřad doufá tudíž, že páni starostové bez stranickosti jednotlivým osobám úkolu tomu dostáti dovedou. O zvláštních pozorováních buďtež učiněny zprávy a rovněž budou s povděkem přijata upozornění předmětu toho se týkající.»

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 18. listopadu 1911. 1 hl: pšenice K 19.60 až 20.20, žito K 15.90 až 16.90, ječmene K 14.40 až 14.90, ovsy K 9.30 až 10.40, hrachu K 30.— až 34.—, čočky K 40.— až 50.—, jahel K 26.— až 30.—, krup K 28.— až 50.—, bramborů K 6.60 až 7.40, jetelového semínka červ. K 150.— až 152.—, máku K 90.— až 100.—, 100 kg: žitných otrub K 16.50, pšeničných otrub K 16.50, 1 kg másla čerstvého K 3.12 až 3.32, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.48 až —.52, 1 vejce K —.09 až —.10, 1 kopa: zelí K 8.— až 22.—, kapusty K 2.— až 6.—, 1 hl cibule K 12.— až 14.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.— až 1.20, 1 pytel mrkve K 4.40 až 4.60, 1 hl jablek K 14.— až 24.—, hrušek K 16.— až 28.—.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové dne 18. listopadu 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 209 a půl, žito 194 a půl, ječmene 296 a půl, ovsy 243, jetelového semínka 84 a půl, brambor 203. Kop: zelí 255, kapusty 45, cibule 1130, drobné zeleniny kop 85, mrkve pytlů 36, brambor hl 203, jablek 92, hrušek 2.

Slezské Předměstí. Kroužek divadelních ochotníků «A. B. C.» sehraje dne 26. t. m. o 7. hod. večerní v sále hostince pana Špryňara «U nádraží» Bognerovu veselohru: «Paní revirníková a její Tony». Vstupné: I. místo 70 hal., II. místo 50 hal., k stání 30 hal. Po divadle taneční zábava.

Sv. Jan Nepomucký ustoupil židovi. Ke kulturním okrázkům pokrokové radnice třebechovské, které jsme před nedávem uveřejnili v tomto listě, přiblížíme dnes nový. Na západní straně města při říšské silnici stála již přes 100 let kaplička zasvěcená sv. Janu Nep., k níž v předvečer a v den téhož svátku konával se slavný veřejný průvod spojený s pobožností, a u ní také vyzdvihovány byly mrtvoly katolíků z přifařených obcí Nepasic a Blešna — tedy historicky i nábožensky to důležitý pomník. V tyto dny byla kaplička zbořena. Pole totiž, na kterém byla vystavěna, přešlo koupí do rukou židovské firmy, která ovšem z pochopitelných příčin o zboření kapličky usilovala a také zbořila z té právní příčiny, že kaplička neměla svoji knihovni vložku. Právní dodržení let pro veřejné pobožnosti, moment náboženský ba i historický, snad i nějaký záznam ve zdejší farní pamětní knize, že majitel pole je povinen kapličku onu udržovat, nebyl respektován. Všeobecně se zodpovědným viní bývalý majitel — vysoký státní hodnostář, který, jako katolík, předváděje, že nynější majitelé, vyznávající mojižské náboženství, nejméně budou se starati o katolickou kapličku, ničí lépe zabezpečiti její trvání, když ne z ohledu náboženského, aspoň z úcty k památce předků své paní, zdejší rodačky. Ale kdo bedlivě studuje náš veřejný život, musí doznati, že zbourání oné kapličky je dílem promyšleným zdejších přítelů katolictva a «milovníkůmi starožitností» vůbec. Kaplička ta byla již dávno trnem v oku několika (a ne snad jednoho všeobecně známého) evangelíků, ba celé jistě korporace a proto stál co stál židali, jako kdysi Herodias hlavu Jana Křtitele, ale sv. Jana Nep. i s kapličkou. A našel se exekutor. Táž osoba — všemohoucí v naší obci lord major — která prodej pozemku i se sv. Janem sprostředkovala — mimochodem řečeno vedle své veřejné působnosti žilví se pokoutním pisařením a nyní i sprostředkováním koupě a prodeje (platí-li verbšajn, bude asi vědět pan berní inspektor), vymohla také od obce svolení k razbourání této bezvýznamné prý kapličky. Miněni to seshlují i ten spěch, s jakým zbourání bylo provedeno. Letos jistě na pozemku tom stavět se nebude, ale kaplička už měsíc leží v sutině rozbořená. Stavitel — třeba že evangelík — jistě tak neučinil o své

újmě, vždyť dle informace byl požádán místním duchovním správcem, aby dříve kapličku neboursal, dokud nebude celá záležitost úředně projednána. Nuže, kdo dal k tomu staviteli rozkaz? Nikdo jiný, než parcelář jménem zdejších otců, neboť počítá: Ať potom úřady vyšší rozhodnou jakkoliv — kaplička je zbourána, sv. Jan na vždy z obce vypovězen — naši vyhráli. Bude-li to takto pokračovat dále, dočkáme se, že co nevidět bude odstraněno z náměstí sousolí sv. Trojice, sloup Mariánský a kde jaký v okolí kříž — materiál se dobře zpeněží. Obrazoborná radniční klika proti takovému umění není a voličové také katolíci jistě při příštích volbách ji v této snaze budou svým hlasem podporovati. Orebíti, budem bítí od semitů, Moabitů!

Dary na ubohé pohřbělé v Michnovce: Dp. A. Novák, farář v Dobřenicích 5 K, dp. F. Pavlíček, farář v Cerhovicích 20 K, vdp. J. Pospíšil, bisk. vikář v Novém Bydžově 5 K, pl. J. Mázová z Turnova 2 K, p. V. Křepeda, ředitel dívčí školy v. v. v Kolíně 5 K, sl. M. Valterová, soukromnice v Chrudimi 5 K, dp. J. Portman, farář v Chlenech 2 K, p. K. Šedivý, c. k. ředitel v České Třebové 3 K, pl. M. Zemličková v Litomyšli 1 K, pl. Kl. Nykodymová z Unhoště 5 K, pl. M. R., choť důstojníka v Krakově 3 K, pl. A. Špilchalová v Manětně 1 K, p. K. Pišera v Nechanicích 10 K, vdp. K. Kotrbelec, děkan v. v. v Hradci Králové 2 K, p. J. Mařátko, puškař v Nechanicích 6 K, dp. F. Čihák, katecheta v Novém Bydžově 4 K, dp. K. Hubert, katecheta v Novém Bydžově 4 K, důst. děkanský úřad v Chlumci n. C. sbírku 45 K, důst. farní úřad v Babicích sbírku 54 K 80 h, důst. farní úřad v Prohluzi sbírku 13 K 10 h. Kromě toho již dříve oznámených 16 metrů látky od p. V. J. Špalka, obchodní dům suknen v Hradci Králové. Za dary tyto vroucí díky vzdává a o další milodary prosí farní úřad v Kratonohách.

Za Magre. vikářem Šimkem. Dne 16. t. m. konal se slavně pohřeb zasloužilého hodnostáře. Promluvu nad rakví měl bývalý jeho kaplan vdp. A. Mák, farář v Sopotech, kterýž vytkl, že v Pánu zesnulý měl nadání veliké (na maturitním vysvědčení s vyznamenáním měl samé výborné), slynul velikou bystrostí ducha, neobyčejnou výmluvností a obzvláštní horlivostí v kostele, ve škole i v úřední kanceláři; proto též životní jeho kariéra byla vynikající. Narodil se z rodičů chudobných v Ústí nad Orlicí 9. března 1833 a dosáhl tedy 79. roku věku svého. Vysvěcen byl 25. července 1856, byl knězem přes 55 let. Byl kaplanem v Krucemburku 1856—1860, katechetou a ředitelem hlavní školy v Přelouči 1860—62, katechetou a — podrobiv se zkouškám z češtiny a němčiny pro vyšší gymnasia — professorem a ředitelem gymnasia v Chrudimi 1862—1869, farářem ve Vojnově Městci, Pohledu, Krucemburku a Žďáře 1869—1889. Dne 30. září 1889 byv na děkanství v Polné investován, odstěhoval se tam před posvěcením a byl 20. října téhož roku slavnostně instalován. Ve své instalační řeči pravil, že si bere na starost uvéstí do pořádku zanedbaný chrám děkanský. A slovu svému také dostal. Kostel Polenský je chloubou města, nejkrásnější historickou jeho památkou a největším darem, jakého se kdy Polné dostalo, hlásaje štědrost šlechtného knížete Leopolda z Dietrichšteina, kterýž jej s velikým nákladem v letech 1700—1708 vystavěl. Nebyl však valněji opravován od r. 1751, tedy 140 let, proto byl velice sešlý vnitř i vně. A když dne 4. srpna 1863 Polná lehla popelem, tehdy přišel i o svou věž, tak že pak vskutku byl v stavu ubohém. Děkan Šimek se vši energií chopil se díla, prosil o příspěvky stále a na všech možných místech a sehnal konečně tolik milodarů, že mohl i kostel restaurovat i věž znovu zříditi. A že tedy tento velechrám Polenský, který nyní patří k nejkrásnějším a největším kostelům v Čechách (pojme 10.000 lidí), stojí opět ve své bývalé nádheře a kráse, o to největší zásluhu má děkan Šimek. Jinému děkanu sotva by se bylo podařilo zjednat velechrámu Polenskému tolik dobrodinců, kolik jich potřeboval pro obnovu tolika uměleckých děl, co jich v sobě chová (má 8 oltářů postranních, 4 oratoře, dvoje ambity a dvě lodí poboční). — Za děkana Šimka opraven též kostel špitálský a kostel sv. Kateřiny; do tohoto daroval svým nákladem skvostné okno. — Záslužně působil všude, kde byl. V Chrudimi založil hospodářskou školu a městské museum atd. — Za své zásluhy byl také vícekrát vyznamenán. Byl jmenován — pomíjím různé pochvalné dekrety — bisk. notářem, konsistorním radou, a assessorem, od Jeho Svatosti papežským komořím, od Jeho Veličenstva rytířem řádu Františka Josefa I. — Jako farář a děkan zastával i jiné úřady. Od r. 1872—1891 byl školním inspektorem a dosud byl členem okresní školní rady, byl vikariátním sekretářem a od r. 1902 biskupským vikářem. — Loňského roku v květnu a v červnu přestál těžkou chorobu, z které takřka zázračně vyšel a vyjma školy opět konal všechny práce v kostele i kanceláři. Dne 9. října t. r., jakoby tužil blízký skon svůj, dal se opět dovážeti do Jihlavy k svatě zpovědi, načež 11. listopadu raněn byv mozkovou mrtvicí, přijal ještě při úplném vědomí svátost posledního pomazání, načež upadl v bezvědomí a zemřel 12. listop. o 11. hod. v noci. S děkanem Haberlandem, kterýž vystavěl v Polné kostel sv. Barbory, a s děkanem Floriánem, kterýž zachránil velikým darem svým městský pivovar a vystavěl statui na velkém náměstí, patří děkan Šimek k nejvýznamnějším děkanům Polenským. Pochován jest na menším hřbitově Polenském, u sv. Kateřiny, kdež si sám místo vyhlédl. Pohřbu jeho zúčastnilo se 26 kněží a přemnoho obecnstva z města i okolí, při čemž počasí bylo překrásné. Requiem sloužil vdp. sekretář a děkan Lašovička z Chotěboře, kterýž střídal s konsist. radou a vik. sekretářem vdp. Václ. Dvořákem z Nížkova vedl pohřební průvod. Nad hrobem promluvil k intelli-

genci o nesmrtelnosti duše též jeho bývalý kaplan dp. Ferd. Vlček, farář z Heřmaně. — Odpověď v pokoji!

Prohanost «Osvěty lidu» v Pardubicích. K článku «Osv. Lidu» ze dne 21. listopadu 1911 sdělujeme po informaci z děkanského úřadu v Pardubicích toto: V sobotu 18. listopadu na večer přiběhl bratr zesnulého Jos. Košála s žádostí k vp. Novotnému, by někdo šel zaopatřit sv. svátostmi jeho bratra, který dle tvrzení jeho se krví zalil, a buď umírá, nebo již umřel. Vp. Novotný právě konal jinou funkci církevní a odkázal na vp. Bruknera, který, maje prázdnou a funkce téhož týdne, ihned šel zaopatřit do bytu, pěšky čtvrt hodiny vzdáleného. Přišel pozdě. Vina spočívá jediné v těch, kteří znajíce zdlouhavou nemoc churavého ani slovem se o ní žádnému duchovnímu nezmínili a nemocného zaopatřit nedali. —

Ještě volby v Hořicích. V článku o volbách psali jsme, že dr. Erban přimlouval se za pojetí jednoho duchovního na kandidátní listinu opoziční, kteréžto okolnosti použil «Hořický Obzor», aby s průzračnou tendencí hodil dra. Erbanu klerikálům, neb dru. Erbanovi klerikály na krk a jemu jako předáku oposice nohy podrazil. «Obzor» píše: «Nemůžeme uvěřiti a nevěříme následující historii: Primář zdejší nemocnice p. dr. Erban kandidoval o letošních volbách ve III. sboru společně s klerikály a soc. demokraty. «Obnova» napovídá v pojiím prostě věřiti. Klerikálové dle «Obnovy» nabídku o sledním čísle takové věci o panu primáři, že se zdráháme posice a dra. Erbanu nepřijali, jej odkopli. Oposice hlásala volby čisté a ejhle — s kým vyjednávala, koho kandidovala?! Páni z oposice jsou samý protiklerikalismus, ve skutečnosti se s ním bratříčkují. Naše strana každý kompromis s klerikály odmítla a když se několikrát nabízel a naposledy již zadarmo, odmítla se jejich nabídka kategoricky. Počkáme s dalšími vývody, až promluví dr. Erban a dopisovatel «Obnovy». — Tentokrát musíme vzít do ochrany — ač neradi — dra. Erbanu, jenž si byl dobře vědom, co činí, když se stavěl opoziční v čelo, když promluvil dle věrohodného sdělení na schůzi u Erbanů, kde dopisovatel «Obnovy» nebyl, slova: «Pro mě si tam (na kandidátní listinu) dejte třeba kněze, já ho budu volit také, protože oposice musí býti, má-li býti účelná, svorná a ne rozbitá. Zde nerozhoduje politické smýšlení, nýbrž zájmy místní.» To přec jsou rozumná a mužná slova a my je podtrhujeme, třeba byl dr. Erban theoretickým anarchistou a my křesťanskí sociálové jej z toho důvodu voliti nemohli. Při dané situaci nemohl mluviti jinak a kdyby byl on sám vystoupil jako kandidát hned ve sboru II., kde prošel, byla by se situace ve III. sboru snad jinak utvořila. My nemáme co opravovat, leda že bychom nahradili slovo: «se přimlouval» jiným přiměřenějším. K «Obzoru» máme však zdvořilý dotaz a budeme mu vděční, když nám odpoví, nikoli, že bychom jej z nepravdy vinili, ale že bychom rádi ve svém táboru pořádek udělali, aby za stranu křesťansko sociální nevyjednával, kdo k tomu oprávněn není, a aby se «nenabízel» několikrát a naposledy již docela zadarmo. To mohl učiniti buď člověk obmezený nebo bezcharakterní a my bychom rádi věděli: kdo, kdy a kde? Proti osobám na raonici ničeho nemáme, ale nemůžeme jíti se stranou, která nás přímou urazila, když do sociální komise povolala zástupce i nejmenšího společku, jednu z nejsilnějších však dělnických organizací ignorovala. To by ani dr. Erban — jak ho známe — neudělal. Ostatně při obecních volbách najdou se vždy lidé, kteří schovávají se za stranu a jednají na svůj vrub. Též nemyslíme, že by to byly volby nečisté, i kdybychom se se stranou Erbanovou spojili, nebo kdyby se dr. Erban spojil s námi, zrovna jako nebyly nečisté, když roku 1907 mladochéši s námi vyjednávali před volbami říšskými, nebo když jsme stranu dnešní, t. zv. radniční, volili při obecních volbách předešlých. Tentokrát ona naše hlasy neodmítla a volby byly vzdor tomu čisté. Ostatně knihy nejsou ještě zavřeny a straně za «Obzorem» stojící mohou naše hlasy býti ještě dobré.

DO ČÁSLAVĚ A OKOLÍ. Vzhledem ke zprávě uveřejněné v rubrice «Ze soudní síně» v čísle 46. Čáslavského listu «Pravdy» ze dne 17. listopadu 1911 prohlásil, že není pravda, jako bych byl p. P. Jos. Zvěřinovi sděloval, že strojeny jsou panem purkmistrem a radou městskou na jeho osobu útoky a že byl jimi napadán. Každého, kdo by tuto nepravdu opakoval, budu soudně stíhat. Co se týče pak v témž listě tučným písmem tendenčně proložené zprávy o jakémsi «osobním» a nadto «důvěrném přátelství» k dotyčnému pánovi, není mi o tom naprosto ničeho známo.

V Čáslavi, dne 12. listopadu 1911.

Fr. Kohout, prof. náboženství.

Čáslav. Zasedání ob. zastupitelstva konáno bylo ve čtvrtek 16. listopadu a projednána celá řada předmětů, mezi nimiž nejzajímavější bylo jmenování pana dra. Matějky, proslulého českého kraniologa a archeologa čestným měšťanem král. města Čáslavě. Titulu toho dostává se mu za jeho ochotné a nezištné prozkoumání známého nálezu kostí připisovaných Janu Žižkovi z Trocnova. Obsazena byla porce v měšťanském chudobinci a panu Minaříkovi, staviteli, povoleno otevření vinárny v ulici u nádraží. Jednáno bylo také o činnosti sociální komise a přijat byl návrh, aby uhlí k rozprodeji pro chudé určené bylo odebráno prostřednictvím řed. lihovaru p. Picka, ač někteří členové zastupitelstva nebyli s tím spokojeni, poukazujíce, že obec sama může naléztí také levné prameny nákupu. Po vyřízení jiných ještě záležitostí menšího dosahu byla schůze uzavřena. — Koncert mistra Buchtele, pořádaný «Sokolem», nebyl navštíven tak četně, jako bývalo dosud při všech zábavách odbývaných v nové Sokolovně. Příčinou toho bylo jednak špatné počasí

(přelo celý den) a pak rychlé střídaní se zábav, které obecnostvo při nynějších drahotných poměrech více než jindy vycerpával. — V č a s n ý v ý n o s vydán byl novým mistodržitelským panem radou Vojákem o subskripčních listech na vědecké a plesy. Dle tohoto výnosu nebudou subskripční archy potvrzovány a tím také zabráněno bude pověstnému masopustnímu vydírání obecnostva, neboť sbíratí vstupné na listiny nepotvrzené jest zákonitě zakázáno. Všechny rozumné kruhy občanstva přijaly toto připomenutí radostně, byloť ho velmi potřebí, když i z okolí vníkaly časem rozličné zábavní výborové do města a nebylo by jistě v obecnostvu nikoho, kdo by si nepřál, aby k tomuto výnosu o plesích přidán byl ještě další o omezení zábav tanečních vůbec. Vždyť není jedné neděle a svátku, aby se nekonal nějaká ta muzika pod tím neb oním názvem, při níž právě pracující vrstvy utrácení začasté poslední svůj groš. — Přednáška P. A. Svojsíka o Japonsku konána bude v neděli 26. listopadu večer v nové Sokolovně. Připomínáme těm, kdož byli přednáškám p. Svojsíkovým již dříve přítomni, že obsah i obrazy jsou zcela nové a ještě krásnější a zajímavější, nežli dřívější. — Spolek pro podporu stud. c. k. gymnasia v Čáslavi konal valnou hromadu výroční 19. listopadu. Do výboru zvoleni za funkcionáře titíž pánové, kteří dosud spolek řídili. — Výsledek soudního řízení proti prof. Jos. P. Zvěřinovi, na nějž někteří naši čtenáři jsou zvědaví, dopadl tak, že obžalovaný uznán byl nevinným z urážky náhoženství, ale shledán byl vinným z urážky městské rady Čáslavské a odsouzen k pokutě 400 K, v případě nedobytnosti k 14dennímu vězení a k náhradě soudních útrat, které obnášejí 133 K. Zdá se však, že výrokem c. k. krajského soudu v Kutné Hoře záležitost tato není skončena. Proti rozsudku podáno bylo prý již odvolání, jehož vyřízení přinese budoucnost. Obsáhlé referáty o soudním jednání, jak a pokud věrné, nechceme posuzovati, přinesla čáslavská »Pravda« a pardubská »Osvěta Lidu«. Podivno jest nám však, jako mnohým rozvázným občanům zdejšími, že habebný onen leták, známý dosud malému počtu lidí, nyní veřejně v novinách byl tiskem rozšířen a tak jen větší ještě — neváháme to říci — ostuda způsobena. Našlo se dosti lidí, kteří si ho vystřihovali a jako na chutném soustu si na něm libovali. — Úmrtí. V pondělí 13. listopadu pochována byla na zdejším hřbitově pí. M. Vebrová, soukromnice. Zesnulá odkázala značný obnos na postavení sochy sv. Antonína pro chléb chudých a na obnovení t. zv. křesťanského oltáře, pro nějž dala vymalovati krásný obraz sv. Václava. Mimo to pamatovala na četné vlastenecké a humanní účely. Odpočívej v pokoji! —

Z křesť. soc. vzdělávacího spolku v Čáslavi. Zimní období spolkového života našeho počalo po příkladu let minulých přednáškovými večery, z nichž první konán byl v neděli 12. listopadu ve spolkových místnostech »U modré hvězdy«. K přednášce se vzácnou ochotou podvolil se dp. Fr. Lukš, kaplan, a za thema obral si, jak protestanti ve století XVII. projevovali náboženskou snášelivost k českým katolíkům. Načrtuv krátce přehled tehdejších poměrů náboženských a politických v král. Českém, které vyvrcholily ve vydání majestátu Rudolfa II., ukázal, jak protestanté majestátu rozuměli a čeho jim dobývati chtěli. Rozebíraje pak slib Budovců, který při jednání o majestát katolickým pánům učinil, dokládal na vybraných příkladech, jak skutky nekatolických pánův hned potom dokazovaly pravý opak čestně zaručených slov. Přednáška vyslechnuta byla s plnou pozorností a opravdovým porozuměním a bylo by záhodno, aby nezištalá v taji psacího stolu. Když po přednášce zodpověděny byly jednotlivé dotazy účastníků, zakončen večer koncertem spolkové kapely.

Od Doubravky. Došla nás cprava podle § 19. tohoto znění: 1. Není pravda, že jsem uznal za vhodné ku zvýšení lesku své přednášky o lidovém vzdělání proslovené na okresní učit. konferenci dotknouti se nešetrné činnosti organizací křesť. sociálních, ale je pravda, že jsem v referátu (sestaveném dle dotazníků zodpověděných v jednotlivých školních obcích) o pokračovacím vzdělání a lidovýchově ve šk. okrese čáslavském zcela věcně jako referent uvedl vše podstatné, co v dotaznících bylo uvedeno. 2. Není pravda, že se mi nezamlouvá přednášková činnost organizací křesť. sociálních a že se mi zdá, že kazí lid, ale pravdou je, že jsem o této činnosti mluvil takto: »Vzhledem k přednáškové akci, hlavně na vsích, došlo množství stesků, které všechny shrnuje a charakterisuje nejlépe sdělení z jedné osady těmito slovy: Pořádá se zde ročně několik přednášek, které bývají poměrně slabě navštíveny, poněvadž vůdcové strany křesť. sociální zakazují je navštěvovati. Zato přednášky této strany rázu agitacího a bouřlivě politického bývají přepelné. Ač lid politice pranic skoro nerozumí, přece řeči takové rád poslouchá. O mírné, tiché a poučné přednášky nestojí, dychtí jen po zábavě, nedbá poučení. Jiné vůdcové této křesť. sociální strany mají akci přednáškovou nejvíce tím, že říkají lidu: »Vtírají se vám svými přednáškami, aby vám brali víru.« 3. Není pravda, že jsem se měl obrátiti se svými radami a výtkami k vlastním pokrokovým spolekbojovníkům, ale je pravda, že jsem nikomu nic neradil a nevytýkal, nýbrž pouze věcně referoval. — V Čáslavi, 15. listopadu 1911. Jan Pilný, učitel.

K opravě pana učitele Pilného. Ta mluví významně sama a jest zároveň velikým otazníkem, v čem vlastně náš pan dopisovatel panu učiteli Pilnému ubližoval. Jakého rázu jsou ty přednášky pokrokových učitelů a jiných volnomyslenkářů, to přece jest jasno celému Čáslavsku. Nazývali-li pánové naše obranné schůze štvá-

ním a přezdívali-li štvavým protikřesťanským řečem jménem »vzdělávací přednášky«, pak se ovšem z bludu vyvéstí nedají. Právě pokrokáři, pane učiteli, místo nestranného poučování o politice a skutečných vědeckých výmonech papouškovali bezmyšlenkovitě, ale hodně směle vědou odsouzené podvodné fráze Haecklovy. Právte, že jste uvedl věcně to, co v dotaznících uvedeno. Drahý pane, kdo pak ty dotazníky vyplňoval? Nebyli to přátelé a pomahači podvodného tisku agrárního, který svým lžem postavil korunu v době předvolební? Proč jen ti pánové tváří se při vyplňování dotazníků hluchými a slepými k řádění agrárnickému? Proč nevysvětlí příčinu, pro kterou nemohl katolický lid důvěřovati, že bude poučen od pokrokářů nestranně? Právte, že lid v jedné obci pranic politice nerozumí. To jest pěkně vysvědčení pro liberály a pokrokáře, kteří na »osvíceném husitském« Čáslavsku šířili politickou a kulturní uvědomělost dvě desetky let dříve, než tam naše obranné organizace nynější vznikly. Lehce jest odsuzovati, vyslechnete-li pouze žalobce. Proč jste také nevyslyšel obviněné? Jen jmenujte otevřeně onu obec, které vpálila odpověď na dotazník tak temné znamení. Uvidíme ihned, co bylo na tom paušálním odsouzení pravdou. Pan učitel ví, že pokrokářským jeho kolegům nelíbí se žádná katolická schůze, žádný katolický časopis a spis. Vždyť jest s nimi jedna ruka, třebaže si teď hrál v Čáslavi na Mladočecha. Cožpak je tak dlouho od jeho působení ve Zbislavi? Argumenty pana učitele potvrzoval též zástupce učitelstva v okresní školní radě pan řídící z Dobručky, který dával přímo praktický návrh, jak se to dělá, aby se »odrazily choutky klerikálů«. A proto nechť jen pánové mluví laskavě pouze ve jménu a v zájmu své kliky a ať své taktice nedávají nátěr — všeobecně a nestranně vzdělávací! Bude pak jasněji! Kultura nemusí býti služkou jediné kliky.

K akci kongruové v jičínském vikariátu. Sděluje s námi vsdp. vikář J. Sehnal, že sám duchovenstvo vikariátní k oné kongruové poradě nesvolal. Akci zahájil a de facto vedl vsdp. č. konsist. rada a bývalý vikář Jan Kuhn. Nechtě tedy pp. spolubratři obracejí se v záležitosti té přímo na něho.

Chotěboř. Koncert pěveckého a hudebního spolku »Doubravana« v neděli dne 26. listopadu 1911 v sále »Panského domu«. Začátek v 8 hodin. Při stolech. Vstupné: člen a úřední jeho rodiny 60 h z osoby. Nečlen 1 K.

Vyluka dělnictva v Náchodě. V sobotu 18. listopadu žádalo dělnictvo, aby dle ujednání ve stávce práce končila v sobotu v pět hodin. Továrníci však nevyhověli přání, nýbrž chtěli důvěrníky dělnictva propustiti. Když pak dělnictvo prohlásilo solidaritu s důvěrníky, továrníci ohlásili vyluku. V pondělí a v úterý konány schůze dělnictva, na nichž za naši stranu mluvili pp. Petr a Stěda. Úterý vyjednáváním docílono, že důvěrníci přijati nazpět do práce. Ve středu opět ve všech závodech práce zahájena.

Úspěch práce našeho Inzerenta. Bylo nám sděleno, že pro nový kostel sv. Martina v Červených Janovicích, který byl J. Exc. ndp. biskupem Dr. Doubravou nedávno posvěcen, krásný hlavní oltář, překvapující svým uspořádáním a uměleckým provedením, dodala v našem listě inserující mladá reální firma B. Beka v Hoře Kutné. Oltář ve slohu románském provedla dle návrhu prof. Kastnera, oltářní obraz maloval prof. Dítě. Panu Bekovi mimo jiné zadána byla i kazatelna. Další jeho práci pro kostel ten jest plastická sv. křížová cesta, již mistr pracuje dle obrazů prof. Feuersteina. Krásné dílo toto bude zejména jmenované firmě vydatnou reklamou. Dva nedokončené tyto obrazy mimo jiné práce vystavovala na výstavě Heřmano-Městské, kde dostalo se jí nejvyššího vyznamenání. Předtím na výstavě pražské získala velkou stříbrnou medaili Průmyslové Jednoty pro král. České. My s upřímnou radostí k úspěchům těmto panu Bekovi blahopřejeme a nemůžeme jinak, než snazivý mladý závod p. Bekův interesovaným kruhům v širší veřejnosti vřele doporučiti.

Také menšinová práce. Novinami prolétla nyní zpráva, jak obstál v ohni zkoušky charakter Calabův. O tohoto »menšinového pracovníka« ani tak nejde, jako spíše o širokou veřejnost českou, která jest hotova nositi v triumfu hned každého člověka, který se stane proslulým nějakou protikatolickou výpravou. Lidé, kteří pro své zavilé předsudky nevidí v lese stromů, pěstují si Calaby sami. Když začal Calaba »pokrokově« řídit »Trutnovský Věstník«, měli mu přece sami pokrokáři říci: »Brachu, zůstaň při břitvě! Holíčství jest zaměstnání čestné. Ale chce-li rozhoupati pokrok někdo, komu jsou neznámá základní pravidla českého pravopisu, ten skutečně osvěť jenom škodí.« — Protože Calaba účeností imponovati nemohl, hleděl kolem sebe vzbuditi vír popularity nějakým zvlášť hrdinským činem, který by získal nové předplatitelé. Proto rozdmýchán uměle veliký zápas k vůli českému zápisu křtu do matriky. Calaba byl r. 1907 hrdinou dne, každý se divil, jak veliký fond statečnosti ještě jest skryt v táboře české menšiny. Ale pojednou Calabovu listu vyvstal velice nebezpečný konkurent ve vážném orgánu menšinovém »Pokrokář«. Calaba přišel na nápad přímo »akademický«. Jest potřebí strhati jak nový list, tak jeho vydavatelstvo. Ale jak? Nejlip ve jménu ohroženého náboženství. Napíše se list do »Obnovy«, kde se vystoupí energicky proti »Volné Myšlence« a pokrokářům vůbec. Podpíše se v něm jméno jednoho čelného menšinového pracovníka. »Obnova« všecko otiiskne, katolíci začnou protestovati proti novému volnomyslenkářskému listu menšinovému — a Calabův list za pomoci trpělivého korektora-sazeče pokvete dále. Leč — nepovedlo se! »Obnově« se zdál dopis velice podezřelý a proto otiiskla jen listou část. Silné šlágry nechala úplně stranou a dopis původní

uschovala. A pravda lezla ven ihned. Calaba soudně usvědčen, že ostrý dopis proti pokrokářům psal sám a že podepsal s podvodným úmyslem pod něj p. Stránského. Rozumí se, že taková kurážná dušička pokoje nedá, pokud přímo fyzicky není přinucena ku klidu. Calaba se vymlouval, jak mohl, uveřejňoval řádky, jak prý má v Hradci hrozné nepřátelé! Neodpovídali jsme na okaté lži »Věstníku« zúmyslně, protože mezi charakterními lidmi nebylo žádného sporu o povaze Calabově. — Konečně 10. dubna 1911 o divadelním představení p. Stránského nazval Calabu do očí anonymem a denunciantem. Statečný Calaba žaloval zasloužilého a obětavého Čecha toho, dal si sepsati proti němu žalobu v kanceláři německého advokáta německy. Tak brzy najednou zapomněl na potřebu a právo českých zápisů! Snesl také, aby jeho advokát před soudem jednal německy. Trutnovský soud žalovaného Stránského osvobodil, protože seznáno nade vši pochybnost, že udavačský list o pravdu psal Calaba. Krajský soud v Jičíně dne 3. listopadu rozsudek ten potvrdil. — Ať si nyní rozvázní lidé dobře pamatují, jací mužové pod imunitním štítem pokroku a protiklerikalismu vtírají se za národní apoštoly! Calabovi se nedivíme, protože ho k podivné taktice přivedli lidé, kteří mu dělali štafáž.

Valná hromada včelařského spolku. 217. valná hromada I. českého spolku pro zvelebení včelařství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 26. listopadu 1911 o 2. hod. odpol. v hostinci paní Adámkové v Čáncovicích. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Pojednání o těchto otázkách: a) »O pěstování ovocného stromovní«. Promluví pan V. Bílý, učitel zahradnictví na zem. střední hospod. škole v Chrudimi. b) »O chovu vepřového dobytka«. Přednese pan Karel Kindl, ředitel zimní hospodářské školy v Chrudimi. c) »O zimním klidu včel«. Pohovoří předseda. 3. Volné návrhy. — Hojná účast hospodářů, hospodyněk jakož i mládeže škole odrostlé jest velice žádoucí.

Seč u Brandýsa nad Orlicí. Katolická jednota čáslavská svolala velkou schůzi do Seče, ve které promluvil dp. Novotný z Pardubic »O samostatnosti venkova«. Vysvětliv pojem samostatnosti, pravé svobody člověka, ukázal, odkud pramení, jakými prostředky pracuje a jaké ovoce přináší. Postavil proti sobě muže, v době nynější v pravdě o národ a zvláště venkov zasloužilé, a muže, jimž zájmy venkova a národa jsou cestou k opatření si výnosných míst a bohatství. Končil srovnáním mezi koncem století 18., tak kritickým pro jazyk a národnost naši a mezi dobou nynější tak kritickou pro víru a náboženství zjevně. Tehdáž náprava a obrození národní přišlo z venkova věřícího, náprava a obrození náboženské nyní přijde z těch chatek venkovských, ve kterých neuhaslá láska k Ježíši Kristu. — Účast veliká a zájem přítomných byl nejlepší odměnou dp. řečníku. Vsdp. vikář a konsistorní rada Kaplan a dp. předseda Beran děkovali vřele za účast i za řeč. — Po doslovu dp. předsedy přednesena čísla zábavní. — M.

Různé zprávy.

Pořádek v pokrokové Francii. Liberální a pokrokářský tisk český přináší dne 20. t. m. zprávy tohoto obsahu: V Bordeaux pověstní lourovští Apačové, kteří se těší svobodě ze známých zednářských příčin, hodili zapálené papíry v divadle Algazaru do přizemí. Nastal poplach, při němž bylo několik osob smrtelně zraněno. Apačové, posílnění luzou jiného druhu, počali střílet na strážníky a bodati je noží. Jeden strážník byl rozslapán, několik raněno. Tací zločinci tedy chodí si zcela svobodně. Naproti tomu však jsou vyháněny ze svých bydlíšť jako zlodějské cikánky jeptišky, které jsou řádnými francouzskými občankami a prospěly velice státu tím, že se postaraly o zaopatření statisíců opuštěných dítek. V Lyoně dne 4. t. m. vyrukovala na vyhánění těchto sester Asumptionistek celá setnina ozbrojenců. Proti tomu jednání konala se protestní schůze, navštívená 30.000 účastníků. V průvodu jiných 10.000 lidí vydala se deputace dělníků k prefektovi za účelem protestu. Leč — deputace nebyla připuštěna. Není tedy ta zednářská humanita hotovou komedií? — V Toulonu lékaři zjistili, že onemocnělo 50 námořníků (z nichž dva zemřeli) požitím zkažených masných konserv. Mají tedy podplacení úředníci znamenité dodavatele! Jak to bude teprve vyhlížeti v době veliké války? — Na obrněném křižníku »Coubertu« byl vztyčen rudý prapor a zpívána Internacionála. Když se začalo proslychat, že původcové tohoto budou potrestáni, odpověděli vůdcové syndikátu arsenálních dělníků velikými vyhrůžkami. Dělnictvo zahájilo opět práci jen s podmínkou, že nebude nikdo potrestán. Pouze jeden arsenální dělník byl zatčen — a to pro zpušnou sabotáž (ničení státního majetku). — Tři vozy vlaku jedoucího z Lyonu do Marseille byly neznámými lupiči vypáčeny a vyloupeny. Škoda se odhaduje na několik milionů franků. Patrně, jak francouzské »rámě bezpečnosti« pro barbarské stíhání jeptíšek zapomíná kontrolovati skutečné škůdce státu — vycvikované bandity. — Trochu mnoho za jediný den!

Hospodářská činnost liberálních Slovínků. Proti liberálnímu slovinskému družstvu »Agromerkur«, které je v konkursu, byla podána u zemského soudu v Lublani žaloba na více než 800.000 K, kterou vznesl svaz slovinských společenstev, k němuž také »Agromerkur« náležel. Soudní řízení bylo svého času přerušeno, aby byly důkladně knihy »Agromerkuru« přezkoumány. Současně byly přehlíženy obchodní knihy liberálního svazu. Revise knih objevila přišerné přímo výsledky. Když už »Agromerkur« stál před krachem, hleděli jeho funkcio-

náti, kteří seděli též ve vedení a správě svazu, získali úvěr u malých venkovských záložn, které o situaci v »Agromerku« neměly ani tušení. Tak u slovinské záložny v Kočevu byly přímo trestným způsobem vylákány podpisy pro povolení půjčky 400.000 K pro »Agromerku«. O stavu »Agromerku« byla ve svazu vedena tajná kniha, o níž úředníci a část funkcionářů vůbec nevěděli. V této tajné knize byly správné záznamy, ve veřejných knihách však bylo mnoho nesprávností a přehmatů. Difference činí několik set tisíc. Podvodům přišlo se na stopu, když byl ve svazu jmenován nový ředitel, který brzo manipulace zločinné odhalil. Následek toho byl konkurs »Agromerku«. — Nás pokrokový tisk o tom mlčí, jakoby se ani nic nestalo. To o celovečkové aféře popsal celé strany.

Kandidát z družiny dra. Stránského. Moravský spojenec Masarykův nastrčil za kandidáta své strany do říšské rady reformovaného vlastence Jandu. Ten se hlásil ve Vyskově před dvaceti lety do německé společnosti, byl členem všech německých spolků místních. Zpíval v německém domě se záplem »Wacht am Rhein« a »Deutschland über alles«. To bylo v době, kdy česká menšina zápasila zoufale o svá práva s německými kapitalisty. Když však Janda brzy poznal, že přece jenom Češi porazí uměle sestavenou většinu, obrátil. Počítal také, co znamená pro jeho pivovarské zájmy český venkov. Báł se konkurence pivovaru pferovského. Proto navazoval v pravý čas styky s českou společností a to zvláště pokrokovou, která ovšem netoliko zamhouřila obě oči nad jeho ramenářstvím, ale docela jej zvolila i do výboru lidovo-pokrokové strany ve Vyskvi. Když začali Němci na tento svůj bývalý sloup žehrat, Janda tančil opatrně mezi vejci, až přece z německých spolků vystoupil. A nyní ho dr. Stránský posílá jako harcovníka vlastenecké části Moravy proti »klerikálům«.

Rozhodnutí o volebních věcech. Nejvyšší soudní dvůr rozhodoval tyto dny o tom, jestli dle volebního zákona trestné, když někdo svémocně vymění voliči jeho volební lístek za lístek s předtisknutými jmény kandidátů. Příslušný zemský soud odsoudil dotčeného žalovaného k 5dennímu vězení zosířenému postem, poněvadž v tom viděl přečin zabraňování ve svobodném vykonávání volebního práva, dle § 8., odst. 2. zákona o ochraně voleb. Kassací soud rozhodl stejně jako soud zemský, že totiž tam, kde odevzdání tisknutých lístků je přípustno, považuje se výměna ústředního lístku za prázdny, za totéž, jakoby někdo svémocně lístek voliči vyměnil, i jest takovéto jednání trestné.

Výdělky cizích pojišťoven u nás a jich honorování českého úřednictva. Velká a odůvodněná žaloba byla vznesena proti špatnému honorování úřednictva Vrch. jednatelství c. k. priv. Assicurazioni Generali a První rakouské všeobecné proti úrazům pojišťující společnosti v Praze na veřejné schůzi dne 12. t. m. v sále ostrova Žofinského v Praze konané. — Vzbuzuje přímo úžas, že si mohou tyto dva ústavy, jejich klientela je převážně česká, dovoliti z peněz, které na nás Čechy vydělávají, tak hanebně honorovati české úřednictvo, že kdyby na schůzi vyličené poměry nebyly bývaly potvrzeny přímo úřednictvem, mohlo by se o věrohodnosti cifer uvedených pochybovati. V Assicurazioni Generali dosáhne úředník slušné 3000 K pravidelně teprve po 15 letech, mnozí však i ve 30 služebních letech požívají slušné 2600 K i méně, kdežto u jiných ústavů dosáhne úředník slušného 3000 K již po 8-10 letech; protežování lidí, na př. syn přednosty pražského generálního jednatelství p. Horsta, který je přidělen službou filiálce brněnské, pak ze sekretáře p. Richettiho, mají ovšem slušné vyšší, tento 4200 K po 5 letech, onen po 7 letech. Mimo to se s úřednictvem hrubě zachází, pro sebe nepatrnější chybu se úředník, dvacet let ve službách ústavu ztrávivšímu vyhrožuje vyhozením. Tak zachovává se k českému úřednictvu ústav, jehož klientela je po všech končinách země koruny české, na našem venkově, kdež i všude pod doskovými střešami shledáváme se s tabulkou: Pojištěno u c. k. priv. Assicurazioni Generali v Terstu. A ústav tento, mající splaceného akciového kapitálu 5,040,000 K, vydělal za rok 1910 7,157,552 K, takže mohl platiti na akcii nominale 1008 K dividendu 700 franků ve zlatě. Správní radě vyplaceno bylo za rok 1910 jenom na tantiémě 800,906 K. Italsko-židovským akcionářům se přeje, ale české úřednictvo musí žít. Druhým, ještě horším zaměstnavatelem českého úřednictva je První rakouská všeobecná proti úrazům pojišťující společnost, která je založena dříve jmenovanou Generálkou. Ústav tento trvá 25 let, z 50 úředníků však pouze 7 je ve službách ústavu přes 10 let, ostatní jsou dobu kratší, většina 2 roky, jeden neb méně, neboť český úředník je nejen bídne honorován, ale i chikanován tak, že každý, kdo ve službách ústavu setrvati nemusi, v krátké době, seznav poměry, odchází. Zato buršákům se dobře daří, jsou protežováni, poněvadž přednostá sekretář dr. Reissmann je sám bývalý buršák. — Služné úřednictva po 10 letech obnáší 2000 K, nejvýše 2500 K a přece by ústav tento mohl lépe platiti, kdyby se mu nejednalo o to, aby cizáckým akcionářům byla vyplácena tak tučná dividendy, jako se dčje. Při akciovém kapitálu 2 mil. korun činil zisk za rok 1910 1,403,509 K, takže mohla býti na akcii nominale 400 K vyplácena dividendy 220 K, t. j. 55 proc. Na zisku za rok 1910 zúčastněna je filiálka pražská obnosem K 590,374, tedy více než jednu třetinu. Za tento více než slušný výdělek, docilený od českých lidí, nedá se českému úřednictvu ani tolik, aby mohlo slušně uhájiti svoje živobytí. U ústavu, který tak české úřednictvo vyssává, pojištěny jsou korporace samosprávné i národní ja-

ko: Zemský výbor král. Českého, Národní divadlo, Sokoľské jednoty, Matiční odbory, české obce: Mladá Boleslav, Josefov, Hora Kutná, Košice, Bubeneč, Červený Kostelec, Vrsovice, Michle, Žižkov, okresní výbory v Mladé Boleslavi, Říčanech, Berouně, Hořovicích, Brandýse n. L. a j. s ohromnými ročními příspěvky. — Je zajisté spravedливо, aby v ústavě, kde samosprávné a veřejné korporace české přispívají ku rozmnožení milionových zisků, česká veřejnost trvala na tom, by české úřednictvo bylo slušně honorováno a nenlí hlas její slyšán, aby z toho odvodila svoje důsledky.

Ždímat a ždímat! Neodvislý »Hlas Venkova« píše: Agrární orgán zle se rozkatil na německou sociální demokracii, že vykázala 2 miliony příjmův. Jsou to prý zajisté peníze, vyždímané jen z nebohých členův organizace. Děla to však agrární vedení jinak? Letos rolnictvo české zachváčeno jest krajní krizí, mnoho členů jeho trpí skutečnou nouzí. Ale od několika týdnů čteme ve »Venkově« jen výzvu na výzvu, aby rolníci platili na agitací a volební fond, ano i aby ženy se sbírek zúčastnily, slovem poslední groše mají se klopiti do bezedných pokladen Orientu. Co však vrátilo se z agitací fondů těch rolnictvu? O tom rolníci nevědí pranic.

Všelicos. V Uherském Hradišti na Moravě zemřel farář A. Cetkovský, který odkázal Matici Cyrillo-Methodějské v Olomouci 10.000 K, sirotčinci v Uherském Hradišti 5000 K, chlapeckému semináři v Kroměříži 5000 K, na zbudování noclehárny na sv. Hostýně 3000 K, na zařízení kostela v Hustěnovicích mimo jiné 6000 K atd. Byl vzorným knězem a lidumilem. — Vídeňská jateční akciová společnost objednala vagon švédského volského masa z Malmö a hodlá hraditi nedostatek masa v městě dalšími objednávkami z Dánska a Švédska. Maso udrží se 14 dní úplně neporušeno ve zvláštních ochlazujících vagoncích. — V Brně započalo se s prodejem mořských ryb: kilogram prodáván byl za 80 hal. Nápadným bylo, že se právě chudší obyvatelstvo koupí málo zúčastnilo. — V Paříži vypátrána společnost »lepších« lidí, jež kupovala, prodávala a do různých brlohů lákala školačky, především takové, když šly od prvního přijímání. Z hlavních věcí jest ředitel radikálního denníku »Lanterne«, jehož úlohou bylo — obhajování státních škol proti školám kongregačním a jesuitským. — V divadle francouzského města Bordeaux došlo za představení k bitvě mezi Apači a policisty, při níž 1 policista zabit a mnoho jiných těžce raněno. President republiky San Domingo byl zavražděn.

Hlasování o návrzích drahotního výboru konalo se v poslanecké sněmovně 22. t. m. Velkou většinou přijat I. a II. odstavec návrhu, ve kterém se prohlašuje, že vláda není vázána § 12. obchodní a celní smlouvy na jednání s Uhrami, když jde o dovoz masa ze zámořských krajín, jež nejsou zamofeny. To že spadá úplně jen do kompetence rakouské vlády, jež není povinna jednati s Uhrami o dovozu argentinského masa. Zamítnut návrh dra. Rennera (268 proti 189), aby vláda bez vyjednávání s Uhrami povolila každou žádost o připuštění dovozu zámořského masa bez ohledu na čas a množství. Přijat

návrh posl. dra. Steinhausa (259 proti 183), aby vláda postarala se dle potřeby o dovoz argentinského masa co do množství a času omezeného. Přijat i návrh Rennerův, aby za přiměřené ústupky Srbska rakouskému průmyslu byl dovolen bez omezení dovoz masa ze Srbska. Přijat také resoluční návrh dra. Verstovčeka, aby vláda poskytovala pomoc obecním správám a velké trhy na potřeby životní aby učinila přístupné drobnému prodeji, a aby se pomýšlelo na zřízení městských a státních lidových masných krámů. Kromě toho budiž dovoleno zemědělcům vysekávat vlastní dobytek. Návrh dra. Adlera a dra. Rennera, aby vláda ihned zrušila nařízení ze dne 20. dubna 1898 o obchodě se sacharinem a aby zahájila s uherskou vládou vyjednávání o zrušení nařízení ve příčině dovozu sacharinu z ciziny, přijat 260 hlasy proti 152. Rovněž schválen návrh Glöcknerův, aby vláda ihned zahájila jednání s cukerním kartelem o přiměřené snížení ceny cukru.

Reformou a zvýšenou »lidovostí« — k zbahnění. Co si všechno sliboval umlčený lid, od lidového parlamentu! Teď i ty, lidé, konečně budeš připuštěn ke vládě! křičeli dryáčnici, schovávající za zády smyčky připravené na šíje důvěřivých, rozradostněných davů. »Demokratická« sněmovna zvrhla se přišerně v samé republice Francouzské. Nevěděli demagogové v Rakousku, že začnou lovit i zde mandáty sobci, kteří se sladkou tvářností nekonečným pochlebováním přivábí celé davy k odevzdání hlasovacího lístku? A kde nestačil hbitý jazyk, tam pomohly peníze kapitalistů po tajné úmluvě s demagogy. Ruka ruku myje. Proto to hotové rvaní o mandáty, nejstrakatější, bezzásadné kompromisy, potupné, lhavé letáky právě v den před volbou. Jen urvat mandát — a pro vlastní zisk! Ať si národ myslí a dělá cokoli. Staročeská »Moravská Orlice« břitce charakterisuje »reformu a vyšší kulturní úroveň« nynějšího parlamentu: »Došlo sice již i na to, že psalo se dokonce i o »pláči« v parlamentárce Jednotného českého klubu. Nezáleží nám — a pravíme to upřímně — na tom, kdo tam plakal a proč tam plakal. Jisto je, že k pláči nad zastupováním českých věcí ve Vídni příčin je velmi mnoho. Ze tomu tak, stačí prostě pokázati na to, kolikrát a kterak důtklivě bylo na těchto místech v okamžicích nejrozhodnějších vzpomenu doh, kdy národní a političtí zástupcové lidí byli pevanými vznešenými, charaktery uslechtilými. Jak svého lidu, tak i své doby. A za časů nejhorsích a nejkrutších. Za absolutismu a persekuce. Tehdy hrdinství a sebe obětování. A dnes? Jaký bolestný sklon, ano, jaký hrozný, strašný sráz! Prázdnota, nevědomost a následkem toho neschopnost. A všechno toto zlo korunuje podkopná intrika. Neschopnost a intrikanství! Tak vypadají dnes ta politická světla českého národa. Nikoliv sebeobětování, nýbrž obchodování. Nikoliv blaho národa, nýbrž brána osobních prospěchů a požitků. Nikoliv soudnost, nýbrž chytráctví. Nikoliv mužové životem vyzkoušení, nýbrž ctižádostivci, pestří političtí kohouti a křiklouni. Čím větší dnes demagog a t. zv. rebelista, tím větší jeho domnělá moc. Místo demokratických zastanců a vůdců utlačovaného

Zajímavá zkouška!

Na talíř dáme **Maggi**-ho polévkovou kostku za 5 h a polijeme ji přesně odměřeným 1/4 litrem vařící vody.

Na druhý talíř dáme kostku jiného původu za 5 neb za 6 h a polijeme ji také 1/4 litrem vařící vody.

Pak ochutnáme hovězí polévku **MAGGI**^{no} i polévku připravenou z jiné kostky.

Úsudek:

Po této zkoušce budu používati výhradně jen **MAGGI**^{no} kostek po 5 h, neboť

MAGGI^{no} hovězí polévka jest jakosti nedostižné; má výtečnou aromatickou masovou chuť a vyrovná se úplně polévce připravené obvyklým způsobem z masa.

lidu, vidíme na lavicích jeho poslaneckých zástupců terroristy, za jediný: pouze účelem: za zabezpečení si vlastního pohodlí a osobního dobrého bydla. Dnes zastupování lidu je nejvytouženějším cílem lidí širokého svědomí, ale prázdňového vědomí, prázdňového, ale drzého čela, zkrátka: demagogů bez politického vědomí a také přesvědčení. Hlasovací přítěž lidu se dnes zpeněžuje. Po hříchu, nic víc. Z poslancování učiněno dnes „povolání“, na něž jako lačně vrhají se prázdňová ctižádost, prospěchářství a požitkářství. A tak pak mají naše věci ve Vídni pokračovat? Vždyť vláda vídeňská toto všecko vidí a tudíž i vl.

(Zasláno.)

Veletěnému firmě sociálně-rezňářské Bohumila Beka v Hoře Kutné.

Ránu Vámi dodaný na velký obraz oltářní došel v úplném pořádku. Jest skutečně jak slohově, tak umělecky pěkně a oduševněle vypracován. Všem farníkům, jakož i všem znalcům, kteří jej viděli, se líbí. Mohu proto Vás mladý závod všem, kteří hledají vskutku uměleckou a přece lacinou práci, tímto vřele doporučit.

V Pozlovicích u Luhačovic, 16. listopadu 1911.

František Šplícha, farář.

(Zasláno.)

Veletěnému

Jubilejnímu vzájemně dobročinnému živnostenskému spolku »Charitas« v Hradci Králové.

Níže podepsaná vzdává Jubilejnímu vzájemně dobročinnému živnostenskému spolku »Charitas« vřelě díky za správně vyplacenou podporu pohřební po svém zemřelém manželovi Františku Hakovi.

Spolek tento vřele každému doporučuji.

V Hradci Králové, dne 21. listopadu 1911.

Marie Haková.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

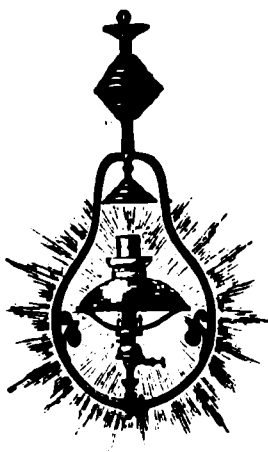
Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.



Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové

k zhotovení veškerých kovářských nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsložitějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přecizně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako Biskupskou Křížovou revizí ověřeny.

Mémi nádobu jen v ohni utvářím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kovářských se rychle, krásně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen poručkou.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukázkou franco se zasílá.

Chcete-li kotelum nebo spádost bez přitisků.

Sta doporučení a čistých umění po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přílohu a dárku národa domácímu.

Společným doporučením rychlé a levné provedení edukace spolkových atd.

Obchod, dům sukny

fmj

V. J. ŠPALEK

= v Hradci Králové =

přesídlí.

Z té příčiny a k rozšíření kruhu svých ct. odběratelů prodává za značně snížené ceny

zbytky jemných látek

hodící se co praktické dary vánoční

téměř za poloviční ceny.

Křesť. organisátor

kalendář na r. 1912 již vyšel. Čiňte božské objednávky. Cena 70 h. Jednotlivě poštou 90 h. Josef Petřík, Hradec Králové, Adalbertinum.

Umělecký útvar
pro malbu na skle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malovné okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaikového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síťe a vřezázenov místě.

Mosiky skleněné pro fary, křehké cesty atd. Nákresy, rozpočty i odborná rada zdarma.



Přesněná vyznamenání a doporučení.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přirodní vína k obětím mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Lisénská, uherská a rakouská vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 110 a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

!! V HUMPOLCI. !!

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla dy:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Podálová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Concerty zdarma a franco.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody



Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i drátěné ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky, bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Volná Myšlenka

se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního. —

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace Časových „Úvah“ v Hradci Králové.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř církevních obrazů.

Praha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veledůst. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení, v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franco. Nejlepší doporučení.

Rozšiřujte

důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo „Časových Úvah“ pod titulem:

Obrana školy katolické.

Sepsal P. František Blažák C. Ss. R.

Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci náboženství v téže, pokrokových proudech školních. Promlouvá o potřebě katolické obrany a poučuje, jakým způsobem obrana má se rozvíjeti.

Stran 64. — Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách velké slevy.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Kulturní činnost: Esterovců znova se ohlášela. U Vyzovic jeden surovec, zahavil kříž. Soše Krista Pána nražou hlavu. Když na Moravě volnomyšlenkáři, jedním akademikem v čele spustili kapličku sv. Prokopa, začali rozhlásovati pachatelé sami, že prý to spáchali klerikálové, kteří to pak budou sváděti na lidi pokrokové. Z toho patrně, jakou drzou lež ještě taci neurvalci dovedou k vandalismu přidati. Jistě by bývalo těm kulturníkům největším potěšením, kdyby byli mohli za pustý ten čin ještě přivést do kriminálu několik nevinných katolíků. Náhodou však spravedlnost chytila volnomyšlenkářský dorost za límec, tak pevně, až se surovcem zatajil dech. A tak nyní po změnění dřívější lůžky již se neodvažují přijíti volnomyšlenkáři s podobným drzým knyfem proti katolíkům. Jsou o zohaveném kříži tiše.

V neděli dne 29. března spáchána podobná lotrovina v Dačicích na Moravě. V hostinci u bílého koníčka scházeli se volnomyšlenkářští mladíci, kteří prošli těžce nastádané peníze svých rodičů a tropili proti pokojným občanům v noci klukoviny. Rozumí se, že četba volnomyšlenkářských tiskovin nevedla k nadávkám na církev, papeže, na katolické zásady. IV hostinské místnosti nad vchodem byl zavěšen památný barvotiskový obraz Panny Marie s Ježíškem. Dříve nepřekážel obraz ten nikomu — ani cestovním židům a evangelikům, kteří ho hostince chodí. Jak snášelivě se však chovali k obrazu oni mladíci, patrně z doznání jednoho z nich, že v místnosti se přijíelo na zdar a zdraví Panny Marie. Konečně řečeno dne večer byl obraz se zdí stržen a tajně odněsen. Nájemkyně přece poznala, kolik uškodilo a protože mohla na odcižitele prstem ukázati, poslala služku za volnomyšlenkáři do restaurace ke Kůrnům, aby ji obraz ihned vyhlídli. Honěvadž ji tam však služka nenalezla, odešla se nájemkyně v noci do kavárny u Kesnerů, kde prosila jednoho z mladíků, aby ji buď obraz vydal, nebo aspoň pověděl, kde je. Ten jí však brně odhlý. Druhý ji na opětovanou otázku odpověděl, že jest obraz zničen. Když se ptala, kde je, řekl se jí, že u smičků, které vedou pod lipky. Obraz dle udání skutečně nalezen ve stavu hrůzném. Rám a sklo byly rozbity, Jezulátku a Matloně vypíchnány oči. Obraz probodán též na jiných místech, potěmán a zmačkáán. — Patrně, jak ďábelský vztah zaslepuje. A taci lidé prý budou proti klerikálnímu útlaku hájiti svobodu náboženskou všech lidí — i katolíků! Tak vyhlíží moderní shledání Boha. Co jen trochu na Boha a svaté, upomíná, stíhá se jest od takých lidí posměchem přímo hrůzným. Proč by taci mladíci nedělali aspoň něco dle vzoru Barcelony, když nad pustými činy barcelonských banditů volnomyšlenkářské listy jevíly netajenou radost?

V zemi, kde náboženské pověry na hlavu byly pomáhány. Zase se osvědčuje sílu zdvojenou pravdu, že úžasné pověry nastupují tam, kde zdravá víra mizí. Tím se také dokumentuje, že materialismus, kdyby byl sebe více nabízen jako moderní náhrada za víru, neosvědčuje se dlouho nikde, ale naopak, že duše touží stále po něčem nadpřirozeném. Kde v protestantských krajích Německa i mezi sedláky jest posívná víra křesťanská silně ořesena, tam dle svědectví samých pastorů nejhrůznější pověry rozkládají svá černá křídla. A jak jest tomu v městě, které se považuje za předního reprezentanta moderní kultury evropské? Jak vyhlíží ta hrdá Paříž, která se chlubí svým vítězstvím nad pověrami a předsudky? Její všechna vyhlášená věda nějak nestačí — a nejméně vrstvám inteligentním, které tápají v přičině nejdiležtějších otázek životních v naprosté bezradnosti. Jestliže se v Paříži docela vážně přetřásala otázka zavedení buddhistického náboženství do Evropy, pak již toto markantně charakterizuje bankrot filosofie protikřesťanské.

Ale ještě něco horšího! Právě velice inteligentní „emancipované“ dámy pařížské zanášejí obrovské sumy „prorokyním“, vykladačkám karet, jasnovídkyním atd. „Národní Listy“ napsaly dne 21. t. m.: „Francie, a jistě ne nepravem, pokládá se za zemi oddanou z celého srdce pokroku. A přece snad nikde nekvete tolik pověry, jako právě v Paříži.“ V jediném listě pařížském v jednom dni uveřejněno 31 insertů, jimiž se odporučovaly obecnosty prorokyně Dokonce i dva astrologové (hvězdopravci) nabízelí své nejochotnější služby zvědavému obecnstvu. Dle toho si může každý lehce představit, jaký asi regiment těch parazitů pokolení lidského v samé Paříži z kapes inteligence veliké peníze má. Vláda bezohledně pronásleduje jeptišky, které tolik významným způsobem uplatnily své služby, v nemocnicích, v chorobincích, útulnách atd. Ale vládní bič na zřejmě podvodnice jest krátký. A přece výdělečné kartáčky si přmo tropí paskvil z vědy a ze zdravého lidského rozumu. V Praze jest již nyní kartáček také dost. Docela již tyto ženy pilně inserují. Ale protože v Čechách dle náhledu některých lidíček nestojí za nic takové

vá věc, která aspoň trochu nezavání Paříží, bylo dlužno dbáti „přiměřeného pokroku.“ Proto nyní na Malém náměstí Staroměstském má již vyvěšenu svou firmu „pařížská věštkyňe“. To bude přece jinší atrakce pro emancipovaný svět! Žádný učený advokát neshrábne za malou námahu tak obrovské peníze jako takové prorokyně.

Vše doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl
v Kutné Hoře

pro odborné pozlacování nových i starších oltářů, kazatelen, Božích brobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Ve jménu pokroku. O vyhnání misionářů ze Zambezi, kde měli školy, píše dopisovatel do misijního časopisu následovně: „Nová portugalská vláda vydala dekrét o vypovězení misionářů ze Zambezi a praví v něm, že má býti proti nim postupováno mírně. Musíme tedy opustiti klášter a kostel, pole a zahrady, které jsme v potu tváře za oběti mnohých životů za mnoho let vytvářeli z pralesa v době deštů a žhoucího tropického parna, a zanechati to vládě, a smíme si vzíti jenom kufříček a co se do něho vejde. Smíme nastoupiti cestu pralesem, trávající třeba několik týdnů. Velitel v Jumbo hrozil nám, nepůjdeme-li hned, že nás dá svázati řetězy a že nás pošle do pouště. Tak ta mírnost dopadá. Ústa vlády přetékají písničkou o humanitě a bratrství a volnosti a spravedlnosti, a skutky její jsou krvežíznivost, nespravedlnost a zlodějství. A vláda, která ve jménu osvěty se zmocnila trůnu, připravila černochoy rázem o civilisaci, školy a vyučování, připravila je o hlavní prostředek pokroku. Vydržovali jsme v misiích 12 škol. A náhrada za ně nebude žádná.“

IV. mezinárodní sjezd pro uměleckou výchovu, kreslení a příbuzná umění konán bude v Drážďanech od 12. do 18. srpna 1912. S ním spojena bude od 4. do 25. srpna mezinárodní výstava výkresu a výstava pomůcek ku kreslení. Současně bude umělecká výstava a zvláštní výstava škol umělecko-průmyslových. Budou dvě sekce: A. Školy všeobecně vzdělávající (obecné, měšťanské, střední, ústavy učitelské a lycea). B. školy průmyslové, odborné a pokračovací průmyslové. Schůze budou střídavé, aby každý účastník mohl býti ve všech přítomen. Přednáškami a rozpravami i výstavou mají býti objasněny: 1. Psychologické základy kreslení. Počátky kreslení dětského. První vyučování kreslení. 2. Kreslení, modelování a ruční práce jakožto vyjadřovací prostředky ve všeobecně vzdělávajících školách. 3. Povinnost kreslení na všech stupních vyučování, na všech školách, též na universitě. 4. Dle kterých zásad má se vyučovati kreslení na středních školách. 5. Vzdělání uměleckého vkusu kreslením a ručními pracemi. 6. Vyučování na uměleckých a umělecko-průmyslových školách. 7. Umělecké písmo. Vyučování písma. 8. Vzdělání učitelů kreslení. Jich další vzdělávání. 9. Umělecká výchova lidu atd.

Statistika zločinů a beznáboženská škola. Z úředních výkazů francouzských sestavil katolický list „Američan“ tuto zajímavou statistiku. V letech 1831—1856 bylo náboženství z francouzských škol vyloučeno. V tu dobu bylo zločinů a přestupků: v letech 1831—35 113.000, r. 1836—40 144.000, 1841—45 169.000, 1846—50 226.000, 1851—56 280 tisíc. Roku 1856 dovolil zákon Fallouxův na obecných školách vyučování náboženství pod dozorem církevním. Brzy ukázal se účinek: počet zločinů klesl od r. 1856—60 asi na 266.000. Roku 1861 začaly náboženskému vyučování útlaky a obtíže od liberálních úředníků císařských — a počet zločinů rostl: v letech 1861—65 272.000, 1866—70 283.000. Po vypuzení královského rodu nastoupil opět zákon Fallouxův a zločiny klesly 1871—75 asi na 250 tisíc. Roku 1876 začal boj proti církvi a náboženství ve škole. Číslice zločinů jej ilustrují: v letech 1876—80 372.000, 1881—85 422.000, 1886—90 461 tisíc, 1891—95 521.000, 1896—1900 514.000, v letech 1901—95 556.000. Zatím se počet obyvatelstva ve Francii nezměnil, jen nepatrně stoupl.

O Husově důslednosti pronesli jsme zcela zdůvodněné pochybnosti již dříve. Nyní dr. Sedlák na základě pečlivého studia v 11. čísle brněnské „Hlídky“ odkrývá veliký rozdíl mezi učením Husovým

v Čechách a jeho náboženskými výklady v Kostnici. Dr. Sedlák odkryl v kodexu metropolitní knihovny pražské odpovědi Husovy na 45 článků Viklefových. Z těch vysvitá, jak Hus proti dřívějšímu tvrzení v Čechách v Kostnici rychle obracel. Nálezce oněch odpovědí ku konci praví: „Nechci viniti proto Husa ze lži. V bojovné, rozvášněné náladě roku 1412 a následujících dal se strhnouti Viklefem více, než by si toho nyní přál, samota a klid ukazují mu ty nauky v jiném světě a naděje na vyváznutí vkládá mu v ústa výpovědi, jež zobrazují jeho přítomné smýšlení a přání. Snad ho při tom svádí i vědomí, že m sněm opaku nebude moci dokázati, ježto jeho aktu universitních nemá a i nebezpečný spis Contra occultum adversarium jest zase skryt. Ale tolik jest jisto, že z těchto odpovědí Husových nemluví naprostá upřímnost a hrdé sebevědomí stálého a ujasněného přesvědčení! Snad proto Mladěnovic těchto výpovědí do díla svého nepojal a stoupenci jich neopisovali.“

Ovšem k tomu nutno již nyní přičleniti velice různé stanovisko Husovo k opozičníkům, kteří rep-tavše hlasitě v chrámě proti odpustkům, byli jati a popraveni. V chování k papeži jeví se u Husa též veliká nedůslednost. Dále ta jeho dvojaká ironie vůči interdiktu nad Prahou! Nutno též podrobně vysvětliti, jak Hus při svém káráni kněžských zlořádu byl až příliš na řeč opatrný, kdy celé davy přísně odsuzovaly veliké zlořády na dvoře královském a sobectví novotářské šlechty. Nechtěl rozmrzetí své ochránce, kteří lačně číhali na příhodnou chvíli k uloupení církevního jmění.

Theorie Husova o církvi jest velice zmatená, jeden výrok odporuje druhému. Co nedůsledně počato, nemohlo ovšem nésti těch slibných plodů, jakých se nadáli prostomyslní, upřímní, husitští horlivci. Třídní bezohledná politika chopila se reformního programu k porušení sociální rovnováhy, až pronášel správce husitské církve Rokycana malomocnou žalobu za žalobou. A právě v líně desorganizované církve husitské krátce po válce vznikla jednota česko-braťská, volivši separatismus proto, že v husitství tak málo skutečné reformace viděla. Potřebí všecko důkladně podle původních pramenů systematicky sestaviti, aby obraz husitského hnutí vystoupil před zraky národa opravdu plasticky.

Výstava kostelního umění má býti uspořádána u příležitosti mezinárodního eucharistického sjezdu ve Vídni v měsících září až prosinci v přístavbě rakouského musea pro umění a průmysl. Výstava má obsahovati umělecká díla a umělecko-průmyslové předměty, určené ku potřebě kostelu a katolické bohoslužby a sice: Oltáře a oltářní nářadí (svícny, kříže, vazy, obrazy, tabernakly, monstrance, kalichy, cibore, custodie, kaditelnice, skulptury pro výzdobu oltáře i domácí pobožnost atd. Dále zařízení kostelů (zpovědnice, lavice a stoly pro přijímající, lustry atd.), zvony, ornáty, korouhve, nebesa, kostelní látky, koberce, lněné damasty, bílé výšivky, krajky. Zařízení pro sakristie, nábožné obrazy pro domácnosti, upomínkové předměty tištěné i plastické na sv. přijímání, křest, úmrtí a pod., domácí požehnání, vazby misálů a modlitebních knih, medaile, plakety. Vystaveny budou nové od vystavovatelů samotných zhotovené předměty, ale i předměty, které jsou již v užívání. Vyloučeny jsou kopie starých prací. Jak výrobce tak i navrhovatel budiž jmenován. Za místo a vystavování neplatí se žádný poplatek. Předměty budou pojištěny proti ohni i vloupání. Přihlášky s potřebnými náčrty, fotografiemi, mírami atd. nejpozději do 15. ledna 1912 komitétu ve Vídni L. Bäckkerstr. 8. Přihlašovací listy na požádání zašle uvedený komitét neb správa prum. musea v Hradci Králové.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovavřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četná uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Sociální besídka.

A pak má blahobyť sociálně demokratického dělnictva pokračovati! Stále více vysvitá, jak přední vůdové soc. demokracie starají se v prvé řadě o sebe, jak si zřizují v táboře rudém na útraty těžce pracujícího dělnictva teplá hnízdečka sinekur. Tedy vývoj zrovna tak šosácký, a kšef-

tařsky, jako u zazobaných byrokratů. Když se ozval churavý Lvžen Richter proti sobeckému a marnotratnému soc. dem. vůdci Janu Schweitzerovi, nazval jej dr. Fr. Mehring v »Leipziger Volkszeitung« — »rošťákem i v umírání. A přece se odvolával německý žalobce na zkušenosti samého Bebla.

Richter konstatoval, že Schweitzer k založení a udržování svého »Sozialdemokrata« dostal podporu z dispozičního fondu vládního, že byl ve spojení s Bismarckem, že Bismarck mu r. 1867 pomohl k říšskému mandátu, atd.

Nyní se dostalo Richtrovi zadostiučinění. Sám Bebel v II. svazku svých vzpomínek »Aus meinem Leben« všechny výtky Richtrovy potvrzuje a ještě velice rozšiřuje. Dokazuje, že Schweitzer byl marnotratníkem prvního řádu. Píše dále: »Schweitzer náležel k povahám, které stále nejméně dvakrát tolik peněz potřebují, než přijímají — jichž heslem jest: Potřeby nemají se řídit podle příjmů, ale příjmy podle potřeb, což podmiňuje, že pak bez všech rozpaků berou peníze, kde je naleznou. Jestliže si Schweitzer vyhrábl r. 1862 z pokladny 2600 zlatých, zpronevřoval později, když byl presidentem všeobecného dělnického spolku německého (spravuje v úřadě tom kasu), groše shromážděné od dělníků špatně placených, aby své choutky ukojil.

Bebel poukazuje dále k tomu, že když všechen opoziční tisk byl proti podplácejícímu vládnímu fondu, jediný orgán Schweitzerův se o tom korupčním fondu ani nezmiňoval. Potvrzuje též, jak soc. demokraté pomáhali polici v bouřlivé schůzi v berlinském koncertním domě. Nazve i nyní starého Bebla socialista z »Leipziger Volkszeitung« rošťákem? Jak již ti první vůdcové rudého dělnictva rozuměli kšeftu!

V rudém táboře ve Štyrském Hradci jde to s blahobytem soc. demokratických pohlavárů s kopce, protože mnoho členstva ubylo. A tak veřejnost jest svědkem, jak se pohlaváři přímo mezi sebou rvou o lepší skyví v organizaci. Starý šéfredaktor »Arbeiterwille« prožil v soc. demokracii tak hubená léta, že dle svého doznání při redakční práci prsty mrazem tuhé nad lampou si ohříval. Nyní tento starý soudruh jest ze svého místa vytlačen od dr. Schacherla. Tento doktor vytlačil také starého Ausobského z jistého volebního okresu Mürztalského.

»Viedeňský Denník« sděluje, že sekretář rakouského rudého svazu dělníků řeznických a uzenářských Josef Wonka uprchl, spáchav defraudace a podvody v samém svazu. Zmizel až — do Kalifornie. Patrně tedy, že si vzal na cestu dostatečný obnos.

Rudí hraboši se v posledních týdnech velice rozmnožili. V živé ještě paměti jest, jakými úžasnými lžemi sliboval volební leták soc. demokratický pošumavským sedlákům budoucnost přímo rajskou, jestliže zvolí soc. demokrata. Lži byly tak demagogické, tak ohlupující, že česká veřejnost žasla, proč rozumnější pohlaváři rudí proti tomu hanebnému podvodu nevystupují. A teď se již »rajský okamžik dostavil«. Mezi soc. demokratickými domkáři v Pošumaví panuje vzrušení. »Svaz pošumavských domkařů a maloročníků se sídlem v Klatovech« byl okraden — jak dosud zjištěno — o 30.000 korun! Zpronevěru tuto spáchal jednatel tohoto svazu František Hošťálek ze Zbyslavi, hlavní sloup soc. dem. domkařů na Pošumaví a dokonce i člen výboru ústředního svazu soc. dem. družstev v Praze. Soudruh Hošťálek činil jménem svazu objednávky zboží, lnoživa a strojů pro jednotlivé skupiny soc. dem. domkařů — ale větší část zboží toho si nechával pro sebe. Odcizené zboží Hošťálek ve svém vlastním kramu a také pod rukou prodával — na svůj účet. Manipulace tyto se Hošťálkovi dařily po dlouhou dobu — poněvadž nikdo ho nekontroloval. Hošťálek měl po ruce všechny spolkové věci a razítka a dokonce pokladník domkařského svazu, J. Pavlát, správce okresní nemocenské pokladny v Klatovech a propadlý soc. demokratický kandidát v říšských volbách — peníze, které za zboží od domkařů přijal, odváděl Hošťálkovi! Hošťálek nejen že všechno zboží samostatně objednával — ale on za ně firmám také samostatně platil! Byl tedy Hošťálek ne snad jen jednatelem, nýbrž ve skutečnosti i pokladníkem a svrchovaným pánem v pošumavském svazu soc. demokratických domkařů. — Na podvody přišli ne revisoři, nýbrž firmy. Svaz nyní prohlásil, že Hošťálek žádné plné moci k objednávání zboží neměl a že svaz za objednávky Hošťálkovy neručí. Proto mezi domkáři vznikla obava, že budou soudem donuceni zpronevřenému sumu 30.000 K za Hošťálka okradeným firmám zaplatiti.

Rudý autonomistický správce stávkového fondu Václ. Šach v Teplicích jako předseda rudého konsumu spravoval stávkový fond při místní skupině centrálního svazu dřevodělníků. Zpronevřil však 1400 K, takže byl odsouzen na 6 neděl do kriminálu. Jest bída — a proto pohlaváři horlivě »pomáhají« aspoň nejchudším svým poplatníkům.

Volnost a bratrství! Jak právě soc. demokraté tyranisují dělníky hůře než byrokrati, svědčí zpupný čin vídeňských centralistů proti rudému autonomistovi Václavu Bořkovi, který pracoval v továrně Goldschmiedově. Když Bořek nechtěl přestoupiti do organizace centralistické, prohlásili něme-

čtí centralisté, že s ním pracovati nebudou a také zahájili stávkou. A když Bořek večer vyšel z továrny, byl dvěma centralisty jako nejhorší zločinec poplíván a ztrýzněn. Když si šel druhý den pro knížku, bylo proti němu páčáno násilí znovu. — Liberecký orgán centralistů »Vorwärts« napsal na adresu českých autonomistů: »Zdvořilost vůči separatistům působí podobným dojmem jako zdvořilost vůči rošťákovi, který nám drží před nosem svůj klacek; může být snadno vykládána jako bázeň nejen u našich odpůrců, což by se dalo snést, ale i u našich soudruhů.«

Tohle ovšem velmi dobře charakterisuje vlivnost a bratrství vycepovaných soc. demokratů, kteří jsou zvyklí již dávno na takové hřimání, že jsou při mírnějších a rozvážných slovech nedoslýchaví. Vojenská dovednost rudá, která se vycvičila na hřbetech křesť. sociálů, obrací se nyní proti svým soudruhům. Autonomisté ovšem velice kárají — ale teprve nyní. Když rudé pěsti bušily »ve jménu humanity« do našich, tenkrát »Právo Lidu« nenamítalo nic — naopak násilníky hájilo.

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Na běžný účet dle ujednání.

Boj proti českým autonomistům. Olomoucký »Našinec« píše: »Po bok českým centralistům v boji proti českým autonomistům postavili se nyní zcela otevřeně též soc. demokraté němečtí. »Arbeiter Zeitung« od okamžiku, kdy se stala ústředním orgánem pouze německé soc. demokracie, češe a buší do autonomistů čili separatistů nekřesťanský. Především mají býti zničeny autonomistické soc. dem. organizace ve Vídni. Činí se totiž nátlak na zaměstnavatele, aby autonomisty z dílen a továren vypověděli. Míno to sahá centralistické dělnictvo k svépomoci. Když tak o tom čteme, vzpomínáme si na počátky křesť. soc. organizace. Tehdy čeští socialisté právě tak násilnický a nelidsky počínali si vůči našim dělníkům, kteří byli zbavováni chleba a i tělesně týráni. Nyní titíž čeští socialisté zakoušejí kus »bratrství a volnosti« na svém vlastním těle. Nemesis je stihla, zlé činy mstí se na nich samých. Ted' je ovšem celý autonomistický tisk vzhůru, poněvadž minulý týden persekuje autonomistů už započala. A právem odsuzuje terrorismus centralistů, při němž nejde už jen o zásady, ale přímé ničení existencí. Minulý týden referoval soc. dem. autonom. tisk o dvou případech násilí ve Vídni. Ale i na Teplicku došlo k srážkám. V několika případech zastavili tam totiž němečtí zedníci práci — na příkaz tajemníka Siegmantla, aby donutili zaměstnavatele ku propuštění českých soudruhů, členů české odborové organizace. Stalo se tak v závodě Bramschově, kde Siegmantl přímo intervenoval a až továrník sám prohlašoval, že by nerad české dělníky propustil vzhledem k českým svým odběratelům, byli přece dva soudruzi čeští z práce vystěhováni. Jiný případ udál se na stavbě vyhořelé Invalidovy sklárny v Cukmantlu. I zde byli dva zaměstnanci čeští dělníci propuštěni z práce zase na zakročení předsedy centralistické skupiny Wagnera. Tyto srážky mají už též následky. V Linci čeští autonomisticky smýšlející dělníci v počtu 400 vystoupili z organizace a založili samostatnou českou. K podobné roztržce dojde též ve Štýru, Welsu a jiných průmyslových městech hornorakouských. Boj se zostří a půjde o životy set, o existenci set.

K tomu poznamenáváme, že neběží o sta, nýbrž tisíce existencí. Nikdo nedovedl rukou svépou tolik sahati na lidská práva dělníků, jako soc. demokracie, která vykřikuje trázi »Volnost, svoboda, bratrství!«. Žádný byrokrat nedovedl tak pronásledovati chudé, strádající dělnictvo, jako »jediní spasitelé dělnictva«, kteří barbarsky karabáčují a o existenci připravují lidi, nechtějící se podrobiti komandu židovsko-německých sluhů.

Ze Zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I. Již padesáti sedmi tisíc dostoupil počet pojištěných u král. české zemské pojišťovny starobní, uspokojivý to zajištěný výsledek, uváží-li se, že podobný ústav v říši německé, král. saská banka starobní v Drážďanech teprve po 20 letech dosáhla prvního tisíce pojištěných. Jeví se též zájem o zemský pojišťovací fond nyní již ve všech vrstvách obyvatelstva, především ovšem u živnostnictva a rolnictva, jak patrné na novo z přihlášek v roce 1911 došlých, z nichž největší počet připadá právě na tyto dva stavy. V roce 1911 do konce září přijato bylo 4755 nových pojištěnců. Vkladů složeno za tu dobu 13.125 úhrnným penízem 508.456 K. K výplatě povoleny další 163 důchody. Celkem poukázány k vyplácení již 1354 důchody v úhrnném obnosu 398.531.78 K. 92 dalším živnostníkům nadlepeny důchody z jejich vkladů plynoucí o 100 procent z bonifikačního fondu živnostenského. Kdokoli zájímá se o král. českou zemskou pojišťovnu starobní, navštiv kanceláře její v Praze-III. u Mon-

tágu v úředních hodinách (ve dny všední od 8 do 2, v neděli a svátek od 9 do 11) nebo dopiš si listkem korespondenčním a žádaná poučení budou podána co nejochotněji a i prospekt bude zaslán úplně zdarma a franko.

Národohospodářská hlídka.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII. Ústřední jatky vydala následující zprávu: Na pražský ústř. trh dobytčí v Praze-VII. dopraveno v pondělí dne 20. t. m. celkem 342 kusů dobytka hovězího, a to 325 kusů původu domácího a 17 kusů původu haličského. Dle druhu bylo: 68 kusů býků, 202 kusů volů, 72 kusů krav. Průběh trhu byl prostřední, zboží prima prodávalo se při vyšších cenách, býci prodávali se čile o 2 až 3 K za 1 q. živé váhy draze. Zemědělská prodejna měla pondělní trh dne 20. t. m. obesaný 34 kusy dobytka hovězího. Průběh trhu masného byl prostřední. Neprodaného dobytka odehnáno z trhu 15 kusů.

Levné opatřování stavebního pozemku. Bývalý ministr spravedlnosti dr. Klein dobře postřehl, co nejvíce překáží rychlosti tempu v řešení bytové otázky zejména nyní, kdy máme státní bytový fond, který opatří nebo zaručí hypotéku do 90 procent. Jde nyní o levné opatření stavebního pozemku. Tomu má odpomoci jeho návrh, podaný v panské sněmovně, na zákonitou úpravu stavebního práva, jež odůvodňuje asi takto: K právním formám, které by mohly prospěti luštění bytové otázky pro málomajetné třídy, patří zvláštní stavební právo (dědické stavební právo). Ono poskytuje přenosné oprávnění míti na cizím pozemku pro delší čas buď bezplatně nebo proti určité roční rentě stavení, čímž rozpočet se sníží o největší položku, totiž o kupní cenu pozemku a bude pak i málomajetným umožněno přikročiti ku stavbě svého domku. Tohoto stavebního práva dědického je zejména lhostejně používáno v Německu. Také v Rakousku bylo již mnohokrát vyslovováno přání, aby tato právní forma byla zavedena a již na jednom z prvních sjezdů rakouských měst byla otázka tato přetřásána. Levné opatření stavebního pozemku bude scházeti tak dlouho, dokud nebude zákonně zajištěna právní norma po vzoru dědického stavebního práva. Poněvadž pak na brzké uzákonění novely k občanskému zákoníku nelze zatím pomýšleti, je nutno, aby tato mezera v našem zákonodárství byla co nejdříve vyplněna, neboť za stávajících bídných poměrů bytových nebylo by možno další průtah zodpověděti a toho lze docíliti odloučením norem o stavebním právu od novely k občanskému zákoníku, tak aby partie tato mohla již v nejbližších týdnech býti předmětem jednání zákonodárných sborů. Bytová reforma musí beztak těžce zápasiti s celou řadou jiných překážek a měla by míti proto pro své podnikání aspoň dostatek prostředků, kterými ji může opatřiti zákonodárství.

Kdo jednou zkusil

„BUYOVKU“

nekoupí jiné přísady ku kávě.

Účinky kartelů. V subkomitě národohospodářského výboru podal posl. Krek návrh, jenž má být podkladem k vytvoření kartelového zákonodárství v Rakousku. V tomto návrhu ukazuje dr. Krek zajímavě na následky, jež má v hospodářském životě tvoření kartelů. Před trustovým hnutím byl v Americe 2040 samostatných průmyslníků železa a oceli. V r. 1910 byli spojeni ve 135 spolků. Carnegieova United Steel Corporation je však všech ny překonkovala, a tato Corporation pracuje nyní s kapitálem 404 milionů dolarů. Jest správné, že trust může lépe podporovati pokroky a vynálezy v průmyslové výrobě, než jednotlivci, avšak trust podporuje pokrok jen tenkrát, je-li to spojeno pro s peněžní výhodou, jinak naopak pokrok ubíjí. Tal na př. nechtěla U. St. Co. zaměnití t. zv. bessemerování kolejnic železných zkujňováním jich, ač koliv bessemerováním stává se železo kolejnic křehčím, a tím i pro jízdu vlaků nebezpečnějším, a to jen proto, že nechtěla investovati 60 mil. dol. do zavedení nového způsobu výroby. Jest také velmi pozoruhodno, jak kartely vykořisťují domácí konsumenty na úkor výnosu. Jest známo na př., že rakouský cukr je lacinější v Americe než v Rakousku. Podobně němečtí říšští továrníci prodávají plechy a jiné železo do Nizozemska, že němečtí konsumenti dostanou toto v Německu vyrobené do Nizozemska vyvezené železo laciněji v Nizozemsku, než z továrny přímo v Německu, ačkoli ne nepatrná suma připadá tu na dovoz do Nizozemí a zpět a na dvoje zaplacení cla. R. 1900 prodávali zkartelovaní výrobci kolejnic v Německu své zboží v říši za 115 marek, v cizozemsku za 85 marek za tunu, drát se prodával za 25 marek domů za 14 marek v cizině za 100 kg, koks za 17.50 ma-

rek doma, za 12.50 M v Nizozemí a ve Francii. Koks do vysokých pecí doma za 16—17 marek, v Rakousku za 8.10 marek atd. V Rakousku železný kartel nabízejí železo v cizině za 16.50 K za 1 q, kdy u nás nebylo od něho železo pod 22 K k dostání. Proti kartelům mluví však i důvody mravní. Cit pro soukromé vlastnictví ztrácí se kartely. Jednotlivce zřídka se suverenního práva na vlastnictví, přenechávajíce část spolurozhodování nad ním kartelu, aby docílil většího zisku. To vede k přehazování pojmů, jenž nemělo by zůstat bez povšimnutí. V Rakousku bylo do září 1909 120 kartelů. Zakázati jednoduše kartely by málo pomohlo. V Americe bylo podáno do r. 1906 79 žalob proti trustům, avšak jen 17 mělo pozitivní výsledek a karteláři byli odsouzeni k pokutám v celkové výši 16.376 dolarů! Monopoly americké zatím rostly. V r. 1899 bylo 353 trustů s kapitálem 6 milionů dolarů; 1. prosince 1902 koncentrovaly však trusty ve svých rukou již kapitál 6945 milionů dolarů (skoro 35 miliard korun.) Referent dr. Krek navrhuje proto zřízení „Národohospodářské ústřední komise“ ze zástupců ministerstev a zástupců z průmyslové, zemědělské, živnostenské a dělnické rady, jež by dozorovala na činnosti kartelů, jež by měla právo zastaviti usnesení kartelů poškozující publikum, neb i dle okolností kartel rozpustiti. K dodržování zákonných předpisů od kartelů žádá konečně návrhatele tresty peněžité a vězení.

Kartel rafinerií petroleje konečně slepen, zatím velmi křehce, neboť rozpustí se ihned, jakmile by vedle něho povstala nějaká rafinerie s 20.000 metr. centy roční výroby, nebo vystoupí-li z něho nějaký závod se 100.000 centy kontingentu, aneb když zkartelované rafinerky přestoupí určený kontingent o 10 až 40.000 centů mimo to i z desíti jiných příčin. — V drahotním výboru rakouské posl. sněmovny žádáno, aby cena petroleje za kartelu nestoupila nad 35 K. A zatím, než kartel domluven, cena vstoupila na 37 až 38 K. A kartel sotva cenu snížil.

Drahoty cukru snad přece povolí příštím lednem, ježto brusselská konference počátkem prosince povolí Rusku vývoz 6 miliónů centů místo dosavadních dvou miliónů. Ale v drobném prodeji prý se udrží cena na 1 K za kg.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velečestnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i **k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,**

zlacení písmo a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celou

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hrenzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER, Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i veškeré zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.

Křesťan. sociální zpěvník

má mít každý křesťan. sociál. Omlouvá veškeré křesť. sociál. písně české, Orelské a národní. Cena výrobní bez poštovného 34 h, a vkusně vázaný 54 hal.

10 kusů po 50 hal., 50 kusů po 40 hal.

objednat lze za hotové u

J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Cibule a česnek.

Světznámý

Malínský křen

letošní sklizně, nejlepší jakosti, zasílá v 5kg balíčcích ve velkém za levné ceny

Josef Mikulecký,

vývoz Malínského křenu

v Kutné Hoře.

Ceníky zdarma a franko.

Majoránka a demut.

Velečestnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovozuje si dope-

ručuje veškeré kostelní nádoby a

náděti a to: mo rance, kalichy

cibule, nádoby, šenky, pacifikály,

svíce, lampy, kaditelnice, kromky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbrí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na ukázkou franko bez záruční koupě.

Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězy madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z Metálové prstovky, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen,

JAN STANĚK,

paříž a cloleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velečest. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. velečestnému duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se železnými rámy, střešními, osazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez výslovnosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovozuje si aktivně nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelný, sošky na procesí, Jesličky, Boží hroby. —

oltáře, kazatelny, křížové cesty, — leskyně s P. M. Lurdkou, —

kříže

Lovecké pušky



flobertky, kulovnice, vzduchovky, browning

a j. opak. i flobert. pistole,

revolvery

nejlepší jakosti a vyzkoušené dodává v ceně nejlevnější

ALOIS SCHIER, JABLONE n. Orli.

Cenník na požádání zdarma a franko.

LEVNÉ MÝDLO
vlastní výroby
těž lisované ovály
v bezvadné úpravě a jakosti
doporučuje
JOS. JELÍNEK
MYDLÁŘ
HRADEC KRÁLOVÉ
Dělnickým spolkům výhoda!

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řecmi všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reže ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na vysoké, čímž levnější
ceny až o 30%, než u jiných.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací po- stela od . . . K 7-80	železná mycí stoly od K 5—
železná skříňová po- stela s 3 díl. matrací od K 27—	železná noční stoly od K 10—
	železná stojany na šaty od . . . K 11—

Úplně zařízená lůžka od K 33.—

Skládací polní sedátka
od K 1—
zahrad. sklád. lenošky
od K 5—
zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36—

Zahradní nábytek.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných ústavů
za ceny zvláštní výhodné.

Katolíci „Svůj k Svému“!

Velký příděl pro „Matici Cyrillo-Meto-
dějskou“ značí prodej

Zápalek

Malice Cyrillo-Metodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil
v Lešticích. 1 balík 100 krabiček stojí
do 1. ledna 96 hal. Tak lacino
nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se
při nejmenší objednávce 25 balíků
(2500 krab.) vyplaceně na každou sta-
nici. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

Sekretariát „Malice Cyrillo-Metodějské“
V OLONOUCI, Dolní nám. 17.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulevé do pařeníšťat, jakož i sta-
venní za ceny nejlevnější. — Výborný termoz. tmel
sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené
diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici želez-
niční franko. — Sklady tabulevého skla.

K. V. Skuherský, c. a k. dvorní
dodavatel
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Nově zřízené knihkupectví

V ADALBERTINU

doporučujeme ku

zřizování knihoven

spolkových a soukromých.

Ochotnickým spolkům
doporučujeme se rychlým do-
dáváním žádaných divadel.

Veškeré solové výstupy
a kuplety na skladě.

Hudebniny, veškeré vycháze-
jící časopisy, žurnály i
díla sešitová možno nám
dodávati.

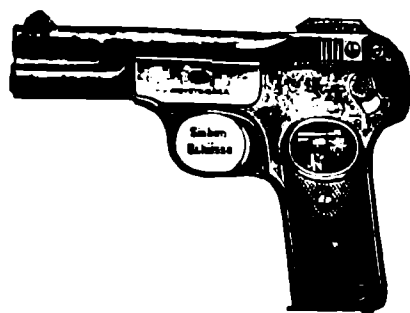
Každou i sebe menší objednávku
vyřídíme co nejdříve a nej-
pečlivěji.

Znamenáme se v účtě
Društva knihkupectví Politického
društva tiskového v Hradci Král.
Adalbertinum.

Browning

6-35, 7-65.

Velodog,
revolvery,
bambitky,
flobertky,



lovecké pušky a jiné zbraně úplně spo-
lehlivé, zaručené a zkou-
šené v cenách úplně továrních má na skladě

Vojtěch Ráž v Hradci Králové.

Prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
polkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

I. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Pápe.

Na zakázku zasílá
se vše franco.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Pravý Malinský křen,

cibuli, česnek,

— nabízí nejlevněji —

Jan Touška, Kutná Hora.

Všeob. úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi

— Složit listky na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
proste; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a medního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damašky, ubrusy, ručníky **zeфіry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a šlůvek „Záštita“ v Chrastě
u Chrudimě.

Veškeré prádlo panské i dámské, výbavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stara „Záštita“. Vad. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkoušku a budete jistě spokojeni!

— Odporúčujte ve svém okolí! —

Právě vyšlo!

Život lidský

s náboženstvím a bez něho.

Od R. S.

S vyhrazeným povolením přeložil Frant.
Navrátil.

Tato velice včasná, obsažná a popu-
lární úvaha hodí se výborně k hromad-
nému rozšiřování.

Stran 36. — Cena 8 h.

Při hromadných objednávkách veliká
sleva.

Brožuru rozesílá

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 48. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 1. prosince 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve- škeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. Eskont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akr. kapitál: K 15,000.000	
	Res. fondy: K 2,500.000-	
	FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krákov.	

„Lidovost“ soc. demokracie.

Soc. demokraté vyhlásili obecně neúprosnou zásadu, že se mají odstraniti nepřímé daně vůbec. S tím heslem před volbami putovali od města k městu, od vesnice k vesnici. A jaká jest jejich prakse? Myslí se, jaká dalekosáhlá reforma nastane v Kaiserslauternu, když většina městské rady sestavena ze soc. demokratů. Občanstvo čekalo hotová kouzla. Zatím však soc. dem. otcové obce se usnesli městské poplatky z piva a vína vybrati ještě dalších 15 let.

V Basileji v poradě všeobecného konsumního spolku učinili křesť. sociálové návrh, aby se zavedlo v sobotu odpoledne pro kancelářský personál prázdno. Proti všemu nadání vznikla ostrá debata mezi křesť. sociály a sociálními demokraty, kteří zdvihli proti návrhu nejprudší odpor — hlavně proto, že návrh vycházel z úst křesť. sociálů. Rudá skupina nechtěla z rukou pustiti monopol na zastupování dělnictva. Soc. demokratický sekretář prohlásil, aby dělníci počkali, až ten prázdny půlden bude ustanoven zákonem. Návrh pak byl opravdu od soc. demokratů přehlasován.

Pokrořácké »Hlasy z Hané« napsaly: »V Prostějově v »Dělnické pekárně« dělnictvo nemá té volné kázně a nekázně, k jaké bývá naváděno, je-li zaměstnáno u mistrů živnostníků. Běda dělníku, který by v »Dělnické pekárně« netancoval, jak má předepsáno. Zvlášť křiklavé dřičství panuje ale, jak se nám sděluje z Drozdovic, v Dělnickém mlýně. Tam se drží 24 prasat, 3 volci, 5 krav a 1 jalovice, a k tomu všemu jest jen jedna děvečka. Kdyby někde u rolníka musila jedna děvečka tolik dobytky obsluhovat, sociálně demokratické listy odsuzovaly by to jako dřičství palcovými písmenami. Ale u našich z nejnilejších »autonomistů« je pod svícem tma a nad svícem chamtivá bezohlednost. Několik pánů-soudruhů má se dobře a ti ostatní ať se melou, jak mohou, jen když poslouchají a platí.«

V protidrahotných návrzích vyskytla se též velice praktická žádost, aby rolník směl sám dobytek porazit a v drobném vysekati, není-li zdravotní závad. Tak by se otázka levného masa zjednodušila, přestal by zisk židovských překupníků. Soc. demokraté proti svým volebním spojen- cům agrárníkům však hlasovali jako jeden muž.

Hr. Lasocki podal návrh, aby pro dobu drahoty mohly zemské vlády odložit platnost § 14. živnostenského řádu aspoň potud, že by na ten čas nebylo potřebí příkazu způsoblosti pro živnost řeznickou a pekařskou. Tu soc. demokraté hlasovali do jednoho: pro návrh Lasockého, ačkoli vědí, že tak nebude: zasažen kapitál, hlavní kořen drahoty, nýbrž drobné živnostnictvo. Snad jsou řezníci vinni tak rychlým stoupnutím ceny masa? A zavinili pekaři zdražení obilnin? Až se stanou z drobných způsobilých řemeslníků proletáři, pak bída bude ještě větší.

Naši soc. demokraté při stoupání útisku našich menšin stále volali, že zde nejvíce zaviňuje privilegovaný český sněm. Až bude zavedeno všeobecné hlasovací právo do sněmu a do obcí, až se tam dostanou soc. demokraté, pak nastane náprava. Nyní pokrok. Němci zamítli požadavek všeob. hlasovac. práva do českého sněmu — a soc. demokraté, jak Adlerovi tak čeští, chovají se tak, jako by to byla malichernost.

Centralistický »Rudý Prapor« sděluje, že v okresní pokladně mladoboleslavské, kterou mají v rukou autonomisté, práce přes čas není placena, postup zameňuje se sestupem, přibýtečné jest pro zřizence věci neznámou. Za pravdivost zprávy té ručí pouze »Rudý Prapor«. Jak však jsou bídně placeni zřizenci v rudých konsumech, jest již známo obecně.

Jest draho! Zle s dělnictvem! Tak křičeli hřimavým hlasem pohlavři, pokud velké massy lidu neprohlédly, že nejprudší záchvaty hněvu obraceli rudi řezníci proti těm, kteří ve skutečnosti drahotou vinni nejsou. Aby tedy soc. demokraté aspoň trochu té drahotě »prakticky odpomohli«, olupují v mnohých závodech o hubenou existenci dělníky, kteří netančí dle práskání rudého karabáče. Na př. v pardubských dílnách soc. demokraté tam, kde jsou ve většině, hrozí zastavením práce, nebudou-li propuštěni nář. sociálové. Kdo tedy pronásleduje právě dělníky se vši bezcitností?

Na schůzi v Morkovicích a Slížanech (na Zdounecku) řečnil 19. listopadu propadlý kandidát soc. dem. Šotavát. Vykládal, že od nynějšího parlamentu nemůžeme čekatí nic, čím by byla drahota odstraněna. A co ty sliby soudruhů před volbami? A proč ten jásot nad zrudnutím parlamentu po volbách? K čemu tedy tolik soudruhů here v říšské radě tučné platy?

»Arbeiter-Zeitung« píše o jednom pohlaváru rudých autonomistů: »Soudruha Němce odštěpila — řekneme to upřímně — kasa odborových organizací. To jest jádro našeho sporu: čeští soudruzi chtějí mít peníze, které dosud plynuly do Vídně!« Jenže zde by se dala hůl lehce obrátiti, takže by se mohl zase Němec tázati: »Proč jste se, vy, vídeňští židé, tak houževnatě drželi těch českých peněz? Byly vám jistě dobré.« Vídeňská centrála na českém chudém lidu vyžádala již sumy tak obrovské, že by nad tím žasl sám turecký paša. A pak ti lidé slibují pro stát budoucnosti zrušení daní. —

Soc. demokraté projevíli velikou starost o železniční zřizence — jazykem. R. 1905 uzavřel soc. dem. poslanec Tomschik jako ústřední sekretář soc. dem. svazu železničních zřizenců se správami drah na tři léta smlouvu, dle níž v době této nesměla být ani passivní resistance, ani stávka. V r. 1908 byla passivní resistance a v této pro vyšší úředníky vymožen byl přídavek 8 mil. korun, pro nižší zřizence a dělnictvo pouze 6 mil. korun! Na to shora uvedená smlouva byla obnovena do roku 1912. Tím vysvětluje se, proč soc. dem. předáci v nynějším hnutí žel. zřizenců tak chabě proti správám drah si počínají a proč v jedné schůzi železničních zřizenců byl posl. Tomschik shozen s tribuny. Soc. dem. předáci je zradili a mají nyní ruce vázané. Teď vidí chudí lidé, kam dojdou, svěří-li svůj osud demagogům.

Volné listy.

Více rozumu v politice. Naše přítomná politická situace poskytuje opět tvrdého oříšku těm, kdož chtějí si lámati hlavu. Jsou sice již mnozí, kteří zoufale mávnou rukou a od přemýšlení o politice utíkají, ale jaká tu pomoc? Když běží o životní práva, nelze nepřemýšlet a nestarati se. S vládou nebo proti vládě? To jsou dvě otázky, o něž se bojuje, rámusí, píše a mluví. Rozhodnutí má ovšem v rukou Jednotný klub, ale jest pochybno, zda se jednotně rozhodne. Dle běžných pravidel měla by se podrobiti menšina většině. Ale jak dle rozličných projevů patrno, národní sociálové s vládou nechtějí nic mít a vyhledávají kde jaký důvod, aby svoji opoziční náladu nějak ospravedlnili.

Rozumí se samo sebou, že účelem těchto rád- ku není činiti nátlak na naše poslance, aby vstoupili do vládní většiny, neboť rozhodnutí takové závisí jen na jejich prozíravosti a úvaze, my jen mírně osvětliti některé nedostatky a chyby, které se již dlouhá léta vlekou a věsí se olověným závažím na paty naší vídeňské delegace. Předem dlužno konstatovati politickou vrtkavost a nedočkavost, které nenustále kazí, co bystřejší hlavy našich politiků začínají budovati. Vzpomeňme jen, jak jsme byli naplněni užasem a podivením, když po dlouhé době různých bojů a opoziční pojednou do ministerstva byli povoláni Češi! Ani jsme nedoufali skoro, že se tam někdy dostaneme, ale dvéře se otevřely a my jsme si pomalu na české ministry tak zvykli, že posléze věc stala se všední. Ano dospěli jsme až v ty konce, že jsme své ministry zase z kabinetu vyháněli. Němečtí soudci na příklad postavili si hlavu a nechtěli česká podání vyřizovati českým jazykem. Nemale pohoršení z toho v celém národě — a právem. Vládo, zakaž takové protizákonné přelínatí!

Vláda nemohla hned vyhověti, protože moc německá v tomto státě ještě jest veliká a protože zahraniční spojení a politika, o jejichž tajích hrozně málo víme a jen tušíme, zavalovaly cestu přímému rozhodnutí ve prospěch českého práva. Za to však nejvyšší správní a soudní instance činily nálezy, že němečtí soudci správně si nepočínají. Theoretické právní uznání tu tedy bylo, ale prakse byla proti nám. Vládo rozhodni se a zakroč! volalo se z českého tábora čím dál bouřlivěji. Ale vláda Beckova, počítajíc se silnějším činitelem, nežli jsme my a nechtějíc německé poslance dráždit do opoziice, chlácholila a lila do ohně českého rozhořčení kulatá olebná slova, aby nenarazila tady ani tam. Nuže, ven s českými ministry, naši lidé za takových pokořujících poměrů nemohou seděti v kabinetě s německými násilníky! Ministři museli poslechnouti a potěšili tím Němce, pracující o to, abychom jim sedli na lep. A sedli jsme. Za Bráta a Žáčka se historie opakovala. Ta celá matematika jest hrozně jednoduchá a jest smutné dost, že takové početní úkoly nedovedeme řešiti. Sáháme přece jednou pořádně pro rozum do hlavy! Naše spravedlivé požadavky jsou známé, a jest jisto, že za skutečných mocenských okolností nelze najednou se jich dodělati. Taktéž jest zřejmo, že nejméně jim nakloněna bude vláda, skládající se vesměs z Němců. Za to však může býti pro ně získáváno porozumění, budou-li ve vládě zastoupeni Češi a ostatní Slované. Národ náš slyne vyvinutou kulturou, a sami ministři již dávají průchod pravdě, že přibývá nám i moci hospodářské, před kterou jen trochu nestranná vláda nemůže oči zavírat. A když jest již obecně uznanou skutečností, že politika a její výteřky jsou vrchní stavbou všeho národního života, pak zajisté sama sebou vtírá se pravda, jak jest žádoucí, aby všechna hospodářská a kulturní moc stala se produktivní i v politice. Jest tedy chybou, když chceme stále opozičně státi se sevřenými pěstmi v koutě a když necháváme Němce, aby se po svém zařizovali v ohnisku vládní moci.

Není také proč dokazovati, že ani nejsprávnější zákony nám neprospějí, jestliže budou vykládány státními zřizenci německými a jestliže jmenovitě v samém středu vlády nebudeme mítí příslušného počtu vyšších úředníků. Toho všeho nemůžeme ovšem získati jinak, než povoláním našich do vyšších úřadův, a jest jisto, že rozhojňování taková mohou se díti nejzdárněji českými ministry.

Jen slepec nemůže viděti, jak politikové němečtí různými překážkami a provokacemi usilují o to, abychom na tuté cestu se nedávali. Česká politická filosofie musí mítí tedy pořádný náklad trpělivosti a musí nás učiti, abychom tu onu urážku a ten který nezákonný čin spolkli a brali se důsledně a vytvrle za rozhojněním vlivu našeho ve stát. správě. Co naplat? Kdo chce oheň přemoci, musí do ohně, a Suvorov a Napoleon, chtějíce dobytí vítězství, vedli své vojáky přes Alpy a dali jim zakouseti útrap a svízeli.

A také více poctivosti. Jest smutnou zábavou pozorovati, jak v nynější kritickou chvíli mnozí poslanci šilhají na voliče. Jest nemožno neznamenati, jak je obchází strach, mají-li promluvití nějaké rozumné slovo. Jsou poslanci, kteří přímo provokativně dávají znáti, že jim neběží o prospěch české věci a o společný zájem, nýbrž o straně posice ve voličstvu. Nechybí ani těch, kteří z osobní nevrzivosti podkládají politickým věcem jiný význam nežli skutečně jest. Míti na zřeteli jiné cíle, nežli dobře uvážený zájem národa, jest nepoctivostí v politice, která musí býti rozhodně odsouzena. Věc národa žádá, aby Jednotný klub postupoval svorně. Kdo toho nedbá, jsou národní sociálové. Nemohou-li poslanci tuto jednotu zachovati, dobrá, ale pak nechť podají pro to důvody, které by mohl rozumný člověk uznati. To, s čím posud na veřejnosti se vytasili, není nic jiného, než rozklady politickým dětem.

Národně sociální noviny a řečníci založili svoji stranu na naivním radikalismu a nepochopeném antimilitarismu. Takovou náladu ve straně živiti, neznamená vlastně, než udržovati existenci toho kterého poslance. Odtud ten strach nevcházeti ve styk s ničím, co by znamenalo hlasovati pro vládní předlohy. Slovo »vládní strana« má pochybnou politickou výchovou takový obávaný zvuk, jako slovo »klerikál«. Vyčítkou vládních sluhů byli ubíjení staročeši a národní sociálové jako učenci bývalých protivládních a radikálních mladočechů, tuto pohozenou zbraň na ulici sebrali a připíali si ji k boku. V době volební svornosti s mladočechy se sice stíhali, ale nyní, kdy sune se rozhodná chvíle, po předchoz. šermování se jim zastesklo a zase vrací se jim (na chvíli utlučená) protivládní nálada. Jak jsme již pravili, nenutíme poslance do vládní většiny, ale jako veřejný činitel žádáme, aby se jednalo poctivě a aby pro to neb ono rozhodnutí uváděny byly důvody shodné s vážností politické situace a s dobře pochopeným zájmem národa. Politické romantiky a nepoctivosti má každý rozumně myslící člověk u nás věru již nad hlavu. Říkají-li národní sociálové: »nemůžeme vládně svými hlasy pomáhati k penězům a vojákům«, nechť potom veřejnosti povědí, zda vláda tímto odpeřením bude přinucena, aby některým požadavkům českým ochotněji vyhověla. Někdo vládní předlohy odhlasovati musí, a neprorazí-li vůbec vláda po svém, pomůže si na účet parlamentu, a demokratismus dostane pořádnou po hlavě. Takových důsledků národně sociální poslanci ovšem si nepřejí, jen spekulují, aby pro nepopulární předlohy vládní hlasovaly strany jiné, a oni aby slunili se v přízni nesoudných voličů.

Avšak ještě jiný blesk národně sociální logiky prošlehl politickou nocí. Poslanec Křofáč pohrozil generální stávkou všech úředníků a zřizenců, kdyby hr. Stürgkh se odvážil předlohy vládní provést 14. paragrafem. Dejme tomu, že by všichni poslanci byli takovými chytrými politiky a za svou přijali taktiku národně sociální! Vládo, my ti nepovolíme ani peněz ani vojákův, a pomůžeš-li si 14. paragrafem, způsobíme generální stávku a zastavíme všechny hospodářský život! Taková politika neuvádí již v úžas, nýbrž přímo omračuje, neboť za takových okolností nezbude vládě nic jiného, než chopiti se absolutismu. (Nepamatují se nár. sociálové, jak vystoupil Briand proti železn. zřizencům v republice tolik pokrokové?) Tím nezdravý demokratism řezá větve, na kterých sedí.

A generální stávka? Lze určitě tvrditi, že by se nepodařila a pak neuškodila by tolik vládě, jako lidovým zájmům, neboť státem dnes jest lid, jehož životní potřeby všude těsně souvisí s potřebami státními. Kromě toho, kdyby způsobena byla stávka z důvodů národních a politických, zůstavili by Němci české stávkaře na holičkách. Zatím však dočítáme se z novin, že v úterním hlasování o rozpočtu v Jednotném klubu bude dána poslancům volnost a bude rozhodnuto dříve, než tyto řádky budou vytištěny. Nicméně však nemluvíme nadarmo, když i pro další postup našich poslanců žádáme v politice více rozumu a více poctivosti.

Machar při práci. Protikatolickými novinami byla vypuštěna kachna (lež tu pustil do světa tisk židovský. Pozn. red.), že papež PiusX. chystá nové Motu proprio, které zakáže na farách pobyt i sestře farářově. Machar hned roztáhl plachty a zachytil vítr. Zrobil na to feuilleton v Čase dne 19. listopadu, zapomínaje, že listopad není měsícem masopustním. Ostatně, kdyby protikatolická smyšlenka byla sebe hloupější, u syna Heliova setká se vždy s přirozeností hejla, a s důvtipem, jenž vyschl již jako tvaroh na slunci. Protože skromnost jest u něho ctností nejvíce nenáviděnou, domnívá se, že nejvyšší hlava katolictva čte jeho Satiricon, ba dokonce že bude čísti jeho »Katolické povídky«. Toto přání Macharovo se asi skutkem nestane, neboť překladatel těchto povídek hned na začátku by hrozným buchem omdlel, a přivolaný lékař příčinu nemoci rychlé by kázal vhoditi na smetišť, které svoji povahou jest v dokonalém souladu s obsahem plodu Macharovy musy. A tak i při nejlepší vůli z překladu musilo by vždycky sejíti. Vždyť i jeden pražský kritik za rozmluvy poznamenal, že při četbě »Katolických povídek«

bylo mu jako Hugovu Vaheanovi, jenž prodíral se pod Paříží kloakami. Dobrou vůli syn Heliův měl však v Čase dne 19. listopadu aspoň tím, že k dosavadnímu svému kulturnímu bohatství přidal novou hodnotu. Chtěje kněžstvo co nejvíce potupit, přiložil prst na čelo jako klíč k pokladnici, hluboce chvíli přemýšlel, až zplodil tyto otázky: »Jenže mám pochyby; což vloudí-li se ďábel do těch far přece a bude pokoušet? A svádět ke hříchům sodomským — (s dobytčaty)? Jak odporovat? Nebylo by přec bývalo moudřejší, odstranit podle mé rady radikální operací všechno pokoušení vůbec?« Nyní udělejme chvíli pomlčku. — Prosíme taktního čtenáře, aby si nezacpával uši a ještě neutíkal, neboť jest mu slyšeti ještě tuto naši doložku: Jméno kultury dvacátého století Masarykovi a jeho straně gratulujeme k jejich básníkovi, jenž čím dál více oslňuje.

Proč lidé vraždí? I tuto otázku geniální a nesmrtelný Machar rozřešil. Slyšte, co povídá: »Ne, svatě náboženství neupadá, od dávných let nebylo už tak silné v tomto státě jako dnes — ale zlé časy jsou. Čili, jak to definovala jedna paní s očima jako dvě jezera: Říkají všichni, že jest drahota, tedy tomu věřím. — Ano, bída, neuvěřitelná bída Ne, svatě náboženství neupadá, ale drahota je A riskne-li takový desperado loupežnou vraždu — je to neklamně dobrá spekulace: buď ho nechytí, a pak má profit v kapse; nebo ho chytí, a pak jest do smrti zaopatřen.«

Již ty pomlčky a tečky naznačují, že si Machar pořádně jazyk přisedl a obsahem slov svých dokazuje, že z rozumu vyletěl již nadobro. Ani sociálně demokratickým poslancům v parlamentě tento nápad na mysl nevstoupil, a ti o zoufalství drahoty umějí prášit až až! Citelná drahota trvá však tak asi rok, a před ní se lidé nevražдили? Nemyslete, že Machar touto otázkou bude uveden do rozpaků. Jeho logika, jsouc jako drožkářská kobyla, kulhající na všechny strany, hned bude hotova k odpovědi: »Nu což, dnes se lidé vraždí, protože jest drahota a před tím se vraždili, protože nebyla.« Takový jest Machar. Jak jsme již řekli, odpoví na všechno a rozřeší všechno. Slovem, geniální člověk a myslitel, jehož nebylo by možno nahraditi. Snad se ani nenadějeme, a vysvětlí nám, proč jest mokro, když prší, a proč se smráká, když slunce zapadlo. Ba ano, bývali šaškové, kteří bavili své krále, a dnes jsou literáti, kteří obveselují obecnstvo, o svém šaškovství ani nevědouce.

Nebezpečnost války. Po skoncování dohody francouzsko-německé o Marokko pojednou objevují se zprávy v novinách, že již již válka hrozila propuknouti. Noviny líčí hrůzu, co by se bylo stalo, a jak Evropa klidně oddávala se svým zábavám, kdežto tam na severozápadě stálo válečné mračno. Domníváme se, že novináři se rozčilují zbytečně a že prozrazení všeho toho má zase jen nějaký diplomatický cíl.

Uvažme jen! Anglický kapitán prozrazuje, že Francie požádala Anglii o 150.000 vojska. Anglický ministr nemohl prý sám rozhodnouti a optal se admirality, která však odpověděla negativně. Loďstvo prý nebylo seskupeno, část byla tam, část jinde, a k tomu na pováženou byly ještě jiné nepřipravenosti. Dostala-li Francie opravdu takovou odpověď, pak asi voděna byla za nos. Vždyť co chvíli dovidáme se z parlamentních a jiných rozprav anglických, jak loďstvo Velké Británie jest hotovo k boji. Nehorázný strach z Německa dávno již učinil bdělými vládní činitele a všechny námořní velitele anglické. Lépe snad by se dala věc vysvětliti tím, že Anglii do války se nechťelo. Podněcovala sice Francii a vhodila na váhy vyjednávání mravní svou podporu, ale nepomýšlela dáti v sázku krásné své obrněnce a vydati se na pospas jiným válečným nebezpečstvím a nehodám.

V tom Anglie jest si věrna, seštvati jiné a sama bez výdajů a krve kofistiti, a kde závazky spojenecké zatahují k ohni, tam se obratně nějak vyvléknouti. Anglii by se tak nejlépe hodilo do krámu, kdyby za ni proti Německu krvácelo Rusko a Francie, neboť její sobecká politika šla by do boje až tehdy, kdy by ji Německo sahalo na sám kofen hospodářského života. A tak i ono prozrazení může býti ranou na dvě strany. Francii bylo řečeno: Vidíš, byli jsme ochotni, ale nebylo na ten okamžik možno, a Německu: Vizte, kam až jste věc hnali, nescházelo mnoho, a byli bychom se svými obrněnci vyrazili.

Obrna.

Zednářský výítězek pod mořem. Zkáza obrovské válečné lodi »Liberté« ovšem působila na Francouze velice bolestně, protože Francie ztratila materiálně tolik, jako kdyby prohrála na souši jednu velikou bitvu. Pařížský telegram z 26. listopadu sděluje: »K dennímu rozkazu námořního prefekta toulonského, jímž se vyslovuje uznání personálu pověřenému potopením zásob prachu, podotýká »Temps«, že cena potopeného prachu činí 25 milionů franků. K tomu přistupuje ještě cena zničeného

obrněného křizníku »Liberté« 42 miliony, cena zásob prachu zničeného s touto lodí v obnosu 8 mil., výdaje na opravu ostatních poškozených válečných lodí a náklad na odstranění vraku.«

Tolik tedy pozhyla republika jedinou katastrofou — a to v době míru! Škoda, která bude palčivě cítěna dlouho. A teď si vzpomeňme, co stavitelé takových obrněnců slibovali lidu z konfiskace církevního jmění! Nyní, kdy statky církevní velice chytře rozprodány, kdy nakradeny z nich veliké miliony, zbývá (prý pro »lidový prospěch«) 30 mil. franků. A toto hubené sousto mělo a má učiniti přítrž zbědovanosti francouzského proletariátu. Tak by na každého dělníka připadly asi dva franky. A po tom smutném součtu najednou hrozný výbuch »Liberté«! V době, kdy neviděl chudý lid z těch 30 milionu ještě ani groše, ocitlo se pod vodou tolik státního majetku, že toto potopené jmění representuje více než dvojnásobný státní zisk ze skonfiskovaného majetku církevního.

Bolestný výbuch lodi »Liberté« byl hřimavým protestem proti podvodným nenávisníkům, kteří mámili lid sliby nejrůznějšími. Těch 30 milionů ani nestačí na zbudování nového velikého obrněnce, který se ovšem bude stavěti. Toho by si měl povšimnouti i všechen lid v Rakousku, kterému slibují soc. demokraté a volnomyšlenkáři ze zabránění církevního majetku hory doly.

GRAND-HOTEL

V HRADCI KRÁLOVÉ.

RESTAURACE.

Dva velké vojenské koncerty

hudby pluku č. 18.,
dne 3 prosince b. r.

Začátek odpoledního ve 4 hod., večerního v 8 h.

Elektrické divadlo (Biograf).

V neděli 2 představení,

začátek o 5 hod. odpoledne a v 8 hod. večer.

Program od 2. do 7. prosince 1911:

Ouvertura, sehraje dom. umělecké kvartetto. **Veseloherní a fraňkový týden!** Nezvyklá pozvánka k obědu. (Komický výstup). Potulky malebným Portugalskem. (Přírodní snímek). Turecká cigareta (Veselohra). »Jízda králů« v Lubačovicích a národní tance moravských Slováků. (Národopisný obraz). Účinek rakety. (Komické). Pro stéblo slámy. (Fraška). Chov bažantů. (Přírodopisný obrázek). Lea desinfikuje. (Veselá scéna). Vytrvalý milenec. (Veselohra).

Změna programu vyhražena.

Představení denně v 8 hodin večer, vyjma pátku.

V sobotu nový program.

Politický přehled.

Změny v oboru působnosti ministerstev. Vláda podala 25. listopadu v poslanecké sněmovně osnovu zákona, kterou se pozměňují předpisy o kompetenci, stanovené zákonnými ustanoveními, za příčinou změny oboru působnosti jednotlivých ministerstev. Dle toho mají býti dosud ministerstvem obchodu spravované agendy stavby vodních cest (zákon ze dne 11. června 1901) přikázány ministerstvu veřejných prací. Ze záležitostí náležejících dle Nejvyššího rozhodnutí ze dne 31. března 1908 dosud k oboru působnosti ministerstva veřejných prací, přikazují se: 1. Ministerstvu kultu a vyučování záležitosti, týkající se rakouského musea pro umění a průmysl, průmyslových muzeí, subvencovaných státem, grafického učebného a pokusného ústavu ve Vídni a ochrany domoviny (ochrany charakteristických krajín a míst); 2. ministerstvu obchodu záležitosti, týkající se technické a hospodářské podpory živnostenské výroby, jakož i taktické podpory živnostenské výroby zboží (vyjímaje ústavy, uvedené pod číslicí 1, jež mají býti podřízeny ministerstvu kultu a vyučování), podpory, správy statků, potom záležitosti výsad, známek a ochrany vzorků a záležitosti patentní.

Sněmovní rada. Předseda sněmovny dr. Sylvestr svolal 23. listopadu konferenci zástupců parlamentárních stran, na níž podal návrh, aby byla zřízena sněmovní rada, již nikterak nebude dotčeno dosavadní zařízení konference klubovních předsedů. Předsednictvu pomoci této rady má býti dána možnost, aby o smýšlení jednotlivých stran, pokud se týká otázek denního pořadu a všech předloh, okamžitě mohl se informovati. Předsedové stran souhlasili s tím.

Taktika vládní. Hrabě Stürgkh chce prý z programu parlamentární práce vyloučiti, pokud možno, všechny otázky politické. Tím by dle názoru

vlády byl dán zároveň předpoklad pro úspěšné jednání jak vyrovnávacího výboru v Praze, tak i příštím týdnein počínajících konferencí ve Vídni. Jazykový spor a vše, co s tím souvisí, bylo by tedy na delší dobu vyřazeno z jednání říšské rady a odsunuto na »vedlejší koleje« — jak svého času žádal na českém sněmu dr. Baerenreither — a tím by bylo umožněno, aby se strany na půdě parlamentní v pozitivní činnosti sblížily a mezi sebou utvořily většinu. Ale v tomto směru Jednotným českým klubem zahájena »politika hřspodářských úspěchů« pobouřila opět Němce. »Neue Freie Presse« bije na poplach, že Čechové sáhají do velké státní toboľky, ale při tom že přece brojí proti nestrannému dru. Hohenburgrovi.

Prodloužení prozatímního jednacího řádu sněmovny na další jeden rok bylo 28. listopadu posl. sněmovnou schváleno. Debata byla krátká. Z českých poslanců ujali se slova pouze národní socialisté, kteří jsou zásadními odpůrci jednacího řádu. Při hlasování byl Jednotný český klub rozdělen, ježto pro hlasování toto platila volnost hlasování. Jednotný český klub při tomto hlasování nebyl valně zastoupen. Přítomní čeští poslanci hlasovali proti: nár. socialisté, skupina Stránského a Masaryka, několik Mladočechů s drem. Koernerem v čele a agráři. Pro hlasovali ostatní Mladočeši a klub katolicko národní.

Rozpočtový výbor posl. sněmovny dosud neskonal generální debatu. Bývalý všeneemecký ministr dr. Schreiner útočil ve výboru na české ministry dra. Bráfa a Trnku, že jsou prý v kabinetě jen českým rozkladným živlem. Schreinerovi odpověděl dr. Kramář a prohlásil, že znamená pro vládu nebezpečí.

Nová předloha o úpravě úřednických platů, která byla předložena posl. sněmovně, obsahuje časový postup pro státní úředníky, služební pragmatiku a zvýšení aktivních přídávku.

Soudcovské jmenování v Čechách ostré kritice podrobil v posl. sněmovně český poslanec dr. Koerner v debatě o tomto svém pilném návrhu. K této debatě druzí se nedělní schůze v Olomouci, jejímž účelem bylo protestovat proti obsazení vicepresident. místa u krajského soudu olomouckého Němcem. Dle posledního sčítání patří k tomuto soudu 59 proc. Čechů a 41 proc. Němců, ale přes to jsou tu president i vicepresident Němci a radů jest tu pouze 5 Čechů, avšak 13 Němců. Schůze této zúčastnilo se 8 poslanců. Ministr dr. Hohenburger svou špičatou řečí 29. listopadu, zmínkou o něm. úzení v Čechách podráždil české radikály a urazil všechny české poslance. Nastaly hluché výstupy mezi českými a německými radikály, došlo i k rvačce a schůze musela býti přerušena. Hned nato svolána ministerská rada, aby se uradila o situaci.

Českoněmecké smířování v jednání různých výborů a komitétů národně politické komise vleče se těžko vpřed. V poradě pracovního výboru postavili se Němci odmítavě proti českému požadavku, aby oba zástupci nejvyššího zemského maršálka byli mocni obou zemských jazyků. Dále nebylo v téže schůzi docíleno dohody o tom, má-li býti první zástupce nejvyššího zemského maršálka z řad německých a konečně mají-li býti oba zástupci nejvyššího maršálka voleni sněmem anebo jednotlivými kuriemi.

Jednotný český klub na schůzi své 28. listopadu se usnesl, aby klub nezávislých poslanců z Čech a Moravy zastoupen byl i v předsednictvu klubu, do něhož povolán prof. Masaryk a do parlamentní komise dr. Stránský.

Uherský sněm dle domluvy s oposicí rokuje 4 dny v témdni o rozpočtu a 2 dny o branné předloze. V rozpočtové debatě rumunský poslanec Štěpán Pop prohlásil, že strany, které se vydávají za oporu uherského státu, lépe by udělaly, kdyby místo potlačování národností odstraňovaly ze správy státní korupci a nepotismus. To ovšem vyvolalo ve sněmovně veliký hluk.

Válka italsko-turecká. Itálie chtěla uzavřít Dardanely, 40 italských lodí čekalo prý jen na povel, aby si vynutily průjezd Dardanelami, ale Rusko italskou blokádu Dardanel zmařilo; po bok Ruska postavilo se Rakousko a Německo a Anglie dokonce prohlásila, že sama provede blokádu, kdyby Itálie na svém úmyslu setrvala. Celá Evropa přispěchala Turecku na pomoc, ježto blokádou Dardanel utrpěl by všecek evropský obchod. Zároveň prý má se jednati o mír. V Tripolisu dobyli prý Italové výpadem nových míst.

V Portugalsku zahájila vláda urputné pronásledování církve. Arcibiskup kvardský byl vypořádán ze země. Monarchistické vojsko zase počíná útočit.

Revoluce v Číně. Na jedné straně prohlašuje se, že se k povstalcům přidávají nové provincie, jiné že prohlášení nezávislosti odvolávají a přidávají se k vládě. Jančíkaj snaží se dále vyjednávat se vzbouřenci a přimět císařský dvůr k odjezdu z Pekingu. Proti tomu brání se zoufale princ-vladař, jehož kolísavost a nerozhodnost jest největší nesnáží.

Zprávy organisač. a spolkové.

Rekollektce a volná konference duchovenstva vikariátu Jaroměřského konati se bude v Josefově ve středu dne 13. prosince od půl jedné hodiny odpolední. Přednáseti bude o věcech časových obětav a slovně řečník P. T. pan kanovník dr. Fr. Šulc.

Okresní sdružení mládeže na Hradecku pořádá v měsíci prosinci vždy odpoledne vzdělávací přednáškový kurs. Pořád: 8. prosince v Černilově v hostinci p. Jindry: »Země a její pohyby«. Přednese dp. Jan Lad. Petrásek, kaplan v Černilově. »Stručný přehled historického vývoje poměrů zemědělských«. Přednese pan Václav Nejedlý, bank. úředník v Hradci Králové. — 10. prosince v Rusku v hostinci pana Sováka: »Čemu nás učí dějiny našeho národa«. Přednese dp. Jiří Sahula z Hradce Králové. »Zpěv a hudba na venkově«. Přednese dp. A. Macháně, kaplan z Pouchova. — 17. prosince ve Slatině v hostinci p. Krejčího: »Otázka ženská na venkově«. Přednese sl. L. Kosařova z Dobrušky. »Ovocnictví a zahradiectví«. Přednese pan říd. učitel Štefek z Výravy. — 26. prosince v Bukovině v hostinci pana Hodka: »Vzdělání zemědělského dorostu«. Přednese p. říd. učitel F. Jelínek ze Ždanic. »Právní poměr hospodáře k půdě«. Přednese pan Václav Nejedlý, bankovní úředník v Hradci Králové. — 31. prosince v Oujezdě v hostinci pana Švičky: »Ochranská politika zemědělská«. Přednese p. Fr. Šabata, rolník ve Vrbici. »Zemědělské družstevnictví«. Přednese dp. Jan Lad. Petrásek, kaplan v Černilově. — Dovolujeme si zvát k největší účasti na tyto přednášky, upozorňujeme předem, že kurs je úplně nepolitický, počinutý jen za účelem prohloubení vědomostí. Prosíme, aby se těchto přednášek zúčastnil nejen náš dorost, nýbrž též dospělí. V případě, že by se kurs zamlouval, jsme ochotni uspořádati v březnu kurs druhý, který by měl ráz více praktický. — Pořadatelé mají právo měnit přednášky dle svých dispozic. —

Černilov. (Přednáška, výborová schůze, divadlo.) Příští neděli dne 3. prosince bude u nás přednáseti věhlasný řečník vsdp. kanovník dr. Fr. Šulc o půl třetí hodině ve spolkové místnosti »O významu královského reskriptu«. Po přednášce bude důležitá schůze obou odborů Katol. nár. Jednoty. — Večer přesně o 7. hod. bude se opakovati působivě a úchvatně drama »Cikánčina pomsta«. — Naši ochotníci tak skvěle si počínali při nedělním představení, že dojem je trvalý, jak svědčí o tom touha po opětném představení. — Veliký počet hostů nucen byl minule odjíci si účast, protože divadlo v pravém slova smyslu bylo přeplněno. Díky těm, kdož vyhověli četným přáním po novém představení — účast bude zase přehojná. Lístky lze si opatřiti v předprodeji, pozvánky do domů nebudou se již poslati.

Holice. Odbočka Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva pořádá v neděli dne 10. prosince velkou veřejnou schůzi, na níž promluví o drahotě p. Al. Petr z Hradce Králové. Přijďte všichni a přiveďte sebou své známé.

Křesť. soc. vzdělávací spolek v Čáslavi povzbuzen zdárným výsledkem prvního přednáškového večera, uspořádal dne 19. listopadu druhý, tentokrát v dolních místnostech »U modré hvězdy«. Přednáseti ochotně se uvolil dp. pro. Fr. Kohout a to »O některých důležitých dějích z historie děkanského chrámu Páně«. Zajímavá přednáška shromáždila četné členy spolku i mnoho milých hostů, kteří se zájmem vyslechli, jak těžké osudy prodělál čáslavský hlavní kostel a jak významných událostí byl svědkem. Po přednášce konán byl koncert spolkové kapely, jenž odměněn byl hojným potleskem. Mezi hosty zvláště potěšila výbor spolku návštěva vdp. děkana Jos. Polty. — Dne 10. prosince pořádán bude v dolních místnostech »U modré hvězdy« spolkový Mikuláš. Případné dárky přijímány budou téhož dne od 2 hod. odpoł. ve spolkové místnosti (čís. 11.). Zaslátelé musí udati svoji adresu, aby se předešlo různým nevhodnostem pod rouškou anonymity. Žádáme členy spolku, aby se přičinili o zdárný výsledek hojnou účastí a četnými dary. Program jest velmi zábavný, že jest i úplně slušný, netřeba ani podotýkati.

Žleby. Čilá organizace katolické mládeže, která má za sebou již tolik krásných činů, uvala k věnci svých zásluh opět jeden zlatý lístek — souhrou »Pasačky z Lurd«. Bylo to první její vystoupení na divadelních prknech a proto není divu, že bylo napjatě očekáváno nejen příznivci jejími, ale i odpůrci. Vždyť jeden známý pán nemohl se zdržeti, aby i nežlebským občanům vykládal o chystaném divadle »studentů«. Veleobětavostí pana Šulce, jenž s neúmornou horlivostí podjal se režisérství, a pilností všech spoluúčinkujících zdařilo se vše nad očekávání. Bernadetta sl. Šulcové, sehraná se vši vroucností dívčí duše, zachytila již při svém výstupu a zájem ten stoupal vždy výše, jak objevovaly se na scéně nové a nové osobnosti. Hluboký dojem vyvolaly postavy slepé Otylie (sl. Jeničková), Žofie (sl. Zajícová) a Mlvy (sl. Malá). Sl. Vondrová ukázala, že jak tonem, tak gesty vřila se do úlohy zprvu pšisně kruté, ale pak milující a horoucně vírou nadšené kněžny matky. Jest viděti, že jí jeviště není cizí. Pěkně vystihla dobrosrdečnou, ale i energickou šařáčku Barboru sl. Zákasníkovu. V ní získati může organizace dobrou charakterní herečku. Stejně zdatně vedla si i prefektka pl. Kostelecké. Matka Soubírova byla v dobrých rukou pl. Soukupové, jako zdařile ze života vystřižena byla sousedka sl. Schreibrové. Podobně přirozeně vedly si malé dívky z Lurd (sl. Hrbolková, Kotěřová, Kabelíková, Pitrová a Vokounová) a Růžena, komorná (sl. Hanousková). Krásným zje-

vem byla dívka představující P. Marii (sl. Melzrová) a půvabnými andlky, z nichž jeden šelmovsky se usmíval, byly sl. Březinová, Kroužilková, Růžicková, Sýkrová, Šrajbrová a Šmejdská. I maličká úložka dětí šařáčky Barbory byla v rukou sl. Kodrlovy, Lankašovy a maličké Bertičky Tábořských dobře podána. Bylo viděti na všech účinkujících, že jsou si vědomi povznešené nálady hry, jak také cítiti to bylo z chování obecnstva, plnicího prostory divadelního sálu do posledního místačka, jež, ač skládalo se ze živlů různorodých, sledovalo souhru s napjatou pozorností a místy bylo přímo uchváćeno. Deklamace i zpěvy byly nacvičeny pěkně a režie vedla si precisně, což zasluhuje tím chvalnějšího poznamenání, že vyžaduje značné píle a že zvláště časté proměny scen kladou na malé jeviště zvýšené požadavky. A přece všechno šlo rychle a bylo uspořádáno vkusně a přilehavě. Platí to nejen o zařízení jednotlivých interieurů, ale i vystižení masek, o oblecích atd. Toiletty kněžny, andělů a lurdského zjevení byly přímo nádherné. Předseda organizace pan Ant. Linhart, jenž první pojal myšlenku hrati tento kus a jenž s přispěním ochotných členů organizace je také provedl, může míti ze zdaru toho opravdovou radost. Organizace pokládá za svou povinnost vzdáti upřímné díky mimo neunavnému režiséru p. Šulcovi a vdp. vikáři Schreibroví, ochotnému rádcí, i dp. kaplanu J. Schwallerovi, který byl při cvičení hry všem účinkujícím ochotně nápomocen a nepřál by si nic více, než aby jí i dále svou přízeň a pomocnou ruku poskytoval.

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. 1. Exc. ndp. biskup Dr. Josef Doubrava přesídlil tento týden z Chrásti k trvalému zimmu pobytu do Hradce Králové.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi dne 27. listopadu t. r. učinila následující usnesení: Panu Ant. Mölzrovi, staviteli varhan v Kutné Hoře, povoleno bylo, by na své nebezpečí postavil nové varhany v kostele sv. Antonína v Novém Hradci Králové, již před provedením oprav vnitřku téhož kostela. — C. k. okresnímu hejmanství předložil se nov ýnávrh na odvodnění Pouchovského hřbitova, vypracovaný měst. technickou kanceláří, ke schválení. — Udělena byla povolení ku stavbám v bloku R v Pospíšilově třídě. — nájemného domu na parc. č. 6 p. Frant. Jar. Cernému, staviteli a na parc. č. 7 p. Fr. Konečnému. — Spolic. úřadem se sděli, že p. Karlu Macounovi uděleno byl c. k. okresním hejmanstvím povolení k užívání továrních místností, určených k výrobě perleťového zboží, v domě čp. 320. — Doporučil se ku příznivému vyřízení žádost pí. M. Sejnohové za povolení ku přenesení koncesse kavárnické z domu čp. 149 do domu čp. 156. — Vyhláší se, že rozpočet příjmů a vydání obce místní, obce školní, obecních podniků, ústavů a fondů na rok 1912 je veřejně vyložen k nahlednutí po dobu 14 dnů, dnem 29. listopadu počínajíc.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek v Adalbertinu přednáseti bude dne 8. prosince vdp. professor Hornof »O vladařském jubileu a ochraně dítěte«. Začátek o půl 3. hod. odpoł.

Mikulášskou zábavu pořádá Jednota katolických tovaryšů v nově upraveném sále Adalbertina dne 8. prosince s pestrým programem při koncertě hudby p. Jiroutovy. Dárky milčelivě se přijímají v Adalbertinu č. dv. 1.

Ples tovaryšské jednoty pořádán bude dne 21. ledna 1912 s vojenskou hudbou. Pozvánky budou teprve až v lednu doručovány, protože před Novým rokem zvou jiné spolky na své plesy. Jednota prosí své příznivce, aby na její ples pamatovali a při subskripci svou přízeň jí osvědčili.

O své cestě do Sv. Země přednáseti bude v sále Klicperova divadla v sobotu 9. t. m. dp. Fr. Dostál, katecheta měst. školy. Čistý výnos přednášky, provázené dvěma sty světelných obrazy, většinou dle vlastních snímků zhotovených, věnován bude ve prospěch chudé mládeže obecných a měšťanských škol v Hradci Králové. Předprodej lístků ochotně převzalo knihkupectví B. E. Tolmana.

»Orel« v Hradci Králové pořádá dnes přednášku vsdp. dra F. Šulce, kanovníka »O reskriptu a jazykových nařizeních«. Začátek v 8 hodin večer v Adalbertinu. Vstup volný. Pokračování v přednášce té bude dne 6. prosince.

Proti radničnímu klerikalismu. Městské zastupitelstvo v posledním zasedání věnovalo k žádosti spolku na vystavění evangelického kostela část obecního pozemku zdarma. Jest se obávat, že tato štědrost bude prudce napadena protiklerikálními zdejšími fanatiky v »Ratiboru aneb v »Osvětě lidu« a to již z toho důvodu, že stavba modlitebny této subvencována byla štědře

Tramín Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky.

Doporučuji vše veledůstojnému duchovenstvu.

Vzory k nahlédnutí franko.

První český zaslátelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Rozšiřujte „Obnovu“!

zahraničními penězi. My vyslovujeme již předem svou soustrast nad zufivými projevy nepřítelů fanatismu protiklerikálního, který zdejší katolické kruhy pocíťují již léta i při podnicích, na které z obecního jmění se nic nepříplácí.

Koncert ve prospěch zřizování a udržování pomníků padlým vojínům pořádá se dne 2. t. m. (v sobotu) v Klicperově divadle. Předprodej lístků obstarává pan knihkupec Piša.

Jmenování. Ministr veřejných prací jmenoval architekta Františka Lososa v Praze učitelem pro dekorativní a technicko-konstruktivní kreslení, jakož i pro nauku o umělecké formě na odborné škole pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové.

Pozor na zneužívání firmy. Dle četných dotazů, docházejících moji firmě, chodí po venkově i v Praze agenti, kteří se vydávají za zástupce firmy Langhans z Prahy a nabízejí zvětšené fotografie, dávajíce si vyplácet zálohy a podepsati jakýsi objednávací list. Obecnost se dá zhusť svěsti chvalně známým jménem mé firmy, jakož i velikou láci nabídky a učiní objednávku v domnění, že objednáva a obdržel obraz od firmy mé. Sběratelé těchto zakázek spolehnou se na jistou všelidskou povrchnost, spokojujíce se pouhým zvukem známého jména a po bližších údajích nepátrají. Tím způsobem přemluví mnohého zakázku k objednavce, kterou by týž, znaje pravý stav věci, dojistě nebyl učinil. Ježto je tím poškozeno nejen P. T. obecnost, domnívající se mít obraz od mé světoznámé firmy, nýbrž i já sám, poněvadž výrobky i méně cenné plují pod vlajkou mého dobrého jména jak slepi pasažeri, upozorňuji tímto, že žádných agentů ani po venkově ani v Praze nevysílám. Nechtě tedy vážené obecnost agenta, který se vydává za zástupce mé firmy, prostě odmítně a mne o tom laskavě zpraví. Prosím dále, aby ctěné obecnost vzalo jednou pro vždy na vědomí, že nesbírám vůbec objednávek pomocí agentů a veškeré zakázky přijímám pouze ve vlastním závodě, který se nalézá výhradně a jediné v Hradci Králové. Adalbertinum. — Cis. rada J. F. Langhans, c. a. k. dvor. a kom. fotograf.

K vánočnímu nákupu. Tkalcovna Václava Holečka v Hradci Králové (Čelakovského třída) dle pochvalných úsudků odběratelů obsluhuje velice solidně. Vyrábí lněné a bavlněné zboží. Sklad u výroba prádla. Velice dobrá a trvanlivá plátna, damašky, kanafasy, syčky, kapesníky, ručníky atd. prodává ve velkém i v malém za ceny velmi levné. Jak tkalcovské zboží obvyklé tak prádlo zhotovuje dle přání na míru. Solidní závod ten vše doporučujeme.

Městské Klicperovo divadlo. Jednota divadelních ochotníků »Klicpera« sehrála dne 26. listopadu »Když ledy jdou (Proud)«. Hra o 3 dějstvích. Napsal Max Halbe. — Šířiti se o tomto dramatu zajímavým po stránce literární bylo by nošením dříví do lesa, neboť je to kus, jenž prošel všemi předními scénami evropskými. Chvály jistě zasluhuje, že příčiněním »Klicpery« uveden byl také na zdejší jeviště. Provedení celkem uspokojilo. Jenom nemilý dojem na mnohých místech působilo laborování p. Vieweghova s nedostatečně nastudovanou partí. Pan Dušek a p. Kohoutová brilantní hrou všeobecně uchvátili. Pan Pefina by byl sympatickým, kdyby nebylo kamene úrazu v delších souvislých passusech. Neboť pak se přednes jeho valně příjemně neposlouchá. Ostatní stáli zcela na místě. Režie dosti pokulhávala.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Na základě usnesení správní rady z 19. září t. r. otevře Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové filiálku v Plzni, která zahájí činnost v nejbližší době. K rozhodnutí tomuto vedlo správní radu ústavu mimo jiné založení akciové společnosti »Kaolinové a samotové závody v Dobřanech u Plzně«.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 25. listopadu 1911. 1 hl: žita K 16.50 až 17.—, ječmene K 14.20 až 14.80, ovsy K 10.— až 11.—, hrachu K 30.— až 40.—, čočky K 40.— až 50.—, jablek K 30.—, krup K 28.— až 50.—, brambor K 6.— až 8.—, jetelového semínka červ. K 146.— až 150.—, jetelového semínka bílého K 200.—, máku K 74.— až 96.—, 100 kg: žitných otrub K 16.50, pšeničných otrub K 16.—, 1 kg: másla čerstvého K 3.20 až 3.60, sádla vepřového K 2.16 až 2.40, tvarohu K —.46, 1 vejce K —.10, 1 kopa: zelí K 8.— až 18.—, kapusty K 2.40 až 8.—, 1 hl cibule K 14.—, 1 kopa drobné zeleniny K —.80 až 1.20, 1 pytel mrkve K 4.— až 6.—, 1 kopa cerele K 2.— až 8.—, 1 hl jablek K 10.— až 21.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 25. listopadu 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 59, žita 131, ječmene 79, ovsy 168, jetelového semínka červ. 71 a půl, lněného semínka 6 a půl, kop: zelí 100, kapusty 60, cibule hl 30, drobné zeleniny kop 105, mrkve kop 45, brambor hl 59 a půl, celere kop 30, jablek hl 60.

Osobní. Vldp. Jan Sobota, římský doktor teologie, filosofie a církevního práva, t. č. administrátor v Kladrubech nad Labem, byl dne 23. listopadu též na c. k. české universitě Karlo-Ferdinandově v Praze prohlášen doktorem teologie.

Příspěvky na ubohé pohorělé v Michavce. Pan Ant. Hošek, Duchcov 10 K, pl. Zdenka Kulhánková, Píseň, Šipka 10 K, p. A. Liška v Mirkovci 4 K, vdp. A. Vitvar, děkan v Novém Hradci Král. 7 K, dp. J. Havel, katecheta v Novém Bydžově 4 K. Šířky: důst. farní úřad v Bělé u Přelouče 52 K, důst. farní úřad v Bohdanech u Pardubic 30 K 50 hal., důst. farní úřad ve Ždánicích 29 K, důst. farní úřad v Libčanech 38 K, důst. farní úřad v Dobřenicích 6 K 35 hal., důst. farní úřad v Mlýkosbzech 11 K, veleduš. děkanský úřad v Hradci Král. 20 K. Za dary tyto uctivě děkuje a o další příspěvky prosí farní úřad v Kratonohách.

O volbách v Hořicích zaslán jest nám z kruhu opozičních tento projev: »Oposice, jež ku volbám těmto postavila samostatné kandidátky, byla seskupením všech opozičníků bez ohledu na jejich příslušnost ku kterékoliv straně politické. Ten tmel, který spojoval všechny opozičníky, byla nespokojenost s dosavadním hospodářstvím na radnici hořické, kterou ovládali samoděržavně mladočeši. Tito opozičníci, netázající se nikoho na jeho přesvědčení politické, vybrali za kandidáty do sboru obecních starších dle svého nejlepšího vědomí lidi poctivé ze všech tříd občanských a stran politických. Vádcem opozičníků nebyl primát nemocnice dr. Erban, nýbrž celou akci volební vedl opoziční výbor volební. Na to, že by byl dr. Erban kandidátem primátorského stolce, není při jeho přetížnosti prací v nemocnici a praksi ani pomyšlení, a také oposice o volbu starosty nikterak se zajímat nemohla, neboť těžko chytiti holuba, když holub dosud jest na střeše. Tedy dříve by musela míti ve sboru většinu, aby mohla na místo starosty města reelektovati; pak by jím ale dr. Erban býti nemohl a také nebyl. Také nenavrhol v nížádné schůzi, ani v žádném postranním jednání dr. Erban, aby byl na kandid. listinu pojat kněz; naopak on prohlásil, že jen v zájmu dobré věci opoziční, nevzdávaje se a neustupuje nikterak od svého přesvědčení, přijímá kandidaturu na opoziční kandidátce, na níž jsou stoupenci oněch politických stran, proti nimž celý život bojoval. Jako prohlásila oposice, že ve správě města nemá býti provozována politika řísko-radská, tak také sestavila i kandid. listinu z osob všech v městě jsoucích stran politických.« — Nevážíme celý projev doslovně uveřejniti. Nechtě se situace třeba i další diskusí vyjasní. Ostatně poslední článek nám zasláný přinesl již v mnohém vyjasnění dříve, než jsme mohli tento projev otisknouti. Předešlá zpráva mluví o situaci zcela správně. Zajisté, že jí i oposice přisvědčí.

Hořice. (Odpadlictví.) V našem městě, kde byla odjakživa půda pro každý pokrok, pravý i falešný, stalo se ve jménu pokrokovosti v posledních letech více odpadů následkem agitace Volné Myšlenky. Nátlakem, přemlouváním, zasnubováním, hlavně však agitací odpadlo více lidí od víry svých otců, kteří si ani zdaleka nebyli vědomi kroku, který činí, často z pouhého rozmaru, uražené i neuražené pýchy, následkem roztržky s katolíky smýšlejícími příbuznými, neb dokonce pro zisk. Jak je člověku líto lidí, kteří si musí trpce dobývatí svůj denní chléb a kteří se tak lehkomyšlně zbavují té — často jediné útěchy a posily náboženské, jež člověka i v bouřném životě na povrchu udržeti může a slepě se anarchismu vrhají v náruč! Jak toho nezřídka sami litují, když roztrhnou pásky, jež je s rodinou a známými poutaly a jakési vylučné mezi nimi stanovisko zaujmou, které jim nijak ku prospěchu býti nemůže! »Teprv pak« — pravil mi jeden mladík konvertita — »jsem poznal, co jsem učinil, když jsem jako od víry odpadlý nemohl nalézt zaměstnání u katolického chleboďárce a když děvče, s nímž jsem si chtěl známost udelati, mě bez rozmyšlení odbylo, když poznalo, že jsem bez víry! V tomto městě bych to byl snad tak necítil, ale jinde přepadl jsem si jako psanec. Tu teprve přišel jsem k přesvědčení, že jsem obětoval se za lidi, kteří po ramenou lidu se chtějí vyšplhati, lid k odpadu vyzývají, sami však třeba ve víře zůstávají, aby si neškodili, a svou existenci bez prospěchu pro jejich věc nasadili. Oni se mohou státi, podaří-li se jim utvořiti politickou stranu, poslanci a Bůh ví, čím, ale našinec? — Ten nosí jen svou káži na trh za jiné.« Tak mluvil ze své zkušenosti a zajisté že rozumně. Pokud se výchovy dětí týče, tu se jeví u našich odpadlých přec jen jakási umírněnost, neboť z pravidla dávají je křtiti a když se na ně se strany stejně smýšlejících působí, říkájí: »Nemám práva dítěti to brát. Až doroste, ať se rozhodne samo!« Je to přece jen lepší, pravila jednou taková žena, vypravující dítě ke křtu, »má-li člověk víru.« To se asi mnoho šťastnou necítila a bezpochyby jen z falešného studu v tom zůstávala. Školní úřady vyzvaly rodiče dětí nekřtěných, aby si pro své děti nějaké náboženství, v němž by byly ve škole cvičeny, vybrali, a tu — až na výnimky — posílají je do náboženství starého, t. j. katolického. Kéž by přišli aspoň k rozumu ti svedení! Stalo by se tak ihned, kdyby t. zv. předáci si je tak houževnatě nedrželi, aby jejich »obec« se nerozpádlá. A ono k tomu dojde, ať dělají, co chtějí. Co nesčíslných sekt bylo již od dob Kristových, a kde jsou všechny? ... Zahynuly, církev však zůstala. — Dne 8. prosince t. r. dávati se bude ve zdejší děkanském chrámu Páně 5 hlasů a capella mše od Chr. Haranta z Polžic a Pange lingua pro 4 hl. smš. od Aloise Macha, říd. kůru v Bělohradě-Lázních.

Čáslav. Uložení ostatků Žižkových. Ve výroční den nalezení ostatků konána byla komitétem pro důstojné jejich uložení schůze v úřadovně pana purkmistra, ve které sdělen byl přepis nejd. konsistoře královéhradecké, že ničeho nenamítá proti tomu, aby uloženy byly v t. zv. Žižkově komoře, která nachází se v chrámové věži přímo nad kaplí Mariánskou, kde byly nalezeny. Při tom předložen byl zároveň návrh městského stavitele p. Jiráska, který v intencích bývalého svého chefa pana architekta K. Hilberta vypracoval plán k znovuvzřízení této místnosti, jež bude goticky, jak kdysi bývala, sklenuta a důstojně upravena. Komitét usneslo se návrh tento přijmouti a po jeho schválení vydati provolání k české veřejnosti, aby svou hřívnou přispěla k počtí Žižkově. — Otázka nových staveb úředního domu a c. k. vyššího gymnasia octla se, jak jsme doslechli, v nové a příznivé fási. Zakročením říšského poslance J. E. p. dra. Pacáka octla se záležitost tato v rukou příslušných ministerstev, jež slibily ji co nejrý-

chleji a to dle vůle města vyříditi. Snad tedy nyní jak úřednictvo soudní a finanční, tak i žactvo a professorstvo gymnasiální dočká se splnění dlouholetých svých přání po účelných a vhodných místnostech. — Přednáška vdp. P. T. Svojsíkova konána byla a sice v neděli dne 26. listopadu, ale za změněných dispozic. Přednášející nemohl se pro úmrtí své matky dostaviti osobně a proto delegoval za sebe pana MUDra. K. Tesáfe, který přednášku jeho předčítal. Ačkoliv pořadatelstvem přednášky bylo tajeno, že slovnitý cestovatel dostaviti se nemůže, bylo to přece jenom mezi obecnostem rozkřiknuto, a tím také přednáška o čtené návštěvnický zkrácena. Nicméně byla návštěva slušná a co snad scházelo na osobní životnosti dojmů, to nahrazeno bylo krásou obrazů. — O s v ě t o v ý s v a z, o jehož životě pronášeny byly již leckdes pochybnosti, konal v minulých dnech výborovou schůzi, při níž usneseno, aby vyjednáváno bylo o veřejnou přednášku zvláště universitního profesora dra. Haškovec a aby zřízena byla lidová škola prozatím v Čáslavi a osvědčil-li se, i ve větších místech okresu čáslavského. Místní školní rada projevila ochotu propůjčiti k tomuto účelu místnosti v dívčí škole a přednáseti uvolili se prý mnozí vynikající místní odborníci. Jakého nalezne pochopení v těch vrstvách, pro něž jest určena, ukáže budoucnost. — Nová okrasa kostela. V těchto dnech postaven byl v kostele renomovaný křesťanský oltář, na jehož opravu, jak jsme již oznámili, odkázala značný obnos zesnulá paní M. Vebrová. Práce vykonána byla v dílně p. Ontla z Kutné Hory. Na oltář zavěšen bude obraz sv. Václava, jehož obstarání vzal na sebe se vzácnou ochotou vdp. kanovník dr. Ant. Podlaha. Jak nám bylo soukromě sděleno, jest malba již hotova a bude pravou ozdobou našeho chrámu Páně. — Uličnictví. Nejeden upozornili jsme na svévolnost některých výrostků, kteří u kostela po sobě házeli kameny, ohrožující tak chodce i okna chrámová. Nevíme, bylo-li policii dáno v tom ohledu nějaké pokynutí, ale víme, že v presbyterii kostela jest již jedno okno roztržštěno. Myslíme, že proto královská obec naše nezřídila nová okna do kostela, aby se stala terčem uličníků.

Hospodářský spolek pro okres Pardubský, Přeloučský a Holický, jehož předsedou byl Jan Markalous, byl posud více méně rázu konservativního. V poslední době usilují o přední místa v tomto spolku pokrokaři a zdá se, že také spolek ten do svých rukou dostanou. V neděli dne 26. listopadu t. r. konala se již druhá valná hromada spolku, která měla na programu volbu 18 volitelů do zemědělské rady král. Českého. V první volbě, která byla c. k. okr. hejtmánstvem zrušena, zvítězila strana opozičníků a nepřítel dosavadního předsedy p. J. Markalouse. Ale také při druhé volbě, zvláště příčiněním stavitele Kašpara, pokrokaři, byla stará strana v hospodářském okresním spolku nepatrnou většinou poražena, ale přece jen poražena. Po této neočekávané porážce se staré předsednictvo poděkovalo.

Nouzová akce v Pardubicích. Město Pardubice snažilo se upřímně utišiti nálek na drahotní dnešní poměry objednávkou několika vagonů brambor, které opatřila pražská banka »Bohemia«. Stanovilo se, že se nouzové brambory budou prodávati pouze dělnické chudíně a v druhé řadě teprv konsumentům jiným. Ale právě tyto vrstvy lidu, jimž především mělo se pomoci schválně objednanými bramborami, přišly v tak malém počtu, že nouzové brambory musely se prodávati na trhu a každému, kdo přišel. Posledně objednaný vagon bramborů zůstal téměř nevyprodán a obec hleděla brambory dostat do rozličných dobročinných ústavů. Bylo však shledáno, že brambory jsou špatné a shnilé, což mělo za následek, že byly obci zase vráceny. Upřímná nouzová akce nesetkala se tudíž se žádoucím výsledkem a způsobila městu pouhé rozpaky a nesnáze. Co se nepodařilo s bramborami, nezdařilo se též s objednanými mořskými rybami, které jen s největší potíží byly rozprodány.

Koncerty v Pardubicích. Moravští učitelové uspořádají v Pardubicích dne 8. prosince t. r. dva koncerty v městském divadle. První koncert konati se bude ráno o půl 11. a druhý odpoledne o půl 3. hod. Sbor moravských pěvců rozhodl se uspořádati dva koncerty též den v Pardubicích za tou příčinou, že lístky na první koncert, určený na odpoledne, byly okamžitě rozprodány. Uspořádáním dopoledního koncertu lze vyhověti umělmilovnému obecnstvu, kteréž na odpolední koncert už lístků nedostalo. — Hudební sdružení v Pardubicích za vedení kapelníka V. Lautnera uspořádá symfonický koncert dne 3. prosince v městském divadle ve 3. hod. odpoledne ve prospěch okresní komise pro péči o mládež v Pardubicích. Na programu jsou: Dvořák, Orleg, Smetana, Beethoven. Vzhledem k eminentně dobročinnému účelu očekává se návštěva co nejhojnější.

Drobnosti z Pardubic. Novák, 19letý úředník dráhy z Velimi, zpronevěřil svým službodárcům 3000 K, s nimiž prchl do Pardubic a zde ve vykřičených domech za den probil 1000 K. Otec nezdárného syna, jsa telegraficky vyzván, byl-li by ochoten synem odcizenou částku zaplatit, odpověděl záporně. Novák byl v jednom zdejší bordelů zatčen a uvězněn. — Známa zdejší dáma, pl. Matilda Růžicková, vulgo paní Messanyová, žena primáte okresní nemocnice, byla v minulých dnech c. k. okresním soudem v Pardubicích odsouzena pro urážku na cti na dva dny do vězení, nebo k 30 K pokuty. Významné jest, že noviny, v Pardubicích vycházející, senační tuto společenskou událost pomínaly. — Náměstek starosty v Pardubicích p. J. Lieblich, knihkupec, známý pro svou neobyčejnou přilež k učitelstvu, resignoval na svůj úřad městského rady a hodlá vzdáti se i ostatních čestných funkcí s úřadem tímto spojených. Učitelstvo pardubské, oceňující zásluhy pana Liebicha,

uspořádalo schůzi, na níž se usneslo projevit zvláštní deputaci svému příznivci svoji neomezenou důvěru s přáteli, aby ve svém úřadě potrvál. — Zvonění a pískání na drahách se odstranilo. V Pardubicích po ulicích však slyšíme po celý den pronikavé pískání povozníků s uhlím, že si uši musíme zacpávat. Jeden rozvážeč mléka svolává své zákaznický busením na zvonec. Takové nepřístojnosti i pí se blahovonně v Pardubicích.

Slatňany. 218. valná hromada I. českého spolku pro zvelebení včelařství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 3. prosince 1911 o 2. hodině odpoledne v hostinci pana Wirta v Slatňanech. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Pojednání o těchto otázkách: a) Výchova dorůstající mládeže vůbec a dívčí zvlášť. Přednese paní Marie Trachtová, ředitelka hospodyňské školy v Chrudimi. b) Chov králíků. Pojedná pan Fr. Dokonal, učitel měst. škol. c) Život včel v zimě. Promluví předseda. 3. Volné návrhy. Hojná účast přátel hospodářského pokroku, jakož i mládeže škole odrostlé jest velice žádoucí.

Německý Brod. V minulých dnech rozloučil se s naším městem pan místodržitelský rada Matějka, byv jmenován vrchním dozorcím radou v Jičíně. Konservativní kruhy zdejší jeho odchodu musí upřímně želeť, neboť ztrácejí v něm mužného zastance svých ideí. Pan místodržitelský rada totiž nenáležel k těm, jimž náboženství je věcí vedlejší neb úplně lhostejnou, nýbrž k takovým, kterým je druhou přirozeností, takže dle jeho zásad život svůj řídí a vedou. A jistě mu sloužilo ku veliké cti, když každé neděle se svou veleváženou chotí v chrámu Páně účastnil se zbožné mše svaté neb jiným povinností náboženským zadost činil. Dával tím vzácný příklad lidu, který si ho právě pro tuto jeho příkladnou zbožnost uemálo vážil. Konaje takto své povinnosti k Bohu, byl pan místodrž. rada svědomitý a přesný i ve svém úřadě, který spravoval vždy s naprostou nestranností, takže vědomě nikomu neublížil. Litujeme upřímně odchodu p. místodrž. rady a přejeme mu, aby se mu v novém jeho působišti tak líbilo, jako se mu líbilo v Německém Brodě, s kterým tak nerad se loučil! — Novým okresním hejtnanem v Německém Brodě je pan Čeněk Schneider-Soukup, který dosud úřadoval u místodržitelství v Praze.

Česká Skalce. Ve prospěch sanatoria pro tuberkulózní na Pleši pořádá Čtenářská Beseda „Božena Němcová“ v České Skalici dne 3. prosince 1911 přesně o půl 8. hodině večer v sále p. Bartoníčkové veřejnou přednášku „O Ceylonu a Východní Indii“, doprovázenou asi 150 světelnými obrazy. Ve známost P. T. členům a členkám naší organizace uvádí Jan Hlaváček, kaplan, t. č. předseda katolické organizace.

Surové napadení „Orlů“ spácháno v 53. čísle „Východočeského Obzoru“ v rubrice z Holic. Rudý list otiskl tyto pepické řádky: „Tři sta orlů potřebuje ještě 200 samců, 100 prý jich už má, ale poněvadž to je na tři sta málo, svolala místní klerikální kvočna z mateřské útrpnosti svým kvo, kvo, kvo dne 16. listopadu v Holicích schůzi k zvláštní naléhavé žádosti jedné už přihlášené samice . . . Podmínky jsou přijatelné: rok provisorie s požitky tělesnými, po roce definitivně růženec a pense v nebi.“ Tak holický dopisovatel prozradil, jakými úspěšnými myšlenkami se soudruzi zabývají nejraději. Kam se podívají, všude chtějí vyčleničat něco, co by jim sloužilo za kofeněnou paprikáž, za předmět k pustému chechtotu. Oni prý pozvednou ženu k vyšší důstojnosti. Snad proto si o ně utrájí takovým neurvalým způsobem své zablácené boty. Už teď tedy v Holicích vidíme, jaký bude obraz té vyšší kutury a vyššího bratrství v rudém státě budoucnosti. Takový tisk by dovedl ovšem vychováti širé vrstvy lidové v hotové divochy. Ani o jediného zlodějského nebo zvrhlého žida „Východočeský Obzor“ po celou dobu svého vycházení se neotěl tak klackovitě, jako o vlastní krajan, o české dívky z lidu. Tento „lidový“ list, který má tak veliký respekt před židovským velkokapitálem, „pomáhá“ dělníkům tím, že si tropí z českých dělníků a dělnic nejsurovější poklebkky. Divoch v temné Africe nikdy s takovým gustem a tak rafinovaně neplivá na čest bližního, jako orgán, který prý — vzdělává. Ale pro hodné lidi plyne z takových neotesaných řádků přece poučení. Ted aspoň vidí rozvášní rodiče, jak by jejich děti zůšlechtila taková společnost, která se neostýchá i tiskem takové hrubosti rozšiřovati. Soudruzi se ukázali v pravé podobě. A proto lidé hodní tím horlivěji budou podporovati zmohutnění našich organizací, aby se postavila silná hráz proti otravné záplavě rudé. Kdyby se kdokoli odvážil takovým nectným bahnem postříkati soc. demokrata, křičeli by do celého světa o zpuštění. Katolíci holičtí, jen čile vpřed! Jest to naší povinností netoliko v zájmu náboženství a národnosti — nýbrž i v zájmu kultury!

Přelouč. Dne 19. listopadu na žádost křesť. soc. spolku „Svornosti“ přednášel u nás všeobecně oblíbený cestovatel dp. Alos Svojsík „O Japanu“. Ač počasí nebylo příznivé, přece jen účastensví bylo značné tak, že celkem vybráno 174 K 98 h. Obecenstvo příjemně se bavilo a dlouhotrvající potlesk byl znamením, že poučná přednáška všeobecně se líbila. Venkov náš velice se na přednášku těšil, deštěv počasí radost tuto mu pokazilo. Místní inteligence téměř všechna přednášky se zúčastnila až na několik nadlidí, kteří doma zůstali jednak z důvodu, že Svojsík jest katolický kněz, jednak, že přednáška konána ve prospěch farního chrámu Páně. Inu maloměstští — liliputí!

Ústí n. O. Dne 21. listopadu uspořádán byl u příležitosti výroční slavnosti hudební Jednoty sv. Cecílie v Ústí n. O., kteráž před více lety slavila 100leté jubileum

svého trvání, obvyklý přátelský večer, spojený s koncertem, jenž opět dokázal hudební zdatnost členů váženého tohoto sdružení. Po slavnostních fanfárách zapěli shromáždění členové cecílskou píseň, odkaz to příslušníků spolku tohoto z let dávno minulých. Po skončení písně přednesl starší spolku p. Jan Mazánek, učitel své zprávy spolkové, doporučil ku přijetí členy nově se přihlásivší, a uvedl zároveň jména členů, kteří letos slavili jubileum svého působení v Jednotě: slyšeli jsme čísla i 50, 45 a 30 roků, z čehož patrná láska k hudbě v Oustí, „kde každý umí housle housti.“ Následovala společná večeře, volná zábava a hudební program. Koncert zahájen skladbou Aloise Hmiličky zvanou „Kasace“, v níž skladatel mistným způsobem zvčnil starodávný zvyk ústecký, vyhrávání hochů po domech v den sv. Cecílie a píseň cecílskou, uživ motivů jejích k volné skladbě hudební. Další číslo programu: ouvertura k opeře „Vilém Tell“, která pro svou nesnadnost hlavně ve smyčcovém orchestru větší dovednosti vyžaduje, sehrána bezvadně; umění svoje uplatnili v solových partiích celá, flétny a oboe pp. Dušek, Kyšperka a Kopáč. Také p. Černík v solovém čísle „Fantasie“ ukázal se co zručný solista na trombon, jenž nástroj svůj dokonale ovládá. V orchestru účinkovalo celkem 30 členů, kteří zhostili se úkolů svých čestně a shromážděné členy Jednoty v nejvyšším míře uspokojili. Skladby některé skytaly značné obtíže technické, ale ty hravě překonány byly opravdovou pílí při zkouškách a nadšením, které pravidelně při této slavnosti se destavuje. K tomu budiž podotčeno, že orchestr ovládala mistrná ruka p. Fr. Špindlera, c. k. berního oficiála, jenž s obdivuhodnou pílí a pravým nadšením věnuje se čestnému úkolu dirigenta. Celá produkce vyvolala mezi shromážděnými dojem neuspokojivější, a bylo přání všech, by zdařilý tento večer nebyl poslední, ale — jak v promluvě své uvedl p. továrník Kučera — aby tento večer, jak mu dědové a otcové obličej říkali, přes všechna moderní pokroková hesla v pravém konservatismu členy Jednoty i na dále shromažďoval a povzbudil v úmyslech předků pokračovati. — V den pak sv. Cecílie účastnila se Jednota v 9 hodin zpívání mše sv., při níž činní členové její velmi zdařile obstarali mešní hudbu a zpěv. Přejeme Jednotě sv. Cecílské mnoho zdaru a klademe ji za vzor všem městům v Čechách.

Neštěstí na dráze. Na studii z Přelouče do Pardubic dojíždějí naši studenti. Spojení jest výhodné a při nynější drahotě není divu, že rodiče počítají, jak by se náklad na studii zmenšil. Leč při tom se zapomíná, jak častému nebezpečství nadějný syn se vydává. Letošním rokem do reálky do Pardubic vstoupil nadaný a hodný syn zdejšího p. učitele Vojtíška. Ráno vždy vlakem jezdil do školy a odpoledne ve 4 hodiny vracel se zpátky. Tak jezdil do 28. listopadu, kdy mu souzeno bylo, aby tak učinil naposledy. Oúpoledne cesta byla poslední. A jak pro celou rodinu žalostná! Když vlak vjížděl do nádraží, předčasně vystoupil Jeníček Vojtíšků se svým spolužákem z vozu, aby v brzku padl do náručí svých milných rodičů. Než místo v náruč dobré matky a pečlivého otce klesá nadějný hošík pod kola smrtícího vlaku, který pod kolenem jednu nohu mu drtí a druhou úplně odnímá. Tak v okamžiku zlomen nadějný stromček, zhronceny všechny naděje nešťastných rodičů. Ubohý otec nejbližším vlakem odvezl zraněného syna svého do všeob. nemocnice v Pardubicích, aby tam snad navždy zatlačil mu bystrá očka jeho . . . Máme za to, že výhoda, kterou dráha studentům dává, daleko nevyváží nebezpečí, které jim hrozí, a lépe jest, možno-li dítě ubytovati ve spořádané rodině. Mysl studentstva jest sebranější, zvyká samostatnějšímu životu a život jeho jest v bezpečí. Stálou jízdu stává se jinou roztržitým a trpí tím i pedagogický moment. Kdo častěji se stýká se studenty ve vlaku, přesvědčí se, že ani chování jejich nebývá vzorné a laskavé napomenutí cestujících posměchem ano i urážkou bývá spláceno. Nutno o tom velice pilně uvažovati.

Deváté hudební matiné. Pěvecko-hudební a klavírní škola Ludv. a Ferd. Knepra v Hradci Králové pořádají v neděli dne 10. prosince t. r. ve dvoraně Besedy o půl 11. hod. dopol. deváté hudební matiné na paměť sedmdesátého výročí narození mistra Antonína Dvořáka. Vstup volný.

Kdo jednou zkusil



„BUVOVKU“

nekoupí jiné přísady ku kávě.

Různé zprávy.

Jistota vědeckého zkoumání. Na nedávno konaném sjezdu německých přírodopýtcův a lékařů vyslovil se dle „Köln. Volksztg.“ prof. dr. Steemann o dědičnosti získaných vlastností takto: „Dědičné přenášení získaných vlastností, jehož možnost byla tak dlouho popírána, a které přece jedině umožňuje pochopení každého rozvoje jako jediného velkého přízpůsobovacího pochodu, můžeme považovati za vědecky prokázáno.“ Den před tím mluvil Osv. Bunke o totéž tematě: „Otázka, zda zákony dědičné ve vlastním biologickém smyslu mají v sobě možnost zrůdnění, padá současně s problémem dědičnosti nabytých vlastností. Vzdor mnohým pokusům

na zvířatech není otázka ta posud určitě zodpověděna, ale možno již dnes říci, že dědičnost nabytých vlastností duševních a nervových musí se považovati za vyloučenu.“ Tedy: A. považuje něco za prokázáno, B. považuje totéž za vyloučeno.

Přesvědčivost lurdských zázraků. Pařížský kněz Duplessy nabídl racionalistovi Chideovi 5000 franků, dokáže-li se před komisi, že vyjma nervové nemoci ani jedná jiná nemoc nebyla vyléčena v Lurdech na přímluvu Panny Marie. Jak známo, způsobil objev, že po smrti Artusové sázka jeho 10.000 franků už neexistuje, Chideovi a jeho přátelům velikou radost. Nyní však, kdy má Chide před sebou oponenta živého, začíná se vyzouvat. Dne 8. září poslal Duplessymu dopis, v němž mu především děkuje za obnovení sázky a za slušný a přímý způsob psaní. Pak pokračuje: „Nastoupil jste po panu Artusovi, přijímám Vaši nabídku. Oč se jedná? O důkaz, že jeden ze zázraků, prohlášených za takové v Lurdech, je historicky nepravdivý nebo vědecky vysvětlitelný.“ Po tomto by se zdálo, že dalším krokem byla by volba komise. Ale náš racionalistický pan profesor, jenž by nejraději bořil katolické stanovisko svou duševní převahou ve své účinně, má najednou plno nesnází. V dlouhém dopise, zaslaném Duplessymu, rozumuje takto: „Myslím, že při dobré víře jakou oba máme, jistě se shodneme.“ Ale nyní: „Mozky naše nejsou stejně sestaveny a cha máme různé pojmy myšlenkové. Nemohu připustiti náhlého přerušení v obyčejném řetězu příčiny a účinku nějakou vyšší vůlí, jež stvoří novou příčinu a mimo to zavrhuje Vase přesvědčení, že matka Kristova prohlášená od církve r. 1856 (!!) za neposkvrněnou, má s věcí co činiti.“ Jak potom možno dosáti dohody? Professor nezapírá, že náhlá uzdravení v Lurdech se stala, ale toliko prý u nemoci nervových. Některá z nich nelze prý sice vysvětliti, ale vidění naše je ještě nedokonalé a další pokrok přinese rozluštění. Uzdravení taková nedějí prý se pouze v Lurdech, udála se i v starém Řecku a podnes se dějí v pohanské Indii. P. Duplessy poslal Chideovi odpověď, v níž mezi jiným praví: „Vyhýbáte se věci zcela jasné, na níž by komise musela odpověděti buď „ano“ nebo „ne“. Vše ostatní, jako na př. rozhovor o zázracích v pohanských zemích nechme si na jinou dobu. Ať se teď jedná pouze o jedné věci. Právil jste sám, že dokáže-li se pouze jedno náhlé uzdravení nemoci, jež není nervová, pak nutno připustiti skutečnost zázraku. Vyzýval jste kde koho, by jeden takový případ Vám oznámili. Nuže, já jsem přijal výzvu. Zdá se, že Vás překvapilo, že z 3353 úředně zjištěných zázraků lurdských jsem jeden vybral. Nevím, bylo-li jich 3353 a nevím rovněž, kdyby mi byly všechny okolnosti známy, zda prohlásil bych je všechny za zázraky. Než to je vedlejší. Věc, o kterou se teď jedná, je: Byl de Rudder náhle vyléčen ze zlamaniny, již lékaři po léta snažili se vyléčiti a je možno najíti přirozené vysvětlení toho vyléčení? Nechte všeho vedlejšího, předmět je zcela jasný.“ Tak mají se věci nyní. Nedá-li racionalistický professor určité odpovědi, bude možna jediná konkluse: že netroufá si popírati fakta.

Dílné cesty národní politiky. V jakých soutěskách ocitili se často i nejbystřejší a vážní čeští politikové, svědčí chování Eima k Riegrovým punktacím. Davy uměle rozčilené rozolnily se tak, že mladočeským kapelníkům vlastně vypadla taktovka z ruky. Místo, co by byli vedli, dali se strhnouti lavinou, na jejímž vzniku sami pracovali. Sám dr. Stránský dne 19. t. m. ve svých „Lidových Novinách“ píše: „Gustav Eim (jak známo, redaktor „Nár. Listů“) potíral staročeské punktace (v „Nár. Listech“) svým výmluvným pérem co nejostřeji, soukromě o nich říkal, že jsou nejlepším a největším dílem dra. Fr. Lad. Riegro“. K tomu poznamenává „Našinec“: „Pan dr. Adolf Stránský napsal tentokrát — pravdu, což se mu ovšem zřídka podaří. Mohl by to potvrdit i jeden ze staročeských poslanců moravských, jenž v rozmluvě s Eimem o punktacích takto „uhodil na keř“: „Vase strana (mladočeská) má teď příležitost ubít Staročechy.“ Načež Eim rozechvěně odpověděl: „Pro Boha Vás prosím, jen to neříkejte nikomu z mladočeských poslanců, oni by byli s to se toho chytout, a bylo by to největším neštěstím pro náš národ.“ Připomíná nám to ještě jinou historku ze života a působení Eimova. V říské radě jednalo se o „školské novele“. Mluvil ostře „proti“ mladočeský poslanec Tilser. Eim na žurnalistické galerii přímo zuřil, a nepozoruje, že stojí za ním staročeský poslanec pan K., vyslovil se takto: „Ti . . . (následovalo několik jmen ze zoologie) nevědí, co činí! Hotová zráda! Nechápu, že rozblíjejí většinu pravice!“ „Velmi dobře.“ pravil p. K. a dodal: „Jenom to tak napište do „Nár. Listů“, snad to pomůže!“ Překvapen odvětil Eim: „Kdybych směl, ale já musím psát tak, jak to Grégr (Julius) potřebuje.“ Tableaux! — S punktacemi bylo podobné. Podle přesvědčení Eimova byly punktace nejlepším a největším dílem dra. Riegro. Do „Národních Listů“ však napsal, že „Rieger prodal (punktacemi) národ za „skleničku koňaku“. A psal v tom smyslu přímo zuřivě dále. Patrně proto, že to Grégr tak potřeboval. Za odměnu byl zvolen ve dvou okresích do říské rady. Dr. Rieger tehdy — propadl! Ale Eimova slova se potvrdila, že zmar punktací byl velikým neštěstím českého národa. Dnes již nikdo rozumný u nás nepochybuje, že všechna politická bída, v níž trčíme a z níž nelze vyvážnouti, datuje od protipunktačního boje strany mladočeské. Jest to kletbou zlého činu, že z něho nové zlo se rodí. Pan dr. Stránský má o všem „názor“, že punktace znamenaly „hrob každého dalšího vývoje a rozmachu české národnosti.“ To nic nevaří. Pan dr. Stránský si dá říci a „smluví se.“ Jako

v moravském paktu, který napřed prohlašoval za zrádu, pak jej schvaloval, a na schůzi v Praze chtěl dokonce za pakt převzít zodpovědnost. Když se jednalo o pakt, měl ovšem tisíc chutí napodobit »Národní Listy« z doby punktační. Ale záhy poznal, že je na to příliš »krátký«. Rozumní lidé, snad na základě zkušenosti s punktacemi, kuli v tmě železo, dokud bylo žhavé. A tak dostali pakt pod střechu. — Ovšem nynější předáci mladočeští o Riegrově činnosti soudí po trpkých zkušenostech daleko spravedlivěji, než cholerikové první mladočeské delegace. Tolik národních sil se vyplývalo v tuhých zápasech od doby, kdy Rieger byl dán pro punktače do národní klatby! Nyní však naše postavení jest slabší a kritičtější než ve chvíli, kdy punktače smlouvány. Rve se nám z rukou daleko více, než co Němci punktacemi požadovali. Není divu, že hlavní linie Kramářovy politiky tak málo se liší svou povahou od staročeské politiky, která byla potupně zvána »drobečkovou«.

Výhledování Francie. Úřední list francouzský oznámil v neděli statistiku obyvatelstva Francie za první pololetí roku 1911. Statistické výsledky jsou neutěšenější než kdykoli dříve. Počet případův úmrtí převyšuje počet porodův o 18.279. O tolik duší se počet obyvatelstva ve Francii během prvních šesti měsíců tohoto roku zmenšil. Pokles obyvatelstva týká se stejnoměrně všech departementů, vyjma pět bretoňských, které stále ještě vykazují velký počet porodů.

Tklivá snášlivost Venkova. Agrární denník při nynějším velikém sporu mezi předními pracovníky agrárními stává se přirozeně nervosní zvláště proto, že i strany pokrokové dovolují si rozhodnou, palčivou kritiku. Proto »Venkov« odpovídá podrážděně: »My dosud ani slovem nezmínili se o divokých sporech v táboře realističtém, o povážlivých otřesech »Času«, o bouřích přímo programových, jež rozvracejí stranu »pokrokovou« — ač jsme o to byli požádáni i z kruhů českých evangeliků! My také nevměšovali se nijak do osobních i politických třenic a řvavých hádek pánů Klofáčů, Choců, Žemličků a pod., my necitovali ani venkovské odborové národně sociální listy, jež přímo útočí na »České Slovo« a staví je na roveň pokleslému (?) »Čechu«, my mlčeli o tom, když vedení národ. sociální strany od vlastních straniků vytýkána bezprogramovost, bezhlavost, ignorantství, šálení lidu, šarlatánství, a hanebně klamání dělnictva: my mlčeli i k oně odporně komedii, kterou sebral Klofáč s celou českou veřejností a která jednou už jako příšerný úkaz znemravenlosti musí býti přibita! Víme přece všichni, že r. 1897 byl to Klofáč, který jako »vůdce« lidu pořádal po Praze vybijecí demonstrace, při nichž zamazovány a strhovány německé a dvojjazyčné tabulky! A hle, tento »vůdce« najednou pustil se do handrlování s hotelem »Zlatá lusa« a — jako na posměch a urážku všech těch, kteří s ním kdysi prováděli v Praze »očistu« a z nichž mnozí byli za to žalářováni! — sám nyní dovolil německé nápisy vlepít na svůj dům. Pašol! — voláme na takovéto »mravokárce«! Vy, kteří sami místo organizace máte chumle a matence, nesmíte se ani z daleka dotknout naší pevné strany, sice vám dokážeme, jak jsme už dokázali tisíckrát, že nestrpíme nikomu a nikdy drze a kľukovsky otírat se o náš zcelený a poctivý tábor agrární! My se Vám nevměšovali do vnitřních záležitostí nikdy, neboť stáli jsme a stojíme dosud na stanovisku, že je věcí stran samých, aby si své rozpory vnitřní vyřídily — ale nezachováte-li i vy toto všem samozřejmé stanovisko slušnosti i taktu, pak vás svlékneme do naha a ukážeme světu, jak v pravdě vypadáte.« Inu — jest po volbách. Strana agrární již hlasů masarykovských a klofáčovských nepotřebuje. »Venkov«, který tak velikými lžemi mlátil za volebního ruchu do strany naší, prozrazuje nyní, jak veliký sebezpych si nložil k vůli lapání hlasů stran jiných. Mlčel a mlčel o zlořech ve stranách nekatolických, ale zato raději si vymýšlel do očí bijící lži o našincích. Zpravodajství »Venkova« tedy se řídilo politickým kšeftem. Dle toho, jak stoupaly nebo klesaly hlasovací kursy, dovedl agrární stáň přebarvovati situaci a povahu jednotlivých stran. — Jak rozumějí politickému obchodu rovněž agrárníci moravsko-slezští, patrně z jejich růžového stanoviska k pověstnému reversu posl. Pavloka, kterým se tento agrární příslušník tolik Němcům upsal.

Selské Listy vesele píší, že prý to byl jenom volební trik (úskok). Kdyby však takové triky byly věci zcela nevinou, pak by nemohl ani bratr bratru nic věřiti. Pak by písemné závazky byly bezcennými hadry. Chlubili se agrárníci zcela ležérně, že Pavlok podpisoval Němcům závazek, jehož nechtěl již v okamžiku podpisování splniti, pak si Němci učiní jen jediný úsudek o charakteru takých agrárníků. — V Čechách zase pochlubil se agrární tisk, jak agrárníků byl nastrčen v jednom okrese protiagrární kandidát jen k vůli rozříštění hlasů a za tím účelem, aby se před užší volbou kandidatury vzdal. Za tento manévř slíbeny protikandidátovi peníze. Tak se tedy reformují »lidové« volby. Proto není divu, že bylo agrární čtenářstvo ponecháváno k vůli pastí na hlasy v temnotě o pokrokových stranách.

Při tahačích o Jeho Exc. Práška napsaly mužné slovo dne 24. t. m. »Hlasy Venkova«. Praví: »Věř někdo, že posl. Prášek, kdyby byl jist, že vyšine se splše v boji proti straně, že stranu rozbije a novou, sobě oddanou vybuduje, že by toho neucínil? ... Strana ztratila v Práškově dobrou sílu, o tom není pochyby. Nutno však o té kvalifikaci říci pravdu. Dobrá síla není ještě geniem a kapacitou prvního řádu. Za svého působení však vymykal se pracím v komisích, kde nutno bylo pracovati

a myslit. Pro okres svůj (jako celek ne osoby) dle vyjádření osob, za ním stojících, nepracoval; v akci fe-pašské vpadl v zad. Kde tedy objevily se ty nadměrné schopnosti mimo jeho kariéru osobní? Strana naše nepotřebuje Práška k svému rozvoji, ale zato potřebuje Prášek stranu k rozvoji své kariéry. Způsob, jakým jedná jeho křičl práce, prozrazuje, že je sále tím starým. A tu prostě vyžaduje zájem strany, aby se neustoupilo. ... Nevěříme, že našel by se někdo z poslanců, kdo by k vůli osobě Práška stranu chtěl roztrpčovat. A je-li, bude lépe, bude-li ze strany raději dříve venku nežli později. Opakujeme: Nejde o osoby, jde o boj systému osobního, který vyloučením Práška zdál se býti zlomen proti zdravému systému zodpovědnosti vůdců strany. Hrozí-li pro Práška snad někdo krajním bojem, nutno podotknouti, že v opáčeném případě celá řada nezištných pracovníků práce ve straně se vzdá a celé řady voličů důvěry ke straně pozbyti musí. Proto tvrdíme, že otázka ta, když již řešena býti má, musí býti rozřešena před širším forem, než jest výkonný výbor strany, musí býti řešena nejméně sjezdem důvěrníků. Otázka ta jen znovu potvrzuje, že třeba jednou řadu otázek hezky otevřeně projednati a kde je potřeba řezu, řiznouti raději dal. Prohlašujeme otevřeně, že otázku tuto dle rozhodnutí nenecháme a postaráme se, aby řešena byla, jak řešena býti má, t. j. zdola. Budou-li se říditi přední činitelé agrární duchem těchto řádků, pak jistě nastanou na venkově poměry snesitelnější. Obětaví pracovníci, kteří se nepachtí po dietách, ale hledí k dobru celku, imponují každému. A s takovými mohou s výsledkem rokovati i našinci. Nezvedáme boj k vůli boji. Nemožouce však splynouti nikdy se stranou čistě třídní, můžeme přece v příhodné chvíli pracovati na dobrych úkolech klidné vedle sebe, někdy i společně. Vždyť se nejedná výhradně o politiku některých agrárních sobců, ale o prospěch rolnictva všeho. A mezi agrárníky jest ještě veliký počet konservativců, jimž se naprosto nezamlouvá rvavý boj známých fanatiků. Ovšem v hlavní agrární stanu jsou posud živly smírné u veliké menšině. A s těmi, kteří o naší straně tolik se nahali, tolik volebních podvodů napáchali, s těmi, kterým jest volnomyšlenkář, žid a protestant milejší, než nejsolidnější katolický rolník, rozhodně se smlouvati nebudeme. Takové námluvy by k dobrému cíli nikdy nevedly. Kéž jen brzy v agrární straně jsou všude vystředáni političtí obchodníci takovými muži, kteří by se těšili oprávněné důvěře.

Odborové pokladny dělnické. Z »Národního hospodáře« »Nár. Listů« dovidáme se pěkných věcí o odborových pokladnách dělnických organizací. Pokladny tyto jsou prázdné, dílem proto, že co v nich bylo, prasklo na — volby, anebo že vybrala jejich peníze centralistická organizace, jež jich také užila politicky! — Takhle se zneužívá odborových peněz!

Vánoce štěstím a lásky se blíží! Nejhudší slepé dívky obracejí se ku šlechetným dobrodincům a prosí úpěnlivě, aby si na ně, na ty nejštěstnější, jež zde nikdy více světla božího neuvidí, laskavě vzpomněli a jim dárkem (potravinami, prádlem a pod.) pomohli, aby se aspoň z toho o Vánocích radovati mohly. Vše s díky přijímá správa »Útulny slepých dívek« v Praze-III., na Kampě č. 33. Příspěvky i administrace t. l. přijme.

Všelicos. Prohlášena likvidace parc. banky polské. Její dva ředitelé zatčeni, vedli výnosné bankovní obchody na vlastní účet a falšovali podpisy na směnkách mnoha rolníků. Vláda věnovala na sanaci banky 2 mil. a rovněž ministr pro Halič Długosz velký obnos. — Ředitel »Lanterny« Flacton, kolem něhož celá společnost pařížských kupců se otáčela, propuštěn bezprávně z vazby; vždyť členové vlády podávali si v redakci »Lanterny« dvěře. — V Meklenbursku přijat byl zákon, zavádějící mládežnickou daň. Mládeční přes 30 let staří budou pro příští platiti o 25 proc. vyšší daň, nežli ženatí a to tehdy zvláště, nebudou-li nuceni zákonem starati se o své příbuzné. — Na záhřebské obchodní akademii žáci všech čtyřech ročníků nedostavili se do školy a napsali memorandum s řadou podmínek, jež žádají mti splněny, sice že do školy nevkočí. — Novým knížetem biskupem v Krakově jmenován kanovník metropolitní kapituly ve Lvově Adam kníže Sapieha. — Při pozdní bouři, která se minulý týden snesla na moravským Valašskem, zabít byl bleskem jeden občan z Hustopeče nad Bečvou. — Předsedou katolické konsistoře v Drážďanech jmenován lužický Srb kanovník Jiří Kummer. Biskupem drážďanským i děkanem kapituly budyšínské (v srbské Lužici) jest spravedlivý Němec dr. Schäfer. — V Itálii zvýšeno clo na všechno zboží původu tureckého. — Dle nového řádu bude napříště udělován titul »dvorní a komorní« nejen fysickým osobám, nýbrž i právním, tedy na př. akciovým a komanditním společnostem. Taxa za titul obnáší 2000 K za jednotlivce, 8000 K za společnost, nejvýše 25.000 K. — 28. listopadu počala v Paříži dražba na skvosty sultána Abdula Hamida; dosud strženo bylo 2,652,355 franků. — Debaty o drahotě v nynější radě říšské stály už na milion korun.

Česká banka v Praze. Správní rada České banky v Praze usnesla se zříditi odbočky v Plzni a Domažlicích, pro které jsou již potřebné místnosti zajištěny.

Korupce ve Francii. Ve schůzi francouzské sněmovny podal posl. La Grossilière zajímavý dotaz o zadávání koncessí ku stavbě dráh a dolování v Tunisku. V dotazu se praví, že nejlepší pozemky v Tunisku mají poslanci. Na doklad uvedl řadu jmen poslanců a ministrů, kteří si svémocně k pozemkům pomohli a pravil, že není pak divu, když domorodci se od Francie odvracejí. Posl. Thalamas útočil na guvernéra v Tunisu a vytýkal mu, že jeho vinou dochází k revoltám v Tunisu.

Zkázonosné dílo myši na západní Moravě. Ohromné letošní spousty myši na západní Moravě vykonaly na Bytešsku a Velko-Meziřížsku dílo zkázonosné. Nyní, když vše zničilo na polích, počínají se stěhovat do stodol a do přibytků. Z ohromného množství myši soudí se, že budou zásoby ve stodolách úplně zničeny. V městě Vel. Meziříčí, kam nyní myši se stáhly, zmizely chodníky tak, že se, pomalu propadávají, z pod chodníků dostávají se do silnice, na níž počíná se už také jevití zkázonosné jejich řádění; též i stoky jsou zničeny. Všechna opatření zůstávají bezvýsledná, neboť, jakmile se chodník od myši podemletý opraví, už za několik dní myši znovu ho podvrtnají a razí si nové cesty dále.

Zdivo cihláků bude ještě temnější? Spolek průmyslníků na hlíněné zboží, zároveň s keramickými průmyslovými spolky v Praze a Krakově, projektuje novou formu cihel, t. zv. metrických. Rozměry cihel jsou: délka 250 mm, šířka 120 mm a výška 65 mm. Dle výpočtu mohla by býti zdiva staveb, vystavěných z těchto nových cihel, slabší o 15 proc. Tím zmenšily by se také výdaje stavební a zdivo mohlo by býti lépe ventilováno. Zmíněné tři korporace uspořádají v nejbližších dnech anketu, na níž vykonány budou porady, jaké akce nutno zříditi ku zavedení metrického formátu cihel.

Žákovská vražda a sebevražda. V pondělí v poledne na záhřebské obchodní akademii žák II. roč. Milivaj Ščerbak vystřelil na prof. Schneidra a neraniv ho, sám se ranou do srdce usmrtil. První zprávy záhřebských listů a také telegrafické zprávy tomuto strašnému činu 18letého studenta podložily motiv, že prof. Schneider udal Ščerbaka, že nebyl tu neděli před tím v kostele. O tomto motivu se rozplétaly v novinách už celé úvahy, zatím, jak pozdější listy záhřebské vypravují, není příčina ta pravdiva. »Hrvatska« po očitém svědectví sděluje, že Ščerbak po půlhodině tichého zamyšlení, v němž seděl, (celá třída si odbývala od 11 do 3 hodin 4hodinný karcér za neplechu v chemickém kabinetě), najednou vstal a tápal se prof. Schneidra, proč na něho v konferenci udal, že mu řekl, že metoda vyučovací jeho je špatná (to Ščerbak vytkl svému professoru, když ho napomínal, aby se učil německy!). Prof. Schneider mu odvětil, to že není místo k takovým řečem, aby si sedl a byl zticha. Ščerbak nato vytáhl revolver a střílel po professorovi. Professor a žáci chtěli vyběhnouti ven na chodbu, ale v tom Ščerbak už skolil sebe. Ščerbakovi byl uložen 16 hodin karcér za všeliké přestupky: lenost, vzdorovitost, odmítování professorů, vynechávání školy a mezi ostatními delikty i nechodění do kostela na služby Boží. Ščerbak ostatně zanechal psaní, v němž si stěžuje na to, že prof. Lukas ho pronásleduje. O prof. Schneidrovi, po němž střílel, v dopise se vůbec nezmiňuje.

Kdo má vlastně pravdu? Dne 23. listopadu »Venkov« otiskl tyto neomalené lži: »Při hlasování (o návrzích drahotního výboru o dovozu masa za zámorí), které vyžadovalo hodně pozornosti a bylo značně důležité, poskytovali vskutku ubohý obraz čeští, vlastně moravští klerikálové. Hned při prvním hlasování o návrhu sociálně demokratického posl. dra. Rennera povstali a hlasovali pro návrh ten. Náhle však poslanec Šilinger se ohlédl a zpozoroval, že za stojícími Mladočechy čeští agrárníci sedí a tu ihned jakoby stfelen, padl zpět do lavice, kde se skrčil a strhl s sebou ještě svého souseda. Než bylo pozdě. Formální návrh sociálních demokratů byl přijat a pět klerikálů moravských, se Šamalikem a Hrubanem v čele, bylo mu kmotry.« — Zato rudá »Rovnost« o tom hlasování napsala dne 24. listopadu zrovna obráceně: »Moravští klerikálové ukázali v parlamentě zase jednou pracujícím lidu svoje ledví: hlasovali vesměs proti návrhům na dcevoz zámorského masa a dobytka ze zahraničí. Ani návrh Steinhauserův, jimž vláda se zmocňuje, aby dle potřeby a čas od času připustila dovoz takový, nenalezl milosti před jejich křesťanským zrakem. Postavili se do jedné fronty s těmi nejzvrhilejšími agrárníky a spekulanty s lidskou bídou a poněvadž návrhy zamítnuty byly jen nepatrnou většinou, mají pánové Hruban, Šilinger, Stojan, Navrátil, Šamalik, Valoušek, Kadlčák a ostatními jejich černými kamarády tu smutnou zásluhu, že agrárníčtí spekulanti v Rakousku i v Uhrách budou moci bez cizí konkurence ždímati z kapes chudého pracujícího lidu krvavé krejčary za kus masa.« — Kdo má tedy z těchto našich přítelkův vlastně pravdu? Osopuji se oba, ale »Venkov« přidává nehorázné lži. »Rovnost« jistě neusvědčuje »Venkova« ze lži z nějaké lásky k nám.

Koncert ve prospěch postavení Smetanova pomníku pořádá 5. prosince v městském divadle jednatelství sboru pro postavení Smetanova pomníku v Praze. Zlatým hřebem programu bude první venkovské provedení velkolepého klavírního cyklu Vítězslava Nováka »Pan«, nedávno poprvé vůbec hraného v českém spolku pro komorní hudbu. Na programu jsou též mužské sbory velkého sdružení učitelského z Hradce Králové a okolí, které zde poprvé vystoupí před širší obecností, a pak solová čísla zpěvní. Podrobnější zprávy příště. Záznamy na sedadla přijímá již nyní knihkupectví pana Pšši.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
:: Objeďte u ::

Blakupské knihtiskárny v Hradci Králové.

SKLAD

domácích a cizozemských

**kosmetických
specialit**

E. J. FRANC,

dříve K. J. DIX,

drogerie

v Hradci Králové,

Hlavní podsiň,
proti kostelu Panny Marie.



Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj vele důstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

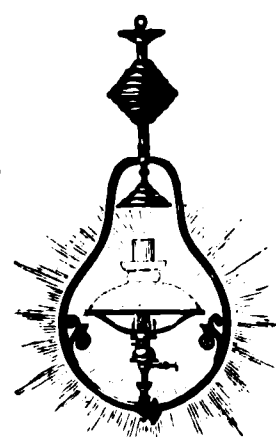
Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.



Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

C. k. místodr. konces.

**informační
kancelář**

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchod-
ních i živnostníků, jakož i veškeré zprá-
vy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Vele důstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si dopo-

ručit veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo-rance, kalichy
cibáče, nádobky, šnky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franco bez záruční kauce.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Nežádáme
proteny, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i číněného vždy na skladě**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší cenou,

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čís. 19. n.

Největší
vánoční výběr

foto-aparátů

drogerie
Jan Vaněk
v Hradci Králové.

**Křesťan. sociální
zpěvník**

má mít každý křesťan. sociál.
Obsahuje veškeré křesť. sociál.
písne české, Orelské a národní.
Cena výrobní bez poštovného
34 h, a vkusně vázaný 54 hal.

10 kusů po 50 hal., 50 kusů po 40 hal.

objednat lze za hotové u

J. Poláka v Hradci Král. Adalbertinum.

Křestní listy

ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Nížepsaný dovoluje si tímto velect. P. T. obecnstvu ozná-
miti, že v těchto dnech otevřel nově a elegantně zařízený

hotel „MERKUR“ v Hradci Král.

Nabízí P. T. obecnstvu své moderně a vším pohodlím
zařízené POKOJE, opatřené ústředním topením, elektrickým
osvětlením. Lázně v domě. Dostavníky u každého vlaku.
Vlastní telefon číslo 114. Nabízí svou vzornou KUCHYŇ.

Plzeňský prazdroj přímo od čepu.

Nově zřízená kavárna

op trena kulečníky, hernou a všemi druhy denních illustrov.
časopisů českých, francouz., ruských, anglických a německých.

Poroučí se do přízně ctěn. obecnstva k službám oddaný

FRANT. KUBŮ, hotelier.

Díkůvzdání.

Nejuctivější díky vzdáváme všem, kteří našemu vroucně milovanému bratrovi

Monsign. JOSEFU ŠIMKOVÍ,

papežskému komořimu a rytíři řádu císaře Františka Josefa I., bisk. vikári a děkanu v Polné,

poslední počtu prokázali. — Zvláště děkujeme vsdp. děkanovi a sekretáři J. Laštovičkovi z Chotěboře za laskavé vedení konduktu a sloužení mše svaté, jakož vůbec za všechnu blahovolnost zesnulému za jeho života prokázanou, i druhému vsdp. vik. sekretáři Václavu Dvořáčkovi z Nížkova, dp. faráři A. Mákoví ze Sopot za pročitěnou řeč v kostele a dp. faráři F. Vlčkovi z Heřmaně za promluvu u hrobu a veškerému veleduš. duchovenstvu z Čech i Moravy za čestnou účast.

Uctivé díky naše platí dále všem, kteří pobřbu se zúčastnili, zvláště slov. panu c. k. školnímu inspek. oru J. Stránskému z Něm. Brodu, a ze Štoků, sl. patronátnímu úřadu v Přibyslavi a ve Štokách, všemu c. k. úřednictvu, sl. lesnímu úřadu ze Zámku Žďáru, všemu vrchnostenskému úřednictvu, sl. okresnímu a městskému zastupitelstvu, váženým spolkům: Svatojosefské Jednotě, dámskému spolku bl. Anežky a literátskému. Všem školám a všem účastníkům vůbec.

Rovněž děkujeme uctivě všem přátelům a citelům zesnulého, kteří zasláním telegramů a dopisů bol náš zmírnutí hleděli.

Všem Vám vůbec a každému zvlášť: „Zaplať Pán Bůh!“

V Polné, 26. listopadu 1911.

L. Šimek, J. Šimek, A. Podhajská,
bratr. bratr. sestra.

Pravý
Malinský křen,
cibuli, česnek,
— nabízí nejlevněji —
Jan Touška, Kutná Hora.

Pp. sklenářům a zahradníkům

nabízíme sklo tabulové do pařenišťat, jakož i stavební za ceny nejlevnější. — Výborný fermež. tmel sklenářský, sklenářské zaručené vyzkoušené diamanty kus 5 K dodáme na každou stanici železniční franko. — Sklady tabulového skla.

K. V. Skuherský, o. a. k. dvorní dodavatel
Hradec Králové, výhradně v továrně.

Kde?

nakoupíte nejlev. vánoční dárky?

V tkalcovně!

Václava Holečka. Sklad a výroba
prádla

v Hradci Král., Čelakovského ul.

Proč?

Protože vyrábí zboží jen dobré a stálobarevné
z la materiálu a prodává

ve velkém i malém za ceny výrobní.

— Zbytky 30 m a 12 K. —

Balíček moderních kapesníků 3 a půl tuctu
— pouze 6-20 K. —

Křesť. organisátor

kalendář na r. 1912 již vyšel. Čiňte boji
objednávk. Cena 70 h. Jednotlivě poštou 90 h.
Josef Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokehořská, 2. vřehni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

V rozhodné chvíli!

Dovolují si tímto uctivě upozorniti na
skvělou, obdiv vzbuzující, jinde nevidanou

fy JOSEF PAVELKA,

první odborný závod pánským angl.
mod. zbožím a prádlem vlastní výroby.

Závod svojí solidností a spolehlivým zbožím jen výborné jakosti získal sobě již v krátkém čase zvučné renomé. Snahou majitele jest, dáti velkému Hradci Králové reprezentační, odborně vedený závod prádlem a potřebami sportovními a modními pro pány. Získal podporu modních autorit tuzemska i ciziny a přináší denně věci nejnovější.

Přednosti závodu:

Firma prvního řádu. Přímý nákup angl. kabátů „Prince of Wales“ střih, exaktní, jemné provedení. Vlastní výroba prádla jen dobrých jakostí. Prádlo dle míry účtuje se v nezvýšených cenách.

Stálý vzrůst a vývin závodu opravňuje k tomu kroku, aby se přikročilo k nutnému rozšíření závodu. Pořizovány byly vhodné místnosti k výrobě, opravě, žehlení a čištění prádla v Karlově třídě 502, by mohlo se s úspěchem čeliti veškeré soutěži. —

Modní oddělení:

Anglické ranní kabáty. Zvláštnosti kravát a kapesníků. Frakové a „Smoking“ košile, mašle, knoflíky, vše přesně dle předpisu. Cestovní a sport. potřeby. Parfumerie. Zboží kožené a trikové. Amer. galoše a sněhovky. Hole a rukavice.

Zásada závodu:

V dobrém zboží záleží levná cena.

Vždy to nejnovější z nového a nejlepší z dobrého.

Nejlepší reklama — spokojený zákazník.

Hradec Král., Palackého ul. 77.

— Prádlo se z domu odebírá a donáší. — Ruční prádelna. — Výroba, oprava, čištění a žehlení Karlova tř. 502. —

Kulturní jiskry.

Charakter ženiálního umělce. O velikém vladí v říši tónu Fr. Lisztovi časopisy posud široce se rozepisují. Protikatolické listy ovšem dle možnosti zamlčují, jak hluboce bylo nitro Lisztovo prodechnuto vroucím citem náboženským. Stůjtež zde aspoň některé charakteristické obrázky: Životopisec Göllicher (Universalbibliothek č. 2392) píše, že ve Weimaru denně chodil na mši sv. do katolického kostelíčka. Denně se modlil církevní hodinky; když zrak jeho ochábl, takže nemohl čísti, dal si je denně předčítati. Poslední slova, která pronesl, byla: »Zítra musíte být tak laskav a budete mi opět z modlitebni knihy předčítati.« Jeho zamilovanou četbou byla Dantova »Božská komedie«; ta stále ležela na jeho stolku, doprovázela jej všude na všech cestách. Rovněž rád čítal v životopise sv. Františka z Assisi. Tohoto světce zamiloval si tak, že r. 1858 vstoupil do III. řádu sv. Františka. Liszt dal svému náboženskému přesvědčení i výraz veřejně, bylo-li toho třeba. Bylo to ve Weimarské společnosti vysoké. Předčítalo se pojednání o Nirwaně z »Allgemeine Zeitung«. Rozpředla se živá debata o rozmarném životě. Liszt ukončil ji slovy: »Já věřím o tom tak, jak můj farář.« Když Wagner byl nejvíce rozerván, psal mu Liszt: »Vrať se k víře! Ta ti vrátí štěstí! To jest to jediné, pravé, věčné! A kdybys se i tomu smál, já v tom vidím jedinou spásu a po ní toužím. V Kristu, poručíme-li do vůle Boží náš bůh, budeme zachráněni a spaseni.« A když dcera Lisztova Cosima, provdaná za známého komponistu a klavírního virtuosa Bülowa, odešla od svého muže a uzavřela nový sňatek s Wagnerem proti vůli Lisztově, ochladlo jedním rázem vřelé přátelství Liszt-Wagner. Liszt nemohl tento čin své dcery srovnati se svým náboženským přesvědčením o manželství.

R. 1886 v posledních týdnech svého života pravil Liszt k svým žákům: »Kdyby nebylo hudby, byl bych se věnoval zcela církvi a byl bych se stal františkánem. Mýlil by se, kdo by se domníval, že snad zevnější důvody byly by příčinou, a bych se stal lehkomyšlným abbéem. Nikoliv — nýbrž mým nejvnitřnějším požadavkem duše bylo, abych skutečně náležel církvi, již jsem chtěl sloužiti. Tu jest život můj kruhem, v němž střežily se náklonnosti mládí se požadavky stáří.«

Před smrtí projevil přání, aby byl pochován jako terciář v hávu františkánském, aby o 5. hodině ranní byl donesen do kostela bez jakéhokoliv průvodu a bez hudby jako chudšas a aby odpočíval v kryptě těch františkánů, od nichž byl přijat do řádu. Když byl upozorněn, že tak neobyčejně skromný pohřeb vzhledem k slávě jeho jména lze provésti těžce, řekl rozčileně: »Když bylo obecnstvo tak dlouho zaměstnáváno člověkem za jeho života, nesmí býti obtěžováno jeho mrtvolou.

Povázíme-li, jak veliké chvíle věnoval nábožnému rozjímání, úžas nás jímá, jak zároveň mohl býti předním, přímo zázračným virtuosem na klavír a jak mohl zároveň tolik komposic napsati! Veliký Mendelsohn napsal: »Lisztova hudební genialita jest absolutní; nikde nelze zřít podobné. Ještě jsem neslyšel takového umělce jako jej, jehož i špičky prstů obdařeny jsou hudební schopností, jež z nich přímo vyzařuje.« Každou chvíli dával své umění do služeb dobročinnosti. V posledních letech žil velice prostě, aby mohl konati dobrodini. Počet jeho komposic dosáhl závratného čísla 1233! A k tomu všemu ještě literární veliké rozpravy. Kdyby jiný tolik plodů za svůj celý život pouze opsal, již tím by vykonal práci značnou. Patrně tedy, jak Liszt tvořil velice lehce. V závěru své poslední vůle praví: »A teď ještě jednou klekám a modlím se: »Přijď k nám království Tvé, buď vůle Tvá...« V jednom listě z posledních svých let napsal: »Všech těch pádů a poblouzení, kterých jsem se dopustil, hoře lituji a děkuji Bohu, že mi světlo Božské nikdy nebylo úplně odňato. Děkuji za to Bohu a chci umřít s duší přibíto na kříž, naše spasení, naši nejvyšší blaženost.«

I z života Lisztova tedy lze se poučiti, že křesťanská zbožnost a pokora nijak geniům křidel nepodvazuje. A právě hluboce procitěná katolická mystika nadchla Liszta ke komposicím nejvelebnějším. Analogii možno pozorovati na našem nesmrtelném Ant. Dvořákovi, který daroval světu proslulé »Stabat Mater«. Dvořákovou zásadou bylo, že nemůže zkomponovati nádherné dílo z oboru církevní hudby umělec takový, který pevně nevěří.

»Cyrill«, časopis pro katolickou hudbu posvátou, v čísle 9. přináší pečlivý článek Bezeckého o Fr. Lisztovi. Velikou pozornost v odborných kruzích jistě vzbudí Sychrova historická studie »K dějinám varhan a varhanní hry v Čechách, jejíž pokračování vyjde v příštích číslech. Hudební příloha obsahuje dva pěkné sbory k císařským slavnostem »Ke stupňům trůnu« od Rud. Wünsche. Partituru lze obdržeti za 1 K. Bezecký pokračuje

zde také ve stručném, ale obsažném »Repetitorium dějin hudby«. Takového praktického katechismu bylo již dávno potřebí. Vyšlo sice již knížek za podobným účelem více, ale jejich zpracování neodpovídalo moderní potřebě. »Cyrill« také pečlivě upozorňuje na příslušné výnosy ohledně hudby církevní i ředitelů kůrů, jest také rádcem pro velké i menší kůry, sděluje, kde dobří varhaníci mohou své umění uplatniti atd. Vůbec pod obratnou redakcí Orlovou měsíčník ten pracuje mnohostranně a zdárně. Heslem jeho jest: Nic všedního! Stále ku předu k nejvyšším metám! Kéž nalezne list všestranného porozumění! Předplatné (pouhých 5 kor. ročně!) přijímá pokladník Clem. Kuffner, farář, Prahal IV.

Valná hromada obecné jednoty Cyrillské koná se dne 12. prosince o 5. hod. odpo. v »Křesťanské Akademii« (Ferdinandova tř. 6.) Program: Čtení protokolů o poslední valné hromadě. Zpráva jednatele, účetní, volba odstupujících členů výboru dle § 13., volba revisorů. Volné návrhy, jež předložiti nutno 8 dní napřed jednatele jednoty dru. Fr. Hrubíkoví.

Dr. Jos. Kratochvíl: »Úvod do filosofie« (154 strany.) Cena 4 K. Nakladatel R. Promberger v Olomouci. — Mohutný rozvoj filosofického hloubání můžeme pozorovati v poslední době u všech kulturních národů. Na všech stranách roste počet knih i článků filosofických, a filosofie přenášá se i do denní žurnalistiky, aby se vyhovělo potřebě čtenářstva. Příčinou tohoto hnutí nezdá se nám pouze přirozená touha člověka po vědění a uspokojivém rozřešení palčivých záhad životních, nýbrž také jakási znávenost a zmalátnělost dnešního lidstva z netušeného triumfu tak zvaných (věd praktických, zhmotnění života, sobectví, požitkářství, úpadek citu náboženského, zkrátka praktický materialism — toť výslednice těchto triumfů. — Duch lidský však nikdy dlouho nespokojí se s materialismem, nýbrž upadá vždy brzy v opak. Hledá vzněty náboženské a touží po vyšší mystické. Kouškování fakt ve vědách speciálních vzněcuje v opaku touhu po hluboké spekulaci a velké synthese. — »Úvod do filosofie« poslouží českému čtenářstvu příručkou a vodítkem ve spleť otázk a problémů dnešní doby. Kniha chce podati skutečně populární a nestranné uvedení do filosofie. Že také autor kritizuje a také s jistého hlediska pohlíží na různé teorie filosofické, nemožno mu bráti ve zlé, ježto pouhé objektivní vylišení problémů bylo by tělem bez života, mrtvou literou. »Úvodem do filosofie« podávána první toho druhu kniha v české literatuře, dlouho želané uvedení do nejdůležitějších záhad filosofických. Spis se skládá ze 4 oddílů: 1. Základní pojmy filosofické; 2. vývoj myšlenky filosofické; 3. synthesa budoucnosti; 4. vývoj a snahy české filosofie. — Probrá tedy filosofii s hlediska nejširšího a speciálně českého. Kniha vyždobena jest třemi přílehlými obrazy od Raffaela a Reinbrandta.

Modernistická přísaha u protestantů. Všichni protestantští bohoslovci podepsali tuto přísežnou formuli: Podepsaný prohlašuji, že ve svých kázáních i při jiných případných úkonech budu učiti zjevenému učení sv. evangelia podle vyznání evangelicko-lutheránské církve čistě a bez úhony a že mu ani v nejmenším nebudu odporovati ani od něho se neoddálím atd., k čemuž se zavazuje podepsaný. — K tomu dokládá plným právem »Das Protestantenblatt«: »A my se ještě bouříme pro t. zv. modernistickou přísahu katolíků?«

»Antimilitarismus« sociálních demokratů. Zase nový dokument! Je znám výrok soudr. Bebel, že sociální demokraté jsou ochotni vzít pušky na ramena, bude-li někdo chtít jen kousíček půdy Německu vzít. Ted' opět v belgické sněmovně posl. soudr. Troclet projevil své »antimilitaristické« cílení. Prohlásil totiž, že sociální demokraté jsou ochotni povolit vládě vojenská břemena, poněvadž prý se jedná o odrazení německého útoku. Ministr vojenství Hellebaut ujistil soudr. Trocleta, že všechny podmínky byly splněny, aby v případě potřeby mohla býti armáda za 5 až 6 dní mobilisována. S tímto prohlášením se soc. demokratický poslanec spokojil.

Obcovací řeč českých židů. Ti vypisují (na př. v Berouně. Ml. Vozíci, Kutné Hoře, v Kolíně a j.) konkursy na rabínská místa výhradně v »Prager Tagblattu«. Děje se tak z praktických příčin, protože židé vědí, jaký tisk nastávávali jejich duchovní nejraději čtou. A také si náboženské obce přeji právě takových rabínů, jimž jest německá řeč nejbližší, nejmilejší. A ti jsou, kteří mocné svědectví vydávají, že Masarykova klika jest nejbezpečnější záštitou zájmů národa českého. Brzy to dojde tak daleko, že se pokročí naši začnou tázati na přední české spisatele u vídeňských židů z »Neue Freie Presse«.

Ve službách Královny. I nejlepší idea trpí, není-li davům vštěpována formou náležitou. Naše dogmata jsou tak vznešená, že právě nejnádhernější květy poesie světové byly zvlaženy úrodnou

rosou článků naší víry. Nejvelebnější básně jsou inspirovány právě katolickými dogmaty. Nesmrtelný Dante tím se povznese nad Virgila, že použil katolické dogmatiky jako základních kvádrů k své geniální »Božské komedie«. Zkrátka, katolické zásady, jsou-li podávány skutečnými apoštoly, povznášejí za všech věků. Jest tomu všude tak? Vzpomeňme si, jak židovské firmy nabízejí za levnou cenu řemeslně pracované obrázky svatých, jak prodávají docela devotionale. Také čteme básničky různých versotepců, které kulturní úroveň málo povznášejí. A což ty některé sošky, objednané zbytečně z ciziny! Pro nás musí platiti pravidlo: Pro kostel jen věci nejlepší, pro četbu katolického lidu populární, ale vybrané plody básnické. To pochopil mimo jiné i P. Fr. Žák T. J., který rediguje věstník Mariánských družin českých »Ve službách Královny«. V posledním dvojčísle čteme v čele úchvatnou báseň Hornofovu. I jiné literární příspěvky jsou velice zdárné. Redaktor zdobí vkusně vypravený časopis obrazy předních mistrů. List ten povznášá jak inteligenta tak člověka prostého. Takovým způsobem jistě pocta Královny nebes se zvelebí a šíří opravdově. Časopis »Ve službách Královny« vychází šestkrát do roka. Předplatné roční (pouze 2 K) zasílá se administraci v Praze-II., Ječná ulice, č. 2. Vřele doporučujeme v zájmu podpory skutečného církevního umění.

Ferrerovské barbarství řádilo v kapliče sv. Prokopa u Čechovic znovu. Dvě skleněná okna ve dveřích kapličky byla vytlučena. Na blízkém sloupu Mariánském již podruhé bylo sklo roztrženo na padrť. Zcela dle receptu židovsko-rudé »Arbeiter-Zeitung«. Vždyť jest lid již tolik ferrerovským tiskem zmámen, že v Čechách docela soc. demokraté takovým vandalstvím »zahánějí drahotu«.

Také průkopník svobodné volby. Dne 1. září v Uherském Hradišti byl odsouzen pro volební podvod soc. dem. učitel k pokutě 20 K, v případě nezaplacení na 48 hodin do vězení, k zaplacení soudních útrat a ke ztrátě volebního práva na říšskou radu na 6 let.

Spor o charakter. V době, kdy Kramářova politika zaznamenávala značné passivum, napsal »Čech«, že se může říci Mladočechům: »To jste to dokramářili!« Tehdy protestoval přísný Cato v »Čase« proti »klerikální sprostotě«. Vyzýval Mladočechy, aby si povšimli hrubého toho tónu. Ovšem tenkrát realisté ještě pořád čekali, co bude z námiuv se stranou Kramářovou. Proto jejich mravní citlivost byla tolik rozčilená vtipnou slovní hříčkou.

Nuže — a za jaké pravdy, za jakou galantnost žaloval spoluredaktor »Nár. Listů: Žďárský Machar? Vídeňský věstec o redaktorech »Národních Listů« napsal tato slova: »Koupení mrtvé duše dělají veřejné mínění a dokazují argumenty, hodnými kartouzských trestanců (!), že je všechno v pořádku... koupení otroci v Mariánské ulici... A to vše stojí pouze všivých 1,700.000 korun a ještě k tomu si ti chlapi musí naplivat do očí o dvánácté hodině na Václavském náměstí. Srovnajte tato slova s hořejší slovní hříčkou a hned poznáte dvě duše v témž denníku. Galantnost ke Kramářovi přestala, jakmile se dostavil hněv nad porážkou dra. Drtiny na Hradecku.

Nežalovala celá redakce »Nár. Listů«. Šlo se proti Macharově pěšinkou postranní, která se zdála chytroit a jediné praktickou. Žaloval pouze Žďárský, který se cítil právem dotčen těmi goliášovskými nadávkami. Porotcům předloženy otázky, zda Machar vinil Žďárského z opovržlivých vlastností a z opovržlivého smýšlení a zda jej vydával v tiskopise u veřejný posměch.

Otázky stylisovány tak, že Machar měl postavení lepší než žalobce. Kdyby bylo šlo pouze o otázku, zda Machar hrubě spílal, bývala by situace žalobcova příznivější. Zda slova Macharova zasloužila odsouzení, každý lehce uhodne i bez soudu. Sám Machar za sporu Herbena s výkonným výborem strany napsal, že při soudu jsou »kličky a paragrafy«. A do kriminálu může přijíti i člověk stokrát napadaný, jestliže odpoví na útoky satirou. Jestliže dokáže obratný advokát, že pisatel protivníka sesměšnil, hned jest se žalobcem zle. Což teprve ty topory Macharovy!

A Machar přece vyvázl — z formálních důvodů. Žaloval Žďárský — a jen Žďárský. Nastala tedy otázka, zda šlehy dopadly i na tvář žalobcova. A tu projevila klika Macharova velikou obratnost. Machar řekl: »Jakmile je členem redakce, padá to i na něho. Jest podivno, že žaluje právě on.« Prý mu nebylo známo ani dle jména, že jest členem redakce. »Tvrdí se, mohu to uvést napřed, že pan soukr. žalobce vůbec ve věcech vnitřní politiky nepracuje, že jeho referátem jest politika zahraniční a sice pokud se týče západní Evropy, takže on s vnitřní politikou nepříjde vůbec do styku.« Prý nechápe, kde vzal žalobce legitimaci k žalobě.

Obhájce žalobců řekl, že se jedná o to, zda Žďárský zapřel své osobní přesvědčení a svou lidskou důstojnost.

Dr. Bouček prohlásil, že předmětem žaloby není, zda se red. Žďárský cítí uraženým (ta právnícká přesnost!), ale to, zdali redaktoři »Národních Listů« prodali své přesvědčení.

Obhájce Žďárského dr. Hammer však odpovídal: »Předmětem sporu není, zda redaktoři »Nár. Listů« prodali své přesvědčení, nýbrž předmětem sporu je to, zdali můj klient, p. C. Žďárský, své přesvědčení a svou lidskou důstojnost zaprodal. Jako dr. Bouček, pravím i já, aby nebyla pozornost od žaloby a od mého klienta odváděna.«

Na to porotci rozhodli, že Žďárský nebyl viněn od Machara z opovrhlivých vlastností a z opovrhlivého smýšlení. A dále — že Machar Žďárského v tiskopise u veřejný posměch nevydával.

Hory realistické rodily a vyběhla malá myška. Nic více nemožno pro reklamu masarykovců ze sporu vyždímat, než co prohlásila porota. Ta neposoudila kvalitu a obsah útoků Macharových, nýbrž řekla, že se šlehy Macharovy netýkají Žďárského. Jen přesně míti, co žalováno a od koho. —

Pokud se týče zakoupení přesvědčení, jest ovšem otázka jiná a choulostivá. Redakce však toho obvinění nežalovala. A co věcného Machar ve svých cholerických článcích pověděl, to bylo již dříve podstatně prohlášeno od samé redakce »Času«. Machar přišel nasypat na to veliký kornout »básnického« pepře.

Jestliže má zde někdo kus podstatného vítězství, jest sama pražská redakce »Času«, nikoli Machar.

A jestliže psal tento muž o 40 koupených nevolnících, o »koupeném chlapovi«, nechť si jen vzpomene, jak často netoliko redakce »Času«, nýbrž i sám výkonný výbor masarykovský musil k vůli svému patriarchovi iněti »politické přesvědčení« — a to zvláště tenkrát, když Masaryk se smlouval právě s Mladočechy. Masaryk si dělal, co mu bylo líbí, i proti rozhodnutí výkonného výboru — který v niračném klidu šel za kličkujícím politikem. Když již toho skokanství měli mužové z »Přehledu« dost, vystoupili ze strany s výslovným prohlášením, že nemohou setrvati tam, kde absolutisticky a nedůsledně dle nálady vládne jeden muž. A kdo tehdy vytýkal zbyvajícím poddaným zaprodanost, bezcharakternost?

Olomoucký »Našinec« napsal: »Machar před tím, než zavzněl verdikt porotců, byl odsouzen všemi lidmi, kteří jsou si toho vědomi, že tiskem lze čest spolehlivějšího zastuditi hanebněji, než ústy sebe nestoudnějšími. Machar byl odsouzen lidmi úzkostlivě cti své dbalými dříve, než se před porotu dostal. Osvobozen byl nikoliv mravokárce, nýbrž jen shovívavě posuzovaný urážec.«

Tentokrát se »Času« porota líbila, ačkoli dříve autorita dvou porot nad Leop. Hilsnerem pro tento list neuznamenala nic vážného, žádné dokumentární rozhodnutí mravní. Teď jen celá veřejnost čeká, zda vystoupí Machar s toutéž rázností proti těm lidem českým, kteří se zaprodali Adlerovcům proti soc. demokratům českým. Tu by se ukázalo hrdinství právě — a nikoli tak velice laciné. Muž, který odporučoval českým soudruhům volbu Adlerovu, měl by přece promluvit nyní také. Autonomisté však čekají marně. Ať si své spory vyřídí Mladočči s pokrokáři dle vlastního uznání. Nás se spor netýká. Ale to jest zajímavé, že pokrokáři i při tomto soudě se brali chytrou cestou Masarykovou.

Moderní hesla protináboženská. Napsal P. Jiří Freund C. S. S. R. Zčeštil prelát dr. Jan N. Sedlák. V Praze 1911. Nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví Gustav Franc. Cena 80 hal. Neúnávný prelát dr. Jan N. Sedlák při rozsáhlé agendě úřední obohatil literaturu naši nejedním spisem ceny trvalé. Nyní opět v úpravě nové vydal důmyslné promluvy P. Jiřího Freunda, jež roku 1893 v adventě v kostele Uršulinek v Praze každé četné a vybrané posluchačstvo shromáždily. Nevšední úspěch řeči těch přiměl k převedení jich ndp. autora do jazyka českého. I vyšly v Praze s názvem »Protináboženské časové fráze ve světle pravdy«. Když toto české vydání bylo zcela rozebráno, přikročil nyní k tomuto druhému vydání. Neztrácí dobrý spis své ceny ani po letech. Vždy časová temata se tu projednávají jako: »Náboženství je věci vedlejší« — »Víra jako víra« — »Nevěříme nic« — »Víra se přežila; dnes stačí vzdělání« — »Smrt činí všemu konec« — »Církev katolická brání pokrok« atd. Vítaná to knížka pro kazatele, pro přednášky ve spolcích! Co nejlépe doporučíme.

Egyptské papyrasy svědky pravosti Pisma svatého. Čím více historická bádání postupují, tím stkvěleji objevuje se pravda křesťanství, což opět a opět osvědčuje se nálezy papyrologie. Bylo v egyptském písku odkryto veliké množství nejstarších písemností, což dokazuje nejnovější sešit pasovského theologicky praktického měšťníku, a to hlavně v ohledu starožitností. Pokud se týče řeči, v níž staré papyrasy psány byly, je již mnoha příklady potvrzeno, že veliký počet slov, jichž lze nalézt pouze v Novém zákoně, vyskytuje se ve výkazech egyptských úředníků, v listinách daňových, populačních, soudních, obchodních a též v listech soukromých. Jazykový poklad Nového zá-

kona, jenž dříve vykazoval odchylky od jazyka papyrosu, 12 ze sta, nyní zmenšil se na 1 procento, t. j. řeč papyrosů a Nového zákona jest jedna. Učenci o této řečtině, jež za doby Alexandra Velikého kolem moře Středozemního se mluvila, až dosud nemohli se dohodnouti Důležitější však řeči papyrosu jest jejich obsah. Tak ku př. jednotlivosti při průběhu procesu sv. Apoštola dle skutků apoštolských, nalezenými papyrasy nade vši pochybnost se potvrzují. Též sčítání lidu, jež dle Lukáše mnohému dějepisci mnohých těžkostí poskytovalo, jest nalezeným papyrusovým Ediktem Kaia Vibia, místodržitele v Egyptě, jako právě dosvědčeno.

Rabínská moudrost o světovládě židů. Jak jsme již dříve častěji konstatovali, židé stále otevřeněji s plnou hrdostí prohlašují, co jim všecko musí býti nad křesťanskými raby dovoleno.

Nepřekvapilo nás tudíž, když ve »Volksblattu«, »Strážu Polské« a v jiných četných listech byla uvedena pyšná řeč jednoho rabína, pronesená dne 11. listopadu na sjezdu Sionistů v Lvově. Čekali jsme, jak se židovský tisk k ní zachová, ale ten jest velice zamklý a proto zde slova rabína také uvádíme.

Řečnil: »Již po 19 věků bojují židé o moc ve světě, kterou Bůh kdysi zaslíbil Abrahamovi. A však kříž mezitím zvítězil a uvrhl židovský národ na zem. Rozptýlil jej do celého světa, kde byl i krutému pronásledování vysazen. My však dosud nevzdáváme se naděje. Již ten fakt, že židé po celém světě jsou rozšířeni, svědčí, že celá země náleží jim. Jsme svědky skvělého divadla. Israel každým dnem stává se mocnější. Peníze, před nimiž člověčenstvo všude se kofí, nalézají se úplně v rukou židů, a právě to zlato jest nadějí Israele. Doby pronásledování židů minuly. Pokrok a civilisace křesťanských národů tvoří nejmocnější násep k ochraně židů a nadějí k provedení jejich plánů. Židům podařilo se zmocniti se hlavních středů světových burs. Bursy v Paříži, Londýně, Vídni, Berlíně, Hamburku a v Amsterodamu náleží nám. Kdekoliv jsou židé, tam hromadí se velké kapitály. Všecky moderní státy jsou zadluženy židům. Dluhy donucují říše, dávati židům ve správu zlatodoly, všecky dráhy, všecky státní továrny jako záruky. Je však ještě zapotřebí, aby židé stávali se pány pozemků, zvláště velkostatků. Přejdou-li velkostatky do rukou židů, hlavně předlužováním, všichni křesťanští dělníci na nich zaměstnaní, přiváží židům veliké důchody. Byli jsme po 19 století pode jhem křesťanů, nyní však sesílili jsme a jsme mocnější našich někdejších potlačovatelů. Je sice pravda, že mnozí židé dávají se pokřtiti, ale to právě naši moc zvětšuje, protože i žid pokřtěný nepřestává býti židem. Přijde doba, v níž křesťané rádi by se stali židy, avšak Israel odmítne je s opovržením. Neivětším nepřítelem židovstva svou celou podstatou jest katolická církev. Z té příčiny musíme na tento prokletý strom vštěpovati ducha nevěry, nemravnosti a nekázně. Musíme boje a nesvornost mezi jednotlivé konfesce rozsévati. V první řadě musíme vésti boj proti katolickému kněžství, co nejvíce odpadlíků z něho nadělati, aby pak v řadách našich proti té církvi bojovali. Kněze věrné musíme polévati pomluvou, kalem a opovržením. Musíme skandály z jejich života na světlo vystavovati a je v opovržení světa vydávati. Musíme dále zmocniti se škol. Křesťanská škola musí přestati, kříže ze škol zmizeti, křesťanské náboženství musí zmizeti s kříží. Církev ztratí všechn vliv, ochudíme ji a stane se kořistí Israele. Židé musejí se všeho zmocniti, hlavně však veřejných úřadů. Advokáti, soudcové, lékaři musejí býti židé, anebo aspoň žid. duchem osvíceni. Žid, lékař má nejlepší příležitost ke křesťanským rodinám se přibližovati. Židé musejí nerozvížitelnost manželství zrušiti a všude civilní manželství zaváděti. Francie nalézá se již v rukou našich, nyní přichází řada na Rakousko. Konečně musíme se zmocniti všeho tisku, pak teprv bude naše světovláda utvrzena.«

Fanatismus židů sionistických jest tak veliký, že činí docela mrzutosti židům jiným, kteří sledují taktiku mírnější. V samém českožidovském »Rozvoji« jest kárána zpupnost a příliš útočná taktika cholerických orientálců sionistických. Proto taková řeč ohnivého mluvčího mnoho nepřekvapuje. A i kdyby slova rabína nebyla zaznamenána přesně, tisíce doklady mluví řečí hřímavou, kam nadvláda sionistů směřuje. Slova uvedená charakterisují povahu takového shromáždění zcela věrně. Jestliže již před 60 lety pařížský žid Cremieux mohl se odvážiti k promluvě téhož rázu, proč by nemohl mluvit zrovna tak jasně žid jiný nyní, kdy kapitál a moc židovstva jest desateronásobně větší?

Sociální besídka.

Soudruzi o soudruzích. Centralisté o autonomistech zaslali inšpruckému sjezdu memorandum, v němž se mimo jiné praví: »Vy, soudruzi, nemůžete tak jako my všecko sledovati, co se v československé straně odehrává. Vy jste nebyli očitými

svědky a neslyšeli jste na vlastní uši to, jak se ve volebním boji se železnou důsledností hleděli získati indiferentní voličové nadávkami a snižováním Vašich důvěrníků a jich činnosti v parlamentě. Vy jste nečetli voličské letáky — na př. posl. Tusara a Stejskala. Vy nevíte, že byly vydávány voličské letáky, v nichž ani jednou nepřicházelo slovo »sociální«, neřku-li »sociálně-demokratický«, ve kterých se dávali (rozměň kandidáti) doporučovati anonymními »důvěrníky« (!). Vy nemůžete, soudruzi, čísti československý tisk strany a tisk odborový, jinak byste věděli, že v moravském orgánu zemském pod redakcí veledůstojného pátera Roučka, nejsou nazýváni redaktoři Vašeho ústředního orgánu jinak, než židovští šmoci. Muže býti nazváno toto ještě sociálně demokratickým? My jsme si tuto otázku zodpověděli již dříve, a odpověď bylo právě založení naší strany, která stojí na stanovisku třídního boje a mezinárodnost a solidaritu pokládá za svou vůdčí hvězdu.« Ale tenkrát, když takových triků užívali čeští vychovaní Adlerovi proti nám, bylo už »všecko v pořádku.

Vídeňský předák Hueber upřel soc. dem. předákovi Šmeralovi charakter a že jest soc. demokratem, »Arbeiter-Zeitung« nazývá soudruha Modráčka, který z dělníka se vypracoval na redaktora a poslance, »ignorantem a nejhorším a nejhloupějším člověkem.« Pokud Modráček sloužil oddané klíce Adlerově, tu ho »Arbeiter-Zeitung« chválil. Fanatické úsudky Adlerova orgánu ovšem nestojí ani za zlamanou grešli. Ale přece jest potřeba seznati, jak vídeňský orgán přímo neomaleně a surově otáčí, když některý český sociální demokrat řekne: »Dále již německým semitům sloužiti nechci.«

Rovnost a bratrství na úplném útěku. »L. N.« líčí povahu boje mezi centralisty a autonomisty vídeňskými hroznými barvami: »Po dlouhá léta byli to čeští dělníci, kteří v každém boji vídeňské sociální demokracie stáli vždycky v prvních řadách. Čeští dělníci tvořili hlavní kádr odborových i politických organizací strany soc. dem. ve Vídni, v každých volbách bili se jako lvi za dra Adlera, Seitze, Schmeiera, Pernerstorfa a čeští dělníci to také byli, kteří v listopadu 1905 při demonstracích za všeobecné právo hlasovací, které německé soc. demokracii přineslo přes 40 mandátů, na Ringstrasse krváceli. A tyto čeští dělníci jsou nyní vyhazováni na nátlak německých svých spoludělníků, zfanatisovaných Austerlitzovým a Huebrovým tiskem, z dílen, z továren, jsou vylučováni z organizací, které si vybudovali dlouhouletou neúnávnou pílí a proti těmto dělníkům, kteří byli průkopníky vídeňského hnutí soc. demokratického, inscenují Adlerem a Huebrem vydupání centralisté spolu s německými soudruhy dokonce i stávky. U firmy Goldschmidtovy ve 14. okr. vídeňském zahájena stávka jen proto, aby na dlažbu vyhozen byl dělník **Bofek**; **Bofek** byl vyhlášen za stávkokaze a poštvaným davem stlučen do krve. Stejný boj vyvolali centralisté i u firmy Gaborczovy v VII. okrese. I zde došlo ku stávce, protože továrník nechtěl vyhoditi z práce několik o závod zasloužilých dělníků a každý večer dochází zde k pouličním výtržnostem proti »žlutým«, proti »stávkokazům«. Tak byli totiž puncováni čeští soc. demokratičtí dělníci, kteří nechtěli vystoupiti ze své odborové organizace, jež odtrhla se od vídeňského centrálního svazu a připojila se ku pražskému »Odborovému sdružení«. Ovšem případy, jakých jsme svědky u firmy Goldschmidtovy a Gaborczovy, nejsou ojedinělými, naopak množí se den ke dni. K tomu všemu rozpouští Hueber každou českou skupinu odborové organizace, která jeví sehemenní známku nespokojenosti s centrálním vedením, suspenduje každou chvíli organizační a dílenské důvěrníky, které má v podezření, že nejsou spokojeni s politikou, jakou v poslední době zahájilo vídeňské vedení, ba nařizuje i bojkot českých soc. demokratických listů.«

Co jiného mohl český dělník očekávati za mouřeninské služby od německých židů? Ti mají v Adlerově štábu přední a rozhodné slovo.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovastavení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celá úmrtí od vld. dřadě duchov. k disposici.

Narodohospodářská hlídka.

Sociální pojištění ocitlo se zase na denním pořádku poslanecké sněmovny 23. listopadu. Ministr vnitra bar. Heindl prohlásil, že vláda chce se vy-

hnouti dlouhým debatám o mnohých k soc. pojištění se vztalujících sporných otázkách a že si přeje v zájmu věci samé rychlé přikázání předlohy výboru bez jakéhokoliv zdržování. Po krátké debatě přikázána předloha výboru a rovněž po prvním čtení přikázána výboru vládní předloha o noční práci žen a dítek v dolech.

Rakouská bytová konference konala se 25. listopadu ve Vídni, kdež mnohými řečníky zdůrazňována potřeba pronikavější akce ve příčině reformy bytové. Konference této zúčastnily se zemské v ýbory v Čechách, Dalmacii, Kraňsku, Moravě, Dol. Rakousích, Solnohradsku a Slezsku, dále vedle Vídně 20 měst, 8 dělnických úrazoven, vídeňská a pražská obchodní komora, 17 bank, zemské hypoteční ústavy a jiné peněžní ústavy atd.

Vojenský hospodářský spolek pro důstojníky a vojenské úředníky. Ministr zeměbrany šl. Georgi na interpelaci ve příčině založení jmenovaného spolku prohlásil v poslanecké sněmovně, že ani vojenskú ani zeměbraneckú správa nevykonává žádný vliv na založení organizaci a vybudování hospodářského spolku, jenž založen býti má pro důstojníky a úředníky ozbrojené moci. S druhé strany pak nemohou obě správy postaviti se v cestu dobročinné instituci, k níž popud vyšel od důstojníků a vojenských úředníkův, která má naprosto soukromý ráz a o níž možno předpokládati, že ulehčí finanční situaci jmenovaných kategorií. Co dovoleno je státním a železničním úředníkům, učitelům atd., nemůže podle spravedlnosti odprávo býti důstojnickému stavu a sboru vojenských úředníků. Domněnka, vyslovená v interpelaci, že tento příští spolek obdrží podporu ze státních prostředků, jest naprosto bezdůvodnou.

Spotřeba tabáku v naší říši v r. 1910. Velmi zajímavé a poučné jsou zprávy, jež uveřejňuje každoročně tabáková reže. V roce 1910 prodány byly celkem 399.762 metrické centy tabákových výrobků (více o 6085 q než předešlý rok) a docílono bylo tím výtěžku 283 mil. K (více o 11 mil. K). Z toho připadá 38.34 proc. na cigarety, 30.72 proc. na doutníky, ostatní na kuřlavý tabák. Podíl rejižních doutníků na celkovém výnosu rok co rok klesá. V r. 1909 obnášel ještě 31.95 proc., kdežto letos klesl na 30.72 proc. V téže poměru stoupá na-proti tomu podíl papírosek. V r. 1901 obnášel tento podíl 24.9 proc., v roce 1909 vzrostl na 36.65 proc., v roce 1910 na 38.34 proc. Celková spotřeba tabáku stoupla o 16 gramů na jednu hlavu. Zvýšená potřeba kryje se hlavně dovážеныmi výrobky. Cigaret vyrábí se nyní 541 milionů kusů. Pokud se týče »športek«, 278 milionů kusů. Pokud se týče finančního výsledku tabákové reže, dlužno dodat, že docílono bylo příjmu o 15 mil. K vyššího než bylo praeliminováno.

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Na běžný účet dle ujednání.

Literatura.

Jak jsem zavedl na své osadě rořáty? Teprve loni jsem se dověděl, že knihkupec Kotík na Smíchově vydal malou knížečku, kde jsou v notách uvedeny rořáty pro jednu mši svatou a to rořáty nejpěknější a nejlahodnější ze všech písní rořátních z celého týdnu. Průvod varhan k tomu vydán též. Knižka rořátů stojí 24 h, průvod varhan 1 K 20 h. Objednal jsem si obě a pozval pana řidičho. Jakmile pan řidič obě knížečky viděl, zvolal: Tohle půjde! To je praktické. A již si sedal k mému harmoniu, aby si rořáty přehrál. Písně se nám velice zamlouvaly. Tak zavedeme je? Ptám se pana řidičho. Zavedeme. Půjde to snadno. Mně se moc ty písně líbí a je to pěkně a lahodně uspořádáno, povídal pan řidič. Jak bychom to nejlépe udělali? Ptám se nedočkavě. Já myslím takto: Příští neděli při ranních i při velkých bohoslužbách oznámí se lidem, že odpoledne po požehnání se budou cvičiti v kostele rořáty. Já si ve škole před tím nacvičím několik dětí, které by mi pomohly ostatní učit. Jak jsme věc ujednali, tak se také stalo. Náš kupec objednal od Kotíka na Smíchově rořáty a lidé si je u něho rozkoupili. V neděli se na požehnání dostavila spousta lidí každý s knížkou »Roráte«. Napřed zahrál pan řidič písní sám, podruhé již ji lidé začínali zpívatí s sebou a po třetí již mnozí zpívali píseň rořátní dosti zvučně. Tak jsme probrali píseň za písní, tak že za dvě nedělní odpoledne uměl lid zpívatí všechny písně rořátní v knížce obsažené. Když přišel advent, byl kostel každého dne jako nabitý; dříve, když jsme při mši sv. toliko zpívali píseň »Z nebe posel vychází«, bývalo v kostele pouze několik lidí. Roráty u nás začínají o půl 7. hodině. Již ve čtvrt na 7. hod. se začínou zpívatí zpěvy rořátní a to jak v knížce uvedeno: tři písně: »Děkujeme Tobě, o Bože náš«, »Radostná to zpívání«, »Isaiáš prorok svatý«. To trvá asi čtvrt hodiny. Pak se dá znamení zvoncem a lid zpívá třikrát píseň »Ejhle, Hospodin přijde«. Když se zpívá tato píseň po třetí, jde kněz k oltáři. Mezitím, nežli kněz připraví

si missál a kalich na oltáři, jsou s třetí slokou hotovi, a kněz jde dolů, kde se modlí s lidem modlitbu »Anděl Páně«. Po ní začne introit a lid zpívá písně dále. Po mši svatě zpívá lid »Zarýváš buď, Panno Maria«. Lid písně tyto velice rád zpívá a velmi rád chodí k vůli nim do kostela. A není to zpěv obyčejný, je to zpěv plný radosti a nadšení, adventní dobou provanutý. Jsem velmi rád, že jsem jej na osadě své zavedl a doporučuji všem pp. spolubratřím co nejvřeleji, aby tyto krásné zpěvy tam, kde posud nejsou, na své osadě zavedli. Bude jim to působiti mnoho radostí a dobrá věc v tom naléze svůj prospěch. — K. Bk., farář.

Nákladem V. Kotrby v Praze. J. Spillmann: V říši chrysanthem. Seš. 19. a 20. za 40 hal. — Český jinoch. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller. Roč. 17., čís. 2. Vychází desetkrát ročně za předplatné 1 K. — Al. Dostál: Srdce sloučená. Ludmily roč. 13., sv. 6. Velice poutavá práce. Výborná sbírka »Ludmila« podává ročně 6 svazků za 2 K 20 hal.

Z nakladatelství Benediktinské knihkárny v Brně. Knihovny našeho lidu roč. 29., čís. 1. obsahuje obrázky »Z měst a venkova«. Napsal F. Čech. Díl II. Za 1.40 K. Čís. 2.: Dvě povídky z východu. Romance ze starého Jeruzaléma. Z angličtiny přeložil Al. B. Pracký. Za 80 h.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Nad síly. — Ofurelli. Román kněze. Napsal E. Hjörleifsson. Z novo-islandštiny přeložil O. S. Vetti. Cena 2.40 K. Kniha velmi zajímavá. Exhorty. Napsal a konal F. Jirásko, katecheta dívčího lycea v Jičíně. Řada I.: O ceně času. O mši svatě. Obřady mše svatě. Křesťanství není kopíí Buddhismu. O úkolu křesť. ženy. — Cena 1.20 K. Knihovny Kazatele čís. 36.

Z nakladatelství J. R. Vilínka. Karel Klostermann: Robinson na Otavě. Seš. 6. a 8. po 12 hal. Vychází ve Vilínkově knihovně Malého čtenáře. — L. A. Čarská: Pohádky modré vily. Seš. 7. a 8. po 12 hal. Vychází ve sbírce Z knihy do srdéčka v Knihovně malých čtenářů. — F. Littleová: Řádová dáma. Seš. 7. a 8. po 12 hal. Vychází ve sbírce Dívčím srdcem. — R. Hašek: Svatební píseň. Seš. 7. a 8. po 30 hal. Vychází ve Vilínkově Humoristické knihovně.

Meth. výklad velkého katechismu katolického náboženství od ThC. M. Lhotského, nákladem České grafické společnosti »Unie« v Praze. Část čtvrtá: »O milosti a svátostech. Cena 5.80 K. Upozorňujeme na výbornou tuto příručku pány katechety.

Koroptve v kuchyni Sbíрка 41 kuchyňských předpisů, jak koroptve účelně za pokrm upravovati a z nich ta neichutnější jídla připravovati Sestavila Bož. Jedličková. Za 40 hal. Nákladem českého knihkupectví A. Reinwarta v Praze.

Studentská hlička. List katolického studentstva českoslovanského. Řídí PhC. J. Novák. Nákladem České Ligy Akademické v Praze-II., Voršílská 1. Roč. IV., čís. 3. Roční předplatné pro nestudenty 3 K.

Lectures francaiscs. Roč. III., čís. 1. a 2. Řídí dr. A. Mikoušek. Vychází desetkrát ročně a stojí 4 K. Předplatné přijímá majitel a vydavatel Kabátník a spol. v Jičíně.

Eva. Ženský měsíčník pro umění, vzdělání, zábavu a ženské sociální otázky. Přílohy: Věstník organizační. — Naše domácnost. — Katolická učitelka. Roč. 8., čís. 11. za 30 hal. Redaktor a vydavatel P. L. Zamykal v Olomouci. Roční předplatné 3 K.

České Listy hospodářské (roč. 19., čís. 8., redakci dra. F. Sitenského. Roč. předplatné pro nečleny 12 K) přinášejí přílohu: České ovoce. Hrušky. Čís. 10. Má-slovka Guyotova. V příloze této pojednává odborník J. Říha o vzácné této hrušce, jejíž věrná podoba na zvláštní příloze v barvotisku podána.

Pápěři. Humoresky. Nahrabal po světě tu a tam A. B. Pracký. (168 stran. Cena 2.20 K.) Zvláštní otisk z »Moravsko-slezské kroniky«. Nakladatel R. Promberger v Olomouci. Pěknou anthologii humoristickou podává v přítomné knize známý překladatel O. S. Vetti (Alois Koudelka). Je zajímavo sledovati, jakého druhu jest toto vzácné koření humoru u Holanďana, Rusa, Amerikána, Slovince, Švéda, Maďara atd., jichž ukázky tuto podány. Překladatel volil ukázky nejpůsobivější, pointy většiny těchto 15 humoresek jsou přímo rozkošny. Jmenujeme: Souměrnost, Tehyně přijela, Album, Bifmování, Námluvy a sňatek, Věrné přátelství a láska dito atd. Knihu vřele doporučujeme, jest plna veselí a roztomilého žertu.

Pro katolické a ehohtnické jeviště. Již dávny slychame stesk, že není dobrých, mravných a na podkladě křesťanském založených divadelních her. Častokráte hrány jsou na jevištích hry nejenom literárně méněcenné, nýbrž i s tendencí přímo špatnou anebo pochybnou. Manželská nevěra v různých variacích bývá obyčejně podkladem hry. Proto jen s potěšením dlužno vítat nové práce katolického žurnalisty a spisovatele Jana Švece-Blanického, který již svého času vydal mimo jiné populární: »Kapličku na Šumavě«. V nejbližších dnech vydá autor opět tři nové divadelní hry a sice: překlad proslaveného, veršovaného dramatu »Garcia Morena« od známého francouzského spisovatele J. Tricarda. Je to bez odporu jedním z nejkrásnějších děl novodobé literatury divadelní, v němž líčí se obrovský zápas slavného presidenta republiky Ekvadorské Garcja Morena — muže neochvějných křesťanských zásad s odvčkým nepřitelem křesťanstva — se svobodnými zednáři. Hra ta má pouze mužské role. Cena 1 K 20 hal. Dále vyjdou další dvě roztomilé hry z venkovského života a sice: »Mlýn na samotě«, cena 1 K, a »Převozníkův syn«, hra líčící úchvatně zápas slovenských bratří. Cena 1 K. V obou posledních hrách jsou pánské i dámské úlohy. Vzhledem k jednoduchosti výpravy atd. možno je provo-

zovat i na nejjednodušších jevištích. Jsou to hry krásné, efektní a zanechají v duši hluboký dojem. Hry vyjdou koncem listopadu t. r. a budou ihned všem přihlášeným zaslány. S provozovacím právem je též spojena nepatrná podmínka odebrání alespoň 5 exemplářů každé hry. Aby náklad mohl být stanoven, prosíme o pokud možno brzké přihlášky s přesným udáním objednaných exemplářů. — Řiďte se i zde dle hesla »Svůj k svému!« — Objednávky a přihlášky přijímá: Českoslovanská akciová tiskárna, Praha-I., Velká Karlova ul. č. 8.

O velebné Svátosti. Napsal Ant. Audrlický. Vydali Kaplan a Scherling. Král. Vinohrady, Blanická ul. 416. Stručně, ale velice výstižně pojednání o Nejsv. Svátosti, mši sv. a sv. přijímání. Připojen životopis sv. Paschala, ochránce ctitelů Svátosti Oltářní. Vše toto na čtyřech listech. Odporučuje se hromadně šířiti mezi mládeží.

Chaumot-Bloks: Kněz a Nejsv. Eucharistie. Vydal V. Kotrba v Praze. 12" (104 str.). Cena 80 hal. Malá, úhledná knížečka obsahuje 30 rozjímání, hlavně pro kněze, o Nejsv. Svátosti, pak modlitby při a po mši sv. Rozjímání svědčí o hluboké znalosti věroučné a vroucí zbožnosti; obě proto také v knězi probouzejí. — Doporučujeme.

PŘEKVAPENA

bude osoba Vám drahá, dáte-li jí co

DAR VÁNOČNÍ

VELKÝ OBRAZ

jež zhotoví Vám firma

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvor. a komer. fotograf

HRADEC KRÁL. — ADALBERTINUM

vkusně a levně.

Cibule a česnek.

Světově známý

Malínský křen

letošní sklizně, nejlepší jakosti, zasílá v 5kg balíčcích ve velkém za levné ceny

Josef Mikulecký,

vývoz Malínského křenu

v Kutné Hoře.

Ceníky zdarma a franko.

Majoránka a demut.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 50 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, sítěmi, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Neodstná veřejná i písemná pochvalná doporučení

Založeno roku 1868

Katolíci „Svůj k Svému“!

Velký příjem pro „Matici Cyrillo-Metodějskou“ značí prodej

Zápalek

Matica Cyrillo-Metodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil v Lošticích. 1 balík 100 krabiček stojí do 1. ledna 98 hal. Tak lacino nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se při nejmenší objednávce 25 balíků (2500 krab) vyplaceně na každou stanic. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

Sekretariát „Maticy Cyrillo-Metodějské“
V OLOMOUCI, Dolní nám. 17.

Obchod. dům sukny **přesídli.**

fmv

V. J. ŠPALEK

≡ v Hradci Králové ≡

Z té příčiny a k rozšíření kruhu svých ct. odběratelů prodává za **značně snížené ceny**.

zbytky jemných látek

hodící se co **praktické dary vánoční** téměř za poloviční ceny.

Katolický peněžní ústav „Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum) zve P. T. příslušníky
katolického lidu k součinnosti.

Založený závod v r. 1897.

Stanislav Jirásek,

HRADEC KRÁLOVÉ, Velké náměstí 126,

doporučuje svůj

vánoční prodej

vhodných

štedrovečerních a novoročních dárků

v cenách nejsolidnějších a v jakosti
nejlepší.

Vlastní výroba prádla pro pány i dámy.
Bílé, bavlněné i lněné lůžkové zboží.

Klatovské a trikové prádlo.

Velký výběr angl. moderních kapesníků.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

≡ za 4 1/2% až 5% ≡

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Prodám levně

potahový vůz

pro 22 osob

s nepromokavou plachtou, hodící se hlavně pro
účely spolkové. Vůz tento, jelikož je na pérách,
vyhovuje účelu svému co nejlépe a hodí se též
pro pp. speditury při pořádání výletů povozem.

Bližší podrobnosti a cenu sdělí

J. Luňák v Branné u Jilemnice.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si aktivně nabídnouti

své umělecky pracované

oltáře,

sochy

kazatelny, kří-

žové cesty, —

jeskyně s P. M.

Lurdskou, —

křtitelny, —

sošky na pro-

cesi, Jesličky,

Boží hroby. —

kříže

Lovecké pušky



flobertky,

kulovničky,

vaňuchovky,

browning

a j. opak. i flobert. pistole,

revolvery nejlepší jakosti a vyzkou-
šené dodává v ceně
nejlevnější

ALOIS SCHIER,

JABLONE n. Orli.

Cenník na požádání zdarma a franko.

ČESKÁ BANKA

filiálka

v Hradci Králové

přijímá

vklady na knížky a pokl. poukázky na

4 1/2%

na běžné účty dle lhůty vý-
povědní i na úrok vyšší.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

OBNOVA

Číslo 49. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 7. prosince 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV		
HRADEC KRÁLOVÉ.		
Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 ¹ / ₂ % Na čtyři dle ujednání.	Zal. r. 1868.	Provádí ve- šeré ban- kovní, směná- renské a bur- sovní obchody. E-kont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.
	Akc. ka. itál: K 15.000.000. Res. fondy: K 2.500.000- FILIALEKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krákov.	

Právo voličstva.

Právě nejpříjemnější přátelé skutečného lidového parlamentu jsou nyní rozčarováni, pozorujíce s kyselou tváří, kdo a jak hájí v říšské radě záva našeho lidu. A právě ti demagogové, kteří zaplavili všechny okresy přívalem řečí o právech drobného lidu, postarali se rafinovanou machinací, že ve skutečnosti většina českého lidu ocitla se v hotových smyčkách, nemohouc vyslati do rady zástupce, po jakých toužila. Cífy mluví řečí tolik výmluvnou, že ani nejsmělejší svůdce lidu neodvážil se popírat, jak ve znamení všeobecného práva právě drobný lid byl odkopnut.

Voličstvo naší strany 95 procenty náleželo dělnictvu, maloroľnictvu a vůbec třídám utiskovaným.

Nuže — lidovo-pokroková strana na Moravě i s Masarykem (jenž hned v první volbě odevzdala hlasy soc. demokraté) obdržela 32.239 hlasů a má 5 mandátů. Vypadalo to přímo jako v operetě, z kolika kusů a jakou nití ušil si dr. Stránský mandát.

Našinci v Čechách shromáždili na 82.000 hlasů, ale — nedobyli ani jediného mandátu. Zato však Mladočeši, kteří obdrželi 60.671 hlasů, mají mandátů 14. Národní sociálové vydobyli 66.049 hlasů 15 mandátů. Dohromady v zemích koruny České našinci sehnali 223.500 hlasů, ale získali pouze 7 poslanců. Agráři při vlastních 264.000 hl. dobyli 35 mandátů.

Může snad tak překvapující výsledek mít účinky blahodárné? Sni se spoléhati na veliké sympatie a všestrannou důvěru voličstva takový poslanec, který v okrese při první volbě těžce sehnal čtvrtinu hlasů? A má konec konců právo mluvit ve jménu okresu? I kdyby byl sebe schopnější, jeho činnost jest velice ztížena stanoviskem voličstva, zvláště když z chvilkových spojenců stávají se opozičníci.

A což teprve, není-li novopečený poslanec dostatečně kvalifikován! A takových zasedá ve Vídni 70 procent! Pak takový zástupce před voliči se skrývá. Vzpomeňme, jak za stávky textilníků na Náchodsku ozývaly se ironické hlasy, že se pro ten okres hledá poslanec. Muž, který se nazývá zástupcem lidu, hájí se jíti i do té schůze lidové, která se pořádala v jeho vlastním domě. Spočívá snad vina jenom na něm? Poslance toho tlačil ku předu obrovitý stroj agrární, pomohl mu k mandátu, protikatolický fanatismus rudý, který si mnoho hlavu nelámá, jakého pracovníka volí proti činovníkovi velice osvědčenému.

Zkrátka právě v zájmu lidu musí dojít k důkladné nápravě volebního řádu.

Ale zrovna tak jest pravdou, že se postaví proti spravedlivému volebnímu řádu zrovna ti lidé, kteří o demokratisaci parlamentu nejvíce se namluví. Které straně kompromisy prospívají, která pro vlastní zálibost přikročuje k hotovým handlům o mandáty, taková nikdy upřímně volební reformu nepodpořívá.

Cesty politických kšeftů jsou velice klikaté. Každou chvíli překvapí. Co natropili soc. demokraté a zednáři lumbuku s volebním právem žen! Zatím však jak v republice Francouzské, tak Portugalské posud není ani potuchy po vážných přípravách k darování aktivního volebního práva ženám. Protikatolické fanatikové vědí, jak by pak při volbách dopadli. Stávají proti zdravému konservatismu hráze všude, kde jenom trochu mohou.

V našich kruzích stále se cítí potřeba, aby bylo zavedeno volební právo poměrné.

Hanácký Kraj uvažuje takto:

Dosud mandáty jednotlivým stranám připadají dle principu absolutní většiny. Vezměme na pří-
tři vedle sebe ležící volební okresy, které dohromady mají 9000 hlasů platných, a sice v prvním 3800 hl., v druhém 2500 hl. a ve třetím 2700 hl. Z toho na stranu A připadne 1901 hl., 1251 a 1351, na stranu B 1899, 1249 a 1349. Strana A dostala dohromady 4503 hlasy, tedy o 6 hlasů více, než B; ačkoli pak v každém okrese má pouze 1 hlas nad absolutní většinu, přece obdrží všechny tři mandáty, kdežto strana B vyjde úplně na prázdno. Tak se dostávají mandáty stranám volbami na základě absolutní většiny.

Jinak je tomu při poměrném volebním právu. Zde nerozhoduje většina absolutní, nýbrž většina relativní, ku které stačí o 1 hl. více nad čtvrtinu všech platných odevzdaných hlasů. Neboť vezme-li 3krát $\frac{1}{4}$ = 3krát 1 hl., tedy zbytek nemůže tvořiti celou čtvrtinu. Počet hlasů nutný pro jeden mandát dostaneme, dělíme-li počet všech platných hlasů počtem mandátů a 1. v našem případě 9000:3 a 1 rovná se 3000:4 rovná se 2250 hl. a přidáme-li k tomuto podílu 1, abychom dostali relativní většinu jednoho hlasu nad čtvrtinu všech hlasů odevzdaných. — Tedy 2251 je relativní většina, potřebná pro dosažení jednoho mandátu. A kolikrát která strana tento počet dosáhne, tolik mandátů jí připadne. V našem případě strana A dostala 4503 hl., strana B 4497 hl. Tedy každá dostane po jednom mandátu. — Nyní u každé strany bude se jednati, zda z úhrnného počtu jejích hlasů po odražení 2251 hl. zbývá ještě tolik na případné dosažení zbývajících třetího mandátu. Straně A zbývá 2252 hl., tedy připadne jí třetí mandát, a poněvadž straně B zbylo pouze 2246 hl., tedy mandátu nedostane. Nicméně nevyjde s prázdným, jako při principu absolutní většiny, kdy přes svých 4497 hl. nedostala mandátu, dostane se jí aspoň jeden a jen 2246 voličů nemají zastoupení.

Tak by byly odstraněny užší volby, které tolik svým výsledkem voličstvo omračovaly. Lid by dostal zastoupení spravedlivější. Především by se úžasným kšeftům stran, které se opírají o veliký kapitál. Přestalo by zbytečné plýtvání obrovskými sumami peněžitými.

Leč rovnou měrou musíme dbáti o konečnou nápravu voleb do sněmu zemského. Málokde jest volební právo toho druhu tak nespravedlivé, málokde tak okatě nadržuje národnostní menšině, jako právě u nás.

Článek 3. zemského zřízení praví, že sněm se skládá z 334 členů, mezi nimiž jest 8 virilistů a 326 volených poslanců. Za velkostatek volí se 70 poslanců, města a primyslová místa volí 92 poslanců, obchodní a živnostenské komory 17, ostatní obce 84, zemědělská rada má 20, všeobecná volební kurie 43. Již toto složení ukazuje samo, jak těžko lze ve sněmu uplatnit lidové požadavky našeho národa, zvláště když volební okresy jsou utvořeny tak, že Němci mají daleko více mandátů, než by jim dle početnosti jejich u nás náleželo.

Kdy dojde k nápravě? Němečtí poslanci staví se zásadně proti potřebné změně, protože by jejich nadvládu hrozil neodvratný úpadek.

Strana mladočeská již sice návrh na zavedení všeobecné hlasovacího práva do sněmu podala, ale realizace bude odložena ještě na dlouhou dobu, poněvadž německá neústupnost bude nepřímo podporována virilisty a velkostatkáři. Tito mají 76 mandátů. Dostačí pak, aby 61 poslanců odchodem ze sněmovny zrušilo úspěšný výsledek hlasování o volební opravě. A sami němečtí soc. demokraté při generální zkoušce z lidovosti se skrčili do kouta k vůli německým soukmenovcům. A tak poměry

na zemském sněmu zůstanou ještě dlouho velice ubohé. Jestliže se jeví tak velká váhavost jinde, musíme aspoň my stále akcentovati potřebu reformy.

Sanace volebního řádu do rady říšské jest ovšem o mnoho nadějnější. A proto naplníme všechny síly, aby skutečně bylo dáno aspoň ve Vídni lidu, což jeho jest! Ať se pak ukáže, které strany s lidem upřímně smýšlí.

Obrana.

Kdo zavinil válku o Tripolsko? Nyní již se objevují na denním světle nitky, které spřádly krvavý boj na půdě africké. Kolem 15. září dala rozhodnou radu Itálii k obsazení Tripolisu londýnská Foreign Office. Tehdy spor o Marokko byl tolik přistřen, že nadešlo velké nebezpečí války. Tehdy anglický vyslanec v Římě upozornil italskou vládu, že obsadí Foreign Office Cyrenaiku, aby předešla Německu — jestliže Itálie neobsadí Tripolis ihned. Naznačeno, že Německo má s Francií tolik práce, že se proti akci italské nepostaví. Římský kabinet pak vypověděl v nedočkavosti válku dříve, než ministr vojenství byl hotov s důkladným ozbrojením. Proto také válka se protahuje. Zklamala naděje, že Turci budou potřeby jednou silnou ranou.

Rozumí se samo sebou, že i vlivní židé v různých státech bydlící chopili se všemi desíti příležitostí, aby jak obyčejně beze všech úmorůných pochodů vojenských pro své kapsy co nejvíce vytěžili. V zájmu kšeftu rozšiřovali se vši otrlosti nejpodvodnější zprávy z bojiště. Štvali Rakousko proti Itálii, lhali o akcích italského loďstva v Jaderském moři atd. A kam se obrátila stísněná Itálie o pomoc proti zprávním, jež ji udržovaly v nejvyšší krizi? Odpověděla židům nějakým spojením s papežem nebo některými biskupy? Obrátila se na některou vládu katolickou? I nikoli — chytří a zkušení diplomaté italské věděli, že by se jim tak nepomohlo, ale že jest nutno zaklepat tam, kde za mezinárodních zápletek jest vliv největší. Lezli do prosa, šli ponížene požádat o změnu fronty totéž židovstvo, které jim tolik nesnázi nadělalo.

Nár. Politika oznámila: Italský velvyslanec u vídeňského dvora vévoda z Avarny, vyhovuje rozkazu italské vlády, obrátil se na představenstvo vídeňské israelitské náboženské obce a vznesl k ní prosbu, aby náboženská obec vídeňská liberální noviny vídeňské přiměla svým vlivem k tomu, aby zdržovaly se nepřívětivého posuzování italského valčení v Tripolsku a vůbec. Přispěje prý tím velmi k omezení protizhidského hnětu v Itálii.

Může býti ještě jednodušší dokument, kdo má v Evropě největší moc? Vláda italská chvěla se bázní před orthodoxními rabíny. Tyto prosila, aby zasáhli svým politickým vlivem do psaní tisku liberálního. V čí rukou se tedy svíjí netoliko tisk soc. demokratický, nýbrž i vídeňských liberálů?

Proč se neobrátila italská vláda na hlavní židovské machry — Volné Myslenky? Vždyť přece sama si počíná tak, jako by chtěla ruku v ruce s Volnou Myslenkou prováděti boj s církvemi vůbec. Odpověď jest snadná: i ti židé, kteří markyrují všeobecný proticírkevní boj, jsou jen potud silní, pokud jim rabíni dovolují. Mezi tím, co zuří volnomyslenkářský boj proti naší církvi, množí se židovské synagogy, o kterých volní myslitelé mlčí. A nitky obrovského vlivu politického sbíhají se ještě rychleji v rukou rabínů.

Aby se pak odvrátila pozornost od skutečného stavu věcí, podplacený tisk lze se vši neomaleností, že válku zavinil papež. Chytněte takového podplaceného literáta za límec, tažte se ho po skutečných důkazech, zatřeste jím — a nevyklepete z něho ani jeden dokument. Nanejvýš zakotká několik frází — a za týden bude balamutit nesoudné davy opakováním své lži.

Zato však prosebný komplement, jaký učinil zástupce italské vlády vídeňským rabínům, podplacený tisk zapomněl zkritisovati. V dobře proč. Rabínská moudrost ve spojení s wertheimkami židovských milionářů by takovým protikatolickým

žurnálum nřázala, jak jest nebezpečno mluvíti pravdu o moci řídovských starověrců, tedy nekatolických církvníků.

Politický přehled.

Ministr Hochenburger se opravuje. Po bouřlivém výstupu v poslanecké sněmovně 29. listopadu, kdy dr. Hochenburger svými »Deutschböhmen« do krajnosti rozhověil české poselstvo, v obnovené na to schůzi sněmovni prohlásil ministr Hochenburger, že slovení Deutschböhmen nechtěl označiti nějaké politicky samostatlé území, nýbrž že dle obvyklé mluvy míní onu část Čech, kde bydlí Němci a že nenapadlo vyvolati jakoukoliv státoprávní srážku. Na to odpověděl na pilný návrh dr. Kornera o soudcovském jmenování. Mluvil velmi opatrně, i hezkým hleděl se naproti Čechům ukázati. Právě, že i v německém území jest dost soudců českých; ale to stalo se jen proto, že před lety Němci málo do soudní služby vstupovali. Tak u soudců 5. a 6. tříd hodnostní jest Němců pouze 28 procent, z okresních soudců jest pouze 25 procent Němců. A při tom prý je dosud i v německém území dost čekatelů hodnosti soudcovské, kteří úplně německé řeči nejsou mocni (!). Ministr žádá, aby obě národnosti na své soudce působily, by vždy měli na mysli, že spravedlnost musí se vykonávati tak, aby její vykonávání budilo důvěru. Dle něho má každý soudce míti takové jazykové znalosti, aby službu svou konati mohl v zájmu obyvateľstva. Ministrovi nelze pak ani uložit, koho má povýšiti. Sněmovna má právo bděti nad zachováním ústavy a zákonu, ale nemůže stanoviti zásad pro agendu správy v budoucnosti.

Odměna Hochenburgova. Pěkně se Hochenburger omlouval ve sněmovně, že to tak s Čechy zle nemyslí, ale skutek utek. Známý německonacionální soudce rada zem. soudu v Chebu dr. F. Freyer, jenž svým odmítáním u soudu českých podání vyvolal revoluci německých soudců v roce 1908, byl jmenován vrchním soudním radou, přiskočiv četné české i německé soudce; přesazen byl do České Lípy. Za takových úkazů věru těžko se národu našemu smířovat s Němci.

Odstoupení cheba generál. štábu Conrada bar. z Hötendorfu stalo se pro neshody s ministrem zahraničních záležitostí hr. Aehrenthalem. Bar. Conrad žádal, aby hranice proti Italii byly náležitě opevněny a válečná moc říše na nejvyšší stupeň přivedena. Proti tomu postavil se hr. Aehrenthal z obav, že by byl mír ohrožen. Císař propustil Conrada nerad, vřdyť to vyplývá z toho, že ho císař ihned jmenoval armádním inspektorem se sídlem ve Vídni. Titul ten jest nový a je vlastně jen nepřímým vyjádřením slova »maršálek«. Vedle toho udělen mu velkokříž řádu Leopoldova. Conrad odchází, provázen jsa důvěrou i následníka trůnu, padá, poněvadž nevěřil v přátelství Italie.

V poslanecké sněmovně provedeno první čtení dvou vládních předloh: o změně § 74. živnost. řádu a o zákonu paracelním a obě přikázány příslušným výborům. Pozornosti zasluhuje interpellace podaná předsedou Kola polského dr. Bilińským o vypovídání slovanských dělníků z Pruska a o užívání mimořádných opatření proti slovanským dělníkům i v jiných státech německých.

V rozpočtovém výboru prohlásil dr. Kramář, že Čechové budou hlasovati pro prozatímní rozpočet, protože si přejí zameziti stavu mimo zákon a tedy i použití § 14. V popředí situace jsou otázky hospodářské. Zaujetí stanoviska k politické situaci bude teprve možno po ukončení vyrovnávacího jednání.

Ve výboře pro státní zřizence prohlásil ministr vnitra bar. Heinold, že služební pragmatika sotva se stane zákonem, usnese-li se sněmovna na zřízení úřednické komise pro státní záležitosti. Předloha o zlepšení poměrů státních úředníků a slušů vyžaduje v prvním roce vydání 11,600,000. Mimo to poskytne vláda nový obnos pro státní úředníky a podúředníky, 2,800,000 K ročně, pro různé jiné zřizence 5 mil. K a pro dělníky 2,500,000 K. Zvýšení platů železničních zřizenců má obnáseti 3 mil. K proti původním vládou navrženým 14 mil. Z této sumy mají dostati úředníci 4.6 mil. K. Dělníci ve službě železniční dostanou zlepšení celkem 16,000,000 K.

Nový vodocestný program vlády měl by v zápětí výdaj 300 mil. K. Z tohoto obnosu bude prý užito 34 mil. K pro Dolní Rakousy, 94 mil. K pro království české, 36.5 mil. K pro Moravu, 8 mil. K pro Slezsko a 88 mil. K pro Halič, a 40 mil. K pro meliorace. Arciť rozdělila by se potřeba na uskutečnění nového vodocestného programu vládního na dobu 10 roků, tak že roční výdaj činil by 30 mil. K a bude-li celkový náklad, jak se usiluje, zvýšen z 300 mil. K na 350 mil. K, 35 mil. K. Němečtí poslanci z Čech prohlašují však, že příspěvek v této záležitosti pro Čechy určený znamená jen prospěch české strany, ježto řeka určená k regulaci vedou ponejvíce územím českým. Na tento nesmyslný názor odpovídá se ze strany vlády, že z této akce bude míti prospěch celý stát. Němečtí poslanci chtějí dokonce, aby vláda zvýšila příspěvek

na vodní stavby v Čechách aspoň o 30 mil. K a tento obnos přikázala německým krajům Čech.

Válka Italsko-turecká omezuje se v Tripolsku na menší potyčky, zato italské loďstvo bombarduje turecké přístavy v Rudém moři, ježto prý se tam stahuje turecké vojsko proti Italii. Jsou také dále pověsti, že italské loďstvo přece uzavře Dardanely. Naproti tomu prý Rusko zamýšlí si vynutiti průchod Bosporem a Dardanelami pro své válečné loďstvo.

Konec Persie. Uvažuje prý se vážně o úplném rozdělení Persie mezi Anglii a Rusko. Všechny úmluvy o tom s Ruskem jsou hotovy. A Rusko už se také připravilo úplně ku vpádu do Persie, poněvadž na druhé ruské ultimatum perská vláda nedala odpověď a perský parlament se usnesl, že vláda perská ruskými požadavkům vyhověti nesmí.

Povstání v Číně nabývá nyní nové tvárnosti tím, že Japonci i Rusové zasahují. Japonské i ruské sbory vpadly už na čínské území.

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Na běžný účet dle ujednání.

Zprávy organisač. a spolkové.

Více světla! V Praze vytvořilo se opět nové družstvo tiskové z několika členů výkonného komitétu křesť.-sociální strany a vydalo prohlášení, že bude vydávati denní list strany křesť. sociální. Nové družstvo rozesílá úpisní listy na podily závodní a sbírá příspěvky. Nemůžeme nikomu ovšem brániti při nynější volné soutěži, aby vydával nové časopisy, ale musíme žádati, aby firma podniků byla zřejmě označena. Vydané provolání o novém listu je tak stylisováno, jako by list tento měla vydávati strana křesť. sociální a velká část čtenářů bude míti ten dojem, že výkonný komitét akcí tuto řídí. Zatím běží o podnik soukromého družstva, které je něco jiného než výkonný komitét. Nemíníme nikomu brániti v úmyslu přihlasiti se za odběratelce nového denníku, ale pokládali jsme za povinnost informovati své čtenářstvo o povaze nového podniku, jemuž jinak přejeme plný zdar na trnitě dráze při nedostatku závodního kapitálu a redakčních sil.

Okresní sdružení křesť. soc. mládeže na Hradecku pořádá v měsíci prosinci vždy odpoledne vzdělávací přednáškový kurs. Pořádá 8. prosince v Černilově v hostinci p. Jindry o tři čtvrti na 3. hod. odpol.: Zahájení kursu předsedou okresního sdružení. Promluva vsdp. J. F. Seidla, bisk. vikáře v Černilově. — Země a její pohyby. Přednese dp. Jan Lad. Petrásek, kaplan v Černilově. — Stručný přehled historického vývoje poměrů zemědělských. Přednese p. Václav Nejedlý, bankovní úředník v Hradci Králové. 10. prosince ve Slatině v hostinci p. Krejčího o 3. hod. odpol.: Otázka ženská na venkově. Přednese sl. Lidunka Kosařova z Dobrušky. — Zpěv a hudba na venkově. Přednese vsdp. J. Konečný, bisk. vikar, sekretář na Pouchově. Ukázky ze zpěvu za řízení dp. A. Macháně, kaplana z Pouchova. 17. prosince v Libranticích v hostinci p. L. Kurze o 3. hod. odpol.: Sociální otázka na venkově. Přednese vsdp. Th.Dr. František Keyl, rektor bisk. semináře v Hradci Králové. — Ovoceňství a zahradnictví. Přednese p. řídící učitel Štefík z Vřavy. 26. prosince v Bukovině v hostinci p. Hodka o 3. hod. odpol.: Čemu nás učí dějiny našeho národa. Přednese dp. Jiří Šahula z Hradce Králové. — Právní poměr hospodáře k půdě. Přednese p. Václav Nejedlý, bankovní úředník z Hradce Králové. — 31. prosince v Oujezdě v hostinci p. Svíčky o 3. hod. odpol.: Ochranná politika zemědělská. Přednese p. Fr. Šabata, rolník ve Vrbici. — Zemědělské družstevnictví. Přednese dp. Jan Lad. Petrásek, kaplan v Černilově. — Zakončení kursu předsedou okresního sdružení mládeže. — Vstup do všech přednášek je volný. Dovolujeme si uctivě zváti k účasti, upozorňujeme, že kurs je nepolitický, pořádáný nejen pro mládež, nýbrž i pro dospělé.

První reprezentační ples »Orla« v Hradci Králové pořádá se 18. února 1912 ve dvoraně Adalbertina. V době, kdy se přichází na našince s požadavky nejrůznějších sbírek, prosíme své příznivce, aby našim katolickým organizacím dali přednost před jinými, aby příslušný příspěvek si uschovali pro nás. Ples bude pořádán ve prospěch dobročinného účelu.

Ples Okresního sdružení české mládeže křesť. soc. koná se dne 28. ledna 1912. Se zvaním započne se co nejdříve.

Chrudim. Odbočka Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva vzdává tímto dík svému milému dramatickému kroužku, jenž tak zdařile podal nám veselohru »Konkursy pana notáře« a tak přispěl ku zdaru posvícenského večírku, jenž četně byl navštíven. Mnozí, ač začátečníci, podali nám výkon dokonatý, o čemž svědčil častý potlesk i při otevřené scéně. Byli to zvláště sl. Pavlátová, Pilná, Pytlíčková, Doležalová a pl. Jahůdková a z pp.: Bohatovský, Doležal, Dostálek, Doubrava, Havel, Jahůdka a Zajíček, kteří, povzbuzeni pochvalou obe-

ském dýchánku opět pestrým programem, z něhož vyjímáme: »První máj«, veselohra o 1 jednání od Nejedlého a sv. Mikuláš ve »Svornosti« od Ad. Bognera. Začátek o 7. hod. Dárky slušného obsahu přijímají se v den zábavy ve spolkových místnostech v Museu od 1 do 5 hod. odpol. — Vstupné 50 hal. Po programu volná zácenstva, překvapí nás dne 10. prosince t. r. o Mikulášbava při restauračním zařízení za účinkování hudby p. Vaníčka. Přijde všichni, neb jen ve svornosti slla!

Zblaslav. Zdejší sdružení katolické mládeže oznamuje, že dne 10. prosince pořádati bude v hostinci pana Jaroslava Kosteckého Mikulášskou zábavu s pestrým programem; začátek o 7. hod. večer. Dárky pro účastníky se přijímají v den zábavy ve zmíněném hostinci. Zdař Bůh!

Na Čáslavsko. Upozorňujeme, že v neděli dne 17. prosince o půl 3. hodině odpol. přednáseti bude ve Zlebicích p. Frant. Šupka, red. »Střlu«. Prosíme, aby pro hoinou účast ihned rozvinuta byla nejčilejší agitace.

Litomyšl. Křesť. soc. strana probudila se u nás k čilejšímu životu uspořádáním tří divadelních kusů. Zvláště vábila poslední hra »Teta mistr Štycha«. Sál byl vyplněn do posledního místa. Obecnstvo projevovalo pochvalu a neobyčejný zájem hřímavým potleskem. Bylo zde i mnoho příslušníků stran nekatolických. Zvláštní pochvaly a vděčnosti naši zaslouží pl. Miřiovská, která s obětavou láskou mezi námi působí, ačkoli vzhledem k okolnostem jest to pro ni zvláštním hrdinstvím. Dík za veliké umění, které na jevišti uplatnila! Srdečnou pochvalu zaslouží si také sl. Anička Mleinková, slč. Anička Soukupová a p. Křehák. Jen to se nás nemile dotklo, že při představení představení dostalo se obětavým činitelům nevděku. Leč aspoň tu pevnou naději máme, že nyní za zlepšených okolností se nic podobného opakovati nebude. — Také spolek paní a dívek hlásí se horlivě k zvýšené činnosti. Pořádal zdařilou schůzi, na níž přednášel dp. prof. Blažek o své cestě do Lurd. Sehraje také představení »Zmatek nad zmatek«. Jen tedy všichni k nejčilejší práci. Necht' uvidí naši protivníci, že zde žijeme a žiti budeme! Naše práce imponuje. Budeme-li v ní dále pokračovati, získáme mnoho přátel nových.

Zprávy místní a z kraje.

Na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie bude míti Jeho Excellence nejdušojnější náš arcipastýř dr. Josef Doubrava o 6. hodině ranní v chrámu Panny Marie mši svatou, při níž přistoupí k společnému svatému přijímání všechny Mariánské družiny v Hradci Králové.

Městská rada v Hradci Král. ve schůzi své dne 4. prosince učinila takto usnesení: Technické kanceláři bylo uloženo, by se všemožným urychlením předložila projekt a rozpočet miečnického pavillonu. Uděleno bylo povolení k obývání novostavby čis. 513 v Jungmannově tř. p. Josefů Ráhlšovi, sklenáři. Dáno bylo povolení ku zavěšení skříně na domě čis. 146 na Velkém náměstí sl. Františka Rejntartové, provozující umělé květinářství a pérařství. Proveďte se na pět p. Josefa Jihlavce, stavit., vodovodní přípojka na stavenišťe č. 7 v bl. U. — Řidičství c. k. gymnasia propůjčeno bylo městské divadlo na den 14. prosince t. r. ku hudební a pěvecké akademii. — Vypíše se oční řízení na pronájem kiosku u nového mostu na nábřeží Eličině. Kollaudovány byly adaptace provedené v hotelu Merkur. Elektrické osvětlení c. k. vyššího gymnasia dá se zaříditi neprodleně správou elektrárny na účet státu. Uděleno bylo povolení k obývání a užívání ochodního domu čis. 141 na Velkém náměstí pp. manželům Václavu a Marii Špalkovým.

Zajímavý vzrůst obecních příjmů vykazuje městský důchodenský úřad za posledních pět let dle stavu 1. prosince, od 1. ledna: r. 1907 517,999.73 K, r. 1908 872,454.90 K, r. 1909 1,622,977.07 K, r. 1910 1,796,968.66 K, r. 1911 2,158,827.09 K. Dle těchto příjmů řídí se vydání, jež letos do 1. prosince činí 2,140,229.03 K (tedy celkový již skutečný pokladní obrát za 11 měsíců na 4 mil. 300,000 K). Srovnáním lze viděti, že v r. 1911 dostoupil příjem obce čtyřnásobné výše proti r. 1907. Vzrůst těchto čísel jasně ilustruje vývoj a činnost města Hradce Král. po stránce obecní správy.

Využití vodních sil na Hradecku. Časopis »Střední Labe« přináší v té příčině nové zprávy. Při labském jezu segmentovým postavilo město hydroelektrickou centrálu, která ve 3 turbinách plně využívá normálního spádu (asi 3.50 m) i normálního množství 16 m³ protékající vody. Každá turbina má výkon asi 300 koňských sil při množství vody 8 m³, takže normálně jsou pouze 2 v práci, kdežto třetí slouží za rezervu. Rezervu na plný výkon turbin (v případě velikých nepravidelností průtoku) obstarávají 2 stojaté parní stroje rychloběžné, každý o výkonnosti 400 HP. Jak turbíny, tak i parní stroje spojeny jsou přímo s generátory proudu třífázového o napětí 5000 Volt při 50 ménách za 1 vteřinu. Proud takto získaný vede se kabely jednak do města, jednak do celého okolí ve velikých smyčkách z centrály oboustranně napájených. Venkov vytvořil v jednotlivých obcích hospodářská strojová družstva, jež sloučena v mohutný »Svaz«, kterému se dodává od města proud za velice levnou cenu. — Podobná stanice začne se stavěti počátkem roku 1912 také na Orlici, kde zemská komise pro úpravu řek nahrazuje starý pevný jez novým, sklopným. Tato stanice bude míti 2 turbíny, z nichž každé případně výkonnost asi 220 HP. Rezervou bude Dieslov motor o výkonnosti asi 500 HP. — Posl. dr. Ul-

rich měl v Týništi dne 26. listopadu velice informativní přednášku o regulaci řek. Právě, že vzhledem k minulým vodním katastrofám lze vítati projekt Zemské komise ohledně toku Orlice od Týniště do Hradce. Zde jest velmi nebezpečná nádrž pro vodu záplavovou. Projektem tím konečně bude dána říčnímu korytu způsoblost k odvodnění 270 m² za vteřinu u Týniště, v údolní pak trati u Hradce Králové 300 m², při čemž se zkrátí zakřivení celého toku z 35.6 km na 24.7 km. Spádu, který bude takto zrychlen, čeleno bude upravením stupňovitého dna. K vůli pravidelnému toku jest nutno, aby se na Orlických zřídily dostatečné údolní přehrady.

Elektrická dráha v Hradci Králové. Vynesení c. k. ministerstva železnic ze dne 26. července 1911 č. 10.058-3 nařízena byla na den 5. a 6. prosince 1911 politická obchůzka, spojená v řízení stručným s předchozí přehlídkou trati a komisí stanicí, jakož i řízení vyvlastňovací ohledně projektu, předloženého městskou radou Hradce Králové pro elektrickou dráhu, spojující toto město s nádražím a Pražským Předměstím, jakož i Slezským Předměstím. Komise této se zúčastnili: p. Jindř. Mahling, c. k. okresní hejtman co řídící komise, p. Emil Sammer, c. k. major místního velitelství v Hradci Králové, za c. k. ministerium války, dále pánové: Václav Němecek, vrchní stavební komisař a Emil Kabeš, c. k. vrchní inženýr za ministerstvo železnic, p. Josef Nedvěd, c. k. vrchní stavební rada, co technický rádce, p. dr. Berthold Rejchl, konsulent Obchodní a živnostenské komory v Liberci za tuto komoru, p. Adolf Walles, c. k. okresní komisař za c. k. okresní hejtmánství v Hradci Králové, p. Oldřich Janata, c. k. stavební komisař, za říditelství pošt a telegrafů v Praze, pp.: inspektor Emil Engel, vrchní inženýr Robert Kunert a vrchní inženýr Otokar Pauk za říditelství severozáp. dráhy ve Vídni, dále pp.: Robert Plischke, c. k. stavební rada, Josef Jeřábek, c. k. vrchní stavební komisař za expositura c. k. říditelství pro stavbu vodních cest v Praze, p. Fr. Fischer, c. k. vrchní inženýr v zastoupení správy c. k. říšských silnic, starosta JUDr. Ulrich, náměstkové pp.: J. Pilnáček a J. Russ, městští radové pp.: V. Rejchl, dvorní rada z Isakovců a vládní rada J. Novák s měst. inženýry pp.: J. Jančou na E. Nápravníkem za město Hradec Králové, s prof. p. K. Rossou, jakožto technickým zástupcem projektu firmou F. Křížik vypracovaného. Dále pp.: F. V. Fiala, starosta a V. J. Vobořil, radní obce Pražského Předměstí, Fr. Šrámek, starosta Slezského Předměstí, a J. Fišera, radní obce a četní interestenti. Projekt byl všestranně uvítán a uznána jeho prospěšnost a důležitost a přimlouváno se za jeho brzké provedení. Komise měla tudíž průběh zcela blahý.

Z městského průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárnu musejní v měsíci listopadu navštívilo ve 12 přístupných dvouhodinách 941 osob. Řada vykládaných časopisů rozmnožena o Časopis českých turistů, věnovaný zdejší Odborem klubu českých turistů. Do knihovny věnovali pp.: dr. Fr. Ulrich plakáty a umělecké reklamní brožury, dr. A. Ippen The Studio r. 1904, museum v Třebíči a Štýrském Hradci výroční zprávy, obch. komory v Plzni a Budějovicích zprávy a protokoly o jednáních, Helbing v Mnichově aukční katalogy, c. k. živnostenský inspektorát zde. zprávu o 29. dozorcím okresu, p. inž. Jindra, továrník zde, 5 fotografií z městské mlékárny, p. B. Wolf, malíř zde, věnoval do sbírek musejních hanácký opasek z pč. XIX. století ozdobně měděnými plísky vyplétaný. Děkujeme! — Do knihovny nově vřazeno: Pražské novostavby, II. ser. Ia 139.

Volby do obchodní komory Liberecké. Lístky hlasovací a legitimační pro volby do obchodní komory Liberecké právě byly správou komorní vyexpedovány voličům a jest tudíž na pp. voličích, aby lístky ihned dle předpisu podepsali vlastnoručně a chovali je pohotově, až si zřizence volebního komitě pro ně přijde, aby bez průtahu a závad mohly do jednoho býti sebrány a tak zajištěna imposantní účast českých poplatníků komorních při letošních doplňovacích volbách. Zástupcové volebního komitě rozejdou se v sobotu a první dny příštího týdne, aby ve všech obcích zdejšího okresu soudní lístky hlasovací sebrali.

Divadlo v Borromaeu. Dne 3. t. m. sehráli chovanci bisk. Borromaea velmi zajímavou hru Šamberkovu ze života pražského Podskalák. Lesku divadlu dodal vývalý chovanec JUC. Jaroslav Durdík, který ještě stále poután jest láskou k borromejskému jevišti. Převzal úlohu otce Václavova Saturnina Brambory a sehrál ji výborně. Ovšem i druzí chovanci k dobrému výsledku mnoho přispěli. Mezi jednáními přednesl borromejský orchestr za řízení pana vicerektora dra. J. Cibulky a oktávána L. Růžičky velmi pěkné skladby, zručně a svižně. Všem ochotníkům i hudebníkům blahopřejeme, čímž tlumočíme jen hlas obecnosti se zúčastnivšího, které jsouc čestně a vybraně, provázelo výkony chovanců četným a nadšeným potleskem. Těšíme se na další.

Verejná přednáška o cestě do Palestiny pořádána jest péčí učitelských sborů obecních a měst. škol v Hradci Králové v sobotu dne 9. t. m. Přednášet bude dp. katecheta Fr. Dostál a předvede 200 světelných obrazů. Začátek o 3. hod. odpol. v městském Klicperově divadle. Výběžek přednášky věnuje se ve prospěch chudé a opuštěné mládeže. — Snížené ceny míst: Lože 5 K, křeslo v přízemí a sedadlo na tribuně 1.20 K, sedadlo I. tř. 1 K, sedadlo II. tř. 80 hal., sedadlo na galerii 50 h, k stání: v parketu 50 h, v parteru 40 h, na galerii 20 h, studentský, dělnický a vojenský lístek do parketu 40 hal., do parteru 20 hal.

Studentská akademie ve prospěch České zemské komise pro péči o mládež dne 14. prosince 1911. Přání

šlechterného mocnáře, aby se věnovala největší péče osiřelé a zanedbané mládeži, věrně plní Česká zemská komise. Ale přes to, že úkoly její jsou těžší i nálehavější nežli německé družky, daleko nevyrovná se jí finančními prostředky. Tak na př. byl loni čistý výtěžek dětského dne na německých školách 225.330.62 K, kdežto na českých jen 87.901.74 K. Aby si zajistila komise stálý příjem, usnesla se, aby byl pořádán každoročně v celých Čechách ve všech školách a ve všech obcích dětský den. Této nutně potřebě snaží se vyhověti učitelské sbory zdejších středních škol, gymnasia, reálky, dívčího lycea, jakož i paedagogia. Jsou si dobře vědomy toho, že v našem městě je zábav až nadbytek, ale přece kojí se pevnou nadějí, že město, v němž je chlapecká výchova, projeví daleko živější smysl dobročinný a také ocení snahu umělecko-výchovnou a popřeje mládeži čisté radosti z uměleckých výkonů i požitku. Hlavní váhu však kladou sbory na to, že zemská komise ponechá letos polovinu čistého výtěžku místní okresní komisi pro její zvláštní účely. Druhá polovice věnuje se hlavně k podpoře českých dětí z území převahou německého. Pořad koncertu: 1. K. Pospíšil: Mateřská řeč. Mužský sbor. Gymnasium. 2. J. Neruda: Před fortanou milosrdných. Recitace Květ. Jos. Jebavý, septiman reálky. 3. Basin-Bendl: Návrat plavců. Smlíšený sbor. Gymnasium. 4. a) J. Malát: Odlétala holubička. b) O. Horník: Láska matčina. Pro soprán s průvodem klavíru. Zpívá Bož. Lásková, zákyň lycea. 5. a) B. Godard: Berceuse. b) J. Wieniawski: Mazurka. Pro housle s průvodem klavíru. Paedagogium. 6. J. Paukner: Ty, matko Slávo! Mužský sbor. Reálka. 7. a) Max Burger: Andante scherzando. b) K. Kovařovič: Gavotta. Smyčcový orchestr. Paedagogium. 8. K. Pospíšil: U muziky. Mužský sbor. Gymnasium. 9. Fr. Pivoda: Žnečka. Smlíšený sbor s prův. klavíru. Gymnasium a reálka. Klavír zapůjčila vzhledem k dobročinnému účelu proslulá firma A. Petrof. Začátek o půl 8. hod. večerní v městském divadle Klicperově. Aby se mohly nejširší vrstvy, njmě rodiče, stravovatelé a příznivci studujících této slavnosti zúčastniti, stanoveny mírné ceny. Předprodej lístků převzalo ochotně knihkupectví pana R. E. Tolmana.

Koncert, pořádaný dne 2. prosince 1911 v Klicperově divadle, jehož výnos měl býti věnován na udržování pomníků na bojišti z r. 1866, po stránce hudební vykazoval pěkná čísla, skladby samých slavných skladatelů: Liszta, Dvořáka, Wagnera a Mozarta. Ovšem hned každý sezná onen velký rozdíl mezi skladateli, jichž skladby zabíraly první tři čísla a mezi Mozartem, kde pěkná melodie, lehoučká harmonisace převládá. V Dvořákově zase ozývá se melodie slovanská. O přednesu musíme se ovšem také zmíniti. Na počátku jevila se jakási tréma, která však přestala, když se hudebníci dostali do proudu. Tím a snad ještě více obtížil intonace vysvětlíme si nejistotu lesního rohu v čísle prvním. Ovšem nikterak chválii nemůžeme zakončení čísla třetího, kde sekund vypadl z role. Jinak hrálo se dobře. Větší však tiseň než vše ostatní způsobila zející prázdnota divadla. Kde vina? Se strany obecnosti či důstojnictva, kterého mimo lože bylo dosti málo? Program přece byl přitažlivý pro všechny přátele vážné hudby. A plýtvá-li se penězi na pouhé kratochvíle, snad zasloužily skladby Dvořákovy, Lisztovy atd. ještě větší pozornosti. Jest nezbytnou potřebou, aby se těšily podpoře všechny sbory, předvádějící po kombinovaných a obtížných přípravách veliké komposice předních světových mistrů. Porozumění v obecnosti jest vzpruhou k horlivé práci.

Včelařský spolek pro Hradec Králové a okolí koná v pátek 8. prosince 1911 o 2. hod. odpol. v hotelu „Černý kůň“ v Hradci Králové VII. řádnou valnou hromadu. — Pořad: 1. Zahájení valné hromady. 2. Čtení zápisu o poslední valné hromadě. 3. Zpráva jednatele. 4. Zpráva pokladníka. 5. Zpráva přehlížečů účtů. 6. Přijímání členů. 7. Volby: předsedy, místopředsedy, 15 členů výboru, 5 náhradníků a 2 přehlížečů účtů. 8. Přednáška kožičkova učitele p. t. p. A. Thumy z Chrudimi: a) „O zimním klidu včel“, b) „Jakých zkušeností nabyli jsme ze včelaření letošního roku“. 9. Volné návrhy.

Komitě k uspořádání Matičního plesu dne 3. února 1912 konalo schůzi dne 30. listopadu 1911. Předsedou zvolen p. prof. Rejthárek. Tradicionální obliba tohoto plesu jakož i mírně zvýšené vstupné zaručují, že i tentokrát ples bude jedním z nejživějších.

Přednáška pana vlády. rady Josefa Nováka „O lišejnících“ konala se ve středu 28. listopadu o 8. hodině večerní v malém sále Besedy za přítomnosti asi 40 osob, které se zájmem vyslechly výklady p. řečníkovy. Pan vl. rada vyzván byl Přírodovědeckým klubem k této přednášce proto, že byl pro toto thema nejpovolanějším odborníkem a u nás jediný, který lišejníky po léta se obírá (již na Německobrodsku v l. 1882—8) a který sestavil seznam lišejníků našeho kraje. V úvodu probírá definice lišejníků, které dle Schwendnera nutno považovati za výplody spolužití hub, tvořících stélku, v níž uloženy jsou řasy. Po té vysvětlena anatomická struktura lišejníků (kůra, pletivo dřevové a gonidie, dle jichž uspořádání dělíme lišejníky na heteromerické, tvořící gonidie vrstvu a homoemerické, jsou-li roztroušeny) a objasněny rozdíly soustav určovacích. Nejzajímavější byl oddíl, kde líčeny lichenologické poměry našeho kraje a vykládány příčiny chudosti lišejníků (p. přednášející nalezl v kraji celkem 27 lišejníků křovitých, 30 lupenitých, 106 strupnatých, 93 rosolovitých; počtu zahrnuty i 4 nové, jimi popsané). V další části probírá způsoby rozmnožování (vysvětleny oba způsoby nepohlavního vzrůstu jakož i pohlavního způsobu dle výkladu Stahlova). Ke konci stručně pojednáno o vý-

znamu a užítku lišejníků (v lékařství, barvířství, k výrobě lhu a jich živných hodnotách). Výklady doplněny vhodnými mikroskopickými preparáty, jimiž jednotlivé části lišejníků jasné demonstrovány.

Deváté hudební matinee na paměť sedmdesátého výročí narození mistra Antonína Dvořáka pořádají školy pp. Kneprů v neděli dne 10. t. m. ve dvoraně Městské besedy. Účinkující žactvo: Ed. Bureš, Ad. Prášková, M. Třeštíková, A. Staňková. Spolupůsobí pp. Černušák, Leden, Bartoš a Vendler. Začátek určitě o půl 11. hod. dopol. Vstup volný.

Na Javu. Cesta z Adenu u pouště arabské, přes Bombay, hlavní město a Elloru, proslulé bojiště v Přední Indii, na sopečný ostrov Javu, s jeho prastarými chrámy a zbytky stavitelského umění Malajců v krajích bujné vegetace tropické a vulkanických útvarů jest v poutavé serii obrazů předvedena v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové v týdně od 9. do 15. prosince 1911.

Z Interpelace posl. dra Hrubana 12. dubna r. 1901 v říšské radě: Máme-liž nejvyšší čas brániti se proti židům se stanoviska národohospodářského i vlasteneckého. Neboť, jak jsme právě ukázali, židé jsou kosmopolity, jimž tam je vlast, kde je dobře. Stavějce se brzo na stranu té, brzo na stranu oné národnosti jsou vlastně kladivem, jež buší a drtí obě strany.

Ples spolku vojenských vysloužilců koná se dne 7. ledna 1912 ve prospěch vdov a sirotek ve dvoraně Adalbertina. Vstupné 2 K, dáma 50 hal.

Odbor českých dílovedoucích v Hradci Králové koná svoji ustavující valnou hromadu v neděli dne 10. prosince t. r. v hotelu Holub u nádraží, na čez se veškerí pp. dílovedoucí upozorňují; noví členové se též přihlašují.

Společnost oděvních rozdělí úroky z nadace, založené na oslavu panování císaře a krále Františka Josefa I. Nároky mají staří a chudí příslušníci téhož společenstva. Žádosti buďtež podány nejdéle do 15. prosince t. r. na Václava Medka, předsedu společenstva.

Na stížnosti obchodního gremia v Hradci Králové. že v politické obci Pražské Předměstí, Kukleny a Plotiště docházejí dopisy opožděně, dostalo se gremiu následujícího vyřízení, kteráž obchodní gremium královéhradecké v zájmu obecnosti dotyčné díly Hradce Králové a okolí obvyklého tímto uvádí ve všeobecnou známost: Stálé stížnosti na opoždování dopisů příjemců, bydlících v obvodu c. k. poštovního úřadu v Hradci Králové II., t. j. v politické obci Pražské Předměstí s příslušnými díly: Farářství, Šosteny, Rybárnou, dále v domech král. věnného města Hradce Králové čísla: 343, 384, 385, 387, 403, 405, 427, 430, 434, 442, 350, 552, 389, 433, 451 až 458, 475, 476, v Plotištích čis. 208, 178, 182, 184, 161 a Voltovými konty, v Kuklenách č. 150, strojřina, ve Svobodných Dvorech č. 24. spočívají v té okolnosti, že jsou z většího dílu adresovány pouze Hradec Králové, Kukleny atd.; tím se stává, že vlakové pošty, poměru místních neznající, zasílají je c. k. poštovnímu úřadu Hradec Králové I., čímž se opoždují. Obecnostvo upozorňuje se ve svém zájmu, aby se postaralo o správné adresování dopisů, ku příkladu ve formě: Pražské Předměstí, pošta Hradec Králové II. (neb nádraží), Hradec Králové č. 476, pošta Hradec Králové II. (neb nádraží), Plotiště, Voltovy konty, pošta Hradec Králové II. (neb nádraží).

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů u nás činil koncem měsíce listopadu K 42.241.768. — více o K 384.101 —.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc listopad 1911. Stav vkladů počátkem měsíce 1.771.092 K. Vloženo během měsíce 163.340 K, vybráno během měsíce 105.494 K, stav koncem měsíce 1.828.938 K. Stav půjček počátkem měsíce 2.902.447 K. Půjčeno během měsíce 119.542 K, splaceno během měsíce 335.444 K, stav koncem měsíce 2.686.545 K. Počet účtů 4014. Reservní fondy 203.989 K, závodní podíly 91.699 K. Pokladní obrát 1.684.230 K.

Spořitelna královéhradecká. V měsíci listopadu bylo uloženo 281.102.45 K, vybráno 229.946.77 K, tudíž více uloženo o 51.155.68 K. Stav vkladů koncem listopadu 15.586.394.58 K, na hypotéky bylo nově půjčeno 22.406.03 K, na hypotéky bylo splaceno 51.261.72 K, na hypotékách koncem listopadu 13.420.477.81 K, zásoba cenných papírů 2.692.640 K, uložené přebytky 147.614.38 K.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 2. prosince 1911. I hl: pšenice K 18.80 až 19.40, žita K 15.50 až 16.70, ječmene K 14.80 až 15.40, ovesa K 8.80 až 9.80, prosa K 13.— až 14.—, vikve K 20.— až 26.—, hrachu K 30.— až 40.—, čočky K 45.— až 50.—, jahel K 30.— až 32.—, krup K 28.— až 50.—, brambor K 7.— až 8.—, máku K 90.— až 100.—, 100 kg: žitných otrub K 16.—, pšeničných otrub K 15.60, 1 kg: másla čerstvého K 3.23 až 3.60, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.40 až —.46, 1 vejce K .09 až .11, 1 kopa: zelí K 14.— až 30.—, kapusty K 3.— až 5.20, 1 hl cibule K 14.— až 15.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.60, 1 hl mrkve K 5.— až 6.—.

Tramín Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky. Doporučuji vše veledůstojnému duchovenstvu.

Vzory k nahlédnutí fra. ko.

První český zaslátelský zářod

Ed. Doskočila v Chocni.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 2. prosince 1911 bylo přivezeno: hl. pšenice 229, žito 223, ječmene 49,3, oves 36,5, vikev 5, krup 81, zeli kop 80, kapusty 68, cibule hl. 35, drobné zeleniny kop 95, mrkve hl. 45, brambor 153.

Opatovice n. Lab. Naše pokroková obec honosí se farou, jakou v osadách »zpátečnických« mají pastoušky. Je prostě k obývání nezpůsobilou a na spadnutí. Proto z důvodů bezpečnostních a zdravotních uznala komise a všechny obce nutnost přestavby fary a také úředně prohlásily, že jsou ochotny na to přispívat. Když pak ještě c. k. ministerstvo povolilo subvenci 5000 K a nebylo neochotno ji zvýšiti, tu všeobecně mělo se za to, že řádná farní budova bude zdobiti naši obec. Leč člověk míní — a pan starosta opatovický mění. Při konečném řízení ráčil k úžasu všecn prohlásiti, že subvence je malá a obnos na obec připadající že je nad síly obce, která prý musí stavěti radnici (!?), hřbitov a pastoušku (!) a dokud prý ministerstvo nedá aspoň 9000 K, že k stavbě souhlasu nedají. Marně bylo vysvětlován pana c. k. komisaře, že v tomto případě přitafené obce nesou náklad a patron (nábož. matic) pouze subvencuje. Zástupci ostatních obcí přišli sice s úmyslem povolití potřebný náklad a dáti znova souhlas k přestavbě fary, jak již dříve učinily, a státi tak charakterně na dřívějším svém prohlášení, ale svedeni odporem pana starosty-doktora, odepřeli také souhlas k přestavbě fary. Poznají sice později, že není radno chodit pro rozum do Opatovic, nebo celá záležitost není tímto odmítnutím skončena. Zodpovědnost padá na pana starostu opatovického, který sám jistě nevěří důvodům uvedeným proti. Je to, pane starosto, důvod jiný, který ovšem nemohl jste při úředním řízení uvést. Cítíte se uraženým, že konsistoř vámi neodstranila vámi nenáviděného kněze-kapšana. Jak k tomu však přijde farář? Jaké by to bylo však působení kněze, který by závisel na libovůli vesnického absolutisty, který by snad i kázání svá musel předkládati cenzuře starosty, zde evangelíka? Snad domníváte se, že by jiný kněz mohl klidně snášeti, jak naše náboženství zlehčováno je inteligentem veřejně v hostinci, jak v divadle kněz je karikován, jak při sokolském plesu zlehčují se zpověď a sv. přijímání? Anebo měl mlčeti, když v hostinci veřejně vmetl jste mu do tváře urážku, že katoličtí kněží jsou hrobaři českého národa? I červ se brání, jen o knězi myslíte, že vše si má dat libiti. Vyvolal jste boj, tedy jen s přímým hledím! Ku konci říká se: kněžská inst. prý nejhorší! Není to jinde horší?

Včelařský spolek pro Chlumec n. C. a okolí pořádá třetí valnou schůzi dne 10. prosince 1911 o půl 2. hod. odpol. v hotelu »Okresní dům« v Chlumu n. Cidl. Pořadí: 1. Zahájení schůze. 2. Čtení protokolu z předšlé valné schůze. 3. Zpráva o včelařské výstavě. 4. Praktické ukázky některých novějších včelařských přístrojů, jež spolek si opatřil. 5. Záznam členů na příští rok 1912 za příčinou opětového pojistění. 6. Volné dotazy a rozhovor o včelařství. 7. Volné návrhy. Vstup volný. I nečlenové jsou vítanými hosty. Při schůzi budou rozdány včelařské kalendáře.

Holice. Výrony hrubých mozku soc. dem. ve »Východočeském Obzoru« byly u nás plným právem vši slušnou veřejností odsouzeny. Není divu, že se soudruzi tolik zlobí. Co dokázali? Tolik schůzí — i poslanec tu byl, a to všechno pro nějakých 6 hal. A to ještě přidáno na takové práci, která se málo dělá, takže za čtvrt roku to někde nenese ani těch 56 hal., které musejí soudruzi týdně do organisace platiti. Pěkně jste to projednali. Šli jste vyjednávat? Vždyť ani nevlte, co je pérová bota a cvikl. To jste odborníci? Napadli jste našeho řečníka p. Petra. Na to odpovídáme: Viděli jsme a poslouchali jsme již mnoho vašich řečníků, ale ani jediný se mu zdaleka nevyrovná. Však také obličej některých přítomných soudruhů prozrazovali, že to také uznávají. Jen bylo škoda, že nepřišli také nad soudruzi. Řekli si prý: »To je dobrý debatér, s tím nic není.« Věříme rádi a proti pravdě jest stejně velice těžko debatovati — že ano! My se však na p. Petra velice těšíme. Utekla-li nějaká kvočina z vašeho kurníku, zdá se, že jste tam neměli pořádek. Pamatujte jen na starou pravdu: Kdo se směje naposledy, směje se nejlépe. A vztek chrlicí takové sprostoty, jaké jste vypustili vy, svědčí o velice špatném rozpočtu. Pořádní lidé říkali, že by měli jíti s takovou kulturou někde na Kamčatku.

Přelouč. Minulý týden odebrala se tříčlenná deputace do Vídně vyslaná městským zastupitelstvem našim, aby v parlamentě a u ministrů intervenovali v aktuálních záležitostech, jako jsou: zřízení expositury hejtmanství, zdymadlo na Lahb, škola pro vyšívání a pak — sestát-nění (!!) obecného (!) školství. Soudíme, že ani sama deputace, mezi níž byli pp. starosta města a odborný učitel Gustav Heřman, uskutečnění sestát-nění školství obecného by si sotva přála: vždyť jest přání všech obcí, které náklad na školství nesou, aby též aspoň trochu toho vlivu na školství měly. Jak se mohlo státi, p. učitel, že ve »Wiener Tagblattu« zpráva ta se vyskytla? Ba co více, jak se mohlo státi, že samy »Národní Listy« přinesly telefonickou zprávu — od zvláštního zpravodaje z Vídně: »Jest zde deputace města Přelouče a žádá sestát-nění obecného školství? Pst! Tiše s tím, ať se nám svět nevysměje, že jsme vyvedli hloupost. Že by ta zpráva byla dementována, dosud jsme nečeli. — V neděli o 1. hod. konal se zde dojemný pohřeb nešťastného studenta Jana Vojtíška, který pádem pod kola vlaku tak se zranil, že mu jedna noha úplně, druhá částečně byla amputována. Účastenství bylo ohromné. Všichni se spolužáci zesnulého sešli u hrobu. U rakve tkli

vě promluvil dp. Fr. Hošík, suplující katecheta na realce, načež na sv. poli do posvátné země vloženy tělesné ostatky mladistvého trpitele, a tak mnohé naděje těžce zkoušených rodičů navždy ztraceny . . .

Vražda v hofickém konsumu. Ze soboty na neděli šel tovární mistr p. Ryba z hostince, a uslyšev podezřelý šramot v konsumu, upozornil účetního tohoto družstva a policejního strážníka. Všichni tři vydali se tam a pan Ryba podíval se oknem. V tom však vyšla rána a řádný tento muž zaplatil svou ochotu okamžitou smrtí. Nikdy nám nenapadlo házetí zločiny tak hrozné na krk některé politické straně, poněvadž v každé mohou býti lidé šlechtí a darebáci; to však nikdo nám nevymluví, že zločinství v době naší, která honosí se vzdělaností a pokrokem, roste, jak dokazují cifry a denní listy. Nemine dne, aby ne jedna, ale kolik vražd na jednu nestalo se v té neb oné zemi s rafinovaností nesyňchanou. Tomuto zjevu dal bezpochyby někdo hned po vraždě ráno průchodu, se zlou se však potázal u přítomných anarchistů a nevěrců. »Kdyby nebylo kněží, kteří balamutí lid, ten člověk jak živ by na takovou myšlenku nepřišel, aneb — vida, že byl dopaden, zbraň by odhodil a utekl.« Tedy i loupežnou vraždu v hofickém konsumu mají na svědomí klerikálové. Zabiti panovníka neb ministra se dá omluviti u anarchistů obvyklou frází: »Byl zachvácen spravedlivým hněvem utištěného lidu«, ale vloupati se do konsumu, to se přece ničím vykroutití nedá. A proto: kde jsou klerikálové?

Zámbercko. C. k. okres. hejtmanství v Žamberku žádá farní úřady v okresu, aby do osmi dnů obstaraly do kostelů hygienická plivátka a příslušné nápisy. A to jest po rozumu ministerského nařízení ze dne 14. července 1902, jak hejtmanství cituje! Ovšem v zájmu hygieny, zvláště pak pro odvrácení tuberkulosity, jež tolik řádí, každý uvědomělý člověk vltá všechna praktická opatření proti chorobám. Ale tu jsou některé háčky. Jak jest postaráno o zdraví ve venkovských tancárnách, kde přece někdo hrozí v prachu a kouři daleko více, než v kostele? A jaká nastane scenerie v kostele, jestliže všichni přítomní při bohoslužbách opravdu budou choditi k plivátkům, neuzírajece šátku, jež každý do kostela přináší? Prospěje to kostelu či obecnstvu — anebo hlavně firmě, která plivátka vyrábí? To jest otázka stále otevřená. — Zato nedospěli hošici mohou retka kupovati a koufiti úle libosti dále.

Čáslav. »Pravda« uznala za dobré opět vzpomenouti si na moji malíčkost. Kvituje s uznáním chválu, kterou mne obdařila, a o níž jsem už před uveřejněním oné rubriky slyšel. Podotýkám především, že jsem »Pravdě« velice vděčen za tu laskavost, s kterou, ač nežádána, otiskla mé prohlášení a tím je ještě u větší známost uvedla. Tato vděčnost jest tím větší, že stalo se tak zadarmo, což v době drahoty jest opravdu významné. Vzhledem pak k těm připojeným poznámkám podotýkám dále, kdybych byl věděl, že u prahu »P.« naleznu lepší rady, než v první advokátní kanceláři, jistě bych jí neváhal užití. Vždyť oddaných přátel jest třeba si vážit! Aby pak netížila ji starost s tím datem, snímám jí upozornění na starou, zajisté i ji známou zkušenost, že 7. může snadna sazečem býti změněna 2. Fr. Kohout, c. k. professor.

Čáslav. Divadelní sezony. Jednota divadelních ochotníků rozeslala právě provolání, v němž ohlašuje předplatné na tři předvánoční hry, které mají počíti 17. prosince. Vzhledem k velkému nákladu, jehož vyžadovala přestavba a úprava divadla, byly ceny jednotlivých sedadel zvýšeny a spolu povolena sokolská přirážka ve výši bývalého národního kolků. Na co dovolujeme si venkovské návštěvníky divadla upozorniti, jest ustanovení, že divadelní plakáty nebudou zasilány, leč na přímé požádání. Jinak vydávány budou při zakoupení lístku v knihkupectví p. Levého aneb prodávány před každým představením ve vestibulu divadla za obnos 2 hal. K zahajovacímu představení vyvolen byl kus Abigail-Horákové Ejhle člověk. Aby také drobná mládež nalezla trochu zábavy, zařídil Sokol v malém sále své tělocvičny loutkové divadlo, které právě počalo také svou zimní sezonu za četné návštěvy malých ctielů Thaliiných, kteří »Knížetem Oldřichem« byli přímo nadšeni. — Nové schránky na poštu, ústíci přímo do kanceláře, otevřeny byly v minulých dnech. Litovati jest však, že zrovna při tom nebyl však upraven přístup k nim, tak aby za vlhkého počasí nebylo třeba brodit se b'átem. Vyhoveno tím bylo opět jednomu přání obecnstva, ač, jak se pamatujeme, slibováno bylo při překládání pošty na periferii města, že pro vzorky, tiskopisy a pod. věci bude uvnitř města v radnici či jiné veřejné budově zřízena zvláštní schránka. Snad i toho se časem dočkáme stejně jako úpravy uličky vedoucí k poštovní budově z náměstí. — Samočinné rozsvěcovací přístroje na zkoušku připevněny byly na některé svítelný městské a správa městské plynárny žádá obecnstvo, aby pozorností svou sledovalo pravidelné jejich funkce. Pokud jsme se dosaváde přesvědčiti mohli, pracují přístroje zcela pravidelně a bylo by zavedení jich jistě účelné, ač-li nebude brániti tomu dosti vysoká cena za ně požadovaná. Těší nás však, že správa plynárny hledí udržeti stejnoměrný krok se všemi nejnovejšími vymoženostmi a vynálezy. — Volba nové místní školní rady provedena byla při posledním zasedání obecního zastupitelstva a zvoleni byli pánové: Ant. Kruliš, J. Lobeč, J. Louda, Ant. Zárecký a K. Záštera za členy řádné, za náhradníky pak pánové: M. Ph. F. Hulla a V. Straka. — Poznámka. Náš úsudek o otisknutí ted již v širé veřejnosti známého hlaholného letáku dosti se nemile čáslavské »Pravdy«, který domnívá, že jsme si tím na ní zas jednou smleli

(snad smíslí, ne?). Jest ovšem na hrozném omylu, neboť tlumočili jsme jenom mínění velké řady rozvážných občanů zdejších, kterým čest královského města našeho jest jistě také drahá. Co pak se týče podotknutí, že »Obnova« nenašla slova pokárání pro nemístný a urážlivý ten výron, odpovídáme, že slovo: »hanebný« kvalifikuje jak leták, tak jeho původce dostatečně. Jestli pak již při samém rozhození letáku jsme přes ně přešli zcela krátce, pak může býti »Pravda« jista, že stalo se to po dobré úvaze a na znamení, že slavnostní nálada tak významných dnů nemůže býti zkalena ostudným výplodem, který nebyl považován za nic jiného, než opět za jeden článek onoho řetězu systematických t. zv. protiklerikálních štvanic, jimiž ostatně téměř každého týdne některé listy hledí zpestřiti svůj obsah.

Koncert »Hlaholu« v Čáslavi. Skutečně umělecký požitek připravili umění milovnému občanstvu dne 3. prosince naše sdružené zpěvácké spolky, uspořádavše koncert, k němuž pozvaly operního a koncertního pěvce p. továrníka O. Kretschmera. Již prvé nahlédnutí do programu svědčilo, že »Hlahol« jest uměleckým tělesem, které nezalekne se skladeb sebe pracnějších. A jistě že právem. Byloť hned při prvním čísle patrné, že kvalita činného členstva jest neobyčejně vyspělá a že lehce přesune se i přes skladby sebe obtížnější. Jindřich »Chorál« zněl přímo všeobecně, mužský sbor přednesl jej tak procítěně, že posluchači byli jím uchvázeni. Smetanova velká a namáhavá »Rolnická« provedena byla tak přesně, že plným právem možno ji počítati k nejdokonalějším, jaké jsme kdy od našich pěvců slyšeli. Pallovy »České tance« překvapily obecnstvo nejen akurátní přesností, ale i zdařilou rytmikou a správně dodržovaným tempem. O Treglerových sborech pak možno říci, že stavěly se úplně po bok číslům předcházejícím. Dýšice živosti, provedeny byly velmi uhlazeně a zapěny byly, jak zjevo bylo, s velkou chutí a láskou. S neobyčejným nadšením přijaty byly pak solové zpěvy p. O. Kratschmera, který svým krásným hlasem, znamenitě — ba přímo virtuosně vyškoleným a ve všech polohách vyrovnaným obecnstvo elektrisoval. A platí to nejen o písních žertovných, ale i vážných. Pp. sbormistrům lze gratulovati, že v domě poměrně krátké secvičili a to příkladně tolik a tak těžkých sborů. Jest viděti, že jak pan ředitel choru J. Malý u sboru mužského, tak pan Ant. Kondratický u sboru ženského jsou zcela na svém místě. Klavírní doprovod se známou ochotou i zdatností obstaral p. dr. Neubert. Návštěva byla dosti četná, ale přece ne taková, jakou by snaha a pile »Hlaholu« zasluhovala. Jest to již starý bolestín našich hlaholských koncertů.

Ronov nad Doubravou. Na oslavu Božího Narození sehrají dítky zdejší městské opatrovny v neděli dne 10. a 17. prosince o 3. hodině odpol. »Vánoční hru«, k níž se P. T. páni příznivci a přátelé dítek účtivě zvou. Program: 1. Modlitba. 2. Přivítání P. T. pánů hostů. 3. Výstup »Neposeda« pro 3 dítky. 4. »Cesta do výstavy«. (Výstup pro 11 dítek). 5. Hra »Vánoce«. »Dřáteníček«. Osoby: Márinka, Aninka, Růženka, Tóníček, dítky správce dvora Veselského, Slávinka, Ludmílka, Ferdáček, dítky správce dvora Stropnického, Ježíšek — Dřáteníček — Anděl. Vstupné: I. místo 1 K, II. místo 60 hal., III. místo 40 hal., k stání 20 hal. Školské Sestry v Ronově n. D.

Dary na ubohé pohofelé v Michnovce. Dp. Fr. Janák, farář v Lovčicích 5 K, Nejmenovaný z H. 20 K, p. Fr. Koudelka z Pečky 4 K, dp. Aug. Novák, farář v Dobřenicích, dodatkem ještě 2 K. Shírky zaslaly důst. duchovní správy: v Nechanicích 60 K, v Žiželicích 12 K, ve Starém Bydžově 8 K, v Novém Hradci Král. 12 K. Za příspěvky tyto účtivě díky vzdává a o další milodary prosí farní úřad v Kratonohách.

Z Družstevního knihkupectví.

Doporučujeme pozornosti P. T. duchovenstva **právé vyšlé novinky:**

Jirásko: »Promluvy k mládeži«. díl I.—II. K 540.
Jirásko: »Exhorty«. řada I K 120.
Život svatých, sv. X.: »Bl. Milada« . . . 70 h.
Stang: »Socialismus a křesťanství« . . .
Tuunpach: »Eucharistie« K 6—.
Jejek: »Když Pán Ježíš chodil po světě« 70 h.
Březina: »Ježíšek« 80 h.
Kryštofek: »Dějiny nové doby«, seš. 1. 60 h.
Lhotský: Výklad katechismu čís. IV.:
»O milosti a svátostech« K 580.
Třebízského »Pomněnky«.
Dvořák: »Útěcha srdce« ve skvostných vazbách v různých cenách.

Na skladě
v **Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.**

Různé zprávy.

Výsledek doplňovací volby do říské rady v okrese Kroměříž-Holešov znamená velké morální vítězství naší strany. Odevzdáno 7844 hlasů platných, z nichž obdržel náš Šrámek 3319, lidový pokrokovec Votruba 2172, aut. soc. demokrat Hofmann 1118, nár. soc. dr. Stross 1040 hl., centr. soc. Merta 181 hl. 14 hl. rozříšeno. Nutna tedy užší volba mezi Šrámkem a Votrubou.

Vzájemné družstvo k podpoře semletých 133. Nemine týdne, aby nebyl usvědčen každý z nás, kdo ského ze zámýslných lži proti ka

tak polenové, že to každého poctivého člověka zaráží. A z „Lid. Novin“ opisuje lži velice horlivě „Čas“. Předšlý měsíc hned dvakrát (dne 3. a 21.) „Lidové Noviny“ přinesly celou snůšku podvodných tvrzení o katolické omladině v Šumicích. A „Čas“ ovšem opisoval, aniž by pak odvolal. Organ Stránského psal: „Spustlost klerikální omladiny. Ve slováckých obcích je posud někde zvykem, že dorostlá mužská chasa má jeden večer v týdnu vyhrazený. Přiká se tomu prstonárodní navštívení panen. Toto staré právo nedala si mládež vzít ani tehdy, když za příčinou nábožensko-mravní výchovy sdružila je pod praporem Šrámkovým a Šamalkovým. Navštívení panen nedali si sice páni kaplani do stanov, postavili ji pod ochranu sv. Josefa, ale to smyslných chticů katolických mládenců nepotlačilo — naopak, jistě paragrafy v trestním zákoníku budou muset do praktických mezi odkazovat to, co nedovedli udržet důst. protektoři. U Uher. Brodu je ves Šumice a tam členové omladiny navštěvovali panny tím způsobem, že dne 27. m. m. podnikli výpravu do oněch domů, kde byla dospělá děvčata a žádných mužských. Jak kde pochodili, o tom svědčí různé stopy. Jejich zhovadilost nedá se plně vylíčit, ale nedá se také zakrýti. Manžetové knoflíčky, utržené límeček od košile, knoflíky od korduly, to vše nalezeno po činu u děvččky mlynáře Schindlera, což svědčí o tuhému zápase, který statná obhájitelka své cti s násilníky provedla. Na krku vytisknuty prsty vilníků, místa pávabu dívčího těla zhanobena. Schindler i děvčeka, hostinský Berger, kdež se též na děvčeku dobývali, pak ještě asi ve třech domech marně volali po pomoci — zbůjníci, aby omyl způsobil, volali na sebe cizími jmény. Četníci konečně zjistili pachatele, mezi nimiž předsedu omladiny a pacholka u faráře P. Březovského. Zatím v zápětí přinesly katolické listy po bedlivé informaci odpovědi tohoto obsahu: „Pacholek u faráře P. Březovského Josef Martinek není a vůbec nikdy nebyl členem Omladiny a tím méně mohl býti jejím předsedou. O případu samém se nám sděluje: V červenci 1911 koupil mlynář František Jindra z Vlčnova mlýn v Šumicích od žida Schindlera. František Jindra je řádný muž, ale má 20letého syna, který ve světě v rozličných mlýnech načichl „pokrokem“, je Sokolem a soc. demokratem. Mladý Jindra má patrně dost peněz, protože k sobě vábí chasu tím, že za ni platí. To se stalo i dočasně dne. Mladý Jindra pil s kamarády, mezi nimiž byl i „farský“ pacholek Martinek“, do půl 11. hod. v noci. Načež koupil ještě za 60 hal. kvitu a šel s nimi za děvčaty. Ta je nechtěla pustit, proto rozbili okno u Ševrové, pak u Bergrové a pak šli k — Schindlerovým. Mladý Jindra je vedl, dal jim chleba a když dopili kofalku, pravil: „Pojďme za naší dívkou“. Sám je vedl, vytlačil malé okno ve dveřích komůrky, v níž dívka spala, oddělal zásuvku u dveří a vedl je ke spící dívce. Četníci vyšetřili, že Jindra je všeho původcem. Odňali mu dva nože a revolver. Ale Jindra „se nebojí“. Pravil: „Já jsem Sokol, ten písař, co psal protokol u soudu, je také Sokol, soudce je náčelník Sokola — mně se nemůže nic stát, zvláště, když mám za zástupce dra. Seiferta!“. Tak vypadá ta „spustlost klerikální omladiny!“ Jindra svedl ovšem pitím též jednoho člena „Omladiny“, jenž do té doby, než poznal Jindru, byl řádným člověkem a živil svou matku. Ale může za to „Omladina“? „Navštívení panen“ nepěstuje v Šumicích katolická Omladina, která byla založena, aby čelila nemravnosti, kterou a s ní jiné pěkné věci přinášejí sociálně demokratičtí zedníci, pracující přes léto v Pešti. Taková jest tudíž skutečná pravda, která semitům zastavila dech, tak že zapomněli i odpovědět i odvolati.

Soudružská kritika soudruhů. Vídeňská „Arbeiter-Zeitung“ euhá nejnověji českého soc. dem. poslance Modráčka za jeho odlišný postup ve finančním výboru. Poslanci Modráčkovi se zdálo taktika německých soc. demokratů příliš oportunní. Posl. Modráček napsal v „Dělnických Listech“, že „parlamentní vystupování německé sociální demokracie poskytuje k nedůvěře mnoho látky“. — „Arbeiter-Zeitung“ prohlásila posl. Modráčka za hlupce a ignoranta, že mu jeho nevědomost nechce ani předhazovat, „poněvadž tuto neschopnost ve výborech věcně pracovat, lze pozorovat u nemálo členů jeho strany“. — „Dělnické Listy“ vídeňské píší na adresu „Arbeiter-Zeitung“ odvetu: „V panstvu vězí ještě kus starého Orientu a myslí, že jen oni jsou těmi vyvolenými mezi národy“. Redakce „Arbeiter-Zeitung“ je totiž vesměs židovská. Čeští sociální demokraté se snaží obrániti soudruhům německým dokazováním, že oni nejsou tak zle nacionální a „Dělnické Listy“ napsaly, že sociální demokraté českoslovanští nestrpí ve svých řadách nikoho, kdo by koketoval s nacionalismem. — Tedy konečně odkopnutí autonomisté odvažují se již dokonce poukazovati na semitskou zpupnou povahu. A to jest po předešlém sloužení velice příznačné.

Státní podpora Sokolů. Žijeme ve zvláštní sféře. Agrárníci dostávají na svou Ústřední jednotu ročně veliké tisíce, katolický Svaz přes opětovné žádosti neobdržel nic. Nyní ministerstvo veřejných prací dalo pražskému Sokolu obnos 10.000 K na pořádání všesokolského sjezdu. A pak prý jsou „klerikálové“ jen ve službách vlády, ale — protikatolické živly a zvláště vedení Sokola protivivládní. Patrně, jak pojednou boucharonský radikalismus hyne. Inu — ty společnosti, které dluhují statisíce židovsko-německým bankám, nyní se musí ve svém radikalismu značně mírniti. Ale kdyby tak dostal státní podporu „Orel“! To by bylo zrádování!

Ubozí židé. „Čas“ dne 3. t. m. zase se musil zastati ubohých mučedníků židovských. Napsal: „V Rakousku je sice rovnoprávnost v občanském zákonem zaručena, ale nedovede se obhájit, že — protestant, žid, bezkonfe-

siční člověk měl mít stejný nárok na ustanovení v úřadě jako katolík? Snad si to dovedete představit; ale klerikál si toho nedovede představit! — Tohle se povedlo! Vždyť přece v tom „zklerikalizovaném“ Rakousku měl syn košeráků Sieghart jako sekční šéf větší vliv než tři ministři. Volnomyšlenkářská nebo židovská visitka otvírá zlaté brány. Nemá universita v samém městě Luegrově požidovštělá na úkor velice schopných učenců katolických? Nebyl na technice dlouhý čas evang. professor, proti jehož metodě se studentstvo bouřilo, ačkoliv před tím pokrokářský tisk proti jeho kvalifikaci ani nedutal? Nežekl se dr. Bráf rektorátu právě proto, že při aféře Wahrmondově se ukázalo, jaký obrovský vliv má na universitě Karlo-Ferdinandově aliance pokrokářsko-semitská? Kolik vážných konservativních učenců se domohlo pevného postavení v naší universitě v době, kdy, tam začal plnou parou upevňovati volnomyšlenkářské fráze dr. Krejčí? Jaká jest jeho kvalifikace, pověděl dr. Chalupný. A což když pod ochranou semitských děl kandidovali na program soc. demokracie státní úředníci? Ovšem jistou pravdou jest, že při obsazování úřadů nevějí se vzhledem ke konfessim rovnoprávnost. Žádá-li o místo katolík rozhodný, může býti jist, že vynikající byrokraté mu naválí co nejvíce překážek. A palba semitského tisku tolik hřmí již předem, že projde takový žadatel hotovým očistcovým ohněm. Zato notoričtí pokrokáři mají přednost, jen když zachovají formulky, které pro praktické působení neznamenaají nic. Jděte, pánové, do Portugalska a tažte se tam svých kolegů, jak se chovají ke katolíkům! Co budete dělati vy, až takové moci nabudete? Už to vidíme nyní.

Počestění Hor. Rakous straší právě mnoho německých listů. Uvádají, že v Hor. Rakousích přešlo poslední dobu a stále ještě přechází veliké množství usedlosti selských do českých rukou. Tak v kraji traunském je dle těchže listů 53. v muhlském 41. v innském 22. v hantsruckém 14. celkem 130 statků v českých rukou. Stejně je prý i s hypotékami vážnoucími na tamních německých statcích. Vliv českých peněžních ústavů je prý stále mocnější. Příčinu vidí Němci v tom, že český osadník více platí za půdu, než člověk domácí, a dále, že české peněžní ústavy poskytují snazší a vyšší úvěr než ústavy německé. Myslíme, že obavy německých listů o německý „Besitzstand“ v Hor. Rakousích jsou zcela bezdůvodny. Rozhodně musíme mít více obavy o tyto své příslušníky v Hor. Rakousích, my Čechové. Jak kapitál, který do Hor. Rakous přinesli, tak oni sami se vším potomstvem jsou pro nás národnostně ztraceni.

PŘEKVAPENA

bude osoba Vám drahá, dáte-li jí co

DAR VÁNOČNÍ

VELKÝ OBRAZ

jež zhotoví Vám firma

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvor. a komor. fotograf

HRADEC KRÁL. — ADALBERTINUM

vkusně a levně.

Německé losy ve prospěch postavení Mozartova domu v Salcburgu rozesílají se četně i českým lidem se slovním doprovodem v šesti řečech. Vysvětlivky v české řeči jsou psány takto: „Veřejný tah dne 15. prosince 1911 . . . Dva dny na nevíše po tahu vyjde tažební listina . . . Je dovoleno vyplatiti hotové prve dva výhry v ceně 10.000 K a 2.000 K na žádost vyhratela . . . Správa loterie by rozhodně měla jeviti k naší řeči trochu více šetrnosti. Pouhý obyčejný dopis takovou češtinou psaný by budil práven nelibost. Ale vrcholem smělosti jest docela v tisících otisků rozšiřovati češtinu tak zkomolenou, jako by v Salcburgu nebylo jediného inteligenta, který by dovedl pořídití snesitelný český překlad několika německých řádek! Tak se chovají k naší mateřštině Němci, kteří si od nás vyprošují peníze! Jak teprve ti, kteří si proti českým lidem v smíšeném území každou chvíli dupnou? Jen ať se pánové obraceli s prosbou na ty, s kterými se dovedou lépe dorozuměti!

Nejsmutnější Vánoční svátky mají ubohé slepé chudé dívky. Potěšme je v jejich věčné tmě dárkem a ulehčme příspěvkem bídu jejich. Vše s díky pro tyto nejnešťastnější z nešťastných přijímá: „Útulna slepých dívek, Praha-III., Kampa č. 33“. Příspěvky i administrace t. l. přijme.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů koncem měsíce listopadu činí 16.875.514,38 K, tudíž o K 401.564,66 více než v měsíci předcházejícím.

Československá Závazná v Praze. Výkaz za měsíc listopad 1911. Vloženo vkladů 152.581 K, vybráno vkladů 68.734 K, poskytnuto zápůjček 69.201 K, vráceno zápůjček 56.330 K, obrát peněz 521.957 K.

1. ledna do 30. listopadu 1911 5.968.407 K. — Stav koncem měsíce: Vklady 646.600 K, zápůjčky 637.949 K, rezervní fondy 1.742 K, vlastní cenné papíry 6.000 K, vlastní reality —, přebytky 68.030 K, splacené závodní půjčky 36.223 K, výpůjčky 57.620 K, pokladní hotovost 13.093,16 K.

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k novějším a nejpověstnějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,
kanovník-estrádo katbedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvčasněji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Nově zřízené

knihkupectví

V ADALBERTINU
doporučujeme ku

zřizování knihoven

spolkových a soukromých.

Ochoťnickým spolkům
doporučujeme se rychlým dodáváním žádaných divadel.

Veškeré solové výstupy a kuplety na skladě.

Hudebniny, veškeré vycházející časopisy, žurnály i díla sešitová možno nám dodávati.

Každou i sebe menší objednávku vyřídíme co nejdříve a nejpečlivěji.

Znamenáme se v účtě

Družstvo knihkupectví Politického družstva tiskového v Hradci Král., Adalbertinum.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické víry šíří mezi náš lid celé zpousty prohaných brožur na protupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ
ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti bojnost v dělavacích čtení. Nečekej nikdo, až nepřátelé protikatolickými letáky bojnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případné útoky byli ozbrojeni. Pracujeme s nepřátelským tiskem na zkázu církve tak h uževnatě, jest rozhodně potř bi vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáři prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.

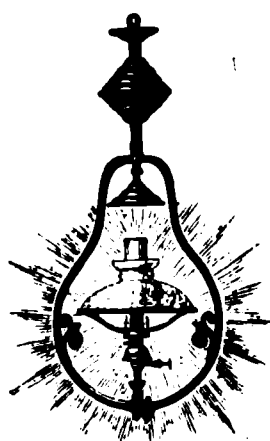
Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.



Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

die roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Velice vhodný vánoční dárek!

Právě vyšly nákladem Politického družstva
tiskového

nové humoresky

pod názvem:

Rozmarné příhody.

III. Napsal J. H. Šahula.

Kniha na 382 stranách obsahuje 34 velice pou-
tavých humoristických a satirických povídek,
které si získají rázem zasloužených sympatií
širší obce čtenářské.

OBSAH:

Nač Honzik dlouho čekal	3
Strážidlo	12
Názorná výstraha	23
Slavnostní oběd	30
Poetická jízda	35
Pytlácká mrzutost	51
Příprava na kometu r. 1910	65
Malý klerikál	74
Sensační výzkumy v zemi české, zvláště pak v Hradci Králové roku 3910	102
Zjednodušený koncert	122
Příjemný pasažér	136
Hospodářský rádce	142
Panská jízda	149
Organisace českých poslanců	158
Dostaveníčko	168
Porážka mladých válečníků v Broukalově	178
Zmýlená někdy platí	233
Chytal zloděje	253
Horliví hospodáři	259
Není nad dobrého hlídače	268
Na nešťastné planetě	274
Osudná krádež	280
Na památku muže slavného	285
I liška se polapí	293
Výnosný podnik	309
Bodry strážce	315
Z deště pod okap	321
Dvojnásobná výhra	328
Návštěvou u lidojedů na ostrovech Salomou- nových r. 1930	337
Příprava k záchraně obce	345
Nucená vánoční nadílka	350
Také spiritisté	356
Cikánská svatba	370
Hercegovský filosof	377

Cena 2 K 20 h franko. — Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci
Králové.

Girový účet a Ústř. banky
čes. spořitelna.

Účet pošt. spoř.
č. 111.610.

Československá záložna v Praze,

zápůjčovací společnost s ručením obnosným,

Spálená ul. č. 9. II.

**Zárukuje vklady 4 1/2%—4 3/4%, dle výpo-
vědi ode dne vložení do dne vybrání.**

**Zapůjčuje svoje střádanky úplně bezplatně
a vklady na ně účtované úročí 5%, bez vý-
povědi.**

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požadání slovní listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Star vkladů 30. listopadu 1911 K 650.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směny s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Havelovy. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém
výběru.

Zbytky koberců
za snížené
anižné ceny.

v cenách
nejlevnějších

**Raďte si psát o vzorky
firmě**

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modřího zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlákné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zeffíry** na košile,
— — šaty atd., překrásných modních vzorů. — —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m zboží vkusně rozvržených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Katolíci „S. ůj k Svému“!

Velký příjem pro „Matici Cyrillo-Meto-
dějskou“ značí prodej

Zápalek

Malice Cyrillo-Metodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil
v Lešticích. 1 balík 100 krabiček stojí
do 1. ledna 98 hal. Tak lacino
nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se
při nejmenší objednávce 25 balíků
(2500 krab.) vyplacené na každou sta-
nici. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

**Sekretariát „Malice Cyrillo-Metodějské“
V OLONOUCI, Dolní nám. 17.**

BYTY

2 pokoje parketované, kuchyně
s koupelnou a kabinou pro
služku za Kor. 60.— měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslu-
šenstvím pod jedním uzavřením za Kor. 25.— měsíčně.

Krámy s příslušenstvím za Kor. 25.— měsíčně
Vše hned k zadání u firmy

K. V. Skuherský,

o. a k. diverní továrna nábytku Hradec Králové.

C. k. místodrž. konces.

Informační kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřehodnosti firem obchod-
ních i živnostníků, jakož i v škeré zprá-
vy soukromé ve věcech diskretních,
opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a vl. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Založený závod v r. 1897.

Stanislav Jirásek,

HRADEC KRÁLOVÉ, Velké náměstí 136.

doporučuje svůj

vánoční prodej

vhodných

**štedrovecerních a
novoročních dárků**

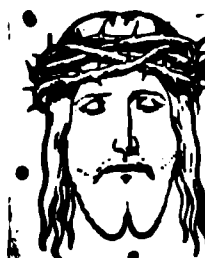
v cenách nejsolidnějších a v jakosti
nejlepší.

Vlastní výroba prádla pro pány i dámy.
Bílá, bavlněná i lněná lůžková zboží.

Klatovské a trikové prádlo.

Velký výběr angl. moderních kapesníků.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř círk. obrazů,

Práha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.

doporučuje veleúspěš. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Katolický peněžní ústav
"Uvěrní družstvo Eliška"
 v Hradci Králové (Adalbertinum)
 přijímá vklady
 na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
 Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
 výloh.
 Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
 založen.

Volná Myšlenka

se stanoviska náboženského,
 filosofického a sociálního. —

Stran 55. — Cena 16 hal.
 Při hromadném odběru značné slevy.
 Objednávky vyřídí
 administrace časových „Úvah“
 v Hradci Králové.



Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
 hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
 občerstvující prostředek doporučovaný,
 nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
 továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
 cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam
 rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
 nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
 hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
 v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řeči všech řečníků,
 většinou dle stenografických protokolů podanými,
 — v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str.
 nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
 J. Novotného vyšel v ele-
 gantní úpravě o 259 str.

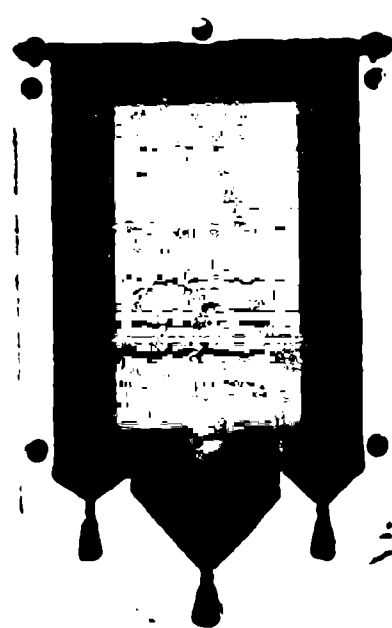
Cena 2 K 60 h.

Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber



Dílna ku vyšívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 korouhví (balda-
 chýnů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.

Vídeň,

o., Kai ser-
 trasse 5., vedle La-
 zaritského chrámu
 Páně.

Na ukázkou zaslá-
 se vše franco.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
 doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové



k zhotovení veškerých ko-
 stelních nádob se stříbra,
 bronzu a jiných kovů, od ne-
 jednoduchého do nejsložitější-
 ho provedení, v každém
 vzorku a ryze církevním slohu

Vše přesně, čistě a důkladně
 zhotovuje se v mé vlastní dílně
 jen ručně, čímž umožněno
 mi dodati veledůstojnému du-
 chovenstvu práci trvalou a
 uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
 Biskupskou Milostí revído-
 vány.

Meiní nádoby jsou v ohni
 slatím za ceny velice levné.
 Veškeré opravy nádob ko-
 stelních se rychle, řádně a
 levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákre-
 sy i hotové zboží na ukádku franko
 se zašlou.

Cnuším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
 a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
 odznaků spolkových atd.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
 kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberců a
 kevového náčiní ve výrobních nejstaršího
 závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
 Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
 k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
 pomocí levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
 ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou
 plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
 menitou specialitou v literatuře české. Velice
 zajímavá, populární to četba pro vzdělání i
 prosté; formou velice poutavou podává hojnost
 poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
 národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
 raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
 pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všete křesťanský český závod

vytívaček a křížů »Záštita« v Chrastě

a Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
 pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
 stará »Záštita«. Ved. duchovenstva poskytl se zde
 příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
 předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
 zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporúčujte ve svém okolí!

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
 nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
 turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
 housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
 vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
 lepší jakosti. Harmoniky tahací i dutní ve velkém
 výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší,
 přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky,
 bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
 přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé ve-
 likosti, pro kostel, školu
 i ku cvičení.

Ceníčky zdarma a
 franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
 zvláštní výhody.



Umělecký ústav
 pro malbu na sklo

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná-
 okna chrámová v každém pro-
 vedení, od nejjednoduššího
 vzoru mosaičového do nejbo-
 hatšího provedení figurálního,
 dodává tato i s železnou kon-
 strukcí vlastní výroby, ochranné
 síťe a vše zasazeno v místě.

Mosaiky skleněné pro fa-
 gady, křížové cesty atd.
 Nákreby, rozpočty i od-
 borná rada zdarma.



Přesná vyznamenání a doporučení.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
 v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
 pravá přírodní vína k obětím mše sv.
 Prodávám pak a zasílám v soudkách od
 25 litrů výše: Lisénská, uherská a rakouská
 vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1-10
 a výše

ALOIS ŐÍŽEK,

velkoobchod vinem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

PARAMENTA

kalichy, cibore, monstran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol., sv. Jos. ústav paramentní a devotional. - **BRNO.**

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Filiálky:

Chrudim - Jičín - Krakov - Praha - Semily - Turnov - Slané.

Akciový kapitál K 15,000.000.

Reservní fondy K 2,400.000.

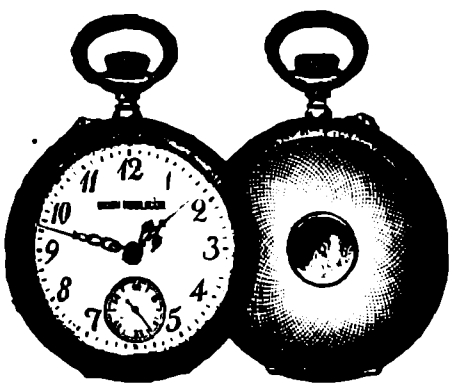
Vklady přes K 42,000.000.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.
Zúročí vklady **4½%** ode dne vložení do dne vybrání.
Vkladní knížky zdarma. **Losové oddělení.**

Telefon č. 9. a 29. — Telegramy: Kralobanka.

Bursovní obchody tu- i cizozemské. — Pronajímá levně **safesy** se spoluuzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd. — **Velkobochoď uhlím.** — Cement, sádra, vápno, strojní oleje, petrolej a cukr.

Ústřední prodejna cihlářských výrobků.



Nejvýhodnější vánoční dary doporučuje **První východočeský závod**

VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
Jiráskova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precísní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

V rozhodné chvíli!

Dovolují si tímto uctivě upozorniti na skvělou, obdiv vzbuzující, jinde nevidanou

fy JOSEF PAVELKA,

první odborný závod pánským angl. mod. zbožím a prádlem vlastní výroby.

Závod svojí solidností a spolehlivým zbožím jen výborné jakosti získal sobě již v krátkém čase zvučné renomé. S touto majitelem jest, dává velkému Hradci Králové reprezentační, odborné vedený závod prádlem a potřebami sportovními a modními pro pány. Získal podporu modních autorit tuzemská i ciziny a přináší denně věci nejnovější.

Přednosti závodu:

Firma prvního řádu. Přímý nákup angl. kabátů „Prince of Wales“ stříh, exaktní, jemné provedení. Vlastní výroba prádla jen dobrých jakostí. Prádlo dle míry účtuje se v nezvýšených cenách.

Modní oddělení:

Anglické ranní kabáty. Zvláštnosti kravat a kapesníků. Frakové a „Smoking“ košile, mašle, knoflíky, vše přesně dle předpisu. Cestovní a sport. potřeby. Parfumerie. Zboží kožené a trikové. Amer. galoše a sněhovky. Hole a rukavice.

Zásada závodu:

V dobrém zboží záleží levná cena. Vždy to nejnovější z nového a nejlepší z dobrého. Nejlepší reklama — spokojený zákazník.

Stálý vzrůst a vývin závodu opravňují k tomu kroku, aby se přikročilo k nutnému rozšíření závodu. Pořízeny byly vhodné místnosti k výrobě, opravě, žehlení a čištění prádla v Karlově třídě 502, by mohlo se s úspěchem dělití veškeré soutěži.

Hradec Král., Palackého ul. 77.

Prádlo se z domu odebírá a donáší. — **Ruční prádelna.** — Výroba, oprava, čištění a žehlení Karlova tř. 502.

ústav, který nalezl následovníka a dnes přes 6000 sirotku je čestřováno v těchto ústavech.

V ruském městě Vilně založen byl ústav sv. Antonína, v němž 80 chovanců zdarma učí se domácími pracemi a šití prádla a šatů.

Ptejte se, kolik soc. demokratů by šlo do nemocnic konati práci nejtěžší pod podmínkou takové nuzné odměny, jako mají jeptišky. A kde by soc. demokraté založili nějaký ústav, který by sloužil nezištně lidským účelům ve prospěch všech lidí bez rozdílu stran! Když nadšený kaplan vinohradský rozvinul velikou činnost ve prospěch dítek opouštěných, dostavila se hned rudá »pomoc.« Ve zlosti nad zdarem záslužného podniku spáchán byl rafinovaný atentát na čest obětavého duchovního. Rána ohlašovaná »Právo Lidu« již přede- skončila ovšem před soudem velikým fias- kem a pláčem ženy, která kněze zhanobila. Ale rafinovaný manévr byl svědectvím, jaké pocho- pení nalézá u soc. demokratů lidumilná práce člo- věka, který nepřisílá na Marxův katechismus.

Pokrokáři bázlivě volají: »Ty mrtvý, lež a ne- vstávej! Ale zdánlivý nebožtík probírá se z mrá- koty přece, třebaže masarykovci chtějí zažehná- vat vědeckou diskussi známým a často užívaným svým knyfem, totiž pokusem učiniti z otázky ru- kopisné záležitosti klerikální. Nyní došlo koneč- ně k uskutečnění nákladné akce — k novému che- mickému zkoumání rukopisů a to v Paříži — tedy na půdě nestraně, která nebyla dotčena rukopi- snými spory. A ejhle! Zkouška dopadla ve pro- spěch rukopisných památek velice příznivě. »Na- šinec« neklkl se kaceřování plochých mozku, uve- řejňoval výsledky práce Žunkovičovy, ačkoli jiné listy plaše zalézaly. Nyní se ukázalo, že jednal moudře. Ti, kteří do dneška odřikávali bezmyslen- kovitě masarykovský korán, mají velice interes- santní příležitost k vytasení zbraně skutečně vě- decké. Jen tedy s účinnou municí z arsenálu honem ven! Fráse nikoho neomámí, ale teprve průchod ohněm vážně zkoušky přinese vavříny. Boj znovu vyvolaný nedá se rozhodně podceňovati.

Kinematograf a hluchoněmí. Langruv vídeňský »Photosport« uvádí velmi zajímavé případy, kdy při kinematografických reprodukcích bylo pozorová- ti na hluchoněmých dítkách zvláštní rozčilení, pocházející z uraženého citu. Když pak učitelé hlu- choněmých věnovali obrazům jednotlivých osob na scéně větší pozornost, vyčetli z různé polohy jejich mluvidel, že osoby ty se velmi hrubě bavily, když pro kinematograf představení ta prováděly. Domnívali se herci, že němý obraz »krásné« řeči jejich reprodukovati nemůže. Hluchoněmí však vy- četli z list na obrazech každé slovo a brali z toho pohoršení. K. K.

Smutná pravda. Naš dopisovatel nám sděluje: Píše mi kněz slovácký, také vyslovovaný často v boji za práva svého lidu:

»Aj moje reminiscencie sú roztrpčené, keď u- vážim váš veľký boj a zápas s hydrou moderných atheistickeých názorov. Mne zavždy rozbolí srdce, keď uvážim vlažnosť náboženskú v Čechách. Jak cele iné je u nás. Máme každú nedelu 2-3 kázani a zavše je preplnený chrám Páně. Máme tri sv. omše, a zavše se nám těžko prebíť ku oltáři pre množstvi nábožného lidu. Tu je radosť, u vás vlaž- nosť odebírá vôľu k práci. Ani u nás sobě ináč ne- počínajú českí tovarní robotníci. Na malé vymínky zanedbávajú svoje náboženské povinnosti. A máme tady asi 300 rodín českých. Máme v tu najšej tex- tilnej továrni štátem vydržovanu obecnú školu. Máme tam 60 českých školáků. A z nich se nezná beznála žiadne modlit'. Otče náš. Slovenské, pol- ské, slovínské, nemecké a maďarské die každé zná — české žiadne. Toto je neismutnejší kapitola našej pastorače. Poslúžime všemožne na každom poli. V spoločenských, náboženských, manželských záležitostech sem im po ruce, kde písmem, kde po- radou — ale márna naše práce. Im je milší Zář, Rašpel, Plamení, Právo lidu, ako naša najvydat- nejší pomoc. Český lid dodáva živel nespokojný a veľmi nešťastný. Oni sú osamelí v každom o- hľede. Pre ich ľahostajné chování sa v nábožen- ských veciach se náš lid nerád stýka s českým ro- botníkom ak nemusi, vyhýba im, a toto škodi našej spoločnej a kultúrnej veci. Intelligence, ktorá se u nás osadí, až na 10 proc. sa hneď, alebo v prvom pokolení odrodí. Bez víry žaden ideál.

Krátký obsah: Český dělník je v cizině socia- listou a neučí již své děti ani modliti, a to je pravda, kterou i my katecheti v Čechách musíme potvrditi. Ve větších městech umí se dnes modliti jen dítě z měšťanských kruhů a i t. zv. intelligence, třeba tato sama přemýšlela do kostela chodila. Agrár- níci dělají to po socialistech, protože myslí, že ne- věra stala se modou a známkou pokrokovosti. Co bylo dříve úkazem vzácným, aby dítě nastupují- cí neumělo »Otčenáš«, to je dnes na denním pořá- dku. Člověk nepochopuje, jak mohl selský lid, na pomoc Boží neustále odkázaný a proti socialistům tak zaujatý, osvojiti si socialistické zášti oproti náboženství.

A co píše o české vystěhovalecké intelligenci, není potěšitelnější. V maďarské škole se takové dě- ti poznenáhlu odnárodňují, protože tu schází moc- ná opora, kterou má a která drží prostý slovácký

lid — víra. Dobře praví slovácký spolubratr: Bez víry žaden ideál.

A aby ještě ten zbytek víry, zvláště ženskému intelligentnímu dorostu byl vzat, o to starají se vzdělávací sbory, kroužky svými přednáškami: o vzniku světa, původu člověka atd. Mužský dorost na ně nechodí, protože si myslí, že také tolik ví, co přednášející pan učitel, aneb že si to může v knize přečíst, ženské se však za něčím podobným — patrně z dlouhé chvíle — hrnou. Vždyť již si za- kládají dívky 20leté kroužky volných myšlenká- řek, kde se předčítá Machar, Kieji, Masaryk a pak se o tom debatuje. A přístupu k těmto kruhům není žádného; kdyby se uspořádaly podobné před- nášky od katolického učence, nebylo by možno pokrokovým na ně jít, protože nevěra stala se modou, pro niž nikdo důkazů nechce, nehledá a ne- potřebuje. Proto není dnes žádných ideálů, ani ná- rodních, ani humanitních, ani uměleckých, protože není z čeho ideály ty čerpati

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

zavozářství a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Cetná uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Národohospodářská hlídka.

Zvláštní podpora rolnictva. Neodvislý agrární »Hlas Venkova« uveřejnil tyto řádky: »Jest zná- mo, že velkopřekupníci naši kupující brambory od zemědělců našich, všemožně hleděli ceny je- jich stlačit, odvolávajíce se, že jinak mohou kou- piti brambory haličské. Ovšem české brambory takto lacino koupené sami pak se značným ziskem odprodali konsumentům. V každém případě soutěž haličských bramborů stlačila užitek zemědělců našich. A kdo pečovali o toto nové nadělení nej- víc? Agrární banka to byla, jež koupila mnoho set vagonů bramborů v Haliči, světlivši nákup ten pa- nu Roubíčkovi a jiným. Tak ti, kdo mají pečovatí především o zemědělce naše, starají se o — halič- ské židy na úkor našeho rolnictva v jeho roce nad jiné těžkém. Venkov« pak dokonce sám ještě 11. listopadu tyto haličské brambory vřele doporu- čoval konsumentům našim. »Agrární banka« tu- díž poškodila jednáním tím nejen přímo naše ze- mědělce, nýbrž nepřímo také své podílíky vlast- ní, poněvadž i ti, kdož haličské brambory u ní ob- jednali, rozpakují se teď pro špatnou jakost jejich je odebrati. A tak prý masy jejich hníjí ve scla- dištích. Bohužel není to jediné, co hníje v těchto kor- poracích

Tato zpráva jest zajisté velice zarmocující. Uvážíme-li k tomu všemu, jak velcí zemani agrár- ní, ač křičeli proti cukrovarům, přece sami se dá- vali do velké spekulace cukerní, naskytá se otáz- ka: Jak se liší liberální kapitalista zelený od oby- čejného velmože bankovního? I rolnictvo agrární poděkuje se za takovou zvláštní ochranu zeměděl- ských zájmů.

Velce drahý byrokratismus. Ve Francii jest velmi chytře postaráno o protekční děti zednářské. Nehodí-li se taková mladice k ničemu, nejsou-li příbrán ani jako výpomocné síly do některých tuctových závodů, vymyslí a zřídí se pro ně nějaký nový úřad. A peníze tekou do kapes hned. Za- tím doktoři práv a filosofie živí se z nedostatku přiměřených míst psaním adres v obchodních do- mech. Tak to vyhlídí v zemi, která tolik mluví o potřebě a podpoře kultury.

A v Rakousku? Také jest zde byrokratismu mnoho. Na jednu stranu šetří se tolik, že k vůli to- mu, aby několik zlatek nevyšlo z nejužšího křídla kontroly, vynaloží se takový náklad na úřední ří- zení, že jest úřední manipulace dvakrát dražší než to, co se má opatrovati. Stát má v nejpilnější evi- denci každou maličkost, která náleží k církevnímu jmění. Kněz nesmí v kostele vykonati bez dovolení světského úřadu ani takovou opravu, která stojí dvě desítky.

A jinde? V přítomné době v Rakousku jest přes 800 000 úředníků. Tedy jeden úředník připadá na 35 obyvatel. Tedy 35 občanů neúředníků musí platiti jednoho státního úředníka případně i s rodi- nou. Jestliže se od těchto 35 odečtou děti a jiní li- dé, kteří přímých daní neplatí, přišel by jeden ú- ředník asi na dvacet poplatníků. A pak se divme velikým daním! K tomu ještě připočteme úředníky samosprávných obcí. Nadto rakouský poplatník musí živiti ještě majitele státních dlužních úpisů, které již reprezentují obrovskou sumu 7 miliard. Na 300 milionů korun se musí platiti ročně pouze na úroky.

Nevede takový byrokratický systém pracující poplatníky k oprávněné rozmrzelosti?

Některý obyčejný, málo významný úřední akt projde šesterou rukou úřednickou — a musí se je- ště čekati dlouho, než jest vyřízen. Při tom jeden úředník jest prací přetížen, několik jiných si hová. Celá řada vyšších úředníků za celý rok nevypraví tolik práce kancelářské, kolik musí napsati každý pátý kněz zcela zdarma.

Na ten poměr se hledí málo. Naopak mnozí li- dé, kteří si nevšímají, jak poplatníci musí platiti na věci málo důležité, po čtení rudých listů prote- stují proti Petruskému haléři, ačkoli sami do Říma ani groše nepošlou. Kdyby některá státní lár anebo řízení některé politické strany potře- bovalo průměrně tak málo peněžitého nákladu ja- ko kancelář vatikanská, pak by si mohli poplatníci vysknouti.

Nejvyšší čas, aby se úřední řízení zjednodu- šilo! Pak svědomitým, stále pracujícím úředníkům bude možno zvýšiti přiměřeně plat beze všech roz- paků. Byrokratický systém vyžaduje každý rok od poplatníku mnoho milionu zcela zbytečně, aniž by vážně pomohl těm, kteří zvýšenou odměnu za- sluhují.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII. vydala následující tržní zprávu: Pondělní pražský ústřední trh dobytčí v Praze VII. dne 4. t. m. byl obestán celkem 285 kusy hovéžního dobytka původu domácího. Hovéžní dobytek původu haličského ne- byl přilhan žádný. Dle druhu bylo: býků 40, volů 191, krav 50, jalovic 1. Průběh trhu byl čilý. Zboží prima prodávalo se čile. Býci prodávali se při zvýšených cenách prostředně. Čilá poptávka byla po tučných kravách a prodávaly se tyto o K 2—4 za kg živé váhy draze. Zemědělská prodejna mě- la celkem svěřeno ku prodeji 770 kusů.

Vláda peněz. Sociálně-politické úvahy. Napsal Rudolf Vrba. Cena I. a II. dílu 24 K. V obsáhlém tomto díle, které právě vyšlo, je vylíčen kapita- lismus a celá sociální otázka. Dílo to je opatřeno nejnovější statistikou. Mužem směle tvrditi, že podobně poučné dílo nemá žádná světová litera- tura. Nejlépe lze objednat u spisovatele. Adresa: R. Vrba, Praha VII.-14 poštovní schránka. Dílo to je nevyčerpatelnou studnicí pro řečníky, poslance a veřejné pracovníky vůbec.



**Kdo jednou zkusil
„BUYOVKU“
nekoupí jiné přísady ku kávě.**

Klikaté cesty finanční svépomocí pokrokového učitelstva. Kdyby ústřední orgán pokrokářského učitelstva nebyl s tak lačnou chutí přezvykoval katastrofou záložny Svatováclavské, kdyby byl od- porným způsobem nebyl řadil do jedné linie kněž- stvo naše s Drozdem, neměli bychom nyní zvlá- štní příčiny připomínati alarmujícímu lvu, že jest dobře hlídati předem poklady vlastní. V »Ústřední záložně učitelstva československého« stala se de- fraudace. Vinohradské Noviny sdělily, že defrau- dováno 30 000 K. Obnos ten ovšem byl znamenitým soustem pro nezvěstného defraudanta, ale pro zá- ložnu, která má obraty milionové, to velikou ránu neznačí. Ale, tu se právě musí vytknouti, že ú- střední vedení pokrok. učitelstva tutlalo tu kala- mitu jak jen mohlo. Za Drozda tržili její kněží vůbec, ale přísní soudcové sami mlčeli jako zaře- zání, když se mělo říci, kdo jest vlastně vinníkem. Proč na tom tolik záleželo bezohledným kontrolo- rum cizích kapes? Vždyť přece česká veřejnost by nemohla nijak kárati ty, kteří vlastně byli ši- balem poškození. Takovou logiku milují pouze po- krokáři, chtějí-li si slusnouti na katolicích.

Jak se stala úhrada? Frumarovy pokrokář- ské »Učitelské Noviny« dne 22. listopadu praví: »Shledali jsme, že záložna minulá léta vykazovala zisk o 6 až 12 tisíc K ročně stoupající, ale r. 1910 vykazuje zisk o 12653 K menší. Co se tam (v po- slední výroční zprávě) praví o příčinách tohoto schodku, může jen toho přesvědčiti, kdo neumí počítati. Musíme míti za to, že se tu skrývá aspoň částečná náhoda defraudace. Proč se to neřekne otevřeně?»

Ředitel záložny Drnek ocitl se ve sporu s předsedou Vikt. Rašínem. »Čes. Uč.« prohlásil ten spor za soukromou věc obou pánů. Leč Fru- marův orgán vytýká: »A přece bylo před soudem zjištěno, že provise z pojištění záložnou uzavře- ného vynesla za 4 léta 250 000 K, t. j. ročně přes 60 000 K. O tyto peníze dělili se ředitel a před- seda, ale nepohodli se, a tak se teprve před sou- dem veřejnost dověděla o vedlejších jejích obcho- du. Neznáme peněžního ústavu, aby se sami jeho funkcionáři dělili o výtěžek ústavu. Jest nesporné, že uvedený výtěžek patřil celý záložně, která při každé půjčce žádá novou pojistku banky »Prahy«. Správně o tom napsal »Čas«. »Je podivné, že Uči- telská záložna přenechává provisi za své pojištěn- ce — svému řediteli Drnkovi. Když ředitel záložny uzavírá na prospěch ústavu pojištění, koná tím jen svou povinnost jako úředník nejlépe placený. Pro- vise »Prahou« vyplácená měla samozřejmě při-

padnout Uč. záložně, která by pak mohla poskytovat půjčky za lidštějších podmínek. Takto ovšem zavání věc vykořisťováním dlužníků nebo záložny. Je přímo směšné, uvádí-li výroční zpráva záložny za r. 1910 jen K 836.83 jako zisk z pojištění, když pp. Drnek a Rašín dělili se o více než 60.000 získaných touto záložnou.

Uvádíme zde pouze to, co konstatoval opoziční učitelský hlas pokrokařský.

A naše mínění? Chtějí-li členové záložny poskytnouti svým velmožům ročně odměny třebaš pul milionu, mají na to právo a lidé nezúčastnění nemají pravomoci jim to zakazovati. Ale nechť přestanou mluvit proti byrokratickým sinekurám ti pokrokaři, kteří je zavádějí sami. Ať se přestanou horšiti na jmění církve a šlechty pánovců, kteří sami pomáhají k vytvoření vlastní šlechty peněžní. Berou-li dva finančníci dohromady jen na provisi ročně kolem 60.000 K, jest to duchod, jaký nemá mnohý biskup, ba ani šlechtický velkostatkář, vážnou-li na jeho polnostech nějaké dluhy. A co v přirovnání k jiným pánovcům Drnek a Rašín jsou nuceni dáti na reprezentaci? Tedy jen vzděky spravedlivé na všechny strany! A litují-li ústřední otcův nemajetný učitel upřímně, nechť uváží, že na jejich strádání nemají viny kněží, že kněžstvo z učitelských fondů si paláce nepostaví. Za to však pokrokové učitelstvo, které samo zbudovalo pro dívky štěstěny kavalírský hrad, snaží se strádající kolleky konservativní na mnohých místech připravit o postup, ba i o existenci. A tohle není rozhodně cesta důsledná a reformační, třebaže jmenovaná záložna se stala mnohým stíněným učitelům záchranným stěmem.

Agenti pojišťoven dočkali se velké konkurence. Dnes jest pokrokařství znamenitým pramenem mimořádného výdělku. Ti, kteří se zachmuřeným obrym kárají „sobectví a lakotu klerikalismu“, tuží se jen což, aby si hodně přivydělali. „Čech“ přinesl tyto významné řádky: „Zemský ústřední spolek jednot učitelských v král. Českém rozslal v minulých dnech prostřednictvím učitelských jednot všem učitelským sborům, velice zajímavý oběžník. 1. Oznamuje v něm, že valná hromada delegátů Z. Ú. S. se usnesla zavésti ve škole pojištění žactva proti následkům tělesných úrazů. Tážeme se velesl. c. k. zemské školní rady: Jest valná hromada Z. Ú. S. kompetentní, ve škole sama o sobě něco podobného zaváděti? 2. V oběžníku tom vybízí sbory učitelské, aby přiložené letáky, určené pro rodiče a přemlouvající je, aby své děti dali pojištit, mezi dívky rozdělili a žactvu toto pojištění doporučili; ba mají na žactvo přímo „pusobiti, aby se dalo pojištit co možná v největším počtu. (Niže uvidíme, proč!) 3. Kde toho poměry dovolí, má učitelstvo pusobiti k tomu, aby dala pojištit všechno žactvo (viz dole: proč!) místní školní rada ze svých prostředků. 4. Oznamuje jednotám a sborům učitelským, že po skončením sčítování zaplacených premií ponkáže pojišťovna jednotě učitelské k výplatě 20 proc. zaplacené premie z jejího obvodu. Jednoty učitelské budou tímto obnosem dle usnesení valných hromad volně disponovati. Mohou z toho obnosu jistě část přikázati okrskům nebo sborům a jednotlivcům (!!) z učitelstva, kteří se zvláštní horlivostí starali se o pojištění a pod. Tak doslova se praví v oběžníku. 1. Tážeme se velesl. c. k. zemské školní rady dále: a) Jest dovoleno ve škole podobné letáky podniků čistě výdělkářského žactva rozdávati? b) Jest jeho důstojností a státem, dělati ve škole mezi dětmi placeného agenta pojišťovny? 5. „Jelikož tedy — tak oběžník končí — klyne financím jednot z toho pojištění značný prospěch, očekáváme, že členovnici jednot i členové jejich ve vlastním zájmu všemožně se přičiní, aby bylo pojištěno co nejvíce žáků a tím kvota jednotám připadající byla také co největší. — Z tohoto odstavce jest vidno, čeho organizování jsou schopni. Celá akce vypočtena jest na lehkověrnost rodičů, zvláště venkovských a na posílení financí jednot, okrsků a jednotlivců. Neboť: Z 1 K, kterou pojištěné dítě dostane p. B. Skála, učitel ve Vysočanech, jehož rukama každé pojištění projde, se v oběžníku nepraví; on jest však hlavním agentem; několik procent pohltí tis kopisy; hromada procent prohlídky lékařské při přihlášce úrazu, několik procent advokáti v pádu možných sporů s rodiči pojištěných atd. — A co zbude pro pojištění? — Jak protestoval ústřední orgán proti učitelskému varháníčení, které přece získávalo učitelům v lidu čest! Nyní generální štáb zavádí místo pěstované hudby pojišťovací agentury. —

Pravý Malinský křen,
oibuli, česnek,
— nabízí nejlevněji —
Jan Touška, Kutná Hora.



Radost o Vánocích
bude mít každý z dárků
od firmy
KAREL VACEK,
hodinář a klenotník
v Hradci Králové, Palackého tř. č. 80.
Hodinky, prsteny, řetízky, kuořky, náhrdelníky,
srdéčka atd., vše ve velkém výběru a levných cenách.

Obchod. dům sukny **přesídli.**
fmy
V. J. ŠPALEK
Z té příčiny a k rozšíření kruhu svých ct. odběratelů prodává za značně snížené ceny
zbytky jemných látek
hodící se co **praktické dary vánoční**
téměř za poloviční ceny.

Vhodné dary
k vánocům a novému roku
pro mládež
každého věku:
Obrázkové knihy, pohádkové knihy, skvostně vázané cestopisy, cestopisné romány a jiné.
Pro dospělé:
Skvostně vázané spisy beletristické, zábavné a poučné všech oborů.
Nádherně vázané modlitby.
Kasety s psacím papírem.
Obrázky svatých.
Umělecké vánoční pohledy „Narození Kristovo“.
V největším výběru lze obdržeti
v Družstevním knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Paramenta
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veleřduřtoja. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovového náčiní
Gumky, vorky i roucha hotové na ukážku se na požádání franko zašlou.

Veleřduřtojněmu duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veřkeré kostelní nádoby a náčiní a to: mo rance, kalichy cibáre, nádoby, ény, paciřkály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlati a stříbrí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukážku franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.
Sklad veřkerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetěšů, madonek, křířků, prstýnků, náramků atd. :: **Notářské prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.**
Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvaterův synovec, nástupce)
odborný — umělecký závod —
pro malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. čis. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve pta 60 roků na Malém náměstí pod leubím) dopo ručuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatěmu figurálnímu provedení a sice i se klenutými rámy, střešními, vsazenými.
Veřkeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatná, base vši závažnosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemna pochvalná uznání.
Založeno roku 1868.



SINGEROVY šicí stroje

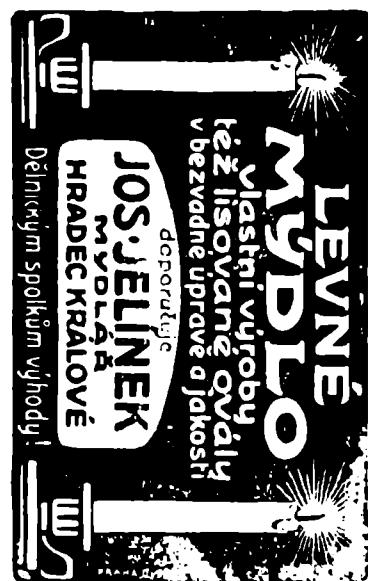
jsou

nejúžitečnější vánoční dárky.

Na světové výstavě v Turíně 1911 obdržely Singerovy šicí stroje opět nejvyšší vyznamenání dvě „Velké ceny“ a tím dostalo se jim znovu skvělého uznání vynikajících vlastností. Kupujte jen v našich, dle znaku „S“ se poznávajících krámech neb prostřednictvím jejich jednatele.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje

Hradec Králové, u labského mostu 279.



Prozkoumáno a doporučeno c. k. minister. autoris. chem.-mikroskopie. a bakteriolog. výzkum. ústavem v Praze.

Pro nemocné i zdravé!

Světově známé! Světově známé!

zdravotní rodinné thé
koření z bylin lesů křivoklátských

Dietetický prostředek při všech chorobách vnitřních a plicních neduzích vůbec. Náhrada za obyčejný čaj! Cena balíčku 50 h, 1 K a 2 K, poštou o 45 hal. více. Žádejte ve všech lékárnách, drogeriích neb přímo v centrální výpravě

Jon. Šlehoř,

Král. Vinohrady Puchmajerova ulice 7.

Doporučují se všem, kdož pracují při sychravém počasí, v kancelářích, neb kdož cestují

lesní bonbony proti kašli, zalehmování trubic, chraptu,
vyráběné z jemných bylin lesů křivoklátských. Užívání zesiluje vnitřní orgány. Žádejte ve všech obchodech, nebo přímo u výrobce

Jon. Šlehoř, Král. Vinohrady,
Puchmajerova ul. č. 7.

Velmi mnoho poděkování po ruce!

Výtah z poděkovacích dopisů ze všech ze m:

Vážený pane! Používáním vašeho čaje z bylin lesů křivoklátských jsem zbavena dlouholeté choroby prsní a kašle. Pročez doporučuji Vaše lesní koření podobně trpícím co nejvíce! **Marie Laníková,** vdova po soukromníku, Vídeň X. č. 13.

Slovutný Pane! Vyslovuji Vám tímto své nejsrdečnější díky za uzdravení, které nastalo po používání Vašeho vzácného lesního čaje. Cítím se od těch dob úplně zdrav, neb kašel, který mě trápil a plicní katar jest úplně vyhojen. V největší úctě **Norb. Januš,** Norimberk č. 326.

Vážený Pane! Račte mi zaslati ještě jeden balíček za 2 K téhož thé. Toto thé jest velice dobré. Manželka mi kašlala 15 měsíců, a nyní přestává kašlat. Zasloužíte velikou pochvalu. Zaslám Vám za oba balíčky peníze. **Denemark Kevár** ve Škvorci č. 58.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, sošky na procesí, Jesličky, Boží hroby.

oltáře, kazatelny, křížové cesty, — leskyně s P. M. Lurdskou, —

kříže

Lovecké pušky



Robertky, kulovnice, vzduchovky, browning

a j. opak. i Robert. pistole,

revolvery nejlepší jakosti a vyzkoušené dodává v ceně nejlevnější

ALOIS SCHIER,
JABLONE n. Orli.

Cenník na požádání zdarma a franko.

Křesť. organizátor

kalendář na r. 1912 již vyšel. Čiňte bojně obdávky. Cena 70 h. Jednotlivě ořezem 90 h. **Josef Polák, Hradec Králové, Adalbertinum.**

Kde?

nakoupíte nejlev. vánoční dárky?

V tkalcovně!

Václava Holečka. Sklad a výroba prádla

v Hradci Král., Čelakovského ul.

Proč?

Protože vyrábí zboží jen dobré a stálobarevné z lá materiálu a prodává

ve velkém i malém za ceny výrobní.

Zbytky 30 m a 12 K.

Balíček moderních kapesníků 3 a půl tuctu

pouze 620 K.

Největší vánoční výběr

foto-aparátů

drogerie

Jan Vaněk

v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti co nejlevnější.

Cibule a česnek.

Světově známý

Malínský křen

letošní sklizně, nejlepší jakosti, zasílá v 5kg balíčcích ve velkém za levné ceny

Josef Mikulecký,
vývoz Malínského křenu

v Kutné Hoře.

Ceníky zdarma a franko.

Majoránka a demut.

Vklady přes 18.000.000—

Aks. kapitál K 8.000.000—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/2%

Escont smének i faktur
Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím
a koksem.

Vadla a kauce
Bursovní obchody

OBNOVA

Číslo 50. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h na půl roku 5 K — h V Hradci Králové, dne 15. prosince 1911. Inserty se počítají levně. Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVII.

ZALOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knížky vkladní na úrok 4 1/2 % Na účty dle ujednání. Zal. r. 1868. Akc. kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000- FILIALKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krakov. Provádí veškeré bankovní, směnárenské a bursovní obchody. Ekont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly. vápno, sád a. strojní oleje, petrolej a cukr.
--

Pod štítem lidovosti.

Sociální demokrate strhli pokřik proti těm, jež považovali za nepřátele lidového parlamentu. »Pryč s těmi, kteří lidové radě říšské ukládají o život! — Zatím titíž demokratičtí sanguinikové velmi dobře vědí, zdaž lid má v parlamentě zastoupení takové, jakého si přeje. Vždyť vůdcové protikatolických stran zvláště na Moravě prováděli hotový handl s voličstvem a mandáty. Místo zásad vládla metoda sčítací. Suchou matematikou rozhodnuto, kde a kým má být uloupen přímo před ústy mandát kandidátovi takovému, který získal v prvé volbě nejvíce hlasů.

Tedy strany »lidové« demokratisovaly volby tím způsobem, že učily širé davy spekulovati, jak zmařit lidové úsilí, jak přinutiti k mlčení občany, kteří tvoří v okrese stranu nejčetnější.

Vizme, za jakých okolností konána i poslední doplňovací volba za 5. okres na Moravě! Lidé, kteří si nemohli přijíti ani na jméno, kteří se kaceřovali nejprudšími slovy, spikli se, aby porazili lidového pracovníka Šrámků.

Semita dr. Stránský umí využívat všech triků při politickém mariáši. Aby nepřišel o svůj vlastní říšský mandát, přičinil se o utvoření tak nepřirozeného volebního kartelu, až žasli i jeho nejbližší přátelé. Vždyť k vůli mandátu dra Stránského přišli o mandáty sami někteří přátelé brněnského semity.

V prvních říšských volbách Stránský prodal Votrubu, kterého nyní odporučoval co nejhorlivěji. Sociální demokraté zase prodali svého Hoffmanna.

Staročeská »Mor. Orlice« před užší volbou v 5. okrese napsala: »Skutečností nevyvratnou jest, že proti kandidátu člověku národnímu (Šrámkovi) stojí ve středu před voliči odvislík, podnož, ano více: politický nástroj dra Stránského, nástroj, jenž v červnu ještě byl špatným, dnes ale je pokrokovým již nadčlověkem... To není pokrok, co se z brněnské Judey Moravě vnucuje, zrovna tak, jako není zásadou pokrokovosti, zač ve středu voličové našich hanáckých měst opět se mají mezi sebou bít a rvátí... Ne o vítězství nebo porážku pokroku běží při střeďeční doplňovací volbě kroměřížsko-vyškovské, nýbrž o to travičí Moravy jde, aby měl o jednu loutku na říšské radě více, aby z pověstné jeho tamější trojky stala se čtverka. Ne o pokrok — o kšeft a o zvýšení panství jde. Ne o blaho Moravy se jedná, o zotročení a pozvolné zkarabáčování všeho lidu našeho, jemuž vymrskává ze srdce poslední ušlechtilější cit a jemuž otravuje jindy tak čistou a pro pravdu vnímavou jeho duši.«

Nejdříve si pohlaví protikatoličtí nadávali, prohlašovali se za bezcharakterní, denuncianti, lháře atd. A lidé, kteří si dali sami navzájem takové vysvědčení, pojednou proti poctivému a obětavému Šrámkovi svolávali se do kupy, do jedné linie — prý k vůli tomu, aby byla uhájena »národní

čest.« Taková tedy jest volební morálka »lidových« stran protikatolických! Každý denunciant, lhář, ramenář má ve jménu cti národní povinnost slápnout na hrdlo pilnému a poctivému zastanci lidu. Každý parasita, který jest na obtíž vlastním příbuzným, vyzývá se, aby chránil »dobré národní jméno« karabáčováním konservativního přítele lidu.

Při volbách lidé, kterým by sami pokročili nesvěřili ani pětku, stávají se praporečníky proti »tmě a bezcharakternosti.

Že byla ohrožena mandátová država dra Stránského, napsal jeho orgán před užší volbou, že po volbě půjde každá ze svobodomyšlných stran svým směrem: »zatím však je vyšší povinnost, která nás (totíž pokročilé) drží v jedné řadě, a které nutno všecko podřídit, zatím nutno porazit Šrámků.«

Tak se tedy rozmní nářednost! Zarytý semita zde rozhoduje, co má být nejvyšším cílem národa: porazit osvědčeného přítele dělnictva a národního pracovníka k vůli tomu, že Šrámek věří po katolicku. Všecko nutno podřídit »povinnosti«, kterou Stránský vynalezl. Leč před několika lety, když již již mandát Stránského se rozplýval v mliách, našel Stránský cestu ku klerikálm. Politický handlř zase tenkrát pokládal za nejvyšší národní povinnost záchranu svého mandátu katolickými hlasy.

Po prvních volbách napsal orgán Stránského: »Tři tisíce českých lidí, kteří odevzdali svůj hlas páteru Šrámkovi, zachovalo se způsobem, za který se jejich děti budou stydět.« Tedy slovo »katolík« má se stát v katolické Moravě dle přání semity nejhorší potupou, Kainovým znamením. Tak se vyrábějí lidové volby!

Stránský k vůli kšeftu jest hotov změnit plášť třebas třikrát po sobě. Jeho orgán šval prudce proti nár. soc. kandidátovi Štrossovi. Když však nár. sociálové před užší volbou hrozili, že pro surové nájezdy »Lidových Novin« nebudou voliti Votrubu, tu Stránský v témže svém orgánu uveřejnil slova, kterými si napoličkoval (jen k vůli rozšíření své državy) sám: »Neváháme prohlásiti, že jsme tento způsob boje neschvalovali a že se děl proti naší vůli. Rovněž ochotně uznáváme, že ani strana národně sociální, ani její nynější vedení žádných nepokrokových skutků se nedopustilo.«

Tak daleko tedy jde židovský handl v honbě za mandátem. A jakou homadu křiklavých lží počestní spojenci proti Šrámkovi vystříleli, charakterisuje ještě lépe povahu těch »reformátorů« Moravy.

Aby bylo zřejmo, jak Stránský ctil vůli lidu, porovnávejme!

V 1. volbě dne 6. prosince obdržel Šrámek 3319 hlasů, Votruba 2172, nár. sociál dr. Štross 1040, soc. dem. autonomista Hoffmann 1118, centralista Merta 184.

Z toho jest patrné zcela zřetelně, kdo si získal mezi voličstvem největších sympatií. Vždyť všichni protikandidáti Šrámkovi obdrželi dohromady o málo více hlasů než Šrámek sám.

A nyní dne 13. prosince! Votruba obdržel 4255 hlasů, Šrámek 3732 hlasů. Takovým způsobem tedy vnucen lidu proti jeho výslovnému přání poslanec — přičiněním semity Stránského, který byl ovšem co nejvydatněji podporován klikou Masarykovou. Všichni proti jednomu!

Co asi stály ty volby ve prospěch loutky dra Stránského?

U nás to začíná jako ve Francii a v Německu. Pokrokový »Wisbadener Tagblatt« sděluje, že při posledních říšských volbách zaplatili soc. demokraté 80.000 marek, liberálové 25.000 marek, konservativci a centrum 7—10.000 marek. Takových tedy peněz jest potřebí v době, kdy každý uředník mluví o velikém uvědomění širokých vrstev a kdy politická schůze stíhá schůzi! Většina těch peněz jest věnována na rychlou »změnu přesvědčení.« A v politickém handlu obyčejně vítězí ten, kdo má do toho největší kapitál.

Ve Francii zvolený poslanec jest až o 100.000 franků chudší. Tolik vypotřebuje peněz na »vytříbení názorů«. A tuto ztrátu si pak nahraňuje v parlamentě na účet lidu, jak se mu dá.

Při volbách peníze proti penězům! A bude-li se i u nás pokračovati v tom rázu »lidového« volebního boje, bude národ krvacet z mnoha ran. Vyplývá se obrovská suma peněz, vznítí se nejprudší vášně. Místo svobodného rozhodování vzplane hrozná občanská válka, jejíž následky budou bolestnější než krvavá Litva. A náklad na volební válku bude pomalu větší než na bitvu skutečnou.

A to že má být prospěchem pro lid? Taková škola politické výchovy lidové jest zavedena našimi protivníky. Škola lsti, ramenářství, bezcharakterních kompromisů atd. k vůli shrábnutí mandátů. A tak se má státi lid sebevědomější a samostatnější a ideálnější!

Volné listy.

Znemravňování mládeže. Veřejnost naše počíná bouřiti proti vlivům, které působí znemravňování mládeže. Nemůžeme tedy potlačit poznámky, že katolické noviny na společenský tento vřed již ukazovaly dávno, a příčina toho, že ostatní činitelé nerovnali se hned v kroku s upozorňováním, vycházejícím ze strany katolické, byla asi ta, že dobré myšlenky pronášeli klerikálové. (Pozn. red.: Na výstrahy katolického tisku odpovídáno posměchem a poupaním.) Ale jen když učiněn jest již počátek. Vše již neisne, protože tu běží o samy základy národní společnosti.

Bylo konáno již několik schůzí, na nichž podány různé návrhy, a se sloven mluveným nezaháli ani slovo psanc. Novináři jak kde který účastníují se čile rozmluv, které znemravňování mládeže po různých stránkách přetřásají. Při tom zapomíná se, jako obyčejně, na stránku náboženskou.

Navrhovatelé rozličných počínů perou do dektivek, kinematografů, berou si na mušku psané a obrázkové necudnosti, ale posud jsme ani okem neviděli nějaké poznámky, která by zavádila o surovosti protináboženské. A přece boření základů náboženského života jest tolik, jako odstrkování závořů všem neřestem a nevázaným chťicím. Jest přece pravdou, která jest takofka na dlaní, že uvolněním náboženského života ztroskotává životní sebekázeň vůbec. Sebekázeň jest hlavním základem mravnosti, a dnešní nařikáné úkazy společenské nejsou přece nic jiného, než hříchy proti mravnosti.

A pohoršil-li by se kdo ze slova »hřích«, pak poznamenejme, že skoro každý hřích ve smyslu mravouky náboženské jest hříchem proti blahu a zájmům společenským. Nynější bojovníci proti znemravňování mládeže měli by si dobře prostudovati spisy prof. Foerstra, třeba jeho knihu »Jak žiti?« Dočetli by se, jak tento znamenitý myslitel dnešní mravní pouští přímo i nepřímou odvozuje od toho, že opuštěny jsou jistě a zaručené základy mravnosti a že nesprávně jest rozumování, jako by mravouka a mravnost měly býti zdělávány dle souvěkých názorů a myšlenkového proudění. Uhodíme-li věci dobře na kloub, musíme vlastně přiznávat, že nynější společenskú znemravnění řídí se ve všem všudy dle souvěkých názorů. Vždyť kde jaký pouliční darmošlap, kde jaké klouče, natřené barvou modernosti, umí již deklamovat, jak prý dle novodobé vědy a filosofie všechen život lidský jest soustředěn toliko na tento hmotný svět, jemuž hrozně málo na tom záleží, jestli nějaký život po tělesné smrti. Taková ujišťování povrchních myslitelů rozlévají se plnými proudy z časopisů a knih, ano jsou programově šířena sociální demokracií, volnými myšlenkáři a pokrokáři.

Vždyť jest to přece ten nový životní názor, jímž nemohou »e mnozí ani dosti vynachlubit. Nuže, tyto a podobné myšlenky jsou jako stvořeny k tomu, aby vyrazily dno veškeré mravnosti a šířily spoustu bez máry a konce. Smysl toho všeho jest hrozně jednoduchý. Žijeme-li jen pro tento svět, žijme vesele, zařídíme se po svém, a bláznem by byl, kdo by se něčím uskovňoval a přinášel oběti.

Oh ano, pánové, kteří horlíte proti znemrav-

ňování, jen přiberte také stránku náboženskou do svého programu. Bojíte se sice tvrdé slupky klerikalismu, ale vězte, že doberete se zdravého jádra, o němž Foerster již neostýchá se psát a mluvit. V tomto jádru, pánové, najdete zodpovědnost, kterou nikdo tak závažně nepodává a neodůvodňuje jako mravouka křesťanská. A jestli úlohou vaší bojovnosti proti znečištění je, pak nemůže se práce dařit jinak, než dovedete-li pobloudilcům vpravit silné přesvědčení, že jsou za své činy zodpovědní.

Otázka mravní. A proto jiným úkolem společenských reformatörů jest, na jisto postaviti všechny pojmy o mravnosti, ze kterých příčinám různých nepovolaných činitelů stal se neladný chumel více méně nesrozumitelných slov a frází. Ve všech oborech myšlenkových žádá se od každého, kdo chce za vážného býti pokládán, aby důkladně studoval o tom, o čem chce směřovatně mluvit, a aby dobře znal, co o předmětu tom bylo již kdy myšleno a hovořeno. Ale náboženství a mravnost jsou kolbiště, na kterých chtějí si dobytí vavřínových věnců nejpoprvé nejvyšší lidé a mluvkové bez vědění a svědomí.

A tkví snad příčina toho v tom, že obory tyto a s nimi spojené nejvážnější otázky lidské jsou každému snadno přístupny? Ba nikoli, právě opak toho jest pravda. A přece vidíme, jak u nás tak zvaná vzdělaná, pokroková intelligence a universitní mládež bez nejmenších rozpaků domnívají se na tomto poli býti hlavičkami rozhodčími, a jak, melouce páté přes deváté, mají co chvíli absolutní řešení otázek těch na jazyku. Slovem pokroková intelligence za vůdcovství Masarykova nejlépe smyslnější způsobem dělá lokus pokus s otázkou náboženskou a mravní. Masaryk kritisoval všechno a obory, o nichž tady mluvíme, kritisoval zejména. Mistra ovšem následovali i posluchači, kterým v životě jest pravým pochutnáním, mluvit o nejživotnějších zájmech člověka s mělkostí, která se nesnáší s filosofickou důkladností, jak jest často o Masarykovi tvrzeno.

Byla by podívaná pro Kanta nebo některého jiného z velikých filosofů, kdyby tak přítomní byli v posluchárně a znali, jak Masaryk své žáky zaučuje řešiti nejhlubší světové problémy. Napovídě nám to pokroková velmi srozumitelně v »Památníku«, jež k šedesátým narozeninám svého učitele vydali. Dr. Fischer na příklad praví: »Nebylo lze mluvit o učitelích a žácích; mluvil jako k lidem sobě úplně rovnocenným, debatoval s kolegy X a s kolegou Y . . . zapomínal, zdá se, že má před sebou 20leté hochy.« Takové svědectví pro Masaryka jest věru velmi smutné. Rozumný žák jeho dává tím na jevo, že mistr chyboval, velmi chyboval. Odtud chápeme zmatek, který v otázkách náboženských a mravních žáci Masarykovi způsobili, odtud ona odvážnost, která se osměluje dotýkati se všeho a řešiti všechno. Žádných pevných pravidel a ustálených zásad, jen samá nezkušenost, nejistota a roztržitost.

Dr. Edvard Beneš o tom píše, že Masaryk říkal: »Myslete sami o věci, je dlužno dívat se kriticky na otázku, dělejte sami závěry a dle nich suďte i jedněte, na vlastní odpovědnost. A panečku, žáci dle rady se činili, seč byli. A když Masaryk svými rozklady podnítil zájem, sypaly se zvědavé otázky žáků, na které nebyly dány uspokojivé odpovědi. V Masarykově semináři, jak dí čas ze dne 19. listopadu, bylo lze, aby se posluchač na svého učitele rozkřikl skoro podrážděně: »Odpovězte mi tedy, pane professore, k otázce, mohli — Masaryk bránil se té rozeznání soudné stoličky leda dobráckým úsměvem a byl censurován do žákovského katalogu: »jeho odpověď neuspokojila.«

Z takových rozmluv nemohlo ovšem nic jiného vyjít, nežli ono sebevědomé a nezdravé kritikářství, o kterém často již veřejně se psalo a mluvilo a ke kterému se páni přiznávají již sami.

»Ve svém článku«, dí čas, »o Masarykově vlivu na mládou generaci dr. Edvard Beneš tvrdí, že z Masarykovy výchovatelské metody vyšel »onen nepřijemný a nepěkný typ nedemokratický — aristokratického českého realisty z let 1900, jenž stavěl se na kritické koturny nade vším a jenž svou blaseovaností a hyperkriticizmem odrážel od sebe masy lidí.«

Uvedše tyto doklady, neuchýlili jsme se od věci.

Mínili jsme dokázati, že jest babylonský zmatek v otázkách mravních u dospělé intelligence a že jest docela přirozeno, když veliké a temné stíny padají i na mravnost mládeže. Konečně nelze mluvit jen o znečištění mládeže, když tato společenská nemoc zahostila se i ve vyšších třídách vzdělanců. Tam se sice zastírá, ale jest jí tolik, že občas zprávy o ní vyskakují na světlo, a veřejnost protřrá si udiveně oči, když vidí, že leccjakí ti volnomyšlenkářští mravokárci, bouřící proti náboženství a církvi, pojednou chyceni jsou za límec při věcech nejnemravnějších. Dokladem jest francouzský občan p. Flachon, který měl detektivní kancelář na hledání nemravných kněží a sám páchal takové nemravnosti, že od francouzských úřadů, jinak velmi shovívavých, musel býti žalářem oddělen od lidské společnosti.

Konec konců jest úkolem bojovníků proti postupující znečištění mládeže, aby promluvíli stejně upřímně také o tom, že posměšky vrhané na věci svaté jsou nikoli poslední příčinou nynějšího zpusťování. Mohli bychom pánům, kteří o této věci píší a mluví, dokázati, jak volnomyšlenkářský Haviščík dostává se do rukou mládeže, o socialistických tiskovinách ani nemluvě. Mohli bychom náznorně dovésti, jak za krátko u těchto mladých čtenářů podkopána jest autorita učitelova a kněžova, jak při mladých takových filosofech s cílem svým miji se veškerá mravní výchova a která v základech rozežrána jest jejich povaha.

Souvislosti mravnosti s náboženskými zásadami a pravdami. Že řečníci a pisatelé o znečištění mládeže neberou v úvahu náboženství, vytýkáme jim důrazně a zásadně. Zkrátka a dobře řečeno boji se tak učiniti. Opravdovost snah a statečnost v jejich hlásání záleží právě v tom, že oprávně musí plouti proti proudu, kterým plují všichni zbabělci, kteří, ať již naučení nebo samostatně se rozhodující počínají si tak, jako by náboženství bylo činitelem, který v životě společenském nemá již žádného díla. A jest v tom hrozná ironie, že takové zásady hlásají také ti, kteří opravdově jinak vykládají o vážnosti doby a velké zodpovědnosti životní. Zodpovědnosti však neukládají a nemohou ukládati denně se měnící mínění a sportovní takřka rozpravy, nýbrž mohou ji založiti jenom vztahy náboženské. Proto všechny řeči o nové vyšší mravnosti na podkladě jakési evoluce, tedy na podkladě pouhého módního slova, nejsou ničím jiným, než prázdnými, byť lesklými tlachy. Nikdy snad duševní život nebyl tak stádným jako v přítomné době pokročilé prý kultury. Každé jen trochu zvuché heslo se do nekonečna omílá, aniž se dbá toho, co tomu říká zkušenost a rozum.

Jest to prof. Foerster, který dokazuje a tvrdí, že mravní zásady od nábožen. vztahů odstupují nemohou. Uvádíme tu některé z jeho myšlenek: »Poslední dobou lze pozorovati, že lidé, kteří byli vychováni bez náboženství, nejsou pouhou společenskou mravoukou trvale uspokojeni. Přirozené popudy k dobru potřebují ještě vyšších výkladů a výhledů, aby vystačily na násilí vášní a tíhu sobeckosti. Máme sice v nitru vyšší přirozenost, ale tato lepší částka naší bytosti je znečištěna všelikými přísadami a nemá záživé jasnosti — a proto bojující člověk žádá ideálů a vzorů úplně očistěných, a právě nejlepší a nejsilnější mladí lidé touží po víře ve svět čistě duševní, v říši dokonalosti, v níž jest všechno úplné, co zde jest pouhou částkou. Z hlubin zkušenosti lidské duše vytrysklo jednání sv. Augustina, že nepokojno jest srdce lidské, dokud nespočine v Bohu. Víc a více nevěřících mladých lidí naší doby přiznává si tajně, že jim moderní osvícenství pro tyto potřeby dalo místo chleba přece jenom kamení a pocíťují hluboce vystřízlivění a stísnění, že bez pevné víry ve věčné pravdy není vůbec možno sebe vážně vychovávat, protože ve všeobecném zmatku pouhých individuálních mínění není už velké a uchvacující přesvědčení možno. Domněnkám nechce nikdo ničeho obětovati. Jest Bůh, jest svatá vůle, byť vůle lidská kolísala sebe více: z kolísavého a vrtkavého tvora vytvoří povahu pouze svatá, věčná jistota, ale nikoli pouhá nezávislá etika, založená jenom na měnitelném jedinci, na jeho chatrné zkušenosti životní, na přemýšlení často tolik porušeném, a proto tato etika zabíhá už dnes do všech možných měnitelných módů a směrův a musí pokračovati od přehodnocení ku přehodnocení, od nové mravnosti k nejnovější. Náboženství neporozumíme kritickým rozumem (Masaryk!), který je na jiné věci, nýbrž četou a pokorou před nevyrovnatelnou duševní velikostí a znalostí životní, jež k nám mluví z Písem svatých i podání a nemůže nezničit našeho sebepřeceňování, jestliže máme vůbec ještě smysl pro to, co jest opravdu veliké. V okamžicích nejhlubšího sebepoznání, nejživějšího styku se skutečným člověkem a se skutečným životem vchází člověku předtucha o celé velikosti a nezhytnosti náboženství a poznává jasně, jak osudně nám neživotná kritika rozumová jménem realismu skrátá ze života právě nejživější pravdy a jménem svobody největší osvobozující sílu nahrazuje bezmocnými abstrakcemi.«

Poslední slova Foerstrova jako by psána byla jediné za tím účelem, aby přiléhavě zatopila Masarykovi a jeho náboženskému kriticismu. Ve světle těchto slov hlubokého myslitele z Curychu kritizující mravní povaha strany Masarykovy vypadá hrozně zbědovaná. A když jest Masaryk neustále svými věrnými chvalofečen jako bojovník za prohloubení ducha náboženského, tážeme se, kde napsal něco tak krásného a promyšleného, jako jsou vývody, které jsme právě z Foerstra uvedli? Na otázku naši ovšem odpověď jest jen němá.

Detektivky. Znečištění mládeže jsou příčinou také rozličné detektivní romány a povídky, jejichž obrazností podněcována jest duše mládeže k tomu, aby vylicované zločiny byly napodobeny. Pan Jaroslav Melan v »Národních Listech« dne 29. listopadu stěžuje si, že četba detektivní rozšířila se valně také v intelligenci a při tom hází na

jednu hroniadu s ostatním brakem i Conau Doyleovy. Pan Melan není v tomto ohledu první, neboť již častěji četli jsme jejich odsouzení. Bylo dáno jednou heslo proti detektivkám, s kterým ovšem úplně souhlasíme, a odsuzující nálezy postihl i Conau Doyleho. Domníváme se, že Holmes jest tu odsuzován neprávem: neníť tvořen z toho těsta, z kterého robeny jsou bezcenné škváry ostatní. Ano neváháme tvrditi, že četba tato jest pro inteligenta pravou pochoutkou, zejména pro bystrý rozbor a pronikavou logiku. Kromě toho Sherlock Holmes, hrdina těchto detektivek, jest zajímavou osobností po stránce psychologické, a spisovatel při kresbě jeho osvědčil znamenité umění, nahlédati do lidských duší. Sherlock Holmes, obdařen skvělými dary ducha, uvázal se v povinnost osvobozovati společnost lidskou od zločincův, a sleduje tudíž všude jen cíle mravní. Osobnost jeho jest tak podmanivá a tak vysoko se vztyčuje, že čtenář jest ji uchvácen a nemůže jinak, než splývati se snahami jeho, nesoucími se za očistěním lidské společnosti.

Proti detektivkám doporučuje se působiti četbou knih dobrých. Nemožno nepřisvědčiti. Tolik však podotýkáme, že by musily býti psány od českých spisovatelů knihy, které by byly příslušným čtenářům přístupny a srozumitelné. Dnes čtenářský hlad nabyt velkých rozměrů. Pilný čtenář přečte na příklad Ráise, Jirásku, Třebízského, Brodského, Kosmáka, Pravdu, Baara, Světlu a jiné, ale již nemnohé. A co potom? Do všech možných dekadencí se mu nechce, různé křečovitě a nemožné zápasy duševní jsou mu protivny, a popletené modernosti, jež jest napodobením vzorů cizích, nenávidí . . .

PŘEKVAPENA

bude osoba Vám drahá, dáte-li jí co

DAR VÁNOČNÍ VELKÝ OBRAZ

jež zhotoví Vám firma

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvor. a komor. fotograf

HADEC KRÁL. — ADALBERTINUM

vkusně a levně.

Obrana.

Kdo si znovu napěchuje wertheimky? Státní dluh stoupá stále hrozivěji. Koncem prvního pololetí tohoto roku dostoupil výše 12.205.814.133 K, čili slovy okrouhle: dvanáct tisíc dvě stě pět milionů osm set čtrnáct tisíc korun (jinými slovy: dvanáct a skoro jedna čtvrtina miliardy). Tyhle peníze musí stát část po části vypůjčiti. A z výpůjčky jest nucen platiti obrovský úrok. Dluh shora uvedený vyžaduje ročně na úrocích 481.636.052 K, čili slovy skoro půl miliardy. A komu tak obrovské obnosy tekou do wertheimek? Snad biskupům, opatům — či klášterům? Stát přece musí vypůjčiti peníze tam, kde skutečně byly. A to bylo u Rothschilda a jeho semitských soudruhů. Tato kapitalistická společnost může hleděti s rukama zcela založenými, jak jí teče k nohám každý den bez práce přes milion korun, o něž se dělí beze všeho hluku.

Aby pak lid neprohlédl, kde vlastně jest největší moc a kapitál, podplacený tisk hude do omrzení písničku o bohatství kněžském.

Dříve státní dluh nevrůstal tempem tolik hrozivým. Ale v prosinci roku 1910 rázem stoupl o 104 miliony a v prvním pololetí roku 1911 znovu o 94.3 milionů. K tomu se připojí ještě 181 milionů na nových půjčkách, které se žádají společně s budžetním provisoriem na rok 1912.

Kdo jest vlastně vinníkem afrického krveprolévání? Italským zednářům horký vítr africký všlehuje do obličejů tak veliké hrsti pisku, že jim jest někdy k zalknutí. Lid italský reptá a proto volnomyšlenkářský tisk dle rozkazu svých semitských vrchností musí odvracet pozornost od pravých provinilců. Proto se čte také ve Volné Myšlence tento sykot proti papeži: »Občan Sarto, aby neztratil kapitály, které uložil do své banky v Tripoli . . . požehnal svou svatou pravici italská děla, aby dobře střelila, požehnal Vlasy, aby dobře zabíjeli. Očekává se, že letošní petrský halif vynese v Itálii sumu dvojnásobnou.«

Že jest to lež na lež, to fanatický stoupenec Volné Myšlenky nepozná, protože se vůbec po důkazech a podrobnostech tázati nebude. Ale našinci by měli všude klásti volným myslitelům na schů-

zích otázky, jak a kdy požehnal papež zednářům, ženoucím mladé lidi do války. Tažte se, 1. která tripolská banka jest papežova, 2. kolik tam papež má a 3. odkud se o tom jmění volnomyšlenkářští fanaticové dověděli.

Jest staré latinské přísloví: »Činí-li dva totéž, není to totéž.« Požidovštělý tisk snaží se svorně tupiti katolickou církev, ale jeho zášť zaslepuje rozum a soudnost. Vysvítá to z posledního česko-židovského »Rozvoje«, který vlastně svým výpadem škrtá to, co lhalo jeho věrná družka Volná Myšlenka. Českožidovský list píše totiž: »Italským oficiálním kruhům je velice nepohodlna kritika, kterou provádí evropský tisk na válečném tažení tripolisském a vylévají svůj hněv — dle osvědčených vzorů — na »židovskému« tisku vídeňskému. »Wiener Sonn- und Montagszeitung« ukazuje proti tomu, že je to právě katolicko-klerikální tisk, který nejpustěji štví proti Italii, kdežto liberální listy si ukládají rezervu. Že rakouský klerikalismus je rozhodně protitalský, mohli by v Italii také již vědět.«

Ovšem i toto tvrzení jest nepravdivé. Ale srovnávejme! Na jedné straně lhou protikatolíci, že sání nejvyšší církevní hodnostář požehnal italská děla, na druhé straně kárá žid katolíky, proč prý nejpustěji štvou proti Italii. Naši protivníci tvrdí, že všichni katolíci musí slepě Vatikánu poslouchati, ale na druhé straně předkládají přízi tak zmatených lidí, že by se čtenář domníval, jako by katolíci »pustě štváli« proti tomu, co se Vatikánu líbí.

»Zpátečníci« učí zednáře. Pověstný římský Nathan brojil s orientálskou horkokrevností proti »klerikální tmě.« Nyní však o tu »tmu« si zapalují svíčky italské zednáři v Africe. Osm kněží italských povoláno do Tripolska, aby důstojníky i civilisty vyučovali řeči arabské a turecké. Vědecký magacin zednářstva byl tudíž příliš chudý, jestliže bylo nutno přijíti s prosbou ke kněžstvu.

Národohospodářská hlídka.

Millon za drahotní debatu. »Hlas Venkova« píše: »Akce parlamentu proti drahotě skončila, jak známo naprostým fiaskem. Zůstalo naprosto neujasněno, jakým směrem by se měli veřejní činitelé bráti, aby se dalšímu zdražování zabránilo, návrhy, přijaté v hlasování v plenu poslanecké sněmovny, jsou ceny nanejvýš problematické. Ale za to debaty o drahotě ve výboru i v plenu trvaly plných 50 dnů, ve kterýchž spotřeboval parlament 1 milion korun z kapes našeho poplatnictva, aniž pro ně spásu byl přinesl...«

Tady máte ty zázračné výsledky lidového parlamentu, o nichž skládali soc. demokraté báje jako o zlatých zámcích. A když katolický tisk vzhledem k situaci a zkušenosti za hranicemi varoval před oředčasným jásáním, byl zrůdcován. Teď se poznává plně, kdo vlastně měl pravdu. Jen ať se postarají soudruzi co nejdříve o takovou volební reformu, která by umožnila tlumočiti volbou skutečnou vůli širých vrstev!

Krajan odborníkem v suchém farmaření. Z Texasu se sděluje: Náš krajan p. J. J. Čadil, zeměměřič v Rosenberg, vrátil se právě z Colorado Springs Colo., kde na odbývaném mezinárodním sjezdu pro suché farmaření zastupoval stát Texas, jmenován byv guvernérem Coloquitem. Nejslabší zastoupení mělo na sjezdu v Colorado Springs Rakousko v osobě vídeňského žida, který rozumí možná kšeftu, ale zemědělství nikoliv. Zato Mexiko, střední a jiho-americké republiky měly v zastoupení odborníky, kteří o projednávané otázce sdělili mnohé nové objevy, jež v suchém farmaření výtečně se osvědčily. Jeden ze zástupců jihoamerických mluvil k překvapení pana Čadila dosti plynule česky a prozradil, že jsou mu Čechy zemi dosti známou.

Normální sortiment jablek a hrušek pro král. České sestavil Ovocnický spolek pro král. České; »Knihovna ovocnického spolku pro král. České č. 6.« Za 50 hal. V komisi má »Ústřední zemědělské knihkupectví v Praze, Hybernská ul. č. 20.« Všeobecně jest pocíťována potřeba, bychom vysazovali málo a jen takové druhy ovocných stromů, které se v té které půdě a v tom neb onom klimatu daří a přinášejí hojného užitku. Potřebě této má odpomoci normální sortiment jablek a hrušek, který byl po dvouleté úmorné práci a zralé úvaze nejčelnějších českých ovocnářů sestaven tak, že každý, kdo chce objednat a vysazovati stromy, neb přeroubovati stromy, má v sortimentu spolehlivého rádce. V sortimentu jest velmi přehledně udáno, jaké druhy mají se v jednotlivých přirozených krajích král. Českého vysazovati k silnicím, cestám, mezím; do velkých sadů k pěstování ve velkém, pro obchod i pro malé zahrádky, pro domácí konsum. Má v komisi Ústřední knihkupectví zemědělské v Praze-II., Hybernská ul. 20. Hospodářským spolkům, obcím a okresům povoluje Ovocnický spolek při hromadném odebrání jednotlivých čísel knihovny (nejméně 50 výtisků) 20 procent slevy, v kterémž případě objednávky se žádostí o slevu třeba podati Ovocnickému spolku král. Českého, Praha-II. 799.

Z Družstevního knihkupectví a nakladatelství

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Právě začíná vycházeti

nový ročník:

**Duchovního Rádce,
Kazatele,
Ludmily,
Výchovy tělesné.**

Velice rozšířeným těmto katolickým časopisům zajisté bude věnována pozornost.

Raďte si vyžádati ukázkové číslo!

Přímé odebíratel časopisů.

Politický přehled.

Český Jednotný klub a rozpočtové provisorium. 7. prosince měla parlamentní komise Českého jednotného klubu schůzi. Stalo se něco neočekávaného. Agrárníci přišli s návrhem, aby, pokud se týče hlasování o rozpočtové provisorium v plenu, byla dána volnost hlasování. Svůj návrh odůvodňovali tím, že Český jednotný klub by se rozpadl, kdyby nebyla radikálům dána možnost, aby hlasovali proti. Mladočeští a katol. národní zastupcové byli proti tomuto návrhu, hájíce usnesení plenární schůze Č. j. klubu ze dne 28. listopadu, kde bylo rozhodnuto hlasovati pro rozpočet, dá-li vláda záruky pro splnění požadavků národohospodářských. Předsednictvo Č. j. klubu, které dne 29. listopadu s hr. Stürgkhem vyjednávalo, prohlásilo, že tyto záruky vládou dány byly a že proto se má trvati na usnesení klubu. Důvody tyto však nepomohly. Rozpočet prohlášen ne za otázku hospodářskou, nýbrž politickou a všemi hlasy proti hlasům posl. dr. Kramáře, dra Hrubana a P. Šilingra usneseno dáti při hlasování o rozpočtové provisorium v plenu volnost. Stalo se tak na základě § 4. stanov, kde jest výslovně řeč o tom, že když se na tom Č. j. klub usnese, může býti při hlasování dána členům volnost. Jak je vidět, spočívá jednotnost klubu v tom, že každý může při každé věci dělat, co chce a jak chce.

Vládě odhlasován byl ve výboře šestměsíční prozatímní rozpočet 29 proti 20 hlasům. Proti byli vlastně pouze sociální demokraté, Vlaši a Rusíni, ježto Slovinci hlasovali pro 4měsíční provisorium.

Finance království Českého. V pondělní schůzi finanční komise dosazené sněmem království Českého, předložil zemský finanční referent posl. dr. Urban žádaný výkaz o stavu financí zemských. Vysvítá z něho, že úhrnné dluhy království Českého roku 1911 činí úžasný obnos 197,313,484 K a že během čtyř let, totiž od roku 1907 rozmnožily se o 89,318,202 K čili o 82,71 proc.. V těchto čtyřech letech nadělalo království České průměrně za rok 22,329,450 K nových dluhů. Je pochopitelné, že nebylo právě vybitravé v prostředcích. Vedle založeného dluhu v obnosu 139,481,985 K učinila zemská správa ještě 57,831,462 K t. zv. nezaloženého dluhu. Zůstalať státu dlužna 17,927,000 K, ze Zemské banky si vypůjčila 28,400,000 K a zůstala jí dlužna na annuitách ze zemského dluhu a z dluhu na železnice 12,565,000 K. Stav financí zemských býval by však ještě horším, kdyby zemský výbor nebyl prováděl v hospodářství zemském tohoto roku největší úspory, které vzbudily leckdes oprávněnou nespokojenost, zejména v oboru národního školství, které však přece neztenčily nezbytné zemské výdaje o více než o 6 mil. korun. Z tohoto lze si snadno vypočísti, že naděje dospěti úsporami a šetrností k spořádanému hospodářství zemskému jest naprosto marna a že bez opatření nových příjmů stav financí zemských stane se v doznělé době nepolepšitelným.

Vlašská právnická fakulta působí Italům, Němcům a vládě trpké chvíle. Proti zřízení této fakulty ve Vídni staví se nyní i Němci, ač loni hlasovali pro Vídeň. A z tohoto boje o vlašskou fakultu vynořily se najednou zprávy, že by se konečně otázka tato rozřešila, kdyby byla přeložena fakulta ta do Prahy a vláda prý tomuto úmyslu přeje. Ale němečtí radikálové vyslovili se proti a s nimi i studenti italsí, kteří prohlásili, že by do Prahy nešli, a i italsí posluchači jsou proti.

Poslanecká sněmovna 12. t. m. skončila generální debatu v druhém čtení o prozatímním rozpočtu. 238 hlasy proti 100 usneseno přejíti k debatě podrobně. Pro hlasovali Mladočeši, čeští agrárníci, křesť. sociálové, Rumuni, katol. Slovinci a část vídeňských liberálů. Proti hlasovali soc. demokraté, Vlachové, Dalmatinci, Ukrajinci, čeští radikálové a skupina Masarykova a Stránského a část vídeňských liberálů. V poslanecké sněmovně zavládá zase krise, jež způsobena především zprávami, že v otázce vodocepné vyskytly se zase obtíže. A nevyjasněná otázka vlašské fakulty právnické přiosťčila se tou měrou, že Italové zahájili ve

sněmovně obstrukci. Ke všemu ještě německý nac. svaz se usnesl hlasovati pro návrh Waldner-Pacheruv o poskytnutí 20 mil. K na zlepšení platů učitelských, ač vláda protestuje proti tomu návrhu a hrozí okamžitým odročením sněmovny, kdyby měl býti přijat. Německý svaz chce proto na nové schůzi učiniti usnesení jiné.

Uhry. Uherský ministr spravedlnosti Szekely konferoval včera s vůdci opozice o zajištění příštího pracovního programu sněmovny. Vláda učinila dokonce návrh, aby pro zbývající schůze tohoto roku byly branné předlohy vzaty vůbec z denního pořádku, aby zbývající část rozpočtu a některé naléhavé předlohy mohly býti vyřízeny. Konference ministra Szekelyho s vůdci opozice skončila dohodou, že branné předlohy budou ve střeďední schůzi projednávny v tomto roce naposled.

Korunovace anglického krále v Indii. V pondělí byl v Delhách prohlášen ve slavnostním durbaru král Jiří anglický za císaře Indie. Král a královna byli místokrálem lordem Hardingem uvedeni do císařského stanu. Hudba zahrála korunovační pochod, načež hlasatel přečetl proklamaci. Král a královna při tom stáli opření o trůn. Lord Harding pak přečetl zprávu o udělení milosti. Král Jiří daroval 5 mil. rupií na indické školství. Hned po prohlášení krále Jiřího za císaře nařídil tento, že sídlo indické vlády překládá z Kalkuty do Delh. Je v tom veliký ústupek Hindům, jimž jsou Delhy náboženským centrem a městem posvátným. Korunovační ceremonii přítomno bylo 12.000 Evropanů, 20.000 vojska a 50.000 domorodců. Vnější ráz slavnosti byl velkolepý. Domorodý královský princ oděný ve zlato, nesl císařovně vlečku. Řeč králova přijata byla s nadšením.

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄%

Na běžný účet dle ujednání.

Neshody mezi Ruskem a Spojenými Státy. Mezi Ruskem a Spojenými Státy je napjatý poměr, poněvadž Rusko žádalo, aby z Persie byli odvoláni američtí finanční rádcí perské vlády. Ve Spoj. Státech to nesli velmi nemile, a americký tisk vyhrožoval, že Spojené Státy odvolají svou obchodní smlouvu s Ruskem. A to se již skoro stalo. Výbor pro zahraniční záležitosti v domě reprezentantů se usnesl vyzvat vládu, aby odvolala obchodní smlouvu s Ruskem uzavřenou již v r. 1832. Jako důvod výbor udává, že prý Rusko neuznává amerických pasů, pokud byly vystaveny židům.

Italsko-turecká válka. Italské válečné loďstvo bombarduje turecké přístavy na Rudém moři dále. U Mokky pokusili se Italové o vylodění vojska. — Porta zamítla požadavek Ruska o otevření Dardanel, ježto by tím Rusko nabylo příliš silné posice v Cařihradě. Z bojiště není jinak zpráv, zato však vypovídá Porta kde jakého Itala ze svého území.

Revoluce v Číně. Mezi císařskými a revolučními dojde k vyjednávání. Strany se shodly, že vyjednávání má se dít v Hankau.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovastizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Cetná uznání od vlád, úřadů duchov. k dispozici.

Zprávy organisač. a spolkové.

Pardubice. Katolická jednota paní a dívek v Pardubicích sehrála v pátek dne 8. t. m. v »Bubenči« divadelní představení »Pouť sirotka«. Prostranný sál nestačil pojmuti množství přítomných. -- Dne 10. t. m. v neděli večer uspořádalo Křesťanské sdružení jinochů v Pardubicích ve Staré Besedě Mikulášskou zábavu. Zdařilá tato zábava těšila se z přítomnosti všech téměř členů sdružení a nad to dostavilo se ještě mnoho hostů, kteří se vesměs příjemně u nás pobavili. Hudební kroužek činil se opravdu překvapujícím způsobem a ukázal opět svoji plní dosažené pěkné výsledky. Při té příležitosti se přihlásilo několik nových členů. Překvapila nás nenačala návštěva tří kohajů z tábora národních sociálů, kteří, přišedše ve značně různové náladě, chtěli patrně svým neomaleným způsobem ukázati sociálně národní svoji zdatnost. Byli včas však odkázáni příslušnými činiteli do patřičných mezí, načež utichli. Zábava v každém směru se vydařila.

Německý Brod. Nastaly dlouhé zimní večery a tu naše katol. vzděl. Jednota po krátkém odpočinku se probouzí a opět čile chápe se práce, aby svým členům připravila několik příjemných chvil. Čím budou všichni mile překvapeni, je to, že se nemusíme tísnit v útulných sice, ale pro jednotu příliš malých místnostech, v hotelu Štolzově. Podobná prvotní církevní křesťanské, jednota naše opouští nyní tyto „katakomby“ a vychází z nich ven, aby se stala zjevnou širší veřejnosti a ukázala svým protivníkům, že nezaniká, ale vduchově roste... Tak daleko ještě ovšem nepokročilo, aby se zmohla na zbudování vlastního stánku, ale veliký krok ku předu učinila tím, že bude své členy příští vltati v ochotně jí propůjčeném malém sále Sokolovny, kdež se již činnost rozvinula šíře. Příští zábavný večírek bude pořádán na sv. Štěpána. Zdr! Bůh!

Humpolec. Dne 8. prosince o 3. hod. odpol. pořádaly zdejší katolické spolky veřejnou přednášku, kterou s velikou ochotou a s nevšední obětavostí převzal vsdp. dr. Fr. Šulc, kanovník a professor z Hradce Králové. Jméno slovatného učence naplnilo prostranný sál „na Kocourku“ do posledního místa nejen lidmi věřícími ještě, ale i lidmi z táboru protivných. Však thema přednášky „Co soudí zdravý rozum o moderním názoru na původ člověka“ bylo zajisté lákavé pro každého. Slovatný řečník přes půldruhé hodiny mluvil s takovou jasností, že byli vsichni velice uspokojeni a říkali, že přednáška tak vědecky založená a tak populárně podaná byla asi první v městě našem. Po krátkém oddechu připravil vysoce důstojný host při Mariánské pobožnosti v děkanském chrámu Páně, přeplněném věřícími lidem, zbožným duším vzácný požitek v kázání, v němž úchvatným způsobem sobě vlastním dokázal potřebu náboženství vůbec a národu českému zvláště. Na slova vsdp. kanovníka jak z přednášky tak z kázání budou dobří lidé zajisté dlouho vděčně vzpomínati.

Javornice. V neděli 2. t. m. kónala Odbočka Hospodářského sdružení svou 11. řádnou valnou hromadu. Dle zprávy jednatelské čítá odbočka 70 členů: 22 řádných, 41 součinných, 7 mimofádných. Odebíráno bylo 53 ex. Štitu, 15 ex. Venkovana, 22 ex. Věstníku Zemědělců, 18 ex. Kříže. Za r. 1911 koupila odbočka za 13379 K 29 hal. zboží. Celoroční obrát peněžité byl téměř 27.000 K. Odbočka obdržela od zemědělské rady 20 K subvence na zakoupení očkovací látky k očkování vepřového dobytka a 200 K na kukuřici. Po vyčerpání programu valné hromady ujal se slova dp. dr. Václav Havrda, kaplan z Rychnova, a v delší své řeči velmi krásně promluvil o nutnosti organizace na poli národohospodářském. Pověděl, čeho jest dbáti, aby se s úspěchem pracovalo. Zmínil se též o poměrech hospodářských v Itálii, kdež po více roků pobyl. Četné posluchačstvo s velkým zájmem a pozorností vyslechlo zajímavou tuto přednášku a nadšeného řečníka silným potleskem odměnilo. Srdečný dík vzdáváme tímto důstojnému pánu, který, ač trochu churav, s nevšední ochotou k nám zavítal.

přiját byl od superiora T. J. vdp. P. Jos. Stryhala. Mariánské družiny všechny stály ve špalíru ode dveří chrámových až ku presbyteriu, majíce v čele starostu družiny mužů vdp. dra. Jana Jindru a starostku družiny dam vlt. pí. Hedyku Lendeckou, choť vrch. rady zemského soudu. Po té sloužil J. Excellence mši svatou, při níž zpívali nadšeně mariánští sodalové. Nejdůstojnější arcipastýř podal asi 300 věřících Tělo Páně. Nejprve přistoupily všechny Mariánské družiny ke stolu Páně v odznakch družinských. Dojemně rozléhala se chrámem zásvětná modlitba družinská, v níž sodalové po sv. přijímání zasvěcovali se znova Panně Neposkvrněné, volce si ji za svou paní, ochrankyni a matku. Po mši sv. měl ndp. biskup hluboko promyšlenou řeč, v níž ukázal, že Neposkvrněná Početí Panny Marie jest radosti, nadějí i útěchou církve katolické i nás všech jednotlivých. Za zvuků hymny Mariánských družin odcházal J. Excellence, žehnaje všem. Kéz bl. Panna Maria žehná, chrání a těší Jeho Biskupskou Milost! Kéz i ctitelové Mariánští v těžkých dobách nynějších jsou svému arcipastýři a svaté církvi vždy k radosti, naději i útěše!

Městská rada v Hradci Králové dne 11. prosince učinila tato usnesení: Firmou Ed. Ad. Malburg a syn, továrna ve Smířicích n. L., zaslan byl ve prospěch zdejšího ústavu chudých dar 50 K, za něž vzdají se díky. — Na základě zmocnění prezidia Spolku českých průmyslníků textilních se konstatuje, že zpráva týdeníku „Ratibor“ ze dne 9. t. m. ohledně diplomacie Spolku českých průmyslníků textilních stran umístění vyšší školy textilní skutečnosti neodpovídá, ježto týž spolek, jako dříve, tak i dosud, trvá na svém usnesení, aby vyšší škola textilní umístěna byla v Hradci Králové, že také za tímto účelem v nedávných dnech intervenovalo presidium Spolku ve Vídni, přimlouvajíc se za rychlé uskutečnění projektu a že také ve vládních kruzích proti umístění české školy textilní v Hradci Králové ničeho se nenamítá. — Pí. Anně Udalíkové, slečnám Boženě a Zdence Vackovým uděleno bylo povolení ku stavbě dvoupatrového domu na parc. čís. 7. v bloku U v Bienenbergrově třídě. — Uděleno bylo p. J. Kubasovi povolení ku postavení výkladní skříně pro fotografie na domě čp. 79, na severní zdi vytvořené výstupkem tohoto domu před domem čp. 80, pí. A. Fultnerové. — Povolená byla sušárna na dříví na parc. č. 2. v bloku VIII. p. Jos. Nevyhostěnému, továrníku nábytku. — Na žádost p. Otokara Tomáška, professora obchodní akademie, propůjčí se městské divadlo studujícími všech středních škol v Hradci Králové k uspořádání večírku na oslavu Erbenovu na den 19. t. m. — S pí. Františkou Mahrlovou, majitelkou domu čp. 255 v Komenského třídě se sdělí, že okresní výbor zamítl její stížnost do povolení přístavby zasklené pavlače podél jižní fronty nově postaveného bazaru v nádvorí domu, čís. pop. 27 p. Leo Taussiga v Hradci Králové. — Proveďte se oprava hřbitovní zdi při kostele Narození Panny Marie v Ločenicích na účet zádušního jmění téhož kostela. — Panu Karlu Peerovi, kavárníku, uděleno bylo povolení ku přístavbám při jeho domě čp. 258. — Udělena byla 1 chudinská měsíční podpora. — Výkaz hotovosti pokladní ze dne 4. prosince t. r. byl vzat na vědomí.

Doplňovací volby do odhadní komise pro osobní daň z příjmů. Vypisují se právě doplňovací volby členů a jich zástupců do odhad. komise pro os. daň z příjmu pro odhadní okres: politický okres Královéhradecký. Dne 4. ledna 1912 volí voličové I. sboru 2 členy a 2 zástupce. Dne 5. ledna 1912 volí voličové II. sboru 1 člena a 1 zástupce. Volba potrvá každého shora určeného dne od 9. hodiny ranní do 12 hodiny polední. Volebním místem jest Hradec Králové. Volební místnosti jest kancelář berního referátu v domě čp. 353 v Hradci Králové. Volebním komisařem ustanoven byl pan Václav Draslar, c. k. vrchní berní správce. Volby konají se pouze úředními hlasovacími listky a to pro členy a zástupce zvlášť. Každý volič má podepsati hlasovací listky a je i s legitimací buď osobně při volbě odevzdati aneb ustanovenému volebnímu komisaři do volební místnosti v čas poštou frankovaně zaslati.

Městské Klicperovo divadlo v Hradci Králové. Dramatické sdružení „Tyta“ v Hradci Králové sehrálo ve svátek 8. prosince 1911 původní veseloherní novinku „Žabec“, veselohra o 3 dějstvích od Josefa Skruzného. Regisseur Karel Paul. Na divadelních programech bylo toto drama označeno jako „výborné“. Uznávám sice, že úsudek jednotlivců jest více méně subjektivním a že konečně „proti gustu není disputátu“, ale tentokráte rozhodně nemohu uznati oprávněnost přívlastku „výborná“. Tím, že autor konstruoval mnohé momenty hry z prvků opravdu komických, strhujících každou chvíli posluchače k nenucenému, dlouhotrvajícímu smích, nejsou ještě naplněny všechny podmínky výborné veselohry. Psychologie, přirozený spád děje kladou také na veselohru své požadavky, a ty nejsou v „Žabci“ vždy dosti respektovány. Uznáváme však vděčně, že režie nečerpá stále jen z cizích pramenů, nýbrž všlma si i tvorby domácí. S provedením jsme byli celkem spokojeni, jenom místy by bývala nevalila dokonalejší souhra. Poprvé debutující slečny si vedly zdatně. S povděkem bylo přijato, že pan režisér engazuje přece také mladší síly. Sl. Böhmová v titulní roli podala pěkný výkon. Máme však za to, že tak vzácné projevy uznání, jakého se jí dostalo darováním kytice, jsou trochu přehnány. Pan Paul ml. se velmi líbil. Ostatní role byly obsazeny šťastnými representanty. Výprava byla pečlivá. Návštěva hojná.

Divadelní představení. Chovanky pensionátu císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové sehraji ve prospěch kaple rožberské v sobotu dne 16. prosince pro mládež o 3. hod. odpol., v neděli dne 17. prosince o 5. hod. odpol. hru: „Dvě Přemyslovny“. Dramatická hra

ve 4 jednáních. K začátku: B. Smetana: „Ouvertura k Libuši“. Ceny míst: Sedadlo 1 K, k stání 40 hal. Pro děti ceny poloviční. Vstupenky lze dostati v ústavu již předem.

Sekce holičů a vláseňkářů v Hradci Králové oznamuje, že jejich závody zůstanou po všechny Boží hody, počínaje Vánočním 1911, celý den zavřeny.

Přednáška o Svaté Zemi, pořádaná dne 9. t. m. v Klicperově divadle, těšila se veliké přitažlivosti. Sedadla byla úplně vyprodána. Přednášející dp. katecheta Dostál zaujal myslí posluchačstva všeho milým, klidným přednesem. Obrazky byly též velice zdařilé a byly přijaty s velikou pochvalou. Některé ovšem přehlédnutím mechanikovní nebyly vloženy správně. Přednáška ta měla značný úspěch. I ti malíčci vydrželi zcela trpělivě naslouchati dvě a půl hodiny. Obecenstvo při rozchoďu projevovalo zaslouženou pochvalu.

Změna přesvědčení? „Ratibor“ dosud hájil činnost naší radnice a povzbuzoval ji stále k nové činnosti na dráze pokroku, ač mnohdy ohled na poplatní zatížení občanstva odporučoval brzdní. O stavbě elektrické dráhy jedná se již po léta a postavení elektrické centrály dávno již naznačovalo, že ke stavbě elektrické dráhy dojiti musí. Tenkrát „Ratibor“ proti elektrické dráze neměl žádných námitek. Jednak radnici ovládali pokrokáři, jednak rodinná tiskárna tiskla všechno pro městský úřad. Dnes vliv pokrokářů na radnici je dosti skrovný a rodinné tiskárně povstal v mladočeské tiskárně Omové vážný konkurent a proto nalezneme nyní v „Ratiboru“ kritiku obecní správy, jako jsme se dočtli posledně odsouzení elektrické dráhy. Není nám nic do bývalého poměru mezi „Ratiborem“ a obecní správou, ale nynější změna přesvědčení „Ratibora“ nás nepřekvapuje, propuštěná služka vždycky nadává.

Přednáška. Dnes má v 8 hodin večer v Adalbertinu zdejší „Orel“ přednáškovou schůzi. Přednáší vdp. dr. Reyl o starém a novém životním názoru. Vstup volný.

Studentská akademie. Dne 14. t. m. snaživá mládež zažila chvíli vskutku slavnostních. Gymnasium, reálka, paedagogium i lyceum zápasily s překvapující zdatností o vavříny. Gymnasium zahájilo program proclitným přednesem sboru „Mateřská řeč“. Realista Jebavý přednesl obě básně s porozuměním. Nato gymnasium vystoupilo se smíšeným sborem „Návrat plavců“. Velice vhodné bylo solo sl. Láskové, která zvonivým hlasem přednesla lehce, nenuceně své písně. Houslová hra Janecského svědčila o dobré škole a pečlivé přípravě. Přednes svědčil opravdu o znamenitém talentu. Reálka řízním p. Tyrského zapěla „Ty, matko slávo!“ Svědomitá sevcíčnost a pěkné hlasy zde se uplatnily velice zdárně. Smyčcový orchestr paedagogia se vyznamenal čistotou tónů a souhrou dokonale. Vše to svědčilo ku chvále velice zkušeného odborníka p. Dobše. Gymnasisté bravurně zapěli sbor „U muziky“ i společně s reálkou Pivodovu Žneckou. Taktovka dp. katechety Gyurkovice osvědčila se při té příležitosti k veliké pochvale.

Obecenstvo bylo velice animované, povzbuzovalo frenetickým potleskem účinkující k opakování a přidávání nových věcí. Divadlo bylo skoro vyprodáno. Gratulujeme všem! — D. R.

Úmrtí. V kruzích zdejších dobře známý a oblíbený rodák ze Slezského Předměstí pan Josef Řehák, c. a k. vrchní vojenský stavbyvedoucí v Přemyslu, podlehl po dlouhém utrpení ve vojenské nemocnici v Trnavě u Prešpurku dne 9. t. m. Zemřel sv. svátstmi zaopatřen ve věku 45 roků. V kruzích známých vyvolala zpráva o jeho úmrtí bolestný údiv v uvážení, že tak statná postava, plná síly a svěžesti mohla podlehnout. Po vykonání pohřbu v Trnavě dne 12. t. m. odevzdána rakev dráze a pohřeb na hřbitov Pouchovský stanoven byl z domu p. Jos. Netuky, švakra nebožtíkova, na den 14. t. m. V pravdě však pověstnou maďarskou pořádností zavezena mrtvola místo do Hradce do Prahy a tak pohřeb zmařen a odložen na dnes v pátek na 10. hodinu. K zármutku vážených rodin Řehákové, Netukové a přibuzenstva veskerého přidáno bylo mnoho trapných chvil zkažením příprav ku pohřbu.

Požár vznikl dne 14. t. m. před 9. hodinou večerní v hospodářství p. Mahlera na katastru Pražskopředměstském. Shofelo téměř všechno, škoda jest velice bolestná.

Židovská reklama. Aby se přilákalo v době předvánoční co nejvíce katolických kupců, v některých židovských skříních jsou vyloženy obrazy katolických světců. Potřebí na to upozorniti, aby našinci byli vyvedeni z bludného domnění.

Ve prospěch vltitního ústavu v nové kapli na Rožberku uspořádán bude vánoční bazar v bytě u pí. majorové Palmové od 14. do 21. prosince (v Komenského třídě proti reálce, číslo domu 24) ve druhém patře v předu. Vzhledem ke krásnému tomuto účelu prosí se P. T. obecenstvo o hojnou návštěvu.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové počal již vydávati u svých pokladen kapesní kalendářiky pro rok 1912. Kalendářiky vydávají se bezplatně vkladatelům a obchodním spojencům banky.

Bankovní zprávy, vydávané Českou Bankou, přináší ve svém prosincovém čísle následující články: Koloniální banky francouzské, Místní dráhy a jich význam pro zvýšení obchodní a průmyslové potence našich českých krajů (dokončení), Projekt americké centrální cedulové banky, Nová egyptská krise, Různé zprávy a j. Na požádání zasílá se tento list zdarma.

Zákaz hry v uherskou třídní loterii. V zájmu veřejnosti se připomíná, že dle platných zákonných předpisů hra v cizozemskou loterii jakéhokoliv druhu, tedy i hra v uherskou třídní loterii jest zakázána a že na přestupky tohoto zákazu stanoveny jsou citelné tresty, neboť pokuta mimo propadnutí losu, obnáší 5- až 15násobný

Všelo doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlascování nových i starších oltářů, kazatelů, Božích brobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělé polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Frant. Černý, farář v Čermné, za děkana do České Třebové, Josef Musil, farář v Úpici, za děkana do Náchoda, Karel Neužil, farář v Kostelci u Chrásti, za faráře do Dřítčce, Petr Zavřel, administrator ve Dřítčci, za faráře do Telecí, Frant. Viša, farář v Liciboficích, za faráře do Hněvkovic, Vojtěch Lebedaška, farář v Adrsbachu, za faráře do Chvalče, Frant. Dvořák, farář v Lučici, za faráře do Skuhrova u Habrů, Jan Tošovský, kaplan, za administratora v Polné, Karel Posner, katecheta v Poříčci, za administratora do Dobrouče, Emil Novák, kaplan, za administratora v Úpici, Fr. Budínský, administrator v Hněvkovicích, za administratora v Kostelci u Chrásti. Uprázdňená místa: Čermná, fara patronátu kníž. Liechtensteina, Úpice, fara patronátu kníž. Schaumburg-Lippe, Kostelec Vrbatův, fara patron. nábož. matice, Licibofice, fara patron. náboženské matice, Adersbach, fara patron. nábož. matice vesměs od 1. prosince 1911.

Na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie měli ctitelé Mariánští v Hradci Králové povzbuzující a radostnou slavnost. Ráno o 6. hodině v chrámě Panny Marie očekávali zbožní věřící v záři mnoha světél svého arcipastýře, J. Exc. ndp. biskupa dra. Josefa Doubravu, jenž přijel se sekretářem vdp. dr. Jos. Huráněm a

obnos učiněného neb zamýšleného vkladu. Z té příčiny varuje se důtklivě před koupí neb prodejem losů uherské třídní loterie a připomíná se, že i ten se důchodkového přestupku dopouští, kdo jemu losy třeba bez objednávky od uherských firem neb odjinud zaslané si podrží.

Valencie. Tuto provincii španělskou s hlavním městem téhož jména, vynikající starobylostí budov, živým obchodem a přemyslem hedvábnickým, rušný přístav Alicante a pevnost Murviedro u moře Středozemního spatří návštěvník Panoramy Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 16. až 22. prosince.

Holice. Nové Hofické Noviny přinášejí feuilleton «Za Eliškou Antošovou», v němž píšou: Byla ženou v každém ohledu pokrokovou a moderní. Ještě krátce před smrtí stěžovala si, proč právě ona, která z vlastních vědomí o zbytečnostech světských, která z vlastního poznání ví, jací jsou ti následovníci Kristovi, má být obtěžována raděním a posléze nucením k něčemu, v co nevěří a čeho jí, jako ženě v každém ohledu poctivé není nijak zapotřebí. Ale neubránila se, došlo k tomu, čemu se dlouho vzpírala, ovšem ale, až když už duch její nebyl v její moci — umírala. — Naproti tomu konstatujeme, že nikoho nenapadlo Elišku Antošovou k zaopatření nutit, že o ně — jak obsluhující žena dosvědčíti může — že sice třetí den na to zemřela — sama požádala, při zaopatřování však o sobě věděla, po něm dokonce sklenici s vodou v ruce sama si držela. Řekla-li někdy, co se píše ve feuilletonu, pak v poslední chvíli jinak se rozhodla, než dříve smýšlela, čímž dokázala starou pravdu, že se bez víry lehko žije, ale těžko umírá a pisateli feuilletonu přejeme, aby umřel jako ona.

Pardubice. «Naše Právo», list strany národně soc. v Pardubicích, vrhl se na dp. Novotného, kaplana v Pardubicích, vytýkáje mu nepravém, že brojí proti učenickým besídkám, universitním extensím atd. K tomu útoku vedla jiná příčina. Dp. Novotný totiž pojal vážný úmysl založiti v Pardubicích «Orla». A tohle jest vlastní podnět útoku na dp. Novotného. «Naše Právo» má zbytečně starosti a svým strachem před «Orly» dělá se jen směšným. Už se ti páni v «Našem Právu» musí uklidnití tou zásadou, že svoboda platí také pro katolíky. Mohou-li sociální demokraté zakládati svoje separátní tělocvičné jednoty, musí už toto právo platit i pro katolíky. Ostatně strana národně sociální má tolik vnitřních nepřekýných záležitostí, že jest lépe pro ni, aby se starala sama o sebe a neukazovala už před časem malomocnou úzkost před «Orly». — Orgán strany soc. demokratické v Pardubicích «Východočeský Obzor» přinesl v čísle 55. článek «Sedmá velmoc», ve kterém stojí: «Sedmá velmoc s centem zlata na špičce kapitalismu v žurnalistice. V tom stadiu je měšťácká česká žurnalistika. Zatím co žurnalistika měšťácká dostává se v područní kapitalistických skupin, naše (sociálně demokratická) zůstává tak, jako ve dnech svého mládí výrazem snah nejširších vrstev. Proti žurnalistice kapitalistické, který pevně vězí v zlatých poutech . . . atd. Snad i čtenáři sociálně demokratického orgánu pochopí, že pisatel toho článku se řídí dle rčení: «Kdo v té peci sedá, jiného tam hledá». O tisku soc. demokratickém je známo přece, že se nalézá vesměs v okovech židů a židovského kapitalismu, třeba že tento hřích svaluje «Východočeský Obzor» na žurnalistiku měšťáckou. Co dělají ty veliké inserty židovských kapitalistů v rudém tisku? Odkud si vypůjčují soc. demokraté na své tiskárny a lidové paláce? Snad chtěl «Východočeský Obzor» pouze sprýmovat, protože fakta mluví tak zřetelně, že těžko zapírat. — Chovanci okresního sirotčince v Pardubicích sehrají v sobotu dne 16. a v neděli dne 17. prosince vždy o 4. hod. odpo. vánoční hru: «Od jesliček září láska». Sepsal J. Košťál. Představení se koná v sále restaurace v «Bubenči».

Naše mládež. Po celý rok, ale zvláště teď v zimě, vidíte v Pardubicích na nádraží celé tlupy mladých číhařů, kteří tu kradou uhlí a co jim přijde do rukou. Jsou to chlapci, kteří ještě jsou povinni k návštěvě školy. Zřízenci nádražní si jich mnoho nevšimnou a jiného se tito darebové tak snadno neleknu. Ostatně dobře vědí, že se jim tak lehko nemůže něco stát. Nač by tedy měli strach? Minulé dni stála tlupa takovéto naděje mládeže na vagonu s uhlím a cpala zcela klidně pytle své černým palivem. V tom přilížděl rychlík, na kterýž hoši začali házet uhlím a střílet prakem do oken. Náhodou rozbili okno pouze u záchoda, a tak nebyl nikdo raněn. Četnictvo pátrá po neznámých pachatelích a jest jim na stopě.

Drobnosti z Pardubic. Roku 1913 bude slaviti zdejší reálná škola svoje 50leté výročí. Přípravné práce k této slavnosti se konají. — Oba dva koncerty moravských učitelů-pěvců v zdejším městském divadle daly se při úplně vyprodaném domě. Pěvcům uspořádány byly celé ovace a zástup ctitelů a nadšenců pro zpěv vyprovodil pěvce až na nádraží. — Zdejší učitel měšťánské školy novoměstské Eduard Geissler jmenován byl ministrem vyučování c. k. školním inspektorem na českých školách školního okresu v Kynčově n. Kn. — Universitní extense konají se tu vždy v neděli v měšťánské besedě o 3. hod. odpo. Návštěva je vždy hojná. Poslední přednáška univ. profesora Čady «O základu výchovy» zvláště se těšila hojně návštěvě se strany žen. — Parforsní hony ukončeny letos teprve v tomto týdnu. Letos těšily se hojně návštěvě. Princ pruský a saský zúčastnili se jednou honů incognito. Celkem uspořádáno bylo 40 honů. — Volba členů a zástupců do odhadní komise pro osobní daň z příjmu v odhadním okresu pardubském se koná v kanceláři berního referátu na hejtmánství dne 21. prosince od 9. do 12. hod. dopol.

Zákeřný případ. Dne 4. t. m. jel na kole v podvečer přespolní listonoš Zahradník směrem od Pardubic. Blízko lesíka «V hájkách» vrhl se na něho dva muži, z nichž jeden zautočil ostrým nožem na prsa. Leč nůž narazil na přesko služební tašky, čímž se rána zmírnila tak, že listonoš poraněn byl pouze lehce. Lupičům podátilo se uprchnouti.

Přednášky v Litomyšli. Přednáška p. V. Kunětické ve dvoraně Smetanově dle doslechu přítomných snad příliš nezajímala. — V jednotě katol. paní a dívek přednášel dp. V. Blažek, profesor, o své pouti do Lurd velmi obsírně a zajímavě. V neděli dne 17. t. m. má v této jednotě vdp. probost zdejší přednášku: Kolem jakého středu třeba se dnes katolíkům soustřeďovati.

Tragický skon studujícího v Litomyšli. V neděli dne 10. t. m. o 9. hod. večerní zastřelil se na předměstí Záhradí před domem okresního výboru a před bytem slč. H., kandidátky učitelství, studující VIII. tř. gymnasijsní zde, J. Koníček, ranou z revolveru. Dle řeči otce jeho a dle dopisu zanechaného skončil tak tragicky proto, že se ohával disciplinárního vyšetřování ve škole pro urážku profesora. Snad i poměry rodinné k tomu přispěly. Též se praví, že pro zhrzenou «lásku» tak učinil. Ale buď si tomu jakkoliv, měl přece překonatí pevnou vírou náboženskou a útěchou v lepší budoucnost všechna pokušení a tuhé boje a sebe zapřít. Jen, kdo sebe sama přemůže, tenť rekem. Škoda tohoto nadějného mladého života pro rodinu a společnost lidskou: bylť zemřelý studentem výborným a snaživým.

Josefov. Počet dobytých trhů nyní rozmnožen. Nově upravený jeho pořad jest následující: Trhy odbývají se v těchto pondělcích: Po neděli Sexagesima, po sv. Benediktu, po Květné neděli, po Nejsv. Trojici, po sv. Markétě, po sv. Bartoloměji, po Andělech Strážných, po sv. Václavu, po Všech Svatých, po Neposkvrněném Početí Panny Marie. Vždy od 7. do 12. hod. dopol. Kdyby na řečené tržní dny připadl svátek, odbývají se trhy v těch pondělcích příštího týdne. Jarmarky v těchto útercích: Po Zvěstování Panny Marie, po sv. Markétě, po sv. Václavu, po Neposkvrněném Početí Panny Marie.

Přelouč. Dne 3. července zavítal do našeho města Exc. dr. Fořt, aby nám nastínil nynější politickou situaci, zvláště, jak dalece pokročilo česko-německé vyrovnání v Praze. Pozvání též byli poslanci pp. Hrázký, Kuchynka a Udržal, avšak nikdo z nich nepřijel. Jest zvykem, že nepřítomnost svoji pozvání omluví. Tentokrát však se tak nestalo. Osobnost pana ministra přilákala tolik posluchačstva, že se naplnila rozsáhlá dvorana záloženská. Na základě hlubokého studia přednesl pan ministr historický vývin politiky česko-německé v našem království, poukázal na choutky Němců a jejich postuláty, konečně zajímavým způsobem ličil dosavadní konferenci česko-německé. Plných sedm neděl jsme konferovali o pouhých formálnostech a posledních pět neděl věcně jsme se radili. A co jsme projednali? Nahradili jsme v jisté záležitosti slovíčko «buď — buď», slůvkem «dilem — dilem». Obsahově přednáška byla naprosto věcná, prázdná veškerého bombastu, řekli bychom, že mluvil mladočeský staroček. Odsoudil naprosto politiku Kramářovu, když pravil, že vždy lépe jest pro národ český míti své lidi ve vládě. Ano, pane dre. Kramáři, vy jste to byl, který jste byl proti tomu, když nám před 2 roky vláda nabízela tři křesla ministerská, a tak se jenom stalo, že za naši nepřítomnosti ve vládě Němci přímo zůřili proti Čechům a následky toho ještě dnes cítíme. Dobře pravil vlivný stoupenec mladočeské strany v důvěrném kroužku: «Co Kramář do ruky vezme, předem již jest pochováno!» Dr. Fořt důvěruje, že ke smíru obou kmenů této země přece jen dojde a že sami živnostníci a obchodníci němečtí si toho přeji. Za dosavadních poněrů my však o tom pochybujeme, a dejž Bůh, abychom se klamali.

Velim u Kolína. «U nás nedá se nic dělati. Místo je průmyslové, vše samý dělník, nikdo o kostel nedbá. — Tedy to aspoň zkuste. Hleďte sousedit 3—4 muže katolického smýšlení a s těmi začněte!» — «Vše marno! Tak často slyšíme a to i od těch, kteří v prvé řadě jsou povoláni postaviti se v čelo katolického hnutí. Ovšem to je na pohled nejoprávněnější a nejméně zahanbuji výmluva pohodlnosti — či lépe řečeno duševního marasmu. Vykonati své stereotypní, od předků zděděné funkce, nemuseti se ostouzeti, s každým dobře vycházeti, při tom hodně nafíkat na zlé časy, na moderní svět — to nic nestojí a je to laciné upokojení svědomí, vytýkajícího vlažnost ve službě Kristově. Že vše to jsou klamné vytáčky, přesvědčil jsem se nedávno na vlastní oči ve Velimi. Místo je průmyslové, značnou část osady tvoří třída dělnická. K tomu je osada silně nábožensky smíšená. Zní to skoro neuvěřitelně, že by se v takovém místě mohla založiti Mariánská družina a to — mužů a jinochů. A přece se tak stalo na svátek Neposkvrněného Početí bl. Panny Marie. V kostele, jenž tonul v záři světla a byl naplněn věřícími do posledního místačka, zasvěcovalo se 40 mužů a jinochů v čele se svým duchovním správcem službě Královny nebes. Slavaostní kázání měl kněz Tov. Ježíšova z Prahy, po němž konalo se slavné přijetí. Uchvatný obřad působil hlubokým dojmem na všechny věřící, kteří s patrným zájmem sledovali celý úkon. Po té při slavné mši svaté přistoučila nová družina ke stolu Páně a vedle toho ještě hojně věřícího lidu. Odpoledne dali se sódalové fotografovat. Ptám se jistého muže: «Čím to, že katolický život v této osadě tak vzkvétá? Bylo tomu tak vždycky?» — «Hlavní zásluhu o to má dp. farář Václav Šťastný, je-muž stojí po boku několik rozhodných mužů katolíků. Když jsem před několika málo léty přišel, vnitřek kostela byl ubohý, hlavní oltář na rozsypání, oltářní obraz přetřesen, kul dokola, aby nevypadl, ucpán papíry,

stěna kostela holá. A za dobu asi 7 let kostel je obnoven, krásně vyzdoben, v osadě vzkvétá čilá katolická organizace, katolický tisk je v rodinách domovem, návštěva kostela a přijímání svatých svátostí opravdu příkladné. A nyní k tomu přibyla ještě Mariánská družina mužů i jinochů k vůli prohloubení a upevnění katolického života ve farnosti. Zamyslel jsem se a řekl sám u sebe: Proč by i jinde to nemohlo jíti ku předu? Evangelium je všude totéž, prostředky duchovní správy nabízejí se všem stejné, také půda ve většině farností není o nic tvrdší, ale ovšem namnoze schází nadšení pro zájmy Kristovy, nedostává se obětavosti a bez těchto činitelů nerodí se nic velikého. Kéž nová družina mohutní jak počtem tak zejména vnitřním duchem, aby přinesla farnosti hojného pozhnutí!

Pohanské popelnice. Veliké množství popelnic pohanských objeveno bylo při kopání na poli rolníka p. Víta v Kuněticích. Byly zjištěny celé hroby, v nichž nalézají se obyčejné popelnice a vedle ní několik jiných malých nádob, které byly s popelem a rozličnými dary přidávány nebožtíkovi do hrobu. Starožitného nálezu ujali se učitelové v Kuněticích, kteří jednotlivé stěpiny nádob obratným způsobem slučují v celek. Také bronzové jehlice a zlatá jakási ozdoba ženská byla při této příležitosti nalezena. Zdá se, že na tom místě je také celé pohanské pohřebiště, jako se už na rozličných místech kolem Pardubic konstatovalo.

Odpověď agrárnímu «Věstníku Dorostu» z 10. XII. 1911. Vaše odpověď k mě obraně proti vašemu útoku na mne je práce lidí vám podobných, vy jste ji sestavil. Vaše odpověď je novým důkazem pravdivosti slov p. evang. far. Šádka, že on i vy se spojíte «třeba s čertem» otcem Iži. Sám se v ní také porážíte: na jednom místě chcete vši moci ze mne udělati arcijenerála, na druhém místě opět se smějete, že mne nebylo poslechnuo. Jak se to shoduje? Jestli jsem se ve schůzi v Ranně odvolával na 12 leté studium, měl jsem k tomu plné právo a jistě i důvod, ačkoli dva posluchači, přítomní ve všech polit. schůzích na Ranně, v nichž jsem mluvil, mně řekli, že nic podobného z mých úst neslyšeli. Ostatně mnozí z vás ani nemají celé obecné školy a naukuji se jako žába ze známé bajky. Proto vám tvzení o přetvářce vračin. Proč pak jste nezačal opět o nemravnosti aneb aspoň nevyvrátil mého tvrzení o mravnosti vašich lidí? Jen jste zavádil o to potměšile, že to pochybně, jak při těm jistým věcem rozumím. Zrovna tak, jak jim rozumí učitelský sbor zimní hospodář. Školy ve Hlinsku, který ty mládence potrestal. Těší mne, že chcete-li něčeho proti mně docílit, jdete do minulosti a k tomu ještě nepíšete pravdy. Já jsem průvod ku věnečku do Mraketina nevedl, ale šel jsem pěkný kus cesty za ním, bavil jsem se pak jako každý řádný účastník netanečník, a odcházeje, jsem dle svého zvyku ještě žádal členu výboru, by dal pozor, aby se nic špatného nestalo, což mně také bylo slíbeno a také splněno. Moje výtku ohledně vašeho agrárního plesu je do poslední písmeny pravdivá, a svalováním viny na klepy a podezřívání pravdy té nezatusujete. Za pozvání ku plesu pěkně děkuji, ale raději pozvete více domkářů, tkalců, bude to pro ně v této drahotě povznášející dojem účastní se takové agrární nádhery. Podobně také nevykrouťte, a kručte to jak chcete, slov evang. p. faráře Šádka, že spojíte se třeba s čertem. Pravdou jest a zůstane, že ve schůzi Hájnově mně vytkl, aby mne porazil, článek z «Korespondence katol. duchovenstva», já jsem mu odpověděl, že, co uvádí, v tom smyslu není pravda. Pak byla brzo schůze Prokopova a Krejsova: p. far. Šádek také přišel, byl tam brzy. Vida jej, pravil mně před ním p. Adánek, vámi tak milovaný: Pane faráři, Korespondenci katol. duchovenstva mám zde a p. farář Šádek se neodvážil na této schůzi svého tvrzení opakovati. Za několik dní krátce před zem. volbami měl v Ranně schůzi Sochor — dr. Loskot, p. far. Šádek byl předsedou. Na této schůzi chtěl mně usvědčit jako lháře a opakoval své tvrzení a při tom vytáhl «Korespondenci katol. duchovenstva» a četl odstavec, který si vybral jako doklad. Já však hned, jak začal o té věci a vytáhl Korespondenci, rozestřel svůj materiál na lavici přede mnou stojící a za velikého utišení a všeobecné pozornosti jsem vytáhl totéž číslo z téže Korespondence, a když p. far. Šádek skončil, četl jsem zase já a dokázal mu, že článek ten citoval falešně, poněvadž četl odstavec, který vytržen ze souvislosti, nepodával smyslu, jaký byl míněn. Zkrátka p. far. Šádek chtěl usvědčiti mne a zatím byl usvědčen sám. Tak hloupý snad nejste, abyste nevěděl, co znamená býti usvědčen z falešné ciace: p. far. Šádek také to věděl, a proto se již ani slovem neodvážil svého tvrzení opakovati, ale hleděl si ve své zlosti pomoci novými nepravdivými urážkami a skončil výrokem, že se — on a jeho stoupenci «proti klerikálnímu kandidátovi spojí třeba s čertem». Tak to bylo. A potom vy se chcete p. far. Šádka zastávatí teď po smrti? Co pak jste vy mu tak za života udělali dobrého? Ani jste mu povoz leckdy neposkytli, tak že si raději koupil automobil. A teď? Vždyť i toho

Tramín	Atlantik
Velejemné látky na pánské obleky.	
Doporučuji vřele veledůstojnému duchovenstvu.	
Vzory k nahlédnutí franko.	
První český zaslátelský závod	
Ed. Doskočila v Chocni.	

jeho psa jste nechali zmrzati a scipati hladem. A chudák, co se na mne zutivě nastěkal, když jsem šel kolem evangelické fary! Podobné odměny se od vás očekávají také ti katolíci, kteří za vámi jdou jako slepé ovce. Pravíte též, že ovoce blahodárného působení sdružení klerikální mládeže se ukáže v budoucnosti. Těší mne. Vy však tak dlouho čekat nemusíte. Ovoce vašeho působení je viděti již dlouho a jmenovitě teď. Hrozíte mně, že ještě napíšete o mých »křesťanských ctnostech«. Jen chutě do toho! Aby vám to však nedalo tolik práce, jako vaše odpověď k mé obraně, tedy se račte obrátiti do chaloupek na Ranné k staré Novačce, »ta toho ví.« Také dobře učiníte, zajdete-li si do centrály Rannské a Holetínské. To budou »šťavnaté« články. Nemyslete si však, že vám ke všemu odpovím, můj čas je drahý. Pamatujte si: »vaše chvála — moje hanba, vaše hanba — moje čest!« — Josef Elitzer, farář.

Různé zprávy.

Organisovaný katolík. Dne 14. t. m. zvolen místo p. Jungra za tajemníka strany dp. Ant. Havelka z Plzně.

Úmrtí Msgra. J. Kyselky. Starobylý král. kolleg. kapitula sv. apoštolů Petra a Pavla na Vyšehradě zaznamenala bolestnou ztrátu. Zesnul Msgr. Josef Kyselka, Jeho Svatosti Pia X. komoří, kanovník-kazatel, farář, theologie doktorátu kandidát, čestný k. a. konsistorní rada, k. a. notář atd. Narodil se v Mýtě 16. března 1846, na kněze posvěcen 10. července 1870, působil jako kaplan ve Vejpřtech, Stříbře a v Praze, jako katecheta na c. k. ústavě ku vzdělání učitelů a c. k. českém gymnasiu v Truhlářské ulici, vzděláním svým a láskou k milovaným otcem žactva svého. Řadu let zasedal ve sboru obecních starších a působil pilně při katolických pracích v akademii křesťanské, vydání »Zlaté Bible«, v katolicko-politické Jednotě, v »Měšťanské Besedě« a »Jednotě občanů pražských«, k. a. zejména členem četných humanitních ústavů a spolků, městského útluku, a literárním příspěvkatelem čelných listů. Skonal v Pánu, trpělivě nesa bolesti s myslí Bohu odevzdanou, zaopatřen sv. svátostmi dne 5. prosince 1911 o 5. hodině odpolední v přítomnosti kapitulářů. Pohřeb konal se za četné účasti dne 9. t. m. R. l. p.

Kde se mají učitelé lépe než státní úředníci? V »klerikálním« Vorarlberku. V rozpočtovém výboru obhrazoval se křesť. soc. poslanec Pink proti tomu, aby učitelé byli postaveni na roveň státním úředníkům čtyř posledních tříd, ježto učitelstvo ve Vorarlberku by tím bylo — poškozeno. V 26 letech, kdy státní úředník má 2200 K, má učitel ve Vorarlberku 2350 K. Do 48 roku dostane služného úředník celkem 71.932 K, kdežto učitel ve Vorarlberku 79.800 K. Tak »klerikálové« pracují »proti učitelstvu«.

Ovoce nevěry. V Paříži se projednával nedávno soudní proces, jenž pro nynější směry a snahy vychovatelské jest poučným. Před porotou zodpovídal se 18letý vrah, v jehož oku zračil se vrchol vši zpustlosti. Reprodukujeme tu jen několik bodů: Předseda: »Sandote, pro jediný frank zavraždil jste stařenu Rosinu Meniovou. Zajistě byste ji nebyl o život připravil, kdybyste byl věděl, že u ní tak málo najdete?« Sandot: »Proč ne? Já pracuji za každou cenu.« Předseda: »Vaše odpověď musí zachvěti největším zlosynem. Je vám teprve 18 let, a jste již tak hrozným zločincem. Kdo vás naučil takové zvláštnosti?« Sandot: »Což já vím?« Předseda: »Doznáváte svou vinu?« Sandot: »Doznávám vše a — směji se tomu.« Po té ujal se slova jeho obhájce Saint Appen a pravil: »Mám velmi snadnou úlohu; obžalovaný se přiznal a nelze jej hájiti. Přece však si dovořím několik slov. Nevím, jak porota otázku viny zodpoví, tolik však vím, že mnohý z přítomných zde má větší vinu, než tento zločinec Sandot. Vinníky ty chci blíže označiti. Vinníky jste vy, pánové, kteří reprezentujete nynější společnost, jež sice tréšá zločiny, která však si netroufá odčiniti vlastní chřestálostí, vlastní lehkomyšlností a mravní dekadencí. Vidím tu na stěně Ukřižovaného. Visí zde v té síni, kde zločinci jsou souzeni. Proč nevisí ve škole, kam své děti posíláte? Proč trestající, odvoláváte se nyní na Boha? Proč byl Ukřižovaný ukázán Sandotovi teprve nyní, kdy mu jest zodpovídati se ze zločinu? Kdyby byly Sandotovi, když chodil do školy, na paměť uváděny obraz Ukřižovaného, Jeho příklad a učení, nebyl by jistě přišel na tuto lavici obžalovaných. Kdo učil Sandota, že má nesmrtelnou duši? Že má milovati Boha i lidi? Kdo jej učil Božím příkázáním? Duše jeho beze vší mravní ochrany a podpory byla ponechána na pospas všem zlým vášním. Mladík tento vyrostl jak z pouště divé zvíře uprostřed lidské společnosti, která jej nyní dá na popraviště zabít jak divokou šelmu, ač by z něho byla mohla vychovati beránka. Ano, vás, pánové, kteří jste reprezentanti společnosti, vás tuto musím vinit! Vás, kteří se chlubíte svým vzděláním, v pravdě však jste hrubými barbari. Vás, kazatelé občanské morálky, vás, kteří v lidu šíříte slovem i písmem nevěru a nekázeň, a kteří pak žasnete, splácí-li vám lid zločiny, zesurováním a naprostou sešlostí. Odsuďte Sandota, máte k tomu právo, ale já viním vás a tím se zhošťuji své povinnosti.« Porotci po krátké poradě odpověděli k otázce viny kladně a vrah odsouzen k smrti. — Náhrada kříže maceškou tedy jest velice nešťastná. — K. K.

Jméni České Akademie. Dle výkazu zemské účtárny království Českého byl stav jmění České Akademie koncem října t. r. tento: Jméni základní 598.421.48 K, fond knížete z Liechtensteina 45.887.68 K, fond Kle-

menty Kalasové 5446.57 K, fond MUDra Josefa Síchý 117.758.76 K, fond Josefy Čermákové 10.951.45 K, fond Mat. ryt. Havelky 80.629.97 K, fond JUDra Jana Kaňky 11.900.— K, fond JUDra Gustava Šudy 5004.20 K, fond Julia Zeyera 70.492.08 K, fond Leopolda Schmidta 26.130.43 K, fond JUDra Ant. Pavlíčka 9343.25 K, fond JUDra Fr. L. svob. pápa Fiegra 51.872.90 K, fond národohospodářského ústavu 471.200.— K. Příjmy České Akademie rozpočtové byly na rok 1911 sumou 106.951 K, v tom byla zahrnuta subvence státní 40.000 K; vlastní příjmy páčeny na 26.890 K. Z úhrnné sumy 106.980 K věnováno 25.960.— K na společná vydání a každé ze čtyř tříd přiděleno po 20.255 K. Kromě toho měly II. a IV. třída Akademie ze zvláštních fondů k dispozici na 25.000 K.

Pěkný protimilitarista. Minulou neděli mluvil soudruh posl. Bebel k voličům v Hamburku a vyjádřil svůj program takto: Církev budiž soukromým zařízením. (Tedy rozlučka státu a církve a lup církevního majetku. Pozn. red.), dále všeobecná obecná bezkonfessní škola, a armáda budiž zdemokratisována. — Bebel, ač protimilitarista, nejen že není proti armádě, ale chce, aby vojákem byl každý občan. Na zákonná opatření proti velkokapitálu, proti kartelům a bursovní spekulaci p. August Bebel docela zapomněl! Pěkný protikapitalistický sociální demokrat!

Takovou »sociální práci« zastane každý. Teď si dá vá soc. demokracie sama hrozné vysvědčení nezpůsobilosti. Do říšské rady za židovských fanfár bylo zvoleno tolik soc. demokratů, kteří slibovali, jak na parlamentní půdě rychle provedou reformy. Vždyť označovali všeobecné hlasovací právo za zlatou bránu nezadržitelného blahobytu! Ale — při pokračující drahotě místo pilné práce reformní rozbíjeli soc. demokraté přibytky lidí, kteří nezdražují. Dražota roste dále, hrdí soudruzi však ve Vídni věší stále více hlavy. Co teď činiti, aby jim vlastní lidé nevyčinili? Inu — musí se nějakým způsobem odvrátiti pozornost od vídeňské malomoci. Proto chystají soudruzi celou řadu stávek, na nichž se bude vyžadovati zvýšení platu o 50 procent a zkrácení doby pracovní. Zedníci učinili začátek, pak dojde na odbory jiné. Není tohle demagogie? Napraví a doplní jednotliví zaměstnavatelé to, čím posud tolik vzácný parlament sotva hnul? Budou tak rychle podnikatelé přidávati? Rudí demagogové sami velmi dobře vědí, že by splnění takových požadavků znamenalo uzavření 80 procent průmyslových závodů. A odkud budou bráti dělníci potom? A i kdyby skutečně se přidalo, tolik, pak dle dnešních poměrů zdraží dělníkům jiní lidé potraviny, byty atd., aby se hojili při dražším prodeji zboží továrního. Nastala by přímo šílená válka sociální. Pomáhati takovým barnuským způsobem čistě na účet lidí jiných dovede každý člověk, třeba by nebyl žádným sociologem a nezdařilo by se mu to zrovna tak, jako se nepodaří soc. demokratům, kteří obrovských stávek hanebně prohráli, ožebračivše dělnictvo ještě více. — Ať soudruzi raději poseptají svým židovským chráněncům, kteří vládou obrovskými miliony, aby aspoň desetinu svého jmění dali strádajícímu lidu. Tak se pomůže ihned i beze všech dlouhých vášnivých řečí v parlamentě. Ale — před takovou radou utíkají soudruzi jako před horkou lávou.

Vzrůst státního dluhu. 25. listopadu vyhlášeny byly výkazy kontrolní komise na radě říšské o stavu státních dluhů koncem června 1911. Toho času činil celkový státní dluh 12.205.814.133 K, z nichž se ročně platí úroků 481.636.052 K a na státní dluh zemí na říšské radě zastoupených 7.106.000.000 K. Celkem vzrostl státní dluh v první polovici roku 1911 o 94.3 milionů K. K tomu přistupuje ještě 210.588.780 K nových půjček, které vláda požaduje s rozpočtovým provisoriem na rok 1912 na úvěry vojenské, na umořování státního dluhu a na investice. Jak jest vidět, roste státní dluh nesmírnou rychlostí, aniž jest naděje, že děláni nových dluhů přestane. Vždyť se v rozpočtovém provisoriu žádá dokonce půjčka 26 milionů, aby se tímto novým dluhem mohly zaplatiti umořovací splátky starého dluhu.

Radostí a světla vánoční i nejnešťastnějšího nemocného potěší, jen ubohé slepé dívky z toho všeho nic neuzijí. Dárek »Utulné slepých dívek v Praze-III., na Kampě« je potěší. Smluňte se! Přispěvky přilímá též administrace t. l.

Proba k našim přátelům. Vydali jsme letos dva velké kalendáře »Mír« a »Venkov«. Poněvadž náklad byl značný, zbyla nám jich jistá část ještě, a sice část, kterou kdybychom prodali, něco vyděláme, kdybychom ji však neprodali, ještě při všem proděláme. Prosíme všechny naše přátele, stoupence, spolky a organizace, odbočky a skupiny, aby laskavě pomohli nám během těchto dnů rozebrati zbývající část kalendářů »Mír« či »Venkov«. Dáme je lacino a ve větším množství při značných slevách. Ať není jedné rodiny křesťansko-sociální, kde by neměli velký kalendář »Mír« či »Venkov«. Objednávky přilímá a vyřizuje »Tiskové družstvo české strany křesťansko-sociální« v Praze I., Karlova ul. 8. Agitujte pro rozprodej našich kalendářů »Mír« a »Venkov«.

Při milionu na katolický ústav ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenči. Osobní dary: Vsdp. Frant. Vaško, děkan v Kostelci n. Lab. 100 K, p. Jos. Mazanec, maj. domu na Smíchově 100 K, Jan a Marie Jedlíkovi v Kroměříži 100 K, vdp. J. Tichovský, správce vikariátu Bratronice 13 K, vdp. J. Čapek, farář Střenice 10 K, pl. A. Kohoutová, Praha-II., (za »Domácí výchovu«) 10 K, dp. Fr. Jellinek, kaplan Strážov 10 K, vd. farní úřad ve Vysoké u Mělníka 10 K, vd. farní úřad v Kostelci Vrbatově 8 K, vdp. Jos. Dyrhon, farář 8 K, sl. Fr. Fejfarová v

Liberci 5 K, p. Ant. Miláček, Adamov 5 K, vd. farní úřad Liblín 5 K, p. Václav Ludvík v Plsku 5 K, dp. Václav Synek, kaplan Čimelice 3 K, dp. Fr. Janáček, kaplan Hřivice 3 K, p. Jan Houdek, cís. rada Praha-VII. 4 K, vd. farní úřad Libeň 2 K, p. B. Bek, fezbář Kutná Hora 1 K. — Farní sbírky na sběrací listy: SL Pavlína Blenová ze Sytové vybírala v Branně 90 K a ve Štěpánicích 70 K, p. Jos. Doležal z Pardubic 5 K. — Sbírkový příležitostně: Pan Jos. Tříska, jednatel mládeže z Hrejkovic 3.50 K, Mariánská družina mužů a jiných v Českých Budějovicích 1 K, sl. Ottilie Burešová ve Střenicích zaslala členský příspěvek 4 K. — Všem laskavým dárčům vzdává spolek přátel katolických českých škol Bratrských v Praze-Bubenči nejuctivější díky a volá: »Zaplať Bůh!« Prosíme všechny lidi dobré vůle, aby nezapomínali na všennárodní podnik náš v nynější době vánoční. Každý se těší na hojnou nadílku o štědrém dni. A všennárodní kulturní náš katolický ústav ku vzdělání učitelů v Bubenči by měl zůstatí neobdařen? Jak obožáti zajisté každého vánoční myšlenka, že přispěl, byť i malým dárkem na obrod našeho národa katolickými učiteli! Heslem každého buď: »Štědrý den pro mne i pro Katolický ústav ku vzdělání učitelů v Bubenči!«

»Finanční Rozhled« čis. 3. roč. II., vydávaný Záložním úvěrním ústavem v Hradci Králové, přináší řadu pozoruhodných a časových článků národohospodářských a finančních, z nichž uvádíme zejména článek pana cís. rady dra. V. Schustera, tajemníka obchodní a živnostenské komory, »Všeobecný úvěrní ústav družstevní«, v němž autor nad jiné povolany probírá osnovu zákona o zřízení všeobecného úvěrního ústavu, podanou poslanecké sněmovně. Číslo toto přináší také vysoce zajímavou přednášku poslance dra. Fr. Ulricha »Hospodářský význam úpravy řeky Orlice a přítoků«. Dále uveřejňuje v tomto čísle známý národohospodářský pracovník a znalec zejména slovanských balkánských států p. Č. Slepánek článek »Hospodářský pokrok Srbska«. V přehledu za měsíc listopad zaznamenány jsou všechny důležitéjší otázky, jež v tomto měsíci byly aktuální, zvláště: průmysl cukerní — kartel rafinerií petroleje — zahraniční tržba naší říše — otázka reorganizace státních drah — další předlohy daňové. Mimo rubriky o činnosti Záložního úvěrního ústavu a různých národohospodářských a finančních zpráv obsahuje »Finanční Rozhled« i pečlivě vedené rubriky bursovní, cukerní, jakož i list slosovací a kursovní listek. Předplatné na »Finanční Rozhled«, vycházející 1. každého měsíce, obnáší celoročně 1.50 K. Obchodním spolecům Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové zaslán je na požádání zdarma.

Listovní doprava v době vánoční a novoroční V zájmu P. T. obecnstva jakož i v zájmu poštovní služby upozorňujeme na některá důležitá ustanovení. Veškeré listovní zásilky, znející do větších měst, obsahujících vedle úplného a správného jména příjemce též okres (čtvrť), ulici a číslo domu a případně též bližší údaj bytu (schody, poschodí, číslo dveří), jak to jest v takových případech vůbec předepsáno. Na zásilkách do Vídně adresovaných třeba mimo městský okres udati též dotyčný doručovací okres a to v podobě zlomku, ježto římskou číslicí napsaný číselník značí městský okres, arabskou číslicí psaný jmenovatel pak dotyčný poštovní okres doručovací (Vídň X/I. atd.). Dále se P. T. obecnstvo důtklivě žádá, aby za účelem usnadnění manipulace nenazlepovalo známky na zadní straně dopisů, nýbrž na straně adresní a to pokud možná nahoru v pravém rohu. — Listky, jejichž přední strana kolmou čarou rozdělena jest ve dvě polovice, mohou obsahovati písemná sdělení jak na zadní straně, tak na levé polovině přední strany. Ustanovení to platí pro dopravu tuzemskou i pro styk se všemi zeměmi světového spolku poštovního. — Na tištěných vizitkách, listcích vánočních a novoročních zaslaných za použití sazby pro tiskopisy jest dovoleno mimo adresu odesílatele a jeho stav připojiti ještě blahopřání, poděkování a jiné dodatky zdvořilostní, vyjádřené nejvýše v pěti slovech neb obyčejnými zkráceninami (p. f. a pod.). Výminečně toto ustanovení platí pouze pro řečené druhy tiskopisů a nelze je rozšiřovati na všechny tiskopisy vůbec, při čemž však se podotýká, že pohlednice, jež se zasílají v době vánoční a novoroční, považují se za vánoční a novoroční listky ve smyslu právě naznačeném a že možno tudíž na nich připsati blahopřání k svátkům vánočním a k novému roku až do pěti slov, aniž by listky takové pozbyly povahy tiskopisů. — Sazba za obyčejný dopis obnáší při místní dopravě a při dopravě do království a zemí v říšské radě zastoupených, do Uher, Bosny a Hercegoviny, do knížectví Liechtenšteinského, jakož i do Německa do váhy 20 gr. 10 hal., od 20 do 250 gr. 20 hal., do Srbska a Černé Hory obnáší sazba 10 hal. za každých 20 gr. a do všech ostatních zemí světového spolku pošt. 25 hal. do váhy 20 gr., za každých dalších 20 gr. pak 15 hal.

Přiloha. K dnešnímu číslu našeho listu přiložen je obrázkový vánoční seznam Singer Co., akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Králové, u labského mostu 279, obsahující doporučení jejich výtečných, co užitečný vánoční dar zvláště se hodících původních Singerových rodinných šicích strojů.

Tržní zprávy.

Seznam cen na týdenní tržní v Hradci Králové dne 9. prosince 1911. 1 hl: pšenice K 19.20 až 20.10, žito K 16.30 až 16.50, ječmene K 15.10 až 15.60, ovsa K 9.40 až 10.40, prosa K 13.— až 14.—, vřkve K 20.— až 24.—, hrachu K 30.— až 36.—, čočky K 46.— až 50.—, jabl

K 30.— až 32.—, krup K 26.— až 50.—, brambor K 7.— až 8.40, jetelového semínka červ. K 144.— až 156.—, máku K 80.— až 100.—, 100 kg: žitných otrub K 16.50, pšeničných otrub K 16.—, 1 kg: másla čerstvého K 3.60 až 4.20, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.44 až —.52, 1 vejce K —.9 až —.11, 1 kopa zelí K 24.—, 1 kopa kapusty K 4.— až 8.—, 1 hl cibule K 15.— až 17.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.—, 1 pytel mrkve K 4.40 až 6.20, 1 hl jablek K 8.— až 17.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 9. prosince 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 106, žito 104, ječmene 178, hrachu 2, krup 3, jetelového semínka 119, máku 1, dop. žitného ječmene 101, 14 žitného 102, žitného 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Prodám levně potahový vůz

pro 22 osob

s nepromokavou plachtou, hodí se hlavně pro účely spolkové. Vůz tento, jelikož je na pérách, vyhovuje účelu svému co nejvíce a hodí se též pro pp. speditory při pořádání výletů povozem.

Blížeji podrobnosti a cenu sdělí

J. Luňák v Branné u Jilemnice.

Jakost rozhoduje!

MAGGI[®] kostky po 5 h

(hotová hovězí polévka)



jsou vyrobeny s nejlepšími masovými výtažky s přísadou nejjemnějších zelenin a obsahují již potřebnou sůl a koření.

Každá kostka dá — polita pouze vařící vodou — 1/4 l nejjemnější hovězí polévky, která se úplně vyrovná nejlepší polévce domácího přípravu a již se může použít právě jako tato.

Za dnešní drahoty masa velmi užitečný.

Při nákupu dbejte vždy jména MAGGI a ochranné známky křížové hvězdy. —

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod
vytívaček a želez „Záštita“ v Chrastě
u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vsorné ob-
stare „Záštita“. Vše duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupit prádlo kostelní, saračené dle
předp. za ceny mírné. Učiňte objednávku na
skonku a budete jistě spokojeni!

Odpornějte ve svém okolí!

Katolíci „Svůj k Svému“!

Velký příjem pro „Matice Cyrillo-Meto-
dějskou“ značí prodej

Zápalek

Matice Cyrillo-Metodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil
v Loštici. 1 balík 100 krabiček stojí
do 1. ledna 98 hal. Tak lacino
nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se
při nejmenší objednávce 25 balíků
(2500 krab) vyplacené na každou sta-
nici. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

Sekretariát „Matice Cyrillo-Metodějské“
v OLOMOUCI, Dolní nám. 17.



Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velelústojnému ducho-
venstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatění písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.



Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velelústojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířáků

Karla Zavadila
v Hradci Králové



k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjemnější-
šího provedení, v každém
vsorku a ryse církevní slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati velelústojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidé-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

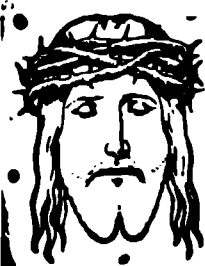
Chudším hostům možno spíacet bez přirátek.

Sta odporučením a čistých uznání po ruce.

Prosim velelústojně duchovenstvo o laaskovou přísau
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,

malíř cír. obrazů,

Praha — Král. Vinohrady

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje velelúst. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Katolický peněžní ústav

„Uvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady

na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revisi Jednoty
záložen.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův

synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střešními

Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada bezplatně, besu
vší závažností ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.



Obchod. dům sukny

frny

V. J. ŠPALEK

≡ v Hradci Králové ≡

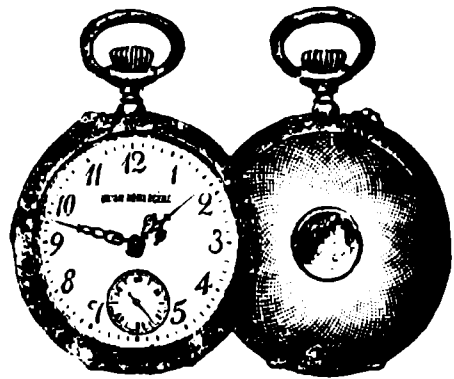
přesídlí.

Z té příčiny a k rozšíření kruhu svých ct.
odběratelů prodává za značně snížené ceny

zbytky jemných látek

hodící se co praktické dary vánoční

téměř za poloviční ceny.



Nejvýhodnější vánoční dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
 Jiráková třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.
 Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Díkůvzdání.

V hlubokém našem bolu nad ztrátou nezapomenutelné, draze milované choti, sestry, švagrové atd.

ANNY FEJGLOVÉ

dostalo se nám mnoho důkazů nejsrdečnějšího soucitu. Tím náš veliký zármutek byl velice zmírněn. Proto

děkujeme vroucně

všechněm přátelům a známým, kteří jakýmkoliv způsobem nás potěšili.

Zvláště pak nechť přijmou nejsrdečnější náš dík: vlp. J. Kopecký a vlp. J. Brabec za slova útěchy, zaopatření a vedení konduktu, dále slovutný pán MUDr. J. Vanický za horlivou péči, kterou choré věnoval.

Bůh odplat stonásobně!

V Hradci Králové, dne 8. prosince 1911.

Za veškeré přibuzenstvo:

OTTO FEJGL.

Ctěnému pohřebnímu ústavu p. Elsnera děkujeme za pečlivé vypravení pohřbu.

Doporučuje se nakoupiti

hračkářské zboží

v největším galantním
závodě „u Města Pafíka“
firmy

Rudolf Štorch

v Hradci Králové.

Tomboły. — Klatovské prádlo.
Trikové zboží. — Dutinky na
cigarety zdravotní (uvnitř vata).
Ve velkém i malém. —

Girový účet u Ustř. banky
čís. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
čís. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zúrokuje vklady 4 1/2 % — 4 3/4 % dle výpo-
vodi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatně
a vklady na ně účtované úročí 5 %, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požadání složní listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1911 K 650 000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uchovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

C. k. místodrž. konces.

informační kancelář

PAVEL BAYER,
Hradec Králové,

podává

zprávy o uvěřitelnosti firem obchod-
ních i živnostníků, jakož i veškeré zprá-
vy soukromé ve věcech diskrétních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr
osobní, na splátky,
též bez ručitelů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředí ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vysnazený

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

V rozhodné chvíli!

Dovolují si tímto uctivě upozorniti na
skvělou, obdiv vzbuzující, jinde nevidanou

fy JOSEF PAVELKA,

první odborný závod pánským angl.
mod. zbožím a prádlem vlastní výroby.

Závod svojí solidností a spolehlivým zbožím jen výborné jakosti získal sobě již v krátkém čase zvučné renomé. Snahou majitele
jest, dáti velkému Hradci Králové reprezentační, odborně vedený závod prádlem a potřebami sportovními a modními pro pány.
Získal podporu modních autorit tuzemska i ciziny a přináší denně věci nejnovější.

Přednosti závodu:

Firma prvního řádu. Přímý nákup angl.
kabátů „Prince of Wales“ stříh, exaktní,
jemné provedení. Vlastní výroba prádla jen
dobrých jakostí. Prádlo dle míry účtuje se
v nezvýšených cenách.

Stálý varůt a vývin závodu opravňují k tomu kroku, aby se
přikročilo k nutnému rozšíření závodu. Pořízeny byly vhodné
místnosti k výrobě, opravě, žehlení a čištění prádla v Karlově
třídě 502, by mohlo se s úspěchem čeliti veškeré soutěži. —

Modní oddělení:

Anglické ranní kabáty. Zvláštnosti kravát a kapesníků.
Frakové a „Smoking“ košile, mašle, knoflíky,
vše přesně dle předpisu. Cestovní a sport.
potřeby. Parfumerie. Zboží kožené a trikové.
Amer. galoše a sněhovky. Hole a rukavice.

Zásada závodu:

V dobrém zboží záleží levná cena.
Vždy to nejnovější z nového a nejlepší
z dobrého.

Nejlepší reklama — spokojený zákazník.

Hradec Král., Palackého ul. 77.

Prádlo se z domu odebírá a donáší. — Ruční prádelna. — Výroba, oprava, čištění a žehlení Karlova tř. 502.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Smutná pravda.

Poslední číslo »Obnovy« přineslo stat, která mne jako misionáře českých vystěhovalců pobídla, abych našemu světu českému pověděl všechny ty dojmy, které jsem nasbíral na cestách po stopách svých bratrů jazykem a vírou. Nadpisuji své řádky tak, jak je nadepsala v posledním čísle sama »Obnova«: »Smutná pravda«, když psala o náboženské vlně českých vystěhovalců na Slovensku.

Plně musím slova slovenského kněze podepsati, když se zmiňuje: »A ze školních českých dětí nezná bezmála žádné se modlit »Otče náš«. Slovenské, polské, slovinské, německé a maďarské dítě každé zná — české žádné. Toto je nejsmutnější kapitola naší pastorace... Český lid dodává živé nespokojený a velmi nešťastný.«

I v Německu, kde český horník v západních provinciích je v tisících zaměstnán, a v severních částech, kde pracují nové tisíce v jutových továrnách, je náš lid cele propadlý indiferentismu, pokud ještě nepřešel v tábor úporných náboženských nepřátel. Ve směsici národů seskupených v centrech průmyslu je český člověk jako dělník vážen, jako součástka obce náboženské a politické nenáviděn a za nebezpečného považován pro své chování, které je mnohým pohoršením a všem podivem.

Za hranicemi štvání atheistických »českých pracovníků« dopomohlo nám k pojmenování národa »obávaného«. Ovšem slovo poněkud bezohledné.

Ale proč obávaného? Mám po ruce tolik dopisů, které musí zabolet každého ještě se ctí národa počítajícího Čecha. Za hranicemi jsme národem bez ideálů, protože naši lidé, kteří v cizině český národ reprezentují, jsou lidem bez hlubšího náboženského vědomí a tím i náboženského přesvědčení.

V náboženském ohledu je náš lid (ovšem i zde jsou ještě výminky) postrachem katolických krajin. Snad vás zarazí mé slovo. Věřte, psal jsem je po dobrém uvážení a přiznám se, že i se slzou v oku! —

Postrachem kleru je kolonie, v níž je usazeno několik desítek českých rodin. Jde o nás pověst lidí, kteří Boha potřebují jen tehdy, když již nikdo nás nepotřebuje. A v politickém ohledu nejlépe dosvědčují až příliš častá vypovězení za hranice, jaký posudek o nás si úřady činí. Měl jsem již tolikrát příležitost se těmito zjevy zabývat, a mohu říci, že většina případů vypovězení jde na účet nedovoleného spolkaření. Kapitola, o které se ještě zcela otevřeně vyslovím.

Co neděli vidím v industrielní části naplněné chrámy dělným lidem; co neděli vidím zástupy Poláků, Slovenců a našich statných Moravanů ve chrámu při oběti posvátné. Jen náš lid je z tisíců zastoupen jen několika, kteří ještě se ohlížejí, zda jich nikdo z kolonie české nevidí, aby se jim nevysmíval a nemstil. A přece nemohou Češi říci, že by se strany církve byli odstrčeni, zapomenuti. Ani vlastní domov jim mnohdy více péče nevěnuje, než zdejší katolická cizina. Připomínám jen již známou věc: výchova českých kněží, t. j. kněží, kteří ve volných chvílích češtinu studují, o prázdninách na útraty diecése do Čech jdou na dobu několika neděl, aby se naučili z blízkosti lid znáti a jeho řeč poslouchali z povolaných úst.

A práce »českých kaplanů« v diecési není snad vymezena jen na chrám, kde česky lidu káže, ale jdou do rodin, zakládají pro dělníky spolky, pomáhají mu v hospodářských obtížích, pomáhají hmotně i mravně, a přece náš lid nedovede pochopiti významu všeho toho a zůstává ve své převážné většině dále indiferentním, podezřívavým ke všem pracím kleru, ba vytýká ve svých orgánech, které v Praze jsou redigovány, německým biskupům a kněžím za jejich práci a snahy, které se často kříží se snahami státu, panovačností, jesuitstvím a pod. Řekněte mi, jaký jsme to lid, když na severu voláme po spravedlnosti církve, když na českém severu voláme po českých kněžích, a v Německu spravedlivou církev, která podává to, čeho se doma domáháme, zavrhujeme a podezříváme?

Nedávno mi řekl jeden horník, že mu připadáme jako malé děti, které, když dostaly, po čem volaly, odhazují podané a volají opět po jiném.

Naše spolky, které v poslední době byly založeny, pracují za vedení kněží češtinu znalých s obtížemi, které jim způsobují Češi sami svou povahou a svým indiferentismem.

Ke společným českým bohoslužbám přijde houfek žen, které reprezentují českou katolickou obec v kolonii. Schází nám výchova náboženská, která by zakotvila náboženské přesvědčení a náboženské cítění.

Nejsilnější jsou mnozí z našich hrdinů ve vyhrožování a podezřívání všeho náboženského. Vřelou považuje se ten, který náboženství dal vale a umí o něm říci několik napapouškováných frází z »Plamenů«, »Havířkac«, »Zářec« a pod. Velikánem je ten, který ostentativně může knězi nějakým taktním jednáním ukázati svoje »vzdělání«.

Řekl mi jeden ze starých kněží: »Jestli mne někdo v kolonii urazí, je to buď opilý člověk, který neví, co činí, anebo Čech, který myslí, že činí něco velikého.« A jsou zde i němečtí lidé, kteří říkají, že prý naši lidé vyhrožují, když je nikdo neslyší, anebo jim nerozumí. Také kus našeho charakteru!

Zkusil jsem to nedávno sám v Hambornu. Večer jsem šel z jedné farnosti do druhé, as pět minut vzdálené. Cesta vede kolem hostince. Na schodech stál muž, který se svou ženou česky se domlouval, vlastně vymlouval, proč nebyl dosud doma.

Sotva mne krajan shlédl, nechal Xantipu stranou a volal za mnou: »Jdi jen, černý, jdi, my tě tu nepotřebujeme...«

Zastavil jsem se, šel přímo kněmu a česky se ho tázal, proč mne insultuje, zda jsem mu nějak ublížil.

A odpověď? »Pro Krista Pána, on mluví česky. Velebný pane, prosím Vás, odpusťte mi to, já nevěděl, že mluvíte také česky.«

Styděl se trochu, když jsem mu řekl, že je to trochu podezřelá síla, nadávati těm, kteří tomu nerozumí.

A to není ojedinělý případ. Můžeme někomu takto imponovati? O zanedbanosti českých lidí v náboženském ohledu svědčí nejlépe případ z jednoho zdejšího hospitálu, kde nemocní leželi tři čeští jinoši v letech 21, 22, 21. A všichni tři přistoupili v nemocnici — ke svému prvnímu sv. přijímání. Propasti nevědomosti náboženské volají propasti náboženské nenávisti a nepochopení.

Není třeba žádných pessimistických úvah o stavu naší emigrace, je třeba, aby domovina vychovala lid, než jej pošle do světa. Hic punctus saliens.

Stojíme sice v očích ciziny na stupni příliš nízkém, jsme více obávaní, než vážení, jsme více považováni za živly podvrtné než konsolidující, ale proto se nedá přece nijak upřít, že jsme lidem s neobyčejným nadáním, a že soudí-li nás cizina tak přísně, že tím soudí naši celou veřejnost českou, celé naše »vlastence«, které v cizině nedovede imponovati. Naše veřejnost katolická musí si býti vědoma své cti a ze všech sil začít svou práci veřejnou na očištění pověsti českého jména. Naše emigrace v cizině je dítětem našich poměrů nezdravých. Naše emigrace v cizině nábožensky je produktem veřejného boje protináboženského, který vychoval nám popěrače a indiferentisty. Naše emigrace v cizině je výslednicí úsilné práce, několikaleté práce bezbarvého a tendenčně protikatolického tisku a lethargického českého katolicismu. My měli jen jedno dosud: nářek na zkázu.

Jen tolik prozatím všeobecně. Psal jsem pod dojmem řádek slovenského spolubratra. Aby mne snad nikdo nepodezříval, že jsem příliš černě líčil, cituji jen obsahově několik udání z nové knihy Steinerovy o vystěhovalectví americkém. Dílo vzbudilo sensaci. Pro nás jsou sensací posudky české americké emigrace. Steiner obdivuje plli českého dělníka, jeho lásku k mateřštině. Netají se však nijak s tím, že český živel Americe není nijak příliš milý. Píše, že čeští »immigrants« jsou nedůvěřiví, stráničtí. Novou, ne nejlepší vlastností Čecha je nevěra. Píše, že v samotném Chicagu žije na 100.000 Čechů, z nichž více, jak dvě třetiny vystoupily z církve. Přenechávám plně zodpovědnost těchto údajů americkému spisovateli. Jen cituji.

Udané řádky přebral jsem z vídeňské »Reichspost« z posudku o knize Steinerově. Mají býti mou obranou vůči těm, kteří se domnívali, že líčím příliš černě naše vystěhovalce. — P. Jos. Voňavka.



Kdo jednou zkusil

„BUVOVKU“

nekoupí jiné přísady ku kávě.

Besídka.

KOSA NA KŘEMEN.

Veliké plakáty zvěstovaly, že se v Pepřkově představí velectěnému voličstvu kandidát do říšské rady Karel Čekal.

Rozumí se, že strana odporná, která si vybrala kandidáta v osobě Jaroslava Statka, činila nejdůkladnější přípravy, aby důkladně Čekalovi zatopila. Takle schůze bude důležitá. V takové veliké obci! No — a sejdou se voliči i z pěti okolních. Čekal má jazyk velice svižný. Důle-li scházeti velice vyškolený oponent, zle bude se Statkem. Statkovci stejně nechají svého oblíbence doma, protože by mohl ten slabý řečník utrpět na své reputaci smrtelná zranění. Teď jenom hezky rychle sehnat

několik těžkooděnců, aspoň čtyři silná hrdla, která se nebojí ani tehdy, když se pěsti zdvihají. Taci mužové silných plic účelně se rozestaví v sále, na papírku se jim napíše, jaké trumfy mají hoditi Čekalovi do očí, lidem těm dá se stručná instrukce, kdy jest potřeba zvolat »hanba«, kdy »na zdar« a »sláva«. Aby všecko dobře dopadlo, jest potřeba provést se všemi dohromady generální zkoušku, která nemusí trvati ovšem ani hodinu. Ovšem bude nutno klopiti peníze — a hodně peněz, protože také jiní chtějí se přizívit. Konečně — však to Statek zaplatí. Kdo chce mít slávu, ať ukáže lidu štědrout ruku!

I vyslání rychlí poslové, kteří měli sehnati aspoň kvarteto, schopné a odhodlané k turecké muzice. »Dá-li si říci ten obr Ferda z Vřesovic, pak máme vyhráno,« šeptal Vřeska Skalákovi. »Ten ti má na Čekala veliký vztek, že ho udal pro pytláctví. A chťán, že by mohl komandovat dva regimenty najednou. Nebojí se nikoho — dovede vyházet celou hospodu. To je něco pro něj! Rozumí se, že musíme zalívat a zalívat. Jakmile jich nevypije aspoň dvánáct, pak nemá k rámsu mnoho chuti. Ten nám přijde nejdříve. Ale ať! Čekalovi se zatopit musí!«

Kýžené kvarteto k radosti statkovců oznámilo svorně, že v neděli nastoupí službu. Zároveň však všichni odmítali široké informace. Vždyť prý dobře znají jak Statka, tak Čekala. A jako mužové uvědoměli, ve všem svědomitě, dovedou vypáliti proti Čekalovi tak ostré patrony, že se chudák spotí jako štvaný jelen.

Začátek schůze oznámen na šestou hodinu odpolední.

Zjednaná společnost čtyř lidí se smluvila, že se dostaví do schůze pohromadě. Všichni se sejdou o třech hodinách v malé hospůdce »U ryblího oka« poblíž Labe. Tam si zjednájí lodičku, užije se trochu kratochvíle na vodě — a pak plnou energii do boje.

Loďní výprava se trochu zdržela, protože Francek Liskovcův nepřicházel nějak dlouho. Když si dával Ferda párou, zlořečil hlasem hromovým, proč se musí ostatní zdržeti celé půl hodiny k vůli takovému loudalovi. Konečně udýchaný Francek vstupoval. Když přijal pořádný výtopek, sedlo se do loďky.

»Teda napřed na ten ostrůvek, že pánové?« tázal se starý veslař.

»Což vám to máme všecko pětkrát opakovat?« zlobil se Ferda.

»Pěkně si zalovíme, je tam jako v ráji. A jaké ryby! Tohle byl šťastný nápad! Ten Statek jest přece dobrák, že nám i tohle dovolil.« Tak blahověřil Lojzík, ale starý lodivod se tajně ušklíbl.

Lodička přirazila k ostrůvku posetému hustě kapradím a žlutým květem. Čtyři olše zašuměly našim rybářům na pozdrav.

»Teda udice ven!«

»Jejda, hleďte pánové, co se stalo! Všecko je to spletené, lodička se při vystupování házila! Jakmile jsem těmi pruty trhl, urazily se u vlasů hned dvě udice. Teď je marně hledám.«

»To je divné! Ale tam už jich nenajdete, protože budou ve vodě.«

»Ale já vím co, doskočím pro nové k svému starému kamarádovi Lejhancovi. Bydlí hned na kraji Pepřkova. Ten mi je jistě půjčí.«

»Teda honem, a ať už jste zpátky! Takové hloupé zdržení!« bručel Ferda.

Lodička odplula, zmizela rybářům z doзору v hustě obrostlé zátoce. Agitátoři čekali a čekali. Strejc nevracel se nějak dlouho. Proto se krátila dlouhá chvíle horlivým hovorem.

»No — já Čekalovi hodím na talíř takovou kapsli, až hned odskočí,« chlubil se Francek. »Zeptám se ho jednoduše, proč odkládal přes půl roku obecní účty a proč v tom čase chodila jeho žena ke všem známým vypůjčovat.«

»A já mu zas připomenu, jak dělal námluvy s naší stranou a — že odpálil teprve tehdy, když poznal, že u nás není místo pro jeho osobní kšeft.«

»A já po tvé řeči křiknu třikrát: hanba!« dokládal Ferda. »To snad víte, jak se dovedu rozkřiknout, jak to působí. Když jsem byl u ochotníků v Roztokově, vždycky jsem dělal za kulisami bouřlivé projevy lidové. Ani jsem k tomu nepotřeboval pomocníka. Nadělal jsem takového rámsu, až naskakovala husí kůže.«

»Ale někdy tvůj silný křik vzbudil jenom smích, vid!« kousl Lojzík. »Tenkrát při slavnosti Palackého, když jsi se zamotal tak, že jsi vyrazil z plných plic: »Hanba mu!« Všecko se smálo, jak ti v takové slavnostní chvíli přeskočil rejstřík ze »sláva« na »hanba«.

»Dej pokoj a neštípej! To už je dávno. — Ale proč ten starý parola ještě nejde? Snad naposledy dal vyrobti ty udice z vlasové jehlice dráteníkoví. To je doba! Takhle se nám rybičky vysmějí.«

Na olši usedli čtyři vrabci a cvrlikali jako na posměch, až po nich hodil Ferda oblázkem.

Uplynulo šestatřicet minut a veslař jako by byl zaklet někde v protějším hustém lese. »To je komárů,« posteskl si Vořta. »Vzduch je od nich přímo plovatý. A štěpou sloty zutivě. A já už mám velkou žízeň.«

»Napil se tedy, vody je tady dost,« smál se Ferda. »Kaprům tenhle nápel zde svědčí znamenitě.«

»A proč mi napřed sám neukážeš, jak se to dělá? Tu silnou resonanc v hlasivkách rozhodně nemáš z »vody. — Ale což ten strejc má centové boty, že posud čekáme marně a marně?«

„Já bych se spíš obával, že má hlavu těžkou jako olovo. Šel-li kolem hospody, to se jistě stavil. Já ho dobře znám. Je s vodou zkopulován, ale nepije il nikdy.“

Po chvíli dalšího čekání prohlásil Vojta: „Mládenci, tohle už přestává všechno. Buď ten děda zasedl ke kartám anebo — anebo ho přemluvili čekalovci, aby nás zradil. Nemůže-li udice sehnat, proč aspoň nepošle někoho k vodě s oznámením, co se vlastně děje.“

V Lojzíkovi hrklo. „Pravda — tohle není jen tak náhodou. Ale kdo to spískal? Tuhle Ferda má každou chvíli nějaký lišácký nápad. Jestliže jsi nás sem zavezl, kuliferdo, k vůli tomu, abys z nás udělal Robinsony, to se těší.“

„Já — já?“ zamračil se Ferda. „A to si myslíte, že bych tady zůstal u vody s vámi? Tady se děje lotrovina — a ten starý partyka si odnese honorář na zádech. Už má začít schůze, ale přivozník — jako by ho do vody z lodičky hodil. Teď už nejde o lny a kapry — ale o čekalovské čtíky v Pepřkově. Ty jejich ostré zuby máme vytrhat. Kdyby tady byla po ruce aspoň lodička jiná. Takový zapadlý bažinatý kout! Málokdy na ten břeh noha zabloudí.“

V tom se mihla na břehu přece jedna mužská postava. „Příteli, nevíte, kde je v Pepřkově starý Vodák? Má nás převézt na druhou stranu. Anebo — není tu někde loďka jiná, která by nás přepravila?“

Vesničan na břehu vybařil z dlouhého troubele, ušklibl se a dal krátkou odpověď: „Co je mi po Vodákovi? Ani ho neznám. A lodička? Mám jenom doma škopek — a do toho by se nikdo z vás nevešel. Ani vám neradím plavat. Jest tu značná hloubka, hrozné víry. A tak už si musíte počkat. Je ta neděle — tedy nic neproděláte.“

Ferda teď už spustil kanonádu hřmotných slov. Nadával, jak uměl. Když už přival slov hrnul se z jeho úst pět minut, chytil ho Lojzík za ruku: „Neřvi tolik! Ochrať — a co ti pak zbude do Pepřkova?“

Ale Ferda lál dále bez zastávky. „A ta ostuda! Jest se nám čekalovci vysmějí, jak oposice prchla dělat Robinsony.“

Pojednou vyhlédl z protějšího křoví obličej malého chlapce. Ale dříve, než na něho Lojzík zavolal, už klučina prchal v bázni od břehu a zaháněl husy veliký kus cesty dále.

A Ferda láleřil dále jako Goliáš. Naproti se mihla ženská sukně. Venkovanka vedla dvě děvčátka. „Maminko, co pak to tam je na ostrůvku?“

„I kdo pak ví, proč se tam ti chlapi opili vztekají! Pojdte radši honem dále.“

A v šesti minutách ukázalo se již na břehu pět usínavých mužů.

„Tohle je svědomí, to je solidnost?“ houkal Franček. Vy jste zákeřníci. Takhle provádíte volební boj.“

„Hm — jací zákeřníci? Kdo si vás tam přivezl, ať vás vysvobodí. My jsme vám k té plavbě neradili.“

„Ale Vodákovi se vede dobře, vidíte že ano! Ten se od vás tak hned nehne. Váš jste se pěkně umluvili už předem, jak nás dostat na pustou Elbu.“

„To nám teprve musíte dokázat.“ Občané, kteří se na břeh dostavili, tvořili ostražitou hliďku, která měla dbáti, aby rybáři zůstali na nehostinném ostrůvku tak dlouho, pokud bude voličská schůze trvat. Hliďka si dělala na ostrovany hlasité vtipy. A zatím — schůze Čekalova končila rozhodným vítězstvím nad statkovci. Čekal přímo oslňoval a zapsal se hluboce do srdcí voličstva.

A když byl konec, Robinsonové ještě musili pěkně poprosit o převezení ke břehu. Tak padla kosa na křemen. Přední rytířstvo zajato — a Čekal veleben jako nejlepší kandidát.

Po volbách pak Vodák četl v novinách, jak zvítězilo uvědomění, zdravá soudnost, poctivost a přímá cesta. Četl a — smál se nahlas.

Račte čísti!

Dovolujeme si P. T. **duchovenstvu** zdvořile oznámiti, že hodláme obchod náš přísti měsíc úplně zrušiti a uzavřiti.

Z těch důvodů dovolujeme si činiti nabídku k zásobení se levným nákupem

kolárků,

kteří prodáváme, pokud zásoba stačí,

za 28 haléřů 1 kus,

v každé výšce a velikosti.

Náprsenky bez háčků i s háčky dáme dle přání ještě zhotoviti.

Děkujeme za vzácnou přízeň našemu závodu vždy věnovanou, znamenáme

v hluboké úctě

Fejgl a Byčičtě
v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

»EVY«, katolického, ženského časopisu vyšlo právě číslo 12. s tímto obsahem: B. Bilík: Jest Bůh? Jaroslav Maria Pomucký: Rispetti. Ignota: Když kvetly růže. Jan Šanda: Klid jeseň. K. Dubická: Láska nejčistší. O. Horan: Sen. Jan Šanda: Stichlá bolest. Dr. J. Hnátek: Manželství a tuberkulóza. Sociální a politická práva žen. Pojištění pro případ mateřství. Jan Vusák: O slávo, o lásko! J. Ježek: Vliv kuchyně na blaho a štěstí domácnosti. Moda. Jan Šanda: Smích slzí. Časovosti. Doslov. — Katolická učitelka: —á: Několik myšlenek z knihy Fr. W. Poerster »Schule und Charakter«. Glosy. Listárna redakce. — Naše domácnost: Kuchyně. Vychovatelská zrnka. Drobnosti.

V »Evě« nalezlo katolické hnutí ženské vedle Jitřenky výtečného předbojníka a šichtele. Proto »Eva« zaslouží, aby byla všemi katolickými paními a dívkami odbírána, čtena a rozšiřována. Od Nového roku bude v »Evě« zavedena rubrika »Hádanky« a »Poptavárna« (pro služebné.) Krok za krokem spěje »Eva« do předu a vzhůru. Objednejte si ukázkové číslo, které zašle ochotně administrace »Evy« v Olomouci, Dolní náměstí. číslo 17.

Rehabilitace Panny Orleánské. R. 1455 — 24 léta po její popravě — objevila se v kostele Notrdanském v Paříži před velikým inkvisitorem Janem Brehalem vysoce ctěná vdova Isabella z Arků, matka Panny Orleánské, vrhla se mu k nohám a podala mu spis. Byla doprovovena svým synem Petrem z Arků. Ve spise tom podala podrobnou zprávu o nespravedlnosti, která se její dceři stala. 24 plných let přežila, aby mohla před duchovním soudem podati žalobu na soudce svojí dcery. (Soudcové ti vesměs do roka a dne zemřeli.) V kostele při čtení jejího spisu ozýval se pláč lidu, což pohnulo soud uchýlit se do sakristie, aby nerušeně jednati mohl. Odehrál se tu prazvláštní děj. Před 24 lety stála před soudem dívka samojediná, aby uhájila svou čest před nelitostnými soudci, z nichž nejkřivější byl pověstný biskup Cauchon. Tehdy byla vydána soudním úskokům advokátů, teď však byl prostranný kostel pařížský naplněn jejími přáteli. Dostavili se i prostí venkované z lotarinského kraje, kteří ji znali od malicka; pak hlavně její zpovědník, který za ní všude kráčet. I dosud žijící rytíři, kteří po jejím boku v seči stáli. Přišli též občané Orleánští, Rouenští a Poitiersští. Přišly též její někdejší kamarádky, které za ní do války odešly, a konečně, pokud žili, i vojáci, kteří k jejímu poveli na nepřítel se vrhali a kteří její rány obvazovali a její prapor nosili. Přišlo i mnoho učených panů, aby vypočetli si nespravedlivé odsouzení mučednice. Z jejich žalobníků stali se nyní obžalovaní. Když všichni svědkové byli slyšáni, tu arcibiskup remešský se pozvedl a slavnostně rozsudek první — před 24 lety — prohlásil za nespravedlivý a za zrušený. Prohlášení toto bylo vefejné na několika místech slavnostně čteno. Šlo se v procesi a pak se kázalo a hlavně na náměstí, na též místě, kde byla za hrozných muk popravena. Dne 21. ledna slavil Orleans prohlášení její svatě nevinosti. Tak očistila Francie památku své nadšené dívky, kteréž stavi již oltáře. — »Blahoslavená Jana z Arku.« Z frančiny. Prohlédl a proslovem opatřil Petr Kopál. S 19 ilustracemi. osmerka (224 stran.). Cena K 1.60. Vydal V. Kotrba v Praze.

Upřímné doznání. V době nafoukaného pozérství zvláště mladší generace nevidí pro stromy les. Kdo si počíná neurvale proti ideám náboženským, kdo se posmívá zaslužilým starým vlastencům a pod., platí za velikána, muže energického, statečného. Zatím tací pozéři mají ve skutečnosti udatnost hlemýždě, který se ukryje do skořápky i hned, jakmile hrozí sebe menší nebezpečení. Kolik těch moderních, pyšně vztyčených loutek jest hotovo trpěti za své zásady aspoň desátý díl toho, co zkusili za své přesvědčení mučedníci křesťanství. Jestliže by hrozila takovému kohoutovi pouze ztráta kvínkenálky, nebo dvouleté odročení postupu, spustí tak chromující bouři a nářek, až se zachvívají hory. Ve skutečnosti však tací lidé těží ze svého pokrokářství dvojím směrem. Nyní kariéra pokrokářů jest jinší, rychlejší než konservativců. A zatím co konservativní muž k svému strádání tržl nádavkem surové pošklebky a potupy, pokrokářský eskamotér sluní se v záři stoupající popularity. Demagogové prožívají zlaté časy, zaslepený lid, který papouškuje bezmyšlenkovitě kde kterou novou frázi, nepozoruje lišáctví a zbabělost svých vychovatelů. Šupiny fanatismu brání zraku svedených davů, aby nepoznaly, jak někdy domnělé »mučednictví« jest výnosným kšeftem, jak markýrovaná ráznost obrací se pouze proti tomu, kdo utíká, jak předstírané velikášství plazí se v prachu před zhoubnými vášněmi neuvědomělých davů.

Takové pozéry dovedl znamenitě šlehati již veliký Sokrates, který prohlašoval, že jen proto jest moudřejší nad jiné, že ví, že nic neví, kdežto jiní nevědomci tvrdí o sobě opak.

Popularitu, jaké se těšili vychytračí sofisté, považoval za národní rakovinu. Kdyby se byl plazil před davy, kdyby byl zaprodával své lepší přesvědčení za úsniév zbrklých mudrlantů, nebyl by skončil smrtí tak tragickou.

A což veliký básník Heine? Z počátku také lačně lhal každému dechem příjemně zefýrak popularity, klaněl se davům, ale naposledy se mu zhnusilo takové prostředí. Napsal: »Naši otcové byli stateční lidé. Ponížovali se před Bohem a proto měli tolik mužného vzdoru proti lidem. Já jsem však drze vztyčil čelo proti nebi a zato před lidmi plazil jsem se a kofil.« — V jiném svém dopise (příteli Lassalovi) praví v příčině své nemoci: »Kož mohu aspoň o berlách vyjít! A víte, kam bych nejdříve šel? Do katolického kostela.«

Pokrokářské »zjednodušení pojmů.« Pokrokářský tisk unisono za barcelonských bouří prohlašoval, jak bandité vlastně jednají jménem lidu, jak má španělský lid byrokraticko-klerikální vlády až po krk. Ať prý tedy konečně zvítězí zdravá lidovláda! Ale — nyní zase poslední číslo českého židovského »Rozvoje« tvrdí: »Čistě katolickou zemí je Španělsko, a také je tam bída vůbec, a zvláště učitelská příslovečna . . .« Tedy: má-li někdo býti spráskán hičem za veliké chyby liberálních vlád španělských, musí to býti katolík. A za tím účelem proti posavadním lžem volnomyšlenkářským postaví se nová židovská lež přímo opačná: »Čistě katolickou zemí je Španělsko . . .« S dovolením — jest ministerský předseda Canalejas, tolik chválený židovským tiskem, katolíkem? Celou velikou osnovu lži vlastních odkrývá bezděčně protikatolický tisk. Jestliže dle jeho tvrzení jsou katolíci lidmi krajně nesnášenlivými, odkud to, že snášející nad sebou trpělivě vládu přející zednářům a vydávající nařízení, jež čelí proti dosavadním právním církevním? »Rozvoj« také zapomněl srovnati platy učitelstva španělského s honorářem, jaký se vyplácí dle zednářského komanda vlády italské učitelům v Italii, kde jest učitelstvo odbýváno přímo žebráckou almužnou. A do Francie by nechtěl přijíti pokoušet štěstěnu ani jediný pokrokářský učitel český. O tom se židé nezmínují.

Až začnou zase ve Španělsku pracovati banditské revolyery a pumy, až snad několik tisíc dobře ozbrojených spiklenců začne vítězit nad nepřipravenými statisíci katolíky, obratem ruky požidovštělý tisk napíše: »Chatrná maska klerikalismu odhozena, pouta, která svírala uvědomělou, pokrokovou většinu národa, padají. Svobodomyšlná většina lidu španělského hlásí se ke svým potlačovaným právním. Ať žije bujará lidovláda!« O knyf není nikdy nouze.

Protestantská důslednost. Takovýto průvodní list vystavují evangelické starošovstva paedagogům, kteří se přijímají do evangelických škol: »Bůh žehnej Vašemu vcházení i vycházení! Jelikož jste Vy, ctěný pane kandidáte, v řádné schůzi presbyterstva dne . . . odbývané jednohlasně za zatímního učitele zvolen byl, povoláváme Vás tímto ve jménu zdejší evangelické filia, a školní církve za takového. Poněvadž toto povolání naše přijímáte, ukládáme Vám, abyste se naproti svým církevním a světským představeným vždy uctivým a poslušným prokázal, s naší školní mládeží mírně a laskavě zacházel — tuze předepsaným předmětům pilně vyučoval, ji k bázni Boží, k věrnosti naproti Jeho Vel. Císati Pánu a vrchnostem a k lásce ku všem lidem vedl a k tomu ji sám dobrým a vzorným příkladem předcházel. V pádu potřeby onemocnění anebo jiné důležité překážky klademe Vám ještě za povinnost při vyučování náboženství místního duchovního a při kantor-ských výkonech správce školy zastupovati a na mládež školní jak vůbec při službách Božích tak i mimo to dohlédati. Naproti tomu zavazuje se Vám církev k následující roční odměně: 1. Služného hotově 900 K, které se Vám v měsíčních lhůtách řádně vypláceti budou. 2. Obvyklou podporu od Gustav-Adolfs-polku a c. k. stát. paušálu, v hořejším platě obsaženou (!). 3. Svobodný byt ve škole. Když Vás ještě z naší strany o vší účtě a pomoci ubezpečujeme, prosíme Pána, aby dal zdatru práci vaší mezi námi a potvrzujeme úmluvu tuto svými vlastními podpisy a přiložením církevní pečeti. (Následuje datum, pečeť a podpisy.) Pannu . . . kandidátku učitelství v . . . Povolání to přijímá: (Podpis kand.)«

To jest přece důslednost, z níž by si měli katolíci vzíti příklad. Jestliže evangelik upřímně evangelii věří, byl by hotovým zbabělcem a ramenárem, jestliže by trpěl bez reptání volnomyšlenkářskou výchovu. A má-li svůj kostel rád, pak není divu, jestliže žádá od vychovatele vlastních dětí, aby také choval se ke chrámu a k bohoslužbám taktně. A evangelik učitelé — i ti, kteří koketují s Volnou Myšlenkou — snášejí trpělivě rozkazy církevní vrchnosti. Ani v novinách nehlesnou. Žádá-li však katolík, aby pokrokářský učitel aspoň děti od náboženství neodvracel, už se vyvolá umělým způsobem pobouření a poplach proti »rozplavosti« klerikalismu.

Porotci ze strachu před pomstou zlosynů — uprchli. Iž jsme sdělili, jak se bojí italští porotcové odsuzovati zlosyny. Nyní nový doklad. Sensační proces proti lupčeskému tajnému spolku »Carnofec«, před nímž v Italii kde kdo se třese, byl odročen. Přelíčení mělo se konati v starobylém klášteře Frantskánském ve Viterbu a hyly k němu učiněny rozsáhlé přípravy. V celku bylo předvoláno 850 svědků, 400 veřejným žalobcem a 450 od obhájců. Na lavici obžalovaných zasedlo 43 obžalovaných,

4 mekkl. Všichni obžalovaní zapírají vinu a předseda poroty moudře odstraní veškeré kalamáře z porotní síně. První den přelíčení vyplněn byl sestavením poroty. Když předseda vyvolal prvního z 50 porotců, vykázal se tento lékařským vysvědčením, že nemůže být po 6 měsících přítomen porotě. »Jen, prosím, mějte strpení,« zvolal předseda. »Vím, že i ostatní pánové vykáží se podobným vysvědčením.« A skutečně všech 50 porotců mělo lékařská vysvědčení. Přes to vyvolil 19 porotců. Poněvadž počet ten nestačil, bylo nutno vylosovati znovu 50 osob, avšak ukázalo se, že všichni, až na 3 z Viterba uprchli, ze strachu před pomstou obávané »Camorry«. A z těchto tří mužů dva ještě nevyhovovali zákonným předpisům. Byl proto nucen předseda přelíčení odročit.

Tam to došlo tedy v zemi, jejíž vláda prohlašuje otevřeně, že národ italský náboženství nepotřebuje. Prý bez křesťanství zdokonalil se a zjemnil italský lid nejlépe. A pojednou slušní mužové svojí zaječí bázlivostí prozrazují, že bandita v Itálii má větší vliv a moc, než velká porota.

Sociální besídka.

Upozornění křesťanskému dělnictvu, cestujícímu za prací do Vídně. Každý dělník a dělnice nechť se s důvěrou obrátí na naši sprostředkovatelskou práci »Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva československého, Vídeň. XV. okr., Pelzgasse č. 17-18-10. Při této jest zřízena pro organizované naše dělnictvo noclehárna. Přijímáme členy ze všech zemí, kde jest založeno Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva. Zdař Bůh! — Zemská rada dolnorakouská.

BYTY

2 pokoje parketované, kuchyně s koupelnou a kabinet pro služku za Kor. 50 — měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslušenstvím pod jedním uzavřením za Kor. 20 — měsíčně.

Krámy

s příslušenstvím za Kor. 25 — měsíčně. Vše hned k zadání u firmy

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní továrna nábytku Hradec Králové.

V čistém cukru domácně zavařené
brusinky a jeřabinky
— zasílá 5 lahví za 5 K —
Václav Ulrych, Týniště n. O.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a kovového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obráskové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a pomocích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti. Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

J. JEŽEK,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zafizování elektrického světla, telefonů, hromosvodů.
Dynamy.
Motory.
Žárovky:
Osram, Tungersam, Tantal.

Velkoobchod.
Instru, elektrických ventilátorů, žehliček a přístrojů k vaření a topení.
Instalační materiál za tovární ceny.
Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejte nám látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Velice vhodný vánoční dárek!
Právě vyšly nákladem Politického družstva tiskového
nové humoresky
pod názvem:
Rozmarné příhody.
Díl III. Napsal JIM ŠAHUL.

Kniha na 382 stranách obsahuje 34 velice poučavých humoristických a satirických povídek, které si získají rázem zasloužených sympatií širší obce čtenářské.

OBSAH:	Str.
Nač Honzík dlouho čekal	3
Strážidlo	12
Názorná výstraha	23
Slavnostní oběd	30
Poetická jízda	35
Pytlácká mrzutost	51
Příprava na kometu r. 1910	65
Malý klerikál	74
Sensační výzkumy v zemi české, zvláště pak v Hradci Králové roku 3910	102
Zjednodušený koncert	122
Příjemný pasažér	136
Hospodářský rádce	142
Panská jízda	149
Organisace českých poslanců	158
Dostaveníčko	168
Porážka mladých válečníků v Broukalově	178
Zmýlená někdy platí	233
Chyťal zloděje	253
Horliví hospodáři	259
Není nad dobrého hlídače	268
Na nešťastné planetě	274
Osudná krádež	280
Na památku muže slavného	285
I liška se polapí	293
Výnosný podnik	309
Bodry strážce	315
Z deště pod okap	321
Dvojnásobná výhra	328
Návštěvou u lidojedů na ostrovech Šalomounových r. 1930	337
Příprava k záchraně obce	345
Nucená vánoční nadílka	350
Také spiritisté	356
Cikánská svatba	370
Hercegovský filosof	377

Cena 2 K 20 h franke. — Objednávky vyřizuje Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Radost o Vánocích
bude mít každý z dáreků
od firmy
KAREL VACEK,
hodinář a klenotník
v Hradci Králové, Palackého tř. č. 80.
Hodinky, prsteny, řetízky, knoflíky, náhrdelníky, srdéčka atd., vše ve velkém výběru a levných cenách.

Vhodné dary • k vánocům • a novému roku

v největším výběru lze obdržeti
v Družstevním knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Pro mládež

každého věku:

Obrázkové knihy, pohádkové knihy, skvostně vázané cestopisy, cestopisné romány a jiné.

Pro dospělé:

Skvostně vázané spisy beletristické, zábavné a poučné všech oborů.

Nádherně vázané modlitby.

Kasety s psacím papírem.

Obrázky svatých.

Umělecké vánoční pohledy „Narození Kristovo“.



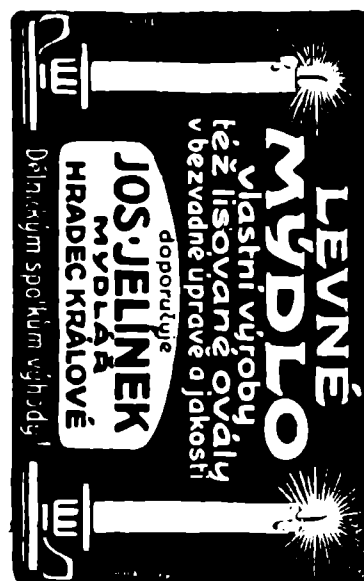
SINGEROVY šicí stroje

jsou
nejuzitečnější vánoční dárky.

Na světové výstavě v Turíně 1911 obdržely Singerovy šicí stroje opět nejvyšší vyznamenání dvě „Velké ceny“ a tím dostalo se jim znovu skvělého uznání vynikajících vlastností. Kupujte jen v našich, dle znaku „S“ se poznávajících krámech neb prostřednictvím jejich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje

Hradeo Králové, u labského mostu 27b.



Prozkoumáno a doporučeno c. k. minister. autoris. chem.-mikroskop. a bakteriolog. výzkum. ústavem v Praze.

Pro nemocné i zdravé!

Světoznámé! Světoznámé!

**Jos. Šlehoř, dlouholetého bylináře
zdravotní rodinné thé
koření z bylin lesů královských**

Dietetický prostředek při všech chorobách vnitřních a plicních neduzích vůbec. Náhrada za obyčejný čaj! Cena balíčku 50 h, 1 K a 2 K, poštou o 45 hal. více. Žádejte ve všech lékárnách, drogeriích neb přímo v centrální výpravě

Jos. Šlehoř,

Král. Vinohrady Puchmajerova ulice 7.

Doporučují se všem, kdož pracují při sychravém počasí, v kancelářích, neb kdož cestují

**lesní bonbony proti kašli, za-
šlemování trubic, chraptu,**

vyráběné z jemných bylin lesů královských. Užívání zesiluje vnitřní orgány. Žádejte ve všech obchodech, nebo přímo u výrobce

**Jos. Šlehoř, Král. Vinohrady,
Puchmajerova ul. č. 7.**

Velmi mnoho poděkování po ruce!

Výňah z pedikovačích dopisů ze všech ze m:

Vážený pane! Používáním vašeho čaje z bylin lesů královských jsem zbavena dlouholeté choroby prsní a kašle. Proč doporučuji Vaše lesní koření podobně trpícím co největší! Marie Laníková, vdova po soukromníku, Vídeň X. č. 13.

Slovutný Pane! Vyslovuji Vám tímto své nejserdečnější díky za uzdravení, které nastalo po používání Vašeho vzácného lesního čaje. Citím se od těch dob úplně zdrav, neb kašel, který mě trápil a plícni katar jest úplně vyhojen. V největší úctě Norb. Januš, Norimberk č. 326.

Vážený Pane! Račte mi zaslati ještě jeden balíček za 2 K téhož thé. Toto thé jest velice dobré. Manželka mi kašlala 15 měsíců, a nyní přestává kašlat. Zasloužíte velikou pochvalu. Zaslám Vám za oba balíčky peníze.
Dememark Kevát ve Škyrci č. 58.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si aktivně nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

**oltáře,
kazatelny, kří-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —**

**křtitelny, —
sošky na pro-
cesi, Jesličky,
Boží hroby. —**

kříže

Založený závod v r. 1897.

Stanislav Jirásek,

HRADEC KRÁLOVÉ, Velké náměstí 136,

doporučuje svůj

vánoční prodej

vhodných

**štedrovecerních a
novoročních dárků**

v cenách nejsolidnějších a v jakosti nejlepší.

Vlastní výroba prádla pro pány i dámy.
Bílé, bavlněné i lněné lůžkové zboží.

Klatovské a trikové prádlo.

Velký výběr angl. moderních kapesníků.

Kde?

nakoupíte nejlev. vánoční dárky?

V tkalcovně!

Václava Holečka. Sklad a výroba
prádla

v Hradci Král., Čelakovského ul.

Proč?

Protože vyrábí zboží jen dobré a stálobarevné
z lá materiálu a prodává

ve velkém i malém za ceny výrobní.

☛ Zbytky 30 m a 12 K. ☛

Balíček moderních kapesníků 3 a půl tuctu

☛ pouze 6-20 K. ☛

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

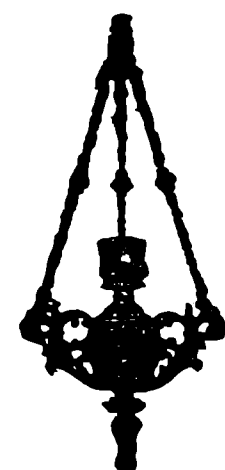
přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

☛ Složní listky na požádání zdarma. ☛

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.



Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušiti veškeré kostelní nádoby a

náčin a to: mo rance, kalichy

cibáče, nádobky, čenky, pacifikály,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbří nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kázku franke bez závaznosti koupě.

Vás se poslé posílá. Práce ruční.

**Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetízků, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Modrátkové
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen,

JAN STANĚK,

paříř a ciseleur

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

**Největší
vánoční výběr**

foto-aparátů

drogerie

Jan Vaněk

v Hradci Králové.

Vklady přes 18,000,000.—

Aks. kapitál K 8,000,000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/2%.

Eskont směnec i faktur
Úvěry všeho druhu ☐☐

**Velkoobchod uhlím
a koksem.**

Vadla a kauce ☐
Barvevní obchody ☐

OBNOVA

Číslo 51. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K - h

V Hradci Králové, dne 22. prosince 1911.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRDEC KRÁLOVÉ.

Přijímá vklady na knihy vkladní na úrok 4 ¹ / ₂ % Na účty dle ujednání.	Zal. r. 1888. Akce kapitál: K 15,000.000. Res. fondy: K 2,500.000- FILIAKY: Praha, Jičín, Semily, Turnov, Chrudim, Slaně, Krák. v.	Provádí ve šteré ba- kovn, směná renaké a bu- sovní obchody. E-kont faktur. Směnárna. Uhlí, cement a cihly, vápno, sád a. strojní oleje, petrolej a cukr.

Pokoj lidem dobré vůle!

A zase Vánoce, doba, kdy sálá od jesliček do srdcí chladem znavených teplo nejutěšenější, oživující!

Radikální obrat v duších a v celém společenském životě, který se rozléval jako mohutný příval od Betléma po celé obrovské říši Římské za doby Caesarů, obnovuje se znovu a znovu. Ti, kteří dlouho hledali na zpěném moři davových hnutí ostrovy nové, krásnější, vracejí se jako ranění trosečníci zpět před jeskyni Betlemskou. A čím kdo vážněji a bystřejší okem pravdu hledal, tím pokorněji se sklání po dlouhých zkušenostech před Děckem.

V čase narození Kristova konstatován obrovský rozmach kultury. Čím však se více filosofovalo, čím hujněji umění kvetlo, tím nepokojnější a trudnější bylo srdce lidské. Rovnoběžně s kvapným vývojem vzdělanosti rostla bída, demoralizace a nechuť k životu.

Hlasy ubohých otroků spojily se ve výkřik největšího zoufalství. Ale sami otrokáři o mnoho šťastnější nebyli. Sebevraždy bohatců se množily. Sám vychovatel Neronův Seneca napsal: »Všecko je plno zločinů a neřestí: ctnost není jen řídká, nýbrž žádná.« — Přední básník římský Horatius vzdychl: »Nejdříve peníze, pak ctnost... Koho pověří Jupiter (nejvyšší římský bůh), aby usmířil hříchy? A Suetonius prozrazuje, jak působila na Východě v čase největší sociální krize prorocství biblická: »Po všem východě bylo rozšířeno staré a stále podání, že jest v osudech, aby toho času se ti, kteří vyjdou z Judey, zmocnili vlády nad světem.« Suetonius takto ovšem netlumočil naději zbožných židů zcela správně; ale jeho slova jsou výmluvným dokumentem, jak v té době obecné krize stále horlivěji se mluvilo o Slibeném, jenž přijít má, aby se zmocnil srdcí veškerenstva. Vždyť židé dle prorocství Danielova si mohli na rok vypočítati příchod Předpověděného.

Ohlas prorocství biblických tryskl z pera velkého básníka Virgila, který napsal: »Velký řád století opětně s počátku počíná. Již se vrací Panna a s ní Saturnova vláda, již se nové plémě s výsosti nebes lidu sesílá. Jen přispěj, ty čistá Lucino, pacholík, který se zrodí, za něhož se dokončí železný věk a zlatý světu celému vzejde. On pak přijme život božský. V míru blahém bude ovládati svět ctností otcův.«

A Nemluvně, které bylo pronásledováno dříve, než mohlo samo před katany prchnouti, založilo bez pomoci velikých vojenských armád říši, jaké svět nikdy předtím ani potom neviděl. Voje nepečlivěji připravené ke krvavému potlačení nového hnutí klesaly znaveny jako žoldnéři v zahradě Getsemanské, když na dotaz Spasitelův prohlásili, že chtějí zajati Ježíše Nazaretského.

Kristus v průvodu pastýřů a rybářů přemohl římské legie, porazil nejvychytralejší sofisty, sto-

dvaceti milionům otroků snal nedůstojná pouta, vřel do srdce vřelosti obrodný soucit s lidskou bídou. Pročistil filosofické školy, dal to, čeho svět do té chvíle dání nemohl — pokoj lidem dobré vůle. Již staří Římané měli zásadu, že není nejšťastnějším člověk ten, který se těší velikému bohatství, ale takový, který jest spokojen s tím, co má, komu stačí k blahu nejmenší míra pozemských potřeb. Za rušné doby caesarské zapomínalo se na to pravidlo. V tom však Kristus vysoce pozvedl všechny duše strádající, skláněl se nejraději k nejnižším a věnoval jim to, co nemohli poskytnouti lidé nejzamožnější a nejbohatší: pokoj, duševní harmonii, sílu v utrpení, spojenou s pevnou nadějí v konečnou blahu.

Hašteřivé knihy filosofů se odkládaly, občan prostý i vznešený našel pravou cestu k pokoji i bez učeného hloubání. V Písmu mluvila autorita největší a to způsobem tak vřelým, každému přístupným, že jen lidé vůle zlé odpirali.

Maličký narodil se nám — aby přemohl obry, naplňující lomozem kazené ovzduší. Dítě — a již se mu klaní mudrcové. Již jsou zváni i jiní, aby se mu poklonili. Hymnus samých andělů předchází příkladem.

Oči nevinného děcka — symbol důvěry, odanosti, upřímné lásky. A ty oči okouzlovaly v době, když se nad ohnivými slovy nejvychytralejších, zkušených řečníků krčilo rameno.

Kdo svede tolik protivných směrů, tolik odporných virů současných v harmonický soulad? Čím více se přemýšlelo, tím větší bylo třštění, až přední filosofové hlasitě projevovali touhu po přímém hlasu Božího, po pomoci nadpřirozené. A dílo Kristovo chválily jeho výsledky. Pokoj a útěcha snášely se do duší zmitaných pochybovačností a velikými rozpory.

A zdaž nyní po opuštění základny křesťanské dodělá se lidstvo blahodárného míru? Víří heslo: »Vědou a protikřesťanským bojem k povznesení národa a k jednotnému národnímu postupu!«

Leč právě žáci těchto apoštolů moderních táží se stále nedočkavěji s Pilátem: »Co jest vlastně pravda?« Nezanesly právě moder. strany do národa celé stohy lží, jestliže se tolik urputně sváří, lhářů si spílají a zanášejí do lidu nekonečné třštění? Čím dále davy odstupují od jesliček, tím krutější sváry. V nejnovějším čase rozpoltěna strana soc. demokratická, agrární, pokroková, lidovo-pokroková atd. A mezi Němci strannické boje se také stupňují. Vír a děsné spory jako v obleženém Jerusalemě, který nedávno před tím pohrdl učitelem Ježíšem.

Pokoj lidem dobré vůle! Tak zní hlasem zvýšeným znovu. Nikdy taková vzácná jednota v našem národě nevládla, jako v době té, kdy všichni Čechové hlásili se k jednomu praporu víry křesťanské a kdy uznávali vděčně, že k jednotnému názoru o hlavních otázkách lidského života prostý rozum náš nikdy by nedospěl bez přispění Nejvyššího. —

Narodil se nám, radujme se! Odložme pýchu a pokusme se! Pokoj, jehož svět dání nemůže, přivane od Betléma do srdcí našich!

Důležité upozornění našim čtenářům!

Příští číslo »Obnovy« vyjde teprve v sobotu.

K dnešnímu nákladu přidáváme slovní lístky. Snažně žádáme, aby jich bylo použito nejdříve před Novým rokem k vyrovnání nedoplatků za »Obnovu« a »Časové Úvahy«.

Kdo by nedoplatky vyrovnal teprve po Novém roce, značně by nám stížil účetní závěrku. Kdo již vyrovnal doplatné i předplatné, nechť laskavě uschová slovní lístek pro dobu pozdější.

Prosíme milé přátele, aby v těchto dnech co nejhorlivěji se starali o rozšíření »Obnovy«. Oznamujte nám adresy, na něž bychom mohli list poslati ukázkou! Upozorněte své známé na náš list! —

Šťastné svátky všemohoucí velectěným příznivcům přeje

Administrace »Obnovy«
v Hradci Králové.

Obrz na.

Tak se poče politika reální. »Čas« při červnových volbách volal s velikou setrvačností, aby byli voleni z dobrých kandidátů jen nejlepší pracovníci. »Jen nejlepší lidé do říské rady!«

Ted' však, když klika semity Stránského potřebovala za každou cenu kroměřížský mandát, jako by »Čas« zapomněl, jakým »vynikajícím« kandidátem jest lidový pokrokovce Votruba, který ulovil mandát jen a jen z milosti Stránského. Kdyby byl Votruba kandidoval na vlastní pěst, sotva by byl sehnal 400 hlasů.

Ale zato Šrámek! Vlastní píli a bystrostí, vlastní obrovitou prací sociální získal si v nejširších vrstvách lidu nejživější sympatií. Sami pokrokaři — třebaže dosti neradi — nejednou musili vyznati, jakým zdatným a šťastným pracovníkem jest právě Šrámek. Proto také se ho tolik bál majitel kšeftářského žurnálu Stránský.

»Klerikálům« nepřátelé předhazují, že pro lid nic nepracují. Kdekoli však začneš něco pro dělnictvo konati, již tě obklopí celé tucty fanatiků, kteří ti práci kazí. A proto proti Šrámkovi vyrukovali v sražených řadách i sociální demokraté.

»Čas« pak tovsen také »z lásky k dělnictvu« jevil zrovna příznaky strašidelné horečky. Namáhal se jak jen mohl, aby byl Šrámek poražen Votrubou.

A jaké povedené důvody předkládal! Dne 10. t. m. psal: »Ted' očekáváme, že voličstvo dr. Štrosa zachová se při užší volbě tak, jak mu ukládá čest jeho vlastní i čest strany i povinnost k národu. ... Kroměřížská volba dokazuje zároveň nutnost sevěného postupu proti klerikálům na Moravě.«

»Čas« docela pravi, že zvolení Šrámkovo bylo by hanbou Kroměřížska i celé Moravy.

A to všecko proto, že Šrámek požaduje svobodu pro své katolické přesvědčení zrovna tak, jako dr. Lederer veřejně vyznal, že se svého židovského náboženství nevzdá.

Co všecko již Šrámek podnikl pro dělnictvo, jak obětoval dny i noci v parlamentě na duslednou práci sociální, o tom »Čas« ani nemluví. Ted' už filosofie pokroková naprosto nepotřebovala pro parlament nejlepšího pracovníka. Vždyť jediný dobrý kandidát z těch, kteří se o mandát hlásili, byl katolík. A tato vlastnost úplně postačí »Času« k přeškrtávání všech zásluh, k řeči o hanbě celé Moravy, o škodě národa atd. Čili jinými slovy: netoliko Šrámek pro své náboženské přesvědčení jest bezcharakterní, ale i ti, kteří se odváží ho voliti. Kdyby to byl peizatý žid z Haliče, pak by vyrazel »Čas« lví řev proti každému, kdo by se opovážoval poukazovati na zastaralé představy náboženské.

Co jiného také čekati od aliance semitsko-pokrokové? Ta přece vydala zřetelně heslo: »Raději německého liberála než českého klerikála.« A tato společnost se ještě odvažuje rozhodovati a poroučeti, co se má dít v zájmu a k prospěchu národa!

Tak se tedy poče politika reální, na kterou kladli masarykovci před půl rokem tak veliký důraz! Jen popravít zastance dělnictva, svázati mu ruce tomu muži, který by posílil ve Vídni v zájmu všeho českého lidu jednotný klub!

Pro židy privilej. Jak zjevíli rudou hřívu semitské lvoce ve Vídni, když žádali soc. demokraté čeští, aby byla uznána soc. dem. internacionálou česká strana soc. demokratická! Jak jsou pronásledováni ti čeští soudruzi, kteří pomáhali Adlerovi stavěti trůn! A obraťme nyní list. V minulých dnech na sjezdu soc. demokracie polské ve Lvově jednalo se o uznání soc. demokracie židovské, ačkoli sami židé prohlašují tam, kde chytrá taktika velí, že vlastně žádným zvláštním národem nejsou. Semitský poslanec Daszynski, který tak dlouho vodil všechny soudruhy haličské, sám navrhl resoluci, aby byla soc. demokracie židovská uznána za stranu samostatnou. Po delší debatě návrh schválen. Umějí židé věru velice vychytrale držeti v ohni dvě žezla! Ale jejich přísluhovači dovedou vytýkati katolickému dělnictvu malý vlastenecký cit.

Hleďte na Slovensku lidové židy! Že Hlinka tolik pro národ obětoval, byl požidovštělým a vol-

nomyslenkanským tiskem naposledy zhanoben jako zločinec, jako národní zrádce. Jestliže však český pokrokový žid bájí o židovské lidovosti, o tom, jak židé jsou ochotni ujmáti se ujařmených, ať jen povědí, kde tak židé činí dobrovolně v krajích, v nichž k vůli kšeftu jim není potřebí koketovat s lidmi utiskovanými. Tolik židovských zednářů na Slovensku! Židů jest tam větší procento než u nás. Kde jsou tedy ti židovští humanitáři, kteří přinášejí ve prospěch utiskovaných Slováků nějaké oběti? Hlinka pravil, že na Slovensku jsou židé vesměs ve službách kruté vlády, která je za špiclovství a denunciaci národních kruhů bohatě odměňuje. A povaha jejich se posud nezměnila.

Politický přehled.

Prozatímní rozpočet na prvé pololetí 1912 přijat v poslanecké sněmovně 15. t. m. 276 proti 180 hlasům. Pro rozpočet hlasovali Poláci, Češi až na české radikály a pokrokaře, kteří si tentokrát v jednotném klubu vymohli svolení, aby směli přes dvoutřetinové usnesení jednotného klubu přece hlasovat proti rozpočtu. Pro rozpočet hlasovali dále Němci až na Všeněmce. Proti rozpočtu hlasovali Jihoslované, Vlaši, Rusíni a soc. demokraté.

Státním zřizencům. Ježto není možno, aby do konce toho roku služební pragmatika byla projednána, čímž zlepšení platů úřednictva odloženo, rozhodla se vláda dáti v lednu r. 1912 cestou nařizovací jednou pro vždy přidavek úředníkům až do 8. třídy hodnostní, pak podúředníkům a sluham, jakož i zřizencům smluvním. Dále chce vláda zvýšiti platy dělníků ve státních službách. Poskytnutí přídavku vyžádá si as 11–12 mil. K, tedy polovici obnosu, který chce vláda dáti na definitivní úpravu platů státních zřizenců ročně. O zřizence železniční jest ustaráno zvláště. Sněmovna odhlasovala návrh výboru o zvýšení požitku železničních zřizenců o 38 mil., ač ministr železnic Förster prohlásil, že vláda nemůže prozatím více věnovati, než 21 mil. Sněmovna odhlasovala sice 38 mil. K, ale spokojila se s nabídkou 21 mil. K, pro první rok. Zatímni rozpočet dává vládě zmocnění, aby nutně vydaje do 30. června uhradila z úvěru provisoriem povolených. Definitivní úprava platů úřednických bude ovšem jen tehdy možná, když pro ni opatření bude úhrada schválením berních předloh.

Pracuje se parou! Dny 19. a 20. prosince byly v poslanecké sněmovně horečnými dny práce. Skončeno první čtení berních předloh, vyřízena zpráva drahotního výboru týkající se účelů na podporu bytu a zpráva, cílící ku podpoře výroby zemědělské, vyřízen dále zákon o železničních zřizencích, zákon o noční práci žen v hornictví, zákon o smlouvách konsulárních a o použití přebytku sirotčích pokladů. 19. prosince zasedalo mimo to 14 výborů, ani místnosti nestačily, musilo býti použito místností sněmovny panské. Vánoce jsou na krku, proto množství předloh bylo vlastně krátce promrskáno . . .

Italská fakulta. Sněmovna poslanecká moří se s fakultou italskou a to vinou Němců dále. Nejde ani tak o fakultu jako o místo, kde ji mít. Češi prohlásili, že, nechce-li fakultu Vídeň, přijmou ji pohostinně do Prahy. Poláci v rozpočtovém výboru navrhli, aby byla zřízena v Krakově, a dr. Šusteršič, aby zřízena byla v Lublani současně s fakultou slovinskou. Vláda ovšem není proti takovému řešení otázky této, jenže sama nyní neví, kudy kam.

Česko-německé vyrovnání. Ve Vídni jednalo se právě o jazykové otázky při úřadech zeměpanských v Čechách, přítomen byl také místopředseda kníže Thun. Český sněm v polovici ledna svolán nebude, podle přání Němců sejde se teprve tehdy, až národně-politická komise bude se svým úkolem hotova. V pracovním výboru nár. politické komise sněmovní v Praze nedošlo k dohodě o počtu přísedících zem. výboru. Němci chtějí mítí přísedících 13, z české strany někteří navrhuji 10, jiní 14.

Místodržitelem na Moravě jmenován bar. Regner z Bleylehen (nar. 1866 v Brně), Němec sice, ale ovládá dobře jazyk většiny obyvatelstva; gymnasiální studie konal částečně i na gymnasiu českém. Pověst spravedlivého úředníka ho předchází z Bukoviny, kde byl zemským prezidentem. Na Moravě právem očekávalo se se strany české jmenování místopředsedy národnosti české.

Volby v Chorvatsku. Ban Tomašić mermomocí chce, aby sněmovní většina dělala, co by on chtěl na úkor Chorvatska. Takových voleb v Chorvatsku dosud neměli. Oposiční kandidáti byli hlídání policií, pod nicotnými záminkami nedovoleno jim konat schůze, oposičníci byli vězněni a pokutováni, volební urny byly pod dohledem maďarských četníků, kteří nával oposičních voličů k urnám dovedli již zadržet. Takové byly volby, že i uherská sněmovna ostře odsuzovala násilí Tomašičovo, a hr. Bathyany řekl, že ban pro volby suspendoval ústavní práva. Přes to dle dosavadních výsledků volebních nemůže se ban tolik radovati.

Volby do delegací provedeny 14. prosince. Klub katol. národní má letos v delegacích pouze náhradníka, posl. Kadlčáka. Za království České

zvolení: Klofáč, dr. Kramář, Udržal, Sedlák, Špaček, Němec, náhradníkem Maštálka; z Němců An-sorge, Langenhau, Pachier, a Roller, náhradník Kletzenbauer. Delegace svolány jsou na 28. prosince t. r. do Vídně.

Válka Italsko-turecká. Z bojiště nedocházejí vážnější zprávy. Italové jsou již neomezenými pány pobřeží, zmocnili se širokého pásu úrodné pudy na pobřeží a nyní lotoví se k výpravě do vnitrozemí. Ostatně koluje pověst, že v nejbližší době lze očekávati akci velmocí ku sprostředkování míru mezi Itálií a Tureckem. Vítězství Itálie před Tripolem akcí tuž urychlilo.

Konec Persie. Hra s konstitucí, k vůli níž intelligenti podporovaní Anglií vypudili šacha Mohameda Aliho, přišla Persii velmi draho; rozvrácena politickými stranami a občanskou válkou, stala se Persie kořistí Ruska a Anglie. Pod nejrůznějšími záminkami obsazuje Rusko systematicky severní Persii a Anglie podle dohody s Ruskem z roku 1908 ani prstem proti tomu nehne. Kdo se pro Persii páli, jsou Spojené Státy, jejichž parlament zle se na Rusko obojuje a již také vypověděly ruskou obchodní smlouvu. Hlavním agitátorem proti Rusku ve Spojených Státech je žid Schuster, kterému Rusko stouplo na kuří oko a donutilo ho opustiti Persii, jejíž finance měl v rukou. Zachránili parlament washingtonský severní Persii od ruské okupace, o tom dlužno pochybovat.

Povstání v Číně. Míroví vyslanci císařští přibylí do Šanghaje, aby přijati byli od konsulů amerického, ruského, anglického a zástupců republikánského výboru. Vyjednávání o mír bylo 19. prosince zahájeno.

Zprávy organisač. a spolkové.

Ples okresního sdružení mládeže na Hradecku koná se 28. ledna v nově upravené dvoraně Adalbertina v Hradci Králové. Vstupné pán K 1.20, dáma 50 h. S rozsáhlým pozvánkem bylo právě započato. Kdo by snad omylem nebyl pozván, nechť reklamuje pozvánku u okresního jednatele dp. A. Macháně, kaplana na Pouchově u Hradce Králové. Doufáme, že 28. ledna shromáždí se v Adalbertinu naše mládež z venkova i měst hradeckého okresu v nejhojnějším počtu se svými přáteli ku pěkné zábavě.

Žamberk. V neděli dne 17. t. m. konána zde za veliké účasti schůze, při které založen spolek „Katolická Jednota.“ Rečníkem byl dp. Novotný z Pardubic, jenž promluvil na téma: „O dnešních poměrech, jednotě českých katolíků a významu katolických spolků.“ Ve svojí přednášce poukázal na neblahé poměry v dnešní společnosti, která se řídila zásadami materialismu a liberalismu. Poukázal na ničení kdys kvetoucího stavu živnostenského a rolnického, na zbledované poměry dělnictva vinou liberalismu a dokázal, že jedině zásady křesťanské, řádně plněny v životě občanském, mohou způsobiti náležitou nápravu nynějších bedných poměrů. Promlouvaje o situaci katolíků, dovodil nutnost organizace katolíků, která musí pracovati pro záchranu všech věcí nám svatých. Jednotou všech katolíků dojdeme k vítězství! Promlouvaje o katolických spolcích, vyznačil jejich úkol výchovný a vzdělávací, směřý, jinní se spolek v tom ohledu bráti má, a význam jich pro katolický život vůbec. Vzájemná podpora, řádné plnění hesla „Svůj k svému“ je naší povinností. Ku konci zdůraznil důležitost šíření našeho tisku; je příkazem každého našince, aby odebíral a šířil naše časopisy a tak naše hnutí podporoval. — Řeč jeho, velice zajímavá, často hlučným souhlasem provázená, udržela pozornost všech přítomných a měla ten krásný výsledek, že se ihned přihlásilo do spolku 120 členů. Pak promluvil ještě p. Přírko, technik, o výchově nynější mládeže a o nutnosti akce, již v tomto ohledu právě katolické spolky mají vésti. — Děkujeme vřele dp. řečníkovi a všem těm, kteří tak okazale, v tak velikém počtu projevili svoje upřímné katolické smýšlení a přejeme si jen, aby nově založený spolek plnil svědomitě svoje veliké poslání s tím nadšením a zápalem, s jakým byl založen.

Orlům okrsku litomyšlského. Máje na zřeteli rozkvět jarych „Orlů“, zvu tímto zástupce všech jednot okrsku litomyšlského na konferenci, jež se koná na Nový rok v České Třebové o 2 hod. odp. ve spolkové místnosti „u Andrlíků.“ Program: 1. Celkový stav jednot a poslední stav událostí. Ref. Rob. Vala. 2. Zprávy funkcionářů. 3. Záležitosti finanční. 4. Obeslání župního sletu. 5. Okrskový slet. 6. Volné návrhy. Zastoupení všech jednot nutné. Přítomen bude také župní starosta br. J. Polák z Hradce Králové. Hoj, Orlé . . .! — Robert Vala.

Dobruška. Křesť. Jednota sv. Václava v Dobrušce pořádala dne 10. prosince veřejnou přednášku. Mluvil známý a milý nám řečník vsdp. dr. Fr. Reyl z Hradce Králové o starém a novém názoru životním. Pádnými důvody ukázal, že starý životní názor jest opřen o zjevení Boží, o zkušenost lidstva a vede člověka k jeho cíli. Nový životní názor však jest zbudován na domněnkách lidí, není jednotný a ustálený, není opřen zkušeností a nevede k cíli, nýbrž jen k rozháranosti a nepokoji, konče často zoufalstvím. Věda rozhodně jej zavrhovati musí, poněvadž na ní není založen. Věda jest jen znalost věcí, potvrzená zkušeností. Poněvadž tedy založen jest nový názor životní jen na domněnkách lidí, jež se stále mění, jako vážní lidé budeme se držeti sta-

rého životního názoru, jenž uspokojuje a vede k cíli lidstvo již tak dlouho. Bouřlivý potlesk a pochvala byly nejlepší známkou uznání všech přítomných za tak věcnou, v pravdě lidu pochopitelnou přednášku. Bůh vdp. ředitel dlouho posiluj a zachovej! — Táž jednota se hrála v podzimním období tři divadelní představení: „Liška v pasti“, „Právní zástupce“, „Nevinně odsouzen“, jež se vydařila a došla uznání i od lidí jiného smýšlení. Na Vánoce se připravuje fraška: „Honba na redaktora“ od A. Puldy. — Sdružení křesť. sociální mládeže v poslední době sehrálo divadelní hru „Kulatý svět“, jejíž souhra jest mladým nadějným s. m. e. u. Druhou neděli adventní přijala mládež sv. svátosti společně. V celém tomto dorostu jest chvályhodná činnost a chuť ke práci.

Křesť. sociální vzdělávací spolek v Čáslavi uspořádal pro členy a milé hosty v neděli 10. prosince Mikulášskou zábavu, která návštěvou i průběhem patřila mezi nejlepší večírky spolkové. Dolení místnosti hotelu „U modré hvězdy“ naplněny byly tolika účastníky, že obsazeno bylo každé místo a ještě řada účastníků byla nucena vrátiti se zpět. Váže si této příležitosti, hleděl také spolek podati obecnostem to nejlepší. Vybrané kuplety, přednesené předními silami našeho zábavního kroužku, animovaly obecenstvo tak, že musily býti vždy znova a znova opakovány. P. T. pp. Lump, Mrázek, Pecl a Rössler sklízeli jak svými figurkami, tak svými zpěvy zasloužený potlesk. A byly-li jednotlivé komické výstupy v dobrých rukou pánů, byly i v neméně dobrých rukou dam. Zvláště sl. Hanička Koláčného překvapila svým zdařilým vystoupením a těšime se opravdu, že nebude to poslední. Ku konci provedena byla Mikulášská scéna, při níž roztomilý andlík přinesl tolik dárků, že čert vyvoláváním adres až ochraptěl. Mezi všemi čísly programu koncertovala s úspěchem spolková kapela, rozmnožená některými příznivci našimi ze spolku „Blesk“. Spolek, vzdávaje dík všem svým přátelům, na prvním místě děkuje veleváženým paním Nebožátkové a Vocáskové, které ve prospěch dobročinných účelů spolkových věnovaly dva dorty, za něž vylicitováno bylo přes 20 K.

Žleby. Vědom svého úkolu, snažil se okresní org. výbor svolati předvánoční schůzi všech členů křesť. sociální strany na Čáslavsku do přirozeného střediska Čáslavě. Jelikož však pro stanovenou dobu nemohlo býti v městě nalezeno vhodných místností, přijal s radostí nabídku členu organizace žlebské a stanovil na 17. prosince schůzi do Žlebů. Ač cesty toho dne byly velice neschůdné, seslo se přece ve dvoraně kníž. hostince „Na hrázi“ přes 400 org. katolíků, aby se navzájem potěšili a k nové práci povzbudili. Po zahájení schůze vdp. vikářem Schreiberem a po zvolení předsednictva ujal se slova p. red. Štítu Fr. Šupka z Hradce Králové a nadšenou řečí promluvil o nynějších poměrech společenských a org. katolíků. Poukázav na rozhárané poměry hospodářské, národní a kulturní, dovozoval nutnost semknutí se všech křesťanských duší, kterým na tom záleží, aby zachován byl křesťanský řád, aby oživilo vlastenecké nadšení a proniklo křesťanské smýšlení a jednání ve všech vrstvách našeho národa. Horoucí slova jeho, podepřená nezvratnými důvody, vzbudila hluboký dojem, jak patmo bylo z napjaté pozornosti a z bouřlivých projevů souhlasu. Končil výzvou ke všem přítomným, aby stali se apoštoly křesť. tisku a křesť. idejí, aby budoucnost mohla jim jednou žehnati, jako záchrancům nejdražšího dědictví otcův. Když předseda schůze pan starosta Havelka z Potěh poděkoval řečníku za vroucí jeho slova, zapěna na rozchod všemi přítomnými česká národní hymna. Doufáme, že učiněná výzva najde ohlasu, a že v nový rok jak křesťanský tisk, tak křesťanská organizace učiní na Čáslavsku nový a mocný krok. To mu „Zdař Bůh!“

Nymburk. Zábavní výbor katol. vzděl. spolku pro Nymburk a okolí pořádá v úterý dne 26. prosince 1911 o 6. hodině večer v sále hotelu „Na knížecí“ poučnou přednášku. Přednáseti bude dp. F. Pluhaf, profesor. Po ukončení přednášky následovati budou zábavná čísla. K hojně návštěvě zve výbor.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř církevních obrazů,
Praha — Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje velelůst. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exc. ndp. biskup Dr. Josef Doubrava v neděli dne 17. t. m. v seminářském chrámu udělil ctpp. bohoslovcům II. ročníku tonsuru a bohoslovcům III. ročníku nižší svěcení.

Program pro řízení schází městského zastupitelstva, jež konati se bude dnes o 3. hod. odpolední v zasedací síni městského zastupitelstva. 1. Vyžádá se svolení k uzavření komunální zápůjčky 2.000.000 K u Všeobecného pensijního ústavu pro zřizovatele, jednak ke konverzi stávajících zápůjček, jednak ku krytí nových nákladů k účelům elektrických podniků a stavby průmyslového muzea v Hradci Králové. 2. Projedná se obecní rozpočet na rok 1912. 3. Předložil se ku schválení prodejní podmínky pro blok XVII. 4. Vyžádá se schválení ku rozdělení nadací založených biskupem Eduardem Brynychem, L. bar. Malovcem a Janem Martincem. 5. Udělí se nadace V. M. Conventu pro žáka vyšší reálné školy v Hradci Králové. 6. Stane se usnesení o tom, že všechna vydání se zřizování a udržování druhé pobočky při měšťanské škole dříve v Hradci Králové obec zavazuje se hraditi, pokud dle zákona na ni připadají. Rozhodne se o žádostech za udělení domovského práva.

Rádná schůze okresního zastupitelstva koná se dne 27. t. m. o 9. hod. dopol. v zasedací síni okresního domu v Hradci Králové. Na programu mimo jiné jsou tyto záležitosti: Návrh okresního rozpočtu na rok 1912. — Žádost praesidia Zemské komise pro úpravu řek v království Českém stran udržování úpravních prací na řece Orlici od bývalého jezu v Hradci Králové po mlýn Korbelův v Malšovicích. — Žádost komitě pro stavbu dráhy Hradec Králové—Černýšov—Opočno o zvýšení okresního příspěvku na 100.000 K. — Žádost obce Hradce Králové o schválení usnesení obecního zastupitelstva o převzetí záruky za závazky Spolitelny Králové-hradecké z náhradní smlouvy na pojištění úředníků a zřizenců Spolitelny. — Žádost obce Hradce Králové o schválení usnesení obecního zastupitelstva ohledně definitivního osvobození staveb a přestaveb v Hradci Králové od obecních a školských přírážek i v tom případě, kdyby od přírážek zemských osvobozeny nebyly. — Žádost obce Hradce Králové o schválení uzavření zápůjčky 390.000 K u Hypoteční banky král. Českého ku krytí různých investičních nákladů. — Žádost obce Hradce Králové o schválení usnesení stran úhrady částečného nákladu společeného se zřízením jezu a mostu na Orlici a stran udržování a obsluhování téhož jezu. — Žádosti výpomocných úředníků nemocnice o udělení drahotního přídatku. — Žádosti o místo druhého správního úředníka ve všeobecné veřejné nemocnici.

Divadlo v pensionátě školských sester. Divadelní představení „Dvě Přemyslovny“, které sehrály dne 17. t. m. na domácím jevišti chovanky pensionátu cis. Franti. Josefa, dlužno řaditi k nejlepším produkcím, které kdy na tomto jevišti provedeny byly. Hra sama má účinný dramatický spád a provedení jednotlivých úloh bylo bezvadné. Výprava hry a souhra celkové byly příměfeny. Předehra k „Libuši“, kterou přednesla na pianě sl. Dostálová a závěrečný ženský sbor byly mistrným výkonem. Představení počtli návštěvou Jeho Excellence ndp. biskup, pp. mistodržitelský rada Steinfeld, rada z. s. Fischer, kons. rada Dr. Domabyl, kons. rada Dr. Rey a četné obecnstvo, které bylo podanými výkony nadšeno.

Z Rudolfinu. Zdejšímu ústavu pro hluchoněmé dostalo se v poslední době značných darů, jež věnovány byly jednak na udržování ústavu, jednak chudým chovancům. Tak sl. spořitelna Králohradecká zaslala příspěvek ze zisku za rok 1910 v částce 200 K. Nejmenovaná továrna věnovala 100 K, sl. okresní výbor v Novém Bydžově daroval ústavu 40 K jako příspěvek na rok 1911. Prostřednictvím velel. děkanského úřadu v Jaroměři došel od nejmenovaného dar 10 K. Pl. Poláková z Opatovic odevzdala 7 K, jež ve prospěch ústavu sebrány byly v Opatovicích a. L. Pan F. Koudelka, učitel v. v. v. Pecece zaslal na vánoční stromek chovancům 6 K a p. Mg Ph. Václav Vašák v Mladé Vožici k uctění památky zemřelého pana lékárníka Jana Košťála částku 5 K. — Ředitelství vzdává vřelé díky za věnované dary tyto, jimiž usnadněno udržování ústavu a ulehčeno chudým chovancům, kteří dobrodinců svých na modlitbách pamětlivi budou. Zaplať Bůh!

Vánoční slavnost. Dnes v pátek o 4. hod. odp. koná se v ústavu hluchoněmých domácí slavnost „Vánočního stromku“, při které chovanci ústavu předvedou v posuvkové řadě veselohru: Král Liliputánský. Po hře následovati budou 2 živé obrazy, načež poděkováním chovanky za uštědřené dárky od ctěného dobročinného komitétu dan slavnost tato ukončena bude. Vstup volný.

K uctění a oslavení Božího narození sehrál dítky mateřské školy v Hradci Králové dne 22. prosince 1911 o 10. hodině dopolední vánoční hru: Polepšený kašpárek, k níž účtivě zveme P. T. pp. rodiče a příznivce nevinných dítek. Po hře bude následovati podělení chudých dítek šaty, obuví a vánočkami. Správa mateřské školy v Hradci Králové v prosinci 1911. Školské Sestry de Notre Dame. — Pořad: Modlitba. — Píseň: K Tobě, Otče na nebesích. — Uvítání: Růženka Nevyhoštěná, Eliška Dvořáčková. — Živnostníci. — Pohádka. — Vánoční hra: „Polepšený kašpárek“, ve 3 jednáních. — Poděkování: Jifinka Šupková, Aloisie Růžičková.

Nedostatečný počet úřednictva na zdejší poště uvádí v nesnáze obchodníky zvláště v této době předvánoční. Rozmach obchodní a průmyslový v posledních letech jest zde obrovský, ale erár nedbá posud ani opěťovaných žádostí obecnstva ani úřednictva, které jest prací přetíženo i ve dnech normálního chodu úředního. Zvláště v oddělení pro chekové řízení pošt. spořitelny jest práce nadlidská, takže se tam kupí celá řada interestentů, z nichž někteří čekají přes půl hodiny. Rychlá náprava jest zde největší nutností.

Na čí straně jest počouchlost. Naši poznámku o da-

rování části pozemku spolku pro stavbu evang. kostela nazývá „Ratibor“ počouchlou a docela podrážděné v ní náš list ze — lhaní. Nuže — vždyť přece sám orgán zdejší radnice dne 25. listopadu konstatoval toto usnesení městského zastupitelstva: „Žádosti Spolku pro vystavění evang. reformov. chrámu za změnu parcelace stavení, za zpětné odstoupení dvou zbývajících parcel za původní kupní cenu, za změnu regulační čáry a darování pozemku, jehož pro frekvenci není třeba, vyhověno s jistými výhradami.“ Kdo tedy dle tohoto referátu konstatoval darování, může býti viněn ze lži? Nebyla-li oficiální zpráva úplná nebo dobře stylisovaná, za to nemůže čtenářstvo. — „Ratibor“ snažil se vyhoditi trum otížením tohoto sdělení sarostenského úřadu evangelikům: „Změna regulační čáry dle předloženého plánu byla schválena s tím, že obecní pozemek, kostelem zabraný, daruje se Vám v ploše rovnající se ploše Vámi obci postoupené.“ Co se tedy vlastně dokázalo? Zanechtejte tedy slovíčkářství a přiznejte, že protikřesťanské záchvaty pokrokařského tisku tentokrát na radnici neměly účinku pražádného. Ta zcela ochotně vyhověla evangelické žádosti. Zároveň lze gratulovati evangelikům, že našli horlivého advokáta v protikřesťanském tisku. — Ale rozčillenost má svůj původ vlastně jinde. Poznamenali jsme, že stavba kostela byla štědře subvencována penězi zahraničními. Ačkoli na tuto zprávu nereaguje „Ratibor“ ani slovem, jest jisto, že uvedla evangelicko-bezkřesťanský vzájemně podpůrnou společnost do velikého rozčillení. Proto počouchlý pisatel ze insty snažil se nastrčiti si škrabošku bubáka strašidelným, prorockým dotazníkem, za čí peníze jest postaveno Adalbertinum. Přicházíte s kopistí po nápeči, protože už jest dávno známo, kdo na Adalbertinum platil, a že nebylo postaveno za pruské marky. Bylo by účelnější přemýšlet, na čí účet se staví pokrokařské villy. Aby byla ironie dovršena, „Ratibor“ na téže stránce přináší věcnou opravu městské rady: „... zpráva týdeníku „Ratibor“ ze dne 9. t. m. ohledně diplomacie Spolku českých průmyslníků textilních stran umístění vyšší školy textilní skutečnosti neodpovídá.“

Z české zemské komise pro ochranu dítek. V poslední době četní dobrodinci z Hradce Králové a okolí vzpomněli různými dary na dělníky české zemské komise a zejména na chlapeckou výchovu v Hradci Králové. Poněvadž zmíněné dary zaslány byly na různá místa — na př. komisi přímo, sl. městské radě, nebo správě ústavu — nebylo možno v čas je kvitovati. Z té příčiny vznáší čes. zem. komise účtivou žádost, aby všechny budoucí dary k vůli snadnějšímu přehledu a kvitování odevzdány byly správě chlapecké výchovy čes. zemské komise v Hradci Králové, č. 62, jež jest oprávněna veškeré dary určené ve prospěch podniků čes. zem. komise přijímati a kvitovati.

Pozor na vybírání novoročních. Každoročně se opakují stížnosti, že obecní zřizenci obcházejí a vybírají novoročně. Jelikož jest obecním zřizencům a dělníkům (vyjímaje ponocné a komínky) přísně zakázáno jakékoliv vánoční a novoroční sbírání peněžitých darů, upozorňuje se každý, aby osoby jiné dal zadržeti, zjištění a jména jich oznámil policejnímu úřadu, ježto mnohdy vynucují si různá individua novoročně, ač zřizenci obecními ani nejsou.

Úmrtí. Tento týden zemřel městský důchodní pan Ot. Vojta následkem onemocnění tyfem. Zesnulý, jsa předním stoupencem pokrokové strany, přistoupil ke spolku pro spalování mrtvol a proto měl býti po smrti zpočten. Úmrtí oznámení ohlašovalo také spálení mrtvol v saské Kamenici. Do projektu toho vmísily se státní úřady a zakázaly pro nakažlivost choroby zesnulého převezení mrtvolý vzor všem rekursům až k nejvyšší instanci ministerstva vnitra. Teprv po 3 letech smí býti pozůstatky převezeny ke spálení. Kdyby neběželo o pohřeb, jenž činí vždy nárok na pietu, mohlo by se zde mluvit o fatálním přepočítání nebožtíka, jenž si platil po léta na pohřeb ohněm a nyní musil za vděk vzíti obyčejným občanským pohřbením.

Obsazení místa důchodního v Hradci Králové. Nemáme na mysli žádnou určitou osobu, které by se měla světit správa městského důchodu, a vyslovujeme tedy jen celkový názor o kvalifikaci příštího důchodního. Má to býti dobrý odborník s předběžným uceleným humanitním vzděláním, aby pro cifry nezapomínal na lidskost a na pravou humanitu. Do důchodu přicházejí také chudí příslušníci zdejší obce, s nimiž důchodní nesmí zacházeti jako vesnický paša pánovitě a hrubě, jako by vyplácel městské podpory aneb odměny ze své vlastní kapsy. Rovněž nesmí býti důchod ohniskem politických strannických štvanic, kterých obecní úředník musí se vždy vystříhati z toho důvodu, že je jednak placen z peněz všech poplatníků, jednak je povinen všem příslušníkům obecním nestranně posloužiti. Žádáme tedy zřetel uvaž u kvalifikaci kompetentů a ohled na širší vrstvy občanstva.

Volby do liberecké obchodní komory skončily v úterý 19. t. m. Vzdr divoké agitaci s německé strany podařilo se českému volebnímu výboru při králohradecké Ústředně přece jen soustřediti na českou kandidátku celkem 12.562 hlasů, počet přibližně stejný jako při volbách roku 1908. Zvláště potěšitelným úkazem jest pozoruhodný vzrůst českých hlasů průmyslníků v I. sborech sekce živnostenské, dokumentující rozmach severovýchodočeské podnikavosti nad jiné jasně. Také v mešninách vzdr mnohým protiventstvím docíleno nečekaných úspěchů.

Volba působivá muka — skutečnost tu opět potvrzuje vánoční výstava v závodě Singer Co. akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Králové letos ob-

vyklým vkusným způsobem upravena. Přehledným způsobem jsou zde vystaveny světoznámé výrobky firmy Singer Co., které stále zdokonalovány, jsou nejlepším výrobkem toho druhu. Kdo si přeje pro svou domácnost jednoduchý šicí stroj, aneb stroj podobný elegantní skříni, který je okrasou každého salonu, ten je zde najde v hojném výběru. Zvláště se doporučuje stroj třídy „66“, který všem požadavkům úplně vyhovuje a jiné soustavy mnohými výhodami předčí, tak zejména lehkým ovládním snadně přístupným, vodorovně ležícími člunkem a množstvím přístrojů. Vedle způsobilosti jemu vlastní, zhotovovati nejskvostnější umělé výšivky, nabývá pomocí lehce připevnitelného přístroje možnost prováděti nejmenší jakož i nejobtížnější práce láci. S tímto přístrojem látá nejen punčochy všeho druhu nýbrž i ubrusy a spodní prádlo a zastihuje tím každou práci ruční. Takový stroj třídy „66“ ať v jednoduché nebo jemnější úpravě přijat bude všude co vánoční dárek s otevřenou náručí. Na přání uděluje se potřebný návod k ovládní stroje a zacházení s přístroji, které si každá dáma v nejbližší době osvojiti může. Rovněž se poskytuje kupujícímu nejpohodlnější platební podmínky.

Seznam cen na týdením trhu v Hradci Králové dne 16. prosince 1911. 1 hl: pšenice K 19.50 až 20.20, žito 15.— až 17.—, ječmene 14.40 až 15.20, ovesa 9.60 až 10.10, prosa 13.— až 14.—, vikev 26.— až 28.—, hrachu 28.— až 32.—, čočky 48.— až 50.—, jahel 28.— až 30.—, krup 26.— až 48.—, brambor 7.60 až 8.40, máku 98.— až 100.—, lněného semene 28.— až 30.70, 100 kg: žitných otrub 16.— až 16.50, pšeničných otrub 15.50 až 16.—, — kg: másla čerstvého 2.40, tvarohu —.48 až —.56, 1 vejce —.10 až —.12, 1 kopa: zelí 24.—, kapusty 4.— až 6.—, 1 hl cibule 17.— až 22.—, 1 kopa drobné zeleniny 1.—, 1 hl: hrusek 18.— až 32.—, jablek 20.—, 1 pytel mrkve 3.— až 5.—.

Na týdením trhu v Hradci Králové dne 16. prosince 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 74, žito 113, ječmene 97, ovesa 191, jetelového semínka červeného 93, máku 2, kop: zelí 10, kapusty 21, drobné zeleniny 51, hl: cibule 12, brambor 59, jablek 6, hrusek 97, pytlů: mrkve 17.

Z Pouchova se sděluje, že dne 26. prosince, na den sv. Štěpána, hraje Katol.-politická Jednota Pouchovská velké divadelní vánoční představení „Čarovná noc“ od učitele Josefa Flekáčka. Začátek v 7 hodin večer pro dospělé. Pro děti hráti bude též výpravný kus zpěvný na sv. Sylvestra o 3. hod. odpol. u Česáků ve spolkové místnosti.

Nový Hradec Králové. (Vánoční slavnost.) Ve čtvrtek dne 14. prosince 1911 ve 4 hodiny odpoledne pořádána byla vánoční slavnost pro dítky opatrovny ctih. školských sester v Novém Hradci Králové. Nejprve přivítala malá Pilařová a Němečková četné shromážděné hosty. Dítky pak provedly řadu velice pěkně nacvičených básniček a písní, načež byla vánoční hra: „Příhody malých pastýřů Betlemských.“ Obecnstvo velké i malé, jimž byl sál do posledního místa naplněn, se zájmem hoinou pochvalou a potleskem sledovalo pestrý rej na jevišti, kde množství pastýřů a pastýřek s anděly pělo a rokovalo o narození Spasitele. Děti počínaly si nenuceně, ovládaly své úlohy a zpívaly pěkně. Svědčilo to o nemalé plli a snaze jejich učitelek — sestřiček, které starají se pečlivě o to, aby více než stu dítek dostalo se nadílky vánoční. Poděkováním a zapěním písní: „Narodil se Kristus Pán“ slavnost ukončena. Písně a hra s nevědní ochotou doprovázel na harmoniu p. Václav Studený, ředitel kúru. Veškerí přítomní rozcházeli se uspokojení a přímo dojatí tklivou slavností vánoční. Celý program slavnosti byl v neděli 17. prosince opakován s tímtež úspěchem jako ve čtvrtek. Nemůžeme ku konci než co nejvíceji poděkovati všem šlechetným dobrodincům za dobrodiní dítkám prokázané a spolu je žádati, by i na příště přilehli svou dítkám v opatrovně věnovali. Zvláště pak vzdáváme srdečné díky panu radnímu Václavu Valentovi za příspěpi při vybírání vstupného. Ještě jednou všem: „Zaplať Pán Bůh!“

Vrah z hořického konsumu dopaden. Po celé zemi snad způsobila odvážná vražda v hořickém konsumu rozruch. Příbrán policejní pes, sesílena četnická posádka, která pátrala dnem i nocí. Zdálo se však, že vrah zůstane ukryt a rozčillení rostlo, když ještě i po tomto zločinu staly se pokusy krádeže v městě a v okolí. Mnoho osob bylo vyšetřeno, více domácích prohlídek vykonáno, avšak i to bez výsledku. Konečně podařilo se pilnému pátrání četnictva přec jen přijiti pachateli na stopu a to způsobem, jenž připomíná věru Sherlock-Holmesa. Kdesi pod kanálem nalezena byla krabice s čokoládou a tu soudilo se, že je krabice v souvislosti s loupeží, vzdr tomu, že z konsumu nic odneseno nebylo. Četnický velitel přišel na myšlenku, pátrati v tomto směru u jedné firmy moravské, jejíž adresa na krabici vyškrábána byla, avšak jako majetek zmíněné od obchodníka L. poznána. Učiněn dotaz a firma odpověděla, že kdysi zaslala zboží obuvníku Vlachovi v Hořicích. Vykonána i tam prohlídka, ač rodina na pohled byla

Tramín
Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky.

Doporučuji vše vešednímu duchovenstvu.

Vzory k nablédnutí franko.

První český zasílatelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

V posteli bylo o hus, mnoho homolí cukru, šatstva a zachovalá a tu přišlo se k překvapujícímu výsledku. zboží všeho druhu nalezeno v skrýši a na půdě, rodina zatknuta a tu sestra vyznala, tov. mistra Rybu že zastřelil mladší její 20letý bratr Alois Vlach, jenž již v 17. roce odpadl od víry. Oba zatčení bratři jsou bez vyznání a členové zdejšího spolku »theoretických« anarchistů, kteří pokoutně provozovali anarchismus i v praxi. Tito pak udali spoluvinníka, anarchistu, rovněž bez vyznání. Snad to otevře mnohým oči, jak se mají na ty naše anarchisty dívat: posud to byl podivný sice, ale nevinný dle názoru mnohých sport, dnes je vidět, čeho takový »theoret.« anarchista je schopen. Po činu posmívali se lidé bez víry, že jsou vinni v tomto případě klerikálové, ježto ohlupují lid. — Člověk pokrokový byl by revolver odhodil, jakmile zpozoroval, že je dopaden a jeden »theoretický« těšil se, že se činu mohl dopustit také klerikál, což se, pravil, ukáže. A ukázalo se. Může být věru ten jejich graduovaný vůdce na své lidi hrdým, energické naše četnictvo bude mít klidné vánoce a občanstvo bude se moci bezpečně oddati spánku.

Z larnosti čáslavské. Posvěcení sochy sv. Antonína pro chléb chudých, darované zemř. pl. Ant. Vebrovou, které vykonáno bylo o svátku Neposkvrněného Početí, stalo se krásnou a dojemnou slavností křesťanské lásky. Svěcení se vzácnou ochotou vykonal vdp. vikář žlebský A. Schreiber u přítomnosti velkého počtu věřících, kteří naplnili takřka všechny prostory chrámu, za assistance místního duchovenstva s vdp. děkanem Jos. Poltou v čele. Akce posvěcení předcházela řeč dp. katechety gymnasiijního F. Kohouta, který vysvětlil původ účty sv. Antonína a almužny pro chléb chudých a nadšenými slovy promluvil o velikém významu této pobožnosti pro náš věk. Slavnost zakončena byla zpívanými litaniami, při nichž předneseny byly přičiněním p. ředitele chóru J. Malého dojemné sbory. Všichni účastníci podělení byli pak modlitbami k sv. Antonínu. Kterak pro účtu sv. Antonína zahřela srdce návštěvníků našeho chrámu Páně, patřno nejlépe z četných dárků, jimiž již nyní v předvánoční době budou moci být někteří chudí podělení. Doufáme, že vedle obětavých dobrodinců naleznou se i obětaví ochotníci, kteří by si vzali na starost vyhledávání opravdu potřebných ubožáku, aby toto dílo křesťanského milosrdenství bylo vedeno v duchu pravé křesťanské lásky po příkladě slechetných Vincenciánů.

Čáslav. Stavební družstvo, o němž jsme se zmínili v jednom z minulých čísel, vydalo právě provolání, ve kterém vybízí k hojným přihláškám a zároveň stanoví program své budoucí činnosti. Chce stavěti rodinné domy úřednické, učitelské a dělnické, které budou majetkem členů a spolu stavěti domy nájemné, které budou majetkem družstva, s pomocí veškerých fondů, které existují. Podílů členů rozvrženy jsou na 100 K a ručení jest obmezené, t. j. dvojnásobným podílem. Zápisné obnáší 2 K. Jakmile bude dostatečný počet přihlášek, svolána bude valná hromada a počne se pracovati. Stavební místa jsou již vyhlédnuta a obec ochotna jest dle možnosti co nejvíce přispěti. — **Rádostné dny** nejmenších jsou bez odporu každoročně ony dva dny předvánoční, v nichž v městské opatrovně koná se divadlo a nadílka. Letos konána byla tato slavnost dne 16. a 17. prosince odpoledne u přítomnosti četných rodičů, dítek opatrovnu navštěvujících a mnohých vzácných hostů. Malíci zpěváci, herci a přednášeči tužili se statečně a sklídili hojně potlesku. Byla to zaslužená pochvala ctihodných sester, které slavnost dětskou uspořádaly a nacvičily. K nadílce přispěla správní rada právovárečného měšťanstva obnosem 20 K. — **Cesta do okresní nemocnice** zasloužila by opět trochu důkladné opravy. V posledních vlhkých dnech podobala se blátivému potoku, jímž nebylo asi příjemno brodit se našim pánům nemocničním lékařům ani návštěvníkům nemocných. Nevíme sice, kdo má povinnost o schůdnost cesty té se starati, zda zeměpanské úřady či sl. okresní výbor, ale snad vzájemnou shodou mohli by záležitost ta být náležitě skoncována. Byl-li upraven nově a trvanlivě přístup k budově kasáren 21. pluku, stejně při dobré vůli mohl by být upraven i přístup k budově okresní nemocnice. — **Ať éra s ryhami.** Došly nás dotazy, co jest pravdy na oněch pověstech i v některých listech zaznamenaných o odcizených rybách, patřících městu. Ač záležitost tato patřil vlastně před obecní zastupitelstvo, kde může být nejlépe a také asi bude osvětlena, sdělujeme přece nedočkavým, co jsme se po náležitě informaci dozvěděli. Obec naše má od kníž. auerspegské správy pronajatý rybník, z něhož vede do města vodovod. Do rybníka tohoto bez vědomí města nasadil si prý p. lesní z Tupadel ryby a když letos byla voda z rybníka stažena, ryby ty opět bez vědomí města vylovil a rozestlal. Kam, ukáže jistě vyšetřovací protokol. Městská rada, upozorněná městským vodákem, zavedla v této záležitosti úřední jednání, jehož výsledkem bylo, že pan lesní slibil dáti za vylovené ryby náhradu, o jejíž výši bylo jednáno a o jejíž schválení rozhodnou zastupcové města asi v nejbližším zasedání obec. zastupitelstva. Že jednání pana lesního nebylo příliš příznivě posuzováno, není divu, když známo jest, jak on jest na každé dosti nepatrné porušení i domnělých práv lesní správy se strany městského obyvatelstva žárliv a jak se dovědme proti tomu sám i svým personálem ohraditi. — **Úmrtí 13. prosince** pochován byl na ústředním hřbitově čáslavském pan Gustav Kofínek, bývalý c. k. sekretář při zdejšího okresním hejtmanskvi. Mrtvola jeho převezena byla do Čáslavě z Plzně, kde zemřel v sanatoriu dra. Jaklína. raněn byl mrtvici v stáří 61 roků. Zesnulý

těšil se za svého působení v Čáslavi všeobecné sympatii veřejnosti pro svoji ochotu a pro svou konciliantní povahu a proto nelze se diviti, že pohřeb jeho se odbyval za velikého účastenství občanstva ve všech vrstev. Kondukt vedl dp. farář z Michelsdorfu A. Portěš, synovec zesnulého s dp. kurátem J. Baborovským z Kartouz a vp. Samcem z Čáslavě a po závěrečných obřadech krátkými, ale dojemnými slovy za hlubokého pohnutí přítomných tlumočil svoji vděčnost za všecku lásku, kterou zesnulý jemu a všem jeho sourozencům projevoval. My k této krásné vzpomínce na dobrotivost zemřelého připojujeme i vzpomínku na jeho vroucí a opravdovou zbožnost. Odpočívej v pokoji!

Bouřlivá schůze v Ranné. Pítes týden ohlasovaly veliké plakáty, že skupina zemského sdružení českých katolických zemědělců v Ranné pořádá 17. prosince 1911 večer spolkovou veřejnou schůzi s přednáškou vsdp. kanovníka, prot. Th.Dra. Šulce »Český národ a Řím«. Takovéto přednášky se odvážili na Ranné katolíci! Toť smělost. Proto také evangelici z celého okolí a s nimi ovšem od nich vedení agrárníci atd. se dostavili ve velikém počtu, tak že jich bylo daleko více než křesť. sociálů také četně shromážděných. Bylo to znáti dle křiku našich protivníků. Vsdp. kanovník v pěkné, klidné řeči mluvil o dobrodiních, která Řím, t. j. katolická církev, národu českému prokázala v ohledu náboženském, politickém, kulturním a národohospodářském, a vyvrátil velmi působivě, dokládaje vše dějepísem, povídkami, že Řím ubil nejlepší Čechy a výkvět české šlechty a že liechtenšteinské dragonády posílal, po Bílé Hoře Te Deum že slavil. Pak se hlásil k slovu a je dostal pan Rud. Malina, předseda agrárního dorostu okresu Hlinceckého, studující techniky, a dle matriky evang. helv. vyznání. Hleděl dokázati, že katolická církev českému národu škodila. Ale bylo hned znáti, že těžko proti řeči vsdp. kanovníka něco dokazovati. Zkrátka byla to řeč jak obsahově, tak formálně i přednesem velice slabá. Je-li pan Malina, jak říkají agrárníci, vedení evangeliky, věrným řečníkem, tak měl velmi nešťastný večer. Vsdp. kanovník krásně a účinně odpověděl. Do debaty se také vmísil p. Malinou vyprovokovaný místní katolický farář. Byla to debata živá. Ač se našinci také někdy ozvali, přece odpůrci chvillemi svými hlasivkami zrovna řádili. Proč? S odpověďmi, danými panu Malinovi a Bohatému z Čertoviny byli »nespokojeni« a vyvrátiti jich nedovedli. Proto s jásotem uvítali, když k vůli pozdní hodině pan předseda ukončil schůzi.

Obor Ústřední Matice Školské v Borohrádku vytěžil sbírku vykonanou na letošní dar svatováclavský K 300.—, jež s díky výbor Ústřední Matice Školské potvrzuje a dárcům i sběratelům vyslovuje plné uznání.

Nasavrky. V prosinci pořádalo okresní sdružení dorostu agrárního kurs hospodářský, který trval 14 dní. Mezi řečníky mimo cizí byli pan knížeč lesmistr Sommer z Libáně a hlavně pp. dr. Roček, c. k. notář Pinz a okresní tajemník Černý. Nezmiňovali bychom se vůbec o tomto kursu, neboť uznáváme, že každá strana má a musí pracovati na svém vzdělání, a tedy ani straně agrární a jejímu dorostu v této příčině bychom nemohli ničeho vytýkati ani záviděti. Avšak korunou kursu hospodářského měl být řečnícký kurs, na který agrární dorost si pozval známého svého dr. Hnídku. Kdo zná p. Dra. Hnídku, i kdyby ho neslyšel, ví předem, o čem bude mluvití anebo o čem mluvil. Jsou v této příčině známi zvláště dva agrární poslanci: Hyřš mluví vždy o kráse Čech, o Žižkově, o Husovi, třebaš měl na programu »O zavodňování luk« nebo »o vodovodu.« Dr. Hnídek vždy zase musí si smlsnouti na »klerikálech«, třeba že mluví na každé schůzi totéž. Probíral na kursu programy jednotlivých stran a každou stranu jejím jménem řádným pojmenoval. Jen o programu české strany křesťansko-sociální se téměř nezmiňoval, za to ji jmenoval jen klerikální. Jeho řeč byla snůškou fanatických útoků a nepravd. Vyjádřil se, že stoupenci české strany křesť. sociální jsou buď lidé obmezení nebo prohnaní, kteří chtějí mít ze strany prospěch. Tážeme se, kolik který stoupence naší strany již sebral těch subvencí? A kolik jich v naší straně již zbohatlo z politiky anebo dosáhlo tučného místa, jako u agrárníků? Zmiňoval se o stoupenci v naší straně, jenž prý ani matce nedává povinného vřeměnků. Proč ho nejmenoval? A proč nejmenoval mnohé své stoupence, kteří jednají s chudým lidem hůře než za roboty? Ostatně ať si vzpomene pan poslanec na toho ubohého dělníka z Chrudimska, kterého nechal puncovaný agrárník sedřeného ve chvilku zhyznouti hladem. To je zase výchova agrarismu. Ostatně kdybychom měli mluvití, pane Hnídku, o té výchově ve straně agrární, jak vy mluvíte s gusem o výchově ve straně naší, na to by nestačily celé knihy. Pane Hnídku, celá řeč vaše působila dojmem štvání. Vy jste řekl, že vůdcové strany klerikální se jedenkrát budou zodpovídati za lid před Bohem. My se tážeme, před kým se budou zodpovídati ti kněží, kteří k vůli své ctižádostivosti zrazují své zásady, na které kdysi přísahali, ti kněží, kteří lid štvou proti biskupům a svým bratřím kněžím, ti kněží, kteří se spojují s volnomyšlenkáři, kteří lid svádějí v náboženskou lhostejnost za nynější vážné doby, ti kněží, kteří katolíky před evangeliky sesměšňují! — Vy jste pravil, že každý lenoch dělá agitátora straně klerikální. Jmenujte nám ty lenochy! Možná, že bychom těch lenochů našli nejvíce ve straně vaší, neboť strana vaše má nejvíce prostředků, odkud by je plátili mohla. Ostatně to bylo viděti nejlépe za vaší nešťastné kandidatury na Čáslavsku, kde jste měl agitátorů na kopy. Ale p. Šabata byl sám. Jaký je to rozdíl, pane Hnídku, vy a pan poslanec Pačour. Ten je také agrární poslanec, ale přece, ač ne-

studoval na universitě, k takovým útokům by se přece nikdy a nikdy neodvážil a za takové řeči by se styděl. Věřte, že vaše řeč je neúctojna každého inteligenta, natož poslance! A takovýto způsobem chcete na venkově zjednatí pokoj a mír? Takovýto způsobem chcete rozvaděné bratry usmířovat a lidi vzdělávat? Jak vychováváte a vzděláváte venkov, to ukázal již odpoledne člen dorostu evangelika jednatel pan Sekerka. Měl představovati stoupence naší strany. Ale odkud vzal tu řeč svoji? Od vás snad? Vůbec mluvil tak, jak nikdy náš stoupence ještě nemluvil a řeč jeho nebyla ničím jiným než painfitem na naši stranu. Ostatně se p. Sekerkovi nedivíme, on chtěl svým spoluvěrcům dělati »legraci« z katolíků. Jen se dívíme těm, kteří pro štvání proti všemu katolickému nevidí ten klerikalismus mezi evangelickými členy agrárními, kteří ve straně agrární všude mají solo.

Česká Třebová. V dobách zlých utěšovali se naši předkové příslovím: Nebylo zle, aby zase nebylo lépe. A nyní často slyšíme: Trpělivost nese růže. Trpělivost naše, farníků českotřebovských, dosti dlouho naplněna byla. Konečně po 10 měsících dostalo se nám odměny, velmi milého překvapení v osobě nového p. děkana, jímž se stal vdp. Frant. Černý, dosavadní farář v Čermné. Dne 10. prosince zavítal k nám trvale. Přišel, viděl zástupy čekajícího lidu a zvítězil nad naším srdcem. O půl třetí hodině odp. přihnal se rychlík, jenž nám přivezl nového duchovního správce, jehož předcházela pověst muže laskavého, kněze horlivého. Slavná městská rada a zastupcové katol. spolků uvítali příchod jeho na nádraží. Za městskou radu uvítání přednesl pan městský radní ředitel Stěpánek. Nádražní ulici a náměstím ubíral se průvod. Chodníky hustě lidem obsazeny, všude pozdravován p. děkan co nejuctivěji. Hlavní uvítání nastalo u kostela. Členové katol. spolků tvořili špalír. Uvítací řeč pronesl p. Václav Gregar, dlouholetý předseda Odbočky Všeodb. sdružení. Na prahu kostela jménem kněží promluvil dp. administrator A. Stancl a jménem dítek pfání přednesla družička Mařenka Beranová a nádhernou kyticí podala Eliška Dvořáčková, žáčky zdejší měšť. školy. Za slavnostního zpěvu, řízeného p. ředitelem kúru Preislerem ubíral se vdp. děkan k hlavnímu oltáři poklonit se Spasiteli. Když dozněly poslední tóny, vystoupil na kazatelnu. Každý s dychtivostí očekával první jeho slova. »S bázní, ale zároveň s důvěrou přicházím k Vám«, znělo to zvukně plným chrámem. »S bázní před velkou zodpovědností, s důvěrou v Toho, jenž inne ke kněžství povolal, s důvěrou v pomoc a součinnost všech lidí dobré vůle.« Dojem slov i kazatelského vystoupení byl co nejlepší. Požehnáním Velehnou Svátostí ukončen úkon uvítání našeho p. děkana. Ku příchodu našeho milého duchovního správce dovolujeme si přičiniti poznámku: Před 10 měsíci, když jsme zde zvěstovali úmrtí bývalého p. děkana Matějky, pravili jsme: Ať se stane nástupcem jeho kdokoli, prosíme, aby nezapomněl, že jeho pomoci se bude dožadovati lid katolický veřejně a při každé příležitosti k církvi a kněžstvu se hlásící. Tuto prosbu opakujeme dnes. Používáme, veledůstojný pane, Vašich vlastních slov: S bázní očekávali jsme, kdo nás pro příště povede, s důvěrou k Vám hledíme a doufáme, že tato důvěra zklamána nebude. Činnosti Vaší žehněj Bůh a zachovej Vás pro nás mnohá léta!

Červené Janovice. K zprávě uveřejněné ještě dáváme, že polychromii veškerých soch a pozlaccovačské práce na hlavním, dvou postranních oltářích i na Božím hrobě provedeny byly v odborném závodě p. Josefa Řehny v Hoře Kutné, kdež také bude provedena polychromie nové Křížové cesty.

Dary na pohřebě v Michnovce. Pan Mg.Ph. Jan Lupp, lékárník v Chrásti 10 K, p. Jos. Kučera, c. k. zahradník v Bičkovicích 5 K. Sbírky zaslaly důst. duchovní správy: v Petrovicích u Nechanic 11 K, ve Věstarcích 21 K, ve Vápně 23 K 60 hal., v Kuklenách 21 K, v Novém Bydžově 21 K, ve Smidavích 11 K 34 hal., ve Stěžerách 21 K, v Přelouči 33 K. Za všechny milodary uctivě děkuje farní úřad v Kratonohách.

Poděkování. My, v hluboké úctě podepsaní, kteří jsme dne 5. listopadu t. r. byli stíženi zhoubným požárem, vzdáváme všem slechetným dobrodincům, kteří ze soucitné křesťanské lásky přispěli k úlevě naší bídě, takže se nám každému prostřednictvím farního úřadu v Kratonohách dostalo daru 100 K a nejuchudším z nás ještě zvláštních darů, **nejuctivější díky.** Prosíme novorozeného Spasitele, by jim žehnal a všeho zla chránil!

V Michnovce, dne 20. prosince 1911.

Josef Adamec, Fr. Čížek, Fr. Jeřábek, Jos. Kříž, Jos. Leks, Fr. Liška, Jan Mládek, Jan Paponěk, Fr. Rohlík, Jos. Rohlík, Al. Váňa.

— Přislušné důstojné duchovní správy se prosí, aby poděkování toto v chrámech přečetly.

Různé zprávy.

New York Sun o katolickému v Americe. Tento list píše: »V krátké době ani ne jednoho století stala se země Williama Penna (míni Spojené Státy) čtvrtou katolickou mocností na světě, hledme-li k počtu katolíků, a více jich než Spojené Státy má pouze Rakousko, Francie a Itálie. Hledme-li však ku loyaltitě, oddanosti k církvi, ku štědrosti a pokroku věřících, i tyto země jsou již za zemí touto. Církev katolická ve Spojených Státech, ačkoliv římskou zůstává, má zcela americký charakter podnikavosti a velikosti, což dokazují i její nesmírně veliké ústavy a skvostné budovy, které brzy

Z Družstevního knihkupectví.

Doporučujeme pozornosti P. T. duchovenstva
právě vyšlé novinky:

Baar: Z duchovní správy (sbírka povídek) 1 40 K
Baar: Román českého kněze: Cestou křížovou 1 80 K
Tumpeloh: Z knihy života I—III.
Deschamps: Současný zázrak 70 h
Ježek: Čtyřicet let katol. spolku tiskového 90 h
Dabrowsky: Sedm slov Kristových s kříže 90 h
Horák: Svátá noc (dětská vánoční hra) 30 h

Objednávky vyřizuje

**Družstevní knihkupectví v Hradci Králové,
Adalbertinum.**

závodití budou co do velikosti a umělecké krásy s historickými katedrálami starého světa, takže tomuto dříve nebo později zbude jenom ta superiorita, přednost ta, že je starší, a na dějiny bohatější. A ten bude výsledek: historie v Evropě, skvělost (vigor) mladá moderního genia v Americe. Kdyby tato tvrzení fakty a číslly nebyla dokázána, mohla by se zdáti přeháněním: ale proto popřítí jich nelze, poněvadž důkazy jich jsou patrné. Přihlédneme na příklad k New Yorku. Diecése tato založena byla před jedním stoletím od papeže Pia VII. Můžeme si představit v naší době, že v New-Yorku tenkrát byl pouze jediný katolický kostel, totiž sv. Petra na Barclay ulici? Nebyl tomu tak dlouho, r. 1809 byl položen základní kámen ku staré katedrále sv. Patrika na Mott ulici, která stála tehdyž 100.000 dollarů, což byla tenkrát summa obrovská, která však je malíčkostí v přirovnání s těmi miliony, které stála stavba kathedrály ke cti téhož světce na páté Avenue (třídě), a s těmi penězi, které stálo vystavění 300 kostelů a více jak 200 kaplí, jež od té doby zbudovány. New York dnešního dne je nejsilnějším (the strongest) katolickým městem na světě. Třeba snad v Paříži měli více po římsku pokřtěných, třeba i ve Vídni je možná počet větší, — ani Paříž, ani Vídeň, ano i samý Řím nemůže se honositi katolickým obyvatelstvem tak v pravdě zbožnou, intelligentním a činným. A mimo to, poněvadž je New York metropolí západního světa, co do obyvatelstva hned za Londýnem, město to se svým katolickým obyvatelstvem, jež čítá více jednoho milionu, tedy skoro tolik katolíků, jako celá Anglie, víc než celá Austrálie, je jedním z nejmocnějších středisek, jež papěšství má v celém křesťanském světě.

Jak se dá lehko změniti vlastenecké přesvědčení. Uveřejnili jsme nedávno stesky na to, jak jest odkopáváno a otčímsky placeno české úřednictvo u německo-židovské „Assicurazioni Generali.“ Tato pojišťovna odpovíděla tím způsobem, že dala otisknouti v pokrokových, méně pokrokových a jiných novinách za dobré zaplacení feuilleton „o hloupém Honzovi.“ V té pohádce jest urážen náš národ přímo neomaleně, ději se tam úškleby proti pojišťovacím ústavům českým. A české listy „pohádku“ přijaly, klidně uveřejnily — a rozumí se, že také nezapomněly sebrati zvonivou minci za svou úsluhu. Tato změna vlastenecké fronty křičela tolik, že české pojišťovny musily povstati k obraně a uveřejnily v českém tisku veliké inserty tohoto obsahu: Podepsané ústavy odmítají s veskerou rozhodností nemístnou reklamnu Assicurazioni Generali v Terstu a odsuzují její průzračné útoky vedené formou pohádky o hloupém Honzovi proti našim pojišťovacím ústavům. U vědomí, že plní svědomitě vážné poslání své na poli národohospodářském, budou podepsané ústavy pokračovati na dráze vytyčené se stejnou horlivostí za podpory a sympatií celé české veřejnosti. V Praze, dne 12. prosince 1911. Tak daleko jsme tedy dospěli při neustálém „třebení“ názorů. Opovíží-li se dáti někdo při volbách hlas českému obětavému katolíkovu, stává se dle moderní logiky zrádцем národa. Ale — pokrokové vlastenectví neutrpí ani nejmenší úhony, jestliže si dá od německého žida zaplatiti otevřenou výpravu proti českým podnikům.

Italský ráj. Zase nový doklad, jak žalostně se žije pod vládou zednářskou! Sám židovský Kuhův „Montagsblatt“ líčí moderní Itálii jako zemi bédnou, navštívenou malárií a cholerou, bez škol. Práví, že jsou tam úředníci úplatní, zlodějství a vražda jsou hluboce v lidu zakoreněny, nouze veliká. Itálie prý má svou Afriku i svůj Orient doma, tak že by lépe učinila, kdyby kolonisovala ve vlastní zemi. — Jest opravdu zajímavé, když se někdy židovský tisk poděkuje. Tedy pod židovskými ministry tak veliký úpadek země! A Tito lidé odvažují se slibovati se vši neomalenou smělostí, že vykouslí ráj jinde. Jak veliký počet takových lišáckých pozérů hlásí se k té reformní práci v Rakousku! Vrcholí komando ovšem spočívá v rukou bohatých židů vídeňských. A právě praxe těchto boháčů tolik se líší od theorie, kterou hlásají!

Veselé Vánoce, při nichž radostí oči září, nezažil ubohé nevidomé dívky. Jen paprsek milosrdenství šťastných vidomých je v jejich tmě a opuštěnosti potěší. I smilujte se, šlechtí dobrodinci, a v této době vánoční, v tomto čase štědrosti a lásky, kdy nám popřáno tolik světla a radosti viděti, dárkem svým zmírněte nešťastných dívek trampoty. Vše s díky přijímá: „Útulna slepých dívek“ v Praze-III., na Kampě.

Ostrovm šťastných je Island, neboť nemá téměř zločinců. Dle Kieler Ztg. zjistila statistika, že na Islandě v letech 1828—1892, tedy 64 let, nestal se větší zločin. Teprve r. 1892 byla tam spáchána vražda. Je tudíž jen pochopitelné, že Island nemá káznice a že ten-

to na 1871 čtverečních milích se prostírající stát měl dlouhou dobu jen 2 policisty.

Výpovědní právo obchodníkovu při zvýšení číže. Obchodník uzavřel s majitelem domu nájemní smlouvu na dobu pěti let. Když mu brzo na to byla číže zvýšena, zaplatil jedno čtvrtletí, ale pak dal výpověď. Okresní soud prohlásil tuto výpověď za neplatnou. Obchodník přistoupil na zvýšení číže a následkem toho nájemní smlouva trvá po právu vzdor zvýšení číže. Zemský soud změnil tento rozsudek a prohlásil výpověď za právoplatnou. Ve smlouvě byly prý stanoveny jenom povinnosti nájemníkovy, kdežto povinnosti pronajímatele nebyly v ní obsaženy, následkem čehož čížní dlužno považovati po celou dobu nájemní smlouvy za pevnou a nezměnitelnou. Vznikla nová smlouva, která nájemníkovi dává právo k výpovědi. Nejvyšší soud prohlásil však výpověď obchodníkovu za neúčinnou. V odůvodnění se praví, že nelze ze změny jedné podmínky smluvní, z výšky číže, souditi, že odpadly také ostatní podmínky smluvní, zejména zřeknutí se obchodníka výpovědního práva na dobu pěti let. Kdyby byl obchodník odmítl zvýšení číže, nebylo by k němu došlo. Majitel domu byl by se musil uspokojiti s dosavadní číží, nebo dáti sám výpověď.

Záložna v Hradci Králové.
Vklady na knížky 4³/₄ %
Na běžný účet dle ujednání

Podvedl Rothschilda. Nedávno zemřela hlava francouzské rodiny Rothschildů; při té příležitosti koluje o něm v časopisech tato historka: Jistý mladý komik v Paříži se octl v peněžní tísnitakže mu nezbylo než prodati, co měl nejceněnějšího, vzácný rodinný čajový přibor. Komik šel s ním k obchodníkovi starožitnostmi, aby mu přibor odhadl. Tento jej ocenil na 50.000 franků, a radil mu, aby s ním šel k Rothschildovi, jiný že mu přiboru nezaplatí. Komik poslechl. Přestrojil se však za chudého, churavého starce a tresavým stařeckým hlasem předfíkal finančnímu velmoži svou prosbu. Rothschild mu nabídl za přibor 15.000 franků. Stařec prosil na to raději o roční doživotní rentu 4000 franků. Rothschild si pomyslíl, že tak starý člověk je jako pára nad hrncem, a vůbec mu nehádal ani celý rok života; proto milerád svolil na onu doživotní rentu. Komik nyní žil, nestaraje se mnoho o budoucnost; když konečně život domnělého starce trval Rothschildovi trochu dlouho, zavolał si ho opět. Komik přišel zase přestrojen; na otázku bankéře, jak je star, strhl si konečně paruku s hlavy a vyznal bankéři, že má teprve 50 let, a že o další splácení čajového přiboru nestojí, ježto získal již i tak slušnou sumu 80.000 franků, nežltaje v to úroky.

Výstava katolického časopisectva českého uspořádána bude ve dnech 7. — 10. ledna 1912 při sociálním kursu v Českých Budějovicích. Prosíme všeska P. T. vydavatelstva těchto časopisů, aby po 1 exempláři svých časopisů k tomu účelu zaslala na adresu: „Diecéšní organizační komitét“ v Českých Budějovicích.

Hlidka zdravotní. Spánek jest ošetřovatel přirozenosti, druhý chod v slavnostní hostině života, a spánkem odcházejí všechny nemoci, jak lidové přísloví praví. Spánek čistí krev, ničí jedy a plyny, zjednává nám alkalickou krev, kteráž jest základem zdraví, neb při kyselé krvi jest oxydace a změna látek snížena, tvoří se kyselina močová, kreatinin atd., není teploty, není pravidelného života. Přes celý den utvoří se rozličné látky, nastane únava a spánek. — Jak člověk dosáhne zdravého spánku? Jen tělesnou a duševní prací. Pěstování kůže, vzdušná lázeň, otevřené okno, večer co nejmeně jísti. Mírný tělocvik, aby se utvořily látky únavné. Dále nemáme činiti noc dnem, nebo spánek před půlnocí jest nejlepší. Také spánek po obědě jest škodlivý, protože se nashromažďuje kyselina uhličitá. Příčiny nespání: jedy ze střeva, nedostatečná péče o kůži, o dýchání a svaly, přebytek kyseliny močové a nadbytečná duševní námaha. — Jaké jsou následky nespavosti? Nedostatek životních sil, smutnost, stárnutí a zvápění cév. — Spánek jest domnělá ztráta trvání života, ale právě ve spánku, kterým se zdržuje spotřebování sil životních, jest veliký prostředek k prodloužení života. — Proti nespavosti z nervosy: Před otevřené okno a při zavřených ústech pozvolna dýchat, nahoru a dolů, pokud lze vydržeti. Nazvedají se tím prsa a provětrávají plíce. Též blahý účinek na srdce. — Nervositu zvěstuje umídlenost, bolení hlavy, citlivost proti hřmotu, dráždivost a špatná nálada, zvláště ráno, třesení rukou, nespavost, slabost paměti, též nejistota při mluvení, nemožnost řádně vidět, trháni svalů a údů, nechut k jídlu, smutnost a jiné obtíže. K sesílení stačí za norm. poměrů, není-li mnoho starostí a práce, obyčejné dodávání síly, totiž přiměřená potrava. Nejlepší potrava pro nervy: ořechy, datle, lísky, ovoce, jahody, borůvky, zelenina, salát, okurky, řetkvičky chléb, mléko, tvaroh, vše pečlivě rozkousané. Nervy jsou tenké nitky, které se všude táhnou ve všech orgánech, ve svalech, v žaludku, atd. Nervositu povstává z požívačnosti a z nedostatku tužení svalů. Dle dra Zella je třeba nervy občerstviti, napojiti vodou, denně myti, někdy oviny, denně chvilí tělocvik, delší procházka, též do vrchu, a poznáš požeňnání této léčby. — Světlo a vzduch jsou dobří přátelé každého člověka. Vyhledávej je často — a také je k

sobě pozvi. Činí tvému srdci radost, tvému tělu činí dobře a uchovávají tě před nemocí. Proto si jich važ a měj je rád! Život dle přírody: slunce, vzduch, voda, — střídmost, čistota, sebezapření. Po nepohodě přijde zase pohoda. —b.

Kdo jednou zkusil
„BUVOVKU“
nekoupí jiné přísady ku kávě.

Sociálně demokraticku žabomyši válka — holemí a býkovci. Doposud se centralisté s autonomisty potýkali a poráželi pouze na papíře v novinách, od sjezdu inšpruckého však přecházejí k bitkám skutečným, v nichž péro a inkoust zameněny holemí a býkovci. Autonomistické „Dělnické Listy“ vyličují jednu takovou pranci: „Ve čtvrtek večer, když opustilo obuvnické dělnictvo továrnu Gabortzovu na Kaiserstrasse v VII. okrese a jedna část ubírala se do XVI. okresu, byla náhle přepadena německými sociálními demokraty a českými centralisty Soudruh Kovanda, který je dlouholetým členem jak autonomní skupiny obuvníků, tak politické organizace československé strany sociálně demokratické, byl zbit holemí a býkovci, a když již bez sebe ležel na zemi, vytáhl jeden z německých sociálních demokratů nůž a počal bedati do bezbranného, na zemi ležícího českého soudruha. Kovanda utřil si čtyři bodné rány do rukou a do hlavy. Byl odnesen na policejní stanici, tam byl lékařem obvázan a dopraven potom domů. Zhorsí-li se jeho stav, bude muset být dopraven do nemocnice. Dále byl zraněn soudruh Vrabec. Ten má na hlavě krvavou podlitinu, která pochází od tvrdého předmětu. Je též raněn na ruce. Soudruh Kaspár je rovněž raněn na ruce.“ Čím kdo zachází, tím schází. Před málo lety vtloukali čeští sociální demokraté podobným způsobem svůj program do nepřístupných křesť. sociálů, nyní jim toutéž cestou vtloukati chtějí centralism vlastní bratři. Msta zlého činu . . .

Doporučení.

Pan J. Illávka, malíř cirk. obrazů, Praha-Král. Vlnohrady, Puchmajerova ul. 68.

Při své návštěvě ve Vítějicích zalíbila se mi v tamnějším chrámu Páně křížová cesta Vámi malovaná tak, že jsem nyní též u Vás křížovou cestu bez rozmýšlení objednal a věru byl jsem překvapen tak dokonalým provedením.

Zvláště výrazy obličejů hlavních osob, Spasitele a Jeho Božské Matky odpovídají skutečnému jejich duševnímu utrpení.

Kdo křížovou cestu spatří, v každém tato vzbuzuje nadšení. Jest skutečně důstojnou ozdobou našeho chrámu Páně, pročez mouu Váš s dobrým svědomím každému vřele doporučiti; neb i za levnou cenu možno u Vás jen dokonalou práci obdržeti.

Martin Kabát, farář.

Farní úřad v Družcl, dne 18. prosince r. 1911.

Prohlášení.

Já Josef Novák, rolník ve Vrchovinách, prohlašuji tímto, že nemohu pana Dra. Rudolfa Horského, faráře a vikáře v Šárce u Prahy viniti ze žádného nepočetného jednání, jsa úplně přesvědčen o jeho bezvadném charakteru a naprosto bezúhonném způsobu života a činnosti.

Jestli jsem se dne 17. června 1911 o Dru. Horském v hostinci u Hejzlářů ve Vrchovinách urážlivě vyjádřil, učinil jsem tak ve stavu nejvyššího rozčilení.

Proto výroků těchto lituji, je v plném znění odvolávám a žádám pana Dra. Horského za laskavé prominutí těchto urážek a zaplatím veškeré soudní útraty k rukám p. dra. Bedřicha Petra, advokáta v Hradci Král.

V Novém Městě n. Met., 7. prosince 1911.

Josef Novák, rolník ve Vrchovinách.

Rozšiřujte „OBNOVU!“

Katolický posádkní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Odbočka Ústřední Jednoty Č. Č.
„Otakar“ v Hradci Králové
pořádá dne 16. ledna r. 1912

věneček

ve dvoraně nově zřízeného sálu
„Adalbertina“. Začátek v 8 h. več.

Reklamace se přijímají a vyřizují
u p. Karla Houžvičky v Lidové
restauraci.

Vhodné dary • k vánocům • a novému roku

v největším výběru lze obdržeti
v Družstevním knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Pro mládež

každého věku:

Obrázkové knihy, pohádkové knihy, skvostně vázané cestopisy, cestopisné romány a jiné.

Pro dospělé:

Skvostně vázané spisy beletristické, zábavné a poučné všech oborů.

Nádherně vázané modlitby.

Kasety s psacím papírem.

Obrázky svatých.

Umělecké vánoční pohledy „Narození Kristovo“.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Katolíci „S. ůj k Svému“!

Velký přijem pro „Matici Cyrillo-Metodějskou“ značí prodej

Zápalek

Malice Cyrillo-Metodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil v Lošticích. 1 balík 100 krabiček stojí **do 1. ledna 96 hal.** Tak lacino nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se při nejmenší objednávce 25 balíků (2500 krab.) vyplacené na každou stanicí. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

Sekretariát „Malice Cyrillo-Metodějské“
v OLOMOUCI, Dolní nám. 17.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleřduštojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zúrokuje vklady 4 1/2 %—4 3/4 % dle výpo-
vodi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatně
a vklady na ně učiněné **úročí 5 %** bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požadání slošní listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1911 K 650 000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s ámorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupí a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném tresoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1.10
a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. “

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

PŘEKVAPENA

bude osoba Vám drahá, dáte-li jí co

DAR VÁNOČNÍ VELKÝ OBRAZ

ježž zhotoví Vám firma

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvor. a komor. fotograf

HRADEC KRÁL. — ADALBERTINUM

vkusně a levně.

Radost o Vánocích

bude mít každý z dárků

od firmy

KAREL VACEK,

hodinář a klenotník

v Hradci Králové, Palackého tř. č. 80.

Hodinky, prsteny, řetízky, kňoflíky, náhrdelníky,
srdéčka atd., vše ve velkém výběru a levných
cenách.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Umělecký ústav
pro malbu na skle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov ná
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené v místě.
Moskvy skleně pro fa-
gady, křídlové cesty atd.
Nákrety, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Přesčetná vyznamenání a doporučení.



Křestní listy

ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripové, gobelínové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: štůry, střepe, tře-
pení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, piváren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA v PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
umělecký závod

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlov
ul. č. 39 nové blíže M.
lého náměstí, dříve pře-
šlo na Malém na
městi pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken okn
mových od nejjednodu-
ššího až k bohatému f
gurálnímu provedení
sice i se železnými
rámy, slůms, osazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vážnosti k definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868



Raďte si psát o vzorky firmě Tkalcovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“ v Hronově č. 186.

Vývoz líného a medního zboží.

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátka, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na košile,
látky atd., překrásných modních vzorů.

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdělených
za 18 K.

Obdíváte se nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze tě bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Veškeré plechové hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově
(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
vše veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky,
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se na-
ležících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Cibule a česnek.

Světově známý

Malinský křen

letešní sklizeň, nejlepší jakosti,
zasílá v 5kg balíčcích ve velkém
za levné ceny

Josef Mikulecký,
vývoz Malinského křenu
v Kutné Hoře.

Ceníky zdarma a franko.

Majoránka a demut.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

Zařizování

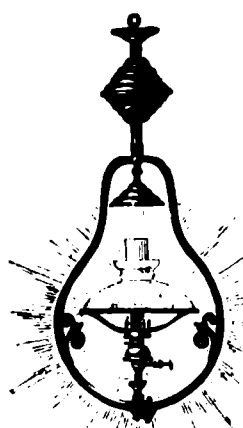
elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynamy.

Motory.

Žárovky:

Osgam,
Tuogram,
Tantal.



Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Velice vhodný vánoční dárek!

Právě vyšly nákladem Politického družstva
tiskového

nové humoresky

pod názvem:

Rozmarné příhody.

Díl III. Napsal J. H. Hala.

Kniha na 382 stranách obsahuje 34 velice pou-
tavých humoristických a satirických povídek,
které si získají rázem zasloužených sympatií
širší obce čtenářské.

OBSAH:

	Str.
Nač Honzík dlouho čekal	3
Strašidlo	12
Názorná výstraha	23
Slavnostní oběd	30
Poetická jízda	35
Pytlácká mrzutost	51
Příprava na kometu r. 1910	65
Malý klerikál	74
Sensační výzkumy v zemi české, zvláště pak v Hradci Králové roku 3910	102
Zjednodušený koncert	122
Příjemný pasažér	136
Hospodářský rádce	142
Panská jízda	149
Organisace českých poslanců	158
Dostaveníčko	168
Porážka mladých válečníků v Broukalově	178
Zmýlená někdy platí	233
Chytal zloděje	253
Horliví hospodáři	259
Není nad dobrého hlídače	268
Na nešťastné planetě	274
Osudná krádež	280
Na památku muže slavného	285
I liška se polapí	293
Výnosný podnik	309
Bodry strážce	315
Z deště pod okap	321
Dvojnásobná výhra	328
Návštěvou u lidojedů na ostrovech Šalomou- nových r. 1930	337
Příprava k záchraně obce	345
Nucená vánoční nadílka	350
Také spiritisté	356
Cikánská svatba	370
Hercegovský filosof	377

Cena 2 K 20 h franko. — Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci
Králové.



Nejvýhodnější vánoční dary doporučuje První východočeský závod.

VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
Jiráčkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

≡ **Vklady na knížky** ≡

4¹/₄ %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřehni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Obchod. dům sukny

fmy

V. J. ŠPALEK

přesídlil.

Z té příčiny a k rozšíření kruhu svých ct. odběratelů prodává za značně snížené ceny

zbytky jemných látek

hodící se co **praktické dary vánoční** téměř za poloviční ceny.

≡ v Hradci Králové ≡

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětce	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

V čistém cukru domácně zavařené

brusinky a jeřabinky

zasílá 5 lahví za 5 K

Václav Ulrych, Týniště n. O.

Zubní atelier

MUDr. A. MAUDR

přestěhoval se

na Velké náměstí

do domu hlav. trafiky.

Plomby všech druhů; umělé zuby a chrupy všech soustav; práce v kaučuku i ve zlatě.

➡ Opravy v půl hodině. ➡

BYTY

2 pokoje parketované, kuchyně s koupelnou a kabinet pro služku za Kor. 50.— měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslušenstvím pod jedním uzavřením za Kor. 25.— měsíčně.

Krámy s příslušenstvím za Kor. 25.— měsíčně. Vše hned k zadání u firmy

K. V. Skuherský,
c. a k. dvorní továrna nábytku Hradec Králové.

Doporučuje se nakoupiti

hračkářské zboží

v největším galanterním závodě

„u města Paříže“

firmy

Rud. Štorch

v Hradci Králové.

Tomboły. — Klatovské prádlo. Trikové zboží. — Dutinky na cigarety zdravotní (uvnitř vata).

— Ve velkém i malém. —

V rozhodné chvíli!

Dovolují si tímto uctivě upozorniti na skvělou, obdiv vzbuzující, jinde nevidanou

fy JOSEF PAVELKA

první odborný závod pánským angl. mod. zbožím a prádlem vlastní výroby.

Závod svojí solidností a spolehlivým zbožím jen výborné jakosti získal sobě již v krátkém čase zvučné renomé. Snahou majitele jest, dáti velkému Hradci Králové reprezentační, odborné vedený závod prádlem a potřebami sportovními a modními pro pány. Získal podporu modních autorit tuzemská i ciziny a přináší denně věci nejnovější.

Přednosti závodu:

Firma prvního řádu. Přímý nákup angl. kabátů „Prince of Wales“ stříb, exaktní, jemné provedení. Vlastní výroba prádla jen dobrých jakostí. Prádlo dle míry účtuje se v nezvýšených cenách.

Stálý varhet a vývin závodu opravňují k tomu kroku, aby se přikročilo k natáčení rozšíření závodu. Pořizovány byly vhodné místnosti k výrobě, opravě, žehlení a čistění prádla v Karlově třídě 503, by mohlo se s úspěchem čeliti veškeré soutěži.

Modní oddělení:

Anglické ranní kabáty. Zvláštnosti kravát a kapesníků. Frakové a „Smoking“ košile, mašle, knoflíky, vše přesně dle předpisu Cestovní a sport. potřeby. Parfumerie. Zboží kožené a trikové. Amer. galoshe a sněhovky. Hole a rukavičky.

Zásada závodu:

V dobrém zboží záleží levná cena.

Vždy to nejnovější z nového a nejlepší z dobrého.

Nejlepší reklama — spokojený zákazník.

Hradec Král., Palackého ul. 77.

➡ Prádlo se z domu odebírá a donáší. — **Ruční prádelna.** — Výroba, oprava, čistění a žehlení Karlova tř. 502 ➡

Obrozující pokrok.

Na Moravě uspořádány velké vojenské výpravy pokrokářů proti katolíkům s těmito hesly: Proti zpátečnictví a politické demoralisaci! Důsledným a přímým krokem za pravdou a obrozením toho, co chátralo! Všecko dle vůle lidu!

Jak pokrokáři plní tyto fráse prakticky, v jaké obrozující taktice eviči své poddané, ukázalo se příšerným způsobem při doplňovací volbě za 5. volební okres moravský. Neškodí důkladněji posvítit na ten hlasovací handl, protože semita Stránský postupuje nyní ruku v ruce s pokrokáři českými, snaží se s nimi utvořit železný kruh. A jak i pokrokáři českým na tom záleželo, aby při volbách prošel nástroj dra. Stránského, to lze vidět z toho, že Masaryk s plnou energií prováděl pro Votrubu na Moravě agitaci osobně:

S hlasy zmámeného voličstva prováděl se handl jako na ovčím trhu. A proto není divu, že se dostavuje po rušných dnech nezbytné probuzení z mrákot.

Sama „Osvěta Lidu“ napsala dne 16. t. m.: Četné okolnosti, jež volební zápas doprovázely, tlumí velmi radost z vítězství pokrokového a nutkají k velmi vážným úvahám... Votruba byl kandidátem z nouze... Zemský poslanec dr. Budínský svou kvalifikaci plně ručil za to, že jeho zvolením bude o živnostenské zájmy okresu dobře postaráno, a přece nebyla strana s to, aby jeho kandidaturu prosadila. To již samo o sobě jest důkazem desorganizace voličstva lidovo-pokrokového v této skupině... Klerikálové poprvé vešli ve volební zápas v městsko-skupině a výsledek jejich akce, byť nebyl skončil vítězně, jest pro klerikální tábor velmi uspokojivý. V Holešově, sídle pevné organizace živnostenské při prvním chodu volebním dostal P. Šrámek 613 hlasů proti 234 hlasům Votrubovým. Nedostatečnost organizace moravské pokrokové strany lidové a chabost její výchovné práce mezi voličstvem bije z uvedených čísel přímo do očí... A nyní koruna všeho. Ve volebním ruchu byly sváděny velmi ostré pútky mezi stoupenci lidovo-pokrokovými a národně-sociálními, které mnohdy sahaly až ke krajní mezí. Výsledkem první volby: napětí přestalo a voličům Štrosovým, jsou-li protiklerikálními, bylo stanovisko pro užší volbu určité vyčteno. Leč zatím přinesly brněnské „Lidové Noviny“ zkroutěné odprošení dra. Štrosse od předsednictva lidovo-pokrokové strany za útoky ve volebním víru na podnikání... To jsou poměry velmi nezdravé, neutěšené a neudržitelné.

Tak tedy oceňuje sám Hajnův orgán, jak za vudcovství semitova se dála očista voleb a jak provedeno heslo „Času“: „Nejlepší lidi do parlamentu!“

Sám „Čas“ dne 14. t. m. mluvil o těch křiklavých zjevech velice rozpačitě. Napsal, že radost z výsledku volebního kali žádost strany nár. sociální za zadosťučnění a pak odvolávací prohlášení předsednictva strany lidovo-pokrokové. K tomu dodává: „Zaznamenáváme obě tato fakta bez poznámky, poněvadž mluví sama za sebe.“

A nyní důsledky! Soc. demokraté podepřeli kandidaturu Votrubu svorně. Ale — jejich „Hlas Lidu“ napsal, že ještě dvě nebo tři takové volby a — náš veřejný život bude znemrávněn do nejvyšší míry. Nyní též list prudce vyčítá Stránskému, že by Votruba bez hlasů soc. demokratických neprošel. A proti pokrokářské hádavosti píše: „Těchto nechutností máme již po krk. Nejsme zde proto, abychom za někoho tahali kaštany z ohně, a po druhé si to také důkladně rozmyslíme.“

Sám prostějovský lidovo-pokrokový orgán napsal: „Pro stranu lidovo-pokrokovou znamenají 6. a 13. prosinec 1911 poslední výstrahu a výzvu: „Být či nebýt!“ Posavadní směr vedení sám sebou značí neodvratný úpadek a rozklad strany.“

Před volbou nalepen proti Šrámkovi plakát s ostrým pokrokářským protestem. Nyní však učitelé Oardavský a Třasoň, prof. Siche a účetní Klička tvrdí, že jejich podpisy dostaly se na plakát podvodem, bez jejich přivolení. Oznamují, že podali na padělatele svých podpisů žalobu. Z toho nastala na Moravě veliká panika.

A jak pokrokáři chytali voliče do smyček, o tom by byla kronika. V Napajedlích v obecní hospodě a u Rosenzweigů pokrokáři tahali a nutili naše lidi, aby se dali darmo pohostit. Mnoho lidí poslechlo zvláště proto, že byli závislí na pokrokové rolnické záložně a jinde. Žid Kapp vedl nátlak na své dlužníky, žid Zweillinger komandoval své koželuhy, žid Löwy rozdával svým lidem nálepky Votrubovy. „Potřebnému“ mladíkovi Obdržádkovi slíbno, že se stane za agitaci policajtem. Ten pak hned přelepil 15 našincům Šrámka Votrubou. Obyčejným dělníkům se strkalo za hlas do ruky 5 K. Někde však tací obroditelé byli rázně odmítnuti. Páchány ještě jiné triky. Ačkoli všecko dokázáno, ačkoli c. k. hejtmanství v Uherském Hradišti na to bylo upozorněno, nestalo se na o-

chranu svobodné volby nic. Inu — v klerikálním Rakousku!

Rudý „Duch Času“ napsal 13. prosince: „Naše strana jde z těchto voleb hanebně poražena... Výsledek znamenal pro lidovce »mene tekel« a pro naši stranu historickou ostudu.“

Zkrátka dala by se napsati celá kniha o despotii »svobodomyšlných«, o byrokratismu »pokrokářů«, o posluhování »lidových« soc. demokratů kapitalismu, o švindlech do nebe volajících, které páchali moderní »reformátoři«.

A na zvolení Votrubové, na společném tažení s takými lidmi má veliký podíl strana Masarykova, která v nedělních dlouhých články dokazuje, jak politické poměry obrodila a obrozuje! Různé recepty Talmudu uzdravovaly moravskou politiku tak, že by nyní ubohý Votruba učinil nejlip, kdyby svým nadháněcům mandát polpžil k nohám.

Račte čísti!

Dovolujeme si P. T. **duchovnostu** zdvořile oznámiti, že **hodláme obchod náš příst. měsíc úplně zrušiti a uzavřiti.**

Z těch důvodů dovolujeme si činiti nabídku k zásobení se levným nákupem

koláreků,

kteří prodáváme, pokud zásoba stačí,

za 28 haléřů 1 kus,

v každé výšce a velikosti.

Náprsenky bez háčků i s háčky dáme dle přání ještě zhotoviti.

Děkujeme za vzácnou přízeň našemu závodu vždy věnovanou, znamenáme

v hluboké úctě

Fejgl a Byčičtě
v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Snášlivost v cizině. Jak se chovají k českým katolíkům vlastní jejich pokrevenci, kteří se napili ze studánky zednářského jedu, jest obecně známo. Pohledme však, jaké stanovisko zaujímají k naší církvi vážní jinověrci v cizině!

Spojené Státy severoamerické dovedou se ke katol. církvi chovatí velice dvorně. Tyto dny přibylí do Evropy oha nově jmenovaní kardinálové američtí, kteří se jedou poděkovati do Říma. Jedou přes Francii. Když přibylí do Cherbourgu, poslalo pro ně pařížské velevyšlanectví Spojených Států zvláštní salonní vlak na útraty americké vlády, což se stalo na rozkaz z Washingtonu. Když zvláštní vlak přibyl do Paříže, čekalo tam celé americké velevyšlanectví na nádraží. Na velevyšlanectví konalo se pak slavnostní přijetí církevních kníží. Když kardinálové opouštěli Paříž, poznovu se celý personál velevyšlanectví dostavil na nádraží.

Londýnský anglikánský biskup vydal v minulých dnech pastýřský list, v němž upozorňuje na zlo, které se počalo v Anglii šířiti, a tím jest ubývání obyvatelstva obmezováním počtu dětí. V tomto listě biskup velice chválí římsko-katolickou církev, která první neirozhodněji upozorňuje na zlo, které se počalo v Anglii šířiti, a tím jest ubývání obyvatelstva obmezováním počtu dětí. Biskup prohlašuje, že by státní úřady mohly něco dobrého učiniti proti tomuto zlu, ale nemohou zla vykořeniti; to může jen církev, která uvádí věřící na pravou cestu. Těší jej, že tu může poukázati na katolickou církev jako na vzor.

Statečnost agrárního pohlavára. V čerstvé paměti jest ještě památný den 18. září roku předěšlého, kdy se sešli přední agrárníci do Loun popraviti Bergmana. Udržal užil proti Bergmanovi dělových výstřelů. Tituloval jej hrozně. A dodal s markýrovanou udatností: „Za všecko, co jsem řekl, ručím. Vzdám se hned zítra immunity, abych mohl provésti důkaz před soudem.“ Poslanecká imunita Udržalova ovšem byla čínskou hradbou, o kterou by si Bergman byl marně hlavu rozbíjel hájením své cti.

Zmužilému Udržalovi však stačilo »vítězství« chvilkové. Chťel strhnouti důvěřivou duši davu v okamžiku nejkratičtějším a pak dost. Spekuloval ovšem velice chytře. Věděl, že později ani desátý

díl přítomných se nebude sháněti, jak a kdy svěmu slibu dostál. Poníne-li vina největšího rozechvění, pak taková aféra ztrácí mezi davy časem na své přitažlivosti. Ačkoli pak Udržal přece byl opozičníky tiskem několikrát vyzván, aby jen dokázal, že nechce trvale užívatí své immunity za tuctový štít proti muži uraženému, přece jeho ústa — dříve tolik výmluvná — zcela oněměla. Veliký lev proměnil se v ubohého hlemýždě, zalézajícího do skořápky.

Ba ještě něco více! Statný agrární předák k velikému úžasu energických a důsledných agrárníků místo co by volil souboj s otevřeným hledím v otevřeném poli, spekuloval nad zákonníkem, studoval paragrafy, prohlížel, jak by se daly účelně seřaditi, aby — uražený Bergman po všem utrpení byl ještě soudně potrestán. Hrdinství Udržalovo bylo ovšem velice pohodlné. Udržal zalezl do křovi immunity a odud vystřelil šíp proti nekrytému čelu Bergmanovu.

Když byla totiž již promlčena žaloba, kterou Bergman podal, žaloval Udržal slova, kterými mu splatil Bergman cholerické výpady. Aféra se protahovala přes rok. Při prvním líčení zástupce Udržaluv projevil ochotu k smíru, ačkoli byla žalována slova velice příkrá. Bergman nazval Udržala notorickým lhářem, řekl, že se dopustil Udržal padoušství, že musí hájiti špatnosti jiných agrárníků a tak dále.

Ale Bergman přes ochotu zástupce Udržalova neodvolal, stál při svém tvrzení a nabízel dukazy pravdy.

Dne 9. t. m. před soudem svědkové konstatovali věci, které nemohly býti Udržalovi nijak milé. Poslanci tvrdili, že Udržal přebíhal z jedné strany do druhé, že označoval stranu agrární za naprosto zbytečnou, že se stal předsedou agrárního klubu jedině přičiněním Bergmanovým, že napadal prudce agrární předáky.

Obhájce Bergmanuv JUDr. Thon poukázal na to, jak před ozvěnou vlastních slov Udržal skryl se do pevného pancíře své immunity, kdežto Bergman i nyní za svá slova stojí a zodpovědnost za ně bere.

Soud skončen tím, že Bergman odsouzen k 50 K pokuty. Tedy pokuta velice mírná vzhledem k ostrým slovům. Soudce sám konstatoval, že se Bergmanovi vyměřuje trest nejnižší, jdoucí hluboko pod obvyklou vzhledem k množství polehčujících okolností. Jaké to vlastně byly? Netoliko nedokázán opak Bergmanových tvrzení, ale nadto přímo křičela okolnost ta, že při lounské šarvátce vyprovokoval Udržal Bergmana výpady ještě trestnějšími. Jak by asi byl vyhlížel Udržal před soudem, kdyby byl svému slibu dostál? Po takovém rámsení donutil Bergmana k zaplacení 50 K! Příliš hubené sousto pro ústa vítězova. Zakončení úporného tažení přímo operetní, uvážíme-li, že se Bergman přefekl neuvěř o tolik, co jest oceněno soudem celými — padesáti korunami! Tohle jistě otevře solidním a spravedlivým agrárníkům zrak ještě více.

Kdyby takovým způsobem šel kmotr proti kmotru, s nímž se pohádal na trhu, řeklo by se: „Chytrá hlava!“ Ale předseda agrárního klubu měl dokázati udatnost, důslednost a přímou zcela jiným způsobem. Vždyť přece ví, že není osobou soukromou, ale že naopak jeho jednání vrhá reflex na celou stranu. Nyní mohou odpůrci Udržalovi říci, že česká slova: „Vzdám se ihned immunity“ znamenají v agrární hantýrce: „Schovám se a podám žalobu.“

„Tmář“ chváleným učitelem darvinistů. Jesuita P. Erich Wasmann, který prosil svými veřejnými přírodovědeckými debatami s německými volnomyšlenkáři, konal v minulých dnech ve velké dvoraně »rytířského sálu« v Štýr. Hradci dvě přednášky ze svého oboru přírodovědného. Nejprve probral povahu vývojového zákona a jeho důsledky. Po kritice palaeontologie, embryologie, morfologie atd. pronesl zdůvodněnou výslednici, že vývojová theorie (vědecký zkum) jako theorie přírodovědecká jest a zůstane souhrnem hypotéz (domněnek podmíněných nauk, nedokázaných předpokladů), jejichž cena sahá jen potud, pokud je lze potvrditi skutečnými událostmi. Palaeontologie poskytl důkazy pro původ nových druhů, řádů a rodů v rámci tříd a kruhů (kmenů) v říši rostlinné i živočišné. Leč tatáž nikterak nepotvrdila fantastických monoýlytických (jednokmenových) vývojových rodokmenů nauky monistické (na př. Haecklovy). **nýbrž naopak takové volnomyšlenkářské domněnky věda ta spolu s jinými vyvrátila.** —

Světový názor křesťanský nemůže býti nikdy ohrožen vývojovými výzkumy v pravdě vědeckými, neboť všechna tvrzení monistická, pokud hledí podvrátiti křesťanský názor na stvoření, zcela postrádají vědeckých důvodů.

Ve druhé přednášce slovnatý ten učenec za napjaté pozornosti prováděl velice zajímavé dukazy, že od počátku pradávnej doby tercierní

(mesozoické) povstalo sta nových řádů a mnoho nových rodu hmyzu, zvláště pak brouků a sice tím, že jejich předkové přešli k životosprávě ve hnízdech mravenčích, takže se z nich vyvinuli »mravenčí hosté«.

Celou řadou světelných obrazů ukázal z vlastních výzkumů velmi zajímavé skutečné události, plynoucí z poměru rozličných brouků k mravencům. Zvláště důkladně vložil mravenčí otroctví a společenské cizopasnictví. Zde, jakož i jinde v palaeontologii lze pozorovati mnohokmenný vývoj.

Vývody Wasmannovy byly bez výjimky užnny i přítomným universitním professorem drem. Hoernesem, který jest velice horlivým vůdcem monistů. Ačkoli Wasmann sám vyzval k vědecké rozpravě, Hoernes nečinil nejmenší námitky, ale naopak po přednášce velice nadšeně tleskal.

Konst. Hasert se tázal, zda-li má člověk svůj vlastní vývojový postup a to nezávisle od řad živočišných.

Wasmann odpověděl, že schází dosud dukazný materiál pro kmenový vývoj pokolení lidského. Pokud lze zjistiti první stopy člověka, vystupuje již jako hotová lidská bytost. Věda tedy o původu a vývoji člověka nemůže dodnes nic určitého říci. Odpověď ta naiezla velice živý souhlas.

Sám liberální »Gr. Tagespost« Wasmannovu učenost a bystrost pochválil, píše mimo jiné: Wasmann podal na poli životosprávy mravenců velice cenné práce. Stanovisko Wasmannovo k zákonu vývojovému jest stanovisko kritika, který se velice dobře vyzná ve zvláštních naukách, z nichž jsou čerpány důvody pro nauku vývojovou. **Rečnick ukázal všechny dvře, které jsou dosud uzavřeny.** Jeho výzkumy byly způsobilé činiti nárok na veliký zájem.

Zdání klame!

Baličky a bedničky přísady ke kávě, byť by byly té chválně známé pravé Franckovce z továrny pardubické svým zevnějškem velmi podobny, ale nejsou označeny kávovým mlýnkem, neobsahují pravou Franckovku, tu nejlepší přísadu ke kávě.

Proto pozor při nákupu!

25 let podle proudů a s proudy plula strana Masarykova, aby se pak pochlubila před tváří celé veřejnosti se vši statečností, jak plula jedno čtvrtstoletí — proti proudu. Strážcové realistického Siona s liščí obezřelostí zpytovali směr větrných vírů, spekulující, kam obrátiti plášť s nadějí na úspěch největší. A že začali koketovati silně i s konservativci, jest obecně známo.

Propuštění dra. Herbena z žurnalistického svazku »Národních Listů« mělo ovšem zcela všední, ale vydatný účinek na secesi. S jakým základním heslem »Čas« povstal, to přiznává dne 16. prosince sám slovy: »Naším válečným heslem bylo: »Řezat, řezat a řezat! Přes to však »Čas« trval dlouho při programu mladočeském, aby nabral dechu k poznání, kam větrná korouhvička veřejného života cestu ukáže. Oštěpy a biče k masakru připraveny, ale Janusova tvář dívala se do světa tak tajemně, jako Sfinx.

A pak se šlo od kompromisu ke kompromisu. Hned tví protesty a hned vlídné nabízení ruky, změna nálady a zásad jako na dubnové obloze. Vlčková »Osvěta« roku 1905 ponkázala, že realisté vypustili z prvního politického programu svého české státní právo a české sněmy. Roku 1889 jednalo se o připojení realistů k Staročechům. Ačkoli měli za sebou sotva 50 voličů, chtěli 4 mandáty do říšské rady, neurčitý počet mandátů na sněm a celou německou konservativní »Politik«. Prof. Masaryk se svou hromádkou stoupenců neměl býti ničím menším než vrchním inspektorem celé staročeské redakce. Ovšem Staročeši se otřáslí, když poznali, jakou prázdnotu směnkou se jim má za veliké obdarování zaplatiti. A jen z toho důvodu korouhvička zaskřípala směrem jiným. III. Tedy se šlo hned následujícího roku k Mladočechům. Realistický kupec byl již nyní skromnější. Žádaly se aspoň 3 mandáty, ale žádný inspektorát nad »N. L.« Masaryk však přece chtěl vedení části vědecko-literární. Historik realistický napsal, že ta změna fronty byla z »mravní nutnosti«. Zkrátka masarykovci nabízelí všude trojník, chtějíce jej vyměnit za dukát. Přiváděli do obmyšlené akciové společnosti darem několik Liliputů, aby jim bylo dovoleno ovládati statistice občanů. IV. Přátelé Masarykovi Kaizl a Kramář stali se Mladočechy, takže Masaryk se ocitl jako v separaci. Poněvadž se masarykovské jméno na mohutných strozech neujalo, založila se samostatná strana — a rozumí se, že »lidová«, protože takový název byl tehdy nejpřitažlivější. Dobráci však ten svůj demokratismus nemysleli »tak zle«. Opřeli se o židy a o evangelický klerikalismus. Kde ten jejich lid byl, o tom posud nevědí ani židé Taussig a Lederer, kteří »Čas« subvencovali, ani ti paedagogové, kteří chtěli jíti s Masarykem ohněm i vodou, ani studenti, které lákalo Masarykovo varýto na universitě velice pohodlně.

V. Orgán Al. Hajna stále více se sblížoval programově i takticky s »Časem.« Četa povstalců, zapomenutá v sněhových závějích a bloudící sem tam, naposledy splynula s Hajnovci.

VI. Ale nedlouho po námluvách zhrozili se pardubští spojenci, jakou výbavu jim do domácnosti přinesli časisté. Denník Herbenův vystupoval s velikou pompou, s kuráží anglického lorda, ačkoli jeho základy stavěny na slámě. Doufal, že oddání zbožňovatele Leopolda Hilsnera budou přední materiální podporou listu, který chtěl čistiti poměry v ryze českých táborech. Židé však dávají jen potud, pokud jim kynou z darů příslušné úroky. Uděluji almužny s tužkou v ruce, sledující dobře rovnováhu rubrik »má dáti — dal.«

»Čas« počal se vydávati jako denník od 1. října 1900, tedy v době, kdy hádky o Hilsnera byly vyvrcholeny, kdy se docela ozývaly hlasy po založení židovsko-českého denníku. Tedy silný ochranný štít český byl pro židy na ten čas velikou nutností. Zda se mouřeninské služby vyplatí, byla jiná otázka. Sám dr. Herben píše: »Dokud byl Hilsner teplý, drželo se a hlásilo dosti židovských odběratelů i inserentů; jak vystydl, kolem nového roku 1901, začínal jsem ročník ne s větším počtem abonentů nežli ohdenník. Tento příliš náhlý obrat zasadil mně finančně první ránu.« Ale ať jest jakkoli, musí strana co nejvíce děkovati právě slovtnému Hilsnerovi, že svými soudy vnesl do abonementu »Času« nejčilejší ruch.

Co by si byl počal dr. Herben bez Hilsnera? Jakou měl reální základnu realistický denník, aby mohl hlásati heslo: Vlastní silou? Dr. Herben byl dlužen Remnovi 47.000 K. Chlubil-li se tudíž svým »nihilismem«, byl závodní kapitál denníku tak dokonale nihilistický, že tomu každý uvěří snadno bez veliké debaty. A ještě Masaryk svého panaše povzbuzoval: »Být vámi, už bych měl denník dávno.«

Není divu, že statečný hoplita sestupoval se svého trunu, aby si vyprosil podpory. Strana pyšně ukazovala na svoji samostatnost, ale — prodlužený denník náležel vlastně Herbenovi. Denník docela přišel po aféře Duškově a pruských pastoru o hvězdičky, protože musil vynechatí název »orgán strany lidové.« Ale přes to strana byla odkázána na něj, jakkoli se dluhy kupily. Finanční stav denníku Herben skrýval, jak se dalo, na dotazy odpovídal váhavě a nestejně. Za sirotčí aféry docela majitel masarykovského denníku ze strany vyloučen.

A tehdy se provalilo, na jakých základech stojí jeho orgán. Za přítomnosti Herbenovy zjištěno, že dluhy u Beaufrorta činí 98.000 K, u Renna 47.000 K, Votočka 8200 K, u družstva »Čas« 28.000 K, u Masaryka (který se přece krátce předtím odvážil tvrditi, že v »Čase« není finančně angažován) 30.000 K, u jiných členů strany 54.200 K. U snědeného krámu visel tedy hrozivý nezaplacený účet na 265.400 K, i když se spočítalo, co dostal »Čas« na předplatném a insertním a co obdržel na darech (okrouhle 23.000K.)

Tento deficit označil sám Hajn za sumu neuvěřitelnou, nevysvětlitelnou, nemožnou a hrozil, že se svými stoupenci vystoupí ze strany.

VII. A tu zase došlo ke kompromisům dle proudů a po proudů. Rozvrazení bratří výtky vzájemně odvolali, podali si ruce. Machar zahřimal z Vídne, na adresu Masarykovu: »Tomáši, buď měla strana nechat padnout Herbena nebo výkonný výbor — všechno ostatní je samovražda partaje jako politické strany . . . Byla to zkouška z pokrokovosti, humanity a, chceš-li, i z českosti strany — a strana propadla v ní hanebně.« Prý se přestává počítati ke straně.

Později však z vlastního zájmu Machar otočil korouhvičku způsobem velice překvapujícím.

A »Čas« zachráněn. Ale jak? Věřitelé mu slevili na 90 procent polihedávek, finanční stránku převzal semita Dubský. Dr. Chalupný o tom napsal, že se realisté »octli v postavení krtka, který si do brlohu nastěhoval ježka . . . Dubský ovšem nic nedělal v »Čase« z idealismu, ale pro vlastní své zájmy . . . Od té chvíle, kdy dostal do rukou adresář »Času«, jsou Masaryk a společníci bez něho nemožní — jsou nemožní bez »Času«, a faktotum »Času« je dnes Dubský.«

Tak tudíž realisováno hrdé heslo, jež »Čas« přináší každodenně v čele svého listu: »Vnitřní síla.«

Jest tu nějaký důvod k velikým hymnám? V posledním čase Masarykovci vyhlásili boj všemu církevnictví. Ale aby mohl jejich list vycházeti, slouží oddaně netoliko volnomyšlenkářům, ale i židům, evangelickým klerikálům a — zároveň soc. demokratům.

A všechny ty služby prokazuje »Čas« svým abonentům a příznivcům se stejným úsilím. Zkrátka dle proudů a po proudů.

A jak měli poddaní Masarykovi samostatně mysliti a jednati, to lze vyčísti z prohlášení pokrokařů stojících za »Přehledem«, kteří zdůvodnili svůj odchod z Masarykovy residence takto: »Již delší dobu, zejména však od vydání Kramářových »Poznámek o české politice« (z jara 1906) lze pozorovati ve vedení české strany pokrokové, pokud

jest reprezentováno p. prof. Masarykem, nápadný sklon ke stranám jiným, zejména k mladočechům . . . Zbytečné doprošování se mladočechu v září a říjnu 1906, aby kandidovali p. prof. Drtinu, podkopalo pokrokovou kandidaturu . . . poněvadž věc sama nemohla být úplně utajena, byly od časistův aspoň ústně činěny pokusy rozšířit insinuaci, že se strany pokrokové k mladočechům gravituje — »Přehled«, ač tento list, jak známo, kladl vždy důraz na zásady a samostatný postup . . . Výkonný výbor má v straně pokrokové asi tolik váhy, jako duma v Rusku: osoby se volí a mění každou chvíli a výbor nemá vůbec samostatného vlivu. Nikdy nedělal nic jiného, nežli že schvaloval názory a kroky prof. Masaryka. Nebyl ani sborem poradním, tím méně rozhodným . . . p. prof. Masaryk své intervence r. 1906-7 podnikal bez souhlasu i vědomí výkonného výboru. Výkonný výbor byl zpravidla stavěn před hotovou věc, aby nemohl spolurozhodovati, ba bylo jednáno přímo proti jeho usnesení i v těch málo případech, kdy učinil formální usnesení . . . ve výkonném výboru české strany pokrokové nebylo nikdy jednáno dle určitého řádu, jak by se slušelo na stranu demokratickou a konstituční; panoval tam a panuje absolutismus nejen dogmatický, nýbrž co horšího, impresionistický, náladový. Nikdo v straně té neví dnes zdali zítra nebude za samospasitelnou pravdu prohlášeno něco, proti čemuž stoupenci strany na poukaz téhož vedení dosud se exponovali a obětovali. Výkonný výbor pak schválí to všechno jednomyslně . . . Nemůžeme mít účast ve sboru, který jest pouhou štafáží skutků podnikaných bez jeho vědomí, ba i proti jeho vůli, protože hlas náš by za těchto poměrů vyzněl na hluch.«

Tak tedy zváženo a oceněno individuální právo jednotlivců ve straně, tak posouzen demokratismus a — důslednost vrchního štábu pokrokařského.

Před letošními volbami konány námluvy se stranou mladočeskou znovu — k vůli mandátové politice. Poněvadž však Masarykovci nabízelí za pytel pšeničné mouky otep slámy, protože chtěli co nejvíce vyzískati na nejisté směnký, kompromis se rozbil. Drtina poražen. A teď teprve spuštěna stavidla rozbouraného masarykovského vodopádu o »koupenném chlapovi.« Že msty dotíráno na Kramáře, na redakci »Nár. Listů«. Odsuzován volební kartel, ačkoli na druhé straně kartel Stránského na Moravě byl velice veleben. Kdyby si byl dal Kramář říci a zaprodal několik tisíc mladočeských hlasů realistům, byli by realisté pardonovali »koupennou redakci« na celé čáře. Vždyť přece koupí »N. L.« znali již dávno před tím a — přece se smlovali jako rovný s rovným.

V žádné straně nebylo a není tak elasticke politické morálky jako u realistů. Co říci na př. poslední pomocné výpravě ve prospěch nepřirozeného a bezcharakterního volebního čachru dra Stránského? Žádná strana tak opatrně nevěřila, jaký politický vítr vane (než se odhodlala k činu), schovávajíc své zásady na chvíli do zásuvky, jako strana Masarykova.

A tomu se říká: 25 let proti proudu! A v čele »Času« každý den ozývají se hesla: »Vnitřní síla. — Politická samostatnost. — Svoboda a svědomí slova.« Patrně, že i taková hesla jsou zapřažena do káry náladového sportu.

Sociální besídka.

Anketa o otázce drahoty svolaná Svazem českých měst na dny 8 a 9. t. m. do Plzně, shromáždila hojně zástupců měst v království Českém. Schůzi zahájil dr. A. Štych jako předseda stálého výboru českých měst. Týž zdůraznil, že hlavním činitelem v akci protidrahotní jest stát, jenž politikou daňovou a celní stanoví obcím meze protidrahotní akce. Přes to musí obce využití všech stávajících prostředků, jimiž mohou drahotu zmírniti. Zaslouhuje odsouzení, když vláda snaží se boj protidrahotní svaliti na bedra obcí, doporučujíc, aby poplatnictvu ulehčily snížením dávek obecních atd., zatím co sama protežuje jednostranně určité třídy obyvatelstva na úkor ostatních a chystá vrstvy nejširší zatížití novými břemeny, hlavně zvýšením nepřímých daní. Výsledkem mnohých pozoruhodných řečí byla schválena následující resoluce: »Zástupci českých měst z království Českoslého, shromáždění na sjezdu v Plzni dne 8. a 9. prosince 1911 protestují důrazně proti chystanému zařízení státní správy finanční, dle kterého přirážky obecní, vybírané berními úřady, jež se dosud odvádějí přímo obcím, mají se od Nového roku 1912 odváděti obcím prostřednictvím zemského finančního ředitelství a poštovní spojitelný. Protestujeme důrazně proti tomu, že dalekosáhlé toto opatření má se provésti, aniž obce dříve požádány byly za vyjádření, že vláda zamýšlí tímto způsobem bez vědomí a proti vůli obcí disponovati našimi penězi. Vzhledem k nynějšímu, naprosto neutešenému stavu financí obecních, jakým další vývoj samosprávy a tím veškeré veřejné správy ve státě vůbec vážně jest ohrožen, jest vláda povinná a sama častěji uznala svou povinnost, přispěti k sanaci financí obecních. Vláda však naopak právě

připravuje opatření, kterým do hospodářství obcí má být zavedena vážná porucha, ježto pravidelné a dočasné docházení přírážek obecních, tvořících ve většině obcí hlavní zdroj příjmů, má být velice oddáleno. Tato zbytečná komplikace, kterou má se zaváděti styk mezi herními a obecními úřady, umístěnými často pod jednou střechou oklikou přes Prahu a Vídeň má se uvést v život dnes, kdy dosazena zvláštní císařská komise pro reformu veřejné správy, jejímž předním úkolem má být zrychlení a zjednodušení správního řízení. Z těchto důvodů připojujeme se ku protestu, který v příčině okresních přírážek podaly již zemský výbor království Českého a poradní sbor českých okresů v království Českém, tím spíše, že poměry obcí v té příčině jsou mnohem složitější, ježto jde o ohromný počet korporací a ježto se jen pro část obcí vybírají přírážky státními herními úřady, kdežto některé obce vybírají samy buď státní daně i s přírážkami a jiné alespoň přírážky. Souhlasíme se zemským výborem a poradním sborem českých okresů, žádáme, aby chystané opatření bylo podrobeno nové bedlivé úvaze a aby za tím účelem jeho provedení bylo na ten čas odloženo. Resoluce byla odeslána ministerstvu i poslaneckým kruhům.

Národohospodářská hlídka.

Agrární hospodaření. Ve Žďáře se pokrok vybijel velikými houfnicemi, když tam měli přijít missionáři. Zakazováno jim vstoupiti do samého katolického chrámu a kázati tam. Zvláštní hrdinové! Proti několika bezbranným mužům celý roj pokrokařů rudých, zelených, maceškových! Ne-stranní pozorovatelé čekali, co dobrého a úspěšného takový bujarý pokrok přinese. A už je to tu! Po vášnivém lomozu — černý prapor nad podniky pokrokařskými. Žďárské Hospodářské družstvo, které bylo za protikatolické bouře a i později v rukou pokrokařských agrárníků, teskně čeká, jak vlastně se veliká finanční krize rozuzlí. A katolické »Selské Hlasy«, které pověděly o hospodaření jasnou pravdu, odrazivše věčně celou řadu pokrokařských výmluv a úskoků, píší dnes znovu: »Pořád čekáme obžalovací spis býv. agrárního poslance Sáhlika, který nám v »Horáckých Listech« tolik žalobou hrozil, ale ono pořád nic nejde! Ba ani žádné vyšetřování se nevede. Vše usnulo! 46.000 K je fuč — a o viníciích ani slechu. dechu! Agrární veličiny i tisk zarytý mlčí — a co úřady? Co je se 46.000 K zmizelých v Hospodářském družstvu ve Žďáře?«

Je nouze o maso? Podle výkazu obchodní komory v Esseku bylo na trh dodáno 650.000 kusů rohatého dobytka, z něhož odprodáno jenom 35 proc., ostatní zůstalo neprodáno. Poptávka po dobytku na žit a na chov byla menší než v roce předcházejícím. Vepřů bylo tam přilínáno 520.000 kusů, ale jenom 40.000 kusů prodáno! Též u nás všude rolníci nařikají, že nemohou dobytek odprodat, leč překupníkům za ceny tak nízké, že není pamětníka tak špatného odbytu dobytka v krajích odlehlejších, na př. v okrese hrodském, vizovském, vsatském a jině. A tak zase v plné parádě vystupuje pověstná třetí ruka, která chce hodně vydělati netoliko na konsumentech, ale i na rolnících. Dvě mouchy ranou jedinou!

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zaopatření a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Čestné uznání od vlád, církví duchov. k di. spolicí.

Finanční prakse v učitelském podniku. Prumarovy »Učitelské Noviny« dne 13. t. m. přinášejí další řádky o peněžních podnicích pokrokového učitelstva. — »Spor Drnek—Rašín vzbudil velkou pozornost nejen v učitelstvu, ale také v kruzích peněžního úřednictva a zvláště u pojišťovacích jednatelů (akvisitérů). V časopisech otištěno mnoho různých článků, nejnověji v »Českém Slově« ze dne 5. a 8. prosince. Zato »Český Učitel« hleděl se sporu všemožně vyhnout; napsal pouhé dvě vyhýbavé lokálky. — Z odborných listů věnovaly čtvrtmilionové provisi Drnkovi několik sloupců »Pražské assekurační Listy«. . . . Vytýkají, že akvisitéři »Prahy« dostávají nejvýš 2 procenta provise a z toho si musí platit dráhu, povozy, noclehy, stravování atd. a pojistí-li učitele, dostanou jen 1 procento. Chce-li však učitel neb professor půjčku z Ústí, zál. učít. českoslov., musí uzavřít pojištění sepsané úplně nově v záložně a obchod jednate-lův zrušiti na prospěch — Drnkův. Ředitel Drnek dostával provisi vyšší, 2 a půl procenta, pro akvisi-

téra »Prahy« naprosto nedosažitelnou, a dostával ji zadarmo, »nebot o nějaké námaze a akvisici nelze přece tam mluvit, kde přichází ubohý, půjčku nutně potřebující učitel o tuto žádati a kde diktuje se mu uzávěr. pojištění u »Prahy« za první podmínku . . . Příčina, proč V. Rašín Drnkovi tolik provise vyměřiti dovolil, je jednoduše ta, že se s ním o tyto nijakž zasloužené provise asi děli a neb aspoň děliti zamýšlel. Článek končí: »Vznášíme ke všem učitelům, kteří jsou mezi pojištěnci »Prahy« nejmohutnějším činitelem, poněvadž organizování, apel, aby nám byli nápomocni, aby nám pomohli k lepší existenci u »Prahy« a aby podobný systém hleděli odstraniti a po případě i samého ředitele V. Rašína . . . Neučiní-li učitelstvo tak, chopíme se všech pomůcek, abychom veřejnosti a druhým pojištěncům otevřeli oči. Po Rašínovi nepříjde potopa, ale »Praha« zůstane »Prahou« jako byla před ním! V Čes. Slově 5. i 8. prosince pronesena řada výtek nynější správě »Prahy«, žádají důkladnou revizi hospodářství vrch. ředitele Rašína a tučně tisknou: »Je však zapotřebí, aby působení ředitelskému byla učiněna přítrž, což ovšem se nedá učiniti jiným způsobem, než když p. vrch. ředitel Rašín s p. ředitelem Čapkem budou odstraněni; čím dříve se tak stane, tím lépe pro ústav a všechny pojištěnce.«

Kdo těží z lidských mozolů? Rakouský úvěrní ústav, jehož guvernérem jest rytíř Gomperz a hlavním akcionářem vídeňský Rotschild, měl za první polovici roku 1911 čistý výtěžek 11 a půl miliónu K, Singer-Sieghartův ústav pro úvěr pozemkový měl za téhož půl léta přebytek 6 a půl mil. K. Rotschildova všeobecná úvěrní banka v Pešti měla za letošního půl roku čistý zisk 5 a půl mil. K. Pražská železářská společnost vydělala za rok 12.775.486 K a platí 160 K za akcii, čímž vložený kapitál zúrokuje se 32 procenty. — Zvláštní jest, že právě za letošní drahoty docilují vídeňské banky největších výdělků. A to nejen na burse, ale zvláště v kartelech. Za kartelem železářským stojí Rotschildův úvěrní ústav, za kartelem cukerním Singrův ústav pro úvěr pozemkový a Rotschildův úvěrní ústav; týž vede průmysl lihový. A právě kartely to byly, které letos tak náramně zdrazily pivo, lih, uhlí, cukr, petrolej.

Ted', kdy se židům podařilo otevřít bránu parlamentu tolika sociálními demokratům, mohou si troufati zcela bezpečně. Soc. dem. sluhové Adlerovi nadají rolnictvu, ale před židovskými bankéři smeknou.

Zbytečné ochuzování v době drahoty. V roce 1910 měl rakouský stát jenom z malé loterie zisku 14.864.440 K. A kdo pak nejvíce navštěvuje a obléhá loterní sběrný? Jsou to v prvé řadě příslušníci a příslušnice nechludších vrstev, kteří potřebné věci k životu si odeprou, aby měli několik grošů na loterii. A vláda, ta je ráda, že dostane lacině na 15 mil. K ročně. — V témž roce dostal rakouský stát na »kolkovém poplatku« za karetní hry 796.942 K. Tolik musili karbaníci odvésti pouze státu, aby mohli v kartách ztráceti peníze. Z koupení má stát na 400 miliónů K ročně.

Literární zprávy.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Český jinoch. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller. Roč. 17., seš. 3. Ročně 10 čísel za 1 K. — Al. Dostál: V náručí bolů. Za 80 h. Zábav večerních roč. 32, čís. 7., díl 1. Na zábavy večerní předplácí se 4 K ročně, pro odběratele Ludmily za 3 K. Historické pokladnice. Napsal E. S. Trojanus. Ludmila ročník 14., sv. 1. Velmi doporučujeme. Na Ludmilu 6 sv. ročně předplácí se K 2.20. — Dr. J. Kryštofek: Dějiny nové doby. Politická soustava Bachova a pád její. Seš. 1. Cena 60 h. Dílo velmi významné.

Z nakladatelství Benediktinské knihtiskárny v Brně. Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. Pav. Vychodil. Roč. 28., čís. 12. Obsah: J. Tenora: První zánik cistercienského kláštera ve Žďáře. Dr. J. Kratochvíl: Vývoj a snahy čes. filosofie. V. Kubíček: Z dějin města Loštice. H. Jánáček: Píseň. Al. Koudelka: Z anglic. písemnictví. Dr. J. Samsour: Prodej věcí movitých a zvláště klenotů ze zrušených klášterů za Josefa II. na Mor. Dr. J. Sedlák: Několik textů z doby husitské. Posudky atd. Roční předplatné 10 K. — Božská prozřetelnost. Podává J. Tagliafiero. Za 50 hal. — Výklad obřadů při svěcení chrámu. Napsal dr. J. Kupka. Cena 30 hal. — Život sv. Terezie »z Ježíše«. Svěžítopis. Ze španělštiny přeložil R. Linhart. Cena 2.80 K. Tyto tři spisy vyšly jako 4., 5. a 7. číslo Duchovní knihovny. — Výbor ze spisů Václ. Kosmáka. Pro mládež upravil Ed. Elpl. Díl I. S ilustracemi. Za 2 K. Knihovny naší mládeže čís. 17. Vše doporučujeme.

Nákladem Unie v Praze. Raisovy spisy, díl 14.: Na lepším. seš. 119.—124., díl 15.: Horské kofeny. seš. 124.—129. po 30 hal. Spisy Raisovy zaslouží vši chvály. — M. A. Šmáčka Sebrané spisy, díl 20.: Vzpomínky literární, divadelní a jiné. Seš. 157.—161 po 32 hal.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. K. Klosterman: Robinson no Otavě. Seš. 9. a 10. po 12 hal. — L. A. Čarská: Pohádky modré vily. Seš. 9. a 10. po 12 hal. — F. Littleová: Rádová dáma. Seš. 9. a 10. po 12 hal. — V. Hugo: Bídník. Seš. 9.10. po 20 hal. — R. Hašek: Svatební píseň. Seš. 9. a 10. po 30 hal. Vilímkovy

humoristické knihovny řada V. — Malý čtenář. Pořadil G. Smetana a F. Procházka. Vychází dvakrát měsíčně za roč. předplatné 2 K.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dr. P. Kryštofek. J. Tumpach a A. Podlaha. Roč. 52., seš. 10. Obsah: Dr. P. Kryštofek: Křesťanství v Číně, dr. M. Mikulka: Sv. Cyrila Jerusalemského život a učení o Slovu vtěleném, dr. J. Tumpach: Katecheta středních škol jako duchovní správce studující mládeže, dr. J. Sedlák: Počátkové katicha. Směs. Vychází 10krát za rok za předpl. 9 K. Administrace k. a. knihtiskárna v Praze 1040.—1.

Současný vzhled. Napsal Alfr. Deschamps T. J. Přeložil F. Vaňous. Za 70 hal. Hlasů katol. spolku tiskového roč. 42., čís. 4. Nákladem Katol. spolku tiskového. Členský příspěvek a předplatné nečlenů obnáší ročně 2 K a příjímá je knihkupectví G. Francla v Praze-I.

Moderní hesla protináboženská. Napsal P. J. Freund C. SS. R., zčeštil dr. J. Sedlák. II. vydání. Nákladem knihkupectví G. Francla v Praze. Cena 80 h.

Cizánské historky. Napsal A. Lužný. Veselé historky. Za 1 K. Nákladem R. Prombergra v Olomouci.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Roč. 28., čís. 3. Řídí T. Škrdl. Obsah: J. Voborský: Ve znaku Zlaté růže. P. J. Kunovianek: Ježíšek báseň. Al. Dostál: Podlomená větev. J. Halouska: Pohledy do života církev. a vlasteneckého. Al. Dostál: Čechy řemeslnické a jejich dobré vlastnosti. R. Vrba: Státní hospodářství Rakousko-Uherska. Nejnovější zprávy ze života katol. církve v Rusku. Jubileum 20 letého trvání Sociál. odboru družstva Vlast a jiné věci. Vychází měsíčně nákladem družstva Vlast v Praze za roční předplatné 10 K. Zaslouží pozornosti.

Nájemní smlouva. Vzorec, jak si mají pronajímatelé i nájemci statků a velkostatků počínati při sestavování smlouvy nájemní, aby pronájem měl právní podklad a předešlo se různým rozmlískám, spolu s návodem k odhadu pozemků. Napsal J. Jechovský. Cena 30 hal. Nákladem knihkupectví A. Reinwarta v Praze.

Kvítky. Obrázkový časopis školní mládeže. Roč. IV., čís. 1.—3. Nákladem a redakcí Fr. Svátka. Přiložen i bezplatný kalendářik na školní rok 1911—1912. Vydání s barevnou obálkou i výtisk 80 hal., 5 výtisků po 65 hal. Vydání bez obálky jest ročně o 10 hal. levnější. Velmi vhodné pro děti. Administrace »Kvítků« v Praze II., Lipová ul. 5.

Věnc z česneku. Ve sbírce »Knihovna Přítelů lidu«, vydané nákladem časopisu »Přítel lidu« v Brně, počalo právě vycházeti v sešitech ilustrované dílo pod názvem »Věnc z česneku«. Autor J. D. Světelský podává v něm celou řadu zajímavých obrázků ze života a působení židů. Povaha židů obráží se tu jako v zrcadle. Seš. 1.—3. po 30 hal.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všete křesťanský český závod

vytívaček a klásek »Záštita« v Chrastě

a Chradimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará »Záštita«. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na zkonáku a budete jistě spokojeni!

Odporúčujte ve svém okolí!

Osvědčené předpisy.

Znameníť chuť.

Rumová tresť

s přísadou výtahku z vanilky.

Rumové aroma.

Ananasový aether.

Rumový aether.

Mařínkový aether.

Veškeré jiné trestě na likéry.

Čajová trest. — Čistý lih.

E. J. FRANC,

dříve K. J. DIX,

drogerie

v Hradci Králové,

Hlavní podsíň,

proti kostelu Panny Marie.



SINGEROVY šicí stroje

jsou
nejužitečnější vánoční dárky.

Na světové výstavě v Turíně 1911 obdržely Singerovy šicí stroje opět nejvyšší vyznamenání dvě „Velké ceny“ a tím dostalo se jim znovu skvělého uznání vynikajících vlastností. Kupte jen v našich, dle znaku „S“ se poznávajících krámech neb prostřednictvím jejich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje

Hradec Králové, u labského mostu 279.



Rozšiřujte
**Časové
úvahy!!**

Prozkoumáno a doporučeno c. k. minister. autoris. chem.-mikroskop. a bakteriolo. výzkum. ústavem v Praze.

Pro nemocné i zdravé!

Světoznámé! Světoznámé!

Jos. Šlehofra, dlouholetého bylináře

zdravotní rodinné léčby

koření z bylin lesů křivoklátských

Dietetický prostředek při všech chorobách vnitřních a plicních neduzích vůbec. Náhrada za obyčejný čaj! Cena balíčku 50 h, 1 K a 2 K, poštou o 45 hal. více. Žádejte ve všech lékárnách, drogeriích neb přímo v centrální výpravě

Jos. Šlehofra,

Král. Vinohrady Puchmajerova ulice 7.

Doporučuji se všem, kdož pracují při sychravém počasí, v kancelářích, neb kdož cestují

lesní bonbony proti kašli, za-

šlemování trubic, chraptu,

vyráběné z jemných bylin lesů křivoklátských. Užívání zesiluje vnitřní orgány. Žádejte ve všech obchodech, nebo přímo u výrobce

Jos. Šlehofra, Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. č. 7.

Velmi mnoho poděkování po ruce!

Výtah z poděkovacích dopisů ze všech ze m:

Vážený pane! Používáním vašeho čaje z bylin lesů křivoklátských jsem zbavena dlouholeté choroby prsní a kašle. Pročez doporučuji Vaše lesní koření podobně trpícím co nejvíceji! Marie Laníková, vdova po soukromníku, Vídeň X. č. 13.

Slovutný Pane! Vyslovuji Vám tímto své nejsrdčejší díky za uzdravení, které nastalo po používání Vašeho vzácného lesního čaje. Citím se od těch dob úplně zdrav, neb kašel, který mě trápil a plicní katar jest úplně vyhojen. V největší úctě Norb. Januš, Norimberk č. 326.

Vážený Pane! Račte mi zaslati ještě jeden balíček za 2 K téhož thé. Toto thé jest velice dobré. Manželka mi kašlala 15 měsíců, a nyní přestává kašlat. Zasloužíte velikou pochvalu. Zaslám Vám za oba balíčky peníze. Denmark Kevár ve Škvorci č. 58.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, = sošky na procesi, Jesličky, Boží hroby. —

oltáře, kazatelny, křížové cesty, — jeskyně s P. M. Lurdkou, —

kříže

Založený závod v r. 1897.

Stanislav Jirásek,

HRADEC KRÁLOVÉ, Velké náměstí 136,

doporučuje svůj

vánoční prodej

vhodných

štedropečerních a novoročních dárků

v cenách nejsolidnějších a v jakosti nejlepší.

Vlastní výroba prádla pro pány i dámy.

Bié, bavlněné i lněné lůžkové zboží.

Klatovské a trikové prádlo.

Velký výběr angl. moderních kapesníků.

Kde?

nakoupíte nejlev. vánoční dárky?

V tkalcovně!

Václava Holečka. Sklad a výroba prádla

v Hradci Král., Čelakovského ul.

Proč?

Protože vyrábí zboží jen dobré a stálobarevné z la materiálu a prodává

ve velkém i malém za ceny výrobní.

➡ Zbytky 30 m a 12 K. ➡

Balíček moderních kapesníků 3 a půl tuctu

➡ pouze 6-20 K. ➡

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:(proti Grandhotelu) :

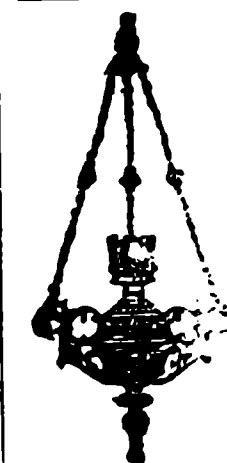
přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

➡ Složní listky na požádání zdarma. ➡

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější. :



Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si doporučit

ruční veškeré kostelní nádoby

učiní a to: mo rance, balíčky

cibáče, nádoby, enky, paciškaly

svícny, lampy, křtitelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni zlata a stříbrí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kásku franko bez závaznosti koupě

Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: te. ozá madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. : : **Metálové předměty, labotěrky, jídelní náčiní** se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen,

JAN STANĚK,

paříř a císleour

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

C. k. místodrž. konces.

informační

kancelář

PAVEL BAYER,

Hradec Králové,

podává

zprávy o uveruhodnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i v škeré zprávy soukromé ve věcech diskretních,

opatří též

půjčky na hypotéky i úvěr

osobní, na splátky,

též bez ručitelů.

Vklady přes 18,000,000.—

Ako. kapitál K 8,000,000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/2%.

Escont směnek i faktur

Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím

a koksem.

Vadla a kauce

Bursovni obchody

Přehled revoluce.

Ve všech zemích evropských anarchistické skupiny různého zbarvení a různých jmen pod pestrými záminkami volají do boje proti stávajícím řádům. A záminky se vyhledávají často umělkovane, jen aby nebylo popřáno národům klidu. Hlavní machři vědí, že propagandě revoluční nejlépe se daří, jestliže se zdurazní heslo humanity, sociálních oprav. Pak ovšem za hrdě vztýčenou standardou kráčí velké davy, které nedovedou prohlédnouti, jaký veliký kšeft se páše na jejich účet.

V čelo revolučního kvasu staví se lidé, o jichž lidumilné snaze a obětavé činnosti veřejnost nic neví anebo — ztracené existence. A obojí třída těchto lidí touží vyšplhat se po zádech lidu k despoticke moci, snaží se ve zkalené vodě lovit zlatou minci.

Svět trnul úžasem, když se prozradilo, jak veliký počet vůdců ruské revoluce s největší bezcharakterností těžil z pošetilosti svedeného lidu. Zločinci, kteří před revolucí ve veřejnosti ani jediným humanitním skutkem se nevyznamenal, stávali se najednou pány situace, prohlašovali za spasitele. A zatím bezcitní ti podvodníci počítali s lichvářskou zálibou, co jim vynesl revoluční fond a — co dostali za prodávání, denunciaci vlastních pomocníků od ruských úřadů. Bezcitní podvodníci páchali hotový handl s lidskou krví, čachrovali, pokud se trochu dalo.

Jak revoluce chtěla »upřímně« povznést demokracii, prozradilo se křiklavě na př. při založení »Černomořské republiky« s ústředním sídlem v Oděse. Operetní republika, trvající sotva několik týdnů, měla v čele vesměs židovské kapitalisty. Taková »karikatura« demokratického státu ovšem byla možná jen tam, kde vládne v hlavách lidu egyptská tma.

A »zářivá« světla revoluce vrhala své rudé paprsky i do let následujících, kdy davový revoluční plápol byl již uhašen.

Vraždy, loupeže, krádeže, páchané na lidech nejhodnějších, a docela i na občanech, kteří nikdy proti bezcitným banditům nevystoupili, vlekly se jako husté, černé stíny, charakterisující tak výstižně školu, jakou absolvovali bezcitní chamtivci pod krvavým praporem »reformátorů« Ruska.

Hlavním posledním »slovem« rozptýlených revolucionářů bylo zavraždění ruského předsedy ministerstva Stolypina. Tento muž věděl zcela určitě, že za obětavou práci ho čeká najisto zákeřné zavraždění. Několik atentátů mluvílo tak určitě, že Stolypin do své poslední vůle napsal, že chce být pohřben tam, kde bude zavražděn. V případě Stolypinově tudíž možno právem mluvit o obětavosti největší. Kdyby býval hodil zbaběle pušku do žita, mohl si život zachrániti zcela určitě. Proti skutečnému reformátorovi postavil se »spasitel« jiný — semita Bagrov, neznámý, nezvolený. Zločinec ten zahrál si na žalobce, soudce a exekutora v jedné osobě. A když zavraždil tento, dobrodruh Stolypina, slzei židovský tisk nad — zákeřníkem, litoval padoucha, jehož bezcharakternost vysvitla později k úžasu všech poctivých lidí.

Bagrov totiž po příkladu jiných semitských revolucionářů přizíval se jak u svých pomocníků, tak u vlády. Dopustil se na vlastních spoluspiklencích kousku přímo jidášských. Na př. bylo o známém revolučním kroužkem v Kyjevě, že přijede na »inspekci« vynikající revolucionář Grossmann, který se měl ubytovati u Bagrova. Když Grossmann vystoupil z vagonu, Mordko Bagrov jej objal a políbil. To byl manévr jidášský, protože dle předběžného dorozumění políbek byl znamením tajným policistům, koho mají spoutati a dopravit do žaláře. Když pozoroval Grossman zradu, vyňal revolver a ihned se střelil. Takových kousků napáchal bezcharakterní Bagrov více. A když jeho pomocníci začínali poznávat podlou povahu člověka, který dělal revolucionáře, ale při tom zároveň špicla a tajného policistu, řekli mu: »Buď anebo! Buď nám dokážeš věrnost zavražděním vynikající vládní osoby — anebo tě usmrtíme sami.« Bagrov se ocitl v situaci svízelné. Vždyť v Kyjevě před domem černého činu čekali jiní revolucionáři, kteří by byli popravili Bagrova rázem, kdyby se byli dověděli, že neprovedl atentátu. Kdyby se byl vyhnul podezření, hrál by si za tučný plat s revolucionáři jako kočka s myši posud.

A škola revolucionářská vysílá své žactvo ke zločinům nejsurovějším dále. Obrovské město Lodž (Lod') mělo na revoluci lví podíl. A »reforma« pokračuje tam stejným směrem. Minulý týden napsaly »Národní Listy«: »V Polsku nazývají Lod' »krvavým městem« za to, že se tam páše nesmírně mnoho krvavých zločinů. Není týdne, aby se neudála krvavá bitka mezi policií a bandity, jimž obyčejně se podaří uniknouti a skrýti se. Data o činnosti lodské policie překvapují množstvím povinností, které jsou na její bedra složeny. Tak od 1. ledna do 1. října t. r. bylo tam spácháno 8030 krádeží, 20 vražd, 29 loupeží a 262 různých zločinů. Kromě toho policejními komisariáty v Lodi prošlo za tu dobu 42.878 zatčených. Za těch 9 měsíců na lodských komisariátech bylo úředně popsáno

okolo 300.000 archů papíru a v kanceláři policejního ředitele (»policejmeistra«) 129.000 archů.«

Tato zpráva jest výmluvná. Dělo se tolik loetrovství dříve, než revoluce mu dala široký průchod? Ať nikdo neomlouvá černou scenerii vytáčkou, že tohle ideálnější republikáni a revolucionáři nechtěli. Neznali vychytrali demagogové nízkých vášní neuvědomělého lidu, kterému tolik pochlebovali? Neučili obyvatelstvo nauce o komunismu a vyvlastnění? Neznali z historie ani tolik, že zfanatisované davy při prudkých bouřích vždy raději provádějí rub převratného programu než jeho líc? Současní bandité málo se liší od těch, kteří vraždili v revoluci celé řady občanů zcela nevinných. Vražedníci, přicházející z ruského Polska, hledají útočiště v Ostravě, kdež ovšem mají tolik stejně smýšlejících!

Ačkoli však každý člověk, v němž cit nebyl nadobro otupen, musil řádící barbarství odsuzovati, krátce po revoluci ruské došlo k hyenismu v Barceloně od lidí, kteří se »vzdělávali« zrovna takovými knihami a hesly jako bezcharakterní demagogové ruští.

Plápol moderních revolucí všude zanechává po sobě otravný dým až k zalknutí, barbarisuje kraje, kde započal slibný vývoj kultury, povzbuzuje zločince, čekající v přítmi, aby lovili ve zvířeném vzduchu, rakovinu zlořádu »léčí« tyranií, která nese značku tupé bezcitnosti. A přece sami vůdcové rmutných výbuchů vědí, že takovou cestou k zdárnému cíli naprosto se nedo jde.

Ve Vídni se produkoval Vavrak, kterého ovšem hájil rudý tisk ze všech sil. Poněvadž před soudem dr. Kraus tlumočil obsah Vavrakovy pohlednice ve smyslu pro Vavraka nepříznivém, byl naň v Neustiftgase podniknut atentát. Byl mu prostřelen zinník, tělo však nebylo raněno. Útočník unikl spravedlnosti.

Kde se revoluce nezdaří, tam si vůdcové umývají v zájmu osobní beztrestnosti ruce s větší přetvárkou než Pilát. Kde se zdaří, tam s největší hrdostí prohlašují: To jest ovoce hrdinství našeho. Zkrátka tygři zuby dle okolností buď se opatrnicky a podvodným způsobem přikrývají nebo se vyceňují otevřeně — jak kdy situace velí. A když pevnou otrockou ohlávku revolucionáři na šíj oblouzeného lidu hodí, utahují smyčku se vši bezcitností. Právě moderní revoluční záchvaty svědčí výrazně, jak otrokářství roztáhne své černé spárky tam, kde se podaří obmyslným despotismem vzbuditi obecně pohrdání životním názorem křesťanským.

Čtou se neustále hymny na pokrok moderní humanity a nových vyšších názorů — ale ruku v ruce s těmi chvalezpěvy plíží se listivě různými kličkami vpřed doba Neronů. Proto potřebí, aby stáli na stráž všude ti lidé opravdu lidumilní, kterým heslo svobody není maskou prohnáné tyranie.

Bankrot moravského pokrokářství!

Na věži pokrokové bašty tam sedí semita a tím se vysvětluje mnoho.

Stále četnější zprávy docházejí, jak se proti Šrámkovi prováděla agitace s bezpříkladnou bezcharakterností, jaký čmoud lži, podvodu a zákeřnictví se valí do lidí z dílen »obroditele Moravy«. Při čtení, jak se prováděla »politická očista«, maně napadá, komu že to vlastně účel posvěcuje prostředky přímo po fabricku. Svéřepá bezohlednost slavila orgie jako v tureckých pašalicích.

K tomu, co již pověděno, nutno pro paměť budoucnosti ještě zaznamenati aspoň některé projevy pokrokářského běsnění. Kroměřížský »Pozorovatel« uvádí dlouhou řadu pokrokářských triků.

V Holešově vydali pokrokáři leták, v němž mimo jiné bezuzdné lži se pravilo, že naše strana utrápila Havlíčka, že Šrámek drží s kapitalisty (snad se Stránským?), prý naše strana jest proti zmírnění drahoty, drží s vládou, která bude hlasovati pro rozmnožení vojska atd. Tak vypadá opravené vydání letáku po konfiskaci. Co tam bylo asi kalu před konfiskací!

Jiný leták zase markýroval jidášským způsobem strach o katolické náboženství: »Ve jménu náboženství, které vyznáváte, vyzýváme vás! Nevolte P. Šrámka, který se zavázal přísahou jako kněz, že povede ovečky cestou spravedlnosti, ale zatím věnuje se záležitostem v boji politickém. (Obrana víry v parlamentě proti vlčím zubům tedy dle všeho jest hrozným proviněním na náboženství.) Pominěte, že hříchem do nebe volajícím obličím byste své svědomí, kdybyste své hlasy P. Šrámkovi odevzdali a tím ho donutili (!!) proti přísaze se prohřešiti.« Prý by uvrhli Šrámka i sebe do hřichu. Podpis: »Horliví katolíci«. Stačil by na tento pokrokářsko-židovský podvod dvouletý žalář? —

Ve volební kanceláři pokrokářů u Rosenbreierů rozdávána trabuka, viržinky, podáván guláš, nalévalo se zdarma každému, kdo si přál. Voličové nerozhodni byli tam horlivě vláčení. Starosta Hauk také byl delší čas přítomen. Služka dra. Kolátora přivedla svého otce až před volební komisi a pak jej zase odvedla, až ji kdo poučil, že tam nemá co dělati. Posl. Očadlík vkročil i do kofaleční ná-

levy Grätzovy, aby na hlasovací lístek přítomných (ovšem nejuvědomelejších) voličů mohl nalepiti jméno Votrubovo. Soc. dem. z Kohnovy fabрики (nepřátelé kapitalismu!) brali voličům jinak snižující lístky z ruky, lepíce na ně Votrubu. Ovšem židé holešovští volili Votrubu vesměs — snad proto, že si přáli, aby na účet židovského kapitalismu byla zmírněna bída venkovského lidu.

Voličové z řad rolnictva holešovského obdrželi strojem psaný vyhružný leták, v němž se nazývá Šrámek nepřítelem venkovanů. »Budeme pokládati za naši urážku, když by pomocí živnostenských hlasů vyšel z volby vítězný ničitel (!) našich zájmů zemědělských a národních P. Šrámek... V případě opačném budeme nuceni vyvoditi z podobného jednání vůči nám krajní důsledky.«

Nehledíme-li ani k neomaleně křivému osočování, vidíme, že »svobodomyšlníci« vhněli svobodné voličstvo do železné klece, že se občané ocitli v jámě lvové. K tomuto vyhružnému dopisu připojeny podpisy, ale úřady, které trestají i stín protizidovského bojkotu, složily ruce v klín.

I Hus musil vyrukovati na pomoc požidovštělým volnomyšlenkářům. U Rosenbreierů v pručelním okně vystaven obraz Husa přivázaného ke kolu s nápisem: Práce P. Šrámků. Tak daleko šlo tedy ostouzení zdivočilých lidí, kteří nedávno jevíli radost nad hyenismem banditů barcelonských. Strážníci roznášeli hlasovací lístky se vzkazem: »Pan starosta dává se poroučeti, abyste volil Votrubu.« V Ivanovicích u žida Götzingra tekla kořalka velkým proudem, měníc konservativnější voliče rázem nejuvědomelejší pokrokáře. Na oslavu vítězství provolával před farou »Hanba (znamenitý projev pro svobodu voličstva!). Pak pochodňový průvod řvoucího davu, v jehož čele starosta Hauk, posl. Očadlík a žid Ehrlich. Za nimi učitelstvo a za hudbou pokrokoví kmáni s nedospělou mládeží.

Ve Vyškově starosta dr. Venhuda zavolal si před volbou do kanceláře všechny obecní zřizence, kdež jim bylo nalepeno na lístky jméno Votrubovo. Poštmistr Jurčík bezprostředně před volbou vyzval ve volební místnosti zřizence, aby mu ukázali, koho volí.

V Kroměříži byla celá rozvětvená organizace na častování voličstva. Votrubovci rozdávali docela známky na pivo a guláš. Agitátor Žila však narazil aspoň v hotelu Hájkově, když chtěl »měnití« přesvědčení červenými známkami na pivo a zelenými na guláš. Obecní zřizenci stěžovali si na obec. tajemníka dra. Zlámalu, že jim vnucoval nálepky.

V Holešově měl posl. Očadlík rezervních lístku plno, ale 40 našincům vůbec dodány nebyly. Sama paní poslancová se slečnou učitelkou obsluhovala voliče. — V den volební (13. prosince) všude v Kroměříži nalepeno fanatických plakátů, v nichž tvrzeno, že Šrámek jest schopen každé bezcharakternosti. Jakou kriminální bezcharakternost však spáchalo právě jedovaté péro, které ta fanatická slova psalo, ukázalo se, když čtyři inteligenti, jichž jména podepsána, durazně prohlášovali, že se tu páše na jejich účet veliký podvod. Prohlásili sami dne 20. prosince v pokrokářském »Pozoru«, jak marně několikrát usilovali u volebního výboru, aby se jejich podpisy vylepením odstranily včas. Nebylo jim vyhověno, pokud již — nebylo pozdě. Inteligenti podali na pachatele žalobu.

Takových a podobných bezcharakterností spáchány celé kupy.

A po volbě napsaly »Lidové Noviny« dra. Stránského v č. 346: Pýchou Votrubova vítězství je čistota voleb.

Ale jako na zavalanou pokrokoví přívrženci kandidáta dra. Šrossa na adresu »Haně« napsali: »Pohlédneme-li zpět na uplynulou volební kampaň, musíme se zastýdětí sami za ty, kteří snížili úroveň politického boje na míru dosud nebývalou. Špinavá stopa brutálních rukou pálí nás a vhná nám stud do tváře. Zhraně jejich (votrubovců) nebyly zbraněmi lidí čestných, znehodnocovaly lidovost i pokrokovost naší strany.«

Faktum jest, že před reformní prací aliance stránsko-masarykovské v onom okrese nikdy tak úžasná politická demoralisace nepanovala. Co jest aspoň trochu kvetlo, zdeptáno po tatarsku. Horlivý a obětavý pracovník sociální ličen bezdukaně jako největší padouch. Z toho lze poznati, jak upřímně jest »nadšení« pokrokářů pro sociální reformy lidové. Stránský jest nyní v kleštích, všichni poctivci bez rozdílu stran trnou nad podvody a despotií votrubovců. Proto orgán Stránského snaží se vyklouznoti z kličky aspoň počouchlým předpovídáním, v jakém světle se brzy prý ukáže charakter některých agitátorů katolických. Tento chytrák, který chce takto odvrátiti pozornost od bezectných a prohaných podvodů vlastního tábora, měl, by ovšem napřed co nejdůkladněji pročistit ve vlastní straně. Ale — pak by jeho strana doposlancovala.

Dobře sluší pamatovati, jaké kalné vody se na katolíky přivalí, až dojde k novým všeobecným volbám. Vždyť na Moravě pracovala klika moravsko-česká, která se (k vůli »vzdělání«) v

klaněla centralistickým nevolníkům vídeňského Adlera, aby udolala kandidáta čistě národního. Vliv židovsko-vídeňský měl veliké slovo v Pyrrhovu vítězství Votrubově.

Co by se k vůli odstranění tak úžasných přehmatů doporučovalo? Aby kandidát zvolený takovými čachry své hodnosti se vzdal. Kdyby se to všude stalo, byli by lupiči svobody volební a maďarští hrobaři všeobecného práva hlasovacího bezmocní. Či má býtí poctivému politikovi lhostejno, jestliže vidí, na jakých trouchnivých sloupech spočívá jeho poslanecké křeslo? Ovšem, okamžik takové očisty jest velice vzdálený, protože požidovštělé zásady dovedou převraceti docela i prostou logiku na ruby.

Záložna v Hradci Králové.
Vklady na knížky 4³/₄ %
Na běžný účet dle ujednání.

Kulturní jiskry.

Tomek o husitství. V »Musejniku« z roku 1854 napsal W. W. Tomek o Husovi a jeho díle pozoruhodná slova: »Nepředcházela Husa v Čechách, tak jako Luthera v Němcích, žádná doba duchovní temnosti, nýbrž doba plná skvělých důkazů pckročitého života duchovního. Hus opustil cestu, po níž se posavad kráčelo ku předu k nenabyté škodě naší. Hloubání o náboženství nevedlo, jak on se domníval, k opravě společnosti církevní ani k lepšímu vzdělání mravněmu, nýbrž jen k rozpuštění svazků církevních a ke zlehčení náboženství; čehož následkem byla značná zástava v utěšeném pokroku duchovním, jež spatřujeme před tím. Rozšíření lutheránství, jež spatřujeme před tím, přivedlo pak zmatky na nejvyšší stupeň. Ve druhé polovici 16. století spatřujeme následkem toho Čechy, jak dalece nebyly katolické, zhaveny skoro všeho církevního pořádku; kněžstvo lutheránské sprostěno vši kázně, spustlejší ve mravích a také méně vzdělané, než bylo kněžstvo to, proti kterému Hus pozdvihoval svého hlasu; lid zanedbaný, ale ovšem naplněný pověrečným záštim proti staré církvi; šlechtu zhýralou, jak nikdy před tím. — V politickém ohledu rozbořilo Husitství naši starou státní společnost, která se podstatně zakládala na silné moci královské, ačkoli omezené stavy zemskými. Husitská válka vyvrátila moc královskou a rozmnožila moc šlechty přespříliš; jistá rovnováha mezi mocmi státními, na níž spočíval doposud zákonný pořádek, byla tím zrušena; předež nacházela se země od té doby s jistými přestávkami brzy více, brzy méně ve stavu anarchistickém. — Po válce třicetileté vítězství monarchie vedlo k moudřejší a spořádanější správě státní v mocnářství rakouském; vítězství pak katolické církve vrátilo národu našemu pravou zbožnost, pevnější základy mravnosti, tudíž způsoblost ku pokračování ve vzdělání svém duchovním na cestách, po kterých za starodávna kráčel zdařile. — Národní literatura měla by hledět způsobiti smíření s časem oním ve vědomí národu, aby národnost naše znovu probuzená k životu, bez všelikého rozpakování opírajíc se o katolickou církev a o pravé základy moci a jednoty našeho mocnářství, jakožto jedinou pravou cestu, vždy zdárněji prospívala.« (Str. 242—4.)

Maloturecká bezcharakternost a tyranie. »Národní Listy« dne 27. t. m. v dopise z Cetyně znovu dokumentují, jak ve skutečnosti se jeví dále čestnost malotureckých úřadů. Nyní Evropa může poznati určitě, proč stísnění katolíci Malisoři nechtěli a nemohli věřiti ani nejslavnějším písemným zárukám tureckých delegátů. Malisoři vrátili se z Černé Hory do svých bydlíšť teprve tehdy, když jim Turci dali dvanalet na pohled velice pěkných závazků. Nevěřili ovšem Malisoři nepoctivcům ani v tom čase, takže teprve důrazná intervence krále Nikoly je pohнула k opuštění bezpečného útočiště. Vláda turecká také do toho času ze všech 12 slibů vyplnila pouze dva a to ještě velice nedbale. Proto Malisoři ani nechtěli znovuzřizovati vypálená obydlí. říkájíce: »K čemu vlastně znovuzřizovati obydlí? Turecko slibů nám daných neplní a my nebudeme stavěti domů jen k vůli tomu, aby měli Turci znova co vypalovati.« Proto si každá rodina zřídila ledabyle přikrytý koutek ve spaleništech domů, kde živoří.

Na hranicích černohorských střílejí Turci netoliko muže, nýbrž i ženy, což jest pokládáno na Balkáně za velikou hanbu ozbrojeného muže. Pohraniční obyvatelstvo turecké jest rekrutováno k neustálému dráždění Nikolových poddaných. Mohamedáni nemohou zapomenouti, že bez zakročení Nikolova všechny zbraně turecké nebyly s to zdolati povstání malisorské. Pošramocená vojenská pověst vylévá si svůj vztek na těch, jimž by měla býti tolik vděčna! Turecké posádky pohraničné

střílejí ze svých tvrzí na všechno, co jim přijde do rány, takže černohorští obyvatelé pohraničné Veliky si netroufají ani pustiti dobytek ze stájí.

Černohorci s krajním sebezáporem hledají zatím nápravu cestou diplomatickou, nechtějíce se dáti vyprovokovati ke krvavé odvetě. Vědí, že se chytá bezcharakterní vláda turecká každé záminky, kterou by mohla přelakovati účel svých krvavých provokací. »Národní Listy« dodávají: »Maloturci pracují s důsledně hloupou tvrdohlavostí k tomu, aby podjařmené národy poslední zbytek důvěry k nim a každou naději v lepší budoucnost pod jejich režimem ztratili. Jak tento režim Mohamedánům nadřazuje, dokazuje i to, že vláda všechny muslimany v novopazarském sandžaku vyzbrojila. Tímto činem vydala nebohou ráju zlovůli jejich úplně na pospas... Bezhlavý režim mladoturecký přivedl říši do takového stavu, že si protivníci Turecka příznivějšího přáteli nemohou.«

Zatím ovšem Turecko se udržuje pořád dále zvláště přízni těch požidovštělých kruhů, kteří mluví o humanitě, svobodě a pokroku několikrát denně. Ostřížím zrakem volnomyšlenkářské kruhy pátrají, kde by mohly dokázati někde katolíkům, že tito zavádili někomu o kufi oko. Zato však trpí mlčky barbarství, které jest horší ostudou Evropy, než dávno zapadlé řádění rot tatarských a hunských. Židům se vede v Turecku velice dobře, semité jsou tam povoláváni k nejvyšším úřadům. A proto ať slovanští křesťané snášejí rány mongolské pěsti třeba i ve velikých massách! Sveřepá hlíza Evropy slaví orgie proto, že si jest vědoma, jaké má mocné příznivce.

Nové důležité vykopávky na Velehradě budí velikou sensaci. Nalezen zazděný pískovcový sloup s jednoduchou hlavicí beze vsí ornamentiky, jehož původ nutno přičísti době předcisterciácké. Dr. Jan Nevěžil našel na pahorku mezi okresní silnicí na Velehrad a silnicí odbočující na Modrou v hloubce 4 dm. základy prastarého menšího kostela. V jeho lodi se nacházejí základy čtyř sloupů. Zdi však byly v době několika století odvezeny. Mnoho staviva odtud použito k stavbě hospodářských budov v osadě Modré, která trvá teprve 150 let. Jak z podoby zdiva, tak z formy půdorysu lze souditi, že náležel zbořený kostel svým původem do doby prvních počátků křesťanství v Čechách a na Moravě. Jest velmi pravdě podobno, že objeveny základy dlouho hledaného kostela sv. Jana. Ukáže-li se domněnka správnou, pak ten náleze bude velice významným článkem v dějinách badání o staroslavném Velehradě.

Protestantsko-židovský návrh na rozluce katolického manželství. Všeněmec Malik, který jest velice bojoivým evangelíkem, podal návrh, aby vláda předložila ihned osnovu zákona na změnu práva katolického manželství a projevil zřetelně snahu po rozluce. Při jeho řeči nejhorlivější souhlas jevil semitský poslanec Zenger. Volnomyšlenkáři konali velikou přehlídku svých věrných, neboť dle návrhu kolegy Malikova Mühlwertha hlasovalo se dle jmen. Návrh Malikův byl zamítnut 198 hlasy proti 177. Tedy většina byla velice nepatrná.

Agrárníci ovšem ocitli se v značných soutěskách. Našincům říkali, že se náboženství nemá plésti do politiky, že parlament ani nezpusobí vážných převratů v otázce církevní. Před pokrokáři však kladli důraz na svou pokrokovost. Jak se zachovají? Dopadlo to kompromisně. Poněvadž prchlo od hlasování mnoho jiných poslanců, nesúčastnili se hlasování také tito agrární poslanci: Udržal, Velich, Viškovský, Donát, Prošek, Prášek, Rataj, Rolsberg, Rychtera, Vojta a Rydlo. Celkem tedy 11 poslanců agrárních nechtělo si kaziti dobrou vůli se soc. dem. spojení. Jiní byli statečnější a věduce, že takový návrh odporuje zásadě valné většiny rolnického voličstva, hlasovali proti rváči Malikovi.

»Hlasy Venkova« dne 22. t. m. projevují neľibost agrárním poslancům, kteří hlasovali s našimi. Prý krok ten jest proti programu, schválenému statistici voličů. »Venkovský lid volbou našich agrárníků odevzdával své hlasy Švehlovcům, náboženským, které znělo: Náboženství jest věcí svědomí každého jednotlivce...«

Tu nutno záležitost vyjasniti. Tolik hlasů nedostali agrárníci od lidu venkovského proto, že by byli otevřeně a zásadně manifestovali úsilí po rozluce. Vždyť přece i obrovský počet uvážlivějších agrárníků odevzdával hlasy Švehlovcům proto, že slyšel stále ujišťování, jak strana agrární lépe dovede hájiti zájmy náboženské než naše. A což ty velké tisíce našich hlasů neznamenají nic, třebaže chytrým trikem nepřátelských stran jsme byli připraveni v Čechách o mandáty všechny? Kdo jen trochu pozorněji sledoval volební dílny a způsob, jakým byly loveny hlasy, musí uznati poctivě, že počet poslanců jednotlivých stran není naprosto výrazem a měřítkem proudů v lidu vládnoucích. A kdyby bylo popřáno ženám projevit své mínění, tu by se teprve objevila tlustá čára na rozpočtu volnomyšlenkářském. Zkrátka valná většina venkovského lidu našeho s rozlučkou nesouhlasí a poslanci jsou povinni tlumočiti takové mínění, jaké mezi voličstvem příslušných okresů převládá.

Uvážlivý rolník rozlučku zamítne i z důvodů sociálních. Ve Francii a Americe ostří rozlučky bodá nejvíce ženu, která fakticky po rozluce netěší se ani desetině té přízně osudu, jaké se chce chopiti muž, opouštějící vlastní dítky. Statistika mluví řečí až příliš zřetelnou, jaká lehkomyšlnost zavládne, jak pohodlně a rychle dochází k rodinným rozvratům tam, kde rozlučka jest v platnosti. A chof-li rodina, jest nemocen celý stát. A rolnický stav byl by poškozen rozlučkou nejvíce. Právě na zdravém konservatismu vždy se vyvíjela jeho síla.

V době, kdy i rozvážnější myslitelé nekatoľičti v Americe a Francii volají po zrušení rozlučky, není volnomyšlenkářský návrh ničím opravdu pokrokovým, ale pouze článkem v řetězu dlouhých protikatolických štvanic. Kdo zná neustálé, fanatické útoky sluhů zednářstva na všechno katolické, kdo ví, že titíž lidé prchají před pozitivní prací pro blaho lidu jako kočka před vodou, odmítne s poděkováním nový danajský dar.

V církvi židovské a protestantské naskytuje se tolik nesnází, vypukávají tam krise nejprudší. A ejhle — příslušníci církvi těch nemají nic pilnějšího na práci, než komandovati, co se má změnit v církvi naší. A katolíci dle jejich příkazu pod trestem ztráty dobrého jména mají lézti bez odmluvy pod židovské jho. Volnomyšlenkáři s velikým náporom nutí k slepé poslušnosti bez debaty. A jsme již opravdu v »klerikálním« Rakousku tak daleko, aby musil každý souhlasiti s přáteli barcelonských a portugalských násilníků? Jen ať Zenger se svými stoupenci napřed ukáží jiným, zřetelnějším a štedřejším způsobem, že se jim jedná o skutečné blaho rakouských národů upřímně.

Kdo jednou zkouší
„BUVOVKU“
nekoupí jiné přehady ku kávě.

Národohospodářská hlídka.

Chudé učitelstvo proti vlastní pokrokářské záložně a pojistovně. Dne 20. prosince t. r. v pokrokových »Učitelských Novinách« Frumarových zaznívá zorný stesk chudého učitele proti pokrokářskému režimu. Pánové si zvykli přičerniti a zveličovati stíny, vyskytující se někdy v táboře našich. Není divu, že nyní pokrokářská oposice při svém zklamání užívá téže naučené, upřílišené taktiky vůči svým nemilým pohlavářům. Uvádíme něco z trpkých výkřiků bez poznámky: »Když vidím bídu doma a kolem sebe a vzpomenu, že takový Drnek hrabal z naší záložny, z jejích obchodu, průměrně ročně na 60.000 K a při tom nesoužil se vysilující školní práci, ale pouze počítal, kolik mu vynesly toho roku provise a pouze podepisoval, co jiní velmožnému pánu na stůl přinesli, když uvážím, že já, žebrák, za celá 43 léta učitelské služby nepřijmu tolik, kolik vyždímal z dlužníků, kteří se musili pojistit, velmožný pan Drnek, když vidím, že z peněz, které vlastně patřily nám, zadluženým, obohatil se člověk, který měl krásné služné a málo práce (skoro žádnou), když vzpomenu, že jsem platil hodně přes 12 proc. z vyplácených peněz (úroky, příspěvky, poplatky a čert ví, co vše tam vždy bylo napsáno), pak se mi tmí před očima, krev žene se k mozku a třesu se hněvem spravedlivým, neboť to není závisť, kterou tak často nám, oposičníkům, vyčítali, když nás krotili před tváří valné hromady delegátů.

Vtírá se mi všetečná otázka: Zachránil Rašín Drnkovi život také v posledních letech, když Drnek byl ředitelem naší ústřední záložny? Dnes ovšem »Český Učitel« píše, že vše jest urovnáno. V záložně je prý úplný pořádek. Věříme. Všemohoucí dynastie netušila, že se věc rozkřikne. Drnek myslil, že Rašín dá dobrovolně, svědkem měl býti pan dr. Rašín, který prý o všem věděl — věříme, a též žádal, aby líčení bylo tajné — také věříme, Rašín Viktor užil svého vlivu, aby velké žurnály o této špinavé aféře nepsaly a ony nepsaly — za to ale přinesly velké celostránkové inserty — neboť u nás dnes je modou vše udupat, umlčet, chrániti velké, omluviti každé darebáctví. V záložně je pořádek. Jak by nebyl, když mají tolik podílů Rašín a Drnek a když nyní znovu ukoupil Ústřední spolek řadu podílů. Musí tam být pořádek a je. Věříme. Ale nebyl — nebyl. A musí být — musí být — o to se již postaráme. Vždyť ty nepořádky nám přerůstají přes hlavy. A vše se umlčovalo. Delegáti se dověděli vždy jen něco, výroční zprávy měly temná místa, která nikdo neosvětlil, členové širšího výboru zvěděli jenom nejnutnější, jednání se řídilo tak obratně, aby se předsednictvo úskalí vyhnulo (na př. posledně s nově ukoupenými podíly). A tak jsme jen věděli a zkusili, že naše »učitelská« záložna je dražší, než nám nejbližší peněžní ústav, že naše knihkupectví nemá pro nás výhod a ústředním spolkům nic nevynáší, že je ne-

pořádek tu i tam — ale měli jsme. Stydíme se za svou bídu, proto jsme nešli pro půjčku do nejbližší záložny a raději jsme se dali Drnkem pojišťt, a pak nám bylo milostivě půjčeno. Nejbližší knihkupec v okresním městě mi aspoň poštovné nepočítal a obsloužil mne vždy rychle a řádně — naše knihkupectví má více než 20 členů personálu a — darmo mluvit! Pak se divte, páni v ústředí, že celá jednota chce z vaší cirkve utéci.»

O pokrokové učilovské pojišťovně »Praze«, která pojistila také mnoho našinců, přináší nář. soc. »České Slovo« tyto řádky:

»Je veliké nebezpečí, že pánové z ředitelstva přijdou znovu před správní rady se svým návrhem na zvýšení služného p. Rašínova a že tento návrh většinou členů správní rady by mohl býti přijat, obracíme se k pojištěncům, aby neodkladným protestem u správní rady zabránili odhlasování tak neslýchaných — sum při klesající prosperitě ústavu. Tato prosperita ústavu za vlády ředitele Rašína nápadně poklesla i při číselném rozmachu uzavřených pojištění, ze kterých těžili ve způsobě provísí vrch. ředitel Rašín a ředitel Čapek. Z bývalých 12 proc. dividendy pojištěnců »Prahy« za dřívějšího ředitele Šimra, který měl před odchodem svým po úpravě úhrnem 8000 K příjmů, připadá již na rok 1909 pouze 4 proc. a není pochybnosti, že při dalším hospodářství zmizí dividendy úplně a ještě není vyloučena možnost, že pojištěnci budou dopláceti. Posledním činem, kterým okleštěna byla všechna práva pojištěnců »Prahy«, bylo zrušení dosavadních valných hromad, kterých se mohl každý pojištěnec zúčastniti a zavedeny valné hromady pomocí zvolených delegátů, kteří k tomu cíli jen ze spolehlivých přívrženců Rašinových vybráni byli. Je tudíž povinností každého pojištěnce pojišťovny »Prahy«, aby ve smyslu § 7. stanov spolkových použil poslední špetky práva a protestoval u správní rady pojišťovny »Prahy« proti horentnému zvýšení služného řediteli, poněvadž by tímto neslýchaným činem mohly býti otřeseny základy ústavu a poškozeny zájmy jak ostatních úředníků tak pojištěnců. Protesty buďtež zaslány listu, ve kterém toto provolání je otištěno. — Národně-sociální orgán žádá dále, aby Rašín vůbec byl odstraněn. »Či snad má býti zvýšení platu provedeno proto, aby pan Rašín si odnesl větší pensi? Pan Rašín si totiž už dříve vymohl připočítání 10 let do pense — takže z platu 36.000 K by dostal 20.000 K roční pense. Chce si takto dát za své »zásluhy« zaplatiti ještě odstupné? To už by byl vrchol neomalenosti.»

Kdo je pánem pražské plodinové bursy? Dne 19. t. m. konaly se do pražské plodinové bursy volby funkcionářů, při nichž zvoleni následující páni na tříleté funkční období a to: I. Z volební skupiny A. (obchod s obilím): 1. do bursovní rady pp.: Arnošt Brode ve firmě Bratři Brode, obchod s obilím v Ústí n. Lab., Arnošt Schwarz ve firmě J. Schwarze syn, obchod s obilím v Benešově, cís. rada Ludvík Soyka ve firmě F. S. Soyka, obchod s obilím na Smíchově, Josef Stern, obchodník s obilím v Dolním Slivně, Emil Zeckendorf ve firmě Burg a Zeckendorf, obchod s obilím v Karlíně; 2. do rozhodčího soudu pp.: Gustav Kolín, obchodník s plodinami v Praze, Emil Kraus, obchodník s obilím v Čelakovicích, Zikmund Lorenz ve firmě L. S. Klatscher & Löwy v Praze, Bedřich Neumann ve firmě Neumann & spol., obchod s obilím v Kralupech, Max Štiassný, obchodník s obilím v Praze. II. Z volební skupiny B. (ostatní bursovní interessenti): 1. do bursovní rady pp.: Karel Gehorsam, krupař v Praze, dr. Ladislav Radimský, mlynář v Kolíně, Robert Reiser ve firmě M. Reiser & synové, sladovna v Praze, Bohumil Ryšánek ve firmě Jos. Ryšánek & syn v Praze, cís. rada Karel Werfel, velkoobchodník s moukou a továrník v Praze; 2. do rozhodčího soudu pp.: Vítězslav Beck, obchodník s moukou v Karlíně, Ing. B. Khom, majitel mlýna »Červený mlýn«, Všetaty-Přivory, Jos. K. Ort, mlynář v Košticích, cís. rada Hugo Schick, městský rada v Praze, cís. rada Jakub Strass, velkoobchodník s moukou v Praze. — Tedy mezi zvolenými 20 funkcionáři praž. plod. bursy nalézáme nejméně 15 jmen židovských! — Ovšem ruští a pokrovní žurnalisté místo zřetelného výkladu, kdo výhradně združuje, přemýšlejí, jak by dokazovali různými knyfý, že přítomnou bídu zavíňují »klerikálové«.

Veliká státní objednávka vagonů. Ministerstvo železnic objedná ještě v tomto měsíci okrouhle asi 4000 nákladních vagonů rozličných typů, pro dodání v r. 1912. Objednávky zadány budou rakouským továrnám na vagony.

Bursovní spekulace s cukrem způsobila v posledních letech velké poklesnutí cen cukru v Německu, 19. t. m. klesl cukr v Hamburku a Magdeburku starý o 40 a nový o 20 feniků. Pokles tento má svůj důvod pouze ve spekulaci, nikoli ve skutečném stavu cukerního trhu.

A zase nový rozmach lichvy. Pod patronací »C. k. výsadního úředního ústavu pro obchod a živnost«, jehož předsedou je Reichold, vytvořil se 1. září 1911 lihovarnický kartel, který týmě dnem zvýšil ceny lihu za 100 litrů ze 143 korun na 158 korun. Obchodníci protestovali, ale marně; poněvadž, kdo chce ve větších množstvích koupiti, musí se o-

brátiti na kartel, musili povolit. Ale lichvářská zpupnost kartelu nespokojila se pouze s tímto zdražením. Brzy na to zvýšil ceny lihu o 2 K, za 14 dní o 3,25 K a 1. prosince o 10 K. Denaturovaný lih, který potřebuje každá domácnost, stoupl vlivem kartelu ze 40 na 64 K! A to se děje před 1. březnem, kdy vláda chce zvýšiti daň z lihu o 50 K! Co bude dále? Zmizí tisíce drobných a prostředních obchodních existencí, ale kartel bude mít zlaté čas. Marně v rozpočtovém výboru dva katoličtí poslanci-kněži P. Šilinger a Slovinec Verstovšek protestovali proti takovému vydrůždění. Odborný přednost Bernatzky cynicky odvětil, že kartel není vinen stoupáním cen lihu! Posl. Šilinger měl pohotově tuto ostrou odpověď: »Lituji, že v Rakousku nemáme ještě zákon proti lichvě!«

Ovšem židé nutně potřebovali, aby zraky veřejnosti byly uměle odvráceny od jejich velkých kšeftů. Proto místo věcného řešení drahotných poměrů podal Všeněmec Malik návrh na rozlučku manželskou. Lid se zatím svíjí v rukou lichvářů a jejich parlamentních ochránců.

Obětuje se prospěchu venkovského lidu. Bergmanův »Hlas Venkova« píše pod titulem »Vysloužil si«: Jak se dovídáme z pramene naprosto bezpečného, jmenován bude předseda výkonného výboru agrární strany posl. Antonín Švehla generálním ředitelem Hypoteční banky království Českého, kterýžto úřad spojen jest s ročním příjmem 40—50 tisíc korun, s mnohatislicovou pensí atd. Značné ústupky, kteréž učinili agráři po přání rozhodujících kruhů při smířovačkách na sněmu zemském, ve Vídni při rozpočtu, při schválení Bie nerthových nařízení atd., jeví se býti nyní vyrovnány. — Dále sděluje: »Umrtím prof. dra. Blažka uprázdnilo se místo generálního ředitele Hypoteční banky král. Českého. Různé dohady a kombinace prorokovaly různé kandidáty na tuto tučnou sinekuru. Ale prorokovaly špatně. My konečně můžeme na základě nejspolehlivějších informací veřejnosti sdělit, že generálním ředitelem Hypoteční banky bude poslanec Antonín Švehla, principál výkonného výboru agrární strany. Pan poslanec Švehla se nezištně obětuje prospěchům boдрého venkovského lidu a zájmům národa českého a dá se zvolit generálním ředitelem, a poněvadž ani kuře darmo nehrabe, bude pan budoucí generální ředitel Antonín Švehla — tak jako jeho předchůdce — brát za svou námahu ročně 40.000 K, slovy: čtyřicet tisíc korun! Národe, plesej, kterak tvoji vůdcové agrární dovedou dělat kabrhla-

ckou politiku! Jenže věc má prozatím háček. Generálního ředitele Hypoteční banky volí zemský sněm a dokud nebude dělnost sněmu, dotud není naděje na tuto funkci s příjmy v pravdě knížecími. A proto pan Antonín Švehla žene svých ostatních 43 kolegů zemských poslanců úsilovně do náruče germánských choutek trhacích a k větší povolnosti vůči nestydaté obstrukci německé — aby co nejdříve již mohl zajásati slovy principála Kecal z »Prodané nevěsty«: »Už je to uděláno — už je to hotovo!«

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná uznání od vlád, dřevěná duchov. k dispozici.

Sociální besídka.

Ze státu rudého bratrství. Ve vídeňských českých skupinách rudého svazu kovodělníků objevují se nyní každou sobotu dva nebo tři zřízení svazu, aby potírali rudé separatisty. Někdy pochozí agitátoři špatně. Na př. dva zřízení objevili se ve skupině na Landstrasse, jejíž pokladník Jiránek jako separatista byl ze svazu vyloučen. Jiránek pronesl řeč na rozloučenou, která byla přerušována placenými posly. Leč separatisté se tolik rozčilili, že zřízení se poradili s vaňkem. Sám soc. dem. poslanec Domes neměl většího štěstí, když se snažil před dělníky firmy Demuthovy prudkou řečí pohnotit soudruhy, aby se přičinili o propuštění jednoho separatisty. V X. okrese vídeňském konala se dne 22. schůze kovodělníků separatistických. Již při první české řeči Bartůňkové žádali centralisté, aby mluvil řečník německy. Když pak následující řečník Hampl začal mluvit také česky, došlo k pranici, v níž bylo několik účastníků zraněno. Pěkná snášelivost národní!

Grand-Hôtel.  Zimní zahrada.
1911. 1912.

Sylvestrovská zábava.

Velký vojenský koncert.

Hudba c. a k. pěš. pluku číslo 18.

Elektrické divadlo.

Program výhradně humoristický jest vložen mezi koncertní pořad.

Tombola. Los 20 hal.

12 cenných výher. Slosování o půl dvanácté.

K půlnoční scéně milé překvapení pro přítomné dámy.

Vstupné: Osoba 80 hal., stůl K 4.—, lóže K 6.—.

Začátek v 8 hodin.

Šťastný a veselý Nový Rok

velectěným příznivcům přeje

oddaný

J. URBAN, hotelier.

A pak tací pronásledovatelé vlastních pomocníků prý vybudou svobodu pro všechny dělníky vůbec!

Zakládejme skupiny Všeodborového sdružení křesť. dělnictva! Hospodářské poměry dělnictva jsou ubohé. Drabota, která tísní veškeré vrstvy lidové, nejtěžce doléhá na bedra dělnictva, neboť mzda jeho jest přímo ubohá v porovnání s vysokými cenami životních potřeb. A tak i při pilné práci celé rodiny nezbyvá ani na nejnnutnější potřeby, a hlada, ba i hlad častým hostem bývá v rodinách dělnických.

Jaký div, že dělnictvo domáhá se nápravy. Dělal-li povolání činitelé tak málo, pracují dělníci za zlepšení svými odborovými organizacemi. Bohužel však organizace jak sociálně demokratická, tak národně sociální místo skutečné práce ve prospěch dělnictva štvou proti náboženství. A dělnictvo, nemajíc nikde pomoci jiné, do organizací těchto vstupuje, a tak pro myšlenku křesťanskou bývá ztraceno. Proto nutno, abychom všude, kde jest dělnictvo, zakládali skupiny odborové organizace na základě křesťanského Všeodborového sdružení. Organizace tato má za účel shromážďovati dělnictvo ku hájení jeho práv, k dobývání lepšího životního postavení. Při tom však chrání také jeho křesťanské smýšlení. A že účel svůj plní, dokazuje celá jeho pomoc podpůrná i vzdělávací. Ve stávce dělnictva textilního dokázala organizace tato svoji pohotovost v boji s kapitálem.

A také všude, kde dělnictvo dobré vůle naší organizaci sezná, kde práci její uvidí, řadí se v šiky křesť. sociální. Jistě každý uzná, že bez dělnictva strana není možná. Vždyť jest to stav nejpočetnější. Proto, kde dělnictvo, tam vítězství. Také prospěch dělnictva vyžaduje, by shromážděno bylo v organizaci, která poctivě se o ně stará.

Jest však bohužel mnoho dělnictva, které nezná našich ideí, jest mnoho míst, kde organizace naše není, ač lehce mohla by býti založena. Zvláště kněžstvo mělo by se chopiti pilné práce a zakládati skupiny Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Jest to ku prospěchu dělnictva i celého hnutí.

Nikdo se nedomnívej, že u našich dělníků bují nespravedlivé řídní štvání. Takovým fanatismem jsou pronásledovány jiné stavy právě tam, kde našich organizací nestává. Proto jest založeno naše sdružení, aby se situace rozumně vyjasnila, aby spravedlivou dohodou špelo se k vyrovnání sociálních propastí tam, kde dosud štvou demagogové na škodu stavů všech. A proto každý katolík má si učiniti pilným úkolem podporu organizace tak důležité.

Podějte družně ruku dosavadním pracovníkům a odměnou vám bude vděk tisíců dobrých chudších, kteří žádají jenom tolik, co jim dle lidských práv a dle příkazu evangelia patří.

Řady, informace a dotazy račte řídit přímo na Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové Adalbertinum, které též ochotně kamkoliv řečníka vyšle.



Jana Čermáka sklad hudebních nástrojů a strun

nalézá se nyní za novým lab. mostem v Čelakovského třídě

číslo 307. (za trafikou.)

Speciality: vláské, veicholdské a Pirazzi struny, pažské smyčce a pouzdra.

Opravy, též ladění ceter přesné a rychle.

Vplesovém období

fotografuje při světle denním jakož i

při světle umělém

dokonale a jedine

J. F. Langhans,

s. a k. diver. a komor. fotograf,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Večer na ohlášeni do 10 hodin.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revisi Jednoty založen.

Do Hradce Králové a okolí!

Uctivě si dovoluji oznámiti, že jsem

PŘESÍDLILA

od „Černého koně“

do domu č. 5. na téže podsini.

Za dosavadní velikou důvěru, která mi byla prokazována neztencenou měrou po 25 let, vzdávám nejsrdečnější díky a

prosím o další váženou přízeň.

Všechněm velectěným příznivcům uctivě přeji šťastné novoročí.

Anna Šarfová,
městská porodní babička.

C. k. místodrž. konces.

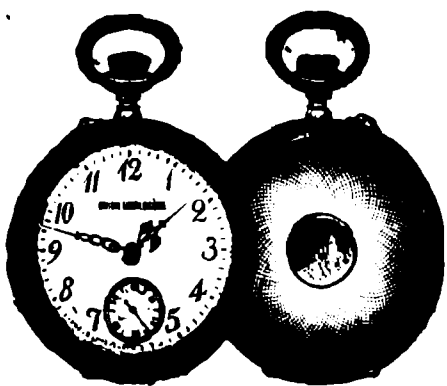
informační kancelář

PAVEL BAYER,
Hradec Králové,

podává

zprávy o úvěrůhodnosti firem obchodních i živnostníků, jakož i v škeré zprávě soukromé ve věcech diskretních, cpatří též

půjčky na hypotéky i úvěr osobní, na splátky, též bez ručitelů.



Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,

Jiráskova třída 239, ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodinek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Vklady přes 18,000,000.—

Akc. kapitál K 8,000,000.—

Česká banka filiálka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filiálka v Liberci.

Expositura na Smíchově.

Vklady na knížky a běžný účet 4 1/2 %.

Eskont směnec i faktur

Úvěry všeho druhu

Velkoobchod uhlím

a koksem.

Vadla a kauce

Bursovni obchody

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

OBNOVA

Číslo 52. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 30. prosince 1911.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVII.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

HRADEC KRÁLOVÉ.

Řeč. r. 1888.

Ako. kapitál:

K 15,000.000.

Res. fondy:

K 2,500.000-

FILIALEKY:

Praha,

Jičín,

Semily,

Turnov,

Chrudim,

Slaně,

Krakov.

Provádí ve-

šeré ban-

kovn, směná-

renské a bur-

sovní obchody.

E-kont

faktur.

Směnárna.

Uhlí, cement

a cihly,

vápno, sádla,

strojní oleje,

petrolej a cukr.

K novému roku.

V okamžiku, kdy koučíme XVII. ročník »Obnovy«, vřele děkujeme všem našim váženým přátelům, kteří podali nám ruku pomocnou. S plnou vděčností tiskneme ruku horlivým dopisovatelům a šifitům tohoto listu.

Stojíme před velikými úkoly novými, které vyžadují budou práce a energie tím větší, čím hrozivěji nepřátelské pluky si počínají. Proto prosíme o zvýšenou podporu. Získávejte nám nové přátele! Kdo necítí dosti síly k agitaci jiného druhu, zajisté může bez velikých obětí aspoň získávat nové předplatitele a lidem dobré vůle náš list půjčovati.

Odpůrci nás předhoniли milovými kroky, ačkoli katolíci reprezentují počet tak obrovský. Proto každý chutě k dílu, abychom dohonili rychle to, co zameškáno.

Čtenářstvo zajisté seznalo samo, jak náš list průběhem posledních let zavedením nových rubrik se zdokonalil a rozšířil. Další zdárný vývoj v tom směru bude záviset od toho, jak veliký počet nových příznivců získáme. Každý abonent bude tedy jednati i v zájmu vlastním, jestliže o rozvoj našeho tisku se přičiní. Tudiž na šťastnou shledanou v roce příštím!

Bůh dej všem v nastávajícím roce hojně požehnání!

Dva životní názory.

Rozvoj či rozbroj? Co povede do přístavu blaha? Snad puny mají zjednatí v lidech různé smýšlejších jednotu?

Americký prezident Taft vydal slavnostní proklamaci, v níž se tak dobře tlumočí nálada křesťanského občanstva amerického! Takovou vyhlášku by se neosmělil v Evropě vydati žádný ministerský předseda, žádný prezident ani v té zemi, která jest prohlašována za nejčernější. V Americe však, která milovými kroky předstihla směšné Liputány evropské, opakující stále Kóran o protiklerikálním pokroku, hlava Spojených Států prohlásila:

»Lidé v této zemi dle dávného zvyku zvolili ke konci roku jeden den, kdy přestane všechna práce a kdy shromáždí se za příčinou díkůvzdání Tomu, který jim udělil svoje požehnání, jehož užili. Proto jest to mojí povinností jako hlavního úředníka určití den vyplnění naší svatě povinnosti.

Naše vlast obdržela mnoho požehnání na rozličných stranách. Roční doby přinesly bohatou úrodu. Naše průmyslové podniky vydaly více, nežli se spotřebovalo v naší vlasti, a výrobky dělnické denně nalézají velkého odbytů v tržištích daleko široko. Byli jsme uchráněni zla moru, hladu a války. Náš národní výbor přičinil se, aby světový mír

našel ohlasu u jiných národů, a toto mírumilovné jednání sbližilo nás a spřátelilo s jinými lidmi.

Silni ve svých právech a jako silní uznávání jinými, žijeme v míru a v jednotě s ostatním světem. Bohatí na velká přírodní zřídla, kteráž nám byla milostí Boha popřána, jsme velice rozradostněni, když i jiní lidé krácejí ku bohatství a míru.

Užívající sami velkých milostí, a majíce svou vlast v přátelském poměru se sousedními národy, modleme se a ze srdcí Bohu děkujeme.

Proto já, William Howard Taft, president Spojených Států amerických, prohlašuji čtvrtek 30. listopadu, jako den díkůvzdání a modlitby, a snažně žádám své krajany a všechny, kdož jsou shromážděni pod praporem naší milé vlasti, aby se sešli ve svých, jim obvyklých místech modlitby, a tam společně přednesli dík všemohoucímu Bohu a upřímné díky vzdali Jemu za Jeho milosti, které nám popřátí ráčil.

Prohlášení toto vlastnoručně potvrzuji a dávám na ně pečet Spoj. Států.

Dáno v městě Chicagu, 30. října Léta Páně 1911 a od prohlášení neodvislosti Spoj. Států amerických jedno sto třicet šest.

William Howard Taft, president.

P. C. Knox, státní tajemník.

A nyní obraťme list. Adlerův orgán soc. demokratického dělnictva, nevěda si rady, jak pomoci ujařmeným, aby při sociální reformě wertheimky židovských milionářů zůstaly netknuty, vyrazil skřek:

»Vzhůru na kostely! Vzhůru na ně se zbraní, s holou rukou, ohněm i krví! Na ně, i kdyby státi to mělo sto tisíc životů! Popel kostelů vyváží svět: nový svět vzroste z popela kostelů! Svět slávy, vítězství a pravdy! Vzhůru na kostely!«

Tedy zříceniny katolických chrámů mají pomoci tam, kde soc. demokrat jest se svou sociální moudrostí u konce. Kdyby se ozvala výzva tolik zlotřilá proti synagogám nebo proti bankovním domům židovským, byl by list zkonfiskován rázem. Vždyť ani není možno konservativnímu listu propagovati heslo »Svoji k svému«, nemá-li se báti pronásledování mstivých semitů. Ale semitský řev, nabádající k banditství, prošel bez úředního okřiknutí. A pak jsou prý židé velice pronásledováni. —

Jak trosky kostelů prospěly blahu lidu, o tom nejlépe vědí sami židovští kapitalisté, kteří se při tom obohatili, aby mohli pevněji smýčku na šíji ujařmeného lidu křesťanského přitáhnouti. Francie, Portugalsko a jiné země o tom vydávají svědectví tak jasně, že jen kriminální podvodník může balamutiti davy hesly tolik demagogickými. Jenom nepřítel lidu může vyzývat sto tisíc lidí, aby prolili svou krev v zájmu takového vandalství. Za husitství zbořeno kostelů katolických také mnoho. Ale z rumu jejich vzrostl blín selské poroby. Proč ten »demokratický« orgán orientálců neozývá se proti nápadnému vzrůstu synagog a čistě židovských škol nižších i vyšších? A takovou řvavou politiku neodsoudil ani jediný volnomyšlenkářský a pokrokový list, ačkoli pro pisatele by bylo nejúčinnějším, nejzdravějším a nejtěžším trestem, kdyby se mu soudně uložilo, aby své proroctví vážně odůvodnil. Jestliže tužka censorova tak ochotně krváčká ta slova propustila, měl by v takovém vážném případě pohnati pisatel k zodpovědnosti před tribunál osvědčených znalců historie a sociologie. Zavedený protokol, kdyby byl tiskem uveřejněn, byl by nejvydatnějším lékem pro svedené davy, i kdyby člověk radící k takovému lotrovství nedostal ani jediný den žaláře.

Tak to dělávají všichni pyšní kmotři Pozbylové. Napřed slibují, jak svým vtípem lidu pomohou, jak zreformují finanční poměry. Ale když již jest zřejmo, že kráceli za slibovaným cílem tak neohrabaně, jako hroch po provaze, snaží se uniknouti smíchu davů dryáčnickým skřekem: »Jestliže říkáte, že nic nemám, že nic nedokáži, jděte a vezměte si sami! Bořte, palte, hrabejte!«

Na to však může odpověděti každý: »To jsme nemusili poslouchati tak dlouho tvoje vzletná slova. Mohli jsme jíti hned do školy k prohnáným lupičům a jiným kriminálíkům. V Americe mužo-

vě zcela klidní pilnou práci bohatnou, aniž by rdousili hrdlo proletářů. Ty se nemodlíš, prázdnotu své lebky chceš zatušovatí vytrubováním alarmu, ale nadělal jsi z nás šlechtici »z Nemanic«, posílaje nás do »Berouna, Hrdlořez a Tatobit«.

Ameriku počil také svou vzácnou návštěvou socialistický předák dr. Soukup. Uvážliví američtí Čechové se tážali: »Co vlastně tento muž zde chce? Chce-li nám svým řečením pomoci, měl přece pomoci napřed svým vlastním v Kodani, ve Vídni a Inšpruku. Nosí dříví do lesa, jestliže přichází do Ameriky hlásati slova svobody. Proč raději pro vlastní stoupence nevyumíže aspoň tolik svobody, aby je vídeňští soudruzi nekatanovali? A právě do Ameriky přichází štvát proti církvi katolické! Nejen tu takových fanatiků nadbytek a utlačuje, může vůbec utlačovati katolická církev u nás občany jiných názorů? Proč nejde promluvit do duše new-yorským židovským kapitalistům, jak mají ulevovati bídě proletariátu? Soukupovi dai trefnou repliku americký »Národ«.

A zatím co Soukup hřimavým hlasem velebil soc. dem. obrození, zatracuje měšťáctvo na celé čáře, provalila se děsná aféra právě v rudém táboře americkém.

Roku 1905 rozrušila nejširší veřejnost americkou obrovská stávka železářských dělníků, při níž pracovaly dle ruského zvyku puny. Děsný výbuch v místnostech časopisu »Times« vyžádal si za oběť 21 dělníků, kteří té noci pracovali. Po úsilném pátrání zatčeni dva bratři Mc. Namarové, odpadlíci, kteří proti katolické církvi řádili zuřivě. S nimi vzat do vazby jejich pomocník Mc. Manigal. Soc. demokraté ovšem spustili rámus ještě větší než soudruzi vídeňští, když byl zatčen Vavrak. Rudý tábor sbíral horlivě veliké obnosy na obhajobu zatčených. Soudruzi dovedli tak soudní líčení a výběr porotců protahovati, že volba pěti porotců trvala dva měsíce.

Najednou však se prozradily dva pokusy o uplácení porotců. Tu nejlepší obhájci radili zatčeným sami, aby se raději přiznali. Že se Mc. Manigal přiznal již dříve, bylo mu neurvale v rudém tisku spíláno.

Když zločinci odsouzeni, soc. dem. listy daly do kolovrátku zcela jiný váleček, odsuzovaly zřetelně jejich zločiny. Tak se dělala z nouze činnost. Když banditská výprava skončila velikým fiaskem. Leč každý American se táže, proč zločinci se těšili dříve dalekosáhlé rudé obraně, proč a od koho Mc. Namarové dostávali 1000 dollarů měsíčně za svou »práci«. A proto detektivové pátrají dále.

Dva názory životní! Jaké různé výsledky! Netoliko Taft, ale i hlava největšího města na světě Strong prohlašují, že křesťanství činí státy velikými. Rudý průkopník »bláženého státu« však i při svých protimilitaristických frázích nese ve svém znaku punu — jako léčivé kofení. K jaké zvláštnosti taková paedagogická metoda vedla a vede, jest příliš dobře známo. A pokrokářské Pythie tváří se při tom hluchými i slepými. Až se zavadí některému židovskému čachráři o kuří oko, začne ovšem pracovati složitý volnomyšlenkářský aparát proti »hroznému bezcitnosti« ihned plnou parou.

Volné listy.

Politika hospodářská. O prozatímním rozpočtu Jednotný český klub hlasoval nejednotně. Předpovídali jsme to v Obnově nedávno a proroctví to věru nebylo věci těžkou, neboť ohlašovala to předešlá nálada národních sociálů i duševní dispoice tak zvaných poslanců nezávislých, vedených Masarykem a Stránským. Národní sociály řídí ve všem všudy ohled na oblouzené voliče, tedy demagogie, a nezávislí poslanci spravují se politikou justamentu. Co chce Kramář s Mladočechy, nemůže přece schváliti Masaryk a Stránský. Mladočeši, agrárníci a národní sociálové pořídili si sičevnost volební, ale jakmile došlo k prvému rozhovoru v politice praktické, svornost selhala nadobro.

Jak patrně, taková formální svornost nepostačuje k jednotnému postupu; co hlavního, jest, že

sdrúžené kluby mají mít určitě označené sněry, kterými jest se jim bráti. Uvádíme si tu na mysl shodu o cestách a prostředcích, a ta, má-li nésti dobré ovoce, předpokládá správné ocenění vlastních národních sil a úvahu o všech okolnostech. Konec konců na tuto cestu dali se ti, kdož hlasovali pro rozpočet. Jest to moudrost staročeských politiků z dob Taaffovských. Nečiníme ovšem zmínkou touto rekriminací těm, kdož tuto opatrnost prohlašovali kdysi za chabou poddajnost.

Poslanci, kteří hlasovali pro rozpočet, praktikovali vlastně zásadu, že, nejde-li to touto cestou, musíme se pustiti jinou. Osamocení, byť přikrašlováno bylo heslem o „volné ruce“, jest přece jen velmi nepřijemné, a kolísati stále v nedůsledné taktice opoziční, nikam nevede. Bylo dlužno tedy překročiti mrtvý bod. Pro hlasování toto byla veřejnost „Národními Listy“ dlouho připravována, a agrární „Venkov“ také srozumitelně posunkoval. Pozorovatel politických postupů našich však zvědavě očekával, čím se hlasování odůvodní. Posléze rouška tajemství poněkud spadávala, a objevily se výhody hospodářské. Co také jiného? Jazykových nařízení nelze na ten čas dobytí, druhou českou universitou nelze hnouti, a lid čeká nějakých úspěchů. Hospodářské výhody jsou tedy důkazem, že nehlasováno pro rozpočet zadarmo, a kromě toho poslanci naši vkročili po jisté stránce do vládní většiny, tedy zaujali posici, na které neradi je vidí politikové němečtí.

Vzpomínáme si při této příležitosti na vládu Badeniho. Tehdy běželo o sblížení vlády s českým národem. A byl to nynější místopředseda kníže Thun, jenž Badenimu radil, aby česká delegace byla získána prostředky hospodářskými, mějtež si cenu sebe větší. Kdyby se tak tehdy bylo stalo, nebyli bychom bývali zklamáni a pokoření zrušením jazykových nařízení a věci české dnes mohlo se dařiti jinak.

Regulace řek a vodocestné příplavy pomohly našim poslancům již za ministrování Körbrova. Když se nevědělo, kudy kam, sáhnuo dychtivě po projektu stavby vodních drah, které vyhlášeny byly za ohromný úspěch politický. Hlavní závadou však v době Körbrovu bylo, že chyběla určitá zaručení a že to byl jen vládní slib. Dnes ovšem jest již jistota větší, neboť položky státního rozpočtu na dráhy a telefony mají pevný podklad a znějí zcela určitě. Ale beze stínu věc přece není. Němci čestí reptají, že hospodářské výhody chystaného zákona o splavnění řek shrnou z většího dílu do klína Čechů, a nejnovější událostí jest, že ohlašují své kontra Němci z alpských zemí, jejichž opozdění a dodatečným úmyslem jest, z vodocestného rozpočtu získati také peněz pro země jim zastupované. Ministr financí ovšem velmi srozumitelně odpověděl, že věc jest definitivně dojednána a že se své strany vládě návrhu již neučiní. Budou-li se páni z alpských zemí bouřiti, jest věcí vlády, aby jim napravila hlavu a aby si nedala foukat do kaše, která jest již uvařena.

Bylo ve volbách vykřikováno a slibováno, že poslanci nesnesou systému bienerthovského a že tak nebo jinak musí býti odstraněn, aby ražena byla dráha spravedlnosti pro všechny národy rakouské. Jestliže tedy, ač nebylo napraveno, co jsme napraveno míti chtěli, naši poslanci hlasovali pro vládu, učinili tím rozhodnutí, jemuž zajisté předcházelo krokové úvah a pozorování. Vidíme v jejich počínání krok, který snad otevírá nový taktický postup české politiky. Míníme totiž, že poslanci naši upustili od ohlašované opozice a opozice nám nikdy nešla k duhu, na nejvyšší porazili jsme toho kterého ministra, a že, nedbajíce neustálých vybižení k přímému útoku bodákem, rozvážlivě míní předem vylánati průlomů do hradeb německé a vládní tvrze. A sotva objevilo se jen zdání o tomto možném postupu i v budoucnosti, již Němci se ošívají a všemožně prozrazují, jak by jim taktika taková lezla za nehty a jak by jim ofensivní výbuch náš byl mnohem vítanějším. I kdyby zmařili vyjednávání českoněmecké, nebudeme se z toho příliš trudit. Počkáme — a čekajíce, provádějme na místo neosvědčené hřmotící šablony důslednou a obratnou politiku, třeba měla příznaky hodně vládní, a snažme se o to, aby zřetelný vnitřní rozvoj našich sil vytrvale krácel před se. Za takových okolností snadno může se pak stát, že Němci budou se jednou rádi vyrovnávati.

Pravda o řepařské akci. Naše veřejnost má posud v dobré paměti, jak agrární vůdcové před několika roky vydali heslo, ba organizační čestný příkaz, aby se nesázela řepa. Každý přítel rolnictva viděl v tom úmysl, vyhladověti cukrovary a přinutiti je, aby vedle svých zájmů měly na zřeteli také zájmy rolnictva, jež provozuje řepařské hospodářství. Běželo jmenovitě o rozbití cukrovarního kartelu. Po nějakém čase však se proneslo, a veřejnost z toho právem naplněna byla úžasem, že drobní řepaři příkazu poslechli, kdežto velcí rolníci stoupenci strany agrární řepu sázeli a prodali. A tak se stalo, že přední hlasatelé hesla, řepu nesázeti, vesele shrábli peníze, a drobní řepaři vyšli s prázdnou.

Poslanec a ministr Prášek také sázel řepu a prodal, ale s ním stalo se něco zvláštního, co za-

razilo a upozornilo i vzdáleného pozorovatele. Byl pro řepu tu vyloučen ze strany. Byli jsme ovšem potom svědky toho, jak mezi Práškem a výkonným výborem (Švehlou) nastaly šarvátky a jak sem tam mihaly se střely a rozličné nápovědi, ale vlastní jádro bylo přece jen zahaleno mlhou. Až nyní v prvním čísle „Práva Venkova“ Prášek vyložil na krám, co pánové dlouho skrývali pod pokličkou.

Podstatný obsah Práškovy prozrazení jest: Bylo dáno lehkomyšlné heslo řepu nepěstovati, a já jsem byl komandován, abych v Benátkách tuto lehkomyšlnost hájil. Šel jsem jako dobrý a starý voják a hájil jsem usnesení toho a řekl jsem již na té schůzi, že dle pražského usnesení může si, komu libo, od řepařské naší organizace semeno objednat a řepu sázeti, ale řepa ta že musí býti odvedena organizací. Po schůzi zajel jsem do Prahy k předsedovi p. Švehlovi a tázal jsem se, co o řepě myslí. Odpověděl mi toto: „Takové řepy, jež by byla dána k dispozici organizací, chtěl bych míti aspoň milion metr. centů a více. Mnohé cukrovary budou míti tak málo řepy, že jim nebude státi za to, započítí kampaň. Takovým cukrovarům dalo by se s podmínkou, že z kartelu vystoupí a provedou ihned nákup, větší množství řepy.“ I uvolil jsem se takovou řepu sázeti a za přítomnosti pana předsedy Švehly objednal jsem od Jednoty řepařské semeno, které mi bylo posláno a já jsem řepu pro organizaci sázel. Přišel podzim a řepařská Jednota protikartelový boj neprovedla a řepu svojí, přes milion metr. centů, ze semene organizačního vyrostlou, dovolila prodati cukrovarům, jenom těch 10.000 q Práškových nikoli. Dal jsem beze všeho řepu organizaci k dispozici, na ceně že mi nezáleží. Když páni nechtěli říci, zda ji přijmou nebo nikoli, a když řekli, že do cukrovaru ji prodati nesmím, věděl jsem, kolik uškodilo. Nechtěje býti za posměch zjednaným mladíčkům a kývalím, šel jsem svojí cestou, řepu jsem prodal a 3000 K věnoval Ústřední Matici. V čem jest tedy mé provinění? Jen v tom, že jsem panu Švehlovi uvěřil, dle jeho pokynů jednal a na výslovné jeho přání o všech těch věcech mlčel.

Po té Prášek uvádí dopisy svých přátel a dokazuje, že od jiných řepařů přijata byla. Z dopisu p. Gaertnera ve Svijanech Prášek usuzuje toto: „Citujeme zúmyslně doslovně přípis p. Gaertnera, z něhož lze na jevo, že pan předseda buď skutečně měl s řepou organizační velký plán, nebo, což by bylo horší, zjevně z toho dopisu, že nájemcům dvorů a velkým sedláckým řepu pěstovati dovolil. Pan předseda se měl včas přiznati k tomu prvnímu.“

Prášek dovolává se na konec i Udržala, jenž sám se vyjádřil, že mu Švehla dal heslo řepu sázeti a hodně sázeti. „Tak mluví předák agrární, dokládá Prášek, a můj úhlavní odpůrce.“ Bezpochyby Švehla počínal si tak vůči Udržalovi, jako svému chráněnci.

Nezvrátnou skutečností tedy jest, že na venek vyhlášeno řepu nesázeti a v soukromí jednotlivým vyvolencům dáno na vědomost, že zákazu netřeba jim dhati. A k tomu ke všemu celá akce nejen vyšla na zmar hospodářský, ale také prozradila, že v organizaci agrární berou se v úvahu předem kamarádi a vůdcové, kdežto drobní rolníci oškrabávají kolečka. Venkov jedna rodina, ale až po ty kapsy!

Odpůrci Rukopisu. Dr. Pič obral si veliký úkol, aby Rukopis královédvorský byl opět zkoumán. Proto podnikl cestu do Francie a Italie, kdež od nejpřed. znalce bylo mu potvrzeno, že rukopisy jsou staré, asi ze XIV. století. S kořistí touto vrátil se dr. Pič do Čech. Nelze se dohádati, co se v duši jeho dělo a jakým způsobem chtěl pracovati o rehabilitaci památek. Že však byl zmítán vnitřními bouřemi a velikým rozechvěním duševním, vysvítá z toho, že všechny své plány rázem vyhodil do povětří sebevraždou. Tragédie, jejíž zoufalá tajemství zůstávají nám skryta.

Dr. Pič své úmysly ohlásil článkem v „Nár. Politice“, ve kterém líčí, co mu kde v cizině o Rukopisu bylo řečeno a po té ohlédá se zpět na minulé zápasy z roku 1886, z nichž předvádí zajímavá některá fakta, osvětlující povahu vědy, jménem které Rukopis byl odpraven.

„Roku 1881,“ praví dr. Pič, „přišel jsem jednoho dne do musea a nalezl přítele Pateru s novou knížkou v ruce — podle obálky byla to matiční kniha. Ukázal mi právě prof. Gebauerem vydaný „Staročeský zlomek evangelia sv. Jana“ se slovy: Podívejte, vydali jsme makulaturu! — Což pak jest to opravdu padělek? ptám se. — Pojdte se podívat! Šli jsme do oddělení rukopisného. Patera vyzval ze skříně zlomek evangelia, navlhl chemický papír, přitiskl na písmena a ukázal úplně jasný otisk písmen, na důkaz, že písmena psána barvičkou. — A což prof. Gebauer, prohlížel to? — Ba neprohlížel. — A ani se nezeptal? — Nezeptal. — A byla to ironie osudu, že evangelium sv. Jana, které Gebauer prohlásil za vzor, bylo právě padělkem Hankovým, kdežto Rukopis královédvorský, který Gebauer a celá jeho strana prohlašovali za padělek Hankův, obstal stkvěle palaeograficky i chemicky, doma i za hranicemi na roveň všem starým a pravým rukopisům. Všude jinde (dř. dr. Pič

poněkud uveličeně) by taková brožovaná blamáž učinila přímo nemožným takového profesora, ale prof. Gebauer, jak mi očití svědkové vypravovali, se ani nezačervenal, když mu prof. Bělohoubek ukazoval, jak Hanka písmena nejprve tužkou maloval a pak barvičkou vyplňoval (aby docílil vzezení písma latinského originálu).“

Tím ovšem jest zároveň řečeno, že Gebauerovy námitky jazykové nic neznamenají. Padělal-li Hanka Rukopis, mrzáčil v něm správnost češtiny právě tak, jako v padělků evangelia sv. Jana. A přece Gebauer padělek onen prohlásil za vzor. Na ten způsob jeho námitkami nelze již na slovo věřiti. Vzhledem k této věci by pochybnosti byly vyvráceny. Ale s hlediska jazykového jsou závažné pochybnosti jiné — tytéž chyby jazykové, které Hanka učinil v některých svých plodech, vyskytují se i v Rukopisu, a mimo to myšlenky a obraty v Rukopisu mají podobnost s myšlenkami obsaženými ve sbírkách ruských, které Hanka dobře znal. A tyto potíže váží již více.

Zajímavá jest také tato poznámka: „Na počátku vřavy rukopisné:“ dří dr. Pič, „potkal jeden z universitních profesorů prof. Gebauera na Pernštýně a interpeloval ho, zdali je opravdu přesvědčen o nepravosti Rukopisu, i dostal tuto odpověď: Možná, že bych nebyl proti Rukopisu, ale nesměl by jej hájiti Hattala.“ Věda a učenci! Od jakých malicherností často závisí úsudky lidské a důležitá rozhodnutí; a skutečné boje o Rukopisy byly takové povahy, že věda důsledně v nich kolísala a silně kalena byla osobními a strannickými zájmy.

Dvacáté páté jubileum oslavoval „Čas“ a jeho stoupenci. Po stránce důslednosti v zásadách minulého čísla „Obnovy“ o realistech promluvílo velmi zřetelně. V tomto čísle uvedeme ještě některé doklady, jak příspěvky, na oslavu jubilea v „Čase“ uveřejněné, charakterisují duševní dílnu realistiků. V jubilejním čísle v Besedě pisatel Gamma praví: „Právě pokrokový novinář nejčastěji mívá záchvaty nedůvěry v halasné velebení žurnalistiky jako sedmé velmoci a v její ohromný vliv. Špatný vliv tisku je nepopíratelný, a je i ohromný — ale jde souběžně s ním i ohromný vliv dobrý? Činíme my, pokrokoví žurnalisté, opravdu svět a život lepším? Nemyslím lepším technicky, lépe zařízeným v hospodářství, výrobě, dopravě, distribuci výrobků, praktičtějším, chytřejším, podnikavějším a vynalézavějším, nýbrž — mravně lepším, t. j. lidštějším, spravedlivějším, poctivějším? Právě tu — a zde jistě běží o hlavní věc — je největší pochybnost. Miliony čísel novin zaplavují do roka svět, takže mravní pokrok by se v něm musil šířit zrovna skokem, a zatím vidíme demě (a nejen v hodinách černé skepse), jakoby vše ve světě stálo nehybně na starém místě, ba, jakoby nelidskosti, křivd, lotrovství, bíd, zločinu, hanby a neřesti ještě se přimnožovalo.“

Výborně, pane Gamma, tentokrát poskytl jste příklad pokrokového novináře, jenž chtěj nechtěj povídá, co již dávno říkají ti černí klerikálové. Neříkejte však, že v záplavě pokrokového tisku o pokroku mravnosti jest největší pochybnost — ne, tady jest již naprostá jistota, že v proudu společenského života mravnost již se topí a že o jejím nebezpečení na všech stranách ozývají se poplašné signály. No, to jsme se jednou sešli! Nuže, slyšeli jsme od pokrokového novináře důležitou pravdu, kterou si zapamatujeme pro strýce Příhodu.

Abychom však byli rovnoprávní, uveďme také lež, a to takovou, že trká sáhovými rohy. Jeden nadšenec, slyšte, co tam vyklopil: „Ano, Machar jest člověk náboženský“. Člověk od realistických filosofů ledačco snese, ale nad tímto tvrzením přece se jen hlava točí. Ale nedivte se! Mladí stoupenci, nemalejce samostatného úsudku, opakují, ať hrom bije, ať dešť lij, vždy jen, co v listech strany četli, čímž podobají se patentním strojům, které piší, jak kde který knoflík se stiskne. U všech rohatých, když již oslavovatel jubilea prohlásil Machara za člověka náboženského, mohl také zároveň říci, že slunce jest z tvarohu a že z něho brzo budou padat homolky — tak aspoň by byl vše pořídil na jednu zápleť.

Obrana.

Právo na svobodu rozdělují pokrokaři velice nestejně, dle toho, jak jim vlastní prospěch káže. A že nepřejí katolíkově vůbec svobody žádné, že by jej olupili o všechna občanská práva nemilosrdněji než husitští zemané drobné rolníky, vysvítá z neustálých horečných záchvatů a ze schvalování brutálního násilí, které se na katolických páse v zemích jiných. Masaryk nazval na Moravě katolíky černou bandou, zapomínaje zcela na ty pokrokařské skutečné zločince, kteří roztloukají kříže, pustoší kaple a do krvava tlukou pokojné katolíky. Jeho blíženec Stránský šel dále, odhaluje tak v nestřeženém okamžiku své orientálsky fatické nitro. Jeho orgán „Lidové Noviny“ titulo-

val před volbou (v 5. měst. okrese moravském) pausálně všechny občany, kteří by odevzdali hlas Srámkovi: ničemy.

Takové semitské porozumění pro občanskou svobodu musí si pamatovati všichni křesťanští Čechové, v nichž ještě cit pro svobodu a lidská práva židovským tiskem nebyl utlumen zcela. Sám svobody kde bodem, svobodu zná vážit každou. Orientální vztek však zpupně šlapá na šíj těch, u kterých se v tisku dožehrával hlasu proti soc. demokratovi.

Jsou-li voličové Srámkovi ničemy, čím byli agitátoři Votrubovi, kteří se dopustili tak kriminálních podvodů, že by se mnohý cikán sám taková ostudného řemesla štítit? Lid jest z veliké části semitským tiskem tak vydesivován, že mu ani nenapadne protestovati proti tak skandální postupě křesťanského denníku brněnského.

Pokrokařský kšeft a bíchem v ruce. Kdyby některý bojkotář nutil chodce vyhružkami ke koupě, napravila by se mu hlava u soudu ihned. Vlastní jeho kolegové by ho poučili, jak se má chovati k nezávislým občanům.

Pokrokaři dovede přinutit k otevření tobojky obranněji, způsobem valantnějším, ale zato duraznějším. Jičínský malý časopisek »Pokrokové Listy« rozeslal po těch, kteří v místě a okolí jinde inserovali, pokrokové reklamě se vyhýbající, tyto řádky: »Vaše blahorodi! Redakční rada »Pokrokových Listů« v Jičíně s lítostí postrádá inserce ctěné Vaší firmy, ač přesvědčila se, že v jiných časopisech přiměřeně inserujete. Redakční rada »Pokrokových Listů« přišla k závěru, že časopisu toho bojkotujete. Netřeba připomínati, že bojkot jest zbraní dvojnásobnou: a pro každý obchod velmi nebezpečnou. Nyní při vánočním prodeji vyskytá se nejlepší příležitost tuto chybu napravit a tím stranu přes veliký útlak nejsilnější pro svůj obchod získati. Ceník inserce přiložen!

No teď už tedy víme, jak se projevuje podle nejnovější realistické zásady politická tolerance nejvýrazněji. Sáhni do kapsy a dej na insert, který třebaš jest pro tebe zcela zbytečný — a jsi rázem mužem ne-li pokrokovým, tož jistě aspoň stojícím nad sváry politickými. Ale zduvodení přísného výnosu redakční rady spočívá ke všemu na třítinových sloupcích. Už ten čachr se slovem bojkot! Obchodník obyčejně žádá insert v časopise takovém, který jest hojně čten, v němž inserce má kýžený úspěch. I kdyby byl kaleným pokrokařem, vlastní přátelé nemohou jej nutit, aby kupoval věc, která jest pro něho bezvýznamná, nebo aby si kupoval reklamu, jejíž výsledek dle jeho mínění neodpovídá obětovanému nákladu. Proto také na př. samu pokrokovu židě inserují raději v »Nár. Politice«, než v »Čase«, aniž by jim kdo mohl vyčísti bojkot.

Vrcholem však kšeftovní dotěrnosti sluší nazvat, jestliže redakční rada pokrokových herou nutí k inserci občany jiného politického směru.

Neomalenou nepravdou jest, že strana pokroková na Jičínsku jest nejsilnější. Nemluvily poslední volby na Jičínsku přes všechnu prudkou agitaci (pro Vochoče) mluvou velice jasnou? Ale nikoli pouhá administrace, nýbrž docela redakční rada odvažuje se komandovati, kde má hledati reklamu obchodník, od něhož zásadně žádný pokrokař (zvláště žid) nic nekoupí, pokud nezná jeho politické barvy. A tací lidé, kteří se jen třesou, aby příslušníci stran jiných podporovali hmotně jejich sport, vytýkali při volbách mladočechům chamtivost, bařtipánství, spolčování na zlato. — Když liše visely hrozby příliš vysoko, řekla pohrdavě, že jsou kyselé.

Atelier pro církevní malbu



J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praha—Král. Vinohrady
Puchmajerova ul. 68.

doporučuje veledůst. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení

Politický přehled.

Zimní zasedání poslanecké sněmovny bylo skončeno 20. prosince, aniž by sněmovna byla vykonala něco významného. Neučinila také nic v otázce drahotní, které věnovala téměř polovici času. Zato vláda a sněmovna nadělaly nových dluhů. Ministerskému předsedovi hr. Stürgkhovi, nehledíc k nezdařenému přívěsku vlašské fakulty právnické, podařilo se všecko. Tak hr. Stürgkh soustředil kolem sebe velkou většinu, kterou k sobě přilákal osnovou zákona, jímž se doplňuje zákon o

stavbách vodních cest ze dne 11. června 1901. Na přání hlavně Polského kola a Haliče — s nímž ovšem plným právem musily hledět uchytit, co se dalo také ostatní země — bude se s největším urychlením řešit otázka vodních cest za 400 mil. K.

Mladočeská tisková kancelář prohlašuje, že mladočeši hlasovali pro prozatímní rozpočet jen proto, aby jednání o dchodě v Praze a ve Vídni nerušili. Naproti tomu Sdružení neodvislých pokrokových poslanců označuje za politickou chybu, že většina českých poslanců zřekla se k vůli hospodářským výhodám opozičního stanoviska. Nepředpojatí pozorovatelé vídeňské politiky však uznávají, že většina českého poselstva, která hlasovala pro rozpočet, tentokrát jednala rozumně. — Poslancem případnou nadále diety, poněvadž sněmovna byla pouze odročena. Až do polovice ledna bude u všeskeré parlamentární práci úplný klid, teprve ve druhé polovici ledna sejdou se některé pracovní výbory; koncem února sejdou se parlament k jarnímu zasedání.

Panská sněmovna ve schůzích 21. a 22. prosince vyřídila řadu předloh poslaneckou sněmovnou již schválených. V debatě o rozpočtu padlo mnohé ostřejší slovo proti vládě a proti duchu, jež do poslanecké sněmovny vnesl německo-nacionální svaz. Nehospodář se pořádně, dělá se jen volební politika, není dostatek smyslu pro skutečné potřeby a prospěch státu i národu — tak asi vytýkali něm. liberálům, kteří do nedávna stáli v čele Němců ve sněmovně poslanecké. Dr. Grabmayer odsuzuje výtky, že prý »klerikální« zabarvení kabinetu budí obavy před vládou § 14., prohlásil, že klerikalismus jest strašák na děti. — Skutečnost, že nový ministr orbv je české národnosti, nepřekáží dr. Grabmayerovi, aby jej uvítal jako znamenitého a osvědčeného odborníka.

Pohostinná Vídeň. Dr. Grabmayer kritizuje politiku vlády v otázce vlašské fakulty, pravil, že jest vlastenec a všele cítící Němec, ale musí si trpce stěžovati na postup něm. nacionálního svazu v této otázce. Vlašská fakulta zřízená prozatímně ve Vídni neohrozila by německého rázu Vídně. Vždyť Vídeň jest a zůstane (!) německou, ale jest současně hlavním městem říše, jež má všem národům říše poskytovat pohostinství. Vyhánění národu z Vídně jest poškozováním státních zájmů. Neboť národově přicházejí pak k přesvědčení, že Rakousko není jejich domovem. — Také jednou rozumné slovo od Němce.

Vídeňské jazykové konference. Na základě pořadí, jež se dosud konaly v ministerstvu vnitřní mezi bar. Heinoldem a českými a německými důvěrníky (jednalo se o otázce, zda zeměpanské úřady v Čechách mají býti jednojazyčné či oboujazyčné), vypracuje vláda osnovu zákona a předloží ji konferencím za základ dalšího jednání. Němci se netají tím, že jim jde o zrušení platných nařízení a nehodlají prý dáti za toto zrušení Čechům žádných koncesí. Dle »Vaterlandu« zastupcové Čechů prohlásili, že pevně a neústupně setrvávají na oboujazyčnosti úřadů a na úplné rovnoprávnosti obou zemských jazyků u všech zeměpanských úřadů v Čechách.

Svolání zemských sněmů dolnorakouského a moravského na 27. prosince, krajinského a slezského na 28. prosince, hornorakouského na 29. prosince ukazuje, že velká část zemsk. zastupitelstev jest dosud nedělná do té míry, že by bylo naprosto zbytečno svolávat je k zasedání. Nedělný jest sněm království Českého pro obstrukci německou, sněm haličský pro spor mezi Poláky a Rusíny, ve Štyrsku nemohou se shodnouti Němci a Slovinci, ve sněmu tyrolském italsí poslanci vyhrožují německé většině odplatou za postup Němců proti zřízení italské právnické fakulty, v Istrii se sváří Slovinci s Italy, v Dalmácii chorvatské strany potírají se navzájem, ani v Gorici a Gradišce není patřičného klidu mezi Slovinci a Italy, rovněž v Bukovině. Boj na všech stranách a vláda neustálým vyjednáváním, místo rázného zakročení ve smyslu práva a spravedlnosti, stav věci ještě zhoršuje.

V uherské poslanecké sněmovně přijat prozatímní rozpočet na jeden měsíc. Vláda prý připravuje pilně data pro volební reformu. — V Pešti zemřel u věku 83 let hr. Ferd. Zichy, zakladatel katol. lidové strany a člen sněmovny magnátů.

Chorvatské volby sněmovní zklamaly bana Tomašiče, jenž očekával, že tentokrát získá nejméně 40 mandátů, ale přepočel se o polovičku. A sám jeho mandát jest pochybný a stejně protestuje se proti ostatním mandátům vládní strany, takže bude-li sám mít příležitost o mandátech těch rozhodovati, a bude-li opoziční svorná, zruší mandáty ony.

V Turecku jsou vnitřní poměry velmi napjaté. Mezi liberály a mladoturky panují neustálé třenice. Branci přecháží ze země, aby se vyhnuli vojenské službě.

Válka Italsko-turecká. Na bojišti dochází opět k tuhým bojům, zvláště u Bengazi podnikli Turci a Arabové řadu útoků na italské zákopy. Dle zpráv cařihradských Turci tu zvítězili. — Turecká sněmovna přijala zákon, jímž se na italské zboží v celé turecké říši ukládá clo stoprocentní. **Bouře v Persii.** Persie přistoupila na všechny

ruské požadavky; američtí »finanční rádcí« byli již z perských služeb propuštěni, parlament perský pro svou nesmiřlivost vůči Rusku rozpuštěn. V Tabrisu byl sveden prudký boj mezi perským lidem a vojskem ruským, který zastaven teprve, když Rusové počali z děl střílet na budovy perských úřadů.

V Číně schyluje se revoluce k míru. Povstalci podali trůnu žádost, aby svolána byla konference, jež by se uradila o formě vlády. Dle všeho osud dynastie manžurské jest zpečetěn; její sesazení pokládá se za věc úplně vyjednanou.

Zprávy organisač. a spolkové.

Sdružení české mládeže křesť. sociální se sídlem v Hradci Králové. V diecési královéhradecké trvá již několik let Sdružení mládeže. Sdružení toto pracovalo po celá léta svoji existence pro hnutí katolické a možno jej čítati k jednomu z nejčilejších spolků. Letošního roku dosáhlo nebyvalého rozmachu. Počet členů jeho stoupl o jednon tolik, uspořádány zdatilé sjezdy a velké tábory, celá řada do set jdoucích schůzí, které shromažďovaly mládež i dospělou. V poslední době přikročeno k ustavení okresních sdružení, z nichž mnohá již započala pěknou činnost. Pěkně prezentuje se sdružení mládeže okresu hradeckého, které uspořádalo vzdělávací kočovní kurs. Na kursu tom přednášeli vynikající předáci a přátelé hnutí mládeže ve východních Čechách. Na všech přednáškách kursových brali podíl mladí i staří, s velkým zájmem sledující přednášky jednotlivých řečníků. Okresní sdružení hradecké uspořádá v nejbližší době druhý kurs, který bude hospodářským. Kurs vzdělávací bude též pořádati okresní sdružení opočenské. Valná hromada celého sdružení mládeže, 28. ledna konaná, přinese jistě opět nové a nové návrhy k dalším úkolům a metám sdružení. A jistě, jako byla splněna skoro všechna přání pronesená na valné hromadě letošního roku, dojdou též jistě splnění návrhy budoucí valné hromady. Intelligentní členstvo uvědomělé, cílevědomé postará se, aby nebyla tu pouze krásná slova, ale hřímavé činy. V ústředí samotném jsou síly vybrané. Vzpomeňme jen starosty ústředního dp. J. L. Petráska, kaplana v Černilově, který, ač v duchovní správě a dosti vzdálen od Hradce Králové, přece obětavě působí ve svém úřadě; sekretariát spravuje adjunkt biskupské knihtiskárny dp. St. Beneš. Kdo zná úmornou práci v kanceláři, musí se obdivovati té práci, kterou dp. Beneš po kancelářských hodinách podniká v sekretariátě mládeže. Práce jistě nemalá při počtu skupin do set jdoucím, a přece sekretariát pracuje bezvadně k úplné spokojenosti. Nemenší práci vykonává sl. L. Kosařová z Dobrušky, místostarostka Sdružení, která celé neděle jezdí po českém venkově a budí k novému životu novým cílům. Ji po bok staví se celý sbor mladých, nadaných řečníků jako jsou pp.: Skeřík, Zachař, Hnátek, Karlík, Boháč, Kalvoda, Matoušek, sl. Pečínková, Balcarová, Ploková a celá řada těch, na které právě nemohu vzpomenouti. V okresním sdružení hradeckém pracuje obětavý dp. Macháně, v opočenském neúnavný dp. Buřil. Dříve ještě začátkem letošního roku v organisacím ruchu pracovala zdatně sl. Čermáková. Ovšem že Sdružení má též své čtené příznivce, kteří mají rovněž velké zásluhy o jeho rozkvět. Jmenuji jen namátkou našeho milovaného vsdpp. dra. Sulce, dra. Reyla, vzpomínám poučovského faráře vdp. Konečného, dp. Saluly, redaktora Šupky. Měl bych též vzpomenouti celé řady kněží, kteří vytrvale na organisaci mládeže pracují a ji budují. Hnutí mládeže je velmi důležitou otázkou, která nesmí býti podceňována. Máme radost, že právě v naší diecési mládež těší se tak obrovskému rozmachu a přejeme si, aby ta krásná jednota a harmonie, která mezi mládeží se jeví, nikdy nikým nebyla rušena. Není daleká doba, kdy budeme mít veskerou mládež východních Čech v jedné organisaci, a pak doufejme, že budeme moci řešiti též otázku velké důležitosti: organisaci mládeže dle diecésních svazů. Zatím však pracujme vytrvale, rozmnožujme mladé pluky, zakládejme nové skupiny. N.

Dorost. Ústřední list Sdružení české mládeže křesť. sociální, ukončil právě svůj 11. ročník. Prohlížíme-li dosud vyšlá čísla dvou vyšších ročníků, vidíme jednu potěšitelnou věc: snahu po stálém zlepšování. Vezměte prvé číslo prvního ročníku, čtyřstránkové, a vezměte poslední číslo druhého ročníku, dvanáctistránkové, a vízte ohromný rozdíl v části obsahové. První ročník byl pěkný, ale druhý je velmi pěkný. Připomeneme-li si velkou levnost časopisu při 10 výtiscích (stojí ročně dohromady celých 10 K, při jednom výtisku 2 K) — uznáme, že jest časopisem lidovým. Nejen svým lidovým obsahem, ale i cenou. Odporúčujeme všem nastávající

Tramín | Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky.

Doporučuji všem veledůstojnému duchovenstvu.

Vzory k nahlédnutí franko.

První český záslatelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

ročník, poněvadž jsme si vědomi, že nadšení lidí, kteří jsou na podniku tomi zúčastnění, ve své práci neochabnou, nýbrž dovedou jej k dalšímu rozkvětu. Naším organizacím a spolkům, jednotlivcům i mládeži vřele doporučujeme tento časopis. Ukázková čísla zašle ochotně redakce „Dorostu“ v Hradci Králové, kdo si o ně korespondenčním lístkem nejdéle do 8. ledna požádá.

Okresní sdružení mládeže na Hradecku pořádá dne 28. ledna 1911 svůj II. reprezentační věneček. Reklamace pozvánek přijímá a vyřizuje jednatel okresní dp. Macháně, kaplan na Pouchově. K věnečku složil komponista hymny mládeže vldp. dr. R. Šetina, katecheta v Poličce, zvláštní valčík „Růžový květ“, který pro svoji něžnost a krásu se jistě zalíbí všem účastníkům, zvláště však tančícím. Na věnečku sejde se veškerá mládež i dospělí z Hradecka k příjemné zábavě. (7).

Černilov. Ples Katolické národní jednoty bude dne 7. ledna 1912. Začátek v 7 hod. večer. Vstupné. pán 1.20 K, dáma 50 hal. Úbor domácí. Reklamace pozvánky u jednatele.

Výrava u Černilova. Skupina křesť. soc. mládeže pořádá dne 6. ledna ve tři čtvrti na 3. hod. veřejnou schůzi, na níž o kulturní činnosti církve promluví vsdp. bisk. sekretář a farář P. J. Konečný.

Zprávy místní a z kraje.

Vánoční svátky byly opět bez sněhu. Chmurné, deštivé počasí ubralo hojně na obvyklé poesii svátečních chvil. V chrámech zdejších však zářila světla, ozýval se nadšený zpěv četných věřících. — **Pátnoční mši** svatou v katedrále sv. Ducha sloužil za četné assistance Jeho Exc. ndp. biskup dr. Josef Dóubrava, který i o Božím hodě celebraval pontifikální mši svatou. — Dne 22. t. m. pořádána tklivá slavnost vánočního stromku v městské opatrovně, kde nejmladší hradecký dorost provedl velice zdařile za přítomnosti rodičů a četného jiného obecnstva případné hry. Odpoledne téhož dne pořádána taková slavnost s plným úspěchem v Rudolfinu. Obou slavností zúčastnil se nejd. arcipastýř. Při obou konala se též vánoční nadílka.

Městská rada v Hradci Králové dne 21. t. m. učinila toto usnesení: Požítí nadace P. J. Jančury v úhrnném obnosu K 144.— udělí se dne 2. ledna 1912 Karolíně Petříčkové, Fr. Slezákově, Al. Malé, Jos. Hejzmanovi, Albině Šolcové a Marii Fišerové. — Schválen byl návrh na výměnu obecních pozemků, potřebných k úpravě spojené Orlice s pozemky, jež úpravou řečiště vzniknou a s pozemky obecními souvisí. — Vyplše se konkurs na porci špitálskou, uprázdněnou úmrtím Barbory Čechové. — Návrh na zřízení veřejného záchodku za budovou paedagogia postoupen byl k návrhu technické kanceláři. — Podá se memorandum na c. k. ministerium kultu a vyučování ve věci vydání definitiv. organizačního statutu a učební osnovy pro dívčí lycea. — Schváleny byly podmínky ofertního řízení na pronájem kiosku u labského mostu. — Zpráva požárního odboru o prohlídce domů vzata byla na vědomí. — Schváleny byly podmínky offert. řízení na dodání stroj. zařízení pro elektrickou stanici na Orlici, dále účty a objednávky pro elektrické podniky.

Vánoční hra v Adalbertině. Jednota katolických tovaryšů za spolupůsobení pěveckého dámského sboru pořádá v sobotu dne 6. ledna 1912 vánoční hru pro děti, které v průvodu rodičů platí polovinu vstupného. Začátek v 5 hodin odpoledne.

Dar Rudolfinu. Ve prospěch ústavu hluchoněmých v Hradci Král. věnoval vsdp. Jan Kuhn, kons. rada, b. em. vikář a děkan opatovický obnos jednoho tisíc korun na zřízení fundace, jež již realizována byla.

K Matčinému plesu, tentokrát pod protektorátem slavné městské rady pořádanému, bude předsevzato osobní zvaní začátku ledna. Místní odbory jakož i plesové komitě pevně důvěřují, že uvědomělé české občanstvo uzná obětavost zvoucích a přispěje vřelým věnováním nepatrného vstupného k materiálnímu úspěchu tohoto podniku, jsoucího každoročně znamenitým zdrojem příjmů ve prospěch českých menšin. Čistý výnos plesu z roku 1911 přestoupil vřelá obětinná pozvánky obnos devět set K.

Výkonné z ánorového blahopřání možno složit ve prospěch spolku na podporu chudých studujících v knihkupectví B. E. Tolmana na náměstí.

Česká banka vykazuje za čtvrtý rok své činnosti opět příznivé výsledky ve svém rozvoji, uplatňující se čím dále stoupající měrou v obchodním a ukládacím světě a zabezpečující si tak významné postavení finanční. Hned na počátku roku provedla seslení svého akciového kapitálu na dvojnásobnou výši t. j. ze 4 na 8 milionů K. Akcie této emise byly právě rozeslány a budou s dřívejšími emisemi uvedeny na pražskou burzu, jakmile dojde schválení loňských změn stanov. Vedle stávající filiálky v Hradci Králové a expositury na Smíchově, otevřena byla filiálka v Liberci a expositura v Holešovicích a dán základ ke zřízení filiálky v Plzni s přičleněním expositury v Domažlicích. O zvýšené činnosti a obchodech banky svědčí úhrnný obrát 1400 milionů K, proti 900 milionům K roku loňského, který opravňuje předpoklady o vyšším zisku. Vklady stouply na 18 milionů K, vzrostly tudíž o 3 a půl milionu K. Činnost filiálky v prvním roce jejího trvání byla uspokojivá a možno očekávat od ní i pro příští dobrou rentabilitu. — Pro hradeckou filiálku zabezpečena vlastní budova na nejfrekventovanějším místě zakoupením domu

čp. 254 proti pražskému mostu, v němž nyní nalézají se též místnosti c. k. hlavního berního úřadu. — Rostoucí oblibě těšil se časopis „Bankovní Zprávy“, jež banka na požádání zdarma zaslala.

Reklamace pozvánky k plesu spolku na podporování chudých studujících vyřizuje jednatel prof. Boh. Hozek, Hradecký Král. c. 447.

Vyhlaška o záložnicích. Na základě výnosu c. k. okresního hejtmanství, uveřejněného v „Úředním listě“ čís. 21, uvádí se tímto u všeobecnou známost, že veškerí záložníci stálého vojska, příslušní i cizí (nikoli však zeměbranci), kteří se v obci zdržují a roku 1901 odvedeni byli a tudíž 31. prosince 1911 ze svazku stálého vojska vystoupí a do zemské obrany vřadění budou, jsou povinni, aby u podepsaného městského úřadu co zeměbranci se přihlásili a pasy vojenské k opravení na zeměbrance odevzdali a to nejdéle do 5. ledna 1912. — Purkmistrovský úřad v Hradci Králové, dne 20. prosince 1911.

Velký obraz, moderně provedený od zdařilého snímku J. J. kněžny Colloredo-Mansfeldové vystavuje ve své výkladní skřini proti Oranhotelu c. a k. dvorní a komorní fotograf J. P. Langhans. Vkusná úprava tohoto i ostatních po městě rozvěšených výkladů, kdež seskupeny jsou snímky v pravdě umělecké, poutá pozornost P. T. obecnstva a nachází živý souhlas. Upozorňujeme na tento čistě umělecký závod, který nemá sobě rovné konkurence a doporučujeme jeho návštěvu co nejvčeleji. Atelier nalézá se v Hradci Králové v přízemí budovy Adalbertina a má přímý vchod z ulice. —lt.

Peněžité dárky na vánoční nadílku pro chudé děti hluchoněmé laskali zaslali P. T.: 20 K: Jeho Excellen- ce nejdůstojnější Pán ThDr. Josef Dóubrava, 3 K: vsdp. M. Musil, vysocectěný pán H. Steinfeld, p. A. Libický, vldp. V. Sekera, K. Keppl, ppl. Holečková, Mar. Hacerová, M. Petrovová, M. Hubáčková, 2 K: vsdp. A. Pogertl, J. Barták, Dr. Fr. Šulc, Dr. J. Soukup, N. N., Dr. Fr. Reyl, vysocectěný pan Dr. Kracik, ppl: A. Matušová, H. Lendecková, E. Šubrtová, M. Urbanová, H. Ippenová, M. Fišerová, vysocectěný pan Dr. B. Petr, sl. Neubertová, ppl: M. Šrpová, B. Důchánková, J. Zipseová, M. Jirásková, A. Urbanová, A. Plesnivá, A. Slámová, A. Jančová, B. Vojtová, R. Jelfábková, M. Vojtová, B. Geduldigrová, J. Fránkl, V. Rážž, M. Špalková, K. Taussiková, H. Čiháková, L. Morávková, A. Javůrková, sl. F. Hermanová, B. Komárková, L. Melicharová, E. Uhorová, M. Hnilčíková, M. Havránková, K. Malá, V. Jihlavcová, A. Pilnáčková, F. Spitznerová, M. Waltrová, B. Draslarová, V. Plesnivá, J. Švorčíková, O. Hromadová, vldp. J. Veverka, ppl: M. Steinová, M. Dostálová, Z. Fajererová, M. Trappová, M. Julišová, L. Wiplerová, K. Černá, M. Fialová, M. Schmidtová, Kulhanová, K. V. Skuherský, K. Proysová, ctih. Školské sestry, p. Rejchl, ppl: H. Steinová, R. Bergrová, A. Colínová, p. r. Patzák, ppl: C. Jelínková (Malšovice), J. Weinhengstová, M. Honzáková, firma V. P. Červený a synové, pl. A. Boučková, M. Rotterová, E. Procházková, H. Richtrová, M. Bařková, F. Tvřská, A. Vinklerová, Suchánkova lékárna, vldp. V. Bayer. — 1.30 K: Dr. Imlauf, 1 K: vldpp.: V. Hornov, dr. Novotný, dr. Doma- byl, J. Černý, P. Hrubý, J. Sahula, A. Hrubý, St. Beneš, J. Kopecký, Fr. Kerner, A. Rotter, dr. V. Pavlík, Cibulka, Svoboda, Dostál, dr. Jindra, Kotrbelec, J. Brabec, pp.: Chrudimský, B. E. Tolman, A. Soukup, ppl: R. Šercksová, M. Humlová, A. Riedlová, M. Rážíčková, A. Morávková, M. Svobodová, A. Enšpengrová, L. Zimmrová, P. Součková, M. Mašková, A. Khamlová, A. Rážíčková, M. Kašparová, M. Sporová, A. Čen R. Nosková, Z. Rezková, V. Haaková, M. Pospíšilová, sl. R. Pospíšilová ml., A. Nepeřená, M. Petříčková, A. Škabradová, sl. B. Balbová, pl. M. Rybová, A. Krechová, H. Pokorná, A. Šandová, A. Lukešová, A. Šimková, M. Hippichová, A. Honzíkova, B. Štirská, M. Šedová, B. Ciborová, A. Battiková, B. Singrová, A. Šolcová, sl. H. Koutníková, M. Steinová, J. Schrollová, Z. Štěpánková, M. Kneprová, A. Košťálová, A. Štirská, A. Stejskalová, P. Melzrová, M. Klumparová, R. Vieweghová, A. Brtnická, A. Hančlová, A. Melicharová, J. Smolíkova, sl. B. Trykarová, M. Šimová, pl. P. Marvanová, A. Staňková, L. Novotná, sl. M. Vanická, pl. Rosová, M. Faltová, A. Oerguričová, A. Scheinerová, F. Riemrová, T. Stelnová, P. Vocásková, M. Králová, p. Špalek, pl. E. Jiflková, M. Hrouzková, M. Rejthárková, H. Hellwichová, A. Červenková, J. Ganzová, sl. Laufová. — Dodatečně ppl: A. Nováková 5 K, 4 K: ppl: B. Kořínková, A. Šantrůčková a P. Tolmanová, 3 K: sl. A. Elglová. — Dobročinný komitét dam v Hradci Králové vzdává jménem chudých dětí hluchoněmých všem těmto vysoceváženým dobrodincům: uctivý dík.

První porotní období roku 1912 u c. k. krajského soudu v Hradci Králové počíná 15. ledna. Vylosování jsou následující pp. porotcové: rolník Ant. Kahler, Velkoves, rolník J. Berka, Mezilečí, majitel domu J. Brdička, Král. Dvůr, řed., tov. E. Lustig Dvůr Král. obch. J. Seidl, Dvůr Král., rolník J. Rind, Hvězda, továrník J. Seyfried, Kuklena, inženýr J. Vobořil, Pražské Předměstí, soukromník J. Košťál, Svob. Dvory, rolník J. Novák, Urbanice, rolník J. Černý, Věkoše, rolník J. Kvíčera, Hubilesy, obchodník J. Blažina, Jaroměř, rolník J. Malý, Málšově, obchodník Frt. Jirsák, Zvole, továrník J. Bergman, Doudleby, rolník F. Plocek, Chleny, továrník Ed. Effenberger, Hor. Orlice, obchodník R. Bu- kač, Hronov, ředitel továrny V. Hlavsa, Hronov, obch. J. Vipler, Červený Kostelec, rolník J. Štěda, Hor. Ko- stelec, rolník V. Němec, Dub, mistr zednický P. Šolc, Nechanice, rolník V. Marek, Nerošov, rolník J. Ježek, Bačetín, J. Bartoš, Bizhradec, rolník K. Neugebauer,

Kunčínoves, továrník L. Fischer, Rychnov n. Kn., obch. B. Petrides, Rychnov n. Kn., majitel kožešny J. Cvejn, Solnice, továrník J. Mahler, Solnice, hostinský Frant. Stejskal, Vamberk, obchodník O. Saxl, Kyšperk, obchodník J. Kohn, Žamberk. — Náhradní porotcové vesměs z Hradce Králové: obchodník M. Baum, obchodník K. Bergman, obchodník F. Dub, Ervin Fránkl, obchodník J. Komárek, majitel pletárny P. Kroulík, obchodník E. Mi- nich, knihkupec P. Piša, krejčí J. Schreiber.

První rybářský klub v Hradci Králové pořádá dne 14. ledna 1912 o 2 hod. odpo. valnou hromadu u Modré hvězdy.

Z protokolu c. k. ředitelství pro stavbu vodních cest v Hradci Králové. Útulky pro ryby, aby tyto v zákoutí hlubokém netoliko vydrží se mohly, zejména když mají přezimovati, buďtež: 1. Část Labe v km 156.0, a sice polovina oné odříznuté serpentiny labské, která se vine až za obec Sřebež. 2. V km 153.5 budiž levé rameno zasypáno a pravé jako útulek pro ryby ponecháno. Útulky buďtež s Labem řádně spojeny, do trvalého hájemství dány a rybolov budiž zde trvale zakázán. Rovněž budiž vydán zákaz, že nedovoluje se chytání ryb 100 m pod zdymadlem v Hradci Králové. Znalec rybářství: Na požadavek ohledně rybi propustě vezme se všemožný zřetel. Jako místa pro vytření a ukrytí ryb mohou sloužiti ony části odříznutých řečišť labských, jež otevřeny zůstanou. — K tomu podotýká „Česko-Moravský Rybář“ v dopise z Hradce Král.: „Rybářský spolek zdejší byl mucen ve veřejné dražbě polovinu zmíněné serpentiny za 81 K najmouti, nechť-li ji ponechati na pospas rybářům ze řemesla. Serpentinu osazujeme po tři léta nasadou, na kterou nám sl. zemědělská rada podporu udílí. Vřak druhá polovina zmíněné serpentiny byla pronajata z ruky obci Sřebežskou rybáři ze řemesla. Táž obec, zřizující obecní rybníky, dovolává se subvencí zemědělské rady a na druhé straně dává kořistiti vodu, již zeměd. rada rybami osazuje, řemeslnému rybáři.“ — Dopisovatel si stěžuje dále, jak hrubě proti členovi klubu p. Pavlíkovi vystoupil jeden rybář ze řemesla, jak p. Jenkovi zahvizdly kolem hlavy dvě kulky z browningu. Stesk na takové poměry končí se slovy: „Je to něco děsného, jak se zde vody drancují. Takovito rybáři kladou noční měchy (lapacky noční), loví vlečnou sítí a nikdo jim v tom neprekáží, takže při takovémto hospodářství ochrana vod je bezúčelná, sportistovi, zachovávacímu pravidla stanov, je i nebezpečno sport prováděti a rybářskému klubu od- padá chuť dále serpentinu zmíněnou zarybnovati.“ — Jest tu rozhodná náprava věci velmi naléhavá. Nepří- stojností toho druhu tropilo se mnoho již dříve.

Kilperovo divadlo v Hradci Králové. Soubor divad- la sdružených měst východočeských. Řídítel Antoš J. Frýda- Friedl. Když po letošní jarní saisoně opouští soubor „Divadla sdružených měst východočeských“ Hradec Králové, loučili jsme se s ním s pocity nemálo rozladěnými. Kde toho vina, bylo dosti zřejmé ve zdejších listech naznačeno, a zároveň ředitelství divadla upozorněno, že tendence, kterou zakladatelé sledovali při zřizování „Divadla sdružených měst východočeských“, byla mnohem vyšší, než aby se snad mohla sdružená města spokojiti s uměním leckdy tak děravým a chudým. Nechceme chváliti před časem a svůj definitivní úsudek si rezervujeme — ale musíme říci, že zahajovací představení, jakož i čtvrtetní dávali tušiti, že ředitelství se přece odhodlalo aspoň k částečné reformě. Poznali jsme některé nové cenné síly, jak v opeře, tak i činohře. Orchester bohužel stále těsně neblahý „ú- sporný systém“, který bude i při této saisoně velkou závadou při produkci operních, třebaš p. kapelník J. Winkler, dirigent to vzácných kvalit, snažil se tento velký nedostatek zastíratí plli, precizností a hlubokým pochopením. I přáli bychom si nejen v zájmu publika, nýbrž i ve vlastním zájmu celého souboru, aby aspoň při operách širšího genu doplo- hán byl orchestr. Bylo-li to možno za p. ředitele Laciny, snad se to podaří i za p. ředitele Frýdy. Vederemo! Saison VII. zahájena byla oficiálně ve středu 27. pro- since neméně obtížnou než krásnou klasickou operou Rossiniho „Vilém Tell.“ Přiznáme se, že jsme tomuto představení hleděti s nemalou obavou vstříc, z důvodů na snadě jsoucích. Avšak odcházeli jsme spokojeni. Sou- bor operní presentoval se tu velmi pěkně. Z mužských partí s radostí gratulujeme k úspěchu zejména p. K. Komárovi (Tell), jehož první vystoupení na našem jevišti bylo přijato velmi sympaticky, p. M. Demkovi (Arnold) a p. A. Balkeinu (Oessler). Pan Vrba (rybář) úplně zdístonoval. Úlohy dámské obsazeny byly osvěd- čenými reprezentantkami. Sbory byly pečlivě prostu- úovány. Výkon orchestru byl velmi libivý. Dobře pá- sobila přesná souhra a sladěná dynamika orchestru se zpěvy na jevišti. Pan kapelník byl srdečně akklamován. Výprava byla místy chudá. — Ve čtvrtek bylo dáváno drama G. Preissové „Její pastorkyňa“ jako 1. hra v předplacení. Vřele působivý tento obraz psychologie slováckého venkova byl podán s náležitou proctěností. Mile přijato bylo vystoupení p. Urbánka pro jeho zvů- čný přednes a temperamentní hru, jakož i jemné, citu- plné podání úlohy Jenáfiny pl. Urbánkovou. Pl. H. Voj- tová (kostelníčka) byla ve „své“ úloze a proto jako jindy vynikla nejvíce. Se Štěvou (p. Gentner) jsme se nemohli po celou hru smířiti. — Návštěva divadla byla po oba dny slabá. Vřelíjakými těmi operettami fádnlmi se vkus publika velmi kazí. — Jest si přáti, aby ob- censtvo včas se dostavovalo do divadla a nerušilo hry. — Dnes Mascagniho opera „Sedlák kaválr“ a Leon- cavalllova opera „Komedianti“ (mimo předplacení). V neděli jest Offenbachova opereta „Orfeus v podsvětí“.

v hlavních úlohách s pl. Bervicovou, pp. Vrbou a Pražským, večer «Bláznivá noc». V pondělí na Nový rok hraje se odpoledne Jiráčkovou veselohrou «Lazarus», večer operetní novinka «Slečna dudáčka» (Mls Dudy-Dudy) od Nelsona, v hlavních úlohách s paní Bervicovou a Novákovou. V úterý jest v předplacení Fleuresova veselohra «Králi», ve středu v předplacení «Slečna Dudáčka», ve čtvrtek v předplacení Rossiniho opera «Wilém Tell», která při premiéře dodělala se úplného úspěchu. Záznamy na všechna tato představení možno učiniti v předprodeji v knihkupectví p. B. E. Tolmana na Velkém náměstí.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 23. prosince 1911. 1 hl pšenice K 19.— až 21.—, žita K 16.— až 16.50, ovsa K 8.— až 10.—, hrachu K 30.— až 36.—, čočky K 40.— až 50.—, jahel K 30.— až 32.—, krup K 28.— až 50.—, brambor K 7.— až 7.20, jetelového semínka červ. K 124.— až 150.—, máku K 90.— až 100.—, 100 kg žitných otrub K 16.50, pšeničných otrub K 16.—, 1 kg másla čerstvého K 4.— až 4.40, sádla vepřového K 2.16 až 2.20, tvarohu K —.52 až —.60, 1 vejce K —.10 až —.11, 1 kopa celere K 5.— až 8.—, petržele K 1.— až 1.60, kapusty K 2.— až 3.—, 1 hl cibule K 12.— až 13.—, 1 kopa drobné zeleniny K 2.— až 4.—, 1 pytel mrkve K 5.— až 6.—, 1 hl jablek K 20.— až 40.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 23. prosince 1911 bylo přivezeno: pšenice hl 35, žita 96, ječmene 35, ovsa 74, jahel 8, krup 10, jetelového semínka 81, cerele kop 14, kapusty 30, cibule hl 14, petržele kop 20, drobné zeleniny 30, mrkve pytlů 10, brambor hl 58, jablek 66.

Ústí n. Orli. Na sv. Štěpána pohřben byl v Ústí n. Orli za obrovské účasti lidu zdejší zasloužilý měšťan a první městský rada p. Josef Cibulka, který zesnul po krátké nemoci dne 22. prosince. Jaké účte a lásce se zesnulý v městě i okolí těšil, ukázalo obrovské účastenství na pohřbu jeho lidí ze všech společenských tříd, ač počasí toho dne bylo velmi špatné. — Zesnulého k poslednímu odpočinku doprovázelo okresní zastupitelstvo ústecké s okresním starostou p. Jelínkem v čele, městské zastupitelstvo, výbor městské záložny, úřednictvo jednotlivých úřadů, pěvecký spolek «Lukes», hudební jednota sv. Cecilie, hasičský sbor, sv. Josefská Jednota, zřizenci okresní a městští atd. Před samou rakví krácelo 19 kněží. Pohřební průvod vedl a obřady vykonal syn zesnulého dp. dr. Josef Cibulka, vicerektor bisk. Borromaea v Hradci Králové. V ulicích, kudy smuteční průvod krácel, hořely obloukovky a žárovky. Rovněž i kostel byl ozdoben nespočtým množstvím žárovek hořících. — Zasluihy zesnulého ocenil pročitěnou a vzletnou řečí starosta města Ústí n. Orli p. dr. Fr. Vicena. Zvláště připomenul nezištnou lásku zesnulého ke všem národním a humanitním podnikům a vroucí lásku k rodnému městu Ústí n. Orli. Jako spoluzakladatel a správce elektrárny, vodovodu, jako člen okresního výboru ústeckého, člen výboru záložny, různých vlasteneckých a humanitních spolků co nejvíce přičinil se jak o rozkvět okresu tak i města. Se zesnulým p. J. Cibulkou pochovali jsme kus živé kroniky města Ústí n. O. a dlouho bude obětavé práce zesnulého vzpomínáno. — Zarmoucené pozůstalé v jejich žalu zvláště potěšil zasláný soustrastný projev Jeho Excellence ndp. biskupa dra. Jos. Doubravy.

Do Žamberka. V Žamberku založena byla neočekávaně Katolická jednota. Nadšený příběh i výsledek schůze tak působil na jakéhosi národního sociála, že drahého dne stal se patrně nepřítelným a maje rozčileností rozum zatemněn, myslil, že toho dne tma byla nad celým Žamberkem. Ne tedy 17. prosince, kdy klerikálové svolali schůzi, nýbrž až 18., jak pisatel v «Lidových Proudch» doznává, viděl pryč nad Žamberkem tmu. V tom stavu pokusil se četnými řádky v «Lidových Proudch» obecnost povavit — blížil se Sylvestr. — Všechno si popletl; datum, jména a obrazovnost jeho pohybovala se mezi samými «čtvernožci». Podle toho také jeho zpráva vypadá. Vztek, nadávky a zesměšňování blili se o přednost. Kdo takto si počíná a urážlivě píše, nemá zajisté ani pravdy, ani nároku na slušného člověka. Z toho důvodu s takovými lidmi vážně zabývati se nemáme, a i kdybychom chtěli, nevíme, s kým máme čest. Jen způsob psaní nám dává tušiti, že je to někdo ze známých «bratrů», kteří požívali v Žamberku takové obliby, že při vyslovení jejich jména nechává mnohý občan již posuňkem ruky cítiti jejich jemné působení. — Smyšlenek na dp. Novotného vyvracetí nebudeme, neboť doufáme, že si to dp. Novotný vypořádá s «bratry» sám. O útocích pak na členy Katolické jednoty zmiňme se na příští schůzi a jsme jisti, že, až poukážeme na zaslechlíování lidu od národních sociálů, zase půl kopy členů do Katolické jednoty přibude.

Humpolec. Na štědrý den opět Ježíšek obrátil pozornost šlechtických dobrodinců k opuštěným trpčím a chudým městům našeho. Přičiněním pana radního Horneka a přispěním zvláště p. Emericha Dítěte, pl. Beckové, p. dra. Netvala, p. Emanuela Hrabala a jiných připravena pěkná slavnost vánočního stromku dítkám v Dítětovu sirotčinci. Stejně pěknou slavností přičiněním p. ředitele Strádala, slovnitých lékařů a ctih. sester ošetřovatelek, za vzácné ochoty p. ředitele káru O. Rychnovského, vp. Odona Vorlíčka, katechet, a přispěním šlechtických dobrodinců, mezi nimiž na prvním místě musíme opět jmenovati p. Em. Dítěte, dále pp. továrníka Ed. Becka, dra. Kašpara, dra. Čapka, Ant. K. Smrčku, továrníka, správce pivovaru Bašusa, Boh. Dítěte — poskytnuta radost nemocným v nemocnici. Obou těchto

slavností se zúčastnili pp.: c. k. okr. hejtman dr. Vaníř, okr. soudce Bouček, starosta Vurm, děkan, radní Závodský, Boh. Dítě a choť, továrník F. V. Trnka, dr. Kašpar, dr. Čapek, odborný učitel Kopáč, J. A. Skorkovský, správce Bašus. Večer pak potěšil chudé v chudobinci p. E. Strádál večerí a druhý den obědem bohatým, což jim připravil přičiněním p. radního Horneka ze sbírek domácích svých hostů. Na Boží hod odpoledne pořádaly pak slavnost vánočního stromku pro dítky členů v sále na Kocourku Katolické spolky, která zahájena pěkným proslowem dp. Václava. Pozornost všech poutala pěknými básničkami dítek a ukončena koledou «Narodil se Kristus Pán.» Kéž Kristus Pán všem šlechtickým dobrodincům, kteří takto nejkrásnějším způsobem oslavili jeho narození, dá šťastný a veselý Nový rok!

Německý Brod. (Vánoční stromek v okr. nemocnici.) Jako léta minulá, tak i roku letošního připravily ctih. šedé sestry III. řádu sv. Františka Seraf. ve zdejší nemocnici přispěním šlechtických lidí milů místních i okolních nemocných o Štědrém večeru vánoční stromek. Každý, kdo jen poněkud mohl, pospíchal s nedočkavostí o půl 5. hodině večerní do sálu, kde se slavnost měla konati, tak že prostorný sál daleko nestačil všechny je v sebe pojmuti. Při bohatě ozdobeném vánočním stromu zapěli všickni: «Narodil se Kristus Pán» a dp. Josef Bilek, místní kaplan promluvil k dítkám na slova sv. apoštola Pavla: «Ukázala se lidumilnost Spasitele našeho Boha.» Při jeho slovech a při zpěvu písní zaleskla se slza radosti v oku přítomných nemocných, zvláště dítek, které, ač daleko vzdáleny svých milých rodičů a sourozenců mezi cizími, přece tak radostný slavili Štědrý večer. Zapomenuto v té posvátné chvíli na všechny neduhy a bolesti, místo utrpení a vzdechů proměněno v slů čistě radosti a upřímného veselí. A jak by ne? Vždyť tak mile byli všichni překvapeni! 45 dítek poděleno oblekem a hračkami, ostatní nemocní vhodnými dárky. Jména ctih. šedých sester a všech nemocných vzdávali se nejsrdečnější díky všem obětavým dobrodincům veškerých vrstev, kteří štědrostí svou, nádlíku tak hojnou, slavnost tak dojemnou umožnili. Kéž Božský Spasitel, jenž řekl: «Co jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně samému jste učinili.» odplatí jim všem stonásobně!

Bohozná. Ve dnech 10.—15. t. m. konali Redemptoristé z Prahy, vdp. rektor Pitug Benda a dp. P. Leo Slanina, ve zdejší farnosti obnovu sv. missie. Věfici lid těšil se již na ně a přícházel od samého začátku rád na jejich kázání, která šla od srdce k srdci a proto každého mile dojmala. Bohužel, že špatné, blátivé cesty a horská naše mlha, která po celý ten čas trvala, bránily přespolním, aby se mohli lépe všech pobožností zúčastniti. Jest ku podivu, že ti, kteří po celý čas o náboženství se nestarají, o sv. missii pojednou měli velikou starost. Jeden z nich docela i v hostinci u kostela meškál, kam jindy tak snadno nepřijde, aby tam své rozmyšlky vykládal. Leč dostalo se mu od několika řádných sousedů náležité odvety. Dpp. missionářům budiž za jejich namáhavou, ale velmi záslužnou činnost upřímný dík celé farní osady.

Bílý Újezd. Dny milosti a spásy byly pro farnost naši dnuvé od 10. do 17. prosince letošního roku, ve kterých konána byla u nás sv. missie vldpp. P. Josefem Stryhalem a P. Frant. Zimmerhacklem T. J. Po celou dobu sv. missie naplněn býval chrám Páně zbožnými věfici, ku konci pak ani nepostačoval pro všechno množství. Kázání vldpp. missionářů byla tak poučná, důkladná, nadšená a poutavá, že přitařenci, nedbalci počasí, bláta, sněhu a tmy, spěchali ochotně nejenom na slovo Boží, ale i ke sv. svátostem. Podáno bylo Tělo Páně 1700 komunikantů, neboť bylo asi 1500 poctitých, a na 200 z nich ještě použilo dovolení a vybiřnutí sv. Otce Pia X. a přistoupili opět ke stolu Páně. Jak mnohá duše tu našla opět Boha svého a s ním pokoj a radost! Při slavnosti k uctění Nejsv. Svátosti zvýšili dojem: mládenci s hořícími svícemi před hlavním oltářem, slavnost Mariánskou a svěcení sv. Kříže zvelebili mnozí rodičové vysláním svých nevinných dítek za družičky bíle oděné. Korunou celého toho spásonosného díla byla veliká účast mužů, kteří v neděli v počtu 300 přistoupili společně ke stolu Páně a slavně obnovili křestní svůj slib. Duchovní správa a celá farnost je zavázána hlubokou vděčností vldpp. missionářům, kteří, nešetříce zdraví svého, s neúnavnou horlivostí nejen slovo Boží hlásali, ale též zpodobali a srdce všech účastníků si získali. Vroucí díky patří též vsdp. konsist. radovi P. Rozinkovi, který se celé sv. missie zúčastnil, byl vítaným a neúnavným zpodobníkem, a již napřed ku zdaru sv. missie mnoho spolupůsobil. Kéž setba ta svatá milostí Boží a přímlovou Neposkvrněné Bohorodičky vždy více zkvétá ku cti a slávě Boží a ku spáse duší!

Pan dr. Hnídek na kursu na Nasavrcku znovu rozmazoval volby na Chrudimsku, jakoby nevěděl, jak tím zbytečně škodí vlastním stoupencům. Vždyť jsme Vám už přece vysvětlili, že bylo ustanoveno vystoupiti proti Vaší kandidatuře právě tenkrát, když jsme po všem fanatickém pronásledování agrárním četli, že proti našemu rolníkovi na Chotěbofsku «lepší katolici» usnesli se voliti soc. dem. úředníka. A Vaši pohlaví na Chrudimsku usnesli se sami již před první volbou, že dají hlasy soc. demokratovi proti našemu rolníkovi, nepřijde-li Vy do užší volby. Ostatně jak jste se mohl prositi o hlasy těch, které považujete za obmezené a prohnané? Sami uvážliví agrárníci Vám budou málo vděční za to Vaše «jednociení» venkova. Našinci již podali ruku ke kompromisu, prohlásili, že kandidáta kompromisního voliti budou, což bylo u rozum. agrárníků

přijato s pochvalou. Vám však klid na venkě jest věcí nepřijemnou. A jestliže Vás osobní výpočty zklamaly, podruhé se o kandidaturu nehlase, protože takového «přítele» ani podruhé voliti nebudeme.

Poděkování. Srdečně děkuji vsdp. dru. Reylovi za dar 5 K, věnovaný rodičům mým v Michnovce, kteří požárem o všechno přišli. Vroucí dík patří i těm, kteří otce mého v nemocnici potěšili, dále dpp. farářům Kyselovi a Novákovi za sbírku a dobrodincům královéhradeckým. Při příležitosti dle možnosti vynahradíme. Za své rodiče volá «Zaplať Bůh» Josef Liška, člen Jednoty katol. tvarišů a člen Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva.

Vražda ve Starkoči. Ne štědrý večer kolem 8. hod. večer rozrušena byla naše osada bestialním činem, kterým hrozně zasažena byla rodina Vičková. Přírůdník Fr. Král, dříve v Náchodě, nyní v České Skalici (narozený 30. prosince 1885 v Litomyšli), pojal za manželku Marii Vičkovu v červnu 1909. Manželství to však nebylo šťastné. Pro výstřední chování nemohla s ním ve společné domácnosti žiti, proto odstěhovala se ku své matce. Král odešel do Skalice. Na štědrý večer vykonal čin pomsty. Zastřelil z revolveru matku Marii Vičkovu, rozenou Tomášovou (ve stáří 52 let), svého 2letého chlapce, který dvě hodiny byl ještě živ, a svou 3 měsíce starou dcerušku. Po ženě také střelil, zranil ji však jen na ruce. Po vykonané trojí úkladné vraždě šel na četnickou stanici ve Studnici, kde chtěl odevzdati zbraň; ježto byla stanice zamknuta, odevzdal patrony a revolver u obchodníka Matyse a šel ke Skalici. Na cestě byl zatčen četníky českoskalickými, kteří telegraficky vyrozuměni o příkerné události spěchali ke Starkoči, a odvedeni do vězení.

Katolický peněžní ústav Úvěrní družstvo «ELIŠKA» v Hradci Králové (Adalbertinum), zapsané společenstvo s ručením obmezeným, zve všechny katolíky dobré vůle k společnosti, ježto zřízena jest jen na prospěch zájmů katolíků. Přijímá vklady a poskytuje půjčky. Družstvo podrobena jest zákonné revizi.

Různé zprávy.

Drahoty a průmysl knihtiskářský. Letos obrátilo se i pomocnictvo typografické, které požívá vyšší mzdy než minimální (?) (jež na př. v Praze stanovena jest od 1. ledna 1912 na 32 K týdně), k ústřední knihtiskářské organizaci zaměstnavatelské, aby i jemu byla mzda zvýšena ve formě stálého drahotního přídavku. Ve věci zahájena mezi oběma ústředními organizacemi: zaměstnavatelů i pomocnictva, vyjednávání, jichž výsledkem bylo usnesení, závazné pro všechny knihtiskárny v Rakousku, že i ostatnímu pomocnictvu typografickému má býti od 1. ledna 1912 mzda o 1 až 2 K týdně zvýšena. Zemská Jednota gremií knihtiskářů a písmolichů v král. Českém v Praze svolala za tím účelem plenární schůzi veškerých majitelů knihtiskáren v Čechách, která v neděli dne 17. t. m. vzala ujednané zvýšení mzdy na vědomí. Ježto pak v průběhu posledních dvou let i ceny veškerých surovin a potřeb knihtiskářských, dále příspěvky k úrazovému pojišťování a daně značně stouply, k nimž přibýlo v posledních letech i značné břemeno povinného pensijního pojišťování pro soukromé úředníky a zřizence, usnesly se organizace knihtiskářské v Rakousku, aby v důsledcích toho ceny veškerých tiskopisů od 1. ledna 1912 o 10 procent byly zvýšeny.

Dobrácký trestanec. Ve státní trestnici americké v Dear Lodge zavřen jest člověk, který jest opravdovým lidumilem. Jmenuje se Albert J. Beckman. Jako všichni trestanci v žaláři tom dostává za práci plat a ten věnuje na dobročinné účely. V červenci četl v novinách o pl. E. Kerkulové, která se octla v bídě, když její manžel poslán byl do blázince, i poslal jí prostřednictvím jednoho časopisu v Butte 11 dollarů. Později pomohl podobným způsobem jedné chudé rodině v Denveru. Dne 22. listopadu odeslal jednomu časopisu v Butte 100 dollarů, aby je k nastávajícímu posvícení rozdál mezi chudé ve městě. Peníze odevzdány byly sdruženým spolkům dobročinným. V přiloženém dopise Beckmann praví: «Lituji, že nemohu poslati více, ale doufám, že i za tuto malou částku se několik žen a dětí této zimy nasytí a ohřeje. Co mne se týče, já mám všechno, čeho potřebuji a více nežádám. Jsem spokojen, mohu-li udělati radost někomu, kdo je zarmoucen.» — Litera zákona jest neúprosná, jedná-li se o dokázaný přečin. Zato však velcí vyděrači chudého lidu jsou na svobodě, těší se vážností, protože vědí, jak mají literu obejíti.

Následky spalování mrtvol. Když posl. Horák řekl na zemském sněmu, že spalování mrtvol je nerozumné, poněvadž se může státi, že popel nebožtíka se octne jednou na smeti, chtěli se někteří osvícenci smát. Skutečnost ukazuje, že posl. Horák řekl hodně sytým pravdu. V Německu se právě stal případ, kde popel spáleného přišel do exekuce. Jakýsi krejčí v Berlíně, jemuž zemřela manželka, objednal u pohřebního ústavu cinovou a dřevěnou rakev, ve kterých byla mrtvola jeho ženy spálena v krematoriu v Jeně. Po pohřbu zdráhal se však krejčí zaplatiti dřevěnou rakev, protože se při kremaci ukázalo, že byla malá. Během procesu dal pohřební ústav zabaviti popel zemřelý a nechťel ho vydati, pokud mu nebude zaplacen. Okresní soud odmítl námitky manželovy a schválil kroky žalující firmy, poněvadž pro žalované ze zatímního opatření nevzniká škoda. Zemský soud však to rozhodnutí zrušil a nařídil, aby byl

žalovanému popel jeho manželky vydán, „poněvadž taková exekuce odporuje mravním zvyklostem.“

Zpráva časopisecká. Vedení strany agrární žalovko neodvislý agrární list „Hlas Venkova“ v Praze na užívání titulu, jímž prý jsou poškozeny zájmy oficiálního agrárního listu „Hlas Venkova“ v Hradci Králové, jichž označení jest starší. V důsledku toho přestane dne 29. t. m. „Hlas Venkova“ vycházeti a bude na jeho místě vycházeti list „Slovo Venkova“, který bude v téměř směru veden, jako jeho předchůdce.

Zkušenosti a rady. Nashromážděné vědomosti a rady z knih nesmíš nechat ležeti jako obilí na sýpce, nýbrž vézt do mlýna, aby se staly potravou tobě a jiným. Anebo je rozsívej na roli, to jest jiným sděluj, aby přinesly „tonásobného“ užítí. Mnohý čtenář by mohl z poznámek a zápisů mnohou užitečnou radu k uveřejnění v této rubrice zaslati. Podáváme dle dra. Walsera následující stať: Léčivo v polévkovém hrnku. Síla a chuť polévky hovězí závisí mnohem méně na masě, ale hlavně na pravém přidání polévkové zeleniny. Tato má rozhodnou cenu léčebnou. Především petržel jest první velmoc polévkového hrnku. Petržel kořenová nemá nikdy scházeti, neboť bez ní není žádná chutná polévka. Nejen dává chuť dobrého koření, ale podporuje zažívání, povzbuzuje vnitřní orgány k činnosti a zapuzuje nadýmání. (To činí též zelená petržel.) 2. Celer. Působí na moč. Mladé listy na jaře také dají velmi dobrou polévku. Celerový salát je také velmi živný. 3. Pór (dává polévce čistotu.) Žene též velmi na moč. Též pažitka v polévce, ve smažených vajkách povzbuzuje žaludek. 4. Mrkev. Její cukernatý obsah mírní silnou chuť ostatních bylin a polévka stává se lahodnou s příjemnou chutí. Čistí krev a rozpouští šlemy. — Vařená a rozmačkaná mrkev se dává na tvrdé vředy, spáleniny. 5. Pátý přídavek do polévky jest cibule. Povzbuzuje trávení, působí na moč. Těchto pět zelenin léčivých jest dobře voleno k dobrému zažití dalších jídel. — Čistý včelí med jest znamenitý pokrm starých, má největší léčivou cenu, činí tělo zdravým, silným. Užívá se proti obtížím žaludečním, při nemocech dýchadel, influenci. — V jablku naleznou znamenitý lék nervosní, starci, chudokrevní i stížení reumatismem. Působí zde jablko obsahem fosforu, železa a kyseliny léčivé. — Výživu nevhodnější poskytují čerstvé, čisté a zdravé potraviny: ořechy, fíky, pomeranče, hrozný, salát, okurky, též naložené, ale bez octa, černý chléb, mléko, sýr, tvaroh — vše velmi výživné, dobře v ústech rozmělněno a slinami promíšeno. — Ovoce šťávy čistí krev a podporují trávení. Kvašené zelí nahraňuje v zimě čerstvou zeleninu a je výborným doplňkem různých potravin. — Tvaroh jest nejen zdravý, nýbrž s máslem a chlebem úplně nahraňuje maso. Nejjednodušší výživa jest v každém ohledu nejlepší. — Zahrádka jest můj nejmilejší koutek země, zřídlo našeho zdraví, pramen nových sil těla i duše. Zahrádku musíš mít! Šetři peníze za cesty, toalety, chloubné společnosti, vynalož peníze na domek a zahrádku! Pak teprve poznáš pravé, čisté radosti, nalezneš vnitřní pokoj. Základ pravého umění života jest vlastní domek s vlastní zahrádkou. Nejmenší zahrádka jest rájem proti paláci královskému. — H—b.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme zprávu o činnosti a návrzích Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové, kterou doporučujeme bedlivě pozornosti p. t. čtenářstva.

Výstraha před padělký.

Pouze bedničky a balíčky, jež jsou označeny kávovým mlýnkem, obsahují „pravou“ „Frankovku“ z pardubické továrny.

Nedejte si tudíž dáti za „pravou“ „Frankovku“ žádný balíček nebo bedničku, jež není označena touto ochrannou známkou.

Doporučuje se nakoupiti hračkářské zboží

v největším galantním závodě

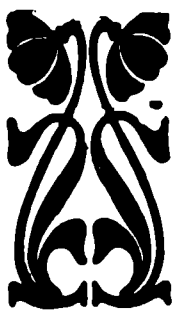
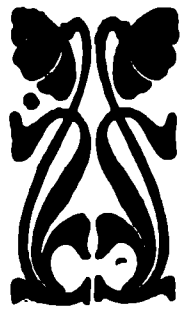
„u města Paříže“
firmy

Rud. Storch

v Hradci Králové.

Tomboły. — Klatovské prádlo.
Trikové zboží. — Dutinky na
cigarety zdravotní (uvnitř vata).

— Ve velkém i malém. —



Srdečné blahopřání

všem váženým příznivcům

K NOVÉMU ROKU

pronáší uctivě oddaný

Jan Košťál, hotelier

≡ v Adalbertinu. ≡

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

**oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hrozová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Prozkoumáno a doporučeno c. k. minister. autoris. chem.-
mikroskopie. a bakteriologie. výzkum. ústavem v Praze.

Pro nemocné i zdravé!

Světově známé! Světově známé!

Jos. Šlehoř, dlouholetého bylináře

**zdravotní rodinné thé
koření z bylin lesů křivoklátských**

Dietetický prostředek při všech chorobách vnitřních a plic-
ních neduzích vůbec. Náhrada za obyčejný čaj! Cena ba-
líčku 50 h, 1 K a 2 K, poštou o 45 hal. více. Žádejte ve
všech lékárnách, drogueriích neb přímo v centrální výpravě

Jos. Šlehoř,

Král. Vinohrady Puchmajerova ulice 7.

Doporučují se všem, kdož pracují při sychravém počasí,
v kancelářích, neb kdož cestují

**lesní bonbony proti kašli, za-
šlemování trubic, chraptu,**

vytvořené z jemných bylin lesů křivoklátských. Užívání se-
siluje vnitřní orgány. Žádejte ve všech obchodech, nebo
přímo u výrobce

Jos. Šlehoř, Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. č. 7.

Velmi mnoho poděkování po ruce!

Výtah z poděkovacích dopisů ze všech zemí:

Vážený pane! Používáním vašeho čaje z bylin lesů
křivoklátských jsem zbavena dlouholeté choroby prání a
kašle. Pročez doporučuji Vaše lesní koření podobně trpícím
co nejvíce! Marie Laníková, vdova po soukromníku,
Videň X. č. 13.

Slovutný pane! Vyslovuji Vám tímto své nejsrdečnější
díky za uzdravení, které nastalo po používání Vašeho vsá-
ného lesního čaje. Citím se od těch dob úplně zdrav, neb
kašel, který mě trápil a plicní katar jest úplně vyhojen.
V největší úctě Norb. Januš, Norimberk č. 326.

Vážený pane! Račte mi zaslati ještě jeden balíček za
2 K téhož thé. Toto thé jest velice dobré. Manželka mi
kašlala 15 měsíců, a nyní přestává kašlat. Zasloužíte velikou
pochvalu. Zasilám Vám za oba balíčky peníze.

Denemark Kovář ve Škvorci č. 58.

V čistém cukru domácně zavařené

brusinky a jeřabinky

zasilá 5 lahví za 5 K

Václav Ulrych, Týniště n. O.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

**JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.**

BYTY 2 pokoje parketované, kuchyň
s koupelnou a kabinet pro
služku za Kor. 50— měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslu-
šenstvím pod jedním uzavřením za Kor. 25— měsíčně.

Krámy s příslušenstvím za Kor. 25— měsíčně.
Vše hned k zadání u firmy

K. V. Skuherský,

c. a k. dvorní továrna nábytku Hradec Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělově)

doporučuje P. I. veleddůstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**vše h kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní**

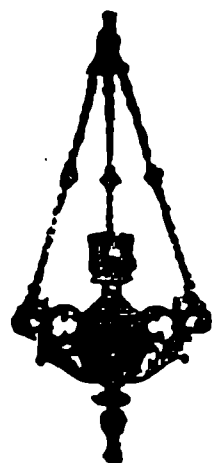
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou

Všeob. úvěrní společnost,
zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi

— Složní listky na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.



Volebnímu
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rueriti velkeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo rance, kalichy
cibáče, nádoby, šnky, paciškaly,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
mety opravuje v původní inerci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předmety neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez zavaznosti koupě
Vás se posílá posvěcená. Práce ruční

Sklad cizích stříbrných a stříbrných klenotů, jako: te šatů
madonek, křížků, prátů, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Girový účet u Ustř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510

Československá záložna v Praze,

zapečené společenstvo s ručením omezeným.

Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/4%—4 1/2% dle výpo-
vodi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatné
a vklady na ně učiněné úročí 5%, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požádání složní listy pošt. spořitelny. Daň
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1911 K 650.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenových papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílů členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/3—5

Kde?

nakoupíte nejlev. vhodné dárky?

V tkalcovně!

Václava Holečka. Sklad a výroba
prádla

v Hradci Král., Čelakovského ul.

Proč?

Protože vyrábí zboží jen dobré a stálobarevné
z la materiálu a prodává

ve velkém i malém za ceny výrobní.

— Zbytky 30 m à 12 K. —

Balíček moderních kapesníků 3 a půl tuctu

— pouze 6-20 K. —

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Praha, Vídeň, Budapešť.
Podálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.
Cenníky zdarma a
franko.
Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

Absolvent c. k. odborné školy
BOHUMIL BEK
v Hoře Kutné,
závod sochařský a řezbářský,
dovoluje si uctivě nabídnouti
své umělecky pracované
oltáře,
kazatelny, kří-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —
křtitelny, —
sošky na pro-
cesí, Jesličky,
Boží hroby. —
kříže

JAN STOUPA V PRAZE,
Jindřichská ul. 1.,
doporučuje:
železná skládací po-
stela od . . . K 7-80
železná skříňové po-
stela s 3 díl. matrací
od . . . K 27—
železná mycí stolky
od . . . K 5—
železná noční stolky
od . . . K 10—
železná stojany na
šaty od . . . K 11—
Úplně zařízená lůžka od K 33.—
Skládací polní sedátka
od . . . K 1—
zahrad. sklád. lenošky
od . . . K 5—
zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36.—
Zahradní nábytek.
Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Katolíci „Svůj k Svému“!

Vešky přijem pro „Matici Cyrillo-Meto-
dějskou“ značí prodej

Zápalek

Matica Cyrillo-Metodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil
v Lošticích. 1 balík 100 krabiček stojí
do 1. ledna 96 hal. Tak lacino
nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se
při nejmenší objednávce 25 balíků
(2500 krab.) vyplacené na každou sta-
nici. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

Sekretariát „Maticy Cyrillo-Metodějské“
v OLOMOUCI, Dolní nám. 17.



Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberec a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Lepší řádné děvče

sirotek,

**prosí o místo do lepší
katolické rodiny,**

kde by měla příležitost naučiti se vařit. Na plat
tak nehledí, jako na výše uvedené podmínky.
Nastoupiti by mohla buď 15. ledna nebo 1. února.
Blížejší sdělí administrace tohoto listu.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký záved —

— pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, síťmi, vzorceními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868.



Konám tímto svou milou povinnost, vyslovuje
svým váženým zákazníkům

K NOVÉMU ROKU 1912

uctivé
BLAHOPŘÁNÍ!

S výrazem hluboké úcty

JOS. PAVELKA,

první odborný závod

pánským anglickým modním zbožím
a prádlem vlastní výroby.

Palaokého třída 77.

Pánské novotiny pro

KARNEVAL 1912

právě došly.

Speciality frakové, smokinkové košile, vesty, rukavice,
límce, mašle, ponožky, kapesníky, knoflíky, parfumerie jen dle
předpisu

Modní oddělení: Anglické župany, domácí kabáty,
raglány, zvláštnosti kravat, čepice. **Čestovní a sportovní potřeby:**
sweatry, šupky, rukavice, chránilka. **Žebří kožené:** peněženky,
dopisové a doutníkové tašky. **Žebří trikové:** kalhoty, košile a
tílka. **Anglické galaty a satiny.** **Děle:** Manila a Malaga.
Rukavice jelení, Mocho, Antilopy.

Vlastní výroba

Vlastní prádelna

Vlastní žehlárna

Prádlo se z domu odebírá
a zpět donáší.

Skřiny: Palaokého třída 77, Karlova
třída 502, naproti p. Skuherskému.

Veškerým svým ctěným P. T. příznivcům a zákaz-
níkům, zejména veleředstoj. kléru, dovoluujeme si
při změně roku vzdáti nejsrdečnější díky
za důvěru, se kterou se k nám vždy obraceli, pro-
síme zároveň o blahovolené zachování další přízně.

Připojujice

blahopřejný projev k nastávajícímu roku,

znamenáme v hluboké úctě oddaní

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla
Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek
knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým ná-
kladem v bisk. tiskárně vydal:

**Brynychovy
KATECHESE.**

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého
professora pastorálky, katechetiky a methodiky,
znají oceniti praktický význam jeho katechesí.
Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese
zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůsta-
losti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80)
snižuje se tudíž na K 1.30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Návštěvníkům

hotelu Merkur

v Hradci Králové

ku změně roku srdečně blahopřeje

a o další přízeň prosí

Frant. Kubů,

hotelier.